Bayerische StaatsBibliothek

Münchener DigitalisierungsZentrum Digitale Bibliothek

Hutter, Elias

Biblia Sacra, Ebraice, Chaldaice, Graece, Latine, Germanice, Gallice

Noribergae 1599

Res/2 B.polygl. 50 a
urn:nbn:de:bvb:12-bsb00085772-2
VD16 B 2571

Res. 2° B. polygl. 50 a

Sammlung deutscher Drucke
1450 bis 1912

Erworben mit Mitteln der
Volkswagen-Stiftung

6559

BIBLIA SACRA,

EBRAICE,
CHALDAICE,
GRÆCE,
LATINE,
GERMANICE,
GALLICE,

Studio & Labore

ELIÆ HVTTERI
GERMANI.

NORIBERGÆ.

Cum Sacræ Cæſar. Maieſt. Quindecim
annorum Privilegiis.

M. D. XCIX.

852

B S B
MÜNCHEN

IACOBI COLERI, S. THEOLOGIÆ DOCTORIS; PRÆPOSITI BERLINENSIS, IN ELIAE HVTTERI Biblia EBRÆA, ad Chriſtianum Lectorem, præfatio.

SI QVID IN ME ESSET INgenii, ſi quid eruditionis, ſi quid prudentiæ aut facundiæ, candide Lector, tum in eo totus eſſem, ut hoc unum tibi perſuaderē ad Linguarum ſtudium tibi cum primis animum appellendum eſſe: præſertim hoc tempore, ubi omnis generis liberalia ſtudia repullulant, & ita vigorem ſuum ac novum quaſi vultum recipiunt, ut verè nunc in hunc mundum denuò naſci, & ſeſe quaſi novas Deas, in hac nova rerum omnium facie, cunctis hominibus ſpectandas præbere, videri queant.

Videmus enim hoc tempore, quouſque Græca Lingua progreſſa ſit, quouſque Hæbræa, Chaldæa, Syra, & item aliæ quam plurimæ, nimirum eò uſque, ut multi nunc illas non tantum intelligant, ſed ſcribant etiam & loquantur, atq; in iis ad illud eruditionis culmen tandem conſcendant, ut in Italia, Græcia, Paleſtina, & aliis exteris ac peregrinis nationibus, non tantum nati, verum etiam educati, & aliquot annos in ipſorum regionibus, verſati videantur: Pro quo ingenti erga nos beneficio, tibi omnipotens, æterne, vive, ac vere Deus creator cœli, & terræ, & hominum, unà cum filio tuo, Domino noſtro IESV CHRISTO, & Spiritu Sancto, gratias agimus, & agemus deinceps in omni æternitate, longè maximas & immortales: & oramus toto pectore & ardentibus gemitibus, ut quod opus in miſerrimis vaſculis tuis cœpiſti, deinceps etiam promoveas, juves, & perficias, ad æterni nominis tui laudem & gloriam, Eccleſię tuæ propagationem, noſtram & noſtrorum omnium ſalutem: Quia vel ex hoc ſolo ſatis nobis conſtare poteſt, te memorem adhuc eſſe priſtinarum tuarum promiſsionum, quibus filium tuum dilectum, Dominum noſtrum IESVM CHRISTVM nobis affuturum uſq; ad ſeculi conſummationem pollicitus es, & accenſurum in toto genere humano Evangelii tui novam Lucem, qualis ab Apoſtolorum temporibus, ſed quid dico Apoſtolorum tantum, imò qualis jam indè ab orbe condito nulla fuerit unquam, ut omnes gentes & nationes, ante judicium extremum re ipſa experirentur, verè te ſalutem ipſorum quæſiviſſe, neq; ullius hominis interitus ac damnationis culpam ſuſtinere voluiſſe.

Sed ut ad te redeam, optime Lector, velim hoc in animum inducas tuum, ſtudiis me tuis benè cupere, tuam ſalutem ſeriò quærere, & incrementum Eccleſiæ

Scholarumq; deſiderio deſiderare, quæ omnia Linguarum cognitione atq; propagatione plurimum juvari ac promoveri, nemo ſapiens eſt, qui inficias ire poſsit. Quare ſi unquam tibi cordi fuit Linguas exoticas addiſcere, tum hoc potiſsimum tempore, ubi ſeſe tibi occaſiones offerunt opportuniſsimæ exoptatiſsimæq; faciundum illud omninò puto, et manibus pedibusq; laborandum, ac in id incumbendum prorſus, ut omnis farinæ Linguas non tantum ipſe diſcas, ſed harum etiam notitiam, ad omnem tuam poſteritatem, ſi ſaltem aliqua poſt nos adhuc futura eſt, aut ipſe quaſi per manus transmittas, aut utique transmittere quovis conatu juves.

Ac ut hoc eò facilius apud te obtineam, paulo altius mihi Linguarum hiſtoriam animadverto repetendam eſſe, ut & initia & progreſſus earundem eò melius intelligas, deque toto hoc negotio rectius judices, quam efferi quidam & Cyclopici homines, qui cum ipſi quidem harum rerum nihil addidicerint unquam, in omnem tamen occaſionem intenti ſunt, ut te quoque, Sathanæ ad inſtar, in obvia quæq; p̄cipitia ſecū abripiant, ut in eâdē barbarie, cujus nunc ſatis firma fundamenta poſuerūt, una cum ipſis firmato pede perſiſtas, atq; ita tandē ſimul etiā peſſum eas. Verum ne te in primo ſtatim hujus meæ p̄fationis limine data opera juſto diutius detinere voluiſſe incuſari queam, ad rē ipſam accedo, teq; ut me patiēter audias, ēt atq; etiā rogo.

A primo mundi exordio tantum unicam in humano genere Linguā fuiſſe, nimirum Hebręam, quis noſtrum eſt qui neſciat? ſi ſaltem aliqua ſacrarum literarum aura ad eum unquam pervenit? Atque ut illius neminem alium, niſi filium DEI λόγον illum primum authorem ac promum condum ſtatuamus, ipſe nos per Moſen SPIRITVS SANCTVS convincit, qui DEVM in creatione totius hujus univerſi, Hebræa Lingua uſum fuiſſe, manifeſtê pronunciat, quando ſcribit וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר Et dixit Deus, fiat Lux. Deinde lucem appellavit יוֹם hoc eſt diem, & tenebras לָיְלָה hoc eſt noctem. Poſtea rurſus dixit: יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמָּיִם וִיהִי מַבְדִּיל בֵּין מַיִם לָמָיִם׃ Fiat expanſio in medio aquarum, ut ſit ſeparans (quiddam) aquas ab aquis: Illam extenſionem poſtea vocavit שָׁמָיִם hoc eſt, cœlos. Tertia vice rurſus ait dixiſſe Deum יִקָּווּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל־מָקוֹם אֶחָד וְתֵרָאֶה הַיַּבָּשָׁה hoc eſt colligantur aquæ ſub cœlis in locū unum, ut conſpiciatur ſiccitas: Hanc ſiccitatē deinde אֶרֶץ hoc eſt terram vocat, & congregationem aquarum יַמִּים h.e. maria & ſic deinceps. Deniq; Adamo ipſe primum imponit nomen, quod ſi fontes tantum inſpicias, vel primo ſtatim intuitu apparebit Hebræum eſſe, & nullius alterius Linguæ.

Hoc ipſo genere orationis CHRISTVM Servatorem poſtea quoq; ſemper uſum eſſe, quando cum primis noſtris parentibus, & cæteris patribus locutus fuit, nemo eſt qui vel modiculum dubitare poſsit. Intellexit autem מֵימְרָא ſeu Verbum illud loquens, quod verè eſt אֻרִים וְתֻמִּים Adam, intellexit illud Evah, intellexerunt ipſorum liberi, qui ipſi quoque inter ſe non alio quàm Hebręo idiomate ſunt uſi, una cum tota ſua poſteritate, uſq; ad annum mundi 1790. vel circiter. Nam cum poſt diluvium Noah cum ſuis poſteris ad Armeniæ montes conſediſſet, ibidemq́; duodecim annos commoratus fuiſſet, ac locus ille, propter anguſtiam, homines ex Noë liberis procreatos, ob multitudinem non amplius caperet, ſtatuerunt tandē neceſſe ſibi eſſe, ut inde recederent, atq; novas ſedes ſibi conquirerent. Facta autē memorabili illa diviſione totius orbis terrarum, inter tres filios Noë, Sem, Cham & Iaphet. Germanorū parens Iaphet Europam, Aſiam minorem & magnā etiam Aſię majoris partem, quæ ad Septentrionem vergit, cum inſulis mediterranei maris obtinuit:

Sem

Sem reliquam Aſiæ majoris partem, à finibus Aegypti per meridiem, uſque ad Indiæ limites, poſſidendam accepit: Cham vero totam Africam, cum omnibus incluſis regionibus, occupavit. Sed hac non contentus, unà cum ſuis poſteris ſubinde in reliquorum fratrum ditiones irrupit, eaſdemque ſuis regionibus adjecit. Inter quos tum temporis eminebat Nimrod, inſignis Tyrannus, qui, neglecta religione, aſſumpto Iove Belo filio, ab avo Cham & patre Chus, anno ſupra centeſimum trigeſimo poſt diluvium, ſeceſſit, & cum populo ſuo deſcendit in campum Sinear, locum tum totius orbis terrarum, ſicut amœniſſimum, ita etiam iucundiſsimum, ibi deſignavit, ut Beroſus autor eſt, urbem, & fundavit turrim maximam, quam deduxit ad altitudinem & magnitudinem montium uſq;, ut in toto orbe terrarum extaret perpetuum ſignum ac monumentum rerum à ſe præclarè geſtarum, & quod primus in orbe populus Babylonicus extitiſſet, qui munitiſſimam & ſplendidiſsimam urbem excitare, & regnum ſuum ſingulari propugnaculo firmare auſus fuiſſet.

Cum igitur Gigas ille ſuam ſuorumque, quam DEI gloriam, in mundo magis quæreret, ac ſuis patruelibus, qui cuſtodes erant veræ de DEO doctrinæ, & nutricii veræ Eccleſiæ, ex hac munitione & præſidio admodum eſſet moleſtus, ac tandem, Gigantum ad inſtar, ipſum etiam DEVM è cœlo deturbaturus videretur, iuſtiſſimo DEI iudicio demum cum ſuis complicibus ita punitus eſt, ut ædificantibus Linguæ confunderentur, atq; ita non tantum ab incepto opere deſiſtere, ſed in perpetuam etiam huius confuſionis memoriam, nomen urbi relinquere cogerentur. Ipſe quoque Nimrod, quod ſuis hominibus Dux & author huius tanti criminis, læſæ nimirum divinæ maieſtatis, extitiſſet, poſt quinquaginta ſex annos, ſubito non comparuit amplius, translatus nimirum à Diis infernalibus, ob maximam ſuam impietatem, ad æterna ſupplicia, ubi eſt ſempiternus fletus, ac nunquam ceſſaturus horror ac ſtridor dentium.

Manſit autem tum priſtinum illud, ac primum idioma Linguæ ſanctæ, quo DEVS & ſancti Patres ab initio locuti fuerant, in familia Heber, unde etiam Hebræa dicta fuiſſe à pleriſque rectè creditur: & manſit primum ſola & ſeparata à reliquis linguis: poſtea quoque cæteris incluſa & inſperſa, ſed tamen immutata & inclinata nonnihil, ita ut ex ſobole matrem, & ex matre ſobolem, haud difficile ſit agnoſcere: quod præter experientiam, rerum magiſtram, D. Auguſtinus etiam atteſtatur, cum inquit: Hæc ergo lingua eſt, quam dicimus primitus datam Adæ & cæteris, quam, propter præſumptionem turris ædificatæ, credimus in multas diſperſam & confuſam, ut non iam hæc, ſed multæ ex hac, immutatione habita quorundam dictorum, exiſterent: ut unam haberent ſpeciem, nec tamen deperiret, ſed tota confuſa eſſet: & quæ ibi plura ſequuntur.

Non diſputo nunc de numero Linguarum, quarum quidam ſeptuaginta, ut Cabala: quidam ſeptuaginta quatuor, ut Beroſi commentator: quidam verò ſexaginta tantum, ut alii: quidam trecentas, ut Plinius, fuiſſe putant; Cum ex eo tempore multæ & variæ viciſſitudines ac mutationes in eaſdem irrepſerint, ut hodiè puram Linguam, quæque nihil ex aliis admixtum habeat fermenti, præter Hebræam, vix unam inter omnes invenias. Taceo quod ſæpe quædam illarum prorſus interiiſſe & poſtea rurſus in lucem rediiſſe videri poterant. Hoc tantum in præſentia notatu dignum cenſuimus: quod quandocunque nova Monarchia in hoc mundo cœpit, tum ſemper unà cum ea, quoque ejuſdem Monarchiæ Lingua emerſit, ut ita quaſi prorſus nova, & prioribus ſeculis inaudita viſa fuerit.

Prima Monarchia, juxta Thargum, hoc eſt paraphraſin Chaldæam manuſcriptam, in Eſther cap. 1. Dei fuit, illa putum purum Hebraiſmum, quemadmodum antea dictum eſt, cum nimirum, quem in ſe ſacra Biblia continent, profitebatur. Temporibus Nimrodi, qui, ſecundum idem Thargum, alteram tenebat Monarchiam, ſimul eminere cœperunt Chaldęa & Aethiopica Lingua: atque inde eſt, quod Aethiopes à Nimrod ortum ſe ducere credunt, quos tamen quidam eruditi rectius à Noah deducere videntur, qui Cham genuit, ex Cham poſtea natus eſt Chus Aethiopum Pater, ex Chus ortum trahit Nimrod Aethiops Chaldæorum Monarcha, id quod ex Geneſ. cap. 10. ad oculum demonſtrari poteſt. Sed lis hæc non ita multo labore dirimitur, ſi circumſtantias temporum & locorum rectè conſideres: Cognatæ vicinæq́; Gentes, & Linguæ tum fuerunt Chaldęa, Syra & Aethiopica. Certum autem eſt Chus cum orbis habitabilis tractum occupaſſe, quem Aethiopiam vocant, ex eo Nimrod ſeceſsit, et Sinear invaſit, quę Chaldęa eſt. Igitur Aethiopica Lingua prior extitiſſe videri poterat, quàm Chaldaica, cum tamen uno eodemque tempore, nempe in Babylonica confuſione, ſimul exortæ ſint,

Circa idem tempus, aut aliquanto poſt, Eccleſia Syræ quoque Linguæ notitiam accepit. Nam Gen. 13. dicitur de fœdere Iacobi Patriarchæ, quod cum Laban ſocero ſuo feriit, quod fecerint tumulum, ex multorum lapidum coacervatione, & comederint ſuper eo: Et quod poſtea Laban iſtum tumulum vocarit, יְגַר סַהֲדוּתָא tumulũ teſtimonii, Iacob vero גַּל־עֵד acervum teſtimonii: & additur, quod hoc uterque fecerit juxta proprietatem Linguæ ſuæ. Locutus eſt autem Laban Lingua Syriaca, quia Meſopotamia, quam Laban incoluit, Syriæ pars eſt: Iacob verò Hebraica. Neque potuit Iacobo Syriaca Lingua ignota fuiſſe, cum in Meſopotamia viginti annos habitarit, & uxores, & omnem reliquam familiam ex illa gente acceperit.

In Pharaonis Monarchia, quam tertiam Thargum facit, cum populus Dei quadringentos annos in Aegypto hæſiſſet, Lingua Aegyptiorum etiam pervenit ad Eccleſiam, qua cum Agyptiis Iudæi ſine dubio tanto tempore loqui didicerant. Ioſeph, Aegyptium ſe ſimulans: cum fratribus ſuis per interpretem loquebatur: Vndê ſanè liquet, in Pharaonis aula, qui tum Aegyptiorum imperium, adiectis quibusdam aliis regnis, haud vulgariter ampliaverat, etiam aliquos Hebræam Linguam, quam ex Iſmaelitis & Midianitis mercatoribus, Ioſepho & aliis diſcere poterant, non ignoraſſe. Neque dubitamus & aliarum Linguarum notitiam tum temporis ad Aegyptios, non tantum propter ſoli fertilitatem, ſed etiam propter Literarum ſtudia, quarum illa gens cum ſuis Regibus ſemper fuit avidiſsima, cum primis celebres perveniſſe. Refert Gellius, ingentem numerum librorum in Aegypto à Ptolemęis Regibus vel conquiſitos vel confectos eſſe ad millia fermè voluminum & Septuaginta, quæ unius tantum idiomatis omnia fuiſſe, nemo forſitan aſſeveraverit. Et aliàs uſitatum fuit illis Regibus, ut interpretes variarum Linguarum in aulis ſuis foverent, quorum uſus eſſe poterat in reſpondendo legatis aliarum nationum &

ſcriptis

ſcriptis alienorum interpretandis, cum interdum alias etiam nationes ſubigerent, eaſdemque cæteris regnis ſuis adiicerent.

Huic, Salomonis Monarchia, ſucceſſit: ſed quis illius aulam abſque multiplici cognitione variarum, earumq; multo diverſiſsimarum Linguarum & diſciplinarum fuiſſe aſſerere poterit, quæ Regem habuit tam ſapientem & doctum, ut quaſi flumine Sapientia repletus fuiſſe, & multas dominatui ſuo regiones adieciſſe eaſdemque ſibi tributarias feciſſe ſcribatur. Eccleſiaſtici: 47. Sapien. 7. & 8. 3. Reg. 4, & 9. Ac ſi verum eſt, quod olim poëta quidam cecinit.

Regis ad exemplum totus componitur orbis.

Et quod ſemper in ore vulgus habet. Qualis Rex, talis grex. Tum oportet hunc Regem aulicos habuiſſe doctiſsimos, iuxta ac ſapientiſsimos, & oportet ſub hoc Rege Scholas & Eccleſias floruiſſe, omnique diſciplinarum & Linguarum genere imbutas fuiſſe, quod vel ex circumſtantiis, cum ipſius Regis, tum etiam temporum & hiſtoriarum luce meridiana clarius demonſtrari poſſet, ſi ſic uſus poſtularet. Pharaonis filiam Rex uxorem duxerat, cum hac citra dubium Aegyptiacè loquutus eſt. Cum Hiran quoque Tyri Rege multum negotii Salomoni fuit, ædificandi templi gratia: Tyrus autem urbs Phœniciæ fuit, Phœnicia regio Aſiæ pars Syriæ, & vicina Palæſtinæ: uſi ſunt igitur inter ſe idiomate Hebræo & Syro. Ex Ophir hoc eſt India, multum auri ad ſtructuram templi per claſſem & viros nauticos, Indiani ſermonis haud ignaros, advexit. Saba metropolis Arabiæ fuit, huius Regina ſapientiſſima celebritate nominis Salomonis excitata, venit Hieroſolymam, ut cum rege conferret de doctrina, & tentaret eum variis Aenigmatibus. Hanc Arabico ſermone in conferendo uſam fuiſſe certum eſt, cujus notitiam Regem etiam habuiſſe veriſimile eſt, quod alioqui Reginam, non intelligere neque de doctrina quicquam ei reſpondere potuiſſet.

Commemorarem hîc multò plures coniecturas, niſi nobis tam multa reſtarent in hac linguarum hiſtoria adhuc percurrenda, quæ citra reprehenſionem in medio relinquere nullo modo licet. Salomonis Monarchiam quinta ſubſecuta eſt, nempe Nebucadnezaris Magni qui Hieroſolymam captam delevit, & populum totius Palæſtinæ ſecum in captivitatem Babylonicam abripuit, in qua cum annos ſeptuaginta & paulo amplius detinerentur, Chaldaici tum idiomatis ita ſunt aſſueti, ut ferè illa lingua eis vernacula facta fuerit. Didicit ibi Daniel cum ſodalibus ſuis iuſſu Regis Chaldæorum Artes & Linguas per trienniū, ut eſt Dan. 1. Vndè ſanè haud obſcurum eſt, quanta dexteritate, quibus compendiis, & quàm facili methodo Sapientes illi viri in informanda tenera iuventute uſi fuerint: ſiquidem triennali temporis ſpatio, ad id eruditionis faſtigium diſcentes evecti ſint, ut coram Rege ſteterint, hoc eſt omnia munia Scholaſtica, Eccleſiaſtica, & Politica potuerint obire: præſertim Rege ipſo tanto cum fervore negotium illud Scholaſticum urgente, ut ipſe quoque Rex iuventutis examinatorem, & ingeniorum ac ſtudiorum cenſorem ſeſe præbere voluerit: cuius exemplum utinam omnes Chriſtiani Reges, Principes & Magiſtratus adhuc hodie imitarentur, tum res Eccleſiarum & Scholarum, atque adeo omnium etiam Statuum vitæ humanæ, in longè meliori loco futuræ eſſent, quam nunc ſunt, ubi nihil minus quam iuvenilia ſtudia curantur.

Fuit tum etiam Syriacæ linguæ uſus in aula Babylonica, quemadmodum ex

2. cap. Dan. videre eſt, ubi Rex Chaldaicè loquitur, ſed Harioli Regi Syriacè, idiomate cognato, reſpondent: & uterq́; alterum citra interpretem intelligit: 1. Eſ. 4. Samaritani Artaxerxi Regi Perſarum Syriacè ſcriptā epiſtolam mittunt, in qua populum ex captivitate Babylonica modo reverſum accuſant,& impetrant, ut à ſtructura Templi & urbis Iudæi tandem penitus deſiſtere cogātur: undè colligo, tùm temporis Syrā Linguam, cum in Perſia & Chaldæa, tùm etiā in Samaria & Iudæa, floruiſſe. Dum enim à patriis laribus abſunt Iudęi, in captivitate Babylonica detenti, paulatim irrepunt in Iudæā aliæ peregrinę gentes, cū primis autē Syri: atq; hac occaſione Lingua Syriaca totam Iudæā ita pedetentim obſedit, ut poſtea Iudęi redeūtes è captivitate, Chaldæa,& Syra lingua promiſcuè uterentur undè tandem emerſit lingua Syrochaldaica, quam, ob id etiam, Hieroſolymitanā vocant, qua Chriſtum Servatorem noſtrum etiam uſum eſſe, vel ex hiſtoria temporum iſtorum, vel ex ipſis etiam Evangeliſtis, ſatis loculenter edoceri poterat, ſi nunc id eſſet huius loci.

Inclinabat autem illud Linguæ genus magis ad Syrum, quam ad Chaldaicum idioma, ideò facta tum eſt, Iudæis, Lingua Syra, quaſi vernacula, in qua poſtea multi libri conſcripti ſunt, multi etiam in eam converſi, qui etiamnum in inſtructiſsima quadam Bibliotheca, manu ſcripti extant, quorum integrū catalogum recitare poſſem, ſi pręſentis inſtituti leges trāsire, & hujus orationis fines transilire eſſet animus. Huic Babylonici Tyranni Monarchiæ, ſexta ſucceſsit, nempè Perſarum & Medorum imperium, in quo Perſarum & Medorum Lingua priorib. acceſsit. Cum enim illi duo populi, Aſſyriis clavum Imperii vi & armis eripuiſſent, & poſtea alternis vicibus obtinerent, factum eſt, ut una cum imperio libros, quos Aſſyrii multos & vndiq́; conquiſitos habebant, ex armario librorū publico ſimul deprædarētur, atq; ita uſum illorum ſuis hominibus liberum concederent. Ingentem quoq́; vim librorum & variarum diſciplinarum Piſiſtratus rex Athenis coëgerat, quam ipſi Athenienſes auxerant accuratiſſimè: Sed tamen omnem illam poſtea Xerxes, Athenarū potitus urbe, ipſa præter arcem accenſa, abſtulit, aſportavitq́; ſecum in Perſas, unde ſanè liquet, tum una cum libris, Muſas ipſas & Linguam Athenienſium in Perſiam demigraſſe. Neq; tamē ibi penitus permanſerūt: Nā hos ipſos, multis poſt tempeſtatib. univerſos Seleucus rex, qui Nicanor appellatus eſt, Athenas referendos curavit.

Alexandri Magni temporibus, cujus imperium Thargum ſeptimum facit, Gręca lingua, quam Ariſtoteles in formā redegiſſe putatur, tametſi id ante eū, Socrates, Plato, Demoſthenes, & alii quoq; factitarint, florere cœpit, qui cum Aſiam ferè totam popularetur,& libris, cum doctus eſſet, in omnibus regnis, ſive precium pro eis perſolveret, ſive manifeſta vi eriperet, cum primis inſidiaretur, multosq́; eorum in Græciam importaret, abſq; dubio, ſuo præceptori Ariſtoteli autor extitit, ut is privatā bibliothecam, eamq́; lectiſsimam ex omni genere librorū, primus Athenis inſtrueret, eoſdemq; poſtea, ſuppreſsis autorū nominibus (ut creditur) in lucem daret.

Habuit enim Schola Socratica, Platonica & Ariſtotelica, plurimum eruditionis, aut ex ſacris Literis, aut ex Sacerdotibus Aegyptiis, aut ex populo Dei, ad quā poſteà Ariſtotelis quoq; diſciplina acceſsit, qui partim ſuorū præceptorū veſtigia ſecutus, partim etiam alienorum librorū informatione inſtructus, ſaniorem Philoſophiā, unà cū ſuis præceptorib. in Græciam intulit, undè poſtea ad Romanos, & ab illis ad nos, in has orbis partes eadem dimanavit. Ac facilè poterit animadvertere, qui vetuſtiſſimos

ſimos ſcriptores,Homerum dico,Heſiodum, Euripidē,Apollonium, & alios evolverit,hauſiſſe illos excellentes viros aliquid lucis & ſanioris diſciplinæ ex doctrina verę Eccleſię,quæ tamen obfuſcata fuit multis idolomaniis,falſis cultib. pravis opinionibus,& fatuitatibus hinc indè ex cœca ratione coacervatis, quas ipſi ſanioribus documentis admiſcuerunt,& unâ cum eis pro veritate venditarunt. Idem apparet ex ipſorum ritibus,ceremoniis,conſuetudinibus,ſacrificiis,legibus,fabulis,& multis aliis dictis & factis, quibus ſæpe ad Eccleſię veram doctrinā ita alludunt,ut ſtudioſè res veras,imaginibus tectis & fucatis,tenebriones involviſſe videantur. Verum hæc omnia illi, ſine variarum Linguarum notitia, ex alienis ſcriptoribus percipere nunquam potuiſſent,niſi multarum gentium libros accuratiſsimè evolviſſent,atque ita ex eisdem ſuis vanis imaginationibus ac nugis tàm multa immiſcuiſſent.

Alexandri Magni ſuorumq; Satraparum imperium, Iulii Cæſaris octava tandē excepit Monarchia,in qua Latina Lingua cum ſuis frondib. caput ſuū in orbe terrarum extulit,inque omnibus provinciis & regnis,cum ea tempeſtate Romani latiſsimè dominarētur,uſurpari cœpit. Floruit id ætatis præſtantiſsimū poëtarū & oratorum aureū ſeculum,in quo Cicero,Cęſar,Saluſtius,Hortenſius,Terentius,Virgilius,Horatius,Ovidius,Catullus,Tibullus,Propertius,& alii multi ingenioſiſsimi & facundiſsimi viri vixerunt,qui pręter Artes, eloquentiā,virtutes,potentiam,gravitatē,& alias multas inſignes res, Linguā quoq; Romanā ad illud faſtigiū perfectionis aſcendere fecerunt,ut inſolens Græcia tū nihil habuerit,quod huic aut opponere aut p̄ferre,ne ſi ipſas ēt Athenas adhibuiſſet,potuerit. Invaſit hanc Iulii Cęſaris Monarchiam quoque Meſsiæ regnū,quod Thargo nonū eſt imperium, Linguarum omnium fœcundiſsimum:quia tum non tantum Latina cum Romanis,rerum in orbe terrarum potiebatur,ſed etiā Græca,Hebræa,Chaldæa,Syra, & aliæ complures in Eccleſia repullularunt,ſicut & Arabica,quam Turcę in magno pretio habent.Chriſtus enim cū Evangelio ſuo communia bona ſunt, ad omnes totius orbis habitabilis gentes pertinentia: Et Chriſti & Apoſtolorum tempora,ſubſecutus tum eſt Antichriſtus Mahometus in oriente, & Pontifex Romanus in occidente, quorū prior Arabicā,qua nunc eruditiores Turcę potiſsimum utuntur,alter verò Latinam excoluit. Ad has acceſsit vltimo loco Germanica cum quibusdam aliis, quando Romanum imperium ad Carolum Magnum, & ad ſubſequentes Germanos Cæſares devolutum eſt. Sic igitur,ut ad ea redeā,unde primum digreſſa eſt hæc mea oratio,Linguæ ſuas habuerunt origines,ſuos progreſſus,augmenta,decremeta, et alias multas ac varias mutationes,quas curioſius & exquiſitius hîc rimari nimis futurum eſſet forſitan, & oneroſum ac laborioſum mihi,& tædioſum ac faſtidioſum,amice Lector,tibi,cū alium ſcopum huius meæ præfationis, ut noſti,propoſitū habeam. Linguarum cauſam agēdam ſuſcepi, idque ita,ut me hortatorem tibi promiſerim, qui ad capeſſenda Linguarum ſtudia, te exuſcitaret, & doceret, quid in quaque potiſsimum ſit conſiderandum,quid inquirendum,quid fugiendum : Item,quodnā fuerit cuiuſque principium,quod mediū,quis finis, quis primus author,quis cōſervator,quis devaſtator, reſtaurator,propagator, & q̄ pręterea in harum rerum ſolertē ac ſagacem indagatorem cadere poſsunt. Calcarib. opus habes ac incitamentis,quæ tibi animū addant,ut has amaras Linguarū radices in vera pietate aggredi ſaltē auſis,quod ubi factū fuerit, in ſpem adducor longè maximā, futurū,ut ēt fructus earum omniū dulciſsimos, utiliſsimos,ac ſaluberrimos aliquando cū ſummo fœnore ſis percepturus.

Qua-

Quare etiam atq; etiam te hortor & oro, ac ſi mavis obſecro & obteſtor, ut omni torpore veternoque depoſito, te totum deinceps ad intelligẽdas linguas, non vernaculam aut vulgarem tantum, ſed exoticas etiam, & aliundè ad nos in haſce regiones per induſtrios, ac doctos viros importatas, componas, earum idiomata rectè cognoſcas, atque ita memoriæ infigas, ut non tantum pingere literas earum (quod pleriq; facere ſolent) addiſcas, ſed pleniorem etiam ac uberiorem earum cognitionem ſecundum omnes partes Grammatices, & earum circumſtantias haurias, eamque talem, ut ſi opus fuerit, eas etiam ad praxin accommodare communi Iuventuti in ſcholis interpretari, ex una lingua in aliam quicquid volueris abſque impedimento tranſfundere, plenarieque pro libitu tuo uſurpare valeas.

Neque vero volo, ut hac in parte mihi benè monenti morem geras, ſed ipſe DEVS te & omnes totius orbis mortales ad hoc ſtudium obliq; cohortari voluiſſe videri poteſt, quando diſcipulis ſuis in primitiva Eccleſia Linguarum notitiam per Spirtum ſuũ infudit, ut Evangelium ſuum omni creaturæ per prædicationem revelare poſſent: Quid enim hoc aliud fuit dicere, quam ô vos Mortales, quod hodiè me novo ac miraculoſo modo facere videtis in Evangelii promulgatione, idem vobis deinceps per ordinata media faciundum exiſtimo, in omnium negotiorum veſtrorum ſuſceptione, promotione, & tranſactione. Nam quemadmodum ego ſaluberrimam *Evangelii mei* doctrinam cunctis hominibus totius orbis terrarum patefacturus, hoſce meos præcones, ut voluntatem meam perficere queant, cognitione linguarum armatos emitto: Ita vos in hoc mundo, ſi negotia veſtra quæcunque etiam illa ſint, ſive corporalia ſive ſpiritualia, feliciter ſuſcipere transigereq; volueritis, linguas omnino diſcatis oportet, ut ſenſa mentium & conſiliorum veſtrorum rectè exprimere & exponere valeatis, iis quibus cum vobis negotium eſt, & quorum ope operaq; uti frui neceſſe fuerit. Ac rem verè ſic ſe habere teſtatur partim communis experientia, partim etiam ex iis, quæ deinceps nobis dicenda ſunt manifeſtius conſpicietur.

Notate conſuetudines Regum, Imperatorum, Principum, & aliorum ad ſumma rerum gubernacula conſtitutorum, & facile cuivis apparebit, quid illi in hac parte ſtatuant, an nobiſcum in hoc inſtituto noſtro conſentiant, an verò ſuis conſiliis à nobis diſcrepent: illi certè fovent in ſuis aulis homines doctos, Linguarum variarumq; diſciplinarum peritos, quorum opera uti poſsint, in audiendis aliarum gentium legatis in interpretandis exterarum nationum literis, & in privatis colloquiis cum hominibus ſuarum linguarum imperitis. Ita Babyloniorum & Perſarum Reges habuerunt ſuos Magos, Aruſpices, Sapientes & alios, qui Artium & Linguarum erant peritiſsimi. Rex Babylonius Belſazar fovebat in aula ſua Danielem, qui cum iuſſu Nebucadnezaris à teneris annis in literis & lingua Chaldæorum una cum reliquis pueris informatus fuiſſet, ſolus ex cubica doctrina & ſingulari ductu Spiritus Sancti legere & intelligere potuit ea, quæ in ſuperficie parietis aulæ regiæ Dei digito Chaldæo ſermone ſcribebantur, in quibus Deus voluptuoſo Regi pænam extremam & regni tranſlationem interminabatur Dan. 5. cuius rei explicatio valdè iucũda & erudita inſtitui poſſet, ſi præſentis inſtituti noſtri ratio nobis non obſtaret. Propterea purpura veſtitur, & circumdatur eius collo torques aurea, & conſtituitur à Rege tertius, nimirum, ut Rex in ſuo regno primas, alteras ſua coniunx, tertias autem Daniel partes obtineret: Ahaſuerus, ut eſt in lib. Eſther capit. 3. iniungit ſuis Scribis & Librariis, ut mandatum Regis ad omnes Satrapas & Iudices provinciarum, diverſarumque gentium mittant, ut quæque gens legere poterat, & audire, pro varietate Linguarum, ut occiderent atq; delerent omnes Iudæos, à puero uſq; ad ſenem, parvulos & mulieres uno die: poſtea capit. 8. rurſus præcipit iisdem, ut ſcriptas Regis literas mittant ad Iudæos & ad Principes, Procuratoresque & Iudices, qui centum viginti ſeptem provinciis ab India usque ad Aethiopiam præſidebant, provinciæ atque provinciæ, populo & populo, juxta Linguas & literas ſuas, & Iudæis pro ut legere poterant & audire, ut reſiſterent ſuis parricidis, & caperent vindictam de hoſtibus ſuis. Vndè certè manifeſtum eſt, aulam Ahaſueri plenam literatis, & hominibus doctis fuiſſe, qui Linguas à primis annis ferè, una cum lacte, imbiberant, & poſtea ſucceſſu temporis in Scholis ita exercuerant, ut pingere, legere, & intelligere eas poſſent.

Conſtat autem magiſtratus eos homines eſſe per quos Deus in hoc mundo res maximas adminiſtrat, ſuggerit eis ſana conſilia, & poſtea ſic gubernat, ac dirigit omnes actiones eorum, ut talia Reip. Si Deo parere velint, conſilia ineant, quę regna ſtabiliant, ſubditis honori ſint, & toti poſteritati plurimum utilitatis conferant. Quapropter omnium reliquorum hominum officium eſt, ut ſeſe dedant iis Artibus, Linguis ac Studiis, quæ ad munienda, & corroboranda regna facere plurimum poſsint, præſertim cum audiamus, Linguas omnibus regnis ac imperiis, ita coniunctas & addictas eſſe, ut ſeſe mutuis officiis juvent, extollant ac evehant. Quid enim aliud unquam fuerunt Monarchiæ, quam Scholæ Linguarum, quæ mirando modo, præter omnium hominum expectationem, DEI gloriam ampliarunt, & ad omnes gentes, ex uno aliquo loco, ſive per directum, ſive per in directum, propagarunt.

In Concilio Viennenſi, quod anno ſalutis 1311. Clemens Quintus celebravit, ſeverè mandatur quibuſdam Academiis, ut notitiam Hebraicæ, Chaldaicæ, & Arabicæ Linguæ, quarum ampliſsimus uſus in communi vita eſſe poſsit, conſervent: verba Decreti ſic habent: Inter ſolicitudines noſtris humeris incumbentes, perpeti cura revolvimus, ut errantes in viam veritatis inducere, ipſosque lucrifacere, DEO ſua nobis cooperante gratia, valeamus. Hoc eſt, quod profecto deſideranter exquirimus, ad id noſtræ mentis ſedulo deſtinamus affectum, ac circa illud diligenti ſtudio, vel ſtudioſa diligentia vigilamus. Non ambigimus autem, quia ad huiuſmodi noſtrum deſiderium aſſequendum, divinorum eloquiorum ſit expoſitio congrua, ipſorumq; fidelis prædicatio admodum opportuna. Sed nec ignoramus quin & hæc promi noſcantur inaniter, vacuaq; redire, ſi auribus Linguam loquentis ignorantium proferantur. Ideoq; illius, cujus vicem in terris, licet immeriti gerimus, imitantes exemplum, qui ituros in univerſum mundum ad Evangelizandum Apoſtolos, in omni Linguarum genere fore voluit eruditos: viris catholicis notitiam Linguarum habentibus, quibus utuntur infideles præcipuè, abundare ſanctam affectamus Eccleſiam: qui infideles ipſos ſciant & valeant ſacris inſtiutis inſtruere, Chriſticolarumque Collegio per doctrinam Chriſtia-

Chriſtianæ fidei, ac ſuſceptionem Sacri Baptiſmatis aggregare, Vt igitur peritia Linguarũ huiuſmodi poſsit habiliter per inſtructionis efficaciam obtineri, hoc Sacro approbante concilio, ſcholas in ſubſcriptarum Linguarum generibus, ubicunq; Romanam Curiam reſidere continget, nec non in Pariſienſi, & Oxonienſi, Bononienſi, & Salamantino, ſtudiis providimus erigendas: ſtatuentes, ut, in quolibet locorum ipſorum, teneantur viri catholici, ſufficientem habentes Hebraicæ, Arabicæ, & Chaldææ Linguarum notitiam: duo videlicet, uniuſcuiuſq; Linguæ periti, qui ſcholas regant inibi, & libros de Linguis ipſis in latinum fideliter transferentes, alios Linguas ipſas ſolicitè doceant, earumq; peritiam ſtudioſa in illos inſtructione transfundant: ut inſtructi & edocti ſufficienter in Linguis hujuſmodi fructum ſperatum poſsint DEO authore producere, fidem propagaturi ſalubriter in ipſos populos infideles. Hactenus decretum. Poſtea in Concilio Baſilienſi quod anno Chriſti. 1434. haberi cœpit & aliquot annos duravit, ſeſsione 19. huius Concilii decretum repetitum, ac novis ſuffragiis denuò confirmatum eſt, ut nimirum adoleſcentes, Linguas peregrinas, Hebræam, Chaldæam, Arabicam, Græcam, & cognatas alias diligenter diſcerent, & honeſta ſtipendia conſtituerentur iis, qui prædilinguas fideliter docere velint.

Poſſem hoc in loco multorum ſanctiſsimorum & ſapientiſsimorum virorum eruditiſsima elogia, longa ſerie recitare, præſertim autem Hieronymi, Auguſtini, Cypriani & aliorum, quibus nos ad ſtudia Linguarum ſumma animi contentione pertrahere conantur, niſi tam laborioſum eſſet, tot authorum teſtimonia deſcribere, & tædioſum, unam eandemq; cantilenam toties recantatam audire. Hæc autem nunc à me tantum in eum finem dicuntur, ne quis putet, me ſolum in hac opinione hærere, ſed intelligatis, optimis quibuſque ſemper placuiſſe hæc eloquentiæ divinæ laudatiſsima ſtudia, & multos bonos & pios viros in eâdem mecum ſententia fuiſſe, nempè juventutem omnem operam potiſsimum in Linguarum ſtudia ponere ctas debere.

Neq; defuerunt etiam, qui benê monentibus his obſecundarent. Nam apud Iudæos, Gentes & Chriſtianos multi reperti ſunt, qui huic ſtudio ſingularem operam navarũt, ac in eodem eò uſq; progreſsi ſunt, ut cum eximia laude Linguas intellexerint, ſcripſerint, & ipſi quoq; locuti ſint. Conſideretur ipſius CHRISTI noſtri unici Salvatoris exemplum. (Si ſaltem is in exemplum trahendus eſt cui nihil ignotum eſſe poteſt.) Ille licet Syra lingua pro vernacula uteretur, tamen Hebræam Chaldaicam, & alias haud aſpernatus eſt: cum veteris teſtamenti fuerit acerrimus rimator & cenſor, ac æterni patris Verbum & Orator, per quem cum variis hominibus, jàm indè à primo mundi exordio, locutus eſt: atque illi rurſus in omnibus Linguis ad Deum clamarunt, quorum omnium preces, ipſe tanquã ſummus totius humani generis, Advocatus, Pontifex & Mediator excepit, æternoq; Patri ſuo fideliter obtulit, ac pro ipſis interceſsit, ne fruſtra Deo ſupplices facti fuiſſe querulari poſſent. Fuit idem Chriſtus Dominus, & Servator noſter Græcæ linguæ amantiſsimus & ſtudioſiſsimus, quia diligentiſsimum ſeſe lectorem Septuaginta interpretum, quorum tum in Iudæa præcipuus uſus fuit, oſtendit in eo, quod ipſorum translatione, in adducendis veteris inſtrumenti textibus, frequenter vtatur. Similiter etiam de ejus Apoſtolis ſentiendum & dicendum eſt, de quibus manifeſtè

feſtè ſacræ literæ teſtantur, quod ſingulari dono Spiritus ſancti, variis Linguis magnalia Dei locuti fuerint: Hebræa, Syra, & Græca non fuerunt Apoſtolis ignotæ, id quod partim ex ipſorum ſcriptis manifeſtum eſt, partim etiam ex aliis illorum temporum circumſtantiis. Redolent ipſorum præclara monumenta phraſin Hebræam: Syrâ, Græcâ, & aliis in quotidiano ſermone uſi ſunt, cum in natali ſolo, tum apud alienigenas gentes, ad quas prædicationis cauſa excurrerunt. Ac habuiſſe tum ipſam etiam Hebræam ſua diverſa idiomata, juxta morem Linguis vſitatum, quibus una diſcerni ſolet ab altera, vel inde patet quod ad Petrum dicatur Matthæi 27. Verè tu Galilæus, nam & loquela tua te manifeſtum facit: Aliud igitur Iudæorum, aliud Galilæorum idioma, fuiſſe certum eſt, cum tamen uno eodemque ore Iudæi ad unum omnes Hebræo ſermone uſi fuerint. Sic Ephrathei literam Schin pronunciare non potuerunt, ſed pro ea Sin uſi ſint, quæ res diſcrimen pronunciationis & Linguæ peperit inter Galaaditas & Ephraimitas, ut eſt Iudicum 12. Iudæi ſemper Linguarum ſtudia præ cæteris gentibus & nationibus coluerunt, & adhuc hodie colunt, Hebræam nimirum, Chaldæam, Syram, Arabicam & alias. Origenes, diligens literarum ſacrarum rimator, cum videret absque Linguis inutilem ſe navare operam incognoſcenda doctrina cœleſti, totum ſeſe Linguarum ſtudiis addixit, atque earum aliquas etiam in extrema ſenecta demum didicit. D. Hieronymi temporibus in magno flore Linguas fuiſſe, vel ex eo ſatis nobis conſtare poteſt, quod quædam fœminæ pietatis tam pertinaces fuerint ſectatrices, ut etiam unâ cum illa, Linguis apud Hieronymum operam darent, idque tanto cum fructu, ut Paula Græcam, Latinam, & Hebræam exactè noſſet, & in ejus funere Pſalmi Hebræo, Græco, Latino, Syroque ſermone à Monachis decantarentur. Epiphanius cognomento πεντάγλωττος Latinæ, Græcæ, Hebrææ, Syræ ac Aegyptiacæ peritiſsimus fuit, Auguſtinus Iuſtinianus Genuenſis, octaplum Pſalterium edidit.

Sed quid de doctis tantum verba facimus? quin etiam inter politicos inventi ſunt, qui domeſtico ſermone minus contenti, exteris quoque percipiendis egregiam navarunt operam. Mithridates Ponti Rex duarum & viginti gentium, quibus dominabatur, ore locutus fuiſſe ſcribitur. De Carolo Magno potentiſsimo & laudatiſsimo principe narrant hiſtorici, quod non tantum in moribus principe dignis, verum etiam in bonis literis & aliis liberalibus ſtudiis ſedulò diligenterque fuerit educatus, ac in illis eo uſque progreſsus, ut de omnibus Artibus ac Diſciplinis iudicare potuerit: & quod inter alia quoque ſtudia præter domeſticum ſermonem qui Gallicus erat, in peregrinis Linguis fuerit verſatus, præſertim autem Latina, Græca & Germanica in quibus ita ſeſe exercuit, ut legere, ſcribere, intelligere, & loqui eas optimè calleret.

Simile quid commemoratur etiam de Friderico II. Heinrici VI. filio, qui tam eximia Linguarum cognitione præditus fuiſſe commemoratur, ut Latinam Græcam, Germanicam, Italicam, Gallicam, & Saracenicam loqui & ſcribere expeditè poſſet: Idem nobis patres noſtri retulerunt de Iacobo Marchione Badenſi, qui cum major eſſet inter cæteros fratres natu, & ob id in gubernatione patri ſuccedere debuiſſet, autoritate Maximiliani I. Imperatoris propter excellens ejus ingenium, ſingularem induſtriam, eruditionem, eloquentiam, ſcientiam juris, peritiam rei militaris, præſtantiam corporis & animi, & multas præclaras virtutes, eò compulſus eſt, ut Epiſcopatũ Trevirenſem ſuſciperet, quod omninò multum intereſſet, ut inter Electores etiam docti Epiſcopi collocarentur, ut pote quorum uſus in adminiſtratione negotiorum Imperii Romani non minus eſſet neceſſarius, quam aliorum, qui cætera negotia tractarent: Hic in conventu Colonienſi poſt bellum Bavaricum Anno Chriſti 1505. Imperii nomine reſpondit Gallicis legatis Gallicè, Pontificiis Latinè, Venetis Italicè, Germanis Germanicè. Vnde ſanè cognoſci poteſt, quanta notitia Linguarum in hoc Illuſtriſsimo Principe fuerit.

Extiterunt noſtris etiam, & patrum noſtrorum temporibus, excellentes viri, qui ſe præter alia huic etiam ſtudiorum generi ferè totos dederunt atque conſecrarunt, inter quos primas tenet Ioannes Reuchlinus, legum Imperialium Doctor eximius, Imperatoris Maximiliani I. cõſiliarius, primus Linguarũ in Germania inſtaurator, propugnator, ac interpres Linguę Hebræę, Chaldææ, Thalmudicę, Græcæ & Latinæ. Guilielmus Poſtellus, quindecim Linguarũ gnarus, Grammaticam & Lexicon duodecim Linguarum in lucem edidiſse ſcribitur. Cominetus Hiſpanus, ex Iudæo Chriſtianus factus, quatuordecim Linguarum peritiam habuit. Petrus Luſitanus omnium propè hominum ſermonem calluit. Theodorus Bibliander Helvetius facultatem ſcribendi et loquendi de omnibus Linguis, quę totum orbem terrarum longè lateque poſsident, conſecutus eſt Cum his coniungendi ſunt etiam Petrus Galatinus, Conradus Pellicanus, Santes Pagninus, Sebaſtianus Munſterus, Martinus Lutherus, Philippus Melanthon, Paulus Fagius, Iohannes Forſterus, Antonius Cevallerius, Bonaventura Cornelius Bertramus, Immanuel Tremelius, Iohannes Mercerus, Bernhardus Ziglerus, B. Arias Montanus, Guido Fabricius, Nicolaus Clenardus, Abdias Prætorius, Henricus Mollerus, Hieronymus Opicius, Iohannes Avenarius, Michaël Neander, David Chytræus, Martinus Cruſius & complures alii, qui omnes & ſinguli multas ac varias Linguas intellexerunt, & in earum inquiſitione & diligentiſsima perſcrutatione veræ ſignificationis, proprietatum, figurarum, phraſium, & aliarum circumſtantiarum, omnem ſuam operam poſuerunt, & hæc ſua præclara inventa poſtea ad nos poſteros & hæredes ſuos tranſtulerunt, ac nobis tanquam per manus tradiderunt, quem ingentem theſaurum, pro ſe quiſque tueri, juvare, conſervare, promovere & ſanctæ noſtræ poſteritati, ſi qua futura eſt, communicare tenetur, eâdem fide & operâ, qua ipſi nos illorum ingentium bonorum participes fecerunt.

Intellexerunt excellentes illi viri, & intelligunt adhuc hodiè, multi prudentes, quis in hac civilis vitæ conſuetudine Linguarum ſit vſus, quantas copias eximiarum utilitatum adferant homini, qui eas rectè percipere ſtudet: Ideò nobis viam oſtendere & modum eruendarum atque cognoſcendarum Linguarum aperire voluerunt, ut una cum ipſis harum ope & adminiculo adyta & ſecreta Artium & Scientiarum ingredi, indeque omnem ſcientiam ac notitiam rerum precioſiſsimarum, ac homine liberali cognitu digniſsimarum, variis Linguis tanquam linteolis involutarum, unà cum ipſis auferre, atque ita rem noſtram literariam augere poſſemus. Quemadmodum olim aureo velleri Iaſonem, & aureis Heſperidum malis Herculem inſidiatos fuiſſe, in poëtarum fabulis accepimus.

Quid enim Eccleſiæ ſaltem, quid Reipublicæ, quid Oeconomiæ, denique quid omnibus omnium hominum ſtatibus eas commodare poſſe putas, quocunque etiam vertas oculos, ſive animæ ſive corporis emolumentum ſpectare atque excutere ſolers velis? certè multum. Nam in Eccleſia verbi divini notitiam oportet extare, eandemque ſynceram ac puram, ut nimirum in eo ſenſu textus accipiantur & intelligantur, quo divino ore ſunt prolati. Quomodo enim imperata rectè exequi poteris, niſi Dei mentem animumq; rectè aſſequaris? Ea res tota cōſiſtit in myſteriis Linguarum, inde vera nativaque divini eloquii ſententia eruenda eſt, ut rectè intellecta rectè quoque peragere queas. Igitur homini Theologo neceſſaria eſt cognitio Latinæ Linguæ, propter Latinos Bibliorum interpretes, quorum haud exiguus eſt numerus, propter multos patres, qui latio ſermone multa ſcriptitarunt, propter Scholas, in quibus ſæpè docendum, ſæpè diſputandum eſt. Opus habet cognitione Græcæ Linguæ, propter ſeptuaginta interpretes, & multos patres, qui Græcè ſcripſerunt: Hebrææ propter Moſen & Prophetas: Chaldææ, propter Danielem, Eſdram & paraphraſten: Syræ, propter Novum Teſtamentum, quod in ea Lingua ſcriptum eſt: Arabicæ, propter Turcas, qui certè CHRISTO Servatori noſtro adducendi erant. Debebamus utique, viri Chriſtiani, arma ſpiritualia capere adverſus furioſum illum perditionis filium Mahumetem, & ejus impium regnum, cujus jam ultimus interitus præ foribus eſt: Alcoranum, inquā, maledicus & blaſphemus iſte in filium DEI pſeudoprophetæ debellandus eſt liber, & oſtendenda ejus turpitudo cunctis gentibus, confutanda ſunt ejus impia mendacia, quæ contra CHRISTVM & ejus fidos aſſeclas virulenter evomit, CHRISTI veritas vindicanda eſt, ut ab impio Mahumete ad filium DEI deficiant, noſtrumque verum DEI cultum, firmiſsimis fundamentis ſacrarum literarum ſuffultum ſectari diſcant: præſertim cum jam multorum animi magis quam antè ad noſtram religionem ſingulari DEI providentia inclinati ſint. Ex his igitur Linguis eruenda eſt vera & genuina cujuſque textus ſententia, quæ contra hoſtem in acie ſtare atque adeo conſiſtere quoque poſsit: Ex his convincendus eſt pertinax & malitioſus adverſarius. Ideo Paulus jubet Epiſcopum ἐλέγχειν, hoc eſt, convincere, et ἐπιστομίζειν, hoc eſt, os obturare contradicentibus, id quod ex limpidiſsimis Iſraëlis fontibus fieri oportet.

Sunt enim Linguæ Sancti Spiritus officina, ſunt tanquam arcanum quoddam ſacrarium & promptuarium, in quod idem DEI SPIRITVS nobis multa arcana Myſteria repoſuit, quod nemini reſerare, mirandamque DEI ſapientiam ibi latitantem perluſtrare fas eſt, niſi Linguarum probè perito. Sivè enim dictionem, ſive phraſin, ſive integrum verborum contextum ſpectes atque perveſtiges, tamen in ſingulis nihil niſi profundam quandam DEI ſecretorum Abyſſum & inexhauſtum fontem Sapientiæ divinæ, plenariam & ſuperabundantem omnium articulorum fidei cognitionem reperies. Hunc Sacrum fontem ſi quis recludere & hoc ſacrarium reſerare, atq; hoc penetrale perſcrutari poteſt, ille ſibi Theſauros comparabit utiliſsimos, perpetuos, incomparabiles, precioſiſsimos, & omnibus numeris perfectiſsimos, cumque nullis totius orbis terrarum theſauris, vel Crœſi, vel Midæ, vel Dionyſii Siculi, vel Craſsi, comparandos. Sive igitur legat quis ſacroſanctum Dei verbum, ſive doceat alios de religione, ſive diſputet cum adverſariis, certè Linguarum cognitio multum confirmabit legentem, adjuvabit docentem, & confortabit diſputantem, idque in tantum, ut facile fuerit ei palmam obtinere, cum quocunque etiam in arenam deſcendat, ſive cum homine gentili, ſive Turcico, ſive Iudaico, ſive cum Diabolo etiam ipſo, qui cum Linguarum haud ignarus ſit, ipſe quoque nonnunquam hominibus piis negotium inter legendum, docendum aut diſputandum faceſſere poteſt.

In Hebræum textum irrepſerunt alicubi Iudæorum perfidia, alicubi etiam amanuenſium imperitia, ſeu potius negligentia, mendæ quædam, aut corruptelæ, quæ pium hominem, gnarumque Linguarum, ac formulæ ſanorum verborum, fallere non poſſunt. Septuaginta interpretes, quos tamen Chriſtus & Apoſtoli ferè ſemper ſequuntur, multis in locis à vero ac genuino ſenſu textus quam longiſsimè receſſerunt, quæ fieri neutiquam poſſent, niſi ad redimendam autoritatem ipſorum hos errores aliorum quoque culpa introiiſſe prætendere liceret. Latinæ interpretationes, tametſi tales videantur, ut ab homine erudito reprehendi haud facilè queant, tamen in multis impoſsibile eſt aſſequi veram ſententiam textuum, cum idiomata Linguarum ita comparata ſint, ut citra jacturam ſententiarum immutari haudquaquam valeant. Quædam etiam ita incommodè reddita ſunt, ut à nativa ſententia quam latiſsimè recedant. Ad Romanos 3. Paulus utitur verbo λογιζόμεθα quod cum vulgatæ translationis interpres, una voce non potuerit aſſequi, tranſtulit arbitramur: Iam verò quid, arbitrari, latinis auribus aliud eſt, quam exiſtimare, putare, aut ut me rectius intelligas, opinari? Verum Apoſtolus literarum ſacrarum, tam oſcitans lector, aut rudis, atque ignarus obſervator non fuit, ut in hac parte aut ſibi aut alteri cuidā dubitandum putarit, ſed potius aſſerendū & firmiter ſtatuendum, atque adeò concludendum etiam, Hominem non niſi fide juſtificari. Senſus igitur verè Paulinus eſt, multis firmiſsimis rationib. ſubductis, & validiſsimis agrumētis convictus, concludo tandem atq; decido, hominem nulla alia ratione ſalvari, niſi ſola fide, quæ Chriſto nitatur: Id quod Syriaca Lingua præclare aſſecuta eſt, quæ habet: Ratiocinamur hoc eſt, certis rationibus & cauſsis adducti ſtatuimus: quem locum poſtea in ſequenti quoq; capite quarto nimirum ſic explicat, operanti non imputatur merces ſua, quaſi per gratiam ſed perinde ac ſi debeatur illi: Ei verò qui nō operatur ſed credit TANTVM in eum, qui juſtificat peccatores, imputatur fides ſua ad juſtitiam. Sic 1. Cor. 15. dicitur: Itaq; epulemur, non in fermento veteri, ibi pro Latino, epulemur, ponitur Græcum ἑορτάζωμεν quod eſt agamus aut celebremus diem feſtum, & offeramus Deo λατρείαν, ut eſt, Rom. 12. (quod vetus etiam tranſtulit rationale obſequium) rationalem cultum, audiendo, legendo, & meditando verbum Dei, & ad Deum verum ac vivum nos convertendo. Sic igitur Latinæ quoq; translationes interdum magno cum judicio legendæ ſunt, quod tamen, mea ſententia, nemo niſi Linguarum probè peritus rectè fecerit.

Summa, quotieſcunque ſeſe dubium aliquod offeret in textus lectione ac meditatione, aut interpretum infinita varietate, tum ſemper ad fontes recurrendum eſt, atque ibi veritas inveſtiganda. Non enim oſcitanter ſacræ literæ percurrendæ ſunt, ſed meditandæ, ruminandæ, ponderandæ, ac diligenter excutiendæ, ne

noſtra

noſtra incuria aut negligentia quippiam prætereamus, quod nos ſcire & ſedulo attendere plurimum intererat. Si namque Principum & aliorum magnorum virorum literas, quas illi certè non inconſideratè effundunt, ſed prudenter & præmeditatè ſcribunt, ut mentem eorum rectè accipiamus, bis terve legere jubemur: quantò magis ejus literæ ſumma cum attentione legendæ & perſcrutandæ ſunt, qui Rex Regum eſt, & Dominus dominantium, cujus ſapientiæ nullus eſt numerus, qui ſapienter omnia cogitat, dicit & facit, imò qui fons eſt omnis ſapientiæ, ſcientię, & cognitionis, & profunda ſecretorum Abyſſus, quæ exhauriri nunquam poteſt. Latent ſæpè in ſingulis vocabulis, ſæpè in phraſi, ſæpè in integra ſententia, quin etiam in punctis, accentibus, in ſingulis denique apicibus, peculiares ac venuſtæ ſuavitates, elegantiæ, doctrinæ, quas prudenter eruere, perſcrutari & diligenter perluſtrare, pii & Chriſtiani eſt hominis.

Ac qui hoc fecerit, ille, tametſi aliàs doctiſsimus omnium videri queat, tamen ſubinde majores progreſſus faciet, quotidiè novis divitiis emergentibus, & precioſioribus gemmis cumulatè ſeſe legenti offerentibus. Sicut enim venator ſagacitate narium canis abductus, ſæpè in abſtruſiſsimis etiam luſtris latentem feram deprehendit, quæ canum vulgarium, naturæ hac præſtantia non præditorum, multa etiam examina fallere poſſet: Ita qui Linguis, tanquam venaticis quibuſdam canibus inſtructi, ſcripturæ opaca perluſtrare conantur, ſæpè in prædam exoptatiſsimam incidunt, & præclara multa ex ſcripturis eruunt, quæ aliis, qui hiſce adminiculis deſtituuntur, tecta ſepultaque manent ac prorſus incognita.

Præterea facit etiam hæc res, ut non opus ſit multis pecuniis, ac tam gravibus impenſis ad tot commentatores comparandum ſibi, ſi quis fontes ipſos, è quibus aquæ ſemper dulcius bibuntur, adire, atq; ibi intima penetralia Eſſentię ac Voluntatis divinæ conſulere queat. Multi boni, pii & ſancti viri, commentati ſunt hactenus in Biblia Sacra, quorum ſtudium & diligentiam, quis eſt ſanæ mentis homo, qui juſtè reprehendere valeat? Sed magna tamen eſt illorum autorum diverſitas: Quidam eorum, nempè rudes ac imperiti Linguarum, ſæpè â nativa ac genuina ſententia quam longiſsimè receſſerunt, & tantum abeſt, quod mentem textus aſſecuti ſint, ut toto cœlo à vero aberraſſe manifeſtiſsimè deprehēdantur, & ob id in eruditorum juſtiſsimam reprehenſionem incurrāt: Alii rurſus, nempè, qui aliquid ſtudii & induſtrię in Linguas impenderunt, ad mentem Spiritus ſancti proximè acceſſerunt, & valdè bonam in enarranda ſcriptura ſacra poſuerunt operam: Atq; illi tales laudem eximiam merentur, cum apud omnes rectè ſentientes, tum etiam apud totam poſteritatem, ſed nemo niſi Linguarum peritus hoc animadvertere, deque eo rectè judicare poteſt.

Iam verò ex horum ingenti numero, ſibi paucos tantum eligere comparareque, aut, ſi mavis, ſolis etiam fontibus contentum, omnes interpretes ac commentatores faſtidire, & in medio relinquere, compendium & prudentia eſt, quæ homini ſtudioſo, & rem domeſticam augere cupienti, magno uſui eſſe poſſet. Quantum enim eſſet lucrum tot graviſsimis ſumptibus ac impenſis parcere, & ipſum ex pauciſsimis libris mediocri diligentia iudicem ac cenſorem omnium reliquorum in Eccleſia docentium & ſcribentium exiſtere ? Si jam liberet mihi per omnes Patrum libros vagari, præſertim autem eorum, qui Linguas ignorarunt, quantum, Deus bone, plauſtrum fædiſsimorum lapſuum congerere, & ob oculos ponere poſſem, ubi interdum boni & ſancti illi viri, quod vim & naturam vocabulorum neſcirent, ex aliorum imperitorum relatu, turpiſsimos & dictu nefandos errores in Eccleſiam invexerunt. Quippè ſolet, neſcio quo modo, Grammatica frigidè in iuventute tractata, & malè percepta, ſeſe, ubi poſtea ad res in communi vita præclarè gerendas ventum eſt, vindicare, ſuique contemptum, cum turpi ac fœda ignominia, tandem abundè recompenſare, quod in ea parte piis illis deque Eccleſia benè meritis viris etiam accidit.

Exempla paſsim obvia ſunt in Theodoreto, Bernhardo, Magiſtro ſententiarum, & aliis. Iſiodorus in Græcis literis minus verſatus, ἀκώλυτον reddit Ceroferarium, cum ἀκώλυτοι eſſent non prohibiti, ſed admiſsi, qui licet ipſi quidem ſacra myſteria non peragerent, tamen non excludebantur, quo minus adeſſent, & ignem & alia ſimilia, quæ ad rem ſacram neceſſaria videbantur, adferrent & adminiſtrarent: Erant igitur ſacerdotum adminiſtri quibus ſemper liber ad ſuum paſtorem aut diaconum ubicunq; etiam eſſent, aditus patebat. Idem quoque metropolin, transfert menſuram civitatum, cum Græcè ſit μητρόπολις non μετρόπολις & tamen hoc inſulſum ac ineptum interpretamentum, poſtea Magiſter ſententiarum quoque ſequitur, unde apparet eandem inſcitiam in ipſo quoque fuiſſe, atque ita cœcum cœcum duxiſſe. Nicolaus Blonij Galilæam interpretatur transmigrationem, cum circulum ſignificet. Bernhardus Mariæ nomen transfert, ſtella maris, cum ſit ſtilla maris, & poſtea multa nugatur de illa ſtella, quæ nunc non eſt narrandi locus. Hæc autem à me non dicuntur exaggerandi craſsam ac ſupinam ignorantiam illorum ſanctiſsimorum virorum cauſa, ſed ut tantum oſtendam, quàm ſit utile & neceſſarium, probè diſcere Linguas, & ut inſuper etiam admoneantur pii, de iſtis ac ſimilibus erratis, ne temere illos in hac parte ſequantur, ſed fontes potius ipſos conſulant, & ex iis Dominum Deum noſtrum colant ac laudent.

Porrò quod de Theologia modo dictum eſt, idem de omnibus reliquis diſciplinis artibus ac profeſsionibus cogitandum ac ſentiendum eſt. Vixerunt noſtro, & majorum noſtrorum tempore, præſtantes Iuriſconſulti, qui cum ſua profeſsione Linguarum & eloquentiæ ſtudia, magna cum laude, conjunxerunt, ac bonam hac in re Scholis, Eccleſiæ, & Reipub. navarunt operam. Inter quos meritò commemoramus Iohannem Capnionem, virum omni genere diſciplinarum politiſsimum, & multis præclaris virtutibus ornatiſsimum, qui primus in Germaniam Linguas intulit, atque hæc ſtudia in hac laudatiſsima patria noſtra excitavit: Item Andream Maſium, Conradum Heresbachium, Iohannem Albertum Widmanſtadium, & complures alios illuſtres viros, omni laude digniſsimos. Medici in ſuæ artis deſcriptione, cum primis variis uſi ſunt Linguis. In Hebræa Lingua habent Rabinos quoſdam, Aben Ezran, & alios: In Græca, Hippocratem, Galenum, Dioſcoridem, Aëtium, Aeginetam, Theophraſtum & item alios: In Arabica, Avicennam, Averroën, Meſue, Raſin, Halin. Denique cum primis opus eſſet homini medico Linguarum omnium exacta notitia, ſi nullam aliam ob cauſam, vel propter unum Paracelſum, qui cum exoticarum rerum cupidiſsimus eſſet, & diſcendi gratia multas ac varias regiones perluſtraſſet, herbis, floribus, metallis, ſeminibus, & aliis medicinalibus Artis occultandæ gratia, nomina variarum Linguarum & Nationum impoſuit, quæ ſi hodiè noſtrates perinde atq; ipſe intelligerent, forſan eâdem, quâ ipſe ſolitus fuit felicitate, morbis medicinam facerent. Idem de Philoſophis & Poëtis omnino ſentiendum eſt, qui certè ſine Linguarum ſcientia nihil, aut parum admodum, in ſua profeſsione promovebunt.

Habuit utique Iudæa, Aegyptus, Arabia, Syria, Perſia, Media, Græcia, Italia, ſuos, eoſdemque præſtantiſsimos, in omni Artium ac facultatum genere, Philoſophos, qui in ſuis Linguis, quæ vernaculæ fuerunt ipſis, multa ſcripſerunt, quorum quædam lucem viderunt, quædam ad huc in Bibliothecis eruditorum manu ſcripta latent, quæ longa ſerie nominatim hîc exprimere, atque recenſere poſſem, ſi id ex re noſtra futurum putarem.

Neque verò ſatis eſt videre, quid in rem & noſtram, Eccleſiæ, Reipub. & omnium hominum in hac communi ſocietate vitæ humanæ eſſe poſsit, quo pacto idipſum acquiratur, ſed opus eſt etiam, ut idem ipſum tueamur, & ſartum tectum conſervemus, adverſus hoſtiles nefariorum hominum impetus, ut poſteri quoque noſtri bonorum illorum unà nobiſcum participes fiant, iiſdemque nobiſcum unâ eademque felicitate uti frui queant. Nam ſemper inventi ſunt in omni genere diſciplinarum homines impii, ſcelerati & profligati, qui ſuis ſophiſticis Artibus pręcioſum hunc theſaurum Artium & Scientiarum, Linguis multipliciter involutum, nobis aut adulterare, aut omninò eripere conati ſunt.

Habuerunt Theologi ſuos impoſtores, medici ſuos, artium ſectatores ſuos: ſed in hoc caſu, ſecundum Deum, ſemper ad fundamentum Linguarum recurrendum eſt, ibi ex nativis textibus inquirenda veritas, quæ poſtea invicta manet, & reclamat omnibus erroribus, imo profligat, proſternit & conculcat omnes hæreticos, impoſtores, & flagellatores veritatis, abſumit & devorat eos, ſicut virga Moſis reliquorum ſapientum & maleficorum in Aegypto virgas. Arius Sathanæ primogenitus, honore divino privaturus æternum æterni DEI filium, inter alia locum adduxit ex Ioan. cap. 1. Et vidimus gloriam ejus, gloriam quaſi uniginti à Patre: Inde colligebat, CHRISTVM verè non eſſe unigenitum & æterni DEI coæternum filium. Sed hîc etiam ſeſe vindicavit Grammatica, cujus ignarus erat Arius quæ literam Caph habet expreſsivam veritatis, ut ipſi loquuntur. Quando igitur Iohannes ait, quaſi unigeniti, tum ſenſus eſt VERE vnigeniti. Sicut Luc. 22. Erat ſudor ipſius tanquam guttæ ſanguinis, hoc eſt erant revera guttæ ſanguinis.

Meminit Epiphanius Antidicomarianitarum, qui authore Helvidio docuerunt Mariam poſt natum Chriſtum cum Ioſepho conſuetudine conjugali uſam eſſe, & ex eo plures liberos ſuſcepiſſe, quod probabant dicto Mat. cap. 1. Et non cognovit eam donec peperit primogenitum. Sed hic rurſus error committitur ex ignorantia doctrinæ Grammaticæ, quæ oſtendit particulam עַד ſæpe excluſivè pro nunquam, poni. Gen. 8. Corvus non reverſus eſt, donec ſiccarentur aquæ, hoc eſt nunquam reverſus eſt. Matth. 5. Non exibis inde, donec reddas noviſsimum quadrantem, hoc eſt, nunquam exibis 2. Samu. 6. Non erant Michol filiæ Saulis liberi, uſq; ad diem mortis ſuæ, ſeu donec moreretur, hoc eſt nunquam peperit liberos. Sic fuerunt patrum noſtrorum memoria, qui vehementer contenderunt, ad integram converſionem non opus eſſe vitæ novitate : Verum huic malo remedium adfert vel una ſaltem vox Hebræa, quæ pœnitentiam תְּשׁוּבָה vocat, hoc eſt, reverſionem aut regreſſum ad Deum. Ac quod nunc de Hebræa diximus, idem de omnibus reliquis quoq; Linguis intelligendum eſt. Sunt enim illæ ὁδηγοὶ noſtri, deducentes hominem ad veritatem, in quacunq; profeſsione & doctrina, ita ut commodior perveniendi ad exquiſitam omnium artium & ſcientiarum cognitionem ratio nulla poſsit oſtendi, quam ſi quis à primis annis operam Linguis dederit.

Vnum adhuc eſt Chriſtiane Lector, de quo mihi in præſentia ſingulari ſedulitate commonefaciendus videbare, quod ut attentè audias, & ſenſibus imis, cum res non ſit parva, reponas, etiam atque etiam te hortor & oro. Nihil nunc magis nobis è ſuggeſtis verbi divini miniſtri occinunt, quàm hæc, in quę nos nunc incidimus tempora, noviſsima eſſe, diemque conſummationis omnium cunctis mortalibus, ſingulis horis ac momentis expectandum. Vt autem ego quoq; pedibus in ipſorum eam ſententiam, multa ſunt & gravia argumenta, quæ nunc non eſt commemorandi locus. Iam verò Chriſtus Salvator noſter, Matt. 24 prædixit, quod Evangelium regni prædicabitur in univerſo orbe, in teſtimonium omnibus gentibus, & poſt illam prædicationem tandem venturã eſſe conſummationem. Ac ſi res ita ſeſe habet, de quo tamen equidem nihil dubito, tum hoc mediantibus Linguis omninò factum oportet. Nam ſi alter alterum docere & intelligere debet, certè notis Linguis utendum erit, ut docentes audiri & intelligi queant. Ideoq; Chriſtus, cum in primitiva Eccleſia ſuum Evangelium univerſo terrarum orbi revelaturus eſſet, Apoſtolis Linguarum donum communicavit, ut cum omnibus nationibus colloqui, & apud eos negotium Evangelicum rectè conficere valerent: Iuſsit enim eos tum temporis ire in mundum univerſum, ac prædicare Evangelium omni creaturæ, & baptizare omnes gentes, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus ſancti.

Cum ergò nunc ſimile quid moliatur DEVS, & ob id, præter omnem omnium hominum expectationem, in hac ultima omnium Imperiorum ruina, quibus cum ipſæ etiam Artes & Linguæ ruituræ ac deſituræ videbantur, excitet homines, qui hac in re ſuam operam DEO & hominibus locare poſsint, tum omninò vel hanc unam ob cauſam Linguis operam te dare maximè velim, ut hac occaſione per te, tuique ſimiles regnum CHRISTI dilatetur, & Evangelium ſuum ex hac nobiliſsima natione noſtra in totum orbem terrarum transportetur : cum certum ſit, ea tempora nunc adventare, in quibus ante diem extremum, hoc fieri conveniebat. Ac ſi nulla alia cauſa eſſet, cur ſtudia Linguarum excolenda putemus, tamen hæc una ſatis nobis eſſe poſſet, ut Babylonica illa Linguarum & Doctrinarum confuſio, & Antichriſti regnum hiſce mediantibus, deſtruatur, & Chriſtus unicus humani generis aſſertor, priſtinæ ſuæ ſedi reſtituatur. Linguæ namq́ue ſunt, quæ Chriſto regnum in hac vita parant: Linguę ſunt alę verbi divini, quibus Deus invadit regna Tyrannorum, & in eis convertit corda patrum ad filios: Linguæ ſunt officina Spiritus ſancti, per quas regeneratur homo quilibet ad vitam æternam: Linguæ ſunt ſagittæ Dei acutiſsimæ, quibus invadit proſternit & conculcat omnes eos, qui virtuti verbi ſui reſiſtere conantur: Linguæ ſunt Gladius acutus & penetrans, quo Babylonicæ meretricis jugulum petitur, & ipſa cum toto regno ſuo excinditur evertiturq́ue, niſi manſueſcat & collum ſuum miti jugo Chriſti ſubmittat. Alcoranum igitur verbi divini virtute primum impetamus & conficiamus, hoc eſt, refutemus ejus impias & blaſphemas opiniones in Lingua Turcis eruditioribus uſitata, & revelemus ejus turpitudinem toti mundo: quia hac ritè conſpecta, ſine dubio Turcica gens ipſa quoq; pudore ſuffundetur, nobiſq́; meliora docentibus multo quam ante faciliores aures præbebit, ac ipſa ſeſe ſuo ipſius Marte cum noſtris cœtibus, puram & incorruptam Evangelii doctrinam, amplectentibus conjunget. Non juſsit nos Chriſtus ſoſpitator noſter armis invadere homines, & ſtatim præſentem eis intentare mortem, niſi ad ovile Chriſti ſecedere velint: minimè gentium, ſed vult potius ut ad exemplum Apoſtolorum verbum eis prædicemus, inq́; vera & ſyncera manſuetudine aliquandiu infirmitates eorum toleremus, Evangelii negotium diligenter & indefatigabili ſtudio urgeamus, atq; ita moveamus omnem lapidem, uſq; dum unâ nobiſcum ad ſocietatem Eccleſiæ Chriſti pertrahantur.

Hæc eſt vera expugnandi regnum Antichriſti ratio, non illa externa, barbara & furioſa, quę ferarũ ad inſtar in obvia quæq́; ruit, laniat ac devorat, quicquid ei adverſum eſt. Neq; eſt quod difficultatem quiſpiã prætendere velit, cũ ad hęc ſtudia nobis hoc tempore facilimus patefactus ſit aditus, per multos eximios ac induſtrios viros, qui multis magniſq́; laboribus ac impenſis Linguarum circumſtantias, naturas ac proprietates ita rimati ſunt, earumq́; myſteria ita perſcrutati, ut ipſorum ductum ſequentes & mediocrem tantum diligentiam adhibentes, nihil eos, ad Linguas quod attinet, fugere aut latere facile poſsit. Ea enim eſt inter ſe Linguarum omnium harmonia & convenientia, fraternitas & cognatio ut omnes unâ eâdemq́ue methodo ſimul, & ſemel diſci ac doceri queant. Natura rerum per ſe ſemper eſt una & eadem, cum in omnibus aliis rebus, tum potiſsimum in Linguis, quæ ſunt quaſi ſpeculum & ſignum naturæ in ſuo genere: quia vocabula ſunt notæ ſeu ſigna rerum, & mutata natura, mutantur etiam ejus naturæ ſigna. Omnes autem Linguæ ſua origine nihil ſunt aliud quam literæ, quæ licet diverſo charactere pingantur, in diverſis Linguis, tamen quod ad hominem & Linguarum rationem attinet, eædem ſemper ſunt, & ſui ſimiles apud omnes gentes in ſuis nationibus & regnis perpetuò permanent. Nam uno eodemq́ue organo pronunciatur A ſive ſit Turcicum ſive Arabicum, ſive Aethiopicum, Latinum, Græcum aut Hebræum, &c. tametſi aliter pingatur apud Latinos, aliter apud Græcos, aliter apud Hebræos, Arabes, &c. Idem judicium eſt de cæteris quoque literis nulla excepta.

Ex literarum autem Cubica combinatione ſeu connexione fiunt radices, quibus ſi addantur vocales, itemq́ue literæ à fronte aut à tergo ſervientes, conſtituunt integram etymologiam, ſecundum omnes paſsiones Grammatices: vnde ex vno eodemque Cubo impoſitionis, & Quadrato etymologico, omnium Linguarum vocabula ad oculum demonſtrari poſſunt, obſervata tantum literarum juſta combinatione Linguæ cujusque gentis propria. Linguarum igitur confuſio potiſsimum conſiſtit in Cubica radicalium literarnm confuſione, additione, ſubtractione, & tranſpoſitione, eaque irregulari & inordinata: quemadmodum & inflexio ſive declinatio in omnibus Linguis, nulla excepta, ex quadrato aptiſsimè demonſtrari poteſt. Nam etſi in Babylonica confuſione, loca illa Cubi ſeu Quadrati rationalis tranſpoſita fuerint, & permutata, tamen Deus & natura retinuerunt aliquid ordinis in illa radicalium literarum perturbatione & tranſpoſitione. Natura non eſt mutata, licet Linguæ fuerint variatæ. Iam vero natura manente una eademque, manſerunt etiam ejuſdem accidentia & circumſtantiæ eædem. Res fixæ ſunt & permanentes, perſona, caſus, numerus, tempus, genus, comparatio, figura, &c. ſemper ſunt & manent in eo ſtatu in quo ſunt, etiamſi vocabula varient. Manet homo ſemper ſui ſimilis quocunque etiam eum nomine compelles. Ita manet res uno eodemque modo ſemper, tametſi vocabula in inflexionibus, numeris, perſonis, & temporibus diſcrepent.

Quiſquis igitur, divina providentia numerum illum rerum & vocabulorum invenire poterit, ejuſque multiplicem variationem, eum neceſſe eſt omnium Linguarum idiomata, ſi non actu, potentia tamen, ſcribere, legere, & intelligere. Habent enim Linguæ ſuos ſtipites ſeu truncos, & rurſus è truncis enatos ramos, quæ naturam ſuæ originis ſapiunt, & non niſi idiomatibus tanquam filiæ à matre diſcrepant. Hebræa Lingua communis omnium reliquarum mater eſt, hanc qui rectè noverit, illi facilis ad reliquas etiam acceſſus eſt, ſi compendia, per quæ ſibi notitiam illarum comparare poteſt rectè obſervet. Habet Hebræa duas literarum claſſes, unam, quæ literas perpetuò radicales in ſe continet, quarum numero ſunt undecim: Et alteram, quæ literas itidem undecim comprehendit, ſed illæ modò ſerviles ſunt, & modò radicales, atque hæ in hiſce Elianis Bibliis certis formis & coloribus diſcernuntur. Ita reliquæ Linguæ literas habent, quæ aut per ſe ſolæ valent, aut in integras dictiones redactæ, radicis & ſervilium vices obeunt. Hanc Harmoniam literarum radicalium & ſervilium in omnibus Linguis Elias noſter aliquando σύν θεῷ καὶ ἀγαθῇ τύχῃ in opere ſuo conſummato, ſatis luculenter declarabit, prȩfationis anguſtia non ſinit nos illius rei tibi, Lector amice, nunc guſtū aliquem pleniorem præbere. Tametſi autem omnes reliquæ Linguæ matrem unam communem agnoſcant, quam caput, reginam, coronam aut fontem reliquarum meritò dixeris, tamen quinq; aut ſex ſunt primariæ, quib. rectè cognitis ſine negotio reliquarum etiam notitiam tibi comparare poteris. Prima Hebræa eſt, ex qua Chaldaica, Syriaca, Arabica, Aethiopica, Perſica, Turcica, & quædam aliæ deſcenderunt. Altera Græca, quæ ſua quoq; habuit idiomata, Atticum nimirum, Ionicum, Aeolicum, & Doricum. Tertia Latina eſt, quæ tamen originem ſuam ex Græca traxit: Hujus filiæ ſunt Italica, Gallica, Hiſpanica, Portugallica, Wallachica, & Indiana, Quarta Germanica eſt ex Græca & Latina potiſsimum orta: Hujus idiomata multa & varia ſunt, Alemanica, Francica, Suevica, Iſlandica, Finonica, &

quædam aliæ. Quinta Vandalica eſt, quæ itidem ex Græca Latina & Hebræa compoſita videtur. Hujus cognatæ ſorores aut filiæ ſunt, Heneta, Bohemica, Polonica, Moſcovitica, Croatica, Cyrulica, Hieronymiana, quæ & Illyrica & Dalmatica ſive Servica, Sorabica, & Sclavica, cum aliis quibusdam, quæ propter diverſos limites & terminos quos Germani Marcas vocant, diverſis etiam nominibus appellantur. Atque ita de cæteris eſt judicare, quæ ad unam omnes, aut ad has primarias referri, aut cum cognatis jungi poſſunt ac debent. Habent enim pleræque inter ſe magnam affinitatem, idque in tantum ut interdum integra vocabula ex una lingua in aliam tranſeant. Habet Hungarica Lingua quandam convenientiam cum Hebræa, tametſi maxima ejus pars barbariem redoleat, aut Vandalicum quippiam, Hieronymus & Auguſtinus teſtantur, & cum his experientia, Pœnorum Linguam Hebrææ valdè vicinam eſſe, quod vel ex Hannibalis nomine luce meridiana clarius apparet.

Quid enim Hannibal aliud eſt, quam Iohannes, gratia Domini, gratia Dei gratious Dominus? Mammon Pœnorū Lingua Lucrum ſignificat, apud Syros autem idē eſt quod πλοῦτος, quem divitiarum Deum poëtę finxerunt. Sic Carthago civitatem DEI ſignificat à קְרִי ſeu קִרְיָא ſeu קַרְתָּא quod civitatem ſonat, unde eſt קַרְתָּנִי villanus, oppidanus, & יָהּ quod eſt abbreviatum IEHOVAH & Dominum ſignificat. Sic Dido dilectam ſeu amicam denotat à דוד dilexit. Ita quoq; Phœnicum & Hebræorum ſermo ſuas habuerunt inter ſe cognationes, quemadmodum apparet ex voce Heliogabali Baſsiani Cæſaris cognomento, qui cum apud Phœnices pubertatis tempore ſacerdos cujuſdam numinis, quod Heliogabalus dicebatur, fuiſſet, nomen ab hoc numine reportaſſe ſcribitur, ut ipſe quoque Heliogabalus appellaretur. Id nomen videtur, cum his duabus vocib. Hebræis conguere אֱלֹהֶיךָ בַּעַל hoc eſt Deus tuus Baal: aut eſt compoſitum ex Græco & Hebræo Q. D. Sol Deus aut Dominus tuus, cum ἥλιος græcis Solem ſignificet. Cairus quæ & Alcairus, Memphis item & Babylon Aegyptia, nec non & Heliopolis dicitur, Aegypti metropolis urbium totius Orbis multo maxima apud Ieſaiam עִיר הֶרֶס hoc eſt civita Solis vocatur, quod idem eſt atque Cairus, Al articulum præ ſe ferente. Igitur Aegyptiorum quoque Lingua, cum Hebræa conſonantiam quandam habet. Britannica ex variis Linguis conflata videtur, nimirum ex Germanica, Saxonica, Belgica, Italica, Hiſpanica, Danica & Gallica. Magna quoque Germanorum cum Græco & Latino ſermone conventio eſt, non tantum quoad voces, verum etiam quo ad phraſin & idioma quod multis exemplis oſtendi poterat, ſi res ita ferret. Multum autem à fidelibus præceptoribus hac in re iuvarentur diſcentes, ſi puerorum ingenia probè cognoſcerent, & claſſes in Scholis rectè diſtribuerent, ut in docendo ſervaretur ordo huic inſtituto noſtro conveniens. Nam qui Latina declinare & conjugare mediocriter didicerunt, ſtatim ad lectionem Græcam adhibendi ſunt: qui mediocriter inclinare Græca poſſunt, ad Hebræa ſeſe paulo maturius conferant, ita tamen, ut priorum ſemper potior habeatur ratio, inque iis iuventus maiori ſtudio exerceatur, quam in ſubſequentibus Linguis ad quas maturior ætas requiritur.

Ac quid nos de difficultate conqueramur, cum ſæpè puellas et fœminas imbecillem admodum ſexum, & multis gravibus morbis ac laboribus obnoxium, Linguas, vel unam vel plures intelligere videamus ? quid quod homines plebeii, ſæpè citra Artis adjumentum, ſolo uſu, diverſarum gentium ſermonibus loqui tanta dexteritate diſcant, ut vel nati & educati videantur, in illis regionibus, quarum ore loquuntur ? Quid quod natura quemlibet hominem rapiat & ducat, ut omninò velit interdum uti peregrino ſermone, etiamſi ejus alioqui prorſus ſit ignarus ? jam ſi ad naturam ars etiam accedat ipſa, quos putas talem hominem in hoc ſtudiorum genere progreſſus facturum, cum nihil tam difficile ſit, quod inquirendo non inveſtigari poſſit ? præſertim cum ſua ſuavitate nos ad ſeſe ita pelliciant, blandiſsimèque invitent, ut admodum difficile ſit homini docili monitionibus earum non parere, & nihil omninò in perdiſcendis illis operæ locare. Dulciſsima eſt Linguarum inter ſe collatio, ubi ſanè apparet, quomodo altera alteri quaſi manus auxiliatrices porrigat, & altera alteram declaret, atque ita quaſi communicatis operis, uno eodemque ore, de veritate teſtentur, noſque certos reddant, ita verè ſeſe rem, & non aliter habere.

Hæc exercitia digna ſunt homine Chriſtiano, & conjuncta cum magna voluptate, & utilitate, non tantum propter res ipſas, quas amplas & utiles in ſe continent, ſed etiam quod quædam ex his DEI & ſanctorum Angelorum vernaculæ ſint, noſque ad intima penetralia Eſſentiæ ac Voluntatis divinæ deducant. Quid enim eſt aliud Hebræa, Chaldæa, & Syra legere, quam in Schola ſeu Paradiſo cœleſti ſedere, atque ibi DEVM ipſum audire, cum ſanctis Angelis converſari, à SPIRITV ſancto tanquam in tertium cœlum cum D. Paulo raptum erudiri, ac denique ſuperabundanti ſempiternaque lætitia cum Deo, ſanctis Angelis, & omnibus beatis, perpetuò frui.

Quare te, mi candide Lector, maiorem in modum oro, ut ſi ſaltem benè monentem, tibique optimè cupientem audire velis, huic te ſtudio, aut totum tradas, aut cum aliis hoc etiam conjungas, ſive ſis puer, ſive Iuvenis, ſive grandior natu: Origenes jam ſenex, aliquot Linguas didicit. Idem D. Hieronymus etiam cum maximo vitæ ſuæ diſcrimine factitavit, ut explicandis textibus ſcripturæ par eſſe poſſet: Auguſtus illuſtris ille Saxoniæ Dux & Elector in extrema ſenecta Linguæ ſanctæ ſtudioſiſsimus fuit: idem alii præſtantes viri fecere, quorum veſtigiis inſiſtere, & exempla imitari, ſi Chriſtianus audire vis, te maximopere decet, præſertim hoc tempore, ubi lux veræ doctrinæ cunctis mortalibus innoteſcere debet. Certum eſt enim, Evangelium ex hac inclyta Germania noſtra nunc ad omnes totius orbis terrarum gentes & nationes tranſiturum, quemadmodum ſupra quoque dictum eſt. Cum autem hujus fundamenta Spiritus ſanctus in vetus teſtamentum repoſuerit, non dubito ſingulari DEI providentia factum, ut nunc in inclyta Hamburga, nobili Germanorum emporio, Linguarum ſtudia refloreſcant, & in omnes terræ angulos, fructus effundant uberrimos, contra quos ne portæ quidem inferorum prævalebunt. Multa ſunt argumenta, quæ me convincunt, ut credam Eliam Hutterum virum admodum juvenem, ac vix annum trigeſimum quartum ingreſſum divinitus excitatum eſſe ut Bibliis ſacris ſuis inventis, quæ ſancti Spiritus donum eſſe libenter agnoſcimus, magnam lucem adferat, eamq; talem, quæ ſeſe in omnes orbis partes facilimè diffundere atque dilatare queat. In hunc uſum prodeunt jam primitiæ laborum ſuorum hæc Biblia, novis typis, ut vides, impreſſa, unà cum Cubo ſeparatim & ſeorſim edito: quæ licet prima fronte puerilia videantur, ita tamen comparata ſunt, ut magnam laudem & gratam animi ſignificationem apud optimos quoſque mereantur. Nam quod ad ipſa Biblia attinet, illi ſunt fontes Iſraëlis, ex quibus ſolis Domino benedicere jubemur: Hos meo ſanè judicio nemo ſapiens & cordatus carpere poterit unquam, cum ſint ipſiſsimum Dei verbum, cui reverentiam & obedientiam debent omnes creaturæ. Quod autem ſub alia quàm antè forma in lucem prodeant, nigris videlicet, & albicantibus literis, id inventum puerile naſutulis & lividis quibusdam hominibus videri poterat, ſed tamen ob id à nemine repudiandum, quod ex ore infantium Deus etiam ſibi laudem in hoc mundo comparare ſoleat, cui ſemper placuit, per ſtultam prædicationem ſalvos facere credentes: unde ad Evangelii ſui prædicationem Chriſtus non Doctores, non Scribas, aut Phariſæos ex Academiis & Synagogis Iudæorum, non ſapientes, non potentes, non nobiles ex præfecturis politicorum, ſed ſtultos, plebeios & ſimplices piſcatores elegit, & è ſuis piſcatoriis caſulis, ad hoc longè maximum Evangelium prædicandi munus in toto orbe terrarum evocavit. Quid autem illi ſancti viri ſua ſimplicitate in hoc opere Domini non fraudulenter facto effecerint, res ipſa loquitur, & omnes hiſtoriæ ſatis ſuperque teſtantur. Fit igitur, ut hoc ipſo nomine, mihi & omnibus piis hæc nova Biblia multò quam alia ſint commendatiora, quod videam omnes Gentes & Linguas, præſertim autem eas quæ lacte opus habent, non duriore cibo, hujus χειραγωγία Chriſto adduci poſſe, qui nos vult fieri ſicut parvulos, & in vera ac pia ſimplicitate tractare verbum ſuum, eodemque ad ſalutem rectè uti.

Sani non opus habent medico, inquit CHRISTVS, neque doctis hæc Biblia in hac forma ſcripta ſunt, ſed iis qui primum lac ſanctæ Linguæ deguſtant, & faciliore methodo ad ejus cognitionem devenire cupiunt. Vnde eſt quod Elias noſter cum D. Hieronymo te brevi hac oratiuncula compellet. Obſecro te Lector, ne laborem meum reprehenſionem exiſtimes antiquorum: in Templo Dei offert unusquiſque quod poteſt, alii aurum, argentum, & lapides precioſos, alii byſſum & purpuram & coccum offerunt, & hyacinthum: Nobiſcum benè agitur, ſi obtulerimus pelles & caprarum pilos. Et tamen Apoſtolus contemptibiliora noſtra magis neceſſaria judicat. Vnde & tota illa tabernaculi pulchritudo & per ſingulas ſpecies Eccleſiæ præſentis futuræque diſtinctio, pellibus tegitur & ciliciis: ardoremque ſolis & injuriam imbrium ea quæ viliora ſunt prohibent.

Ad Cubum autem quod attinet quem ante hac nemo auſus es attrectare, imò qui jam aliquot annos in terræ pulvere ſepultus jacuit, eum ego non Eliæ inventum, ſed ſancti Spiritus peculiare munus exiſtimo, qui per organa ſibi convenientia, hæc & alia ſimilia Eccleſiæ DEI neceſſaria dona, mundo communicare ſolet. Inventus is eſt ab Elia noſtro, occaſione data ab Illuſtriſsimo Principe ac Domino, Domino Auguſto, Duce & Electore Saxoniæ, qui cum ab

Elia

Elia in Ebraicis literis informaretur, ſtatim ſub primum iſtius inſtitutionis initium, voluit ſibi literas Hebraicas, ſicut erat induſtrius, et ingenioſiſsimus princeps, ex Cubo & Quadrato, fonte & origine, omnium Linguarum Artium & Scientiarum, demonſtrari: quod quidem unius tantum noctis interſtitio, qua totus in inventione Cubi occupatus erat, peculiari ſancti SPIRITVS adjumento, facilè & præclarè præſtitit, atque ita tandem totam quoque Linguam in Cubum artificioſiſsimè redegit, ad quam formam, reliquas etiam Linguas omnes redigere σύν θεῷ deinceps conabitur. Inventione vero jam abſoluta, poſt aliquot revolutos annos, cogitare tandem cœpimus, quid & unde ſit hoc ingenioſum artificium, quod videlicet ſancta Lingua, ſacra ſcriptura, atque adeo totum Dei verbum ita quadrato potuerit includi, & animadvertimus, in novo & veteri Teſtamento, SPIRITVM ſanctum tale quid in ſcripturæ textibus paſsim innuere, cujus rei illuſtre exemplum propoſui in præfatione illa, quam ante duos menſes Berlini Marchicorum ſcripſi, ex D. Paulo ad Epheſ. 3. cujus explicationem hîc repetere non libet. Cum illo conjungendum etiam eſt, quod de Rationali Exo. 28. dicitur, Quadrangulum erit & duplex, menſuram palmi habebit, tam in longitudine quam in latitudine. Hæc nihil eſt aliud, quam Cubi & Quadrati delineatio: Rationale quadrangularis figuræ fuit, quæ rectos angulos æquilateros ex omni parte habuit, longitudo & latitudo ejus expreſsè commemorantur, altitudo & profunditas conſiſtunt in eo, quod duplicatum fuiſſe ſcribit. Huic rationali fuit incluſum אוּרִים וְתֻמִּים hoc eſt Oraculum, Reſponſum, ſive Verbum DEI, & fuit illud Rationale, quaſi theca, ſeu ciſta quædam, cui Verbum ſeu λόγιον τοῦ θεοῦ incluſum erat, comprehenſum in literis Alphabeti Cubicè diſpoſitis, quarum hic in Vrim ve Thummim primam & ultimam habes א & ת unde CHRISTVS ille λόγος æterni patris, α & ω vel א & ת appellatur, hoc eſt principium & finis, omnium rerum creatarum. Hîc filius DEI ſciſcitantibus reſponſa dabat ex Rationali, nimirum literis radicalibus ex gemmis reſplendentibus, quod erat אות ſeu ſignum voluntatis divinæ. Vnde & in Exodi loco modò adducto ſubjungitur, Pones in Rationali judicii doctrinam & veritatem, ſic reddidit vetus translatio: Sed in textu ibi expreſsè ponitur Vrim ve Thummin idem, Illuminatio & Perfectio.

Quia literæ ſacræ & Verbum Dei, verè lucerna pedum noſtrorum eſt, & lumen ſemitis noſtris: Et hæc ſola doctrina vera eſt, & ad perfectionem omnes mortales deducit, ſed quid dico mortales tantum, imò omnia regna & omnes ſtatus hominum, quicunque etiam illi ſint. Hoc ipſum myſterium comprehenditur etiam in oraculi deſcriptione. 3. Reg. 6. ubi dicitur Salomonem ædificaſſe Oraculum, in interiore parte domus, ut eò reponeret arcam fœderis DOMINI: Et additur, Oraculum autem habebat viginti cubitos longitudinis, & viginti cubitos latitudinis, & viginti cubitos altitudinis, & operuit illud veſtivitq; auro puriſsimo. Tametſi autem in hoc textu tantum trium dimenſionum fiat mentio tamen quarta quoq; comprehenditur, ſub altitudinis appellatione, quam ſemper profunditas aliqua comitatur. Fuit autem illud Oraculum pulcherrimus Eccleſię typus, quod ad hunc hominũ cœtũ, qui vocatur Eccleſia, ſeſe Deus alligarit, atq; ibi reddat oracula sãctis, audiat eorũ preces, et reſpõdeat per p̃dicationẽ verbi ſui, et per auxiliũ ad orationes eorum præſtitum. Cubus enim nihil aliud eſt, quam alphabeticus ordo vocabulorum, & eſt illud ipſum Oraculum, per quod in verbo ſuo Deus nobiſcum loquitur, & agit in hac vita, in hac figura ſe Deus Eccleſiæ ſuæ præſentem exhibuit, eique reſponſa dedit, & vult in ea tanquam in terreno paradiſo, nobis ſemper adeſſe, & nobiſcum inviſibiliter converſari, noſque potenter tueri ac defendere, contra omnes inſultationes Diaboli, ne quid ſuis aſtutis ac doloſis machinationibus contra nos promoveat.

Huc pertinet etiam Hieroſolymæ ſanctæ civitatis menſura, pulchrum Eccleſiæ typum in ſe continens, de qua ſignificanter Apocal. 21. dicitur, quod urbs illa in quadro poſita fuerit, quodq; longitudo, latitudo, & altitudo ejus æqualia fuerint, hoc eſt vera Eccleſia, Cubicæ doctrinæ cuſtos eſſe debet, ac tueri & defendere veram de DEO doctrinam, per quam perpetuò firma, ſtabilis immotaq; permanebit. Faciunt etiam ad hanc ſententiam noſtram confirmandam quidam pſalmi Davidici, artificio alphabetico ſcripti, ſive a principio, ſive medio, ſive fine verſuum, ſive alio quodam artificio Grammatico, nempe Pſal. 25. qui in initio verſuum alphabeticas habet literas, ſicut & alii plures: Pſalm. 112. in principio & medio Pſal. 145. & Pſal. 112 conſonantes, puncta vocalia & quoſdam accentus ferè nominatim exprimit, quæ omnia Cubicam & Grammaticam doctrinam in ſe continent, & nihil ſunt aliud, niſi ludus Spiritus ſancti cum filiis hominum ſicut proverb. 8. Linguæ ſanctæ Sapientia præclarè inquit, cum eo eram cuncta componens, & delectabar per ſingulos dies, ludens coram eo omni tempore: Ludens in orbe terrarum, & deliciæ meæ, eſſe cum filiis hominum. Et in libro Sapientiæ cap. 7. & 8. de eadem ſapientia, quę juxta philoſophos Ethnicos quoq; ſedem ſuam habet in Cubo, ſicut fortuna in globo, multa & prælara dicuntur, quod videlicet ſit infinitus theſaurus multarum ſcientiarum, & in ea habitet Spiritus intelligentiæ, omnem habens virtutem, omnia proſpiciens, &c. Verum hic cibus paulò durior & ſolidior eſt, neq; pueris, ſed adultis potius, & in Cubica doctrina benè verſatis, convenit: ideo nunc explicationi horum verborum ſuperſedeo. Scrutare ſcripturas diligentiſsimè, tum re ipſa experieris, quid Cubus Theologicus homini ſolerti & ingenioſo commodare poſsit. Neq; vero ſacris tantum literis, ſed profanis etiam notus fuit. Nam ſicut in aliis multis Ethnici veram Eccleſiam, ceu ſimiæ, imitati ſunt, & ſuos ritus & doctrinas rectè ſentientium in doctrina de Deo ceremoniis conformarunt, quod multis exemplis oſtendi poterat, ſi eſſet inſtituti noſtri hoc argumentum longa nunc oratione proſequi: Extant hujus rei multæ alluſiones apud Platonem in Cratylo, & aliis in locis. Quare in nullius boni viri juſtam reprehenſionem Elias Hutterus hac ſua Bibliorum nova publicatione incurrere poterit, ſed laudem potius merebitur maximam, quod pro ſua inſigni pietate & Zelo, quem habet in vindicanda gloria CHRISTI & propaganda puritate doctrinæ cœleſtis, hæc & alia his ſimilia magnis impenſis ac indefatigabili ſtudio laboreque publici juris faciat, ut ab omnibus hominibus ſacræ literæ in fontibus legi atque intelligi queant. Non enim nugas poëtarum, non aniles fabulas, non ocioſorum hominum inania commenta nobis obtrudit, ſed fontes Iſraëlis limpidiſsimos, putum purum DEI Verbum, Legem & Teſtimonium, ad quæ univerſum mundum aut reſpicere, aut in æternum petire oportet. Quod ſi intellexerit hoſce ſuos labores & pios conatus tibi, mi Lector, & aliis ſtudioſis adoleſcentibus gratos fore, ſicut aliter fieri haudquaquam poteſt, ſi ſaltem Sinceritas & candor in judicando adhibeatur, tum excitabis & accendes eum ad multo graviora & utiliora opera, quorum haud aſpernandum numerum adhuc ſecum habet, pertexenda. Sin autem in hoc authore tibi quicquam diſplicuerit, vehementer te rogatum volo, ne virum Eccleſiæ totique poſteritati prodeſſe cupientem, mendacibus calumniis temerè obruas, ſed elaboratiore potius opere in publicum emittendo vincere, & ita nomen ejus obſcurare contendas. Bene vale, candide Lector, & noſtra hæc ſtudia, labores, & quicquid illud eſt, quod in uſum Eccleſiæ liberaliter impendimus boni Conſule. Berolini 10. Auguſti

Anno reparatę Salutis 1587.

GENESIS,

EBRAICE.
CHALDAICE.
GRÆCE.
LATINE.
GERMANICE.
GALLICE.

Ex
Diſpoſitione & Adornatione
ELIAE HVTTERI
GERMANI.

בקדמין

בראשית

ΓΕΝΕΣΙΣ.

א׃

בְּקַדְמִין בְּרָא יְיָ יָת שְׁמַיָּא וְיָת אַרְעָא׃

2 וְאַרְעָא הֲוָת צָדְיָא וְרֵקָנְיָא וַחֲשׁוֹכָא עַל אַפֵּי תְהוֹמָא וְרוּחָא דַּיְיָ מְנַשְּׁבָא עַל־אַפֵּי מַיָּא׃

3 וַאֲמַר יְיָ יְהֵא נְהוֹרָא וַהֲוָה נְהוֹרָא׃

4 וַחֲזָא יְיָ יָת נְהוֹרָא אֲרֵי טָב וְאַפְרֵשׁ יְיָ בֵּין נְהוֹרָא וּבֵין חֲשׁוֹכָא׃

5 וּקְרָא יְיָ לִנְהוֹרָא יוֹמָא וְלַחֲשׁוֹכָא קְרָא לֵילְיָא וַהֲוָה רְמַשׁ וַהֲוָה צְפַר יוֹמָא חַד׃

6 וַאֲמַר יְיָ יְהֵא רְקִיעָא בִּמְצִיעוּת מַיָּא וִיהֵא מַפְרֵשׁ בֵּין מַיָּא לְמַיָּא׃

7 וַעֲבַד יְיָ יָת רְקִיעָא וְאַפְרֵשׁ בֵּין מַיָּא דְּמִלְּרַע לִרְקִיעָא וּבֵין מַיָּא דְּמִלְּעֵל לִרְקִיעָא וַהֲוָה כֵן׃

8 וּקְרָא יְיָ לִרְקִיעָא שְׁמַיָּא וַהֲוָה רְמַשׁ וַהֲוָה צְפַר יוֹם תִּנְיָן׃

9 וַאֲמַר יְיָ יִתְכַּנְּשׁוּן מַיָּא מִתְּחוֹת שְׁמַיָּא לַאֲתַר חַד וְתִתַּחֲזֵי יַבֶּשְׁתָּא וַהֲוָה כֵן׃

10 וּקְרָא יְיָ לְיַבֶּשְׁתָּא אַרְעָא וּלְבֵית כְּנִישׁוּת מַיָּא קְרָא יַמֵּי וַחֲזָא יְיָ אֲרֵי טָב׃

11 וַאֲמַר יְיָ תַּדְאֵי אַרְעָא דִּתְאָה עִשְׂבָּא דְּבַר זַרְעֵהּ מִזְדְּרַע אִילָן פֵּרִין עָבֵד פֵּרִין לִזְנוֹהִי דְּבַר זַרְעֵהּ בֵּהּ עַל אַרְעָא וַהֲוָה כֵן׃

א׃

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ׃

2 וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ וָבֹהוּ וְחֹשֶׁךְ עַל־פְּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל־פְּנֵי הַמָּיִם׃

3 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי־אוֹר וַיְהִי־אוֹר׃

4 וַיַּרְא אֱלֹהִים אֶת־הָאוֹר כִּי־טוֹב וַיַּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ׃

5 וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לָאוֹר יוֹם וְלַחֹשֶׁךְ קָרָא לָיְלָה וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם אֶחָד׃

6 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמָּיִם וִיהִי מַבְדִּיל בֵּין מַיִם לָמָיִם׃

7 וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת־הָרָקִיעַ וַיַּבְדֵּל בֵּין הַמַּיִם אֲשֶׁר מִתַּחַת לָרָקִיעַ וּבֵין הַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל לָרָקִיעַ וַיְהִי כֵן׃

8 וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לָרָקִיעַ שָׁמָיִם וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם שֵׁנִי׃

9 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקָּווּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל־מָקוֹם אֶחָד וְתֵרָאֶה הַיַּבָּשָׁה וַיְהִי־כֵן׃

10 וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לַיַּבָּשָׁה אֶרֶץ וּלְמִקְוֵה הַמַּיִם קָרָא יַמִּים וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב׃

11 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תַּדְשֵׁא הָאָרֶץ דֶּשֶׁא עֵשֶׂב מַזְרִיעַ זֶרַע עֵץ פְּרִי עֹשֶׂה פְּרִי לְמִינוֹ אֲשֶׁר זַרְעוֹ־בוֹ עַל־הָאָרֶץ וַיְהִי־כֵן׃

ΚΕΦΑΛ. α΄.

Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.

2. Ἡ δὲ γῆ ἦν ἀόρατος καὶ ἀκατασκεύαστος, καὶ σκότος ἐπέκειτο ἐπάνω τῆς ἀβύσσου· καὶ πνεῦμα Θεοῦ ἐπεφέρετο ἐπάνω τοῦ ὕδατος.

3. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· γενηθήτω φῶς, καὶ ἐγένετο φῶς.

4. Καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς τὸ φῶς, ὅτι καλόν. Καὶ διεχώρισεν ὁ Θεὸς ἀνὰ μέσον τοῦ φωτὸς, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σκότους.

5. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τὸ φῶς, ἡμέραν, καὶ τὸ σκότος, ἐκάλεσε νύκτα. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωῒ, ἡμέρα μία.

6. Καὶ εἶπεν ὁ θεός· γενηθήτω στερέωμα ἐν μέσῳ τοῦ ὕδατος, καὶ ἔστω διαχωρίζον ἀνὰ μέσον ὕδατος καὶ ὕδατος. καὶ ἐγένετο οὕτως.

7. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸ στερέωμα, καὶ διεχώρισεν ὁ Θεὸς ἀνὰ μέσον τοῦ ὕδατος ὃ ἦν ὑποκάτω τοῦ στερεώματος, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ ὕδατος τοῦ ἐπάνω τοῦ στερεώματος.

8. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τὸ στερέωμα οὐρανόν. καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωῒ, ἡμέρα δευτέρα.

9. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· συναχθήτω τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς συναγωγὴν μίαν, καὶ ὀφθήτω ἡ ξηρά; καὶ ἐγένετο οὕτως. καὶ συνήχθη τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὰς συναγωγὰς αὐτῶν καὶ ὤφθη ἡ ξηρά.

10. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς τὴν ξηρὰν, γῆν. καὶ τὰ συστήματα τῶν ὑδάτων ἐκάλεσε θαλάσσας. καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν.

11. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· βλαστησάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου σπεῖρον σπέρμα κατὰ γένος καὶ καθ᾽ ὁμοιότητα, καὶ ξύλον κάρπιμον ποιοῦν καρπὸν, οὗ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ κατὰ γένος ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἐγένετο οὕτως.

GENESIS. Das erſte Buch Moſe. GENESE

CAPVT I.

IN principio creavit DEVS cœlum & terram.

2. Terra autem erat inanis & vacua, & tenebræ erant ſuper faciem abyſsi: & Spiritus Domini ferebatur ſuper aquas.

3. Dixitq; DEVS, Fiat lux. Et facta eſt lux.

4. Et vidit DEVS lucem quod eſſet bona: & diviſit lucem a tenebris.

5. Appellavitque lucem diem, & tenebras noctem: factumque eſt veſpere & mane dies vnus.

6. Dixit quoque DEVS: Fiat firmamentum in medio aquarum: & dividat aquas ab aquis.

7. Et fecit DEVS firmamentum, diviſitque aquas quæ erant ſub firmamento, ab his quæ erant ſuper firmamentum. Et factum eſt ita.

8. Vocavitque DEVS firmamentum, cœlum: & factum eſt veſpere & mane dies ſecundus.

9. Dixit vero DEVS, Congregentur aquæ quæ ſub cœlo ſunt, in locum vnum: & appareat arida. Et factum eſt ita.

10. Et vocavit DEVS aridam, terram: congregationesque aquarum appellavit maria. Et vidit DEVS quod eſſet bonum:

11. Et ait, Germinet terra herbam virentem, & facientem ſemen, & lignum pomiferum faciens fructum iuxta genus ſuum, cuius ſemen in ſemetipſo ſit ſuper terram. Et factum eſt ita.

Das erſte Capitel.

IM Anfang ſchuff GOTT Himel vnd Erden.

2. Vnd die Erde war wüſt vnd leer/ vnd es war finſter auff der tieffe/ vnd der Geiſt GOttes ſchwebet auff dem Waſſer.

3. Vnd GOTT ſprach: Es werde Liecht/ Vnd es ward Liecht.

4. Vnnd GOTT ſahe/ daß das Liecht gut war. Da ſcheidet GOTT das Liecht vom Finſternuß.

5. Vnd nennet das Liecht Tag/ vnd die Finſternuß Nacht. Da ward auß Abend vnd Morgen der erſte Tag.

6. Vnd GOTT ſprach/ Es werde eine Veſte zwiſchen den waſſern/ vnnd die ſey ein vnterſcheid zwiſchen den waſſern.

7. Da machet GOTT die Veſte/ vnd ſcheidet das waſſer vnter der Veſten/ von dem waſſer über der Veſten/ vnnd es geſchach alſo.

8. Vnnd GOTT nennet die Veſten/ Himel. Da wardt auß Abendt vnd Morgen der ander Tag.

9. Vnd GOTT ſprach: Es ſamle ſich das waſſer vnter dem Himel/ an ſondere örter/ daß man das trocken ſehe/ vnd es geſchach alſo.

10. Vnd GOTT nennet das trocken/ Erde/ vnnd die ſammlung der Waſſer nennet er Meer/ Vnd GOTt ſahe daß es gut war.

11. Vnnd GOtt ſprach: Es laſſe die Erde auffgehen Graß vnnd Kraut/ das ſich beſame/ vnnd fruchbare bäume/ da ein jeglicher nach ſeiner art frucht trage/ vnnd habe ſeinen eigen ſamen bey jhm ſelbs/ auff Erden/ Vnd es geſchach alſo.

CHAP. I.

DIEV crea au commencement les cieux & la terre.

2. Et la terre eſtoit ſans forme & vuide, & tenebres *eſtoyent* ſur le deſſus de l'abiſme: & l'Eſprit de Dieu ſe mouuoit ſur le deſſus des eaux.

3. Et Dieu dit, Que la lumiere ſoit: & la lumiere fut.

4. Et Dieu vid que la lumiere *eſtoit* bonne: & Dieu ſepara la lumiere d'auec les tenebres.

5. Et Dieu nomma la lumiere, Iour: & les tenebres, Nuict. Si fut le ſoir, ſi fut le matin, *qui fut* le premier iour.

6. Puis Dieu dit, Qu'vne eſtendue ſoit entre les eaux: & qu'elle ſepare les eaux d'auec les eaux.

7. Dieu donc fit l'eſtendue: & ſepara les eaux qui *ſont* au deſſous de l'eſtendue, d'auec celles qui *ſont* au deſſus de l'eſtendue: & ainſi fut.

8. Et Dieu nomma l'eſtendue, Cieux. Si fut le ſoir, ſi fut le matin, *qui fut* le ſecond iour.

9. Puis Dieu dit, Que les eaux, *qui ſont* au deſſous des cieux ſoyent aſſemblees en vn lieu, & que le ſec apparoiſſe, & ainſi fut.

10. Et Dieu nomma le ſec, Terre: Il nomma auſſi l'aſſemblee des eaux, Mers: & Dieu vid que *cela eſtoit* bon.

11. Puis Dieu dit, Que la terre pouſſe *ſon* iect, *aſſauoir* herbe portant ſemence, & arbres fruictiers, portans fruict ſelon leur eſpece, qui ayent leur ſemence en eux-meſmes, ſur la terre, & ainſi fut.

א

12 וְאַפֵּיקַת אַרְעָא דִתְאָה עִשְׂבָּא דְבַר זַרְעֵהּ מִזְדְּרַע לִזְנוֹהִי וְאִילָן עָבֵד פֵּרִין דְבַר זַרְעֵהּ בֵּהּ לִזְנוֹהִי וַחֲזָא יְיָ אֲרֵי טָב׃

13 וַהֲוָה רְמַשׁ וַהֲוָה צְפַר יוֹם תְּלִיתָאי׃

14 וַאֲמַר יְיָ יְהוֹן נְהוֹרִין בִּרְקִיעָא דִשְׁמַיָּא לְאַפְרָשָׁא בֵּין יְמָמָא וּבֵין לֵילְיָא וִיהוֹן לְאָתִין וּלְזִמְנִין וּלְמִמְנֵי בְהוֹן יוֹמִין וּשְׁנִין׃

15 וִיהוֹן לִנְהוֹרִין בִּרְקִיעָא דִשְׁמַיָּא לְאַנְהָרָא עַל־אַרְעָא וַהֲוָה כֵן׃

16 וַעֲבַד יְיָ יָת־תְּרֵין נְהוֹרִין רַבְרְבִין יָת נְהוֹרָא רַבָּא לְמִשְׁלַט בִּימָמָא וְיָת נְהוֹרָא זְעֵירָא לְמִשְׁלַט בְּלֵילְיָא וְיָת כּוֹכְבַיָּא׃

17 וִיהַב יָתְהוֹן יְיָ בִּרְקִיעָא דִשְׁמַיָּא לְאַנְהָרָא עַל־אַרְעָא׃

18 וּלְמִשְׁלַט בִּימָמָא וּבְלֵילְיָא וּלְאַפְרָשָׁא בֵּין נְהוֹרָא וּבֵין חֲשׁוֹכָא וַחֲזָא יְיָ אֲרֵי טָב׃

19 וַהֲוָה רְמַשׁ וַהֲוָה צְפַר יוֹם רְבִיעָאי׃

20 וַאֲמַר יְיָ יִרְחֲשׁוּן מַיָּא רִחְשָׁא נַפְשָׁא חַיְתָא וְעוֹפָא דְפָרַח עַל־אַרְעָא עַל־אַפֵּי אֲוִיר רְקִיעַ שְׁמַיָּא׃

21 וּבְרָא יְיָ יָת תַּנִּינַיָּא רַבְרְבַיָּא וְיָת כָּל נַפְשָׁא חַיְתָא דְרָחְשָׁא דִרְחִישׁוּ מַיָּא לִזְנֵיהוֹן וְיָת כָּל עוֹפָא דְפָרַח לִזְנוֹהִי וַחֲזָא יְיָ אֲרֵי טָב׃

22 וּבָרִיךְ יָתְהוֹן יְיָ לְמֵימַר פּוּשׁוּ וּסְגוּ וּמְלוּ יָת מַיָּא בְּיַמַּיָּא וְעוֹפָא יִסְגֵּי בְּאַרְעָא׃

23 וַהֲוָה רְמַשׁ וַהֲוָה צְפַר יוֹם חֲמִישָׁאי׃

24 וַאֲמַר יְיָ תַּפֵּיק אַרְעָא נַפְשָׁא חַיְתָא לִזְנַהּ בְּעִירָא

א׃

12 וַתּוֹצֵא הָאָרֶץ דֶּשֶׁא עֵשֶׂב מַזְרִיעַ זֶרַע לְמִינֵהוּ וְעֵץ עֹשֶׂה־פְּרִי אֲשֶׁר זַרְעוֹ־בוֹ לְמִינֵהוּ וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב׃

13 וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם שְׁלִישִׁי׃

14 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֹת בִּרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהַבְדִּיל בֵּין הַיּוֹם וּבֵין הַלָּיְלָה וְהָיוּ לְאֹתֹת וּלְמוֹעֲדִים וּלְיָמִים וְשָׁנִים׃

15 וְהָיוּ לִמְאוֹרֹת בִּרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל־הָאָרֶץ וַיְהִי־כֵן׃

16 וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת־שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים אֶת־הַמָּאוֹר הַגָּדֹל לְמֶמְשֶׁלֶת הַיּוֹם וְאֶת־הַמָּאוֹר הַקָּטֹן לְמֶמְשֶׁלֶת הַלַּיְלָה וְאֵת הַכּוֹכָבִים׃

17 וַיִּתֵּן אֹתָם אֱלֹהִים בִּרְקִיעַ הַשָּׁמָיִם לְהָאִיר עַל־הָאָרֶץ׃

18 וְלִמְשֹׁל בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה וּלְהַבְדִּיל בֵּין הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב׃

19 וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם רְבִיעִי׃ 20 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׁרְצוּ הַמַּיִם שֶׁרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל־הָאָרֶץ עַל־פְּנֵי רְקִיעַ הַשָּׁמָיִם׃

21 וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת־הַתַּנִּינִם הַגְּדֹלִים וְאֵת כָּל־נֶפֶשׁ הַחַיָּה הָרֹמֶשֶׂת אֲשֶׁר שָׁרְצוּ הַמַּיִם לְמִינֵהֶם וְאֵת כָּל־עוֹף כָּנָף לְמִינֵהוּ וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב׃

22 וַיְבָרֶךְ אֹתָם אֱלֹהִים לֵאמֹר פְּרוּ וּרְבוּ וּמִלְאוּ אֶת־הַמַּיִם בַּיַּמִּים וְהָעוֹף יִרֶב בָּאָרֶץ׃

23 וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם חֲמִישִׁי׃ 24 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ בְּהֵמָה

κεφ. α.

12. Καὶ ἐξήνεγκεν ἡ γῆ βοτάνην χόρτου σπεῖρον σπέρμα κατὰ γένος καὶ καθ' ὁμοιότητα, καὶ ξύλον κάρπιμον ποιοῦν καρπὸν, οὗ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ κατὰ γένος ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν.

13. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα τρίτη.

14. Καὶ εἶπεν ὁ θεός. γενηθήτωσαν φωστῆρες ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ εἰς φαῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς, τοῦ διαχωρίζειν ἀνὰ μέσον τῆς ἡμέρας καὶ ἀνὰ μέσον τῆς νυκτὸς, καὶ ἔστωσαν εἰς σημεῖα, καὶ εἰς καιροὺς, καὶ εἰς ἡμέρας, καὶ εἰς ἐνιαυτούς·

15. Καὶ ἔστωσαν εἰς φαῦσιν ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ, ὥστε φαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἐγένετο οὕτως.

16. Καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τοὺς δύο φωστῆρας τοὺς μεγάλους, τὸν φωστῆρα τὸν μέγαν εἰς ἀρχὰς τῆς ἡμέρας, καὶ τὸν φωστῆρα τὸν ἐλάσσω εἰς ἀρχὰς τῆς νυκτὸς, καὶ τοὺς ἀστέρας.

17. Καὶ ἔθετο αὐτοὺς ὁ θεὸς ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ, ὥστε φαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς.

18. Καὶ ἄρχειν τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς, καὶ διαχωρίζειν ἀνὰ μέσον τοῦ φωτὸς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σκότους. καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν.

19. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα τετάρτη.

20. Καὶ εἶπεν ὁ θεὸς ἐξαγαγέτω τὰ ὕδατα, ἑρπετὰ ψυχῶν ζωσῶν, καὶ πετεινὰ πετόμενα ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ τὸ στερέωμα τοῦ οὐρανοῦ. καὶ ἐγένετο οὕτως.

21. Καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὰ κήτη τὰ μεγάλα, καὶ πᾶσαν ψυχὴν ζώων ἑρπετῶν ἃ ἐξήγαγε τὰ ὕδατα κατὰ γένη αὐτῶν, καὶ πᾶν πετεινὸν πτερωτὸν κατὰ γένος. καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλά.

22. Καὶ εὐλόγησεν αὐτὰ ὁ θεὸς λέγων· αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὰ ὕδατα ἐν ταῖς θαλάσσαις, καὶ τὰ πετεινὰ πληθυνέσθωσαν ἐπὶ τῆς γῆς.

23. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα πέμπτη.

24. Καὶ εἶπεν ὁ θεός. ἐξαγαγέτω ἡ γῆ ψυχὴν ζῶσαν κατὰ γένος, τετράποδα, (καὶ

12. Et protulit terra herbam virentem, & facientem ſemen iuxta genus ſuum, lignumque faciens fructum, & habens unumquodque ſementem ſecundum ſpeciem ſuam. Et vidit Deus quod eſſet bonum.

13. Et factum eſt veſpere & mane dies tertius.

14. Dixit autem Deus, Fiant luminaria in firmamento cœli, & dividant diem ac noctem: & ſint in ſigna & tempora, & dies & annos:

15. Vt luceant in firmamento cœli, & illuminent terram. Et factum eſt ita.

16. Fecitque Deus duo luminaria magna: luminare maius, ut præeſſet diei: & luminare minus, ut præeſſet nocti: & ſtellas.

17. Et poſuit eas in firmamento cœli, ut lucerent ſuper terram:

18. Et præeſſent diei ac nocti, dividerent lucem ac tenebras. Et vidit Deus quòd eſſet bonum.

19. Et factum eſt veſpere & mane dies quartus.

20. Dixit etiam Deus, Producant aquæ reptile animæ viventis, & volatile ſuper terram ſub firmamento cœli.

21. Creavitque Deus cete grandia, & omnem animam viventem atque motabilem, quam produxerant aquæ in ſpecies ſuas, & omne volatile ſecundum genus ſuum. Et vidit Deus quòd eſſet bonum.

22. Benedixitque eis, dicens: Creſcite, & multiplicamini, & replete aquas maris. aveſque multiplicentur ſuper terram.

23. Et factum eſt veſpere & mane dies quintus.

24. Dixitque quoque Deus, Producat terra animam viventem in genere ſuo, iu-

12. Vnnd die Erde ließ auffgehen / Graß vnd Kraut / das ſich beſamet / ein jegliches nach ſeiner art / vnd Bäume die da frucht trugen / vnd jren eigen Samen bey ſich ſelbs hätten / ein jeglicher nach ſeiner art. Vnnd GOtt ſahe daß es gut war.

13. Da ward auß abend vnnd morgen der dritte Tag.

14. Vnd GOtt ſprach: Es werden Liechter an der veſte des Himels / vnnd ſcheiden Tag vnnd Nacht / vnnd geben Zeichen / Zeiten / Tage vnd Jare.

15. Vnnd ſeyen Liechter an der veſte deß Himels / daß ſie ſcheinen auff Erden / Vnd es geſchach alſo.

16. Vnd GOtt machet zwey groſſe Liechter / ein groß Liecht / das den Tag regiere / vnnd ein klein Liecht / das die Nacht regiere / dazu auch Sternen.

17. Vnd GOtt ſetzet ſie an die veſte des Himels / daß ſie ſchienen auff die Erde.

18. Vnnd den Tag vnd die Nacht regierten / vnnd ſcheideten liecht vnnd finſterniß. Vnnd GOTT ſahe das es gut war.

19. Da ward auß abend vnnd morgen der vierdte Tag.

20. Vnd Gott ſprach: Es errege ſich das Waſſer mit webenden vnd lebendigen Thieren / vnd mit Gevögel / das auff Erden vnter der veſte des Himels fleuget.

21. Vnnd GOtt ſchuff groſſe Walfiſche vnnd allerley Thier / das da lebt vnnd webd / vnnd vom Waſſer erreget ward / ein jegliches nach ſeiner art / vnd allerley gefiderts gevögel / ein jegliches nach ſeiner art / Vnd Gott ſahe das es gut war.

22. Vnnd GOTT ſegenet ſie / vnnd ſprach: Seydt fruchtbar vnnd mehret euch / vnnd erfüllet das Waſſer im Meer / vnnd das Gevögel mehre ſich auff Erden.

23. Da ward auß abend vnd morgen der fünffte Tag.

24. Vnd GOTT ſprach: Die Erde bringe herfür lebendige Thier / ein jegliches nach ſeiner art / Vieh /

12. La terre donc produiſit *ſon* iect, *aſſauoir* herbe portant ſemence ſelon ſon eſpece, & arbres portans fruict, ayans leur ſemence en eux-meſmes, ſelon leur eſpece: & Dieu vid que *cela eſtoit* bon.

13. Si fut le ſoir, ſi fut le matin, *qui fut* le troiſieme iour.

14. Puis Dieu dit, Qu'il y ait luminaires en l'eſtendue des cieux, pour ſeparer la nuict d'auec le iour: & *qui* ſoyent pour ſignes, & pour les ſaiſons, & pour les iours & annees:

15. Et *qui* ſoyent pour luminaires en l'eſtendue des cieux: afin d'eſclairer ſur la terre: & ainſi fut.

16. Dieu donc fit deux grands luminaires, (le plus grand luminaire pour auoir ſeigneurie ſur le iour, & le moindre pour auoir ſeigneurie ſur la nuict) & les eſtoiles.

17. Et Dieu les mit en l'eſtendue des cieux, pour eſclairer ſur la terre.

18. Et pour auoir ſeigneurie ſur le iour & ſur la nuict, & pour ſeparer la lumiere d'auec les tenebres: & Dieu vid que *cela eſtoit* bon.

19. Si fut le ſoir, ſi fut le matin, *qui fut* le quatrieme iour.

20. Puis Dieu dit, Que les eaux produiſent en toute abondance reptiles ayans vie: & *que* les oiſeaux volent ſur la terre vers l'eſtendue des cieux.

21. Dieu donc crea les grandes baleines, & tous animaux ſe mouuans que les eaux auoyent produits en toute abondance, ſelon leur eſpece, & tout oiſeau ayant aile, ſelon ſon eſpece: & Dieu vid que *cela eſtoit* bon.

22. Et Dieu les benit diſant, Foiſonnez, & multipliez, & rempliſſez les eaux par les mers: & que les oiſeaux multiplient en la terre.

23. Si fut le ſoir, ſi fut le matin, *qui fut* le cinquieme iour.

24. Puis Dieu dit, Que la terre produiſe animaux ſelon leur eſpece, le beſtail,

א

וּרְחֶשָׁא וְחַיַת אַרְעָא
לִזְנַהּ וַהֲוָה כֵן׃

25 וַעֲבַד יְיָ יָת חֵיוַת
אַרְעָא לִזְנַהּ וְיָת בְּעִירָא
לִזְנַהּ וְיָת כָּל רִחְשָׁא
דְאַרְעָא לִזְנוֹהִי וַחֲזָא יְיָ
אֲרֵי טָב׃

26 וַאֲמַר יְיָ נַעֲבֵיד אָדָם
בְּצַלְמַנָא כִּדְמוּתַנָא
וְיִשְׁלְטוּן בְּנוּנֵי יַמָּא
וּבְעוֹפָא דִשְׁמַיָא וּבִבְעִירָא
וּבְכָל אַרְעָא וּבְכָל רִחְשָׁא
דְרָחֵישׁ עַל אַרְעָא׃

27 וּבְרָא יְיָ יָת אָדָם
בְּצַלְמֵיהּ בְּצַלְמָא דַייָ בְּרָא
יָתֵיהּ דְּכַר וְנוּקְבָא בְּרָא
יָתְהוֹן׃

28 וּבָרֵיךְ יָתְהוֹן יְיָ וַאֲמַר
לְהוֹן יְיָ פּוּשׁוּ וּסְגוּ וּמְלוֹ
יָת אַרְעָא וּתְקוֹפוּ עֲלַהּ
וּשְׁלוֹטוּ בְּנוּנֵי יַמָּא
וּבְעוֹפָא דִשְׁמַיָא וּבְכָל
חַיְתָא דְרָחֲשָׁא עַל
אַרְעָא׃

29 וַאֲמַר יְיָ הָא יְהָבֵית
לְכוֹן יָת כָּל עִסְבָּא דְבַר
זְרַע מוֹזְדְרַע דְעַל אַפֵּי כָּל
אַרְעָא וְיָת כָּל אִילָנָא דְבֵיהּ
אִבָּא דְאִילָנָא דְבַר זְרַע
מוֹזְדְרַע לְכוֹן יְהֵא לְמֵיכַל׃

30 וּלְכָל חַיְתָא דְאַרְעָא
וּלְכָל עוֹפָא דִשְׁמַיָא וּלְכָל
דְרָחֵישׁ עַל אַרְעָא דְבֵיהּ
נַפְשָׁא חַיְתָא יָת כָּל
יָרוֹקָא דְעִסְבָּא לְמֵיכַל
וַהֲוָה כֵן׃

31 וַחֲזָא יְיָ יָת כָּל דַעֲבַד
וְהָא טָב לַחֲדָא וַהֲוָה רְמַשׁ
וַהֲוָה צְפַר יוֹם שְׁתִיתָאי׃

ב

1 וְאִשְׁתַּכְלָלוּ שְׁמַיָא
וְאַרְעָא וְכָל חֵילֵיהוֹן׃

2 וַחֲמִיד יְיָ בְּיוֹמָא
שְׁבִיעָאָה עֲבִידְתֵיהּ דַעֲבַד
וְנַח בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה מִכָּל
עֲבִידְתֵיהּ דַעֲבַד׃

א

וְרֶ֥מֶשׂ וְחַֽיְתוֹ־אֶ֖רֶץ לְמִינָ֑הּ וַֽיְהִי־כֵֽן׃
25 וַיַּ֣עַשׂ אֱלֹהִים֩ אֶת־חַיַּ֨ת הָאָ֜רֶץ
לְמִינָ֗הּ וְאֶת־הַבְּהֵמָה֙ לְמִינָ֔הּ וְאֵ֛ת
כָּל־רֶ֥מֶשׂ הָֽאֲדָמָ֖ה לְמִינֵ֑הוּ וַיַּ֥רְא
אֱלֹהִ֖ים כִּי־טֽוֹב׃ 26 וַיֹּ֣אמֶר
אֱלֹהִ֔ים נַֽעֲשֶׂ֥ה אָדָ֛ם בְּצַלְמֵ֖נוּ
כִּדְמוּתֵ֑נוּ וְיִרְדּוּ֩ בִדְגַ֨ת הַיָּ֜ם
וּבְע֣וֹף הַשָּׁמַ֗יִם וּבַבְּהֵמָה֙ וּבְכָל־
הָאָ֔רֶץ וּבְכָל־הָרֶ֖מֶשׂ הָֽרֹמֵ֥שׂ עַל־
הָאָֽרֶץ׃ 27 וַיִּבְרָ֨א אֱלֹהִ֤ים אֶת־
הָֽאָדָם֙ בְּצַלְמ֔וֹ בְּצֶ֥לֶם אֱלֹהִ֖ים בָּרָ֣א
אֹת֑וֹ זָכָ֥ר וּנְקֵבָ֖ה בָּרָ֥א אֹתָֽם׃
28 וַיְבָ֣רֶךְ אֹתָם֮ אֱלֹהִים֒ וַיֹּ֨אמֶר
לָהֶ֜ם אֱלֹהִ֗ים פְּר֥וּ וּרְב֛וּ וּמִלְא֥וּ
אֶת־הָאָ֖רֶץ וְכִבְשֻׁ֑הָ וּרְד֞וּ בִּדְגַ֤ת
הַיָּם֙ וּבְע֣וֹף הַשָּׁמַ֔יִם וּבְכָל־חַיָּ֖ה
הָֽרֹמֶ֥שֶׂת עַל־הָאָֽרֶץ׃
29 וַיֹּ֣אמֶר אֱלֹהִ֗ים הִנֵּה֩ נָתַ֨תִּי
לָכֶ֜ם אֶת־כָּל־עֵ֣שֶׂב זֹרֵ֣עַ זֶ֗רַע
אֲשֶׁר֙ עַל־פְּנֵ֣י כָל־הָאָ֔רֶץ וְאֶת־
כָּל־הָעֵ֛ץ אֲשֶׁר־בּ֥וֹ פְרִי־עֵ֖ץ
זֹרֵ֣עַ זָ֑רַע לָכֶ֥ם יִֽהְיֶ֖ה לְאָכְלָֽה׃
30 וּֽלְכָל־חַיַּ֣ת הָ֠אָרֶץ וּלְכָל־ע֨וֹף
הַשָּׁמַ֜יִם וּלְכֹ֣ל רוֹמֵ֣שׂ עַל־הָאָ֗רֶץ
אֲשֶׁר־בּוֹ֙ נֶ֣פֶשׁ חַיָּ֔ה אֶת־כָּל־
יֶ֥רֶק עֵ֖שֶׂב לְאָכְלָ֑ה וַֽיְהִי־כֵֽן׃
31 וַיַּ֤רְא אֱלֹהִים֙ אֶת־כָּל־אֲשֶׁ֣ר
עָשָׂ֔ה וְהִנֵּה־ט֖וֹב מְאֹ֑ד וַֽיְהִי־עֶ֥רֶב
וַֽיְהִי־בֹ֖קֶר י֥וֹם הַשִּׁשִּֽׁי׃

ב

1 וַיְכֻלּ֛וּ הַשָּׁמַ֥יִם וְהָאָ֖רֶץ וְכָל־
צְבָאָֽם׃ 2 וַיְכַ֤ל אֱלֹהִים֙ בַּיּ֣וֹם
הַשְּׁבִיעִ֔י מְלַאכְתּ֖וֹ אֲשֶׁ֣ר עָשָׂ֑ה
וַיִּשְׁבֹּת֙ בַּיּ֣וֹם הַשְּׁבִיעִ֔י מִכָּל־
מְלַאכְתּ֖וֹ אֲשֶׁ֥ר עָשָֽׂה׃

α.

καὶ ἑρπετὰ καὶ θηρία τῆς γῆς κατὰ γένος. καὶ ἐγένετο οὕτως.

25. Καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὰ θηρία τῆς γῆς κατὰ γένος, καὶ τὰ κτήνη κατὰ γένος αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ ἑρπετὰ τῆς γῆς κατὰ γένος. καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλά.

26. Καὶ εἶπεν ὁ θεός· ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν καὶ καθ' ὁμοίωσιν καὶ ἀρχέτωσαν τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τῶν κτηνῶν, καὶ πάσης τῆς γῆς, καὶ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς.

27. Καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον, κατ' εἰκόνα θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν, ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς.

28. Καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς ὁ θεὸς λέγων· αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς, καὶ ἄρχετε τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης, καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ πάντων τῶν κτηνῶν, καὶ πάσης τῆς γῆς, καὶ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς.

29. Καὶ εἶπεν ὁ θεός· ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν πάντα χόρτον σπόριμον σπεῖρον σπέρμα, ὅ ἐστιν ἐπάνω τῆς γῆς καὶ πᾶν ξύλον ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ καρπὸν σπέρματος σπορίμου ὑμῖν ἔσται εἰς βρῶσιν.

30. Καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ πᾶσι τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ παντὶ ἑρπετῷ ἕρποντι ἐπὶ τῆς γῆς· ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ ψυχὴν ζωῆς, καὶ πάντα χόρτον χλωρὸν εἰς βρῶσιν. καὶ ἐγένετο οὕτως.

31. Καὶ εἶδεν ὁ θεὸς τὰ πάντα ὅσα ἐποίησε, καὶ ἰδοὺ καλὰ λίαν. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα ἕκτη.

ΚΕΦΑΛ. β.

1. Καὶ συνετελέσθησαν ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ καὶ πᾶς ὁ κόσμος αὐτῶν.

2. Καὶ συνετέλεσεν ὁ θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ τὰ ἔργα αὐτοῦ ἃ ἐποίησε· καὶ κατέπαυσε τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ ὧν ἐποίησε.

CAP. II.

menta,& reptilia, & beſtias terræ ſecundum ſpecies ſuas. Factumque eſt ita.

25. Et fecit Deus beſtias terræ iuxta ſpecies ſuas, & iumenta & omne reptile terræ in genere ſuo. Et vidit Deus quòd eſſet bonum.

26. Et ait: Faciamus hominem ad imaginem & ſimilitudinem noſtram: & præſit piſcibus maris,& volatilibus cœli,& beſtiis, univerſæque terræ,omnique reptili quod movetur in terra.

27. Et creavit Deus hominem ad imaginem & ſimilitudinem ſuam, ad imaginem Dei creavit illum, maſculum & feminam creavit eos.

28. Benedixitque illis Deus,& ait: Creſcite, & multiplicamini, & replete terram, & ſubiicite eam, & dominamini piſcibus maris,& volatilibus cœli, & univerſis animantibus quæ moventur ſuper terram.

29. Dixitq; Deus, Ecce dedi vobis omnem herbam afferentem, ſemen ſuper terram, & univerſa ligna quæ habent in ſemetipſis ſementem generis ſui, ut ſint vobis in eſcam.

30. Et cunctis animantibus terræ,omniq; volucri cæli, & univerſis quæ moventur in terra, & in quibus eſt anima vivens, ut habeant ad veſcendum. Et factum eſt ita.

31. Viditq; Deus cuncta quæ fecerat: & erant valde bona. Et factum eſt veſpere & mane dies ſextus.

CAP. II.

1. Igitur perfecti ſunt cœli & terra, & omnis ornatus eorum.

2. Complevitquè Deus die ſeptimo opus ſuum quod fecerat: & requievit die ſeptimo ab univerſo opere quod patrarat.

Das erſte Capitel.

Gewůrm vnnd Thier auff Erden/ein jeglichs nach ſeiner art/Vnnd es geſchach alſo.

25. Vnd Gott machet die Thier auff Erden/ein jeglichs nach ſeiner art/vnd das Vieh nach ſeiner art/vnd allerley Gewůrm auff Erden/nach ſeiner art. Vnd GOTT ſahe daß es gut war.

26. Vnd GOTT ſprach: Laſſt vns Menſchen machen/ein Bild/das vns gleich ſey/die da herꝛſchen ůber die Fiſch im Meer/vnnd ůber die Vögel vnter dem Himel/vnd ůber das Vieh/vnnd ůber die gantzen Erden/vnd ůber alles Gewůrm das auff Erden kreucht.

27. Vnd GOTT ſchuff den Menſchen Im zum Bilde/zum Bilde Gottes ſchuff er jhn/Vnnd er ſchuff ſie ein Månnlein vnd Freulein.

28. Vnd GOTT ſegnet ſie/vnnd ſprach zu jhnen: Seydt fruchtbar/vnd mehret euch/vnd fůllet die Erden/vnd macht ſie euch vnterthan. Vnnd herꝛſchet ůber Fiſch im Meer/vnnd ůber Vögel vnter dem Himel/vnd ůber alles Thier das auff Erden kreucht.

29. Vnnd GOTT ſprach: Sehet da/Jch habe euch gegeben allerley kraut/das ſich beſamet auff der gantzen Erden/vnnd allerley fruchtbare Båume/vnd Båume die ſich beſamen/zu ewer ſpeiſe.

30. Vnnd aller Thiere auff Erden/vnd allen Vögeln vnter dem Himel/vnnd allem Gewůrm/daß das leben hat auff Erden/daß ſie allerley grůn kraut eſſen. Vnd es geſchach alſo.

31. Vnd GOTT ſahe an alles was er gemacht hatte/vnd ſihe da/es war ſehr gut. Da ward auß Abend vnd Morgen der ſechſte tag.

Das ander Capitel.

ALſo ward volendet Himel vnnd Erden/mit jhrem gantzen Heer.

2. Vnd alſo volendet GOTT am ſiebenden Tage ſeine werck die er machet/vnd ruhete am ſiebenden tage/von allen ſeinen wercken die er machet.

CHAP. I.

les reptiles, & les beſtes de la terre ſelon leur eſpece: & ainſi fut.

25. Dieu donc fit les beſtes de la terre ſelon leur eſpece, & le beſtail ſelon ſon eſpece, & les reptiles de la terre ſelon leur eſpece: & Dieu vid que *cela eſtoit* bon.

26. Puis Dieu dit, Faiſons l'homme à noſtre image ſelon noſtre ſemblance, & qu'ils ayent ſeigneurie ſur les poiſſons de la mer, & ſur les oiſeaux des cieux, & ſur le beſtail,& ſur toute la terre,& ſur tout reptile ſe mouuant ſur la terre.

27. Dieu donc crea l'homme à ſon image, il le crea à l'image de Dieu: il les crea maſle & femelle.

28. Et Dieu les benit, & leur dit, Foiſonnez, & multipliez,& rempliſſez la terre, & l'aſſuiettiſſez: & ayez ſeigneurie ſur les poiſſons de la mer, & ſur les oiſeaux des cieux, & ſur toute beſte ſe mouuant ſur la terre.

29. Et Dieu dit, Voici, ie vous ai donné toute herbe portant ſemence eſtant ſur toute la terre, & tout arbre ayant en ſoi ftuict d'arbre portant ſemence, *ce qui* vous ſera pour viande.

30. Mais *i'ai donné*, à toutes les beſtes de la terre, & à tous les oiſeaux des cieux, & à toute choſe ſe mouuant ſur la terre, qui a vie en ſoi, toute verdure d'herbe pour manger: & ainſi fut.

31. Et Dieu vid tout ce qu'il auoit fait: & voila *il eſtoit* tresbon. Si fut le ſoir, ſi fut le matin, *qui fut* le ſixieme iour.

CHAP. II.

1. Les cieux donc & la terre furent acheués, & toute l'armee d'iceux.

2. Et Dieu eut acheué au ſeptieme iour ſon œuure qu'il auoit faite, & ſe repoſa au ſeptieme iour de toute ſon œuure que il auoit faite.

ב

3 וּבָרִיךְ יְיָ יָת יוֹמָא
שְׁבִיעָאָה וְקַדִּישׁ יָתֵיהּ אֲרֵי
בֵּיהּ נָח מִכָּל עִיבִידְתֵּיהּ
דִּבְרָא יְיָ לְמֶעְבָּד׃
4 אִלֵּין תּוֹלְדָת שְׁמַיָּא
וְאַרְעָא כַּד אִתְבְּרִיאוּ
בְּיוֹמָא דִּבְרָא יְיָ אֱלָהָא
אַרְעָא וּשְׁמַיָּא׃
5 וְכָל אִילַן חַקְלָא עַד לָא
יְהֵא בְּאַרְעָא וְכָל עִסְבָּא
דְּחַקְלָא לָא יְצַמַּח אֲרֵי לָא
אַמְטַר יְיָ אֱלָהָא עַל
אַרְעָא וֶאֱנָשׁ לֵית לְמִפְלַח
יָת אַרְעָא׃

6 וַעֲנָנָא הֲוָה סָלֵיק מִן
אַרְעָא וּמַשְׁקֵי יָת כָּל אַפֵּי
אַרְעָא׃
7 וּבְרָא יְיָ אֱלָהָא יָת
אָדָם עַפְרָא מִן אַרְעָא
וּנְפַח בְּאַפּוֹהִי נִשְׁמְתָא
דְחַיֵּי וַהֲוָה אָדָם לְרוּחַ
מְמַלְּלָא׃

8 וּנְצִיב יְיָ אֱלָהָא גִּנְּתָא
בְּעֵדֶן מִלְּקַדְמִין וְשַׁוִּי תַמָּן
יָת אָדָם דִּבְרָא׃

9 וְאַצְמַח יְיָ אֱלָהָא
מִן אַרְעָא כָּל אִילָן דִּמְרַגַּג
לְמֶחְזֵי וְטַב לְמֵיכַל וְאִילַן
חַיַּיָּא בִּמְצִיעוּת גִּנְּתָא
וְאִילָן דְּאָכְלֵי פֵּירוֹהִי
חַכְּמִין בֵּין טָב וּבִישׁ׃

10 וְנַהֲרָא נָפֵק מֵעֵדֶן
לְאַשְׁקָאָה יָת גִּנְּתָא
וּמִתַּמָּן יִתְפָּרֵשׁ וִיהֵא
לְאַרְבְּעָה רֵישֵׁי נַהֲרִין׃

11 שׁוּם חַד פִּישׁוֹן הוּא
דְּאַקֵּיף יָת כָּל אַרְעָא
דַּחֲוִילָה דְּתַמָּן דַּהֲבָא׃

12 וּדְהַב אַרְעָא הַהִיא
טַב תַּמָּן בְּדוֹלְחָא וְאַבְנֵי
בוּרְלָא׃

13 וְשׁוּם נַהֲרָא תִּנְיָנָא
גִּיחוֹן הוּא דְּאַקֵּיף יָת כָּל
אַרְעָא דְכוּשׁ׃

14 וְשׁוּם נַהֲרָא תְּלִיתָאָה
חִדֶּקֶל הוּא דִּמְהַלֵּךְ קִדּוּמָא
דְּאַתּוּרָאָה וְנַהֲרָא
רְבִיעָאָה הוּא פְרָת׃

ב׃

3 וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת־יוֹם
הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בוֹ שָׁבַת
מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר־בָּרָא
אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת׃
4 אֵלֶּה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם
וְהָאָרֶץ בְּהִבָּרְאָם בְּיוֹם עֲשׂוֹת
יְהוָה אֱלֹהִים אֶרֶץ וְשָׁמָיִם׃
5 וְכֹל שִׂיחַ הַשָּׂדֶה טֶרֶם יִהְיֶה
בָאָרֶץ וְכָל־עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה טֶרֶם
יִצְמָח כִּי לֹא הִמְטִיר יְהוָה
אֱלֹהִים עַל־הָאָרֶץ וְאָדָם אַיִן
לַעֲבֹד אֶת־הָאֲדָמָה׃
6 וְאֵד יַעֲלֶה מִן־הָאָרֶץ וְהִשְׁקָה
אֶת־כָּל־פְּנֵי הָאֲדָמָה׃
7 וַיִּיצֶר יְהוָה אֱלֹהִים אֶת־
הָאָדָם עָפָר מִן־הָאֲדָמָה וַיִּפַּח
בְּאַפָּיו נִשְׁמַת חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם
לְנֶפֶשׁ חַיָּה׃ 8 וַיִּטַּע יְהוָה
אֱלֹהִים גַּן־בְּעֵדֶן מִקֶּדֶם וַיָּשֶׂם
שָׁם אֶת־הָאָדָם אֲשֶׁר יָצָר׃
9 וַיַּצְמַח יְהוָה אֱלֹהִים מִן־
הָאֲדָמָה כָּל־עֵץ נֶחְמָד לְמַרְאֶה
וְטוֹב לְמַאֲכָל וְעֵץ הַחַיִּים בְּתוֹךְ
הַגָּן וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע׃
10 וְנָהָר יֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת
אֶת־הַגָּן וּמִשָּׁם יִפָּרֵד וְהָיָה
לְאַרְבָּעָה רָאשִׁים׃ 11 שֵׁם הָאֶחָד
פִּישׁוֹן הוּא הַסֹּבֵב אֵת כָּל־אֶרֶץ
הַחֲוִילָה אֲשֶׁר־שָׁם הַזָּהָב׃
21 וּזֲהַב הָאָרֶץ הַהִוא טוֹב שָׁם
הַבְּדֹלַח וְאֶבֶן הַשֹּׁהַם׃
13 וְשֵׁם־הַנָּהָר הַשֵּׁנִי גִּיחוֹן הוּא
הַסּוֹבֵב אֵת כָּל־אֶרֶץ כּוּשׁ׃
14 וְשֵׁם הַנָּהָר הַשְּׁלִישִׁי חִדֶּקֶל
הוּא הַהֹלֵךְ קִדְמַת אַשּׁוּר וְהַנָּהָר
הָרְבִיעִי הוּא פְרָת׃

β′.

3. Καὶ εὐλόγησεν ὁ θεὸς τὴν ἡμέραν τὴν ἑβδόμην, καὶ ἡγίασεν αὐτήν, ὅτι ἐν αὐτῇ κατέπαυσεν ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ, ὧν ἤρξατο ὁ θεὸς ποιῆσαι.

4. Αὕτη ἡ βίβλος γενέσεως οὐρανοῦ καὶ γῆς, ὅτε ἐγένετο ᾗ ἡμέρᾳ ᾗ ἐποίησε κύριος ὁ θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.

5. Καὶ πᾶν χλωρὸν ἀγροῦ πρὸ τοῦ ἀνατεῖλαι ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ πάντα χόρτον ἀγροῦ πρὸ τοῦ γενέσθαι. οὐ γὰρ ἔβρεξεν ὁ θεὸς ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἄνθρωπος οὐκ ἦν ἐργάζεσθαι αὐτήν.

6. Πηγὴ δὲ ἀνέβαινεν ἐκ τῆς γῆς, καὶ ἐπότιζε πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς.

7. Καὶ ἔπλασεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον, χοῦν λαβὼν ἀπὸ τῆς γῆς· καὶ ἐνεφύσησεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πνοὴν ζωῆς, καὶ ἐγένετο ὁ ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν.

8. Καὶ ἐφύτευσεν ὁ θεὸς παράδεισον ἐν ἐδὲν κατὰ ἀνατολάς, καὶ ἔθετο ἐκεῖ τὸν ἄνθρωπον, ὃν ἔπλασε.

9. Καὶ ἐξανέτειλεν ὁ θεὸς ἔτι ἐκ τῆς γῆς πᾶν ξύλον ὡραῖον εἰς ὅρασιν καὶ καλὸν εἰς βρῶσιν, καὶ τὸ ξύλον τῆς ζωῆς ἐν μέσῳ τοῦ παραδείσου, καὶ τὸ ξύλον τοῦ εἰδέναι γνωστὸν καλοῦ καὶ πονηροῦ.

10. Ποταμὸς δὲ ἐκπορεύεται ἐξ ἐδὲν ποτίζειν τὸν παράδεισον· ἐκεῖθεν ἀφορίζεται εἰς τέσσαρας ἀρχάς.

11. Ονομα τῷ ἑνὶ, Φισών· οὗτος ὁ κυκλῶν πᾶσαν τὴν γῆν Εὐϊλάτ. ἐκεῖ οὗ ἔστι τὸ χρυσίον.

12. Τὸ δὲ χρυσίον τῆς γῆς ἐκείνης καλόν. καὶ ἐκεῖ ἔστιν ὁ ἄνθραξ, καὶ ὁ λίθος ὁ πράσινος.

13. Καὶ ὄνομα τῷ ποταμῷ τῷ δευτέρῳ Γεών. οὗτος ὁ κυκλῶν πᾶσαν τὴν γῆν Αἰθιοπίας.

14. Καὶ ὁ ποταμὸς ὁ τρίτος, Τίγρις· οὗτος ὁ προπορευόμενος κατέναντι Ἀσσυρίων. ὁ δὲ ποταμὸς ὁ τέταρτος, Εὐφράτης.

CAP. II.

3. Et benedixit diei ſeptimo, & ſanctificavit illum: quia in ipſo ceſſaverat ab omni opere ſuo quod creavit DEVS vt faceret.

4. Iſtæ ſunt generationes cœli & terræ, quando creatæ ſunt, in die quo fecit Dominus DEVS cœlum & terram.

5. Et omne virgultum agri antequam oriretur in terra, omnemque herbam regionis priuſquam germinaret: non enim pluerat Dominus DEVS ſuper terram, & homo non erat qui operaretur terram.

6. Sed fons aſcendebat è terra, irrigans univerſam ſuperficiem terræ.

7. Formavit igitur Dominus DEVS hominem de limo terræ, & inſpiravit in faciem eius ſpiraculum vitæ, & factus eſt homo in animam viventem.

8. Plantaverat autem Dominus DEVS paradiſum voluptatis à principio, in quo poſuit hominem quem formaverat.

9. Produxitque Dominus DEVS de humo omne lignum pulchrum viſu, & ad veſcendum ſuave. lignum etiam vitæ in medio paradiſi, lignumque ſcientiæ boni & mali.

10. Et fluvius egrediebatur de loco voluptatis ad irrigandum paradiſum, qui inde dividitur in quatuor capita.

11. Nomen uni Phiſon, ipſe eſt qui circuit omnem terram Hevilath, ubi naſcitur aurum.

12. Et aurum terræ illius optimum eſt, ibique invenitur bdellium, & lapis onychinus.

13. Et nomen fluvij ſecundi Gehon, ipſe eſt qui circumit omnem terram Aethiopiæ.

14. Nomen vero fluminis tertii, Tigris, ipſe vadit contra Aſſyrios. Fluvius autem quartus, ipſe eſt Euphrates.

Das ander Capittel.

3. Vnd ſegnete den ſiebenden Tag / vnnd heiliget jhn / darumb / daß er an demſelben geruhet hatte von allen ſeinen wercken / die GOTT ſchuff vnnd machet.

4. Alſo iſt Himmel vnd Erden worden / da ſie geſchaffen ſind / zu der zeit / da Gott der HErr Erden vnd Himel machte.

5. Vnd allerley Bäume auff dem felde / die zuvor nie geweſt waren auff erden / vnd allerley Kraut auff dem felde / das zuvor nie gewachſen war. Denn GOtt der HERR hatte noch nicht regnen laſſen auff Erden / vnnd war kein menſch der das Land bawete.

6. Aber ein nebel gieng auff von der Erden / vnd feuchtet alles Land.

7. Vnd Gott der HErr machet den Menſchen auß dem Erdenkloß / vnnd er bließ jhm ein den lebendigen Odem / in ſeine Naſen / Vnnd alſo ward der Menſch eine lebendige Seele.

8. Vnd Gott der HErr pflantzet einen Garten in Eden / gegen dem Morgen / vnd ſetzet den Menſchen drein / den er gemacht hatte.

9. Vnd GOTt der HErr ließ auffwachſen auß der Erden allerley Bäume / luſtig anzuſehen / vnd gut zu eſſen / Vnd den Baum deß Lebens mitten im Garten / vnd den Baum deß erkentniß gutes vnd böſes.

10. Vnnd es gieng auß von Eden ein ſtrom zu wäſſern den Garten / vñ theilet ſich daſelbs inn vier Hauptwaſſer.

11. Das erſt heiſt Piſon / das fleußt vmb das gantze land Hevila.

12. Vnd daſelbs findet man Gold / vñ das Gold des Lands iſt köſtlich / vnnd da findet man Bedellion / vnd den edelſtein Onyx.

13. Das ander waſſer heiſt Gihon / das fleußt vmb das gantze Morenland.

14. Das dritte waſſer heiſt Hidekel / das fleußt für Aſſyrien. Das vierdte waſſer iſt Phrath.

CHAP. II.

3. Et Dieu benit le ſeptieme iour, & le ſanctifia: pource qu'en icelui il s'eſtoit repoſé de toute ſon œuure qu'il auoit creée pour eſtre faite.

4. Telles *ſont* les origines des cieux & de la terre, quand ils furent creés quand l'Eternel Dieu fit la terre & les cieux:

5. Et tous les iettons des champs deuant qu'il en fuſt en la terre, & tout l'herbage des champs deuant qu'il germaſt. Car l'Eternel Dieu n'auoit point fait pleuuoir ſur la terre, & n'*y auoit* point d'homme pour labourer la terre:

6. Ni aucune vapeur *ne* montoit de la terre; qui arrouſaſt tout le deſſus de la terre.

7. Or l'Eternel Dieu auoit formé l'homme *de* la poudre de la terre: & auoit ſoufflé és narines d'icelui reſpiration de vie: dont l'homme fut fait en ame viuante.

8. Auſſi l'Eternel Dieu auoit planté vn iardin en Heden, du coſté d'Orient, & y auoit mis l'homme qu'il auoit formé.

9. Et l'Eternel Dieu auoit fait germer de la terre tout arbre deſirable à voir, & bon à manger: & l'arbre de vie au milieu du iardin, & l'arbre de ſcience de bien & de mal.

10. Et vn fleuue ſortoit d'Heden pour arrouſer le iardin: & de là ſe diuiſoit en quatre chefs.

11. Le nom du premier *eſt* Piſon: c'eſt celui qui coule tournoyant par tout le païs de Hauila, là ou il croiſt de l'or.

12. Et l'or de ce païs-la *eſt* bon: là auſsi ſe trouue le Bdellion & la pierre d'Onix.

13. Et le nom du ſecond fleuue *eſt* Guihon: c'eſt celui qui coule tournoyant par tout le païs de Cus.

14. Et le nom du troiſieme fleuue *eſt* Hiddekel: ceſtui-la va à la rencontre d'Aſſyrie. Et le quatrieme fleuue eſt Euphrates.

ב

15 וּדְבַר יְיָ אֱלָהָא יָת
אָדָם וְאַשְׁרְיֵהּ בְּגִנְּתָא
דְעֵדֶן לְמִפְלְחַהּ וּלְמִשְׁרַהּ׃

16 וּפַקֵּיד יְיָ אֱלָהָא עַל־
אָדָם לְמֵימָר מִכֹּל אִילָן
גִּנְּתָא מֵיכַל תֵּיכוֹל׃

17 וּמֵאִילָן דְּאָכְלֵי פֵּירוֹהִי
חַכְּמִין בֵּין טַב וּבִישׁ לָא
תֵיכוֹל מִנֵּיהּ אֲרֵי בְּיוֹמָא
דְתֵיכוֹל מִנֵּיהּ מֵימָת
תְּמוּת׃

18 וַאֲמַר יְיָ אֱלָהָא לָא
טַב לְמֶהֱוֵי אָדָם בִּלְחוֹדוֹהִי
אֶעְבֵּיד לֵיהּ סְמִיךְ
כְּקִבְלֵיהּ׃

19 וּבְרָא יְיָ אֱלָהָא מִן
אַרְעָא כָּל חֵיוַת חַקְלָא
וְיָת כָּל עוֹפָא דִשְׁמַיָּא
וְאַיְתִי לְוָת אָדָם לְמֶחֱזֵי
מַה יִקְרֵי לֵיהּ וְכֹל דִּהֲוָה
קָרֵי לֵיהּ אָדָם נַפְשָׁת
חַיְתָא הוּא שְׁמֵיהּ׃

20 וּקְרָא אָדָם שְׁמָהָן לְכָל
בְּעִירָא וּלְעוֹפָא דִשְׁמַיָּא
וּלְכָל חֵיוַת חַקְלָא
וּלְאָדָם לָא אַשְׁכַּח סְמִיךְ
כְּקִבְלֵיהּ׃

21 וְאַפֵּיל יְיָ אֱלָהָא
שִׁנְתָא עַל אָדָם וּדְמוֹךְ
וּנְסֵיב חֲדָא מֵעִלְעוֹהִי
וְשַׁוִּי בִּשְׂרָא תְּחוֹתוֹתִי׃

22 וּבְנָא יְיָ יָת עִלְעָא
דִּנְסֵיב מִן אָדָם לְאִתְּתָא
וְאַיְתְיַהּ לְוָת אָדָם׃

23 וַאֲמַר אָדָם הָדָא זִמְנָא
גַּרְמָא מִגַּרְמַי וּבִשְׂרָא
מִבִּשְׂרִי לְדָא יִתְקְרֵי
אִתְּתָא אֲרֵי מִבַּעְלַהּ
אִתְנְסִיבַת דָּא׃

24 עַל כֵּן יִשְׁבּוֹק גְּבַר בֵּית
מִשְׁכְּבֵי אֲבוּהִי וְאִמֵּיהּ
וְיִדְבַּק בְּאִתְּתֵיהּ וִיהוֹן
לְבִשְׂרָא חֲדָא׃

25 וַהֲווֹ תַרְוֵיהוֹן עַרְטִלָּאִין
אָדָם וְאִתְּתֵיהּ וְלָא הֲווֹ
מִתְכַּלְמִין׃

ב

15 וַיִּקַּח יְהוָה אֱלֹהִים אֶת־
הָאָדָם וַיַּנִּחֵהוּ בְגַן־עֵדֶן לְעָבְדָהּ
וּלְשָׁמְרָהּ׃

16 וַיְצַו יְהוָה אֱלֹהִים עַל־הָאָדָם
לֵאמֹר מִכֹּל עֵץ־הַגָּן אָכֹל תֹּאכֵל׃

17 וּמֵעֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע לֹא
תֹאכַל מִמֶּנּוּ כִּי בְּיוֹם אֲכָלְךָ
מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת׃

18 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים לֹא־
טוֹב הֱיוֹת הָאָדָם לְבַדּוֹ אֶעֱשֶׂה־
לּוֹ עֵזֶר כְּנֶגְדּוֹ׃

19 וַיִּצֶר יְהוָה אֱלֹהִים מִן־
הָאֲדָמָה כָּל־חַיַּת הַשָּׂדֶה וְאֵת כָּל־
עוֹף הַשָּׁמַיִם וַיָּבֵא אֶל־הָאָדָם
לִרְאוֹת מַה־יִּקְרָא־לוֹ וְכֹל אֲשֶׁר
יִקְרָא־לוֹ הָאָדָם נֶפֶשׁ חַיָּה הוּא
שְׁמוֹ׃

20 וַיִּקְרָא הָאָדָם שֵׁמוֹת לְכָל־
הַבְּהֵמָה וּלְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְכֹל
חַיַּת הַשָּׂדֶה וּלְאָדָם לֹא־מָצָא
עֵזֶר כְּנֶגְדּוֹ׃

21 וַיַּפֵּל יְהוָה אֱלֹהִים תַּרְדֵּמָה
עַל־הָאָדָם וַיִּישָׁן וַיִּקַּח אַחַת
מִצַּלְעֹתָיו וַיִּסְגֹּר בָּשָׂר תַּחְתֶּנָּה׃

22 וַיִּבֶן יְהוָה אֱלֹהִים אֶת־הַצֵּלָע
אֲשֶׁר־לָקַח מִן־הָאָדָם לְאִשָּׁה
וַיְבִאֶהָ אֶל־הָאָדָם׃

23 וַיֹּאמֶר הָאָדָם זֹאת הַפַּעַם
עֶצֶם מֵעֲצָמַי וּבָשָׂר מִבְּשָׂרִי
לְזֹאת יִקָּרֵא אִשָּׁה כִּי מֵאִישׁ
לֻקֳחָה־זֹּאת׃

24 עַל־כֵּן יַעֲזָב־אִישׁ אֶת־
אָבִיו וְאֶת־אִמּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ
וְהָיוּ לְבָשָׂר אֶחָד׃

25 וַיִּהְיוּ שְׁנֵיהֶם עֲרוּמִּים הָאָדָם
וְאִשְׁתּוֹ וְלֹא יִתְבֹּשָׁשׁוּ׃

β.

15. Καὶ ἔλαβε κύριος ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον ὃν ἔπλασε, καὶ ἔθετο αὐτὸν ἐν τῷ παραδείσῳ, ἐργάζεσθαι αὐτὸν καὶ φυλάσσειν.

16. Καὶ ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς τῷ ἀδὰμ λέγων· ἀπὸ παντὸς ξύλου τοῦ ἐν τῷ παραδείσῳ βρώσει φαγῇ.

17. Ἀπὸ δὲ τοῦ ξύλου τοῦ γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρὸν οὐ φάγεσθε ἀπ᾽ αὐτοῦ· ᾗ δ᾽ ἂν ἡμέρᾳ φάγητε ἀπ᾽ αὐτοῦ, θανάτῳ ἀποθανεῖσθε.

18. Καὶ εἶπε κύριος ὁ θεός· οὐ καλὸν εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον. ποιήσωμεν αὐτῷ βοηθὸν κατ᾽ αὐτόν.

19. Καὶ ἔπλασεν ὁ θεὸς ἔτι ἐκ τῆς γῆς, πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, καὶ πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἤγαγεν αὐτὰ πρὸς τὸν ἀδὰμ ἰδεῖν τί καλέσει αὐτά· καὶ πᾶν ὃ ἐὰν ἐκάλεσεν αὐτὸ ἀδὰμ ψυχὴν ζῶσαν, τοῦτο ὄνομα αὐτῷ.

20. Καὶ ἐκάλεσεν ἀδὰμ ὀνόματα πᾶσι τοῖς κτήνεσι, καὶ πᾶσι τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τοῦ ἀγροῦ· τῷ δὲ ἀδὰμ οὐχ εὑρέθη βοηθὸς ὅμοιος αὐτῷ.

21. Καὶ ἐπέβαλε κύριος ὁ θεὸς ἔκστασιν ἐπὶ τὸν ἀδάμ, καὶ ὕπνωσε· καὶ ἔλαβε μίαν τῶν πλευρῶν αὐτοῦ, καὶ ἀνεπλήρωσε σάρκα ἀντ᾽ αὐτῆς.

22. Καὶ ᾠκοδόμησε κύριος τὴν πλευρὰν ἣν ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ ἀδὰμ εἰς γυναῖκα, καὶ ἤγαγεν αὐτὴν πρὸς τὸν ἀδάμ.

23. Καὶ εἶπεν ἀδάμ· τοῦτο νῦν ὀστοῦν ἐκ τῶν ὀστέων μου, καὶ σὰρξ ἐκ τῆς σαρκός μου. αὕτη κληθήσεται γυνή, ὅτι ἐκ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἐλήφθη.

24. Ενεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσκολληθήσεται τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν.

25. Καὶ ἦσαν οἱ δύο γυμνοί, ὅ, τε ἀδὰμ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ᾐσχύνοντο.

CAP. II.

15. Tulit ergo Dominus DEUS hominem, & poſuit eum in paradiſum voluptatis, ut operaretur, & custodiret illum:

16. Præcepitq; ei dicens: Ex omni ligno paradiſi comede.

17. De ligno autem ſcientiæ boni & mali ne comedas; In quocunq; enim die comederis ex eo, morte morieris.

18. Dixit quoque Dominus Deus, Non eſt bonum hominem eſſe ſolum: faciamus ei adiutorium ſimile ſibi.

19. Formatis igitur Dominus Deus de humo cunctis animantibus terræ, & univerſis volatilibus cœli, adduxit ea ad Adam, ut videret quid vocaret ea. omne enim quod vocavit Adam animæ viventis, ipſum eſt nomen eius.

20. Appellavitq; Adam nominibus ſuis cuncta animantia, & universa volatilia cœli, & omnes beſtias terræ: Adæ vero non inveniebatur adiutor ſimilis eius.

21. Immiſit ergo Dominus DEUS ſoporem in Adam: cumq; obdormiſſet, tulit unam de coſtis eius, & replevit carnem pro ea.

22. Et ædificavit Dominus Deus coſtam, quam tulerat de Adam, in mulierem: & adduxit eam ad Adam.

23. Dixitq; Adam: Hoc nunc, os ex oſsibus meis, & caro de carne mea: hæc vocabitur virago, quoniam de viro ſumpta eſt.

24. Quamobrem relinquet homo patrem ſuum, & matrem, & adhærebit uxori ſuæ: & erunt duo in carne una.

25. Erat autem uterque nudus, Adam ſcilicet & uxor eius: & non erubeſcebant.

Das ander Capitel.

15. Vnd GOtt der HErr nam den Menſchen/vnnd ſatzt jhn in den garten Eden/ daß er jhn bauet vnnd bewaret.

16. Vnd Gott der HErr gebot dem Menſchen/vnd ſprach: Du ſolt eſſen von allerley bäumen im Garten.

17. Aber von dem Baum deß Erkenntniß gutes vnd böſes ſolt du nicht eſſen/ Denn welches tages du davon iſſeſt/wirſt du deß todes ſterben.

18. Vnd Gott der HErr ſprach: Es iſt nicht gut daß der Menſch allein ſey/ Jch will jhm ein gehůlffen machen/die vmb jhn ſey.

19. Denn als GOtt der HErr gemachet hatte von der Erden allerley Thier auff dem felde/vnd allerley Vögel vnter dem Himel/ bracht er ſie zu dem Menſchen/ daß er ſehe/wie er ſie nennet/Denn wie der Menſch allerley lebendige Thier nennen wůrde/ ſo ſolten ſie heiſſen.

20. Vnd der Menſch gab einem jeglichen Vieh/vnd Vogel vnter dem Himel/vnnd Thier auff dem felde/ ſeinen namen/Aber fůr den Menſchen ward kein Gehůlffen funden/ die vmb jhn were.

21. Da ließ GOtt der HErr einen tieffen ſchlaff fallen auff den Menſchen/vnd er entſchlieff. Vnd nam ſeiner rieben eine/vnnd ſchloß die ſtet zu mit fleiſch.

22. Vnd GOtt der HErr bawet ein Weib auß der Riebe/ die er von dem Menſchen nam/ vnd bracht ſie zu jm.

23. Da ſprach der Menſch: Das iſt doch bein von meinen beinen/ vnnd fleiſch von meinem fleiſch/man wirdt ſie Männin heiſſen/ darumb daß ſie vom Manne genommen iſt.

24. Darumb wirdt ein Mann ſeinen Vater vnd ſeine Muter verlaſſen/ vnd an ſeinem Weibe hangen/vnnd ſie werden ſein ein fleiſch.

25. Vnd ſie waren beyde nacket/der Menſch vnd ſein Weib/ vnd ſchemeten ſich nicht.

CHAP. II.

15. L'Eternel Dieu donc print l'homme & le colloqua au iardin d'Heden pour le cultiuer, & pour le garder.

16. Puis l'Eternel Dieu commanda à l'homme, diſant, Tu mangeras librement de tout arbre du iardin.

17. Toutesfois quant à l'arbre de ſcience de bien & de mal, tu n'en mangeras point: Car dés le iour que tv mangeras d'icelui, tu mourras de mort.

18. Or l'Eternel Dieu auoit dit, Il n'*eſt* pas bon que l'homme ſoit ſeul: ie lui ferai vne aide pour lui aſſiſter.

19. Car l'Eternel Dieu auoit formé de la terre toutes beſtes des champs, & tous oiſeaux des cieux puis *les* auoit fait venir vers Adam, afin qu'il viſt comment il les nommeroit: & qu'à toute choſe yant vie, ainſi qu'Adam la nommeroit, ce fut le nom d'icelle.

20. Dont Adam auoit mis les noms à tout beſtail, & aux oiſeaux des cieux, & à toutes les beſtes des champs: mais à Adam il ne ſe trouuoit point d'aide pour lui aſſiſter.

21. Et l'Eternel Dieu auoit fait tomber vn profond dormir ſur Adam, dont il s'eſtoit endormi: & *Dieu* auoit prins vne des coſtes d'icelui, & reſſerré la chair au lieu d'icelle.

22. Et l'Eternel Dieu baſtit vne femme de la coſte qu'il auoit prinſe d'Adam, & la fit venir vers Adam.

23. Lors Adam dit, A ceſte fois ceſte-ci *eſt* os de mes os & chair de ma chair. On la nommera Hommeſſe: car elle a eſté prinſe de l'homme.

24. Et pourtant l'homme delaiſſera ſon pere & ſa mere, & adherera à ſa femme, & ſeront vne chair.

25. Et eſtoyent eux deux nuds, *aſſauoir* Adam & ſa femme, & ne *le* prenoyent point à honte.

ג

1 וְחִוְיָא הֲוָה חַכִּים מִכָּל חֵיוַת חַקְלָא דַּעֲבַד יְיָ אֱלָהָא וַאֲמַר לְאִתְּתָא בְּקוּשְׁטָא אֲרֵי אֲמַר יְיָ לָא תֵיכְלוּן מִכָּל אִילַן גִּנְּתָא׃

2 וַאֲמָרֶת אִתְּתָא לְחִוְיָא מִפֵּרֵי אִילַן גִּנְּתָא נֵיכוּל׃

3 וּמִפֵּרֵי אִילָנָא דִּי בִּמְצִיעוּת גִּנְּתָא אֲמַר יְיָ לָא תֵיכְלוּן מִנֵּיהּ וְלָא תִקְרְבוּן בֵּיהּ דִּלְמָא תְמוּתוּן׃

4 וַאֲמַר חִוְיָא לְאִתְּתָא לָא מֵימָת תְּמוּתוּן׃

5 אֲרֵי גְּלֵי קֳדָם יְיָ אֲרֵי בְּיוֹמָא דְּתֵיכְלוּן מִנֵּיהּ וְיִתְפַּתְּחָן עֵינֵיכוֹן וּתְהוֹן כְּרַבְרְבַיָּא חַכְּמִין בֵּין טַב וּבִישׁ׃

6 וַחֲזָת אִתְּתָא אֲרֵי טַב אִילָנָא לְמֵיכַל וַאֲרֵי אַסּוּ הוּא לְעֵינִין וּמְרַגַּג אִילָנָא לְאִסְתַּכָּלָא בֵּיהּ וּנְסִיבַת מֵאִבֵּיהּ וַאֲכַלַת וִיהַבַת אַף לְבַעְלַהּ עִמַּהּ וַאֲכַל׃

7 וְאִתְפַּתַּחָא עֵינֵי תַרְוֵיהוֹן וִידַעוּ אֲרֵי עַרְטְלָאִין אִינּוּן וְחַטִּטוּ לְהוֹן טַרְפֵי תְאֵנִין וַעֲבַדוּ לְהוֹן זְרָזִין׃

8 וּשְׁמַעוּ יָת קָל מֵימְרָא דַּיְיָ אֱלָהָא מִתְהַלֵּךְ בְּגִנְּתָא לִמְנַח יוֹמָא וְאִטַּמַּרוּ אָדָם וְאִתְּתֵיהּ מִן קֳדָם יְיָ אֱלָהָא בְּגוֹ אִילַן גִּנְּתָא׃

9 וּקְרָא יְיָ אֱלָהָא לְאָדָם וַאֲמַר לֵיהּ אָן אַתְּ׃

10 וַאֲמַר יָת קָל מֵימְרָךְ שְׁמַעִית בְּגִנְּתָא וּדְחֵלִית אֲרֵי עַרְטִילַאי אֲנָא וְאִטַּמְּרִית׃

11 וַאֲמַר מַן חַוִּי לָךְ אֲרֵי עַרְטִילַאי אַתְּ הֲמִן אִילָנָא דְּפַקֵּדְתִּינָךְ בְּדִיל דְּלָא לְמֵיכַל מִנֵּיהּ אֲכַלְתְּ׃

ג׃

1 וְהַנָּחָשׁ הָיָה עָרוּם מִכֹּל חַיַּת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר אֶל־הָאִשָּׁה אַף כִּי־אָמַר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִכֹּל עֵץ הַגָּן׃

2 וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֶל־הַנָּחָשׁ מִפְּרִי עֵץ־הַגָּן נֹאכֵל׃

3 וּמִפְּרִי הָעֵץ אֲשֶׁר בְּתוֹךְ־הַגָּן אָמַר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִמֶּנּוּ וְלֹא תִגְּעוּ בּוֹ פֶּן־תְּמֻתוּן׃

4 וַיֹּאמֶר הַנָּחָשׁ אֶל־הָאִשָּׁה לֹא־מוֹת תְּמֻתוּן׃

5 כִּי יֹדֵעַ אֱלֹהִים כִּי בְּיוֹם אֲכָלְכֶם מִמֶּנּוּ וְנִפְקְחוּ עֵינֵיכֶם וִהְיִיתֶם כֵּאלֹהִים יֹדְעֵי טוֹב וָרָע׃

6 וַתֵּרֶא הָאִשָּׁה כִּי טוֹב הָעֵץ לְמַאֲכָל וְכִי תַאֲוָה־הוּא לָעֵינַיִם וְנֶחְמָד הָעֵץ לְהַשְׂכִּיל וַתִּקַּח מִפִּרְיוֹ וַתֹּאכַל וַתִּתֵּן גַּם־לְאִישָׁהּ עִמָּהּ וַיֹּאכַל׃

7 וַתִּפָּקַחְנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם וַיֵּדְעוּ כִּי עֵירֻמִּם הֵם וַיִּתְפְּרוּ עֲלֵה תְאֵנָה וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם חֲגֹרֹת׃

8 וַיִּשְׁמְעוּ אֶת־קוֹל יְהוָה אֱלֹהִים מִתְהַלֵּךְ בַּגָּן לְרוּחַ הַיּוֹם וַיִּתְחַבֵּא הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ מִפְּנֵי יְהוָה אֱלֹהִים בְּתוֹךְ עֵץ הַגָּן׃

9 וַיִּקְרָא יְהוָה אֱלֹהִים אֶל־הָאָדָם וַיֹּאמֶר לוֹ אַיֶּכָּה׃

10 וַיֹּאמֶר אֶת־קֹלְךָ שָׁמַעְתִּי בַּגָּן וָאִירָא כִּי־עֵירֹם אָנֹכִי וָאֵחָבֵא׃

11 וַיֹּאמֶר מִי הִגִּיד לְךָ כִּי עֵירֹם אָתָּה הֲמִן־הָעֵץ אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ לְבִלְתִּי אֲכָל־מִמֶּנּוּ אָכָלְתָּ׃

ΚΕΦΑΛ. γʹ.

1. Ὁ δὲ ὄφις ἦν φρονιμώτατος πάντων τῶν θηρίων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, ὧν ἐποίησε κύριος ὁ θεός. καὶ εἶπεν ὄφις τῇ γυναικί· τί ὅτι εἶπεν ὁ θεός, οὐ μὴ φάγητε ἀπὸ παντὸς ξύλου τοῦ παραδείσου;

2. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ ἀπὸ καρποῦ τοῦ ξύλου τοῦ παραδείσου φαγούμεθα.

3. Ἀπὸ δὲ τοῦ καρποῦ τοῦ ξύλου ὅ ἐστιν ἐν μέσῳ τοῦ παραδείσου, εἶπεν ὁ θεός, οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτοῦ, οὐδὲ μὴ ἅψησθε αὐτοῦ, ἵνα μὴ ἀποθάνητε.

4. Καὶ εἶπεν ὁ ὄφις τῇ γυναικί· οὐ θανάτῳ ἀποθανεῖσθε.

5. Ἤδει γὰρ ὁ θεός, ὅτι ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ φάγητε ἀπ' αὐτοῦ, διανοιχθήσονται ὑμῶν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἔσεσθε ὡς θεοί, γινώσκοντες καλὸν καὶ πονηρόν.

6. Καὶ εἶδεν ἡ γυνὴ ὅτι καλὸν τὸ ξύλον εἰς βρῶσιν, καὶ ὅτι ἀρεστὸν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἰδεῖν, καὶ ὡραῖόν ἐστι τοῦ κατανοῆσαι· καὶ λαβοῦσα τοῦ καρποῦ αὐτοῦ. ἔφαγε· καὶ ἔδωκε καὶ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς μετ' αὐτῆς, καὶ ἔφαγον.

7. Καὶ διηνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν δύο, καὶ ἔγνωσαν ὅτι γυμνοὶ ἦσαν. καὶ ἔρραψαν φύλλα συκῆς, καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς περιζώματα.

8. Καὶ ἤκουσαν τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ περιπατοῦντος ἐν τῷ παραδείσῳ τὸ δειλινόν, καὶ ἐκρύβησαν, ὅ, τε ἀδὰμ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου κυρίου τοῦ θεοῦ, ἐν μέσῳ τοῦ παραδείσου.

9. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τὸν ἀδάμ· καὶ εἶπεν αὐτῷ, ἀδάμ, ποῦ εἶ;

10. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· τῆς φωνῆς σου ἤκουσα περιπατοῦντος ἐν τῷ παραδείσῳ, καὶ ἐφοβήθην, ὅτι γυμνός εἰμι, καὶ ἐκρύβην.

11. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ θεός· τίς ἀνήγγειλέ σοι ὅτι γυμνὸς εἶ; εἰ μὴ ἀπὸ τοῦ ξύλου οὗ ἐνετειλάμην σοι τούτου μόνου μὴ φαγεῖν, ἀπ' αὐτοῦ ἔφαγες.

CAP. III.

1. Sed & ſerpens erat callidior cunctis animantibus terræ, quæ fecerat Dominus Deus. Qui dixit ad mulierem, Cur præcepit vobis Deus ut non comederetis ex omni ligno paradiſi?

2. Cui reſpondit mulier, De fructu lignorum quæ ſunt in paradiſo veſcimur:

3. De fructu verò ligni quod eſt in medio paradiſi, præcepit nobis Deus ne comederemus, & ne tangeremus illud, ne forte moriamur.

4. Dixit autem ſerpens ad mulierem: Nequaquam morte moriemini.

5. Scit enim Deus quòd in quocunque die comederitis ex eo, aperientur oculi veſtri: & eritis ſicut dii ſcientes bonum & malum.

6. Vidit igitur mulier quòd bonum eſſet lignum ad veſcendum, & pulchrum oculis, aſpectuque delectabile: & tulit de fructu illius, & comêdit: deditque viro ſuo, qui comedit:

7. Et aperti ſunt oculi amborum: cumque cognouiſſent ſe eſſe nudos, conſuerunt folia ficus, & fecerunt ſibi perizomata.

8. Et cum audiſſent vocem Domini Dei deambulantis in paradiſo ad auram poſt meridiem, abſcondit ſe Adam & vxor eius à facie Domini Dei in medio ligni paradiſi.

9. Vocauitque Dominus Deus Adam, & dixit ei, Vbi es:

10. Qui ait: Vocem tuam audivi in paradiſo: & timui, eo quòd nudus eſſem, & abſcondi me.

11. Cui dixit Dominus: Quis enim indicavit tibi quòd nudus eſſes, niſi quòd ex ligno de quo præceperam tibi ne comederes, comediſti?

Das dritte Capitel.

VNd die Schlang war liſtiger denn alle Thier auff dem Felde/ die Gott der HERR gemacht hatte/ vnnd ſprach zu dem Weibe: Ja ſolt GOTT geſagt haben/ Jr ſolt nicht eſſen von allerley Bäumen im Garten?

2. Da ſprach das Weib zu der Schlangen: Wir eſſen von den früchten der Bäume im Garten.

3. Aber von den früchten des Baums mitten im Garten hat GOtt geſagt: Eſſet nicht davon/ rürets auch nicht an/ daß jhr nicht ſterbet.

4. Da ſprach die Schlange zum Weibe: Jhr werdet mit nichten des todes ſterben.

5. Sondern Gott weiß/ daß/ welches tages jhr davon eſſet/ ſo werden eure Augen auffgethan/ vnnd werdet ſein wie Gott/ vnnd wiſſen was gut vnd böſe iſt.

6. Vnnd das Weib ſchauet an/ daß von dem Baum gut zu eſſen were/ vnd lieblich anzuſehen/ daß ein luſtiger Baum were/ weil er klug mächte/ Vnd nam von der Frucht vnd aß/ vnnd gab jrem Mann auch davon/ Vnd er aß.

7. Da wurden jhr beider augen auffgethan/ vnd wurden gewar daß ſie nacket waren/ Vnnd flochten Feigenbletter zuſammen/ vnnd machten jhnen Schürtze.

8. Vnd ſie höreten die ſtimm Gottes des HErren/ der im Garten gieng/ da der tag küle worden war. Vnd Adam verſteckt ſich mit ſeinem Weib/ für dem angeſicht des HErrn/ vnter die Bäume im Garten.

9. Vnd Gott der HErr rieff Adam/ vnd ſprach zu jhm: Wo biſt du?

10. Vnd er ſprach: Jch hörete deine ſtimme im Garten/ vnd forchte mich/ denn ich bin nacket/ darumb verſtecket ich mich.

11. Vnd er ſprach: Wer hat dirs geſagt/ daß du nacket biſt? Haſt du nicht geſſen von dem Baum/ davon ich dir gebot/ du ſolteſt nicht davon eſſen?

CHAP. III.

1. Or le ſerpent eſtoit aduiſé par deſſus toute beſte des champs, que l'Eternel Dieu auoit faite: icelui dit à la femme, Voire, que Dieu ait dit, vous ne mangerez point de tout arbre du iardin!

2. Et la femme reſpondit au ſerpent, Nous mangeons du fruict des arbres du iardin:

3. Mais quant au fruict de l'arbre qui *eſt* au milieu du iardin, Dieu a dit, vous n'en mangerez point, & ne le toucherez point, de peur que vous ne mouriez.

4. Adonc le ſerpent dit à la femme, Vous ne mourrez nullement:

5. Mais Dieu ſait qu'au iour que vous en mangerez, vos yeux ſeront ouuerts, & ſerez comme dieux, ſachans le bien & le mal.

6. La femme donc voyant que l'arbre eſtoit bon à manger, & qu'il eſtoit ſouhaitable à voir, & arbre deſirable pour donner ſcience, en print du fruict, & en mangea, & en donna auſſi à ſon mari *qui eſtoit* auec elle, lequel *en* mangea.

7. Et les yeux d'eux deux furent ouuerts: & cognurent qu'ils eſtoyent nuds: ſi couſurẽt enſemble des fueilles de figuier, & ſi firent des ceintures.

8. Lors ils ouïrent au vent du iour la voix de l'Eternel Dieu, ſe pourmenant par le iardin: & Adam & ſa femme ſe cacherent de deuant l'Eternel Dieu parmi les arbres du iardin.

9. Mais l'Eternel Dieu appela Adam, & lui dit, Où *es*-tu?

10. Lequel reſpondit, I'ai ouï ta voix au iardin, & ai craint, pource que i'eſtoy' nud: & me ſuis caché.

11. Et *Dieu* dit, Qui t'a monſtré que tu *eſtois* nud? n'as-tu pas mangè de l'arbre duquel ie t'auoye defendu de manger?

ג

12 וַאֲמַר אָדָם אִתְּתָא דִּיהַבְתְּ עִמִּי הִיא יְהַבַת לִי מִן אִילָנָא וַאֲכָלִית׃

13 וַאֲמַר יְיָ אֱלָהִים לְאִתְּתָא מַה־דָּא עֲבַדְתְּ וַאֲמֶרֶת אִתְּתָא חִוְיָא אַטְעְיַנִי וַאֲכָלִית׃

14 וַאֲמַר יְיָ אֱלָהִים לְחִוְיָא אֲרֵי עֲבַדְתְּ דָּא לִיט אַתְּ מִכָּל בְּעִירָא וּמִכֹּל חֵיוַת חַקְלָא עַל מְעָךְ תֵּיזֵל וְעַפְרָא תֵּיכוֹל כָּל־יוֹמֵי חַיָּךְ׃

15 וּדְבָבוּ אֲשַׁוֵּי בֵּינָךְ וּבֵין אִתְּתָא וּבֵין בְּנָךְ וּבֵין בְּנַהָא הוּא יְהֵא נָטַר לָךְ מַה דַּעֲבַדְתְּ לֵהּ מִלְּקַדְמִין וְאַתְּ תְּהֵא נָטַר לֵהּ בְּסוֹפָא׃

16 לְאִתְּתָא אֲמַר אַסְגָּאָה אַסְגֵּי צַעֲרִיךְ וְעִדּוּאַיִךְ בְּצַעַר תֵּלְדִי בְּנִין וּלְוָת בַּעְלִיךְ תְּהֵא תִּיּוּבְתִּיךְ וְהוּא יִשְׁלוֹט בִּיךְ׃

17 וּלְאָדָם אֲמַר אֲרֵי קַבֵּלְתָּ לְמֵימַר אִתְּתָךְ וַאֲכַלְתְּ מִן אִילָנָא דְּפַקֵּדְתָּךְ לְמֵימַר לָא תֵיכוֹל מִנֵּהּ לִיטָא אַרְעָא בְּדִילָיכִי בְּצַעַר תֵּיכְלִנַּהּ כָּל־יוֹמֵי חַיָּךְ׃

18 וְכוּבִין וְאַטְדִּין תַּצְמַח לָךְ וְתֵיכוֹל יָת עִסְבָּא דְּחַקְלָא׃

19 בְּזֵיעְתָא דְּאַפָּךְ תֵּיכוֹל לַחְמָא עַד דִּתְתוּב לְאַרְעָא דְּמִנַּהּ אִתְבְּרֵיתָא אֲרֵי עַפְרָא אַתְּ וּלְעַפְרָא תְּתוּב׃

20 וּקְרָא אָדָם שׁוּם אִתְּתֵהּ חַוָּה אֲרֵי הִיא הֲוָת אִמָּא דְּכָל־בְּנֵי אֱנָשָׁא׃

21 וַעֲבַד יְיָ אֱלָהִים לְאָדָם וּלְאִתְּתֵהּ לְבוּשִׁין דִּיקָר עַל מְשַׁךְ בִּשְׂרְהוֹן וְאַלְבֵּשִׁנּוּן׃

ג׃

12 וַיֹּאמֶר הָאָדָם הָאִשָּׁה אֲשֶׁר נָתַתָּה עִמָּדִי הִוא נָתְנָה־לִּי מִן־הָעֵץ וָאֹכֵל׃

13 וַיֹּאמֶר יְהֹוָה אֱלֹהִים לָאִשָּׁה מַה־זֹּאת עָשִׂית וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה הַנָּחָשׁ הִשִּׁיאַנִי וָאֹכֵל׃

14 וַיֹּאמֶר יְהֹוָה אֱלֹהִים אֶל־הַנָּחָשׁ כִּי עָשִׂיתָ זֹּאת אָרוּר אַתָּה מִכָּל־הַבְּהֵמָה וּמִכֹּל חַיַּת הַשָּׂדֶה עַל־גְּחֹנְךָ תֵלֵךְ וְעָפָר תֹּאכַל כָּל־יְמֵי חַיֶּיךָ׃

15 וְאֵיבָה אָשִׁית בֵּינְךָ וּבֵין הָאִשָּׁה וּבֵין זַרְעֲךָ וּבֵין זַרְעָהּ הוּא יְשׁוּפְךָ רֹאשׁ וְאַתָּה תְּשׁוּפֶנּוּ עָקֵב׃

16 אֶל־הָאִשָּׁה אָמַר הַרְבָּה אַרְבֶּה עִצְּבוֹנֵךְ וְהֵרֹנֵךְ בְּעֶצֶב תֵּלְדִי בָנִים וְאֶל־אִישֵׁךְ תְּשׁוּקָתֵךְ וְהוּא יִמְשָׁל־בָּךְ׃

17 וּלְאָדָם אָמַר כִּי שָׁמַעְתָּ לְקוֹל אִשְׁתֶּךָ וַתֹּאכַל מִן־הָעֵץ אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ לֵאמֹר לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ אֲרוּרָה הָאֲדָמָה בַּעֲבוּרֶךָ בְּעִצָּבוֹן תֹּאכֲלֶנָּה כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ׃

18 וְקוֹץ וְדַרְדַּר תַּצְמִיחַ לָךְ וְאָכַלְתָּ אֶת־עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה׃

19 בְּזֵעַת אַפֶּיךָ תֹּאכַל לֶחֶם עַד שׁוּבְךָ אֶל־הָאֲדָמָה כִּי מִמֶּנָּה לֻקָּחְתָּ כִּי־עָפָר אַתָּה וְאֶל־עָפָר תָּשׁוּב׃

20 וַיִּקְרָא הָאָדָם שֵׁם אִשְׁתּוֹ חַוָּה כִּי הִוא הָיְתָה אֵם כָּל־חָי׃

21 וַיַּעַשׂ יְהֹוָה אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כָּתְנוֹת עוֹר וַיַּלְבִּשֵׁם׃

γ.

12. Καὶ εἶπεν ἀδάμ· ἡ γυνὴ ἣν ἔδωκας μετ' ἐμοῦ, αὕτη μοι ἔδωκεν ἀπὸ τοῦ ξύλου, καὶ ἔφαγον.

13. Καὶ εἶπεν ὁ θεὸς τῇ γυναικί· τί τοῦτο ἐποίησας; καὶ εἶπεν ἡ γυνή· ὁ ὄφις ἠπάτησέ με, καὶ ἔφαγον.

14. Καὶ εἶπε κύριος ὁ θεὸς τῷ ὄφει· ὅτι ἐποίησας τοῦτο, ἐπικατάρατος σὺ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν θηρίων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς. ἐπὶ τῷ στήθει σου καὶ τῇ κοιλίᾳ πορεύσῃ, καὶ γῆν φαγῇ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου.

15. Καὶ ἔχθραν θήσω ἀνὰ μέσον σοῦ καὶ ἀνὰ μέσον τῆς γυναικὸς, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός σου, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματος αὐτῆς. αὐτός σου τηρήσει κεφαλὴν, καὶ σὺ τηρήσεις αὐτοῦ πτέρναν.

16. Καὶ τῇ γυναικὶ εἶπε· πληθύνων πληθυνῶ τὰς λύπας σου, καὶ τὸν στεναγμόν σου. ἐν λύπαις τέξῃ τέκνα, καὶ πρὸς τὸν ἄνδρα σου ἡ ἀποστροφή σου, καὶ αὐτός σου κυριεύσει.

17. Τῷ δὲ ἀδὰμ εἶπεν, ὅτι ἤκουσας τῆς φωνῆς τῆς γυναικός σου, καὶ ἔφαγες ἀπὸ τοῦ ξύλου, οὗ ἐνετειλάμην σοι τούτου μόνου μὴ φαγεῖν, ἀπ' αὐτοῦ ἔφαγες, ἐπικατάρατος ἡ γῆ ἐν τοῖς ἔργοις σου. ἐν λύπαις φαγῇ αὐτὴν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου.

18. Ἀκάνθας καὶ τριβόλους ἀνατελεῖ σοι, καὶ φαγῇ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ.

19. Ἐν ἱδρῶτι τοῦ προσώπου σου φαγῇ τὸν ἄρτον σου, ἕως τοῦ ἀποστρέψαι σε εἰς τὴν γῆν ἐξ ἧς ἐλήφθης. ὅτι γῆ εἶ, καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσῃ.

20. Καὶ ἐκάλεσεν ἀδὰμ τὸ ὄνομα τῆς γυναικὸς αὐτοῦ ζωή, ὅτι μήτηρ πάντων τῶν ζώντων.

21. Καὶ ἐποίησε κύριος ὁ θεὸς τῷ ἀδὰμ καὶ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, χιτῶνας δερματίνους, καὶ ἐνέδυσεν αὐτούς.

CAP. III.

12. Dixitque Adam: Mulier quam dediſti mihi ſociam, dedit mihi de ligno, & comedi.

13. Et dixit Dominus Deus ad mulierem, Quare hoc feciſti? Quæ reſpondit, Serpens decepit me, & comedi.

14. Et ait Dominus Deus ad ſerpentem: Quia feciſti hoc, maledictus es inter omnia animantia, & beſtias terræ: ſuper pectus tuum gradiêris, & terram comedes cunctis diebus vitæ tuæ.

15. Inimicitias ponam inter te & mulierem, & ſemen tuum & ſemen illius: (ipſa) conteret caput tuum, & tu inſidiaberis calcaneo eius.

16. Mulieri quoque dixit: Multiplicabo ærumnas tuas, & conceptus tuos: in dolore paries filios, & ſub viri poteſtate eris, & ipſe dominabitur tui.

17. Adæ verò dixit: Quia audiſti vocem vxoris tuæ, & comediſti de ligno ex quo præceperam tibi nè comederes, maledicta terra in opere tuo: in laboribus comedes ex ea cunctis diebus vitæ tuæ.

18. Spinas & tribulos germinabit tibi, & comedes herbas terræ.

19. In ſudore vultus tui veſcêris pane tuo, donec revertaris in terram de qua ſumptus es: quia pulvis es, & in pulverem revertêris.

20. Et vocavit Adam nomen vxoris ſuæ, Heva: eò quòd mater eſſet cunctorum viventium.

21. Fecit quoque Dominus Deus Adæ & vxori eius tunicas pelliceas, & induit eos.

Das dritte Capitel.

12. Da ſprach Adam: Das Weib/ das du mir zu geſellet haſt/ gab mir von dem Baum/ vnnd ich aſs.

13. Da ſprach GOtt der HERR zum Weibe: Warumb haſt du das gethan? Das Weib ſprach: Die Schlang betrog mich alſo/ das ich aſs.

14. Da ſprach GOTT der HERR zu der Schlangen: Weil du ſolchs gethan haſt/ ſeyſt du verflucht für allem Vieh/ vnnd für allen Thieren auff dem Felde/ auff deinem bauch ſolt du gehen/ vnd erden eſſen dein lebenlang.

15. Vnnd ich wil feindtſchafft ſetzen zwiſchen dir vnnd dem weibe/ vnd zwiſchen deinem ſamen vnd jrem Samen/ Derſelb ſol dir den kopff zutretten/ vnd du wirſt jhn in die Verſchen ſtechen.

16. Vnnd zum Weibe ſprach er: Jch wil dir viel ſchmertzen ſchaffen wenn du ſchwanger wirſt/ Du ſolt mit ſchmertzen kinder geberen/ Vnnd dein wille ſol deinem Mann vnterworffen ſein/ vnd er ſol dein Herr ſein.

17. Vnd zu Adam ſprach er: Dieweil du haſt gehorchet der ſtimme deines Weibes/ vnd geſſen von dem Baum/ dauon ich dir gebot/ vnd ſprach: Du ſolt nicht dauon eſſen/ Verflucht ſey der Acker vmb deinen willen/ mit kummer ſolt du dich drauff nehren dein lebenlang.

18. Dorn vnd Diſteln ſol er dir tragen/ vnd ſolt das Kraut auff dem felde eſſen.

19. Jm ſchweiß deines angeſichts ſolt du dein Brod eſſen/ biß daß du wider zu erden werdeſt/ davon du genommen biſt/ Denn du biſt erden/ vnnd ſolt zu erden werden.

20 Vnd Adam hieß ſein Weib Heva/ darumb daß ſie eine Mutter iſt aller lebendigen.

21. Vnd GOtt der HERR machet Adam vnnd ſeinem Weibe Röcke von fellen vnd zog ſie an.

CHAP. III.

12. Et Adam reſpondit, La femme que tu m'as donnee *pour eſtre* auec moi, m'a baillé de l'arbre: & i'*en* ai mangé.

13. Et l'Eternel Dieu dit à la femme, Pourquoi as-tu fait cela? Et la femme reſpondit, Le ſerpent m'a ſeduite, & i'*en* ai mangé.

14. Alors l'Eternel Dieu dit au ſerpent, D'autant que tu as fait cela, tu *ſeras* maudit ſur tout beſtail, & ſur toute beſte des champs: tu chemineras ſur ton ventre, & mangeras la pouſſiere tous les iours de ta vie.

15. Et ie metrai inimitié entre toi & la femme, entre ta ſemence & la ſemence de la femme: icelle *ſemence* te briſera la teſte, & tu lui briſeras le talon.

16. *Et* il dit à la femme, I'augmenterai grandement ton trauail & ta groſſeſſe: tu enfanteras en trauail les enfans: & tes deſirs *ſe rapporteront* à ton mari, & icelui aura ſeigneurie ſur toi.

17. Puis il dit à Adam, D'autant que tu as obeï à la parole de ta femme, & as mangé de l'arbre, duquel ie t'auoye commandé, diſant, Tu n'en mangeras point: la terre *ſera* maudite à l'occaſion de toi: tu mangeras d'icelle en trauail, tous les iours de ta vie.

18. Et elle te produira eſpines & chardons: & tu mangeras l'herbe des champs.

19. En la ſueur de ton viſage tu mangeras le pain, iuſqu'à ce que tu retournes en terre: car tu en as eſté prins: pource que tu *es* poudre, auſſi retourneras-*tu* en poudre.

20. Et Adam appela le nom de ſa femme Eue: pource qu'elle a eſté la mere de tous viuans.

21. Et l'Eternel Dieu fit à Adam & à ſa femme des robes de peaux, & les *en* veſtit.

ג

22 וַאֲמַר יְיָ אֱלָהָא הָא אָדָם הֲוָה יְחִידַי בְּעָלְמָא מִנֵּיהּ לְמִדַּע טָב וּבִישׁ וּכְעַן דִּלְמָא יוֹשֵׁיט יְדֵיהּ וְיִסַּב אַף מֵאִילַן חַיַּיָּא וְיֵיכֻל וְיֵיחֵי לְעָלָם׃

23 וְשַׁלְּחֵיהּ יְיָ אֱלָהָא מִגִּנְתָּא דְעֵדֶן לְמִפְלַח יָת אַרְעָא דְּאִתְבְּרִי מִתַּמָּן׃

24 וְתָרֵיךְ יָת אָדָם וְאַשְׁרֵיהּ מִמַּדְנַח לְגִנְתָּא דְעֵדֶן יָת כְּרוּבַיָּא וְיָת שְׁנַן חַרְבָּא דְמִתְהַפְּכָא לְמִטַּר יָת אֹרַח אִילַן חַיַּיָּא׃

ד

1 וְאָדָם יְדַע יַת חַוָּה אִתְּתֵיהּ וְעַדִּיאַת וִילֵידַת יַת קַיִן וַאֲמֶרֶת קְנֵיתִי גְבַר קֳדָם יְיָ׃

2 וְאוֹסִפַת לְמֵילַד יַת אֲחוּהִי יַת הָבֶל וַהֲוָה הֶבֶל רָעֵי עָנָא וְקַיִן הֲוָה גְבַר פָּלַח בְּאַרְעָא׃

3 וַהֲוָה מִסּוֹף יוֹמִין וְאַיְתִי קַיִן מֵאִבָּא דְאַרְעָא תִּקְרוּבְתָּא קֳדָם יְיָ׃

4 וְהֶבֶל אַיְתִי אַף הוּא מִבּוּכְרֵי עָאנֵיהּ וּמִתַּרְבֵּיהוֹן וְקַבֵּיל יְיָ בְּרַעֲוָא לְהֶבֶל וּלְתִקְרוּבְתֵּהּ׃

5 וּלְקַיִן וּלְתִקְרוּבְתֵּהּ לָא קַבֵּיל בְּרַעֲוָא וּתְקֵיף לְקַיִן לַחֲדָא וּנְפַלוּ אַפּוֹהִי׃

6 וַאֲמַר יְיָ לְקַיִן לְמָה תְּקוֹף לָךְ וּלְמָה דְנַן נְפַלוּ אַפָּךְ׃

7 הֲלָא אִם תּוֹטִיב עוֹבָדָךְ יִשְׁתְּבֵק לָךְ וְאִם לָא תוֹטִיב לְיוֹם דִּינָא חֶטְאָךְ נְטִיר דְּהוּא עָתִיד לְיִתְפְּרָעָא מִנָּךְ אִם לָא תְתוּב וְאִם תְּתוּב יִשְׁתְּבֵק לָךְ׃

8 וַאֲמַר קַיִן לְהֶבֶל אֲחוּהִי וַהֲוָה בְּמֶהֱוֵיהוֹן בְּחַקְלָא וְקָם קַיִן עַל הֶבֶל אֲחוּהִי וְקַטְלֵיהּ׃

ג׃

22 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים הֵן הָאָדָם הָיָה כְּאַחַד מִמֶּנּוּ לָדַעַת טוֹב וָרָע וְעַתָּה פֶּן־יִשְׁלַח יָדוֹ וְלָקַח גַּם מֵעֵץ הַחַיִּים וְאָכַל וָחַי לְעֹלָם׃

23 וַיְשַׁלְּחֵהוּ יְהוָה אֱלֹהִים מִגַּן־עֵדֶן לַעֲבֹד אֶת־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר לֻקַּח מִשָּׁם׃

24 וַיְגָרֶשׁ אֶת־הָאָדָם וַיַּשְׁכֵּן מִקֶּדֶם לְגַן־עֵדֶן אֶת־הַכְּרֻבִים וְאֵת לַהַט הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת לִשְׁמוֹר אֶת־דֶּרֶךְ עֵץ הַחַיִּים׃

ד׃

1 וְהָאָדָם יָדַע אֶת־חַוָּה אִשְׁתּוֹ וַתַּהַר וַתֵּלֶד אֶת־קַיִן וַתֹּאמֶר קָנִיתִי אִישׁ אֶת־יְהוָה׃

2 וַתֹּסֶף לָלֶדֶת אֶת־אָחִיו אֶת־הָבֶל וַיְהִי־הֶבֶל רֹעֵה צֹאן וְקַיִן הָיָה עֹבֵד אֲדָמָה׃

3 וַיְהִי מִקֵּץ יָמִים וַיָּבֵא קַיִן מִפְּרִי הָאֲדָמָה מִנְחָה לַיהוָה׃

4 וְהֶבֶל הֵבִיא גַם־הוּא מִבְּכֹרוֹת צֹאנוֹ וּמֵחֶלְבֵהֶן וַיִּשַׁע יְהוָה אֶל־הֶבֶל וְאֶל־מִנְחָתוֹ׃

5 וְאֶל־קַיִן וְאֶל־מִנְחָתוֹ לֹא שָׁעָה וַיִּחַר לְקַיִן מְאֹד וַיִּפְּלוּ פָּנָיו׃

6 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־קָיִן לָמָּה חָרָה לָךְ וְלָמָּה נָפְלוּ פָנֶיךָ׃

7 הֲלוֹא אִם־תֵּיטִיב שְׂאֵת וְאִם לֹא תֵיטִיב לַפֶּתַח חַטָּאת רֹבֵץ וְאֵלֶיךָ תְּשׁוּקָתוֹ וְאַתָּה תִּמְשָׁל־בּוֹ׃

8 וַיֹּאמֶר קַיִן אֶל־הֶבֶל אָחִיו וַיְהִי בִּהְיוֹתָם בַּשָּׂדֶה וַיָּקָם קַיִן אֶל־הֶבֶל אָחִיו וַיַּהַרְגֵהוּ׃

γ΄.

22. Καὶ εἶπεν ὁ θεός· ἰδοὺ ἀδὰμ γέγονεν ὡς εἷς ἐξ ἡμῶν, τοῦ γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρόν. καὶ νῦν μήποτε ἐκτείνῃ τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ λάβῃ ἀπὸ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς καὶ φάγῃ, καὶ ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα.

23. Καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτὸν κύριος ὁ θεὸς ἐκ τοῦ παραδείσου τῆς τρυφῆς, ἐργάζεσθαι τὴν γῆν ἐξ ἧς ἐλήφθη.

24. Καὶ ἐξέβαλε τὸν ἀδάμ, καὶ κατῴκισεν αὐτὸν ἀπέναντι τοῦ παραδείσου τῆς τρυφῆς, καὶ ἔταξε τὰ χερουβεὶμ καὶ τὴν φλογίνην ῥομφαίαν τὴν στρεφομένην φυλάσσειν τὴν ὁδὸν τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς.

ΚΕΦΑΛ. δ΄.

1. Αδὰμ δὲ ἔγνω εὔαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκε τὸν κάϊν, καὶ εἶπεν· ἐκτησάμην ἄνθρωπον διὰ τοῦ θεοῦ.

2. Καὶ προσέθετο τεκεῖν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὸν ἄβελ. καὶ ἐγένετο ἄβελ ποιμὴν προβάτων. κάϊν δὲ ἦν ἐργαζόμενος τὴν γῆν.

3. Καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας, ἤνεγκε κάϊν ἀπὸ τῶν καρπῶν τῆς γῆς θυσίαν τῷ θεῷ.

4. Καὶ ἄβελ ἤνεγκε καὶ αὐτὸς ἀπὸ τῶν πρωτοτόκων τῶν προβάτων αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ τῶν στεάτων αὐτῶν. καὶ ἐπεῖδεν ὁ θεὸς ἐπὶ ἄβελ, καὶ ἐπὶ τοῖς δώροις αὐτοῦ.

5. Επὶ δὲ κάϊν καὶ ἐπὶ ταῖς θυσίαις αὐτοῦ οὐ προσέσχε. καὶ ἐλύπησε τὸν κάϊν λίαν, καὶ συνέπεσε τῷ προσώπῳ.

6. Καὶ εἶπε κύριος ὁ θεὸς τῷ κάϊν ἵνα τί περίλυπος ἐγένου; καὶ ἵνα τί συνέπεσε τὸ πρόσωπόν σου.

7. Οὐκ ἐὰν ὀρθῶς προσενέγκῃς, ὀρθῶς δὲ μὴ διέλῃς, ἥμαρτες; ἡσύχασον· πρὸς σὲ ἡ ἀποστροφὴ αὐτοῦ, καὶ σὺ ἄρξεις αὐτοῦ.

8. Καὶ εἶπε κάϊν πρὸς ἄβελ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, διέλθωμεν εἰς τὸ πεδίον. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ ἀνέστη κάϊν ἐπὶ ἄβελ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν.

CAP. III.

22. Et ait, Ecce Adam quaſi unus ex nobis factus eſt, ſciens bonum & malum, nunc ergo ne fortè mittat manum ſuam, & ſumat etiam de ligno vitæ, & comedat, & vivat in æternum.

23. Emiſit eum Dominus Deus de paradiſo voluptatis, ut operaretur terram de qua ſumptus eſt.

24. Eiecitque Adam: & collocavit ante paradiſum voluptatis cherubim, & flammeum gladium atque verſatilem, ad cuſtodiendam viam ligni vitæ.

CAP. IIII.

1. Adam verò cognovit vxorem ſuam Hevam: quæ concepit, & peperit Cain, dicens: Poſſedi hominem per Deum.

2. Rurſumque peperit fratrem eius Abel. Fuit autem Abel paſtor ovium, & Cain agricola.

3. Factum eſt autem poſt multos dies ut offerret Cain de fructibus terræ munera Domino.

4. Abel quoque obtulit de primogenitis gregis ſui, & de adipibus eorum: & reſpexit Dominus ad Abel, & ad munera eius.

5. Ad Cain autem, & ad munera illius non reſpexit: iratusq; eſt Cain vehementer, & concidit vultus eius.

6. Dixitq; Dominus ad eum: Quare iratus es? & cur concidit facies tua?

7. Nónne ſi benè egeris, recipies: ſin autem malè, ſtatim in foribus peccatum tuum aderit? ſed ſub te erit appetitus eius, & tu dominaberis illius.

8. Dixitq; Cain ad Abel fratrem ſuum: Egrediamur foras. Cumq; eſſent in agro, conſurrexit Cain adverſus fratrem ſuum Abel, & interfecit eum.

Das dritte Capitel.

22. Vnd Gott der HERR ſprach: Sihe / Adam iſt worden als vnſer einer / vnd weiß was gut vnnd böſe iſt / Nun aber / daß er nicht außſtrecke ſeine hand / vnd breche auch von dem Baum des Lebens / vnnd eſſe / vnd lebe ewiglich.

23. Da ließ jhn GOtt der HERR aus dem garten Eden / daß er das Feld bawet / dauon er genommen iſt.

24. Vnd treib Adam auß / vnnd lagert für den garten Eden den Cherubim mit einem bloſſen hawenden Schwert / zu bewaren den weg zu dem Baum des Lebens.

Das vierde Capitel.

VNd Adam erkandte ſein Weib Heva / vnnd ſie ward ſchwanger / vnnd gebar den Kain / vnnd ſprach: Jch hab den Mann / den HERRN.

2. Vnd ſie fuhr fort / vnnd gebar Habel ſeinen bruder / vnd Habel ward ein Schäffer / Kain aber ward ein Ackermann.

3. Es begab ſich aber nach etlichen tagen / das Kain dem HErrn Opffer bracht von den Früchten des Feldes.

4. Vnnd Habel bracht auch von den Erſtlingen ſeiner Herde / vnd von jhrem fetten. Vnd der HERR ſahe gnediglich an Habel vnd ſein Opffer.

5. Aber Kain vnnd ſein Opffer ſahe er nicht gnediglich an. Da ergrimmet Kain ſehr / vnnd ſein geberde verſtellet ſich.

6. Da ſprach der HERR zu Kain: Warumb ergrimmeſt du? vnnd warumb verſtellet ſich dein geberde?

7. Jſts nicht alſo? wenn du fromb biſt / ſo biſt du angeneme / Biſt du aber nicht fromb / ſo ruhet die ſünde für der thür / Aber laß du jhr nicht jhren willen / ſondern herꝛſche über ſie.

8. Da redet Kain mit ſeinem Bruder Habel. Vnnd es begab ſich / da ſie auff dem felde waren / erhub ſich Kain wieder ſeinen bruder Habel / vnd ſchlug jhn todt.

CHAP. III.

22. Et l'Eternel Dieu dit; Voici, l'homme eſt deuenu comme vn de nous, ſachant le bien & le mal. Mais maintenant *il faut pouruoir* que d'auenture il n'auance la main, & ne prene auſſi de l'arbre de vie, & en mange, & viue à touſiours.

23. Et l'Eternel Dieu le mit hors du iardin d'Heden; pour labourer la terre, de laquel le il auoit aſté prins.

24. Et deſchaſſa l'homme: & logea des Cherubins vers l'Orient du iardin d'Heden; auec vne lame d'eſpee ſe tournant çà & là, pour garder le chemin de l'arbre de vie.

CHAP. IIII.

1. Or Adam cognut Eue ſa femme, laquelle conceut, & enfanta Cain: & dit, I'ai acquis vn homme de par l'Eternel.

2. Et derechef elle enfanta Abel ſon frere: & Abel fut berger, & Cain laboureur.

3. Or aduint au bout de quelque temps que Cain offrit à l'Eternel oblation des fruicts de la terre:

4. Et qu'Abel auſſi offrit des premier-nés de ſa bergerie, & de la graiſſe d'iceux. Et l'Eternel eut eſgard à Abel & à ſon oblation.

5. Mais il n'eut point d'eſgard à Cain, ni à ſon oblation: & Cain fut fort deſpité, & fut ſon viſage abbatu.

6. Et l'Eternel dit à Cain, Pourquoy es-tu deſpité: & pourquoi eſt ton viſage abbatu?

7. Si tu fais bien, ne *ſera-il* pas receu? mais ſi tu ne fais bien, le peché giſt à la porte: Or ſes deſirs *ſe rapportent* à toi, & tu as ſeigneurie ſur lui.

8. Et Cain parla auec Abel ſon frere. Et comme ils eſtoyent aux champs, Cain s'eſleua contre Abel ſon frere & le tua.

ד

9 וַאֲמַר יְיָ לְקַיִן אָן הֶבֶל אֲחוּךְ וַאֲמַר לָא יְדַעִית הֲנָטַר אֲחִי אֲנָא׃

10 וַאֲמַר מָה עֲבַדְתָּ קָל דַּם זַרְעָיָן דַּעֲתִידִין לְמִפַּק מִן אֲחוּךְ קָבְלָן קֳדָמַי מִן אַרְעָא׃

11 וּכְעַן לִיט אַתְּ מִן אַרְעָא דִּפְתַחַת יָת פֻּמַּהָא לְמִסַּב יָת דְּמֵי אֲחוּךְ מִן יְדָךְ׃

12 אֲרֵי תִפְלַח יָת אַרְעָא לָא תוֹסִיף לְמִתַּן חֵילָהּ לָךְ מְטַלְטֵל וְגָלֵי תְּהֵא בְּאַרְעָא׃

13 וַאֲמַר קַיִן קֳדָם יְיָ רַב חוֹבִי מִלְּמִשְׁבַּק׃

14 הָא תָרֵכְתָּא יָתִי יוֹמָא דֵין מֵעַל אַפֵּי אַרְעָא וּמִן קֳדָמָךְ אֱהֵא מִטַּמַּר וְאֶהֱא מְטַלְטֵל וְגָלֵי בְּאַרְעָא וִיהֵא כָּל דְּיִשְׁכְּחִנַּנִי יִקְטְלִנַּנִי׃

15 וַאֲמַר לֵהּ יְיָ בְּכֵן כָּל־דְּקָטֵיל לְקַיִן לְשִׁבְעָה דָּרִין יִתְפְּרַע מִנֵּהּ וְשַׁוִּי יְיָ לְקַיִן אָתָא בְּדִיל דְּלָא לְמִקְטַל יָתֵהּ כָּל דְּיִשְׁכְּחִנֵּהּ׃

16 וּנְפַק קַיִן מִן קֳדָם יְיָ וִיתֵב בְּאַרְעָא דְּנוֹד לְקִדּוּמָא דְּעֵדֶן׃

17 וִידַע קַיִן יָת אִתְּתֵהּ וְעַדִּיאַת וִילֵידַת יָת חֲנוֹךְ וַהֲוָה בָּנֵי קַרְתָּא וּקְרָא שְׁמָא דְקַרְתָּא כִּשְׁמָא דִּבְרֵהּ חֲנוֹךְ׃

18 וְאִתְיְלִד לַחֲנוֹךְ יָת עִירָד וְעִירָד אוֹלֵיד יָת מְחוּיָאֵל וּמְחִיָּיאֵל אוֹלֵיד יָת מְתוּשָׁאֵל וּמְתוּשָׁאֵל אוֹלֵיד יָת לָמֶךְ׃

19 וּנְסֵב לֵהּ לֶמֶךְ תַּרְתֵּין נְשִׁין שׁוּם חֲדָא עָדָה וְשׁוּם תִּנְיֵתָא צִלָּה׃

20 וִילֵידַת עָדָה יָת יָבָל הוּא הֲוָה רַבְּהוֹן דְּיָתְבֵי מַשְׁכְּנִין וּמָרֵי גֵיתִין׃

ד׃

9 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־קַיִן אֵי הֶבֶל אָחִיךָ וַיֹּאמֶר לֹא יָדַעְתִּי הֲשֹׁמֵר אָחִי אָנֹכִי׃

10 וַיֹּאמֶר מֶה עָשִׂיתָ קוֹל דְּמֵי אָחִיךָ צֹעֲקִים אֵלַי מִן־הָאֲדָמָה׃

11 וְעַתָּה אָרוּר אָתָּה מִן־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר פָּצְתָה אֶת־פִּיהָ לָקַחַת אֶת־דְּמֵי אָחִיךָ מִיָּדֶךָ׃

12 כִּי תַעֲבֹד אֶת־הָאֲדָמָה לֹא־תֹסֵף תֵּת־כֹּחָהּ לָךְ נָע וָנָד תִּהְיֶה בָאָרֶץ׃

13 וַיֹּאמֶר קַיִן אֶל־יְהוָה גָּדוֹל עֲוֺנִי מִנְּשֹׂא׃

14 הֵן גֵּרַשְׁתָּ אֹתִי הַיּוֹם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה וּמִפָּנֶיךָ אֶסָּתֵר וְהָיִיתִי נָע וָנָד בָּאָרֶץ וְהָיָה כָל־מֹצְאִי יַהַרְגֵנִי׃

15 וַיֹּאמֶר לוֹ יְהוָה לָכֵן כָּל־הֹרֵג קַיִן שִׁבְעָתַיִם יֻקָּם וַיָּשֶׂם יְהוָה לְקַיִן אוֹת לְבִלְתִּי הַכּוֹת־אֹתוֹ כָּל־מֹצְאוֹ׃

16 וַיֵּצֵא קַיִן מִלִּפְנֵי יְהוָה וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ־נוֹד קִדְמַת־עֵדֶן׃

17 וַיֵּדַע קַיִן אֶת־אִשְׁתּוֹ וַתַּהַר וַתֵּלֶד אֶת־חֲנוֹךְ וַיְהִי בֹּנֶה עִיר וַיִּקְרָא שֵׁם הָעִיר כְּשֵׁם בְּנוֹ חֲנוֹךְ׃

18 וַיִּוָּלֵד לַחֲנוֹךְ אֶת־עִירָד וְעִירָד יָלַד אֶת־מְחוּיָאֵל וּמְחִיָּיאֵל יָלַד אֶת־מְתוּשָׁאֵל וּמְתוּשָׁאֵל יָלַד אֶת־לָמֶךְ׃

19 וַיִּקַּח־לוֹ לֶמֶךְ שְׁתֵּי נָשִׁים שֵׁם הָאַחַת עָדָה וְשֵׁם הַשֵּׁנִית צִלָּה׃

20 וַתֵּלֶד עָדָה אֶת־יָבָל הוּא הָיָה אֲבִי יֹשֵׁב אֹהֶל וּמִקְנֶה׃

ΚΕΦΑΛ. δ'.

9. Καὶ εἶπε κύριος ὁ θεὸς πρὸς κάϊν· ποῦ ἐστιν ἄβελ ὁ ἀδελφός σου; καὶ εἶπεν, οὐ γινώσκω. μὴ φύλαξ τοῦ ἀδελφοῦ μου εἰμὶ ἐγώ;

10. Καὶ εἶπε κύριος· τί πεποίηκας; φωνὴ αἵματος τοῦ ἀδελφοῦ σου βοᾷ πρὸς μὲ ἐκ τῆς γῆς.

11. Καὶ νῦν ἐπικατάρατος σὺ ἀπὸ τῆς γῆς, ἣ ἔχανε τὸ στόμα αὐτῆς δέξασθαι τὸ αἷμα τοῦ ἀδελφοῦ σου ἐκ τῆς χειρός σου.

12. Ὅτε ἐργᾷ τὴν γῆν, καὶ οὐ προσθήσει τὴν ἰσχὺν αὐτῆς δοῦναί σοι. στένων καὶ τρέμων ἔσῃ ἐπὶ τῆς γῆς.

13. Καὶ εἶπε κάϊν πρὸς κύριον τὸν θεόν· μείζων ἡ αἰτία μου τοῦ ἀφεθῆναί με.

14. Εἰ ἐκβαλεῖς με σήμερον ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου κρυβήσομαι καὶ ἔσομαι στένων καὶ τρέμων ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἔσται, πᾶς ὁ εὑρίσκων με ἀποκτενεῖ με.

15. Καὶ εἶπεν αὐτῷ κύριος ὁ θεός· οὐχ οὕτω. πᾶς ὁ ἀποκτείνας κάϊν, ἑπτὰ ἐκδικούμενα παραλύσει. καὶ ἔθετο κύριος ὁ θεὸς σημεῖον τῷ κάϊν, τοῦ μὴ ἀνελεῖν αὐτὸν πάντα τὸν εὑρίσκοντα αὐτόν.

16. Ἐξῆλθε δὲ κάϊν ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ, καὶ ᾤκησεν ἐν γῇ ναΐδ κατέναντι ἐδέμ.

17. Καὶ ἔγνω κάϊν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκε τὸν ἐνώχ. καὶ ἦν οἰκοδομῶν πόλιν, καὶ ἐπωνόμασε τὴν πόλιν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ἐνώχ.

18. Ἐγεννήθη δὲ τῷ ἐνὼχ γαϊδάδ, καὶ γαϊδὰδ ἐγέννησε τὸν μαλελεὴλ, καὶ μαλελεὴλ ἐγέννησε τὸν μαθουσάλα, καὶ μαθουσάλα ἐγέννησε τὸν λάμεχ.

19. Καὶ ἔλαβεν ἑαυτῷ λάμεχ δύο γυναῖκας· ὄνομα τῇ μιᾷ ἀδά· καὶ ὄνομα τῇ δευτέρᾳ σελλά.

20. Καὶ ἔτεκεν ἀδὰ τὸν ἰωβήλ· οὗτος ἦν πατὴρ οἰκούντων ἐν σκηναῖς κτηνοτρόφων.

CAP. IIII.

9. Et ait Dominus ad Cain, Vbi eſt Abel frater tuus? Qui reſpondit, Neſcio: numquid cuſtos fratris mei ſum ego?

10. Dixitq; ad eum, Quid feciſti? vox ſanguinis fratris tui clamat ad me de terra.

11. Nunc igitur maledictus eris ſuper terram: quæ aperuit os ſuum, & ſuſcepit ſanguinem fratris tui de manu tua.

12. Cùm operatus fueris eam, non dabit tibi fructus ſuos: vagus & profugus eris ſuper terram.

13. Dixitque Cain ad Dominum, Maior eſt iniquitas mea, quàm ut veniam merear.

14. Ecce eiicis me hodie à facie terræ, & à facie tua abſcondar, & ero vagus & profugus in terra: omnis igitur qui invenerit me, occidet me.

15. Dixitque ei Dominus: Nequaquam ita fiet, ſed omnis qui occiderit Cain, ſeptuplum punietur. Poſuitque Dominus in Cain ſignum, ut non interficeret eum omnis qui inveniſſet eum.

16. Egreſſusque Cain à facie Domini, habitavit profugus in terra ad orientalem plagam Eden.

17. Cognovit autem Cain uxorem ſuam: quæ concepit, & peperit Henoch: & ædificavit civitatem, vocavitque nomen eius ex nomine filij ſui, Henoch.

18. Porrò Henoch genuit Irad, & Irad genuit Maüiael, & Maüiael genuit Mathuſael, & Mathuſael genuit Lamech.

19. Qui accepit duas uxores, nomen uni Ada, & nomen alteri Sella.

20. Genuitq; Ada Iabel, qui fuit pater habitantium in tentoriis, atque paſtorum.

Das vierdte Capitel.

9. Da ſprach der HERR zu Cain: Wo iſt dein Bruder Habel?

10. Er aber ſprach: Ich weiß nicht / ſoll ich meines Bruders Hůter ſein? Er aber ſprach: Was haſt du gethan? Die ſtim̃ deines Bruders blut ſchreyet zu mir von der Erden.

11. Vnnd nun verflucht ſeyſt du auff der Erden / die jhr Maul auffgethan / vnnd deines bruders blut von deinen henden empfangen.

12. Wenn du den Acker bauen wirſt / ſoll er dir hinfort ſein vermůgen nicht geben / Vnſtet vnnd flůchtig ſoltu ſein auff erden.

13. Kain aber ſprach zu dem HErrn / Meine ſůnd iſt gröſſer / denn daß ſie mir vergeben werden můge.

14. Sihe / du treibeſt mich heute auß dem Lande / vnnd muß mich für deinem angeſicht verbergen / vnnd muß vnſtet vnd flůchtig ſein auff Erden / So wird mirs gehen / daß mich todſchlage / wer mich findet.

15. Aber der HERR ſprach zu jhm: Nein / ſondern wer Kain todſchlegt / das ſol ſiebenfeltig gerochen werden. Vnd der HErr machet ein zeichen an Kain / daß jn niemand erſchlůge / wer jn fůnde.

16. Alſo gieng Kain von dem angeſicht des HERRN / vnnd wonet im Lande Nod / jenſeyd Eden gegen dem Morgen.

17. Vnd Kain erkandte ſein Weib / die ward ſchwanger / vnnd gebar den Hanoch. Vnnd er bauete eine Stadt / die nennet er nach ſeines Sohnes nahmen / Hanoch.

18. Hanoch aber zeugete Irad. Irad zeugete Mahuiael. Mahuiael zeugete Methuſael. Methuſael zeugete Lamech.

19. Lamech aber nam zwey Weiber / eine hieß Ada / die ander Zilla.

20. Vnnd Ada gebar Jabal / Von dem ſind herkommen die inn Hůtten woneten / vnd Vieh zogen.

CHAP. IIII.

9. Et l'Eternel dit à Cain, Où *eſt* Abel ton frere? lequel reſpondit, Ie ne ſai: ſuis-ie la garde de mon frere? moi?

10. Et Dieu dit, Qu'as-tu fait? la voix du ſang de ton frere crie de la terre à moi.

11. Maintenant donc tu *ſeras* maudit *meſme* de la part de la terre, laquelle a ouuert ſa bouche pour receuoir de ta main le ſang de ton frere.

12. Quand tu laboureras la terre, elle ne te rendra plus ſa vertu: tu ſeras auſſi vagabond & fugitif ſur la terre.

13. Et Cain dit à l'Eternel, Ma punition *eſt* plus grande que ie ne puis porter.

14. Voici, tu m'as dechaſſé auiourd'hui de deſſus ceſte terre, & ie ſerai caché de deuant ta face: & ſerai vagabond & fugitif ſur la terre, & aduiendra que quiconque me trouuera me tuera.

15. Et l'Eternel lui dit, Pourtant quiconque tuera Cain, ſera vengé ſept fois au double. Ainſi l'Eternel mit vne marque en Cain, afin que quiconque le trouueroit, ne le tuaſt point.

16. Adonc Cain ſortit hors de deuant l'Eternel, & habita au païs de Nod, *vers* l'Orient d'Heden.

17. Puis Cain cognut ſa femme, qui conceut & enfanta Henoc, & baſtit vne ville: & appela le nom de la ville du nom de ſon fils Henoc.

18. Puis Hirad naſquit à Henoc, & Hirad engendra Mehujael, & Mehujael engendra Methuſçael, & Methuſçael engendra Lemec.

19. Et Lemec print deux femmes: le nom de l'vne *eſtoit* Hada, & le nom de l'autre Tſilla.

20. Et Hada enfanta Iabal, qui fut pere des habitans és tabernacles, & des paſteurs.

ד

21 וְשׁוּם אֲחוּהִי יוּבָל הוּא הֲוָה רַבְּהוֹן דְּכָל דִּי מְמַנַּן עַל פּוּם כִּנּוֹרָא וְאַבּוּבָא׃

22 וְצִלָּה אַף הִיא יְלֵידַת יַת תּוּבַל קַיִן הוּא הֲוָה רַבְּהוֹן דְּכָל יָדְעֵי עֲבִידַת נְחָשָׁא וּפַרְזְלָא וַאֲחָתֵהּ דְּתוּבַל קַיִן נַעֲמָה׃

23 וַאֲמַר לֶמֶךְ לִנְשׁוֹהִי עָדָה וְצִלָּה שְׁמַעַן קָלִי נְשֵׁי לֶמֶךְ אֲצִיתָ לְמֵימְרִי אֲרֵי לָא גְבַר קַטְלֵית דִּבְדִילֵהּ אֲנָא סָבֵל חוֹבִין וְאַף־לָא עוּלֵימָא חַבְּלִית דִּבְדִילֵהּ יִשְׁתֵּיצֵי זַרְעִי׃

24 אֲרֵי לְשַׁבְעָה דָּרִין יִתְפָּרְעוּן לְקַיִן הֲלָא לְלֶמֶךְ שַׁבְעִין וְשַׁבְעָה׃

25 וִידַע אָדָם עוֹד יַת אִתְּתֵהּ וִילֵידַת בַּר וּקְרָת יַת שְׁמֵהּ שֵׁת אֲרֵי שַׁוִּי לִי יְיָ בַּר אָחֳרָן חֲלַף הֶבֶל אֲרֵי קַטְלֵהּ קַיִן׃

26 וּלְשֵׁת אַף הוּא יִתְיְלִיד בַּר וּקְרָא יַת שְׁמֵהּ אֱנוֹשׁ בְּכֵין שָׁרִיאוּ בְּנֵי אֱנָשָׁא לְצַלָּאָה בִּשְׁמָא דַיְיָ׃

ה

1 דֵּין סְפַר תּוֹלְדַת אָדָם בְּיוֹמָא דִּבְרָא יְיָ אָדָם בִּדְמוּתָא דַיְיָ עֲבַד יָתֵהּ׃

2 דְּכַר וְנוּקְבָּא בְּרָא יָתְהוֹן וּבָרֵיךְ יָתְהוֹן וּקְרָא יַת שְׁמְהַתְהוֹן אָדָם בְּיוֹמָא דְּאִתְבְּרִיאוּ׃

3 וַחֲיָא אָדָם מְאָה וּתְלָתִין שְׁנִין וְאוֹלֵיד בִּדְמוּתֵהּ כְּצַלְמֵהּ וּקְרָא יַת שְׁמֵהּ שֵׁת׃

4 וַהֲווֹ יוֹמֵי אָדָם בָּתַר דְּאוֹלִיד יַת שֵׁת תְּמָנֵי מְאָה שְׁנִין וְאוֹלִיד בְּנִין וּבְנָן׃

5 וַהֲווֹ כָּל יוֹמֵי אָדָם דַּחֲי תְּשַׁע מְאָה וּתְלָתִין שְׁנִין וּמִית׃

6 וַחֲיָא שֵׁת מְאָה וַחֲמֵשׁ שְׁנִין וְאוֹלִיד יַת אֱנוֹשׁ׃

ד׃

21 וְשֵׁם אָחִיו יוּבָל הוּא הָיָה אֲבִי כָּל־תֹּפֵשׂ כִּנּוֹר וְעוּגָב׃

22 וְצִלָּה גַם־הִוא יָלְדָה אֶת־תּוּבַל קַיִן לֹטֵשׁ כָּל־חֹרֵשׁ נְחֹשֶׁת וּבַרְזֶל וַאֲחוֹת תּוּבַל־קַיִן נַעֲמָה׃

23 וַיֹּאמֶר לֶמֶךְ לְנָשָׁיו עָדָה וְצִלָּה שְׁמַעַן קוֹלִי נְשֵׁי לֶמֶךְ הַאְזֵנָּה אִמְרָתִי כִּי אִישׁ הָרַגְתִּי לְפִצְעִי וְיֶלֶד לְחַבֻּרָתִי׃

24 כִּי שִׁבְעָתַיִם יֻקַּם־קָיִן וְלֶמֶךְ שִׁבְעִים וְשִׁבְעָה׃

25 וַיֵּדַע אָדָם עוֹד אֶת־אִשְׁתּוֹ וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ שֵׁת כִּי שָׁת־לִי אֱלֹהִים זֶרַע אַחֵר תַּחַת הֶבֶל כִּי הֲרָגוֹ קָיִן׃

26 וּלְשֵׁת גַּם־הוּא יֻלַּד־בֵּן וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ אֱנוֹשׁ אָז הוּחַל לִקְרֹא בְּשֵׁם יְהוָה׃

ה׃

1 זֶה סֵפֶר תּוֹלְדֹת אָדָם בְּיוֹם בְּרֹא אֱלֹהִים אָדָם בִּדְמוּת אֱלֹהִים עָשָׂה אֹתוֹ׃

2 זָכָר וּנְקֵבָה בְּרָאָם וַיְבָרֶךְ אֹתָם וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמָם אָדָם בְּיוֹם הִבָּרְאָם׃

3 וַיְחִי אָדָם שְׁלֹשִׁים וּמְאַת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בִּדְמוּתוֹ כְּצַלְמוֹ וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ שֵׁת׃

4 וַיִּהְיוּ יְמֵי־אָדָם אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־שֵׁת שְׁמֹנֶה מֵאֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃ 5 וַיִּהְיוּ כָּל־יְמֵי אָדָם אֲשֶׁר־חַי תְּשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיָּמֹת׃

6 וַיְחִי־שֵׁת חָמֵשׁ שָׁנִים וּמְאַת שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־אֱנוֹשׁ׃

δ.

21 Καὶ ὄνομα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἰουβάλ· οὗτος ἦν ὁ καταδείξας ψαλτήριον καὶ κιθάραν.

22. Σελλὰ δὲ καὶ αὐτὴ ἔτεκε τὸν θόβελ, καὶ ἦν σφυροκόπος χαλκεὺς χαλκοῦ καὶ σιδήρου. ἀδελφὴ δὲ θόβελ, νοεμα.

23. Εἶπε δὲ λάμεχ ταῖς γυναιξὶν ἑαυτοῦ, ἀδὰ καὶ σελλᾷ. ἀκούσατέ μου τῆς φωνῆς, γυναῖκες λάμεχ, ἐνωτίσασθέ μου τοὺς λόγους· ὅτι ἄνδρα ἀπέκτεινα εἰς τραῦμα ἐμοὶ, καὶ νεανίσκον εἰς μώλωπα ἐμοί.

24. Ὅτι ἑπτάκις ἐκδεδίκηται ἐκ κάϊν, ἐκ δὲ λάμεχ ἑβδομηκοντάκις ἑπτά.

25. Ἔγνω δὲ ἀδὰμ εὔαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν υἱόν· καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ σήθ. λέγουσα· ἐξανέστησε γάρ μοι ὁ θεὸς σπέρμα ἕτερον ἀντὶ ἄβελ, ὃν ἀπέκτεινε κάϊν.

26. Καὶ τῷ σὴθ ἐγένετο υἱός· ἐπωνόμασε δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐνώς· οὗτος ἤλπισεν ἐπικαλεῖσθαι τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ.

ΚΕΦΑΛ. έ.

1. Αὕτη ἡ βίβλος γενέσεως ἀνθρώπων. ᾗ ἡμέρᾳ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν ἀδὰμ, κατ' εἰκόνα θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν.

2. Ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτοὺς. καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς. καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀδὰμ, ᾗ ἡμέρᾳ ἐποίησεν αὐτούς.

3. Ἔζησε δὲ ἀδὰμ διακόσια καὶ τριάκοντα ἔτη, καὶ ἐγέννησε κατὰ τὴν ἰδέαν αὐτοῦ καὶ κατὰ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ σήθ.

4. Ἐγένοντο δὲ αἱ ἡμέραι ἀδὰμ, ἃς ἔζησε μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν σήθ, ἔτη ἑπτακόσια· καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας.

5. Καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι ἀδὰμ ἃς ἔζησε, ἐννακόσια καὶ τριάκοντα ἔτη, καὶ ἀπέθανεν.

6. Ἔζησε δὲ σὴθ, πέντε καὶ διακόσια ἔτη· καὶ ἐγέννησε τὸν ἐνώς.

CAP. IIII.

21. Et nomen fratris eius Iubal:ipſe fuit pater canentium cithara & organo.

22. Sella quoque genuit Tubalcain, qui fuit malleator & faber in cuncta opera æris & ferri. Soror verò Tubalcain, Noëma.

23. Dixitq́ue Lamech vxoribus ſuis Adæ & Sellæ: Audite vocem meam vxores Lamech, auſcultate ſermonem meum: quoniam occidi virum in vulnus meum, & adoleſcentulum in livorem meum.

24. Septuplum ultio dabitur de Cain: de Lamech verò ſeptuagies ſepties.

25. Cognovit quoque adhuc Adam vxorem ſuam: & peperit filium, vocavitq́ue nomen eius Seth: dicens, Poſuit mihi Deus ſemen aliud pro Abel, quem occidit Cain.

26. Sed & Seth natus eſt filius, quem vocavit Enos: iſte cœpit invocare nomen Domini.

CAP. V.

1. Hic eſt liber generationis Adam in die qua creavit Deus hominem, ad ſimilitudinem Dei fecit illum.

2. Maſculum & feminam creavit eos: & benedixit illis: & vocavit nomen eorum Adam, in die quo creati ſunt.

3. Vixit autem Adam centum triginta annis: & genuit filium ad imaginem & ſimilitudinem ſuam, vocavitq́ue nomen eius Seth.

4. Et facti ſunt dies Adam poſtquã genuit Seth, octingenti anni: genuitq́ue filios & filias.

5. Et factum eſt omne tempus quod vixit Adam, anni nongenti triginta, & mortuus eſt.

6. Vixit quoque Seth centum quinque annis, & genuit Enos.

Das vierdte Capitel.

21. Vnd ſein Bruder hieß Jubal/ Von dem ſind herkommen die Geiger vnd Pfeiffer.

22. Die Zilla aber gebar auch/nemlich/den Thubalkain/den Meiſter in allerley Ertz vnnd Eiſenwerck/Vnnd die Schweſter des Thubalkain war Naema.

23. Vnnd Lamech ſprach zu ſeinen weibern Ada vnd Zilla: Jhr Weiber Lamech höret meine rede/vnnd merckt was ich ſage. Jch hab einen Mann erſchlagen mir zur wunden/vnd einen Jüngling mir zur beulen.

24. Kain ſoll ſieben mal gerochen werden/aber Lamech ſieben vnd ſiebentzig mal.

25. Adam erkandte abermal ſein Weib/vnd ſie gebar einen Sohn/den hies ſie Seth/denn GOtt hat mir (ſprach ſie) einen andern Samen geſetzt für Habel/den Kain erwürget hat.

26. Vnnd Seth zeuget auch einen Sohn/vnd hies jhn Enos. Zu derſelbigen zeit fieng man an zu predigen von des HERRN Namen.

Das fünffte Capitel.

DJs iſt das buch von des menſchen Geſchlecht. Da GOtt den Menſchen ſchuff/ machet er jhn nach dem gleichnuß GOttes.

2. Vnd ſchuff ſie ein Männlein vnd Freulein/vnd ſegnet ſie/vnd hieß jren namen Menſch/zur zeit da ſie geſchaffen wurden.

3. Vnnd Adam war hundert vnnd dreyſſig jar alt/vnd zeuget einen Son/der ſeinem bilde ehnlich war/vnnd hieß jhn Seth.

4. Vnnd lebet darnach achthundert jar/vnd zeuget Söhne vnd Töchter.

5. Das ſein gantzes alter war/neunhundert vnd dreyſſig jar/vnd ſtarb.

6. Seth war hundert vnnd fünff jar alt/vnd zeuget Enos.

CHAP. IIII.

21. Et le nom de ſon frere fut Iubal: qui fut pere de tous ceux qui touchent le violon & les orgues.

22. Et Tſilla auſſi enfanta Tubal-cain, *qui fut* forgeur de tous engins d'airain & de fer, & la ſœur de Tubal-cain fut Nahama.

23. Et Lemec dit à Hada & Tſilla ſes femmes, Femmes de Lemec, oyez ma voix, eſcoutez ma parole: ie tuerai vn homme moi eſtant nauré, voire vn ieune homme, moi eſtant meurtri.

24. Car *ſi* Cain eſt vengé ſept fois au doble: Lemec *le ſera* ſeptante ſept fois.

25. Et Adam cognut encore ſa femme, qui enfanta vn fils, & appela ſon non Seth: Car Dieu m'a, *dit-elle*, donné vne autre lignee au lieu d Abel que Cain a tué.

26. Et à Seth auſſi naſquit vn fils, & il appela le nom d'icelui Enos, Alors on commença d'appeler du nom de l'Eternel.

CHAP. V.

1. C'*eſt* ici le rolle des lignees d'Adam, de puis le iour que Dieu crea l'homme, *&* le fit à ſa ſemblance.

2. Il les crea *donc* maſle & femelle, & les benit, & appela leur nom Homme, au iour qu'ils furent creés.

3. Ainſi Adam veſcut cent trente ans: & engendra *vn fils* à ſa ſemblance, ſelon ſon image, & appela ſon nom Seth.

4. Et les iours d'Adam, apres qu'il eut engendré Seth, furent huit cens ans: & engendra fils & filles.

5. Tout le temps donc qu' Adam veſcut, fut neuf cens trente ans, puis mourut.

6. Item Seth veſcut cent cinq ans, & engendra Enos.

בקדמין

ה

7 וַחֲיָא שֵׁת בָּתַר דְּאוֹלִיד יָת אֱנוֹשׁ תְּמָנֵי מְאָה וּשְׁבַע שְׁנִין וְאוֹלִיד בְּנִין וּבְנָן׃

8 וַהֲווֹ כָּל יוֹמֵי שֵׁת תְּשַׁע מְאָה וְתַרְתֵּי עֶשְׂרֵה שְׁנִין וּמִית׃

9 וַחֲיָא אֱנוֹשׁ תִּשְׁעִין שְׁנִין וְאוֹלִיד יַת קֵינָן׃

10 וַחֲיָא אֱנוֹשׁ בָּתַר דְּאוֹלִיד יַת קֵינָן תְּמָנֵי מְאָה וַחֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה שְׁנִין וְאוֹלִיד בְּנִין וּבְנָן׃

11 וַהֲווֹ כָּל יוֹמֵי אֱנוֹשׁ תְּשַׁע מְאָה וַחֲמֵשׁ שְׁנִין וּמִית׃

12 וַחֲיָא קֵינָן שִׁבְעִין שְׁנִין וְאוֹלִיד יַת מַהֲלַלְאֵל׃

13 וַחֲיָא קֵינָן בָּתַר דְּאוֹלִיד יַת מַהֲלַלְאֵל תְּמָנֵי מְאָה וְאַרְבְּעִין שְׁנִין וְאוֹלִיד בְּנִין וּבְנָן׃

14 וַהֲווֹ כָּל יוֹמֵי קֵינָן תְּשַׁע מְאָה וְעֶשֶׂר שְׁנִין וּמִית׃

15 וַחֲיָא מַהֲלַלְאֵל שִׁתִּין וַחֲמֵשׁ שְׁנִין וְאוֹלִיד יַת יֶרֶד׃

16 וַחֲיָא מַהֲלַלְאֵל בָּתַר דְּאוֹלִיד יַת יֶרֶד תְּמָנֵי מְאָה וּתְלָתִין שְׁנִין וְאוֹלִיד בְּנִין וּבְנָן׃

17 וַהֲווֹ כָּל יוֹמֵי מַהֲלַלְאֵל תְּמָנֵי מְאָה וְתִשְׁעִין וַחֲמֵשׁ שְׁנִין וּמִית׃

18 וַחֲיָא יֶרֶד מְאָה וְשִׁתִּין וּתְרֵין שְׁנִין וְאוֹלִיד יַת חֲנוֹךְ׃

19 וַחֲיָא יֶרֶד בָּתַר דְּאוֹלִיד יַת חֲנוֹךְ תְּמָנֵי מְאָה שְׁנִין וְאוֹלִיד בְּנִין וּבְנָן׃

בראשית

ה

7 וַיְחִי־שֵׁת אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־אֱנוֹשׁ שֶׁבַע שָׁנִים וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃

8 וַיִּהְיוּ כָּל־יְמֵי־שֵׁת שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁנָה וּתְשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמֹת׃

9 וַיְחִי אֱנוֹשׁ תִּשְׁעִים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־קֵינָן׃

10 וַיְחִי אֱנוֹשׁ אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־קֵינָן חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃

11 וַיִּהְיוּ כָּל־יְמֵי אֱנוֹשׁ חָמֵשׁ שָׁנִים וּתְשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמֹת׃

12 וַיְחִי קֵינָן שִׁבְעִים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־מַהֲלַלְאֵל׃

13 וַיְחִי קֵינָן אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־מַהֲלַלְאֵל אַרְבָּעִים שָׁנָה וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃

14 וַיִּהְיוּ כָּל־יְמֵי קֵינָן עֶשֶׂר שָׁנִים וּתְשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמֹת׃

15 וַיְחִי מַהֲלַלְאֵל חָמֵשׁ שָׁנִים וְשִׁשִּׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־יָרֶד׃

16 וַיְחִי מַהֲלַלְאֵל אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־יֶרֶד שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃

17 וַיִּהְיוּ כָּל־יְמֵי מַהֲלַלְאֵל חָמֵשׁ וְתִשְׁעִים שָׁנָה וּשְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמֹת׃

18 וַיְחִי־יֶרֶד שְׁתַּיִם וְשִׁשִּׁים שָׁנָה וּמְאַת שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־חֲנוֹךְ׃

19 וַיְחִי־יֶרֶד אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־חֲנוֹךְ שְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃

ΓΕΝΕΣΙΣ.

έ.

7. Καὶ ἔζησε σὴθ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν ἐνὼς, ἑπτὰ ἔτη καὶ ἑπτακόσια, καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας.

8. Καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι σὴθ δώδεκα καὶ ἐννακόσια ἔτη, καὶ ἀπέθανε.

9. Καὶ ἔζησεν ἐνὼς ἔτη ἑκατὸν ἐννενήκοντα, καὶ ἐγέννησε τὸν καϊνᾶν.

10. Καὶ ἔζησεν ἐνὼς, μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν καϊνᾶν, πεντεκαίδεκα ἔτη καὶ ἑπτακόσια. καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας.

11. Καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι ἐνὼς, πέντε ἔτη καὶ ἐννακόσια, καὶ ἀπέθανε.

12 Καὶ ἔζησε καϊνᾶν ἑβδομήκοντα καὶ ἑκατὸν ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν μαλελεήλ.

13. Καὶ ἔζησε καϊνᾶν μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν μαλελεήλ, τεσσαράκοντα καὶ ἑπτακόσια ἔτη, καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας.

14. Καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι καϊνᾶν, δέκα ἔτη καὶ ἐννακόσια, καὶ ἀπέθανε.

15. Καὶ ἔζησε μαλελεὴλ πέντε καὶ ἑξήκοντα καὶ ἑκατὸν ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν ἰάρεδ.

16. Καὶ ἔζησε μαλελεὴλ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν ἰάρεδ, ἔτη ἑπτακόσια καὶ τριάκοντα, καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας.

17. Καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι μαλελεὴλ, ἔτη πέντε καί ἐννενήκοντα καὶ ὀκτακόσια, καὶ ἀπέθανε.

18. Καὶ ἔζησεν ἰάρεδ δύο καὶ ἑξήκοντα ἔτη καὶ ἑκατὸν, καὶ ἐγέννησε τὸν ἐνώχ.

19. Καὶ ἔζησεν ἰάρεδ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτὸν τὸν ἐνὼχ, ὀκτακόσια ἔτη· καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας.

CAP. V.

7. Vixitq; Seth poſtquam genuit Enos, octingentis ſeptem annis, genuitque filios & filias.

8. Et facti ſunt omnes dies Seth nongentorum duodecim annorum, & mortuus eſt.

9. Vixit verò Enos nonaginta annis, & genuit Cainan.

10. Poſt cuius ortum vixit octingentis quindecim annis, & genuit filios & filias.

11. Factique ſunt omnes dies Enos nongenti quinque anni, & mortuus eſt.

12. Vixit quoque Cainan ſeptuaginta annis, & genuit Malaleel.

13. Et vixit Cainan poſtquam genuit Malaleel, octingentis quadraginta annis, genuitque filios & filias.

14. Et facti ſunt omnes dies Cainan nongenti decem anni, & mortuus eſt.

15. Vixit autem Malaleel ſexaginta quinque annis, & genuit Iared.

16. Et vixit Malaleel poſtquam genuit Iared, octingentis triginta annis: & genuit filios & filias.

17. Et facti ſunt omnes dies Malaleel octingenti nonaginta quinque anni, & mortuus eſt.

18. Vixitque Iared centum ſexaginta duobus annis, & genuit Henoch.

19. Et vixit Iared poſtquam genuit Henoch, octingentis annis, & genuit filios & filias.

Das fünffte Capitel.

7. Vnd lebet darnach acht hundert vnd ſieben jar / vnd zeuget Söne vnnd Töchter.

8. Das ſein gantzes alter ward / neun hundert vnnd zwölff jar / vnnd ſtarb.

9. Enos war neuntzig jar alt / vnd zeuget Kenan.

10. Vnd lebet darnach acht hundert vnd funffzehen jahr / vnd zeuget Söne vnd Töchtere.

11. Das ſein gantzes alter ward neun hundert vnd fünff jar / vnd ſtarb.

12. Kenan war ſiebentzig jar alt / vnd zeuget Mahalaleel.

13. Vnd lebet darnach achthundert vnnd viertzig jahr / vnnd zeuget Söne vnd Töchtere.

14. Das ſein gantzes alter ward / neun hundert vnnd zehen jar / vnnd ſtarb.

15. Mahalaleel war fünff vnd ſechtzig jar alt / vnd zeuget Jared.

16. Vnd lebet darnach achthundert vnd dreißig jar / vnd zeuget Söne vnd Töchtere.

17. Das ſein gantzes alter ward / acht hundert fünff vnd neuntzig jar / vnnd ſtarb.

18. Jared war hundert vnd zwey vnd ſechtzig jar alt / vnd zeuget Henoch.

19. Vnd lebet darnach achthundert jar / vnd zeuget Söne vnd Töchtere.

CHAP. V.

7. Et Seth veſcut, apres qu'il eut engendrè Enos, huit cens ſept ans: & engendra fils & filles.

8. Tout le temps donc que Seth veſcut, fut neuf cens douze ans, puis mourut.

9. Item Enos veſcut nonante ans, & engendra Kenan.

10. Et Enos, apres qu'il eut engendré Kenan, veſcut huit cens quinze ans: & engendra fils & filles.

11. Tout le temps donc qu'Enos veſcut, fut neuf cens cinq ans, puis mourut.

12. Item Kenan veſcut ſeptante ans, & engendra Mahalaleel.

13. Et Kenan, apres qu'il eut engendré Mahalaleel, veſcut huit cens quarante ans: & engendra fils & filles.

14. Tout le temps donc que Kenan veſcut, fut neuf cens dix ans, puis mourut.

15. Item Mahalaleel veſcut ſoixante cinq ans, & engendra Iered.

16. Et Mahalaleel, apres qu'il eut engendré Iered, veſcut huit cens trente ans: & engendra fils & filles.

17. Tout le temps donc que Mahalaleel veſcut, fut huit cens nonante cinq ans, puis mourut.

18. Item Iered veſcut cent ſoixante deux ans, & engendra Henoc.

19. Et Iered apres auoir engendré Henoc, veſcut huit cens ans: & engendra fils & filles.

ה

20 וַהֲווֹ כָּל יוֹמֵי יֶרֶד תְּשַׁע מְאָה וְשִׁתִּין שְׁנִין וּמִית׃

21 וַחֲיָא חֲנוֹךְ שִׁתִּין וַחֲמֵשׁ שְׁנִין וְאוֹלִיד יָת מְתוּשָׁלַח׃

22 וְהַלִּיךְ חֲנוֹךְ בָּתַר דַחַלְתָּא דַייָ בָּתַר דְאוֹלִיד יָת מְתוּשֶׁלַח תְּלָת מְאָה שְׁנִין וְאוֹלִיד בְּנִין וּבְנָן׃

23 וַהֲווֹ כָּל יוֹמֵי חֲנוֹךְ תְּלָת מְאָה וְשִׁתִּין וַחֲמֵשׁ שְׁנִין׃

24 וַאֲזַל חֲנוֹךְ בָּתַר דַחַלְתָּא דַייָ וְלֵיתוֹהִי אֲרֵי לָא אֲמִית יָתֵיהּ יְיָ׃

25 וַחֲיָא מְתוּשֶׁלַח מְאָה וּתְמָנִין וּשְׁבַע שְׁנִין וְאוֹלִיד יָת לָמֶךְ׃

26 וַחֲיָא מְתוּשֶׁלַח בָּתַר דְאוֹלִיד יָת לֶמֶךְ שְׁבַע מְאָה וּתְמָנִין וְתַרְתֵּין שְׁנִין וְאוֹלִיד בְּנִין וּבְנָן׃

27 וַהֲווֹ כָּל יוֹמֵי מְתוּשֶׁלַח תְּשַׁע מְאָה וְשִׁתִּין וּתְשַׁע שְׁנִין וּמִית׃

28 וַחֲיָא לֶמֶךְ מְאָה וּתְמָנִין וְתַרְתֵּין שְׁנִין וְאוֹלִיד בָּר׃

29 וּקְרָא יָת שְׁמֵיהּ נֹחַ לְמֵימַר דֵין יְנַחֲמִינַנָא מֵעוֹבָדָנָא וּמִלֵּאוּת יְדָנָא מִן אַרְעָא דְלַטְיָהּ יְיָ׃

20 וַחֲיָא לֶמֶךְ בָּתַר דְאוֹלִיד יָת נֹחַ חֲמֵשׁ מְאָה וְתִשְׁעִין וַחֲמֵשׁ שְׁנִין וְאוֹלִיד בְּנִין וּבְנָן׃

ה

20 וַיִּהְיוּ כָּל־יְמֵי־יֶרֶד שְׁתַּיִם וְשִׁשִּׁים שָׁנָה וּתְשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמֹת׃

21 וַיְחִי חֲנוֹךְ חָמֵשׁ וְשִׁשִּׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־מְתוּשָׁלַח׃

22 וַיִּתְהַלֵּךְ חֲנוֹךְ אֶת־הָאֱלֹהִים אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־מְתוּשֶׁלַח שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃

23 וַיְהִי כָּל־יְמֵי חֲנוֹךְ חָמֵשׁ וְשִׁשִּׁים שָׁנָה וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה׃

24 וַיִּתְהַלֵּךְ חֲנוֹךְ אֶת־הָאֱלֹהִים וְאֵינֶנּוּ כִּי־לָקַח אֹתוֹ אֱלֹהִים׃

25 וַיְחִי מְתוּשֶׁלַח שֶׁבַע וּשְׁמֹנִים שָׁנָה וּמְאַת שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־לָמֶךְ׃

26 וַיְחִי מְתוּשֶׁלַח אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־לֶמֶךְ שְׁתַּיִם וּשְׁמוֹנִים שָׁנָה וּשְׁבַע מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃

27 וַיִּהְיוּ כָּל־יְמֵי מְתוּשֶׁלַח תֵּשַׁע וְשִׁשִּׁים שָׁנָה וּתְשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמֹת׃

28 וַיְחִי־לֶמֶךְ שְׁתַּיִם וּשְׁמֹנִים שָׁנָה וּמְאַת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בֵּן׃

29 וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ נֹחַ לֵאמֹר זֶה יְנַחֲמֵנוּ מִמַּעֲשֵׂנוּ וּמֵעִצְּבוֹן יָדֵינוּ מִן־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אֵרְרָהּ יְהוָה׃

30 וַיְחִי־לֶמֶךְ אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־נֹחַ חָמֵשׁ וְתִשְׁעִים שָׁנָה וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃

Κεφαλ. έ.

20. Καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι ἰάρεδ, δύο ϗ ἑξήκοντα ϗ ἐννακόσια ἔτη, ϗ ἀπέθανε.

21. Καὶ ἔζησεν ἐνὼχ πέντε ϗ ἑξήκοντα ϗ ἑκατὸν ἔτη, ϗ ἐγέννησε τὸν μαθουσάλα.

22. Εὐηρέστησε δὲ ἐνὼχ τῷ θεῷ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτῷ τὸν μαθουσάλα διακόσια ἔτη, ϗ ἐγέννησεν υἱοὺς ϗ θυγατέρας.

23. Καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι ἐνὼχ πέντε ϗ ἑξήκοντα ϗ τριακόσια ἔτη.

24. Καὶ εὐηρέστησεν ἐνὼχ τῷ θεῷ, ϗ οὐχ εὑρίσκετο, ὅτι μετέθηκεν αὐτὸν ὁ θεός.

25. Καὶ ἔζησε μαθουσάλα ἑπτὰ ϗ ὀγδοήκοντα ϗ ἑκατὸν ἔτη, ϗ ϗ ἐγέννησε τὸν λάμεχ.

26. Καὶ ἔζησε μαθουσάλα μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτῷ τὸν λάμεχ, δύο ϗ ὀγδοήκοντα ϗ ἑπτακόσια ἔτη. καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς, καὶ θυγατέρας.

27. Καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι μαθουσάλα ἃς ἔζησεν, ἐννέα ϗ ἑξήκοντα ϗ ἐννακόσια ἔτη, καὶ ἀπέθανε.

28. Καὶ ἔζησε λάμεχ ὀκτὼ καὶ ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατὸν ἔτη.

29. Καὶ ἐγέννησεν υἱὸν, καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ νῶε, λέγων· οὗτος διαναπαύσει ἡμᾶς ἀπὸ τῶν ἔργων ἡμῶν, καὶ ἀπὸ τῶν λυπῶν τῶν χειρῶν ἡμῶν, καὶ ἀπὸ τῆς γῆς ἧς κατηράσατο κύριος ὁ θεός.

30. Καὶ ἔζησε λάμεχ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτῷ τὸν νῶε, πεντακόσια καὶ ἑξήκοντα καὶ πέντε ἔτη, καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας.

CAP. V.	Das fünffte Capitel.	CHAP. V.
20. Et facti ſunt omnes dies Iared nongenti ſexaginta duo anni,& mortuus eſt.	20. Das ſein gantzes alter ward/ neunhundert zwey vnnd ſechtzig jar/ vnd ſtarb.	20. Tout le temps donc que Iered veſcut, fut neuf cens ſoixante deux ans, puis mourut.
21. Porrò Henoch vixit ſexaginta quinque annis, & genuit Mathuſalam.	21 Henoch war fünff vnd ſechtzig jar alt/vnd zeuget Methuſalah.	21. Item Henoc veſcut ſoixante cinq ans, & engendra Methuſçela.
22. Et ambulavit Henoch cum Deo: & vixit Henoch poſtquam genuit Mathuſalam, trecentis annis, & genuit filios & filias.	22. Vnnd nach dem er Methuſalah gezeuget hatte/blieb er in eim Göttlichen leben dreyhundert Jar/ vnnd zeuget Söhne vnd Töchter.	22. Et Henoc, apres qu'il eut engendré Methuſçela, chemina auec Dieu trois cens ans: & engendra fils & filles.
23. Et facti ſunt omnes dies Henoch trecenti ſexaginta quinque anni.	23. Daß ſein gantzes alter ward/ drey hundert fünff vnd ſechtzig Jahr.	23. Tout le temps donc qu'Henoc veſcut, fut trois cens ſoixante cinq ans.
24. Ambulavitque cum Deo,& non apparuit: quia tulit eum Deus.	24. Vnnd dieweil er ein Göttlich leben füret/nam jhn GOTT hinweg/ vnd ward nicht mehr geſehen.	24. Ainſi Henoc chemina auec Dieu, & n'apparut plus: car Dieu le print.
25. Vixit quoque Mathuſala centum octoginta ſeptem annis, & genuit Lamech.	25. Methuſalah war hundert ſieben vnnd achtzig Jahr alt/ vnnd zeuget Lamech.	25. Item Methuſçela veſcut cent octante ſept ans, & engendra Lemec.
26. Et vixit Mathuſala poſtquam genuit Lamech, ſeptingentis octoginta duobus annis, & genuit filios & filias.	26. Vnnd lebet darnach ſiebenhundert zwey vnd achtzig jar/ vnnd zeuget Söne vnd Töchtere.	26. Et Methuſçela, apres qu'il eut engendré Lemec, veſcut ſept cens & octante deux ans: & engendra fils & filles.
27. Et facti ſunt omnes dies Mathuſalæ nongenti ſexaginta novem anni,& mortuus eſt.	27. Das ſein gantzes alter wardt/ neunhundert neun vnd ſechtzig jar/ vnd ſtarb.	27. Tout le temps donc que Methuſçela veſcut, fut neuf cens ſoixante neuf ans, puis mourut.
28. Vixit autem Lamech centum octoginta duobus annis,& genuit filium:	28. Lamech war hundert zwey vnd achtzig jahr alt/ vnnd zeuget einen Sohn.	28. Item Lemec veſcut cent octante deux ans, & engendra vn fils:
29. Vocavitque nomen eius Noe,dicens: Iſte conſolabitur nos ab operibus & laboribus manuum noſtrarum,in terra cui maledixit Dominus.	29. Vnd hieß jn Noah/vnd ſprach: der wird vns tröſten in vnſer mühe vnnd arbeit auff erden/ die der HERR verflucht hat.	29. Et appela ſon nom Noé, diſant, Ceſtuici nous ſoulagera de noſtre œuure, & du trauail de nos mains à cauſe de la terre que l'Eternel a maudite.
30. Vixitque Lamech, poſtquam genuit Noe, quingentis nonagintaquinque annis,& genuit filios & filias.	30. Darnach lebet er fünffhundert vnd fünff vnd neuntzig jar/ vnd zeuget Söne vnd Töchtere.	30. Et Lemec, apres qu'il eut engendré Noé, veſcut cinq cens nonante cinq ans: & engendra fils & filles.

ה

31 וַהֲווֹ כָּל יוֹמֵי לֶמֶךְ שְׁבַע מְאָה וְשַׁבְעִין וּשְׁבַע שְׁנִין וּמִית׃

32 וַהֲוָה נֹחַ בַּר חֲמֵשׁ מְאָה שְׁנִין וְאוֹלִיד נֹחַ יָת שֵׁם יָת חָם וְיָת יָפֶת׃

ו

1 וַהֲוָה כַּד שְׁרִיאוּ בְּנֵי אֱנָשָׁא לְמִסְגֵּי עַל אַפֵּי אַרְעָא וּבְנָתָא יִתְיַלְּדָן לְהוֹן׃

2 וַחֲזוֹ בְּנֵי רַבְרְבַיָּא יָת בְּנָת אֱנָשָׁא אֲרֵי שַׁפִּירָן אִנִּין וּנְסִיבוּ לְהוֹן נְשִׁין מִכָּל דִּיתְרְעִיו׃

3 וַאֲמַר יְיָ לָא יִתְקַיַּם דָּרָא בִּישָׁא הָדֵין קֳדָמַי לְעָלַם בְּדִיל דְּאִנּוּן בִּשְׂרָא וְעוֹבָדֵיהוֹן בִּישִׁין וְאַרְכָּא יְהִיב לְהוֹן מְאָה וְעֶשְׂרִין שְׁנִין אִם יְתוּבוּן׃

4 גִּבָּרַיָּא הֲווֹ בְּאַרְעָא בְּיוֹמַיָּא הָאִנּוּן וְאַף בָּתַר כֵּן הֲעָלוּ בְּנֵי רַבְרְבַיָּא לְוָת בְּנָת אֱנָשָׁא וִילִדַן לְהוֹן אִנּוּן גִּבָּרַיָּא דְּמִן עָלְמָא אֱנָשִׁין דִּשְׁמָא׃

5 וּגְלֵי קֳדָם יְיָ אֲרֵי סְגִיאַת בִּישַׁת אֱנָשָׁא בְּאַרְעָא וְכָל יִצְרָא מַחְשְׁבַת לִבֵּיהּ לְחוֹד בִּישׁ כָּל יוֹמָא׃

6 וְתָב יְיָ בְּמֵימְרֵיהּ אֲרֵי עֲבַד יָת אֱנָשָׁא בְּאַרְעָא וַאֲמַר בְּמֵימְרֵיהּ לְמִתְבַּר תּוּקְפֵּיהוֹן כִּרְעוּתֵיהּ׃

7 וַאֲמַר יְיָ אֶמְחֵה יָת אֱנָשָׁא דִּבְרֵיתִי מֵעַל אַפֵּי אַרְעָא מֵאֱנָשָׁא עַד בְּעִירָא עַד רִחְשָׁא וְעַד עוֹפָא דִּשְׁמַיָּא אֲרֵי תָבֵית בְּמֵימְרִי אֲרֵי עֲבַדְתִּינּוּן׃

8 וְנֹחַ אַשְׁכַּח רַחְמִין קֳדָם יְיָ׃

ה׃

31 וַיְהִי כָּל־יְמֵי־לֶמֶךְ שֶׁבַע וְשִׁבְעִים שָׁנָה וּשְׁבַע מֵאוֹת שָׁנָה וַיָּמֹת׃

32 וַיְהִי־נֹחַ בֶּן־חֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד נֹחַ אֶת־שֵׁם אֶת־חָם וְאֶת־יָפֶת׃

ו׃

1 וַיְהִי כִּי־הֵחֵל הָאָדָם לָרֹב עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה וּבָנוֹת יֻלְּדוּ לָהֶם׃

2 וַיִּרְאוּ בְנֵי־הָאֱלֹהִים אֶת־בְּנוֹת הָאָדָם כִּי טֹבֹת הֵנָּה וַיִּקְחוּ לָהֶם נָשִׁים מִכֹּל אֲשֶׁר בָּחָרוּ׃

3 וַיֹּאמֶר יְהוָה לֹא־יָדוֹן רוּחִי בָאָדָם לְעֹלָם בְּשַׁגַּם הוּא בָשָׂר וְהָיוּ יָמָיו מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה׃

4 הַנְּפִלִים הָיוּ בָאָרֶץ בַּיָּמִים הָהֵם וְגַם אַחֲרֵי־כֵן אֲשֶׁר יָבֹאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים אֶל־בְּנוֹת הָאָדָם וְיָלְדוּ לָהֶם הֵמָּה הַגִּבֹּרִים אֲשֶׁר מֵעוֹלָם אַנְשֵׁי הַשֵּׁם׃

5 וַיַּרְא יְהוָה כִּי רַבָּה רָעַת הָאָדָם בָּאָרֶץ וְכָל־יֵצֶר מַחְשְׁבֹת לִבּוֹ רַק רַע כָּל־הַיּוֹם׃

6 וַיִּנָּחֶם יְהוָה כִּי־עָשָׂה אֶת־הָאָדָם בָּאָרֶץ וַיִּתְעַצֵּב אֶל־לִבּוֹ׃

7 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶמְחֶה אֶת־הָאָדָם אֲשֶׁר־בָּרָאתִי מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה מֵאָדָם עַד־בְּהֵמָה עַד־רֶמֶשׂ וְעַד־עוֹף הַשָּׁמָיִם כִּי נִחַמְתִּי כִּי עֲשִׂיתִם׃

8 וְנֹחַ מָצָא חֵן בְּעֵינֵי יְהוָה׃

έ.

31. Καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι λάμεχ, ἑπτακόσια καὶ πεντηκοντατρία ἔτη, καὶ ἀπέθανε.

32. Καὶ ἦν νῶε ἐτῶν πεντακοσίων, καὶ ἐγέννησε τρεῖς υἱούς, τὸν σὴμ, τὸν χὰμ, τὸν ἰάφεθ.

ΚΕΦΑΛ. ϛ.

1. Καὶ ἐγένετο, ἡνίκα ἤρξαντο οἱ ἄνθρωποι πολλοὶ γίνεσθαι ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ θυγατέρες ἐγεννήθησαν αὐτοῖς.

2. Ἰδόντες δὲ οἱ υἱοὶ τοῦ θεοῦ τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων ὅτι καλαί εἰσιν, ἔλαβον ἑαυτοῖς γυναῖκας, ἀπὸ πασῶν ὧν ἐξελέξαντο.

3. Καὶ εἶπεν κύριος ὁ θεός· οὐ μὴ καταμείνῃ τὸ πνεῦμά μου ἐν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις, διὰ τὸ εἶναι αὐτοὺς σάρκας. ἔσονται δὲ αἱ ἡμέραι αὐτῶν, ἑκατὸν εἴκοσιν ἔτη.

4. Οἱ δὲ γίγαντες ἦσαν ἐπὶ τῆς γῆς ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις· καὶ μετ᾽ ἐκεῖνο ὡς ἂν εἰσεπορεύοντο οἱ υἱοὶ τοῦ θεοῦ πρὸς τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἐγεννῶσαν αὐτοῖς. ἐκεῖνοι ἦσαν οἱ γίγαντες οἱ ἀπ᾽ αἰῶνος, οἱ ἄνθρωποι οἱ ὀνομαστοί.

5. Ἰδὼν δὲ κύριος ὁ θεὸς ὅτι ἐπληθύνθησαν αἱ κακίαι τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ πᾶς τις διανοεῖται ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ἐπιμελῶς ἐπὶ τὰ πονηρὰ πάσας τὰς ἡμέρας.

6. Καὶ ἐνεθυμήθη ὁ θεὸς ὅτι ἐποίησε τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ διενοήθη.

7. Καὶ εἶπεν· ἀπαλείψω τὸν ἄνθρωπον, ὃν ἐποίησα, ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους. καὶ ἀπὸ ἑρπετῶν, ἕως τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι μετεμελήθην ὅτι ἐποίησα αὐτούς.

8. Νῶε δὲ εὗρε χάριν ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ.

CAP. V.

31. Et facti ſunt omnes dies Lamech, ſeptingenti ſeptuaginta ſeptem anni, & mortuus eſt.

32. Noë verò cùm quingentorum eſſet annorum, genuit Sem, Cham & Iaphet.

CAP. VI.

1. Cumq́ue cœpiſſent homines multiplicari ſuper terram, & filias procreaſſent:

2. Videntes filij Dei filias hominum quòd eſſent pulchræ, acceperunt ſibi vxores ex omnibus quas elegerant.

3. Dixitq́ue Deus: Non permanebit ſpiritus meus in homine in æternum, quia caro eſt: eruntq́ue dies illius centum viginti annorum.

4. Gigantes autem erant ſuper terram in diebus illis. poſtquam enim ingreſſi ſunt filij Dei ad filias hominum, illæq́ue genuerunt, iſti ſunt potentes à ſæculo viri famoſi.

5. Videns autem Deus quòd multa malitia hominum eſſet in terra, & cuncta cogitatio cordis intenta eſſet ad malum omni tempore,

6. Pœnituit eum quòd hominem feciſſet in terra. Et præcavens in futurum, & tactus dolore cordis intrinſecus,

7. Delebo, inquit, hominem quem creavi à facie terræ, ab homine vſque ad animantia, à reptili vſque ad volucres cœli. pœnitet enim me feciſſe eos.

8. Noë verò invenit gratiam coram Domino.

Das fünffte Capitel.

31. Das ſein gantzes alter ward / ſiebenhundert ſieben vnnd ſiebentzig jar / vnd ſtarb.

32. Noah ward fünffhundert jar alt / vnd zeuget Sem / Ham vnd Japhet.

Das ſechſte Capitel.

Da ſich aber die Menſchen begunden zu mehren auff erden / vnd zeugeten jnen Töchtere.

2. Da ſahen die kinder Gottes nach den Töchtern der Menſchen / wie ſie ſchön waren / vnd namen zu Weibern / welche ſie wolten.

3. Da ſprach der HErr: die menſchen wollen ſich meinen Geiſt nicht mehr ſtraffen laſſen / denn ſie ſind Fleiſch / ich wil jnen noch friſt geben hundert vnd zweintzig jar.

4. Es waren auch zu den zeiten Tyrannen auff erden / Denn da die kinder GOttes die Töchter der menſchen beſchlieffen / vnd jhnen kinder zeugeten / wurden daraus gewaltige in der welt / vnd berhůmbte Leute.

5. Da aber der HErr ſahe / das der menſchen boßheit groß war auff erden / vnnd alles tichten vnnd trachten jhres hertzen nur böß war jmmerdar.

6. Da reuet es jhn / daß er die Menſchen gemacht hatte auff erden / vnnd es bekůmmert jhn in ſeinem hertzen.

7. Vnd ſprach: ich wil die menſchen / die ich geſchaffen habe / vertilgen von der Erden / von den menſchen an / biß auff das Vieh / vnnd biß auff das gewůrme / vnnd biß auff die Vögel vnter dem Himel / Denn es reuet mich / daß ich ſie gemacht habe.

8. Aber Noah fand gnad für dem HERRN.

CHAP. V.

31. Tout le temps donc que Lemec veſcut, fut ſept cens ſeptante ſept ans, puis mourut.

32. Et Noé aagé de cinq cens ans, engendra Sem, Cam, & Iapheth.

CHAP. VI.

1. Or aduint que quand les hommes eurent commencé de multiplier ſur la terre, & qu'ils eurent engendré des filles:

2. Les fils de Dieu voyans que les filles des hommes eſtoyent belles, en prindrent à femmes pour eux, de toutes celles qu'ils choiſirent.

3. Dont l'Eternel dit, Mon eſprit ne plaidera point à touſiours auec les hommes, car auſſi bien ſont-ils chair: leurs iours donc ſeront cent & vingt ans.

4. En ce temps eſtoyent les geans ſur la terre, & meſme apres que les fils de Dieu s'acointerent auec les filles des hommes, & qu'elles leur eurent enfanté *lignee*: iceux ſont les puiſſans, qui de tout temps ont eſté gens de renom.

5. Et l'Eternel voyant la malice des hommes eſtre treſgrande ſur la terre, & toute l'imagination des penſees de leur cœur n'*eſtre* autre choſe que malen tout temps:

6. Il ſe repentit d'auoir fait l'homme en la terre, & fut deſplaiſant en ſon cœur.

7. Dont l'Eternel dit, Ie racleray de deſſus la terre les hommes que i'ai creés, depuis les hommes iuſqu'au beſtail, iuſqu'aux reptiles, voire iuſqu'aux oiſeaux des cieux: car ie me repen de les auoir faits.

8. Mais Noè trouua grace deuant l'Eternel.

ו

9 אִלֵּין תּוּלְדָת נֹחַ נֹחַ גְּבַר זַכַּאי שְׁלִים הֲוָה בְּדָרוֹהִי בְּדַחַלְתָּא דַיְיָ הַלִּיךְ נֹחַ׃

10 וְאוֹלִיד נֹחַ תְּלָתָא בְנִין יָת שֵׁם יָת חָם וְיָת יָפֶת׃

11 וְאִתְחַבַּלַת אַרְעָא קֳדָם יְיָ וְאִתְמְלִיאַת אַרְעָא חֲטוֹפִין׃

12 וַחֲזָא יְיָ יָת אַרְעָא וְהָא אִתְחַבַּלַת אֲרֵי חַבִּילוּ כָּל בִּשְׂרָא אֱנָשׁ אָרְחֵיהּ עַל אַרְעָא׃

13 וַאֲמַר יְיָ לְנֹחַ קִיצָא דְכָל בִּשְׂרָא עָלַת לִקְדָמַי אֲרֵי אִתְמְלִיאַת אַרְעָא חֲטוֹפִין מִן קֳדָם עוֹבָדֵיהוֹן בִּישַׁיָּא וְהָא אֲנָא מְחַבֵּלְהוֹן עִם אַרְעָא׃

14 עֲבֵיד לָךְ תֵּבוּתָא דְּאָעִין דִּקְדְרוֹס מְדוֹרִין תַּעְבֵּיד יָת תֵּיבוּתָא וְתַחְפֵּי יָתַהּ מִגָּו וּמִבָּרָא בְּכוּפְרָא׃

15 וְדֵין דְּתַעְבֵּיד יָתַהּ תְּלָת מְאָה אַמִּין אָרְכָּא דְתֵיבוּתָא חַמְשִׁין אַמִּין פּוּתְיַהּ וּתְלָתִין אַמִּין רוּמַהּ׃

16 נְהוֹר תַּעְבֵּיד לְתֵיבוּתָא וּלְאַמְּתָא תְּשַׁכְלְלִינַהּ מִלְעֵלָּא וְתַרְעָא דְתֵיבוּתָא בְּסִטְרַהּ תְּשַׁוֵּי מְדוֹרִין אַרְעָאִין תִּנְיָנִין וּתְלִיתָאִין תַּעְבְּדִינַהּ׃

17 וַאֲנָא הָא אֲנָא מַיְתֵי יָת טוֹפָנָא מַיָּא עַל אַרְעָא לְחַבָּלָא כָּל בִּשְׂרָא דְבֵיהּ רוּחָא דְחַיֵּי מִתְּחוֹת שְׁמַיָּא כֹּל דִּי בְאַרְעָא יְמוּתוּן׃

18 וַאֲקִים יָת קְיָמִי עִמָּךְ וְתֵיעוֹל לְתֵיבוּתָא אַתְּ וּבְנָךְ וְאִתְּתָךְ וּנְשֵׁי בְנָךְ עִמָּךְ׃

19 וּמִכָּל דְּחַי מִכָּל בִּשְׂרָא תְּרֵין מִכּוֹלָּא תַּעֵיל לְתֵיבוּתָא לְקַיָּמָא עִמָּךְ דְּכַר וְנוּקְבָא יְהוֹן׃

ו׃

9 אֵלֶּה תּוֹלְדֹת נֹחַ נֹחַ אִישׁ צַדִּיק תָּמִים הָיָה בְּדֹרֹתָיו אֶת־הָאֱלֹהִים הִתְהַלֶּךְ־נֹחַ׃

10 וַיּוֹלֶד נֹחַ שְׁלֹשָׁה בָנִים אֶת־שֵׁם אֶת־חָם וְאֶת־יָפֶת׃

11 וַתִּשָּׁחֵת הָאָרֶץ לִפְנֵי הָאֱלֹהִים וַתִּמָּלֵא הָאָרֶץ חָמָס׃

12 וַיַּרְא אֱלֹהִים אֶת־הָאָרֶץ וְהִנֵּה נִשְׁחָתָה כִּי־הִשְׁחִית כָּל־בָּשָׂר אֶת־דַּרְכּוֹ עַל־הָאָרֶץ׃

13 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְנֹחַ קֵץ כָּל־בָּשָׂר בָּא לְפָנַי כִּי־מָלְאָה הָאָרֶץ חָמָס מִפְּנֵיהֶם וְהִנְנִי מַשְׁחִיתָם אֶת־הָאָרֶץ׃

14 עֲשֵׂה לְךָ תֵּבַת עֲצֵי־גֹפֶר קִנִּים תַּעֲשֶׂה אֶת־הַתֵּבָה וְכָפַרְתָּ אֹתָהּ מִבַּיִת וּמִחוּץ בַּכֹּפֶר׃

15 וְזֶה אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה אֹתָהּ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אַמָּה אֹרֶךְ הַתֵּבָה חֲמִשִּׁים אַמָּה רָחְבָּהּ וּשְׁלֹשִׁים אַמָּה קוֹמָתָהּ׃

16 צֹהַר תַּעֲשֶׂה לַתֵּבָה וְאֶל־אַמָּה תְּכַלֶּנָּה מִלְמַעְלָה וּפֶתַח הַתֵּבָה בְּצִדָּהּ תָּשִׂים תַּחְתִּיִּם שְׁנִיִּם וּשְׁלִשִׁים תַּעֲשֶׂהָ׃

17 וַאֲנִי הִנְנִי מֵבִיא אֶת־הַמַּבּוּל מַיִם עַל־הָאָרֶץ לְשַׁחֵת כָּל־בָּשָׂר אֲשֶׁר־בּוֹ רוּחַ חַיִּים מִתַּחַת הַשָּׁמָיִם כֹּל אֲשֶׁר־בָּאָרֶץ יִגְוָע׃

18 וַהֲקִמֹתִי אֶת־בְּרִיתִי אִתָּךְ וּבָאתָ אֶל־הַתֵּבָה אַתָּה וּבָנֶיךָ וְאִשְׁתְּךָ וּנְשֵׁי־בָנֶיךָ אִתָּךְ׃

19 וּמִכָּל־הָחַי מִכָּל־בָּשָׂר שְׁנַיִם מִכֹּל תָּבִיא אֶל־הַתֵּבָה לְהַחֲיֹת אִתָּךְ זָכָר וּנְקֵבָה יִהְיוּ׃

ϛ.

9. Αὗται δὲ αἱ γενέσεις Νῶε. Νῶε ἄνθρωπος δίκαιος, τέλειος ὢν ἐν τῇ γενεᾷ αὐτοῦ. τῷ θεῷ εὐηρέστησε Νῶε.

10. Ἐγέννησε δὲ Νῶε τρεῖς υἱοὺς, τὸν σὴμ, τὸν χὰμ, τὸν ἰάφεθ.

11. Ἐφθάρη δὲ ἡ γῆ ἐναντίον τοῦ θεοῦ καὶ ἐπλήσθη ἡ γῆ ἀδικίας.

12. Καὶ εἶδε κύριος ὁ θεὸς τὴν γῆν, (καὶ ἦν κατεφθαρμένη,) ὅτι κατέφθειρε πᾶσα σὰρξ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς.

13. Καὶ εἶπε κύριος ὁ θεὸς τῷ Νῶε· καιρὸς παντὸς ἀνθρώπου ἥκει ἐναντίον μου, ὅτι ἐπλήσθη ἡ γῆ ἀδικίας ἀπ' αὐτῶν. καὶ ἰδοὺ ἐγὼ καταφθείρω αὐτοὺς, καὶ τὴν γῆν.

14. Ποίησον οὖν σεαυτῷ κιβωτὸν ἐκ ξύλων τετραγώνων. νοσσιὰς ποιήσεις κατὰ τὴν κιβωτὸν, καὶ ἀσφαλτώσεις αὐτὴν ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν τῇ ἀσφάλτῳ.

15. Καὶ οὕτω ποιήσεις τὴν κιβωτόν. τριακοσίων πήχεων τὸ μῆκος τῆς κιβωτοῦ, καὶ πεντήκοντα πήχεων τὸ πλάτος, καὶ τριάκοντα πήχεων τὸ ὕψος αὐτῆς.

16. Ἐπισυνάγων ποιήσεις τὴν κιβωτὸν, καὶ εἰς πῆχυν συντελέσεις αὐτὴν ἄνωθεν. τὴν δὲ θύραν τῆς κιβωτοῦ ποιήσεις ἐκ πλαγίων. κατάγαια διώροφα καὶ τριώροφα ποιήσεις αὐτήν.

17. Ἐγὼ δὲ, ἰδοὺ ἐπάγω τὸν κατακλυσμὸν, ὕδωρ ἐπὶ τὴν γῆν, καταφθεῖραι πᾶσαν σάρκα ἐν ᾗ ἐστὶ πνεῦμα ζωῆς, ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ. καὶ ὅσα ἂν ᾖ ἐπὶ τῆς γῆς, τελευτήσει.

18. Καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου πρὸς σέ, εἰσελεύσῃ δὲ εἰς τὴν κιβωτὸν, σὺ καὶ οἱ υἱοί σου, καὶ ἡ γυνή σου, καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν σου μετὰ σοῦ.

19. Καὶ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἑρπετῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν θηρίων, καὶ ἀπὸ πάσης σαρκὸς, δύο δύο ἀπὸ πάντων εἰσάξεις εἰς τὴν κιβωτὸν, ἵνα τρέφῃς μετὰ σεαυτοῦ. ἄρσεν καὶ θῆλυ ἔσονται.

CAP. VI.

9. Hæ ſunt generationes Noë: Noë vir iuſtus atque perfectus fuit in generationibus ſuis, cum Deo ambulavit.

10. Et genuit tres filios, Sem, Cham, & Iapheth.

11. Corrupta eſt autem terra coram Deo, & repleta eſt iniquitate.

12. Cumque vidiſſet Deus terram eſſe corruptam (omnis quippe caro corruperat viam ſuam ſuper terram) dixit ad Noë,

13. Finis univerſæ carnis venit coram me: repleta eſt terra iniquitate à facie eorum, & ego diſperdam eos cum terra.

14. Fac tibi arcam de lignis læuigatis: manſiunculas in arca facies, & bitumine linies intrinſecus & extrinſecus.

15. Et ſic facies eam: Trecentorum cubitorum erit longitudo arcæ, quinquaginta cubitorum latitudo, & triginra cubitorum altitudo illius.

16. Feneſtram in arca facies, & in cubito conſummabis ſummitatem eius: oſtium autem arcæ pones ex latere: deorſum, cœnacula, & triſtega facies in ea.

17. Ecce ego adducã aquas diluvii ſuper terram, ut interficiam omnem carnem in qua ſpiritus vitæ eſt ſubter cœlum, & univerſa quæ in terra ſunt, conſumenter.

18. Ponamque fœdus meum tecum: & ingredieris arcam tu & filii tui, vxor tua, & vxores filiorum tuorum tecum.

19. Et ex cunctis animantibus univerſæ carnis bina induces in arcam, ut vivant tecum: maſculini ſextus & fœmini.

Das ſechſte Capitel.

9. Diß iſt das geſchlecht Noah. Noah war ein fromm Mann vnd ohn wandel / vnnd fůret ein Göttlich leben zu ſeinen zeiten.

10. Vnd zeuget drey Söne / Sem / Ham / Japhet.

11. Aber die Erde war verderbet für GOttes augen / vnd vol freuels.

12. Da ſahe GOTT auff Erden / vnnd ſihe / ſie war verderbet / Denn alles fleiſch hatte ſeinen weg verderbet auff erden.

13. Da ſprach Gott zu Noah: Alles Fleiſches ende iſt für mich kommen / Denn die erde iſt vol freuels von jnen / Vnd ſihe da / Jch wil ſie verderben mit der erden.

15. Mache dir einen Kaſten von Tennen holtz / vnd mache kammern drinnen vnd verpiche ſie mit bech inwendig vnd außwendig.

15. Vnd mache jhn alſo. Dreyhundert Ellen ſey die lenge / fünfftzig ellen die weite / vnd dreißig ellen die höhe.

16. Ein Fenſter ſolt du dran machen oben an einer ellen groß. Die Thür ſoltu mitten in ſeine ſeiten ſetzen. Vnd ſoll drey boden haben / einen vnten / den andern in die mitte / den dritten inn der höhe.

17. Denn ſihe / ich wil eine ſündflut mit waſſer kommen laſſen auff erden / zu verderben alles fleiſch / darinn ein lebendiger odem iſt / vnter dem Himel / Alles waß auff Erden iſt ſoll vntergehen.

18. Aber mit dir wil ich einen Bund auffrichten. Vnd du ſolt in den Kaſten gehen / mit deinen Söhnen / mit deinem Weibe / vnnd mit deiner Söhne Weibern.

19. Vnd du ſolt in den Kaſten thun allerley Thier von allem fleiſch / ja ein par / Männlein vnd Freulein / daß ſie lebendig bleiben bey dir.

CHAP. VI.

9. Ce *ſont* ici les generations de Noé, Noé fut homme iuſte & entier en ſon temps, cheminant auec Dieu:

10. Et Noé engendra trois fils, Sem, Cam, & Iapheth.

11. Et la terre eſtoit corrompue deuant Dieu, & remplie d'extorſion.

12. Dieu donc regarda la terre, & voici elle eſtoit corrompue: car toute chair auoit corrompu ſa voye deſſus la terre.

13. Et Dieu dit à Noé, la fin de toute chair eſt venue deuant moi: car la terre eſt remplie d'extorſion par eux: & voici, ie les deſferai auec la terre.

14. Eai toi vne arche de bois de Gopher: tu feras l'arche par loges, & la calfeutreras de godran par dedans & par dehors.

15. Et la feras telle: La longueur de l'arche *ſera* de trois cens coudees, ſa largeur de cinquante coudees, & ſa hauteur de trente coudees.

16. Tu bailleras clair iour à l'arche, & la paracheueras d'vne coudee par le haut, & mettras la porte de l'arche au coſté d'icelle: ſi la feras auec vn bas, vn ſecond, & vn troiſieme *eſtage*.

17. Et voici, ie ferai venir vn deluge d'eaux ſur la terre, pour deſfaire toute chair, en laquelle *il y a* eſprit de vie ſous les cieux: & tout ce qui *eſt* en la terre expirera.

18. Mais i'eſtablirai mon alliance auec toi: ſi entreras en l'arche, toi & tes fils, & ta femme, & les femmes de tes fils auec toi.

19. Et de tout ce qui a vie d'entre toute chair, tu en feras entrer par paires en l'arche, pour les garder en vie auec toi: aſſauoir le maſle & la femelle.

ו

20 מֵעוֹפָא לִזְנוֹהִי וּמִן בְּעִירָא לִזְנַהּ מִכֹּל רִחְשָׁא דְאַרְעָא לִזְנוֹהִי תְּרֵין מִכּוֹלָּא יֵעֲלוּן לְוָתָךְ לְקַיָּמָא׃

21 וְאַתְּ סַב לָךְ מִכָּל מֵיכַל דְּמִתְאֲכֵל וְתִכְנוֹשׁ לְוָתָךְ וִיהֵי לָךְ וּלְהוֹן לְמֵיכָל׃

22 וַעֲבַד נֹחַ כְּכֹל דְּפַקֵּיד יָתֵיהּ יְיָ כֵּן עֲבַד׃

ז

1 וַאֲמַר יְיָ לְנֹחַ עוּל אַתְּ וְכָל אֱנָשׁ בֵּיתָךְ לְתֵיבוּתָא אֲרֵי יָתָךְ חֲזֵיתִי זַכַּאי קֳדָמַי בְּדָרָא הָדֵין׃

2 מִכֹּל בְּעִירָא דַּכְיָתָא תִּיסַּב לָךְ שִׁבְעָה שִׁבְעָה דְּכַר וְנוּקְבָּא וּמִן בְּעִירָא דְּלֵיתַהָא דַּכְיָתָא תְּרֵין דְּכַר וְנוּקְבָּא׃

3 אַף מֵעוֹפָא דִשְׁמַיָּא שִׁבְעָא שִׁבְעָא דְּכַר וְנוּקְבָּא לְקַיָּמָא זַרְעָא עַל אַפֵּי כָל אַרְעָא׃

4 אֲרֵי לִזְמַן יוֹמִין עוֹד שִׁבְעָא אֲנָא מַחֵית מִטְרָא עַל אַרְעָא אַרְבְּעִין יְמָמִין וְאַרְבְּעִין לֵילָוָן וְאֶמְחֵי יַת כָּל יְקוּמָא דַּעֲבָדִית מֵעַל אַפֵּי אַרְעָא׃

5 וַעֲבַד נֹחַ כְּכֹל דְּפַקְּדֵיהּ יְיָ׃

6 וְנֹחַ בַּר שִׁית מְאָה שְׁנִין וְטוֹפָנָא הֲוָה מַיָּא עַל אַרְעָא׃

7 וַאֲתָא נֹחַ וּבְנוֹהִי וְאִתְּתֵיהּ וּנְשֵׁי בְנוֹהִי עִמֵּיהּ לְתֵיבוּתָא מִן קֳדָם מֵי טוֹפָנָא׃

8 מִן בְּעִירָא דַּכְיָתָא וּמִן בְּעִירָא דְּלֵיתַהָא דַּכְיָתָא וּמִן עוֹפָא וְכָל דְּרָחֵישׁ עַל אַרְעָא׃

ו:

20 מֵהָעוֹף לְמִינֵהוּ וּמִן־הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ מִכֹּל רֶמֶשׂ הָאֲדָמָה לְמִינֵהוּ שְׁנַיִם מִכֹּל יָבֹאוּ אֵלֶיךָ לְהַחֲיוֹת׃

21 וְאַתָּה קַח־לְךָ מִכָּל־מַאֲכָל אֲשֶׁר יֵאָכֵל וְאָסַפְתָּ אֵלֶיךָ וְהָיָה לְךָ וְלָהֶם לְאָכְלָה׃

22 וַיַּעַשׂ נֹחַ כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה אֹתוֹ אֱלֹהִים כֵּן עָשָׂה׃

ז:

1 וַיֹּאמֶר יְהוָה לְנֹחַ בֹּא־אַתָּה וְכָל־בֵּיתְךָ אֶל־הַתֵּבָה כִּי־אֹתְךָ רָאִיתִי צַדִּיק לְפָנַי בַּדּוֹר הַזֶּה׃

2 מִכֹּל הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה תִּקַּח־לְךָ שִׁבְעָה שִׁבְעָה אִישׁ וְאִשְׁתּוֹ וּמִן־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר לֹא טְהֹרָה הִוא שְׁנַיִם אִישׁ וְאִשְׁתּוֹ׃

3 גַּם מֵעוֹף הַשָּׁמַיִם שִׁבְעָה שִׁבְעָה זָכָר וּנְקֵבָה לְחַיּוֹת זֶרַע עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ׃

4 כִּי לְיָמִים עוֹד שִׁבְעָה אָנֹכִי מַמְטִיר עַל־הָאָרֶץ אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לָיְלָה וּמָחִיתִי אֶת־כָּל־הַיְקוּם אֲשֶׁר עָשִׂיתִי מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה׃ 5 וַיַּעַשׂ נֹחַ כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּהוּ יְהוָה׃

6 וְנֹחַ בֶּן־שֵׁשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וְהַמַּבּוּל הָיָה מַיִם עַל־הָאָרֶץ׃

7 וַיָּבֹא נֹחַ וּבָנָיו וְאִשְׁתּוֹ וּנְשֵׁי־בָנָיו אִתּוֹ אֶל־הַתֵּבָה מִפְּנֵי מֵי הַמַּבּוּל׃

8 מִן־הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה וּמִן־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אֵינֶנָּה טְהֹרָה וּמִן־הָעוֹף וְכֹל אֲשֶׁר־רֹמֵשׂ עַל־הָאֲדָמָה׃

κεφ. ϛ΄.

20. Ἀπὸ πάντων τῶν ὀρνέων κατὰ γένος, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν κατὰ γένος, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ γένος αὐτῶν, δύο δύο ἀπὸ πάντων εἰσελεύσονται πρὸς σὲ, τρέφεσθαι μετὰ σοῦ, ἄρσεν καὶ θῆλυ.

21. Σὺ δὲ λήψῃ σεαυτῷ ἀπὸ πάντων τῶν βρωμάτων ἃ ἔδεσθε, καὶ συνάξεις πρὸς σεαυτὸν, καὶ ἔσται σοὶ καὶ ἐκείνοις φαγεῖν.

22. Καὶ ἐποίησε νωε πάντα, ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος ὁ θεὸς, οὕτως ἐποίησε.

ΚΕΦΑΛ. ζ.

1. Καὶ εἶπε κύριος ὁ θεὸς πρὸς νωε, εἴσελθε σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου εἰς τὴν κιβωτόν· ὅτι σὲ εἶδον δίκαιον ἐναντίον μου ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ.

2. Ἀπὸ δὲ τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν, εἰσάγαγε πρὸς σὲ ἑπτὰ ἑπτὰ, ἄρσεν καὶ θῆλυ. ἀπὸ δὲ τῶν κτηνῶν τῶν μὴ ὄντων καθαρῶν δύο δύο. ἄρσεν καὶ θῆλυ.

3. Καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ τῶν καθαρῶν ἑπτὰ ἑπτὰ, ἄρσεν καὶ θῆλυ. καὶ ἀπὸ πάντων τῶν πετεινῶν τῶν μὴ καθαρῶν δύο δύο, ἄρσεν καὶ θῆλυ, διαθρέψαι σπέρμα ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.

4. Ἔτι γὰρ ἡμερῶν ἑπτὰ, ἐγὼ ἐπάγω ὑετὸν ἐπὶ τὴν γῆν, τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας· καὶ ἐξαλείψω πᾶν τὸ ἀνάστημα, ὃ ἐποίησα, ἀπὸ προσώπου πάσης τῆς γῆς.

5. Καὶ ἐποίησε νωε πάντα ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος ὁ θεός.

5. Νωε δὲ ἦν ἐτῶν ἑξακοσίων, καὶ ὁ κατακλυσμὸς τοῦ ὕδατος ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς.

7. Εἰσῆλθε δὲ νωε καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ εἰς τὴν κιβωτὸν, διὰ τὸ ὕδωρ τοῦ κατακλυσμοῦ.

8. Καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν τῶν καθαρῶν, καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν τῶν μὴ καθαρῶν. καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν, καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν μὴ καθαρῶν, καὶ ἀπὸ τῶν θηρίων, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς.

CAP. VI.

20. De volucribus iuxta genus ſuum, & de iumentis in genere ſuo, & ex omni reptili terræ ſecundum genus ſuum: bina de omnibus ingredientur tecum, ut poſſint vivere.

21. Tolles igitur tecum ex omnibus eſcis quæ mandi poſſunt, & cõportabis apud te: & erunt tam tibi, quàm illis in eſcam.

22. Fecit igitur Noë omnia quæ præceperat illi Deus.

CAP. VII.

1. Dixitque Dominus ad eum, Ingredere tu & omnis domus tua in arcam: te enim vidi iuſtum coram me in generatione hac.

2. Ex omnibus animantibus mundis tolles ſeptena & ſeptena, maſculum & fœminam: de animantibus verò immundis duo & duo, maſculum & fœminam.

3. Sed & de volatilibus cœli ſeptena & ſeptena, maſculum & fœminam: ut ſalvetur ſemen ſuper faciem univerſæ terræ.

4. Adhuc enim, & poſt dies ſeptem ego pluam ſuper terram quadraginra diebus & quadraginta noctibus: & delebo omnem ſubſtantiam quam feci, de ſuperficie terræ.

5. Fecit ergo Noë omnia quæ mandaverat ei Dominus.

6. Eratque ſexcentorum annorum quando diluvii aquæ inundaverunt ſuper terram.

7. Et ingreſſus eſt Noë & filii eius, uxor eius & uxores filiorum eius cum eo in arcam propter aquas diluvii.

8. De animantibus quoque mundis & immundis, & de volucribus, & ex omni quod movetur ſuper terram.

Das ſechſte Capitel.

20. Von den Vögeln nach jhrer art/ von dem Vieh nach ſeiner art/ vnd von allerley gewürm auff erden nach ſeiner art. Von den allen ſoll je ein par zu dir hinein gehen/ daß ſie leben bleiben.

21. Vnnd du ſolt allerley ſpeiſe zu dir nemen/ die man jſſet/ vnd ſolt ſie bey dir ſamlen/ daß ſie dir vnnd jhnen zur narung da ſeyen.

22. Vnnd Noah thet alles was jhm GOTT gebot.

Das ſiebende Capitel.

VNd der HERR ſprach zu Noah: Gehe in den Kaſten/ du vnnd dein gantz hauß/ Denn dich hab ich gerecht erſehen für mir zu dieſer zeit.

2. Auß allerley reinem Vieh nim zu dir/ ja ſieben vnd ſieben/ das Mänlein vnd ſein Freulein. Von dem vnreinen Vieh aber je ein par/ das Männlein vnd ſein Freulein.

3. Deſſelben gleichen von den Vögeln vnter dem Himel/ ja ſieben vnnd ſieben/ das Männlein vnnd ſein Freulein/ Auff daß Same lebendig bleibe auff dem gantzen Erdboden.

4. Denn noch über ſieben tage wil ich regen laſſen auff erden/ viertzig tag vnd viertzig nacht/ vnnd vertilgen von dem Erdboden alles was das weſen hat/ das ich gemacht habe.

5. Vnd Noah thet alles was jm der HERRE gebot.

6. Er war aber ſechs hundert jar alt/ da das waſſer der Sündflut auff erden kam.

7. Vnnd er gieng in den Kaſten mit ſeinen Sönen/ Weibe/ vnd ſeiner Söne weibern/ für dem gewäſſer der Sündflut.

8. Von dem reinen Vieh/ vnnd von dẽ vnreinen/ von den Vögeln/ vnd von allem Gewürm auff Erden/ giengen zu jhm in den Kaſten.

CHAP. VI.

20. Des oiſeaux ſelon leur eſpece, des beſtes ſelon leur eſpece, & de tous reptiles ſelon leur eſpece: il y en entrera de tous par paires auec toi, afin que tu les conſerues en vie.

21. Pren auſſi auec toi de toute viande que on mange, & la retire à toi: afin qu'elle ſoit pour manger tant à toi, qu'à iceux.

22. Ce que Noe fit: ſelon toutes les choſes que Dieu lui auoit commandees, ainſi fit-il.

CHAP. VII.

1. Et l'Eternel dit à Noé, Entre, toi & toute ta maiſon en l'arche: car ie t'ai veu iuſte deuant moi en ce temps ici.

2. Tu prendras de toutes beſtes nettes ſept de chaque eſpece, le maſle & ſa femelle: mais des beſtes qui ne ſont point nettes, vne couple, le maſle & ſa femelle:

3. Auſſi des oiſeaux des cieux ſept de chaque eſpece, le maſle & ſa femelle: afin que l'engeance *en* ſoit conſeruee ſur toute la terre.

4. Car dedans ſept iours ie ferai pleuuoir ſur la terre par quarante iours & quarante nuicts: & raclerai de deſſus la terre toute choſe qui ſubſiſte, laquelle i'ai faite.

5. Et Noé fit ſelon toutes les choſes que l'Eternel lui auoit commandees.

6. Et Noé *eſtoit* aagé de ſix cens ans, quand le deluge des eaux aduint ſur la terre.

7. Noé donc entra, & ſes fils, ſa femme, & les femmes de ſes fils auec lui, en l'arche, à cauſe des eaux du deluge.

8. Des beſtes nettes, & des beſtes qui ne ſont point nettes, & des oiſeaux, & de tout ce qui ſe meut ſur la terre.

ז

9 תְּרֵין תְּרֵין עַלּוּ עִם נֹחַ לְתֵיבוּתָא דְּכַר וְנוּקְבָּא כְּמָא דְּפַקֵּיד יְיָ יָת נֹחַ׃

10 וַהֲוָה לִזְמַן שִׁבְעָא יוֹמִין וּמֵי טוֹפָנָא הֲווֹ עַל אַרְעָא׃

11 בִּשְׁנַת שִׁית מְאָה שְׁנִין לְחַיֵּי נֹחַ בְּיַרְחָא תִּנְיָנָא בְּשִׁבְעָא עַשְׂרָא יוֹמָא לְיַרְחָא בְּיוֹמָא הָדֵין יִתְבְּזַעוּ כָּל מַבּוּעֵי תְהוֹמָא רַבָּא וְכַוֵּי שְׁמַיָּא יִתְפַּתַּחוּ׃

12 וַהֲוָה מִטְרָא נָחֵית עַל אַרְעָא אַרְבְּעִין יְמָמִין וְאַרְבְּעִין לֵילָוָן׃

13 בִּכְרַן יוֹמָא הָדֵין עַל נֹחַ וְשֵׁם וְחָם וָיֶפֶת בְּנֵי נֹחַ וְאִתַּת נֹחַ וּתְלָת נְשֵׁי בְנוֹהִי עִמְּהוֹן לְתֵיבוּתָא׃

14 אִינּוּן וְכָל חַיְתָא לִזְנַהּ וְכָל בְּעִירָא לִזְנַהּ וְכָל רִחְשָׁא דְּרָחֵישׁ עַל אַרְעָא לִזְנוֹהִי וְכָל עוֹפָא לִזְנוֹהִי כֹּל צִפַּר כָּל דְּפָרַח׃

15 וְעַלּוּ עִם נֹחַ לְתֵיבוּתָא תְּרֵין תְּרֵין מִכָּל בִּשְׂרָא דְּבֵיהּ רוּחָא דְּחַיֵּי׃

16 וְעָלַיָּא דְּכַר וְנוּקְבָּא מִכָּל בִּשְׂרָא עַלּוּ כְּמָא דְּפַקֵּיד יָתֵיהּ יְיָ וְאַגֵּין יְיָ עֲלוֹהִי׃

17 וַהֲוָה טוֹפָנָא אַרְבְּעִין יוֹמִין עַל אַרְעָא וּסְגִיאוּ מַיָּא וּנְטַלוּ יָת תֵּיבוּתָא וְאִתְרָמַת מֵעַל אַרְעָא׃

18 וּתְקִיפוּ מַיָּא וּסְגִיאוּ לַחֲדָא עַל אַרְעָא וּמְהַלְּכָא תֵּיבוּתָא עַל אַפֵּי מַיָּא׃

ז׃

9 שְׁנַיִם שְׁנַיִם בָּאוּ אֶל־נֹחַ אֶל־הַתֵּבָה זָכָר וּנְקֵבָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה אֱלֹהִים אֶת־נֹחַ׃

10 וַיְהִי לְשִׁבְעַת הַיָּמִים וּמֵי הַמַּבּוּל הָיוּ עַל־הָאָרֶץ׃

11 בִּשְׁנַת שֵׁשׁ־מֵאוֹת שָׁנָה לְחַיֵּי־נֹחַ בַּחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי בְּשִׁבְעָה־עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ בַּיּוֹם הַזֶּה נִבְקְעוּ כָּל־מַעְיְנֹת תְּהוֹם רַבָּה וַאֲרֻבֹּת הַשָּׁמַיִם נִפְתָּחוּ׃

12 וַיְהִי הַגֶּשֶׁם עַל־הָאָרֶץ אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לָיְלָה׃

13 בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה בָּא נֹחַ וְשֵׁם־וְחָם וָיֶפֶת בְּנֵי־נֹחַ וְאֵשֶׁת נֹחַ וּשְׁלֹשֶׁת נְשֵׁי־בָנָיו אִתָּם אֶל־הַתֵּבָה׃

14 הֵמָּה וְכָל־הַחַיָּה לְמִינָהּ וְכָל־הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ וְכָל־הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׂ עַל־הָאָרֶץ לְמִינֵהוּ וְכָל־הָעוֹף לְמִינֵהוּ כֹּל צִפּוֹר כָּל־כָּנָף׃

15 וַיָּבֹאוּ אֶל־נֹחַ אֶל־הַתֵּבָה שְׁנַיִם שְׁנַיִם מִכָּל־הַבָּשָׂר אֲשֶׁר־בּוֹ רוּחַ חַיִּים׃

16 וְהַבָּאִים זָכָר וּנְקֵבָה מִכָּל־בָּשָׂר בָּאוּ כַּאֲשֶׁר צִוָּה אֹתוֹ אֱלֹהִים וַיִּסְגֹּר יְהוָה בַּעֲדוֹ׃

17 וַיְהִי הַמַּבּוּל אַרְבָּעִים יוֹם עַל־הָאָרֶץ וַיִּרְבּוּ הַמַּיִם וַיִּשְׂאוּ אֶת־הַתֵּבָה וַתָּרָם מֵעַל הָאָרֶץ׃

18 וַיִּגְבְּרוּ הַמַּיִם וַיִּרְבּוּ מְאֹד עַל־הָאָרֶץ וַתֵּלֶךְ הַתֵּבָה עַל־פְּנֵי הַמָּיִם׃

ζ.

9. Δύο δύο εἰσῆλθον πρὸς νῶε εἰς τὴν κιβωτόν, ἄρσεν καὶ θῆλυ, καθὰ ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ θεός.

10. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ τὸ ὕδωρ τοῦ κατακλυσμοῦ ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς.

11. Ἐν τῷ ἑνὶ καὶ ἑξακοσιοστῷ ἔτει ἐν τῇ ζωῇ τοῦ νῶε τοῦ δευτέρου μηνός, ἑβδόμῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνός, τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐρράγησαν πᾶσαι αἱ πηγαὶ τῆς ἀβύσσου, καὶ οἱ καταρράκται τοῦ οὐρανοῦ ἠνεῴχθησαν.

12. Καὶ ἐγένετο ὁ ὑετὸς ἐπὶ τῆς γῆς, τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας.

13. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ εἰσῆλθε νῶε, σὴμ, χὰμ, ἰάφεθ, οἱ υἱοὶ νῶε, καὶ ἡ γυνὴ νῶε καὶ αἱ τρεῖς γυναῖκες τῶν υἱῶν αὐτοῦ, μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν κιβωτόν.

14. Καὶ πάντα τὰ θηρία κατὰ γένος, καὶ πάντα τὰ κτήνη κατὰ γένος, καὶ πᾶν ἑρπετὸν κινούμενον ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ γένος, καὶ πᾶν πετεινὸν κατὰ γένος.

15. Εἰσῆλθον πρὸς νῶε εἰς τὴν κιβωτὸν δύο δύο, ἄρσεν καὶ θῆλυ, ἀπὸ πάσης σαρκὸς ἐν ᾧ ἐστι πνεῦμα ζωῆς.

16. Καὶ τὰ εἰσπορευόμενα, ἄρσεν καὶ θῆλυ ἀπὸ πάσης σαρκὸς εἰσῆλθε, καθὰ ἐνετείλατο ὁ θεὸς τῷ νῶε, καὶ ἔκλεισε κύριος ὁ θεὸς τὴν κιβωτὸν ἔξωθεν αὐτοῦ.

17. Καὶ ἐγένετο ὁ κατακλυσμὸς τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐπεπληθύνθη τὸ ὕδωρ. καὶ ἐπῆρε τὴν κιβωτόν, καὶ ὑψώθη ἀπὸ τῆς γῆς.

18. Καὶ ἐπεκράτει τὸ ὕδωρ, καὶ ἐπληθύνετο σφόδρα ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐπεφέρετο ἡ κιβωτὸς ἐπάνω τοῦ ὕδατος.

CAP. VII.

9. Duo & duo ingreſſa ſunt ad Noë in arcam, maſculus & fœmina, ſicut præceperat Dominus Noë.

10. Cumque tranſiſſent ſeptem dies, aquæ diluvii inundaverunt ſuper terram.

11. Anno ſexcenteſimo vitæ Noë, menſe ſecundo, ſeptimodecimo die menſis, rupti ſunt omnes fontes abyſſi magnæ, & cataractæ cœli apertæ ſunt:

12. Et facta eſt pluvia ſuper terram quadraginta diebus & quadraginta noctibus.

13. In articulo diei illius ingreſſus eſt Noë, & Sem, & Cham, & Iapheth filii eius: & vxor illius, & vxores filiorum eius cum eis in arcam:

14. Ipſi & omne animal ſecundum genus ſuum, univerſaque iumenta in genere ſuo, & omne quod movetur ſuper terram in genere ſuo, cunctúmque volatile ſecundum genus ſuum, univerſæ aves, omnesque volucres.

15. Ingreſſæ ſunt ad Noë in arcam, bina & bina ex omni carne, in qua erat ſpiritus vitæ.

16. Et quæ ingreſſa ſunt, maſculus & fœmina ex omni carne introierunt, ſicut præceperat ei Deus: & incluſit eum Dominus deforis.

17. Factúmque eſt diluvium quadraginta diebus ſuper terram: & multiplicatæ ſunt aquæ, & elevaverunt arcam in ſublime à terra.

18. Vehementer enim inundaverunt: & omnia repleverunt in ſuperficie terræ: porrò arca ferebatur ſuper aquas.

Das ſiebende Capitel.

9. Bey paren/ Ja ein Männlein vnd Frewlein/ wie jhm der HERR gebotten hatte.

10. Vnnd da die ſieben tage vergangen waren/ kam das Gewäſſer der Sündflut auff Erden.

11. In dem ſechshunderten jahr des alters Noah/ am ſiebenzehenden tag des andern Monden/ das iſt der tag/ da auffbrachen alle Brünne der groſſen Tieffen/ vnnd theten ſich auff die Fenſter des Himels.

12. Vnnd kam ein Regen auff Erden viertzig tag vnd viertzig nacht.

13. Eben am ſelben tag gieng Noah in den Kaſten/ mit Sem/ Ham vnnd Japheth ſeinen Sönen/ vnnd mit ſeinem Weibe vnnd ſeiner Söhne dreyen Weibern.

14 Dazu allerley Thier nach ſeiner art/ allerley Vieh nach ſeiner art/ allerley Gewürm das auff erden kreucht/ nach ſeiner art/ vnd allerley Vögel nach jhrer art.

15. Alles was fliegen kondt/ vnd alles was fittich hatte/ das gieng alles zu Noah in den Kaſten bey paren/ von allem fleiſch/ da ein lebendiger geiſt innen war.

16. Vnd das waren Männlein vnnd Freulein von allerley fleiſch/ vnd giengen hinein/ wie denn Gott jhm gebotten hatte. Vnd der HERR ſchloß hinder jhm zu.

17. Da kam die Sündtflut viertzig tage auff erden/ vnd die Waſſer wuchſen/ vnd huben den Kaſten auff/ vnnd trugen jhn empor über der Erden.

18. Alſo nam das Gewäſſer überhandt/ vnnd wuchs ſehr auff Erden/ daß der Kaſte auff dem Gewäſſer fuhr.

CHAP. VII.

9. Elles entrerent deux à deux à Noé en l'arche, *aſſauoir* maſle & femelle, comme Dieu lui auoit commandé.

10. Et aduint qu'au ſeptieme iour les eaux du deluge furent ſur la terre.

11. En l'an ſix cens de la vie de Noé, au ſecond mois, au dixſeptieme iour du mois, en ce iour-la toutes les fontaines du grand abiſme furent rompues, & les bondes des cieux furent ouuertes.

12. Et la pluye tomba ſur la terre par quarante iours & quarante nuicts.

13. En ce meſme iour-la Noé, & Sem, Cam & Iapheth fils de Noé entrerent en l'arche, enſemble la femme de Noé, & les trois femmes des fils d'icelui auec eux.

14. Eux, & toutes beſtes ſelon leur eſpece, & tout beſtail ſelon ſon eſpece, & tous reptiles qui ſe meuuent ſur la terre ſelon leur eſpece, & tous oiſeaux ſelon leur eſpece, & tout oiſelet ayant aile de quelque ſorte que ce ſoit.

15. Il vint donc de toute chair, qui a en ſoi eſprit de vie, par couples à Noé, en l'arche.

16. Voire le maſle & la femelle de toute chair y vindrent, ainſi que Dieu lui auoit commandé: puis l'Eternel ferma l'huis ſur lui.

17. Et aduint le deluge par quarante iours ſur la terre: & les eaux creurent, & enleuerent l'arche, & elle fut eſleuee de deſſus la terre.

18. Et les eaux ſe renforcerent, & accreurent fort ſur la terre: & l'arche flottoit au deſſus des eaux.

ז

19 וּמַיָּא תְּקִיפוּ לַחֲדָא לַחֲדָא עַל אַרְעָא וְאִתְחֲפִיאוּ כָּל טוּרַיָּא רָמַיָּא דִּתְחוֹת כָּל שְׁמַיָּא׃

20 חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה אַמִּין מִלְּעֵילָּא תְּקִיפוּ מַיָּא וְחַפּוֹ טוּרַיָּא׃

21 וּמִית כָּל בִּשְׂרָא דְּרָחֵישׁ עַל אַרְעָא בְּעוֹפָא וּבִבְעִירָא בְּחַיְתָא וּבְכָל רִחְשָׁא דְּרָחֵישׁ עַל אַרְעָא וְכָל אֱנָשָׁא׃

22 כָּל דְּנִשְׁמְתָא רוּחָא דְּחַיֵּי בְּאַפּוֹהִי מִכָּל דִּבְיַבֶּשְׁתָּא מִיתוּ׃

23 וּמְחָא יָת כָּל יְקוּמָא דְּעַל אַפֵּי אַרְעָא מֵאֱנָשָׁא עַד בְּעִירָא עַד רִחְשָׁא וְעַד עוֹפָא דִּשְׁמַיָּא וְאִתְמְחִיאוּ מִן אַרְעָא וְאִשְׁתְּאַר בְּרַם נֹחַ וְדִעְמֵּיהּ בְּתֵיבוּתָא׃

24 וּתְקִיפוּ מַיָּא עַל אַרְעָא מְאָה וְחַמְשִׁין יוֹמִין׃

ח

1 וּדְכִיר יְיָ יָת נֹחַ וְיָת כָּל חַיְתָא וְיָת כָּל בְּעִירָא דְּעִמֵּיהּ בְּתֵיבוּתָא וְאַעְבַּר יְיָ רוּחָא עַל אַרְעָא וְנָחוּ מַיָּא׃

2 וְאִסְתְּכַרוּ מַבּוּעֵי תְהוֹמָא וְכַוֵּי שְׁמַיָּא וְאִתְכְּלִי מִטְרָא מִן שְׁמַיָּא׃

3 וְתָבוּ מַיָּא מֵעַל אַרְעָא אָזְלִין וְתָיְבִין וַחֲסַרוּ מַיָּא מִסּוֹף מְאָה וְחַמְשִׁין יוֹמִין׃

4 וּנְחַת תֵּיבוּתָא בְּיַרְחָא שְׁבִיעָאָה בְּשִׁבְעָה עֲשַׂר יוֹמָא לְיַרְחָא עַל טוּרֵי קַרְדּוּ׃

ז׃

19 וְהַמַּיִם גָּבְרוּ מְאֹד מְאֹד עַל־הָאָרֶץ וַיְכֻסּוּ כָּל־הֶהָרִים הַגְּבֹהִים אֲשֶׁר־תַּחַת כָּל־הַשָּׁמָיִם׃

20 חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה מִלְמַעְלָה גָּבְרוּ הַמָּיִם וַיְכֻסּוּ הֶהָרִים׃

21 וַיִּגְוַע כָּל־בָּשָׂר הָרֹמֵשׂ עַל־הָאָרֶץ בָּעוֹף וּבַבְּהֵמָה וּבַחַיָּה וּבְכָל־הַשֶּׁרֶץ הַשֹּׁרֵץ עַל־הָאָרֶץ וְכֹל הָאָדָם׃

22 כֹּל אֲשֶׁר נִשְׁמַת־רוּחַ חַיִּים בְּאַפָּיו מִכֹּל אֲשֶׁר בֶּחָרָבָה מֵתוּ׃

23 וַיִּמַח אֶת־כָּל־הַיְקוּם אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה מֵאָדָם עַד־בְּהֵמָה עַד־רֶמֶשׂ וְעַד־עוֹף הַשָּׁמַיִם וַיִּמָּחוּ מִן־הָאָרֶץ וַיִּשָּׁאֶר אַךְ־נֹחַ וַאֲשֶׁר אִתּוֹ בַּתֵּבָה׃

24 וַיִּגְבְּרוּ הַמַּיִם עַל־הָאָרֶץ חֲמִשִּׁים וּמְאַת יוֹם׃

ח׃

1 וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת־נֹחַ וְאֵת כָּל־הַחַיָּה וְאֶת־כָּל־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אִתּוֹ בַּתֵּבָה וַיַּעֲבֵר אֱלֹהִים רוּחַ עַל־הָאָרֶץ וַיָּשֹׁכּוּ הַמָּיִם׃

2 וַיִּסָּכְרוּ מַעְיְנֹת תְּהוֹם וַאֲרֻבֹּת הַשָּׁמָיִם וַיִּכָּלֵא הַגֶּשֶׁם מִן־הַשָּׁמָיִם׃

3 וַיָּשֻׁבוּ הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ הָלוֹךְ וָשׁוֹב וַיַּחְסְרוּ הַמַּיִם מִקְצֵה חֲמִשִּׁים וּמְאַת יוֹם׃

4 וַתָּנַח הַתֵּבָה בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּשִׁבְעָה־עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ עַל הָרֵי אֲרָרָט׃

Κεφαλ. ζ.

19. Τὸ δὲ ὕδωρ ἐπεκράτει σφόδρα σφόδρα ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐκάλυψε πάντα τὰ ὄρη τὰ ὑψηλὰ ἃ ἦν ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ.

20. Δεκαπέντε πήχεις ἐπάνω ὑψώθη τὸ ὕδωρ, καὶ ἐπεκάλυψε πάντα τὰ ὄρη τὰ ὑψηλά.

21. Καὶ ἀπέθανε πᾶσα σὰρξ κινουμένη ἐπὶ τῆς γῆς, τῶν πετεινῶν, καὶ τῶν κτηνῶν, καὶ τῶν θηρίων, καὶ πᾶν ἑρπετὸν κινούμενον ἐπὶ τῆς γῆς.

22. Καὶ πᾶς ἄνθρωπος; καὶ πάντα ὅσα ἔχει πνοὴν ζωῆς, καὶ πᾶς ὃς ἦν ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, ἀπέθανε.

23. Καὶ ἐξηλείφθη πᾶν τὸ ἀνάστημα, ὃ ἦν ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, καὶ ἑρπετῶν, καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐξηλείφθησαν ἀπὸ τῆς γῆς· καὶ κατελείφθη μόνος Νῶε, καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, ἐν τῇ κιβωτῷ.

24. Καὶ ὑψώθη τὸ ὕδωρ ἀπὸ τῆς γῆς, ἡμέρας ἑκατὸν πεντήκοντα.

ΚΕΦΑΛ. η.

1. Καὶ ἐμνήσθη ὁ θεὸς τοῦ Νῶε, καὶ πάντων τῶν θηρίων, καὶ πάντων τῶν κτηνῶν, καὶ πάντων τῶν πετεινῶν, καὶ πάντων τῶν ἑρπετῶν ὅσα ἦν μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ κιβωτῷ· καὶ ἐπήγαγεν ὁ θεὸς πνεῦμα ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἐκόπασε τὸ ὕδωρ.

2. Καὶ ἀπεκαλύφθησαν αἱ πηγαὶ τῆς ἀβύσσου, καὶ οἱ καταρράκται τοῦ οὐρανοῦ, καὶ συνεσχέθη ὁ ὑετὸς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ.

3. Καὶ ἐνεδίδου τὸ ὕδωρ, πορευόμενον ἀπὸ τῆς γῆς ἐνεδίδου, καὶ ἠλαττονοῦτο τὸ ὕδωρ μετὰ πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ἡμέρας.

4. Καὶ ἐκάθισεν ἡ κιβωτὸς ἐν μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ, ἑβδόμῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς ἐπὶ τὰ ὄρη τὰ Ἀραράτ.

CAP. VII.

19. Et aquæ præualuerunt nimis ſuper terram: opertique ſunt omnes montes excelſi ſub univerſo cœlo.

20. Quindecim cubitis altior fuit aqua ſuper montes quos operuerat.

21. Conſumptaque eſt omnis caro quæ movebatur ſuper terram, volucrum, animantium, beſtiarum, omniumque reptilium quæ reptant ſuper terram. Univerſi homines.

22. Et cuncta in quibus ſpiraculum vitæ eſt in terra, mortua ſunt.

23. Et delevit omnem ſubſtantiam quæ erat ſuper terram, ab homine uſque ad pecus, tam reptile quàm volucres cœli; & deleta ſunt de terra: remanſit autem ſolus Noe, & qui cum eo erant in arca.

24. Obtinueruntque aquæ terram centum quinquaginta diebus.

CAP. VIII.

1. Recordatus autem Deus Noe, cunctorumque animantium & omnium iumentorum quæ erant cum eo in arca, adduxit ſpiritum ſuper terram, & imminutæ ſunt aquæ.

2. Et clauſi ſunt fontes abyſsi, & cataractæ cœli: & prohibitæ ſunt pluviæ de cœlo.

3. Reverſæque ſunt aquæ de terra euntes & redeuntes: & cœperunt minui poſt centum quinquaginta dies.

4. Requievitq; arca menſe ſeptimo viceſimo ſeptimo die menſis ſuper montes Armeniæ.

Das ſiebende Capitel.

19 Vnnd das gewäſſer nam überhand/ vnnd wuchs ſo ſehr auff Erden/ daß alle hohe berge vnter dem gantzen Himel bedeckt wurden.

20. Fünffzehen ellen hoch gieng das gewäſſer über die Berge die bedeckt wurden.

21. Da gieng alles Fleiſch vnter/ das auff Erden kreucht/ an Vögeln/ an Vieh/ an Thieren/ vnnd an allem das ſich reget auff Erden/ vnnd an allen Menſchen.

22. Alles was einen lebendigen odem hatte im trocken/ das ſtarb:

23. Alſo ward vertilget alles was auff dem Erdboden war/ vom Menſchen an biß auff das Vieh/ vnnd auff das Gewürm/ vnd auff die Vögel vnter dem Himel/ das ward alles von der Erden vertilget/ Allein Noah bleib über/ vnd was mit jhm in dem Kaſten war.

24. Vnd das Gewäſſer ſtundt auff Erden hundert vnd funfftzig tage.

Das achte Capitel.

DA gedachte Gott an Noah/ vnd an alle Thier/ vnd an alles Vieh/ das mit jhm in dem Kaſten war/ Vnd ließ windt auff Erden kommen/ vnnd die waſſer fielen.

2. Vnd die Brunnen der tieffen wurden verſtopffet ſampt den Fenſtern des Himels/ vnnd dem regen vom Himmel ward gewehret.

3. Vnnd das Gewäſſer verlieff ſich von der Erden jmmer hin/ vnnd nam abe/ nach hundert vnd funfftzig tagen.

4. Am ſiebenzehenden tag des ſiebenden Monden/ ließ ſich der Kaſte nider auff das gebirge Ararat.

CHAP. VII.

19. Et les eaux ſe renforcerent tresfort ſur la terre, & furent couuertes toutes les plus hautes montagnes eſtans ſous tous les cieux.

20. Les eaux ſe renforcerent de quinze coudees par deſſus: dont les montagnes furent couuertes.

21. Et toute chair qui ſe mouuoit ſur la terre, expira, tant des oiſeaux que du beſtail, des beſtes & de tous reptiles qui ſe trainent ſur la terre: & tous hommes.

22. Toutes choſes qui eſtoyent ſur le ſec, ayans reſpiration de vie en leurs narines, moururent.

23. Tout ce donc qui ſubſiſtoit ſur la terre fut raclé, depuis les hõmes iuſqu'aux beſtes, iuſqu'aux reptiles, & iuſqu'aux oiſeaux des cieux. Ainſi furent-*ils* raclés de la terre: mais Noè ſeulement demeura de reſte, & ce qui *eſtoit* auec lui en l'arche.

24. Et les eaux ſe maintindrent ſur la terre par cent cinquante iours.

CHAP. VIII.

1. Or Dieu eut ſouuenance de Noé, & de toutes les beſtes, & de tout le beſtail qui *eſtoit* auec lui en l'arche. Et Dieu fit paſſer vn vent ſur la terre, & les eaux s'arreſterent.

2. Car les fontaines de l'abiſme auoyent eſte refermees, & les bondes des cieux: & la pluye auoit eſte retenue des cieux.

3. Et les eaux ſe retiroyent de plus en plus de deſſus la terre: & au bout des cent cinquante iours s'appetiſſerent.

4. Et au dixſeptieme iour du ſeptieme mois l'arche s'arreſta ſur les montagnes d'Ararat.

ח

5 וּמַיָּא הֲווֹ אָזְלִין וְחָסְרִין עַד יַרְחָא עֲשִׂירָאָה בַּעֲשִׂירָאָה בְּחַד לְיַרְחָא אִתְחֲזִיאוּ רֵישֵׁי טוּרַיָּא׃

6 וַהֲוָה מִסּוֹף אַרְבְּעִין יְמָמִין וּפְתַח נֹחַ יַת כַּוַּאת תֵּיבוּתָא דַּעֲבַד׃

7 וְשַׁלַּח יַת עוֹרְבָא וּנְפַק מִיפַּק וְתָאִיב עַד דִּיבִישׁוּ מַיָּא מֵעַל אַרְעָא׃

8 וְשַׁלַּח יַת יוֹנָה מִלְּוָתֵיהּ לְמֶחְזֵי אִם קַלּוּ מַיָּא מֵעַל אַפֵּי אַרְעָא׃

9 וְלָא אַשְׁכַּחַת יוֹנָה מְנַח לְפַרְסַת רַגְלַהּ וְתָבַת לְוָתֵיהּ לְתֵיבוּתָא אֲרֵי מַיָּא עַל אַפֵּי כָל אַרְעָא וְאוֹשֵׁיט יְדֵיהּ וְנַסְבַהּ וְאָעֵיל יָתַהּ לְוָתֵיהּ לְתֵיבוּתָא׃

10 וְאוֹרִיךְ עוֹד שִׁבְעָא יוֹמִין אָחֳרָנִין וְאוֹסֵיף שַׁלַּח יַת יוֹנָה מִן תֵּיבוּתָא׃

11 וַאֲתָת לְוָתֵיהּ יוֹנָה לְעִידַן רַמְשָׁא וְהָא טְרַף זֵיתָא תְּבִיר מַחֵת בְּפֻמַּהּ וִידַע נוֹחַ אֲרֵי קַלּוּ מַיָּא מֵעַל אַרְעָא׃

12 וְאוֹרִיךְ עוֹד שִׁבְעָא יוֹמִין אָחֳרָנִין וְשַׁלַּח יַת יוֹנָה וְלָא אוֹסִיפַת לְמֵיתַב לְוָתֵיהּ עוֹד׃

13 וַהֲוָה בְּשֵׁית מְאָה וַחֲדָא שְׁנִין בְּקַדְמָאָה בְּחַד לְיַרְחָא נְגוֹבוּ מַיָּא מֵעַל אַרְעָא וְאַעְדִּי נֹחַ יַת חוֹפָאָה דְּתֵיבוּתָא וַחֲזָא וְהָא נְגוֹבוּ אַפֵּי אַרְעָא׃

14 וּבְיַרְחָא תִּנְיָנָא בְּעֶשְׂרִין וְשִׁבְעָא יוֹמָא לְיַרְחָא יְבֵשַׁת אַרְעָא׃

15 וּמַלֵּיל יְיָ עִם נֹחַ לְמֵימַר׃

16 פּוֹק מִן תֵּיבוּתָא אַתְּ וְאִתְּתָךְ וּבְנָךְ וּנְשֵׁי בְנָךְ עִמָּךְ׃

ח׃

5 וְהַמַּיִם הָיוּ הָלוֹךְ וְחָסוֹר עַד הַחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי בָּעֲשִׂירִי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ נִרְאוּ רָאשֵׁי הֶהָרִים׃

6 וַיְהִי מִקֵּץ אַרְבָּעִים יוֹם וַיִּפְתַּח נֹחַ אֶת־חַלּוֹן הַתֵּבָה אֲשֶׁר עָשָׂה׃

7 וַיְשַׁלַּח אֶת־הָעֹרֵב וַיֵּצֵא יָצוֹא וָשׁוֹב עַד־יְבֹשֶׁת הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ׃

8 וַיְשַׁלַּח אֶת־הַיּוֹנָה מֵאִתּוֹ לִרְאוֹת הֲקַלּוּ הַמַּיִם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה׃

9 וְלֹא־מָצְאָה הַיּוֹנָה מָנוֹחַ לְכַף־רַגְלָהּ וַתָּשָׁב אֵלָיו אֶל־הַתֵּבָה כִּי מַיִם עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ וַיִּשְׁלַח יָדוֹ וַיִּקָּחֶהָ וַיָּבֵא אֹתָהּ אֵלָיו אֶל־הַתֵּבָה׃

10 וַיָּחֶל עוֹד שִׁבְעַת יָמִים אֲחֵרִים וַיֹּסֶף שַׁלַּח אֶת־הַיּוֹנָה מִן־הַתֵּבָה׃

11 וַתָּבֹא אֵלָיו הַיּוֹנָה לְעֵת עֶרֶב וְהִנֵּה עֲלֵה־זַיִת טָרָף בְּפִיהָ וַיֵּדַע נֹחַ כִּי־קַלּוּ הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ׃

12 וַיִּיָּחֶל עוֹד שִׁבְעַת יָמִים אֲחֵרִים וַיְשַׁלַּח אֶת־הַיּוֹנָה וְלֹא־יָסְפָה שׁוּב־אֵלָיו עוֹד׃

13 וַיְהִי בְּאַחַת וְשֵׁשׁ־מֵאוֹת שָׁנָה בָּרִאשׁוֹן בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ חָרְבוּ הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ וַיָּסַר נֹחַ אֶת־מִכְסֵה הַתֵּבָה וַיַּרְא וְהִנֵּה חָרְבוּ פְּנֵי הָאֲדָמָה׃

14 וּבַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי בְּשִׁבְעָה וְעֶשְׂרִים יוֹם לַחֹדֶשׁ יָבְשָׁה הָאָרֶץ׃

15 וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל־נֹחַ לֵאמֹר׃

16 צֵא מִן־הַתֵּבָה אַתָּה וְאִשְׁתְּךָ וּבָנֶיךָ וּנְשֵׁי־בָנֶיךָ אִתָּךְ׃

η.

5. Τὸ δὲ ὕδωρ πορευόμενον ἠλαττονοῦτο ἕως τοῦ δεκάτου μηνός. ἐν δὲ τῷ ἑνδεκάτῳ μηνὶ τῇ πρώτη τοῦ μηνός, ὤφθησαν αἱ κεφαλαὶ τῶν ὀρέων.

6. Καὶ ἐγένετο μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας, ἠνέῳξε νῶε τὴν θυρίδα τῆς κιβωτοῦ, ἣν ἐποίησε.

7. Καὶ ἀπέστειλε τὸν κόρακα τοῦ ἰδεῖν, εἰ κεκόπακε τὸ ὕδωρ. καὶ ἐξελθὼν οὐχ ὑπέστρεψεν ἕως τοῦ ξηρανθῆναι τὸ ὕδωρ ἀπὸ τῆς γῆς.

8. Καὶ ἀπέστειλε τὴν περιστερὰν ὀπίσω αὐτοῦ ἰδεῖν, εἰ κεκόπακε τὸ ὕδωρ ἀπὸ τῆς γῆς.

9. Καὶ οὐχ εὑροῦσα ἡ περιστερὰ ἀνάπαυσιν τοῖς ποσὶν αὐτῆς, ἀνέστρεψε πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν κιβωτόν, ὅτι ὕδωρ ἦν ἐπὶ πᾶν τὸ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς. καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἔλαβεν αὐτήν, καὶ εἰσήγαγεν αὐτὴν εἰς τὴν κιβωτόν.

10. Καὶ ἐπισχὼν ἔτι ἡμέρας ἑπτὰ ἑτέρας, πάλιν ἐξαπέστειλε τὴν περιστερὰν ἐκ τῆς κιβωτοῦ.

11. Καὶ ἀνέστρεψε πρὸς αὐτὸν ἡ περιστερὰ τὸ πρὸς ἑσπέραν, καὶ εἶχε φύλλον ἐλαίας κάρφος ἐν τῷ στόματι αὐτῆς. καὶ ἔγνω νῶε, ὅτι κεκόπακε τὸ ὕδωρ ἀπὸ τῆς γῆς.

12. Καὶ ἐπισχὼν ἔτι ἡμέρας ἑπτὰ ἑτέρας, πάλιν ἐξαπέστειλε τὴν περιστερὰν, καὶ οὐ προσέθετο τοῦ ἐπιστρέψαι πρὸς αὐτὸν ἔτι.

13. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑνὶ καὶ ἑξακοσιοστῷ ἔτει ἐν τῇ ζωῇ τοῦ νῶε, τοῦ πρώτου μηνός, μιᾷ τοῦ μηνός, ἐξέλιπε τὸ ὕδωρ ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ἀπεκάλυψε νῶε τὴν στέγην τῆς κιβωτοῦ ἣν ἐποίησε, καὶ εἶδεν ὅτι ἐξέλιπε τὸ ὕδωρ ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς.

14. Ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ, ἑβδόμῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνός, ἐξηράνθη ἡ γῆ.

15. Καὶ εἶπε κύριος ὁ θεὸς πρὸς νῶε, λέγων.

16. Ἔξελθε ἐκ τῆς κιβωτοῦ, σὺ, καὶ ἡ γυνή σου, καὶ οἱ υἱοί σου, καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν σου μετὰ σοῦ.

CAP. VIII.

5. At verò aquæ ibant & decreſcebant vſque ad decimum mẽſem: decimo enim menſe, prima die menſis, apparuerunt cacumina montium.

6. Cumq́ue tranſiſſent quadraginta dies, aperiens Noë feneſtram arcæ quam fecerat,

7. Dimiſit corvum: qui egrediebatur, & non revertebatur, donec ſiccarentur aquæ ſuper terram.

8. Emiſit quoque columbam poſt eum, ut videret ſi iam ceſſaſſent aquæ ſuper faciem terræ.

9. Quæ cùm non inveniſſet ubi requieſceret pes eius, reverſa eſt ad eum in arcam: aquæ enim erant ſuper univerſam terram: extenditque manum ſuam, & apprehenſam intulit in arcam.

10. Exſpectatis autem ultrà ſeptem diebus aliis, rurſum dimiſit columbam ex arca.

11. At illa venit ad eum ad veſperam, portans ramum olivæ virentibus foliis in ore ſuo, intellexit ergo Noë quòd ceſſaſſent aquæ ſuper terram.

12. Exſpectavitque nihilominus ſeptem alios dies: & emiſit columbam, quæ non eſt reverſa ultrà ad eum.

13. Igitur ſexcenteſimo primo anno primo menſe prima die menſis imminutæ ſunt aquæ ſuper terram: & aperiens Noë tectum arcæ, aſpexit, viditq; quòd exſiccata eſſet ſuperficies terræ.

14. Menſe ſecundo, ſeptimo & viceſimo die menſis arefacta eſt terra.

15. Locutus eſt autem Deus ad Noë, dicens:

16. Egredere de arca tu & uxor tua, filii tui & uxores filiorum tuorum tecum.

Das achte Capitel.

5. Es verlieff aber das gewåſſer fortan / vnd nam ab / biß auff den zehenden Mond / Am erſten tag des zehenden Monds / ſahen der berge ſpitzen herfůr.

6. Nach viertzig tagen thet Noah das fenſter auff an dem Kaſten / das er gemacht hatte.

7. Vnnd ließ einen Raben außfliegen / der flog jmmer hin vnd wider her / biß das gewåſſer vertrocknet auff Erden.

8. Darnach ließ er eine Tauben von ſich außfliegen / auff daß er erfůhre ob das gewåſſer gefallen were auff Erden.

9. Da aber die Taube nicht fandt / da jhr fuß ruhen kondt / kam ſie wider zu jm in den Kaſten / Denn das gewåſſer war noch auff dem gantzen Erdboden / da thet er die handt herauß / vnnd nam ſie zu ſich in den Kaſten.

10. Da harret er noch ander ſieben tag / vnd ließ abermal eine Taube fliegen auß dem Kaſten.

11. Die kam zu jhm vmb veſperzeit / vnnd ſihe / ein Oelblat hatte ſie abgebrochen / vnnd trugs in jhrem munde. Da vernam Noah / daß das gewåſſer gefallen were auff Erden.

12. Aber er harret noch ander ſieben tage / vnd ließ eine Taube außfliegen / die kam nicht wider zu jm.

13. Jm ſechshunderſten vnnd einem jar des alters Noah / am erſten tag des erſten Monden vertrocknete das gewåſſer auff erden. Da thet Noah das dach von dem Kaſten / vnd ſahe das der Erdboden trocken war.

14. Alſo war die Erde gantz trocken am ſieben vnnd zweintzigſten tage des andern Monden.

15. Da redet Gott mit Noah / vnnd ſprach:

16. Gehe auß dem Kaſten / du vnnd dein Weib / deine Sôhne vnnd deiner Sône weiber mit dir.

CHAP. VIII.

5. Et les eaux alloyent en appetiſſant de plus en plus iuſqu'au dixieme mois: & au premier du dixieme mois les ſommets des montagnes ſe monſtrerent.

6. Puis aduint qu'au bout de quarãte iours Noé ouurit la feneſtre de l'arche, qu'il auoit faite.

7. Si laſcha le corbeau, qui ſortit allant & reuenant iuſqu'à ce que les eaux ſechaſſent ſur la terre.

8. Il laſcha auſſi d'auec ſoi vn pigeon, pour voir ſi les eaux eſtoyent allegees de deſſus la terre.

9. Mais le pigeon ne trouuant point ſur quoi poſer la plante de ſon pied, retourna à lui en l'arche: car les eaux *eſtoyent* ſur toute la terre. Et lui auançant ſa main le reprint & le retira à ſoi en l'arche.

10. Et quand il eut attendu encore ſept autres iours, derechef il laſcha le pigeon hors de l'arche.

11. Et ſur le ſoir le pigeon reuint à lui: & voici en ſon bec vne fueille d'oliue qu'il auoit arachee: & Noé cognut que les eaux eſtoyent allegees de deſſus la terre.

12. Si attendit encore ſept autres iours, puis laſcha le pigeon, qui ne retourna plus à lui.

13. Et aduint qu'en l'an ſix cens & vn *de l'aage de Noé* au premier *iour* du premier mois les eaux ſecherent de deſſus la terre: & Noé oſtant la couuerture de l'arche, regarda: & voici, le deſſus de la terre ſe ſechoit.

14. Et au vingtſeptieme iour du ſecond mois la terre fut ſeche.

15. Puis Dieu parla à Noé, diſant,

16. Sors de l'arche, toi & ta femme, tes fils & les femmes de tes fils auec toi.

ח

17 כָּל חַיְתָא דְּעִמָּךְ מִכָּל בִּשְׂרָא בְּעוֹפָא וּבִבְעִירָא וּבְכָל רִחְשָׁא דְּרָחֵישׁ עַל אַרְעָא תַּפֵּיק עִמָּךְ וְיִתְיַלְּדוּן בְּאַרְעָא וְיִפְשׁוּן וְיִסְגּוֹן עַל אַרְעָא׃

18 וּנְפַק נֹחַ וּבְנוֹהִי וְאִתְּתֵיהּ וּנְשֵׁי בְנוֹהִי עִמֵּיהּ׃

19 כָּל חַיְתָא וְכָל רִחְשָׁא וְכָל עוֹפָא כָּל דְּרָחֵישׁ עַל אַרְעָא לְזַרְעֲיָתְהוֹן נְפַקוּ מִן תֵּיבוּתָא׃

20 וּבְנָא נֹחַ מַדְבְּחָא קֳדָם יְיָ וּנְסֵיב מִכָּל בְּעִירָא דַּכְיָתָא וּמִכָּל עוֹפָא דַּכְיָא וְאַסֵּק עֲלָוָן עַל מַדְבְּחָא׃

21 וְקַבֵּיל יְיָ בְּרַעֲוָא יָת קוּרְבָּנֵיהּ וַאֲמַר יְיָ בְּמֵימְרֵיהּ לָא אוֹסֵיף לְמֵילַט עוֹד יָת אַרְעָא בְּדִיל חוֹבֵי אֱנָשָׁא אֲרֵי יִצְרָא לִבָּא דֶּאֱינָשָׁא בִּישׁ מִזְּעֵירֵיהּ וְלָא אוֹסֵיף עוֹד לְמִמְחֵי יָת כָּל חַיָּא כְּמָא דַּעֲבְדִית׃

22 עוֹד כָּל יוֹמֵי אַרְעָא זְרוֹעָא וַחֲצָדָא וְקוֹרָא וְחוּמָּא וְקַיְטָא וְסִיתְוָא וִיוֹמֵי וְלֵילֵי לָא יִבַּטְלוּן׃

ט

1 וּבָרֵיךְ יְיָ יָת נֹחַ וְיָת בְּנוֹהִי וַאֲמַר לְהוֹן פּוּשׁוּ וּסְגוּ וּמְלוֹ יָת אַרְעָא׃

2 וּדְחַלְתִּיכוֹן וְאֵימַתְכוֹן תְּהֵא עַל כָּל חֵיוַת אַרְעָא וְעַל כָּל עוֹפָא דִּשְׁמַיָּא בְּכָל דְּתַרְחֵישׁ אַרְעָא וּבְכָל נוּנֵי יַמָּא בִּידֵיכוֹן יְהוֹן סְמִירִין׃

3 כָּל רִחְשָׁא דְּהוּא חָי לְכוֹן יְהֵא לְמֵיכַל כְּיַרוֹקָא דְּעִשְׂבָּא יְהֵבִית לְכוֹן יָת כּוֹלָּא׃

ח׃

17 כָּל־הַחַיָּ֨ה אֲשֶֽׁר־אִתְּךָ֜ מִכָּל־בָּשָׂ֗ר בָּע֧וֹף וּבַבְּהֵמָ֛ה וּבְכָל־הָרֶ֛מֶשׂ הָרֹמֵ֥שׂ עַל־הָאָ֖רֶץ הַוְצֵ֣א אִתָּ֑ךְ וְשָֽׁרְצ֣וּ בָאָ֔רֶץ וּפָר֥וּ וְרָב֖וּ עַל־הָאָֽרֶץ׃

18 וַיֵּ֖צֵא נֹ֑חַ וּבָנָ֛יו וְאִשְׁתּ֥וֹ וּנְשֵֽׁי־בָנָ֖יו אִתּֽוֹ׃

19 כָּל־הַחַיָּ֗ה כָּל־הָרֶ֙מֶשׂ֙ וְכָל־הָע֔וֹף כֹּ֖ל רוֹמֵ֣שׂ עַל־הָאָ֑רֶץ לְמִשְׁפְּחֹ֣תֵיהֶ֔ם יָצְא֖וּ מִן־הַתֵּבָֽה׃

20 וַיִּ֥בֶן נֹ֛חַ מִזְבֵּ֖חַ לַֽיהוָ֑ה וַיִּקַּ֞ח מִכֹּ֣ל ׀ הַבְּהֵמָ֣ה הַטְּהֹרָ֗ה וּמִכֹּל֙ הָע֣וֹף הַטָּהֹ֔ר וַיַּ֥עַל עֹלֹ֖ת בַּמִּזְבֵּֽחַ׃

21 וַיָּ֣רַח יְהוָה֮ אֶת־רֵ֣יחַ הַנִּיחֹחַ֒ וַיֹּ֨אמֶר יְהוָ֜ה אֶל־לִבּ֗וֹ לֹֽא־אֹ֠סִף לְקַלֵּ֨ל ע֤וֹד אֶת־הָֽאֲדָמָה֙ בַּעֲב֣וּר הָֽאָדָ֔ם כִּ֠י יֵ֣צֶר לֵ֧ב הָאָדָ֛ם רַ֖ע מִנְּעֻרָ֑יו וְלֹֽא־אֹסִ֥ף ע֛וֹד לְהַכּ֥וֹת אֶת־כָּל־חַ֖י כַּאֲשֶׁ֥ר עָשִֽׂיתִי׃

22 עֹ֖ד כָּל־יְמֵ֣י הָאָ֑רֶץ זֶ֡רַע וְקָצִיר֩ וְקֹ֨ר וָחֹ֜ם וְקַ֧יִץ וָחֹ֛רֶף וְי֥וֹם וָלַ֖יְלָה לֹ֥א יִשְׁבֹּֽתוּ׃

ט׃

1 וַיְבָ֣רֶךְ אֱלֹהִ֔ים אֶת־נֹ֖חַ וְאֶת־בָּנָ֑יו וַיֹּ֧אמֶר לָהֶ֛ם פְּר֥וּ וּרְב֖וּ וּמִלְא֥וּ אֶת־הָאָֽרֶץ׃

2 וּמוֹרַאֲכֶ֤ם וְחִתְּכֶם֙ יִֽהְיֶ֔ה עַ֚ל כָּל־חַיַּ֣ת הָאָ֔רֶץ וְעַ֖ל כָּל־ע֣וֹף הַשָּׁמָ֑יִם בְּכֹל֩ אֲשֶׁ֨ר תִּרְמֹ֧שׂ הָֽאֲדָמָ֛ה וּֽבְכָל־דְּגֵ֥י הַיָּ֖ם בְּיֶדְכֶ֥ם נִתָּֽנוּ׃

3 כָּל־רֶ֙מֶשׂ֙ אֲשֶׁ֣ר הוּא־חַ֔י לָכֶ֥ם יִהְיֶ֖ה לְאָכְלָ֑ה כְּיֶ֣רֶק עֵ֔שֶׂב נָתַ֥תִּי לָכֶ֖ם אֶת־כֹּֽל׃

ή.

17. Καὶ πάντα τὰ θηρία ὅσα ἐστὶ μετὰ σοῦ καὶ πᾶσα σὰρξ ἀπὸ πετεινῶν ἕως κτηνῶν, καὶ πᾶν ἑρπετὸν κινούμενον ἐπὶ τῆς γῆς ἐξάγαγε μετὰ σεαυτοῦ, καὶ αὐξάνεσθε, καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε ἐπὶ τῆς γῆς.

18. Καὶ ἐξῆλθε νῶε, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ.

19. Καὶ πάντα τὰ θηρία, καὶ πάντα τὰ κτήνη, καὶ πᾶν ἑρπετὸν, καὶ πᾶν πετεινὸν κινούμενον ἐπὶ τῆς γῆς, κατὰ γένος αὐτῶν, ἐξήλθοσαν ἐκ τῆς κιβωτοῦ.

20. Καὶ ᾠκοδόμησε νῶε θυσιαστήριον τῷ θεῷ, καὶ ἔλαβεν ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν καθαρῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν πετεινῶν τῶν καθαρῶν, καὶ ἀνήνεγκεν εἰς ὁλοκάρπωσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον.

21. Καὶ ὠσφράνθη κύριος ὀσμὴν εὐωδίας, καὶ εἶπε κύριος ὁ θεὸς διανοηθεὶς, οὐ προσθήσω ἔτι τοῦ καταράσασθαι τὴν γῆν διὰ τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων, ὅτι ἔγκειται ἡ διάνοια τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τὰ πονηρὰ ἐκ νεότητος. οὐ προσθήσω οὖν ἔτι πατάξαι πᾶσαν σάρκα ζῶσαν, καθὼς ἐποίησα.

22. Πάσας ἡμέρας τῆς γῆς, σπέρμα καὶ θερισμὸς, ψῦχος καὶ καῦμα, θέρος καὶ ἔαρ, ἡμέραν καὶ νύκτα οὐ καταπαύσουσι.

ΚΕΦΑΛ. θ.

1. Καὶ εὐλόγησεν ὁ θεὸς τὸν νῶε καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς.

2. Καὶ ὁ φόβος ὑμῶν καὶ ὁ τρόμος, ἔσται ἐπὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ ἐπὶ πάντα τὰ ὄρνεα τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐπὶ πάντα τὰ κινούμενα ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ πάντας τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης, ὑποχειρίους ὑμῖν δέδωκα.

3, Καὶ πᾶν ἑρπετὸν ὅ ἐστι ζῶν, ὑμῖν ἔσται εἰς βρῶσιν· ὡς λάχανα χόρτου δέδωκα ὑμῖν τὰ πάντα.

CAP. VIII.

17. Cuncta animantia quæ ſunt apud te, ex omni carne, tam in volatilibus quam in beſtiis & univerſis reptilibus quæ reptant ſuper terram, educ tecum, & ingredimini ſuper terram: creſcite & multiplicamini ſuper eam.

18. Egreſſus eſt ergo Noë & filii eius: uxor illius, & uxores filiorum eius cum eo.

19. Sed & omnia animantia, iumenta & reptilia quæ reptant ſuper terram ſecundum genus ſuum, egreſſa ſunt de arca.

20. Ædificavit autem Noë altare Domino: & tollens de cunctis pecoribus & volucribus mundis, obtulit holocauſta ſuper altare.

21. Odoratusque eſt Dominus odorem ſuavitatis, & ait ad eum: Nequaquam ultra maledicam terræ propter homines: ſenſus enim & cogitatio humani cordis in malum prona ſunt ab adoleſcentia ſua: non igitur ultra percutiam omnem animam viventem ſicut feci.

22. Cunctis diebus terræ, ſementis & meſſis, frigus & æſtus, æſtas & hyems, nox & dies non requieſcent.

CAP. IX.

1. Benedixitq́; Deus Noë & filiis eius. Et dixit ad eos: Creſcite, & multiplicamini, & replete terram.

2. Et terror veſter ac tremor ſit ſuper cuncta animalia terræ, & ſuper omnes volucres cœli, cum univerſis quæ moventur ſuper terram: omnes piſces maris manui veſtræ traditi ſunt.

3. Et omne quod movetur & vivit, erit vobis in cibum: quaſi olera virentia tradidi vobis omnia.

Das achte Capitel.

17. Allerley Thier das bey dir iſt / von allerley fleiſch / an Vögeln / an Vieh / vnnd an allerley Gewürm / das auff Erden kreucht / das gehe herauß mit dir / Vnnd reget euch auff Erden / vnd ſeydt fruchtbar vnnd mehret euch auff Erden.

18. Alſo gieng Noah herauß mit ſeinen Söhnen / vnnd mit ſeinem Weib vnd ſeiner Söhnen Weibern.

19. Dazu allerley Thier / allerley Gewürm / allerley Vögel / vnd alles was auff Erden kreucht / das gieng auß dem Kaſten / ein jeglichs zu ſeines gleichen.

20. Noah aber bawet dem HERRn einen Altar / vnd nam von allerley reinem Vieh / vnnd von allerley reinem Gevögel / vnnd opffert Brandopffer auff dem Altar.

21. Vnnd der HERR roch den lieblichen Geruch / vnd ſprach in ſeinem hertzen: Jch wil hinfort nicht mehr die Erde verfluchen vmb der Menſchen willen / Dem das tichten des Menſchlichen hertzen iſt böß von jugend auff. Vnnd ich wil hinfort nicht mehr ſchlagen alles was da lebet / wie ich gethan habe.

22. So lange die Erden ſtehet / ſol nicht auffhören Samen vnnd Erndt / Froſt vnd hitz / Sommer vnd Winter / Tag vnd Nacht.

Das neunde Capitel.

VNd GOtt ſegnet Noah vnd ſeine Söhne / vnd ſprach: Seydt fruchtbar vnnd mehret euch / vnnd erfüllet die Erde.

2. Ewer forcht vnd ſchrecken ſey über alle Thier auff Erden / über alle Vögel vnter dem Himel / vnd über alles was auff dem Erdboden kreucht / vnnd alle Fiſch im Meer ſeyen in ewer hende gegeben.

3. Alles was ſich reget vnd lebet / das ſey ewer ſpeiſe / wie das grüne Kraut / hab ichs euch alles gegeben.

CHAP. VIII.

17. Fai ſortir auec toi toutes les beſtes qui *ſont* auec toi, de toute chair, tant des oiſeaux que des beſtes, & tous reptiles ſe mouuans ſur la terre, qu'ils peuplent en abondance la terre, & foiſonnent & multiplient ſur la terre.

18. Noé donc ſortit, ſes fils, ſa femme, & les femmes de ſes fils auec lui.

19. Toutes beſtes, tous reptiles, tous oiſeaux, tout ce qui ſe meut ſur la terre, ſelon leurs genres, ſortirent de l'arche.

20. Et Noé baſtit vn autel à l'Eternel, & print de toute beſte nette, & de tout oiſeau net, & offrit holocauſtes ſur l'autel.

21. Et l'Eternel flaira vn odeur d'appaiſement: & dit en ſon cœur, Ie ne maudirai plus la terre, à l'occaſion des hommes: car l'imagination du cœur des hommes *eſt* mauuaiſe dés leur ieuneſſe. Et ſi ne fraperai plus toute choſe viuante comme i'ai fait:

22. *Mais* tant que la terre ſera, les ſemailles & les moiſſons, le froid & le chaud, l'eſté & l'hiuer, le iour & la nuict ne ceſſeront point.

CHAP. IX.

1. Et Dieu benit Noé, & ſes fils, & leur dit, Foiſonnez, & multipliez, & rempliſſez la terre.

2. Et la crainte & frayeur de vous ſoit ſur toute beſte de la terre, & ſur tous oiſeaux des cieux, auec tout ce qui ſe meut ſur la terre, & tous poiſſons de la mer: ils *vous* ſont baillés entre vos mains.

3. Tout ce qui ſe meut ayant vie, vous ſera pour viande: ie vous ai donné le tout comme l'herbe verde.

ט

4 בְּרַם בִּשְׂרָא בִּנְפְשֵׁיהּ
דְּמֵיהּ לָא תֵיכְלוּן׃

5 וּבְרַם יָת דִּמְכוֹן
לְנַפְשָׁתֵיכוֹן אֶתְבַּע מִיַּד
כָּל חַיְתָא אֶתְבְּעִינֵיהּ
וּמִידָא דֶּאֱינָשָׁא מִידָא
דִּגְבַר דְּיִשׁוֹד דְּמָא
דַּאֲחוּהִי אֶתְבַּע יָת נַפְשָׁא
דֶּאֱנָשָׁא׃

6 דְּיִשׁוֹד דְּמָא דֶּאֱינָשָׁא
בְּסַהֲדִין עַל מֵימַר דַּיָּנַיָּא
דְּמֵיהּ יִתְּשַׁד אֲרֵי בְּצַלְמָא
יְיָ עֲבַד יָת אֱינָשָׁא׃

7 וְאַתּוּן פּוּשׁוּ וּסְגוּ
אִתְיַלְּדוּ בְּאַרְעָא וּסְגוּ
בַהּ׃

8 וַאֲמַר יְיָ לְנֹחַ וְלִבְנוֹהִי
עִמֵּיהּ לְמֵימַר׃

9 וַאֲנָא הָא אֲנָא מְקִים
יָת קְיָמִי עִמְּכוֹן וְעִם
בְּנֵיכוֹן בָּתְרֵיכוֹן׃

10 וְיָת כָּל נַפְשָׁא חַיְתָא
דְּעִמְּכוֹן בְּעוֹפָא בִּבְעִירָא
וּבְכָל חַיְתָא דְּאַרְעָא
עִמְּכוֹן מִכֹּל נָפְקֵי
תֵּיבוּתָא לְכָל חַיְתָא
דְּאַרְעָא׃

11 וַאֲקֵים יָת קְיָמִי
עִמְּכוֹן וְלָא יִשְׁתֵּיצֵי כָּל
בִּשְׂרָא עוֹד מִמֵּי טוֹפָנָא
וְלָא יְהֵא עוֹד טוֹפָנָא
לְחַבָּלָא אַרְעָא׃

12 וַאֲמַר יְיָ דָּא אָת
קְיָמָא דַּאֲנָא יָהֵיב בֵּין
מֵימְרִי וּבֵינֵיכוֹן וּבֵין כָּל
נַפְשָׁא חַיְתָא דְּעִמְּכוֹן
לְדָרַת עָלְמָא׃

13 יָת קַשְׁתִּי יְהָבִית
בַּעֲנָנָא וּתְהֵא לְאָת קְיָם
בֵּין מֵימְרִי וּבֵין אַרְעָא׃

14 וִיהֵא בְּעַנָּנוּתִי עֲנָנָא
עַל אַרְעָא וְתִתַּחְזֵי קַשְׁתָּא
בַּעֲנָנָא׃

15 וְדָכִירְנָא יָת קְיָמִי
דְּבֵין מֵימְרִי וּבֵינֵיכוֹן וּבֵין
כָּל נַפְשָׁא חַיְתָא בְּכָל
בִּשְׂרָא וְלָא יְהֵא עוֹד מַיָּא
לְטוֹפָנָא לְחַבָּלָא כָּל
בִּשְׂרָא׃

ט

4 אַךְ־בָּשָׂר בְּנַפְשׁוֹ דָמוֹ לֹא
תֹאכֵלוּ׃

5 וְאַךְ אֶת־דִּמְכֶם לְנַפְשֹׁתֵיכֶם
אֶדְרֹשׁ מִיַּד כָּל־חַיָּה אֶדְרְשֶׁנּוּ
וּמִיַּד הָאָדָם מִיַּד אִישׁ אָחִיו
אֶדְרֹשׁ אֶת־נֶפֶשׁ הָאָדָם׃

6 שֹׁפֵךְ דַּם הָאָדָם בָּאָדָם
דָּמוֹ יִשָּׁפֵךְ כִּי בְּצֶלֶם אֱלֹהִים
עָשָׂה אֶת־הָאָדָם׃

7 וְאַתֶּם פְּרוּ וּרְבוּ שִׁרְצוּ בָאָרֶץ
וּרְבוּ־בָהּ׃

8 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־נֹחַ וְאֶל־
בָּנָיו אִתּוֹ לֵאמֹר׃

9 וַאֲנִי הִנְנִי מֵקִים אֶת־בְּרִיתִי
אִתְּכֶם וְאֶת־זַרְעֲכֶם אַחֲרֵיכֶם׃

10 וְאֵת כָּל־נֶפֶשׁ הַחַיָּה אֲשֶׁר
אִתְּכֶם בָּעוֹף בַּבְּהֵמָה וּבְכָל־
חַיַּת הָאָרֶץ אִתְּכֶם מִכֹּל יֹצְאֵי
הַתֵּבָה לְכֹל חַיַּת הָאָרֶץ׃

11 וַהֲקִמֹתִי אֶת־בְּרִיתִי אִתְּכֶם
וְלֹא־יִכָּרֵת כָּל־בָּשָׂר עוֹד מִמֵּי
הַמַּבּוּל וְלֹא־יִהְיֶה עוֹד מַבּוּל
לְשַׁחֵת הָאָרֶץ׃

12 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים זֹאת אוֹת־
הַבְּרִית אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן בֵּינִי
וּבֵינֵיכֶם וּבֵין כָּל־נֶפֶשׁ חַיָּה
אֲשֶׁר אִתְּכֶם לְדֹרֹת עוֹלָם׃

13 אֶת־קַשְׁתִּי נָתַתִּי בֶּעָנָן וְהָיְתָה
לְאוֹת בְּרִית בֵּינִי וּבֵין הָאָרֶץ׃

14 וְהָיָה בְּעַנְנִי עָנָן עַל־הָאָרֶץ
וְנִרְאֲתָה הַקֶּשֶׁת בֶּעָנָן׃

15 וְזָכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי אֲשֶׁר בֵּינִי
וּבֵינֵיכֶם וּבֵין כָּל־נֶפֶשׁ חַיָּה בְּכָל־
בָּשָׂר וְלֹא־יִהְיֶה עוֹד הַמַּיִם
לְמַבּוּל לְשַׁחֵת כָּל־בָּשָׂר׃

κεφ. θ'.

4. Πλὴν κρέας ἐν αἵματι ψυχῆς οὐ φάγεσθε.

5. Καὶ γὰρ τὸ ὑμέτερον αἷμα τῶν ψυχῶν ὑμῶν, ἐκ χειρὸς πάντων τῶν θηρίων ἐκζητήσω αὐτὸ, καὶ ἐκ χειρὸς ἀνθρώπου ἀδελφοῦ, ἐκζητήσω αὐτό.

6. Ὁ ἐκχέων αἷμα ἀνθρώπου, ἀντὶ τοῦ αἵματος αὐτοῦ ἐκχυθήσεται. ὅτι ἐν εἰκόνι θεοῦ ἐποίησα τὸν ἄνθρωπον.

7. Ὑμεῖς δὲ αὐξάνεσθε, καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ πληθύνεσθε ἐπὶ τῆς γῆς.

8. Καὶ εἶπεν ὁ θεὸς τῷ νῶε καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, λέγων.

9. Καὶ ἐγὼ, ἰδοὺ, ἀνίστημι τὴν διαθήκην μου ὑμῖν, καὶ τῷ σπέρματι ὑμῶν μεθ' ὑμᾶς.

10. Καὶ πάσῃ ψυχῇ ζώσῃ μεθ' ὑμῶν, ἀπὸ ὀρνέων καὶ ἀπὸ κτηνῶν, καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, ὅσα μεθ' ὑμῶν, ἀπὸ πάντων τῶν ἐξελθόντων ἐκ τῆς κιβωτοῦ.

11. Καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου πρὸς ὑμᾶς, καὶ οὐκ ἀποθανεῖται πᾶσα σὰρξ ἔτι ἀπὸ τοῦ ὕδατος τοῦ κατακλυσμοῦ, καὶ οὐκ ἔσται ἔτι κατακλυσμὸς ὕδατος, τοῦ καταφθεῖραι πᾶσαν τὴν γῆν.

12. Καὶ εἶπεν ὁ θεὸς, πρὸς νῶε· τοῦτο τὸ σημεῖον τῆς διαθήκης. ὃ ἐγὼ δίδωμι ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν, καὶ ἀνὰ μέσον πάσης ψυχῆς ζώσης ὅσα ἐστὶ μεθ' ὑμῶν, εἰς γενεὰς αἰωνίους.

13. Τὸ τόξον μου τίθημι ἐν τῇ νεφέλῃ, καὶ ἔσται εἰς σημεῖον διαθήκης ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ τῆς γῆς.

14. Καί ἔσται ἐν τῷ συννεφεῖν με νεφέλας ἐπὶ τὴν γῆν, ὀφθήσεται τὸ τόξον ἐν τῇ νεφέλῃ.

15. Καὶ μνησθήσομαι τῆς διαθήκης μου, ἥ ἐστιν ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν, καὶ ἀνὰ μέσον πάσης ψυχῆς ζώσης ἐν πάσῃ σαρκί. οὐκ ἔσται ἔτι τὸ ὕδωρ εἰς κατακλυσμὸν, ὥς τε ἐξαλεῖψαι πᾶσαν σάρκα.

CAP. IX.

4. Excepto quòd carnem cum ſanguine non comedetis.

5. Sanguinem enim animarum veſtrarum requiram de manu cunctarum beſtiarum: & de manu hominis, de manu viri, & de manu fratris eius requiram animam hominis.

6. Quicunque effuderit humanum ſanguinem, fundetur ſanguis illius: ad imaginem quippe Dei factus eſt homo.

7. Vos autem creſcite & multiplicamini, & ingredimini ſuper terram, & implete eam.

8. Hæc quoque dixit Deus ad Noë, & ad filios eius cum eo:

9. Ecce ego ſtatuam pactum meum vobiſcum, & cum ſemine veſtro poſt vos:

10. Et ad omnem animam viventem quæ eſt vobiſcum, tam in volucribus quam in iumentis & pecudibus terrę, cunctiſque quæ egreſſa ſunt de arca, & univerſis beſtiis terræ.

11. Statuam pactum meum vobiſcum, & nequaquam ultrà interficietur omnis caro aquis diluvii, neque erit deinceps diluvium diſſipans terram.

12. Dixitque Deus: Hoc eſt ſignum fœderis, quod do inter me & vos, & ad omnem animam viventem quæ eſt vobiſcum in generationes ſempiternas:

13. Arcum meum ponam in nubibus, & erit ſignum fœderis inter me & inter terram.

14. Cumque obduxero nubibus cœlum, apparebit arcus meus in nubibus:

15. Et recordabor fœderis mei vobiſcum, & cum omni anima vivente quæ carnem vegetat: & non erunt ultrà aquæ diluvii ad delendam univerſam carnem.

Das neunde Capitel.

4. Alleine eſſet das fleiſch nicht/ das noch lebet in ſeinem blut.

5. Denn ich wil auch ewers leibs blut rechen/ vnd wils an allen Thieren rechen/ vnnd wil des Menſchen leben rechen/ an einem jeglichen Menſchen als der ſein Bruder iſt.

6. Wer Menſchenblut vergeuſſt/ deß blut ſol auch durch Menſchen vergoſſen werden/ Denn Gott hat den Menſchen zu ſeinem bilde gemacht.

7. Seydt fruchtbar vnd mehret euch/ vnnd reget euch auff Erden/ daß ewer viel drauff werden.

8. Vnnd Gott ſagt zu Noah vnd ſeinen Sönen mit jhm:

9. Sihe/ ich richte mit euch einen Bundt auff/ vnnd mit ewrem Samen nach euch.

10. Vnd mit allem lebendigen Thier bey euch/ an Vogel/ an Vieh/ vnnd an allen Thieren auff Erden bey euch/ von allem das auß dem Kaſten gegangen iſt/ waſerley Thier es ſind auff Erden.

11. Vnd richte meinen Bund alſo mit euch auff daß hinfort nicht mehr alles fleiſch verderbet ſol werden/ mit dem waſſer der Sündflut/ vnnd ſol hinfort keine Sündflut mehr kommen/ die die Erde verderbe.

12. Vnnd Gott ſprach: Das iſt das zeichen des Bunds/ den ich gemacht hab zwiſchen mir vnd euch/ vnd allem lebendigen Thier bey euch hinfort ewiglich.

13. Meinen bogen hab ich geſetzt inn die Wolcken/ der ſol das zeichen ſein des Bunds/ zwiſchen mir vnnd der Erden.

14. Vnnd wenn es kompt/ daß ich Wolcken über die Erden führe/ So ſol mann meinen Bogen ſehen in den wolcken.

15. Als denn wil ich gedencken an meinen Bund/ zwiſchen mir vnd euch/ vnd allem lebendigen Thier/ in allerley Fleiſch/ Daß nicht mehr hinfort eine Sündflut komme/ die alles Fleiſch verderbe.

CHAP. IX.

4. Toutesfois vous ne mãgerez point de chair auec ſon ame, *qui eſt* le ſang d'icelle.

5. Et de fait ie redemanderai voſtre ſang, aſſauoir *le ſang* de vos ames: ie le redemanderai de la main de toutes beſtes, & de la main de l'homme, voire de la main d'vn chacun ſien frere, ie redemãderai l'ame de l'hõme.

6. Qui aura eſpandu le ſang de l'homme en l'homme, ſon ſang ſera eſpandu: car Dieu a fait l'homme à *ſon* image.

7. Vous donc, foiſonnez, multipliez, croiſſez en toute abondance ſur la terre, & multipliez en icelle.

8. Semblablement Dieu parla à Noé, & à ſes fils auec lui, diſant.

9. Et quant à moi, voici, i'eſtabli mon alliance auec vous, & auec voſtre race apres vous:

10. Et auec tout animal viuant qui *eſt* auec vous, tant des oiſeaux, que du beſtail, & de toutes beſtes de la terre *qui ſont* auec vous, de toutes celles qui ſont ſorties de l'arche. iuſqu'à toutes beſtes de la terre.

11. I'eſtabli donc mon alliance auec vous, & nulle chair ne ſera plus exterminee par les eaux du deluge, & n'y aura plus de deluge pour deſtruire la terre.

12. Puis Dieu dit, C'*eſt* ici le ſigne que ie donne de l'alliance entre moi & vous, & entre toute creature viuante qui *eſt* auec vous, pour durer à touſiours:

13. Ie mettrai mon arc en la nuee, lequel ſera pour ſigne de l'alliance entre moi & la terre.

14. Et quand il aduiendra que i'aurai couuert de nuees la terre, l'arc apparoiſtra en la nuee.

15. Et i'aurai ſouuenance de mon alliance, qui *eſt* entre moi & vous, & entre tout animal qui vit en toute chair. Et les eaux ne ſeront plus en deluge pour deſtruire toute chair.

ט

16 וְתְהֵא קַשְׁתָּא בַּעֲנָנָא וְאַחֲזִינַהּ לְדִכְרָן קְיָם עָלַם בֵּין מֵימְרָא דַייָ וּבֵין כָּל נַפְשָׁא חַיְתָא בְּכָל בִּשְׂרָא דְעַל אַרְעָא׃

17 וַאֲמַר יְיָ לְנֹחַ דָּא אָת קְיָמָא דַּאֲקֵימִית בֵּין מֵימְרִי וּבֵין כָּל בִּשְׂרָא דְעַל אַרְעָא׃

18 וַהֲווֹ בְּנֵי נֹחַ דִּנְפַקוּ מִן תֵּיבוּתָא שֵׁם וְחָם וְיֶפֶת וְחָם הוּא אֲבוּהִי דִּכְנָעַן׃

19 תְּלָתָא אִלֵּין בְּנֵי נֹחַ וּמֵאִלֵּין אִתְבַּדַּרַת כָּל אַרְעָא׃

20 וְשָׁרִי נֹחַ גְּבַר פָּלַח בְּאַרְעָא וּנְצַב כַּרְמָא׃

21 וּשְׁתִי מִן חַמְרָא וּרְוִי וְאִתְגְּלִי בְּגוֹ מַשְׁכְּנֵיהּ׃

22 וַחֲזָא חָם אֲבוּהִי דִּכְנַעַן יָת עֶרְיְתָא דַּאֲבוּהִי וְחַוִּי לִתְרֵין אֲחוֹהִי בְּשׁוּקָא׃

23 וּנְסִיב שֵׁם וְיֶפֶת יָת כְּסוּתָא וְשַׁוִּיאוּ עַל כְּתַף תַּרְוֵיהוֹן וַאֲזַלוּ מְחַזְרִין וַחֲפוֹ יָת עֶרְיְתָא דַּאֲבוּהוֹן וְאַפֵּיהוֹן מְחַזְרִין וְעֶרְיְתָא דַּאֲבוּהוֹן לָא חֲזוֹ׃

24 וְאִתְּעַר נֹחַ מֵחַמְרֵיהּ וִידַע יָת דַּעֲבַד לֵיהּ בְּרֵיהּ זְעֵירָא׃

25 וַאֲמַר לִיט כְּנַעַן עֲבֵד פָּלַח יְהֵא לַאֲחוֹהִי׃

26 וַאֲמַר בְּרִיךְ יְיָ אֱלָהָא דְּשֵׁם וִיהֵא כְנַעַן עַבְדָּא לְהוֹן׃

27 יַפְתֵּי יְיָ לְיֶפֶת וְיַשְׁרֵי שְׁכִינְתֵּיהּ בְּמַשְׁכְּנֵי דְשֵׁם וִיהֵא כְנַעַן עַבְדָּא לְהוֹן׃

28 וַחֲיָא נֹחַ בָּתַר טוֹפָנָא תְּלַת מְאָה וְחַמְשִׁין שְׁנִין׃

29 וַהֲווֹ כָּל יוֹמֵי נֹחַ תְּשַׁע מְאָה וְחַמְשִׁין שְׁנִין וּמִית׃

ט

16 וְהָיְתָה הַקֶּשֶׁת בֶּעָנָן וּרְאִיתִיהָ לִזְכֹּר בְּרִית עוֹלָם בֵּין אֱלֹהִים וּבֵין כָּל־נֶפֶשׁ חַיָּה בְּכָל־בָּשָׂר אֲשֶׁר עַל־הָאָרֶץ׃

17 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־נֹחַ זֹאת אוֹת־הַבְּרִית אֲשֶׁר הֲקִמֹתִי בֵּינִי וּבֵין כָּל־בָּשָׂר אֲשֶׁר עַל־הָאָרֶץ׃

18 וַיִּהְיוּ בְנֵי־נֹחַ הַיֹּצְאִים מִן־הַתֵּבָה שֵׁם וְחָם וָיָפֶת וְחָם הוּא אֲבִי כְנָעַן׃

19 שְׁלֹשָׁה אֵלֶּה בְּנֵי־נֹחַ וּמֵאֵלֶּה נָפְצָה כָל־הָאָרֶץ׃

20 וַיָּחֶל נֹחַ אִישׁ הָאֲדָמָה וַיִּטַּע כָּרֶם׃

21 וַיֵּשְׁתְּ מִן־הַיַּיִן וַיִּשְׁכָּר וַיִּתְגַּל בְּתוֹךְ אָהֳלֹה׃

22 וַיַּרְא חָם אֲבִי כְנַעַן אֵת עֶרְוַת אָבִיו וַיַּגֵּד לִשְׁנֵי־אֶחָיו בַּחוּץ׃

23 וַיִּקַּח שֵׁם וָיֶפֶת אֶת־הַשִּׂמְלָה וַיָּשִׂימוּ עַל־שְׁכֶם שְׁנֵיהֶם וַיֵּלְכוּ אֲחֹרַנִּית וַיְכַסּוּ אֵת עֶרְוַת אֲבִיהֶם וּפְנֵיהֶם אֲחֹרַנִּית וְעֶרְוַת אֲבִיהֶם לֹא רָאוּ׃

24 וַיִּיקֶץ נֹחַ מִיֵּינוֹ וַיֵּדַע אֵת אֲשֶׁר־עָשָׂה־לוֹ בְּנוֹ הַקָּטָן׃

25 וַיֹּאמֶר אָרוּר כְּנָעַן עֶבֶד עֲבָדִים יִהְיֶה לְאֶחָיו׃

26 וַיֹּאמֶר בָּרוּךְ יְהֹוָה אֱלֹהֵי שֵׁם וִיהִי כְנַעַן עֶבֶד לָמוֹ׃

27 יַפְתְּ אֱלֹהִים לְיֶפֶת וְיִשְׁכֹּן בְּאָהֳלֵי־שֵׁם וִיהִי כְנַעַן עֶבֶד לָמוֹ׃

28 וַיְחִי־נֹחַ אַחַר הַמַּבּוּל שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וַחֲמִשִּׁים שָׁנָה׃

29 וַיִּהְיוּ כָּל־יְמֵי־נֹחַ תְּשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וַחֲמִשִּׁים שָׁנָה וַיָּמֹת׃

θʹ.

16. Καὶ ἔσαι τὸ τόξον μου ἐν τῇ νεφέλῃ, καὶ ὄψομαι αὐτὸ, τοῦ μνησθῆναι διαθήκην αἰώνιον, ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ τῆς γῆς, καὶ ἀνὰ μέσον ψυχῆς ζώσης ἥ ἐστιν ἐν πάσῃ σαρκὶ ἐπὶ τῆς γῆς.

17. Καὶ εἶπεν ὁ θεὸς τῷ νῶε. τοῦτο τὸ σημεῖον τῆς διαθήκης, ἧς διεθέμην ἀνὰ μέσον ἐμοῦ, καὶ ἀνὰ μέσον πάσης σαρκὸς ἥ ἐστιν ἐπὶ τῆς γῆς.

18. Ἦσαν δὲ οἱ υἱοὶ νῶε ἐξελθόντες ἐκ τῆς κιβωτοῦ, σὴμ, χὰμ, ἰάφεθ. χὰμ ἦν πατὴρ χαναάν.

19. Τρεῖς οὗτοί εἰσιν υἱοὶ νῶε. ἀπὸ τούτων διεσπάρησαν ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.

20. Καὶ ἤρξατο νῶε ἄνθρωπος γεωργὸς γῆς, καὶ ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα.

21. Καὶ ἔπιεν ἐκ τοῦ οἴνου, καὶ ἐμεθύσθη, καὶ ἐγυμνώθη ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ.

22. Καὶ εἶδε χὰμ ὁ πατὴρ χαναὰν, τὴν γύμνωσιν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐξελθὼν ἀνήγγειλε τοῖς δυσὶν ἀδελφοῖς αὐτοῦ ἔξω.

23. Καὶ λαβόντες σὴμ καὶ ἰάφεθ τὸ ἱμάτιον, ἐπέθηκαν ἐπὶ τὰ δύο νῶτα αὐτῶν, καὶ ἐπορεύθησαν ὀπισθοφανῶς, καὶ συνεκάλυψαν τὴν γύμνωσιν τοῦ πατρὸς αὐτῶν καὶ τὸ πρόσωπον αὐτῶν ὀπισθοφανῶς καὶ τὴν γύμνωσιν τοῦ πατρὸς αὐτῶν οὐκ εἶδον.

24. Ἐξένηψε δὲ νῶε ἀπὸ τοῦ οἴνου, καὶ ἔγνω ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ νεώτερος, καὶ εἶπεν.

25. Ἐπικατάρατος χὰμ παῖς, οἰκέτης ἔσαι τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ. καὶ εἶπεν.

26. Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς τοῦ σὴμ, καὶ ἔσαι χαναὰν παῖς αὐτοῦ.

27. Πλατύναι ὁ θεὸς τῷ ἰάφεθ, καὶ κατοικησάτω ἐν τοῖς σκηνώμασι τοῦ σὴμ, καὶ γενηθήτω χαναὰν παῖς αὐτοῦ.

28. Ἔζησε δὲ νῶε μετὰ τὸν κατακλυσμὸν, τριακόσια πεντήκοντα ἔτη.

29. Καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι νῶε, ἐννακόσια πεντήκοντα ἔτη, καὶ ἀπέθανεν.

CAP. IX.

16. Eritque arcus meus in nubibus, & videbo illum, & recordabor fœderis ſempiterni quod pactum eſt inter Deum & omnem animam viventem univerſæ carnis quæ eſt ſuper terram.

17. Dixitque Deus ad Noë: Hoc eſt ſignũ fœderis quòd cõſtitui inter me & omnem carnem ſuper terram.

18. Erant ergo filii Noë qui egreſſi ſunt de arca, Sem, Cham, & Iaphet: porrò Cham ipſe eſt pater Chanáan.

19. Tres iſti, filii ſunt Noë: & ab his diſſeminatum eſt omne genus hominum ſuper univerſam terram.

20. Cœpitque Noë vir agricola exercere terram, & plantavit vineam.

21. Bibensq; vinum inebriatus eſt, & nudatus in tabernaculo ſuo.

22. Quod cùm vidiſſet Cham pater Chanáan, verenda ſcilicet patris ſui eſſe nudata, nuntiavit duobus fratribus ſuis foras.

23. At verò Sem & Iaphet pallium impoſuerunt humeris ſuis, & incedentes retrorſum, operueruut verenda patris ſui: facieſq; eorum averſæ erant, & patris virilia non viderunt.

24. Evigilans autem Noë ex vino, cùm didiciſſet quæ fecerat ei filius ſuus minor, ait:

25. Maledictus Chanáan, ſervus ſervorum erit fratribus ſuis.

26. Dixitque: Benedictus Dominus Deus Sem, ſit Chanáan ſervus eius.

27. Dilatet Deus Iaphet, & habitet in tabernaculis Sem, ſitq; Chanáan ſervus eius.

28. Vixit autem Noë poſt diluvium trecentis quinquaginta annis:

29. Et impleti ſunt omnes dies eius nongẽtorum quinquaginta annorum: & mortuus eſt.

Das neundte Capitel.

16. Darumb ſol mein Bogen in den Wolcken ſein / daß ich jhn anſehe / vnd gedencke an den Ewigen Bund / zwiſchen GOTT vnd allem lebendigen Thier / in allem fleiſch / das auff Erden iſt.

17. Daſſelb ſaget GOTT auch zu Noah: Diß ſey das Zeichen des Bundes / den ich auffgerichtet habe zwiſchen mir vnd allem Fleiſch auff Erden.

18. Die Söhne Noah die aus dem Kaſten giengen / ſind diſe: Sem / Ham / Japheth / Ham aber iſt der Vater Canaan.

19. Daß ſind die drey Söne Noah / von denen iſt alles Land beſetzt.

20. Noah aber fieng an vnnd ward ein Ackerman / vnnd pflantzte Weinberge.

21. Vnnd da er des Weins tranck / ward er truncken / vnnd lag in der Hütten auffgedeckt.

22. Da nun Ham / Canaans Vater / ſahe ſeines Vaters ſcham / ſaget ers ſeinen beyden Brüdern drauſſen.

23. Da nam Sem vnnd Japhet ein Kleid / vnnd legten es auff jhre beide Schulder / vnd giengen rücklings hinzu / vnd deckten jhres Vaters Scham zu / Vnd jr angeſicht ward abgewand / daß ſie jres Vaters ſcham nicht ſahen.

24. Als nun Noah erwacht von ſeinem Wein / vnd erfuhr / was jhm ſein kleiner Sohn gethan hatte.

25. Sprach er: Verflucht ſey Canaan / vnnd ſey ein Knecht aller Knechte vnter ſeinen Brüdern.

26. Vnd ſprach weiter: Gelobet ſey GOtt der HERR des Sems / vnd Canaan ſey ſein Knecht:

27. Gott breite Japhet auß / vnd laß jn wonen in den Hütten des Sems / vnd Canaan ſey ſein Knecht.

38. Noah aber lebet nach der Sündflut dreyhundert vnnd funfftzig jahr.

29. Das ſein gantzes Alter ward / neunhundert vnnd funfftzig jahr / vnnd ſtarb.

CHAP. IX.

16. L'arc donc ſera en la nuee, & ie le regarderai, afin qu'il me ſouuiene de l'alliance perpetuelle entre Dieu & tout animal viuant, en quelque chair qui *ſoit* ſur la terre.

17. Dieu donc dit à Noé, C'*eſt* là le ſigne de l'alliance que i'ai eſtablie entre moi & toute chair qui *eſt* ſur la terre.

18. Et les fils de Noé qui ſortirent de l'arche furent Sem, Cam, & Iapheth. Et Cam fut pere de Canaan.

19. Ces trois *ſont* les fils de Noé, deſquels toute la terre fut peuplae.

20. Et Noé laboureur de la terre commença de planter la vigne.

21. Si beut du vin & s'enyura, & ſe deſcouurit au milieu de ſon tabernacle.

22. Et Cam le pere de Canaan, ayant veu la vergongne de ſon pere, *le* declara dehors á ſes deux freres.

23. Adonc Sem & Iapheth prindrent vn manteau, qu'ils mirent ſur leurs deux eſpaules, & cheminans en arriere, couurirent la vergongne de leur pere: & leurs faces *eſtoyent tournees* en arriere, ſi qu'ils ne virent point la vergongne de leur pere.

24. Et Noé eſueillé de ſon vin, ſeut *ce* que ſon fils le plus petit lui auoit fait.

25. Pourtant il dit, Maudit *ſoit* Canaan, il ſera ſeruiteur des ſeruiteurs de ſes freres.

26. Il dit auſſi, Benit *ſoit* l'Eternel Dieu de Sem: & Canaan leur ſoit fait ſeruiteur.

27. Que Dieu attire en douceur Iapheth, & qu'icelui loge és tabernacles de Sem: & Canaan leur ſoit fait ſeruiteur.

28. Et Noé veſcut apres le deluge, trois cens cinquante ans.

29. Tout le temps donc que Noé veſcut, fut neuf cẽs cinquante ans, puis mourut.

י

1 וְאִילֵּין תּוֹלְדָת בְּנֵי נֹחַ שֵׁם וְחָם וָיֶפֶת וְאִתְיְלִידוּ לְהוֹן בְּנִין בָּתַר טוֹפָנָא׃

2 בְּנֵי יֶפֶת גֹּמֶר וּמָגוֹג וּמָדַי וְיָוָן וְתֻבָל וּמֶשֶׁךְ וְתִירָס׃

3 וּבְנֵי גֹּמֶר אַשְׁכְּנַז וְרִיפַת וְתוֹגַרְמָה׃

4 וּבְנֵי יָוָן אֱלִישָׁה וְתַרְשִׁישׁ כִּתִּים וְדֹדָנִים׃

5 מֵאִילֵּין אִתְפָּרַדוּ נַגְוָת עַמְמַיָּא בְּאַרְעֲהוֹן גְּבַר לְלִישָּׁנֵיהּ לְזַרְעֲיָתְהוֹן בְּעַמְמֵיהוֹן׃

6 וּבְנֵי חָם כּוּשׁ וּמִצְרַיִם וּפוּט וּכְנָעַן׃

7 וּבְנֵי כוּשׁ סְבָא וַחֲוִילָה וְסַבְתָּה וְרַעְמָה וְסַבְתְּכָא וּבְנֵי רַעְמָה שְׁבָא וּדְדָן׃

8 וְכוּשׁ אוֹלִיד יַת נִמְרוֹד הוּא שָׁרֵי לְמֶהֱוֵי גִּבַּר בְּאַרְעָא׃

9 הוּא הֲוָה גִּבַּר תַּקִּיף קֳדָם יְיָ עַל כֵּן יִתְאֲמַר כְּנִמְרוֹד גִּבַּר תַּקִּיף קֳדָם יְיָ׃

10 וַהֲוָת רֵישׁ מַלְכוּתֵיהּ בָּבֶל וְאֶרֶךְ וְאַכַּד וְכַלְנֵה בְּאַרְעָא דְּבָבֶל׃

11 מִן אַרְעָא הַהִיא נְפַק אַשּׁוּר וּבְנָא יַת נִינְוֵה וְיַת רְחוֹבֹת קַרְתָּא וְיַת כָּלַח׃

12 וְיַת רֶסֶן בֵּין נִינְוֵה וּבֵין כָּלַח הִיא קַרְתָּא רַבְּתָא׃

13 וּמִצְרַיִם אוֹלִיד יַת לוּדִים וְיַת עֲנָמִים וְיַת לְהָבִים וְיַת נַפְתֻּחִים׃

14 וְיַת פַּתְרוּסָאֵי וְיַת כַּסְלוּחָאֵי דִּנְפַקוּ מִתַּמָּן פְּלִשְׁתָּאֵי וְיַת קַפּוּטְקָאֵי׃

15 וּכְנַעַן אוֹלִיד יַת צִידוֹן בּוּכְרֵיהּ וְיַת חֵת׃

16 וְיַת יְבוּסָאֵי וְיַת אֱמוֹרָאֵי וְיַת גִּרְגָּשָׁאֵי׃

י

1 וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת בְּנֵי נֹחַ שֵׁם חָם וָיָפֶת וַיִּוָּלְדוּ לָהֶם בָּנִים אַחַר הַמַּבּוּל׃

2 בְּנֵי יֶפֶת גֹּמֶר וּמָגוֹג וּמָדַי וְיָוָן וְתֻבָל וּמֶשֶׁךְ וְתִירָס׃

3 וּבְנֵי גֹּמֶר אַשְׁכְּנַז וְרִיפַת וְתֹגַרְמָה׃

4 וּבְנֵי יָוָן אֱלִישָׁה וְתַרְשִׁישׁ כִּתִּים וְדֹדָנִים׃

5 מֵאֵלֶּה נִפְרְדוּ אִיֵּי הַגּוֹיִם בְּאַרְצֹתָם אִישׁ לִלְשֹׁנוֹ לְמִשְׁפְּחֹתָם בְּגוֹיֵהֶם׃ 6 וּבְנֵי חָם כּוּשׁ וּמִצְרַיִם וּפוּט וּכְנָעַן׃

7 וּבְנֵי כוּשׁ סְבָא וַחֲוִילָה וְסַבְתָּה וְרַעְמָה וְסַבְתְּכָא וּבְנֵי רַעְמָה שְׁבָא וּדְדָן׃

8 וְכוּשׁ יָלַד אֶת־נִמְרֹד הוּא הֵחֵל לִהְיוֹת גִּבֹּר בָּאָרֶץ׃

9 הוּא־הָיָה גִבֹּר־צַיִד לִפְנֵי יְהוָה עַל־כֵּן יֵאָמַר כְּנִמְרֹד גִּבּוֹר־צַיִד לִפְנֵי יְהוָה׃

10 וַתְּהִי רֵאשִׁית מַמְלַכְתּוֹ בָּבֶל וְאֶרֶךְ וְאַכַּד וְכַלְנֵה בְּאֶרֶץ שִׁנְעָר׃

11 מִן־הָאָרֶץ הַהִוא יָצָא אַשּׁוּר וַיִּבֶן אֶת־נִינְוֵה וְאֶת־רְחֹבֹת עִיר וְאֶת־כָּלַח׃

12 וְאֶת־רֶסֶן בֵּין נִינְוֵה וּבֵין כָּלַח הִוא הָעִיר הַגְּדֹלָה׃

13 וּמִצְרַיִם יָלַד אֶת־לוּדִים וְאֶת־עֲנָמִים וְאֶת־לְהָבִים וְאֶת־נַפְתֻּחִים׃

14 וְאֶת־פַּתְרֻסִים וְאֶת־כַּסְלֻחִים אֲשֶׁר יָצְאוּ מִשָּׁם פְּלִשְׁתִּים וְאֶת־כַּפְתֹּרִים׃ 15 וּכְנַעַן יָלַד אֶת־צִידֹן בְּכֹרוֹ וְאֶת־חֵת׃

16 וְאֶת־הַיְבוּסִי וְאֶת־הָאֱמֹרִי וְאֵת הַגִּרְגָּשִׁי׃

ΚΕΦΑΛ. ι.

1. Αὗται δὲ αἱ γενέσεις τῶν υἱῶν νῶε, σὴμ, χὰμ ἰάφεθ. καὶ ἐγεννήθησαν αὐτοῖς υἱοὶ μετὰ τὸν κατακλυσμόν.

2. Υἱοὶ ἰάφεθ, γαμὲρ, καὶ μαγὼγ, καὶ μαδοὶ, καὶ ἰωύαν, καὶ ἐλισὰ, καὶ θοβὲλ, καὶ μοσὸχ, καὶ θείρας.

3. Καὶ υἱοὶ γαμὲρ, ἀσχανὰζ, καὶ ῥιφὰθ, καὶ θοργαμά.

4. Καὶ υἱοὶ ἰωύαν, ἐλισὰ, καὶ θάρσεις, κήτιοι, ῥόδιοι.

5. Ἐκ τούτων ἀφωρίσθησαν νῆσοι τῶν ἐθνῶν, ἐν τῇ γῇ αὐτῶν, ἕκαστος κατὰ γλῶσσαν ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν.

6. Υἱοὶ δὲ χὰμ, χοὺς, καὶ μεσραῒν, φοὺδ, καὶ χαναάν.

7. Υἱοὶ δὲ χοὺς, σαβὰ, καὶ εὐϊλὰ, καὶ σαβαθὰ καὶ ῥεγμὰ, καὶ σαβαθακά. υἱοὶ δὲ ῥεγμὰ, σαβὰ καὶ δαδάν.

8. Χοὺς δὲ ἐγέννησε τὸν νεβρώδ. οὗτος ἤρξατο εἶναι γίγας ἐπὶ τῆς γῆς.

9. Οὗτος ἦν γίγας κυνηγὸς ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ. διὰ τοῦτο ἐροῦσιν, ὡς νεβρὼδ γίγας ἐναντίον κυρίου.

10. Καὶ ἐγένετο ἀρχὴ τῆς βασιλείας αὐτοῦ βαβυλὼν, καὶ ὀρὲχ, καὶ ἀρχὰδ, καὶ χαλάνη ἐν τῇ γῇ σεναάρ.

11. Ἐκ τῆς γῆς ἐκείνης ἐξῆλθεν ἀσσοὺρ, καὶ ᾠκοδόμησε τὴν νινευΐ.

12. Καὶ τὴν ῥοωβὼθ πόλιν, καὶ τὴν χαλὰχ, καὶ τὴν δασὴ ἀνὰ μέσον νινευῒ, καὶ ἀνὰ μέσον χαλάχ. αὕτη ἡ πόλις μεγάλη.

13. Καὶ μεσραῒν ἐγέννησε τοὺς λουδιεὶμ καὶ τοὺς νεφθαλεὶμ, καὶ τοὺς ἐνεμετιεὶμ, καὶ τοὺς λαβιείμ.

14. Καὶ τοὺς πατροσωνιεὶμ, καὶ τοὺς χασμωνιεὶμ, ὅθεν ἐξῆλθε φυλιστιεὶμ, καὶ τοὺς γαφθοριείμ.

15. Χαναὰν δὲ ἐγέννησε τὸν σιδῶνα πρωτότοκον, καὶ τὸν χετταῖον.

16. Καὶ τὸν ἰεβουσαῖον, καὶ τὸν ἀμορραῖον, καὶ τὸν γεργεσαῖον.

CAP. X.

1. Hæ ſunt generationes filiorum Noë:Sem,Cham,& Iaphet: natique ſunt eis filii poſt diluvium.

2. Filii Iaphet : Gomer, & Magog, & Madai, & Iauan, & Thubal, & Moſoch, & Thiras.

3. Porrò filii Gomer: Aſcenez & Riphath, & Thogorma.

4. Filii autem Iauan : Eliſa & Tharſis, Cethim & Dodanim.

5. Ab his diviſæ ſúnt inſulæ gentium in regionibus ſuis, unuſquiſque ſecundum linguam ſuam & familias ſuas in nationibus ſuis.

6. Filii autem Cham: Chus, & Meſraim, & Phut, & Chanáan.

7. Filii autem Chus: Saba, Hevila, & Sabatha, & Regma, & Sabathacha. Filii Regma: Saba, & Dadan.

8. Porrò Chus genuit Nemrod: ipſe cœpit eſſe potens in terra,

9. Et erat robuſtus venator coram Domino. ab hoc exivit proverbium, Quaſi Nemrod robuſtus venator coram Domino.

10. Fuit autem principium regni eius Babylō, & Arach, & Achad, & Chalanne, in terra Sennaar.

11. De terra illa egreſſus eſt Aſſur, & ædificavit Niniven, & plateas civitatis, & Chale.

12. Reſen quoque inter Niniven & Chale: hæc eſt civitas magna.

13. At verò Meſraim genuit Ludim, & Anamim, & Laabim, & Nephthuim,

14. Et Phetruſim, & Chaſluim: de quibus egreſſi ſunt Philiſthiim & Caphtorim.

15. Chanáan autem genuit Sidônem primogenitum ſuum,

16. Hethæum, & Iebuſæum, & Amorrhæum, & Gergeſæum.

Das zehende Capitel.

Diß iſt das Geſchlecht der Kinder Noah/Sem/Ham/Japheth/Vnd ſie zeugeten kinder nach der Sündflut.

2. Die Kinder Japheth ſind diſe/ Gomer/Magog/Madai/Japhan/ Thubal/Meſech/vnd Thiras.

3. Aber die kinder von Gomer ſind diſe/Aſcenas/Riphath/vnd Thogarma.

4. Die Kinder von Javan ſind diſe/ Eliſa/Tharſis/Kithim/vnnd Dodanim.

5. Von dieſen ſind außgebreitet die Inſulen der Heiden in jhren Ländern/ jegliche nach jhrer Sprach/Geſchlecht vnd Leuten/

6. Die Kinder von Ham ſind diſe/ Chus/Mizraim/Put vnnd Canaan. Aber die Kinder von Chus ſind diſe/ Seba/Hevila/Sabtha/Raema/vnd Sabtecha.

7. Aber die kinder von Raema ſind diſe/Scheba vnd Dedan.

8. Chus aber zeuget den Nimrod/ der fieng an ein gewaltiger Herr zu ſein auff Erden.

9. Vnnd war ein gewaltiger Jäger für dem HErren/daher ſpricht man/ das iſt ein Gewaltiger Jäger für dem HErrn/wie Nimrod.

10. Vnnd der anfang ſeines reichs war/Babel/Erech/Acad vnd Chalne im Lande Sinear.

11. Von dem Land iſt darnach kommen der Aſſur/vnd bawete Niniue vnd Rhehoboth Jr/vnd Calah.

12. Dazu Reſſen zwiſchen Niniue vnd Calah/Diß iſt eine groſſe Stad.

13. Mizraim zeuget Ludim/Anamim/Leabim/Naphtuhim

14. Pathruſim vnd Casluhim. Von dannen ſind kommen die Philiſtim vnd Caphthorim.

15. Canaan aber zeuget Zidon ſeinen erſten Sohn/vnd Heth.

16. Jebuſi/Emori/Girgoſi.

CHAP. X.

1. Or ce *ſont* ici les lignees des enfans de Noé, Sem, Cam & Iapheth : auſquels naſquirent des enfans apres le deluge.

2. Les enfans de Iapheth *ſont* Gomer, Magog, Madai, Iauan, Tubal, Meſçech, & Tiras.

3. Et les enfans de Gomer, Aſçkenas, Riphath, & Togarma.

4. Et les enfans de Iauan, Eliſça, Tarſçis, Kittim, & Dodanim.

5. D'iceux furent diuiſees les iſles des nations, par leurs terres, vn chacun ſelon ſa langue, ſelon leurs familles, entre leurs nations.

6. Item les enfans de Cam *ſont* Cus, Mitſraim, Put, & Canaan.

7. Et les enfans de Cus, Seba, Hauila, Sabtah, Rahma, & Sabteca. Et les enfans de Rahma, Sçeba, & Dedan.

8. Et Cus engendra Nimrod, qui commença d'eſtre puiſſant en la terre.

9. Icelui fut vn puiſſant chaſſeur deuant l'Eternel. A raiſon dequoi on dit, Comme Nimrod le puiſſant chaſſeur deuant l'Eternel.

10. Et le commencement de ſon regne, fut Babel, Erec, Accad, & Calne au païs de Sçinhar.

11. De ce païs-la ſortit Aſſur, & baſtit Niniue, & les rues de la ville, & Calah,

12. Et Reſen entre Niniue & Calah, *qui* eſt vne grande ville.

13. Et Mitſraim engendra Ludim, Hanamim, Lehabim, Naphtuhim,

14. Pathruſim, Chaſluhim (deſquels ſont iſſus les Philiſtins) & Caphtorim.

15. Et Canaan engendra Sidon ſon *fils* aiſné, & Heth,

16. Les Iebuſiens, les Amorrheens, les Guirgaſçiens.

י

17 וְאֶת־הַחִוִּי וְאֶת־הַעַרְקִי
וְאֶת־הַסִּינִי׃
18 וְאֶת־הָאַרְוָדִי וְאֶת־הַצְּמָרִי
וְאֶת־הַחֲמָתִי וְאַחַר נָפֹצוּ מִשְׁפְּחוֹת
הַכְּנַעֲנִי׃
19 וַיְהִי גְּבוּל הַכְּנַעֲנִי מִצִּידֹן
בֹּאֲכָה גְרָרָה עַד־עַזָּה בֹּאֲכָה
סְדֹמָה וַעֲמֹרָה וְאַדְמָה וּצְבֹיִם
עַד־לָשַׁע׃
20 אֵלֶּה בְנֵי־חָם לְמִשְׁפְּחֹתָם
לִלְשֹׁנֹתָם בְּאַרְצֹתָם בְּגוֹיֵהֶם׃
21 וּלְשֵׁם יֻלַּד גַּם־הוּא אֲבִי כָּל־
בְּנֵי־עֵבֶר אֲחִי יֶפֶת הַגָּדוֹל׃
22 בְּנֵי שֵׁם עֵילָם וְאַשּׁוּר
וְאַרְפַּכְשַׁד וְלוּד וַאֲרָם׃
23 וּבְנֵי אֲרָם עוּץ וְחוּל וְגֶתֶר וָמַשׁ׃
24 וְאַרְפַּכְשַׁד יָלַד אֶת־שָׁלַח
וְשֶׁלַח יָלַד אֶת־עֵבֶר׃
25 וּלְעֵבֶר יֻלַּד שְׁנֵי בָנִים שֵׁם
הָאֶחָד פֶּלֶג כִּי בְיָמָיו נִפְלְגָה הָאָרֶץ
וְשֵׁם אָחִיו יָקְטָן׃
26 וְיָקְטָן יָלַד אֶת־אַלְמוֹדָד וְאֶת־
שָׁלֶף וְאֶת־חֲצַרְמָוֶת וְאֶת־יָרַח׃
27 וְאֶת־הֲדוֹרָם וְאֶת־אוּזָל
וְאֶת־דִּקְלָה׃
28 וְאֶת־עוֹבָל וְאֶת־אֲבִימָאֵל
וְאֶת־שְׁבָא׃
29 וְאֶת־אֹפִר וְאֶת־חֲוִילָה וְאֶת־
יוֹבָב כָּל־אֵלֶּה בְּנֵי יָקְטָן׃
30 וַיְהִי מוֹשָׁבָם מִמֵּשָׁא בֹּאֲכָה
סְפָרָה הַר הַקֶּדֶם׃
31 אֵלֶּה בְנֵי־שֵׁם לְמִשְׁפְּחֹתָם
לִלְשֹׁנֹתָם בְּאַרְצֹתָם לְגוֹיֵהֶם׃
32 אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת בְּנֵי־נֹחַ לְתוֹלְדֹתָם
בְּגוֹיֵהֶם וּמֵאֵלֶּה נִפְרְדוּ הַגּוֹיִם
בָּאָרֶץ אַחַר הַמַּבּוּל׃

י

17 וְיַת חִוָּאֵי וְיַת עַרְקָאֵי
וְיַת אַנְתּוּסָאֵי׃

18 וְיַת אַרְוָדָאֵי וְיַת
צַלְמוּדָאֵי וְיַת חֲמָתָאֵי
וּבָתַר כֵּן אִתְבַּדַּרוּ זַרְעֲיָת
כְּנַעֲנָאֵי׃

19 וַהֲוָה תְּחוּם כְּנַעֲנָאֵי
מִצִּידוֹן מָטֵי לִגְרַר עַד עַזָּה
מָטֵי לִסְדוֹם וַעֲמוֹרָה
וְאַדְמָא וּצְבוֹיִם עַד לָשַׁע׃

20 אִלֵּין בְּנֵי חָם
לְזַרְעֲיָתְהוֹן לְלִישָּׁנֵיהוֹן
בְּאַרְעֲהוֹן בְּעַמְמֵיהוֹן׃

21 וּלְשֵׁם אִתְיְלִיד אַף
הוּא אֲבוּהוֹן דְּכָל בְּנֵי עֵבֶר
אֲחוּהִי דְּיֶפֶת רַבָּא׃

22 בְּנֵי שֵׁם עֵילָם וְאַשּׁוּר
וְאַרְפַּכְשַׁד וְלוּד וַאֲרָם׃

23 וּבְנֵי אֲרָם עוּץ וְחוּל
וְגֶתֶר וָמַשׁ׃
24 וְאַרְפַּכְשַׁד אוֹלִיד יַת
שָׁלַח וְשֶׁלַח אוֹלִיד יַת
עֵבֶר׃
25 וּלְעֵבֶר אִתְיְלִיד תְּרֵין
בְּנִין שׁוּם חַד פֶּלֶג אֲרֵי
בְּיוֹמוֹהִי אִתְפְּלִיגַת אַרְעָא
וְשׁוּם אֲחוּהִי יָקְטָן׃

26 וְיָקְטָן אוֹלִיד יַת
אַלְמוֹדָד וְיַת שָׁלֶף וְיַת
חֲצַר־מָוֶת וְיַת יָרַח׃

27 וְיַת הֲדוֹרָם וְיַת אוּזָל
וְיַת דִּקְלָה׃
28 וְיַת עוֹבָל וְיַת
אֲבִימָאֵל וְיַת שְׁבָא׃
29 וְיַת אוֹפִיר וְיַת
חֲוִילָה וְיַת יוֹבָב כָּל
אִלֵּין בְּנֵי יָקְטָן׃

30 וַהֲוָה מוֹתְבֵיהוֹן
מִמֵּשָׁא מָטֵי לִסְפַר טוּר
מַדִּינְחָא׃
31 אִלֵּין בְּנֵי שֵׁם
לְזַרְעֲיָתְהוֹן לְלִישָּׁנֵיהוֹן
בְּאַרְעֲהוֹן לְעַמְמֵיהוֹן׃
32 אִלֵּין זַרְעֲיָת בְּנֵי נֹחַ
לְתוּלְדָתְהוֹן בְּעַמְמֵיהוֹן
וּמֵאִלֵּין אִתְפְּרַשׁוּ עַמְמַיָּא
בְּאַרְעָא בָּתַר טוֹפָנָא׃

ι.

17. Καὶ τὸν εὐαῖον, καὶ τὸν ἀρουκαῖον, καὶ τὸν ἀσενναῖον.

18. Καὶ τὸν ἀράδιον, καὶ τὸν σαμαραῖον, καὶ τὸν ἀμαδί. καὶ μετὰ τοῦτο διεσπάρησαν αἱ φυλαὶ τῶν χαναναίων.

19. Καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια τῶν χαναναίων ἀπὸ σιδῶνος ἕως ἐλθεῖν εἰς γεραρὰ καὶ γάζαν, ἕως ἐλθεῖν ἕως σοδόμων καὶ γομόῤῥας, ἀδαμὰ καὶ σεβωὶμ ἕως δασά.

20. Οὗτοι υἱοὶ χὰμ ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν κατὰ γλώσσας αὐτῶν ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν.

21. Καὶ τῷ σὴμ ἐγεννήθη καὶ αὐτῷ πατρὶ πάντων τῶν υἱῶν ἕβερ, ἀδελφῷ ἰάφεθ τοῦ μείζονος.

22. Υἱοὶ σὴμ, ἐλὰμ, καὶ ἀσσοὺρ, καὶ ἀρφαξὰδ, καὶ λοὺδ, καὶ ἀρὰμ, καὶ καϊνᾶν.

23. Καὶ υἱοὶ ἀρὰμ, ὢς, καὶ οὖλ, καὶ γατὲρ, καὶ μοσόχ.

24. Καὶ ἀρφαξὰδ ἐγέννησε τὸν καϊνᾶν, καὶ καϊνᾶν ἐγέννησε τὸν σαλά. σαλὰ δὲ ἐγέννησε τὸν ἕβερ.

25. Καὶ τῷ ἕβερ ἐγεννήθησαν δύο υἱοί. ὄνομα τῷ ἑνὶ, φαλὲκ, ὅτι ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ διεμερίσθη ἡ γῆ καὶ ὄνομα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἰεκτάν.

26. Ἰεκτὰν δὲ ἐγέννησε τὸν ἐλμωδὰδ, καὶ σαλὲθ, καὶ τὸν σαρμὼθ, καὶ ἰαράχ.

27. Καὶ ὀδοῤῥὰ καὶ αἰβὴλ, καὶ δεκλά.

28. Καὶ ἀβιμεὴλ, καὶ σωβεύ.

29. Καὶ οὐφεὶρ, καὶ εὐιλὰ, καὶ ἰωβάβ. πάντες οὗτοι υἱοὶ ἰεκτάν.

30. Καὶ ἐγένετο ἡ κατοίκησις αὐτῶν ἀπὸ μασσῆ, ἕως ἐλθεῖν εἰς σαφηρὰ ὄρος ἀνατολῶν.

31. Οὗτοι υἱοὶ σὴμ ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν, κατὰ γλώσσας αὐτῶν, ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν

32. Αὗται αἱ φυλαὶ υἱῶν νῶε, κατὰ γενέσεις αὐτῶν, κατὰ ἔθνη αὐτῶν. ἀπὸ τούτων διεσπάρησαν νῆσοι τῶν ἐθνῶν ἐπὶ τῆς γῆς, μετὰ τὸν κατακλυσμόν.

CAP. X.

17. Et Hevæum, & Aracæum, Sinæum.

18. Et Aradium, Samaræum & Hamathæum: & per hos diſſeminati ſunt populi Chananæorum.

19. Factique ſunt termini Chanáan venientibus à Sidône Geraram uſque ad Gazam, donec ingrediaris Sodomam, & Gomorrham, & Adamam, & Seboim uſque Laſa.

20. Hi ſunt filii Cham in cognationibus, & linguis, & generationibus, terriſque & gentibus ſuis.

21. De Sem quoque nati ſunt, patre omnium filiorum Heber, fratre Iapheth maiore.

22. Filii Sem: Ælam & Aſſur, & Arphaxad, & Lud, & Aram.

23. Filii Aram: Hus & Hul, & Gether, & Mes.

24. At verò Arphaxad genuit Sale, de quo ortus eſt Heber.

25. Natique ſunt Heber filii duo: nomen uni Phaleg, eo quòd in diebus eius diviſa ſit terra: & nomen fratris eius Iectan.

26. Qui Iectan genuit Elmodad & Saleph, & Aſarmoth, Iare,

27. Et Adoram, & Vzal & Decla,

28. Et Hebal, & Abimaël, Saba,

29. Et Ophir, & Heuila, & Iobab, omnes iſti filii Iectan.

30. Et facta eſt habitatio eorum de Meſſa pergentibus uſque Sephar montem orientalem.

31. Iſti ſunt filii Sem ſecundum cognationes & linguas, & regiones in gentibus ſuis.

32. Hæ familiæ Noë iuxta populos & nationes ſuas. Ab his diviſæ ſunt gentes in terra poſt diluvium.

Das zehende Capitel.

17. Hivi / Arki / Sini.

18. Arvadi / Zemari vnd Hamathi. Daher ſind außgebreitet die Geſchlecht der Cananiter.

19. Vnnd jhre Grentze waren von Zidon an / durch Gerar / biß gen Gaſa / biß man kompt gen Sodoma / Gomorra / Adama / Zeboim / vnd biß gen Laſa.

20. Das ſind die kinder Ham in jren Geſchlechten / Sprachen / Ländern vnd Leuten.

21. Sem aber / Japhets des gröſſern bruder / zeuget auch kinder / der ein Vater iſt aller kinder von Eber.

22. Vnd dis ſind ſeine kinder / Elam / Aſſur / Arphachſad / Lud vnd Aram.

23. Die kinder aber von Aram ſind dieſe: Vz / Hul / Gether vnd Mas.

24. Arphachſad aber zeuget Salah. Salah zeuget Eber.

25. Eber zeuget zwen Söne / einer hieß Peleg / darumb daß zu ſeiner zeit die Welt zertheilet ward / des Bruder hieß Jaketan.

26. Vnd Jaketan zeuget Almodad / Saleph / Hazarmapheth / Jarah.

27. Hadoram / Vſal / Dikela.

28. Obal / Abimael / Seba.

29. Ophir / Heuila vnd Jobab / Das ſind alle kinder von Jaketan.

30. Vnnd jhr Wohnung war von Meſa an / biß man kommt gen Sephar / an den berg gegen dem Morgen.

31. Das ſind die kinder von Sem / in jhren Geſchlechten / Sprachen / Ländern vnd Leuten.

32. Daß ſind nun die Nachkommen der kinder Noah / in jhren Geſchlechten vnd Leuten. Von denen ſind außgebreitet die Leute auff Erden nach der Sündflut.

CHAP. X.

17. Les Heuiens, les Harkiens, & les Siniens,

18. Les Aruadiens, les Tſemariens, & les Hamathiens. Et apres ſe ſont eſparſes les familles des Cananeens.

19. Et furent les confins des Cananeens depuis Sidon, quand tu viens vers Guerar, iuſques en Gaza, en tirant à Sodome & Gomorre, Adma, & Tſeboim, iuſqu'à Leſça.

20. Ce *ſont* là les enfans de Cam ſelon leurs familles *&* langues, en leurs terres & nations.

21. Item à Sem pere de tous les enfans d'Heber, & frere de Iapheth, *qui eſtoit* le plus grand, naſquirent des enfans.

22. Les enfans donc de Sem *ſont* Helam, Aſſur, Arpacſçad, Lud & Aram.

23. Et les enfans d'Aram, Hus, Hul, Guether & Mas.

24. Et Arpacſçad engendra Sçelah, & Sçelah engendra Heber.

25. Et a Heber naſquirent deux fils, le nom de l'vn, Peleg: car en ſon temps la terre fut departie: & le nom de ſon frere, Ioktan.

26. Et Ioktan engendra Almodad, Sçeleph, Hatſarmaueth, & Ierah,

27. Hadoram, Vzal, Dikla,

28. Hobal, Abimäel, Sçeba,

29. Ophir, Hauila & Iobab. Tous ceux-la *ſont* les enfans de Ioktan.

30. Et leur demeure eſtoit depuis Meſça, quand tu viens en Sephar montagne d'Orient.

31. Ce *ſont* là les enfans de Sem, ſelon leurs familles *&* langues, en leurs terres & nations.

32. Telles *ſont donc* les familles des enfans de Noé, ſelon leurs lignees en leurs nations: & d'iceux ont eſté diuiſees les nations en la terre apres le deluge.

יא

1 וַהֲוָה כָל אַרְעָא לִשָּׁן
חַד וּמַמְלַל חָד׃

2 וַהֲוָה בְּמִטַּלְהוֹן
בְּקַדְמֵיתָא וְאַשְׁכַּחוּ
בִקְעֲתָא בְּאַרְעָא דְבָבֶל
וִיתִיבוּ תַמָּן׃

3 וַאֲמַרוּ גְּבַר לְחַבְרֵיהּ
הַבוּ נִרְמֵי לִבְנִין וְנוֹקְדִנּוּן
בְּנוּרָא וַהֲוָת לְהוֹן לְבֵינְתָא
לְאַבְנָא וְחֵמָרָא הֲוָת לְהוֹן
לְשִׁיעַ׃

4 וַאֲמַרוּ הַבוּ נִבְנֵה לָנָא
קַרְתָּא וּמַגְדְּלָא וְרֵישֵׁיהּ
מָטֵי עַד צֵית שְׁמַיָּא
וְנַעְבֵּיד לָנָא שׁוּמָא דִּלְמָא
נִתְבַּדַּר עַל אַפֵּי כָל אַרְעָא׃

5 וְאִתְגְּלִי יְיָ לְאִתְפְּרָעָא
עַל עוֹבָדֵי קַרְתָּא וּמַגְדְּלָא
דִּבְנוֹ בְּנֵי אֱנָשָׁא׃

6 וַאֲמַר יְיָ הָא עַם חַד
וְלִישָּׁן חַד לְכֻלְּהוֹן וְדֵין
דְּשָׁרוּ לְמֶיעְבַּד וּכְעַן לָא
יִתְמְנַע מִנְּהוֹן כָּל דְּחַשִּׁיבוּ
לְמֶעְבָּד׃

7 הַבוּ נִתְגְּלֵי וּנְבַלְבֵּל
תַּמָּן לִשָּׁנְהוֹן דְּלָא יִשְׁמְעוּן
אֱנַשׁ לִישָּׁן חַבְרֵיהּ׃

8 וּבַדַּר יְיָ יָתְהוֹן מִתַּמָּן
עַל אַפֵּי כָל אַרְעָא
וְאִתְמְנַעוּ מִלְּמִבְנֵי
קַרְתָּא׃

9 עַל כֵּן קְרָא שְׁמַהּ בָּבֶל
אֲרֵי תַמָּן בַּלְבֵּל יְיָ לִישַּׁן
כָּל אַרְעָא וּמִתַּמָּן
בַּדַּרִינּוּן יְיָ עַל אַפֵּי כָל
אַרְעָא׃

10 אִילֵּין תּוֹלְדָת שֵׁם שֵׁם
בַּר מְאָה שְׁנִין וְאוֹלִיד יַת
אַרְפַּכְשַׁד תַּרְתֵּין שְׁנִין בָּתַר
טוֹפָנָא׃

11 וַחֲיָא שֵׁם בָּתַר דְּאוֹלִיד
יַת אַרְפַּכְשַׁד חֲמֵשׁ מְאָה
שְׁנִין וְאוֹלִיד בְּנִין וּבְנָן׃

12 וְאַרְפַּכְשַׁד חַי תְּלָתִין
וַחֲמֵשׁ שְׁנִין וְאוֹלִיד יָת
שָׁלַח׃

יא׃

1 וַיְהִי כָל־הָאָרֶץ שָׂפָה אֶחָת
וּדְבָרִים אֲחָדִים׃

2 וַיְהִי בְּנָסְעָם מִקֶּדֶם וַיִּמְצְאוּ
בִקְעָה בְּאֶרֶץ שִׁנְעָר וַיֵּשְׁבוּ שָׁם׃

3 וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ הָבָה
נִלְבְּנָה לְבֵנִים וְנִשְׂרְפָה לִשְׂרֵפָה
וַתְּהִי לָהֶם הַלְּבֵנָה לְאָבֶן וְהַחֵמָר
הָיָה לָהֶם לַחֹמֶר׃

4 וַיֹּאמְרוּ הָבָה נִבְנֶה־לָּנוּ עִיר
וּמִגְדָּל וְרֹאשׁוֹ בַשָּׁמַיִם וְנַעֲשֶׂה־
לָּנוּ שֵׁם פֶּן־נָפוּץ עַל־פְּנֵי
כָל־הָאָרֶץ׃

5 וַיֵּרֶד יְהוָה לִרְאֹת אֶת־הָעִיר
וְאֶת־הַמִּגְדָּל אֲשֶׁר בָּנוּ בְּנֵי
הָאָדָם׃

6 וַיֹּאמֶר יְהוָה הֵן עַם אֶחָד וְשָׂפָה
אַחַת לְכֻלָּם וְזֶה הַחִלָּם לַעֲשׂוֹת
וְעַתָּה לֹא־יִבָּצֵר מֵהֶם כֹּל אֲשֶׁר
יָזְמוּ לַעֲשׂוֹת׃

7 הָבָה נֵרְדָה וְנָבְלָה שָׁם שְׂפָתָם
אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמְעוּ אִישׁ שְׂפַת רֵעֵהוּ׃

8 וַיָּפֶץ יְהוָה אֹתָם מִשָּׁם עַל־פְּנֵי
כָל־הָאָרֶץ וַיַּחְדְּלוּ לִבְנֹת הָעִיר׃

9 עַל־כֵּן קָרָא שְׁמָהּ בָּבֶל כִּי־
שָׁם בָּלַל יְהוָה שְׂפַת כָּל־הָאָרֶץ
וּמִשָּׁם הֱפִיצָם יְהוָה עַל־פְּנֵי
כָּל־הָאָרֶץ׃

10 אֵלֶּה תּוֹלְדֹת שֵׁם שֵׁם בֶּן־
מְאַת שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־אַרְפַּכְשָׁד
שְׁנָתַיִם אַחַר הַמַּבּוּל׃

11 וַיְחִי־שֵׁם אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־
אַרְפַּכְשָׁד חֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנָה
וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃

12 וְאַרְפַּכְשַׁד חַי חָמֵשׁ וּשְׁלֹשִׁים
שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־שָׁלַח׃

Κεφαλ. ιά.

1. Καὶ ἦν πᾶσα ἡ γῆ χεῖλος ἓν καὶ φωνὴ μία πᾶσι.

2. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κινῆσαι αὐτοὺς ἀπὸ ἀνατολῶν, εὗρον πεδίον ἐν γῇ σενααρ, καὶ κατῴκησαν ἐκεῖ.

3. Καὶ εἶπεν ἄνθρωπος τῷ πλησίον αὐτοῦ· δεῦτε πλινθεύσωμεν πλίνθους, καὶ ὀπτήσωμεν αὐτὰς πυρί, καὶ ἐγένετο αὐτοῖς ἡ πλίνθος εἰς λίθον, καὶ ἄσφαλτος ἦν αὐτοῖς ὁ πηλός.

4. Καὶ εἶπαν· δεῦτε, καὶ οἰκοδομήσωμεν ἑαυτοῖς πόλιν, καὶ πύργον, οὗ κεφαλὴ ἔσται ἕως τοῦ οὐρανοῦ καὶ ποιήσωμεν ἑαυτοῖς ὄνομα πρὸ τοῦ διασπαρῆναι ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς.

5. Καὶ κατέβη κύριος ἰδεῖν τὴν πόλιν, καὶ τὸν πύργον, ὃν ᾠκοδόμησαν οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων.

6. Καὶ εἶπε κύριος· ἰδοὺ γένος ἓν καὶ χεῖλος ἓν πάντων, καὶ τοῦτο ἤρξαντο ποιῆσαι. τὰ νῦν οὐκ ἐκλείψει ἐξ αὐτῶν πάντα ὅσα ἂν ἐπιθῶνται ποιεῖν.

7. Δεῦτε, καὶ καταβάντες συγχέωμεν ἐκεῖ τὰς γλώσσας αὐτῶν, ἵνα μὴ ἀκούσωσιν ἕκαστος τὴν φωνὴν τοῦ πλησίον.

8. Καὶ ἔσπειρεν αὐτοὺς κύριος ἐκεῖθεν ἐπὶ τὸ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς, καὶ ἐπαύσαντο οἰκοδομοῦντες τὴν πόλιν καὶ τὸν πύργον.

9. Διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτῆς, σύγχυσις, ὅτι ἐκεῖ συνέχεε κύριος τὰ χείλη πάσης τῆς γῆς. καὶ ἐκεῖθεν διέσπειρεν αὐτοὺς κύριος ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς.

10. Καὶ αὗται αἱ γενέσεις σήμ. καὶ ἦν σημ ἑκατὸν ἐτῶν, ὅτε ἐγέννησε τὸν ἀρφαξὰδ δευτέρου ἔτους μετὰ τὸν κατακλυσμόν.

11. Καὶ ἔζησε σὴμ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτῷ τὸν ἀρφαξὰδ, πέντε καὶ τριάκοντα καὶ τριακόσια ἔτη. καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας, καὶ ἀπέθανε.

12. Καὶ ἔζησεν ἀρφαξὰδ ἑκατὸν τριάκοντα πέντε ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν καϊνᾶν.

CAP. XI.

1. Erat autem terra labii unius, & ſermonum eorundem.

2. Cumq́ue proficiſcerentur de oriente, invenerunt campum in terra Sennaar, & habitaverunt in eo.

3. Dixitq́ue alter ad proximum ſuum, Venite, faciamus lateres, & coquamus eos igni. Habueruntq́ue lateres pro ſaxis, & bitumen pro cæmento:

4. Et dixerunt, Venite faciamus nobis civitatem & turrim, cuius culmen pertingat ad cœlum: & celebremus nomen noſtrum antequam dividamur in univerſas terras.

5. Deſcendit autem Dominus ut videret civitatem & turrem quam ædificabant filii Adam.

6. Et dixit: Ecce unus eſt populus, & unum eſt labium omnibus: cœperuntque hoc facere, nec deſiſtent à cogitationibus ſuìs, donec eas opere compleant.

7. Venite igitur, deſcendamus, & confundamus ibi linguam eorum, ut non audiat unuſquiſque vocem proximi ſui.

8. Atque ita diviſit eos Dominus ex illo loco in univerſas terras, & ceſſaverunt ædificare civitatem.

9. Et idcirco vocatum eſt nomen eius Babel, quia ibi confuſum eſt labium univerſæ terræ: & inde diſperſit eos Dominus ſuper faciem cunctarum regionum.

10. Hæ ſunt generationes Sem: Sem erat centum annorum quando genuit Arphaxad, biennio poſt diluvium.

11. Vixitq́ue Sem poſtquam genuit Arphaxad, quingentis annis: & genuit filios & filias.

12. Porrò Arphaxad vixit triginta quinque annis, & genuit Sale.

Das eilffte Capitel.

ES hatte aber alle Welt einerley Zungen vnd Sprache.

2. Da ſie nun zogen gegen Morgen/ funden ſie ein eben land/ im lande Sinear/ vnd woneten daſelbs.

3. Vnnd ſprachen vntereinander: Wolauff/ laſſt vnns Ziegel ſtreichen vnd brennen/ Vnnd namen Ziegel zu ſtein/ vnd thon zu kalch.

4. Vnd ſprachen wolauff laſſt vnns eine Stadt vnnd Thurn bauen/ des ſpitze biß an den Himel reiche/ das wir vns einen namen machen/ Denn wir werden villeicht zerſtreuet inn alle Länder.

5. Da fuhr der HERR ernider/ das er ſehe die Stadt vnd Thurn/ die die menſchenkinder baueten.

6. Vnd der HERR ſprach: Sihe/ Es iſt einerley Volck vnd einerley ſprachen vnter jhnen allen/ vnd haben das angefangen zu thun/ ſie werden nicht ablaſſen von allem das ſie fürgenommen haben zu thun.

7. Wolauff laſſt vns ernider faren/ vnd jre Sprachen daſelbs verwirren/ daß keiner des andern ſprache verneme.

8. Alſo zerſtreuet ſie der HERR von dannen in alle Länder/ daß ſie muſten auffhören die Statt zu bauen.

9. Daher heiſt jhr name Babel/ das der HErr daſelbs verwirret hatt aller Länder Sprache/ vnd ſie zerſtreuet von dannen in alle Länder.

10. Diß ſind die geſchlechte Sem. Sem war hundert jar alt/ vnd zeuget Arphachſad/ zwey jar nach der Sündflut.

11. Vnd lebet darnach fünffhundert jar/ vnd zeuget Söne vnd Töchter

12. Arphachſad war fünff vnnd dreiſſig jar alt/ vnd zeuget Salah.

CHAP. XI.

1. A lors toute la terre eſtoit d'vn langage, & de meſme parole.

2. Mais aduint comme ils partirent d'Orient, qu'ils trouuerent vne campagne au païs de Sçinhar, où ils habiterent.

3. Et dirent l'vn à lautre, Or ça, faiſons des briques, & les cuiſons treſbien au feu. Si eurent des briques en lieu de pierres, & le bitume leur fut en lieu de mortier.

4. Puis dirent, Or ça, baſtiſſons-nous vne ville, & vne tour de laquelle le ſommet *ſoit* iuſqu'aux cieux: & nous acquerons renommee, de peur que ne ſoyons eſpars ſur toute la terre.

5. Adonc l'Eternel deſcendit pour voir la ville & la tour, que baſtiſſoyent les fils des hommes.

6. Et l'Eternel dit, Voici, ce peuple *eſt* vn, & tous ont vn meſme langage: & c'*eſt* ici comme ils commencent à beſongner! & maintenant ne ſeront empeſchés en rien qu'ils auront cuidé faire.

7. Or ça, deſcendons, & confondons là leur langage, afin qu'ils n'entendent le langage l'vn de l'autre.

8. Ainſi l'Eternel les diſperſa de là parmi toute la terre: & ils ceſſerent de baſtir la ville.

9. Pourtant ſon nom fut appelé Babel: car l'Eternel y confondit le langage de toute la terre, & de là les diſperſa ſur toute la terre.

10. Ce *ſont* ici les lignees de Sem. Sem aagé de cent ans engendra Arpacſçad, deux ans apres le deluge.

11. Et Sem apres qu'il eut engendré Arpacſçad, veſcut cinq cens ans: & engendra fils & filles.

12. Item Arpaſçad veſcut trente cinq ans, & engendra Sçelah.

יא

13 וַחֲיָא אַרְפַּכְשַׁד בָּתַר דְּאוֹלִיד יָת שֶׁלַח אַרְבַּע מְאָה וּתְלָת שְׁנִין וְאוֹלִיד בְּנִין וּבְנָן׃

14 וְשֶׁלַח חֲיָא תְּלָתִין שְׁנִין וְאוֹלִיד יָת עֵבֶר׃

15 וַחֲיָא שֶׁלַח בָּתַר דְּאוֹלִיד יָת עֵבֶר אַרְבַּע מְאָה וּתְלָת שְׁנִין וְאוֹלִיד בְּנִין וּבְנָן׃

16 וַחֲיָא עֵבֶר אַרְבַּע וּתְלָתִין שְׁנִין וְאוֹלִיד יָת פָּלֶג׃

17 וַחֲיָא עֵבֶר בָּתַר דְּאוֹלִיד יָת פֶּלֶג אַרְבַּע מְאָה וּתְלָתִין שְׁנִין וְאוֹלִיד בְּנִין וּבְנָן׃

18 וַחֲיָא פֶּלֶג תְּלָתִין שְׁנִין וְאוֹלִיד יָת רְעוּ׃

19 וַחֲיָא פֶּלֶג בָּתַר דְּאוֹלִיד יָת רְעוּ מָאתָן וּתְשַׁע שְׁנִין וְאוֹלִיד בְּנִין וּבְנָן׃

20 וַחֲיָא רְעוּ תְּלָתִין וְתַרְתֵּין שְׁנִין וְאוֹלִיד יָת שְׂרוּג׃

21 וַחֲיָא רְעוּ בָּתַר דְּאוֹלִיד יָת שְׂרוּג מָאתָן וּשְׁבַע שְׁנִין וְאוֹלִיד בְּנִין וּבְנָן׃

22 וַחֲיָא שְׂרוּג תְּלָתִין שְׁנִין וְאוֹלִיד יָת נָחוֹר׃

23 וַחֲיָא שְׂרוּג בָּתַר דְּאוֹלִיד יָת נָחוֹר מָאתָן שְׁנִין וְאוֹלִיד בְּנִין וּבְנָן׃

24 וַחֲיָא נָחוֹר עֶשְׂרִין וּתְשַׁע שְׁנִין וְאוֹלִיד יָת תָּרַח׃

25 וַחֲיָא נָחוֹר בָּתַר דְּאוֹלִיד יָת תֶּרַח מְאָה וּתְשַׁע עֶשְׂרֵה שְׁנִין וְאוֹלִיד בְּנִין וּבְנָן׃

26 וַחֲיָא תֶּרַח שַׁבְעִין שְׁנִין וְאוֹלִיד יָת אַבְרָם יָת נָחוֹר וְיָת הָרָן׃

יא׃

13 וַיְחִי אַרְפַּכְשַׁד אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־שֶׁלַח שָׁלֹשׁ שָׁנִים וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃

14 וְשֶׁלַח חַי שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־עֵבֶר׃

15 וַיְחִי־שֶׁלַח אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־עֵבֶר שָׁלֹשׁ שָׁנִים וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃

16 וַיְחִי־עֵבֶר אַרְבַּע וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־פָּלֶג׃

17 וַיְחִי־עֵבֶר אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־פֶּלֶג שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃

18 וַיְחִי־פֶלֶג שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־רְעוּ׃

19 וַיְחִי־פֶלֶג אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־רְעוּ תֵּשַׁע שָׁנִים וּמָאתַיִם שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃

20 וַיְחִי רְעוּ שְׁתַּיִם וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־שְׂרוּג׃

21 וַיְחִי רְעוּ אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־שְׂרוּג שֶׁבַע שָׁנִים וּמָאתַיִם שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃

22 וַיְחִי שְׂרוּג שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־נָחוֹר׃

23 וַיְחִי שְׂרוּג אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־נָחוֹר מָאתַיִם שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃

24 וַיְחִי נָחוֹר תֵּשַׁע וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־תָּרַח׃

25 וַיְחִי נָחוֹר אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־תֶּרַח תְּשַׁע־עֶשְׂרֵה שָׁנָה וּמְאַת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת׃

26 וַיְחִי־תֶרַח שִׁבְעִים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־אַבְרָם אֶת־נָחוֹר וְאֶת־הָרָן׃

ια.

13. Καὶ ἔζησεν ἀρφαξὰδ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτῷ τὸν καϊνὰν, ἔτη τριακόσια τριάκοντα, καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας καὶ ἀπέθανε.

14. Καὶ ἔζησε καϊνὰν ἑκατὸν καὶ τριάκοντα ἔτη καὶ ἐγέννησε τὸν σαλά. καὶ ἔζησε καϊνὰν μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτῷ τὸν σαλὰ, ἔτη τριακόσια τριάκοντα καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας, καὶ ἀπέθανε. καὶ ἔζησε σαλὰ ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν ἔβερ.

15. Καὶ ἔζησε σαλὰ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτῷ τὸν ἔβερ, τριακόσια τριάκοντα ἔτη, καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας, καὶ ἀπέθανε.

16. Καὶ ἔζησεν ἔβερ ἑκατὸν τριάκοντα τέσσαρα ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν φαλέκ.

17. Καὶ ἔζησεν ἔβερ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτῷ τὸν φαλὲκ, ἔτη τριακόσια ἑβδομήκοντα, καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας, καὶ ἀπέθανε.

18. Καὶ ἔζησε φαλὲκ τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ἔτη. καὶ ἐγέννησε τὸν ῥαγαύ.

19. Καὶ ἔζησε φαλὲκ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτῷ τὸν ῥαγαὺ, ἐννέα καὶ διακόσια ἔτη, καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας, καὶ ἀπέθανε.

20. Καὶ ἔζησε ῥαγαὺ ἑκατὸν τριάκοντα καὶ δύο ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν σερούχ.

21. Καὶ ἔζησε ῥαγαὺ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτῷ τὸν σερούχ. διακόσια ἑπτὰ ἔτη, καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς, καὶ θυγατέρας, καὶ ἀπέθανε.

22. Καὶ ἔζησε σεροὺχ ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν ναχώρ.

23. Καὶ ἔζησε σεροὺχ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτῷ τὸν ναχὼρ, ἔτη διακόσια, καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας, καὶ ἀπέθανε.

24. Καὶ ἔζησε ναχὼρ ἔτη ἑβδομήκοντα ἐννέα καὶ ἐγέννησε τὸν θάῤῥα.

25. Καὶ ἔζησε ναχὼρ μετὰ τὸ γεννῆσαι αὐτῷ τὸν θάῤῥα, ἔτη ἑκατὸν εἰκοσιεννέα, καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας, καὶ ἀπέθανε.

26. Καὶ ἔζησε θάῤῥα ἑβδομήκοντα ἔτη, καὶ ἐγέννησε τὸν ἄβραμ, καὶ τὸν ναχὼρ, καὶ τὸν ἀῤῥάν.

CAP. XI.

13. Vixitq́; Arphaxad poſtquam genuit Sale, trecentis tribus annis: & genuit filios & filias.

14. Sale quoque vixit triginta annis, & genuit Heber.

15. Vixitq́; Sale poſtquam genuit Heber, quadringentis tribus annis: & genuit filios & filias.

16. Vixit autem Heber triginta quatuor annis, & genuit Phaleg.

17. Et vixit Heber poſtquã genuit Phaleg, quadringentis triginta annis: & genuit filios & filias.

18. Vixit quoque Phaleg triginta annis, & genuit Reu.

19. Vixitque Phaleg poſt quam genuit Reu, ducentis novem annis, & genuit filios & filias.

20. Vixit autem Reu triginta duobus annis, & genuit Sarug.

21. Vixit quoque Reu poſtquam genuit Sarug, ducentis ſeptem annis: & genuit filios & filias.

22. Vixit verò Sarug triginta annis, & genuit Nachor.

23. Vixitque Sarug poſtquam genuit Nachor, ducentis annis: & genuit filios & filias.

24. Vixit autem Nachor viginti novem annis, & genuit Thare.

25. Vixitque Nachor poſtquam genuit Thare, centum decem & novem annis: & genuit filios & filias.

26. Vixitque Thare ſeptuaginta annis: & genuit Abram & Nachor & Aran.

Das eilffte Capitel.

13. Vnnd lebet darnach vierhundert vnd drey jar / vnnd zeuget Söne vnnd Töchter.

14. Salah war dreiſſig jar alt / vnnd zeuget Eber.

15. Vnd lebet darnach vierhundert vnd drey jar / vnd zeugete Söne vnd Töchter.

16. Eber war vier vnnd dreiſſig jar alt / vnd zeuget Peleg.

17. Vnnd lebet darnach vierhundert vnd dreiſſig jar / vnd zeuget Söne vnnd Töchter.

18. Peleg war dreiſſig jar alt / vnd zeuget Regu.

19. Vnd lebet darnach zweyhundert vnd neun jar / vnd zeuget Söne vnnd Töchter.

20. Regu war zwey vnd dreiſſig jar alt / vnd zeuget Serug.

21. Vnd lebet darnach zweyhundert vnd ſieben jar / vnd zeuget Söne vnnd Töchter.

22. Serug war dreiſſig jar alt / vnnd zeuget Nahor.

23. Vnd lebet darnach zweyhundert jar / vnd zeuget Söne vnd Töchter.

24. Nahor war neun vnd zweintzig jar alt / vnd zeuget Tharah.

25. Vnd lebet darnach hundert vnnd neunzehen jar / vnd zeuget Söhne vnd Töchter.

26. Tharah war ſiebentzig jar alt / vnnd zeuget Abram / Nahor vnnd Haran.

CHAP. XI.

13. Et Arpacſçad àpres qu'il eut engendré Sçelah, veſcut quatre cens trois ans: & engendra fils & filles.

14. Item Sçelah veſcut trẽte ans, & engendra Heber.

15. Et Sçelah apres qu'il eut engendré Heber, veſcut quatre cens trois ans: & engendra fils & filles.

16. Item Heber veſcut trente quatre ans, & engendra Peleg.

17. Et Heber apres qu'il eut engendré Peleg, veſcut quatre cens trente ans: & engendra fils & filles.

18. Item Peleg veſcut trente ans, & engendra Rehu.

19. Et Peleg apres qu'il eut engẽdré Rehu, veſcut deux cens & neuf ans: & engendra fils & filles.

20. Item Rehu veſcut trẽte deux ans, & engendra Serug.

21. Et Rehu apres qu'il eut engẽdré Serug, veſcut deux cens ſept ans: & engendra fils & filles.

22. Item Serug veſcut trẽte ans, & engendra Nacor.

23. Et Serug apres qu'il eut engendré Nacor, veſcut deux cens ans: & engendra fils & filles.

24. Item Nacor veſcut vingt neuf ans, & engendra Taré.

25. Et Nacor apres qu'il eut engendré Taré, veſcut cent dix neuf ans: & engendra fils & filles.

26. Item Taré veſcut ſeptante ans, & engendra Abram, Nacor, & Haran.

יא

27 וְאִילֵין תּוֹלְדָת תֶּרַח תֶּרַח אוֹלִיד יַת אַבְרָם יַת נָחוֹר וְיַת הָרָן וְהָרָן אוֹלִיד יַת לוֹט׃

28 וּמִית הָרָן בְּחַיֵּי תֶּרַח אֲבוּהִי בְּאַרַע יַלָדוּתֵהּ בְּאוּרָא דְּכַשְׂדָּאֵי׃

29 וּנְסֵיב אַבְרָם וְנָחוֹר לְהוֹן נְשִׁין שׁוּם אִתַּת אַבְרָם שָׂרָי וְשׁוּם אִתַּת נָחוֹר מִלְכָּה בַּת הָרָן אֲבוּהִי דְּמִלְכָּה וַאֲבוּהִי דְּיִסְכָּה׃

30 וַהֲוָת שָׂרָי עַקְרָה לֵית לַהּ וְלָד׃

31 וּדְבַר תֶּרַח יַת אַבְרָם בְּרֵיהּ וְיַת לוֹט בַּר הָרָן בַּר בְּרֵיהּ וְיַת שָׂרַי כַּלָּתֵיהּ אִתַּת אַבְרָם בְּרֵיהּ וּנְפַקוּ עִמְּהוֹן מֵאוּרָא דְּכַשְׂדָּאֵי לְמֵיזַל לְאַרְעָא דִּכְנַעַן וַאֲתוֹ עַד חָרָן וִיתִבוּ תַמָּן׃

32 וַהֲווֹ יוֹמֵי תֶרַח מָאתַן וַחֲמֵשׁ שְׁנִין וּמִית תֶּרַח בְּחָרָן׃

יב

1 וַאֲמַר יְיָ לְאַבְרָם אֱזֵיל לָךְ מֵאַרְעָךְ וּמִיַּלָּדוּתָךְ וּמִבֵּית אֲבוּךְ לְאַרְעָא דְּאַחְזִינָּךְ׃

2 וְאֶעְבְּדִינָּךְ לְעַם סַגִּי וַאֲבָרְכִינָּךְ וַאֲרַבֵּי שְׁמָךְ וּתְהֵא מְבָרַךְ׃

3 וַאֲבָרֵךְ מְבָרְכָךְ וּמְלַטְטָךְ אֵלוּט וְיִתְבָּרְכוּן בְּדִילָךְ כָּל זַרְעֲיָת אַרְעָא׃

4 וַאֲזַל אַבְרָם כְּמָא דְּמַלֵּיל עִמֵּיהּ יְיָ וַאֲזַל עִמֵּיהּ לוֹט וְאַבְרָם בַּר שַׁבְעִין וַחֲמֵשׁ שְׁנִין בְּמִפְּקֵיהּ מֵחָרָן׃

5 וּדְבַר אַבְרָם יַת שָׂרַי אִתְּתֵיהּ וְיַת לוֹט בַּר אֲחוּהִי וְיַת כָּל קִנְיָנְהוֹן דִּקְנוֹ

יא

27 וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת תֶּרַח תֶּרַח הוֹלִיד אֶת־אַבְרָם אֶת־נָחוֹר וְאֶת־הָרָן וְהָרָן הוֹלִיד אֶת־לוֹט׃

28 וַיָּמָת הָרָן עַל־פְּנֵי תֶּרַח אָבִיו בְּאֶרֶץ מוֹלַדְתּוֹ בְּאוּר כַּשְׂדִּים׃

29 וַיִּקַּח אַבְרָם וְנָחוֹר לָהֶם נָשִׁים שֵׁם אֵשֶׁת־אַבְרָם שָׂרָי וְשֵׁם אֵשֶׁת־נָחוֹר מִלְכָּה בַּת־הָרָן אֲבִי־מִלְכָּה וַאֲבִי יִסְכָּה׃

30 וַתְּהִי שָׂרַי עֲקָרָה אֵין לָהּ וָלָד׃

31 וַיִּקַּח תֶּרַח אֶת־אַבְרָם בְּנוֹ וְאֶת־לוֹט בֶּן־הָרָן בֶּן־בְּנוֹ וְאֵת שָׂרַי כַּלָּתוֹ אֵשֶׁת אַבְרָם בְּנוֹ וַיֵּצְאוּ אִתָּם מֵאוּר כַּשְׂדִּים לָלֶכֶת אַרְצָה כְּנַעַן וַיָּבֹאוּ עַד־חָרָן וַיֵּשְׁבוּ שָׁם׃

32 וַיִּהְיוּ יְמֵי־תֶרַח חָמֵשׁ שָׁנִים וּמָאתַיִם שָׁנָה וַיָּמָת תֶּרַח בְּחָרָן׃

יב

1 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־אַבְרָם לֶךְ־לְךָ מֵאַרְצְךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַרְאֶךָּ׃

2 וְאֶעֶשְׂךָ לְגוֹי גָּדוֹל וַאֲבָרֶכְךָ וַאֲגַדְּלָה שְׁמֶךָ וֶהְיֵה בְּרָכָה׃

3 וַאֲבָרְכָה מְבָרְכֶיךָ וּמְקַלֶּלְךָ אָאֹר וְנִבְרְכוּ בְךָ כֹּל מִשְׁפְּחֹת הָאֲדָמָה׃

4 וַיֵּלֶךְ אַבְרָם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלָיו יְהוָה וַיֵּלֶךְ אִתּוֹ לוֹט וְאַבְרָם בֶּן־חָמֵשׁ שָׁנִים וְשִׁבְעִים שָׁנָה בְּצֵאתוֹ מֵחָרָן׃

5 וַיִּקַּח אַבְרָם אֶת־שָׂרַי אִשְׁתּוֹ וְאֶת־לוֹט בֶּן־אָחִיו וְאֶת־כָּל־רְכוּשָׁם אֲשֶׁר רָכָשׁוּ

Κεφαλ. ιά.

27. Αὗται δὲ αἱ γενέσεις θάῤῥα· θάῤῥα ἐγέννησε τὸν ἄβραμ, καὶ τὸν ναχὼρ, καὶ τὸν ἀῤῥάν. καὶ ἀῤῥὰν ἐγέννησε τὸν λώτ.

28. Καὶ ἀπέθανεν ἀῤῥὰν ἐνώπιον θάῤῥα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν τῇ γῇ ᾗ ἐγεννήθη, ἐν τῇ χώρᾳ τῶν χαλδαίων.

29. Καὶ ἔλαβον ἄβραμ καὶ ναχὼρ ἑαυτοῖς γυναῖκας. ὄνομα τῇ γυναικὶ ἄβραμ, σάῤῥα· καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ ναχὼρ, μελχὰ, θυγάτηρ ἀῤῥὰν, καὶ πατὴρ μελχὰ, καὶ πατὴρ ἰεσχά.

30. Καὶ ἦν σάῤῥα στεῖρα, καὶ οὐκ ἐτεκνοποίει.

31. Καὶ ἔλαβε θάῤῥα τὸν ἄβραμ υἱὸν αὐτοῦ, καὶ τὸν λὼτ υἱὸν ἀῤῥὰν, υἱὸν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, καὶ τὴν σάῤῥαν τὴν νύμφην αὐτοῦ, γυναῖκα ἄβραμ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ· καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐκ τῆς χώρας τῶν χαλδαίων, πορευθῆναι εἰς τὴν γῆν τῶν χαναναίων. καὶ ἦλθεν ἕως χαῤῥὰν, καὶ κατῴκησεν ἐκεῖ.

32. Καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι θάῤῥα ἐν χαῤῥὰν, διακόσια πέντε ἔτη, καὶ ἀπέθανε θάῤῥα ἐν χαῤῥάν.

ΚΕΦΑΛ. ιβ΄.

1. Καὶ εἶπε κύριος τῷ ἄβραμ· ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου, καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου, καὶ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός σου, καὶ δεῦρο εἰς γῆν ἣν ἄν σοι δείξω.

2. Καὶ ποιήσω σε εἰς ἔθνος μέγα, καὶ εὐλογήσω σε, καὶ μεγαλυνῶ τὸ ὄνομά σου, καὶ ἔσῃ εὐλογημένος.

3. Καὶ εὐλογήσω τοὺς εὐλογοῦντάς σε, καὶ τοὺς καταρωμένους σε καταράσομαι, καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς.

4. Καὶ ἐπορεύθη ἄβραμ, καθάπερ ἐλάλησεν αὐτῷ κύριος. καὶ ᾤχετο μετ' αὐτοῦ λώτ. ἄβραμ δὲ ἦν ἐτῶν ἑβδομήκοντα πέντε, ὅτε ἐξῆλθεν ἐκ χαῤῥάν.

5. Καὶ ἔλαβεν ἄβραμ Σάραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ τὸν λὼτ υἱὸν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν, ὅσα ἐκτήσαντο,

CAP. XI.

27. Hæ ſunt autem generationes Thare: Thare genuit Abram, Nachor & Aran. Porrò Aran genuit Lot.

28. Mortuusq́ue eſt Aran ante Thare patrem ſuum, in terra nativitatis ſuæ in Vr Chaldæorum.

29. Duxerunt autem Abram & Nachor uxores: nomen uxoris, Abram, Sarái: & nomen uxoris Nachor, Melcha filia Aran patris Melchæ, & patris Ieſchæ.

30. Erat autem Sarái ſterilis, nec habebat liberos.

31. Tulit itaque Thare Abram filium ſuum, & Lot filium Aran filium filii ſui, & Sarái nurum ſuam, uxorem Abram filii ſui, & eduxit eos de Vr Chaldæorum, ut irent in terram Chanáan: veneruntq́ue uſque Haran, & habitaverunt ibi.

32. Et facti ſunt dies Thare ducentorum quinque annorum, & mortuus eſt in Haran.

CAP. XII.

1. Dixit autem Dominus ad Abram: Egredere de terra tua, & de cognatione tua, & de domo patris tui, & veni in terram quam monſtravero tibi.

2. Faciamq́; te in gentem magnam, & benedicam tibi, & magnificabo nomen tuum, erisq́; benedictus.

3. Benedicam benedicentibus tibi, & maledicam maledicentibus tibi, atque IN TE benedicentur univerſæ cognationes terræ.

4 Egreſſus eſt itaque Abram ſicut præceperat ei Dominus, & ivit cum eo Lot: ſeptuagintaquinq; annorum erat Abram cùm egrederetur de Haran.

5. Tulitq́ue Sarái uxorem ſuam, & Lot filium fratris ſui, univerſamq́ue ſubſtantiam quam poſſederant

Das eilffte Capitel.

27. Diß ſind die Geſchlecht Tharah. Tharah zeugete Abram/ Nahor vnd Haran/ Aber Haran zeuget Lot.

28. Haran aber ſtarb vor ſeinem Vater Tharah/ in ſeinem Vaterland zu Vr in Chaldea.

29. Da namen Abram vnd Nahor Weiber/ Abrams Weib hieß Sarai/ vnnd Nahors Weib Milca Harans tochter/ der ein Vater war der Milca/ vnnd der Jiſca.

30. Aber Sarai war vnfruchtbar/ vnnd hatte kein Kind.

31. Da nam Thara ſeinen Sohn Abram/ vnnd Lot ſeines Sohns Harans Sohn/ vnnd ſeine Schnur Sarai/ ſeines Sohns Abrams Weib/ vnnd füret ſie von Vr auß Chaldea/ daß er ins land Canaan zöge. Vnd ſie kamen gen Haran/ vnd wohneten daſelbs.

32. Vnnd Tharah ward zwey hundert vnd fünff jar alt/ vnd ſtarb in Haran.

Das zwölffte Capitel.

Vnd der HERR ſprach zu Abram: Gehe auß deinem Vaterland/ vnd von deiner Freundſchafft/ vnd auß deines Vaters Hauſe/ in ein Land/ daß ich dir zeigen wil.

2. Vnd ich wil dich zum groſſen Volck machen/ vnd wil dich ſegenen/ vnnd dir einen groſſen Namen machen/ vnd ſolt ein Segen ſeyn.

3. Ich wil ſegenen/ die dich ſegenen/ Vnd verfluchen/ die dich verfluchen. Vnnd in dir ſollen geſegnet werden alle Geſchlecht auff Erden.

4. Da zoch Abram auß/ wie der HERR zu jhm geſagt hatte/ vnd Lot zoch mit jhm/ Abram aber war fünff vnd ſiebentzig jahr alt/ da er auß Haran zoch.

5. Alſo nam Abram ſein Weib Sarai/ vñ Lot ſeines Bruders Son/ mit aller jrer haabe/ die ſie gewoñen hatten

CHAP. XI.

27. Et ce *ſont* ici les lignees de Taré: Taré engendra Abram, Nacor, & Haran: & Haran engendra Lot.

28. Et Haran mourut en la preſence de ſon pere au païs de ſa naiſſance, en Vr des Caldeens.

29. Et Abram & Nacor prindrent femmes. Le nom de la femme d'Abram *fut* Saraï: & le nom de la femme de Nacor *fut* Milca, fille de Haran, pere de Milca & de Iiſca.

30. Et Saraï eſtoit ſterile, *&* n'auoit point d'enfans.

31. Et Taré print ſon fils Abram, & Lot fils de ſon fils, *lequel eſtoit* fils de Haran, & Saraï ſa belle fille, femme d'Abram ſon fils: & ſortirent enſemble d'Vr des Caldeens, pour aller au païs de Canaan. Si vindrent iuſques en Caran, & demeurerent là.

32. Et les iours de Taré furent deux cens cinq ans: puis mourut en Caran.

CHAP. XII.

. Et l'Eternel auoit dit à Abram, Va t'en de ton païs, & d'auec ton parentage, & de la maiſon de ton pere au païs que ie te monſtrerai.

2 Et ie te ferai deuenir vne grande nation, & te benirai, & rendrai grand ton nom, & tu ſeras benediction.

3. Ie benirai ceux qui te beniront, & maudirai ceux qui te maudiront: & ſeront benites en toi toutes les familles de la terre.

4. Abram donc s'en alla ainſi que l'Eternel lui auoit cit, & Lot alla auec lui. Et Abram *eſtoit* aagé de ſeptante dinq ans, quand il ſortit hors de Caran.

5. Abram print auſſi Saraï ſa femme, & Lot fils de ſon frere, & toute leur cheuance qu'ils auoyent

יב

וְיָת כָּל נַפְשָׁתָא דְּשַׁעְבִּידוּ
לְאוֹרַיְתָא בְּחָרָן וּנְפַקוּ
לְמֵיזַל לְאַרְעָא דִּכְנַעַן
וַאֲתוֹ לְאַרְעָא דִּכְנָעַן׃

6 וַעֲבַר אַבְרָם בְּאַרְעָא
עַד אֲתַר שְׁכֶם עַד מֵישַׁר
מוֹרֶה וּכְנַעֲנָאֵה בְּכֵין
שָׁרֵי בְּאַרְעָא׃

7 וְאִתְגְּלִי יְיָ לְאַבְרָם
וַאֲמַר לִבְנָךְ אֶתֵּן יָת
אַרְעָא הָדָא וּבְנָא תַמָּן
מַדְבְּחָא קֳדָם יְיָ דְּאִתְגְּלִי
לֵיהּ׃

8 וְאִסְתַּלַּק מִתַּמָּן ל
לְטוּרָא מִמַּדְנַח לְבֵיתְאֵל
וּפְרַסֵיהּ לְמַשְׁכְּנֵיהּ בֵּיתְאֵל
מִמַּעַרְבָא וְעַי מִמַּדְנְחָא
וּבְנָא תַמָּן מַדְבְּחָא קֳדָם
יְיָ וְצַלִּי בִּשְׁמָא דַּייָ׃

9 וּנְטַל אַבְרָם אָזֵל וְנָטֵל
לְדָרוֹמָא׃

10 וַהֲוָה כַפְנָא בְּאַרְעָא
וּנְחַת אַבְרָם לְמִצְרַיִם
לְאִתּוֹתָבָא תַמָּן אֲרֵי תַקִּיף
כַּפְנָא בְּאַרְעָא׃

11 וַהֲוָא כַּד קְרִיב לְמֵעַל
לְמִצְרַיִם וַאֲמַר לְשָׂרַי
אִתְּתֵיהּ הָא כְעַן יְדַעְנָא
אֲרֵי אִתְּתָא שַׁפִּירַת
חֵיזוּ אַתְּ׃

12 וִיהֵי כַּד יֶחֱזוּן יָתִיךְ
מִצְרָאֵי וְיֵימְרוּן אִתְּתֵיהּ
דָּא וְיִקְטְלוּן יָתִי וְיָתִיךְ
יְקַיְּמוּן׃

13 אֱמַרִי כְעַן דַּאֲחָתִי אַתְּ
בְּדִיל דְּיוֹטַב לִי בְּדִילַיְכִי
וְתִתְקַיַּם נַפְשִׁי בִּפ
בְּפִתְגָּמַיְכִי׃

14 וַהֲוָה כַּד עַל אַבְרָם
לְמִצְרַיִם וַחֲזוֹ מִצְרָאֵי יָת
אִתְּתָא אֲרֵי שַׁפִּירָא הִיא
לַחֲדָא׃

15 וַחֲזוֹ יָתַהּ רַבְרְבֵי פַרְעֹה
וְשַׁבַּחוּ יָתַהּ לְוָת פַּרְעֹה
וְאִדַּבְּרַת אִתְּתָא לְבֵית
פַּרְעֹה׃

יב

וְאֶת־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־עָשׂוּ בְחָרָן
וַיֵּצְאוּ לָלֶכֶת אַרְצָה כְּנַעַן וַיָּבֹאוּ
אַרְצָה כְּנָעַן׃

6 וַיַּעֲבֹר אַבְרָם בָּאָרֶץ עַד
מְקוֹם שְׁכֶם עַד אֵלוֹן מוֹרֶה
וְהַכְּנַעֲנִי אָז בָּאָרֶץ׃

7 וַיֵּרָא יְהוָה אֶל־אַבְרָם וַיֹּאמֶר
לְזַרְעֲךָ אֶתֵּן אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת
וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה הַנִּרְאֶה
אֵלָיו׃

8 וַיַּעְתֵּק מִשָּׁם הָהָרָה מִקֶּדֶם
לְבֵית־אֵל וַיֵּט אָהֳלֹה בֵּית־אֵל
מִיָּם וְהָעַי מִקֶּדֶם וַיִּבֶן שָׁם
מִזְבֵּחַ לַיהוָה וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה׃

9 וַיִּסַּע אַבְרָם הָלוֹךְ וְנָסוֹעַ
הַנֶּגְבָּה׃

10 וַיְהִי רָעָב בָּאָרֶץ וַיֵּרֶד אַבְרָם
מִצְרַיְמָה לָגוּר שָׁם כִּי־כָבֵד
הָרָעָב בָּאָרֶץ׃

11 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר הִקְרִיב לָבוֹא
מִצְרָיְמָה וַיֹּאמֶר אֶל־שָׂרַי אִשְׁתּוֹ
הִנֵּה־נָא יָדַעְתִּי כִּי אִשָּׁה יְפַת־
מַרְאֶה אָתְּ׃

12 וְהָיָה כִּי־יִרְאוּ אֹתָךְ הַמִּצְרִים
וְאָמְרוּ אִשְׁתּוֹ זֹאת וְהָרְגוּ אֹתִי
וְאֹתָךְ יְחַיּוּ׃

13 אִמְרִי־נָא אֲחֹתִי אָתְּ לְמַעַן
יִיטַב־לִי בַעֲבוּרֵךְ וְחָיְתָה נַפְשִׁי
בִּגְלָלֵךְ׃

14 וַיְהִי כְּבוֹא אַבְרָם מִצְרָיְמָה
וַיִּרְאוּ הַמִּצְרִים אֶת־הָאִשָּׁה כִּי־
יָפָה הִוא מְאֹד׃

15 וַיִּרְאוּ אֹתָהּ שָׂרֵי פַרְעֹה וַיְהַלְלוּ
אֹתָהּ אֶל־פַּרְעֹה וַתֻּקַּח הָאִשָּׁה
בֵּית פַּרְעֹה׃

ιβ.

καὶ πᾶσαν ψυχὴν ἣν ἐκτήσαντο ἐκ χαρράν, καὶ ἐξήλθοσαν πορευθῆναι εἰς γῆν χαναάν.

6. Καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν γῆν χαναάν, καὶ διώδευσεν ἄβραμ εἰς τὸ μῆκος αὐτῆς ἕως τοῦ τόπου συχὲμ ἐπὶ τὴν δρῦν τὴν ὑψηλήν. οἱ δὲ χαναναῖοι τότε κατῴκουν τὴν γῆν.

7. Καὶ ὤφθη κύριος τῷ ἄβραμ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· τῷ σπέρματί σου δώσω τὴν γῆν ταύτην. καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ ἄβραμ θυσιαστήριον κυρίῳ τῷ ὀφθέντι αὐτῷ.

8. Καὶ ἀπέστη ἐκεῖθεν εἰς τὸ ὄρος κατ᾽ ἀνατολὰς βαιθήλ. καὶ ἔστησεν ἐκεῖ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, ἐν βαιθὴλ κατὰ θάλασσαν, κατ᾽ ἀνατολάς. καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ, καὶ ἐπεκαλέσατο ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου τῷ ὀφθέντι αὐτῷ,

9. Καὶ ἀπῆρεν ἄβραμ, καὶ πορευθεὶς ἐστρατοπέδευσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ.

10. Καὶ ἐγένετο λιμὸς ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ κατέβη ἄβραμ εἰς αἴγυπτον παροικῆσαι ἐκεῖ, ὅτι ἐνίσχυσεν ὁ λιμὸς ἐπὶ τῆς γῆς.

11. Ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἤγγισεν ἄβραμ εἰσελθεῖν εἰς αἴγυπτον, εἶπεν ἄβραμ Σάρᾳ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ· γινώσκω ἐγὼ ὅτι γυνὴ εὐπρόσωπος εἶ.

12. Ἔσται οὖν ὡς ἂν ἴδωσί σε οἱ αἰγύπτιοι, ἐροῦσιν ὅτι γυνὴ αὐτοῦ ἐστιν αὕτη, καὶ ἀποκτενοῦσί με, σὲ δὲ περιποιήσονται.

13. Εἶπον οὖν ὅτι ἀδελφὴ αὐτοῦ εἰμί, ὅπως ἂν εὖ μοι γένηται διὰ σέ, καὶ ζήσεται ἡ ψυχή μου ἕνεκέν σου.

14. Ἐγένετο δὲ ἡνίκα εἰσῆλθεν ἄβραμ εἰς αἴγυπτον, ἰδόντες οἱ αἰγύπτιοι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, ὅτι καλὴ ἦν σφόδρα.

15. Καὶ ἴδον αὐτὴν οἱ ἄρχοντες φαραώ, καὶ ἐπῄνεσαν αὐτὴν πρὸς φαραώ, καὶ εἰσήγαγον αὐτὴν φαραώ.

CAP. XII.

& animas quas fecerant in Haran: & egreſſi ſunt ut irent interram Chanáan.

6. Cumq; veniſſent in eã, pertranſivit Abram terram uſque ad locum Sichem, & uſque ad convallem illuſtrẽ: Chananęus autem tunc erat in terra.

7. Apparuit autem Dominus Abram, & dixit ei: Semini tuo dabo terram hãc. Qui ædificavit ibi altare Domino, qui apparuerat ei.

8. Et inde tranſgrediens ad montem qui erat contra orientem Bethel, tetendit ibi tabernaculum ſuum, ab occidente habens Bethel, & ab oriente Hai: ædificavit quoque ibi altare Domino, & invocavit nomen eius.

9. Perrexitq; Abram vadens, & ultrà progrediens ad meridiem.

10. Facta eſt autem fames in terra: deſcenditq; Abram in Ægyptum, ut peregrinaretur ibi: prævaluerat enim fames in terra.

11. Cumq; propè eſſet ut ingrederetur Ægyptum, dixit Sarái uxori ſuæ: Novi quòd pulchra ſis mulier:

12. Et quòd cùm videriut te Ægyptii, dicturi ſunt, Vxor illius eſt: & interficient me, & te reſervabunt.

13. Dic ergo, obſecro te, quòd ſoror mea ſis: ut bene ſit mihi propter te, & vivat anima mea ob gratiam tui.

14. Cùm itaque ingreſſus eſſet Abram Ægyptum, viderunt Ægyptii mulierem quòd eſſet pulchra nimis.

15. Et nuntiaverunt principes Pharaoni, & laudaverunt eam apud illum: & ſublata eſt mulier in domum Pharaonis:

Das zwölffte Capitel.

vnnd Seelen die ſie gezeuget hatten in Haran/ vnd zogen auß zu reiſen in daß Land Canaan.

6. Vnnd als ſie kommen waren inn daſſelbige Land/ zog Abram durch/ biß an die ſtet Sichem/ vnnd an den Hayn More/ Denn es woneten zu der zeit die Cananiter im Lande.

7. Da erſchein der HERR Abram/ vnnd ſprach: Deinem Samen/ wil ich diß Land geben. Vnd er bawet daſelbs dem HERREN einen Altar/ der jhm erſchienen war.

8. Darnach brach er auff von dannen an einen Berg/ der lag gegen dem Morgen der Stadt BethEl/ vnnd richtet ſeine Hütten auff/ daß er BethEl gegen Abend/ vnnd Ai gegen dem Morgen hatte. Vnnd bawet daſelbs dem HERRN einen Altar/ vnd predigte von dem Namen des HErrn.

9. Darnach weich Abram ferner/ vnd zog auß gegen dem Mittag.

10. Es kam aber eine Thewrung inn das Landt. Da zog Abram hinab in Egypten/ das er ſich daſelbs als ein Frembdling enthielte/ Denn die Thewrung war groß im Lande.

11. Vnnd da er nahe bey Egypten kam/ ſprach er zu ſeinem Weibe Sarai: Sihe/ ich weiß/ daß du ein ſchön Weib von Angeſicht biſt.

12. Wenn dich nun die Egypter ſehen werden/ ſo werden ſie ſagen/ das iſt ſein Weib/ vnnd werden mich erwürgen/ vnd dich behalten.

13. Lieber ſo ſage doch/ du ſeyeſt meine Schweſter/ auff das mirs deſte baß gehe vmb deinen willen/ vnnd meine Seele bey dem leben bleibe/ vmb deinen willen.

14. Als nun Abram inn Egypten kam/ ſahen die Egypter das Weib/ daß ſie faſt ſchön war.

15. Vnd die Fürſten des Pharao ſahen ſie/ vnd preiſeten ſie für jhm. Da ward ſie in deß Pharao Hauß bracht.

CAP. XII.

acquiſe, & les perſonnes qu'ils auoyent euës en Caran: ſi ſortirent pour venir au païs de Canaan, auquel ils entrerent.

6. Et Abram paſſa parmi le païs iuſques au lieu de Sichem, & iuſques en la plaine de Moré, & lors *eſtoyent* les Cananeens au païs.

7. Et l'Eternel apparut à Abram, & dit, Ie donnerai ce païs à ta poſterité. Et Abram baſtit là vn autel à l'Eternel, qui lui eſtoit apparu.

8. Et de là ſe remua vers la montagne du coſté de l'Orient de Beth-el, & tendit ſes tabernacles ayant Beth-el pour Occident, & Hai pour Orient: & baſtit là vn autel à l'Eternel, & inuoqua le nom de l'Eternel.

9. Puis Abram partit *de là* cheminãt & s'auançant vers le Midi.

10. Or vne famine ſuruint au païs, & Abram deſcendit en Egypte pour y voyager. Car il y auoit forte famine au païs.

11. Et aduint comme il approchoit pour entrer en Egypte, qu'il dit à Sarai ſa femme, voici, ie cognoi que tu *es* vne femme belle à voir.

12. Pourtant il aduiendra que quand les Egyptiens t'auront veuë, ils diront, Ceſte-ci *eſt* ſa femme: & me tueront, mais ils te laiſſeront viure.

13. Di *donc*, ie te prie, *que* tu *es* ma ſœur, afin qu'à l'occaſion de toi il me ſoit bien fait & que par ton moyen ma vie ſoit preſeruee.

14. Il aduint donc ſi toſt qu'Abram fut venu en Egypte, que les Egyptiens virent que ceſte femme eſtoit fort belle.

15. Les principaux de la cour de Pharao la virent auſſi, & la louerent enuers lui: ſi fut enleuee *pour eſtre menee* en la maiſon de Pharao.

יב

16 וּלְאַבְרָם אוֹטֵיב בְּדִילַהּ וַהֲווֹ לֵיהּ עָאן וְתוֹרִין וַחֲמָרִין וְעַבְדִין וְאַמְהָן וַאֲתָנָן וּגְמַלִּין׃

17 וְאַיְתִי יְיָ עַל פַּרְעֹה מַכְתְּשִׁין רַבְרְבִין וְעַל אֱנָשׁ בֵּיתֵיהּ עַל עֵיסַק שָׂרַי אִתַּת אַבְרָם׃

18 וּקְרָא פַרְעֹה לְאַבְרָם וַאֲמַר מַה דָא עֲבַדְתָּ לִי לְמָה לָא חַוֵּיתָ לִי אֲרֵי אִתְּתָךְ הִיא׃

19 לְמָה אֲמַרְתְּ דַּאֲחָתִי הִיא וְדִבְרֵית יָתַהּ לִי לְאִנְתּוּ וּכְעַן הָא אִתְּתָךְ דְּבַר וְאֵיזֵיל׃

20 וּפַקֵּיד עֲלוֹהִי פַּרְעֹה גֻּבְרִין וְאַלְוִיאוּ יָתֵיהּ וְיַת אִתְּתֵיהּ וְיַת כָּל דִּילֵיהּ׃

יג

1 וּסְלֵיק אַבְרָם מִמִּצְרַיִם הוּא וְאִתְּתֵיהּ וְכָל דִּילֵיהּ וְלוֹט עִמֵּיהּ לְדָרוֹמָא׃

2 וְאַבְרָם יַקִּיר לַחֲדָא בִּבְעִירָא בְּכַסְפָּא וּבְדַהֲבָא׃

3 וַאֲזַל לְמַטְּלָנוֹהִי מִדָּרוֹמָא וְעַד בֵּיתְאֵל עַד אַתְרָא דִּפְרַסֵיהּ תַּמָּן לְמַשְׁכְּנֵיהּ בְּקַדְמֵיתָא בֵּין בֵּיתְאֵל וּבֵין עָי׃

4 לַאֲתַר מַדְבְּחָא דַּעֲבַד תַּמָּן בְּקַדְמֵיתָא וְצַלִּי תַּמָּן אַבְרָם בִּשְׁמָא דַּייָ׃

5 וְאַף לְלוֹט דְּאָזֵיל עִם אַבְרָם הֲווֹ עָאן וְתוֹרִין וּמַשְׁכְּנִין׃

6 וְלָא סוֹבְרַת יָתְהוֹן אַרְעָא לְמִיתַב כַּחֲדָא אֲרֵי הֲוָה קִנְיָנְהוֹן סַגִּי וְלָא יְכִילוּ לְמִיתַב כַּחֲדָא׃

7 וַהֲוָה מַצּוּתָא בֵּין רָעֵי בְּעִירֵי דְאַבְרָם וּבֵין רָעֵי בְּעִירֵי דְלוֹט וּכְנַעֲנָאֵי וּפְרִזָּאֵי בְּכֵין יָתְבִין בְּאַרְעָא׃

יב

16 וּלְאַבְרָם הֵיטִיב בַּעֲבוּרָהּ וַיְהִי־לוֹ צֹאן־וּבָקָר וַחֲמֹרִים וַעֲבָדִים וּשְׁפָחֹת וַאֲתֹנֹת וּגְמַלִּים׃

17 וַיְנַגַּע יְהוָה אֶת־פַּרְעֹה נְגָעִים גְּדֹלִים וְאֶת־בֵּיתוֹ עַל־דְּבַר שָׂרַי אֵשֶׁת אַבְרָם׃

18 וַיִּקְרָא פַרְעֹה לְאַבְרָם וַיֹּאמֶר מַה־זֹּאת עָשִׂיתָ לִּי לָמָּה לֹא־הִגַּדְתָּ לִּי כִּי אִשְׁתְּךָ הִוא׃

19 לָמָה אָמַרְתָּ אֲחֹתִי הִוא וָאֶקַּח אֹתָהּ לִי לְאִשָּׁה וְעַתָּה הִנֵּה אִשְׁתְּךָ קַח וָלֵךְ׃

20 וַיְצַו עָלָיו פַּרְעֹה אֲנָשִׁים וַיְשַׁלְּחוּ אֹתוֹ וְאֶת־אִשְׁתּוֹ וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ׃

יג

1 וַיַּעַל אַבְרָם מִמִּצְרַיִם הוּא וְאִשְׁתּוֹ וְכָל־אֲשֶׁר־לוֹ וְלוֹט עִמּוֹ הַנֶּגְבָּה׃

2 וְאַבְרָם כָּבֵד מְאֹד בַּמִּקְנֶה בַּכֶּסֶף וּבַזָּהָב׃

3 וַיֵּלֶךְ לְמַסָּעָיו מִנֶּגֶב וְעַד־בֵּית־אֵל עַד־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־הָיָה שָׁם אָהֳלֹה בַּתְּחִלָּה בֵּין בֵּית־אֵל וּבֵין הָעָי׃

4 אֶל־מְקוֹם הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר־עָשָׂה שָׁם בָּרִאשֹׁנָה וַיִּקְרָא שָׁם אַבְרָם בְּשֵׁם יְהוָה׃

5 וְגַם־לְלוֹט הַהֹלֵךְ אֶת־אַבְרָם הָיָה צֹאן־וּבָקָר וְאֹהָלִים׃

6 וְלֹא־נָשָׂא אֹתָם הָאָרֶץ לָשֶׁבֶת יַחְדָּו כִּי־הָיָה רְכוּשָׁם רָב וְלֹא יָכְלוּ לָשֶׁבֶת יַחְדָּו׃

7 וַיְהִי־רִיב בֵּין רֹעֵי מִקְנֵה־אַבְרָם וּבֵין רֹעֵי מִקְנֵה־לוֹט וְהַכְּנַעֲנִי וְהַפְּרִזִּי אָז יֹשֵׁב בָּאָרֶץ׃

ιβ'.

16. Καὶ τῷ ἄβραμ δὲ ἐχρήσαντο δι' αὐτήν, καὶ ἐγένοντο αὐτῷ πρόβατα, καὶ μόσχοι, καὶ ὄνοι, καὶ παῖδες, καὶ παιδίσκαι, ἡμίονοι καὶ κάμηλοι.

17. Καὶ ἤτασεν ὁ θεὸς τὸν Φαραὼ ἐτασμοῖς μεγάλοις καὶ πονηροῖς, καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ, περὶ σάρας τῆς γυναικὸς ἄβραμ.

18. Καλέσας δὲ Φαραὼ τὸν ἄβραμ, εἶπεν· τί τοῦτο ἐποίησάς μοι, ὅτι οὐκ ἀπήγγειλάς μοι ὅτι γυνή σου ἐστίν.

19. Ινατί εἶπας ὅτι ἀδελφή μου ἐστὶν, καὶ ἔλαβον αὐτὴν ἐμαυτῷ εἰς γυναῖκα, καὶ νῦν ἰδοὺ ἡ γυνή σου ἐναντί σου· λαβὼν ἀπότρεχε.

20. Καὶ ἐνετείλατο Φαραὼ ἀνδράσι περὶ ἄβραμ, συμπροπέμψαι αὐτὸν, καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ πάντα ὅσα ἦν αὐτῷ, καὶ λὼτ μετ' αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛ. ιγ'.

1. Ανέβη δὲ ἄβραμ ἐξ αἰγύπτου, αὐτὸς καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ, εἰς τὴν ἔρημον.

2. Αβραμ δὲ ἦν πλούσιος σφόδρα κτήνεσι καὶ ἀργυρίῳ.

3. Καὶ ἐπορεύθη ὅθεν ἦλθεν εἰς τὴν ἔρημον, ἕως βαιθὴλ, ἕως τοῦ τόπου οὗ ἦν ἡ σκηνὴ αὐτοῦ τὸ πρότερον, ἀνὰ μέσον βαιθὴλ, καὶ ἀνὰ μέσον ἀγγαί.

4. Εἰς τὸν τόπον τοῦ θυσιαστηρίου οὗ ἐποίησεν ἐκεῖ τὴν ἀρχὴν, καὶ ἐπεκαλέσατο ἐκεῖ ἄβραμ τῷ ὀνόματι κυρίου.

5. Καὶ λὼτ τῷ συμπορευομένῳ μετὰ ἄβραμ ἦν πρόβατα, καὶ βόες καὶ κτήνη.

6. Καὶ οὐκ ἐχώρει αὐτοὺς ἡ γῆ κατοικεῖν ἅμα, ὅτι ἦν τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν πολλά. Καὶ οὐκ ἐχώρει αὐτοὺς ἡ γῆ κατοικεῖν ἅμα.

7. Καὶ ἐγένετο μάχη ἀνὰ μέσον τῶν ποιμένων τῶν κτηνῶν τοῦ ἄβραμ, καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ποιμένων τῶν κτηνῶν τοῦ λώτ. οἱ δὲ χαναναῖοι καὶ οἱ Φερεζαῖοι τότε κατῴκουν τὴν γῆν.

CAP. XII.

16. Abram verò bene uſi ſunt propter illam. Fueruntque ei oves & boves, & aſini & ſervi, & famulæ & aſinæ & cameli.

17. Flagellavit autem Dominus Pharaonem plagis maximis, & domum eius propter Sarai uxorem Abram.

18. Vocavitq; Pharao Abram, & dixit ei: Quidnam eſt hoc quod feciſti mihi? quare nō indicaſti mihi quòd uxor tua eſſet?

19. Quam ob cauſam dixiſti eſſe ſororem tuam, nt tollerem eam mihi in uxorem? Nunc igitur ecce coniunx tua, accipe eam, & vade.

20. Præcepitque Pharao ſuper Abram viris: & deduxerunt eum, & uxorem illius, & omnia quæ habebat.

CAP. XIII.

1. Aſcendit ergo Abram de Ægypto, ipſe & uxor eius, & omnia quæ habebat, & Lot cum eo ad auſtralem plagam.

2. Erat autem dives valde in poſſeſſione auri & argēti.

3. Reverſusque eſt per iter quò venerat, à meridie in Bethel, uſque ad locum ubi prius fixerat tabernaculum inter Bethel & Hai:

4. In loco altaris quod fecerat prius, & invocavit ibi nomen Domini.

5. Sed & Lot qui erat cum Abram, fuerunt greges ovium, & armenta, & tabernacula.

6. Nec poterat eos capere terra, ut habitarent ſimul: erat quippe ſubſtantia eorum multa, & nequibant habitare communiter.

7. Vnde facta eſt rixa inter paſtores gregum Abram & Lot. Eo autē tempore Chananæus & Pherezæus habitabant in terra illa.

Das zwölffte Capitel.

16. Vnnd er thet Abram guts/vmb jhrent willen/vnnd er hatte Schaffe/Rinder/Eſel/Knechte vnnd Mägde/Eſelin vnd Kameel.

17. Aber der HERR plaget den Pharao mit groſſen plagen vnnd ſein Hauß/vmb Sarai Abrams Weibs willen.

18. Da rieff Pharao Abram zu ſich/vnd ſprach zu jhm: Warumb haſt du mir das gethan? Warumb ſageſt du mirs nicht/daß dein Weib were?

19. Warumb ſprachſt du denn/ſie were deine Schweſter? Derhalben ich ſie mir zum Weibe nemen wolt. Vnd nun ſihe/da haſt du dein Weib/nim ſie vnd zeuch hin.

20. Vnd Pharao befahl ſeinen Leuten über jhm/daß ſie jhn geleitten vnnd ſein Weib vnd alles was er hatte.

Das dreyzehende Capitel.

ALſo zog Abram herauff auß Egypten/mit ſeinem Weibe/vnd mit allem das er hatte/vnd Lot auch mit jm/gegen dem Mittag.

2. Abram aber war ſehr Reich von Vieh/Silber vnd Goldt.

3. Vnd er zog jmmer fort von Mittag/biß gen BethEl/an die ſtet/da am erſten ſeine Hütten war/zwiſchen BethEl vnd Ai.

4. Eben an den ort/da er vorhin den Altar gemacht hatte/vnnd er predigt allda den Namen des HERRN.

5 Lot aber der mit Abram zoch/der hatte auch Schaff vnd Rinder/vnnd Hütten.

6. Vnd das Landt mochts nicht ertragen/daß ſie bey einander wohneten/denn jhre Haabe war groß vnnd kondten nicht bey einander wohnen.

7. Vnnd war jmmer zanck zwiſchen den Hirten über Abrams Vieh/vnnd zwiſchen den Hirten über Lots Vieh/So wohneten auch zu der zeit die Cananiter vnd Phereſiter im Lande.

CHAP. XII.

16. Lequel fit du bien à Abram pour l'amour d'elle: dont il eut brebis, bœufs, aſnes, ſeruiteurs, ſeruantes, aſneſſes, & chameaux.

17. Mais l'Eternel frapa Pharao de grandes playes, enſemble ſa maiſon, à cauſe de Saraï femme d'Abram.

18. Adonc Pharao appela Abram, & lui dit, Qu'*eſt*-ce que tu m'as fait? que ne m'as-tu declare que c'*eſtoit* ta femme?

19. Pourquoi as-tu dit, c'eſt ma ſœur? Et ie l'auoy prinſe pour moi à femme: mais maintenant, voici ta femme, pren-*la*, & *t'en* va.

20. Et il bailla charge de lui à *certains* perſonnages, qui l'emmenerent, lui, ſa femme, & tout *ce* qui *eſtoit* à lui.

CHAP. XIII.

1. Abram donc monta d'Egypte vers Midi, lui, ſa femme, & toutes les choſes qui *eſtoyent* à lui, & Lot auec lui.

2. Et Abram deuint treſpuiſſant en beſtail, en argent, & en or.

3. Et s'en retourna par ſes traittes de Midi en Beth-el, iuſques au lieu où auoyent eſté *dreſſes* ſes tabernacles au commencement, entre Beth-el & Hai.

4. Au lieu où eſtoit l'autel que premierement il y auoit fait: & là Abram inuoqua le nom de l'Eternel.

5. Lot auſſi qui cheminoit auec Abram, auoit brebis, bœufs, & tabernacles.

6. Et la terre ne les pouuoit porter pour demeurer enſemble: car leur cheuance eſtoit grande, tellemēt qu'ils ne pouuoyent demeurer enſemble.

7. Dont il s'eſmeut debat entre les paſteurs du baſtail d'Abram, & entre les paſteurs du beſtail de Lot. Et lors demeuroyent les Cananeens & les Phereziens au païs.

יג

8 וַאֲמַר אַבְרָם לְלוֹט לָא כְעַן תְּהֵא מַצּוּתָא בֵּינַי וּבֵינָךְ וּבֵין רָעֲיָתִי וּבֵין רָעֲיָתָךְ אֲרֵי גֻּבְרִין אַחִין אֲנַחְנָא׃

9 הֲלָא כָל אַרְעָא קֳדָמָךְ אִתְפְּרֵשׁ כְּעַן מִלְּוָתִי אִם אַתְּ לְצִפּוּנָא אֲנָא לְדָרוֹמָא וְאִם אַתְּ לְדָרוֹמָא אֲנָא לְצִפּוּנָא׃

10 וּזְקַף לוֹט יָת עֵינוֹהִי וַחֲזָא יָת כָּל מֵישַׁר יַרְדְּנָא אֲרֵי כוּלַּהּ בֵּית שַׁקְיָא קֳדָם חַבָּלוּת יְיָ יָת סְדוֹם וְיָת עֲמוֹרָה כְּגִנְּתָא דַייָ כְּאַרְעָא דְמִצְרַיִם לְמֵטֵי צֹעַר׃

11 וּבְחַר לֵיהּ לוֹט יָת כָּל מֵישַׁר יַרְדְּנָא וּנְטַל לוֹט בְּקַדְמֵיתָא וְאִתְפְּרַשׁוּ גְּבַר מִלְּוַת אֲחוּהִי׃

12 אַבְרָם יְתֵיב בְּאַרְעָא דִכְנַעַן וְלוֹט יְתֵיב בְּקִרְוֵי מֵישְׁרָא וּפְרַס עַד סְדוֹם׃

13 וַאֲנָשֵׁין דִּסְדֹם בִּישִׁין בְּמָמוֹנְהוֹן וְחַיָּבִין בגו בִּגְוִיָּתְהוֹן קֳדָם יְיָ לַחֲדָא׃

14 וַייָ אֲמַר לְאַבְרָם בָּתַר דְּאִתְפְּרַשׁ לוֹט מִלְּוָתֵיהּ זְקוֹף כְּעַן עֵינָךְ וַחֲזֵי מִן אַתְרָא דְּאַתְּ תַּמָּן לְצִפּוּנָא וּלְדָרוֹמָא וּלְמַדִּנְחָא וּלְמַעְרְבָא׃

15 אֲרֵי יָת כָּל אַרְעָא דְּאַתְּ חָזֵי לָךְ אֶתְּנִנַּהּ וְלִבְנָךְ עַד עָלְמָא׃

16 וַאֲשַׁוֵּי יָת בְּנָךְ סַגִּיאִין כְּעַפְרָא דְּאַרְעָא כְּמָא דְלֵית אֶפְשַׁר לִגְבַר לְמִמְנֵי יָת עַפְרָא דְּאַרְעָא אַף בְּנָךְ לָא יִתְמְנוּן׃

17 קוּם הַלֵּיךְ בְּאַרְעָא לְאוֹרְכַּהּ וּלְפוּתְיַהּ אֲרֵי לָךְ אֶתְּנִנַּהּ׃

18 וּפְרַס אַבְרָם וַאֲתָא וִיתֵיב בְּמֵישְׁרֵי מַמְרֵא דִּי בְּחֶבְרוֹן וּבְנָא תַמָּן מַדְבְּחָא קֳדָם יְיָ׃

יג

8 וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל־לוֹט אַל־נָא תְהִי מְרִיבָה בֵּינִי וּבֵינֶךָ וּבֵין רֹעַי וּבֵין רֹעֶיךָ כִּי־אֲנָשִׁים אַחִים אֲנָחְנוּ׃

9 הֲלֹא כָל־הָאָרֶץ לְפָנֶיךָ הִפָּרֶד נָא מֵעָלָי אִם־הַשְּׂמֹאל וְאֵימִנָה וְאִם־הַיָּמִין וְאַשְׂמְאִילָה׃

10 וַיִּשָּׂא־לוֹט אֶת־עֵינָיו וַיַּרְא אֶת־כָּל־כִּכַּר הַיַּרְדֵּן כִּי כֻלָּהּ מַשְׁקֶה לִפְנֵי שַׁחֵת יְהוָה אֶת־סְדֹם וְאֶת־עֲמֹרָה כְּגַן־יְהוָה כְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בֹּאֲכָה צֹעַר׃

11 וַיִּבְחַר־לוֹ לוֹט אֵת כָּל־כִּכַּר הַיַּרְדֵּן וַיִּסַּע לוֹט מִקֶּדֶם וַיִּפָּרְדוּ אִישׁ מֵעַל אָחִיו׃

12 אַבְרָם יָשַׁב בְּאֶרֶץ־כְּנָעַן וְלוֹט יָשַׁב בְּעָרֵי הַכִּכָּר וַיֶּאֱהַל עַד־סְדֹם׃

13 וְאַנְשֵׁי סְדֹם רָעִים וְחַטָּאִים לַיהוָה מְאֹד׃

14 וַיהוָה אָמַר אֶל־אַבְרָם אַחֲרֵי הִפָּרֶד־לוֹט מֵעִמּוֹ שָׂא נָא עֵינֶיךָ וּרְאֵה מִן־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־אַתָּה שָׁם צָפֹנָה וָנֶגְבָּה וָקֵדְמָה וָיָמָּה׃

15 כִּי אֶת־כָּל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־אַתָּה רֹאֶה לְךָ אֶתְּנֶנָּה וּלְזַרְעֲךָ עַד־עוֹלָם׃

16 וְשַׂמְתִּי אֶת־זַרְעֲךָ כַּעֲפַר הָאָרֶץ אֲשֶׁר אִם־יוּכַל אִישׁ לִמְנוֹת אֶת־עֲפַר הָאָרֶץ גַּם־זַרְעֲךָ יִמָּנֶה׃

17 קוּם הִתְהַלֵּךְ בָּאָרֶץ לְאָרְכָּהּ וּלְרָחְבָּהּ כִּי לְךָ אֶתְּנֶנָּה׃

18 וַיֶּאֱהַל אַבְרָם וַיָּבֹא וַיֵּשֶׁב בְּאֵלֹנֵי מַמְרֵא אֲשֶׁר בְּחֶבְרוֹן וַיִּבֶן־שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה׃

ιγ'.

8. Εἶπε δὲ ἄβραμ τῷ λὼτ· μὴ ἔστω μάχη ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ, καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ποιμένων μου, καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ποιμένων σου. ὅτι ἄνθρωποι ἀδελφοὶ ἡμεῖς ἐσμέν.

9. Οὐκ ἰδοὺ πᾶσα ἡ γῆ ἐναντίον σου ἐστί; διαχωρίσθητι ἀπ' ἐμοῦ, εἰ σὺ εἰς ἀριστερά, ἐγὼ εἰς δεξιά· εἰ δὲ σὺ εἰς δεξιά, ἐγὼ εἰς ἀριστερά.

10. Καὶ ἐπάρας λὼτ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, εἶδε πᾶσαν τὴν περίχωρον τοῦ ἰορδάνου, ὅτι πᾶσα ἦν ποτιζομένη πρὸ τοῦ καταστρέψαι τὸν θεὸν σόδομα καὶ γόμορρα, ὡς ὁ παράδεισος τοῦ θεοῦ, ὡς ἡ γῆ αἰγύπτου, ἕως ἐλθεῖν εἰς ζόγορα.

11. Καὶ ἐξελέξατο ἑαυτῷ λὼτ πᾶσαν τὴν περίχωρον τοῦ ἰορδάνου. καὶ ἀπῆρε λὼτ ἀπὸ ἀνατολῶν, καὶ διεχωρίσθησαν ἕκαστος ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.

12. Αβραμ δὲ κατῴκησεν ἐν γῇ χαναάν, λὼτ δὲ κατῴκησεν ἐν πόλει τῶν περιχώρων. καὶ ἐσκήνωσεν ἐν σοδόμοις.

13. Οἱ δὲ ἄνθρωποι οἱ ἐν σοδόμοις, πονηροὶ καὶ ἁμαρτωλοὶ ἐναντίον τοῦ θεοῦ σφόδρα.

14. Ο δὲ θεὸς εἶπε τῷ ἄβραμ, μετὰ τὸ διαχωρισθῆναι τὸν λὼτ ἀπ' αὐτοῦ· ἀνάβλεψον τοῖς ὀφθαλμοῖς σου, καὶ ἴδε, ἀπὸ τοῦ τόπου οὗ νῦν σὺ εἶ, πρὸς βορρᾶν, καὶ λίβα, καὶ ἀνατολάς, καὶ θάλασσαν.

15. Οτι πᾶσαν τὴν γῆν, ἣν σὺ ὁρᾷς, σοὶ δώσω αὐτὴν καὶ τῷ σπέρματί σου ἕως τοῦ αἰῶνος.

16. Καὶ ποιήσω τὸ σπέρμα σου ὡς τὴν ἄμμον τῆς γῆς. εἰ δύναταί τις ἐξαριθμῆσαι τὴν ἄμμον τῆς γῆς, καὶ τὸ σπέρμα σου ἐξαριθμήσεται.

17. Αναστὰς διόδευσον τὴν γῆν εἴς τε τὸ μῆκος αὐτῆς, καὶ εἰς τὸ πλάτος· ὅτι σοὶ δώσω αὐτὴν καὶ τῷ σπέρματί σου εἰς τὸν αἰῶνα.

18. Καὶ ἀποσκηνώσας ἄβραμ ἐλθὼν κατῴκησε παρὰ τὴν δρῦν τὴν μαμβρῆ, ἣ ἦν ἐν χεβρώμ. καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ.

CAP. XIII.

8. Dixit ergo Abram ad Lot, Ne quæſo ſit iurgium inter me & te, & inter paſtores meos, & paſtores tuos; fratres enim ſumus.

9. Ecce univerſa terra coram te eſt: recede à me, obſecro: ſi ad ſiniſtram ieris, ego dexteram tenebo: ſi tu dexteram elegeris, ego ad ſiniſtram pergam.

10. Elevatis itaque Lot oculis, vidit omnem circa regionem Iordanis, quæ univerſa irrigabatur antequam ſubverteret Dominus Sodomam & Gomorrham, ſicut paradiſus Domini, & ſicut Ægyptus venientibus in Segor.

11. Elegitque ſibi Lot regionem circa Iordanem, & receſſit ab oriente: diviſique ſunt alterutrum à fratre ſuo.

12. Abram habitavit in terra Chanaan: Lot verò moratus eſt in oppidis quæ erant circa Iordanem, & habitavit in Sodomis.

13. Homines autem Sodomitæ peſſimi erant, & peccatores coram Domino nimis.

14. Dixitq; Dominus ad Abram poſtquam diviſus eſt ab eo Lot: Leva oculos tuos in directum & vide à loco in quo nunc es ad aquilonem & meridiem, ad orientem & occidentem.

15. Omnem terram quam conſpicis, tibi dabo, & ſemini tuo uſque in ſempiternum.

16. Faciamq; ſemen tuum ſicut pulverem terræ: ſi quis poteſt hominum numerare pulverem terræ, ſemen quoque tuum numerare poterit.

17. Surge ergo & perambula terram in longitudine, & in latitudine ſua: quia tibi daturus ſum eam.

18. Movens igitur tabernaculum ſuum Abram, venit, & habitavit iuxta convallem Mambre, quæ eſt in Hebron: ædificavitq; ibi altare Domino.

Das dreyzehende Capitel.

8. Da ſprach Abram zu Lot: Lieber laß nicht zanck ſein zwiſchen mir vnnd dir/ vnd zwiſchen meinen vnnd deinen Hirten/ denn wir ſind Gebrůder.

9. Stehet dir nicht alles Land offen? Lieber ſcheide dich von mir/ Wilt du zur lincken/ ſo wil ich zur rechten/ Oder wilt du zur rechten/ ſo wil ich zur lincken.

10. Da hub Lot ſeine augen auff/ vnd beſahe die gantze Gegend am Jordan. Denn ehe der HERR Sodoma vnd Gomorra verderbet/ war ſie waſſerreich/ biß man gen Zoar kompt/ als ein garten des HERRN/ gleich wie Egyptenlandt.

11. Da erwehlet jhm Lot die gantze Gegend am Jordan/ vnnd zoch gegen Morgen. Alſo ſcheidet ſich ein Bruder von dem andern.

12. Daß Abram wohnet im Lande Canaan/ vnd Lot in den Stådten derſelben Gegend/ vnnd ſetzt ſeine Hůtten gen Sodom.

13. Aber die Leute zu Sodom waren böſe/ vnnd ſündigeten ſehr wider den HERREN.

14. Da nun Lot ſich von Abram geſcheiden hatte/ ſprach der HERR zu Abram: Heb deine augen auff/ vnnd ſihe von der ſtet an/ da du woneſt/ gegen Mitternacht/ gegen dem Mittag/ gegen dem Morgen/ vnnd gegen dem Abend.

15. Denn alle das Land/ das du ſiheſt/ wil ich dir geben vnd deinem Samen ewiglich.

16. Vnd wil deinen Samen machen wie den ſtaub auff erden. Kan ein menſch den ſtaub auff erden zehlen/ der wird auch deinen Samen zehlen.

17. Darumb ſo mache dich auff/ vnd zeuch durch das Land/ in die lenge vnd breite/ denn dir wil ichs geben.

18. Alſo erhub Abram ſeine hůtten/ kam vnnd wonet im hayn Mamre/ der zu Hebron iſt/ vnd bawet daſelbs dem HERRN einen Altar.

CHAP. XIII.

8. Et Abram dit à Lot, Ie te prie qu'il n'y ait point de debat entre moi & toi, ni entre mes paſteurs les tiens. Car nous ſommes freres.

9. Tout le païs n'*eſt*-il pas à ton commandement? Separe toi, ie te prie, d'auec moi. Si la gauche *te plaiſt*, i'irai à la droite: & ſi la droite *te plaiſt*, ie m'en irai à la gauche.

10. Adonc Lot ayant eſleué ſes yeux vid toute la plaine du Iordain, qui eſtoit (auant que l'Eternel euſt deſtruit Sodome & Gomorre) arrouſee par tout iuſqu'à ce que tu vienes *en* Tſohar comme le iardin de l'Eternel, *&* comme le païs d'Egypte.

11. Et Lot choiſit pour ſoi toute la plaine du Iordain, & alla du coſté d'Orient: ainſi furent ſeparés l'vn d'auec l'autre.

1 . Abram *donc* demeura au païs de Canaan, & Lot demeura aux villes de la plaine, & *y* dreſſa les tabernacles iuſques en Sodome.

13. Or *eſtoyent* les gens de Sodome meſchans & pecheurs grandement contre l'Eternel.

14. Et l'Eternel dit à Abram, (apres que Lot fut ſeparé d'auec lui) Leue maintenant tes yeux, & regarde du lieu où tu es, vers Septentrion, Midi, Orient, & Occident.

15. Car ie te donnerai, & à ta poſterité à iamais, tout le païs que tu vois.

16. Si ferai que ta poſterité ſera comme la poudre de la terre. Que *ſi* aucun peut nombrer la poudre de la terre, auſſi ſera nombree ta poſterité

17. Leue toi donc *&* te pourmene parmi le païs, en ſa longueur & en ſa largeur: car ie te le donnerai.

18. Abram donc ayant remué ſes tabernacles, vint demeurer és plaines de Mamré, qui *eſt* en Hebron: & baſtit là vn autel a l'Eternel.

יד:

1 וַיְהִי בִּימֵי אַמְרָפֶל מֶלֶךְ־שִׁנְעָר אַרְיוֹךְ מֶלֶךְ אֶלָּסָר כְּדָרְלָעֹמֶר מֶלֶךְ עֵילָם וְתִדְעָל מֶלֶךְ גּוֹיִם׃

2 עָשׂוּ מִלְחָמָה אֶת־בֶּרַע מֶלֶךְ סְדֹם וְאֶת־בִּרְשַׁע מֶלֶךְ עֲמֹרָה שִׁנְאָב מֶלֶךְ אַדְמָה וְשֶׁמְאֵבֶר מֶלֶךְ צְבֹיִים וּמֶלֶךְ בֶּלַע הִיא־צֹעַר׃

3 כָּל־אֵלֶּה חָבְרוּ אֶל־עֵמֶק הַשִּׂדִּים הוּא יָם הַמֶּלַח׃

4 שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁנָה עָבְדוּ אֶת־כְּדָרְלָעֹמֶר וּשְׁלֹשׁ־עֶשְׂרֵה שָׁנָה מָרָדוּ׃

5 וּבְאַרְבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנָה בָּא כְדָרְלָעֹמֶר וְהַמְּלָכִים אֲשֶׁר אִתּוֹ וַיַּכּוּ אֶת־רְפָאִים בְּעַשְׁתְּרֹת קַרְנַיִם וְאֶת־הַזּוּזִים בְּהָם וְאֵת הָאֵימִים בְּשָׁוֵה קִרְיָתָיִם׃

6 וְאֶת־הַחֹרִי בְּהַרְרָם שֵׂעִיר עַד אֵיל פָּארָן אֲשֶׁר עַל־הַמִּדְבָּר׃

7 וַיָּשֻׁבוּ וַיָּבֹאוּ אֶל־עֵין מִשְׁפָּט הִיא קָדֵשׁ וַיַּכּוּ אֶת־כָּל־שְׂדֵה הָעֲמָלֵקִי וְגַם אֶת־הָאֱמֹרִי הַיֹּשֵׁב בְּחַצְצֹן תָּמָר׃

8 וַיֵּצֵא מֶלֶךְ־סְדֹם וּמֶלֶךְ עֲמֹרָה וּמֶלֶךְ אַדְמָה וּמֶלֶךְ צְבֹיִים וּמֶלֶךְ בֶּלַע הוּא־צֹעַר וַיַּעַרְכוּ אִתָּם מִלְחָמָה בְּעֵמֶק הַשִּׂדִּים׃

9 אֵת כְּדָרְלָעֹמֶר מֶלֶךְ עֵילָם וְתִדְעָל מֶלֶךְ גּוֹיִם וְאַמְרָפֶל מֶלֶךְ שִׁנְעָר וְאַרְיוֹךְ מֶלֶךְ אֶלָּסָר אַרְבָּעָה מְלָכִים אֶת־הַחֲמִשָּׁה׃

10 וְעֵמֶק הַשִּׂדִּים בֶּאֱרֹת בֶּאֱרֹת חֵמָר וַיָּנֻסוּ מֶלֶךְ־סְדֹם וַעֲמֹרָה וַיִּפְּלוּ־שָׁמָּה וְהַנִּשְׁאָרִים הֶרָה נָּסוּ׃

יד

1 וַהֲוָה בְּיוֹמֵי אַמְרָפֶל מַלְכָּא דְבָבֶל אַרְיוֹךְ מַלְכָּא דְאֶלָּסָר כְּדָרְלָעֹמֶר מַלְכָּא דְעֵילָם וְתִדְעָל מַלְכָּא דְעַמְמִין׃

2 עֲבַדוּ קְרָבָא עִם בֶּרַע מַלְכָּא דִסְדוֹם וְעִם בִּרְשַׁע מַלְכָּא דַעֲמוֹרָה שִׁנְאָב מַלְכָּא דְאַדְמָה וְשֶׁמְאֵבֶר מַלְכָּא דִצְבוֹיִם וּמַלְכָּא דְבֶלַע הִיא צֹעַר׃

3 כָּל אִלֵּין אִתְכְּנַשׁוּ לְמֵישַׁר חַקְלַיָּא הוּא יַמָּא דְמִילְחָא׃

4 תַּרְתָּא עַשְׂרֵה שְׁנִין פְּלַחוּ יָת כְּדָרְלָעֹמֶר וּבִתְלָת עַשְׂרֵה שְׁנִין מְרַדוּ׃

5 וּבְאַרְבַּע עַשְׂרֵה שְׁנִין אֲתָא כְדָרְלָעֹמֶר וּמַלְכַיָּא דְעִמֵּיהּ וּמְחוֹ יָת גִּבָּרַיָּא דִּי בְעַשְׁתְּרוֹת קַרְנַיִם וְיָת תַּקִּיפַיָּא דִּי בְהֶמְתָא וְיָת אֵמְתָנֵי דִּי בְשָׁוֵה קִרְיָתַיִם׃

6 וְיָת חוֹרָאֵי דִּי בְטוּרַיָּא דְשֵׂעִיר עַד מֵישַׁר פָּארָן דִּסְמִיךְ עַל מַדְבְּרָא׃

7 וְתָבוּ וַאֲתוֹ לְמֵישַׁר פִּלּוּג דִּינָא הִיא רְקָם וּמְחוֹ יָת כָּל חֲקַל עֲמַלְקָאָה וְאַף יָת אֱמוֹרָאָה דְּיָתִיב בְּעֵין גֶּדִי׃

8 וּנְפַק מַלְכָּא דִסְדוֹם וּמַלְכָּא דַעֲמוֹרָה וּמַלְכָּא דְאַדְמָה וּמַלְכָּא דִצְבוֹיִם וּמַלְכָּא דְבֶלַע הִיא צֹעַר וְסַדַּרוּ עִמְּהוֹן קְרָבָא בְּמֵישַׁר חַקְלַיָּא׃

9 עִם כְּדָרְלָעֹמֶר מַלְכָּא דְעֵילָם וְתִדְעָל מַלְכָּא דְעַמְמִין וְאַמְרָפֶל מַלְכָּא דְבָבֶל וְאַרְיוֹךְ מַלְכָּא דְאֶלָּסָר אַרְבְּעָה מַלְכִין לָקֳבֵיל חַמְשָׁה׃

10 וּמֵישַׁר חַקְלַיָּא בֵּרָן בֵּרָן מַסְּקָן חֵמָרָא וַעֲרַקוּ מַלְכָּא דִסְדוֹם וַעֲמוֹרָה וּנְפַלוּ תַמָּן וּדְאִשְׁתְּאַרוּ לְטוּרָא עֲרַקוּ׃

ΚΕΦΑΛ. ιδ.

1. Ἐγένετο δὲ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῇ ἀμαρφὰλ βασιλέως σενναὰρ, καὶ ἀριὼχ βασιλεὺς ἐλλασὰρ, καὶ χοδολλογομὸρ βασιλεὺς ἐλὰμ, καὶ θαργὰλ βασιλεὺς ἐθνῶν.

2. Ἐποίησαν πόλεμον μετὰ βαλλὰ βασιλέως σοδόμων, καὶ μετὰ βαρσὰ βασιλέως γομόῤῥας, καὶ μετὰ σενναὰρ βασιλέως ἀδαμὰ, καὶ μετὰ συμοβὸρ βασιλέως σεβωεὶμ, καὶ βασιλέως βαλάκ, αὕτη ἐστὶ σηγώρ.

3. Πάντες οὗτοι συνεφώνησαν ἐπὶ τὴν φάραγγα τὴν ἁλυκήν. αὕτη ἡ θάλασσα τῶν ἁλῶν.

4. Δώδεκα ἔτη ἐδούλευον τῷ χοδολλογομὸρ, τῷ δὲ τρισκαιδεκάτῳ ἔτη ἀπέστησαν.

5. Ἐν δὲ τῷ τεσσαρεσκαιδεκάτῳ ἔτει ἦλθε χοδολλογομὸρ καὶ οἱ βασιλεῖς οἱ μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ κατέκοψαν τοὺς γίγαντας τοὺς ἐν ἀσταρὼθ, καὶ καρναὶν, καὶ ἔθνη ἰσχυρὰ ἅμα αὐτοῖς, καὶ τοὺς σομαίους τοὺς ἐν σαυῇ τῇ πόλει.

6. Καὶ τοὺς χοῤῥαίους τοὺς ἐν τοῖς ὄρεσι σηεὶρ, ἕως τῆς τερεβίνθου τῆς φαρὰν, ἥ ἐστιν ἐν τῇ ἐρήμῳ.

7. Καὶ ἀναστρέψαντες ἦλθον ἐπὶ τὴν πηγὴν τῆς κρίσεως, αὕτη ἐστὶ κάδης. καὶ κατέκοψαν πάντας τοὺς ἄρχοντας ἀμαλὴκ, καὶ τοὺς ἀμοῤῥαίους τοὺς κατοικοῦντας ἐν ἀσασονθαμάρ.

8. Ἐξῆλθε δὲ βασιλεὺς σοδόμων, καὶ βασιλεὺς γομόῤῥας, καὶ βασιλεὺς ἀδαμὰ, καὶ βασιλεὺς σεβωεὶμ, καὶ βασιλεὺς βαλάκ· αὕτη ἐστὶ σηγώρ· καὶ παρετάξαντο αὐτοῖς εἰς πόλεμον ἐν τῇ κοιλάδι τῇ ἁλυκῇ.

9. Πρὸς χοδολλογομὸρ βασιλέα ἐλὰμ, καὶ θαργὰλ βασιλέα ἐθνῶν, καὶ ἀμαρφὰλ βασιλέα σενναὰρ, καὶ ἀριὼχ βασιλέα ἐλλασάρ. οἱ τέσσαρες βασιλεῖς πρὸς τοὺς πέντε.

10. Ἡ δὲ κοιλὰς ἡ ἁλυκὴ φρέατα ἀσφάλτου. ἔφυγε δὲ βασιλεὺς σοδόμων καὶ βασιλεὺς γομόῤῥας, καὶ ἐνέπεσαν ἐκεῖ, οἱ δὲ καταλειφθέντες, εἰς τὴν ὀρεινὴν ἔφυγον.

CAP. XIIII.

1. Factum eſt autem in illo tempore, ut Amraphel rex Sennaar,& Arioch rex Ponti , & Chodorlahómor rex Elamitarum,

2. Et Thadal rex gentium inirent bellum contra Bara regem Sodomorum,& contra Berſa regem Gomorrhæ, & contra Senaab regem Adamę,& contra Semeber regem Seboim, cõtraq́; regem Balæ,ipſa eſt Segor.

3. Omnes hi convenerunt in vallem Sylveſtrem, quæ nunc eſt mare ſalis.

4. Duodecim enim annis ſervierant Chodorlahómor, & tertiodecimo anno receſſerunt ab eo.

5. Igitur quartodecimo anno venit Chodorlahómor, & reges qui erant cum eo: percuſſeruntq́; Raphaim in Aſtaroth & Carnaim,& Zuzim cum eis,& Emim in Save Cariatháim.

6. Et Corrhæos in montibus Seir , uſque ad Campeſtria Pharan , quæ eſt in ſolitudine.

7. Reverſiq́; ſunt , & venerunt uſque ad fontem Miſphat,ipſa eſt Cades : & percuſſerunt omnem regionem Amalecitarũ & Amorrhæorum qui habitabant in Aſaſon-thamar.

8. Et egreſſi ſunt rex Sodomorum , & rex Gomorrhæ, rexq́; Adamę,& rex Seboim, necnon & rex Balæ, quæ eſt Segor : & direxerunt aciem contrà eos in valle Sylveſtri,

9. Scilicet adverſus Chodorlahómor regem Elamitarum,& Thadal regem gentium , & Amraphel regem Sennaar , & Arioch regem Ponti: quatuor reges adverſus quinque.

10. Vallis autem Sylveſtris habebat puteos multos bituminis. Itaque rex Sodomorum , & rex Gomorrhæ terga verterunt, cecideruntque ibi: & qui remanſerant, fugerunt ad montem.

Das viertzehende Capitel.

VNnd es begab ſich zu der zeit des Königs Amraphel von Sinear/ Arioch deß Königes von Elaſſar/ KedorLaomor des Königes von Elam/ vnd Thideal des Königes der Heiden.

2. Daß ſie Kriegeten mit Bera dem Könige von Sodom/ vnnd mit Birſa dem Könige von Gomorra/ vnnd mit Sineab dem Könige von Adama/ vnd mit Semeber dem Könige von Zeboim/ vnd mit dem Könige von Bela/ die heiſſt Zoar.

3. Dieſe kamen alle zuſammen inn das Thal Siddim/ da nun das Saltzmeer iſt.

4. Denn ſie waren zwölff jahr vnter dem könige KedorLaomor geweſen/ vnnd im dreyzehenden jahr waren ſie von jhm abgefallen.

5. Darumb kam KedorLaomor/ vnnd die könige die mit jhm waren/ im viertzehenden jahr/ vnnd ſchlugen die Riſen zu Aſtaroth Karnaim/ vnnd die Suſim zu Ham/ vnd die Emim in dem Felde Kiriathaim.

6. Vnnd die Horiter auff jhrem Gebirge Seir/ biß an die breite Pharan/ welche an die Wüſten ſtöſſt.

7. Darnach wandten ſie vmb/ vnnd kamen an den Born Miſpat/ das iſt Kades/ vnd ſchlugen das gantze Land der Amalekiter/ dazu die Amoriter/ die zu Hazezon Thamar woneten.

8. Da zogen auß der könig von Sodom/ der könig von Gomorra/ der könig von Adama/ der könig von Zeboim/ vnnd der könig von Bela/ die Zoar heiſſt/ vnd rüſten ſich zu ſtreitten im Thal Siddim.

9. Mit KedorLaomor dem könige von Elam/ vnd mit Thideal dem könige der Heiden/ vnd mit Amraphel dem könige von Sinear/ vnnd mit Arioch dem könige von Elaſſar/ vier könige mit fünffen. Vnd das Thal Siddim hatte viel Thongruben.

10. Aber der könig von Sodom vnnd Gomorra wurden daſelbs in die flucht geſchlagen vnd nidergelegt/ vnnd was überbleib flohe auff das Gebirge.

CHAP. XIIII.

1. Depuis il aduint au temps d'Amraphel roy de Sçinhar, d'Arjoc roy d'Ellaſar, de Kedor-lahomer roy d'Helam, & de Tidhal roy des nations,

2. Qu'iceux firent guerre contre Berah roy de Sodome, & contre Birſah roy de Gomorre, & contre Sçinab roy d'Adma, & contre Sçemeber roy de Tſeboim, & contre le roy de Belah, *qui* eſt Tſohar.

3. Tous ceux-ci ſe liguerent au val de Siddim, *qui* eſt la mer ſalee.

4. Ils auoyent ſerui douze ans à Kedor-lahomer, mais au trezieme ils s'eſtoyent reuoltés.

5. Au quatorzieme an donc Kedor-lahomer vint , & les rois qui *eſtoyent* auec lui : & batirent les Rephains en Haſçteroth de Carnaim , & les Zuzins en Ham , & les Emins en la plaine de Kitjathaim.

16. Et les Horiens en leur montagne de Sehir, iuſqu'à la campagne de Paran , au deſſus du deſert.

7. Puis retournerent,& vindrent à Hen de Miſçpat, *qui* eſt Kadés,& batirent tout le teritoire des Hamalekites, & auſſi les Amorrheens habitans en Hatſatſon-tamar.

8. Lors ſortirent le roy de Sodome , le roy de Gomorre, de roy d'Adma, le roy de Tſeboim,& le roy de Belah, *qui* eſt Tſohar : & rengerent leur bataille au val de Siddim contre eux.

9. *Aſſauoir* contre Kedor-lahomer roy de Helam , & cõtre Tidhal roy des nations, & contre Amraphel roy de Sçinhar,& contre Arjoc roy d'Ellaſar, quatre rois contre cinq.

10. Or la vallee de Siddim *eſtoit* pleine de puits de bitume. Et les rois de Sodome & Gomorre s'enfuirent , & y tomberent: & ceux qui eſtoyent demeurés de reſte, s'enfuirent en la montagne.

יד

11 וּשְׁבוֹ יַת כָּל קִנְיָנֵיהוֹן דִּסְדוֹם וַעֲמוֹרָה וְיַת כָּל מֵיכְלְהוֹן וַאֲזַלוּ׃

12 וּשְׁבוֹ יַת לוֹט וְיַת קִנְיָנֵיהּ בַּר אֲחוּהִי דְּאַבְרָם וַאֲזַלוּ וְהוּא יָתֵיב בִּסְדוֹם׃

13 וַאֲתָא מְשֵׁיזְבָא וְחַוִּי לְאַבְרָם עִבְרָאָה וְהוּא שָׁרֵי בְּמֵישְׁרֵי מַמְרֵא אֱמוֹרָאָה אֲחוּהִי דְּאֶשְׁכּוֹל וַאֲחוּהִי דְּעָנֵר וְאִנּוּן מָארֵי קְיָמֵיהּ דְּאַבְרָם׃

14 וּשְׁמַע אַבְרָם אֲרֵי אִשְׁתְּבִי אֲחוּהִי וְזָרֵיז יַת עוּלֵימוֹהִי יְלִידֵי בָיְתֵיהּ תְּלָת מְאָה וּתְמָנֵי עֲסַר וּרְדַף עַד דָּן׃

15 וְאִתְפְּלֵיג עֲלֵיהוֹן בְּלֵילְיָא הוּא וְעַבְדוֹהִי וּמְחוֹנוּן וּרְדַפִינוּן עַד חוֹבָה דְּמִצְפּוּנָא לְדַמֶּשֶׂק׃

16 וַאֲתֵיב יַת כָּל קִנְיָנָא וְאַף יַת לוֹט אֲחוּהִי וְקִנְיָנֵיהּ אֲתֵיב וְאַף יַת נְשַׁיָּא וְיַת עַמָּא׃

17 וּנְפַק מַלְכָּא דִּסְדוֹם לְקַדָּמוּתֵיהּ בָּתַר דְּתָב מִלְּמִמְחֵי יַת כְּדָרְלָעֹמֶר וְיַת מַלְכַיָּא דְּעִמֵּיהּ לְמֵשַׁר מְפָנָא הוּא בֵּית רֵיסָא דְּמַלְכָּא׃

18 וּמַלְכִּי צֶדֶק מַלְכָּא דִּירוּשְׁלֵם אַפֵּיק לְחֶם וַחֲמַר וְהוּא מְשַׁמֵּשׁ קֳדָם אֵל עִלָּאָה׃

19 וּבָרְכֵיהּ וַאֲמַר בְּרִיךְ אַבְרָם קֳדָם אֵל עִלָּאָה דְּקִנְיָנֵיהּ שְׁמַיָּא וְאַרְעָא׃

20 וּבְרִיךְ אֵל עִלָּאָה דִּמְסַר שָׂנְאָה בִּידָךְ וִיהַב לֵיהּ חַד מִן עַשְׂרָה מִכּוֹלָּא׃

21 וַאֲמַר מַלְכָּא דִסְדוֹם לְאַבְרָם הַב לִי נַפְשָׁתָא וְקִנְיָנָא דְּבַר לָךְ׃

22 וַאֲמַר אַבְרָם לְמַלְכָּא דִסְדוֹם אֲרֵימִית יְדִי בִּצְלוֹ קֳדָם יְיָ אֵל עִלָּאָה דְּקִנְיָנֵיהּ שְׁמַיָּא וְאַרְעָא׃

יד

11 וַיִּקְחוּ אֶת־כָּל־רְכֻשׁ סְדֹם וַעֲמֹרָה וְאֶת־כָּל־אָכְלָם וַיֵּלֵכוּ׃

12 וַיִּקְחוּ אֶת־לוֹט וְאֶת־רְכֻשׁוֹ בֶּן־אֲחִי אַבְרָם וַיֵּלֵכוּ וְהוּא יֹשֵׁב בִּסְדֹם׃

13 וַיָּבֹא הַפָּלִיט וַיַּגֵּד לְאַבְרָם הָעִבְרִי וְהוּא שֹׁכֵן בְּאֵלֹנֵי מַמְרֵא הָאֱמֹרִי אֲחִי אֶשְׁכֹּל וַאֲחִי עָנֵר וְהֵם בַּעֲלֵי בְרִית־אַבְרָם׃

14 וַיִּשְׁמַע אַבְרָם כִּי נִשְׁבָּה אָחִיו וַיָּרֶק אֶת־חֲנִיכָיו יְלִידֵי בֵיתוֹ שְׁמֹנָה עָשָׂר וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת וַיִּרְדֹּף עַד־דָּן׃

15 וַיֵּחָלֵק עֲלֵיהֶם לַיְלָה הוּא וַעֲבָדָיו וַיַּכֵּם וַיִּרְדְּפֵם עַד־חוֹבָה אֲשֶׁר מִשְּׂמֹאל לְדַמָּשֶׂק׃

16 וַיָּשֶׁב אֵת כָּל־הָרְכֻשׁ וְגַם אֶת־לוֹט אָחִיו וּרְכֻשׁוֹ הֵשִׁיב וְגַם אֶת־הַנָּשִׁים וְאֶת־הָעָם׃

17 וַיֵּצֵא מֶלֶךְ־סְדֹם לִקְרָאתוֹ אַחֲרֵי שׁוּבוֹ מֵהַכּוֹת אֶת־כְּדָרְלָעֹמֶר וְאֶת־הַמְּלָכִים אֲשֶׁר אִתּוֹ אֶל־עֵמֶק שָׁוֵה הוּא עֵמֶק הַמֶּלֶךְ׃

18 וּמַלְכִּי־צֶדֶק מֶלֶךְ שָׁלֵם הוֹצִיא לֶחֶם וָיָיִן וְהוּא כֹהֵן לְאֵל עֶלְיוֹן׃

19 וַיְבָרְכֵהוּ וַיֹּאמַר בָּרוּךְ אַבְרָם לְאֵל עֶלְיוֹן קֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ׃

20 וּבָרוּךְ אֵל עֶלְיוֹן אֲשֶׁר־מִגֵּן צָרֶיךָ בְּיָדֶךָ וַיִּתֶּן־לוֹ מַעֲשֵׂר מִכֹּל׃

21 וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ־סְדֹם אֶל־אַבְרָם תֶּן־לִי הַנֶּפֶשׁ וְהָרְכֻשׁ קַח־לָךְ׃

22 וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל־מֶלֶךְ סְדֹם הֲרִמֹתִי יָדִי אֶל־יְהוָה אֵל עֶלְיוֹן קֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ׃

ιδ.

11. Ελαβον δὲ τὴν ὀρφνὴν, καὶ ἐπρονόμευσαν τὴν ἵππον πᾶσαν σοδόμων καὶ γομόῤῥας, καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν, καὶ ἀπῆλθον.

12. Ελαβον δὲ καὶ τὸν λὼτ, τὸν υἱὸν τοῦ ἀδελφοῦ ἄβραμ, καὶ τὴν ἀποσκευὴν αὐτοῦ, καὶ ἀπῴχοντο. ἦν γὰρ κατοικῶν ἐν σοδόμοις.

13. Παραγενόμενος δὲ τῶν ἀνασωθέντων τις, ἀπήγγειλεν ἄβραμ τῷ περάτῃ. αὐτὸς δὲ κατῴκει πρὸς τῇ δρυῒ τῇ μαμβρῇ ἀμοῤῥαίου, τοῦ ἀδελφοῦ ἐσχὼλ, καὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐνὰν, οἳ ἦσαν συνωμόται τοῦ ἄβραμ.

14. Ακούσας δὲ ἄβραμ ὅτι ᾐχμαλώτευται λὼτ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ἠρίθμησε τοὺς ἰδίους οἰκογενεῖς αὐτοῦ, τριακοσίους δέκα καὶ ὀκτώ.

15. Καὶ κατεδίωξεν ὀπίσω αὐτῶν ἕως δάν. καὶ ἐπέπεσεν ἐπ᾽ αὐτοὺς τὴν νύκτα αὐτὸς, καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς, καὶ κατεδίωξεν αὐτοὺς ἕως χοβὰ, ἥ ἐστιν ἐν ἀριστερᾷ δαμασκοῦ.

16. Καὶ ἀπέστρεψε πᾶσαν τὴν ἵππον σοδόμων, καὶ λὼτ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἀπέστρεψε, καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ, καὶ τὰς γυναῖκας, καὶ τὸν λαόν.

17. Εξῆλθε δὲ βασιλεὺς σοδόμων εἰς συνάντησιν αὐτῷ μετὰ τὸ ὑποστρέψαι αὐτὸν ἀπὸ τῆς κοπῆς τοῦ χοδολλογομὸρ, καὶ τῶν βασιλέων τῶν μετ᾽ αὐτοῦ εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ σαβῆ. τοῦτο ἦν τὸ πεδίον τῶν βασιλέων.

18. Καὶ μελχισεδὲχ βασιλεὺς σαλὴμ, ἐξήνεγκεν ἄρτους καὶ οἶνον. ἦν δὲ ἱερεὺς τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου.

19. Καὶ εὐλόγησε τὸν ἄβραμ, καὶ εἶπεν· εὐλογημένος ἄβραμ τῷ θεῷ τῷ ὑψίστῳ, ὃς ἔκτισε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.

20. Καὶ εὐλογητὸς ὁ θεὸς ὁ ὕψιστος, ὃς παρέδωκε τοὺς ἐχθροὺς σου ὑποχειρίους σοι. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ δεκάτην ἀπὸ πάντων.

21. Εἶπε δὲ βασιλεὺς σοδόμων πρὸς ἄβραμ· δός μοι τοὺς ἄνδρας, τὴν δὲ ἵππον λάβε σεαυτῷ.

22. Εἶπε δὲ ἄβραμ πρὸς τὸν βασιλέα σοδόμων· ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου πρὸς κύριον τὸν θεὸν τὸν ὕψιστον, ὃς ἔκτισε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.

CAP. XIIII.

11. Tulerunt autem omnem ſubſtantiam Sodomorum & Gomorrhęorum, & univerſa quæ ad cibum pertinent, & abierunt.

12. Necnon & Lot & ſubſtantiam eius, filium fratris Abram, qui habitabat in Sodomis.

13. Et ecce unus qui evaſerat, nuntiavit Abram Hebræo, qui habitabat in convalle Mambre Amorrhæi fratris Eſchol, & fratris Aner: hi enim pepigerant fœdus cum Abram.

14. Quod cùm audiſſet Abram, captum videlicet Lot fratrem ſuum, numeravit expeditos vernaculos ſuos trecentos decem & octo: & perſecutus eſt eos uſque Dan.

15. Et diviſis ſociis, irruit ſuper eos nocte: percuſſitque eos, & perſecutus eſt eos uſque Hoba & Phœnicem, quæ eſt ad lævam Damaſci.

16. Reduxitque omnẽ ſubſtantiam, & Lot fratrem ſuum cum ſubſtãtia illius, mulieres quoque & populum.

17. Egreſſus eſt autem rex Sodomorum in occurſum eius poſtquam reverſus eſt à cæde Chodorlahómor, & regum qui cũ eo erant in valle Saue, quæ eſt vallis regis.

18. At verò Melchiſedec rex Salem, proferens, panem & vinum (erat enim ſacerdos Dei altiſſimi)

19. Benedixit ei, & ait: Benedictus Abram Deo excelſo qui creavit cœlum & terrã:

20. Et benedictus Deus excelſus quo protegẽte hoſtes in manibus tuis ſunt. Et dedit ei decimas ex omnibus.

21. Dixit autem rex Sodomorum ad Abram, Da mihi animas, cætera tolle tibi.

22. Qui reſpondit ei: Leuo manum meam ad Dominũ Deum excelſum poſſeſſorẽ cœli & terræ.

Das viertzehende Capitel.

11. Da namen ſie alle Haabe zu Sodom vnd Gomorra / vnd alle Speiſe / vnd zogen dauon.

12. Sie namen auch mit ſich Lot / Abrams bruder Son / vnd ſeine Haabe / Denn er wohnete zu Sodom / vnd zogen dauon.

13. Da kam einer / der enttrunnen war / vnd ſagets Abram an dem Außlender / der da wonet im hayn Mamre des Amoriters / welcher ein Bruder war Eſcol vnnd Aner / dieſe waren mit Abram im Bundt.

24. Als nun Abram höret / daß ſein Bruder gefangen war / wapnet er ſeine Knechte / dreyhundert vnnd achtzehen / in ſeinem Hauſe geborn / vnd jaget jnen nach biß gen Dan.

15. Vnd theilet ſich / fiel des Nachts über ſie mit ſeinen Knechten / vnnd ſchlug ſie / vond jaget ſie biß gen Hoba / die zur lincken der Stadt Damaſcus ligt.

16. Vnnd bracht alle Haabe wieder / dazu auch Lot ſeinen Bruder mit ſeiner Haabe / auch die Weiber vnnd das Volck.

17. Als er nu wiederkam von der Schlacht des KedorLaomor vnnd der Könige mit jhm / gieng jhm entgegen der König von Sodom / inn das Feldt das Königsthal heiſſt.

18. Aber Melchiſedech der König von Salem / trug Brot vnd Wein herfür. Vnd er war ein Prieſter Gottes des Höchſten.

19. Vnnd ſegnet jn / vnd ſprach: Geſegnet ſeyſt du Abram dem Höheſten Gott / der Himel vnd Erden beſitzt.

20. Vnd gelobt ſey Gott der Höheſt / der deine Feind in deine handt beſchloſſen hat. Vnd demſelben gab Abram den Zehenden von allerley.

21. Da ſprach der König von Sodom zu Abram: Gib mir die Leute / die Güter behalt dir.

22. Aber Abram ſprach zu dem König von Sodom: Ich hebe meine hende auff zu dem HErrn / dem Höchſten Gott / der Himel vnd Erden beſitzt.

CHAP. XIIII.

11. Ils prindrent donc toute la cheuance de Sodome & Gomorre, & tous leurs viures: puis s'en allerent.

12. Ils prindrent auſſi Lot fils du frere d'Abram, & toute ſa cheuance, & s'en allerent: car il habitoit en Sodome.

13. Quelcun qui *en* eſtoit eſchappé, en vint aduertir Abram Hebrieu, qui habitoit és plaines de Mamré Amorrheen, frere de Eſçcol, & frere de Haner, qui eſtoyent alliés auec Abram.

14. Quand donc Abram eut entendu que ſon frere auoit eſté emmené priſonnier, il equippa trois cẽs & dix huit de ſes ſeruiteurs nes en ſa maiſon: ſi *les* pourſuiuit iuſqu'en Dan.

15. Et la nuict il ſe ietta par bandes ſur eux, lui & ſes ſeruiteurs: & les batit, & les pourſuiuit iuſqu'en Hobar, qui *eſt* à la gauche de Damas:

16. Et ramena toute la cheuance, & meſme il ramena Lot ſon frere, & ſa cheuance: & auſſi les femmes & le peuple.

17. Et le Roy de Sodome s'en alla au deuant de lui, cõme il s'en retournoit de la desfaite de Kedor-lahomer, & des Rois qui *eſtoyent* auec lui, au val de la plaine *qui* eſt la vallee royale.

18. Melchiſedec auſſi Roy de Salem apporta pain & vin (& icelui *eſtoit* Sacrificateur du *Dieu* Fort, Souuerain.)

19. Et le benit, diſant, Benit *ſoit* Abram de par le *Dieu* Fort, Souuerain, poſſeſſeur des cieux & de la terre.

20. Et loué *ſoit* le *Dieu* Fort, Souuerain, qui a liure tes ennemis entre tes mains. Et *Abram* lui donna le diſme de tout.

21. Et le Roy de Sodome dit a Abram, Donne-moi les perſonnes, & pren la cheuance pour toi.

22. Et Abram dit au Roy de Sodome, I'ai leue ma main a l'Eternel le *Dieu* Fort, Souuerain, poſſeſſeur des cieux & de la terre, *diſant*,

יד

23 אִם מִחוּטָא וְעַד עַרְקַת מְסָנָא וְאִם אֶסַּב מִכָּל דִּילָךְ וְלָא תֵימַר אֲנָא עַתְּרֵית יַת אַבְרָם׃

24 בַּר מִדַּאֲכַלוּ עוּלֵימַיָא וְחוּלַק גּוּבְרַיָא דַּאֲזַלוּ עִמִּי עָנֵר אֶשְׁכֹּל וּמַמְרֵא אִינּוּן יְקַבְּלוּן חוּלַקְהוֹן׃

טו

1 בָּתַר פִּתְגָּמַיָא הָאִלֵּין הֲוָה מֵימַר מִן קֳדָם יְיָ לְאַבְרָם בִּנְבוּאָה לְמֵימַר לָא תִדְחַל אַבְרָם מֵימְרִי תְּקוֹף לָךְ אַגְרָךְ סַגִּיא לַחֲדָא׃

2 וַאֲמַר אַבְרָם יְיָ אֱלוֹהִים מַה תִּתֵּן לִי וַאֲנָא אָזֵיל בְּלָא וְלַד וּבַר פַּרְנָסָא הָדֵין דִּי בְּבֵיתִי הוּא דַּמַּשְׂקָאָה אֱלִיעֶזֶר׃

3 וַאֲמַר אַבְרָם הָא לִי לָא יְהַבְתְּ וְלַד וְהָא בַּר בֵּיתִי יָרֵית יָתִי׃

4 וְהָא מֵימַר מִן קֳדָם יְיָ לֵיהּ לְמֵימַר לָא יֵרְתִינָּךְ דֵּין אֱלָהֵין בַּר דְּתוֹלִיד הוּא יֵרְתִינָּךְ׃

5 וְאַפֵּיק יָתֵיהּ לְבָרָא וַאֲמַר אִסְתְּכִי כְעַן לִשְׁמַיָא וּמְנִי כּוֹכְבַיָא אִם תִּיכּוֹל לְמִמְנֵי יָתְהוֹן וַאֲמַר לֵיהּ כְּדֵין יְהוֹן בְּנָךְ׃

6 וְהֵימִין בְּמֵימְרָא דַּיְיָ וְחַשְׁבַהּ לֵיהּ לִזְכוּ׃

7 וַאֲמַר לֵיהּ אֲנָא יְיָ דְּאַפֵּקְתָּךְ מֵאוּרָא דְּכַשְׂדָּאֵי לְמִיתַּן לָךְ יָת אַרְעָא הָדָא לְמֵירְתַהּ׃

8 וַאֲמַר יְיָ אֱלוֹהִים בְּמָה אֵדַע אֲרֵי אֵירְתִינַהּ׃

9 וַאֲמַר לֵיהּ קָרֵיב קֳדָמַי עֶגְלִין תְּלָתָא וְעִזִּין תְּלָתָא וְדִכְרִין תְּלָתָא וְשַׁפְנִינָא וּבַר יוֹנָה׃

יד

23 אִם־מִחוּט וְעַד שְׂרוֹךְ־נַעַל וְאִם־אֶקַּח מִכָּל־אֲשֶׁר־לָךְ וְלֹא תֹאמַר אֲנִי הֶעֱשַׁרְתִּי אֶת־אַבְרָם׃

24 בִּלְעָדַי רַק אֲשֶׁר אָכְלוּ הַנְּעָרִים וְחֵלֶק הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר הָלְכוּ אִתִּי עָנֵר אֶשְׁכֹּל וּמַמְרֵא הֵם יִקְחוּ חֶלְקָם׃

טו

1 אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הָיָה דְבַר־יְהוָה אֶל־אַבְרָם בַּמַּחֲזֶה לֵאמֹר אַל־תִּירָא אַבְרָם אָנֹכִי מָגֵן לָךְ שְׂכָרְךָ הַרְבֵּה מְאֹד׃

2 וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֲדֹנָי יְהוִה מַה־תִּתֶּן־לִי וְאָנֹכִי הוֹלֵךְ עֲרִירִי וּבֶן־מֶשֶׁק בֵּיתִי הוּא דַּמֶּשֶׂק אֱלִיעֶזֶר׃

3 וַיֹּאמֶר אַבְרָם הֵן לִי לֹא נָתַתָּה זָרַע וְהִנֵּה בֶן־בֵּיתִי יוֹרֵשׁ אֹתִי׃

4 וְהִנֵּה דְבַר־יְהוָה אֵלָיו לֵאמֹר לֹא יִירָשְׁךָ זֶה כִּי־אִם אֲשֶׁר יֵצֵא מִמֵּעֶיךָ הוּא יִירָשֶׁךָ׃

5 וַיּוֹצֵא אֹתוֹ הַחוּצָה וַיֹּאמֶר הַבֶּט־נָא הַשָּׁמַיְמָה וּסְפֹר הַכּוֹכָבִים אִם־תּוּכַל לִסְפֹּר אֹתָם וַיֹּאמֶר לוֹ כֹּה יִהְיֶה זַרְעֶךָ׃

6 וְהֶאֱמִן בַּיהוָה וַיַּחְשְׁבֶהָ לּוֹ צְדָקָה׃

7 וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי יְהוָה אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאוּר כַּשְׂדִּים לָתֶת לְךָ אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת לְרִשְׁתָּהּ׃

8 וַיֹּאמַר אֲדֹנָי יְהוִה בַּמָּה אֵדַע כִּי אִירָשֶׁנָּה׃

9 וַיֹּאמֶר אֵלָיו קְחָה לִי עֶגְלָה מְשֻׁלֶּשֶׁת וְעֵז מְשֻׁלֶּשֶׁת וְאַיִל מְשֻׁלָּשׁ וְתֹר וְגוֹזָל׃

ΚΕΦΑΛ. ιδ.

23. Εἰ ἀπὸ σπαρτίου ἕως σφυρωτῆρος ὑποδήματος λήψομαι ἀπὸ πάντων τῶν σῶν, ἵνα μὴ εἴπῃς ὅτι ἐγὼ ἐπλούτισα τὸν ἄβραμ.

24. Πλὴν ὧν ἔφαγον οἱ νεανίσκοι, καὶ τῆς μερίδος τῶν ἀνδρῶν τῶν συμπορευθέντων μετ᾽ ἐμοῦ ἐσχὼλ, αὐνὰν, μαμβρῆ. οὗτοι λήψονται μερίδα.

ΚΕΦΑΛ. ιε.

1. Μετὰ δὲ τὰ ῥήματα ταῦτα, ἐγενήθη ῥῆμα κυρίου πρὸς ἄβραμ ἐν ὁράματι τῆς νυκτὸς, λέγων· μὴ φοβοῦ ἄβραμ, ἐγὼ ὑπερασπίζω σου ὁ μισθός σου πολὺς ἔσται σφόδρα.

2. Λέγει δὲ ἄβραμ· δέσποτα κύριε, τί μοι δώσεις; ἐγὼ δὲ ἀπολύομαι ἄτεκνος, ὁ δὲ υἱὸς μασὲκ τῆς οἰκογενοῦς μου οὗτος δαμασκὸς ἐλιέζερ.

3. Καὶ εἶπεν ἄβραμ· ἐπειδὴ ἐμοὶ οὐκ ἔδωκας σπέρμα, ὁ δὲ οἰκογενής μου κληρονομήσει με.

4. Καὶ εὐθὺς φωνὴ κυρίου ἐγένετο πρὸς αὐτὸν, λέγουσα· οὐ κληρονομήσει σε οὗτος ἀλλ᾽ ὃς ἐξελεύσεται ἐκ σοῦ, οὗτος κληρονομήσει σε.

5. Ἐξήγαγε δὲ αὐτὸν ἔξω, καὶ εἶπεν αὐτῷ ἀνάβλεψον δὴ εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἀρίθμησον τοὺς ἀστέρας, εἰ δυνήσῃ ἐξαριθμῆσαι αὐτούς. καὶ εἶπεν· οὕτως ἔσται τὸ σπέρμα σου.

6. Καὶ ἐπίστευσεν ἄβραμ τῷ θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην, εἶπε δὲ πρὸς αὐτόν.

7. Ἐγὼ ὁ θεὸς ὁ ἐξαγαγών σε ἐκ χώρας χαλδαίων, ὥστε δοῦναί σοι τὴν γῆν ταύτην, κληρονομῆσαι.

8. Εἶπε δέ· δέσποτα κύριε, κατὰ τί γνώσομαι ὅτι κληρονομήσω αὐτήν.

9. Εἶπε δὲ αὐτῷ· λάβε μοι δάμαλιν τριετίζουσαν, καὶ αἶγα τριετίζουσαν, καὶ κριὸν τριετίζοντα, καὶ τρυγόνα, καὶ περιστεράν.

CAP. XIIII.

23. Quòd à filo ſubtegminis uſque ad corrigiam caligæ, non accipiam ex omnibus quæ tua ſunt, ne dicas, Ego ditavi Abram:

24. Exceptis his quæ comederunt iuvenes, & partibus virorum qui venerunt mecum, Aner, Eſchol, & Mambre; iſti accipient partes ſuas.

CAP. XV.

1. His itaque tranſactis, factus eſt ſermo Domini ad Abram per viſionem dicens: Noli timere Abram, ego protector tuus ſum, & merces tua magna nimis.

2. Dixitq; Abram: Domine Deus, quid dabis mihi? ego vadam abſque liberis: & filius procuratoris domus meæ iſte Damaſcus Eliézer.

3. Additq; Abram, Mihi autem non dediſti ſemen: & ecce vernaculus meus, hęres meus erit.

4. Statimque ſermo Domini tactus eſt ad eum, dicẽs: Non erit hic hæres tuus: ſed qui egredietur de utero tuo, ipſum habebis hæredem.

5. Eduxitque eum foras, & ait illi: Suſpice cœlum, & numera ſtellas, ſi potes. Et dixit ei: Sic erit ſemen tuum.

6. Credidit Abram Deo, & reputatum eſt illi ad iuſtitiam.

7. Dixitq; ad eum: Ego Dominus qui eduxi te de Vr Chaldæorum, ut darem tibi terram iſtam, & poſſideres eam.

8. At ille ait: Domine Deus, unde ſcire poſſum quòd poſſeſſurus ſim eam?

9. Et reſpondens Dominus; Sume, inquit, mihi vaccam triennem, & capram trimã, & arietem annorum trium, turturem quoque, & columbam.

Das viertzehende Capitel.

23. Daß ich von allem/ das dein iſt/ nicht einen faden noch einen ſchuchriemen nemen wil/ das du nicht ſageſt/ du habeſt Abram Reich gemacht.

24. Außgenommen was die Jüngling verzehret haben/ vnd die Männer Aner/ Eſcol vnnd Mamre/ die mit mir gezogen ſind/ die laß jhr theil nemen.

Das funfftzehende Capitel.

NAch diſen Geſchichten begab ſichs/ daß zu Abram geſchach das Wort des HERRN im Geſicht/ vnnd ſprach: Förchte dich nicht Abram/ Jch bin dein Schildt/ vnd dein ſehr groſſer Lohn.

2. Abram ſprach aber/ HERR HERR/ Was wilt du mir geben? Jch gehe dahin ohn Kinder/ vnnd mein Haußvogt hat einen Sohn/ dieſer Elieſer von Damaſco.

3. Vnd Abram ſprach weiter: Mir haſt du keinen Samen gegeben/ Vnd ſihe/ der Sohn meines Geſinds ſol mein Erbe ſein.

4. Vnd ſihe/ der HERR ſprach zu jhm: Er ſol nicht dein Erbe ſein/ Sondern der von deinem Leibe kommen wird/ der ſol dein Erbe ſein.

5. Vnnd er hieß jhn hinauß gehen/ vnd ſprach: Sihe gen Himmel/ vnnd zehle die Sterne/ Kanſt du ſie zehlen? Vnd ſprach zu jhm: Alſo ſol dein Same werden.

6. Abram glaubte dem HERRN/ Vnnd das rechnet er jhm zur Gerechtigkeit.

7. Vnd er ſprach zu jhm: Jch bin der HERR/ der dich von Vr auß Chaldea gefürt hat/ daß ich dir diß Landt zu beſitzen gebe.

8. Abram aber ſprach: HERR HERR/ Wobey ſol ichs mercken/ daß ichs beſitzen werde?

9. Vnnd er ſprach zu jhm: Bringe mir eine dreyjärige Kue/ vnd eine dreyjärige Zigen/ vnd ein dreyjärigen Wider/ vnd eine Torteltauben/ vnnd eine Junge Tauben.

CHAP. XIIII.

23. Si ie pren rien de toutes les choſes qui *ſont* à toi, voire depuis vn fil iuſques à la courroye du ſoulier: afin que tu ne dies, I'ai enrichi Abrã:

24. Fors ſeulement ce que les ieunes gens ont mangé, & la part des hommes qui ont marché auec moi, *aſſauoir*, Haner, Eſçcol, & Mamré, qui prendront leur part.

CHAP. XV.

1. Apres ces choſes la parole de l'Eternel fut adreſſee à Abram, en viſion, diſant, Abram, Ne crain point, ie *ſuis* ton pauois, & ton treſgrand loyer.

2. Et Abram reſpondit, Seigneur Eternel, que me donneras-tu? ie chemine ſans hoirs: & celui qui a le maniement de maiſon *eſt* ce Dammeſec Elihezer.

3. Abram dit auſſi, Voici, tu ne m'as point donné de lignee, & voila le ſeruiteur né en ma maiſon ſera mon heritier.

4. Et voici, la parole de l'Eternel lui *fut adreſſee*, diſant, Ceſtui-ci ne ſera point ton heritier: mais celui qui ſortira de tes entrailles ſera ton heritier.

5. Puis le mena dehors, & lui dit, Regarde maintenant vers les cieux, & conte les eſtoiles, ſi tu les peux conter: & il lui dit, Ainſi ſera ta poſterité.

6. Et *Abram* creut à l'Eternel, & il lui alloüa cela pour iuſtice.

7. Puis il lui dit, Ie *ſuis* l'Eternel qui t'ai fait ſortir d'Vr des Caldeens, afin de te donner ce païs-ici pour le poſſeder.

8. Et il dit, Seigneur Eternel, à quoi cognoiſtrai-ie que ie le poſſederai?

9. Et il lui reſpondit, Pren-moi vne genice de trois ans, & vne cheure de trois ans, & vn mouton de trois ans, & & vne tourterelle, & vn pigeon.

טו

10 וְקָרֵיב קֳדָמוֹהִי יָת כָּל אִלֵּין וּפַלֵּיג יָתְהוֹן בְּשׁוּוֵה וִיהַב פַּלְגַיָּא פַּלַג לָקֳבֵיל חַבְרֵיהּ וְיָת עוֹפָא לָא פַלֵּיג׃

11 וּנְחַת עוֹפָא עַל פַּלְגַיָּא וְתָרֵיךְ יָתְהוֹן אַבְרָם׃

12 וַהֲוָה שִׁמְשָׁא לְמֵיעַל וְשִׁנְתָא נְפַלַת עַל אַבְרָם וְהָא אֵימָה קְבַל רַב נְפַלַת עֲלוֹהִי׃

13 וַאֲמַר לְאַבְרָם מִידַע תֵּדַע אֲרֵי דַיָּרִין יְהוֹן בְּנָךְ בְּאַרְעָא דְּלָא דִּלְהוֹן וְיִפְלְחוּן בְּהוֹן וִיעַנּוּן יָתְהוֹן אַרְבַּע מְאָה שְׁנִין׃

14 וְאַף יָת עַמָּא דְּיִפְלְחוּן דָּאֵין אֲנָא וּבָתַר כֵּן יִפְּקוּן בְּקִנְיָנָא סַגִּי׃

15 וְאַתְּ תִּתְכְּנֵישׁ לְוָת אֲבָהָתָךְ בִּשְׁלָם תִּתְקְבַר בְּסֵיבוּ טָבָא׃

16 וְדָרָא רְבִיעָאָה יְתוּבוּן הָכָא אֲרֵי לָא שְׁלִים חוֹבָא דֶּאֱמוֹרָאָה עַד הָכָא׃

17 וַהֲוָה שִׁמְשָׁא עָלַת וְקַבְלָא הֲוָה וְהָא תַנּוּר דִּתְנַן וּבְעוּר דְּאֶשָּׁא דַעֲדָא בֵּין פַּלְגַיָּא הָאִלֵּין׃

18 בְּיוֹמָא הַהוּא גְּזַר יְיָ עִם אַבְרָם קְיָם לְמֵימַר לִבְנָךְ יְהַבִית יָת אַרְעָא הָדָא מִנַּהֲרָא דְּמִצְרַיִם עַד נַהֲרָא רַבָּה נַהֲרָא פְרָת׃

19 יָת שַׁלְמָאֵי וְיָת קְנִיזָּאֵי וְיָת קַדְמוֹנָאֵי׃

20 וְיָת חִתָּאֵי וְיָת פְּרִזָּאֵי וְיָת גִּבָּרָאֵי׃

21 וְיָת אֱמוֹרָאֵי וְיָת כְּנַעֲנָאֵי וְיָת גִּרְגָּשָׁאֵי וְיָת יְבוּסָאֵי׃

טו

10 וַיִּקַּח־לוֹ אֶת־כָּל־אֵלֶּה וַיְבַתֵּר אֹתָם בַּתָּוֶךְ וַיִּתֵּן אִישׁ־בִּתְרוֹ לִקְרַאת רֵעֵהוּ וְאֶת־הַצִּפֹּר לֹא בָתָר׃

11 וַיֵּרֶד הָעַיִט עַל־הַפְּגָרִים וַיַּשֵּׁב אֹתָם אַבְרָם׃

12 וַיְהִי הַשֶּׁמֶשׁ לָבוֹא וְתַרְדֵּמָה נָפְלָה עַל־אַבְרָם וְהִנֵּה אֵימָה חֲשֵׁכָה גְדֹלָה נֹפֶלֶת עָלָיו׃

13 וַיֹּאמֶר לְאַבְרָם יָדֹעַ תֵּדַע כִּי־גֵר יִהְיֶה זַרְעֲךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם וַעֲבָדוּם וְעִנּוּ אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה׃

14 וְגַם אֶת־הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ דָּן אָנֹכִי וְאַחֲרֵי־כֵן יֵצְאוּ בִּרְכֻשׁ גָּדוֹל׃

15 וְאַתָּה תָּבוֹא אֶל־אֲבֹתֶיךָ בְּשָׁלוֹם תִּקָּבֵר בְּשֵׂיבָה טוֹבָה׃

16 וְדוֹר רְבִיעִי יָשׁוּבוּ הֵנָּה כִּי לֹא־שָׁלֵם עֲוֹן הָאֱמֹרִי עַד־הֵנָּה׃

17 וַיְהִי הַשֶּׁמֶשׁ בָּאָה וַעֲלָטָה הָיָה וְהִנֵּה תַנּוּר עָשָׁן וְלַפִּיד אֵשׁ אֲשֶׁר עָבַר בֵּין הַגְּזָרִים הָאֵלֶּה׃

18 בַּיּוֹם הַהוּא כָּרַת יְהוָה אֶת־אַבְרָם בְּרִית לֵאמֹר לְזַרְעֲךָ נָתַתִּי אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת מִנְּהַר מִצְרַיִם עַד־הַנָּהָר הַגָּדֹל נְהַר־פְּרָת׃

19 אֶת־הַקֵּינִי וְאֶת־הַקְּנִזִּי וְאֵת הַקַּדְמֹנִי׃

20 וְאֶת־הַחִתִּי וְאֶת־הַפְּרִזִּי וְאֶת־הָרְפָאִים׃

21 וְאֶת־הָאֱמֹרִי וְאֶת־הַכְּנַעֲנִי וְאֶת־הַגִּרְגָּשִׁי וְאֶת־הַיְבוּסִי׃

ιέ.

10. Ελαβε δὲ αὐτῷ πάντα ταῦτα, καὶ διεῖλεν αὐτὰ μέσα καὶ ἔθηκεν αὐτὰ ἀντιπρόσωπα ἀλλήλοις· τὰ δὲ ὄρνεα οὐ διεῖλε.

11. Κατέβη δὲ ὄρνεα ἐπὶ τὰ σώματα τὰ διχοτομήματα αὐτῶν, καὶ συνεκάθισεν αὐτοῖς ἄβραμ.

12. Περὶ δὲ ἡλίου δυσμὰς ἔκστασις ἐπέπεσε τῷ ἄβραμ, καὶ ἰδοὺ φόβος σκοτεινὸς μέγας ἐπιπίπτει αὐτῷ.

13. Καὶ ἐρρέθη πρὸς ἄβραμ· γινώσκων γνώσῃ ὅτι πάροικον ἔσται τὸ σπέρμα σου ἐν γῇ οὐκ ἰδίᾳ, καὶ δουλώσουσιν αὐτοὺς, καὶ κακώσουσιν αὐτοὺς, καὶ ταπεινώσουσιν αὐτοὺς τετρακόσια ἔτη.

14. Τὸ δὲ ἔθνος ᾧ ἐὰν δουλεύσωσι, κρινῶ ἐγώ. μετὰ δὲ ταῦτα, ἐξελεύσονται μετὰ ἀποσκευῆς πολλῆς.

15. Σὺ δὲ ἀπελεύσῃ πρὸς τοὺς πατέρας σου, ταφεὶς ἐν εἰρήνῃ, ἐν γήρει καλῷ.

16. Τετάρτη δὲ γενεᾷ ἀποστραφήσονται ὧδε. Οὔπω γὰρ ἀναπεπλήρωνται αἱ ἁμαρτίαι τῶν ἀμορραίων ἕως τοῦ νῦν.

17. Επεὶ δὲ ὁ ἥλιος ἐγένετο πρὸς δυσμὰς, φλὸξ ἐγένετο· καὶ ἰδοὺ κλίβανος καπνιζόμενος, καὶ λαμπάδες πυρὸς. αἳ διῆλθον ἀνὰ μέσον τῶν διχοτομημάτων τούτων.

18. Εν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ διέθετο κύριος τῷ ἄβραμ λέγων· τῷ σπέρματί σου δώσω τὴν γῆν ταύτην, ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ αἰγύπτου, ἕως τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου εὐφράτου.

19. Τοὺς κεναίους, καὶ τοὺς κενεζαίους, καὶ τοὺς κεδμωναίους.

20. Καὶ τοὺς χετταίους, καὶ τοὺς φερεζαίους, καὶ τοὺς ῥαφαεὶν.

21. Καὶ τοὺς ἀμορραίους καὶ τοὺς χαναναίους, καὶ τοὺς εὐαίους καὶ τοὺς γεργεσαίους, καὶ τοὺς ἰεβουσαίους.

CAP. XV.

10. Qui tollens univerſa hæc,diviſit ea per medium, & utraſque partes contra ſe altrinſecus poſuit : aues autem non diviſit.

11. Deſcenderuntque volucres ſuper cadavera,& abigebat eas Abram.

12. Cumq; ſol occumberet, ſopor irruit ſuper Abram, & horror magnus & tenebroſus invaſit eum.

13. Dictumque eſt ad eum: Scito prænoſcens quòd peregrinum futurum ſit ſemen tuum in terra non ſua:& ſubiicient eos ſervituti, & affligent quadringentis annis.

14. Verumtamen gentem cui ſervituri ſunt,ego iudicabo: & poſt hæc egredientur cum magna ſubſtantia.

15. Tu autem ibis ad patres tuos in pace, ſepultus in ſenectute bona.

16. Generatione autē quarta revertentur huc: necdum enim completæ ſunt iniquitates Amorrhæorum uſque ad præſens tempus.

17. Cùm ergo occubuiſſet ſol,facta eſt caligo tenebroſa, & apparuit clibanus fumans, & lampas ignis tranſiens inter diuiſiones illas.

18. In illo die pepigit Dominus fœdus cum Abram, dicens : Semini tuo dabo terram hanc à fluvio Ægypti uſque ad fluvium magnum Euphraten,

19. Cinæos, & Cenezæos, Cedmonæos,

20. Et Hethæos, & Pherezæos,Raphaim quoque,

21. Et Amorrhęos,& Chananæos,& Gergeſæos, & Iebuſæos.

Das funffzehende Capitel.

10. Vnd er bracht jhm ſolches alles/ vnd zertheilet es mitten von einander/ vnd leget ein theil gegen dz ander vber/ aber die Vögel zertheilet er nicht.

11. Vnd das Gevögel fiel auff die Aß/ Aber Abram ſcheucht ſie dauon.

12. Da nun die Sonne vnter gegangen war/ fiel ein tieffer ſchlaff auff Abram/ vnd ſihe ſchrecken vnd groſſe finſterniß vberfiel jhn.

13. Da ſprach er zu Abram: Daß ſolt du wiſſen/ daß dein Same wirdt Frembd ſein in einem Lande das nicht ſein iſt/vnd da wirdt man ſie zu dienen zwingen vnd plagen vierhundert jahr.

14. Aber ich will richten das Volck/ dem ſie dienen müſſen. Darnach ſollen ſie außziehen mit groſſem gut.

15. Vnnd du ſolt fahren zu deinen Vätern mit friden/ vnd in gutem alter begraben werden.

16. Sie aber ſollen nach vier Mannsleben wider hieher kommen/Denn die miſſethat der Ämoriter iſt noch nicht alle.

17. Als nun die Sonne vntergangen vnnd Finſter worden war/ Sihe/ da rauchete ein Ofen/vnd ein Feuerflammen fuhr zwiſchen den ſtücken hin.

18. An dem Tage machte der HERR einen Bund mit Abram/ vnd ſprach: Deinem Samen wil ich diß Land geben/ von dem Waſſer Egypti an biß an das groſſe waſſer Phrath.

19. Die Keniter/ die Kiniſiter / die Kadmoniter.

20. Die Hithiter/ die Phereſiter/die Riſen.

21. Die Amoriter/Die Cananiter/ die Gergeſiter/ die Jebuſiter.

CHAP. XV.

10. Il print donc toutes ces choſes,& les partit par le milieu, & mit chacune moitié l'vne à l'oppoſite de l'autre: mais il ne mipartit point les oiſeaux.

11. Lors deſcendit vne volee d'oiſeaux ſur ces corps , & Abram les effaroucha.

12. Et aduint comme le ſoleil ſe ſe couchoit,qu'vn profond dormir tomba ſur Abram, & voici vne frayeur de grande obſcurité tomba ſur lui.

13. Et *l'Eternel* dit à Abram, Sache pour certain que ta poſterité habitera comme eſtrangere en païs non ſien: & ſeruira aux gens *du lieu*, & ſera affligee d'eux par quatre cens ans.

14. Mais auſſi iugerai-ie la nation à laquelle ils ſeruirōt, Et puis apres ils ſortiront auec grand' cheuance.

15. Et toi, tu t'en iras vers tes peres en paix,*&* ſeras enterré en bonne vieilleſſe.

16. Et *en* la quatrieme race, ils retournerōt ici. Car l'iniquité des Amorrheens n'eſt pas encore accomplie.

17. Aduint auſſi que le ſoleil eſtant couché , il y eut vne obſcurité toute noire:& voici vn four fumant , & vn brandon de feu qui paſſa entre ces choſes qui auoyent eſté *mi* parties.

18. En ce iour-la l'Eternel traitta alliance auec Abram, diſant, I'ai donné ce païs à ta poſterité , depuis le fleuue d'Egypte , iuſqu'au grand fleuue,*aſſauoir* le fleuue d'Euphrates.

19. Les Keniens, les Keniziens,les Kadmoniens.

20. Les Hethiens,les Phereziens,les Rephaïns.

21. Les Amorrheens , les Cananeens , les Guirgaſçiens,& les Iebuſiens.

יו

1 וְשָׂרַי אִתַּת אַבְרָם לָא יְלֵידַת לֵיהּ וְלַהּ אַמְתָא מִצְרֵיתָא וּשְׁמַהּ הָגָר׃

2 וַאֲמַרַת שָׂרַי לְאַבְרָם הָא כְעַן מַנְעַנִי ייי מִלְּמֵילַד עוֹל כְּעַן לְוָת אַמְתִי מָאִים אֶתְבְּנֵי מִנַּהּ וְקַבֵּיל אַבְרָם לְמֵימַר שָׂרָי׃

3 וּדְבַרַת שָׂרַי אִתַּת אַבְרָם יָת הָגָר מִצְרֵיתָא אַמְתַהּ מִסּוֹף עֲשַׂר שְׁנִין לְמִיתַּב אַבְרָם בְּאַרְעָא דִכְנָעַן וִיהַבַת יָתַהּ לְאַבְרָם בַּעְלַהּ לֵיהּ לְאִנְתּוּ׃

4 וְעַל לְוָת הָגָר וְעַדִּיאַת וַחֲזָת אֲרֵי עַדִּיאַת וְקַלַּת רִבּוֹנְתַהּ בְּעֵינַהָא׃

5 וַאֲמַרַת שָׂרַי לְאַבְרָם דִּינִי עֲלָךְ אֲנָא יְהַבִית אַמְתִי בִּידָךְ וַחֲזָת אֲרֵי עַדִּיאַת וְקַלֵּית בְּעֵינַהָא יְדִין ייי בֵּינִי וּבֵינָךְ׃

6 וַאֲמַר אַבְרָם לְשָׂרַי הָא אַמְתִיךְ בִּידִיךְ עֲבִידִי לַהּ כִּדְתַקִּין בְּעֵינַיְכִי וְעַנְיַהּ שָׂרַי וַעֲרַקַת מִן קֳדָמַהָא׃

7 וְאַשְׁכְּחַהּ מַלְאֲכָא דַּייי עַל עֵינָא דְמַיָּא בְּמַדְבְּרָא עַל עֵינָא בְּאוֹרַח חַגְרָא׃

8 וַאֲמַר הָגָר אַמְתָא דְשָׂרַי מְנָן אַתְּ אָתְיָא וּלְאָן אַתְּ אָזְלָא וַאֲמַרַת מִן קֳדָם שָׂרַי רִבּוֹנְתִי אֲנָא עָרְקָא׃

9 וַאֲמַר לַהּ מַלְאֲכָא דַּייי תּוּבִי לְוָת רִבּוֹנְתִיךְ וְאִשְׁתַּעְבַּדִי תְּחוֹת יְדַהָא׃

10 וַאֲמַר לַהּ מַלְאֲכָא דַּייי אַסְגָּאָה אַסְגֵּי יָת בְּנַיְכִי וְלָא יִתְמְנוּן מִסְּגֵי׃

יו

1 וְשָׂרַי אֵשֶׁת אַבְרָם לֹא יָלְדָה לוֹ וְלָהּ שִׁפְחָה מִצְרִית וּשְׁמָהּ הָגָר׃

2 וַתֹּאמֶר שָׂרַי אֶל־אַבְרָם הִנֵּה־נָא עֲצָרַנִי יְהוָה מִלֶּדֶת בֹּא־נָא אֶל־שִׁפְחָתִי אוּלַי אִבָּנֶה מִמֶּנָּה וַיִּשְׁמַע אַבְרָם לְקוֹל שָׂרָי׃

3 וַתִּקַּח שָׂרַי אֵשֶׁת אַבְרָם אֶת־הָגָר הַמִּצְרִית שִׁפְחָתָהּ מִקֵּץ עֶשֶׂר שָׁנִים לְשֶׁבֶת אַבְרָם בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַתִּתֵּן אֹתָהּ לְאַבְרָם אִישָׁהּ לוֹ לְאִשָּׁה׃

4 וַיָּבֹא אֶל־הָגָר וַתַּהַר וַתֵּרֶא כִּי הָרָתָה וַתֵּקַל גְּבִרְתָּהּ בְּעֵינֶיהָ׃

5 וַתֹּאמֶר שָׂרַי אֶל־אַבְרָם חֲמָסִי עָלֶיךָ אָנֹכִי נָתַתִּי שִׁפְחָתִי בְּחֵיקֶךָ וַתֵּרֶא כִּי הָרָתָה וָאֵקַל בְּעֵינֶיהָ יִשְׁפֹּט יְהוָה בֵּינִי וּבֵינֶיךָ׃

6 וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל־שָׂרַי הִנֵּה שִׁפְחָתֵךְ בְּיָדֵךְ עֲשִׂי־לָהּ הַטּוֹב בְּעֵינָיִךְ וַתְּעַנֶּהָ שָׂרַי וַתִּבְרַח מִפָּנֶיהָ׃

7 וַיִּמְצָאָהּ מַלְאַךְ יְהוָה עַל־עֵין הַמַּיִם בַּמִּדְבָּר עַל־הָעַיִן בְּדֶרֶךְ שׁוּר׃

8 וַיֹּאמַר הָגָר שִׁפְחַת שָׂרַי אֵי־מִזֶּה בָאת וְאָנָה תֵלֵכִי וַתֹּאמֶר מִפְּנֵי שָׂרַי גְּבִרְתִּי אָנֹכִי בֹּרַחַת׃

9 וַיֹּאמֶר לָהּ מַלְאַךְ יְהוָה שׁוּבִי אֶל־גְּבִרְתֵּךְ וְהִתְעַנִּי תַּחַת יָדֶיהָ׃

10 וַיֹּאמֶר לָהּ מַלְאַךְ יְהוָה הַרְבָּה אַרְבֶּה אֶת־זַרְעֵךְ וְלֹא יִסָּפֵר מֵרֹב׃

ΚΕΦΑΛ. ις'

1. Σάρα δὲ ἡ γυνὴ ἄβραμ οὐκ ἔτικτεν αὐτῷ. ἦν δὲ αὐτῇ παιδίσκη αἰγυπτία, ᾗ ὄνομα ἄγαρ.

2. Εἶπε δὲ σάρα πρὸς ἄβραμ. ἰδοὺ συνέκλεισέ με κύριος τοῦ μὴ τίκτειν. εἴσελθε πρὸς τὴν παιδίσκην μου, ἵνα τεκνοποιήσωμαι ἐξ αὐτῆς.

3. Ὑπήκουσε δὲ ἄβραμ τῆς φωνῆς σάρας. καὶ λαβοῦσα ἡ γυνὴ ἄβραμ ἄγαρ τὴν αἰγυπτίαν τὴν ἑαυτῆς παιδίσκην μετὰ δέκα ἔτη τοῦ οἰκῆσαι ἄβραμ ἐν γῇ χαναὰν, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ ἄβραμ ἀνδρὶ αὐτῆς αὐτῷ γυναῖκα.

4. Καὶ εἰσῆλθε πρὸς ἄγαρ· συνέλαβε, καὶ εἶδεν ὅτι ἐν γαστρὶ ἔχει, καὶ ἠτιμάσθη ἡ κυρία ἐναντίον αὐτῆς.

5. Εἶπε δὲ σάρα πρὸς ἄβραμ· ἀδικοῦμαι ἐκ σοῦ· ἐγὼ δέδωκα τὴν παιδίσκην μου εἰς τὸν κόλπον σου, ἰδοῦσα δὲ ὅτι ἐν γαστρὶ ἔχει, ἠτιμάσθην ἐναντίον αὐτῆς. κρίναι ὁ θεὸς ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ.

6. Εἶπε δὲ ἄβραμ πρὸς σάραν· ἰδοὺ ἡ παιδίσκη σου ἐν ταῖς χερσί σου· χρῶ αὐτῇ ὡς ἄν σοι ἀρεστὸν ᾖ· καὶ ἐκάκωσεν αὐτὴν σάρα· καὶ ἀπέδρα ἀπὸ προσώπου αὐτῆς.

7. Εὗρε δὲ αὐτὴν ἄγγελος κυρίου τοῦ θεοῦ ἐπὶ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐπὶ τῆς γῆς ἐν τῇ ὁδῷ σούρ.

8. Καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ ἄγγελος κυρίου· ἄγαρ παιδίσκη σάρας, πόθεν ἔρχῃ; καὶ ποῦ πορεύῃ; καὶ εἶπεν· ἀπὸ προσώπου σάρας τῆς κυρίας μου, ἐγὼ ἀποδιδράσκω.

9. Εἶπε δὲ αὐτῇ ὁ ἄγγελος κυρίου· ἀποστράφηθι πρὸς τὴν κυρίαν σου, καὶ ταπεινώθητι ὑπὸ τὰς χεῖρας αὐτῆς.

10. Καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ ἄγγελος κυρίου· πληθύνων πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου, καὶ οὐκ ἀριθμηθήσεται ἀπὸ τοῦ πλήθους.

CAP. XVI.

1. Igitur Sarái uxor Abram, non genuerat ſibi liberos: ſed habens ancillam Ægyptiam nomine Agar,

2. Dixit marito ſuo: Ecce, concluſit me Dominus, ne parerem: ingredere ad ancillam meam, ſi fortè ſaltem ex illa ſuſcipiam filios. Cumq́ue ille acquieſceret deprecanti,

3. Tulit Agar Ægyptiam ancillam ſuam poſt annos decem quàm habitare cœperant in terra Chanaan: & dedit eam viro ſuo uxorem.

4. Qui ingreſſus eſt ad eã. At illa concepiſſe ſe videns, deſpexit dominam ſuam.

5. Dixitq́ue Sarái ad Abram: Iniquè agis contra me: ego dedi ancillam meam in ſinum tuũ, quæ videns quòd conceperit, deſpectui me habet: iudicet Dominus inter me & te.

6. Cui reſpondens Abram: Ecce, ait, ancilla tua in manu tua eſt, utere ea ut libet. Affligente igitur eam Sarai fugam iniit.

7. Cumq́ue inveniſſet eam angelus Domini iuxta fontem aquæ in ſolitudine quæ eſt in via Sur in deſerto,

8. Dixit ad illam: Agar, ancilla Sarái, vnde venis? & quò vadis? Quæ reſpondit: A facie Sarái dominæ meæ ego fugio.

9. Dixitq́ue ei angelus Domini, Revertere ad dominam tuam, & humiliare ſub manu illius.

10. Et rurſum: Multiplicans, inquit, multiplicabo ſemen tuum, & non numerabitur præ multitudine.

Das ſechzehende Capitel.

Sarai Abrams Weib gebar jhm nichts / Sie hatte aber eine Egyptiſche Magd / die hieß Hagar.

2. Vnd ſie ſprach zu Abram: Sihe / der HERR hat mich verſchloſſen / daß ich nichts geberen kan / Lieber lege dich zu meiner Magd / ob ich doch villeicht auß jhr mich bauen möge.

3. Abram der gehorcht der ſtim̃e Sarai. Da nam Sarai Abrams Weib jhre Egyptiſche Magd Hagar / vnnd gab ſie Abram jrem Mann zum Weibe / nach dem ſie zehen jahr im Lande Canaan gewonet hatten.

4. Vnnd er legt ſich zu Hagar / die ward ſchwanger. Als ſie nun ſahe / das ſie ſchwanger war / achtet ſie jhr Frauen geringe gegen ſich.

5. Da ſprach Sarai zu Abram: Du thuſt vnrecht an mir / Jch hab meine Magd dir beygelegt / Nun ſie aber ſihet / das ſie ſchwanger worden iſt / muß ich gering geachtet ſein gegen jhr / der HErr ſey Richter zwiſchen mir vnd dir.

6. Abram aber ſprach zu Sarai: Sihe / Deine Magd iſt vnter deiner gewalt / thue mit jhr wie dirs gefelt.

7. Da ſie nun Sarai wolt demůtigen / flohe ſie von jhr. Aber der Engel des HERREN fand ſie bey einem Waſſerbrunnen in der Wůſten / nemlich / bey dem Brunn am Wege zu Sur.

8. Der ſprach zu jhr: Hagar / Sarai Magd / wo kommſt du her? vnd wo wilt du hin? Sie ſprach: Jch bin von meiner Frauen Sarai geflohen.

9. Vnd der Engel des HERRN ſprach zu jhr: Kere vmb wider zu deiner Frauen / vnnd demůtige dich vnter jhre hand.

10. Vnd der Engel des HERRN ſprach zu jhr: Jch wil deinen Samen alſo mehren / das er fůr groſſer menge nicht ſol gezelet werden.

CHAP. XVI.

1. Or Saraï femme d Abram ne lui auoit enfanté nul enfant: mais elle auoit vne ſeruante Egyptiene nommee Agar.

2. Si dit à Abram, Voici maintenant, l'Eternel m a empeſchee d'enfanter: Vien, ie te prie, vers ma ſeruante, peut eſtre ſerai-ie edifiee de par elle. Et Abram obeït à la parole de Saraï.

3. Adõc Saraï femme d'Abram print Agar ſa ſeruante Egyptiene, & la donna à femme à Abram ſon mari, apres qu'il eut habité dix ans au païs de Canaan.

4. Il vint donc vers Agar, laquelle conceut. Or voyant qu'elle auoit conceu, ſa maiſtreſſe lui fut en meſpris.

5. Alors Saraï dit à Abram, L'outrage qu'on me fait, *reuient* ſur toi. Ie t'*ai* donné ma ſeruante en ton ſein: mais elle a veu qu'elle auoit conceu, dont ie lui ſuis en meſpris. l'Eternel en iuge entre moi & toi.

6. Lors Abram reſpondit à Saraï, Voici, ta ſeruante *eſt* en ta puiſſance, fai lui comme bon te ſemblera. Saraï donc l'affligea, & icelle s'enfuit de deuant elle.

7. Mais l'Ange de l'Eternel la trouua aupres d'vne fontaine d'eau au deſert, pres la fontaine *qui eſt* au chemin de Sçur.

8. Si lui dit, Agar ſeruante de Saraï, d'où viens-tu? & où vas-tu? Et elle reſpondit, Ie m'en fui de deuant Saraï ma maiſtreſſe.

9. Et l'Ange de l'Eternel lui dit, retourne à ta maiſtreſſe, & t'humilie ſous elle.

10. D'auantage l'Ange de l'Eternel lui dit, Ie multiplierai bien fort ta poſterité: tellement qu'elle ne ſe pourra nombrer tant grande ſera-elle.

יו

11 וַאֲמַר לַהּ מַלְאֲכָא דַיְיָ הָא אַתְּ מְעַדְיָא וְתֵילִיד בַּר וְתִקְרֵי שְׁמֵיהּ יִשְׁמָעֵאל אֲרֵי קַבֵּיל יְיָ צְלוֹתִיךְ׃

12 וְהוּא יְהֵא עָרוֹד בֶּאֱנָשָׁא הוּה יְהֵא צָרִיךְ לְכוֹלָּא וְאַף כָּל בְּנֵי אֱנָשָׁא יְהוֹן צְרִיכִין לֵיהּ וְעַל אַפֵּי כָל אֲחוֹהִי יִשְׁרֵי׃

13 וְצַלִּיאַת בִּשְׁמָא דַיְיָ דְּיִתְמַלֵּל עִמַּהּ אֲמֶרֶת אַתְּ הוּא אֱלָהָא חָזֵי כוֹלָּא אֲרֵי אֲמֶרֶת הָא אֲנָא שָׁרֵיתִי חָזְיָא בָּתַר דְּיִתְגְּלִי לִי׃

14 עַל כֵּן קְרָא לְבֵירָא בֵּירָא דְּמַלְאַךְ קַיָּמָא יִתְחֲזִי עֲלָהָא הָא בֵּין רְקַם וּבֵין חַגְרָא׃

15 וִילֵידַת הָגָר לְאַבְרָם בַּר וּקְרָא אַבְרָם שׁוּם בְּרֵיהּ דִּילֵידַת הָגָר יִשְׁמָעֵאל׃

16 וְאַבְרָם בַּר תְּמָנִין וְשִׁית שְׁנִין כַּד יְלֵידַת הָגָר יַת יִשְׁמָעֵאל לְאַבְרָם׃

יו

11 וַיֹּ֤אמֶר לָהּ֙ מַלְאַ֣ךְ יְהוָ֔ה הִנָּ֥ךְ הָרָ֖ה וְיֹלַ֣דְתְּ בֵּ֑ן וְקָרָ֤את שְׁמוֹ֙ יִשְׁמָעֵ֔אל כִּֽי־שָׁמַ֥ע יְהוָ֖ה אֶל־עָנְיֵֽךְ׃

12 וְה֤וּא יִהְיֶה֙ פֶּ֣רֶא אָדָ֔ם יָד֣וֹ בַכֹּ֔ל וְיַ֥ד כֹּ֖ל בּ֑וֹ וְעַל־פְּנֵ֥י כָל־אֶחָ֖יו יִשְׁכֹּֽן׃

13 וַתִּקְרָ֤א שֵׁם־יְהוָה֙ הַדֹּבֵ֣ר אֵלֶ֔יהָ אַתָּ֖ה אֵ֣ל רֳאִ֑י כִּ֣י אָֽמְרָ֗ה הֲגַ֥ם הֲלֹ֛ם רָאִ֖יתִי אַחֲרֵ֥י רֹאִֽי׃

14 עַל־כֵּן֙ קָרָ֣א לַבְּאֵ֔ר בְּאֵ֥ר לַחַ֖י רֹאִ֑י הִנֵּ֥ה בֵין־קָדֵ֖שׁ וּבֵ֥ין בָּֽרֶד׃

15 וַתֵּ֧לֶד הָגָ֛ר לְאַבְרָ֖ם בֵּ֑ן וַיִּקְרָ֨א אַבְרָ֧ם שֶׁם־בְּנ֛וֹ אֲשֶׁר־יָלְדָ֥ה הָגָ֖ר יִשְׁמָעֵֽאל׃

16 וְאַבְרָ֕ם בֶּן־שְׁמֹנִ֥ים שָׁנָ֖ה וְשֵׁ֣שׁ שָׁנִ֑ים בְּלֶֽדֶת־הָגָ֥ר אֶת־יִשְׁמָעֵ֖אל לְאַבְרָֽם׃

Κεφαλ. ιϛ.

11. Καὶ εἶπεν αὐτῇ ἄγγελος κυρίου· ἰδοὺ σὺ ἐν γαστρὶ ἔχεις, καὶ τέξῃ υἱὸν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἰσμαὴλ, ὅτι ἐπήκουσε κύριος τῇ ταπεινώσει σου.

12. Οὗτος ἔσται ἄγροικος ἄνθρωπος. αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐπὶ πάντας, καὶ αἱ χεῖρες πάντων ἐπ᾽ αὐτὸν, καὶ κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ κατοικήσει.

13. Καὶ ἐκάλεσεν ἄγαρ ὄνομα κυρίου τοῦ λαλοῦντος πρὸς αὐτήν. σὺ ὁ θεὸς, ὁ ἐπιδών με. ὅτι εἶπον, καὶ γὰρ ἐνώπιον εἶδον ὀφθέντα μοι.

14. Ἕνεκεν τούτου ἐκάλεσε τὸ φρέαρ ἐκεῖνο, Φρέαρ οὗ ἐνώπιον εἶδον. ἰδοὺ ἀνὰ μέσον κάδης καὶ ἀνὰ μέσον βαράχ.

15. Καὶ ἔτεκεν ἄγαρ τῷ ἄβραμ υἱὸν, καὶ ἐκάλεσεν ἄβραμ τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὃν ἔτεκεν αὐτῷ ἄγαρ, ἰσμαήλ.

16. Ἄβραμ δὲ ἦν ἐτῶν ὀγδοηκονταέξ, ἡνίκα ἔτεκεν ἄγαρ τῷ ἄβραμ τὸν ἰσμαήλ.

יז

1 וַהֲוָה אַבְרָם בַּר תִּשְׁעִין וּתְשַׁע שְׁנִין וְאִתְגְּלִי יְיָ לְאַבְרָם וַאֲמַר לֵיהּ אֲנָא אֵל שַׁדַּי פְּלַח קֳדָמַי וֶהֱוֵי שְׁלִים׃

2 וְאֶתֵּן קְיָמִי בֵּין מֵימְרִי וּבֵינָךְ וְאַסְגֵּי יָתָךְ לַחֲדָא לַחֲדָא׃

3 וּנְפַל אַבְרָם עַל אַפּוֹהִי וּמַלֵּיל עִמֵּיהּ יְיָ לְמֵימַר׃

4 אֲנָא הָא גְזַר קְיָמִי עִמָּךְ וּתְהֵי לְאַב סְגֵי עַמְמִין׃

5 וְלָא יִתְקְרֵי עוֹד יַת שְׁמָךְ אַבְרָם וִיהֵא שְׁמָךְ אַבְרָהָם אֲרֵי אַב סְגֵי עַמְמִין יְהַבְתָּךְ׃

6 וְאַפֵּישׁ יָתָךְ לַחֲדָא לַחֲדָא וְאֶתְּנִנָּךְ לִכְנִשִׁין וּמַלְכִין דְּשַׁלִּיטִין בעם בְּעַמְמַיָּא מִנָּךְ יִפְּקוּן׃

יז

1 וַיְהִ֣י אַבְרָ֔ם בֶּן־תִּשְׁעִ֥ים שָׁנָ֖ה וְתֵ֣שַׁע שָׁנִ֑ים וַיֵּרָ֨א יְהוָ֜ה אֶל־אַבְרָ֗ם וַיֹּ֤אמֶר אֵלָיו֙ אֲנִי־אֵ֣ל שַׁדַּ֔י הִתְהַלֵּ֥ךְ לְפָנַ֖י וֶהְיֵ֥ה תָמִֽים׃

2 וְאֶתְּנָ֥ה בְרִיתִ֖י בֵּינִ֣י וּבֵינֶ֑ךָ וְאַרְבֶּ֥ה אוֹתְךָ֖ בִּמְאֹ֥ד מְאֹֽד׃

3 וַיִּפֹּ֥ל אַבְרָ֖ם עַל־פָּנָ֑יו וַיְדַבֵּ֥ר אִתּ֛וֹ אֱלֹהִ֖ים לֵאמֹֽר׃

4 אֲנִ֕י הִנֵּ֥ה בְרִיתִ֖י אִתָּ֑ךְ וְהָיִ֕יתָ לְאַ֖ב הֲמ֥וֹן גּוֹיִֽם׃

5 וְלֹֽא־יִקָּרֵ֥א ע֛וֹד אֶת־שִׁמְךָ֖ אַבְרָ֑ם וְהָיָ֤ה שִׁמְךָ֙ אַבְרָהָ֔ם כִּ֛י אַב־הֲמ֥וֹן גּוֹיִ֖ם נְתַתִּֽיךָ׃

6 וְהִפְרֵתִ֤י אֹֽתְךָ֙ בִּמְאֹ֣ד מְאֹ֔ד וּנְתַתִּ֖יךָ לְגוֹיִ֑ם וּמְלָכִ֖ים מִמְּךָ֥ יֵצֵֽאוּ׃

ΚΕΦΑΛ. ιζ.

1. Ἐγένετο δὲ ἄβραμ ἐτῶν ἐννενήκοντα ἐννέα, καὶ ὤφθη κύριος τῷ ἄβραμ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἐγώ εἰμι ὁ θεός σου. εὐαρεστήσεις ἐναντίον ἐμοῦ, καὶ γίνου ἄμεμπτος.

2. Καὶ θήσομαι τὴν διαθήκην μου ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ἀνὰ μέσον σοῦ, καὶ πληθυνῶ σε σφόδρα.

3. Καὶ ἔπεσεν ἄβραμ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ ὁ θεὸς λέγων.

4. Καὶ ἐγὼ, ἰδοὺ ἡ διαθήκη μου μετὰ σοῦ, καὶ ἔσῃ πατὴρ πλήθους ἐθνῶν.

5. Καὶ οὐ κληθήσεται ἔτι τὸ ὄνομά σου ἄβραμ, ἀλλ᾽ ἔσται τὸ ὄνομά σου ἀβραάμ· ὅτι πατέρα πολλῶν ἐθνῶν τέθεικά σε.

6. Καὶ αὐξανῶ σε σφόδρα σφόδρα, καὶ θήσω σε εἰς ἔθνη, καὶ βασιλεῖς ἐκ σοῦ ἐξελεύσονται.

CAP. XVI.

11. Ac deinceps, Ecce, aſt, concepiſti, & paries filium: vocabiſque nomen eius Iſmahel, eo quòd audierit Dominus afflictionem tuam.

12. Hic erit ferus homo: manus eius contra omnes, & manus omnium cõtra eum: & è regione univerſorum fratrum ſuorum figet tabernacula.

13. Vocavit autem nomen Domini qui loquebatur ad eam: Tu Deus qui vidiſti me. Dixit enim, Profectò hic vidi poſteriora videntis me.

14. Propterea appellavit puteum illum, Puteum viventis & videntis me. Ipſe eſt inter Cades & Barad.

15. Peperitq; Agar Abræ filium: qui vocavit nomen eius Iſmahel.

16. Octoginta & ſex annorum erat Abram quando peperit ei Agar Iſmahelem.

Das ſechtzehende Capitel.

11. Weiter ſprach der Engel des HERRN zu jhr: Sihe / du biſt ſchwanger worden / vnnd wirſt einen Sohn geberen / des nahmen ſoltu Iſmael heiſſen / Darumb / das der HErr dein elend erhöret hat.

12. Er wird ein wilder Menſch ſein / ſeine hand wieder jederman / vnd jedermans Hand wieder jn / vnd wird gegen allen ſeinen Brüdern wonen.

13. Vnnd ſie hieß den Namen des HERRN / der mit jhr redet: Du GOTT ſiheſt mich. Denn ſie ſprach: Gewißlich hie hab ich geſehen den / der mich hernach angeſehen hat.

14. Darumb hieß ſie den Brunnen einen Brunnen des Lebendigen / der mich angeſehen hat / welcher Brunn iſt zwiſchen Kades vnd Bared.

15. Vnd Hagar gebar Abram einen Sohn / vnd Abram hies den ſohn den jhm Hagar gebar / Iſmael.

16. Vnnd Abram war ſechs vnd achtzig jahr alt / da jhm Hagar den Iſmael gebar.

CHAP. XVI.

11. L'Ange de l'Eternel lui dit auſſi, Voici, tu as conceu, & enfanteras vn fils, le nom duquel tu appeleras Iſmael: car l'Eternel a ouï ton affliction.

12. Et il ſera homme aſne ſauuage: la main d'icelui *ſera* contre vn chacun, & les mains d'vn chacun contre lui: ſi habitera à l'endroit de tous ſes freres.

13. Adõc elle appela le nom de l'Eternel qui parloit à elle, tu *es* le *Dieu* Fort de viſion. Car elle dit, n'ai-ie pas auſſi veu ici apres celui qui me voyoit?

14. Dont on a appelé ce puits, Le puits du viuant qui me voit, qui eſt entre Kadés & Bered.

15. Agar donc enfanta vn fils à Abram. Et Abram appela le nom de ſon fils, que lui auoit enfanté Agar, Iſmael.

16. Or Abram *eſtoit* aagé d'octante ſix ans, quãd Agar lui enfanta Iſmael.

CAP. XVII.

1. Poſtquam verò nonaginta & novem annorum eſſe cœperat, apparuit ei Dominus, dixitque ad eum: Ego Dominus omnipotens: ambula coram me, & eſto perfectus.

2. Ponamq; fœdus meum inter me & te: & multiplicabo te vehementer nimis.

3. Cecidit Abram pronus in faciem. Dixitque ei Deus.

4. Ego ſum, & pactum meum tecum, eriſque pater multarum gentium.

5. Nec ultrà vocabitur nomen tuum Abram: ſed appellaberis, Abraham: quia patrem multarum gentium conſtitui te.

6. Faciamq; te creſcere vehementiſſimè; & ponam te in gentibus, regeſque ex te egredientur.

Das ſiebenzehende Capitel.

ALs nun Abram neun vnd neuntzig jar alt war / erſchein jm der Herr vnd ſprach zu jhm: Ich bin der Allmechtige GOTT / wandele für mir vnnd ſey fromm.

2. Vnnd ich wil meinen Bund zwiſchen mir vnd dir machen / vnd wil dich faſt ſehr mehren.

3. Da fiel Abram auff ſein Angeſicht.

4. Vnd GOtt redet weiter mit jm / vnd ſprach: Sihe / Ich bins / vnd hab meinen Bund mit dir.

5. Vnd du ſolt ein Vater vieler Völcker werden / Darumb ſoltu nicht mehr Abram heiſſen / ſondern Abraham ſol dein Name ſein / Denn ich habe dich gemacht vieler Völcker Vater.

6. Vnnd wil dich faſt ſehr fruchtbar machen / vnnd will von dir Völcker machen / vnnd ſollen auch Könige von dir kommen.

CHAP. XVII.

1. Puis Abram eſtant aagé de nonante neuf ans, l'Eternel s'apparut à lui: & lui dit, Ie *ſuis* le *Dieu* Fort, tout-puiſſant. Chemine deuant ma face, & ſois entier.

2. Et ie mettrai mon alliance entre moi & toi, & te multiplierai treſ-amplemẽt.

3. Lors Abram tomba ſur ſa face: & Dieu parla à lui, diſant,

4. *Quant à* moi, voici, mon alliance *eſt* auec toi, & tu deuiendras pere d'vne multitude de nations.

5. Et ton nom ne ſera plus appelé Abrã, mais ton nom ſera Abraham: car ie t'ai conſtitué pere d'vne multitude de nations.

6. Et te ferai foiſonner treſ-amplement, & te ferai deuenir nations: meſme des rois ſortiront de toi.

יז

7 וַאֲקֵים יָת קְיָמִי בֵּין מֵימְרִי וּבֵינָךְ וּבֵין בְּנָךְ בָּתְרָךְ לְדָרֵיהוֹן לִקְיָם עָלַם לְמֶהֱוֵי לָךְ לֶאֱלָהָא וְלִבְנָךְ בָּתְרָךְ׃

8 וְאֶתֵּן לָךְ וְלִבְנָךְ בָּתְרָךְ יָת אֲרַע תּוֹתָבוּתָךְ יָת כָּל אַרְעָא דִכְנַעַן לְאַחְסָנַת עָלַם וָאֱהֵא לְהוֹן לֶאֱלָהָא׃

9 וַאֲמַר יְיָ לְאַבְרָהָם וְאַתְּ יָת קְיָמִי תִּטַּר אַתְּ וּבְנָךְ בָּתְרָךְ לְדָרֵיהוֹן׃

10 דָּא קְיָמִי דְּתִטְּרוּן בֵּין מֵימְרִי וּבֵינֵיכוֹן וּבֵין בְּנָךְ בָּתְרָךְ מִגְזַר לְכוֹן כָּל דְּכוּרָא׃

11 וְתִגְזְרוּן יָת בִּשְׂרָא דְעָרְלַתְכוֹן וִיהֵא לְאָת קְיָם בֵּין מֵימְרִי וּבֵינֵיכוֹן׃

12 וּבַר תְּמָנְיָא יוֹמִין יִגְּזַר לְכוֹן כָּל דְּכוּרָא לְדָרֵיכוֹן יְלִיד בֵּיתָא וּזְבִין כַּסְפָּא מִכָּל בַּר עַמְמִין דְּלָא מִבְּנָךְ הוּא׃

13 מִגְזַר יִגְּזַר יְלִיד בֵּיתָךְ וּזְבִין כַּסְפָּךְ וּתְהֵי קְיָמִי בִּבְשַׂרְכוֹן לִקְיָם עָלַם׃

14 וַעֲרַל דְּכוּרָא דְּלָא יִגְּזַר יָת בִּשְׂרָא דְעָרְלְתֵיהּ וְיִשְׁתֵּיצֵי אֱנָשָׁא הַהוּא מֵעַמֵּיהּ יָת קְיָמִי אַשְׁנִי׃

15 וַאֲמַר יְיָ לְאַבְרָהָם שָׂרַי אִתְּתָךְ לָא תִקְרֵי שְׁמַהּ שָׂרַי אֲרֵי שָׂרָה שְׁמַהּ׃

16 וַאֲבָרֵךְ יָתַהּ וְאַף יְהָבֵית מִנַּהּ לָךְ בַּר וַאֲבָרְכִנַּהּ וּתְהֵא לְכִנְשִׁין מַלְכִין דְּשַׁלִּיטִין בעמ בְּעַמְמַיָּא מִינַּהּ יְהוֹן׃

17 וּנְפַל אַבְרָהָם עַל אַפּוֹהִי וַחֲדִי וַאֲמַר בְּלִבֵּיהּ הַלְבַר מְאָה שְׁנִין יִתְיְלִיד וְאִם שָׂרָה הֲבַת תִּשְׁעִין שְׁנִין תְּלִיד׃

יז

7 וַהֲקִמֹתִי אֶת־בְּרִיתִי בֵּינִי וּבֵינֶךָ
וּבֵין זַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ לְדֹרֹתָם לִבְרִית
עוֹלָם לִהְיוֹת לְךָ לֵאלֹהִים וּלְזַרְעֲךָ
אַחֲרֶיךָ׃ 8 וְנָתַתִּי לְךָ וּלְזַרְעֲךָ
אַחֲרֶיךָ אֵת אֶרֶץ מְגֻרֶיךָ אֵת כָּל־
אֶרֶץ כְּנַעַן לַאֲחֻזַּת עוֹלָם וְהָיִיתִי
לָהֶם לֵאלֹהִים׃

9 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־אַבְרָהָם
וְאַתָּה אֶת־בְּרִיתִי תִשְׁמֹר אַתָּה
וְזַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ לְדֹרֹתָם׃

10 זֹאת בְּרִיתִי אֲשֶׁר תִּשְׁמְרוּ
בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם וּבֵין זַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ
הִמּוֹל לָכֶם כָּל־זָכָר׃

11 וּנְמַלְתֶּם אֵת בְּשַׂר עָרְלַתְכֶם
וְהָיָה לְאוֹת בְּרִית בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם׃

12 וּבֶן־שְׁמֹנַת יָמִים יִמּוֹל לָכֶם
כָּל־זָכָר לְדֹרֹתֵיכֶם יְלִיד בָּיִת
וּמִקְנַת־כֶּסֶף מִכֹּל בֶּן־נֵכָר אֲשֶׁר
לֹא מִזַּרְעֲךָ הוּא׃

13 הִמּוֹל יִמּוֹל יְלִיד בֵּיתְךָ וּמִקְנַת
כַּסְפֶּךָ וְהָיְתָה בְרִיתִי בִּבְשַׂרְכֶם
לִבְרִית עוֹלָם׃

14 וְעָרֵל זָכָר אֲשֶׁר לֹא־יִמּוֹל
אֶת־בְּשַׂר עָרְלָתוֹ וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ
הַהִוא מֵעַמֶּיהָ אֶת־בְּרִיתִי הֵפַר׃

15 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־אַבְרָהָם
שָׂרַי אִשְׁתְּךָ לֹא־תִקְרָא אֶת־
שְׁמָהּ שָׂרָי כִּי שָׂרָה שְׁמָהּ׃

16 וּבֵרַכְתִּי אֹתָהּ וְגַם נָתַתִּי מִמֶּנָּה
לְךָ בֵּן וּבֵרַכְתִּיהָ וְהָיְתָה לְגוֹיִם
מַלְכֵי עַמִּים מִמֶּנָּה יִהְיוּ׃

17 וַיִּפֹּל אַבְרָהָם עַל־פָּנָיו
וַיִּצְחָק וַיֹּאמֶר בְּלִבּוֹ הַלְּבֶן מֵאָה־
שָׁנָה יִוָּלֵד וְאִם־שָׂרָה הֲבַת־
תִּשְׁעִים שָׁנָה תֵּלֵד׃

κεφ. ιζʹ.

7. Καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου ἀνὰ μέσον σοῦ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός σου μετὰ σὲ, εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν εἰς διαθήκην αἰώνιον, εἶναί σου θεὸς καὶ τοῦ σπέρματός σου μετὰ σέ.

8. Καὶ δώσω σοὶ καὶ τῷ σπέρματί σου τὴν γῆν ἣν παροικεῖς, πᾶσαν τὴν γῆν χαναὰν, εἰς κατάσχεσιν αἰώνιον, καὶ ἔσομαι αὐτοῖς θεός.

9. Καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς ἀβραάμ· σὺ δὲ τὴν διαθήκην μου διατηρήσεις, καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σὲ εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν.

10. Καὶ αὕτη ἡ διαθήκη ἣν διατηρήσεις ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός σου μετὰ σὲ εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν. περιτμηθήσεται ὑμῶν πᾶν ἀρσενικόν.

11. Καὶ περιτμηθήσεσθε τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας ὑμῶν καὶ ἔσται ἐν σημείῳ διαθήκης ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν.

12. Καὶ παιδίον ὀκτὼ ἡμερῶν περιτμηθήσεται ὑμῖν, πᾶν ἀρσενικὸν εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν, ὁ οἰκογενὴς τῆς οἰκίας σου, καὶ ὁ ἀργυρώνητος. ἀπὸ δὲ παντὸς υἱοῦ ἀλλοτρίου ὃς οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σπέρματός σου, περιτομῇ περιτμηθήσεται ὁ οἰκογενὴς τῆς οἰκίας σου καὶ ὁ ἀργυρώνητος.

13. Καὶ ἔσται ἡ διαθήκη μου ἐπὶ τῆς σαρκὸς ὑμῶν εἰς διαθήκην αἰώνιον.

14. Καὶ ἀπερίτμητος ἄρσεν, ὃς οὐ ἀπεριτμηθήσεται τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ γένους αὐτῆς, ὅτι τὴν διαθήκην μου διεσκέδασε.

15. Καὶ εἶπεν ὁ θεὸς τῷ ἀβραάμ· σάρα ἡ γυνή σου, οὐ κληθήσεται τὸ ὄνομα αὐτῆς σάρα, ἀλλὰ σάῤῥα ἔσται τὸ ὄνομα αὐτῆς.

16. Εὐλογήσω δὲ αὐτὴν. καὶ δώσω σοι ἐξ αὐτῆς τέκνον, καὶ εὐλογήσω αὐτὸ, καὶ ἔσται εἰς ἔθνη, καὶ βασιλεῖς ἐθνῶν ἐξ αὐτοῦ ἔσονται.

17. Καὶ ἔπεσεν ἀβραὰμ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἐγέλασε, καὶ εἶπεν ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ λέγων· εἰ τῷ ἑκατονταετεῖ γενήσεται υἱός; καὶ εἰ σάῤῥα ἐννενήκοντα ἐτῶν οὖσα τέξεται.

CAP. XVII.

7. Et ſtatuā pactum meum inter me & te, & inter ſemen tuum poſt te in generationibus ſuis fœdere ſempiterno: ut ſim Deus tuus, & ſemini tuo poſt te.

8. Daboq; tibi & ſemini tuo terram peregrinationis tuæ, omnem terram Chanaan in poſſeſſionem æternam, eroque Deus eorum.

9. Dixit iterum Deus ad Abraham: Et tu ergo cuſtodies pactum meū, & ſemen tuum poſt te in generationibus ſuis.

10. Hoc eſt pactum meum quod obſervabitis inter me & vos & ſemen tuum poſt te: Circuncidetur ex vobis omne maſculinum:

11. Et circuncidetis carnē præputii veſtri, ut ſit in ſignū fœderis inter me & vos.

12. Infans octo dierum circuncidetur in vobis, omne maſculinum in generationibus veſtris: tam vernaculus quàm emptitius circuncidetur, & quicumque nō fuerit de ſtirpe veſtra:

13. Eritq; pactum meum in carne veſtra in fœdus æternum.

14. Maſculus cuius præputii caro circuncíſa nō fuerit, delebitur anima illa de populo ſuo: quia pactū meum irritum fecit.

15. Dixit quoque Deus ad Abraham: Sarái uxorem tuā non vocabis Sarái, ſed Saram.

16. Et benedicam ei, & ex illa dabo tibi filium cui benedicturus ſum, eritq; in nationes, & reges populorum orientur ex eo.

17. Cecidit Abraham in faciem ſuam, & riſit in corde ſuo dicens: Putáſne centenario naſcetur filius? & Sara nonagenaria pariet?

Das ſiebenzehende Capitel.

7. Vnnd ich wil auffrichten meinen Bund / zwiſchen mir vnd dir / vnd deinem Samen nach dir / bey jren Nachkommen / das es ein ewiger Bund ſey / Alſo das ich dein GOTT ſey vnd deines Samens nach dir.

8. Vnd wil dir vnd deinem Samen nach dir geben das Land / da du ein Frembdling innen biſt / nemlich das gantze Land Canaan / zu ewiger beſitzung / Vnd wil jhr GOtt ſein.

9. Vnd Gott ſprach zu Abraham: So halte nun meinen Bund / du vnnd dein Same nach dir / bey jhren nachkommen.

10. Das iſt aber mein Bund / den jr halten ſolt zwiſchen mir vnd euch / vnd deinem Samen nach dir: Alles was Männlich iſt vnter euch / ſoll beſchnitten werden.

11. Jhr ſolt aber die Vorhaut an eurem fleiſch beſchneiden / daſſelb ſol ein Zeichen ſein des Bundes / zwiſchen mir vnnd euch.

12. Ein jeglichs Knäblein / wenns acht tag alt iſt / ſolt jhr beſchneiden bey euern nachkommen. Deſſelben gleichen auch alles was Geſinds daheim geborn / oder erkaufft iſt von allerley fremmden / die nicht euers Samens ſind.

13. Alſo ſoll mein Bund an eurem fleiſch ſein zum ewigen Bund.

14. Vnd wo ein Knäblein nit wirdt beſchnitten / an der Vorhaut ſeines fleiſches / des Seele ſoll außgerottet werden auß ſeinem Volck / darumb / das es meinen Bund vnterlaſſen hat.

15. Vnd GOTT ſprach abermal zu Abraham: Du ſolt dein Weib Sarai nicht mehr Sarai heiſſen / ſondern Sara ſoll jhr nahmen ſein.

16. Denn ich wil ſie ſegenen / vnnd von jhr wil ich dir einen Sohn geben / denn ich will ſie ſegenen vnnd Völcker ſollen auß jr werden / vnd Könige vber vil Völcker.

17. Da fiel Abraham auff ſein Angeſicht vnd lachet / vnd ſprach in ſeinem Hertzen. Sol mir hundert jahr alt ein Kind geboren werden / vnnd Sara neuntzig jahr alt geberen?

CHAP. XVII.

7. I'eſtablirai donc mon alliance entre moi & toi, & entre ta poſterité apres toi en leurs aages, pour *eſtre* vne alliance perpetuelle: afin que ie te ſoy Dieu, & à ta poſterité apres toi.

8. Et ie te donnerai & à ta poſterité apres toi le païs où tu habites comme eſtrãger, aſſauoir tout le païs de Canaan, en poſſeſſion perpetuelle: & leur ſerai Dieu.

9. Dieu dit auſſi à Abraham, mais toi, tu garderas mon alliance, toi & ta poſterité apres toi en leurs aages.

10. C'*eſt* ici mon alliance que
vous garderez entre moi &
vous, & entre ta poſterité
apres toi: *aſſauoir* que tout
maſle d'entre vous ſera cir-
concis: 11. Si circoncirez la
chair de voſtre prepuce, &
cela ſera pour ſigne de l'alli-
ance entre moi & vous.

12. Tout enfant maſle de huit iours ſera circoncis entre vous en vos generations, tant celui qui eſt né en la maiſon, que le *ſerf* acheté par argent de tout eſtranger, qui n'eſt point de ta race.

13. On ne faudra donc
point de circoncir celui qui
eſt né en ta maiſon, & celui
qui eſt acheté de ton argent,
& ſera mon alliance en vo-
ſtre chair, pour *eſtre* vne alli-
ance perpetuelle. 14. Et le
maſle incirconcis. duquel la
chair du prepuce n'aura poĩt
eſte circonciſe, ceſte perſon-
ne-la ſera retrãchee d'entre
ſes peuples, *d'autant qu'*il aura
enfraint mon alliance.

15. Dieu dit auſſi à Abrahã,
Quant à Saraï ta femme, tu
n'appeleras plus le nom d'i-
celle Saraï, mais ſon nom *ſera*
Sara. 16. Et ie ta benirai: &
meſme te donnerai vn fils
d'elle. Ie la benirai, & elle de-
uiendra nations: *&* rois de
peuples ſortiront d'elle.

17. Adonc Abraham tomba ſur ſa face, & ſe ſouſrit, diſant en ſon cœur, Aſſauoir mon ſi à vn hõme aagé de cent ans peut naiſtre lignee? & que Sara aagee de nonante ans enfante?

יז

18 וַאֲמַר אַבְרָהָם קֳדָם יְיָ לְוַי יִשְׁמָעֵאל יִתְקַיַּים קֳדָמָךְ׃

19 וַאֲמַר יְיָ בְּקוּשְׁטָא שָׂרָה אִתְּתָךְ תְּלֵיד לָךְ בַּר וְתִקְרֵי יָת שְׁמֵיהּ יִצְחָק וַאֲקִים יָת קְיָמִי עִמֵּיהּ לִקְיָים עָלַם וְלִבְנוֹהִי בָּתְרוֹהִי׃

20 וּלְיִשְׁמָעֵאל קַבֵּלִית צְלוֹתָךְ הָא בָּרֵכִית יָתֵיהּ וְאַפִּישׁ יָתֵיהּ וְאַסְגֵּי יָתֵיהּ לַחֲדָא לַחֲדָא תְּרֵין עֲשַׂר רַבְרְבִין יוֹלִיד וְאֶתְּנִנֵּיהּ לְעַם סַגִּי׃

21 וְיָת קְיָמִי אֲקִים עִם יִצְחָק דִּתְלֵיד לָךְ שָׂרָה לְזִמְנָא הָדֵין בְּשַׁתָּא אָחֳרָנָא׃

22 וְשֵׁיצִי לְמַלָּלָא עִמֵּיהּ וְאִסְתַּלַּק יְקָרָא דַיְיָ מֵעִלָּוֹהִי דְּאַבְרָהָם׃

23 וּדְבַר אַבְרָהָם יָת יִשְׁמָעֵאל בְּרֵיהּ וְיָת כָּל יְלִידֵי בֵיתֵיהּ וְיָת כָּל זְבִינַת כַּסְפֵּיהּ כָּל דְּכוּרָא בְּאֱנָשֵׁי בֵּית אַבְרָהָם וּגְזַר יָת בְּשַׂר עָרְלַתְהוֹן בִּכְרַן יוֹמָא הָדֵין כְּמָא דְמַלֵּיל עִמֵּיהּ יְיָ׃

24 וְאַבְרָהָם בַּר תִּשְׁעִין וּתְשַׁע שְׁנִין בְּמִגְזְרֵיהּ בִּשְׂרָא דְעָרְלְתֵיהּ׃

25 וְיִשְׁמָעֵאל בְּרֵיהּ בַּר תְּלַת עַשְׂרֵה שְׁנִין כַּד גְּזַר יָת בִּשְׂרָא דְעָרְלְתֵיהּ׃

26 בִּכְרַן יוֹמָא הָדֵין אִתְגְּזַר אַבְרָהָם וְיִשְׁמָעֵאל בְּרֵיהּ׃

27 וְכָל אֱנָשֵׁי בֵיתֵיהּ יְלִידֵי בֵיתָא וּזְבִינֵי כַסְפָּא מִן בַּר עַמְמִין אִתְגְּזַרוּ עִמֵּיהּ׃

יז

18 וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל־הָאֱלֹהִים לוּ יִשְׁמָעֵאל יִחְיֶה לְפָנֶיךָ׃

19 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֲבָל שָׂרָה אִשְׁתְּךָ יֹלֶדֶת לְךָ בֵּן וְקָרָאתָ אֶת־שְׁמוֹ יִצְחָק וַהֲקִמֹתִי אֶת־בְּרִיתִי אִתּוֹ לִבְרִית עוֹלָם לְזַרְעוֹ אַחֲרָיו׃

20 וּלְיִשְׁמָעֵאל שְׁמַעְתִּיךָ הִנֵּה בֵּרַכְתִּי אֹתוֹ וְהִפְרֵיתִי אֹתוֹ וְהִרְבֵּיתִי אֹתוֹ בִּמְאֹד מְאֹד שְׁנֵים־עָשָׂר נְשִׂיאִם יוֹלִיד וּנְתַתִּיו לְגוֹי גָּדוֹל׃

21 וְאֶת־בְּרִיתִי אָקִים אֶת־יִצְחָק אֲשֶׁר תֵּלֵד לְךָ שָׂרָה לַמּוֹעֵד הַזֶּה בַּשָּׁנָה הָאַחֶרֶת׃

22 וַיְכַל לְדַבֵּר אִתּוֹ וַיַּעַל אֱלֹהִים מֵעַל אַבְרָהָם׃

23 וַיִּקַּח אַבְרָהָם אֶת־יִשְׁמָעֵאל בְּנוֹ וְאֵת כָּל־יְלִידֵי בֵיתוֹ וְאֵת כָּל־מִקְנַת כַּסְפּוֹ כָּל־זָכָר בְּאַנְשֵׁי בֵּית אַבְרָהָם וַיָּמָל אֶת־בְּשַׂר עָרְלָתָם בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אִתּוֹ אֱלֹהִים׃

24 וְאַבְרָהָם בֶּן־תִּשְׁעִים וָתֵשַׁע שָׁנָה בְּהִמֹּלוֹ בְּשַׂר עָרְלָתוֹ׃

25 וְיִשְׁמָעֵאל בְּנוֹ בֶּן־שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה בְּהִמֹּלוֹ אֵת בְּשַׂר עָרְלָתוֹ׃

26 בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה נִמּוֹל אַבְרָהָם וְיִשְׁמָעֵאל בְּנוֹ׃

27 וְכָל־אַנְשֵׁי בֵיתוֹ יְלִיד בָּיִת וּמִקְנַת־כֶּסֶף מֵאֵת בֶּן־נֵכָר נִמֹּלוּ אִתּוֹ׃

ΚΕΦΑΛ. ιζ.

18. Εἶπε δὲ ἀβραὰμ πρὸς τὸν θεόν· ἰσμαὴλ οὗτος ζήτω ἐναντίον σου.

19. Εἶπε δὲ ὁ θεὸς πρὸς ἀβραάμ, ναί. ἰδοὺ σάῤῥα ἡ γυνή σου τέξεταί σοι υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἰσαάκ. καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου πρὸς αὐτὸν εἰς διαθήκην αἰώνιον, εἶναι αὐτῷ θεός, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ' αὐτόν.

20. Περὶ δὲ ἰσμαὴλ ἰδοὺ ἐπήκουσά σου, καὶ ἰδοὺ εὐλόγηκα αὐτόν, καὶ πληθυνῶ αὐτὸν σφόδρα. δώδεκα ἔθνη γεννήσει, καὶ δώσω αὐτὸν εἰς ἔθνος μέγα.

21. Τὴν δὲ διαθήκην μου στήσω πρὸς ἰσαάκ, ὃν τέξεταί σοι σάῤῥα εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον, ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ ἑτέρῳ.

22. Συνετέλεσε δὲ ὁ θεὸς λαλῶν πρὸς αὐτόν, καὶ ἀνέβη ὁ θεὸς ἀπὸ ἀβραάμ.

23. Καὶ ἔλαβεν ἀβραὰμ ἰσμαὴλ τὸν υἱὸν ἑαυτοῦ, καὶ πάντας τοὺς οἰκογενεῖς αὐτοῦ, καὶ πάντας τοὺς ἀργυρωνήτους, καὶ πᾶν ἄρσεν τῶν ἀνδρῶν τῶν ἐν τῷ οἴκῳ ἀβραάμ, καὶ περιέτεμε τὰς ἀκροβυστίας αὐτῶν, ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, καθὰ ἐλάλησεν αὐτῷ ὁ θεός.

24. Ἀβραὰμ δὲ ἐνενήκοντα ἐννέα ἦν ἐτῶν, ἡνίκα περιέτεμε τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ.

25. Ἰσμαὴλ δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἦν ἐτῶν δεκατριῶν, ἡνίκα περιετέμετο τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ.

26. Ἐν δὲ τῷ καιρῷ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, περιετμήθη ἀβραὰμ καὶ ἰσμαὴλ ὁ υἱὸς αὐτοῦ.

27. Καὶ πάντες οἱ ἄνδρες τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ οἱ οἰκογενεῖς καὶ οἱ ἀργυρώνητοι ἐξ ἀλλογενῶν ἐθνῶν, καὶ περιέτεμεν αὐτούς.

CAP. XVII.

18. Dixitq; ad Deum: Vtinã Iſmahel vivat coram te.

19. Et ait Deus ad Abraham: Sara uxor tua pariet tibi filium, vocabiſq; nomen eius Iſaac, & conſtituam pactum meum illi in fœdus ſempiternum, & ſemini eius poſt eum.

20. Super Iſmahel quoque exaudivi te ecce, benedicam ei, & augebo, & multiplicabo eum valde: duodecim duces generabit, & faciam illum in gentem magnam

21. Pactum verò meum ſtatuam ad Iſaac, quem pariet tibi Sara tempore iſto in anno altero.

22. Cumque finitus eſſet ſermo loquentis cum eo, aſcendit Deus ad Abraham.

23. Tulit autem Abraham Iſmahel filium ſuum, & omnes vernaculos domus ſuę: univerſoſque quos emerat, cunctos mares ex omnibus viris domus ſuæ: & circuncidit carnem præputii eorum ſtatim in ipſa die, ſicut præceperat ei Deus.

24. Abraham nonaginta & novem erat annorum quando circumcidit carnem pręputii ſui.

25. Et Iſmahel filius ſuus tredecim annos impleverat tempore circumciſionis ſuæ.

26. Eadem die circumciſus eſt Abraham & Iſmahel filius eius.

27. Et omnes viri domus illius, tam vernaculi, quam emptitii & alienigenæ pariter circumciſi ſunt.

Das ſiebenzehende Capitel.

18. Vnd Abraham ſprach zu Gott: Ach das Iſmael leben ſolt für dir.

19. Da ſprach GOtt: Ja / Sara dein Weib ſol dir einen Sohn geberen / den ſoltu Iſaac heiſſen / Denn mit jhm wil ich meinen ewigen Bund auffrichten / vnnd mit ſeinem Samen nach jhm.

20. Dazu vmb Iſmael habe ich dich auch erhöret / Sihe ich habe jhn geſegnet / vnd wil jhn fruchtbar machen vnd mehren faſt ſehr. Zwölff Fürſten wird er zeugen / vnd will jhn zum groſſen Volck machen.

21. Aber meinen Bund wil ich auffrichten mit Iſaac / den dir Sara geberen ſoll / vmb dieſe Zeit im andern jahr.

22. Vnd er höret auff mit jhm zu reden / vnnd GOTT fuhr auff von Abraham.

23. Da nam Abraham ſeinen Sohn Iſmael / vnnd alle Knechte die daheim geboren / vnd alle die erkaufft / vnd alles was Manns Namen war in ſeinem hauſe / vnd beſchneid die Vorhaut an jhrem fleiſch / eben deſſelbigen Tages / wie jhm Gott geſagt hatte.

24. Vnd Abraham war neun vnnd neuntzig jahr alt / da er die Vorhaut an ſeinem fleiſch beſchneid.

25. Iſmael aber ſein Son war dreyzehen jahr alt / da ſeines fleiſches Vorhaut beſchnitten ward.

26. Eben auff einen Tag wurden ſie alle beſchnitten / Abraham / ſein Son Iſmael.

27. Vnnd was Manns namen in ſeinem Hauſe war / daheim geboren / vnd erkaufft von frembden / Es ward alles mit jhm beſchnitten.

CHAP. XVII.

18. Et Abraham dit à Dieu, A la miene volõté qu'Iſmael viue deuant toi.

19. Et Dieu dit, Vrayement Sara ta femme t'enfantera vn fils, & appeleras ſon nom Iſaac, & i'eſtablirai mon alliance auec lui pour *eſtre* vne alliance perpetuelle pour ſa poſterité apres lui.

20. Ie t'ai auſſi exaucé quãt à Iſmael. Voici, ie l'ai benit, & le ferai foiſonner & multiplier treſamplement. Il engendrera douze princes: & ie le ferai deuenir vne grande nation.

21. Mais i'eſtablirai mon alliance auec Iſaac, lequel Sara t'enfantera l'an qui vient, en ceſte meſme ſaiſon.

22. Et il acheua de parler à lui: & Dieu remonta de deuant Abraham.

23. Et Abrahã print ſon fils Iſmael, & tous ceux qui eſtoyent nés en ſa maiſon, & tous ceux qu'il auoit achetés de ſon argent, *aſſauoir* tous les maſles qui eſtoyent des gens de ſa maiſon: & circoncit la chair de leur prepuce en ce meſme iour-la, cõme Dieu lui auoit dit.

24. Et Abraham *eſtoit* aage de nonanteneuf ans, quand il ſe circoncit en la chair de ſon prepuce.

25. Et Iſmael ſon fils *eſtoit* en l'aage de treze ans, lors qu'il fut circoncis en la chair de ſon prepuce.

62. En ce iour-la meſme Abraham fut circoncis, & Iſmael ſon fils.

.27 Et toutes les gens de ſa maiſon, tant ceux qui eſtoyent nés en la maiſon, que ceux qui auoyent eſté acheés des eſtrangers par argent, furent circoncis auec lui.

יח

1 וְאִתְגְּלִי לֵיהּ יְיָ ב בְּמֵישְׁרֵי מַמְרֵא וְהוּא יָתֵיב בִּתְרַע מַשְׁכְּנָא כְּמֵיחַם יוֹמָא׃

2 וּזְקַף עֵינוֹהִי וַחֲזָא וְהָא תְלָתָא גֻבְרִין קָיְמִין עִלָּוֹהִי וַחֲזָא וּרְהַט לְקַדְּמוּתְהוֹן מִתְּרַע מ מַשְׁכְּנָא וּסְגִד עַל אַרְעָא׃

3 וַאֲמַר יְיָ אִם כְּעַן אַשְׁכְּחֵית רַחֲמִין קֳדָמָךְ לָא כְעַן תִּעְבַּר מֵעַל עַבְדָּךְ׃

4 יִסְּבוּן כְּעַן זְעֵיר מַיָּא וְאַסְחוּ רַגְלֵיכוֹן ואס וְאִסְתְּמִיכוּ תְּחוֹת אִילָנָא׃

5 וְאֶסַּב פִּתָּא דִלְחָמָא וּסְעוּדוּ לִבְּכוֹן בָּתַר כֵּן תִּעְבְּרוּן אֲרֵי עַל כֵּן עֲבַרְתּוּן עַל עַבְדְּכוֹן וַאֲמַרוּ כֵּן תַּעְבֵּיד כְּמָא דְמַלֵּלְתָּא׃

6 וְאוֹחִי אַבְרָהָם לְמַשְׁכְּנָא לְוַת שָׂרָה וַאֲמַר אוֹחִי תְּלָת סְאִין קִמְחָא דְסוּלְתָּא לוּשִׁי וְעֱבִידִי גְרִיסָן׃

7 וּלְוַת תּוֹרִין רְהַט אַבְרָהָם וּנְסֵב בַּר תּוֹרֵי רְכִיךְ וְטָב וִיהַב לְעֻלֵימָא וְאוֹחִי לְמֶעְבַּד יָתֵיהּ׃

8 וּנְסֵב שְׁמַן וַחֲלָב וּבַר תּוֹרֵי דַּעֲבַד וִיהַב קֳדָמֵיהוֹן וְהוּא מְשַׁמֵּשׁ עִלָּוֵיהוֹן תְּחוֹת אִילָנָא וַאֲכַלוּ׃

9 וַאֲמַרוּ לֵיהּ אָן שָׂרָה אִתְּתָךְ וַאֲמַר הָא בְּמַשְׁכְּנָא׃

10 וַאֲמַר מֵתָב אֵתוּב לְוָתָךְ כְּעִידָן דְּאַתּוּן ק קַיָּמִין וְהָא בַר לְשָׂרָה אִתְּתָךְ וְשָׂרָה שָׁמְעַת בִּתְרַע מַשְׁכְּנָא וְהוּא אֲחוֹרוֹהִי׃

11 וְאַבְרָהָם וְשָׂרָה סִיבוּ עָלוּ בְּיוֹמִין פְּסַק מִלְמֶהֱוֵי לְשָׂרָה אֹרַח כִּנְשַׁיָּא׃

יח

1 וַיֵּרָא אֵלָיו יְהוָה בְּאֵלֹנֵי מַמְרֵא וְהוּא יֹשֵׁב פֶּתַח־הָאֹהֶל כְּחֹם הַיּוֹם׃

2 וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים נִצָּבִים עָלָיו וַיַּרְא וַיָּרָץ לִקְרָאתָם מִפֶּתַח הָאֹהֶל וַיִּשְׁתַּחוּ אָרְצָה׃

3 וַיֹּאמַר אֲדֹנָי אִם־נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אַל־נָא תַעֲבֹר מֵעַל עַבְדֶּךָ׃

4 יֻקַּח־נָא מְעַט־מַיִם וְרַחֲצוּ רַגְלֵיכֶם וְהִשָּׁעֲנוּ תַּחַת הָעֵץ׃

5 וְאֶקְחָה פַת־לֶחֶם וְסַעֲדוּ לִבְּכֶם אַחַר תַּעֲבֹרוּ כִּי־עַל־כֵּן עֲבַרְתֶּם עַל־עַבְדְּכֶם וַיֹּאמְרוּ כֵּן תַּעֲשֶׂה כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ׃

6 וַיְמַהֵר אַבְרָהָם הָאֹהֱלָה אֶל־שָׂרָה וַיֹּאמֶר מַהֲרִי שְׁלֹשׁ סְאִים קֶמַח סֹלֶת לוּשִׁי וַעֲשִׂי עֻגוֹת׃

7 וְאֶל־הַבָּקָר רָץ אַבְרָהָם וַיִּקַּח בֶּן־בָּקָר רַךְ וָטוֹב וַיִּתֵּן אֶל־הַנַּעַר וַיְמַהֵר לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ׃

8 וַיִּקַּח חֶמְאָה וְחָלָב וּבֶן־הַבָּקָר אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּתֵּן לִפְנֵיהֶם וְהוּא־עֹמֵד עֲלֵיהֶם תַּחַת הָעֵץ וַיֹּאכֵלוּ׃

9 וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אַיֵּה שָׂרָה אִשְׁתֶּךָ וַיֹּאמֶר הִנֵּה בָאֹהֶל׃

10 וַיֹּאמֶר שׁוֹב אָשׁוּב אֵלֶיךָ כָּעֵת חַיָּה וְהִנֵּה־בֵן לְשָׂרָה אִשְׁתֶּךָ וְשָׂרָה שֹׁמַעַת פֶּתַח הָאֹהֶל וְהוּא אַחֲרָיו׃

11 וְאַבְרָהָם וְשָׂרָה זְקֵנִים בָּאִים בַּיָּמִים חָדַל לִהְיוֹת לְשָׂרָה אֹרַח כַּנָּשִׁים׃

ΚΕΦΑΛ. ιή

1. Ὤφθη δὲ αὐτῷ ὁ θεὸς πρὸς τῇ δρυῒ τῇ μαμβρῇ, καθημένου αὐτοῦ ἐπὶ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς αὐτοῦ μεσημβρίας.

2. Ἀναβλέψας δὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ εἶδε, καὶ ἰδοὺ τρεῖς ἄνδρες εἱστήκεισαν ἐπάνω αὐτοῦ· καὶ ἰδὼν αὐτοὺς, προσέδραμεν εἰς συνάντησιν αὐτοῖς ἀπὸ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς αὐτοῦ, καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν.

3. Καὶ εἶπε, κύριε, εἰ ἄρα εὗρον χάριν ἐναντίον σου, μὴ παρέλθῃς τὸν παῖδά σου.

4. Ληφθήτω δὴ ὕδωρ, καὶ νιψάτωσαν τοὺς πόδας ὑμῶν, καὶ καταψύξατε ὑπὸ τὸ δένδρον.

5. Καὶ λήψεμαι ἄρτον, καὶ φάγεσθε, καὶ μετὰ τοῦτο παρελεύσεσθε εἰς τὴν ὁδὸν ὑμῶν, οὗ εἵνεκεν ἐξεκλίνατε πρὸς τὸν παῖδα ὑμῶν. καὶ εἶπαν οὕτω ποίησον καθὼς εἴρηκας.

6. Καὶ ἔσπευσεν ἀβραὰμ ἐπὶ τῆς σκηνῆς πρὸς τὴν σάρραν, καὶ εἶπεν αὐτῇ· σπεῦσον καὶ φύρασον τρία μέτρα σεμιδάλεως, καὶ ποίησον ἐγκρυφίας.

7. Καὶ εἰς τὰς βόας ἔδραμεν ἀβραὰμ, καὶ ἔλαβεν ἁπαλὸν μοσχάριον, καὶ καλόν· καὶ ἔδωκε τῷ παιδὶ, καὶ ἐτάχυνε τοῦ ποιῆσαι αὐτό.

8. Ἔλαβε δὲ βούτυρον καὶ γάλα, καὶ τὸ μοσχάριον ὃ ἐποίησε, καὶ παρέθηκεν αὐτοῖς, καὶ ἔφαγον. αὐτὸς δὲ παρειστήκει αὐτοῖς ὑπὸ τὸ δένδρον.

9. Εἶπον δὲ πρὸς αὐτὸν, ποῦ σάρρα ἡ γυνή σου; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, ἰδοὺ ἐν τῇ σκηνῇ.

10. Εἶπε δὲ, ἰδοὺ ἐπαναστρέφων ἥξω πρὸς σὲ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον εἰς ὥρας, καὶ ἕξει υἱὸν σάρρα ἡ γυνή σου. σάρρα δὲ ἤκουσε πρὸς τῇ θύρᾳ τῆς σκηνῆς οὖσα, ὄπισθεν αὐτοῦ.

11. Ἀβραὰμ δὲ καὶ σάρρα πρεσβύτεροι προβεβηκότες ἡμερῶν, ἐξέλιπε δὲ τῇ σάρρᾳ γίνεσθαι τὰ γυναικεῖα.

CAP. XVIII.

1. Apparuit autem ei Dominus in convalle Mambre ſedenti in oſtio tabernaculi ſui in ipſo fervore diei.

2. Cumq́; elevaſſet oculos, apparuerunt ei tres viri ſtantes prope eum: quos cùm vidiſſet, cucurrit in occurſum eorum de oſtio tabernaculi ſui, & adoravit in terram.

3. Et dixit: Domine, ſi inveni gratiam in oculis tuis, ne tranſeas ſervum tuum.

4. Sed afferam pauxillum aquæ, & laventur pedes veſtri, & requieſcite ſub arbore.

5. Ponamq́; buccellam panis, & confortetur cor veſtrum, poſtea tranſibitis: idcirco enim declinaſtis ad ſervum veſtrum. Qui dixerunt: Fac ut loquutus es.

6. Feſtiuavit Abraham in tabernaculum ad Saram, dixitque ei: Accelera, tria ſata ſimilæ commiſce, & fac ſubcinericios panes.

7. Ipſe verò ad armentum, cucurrit, & tulit inde vitulũ tenerrimum & optimum: deditq́; puero, qui feſtinavit & coxit illum.

8. Tulit quoque butyrum & lac, & vitulum quẽ coxerat, & poſuit coram eis: ipſe verò ſtabat iuxta eos ſub arbore.

9. Cumq́; comediſſent, dixerunt ad eum: Vbi eſt Sara uxor tua? ille reſpondit: Ecce in tabernaculo eſt.

10. Cui dixit: Revertens veniam ad te tempore iſto, vita comite, & habebit filium Sara uxor tua. Quo audito Sara riſit poſt oſtium tabernaculi.

11. Erant autem ambo ſenes, provectæque ætatis, & deſierant Saræ fieri muliebria.

Das achzehende Capitel.

VNnd der HERR erſchein jhm im Hayn Mamre / da er ſaß an der thůr ſeiner hůtten / da der Tag am heiſſeſten war.

2. Vnd als er ſeine Augen auffhub / vnnd ſiehe / da ſtunden drey Månner gegen jhm / vnnd da er ſie ſahe / lieff er jnen entgegen / von der thůr ſeiner Hůtten / vnd bůcket ſich nieder auff die Erden.

3. Vnd ſprach: HErr / hab ich gnad funden fůr deinen Augen / ſo gehe nicht fůr deinem Knecht vber.

4. Man ſoll euch ein wenig waſſers bringen / vnd eure Fůſſe waſchen / vnd lehnet euch vnter den Baum.

5. Vnd ich wil euch ein biſſen Brots bringen / daß jhr euer Hertz labet / darnach ſolt jhr fortgehen / Denn darumb ſeydt jr zu eurem Knecht kommen. Sie ſprachen: Thue wie du geſaget haſt.

6. Abraham eilet inn die Hůtten zu Sara / vnd ſprach: Eile / vnnd menge drey maß Semelmehl / knette / vnnd backe Kuchen.

7. Er aber lieff zu den Rindern / vnnd holet ein zart gut Kalb / vnd gabs dem Knaben der eilet vnd bereitets zu.

8. Vnnd er trug auff Butter vnnd Milch / vnd von dem Kalbe das er zubereitet hatte / vnd ſatzts jhnen fůr / vnd trat fůr ſie vnter den Baum / Vnnd ſie aſſen.

9. Da ſprachen ſie zu jhm: Wo iſt dein Weib Sara? Er antwortet: Drinnen in der Hůtten.

10. Da ſprach er: Jch wil wieder zu dir kommen / ſo ich lebe / Sihe / ſo ſoll Sara dein Weib einen Sohn haben. Das hőret Sara hinder jhm / hinder der thůr der Hůtten.

11. Vnd ſie waren beyde / Abraham vnnd Sara / alt vnnd wol betaget / alſo das es Sara nicht mehr gieng nach der Weiber weiſe.

CHAP. XVIII.

1. Puis l'Eternel s'apparut à lui és plaines de Mamré, comme il eſtoit aſſis à l'huis du tabernacle ſur la chaleur du iour.

2. Car leuant ſes yeux, il regarda: & voici trois perſonnages venoyent vers lui: & lui les ayant apperceus, courut au deuant d'eux des l'huis du tabernacle, & ſe proſterna en terre:

3. Et dit, Mon Seigneur, ie te prie, ſi i'ai trouué grace enuers toi, ne paſſe point, ie te prie, outre ton ſeruiteur.

4. Qu'on prene, ie vous prie, vn peu d'eau, & lauez vos pieds: puis vous repoſez ſous vn arbre.

5. Et i'apporterai vne bouchee de pain, afin que vous ſuſtentiez voſtre cœur: puis apres vous paſſerez *outre*: car pource eſtes-vous paſſés vers voſtre ſeruiteur. & ils dirent, Fai comme tu as dit.

6. Abraham donc s'en alla haſtiuement au tabernacle vers Sara, & dit, Deſpeſche, *pren* trois meſures de fleur de farine, peſtri-*les* & fai des gaſteaux.

7. Puis Abraham courut au troupeau, & print vn veau tendre & bon, & le bailla à vn ſeruiteur qui ſe haſta de l'apprester.

8. Puis il print du beurre & du laict, & le veau qu'on auoit appreſté, & le mit deuant eux. Lui auſſi ſe tenoit aupres d'eux ſous l'arbre, & ils mangerent.

9. Et lui dirent, Où *eſt* Sara ta femme? Et il reſpondit, La voila au tabernacle.

10. Et *vn d'entre eux* dit, Ie ne faudrai point de retourner à toi en ce meſme temps où nous ſommes: Et voici Sara ta femme aura vn fils. Et Sara l'eſcoutoit à l'huis du tabernacle, lequel eſtoit derriere lui.

11. Or Abraham & Sara *eſtoyent* vieux, *&* auancés en aage: tellement que Sara n'auoit plus ce qu'ont accouſtumé d'uoir les femmes.

יח

12 וְחַיִּיכַת שָׂרָה בִּמְעָהָא
לְמֵימַר בָּתַר דְּסֵיבִית
תְּהֵי לִי עוּלֵימוּ וְרִבּוֹנִי
סִיב׃

13 וַאֲמַר יְיָ לְאַבְרָהָם
לְמָה דְּנַן חַיִּיכַת שָׂרָה
לְמֵימַר הַבְרַם בִּקְשׁוֹטָא
אֵילֵד וַאֲנָא סֵיבִית׃

14 הַיִתְכַּסֵּי מִן קֳדָם יְיָ
פִּתְגָּמָא לִזְמַן אֵתוּב
לְוָתָךְ כְּעִידָּן דְּאַתּוּן קַיָּמִין
וּלְשָׂרָה בַר׃

15 וְכַדִּיבַת שָׂרָה לְמֵימַר
לָא חַיִּיכִית אֲרֵי דְחֵילַת
וַאֲמַר לָא אֱלָהֵין חַיִּיכְתְּ׃

16 וְקָמוּ מִתַּמָּן גֻּבְרַיָּא
וְאִסְתְּכִיאוּ עַל אַפֵּי
סְדוֹם וְאַבְרָהָם אָזֵיל
עִמְּהוֹן לְאַלְוָאֵיהוֹן׃

17 וַייָ אֲמַר הַמְכַסֵּי
אֲנָא מֵאַבְרָהָם דַּאֲנָא
עָבֵד׃

18 וְאַבְרָהָם מֶהֱוָא
יְהֵי לְעַם סַגִּי וְתַקִּיף
וְיִתְבָּרְכוּן בְּדִילֵיהּ כָּל
עַמְמֵי אַרְעָא׃

19 אֲרֵי יְדַעְתִּיגֵיהּ בְּדִיל
דִּיפַקֵּיד יַת בְּנוֹהִי וְיַת
אֱנָשׁ בַּיְתֵיהּ בַּתְרוֹהִי
וְיִטְּרוּן אוֹרְחָן דְּתַקְנָן קֳדָם
יְיָ לְמֶעְבַּד צִדְקְתָא וְדִינָא
בְּדִיל דְּאַיְתֵי יְיָ עַל
אַבְרָהָם יַת דְּמַלֵּיל
לְאִיתָאָה עֲלוֹהִי׃

20 וַאֲמַר יְיָ קְבֵלַת
דִּסְדוֹם וַעֲמוֹרָה אֲרֵי
סְגִיאַת וְחוֹבַתְהוֹן אֲרֵי
תְּקֵיפַת לַחֲדָא׃

21 אִתְגְּלֵי כְּעַן וְאֵדוֹן
הַכִּקְבִילְתְּהוֹן דְּעַלַת
לִקְדָמַי עֲבַדוּ אֶעְבֵּיד
עִמְּהוֹן גְּמִירָא אִם לָא
תָּיְבִין וְאִם תָּיְבִין לָא
אֶתְפְּרַע׃

22 וְאִתְפְּנִיאוּ מִתַּמָּן
גֻּבְרַיָּא וַאֲזַלוּ לִסְדוֹם
וְאַבְרָהָם עַד כְּעַן מְשַׁמֵּשׁ
בִּצְלוֹ קֳדָם יְיָ׃

23 וּקְרֵב אַבְרָהָם וַאֲמַר
הַבְרַגַז תְּשֵׁיצֵי זַכָּאָה עִם
חַיָּבָא׃

יח

12 וַתִּצְחַק שָׂרָה בְּקִרְבָּהּ לֵאמֹר
אַחֲרֵי בְלֹתִי הָיְתָה־לִּי עֶדְנָה
וַאדֹנִי זָקֵן׃

13 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־אַבְרָהָם
לָמָּה זֶּה צָחֲקָה שָׂרָה לֵאמֹר
הַאַף אֻמְנָם אֵלֵד וַאֲנִי זָקַנְתִּי׃

14 הֲיִפָּלֵא מֵיְהוָה דָּבָר לַמּוֹעֵד
אָשׁוּב אֵלֶיךָ כָּעֵת חַיָּה וּלְשָׂרָה בֵן׃

15 וַתְּכַחֵשׁ שָׂרָה לֵאמֹר לֹא
צָחַקְתִּי כִּי יָרֵאָה וַיֹּאמֶר לֹא כִּי
צָחָקְתְּ׃

16 וַיָּקֻמוּ מִשָּׁם הָאֲנָשִׁים וַיַּשְׁקִפוּ
עַל־פְּנֵי סְדֹם וְאַבְרָהָם הֹלֵךְ
עִמָּם לְשַׁלְּחָם׃

17 וַיהוָה אָמָר הַמְכַסֶּה אֲנִי
מֵאַבְרָהָם אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה׃

18 וְאַבְרָהָם הָיוֹ יִהְיֶה לְגוֹי גָּדוֹל
וְעָצוּם וְנִבְרְכוּ־בוֹ כֹּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ׃

19 כִּי יְדַעְתִּיו לְמַעַן אֲשֶׁר יְצַוֶּה
אֶת־בָּנָיו וְאֶת־בֵּיתוֹ אַחֲרָיו וְשָׁמְרוּ
דֶּרֶךְ יְהוָה לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט
לְמַעַן הָבִיא יְהוָה עַל־אַבְרָהָם
אֵת אֲשֶׁר־דִּבֶּר עָלָיו׃

20 וַיֹּאמֶר יְהוָה זַעֲקַת סְדֹם
וַעֲמוֹרָה כִּי־רָבָּה וְחַטָּאתָם
כִּי כָבְדָה מְאֹד׃

21 אֵרֲדָה־נָּא וְאֶרְאֶה הַכְּצַעֲקָתָהּ
הַבָּאָה אֵלַי עָשׂוּ כָּלָה וְאִם־
לֹא אֵדָעָה׃

22 וַיִּפְנוּ מִשָּׁם הָאֲנָשִׁים וַיֵּלְכוּ
סְדוֹמָה וְאַבְרָהָם עוֹדֶנּוּ עֹמֵד
לִפְנֵי יְהוָה׃

23 וַיִּגַּשׁ אַבְרָהָם וַיֹּאמַר הַאַף
תִּסְפֶּה צַדִּיק עִם־רָשָׁע׃

ιή.

12. Ἐγέλασε δὲ σάῤῥα ἐν ἑαυτῇ λέγουσα· οὔπω μέν μοι γέγονεν ἕως τοῦ νῦν, ὁ δὲ κύριός μου πρεσβύτερος.

13. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς ἀβραάμ· τί ὅτι ἐγέλασε σάῤῥα ἐν ἑαυτῇ λέγουσα; ἆρά γε ἀληθῶς τέξομαι; ἐγὼ δὲ γεγήρακα.

14. Μὴ ἀδυνατεῖ παρὰ τῷ θεῷ ῥῆμα; εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον ἐπαναστρέψω πρὸς σὲ εἰς ὥρας, καὶ ἔσται τῇ σάῤῥᾳ υἱός.

15. Ἠρνήσατο δὲ σάῤῥα λέγουσα, οὐκ ἐγέλασα. ἐφοβήθη γάρ· καὶ εἶπεν, οὐχί, ἀλλὰ ἐγέλασας.

16, Ἐξαναστάντες δὲ ἐκεῖθεν οἱ ἄνδρες κατέβλεψαν ἐπὶ πρόσωπον σοδόμων καὶ γομόῤῥας. ἀβραὰμ δὲ συνεπορεύετο μετ' αὐτῶν, συμπροπέμπων αὐτούς.

17. Ὁ δὲ κύριος εἶπε· μὴ κρύψω ἐγὼ ἀπὸ ἀβραὰμ τοῦ παιδός μου ἃ ἐγὼ ποιῶ.

18. Ἀβραὰμ δὲ γινόμενος ἔσται εἰς ἔθνος μέγα καὶ πολύ, καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν αὐτῷ πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς.

19. Ἤδειν γάρ, ὅτι συντάξει τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ καὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ μεθ' αὐτόν, καὶ φυλάξουσι τὰς ὁδοὺς κυρίου, ποιεῖν δικαιοσύνην καὶ κρίσιν, ὅπως ἂν ἐπαγάγῃ κύριος ἐπὶ ἀβραὰμ πάντα ὅσα ἐλάλησε πρὸς αὐτόν.

20. Εἶπε δὲ κύριος· κραυγὴ σοδόμων καὶ γομόῤῥας πεπλήθυνται πρὸς μέ, καὶ αἱ ἁμαρτίαι αὐτῶν μεγάλαι σφόδρα.

21. Καταβὰς οὖν ὄψομαι εἰ κατὰ τὴν κραυγὴν αὐτῶν τὴν ἐρχομένην πρὸς μὲ συντελοῦνται. εἰ δὲ μή, ἵνα γνῶ.

22. Καὶ ἀποστρέψαντες ἐκεῖθεν οἱ ἄνδρες, ἦλθον εἰς σόδομα. ἀβραὰμ δὲ ἔτι ἦν ἑστηκὼς ἐναντίον κυρίου.

23. Καὶ ἐγγίσας ἀβραὰμ εἶπε. μὴ συναπολέσῃς δίκαιον μετὰ ἀσεβοῦς, καὶ ἔσται ὁ δίκαιος ὡς ὁ ἀσεβής.

CAP. XVIII.

12. Quæ riſit, occultè dicẽs: Poſtquam conſenui, & dominus meus vetulus eſt, voluptati operam dabo?

13. Dixit autem Dominus ad Abraham: Quare riſit Sara, dicens: Num verè paritura ſum anus?

14. Numquid Deo quicquam eſt difficile? iuxta condictum revertar ad te hoc eodem tempore, vita comite, & habebit Sara filium.

15. Negavit Sara, dicens, Non riſi, timore perterrita. Dominus autem, Non eſt, inquit, ita: ſed riſiſti.

16. Cùm ergo ſurrexiſſent inde viri, direxerunt oculos contra Sodomam: & Abraham ſimul gradiebatur deducens eos.

17. Dixitq; Dominus: Num celare potero Abraham quæ geſturus ſum:

18. Cùm futurus ſit in gentem magnam, ac robuſtiſſimam, & Benedicendæ ſint in illo omnes nationes terræ?

19. Scio enim quòd præcepturus ſit filiis ſuis, & domui ſuæ poſt ſe ut cuſtodiant viam Domini, & faciant iudicium & iuſtitiam: ut adducat Dominus propter Abraham omnia quæ locutus eſt ad eum.

20. Dixit itaque Dominus: Clamor Sodomorum & Gomorrhæorum multiplicatus eſt, & peccatum eorum aggravatum eſt nimis.

21. Deſcendam, & videbo utrum clamorem qui venit ad me, opere compleverint: an non eſt ita, ut ſciam.

22. Converteruntq; ſe inde, & abierunt Sodomam: Abraham verò adhuc ſtabat coram Domino.

23. Et appropinquans ait: Nunquid perdes iuſtum cũ impio?

Das achtzehende Capitel.

12. Darumb lachet ſie bey ſich ſelbß/ vnnd ſprach: Nun ich alt bin/ ſoll ich noch wolluſt pflegen/ vnnd mein Herr auch alt iſt.

13. Da ſprach der HErr zu Abraham: Warumb lachet des Sara/ vnd ſpricht: Meinſt du/ daß waar ſey/ das ich noch geberen werde/ ſo ich doch alt bin?

14. Solt dem HERRN etwas vnmüglich ſein? Vmb diſe zeit will ich wider zu dir kommen/ ſo ich lebe/ ſo ſoll Sara einen Sohn haben.

15. Da leugnete Sara/ vnd ſprach: Ich habe nicht gelachet/ Denn ſie förcht ſich. Aber er ſprach: Es iſt nicht alſo/ du haſt gelacht.

16. Da ſtunden die Männer auff von dannen/ vnnd wandten ſich gegen Sodom/ Vnnd Abraham gieng mit jnen/ das er ſie geleitet.

17. Da ſprach der HErr: Wie kan ich Abraham verbergen/ was ich thu?

18. Sintemal er ein groß vnd mechtiges Volck ſoll werden/ vnd alle Völcker auff Erden inn jm geſegnet werden ſollen.

19. Denn ich weiß/ er wird befehlen ſeinen Kindern/ vnd ſeinem Hauſe nach jhm/ daß ſie des HErren wege halten/ vnd thun was recht vnd gut iſt/ Auff das der HErr auff Abraham kommen laſſe was er jhm verheiſſen hat.

20. Vnd der HERR ſprach/ Es iſt ein geſchrey zu Sodom vnd Gomorra daß iſt groß/ vnnd jhre ſünde ſind faſt ſchwere.

21. Darumb will ich hinab fahren/ vnd ſehen/ ob ſie alles gethan haben/ nach dem geſchrey das für mich kommen iſt/ Oder obs nicht alſo ſey/ daß ichs wiſſe.

22. Vnnd die Männer wandten jhr Angeſicht/ vnnd giengen gen Sodom. Aber Abraham bleib ſtehen für dem HERRN.

23. Vnnd trat zu jhm/ vnnd ſprach: wilt du denn den Gerechten mit den Gottloſen vmbbringen?

CHAP. XVIII.

12. Et Sara rit en ſoi-meſme, diſant, Eſtant vieillie, aurai-ie delectation? Dauantage Mon-ſeigneur *eſt* vieil.

13. Et l Eternel dit à Abraham, Pourquoi à ri Sara, diſant, Mais voirement enfanterai-ie, veu que ie ſuis deuenue vieille?

14. Y-a-il quelque choſe cachee à l'Eternel? Ie retournerai à toi en ceſte ſaiſon, en ce meſme temps où nous ſommes, & Sara aura vn fils.

15. Et Sara le nia, diſant, Ie n'ai point ri: Car elle eut peur. Et il dit, Il n'*eſt pas ainſi*: car tu as ri.

16. Puis ces perſonnages ſe leuerent de là, & regarderẽt vers Sodome: & Abraham cheminoit auec eux, les conuoyant.

17. Et l'Eternel dit, Celerai-ie à Abraham ce que ie m'en vai faire?

18. Veu qu'Abraham doit pour certain deuenir vne nation grande & forte, & qu'en lui ſeront benites toutes les nations de la terre?

19. Car ie le cognoi qu'il commandera à ſes enfans, & à ſa maiſon apres ſoi, qu'ils gardent la voye de l'Eternel, pour faire ce qui eſt iuſte & droict: afin que l'Eternel face venir ſur Abraham tout ce qu'il lui a dit.

20. Et l'Eternel dit, Pour vrai le cri de Sodome & de Gomorre eſt augmenté, & leur peché eſt fort aggraué.

21. Ie deſcendrai maintenant & verrai, aſſauoir s'ils ont entierement fait ſelon le cri qui en eſt venu a moi: & s'il n'*eſt ainſi*, ie le ſaurai.

22. Ces perſonnages donc ſe tournans de la alloyent vers Sodome: mais Abraham ſe tint encore deuant l'Eternel.

23. Et Abraham s'approcha & dit, Desferas-tu meſme le iuſte auec le meſchãt?

יח

24 מָאִים אִית חַמְשִׁין זַכָּאִין בְּגוֹ קַרְתָּא הַבִרְגַז תְּשֵׁיצֵי וְלָא תִשְׁבּוֹק לְאַתְרָא בְּדִיל חַמְשִׁין זַכָּאִין דִּי בְגַוַּהּ׃

25 קְשָׁטָא אִינוּן דִּינָךְ מִלְּמֶעְבַּד כְּפִתְגָּמָא הָדֵין לְשֵׁצָאָה זַכָּאָה עִם חַיָּבָא וִיהֵא זַכָּאָה כְּחַיָּבָא קְשָׁטָא אִינוּן דִּינָךְ הֲדַיָּן דְּכָל אַרְעָא לָא בְּרַם יַעְבֵּיד דִּינָא׃

26 וַאֲמַר יְיָ אִם אַשְׁכַּח בִּסְדוֹם חַמְשִׁין זַכָּאִין בְּגוֹ קַרְתָּא וְאֶשְׁבּוֹק לְכָל אַתְרָא בְּדִילְהוֹן׃

27 וַאֲתֵיב אַבְרָהָם וַאֲמַר הָא כְעַן אַסְגֵּיתִי לְמַלָּלָא קֳדָם יְיָ וַאֲנָא עֲפַר וּקְטַם׃

28 מָאִים יַחְסְרוּן מֵחַמְשִׁין זַכָּאִין חַמְשָׁא הַתְחַבֵּל בְּחַמְשָׁא יָת כָּל קַרְתָּא וַאֲמַר לָא אֲחַבֵּל אִם אַשְׁכַּח תַּמָּן אַרְבְּעִין וְחַמְשָׁא׃

29 וְאוֹסֵיף עוֹד לְמַלָּלָא עִמֵּיהּ וַאֲמַר מָאִים יִשְׁתַּכְּחוּן תַּמָּן אַרְבְּעִין וַאֲמַר לָא אֶעְבֵּיד גְּמִירָא בְּדִיל אַרְבְּעִין׃

30 וַאֲמַר לָא כְעַן יִתְקוֹף רֻגְזָא דַּיְיָ וַאֲמַלֵּיל מָאִים יִשְׁתַּכְּחוּן תַּמָּן תְּלָתִין וַאֲמַר לָא אֶעְבֵּיד גְּמִירָא אִם אֶשְׁכַּח תַּמָּן תְּלָתִין׃

31 וַאֲמַר הָא כְעַן אַסְגֵּיתִי לְמַלָּלָא קֳדָם יְיָ מָאִים יִשְׁתַּכְּחוּן תַּמָּן עֶשְׂרִין וַאֲמַר לָא אֲחַבֵּיל בְּדִיל הָעֶשְׂרִין׃

32 וַאֲמַר לָא כְעַן יִתְקוֹף רֻגְזָא דַּיְיָ וַאֲמַלֵּיל בְּרַם זִמְנָא הָדָא מָאִים יִשְׁתַּכְּחוּן תַּמָּן עַשְׂרָה וַאֲמַר לָא אֲחַבֵּיל בְּדִיל עַשְׂרָה׃

33 וְאִסְתַּלַּק יְקָרָא דַּיְיָ כַּד שֵׁיצֵי לְמַלָּלָא עִם אַבְרָהָם וְאַבְרָהָם תָּב לְאַתְרֵיהּ׃

יח

24 אוּלַי יֵשׁ חֲמִשִּׁים צַדִּיקִם בְּתוֹךְ הָעִיר הַאַף תִּסְפֶּה וְלֹא תִשָּׂא לַמָּקוֹם לְמַעַן חֲמִשִּׁים הַצַּדִּיקִם אֲשֶׁר בְּקִרְבָּהּ׃

25 חָלִלָה לְּךָ מֵעֲשֹׂת כַּדָּבָר הַזֶּה לְהָמִית צַדִּיק עִם־רָשָׁע וְהָיָה כַצַּדִּיק כָּרָשָׁע חָלִלָה לָּךְ הֲשֹׁפֵט כָּל־הָאָרֶץ לֹא יַעֲשֶׂה מִשְׁפָּט׃

26 וַיֹּאמֶר יְהוָה אִם־אֶמְצָא בִסְדֹם חֲמִשִּׁים צַדִּיקִם בְּתוֹךְ הָעִיר וְנָשָׂאתִי לְכָל־הַמָּקוֹם בַּעֲבוּרָם׃

27 וַיַּעַן אַבְרָהָם וַיֹּאמַר הִנֵּה־נָא הוֹאַלְתִּי לְדַבֵּר אֶל־אֲדֹנָי וְאָנֹכִי עָפָר וָאֵפֶר׃

28 אוּלַי יַחְסְרוּן חֲמִשִּׁים הַצַּדִּיקִם חֲמִשָּׁה הֲתַשְׁחִית בַּחֲמִשָּׁה אֶת־כָּל־הָעִיר וַיֹּאמֶר לֹא אַשְׁחִית אִם־אֶמְצָא שָׁם אַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה׃

29 וַיֹּסֶף עוֹד לְדַבֵּר אֵלָיו וַיֹּאמַר אוּלַי יִמָּצְאוּן שָׁם אַרְבָּעִים וַיֹּאמֶר לֹא אֶעֱשֶׂה בַּעֲבוּר הָאַרְבָּעִים׃

30 וַיֹּאמֶר אַל־נָא יִחַר לַאדֹנָי וַאֲדַבֵּרָה אוּלַי יִמָּצְאוּן שָׁם שְׁלֹשִׁים וַיֹּאמֶר לֹא אֶעֱשֶׂה אִם־אֶמְצָא שָׁם שְׁלֹשִׁים׃

31 וַיֹּאמֶר הִנֵּה־נָא הוֹאַלְתִּי לְדַבֵּר אֶל־אֲדֹנָי אוּלַי יִמָּצְאוּן שָׁם עֶשְׂרִים וַיֹּאמֶר לֹא אַשְׁחִית בַּעֲבוּר הָעֶשְׂרִים׃

32 וַיֹּאמֶר אַל־נָא יִחַר לַאדֹנָי וַאֲדַבְּרָה אַךְ־הַפַּעַם אוּלַי יִמָּצְאוּן שָׁם עֲשָׂרָה וַיֹּאמֶר לֹא אַשְׁחִית בַּעֲבוּר הָעֲשָׂרָה׃

33 וַיֵּלֶךְ יְהוָה כַּאֲשֶׁר כִּלָּה לְדַבֵּר אֶל־אַבְרָהָם וְאַבְרָהָם שָׁב לִמְקֹמוֹ׃

ιη.

24. Εὰν ὦσι πεντήκοντα δίκαιοι ἐν τῇ πόλει, ἀπολεῖς αὐτούς; οὐκ ἀνήσεις πάντα τὸν τόπον ἕνεκεν τῶν πεντήκοντα δικαίων, ἐὰν ὦσιν ἐν αὐτῇ.

25. Μηδαμῶς σὺ ποιήσεις ὡς τὸ ῥῆμα τοῦτο, τοῦ ἀποκτεῖναι δίκαιον μετὰ ἀσεβοῦς, καὶ ἔσται ὁ δίκαιος ὡς ὁ ἀσεβής. μηδαμῶς. ὁ κρίνων πᾶσαν τὴν γῆν, οὐ ποιήσεις κρίσιν.

26. Εἶπε δὲ κύριος· ἐὰν εὕρω ἐν σοδόμοις πεντήκοντα δικαίους ἐν τῇ πόλει, ἀφήσω πάντα τὸν τόπον δι' αὐτούς.

27. Καὶ ἀποκριθεὶς ἀβραὰμ εἶπε· νῦν ἠρξάμην λαλῆσαι πρὸς τὸν κύριόν μου. ἐγὼ δὲ εἰμὶ γῆ καὶ σποδός.

28. Εὰν δὲ ἐλαττονωθῶσιν οἱ πεντήκοντα δίκαιοι εἰς τεσσαράκοντα πέντε, ἀπολεῖς ἕνεκεν τῶν πέντε πᾶσαν τὴν πόλιν; καὶ εἶπεν, οὐ μὴ ἀπολέσω, ἐὰν εὕρω ἐκεῖ τεσσαρακονταπέντε.

29. Καὶ προσέθηκεν ἔτι λαλῆσαι πρὸς αὐτὸν, καὶ εἶπεν· ἐὰν δὲ εὑρεθῶσιν ἐκεῖ τεσσαράκοντα; καὶ εἶπεν, οὐκ ἀπολῶ ἕνεκεν τῶν τεσσαράκοντα

30. Καὶ εἶπε μήτι κύριε ἐὰν λαλήσω. ἐὰν δὲ εὑρεθῶσιν ἐκεῖ τριάκοντα, καὶ εἶπεν οὐ μὴ ἀπολέσω ἕνεκεν τῶν τριάκοντα.

31. Καὶ εἶπεν ἐπειδὰν ἔχω λαλῆσαι πρὸς τὸν κύριον· ἐὰν δὲ εὑρεθῶσιν ἐκεῖ εἴκοσι; καὶ εἶπεν· οὐ μὴ ἀπολέσω ἕνεκεν τῶν εἴκοσι.

32. Καὶ εἶπε μήτι κύριε ἐὰν λαλήσω ἔτι ἅπαξ; ἐὰν δὲ εὑρεθῶσιν ἐκεῖ δέκα; καὶ εἶπεν οὐκ ἀπολέσω ἕνεκεν τῶν δέκα.

33. Ἀπῆλθε δὲ κύριος ὡς ἐπαύσατο λαλῶν τῷ ἀβραάμ. καὶ ἀβραὰμ ἀπέστρεψεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

24. Si fuerint quinquaginta iuſti in civitate, peribunt ſimul ? & non parces loco illi propter quinquaginta iuſtos, ſi fuerint in eo?

25. Abſit à te, ut rem hanc facias, & occidas iuſtũ cum impio, fiatque iuſtus ſicut impius. non eſt hoc tuum, qui iudicas omnem terram: nequaquam facies iudicium hoc.

26. Dixitq; Dominus ad eum: Si invenero Sodomis quinquaginta iuſtos in medio civitatis, dimittam omni loco propter eos.

27. Reſpondensq; Abraham, ait: Quia ſemel cœpi, loquar ad Dominum meũ, cùm ſim pulvis & cinis.

28. Quid ſi minus quinquaginta iuſtis quinque fuerint? delebis propter quadraginta quinque univerſam urbem? Et ait: Non delebo, ſi invenero ibi quadragintaquinque.

29. Rurſumque locutus eſt ad eum: Sin autem quadraginta ibi invẽti fuerint, quid facies? Ait: Non percutiam propter quadraginta.

30. Ne quæſo, inquit, indigneris Domine, ſi loquar: Quid ſi ibi inventi fuerint triginta? Reſpondit, Non faciam, ſi invenero ibi triginta.

31. Quia ſemel, ait, cœpi, loquar ad Dominum meũ: Quid ſi ibi inventi fuerint viginti? Ait: Non interficiam propter viginti.

32. Obſecro inquit, ne iraſcaris Domine, ſi loquar adhuc ſemel: Quid ſi inventi fuerint ibi decem? Et dixit: Non delebo propter decem.

33. Abiitq; Dominus poſtquam ceſſavit loqui ad Abraham; & ille reverſus eſt in locum ſuum.

24. Es möchten villeicht funfftzig Gerechten inn der Stadt ſein / wolteſt du die vmbbringen/ vnd dem Ort nicht vergeben vmb funfftzig Gerechter willen/ die drinnen weren?

25. Das ſey ferne von dir / daß du das thuſt / vnd tödteſt den Gerechten mit den Gottloſen / daß der Gerechte ſey gleich wie der Gottloſe / Das ſey ferne von dir / der du aller Welt Richter biſt / Du wirſt ſo nicht richten.

26. Der HERR ſprach: Finde ich funfftzig Gerechten zu Sodom inn der Stadt/ ſo wil ich vmb jhrer willen alle den orten vergeben.

27. Abraham antwortet / vnnd ſprach: Ach ſihe / Ich hab mich vnterwunden/ zu reden mit dem HERRN/ wiewol ich Erde vnd Aſchen bin.

28. Es möchten villeicht fünff weniger denn funfftzig Gerechten drinnen ſein / Wolteſt du denn die gantze Stadt verderben vmb der fünffe willen? Er ſprach: Finde ich drinnen fünff vnd viertzig / ſo wil ich ſie nicht verderben.

29. Vnnd er fuhr weiter mit jhm zu reden / vnnd ſprach: Mann möcht villeicht viertzig drinnen finden. Er aber ſprach: Ich wil jhnen nichts thun / vmb viertziger willen.

30. Abraham ſprach: Zürne nicht HERR / daß ich noch mehr rede / Mann möcht villeicht dreiſſig drinnen finden. Er aber ſprach: Finde ich dreiſſig drinnen/ ſo wil ich jhnen nichts thun.

31 Vnd er ſprach: Ach ſihe/ ich hab mich vnterwunden mit dem HErrn zu reden / Man möcht villeicht zweintzig drinnen finden. Er antwortet: Ich wil ſie nicht verderben vmb der zweintzig willen.

32. Vnd er ſprach: Ach zürne nicht HERR / daß ich nur noch einmal rede / Mann möchte villeicht zehen drinnen finden. Er aber ſprach: Ich wil ſie nicht verderben / vmb der zehen willen.

33. Vnd der HERR gieng hin / da er mit Abraham außgeredet hatte / Vnd Abraham keret wider hin / an ſeinen ort.

24. Peut eſtre y-a-il cinquante iuſtes dedans la ville, les desferas-tu auſſi? Ne pardonneras-tu point à la ville, pour les cinquãte iuſtes qui y *ſeront*?

25. Ia ne t'aduiene que tu faces vne telle choſe, que tu faces mourir le iuſte auec le meſchant:& que le iuſte ſoit ni plus ni moins que le meſchant:ia, *di-ie*, ne t'aduiene. Celui qui iuge toute la terre, ne fera-il point iuſtice?

26. Et l'Eternel dit, Si ie trouue en Sodome cinquãte iuſtes dedans la ville, ie pardonnerai à tout le lieu pour l'amour d'eux.

27. Et Abraham reſpondit, diſant, Voici maintenãt, i'ai prins la hardieſſe de parler au Seigneur, combien que ie ſoye poudre & cendre.

28. Peut eſtre en defaudra-il cinq des cinquante iuſtes, deſtruiras-tu toute la ville pour cinq? Et il lui reſpondit, Ie ne la deſtruirai point, ſi i'en trouue là quarante cinq.

29. Et Abraham pourſuiuit de parler à lui, diſant, Peut eſtre s'en trouuera-il là quarante? Et il dit, Ie ne *le* ferai point pour l'amour des quarante.

30. Et Abraham dit, Ie prie, que le Seigneur ne ſe courrouce point, & ie parlerai: Peut eſtre s'en trouuera-il trente? Et il dit, Ie ne *le* ferai point, ſi i'y en trouue trente.

31. Et Abraham dit, Voici maintenant, i'ai prins la hardieſſe de parler au Seigneur: Peut eſtre s'en trouuera-il vingt? Et il dit, Ie ne la deſtruirai point pour l'amour des vingt.

32. Et *Abraham* dit, Ie prie que le Seigneur ne ſe courrouce point, & ie parlerai ſeulement ceſte fois: Peut eſtre s'y en trouuera-il dix? Et il dit, Ie ne la deſtruirai point pour l'amour des dix.

33. Et l'Eternel s'en alla, quand il eut acheuè de parler à Abraham. Et Abraham retourna en ſon lieu.

יט

1 וַאֲתוֹ תְּרֵין מַלְאֲכַיָּא לִסְדוֹם בְּרַמְשָׁא וְלוֹט יָתֵיב בְּתַרְעָא דִסְדוֹם וַחֲזָא לוֹט וְקָם לְקַדְמוּתְהוֹן וּסְגִד עַל אַפּוֹהִי עַל אַרְעָא׃

2 וַאֲמַר בְּבָעוּ כְּעַן רִבּוֹנַי זוּרוּ כְּעַן לְבֵית עַבְדְּכוֹן וּבִיתוּ וְאַסְחוּ רַגְלֵיכוֹן וְתַקְדְּמוּן וְתְהָכוּן לְאָרְחֲכוֹן וַאֲמַרוּ לָא אֱלָהֵין בִּרְחוֹבָא נְבִית׃

3 וְאַתְקֵף בְּהוֹן לַחֲדָא וְזָרוּ לְוָתֵיהּ וְעַלּוּ לְבֵיתֵיהּ וַעֲבַד לְהוֹן מִשְׁתְּיָא וּפַטִּיר אֲפָה לְהוֹן וַאֲכַלוּ׃

4 עַד לָא שְׁכִבוּ וֶאֱנָשֵׁי קַרְתָּא אֱנָשִׁין דִּסְדוֹם אַקִּיפוּ עַל בֵּיתָא מֵעוּלֵימָא וְעַד סָבָא כָּל עַמָּא מִסּוֹפֵיהּ׃

5 וּקְרוֹ לְלוֹט וַאֲמַרוּ לֵיהּ אָן גֻּבְרַיָּא דַּאֲתוֹ לְוָתָךְ בְּלֵילְיָא אַפֵּיקִנּוּן לְוָתָנָא וְנִדַּע יָתְהוֹן׃

6 וּנְפַק לְוָתְהוֹן לוֹט לְתַרְעָא וְדָשָׁא אֲחַד בַּתְרוֹהִי׃

7 וַאֲמַר בְּבָעוּ כְּעַן אַחַי לָא תַבְאֲשׁוּן׃

8 הָא כְּעַן לִי תַּרְתֵּין בְּנָת דְּלָא יְדַעוּ גְּבַר אַפֵּיק כְּעַן יָתְהֵין לְוָתְכוֹן וְעָבְדוּ לְהֵין כְּתַקֵּין בע בְּעֵינֵיכוֹן לְחוֹד לְגֻבְרַיָּא הָאִלֵּין לָא תַעְבְּדוּן מִדַּעַם אֲרֵי עַל כֵּן עַלּוּ בִּטְלַל שֵׁרוּתִי׃

9 וַאֲמַרוּ קְרֵיב לְהָלָא וַאֲמַרוּ חַד אֲתָא לְאִתּוֹתָבָא וְהָא דָאִין דִּינָא כְּעַן נַבְאֵשׁ לָךְ מִדִּילְהוֹן וְאַתְקִיפוּ בְּגַבְרָא בְּלוֹט לַחֲדָא וּקְרִיבוּ לְמִתְבַּר דָּשָׁא׃

10 וְאוֹשִׁיטוּ גֻּבְרַיָּא יָת יְדֵיהוֹן וְאָעִילוּ יָת לוֹט לְוָתְהוֹן לְבֵיתָא וְיָת דָּשָׁא אֲחִידוּ׃

יט

1 וַיָּבֹאוּ שְׁנֵי הַמַּלְאָכִים סְדֹמָה בָּעֶרֶב וְלוֹט יֹשֵׁב בְּשַׁעַר־סְדֹם וַיַּרְא־לוֹט וַיָּקָם לִקְרָאתָם וַיִּשְׁתַּחוּ אַפַּיִם אָרְצָה׃

2 וַיֹּאמֶר הִנֶּה נָּא־אֲדֹנַי סוּרוּ נָא אֶל־בֵּית עַבְדְּכֶם וְלִינוּ וְרַחֲצוּ רַגְלֵיכֶם וְהִשְׁכַּמְתֶּם וַהֲלַכְתֶּם לְדַרְכְּכֶם וַיֹּאמְרוּ לֹּא כִּי בָרְחוֹב נָלִין׃

3 וַיִּפְצַר־בָּם מְאֹד וַיָּסֻרוּ אֵלָיו וַיָּבֹאוּ אֶל־בֵּיתוֹ וַיַּעַשׂ לָהֶם מִשְׁתֶּה וּמַצּוֹת אָפָה וַיֹּאכֵלוּ׃

4 טֶרֶם יִשְׁכָּבוּ וְאַנְשֵׁי הָעִיר אַנְשֵׁי סְדֹם נָסַבּוּ עַל־הַבַּיִת מִנַּעַר וְעַד־זָקֵן כָּל־הָעָם מִקָּצֶה׃

5 וַיִּקְרְאוּ אֶל־לוֹט וַיֹּאמְרוּ לוֹ אַיֵּה הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־בָּאוּ אֵלֶיךָ הַלָּיְלָה הוֹצִיאֵם אֵלֵינוּ וְנֵדְעָה אֹתָם׃

6 וַיֵּצֵא אֲלֵהֶם לוֹט הַפֶּתְחָה וְהַדֶּלֶת סָגַר אַחֲרָיו׃

7 וַיֹּאמַר אַל־נָא אַחַי תָּרֵעוּ׃

8 הִנֵּה־נָא לִי שְׁתֵּי בָנוֹת אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּ אִישׁ אוֹצִיאָה־נָּא אֶתְהֶן אֲלֵיכֶם וַעֲשׂוּ לָהֶן כַּטּוֹב בְּעֵינֵיכֶם רַק לָאֲנָשִׁים הָאֵל אַל־תַּעֲשׂוּ דָבָר כִּי־עַל־כֵּן בָּאוּ בְּצֵל קֹרָתִי׃

9 וַיֹּאמְרוּ גֶּשׁ־הָלְאָה וַיֹּאמְרוּ הָאֶחָד בָּא־לָגוּר וַיִּשְׁפֹּט שָׁפוֹט עַתָּה נָרַע לְךָ מֵהֶם וַיִּפְצְרוּ בָאִישׁ בְּלוֹט מְאֹד וַיִּגְּשׁוּ לִשְׁבֹּר הַדָּלֶת׃

10 וַיִּשְׁלְחוּ הָאֲנָשִׁים אֶת־יָדָם וַיָּבִיאוּ אֶת־לוֹט אֲלֵיהֶם הַבָּיְתָה וְאֶת־הַדֶּלֶת סָגָרוּ׃

ΚΕΦΑΛ. ιθ.

1. Ἦλθον δὲ οἱ δύο ἄγγελοι εἰς σόδομα ἑσπέρας. λὼτ δὲ ἐκάθητο παρὰ τὴν πύλιν σοδόμων. ἰδὼν δὲ λὼτ, ἐξανέστη εἰς συνάντησιν αὐτοῖς καὶ προσεκύνησε τῷ προσώπῳ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ εἶπεν.

2. Ἰδοὺ κύριοι ἐκκλίνατε εἰς τὸν οἶκον τοῦ παιδὸς ὑμῶν, καὶ καταλύσατε, καὶ νίψατε τοὺς πόδας ὑμῶν καὶ ὀρθρίσαντες ἀπελεύσεσθε εἰς τὴν ὁδὸν ὑμῶν. καὶ εἶπαν, οὐχί. ἀλλ' ἐν τῇ πλατείᾳ καταλύσομεν.

3. Καὶ κατεβιάζετο αὐτούς. καὶ ἐξέκλιναν πρὸς αὐτὸν, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς πότον, καὶ ἀζύμους ἔπεμψεν αὐτοῖς, καὶ ἔφαγον.

4. Πρὸ τοῦ κοιμηθῆναι, καὶ οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως οἱ σοδομῖται περιεκύκλωσαν τὴν οἰκίαν. ἀπὸ νεανίσκου ἕως πρεσβυτέρου, ἅπας ὁ λαὸς ἅμα.

5. Καὶ ἐξεκαλοῦντο τὸν λὼτ, καὶ ἔλεγον πρὸς αὐτόν· ποῦ εἰσιν οἱ εἰσελθόντες πρὸς σὲ νύκτα; ἐξάγαγε αὐτοὺς πρὸς ἡμᾶς, ἵνα συγγενώμεθα αὐτοῖς.

6. Ἐξῆλθε δὲ λὼτ πρὸς αὐτοὺς πρὸς τὸ πρόθυρον, τὴν δὲ θύραν προσέῳξεν ὀπίσω αὐτοῦ. εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς.

7. Μηδαμῶς ἀδελφοὶ, μὴ πορεύεσθε.

8. Εἰσὶ δέ μοι θυγατέρες αἳ οὐκ ἔγνωσαν ἄνδρα. ἐξάξω αὐτὰς πρὸς ὑμᾶς, καὶ χρᾶσθε αὐταῖς, καθὰ ἂν ἀρέσκῃ ὑμῖν. μόνον εἰς τοὺς ἄνδρας τούτους μὴ ποιήσητε ἄδικον, οὗ εἵνεκεν εἰσῆλθον ὑπὸ τὴν στέγην τῶν δοκῶν μου.

9. Εἶπαν δὲ, ἀπόστα ἐκεῖ· εἰσῆλθες παροικεῖν, μὴ καὶ κρίσιν κρίνειν; νῦν οὖν σε κακώσομεν μᾶλλον ἢ ἐκείνους. καὶ παρεβιάζοντο τὸν ἄνδρα τὸν λὼτ σφόδρα καὶ ἤγγισαν συντρίψαι τὴν θύραν.

10. Ἐκτείναντες δὲ οἱ ἄνδρες τὰς χεῖρας, εἰσεσπάσαντο τὸν λὼτ πρὸς ἑαυτοὺς εἰς τὸν οἶκον καὶ τὴν θύραν τοῦ οἴκου ἀπέκλεισαν.

CAP. XIX.

1. Veneruntque duo angeli Sodomam veſpere, ſedente Lot in foribus civitatis. Qui cùm vidiſſet eos ſurrexit, & ivit obviam eis: adoravitq; pronus in terram,

2. Et dixit, Obſecro, domini, declinate in domum pueri veſtri, & manete ibi: lavate pedes veſtros, & manè proficiſcemini in viā veſtrā. Qui dixerunt, Minimè, ſed in platea manebimus.

3. [r]Compulit illos oppidò, ut diverterent ad eū: ingreſſiſq; domum illius, fecit convivium, & coxit azyma: & comederunt.

4. Prius autē quàm irent cubitum, viri civitatis vallaverunt domū à puero uſque ad ſenem, omnis populus ſimul.

5. Vocaveruntq; Lot, & dixerunt ei: Vbi ſunt viri qui introierunt ad te nocte? educ illos huc, ut cognoſcamus eos.

6. Egreſſus ad eos Lot, poſt tergum accludens oſtiū, ait:

7. Nolite, quæſo, fratres mei, nolite malum hoc facere.

8. Habeo duas filias, quæ necdum cognoverunt virū, educam eas ad vos, & abutimini eis ſicut vobis placuerit, dū modò viris iſtis nihil mali faciatis, quia ingreſſi ſunt ſub vmbra culminis mei.

9. At illi dixerunt: Recede illuc. Et rurſus: Ingreſſus es, inquiunt, ut advena, nunquid ut iudices? te ergo ipſum magis quàm hos affligemus. Vimq; faciebant Lot vehementiſſimè: iamq; propè erat ut effringerent fores.

10. Et ecce miſerunt manum viri, & introduxerunt ad ſe Lot, clauſeruntque oſtium:

Das neunzehende Capitel.

Die zween Engel kamen gen Sodom des Abends / Lot aber ſaß zu Sodom vnter dem Thor. Vnd da er ſie ſahe / ſtund er auff jhnen entgegen / vnnd bücket ſich mit ſeinem Angeſicht auff die Erden.

2. Vnd ſprach: Sihe HERR / Keret doch ein zum Hauſe ewers knechts / vnnd bleibet über Nacht / Laſſet ewer Füſſe waſchen / ſo ſtehet jhr morgens frůe auff / vnd ziehet ewer ſtraſſe. Aber ſie ſprachen: Nein / ſondern wir wöllen über Nacht auff der Gaſſen bleiben.

3. Da nötiget er ſie faſt / Vnd ſie kereten zu jhm ein / vnnd kamen in ſein hauß. Vnd er macht jhnen ein Mahl / vnd buch vngeſeurte kuchen / vnnd ſie aſſen.

4. Aber ehe ſie ſich legten / kamen die Leute der Stadt Sodom / vnd vmbgaben das Hauß / Jung vnnd Alt / das gantze Volck auß allen enden.

5. Vnd fodderten Lot / vnd ſprachen zu jhm: Wo ſind die Männer / die zu dir kommen ſind dieſe Nacht? Führe ſie herauß zu vns / daß wir ſie erkennen.

6. Lot gieng herauß zu jhnen für die thür / vnd ſchloß die thür hinder jm zu / vnd ſprach:

7. Ach lieben Brůder / thut nicht ſo übel.

8. Sihe / ich habe zwo Töchter / die haben noch keinen Mann erkennet / die wil ich herauß geben vnter euch / vnnd thut mit jhnen / was euch gefellet. Alleine dieſen Männern thut nichts / Denn darumb ſind ſie vnter die ſchatten meines dachs eingegangen.

9. Sie aber ſprachen: Kom hieher. Da ſprachen ſie: Du biſt der einige Frembdling hie / vnnd wilt regieren / Wolan / wir wöllen dich baß plagen / denn jene. Vnd ſie drungen hart auff den Mann Lot / vnnd da ſie hinzu lieffen / vnd wolten die thür auffbrechen.

10. Griffen die Männer hinauß / vnnd zogen Lot hinein zu jhnen ins hauß / vnd ſchloſſen die thür zu.

CHAP. XIX.

1. Or ſur le ſoir les deux Anges vindrent en Sodome. Et Lot eſtoit aſſis à la porte de Sodome: & *les* ayant veus, il ſe leua pour aller au deuãt d'eux, & ſe proſterna le viſage contre terre:

2. Et dit, Voici, ie vous prie, meſſieurs, retirez vous maĩtenant en la maiſon de voſtre ſeruiteur, & logez ceſte nuict: lauez auſſi vos pieds: & vous-vous leuerez de matin, & vous en irez voſtre chemin. Leſquels reſpondirent, Non: mais nous paſſerons ceſte nuict en la rue.

3. Mais il les preſſa tãt qu'ils ſe retirent chez lui. Et quãd ils furent entrés en ſa maiſon, il leur fit vn banquet, & fit cuire des pains ſans leuain, ſi mangerent.

4. Mais auant qu'ils s'en allaſſent coucher, les hommes de la ville, les hommes, *di-ie*, de Sodome enuironnerent la maiſon, depuis le ieune iuſqu'au vieil, tout le peuple depuis vn bout *iuſqu'à l'autre.*

5. Et appelans Lot, lui dirẽt, Où *ſont* les perſonnages qui ſont venus ceſte nuict chez toi? Amene-les nous dehors, afin que nous les cognoiſſõs.

6. Adonc Lot ſortit dehors vers eux a l'huis, & ayant fermé l'huis apres ſoi,

7. Dit, Ie vous prie, mes freres, ne *leur* faites poĩt de mal.

8. Voici, i'ai deux filles qui n'ont point encore cognu d'homme: que ie les vous amene, & vous ferez d'elles comme bon vous ſemblera, ſeulemẽt que vous ne faciez rien a ces perſonnages: car pour cela ſont-ils venus a l'ombre de mon toict.

9. Et ils lui dirẽt, Retire-toi en là. Puis dirent, Ceſtui-ci ſeul eſt venu pour habiter *ici* comme eſtranger, & il ſera le grand gouuerneur? Maintenant nous te ferons pis qu'a eux: ſi faiſoyent grand effort a Lot, & s'approcherẽt pour rompre l'huis.

10. Mais les perſonnages auançãs leurs mains, retirerẽt Lot a eux en la maiſon: & fermerent l'huis.

יט

11 וְיָת גֻּבְרַיָּא דִּבְתְרַע בֵּיתָא מְחוֹ בְּשַׁבְרִירַיָּא מִזְּעֵירָא וְעַד רַבָּא וּלְאִיוּ לְאַשְׁכָּחָא תַּרְעָא׃

12 וַאֲמַרוּ גֻּבְרַיָּא לְלוֹט עוֹד מַאן לָךְ הָכָא חַתְנָךְ וּבְנָךְ וּבְנָתָךְ וְכֹל דְּלָךְ בְּקַרְתָּא אַפֵּיק מִן אַתְרָא׃

13 אֲרֵי מְחַבְּלִין אֲנַחְנָא יָת אַתְרָא הָדֵין אֲרֵי סְגִיאַת קְבִילְתְהוֹן קֳדָם יְיָ וְשַׁלְחָנָא יְיָ לְחַבָּלוּתַהּ׃

14 וּנְפַק לוֹט וּמַלֵּיל עִם חַתְנוֹהִי נָסְבֵי בְנָתֵיהּ וַאֲמַר קוּמוּ פּוּקוּ מִן אַתְרָא הָדֵין אֲרֵי מְחַבֵּל יְיָ יָת קַרְתָּא וַהֲוָה כִּמְחַאֵיךְ בְּעֵינֵי חַתְנוֹהִי׃

15 וּכְמִסַּק צַפְרָא הֲוָה וּדְחִיקוּ מַלְאֲכַיָּא בְּלוֹט לְמֵימַר קוּם דְּבַר יָת אִתְּתָךְ וְיָת תַּרְתֵּין בְּנָתָךְ דְּאִשְׁתְּכַחָא מְהֵימְנָן עִמָּךְ דִּלְמָא תִלְקֵי בְּחוֹבֵי קַרְתָּא׃

16 וְאִתְעַכַּב וְאַתְקִיפוּ גֻּבְרַיָּא בִּידוֹהִי וּבִידָא דְאִתְּתֵיהּ וּבִיד תַּרְתֵּין בְּנָתֵיהּ בִּדְחָס יְיָ עֲלוֹהִי וְאַפְּקוּהִי וְאַשְׁרוּהִי מִבָּרָא לְקַרְתָּא׃

17 וַהֲוָה כַּד אַפֵּיק יַתְהוֹן לְבָרָא וַאֲמַר חוּס עַל נַפְשָׁךְ לָא תִסְתְּכֵי לַאֲחוֹרָךְ וְלָא תְקוּם בְּכָל מֵישְׁרָא לְטוּרָא אִשְׁתֵּיזֵיב דִּלְמָא תִלְקֵי׃

18 וַאֲמַר לוֹט לְהוֹן בְּבָעוּ כְּעַן רִבּוֹנָי׃

19 הָא כְעַן אַשְׁכַּח עַבְדָּךְ רַחֲמִין בְּעֵינָךְ וְאַסְגֵּיתָא טֵיבוּתָךְ דַּעֲבַדְתְּ עִמִּי לְקַיָּמָא יָת נַפְשִׁי וַאֲנָא לֵית אֲנָא יָכֵל לְאִשְׁתֵּיזָבָא לְטוּרָא דִּלְמָא תְעָרְעִנַּנִי בִּישְׁתָּא וְאֵמוּת׃

יט

11 וְאֶת־הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־פֶּתַח הַבַּיִת הִכּוּ בַּסַּנְוֵרִים מִקָּטֹן וְעַד־גָּדוֹל וַיִּלְאוּ לִמְצֹא הַפָּתַח׃

12 וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים אֶל־לוֹט עֹד מִי־לְךָ פֹה חָתָן וּבָנֶיךָ וּבְנֹתֶיךָ וְכֹל אֲשֶׁר־לְךָ בָּעִיר הוֹצֵא מִן הַמָּקוֹם׃

13 כִּי־מַשְׁחִתִים אֲנַחְנוּ אֶת־הַמָּקוֹם הַזֶּה כִּי־גָדְלָה צַעֲקָתָם אֶת־פְּנֵי יְהוָה וַיְשַׁלְּחֵנוּ יְהוָה לְשַׁחֲתָהּ׃

14 וַיֵּצֵא לוֹט וַיְדַבֵּר אֶל־חֲתָנָיו לֹקְחֵי בְנֹתָיו וַיֹּאמֶר קוּמוּ צְּאוּ מִן־הַמָּקוֹם הַזֶּה כִּי־מַשְׁחִית יְהוָה אֶת־הָעִיר וַיְהִי כִמְצַחֵק בְּעֵינֵי חֲתָנָיו׃

15 וּכְמוֹ הַשַּׁחַר עָלָה וַיָּאִיצוּ הַמַּלְאָכִים בְּלוֹט לֵאמֹר קוּם קַח אֶת־אִשְׁתְּךָ וְאֶת־שְׁתֵּי בְנֹתֶיךָ הַנִּמְצָאֹת פֶּן־תִּסָּפֶה בַּעֲוֺן הָעִיר׃

16 וַיִּתְמַהְמָהּ וַיַּחֲזִיקוּ הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וּבְיַד־אִשְׁתּוֹ וּבְיַד שְׁתֵּי בְנֹתָיו בְּחֶמְלַת יְהוָה עָלָיו וַיֹּצִאֻהוּ וַיַּנִּחֻהוּ מִחוּץ לָעִיר׃

17 וַיְהִי כְהוֹצִיאָם אֹתָם הַחוּצָה וַיֹּאמֶר הִמָּלֵט עַל־נַפְשֶׁךָ אַל־תַּבִּיט אַחֲרֶיךָ וְאַל־תַּעֲמֹד בְּכָל־הַכִּכָּר הָהָרָה הִמָּלֵט פֶּן־תִּסָּפֶה׃

18 וַיֹּאמֶר לוֹט אֲלֵהֶם אַל־נָא אֲדֹנָי׃

19 הִנֵּה־נָא מָצָא עַבְדְּךָ חֵן בְּעֵינֶיךָ וַתַּגְדֵּל חַסְדְּךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּדִי לְהַחֲיוֹת אֶת־נַפְשִׁי וְאָנֹכִי לֹא אוּכַל לְהִמָּלֵט הָהָרָה פֶּן־תִּדְבָּקַנִי הָרָעָה וָמַתִּי׃

ιθ.

11. Τοὺς δὲ ἄνδρας τοὺς ὄντας ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ οἴκου, ἐπάταξαν ἀορασίᾳ ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου· καὶ παρελύθησαν ζητοῦντες τὴν θύραν.

12. Εἶπαν δὲ οἱ ἄνδρες πρὸς τὸν λώτ· ἔστι τίς σοι ὧδε γαμβροὶ, ἢ υἱοὶ, ἢ θυγατέρες; ἢ εἴ τις σοι ἄλλος ἐστὶν ἐν τῇ πόλει, ἐξάγαγε ἐκ τοῦ τόπου τούτου.

13. Ὅτι ἡμεῖς ἀπόλλυμεν τὸν τόπον τοῦτον, ὅτι ὑψώθη ἡ κραυγὴ αὐτῶν ἔναντι κυρίου, καὶ ἀπέστειλεν ἡμᾶς κύριος ἐκτρίψαι αὐτήν.

14. Ἐξῆλθε δὲ λὼτ, καὶ ἐλάλησε πρὸς τοὺς γαμβροὺς αὐτοῦ τοὺς εἰληφότας τὰς θυγατέρας αὐτοῦ, καὶ εἶπεν ἀνάστητε καὶ ἐξέλθετε ἐκ τοῦ τόπου τούτου, ὅτι ἐκτρίβει κύριος τὴν πόλιν.

15. Ἔδοξε δὲ γελοιάζειν ἐναντίον τῶν γαμβρῶν αὐτοῦ. ἡνίκα δὲ ὄρθρος ἐγένετο, ἐσπούδαζον οἱ ἄγγελοι τὸν λὼτ λέγοντες· ἀναστὰς, λάβε τὴν γυναῖκά σου καὶ τὰς δύο θυγατέρας σου ἃς ἔχεις, καὶ ἔξελθε, ἵνα μὴ καὶ σὺ συναπόλῃ ταῖς ἀνομίαις τῆς πόλεως.

16. Καὶ ἐταράχθησαν· καὶ ἐκράτησαν οἱ ἄγγελοι τῆς χειρὸς αὐτοῦ, καὶ τῆς χειρὸς τῆς γυναικὸς αὐτοῦ καὶ τῶν χειρῶν τῶν δύο θυγατέρων αὐτοῦ, ἐν τῷ φείσασθαι κύριον αὐτοῦ.

17. Καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἐξήγαγον αὐτοὺς ἔξω καὶ εἶπαν· σώζων σῶζε τὴν σεαυτοῦ ψυχὴν, μὴ βλέψῃς εἰς τὰ ὀπίσω, μὴ δὲ στῇς ἐν πάσῃ τῇ περιχώρῳ. εἰς τὸ ὄρος σώζου, μή ποτε συμπαραληφθῇς.

18. Εἶπε δὲ λὼτ πρὸς αὐτούς. δέομαι κύριε.

19. Ἐπειδὴ εὗρεν ὁ παῖς σου, ἔλεος ἐναντίον σου καὶ ἐμεγάλυνας τὴν δικαιοσύνην σου, ὃ ποιεῖς ἐπ' ἐμὲ τοῦ ζῆν τὴν ψυχήν μου. ἐγὼ δὲ οὐ δυνήσομαι διασωθῆναι εἰς τὸ ὄρος, μὴ καταλάβῃ με τὰ κακὰ, καὶ ἀποθάνω.

CAP. XIX.

11. Et eos qui foris erant, percuſſerunt cæcitate à minimo uſque ad maximum, ita ut oſtium invenire non poſſent.

12. Dixerunt autem ad Lot: Habes hîc quempiam tuorum? generum, àut filios, aut filias, omnes qui tui ſunt, educ de urbe hac:

13. Delebimus enim locũ iſtum, eò quòd increverit clamor eorum coram Domino, qui miſit nos ut perdamus illos.

14. Egreſſus itaque Lot, locutus eſt ad generos ſuos qui accepturi erant filias eius, & dixit: Surgite, & egredimini de loco iſto: quia delebit Dominus civitatem hanc. Et viſus eſt eis quaſi ludens loqui.

15. Cumq́; eſſet manè, cogebant eum angeli, dicentes: Surge, tolle uxorem tuam, & duas filias quas habes: ne & tu pariter pereas in ſcelere civitatis.

16. Diſſimulante illo, apprehenderunt manum eius, & manum uxoris, ac duarum filiarum eius, eo quòd parceret Dominus illi.

17. Eduxeruntq́ue eum, & poſuerunt extra civitatem. Ibiq́ue locuti ſunt ad eum, dicentes, Salva animam tuam: noli reſpicere poſt tergum, nec ſtes in omni circa regione: ſed in monte ſalvum te fac, ne & tu ſimul pereas.

18. Dixitq́ue Lot ad eos: Quæſo Domine mi,

19. Quia invenit ſervus tuus gratiam coram te, & magnificaſti miſericordiam tuam quam feciſti mecum, ut ſalvares animam meam, nec poſſum in monte ſalvari, ne fortè apprehendat me malum, & moriar:

Das neuntzehende Capitel.

11. Vnnd die Männer für der Thür am Hauſe wurden mit blindtheit geſchlagen / beide klein vnd groß / biß ſie müde wurden / vnd die Thür nicht finden kondten.

12. Vnd die Männer ſprachen zu Lot / Haſt du noch jrgend hie einen Eidam vnd Söhne vnd Töchter / vnd wer dich angehöret in der Stadt / den führe auß dieſer Stadt.

13. Denn wir werden dieſe Stadt verderben / darumb daß jhr Geſchrey groß iſt für dem HERRN / der hat vns geſandt ſie zu verderben.

14. Da gieng Lot hinauß / vnd redet mit ſeinen Eidam / die ſeine Töchter nemen ſolten / Machet euch auff / vnnd gehet auß dieſem ort / Denn der HERR wird dieſe Stadt verderben / Aber es war jhnen lächerlich.

15. Da nun die Morgenröte auffgieng / hieſſen die Engel den Lot eilen / vnnd ſprachen: Mach dich auff / nim dein Weib / vnd deine zwo Töchter / die vorhanden ſindt / daß du nicht auch vmbkommeſt inn der Miſſethat dieſer Stadt.

16. Da er aber verzog / ergriffen die Männer jhn / vnd ſein Weib / vnd ſeine zwo Töchter bey der Handt / darumb daß der HERR ſein verſchonet / vnnd führeten jhn hinauß / vnnd lieſſen jhn auſſen für der Stadt.

17. Vnnd als er jhn hatte hinauß gebracht / ſprach er: Errette deine Seele / vnnd ſihe nicht hinder dich / auch ſtehe nicht inn dieſer gantzen Gegend / Auff dem Berge errette dich / daß du nicht vmbkommeſt.

18. Aber Lot ſprach zu jhnen? Ach nein HERR.

19. Sihe / dieweil dein Knecht Gnade funden hat für deinen Augen / So wolteſt du deine Barmhertzigkeit groß machen / die du an mir gethan haſt / daß du meine Seele bey dem Leben erhielteſt / Jch kan mich nicht auff dem Berge erretten / es möcht mich ein Vnfall ankommen / daß ich ſtürbe.

CHAP. XIX.

11. Et fraperent d'eſblouïſſement les hommes qui eſtoyent à l'huis de la maiſon, depuis le petit iuſqu'au grand: dont ils ſe laſſerent à chercher l'huis.

12. Alors les perſonnages dirent à Lot, Qui *eſt* encore ici qui t'appartiene, *ſoit* gendre, ou fils, ou filles, ou quelque autre qui t'appartiene en la ville? Retire-*les* de ce lieu.

13. Car nous-nous en allons deſtruire ce lieu ci; à cauſe que leur cri eſt deuenu grãd deuant l'Eternel: & il nous a enuoyés pour le deſtruire.

14. Lot donc ſortit & parla à ſes gendres, qui deuoyent prendre ſes filles, & dit, Leuez-vous, ſortez de ce lieu, car l'Eternel s'en va deſtruire la ville: mais il ſembloit à ſes gendres, qu'il ſe rioit.

15. Puis ſi toſt que l'aube du iour fut leuee, les Anges preſſerent Lot, diſans, Leue toi, pren ta femme & tes deux filles qui ſe trouuent *ici*: de peur que tu ne periſſes en la punition de la ville.

16. Et comme il tardoit, les perſonnages lui empoignerent la main, & la main de ſa femme, & de ſes deux filles: pource que l'Eternel l'eſpargnoit: ſi l'emmenerent, & le mirent hors de la ville.

17. Or ſi toſt qu'ils les eurent mis dehors, *l'vn* dit, Sauue ta vie, ne regarde point derriere toi, & ne t'arreſte en aucun endroit de la plaine. Sauue-toi en la montagne, de peur que tu ne periſſes.

18. Et Lot leur reſpondit, Non, Seigneur, ie te prie:

19. Voici, ton ſeruiteur a maintenant trouué grace deuant toi, & la gratuité que tu m'as faite, eſt merueilleuſement grande, de preſeruer ma vie. Mais ie ne me pourrai ſauuer en la montagne, que mal ne m'atteigne, & que ie ne meure.

יט

20 הָא כְעַן קַרְתָּא הָדָא קְרִיבָא לְמֶעְרַק לְתַמָּן וְהִיא זְעֵירָא אִשְׁתֵּיזֵב כְּעַן לְתַמָּן הֲלָא זְעֵירָא הִיא וְתִתְקַיַּים נַפְשִׁי׃

21 וַאֲמַר לֵיהּ הָא נְסֵיבִית אַפָּךְ אַף לְפִתְגָּמָא הָדֵין בְּדִיל דְּלָא לְמֶהְפַּךְ יָת קַרְתָּא דִּבְעֵיתָ עֲלַהּ׃

22 אוֹחִי אִשְׁתֵּיזֵב לְתַמָּן אֲרֵי לָא אִיכּוּל לְמֶעְבַּד מִדַּעַם עַד מֵיתָךְ לְתַמָּן עַל כֵּן קְרָא שְׁמַהּ דְּקַרְתָּא צוֹעַר׃

23 שִׁמְשָׁא נְפַק עַל אַרְעָא וְלוֹט אֲתָא לְצוֹעַר׃

24 וַייָ אַמְטַר עַל סְדוֹם וְעַל עֲמוֹרָה גָּפְרֵיתָא וְאֶשָּׁתָא מִן קֳדָם יְיָ מִן שְׁמַיָּא׃

25 וַהֲפַךְ יָת קִרְוַיָּא הָאִלֵּין וְיָת כָּל מֵישְׁרָא וְיָת כָּל יָתְבֵי קִרְוַיָּא וְצִמְחָא דְּאַרְעָא׃

26 וְאִסְתְּכִיאַת אִתְּתֵיהּ מִבָּתְרוֹהִי וַהֲוָת קָמְתָא דְּמִילְחָא׃

27 וְאַקְדִּים אַבְרָהָם בְּצַפְרָא לְאַתְרָא דְּשַׁמֵּשׁ תַּמָּן בִּצְלוֹ קֳדָם יְיָ׃

28 וְאִסְתְּכִי עַל אַפֵּי סְדוֹם וַעֲמוֹרָה וְעַל כָּל אַפֵּי אַרְעָא דְּמֵישְׁרָא וַחֲזָא וְהָא סְלֵק תְּנָנָא דְּאַרְעָא כִּתְנָנָא דְּאַתּוּנָא׃

29 וַהֲוָה בְּחַבָּלוּת יְיָ יָת קִרְוֵי מֵישְׁרָא וּדְכִיר יְיָ יָת אַבְרָהָם וְשַׁלַּח יָת לוֹט מִגּוֹ הֲפֵכְתָּא כַּד הֲפַךְ יָת קִרְוַיָּא דַּהֲוָה יָתֵב בְּהֵן לוֹט׃

30 וּסְלֵק לוֹט מִצּוֹעַר וִיתֵב בְּטוּרָא וְתַרְתֵּין בְּנָתֵיהּ עִמֵּיהּ אֲרֵי דְּחִיל לְמֵיתַב בְּצוֹעַר וִיתֵב בִּמְעַרְתָּא הוּא וְתַרְתֵּין בְּנָתֵיהּ׃

יט

20 הִנֵּה־נָא הָעִיר הַזֹּאת קְרֹבָה לָנוּס שָׁמָּה וְהִוא מִצְעָר אִמָּלְטָה נָּא שָׁמָּה הֲלֹא מִצְעָר הִוא וּתְחִי נַפְשִׁי׃

21 וַיֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּה נָשָׂאתִי פָנֶיךָ גַּם לַדָּבָר הַזֶּה לְבִלְתִּי הָפְכִּי אֶת־הָעִיר אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ׃

22 מַהֵר הִמָּלֵט שָׁמָּה כִּי לֹא אוּכַל לַעֲשׂוֹת דָּבָר עַד־בֹּאֲךָ שָׁמָּה עַל־כֵּן קָרָא שֵׁם־הָעִיר צוֹעַר׃

23 הַשֶּׁמֶשׁ יָצָא עַל־הָאָרֶץ וְלוֹט בָּא צֹעֲרָה׃

24 וַיהוָה הִמְטִיר עַל־סְדוֹם וְעַל־עֲמֹרָה גָּפְרִית וָאֵשׁ מֵאֵת יְהוָה מִן־הַשָּׁמָיִם׃

25 וַיַּהֲפֹךְ אֶת־הֶעָרִים הָאֵל וְאֵת כָּל־הַכִּכָּר וְאֵת כָּל־יֹשְׁבֵי הֶעָרִים וְצֶמַח הָאֲדָמָה׃

26 וַתַּבֵּט אִשְׁתּוֹ מֵאַחֲרָיו וַתְּהִי נְצִיב מֶלַח׃

27 וַיַּשְׁכֵּם אַבְרָהָם בַּבֹּקֶר אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־עָמַד שָׁם אֶת־פְּנֵי יְהוָה׃

28 וַיַּשְׁקֵף עַל־פְּנֵי סְדֹם וַעֲמֹרָה וְעַל־כָּל־פְּנֵי אֶרֶץ הַכִּכָּר וַיַּרְא וְהִנֵּה עָלָה קִיטֹר הָאָרֶץ כְּקִיטֹר הַכִּבְשָׁן׃

29 וַיְהִי בְּשַׁחֵת אֱלֹהִים אֶת־עָרֵי הַכִּכָּר וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת־אַבְרָהָם וַיְשַׁלַּח אֶת־לוֹט מִתּוֹךְ הַהֲפֵכָה בַּהֲפֹךְ אֶת־הֶעָרִים אֲשֶׁר־יָשַׁב בָּהֵן לוֹט׃

30 וַיַּעַל לוֹט מִצּוֹעַר וַיֵּשֶׁב בָּהָר וּשְׁתֵּי בְנֹתָיו עִמּוֹ כִּי יָרֵא לָשֶׁבֶת בְּצוֹעַר וַיֵּשֶׁב בַּמְּעָרָה הוּא וּשְׁתֵּי בְנֹתָיו׃

ιθ'.

20. Ἰδοὺ ἡ πόλις αὕτη ἐγγὺς, τοῦ καταφυγεῖν με ἐκεῖ, ἥ ἐστι μικρά. ἐκεῖ σωθήσομαι. οὐ μικρά ἐστι; καὶ ζήσεται ἡ ψυχή μου ἕνεκεν σοῦ.

21. Καὶ εἶπεν αὐτῷ, ἰδοὺ ἐθαύμασά σου τὸ πρόσωπον ἐπὶ τῷ ῥήματι τούτῳ, τοῦ μὴ καταστρέψαι τὴν πόλιν περὶ ἧς ἐλάλησας.

22. Σπεῦσον οὖν τοῦ σωθῆναι ἐκεῖ. οὐ γὰρ δυνήσομαι ποιῆσαι πρᾶγμα, ἕως τοῦ ἐλθεῖν σε ἐκεῖ. διὰ τοῦτο ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τῆς πόλεως ἐκείνης σιγώρ.

23. Ὁ ἥλιος ἐξῆλθεν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ λὼτ εἰσῆλθεν εἰς σιγώρ.

24. Καὶ κύριος ἔβρεξεν ἐπὶ σόδομα καὶ γόμοῤῥα θεῖον καὶ πῦρ παρὰ κυρίου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ.

25. Καὶ κατέστρεψε τὰς πόλεις ταύτας, καὶ πᾶσαν τὴν περίοικον, καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν ταῖς πόλεσι, πάντα τὰ ἀνατέλλοντα ἐκ τῆς γῆς.

26. Καὶ ἐπέβλεψεν ἡ γυνὴ αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ ἐγένετο στήλη ἁλός.

27. Ὤρθρισε δὲ ἀβραὰμ τῷ πρωῒ εἰς τὸν τόπον οὗ εἱστήκει ἐναντίον κυρίου.

28. Καὶ ἐπέβλεψεν ἐπὶ πρόσωπον σοδόμων καὶ γομόῤῥας, καὶ ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς τῆς περιχώρου· καὶ εἶδε, καὶ ἰδοὺ ἀνέβαινε φλὸξ ἐκ τῆς γῆς ὡσεὶ ἀτμὶς καμίνου.

29. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐκτρίψαι κύριον πάσας τὰς πόλεις τῆς περιοίκου, ἐμνήσθη ὁ θεὸς τοῦ ἀβραὰμ, καὶ ἐξαπέστειλε τὸν λὼτ ἐκ μέσου τῆς καταστροφῆς, ἐν τῷ καταστρέψαι κύριον τὰς πόλεις, ἐν αἷς κατῴκει ἐν αὐταῖς λώτ.

30. Καὶ ἐξῆλθε λὼτ ἐκ σιγὼρ, καὶ ἐκάθητο ἐν τῷ ὄρει, καὶ αἱ δύο θυγατέρες αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. ἐφοβήθη γὰρ κατοικῆσαι ἐν σιγὼρ καὶ ᾤκησεν ἐν τῷ σπηλαίῳ αὐτὸς καὶ αἱ θυγατέρες αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ.

CAP. XIX.

20. Eſt civitas hæc iuxtà, ad quam poſſum fugere, parva, & ſalvabor in ea: nunquid non modica eſt, & vivet anima mea?

21. Dixitq́; ad eum, Ecce etiam in hoc ſuſcepi preces tuas, ut non ſubvertam urbem pro qua locutus es.

22. Feſtina, & ſalvare ibi: quia nō potero facere quicquam, donec ingrediaris illuc. Idcirco vocatum eſt nomen urbis illius Segor.

23. Sol egreſſus eſt ſuper terram, & Lot ingreſſus eſt Segor.

24. Igitur Dominus pluit ſuper Sodomam & Gomorrham ſulphur & ignem à Domino de cœlo:

25. Et ſubvertit civitates has, & omnem circa regionem, univerſos habitatores urbium, & cuncta terræ virentia.

26. Reſpiciensq́ue uxor eius poſt ſe, verſa eſt in ſtatuam ſalis.

27. Abraham autem conſurgens manè ubi ſteterat prius cum Domino,

28. Intuitus eſt Sodomam & Gomorrham, & univerſam terram regionis illius: viditq́; aſcendentem favillam de terra quaſi fornacis fumum.

29. Cum enim ſubverteret Deus civitates regionis illius, recordatus eſt Abrahæ: & liberavit Lot de ſubverſione urbium in quibus habitaverat.

30. Aſcenditq́ue Lot de Segor, & manſit in monte, duæ quoque filiæ eius cum eo, (timuerat enim manere in Segor) & manſit in ſpelunca ipſe, & duæ filiæ eius cum eo:

Das XIX. Capitel.

20. Sihe / da iſt eine Stadt nahe / darein ich fliehen mag / vnnd iſt klein / daſelbs wil ich mich erretten / Iſt ſie doch klein / daß meine Seele lebendig bleibe.

21. Da ſprach er zu jhm: Sihe / ich hab auch in dieſem ſtück dich angeſehen / daß ich die Stadt nicht vmbkere / dauon du geredt haſt.

22. Eile vnnd errette dich daſelbs / Denn ich kan nichts thun / biß daß du hinein kommeſt / Daher iſt dieſe Stadt genennet Zoar.

23. Vnd die Sonne war auffgegangen auff Erden / da Lot gen Zoar einkam.

24. Da ließ der HERR Schwebel vnd Feuer regenen von dem HERRN vom Himmel herab / auff Sodom vnd Gomorra.

25. Vnnd keret die Städte vmb / die gantze Gegend / vnd alle einwohner der Städte / vnd was auff dem Lande gewachſen war.

26. Vnnd ſein Weib ſahe hinderſich / vnd ward zur Saltzſeule.

27. Abraham aber macht ſich des morgens frůe auff an dem ort / da er geſtanden war / fůr dem HERRN.

28 Vnd wandt ſein Angeſicht gegen Sodom vnnd Gomorra / vnnd alles Landt der gegendt / vnd ſchawet / vnnd ſihe / da gieng ein rauch auff von dem Lande / wie ein rauch vom Ofen.

29. Denn da Gott die Städte in der Gegendt verderbet / gedacht er an Abraham / vnnd geleitet Lot auß den Städten die er vmbkehret / darinn Lot wonete.

30. Vnnd Lot zoch auß Zoar / vnnd blieb auff dem Berge mit ſeinen beiden Töchtern / Deñ er forchte ſich zu Zoar zu bleiben / vnd blieb alſo in einer Höle mit ſeinen beiden Töchtern.

CHAP. XIX.

20. Voici, ie te prie, ceſte ville-la *eſt* prochaine pour m'y enfuir, & elle *eſt* petite: ie te prie, que ie m'y ſauue. N'eſt-elle pas petite, & mon ame viura?

21. Et il lui dit, Voici, ie t'ai auſſi exaucé en ce fait ici: que ie ne ſubuertirai point la ville de laquelle tu as parlé.

22. Haſte-toi, ſauue-toi là: car ie ne pourrai rien faire, iuſqu'à ce que tu y ſois entré. Pourtant fut appelé le nom de ceſte ville la Tſohar.

23. Comme le ſoleil ſe leuoit ſur la terre, Lot entra en Tſohar.

24. Adonc l'Eternel fit pleuuoir des cieux ſur Sodome & Gomorre, ſoulfre & feu de par l'Eternel.

25. Et ſubuertit ces villes-la, & toute la plaine, & tous les habitans des villes, & le germe de la terre.

26. Mais la femme de Lot regarda derriere lui, dont elle deuint ſtatue de ſel.

27. Et Abraham ſe leuant de bon matin, vint au lieu où il s'eſtoit tenu deuant l'Eternel.

28. Et regarda vers Sodome & Gomorre, & vers toute la terre de ceſte plaine-la, & vid vne fumee monter de la terre comme la fumee d'vne fournaiſe.

29. Mais il aduint quand Dieu diſtruiſoit les villes de la plaine, qu'il eut ſouuenance d'Abraham: & enuoya Lot hors de la ſubuerſion, quand il ſubuertit les villes eſquelles Lot habitoit.

30. Et Lot monta de Tſohar, & habita en la montagne, & ſes deux filles auec lui: car il craignoit de demeurer en Tſohar, dont il habita en vne cauerne lui & ſes deux filles.

יט

31 וַתֹּאמֶר הַבְּכִירָה אֶל־הַצְּעִירָה
אָבִינוּ זָקֵן וְאִישׁ אֵין בָּאָרֶץ
לָבוֹא עָלֵינוּ כְּדֶרֶךְ כָּל־הָאָרֶץ׃

32 לְכָה נַשְׁקֶה אֶת־אָבִינוּ יַיִן
וְנִשְׁכְּבָה עִמּוֹ וּנְחַיֶּה מֵאָבִינוּ זָרַע׃

33 וַתַּשְׁקֶיןָ אֶת־אֲבִיהֶן יַיִן
בַּלַּיְלָה הוּא וַתָּבֹא הַבְּכִירָה
וַתִּשְׁכַּב אֶת־אָבִיהָ וְלֹא־יָדַע
בְּשִׁכְבָהּ וּבְקוּמָהּ׃

34 וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַתֹּאמֶר הַבְּכִירָה
אֶל־הַצְּעִירָה הֵן־שָׁכַבְתִּי אֶמֶשׁ
אֶת־אָבִי נַשְׁקֶנּוּ יַיִן גַּם־הַלַּיְלָה
וּבֹאִי שִׁכְבִי עִמּוֹ וּנְחַיֶּה מֵאָבִינוּ
זָרַע׃

35 וַתַּשְׁקֶיןָ גַּם בַּלַּיְלָה הַהוּא
אֶת־אֲבִיהֶן יָיִן וַתָּקָם הַצְּעִירָה
וַתִּשְׁכַּב עִמּוֹ וְלֹא־יָדַע בְּשִׁכְבָהּ
וּבְקֻמָהּ׃

36 וַתַּהֲרֶיןָ שְׁתֵּי בְנוֹת־לוֹט
מֵאֲבִיהֶן׃

37 וַתֵּלֶד הַבְּכִירָה בֵּן וַתִּקְרָא
שְׁמוֹ מוֹאָב הוּא אֲבִי־מוֹאָב
עַד־הַיּוֹם׃

38 וְהַצְּעִירָה גַם־הִוא יָלְדָה
בֵּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ בֶּן־עַמִּי הוּא
אֲבִי בְנֵי־עַמּוֹן עַד־הַיּוֹם׃

יט

31 וַאֲמַרַת רַבְּתָא
לִזְעֵירְתָּא אֲבוּנָא סִיב
וּגְבַר לֵית בְּאַרְעָא לְמֵעַל
עֲלָנָא כְּאוֹרַח כָּל אַרְעָא׃

32 אֱתָא נַשְׁקֵי יָת אֲבוּנָא
חַמְרָא וְנִשְׁכּוּב עִמֵּיהּ
וּנְקַיֵּים מֵאֲבוּנָא בְּנִין׃

33 וְאַשְׁקִיאָן יָת אֲבוּהֵן
חַמְרָא בְּלֵילְיָא הוּא
וְעַלַּת רַבְּתָא וּשְׁכֵיבַת
עִם אֲבוּהָ וְלָא יְדַע
בְּמִשְׁכְּבַהּ וּבְמִקְמַהּ׃

34 וַהֲוָה בְּיוֹמָא
דְבָתְרוֹהִי וַאֲמֶרֶת רַבְּתָא
לִזְעֵירְתָּא הָא שְׁכֵבִית
רַמְשָׁא עִם אַבָּא נַשְׁקִינֵּיהּ
חַמְרָא אַף בְּלֵילְיָא וְעוּלִי
שְׁכֻבִי עִמֵּיהּ וּנְקַיֵּים
מֵאֲבוּנָא בְּנִין׃

35 וְאַשְׁקִיאָן אַף בְּלֵילְיָא
הַהוּא יָת אֲבוּהֵן חַמְרָא
וְקָמַת זְעֵירְתָּא וּשְׁכֵיבַת
עִמֵּיהּ וְלָא יְדַע בְּמִשְׁכְּבַהּ
וּבְמִקְמַהּ׃

36 וְעַדִּיאָן תַּרְתֵּין בְּנָת
לוֹט מֵאֲבוּהֵין׃

37 וִילֵידַת רַבְּתָא בַּר
וּקְרַת שְׁמֵיהּ מוֹאָב הוּא
אֲבוּהוֹן דְּמוֹאֲבָאֵי עַד
יוֹמָא דֵין׃

38 וּזְעֵירְתָּא אַף הִיא
יְלֵידַת בַּר וּקְרַת שְׁמֵיהּ בַּר
עַמִּי הוּא אֲבוּהוֹן דִּבְנֵי
עַמּוֹן עַד יוֹמָא דֵין׃

ιθ.

31. Εἶπε δὲ ἡ πρεσβυτέρα πρὸς τὴν νεωτέραν· ὁ πατὴρ ἡμῶν πρεσβύτερος, καὶ οὐδείς ἐστιν ἐκ τῆς γῆς, ὃς εἰσελεύσεται πρὸς ἡμᾶς, ὡς καθήκει πάσῃ τῇ γῇ.

32. Δεῦρο οὖν ποτίσωμεν τὸν πατέρα ἡμῶν οἶνον, καὶ κοιμηθῶμεν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐξαναστήσωμεν ἐκ τοῦ πατρὸς ἡμῶν σπέρμα.

33. Ἐπότισαν δὲ τὸν πατέρα αὐτῶν οἶνον ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ. καὶ εἰσελθοῦσα ἡ πρεσβυτέρα, ἐκοιμήθη μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς τὴν νύκτα ἐκείνην. καὶ οὐκ ᾔδει ἐν τῷ κοιμηθῆναι αὐτὴν, καὶ ἀναστῆναι.

34. Ἐγένετο δὲ τῇ ἐπαύριον, καὶ εἶπεν ἡ πρεσβυτέρα πρὸς τὴν νεωτέραν· ἰδοὺ ἐκοιμήθην χθὲς μετὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν, ποτίσωμεν αὐτὸν οἶνον καὶ τὴν νύκτα ταύτην καὶ εἰσελθοῦσα κοιμήθητι μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐξαναστήσωμεν ἐκ τοῦ πατρὸς ἡμῶν σπέρμα.

35. Ἐπότισαν δὲ καὶ ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ τὸν πατέρα αὐτῶν οἶνον καὶ εἰσελθοῦσα ἡ νεωτέρα, ἐκοιμήθη μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς· καὶ οὐκ ᾔδει ἐν τῷ κοιμηθῆναι αὐτὴν, καὶ ἀναστῆναι.

36. Καὶ συνέλαβον αἱ δύο θυγατέρες λὼτ ἐκ τοῦ πατρὸς αὐτῶν.

37. Καὶ ἔτεκεν ἡ πρεσβυτέρα υἱὸν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ μωὰβ, λέγουσα, ἐκ τοῦ πατρός μου. οὗτος πατὴρ μωαβιτῶν ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.

38. Ἔτεκε δὲ καὶ ἡ νεωτέρα υἱὸν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀμμάν· υἱὸς τοῦ γένους μου; λέγουσα οὗτος πατὴρ ἀμμανιτῶν ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.

כ

1 וַיִּסַּע מִשָּׁם אַבְרָהָם אַרְצָה
הַנֶּגֶב וַיֵּשֶׁב בֵּין־קָדֵשׁ וּבֵין שׁוּר
וַיָּגָר בִּגְרָר׃

2 וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל־שָׂרָה
אִשְׁתּוֹ אֲחֹתִי הִוא וַיִּשְׁלַח אֲבִימֶלֶךְ
מֶלֶךְ גְּרָר וַיִּקַּח אֶת־שָׂרָה׃

כ

1 וּנְטַל מִתַּמָּן אַבְרָהָם
לְאַרְעָא דָּרוֹמָא וִיתֵב
בֵּין רְקַם וּבֵין חַגְרָא
וְאִתּוֹתַב בִּגְרָר׃

2 וַאֲמַר אַבְרָהָם עַל
שָׂרָה אִתְּתֵיהּ אֲחָתִי
הִיא וּשְׁלַח אֲבִימֶלֶךְ
מַלְכָּא דִּגְרָר וּדְבַר יָת
שָׂרָה׃

ΚΕΦΑΛ. κ'.

1. Καὶ ἐκίνησεν ἐκεῖθεν ἀβραὰμ εἰς γῆν πρὸς λίβα, καὶ ᾤκησεν ἀνὰ μέσον κάδης καὶ ἀνὰ μέσον σούρ. καὶ παρῴκησεν ἐν γεράροις.

2. Εἶπε δὲ ἀβραὰμ περὶ σάῤῥας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, ἀδελφή μου ἐστίν. ἐφοβήθη γὰρ εἰπεῖν, γυνή μου ἐστί· μή ποτε ἀποκτενοῦσιν αὐτὸν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως, δι' αὐτήν. ἀπέστειλε δὲ ἀβιμέλεχ βασιλεὺς γεράρων, καὶ ἔλαβε τὴν σάῤῥαν.

31 Dixitq;

CAP. XIX.

31. Dixitq́ue maior ad minorem: Pater noſter ſenex eſt, & nullus virorum remanſit in terra qui poſſit ingredi ad nos iuxta morem univerſæ terræ.

32. Veni, inebriemus eum vino, dormiamuſque cum eo, ut ſervare poſſimus ex patre noſtro ſemen.

33. Dederunt itaque patri ſuo bibere vinum nocte illa. Et ingreſſa eſt maior, dormivitq́ue cum patre: at ille non ſenſit, nec quando accubuit filia, nec quando ſurrexit.

34. Altera quoque die dixit maior ad minorem: Ecce dormivi heri cum patre meo, demus ei bibere vinum etiam hac nocte, & dormies cum eo, ut ſalvemus ſemen de patre noſtro.

35. Dederuntq́ue etiam & illa nocte patri ſuo bibere vinum, ingreſſaq́ue minor filia, dormivit cum eo: & nec tunc quidem ſenſit quando concubuerit, vel quando illa ſurrexit.

36. Conceperunt ergo duæ filiæ Lot de patre ſuo.

37. Peperitq́ue maior filium, & vocavit nomen eius Moab: ipſe eſt pater Moabitarum uſque in præſentem diem.

38. Minor quoque peperit filium, & vocavit nomen eius Ammon, id eſt, filius populi mei: ipſe eſt pater Ammonitarum uſque hodie.

CAP. XX.

1. Profectus inde Abraham in terram auſtralem, habitavit inter Cades & Sur: & peregrinatus eſt in Geraris.

2. Dixitq́ue de Sara uxore ſua, Soror mea eſt. Miſit ergo Abi-melech rex Geraræ, & tulit eam.

Das XIX. Capitel.

31. Da ſprach die Elteſte zu der Jüngſten: Vnſer Vater iſt alt / vnnd iſt kein Mann mehr auff Erden / der vns beſchlaffen möge/nach aller Welt weiſe.

32. So komm/laß vns vnſerm Vater Wein zu trincken geben / vnnd bey jhm ſchlaffen/daß wir Samen von vnſerm Vater erhalten.

33. Alſo gaben ſie jhrem Vater Wein zu trincken in derſelben Nacht. Vnd die erſte gieng hinein / vnd legt ſich zu jrem Vater/vnd er wards nicht gewar / da ſie ſich leget/ noch da ſie auffſtundt.

34. Des morgens ſprach die Elteſte zu der Jüngſten: Sihe / ich hab geſtern bey meinem Vater gelegen / Laß vns jhm dieſe Nacht auch Wein zu trincken geben / daß du hinein geheſt/ vnnd legeſt dich zu jhm / daß wir Samen von vnſerm Vater erhalten.

35. Alſo gaben ſie jhrem Vater die Nacht auch Wein zu trincken / vnd die Jüngſte macht ſich auch auff / vnnd leget ſich zu jhm / Vnnd er wards nicht gewar/da ſie ſich leget/noch da ſie auffſtundt.

36. Alſo wurden die beide Töchter Lot ſchwanger von jhrem Vater.

37. Vnd die Elteſte gebar einen Son/ den hieß ſie Moab / von dem kommen her die Moabiter / biß auff den heutigen tag.

38. Vnnd die Jüngſte gebar auch einen Sohn / den hieß ſie daß kind Ammi / Von dem kommen die kinder Ammon/biß auff den heutigen tag.

Das XX. Capitel.

ABraham aber zoch von dannen ins Landt gegen Mittag / vnd wohnete zwiſchen Kades vnd Sur/ vnnd ward ein Frembdling zu Gerar.

2. Vnnd ſprach von ſeinem Weibe Sara: Es iſt meine Schweſter. Da ſandte Abimelech der König zu Gerar nach jhr/vnd ließ ſie holen.

CHAP. XIX.

31. Et l'aiſnee dit à la plus ieune, Noſtre pere *eſt* vieil, & ſi n'y a nul en la terre pour venir vers nous, ſelon la couſtume de toute la terre.

32. Vien, baillons du vin à boire a noſtre pere, & couchons auec lui: ſi conſeruerons quelque race de noſtre pere.

33. Elles donnerent donc du vin à boire à leur pere ceſte nuict-la: & l'aiſnee vint & coucha auec ſon pere: mais il n'apperceut point ne quãd elle ſe coucha, ne quand elle ſe leua.

34. Et le lendemain venu, l'aiſnee dit à la plus ieune, Voici, i'ai couché la nuict paſſee auec mon pere, baillons lui encore ceſte nuict du vin à boire: puis va, & couche auec lui, ſi conſeruerons quelque race de noſtre pere.

35. En ceſte nuict-la donc elles donnerent encore du vin à boire à leur pere, & la plus ieune ſe leua & coucha auec lui: mais il ne s'apperceut point ne quand elle ſe coucha, ne quand elle ſe leua.

36. Ainſi les deux filles de Lot cõceurent de leur pere.

37. Deſquelles l'aiſnee enfanta vn fils, & appela ſon nom Moab. Icelui *eſt* le pere des Moabites iuſques à ce iour.

38. Et la plus ieune auſſi enfanta vn fils, & appela le nom d'icelui Ben-hammi. Icelui *eſt* le pere des enfans de Hammon iuſques à ce iour.

CHAP. XX.

1. Et Abraham s'en alla de là au païs de Midi: & demeura entre Kadés & Sçur, & habita comme eſtranger en Guerar.

2. Et Abraham dit de Sara ſa femme, C'*eſt* ma ſœur. Abimelec donc roy de Guerar enuoya, & print Sara.

כ

3 וַאֲתָא מֵימַר מִן קֳדָם יְיָ לְוָת אֲבִימֶלֶךְ בְּחֶזְוָא דְלֵילְיָא וַאֲמַר לֵיהּ הָא אַתְּ מָאִית עַל עֵיסַק אִתְּתָא דִנְסַבְתָּ וְהִיא אִתַּת גְּבַר׃

4 וַאֲבִימֶלֶךְ לָא קְרֵב לְוָתַהּ וַאֲמַר יְיָ הַעַם אַף זַכַּאי תִּקְטוֹל׃

5 הֲלָא הוּא אֲמַר לִי אֲחָתִי הִיא וְהִיא אַף הִיא אֲמֶרֶת אֲחִי הוּא בְּקַשִּׁיטוּת לִבִּי וּבְזַכָּאוּת יְדַי עֲבָדִית דָּא׃

6 וַאֲמַר לֵיהּ יְיָ בְּחֶלְמָא אַף קֳדָמַי גְּלֵי אֲרֵי בְקַשִּׁיטוּת לִבָּךְ עֲבַדְתְּ דָּא וּמְנָעִית אַף אֲנָא יָתָךְ מִלְּמֶחְטֵי קֳדָמַי עַל כֵּן לָא שְׁבַקְתָּךְ לְמִקְרַב לְוָתַהּ׃

7 וּכְעַן אֲתֵיב אִתַּת גַּבְרָא אֲרֵי נְבִיָּא הוּא וִיצַלֵּי עֲלָךְ וְתֵיחֵי וְאִם לֵיתָךְ מְתִיב דַּע אֲרֵי מֵימָת תְּמוּת אַתְּ וְכָל דִּילָךְ׃

8 וְאַקְדֵּים אֲבִימֶלֶךְ בְּצַפְרָא וּקְרָא לְכָל עַבְדוֹהִי וּמַלֵּיל יָת כָּל פִּתְגָּמַיָּא הָאִלֵּין קֳדָמֵיהוֹן וּדְחִילוּ גֻּבְרַיָּא לַחְדָּא׃

9 וּקְרָא אֲבִימֶלֶךְ לְאַבְרָהָם וַאֲמַר לֵיהּ מָה עֲבַדְתְּ לָנָא וּמָה חָבֵית לָךְ אֲרֵי אַיְתֵיתָא עֲלַי וְעַל מַלְכוּתִי חוֹבָא רַבָּא עוֹבָדִין דְּלָא כַשְׁרִין לְאִתְעֲבָדָא עֲבַדְתְּ עִמִּי׃

10 וַאֲמַר אֲבִימֶלֶךְ לְאַבְרָהָם מָה חֲזֵיתָ אֲרֵי עֲבַדְתְּ יָת פִּתְגָּמָא הָדֵין׃

11 וַאֲמַר אַבְרָהָם אֲרֵי אֲמָרִית לְחוֹד לֵית דַּחְלְתָא דַיְיָ בְּאַתְרָא הָדֵין וְיִקְטְלוּנַנִי עַל עֵיסַק אִתְּתִי׃

כ

3 וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל־אֲבִימֶלֶךְ בַּחֲלֹם הַלָּיְלָה וַיֹּאמֶר לוֹ הִנְּךָ מֵת עַל־הָאִשָּׁה אֲשֶׁר־לָקַחְתָּ וְהִוא בְּעֻלַת בָּעַל׃

4 וַאֲבִימֶלֶךְ לֹא קָרַב אֵלֶיהָ וַיֹּאמַר אֲדֹנָי הֲגוֹי גַּם־צַדִּיק תַּהֲרֹג׃

5 הֲלֹא הוּא אָמַר־לִי אֲחֹתִי הִוא וְהִיא־גַם־הִוא אָמְרָה אָחִי הוּא בְּתָם־לְבָבִי וּבְנִקְיֹן כַּפַּי עָשִׂיתִי זֹאת׃

6 וַיֹּאמֶר אֵלָיו הָאֱלֹהִים בַּחֲלֹם גַּם אָנֹכִי יָדַעְתִּי כִּי בְתָם־לְבָבְךָ עָשִׂיתָ זֹּאת וָאֶחְשֹׂךְ גַּם־אָנֹכִי אוֹתְךָ מֵחֲטוֹ־לִי עַל־כֵּן לֹא־נְתַתִּיךָ לִנְגֹּעַ אֵלֶיהָ׃

7 וְעַתָּה הָשֵׁב אֵשֶׁת־הָאִישׁ כִּי־נָבִיא הוּא וְיִתְפַּלֵּל בַּעַדְךָ וֶחְיֵה וְאִם־אֵינְךָ מֵשִׁיב דַּע כִּי־מוֹת תָּמוּת אַתָּה וְכָל־אֲשֶׁר־לָךְ׃

8 וַיַּשְׁכֵּם אֲבִימֶלֶךְ בַּבֹּקֶר וַיִּקְרָא לְכָל־עֲבָדָיו וַיְדַבֵּר אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּאָזְנֵיהֶם וַיִּירְאוּ הָאֲנָשִׁים מְאֹד׃

9 וַיִּקְרָא אֲבִימֶלֶךְ לְאַבְרָהָם וַיֹּאמֶר לוֹ מֶה־עָשִׂיתָ לָּנוּ וּמֶה־חָטָאתִי לָךְ כִּי־הֵבֵאתָ עָלַי וְעַל־מַמְלַכְתִּי חֲטָאָה גְדֹלָה מַעֲשִׂים אֲשֶׁר לֹא־יֵעָשׂוּ עָשִׂיתָ עִמָּדִי׃

10 וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ אֶל־אַבְרָהָם מָה רָאִיתָ כִּי עָשִׂיתָ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה׃

11 וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם כִּי אָמַרְתִּי רַק אֵין־יִרְאַת אֱלֹהִים בַּמָּקוֹם הַזֶּה וַהֲרָגוּנִי עַל־דְּבַר אִשְׁתִּי׃

ΚΕΦΑΛ. κ.

3. Καὶ εἰσῆλθεν ὁ θεὸς πρὸς ἀβιμέλεχ ἐν ὕπνῳ τὴν νύκτα, καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἰδοὺ σὺ ἀποθνήσκεις περὶ τῆς γυναικὸς ἧς ἔλαβες. αὕτη δέ ἐστι συνῳκηκυῖα ἀνδρί.

4. Ἀβιμέλεχ δὲ οὐχ ἥψατο αὐτῆς. καὶ εἶπε, κύριε, ἔθνος ἀγνοοῦν καὶ δίκαιον ἀπολεῖς;

5. Οὐκ αὐτός μοι εἶπεν, ἀδελφή μου ἐστί; καὶ αὕτη μοι εἶπεν, ἀδελφός μου ἐστίν; ἐν καθαρᾷ καρδίᾳ καὶ ἐν δικαιοσύνῃ χειρῶν, ἐποίησα τοῦτο.

6. Εἶπε δὲ ὁ θεὸς καθ' ὕπνον· κἀγὼ ἔγνων ὅτι ἐν καθαρᾷ καρδίᾳ ἐποίησας τοῦτο, καὶ ἐφεισάμην ἐγὼ σοῦ, τοῦ μὴ ἁμαρτεῖν σε εἰς ἐμέ. ἕνεκα τούτου οὐκ ἀφῆκά σε ἅψασθαι αὐτῆς.

7. Νῦν δὲ ἀπόδος τὴν γυναῖκα τῷ ἀνθρώπῳ, ὅτι προφήτης ἐστί, καὶ προσεύξεται περὶ σοῦ καὶ ζήσῃ. εἰ δὲ μὴ ἀποδίδως, γνώσῃ ὅτι ἀποθνήσκεις σὺ καὶ πάντα τὰ σά.

8. Καὶ ὤρθρισεν ἀβιμέλεχ τῷ πρωῒ, καὶ ἐκάλεσε πάντας τοὺς παῖδας αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησε πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα εἰς τὰ ὦτα αὐτῶν. ἐφοβήθησαν δὲ πάντες οἱ ἄνθρωποι σφόδρα.

9. Καὶ ἐκάλεσεν ἀβιμέλεχ τὸν ἀβραὰμ, καὶ εἶπεν αὐτῷ. τί τοῦτο ἐποίησας ἡμῖν; μήτι ἡμάρτομεν εἰς σὲ, ὅτι ἐπήγαγες ἐπ' ἐμὲ καὶ ἐπὶ τὴν βασιλείαν μου ἁμαρτίαν μεγάλην; ἔργον ὃ οὐδεὶς ποιήσει, πεποίηκάς μοι.

10. Εἶπε δὲ ἀβιμέλεχ τῷ ἀβραάμ· τί ἐνιδὼν ἐποίησας τοῦτο.

11. Εἶπε δὲ ἀβραάμ· εἶπα γὰρ, μήποτε οὐκ ἔστι θεοσέβεια ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ἐμέ τε ἀποκτενοῦσιν ἕνεκεν τῆς γυναικός μου.

CAP. XX.

3. Venit autem Deus ad Abi-mélech per ſomnium nocte,& ait illi: En morieris propter mulierem quam tuliſti:habet enim virum.

4. Abi-mélech verò non tetigerat eam, & ait: Domine, num gentem ignorantem & iuſtam interficies?

5. Nónne ipſe dixit mihi, Soror mea eſt:& ipſa ait, Frater meus eſt? in ſimplicitate cordis mei, & munditia manuum mearum feci hoc.

6. Dixitq; ad eum Deus: Et ego ſcio quòd ſimplici corde feceris: & ideo custodiui te ne peccares in me, & non dimiſi ut tangeres eam.

7. Nunc ergo redde viro ſuo uxorem,& orabit pro te: quia propheta eſt, & viues. ſi autem nolueris reddere, ſcito quòd morte morieris tu & omnia quæ tua ſunt.

8. Statimq; de nocte conſurgens Abi-mélech, vocavit omnes ſervos ſuos: & loquutus eſt universa verba hæc in auribus eorum, timueruntque omnes viri valde.

9. Vocavit autem Abi-mélech etiam Abraham, & dixit ei: Quid feciſti nobis? quid peccavimus in te, quia induxiſti ſuper me & ſuper regnum meum peccatum grande? quæ non debuiſti facere,feciſti nobis.

10. Rurſumq; expoſtulans, ait: Quid vidiſti ut hoc faceres?

11. Reſpondit Abraham: Cogitavi mecum dicens: Forſitan non eſt timor Dei in loco iſto, & interficient me propter uxorem meam:

Das zwantzigſte Capitel.

3. Aber GOTT kam zu Abimelech deß nachts im Traum/ vnd ſprach zu jhm: Sihe da/ du biſt des tods/ vmb des Weibs willen/ das du genommen haſt/ Denn ſie iſt eines Manns Eheweib.

4. Abimelech aber hatte ſie nicht berühret/vnnd ſprach: HERR wilt du den auch ein gerecht Volck erwürgen?

5. Hatt er nicht zu mir geſagt/ ſie iſt meine Schweſter? Vnnd ſie hat auch geſagt/ er iſt mein Bruder? Hab ich doch daß gethan mit einfeltigem Hertzen vnd vnſchuldigen Henden.

6. Vnd GOTT ſprach zu jhm im Traum: Jch weiß auch/ das du mit einfeltigem Hertzen das gethan haſt/ Darumb hab ich dich auch behůt/ daß du nicht wieder mich ſündigeteſt/ vnnd habs dir nicht zu gegeben/ daß du ſie berůrteſt.

7. So gib nun dem Mann ſein Weib wieder/ denn er iſt ein Prophet/ Vnd laß jhn für dich bitten/ ſo wirſt du lebendig bleiben. Wo du aber ſie nicht wiedergibſt/ ſo wiſſe/ daß du des Todes ſterben muſt/ vnd alles was dein iſt.

8. Da ſtund Abimelech des morgens frů auff/ vnnd rieff allen ſeinen Knechten/ vnnd ſaget jhnen dieſes alles für jren Ohren/ vnd die leute forchten ſich ſehr.

9. Vnnd Abimelech rieff Abraham auch/ vnnd ſprach zu jhm: Warumb haſt du vns das gethan? Vnnd was hab ich an dir geſündiget/ daß du ſo eine groſſe ſünde wolteſt auff mich vnnd mein Reich bringen? Du haſt mit mir gehandelt/ nicht wie man handeln ſoll.

10. Vnd Abimelech ſprach weiter zu Abraham: Was haſt du geſehen/ daß du ſolches gethan haſt?

11. Abraham ſprach: Jch dacht/ villeicht iſt kein Gottes forcht an dieſen orten/ vnnd werden mich vmb meines Weibs willen erwürgen.

CHAP. XX.

3. Mais Dieu vint à Abimelec par ſonge de nuict: & lui dit, Voici, tu es mort, à cauſe de la femme que tu as prinſe: car elle *eſt* mariee à vn mari.

4. Or Abimelec ne s'eſtoit point approché d'elle. Il reſpondit donc, Seigneur, tueras-tu auſſi la nation iuſte?

5. Ne m'a-il pas dit, C'*eſt* ma ſœur? Et elle meſme a dit auſſi, C'*eſt* mon frere. I'ai fait ceci en integrité de mon cœur, & en pureté de mes mains.

6. Et Dieu lui dit par ſonge, Ie ſai auſſi que tu as fait ceci en integrité de ton cœur, dont auſſi ie t'ai engardé que tu ne pechaſſes contre moi. Pourtant ie ne t'ai point permis de la toucher.

7. Maintenant donc ren la femme a ceſt homme: car il *eſt* Prophete, & il fera requeſte pour toi, afin que tu viues. Mais ſi tu ne la rẽs, ſache que tu mourras de mort, & tout ce qui *eſt* a toi.

8. Et Abimelec ſe leua de bon matin, & appela tous ſes ſeruiteurs, & dit toutes ces choſes, eux eſcoutans, dont ils craignirent fort.

9. Puis Abimelec appela Abraham, & lui dit, Que nous as-tu fait? & en quoi t'ai-ie offenſé, que tu ayes fait venir ſur moi & ſur mon royaume vn grand peché? Tu m'as fait choſes qui ne ſont point defaire.

10. Abimelec dit auſſi à Abraham, Qu'as-tu veu, pourquoy tu ayes fait ceſte choſe-ci?

11. Et Abraham reſpondit, Pource que ie diſoy, Tant y a qu'il n'*y a* point de crainte de Dieu en ce lieu ici, & ils me tueront a cauſe de ma femme.

כ

12 וּבְרַם בְּקוּשְׁטָא אֲחָת
בַּת אֲבָא הִיא בְּרַם לָא בַּת
אִמִּי וַהֲוָת לִי לְאִנְתּוּ׃

13 וַהֲוָה כַּד טְעוֹ עַמְמַיָּא
בָּתַר עוֹבָדֵי יְדֵיהוֹן יָתִי
קָרֵיב יְיָ לְדַחַלְתֵּיהּ מִבֵּית
אַבָּא וַאֲמַרִית לַהּ דֵּין
טֵיבוּתִיךְ דְּתַעְבְּדִי עִמִּי
לְכָל אַתְרָא דִּנְעוֹל לְתַמָּן
אֱמַרִי עֲלַי אָחִי הוּא׃

14 וּנְסֵב אֲבִימֶלֶךְ עָאן
וְתוֹרִין וְעַבְדִּין וְאַמְהָן
וִיהַב לְאַבְרָהָם וַאֲתֵיב
לֵיהּ יָת שָׂרָה אִתְּתֵיהּ׃

15 וַאֲמַר אֲבִימֶלֶךְ הָא
אַרְעִי קֳדָמָךְ בִּדְשַׁפִּיר
בְּעֵינָךְ תֵּב׃

16 וּלְשָׂרָה אֲמַר הָא
יְהָבֵית אֶלֶף סִלְעִין דִּכְסַף
לְאַחִיךְ הָא הוּא לִיךְ כְּסוּת
דִּיקָר חֲלָף דִּשְׁלַחִית
דְּבַרְתִּיךְ וַחֲזֵית יָתִיךְ
וְיַת כָּל דְּעִמָּךְ וְעַל
כָּל מָה דַּאֲמַרְתְּ
וְאִתּוֹכַחַת׃

17 וְצַלִּי אַבְרָהָם קֳדָם
יְיָ וְאַסִּי יְיָ יָת אֲבִימֶלֶךְ
וְיַת אִתְּתֵיהּ וְאִתְרְוָחוּ׃

18 אֲרֵי מֵיחַד אֲחַד יְיָ
בְּאַפֵּי כָּל פְּתַח וַלְדָּא
לְבֵית אֲבִימֶלֶךְ עַל עֵיסַק
שָׂרָה אִיתַּת אַבְרָהָם׃

כא

1 וַיְיָ דְּכִיר יָת שָׂרָה
כְּמָא דַּאֲמַר וַעֲבַד יְיָ
לְשָׂרָה כְּמָא דְּמַלֵּיל׃

1 וְעַדִּיאַת וִילֵידַת
שָׂרָה לְאַבְרָהָם בָּר
לְסֵיבְתּוֹהִי לִזְמַן דְּמַלֵּיל
יָתֵיהּ יְיָ׃

3 וּקְרָא אַבְרָהָם
יַת שׁוּם בְּרֵיהּ דְּאִתְיְלִיד
לֵיהּ דִּילֵידַת לֵיהּ שָׂרָה
יִצְחָק׃

כ

12 וְגַם־אָמְנָה אֲחֹתִי בַת־
אָבִי הִוא אַךְ לֹא בַת־אִמִּי וַתְּהִי־
לִי לְאִשָּׁה׃

13 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר הִתְעוּ אֹתִי אֱלֹהִים
מִבֵּית אָבִי וָאֹמַר לָהּ זֶה חַסְדֵּךְ
אֲשֶׁר תַּעֲשִׂי עִמָּדִי אֶל כָּל־
הַמָּקוֹם אֲשֶׁר נָבוֹא שָׁמָּה אִמְרִי־
לִי אָחִי הוּא׃

14 וַיִּקַּח אֲבִימֶלֶךְ צֹאן וּבָקָר
וַעֲבָדִים וּשְׁפָחֹת וַיִּתֵּן לְאַבְרָהָם
וַיָּשֶׁב לוֹ אֵת שָׂרָה אִשְׁתּוֹ׃

15 וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ הִנֵּה אַרְצִי
לְפָנֶיךָ בַּטּוֹב בְּעֵינֶיךָ שֵׁב׃

16 וּלְשָׂרָה אָמַר הִנֵּה נָתַתִּי אֶלֶף
כֶּסֶף לְאָחִיךְ הִנֵּה הוּא־לָךְ כְּסוּת
עֵינַיִם לְכֹל אֲשֶׁר אִתָּךְ וְאֵת
כֹּל וְנֹכָחַת׃

17 וַיִּתְפַּלֵּל אַבְרָהָם אֶל־הָאֱלֹהִים
וַיִּרְפָּא אֱלֹהִים אֶת־אֲבִימֶלֶךְ וְאֶת־
אִשְׁתּוֹ וְאַמְהֹתָיו וַיֵּלֵדוּ׃

18 כִּי־עָצֹר עָצַר יְהוָה בְּעַד כָּל־
רֶחֶם לְבֵית אֲבִימֶלֶךְ עַל־דְּבַר
שָׂרָה אֵשֶׁת אַבְרָהָם׃

כא

1 וַיהוָה פָּקַד אֶת־שָׂרָה
כַּאֲשֶׁר אָמָר וַיַּעַשׂ יְהוָה לְשָׂרָה
כַּאֲשֶׁר דִּבֵּר׃

2 וַתַּהַר וַתֵּלֶד שָׂרָה לְאַבְרָהָם
בֵּן לִזְקֻנָיו לַמּוֹעֵד אֲשֶׁר־דִּבֶּר
אֹתוֹ אֱלֹהִים׃

3 וַיִּקְרָא אַבְרָהָם אֶת־שֶׁם־
בְּנוֹ הַנּוֹלַד־לוֹ אֲשֶׁר־יָלְדָה־לּוֹ
שָׂרָה יִצְחָק׃

κʹ.

12. Καὶ γὰρ ἀληθῶς ἀδελφή μου ἐστιν ἐκ πατρὸς, ἀλλ᾽ οὐκ ἐκ μητρός· ἐγενήθη δέ μοι καὶ εἰς γυναῖκα.

13. Ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἐξήγαγέ με ὁ θεὸς ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου, καὶ εἶπα αὐτῇ· ταύτην τὴν δικαιοσύνην ποιήσεις ἐπ᾽ ἐμέ. εἰς πάντα τόπον οὗ ἐὰν εἰσέλθωμεν ἐκεῖ, εἶπον ἐμὲ ὅτι ἀδελφός μου ἐστίν.

14. Ἔλαβε δὲ ἀβιμέλεχ χίλια δίδραγμα, πρόβατα καὶ μόσχους, παῖδας καὶ παιδίσκας, καὶ ἔδωκε τῷ ἀβραάμ· καὶ ἀπέδωκεν αὐτῷ σάῤῥαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ.

15. Καὶ εἶπε ἀβιμέλεχ τῷ ἀβραάμ· ἰδοὺ ἡ γῆ ἐναντίον σου, οὗ ἄν σοι ἀρέσκῃ κατοίκει.

16. Τῇ δὲ σάῤῥᾳ εἶπεν· ἰδοὺ δέδωκα χίλια δίδραγμα τῷ ἀδελφῷ σου. ταῦτα ἔσται σοι εἰς τιμὴν τοῦ προσώπου σου καὶ πάσαις ταῖς μετὰ σοῦ, καὶ πάντα ἀλήθευσον.

17. Προσηύξατο δὲ ἀβραὰμ πρὸς τὸν θεόν, καὶ ἰάσατο ὁ θεὸς τὸν ἀβιμέλεχ, καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ τὰς παιδίσκας αὐτοῦ, καὶ ἔτικον.

18. Ὅτι συγκλείων συνέκλεισε κύριος ἔξωθεν πᾶσαν τὴν μήτραν ἐν τῷ οἴκῳ ἀβιμέλεχ. ἕνεκεν σάῤῥας τῆς γυναικὸς ἀβραάμ.

ΚΕΦΑΛ. κα.

1. Καὶ κύριος ἐπεσκέψατο τὴν σάῤῥαν, καθὰ εἶπε, καὶ ἐποίησε κύριος τῇ σάῤῥᾳ, καθὰ ἐλάλησε.

2. Καὶ συλλαβοῦσα, ἔτεκε σάῤῥα τῷ ἀβραὰμ υἱὸν, εἰς τὸ γῆρας, εἰς τὸν καιρὸν καθὰ ἐλάλησεν αὐτῷ κύριος.

3. Καὶ ἐκάλεσεν ἀβραὰμ τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ γενομένου αὐτῷ, ὃν ἔτεκεν αὐτῷ σάῤῥα, ἰσαάκ.

CAP. XX.

12. Aliàs autem & verè ſoror mea eſt, filia patris mei, & non filia matris meæ, & duxi eam in uxorem.

13. Poſtquam autem eduxit me Deus de domo patris mei, dixi ad eam: Hanc miſericordiam facies mecum. In omni loco ad quem ingrediemur, dices quòd frater tuus ſim.

14. Tulit igitur Abi-mélech oves & boves, & ſervos, & ancillas, & dedit Abraham: reddiditque illi Saram uxorem ſuam,

15. Et ait: Terra coram vobis eſt, ubicunque tibi placuerit habita.

16. Saræ autem dixit: Ecce mille argenteos dedi fratri tuo, hoc erit tibi in velamen oculorum ad omnes qui tecum ſunt: & quocunque perrexeris, memento te deprehenſam,

17. Orante autem Abraham, ſanavit Deus Abi-mélech & uxorem, ancillasque eius: & pepererunt.

18. Concluſerat enim Dominus omnem vulvam domus Abi-mélech propter Saram uxorem Abrahæ.

Das zwantzigſte Capitel.

12. Auch iſt ſie waarhafftig meine Schweſter/denn ſie iſt meines Vaters Tochter/aber nicht meiner Mutter Tochter/vnd iſt mein Weib worden.

13. Da mich aber GOtt auſſer meines Vaters Hauſe wandeln hieß/ſprach ich zu jhr: Die barmhertzigkeit thue an mir/daß/wo wir hinkommen/du von mir ſageſt/Ich ſey dein Bruder.

14. Da nam Abimelech Schafe vnd Rinder/Knecht vnd Mägde/vnd gab ſie Abraham/vnd gab jhm wider ſein Weib Sara.

15. Vnnd ſprach: Sihe da/mein Land ſtehet dir offen/wohne wo dirs wol gefellet.

16. Vnd ſprach zu Sara: Sihe da/Ich habe deinem Bruder Tauſent Silberling gegeben/Sihe/das ſol dir eine decke der Augen ſein/für allen die bey dir ſein/vnnd allenthalben/Vnd das war jhre ſtraffe.

17. Abraham aber betet zu Gott/da heilete GOTT Abimelech vnnd ſein Weib vnd ſeine Mägde/daß ſie kinder gebaren.

18. Denn der HERR hatte zuuor hart verſchloſſen alle Mütter des Hauſes Abimelech/vmb Sara Abrahams Weibs willen.

CHAP. XX.

12. Mais auſſi a la veritè elle *eſt* ma ſœur, fille de mon pere: combien qu'elle ne *ſoit* point fille de ma mere: & ſi m'a eſté *baillee* à femme.

13. Or il eſt aduenu que quand Dieu m'a mené çà & là, hors de la maiſon de mon pere, ie lui ai dit, C'*eſt* ici la gratuité que tu me feras: En tout lieu où nous viendrons, di de moi, C'*eſt* mon frere.

14. Alors Abimelec print brebis, bœufs, ſeruiteurs & ſeruantes: & les donna à Abraham, & lui rendit Sara ſa femme.

15. Et dit, Voici mon païs à ton commandement: habite là où il te plaira.

16. Et il dit à Sara, Voici, i'ai donné à ton frere mille *pieces* d'argent: voici, il t'*eſt* vne couuerture d'yeux enuers tous ceux qui *ſont* auec toi, & enuers tous *autres*: ainſi fut-elle repriſe.

17. Et Abraham fit requeſte à Dieu: & Dieu guerit Abimelec, ſa femme, & ſes ſeruantes: puis enfanterent.

18. Car l'Eternel auoit entierement reſerré toute matrice de la maiſon d'Abimelec, à cauſe de Sara femme d'Abraham.

CAP. XXI

1. Viſitavit autem Dominus Saram ſicut promiſerat: & implevit quæ locutus eſt.

2. Concepitque, & peperit filium in ſenectute ſua, tempore quo prædixerat ei Deus.

3. Vocavitque Abraham, nomen filii ſui quem genuit ei Sara, Iſaac.

Das XXI. Capitel.

VNnd der HERR ſucht heim Sara/wie er geredt hatte/vnd thet mit jr/wie er geredt hatte.

2. Vnd Sara ward ſchwanger/vnd gebar Abraham einen Son in ſeinem Alter/vmb die zeit/die jhm GOTT geredt hatte.

3. Vnd Abraham hieß ſeinen Son/der jhm geboren war/Iſaac/den jhm Sara gebar.

CHAP. XXI.

1. Et l'Eternel viſita Sara, comme il auoit dit: & lui fit ainſi qu'il *en* auoit parlé.

2. Sara donc conceut, & enfanta vn fils à Abraham en ſa vieilleſſe, en la ſaiſon que Dieu lui auoit dit.

3. Et Abraham appela le nom de ſon fils, (qui lui eſtoit nè, *&* que Sara lui auoit enanté) Iſaac.

כא

4 וּגְזַר אַבְרָהָם יָת יִצְחָק בְּרֵיהּ בַּר תְּמַנְיָא יוֹמִין כְּמָא דְּפַקֵּיד יָתֵיהּ יְיָ׃

5 וְאַבְרָהָם בַּר מְאָה שְׁנִין כַּדְאִתְיְלִיד לֵיהּ יָת יִצְחָק בְּרֵיהּ׃

6 וַאֲמֶרֶת שָׂרָה חֶדְוָה עֲבַד לִי יְיָ כָּל דְּיִשְׁמַע יֶחְדֵּי לִי׃

7 וַאֲמֶרֶת מְהֵימָן דַּאֲמַר לְאַבְרָהָם וְקַיֵּים דְּתוֹנִיק בְּנִין שָׂרָה אֲרֵי יְלֵידִית בַּר לְסִבְתּוֹהִי׃

8 וּרְבָא רַבְיָא וְאִתְחֲסִיל וַעֲבַד אַבְרָהָם מִשְׁתְּיָא רַבָּא בְּיוֹמָא דְּאִתְחֲסִיל יָת יִצְחָק׃

9 וַחֲזָת שָׂרָה יָת בַּר הָגָר מִצְרֵיתָא דִּילֵידַת לְאַבְרָהָם מְחַאֵיךְ׃

10 וַאֲמֶרֶת לְאַבְרָהָם תָּרֵיךְ יָת אַמְתָא הָדָא וְיָת בְּרַהּ אֲרֵי לָא יֵירַת בַּר אַמְתָא הָדָא עִם בְּרִי עִם יִצְחָק׃

11 וּבְאֵשׁ פִּתְגָמָא לַחֲדָא בְּעֵינֵי אַבְרָהָם עַל עֵיסַק בְּרֵיהּ׃

12 וַאֲמַר יְיָ לְאַבְרָהָם לָא יִבְאַשׁ בְּעֵינָךְ עַל עוּלֵימָא וְעַל אַמְתָךְ כָּל דְּתֵימַר לָךְ שָׂרָה קַבֵּיל מִנַּהּ אֲרֵי בְיִצְחָק יִתְקְרוֹן לָךְ בְּנִין׃

13 וְאַף יָת בַּר אַמְתָא לְעַם אֲשַׁוֵּינֵיהּ אֲרֵי בְרָךְ הוּא׃

14 וְאַקְדֵּים אַבְרָהָם בְּצַפְרָא וּנְסֵב לַחְמָא וְרוֹקְבָא דְמַיָּא וִיהַב לְהָגָר שַׁוִּי עַל כִּתְפַּהּ וְיָת רַבְיָא וְשַׁלְּחַהּ וַאֲזַלַת וּטְעָת בְּמַדְבְּרָא דְּבֵרָא דְּשָׁבַע׃

15 וּשְׁלִימוּ מַיָּא מִן רוֹקְבָא וּרְמָת יָת רַבְיָא תְּחוֹת חַד מִן אִילָנַיָּא׃

כא

4 וַיָּמָל אַבְרָהָם אֶת־יִצְחָק בְּנוֹ בֶּן־שְׁמֹנַת יָמִים כַּאֲשֶׁר צִוָּה אֹתוֹ אֱלֹהִים׃

5 וְאַבְרָהָם בֶּן־מְאַת שָׁנָה בְּהִוָּלֶד לוֹ אֵת יִצְחָק בְּנוֹ׃

6 וַתֹּאמֶר שָׂרָה צְחֹק עָשָׂה לִי אֱלֹהִים כָּל־הַשֹּׁמֵעַ יִצְחַק־לִי׃

7 וַתֹּאמֶר מִי מִלֵּל לְאַבְרָהָם הֵינִיקָה בָנִים שָׂרָה כִּי־יָלַדְתִּי בֵן לִזְקֻנָיו׃

8 וַיִּגְדַּל הַיֶּלֶד וַיִּגָּמַל וַיַּעַשׂ אַבְרָהָם מִשְׁתֶּה גָדוֹל בְּיוֹם הִגָּמֵל אֶת־יִצְחָק׃

9 וַתֵּרֶא שָׂרָה אֶת־בֶּן־הָגָר הַמִּצְרִית אֲשֶׁר־יָלְדָה לְאַבְרָהָם מְצַחֵק׃

10 וַתֹּאמֶר לְאַבְרָהָם גָּרֵשׁ הָאָמָה הַזֹּאת וְאֶת־בְּנָהּ כִּי לֹא יִירַשׁ בֶּן־הָאָמָה הַזֹּאת עִם־בְּנִי עִם־יִצְחָק׃

11 וַיֵּרַע הַדָּבָר מְאֹד בְּעֵינֵי אַבְרָהָם עַל אוֹדֹת בְּנוֹ׃

12 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־אַבְרָהָם אַל־יֵרַע בְּעֵינֶיךָ עַל־הַנַּעַר וְעַל־אֲמָתֶךָ כֹּל אֲשֶׁר תֹּאמַר אֵלֶיךָ שָׂרָה שְׁמַע בְּקֹלָהּ כִּי בְיִצְחָק יִקָּרֵא לְךָ זָרַע׃

13 וְגַם אֶת־בֶּן־הָאָמָה לְגוֹי אֲשִׂימֶנּוּ כִּי זַרְעֲךָ הוּא׃

14 וַיַּשְׁכֵּם אַבְרָהָם בַּבֹּקֶר וַיִּקַּח־לֶחֶם וְחֵמַת מַיִם וַיִּתֵּן אֶל־הָגָר שָׂם עַל־שִׁכְמָהּ וְאֶת־הַיֶּלֶד וַיְשַׁלְּחֶהָ וַתֵּלֶךְ וַתֵּתַע בְּמִדְבַּר בְּאֵר שָׁבַע׃

15 וַיִּכְלוּ הַמַּיִם מִן־הַחֵמֶת וַתַּשְׁלֵךְ אֶת־הַיֶּלֶד תַּחַת אַחַד הַשִּׂיחִם׃

κά.

4. Περιέτεμε δὲ ἀβραὰμ τὸν ἰσαὰκ τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ, καθὰ ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ θεός.

5. Ἀβραὰμ ἦν ἑκατὸν ἐτῶν, ἡνίκα ἐγένετο αὐτῷ ἰσαὰκ ὁ υἱὸς αὐτοῦ.

6. Εἶπε δὲ σάῤῥα. γέλωτά μοι ἐποίησε κύριος· ὃς γὰρ ἂν ἀκούσῃ, συγχαρεῖταί μοι.

7. Καὶ εἶπε· τίς ἀναγγελεῖ τῷ ἀβραὰμ, ὅτι θηλάζει παιδίον σάῤῥα; ὅτι ἔτεκον υἱὸν ἐν τῷ γήρᾳ μου.

8. Καὶ ηὐξήθη τὸ παιδίον, καὶ ἀπεγαλακτίσθη. καὶ ἐποίησεν ἀβραὰμ δοχὴν μεγάλην ᾗ ἡμέρᾳ ἀπεγαλακτίσθη ἰσαὰκ ὁ υἱὸς αὐτοῦ.

9. Ἰδοῦσα δὲ σάῤῥα τὸν υἱὸν ἄγαρ τῆς αἰγυπτίας, ὃς ἐγένετο ἀβραὰμ, παίζοντα μετὰ ἰσαὰκ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς.

10. Καὶ εἶπε τῷ ἀβραάμ· ἔκβαλε τὴν παιδίσκην ταύτην, καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς. οὐ γὰρ μὴ κληρονομήσει ὁ υἱὸς τῆς παιδίσκης μετὰ τοῦ υἱοῦ μου ἰσαάκ.

11. Σκληρὸν δὲ ἐφάνη τὸ ῥῆμα σφόδρα ἐναντίον ἀβραὰμ περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἰσμαὴλ.

12. Εἶπε δὲ ὁ θεὸς τῷ ἀβραάμ· μὴ σκληρὸν ἔστω ἐναντίον σου περὶ τοῦ παιδίου, καὶ περὶ τῆς παιδίσκης. πάντα ὅσα ἂν εἴπῃ σοι σάῤῥα, ἄκουε τῆς φωνῆς αὐτῆς. ὅτι ἐν ἰσαὰκ κληθήσεταί σοι σπέρμα.

13. Καὶ τὸν υἱὸν δὲ τῆς παιδίσκης ταύτης, εἰς ἔθνος μέγα ποιήσω αὐτὸν, ὅτι σπέρμα σόν ἐστιν.

14. Ἀνέστη δὲ ἀβραὰμ τὸ πρωῒ, καὶ ἔλαβεν ἄρτους καὶ ἀσκὸν ὕδατος, καὶ ἔδωκεν ἄγαρ, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸν ὦμον καὶ τὸ παιδίον, καὶ ἀπέστειλεν αὐτήν. ἀπελθοῦσα δὲ, ἐπλανᾶτο τὴν ἔρημον κατὰ τὸ φρέαρ τοῦ ὅρκου.

15. Ἐξέλιπε δὲ τὸ ὕδωρ ἐκ τοῦ ἀσκοῦ, καὶ ἔῤῥιψε τὸ παιδίον ὑποκάτω μιᾶς ἐλάτης.

CAP. XXI.

4. Et circuncidit eum octavo die , ſicut præceperat ei Deus.

5. Cùm centum eſſet annorum: hac quippe ætate patris, natus eſt Iſaac.

6. Dixitq́; Sara: Riſum fecit mihi Deus : quicunque audierit, corridebit mihi.

7. Rurſumque ait: Quis auditurus crederet Abraham quòd Sara lactaret filium quem peperit ei iam ſeni ?

8. Crevit igitur puer, & ablactatus eſt: fecitq́; Abraham grande convivium in die ablactationis eius.

9. Cumq́; vidiſſet Sara filium Agar Ægyptiæ ludentem cum Iſaac filio ſuo,

10. Dixit ad Abraham: Eiice ancillam hanc , & filium eius: non enim erit hæres filius ancillæ cum filio meo Iſaac.

11. Durè accepit hoc Abraham pro filio ſuo.

12. Cui dixit Deus: Non tibi videatur aſperum ſuper puero , & ſuper ancilla tua: omnia quæ dixerit tibi Sara, audi vocem eius : quia in Iſaac vocabitur tibi ſemen.

13. Sed & filium ancillæ faciam in gentem magnam, quia ſemen tuum eſt.

14. Surrexit itaque Abraham manè , & tollens panem & utrem aquæ, impoſuit ſcapulæ eius , tradiditq́; puerũ, & dimiſit eam. Quæ cùm abiiſſet, errabat in ſolitudine Berſabee.

15. Cumq; conſumpta eſſet aqua in utre, abiecit puerum ſubter unam arborem quæ ibi erat.

Das XXI. Capitel.

4. Vnd beſchneid jn am achten Tage/wie jhm Gott gebotten hatte.

5. Hundert jahr war Abraham alt/ da jm ſein Sohn Iſaac geboren ward.

6. Vnd Sara ſprach: GOTT hat mir ein lachen zugericht/ Denn wer es hören wird/der wird mein lachen.

7. Vnd ſprach: Wer dörfft das von Abraham ſagen / daß Sara Kinder ſeuget/vnd hette jm einen Sohn geborn inn ſeinem alter ?

8. Vnd das Kind wuchs vnd ward entwehnet / vnnd Abraham macht ein groß Mal am tage / da Iſaac entwehnet ward.

9. Vnnd Sara ſahe den Sohn Hagar der Egyptiſchen/den ſie Abraham geborn hatte/daß er ein Spötter war.

10. Vnd ſprach zu Abraham: Treibe dieſe Magd auß mit jrem Sohn/ denn dieſer Magd Sohn ſoll nit erben mit meinem Sohn Iſaac.

11. Das wort gefiel Abraham ſehr übel/vmb ſeines Sohns willen.

12. Aber GOTT ſprach zu jhm: Laß dirs nicht übel gefallen des Knabens vnnd der Magd halben/ Alles was Sara dir geſagt hat/ dem gehorche.

13. Denn in Iſaac ſoll dir der Same genennet werden. Auch will ich der Magd Sohn zum Volck machen / darumb daß er deines Samens iſt.

14. Da ſtund Abraham des morgens frů auff/vnd nam Brodt vnd eine flaſche mit Waſſer/ vnnd legts Hagar auff jhre ſchulder/vnd den Knaben mit/ vnnd ließ ſie auß. Da zog ſie hin/vnnd gieng in der Wüſten irre bey Berſaba.

15. Da nun das Waſſer inn der flaſchen auß war/warff ſie den knaben vnter einen Baum.

CHAP. XXI.

4. Puis Abraham circoncit ſon fils Iſaac aagé de huit iours, comme Dieu lui auoit commandé.

5. Or Abraham *eſtoit* aagé de cent ans, quand Iſaac ſon fils lui naſquit.

6. Et Sara dit, Dieu m'a fait rire: tous ceux qui l'entendront riront auec moi.

7. Elle dit auſſi , Qui euſt dit à Abraham, que Sara allaitteroit enfans? Car ie lui ai enfanté vn fils en ſa vieilleſſe.

8. Et l'enfant creut, & fut ſeuré: & Abrahã fit vn grand banquet au iour qu'Iſaac fut ſeuré.

9. Et Sara vid le fils d'Agar Egyptiene(qu'elle auoit enfanté à Abraham) ſe mocquer,

10. Et dit à Abrahã, Chaſſe ceſte ſeruante-ci & ſon fils: Car le fils de ceſte ſeruante-ci n'heritera point auec mon fils, auec Iſaac.

11. Et cela deſpleut fort à Abraham , à l'occaſion de ſon fils.

12. Mais Dieu dit à Abraham, Que *cela* ne te deſplaiſe point touchant l'enfant & ta ſeruante. En toutes choſes que te dira Sara, obeï à ſa parole: car en Iſaac te ſera appelee ſemence.

3. Et toutesfois ie ferai auſſi deuenir le fils de la ſeruante vne nation , pource qu'il *eſt* ta ſemence.

14. Adonc Abraham ſe leua de bon matin , & print du pain & vne bouteille d'eau & *les* bailla à Agar , *les* mettant ſur l'eſpaule d'icelle: *il lui bailla* auſſi l enfant, & l'enuoya. Puis elle ſe mit en chemin, & fut errante au deſert de Beer-ſçebah.

15. Or quand la bouteille d'eau fut faillie , elle ietta l'enfant ſous vn arbriſſeau.

כא

16 וַאֲזַלַת וִיתֵיבַת לַהּ מִקֳּבֵל אַרְחֵיקַת כְּמֵיגַד בְּקַשְׁתָּא אֲרֵי אֲמַרַת לָא אֶחֱזֵי בְּמוֹתָא דְרַבְיָא וִיתֵיבַת מִקָּבֵיל וַאֲרֵימַת יָת קָלַהּ וּבְכָת׃

17 וּשְׁמִיעַ קֳדָם יְיָ יָת קָלֵיהּ דְרַבְיָא וּקְרָא מַלְאֲכָא דַיְיָ לְהָגָר מִן שְׁמַיָּא וַאֲמַר לַהּ מַה לִּיךְ הָגָר לָא תִדְחֲלִי אֲרֵי שְׁמִיעַ קֳדָם יְיָ יָת קָלֵיהּ דְרַבְיָא בַּאֲתַר דְּהוּא תַמָּן׃

01 קוּמִי טוּלִי יָת רַבְיָא וְאַתְקִיפִי יָת יְדֵיךְ בֵּיהּ אֲרֵי לְעַם רַב סַגִּיא אֲשַׁוֵּינֵּיהּ׃

19 וּגְלָא יְיָ יָת עֵינָהָא וַחֲזָת בֵּירָא דְמַיָּא וַאֲזַלַת וּמְלָת יָת רוּקְבָּא מַיָּא וְאַשְׁקִיאַת יָת רַבְיָא׃

20 וַהֲוָה מֵימְרָא דַיְיָ בְּסַעְדֵּיהּ דְּרַבְיָא וּרְבָא וִיתֵב בְּמַדְבְּרָא וַהֲוָה רָבֵי קַשְׁתָּא׃

21 וִיתֵב בְּמַדְבְּרָא דְפָארָן וּנְסֵבַת לֵיהּ אִמֵּיהּ אִתְּתָא מֵאַרְעָא דְמִצְרָיִם׃

22 וַהֲוָה בְּעִידָּנָא הַהִיא וַאֲמַר אֲבִימֶלֶךְ וּפִיכֹל רַב חֵילֵיהּ לְאַבְרָהָם לְמֵימַר מֵימְרָא דַיְיָ בְּסַעְדָּךְ בְּכֹל דְּאַתְּ עָבֵד׃

23 וּכְעַן קַיֵּים לִי בְּמֵימְרָא דַיְיָ הָכָא דְלָא תְשַׁקַּר לִי וְלִבְרִי וּלְבַר בְּרִי כְּטֵיבוּתָא דַעֲבַדִית עִמָּךְ תַּעְבֵּד עִמִּי וְעִם אַרְעָא דְאִתּוֹתַבְתָּא בַהּ׃

24 וַאֲמַר אַבְרָהָם אֲנָא אֲקַיֵּים׃

25 וְהוֹכַח אַבְרָהָם עִם אֲבִימֶלֶךְ עַל עֵיסַק בֵּירָא דְמַיָּא דַּאֲנִיסוּ עַבְדֵי אֲבִימֶלֶךְ׃

כא

16 וַתֵּלֶךְ וַתֵּשֶׁב לָהּ מִנֶּגֶד הַרְחֵק כִּמְטַחֲוֵי קֶשֶׁת כִּי אָמְרָה אַל־אֶרְאֶה בְּמוֹת הַיָּלֶד וַתֵּשֶׁב מִנֶּגֶד וַתִּשָּׂא אֶת־קֹלָהּ וַתֵּבְךְּ׃

17 וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת־קוֹל הַנַּעַר וַיִּקְרָא מַלְאַךְ אֱלֹהִים אֶל־הָגָר מִן־הַשָּׁמַיִם וַיֹּאמֶר לָהּ מַה־לָּךְ הָגָר אַל־תִּירְאִי כִּי־שָׁמַע אֱלֹהִים אֶל־קוֹל הַנַּעַר בַּאֲשֶׁר הוּא־שָׁם׃

18 קוּמִי שְׂאִי אֶת־הַנַּעַר וְהַחֲזִיקִי אֶת־יָדֵךְ בּוֹ כִּי־לְגוֹי גָּדוֹל אֲשִׂימֶנּוּ׃

19 וַיִּפְקַח אֱלֹהִים אֶת־עֵינֶיהָ וַתֵּרֶא בְּאֵר מָיִם וַתֵּלֶךְ וַתְּמַלֵּא אֶת־הַחֵמֶת מַיִם וַתַּשְׁקְ אֶת־הַנָּעַר׃

20 וַיְהִי אֱלֹהִים אֶת־הַנַּעַר וַיִּגְדָּל וַיֵּשֶׁב בַּמִּדְבָּר וַיְהִי רֹבֶה קַשָּׁת׃

21 וַיֵּשֶׁב בְּמִדְבַּר פָּארָן וַתִּקַּח לוֹ אִמּוֹ אִשָּׁה מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃

22 וַיְהִי בָּעֵת הַהִוא וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ וּפִיכֹל שַׂר־צְבָאוֹ אֶל־אַבְרָהָם לֵאמֹר אֱלֹהִים עִמְּךָ בְּכֹל אֲשֶׁר־אַתָּה עֹשֶׂה׃

23 וְעַתָּה הִשָּׁבְעָה לִּי בֵאלֹהִים הֵנָּה אִם־תִּשְׁקֹר לִי וּלְנִינִי וּלְנֶכְדִּי כַּחֶסֶד אֲשֶׁר עָשִׂיתִי עִמְּךָ תַּעֲשֶׂה עִמָּדִי וְעִם־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־גַּרְתָּה בָּהּ׃

24 וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אָנֹכִי אִשָּׁבֵעַ׃

25 וְהוֹכִחַ אַבְרָהָם אֶת־אֲבִימֶלֶךְ עַל־אֹדוֹת בְּאֵר הַמַּיִם אֲשֶׁר גָּזְלוּ עַבְדֵי אֲבִימֶלֶךְ׃

ΚΕΦΑΛ. κά.

16. Ἀπελθοῦσα δὲ ἐκάθητο ἀπέναντι αὐτοῦ μακρόθεν, ὡσεὶ τόξου βολήν. εἶπε γάρ, οὐ μὴ ἴδω τὸν θάνατον τοῦ παιδίου μου. καὶ ἐκάθισεν ἀπέναντι μακρόθεν, ἀναβοῆσαν δὲ τὸ παιδίον ἔκλαυσεν.

17. Εἰσήκουσε δὲ ὁ θεὸς τῆς φωνῆς τοῦ παιδίου ἐκ τοῦ τόπου οὗ ἦν, καὶ ἐκάλεσεν ἄγγελος θεοῦ τὴν ἄγαρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῇ· τί ἐστιν ἄγαρ; μὴ φοβοῦ. ἐπακήκοε γὰρ ὁ θεὸς τῆς φωνῆς τοῦ παιδίου σου ἐκ τοῦ τόπου οὗ ἐστιν.

18. Ἀνάστηθι καὶ λάβε τὸ παιδίον, καὶ κράτησον τῇ χειρί σου αὐτό, εἰς γὰρ ἔθνος μέγα ποιήσω αὐτό.

19. Καὶ ἀνέῳξεν ὁ θεὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς, καὶ εἶδε φρέαρ ὕδατος ζῶντος. καὶ ἐπορεύθη, καὶ ἔπλησε τὸν ἀσκὸν τοῦ ὕδατος, καὶ ἐπότισε τὸ παιδίον.

20. Καὶ ἦν ὁ θεὸς μετὰ τοῦ παιδίου. καὶ ηὐξήθη, καὶ κατῴκησεν ἐν τῇ ἐρήμῳ· ἐγένετο δὲ τοξότης.

21. Καὶ κατῴκησεν ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ Φαράν. καὶ ἔλαβεν αὐτῷ ἡ μήτηρ γυναῖκα ἐκ γῆς αἰγύπτου.

22. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ εἶπεν ἀβιμέλεχ, καὶ ὀχοζὰθ ὁ νυμφαγωγὸς αὐτοῦ, καὶ φιλὸχ ὁ ἀρχιστράτηγος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, πρὸς ἀβραὰμ λέγων· ὁ θεὸς μετὰ σοῦ ἐν πᾶσιν οἷς ἐὰν ποιῇς.

23. Νῦν οὖν ὄμοσόν μοι τὸν θεόν. μὴ ἀδικήσειν σε, μηδὲ τὸ σπέρμα μου, μηδὲ τὸ ὄνομά μου· ἀλλὰ κατὰ τὴν δικαιοσύνην ἣν ἐποίησα μετὰ σοῦ, ποιήσεις μετ᾽ ἐμοῦ καὶ τῇ γῇ ᾗ σὺ παρῴκησας ἐν αὐτῇ.

24. Καὶ εἶπεν ἀβραάμ· ἐγὼ ὀμοῦμαι.

25. Καὶ ἤλεγξεν ἀβραὰμ τὸν ἀβιμέλεχ περὶ τῶν φρεάτων τοῦ ὕδατος, ὧν ἀφείλοντο οἱ παῖδες τοῦ ἀβιμέλεχ.

CAP. XXI.

16. Et abiit, ſeditque è regione procul quantum poteſt arcus iacere, dixit enim: Non videbo morientem puerum, & ſedens contra, levavit vocem ſuam, & flevit.

17. Exaudivit autem Deus vocem pueri: vocavitque angelus Dei Agar de cœlo, dicens: Quid agis Agar? noli timere: exaudivit enim Deus vocem pueri de loco in quo eſt.

18. Surge, tolle puerum, & tene manum illius: quia in gentem magnam faciam eum.

19. Aperuitque oculos eius Deus: quæ videns puteum aquæ, abiit, & implevit utrem, deditque puero bibere.

20. Et Deus fuit cum eo: qui crevit, & moratus eſt in ſolitudine, factusque eſt iuvenis ſagittarius.

21. Habitavitq; in deſerto Pharan, & accepit illi mater ſua uxorem de terra Ægypti.

22. Eodem tempore dixit Abimélech, & Phicol princeps exercitus eius ad Abraham: Deus tecum eſt in univerſis quæ agis.

23. Iura ergo per Deum, ne noceas mihi, & poſteris meis, ſtirpique meæ: ſed iuxta miſericordiam quam feci tibi: facies mihi, & terræ in qua verſatus es advena.

24. Dixitque Abraham: Ego iurabo.

25 Et increpavit Abimélech propter puteum aquæ quem vi abſtulerant ſervi eius.

Das XXI. Capitel.

16. Vnd gieng hin vnd ſatzte ſich gegen vber von ferns / eins Bogenſchuß weit / Denn ſie ſprach: Jch kan nicht zuſehen / des Knabens ſterben. Vnd ſie ſatzte ſich gegen vber / vnd hub jre ſtimme auff vnd weinet.

17. Da erhöret GOTT die ſtimme des Knaben. Vnnd der Engel Gottes rieff vom Himmel der Hagar / vnnd ſprach zu jhr: Was iſt dir Hagar? Fürchte dich nicht / denn GOtt hat erhöret die ſtimme des Knabens / da er ligt.

18. Stehe auff / nimm den Knaben / vnd für jn an deinr hand / Denn ich wil jhn zum groſſen Volck machen.

19. Vnd Gott thet jr die Augen auff / daß ſie einen Waſſerbrunn ſahe / Da gieng ſie hin / vnnd füllet die flaſche mit waſſer / vnd trencket den Knaben.

20 Vnd Gott war mit dem Knaben / der wuchs vnd wohnet in der Wüſten / vnd ward ein guter Schütz.

21. Vnnd wohnet inn der Wüſten Pharan / Vnd ſeine Mutter nam jhm ein Weib auß Egyptenland.

22. Zu derſelbigen zeit redet Abimelech vnd Phichol ſein Feldhauptmann mit Abraham / vnnd ſprach: Gott iſt mit dir in allem das du thuſt.

23. So ſchwere mir nun bey GOtt / daß du mir / noch meinen Kindern / noch meinen Neffen / keine vntreue erzeigen wolleſt / ſondern die Barmhertzigkeit / die ich an dir gethan habe / an mir auch thuſt / vnnd an dem Lande / da du ein Frembdling innen biſt.

24. Da ſprach Abraham: Jch will ſchweren.

25. Vnnd Abraham ſtrafft Abimelech vmb des Waſſerbrunnen willen / den Abimelechs Knechte hatten mit gewalt genommen.

CHAP. XXI.

16. Si s'en alla, & s'aſſit vis à vis, loin d'vn traict d'arc. Car elle dit, Que ie ne voye point mourir l'enfant. Et eſtant aſſiſe vis à vis, elle eſleüa ſa voix, & pleura.

17. Et Dieu ouït la voix de l'enfant, & l'Ange de Dieu appela des cieux Agar: & lui dit, Qu'as-tu, Agar? Ne crain point, car Dieu a ouï la voix de l'enfant, *du lieu* où il eſt.

18. Leue-toi, leue l'enfant, & l'empoigne auec ta main: car ie le ferai deuenir vne grande nation.

19. Et Dieu ouurit les yeux d'icelle, & elle vid vn puits b'eau, & s'en alla & emplit la bouteille d'eau, & donna à doire à l'enfant.

20. Et Dieu fut auec l'enfant, lequel deuint grand, & habita au deſert: & fut tireur d'arc.

21. Et demeura au deſert de Paran. Et ſa mere lui print vne femme du païs d'Egypte.

22. Et aduint en ce temps-la, qu'Abimelec & Picol chef de ſon armee, parla à Abraham, diſant, Dieu *eſt* auec toi en toutes les choſes que tu fais.

23. Maintenant donc, iure-moi ici par Dieu, que tu ne me mentiras point, ni a mes enfans, ni aux enfans de mes enfans. Selon la gratuité que ie t'ai faite, tu me feras, & au païs auquel tu as habité comme eſtranger.

24. Et Abraham reſpondit, Ie iurerai.

25. Mais Abraham reprint Abimelec a l'occaſion d'vn puits d'eau, que les ſeruiteurs d'Abimelec auoyent occupé par force.

כא

26 וַאֲמַר אֲבִימֶלֶךְ לָא יְדַעִית מַאן עֲבַד יָת פִּתְגָמָא הָדֵין וְאַף אַתְּ לָא חַוֵּיתָ לִי וְאַף אֲנָא לָא שְׁמַעִית אֱלָהֵין יוֹמָא דֵין׃

27 וּדְבַר אַבְרָהָם עָאן וְתוֹרִין וִיהַב לַאֲבִימֶלֶךְ וּגְזַרוּ תַּרְוֵיהוֹן קְיָם׃

28 וַאֲקֵים אַבְרָהָם יָת שְׁבַע חוּרְפָאן דְּעָאן בל בִּלְחוֹדֵיהוֹן׃

29 וַאֲמַר אֲבִימֶלֶךְ לְאַבְרָהָם מָה אִינּוּן שְׁבַע חוּרְפָאן הָאִלֵּין דַּאֲקֵימְתָּא בִּלְחוֹדֵיהוֹן׃

30 וַאֲמַר אֲרֵי יָת שְׁבַע חוּרְפָאן תִּסַּב מִן יְדִי בְּדִיל דִּתְהֵי לִי לְסָהִיד אֲרֵי חֲפָרִית יָת בֵּירָא הָדֵין׃

31 עַל כֵּן קְרָא לְאַתְרָא הַהוּא בְּאֵר שָׁבַע אֲרֵי תַמָּן קַיִּימוּ תַּרְוֵיהוֹן׃

32 וּגְזַרוּ קְיָם בִּבְאֵר שָׁבַע וְקָם אֲבִימֶלֶךְ וּפִיכֹל רַב חֵילֵהּ וְתָבוּ לְאַרַע פל פְּלִשְׁתָּאֵי׃

33 וּנְצַב נִצְבָּא בִּבְרַת דְּשָׁבַע וְצַלִּי תַמָּן בִּשְׁמָא דַּיְיָ אֱלָהּ עָלְמָא׃

34 וְאִיתּוֹתַב אַבְרָהָם בְּאַרַע פְּלִשְׁתָּאֵי יוֹמִין סַגִּיאִין׃

כב

1 וַהֲוָה בָּתַר פִּתְגָמַיָּא הָאִלֵּין וַייָ נַסִּי יָת אַבְרָהָם וַאֲמַר לֵיהּ אַבְרָהָם וַאֲמַר הָא אֲנָא׃

כא

26 וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ לֹא יָדַעְתִּי מִי עָשָׂה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וְגַם אַתָּה לֹא־הִגַּדְתָּ לִּי וְגַם אָנֹכִי לֹא שָׁמַעְתִּי בִּלְתִּי הַיּוֹם׃

27 וַיִּקַּח אַבְרָהָם צֹאן וּבָקָר וַיִּתֵּן לַאֲבִימֶלֶךְ וַיִּכְרְתוּ שְׁנֵיהֶם בְּרִית׃

28 וַיַּצֵּב אַבְרָהָם אֶת־שֶׁבַע כִּבְשֹׂת הַצֹּאן לְבַדְּהֶן׃

29 וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ אֶל־אַבְרָהָם מָה הֵנָּה שֶׁבַע כְּבָשֹׂת הָאֵלֶּה אֲשֶׁר הִצַּבְתָּ לְבַדָּנָה׃

30 וַיֹּאמֶר כִּי אֶת־שֶׁבַע כְּבָשֹׂת תִּקַּח מִיָּדִי בַּעֲבוּר תִּהְיֶה־לִּי לְעֵדָה כִּי חָפַרְתִּי אֶת־הַבְּאֵר הַזֹּאת׃

31 עַל־כֵּן קָרָא לַמָּקוֹם הַהוּא בְּאֵר שָׁבַע כִּי שָׁם נִשְׁבְּעוּ שְׁנֵיהֶם׃

32 וַיִּכְרְתוּ בְרִית בִּבְאֵר שָׁבַע וַיָּקָם אֲבִימֶלֶךְ וּפִיכֹל שַׂר־צְבָאוֹ וַיָּשֻׁבוּ אֶל־אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים׃

33 וַיִּטַּע אֶשֶׁל בִּבְאֵר שָׁבַע וַיִּקְרָא שָׁם בְּשֵׁם יְהוָה אֵל עוֹלָם׃

34 וַיָּגָר אַבְרָהָם בְּאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים יָמִים רַבִּים׃

כב

1 וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְהָאֱלֹהִים נִסָּה אֶת־אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי׃

κά.

26. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ἀβιμέλεχ. οὐκ ἔγνων τίς ἐποίησέ σοι τὸ πρᾶγμα τοῦτο. οὐδὲ σύ μοι ἀπήγγειλας, οὐδὲ ἐγὼ ἤκουσα, ἀλλ' ἢ σήμερον.

27. Καὶ ἔλαβεν ἀβραὰμ πρόβατα καὶ μόσχους, καὶ ἔδωκε τῷ ἀβιμέλεχ, καὶ διέθεντο ἀμφότεροι διαθήκην.

28. Καὶ ἔστησεν ἀβραὰμ ἑπτὰ ἀμνάδας προβάτων μόνας.

29. Καὶ εἶπεν ἀβιμέλεχ τῷ ἀβραάμ· τί εἰσιν αἱ ἑπτὰ ἀμνάδες τῶν προβάτων τούτων, ἃς ἔστησας μόνας.

30. Καὶ εἶπεν ἀβραάμ· ὅτι τὰς ἑπτὰ ἀμνάδας ταύτας λήψῃ παρ' ἐμοῦ, ἵνα ὦσί μοι εἰς μαρτύριον, ὅτι ἐγὼ ὤρυξα τὸ φρέαρ τοῦτο.

31. Διὰ τοῦτο ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, φρέαρ ὁρκισμοῦ. ὅτι ἐκεῖ ὤμοσαν ἀμφότεροι.

32. Καὶ διέθεντο ἀμφότεροι διαθήκην ἐν τῷ φρέατι τοῦ ὁρκισμοῦ. ἀνέστη δὲ ἀβιμέλεχ, ὁχοζὰθ ὁ νυμφαγωγὸς αὐτοῦ, καὶ φιλὸχ ὁ ἀρχιστράτηγος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν γῆν τῶν φυλιστιείμ.

33. Καὶ ἐφύτευσεν ἀβραὰμ ἄρουραν ἐπὶ τῷ φρέατι τοῦ ὅρκου, καὶ ἐπεκαλέσατο ἐκεῖ ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου θεὸς αἰώνιος.

34. Παρῴκησε δὲ ἀβραὰμ ἐν τῇ γῇ τῶν φυλιστιεὶμ ἡμέρας πολλάς.

ΚΕΦΑΛ. κβ'.

1. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, ὁ θεὸς ἐπείραζε τὸν ἀβραάμ. καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἀβραὰμ ἀβραάμ. καὶ εἶπεν, ἰδοὺ ἐγώ.

CAP. XXI.

26. Reſponditq; Abi-melech : Neſcivi quis fecerit hanc rem:ſed & tu non indicaſti mihi,& ego non audivi præter hodie.

27. Tulit itaque Abraham oves & boves, & dedit Abimélech:percuſſeruntq; ambo fœdus.

28. Et ſtatuit Abraham ſeptem agnas gregis ſeorſum.

29. Cui dixit Abi-mélech: Quid ſibi volunt ſeptem agnæ iſtæ,quas ſtare feciſti ſeorſum?

30. At ille:Septem,inquit, agnas accipies de manu mea: ut ſint mihi in teſtimonium, quoniam ego fodi puteum iſtum.

31. Idcirco vocatus eſt locus ille Berſabee; quia ibi uterque iuravit.

32. Et inierunt fœdus pro puteo iuramenti. Surrexit autem Abi-melech, & Phicol princeps exercitus eius, reverſique ſunt in terram Palæſthinorum.

33. Abraham vero plantavit nemus in Berſabee , & invocavit ibi nomen Domini Dei æterni.

34. Et fuit colonus terræ Palæſthinorum diebus multis.

CAP. XXII.

1. Quæ poſtquam geſta ſunt, tentavit Deus Abraham,& dixit ad eum: Abraham Abraham. At ille reſpondit,Adſum,

Das ein vnd zwantzigſte Capitel.

26. Ich habs nicht gewuſt / wer das gethan hat / auch haſt du mirs nicht angeſagt / Dazu hab ichs nicht gehöret denn heute.

27. Da nam Abraham Schaffe vnd Rinder / vnnd gab ſie Abimelech/ vnnd machten beyde einen Bund miteinander.

28. Vnd Abraham ſtellet dar ſieben Lämmer beſonders.

29. Da ſprach Abimelech zu Abraham : Was ſollen die ſieben Lämmer/ die du beſonders dargeſtellet haſt? Er antwortet :

30. Sieben Lämmer ſolt du von meiner hand nemen/daß ſie mir zum Zeugniß ſeyen/daß ich dieſen Brunn gegraben habe.

31. Daher heiſt die ſtet Ber Saba / daß ſie beyde miteinander da geſchworen haben.

32. Vnnd alſo machten ſie den Bund zu Ber Saba. Da machten ſich auff Abimelech vñ Phichol ſein Feldhauptmann/vnnd zogen wider in der Philiſter Lande.

33. Abraham aber pflantzet Bäume zu Ber Saba/ vnnd Prediget daſelbs von dem Namen des HERRN des ewigen GOttes.

34. Vnd war ein Frembdling in der Philiſter lande eine lange zeit.

Das zwey vnd zwantzigſte Capitel.

NAch dieſen Geſchichten verſuchte GOTT Abraham/vnd ſprach zu jm : Abraham. Vnnd er antwortet:hie bin ich.

CHAP. XXI.

26. Et Abimelec dit,Ie n'ai point ſeu qui a fait ceſte choſe-la : & auſſi ne m'en as-tu point aduerti , & n'en ai point encore ouï *parler* qu'auiour d'hui.

27. Adonc Abraham print des brebis & des bœufs,& les donna à Abimelec , & traitterent alliance entre eux deux.

28. Et Abraham mit à part ſept agneaux femelles de la bergerie.

29. Et Abimelec dit à Abraham,Que veulent dire ces ſept agneaux-la , que tu as mis à part?

30. Et il reſpondit,C'eſt que tu prendras *ces* ſept agneaux de ma main : afin qu'ils me ſoyent en teſmoignage que i'ai creuſé ce puits ici.

31. Et pource appela-on ce lieu-la Beer-ſçebah:car tous deux y iurerent.

32. Ils traitterent donc alliance en Beer-ſçebah. Puis ſe leua Abimelec & Picol chef de ſon armee,& retournerent au païs des Philiſtins.

33. Et *Abraham* planta vne cheſnaye en Beer-ſçebah , & là inuoqua le nom de l'Eternel,le *Dieu* Fort d'eternité.

34. Et Abraham habita comme eſtranger au païs des Philiſtins long temps.

CHAP. XXII.

1. Aduiut apres ces choſes, que Dieu eſprouua Abraham,& lui dit, Abraham: Et il reſpondit:Me voici.

כב

2 וַאֲמַר דְּבַר כְּעַן יַת בְּרָךְ יַת יְחִידָךְ דְּרְחֵימְתָּא יַת יִצְחָק וְאֵיזֵל לָךְ לְאַרְעָא פְּלְחָנָא וְאַסְּקֵיהּ קֳדָמַי תַּמָּן לַעְלָתָא עַל חַד מִן טוּרַיָּא דְּאֵימַר לָךְ׃

3 וְאַקְדֵּים אַבְרָהָם בְּצַפְרָא וְזָרֵיז יַת חֲמָרֵיהּ וּדְבַר יַת תְּרֵין עְלֵימוֹהִי עִמֵּיהּ וְיַת יִצְחָק בְּרֵיהּ וְצַלַּח אָעֵי דַּעְלָתָא וְקָם וַאֲזַל לְאַתְרָא דַּאֲמַר לֵיהּ יְיָ׃

4 בְּיוֹמָא תְּלִיתָאָה וּזְקַף אַבְרָהָם יַת עֵינוֹהִי וַחֲזָא יַת אַתְרָא מֵרָחִיק׃

5 וַאֲמַר אַבְרָהָם לְעְלֵימוֹהִי אוֹרִיכוּ לְכוֹן הָכָא עִם חֲמָרָא וַאֲנָא וְעְלֵימָא נִתְמְטֵי עַד כָּא וְנִסְגֻּוד וּנְתוּב לְוָתְכוֹן׃

6 וּנְסֵיב אַבְרָהָם יַת אָעֵי עַלְתָא וְשַׁוִּי עַל יִצְחָק בְּרֵיהּ וּנְסֵיב בִּידֵיהּ יַת אֶשָּׁתָא וְיַת סַכִּינָא וַאֲזַלוּ תַּרְוֵיהוֹן כַּחֲדָא׃

7 וַאֲמַר יִצְחָק לְאַבְרָהָם אֲבוּהִי וַאֲמַר אַבָּא וַאֲמַר הָא אֲנָא בְרִי וַאֲמַר הָא אֶשָּׁתָא וְאָעַיָּא וְאָן אִמְּרָא לַעְלָתָא׃

8 וַאֲמַר אַבְרָהָם קֳדָם יְיָ גְּלֵי לֵיהּ אִמְּרָא לַעְלָתָא בְּרִי וַאֲזַלוּ תַּרְוֵיהוֹן כַּחֲדָא׃

9 וַאֲתוֹ לְאַתְרָא דַּאֲמַר לֵיהּ יְיָ וּבְנָא תַמָּן אַבְרָהָם יַת מַדְבְּחָא וְסַדַּר יַת אָעַיָּא וַעֲקַד יַת יִצְחָק בְּרֵיהּ וְשַׁוִּי יָתֵיהּ עַל מַדְבְּחָא מֵעַל לְאָעַיָּא׃

כב

2 וַיֹּ֡אמֶר קַח־נָ֠א אֶת־בִּנְךָ֨ אֶת־יְחִֽידְךָ֤ אֲשֶׁר־אָהַ֙בְתָּ֙ אֶת־יִצְחָ֔ק וְלֶךְ־לְךָ֔ אֶל־אֶ֖רֶץ הַמֹּרִיָּ֑ה וְהַעֲלֵ֤הוּ שָׁם֙ לְעֹלָ֔ה עַ֚ל אַחַ֣ד הֶֽהָרִ֔ים אֲשֶׁ֖ר אֹמַ֥ר אֵלֶֽיךָ׃

3 וַיַּשְׁכֵּ֨ם אַבְרָהָ֜ם בַּבֹּ֗קֶר וַֽיַּחֲבֹשׁ֙ אֶת־חֲמֹר֔וֹ וַיִּקַּ֞ח אֶת־שְׁנֵ֤י נְעָרָיו֙ אִתּ֔וֹ וְאֵ֖ת יִצְחָ֣ק בְּנ֑וֹ וַיְבַקַּע֙ עֲצֵ֣י עֹלָ֔ה וַיָּ֣קָם וַיֵּ֔לֶךְ אֶל־הַמָּק֖וֹם אֲשֶׁר־אָֽמַר־ל֥וֹ הָאֱלֹהִֽים׃

4 בַּיּ֣וֹם הַשְּׁלִישִׁ֗י וַיִּשָּׂ֨א אַבְרָהָ֧ם אֶת־עֵינָ֛יו וַיַּ֥רְא אֶת־הַמָּק֖וֹם מֵרָחֹֽק׃

5 וַיֹּ֨אמֶר אַבְרָהָ֜ם אֶל־נְעָרָ֗יו שְׁבוּ־לָכֶ֥ם פֹּה֙ עִֽם־הַחֲמ֔וֹר וַאֲנִ֣י וְהַנַּ֔עַר נֵלְכָ֖ה עַד־כֹּ֑ה וְנִֽשְׁתַּחֲוֶ֖ה וְנָשׁ֥וּבָה אֲלֵיכֶֽם׃

6 וַיִּקַּ֨ח אַבְרָהָ֜ם אֶת־עֲצֵ֣י הָעֹלָ֗ה וַיָּ֙שֶׂם֙ עַל־יִצְחָ֣ק בְּנ֔וֹ וַיִּקַּ֣ח בְּיָד֔וֹ אֶת־הָאֵ֖שׁ וְאֶת־הַֽמַּאֲכֶ֑לֶת וַיֵּלְכ֥וּ שְׁנֵיהֶ֖ם יַחְדָּֽו׃

7 וַיֹּ֨אמֶר יִצְחָ֜ק אֶל־אַבְרָהָ֤ם אָבִיו֙ וַיֹּ֣אמֶר אָבִ֔י וַיֹּ֖אמֶר הִנֶּ֣נִּֽי בְנִ֑י וַיֹּ֗אמֶר הִנֵּ֤ה הָאֵשׁ֙ וְהָ֣עֵצִ֔ים וְאַיֵּ֥ה הַשֶּׂ֖ה לְעֹלָֽה׃

8 וַיֹּ֙אמֶר֙ אַבְרָהָ֔ם אֱלֹהִ֞ים יִרְאֶה־לּ֥וֹ הַשֶּׂ֛ה לְעֹלָ֖ה בְּנִ֑י וַיֵּלְכ֥וּ שְׁנֵיהֶ֖ם יַחְדָּֽו׃

9 וַיָּבֹ֗אוּ אֶֽל־הַמָּקוֹם֮ אֲשֶׁ֣ר אָֽמַר־ל֣וֹ הָאֱלֹהִים֒ וַיִּ֨בֶן שָׁ֤ם אַבְרָהָם֙ אֶת־הַמִּזְבֵּ֔חַ וַֽיַּעֲרֹ֖ךְ אֶת־הָעֵצִ֑ים וַֽיַּעֲקֹד֙ אֶת־יִצְחָ֣ק בְּנ֔וֹ וַיָּ֤שֶׂם אֹתוֹ֙ עַל־הַמִּזְבֵּ֔חַ מִמַּ֖עַל לָעֵצִֽים׃

κβ'.

2. Καὶ εἶπε· λάβε τὸν υἱόν σου τὸν ἀγαπητὸν, ὃν ἠγάπησας, τὸν ἰσαὰκ, καὶ πορεύθητι εἰς τὴν γῆν τὴν ὑψηλὴν, καὶ ἀνένεγκε αὐτὸν ἐκεῖ εἰς ὁλοκάρπωσιν ἐπὶ ἓν τῶν ὀρέων ὧν ἄν σοι εἴπω.

3. Αναστὰς δὲ ἀβραὰμ τὸ πρωῒ, ἐπέσαξε τὴν ὄνον αὐτοῦ, παρέλαβε δὲ μεθ᾽ ἑαυτοῦ δύο παῖδας, καὶ ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ· καὶ σχίσας ξύλα εἰς ὁλοκάρπωσιν, ἀναστὰς ἐπορεύθη, καὶ ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον ὃν εἶπεν αὐτῷ ὁ θεός.

4. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, καὶ ἀναβλέψας ἀβραὰμ τοῖς ὀφθαλμοῖς, εἶδε τὸν τόπον μακρόθεν.

5. Καὶ εἶπεν ἀβραὰμ τοῖς παισὶν αὐτοῦ· καθίσατε αὐτοῦ μετὰ τῆς ὄνου. ἐγὼ δὲ καὶ τὸ παιδάριον διελευσόμεθα ἕως ὧδε, καὶ προσκυνήσαντες ἀναστρέψομεν πρὸς ὑμᾶς

6. Ελαβε δὲ ἀβραὰμ τὰ ξύλα τῆς ὁλοκαρπώσεως, καὶ ἐπέθηκεν ἰσαὰκ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. ἔλαβε δὲ μετὰ χεῖρας τὸ πῦρ καὶ τὴν μάχαιραν, καὶ ἐπορεύθησαν οἱ δύο ἅμα.

7. Εἶπε δὲ ἰσαὰκ πρὸς ἀβραὰμ τὸν πατέρα αὐτοῦ· πάτερ. ὁ δὲ εἶπε· τί ἐστι τέκνον; ἰδοὺ τὸ πῦρ καὶ τὰ ξύλα, ποῦ ἐστι τὸ πρόβατον τὸ εἰς ὁλοκάρπωσιν.

8. Εἶπε δὲ ἀβραάμ· ὁ θεὸς ὄψεται ἑαυτῷ πρόβατον εἰς ὁλοκάρπωσιν, τέκνον. πορευθέντες δὲ ἀμφότεροι ἅμα.

9. Ηλθον ἐπὶ τὸν τόπον ὃν εἶπεν αὐτῷ ὁ θεὸς· καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ ἀβραὰμ τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἐπέθηκε τὰ ξύλα, καὶ συμποδίσας ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ἐπέθηκεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπάνω τῶν ξύλων.

CAP. XXII.

2. Ait illi: Tolle filium tuum unigenitum, quem diligis, Iſaac, & vade in Terram viſionis: atque ibi offeres eum in holocauſtum ſuper unum montium quem mõſtravero tibi.

3. Igitur Abraham de nocte conſurgens, ſtravit aſinum ſuum: ducens ſecum duos iuvenes, & Iſaac filium ſuum: cumque concidiſſet ligna in holocauſtum, abiit ad locum quem præceperat ei Deus.

4. Die autem tertio, elevatis oculis, vidit locum procul.

5. Dixitque ad pueros ſuos: Exſpectate hîc cum aſino: ego autem & puer illuc uſque properantes, poſtquam adoraverimus, revertemur ad vos.

6. Tulit quoque ligna holocauſti, & impoſuit ſuper Iſaac filium ſuum: ipſe verò portabat in manibus ignem & gladium. Cumq; duo pergerent ſimul,

7. Dixit Iſaac patri ſuo: Pater mi: At ille reſpondit: Quid vis fili? Ecce, inquit, ignis & ligna: ubi eſt victima holocauſti?

8. Dixit autem Abraham: Deus providebit ſibi victimam holocauſti, fili mi. Pergebant ergo pariter:

9. Et venerunt ad locum quem oſtenderat ei Deus, in quo ædificavit altare, & deſuper ligna compoſuit: cumque alligaſſet Iſaac filium ſuum, poſuit eum in altare ſuper ſtruem lignorum,

Das XXII. Capitel.

2. Vnnd er ſprach: Nim Iſaac deinen einigen Son/ den du lieb haſt/ vnd gehe hin inn das Land Morija/ vnnd opffere jhn daſelbs zum Brandopffer/ auff einem Berge/ den ich dir ſagen werde.

3. Da ſtund Abraham deß Morgens frühe auff/ vnd gürtet ſeinen Eſel/ vnd nam mit ſich zween Knaben/ vnd ſeinen Sohn Iſaac/ vnnd ſpaltet holtz zum Brandopffer/ machet ſich auff/ vnnd gieng hin an den ort/ dauon jhm GOTT geſagt hatte.

4. Am dritten Tage hub Abraham ſeine Augen auff/ vnd ſahe die ſtett von ferne.

5. Vnnd ſprach zu ſeinen Knaben: Bleibt jhr hie mit dem Eſel/ Ich vnnd der Knabe wöllen dort hin gehen/ Vnd weñ wir angebettet haben/ wöllen wir wider zu euch kommen.

6. Vnnd Abraham nam das Holtz zum Brandopffer vnnd legets auff ſeinen Sohn Iſaac/ Er aber nam das Fewer vnd Meſſer in ſeine hand/ vnnd giengen die beyde mit einander.

7. Da ſprach Iſaac zu ſeinem Vatter Abraham: Mein Vater. Abraham antwortet: Hie bin ich/ mein Sohn. Vnd er ſprach: Sihe hie iſt fewer vnnd holtz/ Wo iſt aber das Schaff zum Brandopffer?

8. Abraham antwortet: Mein Son/ GOTT wird jm erſehen ein Schaff zum Brandopffer/ vnnd giengen die beyde mit einander.

9. Vnd als ſie kamen an die ſtet/ die jhm Gott ſaget/ bawet Abraham daſelbs einen Altar/ vnnd legt das Holtz drauff/ vnd band ſeinen Sohn Iſaac/ legt jhn auff dem Altar/ oben auff das Holtz.

CHAP. XXII.

2. Puis lui dit, Pren maintenant ton fils, ton vnique, lequel tu aimes, aſſauoir Iſaac, & t'en va en la contree de Morija, & l'offre là en holocauſte ſur l'vne des montagnes que ie te dirai.

3. Abraham donc s'eſtant leué de bon matin embaſta ſon aſne, & print deux de ſes ſeruiteurs quand & ſoi, & Iſaac ſon fils. Et ayant fendu le bois pour l'holocauſte, ſe mit en chemin, & s'en alla au lieu que Dieu lui auoit dit.

4. Au troiſieme iour Abraham leuant ſes yeux, vid le lieu de loin.

5. Et dit à ſes ſeruiteurs, Demeurez ici auec l'aſne. Moi & l'enfant cheminerons iuſques là, & adorerons: puis retournerons à vous.

6. Et Abraham print le bois de l'holocauſte, & le mit ſur Iſaac ſon fils: & print le feu en ſa main, & vn couſteau, & s'en allerent eux deux enſemble.

7. Adonc Iſaac parla à Abraham ſon pere, & dit, Mon pere. Abraham reſpondit, Me Voici, mon fils. Et il dit, Voici le feu & le bois: mais où *eſt* la beſte pour l'holocauſte?

8. Et Abraham reſpondit, Mon fils, Dieu ſe pouruoira de beſte pour l'holocauſte. Et cheminoyent eux deux enſemble.

9. Et eux eſtans venus au lieu que Dieu lui auoit dit, Abraham baſtit la vn autel, & rangea le bois, ſi garotta Iſaac ſon fils, & le mit ſur l'autel deſſus le bois:

כב

10 וְאוֹשֵׁיט אַבְרָהָם יָת יְדֵיהּ וּנְסֵיב יָת סַכִּינָא לְמִיכַּס יָת בְּרֵיהּ׃

11 וּקְרָא לֵיהּ מַלְאֲכָא דַייָ מִן שְׁמַיָּא וַאֲמַר אַבְרָהָם אַבְרָהָם וַאֲמַר הָא אֲנָא׃

12 וַאֲמַר לָא תוֹשֵׁיט יְדָךְ לְעוּלֵימָא וְלָא תַעְבֵּד לֵיהּ מִדַּעַם אֲרֵי כְעַן יְדַעְנָא אֲרֵי דְחִילָא דַייָ אַתְּ וְלָא מְנַעְתָּ יָת יְחִידָךְ מִנִּי׃

13 וּזְקַף אַבְרָהָם יָת עֵינוֹהִי וַחֲזָא וְהָא דִיכְרָא בָּתַר דְּאִתְּאַחַד בְּאִילָנָא בְּקַרְנוֹהִי וַאֲזַל אַבְרָהָם וּנְסֵיב יָת דִּיכְרָא וְאַסְּקֵיהּ לַעֲלָתָא חֲלַף בְּרֵיהּ׃

14 וְצַלִּי וּפְלַח אַבְרָהָם תַּמָּן בְּאַתְרָא הַהוּא וַאֲמַר קֳדָם יְיָ הָכָא יְהוֹן פָּלְחִין דָּרַיָּא בְּכֵין יִתְאֲמַר בְּיוֹמָא הָדֵין בְּטוּרָא הָדֵין אַבְרָהָם קֳדָם יְיָ פְּלַח׃

15 וּקְרָא מַלְאֲכָא דַייָ לְאַבְרָהָם תִּנְיָנוּת מִן שְׁמַיָּא׃

16 וַאֲמַר בְּמֵימְרִי קַיֵּימִית אֲמַר יְיָ אֲרֵי חֲלַף דַּעֲבַדְתְּ יָת פִּתְגָמָא הָדֵין וְלָא מְנַעְתָּ יָת בְּרָךְ יָת יְחִידָךְ׃

17 אֲרֵי בָרָכָא אֲבָרְכִינָּךְ וְאַסְגָּאָה אַסְגֵּי יָת בְּנָךְ כְּכוֹכְבֵי שְׁמַיָּא וּכְחָלָא דְּעַל כֵּיף יַמָּא וְיֵירְתוּן בְּנָךְ יָת קִרְוֵי שָׂנְאֵיהוֹן׃

18 וְיִתְבָּרְכוּן בְּדִיל בְּנָךְ כָּל עַמְמֵי אַרְעָא חֲלַף דְּקַבֵּילְתָּ בְּמֵימְרִי׃

19 וְתָב אַבְרָהָם לְוָת עוּלֵימוֹהִי וְקָמוּ וַאֲזַלוּ כַּחְדָא לְבֵירָא דְשָׁבַע וִיתֵב אַבְרָהָם בְּבֵירָא דְשָׁבַע׃

כב

10 וַיִּשְׁלַח אַבְרָהָם אֶת־יָדוֹ וַיִּקַּח אֶת־הַמַּאֲכֶלֶת לִשְׁחֹט אֶת־בְּנוֹ׃

11 וַיִּקְרָא אֵלָיו מַלְאַךְ יְהוָה מִן־הַשָּׁמַיִם וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי׃

12 וַיֹּאמֶר אַל־תִּשְׁלַח יָדְךָ אֶל־הַנַּעַר וְאַל־תַּעַשׂ לוֹ מְאוּמָה כִּי עַתָּה יָדַעְתִּי כִּי־יְרֵא אֱלֹהִים אַתָּה וְלֹא חָשַׂכְתָּ אֶת־בִּנְךָ אֶת־יְחִידְךָ מִמֶּנִּי׃

13 וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת־עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה־אַיִל אַחַר נֶאֱחַז בַּסְּבַךְ בְּקַרְנָיו וַיֵּלֶךְ אַבְרָהָם וַיִּקַּח אֶת־הָאַיִל וַיַּעֲלֵהוּ לְעֹלָה תַּחַת בְּנוֹ׃

14 וַיִּקְרָא אַבְרָהָם שֵׁם־הַמָּקוֹם הַהוּא יְהוָה יִרְאֶה אֲשֶׁר יֵאָמֵר הַיּוֹם בְּהַר יְהוָה יֵרָאֶה׃

15 וַיִּקְרָא מַלְאַךְ יְהוָה אֶל־אַבְרָהָם שֵׁנִית מִן־הַשָּׁמָיִם׃

16 וַיֹּאמֶר בִּי נִשְׁבַּעְתִּי נְאֻם־יְהוָה כִּי יַעַן אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וְלֹא חָשַׂכְתָּ אֶת־בִּנְךָ אֶת־יְחִידֶךָ׃

17 כִּי־בָרֵךְ אֲבָרֶכְךָ וְהַרְבָּה אַרְבֶּה אֶת־זַרְעֲךָ כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְכַחוֹל אֲשֶׁר עַל־שְׂפַת הַיָּם וְיִרַשׁ זַרְעֲךָ אֵת שַׁעַר אֹיְבָיו׃

18 וְהִתְבָּרְכוּ בְזַרְעֲךָ כֹּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ עֵקֶב אֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ בְּקֹלִי׃

19 וַיָּשָׁב אַבְרָהָם אֶל־נְעָרָיו וַיָּקֻמוּ וַיֵּלְכוּ יַחְדָּו אֶל־בְּאֵר שָׁבַע וַיֵּשֶׁב אַבְרָהָם בִּבְאֵר שָׁבַע׃

κβ΄.

10. Καὶ ἐξέτεινεν ἀβραάμ, τὴν χεῖρα αὐτοῦ, λαβεῖν τὴν μάχαιραν, σφάξαι τὸν υἱὸν αὐτοῦ.

11. Καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν ἄγγελος κυρίου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ εἶπεν· ἀβραὰμ ἀβραάμ. ὁ δὲ εἶπεν· ἰδοὺ ἐγώ.

12. Καὶ εἶπε· μὴ ἐπιβάλῃς τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὸ παιδάριον, μηδὲ ποιήσῃς αὐτῷ μηδέν. νῦν γὰρ ἔγνων, ὅτι φοβῇ σὺ τὸν θεόν· καὶ οὐκ ἐφείσω τοῦ υἱοῦ σοῦ τοῦ ἀγαπητοῦ δι' ἐμέ.

13. Καὶ ἀναβλέψας ἀβραὰμ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ εἶδε, καὶ ἰδοὺ κριὸς εἷς κατεχόμενος ἐν φυτῷ σαβὲκ τῶν κεράτων. καὶ ἐπορεύθη ἀβραάμ, καὶ ἔλαβε τὸν κριόν, καὶ ἀνήνεγκεν εἰς ὁλοκάρπωσιν ἀντὶ ἰσαὰκ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.

14. Καὶ ἐκάλεσεν ἀβραὰμ τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, κύριος εἶδεν, ἵνα εἴπωσι σήμερον, ἐν τῷ ὄρει κύριος ὤφθη.

15. Καὶ ἐκάλεσεν ἄγγελος κυρίου τὸν ἀβραὰμ δεύτερον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ.

16. Λέγων· κατ' ἐμαυτοῦ ὤμοσα, λέγει κύριος. οὗ εἵνεκεν ἐποίησας τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ οὐκ ἐφείσω τοῦ υἱοῦ σου τοῦ ἀγαπητοῦ.

17. Η μὴν εὐλογῶν εὐλογήσω σε, καὶ πληθύνων πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου, ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ὡς τὴν ἄμμον τὴν παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης, καὶ κληρονομήσει τὸ σπέρμα σου τὰς πόλεις τῶν ὑπεναντίων.

18. Καὶ εὐλογηθήσονται ἐν τῷ σπέρματί σου πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς, ἀνθ' ὧν ὑπήκουσας τῆς ἐμῆς φωνῆς.

19. Ἀπεστράφη δὲ ἀβραὰμ πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ, καὶ ἀναστάντες ἐπορεύθησαν ἐπὶ τὸ φρέαρ τοῦ ὅρκου, καὶ κατῴκησεν ἀβραὰμ ἐπὶ τὸ φρέαρ τοῦ ὅρκου.

CAP. XXII.

10. Extenditque manum, & arripuit gladium, ut immolaret filium ſuum.

11. Et ecce angelus Domini de cœlo clamavit, dicens: Abraham, Abraham. Qui reſpondit, adſum.

12. Dixitque ei, Non extendas manum tuam ſuper puerum, neque facias illi quicquam: nunc cognovi quòd timeas Dominum, & non peperciſti unigenito filio tuo propter me.

13. Levavit Abraham oculos ſuos, viditque poſt tergum arietem inter vepres hærentem cornibus, quem aſſumens obtulit holocauſtum pro filio.

14. Appellavitque nomen loci illius, Dominus videt. Vnde uſque hodie dicitur, In monte Dominus videbit.

15. Vocavit autem angelus Domini Abraham ſecundò de cœlo, dicens:

16. Per memetipſum iuravi, dicit Dominus: quia feciſti hâc rem, & non peperciſti filio tuo unigenito propter me:

17. Benedicam tibi, & multiplicabo ſemen tuum ſicut ſtellas cœli, & velut arenam quæ eſt in littore maris: poſſidebit ſemen tuum portas inimicorum ſuorum,

18. Et benedicentur in ſemine tuo omnes gentes terræ, quia obediſti voci meæ.

19. Reverſus eſt Abraham ad pueros ſuos, abieruntque Ber-ſabee ſimul, & habitavit ibi.

Das XXII. Capitel.

10. Vnd recket ſeine handt auß / vnnd faſſet daß Meſſer / daß er ſeinen Sohn ſchlachtet.

11. Da rieff jhm der Engel des HERRN vom Himmel / vnd ſprach: Abraham / Abraham. Er antwortet: Hie bin ich.

12. Er ſprach: Lege deine handt nicht an den Knaben / vnnd thu jhm nichts / denn nun weiß ich / daß du Gott förchteſt / vnnd haſt deines einigen Sohns nicht verſchonet / vmb meinen willen.

13. Da hub Abraham ſeine augen auff / vnd ſahe einen Wider hinder jhm / in der Hecken / mit ſeinen Hörnern hangen / Vnd gieng hin / vnd nam den Wider vnd opffert jhn zum Brandopffer / an ſeines Sohns ſtat.

14. Vnd Abraham hieß die ſtet: Der HERR ſihet. Daher mann noch heutiges Tages ſagt: Auff dem Berge / da der HERR ſihet.

15. Vnnd der Engel des HERRN rieff Abraham abermal vom Himmel.

16. Vnnd ſprach: Jch habe bey mir ſelbs geſchworen / ſpricht der HERR: Dieweil du ſolches gethan haſt / vnnd haſt deines einigen Sohns nicht verſchonet.

17. Daß ich deinen Samen ſegenen vnnd mehren wil / wie die Stern am Himmel / vnnd wie den ſandt am Vfer des Meers / vnd dein Same ſol beſitzen die Thor ſeiner Feinde.

18. Vnd durch deinen Samen ſollen alle Völcker auff Erden geſegnet werden / Darumb daß du meiner ſtimme gehorchet haſt.

19. Alſo keret Abraham wider zu ſeinen Knaben / vnd machten ſich auff / vnnd zogen mit einander gen BerSaba / vnd wonet daſelbs.

CHAP. XXII.

10. Puis Abraham auançant ſa main, empoigna le couſteau pour eſgorger ſon fils.

11. Mais l'Ange de l'Eternel lui cria des cieux, diſant, Abraham, Abraham: Lequel reſpondit, Me Voici.

12. Et il lui dit, Ne mets point ta main ſur l'enfant, & ne lui fai rien. Car maintenant ai-ie cognu que tu crains Dieu, veu que tu n'as point eſpargné ton fils, ton unique, pour moi.

13. Et Abraham leuant ſes yeux regarda, & voici derriere *lui* vn mouton, *qui eſtoit* retenu à vn buiſſon par ſes cornes. Adonc Abraham alla, & print le mouton, & l'offrit en holocauſte en lieu de ſon fils,

14. Et Abraham appela le nom de ce lieu-la, L'Eternel *y* pouruoira. Dont on dit auiour d'hui, En la montagne de l'Eternel il *y* ſera pourueu.

15. Et l'Ange de l'Eternel cria des cieux à Abraham pour la ſeconde fois,

16. Diſant, I'ai iuré par moi-meſme, dit l'Eternel: Pour autant que tu as fait ceſte choſe, & que tu n'as point eſpargné ton fils, ton vnique,

17. Pour certain ie te benirai, & multiplierai treſabondamment ta poſterité comme les eſtoiles des cieux, & comme le ſablon qui *eſt* ſur le bord de la mer: & ta poſterité poſſedera la porte de ſes ennemis.

18. Et toutes nations de la terre ſeront benites en ta ſemẽce, pource que tu as obeï à ma voix.

19. Ainſi Abraham retourna à ſes ſeruiteurs: & ſe leuans s'en allerent enſemble en Beer-ſçebah: car Abraham habitoit en Beer-ſçebah.

כב

20 וַהֲוָה בָּתַר פִּתְגָּמַיָּא הָאִלֵּין וְאִתְחַוָּה לְאַבְרָם לְמֵימַר הָא יְלֵידַת מִלְכָּה אַף הִיא בְּנִין לְנָחוֹר אֲחוּךְ׃

21 יַת עוּץ בּוּכְרֵיהּ וְיַת בּוּז אֲחוּהִי וְיַת קְמוּאֵל אֲבוּהִי דַּאֲרָם׃

22 וְיַת כֶּשֶׂד וְיַת חֲזוֹ וְיַת פִּלְדָּשׁ וְיַת יִדְלָף וְיַת בְּתוּאֵל׃

23 וּבְתוּאֵל אוֹלִיד יַת רִבְקָה תְּמַנְיָא אִלֵּין יְלֵידַת מִלְכָּה לְנָחוֹר אֲחוּהִי דְּאַבְרָהָם׃

24 וּלְחֵינָתֵיהּ וּשְׁמַהּ רְאוּמָה וִילֵידַת אַף הִיא יַת טֶבַח וְיַת גַּחַם וְיַת תַּחַשׁ וְיַת מַעֲכָא׃

כב

20 וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיֻּגַּד לְאַבְרָהָם לֵאמֹר הִנֵּה יָלְדָה מִלְכָּה גַם־הִוא בָּנִים לְנָחוֹר אָחִיךָ׃

21 אֶת־עוּץ בְּכֹרוֹ וְאֶת־בּוּז אָחִיו וְאֶת־קְמוּאֵל אֲבִי אֲרָם׃

22 וְאֶת־כֶּשֶׂד וְאֶת־חֲזוֹ וְאֶת־פִּלְדָּשׁ וְאֶת־יִדְלָף וְאֵת בְּתוּאֵל׃

23 וּבְתוּאֵל יָלַד אֶת־רִבְקָה שְׁמֹנָה אֵלֶּה יָלְדָה מִלְכָּה לְנָחוֹר אֲחִי אַבְרָהָם׃

24 וּפִילַגְשׁוֹ וּשְׁמָהּ רְאוּמָה וַתֵּלֶד גַּם־הִוא אֶת־טֶבַח וְאֶת־גַּחַם וְאֶת־תַּחַשׁ וְאֶת־מַעֲכָה׃

κβ΄.

20. Ἐγένετο δὲ μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἀνηγγέλη τῷ ἀβραάμ, λέγοντες. ἰδοὺ τέτοκε μελχὰ καὶ αὐτὴ υἱοὺς ναχὼρ τῷ ἀδελφῷ σου.

21. Τὸν ὢξ πρωτότοκον, καὶ τὸν βαυξ ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ τὸν καμουὴλ πατέρα σύρων.

22. Καὶ τὸν χαζὰδ, καὶ τὸν ναζαὺ, καὶ τὸν φαλδὲς, καὶ τὸν ἰλεδὰφ, καὶ τὸν βαθουήλ.

23. Βαθουὴλ δὲ ἐγέννησε τὴν ῥεβέκκαν. ὀκτὼ οὗτοι υἱοὶ οὓς ἔτεκε μελχὰ τῷ ναχὼρ τῷ ἀδελφῷ ἀβραάμ.

24. Καὶ ἡ παλλακὶς αὐτοῦ ᾗ ὄνομα ῥεημὰ, ἔτεκε καὶ αὐτὴ τὸν ταβὲκ, καὶ τὸν ταὰμ, καὶ τὸν τοχὸς καὶ τὴν μοχά.

כג

1 וַהֲווֹ חַיֵּי שָׂרָה מְאָה וְעֶשְׂרִין וּשְׁבַע שְׁנִין שְׁנֵי חַיֵּי שָׂרָה׃

2 וּמִיתַת שָׂרָה בְּקִרְיַת אַרְבַּע הִיא חֶבְרוֹן בְּאַרְעָא דִכְנַעַן וַאֲתָא אַבְרָהָם לְמִסְפַּד לְשָׂרָה וּלְמִבְכְּיַהּ׃

3 וְקָם אַבְרָהָם מֵעַל אַפֵּי מִיתֵיהּ וּמַלֵּיל עִם בְּנֵי חִתָּאָה לְמֵימַר׃

4 דַּיָּיר וְתוֹתַב אֲנָא עִמְּכוֹן הַבוּ לִי אַחְסָנַת קְבוּרָה עִמְּכוֹן וְאֶקְבַּר יַת מִיתִי מִן קֳדָמָי׃

5 וַאֲתִיבוּ בְנֵי חִתָּאָה יַת אַבְרָהָם לְמֵימַר לֵיהּ׃

6 קַבֵּיל מִנַּנָא רִבּוֹנָנָא רַב קֳדָם יְיָ אַתְּ בֵּינָנָא בִּשְׁפַר קִבְרָנָא קְבַר יַת מִיתָךְ אֱנָשׁ מִנָּנָא יַת קִבְרֵיהּ לָא יִמְנַע מִינָּךְ מִלְּמִקְבַּר מִיתָךְ׃

7 וְקָם אַבְרָהָם וּסְגִיד לְעַמָּא דְאַרְעָא לִבְנֵי חִתָּאָה׃

כג

1 וַיִּהְיוּ חַיֵּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשֶׁבַע שָׁנִים שְׁנֵי חַיֵּי שָׂרָה׃

2 וַתָּמָת שָׂרָה בְּקִרְיַת אַרְבַּע הִוא חֶבְרוֹן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיָּבֹא אַבְרָהָם לִסְפֹּד לְשָׂרָה וְלִבְכֹּתָהּ׃

3 וַיָּקָם אַבְרָהָם מֵעַל פְּנֵי מֵתוֹ וַיְדַבֵּר אֶל־בְּנֵי־חֵת לֵאמֹר׃

4 גֵּר־וְתוֹשָׁב אָנֹכִי עִמָּכֶם תְּנוּ לִי אֲחֻזַּת־קֶבֶר עִמָּכֶם וְאֶקְבְּרָה מֵתִי מִלְּפָנָי׃

5 וַיַּעֲנוּ בְנֵי־חֵת אֶת־אַבְרָהָם לֵאמֹר לוֹ׃

6 שְׁמָעֵנוּ אֲדֹנִי נְשִׂיא אֱלֹהִים אַתָּה בְּתוֹכֵנוּ בְּמִבְחַר קְבָרֵינוּ קְבֹר אֶת־מֵתֶךָ אִישׁ מִמֶּנּוּ אֶת־קִבְרוֹ לֹא־יִכְלֶה מִמְּךָ מִקְּבֹר מֵתֶךָ׃

7 וַיָּקָם אַבְרָהָם וַיִּשְׁתַּחוּ לְעַם־הָאָרֶץ לִבְנֵי־חֵת׃

ΚΕΦΑΛ. κγ΄.

1. Ἐγένετο δὲ ἡ ζωὴ σάῤῥας, ἔτη ἑκατὸν εἰκοσιεπτά.

2. Καὶ ἀπέθανε σάῤῥα ἐν πόλει ἀρβοὺκ, ἥ ἐστιν ἐν τῷ κοιλώματι· αὕτη ἐστὶ χεβρὼν, ἐν τῇ γῇ χαναάν. ἦλθε δὲ ἀβραὰμ κόψασθαι σάῤῥαν, καὶ πενθῆσαι.

3. Καὶ ἀνέστη ἀβραὰμ ἀπὸ τοῦ νεκροῦ αὐτοῦ. καὶ εἶπεν ἀβραὰμ τοῖς υἱοῖς χὲτ, λέγων.

4. Πάροικος καὶ παρεπίδημος ἐγώ εἰμι μεθ᾽ ὑμῶν. δότε μοι οὖν κτῆσιν τάφου μεθ᾽ ὑμῶν, καὶ θάψω τὸν νεκρόν μου ἀπ᾽ ἐμοῦ.

5. Ἀπεκρίθησαν δὲ οἱ υἱοὶ χὲτ πρὸς ἀβραὰμ λέγοντες.

6. Μὴ κύριε· ἄκουσον δὲ ἡμῶν. βασιλεὺς παρὰ θεοῦ σὺ εἶ ἐν ἡμῖν· ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς μνημείοις ἡμῶν θάψον τὸν νεκρόν σου. οὐδεὶς γὰρ ἡμῶν τὸ μνημεῖον αὐτοῦ κωλύσει ἀπὸ σοῦ, τοῦ θάψαι τὸν νεκρόν σου, ἐκεῖ.

7. Ἀναστὰς δὲ ἀβραὰμ, προσεκύνησε τῷ λαῷ τῆς γῆς τοῖς υἱοῖς τοῦ χέτ.

CAP. XXII.

20. His itaque geſtis nuntiatum eſt Abrahæ quòd Melcha quoque genuiſſet filios Nachor, fratri ſuo,

21. Hus primogenitum, & Buz fratrem eius, & Camuel patrem Syrorum, & Caſed,

22. Et Aſau, Pheldas quoque & Iedlaph,

23. Ac Bathuël, de quo nata eſt Rebecca, octo iſtos genuit Melcha, Nachor fratri Abrahæ.

24. Concubina verò illius, nomine Roma, peperit Tabee, & Gabam, & Tahas, & Maacha.

CAP. XXIII.

1. Vixit autem Sara centum vigintiſeptem annis.

2. Et mortua eſt in civitate Arbee, quæ eſt Hebron, in terra Chanaan: venitq; Abraham ut plangeret & fleret eam.

3. Cumque ſurrexiſſet ab officio funeris, locutus eſt ad filios Heth, dicens:

4. Advena ſum & peregrinus apud vos: date mihi ius ſepulchri vobiſcum, ut ſepeliam mortuum meum.

5. Reſponderunt filii Heth, dicentes:

6. Audi nos domine, princeps Dei es apud nos: in electis ſepulchris noſtris ſepeli mortuum tuum, nullusque te prohibere poterit quin in monumento eius ſepelias mortuum tuum.

7. Surrexit Abraham, & adoravit populum terræ, filios videlicet Heth:

Das XXII. Capitel.

20. Nach dieſen Geſchichten begab ſichs/daß Abraham angeſagt wardt/ Sihe/Milca hat auch Kinder geborn deinem Bruder Nahor/Nemlich.

21. Vz den Erſtgebornen/vnd Bus ſeinen Bruder/vnnd Kemuel/von dem die Syrer kommen.

22. Vnd Cheſed/vnd Haſo/vnd Pildas/vnd Jedlaph/vnd Bethuel.

23. Bethuel aber zeuget Rebecca. Dieſe acht gebar Milca dem Nahor/ Abrahams Bruder.

24. Vnd ſein Kebsweib mit namen Rehuma gebar auch/nemlich/den Thebah/Gaham/Thahas vnnd Maacha.

Das XXIII. Capitel.

Sara war hundert ſieben vnnd zweintzig jahr alt.

2. Vnd ſtarb in der Hauptſtadt/die heiſſt Hebron im Lande Canaan. Da kam Abraham/daß er ſie klaget vnnd beweinet.

3. Darnach ſtundt er auff von ſeiner Leich/vnd redet mit den Kindern Heth/vnd ſprach:

4. Ich bin ein Frembder vnnd Einwohner bey euch/gebt mir ein Erbbegräbnuß bey euch/daß ich meinen toden begrabe/der für mir ligt.

5. Da antwortten Abraham die Kinder Heth/vnd ſprachen zu jhm:

6. Höre vns lieber Herr/du biſt ein Fürſt Gottes vnter vns/begrabe deinen toden inn vnſern ehrlichſten Gräbern/Kein Menſch ſol dir vnter vns wehren/daß du in ſeinem Grabe nicht begrabeſt deinen toden.

7. Da ſtundt Abraham auff/vnnd bucket ſich für dem Volck des Lands/nemlich/für den Kindern Heth.

CHAP. XXII.

20. Or aduint apres ces choſes-la que *quelcun* fit vn rapport à Abraham, diſant, Voici, Milca a auſſi enfanté des enfans à Nacor ton frere:

21. Aſſauoir Huts ſon premier-né, & Buz ſon frere, & Kemuel pere d'Aram.

22. Et Keſed, & Hazo, & Pildas, & Iidlaph, & Bethuel:

23. Et Bethuel a engendré Rebecca. Milca enfanta ces huit à Nacor frere d'Abraham.

24. Et la concubine d'icelui nommee Reüma, enfanta auſſi Tebah, Gaham, Tahas, & Mahaca.

CHAP. XXIII.

1. Or Sara veſcut cent vingtſept ans, *qui* ſont les ans de ſa vie.

2. Et mourut en Kirjath-Arbah, *qui* eſt Hebron, au païs de Canaan. Si vint Abraham pour la plaindre & pleurer.

3. Et s'eſtant leué de deuant ſon mort, il parla aux Hethiens, diſant,

4. Ie *ſuis* eſtranger & forain entre vous: donnez-moi vne poſſeſſion de ſepulcre parmi vous, afin que i'enterre mon mort, *l'oſtant* de deuant moi.

5. Et les Hethiens reſpondirent à Abraham, lui diſans,

6. Mon ſeigneur, eſcoute-nous, Tu *es* entre nous vn Prince excellent, enterre ton mort en l'vn de nos plus exquis ſepulcres. Nul de nous ne te refuſera ſon ſepulcre, que tu n'y enterres ton mort.

7. Adonc Abraham ſe leua, & ſe proſterna deuant le peuple du païs, *aſſauoir* deuant les Hethiens.

כג

8 וּמַלֵּיל עִמְּהוֹן לְמֵימַר אִם אִית רַעֲוָא לְנַפְשְׁכוֹן לְמִקְבַּר יָת מִיתִי מִן קֳדָמַי קַבִּילוּ מִנִּי וּבְעוֹ לִי בְּעֶפְרוֹן בַּר צֹחַר׃

9 וְיִתֵּן לִי יַת מְעָרַת כַּפֵילְתָא דִּילֵיהּ דִּי בִּסְטַר חַקְלֵיהּ בִּכְסַף שְׁלִים יִתְנִנַּהּ לִי בֵּינֵיכוֹן לא לְאַחְסָנַת קְבוּרָא׃

10 וְעֶפְרוֹן יָתֵב בְּגוֹ בְּנֵי חִיתָּאָה וַאֲתִיב עֶפְרוֹן חִיתָּאָה יַת אַבְרָהָם קֳדָם בְּנֵי חִיתָּאָה לְכָל עָלֵל תְּרַע קַרְתֵּיהּ לְמֵימַר׃

11 לָא רִבּוֹנִי קַבֵּיל מִנִּי חַקְלָא יְהָבִית לָךְ וּמְעַרְתָּא דְּבֵיהּ לָךְ יְהַבִיתַהּ לְעֵינֵי בְּנֵי עַמִּי יְהַבִיתַהּ לָךְ קְבַר מִיתָךְ׃

12 וּסְגִיד אַבְרָהָם קֳדָם עַמָּא דְאַרְעָא׃

13 וּמַלֵּיל עִם עֶפְרוֹן קֳדָם עַמָּא דְאַרְעָא לְמֵימַר בְּרַם אִם אַתְּ עָבֵד לִי טֵיבוּ קַבֵּל מִנִּי אֶתֵּן כַּסְפָּא דְּמֵי חַקְלָא קַבֵּל מִנִּי וְאֶקְבַּר יַת מִיתִי לְתַמָּן׃

14 וַאֲתִיב עֶפְרוֹן יַת אַבְרָהָם לְמֵימַר לֵיהּ׃

15 רִבּוֹנִי קַבֵּל מִנִּי אֲרַע שַׁוְיָא אַרְבַּע מְאָה סִלְעִין דִּכְסַף בֵּינִי וּבֵינָךְ מַה הִיא וְיַת מִיתָךְ קְבַר׃

16 וְקַבֵּל אַבְרָהָם מִן עֶפְרוֹן וּתְקַל אַבְרָהָם לְעֶפְרוֹן יַת כַּסְפָּא דְּמַלֵּל קֳדָם בְּנֵי חִיתָּאָה אַרְבַּע מְאָה סִלְעִין דִּכְסַף מִתְקַבַּל בִּסְחוֹרְתָא בְּכָל מְדִינָתָא׃

כג

8 וַיְדַבֵּר אִתָּם לֵאמֹר אִם־יֵשׁ אֶת־נַפְשְׁכֶם לִקְבֹּר אֶת־מֵתִי מִלְּפָנַי שְׁמָעוּנִי וּפִגְעוּ־לִי בְּעֶפְרוֹן בֶּן־צֹחַר׃

9 וְיִתֶּן־לִי אֶת־מְעָרַת הַמַּכְפֵּלָה אֲשֶׁר־לוֹ אֲשֶׁר בִּקְצֵה שָׂדֵהוּ בְּכֶסֶף מָלֵא יִתְּנֶנָּה לִּי בְּתוֹכְכֶם לַאֲחֻזַּת־קָבֶר׃

10 וְעֶפְרוֹן יֹשֵׁב בְּתוֹךְ בְּנֵי־חֵת וַיַּעַן עֶפְרוֹן הַחִתִּי אֶת־אַבְרָהָם בְּאָזְנֵי בְנֵי־חֵת לְכֹל בָּאֵי שַׁעַר־עִירוֹ לֵאמֹר׃

11 לֹא־אֲדֹנִי שְׁמָעֵנִי הַשָּׂדֶה נָתַתִּי לָךְ וְהַמְּעָרָה אֲשֶׁר־בּוֹ לְךָ נְתַתִּיהָ לְעֵינֵי בְנֵי־עַמִּי נְתַתִּיהָ לָּךְ קְבֹר מֵתֶךָ׃

12 וַיִּשְׁתַּחוּ אַבְרָהָם לִפְנֵי עַם הָאָרֶץ׃

13 וַיְדַבֵּר אֶל־עֶפְרוֹן בְּאָזְנֵי עַם־הָאָרֶץ לֵאמֹר אַךְ אִם־אַתָּה לוּ שְׁמָעֵנִי נָתַתִּי כֶּסֶף הַשָּׂדֶה קַח מִמֶּנִּי וְאֶקְבְּרָה אֶת־מֵתִי שָׁמָּה׃

14 וַיַּעַן עֶפְרוֹן אֶת־אַבְרָהָם לֵאמֹר לוֹ׃

15 אֲדֹנִי שְׁמָעֵנִי אֶרֶץ אַרְבַּע מֵאֹת שֶׁקֶל־כֶּסֶף בֵּינִי וּבֵינְךָ מַה־הִוא וְאֶת־מֵתְךָ קְבֹר׃

16 וַיִּשְׁמַע אַבְרָהָם אֶל־עֶפְרוֹן וַיִּשְׁקֹל אַבְרָהָם לְעֶפְרֹן אֶת־הַכֶּסֶף אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּאָזְנֵי בְנֵי־חֵת אַרְבַּע מֵאוֹת שֶׁקֶל כֶּסֶף עֹבֵר לַסֹּחֵר׃

ΚΕΦΑΛ. κγʹ.

8. Καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς ἀβραὰμ, λέγων. εἰ ἔχετε τῇ ψυχῇ ὑμῶν, ὥς τε θάψαι τὸν νεκρόν μου, ἀπὸ προσώπου μου, ἀκούσατέ μου, καὶ λαλήσατε περὶ ἐμοῦ ἐφρὼν τῷ τοῦ σαὰρ.

9. Καὶ δότω μοι τὸ σπήλαιον τὸ διπλοῦν ὅ ἐστιν αὐτῷ, τὸ ὂν ἐν μέρει τοῦ ἀγροῦ αὐτοῦ. ἀργυρίου τοῦ ἀξίου δότω μοι αὐτὸ ἐν ὑμῖν εἰς κτῆσιν μνημείου.

10. Ἐφρὼν δὲ ἐκάθητο ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν χέτ. ἀποκριθεὶς δὲ ἐφρὼν ὁ χετταῖος ἀβραὰμ, εἶπεν, ἀκουόντων τῶν υἱῶν χὲτ, καὶ πάντων, εἰσπορευομένων εἰς τὴν πόλιν, λέγων.

11. Παρ' ἐμοὶ γίνου κύριε, καὶ ἄκουσόν μου. τὸν ἀγρὸν καὶ τὸ σπήλαιον τὸ ἐν αὐτῷ, σοὶ δίδωμι. ἐναντίον πάντων τῶν πολιτῶν μου δέδωκά σοι. θάψον τὸν νεκρόν σου.

12. Καὶ προσεκύνησεν ἀβραὰμ ἐναντίον τοῦ λαοῦ τῆς γῆς, καὶ τοῖς υἱοῖς τοῦ χέτ.

13. Καὶ εἶπε τῷ ἐφρὼν εἰς τὰ ὦτα ἐναντίον παντὸς τοῦ λαοῦ τῆς γῆς· ἐπιδὰν πρὸς ἐμοῦ εἶ, ἄκουσόν μου. τὸ ἀργύριον τοῦ ἀγροῦ λάβε παρ' ἐμοῦ, καὶ θάψω τὸν νεκρόν μου ἐκεῖ.

14. Ἀπεκρίθη δὲ ἐφρὼν τῷ ἀβραὰμ, λέγων.

15. Οὐχὶ κύριε. ἀκήκοα γὰρ, ὅτι τετρακοσίων διδράχμων ἀργυρίου ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ. τί ἂν εἴη τοῦτο; σὺ δὲ τὸν νεκρόν σου θάψον.

16. Καὶ ἤκουσεν ἀβραὰμ τοῦ ἐφρὼν καὶ ἀποκατέστησεν ἀβραὰμ τῷ ἐφρὼν τὸ ἀργύριον ὃ ἐλάλησεν εἰς τὰ ὦτα τῶν υἱῶν χὲτ, τετρακόσια δίδραχμα ἀργυρίου δοκίμου ἐμπόροις.

CAP. XXIII.

8. Dixitq́; ad eos: Si placet animæ veſtræ ut ſepeliam mortuum meum, audite me, & intercedite pro me apud Ephron filium Seor:

9. Vt det mihi ſpeluncam duplicem, quam habet in extrema parte agri ſui: pecunia digna tradat eam mihi coram vobis in poſſeſſionem ſepulchri.

10. Habitabat autem Ephron in medio filiorum Heth. Reſponditq́; Ephron ad Abraham cunctis audientibus qui ingrediebantur portam civitatis illius, dicens:

11. Nequaquam ita fiet, domine mi, ſed tu magis auſculta quod loquor: Agrum trado tibi, & ſpeluncam quæ in eo eſt, præſentibus filiis populi mei, ſepeli mortuum tuum.

12. Adoravit Abrahã coram populo terræ.

13. Et locutus eſt ad Ephron circunſtãte plebe eius. Quæſo, ut audias me: Dabo pecuniam pro agro: ſuſcipe eam, & ſic ſepeliam mortuum meum in agro.

14. Reſponditque Ephron,

15. Domine mi, audi me: terra quam poſtulas, quadringentos ſiclos argenti valet: iſtud eſt pretium inter me & te: ſed quantum eſt hoc? ſepeli mortuum tuum.

16. Quod cùm audiſſet Abraham, appendit pecuniam quam Ephron poſtulaverat, audiẽtibus filiis Heth, quadringentos ſiclos argenti probatæ monetæ publicæ.

Das XXIII. Capitel.

8. Vnd er redet mit jnen/vnd ſprach: Gefellet es euch/daß ich meinen toden/ der für mir ligt/begrabe/ So höret mich/vnnd bittet für mich gegen Ephron/dem Sohn Zohar.

9. Daß er mir gebe ſeine zwifache Höle/die er hat am ende ſeines Ackers/ Er gebe mir ſie vmb Gelt/ ſo vil ſie werth iſt/ vnter euch zum Erbbegräbnus.

10. Denn Ephron wohnet vnter den Kindern Heth. Da antwortet Ephron der Hethiter Abraham/daß zuhöreten die Kinder Heth/für allen die zu ſeiner Stadt thor auß vnd eingiengen/ vnd ſprach:

11. Nein/mein Herr/ ſondern höre mir zu/ Ich ſchencke dir den Acker/ vnd die Höle drinnen darzu/vnnd übergebe dirs für den augen der Kinder meines Volcks/ zu begraben deinen todten.

12. Da bucket ſich Abraham für dem Volck des Landes.

13. Vnd redet mit Ephron/daß zuhörete daß Volck des Lands/ vnd ſprach: Wilt du mir jn laſſen/ſo bitte ich: Nim von mir das Geldt für den Acker/ das ich dir gebe/ ſo wil ich meinen toden daſelbs begraben.

14. Ephron antwortet Abraham/ vnnd ſprach zu jhm:

15. Mein Herr/höre doch mich/Das Feldt iſt vierhundert Seckel Silbers werth/ was iſt das aber zwiſchen mir vnd dir? Begrab nur deinen toden.

16. Abraham gehorcht Ephron/ vnd wug jhm das Geldt dar/ das er geſagt hatte/daß zuhöreten die Kinder Heth/ nemlich/ vierhundert Seckel Silbers/ das im kauff geng vnnd gebe war.

CHAP. XXIII.

8. Et parla auec eux, diſant, Sil vous plaiſt que i'enterre mon mort, *l'oſtant* de deuant moi, eſcoutez-moi, & ſoyez interceſſeurs pour moi enuers Hephron fils de Tſohar:

9. Afin qu'il me baille ſa cauerne de Macpela qui *eſt* au bout de ſon champ. Qu'il la me baille entre vous, pour le prix qu'elle vaut, en poſſeſſion de ſepulcre.

10. Or Hephron eſtoit aſſis parmi les Hethiens. Hephrõ donc Hethien reſpondit à Abraham (oyans les Hethiens, aſſauoir tous ceux qui entroyent par la porte de ſa ville) diſant,

11. Non, mon ſeigneur, eſcoute-moi: Ie te donne le champ, ie te donne auſſi la cauerne qui *eſt* en icelui: ie te la donne en la preſence des enfans de mon peuple: enterres-*y* ton mort.

12. Et Abraham ſe proſterna: deuant le peuple du païs:

13. Et parla à Hephron, oyant tout le peuple du païs, & dit, Mais s'il te plaiſt, ie te prie, eſcoute-moi: ie baillerai l'argent du champ, reçoi-le de moi, puis i'y enterrerai mon mort.

14. Et Hephron reſpondit à Abraham, lui diſant,

15. Mon ſeigneur, eſcoute-moi. La terre *vaut* quatre cens ſicles d'argent entre moi & toi. Mais qu'*eſt*-ce que cela? Enterre donc ton mort.

16. Et Abraham ayant entendu Hephron lui paya l'argent dont il auoit parlé, oyans les Hethiens, *c'eſt aſſauoir* quatre cens ſicles d'argent, ayant cours entre les marchans.

כג

17 וְקָם חֲקַל עֶפְרוֹן דִּי בְּכַפֵּלְתָּא דִּי קֳדָם מַמְרֵא חַקְלָא וּמְעַרְתָּא דִּבֵיהּ וְכָל אִילָנָא דִּי בְחַקְלָא דִּי בְּכָל תְּחוּמֵיהּ סְחוֹר סְחוֹר׃

18 לְאַבְרָהָם לִזְבִינוֹהִי לְעֵינֵי בְּנֵי חִיתָּאָה בְּכָל עָלֵל תְּרַע קַרְתֵּיהּ׃

19 וּבָתַר כֵּן קְבַר אַבְרָהָם יַת שָׂרָה אִתְּתֵיהּ בִּמְעָרַת חֲקַל כַּפֵּילְתָּא דְּעַל אַפֵּי מַמְרֵא הִיא חֶבְרוֹן בְּאַרְעָא דִּכְנָעַן׃

20 וְקָם חַקְלָא וּמְעַרְתָּא דִּבֵיהּ לְאַבְרָהָם לְאַחְסָנַת קְבוּרָה מִן בְּנֵי חִיתָּאָה׃

כד

1 וְאַבְרָהָם סִיב עַל בְּיוֹמִין וַיְיָ בָּרֵיךְ יַת אַבְרָהָם בְּכוֹלָּא׃

2 וַאֲמַר אַבְרָהָם לְעַבְדֵּיהּ סָבָא דְּבַיְתֵיהּ דְּשַׁלִּיט בְּכָל דִּילֵיהּ שַׁו כְּעַן יְדָךְ תְּחוֹת יַרְכִּי׃

3 וְאֲקַיֵּים עֲלָךְ בְּמֵימְרָא דַּיְיָ אֱלָהָא דִּשְׁמַיָּא וֶאֱלָהָא דְּאַרְעָא דְּלָא תִיסַּב אִיתְּתָא לִבְרִי מִבְּנָת כְּנַעֲנָאֵי דַּאֲנָא יָתֵב בֵּינֵיהוֹן׃

4 אֱלָהֵין לְאַרְעִי ול וּלְיַלְדוּתִי תֵּיזֵיל וְתִסַּב אִתְּתָא לִבְרִי לְיִצְחָק׃

5 וַאֲמַר לֵיהּ עַבְדָּא מָאִים לָא תֵיבֵי אִתְּתָא לְמֵיתֵי בָּתְרַאי לְאַרְעָא הָדָא הַאֲתָבָא אָתֵיב יַת בְּרָךְ לְאַרְעָא דִּנְפַקְתָּא מִתַּמָּן׃

6 וַאֲמַר לֵיהּ אַבְרָהָם אִסְתַּמַּר לָךְ דִּלְמָא תָּתֵיב יַת בְּרִי לְתַמָּן׃

כג

17 וַיָּקָם שְׂדֵה עֶפְרוֹן אֲשֶׁר בַּמַּכְפֵּלָה אֲשֶׁר לִפְנֵי מַמְרֵא הַשָּׂדֶה וְהַמְּעָרָה אֲשֶׁר־בּוֹ וְכָל־הָעֵץ אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה אֲשֶׁר בְּכָל־גְּבֻלוֹ סָבִיב׃

18 לְאַבְרָהָם לְמִקְנָה לְעֵינֵי בְנֵי־חֵת בְּכֹל בָּאֵי שַׁעַר־עִירוֹ׃

19 וְאַחֲרֵי־כֵן קָבַר אַבְרָהָם אֶת־שָׂרָה אִשְׁתּוֹ אֶל־מְעָרַת שְׂדֵה הַמַּכְפֵּלָה עַל־פְּנֵי מַמְרֵא הִוא חֶבְרוֹן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃

20 וַיָּקָם הַשָּׂדֶה וְהַמְּעָרָה אֲשֶׁר־בּוֹ לְאַבְרָהָם לַאֲחֻזַּת־קָבֶר מֵאֵת בְּנֵי־חֵת׃

כד

1 וְאַבְרָהָם זָקֵן בָּא בַּיָּמִים וַיהוָה בֵּרַךְ אֶת־אַבְרָהָם בַּכֹּל׃

2 וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל־עַבְדּוֹ זְקַן בֵּיתוֹ הַמֹּשֵׁל בְּכָל־אֲשֶׁר־לוֹ שִׂים־נָא יָדְךָ תַּחַת יְרֵכִי׃

3 וְאַשְׁבִּיעֲךָ בַּיהוָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם וֵאלֹהֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר לֹא־תִקַּח אִשָּׁה לִבְנִי מִבְּנוֹת הַכְּנַעֲנִי אֲשֶׁר אָנֹכִי יוֹשֵׁב בְּקִרְבּוֹ׃

4 כִּי אֶל־אַרְצִי וְאֶל־מוֹלַדְתִּי תֵּלֵךְ וְלָקַחְתָּ אִשָּׁה לִבְנִי לְיִצְחָק׃

5 וַיֹּאמֶר אֵלָיו הָעֶבֶד אוּלַי לֹא־תֹאבֶה הָאִשָּׁה לָלֶכֶת אַחֲרַי אֶל־הָאָרֶץ הַזֹּאת הֶהָשֵׁב אָשִׁיב אֶת־בִּנְךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יָצָאתָ מִשָּׁם׃

6 וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְרָהָם הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־תָּשִׁיב אֶת־בְּנִי שָׁמָּה׃

ΚΕΦΑΛ. κγ.

17. Καὶ ἔστιν ὁ ἀγρὸς ἐφρὼν ὃς ἦν ἐν τῷ διπλῷ σπηλαίῳ, ὅς ἐστι κατὰ πρόσωπον μαμβρῆ, ὁ ἀγρὸς καὶ τὸ σπήλαιον ὃ ἦν ἐν αὐτῷ καὶ δένδρον ὃ ἦν ἐν τῷ ἀγρῷ ὅ ἐστιν ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτοῦ κύκλῳ.

18. Τῷ ἀβραὰμ εἰς κτῆσιν ἐναντίον τῶν υἱῶν χὲτ, καὶ πάντων τῶν εἰσπορευομένων εἰς τὴν πόλιν.

19. Μετὰ ταῦτα ἔθαψεν ἀβραὰμ σάῤῥαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἐν τῷ σπηλαίῳ τοῦ ἀγροῦ τῷ διπλῷ, ὅ ἐστιν ἀπέναντι μαμβρῆ, αὕτη ἐστὶ χεβρὼν, ἐν τῇ γῇ χαναάν.

20. Καὶ ἐκυρώθη ὁ ἀγρὸς καὶ τὸ σπήλαιον ὃ ἦν ἐν αὐτῷ, τῷ ἀβραὰμ εἰς κτῆσιν τάφου παρὰ τῶν υἱῶν χέτ.

ΚΕΦΑΛ. κδ.

1. Καὶ ἀβραὰμ ἦν πρεσβύτερος προβεβηκὼς ἡμερῶν, καὶ κύριος ηὐλόγησε τὸν ἀβραὰμ κατὰ πάντα.

2. Καὶ εἶπεν ἀβραὰμ τῷ παιδὶ αὐτοῦ τῷ πρεσβυτέρῳ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, τῷ ἄρχοντι πάντων τῶν αὐτοῦ· θὲς τὴν χεῖρά σου ὑπὸ τὸν μηρόν μου.

3. Καὶ ἐξορκίζω σε κύριον τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τὸν θεὸν τῆς γῆς, ἵνα μὴ λάβῃς γυναῖκα τῷ υἱῷ μου ἰσαὰκ ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν χαναναίων, μεθ' ὧν ἐγὼ οἰκῶ ἐν αὐτοῖς.

4. Ἀλλ' ἢ εἰς τὴν γῆν μου οὗ ἐγενόμην πορεύσῃ, καὶ εἰς τὴν φυλήν μου, καὶ λήψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου ἰσαὰκ ἐκεῖθεν.

5. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ παῖς. μήποτε οὐ βούληται ἡ γυνὴ πορευθῆναι μετ' ἐμοῦ ὀπίσω εἰς τὴν γῆν ταύτην, ἀποστρέψω τὸν υἱόν σου εἰς τὴν γῆν, ὅθεν ἐξῆλθες ἐκεῖθεν.

6. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ἀβραάμ· πρόσεχε σεαυτῷ, μὴ ἀποστρέψῃς τὸν υἱόν μου ἐκεῖ.

CAP. XXIII.

17. Confirmatusque eſt ager quondam Ephronis; in quo erat ſpelunca duplex reſpiciēs Mambre; tam ipſe, quàm ſpelunca, & omnes arbores eius in cunctis terminis eius per circuitum,

18. Abrahæ in poſſeſſionem, videntibus filiis Heth, & cunctis qui intrabant portam civitatis illius.

19. Atque ita ſepelivit Abraham Saram uxorem ſuam in ſpelunca agri duplici, quæ reſpiciebat Mambre, hæc eſt Hebron in terra Chanaam.

20. Et confirmatus eſt ager, & antrum, quod erat in eo, Abrahæ in poſſeſſionē monumenti à filiis Heth.

CAP. XXIIII.

1. Erat autem Abraham ſenex, dierumq; multorum: & Dominus in cunctis benedixerat ei.

2. Dixitque ad ſervum ſeniorem domus ſuæ, qui præerat omnibus quæ habebat, Pone manum tuam ſubter femur meum:

3. Vt adiurem te per Dominum Deum cœli & terræ, ut non accipias uxorem filio meo de filiabus Chananæorum, inter quos habito:

4. Sed ad terram & cognationem meam proficiſcaris, & inde accipias uxorem filio meo Iſaac.

5. Reſpondit ſervus: Si noluerit mulier venire mecum in terram hanc, nunquid reducere debeo filium tuum ad locum de quo tu egreſſus es?

6. Dixitque Abraham: Caue nequando reducas filiū meum illuc.

Das XXIII. Capitel.

17. Alſo ward Ephrons Acker/ darin die zwiſache Hőle iſt gegen Mamre ůber/ Abraham zum eigen Gut beſtettiget/ mit der Hőle darinnen/ vnnd mit allen Båumen auff dem Acker vmbher.

18. Daß die Kinder Heth zuſahen/ vnnd alle die zu ſeiner Stadt thor auß vnd eingiengen.

19. Darnach begrub Abraham Sara ſein Weib/ in der Hőle des Ackers/ die zwiſach iſt/ gegen Mamre ůber/ das iſt Hebron/ im Lande Canaan.

20. Alſo ward beſtettiget der Acker vnd die Hőle darinnen/ Abraham zum Erbbegråbnuß von den Kindern Heth.

Das XXIIII. Capitel.

ABraham war Alt vnd wol betaget/ vnd der HERR hatte jhn geſegnet allenthalben.

2. Vnnd ſprach zu ſeinem Elteſten Knecht ſeines Hauſes/ der allen ſeinen Gůtern fůrſtunde: Lege deine handt vnter meine Hůffte.

3. Vnd ſchwere mir bey dem HERREN dem Gott des Himmels vnnd der Erden/ daß du meinem Sohn kein Weib nemeſt von den Tőchtern der Cananiter/ vnter welchen ich wohne.

4. Sondern daß du zieheſt in mein Vaterlandt vnnd zu meiner Freundtſchafft/ vnnd nemeſt meinem Sohn Iſaac ein Weib.

5. Der Knecht ſprach: Wie/ wenn das Weib mir nicht wolt folgen in diß Landt? Sol ich denn deinen Sohn widerbringen in jenes Landt/ darauß du gezogen biſt?

6. Abraham ſprach zu jhm/ Da hůt dich fůr/ daß du meinen Sohn nicht wider dahin bringeſt.

CHAP. XXIII.

17. Et le champ d'Hephron qui *eſtoit* en Macpela au deuant de Mamré, tant le chāp que la cauerne y eſtāt, & tous les arbres qui *eſtoyent* au champ, & en tous ſes confins à l'enuiron, fut arreſté.

18. En poſſeſſion à Abraham en la preſence des Hethiens, aſſauoir de tous ceux qui entroyent par la porte de la ville.

19. Et puis apres Abraham enterra Sara ſa femme en la cauerne du champ de Macpela, au deuant de Mamré, *qui* eſt Hebron, au païs de Canaan.

20. Le champ donc & la cauerne eſtant en icelui fut arreſté par les Hethiens à Abraham en poſſeſſion de ſepulcre.

CHAP. XXIIII.

1. Et Abraham deuint vieil *&* auancé en aage: & l'Eternel auoit benit Abraham en toutes choſes.

2. Abraham donc dit à ſon ſeruiteur le plus ancien de ſa maiſon, qui auoit le gouuernement de tout ce qui lui appertenoit, Mets, ie te prie, ta main ſous ma cuiſſe:

3. Et ie te ferai iurer par l'Eternel, le Dieu des cieux & le Dieu de la terre, que tu ne prendras point femme pour mon fils des filles des Cananeens, parmi leſquels i'habite:

4. Mais tu t'en iras en mon païs & à mon parentage, & prendras femme à mon fils Iſaac.

5. Et ce ſeruiteur lui reſpondit, Peut eſtre que la femme n'aura point à gré de me ſuiure en ce païs ici. Me faudra-il neceſſairement remener ton fils au païs dont tu es ſorti?

6. Abrahā lui dit, Garde-toi bien de remener là mon fils.

כד

7 ייי אֱלָהָא דִשְׁמַיָּא דִּדְבַרְנִי מִבֵּית אַבָּא וּמֵאֲרַע יַלָּדוּתִי וּדְמַלֵּיל לִי וּדְקַיֵּים לִי לְמֵימַר לִבְנָךְ אֶתֵּן יָת־אַרְעָא הָדָא הוּא יִשְׁלַח מַלְאֲכֵיהּ קֳדָמָךְ וְתִיסַּב אִתְּתָא לִבְרִי מִתַּמָּן׃

8 וְאִם־לָא תֵיבֵי אִתְּתָא לְמֵיתֵי בַּתְרָךְ וּתְהֵא זַכָּאי מִמּוֹמָתִי דָא לְחוֹד יָת־בְּרִי לָא תְתֵיב לְתַמָּן׃

9 וְשַׁוִּי עַבְדָּא יָת־יְדֵיהּ תְּחוֹת יַרְכָּא דְאַבְרָהָם רִבּוֹנֵיהּ וְקַיֵּים לֵיהּ עַל פִּתְגָּמָא הָדֵין׃

10 וּדְבַר עַבְדָּא עַשְׂרָא גַמְלִין מִגַּמְלֵי רִבּוֹנֵיהּ וַאֲזַל וְכָל־שְׁפַר רִבּוֹנֵיהּ בִּידֵיהּ וְקָם וַאֲזַל לַאֲרַם דְּעַל־פְּרָת לְקַרְתָּא דְנָחוֹר׃

11 וְאַשְׁרֵי גַמְלַיָּא מִבָּרָא לְקַרְתָּא עִם־בֵּירָא דְמַיָּא לְעִדָּן רַמְשָׁא לְעִדָּן דְּנָפְקוּ מַלְיָתָא׃

12 וַאֲמַר ייי אֱלָהֵיהּ דְּרִבּוֹנִי אַבְרָהָם זַמֵּין־כְּעַן קֳדָמַי יוֹמָא־דֵין וַעֲבֵיד טֵיבוּ עִם רִבּוֹנִי אַבְרָהָם׃

13 הָא אֲנָא קָאֵים עַל־עֵינָא דְמַיָּא וּבְנָת אֱנָשֵׁי קַרְתָּא נָפְקָן לְמִמְלֵי מַיָּא׃

14 וּתְהֵי עוּלֵימְתָּא דְּאֵימַר לַהּ אַרְכִינִי־כְעַן קוּלְתִיךְ וְאֶשְׁתֵּי וְתֵימַר אִשְׁתְּ וְאַף גַּמְלָךְ אַשְׁקֵי יָתַהּ זַמֵּנְתָּ לְעַבְדָּךְ לְיִצְחָק וּבַהּ אֵידַע אֲרֵי־עֲבַדְתְּ טֵיבוּ עִם־רִבּוֹנִי׃

15 וַהֲוָה־הוּא עַד לָא שֵׁיצֵי לְמַלָּלָא וְהָא רִבְקָה נָפְקַת דְּאִתְיְלִידַת לִבְתוּאֵל בַּר מִלְכָּה אִתַּת נָחוֹר אֲחוּהִי דְאַבְרָהָם וְקוּלְתַהּ עַל־כַּתְפַהּ׃

כד

7 יְהוָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר לְקָחַנִי מִבֵּית אָבִי וּמֵאֶרֶץ מוֹלַדְתִּי וַאֲשֶׁר דִּבֶּר־לִי וַאֲשֶׁר נִשְׁבַּע־לִי לֵאמֹר לְזַרְעֲךָ אֶתֵּן אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת הוּא יִשְׁלַח מַלְאָכוֹ לְפָנֶיךָ וְלָקַחְתָּ אִשָּׁה לִבְנִי מִשָּׁם׃

8 וְאִם־לֹא תֹאבֶה הָאִשָּׁה לָלֶכֶת אַחֲרֶיךָ וְנִקִּיתָ מִשְּׁבֻעָתִי זֹאת רַק אֶת־בְּנִי לֹא תָשֵׁב שָׁמָּה׃

9 וַיָּשֶׂם הָעֶבֶד אֶת־יָדוֹ תַּחַת יֶרֶךְ אַבְרָהָם אֲדֹנָיו וַיִּשָּׁבַע לוֹ עַל־הַדָּבָר הַזֶּה׃

10 וַיִּקַּח הָעֶבֶד עֲשָׂרָה גְמַלִּים מִגְּמַלֵּי אֲדֹנָיו וַיֵּלֶךְ וְכָל־טוּב אֲדֹנָיו בְּיָדוֹ וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ אֶל־אֲרַם נַהֲרַיִם אֶל־עִיר נָחוֹר׃

11 וַיַּבְרֵךְ הַגְּמַלִּים מִחוּץ לָעִיר אֶל־בְּאֵר הַמָּיִם לְעֵת עֶרֶב לְעֵת צֵאת הַשֹּׁאֲבֹת׃

12 וַיֹּאמַר יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנִי אַבְרָהָם הַקְרֵה־נָא לְפָנַי הַיּוֹם וַעֲשֵׂה־חֶסֶד עִם אֲדֹנִי אַבְרָהָם׃

13 הִנֵּה אָנֹכִי נִצָּב עַל־עֵין הַמָּיִם וּבְנוֹת אַנְשֵׁי הָעִיר יֹצְאֹת לִשְׁאֹב מָיִם׃

14 וְהָיָה הַנַּעַר אֲשֶׁר אֹמַר אֵלֶיהָ הַטִּי־נָא כַדֵּךְ וְאֶשְׁתֶּה וְאָמְרָה שְׁתֵה וְגַם־גְּמַלֶּיךָ אַשְׁקֶה אֹתָהּ הֹכַחְתָּ לְעַבְדְּךָ לְיִצְחָק וּבָהּ אֵדַע כִּי־עָשִׂיתָ חֶסֶד עִם־אֲדֹנִי׃

15 וַיְהִי־הוּא טֶרֶם כִּלָּה לְדַבֵּר וְהִנֵּה רִבְקָה יֹצֵאת אֲשֶׁר יֻלְּדָה לִבְתוּאֵל בֶּן־מִלְכָּה אֵשֶׁת נָחוֹר אֲחִי אַבְרָהָם וְכַדָּהּ עַל־שִׁכְמָהּ׃

ΚΕΦΑΛ. κδ΄.

7. Κύριος ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ὁ θεὸς τῆς γῆς, ὃς ἔλαβέ με ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου, καὶ ἐκ τῆς γῆς ἧς ἐγεννήθην, ὃς ἐλάλησέ μοι, καὶ ὃς ὤμοσέ μοι λέγων· σοὶ δώσω τὴν γῆν ταύτην, καὶ τῷ σπέρματί σου, αὐτὸς ἀποστελεῖ τὸν ἄγγελον αὐτοῦ ἔμπροσθέν σου. καὶ λήψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου ἰσαὰκ ἐκεῖθεν.

8. Ἐὰν δὲ μὴ θέλῃ ἡ γυνὴ πορευθῆναι μετὰ σοῦ εἰς τὴν γῆν ταύτην, καθαρὸς ἔσῃ ἀπὸ τοῦ ὅρκου τούτου. μόνον τὸν υἱόν μου μὴ ἀποστρέψῃς ἐκεῖ.

9. Καὶ ἔθηκεν ὁ παῖς τὴν χεῖρα αὐτοῦ ὑπὸ τὸν μηρὸν ἀβραὰμ τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ ὤμοσεν αὐτῷ περὶ τοῦ ῥήματος τούτου.

10. Καὶ ἔλαβεν ὁ παῖς δέκα καμήλους ἀπὸ τῶν καμήλων τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἀγαθῶν τοῦ κυρίου αὐτοῦ μεθ᾽ ἑαυτοῦ. καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη εἰς τὴν μεσοποταμίαν εἰς τὴν πόλιν ναχώρ.

11. Καὶ ἐκοίμισε τὰς καμήλους ἔξω τῆς πόλεως παρὰ τὸ φρέαρ τοῦ ὕδατος τὸ πρὸς ὀψέ, ἡνίκα ἐκπορεύονται αἱ ὑδρευόμεναι.

12. Καὶ εἶπε· κύριος ὁ θεὸς τοῦ κυρίου μου ἀβραάμ, εὐόδωσον ἐναντίον ἐμοῦ σήμερον, καὶ ποίησον ἔλεος μετὰ τοῦ κυρίου μου ἀβραάμ.

13. Ἰδοὺ ἐγὼ ἕστηκα ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ ὕδατος. αἱ δὲ θυγατέρες τῶν οἰκούντων τὴν πόλιν ἐκπορεύονται ἀντλῆσαι ὕδωρ.

14. Καὶ ἔσται ἡ παρθένος ᾗ ἂν ἐγὼ εἴπω, ἐπίκλινον τὴν ὑδρίαν σου ἵνα πίω. καὶ εἴπῃ μοι, πίε σύ, καὶ τὰς καμήλους σου ποτιῶ, ἕως ἂν παύσωνται πίνουσαι· ταύτην ἡτοίμασας τῷ παιδί σου τῷ ἰσαάκ. καὶ ἐν τούτῳ γνώσομαι ὅτι ἐποίησας ἔλεος τῷ κυρίῳ μου ἀβραάμ.

15. Καὶ ἐγένετο πρὸ τοῦ συντελέσαι αὐτὸν λαλοῦντα ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ῥεβέκκα ἐξεπορεύετο ἡ τεχθεῖσα βαθουὴλ υἱῷ μελχᾶς τῆς γυναικὸς ναχώρ, ἀδελφοῦ δὲ ἀβραὰμ ἔχουσα τὴν ὑδρίαν ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτῆς.

CAP. XXIIII.

7. Dominus Deus cœli, qui tulit me de domo patris mei, & de terra nativitatis meæ, qui locutus eſt mihi, & iuravit mihi, dicens: Semini tuo dabo terram hanc: ipſe mittet angelum ſuum coram te, & accipies inde uxorem filio meo,

8. Sin autem mulier noluerit ſequi te, non teneberis iuramento: filium meum tantum ne reducas illuc.

9. Poſuit ergo ſervus manũ ſub femore Abraham domini ſui, & iuravit illi ſuper ſermone hoc.

10. Tulitq; decem camelos de grege domini ſui, & abiit, ex omnibus bonis eius portans ſecum, profectusq; perrexit in Meſopotamiam ad urbem Nachor.

11. Cumq; camelos feciſſet accumbere extra oppidum iuxta puteum aquæ veſperè, eo tempore quo ſolent mulieres egredi ad hauriendam aquam.

12. Dixit: Domine Deus domini mei Abrahã, occurre, obſecro, mihi hodie, & fac miſericordiam cum domino meo Abraham.

13. Ecce ego ſto prope fontem aquæ, & filiæ habitatorũ huius civitatis egredientur ad hauriendam aquam.

14. Igitur puella cui ego dixero, inclina hydriam tuã ut bibam: & illa reſponderit, Bibe, quin & camelis tuis dabo potum: ipſa eſt, quam præparaſti ſervo tuo Iſaac, & per hoc intelligam quòd feceris miſericordiã cum domino meo.

15. Necdum intra ſe verba cõpleverat, & ecce Rebecca egrediebatur, filia Bathuel, filii Melchæ uxoris Nachor fratris Abraham, habens hydriam in ſcapula ſua.

Das XXIIII. Capitel.

7. Der HERR der Gott des Himmels / der mich von meines Vaters Hauß genommen hat / vnd von meiner Heimat / der mir geredt hat / vnnd mir auch geſchworen hat / vnd geſagt / Diß Landt wil ich deinem Samen geben / der wirdt ſeinen Engel für dir her ſenden / daß du meinem Sohn daſelbſt ein Weib nemeſt.

8. So aber das Weib dir nicht folgen wil / ſo biſt du dieſes Eides quit / Alleine bringe meinen Sohn nicht wider dorthin.

6. Da legt der Knecht ſeine handt vnter die Hüffte Abrahams ſeines Herrn / vnd ſchwur jm ſolchs.

10. Alſo nam der Knecht zehen Kameel / von den Kameelen ſeines Herrn / vnd zog hin / vnd hatte mit ſich allerley Güter ſeines Herrn / vnnd macht ſich auff / vnnd zoch gen Meſopotamiam zu der Stadt Nahor.

11. Da ließ er die Kameel ſich lagern / auſſen für der Stadt / bey einem Waſſerbrunn / des Abends vmb die zeit / wenn die Weiber pflegten herauß zu gehen / vnd Waſſer zu ſchöpffen / vnnd ſprach:

12. HERR du Gott meines Herrn Abrahams / begegen mir heute / vnnd thu Barmhertzigkeit an meinem Herrn Abraham.

13. Sihe / Jch ſtehe hie bey dem Waſſerbrunn / vnnd der Leute Töchter inn dieſer Stadt werden herauß kommen Waſſer zu ſchöpffen.

14. Wenn nu eine Dirne kompt / zu der ich ſpreche / Neige deinen Krug / vnd laß mich trincken / Vnnd ſie ſprechen wirdt / Trincke / Jch wil deine Kameel auch trencken / daß ſie die ſey / die du deinem Diener Jſaac beſcheret habſt / vnd ich daran erkenne / daß du Barmhertzigkeit an meinem Herrn gethan haſt.

15. Vnnd ehe er außgeredt hatte / Sihe da kam herauß Rebecca Bethuels Tochter / der ein Sohn der Milca war / welche Nahors Abrahams Bruders Weib war / vnnd trug einen Krug auff jhrer achſeln.

CHAP. XXIV.

7. L'Eternel, le Dieu des cieux, qui m'a pris de la maiſon de mon pere, & du païs de mon parentage, & qui a parlé à moi, & qui m'a iuré, diſant, Ie dõnerai à ta poſterité ce païs ici: icelui enuoyera ſon Ange deuant toi, & de là prendras femme à mon fils.

8. Que ſi la femme n'a point à gré de te ſuiure, tu ſeras quitte de ce ſerment que ie te fai faire: quoi qu'il y ait, ne remene point là mon fils.

9. Adonc le ſeruiteur mit la main ſous la cuiſſe d'Abrahã ſon ſeigneur, & lui iura ſuiuant ces choſes-la.

10. Et le ſeruiteur prenãt dix chameaux d'entre les chameaux de ſon maiſtre, s'en alla: car il auoit tout le bien de ſon maiſtre en ſa puiſſance. Il partit donc, & s'en alla en Meſopotamie, en la ville de Nacor:

11. Et fit repoſer ſur les genoux les chameaux hors de la ville, aupres d'vn puits d'eau, ſur le ſoir, au temps que ſortent celles qui vont puiſer *de l'eau*:

12. Et dit, O Eternel, Dieu de mon ſeigneur Abrahã, donne-moi rencontre auiourd'hui, & fai gratuité à mon ſeigneur Abraham.

13. Voici, ie me tiendrai pres de la fontaine d'eau, & les filles des gens de la ville ſortiront pour puiſer de l'eau.

14. Qu il aduiene donc que la ieune fille à laquelle ie dirai, Baiſſe, ie te prie, ta cruche, afin que ie boiue: & qui reſpondra, Boi, & meſme ie donnerai à boire à tes chameaux: ſoit celle que tu as aſſignee à ton ſeruiteur Iſaac, & par cela cognoiſtrai-ie que tu auras fait gratuité à mon ſeigneur.

15. Et aduint qu'auant qu'il euſt acheué de parler, voici Rebecca fille de Bethuel, fils de Milca, femme de Nacor, frere d'Abrahã, ſortoit ayant ſa cruche ſur ſon eſpaule.

כד

16 וְעוּלֵימְתָּא שַׁפִּירַת
חֵיזוּ לַחֲדָא בְּתוּלְתָּא
וּגְבַר לָא יְדָעַהּ וּנְחָתַת
לְעֵינָא וּמְלַת קוּלְתַּהּ
וּסְלֵיקַת׃

17 וּרְהַט עַבְדָּא לְקַדָּמוּתַהּ וַאֲמַר אַשְׁקִינִי
כְעַן זְעֵיר־מַיָּא מִן
מִקּוּלְתִּיךְ׃

18 וַאֲמַרַת אִשְׁתְּ רִבּוֹנִי
וְאוֹחִיאַת וְנַחֲתַת
קוּלְתַּהּ עַל־יְדַהּ
וְאַשְׁקְתֵיהּ׃

19 וְשֵׁיצִיאַת לְאַשְׁקָיוּתֵיהּ
וַאֲמַרַת אַף לְגַמְלָךְ אַמְלֵי
עַד דְּיִסְפְּקוּן לְמִשְׁתֵּי׃

20 וְאוֹחִיאַת וּנְפַצַת
קוּלְתַּהּ לְבֵית־שַׁקְיָתָא
וּרְהַטַת עוֹד לְבֵירָא
לְמִימְלֵי וּמְלַת לְכָל־
גַּמְלוֹהִי׃

21 וְגַבְרָא שָׁהֵי בַהּ־
מִסְתַּכַּל שָׁתִיק לְמֵידַע
הַאַצְלַח יְיָ אוֹרְחֵיהּ אִם־
לָא׃ 22 וַהֲוָה כַּד סַפִּיקוּ
גַּמְלַיָּא לְמִשְׁתֵּי וּנְסֵיב
גַּבְרָא קְדָשָׁא דְדַהֲבָא
תִּקְלָא מַתְקְלֵיהּ וּתְרֵין
שֵׁירִין עַל־יְדַהָא מַתְקַל־
עֲשַׂר סִלְעִין דְּדַהֲבָא הֲוָה
מַתְקַלְהוֹן׃ 23 וַאֲמַר בַּת־
מַאן אַתְּ חַוִּי כְעַן לִי הַאִית
בְּבֵית־אֲבוּךְ אֲתַר כָּשַׁר־
לָנָא לִמְבָת׃ 24 וַאֲמַרַת
לֵיהּ בַּת־בְּתוּאֵל אֲנָא בַּר־
מִלְכָּה דִּילֵידַת לְנָחוֹר׃

25 וַאֲמַרַת לֵיהּ אַף־
תִּבְנָא אַף־כִּסְתָּא סַגִּי
עִמָּנָא אַף אֲתַר־כָּשַׁר
לִמְבָת׃

26 וּכְרַע גַּבְרָא וּסְגִיד
קֳדָם־יְיָ׃

27 וַאֲמַר בְּרִיךְ יְיָ
אֱלָהֵיהּ דְּרִבּוֹנִי אַבְרָהָם
דִּי לָא־מְנַע טֵיבוּתֵיהּ
וְקוּשְׁטֵיהּ מִן־רִבּוֹנִי א
אֲנָא בְּאוֹרַח תַּקְנָא דַּבְּרַנִי
יְיָ בֵּית אֲחוּהִי דְּרִבּוֹנִי׃

28 וּרְהַטַת עוּלֵימְתָּא
וְחַוִּיאַת לְבֵית אִמַּהּ
כְּפִתְגָּמַיָּא הָאִלֵּין׃

כד

16 וְהַנַּעֲרָ טֹבַת מַרְאֶה מְאֹד בְּתוּלָה וְאִישׁ לֹא יְדָעָהּ וַתֵּרֶד הָעַיְנָה וַתְּמַלֵּא כַדָּהּ וַתָּעַל׃

17 וַיָּרָץ הָעֶבֶד לִקְרָאתָהּ וַיֹּאמֶר הַגְמִיאִינִי נָא מְעַט־מַיִם מִכַּדֵּךְ׃

18 וַתֹּאמֶר שְׁתֵה אֲדֹנִי וַתְּמַהֵר וַתֹּרֶד כַּדָּהּ עַל־יָדָהּ וַתַּשְׁקֵהוּ׃

19 וַתְּכַל לְהַשְׁקֹתוֹ וַתֹּאמֶר גַּם לִגְמַלֶּיךָ אֶשְׁאָב עַד אִם־כִּלּוּ לִשְׁתֹּת׃

20 וַתְּמַהֵר וַתְּעַר כַּדָּהּ אֶל־הַשֹּׁקֶת וַתָּרָץ עוֹד אֶל־הַבְּאֵר לִשְׁאֹב וַתִּשְׁאַב לְכָל־גְּמַלָּיו׃

21 וְהָאִישׁ מִשְׁתָּאֵה לָהּ מַחֲרִישׁ לָדַעַת הַהִצְלִיחַ יְהוָה דַּרְכּוֹ אִם־לֹא׃

22 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר כִּלּוּ הַגְּמַלִּים לִשְׁתּוֹת וַיִּקַּח הָאִישׁ נֶזֶם זָהָב בֶּקַע מִשְׁקָלוֹ וּשְׁנֵי צְמִידִים עַל־יָדֶיהָ עֲשָׂרָה זָהָב מִשְׁקָלָם׃

23 וַיֹּאמֶר בַּת־מִי אַתְּ הַגִּידִי נָא לִי הֲיֵשׁ בֵּית־אָבִיךְ מָקוֹם לָנוּ לָלִין׃

24 וַתֹּאמֶר אֵלָיו בַּת־בְּתוּאֵל אָנֹכִי בֶּן־מִלְכָּה אֲשֶׁר יָלְדָה לְנָחוֹר׃

25 וַתֹּאמֶר אֵלָיו גַּם־תֶּבֶן גַּם־מִסְפּוֹא רַב עִמָּנוּ גַּם־מָקוֹם לָלוּן׃

26 וַיִּקֹּד הָאִישׁ וַיִּשְׁתַּחוּ לַיהוָה׃

27 וַיֹּאמֶר בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנִי אַבְרָהָם אֲשֶׁר לֹא־עָזַב חַסְדּוֹ וַאֲמִתּוֹ מֵעִם אֲדֹנִי אָנֹכִי בַּדֶּרֶךְ נָחַנִי יְהוָה בֵּית אֲחֵי אֲדֹנִי׃

28 וַתָּרָץ הַנַּעֲרָ וַתַּגֵּד לְבֵית אִמָּהּ כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃

κδʹ.

16. Ἡ δὲ παρθένος ἦν καλὴ τῇ ὄψει σφόδρα. παρθένος ἦν. ἀνὴρ οὐκ ἔγνω αὐτήν. καταβᾶσα δὲ ἐπὶ τὴν πηγὴν, ἔπλησε τὴν ὑδρίαν αὐτῆς, καὶ ἀνέβη.

17. Ἐπέδραμε δὲ ὁ παῖς εἰς συνάντησιν αὐτῆς. καὶ εἶπε· πότισόν με μικρὸν ὕδωρ ἐκ τῆς ὑδρίας σου.

18. Ἡ δὲ εἶπε, πίε κύριε. καὶ ἔσπευσε καὶ καθεῖλε τὴν ὑδρίαν ἐπὶ τὸν βραχίονα αὐτῆς, καὶ ἐπότισεν αὐτὸν, ἕως ἐπαύσατο πίνων.

19. Καί εἶπε, καὶ τὰς καμήλους σου ποτιῶ καὶ ὑδρεύσομαι, ἕως ἂν πᾶσαι πίωσι, καὶ ἔσπευσε.

20. Καὶ ἐξεκένωσε τὴν ὑδρίαν εἰς τὸ ποτιστήριον. καὶ ἔδραμεν ἔτι ἐπὶ τὸ φρέαρ ἀντλῆσαι ὕδωρ, καὶ ὑδρεύσατο πάσαις ταῖς καμήλοις.

21. Ὁ δὲ ἄνθρωπος κατεμάνθανεν αὐτὴν, καὶ παρεσιώπα τοῦ γνῶναι εἰ εὐώδωσε κύριος τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, ἢ οὔ.

22. Ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἐπαύσαντο πᾶσαι αἱ κάμηλοι πίνουσαι, ἔλαβεν ὁ ἄνθρωπος ἐνώτια χρυσᾶ ἀνὰ δραχμὴν ὁλκῆς, καὶ δύο ψέλλια ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτῆς, δέκα χρυσῶν ὁλκὴ αὐτῶν.

23. Καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὴν, καὶ εἶπε· θυγάτηρ τίνος εἶ; ἀνάγγειλόν μοι εἰ ἔστι παρὰ τῷ πατρί σου τόπος ἡμῖν τοῦ καταλῦσαι.

24. Ἡ δὲ εἶπεν αὐτῷ, θυγάτηρ Βαθουήλ εἰμι τοῦ μελχὰ, ὃν ἔτεκε τῷ ναχώρ.

25. Καὶ εἶπεν αὐτῷ, καὶ ἄχυρα καὶ χορτάσματα πολλὰ παρ' ἡμῖν, καὶ τόπος τοῦ καταλῦσαι.

26. Καὶ εὐδοκήσας ὁ ἄνθρωπος, προσεκύνησε τῷ κυρίῳ, καὶ εἶπεν.

27. Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς τοῦ κυρίου μου ἀβραὰμ, ὃς οὐκ ἐγκατέλιπε τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν ἀλήθειαν ἀπὸ τοῦ κυρίου μου. ἐμὲ εὐώδωκε κύριος εἰς οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ κυρίου μου.

28. Καὶ δραμοῦσα ἡ παῖς ἀνήγγειλε τῇ μητρὶ αὐτῆς κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα.

CAP. XXIV.

16. Puella decora nimis, virgoq; pulcherrima, & incognita viro : deſcenderat autem ad fontem, & impleverat hydriã, ac revertebatur.

17. Occurritq; ei ſervus, & ait: Pauxillum aquæ mihi ad bibendum præbe de hydria tua.

18. Quæ reſpondit: Bibe domine mi. Celeriterq; depoſuit hydriam ſuper ulnam ſuam, & dedit ei potum.

19. Cumq; ille bibiſſet, adiecit: Quin & camelis tuis hauriam aquam, donec cuncti bibant.

20. Effundensq; hydriam in canalibus, recurrit ad puteũ, ut hauriret aquam : & hauſtã omnibus camelis dedit.

21. Ipſe autem contemplabatur eam tacitus, ſcire volẽs vtrum proſperum iter ſuum feciſſet Deus, an non.

22. Poſtquam autem biberunt cameli, protulit vir inaures aureas, appendentes ſiclos duos : & armillas totidẽ pondo ſiclorum decem.

23. Dixitq; ad eam: Cuius es filia? indica mihi, eſt in domo patris tui locus ad manendũ?

24. Quæ reſpõdit: Filia ſum Bathuelis, filii Nachor, quẽ peperit ei Melcha.

25. Et addidit, dicens: Palearum quoque & fœni plurimum eſt apud nos, & locus ſpatioſus eſt ad manendum.

26. Inclinavit ſe homo, & adoravit Dominum,

27. Dicens: Benedictus Dominus Deus domini mei Abraham, qui non abſtulit miſericordiam & veritatem ſuã à domino meo, & recto itinere me perduxit in domũ fratris domini mei.

28. Cucurrit itaque puella, & nuntiavit in domũ matris ſuæ omnia quæ audierat.

Das XXIIII. Capitel.

16. Vnd ſie war ein ſehr ſchöne Dirne von angeſicht/ noch eine Jungfraw/ vnd kein Mann hatte ſie erkant/ Die ſteig hinab zum Brunnen/ vnnd fůllet den Krug/ vnd ſteig herauff.

16. Da lieff jhr der Knecht entgegen/ vnnd ſprach: Laß mich ein wenig Waſſer auß deinem Krug trincken.

18. Vnd ſie ſprach: Trinck mein Herr/ Vnnd eilendt ließ ſie den Krug ernider auff jre handt/ vnd gab jm zu trincken.

10. Vnnd da ſie jhm zu trincken gegeben hatte/ ſprach ſie: Jch wil deinen Kameelen auch ſchöpffen/ biß ſie alle getrincken.

20. Vnd eilet/ vnd goß den Krug auß inn die Trencke/ vnnd lieff aber zum Brunn zu ſchöpffen/ vnd ſchöpffete allen ſeinen Kameelen.

21. Der Mann aber wundert ſich jr/ vnnd ſchweig ſtille/ biß er erkennete/ ob der HERR zu ſeiner Reiſe gnad gegeben hette/ oder nicht.

22. Da nun die Kameel alle getruncken hatten/ nam er eine gůlden Spangen eines halben Seckels ſchwer/ vnd zween Armringe an jhre hende/ zehen Seckel Golds ſchwer.

23. Vnd ſprach: Meine Tochter wen gehöreſt du an? das ſage mir doch. Haben wir auch raum inn deines Vaters Hauſe zu herbergen?

24. Sie ſprach zu jhm: Jch bin Bethuels Tochter/ des Sohns Milca/ den ſie dem Nahor geborn hat.

25. Vnnd ſagt weiter zu jhm: Es iſt auch viel ſtro vnd futter bey vns/ vnnd raums gnug zu herbergen.

26. Da neiget ſich der Mann/ vnd betet den HERRN an.

27. Vnnd ſprach: Gelobet ſey der HERR/ der GOtt meines Herrn Abraham/ der ſeine Barmhertzigkeit vnnd ſeine Warheit nicht verlaſſen hat an meinem Herrn/ Denn der HERR hat mich den weg gefůret zu meines Herrn Bruders Hauß.

28. Vnnd die Dirne lieff/ vnnd ſaget ſolches alles an inn jhrer Mutter Hauſe.

CHAP. XXIV.

16. Et la ieune fille *eſtoit* treſbelle à voir, *&* pucelle, ſi qu'hõme ne l'auoit cognue: & deſcendit à la fontaine, & emplit ſa cruche, & remontoit.

17. Adonc le ſeruiteur courut au deuant d'elle, & dit, Dõne-moi, ie te prie, vn peu d'eau de ta cruche à boire.

18. Et elle dit, Mon ſeigneur, boi. Et incontinent aualla ſa cruche ſur ſa main, & lui donna à boire.

19. Et ayant acheué de lui dõner à boire, elle dit, Meſme i'en puiſerai pour tes chameaux, iuſques à ce qu'ils ayent acheué de boire.

20. Et vuida viſtement ſa cruche en l'auge, & courut encore au puits pour puiſer, & puiſa pour tous ſes chameaux.

21. Et ceſt hõme s'eſtonnoit d'elle, cõſiderant ſans ſonner mot, pour ſauoir ſi l'Eternel auroit fait proſperer ſon voyage, ou non.

22. Et quand les chameaux eurent acheué de boire, ceſt hõme print vne bague d'or peſante vn demi *ſicle*, & deux bracelets *pour mettre* ſur les mains d'icelle, peſans dix *ſicles* d'or.

23. Puis lui dit, De qui *es*-tu fille? Ie te prie, fai le moi ſauoir, y-a-il point lieu en la maiſon de ton pere pour *y* loger?

24. Et elle reſpondit, Ie *ſuis* fille de Bethuel, fils de Milca, qu'elle a enfanté à Nacor.

25. Elle lui dit auſſi, *Il y a* chez nous beaucoup de paille & de fourrage, & auſſi lieu pour *y* loger.

26. Et ceſt hõme s'enclina & ſe proſterna deuãt l'Eternel:

27. Et dit, Benit *ſoit* l'Eternel, le Dieu de mon ſeigneur Abraham, qui n'a point deſiſtè d'exercer ſa gratuité & verité enuers mon ſeigneur. Moi eſtant en chemin, l'Eternel m'a conduit en la maiſon des freres de mon ſeigneur. 28. Et la ieune fille courut, & en fit tapport en la maiſon de ſa mere ſelon ces propos-la.

כד

29 וּלְרִבְקָה אַחָא וּשְׁמֵיהּ לָבָן וּרְהַט לָבָן לְוָת גַּבְרָא לְבָרָא לְוָת עֵינָא׃

30 וַהֲוָה כַּד חֲזָא יָת קְדָשָׁא וְיָת שֵׁירַיָּא עַל יְדֵי אֲחָתֵיהּ וְכַד שְׁמַע יָת פִּתְגָּמֵי רִבְקָה אֲחָתֵיהּ לְמֵימַר כְּדֵין מַלֵּיל עִמִּי גַּבְרָא וַאֲתָא לְוָת גַּבְרָא וְהָא קָאֵים עַל גַּמְלַיָּא עַל עֵינָא׃

31 וַאֲמַר עוֹל בְּרִיכָא דַּיָי לְמָה אַתְּ קָאֵים בְּבָרָא וַאֲנָא פַּנֵּיתִי בֵּיתָא וַאֲתַר כָּשַׁר לְגַמְלַיָּא׃

32 וְעַאל גַּבְרָא לְבֵיתָא וּשְׁרָא גַּמְלַיָּא וִיהַב תִּבְנָא וְכִסְּתָא לְגַמְלַיָּא וּמַיָּא לְאַסְחָאָה רַגְלוֹהִי וְרַגְלֵי גֻּבְרַיָּא דְּעִמֵּיהּ׃

33 וְשַׁוִּיו קֳדָמוֹהִי לְמֵיכַל וַאֲמַר לָא אֵיכוֹל עַד דַּאֲמַלֵּל פִּתְגָּמַי וַאֲמַר מַלֵּל׃

34 וַאֲמַר עַבְדָּא דְּאַבְרָהָם אֲנָא׃

35 וַיָי בָּרֵךְ יָת רִבּוֹנִי לַחֲדָא וּרְבָא וִיהַב לֵיהּ עָאן וְתוֹרִין וְכַסְפָּא וְדַהֲבָא וְעַבְדִּין וְאַמְהָן וְגַמְלִין וַחֲמָרִין׃

36 וִילֵידַת שָׂרָה אִתַּת רִבּוֹנִי בַּר לְרִבּוֹנִי בָּתַר דְּסֵיבַת וִיהַב לֵיהּ יָת כָּל דְּלֵיהּ׃

37 וְקַיֵּים עֲלַי רִבּוֹנִי לְמֵימַר לָא תִסַּב אִתְּתָא לִבְרִי מִבְּנָת כְּנַעֲנָאָה דַּאֲנָא יָתֵב בְּאַרְעֲהוֹן׃

38 אֱלָהֵין לְבֵית אַבָּא תֵּיזֵל וּלְזַרְעִיתִי וְתִסַּב אִתְּתָא לִבְרִי׃

39 וַאֲמָרִית לְרִבּוֹנִי מָאִים לָא תֵיזֵל אִתְּתָא בַּתְרָי׃

כד

29 וּלְרִבְקָה אָח וּשְׁמוֹ לָבָן וַיָּרָץ לָבָן אֶל־הָאִישׁ הַחוּצָה אֶל־הָעָיִן׃

30 וַיְהִי כִּרְאֹת אֶת־הַנֶּזֶם וְאֶת־הַצְּמִדִים עַל־יְדֵי אֲחֹתוֹ וּכְשָׁמְעוֹ אֶת־דִּבְרֵי רִבְקָה אֲחֹתוֹ לֵאמֹר כֹּה־דִבֶּר אֵלַי הָאִישׁ וַיָּבֹא אֶל־הָאִישׁ וְהִנֵּה עֹמֵד עַל־הַגְּמַלִּים עַל־הָעָיִן׃

31 וַיֹּאמֶר בּוֹא בְּרוּךְ יְהוָה לָמָּה תַעֲמֹד בַּחוּץ וְאָנֹכִי פִּנִּיתִי הַבַּיִת וּמָקוֹם לַגְּמַלִּים׃

32 וַיָּבֹא הָאִישׁ הַבַּיְתָה וַיְפַתַּח הַגְּמַלִּים וַיִּתֵּן תֶּבֶן וּמִסְפּוֹא לַגְּמַלִּים וּמַיִם לִרְחֹץ רַגְלָיו וְרַגְלֵי הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר אִתּוֹ׃

33 וַיִּשֶׂם לְפָנָיו לֶאֱכֹל וַיֹּאמֶר לֹא אֹכַל עַד אִם־דִּבַּרְתִּי דְּבָרָי וַיֹּאמֶר דַּבֵּר׃

34 וַיֹּאמַר עֶבֶד אַבְרָהָם אָנֹכִי׃

35 וַיהוָה בֵּרַךְ אֶת־אֲדֹנִי מְאֹד וַיִּגְדָּל וַיִּתֶּן־לוֹ צֹאן וּבָקָר וְכֶסֶף וְזָהָב וַעֲבָדִים וּשְׁפָחֹת וּגְמַלִּים וַחֲמֹרִים׃

36 וַתֵּלֶד שָׂרָה אֵשֶׁת אֲדֹנִי בֵן לַאדֹנִי אַחֲרֵי זִקְנָתָהּ וַיִּתֶּן־לוֹ אֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ׃

37 וַיַּשְׁבִּעֵנִי אֲדֹנִי לֵאמֹר לֹא־תִקַּח אִשָּׁה לִבְנִי מִבְּנוֹת הַכְּנַעֲנִי אֲשֶׁר אָנֹכִי יֹשֵׁב בְּאַרְצוֹ׃

38 אִם־לֹא אֶל־בֵּית־אָבִי תֵּלֵךְ וְאֶל־מִשְׁפַּחְתִּי וְלָקַחְתָּ אִשָּׁה לִבְנִי׃

39 וָאֹמַר אֶל־אֲדֹנִי אֻלַי לֹא־תֵלֵךְ הָאִשָּׁה אַחֲרָי׃

κδ.

29. Τῇ δὲ ῥεβέκκα ἀδελφὸς ἦν. ᾧ ὄνομα λάβαν. καὶ ἔδραμε λάβαν πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἔξω ἐπὶ τὴν πηγήν.

30. Καὶ ἐγένετο ἡνίκα εἶδε τὰ ἐνώπια καὶ τὰ ψέλλια ἐπὶ τὰς χεῖρας τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ, καὶ ὅτε ἤκουσε τὰ ῥήματα ῥεβέκκας τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ λεγούσης, οὕτω λελάληκέ μοι ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἦλθε πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἑστηκότος αὐτοῦ ἐπὶ τῶν καμήλων ἐπὶ τῆς πηγῆς.

31. Καὶ εἶπεν αὐτῷ. δεῦρο εἴσελθε. εὐλογητὸς κυρίου. ἵνα τί ἕστηκας ἔξω; ἐγὼ δὲ ἡτοίμασα τὴν οἰκίαν καὶ τὸν τόπον ταῖς καμήλοις.

32. Εἰσῆλθε δὲ ὁ ἄνθρωπος εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ἀπέσαξε καμήλους, καὶ ἔδωκεν ἄχυρα καὶ χορτάσματα ταῖς καμήλοις, καὶ ὕδωρ τοῖς ποσὶν αὐτοῦ, καὶ τοῖς ποσὶ τῶν ἀνδρῶν τῶν μετ᾽ αὐτοῦ.

33. Καὶ παρέθηκεν αὐτοῖς ἄρτους φαγεῖν, καὶ εἶπεν· οὐ μὴ φάγω ἕως τοῦ λαλῆσαί με τὰ ῥήματά μου. καὶ εἶπαν, λάλησον.

34. Καὶ εἶπε· παῖς ἀβραὰμ ἐγώ εἰμι.

35. Κύριος δὲ ηὐλόγησε τὸν κύριόν μου σφόδρα, καὶ ὑψώθη· καὶ ἔδωκεν αὐτῷ πρόβατα, καὶ μόσχους, καὶ ἀργύριον, καὶ χρυσίον, παῖδας καὶ παιδίσκας, καμήλους καὶ ὄνους.

36. Καὶ ἔτεκε σάρρα ἡ γυνὴ τοῦ κυρίου μου υἱὸν ἕνα τῷ κυρίῳ μου μετὰ τὸ γηρᾶσαι αὐτόν. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ, ὅσα ἦν αὐτῷ.

37. Καὶ ὥρκισέ με ὁ κύριός μου λέγων· οὐ λήψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν χαναναίων, ἐν οἷς ἐγὼ παροικῶ ἐν τῇ γῇ αὐτῶν.

38. Ἀλλ᾽ ἢ εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου πορεύσῃ, καὶ εἰς τὴν φυλήν μου, καὶ λήψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου ἐκεῖθεν.

39. Εἶπα δὲ τῷ κυρίῳ μου, μήποτε οὐ βούληται ἡ γυνὴ πορευθῆναι μετ᾽ ἐμοῦ.

CAP. XXIV.

29. Habebat autem Rebecca fratrem nomine Laban, qui feſtinus egreſſus eſt ad hominem, ubi erat fons.

30. Cumq; vidiſſet inaures & armillas in manibus ſororis ſuæ, & audiſſet cuncta verba referentis, Hæc locutus eſt mihi homo: venit ad virum qui ſtabat iuxta camelos, & prope fontem aquæ:

31. Dixitq; ad eum: Ingredere benedicte Domini: cur foris ſtas? præparavi domum & locum camelis.

32. Et introduxit eum in hoſpitium: ac deſtravit camelos, deditque paleas & fœnum, & aquam ad lavandos pedes camelorum, & virorum qui venerant cum eo.

33. Et appoſitus eſt in conſpectu eius panis. Qui ait: Non comedã donec loquar ſermones meos. Reſpondit ei: Loquere.

34. At ille: Servus, inquit, Abraham ſum.

35. Et Dominus benedixit domino meo valde, magnificatusque eſt: & dedit ei oves & boves, argentũ & aurum, ſervos & ancillas, camelos & aſinos.

36. Et peperit Sara uxor domini mei filiũ domino meo in ſenectute ſua, deditq; illi omnia quæ habuerat.

37. Et adiuravit me dominus meus dicens: Non accipies uxorem filio meo de filiabus Chananæorum, in quorum terra habito:

38. Sed ad domũ patris mei perges, & de cognatione mea accipies uxorem filio meo.

39. Ego verò reſpondi domino meo: Quid ſi noluerit venire mecum mulier?

Das XXIIII. Capitel.

29. Vnd Rebecca hatte einen Bruder/ der hieß Laban/ vnnd Laban lieff zu dem Mann drauſſen bey dem Brunn.

30. Vnnd als er ſahe die Spangen vnnd Armringe an ſeiner Schweſter Hende/ vnnd höret die Wort Rebecca ſeiner Schweſter/ daß ſie ſprach: Alſo hat mir der Mann geſagt/ kam er zu dem Mann/ vnd ſihe/ er ſtund bey den Kamelen am Brunn.

31. Vnd ſprach: Kom herein du Geſegneter des HERRN/ warumb ſteheſt du drauſſen? Ich habe daß Hauß gereumet/ vnnd für die Kameel auch raum gemacht.

32. Alſo füret er den Mann ins hauß/ vnnd zeumet die Kameel ab/ vnnd gab jhnen ſtro vnnd futter vnnd Waſſer zu waſchen ſeine füſſe/ vnnd der Männer die mit jhm waren.

33. Vnd ſatzte jm Eſſen für. Er ſprach aber: Ich wil nicht eſſen bis daß ich zuuor meine Sache geworben habe. Sie antwortten/ ſage her.

34. Er ſprach: Ich bin Abrahams Knecht.

35. Vnnd der HERR hat meinen Herren reichlich geſegnet/ vnnd iſt groß worden/ vnd hat jm Schaff vnd Ochſen/ Silber vnnd Goldt/ Knecht vnnd Mägde Kameel vnnd Eſel gegeben.

36. Dazu hat Sara meines Herren Weib einen Sohn geborn meinem Herrn in ſeinem alter/ dem hat er alles gegeben was er hat.

37. Vnnd mein Herr hat einen Eid von mir genommen/ vnd geſagt: Du ſolt meinem Sohn kein Weib nehmen von den Töchtern der Cananiter/ inn derer Land ich wohne.

38. Sondern zeuch hin zu meines Vatters Hauß/ vnnd zu meinem Geſchlecht/ daſelbs nim meinem Sohn ein Weib.

39. Ich ſprach aber zu meinem Herrn: Wie/ wenn mir das Weib nicht folgen will?

CHAP. XXIV.

29. Or Rebecca auoit vn frere nommé Laban, lequel courut dehors à ceſt homme vers la fontaine.

30. Car ſi toſt qu'il euſt veu la bague & les bracelets ſur les mains de ſa ſœur, & entendu les paroles de Rebecca ſa ſœur, diſant, Ceſt homme a ainſi parlé à moi, il vint à l'homme, & voici, il eſtoit aupres des chameaux vers la fontaine.

31. Et dit, Benit de l'Eternel, entre: pourquoi te tiens-tu dehors? i'ai appreſté la maiſon, & le lieu pour tes chameaux.

32. L'homme donc vint en la maiſon, & on desharnacha les chameaux, & on leur donna de la paille & du fourrage, & de l'eau tant pour lauer les pieds d'icelui, que les pieds des perſonnages qui *eſtoyent* auec lui:

33. Et on lui preſenta à manger. Mais il dit, Ie ne mangerai point, que ie n'aye dit ce que i'ai à dire. Et *Laban* dit, Parle.

34. Il dit donc, Ie *ſuis* ſeruiteur d'Abraham.

35. Or l'Eternel a benit grãdement mon ſeigneur, dont il eſt deuenu grand: car il lui a donné brebis, bœufs, argent, or, ſeruiteurs, ſeruãtes, chameaux & aſnes.

36. Et Sara femme de mon ſeigneur a enfanté vn fils à mon ſeigneur eſtant ia deuenue vieille, auquel il a donné tout ce qu'il a.

37. Et mon ſeigneur m'a fait iurer, diſant, Tu ne prendras point femme à mon fils des filles des Cananeens, au païs deſquels i'habite.

38. Mais tu iras en la maiſon de mon pere, & vers ma parenté, & *de là* prendras femme pour mon fils.

39. Et ie di à mon ſeigneur, Peut eſtre que la femme ne me ſuiura pans.

כד

40 וַאֲמַר לִי יְיָ דִּי־פְלַחִית קֳדָמוֹהִי יִשְׁלַח מַלְאֲכֵיהּ עִמָּךְ וְיַצְלַח אוֹרְחָךְ וְתִיסַּב אִתְּתָא לִבְרִי מִזַּרְעִיתִי וּמִבֵּית אַבָּא׃

41 בְּכֵן תְּהֵי זַכָּאי מִמּוֹמָתִי אֲרֵי תֵהַךְ לְזַרְעִיתִי וְאִם־לָא יִתְּנוּן לָךְ וּתְהֵי זַכָּאי מִמּוֹמָתִי׃

42 וַאֲתֵית יוֹמָא־דֵין לְעֵינָא וַאֲמָרִית יְיָ אֱלָהֵיהּ דְּרִבּוֹנִי אַבְרָהָם אִם־אִית כְּעַן־רַעֲוָא קֳדָמָךְ לְאַצְלָחָא אוֹרְחִי דִּי אֲנָא אָזֵיל עֲלַהּ׃

43 הָא אֲנָא קָאֵים עַל־עֵינָא דְּמַיָּא וִיהֵי עוּלֵימְתָּא דְּתִיפּוֹק לְמִימְלֵי וְאֵימַר לַהּ אַשְׁקֵינִי־כְעַן זְעֵיר־מַיָּא מִקּוּלְתִיךְ׃

44 וְתֵימַר לִי אַף־אַתְּ אִשְׁתְּ וְאַף לְגַמְלָךְ אֲמַלֵּי הִיא אִתְּתָא דְּזַמִּין יְיָ לְבַר רִבּוֹנִי׃

45 אֲנָא עַד־לָא שֵׁיצֵיתִי לְמַלָּלָא בְּלִבִּי וְהָא רִבְקָה נָפְקַת וְקוּלְתַהּ עַל כַּתְפַהּ וּנְחָתַת לְעֵינָא וּמְלָת וַאֲמָרִית לַהּ אַשְׁקֵינִי כְעַן׃

46 וְאוֹחִיאַת וַאֲחִיתַת קוּלְתַהּ מִינַּהּ וַאֲמַרַת אִשְׁתְּ וְאַף גַּמְלָךְ אַשְׁקֵי וּשְׁתֵיתִי וְאַף־גַּמְלַיָּא אַשְׁקִיאַת׃

47 וּשְׁאֵילִית יָתַהּ וַאֲמָרִית בַּת־מָן אַתְּ וַאֲמַרַת בַּת־בְּתוּאֵל בַּר־נָחוֹר דִּילֵידַת לֵיהּ מִלְכָּה וְשַׁוֵּיתִי קֳדָשָׁא עַל־אַפַּהּ וְשֵׁירַיָּא עַל־יְדָהָא׃

48 וּכְרָעִית וּסְגֵידִית קֳדָם יְיָ וּבָרֵכִית יָת־יְיָ אֱלָהֵיהּ דְּרִבּוֹנִי אַבְרָהָם דְּדַבְּרַנִי בְּאוֹרַח קְשׁוֹט לְמִיסַּב יָת־בַּת־אֲחוּהִי דְּרִבּוֹנִי לִבְרֵיהּ׃

כד

40 וַיֹּאמֶר אֵלָי יְהוָה אֲשֶׁר־הִתְהַלַּכְתִּי לְפָנָיו יִשְׁלַח מַלְאָכוֹ אִתָּךְ וְהִצְלִיחַ דַּרְכֶּךָ וְלָקַחְתָּ אִשָּׁה לִבְנִי מִמִּשְׁפַּחְתִּי וּמִבֵּית אָבִי׃

41 אָז תִּנָּקֶה מֵאָלָתִי כִּי תָבוֹא אֶל־מִשְׁפַּחְתִּי וְאִם־לֹא יִתְּנוּ לָךְ וְהָיִיתָ נָקִי מֵאָלָתִי׃

22 וָאָבֹא הַיּוֹם אֶל־הָעָיִן וָאֹמַר יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנִי אַבְרָהָם אִם־יֶשְׁךָ־נָּא מַצְלִיחַ דַּרְכִּי אֲשֶׁר אָנֹכִי הֹלֵךְ עָלֶיהָ׃

43 הִנֵּה אָנֹכִי נִצָּב עַל־עֵין הַמָּיִם וְהָיָה הָעַלְמָה הַיֹּצֵאת לִשְׁאֹב וְאָמַרְתִּי אֵלֶיהָ הַשְׁקִינִי־נָא מְעַט־מַיִם מִכַּדֵּךְ׃

44 וְאָמְרָה אֵלַי גַּם־אַתָּה שְׁתֵה וְגַם לִגְמַלֶּיךָ אֶשְׁאָב הִוא הָאִשָּׁה אֲשֶׁר־הֹכִיחַ יְהוָה לְבֶן־אֲדֹנִי׃

45 אֲנִי טֶרֶם אֲכַלֶּה לְדַבֵּר אֶל־לִבִּי וְהִנֵּה רִבְקָה יֹצֵאת וְכַדָּהּ עַל־שִׁכְמָהּ וַתֵּרֶד הָעַיְנָה וַתִּשְׁאָב וָאֹמַר אֵלֶיהָ הַשְׁקִינִי נָא׃

46 וַתְּמַהֵר וַתּוֹרֶד כַּדָּהּ מֵעָלֶיהָ וַתֹּאמֶר שְׁתֵה וְגַם־גְּמַלֶּיךָ אַשְׁקֶה וָאֵשְׁתְּ וְגַם הַגְּמַלִּים הִשְׁקָתָה׃

47 וָאֶשְׁאַל אֹתָהּ וָאֹמַר בַּת־מִי אַתְּ וַתֹּאמֶר בַּת־בְּתוּאֵל בֶּן־נָחוֹר אֲשֶׁר יָלְדָה־לּוֹ מִלְכָּה וָאָשִׂם הַנֶּזֶם עַל־אַפָּהּ וְהַצְּמִידִים עַל־יָדֶיהָ׃

48 וָאֶקֹּד וָאֶשְׁתַּחֲוֶה לַיהוָה וָאֲבָרֵךְ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנִי אַבְרָהָם אֲשֶׁר הִנְחַנִי בְּדֶרֶךְ אֱמֶת לָקַחַת אֶת־בַּת־אֲחִי אֲדֹנִי לִבְנוֹ׃

κδ΄.

40. Καὶ εἶπέ μοι κύριος ὁ θεὸς, ᾧ εὐηρέστησα ἐναντίον αὐτοῦ, αὐτὸς ἐξαποστελεῖ τὸν ἄγγελον αὐτοῦ μετὰ σοῦ, καὶ εὐοδώσει τὴν ὁδόν σου, καὶ λήψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου ἐκ τῆς φυλῆς μου καὶ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου.

41. Τότε ἀθῷος ἔσῃ ἀπὸ τῆς ἀρᾶς μου. ἡνίκα γὰρ ἐὰν ἔλθῃς εἰς τὴν φυλήν μου, καὶ μή σοι δώσωσι, καὶ ἔσῃ ἀθῷος ἀπὸ τοῦ ὁρκισμοῦ μου.

42. Καὶ ἐλθὼν σήμερον ἐπὶ τὴν πηγὴν εἶπα. κύριε ὁ θεὸς τοῦ κυρίου μου ἀβραὰμ, εἰ σὺ εὐοδοῖς τὴν ὁδόν μου, ἣν νῦν ἐγὼ πορεύομαι ἐπ' αὐτήν.

43. Ἰδοὺ ἐφέστηκα ἐπὶ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος, καὶ αἱ θυγατέρες τῶν ἀνθρώπων τῆς πόλεως ἐξελεύσονται ὑδρεύσασθαι ὕδωρ, καὶ ἔσται ἡ παρθένος ἡ ἂν ἐγὼ εἴπω, πότισόν με ἐκ τῆς ὑδρίας σου μικρὸν ὕδωρ.

44. Καὶ εἴπῃ μοι, καὶ σὺ πίε, καὶ ταῖς καμήλοις σου ὑδρεύσομαι· αὕτη ἡ γυνὴ ἣν ἡτοίμασε κύριος τῷ ἑαυτοῦ θεράποντι ἰσαάκ. καὶ ἐν τούτῳ γνώσομαι, ὅτι πεποίηκας ἔλεος τῷ κυρίῳ μου ἀβραάμ.

45. Καὶ ἐγένετο πρὸ τοῦ συντελέσαι με λαλοῦντα ἐν τῇ διανοίᾳ μου, εὐθὺς ῥεβέκκα ἐξεπορεύετο ἔχουσα τὴν ὑδρίαν ἐπὶ τῶν ὤμων, καὶ κατέβη ἐπὶ τὴν πηγὴν, καὶ ὑδρεύσατο. εἶπα δὲ αὐτῇ, πότισόν με.

46. Καὶ σπεύσασα καθεῖλε τὴν ὑδρίαν ἐπὶ τὸν βραχίονα αὐτῆς ἀφ' ἑαυτῆς, καὶ εἶπε· πίε σύ. καὶ τὰς καμήλους σου ποτιῶ. καὶ ἔπιον, καὶ τὰς καμήλους ἐπότισε.

47. Καὶ ἠρώτησα αὐτὴν, καὶ εἶπα. θυγάτηρ τίνος εἶ; ἡ δὲ ἔφη θυγάτηρ βαθουὴλ εἰμὶ υἱοῦ ναχὼρ, ὃν ἔτεκεν αὐτῷ μελχά. καὶ περιέθηκα αὐτῇ τὰ ἐνώτια ἐπὶ τὸν βραχίονα αὐτῆς, καὶ τὰ ψέλλια περὶ τὰς χεῖρας αὐτῆς.

48. Καὶ εὐδοκήσας προσεκύνησα τῷ κυρίῳ καὶ εὐλόγησα κύριον τὸν θεὸν τοῦ κυρίου μου ἀβραὰμ, ὃς εὐώδωσέ με ἐν ὁδῷ ἀληθείας, λαβεῖν τὴν θυγατέρα τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ κυρίου μου τῷ υἱῷ αὐτοῦ.

CAP. XXIV.

40. Dominus, ait, in cuius conſpectu ambulo, mittet angelũ ſuum tecũ, & diriget viam tuam: accipiesq́; uxorẽ filio meo de cognatione mea, & de domo patris mei.

41. Innocens eris à maledictione mea, cùm veneris ad proximos meos, & non dederint tibi.

42. Veni ergo hodie ad fontem aquæ, & dixi: Domine Deus domini mei Abrahã, ſi direxiſti viam meã in qua nunc ambulo,

43. Ecce ſto iuxta fontẽ aquę, & virgo quę egredietur ad hauriendã aquã audierit à me: Da mihi pauxillũ aquæ ad bibendum de hydria tua.

44. Et dixerit mihi: Et tu bibe, & camelis tuis hauriã: ipſa eſt mulier quam præparavit Dominus filio domini mei.

45. Dumq́; hęc tacitus mecũ voluerẽ, apparuit Rebecca veniens cum hydria, quam portabat in ſcapula: deſcenditq́; ad fontem, & hauſit aquã. Et aio ad eam: Da mihi paululum bibere.

46. Quæ feſtinans depoſuit hydriam de humero, & dixit mihi: Et tu bibe, & camelis tuis tribuam potum. Bibi, & adaquavit camelos.

47. Interrogaviq́; eã, & dixi: Cuius es filia? Quæ reſpõdit: Filia Bathuelis ſum filii Nachor, quem peperit ei Melcha. Suſpendi itaque inaures ad ornandam faciem eius, & armillas poſui in manibus eius.

48. Pronusque adoravi Dominum, benedicens Domino Deo domini mei Abraham, qui perduxit me recto itinere ut ſumerem filiam fratris domini mei filio eius.

Das XXIIII. Capitel.

40. Da ſprach er zu mir: Der HErr/ für dem ich wandele/ wird ſeinen Engel mit dir ſenden/ vnd gnad zu deiner Reiſe geben/ daß du meinem Sohn ein Weib nemeſt/ von meiner Freundſchafft/ vnd meines Vaters Hauſe.

41. Als denn ſolt du meines Eides quit ſein/ wenn du zu meiner Freundſchafft kommſt/ Geben ſie dir nit/ ſo biſt du meines Eides quit.

42. Alſo kam ich heute zum Brunn/ vnd ſprach/ HERR GOtt meines Herrn Abraham/ haſt du gnad zu meiner reiſe gegeben daher ich gereiſet bin.

43. Sihe/ ſo ſtehe ich hie bey dem waſſerbrunn/ Wenn nun ein Jungfrau heraus kom̃t zu ſchöpffen/ vnd ich zu jhr ſpreche: Gib mir ein wenig Waſſer zu trincken auß deinem Krug.

44. Vnd ſie wird ſagen: Trincke du/ Jch wil deinẽ Kameeln auch ſchöpffen/ Das die ſey das Weib/ das der HErr meines Herrn Sohn beſcheret hat.

45. Ehe ich nun ſolche wort außgeredet hatte in meinem Hertzen/ Sihe/ da kommt Rebecca herauß mit einem Krug auff jhrer Achſeln/ vnd gehet hinab zum Brunn vnd ſchöpffet. Da ſprach ich zu jhr: Gib mir zu trincken.

46. Vnd ſie nam eilend den Krug von jhrer achſeln/ vnd ſprach: Trincke vnd deine Kameel wil ich auch trencken. Alſo tranck ich/ vnd ſie trencket die Kameel auch.

47. Vnd ich fraget ſie/ vnd ſprach: Wes tochter biſt du? Sie antwortet: Jch bin Bethuels Tochter des Sohns Nahor/ den jm Milca geborn hat. Da henget ich ein Spangen an jre Stirn/ vnd Armringe an jhre Hende.

48. Vnd neiget mich/ vnd betet den HERRN an/ vnd lobet den HErrn/ den GOtt meines Herrn Abraham/ der mich den rechten weg geführet hat/ daß ich ſeinem Sohn meines Herrn Bruder Tochter neme.

CHAP. XXIV.

40. Et il me reſpondit, L'Eternel, deuant la face duquel i'ai cheminé, enuoyera ſon Ange auec toi, & fera proſperer ton voyage, & prendras femme à mon fils de ma parenté, & de la maiſon de mon pere.

41. Si tu vas à ma parenté, tu ſeras alors quitte de l'execration du ſerment que ie te fai faire: & ſi on ne te la donne, tu ſeras quitte de l'execration du ſerment que ie te fai faire.

42. Ie ſuis dõc venu auiourd'hui à la fontaine, & ai dit, O Eternel Dieu de mon ſeigneur Abrahã, ſi maintenant tu fais proſperer mon chemin, par lequel ie chemine:

43. Voici, ie me tiẽdrai pres de la fontaine d'eau: qu'il aduiene donc que la fille qui ſortira pour *y* puiſer, & à laquelle ie dirai, Donne-moi, ie te prie, à boire vn peu d'eau de ta cruche.

44. Et qu'elle me die, Boi, toi: & meſme i'*en* puiſerai pour tes chameaux: icelle ſoit la femme que l'Eternel a aſſignee au fils de mon ſeigneur.

45. Auãt que i'euſſe acheué de parler en mõ cœur, voici, Rebecca eſt ſortie, ayant ſa cruche ſur ſon eſpaule, & eſt deſcendue à la fontaine, & a puiſe. Puis ie lui ai dit, Donne-moi, ie te prie, à boire.

46. Et incontinent elle a auallé ſa cruche de deſſus ſoi, & a dit, Boi: & meſme ie donnerai à boire à tes chameaux. I'ai donc beu, & elle a auſſi donné a boire aux chameaux. 47. Puis ie l'ai interroguee, diſant, De qui *es*-tu fille? Elle a reſpondu, *Ie ſuis* fille de Bethuel, fils de Nacor, que Milca lui a enfante. Lors ie lui ai mis vne bague ſur le front, & des bracelets ſur ſes mains. 48. Puis me ſuis encliné & proſterné deuant l'Eternel, & ai benit l'Eternel, le Dieu de mon ſeigneur Abrahã, lequel m'acõduit par le vrai chemin, afin que ie prinſſe la fille du frere de mõ ſeigneur pour ſon fils.

כד

49 וּכְעַן אִם־אִיתֵיכוֹן עָבְדִין טֵיבוּ וּקְשׁוֹט עִם־רִבּוֹנִי חַווֹ לִי וְאִם־לָא חַווֹ לִי וְאֶתְפְּנֵה עַל יַמִּינָא אוֹ עַל־שְׂמָאלָא׃

50 וַאֲתֵיב לָבָן וּבְתוּאֵל וַאֲמַרוּ מִן־קֳדָם־יְיָ נְפַק פִּתְגָּמָא לֵית־אֲנַחְנָא יָכְלִין לְמַלָּלָא עִמָּךְ בִּישׁ אוֹ טָב׃

51 הָא־רִבְקָה קֳדָמָךְ דְּבַר וְאֵיזֵיל וּתְהֵי אִתְּתָא לְבַר־רִבּוֹנָךְ כְּמָא דְּמַלֵּיל יְיָ׃

52 וַהֲוָה כַּד שְׁמַע עַבְדָּא דְאַבְרָהָם יַת־פִּתְגָּמֵיהוֹן וּסְגֵיד עַל־אַרְעָא קֳדָם־יְיָ׃

53 וְאַפֵּיק עַבְדָּא מָאנִין דִּכְסַף וּמָאנִין דִּדְהַב וּלְבוּשִׁין וִיהַב לְרִבְקָה וּמִגְדָּנִין יְהַב לַאֲחוּהָא וּלְאִמַּהּ׃

54 וַאֲכָלוּ וּשְׁתִיאוּ הוּא וְגוּבְרַיָּא דִּי עִמֵּיהּ וּבִיתוּ וְקָמוּ בְצַפְרָא וַאֲמַר שַׁלְּחוּנִי לְוַת־רִבּוֹנִי׃

55 וַאֲמַר אֲחוּהָ וְאִמַּהּ תֵּתֵיב עוּלֶמְתָּא עִמַּנָא עִידַּן בְּעִידַּן אוֹ עַשְׂרָא יַרְחִין בָּתַר־כֵּן תֵּיזֵל׃

56 וַאֲמַר לְהוֹן לָא תְאַחֲרוּן יָתִי וַיְיָ אַצְלַח אָרְחִי שַׁלְּחוּנִי וְאֵיהָךְ לְוַת־רִבּוֹנִי׃

57 וַאֲמַרוּ נִקְרֵי לְעוּלֶמְתָּא וְנִשְׁמַע מַה־דְּהִיא אָמְרָת׃

58 וּקְרוֹ לְרִבְקָה וַאֲמַרוּ לַהּ הֲתֵיזְלִין עִם־גַּבְרָא הָדֵין וַאֲמַרַת אֵיזִיל׃

59 וְשַׁלַּחוּ יַת־רִבְקָה אֲחַתְהוֹן וְיַת־מֵינִיקְתַּהּ וְיַת־עַבְדָּא דְאַבְרָהָם וְיַת־גַּבְרוֹהִי׃

60 וּבָרִיכוּ יַת־רִבְקָה וַאֲמַרוּ לַהּ אֲחָתָנָא אַתְּ הֲוִי לְאַלְפִין וּלְרִבְוָן וְיִירְתוּן בְּנַיְכִי יַת קִרְוֵי שַׂנְאֵיהוֹן׃

כד

49 וְעַתָּה אִם־יֶשְׁכֶם עֹשִׂים חֶסֶד וֶאֱמֶת אֶת־אֲדֹנִי הַגִּידוּ לִי וְאִם־לֹא הַגִּידוּ לִי וְאֶפְנֶה עַל־יָמִין אוֹ עַל־שְׂמֹאל׃

50 וַיַּעַן לָבָן וּבְתוּאֵל וַיֹּאמְרוּ מֵיְהוָה יָצָא הַדָּבָר לֹא נוּכַל דַּבֵּר אֵלֶיךָ רַע אוֹ־טוֹב׃

51 הִנֵּה רִבְקָה לְפָנֶיךָ קַח וָלֵךְ וּתְהִי אִשָּׁה לְבֶן־אֲדֹנֶיךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה׃

52 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר שָׁמַע עֶבֶד אַבְרָהָם אֶת־דִּבְרֵיהֶם וַיִּשְׁתַּחוּ אַרְצָה לַיהוָה׃

53 וַיּוֹצֵא הָעֶבֶד כְּלֵי־כֶסֶף וּכְלֵי זָהָב וּבְגָדִים וַיִּתֵּן לְרִבְקָה וּמִגְדָּנֹת נָתַן לְאָחִיהָ וּלְאִמָּהּ׃

54 וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ הוּא וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־עִמּוֹ וַיָּלִינוּ וַיָּקוּמוּ בַבֹּקֶר וַיֹּאמֶר שַׁלְּחֻנִי לַאדֹנִי׃

55 וַיֹּאמֶר אָחִיהָ וְאִמָּהּ תֵּשֵׁב הַנַּעֲרָ אִתָּנוּ יָמִים אוֹ עָשׂוֹר אַחַר תֵּלֵךְ׃

56 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אַל־תְּאַחֲרוּ אֹתִי וַיהוָה הִצְלִיחַ דַּרְכִּי שַׁלְּחוּנִי וְאֵלְכָה לַאדֹנִי׃

57 וַיֹּאמְרוּ נִקְרָא לַנַּעֲרָ וְנִשְׁאֲלָה אֶת־פִּיהָ׃

58 וַיִּקְרְאוּ לְרִבְקָה וַיֹּאמְרוּ אֵלֶיהָ הֲתֵלְכִי עִם־הָאִישׁ הַזֶּה וַתֹּאמֶר אֵלֵךְ׃

59 וַיְשַׁלְּחוּ אֶת־רִבְקָה אֲחֹתָם וְאֶת־מֵנִקְתָּהּ וְאֶת־עֶבֶד אַבְרָהָם וְאֶת־אֲנָשָׁיו׃

60 וַיְבָרְכוּ אֶת־רִבְקָה וַיֹּאמְרוּ לָהּ אֲחֹתֵנוּ אַתְּ הֲיִי לְאַלְפֵי רְבָבָה וְיִירַשׁ זַרְעֵךְ אֵת שַׁעַר שֹׂנְאָיו׃

κδ'.

49. Εἰ οὖν ποιεῖτε ὑμεῖς ἔλεος καὶ δικαιοσύνην πρὸς τὸν κύριόν μου, ἀπαγγείλατέ μοι. ἵνα ἐπιστρέψω εἰς δεξιὰν ἢ ἀριστεράν.

50. Αποκριθεὶς δὲ λάβαν καὶ βαθουὴλ εἶπαν· παρὰ κυρίου ἐξῆλθε τὸ πρᾶγμα τοῦτο. οὐ δυνησόμεθά σοι ἀντειπεῖν κακὸν καλῷ.

51. Ιδοὺ ῥεβέκκα ἐνώπιόν σου. λαβὼν ἀπότρεχε, καὶ ἔστω γυνὴ τῷ υἱῷ τοῦ κυρίου σου, καθὰ ἐλάλησε κύριος.

52. Εγένετο δὲ ἐν τῷ ἀκοῦσαι τὸν παῖδα τοῦ ἀβραὰμ τῶν ῥημάτων αὐτῶν, προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν τῷ κυρίῳ.

53. Καὶ ἐξενέγκας ὁ παῖς σκεύη ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ καὶ ἱματισμὸν, δέδωκε ῥεβέκκᾳ. καὶ δῶρα ἔδωκε τῷ ἀδελφῷ αὐτῆς, καὶ τῇ μητρὶ αὐτῆς.

54. Καὶ ἔφαγον, καὶ ἔπιον, καὶ αὐτὸς, καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ ὄντες, καὶ ἐκοιμήθησαν. καὶ ἀναστὰς πρωῒ εἶπεν ἐκπέμψατέ με, ἵνα ἀπέλθω πρὸς τὸν κύριόν μου.

55. Εἶπαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῆς, καὶ ἡ μήτηρ, μεινάτω ἡ παρθένος μεθ' ἡμῶν ἡμέρας ὡσεὶ δέκα, καὶ μετὰ ταῦτα ἀπελεύσεται.

56. Ο δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς· μὴ κατέχετέ με. καὶ κύριος εὐώδωσε τὴν ὁδόν μου· ἐκπέμψατέ με, ἵνα ἀπέλθω πρὸς τὸν κύριόν μου.

57. Οἱ δὲ εἶπαν, καλέσωμεν τὴν παῖδα, καὶ ἐρωτήσωμεν τὸ στόμα αὐτῆς.

58. Καὶ ἐκάλεσαν ῥεβέκκαν, καὶ εἶπαν αὐτῇ· πορεύσῃ μετὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου. Η δὲ εἶπε, πορεύσομαι.

59. Καὶ ἐξέπεμψαν ῥεβέκκαν τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν, καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτῆς, καὶ τὸν παῖδα τοῦ ἀβραὰμ, καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ.

60. Καὶ εὐλόγησαν ῥεβέκκαν, καὶ εἶπαν αὐτῇ ἀδελφὴ ἡμῶν εἶ. γίνου εἰς χιλιάδας μυριάδων, καὶ κληρονομησάτω τὸ σπέρμα σου τὰς πόλεις τῶν ὑπεναντίων.

CAP. XXIV.

49. Quamobrem ſi facitis miſericordiam & veritatem cum domino meo, indicate mihi. ſin autem aliud placet: & hoc dicite mihi, ut vadam ad dexteram, ſive ad ſiniſtrã.

50. Reſponderuntq; Laban & Bathuel: A Domino egreſſus eſt ſermo: non poſſumus extra placitũ eius quicquam aliud loqui tecum.

51. En Rebecca corã te eſt, tolle eam, & proficiſcere, & ſit uxor filii domini tui, ſicut locutus eſt Dominus.

52. Quod cùm audiſſet puer Abrahã procidens adoravit in terram Dominum.

53. Prolatiſq; vaſis argenteis, & aureis, ac veſtibus, dedit ea Rebeccæ pro munere: fratribus quoque eius, & matri dona obtulit.

54. Inito convivio veſcentes pariter & bibentes, manſerunt ibi. Surgens autẽ manè, locutus eſt puer: Dimitte me, ut vadam ad dominum meum.

55. Reſponderuntque fratres eius & mater: Maneat puella ſaltẽ decem dies apud nos, & poſtea proficiſcetur.

56. Nolite, ait, me retinere, quia Dominus direxit viã meam: dimittite me ut pergam ad dominum meum.

57. Et dixerunt: Vocemus puellam, & quæramus ipſius voluntatem.

58. Cùmque vocata veniſſet, ſciſcitati ſunt: Vis ire cum homine iſto? Quæ ait; Vadã.

59. Dimiſerunt ergo eã, & nutricem illius, ſervumque. Abraham, & comites eius;

60. Imprecantes proſpera ſorori ſuæ, atque dicentes: Soror noſtra es, creſcas in mille millia, & poſſideat ſemen tuũ portas inimicorum ſuorum.

Das XXIIII. Capitel.

49. Seyd jhr nun die / ſo an meinem herrn freundſchafft vnnd trewe beweiſen wolt / ſo ſagt mirs / Wo nicht / ſo ſagt mirs aber / daß ich mich wende zur rechten oder zur lincken.

50. Da antwortet Laban vnd Bethuel / vnd ſprachen: Das kompt vom HERRN / Darumb können wir nichts wider dich reden / weder böſes noch guts.

51. Da iſt Rebecca für dir / nimm ſie vnnd zeuch hin / das ſie deines Herren Sohns Weib ſey / wie der HErr geredt hat.

52. Da diſe wort höret Abrahams Knecht / bücket er ſich dem HErren zu der Erden.

53. Vnnd zog herfür Silber vnd gülden Kleinot vnd Kleider / vnnd gab ſie Rebecca / Aber jhrem Bruder vnd der Mutter gab er Würtze.

54. Da aß vnd tranck er ſampt den Männern / die mit jhm waren / vnnd bleib vber nacht allda. Des Morgens aber ſtund er auff / vnnd ſprach: Laſt mich ziehen zu meinem Herrn.

55 Aber jhr Bruder vnnd Mutter ſprachen: Laß doch die Dirne einen Tag oder zehen bey vnns bleiben / darnach ſolt du ziehen.

56. Da ſprach er zu jhnen: Haltet mich nicht auff / Denn der HERR hat gnade zu meiner Raiſe gegeben / Laſſt mich / das ich zu meinem Herrn ziehe.

57. Da ſprachen ſie: Laſſt vns die Dirne ruffen / vnd fragen / was ſie darzu ſagt.

58. Vnd rieffen der Rebecca / vnnd ſprachen zu jhr? Wilt du mit dieſem Manne ziehen? Sie antwortet: Ja ich wil mit jhm.

59. Alſo lieſſen ſie Rebecca jhre Schweſter ziehen mit jhrer Ammen / ſampt Abrahams Knecht / vnd ſeinen Leuten.

60. Vnd ſie ſegneten Rebecca / vnnd ſprachen zu jhr: Du biſt vnſer Schweſter / wachſe in vil tauſent mal tauſent / vnd dein Same beſitze die Thor ſeiner Feinde.

CHAP. XXIV.

49. Maintenant donc, ſi vous voulez vſer de gratuité & verité enuers mõ ſeigneur, declarez-le moi: ſi non, declarez-le moi auſſi, & ie me tournerai à droite, ou à gauche.

50. Et Laban & Bethuel reſpondirent, diſans, Ceſt affaire eſt procedé de l'Eternel: nous ne pourrions dire contre toi ne bien ne mal.

51. Voici Rebecca à ton cõmandement, pren-*la* & *t'en* va, & qu'elle ſoit femme du fils de ton ſeigneur, comme l'Eternel *en* a parlé.

52. Et aduint qu'auſſi toſt que le ſeruiteur d'Abraham eut ouï leurs paroles, il ſe proſterna en terre deuant l'Eternel.

53. Puis le ſeruiteur tira des bagues d'argẽt & d'or, & des habits, & les dõna à Rebecca: & dõna auſſi des preſens exquis à ſon frere & à ſa mere.

54. Puis ils mangerẽt & beurẽt, lui & les gens qui *eſtoyent* auec lui, & *y* logerent. Et quand ils furent leués de matin, il dit, Renuoyez-moi à mon ſeigneur.

55. Et le frere & la mere lui dirent, Que la fille demeure auec nous *quelques* iours: à tout le moins dix: puis apres *elle s'en* ira.

56. Et il leur dit, Ne me retardez point, puis que l'Eternel a fait proſperer mon chemin. Renuoyez-moi, que ie *m'en* aille à mon ſeigneur.

57. Lors ils dirent, Appelõs la fille, & lui demandons reſponſe de ſa bouche.

58. Ils appelerent donc Rebecca, & lui dirent, Veux-tu aller auec ceſt homme? Laquelle reſpondit, I'irai.

59. Ainſi enuoyerẽt-ils Rebecca leur ſœur, & ſa nourrice, enſemble le ſeruiteur d'Abraham & ſes gens.

60. Et ils bénirent Rebecca, & lui dirent, Tu *es* noſtre ſœur, ſois fertile par mille millions, & que ta poſterité poſſede la porte de ceux qui la haïront.

כד

61 וַתָּקָם רִבְקָה וְנַעֲרֹתֶיהָ וַתִּרְכַּבְנָה עַל־הַגְּמַלִּים וַתֵּלַכְנָה אַחֲרֵי הָאִישׁ וַיִּקַּח הָעֶבֶד אֶת־רִבְקָה וַיֵּלַךְ׃

62 וְיִצְחָק בָּא מִבּוֹא בְּאֵר לַחַי רֹאִי וְהוּא יוֹשֵׁב בְּאֶרֶץ הַנֶּגֶב׃

63 וַיֵּצֵא יִצְחָק לָשׂוּחַ בַּשָּׂדֶה לִפְנוֹת עָרֶב וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה גְמַלִּים בָּאִים׃

64 וַתִּשָּׂא רִבְקָה אֶת־עֵינֶיהָ וַתֵּרֶא אֶת־יִצְחָק וַתִּפֹּל מֵעַל הַגָּמָל׃

65 וַתֹּאמֶר אֶל־הָעֶבֶד מִי־הָאִישׁ הַלָּזֶה הַהֹלֵךְ בַּשָּׂדֶה לִקְרָאתֵנוּ וַיֹּאמֶר הָעֶבֶד הוּא אֲדֹנִי וַתִּקַּח הַצָּעִיף וַתִּתְכָּס׃

66 וַיְסַפֵּר הָעֶבֶד לְיִצְחָק אֵת כָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר עָשָׂה׃

67 וַיְבִאֶהָ יִצְחָק הָאֹהֱלָה שָׂרָה אִמּוֹ וַיִּקַּח אֶת־רִבְקָה וַתְּהִי־לוֹ לְאִשָּׁה וַיֶּאֱהָבֶהָ וַיִּנָּחֵם יִצְחָק אַחֲרֵי אִמּוֹ׃

כה

1 וַיֹּסֶף אַבְרָהָם וַיִּקַּח אִשָּׁה וּשְׁמָהּ קְטוּרָה׃

2 וַתֵּלֶד לוֹ אֶת־זִמְרָן וְאֶת־יָקְשָׁן וְאֶת־מְדָן וְאֶת־מִדְיָן וְאֶת־יִשְׁבָּק וְאֶת־שׁוּחַ׃

3 וְיָקְשָׁן יָלַד אֶת־שְׁבָא וְאֶת־דְּדָן וּבְנֵי דְדָן הָיוּ אַשּׁוּרִים וּלְטוּשִׁם וּלְאֻמִּים׃

4 וּבְנֵי מִדְיָן עֵיפָה וָעֵפֶר וַחֲנֹךְ וַאֲבִידָע וְאֶלְדָּעָה כָּל־אֵלֶּה בְּנֵי קְטוּרָה׃

5 וַיִּתֵּן אַבְרָהָם אֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ לְיִצְחָק׃

כד

61 וְקָמַת רִבְקָה וְעוּלֵימָתַהָא וּרְכִיבָן עַל־גַּמְלַיָּא וַאֲזַלָן בָּתַר גַּבְרָא וּדְבַר עַבְדָּא יַת־רִבְקָה וַאֲזַל׃

62 וְיִצְחָק אֲתָא בְּמֵיתוֹהִי מִבֵּירָא דְּמַלְאַךְ קַיָּמָא אִתְחֲזִי־עֲלַהּ וְהוּא יָתֵיב בְּאַרַע דָּרוֹמָה׃

63 וּנְפַק יִצְחָק לְצַלָּאָה בַּחֲקְלָה לְמִפְנֵי רַמְשָׁא וּזְקַף עֵינוֹהִי וַחֲזָא וְהָא גַמְלַיָּא אָתַן׃

64 וּזְקָפַת רִבְקָה יַת־עֵינָהָא וַחֲזַת יַת־יִצְחָק וְאִתְרְכֵינַת מֵעַל גַּמְלָא׃

65 וַאֲמַרַת לְעַבְדָּא מָאן גַּבְרָא דֵיכִי דִּמְהַלֵּיךְ בַּחֲקְלָא לְקַדְמוּתָנָא וַאֲמַר עַבְדָּא הוּא רִבּוֹנִי וּנְסֵיבַת עֵיפָא וא וְאִתְכַּסִּיאַת׃

66 וְאִשְׁתְּעִי עַבְדָּא לְיִצְחָק יַת כָּל־פִּתְגָּמַיָּא דַּעֲבַד׃

67 וְאַעֲלַהּ יִצְחָק לְמַשְׁכְּנָא וַחֲזָא וְהָא־תַקְנִין עוּבָדַהָא כְּעוּבָדֵי שָׂרָה אִמֵּיהּ וּנְסֵיב יַת־רִבְקָה וַהֲוַת־לֵיהּ לְאִתּוּ וְרַחֲמַהּ וְאִתְנְחֵם יִצְחָק בָּתַר דְּמִיתַת אִמֵּיהּ׃

כה

1 וְאוֹסֵיף אַבְרָהָם וּנְסֵיב אִתְּתָא וּשְׁמַהּ קְטוּרָה׃

2 וִילֵידַת לֵיהּ יַת־זִמְרָן וְיַת־יָקְשָׁן וְיַת־מְדָן וְיַת־מִדְיָן וְיַת־יִשְׁבָּק וְיַת־שׁוּחַ׃

3 וְיָקְשָׁן אוֹלֵיד יַת־שְׁבָא וְיַת־דְּדָן וּבְנֵי דְדָן הֲווֹ לְמַשִּׁירִין וְלִשְׁכוּנִין ול וּלְנַגְוָון׃

4 וּבְנֵי מִדְיָן עֵיפָא וָעֵפֶר וַחֲנוֹךְ וַאֲבִידָע וְאֶלְדָּעָה כָּל אִלֵּין בְּנֵי קְטוּרָה׃

5 וִיהַב אַבְרָהָם יַת־כָּל־דִּי־לֵיהּ לְיִצְחָק׃

κδ΄.

61. Ἀναστᾶσα δὲ ῥεβέκκα καὶ αἱ ἅβραι αὐτῆς, ἐπέβησαν ἐπὶ τὰς καμήλους, καὶ ἐπορεύθησαν μετὰ τοῦ ἀνθρώπου. καὶ ἀναλαβὼν ὁ παῖς τὴν ῥεβέκκαν, ἀπῆλθεν.

62. Ἰσαὰκ δὲ διεπορεύετο διὰ τῆς ἐρήμου κατὰ τὸ φρέαρ τῆς ὁράσεως. αὐτὸς δὲ κατῴκει ἐν τῇ γῇ τῇ πρὸς λίβα.

63. Καὶ ἐξῆλθεν ἰσαὰκ ἀδολεσχῆσαι εἰς τὸ πεδίον τὸ πρὸς δείλης, καὶ ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, εἶδε καμήλους ἐρχομένας.

64. Καὶ ἀναβλέψασα ῥεβέκκα τοῖς ὀφθαλμοῖς, εἶδε τὸν ἰσαὰκ καὶ κατεπήδησεν ἀπὸ τῆς καμήλου.

65. Καὶ εἶπε τῷ παιδί· τίς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὁ πορευόμενος ἐν τῷ πεδίῳ εἰς συνάντησιν ἡμῖν; εἶπε δὲ ὁ παῖς οὗτός ἐστιν ὁ κύριός μου. ἡ δὲ λαβοῦσα τὸ θέριστρον, περιεβάλετο.

66. Καὶ διηγήσατο ὁ παῖς τῷ ἰσαὰκ πάντα τὰ ῥήματα ἃ ἐποίησεν.

67. Εἰσῆλθε δὲ ἰσαὰκ εἰς τὸν οἶκον τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ ἔλαβε τὴν ῥεβέκκαν, καὶ ἐγένετο αὐτοῦ γυνή, καὶ ἠγάπησεν αὐτήν. καὶ παρεκλήθη ἰσαὰκ περὶ σάῤῥας τῆς μητρὸς αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛ. κε΄.

1. Προσθέμενος δὲ ἀβραάμ, ἔλαβε γυναῖκα, ᾗ ὄνομα χεττούρα.

2. Ἔτεκε δὲ αὐτῷ τὸν ζομβρᾶν, καὶ τὸν ἰεζάν, καὶ τὸν μαδὰ, καὶ τὸν μαδιάμ, καὶ τὸν ἰεβώκ, καὶ τὸν σωΐέ.

3. Ἰεζὰν δὲ ἐγέννησε τὸν σαβὰ, καὶ τὸν θαιμὰν, καὶ τὸν δεδάν. υἱοὶ δὲ δεδὰν, ἐγένοντο ῥαγουήλ, καὶ ναβδεήλ, καὶ ἀσουριείμ, καὶ λατουσιείμ, καὶ λοομείμ.

4. Υἱοὶ δὲ μαδιάμ, γεφὰρ, καὶ ἀφεὶρ, καὶ ἐνώχ, καὶ ἀβειδὰ, καὶ ἐλδαγά. πάντες οὗτοι ἦσαν υἱοὶ χεττούρας.

5. Ἔδωκε δὲ ἀβραὰμ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ, ἰσαὰκ τῷ υἱῷ αὐτοῦ.

CAP. XXIV.

61. Igitur Rebecca, & puellæ illius aſcenſis camelis, ſecutæ ſunt virum: qui feſtinus revertebatur ad dominum ſuum.

62. Eo autem tempore deambulabat Iſaac per viam quæ ducit ad Puteum, cuius nomen eſt Viventis & videntis: habitabat enim in terra auſtrali:

63. Et egreſſus fuerat ad meditandum in agro, inclinata iam die: cumque elevaſſet oculos, vidit camelos venientes procul.

64. Rebecca quoque conſpecto Iſaac, deſcendit de camelo,

65. Et ait ad puerum: Quis eſt ille homo qui venit per agrum in occurſum nobis? dixitque ei, Ipſe eſt dominus meus. At illa tollens citò pallium ſuum, operuit ſe.

66. Servus autem cuncta quæ geſſerat, narravit domino ſuo Iſaac.

67. Qui introduxit eam in tabernaculum Saræ matris ſuæ, & accepit eam uxorem: & in tantum dilexit eam, ut dolorem, qui ex morte matris eius acciderat, tẽperaret.

CAP. XXV.

1. Abraham verò aliam duxit uxorem nomine Cetûram:

2. Quæ peperit ei Zamram, & Iecſan, & Madan, & Madian, & Ieſboc, & Sue.

3. Iecſan quoque genuit Saba & Dadan. Filii Dadan fuerunt Aſſurim, & Latuſſim, & Laômim.

4. At verò ex Madian ortus eſt Epha, & Epher, & Henoch, & Abida, & Eldaa. omnes hi filii Cetúræ.

5. Deditq; Abraham cuncta quæ poſſederat, Iſaac:

Das XXIIII. Capitel.

61. Alſo macht ſich Rebecca auff mit jhren Dirnen/ vnd ſetzt ſich auff die Kameel/ vnnd zogen dem Manne nach. Vnd der Knecht nam Rebecca an/ vnd zoch hin.

62. Jſaac aber kam vom Brunnen des Lebendigen vnd Sehenden/ Denn er wonet im lande gegen Mittag.

63. Vnd war außgegangen zu beten auff dem Felde vmb den abend. Vnnd hub ſeine augen auff/ vnd ſahe daß Kameel daher kamen.

64. Vnnd Rebecca hub jhre Augen auff/ vnnd ſahe Jſaac/ da fiel ſie vom Kameel.

65. Vnd ſprach zu dem Knecht: Wer iſt der Mann/ der vns entgegen kompt auff dem Felde? Der Knecht ſprach: Das iſt mein Herr. Da nam ſie den Mantel vnd verhůllet ſich.

66. Vnnd der Knecht erzehlet Jſaac alle ſache/ die er außgerichtet hatte.

67. Da fůret ſie Jſaac in die Hůtten ſeiner Mutter Sara/ vnd nam die Rebecca/ vnd ſie ward ſein Weib/ vnd gewan ſie lieb/ Alſo ward Jſaac getröſtet vber ſeiner Mutter.

Das XXV. Capitel.

Abraham nam wieder ein Weib/ die hieß Ketura.

2. Die gebar jhm Simron vnd Jakſan/ Medan vnd Midian/ Jesbak vnd Suah.

3. Jakſan aber zeuget Seba vnnd Dedan. Die Kinder aber von Dedan waren Aſſurim/ Latuſim vnnd Leumim.

4. Die Kinder Median waren Epha/ Epher/ Hanoch/ Abida vnnd Eldaa. Diſe ſind alle Kinder der Ketura.

5. Vnnd Abraham gab alle ſein gut Jſaac.

CHAP. XXIV.

61. Adonc ſe leua Rebecca & ſes chambrieres, & monterent ſur les chameaux, & ſuiuirent ceſt homme-la: ce ſeruiteur donc print Rebecca, & s'en alla.

62. Or Iſaac retournoit du puits du Viuant qui me voit: car il ſe tenoit au païs vers Midi.

63. Et Iſaac eſtoit ſorti pour prier aux chãps ſur le ſoir: & leuant ſes yeux il regarda, & voici des chameaux qui venoyent.

64. Rebecca auſſi leuant ſes yeux vid Iſaac, & ſe ietta bas de deſſus le chameau:

65. (Car elle auoit dit au ſeruiteur, Qui *eſt* ceſt hõme-la qui chemine par le chãp au deuant de nous? Et le ſeruiteur auoit reſpondu, C'*eſt* mon ſeigneur) & print vn voile s'*en* couurit.

66. Et le ſeruiteur raconta à Iſaac toutes les choſes qu'il auoit faites.

67. Puis apres Iſaac amena Rebecca au tabernacle de Sara ſa mere: ſi la print, & lui fut à femme, & l'aima. Ainſi Iſaac ſe cõſola apres *le treſpas* de ſa mere.

CHAP. XXV.

1. Or Abraham print vne autre femme nommee Ketura.

2. Laquelle lui enfanta Zimran, Iokſçan, Medan, Madian, Iiſçbak, & Sçuah.

3. Et Iokſçan engendra Sçeba & Dedan. Et les enfans de Dedan furent, Aſſçurim, & Letuſçim, & Leümmim.

4. Et les enfans de Madian *furent* Hepha, Hepher, Hanoc, Abidah, Eldaha. Tous ceux-la *ſont* enfans de Ketura.

5. Et Abraham donna tout ce qui lui *appartenoit* à Iſaac:

כה

6 וְלִבְנֵי לְחֵינָתָא דִי לְאַבְרָהָם יְהַב אַבְרָהָם מַתְּנָן וְשַׁלְּחִנּוּן מֵעַל יִצְחָק בְּרֵיהּ בְּעוֹד דְּהוּא קַיָּם קִידוּמָא לַאֲרַע מַדִינְחָא׃

7 וְאִלֵּין יוֹמֵי שְׁנֵי חַיֵּי אַבְרָהָם דַּחֲיָא מְאָה וְשַׁבְעִין וְחָמֵשׁ שְׁנִין׃

8 וְאִתְנְגִיד וּמִית אַבְרָהָם בְּסֵיבוּ טָבָא סִיב וּשְׂבַע יוֹמִין וְאִתְכְּנֵישׁ לְעַמֵּיהּ׃

9 וּקְבָרוּ יָתֵיהּ יִצְחָק וְיִשְׁמָעֵאל בְּנוֹהִי בִּמְעָרַת כָּפֶלְתָּא בַּחֲקַל עֶפְרוֹן בַּר צוֹחַר חִתָּאָה דִּי עַל אַפֵּי מַמְרֵא׃

10 חַקְלָא דִּי זְבַן אַבְרָהָם מִן בְּנֵי חִתָּאָה תַּמָּן אִתְקְבַר אַבְרָהָם וְשָׂרָה אִתְּתֵיהּ׃

11 וַהֲוָה בָּתַר דְּמִית אַבְרָהָם וּבָרִיךְ יְיָ יָת יִצְחָק בְּרֵיהּ וִיתֵיב יִצְחָק עִם בֵּירָא דְּמַלְאַךְ קַיָּמָא אִתְחֲזֵי עֲלַהּ׃

12 וְאִלֵּין תּוֹלְדָת יִשְׁמָעֵאל בַּר אַבְרָהָם דִּי יְלֵידַת הָגָר מִצְרֵיתָא אַמְתָא דְשָׂרָה לְאַבְרָהָם׃

13 וְאִלֵּין שְׁמָהָן בְּנֵי יִשְׁמָעֵאל בִּשְׁמָהָתְהוֹן לְתוֹלְדָתְהוֹן בּוּכְרָא דְיִשְׁמָעֵאל נְבָיוֹת וְקֵדָר וְאַדְבְּאֵל וּמִבְשָׂם׃

14 וּמִשְׁמָע וְדוּמָה וּמַשָּׂא׃

15 חֲדַד וְתֵימָא יְטוּר נָפִישׁ וָקֵדְמָה׃

16 אִלֵּין אִינּוּן בְּנֵי יִשְׁמָעֵאל וְאִלֵּין שְׁמָהָתְהוֹן בְּבַצְחֵיהוֹן וּבִכְרַכֵּיהוֹן תְּרֵין עֲשַׂר רַבְרְבִין לְאוּמֵּיהוֹן׃

17 וְאִלֵּין שְׁנֵי חַיֵּי יִשְׁמָעֵאל מְאָה וּתְלָתִין וּשְׁבַע שְׁנִין וְאִתְנְגִיד וּמִית וְאִתְכְּנֵישׁ לְעַמֵּיהּ׃

18 וּשְׁרוֹ מֵחֲוִילָה עַד חַגְרָא דְּעַל אַפֵּי מִצְרַיִם מָטֵי לְאָתוּר עַל אַפֵּי כָל אֲחוֹהִי שְׁרָא׃

כה

6 וְלִבְנֵי הַפִּילַגְשִׁים אֲשֶׁר לְאַבְרָהָם נָתַן אַבְרָהָם מַתָּנֹת וַיְשַׁלְּחֵם מֵעַל יִצְחָק בְּנוֹ בְּעוֹדֶנּוּ חַי קֵדְמָה אֶל־אֶרֶץ קֶדֶם׃

7 וְאֵלֶּה יְמֵי שְׁנֵי־חַיֵּי אַבְרָהָם אֲשֶׁר־חָי מְאַת שָׁנָה וְשִׁבְעִים שָׁנָה וְחָמֵשׁ שָׁנִים׃

8 וַיִּגְוַע וַיָּמָת אַבְרָהָם בְּשֵׂיבָה טוֹבָה זָקֵן וְשָׂבֵעַ וַיֵּאָסֶף אֶל־עַמָּיו׃

9 וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ יִצְחָק וְיִשְׁמָעֵאל בָּנָיו אֶל־מְעָרַת הַמַּכְפֵּלָה אֶל־שְׂדֵה עֶפְרֹן בֶּן־צֹחַר הַחִתִּי אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי מַמְרֵא׃

10 הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר־קָנָה אַבְרָהָם מֵאֵת בְּנֵי־חֵת שָׁמָּה קֻבַּר אַבְרָהָם וְשָׂרָה אִשְׁתּוֹ׃

11 וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת אַבְרָהָם וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת־יִצְחָק בְּנוֹ וַיֵּשֶׁב יִצְחָק עִם־בְּאֵר לַחַי רֹאִי׃

12 וְאֵלֶּה תֹּלְדֹת יִשְׁמָעֵאל בֶּן־אַבְרָהָם אֲשֶׁר יָלְדָה הָגָר הַמִּצְרִית שִׁפְחַת שָׂרָה לְאַבְרָהָם׃

13 וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׁמָעֵאל בִּשְׁמֹתָם לְתוֹלְדֹתָם בְּכֹר יִשְׁמָעֵאל נְבָיֹת וְקֵדָר וְאַדְבְּאֵל וּמִבְשָׂם׃

14 וּמִשְׁמָע וְדוּמָה וּמַשָּׂא׃

15 חֲדַד וְתֵימָא יְטוּר נָפִישׁ וָקֵדְמָה׃

16 אֵלֶּה הֵם בְּנֵי יִשְׁמָעֵאל וְאֵלֶּה שְׁמֹתָם בְּחַצְרֵיהֶם וּבְטִירֹתָם שְׁנֵים־עָשָׂר נְשִׂיאִם לְאֻמֹּתָם׃

17 וְאֵלֶּה שְׁנֵי חַיֵּי יִשְׁמָעֵאל מְאַת שָׁנָה וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְשֶׁבַע שָׁנִים וַיִּגְוַע וַיָּמָת וַיֵּאָסֶף אֶל־עַמָּיו׃

18 וַיִּשְׁכְּנוּ מֵחֲוִילָה עַד־שׁוּר אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי מִצְרַיִם בֹּאֲכָה אַשּׁוּרָה עַל־פְּנֵי כָל־אֶחָיו נָפָל׃

κέ.

6. Καὶ τοῖς υἱοῖς τῶν παλλακῶν αὐτοῦ ἔδωκεν ἀβραὰμ δόματα, καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς ἀπὸ ἰσαὰκ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ἔτι ζῶντος αὐτοῦ, πρὸς ἀνατολὰς, εἰς γῆν ἀνατολῶν.

7. Ταῦτα δὲ τὰ ἔτη ἡμερῶν ζωῆς ἀβραὰμ ὅσα ἔζησεν, ἑκατὸν ἑβδομηκονταπέντε ἔτη.

8. Καὶ ἐκλείπων ἀπέθανεν ἀβραὰμ ἐν γήρᾳ καλῷ, πρεσβύτης καὶ πλήρης ἡμερῶν, καὶ προσετέθη πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ.

9. Καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἰσαὰκ, καὶ ἰσμαὴλ, οἱ δύο υἱοὶ αὐτοῦ, εἰς τὸ σπήλαιον τὸ διπλοῦν, εἰς τὸν ἀγρὸν ἐφρὼν τοῦ υἱοῦ σαὰρ τοῦ χετταίου, ὅς ἐστιν ἀπέναντι μαμβρῆ.

10. Τὸν ἀγρὸν καὶ τὸ σπήλαιον ὃ ἐκτήσατο ἀβραὰμ παρὰ τῶν υἱῶν τοῦ χέτ. ἐκεῖ ἔθαψαν ἀβραὰμ, καὶ σάρραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ.

11. Ἐγένετο δὲ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν ἀβραὰμ, εὐλόγησεν ὁ θεὸς τὸν ἰσαὰκ υἱὸν αὐτοῦ. καὶ κατῴκησεν ἰσαὰκ παρὰ τὸ φρέαρ τῆς ὁράσεως.

12. Αὗται δὲ αἱ γενέσεις ἰσμαὴλ τοῦ υἱοῦ ἀβραάμ, ὃν ἔτεκεν ἄγαρ ἡ παιδίσκη σάρρας τῷ ἀβραάμ.

13. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν ἰσμαὴλ κατ᾽ ὄνομα τῶν γενεῶν αὐτοῦ· πρωτότοκος ἰσμαὴλ, ναβαϊώθ, καὶ κηδὰρ, καὶ ναβδεὴλ, καὶ μασσάμ.

14. Καὶ μασμὰ καὶ δουμὰ, καὶ μασσῆ.

15. Καὶ χοδδὰν, καὶ θαιμὰν, καὶ ἰετοὺρ, καὶ ναφὲς, καὶ κεδμά.

16. Οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ ἰσμαὴλ, καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐν ταῖς σκηναῖς αὐτῶν, καὶ ἐν ταῖς ἐπαύλεσιν αὐτῶν. δώδεκα ἄρχοντες κατὰ ἔθνος αὐτῶν.

17. Καὶ ταῦτα τὰ ἔτη τῆς ζωῆς ἰσμαὴλ, ἑκατὸν τριάκοντα ἑπτὰ ἔτη. καὶ ἐκλείπων ἀπέθανε, καὶ προσετέθη πρὸς τὸ γένος αὐτοῦ.

18. Κατῴκησε δὲ ἀπὸ εὐιλὰτ ἕως σοὺρ, ἥ ἐστι κατὰ πρόσωπον αἰγύπτου, ἕως ἐλθεῖν πρὸς ἀσσυρίους, κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ κατῴκησε.

CAP. XXV.

6. Filiis autem concubinarũ largitus eſt munera, & ſeparavit eos ab Iſaac filio ſuo dum adhuc ipſe viveret, ad plagam orientalem.

7. Fuerunt autem dies vitæ Abrahæ, centum ſeptuaginta quinque anni.

8. Et deficiens mortuus eſt in ſenectute bona provectæque ætatis, & plenus dierum: congregatusque eſt ad populum ſuum.

9. Et ſepelierunt eum Iſaac & Iſmahel filii ſui in ſpelunca duplici, quæ ſita eſt in agro Ephron filii Seor Hethæi, è regione Mambre,

10. Quã emerat à filiis Heth ibi ſepultus eſt ipſe & Sara uxor eius.

11. Et poſt obitum illius benedixit Deus Iſaac filio eius, qui habitabat iuxta Puteum nomine Viventis & videntis.

12. Hæ ſunt generationes Iſmahel filii Abrahæ, quem peperit ei Agar Ægyptia, famula Saræ:

13. Et hæc nomina filiorum eius in vocabulis & generationibus ſuis. Primogenitus Iſmahelis Nabaioth, deinde Cedar, & Adbeel, & Mabſam,

14. Maſma quoque, & Duma, & Maſſa,

15. Hadad, & Thema, & Ietur, & Naphis, & Cedma.

16. Iſti ſunt filii Iſmahelis: & hæc nomina per caſtella & oppida eorum, duodecim principes tribuum ſuarum.

17. Et facti ſunt anni vitæ Iſmahelis centum triginta ſeptem, deficiensq; mortuus eſt, & appoſitus ad populum ſuum.

18. Habitavit autem ab Hevila uſque Sur, quæ reſpicit Ægyptũ introeuntibus Aſſyrios. coram cunctis fratribus ſuis obiit.

Das XXV. Capitel.

6. Aber den Kindern / die er von den Keibsweibern hatte / gab er geſchencke / vnnd ließ ſie von ſeinem Sohn Iſaac ziehen / weil er noch lebet / gegen dem Auffgang in das Morgenland.

7. Das iſt aber Abrahams alter / daß er gelebt hat / hundert vnnd fünff vnd ſiebentzig jahr.

8. Vnd nam ab vnd ſtarb in einem ruhigen alter / da er alt vnnd lebens ſatt war / vnnd ward zu ſeinem Volck geſamlet.

9 Vnd es begruben jhn ſeine Söhne Iſaac vnnd Iſmael / inn der zwifachen Höle auff dem Acker Ephron / des Sohns Zohar des Hethiters / die da ligt gegen Mamre / inn dem Felde.

10. Das Abraham von den Kindern Heth gekaufft hatte / Da iſt Abraham begraben mit Sara ſeinem Weibe.

11. Vnd nach dem Tode Abraham / ſegnete Gott Iſaac ſeinen Sohn / vnd er wohnete bey dem Brunn des Lebendigen vnd Sehenden.

12. Diß iſt das Geſchlechte Iſmaels / Abrahams Sohn / den jhm Hagar gebar / die Magd Sara auß Egypten.

13. Vnnd das ſind die Namen der Kinder Iſmael / dauon jhre Geſchlecht genennet ſind. Der Erſtgeborn Sohn Iſmaels / Nebaioth / Kedar / Adbeel / Mibſam.

14. Miſma / Duma / Maſa.

15. Hadar / Thema / Jetur / Naphis vnd Kedma.

16. Diß ſindt die Kinder Iſmael mit jren Namen in jren Höfen vnd Städten / zwölff Fürſten vber jhre Leute.

17. Vnd das iſt das alter Iſmaels / hundert vnd ſieben vnd dreiſzig jar / vnd nam ab vnd ſtarb / vnd ward geſamlet zu ſeinem Volck.

18. Vnd ſie woneten von Heuila an / biß gen Sur gegen Egypten / wenn man gen Aſſyria gehet / Er fiel aber für allen ſeinen Brüdern.

CHAP. XXV.

6. Mais il bailla dons aux fils de ſes concubines, & les enuoya arriere de ſon fils Iſaac vers l'Orient, en la region d'Orient, lui encore viuant.

7. Et les ans que veſcut Abraham furent cent ſeptante cinq ans.

8. Abraham donc defaillant mourut en bonne vieilleſſe, *ia* ancien & raſſaſié *de iours*, & fut retiré vers ſes peuples.

9. Et Iſaac & Iſmael ſes fils l'enterrerent en la cauerne de Macpela, au champ d'Hephron fils de Tſohar Hethiẽ, qui *eſt* vis à vis de Mamré:

10. *Qui eſt* le champ qu'Abraham auoit acheté des Hethiens. Là *done* fut enterré Abrahã auec Sara ſa femme.

11. Or aduint apres la mort d'Abraham, que Dieu benit Iſaac ſon fils. Et Iſaac habitoit pres du puits du Viuant qui me voit.

12. Ce *ſont* ici les generations d'Iſmael fils d'Abrahã, qu'Agar Egyptiene ſeruante de Sara auoit enfanté à Abrahã.

13. Et ce *ſont* ici les noms des enfans d'Iſmael, deſquels ils ont eſté nommés en leurs generations. Le premier-né d'Iſmael, Nebajoth, puis Kedar, Adbeël, Mibſam,

14. Miſçmah, Duma, Maſſa,

15. Hadar, Tema, Ietur, Naphis, & Kedma.

16. Ce ſont là les enfans d'Iſmael, & ce *ſont* la leurs nõs, ſelon leurs villages, & ſelon leurs chaſteaux: *aſſauoir* douze Princes de leurs peuples.

17. Et ce *ſont* ici les annees de la vie d'Iſmael, *aſſauoir* cẽt trente ſept ans. Ainſi defaillant mourut, & fut retiré vers ſes peuples.

18. Et *ils* habiterent depuis Hauila iuſqu'a Sçur qui *eſt* vis a vis d'Egypte, quand tu viens en Aſſur. *Et Iſmael* eut ſon eſtendue a l'endroit de tous ſes freres.

כה

19 וְאִילֵין תּוֹלְדָת יִצְחָק
בַּר־אַבְרָהָם אַבְרָהָם
אוֹלֵיד יַת־יִצְחָק׃
20 וַהֲוָה יִצְחָק בַּר־
אַרְבְּעִין שְׁנִין כַּד נְסֵיב יַת־
רִבְקָה בַּת־בְּתוּאֵל
אֲרַמָּאָה מִפַּדַּן אֲרָם
אֲחָתֵיהּ דְּלָבָן אֲרַמָּאָה
לֵיהּ לְאִתּוּ׃
21 וְצַלִּי יִצְחָק קֳדָם־יְיָ
לָקֳבֵיל אִתְּתֵיהּ אֲרֵי
עַקְרָה הִיא וְקַבֵּיל צְלוֹתֵיהּ
יְיָ וְעַדִּיאַת רִבְקָה
אִתְּתֵיהּ׃
22 וְדָחֲקִין בְּנַיָּא בִּמְעָהָא
וַאֲמַרַת אִם־כֵּן לְמָה דְּנַן
אֲנָא וַאֲזַלַת לְמִתְבַּע
אוּלְפַן מִן־קֳדָם יְיָ׃
23 וַאֲמַר יְיָ לַהּ תְּרֵין
עַמְמִין בִּמְעַיְכִי וְתַרְתֵּין
מַלְכְוָן מִמְּעַיְכִי יִתְפָּרְשָׁן
וּמַלְכוּ מִמַּלְכוּ תִּתְקַף
וְרַבָּא יִשְׁתַּעְבֵּד לִזְעֵירָא׃
24 וּשְׁלִימוּ יוֹמָהָא
לְמֵילַד וְהָא תְיוֹמִין
בִּמְעָהָא׃
25 וּנְפַק קַדְמָאָה סָמוֹק
כּוּלֵּיהּ כִּגְלִים דִּשְׂעָר וּקְרוֹ
שְׁמֵיהּ עֵשָׂו׃
26 וּבָתַר־כֵּן נְפַק אֲחוּהִי
וִידֵיהּ אֲחִידָא בְּעִקְבָא
דְּעֵשָׂו וּקְרָא שְׁמֵיהּ יַעֲקֹב
וְיִצְחָק בַּר־שִׁתִּין שְׁנִין כַּד
יְלֵידַת יַתְהוֹן׃
27 וּרְבִיאוּ עוּלֵימַיָּא
וַהֲוָה עֵשָׂו גְּבַר נַחְשִׁירְכַן
גְּבַר נָפֵיק־חֲקַל וְיַעֲקוֹב
גְּבַר שְׁלִים מְשַׁמֵּשׁ בֵּית־
אוּלְפָנָא׃
28 וּרְחֵים יִצְחָק יַת־עֵשָׂו
אֲרֵי־מִצֵּידֵיהּ הֲוָה־אָכֵיל
וְרִבְקָה רָחֲמַת יַת־יַעֲקוֹב׃
29 וּבַשֵּׁיל יַעֲקֹב תַּבְשִׁילָא
וַאֲתָא עֵשָׂו מִן חַקְלָא
וְהוּא מְשַׁלְהֵי׃
30 וַאֲמַר עֵשָׂו לְיַעֲקֹב
אַטְעֵימְנִי כְעַן מִן־
סִימוֹקָא סִמְקָא הָדֵין
אֲרֵי מְשַׁלְהֵי אֲנָא עַל־כֵּן
קְרָא־שְׁמֵיהּ אֱדוֹם׃
31 וַאֲמַר יַעֲקֹב זַבֵּין כְּיוֹם
דִּילְהֵין יַת־בְּכֵירוּתָךְ לִי׃

כה

19 וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת יִצְחָק בֶּן־
אַבְרָהָם אַבְרָהָם הוֹלִיד אֶת־יִצְחָק׃
20 וַיְהִי יִצְחָק בֶּן־אַרְבָּעִים שָׁנָה
בְּקַחְתּוֹ אֶת־רִבְקָה בַּת־בְּתוּאֵל
הָאֲרַמִּי מִפַּדַּן אֲרָם אֲחוֹת לָבָן
הָאֲרַמִּי לוֹ לְאִשָּׁה׃
21 וַיֶּעְתַּר יִצְחָק לַיהוָה לְנֹכַח
אִשְׁתּוֹ כִּי עֲקָרָה הִוא וַיֵּעָתֶר לוֹ
יְהוָה וַתַּהַר רִבְקָה אִשְׁתּוֹ׃
22 וַיִּתְרֹצְצוּ הַבָּנִים בְּקִרְבָּהּ
וַתֹּאמֶר אִם־כֵּן לָמָּה זֶּה אָנֹכִי
וַתֵּלֶךְ לִדְרֹשׁ אֶת־יְהוָה׃
23 וַיֹּאמֶר יְהוָה לָהּ שְׁנֵי גֹיִים
בְּבִטְנֵךְ וּשְׁנֵי לְאֻמִּים מִמֵּעַיִךְ יִפָּרֵדוּ
וּלְאֹם מִלְאֹם יֶאֱמָץ וְרַב יַעֲבֹד
צָעִיר׃ 24 וַיִּמְלְאוּ יָמֶיהָ לָלֶדֶת
וְהִנֵּה תוֹמִם בְּבִטְנָהּ׃
25 וַיֵּצֵא הָרִאשׁוֹן אַדְמוֹנִי כֻּלּוֹ
כְּאַדֶּרֶת שֵׂעָר וַיִּקְרְאוּ שְׁמוֹ עֵשָׂו׃
26 וְאַחֲרֵי־כֵן יָצָא אָחִיו וְיָדוֹ
אֹחֶזֶת בַּעֲקֵב עֵשָׂו וַיִּקְרָא שְׁמוֹ
יַעֲקֹב וְיִצְחָק בֶּן־שִׁשִּׁים שָׁנָה
בְּלֶדֶת אֹתָם׃
27 וַיִּגְדְּלוּ הַנְּעָרִים וַיְהִי עֵשָׂו
אִישׁ יֹדֵעַ צַיִד אִישׁ שָׂדֶה וְיַעֲקֹב
אִישׁ תָּם יֹשֵׁב אֹהָלִים׃
28 וַיֶּאֱהַב יִצְחָק אֶת־עֵשָׂו כִּי־צַיִד
בְּפִיו וְרִבְקָה אֹהֶבֶת אֶת־יַעֲקֹב׃
29 וַיָּזֶד יַעֲקֹב נָזִיד וַיָּבֹא עֵשָׂו
מִן־הַשָּׂדֶה וְהוּא עָיֵף׃
30 וַיֹּאמֶר עֵשָׂו אֶל־יַעֲקֹב
הַלְעִיטֵנִי נָא מִן־הָאָדֹם הָאָדֹם
הַזֶּה כִּי עָיֵף אָנֹכִי עַל־כֵּן קָרָא־
שְׁמוֹ אֱדוֹם׃
31 וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב מִכְרָה כַיּוֹם
אֶת־בְּכֹרָתְךָ לִי׃

ΚΕΦΑΛ. κε.

19. Καὶ αὗται αἱ γενέσεις ἰζαὰκ τοῦ υἱοῦ ἀβραάμ. ἀβραὰμ ἐγέννησε τὸν ἰζαάκ.

20. Ἦν δὲ ἰσαὰκ ἐτῶν τεσσαράκοντα, ὅτε ἔλαβε τὴν ῥεβέκκαν θυγατέρα βαθουὴλ τοῦ σύρου ἑαυτῷ εἰς γυναῖκα.

21. Ἐδεῖτο δὲ ἰσαὰκ κυρίου περὶ ῥεβέκκας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, ὅτι στεῖρα ἦν. εἰσήκουσε δὲ αὐτοῦ ὁ θεός, καὶ ἔλαβεν ἐν γαστρὶ ῥεβέκκα ἡ γυνὴ αὐτοῦ.

22. Ἐσκίρτων δὲ τὰ παιδία ἐν αὐτῇ. εἶπε δὲ εἰ οὕτω μοι μέλλει γίνεσθαι ἵνα τί μοι τοῦτο; ἐπορεύθη δὲ πυθέσθαι παρὰ κυρίου.

23. Καὶ εἶπε κύριος αὐτῇ· δύο ἔθνη ἐν γαστρί σου εἰσὶ, καὶ δύο λαοὶ ἐκ τῆς κοιλίας σου διαστελήσονται, καὶ λαὸς λαοῦ ὑπερέξει. καὶ ὁ μείζων δουλεύσει τῷ ἐλάσσονι.

24. Καὶ ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ τεκεῖν αὐτήν, καὶ τῇδε ἦν δίδυμα ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς.

25. Ἐξῆλθε δὲ ὁ υἱὸς ὁ πρωτότοκος πυῤῥάκης, ὅλος ὡσεὶ δορὰ δασύς. ἐπωνόμασε δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἡσαῦ.

26. Καὶ μετὰ τοῦτο ἐξῆλθεν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἐπειλημμένη τῆς πτέρνης ἡσαῦ. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἰακώβ, ἰσαὰκ δὲ ἦν ἐτῶν ἑξήκοντα, ὅτε ἔτεκεν αὐτοὺς ῥεβέκκα.

27. Ηὐξήθησαν δὲ οἱ νεανίσκοι. καὶ ἦν ἡσαῦ ἄνθρωπος εἰδὼς κυνηγεῖν, ἄγροικος· ἰακὼβ δὲ, ἄνθρωπος ἄπλαστος, οἰκῶν ἐν οἰκίᾳ.

28. Ἠγάπησε δὲ ἰσαὰκ τὸν ἡσαῦ, ὅτι ἡ θήρα αὐτοῦ βρῶσις αὐτῷ. ῥεβέκκα δὲ ἠγάπα τὸν ἰακώβ.

29. Ἥψησε δὲ ἰακὼβ ἕψημα. ἦλθε δὲ ἡσαῦ ἐκ τοῦ πεδίου ἐκλείπων, καὶ εἶπεν ἡσαῦ τῷ ἰακώβ.

30. Γεῦσόν με ἀπὸ τοῦ ἑψήματος τοῦ πυῤῥοῦ τούτου ὅτι ἐκλείπω. διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἐδώμ.

31. Εἶπε δὲ ἰακὼβ τῷ ἡσαῦ· ἀπόδου μοι σήμερον τὰ πρωτοτόκιά σου ἐμοί.

CAP. XXV.

19. Hæ quoque ſunt generationes Iſaac filii Abraham, Abraham genuit Iſaac:

20. Qui cùm quadraginta eſſet annorũ, duxit uxorem Rebeccam filiam Bathuelis Syri de Meſopotamia, ſororem Laban.

21. Deprecatusq; eſt Iſaac Dominum pro uxore ſua, eo quòd eſſet ſterilis: qui exaudivit eũ, & dedit conceptum Rebeccæ.

22. Sed collidebantur in utero eius parvuli: quæ ait, Si ſic mihi futurum erat, quid neceſſe fuit concipere? Perrexitq; ut conſuleret Dominum.

23. Qui reſpondens ait; Duę gentes ſunt in utero tuo, & duo populi ex ventre tuo dividentur, populusq; populũ ſuperabit, & maior ſeruiet minori.

24. Iam tempus pariendi advenerat, & ecce gemini in utero eius reperti ſunt.

25. Qui primus egreſſus eſt, rufus erat, & totus in morem pellis hiſpidus: vocatumque eſt nomen eius Eſau.

26. Protinus alter egrediens plantam fratris tenebat manu: & idcirco appellavit eũ Iacob. Sexagenarius erat Iſaac quando nati ſunt ei parvuli.

27. Quibus adultis factus eſt Eſau vir gnarus venandi, & homo agricola: Iacob autem vir ſimplex habitabat in tabernaculis.

28. Iſaac amabat Eſau, eo quòd de venationibus illius veſceretur: & Rebecca diligebat Iacob.

29. Coxit autem Iacob pulmentum: ad quem cùm veniſſet Eſau de agro laſſus,

30. Ait: da mihi de coctione hac rufa, quia oppidò laſſus ſum. Quam ob cauſam vocatum eſt nomen eius Edom.

31. Cui dixit Iacob: Vende mihi primogenita tua.

Das X X V. Capitel.

19. Diß iſt das Geſchlecht Iſaacs Abrahams Sohn. Abraham zeuget Iſaac.

20. Iſaac aber war viertzig jar alt/ da er Rebecca zum Weibe nam/ die Tochter Bethuel des Syrers von Meſopotamia / Labans des Syrers Schweſter.

21. Iſaac aber bat den HERRN für ſein Weib/ denn ſie war vnfruchtbar. Vnd der HERR ließ ſich erbitten/ vnnd Rebecca ſein Weib ward ſchwanger.

22. Vnd die Kinder ſtieſſen ſich miteinander inn jhrem leibe. Da ſprach ſie: Da mirs alſo ſolt gehen/ Warumb bin ich ſchwanger worden? Vnnd ſie gieng hin den HERREN zu fragen.

23. Vnd der HERR ſprach zu jhr: Zwey volck ſind in deinem leibe/ vnn̄ zweyerley Leute werden ſich ſcheiden auß deinem leibe/ vnd ein Volck wirdt dem andern vberlegen ſein/ Vnnd der gröſſer wird dem kleinen dienen.

24. Da nun die zeit kam/ daß ſie geberen ſolt/ ſihe/ da waren Zwilling inn jhrem leibe.

25. Der erſt der herauß kam/ war rötlicht/ gantz rauch wie ein fell/ vnd ſie nenneten jhn Eſau.

26. Zu hand darnach kam herauß ſein Bruder/ der hielt mit ſeiner Handt die verſen des Eſau/ vnnd hieſſen jhn Jacob. Sechtzig jar alt war Iſaac/ da ſie geboren wurden.

27. Vnnd da nun die Knaben groß wurden/ ward Eſau ein Jäger vnnd ein Ackermann/ Jacob aber ein fromm Mann/ vnnd blieb inn den Hütten.

28. Vnd Iſaac hatte Eſau lieb/ vnnd aß gerne von ſeinem Weidwerck/ Rebecca aber hatte Jacob lieb.

29. Vnd Jacob kocht ein gerichte/ da kam Eſau vom feld/ vnnd war müde.

30. Vnd ſprach zu Jacob: Laß mich koſten daß rote Gericht/ denn ich bin Müde/ Daher heiſſt er Edom.

31. Aber Jacob ſprach: Verkauff mir heute deine Erſtegeburt.

CHAP. XXV.

19. Or ce *ſont* ici les generations d'Iſaac fils d'Abraham: Abraham engendra Iſaac.

20. Et Iſaac eſtoit aagé de quarante ans, quand il print à femme Rebecca fille de Bethuel Aramien de Paddan-Aram, ſœur de Laban Aramien.

21. Et Iſaac pria inſtamment l'Eternel pour le regard de ſa femme, d'autant qu'elle *eſtoit* ſterile: & l'Eternel fut fleſchi par ſes prieres: dont Rebecca ſa femme conceut.

22. Mais les enfans s'entrepouſſoyent en ſon ventre: & elle dit, Si ainſi *eſt*, pourquoi ſuis-ie? Et *s'en* alla pour s'enquerir vers l'Eternel.

23. Et l'Eternel lui dit, Deux nations *ſont* en ton ventre, & deux peuples departirõt de tes entrailles. Et vn peuple ſera plus fort que l'autre peuple: & le plus grand ſeruira au moindre.

24 Et quand ſon temps d'enfanter fut accompli, voici, *il y auoit* deux gemeaux en ſon ventre.

25. Et le premier ſortit roux, tout *velu* comme vne manteline de poil: & appelerent ſon nom Eſau.

26. Et apres ſortit ſon frere, tenant de ſa main le talon d'Eſau: dont ſon nom fut appelé Iacob. Et Iſaac *eſtoit* aagé de ſoixante ans quand ils naſquirent.

27. Depuis les enfans deuindrent grands, & Eſau *eſtoit* homme entendu à la chaſſe, homme des champs: mais Iacob *eſtoit* homme ſimple, ſe tenant és tabernacles.

28. Et Iſaac aimoit Eſau: car la venaiſon *eſtoit* ſa viande: mais Rebecca aimoit Iacob.

29. Or cõme Iacob cuiſoit du potage, Eſau reuint des champs, & eſtoit las.

30. Et Eſau dit à Iacob, Donne-moi à manger, ie te prie, de ce roux ce roux-la: car ie *ſuis* las. Pourtant on appela ſon nom Edom.

31. Mais Iacob lui dit, Ven-moi auiourd'hui le droict de ton aiſneſſe.

כה

32 וַאֲמַר עֵשָׂו הָא אֲנָא אָזֵיל לִמְמָת וּלְמָה דְנָן לִי בְּכֵירוּתָא:

33 וַאֲמַר יַעֲקֹב קַיֵּים לִי בְּיוֹם דִילְהֵין וְקַיֵּים לֵיהּ וְזַבֵּן יָת בְּכֵירוּתֵהּ לְיַעֲקֹב:

34 וְיַעֲקֹב יְהַב לְעֵשָׂו לְחֵם וְתַבְשִׁיל דְטְלוֹפְחִין וַאֲכַל וּשְׁתִי וְקָם וַאֲזַל וְשָׁט עֵשָׂו יָת בְּכֵירוּתָא:

כו

1 וַהֲוָה כַפְנָא בְּאַרְעָא בַּר מִכַּפְנָא קַדְמָאָה דַהֲוָה בְּיוֹמֵי אַבְרָהָם וַאֲזַל יִצְחָק לְוָת אֲבִימֶלֶךְ מַלְכָּא דִפְלִשְׁתָּאֵי לִגְרָר:

2 וְאִתְגְּלִי לֵהּ יְיָ וַאֲמַר לָא תֵחוֹת לְמִצְרַיִם שְׁרֵי בְּאַרְעָא דְּאֵימַר לָךְ:

3 דּוּר בְּאַרְעָא הָדָא וִיהֵי מֵימְרִי בְּסַעְדָּךְ וַאֲבָרְכִינָּךְ אֲרֵי לָךְ וְלִבְנָךְ אֶתֵּן יָת כָּל אַרְעָתָא הָאִלֵּין וַאֲקַיֵּים יָת קְיָמָא דְּקַיֵּימִית לְאַבְרָהָם אֲבוּךְ:

4 וְאַסְגֵּי יָת בְּנָךְ כְּכוֹכְבֵי שְׁמַיָּא וְאֶתֵּן לִבְנָךְ יָת כָּל אַרְעָתָא הָאִלֵּין וְיִתְבָּרְכוּן בְּדִיל בְּנָךְ כָּל עַמְמֵי אַרְעָא:

5 חֲלָף דְּקַבֵּל אַבְרָהָם בְּמֵימְרִי וּנְטַר מַטְּרַת מֵימְרִי פִּקּוֹדַי קְיָמַי וְאוֹרָיָתָי:

6 וִיתֵב יִצְחָק בִּגְרָר:

7 וּשְׁאִלוּ אֱנָשֵׁי אַתְרָא עַל עֵיסַק אִתְּתֵיהּ וַאֲמַר אֲחָתִי הִיא אֲרֵי דְחֵיל לְמֵימַר אִתְּתִי דִּלְמָא יִקְטְלוּנַּנִי אֱנָשֵׁי אַתְרָא עַל רִבְקָה אֲרֵי שַׁפִּירַת חֵיזוּ הִיא:

כה

32 וַיֹּאמֶר עֵשָׂו הִנֵּה אָנֹכִי הוֹלֵךְ לָמוּת וְלָמָּה־זֶּה לִי בְּכֹרָה:

33 וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב הִשָּׁבְעָה לִּי כַּיּוֹם וַיִּשָּׁבַע לוֹ וַיִּמְכֹּר אֶת־בְּכֹרָתוֹ לְיַעֲקֹב:

34 וְיַעֲקֹב נָתַן לְעֵשָׂו לֶחֶם וּנְזִיד עֲדָשִׁים וַיֹּאכַל וַיֵּשְׁתְּ וַיָּקָם וַיֵּלַךְ וַיִּבֶז עֵשָׂו אֶת־הַבְּכֹרָה:

כו

1 וַיְהִי רָעָב בָּאָרֶץ מִלְּבַד הָרָעָב הָרִאשׁוֹן אֲשֶׁר הָיָה בִּימֵי אַבְרָהָם וַיֵּלֶךְ יִצְחָק אֶל־אֲבִימֶלֶךְ מֶלֶךְ־פְּלִשְׁתִּים גְּרָרָה:

2 וַיֵּרָא אֵלָיו יְהוָה וַיֹּאמֶר אַל־תֵּרֵד מִצְרָיְמָה שְׁכֹן בָּאָרֶץ אֲשֶׁר אֹמַר אֵלֶיךָ:

3 גּוּר בָּאָרֶץ הַזֹּאת וְאֶהְיֶה עִמְּךָ וַאֲבָרְכֶךָּ כִּי־לְךָ וּלְזַרְעֲךָ אֶתֵּן אֶת־כָּל־הָאֲרָצֹת הָאֵל וַהֲקִמֹתִי אֶת־הַשְּׁבֻעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם אָבִיךָ:

4 וְהִרְבֵּיתִי אֶת־זַרְעֲךָ כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְנָתַתִּי לְזַרְעֲךָ אֵת כָּל־הָאֲרָצֹת הָאֵל וְהִתְבָּרְכוּ בְזַרְעֲךָ כֹּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ:

5 עֵקֶב אֲשֶׁר־שָׁמַע אַבְרָהָם בְּקֹלִי וַיִּשְׁמֹר מִשְׁמַרְתִּי מִצְוֹתַי חֻקּוֹתַי וְתוֹרֹתָי:

6 וַיֵּשֶׁב יִצְחָק בִּגְרָר:

7 וַיִּשְׁאֲלוּ אַנְשֵׁי הַמָּקוֹם לְאִשְׁתּוֹ וַיֹּאמֶר אֲחֹתִי הִוא כִּי יָרֵא לֵאמֹר אִשְׁתִּי פֶּן־יַהַרְגֻנִי אַנְשֵׁי הַמָּקוֹם עַל־רִבְקָה כִּי־טוֹבַת מַרְאֶה הִוא:

ΚΕΦΑΛ. κέ.

32. Καὶ εἶπεν ἡσαῦ· ἰδοὺ ἐγὼ πορεύομαι τελευτᾶν, καὶ ἱνατί μοι ταῦτα τὰ πρωτοτόκια;

33. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ἰακώβ· ὄμοσόν μοι σήμερον. καὶ ὤμοσεν αὐτῷ. ἀπέδοτο δὲ ἡσαῦ τὰ πρωτοτόκια τῷ ἰακώβ.

34. Ιακὼβ δὲ ἔδωκε τῷ ἡσαῦ ἄρτον καὶ ἕψημα φακοῦ. καὶ ἔφαγε, καὶ ἔπιε καὶ ἀναστὰς ᾤχετο, καὶ ἐφαύλισεν ἡσαῦ τὰ πρωτοτόκια.

ΚΕΦΑΛ. κϛ.

1. Εγένετο δὲ λιμὸς ἐπὶ τῆς γῆς χωρὶς τοῦ λιμοῦ τοῦ πρότερον, ὃς ἐγένετο ἐν τῷ χρόνῳ τοῦ ἀβραάμ. ἐπορεύθη δὲ ἰσαὰκ πρὸς ἀβιμέλεχ βασιλέα φυλιστιεὶμ εἰς γεραρά.

2. Ωφθη δὲ αὐτῷ κύριος, καὶ εἶπε. μὴ καταβῇς εἰς αἴγυπτον, κατοίκησον δὲ ἐν τῇ γῇ, ᾗ ἄν σοι εἴπω.

3. Καὶ παροικήσεις ἐν τῇ γῇ ταύτῃ, καὶ ἔσομαι μετὰ σοῦ, καὶ εὐλογήσω σε. σοὶ γὰρ καὶ τῷ σπέρματί σου δώσω πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ στήσω τὸν ὅρκον μου ὃν ὤμοσα τῷ ἀβραὰμ τῷ πατρί σου.

4. Καὶ πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ, καὶ δώσω τῷ σπέρματί σου πᾶσαν τὴν γῆν ταύτην. καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν τῷ σπέρματί σου πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς.

5. Ανθ' ὧν ὑπήκουσεν ἀβραὰμ ὁ πατήρ σου τῆς ἐμῆς φωνῆς, καὶ ἐφύλαξε τὰ προστάγματά μου, καὶ τὰς ἐντολάς μου. καὶ τὰ δικαιώματά μου, καὶ τὰ νόμιμά μου.

6. Κατῴκησε δὲ ἰσαὰκ ἐν γεράροις.

7. Επηρώτησαν δὲ οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου περὶ ῥεβέκκας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, καὶ εἶπεν ἀδελφή μου ἐστίν. ἐφοβήθη γὰρ εἰπεῖν, γυνή μου ἐστί. μήποτε ἀποκτείνωσιν αὐτὸν οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου περὶ ῥεβέκκας ὅτι ὡραία τῇ ὄψει ἦν.

CAP. XXV.

32. Ille reſpondit: En morior, quid mihi proderunt primogenita?

33. Ait Iacob: Iura ergo mihi. Iuravit ei Eſau, & vendidit primogenita.

34. Et ſic accepto pane & lentis edulio comedit, & bibit, & abiit, paruipendens quòd primogenita vendidiſſet.

CAP. XXVI.

1. Orta autem fame ſuper terram poſt eam ſterilitatem quæ acciderat in diebus Abraham, abiit Iſaac ad Abimélech regem Palæſthinorum in Gerara.

2. Apparuitq́; ei Dominus, & ait: Ne deſcendas in Ægyptum, ſed quieſce in terra quam dixero tibi.

3. Et peregrinare in ea, eroque tecum, & benedicam tibi: tibi enim & ſemini tuo dabo univerſas regiones has, complens iuramẽtum quod ſpopondi Abrahã patri tuo.

4. Et multiplicabo ſemen tuum ſicut ſtellas cœli: daboque poſteris tuis univerſas regiones has: & Benedicentur in ſemine tuo omnes gentes terræ,

5. Eo quod obedierit Abraham voci meæ, & cuſtodierit præcepta & mãdata mea, & ceremonias legesq́; ſervaverit.

6. Manſit itaque Iſaac in Geraris.

7. Qui cùm interrogaretur à viris loci illius ſuper uxore ſua, reſpondit: Soror mea eſt. timuerat enim confiteri quòd ſibi eſſet ſociata coniugio: reputans, ne fortè interficerent eum propter illius pulchritudinem.

Das XXV. Capitel.

32. Eſau antwortet: Sihe/Jch muß doch ſterben/was ſol mir denn die Erſtegeburt:

33. Jacob ſprach: So ſchwere mir heute/Vnd er ſchwur jm/vnd verkaufft alſo Jacob ſeine Erſtegeburt.

34. Da gab jhm Jacob Brodt vnnd das Linſengericht / vnnd er aß vnnd Tranck/vnd ſtund auff/vnnd gieng davon. Alſo verachtet Eſau ſeine Erſtegeburt.

Das XXVI. Capitel.

ES kam aber eine Thewrung ins Landt über die vorige / ſo zu Abrahams zeiten war. Vnd Jſaac zoch zu Abimelech der Philiſter König gen Gerar.

2. Da erſchein jhm der HERR/ vnd ſprach: Zeuch nicht hinab in Egypten/ſondern bleib in dem Lande/ daß ich dir ſage.

3. Sey ein Frembdling inn dieſem Lande/vnnd ich wil mit dir ſein/ vnnd dich ſegenen/ Denn dir vnnd deinem Samen wil ich alle dieſe Länder geben/ vnnd wil meinen Eid beſtettigen/ den ich deinem Vater Abraham geſchworen habe.

4. Vnd wil deinen Samen mehren/ wie die Sterne am Himel/ vnd wil deinem Samen alle dieſe Länder geben/ Vnnd durch deinen Samen ſollen alle Völcker auff Erden geſegnet werden.

5. Darumb/ daß Abraham meiner Stimme gehorſam geweſen iſt/ vnnd hat gehalten meine Rechte/ meine Gebot/meine Weiſe/vnd mein Geſetz.

6. Alſo wonet Jſaac zu Gerar.

7. Vnd wenn die Leute am ſelben ort fragten von ſeinem Weibe/ſo ſprach er: Sie iſt meine Schweſter/ Denn er forchte ſich zu ſagen/ſie iſt mein Weib/ Sie möchten mich erwürgen/ vmb Rebecca willen/denn ſie war ſchön von Angeſicht.

CHAP. XXV.

32. Et Eſau reſpondit, Voici, ie m'en vai mourir: à quoi me ſeruira le droict d'aiſneſſe?

33. Et Iacob dit, Iure moi auiourd'hui. Et il lui iura: ainſi il vendit ſon droict d'aiſneſſe à Iacob.

34. Et Iacob donna à Eſau du pain, & le potage de lentilles: & il mangea, & beut, & ſe leua, & *s'en* alla. Ainſi Eſau meſpriſa ſon droict d'aiſneſſe.

CHAP. XXVI.

1. Or aduint qu'il y eut famine au païs, outre la premiere famine qui auoit eſté du temps d'Abraham. Et Iſaac s'en alla vers Abimelec roy des Philiſtins, en Guerar.

2. Car l'Eternel lui apparut, & dit, Ne deſcen point en Egypte: demeure au païs que de te dirai,

3. Voyage par ce païs ici, & ie ſerai auec toi, & te benirai. Car ie te donnerai & à ta poſterité toutes ces regions ici, & ratifierai le ſerment que i'ai fait à ton pere Abraham.

4. Et ie multiplierai ta poſterité comme les eſtoiles des cieux, & donnerai à ta poſterité ces regions: & toutes nations de la terre ſeront benites en ta ſemence:

5. Pour autant qu'Abraham a obeï à ma voix, & a gardé mon ordonnãce, mes commandemens, mes ſtatuts, & mes loix.

6. Iſaac donc demeura en Guerar.

7. Et quand les gens du lieu s'enquirent touchãt ſa femme, il reſpondit, C'*eſt* ma ſœur. Car il craignoit de dire, C'*eſt* ma femme: de peur (*ſe penſoit-il*) que parauenture les gens du lieu ne me tuent à cauſe de Rebecca: car elle *eſt* bella à voir.

כו

8 וַהֲוָה כַּד סְגִיאוּ לֵיהּ
תַּמָּן יוֹמַיָּא וְאִסְתְּכִי
אֲבִימֶלֶךְ מַלְכָּא דפ
דִּפְלִשְׁתָּאֵי מִן חֲרַכָּא
וַחֲזָא וְהָא יִצְחָק מְחַיֵּיךְ
עִם רִבְקָה אִתְּתֵיהּ׃

9 וּקְרָא אֲבִימֶלֶךְ לְיִצְחָק
וַאֲמַר בְּרַם הָא אִתְּתָךְ
הִיא וְאֵכְדֵין אֲמַרְתְּ אֲחָת
הִיא וַאֲמַר לֵיהּ יִצְחָק
אֲרֵי אֲמַרִית דִּילְמָא
אֵמוּת עֲלַהּ׃

10 וַאֲמַר אֲבִימֶלֶךְ מַה
דָּא עֲבַדְתְּ לָנָא כִּזְעֵיר פּוֹן
שְׁכִיב חַד דִּמְיַחַד בְּעַמָּא
עִם אִתְּתָךְ וְאַיְתֵיתָא
עֲלָנָא חוֹבָא׃

11 וּפַקֵּיד אֲבִימֶלֶךְ יַת כָּל
עַמָּא לְמֵימַר דְּיִנְזֵק
בְּגַבְרָא הָדֵין וּבְאִתְּתֵיהּ
אִתְקְטָלָא יִתְקְטֵל׃

12 וּזְרַע יִצְחָק בְּאַרְעָא
הַהִיא וְאַשְׁכַּח בְּשַׁתָּא
הַהִיא עַל חַד מְאָה
בִּדְשְׁעָרוֹהִי וּבָרְכֵיהּ יְיָ׃

13 וּרְבָא גַּבְרָא וַאֲזַל סָגֵי
וְרָבֵי עַד דִּרְבָא לַחֲדָא׃

14 וַהֲווֹ לֵיהּ גֵּיתֵי עָנָא
וְגֵיתֵי תוֹרֵי וּפָלְחָנָא סַגִּי
וְקַנִּיאוּ בֵּיהּ פְּלִשְׁתָּאֵי׃

15 וְכָל בֵּירַיָּא דַּחֲפַרוּ
עַבְדֵי אֲבוּהִי בְּיוֹמֵי ד
דְּאַבְרָהָם אֲבוּהִי טַמּוּנוּן
פְּלִשְׁתָּאֵי וּמְלוֹנוּן עַפְרָא׃

16 וַאֲמַר אֲבִימֶלֶךְ ל
לְיִצְחָק אֱזֵיל מֵעִמָּנָא
אֲרֵי תְקֵיפְתָּא מִנָּנָא
לַחֲדָא׃

17 וַאֲזַל מִתַּמָּן יִצְחָק
וּשְׁרָא בְּנַחְלָא דִּגְרָר וִיתֵיב
תַּמָּן׃

18 וְתָב יִצְחָק וַחֲפַר יַת
בֵּירִין דְּמַיָּא דַּחֲפַרוּ בְּיוֹמֵי
דְּאַבְרָהָם אֲבוּהִי וְטַמּוּנוּן
פְּלִשְׁתָּאֵי בָּתַר דְּמִית
אַבְרָהָם וּקְרָא לְהֵין שְׁמָהָן
כִּשְׁמָהָן דַּהֲוָה קָרֵי לְהֵין
אֲבוּהִי׃

כו

8 וַיְהִי כִּי־אָרְכוּ־לוֹ שָׁם הַיָּמִים
וַיַּשְׁקֵף אֲבִימֶלֶךְ מֶלֶךְ פְּלִשְׁתִּים
בְּעַד הַחַלּוֹן וַיַּרְא וְהִנֵּה יִצְחָק
מְצַחֵק אֵת רִבְקָה אִשְׁתּוֹ׃

9 וַיִּקְרָא אֲבִימֶלֶךְ לְיִצְחָק וַיֹּאמֶר
אַךְ הִנֵּה אִשְׁתְּךָ הִיא וְאֵיךְ אָמַרְתָּ
אֲחֹתִי הִיא וַיֹּאמֶר אֵלָיו יִצְחָק כִּי
אָמַרְתִּי פֶּן־אָמוּת עָלֶיהָ׃

10 וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ מַה־זֹּאת
עָשִׂיתָ לָּנוּ כִּמְעַט שָׁכַב אַחַד הָעָם
אֶת־אִשְׁתֶּךָ וְהֵבֵאתָ עָלֵינוּ אָשָׁם׃

11 וַיְצַו אֲבִימֶלֶךְ אֶת־כָּל־הָעָם
לֵאמֹר הַנֹּגֵעַ בָּאִישׁ הַזֶּה וּבְאִשְׁתּוֹ
מוֹת יוּמָת׃

12 וַיִּזְרַע יִצְחָק בָּאָרֶץ הַהִוא
וַיִּמְצָא בַּשָּׁנָה הַהִוא מֵאָה שְׁעָרִים
וַיְבָרְכֵהוּ יְהוָה׃

13 וַיִּגְדַּל הָאִישׁ וַיֵּלֶךְ הָלוֹךְ וְגָדֵל
עַד כִּי־גָדַל מְאֹד׃

14 וַיְהִי־לוֹ מִקְנֵה־צֹאן וּמִקְנֵה
בָקָר וַעֲבֻדָּה רַבָּה וַיְקַנְאוּ אֹתוֹ
פְּלִשְׁתִּים׃

15 וְכָל־הַבְּאֵרֹת אֲשֶׁר חָפְרוּ עַבְדֵי
אָבִיו בִּימֵי אַבְרָהָם אָבִיו סִתְּמוּם
פְּלִשְׁתִּים וַיְמַלְאוּם עָפָר׃

16 וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ אֶל־יִצְחָק
לֵךְ מֵעִמָּנוּ כִּי־עָצַמְתָּ מִמֶּנּוּ
מְאֹד׃

17 וַיֵּלֶךְ מִשָּׁם יִצְחָק וַיִּחַן בְּנַחַל־
גְּרָר וַיֵּשֶׁב שָׁם׃

18 וַיָּשָׁב יִצְחָק וַיַּחְפֹּר אֶת־
בְּאֵרֹת הַמַּיִם אֲשֶׁר חָפְרוּ בִּימֵי
אַבְרָהָם אָבִיו וַיְסַתְּמוּם פְּלִשְׁתִּים
אַחֲרֵי מוֹת אַבְרָהָם וַיִּקְרָא לָהֶן
שֵׁמוֹת כַּשֵּׁמֹת אֲשֶׁר־קָרָא לָהֶן
אָבִיו׃

κϛ´.

8. Ἐγένετο δὲ πολυχρόνιος ἐκεῖ. καὶ παρακύψας ἀβιμέλεχ ὁ βασιλεὺς γεράρων διὰ τῆς θυρίδος, εἶδε τὸν ἰσαὰκ παίζοντα μετὰ ῥεβέκκας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ.

9. Ἐκάλεσε δὲ ἀβιμέλεχ τὸν ἰσαὰκ, καὶ εἶπεν αὐτῷ ἆρά γε γυνή σου ἐστί; τί ὅτι εἶπας, ἀδελφή μου ἐστίν; εἶπε δὲ αὐτῷ ἰσαάκ. εἶπα γὰρ, μή ποτε ἀποθάνω δι' αὐτήν.

10. Εἶπε δὲ αὐτῷ ἀβιμέλεχ. τί τοῦτο ἐποίησας ἡμῖν; μικροῦ ἐκοιμήθη τὶς τοῦ γένους μου μετὰ τῆς γυναικός σου, καὶ ἐπήγαγες ἂν ἐφ' ἡμᾶς ἄγνοιαν.

11. Συνέταξε δὲ ἀβιμέλεχ παντὶ τῷ λαῷ αὐτοῦ, λέγων· πᾶς ὁ ἁπτόμενος τοῦ ἀνθρώπου τούτου, ἢ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, θανάτῳ ἔνοχος ἔσται.

12. Ἔσπειρε δὲ ἰσαὰκ ἐν τῇ γῇ ἐκείνῃ καὶ εὗρεν ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ ἑκατοστεύουσαν κριθήν. εὐλόγησε δὲ αὐτὸν κύριος.

13. Καὶ ὑψώθη ὁ ἄνθρωπος, καὶ προβαίνων μείζων ἐγένετο, ἕως οὗ μέγας ἐγένετο σφόδρα.

14. Ἐγένετο δὲ αὐτῷ κτήνη προβάτων καὶ κτήνη βοῶν, καὶ γεώργια πολλά. ἐζήλωσαν δὲ αὐτὸν οἱ φυλιστιείμ.

15. Καὶ πάντα τὰ φρέατα ἃ ὤρυξαν οἱ παῖδες αὐτοῦ ἐν τῷ χρόνῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐνέφραξαν αὐτὰ οἱ φυλιστιείμ, καὶ ἔπλησαν αὐτὰ γῆς.

16. Εἶπε δὲ ἀβιμέλεχ πρὸς ἰσαάκ· ἄπελθε ἀφ' ἡμῶν, ὅτι δυνατώτερος ἡμῶν ἐγένου σφόδρα.

17. Καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν ἰσαὰκ, καὶ κατέλυσεν ἐν τῇ φάραγγι γεράρων, καὶ κατεσκήνωσεν ἐκεῖ.

18. Καὶ πάλιν ἰσαὰκ ὤρυξε τὰ φρέατα τοῦ ὕδατος, ἃ ὤρυξαν οἱ παῖδες ἀβραὰμ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐνέφραξαν αὐτὰ οἱ φυλιστιείμ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν ἀβραὰμ πατέρα αὐτοῦ. καὶ ἐπωνόμασεν αὐτοῖς ὀνόματα, κατὰ τὰ ὀνόματα ἃ ὠνόμασεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

CAP. XXVI.

8. Cumq; pertranſiſſent dies plurimi, & ibidem moraretur, proſpiciens Abi-mélech rex Palęſthinorum per feneſtram, vidit eum iocantem cum Rebecca uxore ſua.

9. Et accerſito eo, ait: Perſpicuum eſt quòd uxor tua ſit: cur mentitus es eam ſororem tuam eſſe? Reſpondit: Timui ne morerer propter eam.

10. Dixitque Abi-mélech: Quare impoſuiſti nobis? potuit coire quiſpiam de populo cum uxore tua, & induxeras ſuper nos grãde peccatũ.

11. Præcepitq; omni populo, dicens: Qui tetigerit hominis huius uxorem, morte morietur.

12. Sevit autem Iſaac in terra illa, & invenit in ipſo anno centuplum: benedixitque ei Dominus.

13: Et locupletatus eſt homo, & ibat proficiens atque ſuccreſcens, donec magnus vehementer effectus eſt:

14. Habuitque poſſeſſiones ovium & armentorum, & familiæ plurimum. Ob hoc invidentes ei Palæſthini,

15. Omnes puteos quos foderant ſervi patris illius Abraham, illo tempore obſtruxerunt, implẽtes humo:

16. Intantum, ut ipſe Abimélech diceret ad Iſaac: Recede à nobis, quoniam potentior nobis factus es valde.

17. Et ille diſcedens, ut veniret ad torrentem-Geraræ, habitaretque ibi:

18. Rurſum fodit alios puteos, quos foderant ſervi patris ſui Abraham, & quos illo mortuo, olim obſtruxerant Philiſthiim: appellavitque eos eiſdem nominibus quibus antè pater vocaverat.

Das XXVI. Capitel.

8. Als er nun ein zeitlang da war/ ſahe Abimelech der Philiſter König durchs Fenſter/ vnd ward gewar/ daß Iſaac ſchertzet mit ſeinem Weibe Rebecca.

9. Da rieff Abimelech dem Iſaac/ vnd ſprach: Sihe es iſt dein Weib/ wie haſt du denn geſagt/ ſie iſt meine Schweſter? Iſaac antwortet jhm: Ich gedacht/ ich möchte villeicht ſterben müſſen vmb jhren willen.

10. Abimelech ſprach: Warumb haſt du vns denn das gethan? Es were leicht geſchehen/ daß jemand vom Volck ſich zu deinem Weibe gelegt hette/ vnd hetteſt alſo eine ſchuldt auff vns bracht.

11. Da gebot Abimelech allem Volck/ vnnd ſprach: Wer dieſen Mann oder ſein Weib antaſtet/ der ſol des tods ſterben.

12. Vnnd Iſaac ſeete inn dem Landt/ vnnd kriegt deſſelben Jahrs hunderfeltig/ Denn der HERR ſegenet jhn.

13. Vnnd er ward ein groſſer Mann/ gieng vnnd nam zu/ biß er faſt groß ward.

14. Daß er viel guts hatte an kleinem vnnd groſſem Vich/ vnnd ein groß Geſinde. Darumb neideten jhn die Philiſter.

15. Vnd verſtopfften alle Brünne/ die ſeines Vaters Knechte gegraben hatten/ zur zeit Abraham ſeines Vaters/ vnd fülleten ſie mit Erden.

16. Daß auch Abimelech zu jhm ſprach: Zeuch von vns/ denn du biſt vns zu mechtig worden.

17. Da zoch Iſaac von dannen/ vnd ſchlug ſein Gezelt auff im Grunde Gerar/ vnd wonet allda.

18. Vnd ließ die Waſſerbrunnen wider auffgraben/ die ſie zu Abrahams zeiten ſeines Vaters gegraben hatten/ welche die Philiſter verſtopffet hatten nach Abrahams tod/ vnnd nennet ſie mit denſelben namen/ da ſie ſein Vater mit genannt hatte.

CHAP. XXVI.

8. Or aduint apres qu'il y eut paſſé quelques iours, qu'Abimelec roy des Philiſtins regardoit par la feneſtre, & voici, il vid Iſaac ſe ioüant auec Rebecca ſa femme.

9. Adonc Abimelec appela Iſaac, & lui dit, Quoi que ce ſoit, voici c'*eſt* ta femme: & comment as-tu dit, C'*eſt* ma ſœur? Et Iſaac lui reſpondit, Pource que i'ai penſé, *Il me faut regarder* que d'auenture ie ne meure à cauſe d'elle.

10. Et Abimelec dit, Qu'*eſt*-ce que tu nous as fait ici? Peu s'en eſt falu, que quelqu'vn du peuple n'ait couché auec ta femme, & que tu ne nous ayes fait eſtre coulpables.

11. Abimelec donc fit vne ordõnance à tout le peuple, diſant, Celui qui touchera ceſt homme ou ſa femme, ne faudra point d'eſtre mis à mort.

12. Et Iſaac ſema en ceſte terre-la, & trouua ceſte annee-la le centieme. Car l'Eternel le benit.

15. Ceſt hõme donc accreut, & alloit touſiours en augmẽtant, iuſques à ce qu'il fut merueilleuſement accreu:

14. Et qu'il eut acqueſt de menu & gros beſtail, & force ſerfs. Dont les Philiſtins lui porterent enuie:

15. Tellement qu'ils eſtoupperent tous les puits qu'auoyent creuſés les ſeruiteurs de ſon pere, du tẽps de ſon pere Abraham, & les remplirent de terre.

16. Abimelec auſſi dit à Iſaac, Depars-toi arriere de nous: car tu es deuenu beaucoup plus puiſſant que nous.

17. Iſaac donc partit de là, & ſe planta au val de Guerar, & habita là.

18. Et Iſaac derechef creuſa les puits d'eau, qu'on auoit creuſés du temps d'Abrahã ſon pere, leſquels les Philiſtins auoyẽt eſtouppés apres la mort d'Abraham: & les appela des meſmes noms deſquels ſon pere les auoit appelés.

כו

19 וַחֲפַרוּ עַבְדֵי יִצְחָק בְּנַחְלָא וְאַשְׁכַּחוּ תַּמָּן בֵּירָא דְמַיִין נָבְעִין׃

20 וּנְצוֹ רַעֲוָתָא דִגְרָר עִם רַעֲוָתָא דְיִצְחָק לְמֵימַר דִּילַנָא מַיָּא וּקְרָא שְׁמָא דְבֵירָא עֵסֶק אֲרֵי אִתְעַסָּקוּ עִמֵּיהּ׃

21 וַחֲפַרוּ בֵּירָא אוּחֲרִי וּנְצוֹ אַף עֲלַהּ וּקְרָא שְׁמַהּ שִׂטְנָה׃

22 וְאִסְתַּלַּק מִתַּמָּן וַחֲפַר בֵּירָא אוּחֲרִי וְלָא נְצוֹ עֲלַהּ וּקְרָא שְׁמַהּ רְחוֹבוֹת וַאֲמַר אֲרֵי כְעַן אַפְתִּי יְיָ לַנָא וְנִיפּוּשׁ בְּאַרְעָא׃

23 וּסְלֵיק מִתַּמָּן לִבְאֵר שָׁבַע׃

24 וְאִתְגְּלִי לֵיהּ יְיָ בְּלֵילְיָא הַהוּא וַאֲמַר אֲנָא אֱלָהֵיהּ דְּאַבְרָהָם אֲבוּךְ לָא תִדְחַל אֲרֵי בְסַעֲדָךְ מֵימְרִי וַאֲבָרְכִינָךְ וְאַסְגֵּי יָת בְּנָךְ בְּדִיל אַבְרָהָם עַבְדִּי׃

25 וּבְנָא תַמָּן מַדְבְּחָא וְצַלִּי בִּשְׁמָא דַיְיָ וּפְרַסֵיהּ תַּמָּן לְמַשְׁכְּנֵיהּ וּכְרוֹ תַמָּן עַבְדֵי יִצְחָק בֵּירָא׃

26 וַאֲבִימֶלֶךְ אֲתָא לְוָתֵיהּ מִגְּרָר וְסִיעַת רַחֲמוֹהִי וּפִיכֹל רַב חֵילֵיהּ׃

27 וַאֲמַר לְהוֹן יִצְחָק מָה דֵּין אֲתֵיתוּן לְוָתִי וְאַתּוּן סְנֵיתוּן יָתִי וְשַׁלַּחְתּוּנִי מִלְּוָתְכוֹן׃

28 וַאֲמַרוּ מֶחֱזָא חֲזֵינָא אֲרֵי הֲוָה מֵימְרָא דַיְיָ בְּסַעְדָּךְ וַאֲמַרְנָא תִּתְקַיַּם כְּעַן מוֹמָתָא דַהֲוָת בֵּין אֲבָהָתָנָא בֵּינָנָא וּבֵינָךְ וְנִגְזַר קְיָם עִמָּךְ׃

29 אִם תַּעְבֵּיד עִמָּנָא בִּישָׁא כְּמָא דְלָא אַנְזֵיקְנָךְ וּכְמָא דַעֲבַדְנָא עִמָּךְ לְחוֹד טָב וְשַׁלַּחְנָךְ בִּשְׁלָם אַתְּ כְּעַן בְּרִיכָא דַיְיָ׃

30 וַעֲבַד לְהוֹן מִשְׁתְּיָא וַאֲכַלוּ וּשְׁתִיאוּ׃

כו

19 וַיַּחְפְּרוּ עַבְדֵי־יִצְחָק בַּנָּחַל וַיִּמְצְאוּ־שָׁם בְּאֵר מַיִם חַיִּים׃

20 וַיָּרִיבוּ רֹעֵי גְרָר עִם־רֹעֵי יִצְחָק לֵאמֹר לָנוּ הַמָּיִם וַיִּקְרָא שֵׁם־הַבְּאֵר עֵשֶׂק כִּי הִתְעַשְּׂקוּ עִמּוֹ׃

21 וַיַּחְפְּרוּ בְּאֵר אַחֶרֶת וַיָּרִיבוּ גַּם־עָלֶיהָ וַיִּקְרָא שְׁמָהּ שִׂטְנָה׃

22 וַיַּעְתֵּק מִשָּׁם וַיַּחְפֹּר בְּאֵר אַחֶרֶת וְלֹא רָבוּ עָלֶיהָ וַיִּקְרָא שְׁמָהּ רְחֹבוֹת וַיֹּאמֶר כִּי עַתָּה הִרְחִיב יְהוָה לָנוּ וּפָרִינוּ בָאָרֶץ׃

23 וַיַּעַל מִשָּׁם בְּאֵר שָׁבַע׃

24 וַיֵּרָא אֵלָיו יְהוָה בַּלַּיְלָה הַהוּא וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אָבִיךָ אַל־תִּירָא כִּי־אִתְּךָ אָנֹכִי וּבֵרַכְתִּיךָ וְהִרְבֵּיתִי אֶת־זַרְעֲךָ בַּעֲבוּר אַבְרָהָם עַבְדִּי׃

25 וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה וַיֶּט־שָׁם אָהֳלוֹ וַיִּכְרוּ־שָׁם עַבְדֵי־יִצְחָק בְּאֵר׃

26 וַאֲבִימֶלֶךְ הָלַךְ אֵלָיו מִגְּרָר וַאֲחֻזַּת מֵרֵעֵהוּ וּפִיכֹל שַׂר־צְבָאוֹ׃

27 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יִצְחָק מַדּוּעַ בָּאתֶם אֵלָי וְאַתֶּם שְׂנֵאתֶם אֹתִי וַתְּשַׁלְּחוּנִי מֵאִתְּכֶם׃

28 וַיֹּאמְרוּ רָאוֹ רָאִינוּ כִּי־הָיָה יְהוָה עִמָּךְ וַנֹּאמֶר תְּהִי נָא אָלָה בֵּינוֹתֵינוּ בֵּינֵינוּ וּבֵינֶךָ וְנִכְרְתָה בְרִית עִמָּךְ׃

29 אִם־תַּעֲשֵׂה עִמָּנוּ רָעָה כַּאֲשֶׁר לֹא נְגַעֲנוּךָ וְכַאֲשֶׁר עָשִׂינוּ עִמְּךָ רַק־טוֹב וַנְּשַׁלֵּחֲךָ בְּשָׁלוֹם אַתָּה עַתָּה בְּרוּךְ יְהוָה׃

30 וַיַּעַשׂ לָהֶם מִשְׁתֶּה וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ׃

κϛ´.

19. Καὶ ὤρυξαν οἱ παῖδες ἰσαὰκ ἐν τῇ φάραγγι γεράρων, καὶ εὗρον ἐκεῖ φρέαρ ὕδατος ζῶντος.

20. Καὶ ἐμαχέσαντο οἱ ποιμένες γεράρων μετὰ τῶν ποιμένων ἰσαὰκ, φάσκοντες αὐτῶν εἶναι τὸ ὕδωρ, καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα τοῦ φρέατος ἀδικία. ἠδίκησαν γὰρ αὐτόν.

21. Ἀπάρας δὲ ἐκεῖθεν ὤρυξε φρέαρ ἕτερον. ἐκρίνοντο δὲ καὶ περὶ ἐκείνου. καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἐχθρία.

22. Ἀπάρας δὲ ἐκεῖθεν, ὤρυξε φρέαρ ἕτερον. καὶ οὐκ ἐμαχέσαντο περὶ αὐτοῦ, καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ εὐρυχωρία, λέγων· διότι νῦν ἐπλάτυνε κύριος ἡμῖν, καὶ ηὔξησεν ἡμᾶς ἐπὶ τῆς γῆς.

23. Ἀνέβη δὲ ἐκεῖθεν ἐπὶ τὸ φρέαρ τοῦ ὅρκου.

24. Καὶ ὤφθη αὐτῷ κύριος ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ, καὶ εἶπεν. ἐγώ εἰμι ὁ θεὸς ἀβραὰμ τοῦ πατρός σου, μὴ φοβοῦ. μετὰ σοῦ γάρ εἰμι, καὶ εὐλόγηκά σε. καὶ πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου δι' ἀβραὰμ τὸν πατέρα σου.

25. Καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον, καὶ ἐπεκαλέσατο τὸ ὄνομα κυρίου, καὶ ἔπηξεν ἐκεῖ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, ὤρυξαν δὲ ἐκεῖ οἱ παῖδες ἰσαὰκ φρέαρ.

26. Καὶ ἀβιμέλεχ ἐπορεύθη πρὸς αὐτὸν ἀπὸ γεράρων, καὶ ὀχοζὰθ ὁ νυμφαγωγὸς αὐτοῦ, καὶ φιχὸλ ὁ ἀρχιστράτηγος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ.

27. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἰσαάκ. ἱνατί ἤλθετε πρός με; ὑμεῖς δὲ ἐμισήσατέ με, καὶ ἀπεστείλατέ με ἀφ' ὑμῶν.

28. Οἱ δὲ εἶπαν, ἰδόντες σε ἑωράκαμεν ὅτι ἦν κύριος μετὰ σοῦ. καὶ εἴπαμεν, γενέσθω ἄρα ἀνὰ μέσον ἡμῶν καὶ ἀνὰ μέσον σου διαθησόμεθα μετὰ σοῦ διαθήκην.

29. Μὴ ποιήσειν μεθ' ἡμῶν κακὸν, καθότι ἡμεῖς οὐκ ἐβδελυξάμεθα, καὶ ὃν τρόπον ἐχρησάμεθά σοι καλῶς, καὶ ἐξαπεστείλαμέν σε μετ' εἰρήνης, καὶ νῦν σὺ εὐλογητὸς ὑπὸ κυρίου.

30. Καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς δοχὴν, καὶ ἔφαγον, καὶ ἔπιον.

CAP. XXVI.

19. Foderuntque in Torrente, & repererunt aquam vivam.

20. Sed & ibi iurgiũ fuit paſtorum Geraræ adverſus paſtores Iſaac, dicentiũ: Noſtra eſt aqua. quã ob rem nomen putei ex eo quod acciderat, vocavit calumniam.

21. Foderunt autem & alium: & pro illo quoque rixati ſunt, appellavitq; eum, Inimicitias.

22. Profectus inde fodit alium puteũ, pro quo non contenderunt: itaque vocavit nomen eius Latitudo, dicẽs: Nunc dilatavit nos Dominus, & fecit creſcere ſuper terram.

23. Aſcendit autem ex illo loco in Ber-ſabee,

24. Vbi apparuit ei Dominus in ipſa nocte, dicens: Ego ſum Deus Abraham patris tui, noli timere, quia ego tecum ſum: benedicam tibi, & multiplicabo ſemen tuum propter ſervũ meũ Abrahã.

25. Itaque ædificavit ibi altare: & inuocato nomine Domini, extendit tabernaculum: præcepitq; ſervis ſuis ut foderent puteum.

26: Ad quẽ locum cùm veniſſent de Gerari Abi-mélech, & Ochozath amicus illius, & Phicol dux militum.

27. Locutus eſt eis Iſaac: Quid veniſtis ad me hominẽ quem odiſtis, & expuliſtis à vobis?

28. Qui reſponderunt: Vidimus tecum eſſe Dominũ: & idcirco nos diximus: Sit iuramentum inter nos, & ineamus fœdus:

29. Vt nõ facias nobis quicquam mali, ſicut & nos nihil tuorum attigimus, nec fecimus quod te læderet; ſed cum pace dimiſimus auctum benedictione Domini.

30. Fecit ergo eis convivium.

Das XXVI. Capitel.

19. Auch gruben Iſaacs Knecht im Grunde / vnnd funden daſelbs einen Brunn lebendiges Waſſers.

20. Aber die Hirten von Gerar zancketen mit den Hirten Iſaacs / vnnd ſprachen: Das Waſſer iſt vnſer. Da hieß er den Brunn Eſeck/ darumb daß ſie jhm da vnrecht gethan hatten.

21. Da gruben ſie einen andern Brunn/ da zanckten ſie auch über / darumb hieß er jhn Sitna.

22. Da macht er ſich von dannen/ vnnd grub einen andern Brunn / da zanckten ſie ſich nicht über / darumb hieß er jhn Rehoboth/ vnd ſprach? Nun hat vns der HERR raum gemacht / vnd vns wachſen laſſen im Lande.

23. Darnach zoch er von dannen gen BerSaba.

24. Vnd der HERR erſchein jhm in derſelben Nacht / vnd ſprach: Ich bin deines Vaters Abrahams GOTT / förcht dich nicht/ Denn ich bin mit dir/ vnd wil dich ſegenen / vnd deinen Samen mehren vmb meines Knechts Abrahams willen.

25. Da bawet er einen Altar daſelbs/ vnnd prediget von dem Namen des HERRN / vnd richtet daſelbs ſeine Hütten auff/ vnd ſeine Knechte gruben daſelbs einen Brunn.

26. Vnd Abimelech gieng zu jhm von Gerar/ vnd Ahuſath ſein Freund/ vnd Phichol ſein Feldthauptmann.

27. Aber Iſaac ſprach zu jhnen: Warumb kompt jhr zu mir? Haſſet jhr mich doch/ vnd habt mich von euch getrieben.

28. Sie ſprachen: Wir ſehen mit ſehenden augen/ daß der HERR mit dir iſt / darumb ſprachen wir: Es ſol ein Eid zwiſchen vns vnnd dir ſein / vnnd wöllen einen Bund mit dir machen.

29. Daß du vns keinen ſchaden thuſt / Gleich wie wir dich nicht angetaſtet haben / vnnd wie wir dir nichts denn alles guts gethan haben / vnnd dich mit frieden ziehen laſſen/ Du aber biſt nun der Geſegnete des HERREN.

30. Da machet er jhnen ein Mahl/ vnd ſie Aſſen vnd Truncken.

CHAP. XXVI.

19. Les ſeruiteurs d'Iſaac donc creuſerent en ce val, & y trouuerent vn puits d'eau viue.

20. Mais les paſteurs de Guerar debatirent auec les paſteurs d'Iſaac, diſans, L'eau *eſt* à nous: dont il appela le nom du puits, Heſek, par ce qu'ils s'en eſtoyent debatus auec lui.

21. Apres ils creuſerent vn autre puits, pour lequel auſſi ils debatirent: dont il appela ſon nom, Sitnah.

22. Lors il ſe remua de là, & creuſa vn autre puits, pour lequel ils ne debatirẽt point: dont il appela ſon nom, Rehoboth, diſant, Depuis que maintenant l'Eternel nous a eſlargis, nous foiſonnerons en ce païs.

23. Et de là il monta en Beer-ſçebah.

24. Et l'Eternel lui apparut
en la meſme nuict, & dit, Ie
ſuis le Dieu d'Abraham ton
pere, ne crain point: car ie
ſuis auec toi, & te benirai, &
multiplierai ta poſterité à
cauſe d'Abraham mon ſerui-
teur. 25. Adõc il baſtit là vn
autel, & inuoqua le nom de
l'Eternel, & tendit là ſes ta-
bernacles: & les ſeruiteurs
d'Iſaac *y* creuſerent vn puits.

26. Et Abimelec vint à lui de Guerar, & Ahuzat ſon ami, & Picol chef de ſon armee.

27. Mais Iſaac leur dit, Pour quelle raiſon venez-vous vers moi, veu que vous me haïſſez, & que vous m'auez enuoyé arriere de vous?

28. Et ils reſpondirẽt, Nous
auons euidẽment apperceu
que l'Eternel eſtoit auec toi:
Et auõs dit, Qu'il y ait main-
tenant ſerment auec execra-
tiõ entre nous, *aſſauoir* entre
nous & toi: & traittons alli-
ance auec toi: 29. Si tu nous
fais mal, ainſi cõme nous ne
t'auõs point touché, & cõme
nous ne t'auons fait que *tout*
bien, & t'auons enuoyé en
paix: toi maintenãt benit de
l'Eternel. 30. Adonc il leur
fit vn banquet, & mange-
rent & beurent.

כו

31 וְאַקְדִּימוּ בְצַפְרָא
וְקַיִּימוּ גְּבַר לַאֲחוּהִי
וְשַׁלְּחִינוּן יִצְחָק וַאֲזַלוּ
מִלְּוָתֵיהּ בִּשְׁלָם׃

32 וַהֲוָה בְּיוֹמָא הַהוּא
וַאֲתוֹ עַבְדֵי יִצְחָק וְחַוִּיאוּ
לֵיהּ עַל־עֵיסַק בֵּירָא
דַּחֲפָרוּ וַאֲמַרוּ לֵיהּ
אַשְׁכַּחְנָא מַיָּא׃

33 וּקְרָא יָתַהּ שִׁבְעָה
עַל־כֵּן שְׁמָא־דְקַרְתָּא
בְּאֵרָא־דְשֶׁבַע עַד יוֹמָא
הָדֵין׃

34 וַהֲוָה עֵשָׂו בַּר אַרְבְּעִין
שְׁנִין וּנְסִיב אִתְּתָא יָת
יְהוּדִית בַּת־בְּאֵרִי חִתָּאָה
וְיָת־בָּשְׂמַת בְּרַת־אֵילוֹן
חִתָּאָה׃

35 וַהֲוָאָה מְסָרְבָן
וּמְרַגְּזָן עַל־מֵימַר יִצְחָק
וְרִבְקָה׃

כו

1 וַהֲוָה כַּד־סִיב יִצְחָק
וְכַהֲיָאָן עֵינוֹהִי מִלְּמֶחֱזֵי
וּקְרָא יָת־עֵשָׂו בְּרֵיהּ רַבָּא
וַאֲמַר לֵיהּ בְּרִי וַאֲמַר
לֵיהּ הָא אֲנָא׃

2 וַאֲמַר הָא־כְעַן סֵיבִית
לֵית־אֲנָא יָדַע יוֹמָא
דְּאֵמוּת׃

3 וּכְעַן סַב־כְּעַן זֵינָךְ
סַיְפָּךְ וְקַשְׁתָּךְ וּפוּק
לְחַקְלָא וְצוּד לִי צֵידָא׃

4 וְעִבֵיד־לִי תַבְשִׁילִין
כְּמָא־דְרָחֵימִית וְאַעֵל לִי
וְאֵיכוֹל בְּדִיל דִּי־תְבָרְכִינָךְ
נַפְשִׁי עַד־לָא אֵימוּת׃

5 וְרִבְקָה שָׁמַעַת
כַּדְמַלֵּיל יִצְחָק עִם־עֵשָׂו
בְּרֵיהּ וַאֲזַל עֵשָׂו לְחַקְלָא
לְמֵיצַד צֵידָא לְאַיְתָאָה׃

6 וְרִבְקָה אָמְרַת לְיַעֲקֹב
בְּרַהּ לְמֵימַר הָא שְׁמָעִית
יַת־אֲבוּךְ מְמַלֵּיל עִם עֵשָׂו
אֲחוּךְ לְמֵימַר׃

כו

31 וַיַּשְׁכִּימוּ בַבֹּקֶר וַיִּשָּׁבְעוּ אִישׁ
לְאָחִיו וַיְשַׁלְּחֵם יִצְחָק וַיֵּלְכוּ
מֵאִתּוֹ בְּשָׁלוֹם׃

32 וַיְהִי בַּיּוֹם הַהוּא וַיָּבֹאוּ עַבְדֵי
יִצְחָק וַיַּגִּדוּ לוֹ עַל־אֹדוֹת הַבְּאֵר
אֲשֶׁר חָפָרוּ וַיֹּאמְרוּ לוֹ מָצָאנוּ
מָיִם׃

33 וַיִּקְרָא אֹתָהּ שִׁבְעָה עַל־
כֵּן שֵׁם־הָעִיר בְּאֵר שֶׁבַע עַד
הַיּוֹם הַזֶּה׃

34 וַיְהִי עֵשָׂו בֶּן־אַרְבָּעִים שָׁנָה
וַיִּקַּח אִשָּׁה אֶת־יְהוּדִית בַּת־
בְּאֵרִי הַחִתִּי וְאֶת־בָּשְׂמַת בַּת־
אֵילֹן הַחִתִּי׃

35 וַתִּהְיֶיןָ מֹרַת רוּחַ לְיִצְחָק
וּלְרִבְקָה׃

כז

1 וַיְהִי כִּי־זָקֵן יִצְחָק וַתִּכְהֶיןָ
עֵינָיו מֵרְאֹת וַיִּקְרָא אֶת־עֵשָׂו
בְּנוֹ הַגָּדֹל וַיֹּאמֶר אֵלָיו בְּנִי וַיֹּאמֶר
אֵלָיו הִנֵּנִי׃

2 וַיֹּאמֶר הִנֵּה־נָא זָקַנְתִּי לֹא
יָדַעְתִּי יוֹם מוֹתִי׃

3 וְעַתָּה שָׂא־נָא כֵלֶיךָ תֶּלְיְךָ
וְקַשְׁתֶּךָ וְצֵא הַשָּׂדֶה וְצוּדָה לִּי
צֵידָה׃

4 וַעֲשֵׂה־לִי מַטְעַמִּים כַּאֲשֶׁר
אָהַבְתִּי וְהָבִיאָה לִּי וְאֹכֵלָה בַּעֲבוּר
תְּבָרֶכְךָ נַפְשִׁי בְּטֶרֶם אָמוּת׃

5 וְרִבְקָה שֹׁמַעַת בְּדַבֵּר יִצְחָק
אֶל־עֵשָׂו בְּנוֹ וַיֵּלֶךְ עֵשָׂו הַשָּׂדֶה
לָצוּד צַיִד לְהָבִיא׃

6 וְרִבְקָה אָמְרָה אֶל־יַעֲקֹב בְּנָהּ
לֵאמֹר הִנֵּה שָׁמַעְתִּי אֶת־אָבִיךָ
מְדַבֵּר אֶל־עֵשָׂו אָחִיךָ לֵאמֹר׃

κϛʹ.

31. Καὶ ἀναστάντες τὸ πρωῒ, ὤμοσεν ἄνθρωπος τῷ πλησίον αὐτοῦ. καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς ἰσαὰκ, καὶ ἀπῴχοντο ἀπ' αὐτοῦ μετὰ σωτηρίας.

32. Ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ παραγενόμενοι οἱ παῖδες ἰσαὰκ, ἀπήγγειλαν αὐτῷ περὶ τοῦ φρέατος οὗ ὤρυξαν, καὶ εἶπαν. οὐχ εὕρομεν ὕδωρ.

33. Καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸ, ὅρκος. διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν ὄνομα τῇ πόλει φρέαρ ὅρκου, ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.

34. Ην δὲ ἠσαῦ ἐτῶν τεσσαράκοντα, καὶ ἔλαβε γυναῖκα ἰουδεῖν τὴν θυγατέρα βεὴλ τοῦ χετταίου, καὶ τὴν βασεμκὰθ θυγατέρα ἐλὼν τοῦ εὐαίου.

35. Καὶ ἦσαν ἐρίζουσαι τῷ ἰσαὰκ καὶ τῇ ῥεβέκκᾳ.

ΚΕΦΑΛ. κζ.

1. Ἐγένετο δὲ μετὰ τὸ γηράσαι τὸν ἰσαὰκ καὶ ἠμβλυώθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ τοῦ ὁρᾷν. καὶ ἐκάλεσεν ἠσαῦ τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν πρεσβύτερον, καὶ εἶπεν αὐτῷ· υἱέ μου. καὶ εἶπεν, ἰδοὺ ἐγώ.

2. Καὶ εἶπεν αὐτῷ, ἰδοὺ γεγήρακα, καὶ οὐ γινώσκω τὴν ἡμέραν τῆς τελευτῆς μου.

3. Νῦν οὖν λάβε τὸ σκεῦός σου, τήν τε φαρέτραν καὶ τὸ τόξον, καὶ ἔξελθε εἰς τὸ πεδίον.

4. Καὶ θήρευσόν μοι θήραν, καὶ ποίησόν μοι ἐδέσματα ὡς φιλῶ ἐγὼ καὶ ἔνεγκέ μοι ἵνα φάγω, ὅπως εὐλογήσῃ σε ἡ ψυχή μου πρὶν ἀποθανεῖν με.

5. Ῥεβέκκα δὲ ἤκουε λαλοῦντος ἰσαὰκ πρὸς ἠσαῦ τὸν υἱὸν αὐτοῦ. ἐπορεύθη δὲ ἠσαῦ εἰς τὸ πεδίον, θηρεῦσαι θήραν τῷ πατρὶ αὐτοῦ.

6. Ῥεβέκκα δὲ εἶπε πρὸς τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν ἐλάσσω. ἴδε ἤκουσα τοῦ πατρός σου λαλοῦντος πρὸς ἠσαῦ τὸν ἀδελφόν σου, λέγοντος.

CAP. XXVI.

31. Et poſt cibum & potum ſurgentes manè, iuraverunt ſibi mutuo: dimiſitque eos Iſaac pacificè in locum ſuũ.

32. Ecce autem venerunt in ipſo die ſervi Iſaac annuntiantes ei de puteo quem foderant, atque dicentes: Invenimus aquam.

33. Vnde appellavit eum, Abundantiam: & nomen urbi impoſitum eſt Berſabee, uſque in præſentem diem.

34. Eſau verò quadragenarius duxit uxores duas Iudith filiam Beeri Hethæi, & Baſemath filiam Elon eiuſdem loci:

35. Quæ ambæ offenderãt animum Iſaac & Rebeccæ.

CAP. XXVII.

1. Senuit autem Iſaac, & caligaverunt oculi eius, & videre non poterat: vocavitque Eſau filium ſuum maiorem, & dixir ei: Fili mi? Qui reſpondit: Adſum.

2. Cui pater: Vides, inquit, quòd ſenuerim, & ignorem diem mortis meæ.

3. Sume arma tua, pharetram, & arcum, & egredere foras. Cumq; venatu aliquid apprehenderis,

4. Fac mihi inde pulmentũ, ſicut velle me noſti, & affer ut comedam: & benedicat tibi anima mea antequam moriar.

5. Quod cùm audiſſet Rebecca, & ille abiiſſet in agrũ ut iuſſionem patris impleret,

6. Dixit filio ſuo Iacob: Audivi patrem tuum loquentem cum Eſau fratre tuo, & dicentem ei:

Das XXVI. Capitel.

31. Vnnd des morgens früe ſtunden ſie auff / vnd ſchwur einer dem andern / vnd Jſaac ließ ſie gehen / vnnd ſie zogen von jhm mit frieden.

32. Deſſelben tages kamen Jſaacs Knechte / vnnd ſagten jhm an von dem Brunn / den ſie gegraben hatten / vnnd ſprachen zu jhm: Wir haben Waſſer funden.

33. Vnd er nennt jhn Saba / Daher heiſſt die ſtat Ber Saba / biß auff den heutigen Tag.

34. Da Eſau viertzig Jahr alt war / nam er zum Weibe / Judith / die Tochter Beri des Hethiters / vnd Baſmath die Tochter Elon des Hethiters.

35. Die machten beide Jſaac vnnd Rebecca eitel hertzeleid.

Das XXVII. Capitel.

VNd es begab ſich / da Jſaac alt war worden / daß ſeine augen tunckel worden zu ſehen / rieff er Eſau ſeinem gröſſern Sohn / vnnd ſprach zu jhm: Mein Sohn. Er aber antwortet jm: Hie bin ich.

2. Vnd er ſprach: Sihe / Jch bin alt worden / vnnd weiß nicht wenn ich ſterben ſol.

3. So nim nun deinen zeug / Köcher vnd Bogen / vnd gehe auffs Feldt / vnd fahe mir ein Wildbret.

4. Vnd mache mir ein eſſen / wie ichs gern habe / vnnd bring mirs herein daß ich eſſe / Daß dich meine Seele ſegene ehe ich ſterbe.

5. Rebecca aber höret ſolche wort / die Jſaac zu ſeinem Sohn Eſau ſagt. Vnd Eſau gieng hin auffs Feldt / daß er ein Wildbret jaget vnd heim brechte.

6. Da ſprach Rebecca zu Jacob jhrem Sohn: Sihe ich hab gehöret deinen Vater reden mit Eſau deinem Bruder / vnd ſagen

CHAP. XXVI.

31. Et ſe leuerent de bon matin, & iurerent l'vn à l'autre. Puis Iſaac les renuoya, & s'en allerent d'auec lui en paix.

32. Aduint en ce meſme iour, que les ſeruiteurs d'Iſaac vindrent, & lui dirent des nouuelles touchant ce puits qu'ils auoyent creuſé, lui diſans, Nous auons trouué de l'eau.

33. Et il l'appela Sçibha. Pour ce le nom de la ville *a eſté* Beer-ſçebah iuſques à ce iour d'hui.

34. Or Eſau aagé de quarante ans print à femme Iudith fille de Beeri Hethien, & Baſmath fille d'Elon Hethien:

35. Leſquelles furent *en* amertume d'eſprit à Iſaac & à Rebecca.

CHAP. XXVII.

1. Et aduint quand Iſaac fut deuenu vieil, & ſes yeux furent ternis, tellement qu'il ne voyoit goutte, qu'il appela Eſau ſon fils aiſné, & lui dit, Mon fils. Et il lui reſpondit, Me voici.

2. Si dit, voici maintenant, ie ſuis deuenu vieil, ie ne ſai point le iour de ma mort.

3. Maintenant donc, ie te prie, pren tes inſtrumẽs, ton carquois, & ton arc, & t'en va aux champs, & me pren de la venaiſon.

4. Et m'appreſte des viandes d'appetit comme ie *les* aime: & me les apporte, & que ie mange, afin que mon ame te benie auant que ie meure.

5. Or Rebecca eſcoutoit cependant qu'Iſaac parloit à Eſau ſon fils. Eſau donc s'en alla aux champs pour prendre de la venaiſon, *& l'*apporter.

6. Adonc Rebecca parla à Iacob ſon fils, diſant: Voici, i'ai ouï parler ton pere à Eſau ton frere, diſant,

כז

7 אַיְתִי לִי צֵידָא וַעֲבֵד
לִי תַּבְשִׁילִין וְאֵיכוֹל
וַאֲבָרְכִינָּךְ קֳדָם יְיָ קֳדָם
מוֹתִי׃

8 וּכְעַן בְּרִי קַבֵּל בְּמֵימְרִי
לְמָה דַּאֲנָא מְפַקְּדָא יָתָךְ׃

9 אֱזֵל כְּעַן לְעָנָא וְסַב לִי
מִתַּמָּן תְּרֵין גַּדְיֵי עִזִּין
טָבִין וְאַעְבֵּד יָתְהוֹן תב
תַּבְשִׁילִין לַאֲבוּךְ כְּמָה
דִּרְחֵים׃

10 וְתָעֵיל לַאֲבוּךְ וְיֵיכוֹל
בְּדִיל דִּיבָרְכִינָּךְ קֳדָם
מוֹתֵיהּ׃

11 וַאֲמַר יַעֲקֹב לְרִבְקָה
אִמֵּיהּ הָא עֵשָׂו אֲחִי גְּבַר
שַׂעְרָן וַאֲנָא גְּבַר שְׁעִיעַ׃

12 מָאִים יְמוּשִׁינַּנִי אַבָּא
וָאֱהֵי בְּעֵינוֹהִי כִּמְתַלְעֵב
וְאַיְתִי עֲלַי לְוָטִין וְלָא
בִרְכָן׃

13 וַאֲמַרַת לֵיהּ אִמֵּיהּ
עֲלַי אִתְאֲמַר בִּנְבוּאָה
דְּלָא יֵיתוֹן לְוָטַיָּא עֲלָךְ
אֱלָהֵין בִּרְכָן בְּרִי בְּרַם
קַבֵּיל מִנִּי וֶאֱזֵל סַב לִי׃

14 וַאֲזַל וּנְסֵב וְאַיְתִי
לְאִמֵּיהּ וַעֲבַדַת אִמֵּיהּ
תַּבְשִׁילִין כְּמָה דִּרְחֵים
אֲבוּהִי׃

15 וּנְסֵיבַת רִבְקָה יָת
לְבוּשֵׁי עֵשָׂו בְּרַהּ רַבָּא
דְּכִיָּתָא דְעִמַּהּ בְּבַיְתָא
וְאַלְבֵּישַׁת יָת יַעֲקֹב בְּרַהּ
זְעֵירָא׃

16 וְיָת מַשְׁכֵי דְגַדְיֵי בַּר
עִזֵּי אַלְבִּישַׁת עַל יְדוֹהִי
וְעַל שְׁעִיעוּת צַוְּארֵיהּ׃

17 וִיהַבַת יָת תַּבְשִׁילַיָּא
וְיָת לַחְמָא דַעֲבַדַת בְּיַד
יַעֲקֹב בְּרַהּ׃

18 וְעָאל לְוָת אֲבוּהִי
וַאֲמַר אַבָּא וַאֲמַר הָא
אֲנָא מַאן אַתְּ בְּרִי׃

כז

7 הָבִיאָה לִּי צַיִד וַעֲשֵׂה־לִי
מַטְעַמִּים וְאֹכֵלָה וַאֲבָרֶכְכָה
לִפְנֵי יְהוָה לִפְנֵי מוֹתִי׃

8 וְעַתָּה בְנִי שְׁמַע בְּקֹלִי לַאֲשֶׁר
אֲנִי מְצַוָּה אֹתָךְ׃

9 לֶךְ־נָא אֶל־הַצֹּאן וְקַח־לִי
מִשָּׁם שְׁנֵי גְּדָיֵי עִזִּים טֹבִים
וְאֶעֱשֶׂה אֹתָם מַטְעַמִּים לְאָבִיךָ
כַּאֲשֶׁר אָהֵב׃

10 וְהֵבֵאתָ לְאָבִיךָ וְאָכָל בַּעֲבֻר
אֲשֶׁר יְבָרֶכְךָ לִפְנֵי מוֹתוֹ׃

11 וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־רִבְקָה
אִמּוֹ הֵן עֵשָׂו אָחִי אִישׁ שָׂעִר
וְאָנֹכִי אִישׁ חָלָק׃

12 אוּלַי יְמֻשֵּׁנִי אָבִי וְהָיִיתִי
בְעֵינָיו כִּמְתַעְתֵּעַ וְהֵבֵאתִי עָלַי
קְלָלָה וְלֹא בְרָכָה׃

13 וַתֹּאמֶר לוֹ אִמּוֹ עָלַי קִלְלָתְךָ
בְּנִי אַךְ שְׁמַע בְּקֹלִי וְלֵךְ קַח־לִי׃

14 וַיֵּלֶךְ וַיִּקַּח וַיָּבֵא לְאִמּוֹ
וַתַּעַשׂ אִמּוֹ מַטְעַמִּים כַּאֲשֶׁר
אָהֵב אָבִיו׃

15 וַתִּקַּח רִבְקָה אֶת־בִּגְדֵי
עֵשָׂו בְּנָהּ הַגָּדֹל הַחֲמֻדֹת אֲשֶׁר
אִתָּהּ בַּבָּיִת וַתַּלְבֵּשׁ אֶת־יַעֲקֹב
בְּנָהּ הַקָּטָן׃

16 וְאֵת עֹרֹת גְּדָיֵי הָעִזִּים
הִלְבִּישָׁה עַל־יָדָיו וְעַל חֶלְקַת
צַוָּארָיו׃

17 וַתִּתֵּן אֶת־הַמַּטְעַמִּים וְאֶת־
הַלֶּחֶם אֲשֶׁר עָשָׂתָה בְּיַד יַעֲקֹב
בְּנָהּ׃

18 וַיָּבֹא אֶל־אָבִיו וַיֹּאמֶר אָבִי
וַיֹּאמֶר הִנֶּנִּי מִי אַתָּה בְּנִי׃

κζ'.

7. Ἔνεγκόν μοι θήραν, καὶ ποίησόν μοι ἐδέσματα, ἵνα φαγὼν εὐλογήσω σε ἐναντίον κυρίου πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν με.

8. Νῦν οὖν υἱέ μου ἄκουσόν μου, καθὰ ἐγώ σοι ἐντέλλομαι.

9. Καὶ πορευθεὶς εἰς τὰ πρόβατα, λάβε μοι ἐκεῖθεν δύο ἐρίφους ἁπαλοὺς καὶ καλοὺς, καὶ ποιήσω αὐτοὺς ἐδέσματα τῷ πατρί σου ὡς φιλεῖ.

10. Καὶ εἰσοίσεις τῷ πατρί σου, καὶ φάγηται, ὅπως εὐλογήσῃ σε ὁ πατήρ σου πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν αὐτόν.

11. Εἶπε δὲ ἰακὼβ πρὸς ῥεβέκκαν τὴν μητέρα αὐτοῦ· ἔστιν ἡσαῦ ὁ ἀδελφός μου ἀνὴρ δασὺς, ἐγὼ δὲ ἀνὴρ λεῖος.

12. Μή ποτε ψηλαφήσῃ με ὁ πατὴρ, καὶ ἔσομαι ἐναντίον αὐτοῦ ὡς καταφρονῶν, καὶ ἐπάξω ἐπ᾽ ἐμαυτὸν κατάραν, καὶ οὐκ εὐλογίαν.

13. Εἶπε δὲ αὐτῷ ἡ μήτηρ. ἐπ᾽ ἐμὲ ἡ κατάρα σου τέκνον. μόνον ἐπάκουσόν μου τῆς φωνῆς, καὶ πορευθεὶς ἔνεγκέ μοι.

14. Πορευθεὶς δὲ, ἔλαβε καὶ ἤνεγκε τῇ μητρί. καὶ ἐποίησεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἐδέσματα, καθὰ ἐφίλει ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

15. Καὶ λαβοῦσα ῥεβέκκα τὴν στολὴν ἡσαῦ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς τοῦ πρεσβυτέρου τὴν καλὴν, ἣ ἦν παρ᾽ αὐτῇ ἐν τῷ οἴκῳ, ἐνέδυσεν ἰακὼβ τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν νεώτερον.

16. Καὶ τὰ δέρματα τῶν ἐρίφων περιέθηκεν ἐπὶ τοὺς βραχίονας αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τὰ γυμνὰ τοῦ τραχήλου αὐτοῦ.

17 Καὶ ἔδωκε τὰ ἐδέσματα καὶ τοὺς ἄρτους οὓς ἐποίησεν, εἰς τὰς χεῖρας ἰακὼβ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς. καὶ ἤνεγκε τῷ πατρὶ αὐτοῦ.

18. Εἶπε δὲ, πάτερ. ὁ δὲ εἶπεν· ἰδοὺ ἐγώ, τίς εἶ σὺ τέκνον.

CAP. XXVII.

7. Affer mihi de venatione tua, & fac cibos vt comedam, & benedicam tibi coram Domino antequam moriar.

8. Nunc ergo fili mi, acquieſce conſiliis meis:

9. Et pergens ad gregem, affer mihi duos hœdos optimos, ut faciam ex eis eſcas patri tuo, quibus libenter veſcitur:

10. Quas cùm intuleris, & comederit, benedicat tibi priuſquam moriatur.

11. Cui ille reſpondit: Noſti quòd Eſau frater meus homo piloſus ſit, & ego lenis:

12. Si attrectaverit me pater meus, & ſenſerit, timeo ne putet me ſibi voluiſſe illudere, & inducat ſuper me maledictionem pro benedictione.

13. Ad quem mater, In me ſit, ait, iſta maledictio, fili mi: tantùm audi vocem meam, & pergens, affer quæ dixi.

14. Abiit, & attulit, deditq; matri. Paravit illa cibos, ſicut velle noverat patrem illius.

15. Et veſtibus Eſau valde bonis, quas apud ſe habebat domi, induit eum:

16. Pelliculasq; hœdorum circundedit manibus, & colli nuda protexit.

17. Deditq; pulmentum, & panes quos coxerat, tradidit.

18. Quibus illatis, dixit: Pater mi? At ille reſpondit: Audio. Quis es tu, fili mi?

Das XXVII. Capitel.

7. Bringe mir ein Wildbret / vnnd mach mir eſſen / daß ich eſſe / vnnd dich ſegene für dem HERRN / ehe ich ſterbe.

8. So höre nun mein Sohn meine ſtimme / was ich dich heiſſe.

9. Gehe hin zu der Herd / vnnd hole mir zwey gute Böcklein / daß ich deinem Vater ein eſſen dauon mache / wie ers gern hat.

10. Das ſolt du deinem Vater hinein tragen / daß er eſſe / Auff daß er dich ſegene für ſeinem tod.

11. Jacob aber ſprach zu ſeiner Mutter Rebecca: Sihe / Mein Bruder Eſau iſt rauch / vnd ich glatt.

12. So möchte villeicht mein Vater mich begreiffen / vnd würde für jhm geacht / als ich jhn betriegen wolt / vnnd brechte über mich einen fluch / vnnd nicht einen Segen.

13. Da ſprach ſeine Mutter zu jhm: Der fluch ſey auff mir / mein Sohn / gehorche nur meiner ſtimme / gehe vnnd hole mir.

14. Da gieng er hin vnd holet / vnnd bracht ſeiner Mutter / Da machet ſeine Mutter ein eſſen / wie ſein Vater gerne hatte.

15. Vnnd nam Eſaus jhres gröſſern Sohns köſtliche Kleider / die ſie bey ſich im Hauß hatte / vnd zoch ſie Jacob an / jhrem kleinern Sohn.

16. Aber die Fell von den Böcklein thet ſie jhm vmb ſeine hende / vnd wo er glatt war am halſe.

17. Vnd gab alſo das eſſen mit brot / wie ſie es gemacht hatte / inn Jacobs handt jhres Sohns.

18. Vnd er gieng hinein zu ſeinem Vater / vnd ſprach: Mein Vater. Er antwortet: Hie bin ich. Wer biſt du mein Sohn?

CHAP. XXVII.

7. Apporte-moi de la venaiſon, & m'appreſte des viandes d'appetit, & i'en mangerai: puis de benirai deuant l'Eternel auant que mourir.

8. Maintenant donc, mon fils, obeï à ma parole en ce que ie te commande.

9. Va maintenant à la bergerie, & me pren là deux bons cheureaux d'entre les cheures, & i'en appreſterai des viandes d'appetit pour ton pere, ainſi qu'il *les* aime.

10. Et tu les apporteras à ton pere, & il mangera, afin qu'il te benie deuāt ſa mort.

11. Et Iacob reſpondit à Rebecca ſa mere, Voici, Eſau mon frere *eſt* homme velu, mais moi ie *ſuis* homme ſans poil.

12. Peut eſtre que mon pere me taſtera & me tiendra pour vn abuſeur, & ferai venir ſur moi malediction, & non pas benediction.

13. Et ſa mere lui dit, Mon fils, ta malediction *ſoit* ſur moi: ſeulement obeï à ma parole, & me va prendre *ce que ie t'ai dit.*

14. Il s'en all donc, & *en* print, & *en* apporta à ſa mere: & ſa mere appreſta des viandes d'appetit, ainſi que le pere d'icelui *les* aimoit.

15. Puis Rebecca print les plus precieux habits d'Eſau ſon fils aiſné, qu'elle auoit chez ſoi en la maiſon, & *en* veſtit Iacob ſon fils puiſné:

16. Et enueloppa des peaux des cheureaux d'entre les cheures les mains & la partie du col d'icelui qui eſtoit ſans poil.

17. Et bailla en la main de ſon fils Iacob ces viandes d'appetit, & le pain qu'elle auoit appreſté.

18 Il vint donc vers ſon pere, & lui dit, Mon pere: Lequel reſpondit, Me voici: qui *es*-tu, mon fils?

כז

19 וַאֲמַר יַעֲקֹב לַאֲבוּהִי אֲנָא עֵשָׂו בּוּכְרָךְ עֲבָדִית כְּמָה דְמַלֵּילְתָּא עִמִּי קוּם כְּעַן אִסְתְּחַר וֶאֱכֹל מִצֵּידִי בְּדִיל דִּיתְבָרְכִינַּנִי נַפְשָׁךְ׃

20 וַאֲמַר יִצְחָק לִבְרֵיהּ מַה דֵּין אוֹחֵיתָ לְאַשְׁכָּחָא בְּרִי וַאֲמַר אֲרֵי זַמֵּן יְיָ אֱלָהָךְ קֳדָמָי׃

21 וַאֲמַר יִצְחָק לְיַעֲקֹב קְרַב כְּעַן וַאֲמוּשִׁנָּךְ בְּרִי הַאַתְּ דֵּין בְּרִי עֵשָׂו אִם לָא׃

22 וּקְרַב יַעֲקֹב לְוָת יִצְחָק אֲבוּהִי וּמַשְׁיֵהּ וַאֲמַר קָלָא קָלֵיהּ דְּיַעֲקֹב וִידַיָּא יְדוֹהִי דְעֵשָׂו׃

23 וְלָא אִשְׁתְּמוֹדְעֵיהּ אֲרֵי הֲוָאָה יְדוֹהִי כִּידֵי עֵשָׂו אֲחוּהִי שַׂעֲרָנִין ו וּבָרְכֵיהּ׃

24 וַאֲמַר אַתְּ דֵּין בְּרִי עֵשָׂו וַאֲמַר אֲנָא׃

25 וַאֲמַר וְקָרֵב קֳדָמַי וְאֵיכֹל מִצֵּיד בְּרִי בְּדִיל דִּיתְבָרְכִינָּךְ נַפְשִׁי וְקָרֵיב לֵיהּ וַאֲכַל וְאַעֵיל לֵיהּ חַמְרָא וּשְׁתִי׃

26 וַאֲמַר לֵיהּ יִצְחָק אֲבוּהִי קְרֵיב כְּעַן וְנַשֵּׁיק לִי בְּרִי׃

27 וּקְרֵב וְנַשֵּׁיק לֵיהּ וַאֲרַח יָת רֵיחָא דִּלְבוּשׁוֹהִי וּבָרְכֵיהּ וַאֲמַר חֲזֵי רֵיחָא דִּבְרִי כְּרֵיחָא דַּחֲקַל דְּבָרְכֵיהּ יְיָ׃

28 וְיִתֵּן לָךְ יְיָ מִטַּלָּא דִּשְׁמַיָּא וּמִטּוּבָא דְאַרְעָא וּסְגִיאוּת עִבּוּר וַחֲמַר׃

29 יִפְלְחוּנָּךְ עַמְמִין וי וְיִשְׁתַּעְבְּדוּן לָךְ מַלְכְוָן הֱוֵי רַב לְאַחָךְ וְיִסְגְּדוּן לָךְ בְּנֵי אִמָּךְ לִיטָךְ יְהוֹן לִיטִין וּמְבָרְכָךְ יְהוֹן בְּרִיכִין׃

כז

19 וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־אָבִיו אָנֹכִי עֵשָׂו בְּכֹרֶךָ עָשִׂיתִי כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ אֵלָי קוּם־נָא שְׁבָה וְאָכְלָה מִצֵּידִי בַּעֲבוּר תְּבָרְכַנִּי נַפְשֶׁךָ׃

20 וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל־בְּנוֹ מַה־זֶּה מִהַרְתָּ לִמְצֹא בְּנִי וַיֹּאמֶר כִּי הִקְרָה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְפָנָי׃

21 וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל־יַעֲקֹב גְּשָׁה־נָּא וַאֲמֻשְׁךָ בְּנִי הַאַתָּה זֶה בְּנִי עֵשָׂו אִם־לֹא׃

22 וַיִּגַּשׁ יַעֲקֹב אֶל־יִצְחָק אָבִיו וַיְמֻשֵּׁהוּ וַיֹּאמֶר הַקֹּל קוֹל יַעֲקֹב וְהַיָּדַיִם יְדֵי עֵשָׂו׃

23 וְלֹא הִכִּירוֹ כִּי־הָיוּ יָדָיו כִּידֵי עֵשָׂו אָחִיו שְׂעִרֹת וַיְבָרְכֵהוּ׃

24 וַיֹּאמֶר אַתָּה זֶה בְּנִי עֵשָׂו וַיֹּאמֶר אָנִי׃

25 וַיֹּאמֶר הַגִּשָׁה לִּי וְאֹכְלָה מִצֵּיד בְּנִי לְמַעַן תְּבָרֶכְךָ נַפְשִׁי וַיַּגֶּשׁ־לוֹ וַיֹּאכַל וַיָּבֵא לוֹ יַיִן וַיֵּשְׁתְּ׃

26 וַיֹּאמֶר אֵלָיו יִצְחָק אָבִיו גְּשָׁה־נָּא וּשְׁקָה־לִּי בְּנִי׃

27 וַיִּגַּשׁ וַיִּשַּׁק־לוֹ וַיָּרַח אֶת־רֵיחַ בְּגָדָיו וַיְבָרְכֵהוּ וַיֹּאמֶר רְאֵה רֵיחַ בְּנִי כְּרֵיחַ שָׂדֶה אֲשֶׁר בֵּרֲכוֹ יְהוָה׃

28 וְיִתֶּן לְךָ הָאֱלֹהִים מִטַּל הַשָּׁמַיִם וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ וְרֹב דָּגָן וְתִירֹשׁ׃

29 יַעַבְדוּךָ עַמִּים וְיִשְׁתַּחֲוֻ לְךָ לְאֻמִּים הֱוֵה גְבִיר לְאַחֶיךָ וְיִשְׁתַּחֲווּ לְךָ בְּנֵי אִמֶּךָ אֹרְרֶיךָ אָרוּר וּמְבָרְכֶךָ בָּרוּךְ׃

κζ.

19. Καὶ εἶπεν ἰακὼβ τῷ πατρί· ἐγὼ ἠσαῦ ὁ πρωτότοκός σου, πεποίηκα καθὰ ἐλάλησάς μοι. ἀναστὰς κάθισον, καὶ φάγε τῆς θήρας μου, ὅπως εὐλογήσῃ με ἡ ψυχή σου.

20. Εἶπε δὲ ἰσαὰκ τῷ υἱῷ αὐτοῦ· τί τοῦτο, ὃ ταχὺ εὗρες; ὁ δὲ εἶπεν, ὃ παρέδωκε κύριος ὁ θεός σου ἐναντίον μου.

21. Εἶπε δὲ ἰσαὰκ τῷ ἰακὼβ, ἔγγισόν μοι καὶ ψηλαφήσω σε τέκνον, εἰ σὺ εἶ ὁ υἱός μου ἠσαῦ, ἢ οὔ.

22. Ηγγισεν ἰακὼβ πρὸς ἰσαὰκ τὸν πατέρα αὐτοῦ, καὶ ἐψηλάφησεν αὐτὸν καὶ εἶπεν· ἡ μὲν, φωνὴ, φωνὴ ἰακώβ· αἱ δὲ χεῖρες, ἠσαῦ.

23. Καὶ οὐκ ἐπέγνω αὐτόν. ἦσαν γὰρ αἱ χεῖρες αὐτοῦ, ὡς αἱ χεῖρες ἠσαῦ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, δασεῖαι. καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν,

24. Καὶ εἶπε. Σὺ εἶ ὁ υἱός μου ἠσαῦ; ὁ δὲ εἶπεν, ἐγώ.

25. Καὶ εἶπε. Προσάγαγέ μοι, καὶ φάγομαι ἀπὸ τῆς θήρας σου τέκνον, ἵνα εὐλογήσῃ σε ἡ ψυχή μου. καὶ προσήνεγκεν αὐτῷ, καὶ ἔφαγε· καὶ εἰσήνεγκεν αὐτῷ οἶνον καὶ ἔπιε.

26. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ἰσαὰκ ὁ πατὴρ αὐτοῦ· ἔγγισόν μοι, καὶ φίλησόν με τέκνον.

27. Καὶ ἐγγίσας ἐφίλησεν αὐτόν. καὶ ὠσφράνθη τὴν ὀσμὴν τῶν ἱματίων αὐτοῦ καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν, καὶ εἶπεν· ἰδοὺ ὀσμὴ τοῦ υἱοῦ μου ὡς ὀσμὴ ἀγροῦ πλήρους, ὃν εὐλόγησε κύριος.

28. Καὶ δώῃ σοι ὁ θεὸς ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἀπὸ τῆς πιότητος τῆς γῆς, καὶ πλῆθος σίτου καὶ οἴνου.

29. Καὶ δουλευσάτωσάν σοι ἔθνη· καὶ προσκυνησάτωσάν σοι ἄρχοντες. καὶ γίνου κύριος τοῦ ἀδελφοῦ σου, καὶ προσκυνήσουσί σοι οἱ υἱοὶ τοῦ πατρός σου. ὁ καταρώμενός σε, ἐπικατάρατος. ὁ δὲ εὐλογῶν σε, εὐλογημένος.

CAP. XXVII.

19. Dixitq́ue Iacob: Ego ſum primogenitus tuus Eſau: feci ſicut præcepiſti mihi: ſurge, ſede, & comede de venatione mea, ut benedicat mihi anima tua.

20. Rurſumq́ue Iſaac ad filium ſuum: Quomodo, inquit, tam citò invenire potuiſti, fili mi? Qui reſpondit: Voluntas Dei fuit ut citò occurreret mihi quod volebam.

21. Dixitq; Iſaac: Accede ad me, ut tangam te fili mi, & probem utrum tu ſis filius meus Eſau, an non,

22. Acceſſit ille ad patrem, & palpato eo, dixit Iſaac: Vox quidem, vox Iacob eſt: ſed manus, manus ſunt Eſau.

23. Et non cognovit eum, quia piloſæ manus ſimilitudinem maioris expreſſerant. Benedicens ergo illi,

24. Ait: Tu es filius meus Eſau? Reſpondit, Ego ſum.

25. At ille, Affer mihi inquit, cibos de venatione tua, fili mi, ut benedicat tibi anima mea. Quos cùm oblatos comediſſet, obtulit ei etiam vinum. quo hauſto,

26. Dixit ad eum: Accede ad me, & da mihi oſculum, fili mi.

27. Acceſſit, & oſculatus eſt eum. Statimq́ue ut ſenſit veſtimentorum illius fragrãtiam, benedicẽs illi ait: Ecce odor filii mei ſicut odor agri pleni, cui benedixit Dominus.

28. Det tibi Deus de rore cœli, & de pinguedine terræ abundantiã frumẽti & vini.

29. Et ſerviant tibi populi, & adorent te tribus: eſto dominus fratrũ tuorum, & incurvẽtur ante te filii matris tuæ. qui maledixerit tibi, ſit ille maledictus: & qui benedixerit tibi, benedictionibus repleatur.

Das XXVII. Capitel.

19. Jacob ſprach zu ſeinem Vater: Ich bin Eſau dein Erſtgeborner Sohn/ Ich hab gethan/ wie du mir geſagt haſt. Stehe auff/ ſetze dich/ vnnd iſs von meinem Wildbret/ auff daß mich deine Seele ſegene.

20. Iſaac aber ſprach zu ſeinem Son: Mein Sohn/ wie haſt du ſo bald funden? Er antwortet: Der HERR dein Gott beſcheret mirs.

21. Da ſprach Iſaac zu Jacob: Tritt herzu/ mein Son/ daß ich dich begreiffe/ ob du ſeyeſt mein Sohn Eſau oder nicht.

22. Alſo trat Jacob zu ſeinem Vater Iſaac/ vnnd da er jhn begriffen hatte/ ſprach er: Die ſtimm iſt Jacobs ſtimm/ Aber die hende ſind Eſaus hende.

23. Vnd er kandt jhn nicht/ denn ſeine hende waren rauch/ wie Eſaus ſeines Bruders hende/ vnd ſegenet jhn.

24. Vnd ſprach zu jhm: Biſt [illegible] mein Sohn Eſau? Er antwortet: Ja/ ich bins.

25. Da ſprach er: So bringe mir her/ mein Sohn/ zu eſſen von deinem Wildbret/ daß dich meine Seele ſegene. Da bracht ers jhm/ vnnd er aſs/ vnd trug jhm auch Wein hinein/ vnd er tranck.

26. Vnnd Iſaac ſein Vater ſprach zu jhm: Komm her/ vnd küſſe mich/ mein Sohn.

27. Er trat hinzu vnd küſſet jhn. Da roch er den geruch ſeiner Kleider/ Vnnd ſegenet jhn/ vnnd ſprach: Sihe der geruch meines Sohns/ iſt wie ein geruch des Feldes/ das der HERR geſegnet hat.

28. GOTT gebe dir vom thau des Himmels/ vnnd von der fettigkeit der Erden/ vnnd Korn vnnd Weins die fülle.

29. Völcker müſſen dir dienen/ vnnd Leute müſſen dir zu fuſſe fallen. Sey ein Herr über deine Brüder/ vnd deiner Mutter Kinder müſſen dir zu fuſſe fallen. Verflucht ſey/ wer dir flucht/ Geſegnet ſey/ wer dich ſegnet.

CHAP. XXVII.

19. Et Iacob dit à ſon pere, Ie *ſuis* Eſau ton fils aiſné: i'ai fait ainſi que tu m'auois dit. Leue-toi, ie te prie, & te ſieds, & mange de ma venaiſon, afin que ton ame me benie.

20. Et Iſaac dit à ſon fils, Qu'*eſt*-ceci, que tu en ayes ſi toſt trouué, mon fils? Et il dit, L'Eternel ton Dieu a fait qu'elle s'eſt rencontree deuant moi.

21. Et Iſaac dit à Iacob, Mon fils, approche toi, ie te prie, & ie te taſterai, aſſauoir ſi tu *es* mon fils Eſau meſme, ou nõ.

22. Iacob donc s'approcha de ſon pere Iſaac, lequel le taſta, puis il dit, Ceſte voix *eſt* la voix de Iacob: mais ces mains *ſont* les mains d'Eſau.

23. Et il le meſcognut: car ſes mains eſtoyent velues cõme les mains de ſon frere Eſau: tellement qu'il le benit.

24. Il dit donc, *Es*-tu, mon fils Eſau meſme? Il reſpõdit, Ie *le ſuis*.

25. Il lui dit auſſi, Approche-moi *donc la viande*, & que ie mange de la venaiſon de mon fils, afin que mon ame te benie. Et il l'approcha, & il *en* mangea. Il lui apporta auſſi du vin, & il beut.

26. Puis Iſaac ſon pere lui dit, Approche toi, ie te prie, & me baiſe, mon fils.

27. Et il s'approcha, & le baiſa. Et *Iſaac* ſentit l'odeur de ſes habits, & le benit, diſant, Voici l'odeur de mon fils, cõme l'odeur d'vn champ que l'Eternel a benit.

28. Dieu donc te doint de la rouſee des cieux, & de la graiſſe de la terre, & abondance de froment, & du meilleur vin.

29. Que les peuples te ſeruent, & que les nations ſe proſternent deuant toi. Sois maiſtre ſur tes freres, & que les fils de ta mere ſe proſternent deuant toi, Quiconque te maudira, *ſoit* maudit, & quiconque te benira, *ſoit* benit.

כז

30 וַהֲוָה כַּד שֵׁיצִי יִצְחָק
לְבָרָכָא יָת יַעֲקֹב וַהֲוָה
בְּרַם מִפַּק נְפַק יַעֲקֹב מִן
קֳדָם יִצְחָק אֲבוּהִי וְעֵשָׂו
אֲחוּהִי עָאל מִצֵּידֵיהּ׃

31 וַעֲבַד אַף הוּא
תַּבְשִׁילִין וְאַיְתִי לַאֲבוּהִי
וַאֲמַר לַאֲבוּהִי יְקוּם אַבָּא
וְיֵיכוֹל מִצֵּידָא דִבְרֵיהּ
בְּדִיל דִּיתְבָּרְכִנַּנִי נַפְשָׁךְ׃

32 וַאֲמַר לֵיהּ יִצְחָק
אֲבוּהִי מַאן אַתְּ וַאֲמַר
אֲנָא בְּרָךְ בְּכְרָךְ עֵשָׂו׃

33 וּתְוַהּ יִצְחָק תְּוָהָא
רַבָּא עַד לַחֲדָא וַאֲמַר מַן
הוּא דֵיכִי דְּצָד צֵידָא
וְאַעֵיל לִי וַאֲכָלִית מִכּוֹלָא
עַד לָא תֵעוּל וּבָרֵכְתֵּיהּ
אַף בְּרִיךְ יְהֵא׃

34 כַּד שְׁמַע עֵשָׂו יָת
פִּתְגָמֵי אֲבוּהִי וּצְוַח
צְוָחָא רַבָּא וּמְרִירָא עַד
לַחֲדָא וַאֲמַר לַאֲבוּהִי
בָּרֵכְנִי אַף אֲנָא אַבָּא׃

35 וַאֲמַר עָאל אֲחוּךְ
בְּחָכְמְתָא וְקַבֵּיל
בִּרְכָתָךְ׃

36 וַאֲמַר יָאוּת קְרָא
שְׁמֵיהּ יַעֲקֹב וְאַחְכְּמַנִי דְּנַן
תַּרְתֵּין זִמְנִין יָת בְּכֵירוּתִי
נְסַב וְהָא כְּעַן קַבֵּיל בִּרְכָתִי
וַאֲמַר הֲלָא שְׁבַקְתְּ לִי
בִּרְכְתָא׃

37 וַאֲתֵיב יִצְחָק וַאֲמַר
לְעֵשָׂו הָא רַב שַׁוִּיתֵיהּ לָךְ
וְיָת כָּל אֲחוּהִי יְהָבִית
לֵיהּ לְעַבְדִין וְעִבּוּר וַחֲמַר
סְעַדְתֵּיהּ וְלָךְ הָכָא מָה
אֶעְבֵּד בְּרִי׃

38 וַאֲמַר עֵשָׂו לַאֲבוּהִי
הֲבִרְכְתָא חֲדָא הִיא לָךְ
אַבָּא בָּרֵכְנִי אַף אֲנָא
אַבָּא וַאֲרֵים עֵשָׂו קָלֵיהּ
וּבְכָא׃

כז

30 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר כִּלָּה יִצְחָק
לְבָרֵךְ אֶת־יַעֲקֹב וַיְהִי אַךְ יָצֹא
יָצָא יַעֲקֹב מֵאֵת פְּנֵי יִצְחָק אָבִיו
וְעֵשָׂו אָחִיו בָּא מִצֵּידוֹ׃

31 וַיַּעַשׂ גַּם־הוּא מַטְעַמִּים
וַיָּבֵא לְאָבִיו וַיֹּאמֶר לְאָבִיו יָקֻם
אָבִי וְיֹאכַל מִצֵּיד בְּנוֹ בַּעֲבֻר
תְּבָרְכַנִּי נַפְשֶׁךָ׃

32 וַיֹּאמֶר לוֹ יִצְחָק אָבִיו מִי־
אָתָּה וַיֹּאמֶר אֲנִי בִּנְךָ בְכֹרְךָ עֵשָׂו׃

33 וַיֶּחֱרַד יִצְחָק חֲרָדָה גְּדֹלָה
עַד־מְאֹד וַיֹּאמֶר מִי־אֵפוֹא הוּא
הַצָּד־צַיִד וַיָּבֵא לִי וָאֹכַל מִכֹּל
בְּטֶרֶם תָּבוֹא וָאֲבָרְכֵהוּ גַּם־
בָּרוּךְ יִהְיֶה׃

34 כִּשְׁמֹעַ עֵשָׂו אֶת־דִּבְרֵי
אָבִיו וַיִּצְעַק צְעָקָה גְּדֹלָה וּמָרָה
עַד־מְאֹד וַיֹּאמֶר לְאָבִיו בָּרְכֵנִי
גַם־אָנִי אָבִי׃

35 וַיֹּאמֶר בָּא אָחִיךָ בְּמִרְמָה
וַיִּקַּח בִּרְכָתֶךָ׃

36 וַיֹּאמֶר הֲכִי קָרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב
וַיַּעְקְבֵנִי זֶה פַעֲמַיִם אֶת־
בְּכֹרָתִי לָקָח וְהִנֵּה עַתָּה לָקַח
בִּרְכָתִי וַיֹּאמַר הֲלֹא־אָצַלְתָּ
לִּי בְּרָכָה׃

37 וַיַּעַן יִצְחָק וַיֹּאמֶר לְעֵשָׂו הֵן
גְּבִיר שַׂמְתִּיו לָךְ וְאֶת־כָּל־אֶחָיו
נָתַתִּי לוֹ לַעֲבָדִים וְדָגָן וְתִירֹשׁ
סְמַכְתִּיו וּלְכָה אֵפוֹא מָה
אֶעֱשֶׂה בְּנִי׃

38 וַיֹּאמֶר עֵשָׂו אֶל־אָבִיו הַבְרָכָה
אַחַת הִוא־לְךָ אָבִי בָּרְכֵנִי גַם־
אָנִי אָבִי וַיִּשָּׂא עֵשָׂו קֹלוֹ וַיֵּבְךְּ׃

κζʹ.

30. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ παύσασθαι ἰσαὰκ εὐλογοῦντα ἰακὼβ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο ὅσον ἐξῆλθεν ἰακὼβ ἀπὸ προσώπου ἰσαὰκ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἡσαῦ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἦλθεν ἀπὸ τῆς θήρας.

31. Καὶ ἐποίησε καὶ αὐτὸς ἐδέσματα, καὶ προσήνεγκε τῷ πατρὶ αὐτοῦ. καὶ εἶπε τῷ πατρί· ἀναστήτω ὁ πατήρ μου, καὶ φαγέτω τῆς θήρας τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὅπως εὐλογήσῃ με ἡ ψυχή σου.

32. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ἰσαὰκ ὁ πατὴρ αὐτοῦ· τίς εἶ σύ; ὁ δὲ εἶπεν· ἐγώ εἰμι ὁ υἱός σου ὁ πρωτότοκος ἡσαῦ.

33. Ἐξέστη δὲ ἰσαὰκ ἔκστασιν μεγάλην σφόδρα, καὶ εἶπε. τίς ἐστιν ὁ θηρεύσας μοι θήραν; καὶ εἰσενέγκας μοι; καὶ ἔφαγον ἀπὸ πάντων πρὸ τοῦ ἐλθεῖν σε, καὶ εὐλόγησα αὐτόν, καὶ εὐλογημένος ἔσω.

34. Ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἤκουσεν ἡσαῦ τὰ ῥήματα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἰσαάκ, ἀνεβόησε φωνὴν μεγάλην καὶ πικρὰν σφόδρα, καὶ εἶπεν· εὐλόγησον δὴ κἀμέ, πάτερ.

35. Εἶπε δὲ αὐτῷ· ἐλθὼν ὁ ἀδελφός σου μετὰ δόλου, ἔλαβε τὴν εὐλογίαν σου.

36. Καὶ εἶπε δικαίως ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἰακώβ. ἐπτέρνικε γάρ με ἤδη δεύτερον τοῦτο. τά τε πρωτοτόκιά μου εἴληφε, καὶ νῦν εἴληφε τὴν εὐλογίαν μου. καὶ εἶπεν ἡσαῦ τῷ πατρὶ αὐτοῦ· οὐχ ὑπελίπου μοι εὐλογίαν πάτερ.

37. Ἀποκριθεὶς ἰσαάκ, εἶπε τῷ ἡσαῦ. εἰ κύριον αὐτὸν πεποίηκά σου, καὶ πάντας τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ πεποίηκα αὐτοῦ οἰκέτας, σίτῳ καὶ οἴνῳ ἐστήριξα αὐτόν. σοὶ δὲ τί ποιήσω τέκνον.

38. Εἶπε δὲ ἡσαῦ πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ· μὴ εὐλογία μία σοί ἐστι πάτερ; εὐλόγησον δὴ κἀμὲ πάτερ. κατανυχθέντος δὲ ἰσαάκ, ἀνεβόησε φωνῇ μεγάλῃ ἡσαῦ, καὶ ἔκλαυσεν.

CAP. XXVII.

30. Vix Iſaac ſermonē impleverat: Et egreſſo Iacob foras; venit Eſau.

31. Coctoſq; de venatione cibos intulit patri, dicens: Surge pater mi, & comede de venatione filii tui: ut benedicat mihi anima tua.

32. Dixitq; illi Iſaac, Quis enim es tu? Qui reſpondit: Ego ſum filius tuus primogenitus Eſau.

33. Expavit Iſaac ſtupore vehementi: & ultrà quàm credi poteſt, admirans, ait: Quis igitur ille eſt qui dudū captam venationem attulit mihi, & comedi ex omnibus prius quàm tu venires? benedixiq; ei, & erit benedictus.

34. Auditis Eſau ſermonibus patris, irrugiit clamore magno: & conſternatus, ait: Benedic etiam & mihi, pater mi.

35. Qui ait: Venit germanus tuus fraudulenter, & accepit benedictionem tuam.

36. At ille ſubiunxit: Iuſtè vocatum eſt nomen eius Iacob, ſupplantavit enim me en altera vice: primogenita mea antè tulit, & nunc ſecundò ſurripuit benedictionem meam. Rurſumque ad patrem, Nunquid non reſervaſti, ait, & mihi benedictionem?

37. Reſpondit Iſaac: Dominum tuum illum conſtitui, & omnes fratres eius ſeruituti illius ſubiugaui: frumento & vino ſtabilivi eū, & tibi poſt hæc, fili mi, ultrà quid faciā?

38. Cui Eſau, Num unam, inquit, tantùm benedictionem habes, pater? mihi quoque obſecro ut benedicas. Cumque eiulatu magno fleret,

Das XXVII. Capitel.

30. Als nun Iſaac vollendet hatte den Segen ůber Jacob/ vnnd Jacob kaum hinauß gegangen war von ſeinem Vater Iſaac/ Da kam Eſau ſein Bruder von ſeiner jaget.

31. Vnnd macht auch ein eſſen/ vnnd trugs hinein zu ſeinem Vater/ vnnd ſprach zu jm: Stehe auff mein Vater/ vnnd iſs von dem Wildbret deines Sons/ daß mich deine Seele ſegene.

32. Da antwortet jhm Iſaac ſein Vater: Wer biſt du? Er ſprach: Ich bin Eſau dein Erſtgeborner Sohn.

33. Da entſatzt ſich Iſaac ůber die maß ſehr/ vnnd ſprach: Wer? Wo iſt den der Jäger/ der mir bracht hat/ vnd ich hab von allem geſſen/ ehe du kameſt/ vnd hab jhn geſegnet? Er wird auch geſegnet bleiben.

34. Als Eſau dieſe rede ſeines Vaters hőret/ ſchrey er laut/ vnnd ward ůber die maß ſehr betrůbet/ vnd ſprach zu ſeinem Vater: Segene mich auch mein Vater.

35. Er aber ſprach: Dein Bruder iſt kommen mit liſt/ vnnd hat deinen Segen hinweg.

36. Da ſprach er: Er heiſt wol Jacob/ denn er hat mich nun zweymal vntertrettē/ meine Erſtegeburt hat er dahin/ vnnd ſihe/ nun nimmt er auch meinen Segen. Vnd ſprach: Haſt du mir denn keinen Segen vorbehalten?

37. Iſaac antwortet/ vnnd ſprach zu jm: Ich hab jn zum Herren vber dich geſetzt/ vnd alle ſeine Brůder hab ich jm zu Knechten gemacht/ Mit Korn vnd Wein hab ich jhn verſehen/ Was ſoll ich doch dir nun thun/ mein Son?

38. Eſau ſprach zu ſeinem Vater: Haſtu denn nur einen Segen/ mein Vater? Segene mich auch mein Vater/ Vnnd hub auff ſeine ſtimme vnd weinet.

CHAP. XXVII.

30. Et aduint ſi toſt qu'Iſaac eut acheué de benir Iacob, & comme tant ſeulement Iacob ſortoit de deuant ſon pere Iſaac, que ſon frere Eſau reuint de ſa chaſſe.

31. Lequel auſſi appreſta des viandes d'appetit, & les apporta à ſon pere, & lui dit, Que mon pere ſe leue, & mange de la venaiſon de ſon fils, afin que ton ame me benie.

32. Et Iſaac ſon pere lui dit, Qui *es*-tu? Et il dit, Ie *ſuis* ton fils, ton *fils* aiſné Eſau.

33. Et Iſaac fut ſaiſi d'vn eſmoi merueilleuſemēt grād: & dit, Qui *eſt*, *&* où *eſt donc* celui qui a prins de la venaiſon, & m'en a apporté, & ai mangé de tout auant que tu vinſſes: & l'ai benit, *dont* auſſi il ſera benit?

34. Et ſi toſt qu'Eſau eut entendu les paroles de ſon pere, il s'eſcria d'vn cri merueilleuſemēt grand & amer. Puis dit à ſon pere, Beni-moi, auſſi bien moi, mon pere.

35. Mais il dit, Ton frere eſt venu par tromperie, & a emporté ta benediction.

36. Et *Eſau* dit, N'eſt-ce pas à bon droit que on a appelé ſon nom Iacob? car il m'a deſia ſupplãté par deux fois. Il a emporté mon droict d'aiſneſſe, & voici maintenant il a emporté ma benediction. Puis il dit, Ne m'as-tu point reſerué de benediction?

37. Et Iſaac reſpōdit à Eſau, diſant, Voici, ie l'ai eſtabli maiſtre ſur toi, & ie lui ai dōné tous ſes freres pour ſeruiteurs: & l'ai garni de froment & du meilleur vin. Et que te ferai-ie donc, mon fils?

38. Et Eſau dit à ſon pere, N'as-tu qu'vne benediction, mon pere? Beni-moi, auſſi bien moi, mon pere. Et Eſau eſleuant ſa voix pleura.

כז

39 וַאֲתֵיב יִצְחָק אֲבוּהִי וַאֲמַר לֵיהּ הָא מִטּוּבָא דְּאַרְעָא יְהֵי מוֹתְבָךְ וּמִטַּלָּא דִּשְׁמַיָּא מִלְּעֵילָא׃

40 וְעַל חַרְבָּךְ תֵּחֵי וְיָת אֲחוּךְ תִּפְלַח וִיהֵי כַּד תַּעַבְּרוּן בְּנוֹהִי עַל פִּתְגָּמֵי אוֹרָיְתָא וְתַעְדֵּי נִירֵיהּ מֵעַל צַוְּארָךְ׃

41 וּנְטַר עֵשָׂו דְּבָבוּ לְיַעֲקֹב עַל בִּרְכְתָא דְּבָרְכֵיהּ אֲבוּהִי וַאֲמַר עֵשָׂו בְּלִבֵּיהּ יִקְרְבוּן יוֹמֵי אֶבְלָא דְאַבָּא וְאֶקְטוֹל יָת יַעֲקֹב אָחִי׃

42 וְאִתְחַוָּא לְרִבְקָה יָת פִּתְגָּמֵי עֵשָׂו בְּרַהּ רַבָּא וּשְׁלַחַת וּקְרָת לְיַעֲקֹב בְּרַהּ זְעֵירָא וַאֲמָרַת לֵיהּ הָא עֵשָׂו אֲחוּךְ כָּמֵן לָךְ לְמִקְטְלָךְ׃

43 וּכְעַן בְּרִי קַבֵּל מִנִּי וְקוּם אִיזֵיל לָךְ לְוָת לָבָן אָחִי לְחָרָן׃

44 וְתִתֵּיב עִמֵּיהּ יוֹמִין זְעִירִין עַד דְּיִתְתּוּב רִגְזָא דַאֲחוּךְ׃

45 עַד דְּיִתּוּב רוּגְזָא דַאֲחוּךְ מִנָּךְ וְיִתְנְשֵׁי יָת דַּעֲבַדְתְּ לֵיהּ וְאֶשְׁלַח וְאֶדְבְּרִינָךְ מִתַּמָּן לְמָה אֶתְכַּל מִתַּרְוֵיכוֹן יוֹמָא חַד׃

46 וַאֲמָרַת רִבְקָה לְיִצְחָק עֲקִיתִי בְּחַיַּי מִן קֳדָם בְּנָת חֵת אִם נָסֵב יַעֲקֹב אִתְּתָא מִבְּנָת חִתָּאָה כְּאִלֵּין מִבְּנָת אַרְעָא לְמָה לִי חַיִּין׃

כח

1 וּקְרָא יִצְחָק לְיַעֲקֹב וּבָרִיךְ יָתֵיהּ וּפַקְדֵיהּ וַאֲמַר לֵיהּ לָא תִסַּב אִתְּתָא מִבְּנָת כְּנָעַן׃

כז

39 וַיַּעַן יִצְחָק אָבִיו וַיֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּה מִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ יִהְיֶה מוֹשָׁבֶךָ וּמִטַּל הַשָּׁמַיִם מֵעָל׃

40 וְעַל־חַרְבְּךָ תִחְיֶה וְאֶת־אָחִיךָ תַּעֲבֹד וְהָיָה כַּאֲשֶׁר תָּרִיד וּפָרַקְתָּ עֻלּוֹ מֵעַל צַוָּארֶךָ׃

41 וַיִּשְׂטֹם עֵשָׂו אֶת־יַעֲקֹב עַל־הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בֵּרְכוֹ אָבִיו וַיֹּאמֶר עֵשָׂו בְּלִבּוֹ יִקְרְבוּ יְמֵי אֵבֶל אָבִי וְאַהַרְגָה אֶת־יַעֲקֹב אָחִי׃

42 וַיֻּגַּד לְרִבְקָה אֶת־דִּבְרֵי עֵשָׂו בְּנָהּ הַגָּדֹל וַתִּשְׁלַח וַתִּקְרָא לְיַעֲקֹב בְּנָהּ הַקָּטָן וַתֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּה עֵשָׂו אָחִיךָ מִתְנַחֵם לְךָ לְהָרְגֶךָ׃

43 וְעַתָּה בְנִי שְׁמַע בְּקֹלִי וְקוּם בְּרַח־לְךָ אֶל־לָבָן אָחִי חָרָנָה׃

44 וְיָשַׁבְתָּ עִמּוֹ יָמִים אֲחָדִים עַד אֲשֶׁר־תָּשׁוּב חֲמַת אָחִיךָ׃

45 עַד־שׁוּב אַף־אָחִיךָ מִמְּךָ וְשָׁכַח אֵת אֲשֶׁר־עָשִׂיתָ לּוֹ וְשָׁלַחְתִּי וּלְקַחְתִּיךָ מִשָּׁם לָמָה אֶשְׁכַּל גַּם־שְׁנֵיכֶם יוֹם אֶחָד׃

46 וַתֹּאמֶר רִבְקָה אֶל־יִצְחָק קַצְתִּי בְחַיַּי מִפְּנֵי בְּנוֹת חֵת אִם־לֹקֵחַ יַעֲקֹב אִשָּׁה מִבְּנוֹת־חֵת כָּאֵלֶּה מִבְּנוֹת הָאָרֶץ לָמָּה לִּי חַיִּים׃

כח

1 וַיִּקְרָא יִצְחָק אֶל־יַעֲקֹב וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ וַיְצַוֵּהוּ וַיֹּאמֶר לוֹ לֹא־תִקַּח אִשָּׁה מִבְּנוֹת כְּנָעַן׃

κζ.

39. Ἀποκριθεὶς δὲ ἰσαὰκ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, εἶπεν αὐτῷ· ἰδοὺ ἀπὸ τῆς πιότητος τῆς γῆς ἔσται ἡ κατοίκησίς σου, καὶ ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ ἄνωθεν.

40. Καὶ ἐπὶ τῇ μαχαίρᾳ σου ζήσῃ, καὶ τῷ ἀδελφῷ σου δουλεύσεις. ἔσται δὲ ἡνίκα ἐὰν καθέλῃς καὶ ἐκλύσῃς τὸν ζυγὸν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ τραχήλου σου.

41. Καὶ ἐνεκότει ἠσαῦ τῷ ἰακὼβ περὶ τῆς εὐλογίας ἧς εὐλόγησεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ. εἶπε δὲ ἠσαῦ ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ· ἐγγισάτωσαν αἱ ἡμέραι τοῦ πένθους τοῦ πατρός μου, ἵνα ἀποκτείνω ἰακὼβ τὸν ἀδελφόν μου.

42. Ἀπηγγέλη δὲ ῥεβέκκᾳ τὰ ῥήματα ἠσαῦ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς τοῦ πρεσβυτέρου. καὶ πέμψασα, ἐκάλεσεν ἰακὼβ τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν νεώτερον, καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἰδοὺ ἠσαῦ ὁ ἀδελφός σου ἀπειλεῖ σοι τοῦ ἀποκτεῖναί σε.

43. Νῦν οὖν τέκνον, ἄκουσόν μου τῆς φωνῆς, καὶ ἀναστὰς ἀπόδραθι εἰς τὴν μεσοποταμίαν πρὸς λάβαν τὸν ἀδελφόν μου εἰς χαρράν.

44. Καὶ οἴκησον μετ' αὐτοῦ ἡμέρας τινὰς, ἕως τοῦ ἀποστρέψαι τὸν θυμὸν καὶ τὴν ὀργὴν τοῦ ἀδελφοῦ σου ἀπὸ σοῦ.

45. Καὶ ἐπιλάθηται ἃ πεποίηκας αὐτῷ· καὶ ἀποστείλασα μεταπέμψομαί σε ἐκεῖθεν· μήποτε ἀτεκνωθῶ ἀπὸ τῶν δύο ὑμῶν ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ.

46. Εἶπε δὲ ῥεβέκκα πρὸς ἰσαάκ. προσώχθικα τῇ ζωῇ μου διὰ τὰς θυγατέρας τῶν υἱῶν χέτ, εἰ λήψεται ἰακὼβ γυναῖκα ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῆς γῆς ταύτης, ἵνα τί μοι ζῆν.

ΚΕΦΑΛ. κή.

1. Προσκαλεσάμενος δὲ ἰσαὰκ τὸν ἰακὼβ, εὐλόγησεν αὐτὸν· καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ λέγων. οὐ λήψῃ γυναῖκα ἐκ τῶν θυγατέρων χαναάν.

CAP. XXVII.

39. Motus Iſaac, dixit ad eum:in pinguedine terræ, & in rore cœli de ſuper erit benedictio tua.

40. Vives in gladio, & fratri tuo ſervies:tēpusque veniet, cùm excutias & ſolvas iugum eius de ceruicibus tuis.

41. Oderat ergo ſemper Eſau Iacob pro benedictione qua benedixerat ei pater: dixitq; in corde ſuo : Venient dies luctus patris mei, & occidam Iacob fratrem meum.

42. Nuntiata ſunt hæc Rebeccæ:quæ mittens, & vocans Iacob filium ſuum, dixit ad eum, Ecce Eſau frater tuus minatur ut occidat te.

43. Nunc ergo fili mi, audi vocem meam, & conſurgens fuge ad Laban fratrem meum in Haran:

44. Habitabisque cum eo dies paucos, donec requieſcat furor fratris tui,

45. Et ceſſet indignatio eius, obliviſcaturq; eorum quæ feciſti in eum: poſtea mittam, & adducam te inde huc. cur utroque orbabor filio in uno die?

46. Dixitque Rebecca ad Iſaac: Tædet me vitæ meæ propter filias Heth: ſi acceperit Iacob uxorem de ſtirpe huius terræ, nolo vivere.

CAP. XXVIII.

1. Vocavit itaque Iſaac Iacob, & benedixit eum, præcepitque ei dicens: Noli accipere coniugem de genere Chanáan.

Das XXVII. Capitel.

39. Da antwortet Jſaac ſein Vatter / vnnd ſprach zu jhm: Sihe da / du wirſt eine fette wonung haben auff Erden / vnnd vom Tau des Himmels von oben her.

40. Deins Schwertes wirſt du dich nehren / vnnd deinem Bruder dienen. Vnnd es wird geſchehen / daß du auch ein Herr / vnd ſein Joch von deinem halſe reiſſen wirſt.

41. Vnnd Eſau ward Jacob gram vmb des Segens willen / damit jn ſein Vatter geſegenet hatte / Vnd ſprach in ſeinem hertzen: Es wird die zeit bald kommen / daß mein Vater Leide tragen muß / Denn ich wil meinen Bruder Jacob erwürgen.

42. Da wurden Rebecca angeſagt diſe wort jhres gröſſern Sohns Eſau / vnnd ſchicket hin / vnd ließ Jacob jhrem kleinern Sohn ruffen / vnnd ſprach zu jhm: Sihe / dein Bruder Eſau drohet dir / das er dich erwürgen will.

43. Vnd nun höre meine ſtimm / mein Sohn: Mach dich auff / vnd fleuch zu meinem Bruder Laban in Haran.

44. Vnnd bleib eine weile bey jhm / biß ſich der Grim deines Bruders wende.

45. Vnd biß ſich ſein Zorn wider dich von dir wende / vnd vergeſſe was du an jhm gethan haſt / ſo will ich darnach ſchicken / vnd dich von dannen holen laſſen / warumb ſolt ich euer beider beraubet werden auff einen Tag.

46. Vnnd Rebecca ſprach zu Jſaac: Mich verdreuſt zu leben für den Töchtern Heth / Wo Jacob ein Weib nim̄t von den Töchtern Heth / die da ſind wie die Töchter diſes Lands / was ſoll mir das leben?

Das XXVIII. Capitel.

DA rieff Jſaac ſeinem Sohn Jacob / vnd ſegenet jhn / vnd gebot jhm / vnd ſprach zu jhm: Nimm nicht ein Weib von den Töchtern Canaan.

CHAP. XXVII.

39. Et Iſaac ſon pere reſpōdit, lui diſant, Voici, ton habitation ſera en la graiſſe de la terre & en la rouſee des cieux d'en haut.

40. Et tu viuras par ton eſpee, & ſeruiras a tou frere: mais il aduiendra qu'eſtant deuenu maiſtre tu froiſſeras ſon ioug de deſſus ton col.

41. Et Eſau eut en haine Iacob à cauſe de la benediction dont ſon pere l'auoit benit:& dit en ſon cœur, Les iours du dueil de mon pere s'approchent : alors ie tuerai Iacob mon frere.

42. Et on rapporta à Rebecca les propos d'Eſau ſon fils aiſné:& elle enuoya appeler Iacob ſon fils puiſné, & lui dit, Voici, Eſau ton frere ſe conſole de toi qu'il te tuera.

43. Maintenant donc, mon fils, obeï à ma parole. Leue-toi, & t'enfui en Caran vers Laban mon frere:

44. Et demeure auec lui quelque temps, iuſques à ce que la fureur de ton frere ſoit paſſee,

45. Et que ſa colere ſoit deſtournee de toi, & qu'il ait oublié les choſes que tu lui as faites. Puis ie t'enuoyerai retirer de là. Pourquoi ſeroy'-ie priuee de vous deux en vn iour?

46. Et Rebecca dit à Iſaac, Ie ſuis ennuyee de viure à cauſe de ces Hethienes. Si Iacob prend femme de ces Hethienes, comme *ſont* ces filles ici de ce païs, de quoi me ſert la vie?

CHAP. XXVIII.

1. Iſaac donc appela Iacob, & le benit, & lui commanda, diſant, Tu ne prendras point femme d'entre les filles de Canaan.

כח

2 קוּם אֱזֵל לְפַדַּן אֲרָם לְבֵית בְּתוּאֵל אֲבוּהָא דְאִמָּךְ וְסַב לָךְ מִתַּמָּן אִתְּתָא מִבְּנָת לָבָן אֲחוּהָא דְאִמָּךְ׃

3 וְאֵל שַׁדַּי יְבָרֵךְ יָתָךְ וְיַפְשִׁינָךְ וְיַסְגִּינָךְ וּתְהֵי לְכִינְשַׁת שִׁבְטִין׃

4 וְיִתֵּן לָךְ יָת בִּרְכְּתָא דְאַבְרָהָם לָךְ וְלִבְנָךְ עִמָּךְ לְמֵירְתָךְ יָת אֲרַע ת תּוֹתָבוּתָךְ דִּיהַב יְיָ לְא לְאַבְרָהָם׃

5 וּשְׁלַח יִצְחָק יָת יַעֲקֹב וַאֲזַל לְפַדַּן אֲרָם לְוָת לָבָן בַּר בְּתוּאֵל אֲרַמָּאָה אֲחוּהָא דְרִבְקָה אִמֵּיהּ דְּיַעֲקֹב וְעֵשָׂו׃

6 וַחֲזָא עֵשָׂו אֲרֵי בָרֵיךְ יִצְחָק יָת יַעֲקֹב וְשַׁלַּח יָתֵיהּ לְפַדַּן אֲרָם לְמִסַּב לֵיהּ מִתַּמָּן אִתְּתָא כַּד בָּרֵיךְ יָתֵיהּ וּפַקֵּיד ע עֲלוֹהִי לְמֵימַר לָא תִסַּב אִתְּתָא מִבְּנָת כְּנַעַן׃

7 וְקַבֵּיל יַעֲקֹב לְמֵימַר אֲבוּהִי וְאִמֵּיהּ וַאֲזַל לְפַדַּן אֲרָם׃

8 וַחֲזָא עֵשָׂו אֲרֵי בִישָׁן בְּנָת כְּנַעַן בְּעֵינֵי יִצְחָק אֲבוּהִי׃

9 וַאֲזַל עֵשָׂו לְוָת יִשְׁמָעֵאל וּנְסֵב יָת מָחֲלַת בַּת יִשְׁמָעֵאל בַּר אַבְרָהָם אֲחָתֵיהּ דִּנְבָיוֹת עַל נְשׁוֹהִי לֵיהּ לְאִתּוּ׃

10 וּנְפַק יַעֲקֹב מִבֵּירָא דְשָׁבַע וַאֲזַל לְחָרָן׃

11 וִיעָרַע בְּאַתְרָא וּבָת תַּמָּן אֲרֵי עָאל שִׁמְשָׁא וּנְסֵב מֵאַבְנֵי אַתְרָא וְשַׁוִּי אִיסָדוֹהִי וּשְׁכִיב בְּאַתְרָא הַהוּא׃

כח

2 קוּם לֵךְ פַּדֶּנָה אֲרָם בֵּיתָה בְתוּאֵל אֲבִי אִמֶּךָ וְקַח־לְךָ מִשָּׁם אִשָּׁה מִבְּנוֹת לָבָן אֲחִי אִמֶּךָ׃

3 וְאֵל שַׁדַּי יְבָרֵךְ אֹתְךָ וְיַפְרְךָ וְיַרְבֶּךָ וְהָיִיתָ לִקְהַל עַמִּים׃

4 וְיִתֶּן־לְךָ אֶת־בִּרְכַּת אַבְרָהָם לְךָ וּלְזַרְעֲךָ אִתָּךְ לְרִשְׁתְּךָ אֶת־אֶרֶץ מְגֻרֶיךָ אֲשֶׁר־נָתַן אֱלֹהִים לְאַבְרָהָם׃

5 וַיִּשְׁלַח יִצְחָק אֶת־יַעֲקֹב וַיֵּלֶךְ פַּדֶּנָה אֲרָם אֶל־לָבָן בֶּן־בְּתוּאֵל הָאֲרַמִּי אֲחִי רִבְקָה אֵם יַעֲקֹב וְעֵשָׂו׃

6 וַיַּרְא עֵשָׂו כִּי־בֵרַךְ יִצְחָק אֶת־יַעֲקֹב וְשִׁלַּח אֹתוֹ פַּדֶּנָה אֲרָם לָקַחַת־לוֹ מִשָּׁם אִשָּׁה בְּבָרְכוֹ אֹתוֹ וַיְצַו עָלָיו לֵאמֹר לֹא־תִקַּח אִשָּׁה מִבְּנוֹת כְּנָעַן׃

7 וַיִּשְׁמַע יַעֲקֹב אֶל־אָבִיו וְאֶל־אִמּוֹ וַיֵּלֶךְ פַּדֶּנָה אֲרָם׃

8 וַיַּרְא עֵשָׂו כִּי רָעוֹת בְּנוֹת כְּנָעַן בְּעֵינֵי יִצְחָק אָבִיו׃

9 וַיֵּלֶךְ עֵשָׂו אֶל־יִשְׁמָעֵאל וַיִּקַּח אֶת־מָחֲלַת בַּת־יִשְׁמָעֵאל בֶּן־אַבְרָהָם אֲחוֹת נְבָיוֹת עַל־נָשָׁיו לוֹ לְאִשָּׁה׃

10 וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע וַיֵּלֶךְ חָרָנָה׃

11 וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם וַיָּלֶן שָׁם כִּי־בָא הַשֶּׁמֶשׁ וַיִּקַּח מֵאַבְנֵי הַמָּקוֹם וַיָּשֶׂם מְרַאֲשֹׁתָיו וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם הַהוּא׃

κη'.

2. Αναστὰς ἀπόδραθι εἰς τὴν μεσοποταμίαν, εἰς τὸν οἶκον βαθουὴλ τοῦ πατρὸς τῆς μητρός σου, καὶ λάβε σεαυτῷ ἐκεῖθεν γυναῖκα ἐκ τῶν θυγατέρων λάβαν τοῦ ἀδελφοῦ τῆς μητρός σου.

3. Ο δὲ θεός μου εὐλογήσαι σε, καὶ αὐξήσαι σε, καὶ πληθύναι σε, καὶ ἔσῃ εἰς συναγωγὰς ἐθνῶν.

4. Καὶ δῴη σοι τὴν εὐλογίαν ἀβραὰμ τοῦ πατρός μου σοὶ, καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σὲ, κληρονομῆσαι τὴν γῆν τῆς παροικήσεώς σου, ἣν ἔδωκεν ὁ θεὸς τῷ ἀβραάμ.

5. Καὶ ἀπέστειλεν ἰσαὰκ τὸν ἰακὼβ, καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν μεσοποταμίαν πρὸς λάβαν τὸν υἱὸν βαθουὴλ τοῦ σύρου, ἀδελφὸν ῥεβέκκας τῆς μητρὸς ἰακὼβ καὶ ἠσαύ.

6. Ιδὼν δὲ ἠσαῦ ὅτι εὐλόγησεν ἰσαὰκ τὸν ἰακὼβ, καὶ ἀπῴχετο εἰς τὴν μεσοποταμίαν συρίας λαβεῖν ἑαυτῷ γυναῖκα ἐκεῖθεν ἐν τῷ εὐλογεῖν αὐτὸν, καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ λέγων, οὐ λήψῃ γυναῖκα ἀπὸ τῶν θυγατέρων χαναάν.

7. Καὶ ἤκουσεν ἰακὼβ τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν μεσοποταμίαν συρίας.

8. Ιδὼν δὲ καὶ ἠσαῦ ὅτι πονηραί εἰσιν αἱ θυγατέρες χαναὰν ἐναντίον ἰσαὰκ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

9. Επορεύθη ἠσαῦ πρὸς ἰσμαὴλ, καὶ ἔλαβε τὴν μαελὲθ θυγατέρα ἰσμαὴλ τοῦ υἱοῦ ἀβραὰμ ἀδελφὴν ναβεώθ, πρὸς ταῖς γυναιξὶν αὐτοῦ, γυναῖκα.

10. Καὶ ἐξῆλθεν ἰακὼβ ἀπὸ τοῦ φρέατος τοῦ ὅρκου, καὶ ἐπορεύθη εἰς χαῤῥάν.

11. Καὶ ἀπήντησε τόπῳ, καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ. ἔδυ γὰρ ὁ ἥλιος. καὶ ἔλαβεν ἀπὸ τῶν λίθων τοῦ τόπου, καὶ ἔθηκε πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ἐκοιμήθη ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ. καὶ ἐνυπνιάσθη.

CAP. XXVIII.

2. Sed vade, & proficiſcere in Meſopotamiam Syriæ, ad domum Bathuel patris matris tuæ, & accipe tibi inde uxorem de filiabus Laban auunculi tui.

3. Deus autem omnipotens benedicat tibi, & creſcere te faciat, atque multiplicet: ut ſis in turbas populorum.

4. Et det tibi benedictiones Abrahæ, & ſemini tuo poſt te: ut poſſideas terram peregrinationis tuæ, quam pollicitus eſt avo tuo.

5. Cumque dimiſiſſet eum Iſaac, profectus pervenit in Meſopotamiam Syriæ ad Laban filium Bathuel Syri, fratrem Rebeccæ matris ſuæ.

6. Videns autē Eſau quòd benedixiſſet pater ſuus Iacob, & miſiſſet eum in Meſopotamiam Syriæ, ut inde uxorem duceret; & quòd poſt benedictionem præcepiſſet ei, dicens, Non accipies uxorem de filiabus Chanáan;

7. Quodque obediens Iacob parentibus ſuis iſſet in Syriam:

8. Probans quoque quòd non libenter aſpiceret filias Chanáan pater ſuus:

9. Ivit ad Iſmahelem, & duxit uxorem, abſque iis quas prius habebat, Maheleth filiam Iſmahel filii Abraham, ſororem Nabaioth.

10. Igitur egreſſus Iacob de Berſabee, pergebat Haran.

11. Cumque veniſſet ad quendam locum, & vellet in eo requieſcere poſt ſolis occubitum, tulit de lapidibus qui iacebant, & ſupponens capiti ſuo, dormivit in eodem loco.

Das XXVIII. Capitel.

2. Sondern mache dich auff inn Meſopotamian zu Bethuel/ deiner Mutter Vater hauß/ vnd nim dir ein Weib daſelbs von den Töchtern Laban deiner Mutter Bruder.

3. Aber der Allmechtige GOtt ſegene dich/ vnd mache dich fruchtbar vnd mehre dich/ daß du werdeſt ein hauffen Völcker.

4. Vnd gebe dir den ſegen Abraham/ dir vnd deinem Samen mit dir/ das du beſitzeſt das Land/ da du ein Frembdling innen biſt/ das GOtt Abraham gegeben hat.

5. Alſo fertiget Iſaac den Jacob/ das er in Meſopotamian zoch/ zu Laban Bethuels Son in Syria dem Bruder Rebecca ſeiner vnd Eſau Mutter.

6. Als nun Eſau ſahe/ daß Iſaac Jacob geſegnet hatte/ vnd abgefertiget in Meſopotamian/ daß er daſelbs ein Weib neme/ vnd daß/ in dem er jhn ſegenet/ jhm gebot/ vnd ſprach: Du ſolt nicht ein Weib nemen von den Töchtern Canaan.

7. Vnnd daß Jacob ſeinem Vater vnnd ſeiner Mutter gehorchet/ vnnd in Meſopotamian zoch.

8. Sahe auch/ das Iſaac ſein Vater nit gern ſahe die Töchter Canaan.

9 Gieng er hin zu Iſmael/ vnd nam über die Weiber/ die er zuuor hatte/ Mahalath/ die Tochter Iſmael/ des Sohns Abrahams/ die Schweſter Nebaioth zum Weibe.

10. Aber Jacob zoch auß von Berſaba/ vnd reiſet gen Haran

11. Vnnd kam an ein ort/ da bleib er über nacht/ denn die Sonne war vntergangen/ Vnd er nam einen Stein des orts/ vnd legt jhn zu ſeinen Häupten/ vnnd leget ſich an denſelbigen Ort ſchlaffen.

CHAP. XXVIII.

2. Leue-toi, va en Paddan-Aram, en la maiſon de Bethuel pere de ta mere, & de là pren pour toi femme des filles de Laban frere de ta mere.

3. Et le *Dieu* Fort, tout puiſſant te benie, & te face foiſonner, & te multiplie, afin que tu deuienes aſſemblee de peuples:

4. Et te doint la benediction d'Abraham, à toi & à ta poſterité auec toi, afin que tu obtienes en heritage le païs où tu as eſté eſtranger, que Dieu a donné à Abraham.

5. Iſaac donc enuoya Iacob, lequel s'en alla en Paddan Aram, vers Laban fils de Bethuel Aramien, frere de Rebecca, mere de Iacob & d'Eſau.

6. Et Eſau vid qu'Iſaac auoit benit Iacob, & qu'il l'auoit enuoyé en Paddan-Aram, afin que de là il print femme pour ſoi: & qu'il lui auoit commandé, quand il le beniſſoit, diſant, Ne pren point femme d'entre les filles de Canaan:

7. Et que Iacob auoit obeï à ſon pere & à ſa mere, & *s'en* eſtoit allé en Paddan-Aram.

8. Voyant donc Eſau que les filles de Canaan deſplaiſoyent à Iſaac ſon pere,

9. Il *s'en* alla vers Iſmael, & print à femme (outre ſes *autres* femmes) Mahalath fille d'Iſmael fils d'Abraham, ſœur de Nebajoth.

10. Iacob donc partit de Beer-ſçebah, & *s'en* alla en Caran.

11. Et ſe rencontra en vn lieu, auquel il paſſa la nuict, pource que le ſoleil eſtoit couché. Il print done des pierres du lieu, & en fit ſon cheuet, & dormit en ce lieu-la.

כח

12 וַחֲלַם וְהָא סֻלְּמָא נְעִיץ בְּאַרְעָא וְרֵישֵׁהּ מָטֵי עַד צֵית שְׁמַיָּא וְהָא מַלְאֲכַיָּא דַייָ סָלְקִין וְנָחֲתִין בֵּיהּ׃

13 וְהָא יְקָרָא דַייָ מְעַתַּד עִלָּוֹהִי וַאֲמַר אֲנָא יְיָ אֱלָהָא דְּאַבְרָהָם אֲבוּךְ וֵאלָהֵיהּ דְּיִצְחָק אַרְעָא דְּאַתְּ שְׁכִיב עֲלַהּ לָךְ אֶתְּנִנַּהּ וְלִבְנָךְ׃

14 וִיהוֹן בְּנָךְ סַגִּיאִין כְּעַפְרָא דְּאַרְעָא וְתִתְקַף לְמַעַרְבָא וּלְמַדִּינְחָא וְלִצְפּוּנָא וּלְדָרוֹמָא וְיִתְבָּרְכוּן בְּדִילָךְ כָּל זַרְעֲיַת אַרְעָא וּבְדִיל בְּנָךְ׃

15 וְהָא מֵימְרִי בְּסַעְדָּךְ וְאֶטְּרִנָּךְ בְּכֹל אֲתַר דִּתְהָךְ וַאֲתֵיבִנָּךְ לְאַרְעָא הָדָא אֲרֵי לָא אֲשַׁבְקִנָּךְ עַד דְּאַעְבֵּד יַת דְּמַלֵּלִית לָךְ׃

16 וְאִתְּעַר יַעֲקֹב מִשְּׁנְתֵיהּ וַאֲמַר בְּרַם בְּקֻשְׁטָא יְקָרָא דַייָ שָׁרֵי בְּאַתְרָא הָדֵין וַאֲנָא לָא הֲוֵיתִי יָדַע׃

17 וּדְחִיל וַאֲמַר מָה דְּחִילוּ אַתְרָא הָדֵין לֵית דֵּין אֲתַר הֶדְיוֹט אֱלָהֵין אֲתַר דְּרַעֲוָא בֵּיהּ מִן קֳדָם יְיָ וְדֵין תְּרַע קֳבֵיל שְׁמַיָּא׃

18 וְאַקְדֵּים יַעֲקֹב בְּצַפְרָא וּנְסֵב יַת אַבְנָא דְּשַׁוִּי אִיסַהֲדוֹהִי וְשַׁוִּי יָתַהּ קָמָה וַאֲרֵיק מִשְׁחָא עַל־רֵישַׁהּ׃

19 וּקְרָא יַת שְׁמָא דְּאַתְרָא הַהוּא בֵּית־אֵל וּבְרַם לוּז שְׁמָא דְקַרְתָּא בְּקַדְמֵיתָא׃

20 וְקַיֵּים יַעֲקֹב קְיָם לְמֵימַר אִם יְהֵא מֵימְרָא דַייָ בְּסַעְדִּי וְיִטְּרִנַּנִי בְּאוֹרְחָא הָדֵין דַּאֲנָא אָזֵיל וְיִתֵּן לִי לַחְמָא לְמֵיכַל וּכְסוּ לְמִלְבַּשׁ׃

כח

12 וַיַּחֲלֹם וְהִנֵּה סֻלָּם מֻצָּב אַרְצָה וְרֹאשׁוֹ מַגִּיעַ הַשָּׁמָיְמָה וְהִנֵּה מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים עֹלִים וְיֹרְדִים בּוֹ׃

13 וְהִנֵּה יְהוָֹה נִצָּב עָלָיו וַיֹּאמַר אֲנִי יְהוָֹה אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אָבִיךָ וֵאלֹהֵי יִצְחָק הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה שֹׁכֵב עָלֶיהָ לְךָ אֶתְּנֶנָּה וּלְזַרְעֶךָ׃

14 וְהָיָה זַרְעֲךָ כַּעֲפַר הָאָרֶץ וּפָרַצְתָּ יָמָּה וָקֵדְמָה וְצָפֹנָה וָנֶגְבָּה וְנִבְרְכוּ בְךָ כָּל־מִשְׁפְּחֹת הָאֲדָמָה וּבְזַרְעֶךָ׃

15 וְהִנֵּה אָנֹכִי עִמָּךְ וּשְׁמַרְתִּיךָ בְּכֹל אֲשֶׁר־תֵּלֵךְ וַהֲשִׁבֹתִיךָ אֶל־הָאֲדָמָה הַזֹּאת כִּי לֹא אֶעֱזָבְךָ עַד אֲשֶׁר אִם־עָשִׂיתִי אֵת אֲשֶׁר־דִּבַּרְתִּי לָךְ׃

16 וַיִּיקַץ יַעֲקֹב מִשְּׁנָתוֹ וַיֹּאמֶר אָכֵן יֵשׁ יְהוָֹה בַּמָּקוֹם הַזֶּה וְאָנֹכִי לֹא יָדָעְתִּי׃

17 וַיִּירָא וַיֹּאמַר מַה־נּוֹרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה אֵין זֶה כִּי אִם־בֵּית אֱלֹהִים וְזֶה שַׁעַר הַשָּׁמָיִם׃

18 וַיַּשְׁכֵּם יַעֲקֹב בַּבֹּקֶר וַיִּקַּח אֶת־הָאֶבֶן אֲשֶׁר־שָׂם מְרַאֲשֹׁתָיו וַיָּשֶׂם אֹתָהּ מַצֵּבָה וַיִּצֹק שֶׁמֶן עַל־רֹאשָׁהּ׃

19 וַיִּקְרָא אֶת־שֵׁם־הַמָּקוֹם הַהוּא בֵּית־אֵל וְאוּלָם לוּז שֵׁם־הָעִיר לָרִאשֹׁנָה׃

20 וַיִּדַּר יַעֲקֹב נֶדֶר לֵאמֹר אִם־יְהוָֹה אֱלֹהִים עִמָּדִי וּשְׁמָרַנִי בַּדֶּרֶךְ הַזֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי הוֹלֵךְ וְנָתַן־לִי לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבֶגֶד לִלְבֹּשׁ׃

κή.

12. Καὶ ἰδοὺ κλίμαξ ἐστηριγμένη ἐν τῇ γῇ, ἧς ἡ κεφαλὴ ἀφικνεῖτο εἰς τὸν οὐρανόν. καὶ οἱ ἄγγελοι τοῦ θεοῦ ἀνέβαινον καὶ κατέβαινον ἐπ' αὐτῇ.

13. Ὁ δὲ κύριος ἐπεστήρικτο ἐπ' αὐτῆς, καὶ εἶπεν· ἐγὼ ὁ θεὸς ἀβραὰμ τοῦ πατρός σου, καὶ ὁ θεὸς ἰσαάκ, μὴ φοβοῦ. ἡ γῆ ἐφ' ἧς σὺ καθεύδεις ἐπ' αὐτῆς, σοὶ δώσω αὐτὴν καὶ τῷ σπέρματί σου.

14. Καὶ ἔσται τὸ σπέρμα σου ὡσεὶ ἄμμος τῆς γῆς, καὶ πλατυνθήσεται ἐπὶ θάλασσαν καὶ λίβα καὶ βορρᾶν καὶ ἐπὶ ἀνατολάς. καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς, καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου.

15. Καὶ ἰδοὺ ἐγώ εἰμι μετὰ σοῦ διαφυλάσσων σε ἐν τῇ ὁδῷ πάσῃ οὗ ἂν πορευθῇς. καὶ ἀποστρέψω σε εἰς τὴν γῆν ταύτην, ὅτι οὐ μή σε ἐγκαταλίπω, ἕως τοῦ ποιῆσαί με πάντα ὅσα ἐλάλησά σοι.

16. Καὶ ἐξηγέρθη ἰακὼβ ἐκ τοῦ ὕπνου αὐτοῦ, καὶ εἶπεν· ὅτι ἔστι κύριος ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ἐγὼ δὲ οὐκ ἤδειν.

17. Καὶ ἐφοβήθη, καὶ εἶπεν· ὡς φοβερὸς ὁ τόπος οὗτος. οὐκ ἔστι τοῦτο ἀλλ' ἢ οἶκος θεοῦ, καὶ αὕτη ἡ πύλη τοῦ οὐρανοῦ.

18. Καὶ ἀνέστη ἰακὼβ τὸ πρωΐ, καὶ ἔλαβε τὸν λίθον ὃν ὑπέθηκεν ἐκεῖ πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ἔστησεν αὐτὸν στήλην. καὶ ἐπέχεεν ἔλαιον ἐπὶ τὸ ἄκρον αὐτῆς.

19. Καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, οἶκος θεοῦ. καὶ οὐλαμμαοὺς ἦν ὄνομα τῇ πόλει τὸ πρότερον.

20. Καὶ ηὔξατο ἰακὼβ εὐχὴν λέγων· ἐὰν ᾖ κύριος ὁ θεὸς μετ' ἐμοῦ, διαφυλάξῃ με ἐν τῇ ὁδῷ ταύτῃ ᾗ ἐγὼ πορεύομαι, καὶ δῷ μοι ἄρτον φαγεῖν καὶ ἱμάτιον περιβαλέσθαι.

CAP. XXVIII.

12. Viditq; in ſomnis ſcalam ſtantem ſuper terram, & cacumen illius tangens cœlum: angelos quoque Dei aſcendentes & deſcendentes per eam:

13. Et Dominum innixum ſcalæ dicentem ſibi: Ego ſum Dominus Deus Abraham patris tui, & Deus Iſaac: Terram in qua dormis, tibi dabo & ſemini tuo.

14. Eritq; ſemen tuum quaſi pulvis terræ: dilataberis ad Orientem, & Occidentem, & Septentrionem, & Meridiem: & benedicentur in te & in ſemine tuo cunctæ tribus terræ.

15. Et ero cuſtos tuus quocunque perrexeris, & reducam te in terram hanc: nec dimittam niſi complevero univerſa quæ dixi.

16. Cumq; evigilaſſet Iacob de ſomno, ait: Verè Dominus eſt in loco iſto, & ego neſciebam.

17. Pavensq;, Quam terribilis eſt, inquit, locus iſte! non eſt hic aliud niſi domus Dei, & porta cœli.

18. Surgens ergo Iacob manè, tulit lapidem, quem ſuppoſuerat capiti ſuo, & erexit in titulum, fundens oleum deſuper.

19. Appellavitq; nomen urbis Beth-el, quæ prius Luza vocabatur.

20. Vovit etiam votum, dicens: Si fuerit Dominus mecum, & cuſtodierit me in via per quam ego ambulo, & dederit mihi panem ad veſcendum, & veſtimentum ad induendum,

Das XXVIII. Capitel.

12. Vnnd jm treumet/ vnnd ſihe/ ein Leiter ſtund auff Erden/ die růret mit der ſpitzen an den Himel/ Vnd ſihe/ die Engel Gottes ſtigen dran auff vnnd nider.

13. Vnnd der HERR ſtund oben drauff/ vnd ſprach: Ich bin der HErr Abrahams deines Vatters GOTT/ vnd Iſaacs GOtt. Daß Land da du auff ligeſt/ wil ich dir vnd deinem Samen geben.

14. Vnd dein Same ſoll werden wie der Staub auff Erden. Vnnd du ſolt außgebreitet werden/ gegen dem Abend/ Morgen/ Mitternacht vnd Mittag. Vnnd durch dich vnd deinen Samen ſollen alle Geſchlecht auff Erden geſegnet werden.

15. Vnd ſihe/ Ich bin mit dir/ vnnd will dich behůten/ wo du hin zeuchſt/ vnnd wil dich wider her bringen in diß Land/ Denn ich will dich nicht laſſen/ biß daß ich thu/ alles was ich dir geredt habe.

16. Da nun Jacob von ſeinem Schlaff auffwachte/ ſprach er: Gewißlich iſt der HERR an dieſem ort/ vnd ich wuſts nicht.

17. Vnd forchte ſich/ vnnd ſprach: Wie Heilig iſt dieſe ſtett/ Hie iſt nchts anders denn Gottes hauß/ vnd hie iſt die pforte des Himmels.

18. Vnnd Jacob ſtund des Morgens frů auff/ vnnd nam den ſtein den er zu ſeinen Häupten gelegt hatte/ vnd richtet jhn auff zu einem Mal/ vnd goß öle oben drauff.

19. Vnd hieß die ſtet Beth El/ vorhin hieß ſonſt die ſtat Lus.

20. Vnd Jacob thet ein Gelůbd vnd ſprach: So GOTT wird mit mir ſein/ vnd mich behůten auff dem Wege/ den ich reiſe/ vnnd Brod zu eſſen geben/ vnd Kleider anzuziehen.

CHAP. XXVIII.

12. Lors il ſongea, & voici, vne eſchelle eſtoit poſee ſur la terre, & le bout d'icelle touchoit iuſqu'aux cieux, & voici, les Anges de Dieu montoyent & deſcẽdoyent par icelle.

13. Et voici, l'Eternel ſe tenoit ſur icelle, & dit, Ie *ſuis* l'Eternel, le Dieu d'Abrahaam ton pere, & le Dieu d'Iſaac: ie donnerai la terre ſur laquelle tu dors, à toi & à ta poſterité.

14. Et ta poſterité ſera comme la poudre de la terre, & tu t'eſpandras en Occident, & Orient, & Septentrion, & Midi, & toutes les lignees de la terre ſeront benites en toi & en ta ſemente.

15. Et voici, ie *ſuis* auec toi, & te garderai par tout où tu iras: & te ferai retourner en ce païs. Car ie ne t'abandonnerai point, que ie ne t'aye fait ce que ie t'ai dit.

16. Et quand Iacob fut eſueillé de ſon dormir, il dit, Pour vrai l'Eternel eſt en ce lieu-ci, & ie n'*en* ſauoye *rien*!

17. Et eut peur, & dit, Que ce lieu-ci *eſt* eſpouuantable! ce n'*eſt* ici que la maiſon de Dieu, & c'*eſt* ici la porte des cieux.

18. Et Iacob ſe leua de bon matin, & print la pierre de laquelle il auoit fait ſon cheuet, & la dreſſa pour enſeigne, & verſa de l'huile ſur le ſommet d'icelle.

19. Et appela le nom de ce lieu-là Beth-el: comme ainſi fuſt que la ville eut nom auparauant Luz.

20. Et Iacob voüa vn vœu, diſant, Si Dieu *eſt* auec moi, & me preſerue au voyage que ie fai, & me donne du pain à manger, & des veſtemens pour veſtir,

כח

21 וְאֵתוּב בִּשְׁלָם לְבֵית אַבָּא וִיהֵא (מֵימְרָא) דַּייָ לִי לֶאֱלָהָא׃

22 וְאַבְנָא הָדָא דְּשַׁוֵּיתִי קָמָא תְּהֵא דְּאֶהֱוֵי פָּלַח עֲלַהּ קֳדָם יְיָ וְכֹל דְּתִתֵּין לִי חַד מִן עַסְרָא אַפְרֵישִׁנֵּיהּ קֳדָמָךְ׃

כט

1 וּנְטַל יַעֲקֹב רַגְלוֹהִי וַאֲזַל לַאֲרַע בְּנֵי מַדִּינְחָא׃

2 וַחֲזָא וְהָא בֵירָא בְּחַקְלָא וְהָא תַּמָּן תְּלָתָא עֶדְרִין דְּעָאן רְבִיעִין עֲלַהּ אֲרֵי מִן בֵּירָא הַהִיא מַשְׁקַן עֶדְרַיָּא וְאַבְנָא רַבְּתָא עַל פּוּמָא דְבֵירָא׃

3 וּמִתְכַּנְּשִׁין תַּמָּן כָּל עֶדְרַיָּא וּמְגַנְדְּרִין יָת אַבְנָא מֵעַל פּוּמָא דְבֵירָא וּמַשְׁקַן יָת עָנָא וּמְתִיבִין יָת אַבְנָא עַל פּוּמָא דְבֵירָא לְאַתְרַהּ׃

4 וַאֲמַר לְהוֹן יַעֲקֹב אַחַי מְנָן אַתּוּן וַאֲמַרוּ מֵחָרָן אֲנַחְנָא׃

5 וַאֲמַר לְהוֹן הֲיָדַעְתּוּן יָת לָבָן בַּר נָחוֹר וַאֲמָרוּ יְדַעְנָא׃

6 וַאֲמַר לְהוֹן הֲשְׁלָם לֵהּ וַאֲמַרוּ שְׁלָם וְהָא רָחֵל בְּרַתֵּיהּ אָתְיָא עִם עָנָא׃

7 וַאֲמַר הָא עוֹד יוֹמָא רַבָּא לָא עִדָּן לְמִכְנַשׁ בְּעִירָא אַשְׁקוּ עָנָא וְאִזִילוּ רְעוֹ׃

8 וַאֲמָרוּ לָא נִכּוֹל עַד דְּיִתְכַּנְּשׁוּן כָּל עֶדְרַיָּא וִיגַנְדְּרוּן יָת אַבְנָא מֵעַל פּוּמָא דְבֵירָא וְנַשְׁקֵי יָת עָנָא׃

כח

21 וְשַׁבְתִּי בְשָׁלוֹם אֶל־בֵּית אָבִי וְהָיָה יְהוָה לִי לֵאלֹהִים׃

22 וְהָאֶבֶן הַזֹּאת אֲשֶׁר־שַׂמְתִּי מַצֵּבָה יִהְיֶה בֵּית אֱלֹהִים וְכֹל אֲשֶׁר תִּתֶּן־לִי עַשֵּׂר אֲעַשְּׂרֶנּוּ לָךְ׃

כט

1 וַיִּשָּׂא יַעֲקֹב רַגְלָיו וַיֵּלֶךְ אַרְצָה בְנֵי־קֶדֶם׃

2 וַיַּרְא וְהִנֵּה בְאֵר בַּשָּׂדֶה וְהִנֵּה־שָׁם שְׁלֹשָׁה עֶדְרֵי־צֹאן רֹבְצִים עָלֶיהָ כִּי מִן־הַבְּאֵר הַהִוא יַשְׁקוּ הָעֲדָרִים וְהָאֶבֶן גְּדֹלָה עַל־פִּי הַבְּאֵר׃

3 וְנֶאֶסְפוּ־שָׁמָּה כָל־הָעֲדָרִים וְגָלְלוּ אֶת־הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר וְהִשְׁקוּ אֶת־הַצֹּאן וְהֵשִׁיבוּ אֶת־הָאֶבֶן עַל־פִּי הַבְּאֵר לִמְקֹמָהּ׃

4 וַיֹּאמֶר לָהֶם יַעֲקֹב אַחַי מֵאַיִן אַתֶּם וַיֹּאמְרוּ מֵחָרָן אֲנָחְנוּ׃

5 וַיֹּאמֶר לָהֶם הַיְדַעְתֶּם אֶת־לָבָן בֶּן־נָחוֹר וַיֹּאמְרוּ יָדָעְנוּ׃

6 וַיֹּאמֶר לָהֶם הֲשָׁלוֹם לוֹ וַיֹּאמְרוּ שָׁלוֹם וְהִנֵּה רָחֵל בִּתּוֹ בָּאָה עִם־הַצֹּאן׃

7 וַיֹּאמֶר הֵן עוֹד הַיּוֹם גָּדוֹל לֹא־עֵת הֵאָסֵף הַמִּקְנֶה הַשְׁקוּ הַצֹּאן וּלְכוּ רְעוּ׃

8 וַיֹּאמְרוּ לֹא נוּכַל עַד אֲשֶׁר יֵאָסְפוּ כָּל־הָעֲדָרִים וְגָלְלוּ אֶת־הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר וְהִשְׁקִינוּ הַצֹּאן׃

κη.

21. Καὶ ἀποστρέψῃ με μετὰ σωτηρίας εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου, καὶ ἔσται κύριός μοι εἰς θεόν.

22. Καὶ ὁ λίθος οὗτος ὃν ἔστησα στήλην, ἔσται μοι οἶκος θεοῦ, καὶ πάντων ὧν ἐάν μοι δῷς, δεκάτην ἀποδεκατώσω αὐτά σοι.

ΚΕΦΑΛ. κθ.

1. Καὶ ἐξάρας ἰακὼβ τοὺς πόδας, ἐπορεύθη εἰς γῆν ἀνατολῶν πρὸς λάβαν τὸν υἱὸν βαθουὴλ τοῦ σύρου, ἀδελφὸν δὲ ρεβέκκας μητρὸς ἰακὼβ, καὶ ἡσαῦ.

2. Καὶ ὁρᾷ, καὶ ἰδοὺ φρέαρ ἐν τῷ πεδίῳ. ἦσαν δὲ ἐκεῖ τρία ποίμνια προβάτων, ἀναπαυόμενα ἐπ' αὐτοῦ. ἐκ γὰρ τοῦ φρέατος ἐκείνου ἐπότιζον τὰ ποίμνια. λίθος δὲ ἦν μέγας ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ φρέατος.

3. Καὶ συνήγοντο ἐκεῖ πάντα τὰ ποίμνια, καὶ ἀπεκύλιον τὸν λίθον ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ φρέατος, καὶ ἐπότιζον τὰ πρόβατα, καὶ ἀποκαθίστων τὸν λίθον εἰς τὸ στόμα τοῦ φρέατος εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

4. Εἶπε δὲ αὐτοῖς ἰακώβ· ἀδελφοί, πόθεν ἐστὲ ὑμεῖς; οἱ δὲ εἶπαν. ἐκ χαρρὰν ἐσμέν.

5. Εἶπε δὲ αὐτοῖς· γινώσκετε λάβαν τὸν υἱὸν ναχώρ; οἱ δὲ εἶπαν, γινώσκομεν.

6. Εἶπε δὲ αὐτοῖς· ὑγιαίνει; οἱ δὲ εἶπαν, ὑγιαίνει· καὶ ἰδοὺ ραχὴλ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ, ἤρχετο μετὰ τῶν προβάτων.

7. Καὶ εἶπεν ἰακώβ· ἔτι ἐστὶν ἡμέρα πολλή, οὔπω ὥρα συναχθῆναι τὰ κτήνη. ποτίσαντες τὰ πρόβατα ἀπελθόντες βόσκετε.

8. Οἱ δὲ εἶπαν οὐ δυνησόμεθα, ἕως τοῦ συναχθῆναι πάντας τοὺς ποιμένας, καὶ ἀποκυλίσουσι τὸν λίθον ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ φρέατος, καὶ ποτιοῦμεν τὰ πρόβατα.

CAP. XXVIII.

21. Reverſusq; fuero proſperè ad domum patris mei : erit mihi Dominus in Deum,

22. Et lapis iſte quem erexi in titulum, vocabitur domus Dei: cunctorumque quæ dederis mihi, decimas offeram tibi.

CAP. XXIX.

1. Profectus ergo Iacob venit in terram orientalem.

2. Et vidit puteum in agro, tres quoque greges ovium accubantes iuxta eum : nam ex illo adaquabantur pecora, & os eius grandi lapide claudebatur.

3. Moriſq; erat ut cunctis ovibus congregatis devoluerent lapidem, & refectis gregibus rurſum ſuper os putei ponerent.

4. Dixitque ad paſtores: Fratres, vnde eſtis ? Qui reſponderunt, de Haram.

5. Quos interrogans, Nunquid, ait, noſtis Laban filium Nachor ? Dixerunt : Nouimus.

6. Sanuſne eſt? inquit. Valet, inquiunt: & ecce Rachel filia eius venit cum grege ſuo.

7. Dixitque Iacob: Adhuc multum diei ſupereſt, nec eſt tempus ut reducantur ad caulas greges: date antè potum ovibus, & ſic eas ad paſtum reducite.

8. Qui reſponderunt: Non poſſumus, donec omnia pecora congregentur, & amoveamus lapidem de ore putei, ut adaquemus greges.

Das XXVIII. Capitel.

21. Vnd mich mit friden wieder heim zu meinem Vater bringen/ So ſoll der HERR mein Gott ſein.

22. Vnnd dieſer ſtein/ den ich auffgerichtet habe zu einem Mal/ ſoll ein Gottshauß werden/ Vnnd alles was du mir gibſt/ des wil ich dir den zehenden geben.

Das XXIX. Capitel.

DA hub Jacob ſeine Füſſe auff/ vnnd gieng in daß Land das gegen Morgen ligt.

2. Vnd ſahe ſich vmb/ vnnd ſihe/ da war ein Brunn auff dem Felde/ vnnd ſihe/ drey Herde Schaffe lagen dabey/ Denn von dem Brunnen pflegten ſie die Herde zu trencken/ vnd lag ein groſſer ſtein für dem loch des Brunnens.

3. Vnd ſie pflegten die Herd alle daſelbs zuverſamlen/ vnnd den ſtein von dem Brunnloch zu weltzen/ vnnd die Schaffe trencken/ vnd thaten als denn den Stein wider für daß loch an ſeine ſtett.

4. Vnd Jacob ſprach zu jhnen: Lieben Brüder/ Wo ſeydt ihr her? Sie antworten: Wir ſind von Haran.

5. Er ſprach zu jnen: Kennet jr auch Laban den Sohn Nahor? Sie antworten: Wir kennen jhn wol.

6. Er ſprach: Gehet es jm auch wol? Sie antworten: Es gehet jm wol/ Vnd ſihe/ da kommt ſeine tochter Rahel mit den Schaffen.

7. Er ſprach: Es iſt noch hoch Tag/ vnnd iſt noch nicht zeit das Vieh einzutreiben/ trencket die Schaffe/ vnd gehet hin vnd weidet ſie.

8. Sie antworten: Wir können nicht/ biß daß alle Herde zuſammen gebracht werden/ vnnd wir den Stein von des Brunnen loch waltzen/ vnnd alſo die Schaffe trencken.

CHAP. XXVIII.

21. Et que ie retourne en paix en la maiſon de mon pere: pour vrai l'Eternel me ſera Dieu.

22. Et ceſte pierre-ci que i'ai dreſſee pour enſeigne, ſera la maiſon de Dieu: & de toutes choſes que tu m'auras donnees, ie *t'en* baillerai entierement le diſme.

CHAP. XXIX.

1. Iacob donc ſe mit en chemin, & s'en alla au païs des Orientaux:

2. Et regarda, & voici vn puits en vn champ, & là meſme trois troupeaux de brebis giſantes pres du puits: car de ce puits-la on abbruuoit les troupeaux, & *y auoit* vne groſſe pierre ſur la gueule du puits.

3. Et tous les troupeaux eſtans là aſſemblés, on rouloit la pierre de deſſus la gueule du puits, & abbruuoit-on les troupeaux: puis on remettoit la pierre en ſon lieu ſur la gueule du puits.

4. Et Iacob leur dit, Mes freres, d'où *eſtes*-vous ? Et ils reſpondirent, Nous *ſommes* de Caran.

5. Et il leur dit, Ne cognoiſſez-vous point Laban fils de Nacor? Et ils reſpondirẽt, Nous *le* cognoiſſons.

6. Il leur dit, Se porte-il bien? Ils lui reſpondirent, Il ſe porte bien: & voici Rachel ſa fille, qui vient auec le troupeau.

7. Et il dit, Voila, il *eſt* encore grand iour, il n'*eſt* pas temps qu'on retire le beſtail: abbruuez les troupeaux, & *les* remenez paiſtre.

8. Ils reſpondirent, Nous ne pourrions, iuſques à ce que tous les troupeaux ſoyẽt aſſemblés, & qu'on oſte la pierre de deſſus la gueule du puits, & que nous abbruuions les troupeaux.

כט

9 עַד דְּהוּא מְמַלֵּל עִמְּהוֹן וְרָחֵל אֲתָת עִם עָנָא דִּי לַאֲבוּהָא אֲרֵי רָעִיתָא הִיא׃

10 וַהֲוָה כַּד חֲזָא יַעֲקֹב יָת רָחֵל בַּת לָבָן אֲחוּהָא דְאִמֵּיהּ וְיָת עָנָא דְּלָבָן אֲחוּהָא דְאִמֵּיהּ וּקְרֵב יַעֲקֹב וְגַנְדַּר יָת אַבְנָא מֵעַל פּוּמָא דְבֵירָא וְאַשְׁקִי יָת עָנָא דְּלָבָן אֲחוּהָא דְאִמֵּיהּ׃

11 וּנְשֵׁיק יַעֲקֹב לְרָחֵל וַאֲרֵים יָת קָלֵיהּ וּבְכָא׃

12 וְחַוִּי יַעֲקֹב לְרָחֵל אֲרֵי בַּר אֲחַת אֲבוּהָא הוּא וַאֲרֵי בַּר רִבְקָה הוּא וּרְהַטַת וְחַוִּיאַת לַאֲבוּהָא׃

13 וַהֲוָה כַּד שְׁמַע לָבָן יָת שֵׁמַע יַעֲקֹב בַּר אֲחָתֵיהּ וּרְהַט לְקַדָּמוּתֵיהּ וְגַפֵּיף לֵיהּ וְנַשֵּׁיק לֵיהּ וְאַעֲלֵיהּ לְבֵיתֵיהּ וְאִשְׁתַּעִי לְלָבָן יָת כָּל פִּתְגָמַיָּא הָאִלֵּין׃

14 וַאֲמַר לֵיהּ לָבָן בְּרַם קָרִיבִי וּבִסְרִי אַתְּ וִיתֵב עִמֵּיהּ יְרַח יוֹמִין׃

15 וַאֲמַר לָבָן לְיַעֲקֹב הֲמִדְּאָחִי אַתְּ וְתִפְלְחִינַנִי מַגָּן חַוִּי לִי מָה אַגְרָךְ׃

16 וּלְלָבָן תַּרְתֵּין בְּנָן שׁוּם רַבְּתָא לֵאָה וְשׁוּם זְעֵירְתָּא רָחֵל׃

17 וְעֵינֵי לֵאָה יָאֲיָן וְרָחֵל הֲוָת שַׁפִּירָא בְּרֵיוָא וְיָאָיָה בְּחֶזְוָא׃

18 וּרְחֵם יַעֲקֹב יָת רָחֵל וַאֲמַר אֶפְלְחִינָּךְ שְׁבַע שְׁנִין בְּרָחֵל בְּרַתָּךְ זְעֵירְתָּא׃

19 וַאֲמַר לָבָן טָב דְּאֶתֵּן יָתַהּ לָךְ מִדְּאֶתֵּן יָתַהּ לִגְבַר אָחֳרָן תִּיב עִמִּי׃

כט

9 עוֹדֶנּוּ מְדַבֵּר עִמָּם וְרָחֵל בָּאָה עִם־הַצֹּאן אֲשֶׁר לְאָבִיהָ כִּי רֹעָה הִוא׃

10 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר רָאָה יַעֲקֹב אֶת־רָחֵל בַּת־לָבָן אֲחִי אִמּוֹ וְאֶת־צֹאן לָבָן אֲחִי אִמּוֹ וַיִּגַּשׁ יַעֲקֹב וַיָּגֶל אֶת־הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר וַיַּשְׁקְ אֶת־צֹאן לָבָן אֲחִי אִמּוֹ׃

11 וַיִּשַּׁק יַעֲקֹב לְרָחֵל וַיִּשָּׂא אֶת־קֹלוֹ וַיֵּבְךְּ׃

12 וַיַּגֵּד יַעֲקֹב לְרָחֵל כִּי אֲחִי אָבִיהָ הוּא וְכִי בֶן־רִבְקָה הוּא וַתָּרָץ וַתַּגֵּד לְאָבִיהָ׃

13 וַיְהִי כִשְׁמֹעַ לָבָן אֶת־שֵׁמַע יַעֲקֹב בֶּן־אֲחֹתוֹ וַיָּרָץ לִקְרָאתוֹ וַיְחַבֶּק־לוֹ וַיְנַשֶּׁק־לוֹ וַיְבִיאֵהוּ אֶל־בֵּיתוֹ וַיְסַפֵּר לְלָבָן אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃

14 וַיֹּאמֶר לוֹ לָבָן אַךְ עַצְמִי וּבְשָׂרִי אָתָּה וַיֵּשֶׁב עִמּוֹ חֹדֶשׁ יָמִים׃

15 וַיֹּאמֶר לָבָן לְיַעֲקֹב הֲכִי־אָחִי אַתָּה וַעֲבַדְתַּנִי חִנָּם הַגִּידָה לִּי מַה־מַּשְׂכֻּרְתֶּךָ׃

16 וּלְלָבָן שְׁתֵּי בָנוֹת שֵׁם הַגְּדֹלָה לֵאָה וְשֵׁם הַקְּטַנָּה רָחֵל׃

17 וְעֵינֵי לֵאָה רַכּוֹת וְרָחֵל הָיְתָה יְפַת־תֹּאַר וִיפַת מַרְאֶה׃

18 וַיֶּאֱהַב יַעֲקֹב אֶת־רָחֵל וַיֹּאמֶר אֶעֱבָדְךָ שֶׁבַע שָׁנִים בְּרָחֵל בִּתְּךָ הַקְּטַנָּה׃

19 וַיֹּאמֶר לָבָן טוֹב תִּתִּי אֹתָהּ לָךְ מִתִּתִּי אֹתָהּ לְאִישׁ אַחֵר שְׁבָה עִמָּדִי׃

ΚΕΦΑΛ. κθ΄.

9. Ετι αὐτοῦ λαλοῦντος αὐτοῖς, καὶ ῥαχὴλ ἡ θυγάτηρ Λάβαν ἤρχετο μετὰ τῶν προβάτων τοῦ πατρὸς αὐτῆς. αὐτὴ γὰρ ἔβοσκε τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτῆς.

10. Εγένετο δὲ ὡς εἶδεν ἰακὼβ τὴν ῥαχὴλ τὴν θυγατέρα Λάβαν ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ τὰ πρόβατα λάβαν τοῦ ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ προσελθὼν ἰακὼβ ἀπεκύλισε τὸν λίθον ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ φρέατος. καὶ ἐπότιζε τὰ πρόβατα λάβαν τοῦ ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς αὐτοῦ.

11. Καὶ ἐφίλησεν ἰακὼβ τὴν ῥαχὴλ καὶ βοήσας τῇ φωνῇ αὐτοῦ ἔκλαυσε.

12. Καὶ ἀπήγγειλε τῇ ῥαχὴλ ὅτι ἀδελφὸς τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἐστι. καὶ δραμοῦσα, ἀπήγγειλε τῷ πατρὶ αὐτῆς κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα.

13 Εγένετο δὲ ὡς ἤκουσε Λάβαν τὸ ὄνομα ἰακὼβ τοῦ υἱοῦ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ, ἔδραμεν εἰς συνάντησιν αὐτῷ. καὶ περιλαβὼν αὐτὸν ἐφίλησε, καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

14. Καὶ διηγήσατο τῷ λάβαν πάντας τοὺς λόγους τούτους. καὶ εἶπεν αὐτῷ λάβαν· ἐκ τῶν ὀστῶν μου καὶ ἐκ τῆς σαρκός μου εἶ σύ.

15. Καὶ ἦν μετ᾽ αὐτοῦ μῆνα ἡμερῶν. εἶπε δὲ Λάβαν τῷ ἰακὼβ· ὅτι γὰρ ἀδελφός μου εἶ, οὐ δουλεύσεις μοι δωρεάν. ἀπάγγειλόν μοι, τίς ὁ μισθός σου ἐστί.

16. Τῷ δὲ Λάβαν ἦσαν δύο θυγατέρες ὄνομα τῇ μείζονι λεία, καὶ ὄνομα τῇ νεωτέρᾳ ῥαχήλ.

17. Οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ λείας, ἀσθενεῖς. ῥαχὴλ δὲ ἦν καλὴ τῷ εἴδει, καὶ ὡραία τῇ ὄψει σφόδρα.

18. Ηγάπησε δὲ ἰακὼβ τὴν ῥαχὴλ, καὶ εἶπε· δουλεύσω σοι ἑπτὰ ἔτη περὶ τῆς ῥαχὴλ, τῆς θυγατρός σου τῆς νεωτέρας.

19. Εἶπε δὲ αὐτῷ Λάβαν, βέλτιον δοῦναί με αὐτὴν σοι, ἢ δοῦναί με αὐτὴν ἀνδρὶ ἑτέρῳ. οἴκησον μετ᾽ ἐμοῦ.

CAP. XXIX.

9. Adhuc loquebantur, & ecce Rachel veniebat cum ovibus patris ſui: nam gregem ipſa paſcebat.

10. Quam cum vidiſſet Iacob, & ſciret conſobrinam ſuam, oveſque Laban auunculi ſui: amovit lapidem quo puteus claudebatur. Et adaquato grege

11. Oſculatus eſt eam: & elevata voce flevit.

12. Et indicavit ei quòd frater eſſet patris ſui, & filius Rebeccæ; at illa feſtinans nuntiavit patri ſuo.

13. Qui cùm audiſſet veniſſe Iacob filium ſororis ſuæ, occurrit obviam ei: complexuſque eum, & in oſcula ruens, duxit in domum ſuam. Auditis autem cauſis itineris,

14. Reſpondit: os meum es, & caro mea. Et poſtquam impleti ſunt dies menſis unius,

15. Dixit ei: Num quia frater meus es, gratis ſeruies mihi? dic quid mercedis accipias.

16. Habebat verò duas filias, nomen maioris Lia: minor verò appellabatur Rachel.

17. Sed Lia lippis erat oculis, Rachel decora facie, & venuſto aſpectu.

18. Quam diligens Iacob, ait: Serviam tibi pro Rachel filia tua minore, ſeptem annis.

19. Reſpondit Laban: Melius eſt ut tibi eam dem quam alteri viro, mane apud me.

Das XXIX. Capitel.

9. Als er noch mit jnen redet / kam Rahel mit den Schafen jhres Vaters / denn ſie hůtet der Schafe.

10. Da aber Jacob ſahe Rahel die Tochter Labans ſeiner Mutter Bruder / vnnd die Schafe Labans ſeiner Mutter Bruder / trat er hinzu / vnnd waltzet den Stein von dem loch des Brunnen. Vnnd trencket die Schafe Labans ſeiner Mutter Bruder.

11. Vnd kůſſet Rahel / vnd weinet laut.

12. Vnnd ſaget jhr an / daß er jhres Vaters Bruder were / vnnd Rebecca Sohn. Da lieff ſie / vnd ſagets jhrem Vater an.

13. Da aber Laban höret von Jacob ſeiner Schweſter Sohn / lieff er jm entgegen / vnd hertzet vnd kůſſet jhn / vnnd fůret jhn in ſein Hauß. Da erzehlet er dem Laban alle diſe ſache.

14. Da ſprach Laban zu jhm / Wolan / du biſt mein Bein vnnd mein Fleiſch. Vnd da er nun ein Mond lang bey jm geweſt war.

15. Sprach Laban zu Jacob: Wiewol du mein Bruder biſt / ſolteſt du mir darumb vmb ſonſt dienen? Sage an / was ſoll dein Lohn ſein?

16. Laban aber hatte zwo Töchter / die älteſte hieß Lea / vnnd die jůngſte Rahel.

17. Aber Lea hatte ein blöd geſicht / Rahel war hůbſch vnd ſchön.

18. Vnnd Jacob gewan die Rahel lieb / vnd ſprach: Jch wil dir ſieben jar vmb Rahel deine Jůngſte Tochter dienen.

19. Laban antwortet: Es iſt beſſer / ich gebe dir ſie / denn einem andern / Bleibe bey mir.

CHAP. XXIX.

9. Et comme encore il parloit auec eux, Rachel arriua auec te troupeau qui *appartenoit* à ſon pere: car elle *eſtoit* bergere.

10. Et aduint que ſi toſt que Iacob eut veu Rachel fille de Laban frere de ſa mere, & le troupeau d'*icelui* Laban frere de ſa mere, il s'approcha & roula la pierre de deſſus la gueule du puits, & abbruua le troupeau de Laban frere de ſa mere.

11. Et Iacob baiſa Rachel, & eſleuant ſa voix pleura.

12. Et Iacob declara à Rachel qu'il eſtoit frere de ſon pere, & qu'il eſtoit fils de Rebecca: & elle s'en courut, & Ie rapporta à ſon pere.

13. Et aduint que ſi toſt que Laban eut entendu les nouuelles de Iacob fils de ſa ſœur, il courut au deuant de lui, & l'embraſſa, & le baiſa, & le fit venir en ſa maiſon: & il raconta à Laban toutes ces choſes.

14. Et Laban lui dit, Pour vrai, tu *es* mon os & ma chair: & il demeura auec lui vn mois entier.

15. Laban dit auſſi à Iacob, Me ſeruiras-tu pour neant, pource que tu *es* mon frere? Declare-moi quel *ſera* ton loyer.

16. Or Laban auoit deux filles: le nom de la plus aagee *eſtoit*, Lea: & le nom de la plus ieune, Rachel.

17. Mais Lea auoit les yeux tendres, & Rachel eſtoit de belle taille, & belle à voir.

18. Et Iacob aimoit Rachel, dont il dit, Ie te ſeruirai ſept ans pour Rachel ta plus ieune fille.

19. Et Laban reſpondit, Il vaut mieux que ie te la donne, que ſi ie la donnoy' à vn autre homme: demeure auec moi.

כט

20 וּפְלַח יַעֲקֹב בְּרָחֵל שְׁבַע שְׁנִין וַהֲווֹ בְּעֵינוֹהִי כְּיוֹמִין זְעֵירִין בִּדְרָחֵים יָתַהּ׃

21 וַאֲמַר יַעֲקֹב לְלָבָן הַב יַת אִתְּתִי אֲרֵי שְׁלִימוּ יוֹמֵי פָלְחָנִי וְאֵעוֹל לְוָתַהּ׃

22 וּכְנַשׁ לָבָן יַת כָּל אֱנָשֵׁי אַתְרָא וַעֲבַד מִשְׁתְּיָא׃

23 וַהֲוָה בְרַמְשָׁא וּדְבַר יַת לֵאָה בְרַתֵּיהּ וְאַעֵיל יָתַהּ לְוָתֵיהּ וְעַאל לְוָתַהּ׃

24 וִיהַב לָבָן לַהּ יַת זִלְפָּה אַמְתֵיהּ לְלֵאָה בְרַתֵּיהּ לְאַמְהוּ׃

25 וַהֲוָה בְצַפְרָא וְהָא הִיא לֵאָה וַאֲמַר לְלָבָן מָה דָא עֲבַדְתְּ לִי הֲלָא בְרָחֵל פְּלָחִית עִמָּךְ וּלְמָה שַׁקַּרְתְּ בִּי׃

26 וַאֲמַר לָבָן לָא יִתְעֲבֵד כְּדֵין בְּאַתְרָנָא לְמִתַּן זְעֵירְתָּא קֳדָם רַבְּתָא׃

27 אַשְׁלֵם שְׁבוּעֲתָא דָא וְנִתֵּן לָךְ אַף יַת דָא בְּפָלְחָנָא דְתִפְלַח עִמִּי עוֹד שְׁבַע שְׁנִין אָחֳרָנְיָן׃

28 וַעֲבַד יַעֲקֹב כְּדֵין וְאַשְׁלֵם שְׁבוּעֲתָא דְדָא וִיהַב לֵיהּ יַת רָחֵל בְּרַתֵּיהּ לֵיהּ לְאִנְתּוּ׃

29 וִיהַב לָבָן לְרָחֵל בְּרַתֵּיהּ יַת בִּלְהָא אַמְתֵיהּ לַהּ לְאַמְהוּ׃

30 וְעַאל אַף לְוַת רָחֵל וּרְחֵם אַף יַת רָחֵל מִלֵּאָה וּפְלַח עִמֵּיהּ עוֹד שְׁבַע שְׁנִין אָחֳרָנְיָן׃

31 וּגְלֵי קֳדָם יְיָ אֲרֵי שְׂנִיאֲתָא לֵאָה וִיהַב לַהּ עִדּוּי וְרָחֵל עַקְרָא׃

כט

20 וַיַּעֲבֹד יַעֲקֹב בְּרָחֵל שֶׁבַע שָׁנִים וַיִּהְיוּ בְעֵינָיו כְּיָמִים אֲחָדִים בְּאַהֲבָתוֹ אֹתָהּ׃

21 וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־לָבָן הָבָה אֶת־אִשְׁתִּי כִּי מָלְאוּ יָמָי וְאָבוֹאָה אֵלֶיהָ׃

22 וַיֶּאֱסֹף לָבָן אֶת־כָּל־אַנְשֵׁי הַמָּקוֹם וַיַּעַשׂ מִשְׁתֶּה׃

23 וַיְהִי בָעֶרֶב וַיִּקַּח אֶת־לֵאָה בִתּוֹ וַיָּבֵא אֹתָהּ אֵלָיו וַיָּבֹא אֵלֶיהָ׃

24 וַיִּתֵּן לָבָן לָהּ אֶת־זִלְפָּה שִׁפְחָתוֹ לְלֵאָה בִתּוֹ שִׁפְחָה׃

25 וַיְהִי בַבֹּקֶר וְהִנֵּה־הִוא לֵאָה וַיֹּאמֶר אֶל־לָבָן מַה־זֹּאת עָשִׂיתָ לִּי הֲלֹא בְרָחֵל עָבַדְתִּי עִמָּךְ וְלָמָּה רִמִּיתָנִי׃

26 וַיֹּאמֶר לָבָן לֹא־יֵעָשֶׂה כֵן בִּמְקוֹמֵנוּ לָתֵת הַצְּעִירָה לִפְנֵי הַבְּכִירָה׃

27 מַלֵּא שְׁבֻעַ זֹאת וְנִתְּנָה לְךָ גַּם־אֶת־זֹאת בַּעֲבֹדָה אֲשֶׁר תַּעֲבֹד עִמָּדִי עוֹד שֶׁבַע־שָׁנִים אֲחֵרוֹת׃

28 וַיַּעַשׂ יַעֲקֹב כֵּן וַיְמַלֵּא שְׁבֻעַ זֹאת וַיִּתֶּן־לוֹ אֶת־רָחֵל בִּתּוֹ לוֹ לְאִשָּׁה׃

29 וַיִּתֵּן לָבָן לְרָחֵל בִּתּוֹ אֶת־בִּלְהָה לָהּ לְשִׁפְחָה׃

30 וַיָּבֹא גַּם אֶל־רָחֵל וַיֶּאֱהַב גַּם־אֶת־רָחֵל מִלֵּאָה וַיַּעֲבֹד עִמּוֹ עוֹד שֶׁבַע־שָׁנִים אֲחֵרוֹת׃

31 וַיַּרְא יְהוָה כִּי־שְׂנוּאָה לֵאָה וַיִּפְתַּח אֶת־רַחְמָהּ וְרָחֵל עֲקָרָה׃

ΚΕΦΑΛ. κθ'.

20. Καὶ ἐδούλευσεν ἰακὼβ περὶ ῥαχὴλ ἑπτὰ ἔτη. καὶ ἦσαν ἐναντίον αὐτοῦ ὡς ἡμέραι ὀλίγαι, παρὰ τὸ ἀγαπᾷν αὐτὸν αὐτήν.

21. Εἶπε δὲ ἰακὼβ τῷ Λάβαν· δός μοι τὴν γυναῖκά μου, πεπλήρωνται γὰρ αἱ ἡμέραι, ὅπως εἰσέλθω πρὸς αὐτήν.

22. Συνήγαγε δὲ Λάβαν πάντας τοὺς ἄνδρας τοῦ τόπου, καὶ ἐποίησε γάμον.

23. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα· καὶ λαβὼν λάβαν λείαν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ, εἰσήγαγεν αὐτὴν πρὸς ἰακώβ. καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὴν ἰακώβ.

24. Εδωκε δὲ Λάβαν ζελφὰν λείᾳ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ τὴν παιδίσκην.

25. Εγένετο δὲ πρωΐ, καὶ ἰδοὺ ἦν Λεία. εἶπε δὲ ἰακὼβ τῷ Λάβαν· τί τοῦτο ἐποίησάς μοι; οὐ περὶ ῥαχὴλ ἐδούλευσα παρὰ σοί; καὶ ἱνατί παρελογίσω με.

26. Απεκρίθη δὲ Λάβαν· οὐκ ἔστιν οὕτως ἐν τῷ τόπῳ ἡμῶν, δοῦναι τὴν νεωτέραν πρινὴ τὴν πρεσβυτέραν.

27. Συντέλεσον οὖν τὰ ἕβδομα ταύτης, καὶ δώσω σοι καὶ ταύτην ἀντὶ τῆς ἐργασίας ἧς ἐργᾷ παρ᾽ ἐμοὶ ἔτι ἑπτὰ ἔτη ἕτερα.

28. Εποίησε δὲ ἰακὼβ οὕτως. καὶ ἀνεπλήρωσε τὰ ἕβδομα ταύτης. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ λάβαν ῥαχὴλ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ αὐτῷ γυναῖκα.

29. Εδωκε δὲ Λάβαν τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ βαλλὰν τὴν παιδίσκην.

30. Καὶ εἰσῆλθε πρὸς ῥαχήλ. ἠγάπησε δὲ ῥαχὴλ μᾶλλον, ἢ Λείαν. καὶ ἐδούλευσεν αὐτῷ ἑπτὰ ἔτη ἕτερα.

31. Ιδὼν δὲ κύριος ὁ θεὸς ὅτι μισεῖται Λεία, ἤνοιξε τὴν μήτραν αὐτῆς. ῥαχὴλ δὲ ἦν στεῖρα.

CAP. XXIX.

20. Servivit ergò Iacob pro Rachel ſeptem annis: & videbantur illi pauci dies præ amoris magnitudine.

21. Dixitq́; ad Laban: Da mihi uxorem meam: quia iam tempus impletum eſt, ut ingrediar ad illam,

22. Qui vocatis multis amicorum turbis ad convivium, fecit nuptias.

23. Et veſperè Liam filiam ſuam introduxit ad eum,

24. Dans ancillã filiæ Zelpham nomine. Ad quã cùm ex more Iacob fuiſſet ingreſſus,

25. Facto mane vidit Liam: & dixit ad ſocerum ſuum, Quid eſt quod facere voluiſti? nónne pro Rachel ſervivi tibi? quare impoſuiſti mihi?

26. Reſpondit Laban: Non eſt in loco noſtro conſuetudinis, ut minores antè tradamus ad nuptias.

27. Imple hebdomadam dierum huius copulæ: & hãc quoque dabo tibi pro opere quo ſerviturus es mihi ſeptẽ annis aliis.

28. Acquievit placito: & hebdomada trãſacta, Rachel duxit uxorem:

29. Cui pater ſervam Balam tradiderat.

30. Tandemque potitus optatis nuptiis, amorem ſequentis priori prætulit, ſerviens apud eum ſeptem annis aliis.

31. Videns autem Dominus, quòd deſpiceret Liam, aperuit vulvam eius, ſorore ſterili permanente.

Das XXIX. Capitel.

20. Alſo dienete Jacob vmb Rahel ſieben jahr/ vnnd dauchten jhn als weren einzele tage / ſo lieb hatte er ſie.

21. Vnd Jacob ſprach zu Laban/Gib mir nun mein Weib / denn die zeit iſt hie/daß ich beylige.

22. Da lud Laban alle Leute des orts/vnd machte ein Hochzeitmal.

23. Des Abends aber nam er ſeine Tochter Lea / vnnd bracht ſie zu jhm hinein/vnd er lag bey jhr.

24. Vnnd Laban gab ſeiner Tochter Lea ſeine Magd Silpa zur Magd.

25. Des Morgens aber/Sihe/da war es Lea. Vnd er ſprach zu Laban: Warumb haſt du mir das gethan? Habe ich dir nicht vmb Rahel gedienet? Warumb haſt du mich denn betrogen?

26. Laban antwortet: Es iſt nicht Sitte inn vnſerm Lande/daß mann die Jüngſte außgebe vor der Elteſten.

27. Halte mit dieſer die Wochen auß/ ſo wil ich dir dieſe auch geben/ vmb den dienſt/den du bey mir noch ander ſieben jahr dienen ſolt.

28. Jacob thet alſo/vnnd hielt die Wochen auß. Da gab jm Laban Rahel ſeine Tochter zum Weibe.

29. Vnnd gab ſeiner Tochter Rahel ſeine Magd Bilha zur Magd.

30. Alſo lag er auch bey mit Rahel/ Vnd hatte Rahel lieber denn Lea/Vnd dienet bey jhm fürder die andern ſieben jahr.

31. Da aber der HERR ſahe das Lea vnwerth war/ macht er ſie fruchtbar/vnd Rahel vnfruchtbar.

CHAP. XXIX.

20. Iacob donc ſeruit ſept ans pour Rachel, qui lui ſemblerent cõme peu de iours; pource qu'il l'aimoit.

21. Et Iacob dit à Laban, Donne-moi ma femme: car mon temps eſt accompli, afin que ie viene vers elle.

22. Laban donc aſſembla toutes les gens du lieu, & fit vn banquet.

23. Mais quand ce vint au ſoir, il print Lea ſa fille, & l'amena à Iacob, lequel vint vers elle.

24. Et Laban donna Zilpa ſa ſeruante à Lea ſa fille *pour* ſeruante.

25. Mais quand ce vint au matin, voici, c'*eſtoit* Lea: & *Iacob* dit à Laban, Qu'*eſt-ce que* tu m'as fait? N'ai-ie pas ſerui chez toi pour Rachel? & pourquoi m'as tu trompé?

26. Laban reſpondit, On ne fait pas ainſi en ce lieu-ci, de donner la plus ieune deuant l'aiſnee.

27. Accompli la ſemaine de ceſte-ci, & nous te donnerons auſſi ceſte-la pour le ſeruice que tu feras encore chez moi ſept autres annees.

28. Iacob donc fit ainſi, & accõplit la ſemaine de Lea, puis Laban lui donna auſſi à femme Rachel ſa fille.

29. Et Laban donna Bilha ſa ſeruante à Rachel ſa fille pour ſeruante.

30. Il vint donc auſſi vers Rachel, & aima plus Rachel que Lea: & ſeruit chez icelui encore ſept autres ans.

31. Et l'Eternel voyant que Lea *eſtoit* haïe, ouurit la matrice d'icelle, maïs Rachel *eſtoit* ſterile.

כט

32 וְעַדִיאַת לֵאָה וִילֵדַת
בַּר וּקְרָת שְׁמֵיהּ רְאוּבֵן אֲרֵי
אֲמַרַת אֲרֵי גְלֵי קֳדָם יְיָ
עֲלִבְנִי אֲרֵי כְעַן יְרַחְמִינַּנִי
בַּעְלִי׃

33 וְעַדִיאַת עוֹד וִילֵדַת
בַּר וַאֲמַרַת אֲרֵי שְׁמִיעַ
קֳדָם יְיָ אֲרֵי סְנִיאֲתָא
אֲנָא וִיהַב לִי אַף יָת דֵּין
וּקְרָת יָת שְׁמֵיהּ שִׁמְעוֹן׃

34 וְעַדִיאַת עוֹד וִילֵדַת
בַּר וַאֲמַרַת כְּעַן זִמְנָא
יִתְחַבַּר לִי בַעְלִי אֲרֵי
יְלֵדִית לֵיהּ תְּלָתָא בְנִין עַל
כֵּן קְרָא שְׁמֵיהּ לֵוִי׃

35 וְעַדִיאַת עוֹד וִילֵדַת
בַּר וַאֲמַרַת הָדָא זִמְנָא
אוֹדֵי קֳדָם יְיָ עַל כֵּן קְרָת
שְׁמֵיהּ יְהוּדָה וְקָמַת
מִלְּמֵילָד׃

ל

1 וַחֲזַת רָחֵל אֲרֵי לָא
יְלֵדַת לְיַעֲקֹב וְקַנִּיאַת
רָחֵל בַּאֲחָתַהּ וַאֲמַרַת
לְיַעֲקֹב הַב לִי בְנִין וְאִם
לָא מֵיתָא אֲנָא׃

2 וּתְקֵיף רֻגְזָא דְיַעֲקֹב
בְּרָחֵל וַאֲמַר הֲמִנִּי אַתְּ
בָּעְיָא הֲלָא מִן קֳדָם יְיָ
תִּבְעִין דִּמְנַע מִנִּיךְ וַלְדָּא
דִּמְעַיִךְ׃

3 וַאֲמַרַת הָא אַמְתִי
בִלְהָה עוּל לְוָתַהּ וְתֵלֵד
וַאֲנָא אֲרַבִּי וְאִתְבְּנֵי אַף
אֲנָא מִנַּהּ׃

4 וִיהַבַת לֵיהּ יָת בִּלְהָה
אַמְתַהּ לְאִתּוּ וְעַאל לְוָתַהּ
יַעֲקֹב׃

5 וְעַדִיאַת בִּלְהָה וִילֵדַת
לְיַעֲקֹב בַּר׃

6 וַאֲמַרַת רָחֵל דָּנַנִי יְיָ
וְאַף קַבֵּל צְלוֹתִי וִיהַב לִי
בַּר עַל כֵּן קְרָת שְׁמֵיהּ דָּן׃

7 וְעַדִיאַת עוֹד וִילֵדַת
בִּלְהָה אַמְתָא דְרָחֵל בַּר
תִּנְיָן לְיַעֲקֹב׃

כט

32 וַתַּהַר לֵאָה וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא
שְׁמוֹ רְאוּבֵן כִּי אָמְרָה כִּי־רָאָה
יְהוָה בְּעָנְיִי כִּי עַתָּה יֶאֱהָבַנִי
אִישִׁי׃

33 וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר
כִּי־שָׁמַע יְהוָה כִּי־שְׂנוּאָה אָנֹכִי
וַיִּתֶּן־לִי גַּם־אֶת־זֶה וַתִּקְרָא
שְׁמוֹ שִׁמְעוֹן׃

34 וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר
עַתָּה הַפַּעַם יִלָּוֶה אִישִׁי אֵלַי
כִּי־יָלַדְתִּי לוֹ שְׁלֹשָׁה בָנִים עַל־
כֵּן קָרָא־שְׁמוֹ לֵוִי׃

35 וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתֹּאמֶר
הַפַּעַם אוֹדֶה אֶת־יְהוָה עַל־
כֵּן קָרְאָה שְׁמוֹ יְהוּדָה וַתַּעֲמֹד
מִלֶּדֶת׃

ל

1 וַתֵּרֶא רָחֵל כִּי לֹא יָלְדָה
לְיַעֲקֹב וַתְּקַנֵּא רָחֵל בַּאֲחֹתָהּ
וַתֹּאמֶר אֶל־יַעֲקֹב הָבָה־לִּי בָנִים
וְאִם־אַיִן מֵתָה אָנֹכִי׃

2 וַיִּחַר־אַף יַעֲקֹב בְּרָחֵל וַיֹּאמֶר
הֲתַחַת אֱלֹהִים אָנֹכִי אֲשֶׁר־מָנַע
מִמֵּךְ פְּרִי־בָטֶן׃

3 וַתֹּאמֶר הִנֵּה אֲמָתִי בִלְהָה
בֹּא אֵלֶיהָ וְתֵלֵד עַל־בִּרְכַּי וְאִבָּנֶה
גַם־אָנֹכִי מִמֶּנָּה׃

4 וַתִּתֶּן־לוֹ אֶת־בִּלְהָה שִׁפְחָתָהּ
לְאִשָּׁה וַיָּבֹא אֵלֶיהָ יַעֲקֹב׃

5 וַתַּהַר בִּלְהָה וַתֵּלֶד לְיַעֲקֹב בֵּן׃

6 וַתֹּאמֶר רָחֵל דָּנַנִּי אֱלֹהִים
וְגַם שָׁמַע בְּקֹלִי וַיִּתֶּן־לִי בֵּן
עַל־כֵּן קָרְאָה שְׁמוֹ דָּן׃

7 וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בִּלְהָה שִׁפְחַת
רָחֵל בֵּן־שֵׁנִי לְיַעֲקֹב׃

κθ'.

32. Καὶ συνέλαβε Λεία, καὶ ἔτεκεν υἱὸν τῷ ἰακώβ. ἐκάλεσε δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ῥουβὶμ, λέγουσα· διότι εἶδέ μου κύριος τὴν ταπείνωσιν, καὶ ἔδωκέ μοι υἱόν. νῦν οὖν ἀγαπήσει με ὁ ἀνήρ μου.

33. Καὶ συνέλαβε πάλιν λεία, καὶ ἔτεκεν υἱὸν δεύτερον τῷ ἰακώβ, καὶ εἶπεν· ὅτι ἤκουσε κύριος ὅτι μισοῦμαι. καὶ προσέδωκέ μοι καὶ τοῦτον. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ συμεών.

34. Καὶ συνέλαβεν ἔτι, καὶ ἔτεκεν υἱὸν, καὶ εἶπεν· ἐν τῷ νῦν καιρῷ πρὸς ἐμοῦ ἔσται ὁ ἀνήρ μου· τέτοκα γὰρ αὐτῷ τρεῖς υἱούς. διὰ τοῦτο ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ λευί.

35. Καὶ συλλαβοῦσα ἔτι ἔτεκεν υἱὸν καὶ εἶπε· νῦν ἔτι τοῦτο ἐξομολογήσομαι κυρίῳ. διὰ τοῦτο ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἰούδαν, καὶ ἔστη τοῦ τίκτειν.

ΚΕΦΑΛ. λ'.

1. Ἰδοῦσα δὲ ῥαχὴλ ὅτι οὐ τέτοκε τῷ ἰακώβ, καὶ ἐζήλωσε ῥαχὴλ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς, καὶ εἶπε τῷ ἰακώβ. δός μοι τέκνα, εἰ δὲ μή, τελευτήσω ἐγώ.

2. Θυμωθεὶς δὲ ἰακὼβ τῇ ῥαχὴλ, εἶπεν αὐτῇ· μὴ ἀντὶ θεοῦ ἐγώ εἰμι, ὃς ἐστέρησέ σε καρπὸν κοιλίας·

3. Εἶπε δὲ ῥαχὴλ τῷ ἰακώβ· ἰδοὺ ἡ παιδίσκη μου βαλλά. εἴσελθε πρὸς αὐτὴν, καὶ τέξεται ἐπὶ τῶν γονάτων μου, καὶ τεκνοποιήσομαι κἀγὼ ἐξ αὐτῆς.

4. Καὶ ἔδωκεν αὐτῷ βαλλὰν τὴν παιδίσκην αὐτῆς, αὐτῷ γυναῖκα. καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὴν ἰακώβ.

5. Καὶ συνέλαβε βαλλὰ ἡ παιδίσκη ῥαχὴλ, καὶ ἔτεκε τῷ ἰακὼβ υἱόν.

6. Καὶ εἶπε ῥαχήλ· ἔκρινέ μοι ὁ θεὸς, καὶ ἐπήκουσε τῆς φωνῆς μου, καὶ ἔδωκέ μοι υἱόν. διὰ τοῦτο ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ δάν.

7. Καὶ συνέλαβεν ἔτι βαλλὰ ἡ παιδίσκη ῥαχὴλ, καὶ ἔτεκεν υἱὸν δεύτερον τῷ ἰακώβ.

CAP. XXIX.

32. Quæ conceptum genuit filium, vocavitque nomen eius Ruben, dicens: Vidit Dominus humilitatem meam, nunc amabit me vir meus.

33. Rurſumq; concepit & peperit filium, & ait: Quoniam audivit me Dominus haberi contemptui, dedit etiam iſtum mihi. vocavitque nomen eius Simeon.

34. Concepitq; tertiò, & genuit alium filium: dixitq; Nunc quoque copulabitur mihi maritus meus, eo quòd pepererim ei tres filios: & idcirco appellavit nomen eius Levi.

35. Quartò concepit, & peperit filium, & ait: Modo confitebor Domino. & ob hoc vocavit eum Iudam: ceſſavitque parere.

CAP. XXX.

1. Cernens autem Rachel quòd infœcunda eſſet, invidit ſorori ſuæ, & ait marito ſuo: Da mihi liberos, alioquin moriar.

2. Cui iratus reſpondit Iacob, Num pro Deo ego ſum, qui privavit te fructu ventris tui.

3. At illa, Habeo, inquit, famulam Balam: ingredere ad illam, ut pariat ſuper genua mea, & habeam ex illa filios.

4. Deditque illi Balam in coniugium: quæ ingreſſo ad ſe viro

5. Concepit, & peperit filium.

6. Dixitque Rachel: Iudicavit mihi Dominus, & exaudivit vocem meam, dans mihi filium: & idcirco appellavit nomen eius Dan:

7. Rurſumq; Bala concipiens, peperit alterum:

Das XXIX. Capitel.

32. Vnd Lea ward ſchwanger / vnnd gebar einen Son / den hieß ſie Ruben / vnd ſprach: Der HERR hat angeſehen mein elende / Nun wird mich mein Mann lieb haben.

33. Vnnd ward abermal ſchwanger / vnnd gebar einen Sohn / vnnd ſprach: Der HERR hat gehöret / daß ich vnwerth bin / vnd hat mir dieſen auch gegeben / vnd hieß jhn Simeon.

34. Abermal ward ſie ſchwanger / vnnd gebar einen Sohn / vnnd ſprach: Nun wird ſich mein Mann wider zu mir thun / denn ich hab jhm drey Söne geborn / Darumb hieß ſie jhn Levi.

35. Zum vierdten ward ſie ſchwanger vnnd gebar einen Sohn / vnnd ſprach: Nun wil ich dem HERRN dancken / Darumb hieß ſie jhn Juda / Vnd höret auff Kinder zu geberen.

Das XXX. Capitel.

DA Rahel ſahe / daß ſie dem Jacob nichts gebar / neidet ſie jre Schweſter / vnd ſprach zu Jacob: Schaffe mir Kinder / wo nicht / ſo ſterbe ich.

2. Jacob aber ward ſehr zornig auff Rahel / vnd ſprach: Bin ich doch nicht GOTT / der dir deines Leibes früchte nicht geben wil.

3. Sie aber ſprach: Sihe / da iſt meine Magd Bilha / Lege dich zu jhr / daß ſie auff meinem Schoß gebere / vnd ich doch durch ſie erbawet werde.

4. Vnnd ſie gab jhm alſo Bilha jhre Magd zum Weibe. Vnd Jacob leget ſich zu jhr.

5. Alſo ward Bilha ſchwanger / vnnd gebar Jacob einen Sohn.

6. Da ſprach Rahel: GOTT hat meine ſache gerichtet / vnd meine ſtimm erhöret / vnd mir einen Sohn gegeben / Darumb hieß ſie jhn Dan.

7. Abermal ward Bilha Rahels Magd ſchwanger / vnnd gebar Jacob den andern Sohn.

CHAP. XXIX.

32. Et Lea conceut & enfanta vn fils, & appela ſon nom Ruben. Car elle dit, Pource que l'Eternel a regardé mon affliction, pourtant *auſſi* maintenant mon mari m'aimera.

33. Derechef elle conceut, & enfanta vn fils, & dit, Pource que l'Eternel a entendu que i'*eſtoye* haïe, il m'a auſſi donné ceſtuici: & appela ſon nom Simeon.

34. Et elle conceut encore, & enfanta vn fils, & dit, Or à ceſte fois mon mari ſe tiẽdra ioint à moi: car ie lui ai enfanté trois fils: pourtant appela-on ſon nom Leui.

35. Outreplus elle conceut, & enfanta vn fils, & dit, A ceſte fois loüerai-ie l'Eternel. Parquoi elle appela ſon nom Iuda: puis ceſſa d'enfanter.

CHAP. XXX.

1. Lors Rachel voyãt qu'elle n'enfantoit point à Iacob, fut ialouſe de Lea ſa ſœur: & dit à Iacob, Donne-moi des enfans, autrement ie ſuis morte.

2. Dont la colere de Iacob s'embraſa contre Rachel, & dit, *Suis*-ie au lieu de Dieu, qui t'a empeſché le fruict du ventre?

3. Et elle dit, Voici ma ſeruante Bilha, vien vers elle, & elle enfantera ſur mes genoux, & ie ſerai auſſi edifiee de par elle.

4. Elle lui donna donc Bilha ſa ſeruante à femme, & Iacob vint vers elle:

5. Laquelle conceut, & enfanta vn fils à Iacob.

6. Et Rachel dit, Dieu a iugé pour moi, & a auſſi exaucé ma voix, & m'a donné vn fils: pourtant elle appela ſon nom Dan.

7. Puis Bilha ſeruante de Rachel conceut encore, & enfanta vn ſecond fils à Iacob.

ל

8 וַאֲמֶרֶת רָחֵל קַבֵּיל בָּעוּתִי יְיָ בְּהִתְחַנָּנוּתִי בִּצְלוֹתִי חַמֵּידֶת דִּיהֵא לִי וְלַד כַּאֲחָתִי אַף יִתְיְהֵב לִי וּקְרָת שְׁמֵיהּ נַפְתָּלִי׃

9 וַחֲזָת לֵאָה אֲרֵי קָמַת מִלְּמֵילַד וּדְבָרֶת יָת זִלְפָּה אַמְתַהּ וִיהַבַת יָתַהּ לְיַעֲקֹב לְאִתּוּ׃

10 וִילֵידַת זִלְפָּה אַמְתָא דְלֵאָה לְיַעֲקֹב בָּר׃

11 וַאֲמֶרֶת לֵאָה אֲתָא גָד וּקְרָת יָת שְׁמֵיהּ גָּד׃

12 וִילֵידַת זִלְפָּה אַמְתָא דְלֵאָה בַּר תִּנְיָן לְיַעֲקֹב׃

13 וַאֲמֶרֶת לֵאָה תֻּשְׁבַּחְתָּא הֲוָת לִי אֲרֵי בְּכֵן יְשַׁבְּחוּנַנִי נְשַׁיָּא וּקְרָת יָת שְׁמֵיהּ אָשֵׁר׃

14 וַאֲזַל רְאוּבֵן בְּיוֹמֵי חֲצַד חִטִּין וְאַשְׁכַּח יַבְרוּחִין בְּחַקְלָא וְאַיְתִּי יָתְהוֹן לְלֵאָה אִמֵּיהּ וַאֲמֶרֶת רָחֵל לְלֵאָה הַבִי כְעַן לִי מִיַּבְרוּחֵי דִּבְרִיךְ׃

15 וַאֲמֶרֶת לַהּ הַזְעֵיר דִּדְבַרְתְּ יָת בַּעְלִי וְתִסְּבִין אַף יָת יַבְרוּחֵי דִּבְרִי וַאֲמֶרֶת רָחֵל בְּכֵן יִשְׁכּוּב עִמִּיךְ בְּלֵילְיָא חֲלָף יַבְרוּחֵי דִּבְרִיךְ׃

16 וְעָאל יַעֲקֹב מִן חַקְלָא בְּרַמְשָׁא וּנְפַקַת לֵאָה לְקַדְמוּתֵיהּ וַאֲמֶרֶת לְוָתִי תֵּיעוֹל אֲרֵי מֵיגַר אֲגַרְתִּיךְ בְּיַבְרוּחֵי דִּבְרִי וּשְׁכֵיב עִמַּהּ בְּלֵילְיָא הוּא׃

17 וְקַבֵּיל יְיָ צְלוֹתַהּ דְּלֵאָה וְעַדִּיאַת וִילֵידַת לְיַעֲקֹב בַּר חַמְשָׁאי׃

18 וַאֲמֶרֶת לֵאָה יְהַב יְיָ אַגְרִי אֲרֵי יְהַבִית אַמְתִי לְבַעְלִי וּקְרָת שְׁמֵיהּ יִשָּׂשכָר׃

ל

8 וַתֹּאמֶר רָחֵל נַפְתּוּלֵי אֱלֹהִים נִפְתַּלְתִּי עִם־אֲחֹתִי גַּם־יָכֹלְתִּי וַתִּקְרָא שְׁמוֹ נַפְתָּלִי׃

9 וַתֵּרֶא לֵאָה כִּי עָמְדָה מִלֶּדֶת וַתִּקַּח אֶת־זִלְפָּה שִׁפְחָתָהּ וַתִּתֵּן אֹתָהּ לְיַעֲקֹב לְאִשָּׁה׃

10 וַתֵּלֶד זִלְפָּה שִׁפְחַת לֵאָה לְיַעֲקֹב בֵּן׃

11 וַתֹּאמֶר לֵאָה בָּגָד וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ גָּד׃

12 וַתֵּלֶד זִלְפָּה שִׁפְחַת לֵאָה בֵּן שֵׁנִי לְיַעֲקֹב׃

13 וַתֹּאמֶר לֵאָה בְּאָשְׁרִי כִּי אִשְּׁרוּנִי בָּנוֹת וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ אָשֵׁר׃

14 וַיֵּלֶךְ רְאוּבֵן בִּימֵי קְצִיר־חִטִּים וַיִּמְצָא דוּדָאִים בַּשָּׂדֶה וַיָּבֵא אֹתָם אֶל־לֵאָה אִמּוֹ וַתֹּאמֶר רָחֵל אֶל־לֵאָה תְּנִי־נָא לִי מִדּוּדָאֵי בְּנֵךְ׃

15 וַתֹּאמֶר לָהּ הַמְעַט קַחְתֵּךְ אֶת־אִישִׁי וְלָקַחַת גַּם אֶת־דּוּדָאֵי בְּנִי וַתֹּאמֶר רָחֵל לָכֵן יִשְׁכַּב עִמָּךְ הַלַּיְלָה תַּחַת דּוּדָאֵי בְנֵךְ׃

16 וַיָּבֹא יַעֲקֹב מִן־הַשָּׂדֶה בָּעֶרֶב וַתֵּצֵא לֵאָה לִקְרָאתוֹ וַתֹּאמֶר אֵלַי תָּבוֹא כִּי שָׂכֹר שְׂכַרְתִּיךָ בְּדוּדָאֵי בְּנִי וַיִּשְׁכַּב עִמָּהּ בַּלַּיְלָה הוּא׃

17 וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶל־לֵאָה וַתַּהַר וַתֵּלֶד לְיַעֲקֹב בֵּן חֲמִישִׁי׃

18 וַתֹּאמֶר לֵאָה נָתַן אֱלֹהִים שְׂכָרִי אֲשֶׁר־נָתַתִּי שִׁפְחָתִי לְאִישִׁי וַתִּקְרָא שְׁמוֹ יִשָּׂשכָר׃

λ'.

8. Καὶ εἶπε ῥαχήλ· συνελάβετό μοι ὁ θεὸς, καὶ συνεστράφην τῇ ἀδελφῇ μου, καὶ ἠδυνάσθην· καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ νεφθαλείμ.

9. Εἶδε δὲ λεία ὅτι ἔστη τοῦ τίκτειν, καὶ ἔλαβε ζελφὰν τὴν παιδίσκην αὐτῆς, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ ἰακὼβ γυναῖκα.

10. Καὶ συνέλαβε ζελφὰ ἡ παιδίσκη λείας, καὶ ἔτεκε τῷ ἰακὼβ υἱόν.

11. Καὶ εἶπε λεία. ἐν τύχῃ, καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ γάδ.

12. Καὶ συνέλαβεν ἔτι ζελφὰ ἡ παιδίσκη λείας, καὶ ἔτεκε τῷ ἰακὼβ υἱὸν δεύτερον.

13. Καὶ εἶπε λεία· μακαρία ἐγὼ, ὅτι μακαρίζουσί με αἱ γυναῖκες, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀσείρ.

14. Ἐπορεύθη δὲ ῥουβὶμ ἐν ἡμέρᾳ θερισμοῦ πυρῶν, καὶ εὗρε μῆλα μανδραγόρου ἐν τῷ ἀγρῷ, καὶ ἤνεγκεν αὐτὰ πρὸς λείαν τὴν μητέρα αὐτοῦ. Εἶπε δὲ ῥαχὴλ τῇ λείᾳ τῇ ἀδελφῇ αὐτῆς· δός μοι τῶν μανδραγορῶν τοῦ υἱοῦ σου.

15. Εἶπε δὲ λεία. οὐχ ἱκανόν σοι ὅτι ἔλαβες τὸν ἄνδρα μου; μὴ καὶ τοὺς μανδραγόρας τοῦ υἱοῦ μου λήψῃ; εἶπε δὲ ῥαχήλ· οὐχ οὕτως. κοιμηθήτω μετὰ σοῦ τὴν νύκτα ταύτην, ἀντὶ τῶν μανδραγορῶν τοῦ υἱοῦ σου.

16. Εἰσῆλθεν ἰακὼβ ἐξ ἀγροῦ ἑσπέρας· καὶ εἰσῆλθε λεία εἰς συνάντησιν αὐτῷ, καὶ εἶπε· πρὸς ἐμὲ ἐλεύσῃ σήμερον, μεμίσθωμαι γάρ σε ἀντὶ τῶν μανδραγορῶν τοῦ υἱοῦ μου· καὶ ἐκοιμήθη μετ᾽ αὐτῆς τὴν νύκτα ἐκείνην.

17. Καὶ ἐπήκουσεν ὁ θεὸς λείας, καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκε τῷ ἰακὼβ υἱὸν πέμπτον.

18. Καὶ εἶπε λεία· ἔδωκεν ὁ θεὸς τὸν μισθόν μου ἀνθ᾽ οὗ ἔδωκα τὴν παιδίσκην μου τῷ ἀνδρί μου. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἰσάχαρ, ὅ ἐστι μισθός.

CAP. XXX.

8. Pro quo ait Rachel: Comparavit me Dominus cum ſorore mea, & invalui: vocavitque eum Nephthali.

9. Sentiens Lia quòd parere diſiiſſet, Zelpham ancillam ſuam marito tradidit.

10. Qua poſt conceptum edente filium,

11. Dixit: Feliciter, & idcirco vocavit nomen eius Gad.

12. Peperit quoque Zelpha alterum,

13. Dixitque Lia: Hoc pro beatitudine mea: Beatam quippe me dicent mulieres, propterea appellavit eum Aſer.

14. Egreſſus autem Ruben tempore meſſis triticeæ in agrum, reperit mandragoras: quas matri Liæ detulit. Dixitque Rachel, Da mihi partem de mandragoris filii tui.

15. Illa reſpondit: Parúmne tibi videtur, quòd præripueris maritum mihi, niſi etiam mandragoras filii mei tuleris? Ait Rachel: Dormiat tecũ hac nocte pro mandragoris filii tui.

16. Redeuntique ad veſperam Iacob de agro, egreſſa eſt in occurſum eius Lia, & ait, Ad me, inquit, intrabis: quia mercede conduxi te pro mandragoris filii mei. Dormivitque cúm ea nocte illa.

17. Et exaudivit Deus preces eius: concepitque, Et peperit filium quintum,

18. Et ait: Dedit Deus mercedem mihi, quia dedi ancillam meam viro meo, appellavitque nomen eius Iſſachar.

Das XXX. Capitel.

8. Da ſprach Rahel: GOtt hat es gewandt mit mir/ vnd meiner Schweſter/ vnd ich werds jhr zuuor thun/ vnd hieß jhn Naphthali.

9. Da nun Lea ſahe/ daß ſie auffgehöret hatte zu geberen/ nam ſie jhre Magd Silpa/ vnd gab ſie Jacob zum Weibe.

10. Alſo gebar Silpa/ Lea Magd/ Jacob einen Sohn.

11. Da ſprach Lea/ Rüſtig/ vnd hieß jhn Gad.

12. Darnach gebar Silpa/ Lea Magd/ Jacob den andern Sohn.

13. Da ſprach Lea: Wol mir/ Denn mich werden ſelig preiſen die Töchter/ Vnd hieß jhn Aſſer.

14. Ruben gieng auß zur zeit der Weitzenerndt/ vnd fand Dudaim auff dem Felde/ vnnd bracht ſie heim ſeiner Mutter Lea. Da ſprach Rahel zu Lea: Gib mir der Dudaim deines Sohns ein theil.

15. Sie antwortet: Haſt du nicht genug/ daß du mir meinen Mann genommen haſt/ vnnd wilt auch die Dudaim meines Sohns nemen? Rahel ſprach: Wolan/ laß jhn dieſe Nacht bey dir ſchlaffen/ vmb die Dudaim deines Sohns.

16. Da nun Jacob des Abends vom Felde kam/ gieng jhm Lea hinauß entgegen vnnd ſprach: Bey mir ſolt du ligen/ Denn ich habe dich erkaufft/ vmb die Dudaim meines Sohns. Vnd er ſchlieff die Nacht bey jhr.

17. Vnd GOtt erhöret Lea/ vnd ſie ward ſchwanger/ vnd gebar Jacob den fünfften Sohn.

18. Vnnd ſprach: GOtt hat mir gelohnet/ daß ich meine Magd meinem Manne gegeben habe/ vnnd hieß jhn Jſaſchar.

CHAP. XXX.

8. Et Rachel dit, I'ai excellemment bien luicté contre ma ſœur, auſſi ai-ie eu victoire: & appela ſon nom Nephthali.

9. Adonc Lea voyant qu'elle auoit ceſſé d'enfanter, print Zilpa ſa ſeruante, & la donna à Iacob à femme.

10 Et Zilpa ſeruãte de Lea, enfanta vn fils à Iacob.

11. Et Lea dit, Troupe eſt arriuee, & appela ſon nom Gad.

12. Derechef Zilpa ſeruante de Lea, enfanta vn ſecond fils à Iacob.

13. Et Lea dit, *C'eſt* pour me faire bien-heureuſe. Car les filles me diront Bien-heureuſe: & appela ſon nom Aſçer.

14. Et Ruben s'en alla au tẽps de la moiſſon des bleds, & trouua des mandragores aux champs, & les apporta à Lea ſa mere. Et Rachel dit à Lea, Donne-moi, ie te prie, des mandragores de ton fils.

15. Et elle lui reſpondit, *eſt-ce* peu de choſe que tu *m'*ayes oſté mon mari, ſi auſſi tu ne *m'*oſtes les mandragores de mon fils? Et Rachel dit, Qu'il dorme donc ceſte nuict auec toi, pour les mandragores de ton fils.

16. Et quand Iacob reuint des champs au ſoir, Lea ſortit au deuant de lui, & lui dit, Tu viendras vers moi: car ie t'ai loé de marché fait pour les mandragores de mon fils: & il dormit auec elle ceſte nuict-la.

17. Et Dieu exauça Lea, & elle conceut, & enfanta à Iacob vn cinquieme fils.

18. Et elle dit, Dieu m'a donné mon loyer, pource que i'ai donné ma ſeruante à mon mari: & appela ſon nom Iſſacar.

ל

19 וְעַדִּיאַת עוֹד לֵאָה וִילֵידַת בַּר שְׁתִיתָאֵי לְיַעֲקֹב׃

20 וַאֲמַרַת לֵאָה יְהַב יְיָ יָתִי חוּלָק טָב הָדָא זִמְנָא יְהֵא מְדוֹרָא דְבַעְלִי לְוָתִי אֲרֵי יְלֵידִית לֵיהּ שִׁיתָּא בְנִין וּקְרַת יָת שְׁמֵיהּ זְבוּלוּן׃

21 וּבָתַר כֵּן יְלֵידַת בְּרַתָּא וּקְרַת יָת שְׁמַהּ דִּינָה׃

22 וְעָאל דָּכְרָנַהּ דְּרָחֵל קֳדָם יְיָ וְקַבֵּיל צְלוֹתַהּ יְיָ וִיהַב לַהּ עִדּוּי׃

23 וְעַדִּיאַת וִילֵידַת בַּר וַאֲמַרַת כְּנַשׁ יְיָ יָת חִסּוּדִי׃

24 וּקְרַת יָת שְׁמֵיהּ יוֹסֵף לְמֵימַר יוֹסֵף יְיָ לִי בַּר אוֹחֳרָן׃

25 וַהֲוָה כַּד יְלֵידַת רָחֵל יָת יוֹסֵף וַאֲמַר יַעֲקוֹב לְלָבָן שַׁלְּחִינִי וְאֵיהָךְ לְאַתְרִי וּלְאַרְעִי׃

26 הַב יָת נְשַׁי וְיָת בְּנַי דִּפְלַחִית יָתָךְ בְּהֵין וְאֵיזֵיל אֲרֵי אַתְּ יְדַעְתְּ יָת פָּלְחָנִי דִּפְלַחְתָּךְ׃

27 וַאֲמַר לֵיהּ לָבָן אִם כְּעַן אַשְׁכַּחִית רַחֲמִין בְּעֵינָךְ נַסֵּיתִי וּבָרְכַנִי יְיָ בְּדִילָךְ׃

28 וַאֲמַר פָּרֵישׁ אַגְרָךְ עֲלַי וְאֶתֵּן׃

29 וַאֲמַר לֵיהּ אַתְּ יְדַעְתְּ יָת דִּי פְלַחְתָּךְ וְיָת דַּהֲוָה בְעִירָךְ עִמִּי׃

30 אֲרֵי זְעֵיר דַּהֲוָה לָךְ קֳדָמַי וּתְקֵיף לְסַגִּי וּבָרֵיךְ יְיָ יָתָךְ בְּדִילִי וּכְעַן אֵימָתַי אַעְבֵּיד אַף אֲנָא לְבֵיתִי׃

ל

19 וַתַּ֤הַר עוֹד֙ לֵאָ֔ה וַתֵּ֥לֶד בֵּן־שִׁשִּׁ֖י לְיַעֲקֹֽב׃

20 וַתֹּ֣אמֶר לֵאָ֗ה זְבָדַ֨נִי אֱלֹהִ֥ים ׀ אֹתִי֮ זֵ֣בֶד טוֹב֒ הַפַּ֙עַם֙ יִזְבְּלֵ֣נִי אִישִׁ֔י כִּֽי־יָלַ֥דְתִּי ל֖וֹ שִׁשָּׁ֣ה בָנִ֑ים וַתִּקְרָ֥א אֶת־שְׁמ֖וֹ זְבֻלֽוּן׃

21 וְאַחַ֖ר יָ֣לְדָה בַּ֑ת וַתִּקְרָ֥א אֶת־שְׁמָ֖הּ דִּינָֽה׃

22 וַיִּזְכֹּ֥ר אֱלֹהִ֖ים אֶת־רָחֵ֑ל וַיִּשְׁמַ֤ע אֵלֶ֙יהָ֙ אֱלֹהִ֔ים וַיִּפְתַּ֖ח אֶת־רַחְמָֽהּ׃

23 וַתַּ֖הַר וַתֵּ֣לֶד בֵּ֑ן וַתֹּ֕אמֶר אָסַ֥ף אֱלֹהִ֖ים אֶת־חֶרְפָּתִֽי׃

24 וַתִּקְרָ֧א אֶת־שְׁמ֛וֹ יוֹסֵ֖ף לֵאמֹ֑ר יֹסֵ֧ף יְהוָ֛ה לִ֖י בֵּ֥ן אַחֵֽר׃

25 וַיְהִ֕י כַּאֲשֶׁ֛ר יָלְדָ֥ה רָחֵ֖ל אֶת־יוֹסֵ֑ף וַיֹּ֤אמֶר יַעֲקֹב֙ אֶל־לָבָ֔ן שַׁלְּחֵ֙נִי֙ וְאֵ֣לְכָ֔ה אֶל־מְקוֹמִ֖י וּלְאַרְצִֽי׃

26 תְּנָ֞ה אֶת־נָשַׁ֣י וְאֶת־יְלָדַ֗י אֲשֶׁ֨ר עָבַ֧דְתִּי אֹֽתְךָ֛ בָּהֵ֖ן וְאֵלֵ֑כָה כִּ֚י אַתָּ֣ה יָדַ֔עְתָּ אֶת־עֲבֹדָתִ֖י אֲשֶׁ֥ר עֲבַדְתִּֽיךָ׃

27 וַיֹּ֤אמֶר אֵלָיו֙ לָבָ֔ן אִם־נָ֛א מָצָ֥אתִי חֵ֖ן בְּעֵינֶ֑יךָ נִחַ֕שְׁתִּי וַיְבָרְכֵ֥נִי יְהוָ֖ה בִּגְלָלֶֽךָ׃

28 וַיֹּאמַ֑ר נָקְבָ֧ה שְׂכָרְךָ֛ עָלַ֖י וְאֶתֵּֽנָה׃

29 וַיֹּ֣אמֶר אֵלָ֔יו אַתָּ֣ה יָדַ֔עְתָּ אֵ֖ת אֲשֶׁ֣ר עֲבַדְתִּ֑יךָ וְאֵ֛ת אֲשֶׁר־הָיָ֥ה מִקְנְךָ֖ אִתִּֽי׃

30 כִּי֩ מְעַ֨ט אֲשֶׁר־הָיָ֥ה לְךָ֣ לְפָנַי֮ וַיִּפְרֹ֣ץ לָרֹב֒ וַיְבָ֧רֶךְ יְהוָ֛ה אֹתְךָ֖ לְרַגְלִ֑י וְעַתָּ֗ה מָתַ֛י אֶֽעֱשֶׂ֥ה גַם־אָנֹכִ֖י לְבֵיתִֽי׃

λ'.

19. Καὶ συνέλαβεν ἔτι λεία, καὶ ἔτεκεν υἱὸν ἕκτον τῷ ἰακώβ.

20. Καὶ εἶπε λεία· δεδώρηται ὁ θεός μοι δῶρον καλόν. ἐν τῷ νῦν καιρῷ αἱρετιεῖ με ὁ ἀνήρ μου. τέτοκα γὰρ αὐτῷ υἱοὺς ἕξ. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ ζαβουλών.

21. Καὶ μετὰ τοῦτον ἔτεκε θυγατέρα, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτῆς δεῖνα.

22. Εμνήσθη δὲ ὁ θεὸς τῆς ῥαχήλ, καὶ ἐπήκουσεν αὐτῆ ὁ θεὸς, καὶ ἀνέῳξεν αὐτῆς τὴν μήτραν.

23. Καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκε τῷ ἰακὼβ υἱόν. εἶπε δὲ ῥαχὴλ· ἀφεῖλεν ὁ θεός μου τὸ ὄνειδος.

24. Καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἰωσὴφ, λέγουσα. προσθέτω ὁ θεός μοι υἱὸν ἕτερον.

25. Εγένετο δὲ ὡς ἔτεκε ῥαχὴλ τὸν ἰωσὴφ, εἶπεν ἰακὼβ τῷ λάβαν· ἀπόστειλόν με, ἵνα ἀπέλθω εἰς τὸν τόπον μου, καὶ εἰς τὴν γῆν μου.

26. Απόδος τὰς γυναῖκάς μου καὶ τὰ παιδία περὶ ὧν ἐδούλευσά σοι, ἵνα ἀπέλθω. σὺ γὰρ γινώσκεις τὴν δουλείαν ἣν δεδούλευκά σοι.

27. Εἶπε δὲ αὐτῷ λάβαν· εἰ εὗρον χάριν ἐναντίον σου, οἰωνισάμην ἄν. εὐλόγησε γάρ με ὁ θεὸς τῇ σῇ εἰσόδῳ.

28. Διάστειλον τὸν μισθόν σου πρός με, καὶ δώσω.

29. Εἶπε δὲ ἰακὼβ, σὺ γινώσκεις ἃ δεδούλευκά σοι, καὶ ὅσα ἦν κτήνη σου μετ' ἐμοῦ.

30. Μικρὰ γὰρ ἦν ὅσα σοι ἦν ἐναντίον ἐμοῦ, καὶ ηὐξήθη εἰς πλῆθος. καὶ εὐλόγησέ σε κύριος ὁ θεὸς ἐπὶ τῷ ποδί μου. νῦν οὖν πότε ποιήσω κἀγὼ ἐμαυτῷ οἶκον.

CAP. XXX.

19. Rurſum Lia concipiens, peperit ſextum filium,

20. Et ait: Dotavit me Deus dote bona: etiam hac vice mecum erit maritus meus, eo quòd genuerim ei ſex filios: & idcirco appellavit nomen eius Zabulon.

21. Poſt quem peperit filiam nomine Dina.

22. Recordatus quoque Dominus Rachelis, exaudivit eam, & aperuit vulvam eius.

23. Quæ concepit, & peperit filium, dicens: Abſtulit Deus opprobrium meum.

24. Et vocavit nomen eius Ioſeph; dicens: Addat mihi Dominus filium alterum.

25. Nato autem Ioſeph, dixit Iacob ſocero ſuo: Dimitte me, ut revertar in patriam meam, & ad terram meam.

26. Da mihi uxores, & liberos meos, pro quibus ſervivi tibi, ut abeam: tu verò noſti ſervitutem qua ſervivi tibi.

27. Ait illi Laban: Inveniam gratiam in cõſpectu tuo: experimento didici quia benedixerit mihi Deus propter te:

28. Conſtitue mercedem tuam, quam dem tibi.

29. At ille reſpondit: Tu noſti quomodo ſervierim tibi, & quanta in manibus meis fuerit poſſeſſio tua.

30. Modicum habuiſti antequam venirẽ ad te, & nunc dives effectus es: benedixitq́; tibi Deus ad introitum meũ: iuſtum eſt igitur ut aliquando provideam domui meæ.

Das XXX. Capitel.

19. Abermal ward Lea ſchwanger / vnd gebar Jacob den ſechſten Sohn.

20. Vnd ſprach GOtt hat mich wol berathen / Nun wird mein Mann wider bey mir wonen / denn ich habe jhm ſechs Söhne geborn / vnd hieß jhn Sebulon.

21. Darnach gebar ſie eine Tochter / die hieß ſie Dina.

22. Der HERR gedacht aber an Rahel / vnd erhöret ſie / vnnd macht ſie fruchtbar.

23. Da ward ſie ſchwanger / vnd gebar einen Sohn / vnd ſprach: GOTT hat meine ſchmach von mir genommen.

24. Vnd hieß jhn Joſeph / vnd ſprach: Der HERR wolte mir noch einen Sohn dazu geben.

25. Da nun Rahel den Joſeph geborn hatte / ſprach Jacob zu Laban: Laß mich ziehen / vnd reiſen an meinen ort / vnd in mein Land.

26. Gib mir meine Weiber / vnd meine Kinder / darumb ich dir gedienet habe / daß ich ziehe / Denn du weiſſeſt / wie ich dir gedienet habe.

27. Laban ſprach zu jhm: Laß mich gnade für deinen augen finden / Jch ſpüre / daß mich der HERR ſegenet vmb deinen willen.

28. Stimme das Lohn das ich dir geben ſol.

29. Er aber ſprach zu jhm: Du weiſſeſt / wie ich dir gedienet hab / vnnd was du für Vieh haſt vnter mir.

30. Du hatteſt wenig ehe ich her kam / Nun aber iſts außgebreitet inn die menge / vnnd der HERR hat dich geſegenet durch meinen fuß / Vnnd nun / wenn ſol ich auch mein Hauß verſorgen.

CHAP. XXX.

19. Et Lea conceut encore, & enfanta vn ſixieme fils à Iacob.

20. Et Lea dit, Dieu m'a douee d'vn bon douaire: à ceſte fois mon mari me hantera: car ie lui ai enfanté ſix enfans. Et appela ſon nom Zabulon.

21. Puis apres elle enfanta vne fille, & appela ſon nom Dina.

22. Et Dieu eut ſouuenance de Rachel, & Dieu l'ayant exauce ouurit la matrice d'icelle.

23. Alors elle conceut, & enfanta vn fils, & dit, Dieu a retiré mon opprobre.

24. Et appela ſon nom Ioſeph, diſant, l'Eternel m'adiouſte vn autre fils.

25. Et aduint que comme Rachel eut enfanté Ioſeph, Iacob dit à Laban, Renuoye moi, & ie *m'en* retournerai en mon lieu & en mon païs.

26. Baille-moi mes femmes & mes enfans, pour leſquels ie t'ai ſerui, & ie m'en irai: car tu ſais de quel ſeruice ie t'ai ſerui.

27. Et Laban lui reſpondit, *Eſcoute*, ie te prie, ſi i'ai trouué grace deuant toi. I'ai apperceu que l'Eternel m'a benit à cauſe de toi.

28. Il lui dit auſſi, Declare le ſalaire dont ie te ſerai tenu, & ie te le baillerai,

29. Et il lui reſpondit, Tu ſais comme ie t'ai ſerui, & quel eſt deuenu ton beſtail auec moi.

30. Car *ce* que tu auois auant que ie vinſſe *eſtoit* peu, mais il a foiſonné tant & plus, & l'Eternel t'a benit à mon arriuee: & maintenant quand ferai-ie auſſi *quelque choſe* pour ma maiſon?

ל

31 וַאֲמַר מָה אֶתֵּן לָךְ
וַאֲמַר יַעֲקֹב לָא תִתֵּן לִי
מִדַּעַם אִם תַּעְבֵּד לִי יָת
פִּתְגָּמָא הָדֵין אֲתוּב
אֶרְעֵה עָנָךְ אֶטַּר׃

32 אֶעְבַּר בְּכָל עָנָךְ יוֹמָא
דֵין אַעְדֵּי מִתַּמָּן כָּל אִימַּר
נְמוֹר וּרְקוֹעַ וְכָל אִימַּר
שְׁחוֹם בְּאִמְּרַיָּא וּרְקוֹעַ
וּנְמוֹר בְּעִזַּיָּא וִיהֵא אַגְרִי׃

33 וְתַסְהֵיד עֲלַי זְכוּתִי
בְּיוֹם מְחַר אֲרֵי תֵיעוֹל עַל
אַגְרִי קֳדָמָךְ כֹּל דְּלֵיתוֹהִי
נְמוֹר וּרְקוֹעַ בְּעִזַּיָּא
וּשְׁחוֹם בְּאִמְּרַיָּא גְּנוּבָא
הוּא עִמִּי׃

34 וַאֲמַר לָבָן בְּרַם לְוַי
יְהֵא כְּפִתְגָּמָךְ׃

35 וְאַעְדִּי בְּיוֹמָא הַהוּא
יָת תְּיָשַׁיָּא רְגוֹלַיָּא
וּרְקוֹעַיָּא וְיָת כָּל עִזַּיָּא
נְמוֹרָתָא וּרְקוֹעָתָא כֹּל
דְּחִיוָּר בֵּיהּ וְכָל דִּשְׁחוֹם
בְּאִימְּרַיָּא וִיהַב בְּיַד
בְּנוֹהִי׃

26 וְשַׁוִּי מַהֲלַךְ תְּלָתָא
יוֹמִין בֵּינוֹהִי וּבֵין יַעֲקֹב
וְיַעֲקֹב רָעֵי יָת עָנָא דְּלָבָן
דְּאִשְׁתְּאָרָא׃

37 וּנְסֵב לֵיהּ יַעֲקֹב ח
חֻטְרִין דְּלִבַּן רְטִיבִין וד
וְדִדְלוּז וְדִדְלוּב וְקַלִּיף
בְּהוֹן קִלְפִין חִיוָּרִין קְלוּף
חִיוַּר דְּעַל חֻטְרַיָּא׃

38 וְדַעִיץ יָת חֻטְרַיָּא
דְּקַלִּיף בְּרַהֲטַיָּא אֲתַר
בֵּית שַׁקְיָא דְמַיָּא אֲתַר
דְּאָתְיָאן עָנָא לְמִשְׁתֵּי
לְקִבְלֵיהֶן דְּעָנָא ומ
וּמִתְיַחֲמָן בְּמֵיתֵיהֶן ל
לְמִשְׁתֵּי׃

39 וְאִתְיַחֲמָן עָנָא
לְחֻטְרַיָּא וִילִידָן עָנָא
רְגוֹלִין נְמוֹרִין וּרְקוֹעִין׃

ל

ו 31 וַיֹּאמֶר מָה אֶתֶּן־לָךְ וַיֹּאמֶר
יַעֲקֹב לֹא־תִתֶּן־לִי מְאוּמָה אִם־
תַּעֲשֶׂה־לִּי הַדָּבָר הַזֶּה אָשׁוּבָה
אֶרְעֶה צֹאנְךָ אֶשְׁמֹר׃

32 אֶעֱבֹר בְּכָל־צֹאנְךָ הַיּוֹם
הָסֵר מִשָּׁם כָּל־שֶׂה נָקֹד וְטָלוּא
וְכָל־שֶׂה־חוּם בַּכְּשָׂבִים וְטָלוּא
וְנָקֹד בָּעִזִּים וְהָיָה שְׂכָרִי׃

33 וְעָנְתָה־בִּי צִדְקָתִי בְּיוֹם מָחָר
כִּי־תָבוֹא עַל־שְׂכָרִי לְפָנֶיךָ כֹּל
אֲשֶׁר־אֵינֶנּוּ נָקֹד וְטָלוּא בָּעִזִּים
וְחוּם בַּכְּשָׂבִים גָּנוּב הוּא אִתִּי׃

34 וַיֹּאמֶר לָבָן הֵן לוּ יְהִי
כִדְבָרֶךָ׃

35 וַיָּסַר בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־
הַתְּיָשִׁים הָעֲקֻדִּים וְהַטְּלֻאִים וְאֵת
כָּל־הָעִזִּים הַנְּקֻדּוֹת וְהַטְּלֻאֹת כֹּל
אֲשֶׁר־לָבָן בּוֹ וְכָל־חוּם בַּכְּשָׂבִים
וַיִּתֵּן בְּיַד־בָּנָיו׃

36 וַיָּשֶׂם דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים
בֵּינוֹ וּבֵין יַעֲקֹב וְיַעֲקֹב רֹעֶה אֶת־
צֹאן לָבָן הַנּוֹתָרֹת׃

37 וַיִּקַּח־לוֹ יַעֲקֹב מַקַּל לִבְנֶה
לַח וְלוּז וְעַרְמוֹן וַיְפַצֵּל בָּהֵן
פְּצָלוֹת לְבָנוֹת מַחְשֹׂף הַלָּבָן אֲשֶׁר
עַל־הַמַּקְלוֹת׃

38 וַיַּצֵּג אֶת־הַמַּקְלוֹת
אֲשֶׁר פִּצֵּל בָּרְהָטִים בְּשִׁקֲתוֹת
הַמָּיִם אֲשֶׁר תָּבֹאןָ הַצֹּאן
לִשְׁתּוֹת לְנֹכַח הַצֹּאן וַיֵּחַמְנָה
בְּבֹאָן לִשְׁתּוֹת׃

39 וַיֶּחֱמוּ הַצֹּאן אֶל־הַמַּקְלוֹת
וַתֵּלַדְןָ הַצֹּאן עֲקֻדִּים נְקֻדִּים
וּטְלֻאִים׃

λ'.

31. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Λάβαν· τί σοι δῶ; εἶπε δὲ αὐτῷ ἰακώβ· οὐ δώσεις μοι οὐθέν. ἐὰν ποιήσῃς μοι τὸ ῥῆμα τοῦτο, πάλιν ποιμανῶ τὰ πρόβατά σου, καὶ φυλάξω.

32. Παρελθέτω πάντα τὰ πρόβατά σου σήμερον, καὶ διαχωρίσω ἐκεῖθεν πᾶν πρόβατον φαιὸν ἐν τοῖς ἄρνασι καὶ πᾶν διάλευκον καὶ ῥαντὸν ἐν τοῖς ἄρνασι καὶ ἐν ταῖς αἰξὶν, ἔσται μοι μισθός.

33. Καὶ ἔσται μοι, καὶ ἐπακούσεταί μοι ἡ δικαιοσύνη μου ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐπαύριον, ὅτι ἐστὶν ὁ μισθός μου ἐνώπιόν σου. πᾶν ὃ ἐὰν μὴ ᾖ ῥαντὸν καὶ διάλευκον ἐν ταῖς αἰξὶ, καὶ φαιὸν ἐν τοῖς ἄρνασι, κεκλεμμένον ἔσται παρ' ἐμοί.

34. Εἶπε δὲ αὐτῷ Λάβαν· ἔστω κατὰ τὸ ῥῆμά σου.

35. Καὶ διέστειλεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τοὺς τράγους τοὺς ῥαντοὺς, καὶ τοὺς διαλεύκους, καὶ πάσας τὰς αἶγας τὰς ῥαντὰς καὶ διαλεύκους, καὶ πᾶν ὃ ἦν λευκὸν ἐν αὐτοῖς, καὶ πᾶν ὃ ἦν φαιὸν ἐν τοῖς ἄρνασι. καὶ ἔδωκε διὰ χειρὸς τῶν υἱῶν αὐτοῦ.

36. Καὶ ἀπέστησεν ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν, καὶ ἀνὰ μέσον αὐτῶν καὶ ἀνὰ μέσον ἰακώβ. ἰακὼβ δὲ ἐποίμαινε τὰ πρόβατα Λάβαν τὰ ὑπολειφθέντα.

37. Ἔλαβε δὲ αὐτῷ ἰακὼβ ῥάβδον στυρακίνην χλωρὰν, καὶ καρυΐνην, καὶ πλατάνου, καὶ ἐλέπισεν αὐτὰς ἰακὼβ λεπίσματα λευκά. καὶ περισύρων τὸ λευκὸν, ἐφαίνετο ἐπὶ ταῖς ῥάβδοις τὸ λευκὸν, ὃ ἐλέπισε ποικίλον.

38. Καὶ παρέθηκε τὰς ῥάβδους, ἃς ἐλέπισεν, ἐν ταῖς ληνοῖς τῶν ποτιστηρίων τοῦ ὕδατος. ἵνα ὡς ἂν ἔλθωσι τὰ πρόβατα πιεῖν ἐνώπιον τῶν ῥάβδων, ἐλθόντων αὐτῶν εἰς τὸ πιεῖν, ἐγκισσήσωσι τὰ πρόβατα εἰς τὰς ῥάβδους.

39. Καὶ ἐνεκίσσων τὰ πρόβατα εἰς τὰς ῥάβδους, καὶ ἔτεκον τὰ πρόβατα διάλευκα καὶ ποικίλα καὶ σποδοειδῆ ῥαντά.

CAP. XXX.

31. Dixitque Laban: Quid tibi dabo? At ille ait, Nihil volo: ſed ſi feceris quod poſtulo, iterum paſcam, & cuſtodiam pecora tua.

32. Gyra omnes greges tuos, & ſepara cunctas oves varias, & ſparſo vellere: & quodcunque furvum & maculoſum, variumque fuerit, tam in ovibus quàm in capris, erit merces mea.

33. Reſpondebitque mihi cras iuſtitia mea, quãdo placiti tempus advenerit, coram te: & omnia quæ non fuerint varia, & maculoſa, & furua, tam in ovibus quàm in capris, furti me argues.

34. Dixitq; Laban: Gratum habeo quod petis.

35. Et ſeparavit, in die illa capras, & oves, & hircos, & arietes varios, atque maculoſos: cunctum autem gregẽ unicolorem, id eſt, albi & nigri velleris, tradidit in manu filiorum ſuorum.

36. Et poſuit ſpatium itineris trium dierum inter ſe & generum, qui paſcebat reliquos greges eius.

37. Tollens ergo Iacob virgas populeas, virides, & amygdalinas, & ex platanis, ex parte decorticavit eas: detractisque corticibus, in his quæ ſpoliata fuerant, candor apparuit: illa verò quæ integra fuerant, viridia permanſerunt: atque in hunc modũ color effectus eſt varius.

38. Poſuitque eas in canalibus, ubi effundebatur aqua: ut cùm veniſſent greges ad bibendum, ante oculos haberent virgas, & in aſpectu earum conciperent.

39. Factumque eſt ut in ipſo calore coitus, oves intuerentur virgas, & parerent maculoſa, & varia, & diverſo colore reſparſa.

Das XXX. Capitel.

31. Er aber ſprach: Was ſol ich dir denn geben? Jacob ſprach: Du ſolt mir nichts überal geben / Sondern ſo du mir thun wilt / das ich ſage / So wil ich widerumb weiden vnd hüten deiner Schafe.

32. Ich wil heute durch alle deine Herde gehen / vnnd außſondern alle fleckete vnnd bundte Schafe / vnnd alle ſchwartze Schafe vnter den Lämmern / vnnd die bundten vnnd flecketen Zigen / Was nun bundt vnnd flecket fallen wird / das ſol mein lohn ſein.

33. So wird mir mein Gerechtigkeit zeugen heute oder morgen / wenn es kompt / daß ich meinen Lohn von dir nemen ſol / Alſo / daß / was nicht flecket oder bundt / oder nicht ſchwartz ſein wird / vnter den Lämmern vnd Zigen / daß ſey ein diebſtal bey mir.

34. Da ſprach Laban: Sihe da / es ſey wie du geſagt haſt.

35. Vnd ſonderte des tages die ſprenckliche vnd bundte Böcke / vnnd alle fleckete vnnd bundte Zigen / wo nur was weiſſes daran war / vnnd alles was ſchwartz war vnter den Lämmern / vnd thet es vnter die Handt ſeiner Kinder.

36. Vnd macht raum dreyer tagreiſe weit zwiſchen jm vnnd Jacob. Alſo weidet Jacob die übrigen Herde Laban.

37. Jacob aber nam ſtäbe von grünen Papelnbaum / Haſeln vnd Caſtaneen / vnd ſchelet weiſſe ſtreiffe daran / daß an den ſtäben das weiſſe bloß ward.

38. Vnd legt die ſtäbe / die er geſchelet hatte / in die Trenckrinnen / für die Herde / die da kommen muſten zu trincken / daß ſie empfangen ſolten / wenn ſie zu trincken kemen.

39. Alſo empfiengen die Herde über den ſtäben / vnnd brachten ſprenckliche / fleckete vnd bundte.

CHAP. XXX.

31. Et *Laban* lui dit, Que te donnerai-ie? Et Iacob reſpõdit, Tu ne me donneras rien: ſi tu me veux faire ceci, encore paiſtrai-ie tes troupeaux & *les* garderai.

32. Que ie paſſe auiourd'hui parmi tes troupeaux, *&* qu'on mette à part toutes les brebis piccotees & tachetees: & tous les roux d'entre les agneaux: pareillement les tachetees & piccotees entre les cheures: & *tel* ſera mon ſalaire.

33. Et d'ici en là ma iuſtice teſtifiera pour moi: car elle viendra en auant ſur mon loyer en ta preſence, tout ce qui ne ſera point piccoté ou tacheté entre les cheures, & roux entre les agneaux, ſera tenu pour larrecin, s'il eſt trouué chez moi.

34. Lors Laban dit, Et bien: ie le ſouhaite: qu'il ſoit ainſi que tu l'as dit.

35. Et en ce iour-la il ſepara les boucs marquetes & piccotes, & toutes les cheures piccotees & tachetees, tout ce où *il y auoit* du blãc, & tout ce qui eſtoit roux entre les agneaux: puis les mit entre les mains de ſes fils.

36. Et mit le chemin de trois iours entre ſoi & Iacob. Et Iacob paiſſoit le reſte des troupeaux de Laban.

37. Mais Iacob print des verges fraiſches de peuplier, de coudrier, & de chaſtagnier, & y pela les eſcorſes blanches, deſcouurant le blanc qui *eſtoit* aux verges.

38. Et mit les verges qu'il auoit pelees, au deuant des troupeaux, dedans les auges des abbruuoirs des eaux, auſquels les brebis venoyent boire, & elles entroyent en chaleur quand elles venoyent à boire.

39. Les brebis donc s'eſchauffoyent voyans les verges, dont elles agneloyẽt des brebis marquetees, piccotees & tachetees.

ל

40 וְאִימְּרַיָּא אַפְרֵישׁ יַעֲקֹב וִיהַב בְּרֵישׁ עָנָא כָּל דְּרְגוֹל וְכָל דִּשְׁחוּם בְּעָנָא דְּלָבָן וְשַׁוִּי לֵיהּ עֶדְרִין בִּלְחוֹדוֹהִי וְלָא עָרֵיבִנּוּן עִם עָנָא דְּלָבָן׃

41 וַהֲוֵי בְּכָל עִידָּן ד דְּמִתְיַחֲמָן עָנָא מְבַכְּרָתָא וְשַׁוִּי יַעֲקֹב יָת חֻטְרַיָּא לְקָבְלֵיהֶן דְּעָנָא בְּרַהֲטַיָּא לְיַחֲמוּתְהֶן בְּחֻטְרַיָּא׃

42 וּבְלַקִּישׁוּת עָנָא לָא מְשַׁוֵּי וַהֲווֹ לַקִּישַׁיָּא לְלָבָן וּבַכִּירַיָּא לְיַעֲקֹב׃

43 וּתְקֵיף גַּבְרָא לַחֲדָא לַחֲדָא וַהֲווֹ לֵיהּ עָאן סַגִּיאָן וְאַמְהָן וְעַבְדִּין וג וְגַמְלִין וַחֲמָרִין׃

ל

40 וְהַכְּשָׂבִים הִפְרִיד יַעֲקֹב וַיִּתֵּן פְּנֵי הַצֹּאן אֶל־עָקֹד וְכָל־חוּם בְּצֹאן לָבָן וַיָּשֶׁת לוֹ עֲדָרִים לְבַדּוֹ וְלֹא שָׁתָם עַל־צֹאן לָבָן׃

41 וְהָיָה בְּכָל־יַחֵם הַצֹּאן הַמְקֻשָּׁרוֹת וְשָׂם יַעֲקֹב אֶת־הַמַּקְלוֹת לְעֵינֵי הַצֹּאן בָּרְהָטִים לְיַחְמֵנָּה בַּמַּקְלוֹת׃

42 וּבְהַעֲטִיף הַצֹּאן לֹא יָשִׂים וְהָיָה הָעֲטֻפִים לְלָבָן וְהַקְּשֻׁרִים לְיַעֲקֹב׃

43 וַיִּפְרֹץ הָאִישׁ מְאֹד מְאֹד וַיְהִי־לוֹ צֹאן רַבּוֹת וּשְׁפָחוֹת וַעֲבָדִים וּגְמַלִּים וַחֲמֹרִים׃

λ.

40. Τοὺς δὲ ἀμνοὺς διέστειλεν Ιακὼβ καὶ ἔστησεν ἐναντίον τῶν προβάτων κριὸν διάλευκον, καὶ πᾶν ποικίλον ἐν τοῖς ἀμνοῖς. καὶ διεχώρισεν ἑαυτῷ ποίμνια καθ' ἑαυτὸν, καὶ οὐκ ἔμιξεν αὐτὰ εἰς τὰ πρόβατα Λάβαν.

41. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ καιρῷ, ᾧ ἐνεκίσσων τὰ πρόβατα ἐν γαστρὶ λαμβάνοντα, ἔθηκεν Ιακὼβ τὰς ῥάβδους ἐναντίον τῶν προβάτων ἐν ταῖς ληνοῖς, τοῦ ἐγκισσῆσαι αὐτὰ κατὰ τὰς ῥάβδους.

42. Ἡνίκα δ' ἂν ἔτικε τὰ πρόβατα, οὐκ ἐτίθει. ἐγένετο δὲ τὰ ἄσημα τοῦ Λάβαν, τὰ δὲ ἐπίσημα τοῦ ἰακώβ.

43. Καὶ ἐπλούτησεν ὁ ἄνθρωπος σφόδρα σφόδρα. καὶ ἐγένετο αὐτῷ κτήνη πολλὰ καὶ βόες, παῖδες, παιδίσκαι, κάμηλοι καὶ ὄνοι.

לא

1 וּשְׁמַע יָת פִּתְגָמֵי בְנֵי לָבָן דַּהֲווֹ אָמְרִין נְסַב יע יַעֲקֹב יָת כָּל דִּי לַאֲבוּנָא וּמִן דִּי לַאֲבוּנָא קְנָא יָת כָּל נִכְסַיָּא הָאִלֵּין׃

2 וַחֲזָא יַעֲקֹב יָת סְבַר אַפֵּי לָבָן וְהָא לֵיתַנוּן עִמֵּהּ כְּמֵאֶתְמָלֵי וּמִדְּקַדְמוֹהִי׃

3 וַאֲמַר יְיָ לְיַעֲקֹב תּוּב לַאֲרַע אֲבָהָתָךְ וּלְיַלָּדוּתָךְ וִיהֵא (מֵימְרִי) בְּסַעְדָּךְ׃

4 וּשְׁלַח יַעֲקֹב וּקְרָא לְרָחֵל וּלְלֵאָה לַחֲקְלָא לְוַת עָנֵיהּ׃

5 וַאֲמַר לְהֵן חָזֵי אֲנָא יָת סְבַר אַפֵּי דַּאֲבוּכֵן אֲרֵי לֵיתַנּוּן עִמִּי כְּמֵאֶתְמָלֵי וּמִדְּקַדְמוֹהִי וֶאֱלָהֵיהּ דְּאַבָּא (מֵימְרֵיהּ) הֲוָה בְּסַעְדִּי׃

6 וְאַתֵּן יְדַעְתִּין אֲרֵי בְּכָל חֵילִי פְּלַחִית יָת אֲבוּכֵן׃

7 וַאֲבוּכֵן שַׁקַּר בִּי וְאַשְׁנִי יָת אַגְרִי עֲשַׂר זִמְנִין וְלָא שַׁבְקֵיהּ יְיָ לְאַבְאָשָׁא עִמִּי׃

לא

1 וַיִּשְׁמַע אֶת־דִּבְרֵי בְנֵי־לָבָן לֵאמֹר לָקַח יַעֲקֹב אֵת כָּל־אֲשֶׁר לְאָבִינוּ וּמֵאֲשֶׁר לְאָבִינוּ עָשָׂה אֵת כָּל־הַכָּבֹד הַזֶּה׃

2 וַיַּרְא יַעֲקֹב אֶת־פְּנֵי לָבָן וְהִנֵּה אֵינֶנּוּ עִמּוֹ כִּתְמוֹל שִׁלְשׁוֹם׃

3 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יַעֲקֹב שׁוּב אֶל־אֶרֶץ אֲבוֹתֶיךָ וּלְמוֹלַדְתֶּךָ וְאֶהְיֶה עִמָּךְ׃

4 וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב וַיִּקְרָא לְרָחֵל וּלְלֵאָה הַשָּׂדֶה אֶל־צֹאנוֹ׃

5 וַיֹּאמֶר לָהֶן רֹאֶה אָנֹכִי אֶת־פְּנֵי אֲבִיכֶן כִּי־אֵינֶנּוּ אֵלַי כִּתְמֹל שִׁלְשֹׁם וֵאלֹהֵי אָבִי הָיָה עִמָּדִי׃

6 וְאַתֵּנָה יְדַעְתֶּן כִּי בְּכָל־כֹּחִי עָבַדְתִּי אֶת־אֲבִיכֶן׃

7 וַאֲבִיכֶן הֵתֶל בִּי וְהֶחֱלִף אֶת־מַשְׂכֻּרְתִּי עֲשֶׂרֶת מֹנִים וְלֹא־נְתָנוֹ אֱלֹהִים לְהָרַע עִמָּדִי׃

ΚΕΦΑΛ. λά.

1. Ἤκουσε δὲ Ιακὼβ τὰ ῥήματα τῶν υἱῶν Λάβαν λεγόντων· εἴληφεν Ιακὼβ πάντα τὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ ἐκ τῶν τοῦ πατρὸς ἡμῶν πεποίηκε πᾶσαν τὴν δόξαν ταύτην.

2. Καὶ εἶδεν Ιακὼβ τὸ πρόσωπον τοῦ Λάβαν, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν πρόσωπον αὐτοῦ, ὡσεὶ χθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν.

3. Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Ιακώβ· ἀποστρέφου εἰς τὴν γῆν τοῦ πατρός σου, καὶ εἰς τὴν γενεάν σου, καὶ ἔσομαι μετὰ σοῦ.

4. Ἀποστείλας δὲ Ιακὼβ ἐκάλεσε Λείαν καὶ ῥαχὴλ εἰς τὸ πεδίον, οὗ ἦν τὰ ποίμνια, καὶ εἶπεν αὐταῖς.

5. Ὁρῶ ἐγὼ τὸ πρόσωπον τοῦ πατρὸς ὑμῶν, ὅτι οὐκ ἔστι πρὸς ἐμὲ ὡς ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν. ὁ δὲ θεὸς τοῦ πατρός μου ἦν μετ' ἐμοῦ.

6. Καὶ αὐταὶ δὲ οἴδατε, ὅτι ἐν πάσῃ τῇ ἰσχύϊ μου δεδούλευκα τῷ πατρὶ ὑμῶν.

7. Ὁ δὲ πατὴρ ὑμῶν παρεκρούσατό με, καὶ ἤλλαξε τὸν μισθόν μου τῶν δέκα ἀμνῶν. καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεὸς τοῦ πατρός μου κακοποιῆσαί με.

CAP. XXX.

40. Diviſitq; gregem Iacob, & poſuit virgas in canalibus ante oculos arietum: erant autem alba & nigra quæque, Laban: cætera verò, Iacob, ſeparatis inter ſe gregibus.

41. Igitur quando primo tēpore aſcendebantur oves, ponebat Iacob virgas in canalibus aquarū ante oculos arietum & ovium, ut in earū contēplatione conciperent.

42. Quando verò ſerotina admiſſura erat, & conceptus extremus, non ponebat eas. Factaq; ſunt ea quæ erant ſerotina, Laban: & quæ primi temporis, Iacob.

43. Ditatusque eſt homo ultra modum, & habuit greges multos, ancillas & ſervos, camelos & aſinos.

CAP. XXXI.

1. Poſtquam autem audivit verba filiorum Laban dicentium, Tulit Iacob omnia quę fuerunt patris noſtri, & de illius facultate ditatus, factus eſt inclytus:

2. Animadvertit quoque faciem Laban quòd nō eſſet erga ſe ſicut heri & nudiustertius.

3. Maximè dicente ſibi Domino: Revertere in terram patrum tuorum, & ad generationem tuam, eroque tecum:

4. Miſit, & vocavit Rachel & Liam in agrum, ubi paſcebat greges,

5. Dixitq; eis: Video faciem patris veſtri, quòd non ſit erga me ſicut heri & nudiustertius: Deus autem patris mei fuit mecum.

6. Et ipſæ noſtis quòd totis viribus meis ſervierim patri veſtro.

7. Sed & pater veſter circūvenit me, & mutavit mercedem meam decem vicibus: & tamen non dimiſit eum Deus ut noceret mihi.

Das XXX. Capitel.

40. Da ſcheidet Jacob die Lämmer / vnd thet die abgeſonderte Herde zu den flecketen vnnd ſchwartzen in der Herde Labans / vnd macht jhm ein eigen Herde / die thet er nicht zu der Herde Labans.

41. Wenn aber der Laufft der Frůlinge Herde war / legte er dieſe ſtåbe inn die Rinnen fůr die Augen der Herde / daß ſie ůber den ſtåben empfiengen.

42. Aber inn der Spetlinger Laufft / legt er ſie nicht hinein. Alſo wurden die Spetlinge des Labans / aber die Frůlinge des Jacobs.

43. Daher ward der Mann ůber die maß Reich / daß er viel Schaffe / Mågde vnd Knechte / Kameel vnd Eſel hatte.

Das XXXI. Capitel.

VNnd es kamen fůr jhn die rede der Kinder Laban / daß ſie ſprachen: Jacob hat alle vnſers Vaters gut zu ſich gebracht / vnnd von vnſers Vaters gut hat er ſolche Reichthumb zu wegen gebracht.

2. Vnd Jacob ſahe an das angeſicht Laban / vnd ſihe es war nicht gegen jm / wie geſtern vnd ehegeſtern.

3. Vnnd der HERR ſprach zu Jacob: Zeuch wider in deiner Våter Land / vnnd zu deiner Freundtſchafft / Jch wil mit dir ſein.

4. Da ſandte Jacob hin / vnnd ließ ruffen Rahel vnnd Lea auffs Feldt bey ſeiner Herde.

5. Vnnd ſprach zu jhnen: Jch ſehe ewers Vaters angeſicht / das es nicht gegen mir iſt / wie geſtern vnnd ehegeſtern / Aber der Gott meines Vaters iſt mit mir geweſen.

6. Vnd jhr wiſſet / daß ich auß allen meinen krefften ewrem Vater gedienet habe.

7. Vnnd er hat mich geteuſcht / vnnd nun zehen mal meinen Lohn verendert / Aber Gott hat jm nicht geſtattet / daß er mir ſchaden thet.

CHAP. XXX.

40. Et Iacob partit les agneaux, & fit que les brebis du troupeau de Laban auoyent en veüe les *brebis* marquetees & tout ce qui eſtoit de roux: & mit ſes troupeaux à part, & ne les mit point aupres des troupeaux de Labā.

41. Et aduenoit que toutes & quantes fois que les brebis haſtiues venoyent en chaleur, Iacob mettoit les verges dedans les auges deuant les yeux du troupeau; afin qu'elles entraſſent en chaleur en regardant les verges.

42. Mais quand les brebis eſtoyent tradiues, il ne les mettoit point. Et les tardiues *appartenoyent* à Laban, & les haſtiues à Iacob.

43. Ainſi ce perſonnage foiſonna *en biens* tant & plus, & eut force troupeaux, ſeruantes & ſeruiteurs, chameaux & aſnes.

CHAP. XXXI.

1. Or il ouït les propos des enfans de Laban, diſans, Iacob a prins tout ce qui *appartenoit* à noſtre pere: & de ce qui *appartenoit* à noſtre pere il *en* a acquis toute ceſte gloire.

2. Et Iacob regarda le viſage de Labā, & voici, il n'*eſtoit* point enuers lui comme auparauant.

3. Et l'Eternel dit à Iacob, Retourne au païs de tes peres, & à ton parentage, & ie ſerai auec toi.

4. Iacob donc enuoya appeler Rachel & Lea *pour venir* aux champs vers ſes troupeaux.

5. Et leur dit, Ie cognoi au viſage de voſtre pere qu'il n'*eſt* point enuers moi comme par-ci deuant: toutesfois le Dieu de mon pere a eſté auec moi.

6. Et vous ſauez que de toute ma puiſſance i'ai ſerui à voſtre pere:

7. Mais voſtre pere s'eſt mocqué de moi, & a changé mō loyer par dix fois: neantmoins Dieu ne lui a point permis qu'il m'ait fait *aucun* mal.

לא

8 אִם כְּדֵין הֲוָה אָמַר נְמוֹרִין יְהֵא אַגְרָךְ וִילִידָן כָּל עָנָא נְמוֹרִין וְאִם כְּדֵין הֲוָה אָמַר רְגוֹלִין יְהֵא אַגְרָךְ וִילִידָן כָּל עָנָא רְגוֹלִין׃

9 וְאַפְרֵשׁ יְיָ מִן בְּעִירָא דַּאֲבוּכוֹן וִיהַב לִי׃

10 וַהֲוָה בְּעִדָּן דמ דְּמִתְיַחֲמָא עָנָא וּזְקָפִית עֵינַי וַחֲזֵית בְּחֶלְמָא וְהָא תְּיָשַׁיָּא דְּסָלְקִין עַל עָנָא רְגוֹלִין נְמוֹרִין ו וּפַצִּיחִין׃

11 וַאֲמַר לִי מַלְאֲכָא דַּיְיָ בְּחֶלְמָא יַעֲקֹב וַאֲמָרֵית הָא אֲנָא׃

12 וַאֲמַר זְקוֹף כְּעַן עֵינָךְ וַחֲזִי כָּל תְּיָשַׁיָּא דְּסָלְקִין עַל עָנָא רְגוֹלִין נְמוֹרִין וּפַצִּיחִין אֲרֵי גְּלֵי קֳדָמַי יָת כָּל דְּלָבָן עָבֵד לָךְ׃

13 אֲנָא אֱלָהָא דִּיתְגְּלִי עֲלָךְ בְּבֵית־אֵל דִּמְשַׁחְתָּא תַּמָּן קָמָה דְּקַיֵּימְתָּ קֳדָמַי תַּמָּן קְיָם כְּעַן קוּם פּוּק מִן אַרְעָא הָדָא וְתוּב לַאֲרַע יַלְדוּתָךְ׃

14 וַאֲתֵיבַת רָחֵל וְלֵאָה וַאֲמָרָה לֵיהּ הַעַד כְּעַן לָנָא חוּלַק וְאַחְסָנָא בְּבֵית אֲבוּנָא׃

15 הֲלָא נֻכְרָאָן אִתְחַשַּׁבְנָא לֵיהּ אֲרֵי זַבְּנָנָא וַאֲכַל אַף מֵיכַל יָת כַּסְפַּנָא׃

16 אֲרֵי כָּל עוּתְרָא דְּאַפְרֵשׁ יְיָ מֵאֲבוּנָא דִּילָנָא הוּא וְלִבְנָנָא וּכְעַן כָּל דַּאֲמַר יְיָ לָךְ עֲבֵד׃

17 וְקָם יַעֲקֹב וּנְטַל יָת בְּנוֹהִי וְיָת נְשׁוֹהִי עַל גַּמְלַיָּא׃

לא

8 אִם־כֹּה יֹאמַר נְקֻדִּים יִהְיֶה שְׂכָרֶךָ וְיָלְדוּ כָל־הַצֹּאן נְקֻדִּים וְאִם־כֹּה יֹאמַר עֲקֻדִּים יִהְיֶה שְׂכָרֶךָ וְיָלְדוּ כָל־הַצֹּאן עֲקֻדִּים׃

9 וַיַּצֵּל אֱלֹהִים אֶת־מִקְנֵה אֲבִיכֶם וַיִּתֶּן־לִי׃

10 וַיְהִי בְּעֵת יַחֵם הַצֹּאן וָאֶשָּׂא עֵינַי וָאֵרֶא בַּחֲלוֹם וְהִנֵּה הָעַתֻּדִים הָעֹלִים עַל־הַצֹּאן עֲקֻדִּים נְקֻדִּים וּבְרֻדִּים׃

11 וַיֹּאמֶר אֵלַי מַלְאַךְ הָאֱלֹהִים בַּחֲלוֹם יַעֲקֹב וָאֹמַר הִנֵּנִי׃

12 וַיֹּאמֶר שָׂא־נָא עֵינֶיךָ וּרְאֵה כָּל־הָעַתֻּדִים הָעֹלִים עַל־הַצֹּאן עֲקֻדִּים נְקֻדִּים וּבְרֻדִּים כִּי רָאִיתִי אֵת כָּל־אֲשֶׁר לָבָן עֹשֶׂה לָּךְ׃

13 אָנֹכִי הָאֵל בֵּית־אֵל אֲשֶׁר מָשַׁחְתָּ שָּׁם מַצֵּבָה אֲשֶׁר נָדַרְתָּ לִּי שָׁם נֶדֶר עַתָּה קוּם צֵא מִן־הָאָרֶץ הַזֹּאת וְשׁוּב אֶל־אֶרֶץ מוֹלַדְתֶּךָ׃

14 וַתַּעַן רָחֵל וְלֵאָה וַתֹּאמַרְנָה לוֹ הַעוֹד לָנוּ חֵלֶק וְנַחֲלָה בְּבֵית אָבִינוּ׃

15 הֲלוֹא נָכְרִיּוֹת נֶחְשַׁבְנוּ לוֹ כִּי מְכָרָנוּ וַיֹּאכַל גַּם־אָכוֹל אֶת־כַּסְפֵּנוּ׃

16 כִּי כָל־הָעֹשֶׁר אֲשֶׁר הִצִּיל אֱלֹהִים מֵאָבִינוּ לָנוּ הוּא וּלְבָנֵינוּ וְעַתָּה כֹּל אֲשֶׁר אָמַר אֱלֹהִים אֵלֶיךָ עֲשֵׂה׃

17 וַיָּקָם יַעֲקֹב וַיִּשָּׂא אֶת־בָּנָיו וְאֶת־נָשָׁיו עַל־הַגְּמַלִּים׃

λά.

8. Ἐὰν οὕτως εἴπῃ, τὰ ποικίλα ἔσται σου μισθὸς, καὶ τέξεται πάντα τὰ πρόβατα ποικίλα. ἐὰν δὲ εἴπῃ, τὰ λευκὰ ἔσται σου μισθὸς, καὶ τέξεται πάντα τὰ πρόβατα λευκά.

9. Καὶ ἀφείλετο ὁ θεὸς πάντα τὰ κτήνη τοῦ πατρὸς ὑμῶν, καὶ ἔδωκέ μοι αὐτά.

10. Καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἐνεκίσσων τὰ πρόβατα, καὶ εἶδον τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτὰ ἐν τῷ ὕπνῳ. καὶ ἰδοὺ οἱ τράγοι, καὶ οἱ κριοὶ ἀναβαίνοντες ἐπὶ τὰ πρόβατα καὶ τὰς αἶγας διάλευκοι καὶ σποδοειδεῖς ῥαντοί.

11. Καὶ εἶπέ μοι ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ καθ' ὕπνον, Ἰακώβ. ἐγὼ δὲ εἶπα, τί ἐστι.

12. Καὶ εἶπεν. ἀνάβλεψον τοῖς ὀφθαλμοῖς σου, καὶ ἴδε τοὺς τράγους καὶ τοὺς κριοὺς ἀναβαίνοντας ἐπὶ τὰ πρόβατα καὶ τὰς αἶγας διαλεύκους καὶ ποικίλους καὶ σποδοειδεῖς ῥαντούς. ἑώρακα γὰρ ὅσα σοι Λάβαν ποιεῖ.

13. Ἐγώ εἰμι ὁ θεός σου ὁ ὀφθείς σοι ἐν τῷ τόπῳ θεοῦ, οὗ ἤλειψάς μοι ἐκεῖ στήλην, καὶ ηὔξω μοι ἐκεῖ εὐχήν. νῦν οὖν ἀνάστηθι, καὶ ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς ταύτης, καὶ ἄπελθε εἰς τὴν γῆν τῆς γενέσεώς σου, καὶ ἔσομαι μετὰ σοῦ.

14. Καὶ ἀποκριθεῖσαι Ῥαχὴλ, καὶ Λεία, εἶπαν αὐτῷ· μή ἐστιν ἡμῖν ἔτι μερὶς ἢ κληρονομία ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς ἡμῶν.

15. Οὐχ ὡς αἱ ἀλλότριαι λελογίσμεθα αὐτῷ; πέπρακε γὰρ ἡμᾶς, καὶ κατὰ βρῶσιν κατέφαγε τὸ ἀργύριον ἡμῶν.

16. Πάντα τὸν πλοῦτον καὶ τὴν δόξαν ἣν ἀφείλετο ὁ θεὸς τοῦ πατρὸς ἡμῶν, ἡμῖν ἔσται, καὶ τοῖς τέκνοις ἡμῶν. νῦν οὖν ὅσα σοι εἴρηκεν ὁ θεὸς, ποίει.

17. Ἀναστὰς δὲ Ἰακὼβ, ἔλαβε τὰς γυναῖκας αὐτοῦ, καὶ τὰ παιδία αὐτοῦ ἐπὶ τὰς καμήλους.

CAP. XXXI.

8. Si quando dixit, Variæ erunt mercedes tuæ: pariebant omnes oves varios fœtus.quando verò econtrario ait, Alba queque accipies pro mercede: omnes greges alba pepererunt.

9. Tulitque Deus ſubſtantiam patris veſtri, & dedit mihi.

10. Poſtquam enim conceptus ovium tempus advenerat, levavi oculos meos, & vidi in ſomnis aſcendentes mares ſuper fœminas, varios & maculoſos, & diverſorum colorum.

11. Dixitq; angelus Dei ad me in ſomnis, Iacob? Et ego reſpondi, Adſum.

12. Qui ait? Leva oculos tuos, & vide univerſos maſculos aſcendentes ſuper fœminas, varios, maculoſos, atque reſperſos. Vidi enim omnia quæ fecit tibi Laban.

13. Ego ſum Deus Beth-él, ubi vnxiſti lapidem, & votũ voviſti mihi. Nunc ergo ſurge, & egredere de terra hac, revertens in terram nativitatis tuæ.

14. Reſponderuntque Rachel & Lia: Nunquid habemus reſidui quicquam in facultatibus, & hæreditate domus patris noſtri?

15. Nonne quaſi alienas reputavit nos, & vendidit, comeditq; pretium noſtrum?

16. Sed Deus tulit opes patris noſtri, & eas tradidit nobis, ac filiis noſtris: vnde omnia quæ præcepit tibi Deus, fac.

17. Surrexit itaque Iacob: & impoſitis liberis, ac coniugibus ſuis ſuper camelos, abiit.

Das XXXI. Capitel.

8. Wenn er ſprach die bundten ſollen dein lohn ſein/ So trug die gantze Herd bundte. Wenn er aber ſprach: Die ſprenckliche ſollen dein lohn ſein/ ſo trug die gantze Herde ſprenckliche.

9. Alſo hat GOTT die gůter euers Vaters jhm entwandt/ vnd mir gegeben.

10. Denn wenn die zeit des lauffs kam/ hub ich meine augen auff/ vnnd ſahe im Traum/ vnnd ſihe die Böcke ſprungen auff die ſprenckliche/ fleckete vnd bundte Herde.

11. Vnd der Engel Gottes ſprach zu mir im Traum: Jacob. Vnnd ich antwortet: Hie bin ich.

12. Er aber ſprach: Heb auff deine augen/ vnnd ſihe/ die Böcke ſpringen auff die ſprenckliche/ fleckete vnd bundte Herde/ deñ ich habe alles geſehen/ was dir Laban thut.

13. Jch bin der GOTT zu Beth-El/ da du den Stein geſalbet haſt/ vnnd mir daſelbs ein Gelůbde gethan. Nun mach dich auff/ vnd zeuch aus diſem lande/ vnd zeuch wider in das land deiner Freundſchafft.

14. Da antwortet Rahel vnd Lea/ vnd ſprachen zu jhm: Wir haben doch kein theil noch erbe mehr in vnſers Vaters Hauſe.

15. Hat er vns doch gehalten als die frembden/ denn er hat vns verkaufft/ vnd vnſern lohn verzehret.

16. Darumb hat Gott vnſerm Vater entwandt ſeinen reichthumb zu vnns vnd vnſern Kindern/ Alles nun/ was Gott dir geſagt hat/ das thu.

17. Alſo machet ſich Jacob auff vnd lud ſeine Kinder vnnd Weiber auff Kameelen.

CHAP. XXXI.

8. Quand il diſoit ainſi, Les piccotees ſeront ton loyer: lors toutes les brebis *en* agneloyent de piccotees. Et quand il diſoit, Les marquetees ſeront ton loyer, alors toutes les brebis *en* agneloyent de marquetees.

9. Et Dieu a oſté le beſtail de voſtre pere, & me l'a donné.

10. Car il aduint au temps que les brebis entroyent en chaleur, que ie leuai mes yeux, & vi en ſonge, & voici, les boucs qui ſailloyent les cheures, *eſtoyent* marquetés, piccotés & tachetés.

11. Et l'Ange de Dieu me dit en ſonge, Iacob. Et ie reſpondi, Me voici.

12. Et il dit, Leue maintenant tes yeux, & regarde: tous les boucs qui ſaillent les cheures, *ſont* marquetes, piccotés & tachetés. Car i'ai veu tout ce que te fait Labã.

13. Ie *ſuis* le *Dieu* Fort *de* Beth-el, où tu oignis la pierre dreſſee pour enſeigne, quãd tu me voüas là vn vœu. Maintenant *donc* leue-toi, ſors de ce païs, & *t'en* retourne au païs de ton parentage.

14. Adonc Rachel & Lea reſpondirent & lui dirent, Auons-nous encore noſtre portion & heritage en la maiſon de noſtre pere?

15. N'auons-nous pas eſté reputees de lui *comme* eſtrangeres? Car il nous a vendues: & meſme a du tout mangé noſtre argent,

16. Car toutes les richeſſes que Dieu a oſtees à noſtre pere, appartenoyent à nous & à nos enfans. Maintenant donc fai tout ce que Dieu t'a dit.

17. Ainſi Iacob ſe leua, & monta les enfans & ſes femmes ſur des chameaux.

לא

18 וּדְבַר יָת כָּל גֵּיתוֹהִי וְיָת כָּל קִנְיָנֵיהּ דִּיקְנָא גֵּיתֵי קִנְיָנֵיהּ דִּיקְנָא בְּפַדַּן אֲרָם לְמֵיתֵי לְוָת יִצְחָק אֲבוּהִי לְאַרְעָא דִּכְנַעַן׃

19 וְלָבָן אֲזַל לְמִיגַז יָת עָנֵיהּ וּנְסֵיבַת רָחֵל יָת צַלְמַנַיָּא דִּי לַאֲבוּהָא׃

20 וְכַסִּי יַעֲקֹב מִן לָבָן אֲרַמָּאָה עַל דְּלָא חַוִּי לֵהּ אֲרֵי אָזֵל הוּא׃

21 וַאֲזַל הוּא וְכָל דִּילֵיהּ וְקָם וַעֲבַר יָת פְּרָת וְשַׁוִּי יָת אַפּוֹהִי לְטוּרָא דְּגִלְעָד׃

22 וְאִתְחַוָּאָה לְלָבָן בְּיוֹמָא תְּלִיתָאָה אֲרֵי אֲזַל יַעֲקֹב׃

23 וּדְבַר יָת אֲחוֹהִי עִמֵּיהּ וּרְדַף בָּתְרוֹהִי מַהֲלַךְ שִׁבְעָה יוֹמִין וְאַדְבֵּק יָתֵיהּ בְּטוּרָא דְּגִלְעָד׃

24 וַאֲתָא (מֵימַר) מִן קֳדָם יְיָ לְוָת לָבָן אֲרַמָּאָה בְּחֶלְמָא דְּלֵילְיָא וַאֲמַר לֵיהּ אִסְתַּמַּר לָךְ דִּילְמָא תְּמַלֵּיל עִם יַעֲקֹב מִטַּב עַד בִּישׁ׃

25 וְאַדְבֵּק לָבָן יָת יַעֲקֹב וְיַעֲקֹב פְּרַס יָת מַשְׁכְּנֵיהּ בְּטוּרָא וְלָבָן אַשְׁרֵי יָת אֲחוֹהִי בְּטוּרָא דְּגִלְעָד׃

26 וַאֲמַר לָבָן לְיַעֲקֹב מָה עֲבַדְתָּ וְכַסִּיתָא מִנִּי וּדְבַרְתָּ יָת בְּנָתַי כִּשְׁבְיָן חַרְבָּא׃

27 לְמָה אִטַּמַּרְתְּ לְמֵיזַל וְכַסִּיתָא מִנִּי וְלָא חַוִּיתָ לִי וְשַׁלְּחִיתָךְ פּוֹן בְּחֶדְוָא וּבְתֻשְׁבְּחָן בְּתוּפִּין וּבְכִנָּרִין׃

28 וְלָא שְׁבַקְתַּנִי לְנַשָּׁקָא לִבְנַי וְלִבְנָתַי כְּעַן אַסְכֵּילְתָּא לְמֶעְבַּד׃

לא

18 וַיִּנְהַג אֶת־כָּל־מִקְנֵהוּ וְאֶת־כָּל־רְכֻשׁוֹ אֲשֶׁר רָכָשׁ מִקְנֵה קִנְיָנוֹ אֲשֶׁר רָכַשׁ בְּפַדַּן אֲרָם לָבוֹא אֶל־יִצְחָק אָבִיו אַרְצָה כְּנָעַן׃

19 וְלָבָן הָלַךְ לִגְזֹז אֶת־צֹאנוֹ וַתִּגְנֹב רָחֵל אֶת־הַתְּרָפִים אֲשֶׁר לְאָבִיהָ׃

20 וַיִּגְנֹב יַעֲקֹב אֶת־לֵב לָבָן הָאֲרַמִּי עַל־בְּלִי הִגִּיד לוֹ כִּי בֹרֵחַ הוּא׃

21 וַיִּבְרַח הוּא וְכָל־אֲשֶׁר־לוֹ וַיָּקָם וַיַּעֲבֹר אֶת־הַנָּהָר וַיָּשֶׂם אֶת־פָּנָיו הַר הַגִּלְעָד׃

22 וַיֻּגַּד לְלָבָן בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי כִּי בָרַח יַעֲקֹב׃

23 וַיִּקַּח אֶת־אֶחָיו עִמּוֹ וַיִּרְדֹּף אַחֲרָיו דֶּרֶךְ שִׁבְעַת יָמִים וַיַּדְבֵּק אֹתוֹ בְּהַר הַגִּלְעָד׃

24 וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל־לָבָן הָאֲרַמִּי בַּחֲלֹם הַלָּיְלָה וַיֹּאמֶר לוֹ הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־תְּדַבֵּר עִם־יַעֲקֹב מִטּוֹב עַד־רָע׃

25 וַיַּשֵּׂג לָבָן אֶת־יַעֲקֹב וְיַעֲקֹב תָּקַע אֶת־אָהֳלוֹ בָּהָר וְלָבָן תָּקַע אֶת־אֶחָיו בְּהַר הַגִּלְעָד׃

26 וַיֹּאמֶר לָבָן לְיַעֲקֹב מֶה עָשִׂיתָ וַתִּגְנֹב אֶת־לְבָבִי וַתְּנַהֵג אֶת־בְּנֹתַי כִּשְׁבֻיוֹת חָרֶב׃

27 לָמָּה נַחְבֵּאתָ לִבְרֹחַ וַתִּגְנֹב אֹתִי וְלֹא־הִגַּדְתָּ לִּי וָאֲשַׁלֵּחֲךָ בְּשִׂמְחָה וּבְשִׁרִים בְּתֹף וּבְכִנּוֹר׃

28 וְלֹא נְטַשְׁתַּנִי לְנַשֵּׁק לְבָנַי וְלִבְנֹתָי עַתָּה הִסְכַּלְתָּ עֲשׂוֹ׃

λα.

18. Καὶ ἀπήγαγε πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ, καὶ πᾶσαν τὴν ἀποσκευὴν αὐτοῦ, ἣν ἐποίησεν ἐν τῇ μεσοποταμίᾳ, καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ, ἀπελθεῖν πρὸς ἰσαὰκ τὸν πατέρα αὐτοῦ εἰς γῆν χαναάν.

19. Λάβαν δὲ ᾤχετο κεῖραι τὰ πρόβατα αὐτοῦ. ἔκλεψε δὲ ῥαχὴλ τὰ εἴδωλα τοῦ πατρὸς αὐτῆς.

20. Εκρυψε δὲ Ιακὼβ Λάβαν τὸν σύρον, τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι αὐτῷ ὅτι διδράσκει.

21. Καὶ ἀπέδρα αὐτὸς, καὶ τὰ αὐτοῦ πάντα. καὶ διέβη τὸν ποταμὸν καὶ ὥρμησεν εἰς τὸ ὄρος γαλαάδ.

22. Ανηγγέλη δὲ Λάβαν τῷ σύρῳ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, ὅτι ἀπέδρα Ιακώβ.

23. Καὶ παραλαβὼν πάντας τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ μεθ' ἑαυτοῦ, ἐδίωξεν ὀπίσω αὐτοῦ ὁδὸν ἡμερῶν ἑπτά. καὶ κατέλαβεν αὐτὸν ἐν τῷ ὄρει γαλαάδ.

24. Ηλθε δὲ ἄγγελος πρὸς Λάβαν τὸν σύρον καθ' ὕπνον τὴν νύκτα, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Φύλαξαι σεαυτὸν, μή ποτε λαλήσῃς πρὸς αὐτὸν πονηρά. καὶ κατέλαβε Λάβαν τὸν Ιακώβ.

25. Ιακὼβ δὲ ἔπηξε τὴν ὁδὸν τῆς σκευῆς αὐτοῦ ἐν τῷ ὄρει. Λάβαν δὲ ἔστησε τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐν τῷ ὄρει γαλαάδ.

26. Εἶπε δὲ Λάβαν τῷ ἰακώβ· τί ἐποίησας; ἵνα τί κρυφῇ ἀπέδρας, καὶ ἐκλοποφόρησάς με, καὶ ἀπήγαγες τὰς θυγατέρας μου ὡς αἰχμαλώτιδας μαχαίρᾳ·

27. Καὶ εἰ ἀνήγγειλάς μοι, ἐξαπέστειλα ἄν σε μετ' εὐφροσύνης καὶ μετὰ μουσικῶν τυμπάνων καὶ κιθάρας.

28. Καὶ οὐκ ἠξιώθην καταφιλῆσαι τὰ παιδία μου, καὶ τὰς θυγατέρας μου. νῦν δὲ ἀφρόνως ἔπραξας.

CAP. XXXI.

18. Tulitque omnem ſubſtantiam ſuam, & greges, & quicquid in Meſopotamia acquiſierat, pergens ad Iſaac patrem ſuum in Terram-Chanáan.

19. Eo tempore ierat Laban ad tondendas oves, & Rachel furata eſt idôla patris ſui.

20. Noluitque Iacob confiteri ſocero ſuo quòd fugeret,

21. Cumq́; abiiſſet tam ipſe quàm omnia quæ iuris ſui erant, & amne tranſmiſſio pergeret contra montem-Galaad:

22. Nuntiatum eſt Laban die tertio quòd fugeret Iacob.

23. Qui aſſumptis fratribus ſuis, perſecutus eſt eum diebus ſeptem: & comprehendit eum in monte Galaad.

24. Viditque in ſomnis dicentem ſibi Dominum: Caue ne quicquam aſperè loquaris contra Iacob.

25. Iamque Iacob extenderat in monte rabernaculum: cumq́; ille conſecutus fuiſſet eum cũ fratribus ſuis, in eodem monte Galaad fixit tentorium.

26. Et dixit ad Iacob: Quare ita egiſti, ut clam me, abigeres filias meas quaſi captivas gladio?

27. Cur ignorante me fugere voluiſti, nec indicare mihi: ut proſequerer te cum gaudio, & canticis, & tympanis, & citharis?

28. Non es paſſus ut oſcularer filios meos & filias: ſtultè operatus es & nunc quidem.

Das XXXI. Capitel.

18. Vnd füret weg alle ſein vich / vnd alle ſeine Haabe / die er zu Meſopotamia erworben hatte / daß er keme zu Iſaac ſeinem Vater ins land Canaan.

19. Laban aber war gangen ſeine Herde zu ſcheren. Vnd Rahel ſtal jhres Vaters Götzen.

20. Alſo ſtal Jacob dem Laban zu Syrien das hertz / damit / daß er jhm nicht anſaget / daß er flohe.

21. Alſo flohe er vnnd alles was ſein war / machet ſich auff / vnnd fuhr vber das Waſſer / vnd richtet ſich nach dem Berge Gilead.

22. Am dritten tage wards Laban angeſagt / daß Jacob flöhe.

23. Vnd er nam ſeine Brůder zu ſich vnd jaget jm nach ſieben Tagreiſe / vnd ereilet jhn auff dem Berge Gilead.

24. Aber GOTT kam zu Laban dem Syrer im Traum des nachts / vnd ſprach zu jhm: Hůte dich / daß du mit Jacob nicht anders redeſt denn freundlich.

25. Vnnd Laban nahet zu Jacob / Jacob aber hatte ſeine hůtten auffgeſchlagen auff dem Berge / Vnd Laban mit ſeinen Brůdern ſchlug ſeine Hůtten auch auff / auff dem Berge Gilead.

26. Da ſprach Laban zu Jacob: Was haſt du gethan / das du mein Hertz geſtolen haſt / vnnd haſt meine Töchter entfůhret / als die durchs Schwert gefangen weren?

27. Warumb haſt du heimlich geflohen / vnd haſt dich weg geſtolen / vnd haſt mirs nicht angeſagt / daß ich dich hette geleitet mit freuden / mit ſingen / mit paucken vnd harpffen?

28. Vnd haſt mich nicht laſſen meine Kinder vnnd Töchter kůſſen. Nun du haſt thörlich gethan.

CHAP. XXXI.

18. Et mena *deuant ſoi* tout ſon beſtail & ſa cheuance qu'il auoit acquiſe, & tout ce qu'il poſſedoit & auoit acquis en Paddan-Aram, pour venir vers Iſaac ſon pere au païs de Canaan.

19. Or comme Laban eſtoit allé tõdre ſes brebis, Rachel deſroba les marmouſets qui *eſtoyent* à ſon pere.

20. Et Iacob ſe deſroba de Labã Aramien, pource qu'il ne lui en dit mot, d'autant qu il s'enfuyoit.

21. Il s'enfuit donc auec tout ce qui lui *appartenoit*: & partit, & paſſa le fleuue, & tira *vers* la montagne de Galaad.

22. Et au troiſieme iour on rapporta à Laban que Iacob s'en eſtoit fui.

23. Lors il print ſes freres auec ſoi, & le pourſuiuit le chemin de ſept iournees, & l'atteignit en la montagne de Galaad.

24. Or Dieu vint à Laban Aramien en ſonge, la nuict, lui diſant, Donne-toi garde que d'auenture tu ne vienes à parler auec Iacob de bien en mal.

25. Laban donc atteignit Iacob. Et Iacob auoit planté ſes tabernacles en la montagne. Et Laban planta *le ſien* auec ſes freres en la montagne de Galaad.

26. Or Laban dit à Iacob, Qu'as-tu fait? Tu t'es deſrobé de moi: tu as emmené mes filles comme priſonnieres de guerre.

27. Pourquoi t'es-tu caché pour t'enfuir, & t'es-tu deſrobé de moi, & ne me *l'*as declaré, & ie t'euſſe conuoyé auec ioye, chanſons, tabour & violon.

28. Et tu ne m'as point laiſſé baiſer mes fils & mes filles: tu as maintenant fait follement en faiſant cela.

לא

29 אִית חֵילָא בִידִי לְמֶעְבַּד עִמְּכוֹן בִּישׁ וֵאלָהָא דַאֲבוּכוֹן רַמְשָׁא אֲמַר לִי לְמֵימַר אִסְתְּמַר לָךְ מִלְּמַלָּלָא עִם יַעֲקֹב מִטַּב עַד בִּישׁ׃

30 וּכְעַן מֵיזַל אֲזַלְתָּ אֲרֵי חַמָּדָא חַמֵּידְתָּא לְבֵית אֲבוּךְ לְמָה נְסֵיבְתָּ יָת דַּחַלְתִּי׃

31 וַאֲתֵיב יַעֲקֹב וַאֲמַר לְלָבָן אֲרֵי דְחֵילִית אֲרֵי אֲמַרִית דִּילְמָא תֵגוּס יָת בְּנָתָךְ מִנִּי׃

32 אֲתַר דְּתַשְׁכַּח יָת דַּחַלְתָּךְ לָא יִתְקַיַּם קֳדָם אַחָנָא אִשְׁתְּמוֹדַע לָךְ מָא דְעִמִּי וְסַב לָךְ וְלָא יְדַע יַעֲקֹב אֲרֵי רָחֵל נְסֵיבַתְנוּן׃

33 וְעַאל לָבָן בְּמַשְׁכְּנָא דְיַעֲקֹב וּבְמַשְׁכְּנָא דְלֵאָה וּבְמַשְׁכְּנָא דְתַרְתֵּין לְחֵיוָתָא וְלָא אַשְׁכַּח וּנְפַק מִמַּשְׁכְּנָא דְלֵאָה וְעַאל בְּמַשְׁכְּנָא דְרָחֵל׃

34 וְרָחֵל נְסֵיבַת יָת צַלְמָנַיָּא וְשַׁוִּיתִינּוּן בַּעֲבִיטָא דְגַמְלָא וִיתֵיבַת עֲלֵיהוֹן וּמַשֵּׁישׁ לָבָן יָת כָּל מַשְׁכְּנָא וְלָא אַשְׁכַּח׃

35 וַאֲמַרֶת לַאֲבוּהָא לָא יִתְקוֹף בְּעֵינֵי דְרִבּוֹנִי אֲרֵי לָא אִיכּוּל לְמֵיקָם מִן קֳדָמָךְ אֲרֵי אוֹרַח נְשִׁין לִי וּבְלַשׁ וְלָא אַשְׁכַּח יָת צַלְמָנַיָּא׃

36 וּתְקֵיף לְיַעֲקֹב וּנְצָא עִם לָבָן וַאֲתֵיב יַעֲקֹב וַאֲמַר לְלָבָן מַה חוֹבִי וּמַה סוּרְחָנִי אֲרֵי רְדֵיפְתָּא בַתְרָאי׃

37 אֲרֵי מַשֵּׁישְׁתָּ יָת כָּל מָאנַי מַה אַשְׁכַּחְתְּ מִכָּל מָאנֵי בֵיתָךְ שַׁוּ כְּעַן קֳדָם אַחַי וְאַחָךְ וְיוֹכְחוּן בֵּין תַּרְוָנָא׃

לא

29 יֶשׁ־לְאֵל יָדִי לַעֲשׂוֹת עִמָּכֶם רָע וֵאלֹהֵי אֲבִיכֶם אֶמֶשׁ אָמַר אֵלַי לֵאמֹר הִשָּׁמֶר לְךָ מִדַּבֵּר עִם־יַעֲקֹב מִטּוֹב עַד־רָע׃

30 וְעַתָּה הָלֹךְ הָלַכְתָּ כִּי־נִכְסֹף נִכְסַפְתָּה לְבֵית אָבִיךָ לָמָּה גָנַבְתָּ אֶת־אֱלֹהָי׃

31 וַיַּעַן יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר לְלָבָן כִּי יָרֵאתִי כִּי אָמַרְתִּי פֶּן־תִּגְזֹל אֶת־בְּנוֹתֶיךָ מֵעִמִּי׃

32 עִם אֲשֶׁר תִּמְצָא אֶת־אֱלֹהֶיךָ לֹא יִחְיֶה נֶגֶד אַחֵינוּ הַכֶּר־לְךָ מָה עִמָּדִי וְקַח־לָךְ וְלֹא־יָדַע יַעֲקֹב כִּי רָחֵל גְּנָבָתַם׃

33 וַיָּבֹא לָבָן בְּאֹהֶל־יַעֲקֹב וּבְאֹהֶל לֵאָה וּבְאֹהֶל שְׁתֵּי הָאֲמָהֹת וְלֹא מָצָא וַיֵּצֵא מֵאֹהֶל לֵאָה וַיָּבֹא בְּאֹהֶל רָחֵל׃

34 וְרָחֵל לָקְחָה אֶת־הַתְּרָפִים וַתְּשִׂמֵם בְּכַר הַגָּמָל וַתֵּשֶׁב עֲלֵיהֶם וַיְמַשֵּׁשׁ לָבָן אֶת־כָּל־הָאֹהֶל וְלֹא מָצָא׃

35 וַתֹּאמֶר אֶל־אָבִיהָ אַל־יִחַר בְּעֵינֵי אֲדֹנִי כִּי לוֹא אוּכַל לָקוּם מִפָּנֶיךָ כִּי־דֶרֶךְ נָשִׁים לִי וַיְחַפֵּשׂ וְלֹא מָצָא אֶת־הַתְּרָפִים׃

36 וַיִּחַר לְיַעֲקֹב וַיָּרֶב בְּלָבָן וַיַּעַן יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר לְלָבָן מַה־פִּשְׁעִי מַה חַטָּאתִי כִּי דָלַקְתָּ אַחֲרָי׃

37 כִּי־מִשַּׁשְׁתָּ אֶת־כָּל־כֵּלַי מַה־מָּצָאתָ מִכֹּל כְּלֵי־בֵיתֶךָ שִׂים כֹּה נֶגֶד אַחַי וְאַחֶיךָ וְיוֹכִיחוּ בֵּין שְׁנֵינוּ׃

λά.

29. Καὶ νῦν ἰσχύει ἡ χείρ μου κακοποιῆσαί σε. ὁ δὲ θεὸς τοῦ πατρός σου χθὲς εἶπε πρός με λέγων· φύλαξαι σεαυτὸν, μή ποτε λαλήσῃς μετὰ ἰακὼβ πονηρά.

30. Νῦν οὖν πεπόρευσαι. ἐπιθυμίᾳ γὰρ ἐπεθύμησας ἀπελθεῖν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός σου, ἵνα τί ἔκλεψας τοὺς θεούς μου.

31. Ἀποκριθεὶς δὲ ἰακὼβ, εἶπε τῷ Λάβαν. εἶπα γὰρ, μή ποτε ἀφέλῃς τὰς θυγατέρας σου ἀπ' ἐμοῦ καὶ πάντα τὰ ἐμά.

32. Καὶ εἶπεν ἰακὼβ, παρ' ὃν ἂν εὕρῃς τοὺς θεούς σου, οὐ ζήσεται. ἐναντίον τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν ἐπίγνωθι τί ἐστι παρ' ἐμοὶ τῶν σῶν, καὶ λάβε. καὶ οὐκ ἐπέγνω παρ' αὐτῷ οὐθέν. οὐκ ᾔδει δὲ ἰακὼβ ὅτι ῥαχὴλ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἔκλεψεν αὐτούς,

33. Εἰσελθὼν δὲ Λάβαν ἠρεύνησεν εἰς τὸν οἶκον λείας, καὶ οὐχ εὗρεν. καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ οἴκου λείας, καὶ ἠρεύνησε τὸν οἶκον ἰακὼβ, καὶ ἐν τῷ οἴκῳ τῶν δύο παιδισκῶν, καὶ οὐχ εὗρεν.

34. Εἰσῆλθε δὲ εἰς τὸν οἶκον ῥαχήλ. ῥαχὴλ δὲ ἔλαβε τὰ εἴδωλα, καὶ ἐνέβαλεν αὐτὰ εἰς τὰ σάγματα τῆς καμήλου, καὶ ἐπεκάθησεν αὐτοῖς. καὶ εἶπε τῷ πατρὶ αὐτῆς·

35. Μὴ βαρέως φέρε κύριε· οὐ δύναμαι ἀναστῆναι ἐνώπιόν σου, ὅτι τὸ κατ' ἐθισμὸν τῶν γυναικῶν μοι ἐστίν. ἠρεύνησε Λάβαν ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ, καὶ οὐχ εὗρε τὰ εἴδωλα.

36. Ὠργίσθη δὲ ἰακὼβ καὶ ἐμαχήσατο Λάβαν. ἀποκριθεὶς δὲ ἰακὼβ εἶπε τῷ Λάβαν· τί τὸ ἀδίκημά μου; καὶ τί τὸ ἁμάρτημά μου; ὅτι κατεδίωξας ὀπίσω μου, καὶ ὅτι ἠρεύνησας πάντα τὰ σκεύη τοῦ οἴκου μου.

37. Τί εὗρες ἀπὸ πάντων τῶν σκευῶν τοῦ οἴκου σου; θὲς ὧδε ἐναντίον τῶν ἀδελφῶν σου καὶ τῶν ἀδελφῶν μου, καὶ ἐλεγξάτωσαν ἀνὰ μέσον τῶν δύο ἡμῶν.

CAP. XXXI.

29. Valet manus mea reddere tibi malum : ſed Deus patris tui heri dixit mihi: Caue ne loquaris contra Iacob quicquam durius.

30. Eſto, ad tuos ire cupiebas, & deſiderio erat tibi domus patris tui: cur furatus es deos meos?

31. Reſpondit Iacob: Quòd inſcio te profectus ſum, timui ne violenter auferres filias tuas.

32. Quòd autem furti me arguis : apud quemcunque inveneris deos tuos, necetur coram fratribus noſtris. ſcrutare, quicquid tuorum apud me inveneris, aufer. hæc dicens, ignorabat quòd Rachel furata eſſet idôla.

33. Ingreſſus itaque Laban tabernaculum Iacob, & Liæ, & utriuſque famulæ, non invenit. Cumque intraſſet tentorium Rachelis,

34. Illa feſtinans abſcondit idôla ſubter ſtramenta cameli, & ſedit déſuper: ſcrutantiq; omne tentorium, & nihil invenienti,

35. Ait: Ne iraſcatur dominus meus, quòd coram te aſſurgere nequeo : quia iuxta conſuetudinem fœminarũ nunc accidit mihi. ſic deluſa ſolicitudo quærentis eſt.

36. Tumensq; Iacob, cum iurgio ait: Quam ob culpam meam, & ob quod peccatum meum ſic exarſiſti poſt me,

37. Et ſcrutatus es omnem ſupellectilem meam ? Quid inveniſti de cuncta ſubſtantia domus tuæ? pone hîc coram fratribus meis, & fratribus tuis, & iudicent inter me & te.

Das XXXI. Capitel.

29. Vnd ich hette mit Gottes hülffe wol ſo viel macht / daß ich euch könt vbels thun / Aber euers Vaters GOtt hat geſtern zu mir geſagt: Hüte dich / daß du mit Jacob nicht anders denn freundlich redeſt.

30. Vnd weil du denn ja wolteſt ziehen / vnd ſehneteſt dich ſo faſt nach deines Vaters hauſe / Warumb haſt du mir meine Götter geſtolen?

31. Jacob antwortet / vnnd ſprach zu Laban: Jch forchte mich / vnnd dachte du würdeſt deine Töchter von mir reiſſen.

32. Bey welchem du aber deine Götter findeſt / der ſterbe hie für vnſern Brüdern / ſuche das deine bey mir vnd nimms hin. Jacob wuſte aber nicht / daß ſie Rahel geſtolen hatte.

33. Da gieng Laban in die Hütten Jacob vnd Lea / vnd der beide Mägde / vnnd fand nichts. Vnd gieng auß der Hütten Lea in die hütten Rahel.

34. Da nam Rahel die Götzen / vnd legt ſie vnter die ſtreu der Kameel / vnd ſatzte ſich drauff. Laban aber betaſtet die gantze Hütte / vnd fand nichts.

35. Da ſprach ſie zu jhrem Vater: Mein Herr / zürne nicht / Denn ich kan nicht auffſtehen gegen dir / denn es gehet mir nach der Frawen weiſe. Alſo fand er die Götzen nicht / wie faſt er ſucht.

36. Vnnd Jacob ward zornig / vnnd ſchalt Laban / vnd ſprach zu jhm: Was hab ich mißgehandelt oder geſündiget / daß du ſo auff mich erhitzt biſt?

37. Du haſt alle mein Haußrath betaſtet / Was haſt du deines Haußrahts funden? Lege das dar / für meinen vnnd deinen Brüdern / daß ſie zwiſchen vns beiden richten.

CHAP. XXXI.

29. Tai en main le pouuoir de vous mesfaire : mais le Dieu de voſtre pere parla la nuict paſſee à moi , diſant, Garde-toi de parler auec Iacob de bien en mal.

30. Or bien, que tu t'en ſois allé ainſi en haſte , d'autant que tu ſouhaitois ſi fort la maiſon de ton pere. *Mais* pourquoi as-tu deſrobé mes dieux?

31. Et Iacob reſpondãt dit à Laban, Pource que ie craignoy'. Car ie diſoy' *qu'il faloit aduiſer* que d'auenture tu ne rauiſſes tes filles d'auec moi.

32. Que celui auquel tu auras trouué tes dieux , ne viue point. Recognoi deuãt nos freres s'il y a quelque choſe du tien chez moi , & *le* pren. Car Iacob ignoroit que Rachel les euſt deſrobés.

33. Adonc Laban vint au tabernacle de Iacob, & au tabernacle de Lea, & au tabernacle des deux ſeruantes, & ne *les* trouua point. Or eſtant ſorti du tabernacle de Lea, il eſtoit venu au tabernacle de Rachel.

34. Mais Rachel print les marmouſets , & les mit au baſt d'vn chameau, puis s'aſſit deſſus iceux. Et Laban fouïlla tout le tabernacle, & ne *les* trouua point.

35. Et elle dit à ſon pere , Qu'il ne deſplaiſe point à mon ſeigneur , de ce que ie ne me puis leuer deuant lui: car i'ai ce qui a accouſtumé de venir aux femmes. Et il fouïlla , mais il ne trouua point les marmouſets.

36. Et Iacob ſe colera, & eut debat auec Laban, & reſpondãt lui dit, Quel *eſt* mon forfait? Quel *eſt* mõ peché, que tu m'as ardẽment pourſuiui?

37. Tu as manié tout mon meſnage: quelle choſe as-tu trouuee de tout le meſnage de ta maiſon? Mets-*le* ici deuant mes freres & tes freres, & qu'ils iugent du tort entre nous deux.

לא

38 דְּנַן עֶשְׂרִין שְׁנִין אֲנָא עִמָּךְ רְחֵלָךְ וְעִיזָּךְ לָא אַתְכִּילוּ וּדְכְרֵי עָאנָךְ לָא אֲכָלִית׃

39 תְּבִירָא לָא אַיְתֵיתִי לָךְ דַּהֲוָת שָׁגְיָת מִן מִנְיָנָא מִנִּי אַתְּ בָּעֵי לַהּ נְטִירַת בִּימָמָא וּנְטִירַת בְּלֵילְיָא׃

40 הֲוֵיתִי בִּימָמָא אַכְלַנִי שַׁרְבָּא וּגְלִידָא הֲוָה נָחֵית עֲלַי בְּלֵילְיָא וְנַדַּת שִׁנְתִּי מֵעֵינָי׃

41 דְּנַן לִי עֶשְׂרִין שְׁנִין ב בְּבֵיתָךְ פְּלַחְתָּךְ אַרְבַּע עַשְׂרֵה שְׁנִין בְּתַרְתֵּין בְּנָתָךְ וְשִׁית שְׁנִין בְּעָאנָךְ וא וְאַשְׁנֵיתָא יָת אַגְרִי עֲשַׂר זִמְנִין׃

42 אִילוּלָפוֹן אֱלָהֵיהּ ד דְּאַבָּא אֱלָהֵיהּ דְּאַבְרָהָם וּדְדָחֵיל לֵיהּ יִצְחָק הֲוָה בְּסַעְדִּי אֲרֵי כְעַן רֵיקָן ש שַׁלַּחְתַּנִי יָת עַמְלִי וְיָת לֵיאוּת יְדַי גְּלֵי קֳדָם יְיָ וְאוֹכַח בְּרַמְשָׁא׃

43 וַאֲתֵיב לָבָן וַאֲמַר לְיַעֲקֹב בְּנָתָא בְּנָתִי וּבְנַיָּא בְּנַי וְעָאנָא עָאנַאי וְכֹל דְּאַתְּ חָזֵי לִי הוּא וְלִבְנָתִי מָה אֶעְבֵּד לְאִלֵּין יוֹמָא דֵין אוֹ לִבְנֵיהֶן דִּילִידָן׃

44 וּכְעַן אֱתָא נִגְזַר קְיָם אֲנָא וְאַתְּ וִיהֵי לְסָהִיד בֵּינִי וּבֵינָךְ׃

45 וּנְסֵיב יַעֲקֹב אַבְנָא וַאֲרָמַהּ קָמָא׃

46 וַאֲמַר יַעֲקֹב לַאֲחוֹהִי לְקוֹטוּ אַבְנִין וּנְסִיבוּ אַבְנִין וַעֲבַדוּ דְגוֹרָא וַאֲכַלוּ תַּמָּן עַל דְּגוֹרָא׃

47 וּקְרָא לֵיהּ לָבָן יְגַר סַהֲדוּתָא וְיַעֲקֹב קְרָא לֵיהּ גַּלְעֵד׃

48 וַאֲמַר לָבָן דְּגוֹרָא הָדֵין סָהִיד בֵּינִי וּבֵינָךְ יוֹמָא דֵין עַל כֵּן קְרָא שְׁמֵיהּ גַּלְעֵד׃

לא

38 זֶה עֶשְׂרִים שָׁנָה אָנֹכִי עִמָּךְ רְחֵלֶיךָ וְעִזֶּיךָ לֹא שִׁכֵּלוּ וְאֵילֵי צֹאנְךָ לֹא אָכָלְתִּי׃

39 טְרֵפָה לֹא־הֵבֵאתִי אֵלֶיךָ אָנֹכִי אֲחַטֶּנָּה מִיָּדִי תְּבַקְשֶׁנָּה גְּנֻבְתִי יוֹם וּגְנֻבְתִי לָיְלָה׃

40 הָיִיתִי בַיּוֹם אֲכָלַנִי חֹרֶב וְקֶרַח בַּלָּיְלָה וַתִּדַּד שְׁנָתִי מֵעֵינָי׃

41 זֶה־לִּי עֶשְׂרִים שָׁנָה בְּבֵיתֶךָ עֲבַדְתִּיךָ אַרְבַּע־עֶשְׂרֵה שָׁנָה בִּשְׁתֵּי בְנֹתֶיךָ וְשֵׁשׁ שָׁנִים בְּצֹאנֶךָ וַתַּחֲלֵף אֶת־מַשְׂכֻּרְתִּי עֲשֶׂרֶת מֹנִים׃

42 לוּלֵי אֱלֹהֵי אָבִי אֱלֹהֵי אַבְרָהָם וּפַחַד יִצְחָק הָיָה לִי כִּי עַתָּה רֵיקָם שִׁלַּחְתָּנִי אֶת־עָנְיִי וְאֶת־יְגִיעַ כַּפַּי רָאָה אֱלֹהִים וַיּוֹכַח אָמֶשׁ׃

43 וַיַּעַן לָבָן וַיֹּאמֶר אֶל־יַעֲקֹב הַבָּנוֹת בְּנֹתַי וְהַבָּנִים בָּנַי וְהַצֹּאן צֹאנִי וְכֹל אֲשֶׁר־אַתָּה רֹאֶה לִי־הוּא וְלִבְנֹתַי מָה־אֶעֱשֶׂה לָאֵלֶּה הַיּוֹם אוֹ לִבְנֵיהֶן אֲשֶׁר יָלָדוּ׃

44 וְעַתָּה לְכָה נִכְרְתָה בְרִית אֲנִי וָאָתָּה וְהָיָה לְעֵד בֵּינִי וּבֵינֶךָ׃

45 וַיִּקַּח יַעֲקֹב אָבֶן וַיְרִימֶהָ מַצֵּבָה׃

46 וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְאֶחָיו לִקְטוּ אֲבָנִים וַיִּקְחוּ אֲבָנִים וַיַּעֲשׂוּ־גָל וַיֹּאכְלוּ שָׁם עַל־הַגָּל׃

47 וַיִּקְרָא־לוֹ לָבָן יְגַר שָׂהֲדוּתָא וְיַעֲקֹב קָרָא לוֹ גַּלְעֵד׃

48 וַיֹּאמֶר לָבָן הַגַּל הַזֶּה עֵד בֵּינִי וּבֵינְךָ הַיּוֹם עַל־כֵּן קָרָא־שְׁמוֹ גַּלְעֵד׃

λά.

38. Ταῦτά μοι εἴκοσι ἔτη ἐγώ εἰμι μετὰ σοῦ. τὰ πρόβατά σου καὶ αἱ αἶγές σου οὐκ ἠτεκνώθησαν, κριοὺς τῶν προβάτων σου οὐ κατέφαγον. θηριάλωτον οὐκ ἐνήνοχά σοι.

39. Εγώ ἀπετίννυον παρ' ἐμαυτοῦ κλέμματα ἡμέρας, καὶ κλέμματα νυκτός.

40. Εγινόμην τῆς ἡμέρας συγκαιόμενος τῷ καύματι, καὶ τῷ παγετῷ τῆς νυκτὸς, καὶ ἀφίστατο ὁ ὕπνος μου ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου.

41. Ταῦτά μοι οἴκοσι ἔτη, ἐγώ εἰμι ἐν τῇ οἰκίᾳ σου. ἐδούλευσά σοι δεκατέσσαρα ἔτη ἀντὶ τῶν δύο θυγατέρων σου, καὶ ἓξ ἔτη ἐν τοῖς προβάτοις σου, καὶ παρελογίσω τὸν μισθόν μου δέκα ἀμνάσιν.

42. Εἰ μὴ ὁ θεὸς τοῦ πατρός μου ἀβραὰμ καὶ ὁ φόβος ἰσαὰκ ἦν μοι, νῦν ἂν κενόν με ἐξαπέστειλας. τὴν ταπείνωσίν μου καὶ τὸν κόπον τῶν χειρῶν μου εἶδεν ὁ θεὸς, καὶ ἤλεγξέ σε χθές.

43. Αποκριθεὶς δὲ Λάβαν εἶπε τῷ ἰακὼβ, αἱ θυγατέρες, θυγατέρες μου. καὶ υἱοὶ, υἱοί μου. καὶ τὰ κτήνη, κτήνη μου. καὶ πάντα ὅσα σὺ ὁρᾷς, ἐμά ἐστι, καὶ τῶν θυγατέρων μου. τί ποιήσω ταύταις σήμερον, ἢ τοῖς τέκνοις αὐτῶν οἷς ἔτεκον.

44. Νῦν οὖν δεῦρο διαθῶμαι διαθήκην ἐγὼ καὶ σύ. καὶ ἔσται εἰς μαρτύριον ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ. εἶπε δὲ αὐτῷ· ἰδοὺ οὐθεὶς μεθ' ἡμῶν ἐστιν. ἴδε, ὁ θεὸς μάρτυς ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ.

45. Λαβὼν δὲ ἰακὼβ λίθον, ἔστησεν αὐτὸν στήλην.

46. Εἶπε δὲ ἰακὼβ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, συλλέγετε λίθους. καὶ συνέλεξαν λίθους, καὶ ἐποίησαν βουνόν. καὶ ἔφαγον ἐκεῖ ἐπὶ τοῦ βουνοῦ.

47, Καὶ εἶπεν αὐτῷ Λάβαν· ὁ βουνὸς οὗτος μαρτυρεῖ ἀνὰ μέσον ἐμοῦ σήμερον. καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν Λάβαν, βουνὸς τῆς μαρτυρίας. ἰακὼβ δὲ ἐκάλεσεν αὐτὸν, βουνὸς μάρτυς.

48. Εἶπε δὲ Λάβαν τῷ ἰακώβ. ἰδοὺ ὁ βουνὸς οὗτος καὶ ἡ στήλη ἣν ἔστησα ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ, μαρτυρεῖ, ὁ βουνὸς οὗτος, καὶ μαρτυρεῖ ἡ στήλη αὕτη. διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα, βουνὸς μαρτυρεῖ.

CAP. XXXI.

38. Idcirco viginti annis fui tecum? oves tuæ & capræ ſteriles non fuerunt, arietes gregis tui non comêdi:

39. Nec captum à beſtia oſtendi tibi, ego damnum omne reddebam: quicquid furtim peribat, à me exigebas:

40. Die noctuq́; æſtu vrgebar, & gelu, fugiebatque ſomnus ab oculis meis.

41. Sicq́; per viginti annos in domo tua ſervivi tibi, quatuordecim pro filiabus, & ſex pro gregibus tuis: immutaſti quoque mercedem meam decem vicibus.

42. Niſi Deus patris mei Abraham & timor Iſaac affuiſſet mihi, forſitan modò nudum me dimiſiſſes: afflictionem meam & laborem manuum mearum reſpexit Deus, & arguit te heri.

43. Reſpondit ei Laban: Filiæ meæ & filii, & greges tui, & omnia quæ cernis, mea ſunt: quid poſſum facere filiis & nepotibus meis?

44. Veni ergo & ineamus fœdus: ut ſit in teſtimonium inter me & te.

45. Tulit itaque Iacob lapidem, & erexit illum in titulum.

46. Dixitq́; fratribus ſuis: Afferte lapides. Qui congregantes fecerunt tumulum, comederuntque ſuper eum.

47. Quem vocavit Laban Tumulum-teſtis; & Iacob, Acervum-teſtimonii, uterq; iuxta proprietatem linguæ ſuæ.

48. Dixitq́; Laban: Tumulus iſte erit teſtis inter me & te hodie, & idcirco appellatum eſt nomen eius Galaad, id eſt, Tumulus-teſtis.

Das XXXI. Capitel.

38. Diſe zweintzig jahr bin ich bey dir geweſen/deine Schafe vnd Ziegen ſind nicht vnfruchtbar geweſen/ Die Wider deiner Herde hab ich nie geſſen.

39. Was die Thier zuriſſen/bracht ich dir nicht/ich muſt es bezahlen/du foderſt es von meiner hand/ es were mir des Tages oder des Nachts geſtolen.

40. Des Tages verſchmacht ich für Hitze/vnd des Nachts für Froſt/ vnnd kam kein ſchlaff in meine Augen.

41. Alſo hab ich dieſe Zweintzig jahr inn deinem Hauſe gedienet/vierzehen vmb deine Töchter/ vnnd ſechs vmb deine Herde/vnnd haſt mir mein lohn zehen mal verendert.

42. Wo nicht der Gott meines Vaters/der GOtt Abraham/ vnnd die forcht Jſaac auff meiner ſeiten geweſen were/du hetteſt mich leer laſſen ziehen. Aber GOTT hat mein Elend vnnd Můhe angeſehen/vnd hat dich geſtern geſtrafft.

43. Laban antwortet/vnnd ſprach zu Jacob: Die Töchter ſint meine töchter/vnd die Kinder ſind meine Kinder/vnnd die Herde ſind meine Herde/vnnd alles was du ſiheſt/iſt mein/Was kan ich meinen Töchtern heut oder jhren Kindern thun/die ſie geboren haben?

44. So komme nun/vnnd las vns einen Bund machen/ich vnd du/der ein Zeugniß ſey zwiſchen mir vnd dir.

45. Da nam Jacob einen ſtein/vnd richtet jhn auff zu einem Mal.

46. Vnnd ſprach zu ſeinen Brůdern: Leſet ſteine auff. Vnnd ſie namen ſteine vnd machten einen hauffen/vnnd aſſen auff demſelbigen hauffen.

47. Vnd Laban hieß jhn Jegar Sahaduta/Jacob aber hieß jhn Gilead.

48. Da ſprach Laban: Der hauffe ſey heut zeug zwiſchen mir vnd dir (daher heiſt man jn Gilead.)

CHAP. XXXI.

38. I'ai eſté auec toi ces vingt ans paſſés: tes brebis & tes cheures n'ont point auorté: ie n'ai point mangé les moutons de tes troupeaux.

39. Que s'il y en a eu de deſchirees *par les beſtes ſauuages*, ie ne te les ai point rapportees: moi-meſme en ai porté le dommage: *&* tu le redemandois de ma main: *meſme* ce qui eſtoit deſrobé de iour, ce qui eſtoit deſrobé de nuict.

40. De iour le haſle me conſumoit, & de nuict la gelee: & mon ſommeil fuyoit de deuant mes yeux.

41. Ie t'ai ſerui ces vingt ans paſſés en ta maiſon, *aſſauoir* quatorze ans pour tes deux filles, & ſix ans pour tes troupeaux: & tu m'as changé par dix fois mon loyer.

42. Si le Dieu de mon pere, le Dieu d'Abraham, & la frayeur d'Iſaac n'euſt eſté pour moi, pour certain tu m'euſſes maintenant renuoyé vuide. *Mais* Dieu a regardé mon afflictiõ, & le labeur de mes mains: & *t*'a repris la nuict paſſee.

43. Et Laban reſpondit à Iacob, & dit, Ces filles ici *ſont* mes filles, & ces enfans ici *ſont* mes enfans, & ces troupeaux ici *ſont* mes troupeaux, & tout ce que tu vois eſt à moi. Et quelle choſe feroy-ie auiourd'hui à ces mienes filles, ou à leurs enfans qu'elles ont enfantés?

44. Maintenant donc, ſus, traittons alliance moi & toi, laquelle ſera en teſmoignage entre toi & moi.

45. Et Iacob print vne pierre, & la dreſſa pour enſeigne.

46. Et dit à ſes freres, Amaſſez des pierres: leſquels ayãs apporté des pierres, firent vne monioye, & mangerent là ſur ceſte monioye.

47. Et Laban l'appela Iegar Sahadutha: & Iacob l'appela Galhed.

48. Apres Laban dit, Ceſte monioye *ſoit* au iourd'hui teſmoin entre moi & toi, pource ſon nom fut appelé Galhed.

לא

49 וּסְכוּתָא דַאֲמַר יִסֶךְ
(מֵימְרָא) דַיְיָ בֵּינִי וּבֵינָךְ
אֲרֵי נִתְכַּסֵי גְבַר מֵחַבְרֵיהּ׃

50 אִם תְּעַנֵּי יָת בְּנָתַי
וְאִם תִּסַּב נְשִׁין עַל בְּנָתַי
לֵית אֱנָשׁ עִמָּנָא חֲזֵי
(מֵימְרָא) דַיְיָ סָהִיד בֵּינִי
וּבֵינָךְ׃

51 וַאֲמַר לָבָן לְיַעֲקֹב הָא
דְגוּרָא הָדֵין וְהָא קָמְתָא
דַאֲקֵימִית בֵּינִי וּבֵינָךְ׃

52 סָהִיד דְגוּרָא הָדֵין
וְסָהֲדָא קָמְתָא אִם אֲנָא
לָא אֶעְבַּר לְוָתָךְ יָת דְגוּרָא
הָדֵין וְאִם אַתְּ לָא תֶעְבַּר
לְוָתִי יָת דְגוּרָא הָדֵין וְיָת
קָמְתָא הָדָא לְבִישׁוּ׃

53 אֱלָהֵיהּ דְאַבְרָהָם
וֵאלָהֵיהּ דְנָחוֹר יְדוּנוּן
בֵּינָנָא אֱלָהֵיהּ דַאֲבוּהוֹן
וְקַיֵּים יַעֲקֹב בִּדְדָחֵיל לֵיהּ
אֲבוּהִי יִצְחָק׃

54 וּנְכֵיס יַעֲקֹב נִכְסְתָא
בְּטוּרָא וּקְרָא לַאֲחוּהִי
לְמֵיכַל לַחְמָא וַאֲכַלוּ
לַחְמָא וּבִיתוּ בְּטוּרָא׃

55 וְאַקְדֵּים לָבָן בְּצַפְרָא
וְנַשֵּׁיק לִבְנוֹהִי וְלִבְנָתֵיהּ
וּבָרֵיךְ יָתְהוֹן וַאֲזַל וְתָב
לָבָן לְאַתְרֵיהּ׃

לב

1 וְיַעֲקֹב אֲזַל לְאוֹרְחֵיהּ
וְעָרַעוּ בֵּיהּ מַלְאֲכַיָּא
דַיְיָ׃

2 וַאֲמַר יַעֲקֹב כַּד חֲזָנוּן
מַשְׁרִיתָא מִן קֳדָם יְיָ דֵין
וּקְרָא שְׁמָא דְאַתְרָא
הַהוּא מַחֲנָיִם׃

3 וּשְׁלַח יַעֲקֹב אִזְגַּדִּין
קֳדָמוֹהִי לְוָת עֵשָׂו א
אֲחוּהִי לְאַרְעָא דְשֵׂעִיר
חַקְלָא דֶאֱדוֹם׃

לא

49 וְהַמִּצְפָּה אֲשֶׁר אָמַר יִצֶף
יְהוָה בֵּינִי וּבֵינֶךָ כִּי נִסָּתֵר אִישׁ
מֵרֵעֵהוּ׃

50 אִם־תְּעַנֶּה אֶת־בְּנֹתַי
וְאִם־תִּקַּח נָשִׁים עַל־בְּנֹתַי אֵין
אִישׁ עִמָּנוּ רְאֵה אֱלֹהִים עֵד
בֵּינִי וּבֵינֶךָ׃

51 וַיֹּאמֶר לָבָן לְיַעֲקֹב הִנֵּה הַגַּל
הַזֶּה וְהִנֵּה הַמַּצֵּבָה אֲשֶׁר יָרִיתִי
בֵּינִי וּבֵינֶךָ׃

52 עֵד הַגַּל הַזֶּה וְעֵדָה הַמַּצֵ[illegible]
אִם־אָנִי לֹא־אֶעֱבֹר אֵלֶיךָ אֶ[illegible]
הַגַּל הַזֶּה וְאִם־אַתָּה לֹא־
תַעֲבֹר אֵלַי אֶת־הַגַּל הַזֶּה וְאֶת־
הַמַּצֵּבָה הַזֹּאת לְרָעָה׃

53 אֱלֹהֵי אַבְרָהָם וֵאלֹהֵי נָחוֹר
יִשְׁפְּטוּ בֵינֵינוּ אֱלֹהֵי אֲבִיהֶם
וַיִּשָּׁבַע יַעֲקֹב בְּפַחַד אָבִיו יִצְחָק׃

54 וַיִּזְבַּח יַעֲקֹב זֶבַח בָּהָר וַיִּקְרָא
לְאֶחָיו לֶאֱכָל־לָחֶם וַיֹּאכְלוּ לֶחֶם
וַיָּלִינוּ בָּהָר׃

55 וַיַּשְׁכֵּם לָבָן בַּבֹּקֶר וַיְנַשֵּׁק
לְבָנָיו וְלִבְנוֹתָיו וַיְבָרֶךְ אֶתְהֶם
וַיֵּלֶךְ וַיָּשָׁב לָבָן לִמְקֹמוֹ׃

לב

1 וְיַעֲקֹב הָלַךְ לְדַרְכּוֹ וַיִּפְגְּעוּ־בוֹ
מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים׃

2 וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב כַּאֲשֶׁר רָאָם
מַחֲנֵה אֱלֹהִים זֶה וַיִּקְרָא שֵׁם־
הַמָּקוֹם הַהוּא מַחֲנָיִם׃

3 וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מַלְאָכִים לְפָנָיו
אֶל־עֵשָׂו אָחִיו אַרְצָה שֵׂעִיר
שְׂדֵה אֱדוֹם׃

ΚΕΦΑΛ. λα΄.

49. Καὶ ἡ ὅρασις ἣν εἶπεν. ἐπίδοι ὁ θεὸς ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ, ὅτι ἀποστησόμεθα ἕτερος ἀπὸ τοῦ ἑτέρου.

50. Εἰ ταπεινώσεις τὰς θυγατέρας μου, εἰ λήψῃ γυναῖκα ἐπὶ ταῖς θυγατράσι μου, ὅρα οὐθεὶς μεθ' ἡμῶν ἐστιν ὁρῶν. θεὸς μάρτυς μεταξὺ ἐμοῦ καὶ μεταξὺ σοῦ.

51. Καὶ εἶπε Λάβαν τῷ ἰακώβ· ἰδοὺ ὁ σωρὸς οὗτος καὶ μάρτυς ἡ στήλη αὕτη.

52. Εάν τε γὰρ ἐγὼ μὴ διαβῶ πρὸς σὲ, μή τε σὺ διαβῇς πρὸς με τὸν βουνὸν τοῦτον καὶ τὴν στήλην ταύτην ἐπὶ κακίᾳ.

53. Ο θεὸς ἀβραὰμ καὶ ὁ θεὸς ναχὼρ, κρίναι ἀνὰ μέσον ἡμῶν. καὶ ὤμοσεν ἰακὼβ κατὰ τοῦ φόβου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἰσαάκ.

54. Καὶ ἔθυσεν ἰακὼβ θυσίαν ἐν τῷ ὄρει. καὶ ἐκάλεσε τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον, καὶ ἐκοιμήθησαν ἐν τῷ ὄρει.

55. Αναστὰς δὲ Λάβαν τὸ πρωῒ, κατεφίλησε τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ τὰς θυγατέρας αὐτοῦ, καὶ εὐλόγησεν αὐτούς. καὶ ἀποστραφεὶς Λάβαν, ἀπῆλθεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛ. λβ΄.

1. Καὶ ἰακὼβ ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἑαυτοῦ ὁδόν. καὶ ἀναβλέψας, εἶδε παρεμβολὴν θεοῦ παρεμβεβληκυῖαν. καὶ συνήντησαν αὐτῷ οἱ ἄγγελοι τοῦ θεοῦ.

2. Εἶπε δὲ ἰακὼβ, ἡνίκα εἶδεν αὐτούς. παρεμβολὴ θεοῦ αὕτη. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, παρεμβολαί.

3. Απέστειλε δὲ ἰακὼβ ἀγγέλους ἔμπροσθεν αὐτοῦ πρὸς ἠσαῦ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ εἰς γῆν σηεὶρ, εἰς χώραν ἐδώμ.

CAP. XXXI.

49. Intueatur & iudicet Dominus inter nos quando receſſerimus à nobis,

50. Si afflixeris filias meas, & ſi introduxeris alias uxores ſuper eas: nullus ſermonis noſtri teſtis eſt abſque Deo, qui præſens reſpicit.

51. Dixitque rurſus ad Iacob: En tumulus hic, & lapis quem erexi inter me & te,

52. Teſtis erit: tumulus, inquam, iſte & lapis ſint in teſtimonium, ſi aut ego tranſiero illum pergens ad te; aut tu prætericris, malum mihi cogitans.

53. Deus Abraham, & Deus Nachor iudicet inter nos, Deus patris eorum. Iuravit ergo Iacob per timorem patris ſui Iſaac:

54. 'Immolatisq; victimis in monte, vocavit fratres ſuos ut ederent panem. Qui cùm comediſſent, manſerunt ibi.

55. Laban verò de nocte conſurgens, oſculatus eſt filios & filias ſuas, & benedixit illis: reverſuſque eſt in locum ſuum.

CAP. XXXII.

1. Iacob autem abiit in itinere quod cœperat: fueruntque ei obviam angeli Dei.

2. Quos cùm vidiſſet, ait: Caſtra Dei ſunt hæc: & appellavit nomen loci illius Mahanáim, id eſt, Caſtra.

3. Miſit autem & nuntios ante ſe ad Eſau fratrem ſuum in terram-Seir, in regionem-Edom:

Das XXXI. Capitel.

49. Vnnd ſey eine Warte. Denn er ſprach: der HERR ſehe darein zwiſchen mir vnnd dir. Wenn wir von einander kommen.

50. Wo du meine Tôchter beleidigeſt/ oder andere Weiber dazu nimmſt vber meine Tôchter. Es iſt hie kein menſch mit vns/ ſihe aber/ Gott iſt der Zeuge/ zwiſchen mir vnd dir.

51. Vnnd Laben ſprach weiter zu Jacob: Sihe/ das iſt der hauff/ vnd das iſt das mal/ das ich auffgerichtet hab zwiſchen mir vnd dir.

52 Derſelb hauff ſey zeuge/ vnnd das mal ſey auch zeuge/ wo ich herůber fare zu dir/ oder du herůber fereſt zu mir ůber dieſen hauffen vnd mal zu beſchedigen.

53. Der Gott Abraham/ vnnd der Gott Nahor/ vnnd der Gott jhrer våter/ ſey Richter zwiſchen vns. Vnd Jacob ſchwur jm bey der forcht ſeines Vaters Jſaac.

54. Vnd Jacob opfferte auff dem berge/ vnd lud ſeine brůder zum eſſen/ Vnd da ſie geſſen hatten/ blieben ſie auff dem berge vber nacht.

55. Des morgens aber ſtund Laban frůe auff/ kůſſet ſeine Kinder vnd Tôchter/ vnnd ſegenet ſie/ vnd zoch hin/ vnnd kam wider an ſeinen ort.

Das XXXII. Capitel.

JAcob aber zoch ſeinen weg/ vnnd es begegneten jm die Engel Gottes.

2. Vnnd da er ſie ſahe/ ſprach er: Es ſind Gottes Heere/ Vnd hieß dieſelbige ſtet Mahanaim.

3. Jacob aber ſchicket Boten fůr jhm her/ zu ſeinem Bruder Eſau/ ins land Seir/ in die gegend Edom.

CHAP. XXXI.

49. Et Mitſpa auſſi: d'autant qu'il dit, Que l'Eternel prene garde ſur moi & ſur toi, quand nous ſerons retirés l'vn d'auec l'autre.

50. Si tu affliges mes filles, & ſi tu prens femmes outre mes filles, il n'*y aura* perſonne *qui en ſoit teſmoin* entre nous: Regarde, Dieu *ſera* teſmoin entre moi & toi.

51. Dauantage Laban dit à Iacob, Voici ceſte monioye, & voici l'enſeigne que i'ai dreſſee entre moi & toi.

52. Ceſte monioye *ſera* teſmoin, & ceſte enſeigne *ſera* teſmoin, que moi *venant* vers toi, ie ne paſſerai point ceſte monioye: auſſi que toi *venant* vers moi, ne paſſeras point ceſte monioye & enſeigne, pour mal *faire*.

53. Les Dieux d'Abraham & les Dieux de Nacor iugét entre nous: *c'eſt aſſauoir* les Dieux de leur pere. Mais Iacob iura par la frayeur d'Iſaac ſon pere.

54. Et Iacob offrit vn ſacrifice en la montagne: & appela ſes freres pour manger du pain. Ils mangerent donc du pain, & paſſerent la nuict en la montagne.

55. Et Laban ſe leuant de bon matin, baiſa ſes fils & ſes filles, & les benit, & s'en alla. Ainſi Laban s'en retourna en ſon lieu.

CHAP. XXXII.

1. Et Iacob s'en alla ſon chemin, & les Anges de Dieu lui vindrent au deuant.

2. Et ſi toſt que Iacob les eut veus, il dit, C'*eſt* ici le camp de Dieu, & appela le nõ de ce lieu-la Mahanajim.

3. Et Iacob enuoya des meſſagers deuant ſoi vers Eſau ſon frere, au païs de Sehir, au territoire d'Edom:

לב

4 וּפַקֵּיד יַתְהוֹן לְמֵימַר כִּדְנַן תֵּימְרוּן לְרִבּוֹנִי לְעֵשָׂו כִּדְנַן אֲמַר עַבְדָּךְ יַעֲקֹב עִם לָבָן דָּרֵית וְאוֹחֲרֵית עַד כְּעַן׃

5 וַהֲווֹ לִי תּוֹרִין וַחֲמָרִין עָאן וְעַבְדִין וְאַמְהָן וְשַׁלְחִית לְחַוָּאָה לְרִבּוֹנִי לְאַשְׁכָּחָא רַחֲמִין בְּעֵינָךְ׃

6 וְתָבוּ אִזְגַּדַּיָּא לְוָת יַעֲקֹב לְמֵימַר אֲתֵינָא לְוָת אֲחוּךְ לְוָת עֵשָׂו וְאַף אָתֵי לְקַדְמוּתָךְ וְאַרְבַּע מְאָה גֻּבְרִין עִמֵּיהּ׃

7 וּדְחֵיל יַעֲקֹב לַחֲדָא וַעֲקַת לֵיהּ וּפַלֵּיג יָת עַמָּא דְּעִמֵּיהּ וְיָת עָנָא וְיָת תּוֹרֵי וְגַמְלַיָּא לִתְרֵין מַשְׁרְיָן׃

8 וַאֲמַר אִם יֵיתֵי עֵשָׂו לְמַשְׁרִיתָא חֲדָא וְיִמְחִינַּהּ וִיהֵי מַשְׁרִיתָא דְּיִשְׁתְּאַר לְשֵׁיזָבוּתָא׃

9 וַאֲמַר יַעֲקֹב אֱלָהֵיהּ דְּאַבָּא אַבְרָהָם וֵאלָהֵיהּ דְּאַבָּא יִצְחָק יְיָ דַּאֲמַר לִי תּוּב לְאַרְעָךְ וּלְיַלָּדוּתָךְ וְאוֹטֵיב עִמָּךְ׃

10 זְעֵירָן זָכְוָתִי מִכָּל חִסְדִּין וּמִכָּל טַבְוָן דַּעֲבַדְתָּ עִם עַבְדָּךְ אֲרֵי יְחִידַאי עֲבָרִית יָת יַרְדְּנָא הָדֵין וּכְעַן הֲוֵיתִי לִתְרֵין מַשְׁרְיָן׃

11 שֵׁזְבְנִי כְּעַן מִידָא דְאָחִי מִידָא דְעֵשָׂו אֲרֵי דָּחֵיל אֲנָא יָתֵיהּ דִּילְמָא יֵיתֵי וְיִקְטְלִינַּנִי אִמָּא עַל בְּנַיָּא׃

12 וְאַתְּ אֲמַרְתְּ אוֹטָבָא אוֹטֵיב עִמָּךְ וַאֲשַׁוֵּי יָת בְּנָךְ סַגִּיאִין כְּחָלָא דְיַמָּא דְּלָא יִתְמְנוֹן מִסְּגֵי׃

13 וּבָת תַּמָּן בְּלֵילְיָא הַהוּא וּנְסֵיב מִדְּאַיְתִי בִידֵיהּ תִּקְרוּבְתָּא לְעֵשָׂו אֲחוּהִי׃

לב

4 וַיְצַו אֹתָם לֵאמֹר כֹּה תֹאמְרוּן לַאדֹנִי לְעֵשָׂו כֹּה אָמַר עַבְדְּךָ יַעֲקֹב עִם־לָבָן גַּרְתִּי וָאֵחַר עַד־עָתָּה׃

5 וַיְהִי־לִי שׁוֹר וַחֲמוֹר צֹאן וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה וָאֶשְׁלְחָה לְהַגִּיד לַאדֹנִי לִמְצֹא־חֵן בְּעֵינֶיךָ׃

6 וַיָּשֻׁבוּ הַמַּלְאָכִים אֶל־יַעֲקֹב לֵאמֹר בָּאנוּ אֶל־אָחִיךָ אֶל־עֵשָׂו וְגַם הֹלֵךְ לִקְרָאתְךָ וְאַרְבַּע־מֵאוֹת אִישׁ עִמּוֹ׃

7 וַיִּירָא יַעֲקֹב מְאֹד וַיֵּצֶר לוֹ וַיַּחַץ אֶת־הָעָם אֲשֶׁר־אִתּוֹ וְאֶת־הַצֹּאן וְאֶת־הַבָּקָר וְהַגְּמַלִּים לִשְׁנֵי מַחֲנוֹת׃

8 וַיֹּאמֶר אִם־יָבוֹא עֵשָׂו אֶל־הַמַּחֲנֶה הָאַחַת וְהִכָּהוּ וְהָיָה הַמַּחֲנֶה הַנִּשְׁאָר לִפְלֵיטָה׃

9 וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֱלֹהֵי אָבִי אַבְרָהָם וֵאלֹהֵי אָבִי יִצְחָק יְהוָה הָאֹמֵר אֵלַי שׁוּב לְאַרְצְךָ וּלְמוֹלַדְתְּךָ וְאֵיטִיבָה עִמָּךְ׃

10 קָטֹנְתִּי מִכֹּל הַחֲסָדִים וּמִכָּל־הָאֱמֶת אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת־עַבְדֶּךָ כִּי בְמַקְלִי עָבַרְתִּי אֶת־הַיַּרְדֵּן הַזֶּה וְעַתָּה הָיִיתִי לִשְׁנֵי מַחֲנוֹת׃

11 הַצִּילֵנִי נָא מִיַּד אָחִי מִיַּד עֵשָׂו כִּי־יָרֵא אָנֹכִי אֹתוֹ פֶּן־יָבוֹא וְהִכַּנִי אֵם עַל־בָּנִים׃

12 וְאַתָּה אָמַרְתָּ הֵיטֵב אֵיטִיב עִמָּךְ וְשַׂמְתִּי אֶת־זַרְעֲךָ כְּחוֹל הַיָּם אֲשֶׁר לֹא־יִסָּפֵר מֵרֹב׃

13 וַיָּלֶן שָׁם בַּלַּיְלָה הַהוּא וַיִּקַּח מִן־הַבָּא בְיָדוֹ מִנְחָה לְעֵשָׂו אָחִיו׃

λϐ.

4. Καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς λέγων· οὕτως ἐρεῖτε τῷ κυρίῳ μου ἠσαῦ. οὕτως λέγει ὁ παῖς σου ἰακώβ· μετὰ Λάβαν παρῴκησα, καὶ ἐχρόνισα ἕως τοῦ νῦν.

5. Καὶ ἐγένοντό μοι βόες, καὶ ὄνοι, καὶ πρόβατα, καὶ παῖδες, καὶ παιδίσκαι. καὶ ἀπέστειλα ἀναγγεῖλαι τῷ κυρίῳ μου ἠσαῦ, ἵνα εὕρῃ ὁ παῖς σου χάριν ἐναντίον σου.

9. Καὶ ἀνέστρεψαν οἱ ἄγγελοι πρὸς Ιακὼβ, λέγοντες· ἤλθομεν πρὸς τὸν ἀδελφόν σου ἠσαῦ. καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἔρχεται εἰς συνάντησίν σου, καὶ τετρακόσιοι ἄνδρες μετ' αὐτοῦ.

7. Ἐφοβήθη δὲ Ιακὼβ σφόδρα, καὶ ἠπορεῖτο. καὶ διεῖλε τὸν λαὸν τὸν μεθ' ἑαυτοῦ, καὶ τοὺς βόας, καὶ τὰ πρόβατα, εἰς δύο παρεμβολάς.

8. Καὶ εἶπεν ἰακώβ· ἐὰν ἔλθῃ ἠσαῦ εἰς παρεμβολὴν μίαν, καὶ ἐκκόψῃ αὐτὴν, ἔσται ἡ παρεμβολὴ ἡ δευτέρα εἰς τὸ σώζεσθαι.

9. Εἶπε δὲ ἰακώβ· ὁ θεὸς τοῦ πατρός μου ἀβραὰμ, καὶ ὁ θεὸς τοῦ πατρός μου ἰσαὰκ, κύριε ὁ θεὸς, ὁ εἴπας μοι, ἀπότρεχε εἰς τὴν γῆν τῆς γενέσεώς σου, καὶ εὖ σε ποιήσω.

10 Ἱκανός εἰμι ἀπὸ πάσης δικαιοσύνης, καὶ ἀπὸ πάσης ἀληθείας, ἧς ἐποίησας τῷ παιδί σου. ἐν γὰρ τῇ ῥάβδῳ μου διέβην τὸν ἰορδάνην τοῦτον. νυνὶ δὲ γέγονα εἰς δύο παρεμβολάς.

11. Ἐξελοῦ με ἐκ χειρὸς τοῦ ἀδελφοῦ μου ἠσαῦ, ὅτι φοβοῦμαι ἐγὼ αὐτὸν, μή ποτε ἐλθὼν πατάξῃ με, καὶ μητέρας ἐπὶ τέκνοις.

12. Σὺ δὲ εἶπας· καλῶς, εὖ σε ποιήσω, καὶ θήσω τὸ σπέρμα σου ὡς τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης, ἣ οὐκ ἀριθμηθήσεται ἀπὸ τοῦ πλήθους.

31. Καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ τὴν νύκτα ἐκείνην, καὶ ἔλαβεν ὧν ἔφερεν ἐν χειρὶ αὐτοῦ δῶρα, καὶ ἐξαπέστειλεν ἠσαῦ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.

CAP. XXXII.

4. Præcepitq; eis, dicens: Sic loquimini domino meo, Eſau: Hæc dicit frater tuus Iacob: Apud Laban peregrinatus ſum, & fui uſque in præſentem diem.

5. Habeo boves, & aſinos, & oves, & ſervos, & ancillas: mittoque nunc legationem ad dominum meum, ut inveniam gratiam in conſpectu tuo.

6. Reverſiq; ſunt nuntii ad Iacob, dicentes: Venimus ad Eſau fratrem tuum, & ecce properat in occurſum tuum cum quadringentis viris,

7. Timuit Iacob valde: & perterritus diviſit populum qui ſecum erat, greges quoque & oves & boves & camelos in duas turmas,

8. Dicens: Si venerit Eſau ad unam turmam, & percuſſerit eam, alia turma quæ reliqua eſt, ſalvabitur.

9. Dixitq; Iacob: Deus patris mei Abraham, & Deus patris mei Iſaac: Domine qui dixiſti mihi, Revertere in terram tuam, & in locum nativitatis tuæ, & benefaciam tibi:

10. Minor ſum cunctis miſerationibus tuis & veritate tua quā explevisti ſervo tuo. In baculo meo tranſivi Iordanem iſtum: & nunc cum duabus turmis regredior.

11. Erue me de manu fratris mei Eſau, quia valdè eum timeo: ne fortè veniens percutiat matrem cum filiis.

12. Tu locutus es quòd benefaceres mihi, & dilatares ſemen meum ſicut arenam maris, quæ præ multitudine numerari non poteſt.

13. Cumque dormiſſet ibi nocte illa, ſeparavit de his quæ habebat, munera Eſau fratri ſuo,

Das XXXII. Capitel.

4. Vnnd befahl jhnen/vnnd ſprach: Alſo ſagt meinem Herrn Eſau: Dein Knecht Jacob leſſt dir ſagen/Ich bin biß daher bey Laban lange auſſen geweſt.

5. Vnd habe Rinder vnd Eſel/Schafe/Knecht vnd Mägde. Vnnd habe außgeſandt dir meinem Herrn anzuſagen/daß ich gnade für deinen augen finde.

6. Die Boten kamen wider zu Jacob/vnd ſprachen: Wir kamen zu deinem Bruder Eſau/vnnd er zeucht dir auch entgegen mit vierhundert Mann.

7. Da forcht ſich Jacob ſehr/vnd jm ward bange/vnd theilet das Volck daß bey jhm war/vnnd die Schafe/vnd die Rinder/vnd die Kameel in zwey Heer.

8. Vnnd ſprach: So Eſau kommt auff das eine Heer/vnd ſchleget es/ſo wird das vbrige entrinnen.

9. Weiter ſprach Jacob: GOtt meines Vaters Abraham/vnd Gott meines Vaters Iſaacs/HERR der du zu mir geſagt haſt/Zeuch wider in dein land/vnd zu deiner freundſchafft/Ich wil dir wol thun.

10. Ich bin zu geringe aller barmhertzigkeit vnnd aller treue/die du an deinem Knechte gethan haſt (Denn ich hatte nicht mehr weder diſen Stab/da ich vber dieſen Jordan gieng/vnd nun bin ich zwey Heer worden)

11. Errette mich von der hand meines Bruders/von der hand Eſau/Denn ich förchte mich für jhm/daß er nicht komme vnnd ſchlage mich/die Mütter ſampt den Kindern.

12. Du haſt geſagt: Ich wil dir wol thun/vnd deinen Samen machen wie den Sand am Meer/den man nicht zelen kan für der menge.

13. Vnnd er bleib die nacht da/vnnd nam von dem/das er für handen hatte/Gſchenck ſeinem bruder Eſau.

CHAP. XXXII.

4. Et leur cõmanda, diſant, Ainſi direz-vous à mon ſeigneur Eſau, Ainſi a dit ton ſeruiteur Iacob, I'ai habité comme eſtranger chez Laban, & y ai demeuré iuſques à preſent.

5. Si ai bœufs, aſnes, brebis, ſeruiteurs & ſeruantes: ce que i'enuoye annoncer à mon ſeigneur, afin de trouuer grace deuant lui.

6. Et les meſſagers retournerent à Iacob, diſans, Nous ſommes venus vers ton frere Eſau, & meſme il vient au deuant de toi, ayant quatre cens hommes auec ſoi.

7. Lors Iacob craignit fort, & fut en deſtreſſe, & mipartit le peuple qui *eſtoit* auec lui, & les brebis, & les bœufs, & les chameaux, en deux bandes, & dit,

8. Si Eſau vient à vne bande, & la frape, la bande qui demeurera de reſte ſera ſauuee.

9. Iacob dit auſſi, O Dieu de mon pere Abraham, Dieu de mon pere Iſaac, ô Eternel qui m'as dit, Retourne en ton païs, & à ton parentage, & ie te ferai du bien.

10. Ie ſuis trop petit au prix de toutes les gratuités, & de toute la verité dont tu as vſé enuers ton ſeruiteur: car i'ai paſſé auec mō baſton ce Iordain ici: mais maintenant ie ſuis deuenu deux bandes.

11. Ie te prie, deliure-moi de la main de mon frere Eſau: car ie le crain, que d'auenture il ne viene & me frape, & la mere ſur les enfans.

12. Or tu as dit, Pour certain ie te ferai du bien, & ferai deuenir ta poſterité comme le ſablon de la mer qu'on ne ſauroit conter à cauſe de la quantité.

13. Et il paſſa la nuict en ce lieu-la, & print de ce qui lui vint en main vn preſent pour Eſau ſon frere.

לב

14 עִזֵּי מָאתַן וּתְיָשַׁיָּא עֶשְׂרִין רְחֵלֵי מָאתַן וְדִכְרֵי עֶשְׂרִין׃

15 גַּמְלֵי מֵינִיקָתָא וּבְנֵיהוֹן תְּלָתִין תּוֹרָתָא אַרְבְּעִין וְתוֹרֵי עַשְׂרָה אֲתָנָן עֶשְׂרִין וְעִילֵי עַשְׂרָא׃

16 וִיהַב בְּיַד עַבְדוֹהִי עֶדְרָא עֶדְרָא בִּלְחוֹדוֹהִי וַאֲמַר לְעַבְדוֹהִי עֲבַרוּ קֳדָמַי וְרַוְחָא תְּשַׁוּוֹן בֵּין עֶדְרָא וּבֵין עֶדְרָא׃

17 וּפַקֵּיד יָת קַדְמָאָה לְמֵימַר אֲרֵי יְעָרְעִינָּךְ עֵשָׂו אֲחִי וְישַׁאֲלִינָּךְ לְמֵימַר דְּמָאן אַתְּ וּלְאָן אַתְּ אָזֵיל וּלְמָאן אִלֵּין דִּקְדָמָךְ׃

18 וְתֵימַר דְּעַבְדָּךְ דְּיַעֲקֹב תִּקְרוּבְתָּא הִיא דִּמְשַׁלְּחָא לְרִבּוֹנִי לְעֵשָׂו וְהָא אַף הוּא אָתֵי בַּתְרָנָא׃

19 וּפַקֵּיד אַף יָת תִּנְיָנָא אַף יָת תְּלִיתָאָה אַף יָת כָּל דְּאָזְלִין בָּתַר עֶדְרַיָּא לְמֵימַר כְּפִתְגָּמָא הָדֵין תְּמַלְּלוּן עִם עֵשָׂו כַּד תַּשְׁכְּחוּן יָתֵיהּ׃

20 וְתֵימְרוּן אַף הָא עַבְדָּךְ יַעֲקֹב אָתֵי בַּתְרָנָא אֲרֵי אֲמַר אֲנִיחִנֵּיהּ לְרוּגְזֵיהּ בְּתִקְרוּבְתָּא דְּאָזְלָא קֳדָמַי וּבָתַר כֵּן אֶחֱזֵי אַפּוֹהִי מָאִים יִסַּב אַפָּי׃

21 וַעֲבַרַת תִּקְרוּבְתָּא עַל אַפּוֹהִי וְהוּא בָּת בְּלֵילְיָא הַהוּא בְּמַשְׁרִיתָא׃

22 וְקָם בְּלֵילְיָא הוּא וּדְבַר יָת תַּרְתֵּין נְשׁוֹהִי וְיָת תַּרְתֵּין לְחֵינָתֵיהּ וְיָת חַד עֲשַׂר בְּנוֹהִי וַעֲבַר יָת מַעְבַּר יוּבְקָא׃

לב

14 עִזִּים מָאתַיִם וּתְיָשִׁים עֶשְׂרִים רְחֵלִים מָאתַיִם וְאֵילִים עֶשְׂרִים׃

15 גְּמַלִּים מֵינִיקוֹת וּבְנֵיהֶם שְׁלֹשִׁים פָּרוֹת אַרְבָּעִים וּפָרִים עֲשָׂרָה אֲתֹנֹת עֶשְׂרִים וַעְיָרִם עֲשָׂרָה׃

16 וַיִּתֵּן בְּיַד־עֲבָדָיו עֵדֶר עֵדֶר לְבַדּוֹ וַיֹּאמֶר אֶל־עֲבָדָיו עִבְרוּ לְפָנַי וְרֶוַח תָּשִׂימוּ בֵּין עֵדֶר וּבֵין עֵדֶר׃

17 וַיְצַו אֶת־הָרִאשׁוֹן לֵאמֹר כִּי יִפְגָּשְׁךָ עֵשָׂו אָחִי וּשְׁאֵלְךָ לֵאמֹר לְמִי־אַתָּה וְאָנָה תֵלֵךְ וּלְמִי אֵלֶּה לְפָנֶיךָ׃

18 וְאָמַרְתָּ לְעַבְדְּךָ לְיַעֲקֹב מִנְחָה הִוא שְׁלוּחָה לַאדֹנִי לְעֵשָׂו וְהִנֵּה גַם־הוּא אַחֲרֵינוּ׃

19 וַיְצַו גַּם אֶת־הַשֵּׁנִי גַּם אֶת־הַשְּׁלִישִׁי גַּם אֶת־כָּל־הַהֹלְכִים אַחֲרֵי הָעֲדָרִים לֵאמֹר כַּדָּבָר הַזֶּה תְּדַבְּרוּן אֶל־עֵשָׂו בְּמֹצַאֲכֶם אֹתוֹ׃

20 וַאֲמַרְתֶּם גַּם הִנֵּה עַבְדְּךָ יַעֲקֹב אַחֲרֵינוּ כִּי־אָמַר אֲכַפְּרָה פָנָיו בַּמִּנְחָה הַהֹלֶכֶת לְפָנָי וְאַחֲרֵי־כֵן אֶרְאֶה פָנָיו אוּלַי יִשָּׂא פָנָי׃

21 וַתַּעֲבֹר הַמִּנְחָה עַל־פָּנָיו וְהוּא לָן בַּלַּיְלָה־הַהוּא בַּמַּחֲנֶה׃

22 וַיָּקָם בַּלַּיְלָה הוּא וַיִּקַּח אֶת־שְׁתֵּי נָשָׁיו וְאֶת־שְׁתֵּי שִׁפְחֹתָיו וְאֶת־אַחַד עָשָׂר יְלָדָיו וַיַּעֲבֹר אֵת מַעֲבַר יַבֹּק׃

ΚΕΦΑΛ. λβʹ.

14. Αἶγας διακοσίας, τράγους εἴκοσι, πρόβατα διακόσια, κριοὺς εἴκοσι.

15. Καμήλους θηλαζούσας, καὶ τὰ παιδία αὐτῶν τριάκοντα, βόας τεσσαράκοντα, ταύρους δέκα, ὄνους εἴκοσι, καὶ πώλους δέκα.

16. Καὶ ἔδωκε διὰ χειρὸς τοῖς παισὶν αὐτοῦ ποίμνιον κατὰ μόνας. εἶπε δὲ τοῖς παισὶν αὐτοῦ· προπορεύεσθε ἔμπροσθέν μου, καὶ διάστημα ποιεῖτε ἀνὰ μέσον ποίμνης καὶ ποίμνης.

17. Καὶ ἐνετείλατο τῷ πρώτῳ λέγων· ἐάν σοι συναντήσῃ ἡσαῦ ὁ ἀδελφός μου, καὶ ἐρωτᾷ σε λέγων, τίνος εἶ; καὶ ποῦ πορεύῃ, καὶ τίνος ταῦτα τὰ προπορευόμενά σου.

18. Ερεῖς, τοῦ παιδός σου ἰακώβ. δῶρα ἀπέσταλκε τῷ κυρίῳ μου ἡσαῦ· καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ὀπίσω ἡμῶν.

19. Καὶ ἐνετείλατο τῷ πρώτῳ, καὶ τῷ δευτέρῳ, καὶ τῷ τρίτῳ, καὶ πᾶσι τοῖς προπορευομένοις ὀπίσω τῶν ποιμνίων τούτων, λέγων· κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο λαλήσατε ἡσαῦ, ἐν τῷ εὑρεῖν ὑμᾶς αὐτόν.

20. Καὶ ἐρεῖτε. Ἰδοὺ ὁ παῖς σου ἰακὼβ παραγίνεται ὀπίσω ἡμῶν. εἶπε γάρ, ἐξιλάσομαι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν τοῖς δώροις τοῖς προπορευομένοις αὐτοῦ, καὶ μετὰ τοῦτο ὄψομαι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ. ἴσως γὰρ προσδέξεται τὸ πρόσωπόν μου.

21. Καὶ προεπορεύοντο τὰ δῶρα κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ. αὐτὸς δὲ ἐκοιμήθη τὴν νύκτα ἐκείνην ἐν τῇ παρεμβολῇ.

22. Ἀναστὰς δὲ τὴν νύκτα ἐκείνην, ἔλαβε τὰς δύο γυναῖκας, καὶ τὰς δύο παιδίσκας, καὶ τὰ ἕνδεκα παιδία αὐτοῦ, καὶ διέβη τὴν διάβασιν τοῦ ἰαβώχ.

CAP. XXXII.

14. Capras ducentas, hircos viginti, oves ducẽtas, & arietes viginti,

15. Camelos fœtas cum pullis ſuis triginta, vaccas quadraginta, & tauros viginti, aſinas viginti, & pullos earum decem.

16. Et miſit per manus ſervorum ſuorum ſingulos ſeorſum greges, dixitque pueris ſuis: Antecedite me, & ſit ſparium inter gregem & gregem.

17. Et præcepit priori, dicens: Si obvium habueris fratrem meum Eſau, & interrogaverit te, Cuius es? aut, Quò vadis? aut, Cuius ſunt iſta quæ ſequeris?

18. Reſpondebis: Servi tui Iacob, munera miſit domino ſuo Eſau: ipſe quoque poſt nos venit.

19. Similiter dedit mandata ſecundo & tertio, & cunctis qui ſequebantur greges dicens: Iiſdem verbis loquimini ad Eſau, cùm inveheritis eum.

20. Et addetis: Ipſe quoque ſervus tuus Iacob iter noſtrum inſequitur. dixit enim: Placabo illum muneribus quæ præcedunt, & poſtea videbo illum, forſitan propitiabitur mihi.

21. Præceſſerunt itaq; munera ante eum, ipſe verò manſit nocte illa in caſtris.

22. Cumque maturè ſurrexiſſet, tulit duas uxores ſuas, & totidem famulas cum undecim filiis, & tranſivit Vadum-Iaboc.

Das XXXII. Capitel.

14. Zweyhundert Zigen / zweintzig Böcke/zweyhundert Schafe/zweintzig Wider.

15. Vnd dreiſſig ſeugende Kameel mit jhren Füllen/viertzig Küe / vnnd zehen Farren / zweintzig Eſelin mit zehen Füllen.

16. Vnd thet ſie vnter die handt ſeiner Knechte/ja eine Herde/ſonderlich/vnnd ſprach zu jhnen: Gehet vor mir hin/ vnnd laſſet raum zwiſchen einer Herde nach der andern.

17. Vnd gebot dem erſten/vnd ſprach/ Wenn dir mein Bruder Eſau begegnet/ vnd dich fraget: Wen gehöreſt du an? vnnd wo wilt du hin? vnnd wes iſts/das du für dir treibeſt?

18. Solt du ſagen: Es gehöret deinem Knechte Jacob zu / der ſendet Geſchenck ſeinem Herrn Eſau/ vnd zeucht hinder vns hernach.

19. Alſo gebot er auch dem andern/ vnd dem dritten/ vnd allen die den Herden nachgiengen/ vnd ſprach: Wie ich euch geſagt habe / ſo ſaget zu Eſau/ wenn jhr jhm begegnet.

20. Vnnd ſaget ja auch / ſihe / dein Knecht Jacob iſt hinder vns / Denn er gedacht / ich wil jhn verſöhnen / mit dem Geſchenck/das vor mir her gehet / darnach wil ich jhn ſehen/villeicht wird er mich annemen.

21. Alſo gieng das Geſchenck vor jm her / Aber er bleib dieſelbe Nacht beym Heer.

22. Vnnd ſtundt auff in der Nacht/ vnd nam ſeine zwey Weiber/vnnd die zwo Mägde / vnd ſeine Eilff Kinder / vnd zoch an den furt Jaboc.

CHAP. XXXII.

14. *Aſſauoir* deux cens cheures, vingt boucs, deux cens brebis, vingt moutons,

15. Trente chameaux allaittãs, & leurs poullains, quarante ieunes vaches, dix ieunes taureaux, vingt aſneſſes, & dix aſnons.

16. Et les bailla entre les mains de ſes ſeruiteurs, chaque troupeau à part: & leur dit, Paſſez deuant moi, & faites qu'il y ait diſtance entre vn troupeau & l'autre.

17. Et commanda au premier, diſant, Quand Eſau mon frere te rencontrera, & te demandera, diſant, A qui *es*-tu? & où vas-tu? & à qui *ſont* ces choſes *qni ſont* deuãt toi?

18. Lors tu diras, *Ie ſuis* à ton ſeruiteur Iacob: c'eſt vn preſent enuoyé à mon ſeigneur Eſau: & le voici auſſi apres nous.

19. Et commanda le meſme au ſecond, & le meſme au troiſieme, & le meſme à tous ceux qui alloyent apres les troupeaux, diſant, Vous parlerez ſelon ceſte parole à Eſau quand vous l'aurez trouué;

20. Et direz, Meſme voici ton ſeruiteur Iacob derriere nous. Car il diſoit, I'appaiſerai ſa face par ce preſent qui ira deuant moi, & apres cela ie verrai ſa face: peut eſtre qu'il me verra volontiers.

21. Le preſent donc paſſa deuant lui: mais lui demeura ceſte nuict-la auec *ſa* bande.

22. Et ſe leua ceſte nuict-la, & print ſes deux femmes, & ſes deux ſeruantes, & ſes onze enfans, & paſſa le guay de Iabbok.

לב

23 וְדַבְּרִינּוּן וְאַעְבְּרִינּוּן יַת נַחְלָא וְאַעְבַּר יַת דִּילֵיהּ׃

24 וְאִשְׁתְּאַר יַעֲקֹב בִּלְחוֹדוֹהִי וְאִשְׁתַּדַּל גְּבַר עִמֵּיהּ עַד מִיסַּק צַפְרָא׃

25 וַחֲזָא אֲרֵי לָא יְכֵיל לֵיהּ וּקְרֵיב בְּפַתֵּי יַרְכֵּיהּ וְזָע פַּתֵּי יַרְכָּא דְיַעֲקֹב בְּאִשְׁתַּדָּלוּתֵיהּ עִמֵּיהּ׃

26 וַאֲמַר שַׁלְּחֵנִי אֲרֵי סְלֵיק צַפְרָא וַאֲמַר לָא אֲשַׁלְּחִינָּךְ אֱלָהֵין בָּרֵכְתַּנִי׃

27 וַאֲמַר לֵיהּ מַה שְׁמָךְ וַאֲמַר יַעֲקֹב׃

28 וַאֲמַר לָא יַעֲקֹב יִתְאֲמַר עוֹד שְׁמָךְ אֱלָהֵין יִשְׂרָאֵל אֲרֵי רַב אַתְּ קֳדָם יְיָ וְעִם גֻּבְרַיָּא וִיכֵלְתָּא׃

29 וּשְׁאֵיל יַעֲקֹב וַאֲמַר חַוִּי כְּעַן שְׁמָךְ וַאֲמַר לְמָה דְנַן אַתְּ שָׁאֵיל לִשְׁמִי וּבָרֵיךְ יָתֵיהּ תַּמָּן׃

30 וּקְרָא יַעֲקֹב שְׁמָא דְאַתְרָא פְּנִיאֵל אֲרֵי חֲזֵיתִי מַלְאֲכָא דַיְיָ אַפִּין בְּאַפִּין וְאִשְׁתֵּזֵבַת נַפְשִׁי׃

31 וּדְנַח לֵיהּ שִׁמְשָׁא כְּמָא דַעֲבַר יַת פְּנוּאֵל וְהוּא מַטְלַע עַל יַרְכֵּיהּ׃

32 עַל כֵּן לָא אָכְלִין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יַת גִּידָא דְנַשְׁיָא דְּעַל פַּתֵּי יַרְכָּא עַד יוֹמָא הָדֵין אֲרֵי קְרֵיב בְּפַתֵּי יַרְכָּא דְיַעֲקֹב בְּגִידָא דְנַשְׁיָא׃

לג

1 וּזְקַף יַעֲקֹב עֵינוֹהִי וַחֲזָא וְהָא עֵשָׂו אָתֵי וְעִמֵּיהּ אַרְבַּע מְאָה גֻּבְרִין וּפַלֵּיג יַת בְּנַיָּא עַל לֵאָה וְעַל רָחֵל וְעַל תַּרְתֵּין לְחֵינָתָא׃

לב

23 וַיִּקָּחֵם וַיַּעֲבִרֵם אֶת־הַנָּחַל וַיַּעֲבֵר אֶת־אֲשֶׁר־לוֹ׃

24 וַיִּוָּתֵר יַעֲקֹב לְבַדּוֹ וַיֵּאָבֵק אִישׁ עִמּוֹ עַד עֲלוֹת הַשָּׁחַר׃

25 וַיַּרְא כִּי לֹא יָכֹל לוֹ וַיִּגַּע בְּכַף־יְרֵכוֹ וַתֵּקַע כַּף־יֶרֶךְ יַעֲקֹב בְּהֵאָבְקוֹ עִמּוֹ׃

26 וַיֹּאמֶר שַׁלְּחֵנִי כִּי עָלָה הַשָּׁחַר וַיֹּאמֶר לֹא אֲשַׁלֵּחֲךָ כִּי אִם־בֵּרַכְתָּנִי׃

27 וַיֹּאמֶר אֵלָיו מַה־שְּׁמֶךָ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב׃

28 וַיֹּאמֶר לֹא יַעֲקֹב יֵאָמֵר עוֹד שִׁמְךָ כִּי אִם־יִשְׂרָאֵל כִּי־שָׂרִיתָ עִם־אֱלֹהִים וְעִם־אֲנָשִׁים וַתּוּכָל׃

29 וַיִּשְׁאַל יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר הַגִּידָה־נָּא שְׁמֶךָ וַיֹּאמֶר לָמָּה זֶּה תִּשְׁאַל לִשְׁמִי וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ שָׁם׃

30 וַיִּקְרָא יַעֲקֹב שֵׁם הַמָּקוֹם פְּנִיאֵל כִּי־רָאִיתִי אֱלֹהִים פָּנִים אֶל־פָּנִים וַתִּנָּצֵל נַפְשִׁי׃

31 וַיִּזְרַח־לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ כַּאֲשֶׁר עָבַר אֶת־פְּנוּאֵל וְהוּא צֹלֵעַ עַל־יְרֵכוֹ׃

32 עַל־כֵּן לֹא־יֹאכְלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־גִּיד הַנָּשֶׁה אֲשֶׁר עַל־כַּף הַיָּרֵךְ עַד הַיּוֹם הַזֶּה כִּי נָגַע בְּכַף־יֶרֶךְ יַעֲקֹב בְּגִיד הַנָּשֶׁה׃

לג

1 וַיִּשָּׂא יַעֲקֹב עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה עֵשָׂו בָּא וְעִמּוֹ אַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ וַיַּחַץ אֶת־הַיְלָדִים עַל־לֵאָה וְעַל־רָחֵל וְעַל שְׁתֵּי הַשְּׁפָחוֹת׃

λβ'.

23. Καὶ ἔλαβεν αὐτοὺς, καὶ διέβη τὸν χείμαῤῥουν, καὶ διεβίβασε πάντα τὰ αὐτοῦ. ὑπελείφθη δὲ Ιακὼβ μόνος.

24. Καὶ ἐπάλαιεν ἄνθρωπος μετ' αὐτοῦ ἕως πρωΐ.

25. Εἶδε δὲ ὅτι οὐ δύναται πρὸς αὐτόν. καὶ ἥψατο τοῦ πλάτους τοῦ μηροῦ αὐτοῦ, καὶ ἐνάρκησε τὸ πλάτος τοῦ μηροῦ ἰακὼβ, ἐν τῷ παλαίειν αὐτὸν μετ' αὐτοῦ.

26. Καὶ εἶπεν αὐτῷ, ἀπόστειλόν με. ἀνέβη γὰρ ὁ ὄρθρος. ὁ δὲ εἶπεν οὐ μή σε ἀποστείλω, ἐὰν μή εὐλογήσῃς.

27. Εἶπε δὲ αὐτῷ, τί τὸ ὄνομά σου ἐστίν. ὁ δὲ εἶπεν, ἰακώβ.

28. Καὶ εἶπεν, οὐ κληθήσεται ἔτι τὸ ὄνομά σου ἰακὼβ, ἀλλ' ἢ ἰσραὴλ ἔσται τὸ ὄνομά σου, ὅτι ἐνίσχυσας μετὰ θεοῦ, καὶ μετὰ ἀνθρώπων δυνατός.

29. Ηρώτησε δὲ ἰακὼβ, καὶ εἶπεν· ἀπάγγειλόν μοι τὸ ὄνομά σου. καὶ εἶπεν· ἱνατί τοῦτο ἐρωτᾷς σὺ τὸ ὄνομά μου, ὅ ἐστι θαυμαστόν; καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν ἐκεῖ.

30. Καὶ ἐκάλεσεν Ιακὼβ τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, εἶδος θεοῦ. εἶδον γὰρ θεὸν πρόσωπον πρὸς πρόσωπον, καὶ ἐσώθη μου ἡ ψυχή.

31. Ανέτειλε δὲ ὁ ἥλιος, ἡνίκα παρῆλθε τὸ εἶδος τοῦ θεοῦ. αὐτὸς δὲ ἐπέσκαζε τῷ μηρῷ αὐτοῦ.

32. Ενεκεν τούτου οὐ μὴ φάγωσιν υἱοὶ ἰσραὴλ τὸ νεῦρον, ὃ ἐνάρκησεν, ὅ ἐστιν ἐπὶ τὸ πλάτος τοῦ μηροῦ, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. ὅτι ἥψατο τοῦ πλάτους τοῦ μηροῦ ἰακὼβ τοῦ νεύρου, καὶ ἐνάρκησεν.

ΚΕΦΑΛ. λγ'.

1. Αναβλέψας δὲ ἰακὼβ εἶδε, καὶ ἰδοὺ ἡσαῦ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐρχόμενος, καὶ τετρακόσιοι ἄνδρες μετ' αὐτοῦ. καὶ ἐπιδιεῖλεν ἰακὼβ τὰ παιδία ἐπὶ λείαν καὶ ἐπὶ ραχὴλ, καὶ τὰς δύο παιδίσκας.

CAP. XXXII.

23. Traductiſque omnibus quæ ad ſe pertinebant.

24. Manſit ſolus: & ecce vir luctabatur cum eo uſque manè.

25. Qui cùm viderct, quòd eum ſuperare non poſſet, tetigit nervum femoris eius, & ſtatim emarcuit.

26. Dixitq́; ad eum: Dimitte me, iam enim aſcendit aurora. Reſpondit: Non dimittam te, niſi benedixeris mihi.

27. Ait ergo: Quod nomen eſt tibi? Reſpondit: Iacob.

28. At ille, Nequaquam, inquit, Iacob appellabitur nomen tuū, ſed Iſraël: quoniam ſi contra Deum fortis fuiſti, quanto magis contra homines prævalebis?

29. Interrogavit eum Iacob: Dic mihi, quo appellaris nomine? Reſpondit: Cur quæris nomen meum? Et benedixit ei in eodem loco.

30. Vocavitq́; Iacob nomen loci illius Phanuël, dicens: Vidi Dominum facie ad faciem, & ſalva facta eſt anima mea.

31. Ortuſque eſt ei ſtatim ſol, poſtquam tranſgreſſus eſt Phanuël: ipſe verò claudicabat pede.

32. Quamob cauſam non comedunt nervū filii Iſraël, qui emarcuit in femore Iacob uſque in præſentem diem: eo quòd tetigerit nervum femoris eius, & obſtupuerit.

Das XXXII. Capitel.

23. Nam ſie vnnd führet ſie über das Waſſer / daß hinüber kam was er hatte.

24. Vnnd bleib allein. Da rang ein Mann mit jm biß die Morgenröte anbrach.

25. Vnnd da er ſahe / das er jhn nicht übermocht / rüret er das gelenck ſeiner Hüfft an / vnd das gelenck ſeiner Hüfft ward über dem ringen mit jhm verrenckt.

26. Vnd er ſprach: Laß mich gehen / denn die Morgenröte bricht an. Aber er antwortet: Ich laß dich nicht / du ſegeneſt mich denn.

27. Er ſprach: Wie heiſſeſt du? Er antwortet Jacob.

28. Er ſprach: Du ſolt nicht mehr Jacob heiſſen/ſondern JſraEl/denn du haſt mit Gott vnnd mit Menſchen gekempfft/ vnd biſt obgelegen.

29. Vnd Jacob fraget jn/vnd ſprach: Sage doch / wie heiſſeſt du? Er aber ſprach? Warumb frageſt du / wie ich heiſſe? Vnd er ſegenet jhn daſelbs.

30. Vnnd Jacob hieß die ſtet Pniel / Denn ich habe Gott von angeſicht geſehen/vnd meine Seele iſt geneſen.

31. Vnnd als er für Pnuel überkam / gieng jhm die Sonne auff / vnd er hincket an ſeiner Hüfft.

32. Daher eſſen die Kinder Jſrael keine Spannader auff dem gelenck der Hüfft / biß auff den heutigen tag/ Darumb / daß die Spannader an dem gelenck der Hüfft Jacob gerüret ward.

CHAP. XXXII.

23. Il les print donc, & les fit paſſer le torrẽt, enſemble il fit paſſer tout ce qu'il auoit.

24. Or Iacob eſtant reſté ſeul, vn homme luicta auec lui iuſqu'à ce que l'aube du iour fuſt leuee.

25. Et quand *ceſt homme-la* vid qu'il ne le pouuoit veincre, il toucha l'endroit de l'emboiſtemẽt de la hanche d'icelui: ainſi l'emboiſtemẽt de l'os de la hanche de Iacob fut entors quand l'homme luictoit auec lui.

26. Et *ceſt homme* lui dit, Laiſſe-moi, car l'aube du iour eſt leuee. Mais il dit, Ie ne te laiſſerai point, que tu ne m'ayes benit.

27. Et il lui dit, Quel *eſt* ton nom? Et il reſpondit, Iacob.

28. Alors il dit, Ton nom ne ſera plus dit Iacob, mais Iſrael: car tu as eſté le maiſtre *luictant* auec Dieu & auec les hõmes, & as eſté le plus fort.

29. Et Iacob demanda, diſant, Ie te prie, declare-moi ton nom. Et il reſpondit, Pourquoi *eſt*-ce *que* tu demandes mon nom? Et il le benit là.

30. Et Iacob appela le nom du lieu Peniel: car i'ai veu, *dit-il*, Dieu face à face, & mon ame a eſté deliuree.

31. Et le ſoleil lui leua ſi toſt qu'il eut paſſé Penuel, & il clochoit ſur ſa hanche.

32. Pourtant iuſques au iour preſent, les enfans d'Iſrael ne mangent point du muſcle ſe retirant qui eſt à l'endroit de l'emboiſtement de la hanche: d'autant que *ceſt homme-la* toucha l'endroit de l'emboiſtement de la hanche de Iacob au muſcle ſe retirant.

CAP. XXXIII.

1. Elevans autem Iacob oculos ſuos, vidit venientem Eſau, & cum eo quadringentos viros: diviſitque filios Liæ & Rachel, ambarumq́; famularum.

Das XXXIII. Capitel.

JAcob hub ſeine augen auff / vnd ſahe ſeinen Bruder Eſau kommen mit vierhundert Mann. Vnnd theilet ſeine Kinder zu Lea/vnd zu Rahel/vnd zu beiden Mägden.

CHAP. XXXIII.

1. Et Iacob leuant ſes yeux regarda: Et voici, Eſau venoit, & quatre cens hommes auec lui. Adonc il diſtribua les enfans à Lea, & à Rachel, & aux deux ſeruantes.

לג

2 וְשַׁוִּי יָת לְחֵינָתָא וְיָת בְּנֵיהֶן קַדְמֵיתָא וְיָת לֵאָה וּבְנָהָא בָּתְרָאִין וְיָת רָחֵל וְיָת יוֹסֵף בָּתְרָאִין׃

3 וְהוּא עֲבַר קֳדָמֵיהוֹן וּסְגִיד עַל אַרְעָא שְׁבַע זִמְנִין עַד מִקְרְבֵיהּ עַד אֲחוּהִי׃

4 וּרְהַט עֵשָׂו לְקַדְמוּתֵיהּ וְגַפְּפֵיהּ לֵיהּ וּנְפַל עַל צַוְּארֵיהּ וְנַשְּׁקֵיהּ וּבְכוֹ׃

5 וּזְקַף יָת עֵינוֹהִי וַחֲזָא יָת נְשַׁיָּא וְיָת בְּנַיָּא וַאֲמַר מַן אִלֵּין לָךְ וַאֲמַר בְּנַיָּא דְּחַס יְיָ יָת עַבְדָּךְ׃

6 וּקְרִיבָא לְחֵינָתָא אִנִּין וּבְנֵיהֶן וּסְגִידָן׃

7 וּקְרִיבַת אַף לֵאָה וּבְנָהָא וּסְגִידוּ וּבָתַר כֵּן קְרֵיב יוֹסֵף וְרָחֵל וּסְגִידוּ׃

8 וַאֲמַר מַן לָךְ כָּל מַשְׁרִיתָא הָדָא דְּעָרְעִית וַאֲמַר לְאַשְׁכָּחָא רַחֲמִין בְּעֵינֵי רִבּוֹנִי׃

9 וַאֲמַר עֵשָׂו אִית לִי סַגִּי אֲחִי אַצְלַח בְּדִילָךְ׃

10 וַאֲמַר יַעֲקֹב בְּבָעוּ כְּעַן אִם כְּעַן אַשְׁכַּחִית רַחֲמִין בְּעֵינָךְ וּתְקַבֵּיל תִּקְרוּבְתִּי מִן יְדִי אֲרֵי עַל כֵּן חֲזֵיתִינּוּן לְאַפָּךְ בְּחֵזוּ אַפֵּי רַבְרְבַיָּא וְאִתְרְעִיתָא לִי׃

11 קַבֵּיל כְּעַן יָת תִּקְרוּבְתִּי דְּאִיתוֹתִיאַת לָךְ אֲרֵי רַחֵים עֲלַי יְיָ וַאֲרֵי אִית לִי כּוֹלָּא וְאַתְקֵיף בֵּיהּ וְקַבֵּיל׃

12 וַאֲמַר טוּל וּנְהָךְ וְאֵיהָךְ לָקְבְלָךְ׃

13 וַאֲמַר לֵיהּ רִבּוֹנִי יָדַע אֲרֵי יְנוּקַיָּא רַכִּיכִין וְעָנָא יְתוֹרֵי מֵינִיקָתָא עֲלַי וְאִם יְדַחֲקִינּוּן יוֹמָא חַד וִימוּתוּן כָּל עָנָא׃

לג

2 וַיָּשֶׂם אֶת־הַשְּׁפָחוֹת וְאֶת־יַלְדֵיהֶן רִאשֹׁנָה וְאֶת־לֵאָה וִילָדֶיהָ אַחֲרֹנִים וְאֶת־רָחֵל וְאֶת־יוֹסֵף אַחֲרֹנִים׃

3 וְהוּא עָבַר לִפְנֵיהֶם וַיִּשְׁתַּחוּ אַרְצָה שֶׁבַע פְּעָמִים עַד־גִּשְׁתּוֹ עַד־אָחִיו׃

4 וַיָּרָץ עֵשָׂו לִקְרָאתוֹ וַיְחַבְּקֵהוּ וַיִּפֹּל עַל־צַוָּארָו וַיִּשָּׁקֵהוּ וַיִּבְכּוּ׃

5 וַיִּשָּׂא אֶת־עֵינָיו וַיַּרְא אֶת־הַנָּשִׁים וְאֶת־הַיְלָדִים וַיֹּאמֶר מִי־אֵלֶּה לָּךְ וַיֹּאמַר הַיְלָדִים אֲשֶׁר־חָנַן אֱלֹהִים אֶת־עַבְדֶּךָ׃

6 וַתִּגַּשְׁןָ הַשְּׁפָחוֹת הֵנָּה וְיַלְדֵיהֶן וַתִּשְׁתַּחֲוֶיןָ׃

7 וַתִּגַּשׁ גַּם־לֵאָה וִילָדֶיהָ וַיִּשְׁתַּחֲווּ וְאַחַר נִגַּשׁ יוֹסֵף וְרָחֵל וַיִּשְׁתַּחֲווּ׃

8 וַיֹּאמֶר מִי לְךָ כָּל־הַמַּחֲנֶה הַזֶּה אֲשֶׁר פָּגָשְׁתִּי וַיֹּאמֶר לִמְצֹא־חֵן בְּעֵינֵי אֲדֹנִי׃

9 וַיֹּאמֶר עֵשָׂו יֶשׁ־לִי רָב אָחִי יְהִי לְךָ אֲשֶׁר־לָךְ׃

10 וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אַל־נָא אִם־נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ וְלָקַחְתָּ מִנְחָתִי מִיָּדִי כִּי עַל־כֵּן רָאִיתִי פָנֶיךָ כִּרְאֹת פְּנֵי אֱלֹהִים וַתִּרְצֵנִי׃

11 קַח־נָא אֶת־בִּרְכָתִי אֲשֶׁר הֻבָאת לָךְ כִּי־חַנַּנִי אֱלֹהִים וְכִי יֶשׁ־לִי־כֹל וַיִּפְצַר־בּוֹ וַיִּקָּח׃

12 וַיֹּאמֶר נִסְעָה וְנֵלֵכָה וְאֵלְכָה לְנֶגְדֶּךָ׃

13 וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲדֹנִי יֹדֵעַ כִּי־הַיְלָדִים רַכִּים וְהַצֹּאן וְהַבָּקָר עָלוֹת עָלָי וּדְפָקוּם יוֹם אֶחָד וָמֵתוּ כָּל־הַצֹּאן׃

λγ΄.

2. Καὶ ἐποίησε τὰς δύο παιδίσκας, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἐν πρώτοις, καὶ λείαν καὶ τὰ παιδία αὐτῆς ὀπίσω, καὶ ῥαχὴλ καὶ ἰωσὴφ ἐσχάτους.

3. Αὐτὸς δὲ προῆλθεν ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν ἑπτάκις, ἕως τοῦ ἐγγίσαι τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.

4. Καὶ προσέδραμεν ἠσαῦ εἰς συνάντησιν αὐτῷ. καὶ περιλαβὼν αὐτὸν ἐφίλησε, καὶ προσέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ κατεφίλησεν αὐτὸν, καὶ ἔκλαυσαν ἀμφότεροι.

5. Καὶ ἀναβλέψας εἶδε τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδία, καὶ εἶπε· τί ταῦτά σοι ἐστίν. ὁ δὲ εἶπε· τὰ παιδία οἷς ἠλέησεν ὁ θεὸς τὸν παῖδά σου.

6. Καὶ προσήγγισαν αἱ παιδίσκαι καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ προσεκύνησαν.

7. Καὶ προσήγγισε λεία καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ προσεκύνησαν. καὶ μετὰ ταῦτα προσήγγισε ῥαχὴλ, καὶ ἰωσὴφ, καὶ προσεκύνησαν.

8. Καὶ εἶπε· τί ταῦτά σοι ἐστίν, αὗται αἱ παρεμβολαὶ αἷς ἀπήντηκα; ὁ δὲ εἶπεν· ἵνα εὕρῃ ὁ παῖς σου χάριν ἐναντίον σου κύριε.

9. Εἶπε δὲ ἠσαῦ· ἔστι μοι πολλὰ ἀδελφέ. ἔστω σοι τὰ σά.

10. Εἶπε δὲ ἰακώβ· εἰ εὕρηκα χάριν ἐναντίον σου, δέξαι τὰ δῶρα διὰ τῶν ἐμῶν χειρῶν. ἕνεκεν τούτου εἶδον τὸ πρόσωπόν σου, ὡς ἄν τις ἴδοι πρόσωπον θεοῦ. καὶ εὐδοκήσεις μοι.

11. Λάβε εὐλογίας μου ἃς ἐνήνεγκά σοι, ὅτι ἠλέησέ με ὁ θεὸς, καὶ ἔστι μοι πάντα.

12. Καὶ ἐβιάσατο αὐτὸν, καὶ ἔλαβε. καὶ εἶπεν· ἀπάραντες πορευσώμεθα ἐπ' εὐθεῖαν.

13. Εἶπε δὲ αὐτῷ· ὁ κύριός μου γινώσκει ὅτι τὰ παιδία ἁπαλώτερα, καὶ τὰ πρόβατα, καὶ αἱ βόες χωλεύονται ἐπ' ἐμέ. ἐὰν οὖν καταδιώξω αὐτὰ ἡμέραν μίαν, ἀποθανοῦνται πάντα τὰ κτήνη.

CAP. XXXIII.

2. Et poſuit utramque ancillam, & liberos earum in principio: Liam verò, & filios eius in ſecundo loco: Rachel autem, & Ioſeph noviſſimos.

3. Et ipſe progrediens adoravit pronus in terram ſepties, donec appropinquaret frater eius.

4. Currens itaque Eſau obviam fratri ſuo, amplexatus eſt eum; ſtringenſq́; collum eius, & oſculans flevit.

5. Levatiſque oculis vidit mulieres & parvulos earum, & ait: Quid ſibi volunt iſti? & ſi ad te pertinent? Reſpōdit: Parvuli ſunt quos donavit mihi Deus ſervo tuo.

6. Et appropinquantes ancillæ & filii earum, incurvati ſunt.

7. Acceſſit quoque Lia cū pueris ſuis: & cùm ſimiliter adoraſſent, extremi Ioſeph & Rachel adoraverunt.

8. Dixitq́; Eſau: Quænam ſunt iſtæ turmæ quas obviam habui? Reſpondit: Vt invenirem gratiam coram domino meo.

9. At ille ait: Habeo plurima frater mi, ſint tua tibi

10. Dixitq́; Iacob, Noli ita obſecro: ſed ſi inveni gratiã in oculis tuis, accipe munuſculum de manibus meis. ſic enim vidi faciem tuam, quaſi viderim vultum Dei: eſto mihi propitius.

11. Et ſuſcipe benedictionẽ quam attuli tibi, & quam donavit mihi Deus tribuens omnia. Vix fratre compellente ſuſcipiens,

12. Ait: Gradiamur ſimul, eroque ſocius itineris tui.

13. Dixitq́; Iacob: Noſti domine mi quòd parvulos habeam teneros, & oves & boves fœtas mecū: quas ſi plus in ambulando fecero laborare, morientur una die cuncti greges.

Das XXXIII. Capitel.

2. Vnnd ſtellet die Mägde mit jhren Kindern forne an / vnnd Lea mit jhren Kindern hernach / vnnd Rahel mit Joſeph zu letzt.

3. Vnd er gieng für jhnen her / vnnd neigete ſich ſieben mal auff die Erden / biß er zu ſeinem Bruder kam.

4. Eſau aber lieff jhm entgegen / vnd hertzet jhn / vnd fiel jhm vmb den halß / vnd küſſet jhn / vnd ſie weineten.

5. Vnd hub ſeine augen auff / vnd ſahe die Weiber mit den Kindern / vnnd ſprach: Wer ſind dieſe bey dir? Er antwortet: Es ſind Kinder / die Gott deinem Knecht beſcheret hat.

6. Vnnd die Mägde tratten herzu mit jhren Kindern / vnnd neigeten ſich für jhm.

7. Lea tratt auch herzu mit jhren Kindern / vnnd neigeten ſich für jhm. Darnach trat Joſeph vnd Rahel herzu / vnd neigeten ſich auch für jhm.

8. Vnd er ſprach / Was wilt du mit alle dem Heere / dem ich begegnet bin? Er antwortet: Daß ich gnade finde für meinem Herꝛn.

9. Eſau ſprach: Jch habe gnug / mein Bruder / behalt was du haſt.

10. Jacob antwortet: Ach nicht / Hab ich gnade funden für dir / ſo nim mein Geſchenck von meiner hand / denn ich ſahe dein Angeſicht / als ſehe ich Gottes Angeſicht / vnnd laß dirs wol gefallen von mir.

11. Nim doch den ſegen von mir an / den ich dir zubracht hab / Denn GOtt hat mirs beſcheret / vnd ich habe alles gnug / Alſo nötiget er jhn / daß ers nam.

12. Vnnd er ſprach: Laß vns fort ziehen vnnd reiſen / ich wil mit dir ziehen.

13. Er aber ſprach zu jm: Mein Herꝛ / du erkenneſt / daß ich zarte Kinder bey mir habe / dazu Vieh / vnnd ſeugende Küe / Wenn ſie einen Tag übertrieben würden / würde mir die gantze Herde ſterben.

CHAP. XXXIII.

2. Et mit les ſeruantes & leurs enfans au deuant, Lea & ſes enfans apres, & Rachel & Ioſeph les derniers.

3. Et lui paſſa deuant eux, & ſe ptoſterna en terre par ſept fois, iuſqu'à ce qu'il fuſt approché de ſon frere.

4. Mais Eſau courut au deuant de lui, & l'embraſſa, & cheut ſur ſon col, & le baiſa: & ils pleurerent.

5. Puis leuant ſes yeux, il vid les femmes & les enfans, & dit, Que te *ſont* ceux-ci? Et il reſpondit, Ce *ſont* les enfans que Dieu de ſa grace a donnés à ton ſeruiteur.

6. Et les ſeruantes s'approcherẽt, elles & leurs enfans, & ſe proſternerent:

7. Puis Lea auſſi s'approcha, & ſes enfans, & ſe proſternerent. Et puis s'approcha Ioſeph & Rachel, qui ſe proſternerent auſſi.

8. Et il dit, que veux-tu faire auec tout ce camp que i'ai rencontré? Et il reſpondit, *C'eſt* pour trouuer grace deuant mon ſeigneur.

9. Et Eſau dit, I'en ai à forcé, mon frere: ce qui *eſt* tien, ſoit tien.

10. Et Iacob reſpondit, Non, ie te prie, ſi maintenant i'ai trouué grace deuant toi, que tu prenes mõ preſent de ma main: pourautãt que i'ai veu ta face, comme ſi i'euſſe veu la face de Dieu: & tu as eſté appaiſé enuers moi.

11. Reçoi, ie te prie, mon preſent qui t'a eſté amené: car Dieu m'*en* a donné de ſa grace, & i'ai de tout. Il le preſſa donc tant qu'il le print.

12. Et *Eſau* dit, Partons, & marchons, & ie marcherai deuant toi.

13. Et *Iacob* lui dit, Mon ſeigneur ſait que ces enfans ſont tendres, & ſi ſuis chargé de brebis & de vaches qui allaittent: que ſi on les preſſe d'vn ſeul iour, tout le troupeau mourra.

לג

14 יִעְבַּר כְּעַן רִבּוֹנִי קֳדָם עַבְדֵּיהּ וַאֲנָא אֲדַבַּר בְּנִייָחַ לְרֶגֶל עוּבַדְתָּא דִּקְדָמַי וּלְרֶגֶל יַנְקַיָּא עַד דְּאֵעוֹל לְוָת רִבּוֹנִי לְשֵׂעִיר׃

15 וַאֲמַר עֵשָׂו אַשְׁבּוֹק כְּעַן עִמָּךְ מִן עַמָּא דְּעִמִּי וַאֲמַר לְמָה דְנָן אַשְׁכַּח רַחֲמִין בְּעֵינֵי רִבּוֹנִי׃

16 וְתָב בְּיוֹמָא הַהוּא עֵשָׂו לְאוֹרְחֵיהּ לְשֵׂעִיר׃

17 וְיַעֲקֹב נְטַל לְסֻכּוֹת וּבְנָא לֵיהּ בֵּיתָא וּלְגֵיתֵיהּ עֲבַד מְטַלָּן עַל כֵּן קְרָא שְׁמָא דְּאַתְרָא סֻכּוֹת׃

18 וַאֲתָא יַעֲקֹב שְׁלִם לְקַרְתָּא דִּשְׁכֶם דִּי בְּאַרְעָא דִּכְנַעַן בְּמֵיתוֹהִי מִפַּדַּן אֲרָם וּשְׁרָא לָקֳבֵיל קַרְתָּא׃

19 וּזְבַן יָת אַחְסָנַת חֲקַלָא דִּפְרַסֵיהּ תַּמָּן מַשְׁכְּנֵיהּ מִידָא דִּבְנֵי חֲמוֹר אֲבוּהִי דִּשְׁכֶם בְּמֵאָה חוּרְפָן׃

20 וַאֲקִים תַּמָּן מַדְבְּחָא וּפְלַח עֲלוֹהִי קֳדָם אֵל־אֱלָהָא דְּיִשְׂרָאֵל׃

לד

1 וּנְפַקַת דִּינָה בַּת לֵאָה דִּילֵידַת לְיַעֲקֹב לְמֶחֱזֵי בִּבְנָת אַרְעָא׃

2 וַחֲזָא יָתַהּ שְׁכֶם בַּר חֲמוֹר חִוָּאָה רַבָּא דְאַרְעָא וּנְסֵיב יָתַהּ וּשְׁכִיב יָתַהּ וְעַנְּיַהּ׃

3 וְאִתְרְעִיאַת נַפְשֵׁיהּ בְּדִינָה בַּת יַעֲקֹב וּרְחֵים יָת עוּלֵימְתָּא וּמַלֵּיל תַּנְחוּמִין עַל לִבָּא דְעוּלֵימְתָּא׃

4 וַאֲמַר שְׁכֶם לַחֲמוֹר אֲבוּהִי לְמֵימַר סַב לִי יָת עוּלֵימְתָּא הָדָא לְאִתּוּ׃

לג

14 יַעֲבָר־נָא אֲדֹנִי לִפְנֵי עַבְדּוֹ וַאֲנִי אֶתְנַהֲלָה לְאִטִּי לְרֶגֶל הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר־לְפָנַי וּלְרֶגֶל הַיְלָדִים עַד אֲשֶׁר־אָבֹא אֶל־אֲדֹנִי שֵׂעִירָה׃

15 וַיֹּאמֶר עֵשָׂו אַצִּיגָה־נָּא עִמְּךָ מִן הָעָם אֲשֶׁר אִתִּי וַיֹּאמֶר לָמָּה זֶּה אֶמְצָא־חֵן בְּעֵינֵי אֲדֹנִי׃

16 וַיָּשָׁב בַּיּוֹם הַהוּא עֵשָׂו לְדַרְכּוֹ שֵׂעִירָה׃

17 וְיַעֲקֹב נָסַע סֻכֹּתָה וַיִּבֶן לוֹ בָּיִת וּלְמִקְנֵהוּ עָשָׂה סֻכֹּת עַל־כֵּן קָרָא שֵׁם־הַמָּקוֹם סֻכּוֹת׃

18 וַיָּבֹא יַעֲקֹב שָׁלֵם עִיר שְׁכֶם אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ כְּנַעַן בְּבֹאוֹ מִפַּדַּן אֲרָם וַיִּחַן אֶת־פְּנֵי הָעִיר׃

19 וַיִּקֶן אֶת־חֶלְקַת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר נָטָה־שָׁם אָהֳלוֹ מִיַּד בְּנֵי־חֲמוֹר אֲבִי שְׁכֶם בְּמֵאָה קְשִׂיטָה׃

20 וַיַּצֶּב־שָׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא לוֹ אֵל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃

כד

1 וַתֵּצֵא דִינָה בַּת־לֵאָה אֲשֶׁר יָלְדָה לְיַעֲקֹב לִרְאוֹת בִּבְנוֹת הָאָרֶץ׃

2 וַיַּרְא אֹתָהּ שְׁכֶם בֶּן־חֲמוֹר הַחִוִּי נְשִׂיא הָאָרֶץ וַיִּקַּח אֹתָהּ וַיִּשְׁכַּב אֹתָהּ וַיְעַנֶּהָ׃

3 וַתִּדְבַּק נַפְשׁוֹ בְּדִינָה בַּת־יַעֲקֹב וַיֶּאֱהַב אֶת־הַנַּעֲרָ וַיְדַבֵּר עַל־לֵב הַנַּעֲרָ׃

4 וַיֹּאמֶר שְׁכֶם אֶל־חֲמוֹר אָבִיו לֵאמֹר קַח־לִי אֶת־הַיַּלְדָּה הַזֹּאת לְאִשָּׁה׃

λγʹ.

14. Προελθέτω ὁ κύριός μου ἔμπροσθεν τοῦ παιδὸς αὐτοῦ. ἐγὼ δὲ ἐνισχύσω ἐν τῇ ὁδῷ κατὰ σχολὴν τῆς πορεύσεως τῆς ἐναντίον μου, καὶ κατὰ πόδα τῶν παιδαρίων, ἕως τοῦ ἐλθεῖν με πρὸς τὸν κύριόν μου εἰς σηείρ.

15. Εἶπε δὲ ἠσαῦ· καταλείψω μετὰ σοῦ ἀπὸ τοῦ λαοῦ τοῦ μετ᾽ ἐμοῦ. ὁ δὲ εἶπεν· ἵνα τί τοῦτο; ἱκανὸν ὅτι εὗρον χάριν ἐναντίον σου κύριε.

16. Ἀπέστρεψε δὲ ἠσαῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ εἰς σηείρ.

17. Καὶ ἰακὼβ ἀπαίρει εἰς σκηνάς, καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ ἐκεῖ οἰκίας, καὶ τοῖς κτήνεσιν αὐτοῦ ἐποίησε σκηνάς. διὰ τοῦτο ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου σκηναί.

18. Καὶ ἦλθεν ἰακὼβ εἰς σαλὴμ πόλιν σικίμων, ἥ ἐστιν ἐν γῇ χαναάν, ὅτε ἐπανῆλθεν ἐκ τῆς μεσοποταμίας συρίας, καὶ παρενέβαλε κατὰ πρόσωπον τῆς πόλεως.

19. Καὶ ἐκτήσατο τὴν μερίδα τοῦ ἀγροῦ, οὗ ἔστησεν ἐκεῖ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, παρὰ ἐμμὼρ πατρὸς συχὲμ ἑκατὸν ἀμνῶν.

20. Καὶ ἔστησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον, καὶ ἐπεκαλέσατο τὸν θεὸν ἰσραήλ.

ΚΕΦΑΛ. λδʹ.

1. Ἐξῆλθε δὲ δεῖνα ἡ θυγάτηρ λείας, ἣν ἔτεκε τῷ ἰακὼβ, καταμαθεῖν τὰς θυγατέρας τῶν ἐγχωρίων.

2. Καὶ εἶδεν αὐτὴν συχὲμ ὁ υἱὸς ἐμμὼρ ὁ χορραῖος, ὁ ἄρχων τῆς γῆς. ἔλαβων αὐτὴν, ἐκοιμήθη μετ᾽ αὐτῆς. καὶ ἔτεκε, καὶ ἐταπείνωσεν αὐτήν.

3. Καὶ προσέσχε τῇ ψυχῇ δείνας τῆς θυγατρὸς ἰακὼβ, καὶ ἠγάπησε τὴν παρθένον. καὶ ἐλάλησε κατὰ τὴν διάνοιαν τῆς παρθένου αὐτῇ.

4. Εἶπε συχὲμ ὁ υἱὸς ἐμμὼρ πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ λέγων· λάβε μοι τὴν παιδίσκην ταύτην εἰς γυναῖκα.

CAP. XXXIII.

14. Præcedat dominus meus ante ſervum ſuum: & ego ſequar paulatim veſtigia eius, ſicut videro parvulos meos poſſe, donec veniam ad Dominum meum in Seir.

15. Reſpondit Eſau:Oro te, ut de populo qui mecum eſt, ſaltem ſocii remaneant viæ tuæ.Non eſt,inquit,neceſſe: hoc uno tantum indigeo, ut inveniam gratiam in conſpectu tuo domine mi.

16. Reverſus eſt itaque illo die Eſau itinere quo venerat in Seir.

17. Et Iacob venit in Socoth: ubi ædificata domo & fixis tentoriis appellavit nomen loci illius Socoth,id eſt, tabernacula.

18. Tranſivitque in Salem urbem Sichimorum,quæ eſt in terra-Chanáan,poſtquam reverſus eſt de Meſopotamia Syriæ: & habitavit iuxta oppidum.

19. Emitque partem agri in qua fixerat tabernacula, à filiis Hemor patris Sichem centum agnis.

20. Et erecto ibi altari, invocavit ſuper illud fortiſſimum Deum Iſrael.

Das XXXIII. Capitel.

14. Mein Herr ziehe vor ſeinem Knechte hin / Ich wil meilich hinnach treiben / darnach das Vieh vnnd die Kinder gehen können / biß daß ich komme zu meinem Herrn in Seir.

15. Eſau ſprach: So wil ich doch bey dir laſſen etliche vom Volck / das mit mir iſt. Er antwortet: Was iſts von nöten: Laß mich nur Gnade für meinem Herrn finden.

16. Alſo zoch des tages Eſau widerumb ſeines wegs gen Seir.

17. Vnnd Jacob zoch gen Suchoth / vnd bawet jhm ein Hauß / vnd machet ſeinem Vieh Hütten / Daher heiſſt die ſtät Suchoth.

18. Darnach zoch Jacob gegen Salem / zu der Stadt des Sichem / die im Lande Canaan ligt / nach dem er auß Meſopotamia kommen war / vnd machet ſein Lager für der Stadt.

19. Vnd kaufft ein ſtück Ackers / von den Kindern Hemor des Vaters Sichem / vmb hundert groſchen / Daſelbs richtet er ſeine Hütten auff.

20. Vnnd richtet daſelbs einen Altar zu / vnd rieff an den Namen des Starcken Gottes Jſrael.

CHAP. XXXIII.

14. Ie prie que mon ſeigneur paſſe deuant ſon ſeruiteur,& ie me conduirai à mon petit pás,ſelon le train du bagage qui *eſt* deuant moi,& ſelon le train de ces enfans, iuſqu'à ce que i'arriue chez mon ſeigneur en Sehir.

15. Et Eſau dit,Ie te prie que ie face demeurer auec toi de ce peuple qui *eſt* auec moi.Et il reſpondit, Pourquoi cela? que ie trouue grace enuers mon ſeigneur.

16. Ainſi Eſau s'en retourna ce iour-la par ſon chemin tirant vers Sehir.

17. Et Iacob s'en alla en Succoth, & baſtit vne maiſon pour ſoi, & fit des cabanes pour ſon beſtail: pourtant appela-il le nom du lieu, Succoth.

18. Et Iacob paruint ſain & ſauf à la ville de Sichem, au païs de Canaan, venant de Paddan-Aram, & ſe campa deuant la ville.

19. Et acheta vne portion du champ (auquel il auoit tẽdu ſon tabernacle) de la main des enfans d'Hemor pere de Sichem, cent pieces d'argẽt.

20. Et dreſſa là vn autel,qu'il appela,Le *Dieu* Fort, le Dieu d'Iſrael.

CAP. XXXIIII.

1. Egreſſa eſt autem Dina filia Liæ ut videret mulieres regionis illius.

2. Quam cùm vidiſſet Sichem filius Hemor Heuæi, princeps terræ illius, adamavit eam:& rapuit, & dormivit cum illa, vi opprimens virginem.

3. Et conglutinata eſt anima eius cum ea, triſtemque delinivit blanditiis.

4. Et pergens ad Hemor patrem ſuũ: Accipe, inquit, mihi puellam hanc coniugẽ.

Das XXXIIII. Capitel.

DIna aber Lea Tochter / die ſie Jacob geborn hatte / gieng heraus / die Töchter des Lands zu ſehen.

2. Da die ſahe Sichem Hemors Sohn des Heviters / der des Landes Herr war / nam er ſie / vnd beſchlieff ſie / vnd ſchwechet ſie.

3. Vnd ſein Hertz hieng an jhr / vnnd hatte die Dirne lieb / vnd redet freundlich mit jhr.

4. Vnnd Sichem ſprach zu ſeinem Vater Hemor: Nim mir das Meidlein zum Weibe.

CHAP. XXXIIII.

1. Or Dina la fille que Lea auoit enfantee à Iacob,ſortit pour voir les filles du païs.

2. Lors Sichem fils d'Hemor Heuien, prince du païs, la vid, & la rauit, & coucha auec elle,& la força.

3. Et ſon cœur fut adonné à Dina fille de Iacob, & aima la ieune fille, & parla à elle ſelon le cœur d'icelle.

4. Sichẽ auſſi parla a Hemor ſon pere, diſant, Pren ceſte fille pour m'eſtre femme.

לד.

5 וְיַעֲקֹב שְׁמַע אֲרֵי סָאִיב יָת דִּינָה בְּרַתֵּיהּ וּבְנוֹהִי הֲווֹ עִם גֵּיתוֹהִי בְּחַקְלָא וּשְׁתִיק יַעֲקֹב עַד מֵיתֵיהוֹן׃

6 וּנְפַק חֲמוֹר אֲבוּהִי דִשְׁכֶם לְוָת יַעֲקֹב לְמַלָּלָא עִמֵּיהּ׃

7 וּבְנֵי יַעֲקֹב עָלוּ מִן חַקְלָא כַּד שְׁמַעוּ וְיִתְנְסִיסוּ גֻּבְרַיָּא וּתְקֵיף לְהוֹן לַחְדָא אֲרֵי קְלָנָא עֲבַד בְּיִשְׂרָאֵל לְמִשְׁכַּב יָת בְּרַתָּא דְיַעֲקֹב וּכְדֵין לָא כָשַׁר לְמֶעְבַּד׃

8 וּמַלֵּיל חֲמוֹר עִמְּהוֹן לְמֵימַר שְׁכֶם בְּרִי אִתְרְעִיאַת נַפְשֵׁיהּ בִּבְרַתְכוֹן הַבוּ כְּעַן יָתַהּ לֵיהּ לְאִתּוּ׃

9 וְאִתְחַתְּנוּ בַּנָא בְּנָתֵיכוֹן תִּתְּנוּן לָנָא וְיָת בְּנָתָנָא תִּסְבוּן לְכוֹן׃

10 וְעִמָּנָא תִּיתְבוּן וְאַרְעָא תְּהֵא קֳדָמֵיכוֹן תִּיבוּ וַעֲבִידוּ בַהּ סְחוֹרְתָא וְאַחְסִינוּ בַהּ׃

11 וַאֲמַר שְׁכֶם לַאֲבוּהָא וְלַאֲחָהָא אַשְׁכַּח רַחֲמִין בְּעֵינֵיכוֹן וּדְתֵימְרוּן לִי אֶתֵּן׃

12 אַסְגוּ עֲלַי לַחְדָא מוֹהֲרִין וּמַתְּנָן וְאֶתֵּן כְּמָה דְתֵימְרוּן לִי וְהַבוּ לִי יָת עוּלֵימְתָּא לְאִתּוּ׃

13 וַאֲתִיבוּ בְּנֵי יַעֲקֹב יָת שְׁכֶם וְיָת חֲמוֹר אֲבוּהִי בְּחָכְמְתָא וּמַלִּילוּ דְסָאִיב יָת דִּינָה אֲחָתְהוֹן׃

14 וַאֲמַרוּ לְהוֹן לָא נִיכּוֹל לְמֶעְבַּד פִּתְגָמָא הָדֵין לְמִיתַּן יָת אֲחָתָנָא לִגְבַר דְּלֵיהּ עָרְלְתָא אֲרֵי חִסּוּדָא הִיא לָנָא׃

15 בְּרַם בְּדָא נִתְפַּס לְכוֹן אִם תְּהוֹן כְּוָתָנָא לְמִגְזַר לְכוֹן כָּל דְּכוּרָא׃

לד

5 וְיַעֲקֹב שָׁמַע כִּי טִמֵּא אֶת־דִּינָה בִתּוֹ וּבָנָיו הָיוּ אֶת־מִקְנֵהוּ בַּשָּׂדֶה וְהֶחֱרִשׁ יַעֲקֹב עַד־בֹּאָם׃

6 וַיֵּצֵא חֲמוֹר אֲבִי־שְׁכֶם אֶל־יַעֲקֹב לְדַבֵּר אִתּוֹ׃

7 וּבְנֵי יַעֲקֹב בָּאוּ מִן־הַשָּׂדֶה כְּשָׁמְעָם וַיִּתְעַצְּבוּ הָאֲנָשִׁים וַיִּחַר לָהֶם מְאֹד כִּי נְבָלָה עָשָׂה בְיִשְׂרָאֵל לִשְׁכַּב אֶת־בַּת־יַעֲקֹב וְכֵן לֹא יֵעָשֶׂה׃

8 וַיְדַבֵּר חֲמוֹר אִתָּם לֵאמֹר שְׁכֶם בְּנִי חָשְׁקָה נַפְשׁוֹ בְּבִתְּכֶם תְּנוּ נָא אֹתָהּ לוֹ לְאִשָּׁה׃

9 וְהִתְחַתְּנוּ אֹתָנוּ בְּנֹתֵיכֶם תִּתְּנוּ־לָנוּ וְאֶת־בְּנֹתֵינוּ תִּקְחוּ לָכֶם׃

10 וְאִתָּנוּ תֵּשֵׁבוּ וְהָאָרֶץ תִּהְיֶה לִפְנֵיכֶם שְׁבוּ וּסְחָרוּהָ וְהֵאָחֲזוּ בָּהּ׃

11 וַיֹּאמֶר שְׁכֶם אֶל־אָבִיהָ וְאֶל־אַחֶיהָ אֶמְצָא־חֵן בְּעֵינֵיכֶם וַאֲשֶׁר תֹּאמְרוּ אֵלַי אֶתֵּן׃

12 הַרְבּוּ עָלַי מְאֹד מֹהַר וּמַתָּן וְאֶתְּנָה כַּאֲשֶׁר תֹּאמְרוּ אֵלָי וּתְנוּ־לִי אֶת־הַנַּעֲרָ לְאִשָּׁה׃

13 וַיַּעֲנוּ בְנֵי־יַעֲקֹב אֶת־שְׁכֶם וְאֶת־חֲמוֹר אָבִיו בְּמִרְמָה וַיְדַבֵּרוּ אֲשֶׁר טִמֵּא אֵת דִּינָה אֲחֹתָם׃

14 וַיֹּאמְרוּ אֲלֵיהֶם לֹא נוּכַל לַעֲשׂוֹת הַדָּבָר הַזֶּה לָתֵת אֶת־אֲחֹתֵנוּ לְאִישׁ אֲשֶׁר־לוֹ עָרְלָה כִּי־חֶרְפָּה הִוא לָנוּ׃

15 אַךְ־בְּזֹאת נֵאוֹת לָכֶם אִם תִּהְיוּ כָמֹנוּ לְהִמֹּל לָכֶם כָּל־זָכָר׃

λδʹ.

5. Ιακὼβ δὲ ἤκουσεν ὅτι ἐμίανεν ὁ υἱὸς ἐμμὼρ δεῖναν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ, οἱ δὲ υἱοὶ αὐτοῦ ἦσαν μετὰ τῶν κτηνῶν αὐτοῦ ἐν τῷ πεδίῳ. παρεσιώπησε δὲ ἰακὼβ ἕως τοῦ ἐλθεῖν αὐτούς.

6. Εξῆλθε δὲ ἐμμὼρ ὁ πατὴρ συχὲμ πρὸς ἰακὼβ, λαλῆσαι αὐτῷ.

7. Οἱ δὲ υἱοὶ ἰακὼβ ἦλθον ἐκ τοῦ πεδίου. ὡς δὲ ἤκουσαν, κατενύγησαν οἱ ἄνδρες, καὶ λυπηρὸν ἦν αὐτοῖς σφόδρα ὅτι ἄσχημον ἐποίησεν ἐν ἰσραὴλ κοιμηθεὶς μετὰ τῆς θυγατρὸς ἰακώβ. καὶ οὐχ οὕτως ἔσται.

8. Καὶ ἐλάλησεν ἐμμὼρ αὐτοῖς λέγων· συχὲμ ὁ υἱός μου προείλετο τῇ ψυχῇ τὴν θυγατέρα ὑμῶν. δότε οὖν αὐτὴν αὐτῷ γυναῖκα.

9. Επιγαμβρεύσασθε ἡμῖν, τὰς θυγατέρας ὑμῶν δότε ἡμῖν, καὶ τὰς θυγατέρας ἡμῶν λάβετε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν.

10. Καὶ ἐν ἡμῖν κατοικεῖτε. καὶ ἡ γῆ ἰδοὺ πλατεῖα ἐναντίον ὑμῶν. κατοικεῖτε καὶ ἐμπορεύεσθέ ἐπ' αὐτῆς, καὶ ἐγκτᾶσθε ἐν αὐτῇ.

11. Εἶπε δὲ συχὲμ πρὸς τὸν πατέρα αὐτῆς, καὶ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῆς· εὕροιμι χάριν ἐναντίον ὑμῶν· καὶ ὃ ἂν εἴπητε, δώσομεν.

12. Πληθύνατε τὴν φερνὴν σφόδρα, καὶ δώσω καθότι ἂν εἴπητέ μοι, καὶ δώσετέ μοι τὴν παῖδα ταύτην εἰς γυναῖκα.

13. Απεκρίθησαν δὲ οἱ υἱοὶ ἰακὼβ τῷ συχὲμ, καὶ ἐμμὼρ τῷ πατρὶ αὐτοῦ μετὰ δόλου, καὶ ἐλάλησαν αὐτοῖς, ὅτι ἐμίαναν δεῖναν τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν.

14. Καὶ εἶπαν αὐτοῖς συμεὼν καὶ λευὶ ὁ ἀδελφοὶ δείνας, οἱ υἱοὶ λείας. οὐ δυνησόμεθα ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο, δοῦναι τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν ἀνθρώπῳ ὃς ἔχει ἀκροβυστίαν. ἔστι γὰρ ὄνειδος ἡμῖν.

15. Εν τούτῳ ὁμοιωθησόμεθα ὑμῖν, καὶ κατοικήσομεν ἐν ὑμῖν, ἐὰν γένησθε ὡς ἡμεῖς καὶ ὑμεῖς, ἐν τῷ περιτμηθῆναι ὑμῶν πᾶν ἀρσενικόν.

CAP. XXXIIII.

5. Quod cum audiſſet Iacob abſentibus filiis, & in paſtu pecorum occupatis, ſiluit donec redirent.

6. Egreſſo autem Hemor patre Sichem ut loqueretur ad Iacob;

7. Ecce filii eius veniebant de agro: auditoq; quod acciderat, irati ſunt valde, eo quòd fœdam rem operatus eſſet in Iſrael, & violata filia Iacob, rem illicitam perpetraſſet.

8. Locutus eſt itaque Hemor ad eos: Sichem filii mei adhæſit anima filiæ veſtræ: date eam illi uxorem.

9. Et iungamus viciſſim cõnubia: filias veſtras tradite nobis, & filias noſtras accipite.

10. Et habitate nobiſcum: terra in poteſtate veſtra eſt, exercete, negotiamini, & poſſidete eam.

11. Sed & Sichem ad patrem & ad fratres eius ait: Inveniã gratiam coram vobis: & quęcunque ſtatueritis, dabo.

12. Augete dotem, & munera poſtulate, & libenter tribuam quod petieritis: tantum date mihi puellam hanc uxorem.

13. Reſponderunt filii Iacob Sichem & patri eius in dolo, ſævientes ob ſtuprũ ſororis:

14. Non poſſumus facere quod petitis, nec dare ſororem noſtram homini incircunciſo: quod illicitum & nefarium eſt apud nos.

15. Sed in hoc valebimus fœderari, ſi volueritis eſſe ſimiles noſtri, & circuncidatur in vobis omnis maſculini ſexus.

Das XXXIIII. Capitel.

5. Vnnd Jacob erfuhr / daß ſeine Tochter Dina geſchendet war / Vnnd ſeine Söhne waren mit dem Vieh auff dem Felde / vnd Jacob ſchweig biß daß ſie kamen.

6. Da gieng Hemor Sichems Vater herauß zu Jacob / mit jhm zu reden.

7. Jnn deß kamen die Söhne Jacob vom Felde / vnd da ſie es höreten / verdroß die Männer / vnnd wurden ſehr zornig / daß er ein narrheit an Jſrael begangen / vnnd Jacobs Tochter beſchlaffen hatte / denn ſo ſolts nicht ſein.

8. Da redte Hemor mit jhnen / vnnd ſprach: Meines Sohns Sichems Hertz ſehnet ſich nach ewrer Tochter / Lieber gebt ſie jhm zum Weibe.

9. Befreundet euch mit vns / Gebt vns ewre Töchter / vnd nemet jhr vnſere Töchter.

10. Vnd wohnet bey vns / das Landt ſol euch offen ſein / wonet vnnd werbet / vnd gewinnet drinnen.

11. Vnd Sichem ſprach zu jrem Vater vnd Brůdern: Laſſt mich gnade bey euch finden / Was jhr mir ſaget / das wil ich geben.

12. Fordert nur getroſt von mir Morgengabe vnnd Geſchenck / ich wils geben / wie jhr heiſchet / Gebt mir nur die Dirne zum Weibe.

13. Da antworten Jacobs Söhne dem Sichem vnd ſeinem Vater Hemor betrieglich / darumb daß jhre Schweſter Dina geſchendet war.

14. Vnd ſprachen zu jhnen: Wir können das nicht thun / das wir vnſer Schweſter einem vnbeſchnitten Mann geben / Denn das were vns ein ſchande.

15. Doch / denn wöllen wir euch zu willen ſein / ſo jhr vns gleich werdet vnd alles was Männlich vnter euch iſt / beſchnitten werde.

CHAP. XXXIIII.

5. Or Iacob entendit qu'il auoit violé Dina ſa fille, & ſes fils eſtoyent auec ſon beſtail aux champs. Ainſi Iacob ſe teut; tant qu'ils fuſſent reuenus.

6. Adonc Hemor pere de Sichem vint à Iacob pour parler auec lui.

7. Or ſi toſt que les enfans de Iacob eurent entendu *l'affaire*, ils reuindrent des champs, & furent deſplaiſans & fort deſpités à cauſe de la vilenie qu'il auoit commiſe contre Iſrael, en couchant auec le fille de Iacob: ce qui ne ſe deuoit faire.

8. Et Hemor parla à eux, diſant, Sichem mon fils a mis ſon affection en voſtre fille: donnez-la lui, ie vous prie, à femme.

9. Et vous alliez auec nous, donnez-nous vos filles, & prenez nos filles pour vous,

10. Et habitez auec nous: & le païs ſera à voſtre commãdement: demeurez-*y*, & y trafiquez, & le poſſedez.

11. Sichem auſſi dit au pere & aux freres d'elle, Que ie trouue grace deuant vous, & ce que vous me direz, ie le donnerai.

12. Augmentez grandemẽt ſur moi la dote, & le don, & ie *les* baillerai ainſi comme vous me direz: & me donnez la ieune fille à femme.

13. Adonc les enfans de Iacob reſpondans à Sichem & à Hemor ſon pere, & parlans en dol, (pourautãt qu'il auoit violé Dina leur ſœur)

14. Leur dirent, Nous ne pourrions faire ceſte choſeci, de bailler noſtre ſœur à vn homme ayant le prepuce: cat ce nous *eſt* diffame.

15. Toutesfois nous-nous accommoderons à vous en ceci, ſi vous deuenez cõme nous, en circonciſant tous les maſles d'entre vous.

ל.ד

16 וְנִתֵּן יָת בְּנָתַנָא לְכוֹן
וְיָת בְּנָתֵיכוֹן נִסַּב לָנָא
וְנִתֵּב עִמְּכוֹן וּנְהֵא לְעַמָּא
חָד׃

17 וְאִם לָא תְקַבְּלוּן
מִנַּנָא לְמִגְזַר וּנְדַבַּר יָת
בְּרַתָּנָא וְנֵיזֵיל׃

18 וּשְׁפַרוּ פִּתְגָּמֵיהוֹן
בְּעֵינֵי חֲמוֹר וּבְעֵינֵי שְׁכֶם
בַּר חֲמוֹר׃

19 וְלָא אוֹחַר עוּלֵימָא
לְמֶעְבַּד פִּתְגָּמָא אֲרֵי
יִתְרְעִי בִּבְרַתֵּהּ דְּיַעֲקֹב
וְהוּא יַקִּיר מִכֹּל בֵּית
אֲבוּהִי׃

20 וַאֲתָא חֲמוֹר וּשְׁכֶם
בְּרֵיהּ לִתְרַע קַרְתֵּיהוֹן ו
וּמַלִּילוּ עִם אֱנָשֵׁי קַרְתֵּיהוֹן
לְמֵימַר׃

21 גֻּבְרַיָּא הָאִלֵּין שְׁלָמִין
אִינּוּן עִמָּנָא וְיִתְּבוּן
בְּאַרְעָא וְיַעְבְּדוּן בָּהּ
בָּהּ סְחוֹרְתָא וְאַרְעָא הָא
פְּתָיַת יְדִין קֳדָמֵיהוֹן יָת
בְּנָתְהוֹן נִסַּב לָנָא לִנְשִׁין
וְיָת בְּנָתַנָא נִתֵּן לְהוֹן׃

22 בְּרַם בְּדָא יִתְפַּיְּסוּן
לָנָא גֻּבְרַיָּא לְמִתַּב עִמָּנָא
לְמֶהֱוֵי לְעַמָּא חָד בְּמִגְזַר
לָנָא כָּל דְּכוּרָא כְּמָא
דְּאִינּוּן גְּזִירִין׃

23 גֵּיתֵיהוֹן וְקִנְיָנְהוֹן וְכָל
בְּעִירְהוֹן הֲלָא דִּלָנָא
אִינּוּן בְּרַם נִתְפַּיַּס לְהוֹן
וְיִתְּבוּן עִמָּנָא׃

24 וְקַבִּילוּ מִן חֲמוֹר וּמִן
שְׁכֶם בְּרֵיהּ כָּל נָפְקֵי תְרַע
קַרְתֵּיהּ וּגְזַרוּ כָּל דְּכוּרָא
כָּל נָפְקֵי תְרַע קַרְתֵּיהּ׃

25 וַהֲוָה בְּיוֹמָא
תְּלִיתָאָה כַּד תְּקִיפוּ ע
עֲלֵיהוֹן כֵּיבֵיהוֹן וּנְסִיבוּ
תְרֵין בְּנֵי יַעֲקֹב שִׁמְעוֹן
וְלֵוִי אֲחֵי דִינָה גְּבַר
חַרְבֵּיהּ וְעָלוּ עַל קַרְתָּא
דְּיָתְבָא לְרוֹחְצָן וְקַטִּילוּ
כָּל דְּכוּרָא׃

לד

16 וְנָתַנּוּ אֶת־בְּנֹתֵינוּ לָכֶם
וְאֶת־בְּנֹתֵיכֶם נִקַּח־לָנוּ וְיָשַׁבְנוּ
אִתְּכֶם וְהָיִינוּ לְעַם אֶחָד׃
17 וְאִם־לֹא תִשְׁמְעוּ אֵלֵינוּ
לְהִמּוֹל וְלָקַחְנוּ אֶת־בִּתֵּנוּ וְהָלָכְנוּ׃

18 וַיִּיטְבוּ דִבְרֵיהֶם בְּעֵינֵי חֲמוֹר
וּבְעֵינֵי שְׁכֶם בֶּן־חֲמוֹר׃
19 וְלֹא־אֵחַר הַנַּעַר לַעֲשׂוֹת
הַדָּבָר כִּי חָפֵץ בְּבַת־יַעֲקֹב וְהוּא
נִכְבָּד מִכֹּל בֵּית אָבִיו׃
20 וַיָּבֹא חֲמוֹר וּשְׁכֶם בְּנוֹ אֶל־
שַׁעַר עִירָם וַיְדַבְּרוּ אֶל־אַנְשֵׁי
עִירָם לֵאמֹר׃
21 הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה שְׁלֵמִים הֵם
אִתָּנוּ וְיֵשְׁבוּ בָאָרֶץ וְיִסְחֲרוּ אֹתָהּ
וְהָאָרֶץ הִנֵּה רַחֲבַת־יָדַיִם לִפְנֵיהֶם
אֶת־בְּנֹתָם נִקַּח־לָנוּ לְנָשִׁים
וְאֶת־בְּנֹתֵינוּ נִתֵּן לָהֶם׃
22 אַךְ־בְּזֹאת יֵאֹתוּ לָנוּ הָאֲנָשִׁים
לָשֶׁבֶת אִתָּנוּ לִהְיוֹת לְעַם אֶחָד
בְּהִמּוֹל לָנוּ כָּל־זָכָר כַּאֲשֶׁר
הֵם נִמֹּלִים׃
23 מִקְנֵהֶם וְקִנְיָנָם וְכָל־בְּהֶמְתָּם
הֲלוֹא לָנוּ הֵם אַךְ נֵאוֹתָה לָהֶם
וְיֵשְׁבוּ אִתָּנוּ׃
24 וַיִּשְׁמְעוּ אֶל־חֲמוֹר וְאֶל־שְׁכֶם
בְּנוֹ כָּל־יֹצְאֵי שַׁעַר עִירוֹ וַיִּמֹּלוּ
כָּל־זָכָר כָּל־יֹצְאֵי שַׁעַר עִירוֹ׃
25 וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בִּהְיוֹתָם
כֹּאֲבִים וַיִּקְחוּ שְׁנֵי בְנֵי־יַעֲקֹב
שִׁמְעוֹן וְלֵוִי אֲחֵי דִינָה אִישׁ חַרְבּוֹ
וַיָּבֹאוּ עַל־הָעִיר בֶּטַח וַיַּהַרְגוּ
כָּל־זָכָר׃

λδ'.

16. Καὶ δώσομεν τὰς θυγατέρας ἡμῶν ὑμῖν, καὶ ἀπὸ τῶν θυγατέρων ὑμῶν ληψόμεθα ἡμῖν γυναῖκας, καὶ οἰκήσομεν παρ᾽ ὑμῖν, καὶ ἐσόμεθα ὡς γένος ἕν.

17. Εὰν δὲ μὴ εἰσακούσητε ἡμῶν τοῦ περιτεμέσθαι, λαβόντες τὰς θυγατέρας ἡμῶν ἀπελευσόμεθα.

18. Καὶ ἤρεσαν οἱ λόγοι ἐναντίον ἐμμὼρ, καὶ ἐναντίον συχὲμ τοῦ υἱοῦ ἐμμώρ.

19. Καὶ οὐκ ἐχρόνισεν ὁ νεανίσκος τοῦ ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο. ἐνέκειτο γὰρ τῇ θυγατρὶ ἰακώβ. αὐτὸς δὲ ἦν ἐνδοξότατος πάντων τῶν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

20. Ηλθε δὲ ἐμμὼρ καὶ συχὲμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ πρὸς τὴν πύλην τῆς πόλεως αὐτῶν, καὶ ἐλάλησαν πρὸς τοὺς ἄνδρας τῆς πόλεως αὐτῶν λέγοντες.

21. Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι, εἰρηνικοί εἰσι μεθ᾽ ἡμῶν. οἰκείτωσαν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐμπορευέσθωσαν αὐτήν· ἡ δὲ γῆ ἰδοὺ πλατεῖα ἐναντίον αὐτῶν. ληψόμεθα ἡμῖν γυναῖκας, καὶ τὰς θυγατέρας ἡμῶν δώσομεν αὐτοῖς.

22. Εν τούτῳ μόνον ὁμοιωθήσονται ἡμῖν οἱ ἄνθρωποι τοῦ κατοικεῖν μεθ᾽ ἡμῶν, ὥς τε εἶναι λαὸν ἕνα, ἐν τῷ περιτεμέσθαι ἡμῶν πᾶν ἀρσενικὸν καθὰ καὶ αὐτοὶ περιτέτμηνται.

23. Καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν καὶ τὰ τετράποδα καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν, οὐχ ἡμῶν ἔσται; μόνον ἐν τούτῳ ὁμοιωθῶμεν αὐτοῖς, καὶ οἰκήσουσι μεθ᾽ ἡμῶν.

24. Καὶ εἰσήκουσαν ἐμμὼρ συχὲμ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἐκπορευόμενοι τὴν πύλην τῆς πόλεως αὐτῶν, καὶ περιετέμνοντο τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτῶν πᾶς ἄρσην.

25. Εγένετο δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, ὅτε ἦσαν ἐν τῷ πόνῳ, ἔλαβον οἱ δύο υἱοὶ ἰακὼβ συμεὼν καὶ λευῒ, ἀδελφοὶ δείνας, ἕκαστος τὴν μάχαιραν αὐτοῦ, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν ἀσφαλῶς, καὶ ἀπέκτειναν πᾶν ἀρσενικόν.

CAP. XXXIIII.

16. Tunc dabimus & accipiemus mutuo filias veſtras, ac noſtras : & habitabimus vobiſcum, erimuſq; unus populus.

17. Si autem circuncidi nolueritis, tollemus filiam noſtram, & recedemus.

18. Placuit oblatio eorum Hemor, & Sichem filio eius.

19. Nec diſtulit adoleſcens quin ſtatim quod petebatur expleret: amabat enim puellam valdè, & ipſe erat inclytus in omni domo patris ſui.

20. Ingreſſiq; portam urbis, locuti ſunt ad populum:

21. Viri iſti pacifici ſunt, & volunt habitare nobiſcum: negotientur in terra, & exerceant eam, quæ ſpatioſa & lata cultoribus indiget: filias eorum accipiemus uxores, & ñoſtras illis dabimus.

22. Vnum eſt quo differtur tantum bonum: Si circuncidamus maſculos noſtros, ritum gentis imitantes.

23. Et ſubſtantia eorum, & pecora, & cuncta quæ poſſident, noſtra erunt: tantum in hoc acquieſcamus, & habitantes ſimul, unum efficiamus populum.

24. Aſſenſiq; ſunt omnes, circunciſis cunctis maribus.

25. Et ecce, die tertio quando graviſſimus vulnerum dolor eſt, arreptis, duo filii Iacob, Simeon & Levi fratres Dinæ, gladiis, ingreſſi ſunt urbem confidenter: interfectiſque omnibus maſculis.

Das XXXIIII. Capitel.

16. Denn wöllen wir vnſer Töchter euch geben/ vnnd ewer Töchter vns nemen/ vnnd bey euch wonen/ vnnd ein Volck ſein.

17. Wo jhr aber nicht willigen wollet euch zu beſchneiden/ ſo wöllen wir vnſere Töchter nemen vnnd davon ziehen.

18. Die rede gefiel Hemor vnd ſeinem Sohn wol.

19. Vnnd der Jüngling verzoch nicht ſolches zu thun/ denn er hatte luſt zu der Tochter Jacob/ Vnd er ward herrlich gehalten über allen inn ſeines Vaters Hauſe.

20. Da kamen ſie nun/ Hemor vnnd ſein Sohn Sichem/ vnter der Stadt thor/ vnnd redten mit den Bürgern der Stadt/ vnd ſprachen:

21. Dieſe Leute ſindt friedſam bey vns/ vnd wöllen im Lande wonen vnd werben/ So iſt nun das Landt weit genug für ſie/ wir wöllen vns jre Töchter zu Weiber nemen/ vnnd jhnen vnſer Töchter geben.

22. Aber denn wöllen ſie vns zu willen ſein/ daß ſie bey vns wonen/ vnd ein Volck mit vns werden/ wo wir alles/ was Männlich vnter vns iſt/ beſchneiden/ gleich wie ſie beſchnitten ſindt.

23. Jhr Vieh vnnd Güter vnnd alles was ſie haben/ wird vnſer ſein/ ſo wir nur jhnen zu willen werden/ daß ſie bey vns wohnen.

24. Vnnd ſie gehorchten dem Hemor vnd Sichem ſeinem Sohn/ alle die zu ſeiner Stadt thor auß vnnd eingiengen/ vnd beſchnitten alles was Männlich war/ daß zu ſeiner Stadt auß vnd eingieng.

25. Vnnd am dritten tage/ da ſie es ſchmertzet/ namen die zween Söne Jacob/ Simeon vnnd Levi/ der Dina Brüder/ ein jeglicher ſein Schwert/ vnnd giengen in die Stadt durſtiglich/ vnd erwürgeten alles was Männlich war.

CHAP. XXXIIII.

16. Lors nous vous baillerons nos filles, & prendrons vos filles pour nous : & habiterons auec vous, & deuiendrons vn peuple.

17. Mais ſi vous ne nous obtemperez pour eſtre circoncis, nous prendrons noſtre fille, & nous *en* irons.

18. Et leurs propos pleurent à Hemor & à Sichem fils d'Hemor.

19. Et le ieune homme ne differa point à ce faire: car la fille de Iacob lui venoit fort à gré: & il eſtoit le plus honorable de tous ceux de la maiſon de ſon pere.

20. Hemor donc & Sichem ſon fils vindrent à la porte de leur ville, & parlerent aux gens de leur ville, diſans,

21. Ces gẽs ici *ſont* paiſibles, ils ſont auec nous : qu'ils habitent au païs, & y traffiquẽt. Et voici, le païs eſt ample d'eſtendue deuant eux : nous prendrons à femmes leurs filles pour nous, auſſi nous leur baillerons nos filles.

22. Toutesfois ces gens s'accommoderont à nous en ceci, pour habiter auec nous, pour deuenir vn peuple, moyennant que tout maſle d'entre nous ſoit circoncis, comme eux ſont circoncis.

23. Leur beſtail, & leur ſubſtance, & toutes leurs beſtes, ne *ſeront*-ils point à nous ? Seulement accommodons-nous à eux, & qu'ils demeurent auec nous.

24. Et tous ceux qui ſortoyent par la porte de leur ville, obtempererent à Hemor & à Sichem ſon fils, & tout maſle fut circoncis d'entre tous ceux qui ſortoyent par la porte de leur ville.

25. Ed aduint au troiſieme iour, quand ils eſtoyent en douleur, que deux des enfans de Iacob, Simeõ & Leui freres de Dina, prindrent chacun ſon eſpee, & entrerent aſſeurément en la ville, & tuerent tous les maſles.

לד

26 וְיַת חֲמוֹר וְיַת שְׁכֶם בְּרֵיהּ קְטַלוּ לְפִתְגָּם דְּחָרֶב וּדְבַרוּ יַת דִּינָה מִבֵּית שְׁכֶם וּנְפַקוּ׃

27 בְּנֵי יַעֲקֹב עַלוּ לְחַלָּצָא קְטִילַיָּא וּבַזּוּ קַרְתָּא דְּסָאִיבוּ אֲחָתְהוֹן׃

28 יַת עָאנְהוֹן וְיַת תּוֹרֵיהוֹן וְיַת חֲמָרֵיהוֹן וְיַת דִּי בְּקַרְתָּא וְיַת דִּי בְּחַקְלָא בַּזּוּ׃

29 וְיַת כָּל נִכְסֵיהוֹן וְיַת כָּל טַפְלֵיהוֹן וְיַת נְשֵׁיהוֹן שְׁבוֹ וּבַזּוּ וְיַת כָּל דִּי בְּבֵיתָא׃

30 וַאֲמַר יַעֲקֹב לְשִׁמְעוֹן וּלְלֵוִי עֲכַרְתּוּן יָתִי לְמִתַּן דְּבָבוּ בֵּינִי וּבֵין יָתְבֵי אַרְעָא בִּכְנַעֲנָאֵי וּבִפְרִיזָאֵי וַאֲנָא עַם דְּמִנְיָן וְיִתְכַּנְשׁוּן עֲלַי וִי וִימְחוֹנַּנִי וְאֶשְׁתֵּצֵי אֲנָא וֶאֱנָשׁ בֵּיתִי׃

31 וַאֲמַרוּ הַכְנַפְּקַת בְּרָא יַעֲבֵד יַת אֲחָתַנָא׃

לה

1 וַאֲמַר יְיָ לְיַעֲקֹב קוּם סַק לְבֵית אֵל וְתִיב תַּמָּן וְעֲבֵיד תַּמָּן מַדְבְּחָא לֶאֱלָהָא דְּאִתְגְּלִי לָךְ בְּמֶעְרְקָךְ מִן קֳדָם עֵשָׂו אֲחוּךְ׃

2 וַאֲמַר יַעֲקֹב לֶאֱנָשׁ בֵּיתֵיהּ וּלְכָל דְּעִמֵּיהּ אַעְדּוֹ יַת טַעֲוַת עַמְמַיָּא דְּבֵינֵיכוֹן וְאִדַּכּוּ וְשַׁנּוּ כ כְּסוּתְכוֹן׃

3 וּנְקוּם וְנִסַּק לְבֵית אֵל וְאֶעְבֵּד תַּמָּן מַדְבְּחָא לֶאֱלָהָא דְּקַבֵּיל צְלוֹתִי בְּעִדָּן עָקְתִי וַהֲוָה מ (וּמֵימְרֵיהּ) בְּסַעְדִּי בא בְּאוֹרְחָא דַּאֲזָלִית׃

לד

26 וְאֶת־חֲמוֹר וְאֶת־שְׁכֶם בְּנוֹ הָרְגוּ לְפִי־חָרֶב וַיִּקְחוּ אֶת־דִּינָה מִבֵּית שְׁכֶם וַיֵּצֵאוּ׃

27 בְּנֵי יַעֲקֹב בָּאוּ עַל־הַחֲלָלִים וַיָּבֹזּוּ הָעִיר אֲשֶׁר טִמְּאוּ אֲחוֹתָם׃

28 אֶת־צֹאנָם וְאֶת־בְּקָרָם וְאֶת־חֲמֹרֵיהֶם וְאֵת אֲשֶׁר בָּעִיר וְאֶת־אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה לָקָחוּ׃

29 וְאֶת־כָּל־חֵילָם וְאֶת־כָּל־טַפָּם וְאֶת־נְשֵׁיהֶם שָׁבוּ וַיָּבֹזּוּ וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר בַּבָּיִת׃

30 וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־שִׁמְעוֹן וְאֶל־לֵוִי עֲכַרְתֶּם אֹתִי לְהַבְאִישֵׁנִי בְּיֹשֵׁב הָאָרֶץ בַּכְּנַעֲנִי וּבַפְּרִזִּי וַאֲנִי מְתֵי מִסְפָּר וְנֶאֶסְפוּ עָלַי וְהִכּוּנִי וְנִשְׁמַדְתִּי אֲנִי וּבֵיתִי׃

31 וַיֹּאמְרוּ הַכְזוֹנָה יַעֲשֶׂה אֶת־אֲחוֹתֵנוּ׃

לה

1 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־יַעֲקֹב קוּם עֲלֵה בֵית־אֵל וְשֶׁב־שָׁם וַעֲשֵׂה־שָׁם מִזְבֵּחַ לָאֵל הַנִּרְאֶה אֵלֶיךָ בְּבָרְחֲךָ מִפְּנֵי עֵשָׂו אָחִיךָ׃

2 וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־בֵּיתוֹ וְאֶל כָּל־אֲשֶׁר עִמּוֹ הָסִרוּ אֶת־אֱלֹהֵי הַנֵּכָר אֲשֶׁר בְּתֹכְכֶם וְהִטַּהֲרוּ וְהַחֲלִיפוּ שִׂמְלֹתֵיכֶם׃

3 וְנָקוּמָה וְנַעֲלֶה בֵּית־אֵל וְאֶעֱשֶׂה־שָּׁם מִזְבֵּחַ לָאֵל הָעֹנֶה אֹתִי בְּיוֹם צָרָתִי וַיְהִי עִמָּדִי בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הָלָכְתִּי׃

λδ'.

26. Τόν τε ἐμμὼρ καὶ συχὲμ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ἀπέκτειναν ἐν τῷ στόματι μαχαίρας, καὶ ἔλαβον τὴν δείναν ἐκ τοῦ οἴκου συχὲμ, καὶ ἐξῆλθον.

27. Οἱ δὲ υἱοὶ Ἰακὼβ εἰσῆλθον ἐπὶ τοὺς θραυματίας, καὶ ἀφήρπασαν τὴν πόλιν ἐν ᾗ ἐμίαναν δείναν τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν.

28. Καὶ τὰ πρόβατα αὐτῶν, καὶ τοὺς βόας αὐτῶν, καὶ τοὺς ὄνους αὐτῶν, ὅσα τε ἦν ἐν τῇ πόλει, καὶ ὅσα ἦν ἐν τῷ πεδίῳ ἔλαβον,

29. Καὶ πάντα τὰ σώματα αὐτῶν, καὶ πᾶσαν τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν, καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν ᾐχμαλώτευσαν. καὶ ἀφήρπασαν ὅσα τε ἦν ἐν τῇ πόλει, καὶ ὅσα ἦν ἐν ταῖς οἰκίαις.

30. Εἶπε δὲ Ἰακὼβ πρὸς συμεὼν καὶ λευΐ· μισητόν με πεποιήκατε, ὥς τε πονηρόν με εἶναι τοῖς κατοικοῦσι τὴν γῆν, ἔν τε τοῖς χαναναίοις καὶ τοῖς φερεζαίοις. ἐγὼ δὲ ὀλιγοστός εἰμι ἐν ἀριθμῷ. καὶ συναχθέντες ἐπ᾽ ἐμὲ, συγκόψουσί με, καὶ ἐκτριβήσομαι ἐγὼ καὶ ὁ οἶκός μου.

31. Οἱ δὲ εἶπαν· ἀλλ᾽ ὡσεὶ πόρνῃ χρήσονται τῇ ἀδελφῇ ἡμῶν.

ΚΕΦΑΛ. λέ.

1. Εἶπε δὲ ὁ θεὸς πρὸς Ἰακώβ· ἀναστὰς ἀνάβηθι εἰς τὸν τόπον βαιθὴλ, καὶ οἴκει ἐκεῖ, καὶ ποίησον ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ θεῷ τῷ ὀφθέντι σοι ἐν τῷ ἀποδιδράσκειν ἀπὸ προσώπου ἡσαῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου.

2. Εἶπε δὲ Ἰακὼβ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ πᾶσι τοῖς μετ᾽ αὐτοῦ· ἄρατε τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους ἐκ μέσου ἡμῶν, καὶ καθαρίσθητε, καὶ ἀλλάξατε τὰς στολὰς ὑμῶν.

3. Καὶ ἀναστάντες ἀναβῶμεν εἰς βαιθὴλ, καὶ ποιήσωμεν ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ θεῷ, τῷ ἐπακούσαντί μου ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, ὃς ἦν μετ᾽ ἐμοῦ καὶ διέσωσέ με ἐν τῇ ὁδῷ ᾗ ἐπορευόμην.

CAP. XXXIIII.

26. Hemor & Sichem pariter necaverunt, tollentes Dinam de domo Sichem ſororem ſuã. Quibus egreſſis,

27. Irruerunt ſuper occiſos cæteri filii Iacob: & depopulati ſunt urbem in ultionem ſtupri.

28. Oves eorum, & armenta, & aſinos, cunctaq; vaſtantes quæ in domibus & in agris erant,

29. Parvulos quoque eorum & uxores duxerunt captivas. quibus perpetratis audacter,

30. Iacob dixit ad Simeon & Levi: Turbaſtis me, & odioſum feciſtis me Chananæis & Pherezæis habitatoribus terræ huius. nos pauci ſumus: illi congregati percutient me, & delebor ego & domus mea.

31. Reſponderunt: Nunquid ut ſcorto abuti debuere ſorore noſtra?

CAP. XXXV.

1. Interea locutus eſt Deus ad Iacob: Surge, & aſcende Beth-el, & habita ibi, facque altare Deo qui apparuit tibi quando fugiebas Eſau frafratrem tuum.

2. Iacob verò convocata omni domo ſua, ait: Abiicite deos alienos qui in medio veſtri ſunt, & mundamini, ac mutate veſtimenta veſtra.

3. Surgite, & aſcendamus in Beth-el, ut faciamus ibi altare Deo: qui exaudivit me in die tribulationis meæ, & ſocius fuit itineris mei.

Das XXXIIII. Capitel.

26. Vnnd erwürgeten auch Hemor vnnd ſeinen Sohn Sichem mit der ſcherpff des Schwerts. Vnd namen jre Schweſter Dina auß dem Hauſe Sichem / vnd giengen davon.

27. Da kamen die Söne Jacob / vber die erſchlagene / vnnd plünderten die Stadt / darumb / daß ſie hatten jhre Schweſter geſchendet.

28. Vnd namen jre ſchaffe / rinder / eſel / vnnd was in der Stadt vnd auff dem Felde war.

29. Vnd alle jhre haabe / alle Kinder vnd Weiber namen ſie gefangen / vnnd plünderten alles was in den Häuſern war.

30. Vnnd Jacob ſprach zu Simeon vnnd Leui: Jr habt mir vnglück zugericht / das ich ſtincke für den Einwohnern diſes landes / den Cananitern vnd Phereſitern / vnd ich bin ein geringer hauffe / Wenn ſie ſich nun verſamlen vber mich / ſo werden ſie mich ſchlahen / Alſo werde ich vertilget ſampt meinem Hauſe.

31. Sie antworten aber: Solten ſie denn mit vnſer Schweſter / als mit einer Huren / handeln?

Das XXXV. Capitel.

VNd GOTT ſprach zu Jacob: Mache dich auff / vnnd zeuch gen Beth-El / vnnd wohne daſelbs / vnnd mache daſelbs einen Altar dem Gott / der dir erſchein / da du floheſt für deinem Bruder Eſau.

2. Da ſprach Jacob zu ſeinem Hauſe vnd zu allen die mit jhm waren: Thut von euch die frembden Götter / ſo vnter euch ſind / vnd reiniget euch / vnd endert eure kleider.

3. Vnnd laſt vns auff ſein / vnnd gen BethEl ziehen / daß ich daſelbs einen Altar mache / dem GOtt / der mich erhöret hat / zur zeit meines Trübſals / vnd iſt mit mir geweſen auff dem weg / den ich gezogen bin.

CHAP. XXXIIII.

26. Ils tuerent auſſi au tranchant de l'eſpee Hemor & Sichem ſon fils, & prindrent Dina de la maiſon de Sichẽ, & ſortirent.

27. *Et* les enfans de Iacob ſuruindrent ceux-la eſtans tués, & pillerent la ville, pource qu'ils auoyont violé leur ſœur.

28. Et prindrent leurs troupeaux, leurs bœufs, leurs aſnes, & ce qui *eſtoit* en la ville & aux champs:

29. Et toute leur ſubſtance, & toute leur meſgnie, & emmenerent priſonnieres leurs femmes: & les pillerent auec tout ce qui *eſtoit* és maiſons.

30. Adonc Iacob dit à Simeon & à Leui, Vous m'auez troublé, en me faiſant puïr aux habitans du païs, tant Cananeens que Phereziens: & ie *ſuis* en petit nombre: ils s'aſſembleront donc à l'encontre de moi, & me fraperont, & ſerai desfait moi & ma maiſon.

31. Et ils reſpondirẽt, Qu'on fiſt de noſtre ſœur comme d'vne paillarde?

CHAP. XXXV.

1. Or Dieu dit à Iacob, Leue-toi, monte en Beth-el, & demeure là, & y fai vn autel au *Dieu* Fort qui t'apparut quand tu fuyois de deuant Eſau ton frere.

2. Iacob donc dit à ſa famille, & à tous ceux qui *eſtoyent* auec lui, Oſtez les dieux des eſtrãgers qui *ſont* entre vous, & vous purifiez, & changez vos veſtemens:

3. Et nous leuons & montons en Beth-el, & ie ferai là vn autel au *Dieu* Fort qui m'a reſpondu au iour de ma deſtreſſe, & a eſté auec moi au chemin par lequel i'ai marché.

לה

4 וִיהַבוּ לְיַעֲקֹב יָת כָּל טַעֲוָת עַמְמַיָּא דִּבִידֵיהוֹן וְיָת קְדָשַׁיָּא דִּי בְּאוּדְנֵיהוֹן וְטַמַּר יָתְהוֹן יַעֲקֹב תְּחוֹת בּוּטְמָא דְּעִם שְׁכֶם׃

5 וּנְטַלוּ וַהֲוָה דַּחְלָא מִן קֳדָם יְיָ עַל עַמְמַיָּא דִּי בְּקִרְוֵי סַחְרָנֵיהוֹן וְלָא רְדַפוּ בָּתַר בְּנֵי יַעֲקֹב׃

6 וַאֲתָא יַעֲקֹב לְלוּז דִּי בְּאַרְעָא דִּכְנַעַן הִיא בֵּיתְאֵל הוּא וְכָל עַמָּא דְּעִמֵּיהּ׃

7 וּבְנָא תַמָּן מַדְבְּחָא וּקְרָא לְאַתְרָא אֵל בֵּיתְאֵל אֲרֵי תַמָּן אִתְגְּלִי לֵיהּ מַלְאֲכָא דַּיְיָ בְּמֶעְרְקֵיהּ מִן קֳדָם אֲחוּהִי׃

8 וּמִיתַת דְּבוֹרָה מֵינִיקְתַּהּ דְּרִבְקָה וְאִתְקְבָרַת מִלְּרַע ל לְבֵית־אֵל בְּשִׁפּוּלֵי מֵישְׁרָא וּקְרָא שְׁמֵיהּ מֵישַׁר בָּכוּתָא׃

9 וְאִתְגְּלִי יְיָ לְיַעֲקֹב עוֹד בְּמֵיתוֹהִי מִפַּדַּן אֲרָם וּבָרִיךְ יָתֵיהּ׃

10 וַאֲמַר לֵיהּ יְיָ שְׁמָךְ יַעֲקֹב לָא יִתְקְרֵי שְׁמָךְ עוֹד יַעֲקֹב אֱלָהֵין יִשְׂרָאֵל יְהֵא שְׁמָךְ וּקְרָא יָת שְׁמֵיהּ יִשְׂרָאֵל׃

11 וַאֲמַר לֵיהּ יְיָ אֲנָא אֵל שַׁדַּי פּוּשׁ וּסְגֵי עַם וּכְנִשַׁת שִׁבְטִין יְהוֹן מִינָּךְ וּמַלְכִין שַׁלִּיטִין בְּעַמְמַיָּא מִנָּךְ יִפְּקוּן׃

12 וְיָת אַרְעָא דִּיהַבִית לְאַבְרָהָם וּלְיִצְחָק לָךְ אֶתְּנִנַּהּ וְלִבְנָךְ בָּתְרָךְ אֶתֵּן יָת אַרְעָא׃

13 וְאִסְתַּלַּק מֵעִלּוֹהִי י יְקָרָא דַּיְיָ בְּאַתְרָא דְּמַלֵּיל עִמֵּיהּ׃

14 וַאֲקֵים יַעֲקֹב קָמְתָא בְּאַתְרָא דְּמַלֵּיל עִמֵּיהּ קָמְתָא דְּאַבְנָא וְנַסֵּיךְ עֲלַהּ נִיסּוּכִין וַאֲרֵיק עֲלַהּ מ מִשְׁחָא׃

לה

4 וַיִּתְּנוּ אֶל־יַעֲקֹב אֵת כָּל־אֱלֹהֵי הַנֵּכָר אֲשֶׁר בְּיָדָם וְאֶת־הַנְּזָמִים אֲשֶׁר בְּאָזְנֵיהֶם וַיִּטְמֹן אֹתָם יַעֲקֹב תַּחַת הָאֵלָה אֲשֶׁר עִם־שְׁכֶם׃

5 וַיִּסָּעוּ וַיְהִי חִתַּת אֱלֹהִים עַל־הֶעָרִים אֲשֶׁר סְבִיבוֹתֵיהֶם וְלֹא רָדְפוּ אַחֲרֵי בְּנֵי יַעֲקֹב׃

6 וַיָּבֹא יַעֲקֹב לוּזָה אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ כְּנַעַן הִוא בֵּית־אֵל הוּא וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר־עִמּוֹ׃

7 וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא לַמָּקוֹם אֵל בֵּית־אֵל כִּי שָׁם נִגְלוּ אֵלָיו הָאֱלֹהִים בְּבָרְחוֹ מִפְּנֵי אָחִיו׃

8 וַתָּמָת דְּבֹרָה מֵינֶקֶת רִבְקָה וַתִּקָּבֵר מִתַּחַת לְבֵית־אֵל תַּחַת הָאַלּוֹן וַיִּקְרָא שְׁמוֹ אַלּוֹן בָּכוּת׃

9 וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶל־יַעֲקֹב עוֹד בְּבֹאוֹ מִפַּדַּן אֲרָם וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ׃

10 וַיֹּאמֶר־לוֹ אֱלֹהִים שִׁמְךָ יַעֲקֹב לֹא־יִקָּרֵא שִׁמְךָ עוֹד יַעֲקֹב כִּי אִם־יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה שְׁמֶךָ וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ יִשְׂרָאֵל׃

11 וַיֹּאמֶר לוֹ אֱלֹהִים אֲנִי אֵל שַׁדַּי פְּרֵה וּרְבֵה גּוֹי וּקְהַל גּוֹיִם יִהְיֶה מִמֶּךָּ וּמְלָכִים מֵחֲלָצֶיךָ יֵצֵאוּ׃

13 וְאֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לְאַבְרָהָם וּלְיִצְחָק לְךָ אֶתְּנֶנָּה וּלְזַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ אֶתֵּן אֶת־הָאָרֶץ׃

15 וַיַּעַל מֵעָלָיו אֱלֹהִים בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־דִּבֶּר אִתּוֹ׃

14 וַיַּצֵּב יַעֲקֹב מַצֵּבָה בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־דִּבֶּר אִתּוֹ מַצֶּבֶת אָבֶן וַיַּסֵּךְ עָלֶיהָ נֶסֶךְ וַיִּצֹק עָלֶיהָ שָׁמֶן׃

ΚΕΦΑΛ. λέ.

4. Καὶ ἔδωκαν τῷ Ἰακὼβ τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους, οἳ ἦσαν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν. καὶ τὰ ἐνώτια τὰ ἐν τοῖς ὠσὶν αὐτῶν, καὶ κατέκρυψεν αὐτὰ Ἰακὼβ ὑπὸ τὴν τερέβινθον τὴν ἐν σηκίμοις, καὶ ἀπώλεσεν αὐτὰ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.

5. Καὶ ἐξῆρεν ἰσραὴλ ἐκ σηκίμων, καὶ ἐγένετο φόβος θεοῦ ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς κύκλῳ αὐτῶν, καὶ οὐ κατεδίωξαν ὀπίσω τῶν υἱῶν ἰσραήλ.

6. Ηλθε δὲ Ἰακὼβ εἰς λουζὰ, ἥ ἐστιν ἐν γῇ χαναὰν, ἥ ἐστι βαιθὴλ, αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὃς ἦν μετ' αὐτοῦ.

7. Καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου βαιθὴλ. ἐκεῖ γὰρ ἐπεφάνη αὐτῷ ὁ θεὸς ἐν τῷ ἀποδιδράσκειν αὐτὸν ἀπὸ προσώπου ἠσαῦ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.

8. Ἀπέθανε δὲ δεβώρρα ἡ τροφὸς ῥεβέκκας, καὶ ἐτάφη κατώτερον βαιθὴλ ὑπὸ τὴν βάλανον. καὶ ἐκάλεσεν ἰακὼβ τὸ ὄνομα αὐτῆς, βάλανος πένθους.

9. Ὤφθη δὲ ὁ θεὸς τῷ ἰακὼβ ἔτι ἐν λουζᾷ, ὅτε παρεγένετο ἐκεῖσε ἐκ μεσοποταμίας τῆς συρίας. καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν ὁ θεὸς.

10. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ θεός. τὸ ὄνομά σου ἰακὼβ, οὐ κληθήσεται ἔτι ἰακὼβ ἀλλ' ἰσραὴλ ἔσται τὸ ὄνομά σου, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἰσραήλ.

11. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ θεός, ἐγὼ ὁ θεός σου. αὐξάνου καὶ πληθύνου. ἔθνη καὶ συναγωγαὶ ἐθνῶν ἔσονται ἐκ σοῦ, καὶ βασιλεῖς ἐκ τῆς ὀσφύος σου ἐξελεύσονται.

12. Καὶ τὴν γῆν ἣν δέδωκα τῷ ἀβραὰμ καὶ ἰσαὰκ, σοὶ δέδωκα αὐτὴν, καὶ σοὶ ἔσται, καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σὲ δώσω τὴν γῆν ταύτην εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν.

13. Ἀνέβη ὁ θεὸς ἀπ' αὐτοῦ ἐκ τοῦ τόπου, οὗ ἐλάλησε μετ' αὐτοῦ.

14. Καὶ ἔστησεν Ἰακὼβ στήλην ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἐλάλησε μετ' αὐτοῦ, στήλην λιθίνην. καὶ ἔσπεισεν ἐπ' αὐτὴν σπονδὴν, καὶ ἐπέχεεν ἐπ' αὐτὴν ἔλαιον.

CAP. XXXV.

4. Dederunt ergo ei omnes deos alienos quos habebant, & inaures quæ erant in auribus eorum. at ille infodit eas ſubter terebinthum, quæ eſt poſt urbem Sichem.

5. Cumq; profecti eſſent, terror Dei invaſit omnes per circuitum civitates, & non ſunt auſi perſequi recedentes.

6. Venit igitur Iacob Luzam, quæ eſt in Terra-Chanáan, cognomento Beth-el: ipſe & omnis populus cum eo.

7. Ædificavitque ibi altare, & appellavit nomen loci illius Domus-Dei: ibi enim apparuit ei Deus cum fugeret fratrem ſuum.

8. Eodem tempore mortua eſt Debora nutrix Rebeccæ, & ſepulta eſt ad radices Beth-el ſubter quercum: vocatumq; eſt nomen loci illius, Quercus-fletus.

9. Apparuit autem iterum Deus Iacob poſtquam reverſus eſt de Meſopotamia Syriæ, benedixitque ei,

10. Dicens: Non vocaberis ultrà Iacob, ſed Iſraël erit nomen tuum. Et appellavit eum Iſraël,

11. Dixitq; ei: Ego Deus omnipotens, creſce, & multiplicare: gentes, & populi nationum ex te erunt, reges de lumbis tuis egredientur.

12. Terramque quam dedi Abraham & Iſaac, dabo tibi & ſemini tuo poſt te.

13. Et receſſit ab eo.

14. Ille verò erexit titulum lapideũ in loco quo locutus fuerat ei Deus: libans ſuper eum libamina, & effundens oleum:

Das XXXV. Capitel.

4. Da gaben ſie jm alle frembde Götter die vnter jren henden waren/ vnd jre ohrenſpangen/ Vnd er vergrub ſie vnter eine Eiche/ die neben Sichem ſtund.

5. Vnd ſie zogen auß/ vnd es kam die forcht Gottes vber die Städte/ die vmb ſie her lagen/ daß ſie den Sönen Jacob nicht nachjagten.

6. Alſo kam Jacob gen Lus im Lande Canaan/ die da BethEl heiſſt/ ſam̃t alle dem volck/ das mit jm war.

7. Vnnd bauet daſelbs einen Altar/ vnnd hieß die ſtet ElBethEl/ darumb daß jhm daſelbs GOTT offenbart ward/ da er flohe für ſeinem Bruder.

8. Da ſtarb Debora der Rebecca Amme/ vñ ward begraben vnter BethEl/ vnter der Eichen/ vnd ward genennet die Klageiche.

9. Vnnd GOTT erſchien Jacob abermal nach dem er auß Meſopotamia kommen war/ vnd ſegenet jhn.

10. Vnnd ſprach zu jhm: Du heiſſeſt Jacob/ Aber du ſolt nicht mehr Jacob heiſſen/ Sondern Jſrael ſolt du heiſſen/ Vnd alſo heiſſet man jn Jſrael.

11. Vnd GOtt ſprach zu jm: Jch bin der Allmechtige GOTT/ Sey fruchtbar vnd mehre dich/ Völcker vnd Völcker hauffen ſollen von dir kommen/ vnnd Könige ſollen auß deinen Lenden kommen.

12. Vnd daß Land/ daß ich Abraham vnd Jſaac gegeben habe/ will ich dir geben/ vnnd wills deinem Samen nach dir geben

13. Alſo fuhr GOTT auff von jm/ von dem ort/ da er mit jm geredt hatte.

14. Jacob aber richtet ein Steinern Mal auff an dem ort/ da er mit jm geredt hatte/ vnnd goß Tranckopffer darauff/ vnd begoß jn mit öle.

CHAP. XXXV.

4. Alors ils baillerẽt à Iacob tous les dieux des eſtrãgers, qui *eſtoyent* en leur main, & les bagues qui *eſtoyent pendues* à leurs oreilles, lequel les cacha ſous vn cheſne qui *eſtoit* aupres de Sichem.

5. Puis ſe partirent. Et vne frayeur de Dieu vint ſur les villes qui *eſtoyent* à l'entour d'eux, tellement qu'ils ne pourſuiuirent point les enfans de Iacob.

6. Ainſi Iacob, lui & tout le peuple qui *eſtoit* auec lui, vint en Luz, qui *eſt* au païs de Canaan, laquelle *eſt* Beth-el.

7. Et y baſtit vn autel, & appela ce lieu-la, le *Dieu* Fort de Beth-el: car Dieu lui eſtoit apparu là, quand il s'enfuyoit de deuant ſon frere.

8. Alors mourut Debora la noutrice de Rebecca, & fut enterree au deſſous de Beth-el ſous vn cheſne: le nom duquel fut appelé Allon-bacuth,

9. Derechef Dieu apparut à Iacob, quand il venoit de Paddan-Aram, & le benit,

10. Et lui dit, Ton nom *eſt* Iacob: ton nom ne ſera plus appelé Iacob, ains ton nom *ſera* Iſrael: & appela ſon nom Iſrael.

11. Dieu lui dit auſſi, Ie *ſuis* le *Dieu* Fort, tout-puiſſant: foiſonne & multiplie: vne nation, voire vn amas de nations viendront de toi, meſme des rois ſortiront de tes reins.

12. Et le païs que i'ai donné à Abraham & à Iſaac, ie te le donnerai, & le donnerai à ta poſterité apres toi.

13. Ainſi Dieu remonta d'auec lui au lieu meſme auquel il auoit parlé a lui.

14. Et Iacob dreſſa vne enſeigne au lieu auquel *Dieu* auoit parlé auec lui, *aſſauoir* vne pierre pour enſeigne, & eſpandit deſſus vne aſperſion, & verſa de l'huile ſur icelle.

לה

15 וּקְרָא יַעֲקֹב יָת שְׁמָא דְאַתְרָא דְּמַלֵּיל עִמֵּיהּ תַּמָּן יְיָ בֵּיתְאֵל׃

16 וּנְטַלוּ מִבֵּית־אֵל וַהֲוָה עוֹד כְּרוּב אַרְעָא לְמֵיעַל לְאֶפְרָת וִילֵידַת רָחֵל וְקַשִּׁיאַת בְּמֵילְדַהּ׃

17 וַהֲוָה בְּמִקְשִׁיוּתַהּ בְּמֵילְדַהּ וַאֲמֶרֶת לַהּ חַיְּתָא לָא תִדְחֲלִין אֲרֵי אַף דֵּין לִיךְ בַּר׃

18 וַהֲוָה בְּמִפַּק נַפְשַׁהּ אֲרֵי מֵיתָה וּקְרָת שְׁמֵיהּ בַּר דָּוַי וַאֲבוּהִי קְרָא לֵיהּ בִּנְיָמִין׃

19 וּמִיתַת רָחֵל וְיִתְקְבֶרֶת בְּאוֹרַח אֶפְרָת הִיא בֵּית לָחֶם׃

20 וַאֲקֵים יַעֲקֹב קָמָא עַל קְבוּרְתַהּ הִיא קָמַת קְבוּרְתָא דְרָחֵל עַד יוֹמָא הָדֵין׃

21 וּנְטַל יִשְׂרָאֵל וּפְרַסֵיהּ לְמַשְׁכְּנֵיהּ מִלְּהָלְאָה לְמַגְדְּלָא דְעֵדֶר׃

22 וַהֲוָה כַּד שְׁרָא יִשְׂרָאֵל בְּאַרְעָא הַהִיא וַאֲזַל רְאוּבֵן וּשְׁכִיב יָת בִּלְהָה לְחֵינַת אֲבוּהִי וּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל וַהֲווֹ בְּנֵי יַעֲקֹב תְּרֵין עֲשַׂר׃

23 בְּנֵי לֵאָה בּוּכְרָא דְיַעֲקֹב רְאוּבֵן וְשִׁמְעוֹן וְלֵוִי וִיהוּדָה וְיִשָּׂשכָר וּזְבוּלוּן׃

24 בְּנֵי רָחֵל יוֹסֵף וּבִנְיָמִין׃

25 וּבְנֵי בִלְהָה אַמְתָא דְרָחֵל דָּן וְנַפְתָּלִי׃

26 וּבְנֵי זִלְפָּה אַמְתָא דְלֵאָה גָּד וְאָשֵׁר אִלֵּין בְּנֵי יַעֲקֹב דְּאִתְיְלִידוּ לֵיהּ בְּפַדַּן אֲרָם׃

27 וַאֲתָא יַעֲקֹב לְוָת יִצְחָק אֲבוּהִי מַמְרֵא קִרְיַת אַרְבַּע הִיא חֶבְרוֹן דְּדָר תַּמָּן אַבְרָהָם וְיִצְחָק׃

לה

15 וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶת־שֵׁם הַמָּקוֹם אֲשֶׁר דִּבֶּר אִתּוֹ שָׁם אֱלֹהִים בֵּית־אֵל׃

16 וַיִּסְעוּ מִבֵּית אֵל וַיְהִי־עוֹד כִּבְרַת־הָאָרֶץ לָבוֹא אֶפְרָתָה וַתֵּלֶד רָחֵל וַתְּקַשׁ בְּלִדְתָּהּ׃

17 וַיְהִי בְהַקְשֹׁתָהּ בְּלִדְתָּהּ וַתֹּאמֶר לָהּ הַמְיַלֶּדֶת אַל־תִּירְאִי כִּי־גַם־זֶה לָךְ בֵּן׃

18 וַיְהִי בְּצֵאת נַפְשָׁהּ כִּי מֵתָה וַתִּקְרָא שְׁמוֹ בֶּן־אוֹנִי וְאָבִיו קָרָא־לוֹ בִנְיָמִין׃

19 וַתָּמָת רָחֵל וַתִּקָּבֵר בְּדֶרֶךְ אֶפְרָתָה הִוא בֵּית לָחֶם׃

20 וַיַּצֵּב יַעֲקֹב מַצֵּבָה עַל־קְבֻרָתָהּ הִוא מַצֶּבֶת קְבֻרַת־רָחֵל עַד־הַיּוֹם׃

21 וַיִּסַּע יִשְׂרָאֵל וַיֵּט אָהֳלֹה מֵהָלְאָה לְמִגְדַּל־עֵדֶר׃

22 וַיְהִי בִּשְׁכֹּן יִשְׂרָאֵל בָּאָרֶץ הַהִוא וַיֵּלֶךְ רְאוּבֵן וַיִּשְׁכַּב אֶת־בִּלְהָה פִּילֶגֶשׁ אָבִיו וַיִּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל וַיִּהְיוּ בְנֵי־יַעֲקֹב שְׁנֵים עָשָׂר׃

23 בְּנֵי לֵאָה בְּכוֹר יַעֲקֹב רְאוּבֵן וְשִׁמְעוֹן וְלֵוִי וִיהוּדָה וְיִשָּׂשכָר וּזְבֻלוּן׃

24 בְּנֵי רָחֵל יוֹסֵף וּבִנְיָמִן׃

25 וּבְנֵי בִלְהָה שִׁפְחַת רָחֵל דָּן וְנַפְתָּלִי׃

26 וּבְנֵי זִלְפָּה שִׁפְחַת לֵאָה גָּד וְאָשֵׁר אֵלֶּה בְּנֵי יַעֲקֹב אֲשֶׁר יֻלַּד־לוֹ בְּפַדַּן אֲרָם׃

27 וַיָּבֹא יַעֲקֹב אֶל־יִצְחָק אָבִיו מַמְרֵא קִרְיַת הָאַרְבַּע הִוא חֶבְרוֹן אֲשֶׁר־גָּר־שָׁם אַבְרָהָם וְיִצְחָק׃

λέ.

15. Καὶ ἐκάλεσεν Ιακὼβ τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐν ᾧ ἐλάλησε μετ' αὐτοῦ ὁ θεὸς βαιθήλ.

16. Απάρας δὲ Ιακὼβ ἐκ βαιθὴλ, ἔπηξε τὴν σκηνὴν αὐτοῦ ἐπέκεινα τοῦ πύργου γαδέρ. ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἤγγισεν εἰς χαφραθὰ, καὶ τοῦ ἐλθεῖν εἰς γῆν ἐφραθᾶ, ἔτεκε ῥαχὴλ, καὶ ἐδυστόκησεν ἐν τῷ τοκετῷ.

17. Εγένετο δὲ ἐν τῷ σκληρῶς αὐτὴν τίκτειν, εἶπεν αὐτῇ ἡ μαῖα· θάρσει, καὶ γὰρ οὗτός σοι ἐστὶν υἱός.

18. Εγένετο δὲ ἐν τῷ ἀφιέναι αὐτὴν τὴν ψυχὴν, ἀπέθνησκε γὰρ, ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, υἱὸς ὀδύνης μου. ὁ δὲ πατὴρ ἐκάλεσεν αὐτὸν βενιαμίν.

19. Απέθανε δὲ ῥαχὴλ, καὶ ἐτάφη ἐν τῇ ὁδῷ ἐφραθᾶ. αὕτη ἐστὶ βηθλεέμ.

20. Καὶ ἔστησεν ἰακὼβ στήλην ἐπὶ τοῦ μνημείου αὐτῆς. αὕτη ἐστὶ στήλη μνημείου ῥαχὴλ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.

21. Καὶ ἀπῆρεν ἰσραὴλ καὶ ἔπηξε τὴν σκηνὴν αὐτοῦ ἐπέκεινα τοῦ πύργου γαδέρ.

22. Εγένετο δὲ ἡνίκα κατῴκησεν ἰσραὴλ ἐν τῇ γῇ ἐκείνῃ, ἐπορεύθη ῥουβίμ. καὶ ἐκοιμήθη μετὰ βάλλας τῆς παλλακῆς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. καὶ ἤκουσεν ἰσραὴλ, καὶ πονηρὸν ἐφάνη ἐναντίον αὐτοῦ. ἦσαν δὲ οἱ υἱοὶ ἰακὼβ δώδεκα.

23. Υἱοὶ λείας, ῥουβὶμ ὁ πρωτότοκος ἰακὼβ, συμεὼν, λευῒ, ἰούδας, ἰσσάχαρ, ζαβουλών.

24. Υἱοὶ δὲ ῥαχὴλ, ἰωσὴφ καὶ βενιαμίν.

25. Υἱοὶ δὲ βάλλας παιδίσκης ῥαχὴλ, δὰν, καὶ νεφθαλείμ,

26. Υἱοὶ δὲ ζελφᾶς παιδίσκης λείας, γὰδ καὶ ἀσήρ. οὗτοι υἱοὶ ἰακὼβ, οἳ ἐγένοντο αὐτῷ ἐν μεσοποταμίᾳ τῆς συρίας.

27. Ηλθε δὲ ἰακὼβ πρὸς ἰσαὰκ τὸν πατέρα αὐτοῦ, ἔτι ζῶντος αὐτοῦ εἰς μαμβρῆ εἰς πόλιν τοῦ πεδίου. αὕτη ἐστὶ χεβρὼν ἐν τῇ γῇ χαναὰν, οὗ παρῴκησεν ἀβραὰμ καὶ ἰσαάκ.

CAP. XXXV.

15. Vocanſque nomen loci illius Beth-el.

16. Egreſſus autem inde, venit verno tempore ad terram quæ ducit Ephrátam: in qua cum parturiret Rachel.

17. Ob difficultatem partus periclitari cœpit. Dixitq́; ei obſtetrix: Noli timere, quia & hunc habebis filium.

18. Egrediente autem anima præ dolore, & imminente iam morte, vocavit nomẽ filii ſui Ben-oni, id eſt, filius doloris mei : pater verò appellavit eum Ben-iamin, id eſt, filius dextræ.

19. Mortua eſt ergo Rachel, & ſepulta eſt in via quæ ducit Ephrátam, hæc eſt Beth-lehem.

20. Erexitq́; Iacob titulum ſuper ſepulchrum eius: Hic eſt titulus monumenti Rachel, uſque in præſentem diem.

21. Egreſſus inde, fixit tabernaculum trans Turrem gregis.

22. Cumq́; habitaret in illa regione, abiit Ruben, & dormivit cum Bala concubina patris ſui: quod illum minimè latuit. Erant autem filii Iacob duodecim.

23. Filii Liæ: primogenitus Ruben, & Simeon, & Leui, & Iudas, & Iſſachar, & Zabulon.

24. Filii Rachel: Ioſeph & Ben-iamin.

25. Filii Balę ancillę Rachelis: Dan & Nephthali.

26. Filii Zelphæ ancillę Lię: Gad & Aſer. hi ſunt filii Iacob, qui nati ſunt ei in Meſopotamia Syriæ.

27. Venit etiam ad Iſaac patrem ſuum in Mambre, Civitatem-Arbee, hæc eſt Hebron: in qua peregrinatus eſt Abraham & Iſaac.

Das XXXV. Capitel.

15. Vnd Jacob hieß den ort / da Gott mit jhm geredt hatte / BethEl.

16. Vnd ſie zogen von BethEl / Vnd da noch ein feldwegs war võ Ephrath / da gebar Rahel. Vnd es kam ſie hart an vber der geburt.

17. Da es jhr aber ſo ſawer wardt in der geburt / ſprach die Wehmutter zu jr: Förchte dich nicht / denn diſen Sohn wirſt du auch haben.

18. Da jhr aber die Seele außgieng / daß ſie ſterben muſte / hieß ſie jhn Ben-Oni / Aber ſein Vater hieß jn BenJamin.

19. Alſo ſtarb Rahel vnnd ward begraben an dem wege gen Eprath / die nun heiſſt Bethlehem.

20. Vnd Jacob richtet ein Mal auff / vber jhrem Grab / daſſelb iſt das grabmal Rahel biß auff diſen Tag.

21. Vnd Jſrael zoch auß / vnd richtet eine Hütten auff / jenſeyd dem Thurn Eder.

22. Vnd es begab ſich / da Jſrael im lande wonet / gieng Ruben hin / vnnd ſchlieff bey Bilha ſeines Vaters Kebsweib / Vnd das kam fůr Jſrael. Es hatte aber Jacob zwölff Söne.

23. Die Söne Lea waren diſe / Ruben der Erſtgeborne Sohn Jacob / Simeon / Leui / Juda / Jſaſchar vnnd Sebulon.

24. Die Söhne Rahel waren / Joſeph vnd BenJamin.

25. Die Söhne Bilha Rahels Magd / Dan vnd Naphthali.

26. Die Söhne Silpa Lea Magd / Gad vnd Aſſer. Daß ſind die Söhne Jacob die jm geboren ſind in Meſopotamia.

27. Vnd Jacob kam zu ſeinem Vater Jſaac gen Mamre in die Hauptſtadt die da heiſt Hebron / da Abraham vnd Jſaac Frembdlinge inne geweſen ſind.

CHAP. XXXV.

15. Iacob dõc appela le nom du lieu, auquel Dieu auoit parlé à lui, Beth-el.

16. Puis ils partirẽt de Bethel, & y auoit encore enuiron quelque petite eſpace de païs pour venir en Ephrat: lors Rachel enfanta, & eut peine d'enfanter.

17. Et comme elle eſtoit en peine d'enfanter, la ſage-femme lui dit, Ne crain point: car ce t'*eſt* encore ici vn fils.

18. Et ſur le departement de ſon ame, (car elle mourut) elle appela ſon nom Benoni: mais ſon pere l'appela Beniamin.

19. Ainſi mourut Rachel, & fut enterree au chemin d'Ephrat, laquelle *eſt* Bethlehẽ.

20. Et Iacob dreſſa vne enſeigne ſur ſa ſepulture. C'*eſt* l'enſeigne de la ſepulture de Rachel iuſques à ce iourd'hui.

21. Puis Iſrael ſe partit, & tendit ſes tabernacles outre Migdal-Heder.

22. Et aduint quand Iſrael demeuroit en ce païs-la, que Ruben vint, & coucha auec Bilha cõcubine de ſon pere: ce qu'Iſrael entendit. Or les enfans de Iacob eſtoyent douze.

23. Les fils de Lea, Ruben premier-né de Iacob, Simeon, Leui, Iuda, Iſſacar, & Zabulon.

24. Les fils de Rachel, Ioſeph & Beniamin.

25. Les fils de Bilha ſeruante de Rachel, Dan & Nephthali.

26. Les fils de Zilpa ſeruante de Lea, Gad & Aſçer. Ce *ſont* là les enfans de Iacob, qui lui naſquirent en Paddan-Aram.

27. Et Iacob vint à Iſaac ſon pere *en* Mamré *en* Kirjath-arbah, *qui* eſt Hebron, où auoyent habité comme eſtrangers Abraham & Iſaac.

לה

28 וַהֲווֹ יוֹמֵי יִצְחָק מְאָה וּתְמָנִין שְׁנִין׃

29 וְאִתְנְגִיד יִצְחָק וּמִית וְאִתְכְּנֵישׁ לְעַמֵּיהּ סִיב וּשְׂבַע יוֹמִין וּקְבַרוּ יָתֵיהּ עֵשָׂו וְיַעֲקֹב בְּנוֹהִי׃

לו

1 וְאִלֵּין תּוֹלְדָת עֵשָׂו הוּא אֱדוֹם׃

2 עֵשָׂו נְסִיב יָת נְשׁוֹהִי מִבְּנָת כְּנַעַן יָת עָדָה בַּת אֵילוֹן חִתָּאָה וְיָת אָהֳלִיבָמָא בַּת עֲנָא בַּת צִבְעוֹן חִוָּאָה׃

3 וְיָת בָּשְׂמַת בַּת יִשְׁמָעֵאל אֲחָתֵיהּ דִּנְבָיוֹת׃

4 וִילֵידַת עָדָה לְעֵשָׂו יָת אֱלִיפַז וּבָשְׂמַת יְלֵידַת יָת רְעוּאֵל׃

5 וְאָהֳלִיבָמָה יְלֵידַת יָת יְעוּשׁ וְיָת יַעְלָם וְיָת קֹרַח אִלֵּין בְּנֵי עֵשָׂו דְּאִתְיְלִידוּ לֵיהּ בְּאַרְעָא דִּכְנָעַן׃

6 וּדְבַר עֵשָׂו יָת נְשׁוֹהִי וְיָת בְּנוֹהִי וְיָת בְּנָתֵיהּ וְיָת כָּל נַפְשָׁת בֵּיתֵיהּ וְיָת גֵּיתוֹהִי וְיָת כָּל בְּעִירֵיהּ וְיָת כָּל קִנְיָנֵיהּ דִּקְנָא בְּאַרְעָא דִּכְנַעַן וַאֲזַל לְאַרַע אָחֳרִי מִן קֳדָם יַעֲקֹב אֲחוּהִי׃

7 אֲרֵי הֲוָה קִנְיָנְהוֹן סְגֵי מִלְּמִיתָּב כַּחֲדָא וְלָא יְכֵילַת אֲרַע תּוֹתָבוּתְהוֹן לְסוֹבָרָא יָתְהוֹן מִן קֳדָם גֵּיתֵיהוֹן

8 וִיתֵיב עֵשָׂו בְּטוּרָא דְּשֵׂעִיר עֵשָׂו הוּא אֱדוֹם׃

9 וְאִלֵּין תּוֹלְדָת עֵשָׂו אֲבוּהוֹן דֶּאֱדוֹמָאֵי בְּטוּרָא דְּשֵׂעִיר׃

לה

28 וַיִּהְיוּ יְמֵי יִצְחָק מְאַת שָׁנָה וּשְׁמֹנִים שָׁנָה׃

29 וַיִּגְוַע יִצְחָק וַיָּמָת וַיֵּאָסֶף אֶל־עַמָּיו זָקֵן וּשְׂבַע יָמִים וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ עֵשָׂו וְיַעֲקֹב בָּנָיו׃

לו

1 וְאֵלֶּה תֹּלְדוֹת עֵשָׂו הוּא אֱדוֹם׃

2 עֵשָׂו לָקַח אֶת־נָשָׁיו מִבְּנוֹת כְּנָעַן אֶת־עָדָה בַּת־אֵילוֹן הַחִתִּי וְאֶת־אָהֳלִיבָמָה בַּת־עֲנָה בַּת־צִבְעוֹן הַחִוִּי׃

3 וְאֶת־בָּשְׂמַת בַּת־יִשְׁמָעֵאל אֲחוֹת נְבָיוֹת׃

4 וַתֵּלֶד עָדָה לְעֵשָׂו אֶת־אֱלִיפָז וּבָשְׂמַת יָלְדָה אֶת־רְעוּאֵל׃

5 וְאָהֳלִיבָמָה יָלְדָה אֶת־יְעִישׁ וְאֶת־יַעְלָם וְאֶת־קֹרַח אֵלֶּה בְּנֵי עֵשָׂו אֲשֶׁר יֻלְּדוּ־לוֹ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃

6 וַיִּקַּח עֵשָׂו אֶת־נָשָׁיו וְאֶת־בָּנָיו וְאֶת־בְּנֹתָיו וְאֶת־כָּל־נַפְשׁוֹת בֵּיתוֹ וְאֶת־מִקְנֵהוּ וְאֶת־כָּל־בְּהֶמְתּוֹ וְאֵת כָּל־קִנְיָנוֹ אֲשֶׁר רָכַשׁ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיֵּלֶךְ אֶל־אֶרֶץ מִפְּנֵי יַעֲקֹב אָחִיו׃

7 כִּי־הָיָה רְכוּשָׁם רָב מִשֶּׁבֶת יַחְדָּו וְלֹא יָכְלָה אֶרֶץ מְגוּרֵיהֶם לָשֵׂאת אֹתָם מִפְּנֵי מִקְנֵיהֶם׃

8 וַיֵּשֶׁב עֵשָׂו בְּהַר שֵׂעִיר עֵשָׂו הוּא אֱדוֹם׃

9 וְאֵלֶּה תֹּלְדוֹת עֵשָׂו אֲבִי אֱדוֹם בְּהַר שֵׂעִיר׃

λέ.

28. Ἐγένοντο δὲ αἱ ἡμέραι ἰσαὰκ ἃς ἔζησεν, ἔτη ἑκατὸν ὀγδοήκοντα.

29. Καὶ ἐκλείπων ἀπέθανε. καὶ προσετέθη πρὸς τὸ γένος αὐτοῦ πρεσβύτερος καὶ πλήρης ἡμερῶν. καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἡσαὺ καὶ ἰακὼβ οἱ δύο υἱοὶ αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛ. λϛʹ.

1. Αὗται δὲ αἱ γενέσεις ἡσαύ· αὐτός ἐστιν ἐδώμ.

2. Ἡσαὺ δὲ ἔλαβε γυναῖκας αὐτῷ ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν χαναναίων, τὴν ἀδᾶ θυγατέρα αἰλὼμ τοῦ χετταίου, καὶ τὴν ὀλιβεμὰ θυγατέρα ἀνὰ τοῦ υἱοῦ σεβεγὼν τοῦ εὐαίου.

3. Καὶ τὴν βασεμὰθ θυγατέρα ἰσμαὴλ ἀδελφὴν ναβαιώθ.

4. Ἔτεκε δὲ ἡ ἀδᾶ τῷ ἡσαὺ τὸν ἐλιφάς. καὶ βασεμὰθ ἔτεκε τὸν ῥαγουήλ.

5. Καὶ ὀλιβεμὰ ἔτεκε τὸν ἰεοὺς, καὶ τὸν ἰεγλὸμ, καὶ τὸν κορέ. οὗτοι υἱοὶ ἡσαὺ, οἱ ἐγένοντο αὐτῷ ἐν γῇ χαναάν.

6. Ἔλαβε δὲ ἡσαὺ τὰς γυναῖκας αὐτοῦ, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ τὰς θυγατέρας αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ σώματα τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ κτήνη, καὶ πάντα ὅσα ἐκτήσατο, καὶ ὅσα περιεποιήσατο ἐν γῇ χαναὰν, καὶ ἐπορεύθη ἐκ γῆς χαναὰν ἀπὸ προσώπου ἰακὼβ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.

7. Ἦν γὰρ αὐτῶν τὰ ὑπάρχοντα πολλὰ τοῦ οἰκεῖν ἅμα, καὶ οὐκ ἠδύνατο ἡ γῆ τῆς παροικήσεως αὐτῶν φέρειν αὐτοὺς, ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ὑπαρχόντων αὐτῶν.

8. Κατῴκησε δὲ ἡσαὺ ἐν τῷ ὄρει σηείρ. ἡσαὺ αὐτός ἐστιν ἐδώμ.

9. Αὗται δὲ αἱ γενέσεις ἡσαὺ πατρὸς ἐδὼμ ἐν τῷ ὄρει σηείρ.

CAP. XXXV.

28. Et completi ſunt dies Iſaac centum octoginta annorum.

29. Conſumptuſque ætate mortuus eſt: & appoſitus eſt populo ſuo ſenex & plenus dierum: & ſepelierunt eum Eſau & Iacob filii ſui.

CAP. XXXVI.

1. Hæ ſunt autem generationes Eſau, ipſe eſt Edom.

2. Eſau accepit uxores de filiabus Chanáan: Ada filiam Elon Hethæi, & Oolibama filiam Anæ filiæ Sebeon Heuæi:

3. Baſemath quoque filiam Iſmahel ſororem Nabaioth.

4. Peperit autem Ada, Eliphat: Baſemath genuit Rahuel:

5. Oolibama genuit Iehus & Ihelom & Core. hi filii Eſau qui nati ſunt ei in Terra Chanáan.

6. Tulit autem Eſau uxores ſuas & filios & filias, & omnẽ animam domus ſuæ, & ſubſtantiam, & pecora, & cuncta quæ habere poterat in terra Chanáan: & abiit in alteram regionem, receſſitque à fratre ſuo Iacob.

7. Divites enim erant valde, & ſimul habitare non poterant: nec ſuſtinebat eos terra peregrinationis eorum præ multitudine gregum.

8. Habitavitque Eſau in Monte Seir, ipſe eſt Edom.

9. Hæ autem ſunt generationes Eſau patris Edom in Monte-Seir,

---

Das XXXV. Capitel.

28. Vnnd Jſaac ward hundert vnnd achtzig jahr alt

29. Vnnd nam ab / vnnd ſtarb / vnd ward verſamlet zu ſeinem Volck / Alt vnd des lebens ſatt / vnnd ſeine Söhne Eſau vnd Jacob begruben jhn.

Das XXXVI. Capitel.

Diß iſt daß Geſchlecht Eſau / der da heiſt Edom.

2. Eſau nam Weiber von den Töchtern Canaan / Ada die Tochter Elon des Hethiters / vnnd Ahalibama die Tochter des Ana / die Neffe Zibeons des Heuiters.

3. Vnd Baſmath Jſmaels Tochter / Nebajoths Schweſter.

4. Vnnd Ada gebar dem Eſau / Elephas / Aber Baſmath gebar Reguel.

5. Ahalibama gebar Jehus / Jaelam vnd Korah. Das ſind Eſau Kinder / die jm geborn ſind im lande Canaan.

6. Vnnd Eſau nam ſeine Weiber / Söhne vnd Töchter / vnd alle Seelen ſeines hauſes / ſeine haabe vnnd alles vieh mit allen gütern / ſo er im lande Canaan erworben hatte / vnd zoch in ein land von ſeinem Bruder Jacob.

7. Denn jre haabe war zu groß / daß ſie nicht kondten beyeinander wonen / vnd das Land / darinn ſie Frembdlinge waren / mocht ſie nicht ertragen für der menge jhres Viehs.

8. Alſo wonet Eſau auff dem Gebirge Seir / Vnd Eſau iſt der Edom.

9. Diß iſt das Geſchlechte Eſau / von dem die Edomiter herkommen auff dem gebirge Seir.

CHAP. XXXVI.

28. Et le temps que veſcut Iſaac, fut cent octante ans.

29. Ainſi Iſaac defaillant mourut, & fut recueilli à ſes peuples ancien & raſſaſié de iours: & Eſau & Iacob ſes fils l'enterrerent.

CHAP. XXXVI.

1. Or ce *ſont* ici les generations d'Eſau, qui *eſt* Edom.

2. Eſau print ſes femmes des filles de Canaan: aſſauoir Hada fille d'Elon Hethien, & Aholibama fille de Hana, & *petite* fille de Tſibhon Heuien:

3. *Il print* auſſi Baſmath fille d'Iſmael, ſœur de Nebajoth.

4. Et Hada enfanta à Eſau, Eliphaz: & Baſmath enfanta Rehuel.

5. Et Aholibama enfanta Iehus, & Iahlam, & Korah. Ce *ſont* là les enfans d Eſau qui lui naſquirent au païs de Canaan.

6. Et Eſau print ſes femmes & ſes fils & ſes filles, & toutes les perſonnes de ſa maiſon, & tous ſes troupeaux, & ſes beſtes, & tout ſon acqueſt qu'il auoit acquis au païs de Canaan, & s'en alla en *vn autre* païs arriere de Iacob ſon frere.

7. Car leur cheuance eſtoit ſi grande, qu'ils n'euſſent peu habiter enſemble: & le païs auquel ils habitoyent cõme eſtrangers ne les euſt peu ſouſtenir à cauſe de leurs troupeaux.

8. Ainſi Eſau habita en la montagne de Sehir. Eſau eſt Edom.

9. Et ce *ſont* ici les generations d'Eſau pere d'Edom en la montagne de Sehir,

לו

10 אִלֵּין שְׁמָהָן בְּנֵי עֵשָׂו אֱלִיפַז בַּר עָדָה אִיתַּת עֵשָׂו רְעוּאֵל בַּר בָּשְׂמַת אִיתַּת עֵשָׂו׃

11 וַהֲווֹ בְּנֵי אֱלִיפָז תֵּימָן אוֹמָר צְפוֹ וְגַעְתָּם וּקְנַז׃

12 וְתִמְנַע הֲוָת פִּילֶגֶשׁ לֶאֱלִיפַז בַּר עֵשָׂו וּנְפַק מִינַּהּ עֲמָלֵק אִלֵּין בְּנֵי עָדָה אִתַּת עֵשָׂו׃

13 וְאִלֵּין בְּנֵי רְעוּאֵל נַחַת וָזֶרַח שַׁמָּה וּמִזָּה אִלֵּין הֲווֹ בְּנֵי בָּשְׂמַת אִיתַּת עֵשָׂו׃

14 וְאִלֵּין הֲוו בְּנֵי אָהֳלִיבָמָה בַּת עֲנָא בַּרַת צִבְעוֹן אִיתַּת עֵשָׂו וִילֵידַת לְעֵשָׂו יַת יְעוּשׁ וְיַת יַעְלָם וְיַת קֹרַח׃

15 אִלֵּין רַבְרְבֵי בְּנֵי עֵשָׂו בְּנֵי אֱלִיפַז בֻּכְרָא דְעֵשָׂו רַבָּא תֵימָן רַבָּא אוֹמָר רַבָּא צְפוֹ רַבָּא קְנַז׃

16 רַבָּא קֹרַח רַבָּא גַעְתָּם רַבָּא עֲמָלֵק אִלֵּין רַבְרְבֵי אֱלִיפַז בְּאַרְעָא דֶאֱדוֹם אִלֵּין בְּנֵי עָדָה׃

17 וְאִלֵּין בְּנֵי רְעוּאֵל בַּר עֵשָׂו רַבָּא נַחַת רַבָּא זֶרַח רַבָּא שַׁמָּה רַבָּא מִזָּה אִלֵּין רַבְרְבֵי רְעוּאֵל בְּאַרְעָא דֶאֱדוֹם אִלֵּין בְּנֵי בָּשְׂמַת אִיתַּת עֵשָׂו׃

18 וְאִלֵּין בְּנֵי אָהֳלִיבָמָה אִיתַּת עֵשָׂו רַבָּא יְעוּשׁ רַבָּא יַעְלָם רַבָּא קֹרַח אִלֵּין רַבְרְבֵי אָהֳלִיבָמָה בַּת עֲנָה אִיתַּת עֵשָׂו׃

19 אִלֵּין בְּנֵי עֵשָׂו וְאִלֵּין רַבְרְבֵיהוֹן הוּא אֱדוֹם׃

20 אִלֵּין בְּנֵי שֵׂעִיר חוֹרָאָה יָתְבֵי אַרְעָא לוֹטָן וְשׁוֹבָל וְצִבְעוֹן וַעֲנָה׃

לו

10 אֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי־עֵשָׂו אֱלִיפַז בֶּן־עָדָה אֵשֶׁת עֵשָׂו רְעוּאֵל בֶּן־בָּשְׂמַת אֵשֶׁת עֵשָׂו׃

11 וַיִּהְיוּ בְּנֵי אֱלִיפָז תֵּימָן אוֹמָר צְפוֹ וְגַעְתָּם וּקְנַז׃

12 וְתִמְנַע הָיְתָה פִילֶגֶשׁ לֶאֱלִיפַז בֶּן־עֵשָׂו וַתֵּלֶד לֶאֱלִיפַז אֶת־עֲמָלֵק אֵלֶּה בְּנֵי עָדָה אֵשֶׁת עֵשָׂו׃

13 וְאֵלֶּה בְּנֵי רְעוּאֵל נַחַת וָזֶרַח שַׁמָּה וּמִזָּה אֵלֶּה הָיוּ בְּנֵי בָשְׂמַת אֵשֶׁת עֵשָׂו׃

14 וְאֵלֶּה הָיוּ בְּנֵי אָהֳלִיבָמָה בַת־עֲנָה בַּת־צִבְעוֹן אֵשֶׁת עֵשָׂו וַתֵּלֶד לְעֵשָׂו אֶת־יְעִישׁ וְאֶת־יַעְלָם וְאֶת־קֹרַח׃

15 אֵלֶּה אַלּוּפֵי בְנֵי־עֵשָׂו בְּנֵי אֱלִיפַז בְּכוֹר עֵשָׂו אַלּוּף תֵּימָן אַלּוּף אוֹמָר אַלּוּף צְפוֹ אַלּוּף קְנַז׃

16 אַלּוּף קֹרַח אַלּוּף גַּעְתָּם אַלּוּף עֲמָלֵק אֵלֶּה אַלּוּפֵי אֱלִיפַז בְּאֶרֶץ אֱדוֹם אֵלֶּה בְּנֵי עָדָה׃

17 וְאֵלֶּה בְּנֵי רְעוּאֵל בֶּן־עֵשָׂו אַלּוּף נַחַת אַלּוּף זֶרַח אַלּוּף שַׁמָּה אַלּוּף מִזָּה אֵלֶּה אַלּוּפֵי רְעוּאֵל בְּאֶרֶץ אֱדוֹם אֵלֶּה בְּנֵי בָשְׂמַת אֵשֶׁת עֵשָׂו׃

18 וְאֵלֶּה בְּנֵי אָהֳלִיבָמָה אֵשֶׁת עֵשָׂו אַלּוּף יְעוּשׁ אַלּוּף יַעְלָם אַלּוּף קֹרַח אֵלֶּה אַלּוּפֵי אָהֳלִיבָמָה בַּת־עֲנָה אֵשֶׁת עֵשָׂו׃

19 אֵלֶּה בְנֵי־עֵשָׂו וְאֵלֶּה אַלּוּפֵיהֶם הוּא אֱדוֹם׃

20 אֵלֶּה בְנֵי־שֵׂעִיר הַחֹרִי יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ לוֹטָן וְשׁוֹבָל וְצִבְעוֹן וַעֲנָה׃

λς'.

10. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν ἠσαῦ. ἐλιφὰς υἱὸς ἀδᾶς γυναικὸς ἠσαῦ, καὶ ῥαγουὴλ υἱὸς βασεμὰθ γυναικὸς ἠσαῦ.

11. Ἐγένοντο δὲ ἐλιφὰς υἱοὶ, θαιμὰν, ὠμὰν, σωφὰρ, γωθὼμ, καὶ κενέζ.

12. Θάμνα δὲ ἦν παλλακὴ ἐλιφὰς τοῦ υἱοῦ ἠσαῦ, καὶ ἔτεκε τῷ ἐλιφὰς τὸν ἀμαλήκ. οὗτοι υἱοὶ ἀδᾶς γυναικὸς ἠσαῦ.

13. Οὗτοι δὲ υἱοὶ ῥαγουὴλ, ναχὼθ, ζαρὲ, σομὲ, καὶ μοζέ. οὗτοι ἦσαν υἱοὶ βασμὰθ γυναικὸς ἠσαῦ.

14. Οὗτοι δὲ υἱοὶ ὀλιβεμὰς θυγατρὸς ἀνὰ τοῦ υἱοῦ σεβεγὼν γυναικὸς ἠσαῦ. ἔτεκε δὲ τῷ ἠσαῦ, τὸν ἰεοὺς, καὶ τὸν ἰεγλὸμ, καὶ τὸν κορέ.

15. Οὗτοι ἡγεμόνες υἱοὶ ἠσαῦ. υἱοὶ ἐλιφὰς πρωτοτόκου ἠσαῦ, ἡγεμὼν θαιμὰν, ἡγεμὼν ὠμὰρ, ἡγεμὼν ζαφὰρ, ἡγεμὼν κενέζ.

16. Ἡγεμὼν κορὲ, ἡγεμὼν γοθὼμ, ἡγεμὼν ἀμαλήκ. οὗτοι ἡγεμόνες ἐλιφὰς ἐν τῇ ἰδουμαίᾳ, οὗτοι δὲ υἱοὶ ἀδάς.

17. Καὶ οὗτοι υἱοὶ ῥαγουὴλ υἱοῦ ἠσαῦ. ἡγεμὼν ναχὼθ, ἡγεμὼν ζαρὲ, ἡγεμὼν σομὲ, ἡγεμὼν μοζέ. ἡγεμόνες ῥαγουὴλ ἐν γῇ ἐδώμ. οὗτοι υἱοὶ βασεμὰθ γυναικὸς ἠσαῦ. οὗτοι δὲ υἱοὶ ὀλιβεμὰς γυναικὸς ἠσαῦ. ἡγεμὼν ἰεοὺλ, ἡγεμὼν ἰεγλὸμ, ἡγεμὼν κορέ.

18. Οὗτοι ἡγεμόνες ὀλιβεμὰς, θυγατρὸς ἀνὰ, γυναικὸς ἠσαῦ.

19. Οὗτοί εἰσιν υἱοὶ ἠσαῦ, καὶ οὗτοι ἡγεμόνες αὐτῶν. οὗτοί εἰσιν υἱοὶ ἐδώμ.

20. Οὗτοι δὲ υἱοὶ σηεὶρ τοῦ χορραίου τοῦ κατοικοῦντος τὴν γῆν. λωτὰν, σωβὰλ, σεβεγὼν ἀνά.

CAP. XXXVI.

10. Et hæc nomina filiorum eius: Eliphaz filius Ada uxoris Eſau, Rahuel quoque filius Báſemath uxoris eius.

11. Fueruntq́; Eliphaz filii: Theman, Omar, Sepho, & Gathan, & Cenez.

12. Erat autẽ Thamna, concubina Eliphaz filii Eſau: quæ peperit ei Amalec. hi ſunt filii Ada uxoris Eſau.

13. Filii autem Rahuel: Nahath & Zara, Samma & Meza. hi filii Báſemath uxoris Eſau.

14. Iſti quoque erant filii Oolibama filii Anæ filiæ Sebeon, uxoris Eſau, quos genuit ei, Iehus & Ihelom & Core.

15. Hi duces filiorum Eſau: Filii Eliphaz primogeniti Eſau: dux Theman, dux Omar, dux Sepho, dux Cenez,

16. Dux Core, dux Gathan, dux Amalec: hi filii Eliphaz in Terra-Edom, & hi filii Ada.

17. Hi quoque filii Rahuel filii Eſau: dux Nahath, dux Zara, dux Samma, dux Meza. hi autem duces Rahuel in Terra-Edom: iſti filii Báſemath uxoris Eſau.

18. Hi autem filii Oolibama uxoris Eſau: dux Iehuz, dux Ihelom, dux Core hi duces Oolibama filiæ Anæ uxoris Eſau.

19. Iſti ſunt filii Eſau, & hi duces eorum: ipſe eſt Edom.

20. Iſti ſunt filii Seir Horræi, habitatores terræ: Lotan, & Sobal, & Sebeon, & Ana,

Das XXXVI. Capitel.

10. Vnd ſo heiſſen die Kinder Eſau. Eliphas der Sohn Ada Eſaus weib. Reguel der Sohn Baßmath Eſaus Weib.

11. Eliphas Söhne aber waren diſe/ Theman/ Omar/ Zepho/ Gaetham vnd Kenas.

12. Vnd Thimna war ein Kebsweib Eliphas Eſaus Sohn/ die gebar jhm Amaleck. Das ſind die Kinder von Ada Eſaus Weib.

13. Die Kinder aber Reguel ſind diſe/ Nahath/ Serah/ Samma/ Miſa. Das ſind die Kinder von Baßmath Eſaus Weib.

14. Die Kinder aber von Ahalibama Eſaus weib/ der Tochter des Ana der Neffe Zibeons/ ſindt diſe/ die ſie dem Eſau gebar/ Jeus/ Jaelam vnnd Korah.

15. Daß ſind die Fürſten vnter den Kindern Eſau. Die Kinder Eliphas des erſten Sohns Eſau waren diſe/ der Fürſt Theman/ der Fürſt Omar/ der Fürſt Zepho/ der Fürſt Kenas.

16. Der Fürſt Korah/ der Fürſt Gaetham/ der Fürſt Amaleck. Das ſind die Fürſten von Eliphas im lande Edom/ vnd ſind Kinder von der Ada.

17. Vnd das ſind die Kinder Reguel Eſaus Sohns/ Der Fürſt Nahath/ der Fürſt Serah/ der Fürſt Samma/ der Fürſt Miſa. Daß ſind die Fürſten von Reguel im lande der Edomiter/ vnnd ſind Kinder von der Basmath Eſaus Weib.

18. Diß ſind die Kinder Ahalibama Eſaus Weib/ Der Fürſt Jeus/ der Fürſt Jaelam/ der Fürſt Korah. Daß ſind die Fürſten von Ahalibama der Tochter des Ana Eſaus Weib.

19 Das ſind Eſaus Kinder vnnd ire Fürſten. Er iſt der Edom.

20. Die Kinder aber von Seir des Horiten/ der im lande wohnete/ ſind diſe/ Lothan/ Sobal/ Zibeon/ Ana.

CHAP. XXXVI.

10. Ce *ſont* ici les noms des enfans d'Eſau, Eliphaz fils de Hada femme d'Eſau: Rehuel fils de Baſmath femme d'Eſau.

11. Et les enfans d'Eliphaz, furent Teman, Omar, Tſepho, Gahtam & Kenaz.

12. Et Timnah fut concubine d'Eliphaz fils d'Eſau; & enfanta Hamalek à Eliphaz. Ce *ſont* là les enfans de Hada femme de Eſau.

13. Et ce *ſont* ici les enfans de Rehuel, Nahath, Zerah, Sçamma & Miza. Ceux ci furent enfans de Baſmath femme de Eſau.

14. Et ceux-ci furent les enfans d'Aholibama fille de Hana *petite* fille de Tſibhon, & femme d'Eſau, qui enfanta à Eſau Iehus; Iahlam & Korah.

15. Ce *ſont* ici les ducs des enfans d'Eſau. Des enfans d'Eliphaz premier-né d'Eſau: le duc: Teman, le duc Omar, le duc Tſepho, le duc Kenaz,

16. Le duc Korah, le duc Gahtam, le duc Hamalek. Ce *ſont* la les ducs d'Eliphaz au païs d'Edom: qui *furent* enfans de Hada.

17. Et ce *ſont* ici ceux des enfans de Rehuel fils d'Eſau: le duc Nahath, le duc Zerah, le duc Sçamma, & le duc Miza: ce *ſont* là les ducs *ſortis* de Rehuel au païs d'Edom: qui *furent* enfans de Baſmath femme d'Eſau.

18. Et ce *ſont* ici ceux des enfans d'Aholibama femme d'Eſau: le duc Iehus, le duc Iahlam, le duc Korah: qui *ſont* les ducs *ſortis* d'Aholibama fille de Hana, femme d'Eſau.

19. Ce *ſont* là les enfans d'Eſau qui *eſt* Edom, & ce *ſont* là leurs ducs.

20. Ce *ſont* ici les enfans de Sehir Horien, leſquels auoyent habité au païs, *aſſauoir* Lotan, Sçobal, Tſibhon & Hana.

לו

21 וְדִישׁוֹן וְאֵצֶר וְדִישָׁן אִלֵּין רַבְרְבֵי חוֹרָאֵי בְּנֵי שֵׂעִיר בְּאַרְעָא דֶאֱדוֹם׃

22 וַהֲווֹ בְּנֵי לוֹטָן חוֹרִי וְהֵימָם וַאֲחָתֵיהּ דְלוֹטָן תִּמְנָע׃

23 וְאִלֵּין בְּנֵי שׁוֹבָל עַלְוָן וּמָנַחַת וְעֵיבָל שְׁפוֹ וְאוֹנָם׃

24 וְאִלֵּין בְּנֵי צִבְעוֹן וְאַיָּה וַעֲנָה הוּא עֲנָה דְאַשְׁכַּח יָת גִּבָּרַיָּא בְּמַדְבְּרָא כַּד הֲוָה רָעֵי יָת חֲמָרַיָּא לְצִבְעוֹן אֲבוּהִי׃

25 וְאִלֵּין בְּנֵי עֲנָא דִּישֹׁן וְאָהֳלִיבָמָא בַּת עֲנָה׃

26 וְאִלֵּין בְּנֵי דִישָׁן חֶמְדָּן וְאֶשְׁבָּן וְיִתְרָן וּכְרָן׃

27 אִלֵּין בְּנֵי אֵצֶר בִּלְהָן וְזַעֲוָן וַעֲקָן׃

28 אִלֵּין בְּנֵי דִישָׁן עוּץ וַאֲרָן׃

29 אִלֵּין רַבְרְבֵי חוֹרָאֵי רַבָּא לוֹטָן רַבָּא שׁוֹבָל רַבָּא צִבְעוֹן רַבָּא עֲנָה׃

30 רַבָּא דִישׁוֹן רַבָּא אֵצֶר רַבָּא דִישָׁן אִלֵּין רַבְרְבֵי חוֹרָאֵי לְרַבְרְבָנֵיהוֹן בא בְּאַרְעָא דְשֵׂעִיר׃

31 וְאִלֵּין מַלְכַיָּא דִמְלַכוּ בְּאַרְעָא דֶאֱדוֹם קֳדָם דִּמְלַךְ מַלְכָּא לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃

32 וּמְלַךְ בֶּאֱדוֹם בֶּלַע בַּר בְּעוֹר וְשׁוּם קַרְתֵּיהּ ד דִּנְהָבָה׃

33 וּמִית בֶּלַע וּמְלַךְ תְּחוֹתוֹהִי יוֹבָב בַּר זֶרַח מִבָּצְרָה׃

34 וּמִית יוֹבָב וּמְלַךְ תְּחוֹתוֹהִי חֻשָׁם מֵאַרַע דָרוֹמָא׃

35 וּמִית חֻשָׁם וּמְלַךְ תְּחוֹתוֹהִי הֲדַד בַּר בְּדַד דִּקְטַל יָת מִדְיָן בַּחֲקַלֵי מוֹאָב וְשׁוּם קַרְתֵּיהּ עֲוִית׃

לו

21 וְדִשׁוֹן וְאֵצֶר וְדִישָׁן אֵלֶּה אַלּוּפֵי הַחֹרִי בְּנֵי שֵׂעִיר בְּאֶרֶץ אֱדוֹם׃

22 וַיִּהְיוּ בְנֵי־לוֹטָן חֹרִי וְהֵימָם וַאֲחוֹת לוֹטָן תִּמְנָע׃

23 וְאֵלֶּה בְּנֵי שׁוֹבָל עַלְוָן וּמָנַחַת וְעֵיבָל שְׁפוֹ וְאוֹנָם׃

24 וְאֵלֶּה בְנֵי־צִבְעוֹן וְאַיָּה וַעֲנָה הוּא עֲנָה אֲשֶׁר מָצָא אֶת־הַיֵּמִם בַּמִּדְבָּר בִּרְעֹתוֹ אֶת־הַחֲמֹרִים לְצִבְעוֹן אָבִיו׃

25 וְאֵלֶּה בְנֵי־עֲנָה דִּשֹׁן וְאָהֳלִיבָמָה בַּת־עֲנָה׃

26 וְאֵלֶּה בְּנֵי דִישָׁן חֶמְדָּן וְאֶשְׁבָּן וְיִתְרָן וּכְרָן׃

27 אֵלֶּה בְּנֵי־אֵצֶר בִּלְהָן וְזַעֲוָן וַעֲקָן׃

28 אֵלֶּה בְנֵי־דִישָׁן עוּץ וַאֲרָן׃

29 אֵלֶּה אַלּוּפֵי הַחֹרִי אַלּוּף לוֹטָן אַלּוּף שׁוֹבָל אַלּוּף צִבְעוֹן אַלּוּף עֲנָה׃

30 אַלּוּף דִּשֹׁן אַלּוּף אֵצֶר אַלּוּף דִּישָׁן אֵלֶּה אַלּוּפֵי הַחֹרִי לְאַלֻּפֵיהֶם בְּאֶרֶץ שֵׂעִיר׃

31 וְאֵלֶּה הַמְּלָכִים אֲשֶׁר מָלְכוּ בְּאֶרֶץ אֱדוֹם לִפְנֵי מְלָךְ־מֶלֶךְ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃

32 וַיִּמְלֹךְ בֶּאֱדוֹם בֶּלַע בֶּן־בְּעוֹר וְשֵׁם עִירוֹ דִּנְהָבָה׃

33 וַיָּמָת בָּלַע וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו יוֹבָב בֶּן־זֶרַח מִבָּצְרָה׃

34 וַיָּמָת יוֹבָב וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו חֻשָׁם מֵאֶרֶץ הַתֵּימָנִי׃

35 וַיָּמָת חֻשָׁם וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו הֲדַד בֶּן־בְּדַד הַמַּכֶּה אֶת־מִדְיָן בִּשְׂדֵה מוֹאָב וְשֵׁם עִירוֹ עֲוִית׃

λϛ'.

21. Καὶ δηζὼν, καὶ ἀσὰρ, καὶ ῥισών. οὗτοι ἡγεμόνες τοῦ χορραίου τοῦ υἱοῦ σηεὶρ ἐν τῇ γῇ ἐδώμ.

22. Ἐγένοντο δὲ υἱοὶ λωτὰν, χορρὶ, καὶ αἱμάν. ἀδελφὴ δὲ λωτὰν, θαμνά.

23. Οὗτοι δὲ υἱοὶ σωβὰλ, γωλὼμ, καὶ μαναχὰθ, καὶ γαιβὴλ, ζωφὰρ, καὶ ὠμάν.

24. Καὶ οὗτοι υἱοὶ σεβεγὼν, ἀιὲ, καὶ ὠνάν. οὗτός ἐστιν ὠνὰν, ὃς εὗρε τὸν ἰαμεὶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅτε ἔνεμε τὰ ὑποζύγια σεβεγὼν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

25. Οὗτοι δὲ υἱοὶ ἀνὰ, δησὼν, καὶ ὀλιβεμὰ θυγάτηρ ἀνά.

26. Οὗτοι δὲ υἱοὶ δηζὼν, ἀμαδὰ καὶ ἀσβὰν, καὶ ἰεθρὰν, καὶ χαρράν.

27. Οὗτοι δὲ υἱοὶ ἀζὰρ, βαλαὰμ καὶ ζουκὰμ, καὶ ἰωϋκὰν, καὶ οὐκάμ.

28. Οὗτοι δὲ υἱοὶ ῥιζὼν, ὢς καὶ ἀράν.

29. Οὗτοι δὲ ἡγεμόνες χορρὶ, ἡγεμὼν λωτὰν, ἡγεμὼν ζωβὰλ, ἡγεμὼν σεβεγὼν, ἡγεμὼν ἀνά.

30. Ἡγεμὼν δησὼν, ἡγεμὼν ἀζὰρ, ἡγεμὼν ῥιζών. οὗτοι ἡγεμόνες χορρὶ ἐν ταῖς ἡγεμονίαις αὐτῶν ἐν γῇ ἐδώμ

31. Καὶ οὗτοι οἱ βασιλεῖς οἱ βασιλεύσαντες ἐν γῇ ἐδὼμ, πρὸ τοῦ βασιλεῦσαι βασιλέα ἐν ἰσραήλ.

32. Καὶ ἐβασίλευσεν ἐν ἐδὼμ βαλὰκ υἱὸς τοῦ βεὼρ, καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ δενναβά.

33. Ἀπέθανε δὲ βαλὰκ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ ἰωβὰκ υἱὸς ζαρὰ ἐκ βοσόρρας.

34. Ἀπέθανε δὲ ἰωβὰκ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ ἀσὼμ ἐκ τῆς γῆς θαιμανῶν.

35. Ἀπέθανε δὲ ἀσὼμ ὁ ἐκ τῆς θαιμανῶν, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ ἀδὰδ υἱὸς βαρὰδ, ὁ ἐκκόψας μαδιὰμ ἐν τῷ πεδίῳ μωάβ. καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ γεθθαίμ.

CAP. XXXVI.

21. Et Diſon, & Aſer, & Diſan. hi duces Horręi, filii Seir, in Terra-Edom.

22. Facti ſunt autem filii Lotan: Hori & Heman. erat autem ſoror Lotā, Thamna.

25. Et iſti filii Sobal: Alvan & Manahat & Ebal, & Sepho & Onan.

24. Et hi filii Sebeon: Aia & Ana, Iſte eſt Ana qui invenit aquas calidas in ſolitudine, cùm paſceret aſinas Sebeon patris ſui.

25. Habuitq; filium Diſon, & filiam Oolibama.

26. Et iſti filii Diſon, Hamdan, & Eſeban, & Iethran, & Charan.

27. Hi quoque filii Eſer: Balaan, & Zavan, & Acan.

28. Habuit autem filios Diſan: Hus, & Aran.

29. Hi duces Horræorum: dux Lotan, dux Sobal, dux Sebeon, dux Ana,

30. Dux Diſon, dux Eſer, dux Diſan: Iſti duces Horræorum qui imperaverunt in Terra-Seir.

31. Reges autem qui regnaverunt in Terra-Edom antequam haberent regem filii Iſraël, fuerunt hi:

32. Bela filius Beor, nomenque urbis eius Denába.

33. Mortuus eſt autem Bela, & regnavit pro eo Iobab filius Saræ de Boſra.

34. Cumque mortuus eſſet Iobab, regnavit pro eo Huſam de terra Themanorum.

35. Hoc quoque mortuo, regnavit pro eo Adad filius Badad, qui percuſſit Madian in Regione-Moab: & nomen urbis eius Avith.

Das XXXVI. Capitel.

21. Diſon / Ezer vnd Diſan. Das ſind die Fürſten der Horiten / Kinder des Seir im lande Edom.

22. Aber des Lothans Kinder waren diſe / Hori vnnd Heman / Vnd Lothans ſchweſter hieß Thimna.

23. Die Kinder von Sobal waren dieſe / Alwan / Manahath / Ebal / Sepho vnd Onam.

24. Die Kinder von Zibeon waren / Aia vnd Ana. Das iſt der Ana / der inn der Wüſten Maulpferde erfandt / da er ſeines Vaters Zibeon Eſel hütet.

25. Die Kinder aber Ana waren / Diſon vnnd Ahalibama / das iſt die Tochter Ana.

26. Die Kinder Diſon waren / Hemdan / Esban / Jethran vnd Charan.

27. Die Kinder Ezer waren / Bilhan / Sawan vnd Akan.

28. Die Kinder Diſan waren Vz vnd Aran.

29. Diß ſind die Fürſten der Horiten / Der Fürſt Lothan / der Fürſt Sobal / der Fürſt Zibeon / der Fürſt Ana.

30. Der Fürſt Diſon / der Fürſt Ezer / der Fürſt Diſan / Das ſind die Fürſten der Horiten / die regiert haben im Lande Seir.

31. Die Könige aber / die im Lande Edom regiert haben / ehe denn die Kinder Jſrael Könige hatten / ſind diſe.

32. Bela war König in Edom / ein Sohn Beor / vnnd ſeine Stadt hieß Dinhaba.

33. Vnnd da Bela ſtarb ward König an ſeine ſtat Jobab ein Sohn Serah von Bazra.

34. Da Jobab ſtarb / ward an ſeine ſtatt König Huſam / auß der Themaniter lande.

35. Da Huſam ſtarbe / ward König an ſeine ſtat Hadad / ein Son Bedad / der die Midianiter ſchlug auff der Moabiter felde / vnnd ſeine Stadt hieß Awith.

CHAP. XXXVI.

21. Diſçon, Etſer, & Diſçan: qui *ſont* les ducs des Horiens, enfans de Sehir au païs de Edom.

22. Et les enfans de Lotan, furent Hori & Hemam: & Timnah *eſtoit* ſœur de Lotā.

23. Et ce *ſont* ici les enfans de Sçobal: *aſſauoir* Haluan, Manahath, Hebal, Sçepho, & Onam.

24. Et ce *ſont* ici les enfans de Tſibhon, Aja & Hana. Ceſt Hana *eſt* celui qui trouua les mulets au deſert, quand il paiſſoit les aſnes de Tſibhon ſon pere.

25. Et ce *ſont* ici les enfans de Hana, Diſçon, & Aholibama fille de Hana.

26. Et ce *ſont* ici les enfans de Diſçan, *aſſauoir* Hemdan, Eſçban, Iithran, & Keran.

27. *Et* ce *ſont* ici les enfans d'Etſer, *aſſauoir*, Bilhan, Zahauan, & Hakan.

28. *Et* ce *ſont* ici les enfans de Diſçan, *aſſauoir* Huts & Aran.

29. Ce *ſont* ici les ducs des Horiens: le duc Lotan, le duc Sçobal, le duc Tſibhon, le duc Hana.

30. Le duc Diſçon, le duc Etſer, le duc Diſçan. Ce *ſont* là les ducs des Horiens, comme eſtoyent leurs ducs *eſtablis* au païs de Sehir:

31. Et ce *ſont* ici les rois qui ont regné au païs d'Edom, deuant qu'*aucun* roy regnaſt ſur les enfans d'Iſrael.

32. Belah donc fils de Behor regna en Edom, & le nom de ſa ville *eſtoit* Dinhaba.

33. Et Belah mourut, & Iobab fils de Zerah de Botſra, regna en ſon lieu.

34. Et Iobab mourut, & Huſçam, du païs des Temanites, regna en ſon lieu.

35. Et Huſçam mourut, & Hadad fils de Badad regna en ſon lieu, lequel deſconfit Madian au territoire de Moab: & le nom de ſa ville *eſtoit* Hauith.

לו

36 וּמִית הֲדַד וּמְלַךְ תְּחוֹתוֹהִי שַׂמְלָה מִמַּשְׂרֵקָה׃

37 וּמִית שַׂמְלָה וּמְלַךְ תְּחוֹתוֹהִי שָׁאוּל מֵרְחוֹבֵי דְעַל פְּרָת׃

38 וּמִית שָׁאוּל וּמְלַךְ תְּחוֹתוֹהִי בַּעַל חָנָן בַּר עַכְבּוֹר׃

39 וּמִית בַּעַל חָנָן בַּר עַכְבּוֹר וּמְלַךְ תְּחוֹתוֹהִי הֲדַר וְשׁוּם קַרְתֵּיהּ פָּעוּ וְשׁוּם אִתְּתֵיהּ מְהֵיטַבְאֵל בַּת מַטְרֵד בַּת מַצְרֵף דַּהֲבָא׃

40 וְאִלֵּין שְׁמָהַת רַבְרְבֵי עֵשָׂו לְזַרְעֲיָתְהוֹן לְאַתְרֵיהוֹן בִּשְׁמָהַתְהוֹן רַבָּא תִמְנָע רַבָּא עַלְוָה רַבָּא יְתֵת׃

41 רַבָּא אָהֳלִיבָמָה רַבָּא אֵלָה רַבָּא פִּינֹן׃

42 רַבָּא קְנַז רַבָּא תֵימָן רַבָּא מִבְצָר׃

43 רַבָּא מַגְדִּיאֵל רַבָּא עִירָם אִלֵּין רַבְרְבֵי אֱדוֹם לְמוֹתְבָנֵיהוֹן בַּאֲרַע אַחְסָנַתְהוֹן הוּא עֵשָׂו אֲבוּהִי דֶאֱדוֹם׃

לז

1 וִיתֵיב יַעֲקֹב בַּאֲרַע תּוֹתָבוּת אֲבוּהִי בְּאַרְעָא דִכְנָעַן׃

2 אִלֵּין תּוֹלְדָת יַעֲקֹב יוֹסֵף בַּר שְׁבַע עֶשְׂרֵה שְׁנִין כַּד הֲוָה רָעֵי עִם אֲחוֹהִי בְּעָנָא וְהוּא רָבֵי עִם בְּנֵי בִלְהָא וְעִם בְּנֵי זִלְפָּה נְשֵׁי אֲבוּהִי וְאַיְתִי יוֹסֵף יָת טִיפְהוֹן בִּישָׁא לְוָת אֲבוּהוֹן׃

3 וְיִשְׂרָאֵל רְחִים יָת יוֹסֵף מִכָּל בְּנוֹהִי אֲרֵי בַר חַכִּים הוּא לֵיהּ וַעֲבַד לֵיהּ כִּתּוּנָא דְפַסֵּי׃

לו

36 וַיָּמָת הֲדָד וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו שַׂמְלָה מִמַּשְׂרֵקָה׃

37 וַיָּמָת שַׂמְלָה וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו שָׁאוּל מֵרְחֹבוֹת הַנָּהָר׃

38 וַיָּמָת שָׁאוּל וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו בַּעַל חָנָן בֶּן־עַכְבּוֹר׃

39 וַיָּמָת בַּעַל חָנָן בֶּן־עַכְבּוֹר וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו הֲדַר וְשֵׁם עִירוֹ פָּעוּ וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ מְהֵיטַבְאֵל בַּת־מַטְרֵד בַּת מֵי זָהָב׃

40 וְאֵלֶּה שְׁמוֹת אַלּוּפֵי עֵשָׂו לְמִשְׁפְּחֹתָם לִמְקֹמֹתָם בִּשְׁמֹתָם אַלּוּף תִּמְנָע אַלּוּף עַלְוָה אַלּוּף יְתֵת׃

41 אַלּוּף אָהֳלִיבָמָה אַלּוּף אֵלָה אַלּוּף פִּינֹן׃

42 אַלּוּף קְנַז אַלּוּף תֵּימָן אַלּוּף מִבְצָר׃

43 אַלּוּף מַגְדִּיאֵל אַלּוּף עִירָם אֵלֶּה אַלּוּפֵי אֱדוֹם לְמֹשְׁבֹתָם בְּאֶרֶץ אֲחֻזָּתָם הוּא עֵשָׂו אֲבִי אֱדוֹם׃

לז

1 וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מְגוּרֵי אָבִיו בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃

2 אֵלֶּה תֹּלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף בֶּן־שְׁבַע־עֶשְׂרֵה שָׁנָה הָיָה רֹעֶה אֶת־אֶחָיו בַּצֹּאן וְהוּא נַעַר אֶת־בְּנֵי בִלְהָה וְאֶת־בְּנֵי זִלְפָּה נְשֵׁי אָבִיו וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת־דִּבָּתָם רָעָה אֶל־אֲבִיהֶם׃

3 וְיִשְׂרָאֵל אָהַב אֶת־יוֹסֵף מִכָּל־בָּנָיו כִּי־בֶן־זְקֻנִים הוּא לוֹ וְעָשָׂה לוֹ כְּתֹנֶת פַּסִּים׃

λϛ'.

36. Ἀπέθανε δὲ ἀδὰδ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ σαμαδὰ ἐκ μασεκκάς.

37. Ἀπέθανε δὲ σαμαδὰ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ σαοὺλ ἐκ ῥοβωὼθ τῆς παρὰ ποταμόν.

38. Ἀπέθανε δὲ σαοὺλ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ βαλλαενὼν υἱὸς ἀχοβώρ.

39. Ἀπέθανε δὲ βαλλαενὼν υἱὸς ἀχοβὼρ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ ἀρὰδ υἱὸς βαράδ. καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ φογὼρ, ὄνομα δὲ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ μετεβεὴλ θυγάτηρ ματραῒδ, υἱοῦ μαιζοώβ.

40. Ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἡγεμόνων ἡσαὺ, ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν κατὰ τόπον αὐτῶν, ἐν ὀνόμασιν αὐτῶν, ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν. ἡγεμὼν θαμνὰ, ἡγεμὼν γωλὰ, ἡγεμὼν ἰεθάρ.

41. Ἡγεμὼν ὀλιβεμὰς, ἡγεμὼν ἠλὰς, ἡγεμὼν φινών.

42. Ἡγεμὼν κενὲζ, ἡγεμὼν θαιμὰν, ἡγεμὼν μαζάρ.

43. Ἡγεμὼν μαγεδιὴλ, ἡγεμὼν ζαφωεί; οὗτοι ἡγεμόνες ἐδὼμ ἐν ταῖς κατῳκοδομημέναις ἐν τῇ γῇ τῆς κλήσεως αὐτῶν. οὗτος ἡσαὺ πατὴρ ἐδώμ.

ΚΕΦΑΛ. κζ.

1. Κατῴκει δὲ ἰακὼβ ἐν τῇ γῇ οὗ παρῴκησεν Ἰσαὰκ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐν γῇ χαναάν.

2. Αὗται δὲ αἱ γενέσεις Ἰακώβ. Ἰωσὴφ δὲ δέκα καὶ ἑπτὰ ἐτῶν ἦν ποιμαίνων τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, ὢν νέος μετὰ τῶν υἱῶν βαλλὰς, καὶ μετὰ τῶν υἱῶν ζελφᾶς. τῶν γυναικῶν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. κατήνεγκαν δὲ κατὰ ἰωσὴφ ψόγον πονηρὸν πρὸς ἰσραὴλ τὸν πατέρα αὐτῶν.

3. Ἰακὼβ δὲ ἠγάπα τὸν Ἰωσὴφ παρὰ πάντας τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, ὅτι υἱὸς γήρως ἦν αὐτῷ. ἐποίησε δὲ αὐτῷ χιτῶνα ποικίλον.

CAP. XXXVI.

36. Cumque mortuus eſſet Adad, regnavit pro eo Semla de Maſreca.

37. Hoc quoque mortuo, regnavit pro eo Saul de fluvio Rohoboth.

38. Cumque & hic obiiſſet, ſucceſſit in regnum Balanam filius Achobor.

39. Iſto quoque mortuo regnavit pro eo Adar, nomenque urbis eius Phau: & appellabatur uxor eius Meetabel, filia Matred filiæ Mezaab.

40. Hæc ergo nomina ducũ Eſau in cognationibus, & locis & vocabulis ſuis: dux Thamna, dux Alva, dux Ietheth,

41. Dux Oolibama, dux Ela, dux Phinon,

42. Dux Cenez, dux Theman, dux Mapſar,

43. Dux Magdiel, dux Hiran: Hi duces Edom habitãtes in terra imperii ſui, ipſe eſt Eſau pater Idumæorum.

Das XXXVI. Capitel.

36. Da Hadad ſtarb/ regiert Samla von Maſreck.

37. Da Samla ſtarb/ ward Saul König von Rehoboth am Waſſer.

38. Da Saul ſtarb/ ward an ſeine ſtat König BaalHanan/ der Sohn Achbor.

39. Da BaalHanan Achbors Son ſtarb/ ward an ſeine ſtat König Hadar/ vnd ſeine Stadt hieß Pagu/ vnnd ſein Weib hieß Mehetabeel/ eine Tochter Matred/ die Meſahab Tochter war.

40. Alſo heiſſen die Fürſten von Eſau/ in jhren Geſchlechten/ Orten vnd Namen/ Der Fürſt Thimna/ der Fürſt Alva/ der Fürſt Jetheth.

41. Der Fürſt Ahalibama/ der Fürſt Ela/ der Fürſt Pinon.

42. Der Fürſt Kenas/ der Fürſt Theman/ der Fürſt Mibzar.

43. Der Fürſt Magdiel/ der Fürſt Jram. Das ſind die Fürſten in Edom/ wie ſie gewohnet haben inn jhrem Erblande. Vnnd Eſau iſt der Vater der Edomiter.

CHAP. XXXVI.

36. Et Hadad mourut, & Samla de Maſreka regna en ſon lieu.

37. Et Samla mourut, & Sçaul de Rehoboth du fleuue regna en ſon lieu.

38. Et Sçaul mourut, & Bahal hanan fils de Hacbor regna en ſon lieu.

39. Et Bahal-hanan fils de Hacbor mourut, & Hadar regna en ſon lieu: & le nom de ſa ville *eſtoit* Pahu: & le nom de ſa femme Mehetabeel, *qui eſtoit* fille de Matred, *& petite* fille de Me-zahab.

40. Et ce *ſont* ici les noms des ducs d'Eſau ſelon leurs familles, ſelon leurs lieux, ſelon leurs noms: le duc Timnah, le duc Halua, le duc Ieteth,

41. Le duc Aholibama, le duc Ela, le duc Pinon,

42. Le duc Kenaz, le duc Teman, le duc Mibtſar.

43. Le duc Magdiel, & le duc Hiram. Ce *ſont* là les ducs d'Edom ſelon leurs demeures au païs de leur poſſeſſion. C'*eſt* Eſau le pere d'Edom.

CAP. XXXVII.

1. Habitavit autem Jacob in Terra-Chanáan, in qua pater ſuus peregrinatus eſt.

2. Et hæ ſunt generationes eius. Ioſeph cùm ſedecim eſſet annorum, paſcebat gregem cum fratribus ſuis adhuc puer: & erat cum filiis Balæ & Zelphæ uxorum patris ſui: accuſavitque fratres ſuos apud patrem crimine peſſimo.

3. Iſraël autem diligebat Ioſeph ſuper omnes filios, eo quòd in ſenectute genuiſſet eum: fecitq; ei tunicam polymitam.

Das XXXVII. Capitel.

JAcob aber wonet im Lande/ da ſein Vater ein Frembdling innen geweſt war/ nemlich/ im Lande Canaan.

2. Vnnd das ſind die Geſchlechte Jacob. Joſeph war ſiebenzehen Jahr alt/ da er ein Hirte des Viehs ward mit ſeinen Brüdern/ Vnnd der Knabe war bey den Kindern Bilha vnd Silpa ſeines Vaters Weibern/ vnd bracht für jhren Vater/ wo ein böß geſchrey wider ſie war.

3. Jſrael aber hatte Joſeph lieber denn alle ſeine Kinder/ darumb/ daß er jn im Alter gezeuget hatte/ Vnd machte jhm einen bundten Rock.

CHAP. XXXVII.

1. Or Iacob demeura au païs auquel ſon pere auoit habité comme eſtranger, *aſſauoir* au païs de Canaan.

2. Ce *ſont* ici les generations de Iacob. Ioſeph eſtant aagé de dix ſept ans, paiſſoit auec ſes freres les troupeaux, & eſtoit ieune garçon entre les enfans de Bilha, & entre les enfans de Zilpa, femmes de ſon pere. Et Ioſeph rapporta à leur pere leurs meſchantes paroles de diffame.

3. Or Iſraël aimoit Ioſeph plus que tous ſes *autres* fils, d'autant qu'il l'auoit eu en ſa vieilleſſe, & lui fit, vn hocqueton bigarré.

לז

4 וַחֲזוֹ אֲחוֹהִי אֲרֵי יָתֵיהּ
רָחִים אֲבוּהוֹן מִכָּל
אֲחוֹהִי וּסְנוֹ יָתֵיהּ וְלָא
צְבוֹ לְמַלָּלָא עִמֵּיהּ שְׁלָם׃

5 וַחֲלַם יוֹסֵף חֶלְמָא
וְחַוִּי לַאֲחוֹהִי וְאוֹסִיפוּ
עוֹד לְמִסְנֵי יָתֵיהּ׃

6 וַאֲמַר לְהוֹן שְׁמַעוּ כְּעַן
חֶלְמָא הָדֵין דַּחֲלָמִית׃

7 וְהָא אֲנַחְנָא מְאַסְּרִין
אֱסָרִין בְּגוֹ חַקְלָא וְהָא
קָמַת אֱסָרְתִּי וְאַף א
אִזְדְּקֵיפַת וְהָא מִסְתַּחֲרָן
אֱסָרוֹתֵיכוֹן וְסָגְדָן לַא
אֱסָרְתִּי׃

8 וַאֲמַרוּ לֵיהּ אֲחוֹהִי
הֲמַלְכוּ אַתְּ מְדַמֵּי ל
לְמִמְלַךְ עֲלָנָא אוֹ שִׁלְטָן
אַתְּ סְבִיר לְמִשְׁלַט בָּנָא
וְאוֹסִיפוּ עוֹד לְמִסְנֵי יָתֵיהּ
עַל חֶלְמוֹהִי וְעַל
פִּתְגָּמוֹהִי׃

9 וַחֲלַם עוֹד חֶלְמָא
אָחֳרִי וְאִשְׁתָּעֵי יָתֵיהּ ל
לַאֲחוֹהִי וַאֲמַר הָא
חֲלָמִית חֶלְמָא עוֹד וְהָא
שִׁמְשָׁא וְסִיהֲרָא וְחַד
עֲשַׂר כּוֹכְבַיָּא סָגְדִין לִי׃

10 וְאִשְׁתָּעִי לַאֲבוּהִי ול
וּלַאֲחוֹהִי וּנְזַף בֵּיהּ אֲבוּהִי
וַאֲמַר לֵיהּ מָה חֶלְמָא
הָדֵין דַּחֲלַמְתָּא הֲמֵיתָא
נֵיתֵי אֲנָא וְאִמָּךְ וַאֲחָךְ
לְמִסְגַּד לָךְ עַל אַרְעָא׃

11 וְקַנִּיאוּ בֵיהּ אֲחוֹהִי
וַאֲבוּהִי נְטַר יָת פִּתְגָּמָא׃

12 וַאֲזַלוּ אֲחוֹהִי לְמִרְעֵי
יָת עָנָא דַּאֲבוּהוֹן בִּשְׁכֶם׃

13 וַאֲמַר יִשְׂרָאֵל לְיוֹסֵף
הֲלָא אַחָךְ רָעַן בִּשְׁכֶם
אֱתָא וְאֶשְׁלְחִנָּךְ לְוָתְהוֹן
וַאֲמַר לֵיהּ הָא אֲנָא׃

14 וַאֲמַר לֵיהּ אֱזֵיל כְּעַן
חֲזֵי יָת שְׁלָמָא דַּאֲחָךְ וְיָת
שְׁלָמָא דְעָנָא וַאֲתֵיבְנִי
פִּתְגָּמָא וְשַׁלְחֵיהּ מִמֵּישַׁר
חֶבְרוֹן וַאֲתָא לִשְׁכֶם׃

לז

4 וַיִּרְאוּ אֶחָיו כִּי־אֹתוֹ אָהַב
אֲבִיהֶם מִכָּל־אֶחָיו וַיִּשְׂנְאוּ אֹתוֹ
וְלֹא יָכְלוּ דַּבְּרוֹ לְשָׁלֹם׃

5 וַיַּחֲלֹם יוֹסֵף חֲלוֹם וַיַּגֵּד לְאֶחָיו
וַיּוֹסִפוּ עוֹד שְׂנֹא אֹתוֹ׃

6 וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם שִׁמְעוּ־נָא
הַחֲלוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר חָלָמְתִּי׃

7 וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ מְאַלְּמִים אֲלֻמִּים
בְּתוֹךְ הַשָּׂדֶה וְהִנֵּה קָמָה אֲלֻמָּתִי
וְגַם־נִצָּבָה וְהִנֵּה תְסֻבֶּינָה
אֲלֻמֹּתֵיכֶם וַתִּשְׁתַּחֲוֶיןָ לַאֲלֻמָּתִי׃

8 וַיֹּאמְרוּ לוֹ אֶחָיו הֲמָלֹךְ תִּמְלֹךְ
עָלֵינוּ אִם־מָשׁוֹל תִּמְשֹׁל בָּנוּ
וַיּוֹסִפוּ עוֹד שְׂנֹא אֹתוֹ עַל־חֲלֹמֹתָיו
וְעַל־דְּבָרָיו׃

9 וַיַּחֲלֹם עוֹד חֲלוֹם אַחֵר וַיְסַפֵּר
אֹתוֹ לְאֶחָיו וַיֹּאמֶר הִנֵּה חָלַמְתִּי
חֲלוֹם עוֹד וְהִנֵּה הַשֶּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ
וְאַחַד עָשָׂר כּוֹכָבִים מִשְׁתַּחֲוִים לִי׃

10 וַיְסַפֵּר אֶל־אָבִיו וְאֶל־אֶחָיו
וַיִּגְעַר־בּוֹ אָבִיו וַיֹּאמֶר לוֹ מָה
הַחֲלוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר חָלָמְתָּ הֲבוֹא
נָבוֹא אֲנִי וְאִמְּךָ וְאַחֶיךָ לְהִשְׁתַּחֲוֹת
לְךָ אָרְצָה׃

11 וַיְקַנְאוּ־בוֹ אֶחָיו וְאָבִיו שָׁמַר
אֶת־הַדָּבָר׃

12 וַיֵּלְכוּ אֶחָיו לִרְעוֹת אֶת־
צֹאן אֲבִיהֶם בִּשְׁכֶם׃

13 וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל־יוֹסֵף הֲלוֹא
אַחֶיךָ רֹעִים בִּשְׁכֶם לְכָה וְאֶשְׁלָחֲךָ
אֲלֵיהֶם וַיֹּאמֶר לוֹ הִנֵּנִי׃

14 וַיֹּאמֶר לוֹ לֶךְ־נָא רְאֵה אֶת־
שְׁלוֹם אַחֶיךָ וְאֶת־שְׁלוֹם הַצֹּאן
וַהֲשִׁבֵנִי דָּבָר וַיִּשְׁלָחֵהוּ מֵעֵמֶק
חֶבְרוֹן וַיָּבֹא שְׁכֶמָה׃

λζ.

4. Ιδόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ. ὅτι αὐτὸν ὁ πατὴρ φιλεῖ ἐκ πάντων τῶν υἱῶν αὐτοῦ, ἐμίσησαν αὐτὸν, καὶ οὐκ ἠδύναντο λαλεῖν αὐτῷ οὐδὲν εἰρηνικόν.

5. Ενυπνιασθεὶς δὲ Ἰωσὴφ ἐνύπνιον, ἀπήγγειλε τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ.

6. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς† ἀκούσατε τοῦ ἐνυπνίου τούτου οὗ ἐνυπνιάσθην.

7. Ὤμην ὑμᾶς δεσμεύειν δράγματα ἐν μέσῳ τῷ πεδίῳ, καὶ ἀνέστη τὸ ἐμὸν δράγμα, καὶ ὠρθώθη. περιστραφέντα δὲ τὰ δράγματα ὑμῶν, προσεκυνήσαν τὸ ἐμὸν δράγμα.

8. Εἶπαν δὲ αὐτῷ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ. μὴ βασιλεύων βασιλεύσεις ἐφ' ἡμᾶς, ἢ κυριεύων κυριεύσεις ἡμῶν; καὶ προσέθεντο ἔτι μισεῖν αὐτὸν ἕνεκεν τῶν ἐνυπνίων αὐτοῦ, καὶ ἕνεκεν τῶν ῥημάτων αὐτοῦ.

9. Εἶπε δὲ ἐνύπνιον ἕτερον, καὶ διηγήσατο τῷ πατρὶ αὐτοῦ, καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ εἶπεν· ἰδοὺ ἐνυπνιασάμην ἐνύπνιον ἕτερον. ὥσπερ ὁ ἥλιος, καὶ ἡ σελήνη, καὶ ἕνδεκα ἀστέρες προσεκύνουν με.

10. Καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· τί τὸ ἐνύπνιον τοῦτο ὃ ἐνυπνιάσθης; ἆρά γε ἐλθόντες ἐλευσόμεθα ἐγώ τε καὶ ἡ μήτηρ σου, καὶ οἱ ἀδελφοί σου προσκυνῆσαί σοι ἐπὶ τὴν γῆν.

11. Ἐζήλωσαν δὲ αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ. ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ, διετήρησε τὸ ῥῆμα.

12. Ἐπορεύθησαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ βόσκειν τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτῶν εἰς συχέμ.

13. Καὶ εἶπεν ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσήφ. οὐχὶ οἱ ἀδελφοί σου ποιμαίνουσιν εἰς συχέμ; δεῦρο ἀποστείλω σε πρὸς αὐτούς. εἶπε δὲ αὐτῷ· ἰδοὺ ἐγώ·

14. Εἶπε δὲ αὐτῷ ἰσραήλ. Πορευθεὶς ἴδε εἰ ὑγιαίνουσιν οἱ ἀδελφοί σου καὶ τὰ πρόβατα, καὶ ἀνάγγειλόν μοι. καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν ἐκ τῆς κοιλάδος τῆς χεβρών, καὶ ἦλθεν εἰς συχέμ.

CAP. XXXVII.

4. Videntes autem fratres eius quòd à patre plus cunctis filiis amaretur, oderant eum, nec poterant ei quidquam pacificè loqui.

5. Accidit quoque ut viſum ſomnium referret fratribus ſuis, quæ cauſa maioris odii ſeminarium fuit.

6. Dixitque ad eos, Audite ſomnium meum quod vidi:

7. Putabam nos ligare manipulos in agro; & quaſi conſurgere manipulum meum, & ſtare, veſtroſque manipulos circumſtantes adorare manipulum meum,

8. Reſpõderũt fratres eius, Nunquid rex noſter eris? aut ſubiiciemur ditioni tuæ? Hæc ergo cauſa ſomniorum atque ſermonum, invidiæ & odii fomitem miniſtravit.

9. Aliud quoque vidit ſomnium quod narrans fratribus, ait: Vidi per ſomnium, quaſi ſolem, & lunam, & ſtellas undecim adorare me,

10. Quod cum patri ſuo, & fratribus retuliſſet, increpavit eum pater ſuus, & dixit, Quid ſibi vult hoc ſomnium quod vidiſti? num ego & mater tua, & fratres tui adorabimus te ſuper terram?

11. Invidebant ei igitur fratres ſui: pater verò rem tacitus conſiderabat.

12. Cumque fratres illius in paſcendis gregibus patris morarentur in Sichem,

13. Dixit ad eum Iſrael, Fratres tui paſcunt oves in Sichimis: veni, mittam te ad eos Quo reſpondente, Præſto ſum:

14. Ait ei, Vade, & vide, ſi cuncta proſpera ſint erga fratres tuos, & pecora: & renuntia mihi quid agatur. Miſſus de Valle-Hebron, venit in Sichem:

Das XXXVII. Capitel.

4. Da nun ſeine Brüder ſahen / daß jn jhr Vater lieber hatte denn alle ſeine Brüder / waren ſie jm feind / vnd kondten jm kein freundlich wort zuſprechen.

5. Dazu hatte Joſeph ein mal ein Traum / vnnd ſaget ſeinen Brüdern davon / Da wurden ſie jhm noch feinder.

6. Denn er ſprach zu jnen: Höret lieber / was mir doch geträumet hat.

7. Mich dauchte / wir bünden Garben auff dem Felde / vnnd meine Garbe richtet ſich auff vnnd ſtundt / vnnd ewre Garben vmbher neigeten ſich gegen meiner Garben.

8. Da ſprachen ſeine Brüder zu jm: Solteſt du vnſer König werden / vnnd über vns herrſchen? Vnnd wurden jm noch feinder vmb ſeines Traums vnd ſeiner rede willen.

9. Vnnd er hatte noch einen andern Traum / den erzehlet er ſeinen Brüdern / vnnd ſprach: Sihe ich hab noch einen Traum gehabt. Mich dauchte die Sonne vnnd der Mond / vnnd eilff Sternen neigeten ſich für mir.

10. Vnnd da das ſeinem Vater vnnd ſeinen Brüdern geſagt wardt / straffet jn ſein Vater / vnd ſprach zu jhm: Was iſt das für ein Traum / der dir getreumet hat? Sol ich vnnd deine Mutter vnd deine Brüder kommen / vnnd dich anbeten?

11. Vnnd ſeine Brüder neideten jhn / aber ſein Vater behielt dieſe wort.

12. Da nun ſeine Brüder hingiengen zu weiden das Vieh jhres Vaters inn Sichem.

13. Sprach Iſrael zu Joſeph: Hüten nicht deine Brüder des Viehs inn Sichem? Kom / ich wil dich zu jnen ſenden. Er aber ſprach: Hie bin ich.

14. Vnnd er ſprach: Gehe hin vnnd ſihe obs wol ſtehe vmb deine Brüder / vnd vmb das Vieh / vnnd ſage mir wider / wie ſichs helt / Vnnd er ſandte jhn auß dem Thal Hebron / daß er gen Sichem gieng.

CHAP. XXXVII.

4. Et les freres voyans que leur pere l'aimoit plus qu'eux tous, le haïſſoyent, & ne pouuoyent parler à lui paiſiblement.

5. Et Ioſeph ſongea vn ſonge qu'il declara à ſes freres, dont ils le haïrent encore tant plus.

6. Il leur dit donc, Oyez, ie vous prie, ce ſonge que i'ai ſongé,

7. Voici, nous liions des gerbes parmi le champ, & lors ma gerbe ſe leua, & ſe tint droite. & voici, vos gerbes l'enuironnerent, & ſe proſternerent deuant ma gerbe.

8. Adonc ſes freres lui dirẽt, Regnerois-tu donc de fait ſur nous? ou ſi de fait tu nous ſeigneurierois? Ainſi ils le haïrent encore plus pour ſes ſonges, & pour ſes paroles.

9. Derechef il ſongea vn autre ſonge, & le recita à ſes freres, diſant, voici, i'ai ſongé encore vn ſonge, & voici, le ſoleil & la lune & onze eſtoiles ſe proſternoyent deuant moi.

10. Et quand il le recita à ſon pere, & à ſes freres, ſon pere le tança, & lui dit, Quel *eſt* ce ſonge que tu as ſongé? Faudra-il que nous venions moi & ta mere & tes freres pour nous proſterner en terre deuant toi?

11. Et ſes freres eurent enuie contre lui: mais ſon pere gardoit ce propos.

12. Or ſes freres s'en allerent paiſtre les troupeaux de leur pere en Sichem.

13. Et Iſrael dit à Ioſeph, Tes freres ne paiſſent-ils pas en Sichem? Vien, que ie t'enuoye vers eux. Et il lui reſpondit, Me voici.

14. Et il lui dit, Va maintenant, regarde ſi tes freres & les troupeaux ſe portẽt bien, & me le rapporte. Ainſi il l'enuoya de la vallee d'Hebron, & il vint iuſques en Sichem.

לז

15 וְאַשְׁכְּחֵיהּ גַּבְרָא וְהָא טָעֵי בְּחַקְלָא וְשַׁאֲלֵיהּ גַּבְרָא לְמֵימַר מָה אַתְּ בָּעֵי׃

16 וַאֲמַר יָת אַחַי אֲנָא בָּעֵי חַוִּי כְעַן לִי אֵיכָא אִנּוּן רָעַן׃

17 וַאֲמַר גַּבְרָא נְטַלוּ מִכָּא אֲרֵי שְׁמַעִית דְּאָמְרִין נֵיזִיל לְדֹתָן וַאֲזַל יוֹסֵף בָּתַר אֲחוֹהִי וא וְאַשְׁכַּחִינּוּן בְּדֹתָן׃

18 וַחֲזוֹ יָתֵיהּ מֵרָחִיק וְעַד לָא קְרֵיב לְוָתְהוֹן וְחַשִּׁיבוּ עֲלוֹהִי לְמִקְטְלֵיהּ׃

19 וַאֲמַרוּ גְּבַר לַאֲחוּהִי הָא מָרֵי חֶלְמַיָּא דֵיכֵי אָתֵי׃

20 וּכְעַן אֱתוֹ וְנִקְטְלִינֵּיהּ וְנִרְמִינֵּיהּ בְּחַד מִן גּוּבַיָּא וְנֵימַר חַיְתָא בִישְׁתָּא אֲכַלְתֵּיהּ וְנֶחֱזֵי מָה יְהֵא בְּסוֹף חֶלְמוֹהִי׃

21 וּשְׁמַע רְאוּבֵן וְשֵׁיזְבֵיהּ מִידֵיהוֹן וַאֲמַר לָא נִקְטְלִינֵּיהּ נְפַשׁ׃

22 וַאֲמַר לְהוֹן רְאוּבֵן לָא תוֹשְׁדוּן דְּמָא רְמוֹ יָתֵיהּ לְגוּבָא הָדֵין דִּי בְמַדְבְּרָא וִידָא לָא תִשְׁטוּן בֵּיהּ בְּדִיל לְשֵׁיזָבָא יָתֵיהּ מִידֵיהוֹן לַאֲתָבוּתֵיהּ לְוָת אֲבוּהִי׃

23 וַהֲוָה כַּד אֲתָא יוֹסֵף לְוָת אֲחוֹהִי וְאַשְׁלַחוּ יָת יוֹסֵף יָת כִּתּוּנֵיהּ יָת כִּתּוּנָא דְפַסֵּי דַעֲלוֹהִי׃

24 וְנַסְבוּהִי וּרְמוֹ יָתֵיהּ לְגוּבָא וְגוּבָא רֵיקָא לֵית בֵּיהּ מַיָּא׃

25 וְאַסְחַרוּ לְמֵיכַל לַחְמָא וּזְקַפוּ עֵינֵיהוֹן וַחֲזוֹ וְהָא שַׁיָּרַת עַרְבָאֵי אָתְיָא מִגִּלְעָד וְגַמְלֵיהוֹן טְעִינִין שְׁעַף וּקְטַף וּלְטוֹם אָזְלִין לַאֲחָתָא לְמִצְרָיִם׃

לז

15 וַיִּמְצָאֵהוּ אִישׁ וְהִנֵּה תֹעֶה בַּשָּׂדֶה וַיִּשְׁאָלֵהוּ הָאִישׁ לֵאמֹר מַה־תְּבַקֵּשׁ׃

16 וַיֹּאמֶר אֶת־אַחַי אָנֹכִי מְבַקֵּשׁ הַגִּידָה־נָּא לִי אֵיפֹה הֵם רֹעִים׃

17 וַיֹּאמֶר הָאִישׁ נָסְעוּ מִזֶּה כִּי שָׁמַעְתִּי אֹמְרִים נֵלְכָה דֹּתָיְנָה וַיֵּלֶךְ יוֹסֵף אַחַר אֶחָיו וַיִּמְצָאֵם בְּדֹתָן׃

18 וַיִּרְאוּ אֹתוֹ מֵרָחֹק וּבְטֶרֶם יִקְרַב אֲלֵיהֶם וַיִּתְנַכְּלוּ אֹתוֹ לַהֲמִיתוֹ׃

19 וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו הִנֵּה בַּעַל הַחֲלֹמוֹת הַלָּזֶה בָּא׃

20 וְעַתָּה לְכוּ וְנַהַרְגֵהוּ וְנַשְׁלִכֵהוּ בְּאַחַד הַבֹּרוֹת וְאָמַרְנוּ חַיָּה רָעָה אֲכָלָתְהוּ וְנִרְאֶה מַה־יִּהְיוּ חֲלֹמֹתָיו׃

21 וַיִּשְׁמַע רְאוּבֵן וַיַּצִּלֵהוּ מִיָּדָם וַיֹּאמֶר לֹא נַכֶּנּוּ נָפֶשׁ׃

22 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם רְאוּבֵן אַל־תִּשְׁפְּכוּ־דָם הַשְׁלִיכוּ אֹתוֹ אֶל־הַבּוֹר הַזֶּה אֲשֶׁר בַּמִּדְבָּר וְיָד אַל־תִּשְׁלְחוּ־בוֹ לְמַעַן הַצִּיל אֹתוֹ מִיָּדָם לַהֲשִׁיבוֹ אֶל־אָבִיו׃

23 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר־בָּא יוֹסֵף אֶל־אֶחָיו וַיַּפְשִׁיטוּ אֶת־יוֹסֵף אֶת־כֻּתָּנְתּוֹ אֶת־כְּתֹנֶת הַפַּסִּים אֲשֶׁר עָלָיו׃

24 וַיִּקָּחֻהוּ וַיַּשְׁלִכוּ אֹתוֹ הַבֹּרָה וְהַבּוֹר רֵק אֵין בּוֹ מָיִם׃

25 וַיֵּשְׁבוּ לֶאֱכָל־לֶחֶם וַיִּשְׂאוּ עֵינֵיהֶם וַיִּרְאוּ וְהִנֵּה אֹרְחַת יִשְׁמְעֵאלִים בָּאָה מִגִּלְעָד וּגְמַלֵּיהֶם נֹשְׂאִים נְכֹאת וּצְרִי וָלֹט הוֹלְכִים לְהוֹרִיד מִצְרָיְמָה׃

λζ.

15. Καὶ εὗρεν αὐτὸν ἄνθρωπος πλανώμενον ἐν τῷ πεδίῳ. ἠρώτησε δὲ αὐτὸν ὁ ἄνθρωπος λέγων, τί ζητεῖς;

16. Ὁ δὲ εἶπε· τοὺς ἀδελφούς μου ζητῶ. ἀπάγγειλόν μοι ποῦ βόσκουσιν.

17. Εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ ἄνθρωπος· ἀπήρκασιν ἐντεῦθεν. ἤκουσα γὰρ αὐτῶν λεγόντων, πορευθῶμεν εἰς δωθαείμ. καὶ ἐπορεύθη Ἰωσὴφ κατόπισθε τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, καὶ εὗρεν αὐτοὺς ἐν δωθαείμ.

18. Προεῖδον δὲ αὐτὸν μακρόθεν πρὸ τοῦ ἐγγίσαι πρὸς αὐτούς, καὶ ἐπονηρεύοντο τοῦ ἀποκτεῖναι αὐτόν.

19. Εἶπε δὲ ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. ἰδοὺ ὁ ἐνυπνιαστὴς ἐκεῖνος ἔρχεται.

20. Νῦν οὖν δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτὸν, καὶ ῥίψωμεν αὐτὸν, εἰς ἕνα τῶν λάκκων, καὶ ἐροῦμεν, θηρίον πονηρὸν κατέφαγεν αὐτόν, καὶ ὀψόμεθα τί ἔσται τὰ ἐνύπνια αὐτοῦ.

21. Ἀκούσας δὲ ῥουβὴμ, ἐξείλετο αὐτὸν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ εἶπεν. Οὐ πατάξομεν αὐτὸν εἰς ψυχήν.

22. Εἶπε δὲ αὐτοῖς ῥουβήμ· μὴ ἐκχέητε αἷμα. ἐμβάλλετε αὐτὸν εἰς τὸν λάκκον τοῦτον τὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ, χεῖρα δὲ μὴ ἐπενέγκητε αὐτῷ. ἐζήτει γὰρ ὅπως ἐξέληται αὐτὸν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ ἀποδῷ αὐτὸν τῷ πατρὶ αὐτοῦ.

23. Ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἦλθεν ἰωσὴφ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ἐξέδυσαν τὸν ἰωσὴφ τὸν χιτῶνα τὸν ποικίλον τὸν περὶ αὐτόν.

24. Καὶ λαβόντες αὐτὸν, ἔρριψαν αὐτὸν εἰς τὸν λάκκον. ὁ δὲ λάκκος κενὸς, ὕδωρ οὐκ εἶχε.

25. Ἐκάθισαν δὲ φαγεῖν ἄρτον, καὶ ἀναβλέψαντες τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδον. καὶ ἰδοὺ ὁδοιπόροι ἰσμαηλῖται ἤρχοντο ἐκ γῆς γαλαάδ, καὶ αἱ κάμηλοι αὐτῶν ἔγεμον θυμιαμάτων καὶ ῥητίνης καὶ στακτῆς. ἐπορεύοντο δὲ καταγαγεῖν εἰς αἴγυπτον.

15. Invenitq́; eum vir errantem in agro, & interrogavit quid quæreret.

16. At ille reſpondit, Fratres meos quæro, indica mihi ubi paſcant greges.

17. Dixitq́; ei vir, Receſſerunt de loco iſto: audivi autem eos dicentes, Eamus in Dothain. Perrexit itaque Ioſeph poſt fratres ſuos, & invenit eos in Dothain.

18. Qui cùm vidiſſent eum procul, antequam accederet ad eos, cogitaverunt illum occidere.

19. Et mutuò loquebantur, Ecce ſomniator venit:

20. Venite, occidamus eum, & mittamus in ciſternã veterem: dicemusq́;, Fera peſſima devoravit eum: & tunc apparebit quid illi proſint ſomnia ſua.

21. Audiens autem hoc Ruben, nitebatur liberare eum de manibus eorum, & dicebat:

22. Non interficiatis animã eius, nec effundatis ſanguinem: ſed proiicite eum in ciſternam hanc, quæ eſt in ſolitudine, manusque veſtras ſervate innoxias. hoc autem dicebat, volens eripere eum de manibus eorum, & reddere patri ſuo.

23. Confeſtim igitur ut pervênit ad fratres ſuos, nudaverunt eum tunica talari, & polymita:

24. Miſeruntque eum in ciſternam veterem, quæ non habebat aquam.

25. Et ſedentes ut comederent panem, viderunt Iſmaelitas viatores venire de Galaad, & camelos eorum portantes aromata, & reſinam, & ſtacten, in Ægyptum.

15. Da fandt jhn ein Mann/ daß er jrre gieng auff dem Felde/ der fraget jn/ vnd ſprach: Wen ſucheſt du?

16. Er antwortet: Jch ſuche meine Brůder/ Lieber ſage mir an/ wo ſie hůten.

17. Der Man ſprach: Sie ſind von dannen gezogen/ Denn ich hőrete/ daß ſie ſagten: Laſſt vns gen Dothan gehen. Da folget Joſeph ſeinen Brůdern nach/ vnd fand ſie zu Dothan.

18. Als ſie jn nun ſahen von ferne/ ehe denn er nahe bey ſie kam/ ſchlugen ſie an/ daß ſie jhn tődten.

19. Vnd ſprachen vntereinander: Sehet der Trȧumer kommet daher.

20. So kommet nun/ vnd laſſt vns jn erwůrgen/ vnnd in eine Gruben werffen/ vnd ſagen ein bőſes Thier hab jhn gefreſſen/ So wird mann ſehen/ was ſeine Trȧume ſindt.

21. Da das Ruben hőret/ wolt er jhn auß jhren Henden erretten/ vnnd ſprach:

22. Laſſet vns jhn nicht tődten. Vnd weiter ſprach Ruben zu jhnen: Vergieſſet nicht Blut/ ſondern werffet jhn in die Gruben/ die inn der Wůſten iſt/ vnd legt die handt nicht an jn. Er wolt jhn aber auß jhrer Hand erretten/ daß er jhn ſeinen Vater widerbrechte.

23. Als nun Joſeph zu ſeinen Brůdern kam/ zogen ſie jm ſeinen Rock mit dem bundten Rock auß/ den er anhatte.

24. Vnd namen jhn/ vnd worffen jhn in ein Gruben/ Aber dieſelbige Grube war leer/ vnd kein Waſſer drinnen/ vnd ſatzten ſich nider zu eſſen.

25. Jn des huben ſie jhre augen auff/ vnnd ſahen einen hauffen Jſmaeliter kommen von Gilead/ mit jren Kameelen/ die trugen Wůrtz/ Balſam vnnd Myrrhen/ vnd zogen hinab inn Egypten.

15. Et vn homme le trouua comme il *eſtoit* errant par les champs, & ceſt homme lui demanda, diſant, Que cerches-tu?

16. Et il reſpondit, Ie cerche mes freres: ie te prie, enſeigne moi où ils paiſſent.

17. Et l'homme dit, Ils ſont partis d'ici: car i'ai entendu qu'ils diſoyent, Allons en Dothaïn. Et Ioſeph s'en alla apres ſes freres, & les trouua en Dothan.

18. Et ils le virent de loin. Et auãt qu'il approchaſt d'eux, ils machinerent contre lui pour le mettre à mort:

19. Et dirent l'vn à l'autre, Voici, ce maiſtre ſongeur vient.

20. Maintenãt donc venez, & le tuons, & le iettons en vne de ces foſſes: & nous dirons, Vne mauuaiſe beſte l'a deuoré: & nous verrons que deuiendront ſes ſonges.

21. Ruben ouït cela, & le deliura de leurs mains, diſant, Ne lui oſtons point la vie.

22. Dauantage Ruben leur dit, Ne reſpandez point le ſang: iettez-le en ceſte foſſe qui *eſt* au deſert, & ne mettez point la main ſur lui: afin qu'il le deliuraſt de leurs mains, pour le faire retourner à ſon pere.

23. Si toſt donc que Ioſeph fut venu à ſes freres, ils le deſpouïllerent de ſon hocqueton, de ce hocqueton bigarré qui *eſtoit* ſur lui.

24. Et le ſaiſirent, & le ietterent en la foſſe: mais la foſſe *eſtoit* vuide, & n'*y auoit* point d'eau.

25. Puis il s'aſſirent pour manger du pain. Et leuans les yeux regarderent, & voici vne troupe de paſſans Iſmaelites, qui venoyent de Galaad, & leurs chameaux portoyent des drogues, & du bauſme, & de la myrrhe, & alloyent pour porter *cela* en Egypte.

לז

26 וַאֲמַר יְהוּדָה לַאֲחוֹהִי
מַה מָמוֹן אִתְהֲנֵי לָנָא
אֲרֵי נִקְטוֹל יָת אֲחוּנָא
וּנְכַסֵּי עַל דְּמֵיהּ׃

27 אֱתוֹ וְנִזְבְּנִנֵּיהּ לע
לַעֲרָבָאֵי וִידָנָא לָא תְהֵא
בֵּיהּ אֲרֵי אֲחוּנָא בִשְׂרָנָא
הוּא וְקַבִּילוּ מִנֵּיהּ
אֲחוֹהִי׃

28 וַעֲבַרוּ גַבְרֵי מִדְיָנָאֵי
תַּגָּרֵי וּנְגִידוּ וְאַסִּיקוּ יָת
יוֹסֵף מִן גּוּבָּא וְזַבִּינוּ יָת
יוֹסֵף לַעֲרָבָאֵי בְּעַשְׂרִין
סִלְעִין דִּכְסַף וְאַיְתִיאוּ יָת
יוֹסֵף לְמִצְרָיִם׃

29 וְתָב רְאוּבֵן לְגוּבָּא
וְהָא לֵית יוֹסֵף בְּגוּבָּא
וּבַזַּע יָת לְבוּשׁוֹהִי׃

30 וְתָב לְוָת אֲחוֹהִי
וַאֲמַר עוּלֵימָא לֵיתוֹהִי
וַאֲנָא לְאָן אֲנָא אָתֵי׃

31 וּנְסִיבוּ יָת כִּתּוּנָא
דְיוֹסֵף וּנְכִיסוּ צְפִיר בַּר
עִזֵּי וּטְבַלוּ יָת כִּתּוּנָא
בִּדְמָא׃

32 וְשַׁלַּחוּ יָת כִּתּוּנָא
דְפַסֵּי וְאַיְתִיאוּ לְוָת
אֲבוּהוֹן וַאֲמַרוּ דָּא
אַשְׁכַּחְנָא אִשְׁתְּמוֹדַע כְּעַן
הֲכִתּוּנָא דִבְרָךְ הִיא
אִם לָא׃

33 וְאִשְׁתְּמוֹדְעַהּ וַאֲמַר
כִּתּוּנָא דִבְרִי חֵיוְתָא
בִישְׁתָּא אֲכַלְתֵּיהּ מִקְטַל
קְטִיל יוֹסֵף׃

34 וּבַזַּע יַעֲקוֹב לְבוּשׁוֹהִי
וְשַׁוִּי סַקָּא בְּחַרְצֵיהּ ו
וְאִתְאַבַּל עַל בְּרֵיהּ יוֹמִין
סַגִּיאִין׃

35 וְקָמוּ כָּל בְּנוֹהִי וְכָל
בְּנָתֵיהּ לְנַחֲמוּתֵיהּ וְסָרֵיב
לְקַבָּלָא תַּנְחוּמִין וַאֲמַר
אֲרֵי אֵיחוֹת עַל בְּרִי
כַּד אָבֵילָא לִשְׁאוֹל וּבְכָא
יָתֵיהּ אֲבוּהִי׃

36 וּמִדְיָנָאֵי זַבִּינוּ יָתֵיהּ
לְמִצְרָאֵי לְפוֹטִיפַר רַבָּא
דְּפַרְעֹה רַב קְטוֹלַיָּא׃

לז

26 וַיֹּאמֶר יְהוּדָה אֶל־אֶחָיו
מַה־בֶּצַע כִּי נַהֲרֹג אֶת־אָחִינוּ
וְכִסִּינוּ אֶת־דָּמוֹ׃

27 לְכוּ וְנִמְכְּרֶנּוּ לַיִּשְׁמְעֵאלִים
וְיָדֵנוּ אַל־תְּהִי־בוֹ כִּי־אָחִינוּ
בְשָׂרֵנוּ הוּא וַיִּשְׁמְעוּ אֶחָיו׃

28 וַיַּעַבְרוּ אֲנָשִׁים מִדְיָנִים
סֹחֲרִים וַיִּמְשְׁכוּ וַיַּעֲלוּ אֶת־יוֹסֵף
מִן־הַבּוֹר וַיִּמְכְּרוּ אֶת־יוֹסֵף
לַיִּשְׁמְעֵאלִים בְּעֶשְׂרִים כָּסֶף
וַיָּבִיאוּ אֶת־יוֹסֵף מִצְרָיְמָה׃

29 וַיָּשָׁב רְאוּבֵן אֶל־הַבּוֹר
וְהִנֵּה אֵין־יוֹסֵף בַּבּוֹר וַיִּקְרַע
אֶת־בְּגָדָיו׃

30 וַיָּשָׁב אֶל־אֶחָיו וַיֹּאמַר הַיֶּלֶד
אֵינֶנּוּ וַאֲנִי אָנָה אֲנִי־בָא׃

31 וַיִּקְחוּ אֶת־כְּתֹנֶת יוֹסֵף וַיִּשְׁחֲטוּ
שְׂעִיר עִזִּים וַיִּטְבְּלוּ אֶת־הַכֻּתֹּנֶת
בַּדָּם׃

32 וַיְשַׁלְּחוּ אֶת־כְּתֹנֶת הַפַּסִּים
וַיָּבִיאוּ אֶל־אֲבִיהֶם וַיֹּאמְרוּ
זֹאת מָצָאנוּ הַכֶּר־נָא הַכְּתֹנֶת
בִּנְךָ הִוא אִם־לֹא׃

33 וַיַּכִּירָהּ וַיֹּאמֶר כְּתֹנֶת בְּנִי חַיָּה
רָעָה אֲכָלָתְהוּ טָרֹף טֹרַף יוֹסֵף׃

34 וַיִּקְרַע יַעֲקֹב שִׂמְלֹתָיו וַיָּשֶׂם
שַׂק בְּמָתְנָיו וַיִּתְאַבֵּל עַל־בְּנוֹ
יָמִים רַבִּים׃

35 וַיָּקֻמוּ כָל בָּנָיו וְכָל־בְּנֹתָיו
לְנַחֲמוֹ וַיְמָאֵן לְהִתְנַחֵם וַיֹּאמֶר
כִּי־אֵרֵד אֶל־בְּנִי אָבֵל שְׁאֹלָה
וַיֵּבְךְּ אֹתוֹ אָבִיו׃

36 וְהַמְּדָנִים מָכְרוּ אֹתוֹ אֶל־
מִצְרָיִם לְפוֹטִיפַר סְרִיס פַּרְעֹה
שַׂר הַטַּבָּחִים׃

λζ.

26. Εἶπε δὲ ἰούδας πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ· τί χρήσιμον ἐὰν ἀποκτείνωμεν τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν, καὶ κρύψωμεν τὸ αἷμα αὐτοῦ.

27. Δεῦτε ἀποδώμεθα αὐτὸν τοῖς ἰσμαηλίταις τούτοις, αἱ δὲ χεῖρες ἡμῶν μὴ ἔστωσαν ἐπ᾽ αὐτόν, ὅτι ἀδελφὸς ἡμῶν καὶ σὰρξ ἡμῶν ἐστιν. Ηκουσαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ.

28. Καὶ παρεπορεύοντο οἱ ἄνθρωποι οἱ μαδιηναῖοι ἔμποροι. καὶ ἐξείλκυσαν, καὶ ἀνεβίβασαν τὸν ἰωσὴφ ἐκ τοῦ λάκκου, καὶ ἀπέδοντο αὐτὸν τοῖς ἰσμαηλίταις εἴκοσι χρυσῶν. καὶ κατήγαγον τὸν ἰωσὴφ εἰς αἴγυπτον.

29. Ανέστρεψε δὲ ῥουβὶμ ἐπὶ τὸν λάκκον, καὶ οὐχ ὁρᾷ τὸν Ιωσὴφ ἐν τῷ λάκκῳ. καὶ διέρρηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ.

30. Καὶ ἐπέστρεψε πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, καὶ εἶπε. Τὸ παιδάριον οὐκ ἔστιν. ἐγὼ δὲ ποῦ πορεύομαι ἔτι;

31. Λαβόντες δὲ τὸν χιτῶνα τοῦ ἰωσήφ, ἔσφαξαν ἔριφον αἰγῶν, καὶ ἐμόλυναν τὸν χιτῶνα τῷ αἵματι.

32. Καὶ ἀπέστειλαν τὸν χιτῶνα τὸν ποικίλον. καὶ εἰσήνεγκαν τῷ πατρὶ αὐτῶν, καὶ εἶπαν. Τοῦτον εὕρομεν. ἐπίγνωθι εἰ χιτὼν τοῦ υἱοῦ σου ἐστὶν, ἢ οὔ.

33. Καὶ ἐπέγνω αὐτὸν, καὶ εἶπε· χιτὼν τοῦ υἱοῦ μου ἐστί. θηρίον πονηρὸν κατέφαγεν αὐτὸν, θηρίον ἥρπασε τὸν ἰωσήφ.

34. Διέρρηξε δὲ Ιακὼβ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἐπέθετο σάκκον ἐπὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ, καὶ ἐπένθει τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἡμέρας πολλάς.

35. Συνήχθησαν δὲ πάντες οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ αἱ θυγατέρες αὐτοῦ, καὶ ἦλθον παρακαλέσαι αὐτόν, καὶ οὐκ ἤθελε παρακαλεῖσθαι, λέγων, ὅτι καταβήσομαι πρὸς τὸν υἱόν μου πενθῶν εἰς ᾅδου. καὶ ἔκλαυσεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

36. Οἱ δὲ μαδιηναῖοι ἀπέδοντο τὸν ἰωσὴφ εἰς αἴγυπτον τῷ πετεφρῇ τῷ σπάδοντι φαραὼ ἀρχιμαγείρῳ.

CAP. XXXVII.

26. Dixit ergo Iudas fratribus ſuis, Quid nobis prodeſt ſi occiderimus fratrem noſtrum, & celaverimus ſanguinem ipſius?

27. Melius eſt ut venundetur Iſmahelitis, & manus noſtræ non polluantur: frater enim & caro noſtra eſt. Acquieverunt fratres ſermonibus illius.

28. Et prætereuntibus Madianitis negotiatoribus, extrahentes eum de ciſterna, vendiderunt eum Iſmahelitis viginti argenteis: qui duxerunt eum in Ægyptum.

29. Reverſusq; Ruben ad ciſternam, non invenit puerum: Et ſciſſis veſtibus.

30. Pergens ad fratres ſuos, ait, Puer non comparet, & ego quò ibo?

31. Tulerunt autem tunicã eius, & in ſanguinem hœdi quem occiderant, tinxerunt:

32. Mittentes qui ferrẽt ad patrem, & dicerent, Hanc invenimus: vide utrum tunica filii tui ſit, an non.

33. Quam cùm agnoviſſet pater, ait, Tunica filii mei eſt, fera peſſima comẽdit eum, beſtia devoravit Ioſeph.

34. Sciſſiſq; veſtibus, indutus eſt cilicio, lugens filium ſuum multo tempore.

35. Congregatis autem cunctis liberis eius ut lenirent dolorem patris, noluit conſolationem accipere: ſed ait, Deſcẽdam ad filium meum lugens in infernum. Et illo perſeverante in fletu,

36. Madianitæ vendiderunt Ioſeph in Ægypto Phutiphari eunucho Pharaonis magiſtro militum.

Das XXXVII. Capitel.

26. Da ſprach Juda zu ſeinen Brüdern: Was hilffts vns / daß wir vnſern Bruder erwürgen/vnnd ſein blut verbergen?

27. Kommet/laſſet vns jn den Iſmaeliten verkauffen / daß ſich vnſer Hende nicht an jm vergreiffen/denn er iſt vnſer Bruder/vnſer fleiſch vnd blut. Vnd ſie gehorchten jhm.

28. Vnd da die Midianiter die Kauffleute fürüber reiſeten / zogen ſie jhn herauß auß der Gruben/vnd verkaufften jhn den Iſmaeliten vmb zweintzig Silberling / die brachten jhn inn Egypten.

29. Als nun Ruben wider zur Gruben kam/vnd fand Joſeph nicht darinnen/zureiß er ſein Kleid.

30. Vnnd kam wider zu ſeinen Brüdern/vnd ſprach: Der Knabe iſt nicht da/wo ſol ich hin?

31. Da namen ſie Joſephs Rock / vnd ſchlachten ein Zigenbock/vnd dunckten den Rock im Blut.

32. Vnd ſchickten den bundten Rock hin/vnnd lieſſen jhn jhrem Vater bringen / vnnd ſagen: Dieſen haben wir funden / Sihe / obs deines Sohns Rock ſey oder nicht?

33. Er kennet jhn aber/vnnd ſprach/ Es iſt meines Sohns Rock/ein böſes Thier hat jhn gefreſſen / ein reiſſend Thier hat Joſeph zuriſſen.

34. Vnnd Jacob zureiß ſeine Kleider/ vnnd leget einen Sack vmb ſeine Lenden / vnnd trug leide vmb ſeinen Sohn lange zeit.

35. Vnd alle ſeine Söhne vnd Töchter tratten auff/daß ſie jn tröſten/Aber er wolt ſich nicht tröſten laſſen / Vnnd ſprach: Jch werde mit leide hinunter fahren in die gruben zu meinem Son. Vnd ſein Vater beweinet jhn.

36. Aber die Midianiter verkaufften jhn / inn Egypten dem Potiphar / des Pharao Kämmerer vnd Hoffmeiſter.

CHAP. XXXVII.

26. Et Iuda dit à ſes freres, Quel gain *ſera*-ce, ſi nous tuons noſtre frere, & cachons ſon ſang?

27. Venez, & le vendons à ces Iſmaelites, & que noſtre main ne ſoit point contre lui: car noſtre frere, c'eſt noſtre chair, & ſes freres *lui* obtempererent.

28. Et comme les marchans Madianites paſſoyent, ils tirerent & firent remonter Ioſeph de la foſſe, & le vendirent aux Iſmaelites vingt *pieces d'*argent: & iceux emmenerẽt Ioſeph en Egypte.

29. Puis Ruben retourna à la foſſe, & voici, Ioſeph *n'eſtoit plus* en la foſſe: lors il deſchira ſes veſtemens.

30. Et retourna à ſes freres, & dit, L'enfant ne ſe trouue point: & moi, moi où irai-ie?

31. Et ils prindrent le hocqueton de Ioſeph, & tuerent vn bouc d'entre les cheures, & enſanglanterent le hocqueton.

32. Et enuoyerent le hocqueton bigarré, & le firent porter à leur pere, & dirent, Nous auons trouué ceci: recognoi maintenant ſi *c'eſt* le hocqueton de ton fils, ou non.

33. Et il le recognut, & dit, *C'eſt* le hocqueton de mon fils: vne mauuaiſe beſte l'a deuoré: pour vrai Ioſeph a eſté deſchiré.

34. Et Iacob deſchira ſes veſtemens, & mit vn ſac ſur ſes reins, & mena dueil ſus ſon fils par pluſieurs iours.

35. Et tous les fils & toutes ſes filles vindrent pour le conſoler: mais il reietta toute conſolation, & dit, Pour vrai ie deſcendrai menant dueil au ſepulcre vers mon fils. Ainſi ſon pere le pleuroit.

36, Et les Medanites le vendirent en Egypte à Potiphar Eunuque de Pharao, preuoſt de l'hoſtel.

לח

1 וַהֲוָה בְּעִידָּנָא הַהִיא וּנְחַת יְהוּדָה מֵעִם אֲחוֹהִי וּסְטָא לְוָת גַּבְרָא עֲדוּלָּמָאָה וּשְׁמֵיהּ חִירָה׃

2 וַחֲזָא תַמָּן יְהוּדָא גְּבַר תַּגָּרָא וּשְׁמֵיהּ שׁוּעַ וְנַסְבַהּ וְעַל לְוָתַהּ׃

3 וְעַדִּיאַת וִילֵידַת בַּר וּקְרָא יַת שְׁמֵיהּ עֵר׃

4 וְעַדִּיאַת עוֹד וִילֵידַת בַּר וּקְרַת יַת שְׁמֵיהּ אוֹנָן׃

5 וְאוֹסֵיפַת עוֹד וִילֵידַת בַּר וּקְרַת יַת שְׁמֵיהּ שֵׁלָה וַהֲוָה בִּכְזִיב כַּדִּילֵידַת יָתֵיהּ׃

6 וּנְסֵיב יְהוּדָה אִתְּתָא לְעֵר בּוּכְרֵיהּ וּשְׁמַהּ תָּמָר׃

7 וַהֲוָה עֵר בּוּכְרָא דִיהוּדָה בִּישׁ קֳדָם יְיָ וְאַמִיתֵיהּ יְיָ׃

8 וַאֲמַר יְהוּדָה לְאוֹנָן עוֹל לְוַת אִיתַּת אֲחוּךְ וְיַבֵּם יָתַהּ וַאֲקֵים זַרְעָא לַאֲחוּךְ׃

9 וִידַע אוֹנָן אֲרֵי לָא עַל שְׁמֵיהּ יִתְקְרֵי זַרְעָא וַהֲוֵי כַּדְעָלֵיל לְוָת אִתַּת אֲחוּהִי וּמְחַבֵּל אוֹרְחֵיהּ עַל אַרְעָא בְּדִיל דְּלָא לְקַיָּמָה זַרְעָא לַאֲחוּהִי׃

10 וּבְאֵישׁ קֳדָם יְיָ דַּעֲבַד וַאֲמִית אַף יָתֵיהּ׃

11 וַאֲמַר יְהוּדָה לְתָמָר כַּלָּתֵיהּ תִּיבִי אַרְמְלָא בֵּית אֲבוּיִךְ עַד דְּיִרְבֵּא שֵׁלָה בְּרִי אֲרֵי אֲמַר דִּלְמָא יְמוּת אַף הוּא כַּאֲחוּהִי וַאֲזַלַת תָּמָר וִיתֵיבַת בְּבֵית אֲבוּהָא׃

12 וּסְגִיאוּ יוֹמַיָּא וּמִיתַת בַּת שׁוּעַ אִיתַּת יְהוּדָה וְיִתְנְחַם יְהוּדָה וּסְלֵיק לְוָת גָּזְזֵי עָאנֵיהּ הוּא וְחִירָה חַבְרֵיהּ עֲדוּלָּמָאָה לְתִמְנָת׃

לח

1 וַיְהִי בָּעֵת הַהִוא וַיֵּרֶד יְהוּדָה מֵאֵת אֶחָיו וַיֵּט עַד־אִישׁ עֲדֻלָּמִי וּשְׁמוֹ חִירָה׃

2 וַיַּרְא־שָׁם יְהוּדָה בַּת־אִישׁ כְּנַעֲנִי וּשְׁמוֹ שׁוּעַ וַיִּקָּחֶהָ וַיָּבֹא אֵלֶיהָ׃

3 וַתַּהַר וַתֵּלֶד בֵּן וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ עֵר׃

4 וַתַּהַר עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ אוֹנָן׃

5 וַתֹּסֶף עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ שֵׁלָה וְהָיָה בִכְזִיב בְּלִדְתָּהּ אֹתוֹ׃

6 וַיִּקַּח יְהוּדָה אִשָּׁה לְעֵר בְּכוֹרוֹ וּשְׁמָהּ תָּמָר׃

7 וַיְהִי עֵר בְּכוֹר יְהוּדָה רַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיְמִתֵהוּ יְהוָה׃

8 וַיֹּאמֶר יְהוּדָה לְאוֹנָן בֹּא אֶל־אֵשֶׁת אָחִיךָ וְיַבֵּם אֹתָהּ וְהָקֵם זֶרַע לְאָחִיךָ׃

9 וַיֵּדַע אוֹנָן כִּי לֹּא לוֹ יִהְיֶה הַזָּרַע וְהָיָה אִם־בָּא אֶל־אֵשֶׁת אָחִיו וְשִׁחֵת אַרְצָה לְבִלְתִּי נְתָן־זֶרַע לְאָחִיו׃

10 וַיֵּרַע בְּעֵינֵי יְהוָה אֲשֶׁר עָשָׂה וַיָּמֶת גַּם־אֹתוֹ׃

11 וַיֹּאמֶר יְהוּדָה לְתָמָר כַּלָּתוֹ שְׁבִי אַלְמָנָה בֵית־אָבִיךְ עַד־יִגְדַּל שֵׁלָה בְנִי כִּי אָמַר פֶּן־יָמוּת גַּם־הוּא כְּאֶחָיו וַתֵּלֶךְ תָּמָר וַתֵּשֶׁב בֵּית אָבִיהָ׃

12 וַיִּרְבּוּ הַיָּמִים וַתָּמָת בַּת־שׁוּעַ אֵשֶׁת־יְהוּדָה וַיִּנָּחֶם יְהוּדָה וַיַּעַל עַל־גֹּזְזֵי צֹאנוֹ הוּא וְחִירָה רֵעֵהוּ הָעֲדֻלָּמִי תִּמְנָתָה׃

ΚΕΦΑΛ. λή.

1. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, κατέβη ἰούδας ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, καὶ ἀφίκετο ἕως πρὸς ἄνθρωπόν τινα ὀδολαμίτην ᾧ ὄνομα εἱράς.

2. Καὶ εἶδεν ἐκεῖ ἰούδας θυγατέρα ἀνθρώπου χαναναίου, ᾗ ὄνομα σαβά. καὶ ἔλαβεν αὐτὴν, καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτήν.

3. Καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν υἱὸν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἤρ.

4. Καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν υἱὸν ἔτι, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ αὐνάν.

5. Καὶ προσθεῖσα ἔτι, ἔτεκεν υἱὸν ἕτερον τρίτον, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ σηλώμ. αὕτη δὲ ἦν ἐν χασβὶ, ἡνίκα ἔτεκεν αὐτούς.

6. Καὶ ἔλαβεν ἰούδας γυναῖκα ἤρ τῷ πρωτοτόκῳ αὐτοῦ, ᾗ ὄνομα θάμαρ.

7. Ἐγένετο δὲ ἤρ πρωτότοκος ἰούδα, πονηρὸς ἐναντίον κυρίου, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸν ὁ θεός.

8. Εἶπε δὲ ἰούδας τῷ αὐνάν. εἴσελθε πρὸς τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου, καὶ ἐπιγάμβρευσαι αὐτὴν, καὶ ἀνάστησον σπέρμα τῷ ἀδελφῷ σου.

9. Γνοὺς δὲ αὐνὰν ὅτι οὐκ αὐτῷ ἔσται τὸ σπέρμα, ἐγένετο ὅταν εἰσήρχετο πρὸς τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ἐξέχεεν ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ μὴ δοῦναι σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.

10. Πονηρὸν δὲ ἐφάνη τὸ ῥῆμα ἐναντίον τοῦ θεοῦ, ὅτι ἐποίησε τοῦτο, καὶ ἐθανάτωσε καὶ τοῦτον.

11. Εἶπε δὲ ἰούδας θάμαρ τῇ νύμφῃ αὐτοῦ, μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ. κάθου χήρα ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός σου, ἕως μέγας γένηται σηλὼμ ὁ υἱός μου. εἶπε γὰρ ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ, μή ποτε ἀποθάνῃ καὶ οὗτος, ὥσπερ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ. ἀπελθοῦσα δὲ θάμαρ, ἐκάθητο ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτῆς.

12. Ἐπληθύνθησαν δὲ αἱ ἡμέραι, καὶ ἀπέθανε σαυὰ ἡ γυνὴ ἰούδα. καὶ παρακληθεὶς ἰούδας, ἀνέβη ἐπὶ τοὺς κείροντας τὰ πρόβατα αὐτοῦ αὐτός. καὶ κατέβη εἱρὰς ὁ ποιμὴν αὐτοῦ ὁ ὀδολαμίτης εἰς θαμνὰ μετ' αὐτοῦ.

CAP. XXXVIII.

1. Eodem tempore deſcendens Iudas à fratribus ſuis, divertit ad virum Odollamiten, nomine Hiran.

2. Viditq; ibi filiam hominis Chananęi, vocabulo Sua: & accepta uxore, ingreſſus eſt ad eam.

3. Quæ concepit, & peperit filium, & vocavit nomen eius Her.

4. Rurſumque concepto fœtu, natum filium vocavit Onan.

5. Tertium quoque peperit: quē appellavit Sela. quo nato, parere ultra ceſſavit.

6. Dedit autem Iudas uxorem primogenito ſuo Her, nomine Thamar.

7. Fuit quoque Her primogenitus Iudæ, nequam in conſpectu Domini: & ab eo occiſus eſt.

8. Dixit ergo Iudas ad Onã filium ſuum, Ingredere ad uxorem fratris tui, & ſociare illi, ut ſuſcites ſemen fratri tuo.

9. Ille ſciens non naſci ſibi filios, introiens ad uxorem fratris ſui, ſemen fundebat in terram: ne liberi, fratris nomine naſcerentur.

10. Et idcirco percuſſit eum Dominus, eo quòd rem deteſtabilem faceret.

11. Quam ob rem dixit Iudas Thamar nurui ſuæ, Eſto vidua in domo patris tui, donec creſcat Sela filius meus: Timebat enim ne & ipſe moreretur, ſicut fratres eius. Quæ abiit, & habitavit in domo patris ſui.

12. Evolutis autem multis diebus mortua eſt Sua uxor Iudæ: qui poſt luctum conſolatione ſuſcepta, aſcendebat ad tonſores ovium ſuarum, ipſe & Hiras opilio gregis Odollamites, in Thamnas.

Das XXXVIII. Capitel.

ES begab ſich vmb dieſelbige zeit/ daß Juda hinab zoch von ſeinen Brüdern/ vnd thet ſich zu einem Man/ von Odollam/ der hieß Hira.

2. Vnd Juda ſahe daſelbs eines Cananiters Manns Tochter/ der hieß Suha/ vnd nam ſie. Vnnd da er ſie beſchlieff.

3. Ward ſie ſchwanger/ vnd gebar einen Son/ den hieß er Ger.

4. Vnnd ſie ward aber ſchwanger/ vnnd gebar einen Sohn/ den hieß ſie Onan.

5. Sie gebar abermal einen Sohn/ den hieß ſie Sela/ vnd ſie war zu Cheſib/ da ſie jhn gebar.

6. Vnd Juda gab ſeinem erſten Son Ger ein Weib/ die hieß Thamar.

7. Aber er war böſe für dem HERREN/ darumb tödtet jn der HERR.

8. Da ſprach Juda zu Onan: Lege dich zu deines Bruders Weib/ vnd nim̄ ſie zu der Ehe/ daß du deinem Bruder Samen erweckeſt.

9. Aber da Onan wuſte/ daß der Same nicht ſein eigen ſein ſolt/ wenn er ſich zu ſeines Bruders Weib leget/ ließ ers auff die Erde fallen/ vnnd verderbts/ auff daß er ſeinem Bruder nicht Samen gebe.

10. Da gefiel dem HERRN übel/ daß er thet/ vnd tödtet jhn auch.

11. Da ſprach Juda zu ſeiner Schnur Thamar: Bleibe eine Widwe inn deines Vaters Hauſe/ biß mein Sohn Sela groß wird. Denn er gedachte: Villeicht möcht er auch ſterben/ wie ſeine Brüder. Alſo gieng Thamar hin/ vnd bleib in jhres Vaters Hauſe.

12. Da nun viel Tage verlauffen waren/ ſtarb des Suha Tochter/ Juda Weib. Vnnd nach dem Juda außgetrawret hatte/ gieng er hinauff ſeine Schafe zu ſcheren gen Thimnath/ mit ſeinem Hirten Hira von Odollam.

CHAP. XXXVIII.

1. Il aduint qu'en ce temps-la Iuda deſcendit d'auec ſes freres, & ſe deſtourna vers vn homme Hadullamite, qui auoit nom Hira.

2. Et Iuda y vid la fille d'vn Cananeen, lequel auoit nom Sçuah, & il la print, & vint vers elle.

3. Laquelle conceut, & enfanta vn fils, & on appela le nom d'icelui Her.

4. Et elle conceut encore, & enfant vn fils, & elle appela ſon nom Onan.

5. Dauantage elle enfanta encore vn fils, & appela ſon nom Sçela. Et *il* eſtoit en Kezib quand elle enfanta ceſtui-ci.

6. Et Iuda print femme pour Her ſon premier-né, laquelle auoit nom Tamar.

7. Mais Her le premier-né de Iuda *eſtoit* meſchant deuant l'Eternel, dont l'Eternel le fit mourir.

8. Lors Iuda dit à Onan, Viẽ vers la femme de ton frere, & pren-la à femme cõme eſtãt beau-frere d'elle, & ſuſcite lignee à ton frere.

9. Mais Onan cognoiſſant que la lignee ne ſeroit pas ſiene, toutesfois & quantes qu'il venoit vers la femme de ſon frere, il *ſe* corrompoit contre terre, afin qu'il ne donnaſt lignee à ſon frere.

10. Et ce qu'il faiſoit deſpleut à l'Eternel: dont il le fit mourir auſſi.

11. Et Iuda dit à Tamar ſa belle-fille, Demeure vefue en la maiſon de ton pere, iuſqu'à tant que Sçela mon fils ſoit grand: car il dit, *Il faut aviſer* qu'il ne meure auſſi biẽ que ſes freres. Ainſi Tamar s'en alla, & demeura en la maiſon de ſon pere.

12. Et pluſieurs iours apres mourut la fille de Sçuah femme de Iuda. Depuis Iuda ſe conſola, & monta aux tondeurs de ſes brebis en Timnath, lui & Hira Hadullamite ſon intime ami.

לח

13 וְאִתְחַוָּאָה לְתָמָר לְמֵימַר הָא חֲמוּךְ סָלֵיק לְתִמְנָת לְמֵיגַז עָאנֵיהּ׃

14 וְאַעְדִּיאַת יַת לְבוּשֵׁי אַרְמְלוּתַהּ מִינַּהּ וְיַת וְיִתְכַּסִּיאַת בְּעִיפָא וְיִתְקְנַת וִיתֵיבַת בְּפָרְשׁוּת עַיְנִין דִּי עַל אוֹרַח תִּמְנָת אֲרֵי חֲזָת אֲרֵי רַבָּא שֵׁלָה וְהִיא לָא אִתְיְהֵבַת לֵיהּ לְאִיתּוּ׃

15 וַחֲזָאַהּ יְהוּדָה וְחַשְׁבַהּ לְנַפְּקַת בָּרָא אֲרֵי כַּסִּיאַת אַפָּהָא׃

16 וּסְטָא לְוָתַהּ לְאוֹרְחָא וַאֲמַר הַבִי כְּעַן אֵעוֹל לְוָתִיךְ אֲרֵי לָא יְדַע אֲרֵי כַלָּתֵיהּ הִיא וַאֲמֶרֶת מַה תִּתֵּן לִי אֲרֵי תֵעוֹל לְוָתִי׃

17 וַאֲמַר אֲנָא אֲשַׁדַּר גַּדְיָא בַּר עִזֵּי מִן עָאנָא וַאֲמֶרֶת אִם תִּתֵּן מַשְׁכּוֹנָא עַד דְּתִשְׁלַח׃

18 וַאֲמַר מָה מַשְׁכּוֹנָא דְּאֶתֵּן לָךְ וַאֲמֶרֶת עִזְקְתָךְ וְשׁוֹשִׁיפָךְ וְחֻטְרָךְ דִּי בִידָךְ וִיהַב לַהּ וְעַל לְוָתַהּ וְעַדִּיאַת לֵיהּ׃

19 וְקָמַת וַאֲזָלַת וְאַעְדִּיאַת עִיפַהּ מִינַּהּ וּלְבֵישַׁת לְבוּשֵׁי אַרְמְלוּתַהּ׃

20 וּשְׁלַח יְהוּדָה יַת גַּדְיָא בַּר עִזֵּי בִּידָא דְּרַחֲמֵיהּ עֲדוּלָּמָאָה לְמִיסַּב מַשְׁכּוֹנָא מִידָא דְּאִתְּתָא וְלָא אַשְׁכְּחַהּ׃

21 וּשְׁאַל יַת אֱנָשֵׁי אַתְרַהּ לְמֵימַר אָן מְקַדַּשְׁתָּא הִיא בְּעַיְנִין עַל אוֹרְחָא וַאֲמַרוּ לָא הֲוָת הָכָא מְקַדַּשְׁתָּא׃

22 וְתָב לְוָת יְהוּדָה וַאֲמַר לָא אַשְׁכַּחְתִּיהָא וְאַף אֱנָשֵׁי אַתְרָא אֲמַרוּ לָא הֲוָת הָכָא מְקַדַּשְׁתָּא׃

23 וַאֲמַר יְהוּדָה תִּסַּב לַהּ דִּלְמָא נְהֵי לְחוּךְ הָא שַׁדְּרִית גַּדְיָא הָדֵין וְאַתְּ לָא אַשְׁכַּחְתַּהּ׃

לח

13 וַיֻּגַּד לְתָמָר לֵאמֹר הִנֵּה חָמִיךְ עֹלֶה תִמְנָתָה לָגֹז צֹאנוֹ׃

14 וַתָּסַר בִּגְדֵי אַלְמְנוּתָהּ מֵעָלֶיהָ וַתְּכַס בַּצָּעִיף וַתִּתְעַלָּף וַתֵּשֶׁב בְּפֶתַח עֵינַיִם אֲשֶׁר עַל־דֶּרֶךְ תִּמְנָתָה כִּי רָאֲתָה כִּי־גָדַל שֵׁלָה וְהִוא לֹא־נִתְּנָה לוֹ לְאִשָּׁה׃

15 וַיִּרְאֶהָ יְהוּדָה וַיַּחְשְׁבֶהָ לְזוֹנָה כִּי כִסְּתָה פָּנֶיהָ׃

16 וַיֵּט אֵלֶיהָ אֶל־הַדֶּרֶךְ וַיֹּאמֶר הָבָה־נָּא אָבוֹא אֵלַיִךְ כִּי לֹא יָדַע כִּי כַלָּתוֹ הִוא וַתֹּאמֶר מַה־תִּתֶּן־לִּי כִּי תָבוֹא אֵלָי׃

17 וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֲשַׁלַּח גְּדִי־עִזִּים מִן־הַצֹּאן וַתֹּאמֶר אִם־תִּתֵּן עֵרָבוֹן עַד שָׁלְחֶךָ׃

18 וַיֹּאמֶר מָה הָעֵרָבוֹן אֲשֶׁר אֶתֶּן־לָּךְ וַתֹּאמֶר חֹתָמְךָ וּפְתִילֶךָ וּמַטְּךָ אֲשֶׁר בְּיָדֶךָ וַיִּתֶּן־לָהּ וַיָּבֹא אֵלֶיהָ וַתַּהַר לוֹ׃

19 וַתָּקָם וַתֵּלֶךְ וַתָּסַר צְעִיפָהּ מֵעָלֶיהָ וַתִּלְבַּשׁ בִּגְדֵי אַלְמְנוּתָהּ׃

20 וַיִּשְׁלַח יְהוּדָה אֶת־גְּדִי הָעִזִּים בְּיַד רֵעֵהוּ הָעֲדֻלָּמִי לָקַחַת הָעֵרָבוֹן מִיַּד הָאִשָּׁה וְלֹא מְצָאָהּ׃

21 וַיִּשְׁאַל אֶת־אַנְשֵׁי מְקֹמָהּ לֵאמֹר אַיֵּה הַקְּדֵשָׁה הִוא בָעֵינַיִם עַל־הַדָּרֶךְ וַיֹּאמְרוּ לֹא־הָיְתָה בָזֶה קְדֵשָׁה׃

22 וַיָּשָׁב אֶל־יְהוּדָה וַיֹּאמֶר לֹא מְצָאתִיהָ וְגַם אַנְשֵׁי הַמָּקוֹם אָמְרוּ לֹא־הָיְתָה בָזֶה קְדֵשָׁה׃

23 וַיֹּאמֶר יְהוּדָה תִּקַּח־לָהּ פֶּן נִהְיֶה לָבוּז הִנֵּה שָׁלַחְתִּי הַגְּדִי הַזֶּה וְאַתָּה לֹא מְצָאתָהּ׃

λή.

13. Καὶ ἀπηγγέλη θάμαρ τῇ νύμφῃ αὐτοῦ, λέγοντες· ἰδοὺ ὁ πενθερός σου ἀναβαίνει εἰς θαμνὰ, κεῖραι τὰ πρόβατα αὐτοῦ.

14. Καὶ περιελομένη τὰ ἱμάτια τῆς χηρεύσεως ἀφ' ἑαυτῆς, περιεβάλετο τὸ θέριστρον, καὶ ἐκαλλωπίσατο, καὶ ἐκάθισε πρὸς ταῖς πύλαις αἰνὰν, ἥ ἐστιν ἐν παρόδῳ θαμνά. ἴδε γὰρ ὅτι μέγας γέγονε σηλὼμ, αὐτὸς δὲ οὐκ ἔδωκεν αὐτὴν αὐτῷ γυναῖκα.

15. Καὶ ἰδὼν αὐτὴν ἰούδας, ἔδοξεν αὐτὴν πόρνην εἶναι. κατεκαλύψατο γὰρ τὸ πρόσωπον αὐτῆς, καὶ οὐκ ἐπέγνω αὐτήν.

16. Ἐξέκλινε δὲ πρὸς αὐτὴν τὴν ὁδὸν, καὶ εἶπεν αὐτῇ· ἔασόν με εἰσελθεῖν πρὸς σέ· οὐ γὰρ ἔγνω ὅτι ἡ νύμφη αὐτοῦ ἐστίν· ἡ δὲ εἶπε· τί μοι δώσεις ἐὰν εἰσέλθῃς πρός με.

17. Ὁ δὲ εἶπεν· ἐγώ σοι ἀποστελῶ ἔριφον αἰγῶν ἐκ τῶν προβάτων μου. ἡ δὲ εἶπεν· ἐὰν δῷς ἀρραβῶνα ἕως τοῦ ἀποστεῖλαί σε.

18. Ὁ δὲ εἶπε· τίνα τὸν ἀρραβῶνά σοι δῶ. ἡ δὲ εἶπε· τὸν δακτύλιόν σου, καὶ τὸν ὁρμίσκον, καὶ τὴν ῥάβδον τὴν ἐν τῇ χειρί σου. καὶ ἔδωκεν αὐτῇ, καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὴν, καὶ ἐν γαστρὶ ἔλαβεν ἐξ αὐτοῦ.

19. Καὶ ἀναστᾶσα ἀπῆλθε, καὶ περιείλετο τὸ θέριστρον ἀφ' ἑαυτῆς, καὶ ἐνεδύσατο τὰ ἱμάτια τῆς χηρεύσεως αὐτῆς.

20. Ἀπέστειλε δὲ ἰούδας τὸν ἔριφον ἐξ αἰγῶν ἐν χειρὶ τοῦ ποιμένος αὐτοῦ ὀδολαμίτου, κομίσασθαι παρὰ τῆς γυναικὸς τὸν ἀρραβῶνα.

21. Καὶ οὐχ εὗρεν αὐτήν, ἐπηρώτησε δὲ τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐκ τοῦ τόπου καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ποῦ ἐστιν ἡ πόρνη ἡ γενομένη ἐν αἰνὰν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ; καὶ εἶπαν· οὐκ ἦν ἐνταῦθα πόρνη.

22. Καὶ ἀπεστράφη πρὸς ἰούδαν, καὶ εἶπεν, οὐχ εὗρον· καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ τοῦ τόπου λέγουσι, μὴ εἶναι ὧδε πόρνην.

23. Εἶπε δὲ ἰούδας· ἐχέτω αὐτά· ἀλλὰ μήποτε καταγελασθῶμεν· ἐγὼ μὲν ἀπέσταλκα τὸν ἔριφον τοῦτον. σὺ δὲ οὐχ εὕρηκας.

CAP. XXXVIII.

13. Nuntiatumq́ue eſt Thamar quòd ſocer illius aſcenderet in Thamnas ad tondendas oves.

14. Quæ depoſitis viduitatis veſtibus, aſſumpſit theriſtrũ: & mutato habitu ſedit in bivio itineris, quod ducit Thamnam: eo quòd creuiſſet Sela, & non eum accepiſſet maritum.

15. Quam cùm vidiſſet Iudas, ſuſpicatus eſt eſſe meretricem: operuerat enim vultum ſuum, ne agnoſceretur.

16. Ingredienſq́; ad eam, ait, Dimitte me ut coëam tecum: neſciebat enim quod nurus ſua eſſet. Qua reſpondente, Quid dabis mihi, ut fruaris concubitu meo?

17. Dixit, Mittam tibi hœdũ de gregibus. Rurſumq́ue illa dicente, Patiar quod vis, ſi dederis mihi arrhabônem, donec mittas quod polliceris.

18. Ait Iudas, Quid tibi vis pro arrhabône dari? Reſpõdit, Annulum tuum, & armillam, & baculum quem manu tenes. Ad unum igitur coitum mulier concepit,

19. Et ſurgens abiit: depoſitoque habitu quem ſumpſerat, induta eſt viduitatis veſtibus.

20. Miſit autem Iudas hœdum per paſtorem ſuum Odollamiten, ut reciperet pignus quod dederat mulieri: qui cùm nõ inveniſſet eam,

21. Interrogavit homines loci illius: Vbi eſt mulier quæ ſedebat in bivio? Reſpondẽtibus cunctis, Non fuit in loco iſto meretrix.

22. Reverſus eſt ad Iudam, & dixit ei: Non inveni eam: ſed & homines loci illius dixerunt mihi, nunquam ſediſſe ibi ſcortum.

23. Ait Iudas, Habeat ſibi, certè mendacii arguere nos non poteſt; ego miſi hœdum quem promiſeram & tu non inveniſti eam.

Das XXXVIII. Capitel.

13. Da ward der Thamar angeſagt/ Sihe/ dein Schweher gehet hinauff gen Thimnath ſeine Schafe zu ſcheren.

14. Da leget ſie die Widwenkleider von ſich/ die ſie trug/ decket ſich mit einem Mantel/ vnd verhüllet ſich/ vnnd ſatzte ſich für die Thür herauß an dem wege gen Thimnath/ Denn ſie ſahe/ daß Sela war groß worden/ vnnd ſie ward jm nicht zum Weibe gegeben.

15. Da ſie nun Juda ſahe/ meinet er/ es were eine Hure/ denn ſie hatte jr angeſicht verdecket.

16. Vnnd macht ſich zu jr am wege/ vnnd ſprach: Lieber laß mich bey dir ligen/ denn er wuſte nicht/ daß ſeine Schnur were. Sie antwortet: Was wilt du mir geben/ daß du bey mir ligeſt?

17. Er ſprach: Jch wil dir ein Zigenbock von der Herde ſenden. Sie antwortet? So gib mir ein pfand/ biß daß du mir ſendeſt.

18. Er ſprach: Was wilt du für ein pfandt/ daß ich dir gebe? Sie antwortet: Deinen Ring/ vnnd deine ſchnur/ vnnd deinen ſtab/ den du in den henden haſt. Da gab ers jhr/ vnd lag bey jhr. Vnd ſie ward von jm ſchwanger.

19. Vnd ſie macht ſich auff vnd gieng hin/ vnd legt den Mantel ab/ vnd zoch jre Widwenkleider wider an.

20. Jnda aber ſandte den Zigenbock durch ſeinen Hirten von Odollam/ daß er das pfand widerholet von dem Weibe/ vnd er fand ſie nicht.

21. Da fraget er die Leute deſſelbigen orts/ vnd ſprach: Wo iſt die Hure/ die auſſen am wege ſaß? Sie antworten: Es iſt keine Hure da geweſen.

22. Vnd er kam wider zu Juda/ vnd ſprach/ Jch habe ſie nicht funden/ dazu ſagen die Leute deſſelbigen orts/ es ſey keine Hure da geweſen.

23. Juda ſprach/ Sie habs jhr/ ſie kan vns doch ja nicht ſchande nachſagen/ denn ich hab den Bock geſandt/ ſo haſt du ſie nicht funden.

CHAP. XXXVIII.

13. Adonc on fit ſauoir à Tamar, diſant, Voici, ton beaupere monte en Timnath, pour tondre ſes brebis.

14. Lors elle oſta de deſſus ſoi les habits de ſon vefuage, & ſe couurit d'vn voile, & s'affubla, & s'aſſit en vn carrefour qui *eſtoit* ſur le chemin tirant à Timnath: pourtant qu'elle voyoit que Sçela eſtoit deuenu grand, & elle ne lui auoit point eſté donnee à femme.

15. Et quand Iuda la vid, il eſtima qu'elle fut putain; car elle auoit couuert ſa face.

16. Et ſe deſtourna vers elle au chemin *où elle eſtoit*, & dit, Permets, ie te prie, que ie viene vers toi: car il ne ſauoit pas que ce *fuſt* ſa belle-fille. Et elle reſpõdit, Que me donneras-tu, afin que tu vienes vers moi? 17. Et il dit, ie t'enuoyerai vn cheureau d'entre les cheures du troupeau. Et elle reſpondit, *Oui bien* ſi tu me bailles gages, iuſqu'à ce que tu *l'*enuoyes.

18. Et il dit, Quel gage *eſt-ce* que ie te baillerai? Et elle reſpondit, Ton cachet, ton mouchoir, & ton baſton que tu as en ta main: ce qu'il lui bailla, & vint vers elle: & elle conceut de lui. 19. Puis elle ſe leua & s'en alla, & oſta de deſſus ſoi ſon voile, & reueſtit les habits de ſon vefuage.

20. Et Iuda enuoya vn cheureau d'entre les cheures par le Hadullamite ſon intime ami, afin qu'il reprint le gage de la main de la femme: mais il ne la trouua point.

21. Et il interrogea les hõmes du lieu où elle auoit eſté, diſant, Où *eſt* ceſte putain qui *eſtoit* en veuë ſur le chemin? Et ils reſpondirent, Il n'y a point eu ici de putain.

22. Et il retourna à Iuda, & lui dit, Ie ne l'ai point trouuee, & auſſi les gens du lieu *m'*ont dit, Il n'y a point eu ici de putain. 23. Et Iuda dit, Qu'elle retiene *le gage* à ſoi, de peur que nous ne ſoyons en meſpris: voici, i'ai enuoyé ce cheureau, mais tu ne l'as point trouuee.

לח

24 וַהֲוָה כִּתְלָתוּת יַרְחַיָּא וְאִתְחַוָּא לִיהוּדָה לְמֵימַר זַנִּיאַת תָּמָר כַּלְּתָךְ וְאַף הָא מְעַדְּיָא מִזְּנוּתָא וַאֲמַר יְהוּדָה אַפְּקוּהָא וְתִתּוֹקַד׃

25 הִיא מִתַּפְּקָא וְהִיא שְׁלַחַת לְוָת חֲמוּהָא לְמֵימַר לִגְבַר דְּאִלֵּין דִּי דִּילֵיהּ מִנֵּיהּ אֲנָא מְעַדְּיָא וַאֲמָרַת אִשְׁתְּמוֹדַע כְּעַן דְּמָאן עִזְקְתָא וְשׁוֹשִׁיפָא וְחֻטְרָא הָאִלֵּין׃

26 וְאִשְׁתְּמוֹדַע יְהוּדָה וַאֲמַר זַכָּאָה מִנִּי הִיא מְעַדְּיָא אֲרֵי עַל כֵּן לָא יְהַבְתַּהּ לְשֵׁלָה בְרִי וְלָא אוֹסֵף עוֹד לְמִדְּעַהּ׃

27 וַהֲוָה בְּעִידָּן מֵילְדַהּ וְהָא תְיוֹמִין בִּמְעַהָא׃

28 וַהֲוָה בְּמֵילְדַהּ וִיהַב יְדָא וּנְסֵיבַת חַיְּתָא וּקְטַרַת עַל יְדֵיהּ זְהוֹרִיתָא לְמֵימַר דֵּין נְפַק קַדְמֵיתָא׃

29 וַהֲוָה כַּד אֲתֵיב יְדֵיהּ וְהָא נְפַק אֲחוּהִי וַאֲמָרַת מָה תְּקוֹף סַגִּי עֲלָךְ לְמִתְקַף וּקְרָא שְׁמֵיהּ פָּרֶץ׃

30 וּבָתַר כֵּן נְפַק אֲחוּהִי דְּעַל יְדֵיהּ זְהוֹרִיתָא וּקְרָא שְׁמֵיהּ זָרַח׃

לט

1 וְיוֹסֵף אִתְּחַת לְמִצְרַיִם וּזְבָנֵיהּ פּוֹטִיפַר רַבָּא דְּפַרְעֹה רַב קָטוֹלַיָּא גְּבַר מִצְרַאי מִידָא דַּעֲרָבָאֵי דְּאַחְתוּהִי לְתַמָּן׃

2 וַהֲוָה (מֵימְרָא) דַּייָ בְּסַעְדֵּיהּ דְּיוֹסֵף וַהֲוָה גְּבַר מַצְלַח וַהֲוָה בְּבֵית רִבּוֹנֵיהּ מִצְרָאֵי׃

3 וַחֲזָא רִבּוֹנֵיהּ אֲרֵי הֲוָה (מֵימְרָא) דַּייָ בְּסַעְדֵּיהּ וְכֹל דְּהוּא עָבֵיד יְיָ מַצְלַח בִּידֵיהּ׃

לח

24 וַיְהִי כְּמִשְׁלֹשׁ חֳדָשִׁים וַיֻּגַּד לִיהוּדָה לֵאמֹר זָנְתָה תָּמָר כַּלָּתֶךָ וְגַם הִנֵּה הָרָה לִזְנוּנִים וַיֹּאמֶר יְהוּדָה הוֹצִיאוּהָ וְתִשָּׂרֵף׃

25 הִוא מוּצֵאת וְהִיא שָׁלְחָה אֶל־חָמִיהָ לֵאמֹר לְאִישׁ אֲשֶׁר־אֵלֶּה לּוֹ אָנֹכִי הָרָה וַתֹּאמֶר הַכֶּר־נָא לְמִי הַחֹתֶמֶת וְהַפְּתִילִים וְהַמַּטֶּה הָאֵלֶּה׃

26 וַיַּכֵּר יְהוּדָה וַיֹּאמֶר צָדְקָה מִמֶּנִּי כִּי־עַל־כֵּן לֹא־נְתַתִּיהָ לְשֵׁלָה בְנִי וְלֹא־יָסַף עוֹד לְדַעְתָּהּ׃

27 וַיְהִי בְּעֵת לִדְתָּהּ וְהִנֵּה תְאוֹמִים בְּבִטְנָהּ׃

28 וַיְהִי בְלִדְתָּהּ וַיִּתֶּן־יָד וַתִּקַּח הַמְיַלֶּדֶת וַתִּקְשֹׁר עַל־יָדוֹ שָׁנִי לֵאמֹר זֶה יָצָא רִאשֹׁנָה׃

29 וַיְהִי כְּמֵשִׁיב יָדוֹ וְהִנֵּה יָצָא אָחִיו וַתֹּאמֶר מַה־פָּרַצְתָּ עָלֶיךָ פָּרֶץ וַיִּקְרָא שְׁמוֹ פָּרֶץ׃

30 וְאַחַר יָצָא אָחִיו אֲשֶׁר עַל־יָדוֹ הַשָּׁנִי וַיִּקְרָא שְׁמוֹ זָרַח׃

לט

1 וְיוֹסֵף הוּרַד מִצְרָיְמָה וַיִּקְנֵהוּ פּוֹטִיפַר סְרִיס פַּרְעֹה שַׂר הַטַּבָּחִים אִישׁ מִצְרִי מִיַּד הַיִּשְׁמְעֵאלִים אֲשֶׁר הוֹרִדֻהוּ שָׁמָּה׃

2 וַיְהִי יְהוָה אֶת־יוֹסֵף וַיְהִי אִישׁ מַצְלִיחַ וַיְהִי בְּבֵית אֲדֹנָיו הַמִּצְרִי׃

3 וַיַּרְא אֲדֹנָיו כִּי יְהוָה אִתּוֹ וְכֹל אֲשֶׁר־הוּא עֹשֶׂה יְהוָה מַצְלִיחַ בְּיָדוֹ׃

ΚΕΦΑΛ. λή.

24. Ἐγένετο δὲ μετὰ τρίμηνον, ἀνηγγέλη τῷ ἰούδα, λέγοντες ὅτι ἐκπεπόρνευκε θάμαρ ἡ νύμφη σου, καὶ ἰδοὺ ἐν γαστρὶ ἔχει ἐκ πορνείας. εἶπε δὲ ἰούδας· ἐξαγάγετε αὐτὴν, καὶ κατακαυθήτω.

25. Αὐτὴ δὲ ἀγομένη, ἀπέστειλε πρὸς τὸν πενθερὸν αὐτῆς, λέγουσα· ἐκ τοῦ ἀνθρώπου, τίνος ταῦτά ἐστιν, ἐγὼ ἐν γαστρὶ ἔχω, καὶ εἶπεν· ἐπίγνωθι τίνος ὁ δακτύλιος, καὶ ὁ ὁρμίσκος, καὶ ἡ ῥάβδος αὕτη.

26. Ἐπέγνω δὲ ἰούδας, καὶ εἶπε· δεδικαίωται θάμαρ ἢ ἐγώ· οὗ εἵνεκεν οὐκ ἔδωκα αὐτὴν σηλὼμ τῷ υἱῷ μου. καὶ οὐ προσέθετο ἔτι τοῦ γνῶναι αὐτήν.

27. Ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἔτικτε, καὶ τῇδε ἦν δίδυμα ἐν τῇ γαστρὶ αὐτῆς.

28. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τίκτειν αὐτὴν, ὁ εἷς προεξήνεγκε τὴν χεῖρα. λαβοῦσα δὲ ἡ μαῖα, ἔδησεν ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ κόκκινον, λέγουσα· οὗτος ἐξελεύσεται πρότερος.

29. Ὡς δὲ ἐπισυνήγαγε τὴν χεῖρα, καὶ εὐθὺς ἐξῆλθεν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ἡ δὲ εἶπε· τί διεκόπη διὰ σὲ φραγμός; καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ φαρές.

30. Καὶ μετὰ τοῦτον ἐξῆλθεν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ἐφ᾽ ᾧ ἦν ἐπὶ τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὸ κόκκινον, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ ζαρά.

ΚΕΦΑΛ. λθ́.

1. Ἰωσὴφ δὲ κατηνέχθη εἰς αἴγυπτον, καὶ ἐκτήσατο αὐτὸν πεντιφρὴς ὁ εὐνοῦχος φαραὼ ὁ ἀρχιμάγειρος ἀνὴρ αἰγύπτιος ἐκ χειρῶν ἰσμαηλιτῶν, ὃν κατήγαγον αὐτὸν ἐκεῖ.

2. Καὶ ἦν κύριος μετὰ ἰωσὴφ, καὶ ἦν ἀνὴρ ἐπιτυγχάνων, καὶ ἐγένετο ἐν τῷ οἴκῳ παρὰ τῷ κυρίῳ αὐτοῦ τῷ αἰγυπτίῳ.

3. Ἤδει δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ, ὅτι κύριος ἦν μετ᾽ αὐτοῦ καὶ ὅσα ἐὰν ποιῇ, κύριος εὐοδοῖ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ.

CAP. XXXVIII.

24. Ecce autem poſt tres menſes nuntiaverunt Iudæ, dicentes, Fornicata eſt Thamar nurus tua, & videtur uterus illius intumeſcere. Dixitq́; Iudas, Producite eam ut comburatur.

25. Quæ cùm duceretur ad pœnam, miſit ad ſocerum ſuum, dicens: De viro cuius hæc ſunt, concepi: cognoſce cuius ſit annulus, & armilla & baculus.

26. Qui agnitis muneribus ait, Iuſtior me eſt: quia non tradidi eam Sela filio meo. Attamen ultrà non cognovit eam.

27. Inſtante autem partu, apparuerũt gemini in utero.

28. Atque in ipſa effuſione infantium unus protulit manum in qua obſtetrix ligavit coccinum, dicens, iſte egredietur prior.

29. Illo verò retrahente manum, egreſſus eſt alter: dixitq́ue mulier, Quare diviſa eſt propter te maceria? & ob hanc cauſam vocavit nomen eius Phares.

30. Poſtea egreſſus eſt frater eius, in cuius manu erat coccinum, quẽ appellavit Zara.

Das XXXVIII. Capitel.

24. Vber drey Monden ward Juda angeſaget: Deine ſchnur Thamar hat gehuret/ dazu ſihe ſie iſt von hurerey ſchwanger worden. Juda ſprach: Bringet ſie herfür/ daß ſie verbrandt werde.

25. Vnnd da man ſie herfür bracht/ ſchicket ſie zu jhrem Schweher/ vnnd ſprach: Von dem Mann bin ich ſchwäger/ des diß iſt. Vnd ſprach: Kenneſt du auch/ wes diſer Ring/ vnnd diſe Schnur/ vnd diſer Stab iſt?

26. Juda erkannts/ vnd ſprach: Sie iſt gerechter denn ich/ denn ich habe ſie nicht gegeben meinem Sohn Sela/ Doch beſchlieff er ſie nicht mehr.

27. Vnd da ſie geberen ſolt/ worden Zwilling in jhrem leibe erfunden.

28. Vnd als ſie jetzt gebar/ that ſich eine hand herauß. Da nam die Wehmuter vnd band einen roten faden darumb/ vnd ſprach: Der wird der erſte herauß kommen.

29. Da aber der ſeine hand wider hinein zog/ kam ſein Bruder herauß/ vnd ſie ſprach: Warumb haſt du vmb deinen willen ſolchen rißgeriſſen? Vnd man hieß jhn Perez.

30. Darnach kam ſein bruder herauß/ der den roten faden vmb ſeine hand hatte/ Vnd man hieß jhn Serah.

CHAP. XXXVIII.

24. Or aduint qu'enuiron trois mois *apres* on fit vn rapport à Iuda, diſant, Tamar ta belle-fille a paillardé: & voici, elle eſt auſſi enceinte de paillardiſe. Et Iuda dit, Faites-la ſortir, & qu'elle ſoit bruſlee.

25. *Et* comme on la faiſoit ſortir, elle enuoya dire à ſon beau-pere, Ie ſuis enceinte de l'homme auquel *appartienent* ces choſes: Elle dit auſſi, Recognoi, ie te prie, à qui *eſt* ce cachet, ce mouchoir, & ce baſton.

26. Adõc Iuda les recognut, & dit, Elle eſt plus iuſte que moi: Pourautant que ie ne l'ai point donnee à Sçela mõ fils. Et ne la cognut plus.

27. Et aduint au tẽps qu'elle deuoit enfanter, voici, deux enfans gemeaux *eſtoyent* en ſon ventre:

28. Et cõme elle enfantoit, *l'vn* bailla la main: & la ſage-femme la print, & lia ſur ſa main *vn fil* d'eſcarlate, diſant, Ceſtui-ci ſort le premier,

29. Et quand il eut retiré ſa main, lors voici ſon frere ſortit. Et elle dit, Quelle ouuerture tu t'es faite! l'ouuerture *ſoit* ſur toi. Et on appela ſon nom Pharez.

30. Puis apres ſortit ſon frere qui auoit ſur ſa main *le fil* d'eſcarlate, & on appela ſon nom Zara.

CAP. XXXIX.

1. Igitur Ioſeph ductus eſt in Ægyptum, emitq́; eum Phutiphar eunuchus Pharaonis, princeps exercitus ſui, vir Ægyptius, de manu Iſmahelitarum, à quibus perductus erat.

2. Fuitq́; Dominus cum eo, & erat vir in cunctis proſperè agens: habitavitque in domo domini ſui,

3. Qui optimè noverat Dominum eſſe cũ eo, & omnia quæ gereret, ab eo dirigi in manu illius.

Das XXXIX. Capitel.

JOſeph ward hinab in Egypten gefüret/ vnnd Potiphar/ ein Egyptiſcher mann/ des Pharao Kämmerer vnd Hoffmeiſter/ kaufft jhn von den Iſmaeliten/ die jhn hinab brachten.

2. Vnd der HERR war mit Joſeph/ daß er ein glückſeliger mann ward/ vnd war inn ſeines Herrn des Egypters hauſe.

3. Vnd ſein Herr ſahe/ daß der HErr mit jhm war/ Denn alles was er thet da gab der HERR glück zu durch jhn.

CHAP. XXXIX.

1. Or quand on eut amené Ioſeph en Egypte, Potiphar l'Eunuque de Pharao, preuoſt de l'hoſtel, Egyptien, l'acheta de la main des Iſmaelites, qui l'y auoyẽt amené.

2. Et l'Eternel eſtoit auec Ioſeph: ainſi il fut homme qui proſperoit, & eſtoit en la maiſon de ſon maiſtre Egyptien.

3. Et ſon maiſtre vid que l'Eternel *eſtoit* auec lui, & que toutes choſes qu'il faiſoit, l'Eternel les faiſoit proſperer entre ſes mains.

לט

4 וְאַשְׁכַּח יוֹסֵף רַחֲמִין בְּעֵינוֹהִי וְשַׁמֵּישׁ יָתֵיהּ וּמַנְּיֵיהּ עַל בַּיְתֵיהּ וְכָל דְּאִית לֵיהּ מְסַר בִּידֵיהּ׃

5 וַהֲוָה מֵעִידָּן דְּמַנִּי יָתֵיהּ בְּבַיְתֵיהּ וְעַל כָּל דְּאִית לֵיהּ וּבָרִיךְ יְיָ יָת בֵּית מִצְרָאָה בְּדִיל יוֹסֵף וַהֲוָה בִּרְכְתָא דַּייָ בְּכָל דְּאִית לֵיהּ בְּבֵיתָא וּבַחַקְלָא׃

6 וּשְׁבַק כָּל דִּילֵיהּ בִּידָא דְּיוֹסֵף וְלָא יְדַע עִמֵּיהּ מִדַּעַם אֱלָהֵין לַחְמָא דַּהֲוָה אָכֵל וַהֲוָה יוֹסֵף שַׁפִּירָא בְּרֵיוָא וְיָאֵי בְּחֶזְוָא׃

7 וַהֲוָה בָּתַר פִּתְגָמַיָּא הָאִלֵּין וּזְקַפַת אִתַּת רִבּוֹנֵיהּ יָת עֵינָהָא לְוַת יוֹסֵף וַאֲמֶרֶת שְׁכֵב עִמִּי׃

8 וְסָרֵיב וַאֲמַר לְאִתַּת רִבּוֹנֵיהּ הָא רִבּוֹנִי לָא יְדַע עִמִּי מָה דִּי בְּבֵיתָא וְכָל דְּאִית לֵיהּ מְסַר בִּידִי׃

9 לֵיתוֹהִי רַב בְּבֵיתָא הָדֵין מִנִּי וְלָא מְנַע מִנִּי מִדַּעַם אֱלָהֵין יָתִיךְ בְּדִיל דְּאַתְּ אִתְּתֵיהּ וְאֵכְדֵין א
אֶעְבֵּיד בִּישְׁתָא רַבְּתָא הָדָא וְאֵחוֹב קֳדָם יְיָ׃

10 וַהֲוָה כַּד מַלְּלַת עִם יוֹסֵף יוֹם יוֹם וְלָא קַבֵּיל מִינַּהּ לְמִשְׁכַּב לְוָתַהּ ל
לְמֶהֱוֵי עִמַּהּ׃

11 וַהֲוָה בְּיוֹמָא הָדֵין וְעַל לְבַיְתָא לְמִבְדַּק בִּכְתָבֵי חֻשְׁבָּנֵיהּ וְלֵית אֱנָשׁ מֵאֱנָשֵׁי בֵיתָא תַּמָּן ב
בְּבֵיתָא׃

12 וְאַחַדְתֵּיהּ בִּלְבוּשֵׁיהּ לְמֵימַר שְׁכֵב עִמִּי וש
וְשַׁבְקֵיהּ לִלְבוּשֵׁיהּ בִּידַהּ וַעֲרַק וּנְפַק לְשׁוּקָא׃

13 וַהֲוָה כַּד חֲזָת אֲרֵי שַׁבְקֵיהּ לִלְבוּשֵׁיהּ בִּידַהּ וַעֲרַק לְשׁוּקָא׃

לט

4 וַיִּמְצָא יוֹסֵף חֵן בְּעֵינָיו וַיְשָׁרֶת אֹתוֹ וַיַּפְקִדֵהוּ עַל־בֵּיתוֹ וְכָל־יֶשׁ־לוֹ נָתַן בְּיָדוֹ׃

5 וַיְהִי מֵאָז הִפְקִיד אֹתוֹ בְּבֵיתוֹ וְעַל כָּל־אֲשֶׁר יֶשׁ־לוֹ וַיְבָרֶךְ יְהוָה אֶת־בֵּית הַמִּצְרִי בִּגְלַל יוֹסֵף וַיְהִי בִּרְכַּת יְהוָה בְּכָל־אֲשֶׁר יֶשׁ־לוֹ בַּבַּיִת וּבַשָּׂדֶה׃

6 וַיַּעֲזֹב כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ בְּיַד יוֹסֵף וְלֹא־יָדַע אִתּוֹ מְאוּמָה כִּי אִם־הַלֶּחֶם אֲשֶׁר־הוּא אוֹכֵל וַיְהִי יוֹסֵף יְפֵה תֹאַר וִיפֵה מַרְאֶה׃

7 וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַתִּשָּׂא אֵשֶׁת־אֲדֹנָיו אֶת־עֵינֶיהָ אֶל־יוֹסֵף וַתֹּאמֶר שִׁכְבָה עִמִּי׃

8 וַיְמָאֵן וַיֹּאמֶר אֶל־אֵשֶׁת אֲדֹנָיו הֵן אֲדֹנִי לֹא־יָדַע אִתִּי מַה־בַּבָּיִת וְכֹל אֲשֶׁר־יֶשׁ־לוֹ נָתַן בְּיָדִי׃

9 אֵינֶנּוּ גָדוֹל בַּבַּיִת הַזֶּה מִמֶּנִּי וְלֹא־חָשַׂךְ מִמֶּנִּי מְאוּמָה כִּי אִם־אוֹתָךְ בַּאֲשֶׁר אַתְּ־אִשְׁתּוֹ וְאֵיךְ אֶעֱשֶׂה הָרָעָה הַגְּדֹלָה הַזֹּאת וְחָטָאתִי לֵאלֹהִים׃

10 וַיְהִי כְּדַבְּרָהּ אֶל־יוֹסֵף יוֹם יוֹם וְלֹא־שָׁמַע אֵלֶיהָ לִשְׁכַּב אֶצְלָהּ לִהְיוֹת עִמָּהּ׃

11 וַיְהִי כְּהַיּוֹם הַזֶּה וַיָּבֹא הַבַּיְתָה לַעֲשׂוֹת מְלַאכְתּוֹ וְאֵין אִישׁ מֵאַנְשֵׁי הַבַּיִת שָׁם בַּבָּיִת׃

12 וַתִּתְפְּשֵׂהוּ בְּבִגְדוֹ לֵאמֹר שִׁכְבָה עִמִּי וַיַּעֲזֹב בִּגְדוֹ בְּיָדָהּ וַיָּנָס וַיֵּצֵא הַחוּצָה׃

13 וַיְהִי כִּרְאוֹתָהּ כִּי־עָזַב בִּגְדוֹ בְּיָדָהּ וַיָּנָס הַחוּצָה׃

λθ'.

4. Καὶ εὗρεν ἰωσὴφ χάριν ἐναντίον τοῦ κυρίου αὐτοῦ, καὶ εὐηρέστει αὐτῷ, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ. καὶ πάντα ὅσα ἦν αὐτῷ, ἔδωκε διὰ χειρὸς ἰωσήφ.

5. Ἐγένετο δὲ μετὰ τὸ καταστῆσαι αὐτὸν ἐπὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ πάντα ὅσα ἦν αὐτῷ, καὶ ηὐλόγησε κύριος τὸν οἶκον τοῦ αἰγυπτίου διὰ ἰωσήφ, καὶ ἐγενήθη εὐλογία κυρίου ἐν πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτῷ ἐν τῷ οἴκῳ καὶ ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ. καὶ ἐπέτρεψε πάντα ὅσα ἦν αὐτῷ, εἰς χεῖρας ἰωσήφ.

6. Καὶ οὐκ ᾔδει τῶν καθ' αὐτὸν οὐδὲν, πλὴν τοῦ ἄρτου οὗ ἤσθιεν αὐτός. καὶ ἦν ἰωσὴφ καλὸς τῷ εἴδει, καὶ ὡραῖος τῇ ὄψει σφόδρα.

7. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἐπέβαλεν ἡ γυνὴ τοῦ κυρίου αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς ἐπὶ ἰωσήφ, καὶ εἶπεν αὐτῷ. κοιμήθητι μετ' ἐμοῦ.

8. Ὁ δὲ οὐκ ἤθελεν. εἶπε δὲ τῇ γυναικὶ τοῦ κυρίου αὐτοῦ· εἰ ὁ κύριός μου οὐ γινώσκει δι' ἐμὲ οὐδὲν τῶν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ἀλλὰ πάντα ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῷ, δέδωκεν εἰς τὰς χεῖράς μου.

9. Καὶ οὐχ ὑπέρχει ἐν τῇ οἰκίᾳ ταύτῃ οὐθὲν ἐκτὸς ἐμοῦ, οὐδὲ ὑπεξῄρηται ἀπ' ἐμοῦ οὐδὲν πλὴν σοῦ, διὰ τὸ σὲ γυναῖκα αὐτοῦ εἶναι, πῶς ποιήσω τὸ ῥῆμα τὸ πονηρὸν τοῦτο, καὶ ἁμαρτήσομαι ἐναντίον τοῦ θεοῦ.

10. Ἡνίκα δὲ ἐλάλει τῷ ἰωσὴφ ἡμέραν ἐξ ἡμέρας, καὶ οὐχ ὑπήκουεν αὐτῇ, καθεύδειν μετ' αὐτῆς τοῦ συγγενέσθαι αὐτῇ.

11. Ἐγένετο δὲ τοιαύτη τις ἡμέρα, εἰσῆλθεν ἰωσὴφ εἰς τὴν οἰκίαν ποιεῖν τὰ ἔργα αὐτοῦ, καὶ οὐδεὶς ἦν τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ ἔσω.

12. Καὶ ἐπεσπάσατο αὐτὸν τῶν ἱματίων λέγουσα· κοιμήθητι μετ' ἐμοῦ. ὁ δὲ καταλιπὼν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς, ἔφυγε, καὶ ἐξῆλθεν ἔξω.

13. Καὶ ἐγένετο ὡς εἶδεν ὅτι καταλιπὼν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς, ἔφυγε καὶ ἐξῆλθεν ἔξω.

CAP. XXXIX.

4. Invenitq; Ioſeph gratiam coram domino ſuo, & miniſtrabat ei: à quo præpoſitus omnibus gubernabat creditam ſibi domum, & univerſa quæ ei tradita fuerant:

5. Benedixitque Dominus domui Ægyptii propter Ioſeph, & multiplicavit tam in ædibus quàm in agris cunctã eius ſubſtantiam.

6. Nec quidquam aliud noverat, niſi panem quo veſcebatur. Erat autem Ioſeph pulchra facie, & decorus aſpectu.

7. Poſt multos itaque dies iniecit domina ſua oculos ſuos in Ioſeph, & ait: Dormi mecum.

8. Qui nequaquam acquieſcens operi nefario, dixit ad eam: Ecce dominus meus omnibus mihi traditis ignorat quid habeat in domo ſua:

9. Nec quicquam eſt quod non in mea ſit poteſtate, vel non tradiderit mihi, præter te, quæ uxor eius es: quomodo ergo poſſum hoc malum facere, & peccare in Dominum meum?

10. Huiuſcemodi verbis per ſingulos dies & mulier moleſta erat adoleſcenti, & ille recuſabat ſtuprum.

11. Accidit autem quadam die ut intraret Ioſeph domum, & operis quippiam abſque arbitris faceret:

12. Et illa, apprehẽſa lacinia veſtimẽti eius, diceret: Dormi mecum. Qui relicto in manu eius pallio, fugit, & egreſſus eſt foras.

13. Cumq; vidiſſet mulier veſtem in manibus ſuis, & ſe eſſe contemptam.

Das XXXIX. Capitel.

4. Alſo / daß er gnade fand für ſeinem Herrn / vnd ſein Diener ward / der ſetzt jhn vber ſein hauß / vnd alles was er hatte / thet er vnter ſeine hende.

5. Vnd von der zeit an / da er jn vber ſein hauß vnd alle ſeine Güter geſetzt hatte / ſegnete der HErr des Egypters hauſe / vmb Joſephs willen / vnd war eitel ſegen des HERRN in allem / was er hatte zu hauß vnnd zu feld.

6. Darumb ließ ers alles vnter Joſephs henden / was er hatte / vnnd er nam ſich keines dings an / weil er jhn hatt / denn daß er aſs vnd tranck. Vnd Joſeph war hůpſch vnnd ſchǒn von angeſicht.

7. Vnd es begab ſich nach diſem geſchicht / das ſeines Herrn weib jre augen auff Joſeph warff / vnd ſprach: Schlaffe bey mir.

8. Er wegert ſichs aber / vnd ſprach zu jhr: Sihe mein Herr nimmt ſich nichts an für mir / was im hauſe iſt / vnnd alles was er hat / das hat er vnter meine hand gethan.

9. Vnnd hat nichts ſo groß in dem hauſe / das er für mir verholen habe / on dich / in dem du ſein Weib biſt. Wie ſolt ich denn nun ein ſolch groß vbel thun / vnd wider GOTT ſündigen?

10. Vnnd ſie treib ſolche wort gegen Joſeph tåglich / Aber er gehorchet jhr nicht / daß er nahe bey jhr ſchlieff / noch vmb ſie were.

11. Es begab ſich der tage einen / daß Joſeph inn das hauß gieng / ſein geſchefft zu thun / vnnd war kein menſch vom geſinde des hauſes dabey.

12. Vnnd ſie erwiſcht jhn bey ſeinem kleid / vnnd ſprach: Schlaffe bey mir. Aber er ließ das kleid in jrer hand / vnd flohe / vnd lieff zum hauſe hinauß.

13. Da ſie nun ſahe / daß er ſein kleid in jrer hand ließ / vnd hinauß entflohe.

CHAP. XXXIX.

4. Ioſeph donc trouua grace deuant ſon maiſtre, & le ſeruoit: & icelui lui bailla la charge de ſa maiſon, & lui bailla en main tout ce qui lui appartenoit.

5. Et aduint depuis qu'il lui eut baillé la chargé de ſa maiſon, & de tout ce qu'il auoit, quel l'Eternel benit la maiſon de ceſt Egyptien au moyen de Ioſeph. Et la benediction de l'Eternel fut en toutes choſes qui eſtoyent à lui, tant en la maiſon qu'aux champs.

6. Dont il laiſſa tout ce qui *eſtoit* ſien en la main de Ioſeph: tellement qu'il n'entroit point en conte auec lui de rien, ſinon du pain qu'il mangeoit. Or Ioſeph *eſtoit* de belle taille, & bel à voir.

7. Il aduint donc apres ces choſes que la femme de ſon maiſtre ietta les yeux ſur Ioſeph, & dit, Couche auec moi.

8. Mais icelui refuſant la femme de ſon maiſtre, lui dit, Voici, mon maiſtre n'entre point en conte auec moi des choſes qui *ſont* en ſa maiſon, & m'a baillé en main tout ce qui lui appartient.

9. Il n'y a point de plus grãd en ceſte maiſon que moi, & ſi ne m'a rien defendu ſinon toi, entãt que tu *es* ſa femme: & comment feroy'-ie ce mal ſi grand, & pecheroy'-ie contre Dieu?

10. Et combien qu'elle *en* parlaſt a Ioſeph chaque iour: toutesfois il ne lui obtempera point de coucher aupres d'elle pour eſtre auec elle.

11. Or aduint vn certain iour qu'il eſtoit venu à la maiſon pour faire ſa beſongne, & n'*y auoit* aucun des domeſtiques en la maiſon:

12. Lors elle le print par ſon veſtement, diſant, Couche auec moi: & il laiſſa ſon veſtement en la main d'icelle, & s'enfuit, & ſortit dehors.

13. Adonc ſi toſt qu'elle eut veu qu'il auoit laiſſé ſon veſtement en ſa main, & s'en eſtoit fuï dehors.

לט

14 וּקְרָאת לֶאֱנָשֵׁי בֵיתַהּ
וַאֲמַרַת לְהוֹן לְמֵימַר חֲזוֹ
אַיְתִי לָנָא גְּבַר עִבְרָאָה
לְחַיָּכָא בָנָא עַל לְוָתִי
לְמִשְׁכַּב עִמִּי וּקְרֵית
בְּקָלָא רַבָּא׃

15 וַהֲוָה כַּד שְׁמַע אֲרֵי
אֲרֵימִית קָלִי וּקְרֵית
וְשַׁבְקֵיהּ לִלְבוּשֵׁיהּ לְוָתִי
וַעֲרַק וּנְפַק לְשׁוּקָא׃

16 וְאַנְחַת לִלְבוּשֵׁיהּ
לְוָתַהּ עַד עַל רִבּוֹנֵיהּ
לְבֵיתֵיהּ׃

17 וּמַלֵּילַת עִמֵּיהּ כ
כְּפִתְגָּמַיָּא הָאִלֵּין לְמֵימַר
עַל לְוָתִי עַבְדָּא עִבְרָאָה
דְּאַיְתֵיתָא לָנָא ל
לְחַיָּכָא בִי׃

18 וַהֲוָה כַּד אֲרֵימִית קָלִי
וּקְרֵית וְשַׁבְקֵיהּ לִלְבוּשֵׁיהּ
לְוָתִי וַעֲרַק לְשׁוּקָא׃

19 וַהֲוָה כַּד שְׁמַע רִבּוֹנֵיהּ
יָת פִּתְגָּמֵי אִתְּתֵיהּ
דְּמַלֵּילַת עִמֵּיהּ לְמֵימַר
כְּפִתְגָּמַיָּא הָאִלֵּין עֲבַד לִי
עַבְדָּךְ וּתְקֵיף רָגְזֵיהּ׃

20 וּדְבַר רִבּוֹנֵיהּ דְּיוֹסֵף
יָתֵיהּ וִיהָבֵיהּ לְבֵית אֲסִירֵי
אֲתַר דַּאֲסִירֵי מַלְכָּא תַּמָּן
אֲסִירִין וַהֲוָה תַמָּן בְּבֵית
אֲסִירֵי׃

21 וַהֲוָה (מֵימְרָא) דַּייָ
בְּסַעְדֵּיהּ דְּיוֹסֵף וּנְגַד לֵיהּ
חִסְדָּא וִיהָבֵיהּ לְרַחֲמִין
קֳדָם רַב בֵּית אֲסִירֵי׃

22 וִיהַב רַב בֵּית אֲסִירֵי
בִּידָא דְּיוֹסֵף יַת כָּל
אֲסִירַיָּא דִּי בְּבֵית אֲסִירֵי
וְיַת כָּל דְּעָבְדִין תַּמָּן הוּא
הֲוָה מִתְעֲבֵד׃

23 לֵית רַב בֵּית אֲסִירֵי
חָזֵי יָת כָּל סָרְחָן בִּידֵיהּ
(בְּדְמֵימְרָא) דַּייָ ב
בְּסַעְדֵּיהּ וּדְהוּא עָבֵד יְיָ
מַצְלַח׃

לט

14 וַתִּקְרָא לְאַנְשֵׁי בֵיתָהּ וַתֹּאמֶר
לָהֶם לֵאמֹר רְאוּ הֵבִיא לָנוּ
אִישׁ עִבְרִי לְצַחֶק בָּנוּ בָּא אֵלַי
לִשְׁכַּב עִמִּי וָאֶקְרָא בְּקוֹל גָּדוֹל׃

15 וַיְהִי כְשָׁמְעוֹ כִּי־הֲרִימֹתִי
קוֹלִי וָאֶקְרָא וַיַּעֲזֹב בִּגְדוֹ אֶצְלִי
וַיָּנָס וַיֵּצֵא הַחוּצָה׃

16 וַתַּנַּח בִּגְדוֹ אֶצְלָהּ עַד־בּוֹא
אֲדֹנָיו אֶל־בֵּיתוֹ׃

17 וַתְּדַבֵּר אֵלָיו כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה
לֵאמֹר בָּא אֵלַי הָעֶבֶד הָעִבְרִי
אֲשֶׁר־הֵבֵאתָ לָּנוּ לְצַחֶק בִּי׃

18 וַיְהִי כַּהֲרִימִי קוֹלִי וָאֶקְרָא
וַיַּעֲזֹב בִּגְדוֹ אֶצְלִי וַיָּנָס הַחוּצָה׃

19 וַיְהִי כִשְׁמֹעַ אֲדֹנָיו אֶת־
דִּבְרֵי אִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר דִּבְּרָה אֵלָיו
לֵאמֹר כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה עָשָׂה לִי
עַבְדֶּךָ וַיִּחַר אַפּוֹ׃

20 וַיִּקַּח אֲדֹנֵי יוֹסֵף אֹתוֹ וַיִּתְּנֵהוּ
אֶל־בֵּית הַסֹּהַר מְקוֹם אֲשֶׁר־
אֲסוּרֵי הַמֶּלֶךְ אֲסוּרִים וַיְהִי־
שָׁם בְּבֵית הַסֹּהַר׃

21 וַיְהִי יְהוָה אֶת־יוֹסֵף וַיֵּט
אֵלָיו חָסֶד וַיִּתֵּן חִנּוֹ בְּעֵינֵי שַׂר
בֵּית־הַסֹּהַר׃

22 וַיִּתֵּן שַׂר בֵּית־הַסֹּהַר בְּיַד־
יוֹסֵף אֵת כָּל־הָאֲסִירִם אֲשֶׁר
בְּבֵית הַסֹּהַר וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר עֹשִׂים
שָׁם הוּא הָיָה עֹשֶׂה׃

23 אֵין שַׂר בֵּית־הַסֹּהַר רֹאֶה
אֶת־כָּל־מְאוּמָה בְּיָדוֹ בַּאֲשֶׁר
יְהוָה אִתּוֹ וַאֲשֶׁר־הוּא עֹשֶׂה
יְהוָה מַצְלִיחַ׃

ΚΕΦΑΛ. λθ'.

14. Καὶ ἐκάλεσε τοὺς ὄντας ἐν τῇ οἰκίᾳ, ὡς ἴδεν ὅτι κατέλιπε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς λέγουσα. Ἴδετε εἰσήγαγεν ἡμῖν παῖδα ἑβραῖον, ἐμπαίζειν ἡμῖν. εἰσῆλθε πρός με λέγων· κοιμήθητε μετ᾽ ἐμοῦ. καὶ ἐβόησα φωνῇ μεγάλῃ.

15. Ἐν δὲ τῷ ἀκοῦσαι αὐτὸν ὅτι ὕψωσα τὴν φωνήν μου, καὶ ἐβόησα, καταλιπὼν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ παρ᾽ ἐμοὶ, ἔφυγε καὶ ἐξῆλθεν ἔξω.

16. Καὶ καταλιμπάνει τὰ ἱμάτια παρ᾽ ἑαυτῇ, ἕως ἦλθεν ὁ κύριος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

17. Καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα λέγουσα· Εἰσῆλθε πρός με ὁ παῖς ὁ ἑβραῖος ὃν εἰσήγαγες πρὸς ἡμᾶς, ἐμπαῖξαί μοι, καὶ εἶπέ μοι· κοιμηθήσομαι μετὰ σοῦ.

18. Ὡς δὲ ἤκουσεν ὅτι ὕψωσα τὴν φωνήν μου, καὶ ἐβόησα, καταλιπὼν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ παρ᾽ ἐμοὶ, ἔφυγε καὶ ἐξῆλθεν ἔξω.

19. Ἐγένετο δὲ ὡς ἤκουσεν ὁ κύριος αὐτοῦ τὰ ῥήματα τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, ὅσα ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν λέγουσα· οὕτως ἐποίησέ μοι ὁ παῖς σου, καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ.

20. Καὶ λαβὼν ὁ κύριος ἰωσὴφ, ἐνέβαλεν αὐτὸν εἰς τὸ ὀχύρωμα, εἰς τὸν τόπον ἐν ᾧ οἱ δεσμῶται τοῦ βασιλέως κατέχονται ἐκεῖ ἐν τῷ ὀχυρώματι.

21. Καὶ ἦν κύριος μετὰ ἰωσὴφ καὶ κατέχεεν αὐτοῦ ἔλεος. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ χάριν ἐναντίον τοῦ ἀρχιδεσμοφύλακος.

22. Καὶ ἔδωκεν ὁ ἀρχιδεσμοφύλαξ τὸ δεσμωτήριον διὰ χειρὸς ἰωσὴφ, καὶ πάντας τοὺς ἀπηγμένους ὅσοι ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ καὶ πάντα ὅσα ποιοῦσιν ἐκεῖ, αὐτὸς ἦν ποιῶν.

23. Οὐκ ἦν ὁ ἀρχιδεσμοφύλαξ τοῦ δεσμωτηρίου γινώσκων δι᾽ αὐτὸν οὐθέν· πάντα γὰρ ἦν διὰ χειρὸς ἰωσὴφ, διὰ τὸ τὸν κύριον μετ᾽ αὐτοῦ εἶναι. καὶ ὅσα αὐτὸς ἐποίει, κύριος εὐώδου ἐν χερσὶν αὐτοῦ.

CAP. XXXIX.

14. Vocavit ad ſe homines domus ſuæ, & ait ad eos: En introduxit virũ Hebræum, ut illuderet nobis: ingreſſus eſt ad me, ut coiret mecum: cumq́ue ego ſucclamaſſem,

15. Et audiſſet vocem meam, reliquit pallium quod tenebam, & fugit foras.

16. In argumentum ergo fidei retentum pallium oſtendit marito revertenti domum.

17. Et ait: Ingreſſus eſt ad me ſervus Hebræus quem adduxiſti ut illuderet mihi:

18. Cumq́ue audiſſet me clamare, reliquit pallium quod tenebam, & fugit foras.

19. His auditis dominus, & nimium credulus verbis coniugis, iratus eſt valdè,

20. Tradiditque Ioſeph in carcerem, ubi vincti regis cuſtodiebantur, & erat ibi clauſus.

21. Fuit autem Dominus cum Ioſeph, & miſertus eſt illius: & dedit ei gratiam in conſpectu principis carceris.

22. Qui tradidit in manu illius univerſos vinctos qui in cuſtodia tenebantur: & quicquid fiebat, ſub ipſo erat.

23. Nec noverat aliquid cunctis ei creditis: Dominus enim erat cum illo, & omnia opera eius dirigebat.

Das XXXIX. Capitel.

14. Rieff ſie dem Geſinde im hauſe/ vnd ſprach zu jnen: Sehet/ Er hat vns den Ebreiſchen mann herein gebracht/ daß er vns zu ſchanden mache. Er kam zu mir herein/ vnd wolt bey mir ſchlafen/ Ich rieff aber mit lauter ſtimm.

15. Vnnd da er höret/ daß ich ein geſchrey machte vnnd rieff/ da ließ er ſein kleid bey mir/ vnnd flohe/ vnnd lieff hinauß.

16. Vnd ſie leget ſein kleid neben ſich/ biß ſein Herr heim kam.

17. Vnd ſaget zn jhm eben dieſelben wort/ vnd ſprach: Der Ebreiſch knecht/ den du vns herein gebracht haſt/ kam zu mir herein/ vnd wolt mich zu ſchanden machen.

18. Da ich aber ein geſchrey machete/ vnnd rieff/ da ließ er ſein kleid bey mir/ vnd flohe hinauß.

19. Als ſein Herr höret die rede ſeines weibs/ die ſie jm ſaget/ vnd ſprach: Alſo hat mir dein Knecht gethan: ward er ſehr zornig.

20. Da nam jhn ſein Herr/ vnnd leget jhn ins gefengniß/ da des königes gefangene inne lagen/ Vnd er lag allda im gefengnuß.

21. Aber der HERR war mit jhm/ vnd neiget ſein hulde zu jhm/ vnd ließ jn gnade finden fůr dem Amptmann ůber das Gefengniß.

22. Daß er jhm vnter ſeine hand befahl alle gefangene im gefengniß/ auff daß alles/ was da geſchach/ durch jhn geſchehen muſte.

23. Denn der Amptmann vber das gefengniß/ nam ſich keines dings an/ denn der HERR war mit Joſeph/ vnd was er thet/ da gab jhm der HErr glůck zu.

CHAP. XXXIX.

14. Elle appela les gens de la maiſon, & parla à eux, diſant, Voyez, il nous a amené vn homme Hebrieu, pour ſe mocquer de nous, lequel eſt venu à moi pour coucher auec moi: mais ie me ſuis eſcriee à haute voix.

15. Et ſi toſt qu'il a ouï que i'ai eſleué ma voix, & me ſuis eſcriee, il a laiſſé ſon veſtement aupres de moi, & s'en eſt fuï, & eſt ſorti dehors.

16. Et elle retint le veſtement de Ioſeph par deuers ſoi, iuſques à ce que le maiſtre d'icelui fuſt venu en la maiſon.

17. Alors elle parla à lui ſelon ces propos-la, diſant, Le ſeruiteur Hebrieu, lequel tu nous as amené, eſt venu à moi, pour ſe mocquer de moi.

18. Mais comme i'ai eſleué ma voix, & me ſuis eſcriee, il a laiſſé ſon veſtement aupres de moi, & s'en eſt fuï dehors.

19. Et ſi toſt que ſon maiſtre eut ouï les paroles que lui dit ſa femme, diſant, Ton ſeruiteur m'a fait ſelon ces propos: ſa colere s'embraſa.

20. Ainſi le maiſtre de Ioſeph le print & le mit en vne eſtroite priſon, au lieu auquel les priſonniers du roy eſtoyent enſerrés. Il fut donc là en la priſon.

21. Mais l'Eternel fut auec Ioſeph, & eſtendit *ſa* gratuité ſur lui, & lui donna grace enuers le maiſtre de la priſon.

22. Et le maiſtre de la priſon bailla en la main de Ioſeph tous les priſonniers qui *eſtoyent* en la priſon: & tout ce qu'on y faiſoit, il le faiſoit.

23. *Et* le maiſtre de la priſon ne reuoyoit rien de tout ce qui *eſtoit* en ſa main, pour autant que l'Eternel *eſtoit* auec lui: & ce qu'il faiſoit, l'Eternel le faiſoit proſperer.

מ

1 וַהֲוָה בָּתַר פִּתְגָּמַיָּא הָאִלֵּין סְרַחוּ בֵּית שַׁקְיָא לְמַלְכָּא דְמִצְרַיִם וְנַחְתּוֹמָא לְרִבּוֹנֵיהוֹן לְמַלְכָּא דְמִצְרָיִם׃

2 וּרְגֵיז פַּרְעֹה עַל תְּרֵין רַבְרְבָנוֹהִי עַל רַב שָׁקֵי וְעַל רַב נַחְתּוֹמֵי׃

3 וִיהַב יָתְהוֹן בְּמַטְּרָא בֵּית רַב קְטוֹלַיָּא לְבֵית אֲסִירֵי אֲתַר דְּיוֹסֵף אֲסִיר תַּמָּן׃

4 וּמַנִּי רַב קְטוֹלַיָּא יָת יוֹסֵף עִמְּהוֹן וְשַׁמֵּשׁ י יָתְהוֹן וַהֲווֹ יוֹמִין במ בְּמַטְּרָא׃

5 וַחֲלַמוּ חֶלָם תַּרְוֵיהוֹן גְּבַר חֶלְמֵיהּ בְּלֵילְיָא חַד גְּבַר כְּפֻשְׁרַן חֶלְמֵיהּ שַׁקְיָא וְנַחְתּוֹמָא דִּי לְמַלְכָּא דְמִצְרַיִם דַּאֲסִירִין בְּבֵית אֲסִירֵי׃

6 וַאֲתָא לְוָתְהוֹן יוֹסֵף בְּצַפְרָא וַחֲזָא יָתְהוֹן וְהָא אִנּוּן נְסִיסִין׃

7 וּשְׁאַל יָת רַבְרְבֵי פַרְעֹה דְּעִמֵּיהּ בְּמַטְּרָא בֵּית רִבּוֹנֵיהּ לְמֵימַר מַה דֵּין אַפֵּיכוֹן בִּישִׁין יוֹמָא דֵין׃

8 וַאֲמַרוּ לֵיהּ חֶלְמָא חֲלֵימְנָא וּפָשַׁר לֵית לֵיהּ וַאֲמַר לְהוֹן יוֹסֵף הֲלָא מִן קֳדָם ייי פֻּשְׁרַן חֶלְמַיָּא אִשְׁתַּעוּ כְעַן לִי׃

9 וְאִשְׁתַּעִי רַב שָׁקֵי יָת חֶלְמֵיהּ לְיוֹסֵף וַאֲמַר לֵיהּ בְּחֶלְמִי וְהָא גֻפְנָא קֳדָמָי׃

10 וּבְגֻפְנָא תְּלָתָא שִׁבְשִׁין וְהִיא כַּד אַפְרַחַת אַפֵּיקַת לַבְלְבִין וַאֲנִיצַת נֵץ בַּשִּׁילוּ אַתְכָּלַהָא הֲווֹ עִנְּבִין׃

11 וְכַסָּא דְפַרְעֹה בִּידִי וּנְסֵיבִית יָת עִנְּבַיָּא וְעַצְּרִית יָתְהוֹן עַל כַּסָּא דְפַרְעֹה וִיהֵבִית יָת כַּסָּא עַל יְדָא דְפַרְעֹה׃

מ

1 וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה חָטְאוּ מַשְׁקֵה־מֶלֶךְ מִצְרַיִם וְהָאֹפֶה לַאֲדֹנֵיהֶם לְמֶלֶךְ מִצְרָיִם׃

2 וַיִּקְצֹף פַּרְעֹה עַל שְׁנֵי סָרִיסָיו עַל שַׂר הַמַּשְׁקִים וְעַל שַׂר הָאוֹפִים׃

3 וַיִּתֵּן אֹתָם בְּמִשְׁמַר בֵּית שַׂר הַטַּבָּחִים אֶל־בֵּית הַסֹּהַר מְקוֹם אֲשֶׁר יוֹסֵף אָסוּר שָׁם׃

4 וַיִּפְקֹד שַׂר הַטַּבָּחִים אֶת־יוֹסֵף אִתָּם וַיְשָׁרֶת אֹתָם וַיִּהְיוּ יָמִים בְּמִשְׁמָר׃

5 וַיַּחַלְמוּ חֲלוֹם שְׁנֵיהֶם אִישׁ חֲלֹמוֹ בְּלַיְלָה אֶחָד אִישׁ כְּפִתְרוֹן חֲלֹמוֹ הַמַּשְׁקֶה וְהָאֹפֶה אֲשֶׁר לְמֶלֶךְ מִצְרַיִם אֲשֶׁר אֲסוּרִים בְּבֵית הַסֹּהַר׃

6 וַיָּבֹא אֲלֵיהֶם יוֹסֵף בַּבֹּקֶר וַיַּרְא אֹתָם וְהִנָּם זֹעֲפִים׃

7 וַיִּשְׁאַל אֶת־סְרִיסֵי פַרְעֹה אֲשֶׁר אִתּוֹ בְמִשְׁמַר בֵּית־אֲדֹנָיו לֵאמֹר מַדּוּעַ פְּנֵיכֶם רָעִים הַיּוֹם׃

8 וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו חֲלוֹם חָלַמְנוּ וּפֹתֵר אֵין אֹתוֹ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף הֲלוֹא לֵאלֹהִים פִּתְרֹנִים סַפְּרוּ־נָא לִי׃

9 וַיְסַפֵּר שַׂר־הַמַּשְׁקִים אֶת־חֲלֹמוֹ לְיוֹסֵף וַיֹּאמֶר לוֹ בַּחֲלוֹמִי וְהִנֵּה גֶפֶן לְפָנָי׃

10 וּבַגֶּפֶן שְׁלֹשָׁה שָׂרִיגִם וְהִוא כְפֹרַחַת עָלְתָה נִצָּהּ הִבְשִׁילוּ אַשְׁכְּלֹתֶיהָ עֲנָבִים

11 וְכוֹס פַּרְעֹה בְּיָדִי וָאֶקַּח אֶת־הָעֲנָבִים וָאֶשְׂחַט אֹתָם אֶל־כּוֹס פַּרְעֹה וָאֶתֵּן אֶת־הַכּוֹס עַל־כַּף פַּרְעֹה׃

μ´.

1. Εγένετο δὲ μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, ἥμαρτεν ὁ ἀρχιοινοχόος τοῦ βασιλέως αἰγύπτου, καὶ ὁ ἀρχισιτοποιὸς τῷ κυρίῳ αὐτῶν βασιλεῖ αἰγύπτου.

2. Καὶ ὠργίσθη Φαραὼ ἐπὶ τοῖς δυσὶν εὐνούχοις αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ἀρχιοινοχόῳ, καὶ ἐπὶ τῷ ἀρχισιτοποιῷ.

3. Καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἐν φυλακῇ εἰς τὸ δεσμωτήριον, εἰς τὸν τόπον οὗ ἰωσὴφ ἀπῆκτο ἐκεῖ.

4. Καὶ συνέστησεν ὁ ἀρχιδεσμώτης τῷ ἰωσὴφ αὐτοὺς, καὶ παρέστησεν αὐτοὺς αὐτῷ. ἦσαν δὲ ἡμέρας ἐν τῇ φυλακῇ.

5. Καὶ εἶδον ἀμφότεροι ἐνύπνιον ἐν μιᾷ νυκτί. ἡ δὲ ὅρασις τοῦ ἐνυπνίου τοῦ ἀρχιοινοχόου, καὶ ἀρχισιτοποιοῦ, οἳ ἦσαν τῷ βασιλεῖ αἰγύπτου, οἱ ὄντες ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ, ἦν αὕτη.

6. Εἰσῆλθε δὲ πρὸς αὐτοὺς Ιωσὴφ τὸ πρωΐ, καὶ εἶδεν αὐτοὺς, καὶ ἦσαν τεταραγμένοι.

7. Καὶ ἠρώτα τοὺς εὐνούχους Φαραὼ. οἳ ἦσαν μετ᾽ αὐτοῦ ἐν τῇ φυλακῇ παρὰ τῷ κυρίῳ αὐτοῦ, λέγων· τί ὅτι τὰ πρόσωπα ὑμῶν σκυθρωπὰ σήμερον.

8. Οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· ἐνύπνιον εἴδομεν, καὶ ὁ συγκρίνων οὐκ ἔστιν αὐτό. εἶπε δὲ αὐτοῖς Ιωσήφ· οὐχὶ διὰ τοῦ θεοῦ ἡ διασάφησις αὐτῶν ἐστι; διηγήσασθε οὖν μοι.

9. Καὶ διηγήσατο ὁ ἀρχιοινοχόος τὸ ἐνύπνιον αὐτοῦ τῷ ἰωσὴφ, καὶ εἶπεν· ἐν τῷ ὕπνῳ μου ἦν ἄμπελος ἐναντίον μου.

10. Εν δὲ τῇ ἀμπέλῳ τρεῖς πυθμένες, καὶ αὐτὴ θάλλουσα ἀνενηνοχυῖα βλαστοὺς, καὶ πέπειροι οἱ βότρυες σταφυλῆς.

11. Καὶ τὸ ποτήριον Φαραὼ ἐν τῇ χειρί μου. καὶ ἔλαβον τὴν σταφυλὴν, καὶ ἐξέθλιψα αὐτὴν εἰς τὸ ποτήριον Φαραὼ, καὶ ἔδωκα τὸ ποτήριον εἰς τὰς χεῖρας Φαραώ.

CAP. XL.

1. His itaque geſtis, accidit ut peccarent duo eunuchi, pincerna regis Ægypti, & piſtor, domino ſuo.

2. Iratusq; contra eos Pharao (nam alter pincernis pręerat, alter piſtoribus)

3. Miſit eos in carcerem principis militū, in quo erat vinctus & Ioſeph.

4. At cuſtos carceris tradidit eos Ioſeph, qui & miniſtrabat eis: aliquantulum temporis fluxerat, & illi in cuſtodia tenebantur.

5. Videruntq; ambo ſomnium nocte una, iuxta interpretationem congruam ſibi.

6. Ad quos cum introiſſet Ioſeph, manè, & vidiſſet eos triſtes,

7. Sciſcitatus eſt eos, dicẽs: Cur triſtior eſt hodie ſolito facies veſtra?

8. Qui reſponderunt, Somnium vidimus, & non eſt qui interpretetur nobis. Dixitque ad eos Ioſeph: Nunquid non Dei eſt interpretatio? referte mihi quid videritis.

9. Narravit prior, præpoſitus pincernarum ſomnium ſuum: Videbam coram me vitem,

10. In qua erant tres propagines, creſcere paulatim in gemmas, & poſt flores uvas matureſcere:

11. Calicemq; Pharaonis in manu mea. tuli ergo uvas, & expreſſi in calicem quem tenebam, & tradidi poculum Pharaoni.

Das XL. Capitel.

VNd es begab ſich darnach/ daß ſich der Schencke des Königes inn Egypten/ vnd der Becker verſündigten an jhrem Herrn/ dem Könige in Egypten.

2. Vnnd Pharao ward zornig vber ſeine beyde Kämmerer/ vber den Amptman vber die Schencken/ vnd vber den Amptmann vber die Becker.

3. Vnd ließ ſie ſetzen in des Hoffmeiſters hauß ins Gefengniß/ da Joſeph gefangen lag.

4. Vnnd der Hoffmeiſter ſetzet Joſeph über ſie/ daß er jhnen dienete/ vnd ſaſſen etliche Tage im gefengniß.

5. Vnd es träumet jnen beiden/ dem Schencken vnd Becker des Königs zu Egypten/ inn einer nacht/ einem jeglichen ein eigen Traum/ vnd eines jedlichen traum hatte ſeine bedeutung.

6. Da nun des morgens Joſeph zu jhnen hinein kam/ vnnd ſahe/ daß ſie Traurig waren.

7. Fraget er ſie/ vnd ſprach: Warumb ſeid jhr heute ſo traurig?

8. Sie antworten: Es hat vns geträumet/ vnd haben niemand/ der es vns außlege. Joſeph ſprach: Außlegen gehöret GOTT zu/ Doch erzehlet mirs.

9. Da erzehlet der öberſt Schenck ſeinen traum Joſeph/ vnd ſprach zu jm: Mir hat getreumet/ daß ein Weinſtock fůr mir were.

10. Der hatte drey Räben/ vnnd er grůnete/ wuchs vnnd blůete/ vnd ſeine Drauben worden reiff.

11. Vnnd ich hatte den Becher Pharao in meiner hand/ vnd nam die beer/ vnd zudruckt ſie in den becher/ vnd gab den becher Pharao in die hand.

CHAP. XL.

1. Apres ces choſes aduint que l'eſchanſon du roy d'Egypte, & le panetier offenſerent le roy d'Egypte leur Seigneur.

2. Et Pharao ſe mit en grande colere contre ſes deux Eunuques : *aſſauoir* contre *ſon* grand eſchanſon, & contre *ſon* maiſtre panetier.

3. Et les mit en garde en la maiſon du preuoſt de l'hoſtel, en la priſon eſtroite, au lieu auquel Ioſeph *eſtoit* enſerré.

4. Et le preuoſt de l'hoſtel bailla la charge d'eux à Ioſeph, lequel les ſeruoit, & furent *quelques* iours en priſon.

5. Et tous deux ſongerent vn ſonge, chacun ſon ſonge en vne *meſme* nuict, & chacun ſelon l'interpretation de ſon ſonge, tant l'eſchanſon que le panetier du roy d'Egypte, qui *eſtoyent* enſerrés en priſon.

6. Lors Ioſeph venant à eux de matin, les regarda, & voici, ils eſtoyent contriſtés.

7. Et il demanda aux Eunuques de Pharao, (qui *eſtoyent* auec lui en la priſon de ſon maiſtre) diſant, Pour quelle raiſon auez-vous auiourd'hui ſi mauuais viſage?

8. Et ils lui reſpondirent, Nous auons ſongé des ſonges, & n'*y a* perſonne qui les expoſe. Et Ioſeph leur dit, Les interpretations ne *ſont*-elles pas de Dieu? Ie vous prie conte-*les* moi.

9. Et le grand eſchanſon conta ſon ſonge à Ioſeph, lui diſant, Il me ſembloit en ſongeant que ie voyoye vn ſep deuant moi,

10. Et *qu'*au ſep *il y auoit* trois ſarmens. Or il *eſtoit* comme voulant fleurir, & ſa fleur ſortit, & ſes grappes firent meurir les raiſins.

11. Et la coupe de Pharao *eſtoit* en ma main: & ie prenoy' les raiſins, & les preſſoy' en la coupe de Pharao, & lui bailloy' la coupe en ſa main:

מ

12 וַאֲמַר לֵיהּ יוֹסֵף דֵּין פּוּשְׁרָנֵיהּ תְּלָתָא שִׁבְשִׁין תְּלָתָא יוֹמִין אִינּוּן:

13 בְּסוֹף תְּלָתָא יוֹמִין יִדְכְּרִינָךְ פַּרְעֹה וִיתֵיבִינָךְ עַל שִׁמּוּשָׁךְ וְתִתֵּן כָּסָא דְפַרְעֹה בִּידֵיהּ כְּהִלְכְתָא קַדְמָאָה דַּהֲוֵיתָא מַשְׁקֵי לֵיהּ:

14 אֱלָהֵין תִּדְכְּרִינַנִי ע עִמָּךְ כַּד יוֹטַיב לָךְ וְתַעְבֵּיד כְּעַן עִמִּי טֵיבוּ ותי וּתְדַכְּרִינַנִי לְוָת פַּרְעֹה וְתַפְּקִינַנִי מִן בֵּית אֲסִירֵי הָדֵין:

15 אֲרֵי מִגְנַב אִתְגְּנֵבִית מֵאַרְעָא עִבְרָאֵי וְאַף הָכָא לָא עֲבָדִית מִדַּעַם אֲרֵי שַׁוִּיאוּ יָתִי בְּבֵית אֲסִירֵי:

16 וַחֲזָא רַב נַחְתּוֹמֵי אֲרֵי יָאוּת פְּשַׁר וַאֲמַר לְיוֹסֵף אַף אֲנָא בְּחֶלְמִי וְהָא תְּלָתָא סַלִּין דְּחִירוּ עַל רֵישִׁי:

17 וּבְסַלָּא עִלָּאָה מִכֹּל מֵיכְלָא דְּפַרְעֹה עוֹבַד נַחְתּוֹם וְעוֹפָא אָכֵל יָתְהוֹן מִן סַלָּא מֵעִלָּוֵי רֵישִׁי:

18 וַאֲתֵיב יוֹסֵף וַאֲמַר דֵּין פִּשְׁרָנֵיהּ תְּלָתָא סַלִּין תְּלָתָא יוֹמִין אִינּוּן:

19 בְּסוֹף תְּלָתָא יוֹמִין יַעְדֵּי פַּרְעֹה יָת רֵישָׁךְ מִינָּךְ וְיִצְלוֹב יָתָךְ עַל צְלִיבָא וְיֵיכוּל עוֹפָא יָת בִּשְׂרָךְ מִינָּךְ:

20 וַהֲוָה בְּיוֹמָא תְּלִיתָאָה יוֹם בֵּית וַלְדָּא דְּפַרְעֹה וַעֲבַד מִשְׁתְּיָא לְכָל עַבְדוֹהִי וּדְכַר יָת רֵישׁ רַב שָׁקֵי וְיָת רֵישׁ רַב נַחְתּוֹמֵי בְּגוֹ עַבְדוֹהִי:

מ

12 וַיֹּאמֶר לוֹ יוֹסֵף זֶה פִּתְרֹנוֹ שְׁלֹשֶׁת הַשָּׂרִגִים שְׁלֹשֶׁת יָמִים הֵם:

13 בְּעוֹד שְׁלֹשֶׁת יָמִים יִשָּׂא פַרְעֹה אֶת־רֹאשֶׁךָ וַהֲשִׁיבְךָ עַל־כַּנֶּךָ וְנָתַתָּ כוֹס־פַּרְעֹה בְּיָדוֹ כַּמִּשְׁפָּט הָרִאשׁוֹן אֲשֶׁר הָיִיתָ מַשְׁקֵהוּ:

14 כִּי אִם־זְכַרְתַּנִי אִתְּךָ כַּאֲשֶׁר יִיטַב לָךְ וְעָשִׂיתָ־נָּא עִמָּדִי חָסֶד וְהִזְכַּרְתַּנִי אֶל־פַּרְעֹה וְהוֹצֵאתַנִי מִן־הַבַּיִת הַזֶּה:

15 כִּי־גֻנֹּב גֻּנַּבְתִּי מֵאֶרֶץ הָעִבְרִים וְגַם־פֹּה לֹא־עָשִׂיתִי מְאוּמָה כִּי־שָׂמוּ אֹתִי בַּבּוֹר:

16 וַיַּרְא שַׂר־הָאֹפִים כִּי־טוֹב פָּתָר וַיֹּאמֶר אֶל־יוֹסֵף אַף־אֲנִי בַּחֲלוֹמִי וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה סַלֵּי חֹרִי עַל־רֹאשִׁי:

17 וּבַסַּל הָעֶלְיוֹן מִכֹּל מַאֲכַל פַּרְעֹה מַעֲשֵׂה אֹפֶה וְהָעוֹף אֹכֵל אֹתָם מִן־הַסַּל מֵעַל רֹאשִׁי:

18 וַיַּעַן יוֹסֵף וַיֹּאמֶר זֶה פִּתְרֹנוֹ שְׁלֹשֶׁת הַסַּלִּים שְׁלֹשֶׁת יָמִים הֵם:

19 בְּעוֹד שְׁלֹשֶׁת יָמִים יִשָּׂא פַרְעֹה אֶת־רֹאשְׁךָ מֵעָלֶיךָ וְתָלָה אוֹתְךָ עַל־עֵץ וְאָכַל הָעוֹף אֶת־בְּשָׂרְךָ מֵעָלֶיךָ:

20 וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי יוֹם הֻלֶּדֶת אֶת־פַּרְעֹה וַיַּעַשׂ מִשְׁתֶּה לְכָל־עֲבָדָיו וַיִּשָּׂא אֶת־רֹאשׁ שַׂר הַמַּשְׁקִים וְאֶת־רֹאשׁ שַׂר הָאֹפִים בְּתוֹךְ עֲבָדָיו:

μ'.

12. Εἶπεν αὐτῷ Ἰωσήφ· τοῦτο ἡ σύγκρισις αὐτοῦ· οἱ τρεῖς πυθμένες, τρεῖς ἡμέραι εἰσίν.

13. Ἐπι τρεῖς ἡμέραι, καὶ μνησθήσεται Φαραὼ τῆς ἀρχῆς σου, καὶ ἀποκαταστήσει σε ἐπὶ τὴν ἀρχιοινοχοΐαν σου, καὶ δώσεις τὸ ποτήριον Φαραὼ εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ κατὰ τὴν ἀρχήν σου τὴν προτέραν ὡς ἦσθα οἰνοχοῶν.

14. Ἀλλὰ μνήσθητί μου διὰ σεαυτοῦ, ὅταν εὖ γένηταί σοι, καὶ ποιήσεις ἐν ἐμοὶ ἔλεος, καὶ μνησθήσῃ περὶ ἐμοῦ Φαραώ, καὶ ἐξάξεις με ἐκ τοῦ ὀχυρώματος τούτου.

15. Ὅτι κλοπῇ ἐκλάπην ἐκ γῆς Ἑβραίων, καὶ ὧδε οὐκ ἐποίησα οὐδέν, ἀλλ' ἐνέβαλόν με εἰς τὸν λάκκον τοῦτον.

16. Καὶ εἶδεν ὁ ἀρχισιτοποιὸς ὅτι ὀρθῶς συνέκρινε, καὶ εἶπε τῷ Ἰωσήφ· κἀγὼ εἶδον ἐνύπνιον· καὶ ᾤμην τρία κανᾶ χονδριτῶν αἴρειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου.

17. Ἐν δὲ τῷ κανῷ τῷ ἐπάνω ἀπὸ πάντων τῶν γενῶν ὧν ὁ βασιλεὺς Φαραὼ ἐσθίει ἔργον σιτοποιοῦ· καὶ τὰ πετεινὰ κατήσθιεν αὐτὰ ἀπὸ τοῦ κανοῦ τοῦ ἐπάνω τῆς κεφαλῆς μου.

18. Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰωσήφ, εἶπεν αὐτῷ· αὕτη ἡ σύγκρισις αὐτοῦ. τὰ τρία κανᾶ, τρεῖς ἡμέραι εἰσίν.

19. Ἐπι τριῶν ἡμερῶν, ἀφελεῖ Φαραὼ τὴν κεφαλήν σου ἀπὸ σοῦ, καὶ κρεμάσει σε ἐπὶ ξύλου, καὶ φάγεται τὰ ὄρνεα τοῦ οὐρανοῦ τὰς σάρκας ἀπὸ σοῦ.

20. Ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, ἡμέρᾳ γενέσεως ἦν Φαραώ, καὶ ἐποίει πότον πᾶσι τοῖς παισὶν αὐτοῦ. καὶ ἐμνήσθη τῆς ἀρχῆς τοῦ οἰνοχόου, καὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ σιτοποιοῦ ἐν μέσῳ τῶν παίδων αὐτοῦ.

CAP. XL.

12. Reſpondit Ioſeph: Hæc eſt interpretatio ſomnii, Tres propagines, tres adhuc dies ſunt:

13. Poſt quos recordabitur Pharao miniſterii tui, & reſtituet te in gradum priſtinum: dabisq; ei calicem iuxta officium tuum, ſicut ante facere conſueveras.

14. Tantum memento mei, cùm tibi bene fuerit, & facias mecum miſericordiam: ut ſuggeras Pharaoni ut educat me de iſto carcere:

15. Quia furtim ſublatus ſum de terra Hebræorum, & hic innocens in lacum miſſus ſum.

16. Videns piſtorum magiſter quòd prudentet ſomniũ diſſoluiſſet, ait: Et ego vidi ſomnium, Quòd tria caniſtra farinæ haberem ſuper caput meum:

17. Et in uno caniſtro quod erat excelſius portare me omnes cibos qui fiunt arte piſtoria, avesque comedere ex eo.

18. Reſpondit Ioſeph: Hæc eſt interpretatio ſomnii: Tria caniſtra, tres adhuc dies ſunt:

19. Poſt quos auferet Pharao caput tuum, ac ſuſpendet te in cruce, & lacerabunt volucres carnes tuas.

20. Exinde dies tertius natalitius Pharaonis erat: qui faciens grande convivium pueris ſuis, recordatus eſt inter epulas magiſtri pincernarum, & piſtorum principis.

Das XL. Capitel.

12. Joſeph ſprach zu jm: Das iſt ſeine deutung. Drey Reben ſind drey tage.

13. Vber drey tage wird Pharao dein haupt erheben/vnnd dich wider an dein Ampt ſtellen/ daß du jhm den becher in die hand gebeſt/nach der vorigen weiſe/ da du ſein Schenck wareſt.

14. Aber gedencke meiner/wenn dirs wol gehet/vnnd thu barmhertzigkeit an mir/das du Pharao erinnerſt/ daß er mich auß diſem hauſe führe.

15. Denn ich bin auß dem lande der Hebreer heimlich geſtolen/ Dazu hab ich allhie nichts gethan/ daß ſie mich eingeſetzt haben.

16. Da der öberſt Becker ſahe/daß die deutung gut war/ ſprach er zu Joſeph: Mir hat auch geträumet/ Ich trůge drey weiſſe körbe auff meinem haupt.

17. Vnnd im öberſten korbe allerley gebacken ſpeiſe dem Pharao/ vnnd die Vögel aſſen auß dem korbe auff meinem haupt.

18. Joſeph antwortet/ vnnd ſprach: Das iſt ſeine deutung. Drey körbe ſind drey tage.

19. Vnd nach dreyen tagen wird dir Pharao dein haupt erheben/vnnd dich an den Galgen hengen/ vnd die Vögel werden dein Fleiſch von dir eſſen.

20. Vnd es geſchach des dritten Tages/da begieng Pharao ſeinen Jartag vnd er machet eine Malzeit allen ſeinen Knechten. Vnd erhub das haupt des öberſten Schencken/ vnnd das haupt des öberſten Beckers vnter ſeinen Knechten.

CHAP. XL.

12. Et Ioſeph lui dit, *C'eſt* ici ſon interpretation: Les trois ſarmens ſont trois iours.

13. Entre ci & trois iours Pharao eſleuera ta teſte, & te fera retourner en ton eſtat, & bailleras la coupe à Pharao en ſa main, ſelon le premier office, quand tu eſtois eſchanſon.

14. Mais aye ſouuenance de moi, quand tu auras eſté mis à ton aiſe, & me fai, ie te prie, ceſte gratuité, quæ tu faces mẽtion de moi vers Pharao, & me faces ſortir hors de ceſte maiſon.

15. Car pour vrai i'ai eſté deſrobé du païs des Hebrieux: & meſme ie n'ai rien fait ici, dont on me deuſt mettre en ceſte foſſe.

16. Adonc le maiſtre panetier voyant qu'il auoit interpreté *ce ſonge-la en* bien, dit à Ioſeph, Et moi auſſi en ſongeant il m'eſtoit aduis qu'*il y auoit* trois corbeilles blãches ſur ma teſte,

17. Et en la plus haute corbeille *y auoit* de toutes viandes du meſtier de bouléger, pour Pharao, & les oiſeaux les mangeoyent de la corbeille *qui eſtoit* ſur ma teſte,

18. Et Ioſeph reſpondit, diſant, *C'eſt* ici ſon interpretation: Les trois corbeilles ſont trois iours.

19. Entre ci & trois iours Pharao eſleuera ta teſte de deſſus toi, & te fera pendre à vn bois, & les oiſeaux mangeront ta chair de deſſus toi.

20. Et aduint au troiſieme iour *qui eſtoit* le iour de la naiſſance de Pharao, qu'il fit vn feſtin à tous ſeruiteurs, & mit hors de priſon le grand eſchanſon, & le maiſtre panetier entre ſes ſeruiteurs.

מ

21 וַאֲתֵיב יָת רַב שָׁקֵי עַל שַׁקְיוּתֵיהּ וִיהַב כָּסָא עַל יְדָא דְפַרְעֹה׃

22 וְיָת רַב נַחְתּוֹמֵי צְלַב כְּמָא דְפַשַּׁר לְהוֹן יוֹסֵף׃

23 וְלָא דְכַר רַב שָׁקֵי יָת יוֹסֵף וְאַנְשְׁיֵהּ׃

מא

1 וַהֲוָה מִסּוֹף תַּרְתֵּין שְׁנִין דְּיוֹמִין וּפַרְעֹה חָלֵם וְהָא קָאֵים עַל נַהֲרָא׃

2 וְהָא מִן נַהֲרָא סָלְקָן שְׁבַע תּוֹרָן שַׁפִּירָן לְמֶחֱזֵי וּפַטִּימָן בְּשַׂר וְרַעְיָן ב בְּאַחְוָא׃

3 וְהָא שְׁבַע תּוֹרָן אָחֳרָנְיָן סָלְקָן בָּתְרֵיהֶן מִן נַהֲרָא בִּישָׁן לְמֶחֱזֵי וַחֲסִירָן בְּשַׂר וְקָמָן לָקֳבְלֵיהֶן דְּתוֹרָתָא עַל כֵּיף נַהֲרָא׃

4 וַאֲכַלָן תּוֹרָתָא בִּישָׁן לְמֶחֱזֵי וַחֲסִירָן בְּשַׂר יָת שְׁבַע תּוֹרָתָא שַׁפִּירָן לְמֶחֱזֵי וּפַטִּימָתָא ו וְאִתְּעַר פַּרְעֹה׃

5 וּדְמוֹךְ וַחֲלַם תִּנְיָנוּת וְהָא שְׁבַע שִׁבְּלִין סָלְקָן בְּקַנְיָא חַד פַּטִּימָן וְטָבָן׃

6 וְהָא שְׁבַע שִׁבְּלַיָּא לַקְיָן וּשְׁקִיפָן קִדּוּם צָמְחָן בָּתְרֵיהֶן׃

7 וּבְלַעָן שִׁבְּלַיָּא לַקְיָתָא יָת שְׁבַע שִׁבְּלַיָּא פַּטִּימָתָא וּמַלְיָתָא וְאִתְּעַר פַּרְעֹה וְהָא חֶלְמָא׃

8 וַהֲוָה בְצַפְרָא וּמִטַּרְפָא רוּחֵיהּ וּשְׁלַח וּקְרָא לְכָל חָרָשֵׁי מִצְרָאֵי וּלְכָל חַכִּימָהָא וְאִשְׁתָּעִי פַּרְעֹה לְהוֹן יָת חֶלְמֵיהּ וְלֵית דְּפָשַׁר יָתְהוֹן לְפַרְעֹה׃

מ

21 וַיָּשֶׁב אֶת־שַׂר הַמַּשְׁקִים עַל־מַשְׁקֵהוּ וַיִּתֵּן הַכּוֹס עַל־כַּף פַּרְעֹה׃

22 וְאֵת שַׂר הָאֹפִים תָּלָה כַּאֲשֶׁר פָּתַר לָהֶם יוֹסֵף׃

23 וְלֹא־זָכַר שַׂר־הַמַּשְׁקִים אֶת־יוֹסֵף וַיִּשְׁכָּחֵהוּ׃

מא

1 וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנָתַיִם יָמִים וּפַרְעֹה חֹלֵם וְהִנֵּה עֹמֵד עַל־הַיְאֹר׃

2 וְהִנֵּה מִן־הַיְאֹר עֹלֹת שֶׁבַע פָּרוֹת יְפוֹת מַרְאֶה וּבְרִיאֹת בָּשָׂר וַתִּרְעֶינָה בָּאָחוּ׃

3 וְהִנֵּה שֶׁבַע פָּרוֹת אֲחֵרוֹת עֹלוֹת אַחֲרֵיהֶן מִן־הַיְאֹר רָעוֹת מַרְאֶה וְדַקּוֹת בָּשָׂר וַתַּעֲמֹדְנָה אֵצֶל הַפָּרוֹת עַל־שְׂפַת הַיְאֹר׃

4 וַתֹּאכַלְנָה הַפָּרוֹת רָעוֹת הַמַּרְאֶה וְדַקֹּת הַבָּשָׂר אֵת שֶׁבַע הַפָּרוֹת יְפֹת הַמַּרְאֶה וְהַבְּרִיאֹת וַיִּיקַץ פַּרְעֹה׃

5 וַיִּישָׁן וַיַּחֲלֹם שֵׁנִית וְהִנֵּה שֶׁבַע שִׁבֳּלִים עֹלוֹת בְּקָנֶה אֶחָד בְּרִיאוֹת וְטֹבוֹת׃

6 וְהִנֵּה שֶׁבַע שִׁבֳּלִים דַּקּוֹת וּשְׁדוּפֹת קָדִים צֹמְחוֹת אַחֲרֵיהֶן׃

7 וַתִּבְלַעְנָה הַשִּׁבֳּלִים הַדַּקּוֹת אֵת שֶׁבַע הַשִּׁבֳּלִים הַבְּרִיאוֹת וְהַמְּלֵאוֹת וַיִּיקַץ פַּרְעֹה וְהִנֵּה חֲלוֹם׃

8 וַיְהִי בַבֹּקֶר וַתִּפָּעֶם רוּחוֹ וַיִּשְׁלַח וַיִּקְרָא אֶת־כָּל־חַרְטֻמֵּי מִצְרַיִם וְאֶת־כָּל־חֲכָמֶיהָ וַיְסַפֵּר פַּרְעֹה לָהֶם אֶת־חֲלֹמוֹ וְאֵין־פּוֹתֵר אוֹתָם לְפַרְעֹה׃

μ΄.

21. Καὶ ἀποκατέστησε τὸν ἀρχιοινοχόον, ἐπὶ τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ. καὶ ἔδωκε τὸ ποτήριον εἰς τὴν χεῖρα Φαραώ.

22. Τὸν δὲ ἀρχισιτοποιὸν ἐκρέμασεν ἐπὶ ξύλου, καθὰ συνέκρινεν αὐτοῖς Ἰωσήφ.

23. Οὐκ ἐμνήσθη δὲ ὁ ἀρχιοινοχόος τοῦ Ἰωσήφ, ἀλλ᾽ ἐπελάθετο αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛ. μα΄.

1. Ἐγένετο δὲ μετὰ δύο ἔτη ἡμερῶν, Φαραὼ εἶδεν ἐνύπνιον. ᾤετο ἑστάναι ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ.

2. Καὶ ἰδοὺ ὥσπερ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ ἀνέβαινον ἑπτὰ βόες καλαὶ τῷ εἴδει, καὶ ἐκλεκταὶ ταῖς σαρξί, καὶ ἐβόσκοντο ἐν τῇ ὄχθῃ.

3. Ἄλλαι δὲ ἑπτὰ βόες ἀνέβαινον μετὰ ταύτας ἐκ τοῦ ποταμοῦ, αἰσχραὶ τῷ εἴδει, καὶ λεπταὶ ταῖς σαρξί, καὶ ἐνέμοντο παρὰ τὰς βόας ἐπὶ τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ.

4. Καὶ κατέφαγον αἱ ἑπτὰ βόες αἱ αἰσχραὶ καὶ λεπταὶ ταῖς σαρξί, τὰς ἑπτὰ βόας τὰς καλὰς τῷ εἴδει, καὶ τὰς ἐκλεκτὰς ταῖς σαρξί. καὶ ἰδοὺ ἄδηλοι ἐγένοντο, ὅτι εἰσῆλθον εἰς τὰς κοιλίας αὐτῶν. Ἠγέρθη δὲ Φαραώ.

5. Καὶ ἐνυπνιάσθη τὸ δεύτερον. καὶ ἰδοὺ ἑπτὰ στάχυες ἀνέβαινον ἐν τῷ πυθμένι ἑνί, ἐκλεκτοὶ καὶ καλοί.

6. Ἄλλοι δὲ ἑπτὰ στάχυες λεπτοὶ καὶ ἀνεμόφθοροι ἀνεφύοντο μετ᾽ αὐτούς.

7. Καὶ κατέπιον οἱ ἑπτὰ στάχυες οἱ λεπτοὶ, τοὺς ἑπτὰ στάχυας τοὺς ἐκλεκτοὺς καὶ τοὺς πλήρεις. ἠγέρθη δὲ Φαραώ, καὶ ἦν ἐνύπνιον.

8. Ἐγένετο δὲ πρωΐ, καὶ ἐταράχθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ. καὶ ἀποστείλας ἐκάλεσε πάντας τοὺς ἐξηγητὰς Αἰγύπτου, καὶ πάντας τοὺς σοφοὺς αὐτῆς, καὶ διηγήσατο αὐτοῖς Φαραὼ τὸ ἐνύπνιον. καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀπαγγέλλων αὐτὸ τῷ Φαραώ.

CAP. XL.

21. Reſtituitque alterum in locum ſuum, ut porrigeret ei poculum.

22. Alterum ſuſpendit in patibulo, ut coniectoris veritas probaretur.

23. Et tamen ſuccedentibus proſperis, præpoſitus pincernarum oblitus eſt interpretis ſui.

CAP. XLI.

1. Poſt duos annos vidi Pharao ſomnium. Putabat ſe ſtare ſuper fluvium,

2. De quo aſcendebant ſeptem boves, pulchræ & craſſæ nimis: & paſcebantur in locis paluſtribus.

3. Aliæ quoque ſeptem emergebant de flumine, fœdæ, confectæq; macie: & paſcebantur in ipſa amnis ripa in locis virentibus.

4. Devoraveruntq; eas, quarum mira ſpecies & habitudo corporum erat. Expergefactus Pharao,

5. Rurſum dormivit, & vidit alterum ſomnium. Septem ſpicæ pullulabant in culmo vno plenæ atque formoſæ:

6. Aliæ quoque totidem ſpicæ tenues, & percuſſæ uredine oriebantur,

7. Devorantes omnem priorum pulchritudinem. Evigilans Pharao poſt quietem,

8. Et facto manè, pavore perterritus, miſit ad omnes coniectores Ægypti, cunctoſque ſapientes: & accerſitis narravit ſomnium, nec erat qui interpretaretur.

Das XL. Capitel.

21. Vnnd ſetzet den öberſten Schencken wider zu ſeinem Schenckampt / das er den Becher reichet in Pharao hand.

22. Aber den öberſten Becker ließ er hencken / wie jhnen Joſeph gedeutet hatte.

23. Aber der öberſte Schenck gedacht nicht an Joſeph/ſondern vergaß ſein.

Das XLI. Capitel.

VNd nach zweyen jaren hatte Pharao einen Traum / wie er ſtünde am waſſer.

2. Vnd ſehe auß dem waſſer ſteigen ſieben ſchöne fette küe/vnnd giengen an der weide im graſe.

3. Nach dieſen ſahe er andere ſieben küe auß dem Waſſer auffſteigen / die waren heßlich vnd mager/vnd tratten neben die küe an das vfer am waſſer.

4. Vnnd die heßlichen vnd magere fraſſen die ſieben ſchönen fetten küe. Da erwacht Pharao.

5. Vnnd er ſchlieff wider ein / vnd jm träumet abermal/vnd ſahe/ das ſieben Ehern wuchſen auß einem halm voll vnd dicke.

6. Darnach ſahe er ſieben dünne vnd verſengete Ehern auffgehen.

7. Vnd die ſieben magern Ehern verſchlungen die ſieben dicke vnnd volle Ehern. Da erwachet Pharao / vnnd merckt / das ein traum war.

8. Vnnd da es morgen wardt / war ſein Geiſt bekümmert/vnd ſchicket auß/ vnnd ließ ruffen alle Warſager inn Egypten / vnd alle Weiſen/ vnd erzehlet jnen ſeine träume/Aber da war keiner/ der ſie dem Pharao deuten kundte.

CHAP. XL.

21. Et fit retourner le grand eſchanſon à ſon eſtat d'eſchanſon, qui bailla la coupe en la main de Pharao.

22. Mais il fit pendre le maiſtre panetier, ſelon que Ioſeph leur auoit interpreté.

23. Toutesfois le grand eſchanſon n'eut point ſouuenance de Ioſeph, mais l'oublia

CHAP. XLI.

1. Mais il aduint qu'au bout de deux ans entiers Pharao ſongea, & lui ſembloit qu'il eſtoit pres du fleuue.

2. Et voici, ſept ieunes vaches belles à voir, graſſes & en bon poinct, montoyent *hors* du fleuue, & paiſſoyent és marets.

3. Et voici, ſept autres ieunes vaches laides à voir, & minces de chair, montoyent *hors* du fleuue apres les autres, & eſtoyent aupres des autres ieunes vaches à la riue du fleuue.

4. Et les ieunes vaches laides à voir & minces de chair, mangerent les ſept ieunes vaches belles à voir & graſſes. Alors s'eſueilla Pharao.

5. Puis il ſe rẽdormit, & ſongea *pour* la ſeconde fois. Et lui ſembloit que ſept eſpics grenus & beaux ſortoyent d'vn tuyau.

6. Puis il lui ſembloit que ſept autres eſpics minces & fleſtris du vent d'Orient, ſourdoyent apres ceux-la.

7. Et les eſpics minces engloutirẽt les ſept eſpics grenus & pleins. Alors s'eſueilla Pharao. Et voila le ſonge.

8. Et il aduint au matin que ſon eſprit fut effrayé, dont il enuoya appeler tous les magiciens & ſages d'Egypte: & leur conta ſes ſonges, mais il n'*y auoit* perſonne qui les lui interpretaſt.

מא

9 וַיְדַבֵּר שַׂר הַמַּשְׁקִים אֶת־
פַּרְעֹה לֵאמֹר אֶת־חֲטָאַי אֲנִי
מַזְכִּיר הַיּוֹם׃

10 פַּרְעֹה קָצַף עַל־עֲבָדָיו וַיִּתֵּן
אֹתִי בְּמִשְׁמַר בֵּית שַׂר הַטַּבָּחִים
אֹתִי וְאֵת שַׂר הָאֹפִים׃

11 וַנַּחַלְמָה חֲלוֹם בְּלַיְלָה אֶחָד
אֲנִי וָהוּא אִישׁ כְּפִתְרוֹן חֲלֹמוֹ
חָלָמְנוּ׃

12 וְשָׁם אִתָּנוּ נַעַר עִבְרִי עֶבֶד
לְשַׂר הַטַּבָּחִים וַנְּסַפֶּר־לוֹ וַיִּפְתָּר־
לָנוּ אֶת־חֲלֹמֹתֵינוּ אִישׁ כַּחֲלֹמוֹ
פָּתָר׃

13 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר פָּתַר־לָנוּ
כֵּן הָיָה אֹתִי הֵשִׁיב עַל־כַּנִּי וְאֹתוֹ
תָלָה׃

14 וַיִּשְׁלַח פַּרְעֹה וַיִּקְרָא אֶת־
יוֹסֵף וַיְרִיצֻהוּ מִן־הַבּוֹר וַיְגַלַּח
וַיְחַלֵּף שִׂמְלֹתָיו וַיָּבֹא אֶל־פַּרְעֹה׃

15 וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף חֲלוֹם
חָלַמְתִּי וּפֹתֵר אֵין אֹתוֹ וַאֲנִי
שָׁמַעְתִּי עָלֶיךָ לֵאמֹר תִּשְׁמַע חֲלוֹם
לִפְתֹּר אֹתוֹ׃

16 וַיַּעַן יוֹסֵף אֶת־פַּרְעֹה
לֵאמֹר בִּלְעָדָי אֱלֹהִים יַעֲנֶה אֶת
שְׁלוֹם פַּרְעֹה׃

17 וַיְדַבֵּר פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף בַּחֲלֹמִי
הִנְנִי עֹמֵד עַל־שְׂפַת הַיְאֹר׃

18 וְהִנֵּה מִן־הַיְאֹר עֹלֹת שֶׁבַע
פָּרוֹת בְּרִיאוֹת בָּשָׂר וִיפֹת תֹּאַר
וַתִּרְעֶינָה בָּאָחוּ׃

19 וְהִנֵּה שֶׁבַע־פָּרוֹת אֲחֵרוֹת
עֹלוֹת אַחֲרֵיהֶן דַּלּוֹת וְרָעוֹת תֹּאַר
מְאֹד וְרַקּוֹת בָּשָׂר לֹא־רָאִיתִי
כָהֵנָּה בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם לָרֹעַ׃

מא

9 וּמַלֵּיל רַב שָׁקֵי עִם
פַּרְעֹה לְמֵימַר יָת סוּרְחָנַי
אֲנָא מַדְכַּר יוֹמָא דֵין׃

10 פַּרְעֹה רְגֵז עַל עַבְדוֹהִי
וִיהַב יָתִי בְּמַטְּרַת בֵּית
רַב קָטוֹלַיָא יָתִי וְיָת רַב
נַחְתּוֹמֵי׃

11 וַחֲלֵמְנָא חֶלְמָא
בְּלֵילְיָא חַד אֲנָא וְהוּא
גְּבַר כְּפֻשְׁרָן חֶלְמֵיהּ ח
חֲלֵמְנָא׃

12 וְתַמָּן עִמָּנָא עוּלֵים
עִבְרָאָה עַבְדָּא לְרַב
קָטוֹלַיָא וְאִשְׁתָּעֵינָא לֵיהּ
וּפַשַּׁר לָנָא יָת חֶלְמָנָא
גְּבַר כְּפֻשְׁרָן חֶלְמֵיהּ פְּשַׁר׃

13 וַהֲוָה כְּמָא דְּפַשַּׁר
לָנָא כֵּן הֲוָה יָתִי אֲתֵיב
עַל שִׁמּוּשִׁי וְיָתֵיהּ צְלָב׃

14 וּשְׁלַח פַּרְעֹה וּקְרָא
יָת יוֹסֵף וְאַרְהֲטוּהִי
מִבֵּית אֲסִירֵי וְסַפַּר וְשַׁנִּי
כְּסוּתֵיהּ וְעַל לְוָת פַּרְעֹה׃

15 וַאֲמַר פַּרְעֹה לְיוֹסֵף
חֶלְמָא חֲלֵמִית וּפָשַׁר
לֵית לֵיהּ וַאֲנָא שְׁמַעִית
עֲלָךְ לְמֵימַר דְּאַתְּ שָׁמַע
חֶלְמָא וּמְפַשַּׁר יָתֵיהּ׃

16 וַאֲתֵיב יוֹסֵף יָת פַּרְעֹה
לְמֵימַר בַּר מִן חָכְמְתִי
אֱלָהֵין מִן קֳדָם יְיָ א
אִתּוֹתַב יָת שְׁלָמָא
דְּפַרְעֹה׃

17 וּמַלֵּיל פַּרְעֹה עִם
יוֹסֵף בְּחֶלְמִי הָא אֲנָא
קָאֵים עַל כֵּיף נַהֲרָא׃

18 וְהָא מִן נַהֲרָא סָלְקָן
שְׁבַע תּוֹרָן פַּטִּימָן בְּשַׂר
וְשַׁפִּירָן לְמֶחֱזֵי וְרָעֲיָן ב
בְּאַחֲוָא׃

19 וְהָא שְׁבַע תּוֹרָן א
אָחֳרָנְיָן סָלְקָן בָּתְרֵיהֶן
חֲשִׁיכָן וּבִישָׁן לְמֶחֱזֵי ל
לַחֲדָא וַחֲסִירָן בְּשַׂר לָא
חֲזֵיתִי דִּכְוָתְהֶן בְּכָל
אַרְעָא דְּמִצְרַיִם לְבִישׁוּ׃

μα´.

9. Καὶ ἐλάλησεν ὁ ἀρχιοινοχόος πρὸς Φαραὼ λέγων· τὴν ἁμαρτίαν μου ἀναμιμνήσκω σήμερον,

10. Φαραὼ ὠργίσθη τοῖς παισὶν αὐτοῦ, καὶ ἔθετο ἡμᾶς ἐν φυλακῇ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ ἀρχιμαγείρου ἐμέ τε καὶ τὸν ἀρχισιτοποιόν.

11. Καὶ εἴδομεν ἐνύπνιον ἀμφότεροι ἐν νυκτὶ μιᾷ, ἐγὼ καὶ αὐτός. ἕκαστος κατὰ τὸ αὐτοῦ ἐνύπνιον εἴδομεν.

12. Ἦν δὲ ἐκεῖ μεθ' ἡμῶν νεανίσκος παῖς ἑβραῖος τοῦ ἀρχιμαγείρου, καὶ ἀφηγησάμεθα αὐτῷ, καὶ συνέκρινεν ἡμῖν.

13. Ἐγενήθη δὲ καὶ καθὼς συνέκρινεν ἡμῖν, οὕτω καὶ συνέβη, ἐμέ τε ἀποκατασταθῆναι ἐπὶ τὴν ἀρχήν, ἐκεῖνον δὲ κρεμασθῆναι.

14. Ἀποστείλας δὲ Φαραὼ ἐκάλεσε τὸν Ἰωσὴφ, καὶ ἐξήγαγον αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὀχυρώματος, καὶ ἐξύρησαν αὐτὸν, καὶ ἤλλαξαν τὴν στολὴν αὐτοῦ, καὶ ἦλθε πρὸς Φαραώ.

15. Εἶπε δὲ Φαραὼ πρὸς Ἰωσὴφ· ἐνύπνιον ἑώρακα, καὶ ὁ συγκρίνων οὐκ ἔστιν αὐτό. ἐγὼ δὲ ἀκήκοα περὶ σοῦ λεγόντων, ἀκούσαντά σε ἐνύπνια συγκρῖναι αὐτά.

16. Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰωσὴφ τῷ Φαραὼ εἶπεν· ἄνευ τοῦ θεοῦ οὐκ ἀποκριθήσεται τὸ σωτήριον Φαραώ.

17. Ἐλάλησε δὲ Φαραὼ τῷ Ἰωσὴφ λέγων. ἐν τῷ ὕπνῳ μου ᾤμην ἑστάναι παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ.

18. Καὶ ὥσπερ ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἀνέβαινον ἑπτὰ βόες καλαὶ τῷ εἴδει καὶ ἐκλεκταὶ ταῖς σαρξὶ, καὶ ἐνέμοντο ἐν τῇ ὄχθῃ.

19. Καὶ ἰδοὺ ἑπτὰ βόες ἕτεραι ἀνέβαινον ὀπίσω αὐτῶν ἐκ τοῦ ποταμοῦ, πονηραὶ καὶ αἰσχραὶ τῷ εἴδει σφόδρα, καὶ λεπταὶ ταῖς σαρξὶν, οἵας οὐκ εἶδον τοιαύτας ἐν ὅλῃ γῇ Αἰγύπτου αἰσχροτέρας.

CAP. XLI.

9. Tunc demum reminiſcens pincernarum magiſter, ait: Confiteor peccatum meum:

10. Iratus rex ſervis ſuis, me & magiſtrum piſtorum retrudi iuſſit in carcerem principis militum:

11. Vbi una nocte uterque vidimus ſomnium, præſagium fnturorum

12. Erat ibi puer Hebræus, eiuſdem ducis militum famulus: cui narrantes ſomnia, audivimus

13. Quicquid poſtea rei probavit eventus: ego enim redditus ſum officio meo: & ille ſuſpenſus eſt in cruce.

14. Protinus ad regis imperium eductum de carcere Ioſeph totonderunt: ac veſte mutata obtulerunt ei.

15. Cui ille ait: Vidi ſomnia, nec eſt qui ediſſerat: quæ audivi te ſapientiſſimè coniicere.

16. Reſpondit Ioſeph: Abſque me Deus reſpondebit proſpera Pharaoni.

17. Narravit ergo Pharao quod viderat: Putabam me ſtare ſuper ripam fluminis,

18. Et ſeptem boves de amne conſcēdere, pulchras nimis, & obeſis carnibus: quæ in paſtu paludis vireta carpebant.

19. Et ecce has ſequebantur aliæ ſeptem boves, in tantum deformes & macilentæ ut nunquam tales in Terra Ægypti viderim.

Das XLI. Capitel.

9. Da redet der öberſte Schenck zu Pharao/vnd ſprach: Ich gedencke heute an meine ſünde.

10. Da Pharao zornig ward über ſeine Knechte/vnnd mich mit dem öberſten Becker ins Gefengnus legt/ ins Hoffmeiſters Hauſe.

11. Da träumet vns beyden inn einer Nacht einem jeglichen ſein Traum/des deutung jhn betraff.

12. Da war bey vns ein Ebreiſcher Jüngling / des Hoffmeiſters Knecht/ dem erzehleten wirs / vnd er deutet vns vnſer Träume/einem jeglichen nach ſeinem Traum.

13. Vnnd wie er vns deutet/ ſo iſts ergangen. Denn ich bin wider an mein ampt geſetzt/ vnd jener iſt gehenckt.

14. Da ſandte Pharao hin/ vnd ließ Joſeph ruffen/ vnnd ließ jhn eilend auß dem Loch / Vnnd er ließ ſich beſcheren/ vnnd zoch andere Kleider an/ vnd kam hinein zu Pharao.

15. Da ſprach Pharao zu jhm: Mir hat ein Traum geträumet / vnd iſt niemand der jn deuten kan/ Ich hab aber gehöret von dir ſagen / wenn du einen Traum höreſt/ſo kanſt du jhn deuten.

16. Joſeph antwortet Pharao / vnnd ſprach: Das ſtehet bey mir nicht/ GOTT wird doch Pharao gutes weiſſagen.

17. Pharao ſaget an zu Joſeph: Mir träumete/ich ſtünde am Vfer bey dem Waſſer.

18. Vnd ſahe auß dem Waſſer ſteigen ſieben ſchöne fette Küe/vnd giengen an der weide im Graſe.

19. Vnnd nach jhnen ſahe ich andere ſieben dürre/ſehr heßliche vnnd magere Küe herauß ſteigen/ Ich hab inn gantz Egyptenlandt nicht ſo heßliche geſehen.

CHAP. XLI.

9. Adonc le grād eſchanſon parla à Pharao, diſant, Ie ramentoy auiourd'hui mes offenſes.

10. Quand Pharao ſe mit en grande colere contre ſes ſeruiteurs, & nous mit le maiſtre panetier & moi en garde en la maiſon du preuoſt de l'hoſtel:

11. Lors lui & moi ſongeaſmes vn ſonge en vne *meſme* nuict, chacun ſongeant ſelon l'interpretatiō de ſon ſonge.

12. Or *eſtoit* là auec nous vn garçon Hebrieu, ſeruiteur du preuoſt de l'hoſtel, & *les* lui cōtaſmes, & il nous interpreta nos ſonges, les interpretant à vn chacun ſelon ſon ſonge.

13. Et aduint qu'ainſi fut fait comme il nous l'auoit interpreté. *C'eſt que le roy* me fit retourner en mon eſtat, & fit pendre l'autre.

14. Adonc Pharao enuoya appeler Ioſeph, & le firent haſtiuement ſortir de la foſſe, & on le tondit, & lui changea-on ſes veſtemens, puis il vint vers Pharao.

15. Et Pharao dit à Ioſeph, I'ai ſongé vn ſonge, & n'*y a* pas vn qui i'interprete. Or ai-ie ouï dire de toi, *que* tu entens les ſonges pour les interpreter.

16. Et Ioſeph reſpondit à Pharao, diſant, Dieu ſans moi reſpondra *ce qui concerne* la proſperité de Pharao.

17. Et Pharao dit à Ioſeph, Comme ie ſongeoy il me ſembloit que i'eſtoy' aupres de la riue du fleuue.

18. Et voici, ſept ieunes vaches graſſes, & en bon poinct, & de belle taille, montoyent *hors* du fleuue, & paiſſoyent és marets.

19. Et voici, ſept autres ieunes vaches montoyent apres celles-la, tant minces, & de ſi treſlaide taille, & ſi maigres de chair, *qu'onc* ie n'en vi de ſemblables en laidure en tout le païs d'Egypte.

מא

20 וַאֲכַלָן תּוֹרָתָא חֲסִירָתָא וּבִישָׁתָא יָת שְׁבַע תּוֹרָתָא קַדְמָיָתָא פַּטִּימָתָא׃

21 וְעַלָּן לִמְעֵיהֶן וְלָא אִתְיְדַע אֲרֵי עַלָּן לִמְעֵיהֶן וּמֶחֱזֵיהוֹן בִּישׁ כִּד בְּקַדְמֵיתָא וְאִתְעָרִית׃

22 וַחֲזֵית בְּחֶלְמִי וְהָא שְׁבַע שֻׁבְּלַיָּא סָלְקָן בְּקַנְיָא חַד מַלְיָאן וְטָבָן׃

23 וְהָא שְׁבַע שֻׁבְּלַיָּא נָצַן לַקְיָן שְׁקִיפָן קִדּוּם צָמְחָן בָּתְרֵיהֶן׃

24 וּבְלַעָן שֻׁבְּלַיָּא לַקְיָתָא יָת שְׁבַע שֻׁבְּלַיָּא טָבָתָא וַאֲמָרִית לַחֲרָשַׁיָּא וְלֵית דִּמְחַוֵּי לִי׃

25 וַאֲמַר יוֹסֵף לְפַרְעֹה חֶלְמָא דְּפַרְעֹה חַד הוּא יָת דַּיְיָ עָתִיד לְמֶעְבַּד חַוִּי לְפַרְעֹה׃

26 שְׁבַע תּוֹרָתָא טָבָתָא שְׁבַע שְׁנִין אִנִּין וּשְׁבַע שֻׁבְּלַיָּא טָבָתָא שְׁבַע שְׁנִין אִנִּין חֶלְמָא חַד הוּא׃

27 וּשְׁבַע תּוֹרָתָא חֲסִירָתָא וּבִישָׁתָא דְּסָלְקָן בָּתְרֵיהֶן שְׁבַע שְׁנִין אִנִּין וּשְׁבַע שֻׁבְּלַיָּא לַקְיָתָא שְׁקִיפָן קִדּוּם יֶהֶוְיָן שְׁבַע שְׁנֵי כַפְנָא׃

28 הוּא פִּתְגָּמָא דְּמַלֵּלִית עִם פַּרְעֹה יָת דַּיְיָ עָתִיד לְמֶעְבַּד אַחְזִי יָת פַּרְעֹה׃

29 הָא שְׁבַע שְׁנַיָּא אָתְיָן שָׂבְעָא רַבָּא בְּכָל אַרְעָא דְּמִצְרָיִם׃

30 וִיקוּמוּן שְׁבַע שְׁנֵי כַפְנָא בָּתְרֵיהוֹן וְיִתְנְשֵׁי כָּל שָׂבְעָא בְּאַרְעָא דְמִצְרָיִם וִישֵׁיצֵי כַפְנָא יָת עַמָּא דְאַרְעָא׃

מא

20 וַתֹּאכַלְנָה הַפָּרוֹת הָרַקּוֹת וְהָרָעוֹת אֵת שֶׁבַע הַפָּרוֹת הָרִאשֹׁנוֹת הַבְּרִיאֹת׃

21 וַתָּבֹאנָה אֶל־קִרְבֶּנָה וְלֹא נוֹדַע כִּי־בָאוּ אֶל־קִרְבֶּנָה וּמַרְאֵיהֶן רַע כַּאֲשֶׁר בַּתְּחִלָּה וָאִיקָץ׃

22 וָאֵרֶא בַּחֲלֹמִי וְהִנֵּה שֶׁבַע שִׁבֳּלִים עֹלֹת בְּקָנֶה אֶחָד מְלֵאֹת וְטֹבוֹת׃

23 וְהִנֵּה שֶׁבַע שִׁבֳּלִים צְנֻמוֹת דַּקּוֹת שְׁדֻפוֹת קָדִים צֹמְחוֹת אַחֲרֵיהֶם׃

24 וַתִּבְלַעְןָ הַשִּׁבֳּלִים הַדַּקֹּת אֵת שֶׁבַע הַשִּׁבֳּלִים הַטֹּבוֹת וָאֹמַר אֶל־הַחַרְטֻמִּים וְאֵין מַגִּיד לִי׃

25 וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־פַּרְעֹה חֲלוֹם פַּרְעֹה אֶחָד הוּא אֵת אֲשֶׁר הָאֱלֹהִים עֹשֶׂה הִגִּיד לְפַרְעֹה

26 שֶׁבַע פָּרֹת הַטֹּבֹת שֶׁבַע שָׁנִים הֵנָּה וְשֶׁבַע הַשִּׁבֳּלִים הַטֹּבֹת שֶׁבַע שָׁנִים הֵנָּה חֲלוֹם אֶחָד הוּא׃

27 וְשֶׁבַע הַפָּרוֹת הָרַקּוֹת וְהָרָעֹת הָעֹלֹת אַחֲרֵיהֶן שֶׁבַע שָׁנִים הֵנָּה וְשֶׁבַע הַשִּׁבֳּלִים הָרֵקוֹת שְׁדֻפוֹת הַקָּדִים יִהְיוּ שֶׁבַע שְׁנֵי רָעָב׃

28 הוּא הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֶל־פַּרְעֹה אֲשֶׁר הָאֱלֹהִים עֹשֶׂה הֶרְאָה אֶת־פַּרְעֹה׃

29 הִנֵּה שֶׁבַע שָׁנִים בָּאוֹת שָׂבָע גָּדוֹל בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃

30 וְקָמוּ שֶׁבַע שְׁנֵי רָעָב אַחֲרֵיהֶן וְנִשְׁכַּח כָּל־הַשָּׂבָע בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם וְכִלָּה הָרָעָב אֶת־הָאָרֶץ׃

μα΄.

20. Καὶ κατέφαγον ἑπτὰ βόες αἱ αἰσχραὶ καὶ λεπταί, τὰς ἑπτὰ βόας τὰς καλὰς τὰς πρώτας καὶ ἐκλεκτάς.

21. Καὶ εἰσῆλθον εἰς τὰς κοιλίας αὐτῶν, καὶ οὐ διάδηλοι ἐγένοντο, ὅτι εἰσῆλθον εἰς τὰς κοιλίας αὐτῶν. καὶ αἱ ὄψεις αὐτῶν αἰσχραί, καθάπερ καὶ τὴν ἀρχήν. Ἐξεγερθεὶς δὲ ἐκοιμήθην.

22. Καὶ εἶδον πάλιν ἐν τῷ ὕπνῳ μου, καὶ ἰδοὺ ὥσπερ ἑπτὰ στάχυες ἀνέβαινον ἐν πυθμένι ἑνί, πλήρεις καὶ καλοί.

23. Ἄλλοι δὲ ἑπτὰ στάχυες λεπτοὶ καὶ ἀνεμόφθοροι ἀνεφύοντο ἐχόμενοι αὐτῶν.

24. Καὶ κατέπιον οἱ ἑπτὰ στάχυες οἱ λεπτοὶ καὶ ἀνεμόφθοροι, τοὺς ἑπτὰ στάχυας τοὺς καλοὺς, καὶ τοὺς πλήρεις. εἶπα οὖν τοῖς ἐξηγηταῖς, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀπαγγέλλων μοι αὐτό.

25. Καὶ εἶπεν Ἰωσὴφ τῷ Φαραώ· τὸ ἐνύπνιον Φαραώ, ἕν ἐστι. ὅσα ὁ θεὸς ποιήσει, ἔδειξε τῷ Φαραώ.

26. Αἱ ἑπτὰ βόες αἱ καλαί, ἑπτὰ ἔτη εἰσί. καὶ οἱ ἑπτὰ στάχυες οἱ καλοί, ἑπτὰ ἔτη εἰσί. τὸ ἐνύπνιον Φαραὼ ἕν ἐστι.

27. Καὶ αἱ ἑπτὰ βόες αἱ λεπταὶ ἀναβαίνουσαι ὀπίσω αὐτῶν, ἑπτὰ ἔτη ἐστί. καὶ οἱ ἑπτὰ στάχυες οἱ λεπτοὶ καὶ ἀνεμόφθοροι, ἑπτὰ ἔτη ἐστί. καὶ ἔσονται ἑπτὰ ἔτη λιμοῦ.

28. Τὸ δὲ ῥῆμα ὃ εἴρηκα φαραώ, ὅσα ὁ θεὸς ποιήσει ἔδειξε τῷ Φαραώ.

29. Ἰδοὺ ἑπτὰ ἔτη ἔρχεται εὐθηνία πολλὴ ἐν πάσῃ γῇ Αἰγύπτου.

30. Ἥξει δὲ ἑπτὰ ἔτη λιμοῦ μετὰ ταῦτα, καὶ ἐπιλήσονται τῆς πλησμονῆς τῆς ἐσομένης ἐν ὅλῃ Αἰγύπτῳ, καὶ ἀναλώσει ὁ λιμὸς τὴν γῆν.

CAP. XLI.

20. Quæ devoratis & conſumptis prioribus,

21. Nullum ſaturitatis dedere veſtigium : ſed ſimili macie & ſqualore torpebãt. Evigilans,

22. Rurſus ſopore depreſſus, vidi ſomnium, Septem ſpicæ pullulabant in culmo uno plenæ atque pulcherrimæ.

23. Aliæ quoque ſeptem tenues, & percuſſæ uredine, oriebantur è ſtipula:

24. Quæ priorum pulchritudinem devoraverũt. Narravi cõiectoribus ſomnium, & nemo eſt qui ediſſerat.

25. Reſpondit Ioſeph, Somnium regis unum eſt: quæ facturus eſt Deus, oſtendit Pharaoni.

26. Septem boves pulchræ, & ſeptem ſpicæ plenæ: ſeptẽ hubertatis anni ſunt: eandemq; vim ſomnii comprehendunt.

27. Septem quoque boves tenues atque macilentæ, quę aſcenderunt poſt eas, & ſeptem ſpicæ tenues, & vento vrente percuſſę: ſeptem anni venturæ ſunt famis.

28. Qui hoc ordine complebuntur.

29. Ecce, ſeptem anni venient fertilitatis magnæ in univerſa Terra-Ægypti:

30. Quos ſequentur ſeptem anni alii tantæ ſterilitatis, ut obliuioni tradatur cuncta retro abundantia: conſumptura eſt enim fames omnem terram.

Das XLI. Capitel.

20. Vnd die ſieben magere vnd heßliche Küe / fraſſen auff die ſieben erſten fetten Küe.

21. Vnnd da ſie die hinein gefreſſen hatten / merckt mans nicht an jhnen / daß ſie die gefreſſen hatten / vnnd waren heßlich gleich wie vorhin. Da wachet ich auff.

22. Vnnd ſahe abermal inn meinem Traum / ſieben Ehern auff einem halm wachſen / vol vnd dicke.

23. Darnach giengen auff ſieben dürre Ehern / dünne vnd verſenget.

24. Vnd die ſieben dünne Ehern verſchlungen die ſieben dicke Ehern / Vnnd ich habs den Waarſagern geſagt / aber die können s mir nicht deuten.

25. Joſeph antwortet Pharao: Beyde Träume Pharao ſind einerley / Denn GOtt verkündiget Pharao / was er für hat.

26. Die ſieben ſchöne Küe / ſind ſieben Jar / Vnnd die ſieben gute Ehern / ſindt auch die ſieben Jahr / Es iſt einerley Traum.

27. Die ſieben magere vnd heßliche Küe / die nach jenen auffgeſtiegen ſindt / das ſind ſieben Jahr / Vnnd die ſieben magere vnnd verſengete Ehern / ſindt ſieben Jar Theure zeit.

28. Das iſt nun / daß ich geſagt habe zu Pharao / daß Gott Pharao zeiget / was er für hat.

29. Sihe / ſieben reiche Jar werden kommen in gantz Egyptenlandt.

30. Vnnd nach demſelben werden ſieben Jar theure zeit kommen / daß mann vergeſſen wird aller ſolcher fülle inn Egyptenlandt / vnd die theure zeit wird das Landt verzehren.

CHAP. XLI.

20. Mais les ieunes vaches maigres & laides deuorerent les ſept premieres ieunes vaches graſſes:

21. Qui paruindrent au dedãs d'icelles, ſans qu'on s'apperceuſt qu'elles y fuſſent paruenues. Car il les faiſoit auſſi laid voir qu'au commencement, lors ie me reſueillai.

22. Ie vi auſſi en ſongeant, & me ſembloit que ſept eſpics ſortoyent d'vn *meſme* tuyau, pleins & beaux.

23. Puis voici ſept eſpics petis, minces, & fleſtris du vent d'Orient, qui ſourdoyent apres.

24. Mais les eſpics minces engloutirent les ſept beaux eſpics. Et ie l'ai dit aux magiciens, mais pas vn ne me *l'*a declaré.

25. Et Ioſeph reſpondit à Pharao, Ce qu'a ſongé Pharao n'eſt qu'vne meſme choſe. Dieu a declare à Pharao ce qu'il s'en va faire.

26. Les ſept belles ieunes vaches ſont ſept ans: & les ſept beaux eſpics ſont ſept ans: c'*eſt* vn *meſme* ſonge.

27. Et les ſept ieunes vaches maigres & laides qui montoyent apres celles-la, ſont ſept ans: & les ſept eſpics vuides & fleſtris du vent d'Orient, ſeront ſept ans de famine.

28. C'eſt ce que i'ai dit à Pharao, *aſſauoir* que Dieu a fait voir à Pharao ce qu'il s'en va faire.

29. Voici ſept ans vienent *eſquels il y aura* grande abondance en tout le païs d'Egypte.

30. Et apres ces ans-la, ſe leueront ſept ans de famine. Lors ſera oubliee toute ceſte abondance au païs d'Egypte: & la famine conſumera le païs.

מא

31 וְלָא יִתְיְדַע שַׂבְעָא
בְּאַרְעָא מִן קֳדָם כַּפְנָא
הַהוּא דִּיהֵא בָתַר כֵּן אֲרֵי
תַקִּיף הוּא לַחְדָא׃

32 וְעַל דְּאִתְּנֵי חֶלְמָא
לְפַרְעֹה דְּנַן תַּרְתֵּין זִמְנִין
אֲרֵי תַקִּין פִּתְגָּמָא מִן
קֳדָם יְיָ וּמוֹחִי יְיָ ל
לְמֶעְבְּדֵיהּ׃

33 וּכְעַן יֶחֱזֵי פַרְעֹה גְּבַר
סָכְלְתָן וְחַכִּים וּמַנֵּינֵיהּ עַל
אַרְעָא דְּמִצְרָיִם׃

34 יַעֲבֵיד פַרְעֹה וִימַנֵּי
מְהֵימְנִין עַל אַרְעָא וִיזָרְזוּן
יַת אַרְעָא דְּמִצְרַיִם בְּשֶׁבַע
שְׁנֵי שַׂבְעָא׃

35 וְיִכְנְשׁוּן יַת כָּל עֲבוּר
שְׁנַיָּא טָבָתָא דְּאָתְיָן אִלֵּין
וְיִצְבְּרוּן עֲבוּרָא תְּחוֹת יַד
מְהֵימְנֵי פַרְעֹה עִיבוּרָא
בְּקִרְוַיָּא וְיִטְּרוּן׃

36 וִיהֵא עֲבוּרָא גְּנִיז
לְאַרְעָא בְּשֶׁבַע שְׁנֵי כַפְנָא
דִּתְהֶוְיָן בְּאַרְעָא דְּמִצְרָיִם
וְלָא יִשְׁתֵּצֵי עַמָּא דְּאַרְעָא
בְּכַפְנָא׃

37 וּשְׁפַר פִּתְגָּמָא
בְּעֵינֵי פַרְעֹה וּבְעֵינֵי כָּל
עַבְדּוֹהִי׃

38 וַאֲמַר פַרְעֹה לְעַבְדּוֹהִי
הֲנִשְׁכַּח כְּדֵין גְּבַר דְּרוּחַ
נְבוּאָה מִן קֳדָם יְיָ בֵּיהּ׃

39 וַאֲמַר פַרְעֹה לְיוֹסֵף
בָּתַר דְּאוֹדַע יְיָ יָתָךְ יַת־
כָּל דָּא לֵית סָכְלְתָן וְחַכִּים
כְּוָתָךְ׃

40 אַתְּ תְּהֵי מְמַנָּא עַל
בֵּיתִי וְעַל מֵימְרָךְ יִתְּזַן
כָּל עַמִּי לְחוֹד כָּרְסֵי
מַלְכוּתָא הָדֵין אֱהֵי יַקִּיר
מִנָּךְ׃

41 וַאֲמַר פַרְעֹה לְיוֹסֵף
חֲזִי דְּמַנֵּיתִי יָתָךְ עַל כָּל
אַרְעָא דְּמִצְרָיִם׃

42 וְאַעְדִּי פַרְעֹה יַת
עִזְקְתֵיהּ מֵעַל יְדֵיהּ וִיהַב
יָתַהּ עַל יְדָא דְיוֹסֵף
וְאַלְבֵּישׁ יָתֵיהּ לְבוּשִׁין ד
דְבוּץ וְשַׁוִּי מָנִיכָא ד
דְּדַהֲבָא עַל צַוְּארֵיהּ׃

מא

31 וְלֹא־יִוָּדַע הַשָּׂבָע בָּאָרֶץ
מִפְּנֵי הָרָעָב הַהוּא אַחֲרֵי־כֵן
כִּי־כָבֵד הוּא מְאֹד׃

32 וְעַל הִשָּׁנוֹת הַחֲלוֹם אֶל־
פַּרְעֹה פַּעֲמָיִם כִּי־נָכוֹן הַדָּבָר מֵעִם
הָאֱלֹהִים וּמְמַהֵר הָאֱלֹהִים לַעֲשֹׂתוֹ׃

33 וְעַתָּה יֵרֶא פַרְעֹה אִישׁ נָבוֹן
וְחָכָם וִישִׁיתֵהוּ עַל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃

34 יַעֲשֶׂה פַרְעֹה וְיַפְקֵד פְּקִדִים
עַל־הָאָרֶץ וְחִמֵּשׁ אֶת־אֶרֶץ
מִצְרַיִם בְּשֶׁבַע שְׁנֵי הַשָּׂבָע׃

35 וְיִקְבְּצוּ אֶת־כָּל־אֹכֶל הַשָּׁנִים
הַטֹּבוֹת הַבָּאֹת הָאֵלֶּה וְיִצְבְּרוּ־בָר
תַּחַת יַד־פַּרְעֹה אֹכֶל בֶּעָרִים
וְשָׁמָרוּ׃

36 וְהָיָה הָאֹכֶל לְפִקָּדוֹן לָאָרֶץ
לְשֶׁבַע שְׁנֵי הָרָעָב אֲשֶׁר תִּהְיֶיןָ
בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם וְלֹא־תִכָּרֵת
הָאָרֶץ בָּרָעָב׃

37 וַיִּיטַב הַדָּבָר בְּעֵינֵי פַרְעֹה
וּבְעֵינֵי כָּל־עֲבָדָיו׃

38 וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־עֲבָדָיו
הֲנִמְצָא כָזֶה אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ
אֱלֹהִים בּוֹ׃

39 וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף אַחֲרֵי
הוֹדִיעַ אֱלֹהִים אוֹתְךָ אֶת־כָּל־זֹאת
אֵין־נָבוֹן וְחָכָם כָּמוֹךָ׃

40 אַתָּה תִּהְיֶה עַל־בֵּיתִי וְעַל־
פִּיךָ יִשַּׁק כָּל־עַמִּי רַק הַכִּסֵּא
אֶגְדַּל מִמֶּךָּ׃

41 וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף רְאֵה
נָתַתִּי אֹתְךָ עַל כָּל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃

42 וַיָּסַר פַּרְעֹה אֶת־טַבַּעְתּוֹ
מֵעַל יָדוֹ וַיִּתֵּן אֹתָהּ עַל־יַד
יוֹסֵף וַיַּלְבֵּשׁ אֹתוֹ בִּגְדֵי־שֵׁשׁ וַיָּשֶׂם
רְבִד הַזָּהָב עַל־צַוָּארוֹ׃

μα΄.

31. Καὶ οὐκ ἐπιγνωσθήσεται ἡ εὐθηνία ἐπὶ τῆς γῆς, ἀπὸ τοῦ λιμοῦ τοῦ ἐσομένου μετὰ ταῦτα. ἰσχυρὸς γὰρ ἔσται σφόδρα.

32. Περὶ δὲ τοῦ δευτερῶσαι τὸ ἐνύπνιον Φαραὼ δὶς, ὅτι ἀληθές ἐστι τὸ ῥῆμα τὸ παρὰ τοῦ θεοῦ, καὶ ταχυνεῖ ὁ θεὸς τοῦ ποιῆσαι αὐτό.

33. Νῦν οὖν σκέψαι ἄνθρωπον φρόνιμον καὶ συνετὸν, καὶ καταστήσεις αὐτὸν ἐπὶ γῆς αἰγύπτου.

34. Καὶ ποιησάτω Φαραὼ καὶ καταστησάτω τοπάρχας ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἀποπεμπτέτωσαν πάντα τὰ γεννήματα τῆς γῆς αἰγύπτου τῶν ἑπτὰ ἐτῶν τῆς εὐθηνίας.

35. Καὶ συναγαγέτωσαν πάντα τὰ βρώματα τῶν ἑπτὰ ἐτῶν τῶν ἐρχομένων τῶν καλῶν τούτων. καὶ συναχθήτω ὁ σῖτος ὑπὸ χεῖρα Φαραώ, καὶ βρώματα ἐν ταῖς πόλεσι φυλαχθήτω.

36. Καὶ ἔσται τὰ βρώματα τὰ πεφυλαγμένα ἐν τῇ γῇ εἰς τὰ ἑπτὰ ἔτη τοῦ λιμοῦ, ἃ ἔσονται ἐν γῇ αἰγύπτου, καὶ οὐκ ἐκτριβήσεται ἡ γῆ ἐκ τοῦ λιμοῦ.

37. Ηρεσε δὲ τὸ ῥῆμα ἐναντίον Φαραώ, καὶ ἐναντίον πάντων τῶν παίδων αὐτοῦ.

38. Καὶ εἶπε Φαραὼ πᾶσι τοῖς παισὶν αὐτοῦ· μὴ εὑρήσομεν ἄνθρωπον τοιοῦτον, ὃς ἔχει πνεῦμα θεοῦ ἐν αὐτῷ;

39. Εἶπε δὲ Φαραὼ τῷ Ἰωσήφ· ἐπειδὰν ἔδειξεν ὁ θεός σοι πάντα ταῦτα, οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος φρονιμώτερος καὶ συνετώτερός σου.

40. Σὺ δὲ ἔσῃ ἐν τῷ οἴκῳ μου, καὶ ἐπὶ τῷ στόματί σου ὑπακούσεται πᾶς ὁ λαός μου, πλὴν τὸν θρόνον ὑπερέξω σου ἐγώ.

41. Εἶπε δὲ Φαραὼ τῷ Ἰωσήφ· ἰδοὺ καθίστημί σε σήμερον ἐπὶ πάσης γῆς αἰγύπτου.

42. Καὶ περιελόμενος Φαραὼ τὸν δακτύλιον ἀπὸ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, περιέθηκεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν χεῖρα ἰωσήφ, καὶ ἐνέδυσεν αὐτὸν στολὴν βυσσίνην, καὶ περιέθηκε κλοιὸν χρυσοῦν περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ.

CAP. XLI.

31. Et hubertatis magnitudinem perditura eſt inopiæ magnitudo.

32. Quod autem vidiſti ſecundò ad eandem rem pertinens ſomnium: firmitatis indicium eſt, eo quòd fiat ſermo Dei, & velociùs impleatur.

33. Nunc ergo provideat rex virum ſapientem & induſtrium, & præficiat eum Terræ-Ægypti.

34. Qui conſtituat præpoſitos per cunctas regiones: & quintam partem fructuum per ſeptem annos fertilitatis.

35. Qui iam nunc futuri ſunt, congreget in horrea: & omne frumentum ſub Pharaonis poteſtate condatur, ſerveturq; in urbibus.

36. Et præparetur futuræ ſeptem annorum fami quæ oppreſſura eſt Ægyptum, & non conſumetur terra inopia.

37. Placuit Pharaoni conſilium & cunctis miniſtris eius:

38. Locutuſque eſt ad eos: Num invenire poterimus talem virum, qui ſpiritu Dei plenus ſit?

39. Dixit ergo ad Ioſeph: Quia oſtendit tibi Deus omnia quæ locutus es, nũquid ſapientiorem & conſimilem tui invenire potero?

40. Tu eris ſuper domum meam, & ad tui oris imperiũ cunctus populus obediet: uno tantùm regni ſolio te præcedam.

41. Dixitq; rurſum Pharao ad Ioſeph: Ecce conſtitui te ſuper univerſam Terram-Ægypti.

42. Tulitq; annulũ de manu ſua, & dedit eũ in manu eius: veſtivitq; eum ſtola byſſina, & collo torquem aureã circumpoſuit.

Das XLI. Capitel.

31. Daß man nichts wiſſen wird von der fülle im Landt/ für der thewren zeit/ die hernach kompt/ denn ſie wird faſt ſchwer ſein.

32. Daß aber dem Pharao zum andern mal geträumet hat/ bedeut/ daß ſolches Gott gewißlich vnd eilend thun wird.

33. Nun ſehe Pharao nach einem verſtendigen vnd weiſen Man/ den er über Egyptenland ſetze.

34. Vnnd ſchaffe/ das er Amptleute verordene im Lande/ vnnd neme den fünfften in Egyptenlande/ in den ſieben reichen Jahren.

35. Vnd ſamle alle Speiſe der guten Jare/ die kommen werden/ daß ſie Getreide aufſchütten inn Pharao Kornhäuſer/ zum vorrath in den Städten/ vnd verwarens.

36. Auff daß man Speiſe verordnet finde dem Lande in den ſieben thewren Jaren/ die über Egyptenland kommen werden/ daß nicht das Landt für Hunger verderbe.

37. Die rede gefiel Pharao vnnd allen ſeinen Knechten wol.

38. Vnnd Pharao ſprach zu ſeinen Knechten: Wie köndten wir einen ſolchen Mann finden/ inn dem der Geiſt Gottes ſey?

39. Vnd ſprach zu Joſeph: Weil dir Gott ſolches alles hat kunth gethan/ iſt keiner ſo verſtendig vnnd weiſe als du.

40. Du ſolt über mein Hauß ſein/ vnnd deinem wort ſol alle mein Volck gehorſam ſein/ Alleine des Königlichen Stuls wil ich höher ſein denn du.

41. Vnnd weiter ſprach Pharao zu Joſeph: Sihe/ Jch habe dich über gantz Egyptenlandt geſetzt.

42. Vnnd thet ſeinen Ring von ſeiner Handt/ vnnd gab jhn Joſeph an ſeine Handt/ vnd Kleidet jn mit weiſſer Seiden/ vnd hieng jhm ein Gülden Ketten an ſeinen Halß.

CHAP. XLI.

31. Et on ne recognoiſtra plus ceſte abondãce au païs, pour ceſte famine-la, qui viendra apres: car elle ſera treſgrieue.

32. Et quant à ce que le ſonge a eſté reiteré à Pharao pour la deuxieme fois, *c'eſt* que la choſe *eſt* arreſtee de Dieu, & que Dieu ſe haſte de l'accomplir.

33. Or maintenant que Pharao pouruoye d'vn homme entendu & ſage, & qu'il eſtabliſſe ſur le païs d'Egypte.

34. Que Pharao auſſi face *ceci*: qu'il commette des cõmiſſaires ſur le païs, & que il prene le quint *du reuenu* du païs d'Egypte durant les ſept ans de l'abondance.

35. Et qu'on amaſſe tous les viures de ces bonnes annees qui viendront, & qu'on aſſemble le blé ſous la main de Pharao *pour* nourriture dedans les villes; & qu'on *le* garde.

36. Et ſeront ces viures-la pour la prouiſion du païs durant les ſept ans de famine qui ſeront au païs d'Egypte, afin que le païs ne ſoit exterminé par la famine.

37. Et la choſe pleut à Pharao, & à tous ſes ſeruiteurs.

38. Et Pharao dit à ſes ſeruiteurs, Pourrions-nous trouuer vn homme ſemblable à ceſtui-ci, auquel *ſoit* l'Eſprit de Dieu?

39. Puis Pharao dit à Ioſeph, Puis que Dieu t'a donné à cognoiſtre tout ceci, il n'*y a perſonne* entendu ne ſage comme toi.

40. Tu ſeras ſur ma maiſon, & tout mon peuple to baiſera la bouche: ſeulement ie ſerai plus grand que toi quãt au throne.

41. Outreplus Pharao dit à Ioſeph, Regarde, ie t'ai eſtabli ſur tout le pais d'Egypte.

42. Adonc Pharao tira ſon aneau de ſa main, & le mit en la main de Ioſeph, & le fit veſtir d'habits de fin lin, & mit vn colier d'or à ſon col.

מא

43 וְאַרְכֵּיב יָתֵיהּ בַּר
בְּרְתִיכָּא תִנְיָנְתָא דִילֵיהּ
וְאַכְרִיזוּ קֳדָמוֹהִי דֵּין א
אַבָּא לְמַלְכָּא וּמַנִּי יָתֵיהּ
עַל כָּל אַרְעָא דְמִצְרָיִם׃

44 וַאֲמַר פַּרְעֹה לְיוֹסֵף
אֲנָא פַרְעֹה וּבַר מִן מ
מֵימְרָךְ לָא יְרִים גְּבַר יָת
יְדֵיהּ לְמֵיסַר זֵין וְיָת
רַגְלֵיהּ לְמִרְכַּב עַל סוּסְיָא
בְּכָל אַרְעָא דְמִצְרָיִם׃

45 וּקְרָא פַרְעֹה שְׁמֵיהּ
דְיוֹסֵף גַּבְרָא דְמִטַמְּרָן
גַּלְיָן לֵיהּ וִיהַב לֵיהּ יָת
אָסְנַת בַּת פּוֹטִיפֶרַע רַבָּא
דְאוֹן לְאִנְתּוּ וּנְפַק יוֹסֵף
שַׁלִּיט עַל אַרְעָא דְמִצְרַיִם׃

46 וְיוֹסֵף בַּר תְּלָתִין ש
שְׁנִין כַּד קָם קֳדָם פַּרְעֹה
מַלְכָּא דְמִצְרַיִם וּנְפַק
יוֹסֵף מִן קֳדָם פַּרְעֹה
וַעֲבַר שַׁלִּיט בְּכָל אַרְעָא
דְמִצְרַיִם׃

47 וּכְנַשׁוּ דָיְרֵי אַרְעָא
בְּשֶׁבַע שְׁנֵי שִׂבְעָא עִבּוּרָא
לְאוֹצָרִין׃

48 וּכְנַשׁ יָת כָּל עִיבּוּר
שְׁבַע שְׁנִין דַהֲוָאָה בְּאַרְעָא
דְמִצְרַיִם וִיהַב עִבּוּרָא
בְּקִרְוַיָּא עִבּוּר חֲקַל
קַרְתָּא דִי בִסְחָרָנַהָא
יְהַב בְּגַוַּהּ׃

49 וּכְנַשׁ יוֹסֵף עִבּוּרָא
כְּחָלָא דְיַמָּא סַגִּי לַחְדָא
עַד דִּפְסַק מִלְּמִמְנֵי אֲרֵי
לֵית מִנְיָן׃

50 וּלְיוֹסֵף אִתְיְלִידוּ תְּרֵין
בְּנִין עַד לָא עֲלַת שַׁתָּא
דְכַפְנָא דִילֵידַת לֵיהּ
אָסְנַת בַּת פּוֹטִיפֶרַע רַבָּא
דְאוֹן׃

51 וּקְרָא יוֹסֵף יָת שׁוּם
בְּכְרָא מְנַשֶּׁה אֲרֵי א
אַנְשְׁיַנִי יְיָ יָת כָּל עַמְלִי
וְיָת כָּל בֵּית אַבָּא׃

52 וְיָת שׁוּם תִּנְיָנָא קְרָא
אֶפְרָיִם אֲרֵי אַפְשַׁנִי יְיָ
בְּאַרְעַ שַׁעְבּוּדִי׃

מא

43 וַיַּרְכֵּב אֹתוֹ בְּמִרְכֶּבֶת הַמִּשְׁנֶה
אֲשֶׁר־לוֹ וַיִּקְרְאוּ לְפָנָיו אַבְרֵךְ
וְנָתוֹן אֹתוֹ עַל כָּל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃

44 וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף
אֲנִי פַרְעֹה וּבִלְעָדֶיךָ לֹא־יָרִים
אִישׁ אֶת־יָדוֹ וְאֶת־רַגְלוֹ בְּכָל־
אֶרֶץ מִצְרָיִם׃

45 וַיִּקְרָא פַרְעֹה שֵׁם־יוֹסֵף צָפְנַת
פַּעְנֵחַ וַיִּתֶּן־לוֹ אֶת־אָסְנַת בַּת־
פּוֹטִי־פֶרַע כֹּהֵן אֹן לְאִשָּׁה וַיֵּצֵא
יוֹסֵף עַל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃

46 וְיוֹסֵף בֶּן־שְׁלֹשִׁים שָׁנָה
בְּעָמְדוֹ לִפְנֵי פַּרְעֹה מֶלֶךְ־מִצְרָיִם
וַיֵּצֵא יוֹסֵף מִלִּפְנֵי פַרְעֹה וַיַּעֲבֹר
בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃

47 וַתַּעַשׂ הָאָרֶץ בְּשֶׁבַע שְׁנֵי
הַשָּׂבָע לִקְמָצִים׃

48 וַיִּקְבֹּץ אֶת־כָּל־אֹכֶל שֶׁבַע
שָׁנִים אֲשֶׁר הָיוּ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם
וַיִּתֶּן־אֹכֶל בֶּעָרִים אֹכֶל שְׂדֵה־הָעִיר
אֲשֶׁר סְבִיבֹתֶיהָ נָתַן בְּתוֹכָהּ׃

49 וַיִּצְבֹּר יוֹסֵף בָּר כְּחוֹל הַיָּם
הַרְבֵּה מְאֹד עַד כִּי־חָדַל לִסְפֹּר
כִּי־אֵין מִסְפָּר׃

50 וּלְיוֹסֵף יֻלַּד שְׁנֵי בָנִים בְּטֶרֶם
תָּבוֹא שְׁנַת הָרָעָב אֲשֶׁר יָלְדָה־
לּוֹ אָסְנַת בַּת־פּוֹטִי־פֶרַע
כֹּהֵן אוֹן׃

51 וַיִּקְרָא יוֹסֵף אֶת־שֵׁם הַבְּכוֹר
מְנַשֶּׁה כִּי־נַשַּׁנִי אֱלֹהִים אֶת־
כָּל־עֲמָלִי וְאֵת כָּל־בֵּית אָבִי׃

52 וְאֵת שֵׁם הַשֵּׁנִי קָרָא אֶפְרָיִם
כִּי־הִפְרַנִי אֱלֹהִים בְּאֶרֶץ עָנְיִי׃

μα´.

43. Καὶ ἀνεβίβασεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἅρμα τὸ δεύτερον τῶν αὐτοῦ. καὶ ἐκήρυξεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ κήρυξ, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἐφ' ὅλης γῆς αἰγύπτου.

44. Εἶπε δὲ Φαραὼ τῷ Ιωσήφ· ἐγὼ Φαραὼ, ἄνευ σοῦ οὐκ ἐξαρεῖ οὐθεὶς τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ πάσης γῆς αἰγύπτου.

45. Καὶ ἐκάλεσε Φαραὼ τὸ ὄνομα ἰωσὴφ, ψοντομφανήχ. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ἀσενὲθ θυγατέρα πεντεφρῆ ἱερέως ἡλιουπόλεως αὐτῷ εἰς γυναῖκα.

46. Ιωσὴφ δὲ ἦν ἐτῶν τριάκοντα, ὅτε ἔστη ἐναντίον Φαραὼ βασιλέως αἰγύπτου. Εξῆλθε δὲ Ιωσὴφ ἐκ προσώπου Φαραὼ, καὶ διῆλθε πᾶσαν γῆν αἰγύπτου.

47. Καὶ ἐποίησεν ἡ γῆ ἐν τοῖς ἑπτὰ ἔτεσι τῆς εὐθηνίας δράγματα.

48. Καὶ συνήγαγε πάντα τὰ βρώματα τῶν ἑπτὰ ἐτῶν ἐν οἷς ἦν ἡ εὐθηνία ἐν τῇ γῇ αἰγύπτου. Καὶ ἔθηκε τὰ βρώματα ἐν ταῖς πόλεσι, βρώματα τῶν πεδίων τῆς πόλεως τῶν κύκλῳ αὐτῆς ἔθηκεν ἐν αὐτῇ.

49. Καὶ συνήγαγεν Ιωσὴφ σῖτον ὡσεὶ τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης πολὺν σφόδρα, ἕως οὐκ ἠδύναντο ἀριθμῆσαι. οὐ γὰρ ἦν ἀριθμός.

50. Τῷ δὲ Ιωσὴφ ἐγένοντο υἱοὶ δύο πρὸ τοῦ ἐλθεῖν τὰ ἑπτὰ ἔτη τοῦ λιμοῦ, οὓς ἔτεκεν αὐτῷ ἀσενὲθ ἡ θυγάτηρ πεντεφρῆ ἱερέως ἡλιουπόλεως.

51. Εκάλεσε δὲ Ιωσὴφ τὸ ὄνομα τοῦ πρωτοτόκου, μανασσῆ, λέγων· ὅτι ἐπιλαθέσθαι με ἐποίησεν ὁ θεὸς πάντων τῶν πόνων μου, καὶ πάντων τῶν τοῦ πατρός μου.

52. Τὸ δὲ ὄνομα τοῦ δευτέρου ἐκάλεσεν ἐφραΐμ, λέγων· ὅτι ηὔξησέ με ὁ θεὸς, ἐν γῇ ταπεινώσεώς μου.

CAP. XLI.

43. Fecitq́; eum aſcendere ſuper currum ſuum ſecundum, clamante præcone, ut omnes coram eo genu flecterent, & præpoſitum eſſe ſcirent univerſæ Terræ-Ægypti.

44. Dixit quoque rex Ægypti ad Ioſeph: Ego ſum Pharao: abſque tuo imperio non movebit quiſquam manum aut pedem in omni Terra-Ægypti.

45. Vertitq́; nomen eius, & vocavit eum (lingua Ægyptiaca,) Salvatorem mundi. Deditq́; illi uxorem Aſeneth filiam Phutipharis ſacerdotis Heliopoleos. Egreſſus eſt itaque Ioſeph ad Terram-Ægypti.

46. (Triginta autem annorum erat quando ſtetit in conſpectu regis Pharaonis) & circuivit omnes regiones Aegypti.

47. Venitq́; fertilitas ſeptem annorum:

48. Et in manipulos redactæ ſegetes congregatæ ſunt in horrea Aegypti. Omnis etiã frugum abundantia ſingulis urbibus condita eſt.

49. Tantaque fuit abundantia tritici, ut arenæ maris coæquaretur, & copia menſuram excederet.

50. Natiq́; ſunt Ioſeph filii duo antequam veniret fames: quos peperit ei Aſeneth filia Phutipharis ſacerdotis Heliopoleos.

51. Vocavitq́; nomen primogeniti, Manaſſes, dicens: Obliviſci me fecit Deus omniũ laborum meorum, & domus patris mei.

52. Nomen quoque ſecundi appellavit Ephraim, dicens: Creſcere me fecit Deus in terra paupertatis meæ.

Das XLI. Capitel.

43. Vnd ließ jhn auff ſeinem andern Wagen fahren / vnnd ließ vor jhm her außruffen: Der iſt des Landes Vater. Vnd ſetzt jhn über gantz Egyptenland.

44. Vnd Pharao ſprach zu Joſeph: Ich bin Pharao / ohn deinen willen ſol niemand ſeine Handt oder ſeinen Fuß regen in gantz Egyptenlandt.

45. Vnnd nennet jhn den heimlichen Rath. Vnd gab jm ein Weib Aſnath / die Tochter Potiphar des Prieſters zu On. Alſo zog Joſeph auß / das Landt Egypten zu beſehen.

46. Vnd er war dreiſſig Jahr alt / da er für Pharao ſtundt / dem Könige inn Egypten / Vnd fuhr auß von Pharao / vnd zoch durch gantz Egyptenland.

47. Vnnd das Landt thet alſo die ſieben reichen Jahr.

48. Vnnd ſamleten alle Speiſe der ſieben Jahr / ſo im Lande Egypten waren / vnnd theten ſie inn die Städte. Was für Speiſe auff dem Felde einer jeglichen Stadt vmbher wuchs / das theten ſie hinein.

49. Alſo ſchüttet Joſeph das Getreide auff / vber die mas viel / wie ſand am Meer / alſo / daß er auffhöret zu zehlen / denn man konds nicht zehlen.

50. Vnd Joſeph wurden zwen Söne geborn / ehe denn die thewre zeit kam / welche gebar jhm Aſnath / Potiphera des Prieſters zu On Tochter.

51. Vnnd hieß den erſten Manaſſe / Denn Gott (ſprach er) hat mich laſſen vergeſſen alles meines vnglücks / vnd alle meines Vaters Hauſes.

52. Den andern hieß er Ephraim. Denn Gott (ſprach er) hat mich laſſen wachſen inn dem Lande meines elends.

CHAP. XLI.

43. Et le fit monter ſur le chariot qui eſtoit le ſecond apres le ſien: & on crioit deuant lui, Qu'on s'agenouille. Et il l'eſtablit ſur tout le païs d'Egypte.

44. Et Pharao dit à Ioſeph, Ie *ſuis* Pharao, mais ſans toi nul ne leuera ſa main ne ſon pi en tout le païs d'Egypte.

45. Et Pharao appela le nom de Ioſeph Tſaphenath-Paneah: & lui donna à femme Aſenath fille de Poti-pherah gouuerneur d'On. Ainſi Ioſeph alla par le païs d'Egypte.

46. Or Ioſeph *eſtoit* aagé de trente ans, quand il ſe preſenta deuant Pharao roy d'Egypte. Et partant de la preſence de Pharao, paſſa parmi tout le païs d'Egypte.

47. Et la terre rapporta à poignees durant les ſept ans de l'abondance.

48. Et *Ioſeph* amaſſa tous les viures des ſept ans, qui furẽt au païs d'Egypte, & mit les viures dedans les villes: *aſſauoir* en vne chacune ville les viures du territoire d'à l'entour.

49. Ioſeph donc aſſembla du blé treſabondamment comme le ſablon de la mer: tellement qu'on ceſſa de *le* nombrer, pource qu'il *eſtoit* ſans nombre.

50. Et deuant que le *premier* an de famine aduint, naſquirent deux enfans à Ioſeph, leſquels Aſenath fille de Poti-pherah, gouuerneur d'On, lui enfanta.

51. Et Ioſeph appela le nom du premierné, Manaſſé: Car Dieu (*dit-il*) m'a fait oublier tout mon trauail, & toute la maiſon de mon pere.

52. Et appela le nom du ſecond, Ephraim: Car Dieu (*dit-il*) m'a fait foiſonner au païs de mon affliction.

מא

53 וּשְׁלִימָא שְׁבַע שְׁנֵי שָׂבְעָא דַּהֲוָאָה בְּאַרְעָא דְּמִצְרָיִם׃

54 וּשְׁרִיאָה שְׁבַע שְׁנֵי כַפְנָא לְמֵיתֵי כְּמָא דַּאֲמַר יוֹסֵף וַהֲוָה כַפְנָא בְּכָל אַרְעָתָא וּבְכָל אַרְעָא דְּמִצְרַיִם הֲוָה לַחְמָא׃

55 וּכְפֵינַת כָּל אַרְעָא דְּמִצְרַיִם וּצְוַח עַמָּא לְוָת פַּרְעֹה לְלַחְמָא וַאֲמַר פַּרְעֹה לְכָל מִצְרָאֵי אֱזִילוּ לְוָת יוֹסֵף דְּיֵימַר לְכוֹן תַּעְבְּדוּן׃

56 וְכַפְנָא הֲוָה עַל כָּל אַפֵּי אַרְעָא וּפְתַח יוֹסֵף יָת כָּל אוֹצְרַיָּא דִּי בְהוֹן עִיבוּרָא וְזַבִּין לְמִצְרַיִם וּתְקֵיף כַּפְנָא בְּאַרְעָא דְּמִצְרָיִם׃

57 וְכָל דַּיְרֵי אַרְעָא אֲתוֹ לְמִצְרַיִם לְמִזְבַּן עִיבוּרָא מִן יוֹסֵף אֲרֵי תַקִּיף כַּפְנָא בְּכָל אַרְעָא׃

מב

1 וַחֲזָא יַעֲקֹב אֲרֵי אִית עִיבוּרָא מִזְדַּבַּן בְּמִצְרַיִם וַאֲמַר יַעֲקֹב לִבְנוֹהִי לְמָה דֵּין תִּתְחֲזוּן׃

2 וַאֲמַר הָא שְׁמַעִית אֲרֵי אִית עִיבוּרָא מִזְדַּבַּן בְּמִצְרַיִם חוּתוּ לְתַמָּן וּזְבוּנוּ לָנָא מִתַּמָּן וּנְחֵי וְלָא נְמוּת׃

3 וּנְחַתוּ אֲחֵי יוֹסֵף עַסְרָה לְמִזְבַּן עִיבוּרָא מִמִּצְרָיִם׃

4 וְיָת בִּנְיָמִין אֲחוּהִי דְיוֹסֵף לָא שְׁלַח יַעֲקֹב עִם אֲחוּהִי אֲרֵי אֲמַר דִּילְמָא יְעָרְעִנֵּיהּ מוֹתָא׃

5 וַאֲתוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִזְבַּן עִיבוּרָא בְּגוֹ עָלַיָּא אֲרֵי הֲוָה כַפְנָא בְּאַרְעָא דִכְנָעַן׃

מא

53 וַתִּכְלֶינָה שֶׁבַע שְׁנֵי הַשָּׂבָע אֲשֶׁר הָיָה בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם׃

54 וַתְּחִלֶּינָה שֶׁבַע שְׁנֵי הָרָעָב לָבוֹא כַּאֲשֶׁר אָמַר יוֹסֵף וַיְהִי רָעָב בְּכָל־הָאֲרָצוֹת וּבְכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם הָיָה לָחֶם׃

55 וַתִּרְעַב כָּל־אֶרֶץ מִצְרַיִם וַיִּצְעַק הָעָם אֶל־פַּרְעֹה לַלָּחֶם וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה לְכָל־מִצְרַיִם לְכוּ אֶל־יוֹסֵף אֲשֶׁר־יֹאמַר לָכֶם תַּעֲשׂוּ׃

56 וְהָרָעָב הָיָה עַל־כָּל־פְּנֵי הָאָרֶץ וַיִּפְתַּח יוֹסֵף אֶת־כָּל־אֲשֶׁר בָּהֶם וַיִּשְׁבֹּר לְמִצְרַיִם וַיֶּחֱזַק הָרָעָב בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם׃

57 וְכָל־הָאָרֶץ בָּאוּ מִצְרַיְמָה לִשְׁבֹּר אֶל־יוֹסֵף כִּי־חָזַק הָרָעָב בְּכָל־הָאָרֶץ׃

מב

1 וַיַּרְא יַעֲקֹב כִּי יֶשׁ־שֶׁבֶר בְּמִצְרָיִם וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְבָנָיו לָמָּה תִּתְרָאוּ׃

2 וַיֹּאמֶר הִנֵּה שָׁמַעְתִּי כִּי יֶשׁ־שֶׁבֶר בְּמִצְרָיִם רְדוּ־שָׁמָּה וְשִׁבְרוּ־לָנוּ מִשָּׁם וְנִחְיֶה וְלֹא נָמוּת׃

3 וַיֵּרְדוּ אֲחֵי־יוֹסֵף עֲשָׂרָה לִשְׁבֹּר בָּר מִמִּצְרָיִם׃

4 וְאֶת־בִּנְיָמִין אֲחִי יוֹסֵף לֹא־שָׁלַח יַעֲקֹב אֶת־אֶחָיו כִּי אָמַר פֶּן־יִקְרָאֶנּוּ אָסוֹן׃

5 וַיָּבֹאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִשְׁבֹּר בְּתוֹךְ הַבָּאִים כִּי־הָיָה הָרָעָב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃

ΚΕΦΑΛ. μα΄.

53. Παρῆλθον δὲ τὰ ἑπτὰ ἔτη τῆς εὐθηνίας, ἃ ἐγένοντο ἐν τῇ γῇ αἰγύπτου.

54. Καὶ ἤρξατο τὰ ἑπτὰ ἔτη τοῦ λιμοῦ ἔρχεσθαι, καθὰ εἶπεν ἰωσήφ. καὶ ἐγένετο λιμὸς ἐν πάσῃ τῇ γῇ. ἐν δὲ πάσῃ τῇ γῇ αἰγύπτου ἦσαν ἄρτοι.

55. Καὶ ἐπείνασε πᾶσα ἡ γῆ αἰγύπτου. ἔκραξε δὲ ὁ λαὸς πρὸς φαραὼ περὶ ἄρτων. εἶπε δὲ φαραὼ πᾶσι τοῖς αἰγυπτίοις· πορεύεσθε πρὸς ἰωσήφ, καὶ ὃ ἐὰν εἴπῃ ὑμῖν, ποιήσατε.

56. Καὶ ὁ λιμὸς ἦν ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς. ἀνέῳξε δὲ ἰωσὴφ πάντας τοὺς σιτοβολῶνας, καὶ ἐπώλει πᾶσι τοῖς αἰγυπτίοις.

57. Καὶ πᾶσαι αἱ χῶραι ἦλθον εἰς αἴγυπτον ἀγοράζειν πρὸς ἰωσήφ. ἐπεκράτησε γὰρ ὁ λιμὸς ἐν πάσῃ τῇ γῇ.

ΚΕΦΑΛ. μβ΄.

1. Ἰδὼν δὲ ἰακὼβ ὅτι ἐστὶ σίτου πρᾶσις ἐν αἰγύπτῳ, εἶπε τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ. ἵνα τί ῥαθυμεῖτε.

2. Ἰδοὺ ἀκήκοα ὅτι ἐστὶ σῖτος ἐν αἰγύπτῳ. καταβῆτε ἐκεῖ, καὶ πρίασθε ἡμῖν ἐκεῖθεν μικρὰ βρώματα, ἵνα ζῶμεν, καὶ μὴ ἀποθάνωμεν.

3. Κατέβησαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ ἰωσὴφ δέκα, πρίασθαι σῖτον ἐξ αἰγύπτου.

4. Τὸν δὲ βενιαμὶν τὸν ἀδελφὸν ἰωσήφ, οὐκ ἀπέστειλε μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ. εἶπε γάρ, μήποτε συμβῇ αὐτῷ μαλακία ἐν τῇ ὁδῷ.

5. Ἦλθον δὲ οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἀγοράζειν μετὰ τῶν ἐρχομένων. ἦν γὰρ ὁ λιμὸς ἐν γῇ χαναάν.

CAP. XLI.

53. Igitur tranſactis ſeptem hubertatis annis, qui fuerant in Ægypto,

54. Cœperunt venire ſeptē anni inopię, quos prædixerat Ioſeph: & in univerſo orbe fames prævaluit, in cuncta autem Terra-Ægypti panis erat.

55. Qua eſuriente clamavit populus ad Pharaonem alimenta petens. Quibus ille reſpondit: Ite ad Ioſeph, & quicquid ipſe vobis dixerit, facite.

56. Creſcebat autem quotidie fames in omni terra: aperuitque Ioſeph univerſa horrea, & vendebat Ægyptiis: nam & illos oppreſſerat fames.

57. Omneſq; provinciæ veniebant in Aegyptum, ut emerent eſcas, & malum inopiæ temperarent.

Das XLI. Capitel.

53. Da nun die ſieben reichen Jar vmb waren im Lande Egypten.

54. Da fiengen an die ſieben theure Jar zu kommen / da Joſeph von geſagt hatte. Vnd es ward eine theurung inn allen Landen / Aber in gantz Egyptenlandt war Brodt.

55. Da nun das gantz Egyptenland auch hunger leyd / ſchrey das Volck zu Pharao vmb Brodt. Aber Pharao ſprach zu allen Egyptern: Gehet hin zu Joſeph / was euch der ſaget das thut.

56. Als nun im gantzen Lande theurung war / thet Joſeph allenthalben Kornhäuſer auff / vnd verkauffte den Egyptern / Denn die theurung ward je lenger je gröſſer im Lande.

57. Vnd alle Landt kamen inn Egypten zu kauffen bey Joſeph / Denn die theurung war groß in allen Landen.

CHAP. XLI.

53. Adonc s'acheuerent les ſept ans de l'abondance qui auoit eſté au païs d'Egypte.

54. Puis cōmencerent à venir les ſept ans de famine, cōme Ioſeph l'auoit predit. Et fut la famine par tous païs: mais il y auoit du pain en tout le païs d'Egypte.

55. Puis apres tout le païs d Egypte fut affamé, & le peuple cria vers Pharao pour du pain. Et Pharao reſpondit à tous les Egyptiens, Allez à Ioſeph, & faites ce qu'il vous dira.

56. La famine donc eſtant ſur tout le païs, Ioſeph ouurit tous *les greniers* qui eſtoyent parmi les Egyptiens, & leur debita du blé. Et la famine ſe renforça au païs d'Egypte.

57. On venoit auſſi de tout païs en Egypte vers Ioſeph, pour acheter du blé: car la famine eſtoit renforcee par toute la terre.

CAP. XLII.

1. Audiens autem Iacob quòd alimenta venderentur in Aegypto, dixit filiis ſuis: Quare negligitis?

2. Audivi quòd triticum venundetur in Aegypto: deſcendite, & emite nobis neceſſaria, ut poſſimus vivere, & non conſumamur inopia.

3. Deſcendentes igitur fratres Ioſeph decem, ut emerent frumenta in Aegypto,

4. Beniamin domi retento à Iacob, qui dixerat fratribus eius: Ne fortè in itinere quicquam patiatur mali:

5. Ingreſſi ſunt Terram-Aegypti cum aliis qui pergebant ad emendum. Erat autem fames in Terra-Chanaan.

Das XLII. Capitel.

Da aber Jacob ſahe / daß Getreide inn Egypten feyl war / ſprach er zu ſeinen Sönen: Was ſehet jr euch lang vmb?

2. Sihe / ich höre / es ſey in Egypten Getreid feil / Ziehet hinab / vnnd kaufft vns Getreid / daß wir leben vnnd nicht ſterben.

3. Alſo zogen hinab zehen Brüder Joſeph / daß ſie inn Egypten Getreide kaufften.

4. Aber BenJamin Joſephs Bruder ließ Jacob nicht mit ſeinen Brüdern ziehen. Denn er ſprach: Es möchte jm ein vnfall begegnen.

5. Alſo kamen die Kinder Iſrael Getreide zu kauffen / ſampt andern / die mit jhnen zogen / Denn es war im Lande Canaan auch theuer.

CHAP. XLII.

1. Et Iacob voyant qu'il y auoit du blé à vendre en Egypte, dit à ſes fils, Pourquoi vous regardez-vous les vns les autres?

2. Il dit en outre, Voici, j'ai entēdu qu'il y a du blé à vendre en Egypte, deſcendez-y, & nous en achetez de là: afin que nous viuions, & ne mourions point.

3. Adonc deſcendirent dix freres de Ioſeph pour acheter du blé en Egypte.

4. Mais Iacob n'enuoya point Beniamin frere de Ioſeph auec ſes freres: car il diſoit, *Il faut garder* que quelque encombrier mortel ne lui aduiene.

5. Et les fils d'Iſrael s'en vindrent pour acheter du blé parmi ceux qui *y* alloyent: car la famine eſtoit au païs de Canaan.

מב

6 וְיוֹסֵף הוּא דְּשַׁלִּיט עַל אַרְעָא הוּא מְזַבֵּן עִיבוּרָא לְכָל עַמָּא דְאַרְעָא וַאֲתוֹ אֲחֵי יוֹסֵף וּסְגִידוּ לֵיהּ עַל אַפֵּיהוֹן עַל אַרְעָא׃

7 וַחֲזָא יוֹסֵף יָת אֲחוֹהִי וְאִשְׁתְּמוֹדְעִינּוּן וַחֲשִׁיב מָה דִּימַלֵּיל עִמְּהוֹן וּמַלֵּיל עִמְּהוֹן קַשְׁיָאן וַאֲמַר לְהוֹן מְנַן אֲתֵיתוּן וַאֲמַרוּ מֵאַרְעָא דִּכְנַעַן לְמִזְבַּן עִיבוּרָא׃

8 וְאִשְׁתְּמוֹדַע יוֹסֵף יָת אֲחוֹהִי וְאִינּוּן לָא אִשְׁתְּמוֹדְעוּהִי׃

9 וּדְכִיר יוֹסֵף יָת חֶלְמַיָּא דַּחֲלִים לְהוֹן וַאֲמַר לְהוֹן אַלִּילֵי אַתּוּן לְמֶחֱזֵי יָת בִּדְקָא דְאַרְעָא אֲתֵיתוּן׃

10 וַאֲמַרוּ לֵיהּ לָא רִבּוֹנִי וְעַבְדָּךְ אֲתוֹ לְמִזְבַּן עִיבוּרָא׃

11 כּוּלַּנָא בְּנֵי גַבְרָא חַד נַחְנָא כֵּינֵי אֲנַחְנָא לָא הֲווֹ עַבְדָּךְ אַלִּילֵי׃

12 וַאֲמַר לְהוֹן לָא אֱלָהֵין בִּדְקָא דְאַרְעָא אֲתֵיתוּן לְמֶחֱזֵי׃

13 וַאֲמַרוּ תְּרֵי עֲשַׂר עַבְדָּךְ אַחִין אֲנַחְנָא בְּנֵי גַבְרָא חַד בְּאַרְעָא דִּכְנַעַן וְהָא זְעֵירָא עִם אֲבוּנָא יוֹמָא דֵין וְחַד לֵיתוֹהִי׃

14 וַאֲמַר לְהוֹן יוֹסֵף הוּא דְּמַלֵּלִית עִמְּכוֹן לְמֵימַר אַלִּילֵי אַתּוּן׃

15 בְּדָא תִּתְבַּחֲרוּן חֵי פַרְעֹה אִם תִּפְּקוּן מִכָּא אֱלָהֵין בְּמֵיתֵי אֲחוּכוֹן זְעֵירָא הָכָא׃

16 שְׁלַחוּ מִנְּכוֹן חַד וְיִדְבַּר יָת אֲחוּכוֹן וְאַתּוּן תִּתְאַסְרוּן וְיִתְבַּחֲרוּן פִּתְגָּמֵיכוֹן הֲקֻשְׁט אַתּוּן אָמְרִין וְאִם לָא חֵי פַרְעֹה אֲרֵי אַלִּילֵי אַתּוּן׃

מב

6 וְיוֹסֵף הוּא הַשַּׁלִּיט עַל־הָאָרֶץ הוּא הַמַּשְׁבִּיר לְכָל־עַם הָאָרֶץ וַיָּבֹאוּ אֲחֵי יוֹסֵף וַיִּשְׁתַּחֲווּ־לוֹ אַפַּיִם אָרְצָה׃

7 וַיַּרְא יוֹסֵף אֶת־אֶחָיו וַיַּכִּרֵם וַיִּתְנַכֵּר אֲלֵיהֶם וַיְדַבֵּר אִתָּם קָשׁוֹת וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מֵאַיִן בָּאתֶם וַיֹּאמְרוּ מֵאֶרֶץ כְּנַעַן לִשְׁבָּר־אֹכֶל׃

8 וַיַּכֵּר יוֹסֵף אֶת־אֶחָיו וְהֵם לֹא הִכִּרֻהוּ׃

9 וַיִּזְכֹּר יוֹסֵף אֵת הַחֲלֹמוֹת אֲשֶׁר חָלַם לָהֶם וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מְרַגְּלִים אַתֶּם לִרְאוֹת אֶת־עֶרְוַת הָאָרֶץ בָּאתֶם׃

10 וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו לֹא אֲדֹנִי וַעֲבָדֶיךָ בָּאוּ לִשְׁבָּר־אֹכֶל׃

11 כֻּלָּנוּ בְּנֵי אִישׁ־אֶחָד נָחְנוּ כֵּנִים אֲנַחְנוּ לֹא־הָיוּ עֲבָדֶיךָ מְרַגְּלִים׃

12 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם לֹא כִּי־עֶרְוַת הָאָרֶץ בָּאתֶם לִרְאוֹת׃

13 וַיֹּאמְרוּ שְׁנֵים עָשָׂר עֲבָדֶיךָ אַחִים אֲנַחְנוּ בְּנֵי אִישׁ־אֶחָד בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וְהִנֵּה הַקָּטֹן אֶת אָבִינוּ הַיּוֹם וְהָאֶחָד אֵינֶנּוּ׃

14 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף הוּא אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֲלֵכֶם לֵאמֹר מְרַגְּלִים אַתֶּם׃

15 בְּזֹאת תִּבָּחֵנוּ חֵי פַרְעֹה אִם־תֵּצְאוּ מִזֶּה כִּי אִם־בְּבוֹא אֲחִיכֶם הַקָּטֹן הֵנָּה׃

16 שִׁלְחוּ מִכֶּם אֶחָד וְיִקַּח אֶת־אֲחִיכֶם וְאַתֶּם הֵאָסְרוּ וְיִבָּחֲנוּ דִּבְרֵיכֶם הַאֱמֶת אִתְּכֶם וְאִם־לֹא חֵי פַרְעֹה כִּי מְרַגְּלִים אַתֶּם׃

μβ'.

6. Ἰωσὴφ δὲ ἦν ἄρχων τῆς γῆς. οὗτος ἐπώλει παντὶ τῷ λαῷ τῆς γῆς. Ἐλθόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ Ἰωσὴφ, προσεκύνησαν αὐτῷ ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν.

7. Ἰδὼν δὲ Ἰωσὴφ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ἐπέγνω, καὶ ἠλλοτριοῦτο ἀπ᾽ αὐτῶν, καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς σκληρά. καὶ εἶπεν αὐτοῖς, πόθεν ἥκατε; οἱ δὲ εἶπον· ἐκ γῆς Χαναάν, ἀγοράσαι βρώματα.

8. Ἐπέγνω δὲ Ἰωσὴφ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ. αὐτοὶ δὲ οὐκ ἐπέγνωσαν αὐτόν.

9. Καὶ ἐμνήσθη Ἰωσὴφ τῶν ἐνυπνίων αὐτοῦ ὧν εἶδεν αὐτός, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· κατάσκοποί ἐστε, κατανοῆσαι τὰ ἴχνη τῆς χώρας ἥκατε.

10. Οἱ δὲ εἶπαν οὐχὶ κύριε. οἱ παῖδές σου ἤλθομεν πρίασθαι βρώματα.

11. Πάντες γάρ ἐσμεν υἱοὶ ἑνὸς ἀνθρώπου. εἰρηνικοί ἐσμεν οὐκ εἰσὶν οἱ παῖδές σου κατάσκοποι.

12. Εἶπε δὲ αὐτοῖς· οὐχί, ἀλλὰ τὰ ἴχνη τῆς γῆς ἤλθετε ἰδεῖν.

13. Οἱ δὲ εἶπαν· δώδεκά ἐσμεν οἱ παῖδές σου ἀδελφοὶ ἐν γῇ Χαναάν, καὶ ἰδοὺ ὁ νεώτερος ἡμῶν μετὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν σήμερον. ὁ δὲ ἕτερος οὐχ ὑπάρχει.

14. Εἶπε δὲ αὐτοῖς Ἰωσήφ· τοῦτό ἐστιν ὃ εἴρηκα ὑμῖν λέγων, ὅτι κατάσκοποί ἐστε.

15. Ἐν τούτῳ φανεῖσθε. νὴ τὴν ὑγίειαν Φαραώ. οὐ μὴ ἐξέλθητε ἐντεῦθεν, ἐὰν μὴ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος ἔλθῃ ὧδε.

16. Ἀποστείλατε ἐξ ὑμῶν ἕνα, καὶ λάβετε τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν. ὑμεῖς δὲ ἀπάχθητε ἕως τοῦ φανερὰ γενέσθαι τὰ ῥήματα ὑμῶν, εἰ ἀληθεύετε, ἢ οὔ. εἰ δὲ μή, νὴ τὴν ὑγίειαν Φαραώ, ἦ μὴν κατάσκοποί ἐστε.

CAP. XLII.

6. Et Ioſeph erat princeps in Terra-Ægypti, atque ad eius nutum frumenta populis vendebantur. Cumq; adoraſſent eum fratres ſui.

7. Et agnouiſſet eos, quaſi ad alienos durius loquebatur, interrogans eos, Vnde veniſtis? Qui reſponderunt: De Terra-Chanáan, ut emamus victui neceſſaria.

8. Et tamen fratres ipſe cognoſcens, non eſt cognitus ab eis.

9. Recordatuſq; ſomniorũ quæ aliquando viderat, ait: ad eos, Exploratores eſtis: vt videatis infirmiora terræ veniſtis.

10. Qui dixerunt: Non eſt ita domine, ſed ſervi tui venerunt ut emerent cibos.

11. Omnes filii unius viri ſumus: pacifici venimus, nec quicquam famuli tui machinantur mali.

12. Quibus ille reſpondit: Aliter eſt: immunita terræ huius conſiderare veniſtis.

13. At illi dixerunt, Duodecim, inquiunt, ſervi tui, fratres ſumus, filii viri unius in Terra-Chanáan: minimus cum patre noſtro eſt, alius non eſt ſuper.

14. Hoc eſt, ait, quod locutus ſum, exploratores eſtis.

15. Iam nunc experimentũ veſtri capiam: per ſalutem Pharaonis non egrediemini hinc, donec veniat frater veſter minimus.

16. Mittite ex vobis unum, & adducat eum: vos autem eritis in vinculis, donec probentur quæ dixiſtis utrum vera an falſa ſint: alioquin per ſalutem Pharaonis exploratores eſtis.

Das XLII. Capitel.

6. Aber Joſeph war der Regent im Lande/ vnnd verkaufft Getreide allem Volck im Lande. Da nun ſeine Brůder zu jm kamen/ fielen ſie fůr jm nider zur Erden/ auff jhr Andtlitz.

7. Vnnd er ſahe ſie an/ vnnd kandte ſie/ vnd ſtellet ſich frembd gegen ſie/ vnd redet hart mit jhnen/ vnnd ſprach zu jnen: Wo her kompt jr? Sie ſprachen: Auß dem Lande Canaan/ Speiſe zu kauffen.

8. Aber wiewol er ſie kennet/ kandten ſie jhn doch nicht.

9. Vnd Joſeph gedacht an die Träume/ die jhm von jhnen geträumet hatten/ vnd ſprach zu jnen: Jr ſeydt Kundtſchaffer/ vnd ſeyd kommen zu ſehen/ wo das Landt offen iſt.

10. Sie antworten jhm: Nein/ mein Herr/ deine Knechte ſindt kommen Speiſe zu kauffen.

11. Wir ſindt alle eines Mans Söhne/ wir ſindt redlich/ vnd deine Knechte ſind nie Kundtſchaffer geweſen.

12. Er ſprach zu jhnen: Nein/ ſondern jhr ſeydt kommen zu beſehen/ wo das Landt offen iſt.

13. Sie antworten jhm: Wir deine Knechte ſindt zwölff Brůder/ eines Manns Söhne im Lande Canaan/ vnd der jůngſte iſt noch bey vnſerm Vater/ aber der eine iſt nicht mehr fůrhanden.

14. Joſeph ſprach zu jnen? Das iſts/ das ich euch geſagt habe/ Kundtſchaffer ſeydt jhr.

15. Daran wil ich euch průfen/ bey dem leben Pharaonis. Jhr ſolt nicht von dannen kommen/ es komme denn her ewer jůngſter Bruder.

16. Sendet einen vnter euch hin/ der ewern Bruder hole/ Jr aber ſolt gefangen ſein. Alſo wil ich průfen ewer rede/ ob jhr mit warheit vmbgehet oder nicht/ Denn wo nicht/ ſo ſeydt jhr bey dem leben Pharaonis Kundtſchaffer.

CHAP. XLII.

6. Or Ioſeph eſtoit regẽt ſur le païs, lequel faiſoit debiter du blé à tout le peuple de la terre. Les freres donc de Ioſeph vindrent, & ſe proſternerent deuant lui la face en terre.

7. Lors Ioſeph vid ſes freres, & les recognut: mais il contrefit l'eſtranger en leur endroit, & parla auec eux rudement, leur diſant, D'où venez-vous? Et ils reſpondirẽt, Du païs de Canaan, pour acheter des viures.

8. Ioſeph donc recognut ſes freres: mais eux ne le recognurent point.

9. Adonc Ioſeph eut ſouuenance des ſonges qu'il auoit ſonges d'eux, & leur dit, Vous *eſtes* eſpies, vous eſtes venus pour regarder les lieux foibles du païs.

10. Et ils lui reſpondirent, Non, mon ſeigneur: mais tes ſeruiteurs ſont venus pour acheter des viures.

11. Nous ſommes tous enfans d'vn meſme homme, nous *ſommes* feables: tes ſeruiteurs ne ſont point eſpies.

12. Et il leur dit, Il n'eſt pas ainſi: mais vous eſtes venus pour regarder les lieux foibles du païs.

13. Et ils reſpondirent, Nous *eſtions* douze freres tes ſeruiteurs, enfans d'vn meſme homme, au païs de Canaan: deſquels le plus petit *eſt* auiourd'hui auec noſtre pere, & vn n'eſt *plus*.

14. Derechef Ioſeph leur dit, C'eſt ce que ie vous ai dit, quand i'ai dit, vous *eſtes* eſpies.

15. En ceci ſerez-vous eſprouués: viue Pharao, ſi vous ſortez d'ici, que voſtre plus petit frere ne ſoit venu ici.

16. Enuoyez-en l'vn d'entre vous qui amene voſtre frere: mais vous ſerez enſerrés, & vos paroles ſerõt eſprouuees, aſſauoir ſi vous dites verité: ſi non, viue Pharao, que vous *eſtes* eſpies.

מב

17 וּכְנַשׁ יָתְהוֹן בְּבֵית מַטְּרָא תְּלָתָא יוֹמִין׃

18 וַאֲמַר לְהוֹן יוֹסֵף בְּיוֹמָא תְּלִיתָאָה דָּא עֲבִידוּ וְאִתְקַיָּמוּ מִן קֳדָם יְיָ אֲנָא דָּחִיל׃

19 אִם כֵּינֵי אַתּוּן אֲחוּכוֹן חַד יִתְאֲסַר בְּבֵית מַטַּרְתְּכוֹן וְאַתּוּן אֱזִילוּ אוֹבִילוּ עִיבוּרָא דַּחֲסִיר בְּבָתֵּיכוֹן׃

20 וְיָת אֲחוּכוֹן זְעֵירָא תַּיְתוּן לְוָתִי וְיִתְהֵימְנוּן פִּתְגָּמֵיכוֹן וְלָא תְמוּתוּן וַעֲבַדוּ כֵן׃

21 וַאֲמַרוּ גְּבַר לַאֲחוּהִי בְּקֻשְׁטָא חַיָּבִין אֲנַחְנָא עַל אֲחוּנָא דַּחֲזֵינָא עָקַת נַפְשֵׁיהּ כַּד הֲוָה מִתְחַנַּן לָנָא וְלָא קַבֵּלְנָא מִנֵּיהּ עַל כֵּן אֲתָת עֲלָנָא עָקְתָא הָדָא׃

22 וַאֲתֵיב רְאוּבֵן יָתְהוֹן לְמֵימַר הֲלָא אֲמָרִית לְכוֹן לְמֵימַר לָא תְחוֹבוּן בְּעוּלֵימָא וְלָא קַבֵּלְתּוּן וְאַף דְּמֵיהּ הָא מִתְבְּעֵי׃

23 וְאִינוּן לָא יָדְעִין אֲרֵי שָׁמַע יוֹסֵף אֲרֵי מְתוּרְגְּמָן הֲוָה בֵּינֵיהוֹן׃

24 וְאִסְתְּחַר מִלְּוָתְהוֹן וּבְכָא וְתָב לְוָתְהוֹן וּמַלִּיל עִמְּהוֹן וּדְבַר מִנְּהוֹן יָת שִׁמְעוֹן וַאֲסַר יָתֵיהּ לְעֵינֵיהוֹן׃

25 וּפַקֵּיד יוֹסֵף וּמְלוֹ יָת מָנֵיהוֹן עִיבוּרָא וּלְאַתָבָא כַּסְפֵּיהוֹן גְּבַר לְשַׂקֵּיהּ וּלְמִתַּן לְהוֹן זְוָדִין לְאָרְחָא וַעֲבַד לְהוֹן כֵּן׃

26 וּנְטַלוּ יָת עִיבוּרְהוֹן עַל חֲמָרֵיהוֹן וַאֲזַלוּ מִתַּמָּן׃

27 וּפְתַח חַד יָת שַׂקֵּיהּ לְמִתַּן כִּסְּתָא לַחֲמָרֵיהּ בְּבֵית מְבָתָא וַחֲזָא יָת כַּסְפֵּיהּ וְהָא הוּא בְּפוּם טְעוּנֵיהּ׃

מב

17 וַיֶּאֱסֹף אֹתָם אֶל־מִשְׁמָר שְׁלֹשֶׁת יָמִים׃

18 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי זֹאת עֲשׂוּ וִחְיוּ אֶת־הָאֱלֹהִים אֲנִי יָרֵא׃

19 אִם־כֵּנִים אַתֶּם אֲחִיכֶם אֶחָד יֵאָסֵר בְּבֵית מִשְׁמַרְכֶם וְאַתֶּם לְכוּ הָבִיאוּ שֶׁבֶר רַעֲבוֹן בָּתֵּיכֶם׃

20 וְאֶת־אֲחִיכֶם הַקָּטֹן תָּבִיאוּ אֵלַי וְיֵאָמְנוּ דִבְרֵיכֶם וְלֹא תָמוּתוּ וַיַּעֲשׂוּ־כֵן׃

21 וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו אֲבָל אֲשֵׁמִים אֲנַחְנוּ עַל־אָחִינוּ אֲשֶׁר רָאִינוּ צָרַת נַפְשׁוֹ בְּהִתְחַנְנוֹ אֵלֵינוּ וְלֹא שָׁמָעְנוּ עַל־כֵּן בָּאָה אֵלֵינוּ הַצָּרָה הַזֹּאת׃

22 וַיַּעַן רְאוּבֵן אֹתָם לֵאמֹר הֲלוֹא אָמַרְתִּי אֲלֵיכֶם לֵאמֹר אַל־תֶּחֶטְאוּ בַיֶּלֶד וְלֹא שְׁמַעְתֶּם וְגַם־דָּמוֹ הִנֵּה נִדְרָשׁ׃

23 וְהֵם לֹא יָדְעוּ כִּי שֹׁמֵעַ יוֹסֵף כִּי הַמֵּלִיץ בֵּינֹתָם׃

24 וַיִּסֹּב מֵעֲלֵיהֶם וַיֵּבְךְּ וַיָּשָׁב אֲלֵהֶם וַיְדַבֵּר אֲלֵהֶם וַיִּקַּח מֵאִתָּם אֶת־שִׁמְעוֹן וַיֶּאֱסֹר אֹתוֹ לְעֵינֵיהֶם׃

25 וַיְצַו יוֹסֵף וַיְמַלְאוּ אֶת־כְּלֵיהֶם בָּר וּלְהָשִׁיב כַּסְפֵּיהֶם אִישׁ אֶל־שַׂקּוֹ וְלָתֵת לָהֶם צֵדָה לַדָּרֶךְ וַיַּעַשׂ לָהֶם כֵּן׃

26 וַיִּשְׂאוּ אֶת־שִׁבְרָם עַל־חֲמֹרֵיהֶם וַיֵּלְכוּ מִשָּׁם׃

27 וַיִּפְתַּח הָאֶחָד אֶת־שַׂקּוֹ לָתֵת מִסְפּוֹא לַחֲמֹרוֹ בַּמָּלוֹן וַיַּרְא אֶת־כַּסְפּוֹ וְהִנֵּה־הוּא בְּפִי אַמְתַּחְתּוֹ׃

μβ'.

17. Καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἐν φυλακῇ ἡμέρας τρεῖς.

18. Εἶπε δὲ αὐτοῖς τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ· τοῦτο ποιήσατε καὶ ζήσεσθε. τὸν θεὸν γὰρ ἐγὼ φοβοῦμαι.

19. Εἰ εἰρηνικοί ἐστε, ἀδελφὸς ὑμῶν κατασχεθήτω εἷς ἐν τῇ φυλακῇ. αὐτοὶ δὲ βαδίσατε, καὶ ἀπαγάγετε τὸν ἀγορασμὸν τῆς σιτοδοσίας ὑμῶν.

20. Καὶ τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν τὸν νεώτερον ἀγάγετε πρός με, καὶ πιστευθήσονται τὰ ῥήματα ὑμῶν. εἰ δὲ μή, ἀποθανεῖσθε· ἐποίησαν δὲ οὕτως.

21. Καὶ εἶπεν ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. Ναιόν. ἐν ἁμαρτίᾳ γὰρ ἐσμὲν περὶ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν, ὅτι ὑπερείδομεν τὴν θλίψιν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, ὅτε κατεδέετο ἡμῶν, καὶ οὐκ εἰσηκούσαμεν αὐτοῦ, καὶ ἕνεκεν τούτου ἀπῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ἡ θλίψις αὕτη.

22. Ἀποκριθεὶς δὲ ῥουβὴμ εἶπεν αὐτοῖς· οὐκ ἐλάλησα ὑμῖν λέγων, μὴ ἀδικήσετε τὸ παιδάριον, καὶ οὐκ εἰσηκούσατέ μου; καὶ ἰδοὺ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκζητεῖται.

23. Αὐτοὶ δὲ οὐκ ᾔδεισαν ὅτι ἀκούει ἰωσήφ. ὁ γὰρ ἑρμηνευτὴς ἀνὰ μέσον αὐτῶν ἦν.

24. Ἀποστραφεὶς δὲ ἀπ' αὐτῶν ἔκλαυσεν ἰωσήφ, καὶ πάλιν προσῆλθε πρὸς αὐτούς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς. καὶ ἔλαβε τὸν συμεὼν ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐναντίον αὐτῶν.

25. Ἐνετείλατο δὲ ἰωσὴφ ἐμπλῆσαι τὰ ἀγγεῖα αὐτῶν σίτου, καὶ ἀποδοῦναι τὸ ἀργύριον αὐτῶν, ἑκάστῳ εἰς τὸν σάκκον αὐτοῦ, καὶ δοῦναι αὐτοῖς ἐπισιτισμὸν εἰς πλησμονὴν εἰς τὴν ὁδόν. καὶ ἐγενήθη αὐτοῖς οὕτως.

26. Καὶ ἐπιθέντες τὸν σῖτον ἐπὶ τοὺς ὄνους αὐτῶν, ἀπῆλθον ἐκεῖθεν.

27. Λύσας δὲ εἷς τὸν μάρσιππον αὐτοῦ δοῦναι χορτάσματα τοῖς ὄνοις αὐτοῦ, οὗ κατέλυσαν, εἶδε τὸν δεσμὸν τοῦ ἀργυρίου αὐτοῦ, καὶ ἦν ἐπάνω τοῦ στόματος τοῦ μαρσίππου.

CAP. XLII.

17. Tradidit ergo illos cuſtodiæ tribus diebus.

18. Die autem tertio eductis de carcere, ait: Facite quę dixi, & vivetis: Deum enim timeo.

19. Si pacifici eſtis, frater veſter unus ligetur in carcere: vos autem abite, & ferte frumenta quæ emiſtis, in domos veſtras.

20. Et fratrem veſtrum minimum ad me adducite, ut poſſim veſtros probare ſermones, & non moriamini. Fecerunt ut dixerat,

21. Et locuti ſunt ad invicē, Meritò hæc patimur, quia peccavimus in fratrem noſtrum, videntes anguſtiam animæ illius dum deprecaretur nos, & non audivimus: idcirco venit ſuper nos iſta tribulatio.

22. E quibus unus Ruben, ait: Nunquid non dixi vobis. Nolite peccare in puerum: & nō audiſtis me? en ſanguis eius exquiritur.

23. Neſciebant autem quòd intelligeret Ioſeph: eo quòd per interpretem loqueretur ad eos.

24. Avertitq; ſe parumper, & flevit: & reverſus locutus eſt ad eos. Tollenſq; Simeon, & ligans illis præſentibus,

25. Iuſſit miniſtris ut implerent eorum ſaccos tritico, & reponerent pecunias ſingulorum in ſacculis ſuis, datis ſupra cibariis in via: qui fecerunt ita.

26. At illi portātes frumenta in aſinis ſuis, profecti ſunt.

27. Apertoque unus ſacco ut daret iumento pabulum in diverſorio, contemplatus pecuniam in ore ſacculi.

Das XLII. Capitel.

17. Vnd ließ ſie beyſammen verwaren drey tag lang.

18. Am dritten tag aber ſprach er zu jhnen: Wolt jr leben/ſo thut alſo/denn ich förchte Gott.

19. Seydt jr redlich/ſo laſſet euer brüder einen gebunden ligen inn eurem gefengnuß/Jr aber ziehet hin.

20. Vnd bringet heim was jr gekaufft habt/für den hunger/Vnd bringet euren jüngſten bruder zu mir/So wil ich euren worten glauben/daß jr nicht ſterben müſſet/vnd ſie theten alſo.

21. Sie aber ſprachen vnter einander: Das haben wir an vnſerm bruder verſchuldet/Daß wir ſahen die Angſt ſeiner Seelen/da er vns flehet/vnd wir wolten jn nicht erhören/Darumb kommet nun diſe Trübſal vber vns.

22. Ruben antwortet jhnen vnnd ſprach: Sagt ichs euch nicht/da ich ſprach: Verſündiget euch nicht an dem knaben/vnd jr woltet nicht hören: Nun wird ſein blut gefodert.

23. Sie wuſten aber nit daß Joſeph verſtund/denn er redet mit jhnen durch einen Dolmetſcher.

24. Vnd er wandt ſich von jnen vnnd weinet. Da er nun ſich wider zu jnen wandt/vnd mit jnen redet. Nam er auß jnen Simeon/vnd band jn für jhren augen.

25. Vnd Joſeph thet befelch/daß man jre Säcke mit getreid füllet/vnd jhr gelt wider gebe/einem jeglichen inn ſeinen ſack/dazu auch zehrung auff den weg/Vnd man thet jnen alſo.

26. Vnd ſie luden jre Wahr auff jhre Eſel/vnd zogen von dannen.

27. Da aber einer ſeinen ſack auffthet/daß er ſeinem Eſel futter gebe inn der Herberge/wardt er gewar ſeines gelts/das oben im ſack lag.

CHAP. XLII.

17. Et ainſi il les mit tous enſemble en priſon par trois iours.

18. Et au troiſime iour Ioſeph leur dit, Faites ceci, & vous viurez: ie crain Dieu.

19. Si vous *eſtes* feables, l'vn d'entre vous qui eſtes freres ſoit enſerré au lieu où vous auez eſté en priſon, & vous en allez, remenans du blé pour pouruoir à la famine de vos familles:

20. Et m'amenez voſtre plus petit frere, & vos paroles ſeront verifiees: ſi ne mourrez point. Et ils firent ainſi.

21. Et ils diſoyent l'vn à l'autre, Vrayement nous ſommes coulpables touchāt noſtre frere: car nous auons veu l'angoiſſe de ſon ame, quand il nous demandoit grace, & ne l'auons point exaucé: au moyen dequoi ceſte angoiſſe nous eſt aduenue.

22. Et Ruben leur reſpōdit, diſant, Ne vous diſoy'-ie pas bien, Ne pechez point cōtre l'enfant? & vous n'eſcoutaſtes point. Pourtāt auſſi, voici, ſon ſang eſt redemandé.

23. Et eux ne ſauoyent pas que Ioſeph *les* entendiſt: pource qu'il *y auoit* vn trucheman entre eux.

24. Et lui ſe deſtourna arriere d'eux, & pleura: puis eſtāt retourné vers eux, il parla à eux, & print Simeon d'entre eux, & le garrota deuant leurs yeux.

25. Puis Ioſeph commanda qu'on empliſt, leurs ſacs de blé, & qu'on remiſt l'argent d'vn chacun d'eux en ſon ſac, & qu'on leur donnaſt prouiſion pour *leur* chemin. Et ainſi leur fit-on.

26. Et ils chargerent leur blé ſur leurs aſnes, & s'en allerent de là.

27. Et l'vn *d'eux* ouurit ſon ſac pour donner la prouende à ſon aſne au lieu où ils logerens: lors il vid ſon argent qui eſtoit à la gueule de ſon ſac.

מב

28 וַאֲמַר לַאֲחוֹהִי אִיתּוֹתַב כַּסְפִּי וְאַף הָא בְטָעוּנִי וּנְפַק מַדַּע לִבְּהוֹן וּתְוַהוּ גְּבַר לַאֲחוּהִי לְמֵימַר מַה דָּא עֲבַד יְיָ לָנָא׃

29 וַאֲתוֹ לְוָת יַעֲקֹב אֲבוּהוֹן לְאַרְעָא דִכְנַעַן וְחַוִּיאוּ לֵיהּ יָת כָּל דְּעָרַע יָתְהוֹן לְמֵימַר׃

30 מַלֵּיל גַּבְרָא רִבּוֹנָא דְאַרְעָא עִמָּנָא קַשְׁיָן וִיהַב יָתָנָא כִּמְאַלְּלֵי יָת אַרְעָא׃

31 וַאֲמַרְנָא לֵיהּ כֵּיוָנֵי אֲנַחְנָא לָא הֲוֵינָא אַלָּלֵי׃

32 תְּרֵי עֲשַׂר אֲנַחְנָא אַחִין בְּנֵי אֲבוּנָא חַד לֵיתוֹהִי וּזְעֵירָא יוֹמָא דֵין עִם אֲבוּנָא בְּאַרְעָא דִכְנַעַן׃

33 וַאֲמַר לָנָא גַּבְרָא רִבּוֹנָא דְאַרְעָא בְּדָא אִידַּע אֲרֵי כֵיוָנֵי אַתּוּן אֲחוּכוֹן חַד שְׁבוּקוּ לְוָתִי וְעִיבוּרָא דְּחַסִּיר בְּבָתֵּיכוֹן סִיבוּ וְאֱזִילוּ׃

34 וְאַיְתוֹ יָת אֲחוּכוֹן זְעֵירָא לְוָתִי וְאִדַּע אֲרֵי לָא אַלָּלֵי אַתּוּן אֲרֵי כֵיוָנֵי אַתּוּן יָת אֲחוּכוֹן אֶתֵּן לְכוֹן וְיָת אַרְעָא תַּעְבְּדוּן בָּהּ סְחוֹרְתָּא׃

35 וַהֲוָה אִנּוּן מְרִיקִין שַׂקֵּיהוֹן וְהָא גְּבַר צְרַר כַּסְפֵּיהּ בְּשַׂקֵּיהּ וַחֲזוֹ יָת צְרָרֵי כַּסְפֵּיהוֹן אִנּוּן וַאֲבוּהוֹן וּדְחִילוּ׃

36 וַאֲמַר לְהוֹן יַעֲקֹב אֲבוּהוֹן יָתִי אַתְכֵּלְתּוּן יוֹסֵף לֵיתוֹהִי וְשִׁמְעוֹן לֵיתוֹהִי וְיָת בִּנְיָמִין תִּדְבְּרוּן עֲלַי הֲוָאָה כוּלְּהוֹן׃

37 וַאֲמַר רְאוּבֵן לַאֲבוּהִי לְמֵימַר יָת תְּרֵין בְּנַי תְּמִית אִם לָא אַיְתֵינֵיהּ לָךְ הַב יָתֵיהּ עַל יְדִי וַאֲנָא אֲתִיבִינֵּיהּ לָךְ׃

מב

28 וַיֹּאמֶר אֶל־אֶחָיו הוּשַׁב כַּסְפִּי וְגַם הִנֵּה בְאַמְתַּחְתִּי וַיֵּצֵא לִבָּם וַיֶּחֶרְדוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו לֵאמֹר מַה־זֹּאת עָשָׂה אֱלֹהִים לָנוּ׃

29 וַיָּבֹאוּ אֶל־יַעֲקֹב אֲבִיהֶם אַרְצָה כְּנָעַן וַיַּגִּידוּ לוֹ אֵת כָּל־הַקֹּרֹת אֹתָם לֵאמֹר׃

30 דִּבֶּר הָאִישׁ אֲדֹנֵי הָאָרֶץ אִתָּנוּ קָשׁוֹת וַיִּתֵּן אֹתָנוּ כִּמְרַגְּלִים אֶת־הָאָרֶץ׃

31 וַנֹּאמֶר אֵלָיו כֵּנִים אֲנָחְנוּ לֹא הָיִינוּ מְרַגְּלִים׃

32 שְׁנֵים־עָשָׂר אֲנַחְנוּ אַחִים בְּנֵי אָבִינוּ הָאֶחָד אֵינֶנּוּ וְהַקָּטֹן הַיּוֹם אֶת־אָבִינוּ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃

33 וַיֹּאמֶר אֵלֵינוּ הָאִישׁ אֲדֹנֵי הָאָרֶץ בְּזֹאת אֵדַע כִּי כֵנִים אַתֶּם אֲחִיכֶם הָאֶחָד הַנִּיחוּ אִתִּי וְאֶת־רַעֲבוֹן בָּתֵּיכֶם קְחוּ וָלֵכוּ׃

34 וְהָבִיאוּ אֶת־אֲחִיכֶם הַקָּטֹן אֵלַי וְאֵדְעָה כִּי לֹא מְרַגְּלִים אַתֶּם כִּי כֵנִים אַתֶּם אֶת־אֲחִיכֶם אֶתֵּן לָכֶם וְאֶת־הָאָרֶץ תִּסְחָרוּ׃

35 וַיְהִי הֵם מְרִיקִים שַׂקֵּיהֶם וְהִנֵּה־אִישׁ צְרוֹר־כַּסְפּוֹ בְּשַׂקּוֹ וַיִּרְאוּ אֶת־צְרֹרוֹת כַּסְפֵּיהֶם הֵמָּה וַאֲבִיהֶם וַיִּירָאוּ׃

36 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יַעֲקֹב אֲבִיהֶם אֹתִי שִׁכַּלְתֶּם יוֹסֵף אֵינֶנּוּ וְשִׁמְעוֹן אֵינֶנּוּ וְאֶת־בִּנְיָמִן תִּקָּחוּ עָלַי הָיוּ כֻלָּנָה׃

37 וַיֹּאמֶר רְאוּבֵן אֶל־אָבִיו לֵאמֹר אֶת־שְׁנֵי בָנַי תָּמִית אִם־לֹא אֲבִיאֶנּוּ אֵלֶיךָ תְּנָה אֹתוֹ עַל־יָדִי וַאֲנִי אֲשִׁיבֶנּוּ אֵלֶיךָ׃

μβ'.

28. Καὶ εἶπε τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ· ἀπεδόθη μοι τὸ ἀργύριον, καὶ ἰδοὺ τοῦτο ἐν τῷ μαρσίππῳ μου. καὶ ἐξέστη ἡ καρδία αὐτῶν· καὶ ἐταράχθησαν πρὸς ἀλλήλους λέγοντες· τί τοῦτο ἐποίησεν ὁ θεὸς ἡμῖν;

29. Ἦλθον δὲ πρὸς ἰακὼβ τὸν πατέρα αὐτῶν εἰς γῆν χαναὰν, καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ πάντα τὰ συμβάντα αὐτοῖς λέγοντες.

30. Λελάληκεν ὁ ἄνθρωπος ὁ κύριος τῆς γῆς πρὸς ἡμᾶς σκληρὰ, καὶ ἔθετο ἡμᾶς ἐν φυλακῇ ὡς κατασκοπεύοντας τὴν γῆν.

31. Εἴπαμεν δὲ αὐτῷ· εἰρηνικοί ἐσμεν. οὐκ ἐσμὲν κατάσκοποι.

32. Δώδεκα ἀδελφοί ἐσμεν υἱοὶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν, ὁ εἷς οὐχ ὑπάρχει. ὁ δὲ μικρὸς, μετὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν σήμερον ἐν γῇ χαναάν.

33. Εἶπε δὲ ἡμῖν ὁ ἄνθρωπος, ὁ κύριος τῆς γῆς· ἐν τούτῳ γνώσομαι ὅτι εἰρηνικοί ἐστε. ἀδελφὸν ὑμῶν ἄφετε ἕνα ὧδε μετ' ἐμοῦ. τὸν δὲ ἀγορασμὸν τῆς σιτοδοσίας τοῦ οἴκου ὑμῶν, λαβόντες ἀπέλθετε.

34. Καὶ ἀγάγετε πρός με τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν τὸν νεώτερον, καὶ γνώσομαι ὅτι οὐ κατάσκοποί ἐστε. ἀλλ' ὅτι εἰρηνικοί ἐστε. καὶ τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν ἀποδώσω ὑμῖν. καὶ τῇ γῇ ἐμπορεύεσθε.

35. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ κατακενοῦν αὐτοὺς τοὺς σάκκους αὐτῶν, καὶ ἦν ἑκάστου ὁ δεσμὸς τοῦ ἀργυρίου αὐτοῦ ἐν τῷ σάκκῳ αὐτῶν. καὶ εἶδον τοὺς δεσμοὺς τοῦ ἀργυρίου αὐτῶν αὐτοὶ, καὶ ὁ πατὴρ αὐτῶν, καὶ ἐφοβήθησαν.

36. Εἶπε δὲ αὐτοῖς ἰακὼβ ὁ πατὴρ αὐτῶν· ἐμὲ ἠτεκνώσατε. ἰωσὴφ οὐκ ἔστι, συμεὼν οὐκ ἔστι, καὶ τὸν βενιαμὶν λήψεσθε; ἐπ' ἐμὲ ἐγένετο ταῦτα πάντα.

37. Εἶπε δὲ ῥουβεὶμ τῷ πατρὶ αὐτῶν λέγων· τοὺς δύο υἱούς μου ἀπόκτεινον, ἐὰν μὴ ἀγάγω αὐτὸν πρὸς σέ. δὸς αὐτὸν εἰς τὴν χεῖρά μου, κἀγὼ ἀνάξω αὐτὸν πρὸς σέ.

CAP. XLII.

28. Dixit fratribus ſuis: Reddita eſt mihi pecunia, en habetur in ſacco. Et obſtupefacti, turbatiq; mutuò dixerũt: Quidnam eſt hoc quod fecit nobis Deus?

29. Veneruntq; ad Iacob patrem ſuum in Terram-Chanáan, & narraverũt ei omnia quæ accidiſſent ſibi, dicẽtes:

30. Locutus eſt nobis dominus terræ durè, & putavit nos exploratores eſſe provinciæ.

31. Cui reſpondimus: Pacifici ſumus, nec ullas molimur inſidias.

32. Duodecim fratres uno patre geniti ſumus; unus non eſt ſuper, minimus cum patre noſtro eſt in Terra-Chanáan,

33. Qui ait nobis: Sic probabo quòd pacifici ſitis: Fratrẽ veſtrum unũ dimittite apud me, & cibaria domibus veſtris neceſſaria ſumite, & abite:

34. Fratremq; veſtrum minimum adducite ad me, ut ſciam quòd non ſitis exploratores: & iſtum qui tenetur in vinculis, recipere poſſitis; ac deinceps quæ vultis, emẽdi habeatis licentiam.

35. His dictis cum frumenta effunderent, ſinguli repererunt in ore ſaccorum ligatas pecunias: exterritiſq; ſimul omnibus,

36. Dixit pater Iacob: Abſque liberis me eſſe feciſtis, Ioſeph nõ eſt ſuper, Simeon tenetur in vinculis, & Beniamin auferetis: in me hæc omnia mala reciderunt.

37. Cui reſpondit Ruben: Duos filios meos interfice, ſi non reduxero illum tibi: trade illum in manu mea, & ego eum tibi reſtituam,

Das XLII. Capitel.

28. Vnd ſprach zu ſeinen Brüdern: Mein gelt iſt mir wider worden/ ſihe in meinem ſack iſt es. Da entfiel jnen jhr Hertz/ vnd erſchracken vntereinander/ vnd ſprachen: Warumb hat vns Gott daß gethan.

29. Da ſie nun heimkamen zu jrem Vater Jacob/ ins land Canaan/ ſagten ſie jhm alles/ was jnen begegnet war/ vnd ſprachen:

30. Der Mann/ der im lande Herr iſt/ redet hart mit vns/ vnnd hielt vns für kundſchaffer des Lands.

31. Vnnd da wir jm antworten/ wir ſind redlich/ vnnd nie Kundſchaffer geweſen.

32. Sondern zwölff brüder/ vnſers Vaters Söhne/ Einer iſt nicht mehr fürhanden/ vnd der jüngſte iſt noch bey vnſerm Vater im lande Canaan.

33. Sprach der Herr im lande zu vns: Daran will ich mercken ob jhr redlich ſeydt/ Einen euer brüder laſſet bey mir/ vnd nemet die notturfft für euer Hauß/ vnd ziehet hin.

34. Vnd bringet euren jüngſten bruder zu mir/ ſo mercke ich/ daß jhr nicht Kundſchaffer/ ſondern redlich ſeit/ So will ich euch auch euren bruder geben/ vnd müget im lande werben.

35. Vnd da ſie die ſäcke außſchütten/ fand ein jeglicher ſein bündlein gelts in ſeinem ſack. Vnnd da ſie ſahen/ das es bündlein jres gelts waren/ ſampt jrem vater/ erſchracken ſie.

36. Da ſprach Jacob jhr Vater zu jnen: Jhr beraubt mich meiner kinder. Joſeph iſt nicht mehr fürhanden/ Simeon iſt nicht mehr für handen/ Benjamin wolt jr hinnemen/ Es gehet alles vber mich.

37. Ruben antwortet ſeinem vater/ vnd ſprach: Wenn ich dir jhn nicht widerbringe/ ſo erwürge meine zwen ſöhne/ Gib jn nur in meine hand/ ich will jhn dir widerbringen.

CHAP. XLII.

28. Et dit à ſes freres, Mon argent m'a eſté rendu: & de fait, le voici en mon ſac. Et le cœur leur treſſaillit, & furent ſaiſis d'eſmoi, diſans l'vn à l'autre, Qu'*eſt* ce-ci *que* Dieu nous a fait?

29. Et ils vindrent au païs de Canaan à Iacob leur pere, & lui raconterent toutes les choſes qui leur eſtoyent aduenues, diſans,

30. Vn certain perſonnage ſeigneur du païs a parle à nous rudement, & nous a tenus pour eſpies du païs.

31. Mais nous lui auons reſpõdu, Nous *ſommes* feables, nous ne ſommes poĩt eſpies.

32. Nous *eſtions* douze freres, enfans de noſtre pere: l'vn n'eſt *plus*, & le plus petit *eſt* auiourd'hui auec noſtre pere au païs de Canaan.

33. Et ce perſonnage ſeigneur du pais, nous a dit, A ceci cognoiſtrai-ie que vous *eſtes* feables, Laiſſez l'vn de vos freres auec moi, & prenez du blé pour pouruoit à la famine de vos familles, & vous en allez.

34. Et m'amenez voſtre plus petit frere. Lors conoiſtrai-ie que vous n'*eſtes* point eſpies, mais feables: & ie vous rendrai voſtre frere, & vous traffiquerez au païs.

35. Et aduint qu'eux vuidãs leurs ſacs, voici, le paquet de l'argent d'vn chacun *eſtoit* en ſon ſac: & virent les paquets de leur argent, eux & leur pere, & eurent peur.

36. Adonc leur dit Iacob leur pere, Vous m'auez priué d'enfans: Ioſeph n'eſt *plus* & Simeon n'eſt *plus*, & vous prendrez Beniamin! Toutes ces choſes ſont contre moi.

37. Et Ruben parla à ſon pere, diſant, Fai mourir mes deux enfans, ſi ie ne le te ramene: baille-le moi en charge, & ie te le ramenerai.

מב

38 וַאֲמַר לָא יֵחוֹת בְּרִי
עִמְּכוֹן אֲרֵי אֲחוּהִי מִית
וְהוּא בִּלְחוֹדוֹהִי אִשְׁתְּאַר
וִיעָרְעִנֵּיהּ מוֹתָא בְּאָרְחָא
דְּתְהָכוּן בַּהּ וְתַחְתוּן יָת
שֵׂיבְתִי בִּדְווֹנָא לִשְׁאוֹל׃

מג

1 וְכַפְנָא תַּקִּיף בְּאַרְעָא׃
2 וַהֲוָה כַּד סַפִּיקוּ
לְמֵיכַל יָת עִיבוּרָא
דְּאַיְתִיאוּ מִמִּצְרַיִם וַאֲמַר
לְהוֹן אֲבוּהוֹן תּוּבוּ זְבוּנוּ
לָנָא זְעֵיר עִיבוּרָא׃

3 וַאֲמַר לֵיהּ יְהוּדָה
לְמֵימַר אַסְהָדָא אַסְהֵיד
בָּנָא גַּבְרָא לְמֵימַר לָא
תֶחְזוּן אַפַּי אֱלָהֵין כַּד א
אֲחוּכוֹן עִמְּכוֹן׃

4 אִם אִיתָךְ מְשַׁלַּח יָת
אֲחוּנָא עִמָּנָא נֵיחוֹת
וְנִזְבּוֹן לָךְ עִיבוּרָא׃

5 וְאִם לֵיתָךְ מְשַׁלַּח לָא
נֵיחוֹת אֲרֵי גַבְרָא אֲמַר לָנָא
לָא תֶחְזוּן אַפַּי אֱלָהֵין כַּד
אֲחוּכוֹן עִמְּכוֹן׃

6 וַאֲמַר יִשְׂרָאֵל לְמָה
אַבְאֵישְׁתּוּן לִי לְחַוָּאָה
לְגַבְרָא הַעַד כְּאַן לְכוֹן
אֲחָא׃

7 וַאֲמַרוּ מִשְׁאַל שְׁאֵיל
גַּבְרָא לָנָא וּלְיַלְדוּתָנָא
לְמֵימַר הַעַד כְּעַן אֲבוּכוֹן
קַיָּם הַאִית לְכוֹן אֲחָא
וְחַוֵּינָא לֵיהּ עַל מֵימַר
פִּתְגָּמַיָּא הָאִלֵּין הֲמִנְדַּע
הֲוֵינָא יָדְעִין אֲרֵי יֵימַר
אַחִיתוּ יָת אֲחוּכוֹן׃
8 וַאֲמַר יְהוּדָה לְיִשְׂרָאֵל
אֲבוּהִי שְׁלַח עוּלֵימָא עִמִּי
וּנְקוּם וְנֵיזֵיל וְנֵיחֵי וְלָא
נְמוּת אַף אֲנַחְנָא אַף אַתְּ
אַף טַפְלָנָא׃
9 אֲנָא מְעָרְבְנָא בֵּיהּ מִן
יְדִי תִּבְעֵינֵּיהּ אִם לָא
אַיְתֵינֵּיהּ לָךְ וַאֲקִימִינֵּיהּ
קֳדָמָךְ וְאֶהֱי חָטֵי לָךְ כָּל
יוֹמַיָּא׃

מב

38 וַיֹּאמֶר לֹא־יֵרֵד בְּנִי עִמָּכֶם
כִּי־אָחִיו מֵת וְהוּא לְבַדּוֹ נִשְׁאָר
וּקְרָאָהוּ אָסוֹן בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר תֵּלְכוּ־
בָהּ וְהוֹרַדְתֶּם אֶת־שֵׂיבָתִי בְּיָגוֹן
שְׁאוֹלָה׃

מג

1 וְהָרָעָב כָּבֵד בָּאָרֶץ׃
2 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר כִּלּוּ לֶאֱכֹל אֶת־
הַשֶּׁבֶר אֲשֶׁר הֵבִיאוּ מִמִּצְרָיִם
וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם אֲבִיהֶם שֻׁבוּ
שִׁבְרוּ־לָנוּ מְעַט־אֹכֶל׃
3 וַיֹּאמֶר אֵלָיו יְהוּדָה לֵאמֹר הָעֵד
הֵעִד בָּנוּ הָאִישׁ לֵאמֹר לֹא־תִרְאוּ
פָנַי בִּלְתִּי אֲחִיכֶם אִתְּכֶם׃
4 אִם־יֶשְׁךָ מְשַׁלֵּחַ אֶת־אָחִינוּ
אִתָּנוּ נֵרְדָה וְנִשְׁבְּרָה לְךָ אֹכֶל׃
5 וְאִם־אֵינְךָ מְשַׁלֵּחַ לֹא נֵרֵד
כִּי־הָאִישׁ אָמַר אֵלֵינוּ לֹא־תִרְאוּ
פָנַי בִּלְתִּי אֲחִיכֶם אִתְּכֶם׃
6 וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל לָמָה הֲרֵעֹתֶם
לִי לְהַגִּיד לָאִישׁ הַעוֹד לָכֶם אָח׃
7 וַיֹּאמְרוּ שָׁאוֹל שָׁאַל־הָאִישׁ
לָנוּ וּלְמוֹלַדְתֵּנוּ לֵאמֹר הַעוֹד
אֲבִיכֶם חַי הֲיֵשׁ לָכֶם אָח וַנַּגֶּד־
לוֹ עַל־פִּי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הֲיָדוֹעַ
נֵדַע כִּי יֹאמַר הוֹרִידוּ אֶת־
אֲחִיכֶם׃
8 וַיֹּאמֶר יְהוּדָה אֶל־יִשְׂרָאֵל
אָבִיו שִׁלְחָה הַנַּעַר אִתִּי וְנָקוּמָה
וְנֵלֵכָה וְנִחְיֶה וְלֹא נָמוּת גַּם־
אֲנַחְנוּ גַם־אַתָּה גַּם־טַפֵּנוּ׃
9 אָנֹכִי אֶעֶרְבֶנּוּ מִיָּדִי תְּבַקְשֶׁנּוּ
אִם־לֹא הֲבִיאֹתִיו אֵלֶיךָ וְהִצַּגְתִּיו
לְפָנֶיךָ וְחָטָאתִי לְךָ כָּל־הַיָּמִים׃

μβ´.

38. Ὁ δὲ εἶπεν· οὐ καταβήσεται ὁ υἱός μου μεθ' ὑμῶν, ὅτι ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἀπέθανε, καὶ αὐτὸς μόνος καταλέλειπται. καὶ συμβήσεται αὐτὸν μαλακισθῆναι ἐν τῇ ὁδῷ ᾗ ἐὰν πορεύησθε, καὶ κατάξετέ μου τὸ γῆρας μετὰ λύπης εἰς ᾅδου.

ΚΕΦΑΛ. μγ´.

1. Ὁ δὲ λιμὸς ἐνίσχυσεν ἐπὶ τῆς γῆς.

2. Ἐγένετο δὲ, ἡνίκα συνετέλεσαν καταφαγεῖν τὸν σῖτον, ὃν ἤνεγκαν ἐξ αἰγύπτου, καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ πατὴρ αὐτῶν. πάλιν πορευθέντες πρίασθε ἡμῖν μικρὰ βρώματα.

3. Εἶπε δὲ αὐτῷ ἰούδας λέγων· διαμαρτυρίᾳ μεμαρτύρηται ἡμῖν ὁ ἄνθρωπος ὁ κύριος τῆς γῆς λέγων, οὐκ ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν μου, ἐὰν μὴ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος μεθ' ὑμῶν ἔλθῃ.

4. Εἰ μὲν οὖν ἀποστέλλῃς τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν μεθ' ἡμῶν, καταβησόμεθα, καὶ ἀγοράσομέν σοι βρώματα.

5. Εἰ δὲ μὴ ἀποστέλλῃς τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν μεθ' ἡμῶν, οὐ πορευσόμεθα. ὁ γὰρ ἄνθρωπος εἶπεν ἡμῖν λέγων οὐκ ὄψεσθέ μου τὸ πρόσωπον, ἐὰν μὴ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος μεθ' ὑμῶν ᾖ.

6. Εἶπε δὲ ἰσραήλ· τί ἐκακοποιήσατέ με, ἀναγγείλαντες τῷ ἀνθρώπῳ, εἰ ἔστιν ὑμῖν ἀδελφός.

7. Οἱ δὲ εἶπαν ἐρωτῶν ἐπηρώτησεν ἡμᾶς ὁ ἄνθρωπος καὶ τὴν γενεὰν ἡμῶν λέγων, εἰ ἔτι ὁ πατὴρ ὑμῶν ζῇ; εἰ ἔστιν ὑμῖν ἀδελφός; καὶ ἀπηγγείλαμεν αὐτῷ κατὰ τὴν ἐπερώτησιν ταύτην· μὴ ᾔδειμεν εἰ ἐρεῖ ἡμῖν. ἀγάγετε τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν;

8. Εἶπε δὲ ἰούδας πρὸς ἰσραὴλ τὸν πατέρα αὐτοῦ· ἀπόστειλον τὸ παιδάριον μετ' ἐμοῦ, καὶ ἀναστάντες πορευσόμεθα ἵνα ζῶμεν, καὶ μὴ ἀποθάνωμεν καὶ ἡμεῖς καὶ σὺ, καὶ ἡ ἀποσκευὴ ἡμῶν.

9. Ἐγὼ δὲ ἐκδέχομαι αὐτόν. ἐκ χειρός μου ζήτησον αὐτόν. ἐὰν μὴ ἀγάγω αὐτὸν πρὸς σὲ· καὶ στήσω αὐτὸν ἐναντίον σου. ἡμαρτηκὼς ἔσομαι εἰς σὲ πάσας τὰς ἡμέρας.

CAP. XLII.

38. At ille, Non deſcendet, inquit, filius meus vobiſcum: frater eius mortuus eſt, & ipſe ſolus remanſit, ſi quid ei adverſitatis acciderit in terra ad quam pergitis, deducetis canos meos cum dolore ad inferos.

CAP. XLIII.

1. Interim fames omnem terram vehementer premebat.

2. Conſumptiſq́; cibis quos ex Aegypto detulerant, dixit Iacob ad filios ſuos: Revertimini, & emite nobis pauxillum eſcarum.

3. Reſpondit Iudas: Denuntiavit nobis vir ille ſub atteſtatione iuriſiurandi, dicens: Non videbitis faciem meã, niſi fratrem veſtrum minimum adduxeritis vobiſcum.

4. Si ergo vis eum mittere nobiſcum, pergemus pariter, & ememus tibi neceſſaria.

5. Si autem non vis, non ibimus: vir enim (ut ſæpe diximus) denuntiavit nobis, dicens: Non videbitis faciem meam abſque fratre veſtro minimo.

6. Dixit eis Iſrael: In meam hoc feciſtis miſeriam, ut indicaretis ei & alium habere vos fratrem.

7. At illi reſponderunt: Interrogavit nos homo per ordinem, noſtram progeniem: ſi pater viveret: ſi haberemus fratrem; & nos reſpondimus ei conſequenter iuxta id quod fuerat ſciſcitatus: nunquid ſcire poteramus quòd dicturus eſſet, Adducite fratrem veſtrum vobiſcũ?

8. Iudas quoque dixit patri ſuo, Mitte puerum mecum, ut proficiſcamur, & poſſimus vivere: ne moriamur nos & parvuli noſtri.

9. Ego ſuſcipio puerum: de manu mea require illum. niſi reduxero & reddidero eum tibi, ero peccati reus in te omni tempore.

Das XLII. Capitel.

38. Er ſprach: Mein Sohn ſoll nicht mit euch hinab ziehen/ denn ſein bruder iſt tod/ vnnd er iſt allein vberblieben/ Wenn jm ein vnfall auff dem wege begegnete/ da jr auff reiſet/ würdet jr meine grawe haar mit hertzeleid in die gruben bringen.

Das XLIII. Capitel.

DJe theurung aber druckt das land.

2. Vnd da es verzehret war/ was ſie für getreide aus Egypten gebracht hatten/ ſprach jr vater zu jnen: Zihet wider hin/ vnd kaufft vns ein wenig ſpeiſe.

3. Da antwortet jhm Juda/ vnnd ſprach: Der Mann band vnns das hart ein/ vnd ſprach: Jr ſolt mein angeſicht nicht ſehen es ſey denn euer bruder mit euch.

4. Jſts nun/ daß du vnſern bruder mit vns ſendeſt/ ſo wollen wir hinab ziehen/ vnd dir zu eſſen kauffen.

5. Jſts aber/ daß du jn nicht ſendeſt/ ſo ziehen wir nit hinab. Denn der mann hat geſagt zu vns/ Jr ſolt mein angeſicht nicht ſehen/ euer bruder ſey denn mit euch.

6. Jſrael ſprach: Warumb habt jr ſo vbel an mir gethan/ daß jr dem Mann anſaget/ wie jr noch einen bruder habt?

7. Sie antworten: Der Mann forſchet ſo genau nach vns vnnd vnſer freundſchafft/ vnnd ſprach: Lebt euer Vater noch? Habt jr auch noch einen bruder? Da ſagten wir jm/ wie er vns fraget. Wie kondten wir ſo eben wiſſen/ daß er ſagen würde: Bringet euren bruder mit hernider.

8. Da ſprach Juda zu Jſrael/ ſeinem Vater: Las den knaben mit mir ziehen/ daß wir vns auffmachen vnnd reiſen/ vnnd leben/ vnd nicht ſterben/ beide wir vnd du vnd vnſer kindlein.

9. Jch wil bürge für jn ſein/ von meinen henden ſolt du jn fordern. Wenn ich dir jn nicht wider bringe vnd für deine augen ſtelle/ ſo will ich mein lebenlang die ſchuld tragen.

CHAP. XLII.

38. Et il reſpondit, Mon fils ne deſcēdra point auec vous: car ſon frere eſt mort, & ceſtui-ci eſt reſté ſeul: & quelqu' encombrier mortel lui aduiendroit au chemin par où vous irez, dōt vous feriez deſcēdre mes blācs cheueux auec douleur au ſepulcre.

CHAP. XLIII.

1. Or la famine deuenoit grieue en la terre.

2. Et aduint cōme ils eurent acheué de manger leurs viures qu'ils auoyēt amenés d'Egypte, que leur pere leur dit: Retournez, & nous achetez vn peu de viures.

3. Et Iuda lui reſpondit, diſant, Ce perſonnage-la nous a expreſſement proteſté, diſant, Vous ne verrez point ma face que voſtre frere ne *ſoit* auec vous,

4. Si *donc* tu enuoyes noſtre frere auec nous, nous deſcēdrons *en Egypte*, & t'acheterons des viures.

5. Mais ſi tu ne l'enuoyes, nous n'y deſcendrons point: car ce perſonnage-la nous a dit, Vous ne verrez point ma face que voſtre frere ne *ſoit* auec vous,

6. Et Iſrael dit, Pourquoy m'auez-vous fait ce tort, de declarer à ce perſonnage-la, que vous auiez encore vn frere? 7. Et ils reſpondirēt, Ce perſonnage-la s'eſt ſongneuſement enquis de nous, & de noſtre parētage, diſant, Voſtre pere vit-il encore? Auez-vous point de frere? Et nous *le* lui auons declare ſelon ces propos-la. Sauions-nous bien qu'il diroit, Faites deſcendre voſtre frere?

8. Et Iuda dit à Iſrael ſon pere, Enuoye le garçon auec moi, & nous-nous mettrons en chemin, & nous en irons, ſi vi-viurons, & ne mourrons point, ni nous, ni toi auſſi, ni nos meſgnies.

9. Moi-meſme ie le plege, redemande-le de ma main: ſi ie ne te le ramene, & ſi ie ne te le repreſente, ie t'en ſerai obligé à la peine à touſiours.

מג

10 אֲרֵי אִילוּלָפוֹן בְּדָא נִתְעַכַּבְנָא אֲרֵי כְּעַן תֵּיבְנָא דְּנַן תַּרְתֵּין זִמְנִין׃

11 וַאֲמַר לְהוֹן יִשְׂרָאֵל אֲבוּהוֹן אִם כֵּן הוּא דָּא עֲבִידוּ סִיבוּ מִדִּמְשַׁבַּח בְּאַרְעָא בְּמָנֵיכוֹן וְאַחִיתוּ לְגַבְרָא תִּקְרוּבְתָּא זְעֵיר קְטַף וּזְעֵיר דְּבַשׁ שְׁעַף וּלְטוֹם בּוּטְנִין וְשִׁקְדִין׃

12 וְכַסְפָּא עַל חַד תְּרֵין סִיבוּ בִּידֵיכוֹן וְיָת כַּסְפָּא דְּאִתּוֹתַב בְּפוּם טָעְנֵיכוֹן תְּתִיבוּן בִּידֵיכוֹן דִּלְמָא שָׁלוּ הֲוָת׃

13 וְיָת אֲחוּכוֹן דְּבַרוּ וְקוּמוּ תּוּבוּ לְוָת גַּבְרָא׃

14 וְאֵל שַׁדַּי יִתֵּן לְכוֹן רַחְמִין קֳדָם גַּבְרָא וְיִפְטַר לְכוֹן יָת אֲחוּכוֹן אָחֳרָנָא וְיָת בִּנְיָמִין וַאֲנָא כְּמָא דִּתְכוּלֵית אִתְכְּלֵית׃

15 וּנְסִיבוּ גֻּבְרַיָּא יָת תִּקְרוּבְתָּא הָדָא וְעַל חַד תְּרֵין כַּסְפָּא נְסִיבוּ בִּידֵיהוֹן וּדְבַרוּ יָת בִּנְיָמִין וְקָמוּ וּנְחַתוּ לְמִצְרַיִם וְקָמוּ קֳדָם יוֹסֵף׃

16 וַחֲזָא יוֹסֵף עִמְּהוֹן יָת בִּנְיָמִין וַאֲמַר לִדְמְמַנָּא עַל בֵּיתֵיהּ אַעֵיל יָת גֻּבְרַיָּא לְבֵיתָא וּנְכוֹס נִכְסְתָא וְאַתְקֵין אֲרֵי עִמִּי יֵיכְלוּן גֻּבְרַיָּא בְּשֵׁירוּתָא׃

17 וַעֲבַד גַּבְרָא כְּמָא דַּאֲמַר יוֹסֵף וְאַעֵיל גַּבְרָא יָת גֻּבְרַיָּא לְבֵית יוֹסֵף׃

18 וּדְחִילוּ גֻּבְרַיָּא אֲרֵי אִתְעַלוּ לְבֵית יוֹסֵף וַאֲמַרוּ עַל עֵיסַק כַּסְפָּא דְּאִתּוֹתַב בְּטוֹעֲנָנָא בְּקַדְמֵיתָא אֲנַחְנָא מִתְעָלִין לְאִתְרַבְרָבָא עֲלָנָא וּלְאִסְתַּקָּפָא עֲלָנָא וּלְמִקְנֵי יָתָנָא לְעַבְדִין וְיָת חֲמָרָנָא׃

מג

10 כִּי לוּלֵא הִתְמַהְמָהְנוּ כִּי־עַתָּה שַׁבְנוּ זֶה פַעֲמָיִם׃

11 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יִשְׂרָאֵל אֲבִיהֶם אִם־כֵּן אֵפוֹא זֹאת עֲשׂוּ קְחוּ מִזִּמְרַת הָאָרֶץ בִּכְלֵיכֶם וְהוֹרִידוּ לָאִישׁ מִנְחָה מְעַט צֳרִי וּמְעַט דְּבַשׁ נְכֹאת וָלֹט בָּטְנִים וּשְׁקֵדִים׃

12 וְכֶסֶף מִשְׁנֶה קְחוּ בְיֶדְכֶם וְאֶת־הַכֶּסֶף הַמּוּשָׁב בְּפִי אַמְתְּחֹתֵיכֶם תָּשִׁיבוּ בְיֶדְכֶם אוּלַי מִשְׁגֶּה הוּא׃

13 וְאֶת־אֲחִיכֶם קָחוּ וְקוּמוּ שׁוּבוּ אֶל־הָאִישׁ׃

14 וְאֵל שַׁדַּי יִתֵּן לָכֶם רַחֲמִים לִפְנֵי הָאִישׁ וְשִׁלַּח לָכֶם אֶת־אֲחִיכֶם אַחֵר וְאֶת־בִּנְיָמִין וַאֲנִי כַּאֲשֶׁר שָׁכֹלְתִּי שָׁכָלְתִּי׃

15 וַיִּקְחוּ הָאֲנָשִׁים אֶת־הַמִּנְחָה הַזֹּאת וּמִשְׁנֶה־כֶּסֶף לָקְחוּ בְיָדָם וְאֶת־בִּנְיָמִן וַיָּקֻמוּ וַיֵּרְדוּ מִצְרַיִם וַיַּעַמְדוּ לִפְנֵי יוֹסֵף׃

16 וַיַּרְא יוֹסֵף אִתָּם אֶת־בִּנְיָמִין וַיֹּאמֶר לַאֲשֶׁר עַל־בֵּיתוֹ הָבֵא אֶת־הָאֲנָשִׁים הַבָּיְתָה וּטְבֹחַ טֶבַח וְהָכֵן כִּי אִתִּי יֹאכְלוּ הָאֲנָשִׁים בַּצָּהֳרָיִם׃

17 וַיַּעַשׂ הָאִישׁ כַּאֲשֶׁר אָמַר יוֹסֵף וַיָּבֵא הָאִישׁ אֶת־הָאֲנָשִׁים בֵּיתָה יוֹסֵף׃

18 וַיִּירְאוּ הָאֲנָשִׁים כִּי הוּבְאוּ בֵּית יוֹסֵף וַיֹּאמְרוּ עַל־דְּבַר הַכֶּסֶף הַשָּׁב בְּאַמְתְּחֹתֵינוּ בַּתְּחִלָּה אֲנַחְנוּ מוּבָאִים לְהִתְגֹּלֵל עָלֵינוּ וּלְהִתְנַפֵּל עָלֵינוּ וְלָקַחַת אֹתָנוּ לַעֲבָדִים וְאֶת־חֲמֹרֵינוּ׃

μγ'.

10. Εἰ μὴ γὰρ ἐβραδύναμεν, ἤδη ἂν ὑπεστρέψαμεν δίς.

11. Εἶπε δὲ αὐτοῖς ἰσραὴλ ὁ πατὴρ αὐτῶν· εἰ οὕτως ἐστὶ, τοῦτο ποιήσατε. λάβετε ἀπὸ τῶν καρπῶν τῆς γῆς ἐν τοῖς ἀγγείοις ὑμῶν, καὶ καταγάγετε τῷ ἀνθρώπῳ δῶρα τῆς ῥητίνης καὶ τοῦ μέλιτος, θυμίαμά τε καὶ στακτὴν καὶ τερέβινθον καὶ κάρυα.

12. Καὶ τὸ ἀργύριον διπλοῦν λάβετε ἐν ταῖς χερσὶν ὑμῶν. τὸ ἀργύριον τὸ ἀποστραφὲν ἐν τοῖς μαρσίπποις ὑμῶν ἀποστρέψατε μεθ' ὑμῶν, μήποτε ἀγνόημά ἐστι.

13. Καὶ τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν λάβετε, καὶ ἀναστάντες κατάβητε πρὸς τὸν ἄνθρωπον.

14. Ὁ δὲ θεός μου δῴη ὑμῖν χάριν ἐναντίον τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ἀποστείλαι τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν τὸν ἕνα, καὶ τὸν βενιαμίν. ἐγὼ μὲν γὰρ καθὰ ἠτέκνωμαι, ἠτέκνωμαι.

15. Λαβόντες δὲ οἱ ἄνδρες τὰ δῶρα ταῦτα καὶ τὸ ἀργύριον διπλοῦν, ἔλαβον ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν καὶ βενιαμίν. καὶ ἀναστάντες κατέβησαν εἰς αἴγυπτον. καὶ ἔστησαν ἐναντίον ἰωσήφ.

16. Εἶδε δὲ ἰωσὴφ αὐτοὺς καὶ τὸν βενιαμὶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· καὶ εἶπε τῷ ἐπὶ τῆς οἰκίας αὐτοῦ· εἰσάγαγε τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ σφάξον θύματα, καὶ ἑτοίμασον. μετ' ἐμοῦ γὰρ φάγονται οἱ ἄνθρωποι ἄρτους τὴν μεσημβρίαν.

17. Ἐποίησε δὲ ὁ ἄνθρωπος καθὰ εἶπεν ἰωσήφ, καὶ εἰσήγαγε τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὸν οἶκον ἰωσήφ.

18. Καὶ ἰδόντες δὲ οἱ ἄνδρες, ὅτι εἰσήχθησαν εἰς τὸν οἶκον ἰωσήφ, εἶπαν· διὰ τὸ ἀργύριον τὸ ἀποστραφὲν ἐν τοῖς μαρσίπποις ἡμῶν τὴν ἀρχὴν, ἡμεῖς εἰσαγόμεθα τοῦ συκοφαντῆσαι ἡμᾶς, καὶ ἐπιθέσθαι ἡμῖν, τοῦ λαβεῖν ἡμᾶς εἰς παῖδας, καὶ τοὺς ὄνους ἡμῶν.

CAP. XLIII.

10. Si non interceſſiſſet dilatio, iam vice altera veniſſemus.

11. Igitur Iſraël pater eorum dixit ad eos: Si ſic neceſſe eſt, facite quod vultis: ſumite de optimis terræ frugibus in vaſis veſtris, & deferte viro munera, modicum reſinæ, & mellis, & ſtoracis, ſtactes, & terebinthi, & amygdalarum.

12. Pecuniam quoque duplicem ferte vobiſcum: & illam quam inveniſtis in ſacculis, reportate, ne fortè errore factum ſit.

13. Sed & fratrem veſtrum tollite, & ite ad virum.

14. Deus autem meus omnipotens faciat vobis eum placabilem: & remittat vobiſcum fratrem veſtrum quem tenet in vinculis, & hunc Ben-iamin: ego autem quaſi orbatus abſque liberis ero.

15. Tulerunt ergo viri munera, & pecuniam duplicem, & Ben-iamin: deſcenderuntque in Aegyptum, & ſteterunt coram Ioſeph.

16. Quos cùm ille vidiſſet, & Ben-iamin ſimul, præcepit diſpenſatori domus ſuæ, dicens: Introduc viros domũ, & occide victimas, & inſtrue convivium: quoniam mecum ſunt comeſturi meridie.

17. Fecit ille ſicut fuerat imperatum, & introduxit viros domum.

18. Illique exterriti, dixerunt mutuò: Propter pecuniam quam retulimus prius in ſaccis noſtris, introducti ſumus: ut devoluat in nos calumniam, & violenter ſubiiciat ſervituti & nos, & aſinos noſtros.

Das XLIII. Capitel.

10. Denn wo wir nicht hetten verzogen / weren wir ſchon wol zweymal wider kommen.

11. Da ſprach Iſrael jr Vater zu jnen: Muß es denn ja alſo ſein / ſo thuts. Vnd nemet von des landes beſten früchten in euer ſäcke / vnnd bringet dem Manne geſchencke hinab / ein wenig Balſam / vnd Honig / vnd Würtz / vnd Myrrhen / vnd Datteln / vnd Mandel.

12. Nemet auch ander gelt mit euch / vnnd das gelt / das euch oben in euern ſäcken wider worden iſt / bringet auch wider mit euch. Villeicht iſt ein jrꝛthum̄ da geſchehen.

13. Dazu nemet euern bruder / macht euch auff / vnd kommet wider zu dem manne.

14. Aber der Allmechtige GOTT / gebe euch Barmhertzigkeit für dem manne / daß er euch laſſe euern andern bruder vnd BenJamin / Ich aber muß ſein / wie einer / der ſeiner kinder beraubet iſt.

15. Da namen ſie diſe Geſchencke / vnd das Gelt zwifeltig mit ſich / vnnd BenJamin / machten ſich auff / zogen in Egypten / vnd tratten für Joſeph.

16. Da ſahe ſie Joſeph mit BenJamin / vnd ſprach zu ſeinem Haußhalter: Führe diſe Männer zu hauſe / vnnd ſchlachte vnd richte zu / Denn ſie ſollen zu Mittag mit mir eſſen.

17. Vnnd der Mann thet / wie jhm Joſeph geſaget hatte / vnnd führet die Männer in Joſephs hauß.

18. Sie forchten ſich aber / daß ſie in Joſephs hauß gefürt wurden / vnnd ſprachen: Wir ſind herein gefürt vmb des gelts willen / das wir in vnſern ſäcken vorhin wider funden haben / daß ers auff vns bringe vnd felle ein vrtheil vber vns / damit er vns neme zu eigen knechten / ſampt vnſern Eſeln.

CHAP. XLIII.

10. Que ſi nous n'euſſions tardé, certainement nous fuſſions deſia de retour vne autre fois.

11. Alors Iſrael leur pere leur dit, S'il *eſt* donc ainſi, faites ceci, prenez des choſes les plus renommees du païs en vos vaiſſeaux, & portez à ce perſonnage-la vn preſent, quelque peu de bauſme, & quelque peu de miel, des drogues, de la myrrhe, des dactes, & des amandes.

12. Et prenez argẽt au double entre vos mains: & l'argẽt remis en la gueule de vos ſacs, vous le rapporterez en vos mains: poſſible cela s'eſt *fait par* ignorance.

13. Et prenez voſtre frere, & vous mettez en chemin, & retournez vers ce perſonnage-la.

14. Or le *Dieu* Forr, tout-puiſſant vous face trouuer miſericorde deuant ce perſonnage-la, afin qu'il vous relaſche voſtre autre frere & Beniamin: & ſi ainſi eſt que ie ſuis priué d'enfans, que i'en ſoy priué.

15. Adonc iceux prindrent le preſent, & prindrent de l'argẽt au double entre leurs mains, & Beniamin, & ſe mirent en chemin, & deſcendrent en Egypte. Puis ſe preſenterent deuant Ioſeph.

16. Adonc Ioſeph vid Beniamin auec eux, & dit à ſon maiſtre d'hoſtel, Mene ces perſonnages en la maiſon, & tue quelque choſe, & *l'*appreſte: car ils mangeront à midi auec moi.

17. Et l'homme fit comme Ioſeph lui auoit dit, & amena ces perſonnages en la maiſon de Ioſeph.

18. Si eurent peur ces perſonnages-la de ce qu'ils eſtoyent amenés en la maiſon de Ioſeph, & dirent, Nous ſommes amenés à cauſe de l'argent qui fut remis premierement en nos ſacs, afin qu'il ſe deſcharge & iette ſur nous, & nous prene pour eſclaues, & *prene* nos aſnes.

מג

19 וַיִּגְּשׁוּ אֶל־הָאִישׁ אֲשֶׁר עַל־
בֵּית יוֹסֵף וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו פֶּתַח
הַבָּיִת׃

20 וַיֹּאמְרוּ בִּי אֲדֹנִי יָרֹד יָרַדְנוּ
בַּתְּחִלָּה לִשְׁבָּר־אֹכֶל׃

21 וַיְהִי כִּי־בָאנוּ אֶל־הַמָּלוֹן
וַנִּפְתְּחָה אֶת־אַמְתְּחֹתֵינוּ וְהִנֵּה
כֶסֶף־אִישׁ בְּפִי אַמְתַּחְתּוֹ כַּסְפֵּנוּ
בְּמִשְׁקָלוֹ וַנָּשֶׁב אֹתוֹ בְּיָדֵנוּ׃

22 וְכֶסֶף אַחֵר הוֹרַדְנוּ בְיָדֵנוּ
לִשְׁבָּר־אֹכֶל לֹא יָדַעְנוּ מִי־שָׂם
כַּסְפֵּנוּ בְּאַמְתְּחֹתֵינוּ׃

23 וַיֹּאמֶר שָׁלוֹם לָכֶם אַל־
תִּירָאוּ אֱלֹהֵיכֶם וֵאלֹהֵי אֲבִיכֶם
נָתַן לָכֶם מַטְמוֹן בְּאַמְתְּחֹתֵיכֶם
כַּסְפְּכֶם בָּא אֵלָי וַיּוֹצֵא אֲלֵהֶם
אֶת־שִׁמְעוֹן׃

24 וַיָּבֵא הָאִישׁ אֶת־הָאֲנָשִׁים
בֵּיתָה יוֹסֵף וַיִּתֶּן־מַיִם וַיִּרְחֲצוּ
רַגְלֵיהֶם וַיִּתֵּן מִסְפּוֹא לַחֲמֹרֵיהֶם׃

25 וַיָּכִינוּ אֶת־הַמִּנְחָה עַד־בּוֹא
יוֹסֵף בַּצָּהֳרָיִם כִּי שָׁמְעוּ כִּי־
שָׁם יֹאכְלוּ לָחֶם׃

26 וַיָּבֹא יוֹסֵף הַבַּיְתָה וַיָּבִיאוּ
לוֹ אֶת־הַמִּנְחָה אֲשֶׁר־בְּיָדָם הַבָּיְתָה
וַיִּשְׁתַּחֲווּ־לוֹ אָרְצָה׃

27 וַיִּשְׁאַל לָהֶם לְשָׁלוֹם וַיֹּאמֶר
הֲשָׁלוֹם אֲבִיכֶם הַזָּקֵן אֲשֶׁר
אֲמַרְתֶּם הַעוֹדֶנּוּ חָי׃

28 וַיֹּאמְרוּ שָׁלוֹם לְעַבְדְּךָ לְאָבִינוּ
עוֹדֶנּוּ חָי וַיִּקְּדוּ וַיִּשְׁתַּחֲוּ׃

29 וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיַּרְא אֶת־בִּנְיָמִין
אָחִיו בֶּן־אִמּוֹ וַיֹּאמֶר הֲזֶה אֲחִיכֶם
הַקָּטֹן אֲשֶׁר אֲמַרְתֶּם אֵלָי וַיֹּאמַר
אֱלֹהִים יָחְנְךָ בְּנִי׃

מג

19 וְקָרִיבוּ לְוָת גַּבְרָא דִי
מְמַנָּא עַל בֵּית יוֹסֵף
וּמַלִּילוּ עִמֵּיהּ בִּתְרַע ב
בֵּיתָא׃

20 וַאֲמַרוּ בְּבָעוּ רִבּוֹנִי
מֵיחַת נְחֵיתְנָא בק
בְּקַדְמֵיתָא לְמִזְבַּן ע
עֲבוּרָא׃

21 וַהֲוָה כַּד אֲתֵינָא
לְבֵית מְבָתָא וּפְתַחְנָא
יַת טוֹעֲנַנָא וְהָא כְסַף גְּבַר
בְּפוּם טוֹעֲנֵיהּ כַּסְפָּנָא
בְּמַתְקָלֵיהּ וַאֲתֵיבְנָא
יָתֵיהּ בִּידָנָא׃

22 וְכַסְפָּא אָחֳרָנָא
אֲתֵיבְנָא בִּידָנָא לְמִזְבַּן
עֲבוּרָא לָא יְדַעְנָא מַן שַׁוִּי
כַּסְפָּנָא בְּטוֹעֲנַנָא׃

23 וַאֲמַר שְׁלָם לְכוֹן לָא
תִדְחֲלוּן אֱלָהֲכוֹן וֶאֱלָהָא
דַאֲבוּכוֹן יְהַב לְכוֹן סִימָא
בְּטוֹעֲנֵיכוֹן כַּסְפְּכוֹן אֲתָא
לְוָתִי וְאַפֵּיק לְוָתְהוֹן יַת
שִׁמְעוֹן׃

24 וְאָעֵיל גַּבְרָא יַת
גֻּבְרַיָּא לְבֵית יוֹסֵף וִיהַב
מַיָּא וְאַסְחוּ רַגְלֵיהוֹן
וִיהַב כִּסְתָּא לַחֲמָרֵיהוֹן׃

25 וְאַתְקִינוּ יַת תק
תִּקְרֻבְתָּא עַד דְּעַל יוֹסֵף
בְּשֵׁירוּתָא אֲרֵי שְׁמַעוּ
אֲרֵי תַמָּן אָכְלִין לַחְמָא׃

26 וְעַל יוֹסֵף לְבֵיתָא
וְאַעִילוּ לֵיהּ יַת תִּקְרֻבְתָּא
דִי בִידֵיהוֹן לְבֵיתָא וּסְגִידוּ
לֵיהּ עַל אַרְעָא׃

27 וּשְׁאֵיל לְהוֹן לִשְׁלָם
וַאֲמַר הַשְׁלָם לַאֲבוּכוֹן
סָבָא דַאֲמַרְתּוּן הַעַד כְּעַן
הוּא קַיָּם׃

28 וַאֲמַרוּ שְׁלָם לְעַבְדָּךְ
לַאֲבוּנָא עַד כְּעַן קַיָּם
וּכְרַעוּ וּסְגִידוּ׃

29 וּזְקַף עֵינוֹהִי וַחֲזָא
יַת בִּנְיָמִין אֲחוּהִי בַּר
אִמֵּיהּ וַאֲמַר הֲדֵין אֲחוּכוֹן
זְעֵירָא דַאֲמַרְתּוּן לִי וַאֲמַר
מִן קֳדָם יְיָ יִתְרְחֵם
עֲלָךְ בְּרִי׃

μγ'.

19. Προσελθόντες δὲ πρὸς τὸν ἄνθρωπον τὸν ἐπὶ τοῦ οἴκου τοῦ ἰωσὴφ, ἐλάλησαν αὐτῷ ἐν τῷ πυλῶνι τοῦ οἴκου.

20. Λέγοντες. δεόμεθα κύριε. κατέβημεν τὴν ἀρχὴν πρίασθαι βρώματα.

21. Ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἤλθομεν εἰς τὸ καταλῦσαι, καὶ ἠνοίξαμεν τοὺς μαρσίππους ἡμῶν, καὶ τόδε τὸ ἀργύριον ἑκάστου ἐν τῷ μαρσίππῳ αὐτοῦ. τὸ ἀργύριον ἡμῶν ἐν σταθμῷ, ἀπεστρέψαμεν νῦν ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν.

22. Καὶ ἀργύριον ἕτερον ἠνέγκαμεν μεθ' ἑαυτῶν, ἀγοράσαι βρώματα. οὐ γὰρ οἴδαμεν τίς ἐνέβαλεν ἡμῖν μετὰ χεῖρας τὸ ἀργύριον εἰς τοὺς μαρσίππους ἡμῶν.

23. Εἶπε δὲ αὐτοῖς· ἵλεως ὑμῖν (μὴ φοβεῖσθε) ὁ θεὸς ὑμῶν. καὶ ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν, ἔδωκεν ὑμῖν θησαυροὺς ἐν τοῖς μαρσίπποις ὑμῶν. καὶ τὸ ἀργύριον ὑμῶν εὐδοκιμοῦν ἀπέχω. Καὶ ἐξήγαγε πρὸς αὐτοὺς τὸν συμεὼν.

24. Καὶ ἤνεγκαν ὕδωρ νίψαι τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ ἔδωκε χορτάσματα τοῖς ὄνοις αὐτῶν.

25. Ἡτοίμασαν δὲ τὰ δῶρα ἕως τοῦ ἐλθεῖν εἰς ἰωσὴφ μεσημβρίας. ἤκουσαν δὲ ὅτι ἐκεῖ μέλλει ἀριστᾶν.

26. Εἰσῆλθε δὲ ἰωσὴφ εἰς τὴν οἰκίαν. καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ τὰ δῶρα ἃ εἶχον ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν εἰς τὸν οἶκον, καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν.

27. Ηρώτησε δὲ αὐτούς, πῶς ἔχετε; καὶ εἶπεν αὐτοῖς. ὑγιαίνει ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ πρεσβύτης, ὃν εἴπατε ἔτι ζῇ;

28. Οἱ δὲ εἶπαν· ὑγιαίνει ὁ παῖς σου ὁ πατὴρ ἡμῶν, ἔτι ζῇ. καὶ εἶπεν· εὐλογητὸς ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος τῷ θεῷ. καὶ κύψαντες προσεκύνησαν αὐτῷ.

29. Ἀναβλέψας δὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς ἰωσὴφ, εἶδε βενιαμὶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὸν ὁμομήτριον, καὶ εἶπεν· οὗτός ἐστιν ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος, ὃν εἴπατε πρός με ἀγαγεῖν; καὶ εἶπεν· ὁ θεὸς ἐλεήσαι σε τέκνον.

CAP. XLIII.

19. Quamobrem in ipſis foribus accedentes ad diſpenſatorem locuti ſunt.

20. Oramus domine ut audias nos. Iam anté deſcendimus ut emeremus eſcas.

21. Quibus emptis, cùm veniſſemus ad diverſorium, aperuimus ſaccos noſtros, & invenimus pecuniam in ore ſaccorum, quam nunc eodem pondere reportavimus.

22. Sed & aliud attulimus argentum, ut emamus quæ nobis neceſſaria ſunt: non eſt in noſtra conſcientia quis poſuerit eam in marſupiis noſtris.

23. At ille reſpondit, Pax vobiſcum, nolite timere: Deus veſter, & Deus patris veſtri dedit vobis theſauros in ſaccis veſtris. nam pecuniam quam dediſtis mihi, probatam ego habeo. Eduxitq; ad eos Simeon.

24. Et introductis domum, attulit aquam, & laverunt pedes ſuos, deditque pabulum aſinis eorum.

25. Illi verò parabant munera, donec ingrederetur Ioſeph meridie, audierāt enim quòd ibi comeſturi eſſent panem.

26. Igitur ingreſſus eſt Ioſeph domum ſuam, obtuleruntq; ei munera, tenentes in manibus ſuis: & adoraverunt proni in terram.

27. At ille clementer reſalutatis eis, interrogavit eos, dicens: Sanúſne eſt pater veſter ſenex, de quo dixeratis mihi? Adhuc vivit?

28. Qui reſponderunt: Soſpes eſt ſervus tuus pater noſter, adhuc vivit. Et incurvati, adoraverunt eum.

29. Attollens autem Ioſeph oculos, vidit Ben-iamin fratrem ſuum uterinum, & ait: Iſte eſt frater veſter parvulus, de quo dixeratis mihi? Et rurſum, Deus, inquit, miſereatur tui fili mi.

Das XLIII. Capitel.

19. Darumb tratten ſie zu Joſephs Haußhalter/ vnd redten mit jm für der Haußthür.

20. Vnd ſprachen: Mein herr/ Wir ſind vorhin herab gezogen / ſpeiſe zu kauffen.

21. Vnd da wir in die herberge kamen/ vnnd vnſere ſäcke auffthetten / ſihe / da war eines jeglichen gelt oben in ſeinem ſack mit völligem gewicht / Darumb haben wirs wider mit vns bracht.

22. Haben auch ander gelt mit vnns herab bracht/ Speiſe zu kauffen / Wir wiſſen aber nicht wer vns vnſer Gelt in vnſer ſäcke geſteckt hat.

23. Er aber ſprach: Gehabt euch wol/ förchtet euch nicht/ euer Gott vnd euers vaters Gott hat euch einen ſchatz gegeben in eure Säcke/ euer gelt iſt mir worden. Vnnd er fůhret Simeon zu jhnen herauß.

24. Vnd fůret ſie in Joſephs hauß/ gab jnen waſſer/ daß ſie jhre fůſſe wuſchen/ vnd gab jren Eſeln futter.

25. Sie aber bereitten das geſchenck zu/ biß daß Joſeph kam auff den Mittag/ Denn ſie hatten gehöret/ das ſie daſelbs das Brod eſſen ſolten.

26. Da nun Joſeph zum hauſe eingieng/ brachten ſie jm zu hauſe das geſchencke in jhren henden/ vnnd fielen fůr jm nider zur erden.

27. Er aber grůſſet ſie freundlich/ vnd ſprach: Gehet es eurem Vater dem alten wol/ von dem jr mir ſagetet? Lebet er noch?

28. Sie antworten: Es gehet deinem Knechte vnſerm Vater wol/ vnnd lebet noch/ vnnd neigeten ſich / vnd fielen fůr jm nider.

29. Vnnd er hub ſeine augen auff / vnnd ſahe ſeinen Bruder BenJamin ſeiner Muter Sohn/ vnnd ſprach: Iſt das euer Jüngſter Bruder / da jhr mir von ſagetet? Vnd ſprach weiter/ GOtt ſey dir gnedig mein Sohn.

CHAP. XLIII.

19. Puis ils s'approcherent du maiſtre d'hoſtel de Ioſeph, & parlerent à lui à la porte de la maiſon,

20. Diſans, Las mõ ſeigneur! de vrai nous ſommes deſcẽdus au cõmencement pour acheter des viures.

21. Et aduint quand nous arriuaſmes au lieu où nous logeaſmes, & que nous euſmes ouuert nos ſacs: voici, l'argent d'vn chacun *eſtoit* à la gueule de ſon ſac, *voire* noſtre meſme argent ſelon ſon poids: nous l'auons rapporté en nos mains.

22. Et ſi auons apporté autre argent en nos mains pour acheter des viures: & nous ne ſauons qui auroit remis noſtre argent en nos ſacs.

23. Et il dit, Tout va bien pour vous, ne craignez point. Voſtre Dieu & le Dieu de voſtre pere vous a donné vn threſor en vos ſacs, voſtre argent eſt paruenu à moi. & leur amena Simeon.

24. Puis l'homme fit entrer ces perſonnages-la en la maiſon de Ioſeph, & leur donna de l'eau, & ils lauerent leurs pieds: il bailla auſſi la prouende à leurs aſnes.

25. Et ils preparerent le preſent en attẽdant que Ioſeph reuint à midi: car ils auoyent entendu qu'ils mangeroyent là du pain.

26. Lors Ioſeph reuint à la maiſon, & ils lui preſenterẽt en la maiſon le preſent qu'ils auoyent en leurs mains, & ſe proſternerent deuãt lui iuſques en terre.

27. Et il leur demanda touchant *leur* proſperité, diſant, Va-il du tout bien à voſtre pere le vieil homme, duquel vous *m'*auez parlé? vit-il encore? 28. Et ils reſpõdirent, Ton ſeruiteur noſtre pere ſe porte bien, il vit encore. Et ils s'enclinerẽt, & ſe proſternerent. 29. Et lui eſleuant ſes yeux vid Beniamin ſon frere, fils de ſa mere, & dit, Eſt-ce ici voſtre plus petit frere duquel vous m'auez parlé? Puis dit, Mon fils, Dieu te face grace.

מג

30 וְאוֹחִי יוֹסֵף אֲרֵי א
אִתְגּוֹלַלוּ רַחֲמוֹהִי עַל
אֲחוּהִי וּבְעָא לְמִבְכֵּי וְעַל
לְאִדְּרוֹן בֵּית מִשְׁכְּבָא
וּבְכָא תַּמָּן׃

31 וְאַסְחִי אַפּוֹהִי וּנְפַק
וְאִתְחַסַּן וַאֲמַר שַׁוּוֹ
לַחְמָא׃

32 וְשַׁוִּיאוּ לֵיהּ בִּלְחוֹדוֹהִי
וּלְהוֹן בִּלְחוֹדֵיהוֹן ולמ
וּלְמִצְרָאֵי דְּאָכְלִין עִמֵּיהּ
בִּלְחוֹדֵיהוֹן אֲרֵי לָא יָכְלִין
מִצְרָאֵי לְמֵיכַל עִם
עִבְרָאֵי לַחְמָא אֲרֵי בְּעִירָא
דְּמִצְרָאֵי דָּחֲלִין לֵיהּ
עִבְרָאֵי אָכְלִין׃

33 וְאַסְחַרוּ קֳדָמוֹהִי רַבָּא
כְּרַבְיוּתֵיהּ וּזְעֵירָא כ
כִּזְעֵירוּתֵיהּ וּתְוַהוּ גֻּבְרַיָּא
גְּבַר לְחַבְרֵיהּ׃

34 וּנְטַל חוּלָקִין מִן
קֳדָמוֹהִי לְוָתְהוֹן וּסְגִיאַת
חוּלָקָא דְּבִנְיָמִין מֵחוּלָקֵי
כּוּלְּהוֹן חַמְשָׁה חוּלָקִין
וּשְׁתִיו וּרְוִיאוּ עִמֵּיהּ׃

מד

1 וּפַקִּיד לִדְמְמַנָּא עַל
בֵּיתֵיהּ לְמֵימַר מַלִּי יָת
טוֹעֲנֵי גֻּבְרַיָּא עִבוּרָא
כְּמָא דְּיָכְלִין לְמִטְעַן וְשַׁוּ
כְּסַף גְּבַר בְּפוּם טוֹעֲנֵיהּ׃

2 וְיָת כַּלִידִי כַּלִּידָא
דְּכַסְפָּא תְּשַׁוֵּי בְּפוּם
טוֹעֲנָא דִּזְעֵירָא וְיָת כְּסַף
זְבִינוֹהִי וַעֲבַד כְּפִתְגָּמָא
דְּיוֹסֵף דְּמַלֵּיל׃

3 צַפְרָא נְהַר וְגֻבְרַיָּא
אִתְפַּטַרוּ אִנּוּן וחמ
וַחֲמָרֵיהוֹן׃

4 אִנּוּן נְפַקוּ מִן קַרְתָּא
לָא אַרְחִיקוּ וְיוֹסֵף אֲמַר
לִדְמְמַנָּא עַל בֵּיתֵיהּ קוּם
רְדַף בָּתַר גֻּבְרַיָּא ות
וְתַדְבְּקִינּוּן וְתֵימַר לְהוֹן
לְמָה אַשְׁלֵמְתּוּן בִּשְׁתָּא
חֲלַף טַבְתָּא׃

מג

30 וַיְמַהֵר יוֹסֵף כִּי־נִכְמְרוּ
רַחֲמָיו אֶל־אָחִיו וַיְבַקֵּשׁ לִבְכּוֹת
וַיָּבֹא הַחַדְרָה וַיֵּבְךְּ שָׁמָּה׃

31 וַיִּרְחַץ פָּנָיו וַיֵּצֵא וַיִּתְאַפַּק
וַיֹּאמֶר שִׂימוּ לָחֶם׃

32 וַיָּשִׂימוּ לוֹ לְבַדּוֹ וְלָהֶם לְבַדָּם
וְלַמִּצְרִים הָאֹכְלִים אִתּוֹ לְבַדָּם
כִּי לֹא יוּכְלוּן הַמִּצְרִים לֶאֱכֹל
אֶת־הָעִבְרִים לֶחֶם כִּי־תוֹעֵבָה
הִוא לְמִצְרָיִם׃

33 וַיֵּשְׁבוּ לְפָנָיו הַבְּכֹר כִּבְכֹרָתוֹ
וְהַצָּעִיר כִּצְעִרָתוֹ וַיִּתְמְהוּ הָאֲנָשִׁים
אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ׃

34 וַיִּשָּׂא מַשְׂאֹת מֵאֵת פָּנָיו
אֲלֵהֶם וַתֵּרֶב מַשְׂאַת בִּנְיָמִן
מִמַּשְׂאֹת כֻּלָּם חָמֵשׁ יָדוֹת וַיִּשְׁתּוּ
וַיִּשְׁכְּרוּ עִמּוֹ׃

מד

1 וַיְצַו אֶת־אֲשֶׁר עַל־בֵּיתוֹ לֵאמֹר
מַלֵּא אֶת־אַמְתְּחֹת הָאֲנָשִׁים אֹכֶל
כַּאֲשֶׁר יוּכְלוּן שְׂאֵת וְשִׂים כֶּסֶף־
אִישׁ בְּפִי אַמְתַּחְתּוֹ׃

2 וְאֶת־גְּבִיעִי גְּבִיעַ הַכֶּסֶף
תָּשִׂים בְּפִי אַמְתַּחַת הַקָּטֹן וְאֵת
כֶּסֶף שִׁבְרוֹ וַיַּעַשׂ כִּדְבַר יוֹסֵף
אֲשֶׁר דִּבֵּר׃

3 הַבֹּקֶר אוֹר וְהָאֲנָשִׁים שֻׁלְּחוּ
הֵמָּה וַחֲמֹרֵיהֶם׃

4 הֵם יָצְאוּ אֶת־הָעִיר לֹא
הִרְחִיקוּ וְיוֹסֵף אָמַר לַאֲשֶׁר עַל־
בֵּיתוֹ קוּם רְדֹף אַחֲרֵי הָאֲנָשִׁים
וְהִשַּׂגְתָּם וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם לָמָּה
שִׁלַּמְתֶּם רָעָה תַּחַת טוֹבָה׃

μγʹ.

30. Ἐταράχθη δὲ ἰωσήφ. συνεστρέφετο γὰρ τὰ ἔντερα αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, καὶ ἐζήτη κλαῦσαι. εἰσελθὼν δὲ εἰς τὸ ταμεῖον, ἔκλαυσεν ἐκεῖ.

31. Καὶ νιψάμενος τὸ πρόσωπον, ἐξελθὼν ἐνεκρατεύσατο, καὶ εἶπε· παράθετε ἄρτους.

32. Καὶ παρέθηκαν αὐτῷ μόνῳ καὶ αὐτοῖς καθ' ἑαυτοὺς, καὶ τοῖς αἰγυπτίοις τοῖς συνδειπνοῦσι μετ' αὐτοῦ καθ' ἑαυτούς. οὐ γὰρ ἐδύναντο οἱ αἰγύπτιοι συνεσθίειν μετὰ τῶν ἑβραίων ἄρτους. βδέλυγμα γάρ ἐστι τοῖς αἰγυπτίοις πᾶς ποιμὴν προβάτων.

33. Ἐκάθισαν δὲ ἐναντίον αὐτοῦ ὁ πρωτότοκος κατὰ τὰ πρεσβεῖα αὐτοῦ, καὶ ὁ νεώτερος κατὰ τὴν νεότητα αὐτοῦ. ἐξίσταντο δὲ οἱ ἄνθρωποι, ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.

34. Ἦραν δὲ μερίδας παρ' αὐτοῦ πρὸς ἑαυτούς. ἐμεγαλύνθη δὲ ἡ μερὶς βενιαμὶν παρὰ τὰς μερίδας πάντων πενταπλασίως πρὸς τὰς ἐκείνων. ἔπιον δὲ, καὶ ἐμεθύσθησαν μετ' αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛ. μδʹ.

1. Καὶ ἐνετείλατο ὁ ἰωσὴφ τῷ ὄντι ἐπὶ τῆς οἰκίας αὐτοῦ λέγων· πλήσατε τοὺς μαρσίππους τῶν ἀνθρώπων βρωμάτων ὅσα ἐὰν δύνωνται ἆραι, καὶ ἐμβάλετε ἑκάστου τὸ ἀργύριον ἐπὶ τοῦ στόματος τοῦ μαρσίππου.

2. Καὶ τὸ κόνδυ μου τὸ ἀργυροῦν, ἐμβάλετε εἰς τὸν μάρσιππον τοῦ νεωτέρου, καὶ τὴν τιμὴν τοῦ σίτου αὐτοῦ. ἐγενήθη δὲ κατὰ τὸ ῥῆμα ἰωσὴφ, καθὼς εἶπε.

3. Τὸ πρωῒ δὲ ἔφαυσε, καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐξαπεστάλησαν αὐτοὶ καὶ οἱ ὄνοι αὐτῶν.

4. Ἐξελθόντων δὲ αὐτῶν τὴν πόλιν, οὐκ ἀπέσχον μακράν. καὶ ἰωσὴφ εἶπε τῷ ἐπὶ τῆς οἰκίας αὐτοῦ λέγων· ἀναστὰς ἐπιδίωξον ὀπίσω τῶν ἀνθρώπων, καὶ καταμέμψῃ αὐτοὺς, καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς τί ὅτι ἀνταπεδώκατε πονηρὰ ἀντὶ καλῶν; ἵνα τί ἐκλέψατέ μου τὸ κόνδυ τὸ ἀργυροῦν;

CAP. XLIII.

30. Feſtinavitque quia commota fuerant viſcera eius ſuper fratre ſuo, & erumpebãt lachrymæ: & introiens cubiculum flevit.

31. Rurſumque lota facie egreſſus, continuit ſe, & ait: Ponite panes.

32. Quibus appoſitis, ſeorſum Ioſeph, & ſeorſum fratribus, Ægyptiis quoque qui veſcebantur ſimul, ſeorſum (illicitum eſt enim Ægyptiis comedere cum Hebræis, & profanum putant huiuſcemodi convivium)

33. Sederunt coram eo, primogenitus iuxta primogenita ſua, & minimus iuxta ætatem ſuam. Et mirabantur nimis:

34. Sumptis partibus quas ab eo acceperant: maiorque pars venit Ben-iamin, ita ut quinque partibus excederet. Biberuntque, & inebriati ſunt cum eo.

CAP. XLIIII.

1. Præcepit autem Ioſeph diſpenſatori domus ſuæ, dicens: Imple ſaccos eorum frumento, quantum poſſunt capere: & pone pecuniam ſingulorum in ſummitate ſacci.

2. Scyphum autem meum argenteum, & pretium quod dedit tritici, pone in ore ſacci iunioris. factumque eſt ita.

3. Et orto manè, dimiſſi ſunt cum aſinis ſuis.

4. Iamq; urbem exierant, & proceſſerant paululum: tunc Ioſeph accerſito diſpenſatore domus, ait, Surge, inquit, & perſequere viros: & apprehenſis dicito: Quare reddidiſtis malum pro bono?

Das XLIII. Capitel.

30. Vnnd Joſeph eilete / denn ſein Hertz entbrandt jm gegen ſeinem Bruder / vnd ſucht / wo er weinete / vnd gieng in ſeine kammer / vnnd weinete daſelbs.

31. Vnnd da er ſein angeſicht gewaſchen hatte / gieng er herauß / vnd hielt ſich veſt / vnnd ſprach: Leget brod auff.

32. Vnd man trug jm beſonders auff / vnd jenẽ auch beſonders / vnd den Egyptern / die mit jm aſſen / auch beſonders / denn die Egypter dörffen nicht Brod eſſen mit den Ebreern / Denn es iſt ein greuel für jnen.

33. Vnnd man ſatzt ſie gegen jhm / den erſtgebornen nach ſeiner erſtengeburt / vnnd den jüngſten nach ſeiner jugend. Des verwunderten ſie ſich vntereinander.

34. Vnd man trug jnen eſſen für / von ſeinem tiſch / Aber dem BenJamin ward fünffmal mehr denn den andern / Vnd ſie truncken / vnd wurden truncken mit jm.

Das XLIIII. Capitel.

VNd Joſeph befahl ſeinem Haußhalter / vnd ſprach: Fülle den männern jhre Säcke mit ſpeiſe / ſo viel ſie füren mögen / vnd lege jedlichem ſein gelt oben in ſeinen ſack.

2. Vnd meinen ſilbern becher lege oben in des jüngſten ſack / mit dem gelde für das getreide. Der thet wie jhm Joſeph hatte geſagt.

3. Des morgens / da es liecht ward / lieſſen ſie die Männer ziehen mit jhren Eſeln.

4. Da ſie aber zur Stadt hinauß waren vnd nicht ferne kommen / ſprach Joſeph zu ſeinem Haußhalter: Auff / vnd jage den Männern nach / vnd wẽ du ſie ergreiffeſt / ſo ſprich zu jhnen: Warumb habt jhr gutes mit böſem vergolten?

CHAP. XLIII.

30. Et Ioſeph ſe retira incõtinẽt: car ſon cœur s'eſmouuoit au dedans à compaſſion ſur ſon frere, & il cerchoit où pleurer, & vint en la garderobe, & pleura là.

31. Puis laua ſon viſage, & ſortit dehors, & ſe fit force, & dit, Mettez le pain.

32. Et ils *le* lui mirent à part, à eux à part, & aux Egyptiens qui mangeoyent auec lui à part, d'autant que les Egyptiens ne pouuoyent manger du pain auec les Hebrieux: car c'eſt abomination aux Egyptiens.

33. Ils s'aſſirent donc au deuant de lui: l'aiſné ſelon ſon aiſneſſe, & le moindre ſelon ſa petiteſſe. Et ces perſonnages s'eſmerueilloyent entre eux.

34. Et il leur preſenta des mets de deuant ſoi: mais la portion de Ben-iamin eſtoit plus groſſe cinq fois que toutes les autres, & ils beurent, & firent fort bonne chere auec lui.

CHAP. XLIIII.

1. Et *Ioſeph* commanda à ſon maiſtre d'hoſtel, diſant, Empli de viures les ſacs de ces gens, tant qu'ils en pourront porter, & remets l'argẽt d'vn chacũ à la gueule de ſon ſac.

2. Et mets mon gobelet, le gobelet d'argent, à la gueule du ſac du plus petit, enſemble l'argent de ſon blé. Et il fit tout ainſi comme Ioſeph lui auoit dit.

3. Le matin *quand* il fut iour, on renuoya ces perſonnages auec leurs aſnes.

4. *Quand* ils furent ſortis de la ville, deuant qu'ils fuſſent gueres loin, Ioſeph dit à ſon maiſtre d'hoſtel, Va, pourſui ces perſonnages: & quand tu les auras atteins, di-leur, Pourquoi auez-vous rendu mal pour bien?

מד

5 הֲלָא דֵין דְּשָׁתֵי רִבּוֹנִי
בֵּיהּ וְהוּא בַּדָּקָא מְבַדֵּק
בֵּיהּ אַבְאֵשְׁתּוּן דַּעֲבַדְתּוּן:

6 וְאַדְבְּקִינוּן וּמַלֵּיל
עִמְּהוֹן יָת פִּתְגָּמַיָּא
הָאִלֵּין:

7 וַאֲמַרוּ לֵיהּ לְמָה
יְמַלֵּיל רִבּוֹנִי כְּפִתְגָּמַיָּא
הָאִלֵּין חַס לְעַבְדָּךְ מ
מִלְּמֶעְבַּד כְּפִתְגָּמָא הָדֵין:

8 הָא כַּסְפָּא דְּאַשְׁכַּחְנָא
בְּפוּם טוֹעֲנָנָא אֲתֵיבְנָא
לָךְ מֵאַרְעָא דִּכְנַעַן
וְאֵכְדֵין נִגְנוּב מִבֵּית
רִבּוֹנָךְ מָאנִין דִּכְסַף אוֹ
מָאנִין דִּדְהַב:

9 דְּיִשְׁתְּכַח עִמֵּיהּ מ
מֵעַבְדָךְ יְמוּת וְאַף
אֲנַחְנָא נְהֵי לְרִבּוֹנִי ל
לְעַבְדִין:

10 וַאֲמַר אַף כְּעַן כפ
כְּפִתְגָּמֵיכוֹן כֵּן הוּא
דְּיִשְׁתְּכַח עִמֵּיהּ יְהֵא לִי
עַבְדָּא וְאַתּוּן תְּהוֹן זַכָּאִין:

11 וְאוֹחִיאוּ וַאֲחִיתוּ גְּבַר
טוֹעֲנֵיהּ לְאַרְעָא וּפְתַחוּ
גְּבַר טוֹעֲנֵיהּ:

12 וּבְלַשׁ בְּרַבָּא שָׁרֵי
וּבִזְעֵירָא שֵׁצִי וְאִשְׁתְּכַח
כַּלִּידָא בְּטוֹעֲנָא דְּבִנְיָמִין:

13 וּבְזַעוּ לְבוּשֵׁיהוֹן וּרְמוֹ
גְּבַר עַל חֲמָרֵיהּ וְתָבוּ
לְקַרְתָּא:

14 וְעַל יְהוּדָה וַאֲחוֹהִי
לְבֵית יוֹסֵף וְהוּא עַד כְּעַן
תַּמָּן וּנְפַלוּ קֳדָמוֹהִי עַל
אַרְעָא:

15 וַאֲמַר לְהוֹן יוֹסֵף מָה
עוֹבָדָא הָדֵין דַּעֲבַדְתּוּן
הֲלָא יְדַעְתּוּן אֲרֵי
בַּדָּקָא מְבַדֵּק גַּבְרָא
דִּכְוָתִי:

מד

5 הֲלוֹא זֶה אֲשֶׁר יִשְׁתֶּה אֲדֹנִי
בּוֹ וְהוּא נַחֵשׁ יְנַחֵשׁ בּוֹ הֲרֵעֹתֶם
אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם:

6 וַיַּשִּׂגֵם וַיְדַבֵּר אֲלֵהֶם אֶת־
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה:

7 וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו לָמָּה יְדַבֵּר אֲדֹנִי
כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה חָלִילָה לַעֲבָדֶיךָ
מֵעֲשׂוֹת כַּדָּבָר הַזֶּה:

8 הֵן כֶּסֶף אֲשֶׁר מָצָאנוּ בְּפִי
אַמְתְּחֹתֵינוּ הֱשִׁיבֹנוּ אֵלֶיךָ מֵאֶרֶץ
כְּנָעַן וְאֵיךְ נִגְנֹב מִבֵּית אֲדֹנֶיךָ
כֶּסֶף אוֹ זָהָב:

9 אֲשֶׁר יִמָּצֵא אִתּוֹ מֵעֲבָדֶיךָ
וָמֵת וְגַם־אֲנַחְנוּ נִהְיֶה לַאדֹנִי
לַעֲבָדִים:

10 וַיֹּאמֶר גַּם־עַתָּה כְדִבְרֵיכֶם
כֶּן־הוּא אֲשֶׁר יִמָּצֵא אִתּוֹ יִהְיֶה־
לִּי עָבֶד וְאַתֶּם תִּהְיוּ נְקִיִּם:

11 וַיְמַהֲרוּ וַיּוֹרִדוּ אִישׁ אֶת־
אַמְתַּחְתּוֹ אָרְצָה וַיִּפְתְּחוּ אִישׁ
אַמְתַּחְתּוֹ:

12 וַיְחַפֵּשׂ בַּגָּדוֹל הֵחֵל וּבַקָּטֹן
כִּלָּה וַיִּמָּצֵא הַגָּבִיעַ בְּאַמְתַּחַת
בִּנְיָמִן:

13 וַיִּקְרְעוּ שִׂמְלֹתָם וַיַּעֲמֹס אִישׁ
עַל־חֲמֹרוֹ וַיָּשֻׁבוּ הָעִירָה:

14 וַיָּבֹא יְהוּדָה וְאֶחָיו בֵּיתָה
יוֹסֵף וְהוּא עוֹדֶנּוּ שָׁם וַיִּפְּלוּ
לְפָנָיו אָרְצָה:

15 וַיֹּאמֶר לָהֶם יוֹסֵף מַה־
הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם
הֲלוֹא יְדַעְתֶּם כִּי־נַחֵשׁ יְנַחֵשׁ אִישׁ
אֲשֶׁר כָּמֹנִי:

μδ.

5. Οὐ τοῦτό ἐστιν ἐν ᾧ πίνει ὁ κύριός μου; αὐτὸς δὲ οἰωνισμῷ οἰωνίζεται ἐν αὐτῷ. πονηρὰ συντετελέκατε ἃ πεποιήκατε.

6. Εὑρὼν δὲ αὐτοὺς ὁ ἄνθρωπος, εἶπεν αὐτοῖς κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα.

7. Οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· ἱνατί λαλεῖ ὁ κύριος κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα; μὴ γένοιτο τοῖς παισί σου ποιῆσαι κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο.

8. Εἰ τὸ μὲν ἀργύριον ὃ εὕρομεν ἐν τοῖς μαρσίπποις ἡμῶν, ἀπεστρέψαμεν πρὸς σὲ ἐκ γῆς χαναὰν, πῶς ἂν κλέψαιμεν ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ κυρίου σου ἀργύριον ἢ χρυσίον;

9. Παρ' ᾧ ἂν εὕρῃς τὸ κόνδυ τῶν παίδων σου, ἀποθνησκέτω, καὶ ἡμεῖς δὲ ἐσόμεθα παῖδες τῷ κυρίῳ ἡμῶν.

10. Ὁ δὲ εἶπε· καὶ νῦν ὡς λέγετε, οὕτως ἔσται. ὁ ἄνθρωπος παρ' ᾧ ἂν εὑρεθῇ τὸ κόνδυ, αὐτὸς ἔσται μου παῖς, ὑμεῖς δὲ ἔσεσθε καθαροί.

11. Καὶ ἔσπευσαν, καὶ καθεῖλον ἕκαστος τὸν μάρσιππον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν. καὶ ἤνοιξαν ἕκαστος τὸν μάρσιππον αὐτοῦ.

12. Ἠρεύνα δὲ ἀπὸ τοῦ πρεσβυτέρου ἀρξάμενος, ἕως ἦλθεν ἐπὶ τὸν νεώτερον. καὶ συντελέσας εὗρε τὸ κόνδυ ἐν τῷ μαρσίππῳ τοῦ βενιαμίν.

13. Καὶ διέρρηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐπέθηκαν ἕκαστος τὸν μάρσιππον αὐτοῦ, ἐπὶ τὸν ὄνον αὐτοῦ, καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν πόλιν.

14. Εἰσῆλθε δὲ ἰούδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ πρὸς ἰωσὴφ, ἔτι αὐτοῦ ὄντος ἐκεῖ. καὶ ἔπεσον ἐναντίον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν.

15. Εἶπε δὲ αὐτοῖς ἰωσήφ· τί τὸ πρᾶγμα τοῦτο ἐποιήσατε; οὐκ οἴδατε ὅτι οἰωνισμῷ οἰωνίζεται ὁ ἄνθρωπος οἷος ἐγώ.

CAP. XLIIII.

5. Scyphus quem furati eſtis, ipſe eſt in quo bibit dominus meus, & in quo augurari ſolet: peſſimam rem feciſtis. Fecit ille ut iuſſerat.

6. Et apprehenſis per ordinem locutus eſt.

7. Qui reſponderunt: Quare ſic loquitur dominus noſter, ut ſervi tui tantum flagitii commiſerint?

8. Pecuniam quam invenimus in ſummitate ſaccorum, reportavimus ad te de Terra-Chanáan: & quomodo conſequens eſt ut furati ſimus de domo domini tui aurum vel argentum?

9. Apud quemcunque fuerit inventum ſervorum tuorum quod quæris, moriatur, & nos erimus ſervi domini noſtri.

10. Qui dixit eis, Fiat iuxta veſtram ſententiam: apud quemcunque fuerit inventum, ipſe ſit ſervus meus, vos autem eritis innoxii.

11. Itaque feſtinato deponentes in terram ſaccos, aperuerunt ſinguli.

12. Quos ſcrutatus, incipiens à maiore uſque ad minimum, invenit ſcyphum in ſacco Beniamin.

13. At illi ſciſſis veſtibus, oneratiſq; rurſum aſinis, reverſi ſunt in oppidum.

14. Primuſq; Iudas cum fratribus ingreſſus eſt ad Ioſeph (necdum enim de loco abierat) omneſq; ante eum pariter in terram corruerũt.

15. Quibus ille ait: Cur ſic agere voluiſtis? an ignoratis quòd non ſit ſimilis mei in augurandi ſcientia?

Das XLIIII. Capitel.

5. Iſts nicht das/ da mein Herꝛ auß trincket/ vnnd damit er weiſſaget? Ihr habt übel gethan.

6. Vnd als er ſie ergreiff/ redet er mit jhnen ſolche wort.

7. Sie antworten jhm: Warumb redet mein Herꝛ ſolche wort? Es ſey ferne von deinen Knechten ein ſolchs zu thun.

8. Sihe/ das Geldt/ das wir funden oben in vnſern ſäcken/ haben wir widerbracht zu dir auß dem Lande Canaan/ Vnnd wie ſolten wir denn auß deines Herꝛn Hauſe geſtolen haben Silber oder Goldt?

9. Bey welchem er funden wird vnter deinen Knechten/ der ſey des tods/ dazu wöllen auch wir meines Herꝛn Knechte ſein.

10. Er ſprach/ Ja/ es ſey/ wie jhr geredt habt/ bey welchem er funden wird/ der ſey mein Knecht/ Ihr aber ſolt ledig ſein.

11. Vnd ſie eileten/ vnnd legt ein jeglicher ſeinen Sack abe/ auff die Erden/ vnd ein jeglicher thet ſeinen Sack auff.

12. Vnd er ſuchte/ vnd hub am gröſſeſten an/ biß auff den jüngſten/ Da fandt ſich der Becher in BenJamins Sack.

13. Da zuriſſen ſie jhre Kleider/ vnnd lud ein jeglicher auff ſeinen Eſel/ vnnd zogen wider in die Stadt.

14. Vnd Juda gieng mit ſeinen Brüdern inn Joſephs Hauß/ denn er war noch daſelbs/ Vnd ſie fielen für jhm nider auff die Erden.

15. Joſeph aber ſprach zu jhnen: Wie habt jhr das thun dürffen? Wiſſet jhr nicht/ daß ein ſolcher Mann/ wie ich bin errathen köndte.

CHAP. XLIIII.

5. N'eſt-ce pas celui-la auquel boit mon ſeigneur: & duquel pour certain il deuinera? Vous auez mal fait *en ce* que vous auez fait.

6. Et *le maiſtre d'hoſtel* les atteignit & leur dit ces paroles-la.

7. Et ils lui reſpondirent, Pourquoi mon ſeigneur dit-il telles paroles? Ia n'aduiene à tes ſeruiteurs de faire telle choſe.

8. Voici, nous t'auons rapporté du païs de Canaan l'argent que nous auions trouué à la gueule de nos ſacs, & cõment deſroberions-nous argent ou or de la maiſon de ton maiſtre?

9. Celui de tes ſeruiteurs auquel il ſera trouué, qu'il meure: & nous auſſi ſerons eſclaues à mon ſeigneur.

10. Et il leur dit, Qu'il ſoit donc maintenant ainſi fait ſelon vos paroles: que celui auquel il ſera trouué me ſoit eſclaue, & vous ſoyez innocens.

11. Et incõtinent vn chacun poſa ſon ſac en terre: & chacun ouurit ſon ſac.

12. Et il fouïlla, commençãt depuis le plus grand, & finiſſant au plus petit. Et le gobelet fut trouué au ſac de Beniamin.

13. Lors ils deſchirerẽt leurs veſtemens, & vn chacun rechargea ſon aſne, & retournerent à la ville.

14. Et Iuda auec ſes freres vint en la maiſon de Ioſeph, qui eſtoit encore là, & ſe ietterent deuant lui en terre.

15. Et Ioſeph leur dit, Quel acte eſt celui que vous auez fait? Ne ſauez-vous pas qu'vn homme tel que moi ne faut point à deuiner?

מד

16 וַיֹּאמֶר יְהוּדָה מַה־נֹּאמַר לַאדֹנִי מַה־נְּדַבֵּר וּמַה־נִּצְטַדָּק הָאֱלֹהִים מָצָא אֶת־עֲוֹן עֲבָדֶיךָ הִנֶּנּוּ עֲבָדִים לַאדֹנִי גַּם־אֲנַחְנוּ גַּם אֲשֶׁר־נִמְצָא הַגָּבִיעַ בְּיָדוֹ׃

17 וַיֹּאמֶר חָלִילָה לִּי מֵעֲשׂוֹת זֹאת הָאִישׁ אֲשֶׁר נִמְצָא הַגָּבִיעַ בְּיָדוֹ הוּא יִהְיֶה־לִּי עָבֶד וְאַתֶּם עֲלוּ לְשָׁלוֹם אֶל־אֲבִיכֶם׃

18 וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוּדָה וַיֹּאמֶר בִּי אֲדֹנִי יְדַבֶּר־נָא עַבְדְּךָ דָבָר בְּאָזְנֵי אֲדֹנִי וְאַל־יִחַר אַפְּךָ בְּעַבְדֶּךָ כִּי כָמוֹךָ כְּפַרְעֹה׃

19 אֲדֹנִי שָׁאַל אֶת־עֲבָדָיו לֵאמֹר הֲיֵשׁ־לָכֶם אָב אוֹ־אָח׃

20 וַנֹּאמֶר אֶל־אֲדֹנִי יֶשׁ־לָנוּ אָב זָקֵן וְיֶלֶד זְקֻנִים קָטָן וְאָחִיו מֵת וַיִּוָּתֵר הוּא לְבַדּוֹ לְאִמּוֹ וְאָבִיו אֲהֵבוֹ׃

21 וַתֹּאמֶר אֶל־עֲבָדֶיךָ הוֹרִדֻהוּ אֵלָי וְאָשִׂימָה עֵינִי עָלָיו׃

22 וַנֹּאמֶר אֶל־אֲדֹנִי לֹא־יוּכַל הַנַּעַר לַעֲזֹב אֶת־אָבִיו וְעָזַב אֶת־אָבִיו וָמֵת׃

23 וַתֹּאמֶר אֶל־עֲבָדֶיךָ אִם־לֹא יֵרֵד אֲחִיכֶם הַקָּטֹן אִתְּכֶם לֹא תֹסִפוּן לִרְאוֹת פָּנָי׃

24 וַיְהִי כִּי עָלִינוּ אֶל־עַבְדְּךָ אָבִי וַנַּגֶּד־לוֹ אֵת דִּבְרֵי אֲדֹנִי׃

25 וַיֹּאמֶר אָבִינוּ שֻׁבוּ שִׁבְרוּ־לָנוּ מְעַט־אֹכֶל׃

26 וַנֹּאמֶר לֹא נוּכַל לָרֶדֶת אִם־יֵשׁ אָחִינוּ הַקָּטֹן אִתָּנוּ וְיָרַדְנוּ כִּי־לֹא נוּכַל לִרְאוֹת פְּנֵי הָאִישׁ וְאָחִינוּ הַקָּטֹן אֵינֶנּוּ אִתָּנוּ׃

מד

16 וַאֲמַר יְהוּדָה מַה נֵּאמַר לְרִבּוֹנִי מַה נְּמַלֵּיל וּמַה נִּזְכֵּי וּמִן קֳדָם יְיָ אִשְׁתְּכַח חוֹבָא דְעַבְדָּךְ הָא אֲנַחְנָא עַבְדִּין לְרִבּוֹנִי אַף אֲנַחְנָא אַף דְּיִשְׁתְּכַח כַּלִּידָא בִּידֵיהּ׃

17 וַאֲמַר חַס לִי מִלְּמֶעְבַּד דָּא גַּבְרָא דְּאִשְׁתְּכַח כַּלִּידָא בִּידֵיהּ הוּא יְהֵא לִי עַבְדָּא וְאַתּוּן סַקוּ לִשְׁלָם לְוָת אֲבוּכוֹן׃

18 וּקְרֵיב לְוָתֵיהּ יְהוּדָה וַאֲמַר בְּבָעוּ רִבּוֹנִי יְמַלֵּיל כְּעַן עַבְדָּךְ פִּתְגָּמָא קֳדָם רִבּוֹנִי וְלָא יִתְקוֹף רֻגְזָךְ בְּעַבְדָּךְ אֲרֵי כְּפַרְעֹה כֵּן אַתְּ׃

19 רִבּוֹנִי שְׁאֵיל יָת עַבְדוֹהִי לְמֵימַר הַאִית לְכוֹן אַבָּא אוֹ אַחָא׃

20 וַאֲמַרְנָא לְרִבּוֹנִי אִית לָנָא אֲבָא סָבָא וּבַר סֵיבְתִּין זְעֵיר וַאֲחוּהִי מִית וְאִשְׁתְּאַר הוּא בִּלְחוֹדוֹהִי לְאִמֵּיהּ וַאֲבוּהִי רָחֵים לֵיהּ׃

21 וַאֲמַרְתְּ לְעַבְדָּךְ אַחֲתוּהִי לְוָתִי וַאֲשַׁוֵּי עֵינִי עֲלוֹהִי׃

22 וַאֲמַרְנָא לְרִבּוֹנִי לָא יְכוֹל עֲלֵימָא לְמִשְׁבַּק יָת אֲבוּהִי וְאִם יִשְׁבּוֹק יָת אֲבוּהִי יְמוּת׃

23 וַאֲמַרְתְּ לְעַבְדָּךְ אִם־לָא יֵיחוֹת אֲחוּכוֹן זְעֵירָא עִמְּכוֹן לָא תוֹסְפוּן לְמֶחֱזֵי אַפָּי׃

24 וַהֲוָה כַּד סְלֵיקְנָא לְוָת עַבְדָּךְ אַבָּא וְחַוֵּינָא לֵיהּ יָת פִּתְגָּמֵי רִבּוֹנִי׃

25 וַאֲמַר אֲבוּנָא תּוּבוּ זְבוּנוּ לָנָא זְעֵיר עִיבוּרָא׃

26 וַאֲמַרְנָא לָא נִיכּוֹל לְמֵיחַת אִם אִית אֲחוּנָא זְעֵירָא עִמָּנָא וְנֵיחוֹת אֲרֵי לָא נִיכּוֹל לְמֶחֱזֵי אַפֵּי גַּבְרָא וַאֲחוּנָא זְעֵירָא לֵיתוֹהִי עִמָּנָא׃

μδ.

16. Εἶπε δὲ ἰούδας· τί ἀντεροῦμεν τῷ κυρίῳ; ἢ τί λαλήσομεν; ἢ τί δικαιωθῶμεν; ὁ θεὸς δὲ εὗρε τὴν ἀδικίαν τῶν παίδων σου. ἰδοὺ ἐσμὲν οἰκέται τῷ κυρίῳ ἡμῶν, καὶ ἡμεῖς καὶ παρ' ᾧ εὑρέθη τὸ κόνδυ.

17. Εἶπε δὲ ἰωσήφ. μή μοι γένοιτο ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο. ὁ ἄνθρωπος παρ' ᾧ εὑρέθη τὸ κόνδυ, αὐτὸς ἔσται μου παῖς. ὑμεῖς δὲ ἀνάβητε μετὰ σωτηρίας πρὸς τὸν πατέρα ὑμῶν.

18. Εγγίσας δὲ αὐτῷ ἰούδας εἶπε· δέομαι κύριε, λαλησάτω ὁ παῖς σου ἐναντίον σου, καὶ μὴ θυμωθῇς τῷ παιδί σου, ὅτι σὺ εἶ μετὰ φαραώ.

19. Κύριε, σὺ ἠρώτησας τοὺς παῖδάς σου λέγων, εἰ ἔχετε πατέρα ἢ ἀδελφόν;

20. Καὶ εἴπαμεν τῷ κυρίῳ, ὅτι ἐστὶν ἡμῖν πατὴρ πρεσβύτερος, καὶ παιδίον ἐκ γήρως νεώτερον αὐτῷ, καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἀπέθανεν, αὐτὸς δὲ μόνος ὑπελείφθη τῇ μητρὶ αὐτοῦ. ὁ δὲ. πατὴρ αὐτὸν ἠγάπησεν.

21. Εἶπας δὲ τοῖς παισί σου. κατάγετε αὐτὸν πρός με, καὶ ἐπιμελοῦμαι αὐτοῦ.

22. Καὶ εἴπαμεν τῷ κυρίῳ· οὐ δυνήσεται τὸ παιδίον καταλιπεῖν τὸν πατέρα. ἐὰν δὲ καταλίπῃ τὸν πατέρα ἀποθανεῖται.

23. Σὺ δὲ εἶπας τοῖς παισί σου, ὅτι ἐὰν μὴ καταβῇ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος μεθ' ὑμῶν, οὐ προσθήσεσθε ἔτι ἰδεῖν τὸ πρόσωπόν μου.

24. Εγένετο δὲ ἡνίκα ἀνέβημεν πρὸς τὸν παῖδά σου, πατέρα δὲ ἡμῶν, ἀπηγγείλαμεν αὐτῷ τὰ ῥήματα τοῦ κυρίου.

25. Εἶπε δὲ ἡμῖν ὁ πατὴρ ἡμῶν· βαδίσατε πάλιν, ἀγοράσατε ἡμῖν μικρὰ βρώματα.

26. Ημεῖς δὲ εἴπομεν, οὐ δυνησόμεθα καταβῆναι. ἀλλ' εἰ μὲν ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ νεώτερος καταβαίνει μεθ' ἡμῶν, καταβησόμεθα. οὐ γὰρ δυνησόμεθα ἰδεῖν τὸ πρόσωπον τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ νεωτέρου μὴ ὄντος μεθ' ἡμῶν.

CAP. XLIIII.

16. Cui Iudas, Quid reſpondebimus, inquit, domino meo? vel, Quid loquemur, aut iuſtè poterimus obtendere? Deus invenit iniquitatem ſervorum tuorum: en omnes ſervi ſumus domini mei, & nos, & apud quem inventus eſt ſcyphus.

17. Reſpõditq́; Ioſeph: Abſit à me ut ſic agam: qui furatus eſt ſcyphum, ipſe ſit ſervus meus; vos autem abite liberi ad patrem veſtrum.

18. Accedens autẽ propiùs Iudas, confidenter ait: Oro domine mi, loquatur ſervus tuus verbum in auribus tuis, & ne iraſcaris famulo tuo: tu es enim poſt Pharaonem dominus meus.

19. Interrogaſti prius ſervos tuos, Habetis patrem aut fratrem?

20. Et nos reſpondimus tibi domino meo: Eſt nobis pater ſenex, & puer parvulus, qui in ſenectute illius natus eſt: cuius uterinus frater mortuus eſt: & ipſum ſolum habet mater ſua, pater vero tenerè diligit eum.

21. Dixiſtiq́; ſervis tuis: Adducite eum ad me, & ponam oculòs meos ſuper illum.

22. Suggeſſimus domino meo: non poteſt puer relinquere patrem ſuum: ſi enim illum dimiſerit, morietur.

23. Et dixiſti ſervis tuis, Niſi venerit frater veſter minimus vobiſcum, non videbitis amplius faciem meam.

24. Cùm ergo aſcẽdiſſemus ad famulum tuum patrem noſtrũ, narravimus ei omnia quæ locutus eſt dominus meus.

25. Et dixit pater noſter, Revertimini, & emite nobis parum tritici.

26. Cui diximus, Ire non poſſumus: ſi frater noſter minimus deſcenderit nobiſcũ, proficiſcemur ſimul: alioquin illo abſente, non audemus videre faciem viri.

Das XLIIII. Capitel.

16. Juda ſprach: Was ſollen wir ſagen meinem Herꝛn / oder wie ſollen wir reden? Vnd was können wir vns rechtfertigen? Gott hat die miſſethat deiner Knechte funden / Sihe da / wir vnd der / bey dem der Becher funden iſt / ſindt meines Herꝛn Knechte.

17. Er aber ſprach: Das ſey ferne von mir ſolchs zu thun / Der Mann / bey dem der Becher funden iſt / ſol mein Knecht ſein / Jr aber ziehet hinauff mit frieden zu ewrem Vater.

18. Da trat Juda zu jm / vnd ſprach: Mein Herꝛ / laß deinen Knecht ein wort reden / für deinen ohren / mein Herꝛ / vnd dein zorn ergrimme nicht über deinen Knecht / denn du biſt wie Pharao.

19. Mein Herꝛ fraget ſeine Knechte / vnd ſprach: Habt jhr auch einen Vater oder Bruder?

20. Da antworten wir: Wir haben einen Vater / der iſt alt / vnnd einen jungen Knaben inn ſeinem alter geboren / vnd ſein Bruder iſt tod / vnd er iſt allein überblieben von ſeiner Mutter / vnnd ſein Vater hat jhn lieb.

21. Da ſprachſt du zu deinen Knechten: Bringet jhn herab zu mir / ich wil jhm gnade erzeigen.

22. Wir aber antworten meinem Herꝛn: Der Knab kan nicht von ſeinem Vater kommen / wo er von jhm keme / würde er ſterben.

23. Da ſprachſt du zu deinen Knechten: Wo ewer jüngſter Bruder nicht mit euch her kompt / ſolt jhr mein Angeſicht nicht mehr ſehen.

24. Da zogen wir hinauff zu deinem Knecht meinem Vater / vnd ſagten jhm an meines Herꝛn rede.

25. Da ſprach vnſer Vater: Ziehet wider hin / vnnd kaufft vns ein wenig Speiſe.

26. Wir aber ſprachen: Wir können nicht hinab ziehen / es ſey denn vnſer jüngſter Bruder mit vns / ſo wöllen wir hinab ziehen / Denn wir können des Manns Angeſicht nicht ſehen / wo vnſer jüngſter Bruder nit mit vns iſt.

CHAP. XLIIII.

16. Et Iuda dit, Que dirons-nous à mõ ſeigneur? cõment parlerons-nous? & commẽt nous iuſtifierõs-nous? Dieu a trouué l'iniquité de tes ſeruiteurs. Voici, nous ſommes eſclaues à mon ſeigneur, tãt nous comme auſſi celui en la main duquel a eſté trouué le gobelet.

17. Mais il dit, Ia ne m'aduiene de ce faire. L'homme en la main duquel a eſté trouué le gobelet, me ſera eſclaue: mais vous, remontez en paix vers voſtre pere.

18. Adonc Iuda s'approcha de lui, diſant, Las, mon ſeigneur! ie te prie, que ton ſeruiteur die vn mot, mon ſeigneur l'eſcoutant, & que ta colere ne s'embraſe point cõtre ton ſeruiteur: car tu es ni plus ni moins que Pharao.

19. Mon ſeigneur interroga ſes ſeruiteurs, diſant, Auez-vous pere, ou frere?

20. Adonc nous reſpondiſmes à mon ſeigneur, Nous auons *noſtre* pere *qui eſt* ancien, & vn ieune enfant né en *ſa* vieilleſſe, *qui eſt* le plus petit *d'entre nous*, duquel le frere eſt mort, & ceſtui-ci eſt reſté ſeul de ſa mere, & ſon pere l'aime.

21. Or as-tu dit à tes ſeruiteurs, Faites-le deſcendre vers moi, & ie le verrai.

22. Et nous diſmes à mon ſeigneur, Le garçõ ne pourroit laiſſer ſon pere: car s'il le laiſſe, ſon pere mourra.

23. Lors tu dis à tes ſeruiteurs, Si voſtre plus petit frere ne deſcẽd auec vous, vous ne verrez plus ma face.

24. Or eſt-il aduenu qu'eſtãs de retour vers ton ſeruiteur mon pere, nous lui declaraſmes les paroles de mon ſeigneur. 25. Depuis noſtre pere dit, Retournez, & nous achetez vn peu de viures.

26. Et nous lui diſmes, Nous n'*y* pouuons deſcendre: mais ſi noſtre plus petit frere eſt auec nous, nous *y* deſcendrons: car nous ne pouuons voir la face de ce perſonnage la, que noſtre plus petit frere ne ſoit auec nous.

מד

27 וַאֲמַר עַבְדָּךְ אַבָּא לָנָא אַתּוּן יְדַעְתּוּן אֲרֵי תְרֵין יְלֵידַת לִי אִתְּתִי׃

28 וּנְפַק חַד מִלְּוָתִי וַאֲמָרִית בְּרַם מִקְטַל קְטִיל וְלָא חֲזֵיתֵיהּ עַד כְּעַן׃

29 וְתִדְבְּרוּן אַף יָת דֵּין מִן קֳדָמַי וִיעָרְעִינֵּיהּ מוֹתָא וְתַחְתּוּן יָת סִיבְתִי בְּבִשְׁתָּא לִשְׁאוֹל׃

30 וּכְעַן כְּמֵיתִי לְוַת עַבְדָּךְ אַבָּא וְעוּלֵימָא לֵיתוֹהִי עִמָּנָא וְנַפְשֵׁיהּ חֲבִיבָה לֵיהּ כְּנַפְשֵׁיהּ׃

31 וִיהֵי כַּד יֶחְזֵי אֲרֵי לֵית עוּלֵימָא וִימוּת וְיַחְתּוּן עַבְדָּךְ יָת שֵׂיבַת עַבְדָּךְ אֲבוּנָא בִּדְווֹנָא לִשְׁאוֹל׃

32 אֲרֵי עַבְדָּךְ מְעָרַב בְּעוּלֵימָא מִן אַבָּא לְמֵימַר אִם לָא אַיְתֵינֵיהּ לָךְ וָאֱהֵי חָטֵי לְאַבָּא כָּל יוֹמַיָּא׃

33 וּכְעַן יָתִיב כְּעַן עַבְדָּךְ תְּחוֹת עוּלֵימָא עַבְדָּא לְרִבּוֹנִי וְעוּלֵימָא יִסַּק עִם אֲחוֹהִי׃

34 אֲרֵי אֶכְדֵּין אִיסַּק לְוַת אַבָּא וְעוּלֵימָא לֵיתוֹהִי עִמִּי דִּילְמָא אֶחְזֵי בְּבִשְׁתָּא דְּתַשְׁכַּח יָת אַבָּא׃

מה

1 וְלָא יְכִיל יוֹסֵף לְאִתְחַסָּנָא לְכָל דְּקָיְמִין עִלָּווֹהִי וּקְרָא אַפִּיקוּ כָּל אֱנָשׁ מִלְּוָתִי וְלָא קָם אֱנָשׁ עִמֵּיהּ כַּד אִתְיְדַע יוֹסֵף עִם אֲחוֹהִי׃

2 וִיהַב יָת קָלֵיהּ בִּבְכִיתָא וּשְׁמַעוּ מִצְרָאֵי וּשְׁמַע בֵּית פַּרְעֹה׃

מד

27 וַיֹּאמֶר עַבְדְּךָ אָבִי אֵלֵינוּ אַתֶּם יְדַעְתֶּם כִּי שְׁנַיִם יָלְדָה־לִּי אִשְׁתִּי׃

28 וַיֵּצֵא הָאֶחָד מֵאִתִּי וָאֹמַר אַךְ טָרֹף טֹרָף וְלֹא רְאִיתִיו עַד־הֵנָּה׃

29 וּלְקַחְתֶּם גַּם־אֶת־זֶה מֵעִם פָּנַי וְקָרָהוּ אָסוֹן וְהוֹרַדְתֶּם אֶת־שֵׂיבָתִי בְּרָעָה שְׁאֹלָה׃

30 וְעַתָּה כְּבֹאִי אֶל־עַבְדְּךָ אָבִי וְהַנַּעַר אֵינֶנּוּ אִתָּנוּ וְנַפְשׁוֹ קְשׁוּרָה בְנַפְשׁוֹ׃

31 וְהָיָה כִּרְאוֹתוֹ כִּי־אֵין הַנַּעַר וָמֵת וְהוֹרִידוּ עֲבָדֶיךָ אֶת־שֵׂיבַת עַבְדְּךָ אָבִינוּ בְּיָגוֹן שְׁאֹלָה׃

32 כִּי עַבְדְּךָ עָרַב אֶת־הַנַּעַר מֵעִם אָבִי לֵאמֹר אִם־לֹא אֲבִיאֶנּוּ אֵלֶיךָ וְחָטָאתִי לְאָבִי כָּל־הַיָּמִים׃

33 וְעַתָּה יֵשֶׁב־נָא עַבְדְּךָ תַּחַת הַנַּעַר עֶבֶד לַאדֹנִי וְהַנַּעַר יַעַל עִם־אֶחָיו׃

34 כִּי־אֵיךְ אֶעֱלֶה אֶל־אָבִי וְהַנַּעַר אֵינֶנּוּ אִתִּי פֶּן אֶרְאֶה בָרָע אֲשֶׁר יִמְצָא אֶת־אָבִי׃

מה

1 וְלֹא־יָכֹל יוֹסֵף לְהִתְאַפֵּק לְכֹל הַנִּצָּבִים עָלָיו וַיִּקְרָא הוֹצִיאוּ כָל־אִישׁ מֵעָלָי וְלֹא־עָמַד אִישׁ אִתּוֹ בְּהִתְוַדַּע יוֹסֵף אֶל־אֶחָיו׃

2 וַיִּתֵּן אֶת־קֹלוֹ בִּבְכִי וַיִּשְׁמְעוּ מִצְרַיִם וַיִּשְׁמַע בֵּית פַּרְעֹה׃

ΚΕΦΑΛ. μδ.

27. Εἶπε δὲ ὁ πατὴρ ἡμῶν ὁ παῖς σου πρὸς ἡμᾶς. ὑμεῖς γινώσκετε ὅτι δύο ἔτεκέ μοι ἡ γυνή.

28. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ εἷς ἀπ' ἐμοῦ. καὶ εἴπατέ μοι, ὅτι θηριόβρωτος ἐγένετο, καὶ οὐκ ἴδον αὐτὸν ἔτι ἄχρι καὶ νῦν.

29. Ἐὰν οὖν λάβητε καὶ τοῦτον ἐκ τοῦ προσώπου μου, καὶ συμβῇ αὐτῷ μαλακία ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ κατάξετέ μου τὸ γῆρας μετὰ λύπης εἰς ᾅδου.

30. Νῦν οὖν ἐὰν εἰσπορεύωμαι πρὸς τὸν παῖδά σου, πατέρα δὲ ἡμῶν, καὶ τὸ παιδίον μὴ ᾖ μεθ' ἡμῶν, ἡ δὲ ψυχὴ αὐτοῦ ἐκκρέμαται ἐκ τῆς τούτου ψυχῆς.

31. Καὶ ἔσται ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτὸν μὴ ὂν τὸ παιδίον μεθ' ἡμῶν, τελευτήσει, καὶ κατάξουσιν οἱ παῖδές σου τὸ γῆρας τοῦ παιδός σου, πατρὸς δὲ ἡμῶν, μετ' ὀδύνης εἰς ᾅδου.

32. Ὁ γὰρ παῖς σου ὁ πατὴρ ἡμῶν ἐκδέδεκται τὸ παιδίον παρ' ἐμοῦ, εἰπόντος αὐτῷ· ἐὰν μὴ ἀγάγω αὐτὸν πρὸς σὲ, καὶ στήσω αὐτὸν ἐναντίον σου, ἡμαρτηκὼς ἔσομαι εἰς τὸν πατέρα πάσας τὰς ἡμέρας.

33. Νῦν οὖν παραμενῶ σοι παῖς ἀντὶ τοῦ παιδίου οἰκέτης τοῦ κυρίου. τὸ δὲ παιδίον ἀναβήτω μετὰ τῶν ἀδελφῶν.

34. Πῶς γὰρ ἀναβήσομαι πρὸς τὸν πατέρα, τοῦ παιδίου μὴ ὄντος μεθ' ἡμῶν; ἵνα μὴ ἴδω τὰ κακὰ, ἃ εὑρήσει τὸν πατέρα μου.

ΚΕΦΑΛ. με.

1. Καὶ οὐκ ἠδύνατο Ἰωσὴφ ἀνέχεσθαι πάντων τῶν παρεστηκότων αὐτῷ. ἀλλ' εἶπεν· ἐξαποστείλατε πάντας ἀπ' ἐμοῦ. καὶ οὐ παρειστήκει οὐδεὶς ἔτι τῷ ἰωσήφ. ἡνίκα ἀνεγνωρίζετο τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ.

2. Καὶ ἀφῆκε φωνὴν μετὰ κλαυθμοῦ. ἤκουσαν δὲ πάντες οἱ αἰγύπτιοι· καὶ ἀκουστὸν ἐγένετο εἰς τὸν οἶκον φαραώ.

CAP. XLIIII.

27. Ad quæ ille reſpondit: Vos ſcitis quòd duos genuerit mihi uxor mea.

28. Egreſſus eſt unus, & dixiſtis: Beſtia devoravit eum: & hucuſque non comparet.

29. Si tuleritis & iſtum, & aliquid ei in via contigerit, deducetis canos meos cum mœrore ad inferos.

30. Igitur ſi intravero ad ſervum tuum patrem noſtrum, & puer defuerit, (cùm anima illius ex huius anima dependeat)

31. Videritq; eum non eſſe nobiſcum, morietur, & deducent famuli tui canos eius cum dolore ad inferos.

32. Ego propriè ſervus tuus ſim, qui in meam hunc recepi fidem, & ſpopondi dicẽs: Niſi reduxero eum, peccati reus ero in patrem meum omni tempore.

33. Manebo itaque ſervus tuus pro puero in miniſterio domini mei, & puer aſcẽdat cum fratribus ſuis.

34. Non enim poſſum redire ad patrem meum abſente puero: ne calamitatis, quæ oppreſſura eſt patrem meum, teſtis aſſiſtam.

CAP. XLV.

1. Non ſe poterat ultrà cohibere Ioſeph multis coram aſtantibus: unde præcepit ut egrederentur cuncti foras, & nullus intereſſet alienus agnitioni mutuæ.

2. Elevavitque vocem cum fletu: quam audierunr Ægyptii, omniſque domus Pharaonis.

Das XLIIII. Capitel.

27. Da ſprach dein Knecht / mein Vater/zu vns: Jr wiſſet/daß mir mein Weib zween geboren hat.

28. Einer gieng hinauß von mir/vnd man ſaget / er iſt zuriſſen/ vnd hab jhn nicht geſehen bißher.

29. Werdet jhr dieſen auch von mir nemen / vnd jm ein vnfall widerfehret/ ſo werdet jhr meine grawe haar mit jammer hinunter in die Gruben bringen.

30. Nun ſo ich heim keme zu deinem Knecht meinem Vater / vnd der Knabe were nicht mit vns/weil ſeine Seele an dieſes Seele hanget.

31. So wirds geſchehen / wenn er ſihet/daß der Knabe nicht da iſt / daß er ſtirbt/So würden wir/deine Knechte / die grawen haar deines Knechts vnſers Vaters mit hertzenleide in die gruben bringen.

32. Denn ich/dein Knecht / bin Bürge worden für den Knaben gegen meinem Vater/vnd ſprach: Bringe ich jhn dir nicht wider / ſo wil ich mein lebenlang die ſchuld tragen.

33. Darumb laß deinen Knecht hie bleiben an des Knaben ſtat / zum Knecht meines Herrn/vnd den Knaben mit ſeinen Brůdern hinauff ziehen.

34. Denn wie ſol ich hinauff ziehen zu meinem Vater / wenn der Knabe nicht mit mir iſt? Jch wůrde den jammer ſehen můſſen / der meinem Vater begegnen wůrde.

Das XLV. Capitel.

DA kondt ſich Joſeph nicht lenger enthalten / für allen die vmb jn her ſtunden / vnnd er rieff: Laſſt jederman von mir hinauß gehen/ Vnd ſtund kein Menſch bey jhm/da ſich Joſeph mit ſeinen Brůdern bekennete.

2. Vnd er weinet laut/daß es die Egypter vnd das Geſinde Pharao hören.

CHAP. XLIIII.

27. Et ton ſeruiteur mon pere nous reſpondit, Vous ſauez que ma femme m'a enfanté deux enfans:

28. Dont l'vn s'en eſt allé d'auec moi: & i'ai dit, Quoi que ce ſoit il eſt certain qu'il a eſté deſchiré, & ne l'ai point veu iuſques ici.

29. Que ſi vous oſtez auſſi ceſtui-ci de deuant moi, & quelqu' encombrier mortel lui aduient, vous ferez deſcẽdre mes blãcs cheueux auec deſplaiſance au ſepulcre.

30. Maintenant donc, quãd ie ſerai paruenu à ton ſeruiteur mon pere, & que le garçon ne ſera point auec nous, duquel il a l'ame liee à la ſiene.

31. Il aduiendra que ſi toſt qu'il aura veu que le garçon n'*y* ſera pas, il mourra. Ainſi tes ſeruiteurs feront deſcendre auec douleur les blancs cheueux de ton ſeruiteur noſtre pere au ſepulcre.

32. Qui plus eſt, ton ſeruiteur a pleigé le garçon *pour l'emmener* d'auec mon pere, & a dit, Si ie ne te le ramene, ie ſerai obligé à la peine à touſiours à mon pere.

33. Ainſi maintenant, ie te prie que ton ſeruiteur demeure eſclaue à mõ ſeigneur au lieu du garçon, & que le garçõ remõte auec ſes freres.

34. Car comment remonterai-ie vers mon pere, ſi le garçon n'*eſt* auec moi? *Il faut garder* que ie ne voye point la deſplaiſance qui aduiendra à mon pere.

CHAP. XLV.

1. Lors Ioſeph ne ſe peut plus retenir deuant tous les aſſiſtans, & cria, Faites ſortir chacun arriere de moi. Et nul ne demeura auec lui, quand il ſe donna à cognoiſtre à ſes freres.

2. Et en pleurant eſleua ſa voix, & les Egyptiens l'ouïrent, & la maiſon de Pharao l'ouït auſſi.

מה

3 וַאֲמַר יוֹסֵף לַאֲחוֹהִי אֲנָא יוֹסֵף הַעַד כְּעַן אַבָּא קַיָּם וְלָא יְכִילוּ אֲחוֹהִי לַאֲתָבָא יָתֵיהּ פִּתְגָם אֲרֵי אִתְבְּהִילוּ מִן קֳדָמוֹהִי׃

4 וַאֲמַר יוֹסֵף לַאֲחוֹהִי קְרִיבוּ כְעַן לְוָתִי וּקְרִיבוּ וַאֲמַר אֲנָא יוֹסֵף אֲחוּכוֹן דְּזַבֶּנְתּוּן יָתִי לְמִצְרָיִם׃

5 וּכְעַן לָא תִתְנַסְּסוּן וְלָא יִתְקוֹף בְּעֵינֵיכוֹן דְּזַבֶּנְתּוּן יָתִי הָכָא אֲרֵי לְקַיָּמָא שַׁלְחַנִי ייי קֳדָמֵיכוֹן׃

6 אֲרֵי דְנַן תַּרְתֵּין שְׁנִין כַּפְנָא בְּגוֹ אַרְעָא וְעוֹד חֲמֵשׁ שְׁנִין דְּלֵית זְרוֹעָה וַחֲצָדָא׃

7 וְשַׁלְחַנִי ייי קֳדָמֵיכוֹן לְשַׁוָּאָה לְכוֹן שְׁאָרָה בְּאַרְעָא וּלְקַיָּמָא לְכוֹן לְשֵׁיזָבָא רַבָּא׃

8 וּכְעַן לָאו אַתּוּן שְׁלַחְתּוּן יָתִי הָכָא אֱלָהֵין מִן קֳדָם ייי וְשַׁוְיַנִי לְאַבָּא לְפַרְעֹה וּלְרִבּוֹן לְכָל אֱנָשׁ בֵּיתֵיהּ וְשַׁלִּיט בְּכָל אַרְעָא דְמִצְרָיִם׃

9 אוֹחוּ וְסַקוּ לְוָת אַבָּא וְתֵימְרוּן לֵיהּ כִּדְנַן אֲמַר בְּרָךְ יוֹסֵף שַׁוְיַנִי ייי לְרִבּוֹן לְכָל מִצְרָאֵי חוּת לְוָתִי לָא תִתְעַכַּב׃

10 וְתֵיתֵיב בְּאַרְעָא דְגֹשֶׁן וּתְהֵי קָרִיב לִי אַתְּ וּבְנָךְ וּבְנֵי בְנָךְ וְעָנָךְ וְתוֹרָךְ וְכָל דִּילָךְ׃

11 וַאֲזוּן יָתָךְ תַּמָּן אֲרֵי עוֹד חֲמֵשׁ שְׁנִין כַּפְנָא דִּילְמָא תִתְמַסְכַּן אַתְּ וֶאֱנָשׁ בֵּיתָךְ וְכָל דִּילָךְ׃

12 וְהָא עֵינֵיכוֹן חָזְיָן וְעֵינֵי אֲחִי בִנְיָמִין אֲרֵי בְּלִישָׁנְכוֹן אֲנָא מְמַלֵּיל עִמְּכוֹן׃

מה

3 וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אֶחָיו אֲנִי יוֹסֵף הַעוֹד אָבִי חָי וְלֹא־יָכְלוּ אֶחָיו לַעֲנוֹת אֹתוֹ כִּי נִבְהֲלוּ מִפָּנָיו׃

4 וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אֶחָיו גְּשׁוּ־נָא אֵלַי וַיִּגָּשׁוּ וַיֹּאמֶר אֲנִי יוֹסֵף אֲחִיכֶם אֲשֶׁר־מְכַרְתֶּם אֹתִי מִצְרָיְמָה׃

5 וְעַתָּה אַל־תֵּעָצְבוּ וְאַל־יִחַר בְּעֵינֵיכֶם כִּי־מְכַרְתֶּם אֹתִי הֵנָּה כִּי לְמִחְיָה שְׁלָחַנִי אֱלֹהִים לִפְנֵיכֶם׃

6 כִּי־זֶה שְׁנָתַיִם הָרָעָב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ וְעוֹד חָמֵשׁ שָׁנִים אֲשֶׁר אֵין־חָרִישׁ וְקָצִיר׃

7 וַיִּשְׁלָחֵנִי אֱלֹהִים לִפְנֵיכֶם לָשׂוּם לָכֶם שְׁאֵרִית בָּאָרֶץ וּלְהַחֲיוֹת לָכֶם לִפְלֵיטָה גְּדֹלָה׃

8 וְעַתָּה לֹא־אַתֶּם שְׁלַחְתֶּם אֹתִי הֵנָּה כִּי הָאֱלֹהִים וַיְשִׂימֵנִי לְאָב לְפַרְעֹה וּלְאָדוֹן לְכָל־בֵּיתוֹ וּמֹשֵׁל בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃

9 מַהֲרוּ וַעֲלוּ אֶל־אָבִי וַאֲמַרְתֶּם אֵלָיו כֹּה אָמַר בִּנְךָ יוֹסֵף שָׂמַנִי אֱלֹהִים לְאָדוֹן לְכָל־מִצְרָיִם רְדָה אֵלַי אַל־תַּעֲמֹד׃

10 וְיָשַׁבְתָּ בְאֶרֶץ־גֹּשֶׁן וְהָיִיתָ קָרוֹב אֵלַי אַתָּה וּבָנֶיךָ וּבְנֵי בָנֶיךָ וְצֹאנְךָ וּבְקָרְךָ וְכָל־אֲשֶׁר־לָךְ׃

11 וְכִלְכַּלְתִּי אֹתְךָ שָׁם כִּי־עוֹד חָמֵשׁ שָׁנִים רָעָב פֶּן־תִּוָּרֵשׁ אַתָּה וּבֵיתְךָ וְכָל־אֲשֶׁר־לָךְ׃

12 וְהִנֵּה עֵינֵיכֶם רֹאוֹת וְעֵינֵי אָחִי בִנְיָמִין כִּי־פִי הַמְדַבֵּר אֲלֵיכֶם׃

με´.

3. Εἶπε δὲ ἰωσὴφ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ· ἐγώ εἰμι ἰωσήφ. ἔτι ὁ πατήρ μου ζῇ; καὶ οὐκ ἠδύναντο οἱ ἀδελφοὶ ἀποκριθῆναι αὐτῷ, ἐταράχθησαν γάρ.

4. Εἶπε δὲ ἰωσὴφ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ· ἐγγίσατε πρός με. καὶ ἤγγισαν. καὶ εἶπεν· ἐγώ εἰμι ἰωσὴφ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν, ὃν ἀπέδοσθε εἰς αἴγυπτον.

5. Νῦν οὖν μὴ λυπῆσθε, μὴ δὲ σκληρὸν ὑμῖν φανήτω, ὅτι ἀπέδοσθέ με ὧδε. εἰς γὰρ ζωὴν ἀπέστειλέ με ὁ θεὸς ἔμπροσθεν ὑμῶν.

6. Τοῦτο γὰρ δεύτερον ἔτος λιμὸς ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἔτι λοιπὰ πέντε ἔτη, ἐν οἷς οὐκ ἔστιν ἀροτρίασις, οὐδὲ ἀμητός.

7. Ἀπέστειλε γάρ με ὁ θεὸς ἔμπροσθεν ὑμῶν, ὑπολείπεσθαι ὑμῖν κατάλειμμα ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἐκθρέψαι ὑμῶν κατάλειψιν μεγάλην.

8. Νῦν οὖν οὐχ ὑμεῖς με ἀπεστάλκατε ὧδε, ἀλλὰ ὁ θεός. καὶ ἐποίησέ με ὡς πατέρα Φαραώ, καὶ κύριον παντὸς τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ ἄρχοντα πάσης γῆς αἰγύπτου.

9. Σπεύσαντες οὖν ἀνάβητε πρὸς τὸν πατέρα μου, καὶ εἴπατε αὐτῷ· τάδε λέγει ὁ υἱός σου ἰωσήφ· ἐποίησέ με ὁ θεὸς κύριον πάσης γῆς αἰγύπτου. κατάβηθι οὖν πρός με, καὶ μὴ μείνῃς.

10. Καὶ κατοικήσεις ἐν γῇ γεσὲμ ἀραβίας, καὶ ἔσῃ ἐγγύς μου σὺ καὶ οἱ υἱοί σου, καὶ οἱ υἱοὶ τῶν υἱῶν σου, τὰ πρόβατά σου, καὶ οἱ βόες σου, καὶ ὅσα σοι ἐστί.

11. Καὶ ἐκθρέψω σε ἐκεῖ. ἔτι γὰρ πέντε ἔτη λιμὸς ἔσται ἐπὶ τῆς γῆς, ἵνα μὴ ἐκτριβῇς σὺ, καὶ οἱ υἱοί σου, καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντά σου.

12. Ἰδοὺ οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν βλέπουσι, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ Βενιαμὶν τοῦ ἀδελφοῦ μου, ὅτι τὸ στόμα μου τὸ λαλοῦν πρὸς ὑμᾶς.

CAP. XLV.

3. Et dixit fratribus ſuis, Ego ſum Ioſeph: adhuc pater meus vivit? Non poterant reſpondere fratres nimio terrore perterriti.

4. Ad quos ille clementer, Accedite, inquit, ad me. Et cùm acceſſiſſent propè, Ego ſum, ait, Ioſeph, frater veſter, quem vendidiſtis in Ægyptum.

5. Nolite pavere; neque vobis durũ eſſe videatur quòd vendidiſtis me in his regionibus: pro ſalute enim veſtra miſit me Deus ante vos in Ægyptum.

6. Biennium eſt enim quòd cœpit fames eſſe in terra: & adhuc quinque anni reſtant; quibus nec arari poterit, nec meti.

7. Præmiſitq́; me Deus ut reſervemini ſuper terram, & eſcas ad vivendum habere poſſitis.

8. Non veſtro conſilio, ſed Dei voluntate huc miſſus ſum: qui fecit me quaſi patrẽ Pharaonis, & dominum univerſæ domus eius, ac principem in omni Terra-Ægypti.

9. Feſtinate, & aſcendite ad patrem meum, & dicetis ei: Hæc mandat filius tuus Ioſeph: Deus fecit me dominũ univerſæ Terræ-Ægypti: deſcende ad me, ne morêris,

10. Et habitabis in Terra-Geſſen: eriſq́; iuxta me tu, & filii tui, & filii filiorum tuorum, oves tuæ, & armenta tua, & univerſa quæ poſſides.

11. Ibique te paſcam (adhuc enim quinque anni reſidui ſunt famis) ne & tu pereas, & domus tua, & omnia quæ poſſides.

12. En oculi veſtri, & oculi fratris mei Ben-iamin, vident quòd os meum loquatur ad vos.

Das XLV. Capitel.

3. Vnnd ſprach zu ſeinen Brůdern: Ich bin Joſeph/ Lebet mein Vater noch? Vnnd ſeine Brůder kondten jhm nicht antworten/ ſo erſchracken ſie fůr ſeinem Angeſicht.

4. Er ſprach aber zu ſeinen Brůdern: Trett doch her zu mir/ Vnnd ſie tratten herzu/ vnnd er ſprach: Ich bin Joſeph ewer Bruder/ den jhr inn Egypten verkaufft habt.

5. Vnd nun bekůmmert euch nicht/ vnd dencket nicht/ daß ich darumb zůrne/ daß jhr mich hieher verkaufft habt/ Denn vmb ewers lebens willen/ hat mich Gott fůr euch her geſandt.

6. Denn diß ſindt zwey jahr/ daß thewer im Lande iſt/ vnnd ſindt noch fůnff jahr daß kein pflůgen noch kein erndten ſein wird.

7. Aber Gott hat mich fůr euch her geſandt/ das er euch ůbrig behalte auff Erden/ vnd ewer leben errette durch eine groſſe errettunge.

8. Vnnd nun jhr habt mich nicht her geſandt/ ſondern Gott/ der hat mich Pharao zum Vater geſetzt/ vnnd zum Herrn ůber alle ſein Hauß/ vnnd einen Fůrſten in gantz Egyptenlandt.

9. Eilet nun vnnd ziehet hinauff zu meinem Vater/ vnd ſagt jm: Das leſſt dir Joſeph dein Sohn ſagen: Gott hat mich zum Herrn inn gantz Egypten geſetzt/ Komm herab zu mir/ ſeume dich nicht.

10. Du ſolt im Lande Goſen wonen/ vnnd nahe bey mir ſein/ du vnnd deine Kinder/ vnnd deine Kindskinder/ dein klein vnd groß Vieh/ vnd alles was du haſt.

11. Ich wil dich daſelbs verſorgen/ Denn es ſindt noch fůnff jar der theurung/ Auff daß du nicht verderbeſt mit deinem Hauſe/ vnd allem das du haſt.

12. Sihe/ ewer augen ſehen/ vnnd die augen meines Bruders BenJamin/ das ich můndlich mit euch rede.

CHAP. XLV.

3. Or Ioſeph dit à ſes freres, Ie *ſuis* Ioſeph: mon pere vit-il encore? Mais ſes freres ne lui pouuoyẽt reſpondre: car ils eſtoyent troubles de ſa preſence.

4. Derechef Ioſeph dit à ſes freres, Ie vous prie approchez-vous de moi. Et ils s'approcherent. Puis il dit, Ie *ſuis* Ioſeph voſtre frere, que vous auez vendu *pour eſtre mené* en Egypte.

5. Et maintenant ne ſoyez en peine ne marris en vous-meſmes, que vous m'auez vendu *pour eſtre amené* ici, car Dieu m'a enuoyé deuant vous pour la conſeruation de *voſtre* vie.

6. Car voici deſia la deuxieme annee de famine parmi la terre, & encore *reſtent* cinq ans, auſquels ne *ſera* labourage ne moiſſon.

7. Mais Dieu m'a enuoyé deuant vous, pour vous faire demeurer de reſte en la terre, & vous faire viure par excellente deliurance.

8. Maintenãt donc vous ne m'auez pas ici enuoyé, mais *c'eſt* Dieu, lequel m'a ordonné pour pere à Pharao, & pour ſeigneur ſur toute ſa maiſon, & dominateur en tout le païs d'Egypte.

9. Haſtez-vous, & montez vers mon pere, & lui dites, Ainſi a dit ton fils Ioſeph, Dieu m'a ordonné ſeigneur ſur toute Egypte: deſcen dõc vers moi, n'arreſte point.

10. Et tu habiteras en la cõtree de Goſçen, & ſeras pres de moi toi & tes enfans, & les enfans de tes enfans, & tes troupeaux, & tes bœufs, & tout ce qui *eſt* à toi.

11. Et ie t'entretiendrai là: car il *y a* encore cinq ans de famine: de peur que tu ne periſſes par poureté, toi, & ta maiſon, & tout ce qui *eſt* à toi.

12. Et voici vos yeux qui voyẽt, & les yeux de Beniamin mon frere, que ma bouche parle à vous.

מה

13 וּתְחַווֹן לַאֲבָא יָת כָּל יְקָרִי בְּמִצְרַיִם וְיָת כָּל דַּחֲזֵיתוּן וְתוֹחוּן וְתַחְתוּן יָת אַבָּא הָכָא׃

14 וּנְפַל עַל צַוְּארֵי בִנְיָמִין אֲחוּהִי וּבְכָא וּבִנְיָמִין בְּכָא עַל צַוְּארֵיהּ׃

15 וּנְשֵׁיק לְכָל אֲחוֹהִי וּבְכָא עֲלֵיהוֹן וּבָתַר כֵּן מַלִּילוּ אֲחוֹהִי עִמֵּיהּ׃

16 וְקָלָא אִשְׁתְּמַע בֵּית פַּרְעֹה לְמֵימַר אֲתוֹ א אֲחוֹהִי דְיוֹסֵף וּשְׁפַר ב בְּעֵינֵי פַרְעֹה וּבְעֵינֵי ע עַבְדּוֹהִי׃

17 וַאֲמַר פַּרְעֹה לְיוֹסֵף אֱמַר לַאֲחָךְ דָּא עֲבִידוּ טְעוּנוּ יָת בְּעִירְכוֹן וְאֱזִילוּ אוֹבִילוּ לְאַרְעָא דִכְנָעַן׃

18 וּדְבַרוּ יָת אֲבוּכוֹן וְיָת אֱנַשׁ בָּתֵּיכוֹן וֶאֱתוֹ לְוָתִי וְאֶתֵּן לְכוֹן יָת שְׁפַר אַרְעָא דְמִצְרַיִם וְתֵיכְלוּן יָת טוּבָא דְאַרְעָא׃

19 וְאַתְּ מִתְפַּקֵּיד דָּא עֲבִידוּ סִיבוּ לְכוֹן מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם עֶגְלָן לְטַפְלֵיכוֹן וְלִנְשֵׁיכוֹן וְתִטְלוּן יָת אֲבוּכוֹן וְתֵיתוּן׃

20 וְעֵינְכוֹן לָא תֵחוּס עַל מָנֵיכוֹן אֲרֵי שְׁפַר כָּל אַרְעָא דְמִצְרַיִם דִּלְכוֹן הוּא׃

21 וַעֲבַדוּ כֵן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וִיהַב לְהוֹן יוֹסֵף עֶגְלָן עַל מֵימַר פַּרְעֹה וִיהַב לְהוֹן זְוָדִין לְאָרְחָא׃

22 לְכוּלְּהוֹן יְהַב לִגְבַר אִצְטְלָן דִּלְבוּשִׁין ולב וּלְבִנְיָמִין יְהַב תְּלָת מְאָה סִלְעִין דִּכְסַף וַחֲמֵשׁ א אִצְטְלָן דִּלְבוּשִׁין׃

מה

13 וְהִגַּדְתֶּם לְאָבִי אֶת־כָּל־כְּבוֹדִי בְּמִצְרַיִם וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר רְאִיתֶם וּמִהַרְתֶּם וְהוֹרַדְתֶּם אֶת־אָבִי הֵנָּה׃

14 וַיִּפֹּל עַל־צַוְּארֵי בִנְיָמִן־אָחִיו וַיֵּבְךְּ וּבִנְיָמִן בָּכָה עַל־צַוָּארָיו׃

15 וַיְנַשֵּׁק לְכָל־אֶחָיו וַיֵּבְךְּ עֲלֵיהֶם וְאַחֲרֵי כֵן דִּבְּרוּ אֶחָיו אִתּוֹ׃

16 וְהַקֹּל נִשְׁמַע בֵּית פַּרְעֹה לֵאמֹר בָּאוּ אֲחֵי יוֹסֵף וַיִּיטַב בְּעֵינֵי פַרְעֹה וּבְעֵינֵי עֲבָדָיו׃

17 וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף אֱמֹר אֶל־אַחֶיךָ זֹאת עֲשׂוּ טַעֲנוּ אֶת־בְּעִירְכֶם וּלְכוּ־בֹאוּ אַרְצָה כְּנָעַן׃

18 וּקְחוּ אֶת־אֲבִיכֶם וְאֶת־בָּתֵּיכֶם וּבֹאוּ אֵלָי וְאֶתְּנָה לָכֶם אֶת־טוּב אֶרֶץ מִצְרַיִם וְאִכְלוּ אֶת־חֵלֶב הָאָרֶץ׃

19 וְאַתָּה צֻוֵּיתָה זֹאת עֲשׂוּ קְחוּ־לָכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עֲגָלוֹת לְטַפְּכֶם וְלִנְשֵׁיכֶם וּנְשָׂאתֶם אֶת־אֲבִיכֶם וּבָאתֶם׃

20 וְעֵינְכֶם אַל־תָּחֹס עַל־כְּלֵיכֶם כִּי־טוּב כָּל־אֶרֶץ מִצְרַיִם לָכֶם הוּא׃

21 וַיַּעֲשׂוּ־כֵן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּתֵּן לָהֶם יוֹסֵף עֲגָלוֹת עַל־פִּי פַרְעֹה וַיִּתֵּן לָהֶם צֵדָה לַדָּרֶךְ׃

22 לְכֻלָּם נָתַן לָאִישׁ חֲלִפוֹת שְׂמָלֹת וּלְבִנְיָמִן נָתַן שְׁלֹשׁ מֵאוֹת כֶּסֶף וְחָמֵשׁ חֲלִפֹת שְׂמָלֹת׃

ΚΕΦΑΛ. με΄.

13. Ἀπαγγείλατε οὖν τῷ πατρί μου πᾶσαν τὴν δόξαν μου τὴν ἐν αἰγύπτῳ, καὶ ὅσα εἴδετε. καὶ ταχύναντες, καταγάγετε τὸν πατέρα μου ὧδε.

14. Καὶ ἐπιπεσὼν ἐπὶ τὸν τράχηλον βενιαμὶν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ἔκλαυσεν ἐπ᾽ αὐτῷ. καὶ βενιαμὶν ἔκλαυσεν ἐπὶ τῷ τραχήλῳ αὐτοῦ.

15. Καὶ καταφιλήσας πάντας τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ἔκλαυσεν ἐπ᾽ αὐτοῖς. καὶ μετὰ ταῦτα λελαλήκασιν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ πρὸς αὐτόν.

16. Καὶ διεβοήθη ἡ φωνὴ εἰς τὸν οἶκον φαραὼ, λέγοντες· ἥκασιν οἱ ἀδελφοὶ ἰωσήφ. ἐχάρη δὲ φαραὼ καὶ ἡ θεραπεία αὐτοῦ.

17. Εἶπε δὲ φαραὼ πρὸς ἰωσήφ· εἶπον τοῖς ἀδελφοῖς σου· τοῦτο ποιήσατε. γεμίσατε τὰ πορεῖα ὑμῶν, καὶ ἀπέλθετε εἰς γῆν χαναάν.

18. Καὶ ἀναλαβόντες τὸν πατέρα ὑμῶν καὶ τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν, ἥκετε πρός με, καὶ δώσω ὑμῖν πάντων τῶν ἀγαθῶν αἰγύπτου. καὶ φάγεσθε τὸν μυελὸν τῆς γῆς.

19. Σὺ δὲ ἔντειλαι ταῦτα, λαβεῖν αὐτοῖς ἁμάξας ἐκ γῆς αἰγύπτου, τοῖς παιδίοις ὑμῶν, καὶ ταῖς γυναιξὶν ὑμῶν. καὶ ἀναλαβόντες τὸν πατέρα ὑμῶν παραγίνεσθε.

20. Καὶ μὴ φείσησθε τοῖς ὀφθαλμοῖς τῶν σκευῶν ὑμῶν. τὰ γὰρ πάντα ἀγαθὰ αἰγύπτου, ὑμῖν ἔσται.

21. Ἐποίησαν δὲ οὕτως οἱ υἱοὶ ἰσραήλ. ἔδωκε δὲ ἰωσὴφ αὐτοῖς ἁμάξας κατὰ τὰ εἰρημένα φαραὼ βασιλέως αἰγύπτου, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἐπισιτισμὸν εἰς τὴν ὁδόν.

22. Καὶ πᾶσιν ἔδωκε δισσὰς στολάς. τῷ δὲ βενιαμὶν ἔδωκε τριακοσίους χρυσοῦς, καὶ πέντε ἐξαλλασσούσας στολάς.

CAP. XLV.

13. Nuntiate patri meo univerſam gloriã meam, & cuncta quæ vidiſtis, in Ægypto: feſtinate, & adducite eum ad me.

14. Cumq; amplexatus recidiſſet in collum Ben-iamin fratris ſui, flevit: illo quoque ſimiliter flente ſuper collum eius.

15. Oſculatusque eſt Ioſeph omnes fratres ſuos, & ploravit ſuper ſingulos: poſt quæ auſi ſunt loqui ad eum.

16. Auditumq; eſt, & celebri ſermone vulgatum in aula regis, Venerunt fratres Ioſeph; & gaviſus eſt Pharao, atque omnis familia eius.

17. Dixitque ad Ioſeph ut imperaret fratribus ſuis, dicens: Onerantes iumenta, ite in Terram-Chanáan.

18. Et tollite inde patrem veſtrum & cognationem, & venite ad me, & ego dabo vobis omnia bona Ægypti, ut comedatis medullã terræ.

19. Præcipe etiam ut tollant plauſtra de Terra-Ægypti, ad ſubvectionem parvulorũ ſuorum ac coniugum: & dicito, Tollite patrem veſtrũ, & properate quantocyus venientes.

20. Nec dimittatis quicquã de ſupellectili veſtra: quia omnes opes Aegypti, veſtræ erunt.

21. Feceruntq; filii Iſraël ut eis mandatum fuerat. Quibus dedit Ioſeph plauſtra, ſecundum Pharaonis imperium: & cibaria in itinere.

22. Singulis quoque proferri iuſſit binas ſtolas: Ben-iamin verò dedit trecentos argenteos cum quinque ſtolis optimis:

Das XLV. Capitel.

13. Verkůndiget meinem Vater alle meine Herꝛligkeit in Egypten/vnnd alles was jhr geſehen habt/ eilet vnnd kompt hernieder mit meinem Vater hieher.

14. Vnnd er fiel ſeinem Bruder BenJamin vmb den halß/vnd weinet/vnd BenJamin weinet auch an ſeinem halſe.

15. Vnd kůſſet alle ſeine Brůder/vnd weinet ůber ſie. Darnach redten ſeine Brůder mit jhm.

16. Vnd da das geſchrey kam in Pharao Hauß/daß Joſephs Brůder kommen weren/gefiel es Pharao wol/vnd allen ſeinen Knechten.

17. Vnnd Pharao ſprach zu Joſeph: Sage deinen Brůdern/Thut jhm alſo/beladet ewre Thiere/ziehet hin/vnd wenn jhr kommet ins Land Canaan.

18. So nemet ewren Vater/vnnd ewer Geſinde/vnd kompt zu mir/Jch wil euch Gůter geben inn Egyptenlandt/daß jhr eſſen ſolt das marck im Lande.

19. Vnd gebeut jhnen/Thut jm alſo/nemet zu euch auß Egyptenland/Wagen zu ewern Kindern vnnd Weibern/vnd fůret ewern Vater/vnd kompt.

20. Vnd ſehet ewern Haußrath nicht an/Denn die Gůter des gantzen Landes Egypten ſollen ewer ſein.

21. Die Kinder Jſrael theten alſo. Vnnd Joſeph gab jhnen Wagen/nach dem befelch Pharao/vnnd zerung auff den weg.

22. Vnd gab jhnen allen/einem jeglichen ein Feierkleidt/Aber BenJamin gab er dreyhundert Silberling/vnnd fünff Feierkleider.

CHAP. XLV.

13. Rapportez donc à mon pere toute la gloire que i’ai en Egypte, & tout ce que vous auez veu: & vous haſtez, & faites ici deſcendre mon pere.

14. Lors il ſe ietta ſur le col de Beniamin ſon frere, & pleura. Pareillement Beniamin pleura ſur ſon col.

15. Puis il baiſa tous ſes freres, & pleura ſur eux. Apres cela, ſes freres parlerent auec lui.

16. Et le bruit fut ouï en la maiſon de Pharao, qu’on diſoit, Les freres de Ioſeph ſont venus. Ce qui pleut à Pharao & à ſes ſeruiteurs.

17. Adonc Pharao dit à Ioſeph, Di à tes freres, Faites ceci, chargez vos beſtes, & allez, retournez au païs de Canaan.

18. Et prenez voſtre pere & vos familles, & reuenez à moi, & ie vous donnerai du meilleur du pais d’Egypte: & mangerez la graiſſe de la terre.

19. Or as tu receu la puiſſance de commander. Faites ceci, prenez-vous du païs d’Egypte des chariots pour voſtre meſgnie, & pour vos femmes: & amenez voſtre pere, & vous en venez.

20. Ne laiſſez rien de voſtre meſnage: car le meilleur de tout le païs d’Egypte ſera voſtre.

21. Et les enfans d’Iſrael en firent ainſi: & Ioſeph leur donna des chariots ſelon le mandement de Pharao: il leur donna auſſi de la prouiſion pour le chemin.

22. *Et* donna à vn chacun d’eux tour des robes de rechãge, & à Beniamin il donna trois cens *pieces* d’argent, & cinq robes de rechange.

מה

23 וְלַאֲבוּהִי שְׁלַח כְּדָא עַשְׂרָה חֲמָרִין טְעִינִין מִטּוּבָא דְמִצְרָיִם וַעֲשַׂר אַתְנָן טְעִינָן עִיבוּר וּלְחֵם וּזְוָדִין לַאֲבוּהִי לְאָרְחָא׃

24 וְשַׁלַּח יָת אֲחוֹהִי וַאֲזַלוּ וַאֲמַר לְהוֹן לָא תִתְנַצּוּן בְּאָרְחָא׃

25 וּסְלִיקוּ מִמִּצְרַיִם וַאֲתוֹ לְאַרְעָא דִכְנַעַן לְוָת יַעֲקֹב אֲבוּהוֹן׃

26 וְחַוִּיאוּ לֵיהּ לְמֵימַר עַד כְּעַן יוֹסֵף קַיָּם וַאֲרֵי הוּא שַׁלִּיט בְּכָל אַרְעָא דְמִצְרַיִם וַהֲווֹ מִלַּיָּא פָּיְגָן עַל לִיבֵּיהּ אֲרֵי לָא הֵימִין לְהוֹן׃

27 וּמַלִּילוּ עִמֵּיהּ יָת כָּל פִּתְגָמֵי יוֹסֵף דְּמַלֵּיל עִמְּהוֹן וַחֲזָא יָת עֲגָלָתָא דִּשְׁלַח יוֹסֵף לְמִיטַּל יָתֵיהּ וּשְׁרָת (רוּחַ קֻדְשָׁא) עַל יַעֲקֹב אֲבוּהוֹן׃

28 וַאֲמַר יִשְׂרָאֵל סַגִּי לִי חֶדְוָא עַד כְּעַן יוֹסֵף בְּרִי קַיָּם אֵיזֵיל וְאֶחְזִינֵּיהּ עַד לָא אֱמוּת׃

מו

1 וּנְטַל יִשְׂרָאֵל וְכָל דִּילֵיהּ וַאֲתָא לִבְאֵר שָׁבַע וְנַכֵּיס נִכְסִין לֶאֱלָהֵיהּ דַּאֲבוּהִי יִצְחָק׃

2 וַאֲמַר ייי לְיִשְׂרָאֵל בְּחֶזְוָא דְלֵילְיָא וַאֲמַר יַעֲקֹב יַעֲקֹב וַאֲמַר הָא אֲנָא׃

3 וַאֲמַר אֲנָא אֵל אֱלָהָא דַּאֲבוּךְ לָא תִדְחַל מִלְּמֵיחַת לְמִצְרַיִם אֲרֵי לְעַם סַגִּי אֲשַׁוִּינָּךְ תַּמָּן׃

4 אֲנָא אֵחוֹת עִמָּךְ לְמִצְרַיִם וַאֲנָא אַסֵּיקִינָּךְ אַף אַסָּקָא וְיוֹסֵף יְשַׁוֵּי יְדֵיהּ עַל עֵינָךְ׃

מה

23 וּלְאָבִיו שָׁלַח כְּזֹאת עֲשָׂרָה חֲמֹרִים נֹשְׂאִים מִטּוּב מִצְרָיִם וְעֶשֶׂר אֲתֹנֹת נֹשְׂאֹת בָּר וָלֶחֶם וּמָזוֹן לְאָבִיו לַדָּרֶךְ׃

24 וַיְשַׁלַּח אֶת־אֶחָיו וַיֵּלֵכוּ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אַל־תִּרְגְּזוּ בַּדָּרֶךְ׃

25 וַיַּעֲלוּ מִמִּצְרָיִם וַיָּבֹאוּ אֶרֶץ כְּנַעַן אֶל־יַעֲקֹב אֲבִיהֶם׃

26 וַיַּגִּדוּ לוֹ לֵאמֹר עוֹד יוֹסֵף חַי וְכִי־הוּא מֹשֵׁל בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם וַיָּפָג לִבּוֹ כִּי לֹא־הֶאֱמִין לָהֶם׃

27 וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו אֵת כָּל־דִּבְרֵי יוֹסֵף אֲשֶׁר דִּבֶּר אֲלֵהֶם וַיַּרְא אֶת־הָעֲגָלוֹת אֲשֶׁר־שָׁלַח יוֹסֵף לָשֵׂאת אֹתוֹ וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם׃

28 וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל רַב עוֹד־יוֹסֵף בְּנִי חָי אֵלְכָה וְאֶרְאֶנּוּ בְּטֶרֶם אָמוּת׃

מו

1 וַיִּסַּע יִשְׂרָאֵל וְכָל־אֲשֶׁר־לוֹ וַיָּבֹא בְּאֵרָה שָּׁבַע וַיִּזְבַּח זְבָחִים לֵאלֹהֵי אָבִיו יִצְחָק׃

2 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְיִשְׂרָאֵל בְּמַרְאֹת הַלַּיְלָה וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי׃

3 וַיֹּאמֶר אָנֹכִי הָאֵל אֱלֹהֵי אָבִיךָ אַל־תִּירָא מֵרְדָה מִצְרַיְמָה כִּי־לְגוֹי גָּדוֹל אֲשִׂימְךָ שָׁם׃

4 אָנֹכִי אֵרֵד עִמְּךָ מִצְרַיְמָה וְאָנֹכִי אַעַלְךָ גַם־עָלֹה וְיוֹסֵף יָשִׁית יָדוֹ עַל־עֵינֶיךָ׃

με´.

23. Καὶ τῷ πατρὶ αὐτοῦ κατὰ τὰ αὐτά. καὶ δέκα ὄνους αἴροντας ἀπὸ πάντων τῶν ἀγαθῶν αἰγύπτου, καὶ δέκα ἡμιόνους αἰρούσας ἄρτους τῷ πατρὶ αὐτοῦ εἰς τὴν ὁδόν.

24. Εξαπέστειλε δὲ ἰωσὴφ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ. καὶ ἐπορεύθησαν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· μὴ ὀργίζεσθε ἐν τῇ ὁδῷ.

25. Καὶ ἀνέβησαν ἐξ αἰγύπτου, καὶ ἦλθον εἰς γῆν χαναὰν πρὸς ἰακὼβ τὸν πατέρα αὐτῶν.

26. Καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ λέγοντες, ὅτι ὁ υἱός σου ἰωσὴφ ζῇ, καὶ αὐτὸς ἄρχει πάσης αἰγύπτου. καὶ ἐξέστη τῇ διανοίᾳ ὁ ἰακώβ. οὐ γὰρ ἐπίστευσεν αὐτοῖς.

27. Ελάλησαν δὲ αὐτῷ πάντα τὰ ῥήματα τὰ ῥηθέντα ὑπὸ ἰωσήφ, ὅσα εἶπεν αὐτοῖς. ἰδὼν δὲ τὰς ἁμάξας ἃς ἀπέστειλεν ἰωσὴφ, ὥστε ἀναλαβεῖν αὐτὸν, ἀνεζωπύρησε τὸ πνεῦμα ἰακὼβ τοῦ πατρὸς αὐτῶν.

28. Εἶπε δὲ ἰσραήλ· Μέγα μοί ἐστιν, εἰ ἔτι ἰωσὴφ ὁ υἱός μου ζῇ. πορευθεὶς ὄψομαι αὐτὸν πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν με.

ΚΕΦΑΛ. μϛ´.

1. Απάρας δὲ ἰσραὴλ αὐτὸς καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ, ἦλθεν ἐπὶ τὸ φρέαρ τοῦ ὅρκου, καὶ ἔθυσε θυσίαν τῷ θεῷ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἰσαάκ.

2. Εἶπε δὲ ὁ θεὸς ἰσραὴλ ἐν ὁράματι τῆς νυκτὸς, εἰπών· ἰακὼβ ἰακώβ. ὁ δὲ εἶπε, τί ἐστιν.

3. Ο δὲ λέγει αὐτῷ· ἐγώ εἰμι ὁ θεὸς τῶν πατέρων σου. μὴ φοβοῦ καταβῆναι εἰς αἴγυπτον. εἰς γὰρ ἔθνος μέγα ποιήσω σε ἐκεῖ.

4. Καὶ ἐγὼ καταβήσομαι μετά σου εἰς αἴγυπτον. καὶ ἐγὼ ἀναβιβάσω σε εἰς τέλος. καὶ ἰωσὴφ ἐπιβαλεῖ τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς σου.

CAP. XLV.

23. Tantundem pecuniæ & veſtium mittens patri ſuo, addens eis aſinos decem, qui ſubveherent ex omnibus divitiis Ægypti, & totidem aſinas, triticum in itinere, paneſque portantes.

24. Dimiſit ergo fratres ſuos: & proficiſcentibus ait, Ne iraſcamini in via.

25. Qui aſcendentes ex Ægypto, venerunt in Terram-Chanaan ad patrem ſuum Iacob.

26. Et nuntiaverunt ei, dicentes: Ioſeph filius tuus vivit: & ipſe dominatur in omni Terra-Ægypti. Quo audito Iacob, quaſi de gravi ſomno evigilans, tamen non credebat eis.

27. Illi econtrà referebant omnem ordinem rei. Cumque vidiſſet plauſtra & univerſa quæ miſerat, revixit ſpiritus eius,

28. Et ait: Sufficit mihi ſi adhuc Ioſeph filius meus vivit: vadam, & videbo illum antequam moriar.

Das XLV. Capitel.

23. Vnd ſeinem Vater ſandte er dabey zehen Eſel mit Gut auß Egypten beladen/ vnnd zehen Eſelin mit Getreide/ vnd Brodt/ vnnd Speiſe ſeinem Vater auff den weg.

24. Alſo ließ er ſeine Brüder/ Vnd ſie zogen hin/ Vnnd ſprach zu jhnen/ Zancket nicht auff dem weg.

25. Alſo zogen ſie hinauff von Egypten/ vnnd kamen ins Landt Canaan zu jhrem Vater Jacob.

26. Vnd verkündigeten jm/ vnd ſprachen: Joſeph lebet noch/ vnd iſt ein Herr in gantzen Egyptenlande. Aber ſein hertz dachte gar viel anders/ denn er glaubet jhnen nicht.

27. Da ſagten ſie jhm alle wort Joſeph/ die er zu jnen geſagt hatte. Vnd da er ſahe die wagen/ die jhm Joſeph geſandt hatte jn zu führen/ ward der geiſt Jacob jhres Vaters lebendig.

28. Vnd Iſrael ſprach: Ich hab gnug daß mein Sohn Joſeph noch lebet/ Ich wil hin vnd jhn ſehen/ ehe ich ſterbe.

CHAP. XLV.

23. Il enuoya ſemblablement à ſon pere dix aſnes portans des plus excellentes choſes d'Egypte, & dix aſneſſes portans blé, pain & viande à ſon pere pour le chemin.

24. Il renuoya donc ſes freres, qui partirent, & leur dit, Ne debarez point en chemin.

25. Ainſi ils remonterent d'Egypte, & vindrent à Iacob leur pere au païs de Canaan.

26. Et lui rapporterent, diſans, Ioſeph vit encore, & meſme a la ſeigneurie ſur tout le païs d'Egypte. Et le cœur lui defaillit: car il ne les croyoit point.

27. Et ils lui dirent toutes les paroles que Ioſeph leur auoit dites. Puis il vid les chariots que Ioſeph auoit enuoyes pour le porter. Et l'eſprit reuint à Iacob leur pere.

28. Adonc Iſrael dit, Il ſuffit, Ioſeph mon fils vit encore. I'irai, & le verrai auant que ie meure.

CAP. XLVI.

1. Profectuſq; Iſraël cum omnibus quæ habebat, venit ad Puteum-iuramenti: & mactatis ibi victimis Deo patris ſui Iſaac,

2. Audivit eum per viſionẽ nocte vocantem ſe, & dicentem ſibi: Iacob, Iacob. Cui reſpondit, Ecce adſum.

3. Ait illi Deus: Ego ſum fortiſſimus Deus patris tui: noli timere, deſcende in Ægyptum, quia in gentem magnam faciam te ibi.

4. Ego deſcendam tecum illuc, & ego inde adducam te revertentem: Ioſeph quoque ponet manus ſuas ſuper oculos tuos.

Das XLVI. Capitel.

ISrael zoch hin mit allem das er hatte. Vnd da er gen Berſeba kam/ opfferte er Opffer dem Gott ſeines Vaters Iſaac.

2. Vnnd GOtt ſprach zu jhm des Nachts im Geſicht: Jacob/ Jacob. Er ſprach: Hie bin ich.

3. Vnd er ſprach: Ich bin Gott/ der Gott deines Vaters/ förcht dich nicht in Egypten hinab zu ziehen/ Denn daſelbs wil ich dich zum groſſen Volck machen.

4. Ich wil mit dir hinab in Egypten ziehen/ vnnd ich wil auch dich herauff führen/ vnd Joſeph ſol ſeine hende auff deine augen legen.

CHAP. XLVI.

1. Iſrael donc partit auec tout ce qui lui *appartenoit*, & vint en Beer-ſçebah, & ſacrifia ſacrifices au Dieu de ſon pere Iſaac.

2. Et Dieu parla à Iſrael en viſions de nuict, diſant, Iacob, Iacob: Lequel reſpondit, Me voici.

3. Puis il dit, Ie *ſuis* le *Dieu* Fort, le Dieu de ton pere: ne crain point de deſcendre en Egypte: car ie t'y ferai deuenir vne grande nation.

4. Ie deſcendrai auec toi en Egypte, & t'en ferai auſſi remonter pour certain. Et Ioſeph mettra ſa main ſur tes yeux.

מו

5 וְקָם יַעֲקֹב מִבֵּירָא דְשָׁבַע וּנְטַלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יָת יַעֲקֹב אֲבוּהוֹן וְיָת טַפְלֵיהוֹן וְיָת נְשֵׁיהוֹן בַּעֲגָלָתָא דִשְׁלַח פַּרְעֹה לְמִיטַּל יָתֵיהּ׃

6 וּדְבַרוּ יָת גֵּיתֵיהוֹן וְיָת קִנְיָנֵיהוֹן דִּקְנוֹ בְּאַרְעָא דִכְנַעַן וַאֲתוֹ לְמִצְרַיִם יַעֲקֹב וְכָל בְּנוֹהִי עִמֵּיהּ׃

7 בְּנוֹהִי וּבְנֵי בְנוֹהִי ע עִמֵּיהּ בְּנָתֵיהּ וּבְנָת בְּנוֹהִי וְכָל בְּנוֹהִי אַיְתִי עִמֵּיהּ לְמִצְרָיִם׃

8 וְאִלֵּין שְׁמָהָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דְּעַלוּ לְמִצְרַיִם יַעֲקֹב וּבְנוֹהִי בְּכְרָא דְיַעֲקֹב רְאוּבֵן׃

9 וּבְנֵי רְאוּבֵן חֲנוֹךְ וּפַלּוּא וְחֶצְרוֹן וְכַרְמִי׃

10 וּבְנֵי שִׁמְעוֹן יְמוּאֵל וְיָמִין וְאֹהַד וְיָכִין וְצוֹחַר וְשָׁאוּל בַּר כְּנַעֲנָאָה׃

11 וּבְנֵי לֵוִי גֵּרְשׁוֹן קְהָת וּמְרָרִי׃

12 וּבְנֵי יְהוּדָה עֵר וְאוֹנָן וְשֵׁלָה וָפֶרֶץ וָזָרַח וּמִיתוּ עֵר וְאוֹנָן בְּאַרְעָא דִכְנַעַן וַהֲווֹ בְנֵי פֶרֶץ חֶצְרוֹן וח וְחָמוּל׃

13 וּבְנֵי יִשָּׂשכָר תּוֹלָע וּפֻוָּה וְיוֹב וְשִׁמְרוֹן׃

14 וּבְנֵי זְבוּלוּן סֶרֶד ו וְאֵלוֹן וְיַחְלְאֵל׃

15 אִלֵּין בְּנֵי לֵאָה ד דִילֵידַת לְיַעֲקֹב בְּפַדַּן אֲרָם וְיָת דִּינָה בְּרַתֵּיהּ כָּל נַפְשָׁת בְּנוֹהִי וּבְנָתֵיהּ תְּלָתִין וּתְלָת׃

16 וּבְנֵי גָד צִפְיוֹן וְחַגִּי שׁוּנִי וְאֶצְבֹּן עֵרִי וַאֲרוֹדִי וְאַרְאֵלִי׃

מו

5 וַיָּקָם יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע וַיִּשְׂאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־יַעֲקֹב אֲבִיהֶם וְאֶת־טַפָּם וְאֶת־נְשֵׁיהֶם בָּעֲגָלוֹת אֲשֶׁר־שָׁלַח פַּרְעֹה לָשֵׂאת אֹתוֹ׃

6 וַיִּקְחוּ אֶת־מִקְנֵהֶם וְאֶת־רְכוּשָׁם אֲשֶׁר רָכְשׁוּ בְּאֶרֶץ כְּנַעַן וַיָּבֹאוּ מִצְרָיְמָה יַעֲקֹב וְכָל־זַרְעוֹ אִתּוֹ׃

7 בָּנָיו וּבְנֵי בָנָיו אִתּוֹ בְּנֹתָיו וּבְנוֹת בָּנָיו וְכָל־זַרְעוֹ הֵבִיא אִתּוֹ מִצְרָיְמָה׃

8 וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרַיְמָה יַעֲקֹב וּבָנָיו בְּכֹר יַעֲקֹב רְאוּבֵן׃

9 וּבְנֵי רְאוּבֵן חֲנוֹךְ וּפַלּוּא וְחֶצְרֹן וְכַרְמִי׃

10 וּבְנֵי שִׁמְעוֹן יְמוּאֵל וְיָמִין וְאֹהַד וְיָכִין וְצֹחַר וְשָׁאוּל בֶּן־הַכְּנַעֲנִית׃

11 וּבְנֵי לֵוִי גֵּרְשׁוֹן קְהָת וּמְרָרִי׃

12 וּבְנֵי יְהוּדָה עֵר וְאוֹנָן וְשֵׁלָה וָפֶרֶץ וָזָרַח וַיָּמָת עֵר וְאוֹנָן בְּאֶרֶץ כְּנַעַן וַיִּהְיוּ בְנֵי־פֶרֶץ חֶצְרֹן וְחָמוּל׃

13 וּבְנֵי יִשָּׂשכָר תּוֹלָע וּפֻוָּה וְיוֹב וְשִׁמְרֹן׃

14 וּבְנֵי זְבֻלוּן סֶרֶד וְאֵלוֹן וְיַחְלְאֵל׃

15 אֵלֶּה בְּנֵי לֵאָה אֲשֶׁר יָלְדָה לְיַעֲקֹב בְּפַדַּן אֲרָם וְאֵת דִּינָה בִתּוֹ כָּל־נֶפֶשׁ בָּנָיו וּבְנוֹתָיו שְׁלֹשִׁים וְשָׁלֹשׁ׃

16 וּבְנֵי גָד צִפְיוֹן וְחַגִּי שׁוּנִי וְאֶצְבֹּן עֵרִי וַאֲרוֹדִי וְאַרְאֵלִי׃

μϛ'.

5. Ἀνέστη δὲ Ἰακὼβ ἀπὸ τοῦ φρέατος τοῦ ὅρκου, καὶ ἀνέλαβον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸν πατέρα αὐτῶν, καὶ τὴν ἀποσκευὴν, καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν ἐπὶ τὰς ἁμάξας ἃς ἀπέστειλεν Ἰωσὴφ ἆραι αὐτόν.

6. Καὶ ἀναλαβόντες τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν. καὶ πᾶσαν τὴν κτῆσιν ἣν ἐκτήσαντο ἐν γῇ χαναὰν, εἰσῆλθον εἰς αἴγυπτον, Ἰακὼβ καὶ πᾶν τὸ σπέρμα αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ.

7. Υἱοὶ καὶ υἱοὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ. αἱ θυγατέρες αὐτοῦ, καὶ αἱ θυγατέρες τῶν θυγατέρων αὐτοῦ. καὶ πᾶν τὸ σπέρμα αὐτοῦ, ἤγαγεν εἰς αἴγυπτον.

8. Ταῦτα δὲ τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, τῶν εἰσελθόντων εἰς αἴγυπτον ἅμα Ἰακὼβ τῷ πατρὶ αὐτῶν. οὗτοι δὲ εἰσιν υἱοὶ αὐτοῦ. ὁ πρωτότοκος Ἰακὼβ, ῥουβίμ.

9. Υἱοὶ δὲ ῥουβίμ, ἐνὼχ, καὶ φαλλοὺς, ἀσρὼν, καὶ χαρμή.

10. Υἱοὶ δὲ συμεὼν, Ἰεμουὴλ, καὶ Ἰαμεὶν, καὶ ἀὼδ, καὶ Ἰαχεὶν, καὶ σαὰρ, καὶ σαοὺλ υἱὸς τῆς χαναανίτιδος.

11. Υἱοὶ δὲ λευῒ, γηρσὼν, καὰθ, καὶ μεραρεί.

12. Υἱοὶ δὲ Ἰούδα, ἢρ, καὶ αὐνὰν, καὶ σηλὼμ, καὶ φαρὲς, καὶ ζαρά. ἀπέθανεν δὲ ἢρ καὶ αὐνὰν ἐν γῇ χαναάν. ἐγένοντο δὲ υἱοὶ φαρὲς, ἀσρὼν καὶ ἰεμουήλ.

13. Υἱοὶ δὲ ἰσαάχαρ, θωλὰ καὶ φουὰ, καὶ ἰασοὺβ καὶ ζαμβράμ.

14. Υἱοὶ δὲ ζαβουλὼν, σερὲδ καὶ ἀλλὼν, καὶ ἀϊήλ.

15. Οὗτοι υἱοὶ λείας, οὓς ἐγέννησε τῷ Ἰακὼβ ἐν μεσοποταμίᾳ τῆς συρίας, καὶ δείναν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ. πᾶσαι αἱ ψυχαί, υἱοὶ καὶ θυγατέρες τριάκοντα τρεῖς.

16. Υἱοὶ δὲ γὰδ, σαφὼν, καὶ ἀγγὶς, καὶ σαυνὶς, καὶ θασοβὰν, καὶ ἀηδεὶς καὶ ἀροηδεὶς, καὶ ἀρεηλείς.

CAP. XLVI.

5. Surrexit autem Iacob à Puteo-iuramenti: tuleruntque eum filii, cum parvulis & uxoribus ſuis, in plauſtris quæ miſerat Pharao ad portandum ſenem,

6. Et omnia quæ poſſederat in Terra-Chanáan: venitque in Aegyptum cum omni ſemine ſuo.

7. Filii eius & nepotes, filiæ, & cuncta ſimul progenies.

8. Hæc ſunt autem nomina filiorum Iſraël, qui ingreſſi ſunt in Aegyptum, ipſe cum liberis ſuis, Primogenitus Ruben.

9. Filii Ruben: Henoch & Phallu & Heſron & Charmi.

10. Filii Simeon: Iamuel & Iamin & Ahod, & Iachin, & Sohar, & Saul filius Chananitidis.

11. Filii Levi: Gerſon & Cahath & Merari.

12. Filii Iuda: Her & Onan & Sela & Phares & Zara. mortui ſunt autem Her & Onan in Terra-Chanáan. Natiq; ſunt filii Phares: Heſron & Hamul.

13. Filii Iſſachar: Thola & Phua & Iob & Simeron.

14. Filii Zabulon: Sared & Elon & Iahelel.

15. Hi filii Liæ quos genuit in Meſopotamia Syriæ cum Dina filia ſua. omnes animæ filiorum eius & filiarum, triginta tres,

16. Filii Gad: Sephon & Aggi & Eſebon & Suni & Heri & Aradi & Areli.

Das XLVI. Capitel.

5. Da macht ſich Jacob auff von BerSaba/ Vnd die kinder Jſrael füreten Jacob jren Vater/ mit jren kindlein vnnd weibern/ auff den wagen die Pharao geſandt hatte jn zu füren.

6. Vnd namen jr vieh vnnd haabe/ die ſie im lande Canaan erworben hatten/ vnd kamen alſo in Egypten/ Jacob vnd alle ſein ſame mit jm.

7. Seine kinder vnd ſeine kindskinder mit jm/ ſeine töchter vnnd ſeine kindstöchter/ vnd alle ſein Same/ die bracht er mit ſich in Egypten.

8. Dis ſind die namen der kinder Jſrael die in Egypten kamen/ Jacob vnd ſeine ſöhne. Der erſtgeborne Jacobs ſon/ Ruben.

9. Die kinder Ruben/ Hanoch/ Pallu/ Hezron vnd Charmi.

10. Die kinder Simeon/ Jemuel/ Jamin/ Ohad/ Jachin/ Zohar/ vnnd Saul der Son von dem Cananeiſchen weibe.

11. Die kinder Leui/ Gerſon/ Cahath vnd Merari.

12. Die kinder Juda/ Ger/ Onan/ Sela/ Perez vnnd Serah. Aber Ger vnnd Onan waren geſtorben im lande Canaan. Die kinder aber Perez/ Hezron vnd Hamul.

13. Die kinder Jſaſchar/ Thola/ Phua/ Job vnd Semrom.

14. Die kinder Sebulon/ Sered/ Elon vnd Jahleel.

15. Das ſind die kinder von Lea/ die ſie Jacob gebar in Meſopotamia/ mit ſeiner tochter Dina/ die machen alleſampt mit ſönen vnd töchtern/ drey vnd dreiſſig Seelen.

16. Die kinder Gad/ Ziphion/ Haggai/ Suni/ Ezbon/ Eri/ Arodi vnnd Areli.

CHAP. XLVI.

5. Ainſi partit Iacob de Beer-ſçebah, & les enfans d'Iſrael mirẽt Iacob leur pere, & leur meſgnie, & leurs femmes, ſur les chariots que Pharao auoit enuoyés pour le porter.

6. Ils emmenerent auſſi leur beſtail & leur cheuãce qu'ils auoyent acquiſe au païs de Canaan. Et Iacob & toute ſa lignee auec lui vindrent en Egypte.

7. Et il amena auec ſoi en Egypte ſes enfans, & les enfans de ſes enfans auec lui: ſes filles, & les filles de ſes fils, & toute ſa lignee.

8. Or ce *ſont* ici les noms des enfans d'Iſrael, qui vindrent en Egypte: Iacob & ſes enfans; le premier-né de Iacob *fut* Ruben.

9. Et les enfans de Ruben, Henoc, Pallu, Hetſron, & Carmi.

10. Et les enfans de Simeon, Iemuel, Iamin, Ohad, Iakin Tſohar, & Sçaul fils d'vne Cananeene.

11. Et les enfans de Leui, Guerſçõ, Kehath, & Merari.

12. Et les enfans de Iuda, Her, Onan, Sçela, Pharez, & Zara. Mais Her & Onan moururent au païs de Canaan. Les enfans auſſi de Pharez furẽt Hetſron & Hamul.

13. Et les enfans d'Iſſacar, Tolah, Puua, Iob, & Sçimrõ.

14. Et les enfans de Zabulon, Sered, Elon, & Iahleel.

15. Ce *ſont* là les enfans de Lea, qu'elle enfanta à Iacob en Paddan-Aram auec Dina ſa fille: toutes les perſonnes de ſes fils, & de ſes filles, *furent* trente trois.

16. Et les enfans de Gad, Tſiphjon, Haggi, Sçuni, Etſbon, Heri, Arodi, & Areli.

מו

17 וּבְנֵי אָשֵׁר יִמְנָה וְיִשְׁוָה וְיִשְׁוִי וּבְרִיעָה וְשָׂרַח אֲחָתְהוֹן וּבְנֵי בְרִיעָה חֶבֶר וּמַלְכִּיאֵל׃

18 אִלֵּין בְּנֵי זִלְפָּה דִּיהַב לָבָן לְלֵאָה בְרַתֵּיהּ וִילִידַת יַת אִלֵּין לְיַעֲקֹב שִׁית עֲסַר נַפְשָׁן׃

19 בְּנֵי רָחֵל אִתַּת יַעֲקֹב יוֹסֵף וּבִנְיָמִין׃

20 וְאִתְיְלִיד לְיוֹסֵף בְּאַרְעָא דְמִצְרַיִם דִּילִידַת לֵיהּ אָסְנַת בַּת פּוֹטִיפֶרַע רַבָּא דְאוֹן יַת מְנַשֶּׁה וְיַת אֶפְרָיִם׃

21 וּבְנֵי בִנְיָמִין בֶּלַע וָבֶכֶר וְאַשְׁבֵּל גֵּרָא וְנַעֲמָן אֵחִי וָרֹאשׁ מֻפִּים וְחֻפִּים וָאָרְדְּ׃

22 אִלֵּין בְּנֵי רָחֵל דְּאִתְיְלִידוּ לְיַעֲקֹב כָּל נַפְשָׁתָא אַרְבְּעָה עֲשַׂר׃

23 וּבְנֵי דָן חוּשִׁים׃

24 וּבְנֵי נַפְתָּלִי יַחְצְאֵל וְגוּנִי וְיֵצֶר וְשִׁלֵּם׃

25 אִלֵּין בְּנֵי בִלְהָה דִּיהַב לָבָן לְרָחֵל בְּרַתֵּיהּ וִילִידַת יַת אִלֵּין לְיַעֲקֹב כָּל נַפְשָׁתָא שִׁבְעָה׃

26 כָּל נַפְשָׁתָא דְּעָלַת עִם יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם נָפְקֵי יִרְכֵּיהּ בַּר מִנְּשֵׁי בְנֵי יַעֲקֹב כָּל נַפְשָׁתָא שִׁתִּין וְשֵׁשׁ׃

27 וּבְנֵי יוֹסֵף דְּאִתְיְלִידוּ לֵיהּ בְּמִצְרַיִם נַפְשָׁתָא תַּרְתֵּין כָּל נַפְשָׁתָא לְבֵית יַעֲקֹב דְּעָלַת לְמִצְרַיִם שַׁבְעִין׃

28 וְיַת יְהוּדָה שְׁלַח קֳדָמוֹהִי לְוַת יוֹסֵף לְפַנָּאָה קֳדָמוֹהִי לְגֹשֶׁן וַאֲתוֹ לְאַרְעָא דְגֹשֶׁן׃

מו

17 וּבְנֵי אָשֵׁר יִמְנָה וְיִשְׁוָה וְיִשְׁוִי וּבְרִיעָה וְשֶׂרַח אֲחֹתָם וּבְנֵי בְרִיעָה חֶבֶר וּמַלְכִּיאֵל׃

18 אֵלֶּה בְּנֵי זִלְפָּה אֲשֶׁר־נָתַן לָבָן לְלֵאָה בִתּוֹ וַתֵּלֶד אֶת־אֵלֶּה לְיַעֲקֹב שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה נָפֶשׁ׃

19 בְּנֵי רָחֵל אֵשֶׁת יַעֲקֹב יוֹסֵף וּבִנְיָמִן׃

20 וַיִּוָּלֵד לְיוֹסֵף בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲשֶׁר יָלְדָה־לּוֹ אָסְנַת בַּת־פּוֹטִי פֶרַע כֹּהֵן אֹן אֶת־מְנַשֶּׁה וְאֶת־אֶפְרָיִם׃

21 וּבְנֵי בִנְיָמִן בֶּלַע וָבֶכֶר וְאַשְׁבֵּל גֵּרָא וְנַעֲמָן אֵחִי וָרֹאשׁ מֻפִּים וְחֻפִּים וָאָרְדְּ׃

22 אֵלֶּה בְּנֵי רָחֵל אֲשֶׁר יֻלַּד לְיַעֲקֹב כָּל־נֶפֶשׁ אַרְבָּעָה עָשָׂר׃

23 וּבְנֵי דָן חֻשִׁים׃

24 וּבְנֵי נַפְתָּלִי יַחְצְאֵל וְגוּנִי וְיֵצֶר וְשִׁלֵּם׃

25 אֵלֶּה בְּנֵי בִלְהָה אֲשֶׁר־נָתַן לָבָן לְרָחֵל בִּתּוֹ וַתֵּלֶד אֶת־אֵלֶּה לְיַעֲקֹב כָּל־נֶפֶשׁ שִׁבְעָה׃

26 כָּל־הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה לְיַעֲקֹב מִצְרַיְמָה יֹצְאֵי יְרֵכוֹ מִלְּבַד נְשֵׁי בְנֵי־יַעֲקֹב כָּל־נֶפֶשׁ שִׁשִּׁים וָשֵׁשׁ׃

27 וּבְנֵי יוֹסֵף אֲשֶׁר־יֻלַּד־לוֹ בְמִצְרַיִם נֶפֶשׁ שְׁנָיִם כָּל־הַנֶּפֶשׁ לְבֵית־יַעֲקֹב הַבָּאָה מִצְרַיְמָה שִׁבְעִים׃

28 וְאֶת־יְהוּדָה שָׁלַח לְפָנָיו אֶל־יוֹסֵף לְהוֹרֹת לְפָנָיו גֹּשְׁנָה וַיָּבֹאוּ אַרְצָה גֹּשֶׁן׃

μϛʹ.

17. Υἱοὶ δὲ ἀσὴρ, ἰεμνὰ, ἰεσουὰ, καὶ ἰεουλ, καὶ βαριὰ, καὶ σάρα ἀδελφὴ αὐτῶν. υἱοὶ δὲ βαριὰ, χοβὸρ, καὶ μελχιήλ.

18. Οὗτοι υἱοὶ ζελφὰς, ἣν ἔδωκε λάβαν λείᾳ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ, ἣ ἔτεκε τούτους τῷ ἰακὼβ, δεκαὲξ ψυχάς.

19. Υἱοὶ δὲ ῥαχὴλ γυναικὸς ἰακὼβ. ἰωσὴφ καὶ βενιαμίν.

20. Ἐγένοντο δὲ υἱοὶ ἰωσὴφ ἐν γῇ αἰγύπτου, οὓς ἔτεκεν αὐτῷ ἀσενὲθ θυγάτηρ πεντεφρῆ ἱερέως ἡλιουπόλεως, τὸν μανασσῆ καὶ τὸν ἐφραίμ. ἐγένοντο δὲ υἱοὶ μανασσῆ, οὓς ἔτεκεν αὐτῷ ἡ παλλακὴ ἡ σύρα τὸν μαχείρ· μαχεὶρ δὲ ἐγέννησε τὸν γαλαάδ. υἱοὶ δὲ ἐφραὶμ ἀδελφοῦ μανασσῆ, σουταλαὰμ καὶ ταάμ. υἱοὶ δὲ σουταλαὰμ, ἐδέμ.

21. Υἱοὶ δὲ βενιαμὶν, βαλὰ καὶ χοβὼρ καὶ ἀσφήλ. ἐγένοντο δὲ υἱοὶ βαλὰ, γηρὰ, καὶ νοεμὰν, καὶ ἀγχεὶμ, καὶ ῥὼς, καὶ μαμφεὶν, καὶ ὀφιμείμ. γηρὰ δὲ ἐγέννησε τὸν ἀράδ.

22. Οὗτοι υἱοὶ ῥαχὴλ, οὓς ἔτεκε τῷ ἰακὼβ, πᾶσαι αἱ ψυχαὶ δεκαοκτώ,

23. Υἱοὶ δὲ δὰν, ἀσόμ.

24. Καὶ υἱοὶ νεφθαλὶμ, ἀσιὴλ, καὶ γωῦνὶ, καὶ ἰσσάχαρ, καὶ συλλήμ.

25. Οὗτοι υἱοὶ βαλλὰ, ἣν ἔδωκε λάβαν ῥαχὴλ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ, ἣ ἔτεκε τούτους τῷ ἰακὼβ. πᾶσαι αἱ ψυχαὶ ἑπτά.

26. Πᾶσαι δὲ ψυχαὶ αἱ εἰσελθοῦσαι μετὰ ἰακὼβ εἰς αἴγυπτον, οἱ ἐξελθόντες ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ, χωρὶς τῶν γυναικῶν υἱῶν ἰακὼβ, πᾶσαι ψυχαὶ ἑξηκονταέξ.

27. Υἱοὶ δὲ ἰωσὴφ οἱ γενόμενοι αὐτῷ ἐν γῇ αἰγύπτου, πᾶσαι ψυχαὶ οἴκου ἰακὼβ αἱ εἰσελθοῦσαι μετὰ ἰακὼβ εἰς αἴγυπτον, ψυχαὶ ἑβδομηκονταπέντε.

28. Τὸν δὲ Ἰούδαν ἀπέστειλεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ πρὸς Ἰωσὴφ συναντῆσαι αὐτῷ καθ' ἡρώων πόλιν εἰς γῆν ῥαμεσσῆ.

CAP. XLVI.

17. Filii Aſer: Iamna & Ieſua & Ieſſui, & Beria, Sara quoque ſoror eorum. Filii Beria: Heber & Melchiel.

18. Hi filii Zelphæ, quam dedit Laban Liæ filiæ ſuæ. & hos genuit Iacob ſedecim animas.

19. Filii Rachel vxoris Iacob: Ioſeph & Ben-iamin.

20. Natiq; ſunt Ioſeph filii in Terra-Aegypti, quos genuit ei Aſeneth filia Phutipharis ſacerdotis Heliopoleos: Manaſſes & Ephráim.

21. Filii Ben-iamin: Bela & Bechor & Aſbel & Gera & Naaman & Echi & Ros & Mophim & Ophim & Ared.

22. Hi filii Rachel quos genuit Iacob: omnes animæ quatuordecim.

23. Filii Dan: Huſim.

24. Filii Nepthali: Iaſiel & Guni & Ieſer & Sallem.

25. Hi filii Balæ, quam dedit Laban Racheli filiæ ſuæ: & hos genuit Iacob. omnes animæ ſeptem.

26. Cunctæq; animæ quæ ingreſſæ ſunt cum Iacob in Aegyptum, & egreſſæ ſunt de femore illius, abſque uxoribus filiorum eius: ſexaginta ſex.

27. Filii autem Ioſeph qui nati ſunt ei in Terra-Aegypti, animæ duæ. Omnes animæ domus Iacob quæ ingreſſæ ſunt in Aegyptum, fuêre ſepthaginta.

28. Miſit autem Iudam ante ſe ad Ioſeph, ut nuntiaret ei, & ille occurreret in Geſſen. Quo cùm perveniſſet.

Das XLVI. Capitel.

17. Die kinder Aſſer/Jemna/Jeſua/Jeſui/Bria/vnnd Serah jre Schweſter. Aber die kinder Bria/Heber vnd Malchiel.

18. Das ſind die kinder von Silpa/die Laban gab Lea ſeiner tochter/vnnd gebar Jacob diſe ſechzehen Seelen.

19. Die Kinder Rahel Jacobs weib/Joſeph vnd Ben Jamin.

20. Vnd Joſeph wurden geborn inn Egyptenland/Manaſſe vnd Ephraim/die jhm gebar Aſnath die Tochter Potiphera des Prieſters zu On.

21. Die Kinder Ben Jamin/Bela/Becher/Asbel/Gera/Naaman/Ehi/Ros/Mupim/Hupim vnd Ard.

22. Das ſind die Kinder von Rahel/die Jacob geborn ſind/alleſampt vierzehen Seelen.

23. Die Kinder Dan/Huſim.

24. Die Kinder Naphthali/Jahzeel/Guni/Jezer vnd Sillem.

25. Das ſind die Kinder Bilha/die Laban ſeiner Tochter Rahel gab/vnd gebar Jacob die ſieben Seelen.

26. Alle Seelen/die mit Jacob inn Egypten kamen/die auß ſeinen Lenden kommen waren (außgenommen die Weiber ſeiner kinder) ſind alle zuſammen ſechs vnd ſechtzig Seelen.

27. Vnnd die Kinder Joſeph/die in Egypten geboren ſind/waren zwo ſeelen/alſo daß alle Seelen des hauſes Jacob/die in Egypten kamen/waren ſiebentzig.

28. Vnd er ſandte Juda für jm hin zu Joſeph/daß er jn anweiſet zu Goſen/vnd kamen in das land Goſen.

CHAP. XLVI.

17. Et les enfans d'Aſçer, Iimna, Iiſçua, Iiſçui, Beriha, & Serah leur ſœur. Les enfans de Beriha, Heber, & Malkiel.

18. Ce *ſont* là les enfans de Zilpa, laquelle Laban donna à Lea ſa fille: & elle les enfanta a Iacob, *aſſauoir* ſeize perſonnes.

19. Les enfans de Rachel femme de Iacob, *furent* Ioſeph & Beniamin.

20. Et il naſquit à Ioſeph au païs d'Egypte, Manaſſé & Ephraïm, leſquels lui enfanta Aſenath fille de Poti-pherah gouuerneur d'On.

21. Et les enfans de Beniamin, Belah, Beker, Aſçbel, Guera, Nahaman, Ehi, Ros, Muppim, Huppim, & Ard.

22. Ce *ſont* la les enfans de Rachel, qu'elle enfanta a Iacob: toutes les perſonnes *furent* quatorze.

23. Et les enfans de Dan, Huſçim.

24. Et les enfans de Nephthali, Iahtſeel, Guni, Ietſer, & Sçillem.

25. Ce *ſont* la les enfans de Bilha, laquelle Laban donna a Rachel ſa fille, & elle les enfanta a Iacob, *aſſauoir* ſept perſonnes en tout.

26. Toutes les perſonnes qui vindrent en Egypte appartenans a Iacob, ſortis de ſa hanche, (ſans les femmes des enfans de Iacob) *ſont* en tout ſoixante ſix.

27. Et les enfans de Ioſeph qui lui eſtoyent nés en Egypte, *furent* deux perſonnes. Toutes les perſonnes *donc* de la maiſon de Iacob qui vindrent en Egypte, *furent* ſeptante.

28. Or *Iacob* enuoya Iuda deuant ſoi vers Ioſeph, pour le guider en Goſçen. Ils vindrent donc en la contree de Goſçen.

מו

29 וְטַקֵּיס יוֹסֵף יָת־רְתִיכֵיהּ וּסְלֵיק לְקַדָּמוּת יִשְׂרָאֵל אֲבוּהִי לְגֹשֶׁן וְאִתְחֲזִי לֵיהּ וּנְפַל עַל צַוְּארֵיהּ וּבְכָא עַל צַוְּארֵיהּ עוֹד׃

30 וַאֲמַר יִשְׂרָאֵל לְיוֹסֵף אִלּוּ אֲנָא מָאִית זִמְנָא הָדָא מִתְנַחֵם אֲנָא בָּתַר דַּחֲזֵיתִינוּן לְאַפָּךְ אֲרֵי עַד כְּעַן אַתְּ קַיָּם׃

31 וַאֲמַר יוֹסֵף לַאֲחוֹהִי וּלְבֵית אֲבוּהִי אֶסַּק וְאֶחַוֵּי לְפַרְעֹה וְאֵימַר לֵיהּ אַחַי וּבֵית אַבָּא דִּי בְּאַרְעָא דִכְנַעַן אֲתוֹ לְוָתִי׃

32 וְגֻבְרַיָּא רָעֵי עָנָא אֲרֵי מָרֵי גֵיתֵי הֲווֹ וְעָנְהוֹן וְתוֹרֵיהוֹן וְכָל דִּילְהוֹן אַיְתִיאוּ׃

33 וִיהֵי כַּד יִקְרֵי לְכוֹן פַּרְעֹה וְיֵימַר מַה עוֹבָדֵיכוֹן׃

34 וְתֵימְרוּן גֻּבְרֵי מָרֵי גֵיתֵי הֲווֹ עַבְדָּךְ מִזְּעֵירָנָא וְעַד כְּעַן אַף אֲנַחְנָא אַף אֲבָהָתַנָא בְּדִיל דְּתֵיתְבוּן בְּאַרְעָא דְגֹשֶׁן אֲרֵי מְרַחֲקִין מִצְרָאֵי כָּל רָעֵי עָנָא׃

מז

1 וַאֲתָא יוֹסֵף וְחַוִּי לְפַרְעֹה וַאֲמַר אַבָּא וְאַחַי וְעָנְהוֹן וְתוֹרֵיהוֹן וְכָל דִּילְהוֹן אֲתוֹ מֵאַרְעָא דִכְנַעַן וְאִינּוּן בְּאַרְעָא דְגֹשֶׁן׃

2 וּמִקְצַת אֲחוֹהִי דְּבַר חַמְשָׁה גֻבְרִין וַאֲקֵימִנּוּן קֳדָם פַּרְעֹה׃

3 וַאֲמַר פַּרְעֹה לַאֲחוֹהִי מָה עוֹבָדֵיכוֹן וַאֲמָרוּ לְפַרְעֹה רָעֵי עָנָא עַבְדָּךְ אַף אֲנַחְנָא אַף אֲבָהָתַנָא׃

מו

29 וַיֶּאְסֹר יוֹסֵף מֶרְכַּבְתּוֹ וַיַּעַל לִקְרַאת־יִשְׂרָאֵל אָבִיו גֹּשְׁנָה וַיֵּרָא אֵלָיו וַיִּפֹּל עַל־צַוָּארָיו וַיֵּבְךְּ עַל־צַוָּארָיו עוֹד׃

30 וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל־יוֹסֵף אָמוּתָה הַפָּעַם אַחֲרֵי רְאוֹתִי אֶת־פָּנֶיךָ כִּי עוֹדְךָ חָי׃

31 וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אֶחָיו וְאֶל־בֵּית אָבִיו אֶעֱלֶה וְאַגִּידָה לְפַרְעֹה וְאֹמְרָה אֵלָיו אַחַי וּבֵית־אָבִי אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ־כְּנַעַן בָּאוּ אֵלָי׃

32 וְהָאֲנָשִׁים רֹעֵי צֹאן כִּי־אַנְשֵׁי מִקְנֶה הָיוּ וְצֹאנָם וּבְקָרָם וְכָל־אֲשֶׁר לָהֶם הֵבִיאוּ׃

33 וְהָיָה כִּי־יִקְרָא לָכֶם פַּרְעֹה וְאָמַר מַה־מַּעֲשֵׂיכֶם׃

34 וַאֲמַרְתֶּם אַנְשֵׁי מִקְנֶה הָיוּ עֲבָדֶיךָ מִנְּעוּרֵינוּ וְעַד־עַתָּה גַּם־אֲנַחְנוּ גַּם־אֲבֹתֵינוּ בַּעֲבוּר תֵּשְׁבוּ בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן כִּי־תוֹעֲבַת מִצְרַיִם כָּל־רֹעֵה צֹאן׃

מז

1 וַיָּבֹא יוֹסֵף וַיַּגֵּד לְפַרְעֹה וַיֹּאמֶר אָבִי וְאַחַי וְצֹאנָם וּבְקָרָם וְכָל־אֲשֶׁר לָהֶם בָּאוּ מֵאֶרֶץ כְּנָעַן וְהִנָּם בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן׃

2. וּמִקְצֵה אֶחָיו לָקַח חֲמִשָּׁה אֲנָשִׁים וַיַּצִּגֵם לִפְנֵי פַרְעֹה׃

3 וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־אֶחָיו מַה־מַּעֲשֵׂיכֶם וַיֹּאמְרוּ אֶל־פַּרְעֹה רֹעֵה צֹאן עֲבָדֶיךָ גַּם־אֲנַחְנוּ גַּם־אֲבוֹתֵינוּ׃

μϛ.

29. Ζεύξας δὲ ἰωσὴφ τὰ ἅρματα αὐτοῦ, ἀνέβη εἰς συνάντησιν ἰσραὴλ τῷ πατρὶ αὐτοῦ καθ' ἡρώων πόλιν. καὶ ὀφθεὶς αὐτῷ, ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ ἔκλαυσε κλαυθμῷ πλείονι.

30. Καὶ εἶπεν ἰσραὴλ πρὸς ἰωσήφ· ἀποθανοῦμαι ἀπὸ τοῦ νῦν, ἐπεὶ ἑώρακα τὸ πρόσωπόν σου. ἔτι γὰρ σὺ ζῇς.

31. Εἶπε δὲ ἰωσὴφ πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ· ἀναβὰς ἀπαγγελῶ τῷ Φαραὼ, καὶ ἐρῶ αὐτῷ, ὅτι οἱ ἀδελφοί μου, καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός μου, ἦσαν ἐν γῇ χαναάν. νῦν δὲ ἥκασι πρός με.

32. Οἱ δὲ ἄνδρες εἰσὶ ποιμένες, ἄνδρες γὰρ κτηνοτρόφοι ἦσαν καὶ τὰ κτήνη καὶ τοὺς βόας καὶ πάντα τὰ αὐτῶν ἀγηόχασιν.

33. Ἐὰν οὖν καλέσῃ ὑμᾶς Φαραὼ, καὶ εἴπῃ ὑμῖν, τί τὸ ἔργον ὑμῶν;

34. Ἐρεῖτε, ἄνδρες κτηνοτρόφοι ἐσμὲν οἱ παῖδές σου ἐκ παιδὸς ἕως τοῦ νῦν, καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν, ἵνα κατοικήσητε ἐν γῇ γεσὲμ ἀραβίας. βδέλυγμα γάρ ἐστιν αἰγυπτίοις πᾶς ποιμὴν προβάτων.

ΚΕΦΑΛ. μζ.

1. Ἐλθὼν δὲ ἰωσὴφ, ἀνήγγειλε τῷ Φαραὼ λέγων· ὁ πατήρ μου, καὶ οἱ ἀδελφοί μου, καὶ τὰ κτήνη, καὶ οἱ βόες αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ αὐτῶν, ἦλθον ἐκ γῆς χαναὰν, καὶ ἰδού εἰσιν ἐν τῇ γῇ γεσέμ.

2. Ἀπὸ δὲ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, παρέλαβε πέντε ἄνδρας, καὶ παρέστησεν αὐτοὺς ἐναντίον Φαραώ.

3. Καὶ εἶπε Φαραὼ τοῖς ἀδελφοῖς ἰωσήφ· τί τὸ ἔργον ὑμῶν. οἱ δὲ εἶπον τῷ Φαραώ· ποιμένες προβάτων οἱ παῖδές σου, καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν, ἐκ παιδὸς ἕως τοῦ νῦν.

CAP. XLVI.

29. Iuncto Ioſeph curru ſuo, aſcendit obviam patri ſuo ad eundem locum: videnſque eum, irruit ſuper collum eius, & inter amplexus flevit:

30. Dixitq; pater ad Ioſeph: Iam lætus moriar, quia vidi faciem tuam, & ſuperſtitem te relinquo.

31. At ille locutus eſt ad fratres ſuos, & ad omnem domum patris ſui, Aſcendam, & nuntiabo Pharaoni, dicamq; ei: Fratres mei, & domus patris mei qui erant in Terra-Chanáan venerunt ad me:

32. Et ſunt viri paſtores ovium, curamque habent alendorum gregum: pecora ſua, & armenta, & omnia quæ habere potuerunt, adduxerunt ſecum.

33. Cumque vocaverit vos, & dixerit: Quod eſt opus veſtrum?

34. Reſpondebitis: Viri paſtores ſumus ſervi tui, ab infantia noſtra uſque in præſens, & nos & patres noſtri. Hæc autem dicetis, ut habitare poſſitis in Terra-Geſſen: quia deteſtantur Aegyptii omnes paſtores ovium.

CAP. XLVII.

1. Ingreſſus ergo Ioſeph nũtiavit Pharaoni, dicens: Pater meus & fratres, oves eorũ & armenta, & cuncta quæ poſſident, venerunt de Terra-Chanáan: & ecce conſiſtunt in Terra-Geſſen.

2. Extremos quoque fratrũ ſuorum quinque viros conſtituit coram rege:

3. Quos ille interrogavit, Quid habetis operis? Reſponderunt: Paſtores ovium ſumus ſervi tui, & nos & patres noſtri.

Das XLVI. Capitel.

29. Da ſpannet Joſeph ſeinen Wagen an/ vnnd zog hinauff ſeinem Vater Iſrael entgegen gen Goſen/ Vnd da er jn ſahe/ fiel er vmb ſeinen halß/ vnnd weinet lange an ſeinem halſe.

30. Da ſprach Iſrael zu Joſeph: Ich will nun gerne ſterben/ nach dem ich dein angeſicht geſehen habe/ daß du noch lebeſt.

31. Joſeph ſprach zu ſeinen Brůdern vnd ſeines Vaters hauſe: Ich wil hinauff ziehen/ vnd Pharao anſagen/ vnd zu jhm ſprechen: Meine Brůder vnnd meines Vaters hauß iſt zu mir kommen auß dem Lande Canaan.

32. Vnd ſind Viehhirten/ Denn es ſind leute die mit vieh vmbgehen/ Ihre klein vnd groß vieh/ vnd alles was ſie haben/ haben ſie mit bracht.

33. Wenn euch nun Pharao wird ruffen/ vnnd ſagen: Was iſt euer narung.

34. So ſolt jhr ſagen: Deine knecht ſind leute die mit vieh vmbgehen/ von vnſer jugent auff bißher/ beide wir vnd vnſere väter/ Auff daß jr wonen můget im Lande Goſen/ Denn was viehhirten ſind/ das iſt den Egyptern ein greuel.

Das XLVII. Capitel.

DA kam Joſeph vnd ſagets Pharao an/ vnd ſprach: Mein Vater/ vnnd meine brůder/ jhr klein vnnd groß vieh/ vnd alles was ſie haben/ ſind kommen auß dem lande Canaan/ vnnd ſihe/ ſie ſind im lande Goſen.

2. Vnd er nam ſeiner jůngſten brůder fůnff/ vnd ſtellet ſie fůr Pharao.

3. Da ſprach Pharao zu ſeinen brůdern: Was iſt euer narung? Sie antworten: Deine knecht ſind Viehhirten/ wir vnd vnſere väter.

CHAP. XLVI.

29. Et Ioſeph attela ſon chariot, & monta pour aller au deuant d'Iſrael ſon pere en Goſçen, & ſe monſtra à lui, & ſe ietta ſur ſon col, & pleura quelque temps ſur ſon col.

30. Et Iſrael dit à Ioſeph, Que ie meure à ceſte fois, puis que i'ai veu tà face, à cauſe que tu vis encore.

31. Puis Ioſeph dit à ſes freres & à la famille de ſon pere, Ie remonterai, & ferai entẽdre à Pharao, & lui dirai, Mes freres & la famille de mon pere, qui *eſtoyent* au païs de Canaan, ſont venus vers moi:

32. Et ces perſonnages *ſont* bergers, car ils ſe ſont *touſiours* meſlé de beſtail: par ainſi ils ont amené leurs brebis & leurs bœufs, & tout ce qui *eſtoit* à eux.

33. Or aduiẽdra-il que Pharao vous appelera, & dira, Quel *eſt* voſtre meſtier?

34. Lors vous direz, Tes ſeruiteurs ſe ſont *touſiours* meſlé de beſtail dés leur ieuneſſe iuſqu'à maintenãt, tãt nous, que nos peres: afin que vous demeuriez en la contree de Goſçen. Car les Egyptiẽs ont en abomination les bergers.

CHAP. XLVII.

1. Ioſeph donc vint & fit entendre à Pharao, diſant, Mon pere & mes freres, auec leurs troupeaux & leurs bœufs, & tout ce qui *eſt* à eux, ſont venus du païs de Canaan, & voici ils *ſont* en la contree de Goſçen.

2. Et il print vne partie de ſes freres, *aſſauoir* cinq hommes, & les preſenta deuant Pharao.

3. Et Pharao dit aux freres d'icelui, Quel *eſt* voſtre meſtier? Ils reſpondirent à Pharao, Tes ſeruiteurs *ſont* bergers tant nous que nos peres.

מז

4 וַאֲמַרוּ לְפַרְעֹה לְאִתּוֹתָבָא בְּאַרְעָא אֲתֵינָא אֲרֵי לֵית רַעְיָא לְעָנָא דִּי לְעַבְדָּךְ אֲרֵי תְּקִיף כַּפְנָא בְּאַרְעָא דִּכְנַעַן וּכְעַן יִתְּבוּן כְּעַן עַבְדָּךְ בְּאַרְעָא דְּגוֹשֶׁן׃

5 וַאֲמַר פַּרְעֹה לְיוֹסֵף לְמֵימַר אֲבוּךְ וְאַחָךְ אֲתוֹ לְוָתָךְ׃

6 אַרְעָא דְּמִצְרַיִם קֳדָמָךְ הִיא בִּדְשַׁפִּיר בְּאַרְעָא אוֹתֵיב יָת אֲבוּךְ וְיָת אַחָךְ יִתְּבוּן בְּאַרְעָא דְּגוֹשֶׁן וְאִם יְדַעְתָּא וְאִית בְּהוֹן גֻּבְרִין דְּחֵילָא וּתְמַנֵּינוּן רַבָּנֵי גֵיתֵי עַל דִּילִי׃

7 וְאַיְתִי יוֹסֵף יָת יַעֲקֹב אֲבוּהִי וַאֲקֵמֵיהּ קֳדָם פַּרְעֹה וּבָרֵיךְ יַעֲקֹב יָת פַּרְעֹה׃

8 וַאֲמַר פַּרְעֹה לְיַעֲקֹב כַּמָּא יוֹמֵי שְׁנֵי חַיָּךְ׃

9 וַאֲמַר יַעֲקֹב לְפַרְעֹה יוֹמֵי שְׁנֵי תּוֹתָבוּתִי מְאָה וּתְלָתִין שְׁנִין זְעֵירִין וּבִישִׁין הֲווֹ יוֹמֵי שְׁנֵי חַיַּי וְלָא אַדְבִּיקוּ יָת יוֹמֵי שְׁנֵי חַיֵּי אֲבָהָתַי בְּיוֹמֵי תות תּוֹתָבוּתְהוֹן׃

10 וּבָרֵיךְ יַעֲקֹב יָת פַּרְעֹה וּנְפַק מִן קֳדָם פַּרְעֹה׃

11 וְאוֹתֵיב יוֹסֵף יָת אֲבוּהִי וְיָת אַחוֹהִי וִיהַב לְהוֹן אַחְסָנָא בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם בִּדְשַׁפִּיר בְּאַרְעָא בְּאַרְעָא דְּרַעְמְסֵס כְּמָא דְּפַקֵּיד פַּרְעֹה׃

12 וְזָן יוֹסֵף יָת אֲבוּהִי וְיָת אַחוֹהִי וְיָת כָּל בֵּית אֲבוּהִי לַחְמָא לְפוּם טַפְלָא׃

13 וְלַחְמָא לֵית בְּכָל אַרְעָא אֲרֵי תַּקִּיף כַּפְנָא לַחְדָּא וְאִשְׁתַּלְהִי עַמָּא דְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם וְעַמָּא דְּאַרְעָא דִּכְנַעַן מִן קֳדָם כַּפְנָא׃

מז

4 וַיֹּאמְרוּ אֶל־פַּרְעֹה לָגוּר בָּאָרֶץ בָּאנוּ כִּי־אֵין מִרְעֶה לַצֹּאן אֲשֶׁר לַעֲבָדֶיךָ כִּי־כָבֵד הָרָעָב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וְעַתָּה יֵשְׁבוּ־נָא עֲבָדֶיךָ בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן׃

5 וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־יוֹסֵף לֵאמֹר אָבִיךָ וְאַחֶיךָ בָּאוּ אֵלֶיךָ׃

6 אֶרֶץ מִצְרַיִם לְפָנֶיךָ הִוא בְּמֵטַב הָאָרֶץ הוֹשֵׁב אֶת־אָבִיךָ וְאֶת־אַחֶיךָ יֵשְׁבוּ בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן וְאִם־יָדַעְתָּ וְיֶשׁ־בָּם אַנְשֵׁי־חַיִל וְשַׂמְתָּם שָׂרֵי מִקְנֶה עַל־אֲשֶׁר־לִי׃

7 וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת־יַעֲקֹב אָבִיו וַיַּעֲמִדֵהוּ לִפְנֵי פַרְעֹה וַיְבָרֶךְ יַעֲקֹב אֶת־פַּרְעֹה׃

8 וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־יַעֲקֹב כַּמָּה יְמֵי שְׁנֵי חַיֶּיךָ׃

9 וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־פַּרְעֹה יְמֵי שְׁנֵי מְגוּרַי שְׁלֹשִׁים וּמְאַת שָׁנָה מְעַט וְרָעִים הָיוּ יְמֵי שְׁנֵי חַיַּי וְלֹא הִשִּׂיגוּ אֶת־יְמֵי שְׁנֵי חַיֵּי אֲבֹתַי בִּימֵי מְגוּרֵיהֶם׃

10 וַיְבָרֶךְ יַעֲקֹב אֶת־פַּרְעֹה וַיֵּצֵא מִלִּפְנֵי פַרְעֹה׃

11 וַיּוֹשֵׁב יוֹסֵף אֶת־אָבִיו וְאֶת־אֶחָיו וַיִּתֵּן לָהֶם אֲחֻזָּה בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּמֵטַב הָאָרֶץ בְּאֶרֶץ רַעְמְסֵס כַּאֲשֶׁר צִוָּה פַרְעֹה׃

12 וַיְכַלְכֵּל יוֹסֵף אֶת־אָבִיו וְאֶת־אֶחָיו וְאֵת כָּל־בֵּית אָבִיו לֶחֶם לְפִי הַטָּף׃

13 וְלֶחֶם אֵין בְּכָל־הָאָרֶץ כִּי־כָבֵד הָרָעָב מְאֹד וַתֵּלַהּ אֶרֶץ מִצְרַיִם וְאֶרֶץ כְּנַעַן מִפְּנֵי הָרָעָב׃

μζ.

4. Εἶπαν δὲ τῷ Φαραώ· παροικεῖν ἐν τῇ γῇ ἥκαμεν. οὐ γάρ ἐστι νομὴ τοῖς κτήνεσι τῶν παίδων σου. ἐνίσχυσε γὰρ ὁ λιμὸς ἐν γῇ χαναάν. νῦν οὖν κατοικήσωμεν οἱ παῖδές σου ἐν γῇ γεσέμ.

5. Εἶπε δὲ Φαραὼ τῷ ἰωσὴφ λέγων· ὁ πατήρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἥκασι πρὸς σέ.

6. Ἰδοὺ ἡ γῆ αἰγύπτου ἐναντίον σου ἐστίν, ἐν τῇ βελτίστῃ γῇ κατοίκισον τὸν πατέρα σου, καὶ τοὺς ἀδελφούς σου. κατοικήτωσαν ἐν γῇ γεσέμ. εἰ δὲ ἐπίστασαι ὅτι εἰσὶν ἐν αὐτοῖς ἄνδρες δυνατοὶ, κατάστησον αὐτοὺς ἄρχοντας τῶν ἐμῶν κτηνῶν.

7. Εἰσήγαγε δὲ ἰωσὴφ ἰακὼβ τὸν πατέρα αὐτοῦ, καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἐναντίον Φαραώ. καὶ ηὐλόγησεν ἰακὼβ τὸν Φαραώ.

8. Εἶπε δὲ Φαραὼ τῷ ἰακώβ πόσα ἔτη ἡμερῶν τῆς ζωῆς σου;

9. Καὶ εἶπεν ἰακὼβ τῷ Φαραώ· αἱ ἡμέραι τῶν ἐτῶν τῆς ζωῆς μου ἃς παροικῶ, ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη. μικραὶ καὶ πονηραὶ γεγόνασιν αἱ ἡμέραι τῶν ἐτῶν τῆς ζωῆς μου, οὐκ ἀφίκοντο εἰς τὰς ἡμέρας τῶν ἐτῶν τῆς ζωῆς τῶν πατέρων μου. ἃς ἡμέρας παρῴκησαν.

10. Καὶ εὐλογήσας ἰακὼβ τὸν Φαραώ, ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ.

11. Καὶ κατῴκησεν ἰωσὴφ τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς κατάσχεσιν ἐν γῇ αἰγύπτῳ ἐν τῇ βελτίστῃ γῇ ἐν γῇ ῥαμεσσῆ, καθὰ προσέταξε Φαραώ.

12. Καὶ ἐσιτομέτρει ἰωσὴφ τῷ πατρὶ αὐτοῦ, καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ παντὶ τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ σῖτον κατὰ σώματα.

13. Σῖτος δὲ οὐκ ἦν ἐν πάσῃ τῇ γῇ. ἐνίσχυσε γὰρ ὁ λιμὸς σφόδρα. ἐξέλιπε δὲ ἡ γῆ αἰγύπτου καὶ ἡ γῆ χαναὰν ἀπὸ τοῦ λιμοῦ.

CAP. XLVII.

4. Ad peregrinandum in terram tuam venimus: quoniam non eſt herba gregibus ſervorum tuorum, ingraveſcente fame in Terra-Chanáan: petimusque ut eſſe nos iubeas ſervos tuos in Terra-Geſſen.

5. Dixit itaq; rex ad Ioſeph: Pater tuus & fratres tui venerunt ad te.

6. Terra-Ægypti in conſpectu tuo eſt: in optimo loco fac eos habitare, & trade eis Terram-Geſſen. Quod ſi noſti in eis eſſe viros induſtrios, conſtitue illos magiſtros pecorum meorum.

7. Poſt hæc introduxit Ioſeph patrem ſuum ad Regẽ, & ſtatuit eum coram eo: qui benedicens illi,

8. Et interrogatus ab eo, Quot ſunt dies annorum vitæ tuæ?

9. Reſpondit, Dies peregrinationis vitæ meæ centum triginta annorum ſunt, parui & mali, & non pervenerunt uſque ad dies patrum meorũ quibus peregrinati ſunt.

10. Et benedicto rege egreſſus eſt foras.

11. Ioſeph verò patri & fratribus ſuis dedit poſſeſſionẽ in Ægypto in optimo Terræ loco, Rameſſes, ut præceperat Pharao.

12. Et alebat eos, omnemq́; domum patris ſui, præbens cibaria ſingulis.

13. In toto enim orbe panis deerat, & oppreſſerat fames terram, maximè Ægypti & Chanáan.

Das XLVII. Capitel.

4. Vnnd ſagten weiter zu Pharao: Wir ſind kommen bey euch zu wonen im Lande / Denn deine Knechte haben nicht weide für jhr Vieh / ſo hart druckt die Theurung das land Canaan / So laß doch nun deine Knechte im lande Goſen wonen.

5. Pharao ſprach zu Joſeph: Es iſt dein Vater / vnd ſind deine brüder / die ſind zu dir kommen.

6. Das land Egypten ſtehet dir offen / Laß ſie am beſten ort des Lands wonen / Laß ſie im lande Goſen wonen. Vnd ſo du weiſſeſt / daß leute vnter jhnen ſind / die tüchtig ſind / ſo ſetze ſie vber mein Viehe.

7. Joſeph bracht auch ſeinen Vater Jacob hinein / vnnd ſtellet jn für Pharao. Vnnd Jacob ſegnete den Pharao.

8. Pharao aber fraget Jacob: Wie alt biſt du?

9. Jacob ſprach zu Pharao: Die zeit meiner walfart iſt hundert vnd dreiſſig Jahr / wenig vnd böſe iſt die zeit meines lebens / vnd langet nicht an die zeit meiner väter inn jhrer walfart.

10. Vnd Jacob ſegenete den Pharao vnd gieng herauß von jm.

11. Aber Joſeph ſchafft ſeinem Vater vnd ſeinen Brüdern wonung / vnd gab jhnen ein Gut inn Egyptenlande / am beſten ort des Lands / nemlich im lande Raemſes / wie Pharao gebotten hatte.

12. Vnd er verſorgte ſeinen Vater vnd ſeine Brüder / vnd das gantze hauß ſeines vaters / einen jeglichen nach dem er kinder hatte.

13. Es war aber kein Brodt in allen landen / Denn die Theurung war faſt ſchwer / daß das land Egypten vnnd Canaan verſchmachten für der Theurung.

CHAP. XLVII.

4. Ils dirent auſſi à Pharao; Nous ſommes venus pour habiter cõme eſtrangers en ce païs: car il *n'y a* point de paſture pour les troupeaux qui *appartienent* à tes ſeruiteurs: & meſme il y a grieue famine au païs de Canaan. Maintenant donc nous te prions que tes ſeruiteurs demeurent en la contree de Goſçen.

5. Et Pharao parla à Ioſeph diſant, Ton pere & tes freres ſont venus vers toi.

6. Le païs d'Egypte eſt à ton commandement: fai habiter ton pere & tes freres au meilleur endroit du païs: qu'ils demeurent en la contree de Goſçen. Et ſi tu cognois qu'entre eux il y ait gens vaillãs, tu les ordonneras maiſtres de mon beſtail.

7. Lors Ioſeph amena Iacob ſon pere, & le preſenta deuant Pharao. Et Iacob benit Pharao.

8. Et Pharao dit à Iacob, Quel aage as-tu?

9. Iacob reſpõdit à Pharao, Les iours des annees de mes pelerinages *ſont* cent trente ans: les iours des annees de ma vie ont eſté courts & mauuais, & n'ont point atteint les iours des annees de la vie de mes peres, du temps de leurs pelerinages.

10. Iacob dõc benit Pharao, & ſortit de deuant lui,

11. Et Ioſeph aſſigna habitation à ſon pere & à ſes freres, leur dõnant poſſeſſiõ au païs d'Egypte, au meilleur endroit du païs, *aſſauoir* en la contree de Rahmeſés, comme auoit cõmandé Pharao.

12. Et Ioſeph entretint ſon pere, & ſes freres, & toute la maiſon de ſon pere de pain, ſelon les bouches de *leur* meſgnie.

13. Or *n'y auoit*-il point de pain en toute la terre: car la famine eſtoit treſgrieue. Dont le païs d'Egypte, & le païs de Canaan ne ſauoyent que faire à cauſe de la famine.

מז

14 וְלַקֵּט יוֹסֵף יָת כָּל כַּסְפָּא דְּאִשְׁתְּכַח בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם וּבְאַרְעָא דִּכְנַעַן בְּעִיבוּרָא דְּאִינוּן זָבְנִין וְאַיְתִי יוֹסֵף יָת כַּסְפָּא לְבֵית פַּרְעֹה׃

15 וּשְׁלִים כַּסְפָּא מֵאַרְעָא דְּמִצְרַיִם וּמֵאַרְעָא דִּכְנַעַן וַאֲתוֹ כָּל מִצְרָאֵי לְוָת יוֹסֵף לְמֵימַר הַב לָנָא לַחְמָא וּלְמָא נְמוּת לָקֳבְלָךְ אֲרֵי שְׁלִים כַּסְפָּא׃

16 וַאֲמַר יוֹסֵף הָבוּ גי גֵיתֵיכוֹן וְאֶתֵּן לְכוֹן ב בְּגֵיתֵיכוֹן אִם שְׁלִים כַּסְפָּא׃

17 וְאַיְתִיאוּ יָת גֵּיתֵיהוֹן לְוָת יוֹסֵף וִיהַב לְהוֹן יוֹסֵף לַחְמָא בְּסוּסָוָתָא וּבְגֵיתֵי עָנָא וּבְגֵיתֵי תוֹרֵי וּב וּבַחֲמָרַיָּא וְזַנִּינוּן בְּלַחְמָא בְּכָל גֵּיתֵיהוֹן בְּשַׁתָּא הַהִיא׃

18 וּשְׁלִימָא שַׁתָּא הַהִיא וַאֲתוֹ לְוָתֵיהּ בְּשַׁתָּא תִּנְיֵתָא וַאֲמַרוּ לֵיהּ לָא נְכַסֵּי מִן רִבּוֹנִי אֱלָהֵין ש שְׁלִים כַּסְפָּא וְגֵיתֵי בְּעִירָא לְוָת רִבּוֹנִי לָא אִשְׁתְּאַר קֳדָם רִבּוֹנִי אֱלָהֵין גְּוִיָּתָנָא וְאַרְעָנָא׃

19 לְמָה נְמוּת לְקִבְלָךְ אַף אֲנַחְנָא אַף אַרְעָנָא קְנֵה יָתָנָא וְיָת אַרְעָנָא בְּלַחְמָא וּנְהֵי אֲנַחְנָא וְאַרְעָנָא עַבְדִּין לְפַרְעֹה וְהַב בַּר זַרְעָא וּנְחֵי וְלָא נְמוּת וְאַרְעָא לָא תְבוּר׃

20 וּזְבַן יוֹסֵף יָת כָּל אַרְעָא דְּמִצְרַיִם לְפַרְעֹה אֲרֵי זַבִּינוּ מִצְרָאֵי גְּבַר חַקְלֵיהּ אֲרֵי תְקֵיף עֲלֵיהוֹן כַּפְנָא וַהֲוָת אַרְעָא לְפַרְעֹה׃

מז

14 וַיְלַקֵּט יוֹסֵף אֶת־כָּל־הַכֶּסֶף הַנִּמְצָא בְאֶרֶץ־מִצְרַיִם וּבְאֶרֶץ כְּנַעַן בַּשֶּׁבֶר אֲשֶׁר־הֵם שֹׁבְרִים וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת־הַכֶּסֶף בֵּיתָה פַּרְעֹה׃

15 וַיִּתֹּם הַכֶּסֶף מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וּמֵאֶרֶץ כְּנַעַן וַיָּבֹאוּ כָל־מִצְרַיִם אֶל־יוֹסֵף לֵאמֹר הָבָה־לָּנוּ לֶחֶם וְלָמָּה נָמוּת נֶגְדֶּךָ כִּי אָפֵס כָּסֶף׃

16 וַיֹּאמֶר יוֹסֵף הָבוּ מִקְנֵיכֶם וְאֶתְּנָה לָכֶם בְּמִקְנֵיכֶם אִם־אָפֵס כָּסֶף׃

17 וַיָּבִיאוּ אֶת־מִקְנֵיהֶם אֶל־יוֹסֵף וַיִּתֵּן לָהֶם יוֹסֵף לֶחֶם בַּסּוּסִים וּבְמִקְנֵה הַצֹּאן וּבְמִקְנֵה הַבָּקָר וּבַחֲמֹרִים וַיְנַהֲלֵם בַּלֶּחֶם בְּכָל־מִקְנֵהֶם בַּשָּׁנָה הַהִוא׃

18 וַתִּתֹּם הַשָּׁנָה הַהִוא וַיָּבֹאוּ אֵלָיו בַּשָּׁנָה הַשֵּׁנִית וַיֹּאמְרוּ לוֹ לֹא־נְכַחֵד מֵאֲדֹנִי כִּי אִם־תַּם הַכֶּסֶף וּמִקְנֵה הַבְּהֵמָה אֶל־אֲדֹנִי לֹא נִשְׁאַר לִפְנֵי אֲדֹנִי בִּלְתִּי אִם־גְּוִיָּתֵנוּ וְאַדְמָתֵנוּ׃

19 לָמָּה נָמוּת לְעֵינֶיךָ גַּם־אֲנַחְנוּ גַּם־אַדְמָתֵנוּ קְנֵה־אֹתָנוּ וְאֶת־אַדְמָתֵנוּ בַּלָּחֶם וְנִהְיֶה אֲנַחְנוּ וְאַדְמָתֵנוּ עֲבָדִים לְפַרְעֹה וְתֶן־זֶרַע וְנִחְיֶה וְלֹא נָמוּת וְהָאֲדָמָה לֹא תֵשָׁם׃

20 וַיִּקֶן יוֹסֵף אֶת־כָּל־אַדְמַת מִצְרַיִם לְפַרְעֹה כִּי־מָכְרוּ מִצְרַיִם אִישׁ שָׂדֵהוּ כִּי־חָזַק עֲלֵהֶם הָרָעָב וַתְּהִי הָאָרֶץ לְפַרְעֹה׃

μζ.

14. Συνήγαγε δὲ ἰωσὴφ πᾶν τὸ ἀργύριον, τὸ εὑρεθὲν ἐν γῇ αἰγύπτου καὶ ἐν γῇ χαναάν, τοῦ σίτου οὗ ἠγόραζον, καὶ ἐσιτομέτρει αὐτοῖς. καὶ εἰσήνεγκεν ἰωσὴφ πᾶν τὸ ἀργύριον εἰς τὸν οἶκον Φαραώ.

15. Καὶ ἐξέλιπε τὸ ἀργύριον ἐκ γῆς αἰγύπτου, καὶ ἐκ γῆς χαναάν. ἦλθον δὲ πάντες οἱ αἰγύπτιοι πρὸς ἰωσὴφ λέγοντες· δὸς ἡμῖν ἄρτους, καὶ ἵνα τί ἀποθνήσκομεν ἐναντίον σου; ἐκλέλοιπε γὰρ τὸ ἀργύριον ἡμῶν.

16. Εἶπε δὲ αὐτοῖς ἰωσήφ· φέρετε τὰ κτήνη ὑμῶν, καὶ δώσω ὑμῖν ἄρτους ἀντὶ τῶν κτηνῶν ὑμῶν, εἰ ἐκλέλοιπε τὸ ἀργύριον.

17. Ηγαγον δὲ τὰ κτήνη αὐτῶν πρὸς ἰωσήφ, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἰωσὴφ ἄρτους ἀντὶ τῶν ἵππων καὶ ἀντὶ τῶν προβάτων καὶ ἀντὶ τῶν βοῶν καὶ ἀντὶ τῶν ὄνων. καὶ ἐξέθρεψεν αὐτοὺς ἐν ἄρτοις, ἀντὶ πάντων τῶν κτηνῶν αὐτῶν ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ.

18. Εξῆλθε δὲ τὸ ἔτος ἐκεῖνο, καὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ, καὶ εἶπον αὐτῷ· μήποτε ἐκτριβῶμεν ἀπὸ τοῦ κυρίου ἡμῶν. εἰ γὰρ ἐκλέλοιπε τὸ ἀργύριον, καὶ τὰ ὑπάρχοντα, καὶ τὰ κτήνη πρὸς σὲ τὸν κύριον, καὶ οὐχ ὑπολέλειπται ἡμῖν ἐναντίον τοῦ κυρίου ἡμῶν, ἀλλ' ἢ τὸ ἴδιον σῶμα, καὶ ἡ γῆ ἡμῶν.

19. Ινα οὖν μὴ ἀποθάνωμεν ἐναντίον σου, καὶ ἡ γῆ ἐρημωθήσεται, κτῆσαι ἡμᾶς καὶ τὴν γῆν ἡμῶν ἀντὶ ἄρτων, καὶ ἐσόμεθα ἡμεῖς καὶ ἡ γῆ ἡμῶν παῖδες τῷ Φαραῷ. δὸς σπέρμα ἵνα σπείρωμεν, καὶ ζήσωμεν, καὶ μὴ ἀποθάνωμεν, καὶ ἡ γῆ οὐκ ἐρημωθήσεται.

20. Καὶ ἐκτήσατο ἰωσὴφ πᾶσαν τὴν γῆν τῶν αἰγυπτίων τῷ Φαραῷ. ἀπέδοντο γὰρ οἱ αἰγύπτιοι τὴν γῆν αὐτῶν τῷ Φαραῷ. ἐπεκράτησε γὰρ αὐτῶν ὁ λιμός, καὶ ἐγένετο ἡ γῆ τῷ Φαραῷ.

CAP. XLVII.

14. E quibus omnem pecuniam congregavit pro venditione frumenti, & intulit eam in ærarium regis.

15. Cumq; defeciſſet emptoribus pretium, venit cuncta Aegyptus ad Ioſeph, dicens: Da nobis panes: quare morimur coram te, deficiente pecunia?

16. Quibus ille reſpondit: Adducite pecora veſtra, & dabo vobis pro eis cibos, ſi pretium non habetis.

17. Quæ cum adduxiſſent, dedit eis alimenta pro equis, & ovibus, & bobus, & aſinis: ſuſtentavitque eos illo anno pro commutatione pecorum.

18. Venerunt quoque anno ſecundo, & dixerunt ei: Non celamus domino noſtro, quòd deficiente pecunia, pecora ſimul defecerunt: nec clam te eſt, quòd abſque corporibus & terra nihil habeamus.

19. Cur ergo moriemur te vidente? & nos & terra noſtra tui erimus: eme nos in ſervitutem regiam, & præbe ſemina, ne pereunte cultore redigatur terra in ſolitudinem.

20. Emit igitur Ioſeph omnem Terram-Aegypti, vendentibus ſingulis poſſeſſiones ſuas præ magnitudine famis. Subiecitque eam Pharaoni,

Das XLVII. Capitel.

14. Vnd Joſeph bracht alles gelt zuſammen/das in Egypten vnnd Canaan funden wardt/vmb daß Getreide daß ſie kaufften. Vnd er thet alles gelt in das hauß Pharao.

15. Da nun gelt gebrach im lande Egypten vnd Canaan/kamen alle Egypter zn Joſeph/vnd ſprachen: Schaff vns brod/Warumb leſſeſt du vns fůr dir ſterben/darumb/daß wir ohn gelt ſind?

16. Joſeph ſprach: Schafft euer Vieh her/ſo wil ich euch vmb das vieh geben/weil jhr ohn gelt ſeyt.

17. Da brachten ſie Joſeph jr Vieh/vnd er gab jnen brodt vmb jhre pferdt/ſchaffe/rinder vnd eſel. Alſo ernehret er ſie mit brodt das jahr vmb alle jhr vieh.

18. Da das jahr vmb war/kamen ſie zu jhm im andern jar/vnd ſprachen zu jm: Wir wollen vnſerm Herrn nicht verbergen/daß nicht allein das Gelt/ſondern auch alles Vieh dahin iſt/zu vnſerm Herrn/vnnd iſt nichts mehr vbrigs fůr vnſerm Herrn/denn nur vnſer Leibe/vnd vnſer Feld.

19. Warumb leſſeſt du vnns fůr dir ſterben vnd vnſer Feld? Kauffe vns vnd vnſer land vmbs brodt/daß wir vnnd vnſer land leibeigen ſeyen dem Pharao/Gib vns Samen/das wir leben vnnd nicht ſterben/vnnd das Feld nicht verwůſte.

20. Alſo kaufft Joſeph dem Pharao das gantz Egypten/denn die Egypter verkaufften/ein jeglicher ſeinen Acker/Denn die theurung war zu ſtarck vber ſie. Vnnd ward alſo das land Pharao eigen.

CHAP. XLVII.

14. Et Ioſeph cueillit tout l'argent qui fut trouué au païs d'Egypte, & au païs de Canaan, pour le blé qu'on achetoit: & porta l'argent à l'hoſtel de Pharao.

15. Lors faillit l'argent du païs d'Egypte, & du païs de Canaan. Et tous les Egyptiens vindrent à Ioſeph, diſans, Baille-nous du pain: & pourquoi mourrions-nous deuant tes yeux, pource que l'argent eſt failli?

16. Ioſeph reſpondit, Baillez voſtre beſtail, & ie vous *en* donnerai pour voſtre beſtail, puis que l'argent eſt failli.

17. Adonc ils amenerent à Ioſeph leur beſtail, & Ioſeph leur donna du pain pour des cheuaux, pour des troupeaux de brebis, pour des troupeaux de bœufs, & pour des aſnes. Ainſi il les ſuſtẽta de pain pour tous leurs troupeaux ceſte annee-la.

18. Ceſt an fini, ils revindrẽt pour la ſuiuante annee, & lui dirent, Nous ne celerons point à mon ſeigneur, que ſi l'argent eſt failli, & les troupeaux des beſtes, *le tout eſtant* par deuers mon ſeigneur, il ne *nous* reſte rien deuant mõ ſeigneur, que nos corps, & nos terres.

19. Pourquoi mourrions-nous deuant tes yeux? Quãt à nous & à nos terres, achete-nous tant nous que nos terres pour du pain, & ſerõs aſſeruis nous & nos terres à Pharao, & nous donne de quoi ſemer, afin que nous viuiõs, & ne mourriõs point, & que la terre ne ſoit deſolee.

20. Ainſi Ioſeph acquit à Pharao toutes les terres d'Egypte: car les Egyptiens vendirent chacun ſon champ, d'autant que la famine s'eſtoit renforcee ſur eux, dont la terre fut à Pharao.

מז

21 וְיָת עַמָּא אַעְבַּר יָתְהוֹן מִקִּרְוֵי לְקִרְוֵי מ מִסְּיָפֵי תְּחוּם מִצְרָאֵי וְעַד סוֹפֵיהּ׃

22 לְחוֹד אֲרַע כּוּמָרַיָּא לָא זְבִין אֲרֵי חוּלָקָא לְכוּמָרַיָּא מִן קֳדָם פַּרְעֹה וְאָכְלִין יָת חוּלָקְהוֹן דִּיהַב לְהוֹן פַּרְעֹה עַל כֵּן לָא זַבִּינוּ יָת אַרְעֲהוֹן׃

23 וַאֲמַר יוֹסֵף לְעַמָּא הָא קְנֵיתִי יָתְכוֹן יוֹמָא דֵין וְיָת אַרְעֲכוֹן לְפַרְעֹה הָא לְכוֹן בַּר זַרְעָא וְתִזְרְעוּן יָת אַרְעָא׃

24 וִיהֵי בְּאַעוֹלֵי עֲלַלְתָּא וְתִתְּנוּן חַד מִן חַמְשָׁא לְפַרְעֹה וְאַרְבַּע חוּלָקִין יְהוֹן לְכוֹן לְבַר זְרַע חַקְלָא וּלְמֵיכַלְכוֹן וְלֶאֱנָשׁ בת בָּתֵּיכוֹן וּלְמֵיכַל לט לְטַפְלֵיכוֹן׃

25 וַאֲמַרוּ קַיֵּימְתָּנָא נִשְׁכַּח רַחֲמִין בְּעֵינֵי רִבּוֹנִי וּנְהֵי עַבְדִין לְפַרְעֹה׃

26 וְשַׁוִּי יָתַהּ יוֹסֵף לִגְזֵירָא עַד יוֹמָא הָדֵין עַל אַרְעָא דְמִצְרַיִם דִּיהוֹן יָהֲבִין חַד מִן חַמְשָׁא לְפַרְעֹה לְחוֹד אֲרַע כּוּמָרַיָּא בִּלְחוֹדֵיהוֹן לָא הֲוָת לְפַרְעֹה׃

27 וִיתֵיב יִשְׂרָאֵל בְּאַרְעָא דְמִצְרַיִם בְּאַרְעָא דְגוֹשֶׁן וְאַחְסִינוּ בַהּ וּנְפִישׁוּ וס וּסְגִיאוּ לַחְדָּא׃

28 וַחֲיָא יַעֲקֹב בְּאַרְעָא דְמִצְרַיִם שְׁבַע עֶשְׂרֵי שְׁנִין וַהֲווֹ יוֹמֵי יַעֲקֹב שְׁנֵי ח חַיּוֹהִי מְאָה וְאַרְבְּעִין וּשְׁבַע שְׁנִין׃

29 וּקְרִיבוּ יוֹמֵי יִשְׂרָאֵל לְמֵימַת וּקְרָא לִבְרֵיהּ לְיוֹסֵף וַאֲמַר לֵיהּ אִם כְּעַן אַשְׁכַּחִית רַחֲמִין בְּעֵינָךְ שַׁו כְּעַן יְדָךְ תְּחוֹת יַרְכִּי וְתַעְבֵּיד עִמִּי טִיבוּ וּקְשׁוֹט לָא כְעַן תִקְבְּרִינַנִי ב בְּמִצְרָיִם׃

מז

21 וְאֶת־הָעָם הֶעֱבִיר אֹתוֹ לֶעָרִים מִקְצֵה גְבוּל־מִצְרַיִם וְעַד־קָצֵהוּ׃

22 רַק אַדְמַת הַכֹּהֲנִים לֹא קָנָה כִּי חֹק לַכֹּהֲנִים מֵאֵת פַּרְעֹה וְאָכְלוּ אֶת־חֻקָּם אֲשֶׁר נָתַן לָהֶם פַּרְעֹה עַל־כֵּן לֹא מָכְרוּ אֶת־אַדְמָתָם׃

23 וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־הָעָם הֵן קָנִיתִי אֶתְכֶם הַיּוֹם וְאֶת־אַדְמַתְכֶם לְפַרְעֹה הֵא־לָכֶם זֶרַע וּזְרַעְתֶּם אֶת־הָאֲדָמָה׃

24 וְהָיָה בַּתְּבוּאֹת וּנְתַתֶּם חֲמִישִׁית לְפַרְעֹה וְאַרְבַּע הַיָּדֹת יִהְיֶה לָכֶם לְזֶרַע הַשָּׂדֶה וּלְאָכְלְכֶם וְלַאֲשֶׁר בְּבָתֵּיכֶם וְלֶאֱכֹל לְטַפְּכֶם׃

25 וַיֹּאמְרוּ הֶחֱיִתָנוּ נִמְצָא־חֵן בְּעֵינֵי אֲדֹנִי וְהָיִינוּ עֲבָדִים לְפַרְעֹה׃

26 וַיָּשֶׂם אֹתָהּ יוֹסֵף לְחֹק עַד־הַיּוֹם הַזֶּה עַל־אַדְמַת מִצְרַיִם לְפַרְעֹה לַחֹמֶשׁ רַק אַדְמַת הַכֹּהֲנִים לְבַדָּם לֹא הָיְתָה לְפַרְעֹה׃

27 וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן וַיֵּאָחֲזוּ בָהּ וַיִּפְרוּ וַיִּרְבּוּ מְאֹד׃

28 וַיְחִי יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם שְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה וַיְהִי יְמֵי־יַעֲקֹב שְׁנֵי חַיָּיו שֶׁבַע שָׁנִים וְאַרְבָּעִים וּמְאַת שָׁנָה׃

29 וַיִּקְרְבוּ יְמֵי־יִשְׂרָאֵל לָמוּת וַיִּקְרָא לִבְנוֹ לְיוֹסֵף וַיֹּאמֶר לוֹ אִם־נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ שִׂים־נָא יָדְךָ תַּחַת יְרֵכִי וְעָשִׂיתָ עִמָּדִי חֶסֶד וֶאֱמֶת אַל־נָא תִקְבְּרֵנִי בְּמִצְרָיִם׃

ΚΕΦΑΛ. μζ.

21. Καὶ τὸν λαὸν κατεδουλώσατο αὐτῷ εἰς παῖδας, ἀπ᾽ ἄκρων ὁρίων αἰγύπτου ἕως τῶν ἄκρων.

22. Χωρὶς τῆς γῆς τῶν ἱερέων μόνων, οὐκ ἐκτήσατο ἰωσήφ. ἐν δόσει γὰρ ἔδωκε δόμα τοῖς ἱερεῦσι Φαραώ. καὶ ἤσθιον τὴν δόσιν, ἣν ἔδωκεν αὐτοῖς Φαραώ, διὰ τοῦτο οὐκ ἀπέδοντο τὴν γῆν αὐτῶν.

23. Εἶπε δὲ Ἰωσὴφ πᾶσι τοῖς αἰγυπτίοις· ἰδοὺ κέκτημαι ὑμᾶς, καὶ τὴν γῆν ὑμῶν σήμερον τῷ Φαραῷ. λάβετε ἑαυτοῖς σπέρμα, καὶ σπείρατε τὴν γῆν, καὶ ἔσται τὰ γεννήματα αὐτῆς.

24. Καὶ δώσετε τὸ πέμπτον μέρος τῷ Φαραῷ, τὰ δὲ τέσσαρα μέρη ἔσται ὑμῖν αὐτοῖς εἰς σπέρματα τῇ γῇ, καὶ εἰς βρῶσιν ὑμῖν, καὶ πᾶσι τοῖς ἐν τοῖς οἴκοις ὑμῶν.

25. Καὶ εἶπαν σέσωκας ἡμᾶς, εὕρομεν χάριν ἐναντίον τοῦ κυρίου ἡμῶν καὶ ἐσόμεθα παῖδες τῷ Φαραῷ.

26. Καὶ ἔθετο αὐτοῖς εἰς πρόσταγμα, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης ἐπὶ γῆς αἰγύπτου τῷ Φαραῷ ἀποπεμπτοῦν, χωρὶς τῆς γῆς τῶν ἱερέων μόνων οὐκ ἦν τῷ Φαραῷ.

27. Κατῴκησε δὲ ἰσραὴλ ἐν αἰγύπτῳ ἐπὶ γῆς γεσέμ, καὶ ἐκληρονομήθησαν ἐπ᾽ αὐτῆς, καὶ ηὐξήθησαν, καὶ ἐπληθύνθησαν σφόδρα.

28. Ἐπέζησε δὲ ἰακὼβ ἐν γῇ αἰγύπτου, δεκαεπτὰ ἔτη. καὶ ἐγένοντο αἱ ἡμέραι ἰακὼβ ἐνιαυτῶν τῆς ζωῆς αὐτοῦ, ἑκατὸν τεσσαράκοντα ἑπτὰ ἔτη.

29. Ἤγγισαν δὲ αἱ ἡμέραι ἰσραὴλ τοῦ ἀποθανεῖν, καὶ ἐκάλεσε τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἰωσήφ, καὶ εἶπεν αὐτῷ· εἰ εὕρηκα χάριν ἐναντίον σου, ὑπόθες τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὸν μηρόν μου, καὶ ποιήσεις ἐπ᾽ ἐμὲ ἐλεημοσύνην καὶ ἀλήθειαν, τοῦ μή με θάψαι ἐν αἰγύπτῳ.

CAP. XLVII.

21. Et cunctos populos eius à noviſſimis terminis Ægypti uſque ad extremos fines eius.

22. Præter terram ſacerdotum, quæ à rege tradita fuerat eis: quibus & ſtatuta cibaria ex horreis publicis præbebantur, & idcirco non ſunt compulſi vendere poſſeſſiones ſuas.

23. Dixit ergo Ioſeph ad populos, En ut cernatis, & vos & terram veſtram Pharao poſſidet: accipite ſemina & ſerite agros.

24. Vt fruges habere poſſitis, Quintam partem regi dabitis: quatuor reliquas permitto vobis in ſementem, & in cibum familiis & liberis veſtris.

25. Qui reſponderunt: Salus noſtra in manu tua eſt: reſpiciat nos tantùm dominus noſter, & læti ſerviemus regi.

26. Ex eo tempore uſque in præſentem diem in universa Terra-Ægypti regibus quinta pars ſolvitur, & factum eſt quaſi in legem, abſque terra ſacerdotali, quæ libera ab hac conditione fuit.

27. Habitavit ergo Iſraël in Ægypto, id eſt, in Terra-Geſſen, & poſſedit eam: auctusque eſt, & multiplicatus nimis.

28. Et vixit in ea decem & ſeptem annis: factique ſunt omnes dies vitæ illius, centum quadraginta ſeptem annorum.

29. Cumque appropinquare cerneret diem mortis ſuæ, vocavit filium ſuum Ioſeph; & dixit ad eum: Si inveni gratiam in conſpectu tuo, pone manum tuam ſub femore meo: & facies mihi miſericordiam & veritatem, ut non ſepelias me in Aegypto.

Das XLVII. Capitel.

21. Vnd er theilet das Volck auß inn die Städte/von einem ort Egypten biß ans ander.

22. Außgenommen der Prieſter feld/ das kaufft er nicht/ Denn es war von Pharao für die Prieſter verordnet/daß ſie ſich nehrē ſolten von dem benanten/ daß er jhnen gegeben hatte/ Darumb dorfften ſie jhr feld nicht verkauffen.

23. Da ſprach Joſeph zu dem Volck: Sihe/ich hab heut gekaufft/euch vnd euer feld/dem Pharao/Sihe/ da habt jr ſamen vnd beſeet das feld.

24. Vnd von dem getreide ſolt jr den fünfften Pharao geben/ Vier theil ſollen euer ſein/zu beſeen das Feld zu euer ſpeiſe/ vnd für euer hauß vnd kinder.

25. Sie ſprachen: Laß vns nur leben vnd gnade für dir vnſerm herꝛn finden/ wir wollen gerne Pharao leibeigen ſein.

26. Alſo macht Joſeph jnen ein geſetz biß auff dieſen tag/ vber der Egypter feld/ den fünfften Pharao zu geben/ Außgenommen der Prieſter feld/ das ward nicht eigen Pharao.

27. Alſo wonete Jſrael in Egypten/ im lande Goſen/ vnnd hattens innen/ vnd wuchſen vnd mehreten ſich ſehr.

28. Vnd Jacob lebet ſiebenzehen jar inn Egyptenland/das ſein gantzes alter ward hundert vnd ſieben vnnd viertzig jahr.

29. Da nun die zeit herbey kam/ daß Jſrael ſterben ſolt/ rieff er ſeinem ſohn Joſeph/vnd ſprach zu jm: Hab ich gnade für dir funden/ ſo lege deine handt vnter meine hüfften/ daß du die liebe vnd treu an mir thuſt/ vnd begrabeſt mich nicht in Egypten.

CHAP. XLVII.

21. Et il fit paſſer le peuple és villes, depuis vn bout des confins d'Egypte, iuſques à ſon autre bout.

22. Seulement il n'acquit point les terres des ſacrificateurs. Car *il y auoit* prouiſion aſſignee aux Sacrificateurs de par Pharao, & ils mangeoyent leur portion que Pharao leur auoit donnee. Parquoi ils ne vendirent point leurs terres.

23. Et Ioſeph dit au peuple, Voici, ie vous ai acquis auiourd'hui, vous & vos terres à Pharao. Vous auez ici de la ſemence, afin que vous ſemiez la terre.

24. Et quand ce viendra à la cueillette, vous en donnerez le quint à Pharao. Et les quatre parts ſeront voſtres, pour ſemer les champs, & pour voſtre manger, & de ceux qui *ſont* en vos maiſons, & pour le manger de voſtre meſgnie.

25. Et ils dirent, Tu nous as ſauue la vie: *pourtant* que nous trouuions grace enuers toi, mō ſeigneur, & que nous ſoyons aſſeruis à Pharao.

26. Et Ioſeph en fit vne ordonnance *qui dure* iuſques à ce iourd'hui, ſur les terres d'Egypte, pour Pharao, de *payer* le quint: excepte que les terres des Sacrificateurs ſeuls ne furent point à Pharao.

27. Iſrael dōc habita au païs d'Egypte, en la contree de Goſçen, & ils iouïrent d'icelle, & foiſonnerent, & multiplierent grandement.

28. Et Iacob veſcut au païs d'Egypte dix ſept ans. Et les ans de la vie de Iacob, furent cent quarante ſept ans.

29. Or le temps de la mort d'Iſrael s'approchant, il appela Ioſeph ſon fils, & lui dit, Ie te prie, ſi i'ai trouué grace enuers toi, mets preſentement ta main ſous ma cuiſſe, que tu vſeras enuers moi de gratuite & de verité. Ie te prie, ne m'enterre point en Egypte:

מז

30 וְאֶשְׁכּוֹב עִם אֲבָהָתַי וְתִטְּלִנַּנִי מִמִּצְרַיִם וְתִקְבְּרִנַּנִי בִּקְבוּרַתְהוֹן וַאֲמַר אֲנָא אַעְבֵּיד כְּפִתְגָּמָךְ׃

31 וַאֲמַר קַיֵּים לִי וְקַיֵּים לֵיהּ וּסְגִיד יִשְׂרָאֵל עַל רֵישׁ עַרְסָא׃

מז

30 וְשָׁכַבְתִּי עִם־אֲבֹתַי וּנְשָׂאתַנִי מִמִּצְרַיִם וּקְבַרְתַּנִי בִּקְבֻרָתָם וַיֹּאמַר אָנֹכִי אֶעֱשֶׂה כִדְבָרֶךָ׃

31 וַיֹּאמֶר הִשָּׁבְעָה לִי וַיִּשָּׁבַע לוֹ וַיִּשְׁתַּחוּ יִשְׂרָאֵל עַל־רֹאשׁ הַמִּטָּה׃

μζ'.

30. Ἀλλὰ κοιμηθήσομαι μετὰ τῶν πατέρων μου, καὶ ἀρεῖς με ἐξ αἰγύπτου, καὶ θάψεις με ἐν τῷ τάφῳ αὐτῶν. ὁ δὲ εἶπεν· ἐγὼ ποιήσω κατὰ τὸ ῥῆμά σου.

31. Εἶπε δὲ αὐτῷ, ὄμοσόν μοι. καὶ ὤμοσεν αὐτῷ. καὶ προσεκύνησεν ἰσραὴλ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ.

מח

1 וַהֲוָה בָּתַר פִּתְגָּמַיָּא הָאִלֵּין וַאֲמַר לְיוֹסֵף הָא אֲבוּךְ שְׁכִיב מְרַע וּדְבַר יָת תְּרֵין בְּנוֹהִי עִמֵּיהּ יָת מְנַשֶּׁה וְיָת אֶפְרָיִם׃

2 וְחַוִּי לְיַעֲקֹב וַאֲמַר הָא בְּרָךְ יוֹסֵף אָתֵי לְוָתָךְ וְאִתַּקַּף יִשְׂרָאֵל וִיתֵיב עַל עַרְסָא׃

3 וַאֲמַר יַעֲקֹב לְיוֹסֵף אֵל שַׁדַּי אִתְגְּלִי לִי בְּלוּז בְּאַרְעָא דִכְנַעַן וּבָרֵיךְ יָתִי׃

4 וַאֲמַר לִי הָא אֲנָא מַפֵּישׁ לָךְ וּמַסְגֵּי לָךְ וְאֶתְּנִנָּךְ לִכְנִשַׁת שִׁבְטִין וְאֶתֵּן יָת אַרְעָא הָדָא לִבְנָךְ בָּתְרָךְ אַחְסָנַת עָלַם׃

5 וּכְעַן תְּרֵין בְּנָךְ דְּאִתְיְלִידוּ לָךְ בְּאַרְעָא דְמִצְרַיִם עַד מֵיתַי לְוָתָךְ לְמִצְרַיִם דִּילִי אִנּוּן אֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה כִּרְאוּבֵן וְשִׁמְעוֹן יְהוֹן קֳדָמַי׃

6 וּבְנִין דְּתוֹלֵיד בָּתְרֵיהוֹן דִּילָךְ יְהוֹן עַל שׁוּם אֲחוּהוֹן יִתְקְרוֹן בְּאַחְסַנְתְּהוֹן׃

7 וַאֲנָא בְּמֵיתַי מִפַּדַּן מִיתַת עֲלַי רָחֵל בְּאַרְעָא דִכְנַעַן בְּאָרְחָא בְּעוֹד כְּרוּב אַרְעָא לְמֵיעַל לְאֶפְרָת וּקְבַרְתַּהּ תַּמָּן בְּאֹרַח אֶפְרָת הִיא בֵּית לָחֶם׃

8 וַחֲזָא יִשְׂרָאֵל יָת בְּנֵי יוֹסֵף וַאֲמַר מַן אִלֵּין׃

מח

1 וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיֹּאמֶר לְיוֹסֵף הִנֵּה אָבִיךָ חֹלֶה וַיִּקַּח אֶת־שְׁנֵי בָנָיו עִמּוֹ אֶת־מְנַשֶּׁה וְאֶת־אֶפְרָיִם׃

2 וַיַּגֵּד לְיַעֲקֹב וַיֹּאמֶר הִנֵּה בִּנְךָ יוֹסֵף בָּא אֵלֶיךָ וַיִּתְחַזֵּק יִשְׂרָאֵל וַיֵּשֶׁב עַל־הַמִּטָּה׃

3 וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־יוֹסֵף אֵל שַׁדַּי נִרְאָה־אֵלַי בְּלוּז בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיְבָרֶךְ אֹתִי׃

4 וַיֹּאמֶר אֵלַי הִנְנִי מַפְרְךָ וְהִרְבִּיתִךָ וּנְתַתִּיךָ לִקְהַל עַמִּים וְנָתַתִּי אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת לְזַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ אֲחֻזַּת עוֹלָם׃

5 וְעַתָּה שְׁנֵי־בָנֶיךָ הַנּוֹלָדִים לְךָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם עַד־בֹּאִי אֵלֶיךָ מִצְרַיְמָה לִי־הֵם אֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה כִּרְאוּבֵן וְשִׁמְעוֹן יִהְיוּ־לִי׃

6 וּמוֹלַדְתְּךָ אֲשֶׁר־הוֹלַדְתָּ אַחֲרֵיהֶם לְךָ יִהְיוּ עַל שֵׁם אֲחֵיהֶם יִקָּרְאוּ בְּנַחֲלָתָם׃

7 וַאֲנִי בְּבֹאִי מִפַּדָּן מֵתָה עָלַי רָחֵל בְּאֶרֶץ כְּנַעַן בַּדֶּרֶךְ בְּעוֹד כִּבְרַת־אֶרֶץ לָבֹא אֶפְרָתָה וָאֶקְבְּרֶהָ שָּׁם בְּדֶרֶךְ אֶפְרָת הִוא בֵּית לָחֶם׃

8 וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת־בְּנֵי יוֹסֵף וַיֹּאמֶר מִי־אֵלֶּה׃

ΚΕΦΑΛ. μη'.

1. Ἐγένετο δὲ μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἀνηγγέλη τῷ Ἰωσήφ, ὅτι ὁ πατήρ σου ἐνοχλεῖται. καὶ ἀναλαβὼν τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ, τὸν μανασσῆ καὶ τὸν ἐφραίμ, ἦλθε πρὸς Ἰακώβ.

2. Ἀπηγγέλη δὲ τῷ Ἰακὼβ λέγοντες· Ἰδοὺ ὁ υἱός σου Ἰωσὴφ ἔρχεται πρὸς σέ· καὶ ἐνισχύσας Ἰσραήλ, ἐκάθισεν ἐπὶ τὴν κλίνην.

3. Καὶ εἶπεν Ἰακὼβ τῷ Ἰωσήφ· ὁ θεός μου ὤφθη μοι ἐν λουζᾷ, ἐν γῇ χαναάν, καὶ εὐλόγησέ με.

4. Καὶ εἶπέ μοι. Ἰδοὺ ἐγὼ αὐξανῶ σε, καὶ πληθυνῶ σε, καὶ ποιήσω σε εἰς συναγωγὴν ἐθνῶν, καὶ δώσω σοι τὴν γῆν ταύτην, καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σὲ εἰς κατάσχεσιν αἰώνιον.

5. Νῦν οὖν οἱ δύο υἱοί σου οἱ γενόμενοί σοι ἐν γῇ αἰγύπτου, πρὸ τοῦ με ἐλθεῖν πρὸς σὲ εἰς αἴγυπτον ἐμοί εἰσιν, ἐφραὶμ καὶ μανασσῆς, ὡς ῥουβεὶμ καὶ συμεὼν ἔσονταί μοι.

6. Τὰ δὲ ἔκγονα ἃ ἐὰν γεννήσῃς μετὰ ταῦτα, σοὶ ἔσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματι τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν κληθήσονται ἐν τοῖς ἐκείνων κλήροις.

7. Ἐγὼ δὲ ἡνίκα ἠρχόμην ἐκ μεσοποταμίας τῆς συρίας, ἀπέθανε ῥαχὴλ ἡ μήτηρ σου ἐν γῇ χαναάν, ἐγγίζοντός μου κατὰ τὸν ἱππόδρομον χαβραθὰ τῆς γῆς, τοῦ ἐλθεῖν ἐφραθά. καὶ κατώρυξα αὐτὴν ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἱπποδρόμου, αὕτη ἐστὶ βηθλεέμ.

8. Ἰδὼν δὲ Ἰσραὴλ τοὺς υἱοὺς Ἰωσήφ, εἶπε τίνες σοι οὗτοι.

CAP. XLVII.

30. Sed dormiam cum patribus meis, & adferas me de terra hac, condasque in ſepulchro maiorum meorum. Cui reſpondit Ioſeph: Ego faciam quod iuſſiſti.

31. Et ille, Iura ergo, inquit, mihi. Quo iurante, adoravit Iſraël Dominum, converſus ad lectuli caput.

CAP. XLVIII.

1. His itaque tranſactis, nuntiatum eſt Ioſeph quòd ægrotaret pater ſuus: qui aſſumptis duobus filiis Manaſſe & Ephráim, ire perrexit.

2. Dictumq; eſt ſeni; Ecce filius tuus Ioſeph venit ad te. Qui confortatus ſedit in lectulo.

3. Et ingreſſo ad ſe Ioſeph ait: Deus omnipotens apparuit mihi in Luza, quæ eſt in Terra-Chanáan: benedixitque mihi,

4. Et ait: Ego te augebo & multiplicabo, & faciam te in turbas populorum: daboque tibi terram hanc, & ſemini tuo poſt te in poſſeſſionem ſempiternam.

5. Duo ergo filii tui qui nati ſunt tibi in Terra-Ægypti antequam huc venirem ad te, mei erúnt: Ephráim & Manaſſes, ſicut Ruben & Simeon reputabuntur mihi.

6. Reliquos autem quos genueris poſt eos, tui erunt, & nomine fratrum ſuorum vocabuntur in poſſeſſionibus ſuis.

7. Mihi enim quando veniebam de Meſopotamia, mortua eſt Rachel in Terra-Chanáan in ipſo itinere, eratque vernum tempus: & ingrediebar Ephrátam, & ſepeliui eã iuxta viam Ephratæ, quę alio nomine appellatur Beth-lehem.

8. Videns autem filios eius dixit ad eum: Qui ſunt iſti?

Das XLVII. Capitel.

30. Sondern ich wil ligen bey meinen Vätern / Vnnd du ſolt mich auß Egypten führen / vnd in jhrem Begräbnuß begraben. Er ſprach: Ich wil thun / wie du geſagt haſt.

31. Er aber ſprach: So ſchwere mir. Vnnd er ſchwur jhm. Da neiget ſich Iſrael auff dem Bette zun Häupten.

Das XLVIII. Capitel.

DArnach ward Joſeph geſagt: Sihe / dein Vater iſt kranck / vnnd er nam mit ſich ſeine beide Söhne Manaſſe vnd Ephraim.

2. Da wards Jacob angeſagt / Sihe / dein Son Joſeph kompt zu dir / vnd Iſrael macht ſich ſtarck / vnd ſatzte ſich im Bette.

3. Vnd ſprach zu Joſeph: der Allmechtige Gott erſchein mir zu Lus im Lande Canaan / vnd ſegenet mich.

4. Vnd ſprach zu mir: Sihe / ich wil dich wachſen laſſen vnnd mehren / vnnd wil dich zum hauffen Volcks machen / vnnd wil diß Landt zu eigen geben / deinem Samen nach dir ewiglich.

5. So ſollen nun deine zween Söne Ephraim vnd Manaſſe / die dir geborn ſindt inn Egyptenlandt / ehe ich herein kommen bin zu dir / mein ſein / gleich wie Ruben vnd Simeon.

6. Welche du aber nach jnen zeugeſt / ſollen dein ſein / vnnd genennt werden / wie jhre Brüder in jhrem Erbtheil.

7. Vnnd da ich auß Meſopotamia kam / ſtarb mir Rahel im Lande Canaan / auff dem weg / da noch ein Feldtwegs war gen Ephrath / vnnd ich begrub ſie daſelbs an dem wege Ephrath / die nun Bethlehem heiſſt.

8. Vnd Iſrael ſahe die Söne Joſeph / vnd ſprach: Wer ſindt die?

CHAP. XLVII.

30. Mais que ie dorme auec mes peres. Tu me tranſporteras dõc d'Egypte, & m'enterreras en leur ſepulcre. Et il reſpondit. Ie ferai ſelon ta parole.

31. Et il dit, Iure-le moi. Et il lui iura. Et Iſrael ſe proſterna ſur le cheuet du lict.

CHAP. XLVIII.

1. Or aduint qu'apres ces choſes il fut dit à Ioſeph, Voici, ton pere *eſt* malade. Lors il print ſes deux fils auec ſoi, aſſauoir Manaſſé & Ephraim.

2. Et il fut rapporté & dit à Iacob, Voici, Ioſeph ton fils qui vient vers toi. Adonc Iſrael s'efforça, & s'aſſit ſur le lict,

3. Puis Iacob dit à Ioſeph, Le *Dieu* Fort, tout-puiſſant s'eſt apparu à moi à Luz au païs de Canaan, & m'a benit,

4. Me diſant, Voici, in te ferai foiſonner, & te ferai multiplier, & te ferai deuenir vne aſſemblee de peuples, & dõnerai ce païs à ta poſterité apres toi en poſſeſſion perpetuelle.

5. Or maintenant tes deux enfans qui te ſont nés au païs d'Egypte, deuant que ie vinſſe vers toi en icelle, ſont miens: Ephraim & Manaſſé ſeront miens cõme Ruben & Simeon.

6. Mais la lignee que tu engẽdreras apres eux, ſera à toi: & ſerõt appelés ſelon le nom de leurs freres en leur heritage.

7. Or quand ie venoy de Paddan, Rachel me mourut au païs de Canaan au chemin, ne reſtant plus qu'enuiron quelque petite eſpace de païs pour venir en Ephrat: & ie l'enterrai la au chemin d'Ephrat, qui *eſt* Beth-lehem.

8. Puis Iſrael vid les fils de Ioſeph, & dit, Qui *ſont* ceux-ci?

מח

9 וַאֲמַר יוֹסֵף לַאֲבוּהִי בְּנַי אִינּוּן דִּיהַב לִי יְיָ הָכָא וַאֲמַר קָרֵיבִנּוּן כְּעַן לְוָתִי וַאֲבָרְכִנּוּן׃

10 וְעֵינֵי יִשְׂרָאֵל יְקַרָן מִסֵּיבוּ לָא יְכִל לְמֶחֱזֵי וְקָרֵיב יָתְהוֹן לְוָתֵיהּ וְנַשִּׁיק לְהוֹן וְגַפֵּיק לְהוֹן׃

11 וַאֲמַר יִשְׂרָאֵל לְיוֹסֵף מֶחֱזֵי אַפָּךְ לָא סְבָרֵית וְהָא אַחְזֵי יָתִי יְיָ אַף יָת בְּנָךְ׃

12 וְאַפֵּיק יוֹסֵף יָתְהוֹן מִן קֳדָמוֹהִי וּסְגִיד עַל אַפּוֹהִי עַל אַרְעָא׃

13 וּדְבַר יוֹסֵף יָת תַּרְוֵיהוֹן יָת אֶפְרַיִם בִּימִינֵיהּ מִשְּׂמָאלָא דְּיִשְׂרָאֵל וְיָת מְנַשֶּׁה בִּשְׂמָאלֵיהּ מִי מִיַּמִּינָא דְּיִשְׂרָאֵל וְקָרֵיב לְוָתֵיהּ׃

14 וְאוֹשִׁיט יִשְׂרָאֵל יָת יַמִּינֵיהּ וְשַׁוִּי עַל רֵישָׁא דְּאֶפְרַיִם וְהוּא זְעֵירָא וְיָת שְׂמָאלֵיהּ עַל רֵישָׁא דִּמְנַשֶּׁה אַחְכְּמִינּוּן לִי לִידוֹהִי אֲרֵי מְנַשֶּׁה בֻּכְרָא׃

15 וּבָרֵיךְ יָת יוֹסֵף וַאֲמַר יְיָ דִּפְלַחוּ אֲבָהָתִי ק קֳדָמוֹהִי אַבְרָהָם וְיִצְחָק יְיָ דְּזָן יָתִי מֵאִיתַי עַד יוֹמָא הָדֵין׃

16 מַלְאֲכָא דִּפְרַק יָתִי מִכָּל בִּישָׁא יְבָרֵךְ יָת עֲלֵימַיָּא וְיִתְקְרֵי בְהוֹן שְׁמִי וְשׁוּם אֲבָהָתִי א אַבְרָהָם וְיִצְחָק וּכְנוּנֵי יַמָּא יִסְגּוֹן בְּגוֹ בְּנֵי אֱנָשָׁא עַל אַרְעָא׃

17 וַחֲזָא יוֹסֵף אֲרֵי שַׁוִּי אֲבוּהִי יַד יְמִינֵיהּ עַל רֵישָׁא דְּאֶפְרַיִם וּבְאֵישׁ בְּעֵינוֹהִי וּסְעָדָא לִידָא דַּאֲבוּהִי לְאַעְדָאָה יָתַהּ מֵעַל רֵישָׁא דְּאֶפְרַיִם לְאַנְחוּתַהּ עַל רֵישָׁא דִּמְנַשֶּׁה׃

מח

9 וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אָבִיו בָּנַי הֵם אֲשֶׁר־נָתַן־לִי אֱלֹהִים בָּזֶה וַיֹּאמַר קָחֶם־נָא אֵלַי וַאֲבָרְכֵם׃

10 וְעֵינֵי יִשְׂרָאֵל כָּבְדוּ מִזֹּקֶן לֹא יוּכַל לִרְאוֹת וַיַּגֵּשׁ אֹתָם אֵלָיו וַיִּשַּׁק לָהֶם וַיְחַבֵּק לָהֶם׃

11 וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל־יוֹסֵף רְאֹה פָנֶיךָ לֹא פִלָּלְתִּי וְהִנֵּה הֶרְאָה אֹתִי אֱלֹהִים גַּם אֶת־זַרְעֶךָ׃

12 וַיּוֹצֵא יוֹסֵף אֹתָם מֵעִם בִּרְכָּיו וַיִּשְׁתַּחוּ לְאַפָּיו אָרְצָה׃

13 וַיִּקַּח יוֹסֵף אֶת־שְׁנֵיהֶם אֶת־אֶפְרַיִם בִּימִינוֹ מִשְּׂמֹאל יִשְׂרָאֵל וְאֶת־מְנַשֶּׁה בִשְׂמֹאלוֹ מִימִין יִשְׂרָאֵל וַיַּגֵּשׁ אֵלָיו׃

14 וַיִּשְׁלַח יִשְׂרָאֵל אֶת־יְמִינוֹ וַיָּשֶׁת עַל־רֹאשׁ אֶפְרַיִם וְהוּא הַצָּעִיר וְאֶת־שְׂמֹאלוֹ עַל־רֹאשׁ מְנַשֶּׁה שִׂכֵּל אֶת־יָדָיו כִּי מְנַשֶּׁה הַבְּכוֹר׃

15 וַיְבָרֶךְ אֶת־יוֹסֵף וַיֹּאמַר הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר הִתְהַלְּכוּ אֲבֹתַי לְפָנָיו אַבְרָהָם וְיִצְחָק הָאֱלֹהִים הָרֹעֶה אֹתִי מֵעוֹדִי עַד־הַיּוֹם הַזֶּה׃

16 הַמַּלְאָךְ הַגֹּאֵל אֹתִי מִכָּל־רָע יְבָרֵךְ אֶת־הַנְּעָרִים וְיִקָּרֵא בָהֶם שְׁמִי וְשֵׁם אֲבֹתַי אַבְרָהָם וְיִצְחָק וְיִדְגּוּ לָרֹב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ׃

17 וַיַּרְא יוֹסֵף כִּי־יָשִׁית אָבִיו יַד־יְמִינוֹ עַל־רֹאשׁ אֶפְרַיִם וַיֵּרַע בְּעֵינָיו וַיִּתְמֹךְ יַד־אָבִיו לְהָסִיר אֹתָהּ מֵעַל רֹאשׁ־אֶפְרַיִם עַל־רֹאשׁ מְנַשֶּׁה׃

ΚΕΦΑΛ. μή.

9. Εἶπε δὲ Ἰωσὴφ τῷ πατρὶ αὐτοῦ· Υἱοί μου εἰσὶν, οὓς ἔδωκέ μοι ὁ θεὸς ἐνταῦθα. καὶ εἶπεν Ἰακώβ· προσάγαγέ μοι αὐτοὺς, ἵνα εὐλογήσω αὐτούς.

10. Οἱ ὀφθαλμοὶ δὲ αὐτοῦ ἐβαρυώπησαν ἀπὸ τοῦ γήρως, καὶ οὐκ ἠδυνάντο βλέπειν. καὶ ἤγγισεν αὐτοὺς πρὸς αὐτὸν, καὶ ἐφίλησεν αὐτοὺς. καὶ περιέλαβεν αὐτούς.

11. Καὶ εἶπεν Ἰσραὴλ πρὸς Ἰωσήφ· ἰδοὺ τοῦ προσώπου σου οὐκ ἐστερήθην, καὶ ἰδοὺ ἔδειξέ μοι ὁ θεὸς καὶ τὸ σπέρμα σου.

12. Καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς Ἰωσὴφ ἐκ τῶν γονάτων αὐτοῦ, καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τῆς γῆς.

13. Λαβὼν δὲ Ἰωσὴφ τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ. τόν τε Ἐφραῒμ ἐν τῇ δεξιᾷ. ἐξ ἀριστερῶν δὲ Ἰσραὴλ, τὸν δὲ Μανασσῆ ἐν τῇ ἀριστερᾷ, ἐκ δεξιῶν δὲ Ἰσραήλ, ἤγγισεν αὐτοὺς αὐτῷ.

14. Ἐκτείνας δὲ Ἰσραὴλ τὴν χεῖρα τὴν δεξιὰν, ἐπέβαλεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Ἐφραΐμ. οὗτος δὲ ἦν νεώτερος, καὶ τὴν ἀριστερὰν, ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Μανασσῆ, ἐναλλὰξ τὰς χεῖρας.

15. Εὐλόγησεν αὐτοὺς, καὶ εἶπεν· ὁ θεὸς ᾧ εὐηρέστησαν οἱ πατέρες μου ἐνώπιον αὐτοῦ Ἀβραὰμ, καὶ Ἰσαάκ, ὁ θεὸς ὁ τρέφων με ἐκ νεότητός μου, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

16. Ὁ ἄγγελος ὁ ῥυόμενός με ἐκ πάντων τῶν κακῶν, εὐλογήσαι τὰ παιδία ταῦτα, καὶ ἐπικληθήσεται αὐτοῖς τὸ ὄνομά μου, καὶ τὸ ὄνομα τῶν πατέρων μου Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ, καὶ πληθυνθείησαν εἰς πλῆθος πολὺ ἐπὶ τῆς γῆς.

17. Ἰδὼν δὲ Ἰωσὴφ, ὅτι ἐπέβαλεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ τὴν χεῖρα τὴν δεξιὰν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Ἐφραΐμ, βαρὺ αὐτῷ κατεφάνη. καὶ ἀντελάβετο Ἰωσὴφ τῆς χειρὸς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἀφελεῖν αὐτὴν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς Ἐφραΐμ, ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Μανασσῆ.

CAP. XLVIII.

9. Reſpondit: Filii mei ſunt, quos donavit mihi Deus in hoc loco. Adduc, inquit, eos ad me, ut benedicam illis.

10. Oculi enim Iſraël caligabant præ nimia ſenectute, & clarè videre non poterat. Applicitosq; ad ſe, deoſculatus & circumplexus eos,

11. Dixit ad filium ſuum: Nõ ſum fraudatus aſpectu tuo: inſuper oſtendit mihi Deus ſemen tuum.

12. Cumq; tuliſſet eos Ioſeph de gremio patris, adoravit pronus in terram.

13. Et poſuit Ephráim ad dexteram ſuam, id eſt, ad ſiniſtram Iſraël, Manaſſen verò in ſiniſtra ſua, ad dexteram ſcilicet patris, applicuitque ambos ad eum.

14. Qui extendens manum dexteram, poſuit ſuper caput Ephráim minoris fratris: ſiniſtram autem ſuper caput Manaſſe qui maior natu erat, commutans manus.

15. Benedixitq; Iacob filiis Ioſeph, & ait: Deus in cuius conſpectu ambulaverunt patres mei Abraham, & Iſaac, Deus qui paſcit me ab adoleſcentia mea uſque in præſentem diem:

16. Angelus qui eruit me de cũctis malis, benedicat pueris iſtis: & invocetur ſuper eos nomen meum, nomina quoque patrum meorum Abraham & Iſaac, & creſcãt in multitudinem ſuper terram.

17. Videns autem Ioſeph, quòd poſuiſſet pater ſuus dexteram manum ſuper caput Ephráim, graviter accepit: & apprehenſam manum patris levare conatus eſt de capite Ephráim, & transferre ſuper caput Manaſſe.

Das XLVIII. Capitel.

9. Joſeph antwortet ſeinem Vater: Es ſindt meine Söhne/ die mir GOtt hie gegeben hat. Er ſprach: Bringe ſie her zu mir/ daß ich ſie ſegene.

10. Denn die augen Jſrael waren dunckel worden für Alter/ vnnd kondt nicht wol ſehen. Vnnd er bracht ſie zu jhm. Er aber küſſet ſie/ vnd hertzet ſie.

11. Vnd ſprach zu Joſeph: Sihe/ ich hab dein Angeſicht geſehen/ deß ich nicht gedacht hette/ vnd ſihe/ Gott hat mich auch deinen Samen ſehen laſſen.

12. Vnnd Joſeph nam ſie von ſeinem ſchoß/ vnd neiget ſich zur Erden/ gegen ſein Angeſicht.

13. Da nam ſie Joſeph beide Ephraim inn ſeine rechte handt/ gegen Jſraels lincke handt/ vnd Manaſſe in ſeine lincke handt/ gegen Jſraels rechte handt/ vnd bracht ſie zu jhm.

14. Aber Jſrael ſtreckt ſeine rechte hand auß/ vnd leget ſie auff Ephraims des jüngſten haupt/ vnnd ſeine lincke auff Manaſſes haupt/ vnnd thet wiſſend alſo mit ſeinen henden/ denn Manaſſe/ war der erſtgeborne.

15. Vnd er ſegnete Joſeph/ vnd ſprach/ Gott/ für dem meine Väter/ Abraham vnd Jſaac gewandelt haben/ Gott der mich mein lebenlang ernehret hat/ biß auff dieſen tag.

16. Der Engel/ der mich erlöſet hat von allem übel/ der ſegene die Knaben/ daß ſie nach meinem/ vnd nach meiner Väter Abraham vnd Jſaac namen genennet werden/ daß ſie wachſen vnnd viel werden auff Erden.

17. Da aber Joſeph ſahe/ daß ſein Vater die rechte handt auff Ephraim häupt legt/ gefiel es jm übel/ vnd faſſet ſeines Vaters handt/ daß er ſie von Ephraims haupt auff Manaſſes haupt wendet.

CHAP. XLVIII.

9. Et Ioſeph reſpondit à ſon pere, Ce *ſont* mes fils que Dieu m'a donnés ici. Lors il dit, Amene-les moi ie te prie, afin que ie les benie.

10. Or les yeux d Iſrael eſtoyent appeſantis de vieilleſſe, *tellement qu*'il ne pouuoit voir. Et il les fit approcher de ſoi, & les baiſa, & les embraſſa.

11. Et Iſrael dit à Ioſeph, Ie n'eſtimoy' point de *iamais* voir ta face: & voici, Dieu m'a fait voir & toi & ta lignee auſſi.

12. Et Ioſeph les retira des genoux d'icelui, & ſe proſterna le viſage en terre.

13. Ioſeph donc les print tous deux, Ephraim à ſa droite, à la gauche d'Iſrael: & Manaſſe à ſa gauche, à la droite d'Iſrael: & *les* fit approcher de lui.

14. Et Iſrael auança ſa main droite, & la mit ſur la teſte d'Ephraim qui eſtoit le moindre: & ſa gauche ſur la teſte de Manaſſé, tranſpoſant de propos deliberé ſes mains: car Manaſſe *eſtoit* l'aiſné.

15. Et il benit Ioſeph, diſant, Le Dieu, deuant la face duquel ont cheminé mes peres Abraham & Iſaac, le Dieu qui me paiſt depuis que ie ſuis en eſtre iuſqu'à ce iour ici:

16. L'Ange qui m'a garenti de tout mal benie ces enfans. Et mon nom & le nom de mes peres Abraham & Iſaac ſoit reclamé ſur eux, & qu'ils croiſſent en nombre comme poiſſons, en multipliant parmi la terre.

17. Lors Ioſeph voyant que ſon pere mettoit ſa main roite ſur la teſte d'Ephraim, cela lui deſpleut, & ſouſleua la main de ſon pere, pour la deſtourner de deſſus la teſte d'Ephraim ſur la teſte de Manaſſe.

מח

18 וַאֲמַר יוֹסֵף לַאֲבוּהִי לָא כֵן אַבָּא אֲרֵי דֵין בֻּכְרָא שַׁו יַמִּינָךְ עַל רֵישֵׁיהּ׃

19 וְסָרֵיב אֲבוּהִי וַאֲמַר יְדַעְנָא בְּרִי יְדַעְנָא אַף הוּא יְהֵי לְעַם וְאַף הוּא יִסְגֵּי וּבְרַם אֲחוּהִי זְעֵירָא יִסְגֵּי מִנֵּיהּ וּבְנוֹהִי יְהוֹן שַׁלִּיטִין בְּעַמְמַיָּא׃

20 וּבָרְכִינּוּן בְּיוֹמָא הַהוּא לְמֵימַר בָּךְ יְבָרֵךְ יִשְׂרָאֵל לְמֵימַר יְשַׁוִּינָךְ יְיָ כְּאֶפְרַיִם וְכִמְנַשֶּׁה וְשַׁוִּי יַת אֶפְרַיִם קֳדָם מְנַשֶּׁה׃

21 וַאֲמַר יִשְׂרָאֵל לְיוֹסֵף הָא אֲנָא מָאִית וִיהֵי (מֵימְרָא) דַיְיָ בְּסַעְדֵיכוֹן וַאֲתֵיב יַתְכוֹן לַאֲרַע א אֲבָהָתְכוֹן׃

22 וַאֲנָא יְהָבֵית לָךְ חוּלַק חַד יַתִּיר עַל אֲחָךְ דִּנְסֵיבִית מִידָא דֶּאֱמוֹרָאָה בִּצְלוֹתִי וּבְבָעוּתִי׃

מט

1 וּקְרָא יַעֲקֹב לִבְנוֹהִי וַאֲמַר אִתְכְּנַשׁוּ וַאֲחַוֵּי לְכוֹן יַת דִּיעָרַע יָתְכוֹן בְּסוֹף יוֹמַיָּא׃

2 אִתְכְּנַשׁוּ וּשְׁמַעוּ בְּנֵי יַעֲקֹב וְקַבִּילוּ אֻלְפָּן מִן יִשְׂרָאֵל אֲבוּכוֹן׃

3 רְאוּבֵן בֻּוכְרִי אַתְּ חֵילִי וְרֵישׁ תְּקָפִּי לָךְ הֲוָה חֲזֵי לְמִיסַּב תְּלָתָא חוּלָקִין בְּכֵירוּתָא כְּהוּנְתָא וּמַלְכוּתָא׃

4 עַל דַּאֲזַלְתָּ לַקְבֵיל אַפָּךְ הָא כְמַיָּא בְּרַם לָא אַהֲנֵיתָא חוּלָק יַתִּיר לָא תִיסַּב אֲרֵי סְלֵיקְתָּא לְבֵית מִשְׁכְּבֵי אֲבוּךְ בְּכֵין אַתְּ אַחֵילְתָּא לְשִׁוּוּיִי בְּרִיר סְלֵיקְתָּא׃

5 שִׁמְעוֹן וְלֵוִי אַחִין גִּבְרִין גִּבָּרִין בְּאַרַע תּוֹתָבוּתְהוֹן עֲבַדוּ גְבוּרָא׃

מח

18 וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אָבִיו לֹא־כֵן אָבִי כִּי־זֶה הַבְּכֹר שִׂים יְמִינְךָ עַל־רֹאשׁוֹ׃

19 וַיְמָאֵן אָבִיו וַיֹּאמֶר יָדַעְתִּי בְנִי יָדַעְתִּי גַּם־הוּא יִהְיֶה־לְּעָם וְגַם־הוּא יִגְדָּל וְאוּלָם אָחִיו הַקָּטֹן יִגְדַּל מִמֶּנּוּ וְזַרְעוֹ יִהְיֶה מְלֹא־הַגּוֹיִם׃

20 וַיְבָרְכֵם בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמוֹר בְּךָ יְבָרֵךְ יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר יְשִׂמְךָ אֱלֹהִים כְּאֶפְרַיִם וְכִמְנַשֶּׁה וַיָּשֶׂם אֶת־אֶפְרַיִם לִפְנֵי מְנַשֶּׁה׃

21 וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל־יוֹסֵף הִנֵּה אָנֹכִי מֵת וְהָיָה אֱלֹהִים עִמָּכֶם וְהֵשִׁיב אֶתְכֶם אֶל־אֶרֶץ אֲבֹתֵיכֶם׃

22 וַאֲנִי נָתַתִּי לְךָ שְׁכֶם אַחַד עַל־אַחֶיךָ אֲשֶׁר לָקַחְתִּי מִיַּד הָאֱמֹרִי בְּחַרְבִּי וּבְקַשְׁתִּי׃

מט

1 וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶל־בָּנָיו וַיֹּאמֶר הֵאָסְפוּ וְאַגִּידָה לָכֶם אֵת אֲשֶׁר־יִקְרָא אֶתְכֶם בְּאַחֲרִית הַיָּמִים׃

2 הִקָּבְצוּ וְשִׁמְעוּ בְּנֵי יַעֲקֹב וְשִׁמְעוּ אֶל־יִשְׂרָאֵל אֲבִיכֶם׃

3 רְאוּבֵן בְּכֹרִי אַתָּה כֹּחִי וְרֵאשִׁית אוֹנִי יֶתֶר שְׂאֵת וְיֶתֶר עָז׃

4 פַּחַז כַּמַּיִם אַל־תּוֹתַר כִּי עָלִיתָ מִשְׁכְּבֵי אָבִיךָ אָז חִלַּלְתָּ יְצוּעִי עָלָה׃

5 שִׁמְעוֹן וְלֵוִי אַחִים כְּלֵי חָמָס מְכֵרֹתֵיהֶם׃

μη.

18. Εἶπε δὲ ἰωσὴφ τῷ πατρὶ αὐτοῦ· οὐχ οὕτως πάτερ. οὗτος γὰρ ὁ πρωτότοκος, ἐπίθες τὴν δεξιάν σου ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.

19. Καὶ οὐκ ἐθέλησεν, ἀλλ' εἶπεν· οἶδα τέκνον, οἶδα, καὶ οὗτος ἔσται εἰς λαὸν, καὶ οὗτος ὑψωθήσεται. ἀλλ' ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ὁ νεώτερος, μείζων αὐτοῦ ἔσται, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἔσται εἰς πλῆθος ἐθνῶν.

20. Καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγων· ἐν ὑμῖν εὐλογηθήσεται ἰσραὴλ, λέγοντες· ποιήσαι σε ὁ θεὸς ὡς ἐφραῒμ, καὶ ὡς μανασσῆ. καὶ ἔθηκε τὸν ἐφραῒμ ἔμπροσθεν τοῦ μανασσῆ.

21. Εἶπε δὲ ἰσραὴλ τῷ ἰωσήφ· ἰδοὺ ἐγὼ ἀποθνήσκω, καὶ ἔσται ὁ θεὸς μεθ' ὑμῶν, καὶ ἀποστρέψει ὑμᾶς ὁ θεὸς ἐκ τῆς γῆς ταύτης εἰς τὴν γῆν τῶν πατέρων ὑμῶν.

22. Ἐγὼ δὲ δίδωμί σοι σίκιμα ἐξαίρετον ὑπὲρ τοὺς ἀδελφούς σου, ὃν ἔλαβον ἐκ χειρὸς ἀμορραίων ἐν μαχαίρᾳ μου καὶ τόξῳ.

ΚΕΦΑΛ. μθ.

1. Ἐκάλεσε δὲ ἰακὼβ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ εἶπε· συνάχθητε, ἵνα ἐγὼ ἀναγγείλω ὑμῖν, τί ἀπαντήσει ὑμῖν ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν.

2. Συνάχθητε καὶ ἀκούσατε υἱοὶ ἰακὼβ, ἀκούσατε περὶ τοῦ πατρὸς ὑμῶν.

3. Ῥουβὶμ πρωτότοκός μου σὺ, ἰσχύς μου, καὶ ἀρχὴ τέκνων μου, σκληρὸς φέρεσθαι, καὶ σκληρὸς αὐθάδης.

4. Ἐξύβρισας, ὡς ὕδωρ, μὴ ἐκζέσῃς. ἀνέβης γὰρ ἐπὶ τὴν κοίτην τοῦ πατρός σου. τότε ἐμίανας τὴν στρωμνὴν, οὗ ἀνέβης.

5. Συμεὼν καὶ λευῒ ἀδελφοὶ, συνετέλεσαν ἀδικίαν ἐξ αἱρέσεως αὐτῶν.

CAP. XLVIII.

18. Dixitq; ad patrem: Non ita convenit pater: quia hic eſt primogenitus, pone dexteram tuam ſuper caput eius.

19. Qui renuens ait: Scio fili mi, ſcio: & iſte quidem erit in populos, & multiplicabitur: ſed frater eius minor, maior erit illo, & ſemen illius creſcet in gentes.

20. Benedixitq; eis in tempore illo, dicens: In te benedicetur Iſrael, atque dicetur, Faciat tibi Deus ſicut Ephráim, & ſicut Manaſſe. Conſtituitque Ephráim ante Manaſſem.

21. Et ait ad Ioſeph filium ſuum: En ego morior, & erit Deus vobiſcum, reducetque vos ad terram patrum veſtrorum.

22. Do tibi partem unam extra fratres tuos, quam tuli de manu Amorrhæi in gladio & arcu meo.

Das XLVIII. Capitel.

18. Vnd ſprach zu jm: Nicht ſo / mein Vater / dieſer iſt der Erſtgeborner / Lege deine rechte Handt auff ſein Haupt.

19. Aber ſein Vater wegert ſich / vnd ſprach: Ich weiß wol mein Sohn / ich weiß wol. Dieſer ſol auch ein Volck werden / vnnd wird groß ſein / Aber ſein jüngſter Bruder wird gröſſer denn er werden / vnd ſein Same wird ein groß Volck werden.

20. Alſo ſegenet er ſie des tages / vñ ſprach: Wer in Iſrael wil jemand ſegenen / der ſage: Gott ſetze dich wie Ephraim vnd Manaſſe. Vnd ſetzte alſo Ephraim Manaſſe vor.

21. Vnd Iſrael ſprach zu Joſeph: Sihe / Ich ſterbe / vnd Gott wird mit euch ſein / vnnd wird euch widerbringen inn das Landt ewer Väter.

22. Ich habe dir ein ſtück Landes gegeben auſſer deinen Brüdern / das ich mit meinem Schwert vnd Bogen auß der Handt der Amoriter genommen habe.

CHAP. XLVIII.

18. Et Ioſeph dit à ſon pere, Ce n'*eſt* pas ainſi mon pere: car ceſtui-ci *eſt* l'aiſné: mets ta main droite ſur ſa teſte.

19. Mais ſon pere *le* refuſa, diſant, Ie le ſai *bien*, mon fils, ie le ſai *bien*. Ceſtui-ci deuiendra auſſi vn peuple, & meſme ſera grand: mais toutesfois ſon plus petit frere ſera plus grand que lui, & ſa poſterité ſera pleine abondance de nations.

20. Et en ce iour-la il les benit, diſant, Iſrael benira en toi, diſant, Dieu te face tel qu'Ephraim, & Manaſſé: & mit Ephraim deuant Manaſſé.

21. Derechef Iſrael dit à Ioſeph, Voici, ie m'en vai mourir: mais Dieu ſera auec vous, & vous fera retourner au païs de vos peres.

22. Et ie te donne vne part outre tes freres, laquelle i'ai prinſe auec mon eſpee & mon arc, de la main des Amorrheens.

CAP. XLIX.

1. Vocavit autem Iacob filios ſuos, & ait eis: Congregamini, ut annuntiem quæ ventura ſunt vobis in diebus noviſſimis.

2. Congregamini, & audite filii Iacob, audite Iſrael patrem veſtrum.

3. Ruben primogenitus meus, tu fortitudo mea, & principium doloris mei: prior in donis, maior in imperio.

4. Effuſus es ſicut aqua, non creſcas: quia aſcendiſti cubile patris tui, & maculaſti ſtratum eius.

5. Simeon & Levi fratres; vaſa iniquitatis bellantia.

Das XLIX. Capitel.

VNd Jacob berieff ſeine Söhne / vnd ſprach: Verſamlet euch / daß ich euch verkündige / was euch begegnen wird in künfftigen zeiten.

2. Kompt zu hauff / vnd höret zu jhr Kinder Jacob / vnd höret ewren Vater Iſrael.

3. Ruben mein Erſter Son / du biſt meine krafft / vnd meine erſte macht / der öberſt im Opffer / vnnd der öberſt im Reich.

4. Er fuhr leichtfertig dahin / wie Waſſer / Du ſolt nicht der öberſt ſein / Denn du biſt auff deines Vaters Lager geſtiegen / daſelbs haſt du mein Bette beſudelt mit dem aufſteigen.

5. Die Brüder Simeon vnnd Levi / jhre Schwerdter ſindt Mördiſche Waffen.

CHAP. XLIX.

1. Puis Iacob appela ſes fils, & dit, Aſſemblez-vous, & ie vous declarerai ce qui vous doit aduenir és derniers iours,

2. Aſſemblez-vous, & eſcoutez fils de Iacob, eſcoutez (di-ie) Iſrael voſtre pere.

3. Ruben tu *es* mon premier-né, ma vertu, & le commencement de ma vigueur: excellent en dignité, & excellent en force:

4. Tu t'es precipité comme de l'eau: que tu n'auances point: car tu as monté ſur la couche de ton pere, lors tu *l'*as ſouïllee: mon lict s'*en* eſt perdu.

5. Simeon & Leui *ſont* freres, inſtrumens de violence *en* leurs cabanes.

מט

6 בְּרָזְהוֹן לָא הֲוָת נַפְשִׁי
בְּאִתְכַּנּוֹשֵׁיהוֹן לְמֵהָךְ
לָא נָחֲתִית מִן יְקָרִי אֲרֵי
בִּרְגְזֵיהוֹן קְטַלוּ קְטוֹל
וּבִרְעוּתְהוֹן תְּרַעוּ שׁוּר־
סָנְאָה׃

7 לִיט רְגְזֵיהוֹן אֲרֵי תַקִּיף
וְחֵימַתְהוֹן אֲרֵי קַשְׁיָא
אֲפַלְּגִינּוּן בְּיַעֲקֹב ואב
וַאֲבַדְּרִנּוּן בְּיִשְׂרָאֵל׃

8 יְהוּדָה אַתְּ אוֹדֵיתָא
וְלָא בְהֵתִיתָא בָּךְ לָךְ יוֹדוּן
אַחָךְ יְדָךְ תִּתְקַף עַל בַּעֲלֵי
דְבָבָךְ יִתְבַּדְּרוּן סַנְאָךְ יְהוֹן
מַחְזְרִין קְדָל קֳדָמָךְ וִיהוֹן
מְקַדְּמִין לְמִשְׁאַל ב
בִּשְׁלָמָךְ בְּנֵי אֲבוּךְ׃

9 שִׁלְטוֹן יְהֵא בְּשֵׁירוּיָא
וּבְסוֹפָא יִתְרַבָּא מַלְכָּא
מִדְּבֵית יְהוּדָה אֲרֵי מִדִּין
קַטְלָא בְּרִי נַפְשָׁךְ סְלֵיקְתָּא
יְנוּחַ יִשְׁרֵי בִתְקוֹף כְּאַרְיָא
וּכְלֵיתָא וְלֵית מַלְכוּ
דִּתְזַעְזְעִנֵּיהּ׃

10 לָא יַעְדֵּי עָבֵיד־
שׁוּלְטָן מִדְּבֵית יְהוּדָה
וְסָפְרָא מִבְּנֵי בְנוֹהִי עַד
דְּיֵיתֵי (מְשִׁיחָא) דְּדִילֵיהּ
הִיא מַלְכוּתָא וְלֵיהּ
יִשְׁתַּמְעוּן עַמְמַיָּא׃

11 יַסְחַר יִשְׂרָאֵל לְקַרְתֵּיהּ
עַמָּא יִבְנוּן הֵיכְלֵיהּ יְהוֹן
צַדִּיקַיָּא סְחוֹר סְחוֹר לֵיהּ
וְעָבְדֵי אוֹרַיְתָא בְּאֻלְפַּן
עִמֵּיהּ יְהֵא אַרְגְּוָן טָב
לְבוּשׁוֹהִי כְּסוּתֵיהּ מֵילָת
מֵילַת צְבַע וְהוֹרִי וצ
וְצִבְעוֹנִין׃

12 יִסְמְקוּן טוּרוֹהִי ב
בְּכַרְמוֹהִי יְטוּפוּן נַעֲווֹהִי
בַּחֲמַר יְחוּרָן בִּקְעָתֵיהּ־
בְּעִבּוּר וּבְעֶדְרֵי עָנָא׃

13 זְבוּלוּן עַל סְפַר יַמְּיָא
יִשְׁרֵי וְהוּא יְכַבֵּישׁ מָחוֹזִין
בִּסְפִינָן וְטוּב יַמָּא יֵיכוּל
וּתְחוּמֵיהּ יְהֵא מָטֵי עַד
צִידוֹן׃

14 יִשָּׂשכָר עֲתִיר בנ
בְּנִכְסִין וְאַחְסַנְתֵּיהּ בֵּין
תְּחוּמַיָּא׃

מט

6 בְּסֹדָם֙ אַל־תָּבֹ֣א נַפְשִׁ֔י
בִּקְהָלָ֖ם אַל־תֵּחַ֣ד כְּבֹדִ֑י כִּ֤י
בְאַפָּם֙ הָ֣רְגוּ אִ֔ישׁ וּבִרְצֹנָ֖ם
עִקְּרוּ־שֽׁוֹר׃

7 אָר֤וּר אַפָּם֙ כִּ֣י עָ֔ז וְעֶבְרָתָ֖ם
כִּ֣י קָשָׁ֑תָה אֲחַלְּקֵ֣ם בְּיַעֲקֹ֔ב
וַאֲפִיצֵ֖ם בְּיִשְׂרָאֵֽל׃

8 יְהוּדָ֗ה אַתָּה֙ יוֹד֣וּךָ אַחֶ֔יךָ
יָדְךָ֖ בְּעֹ֣רֶף אֹיְבֶ֑יךָ יִשְׁתַּחֲוּ֥וּ לְךָ֖
בְּנֵ֥י אָבִֽיךָ׃

9 גּ֤וּר אַרְיֵה֙ יְהוּדָ֔ה מִטֶּ֖רֶף
בְּנִ֣י עָלִ֑יתָ כָּרַ֨ע רָבַ֧ץ כְּאַרְיֵ֛ה
וּכְלָבִ֖יא מִ֥י יְקִימֶֽנּוּ׃

10 לֹֽא־יָס֥וּר שֵׁ֙בֶט֙ מִֽיהוּדָ֔ה
וּמְחֹקֵ֖ק מִבֵּ֣ין רַגְלָ֑יו עַ֛ד כִּֽי־יָבֹ֣א
שִׁילֹ֔ה וְל֖וֹ יִקְּהַ֥ת עַמִּֽים׃

11 אֹסְרִ֤י לַגֶּ֙פֶן֙ עִירֹ֔ה וְלַשֹּׂרֵקָ֖ה
בְּנִ֣י אֲתֹנ֑וֹ כִּבֵּ֤ס בַּיַּ֙יִן֙ לְבֻשׁ֔וֹ וּבְדַם־
עֲנָבִ֖ים סוּתֹֽה׃

12 חַכְלִילִ֥י עֵינַ֖יִם מִיָּ֑יִן וּלְבֶן־
שִׁנַּ֖יִם מֵחָלָֽב׃

13 זְבוּלֻ֕ן לְח֥וֹף יַמִּ֖ים יִשְׁכֹּ֑ן
וְהוּא֙ לְח֣וֹף אֳנִיֹּ֔ת וְיַרְכָת֖וֹ עַל־
צִידֹֽן׃

14 יִשָּׂשכָ֖ר חֲמֹ֣ר גָּ֑רֶם רֹבֵ֖ץ בֵּ֥ין
הַמִּשְׁפְּתָֽיִם׃

μθ'.

6. Εἰς βουλὴν αὐτῶν μὴ ἔλθοι ἡ ψυχή μου, καὶ ἐπὶ τῇ συστάσει αὐτῶν μὴ ἐρείσαι τὰ ἥπατά μου, ὅτι ἐν τῷ θυμῷ αὐτῶν ἀπέκτειναν ἀνθρώπους, καὶ ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ αὐτῶν ἐνευροκόπησαν ταῦρον.

7. Ἐπικατάρατος ὁ θυμὸς αὐτῶν, ὅτι αὐθάδης· καὶ ἡ μῆνις αὐτῶν, ὅτι ἐσκληρύνθη. διαμεριῶ αὐτοὺς ἐν ἰακὼβ. καὶ διασπερῶ αὐτοὺς ἐν ἰσραήλ.

8. Ἰούδα σὲ αἰνέσαισαν οἱ ἀδελφοί σου, αἱ χεῖρές σου ἐπὶ νώτου τῶν ἐχθρῶν σου. προσκυνήσουσί σοι οἱ υἱοὶ τοῦ πατρός σου.

9. Σκύμνος λέοντος ἰούδα, ἐκ βλαστοῦ υἱέ μου ἀνέβης, ἀναπεσὼν ἐκοιμήθη ὡς λέων, καὶ ὡς σκύμνος. τίς ἐγερεῖ αὐτόν;

10. Οὐκ ἐκλείψει ἄρχων ἐξ ἰούδα, καὶ ἡγούμενος ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ, ἕως ἐὰν ἔλθῃ τὰ ἀποκείμενα αὐτῷ, καὶ αὐτὸς προσδοκία ἐθνῶν.

11. Δεσμεύων πρὸς ἄμπελον τὸν πῶλον αὐτοῦ, καὶ τῇ ἕλικι τὸν πῶλον τῆς ὄνου αὐτοῦ. πλυνεῖ ἐν οἴνῳ τὴν στολὴν αὐτοῦ, καὶ ἐν αἵματι σταφυλῆς τὴν περιβολὴν αὐτοῦ.

12. Χαροποιοὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἀπὸ οἴνου, καὶ λευκοὶ οἱ ὀδόντες αὐτοῦ ἢ γάλα.

13. Ζαβουλὼν παράλιος κατοικήσει καὶ αὐτὸς παρ᾽ ὅρμον πλοίων, καὶ παρατενεῖ ἕως σιδῶνος.

14. Ἰσάχαρ τὸ καλὸν ἐπεθύμησεν, ἵνα παυόμενος ἀνὰ μέσον τῶν κλήρων.

CAP. XLIX.	Das XLIX. Capitel.	CHAP. XLIX.
6. In conſilium eorum non veniat anima mea, & in cœtu illorum non ſit gloria mea: quia in furore ſuo occiderũt virum, & in voluntate ſua ſuffoderunt murum.	6. Meine Seele komme nicht in jren rath/ vnnd meine ehre ſey nicht in jhrer Kirchen/ denn in jhrem zorn haben ſie den Mann erwürget/ vnnd inn jhrem mutwillen haben ſie den Ochſen verderbet.	6. Que mon ame n'entre point en leur conſeil ſecret: que ma gloire ne ſoit point iointe à leur aſſemblee. Car ils ont tué les gens en leur colere, & ont enleué les bœufs pour leur plaiſir.
7. Maledictus furor eorum, quia pertinax: & indignatio eorum, quia dura: dividam eos in Iacob, & diſpergam eos in Iſrael.	7. Verflucht ſey jhr zorn/ das er ſo hefftig iſt/ vnd jr grimm/ das er ſo ſtörrig iſt/ Jch wil ſie zurtheilen in Jacob/ vnd zurſtrewen in Jſrael.	7. Maudite *ſoit* leur colere, car elle *a eſté* impudente: & leur furie, car elle a eſté roide: Ie les diuiſerai en Iacob, & les eſpardrai en Iſrael.
8. Iuda, te laudabunt fratres tui: manus tua in cervicibus inimicorum tuorum, adorabant te filii patris tui.	8. Juda du biſts/ dich werden deine Brüder loben/ Deine handt wird deinen Feinden auff dem halſe ſein/ Für dir werden deines Vaters Kinder ſich neigen.	8. Iuda, quant à toi, tes freres te loüeront: ta main *ſera* ſur le collet de tes ennemis, les fils de ton pere ſe proſterneront deuant toi.
9. Catulus leonis Iuda: ad prædam fili mi aſcendiſti: requieſcens accubuiſti ut leo: & quaſi leæna, quis ſuſcitabit eum.	9. Juda iſt ein jünger Löwe/ Du biſt hoch kommen mein Son/ durch groſſe Sieg/ er hat nider gekniet/ vnd ſich gelagert wie ein Löwe/ vnnd wie ein Löwin/ Wer wil ſich wider jhn aufflehnen?	9. Iuda *eſt* vn faon de lion: mon fils tu es reuenu de deſchirer: il s'eſt courbé, *&* giſt comme vn lion qui eſt en ſa force, & comme vn vieil lion. Qui l'eſueillera?
10. Non auferetur ſceptrum de Iuda, & dux de femore eius, donec veniat qui mittendus eſt, & ipſe erit exſpectatio gentium.	19. Es wird das Scepter von Juda nicht entwendet werden/ noch ein Meiſter von ſeinen Füſſen/ biß daß der Heldt komme/ Vnnd demſelben werden die Völcker anhangen.	10. Le ſceptre ne ſe departira point de Iuda, ne le legiſlateur d'entre ſes pieds, iuſques à ce que Sçilo viene, & à lui appartient l'aſſemblee des peuples.
11. Ligans ad vineam pullum ſuum, & ad vitem ô fili mi aſinam ſuam. Lavabit in vino ſtolam ſuam, & in ſanguine uvæ pallium ſuum.	11. Er wird ſein Füllen an den Weinſtock binden/ vnd ſeiner Eſelin ſon an den Edlen Reben/ Er wird ſein Kleid im Wein waſchen/ vnd ſeinen Mantel inn Weinbeerblut.	11. Il attache à la vigne ſon aſnon, & au ſep excellent le petit de ſon aſneſſe: il lauera au vin ſon veſtement, & au ſang des grappes ſon manteau:
12. Pulchriores ſunt oculi eius vino, & dentes eius lacte candidiores.	12. Seine augen ſindt rötlicher denn Wein/ vnnd ſeine Zäne weiſſer denn Milch.	12. Il a les yeux vermeils de vin, & les dents blanches de laict.
13. Zabulon in littore maris habitabit, & in statione navium pertingens uſque ad Sidônem.	13. Sebulon wird am anfurt des Meers wohnen/ vnnd am anfurt der Schiffe/ vnd reichen an Sidon.	13. Zabulon ſe logera au port des mers, & ſera au port des nauires, *&* ſon coſté vers Sidon.
14. Iſſachar aſinus fortis accubans inter terminos.	14. Jſaſchar wird ein beinern Eſel ſein/ vnnd ſich lagern zwiſchen die Grentzen.	14. Iſſacar *eſt* vn aſne oſſu giſant entre les barres des eſtables.

מט

15 וַחֲזָא חוּלָקָא אֲרֵי טָב
וְיָת אַרְעָא אֲרֵי מַעְבְּדָא
פֵּירִין וְיִכְבּוֹשׁ מָחוֹזֵי
עַמְמַיָּא וִישֵׁיצֵי יָת
דַּיָּרֵיהוֹן וּדְיִשְׁתַּאֲרוּן בְּהוֹן
יְהוֹן לֵיהּ פָּלְחִין וּמַסְּקֵי
מִסִּין׃

16 מִדְּבֵית דָּן יִתְבְּחַר
וִיקוּם גַּבְרָא בְּיוֹמוֹהִי
יִתְפְּרֵק עַמֵּיהּ וּבִשְׁנוֹהִי
יְנוּחוּן כַּחֲדָא שִׁבְטַיָּא
דְיִשְׂרָאֵל׃

17 יְהֵא גַבְרָא דְיִתְבְּחַר
וִיקוּם מִדְּבֵית דָּן אֵימְתֵיהּ
תִּתְרְמֵי עַל עַמְמַיָּא
וּמַחֲתֵיהּ תִּתְקַף בפל
בִּפְלִשְׁתָּאֵי כְּחִוֵי חוּרְמָן
יִשְׁרֵי עַל אָרְחָא וּכְפִתְנָא
יִכְמוֹן עַל שְׁבִילָא
יִקְטֵיל גִּבָּרִין בְּמַשְׁרְיָת
פְּלִשְׁתָּאֵי פָּרָשִׁין עִם
רַגְלָאִין יְעַקַּר סוּסְוָן ור
וּרְתִיכִין וִימַגַּר רוֹכְבֵיהוֹן
לַאֲחוֹרָא׃

18 לְפוּרְקָנָךְ סַבְּרֵית יְיָ
אֲמַר אֲבוּנָא יַעֲקֹב לָא
לְפוּרְקָנֵיהּ דְגִדְעוֹן בַּר יוֹאָשׁ
דְּהוּא פוּרְקָן שָׁעָה וְלָא
לְפוּרְקָנֵיהּ דְשִׁמְשׁוֹן בַּר
מָנוֹחַ דְּהוּא פוּרְקָן עָבַר
אֶלָּא לְפוּרְקָנֵיהּ (דִּמְשִׁיחַ
בֶּן דָּוִד דְּהוּא עָתִיד
לְאַיְתָאָה יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לֵיהּ וּלְפוּרְקָנֵיהּ סְגִיאַת
נַפְשִׁי׃

19 דְּבֵית גָּד מַשִּׁרְיָת
מְזַיְּנִין כַּד יַעְבְּרוּן בְּנוֹהִי
יָת יַרְדְּנָא קֳדָם אֲחוּהוֹן
לִקְרָבָא בְּנִכְסִין סַגִּיאִין
יְתוּבוּן לְאַרְעֲהוֹן׃

20 דְּאָשֵׁר טָבָא אַרְעֵיהּ
וְהוּא מְרַבְּיָא בְּתַפְנוּקֵי
מַלְכִין׃ 21 נַפְתָּלִי בְּאַרְעָא
טָבָא יִתְרְמֵי עַדְבֵיהּ ו
וְאַחְסַנְתֵּיהּ תְּהֵא מַעְבְּדָא
פֵּירִין יְהוֹן מוֹדָן וּמְבָרְכִין
עֲלֵיהוֹן׃ 22 בְּרִי דִּיסְגֵּי
יוֹסֵף בְּרִי דְּיִתְבָּרֵךְ כְּגוּפֶן
דִּנְצִיב עַל עֵינָא דְמַיָּא
תְּרֵין שִׁבְטִין יִסְּקוּן מ
מִבְּנוֹהִי יְקַבְּלוּן חוּלָקָא
וְאַחְסַנְתָּא׃

מט

15 וַיַּרְא מְנֻחָה כִּי טוֹב וְאֶת
הָאָרֶץ כִּי נָעֵמָה וַיֵּט שִׁכְמוֹ
לִסְבֹּל וַיְהִי לְמַס עֹבֵד׃

16 דָּן יָדִין עַמּוֹ כְּאַחַד שִׁבְטֵי
יִשְׂרָאֵל׃

17 יְהִי־דָן נָחָשׁ עֲלֵי־דֶרֶךְ
שְׁפִיפֹן עֲלֵי־אֹרַח הַנֹּשֵׁךְ עִקְּבֵי־
סוּס וַיִּפֹּל רֹכְבוֹ אָחוֹר׃

18 לִישׁוּעָתְךָ קִוִּיתִי יְהוָה׃

19 גָּד גְּדוּד יְגוּדֶנּוּ וְהוּא יָגֻד
עָקֵב׃

20 מֵאָשֵׁר שְׁמֵנָה לַחְמוֹ וְהוּא
יִתֵּן מַעֲדַנֵּי־מֶלֶךְ׃

21 נַפְתָּלִי אַיָּלָה שְׁלֻחָה הַנֹּתֵן
אִמְרֵי־שָׁפֶר׃

22 בֵּן פֹּרָת יוֹסֵף בֵּן פֹּרָת
עֲלֵי־עָיִן בָּנוֹת צָעֲדָה עֲלֵי־
שׁוּר׃

μθʹ.

15. Καὶ ἰδὼν τὴν ἀνάπαυσιν ὅτι καλή, καὶ τὴν γῆν ὅτι πίων, ὑπέθηκε τὸν ὦμον αὐτοῦ εἰς τὸ πονεῖν, καὶ ἐγενήθη ἀνὴρ γεωργός.

16. Δὰν κρινεῖ τὸν λαὸν αὐτοῦ, ὡσεὶ καὶ μία φυλὴ ἐν ἰσραήλ.

17. Καὶ ἐγενήθη τῷ δὰν ὄφις ἐφ᾽ ὁδοῦ, ἐγκαθήμενος ἐπὶ τρίβου, δάκνων πτέρναν ἵππου, καὶ πεσεῖται ὁ ἱππεὺς εἰς τὰ ὀπίσω.

18. Τὴν σωτηρίαν περιμένων κυρίου.

19. Γὰδ, πειρατήριον πειρατεύσει αὐτόν. αὐτὸς δὲ πειρατεύσει αὐτῶν κατὰ πόδας.

20. Ἀσήρ, πίων αὐτοῦ ὁ ἄρτος, καὶ αὐτὸς διαδώσει τροφὴν ἄρχουσι.

21. Νεφθαλεὶμ στέλεχος ἀνειμένον, ἐπιδιδοὺς ἐν τῷ γεννήματι κάλλος.

22. Ἰωσὴφ υἱὸς ηὐξημένος, ζηλωτὸς υἱός μου νεώτατος, πρός με ἀνάστρεψον.

CAP. XLIX.	Das XLIX. Capitel.	CHAP. XLIX.
15. Vidit requiem quòd eſſet bona, & terram, quod optima: & ſuppoſuit humerum ſuum ad portandum, factuſque eſt tributis ſerviens.	15. Vnd er ſahe die ruhe/ das ſie gut iſt/ vnd das land/ das es luſtig iſt/ Er hat aber ſeine ſchuldern geneigt zu tragen/ vnnd iſt ein zinsbar knecht worden.	15. Il a veu que le repos *eſtoit* bon, & que le païs eſtoit plaiſant, & a baiſſé ſon eſpaule pour porter, & a eſté aſſuietti au tribut de ceux qui ſont aſſeruis.
16. Dan iudicabit populum ſuum ſicut & alia tribus Iſrael.	16. Dan wird Richter ſein in ſeinem volck/ wie ein ander Geſchlecht in Iſrael.	16. Dan iugera ſon peuple auſſi bien qu'vne *autre* des tribus d'Iſrael.
17. Fiat Dan coluber in via, ceraſtes in ſemita, mordens ungulas equi, ut cadat aſcenſor eius retro.	17. Dan wird eine Schlange werden auff dem wege/ vnd ein otter auff dem ſteige/ vnnd das pfert in die verſen beiſſen/ daß ſein Reuter zu rücke falle.	17. Dan ſera vn ſerpent ſur le chemin, & vne coleuure ſur la voye, mordant les paſturons du cheual, dont le cheuau-cheur eſt tombé à la renuerſe.
18. Salutare tuum exſpectabo Domine.	18. HERR ich warte auff dein Heil.	18. O Eternel, i'ai attendu ton ſalut.
19. Gad accinctus prœliabatur ante eum: & ipſe accingetur retrorſum.	19. Gad/ gerüſt/ wird daß Heer führen/ vnd wider herumb führen.	19. Quant à Gad, troupe lui courra ſus: mais icelui courra ſus à la fin.
20. Aſer pinguis panis eius, & præbebit delicias regibus.	20. Von Aſſer kompt ſein fett brot/ vnnd er wird den Königen zu gefallen thun.	20. Le pain gras *prouiendra* d'Aſçer, & meſme il fournira les delices royales.
21. Nephthali cervus emiſſus, & dans eloquia pulchritudinis.	21. Nephthali iſt ein ſchneller hirſch/ vnnd gibt ſchöne rede.	21. Nephthali *eſt* vne biche laſchee, il donne des paroles gratieuſes.
22. Filius accreſcens Ioſeph, filius accreſcens & decorus aſpectu: filiæ diſcurrerunt ſuper murum.	22. Joſeph wird wachſen/ Er wirdt wachſen wie an einer Quelle/ Die töchter tretten einher im Regiment.	22. Ioſeph *eſt* vn rameau foiſonnant, vn rameau foiſonnant pres de la fontaine. Les branches en ont couru ſur la muraille.

מט

23 וְאָמְרָרוּ עִמֵּיהּ וְנַקְמוּהִי וְאַעִיקוּ לֵיהּ גֻּבְרִין גַּבָּרִין מָרֵי פַּלְגְּוָתָא:

14 וִיתִיבַת בְּהוֹן נְבִיאוּתֵהּ עַל דְּקַיֵּים אוֹרַיְתָא בְּסִתְרָא וְשַׁוִּי תוּקְפָּא רוּחְצָנֵיהּ בְּכֵן אִתְרְמֵא דְּהַב טָב עַל דְּרָעוֹהִי אַחְסִין מַלְכוּתָא וּתְקֵיף דָּא הֲוָת לֵיהּ מִן קֳדָם אֵל תַּקִּיפָא דְּיַעֲקֹב דִּי (בְּמֵימְרֵיהּ) זָן אֲבָהָן וּבְנִין שִׁבְטַיָּא דְּיִשְׂרָאֵל:

25 (מֵימַר) אֱלָהָא דַּאֲבוּךְ יְהֵי בְּסַעְדָּךְ וְיָת שַׁדַּי וִיבָרְכִינָּךְ בִּרְכָן דְּנָחֲתָן מִטַּלָּא דִּשְׁמַיָּא מִלְּעֵילָא בִּרְכָן דְּנָגְדָן מִמַּעֲמַקֵּי אַרְעָא מִלְּרַע בִּרְכָתָא דַּאֲבוּךְ וּדְאִמָּךְ:

26 בִּרְכָתָא דַּאֲבוּךְ יִתּוֹסְפָן עַל בִּרְכָתָא דִּי לִי בָּרִיכוּ אֲבָהָתַי דְּחַמִּידוּ לְהֵין רַבְרְבַיָּא דְּמִן עָלְמָא יְהֶוְיָן כָּל אִלֵּין לְרֵישָׁא דְּיוֹסֵף וּלְגַבְרָא פְּרִישָׁא דַּאֲחוֹהִי:

27 בִּנְיָמִין בְּאַרְעֵיהּ תִּשְׁרֵי שְׁכִינְתָּא וּבְאַחְסַנְתֵּיהּ יִתְבְּנֵי מַקְדְּשָׁא בְּצַפְרָא וּבְפַנְיָא יְהוֹן מְקָרְבִין כָּהֲנַיָּא קֻרְבָּנָא וּלְעִידַּן רַמְשָׁא יְהוֹן מְפַלְּגִין מוֹתַר הוּלָקְהוֹן מִשְּׁאָר קוּדְשַׁיָּא:

28 כָּל אִלֵּין שִׁבְטַיָּא דְיִשְׂרָאֵל תְּרֵי עֲשַׂר וְדָא דְּמַלֵּיל עִמְּהוֹן אֲבוּהוֹן וּבָרִיךְ יַתְהוֹן גְּבַר דִּי כְּבִרְכְתֵיהּ בָּרִיךְ יַתְהוֹן:

29 וּפַקִּיד יַתְהוֹן וַאֲמַר לְהוֹן אֲנָא מִתְכְּנֵישׁ לְעַמִּי קְבַרוּ יָתִי עִם אֲבָהָתַי בִּמְעַרְתָּא דִּי בַּחֲקַל עֶפְרוֹן חִתָּאָה:

30 בִּמְעַרְתָּא דִּי בַּחֲקַל כָּפֶלְתָּא דְּעַל אַפֵּי מַמְרֵא בְּאַרְעָא דִּכְנַעַן דִּזְבַן אַבְרָהָם יָת חַקְלָא מִן עֶפְרוֹן חִתָּאָה לְאַחְסָנַת קְבוּרָה:

מט

23 וַיְמָרְרֻהוּ וָרֹבּוּ וַיִּשְׂטְמֻהוּ בַּעֲלֵי חִצִּים:

24 וַתֵּשֶׁב בְּאֵיתָן קַשְׁתּוֹ וַיָּפֹזּוּ זְרֹעֵי יָדָיו מִידֵי אֲבִיר יַעֲקֹב מִשָּׁם רֹעֶה אֶבֶן יִשְׂרָאֵל:

25 מֵאֵל אָבִיךָ וְיַעְזְרֶךָּ וְאֵת שַׁדַּי וִיבָרְכֶךָּ בִּרְכֹת שָׁמַיִם מֵעָל בִּרְכֹת תְּהוֹם רֹבֶצֶת תָּחַת בִּרְכֹת שָׁדַיִם וָרָחַם:

26 בִּרְכֹת אָבִיךָ גָּבְרוּ עַל־בִּרְכֹת הוֹרַי עַד־תַּאֲוַת גִּבְעֹת עוֹלָם תִּהְיֶיןָ לְרֹאשׁ יוֹסֵף וּלְקָדְקֹד נְזִיר אֶחָיו:

27 בִּנְיָמִין זְאֵב יִטְרָף בַּבֹּקֶר יֹאכַל עַד וְלָעֶרֶב יְחַלֵּק שָׁלָל:

28 כָּל־אֵלֶּה שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנֵים עָשָׂר וְזֹאת אֲשֶׁר־דִּבֶּר לָהֶם אֲבִיהֶם וַיְבָרֶךְ אוֹתָם אִישׁ אֲשֶׁר כְּבִרְכָתוֹ בֵּרַךְ אֹתָם:

29 וַיְצַו אוֹתָם וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֲנִי נֶאֱסָף אֶל־עַמִּי קִבְרוּ אֹתִי אֶל־אֲבֹתָי אֶל־הַמְּעָרָה אֲשֶׁר בִּשְׂדֵה עֶפְרוֹן הַחִתִּי:

30 בַּמְּעָרָה אֲשֶׁר בִּשְׂדֵה הַמַּכְפֵּלָה אֲשֶׁר־עַל־פְּנֵי מַמְרֵא בְּאֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר קָנָה אַבְרָהָם אֶת־הַשָּׂדֶה מֵאֵת עֶפְרֹן הַחִתִּי לַאֲחֻזַּת־קָבֶר:

μθʹ.

23. Εἰς ὃν διαβουλευόμενοι ἐλοιδόρουν, καὶ ἐνεῖχον αὐτῷ κύριοι τοξευμάτων.

24. Καὶ συνετρίβη μετὰ κράτους τὰ τόξα αὐτῶν, καὶ ἐξελύθη τὰ νεῦρα βραχιόνων χειρῶν αὐτῶν, διὰ χεῖρα δυνάστου ἰακώβ. ἐκεῖθεν ὁ κατισχύσας ἰσραήλ.

25. παρὰ θεοῦ τοῦ πατρός σου, καὶ ἐβοήθησέ σοι ὁ θεὸς ὁ ἐμὸς, καὶ εὐλόγησέ σε εὐλογίαν οὐρανοῦ ἄνωθεν, καὶ εὐλογίαν γῆς ἐχούσης πάντα· εἵνεκεν εὐλογίας μαστῶν καὶ μήτρας.

26. Εὐλογίας πατρός σου καὶ μητρός σου, ὑπερίσχυσεν ἐπ' εὐλογίαις ὀρέων μονίμων, καὶ ἐπ' εὐλογίαις θινῶν αἰωνίων, αἳ ἔσονται ἐπὶ κεφαλὴν ἰωσὴφ, καὶ ἐπὶ κορυφῆς ὧν ἡγήσατο ἀδελφῶν.

27. Βενιαμὶν, λύκος ἅρπαξ τὸ πρωϊνὸν ἔδεται ἔτι, καὶ εἰς τὸ ἑσπέρας διαδώσει τροφήν.

28. Πάντες οὗτοι υἱοὶ Ιακὼβ δώδεκα. καὶ ταῦτα ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ πατὴρ αὐτῶν, καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς, ἕκαστον κατὰ τὴν εὐλογίαν αὐτοῦ εὐλόγησεν αὐτούς.

29. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἐγὼ προστίθεμαι πρὸς τὸν ἐμὸν λαόν· θάψατέ με μετὰ τῶν πατέρων μου ἐν τῷ σπηλαίῳ ὅ ἐστιν ἐν τῷ ἀγρῷ ἐφρὼν τοῦ χετταίου.

30. Ἐν τῷ σπηλαίῳ τῷ διπλῷ τῷ ἀπέναντι μαμβρῆ ἐν τῇ γῇ χαναάν, ὃ ἐκτήσατο ἀβραὰμ τὸ σπήλαιον παρὰ ἐφρὼν τοῦ χετταίου ἐν κτήσει μνημείου.

CAP. XLIX.	Das XLIX. Capitel.	CHAP. XLIX.
23. Sed exaſperaverũt eum, & iurgati ſunt, inviderantq; illi habentes iacula.	23. Vnd wiewol jhn die Schützen erzürnen/ vnnd wider jhn Kriegen vnnd verfolgen.	23. On l'a faſché ameremẽt: on a tiré contre lui, & les maiſtres tireurs de fleches l'ont haï.
24. Sedit in forti arcus eius, & diſſoluta ſunt vincula brachiorum & manuum illius per manus potentis Iacob*:* inde paſtor egreſſus eſt, lapis Iſrael.	24. So bleibt doch ſein Boge veſt/ vnd die Arm ſeiner Hende ſtarck/ durch die Hende des Mechtigen inn Jacob/ auß jhnen ſindt kommen Hirten vnnd Steine in Jſrael.	24. Mais ſon arc eſt demeuré en *ſa* force, & les bras de ſes mains ſe ſont renforcés: *c'eſt* de par la main du puiſſant de Iacob*:* de là *eſt* le paſteur, la pierre d'Iſrael.
25. Deus patris tui erit adiutor tuus, & omnipotens benedicet tibi benedictionibus cœli deſuper, benedictionibus abyſſi iacentis deorſum, benedictionibus huberum & vuluæ.	25. Von deines Vaters Gott iſt dir geholffen/ vnnd von dem Allmechtigen biſt du Geſegenet/ mit Segen oben von Himmel herab/ mit Segen von der tieffe die hie vnten ligt/ mit Segen an Brüſten vnd Bäuchen.	25. *C'eſt* du *Dieu* Fort de ton pere: lequel t'aidera, & du Tout-puiſſant qui te benira des benedictions des cieux en haut, des benedictions de l'abiſme giſant en bas, des benedictions de mammelles & de matrice.
26. Benedictiones patris tui confortatæ ſunt benedictionibus patrum eius: donec veniret deſiderium collium æternorum: fiant in capite Ioſeph, & in vertice Nazaræi inter fratres ſuos.	26. Die Segen deines Vaters gehen ſtercker/ denn die Segen meiner Voreltern (nach wunſch der Hohen inn der Welt) vnnd ſollen kommen auff das Haupt Joſeph/ vnnd auff die Scheitel des Naſir vnter ſeinen Brüdern.	26. Les benedictions de ton pere ont eſté de plus grande force que les benedictions de ceux qui m'ont engẽdré, iuſqu'au bout des coſtaux d'eternité: elles ſeront ſur la teſte de Ioſeph, & ſur le ſommet du Nazarien d'entre ſes freres.
27. Ben-iamin lupus rapax, manè comedet prædam, & veſpere divídet ſpolia.	27. BenJamin iſt ein reiſſender Wolff/ des Morgens wird er Raub freſſen/ Aber des Abends wird er den Raub außtheilen.	27. Beniamin *eſt* vn loup qui deſchirera: au matin il deuorera la proye, & ſur la veſpree il departira le butin,
28. Omnes hi in tribubus Iſraël duodecim*:* hæc locutus eſt eis pater ſuus, benedixitq; ſingulis, benedictionibus propriis.	28. Das ſindt die zwölff Stämme Jſrael alle/ vnd das iſt/ das jhr Vater mit jnen geredt hatte/ da er ſie ſegenet/ einen jeglichen mit einem ſondern Segen.	28. Tous ceux-la *ſont* les douze tribus d'Iſrael: *c'eſt* auſſi ce que leur dit leur pere, les beniſſant, *voire* beniſſant vn chacun d'eux ſelon la propre benediction.
29. Et præcepit eis, dicens*:* Ego congregor ad populum meum: ſepelite me cum patribus meis in ſpelunca duplici quæ eſt in agro Ephron Hethæi,	29. Vnd er gebot jhnen/ vnd ſprach zu jhnen: Jch werde verſammlet zu meinem Volck/ begrabt mich bey meine Väter/ inn der Höle/ auff dem Acker Ephron des Hethiters.	29. En outre il leur commãda, diſant, Ie m'en vai eſtre retiré vers mon peuple, enterrez-moi auec mes peres, en la cauerne qui *eſt* au chãp d'Hephron Hethien,
30. Contra Mambre in Terra-Chanáan, quam emit Abraham cum agro ab Ephron Hethæo in poſſeſſionem ſepulchri.	30. Jn der zwifachen Höle die gegen Mamre ligt/ im Lande Canaan/ die Abraham kauffte ſampt dem Acker/ von Ephron dem Hethiter/ zum Erbbegräbnus.	30. En la cauerne qui *eſt* au champ de Macpela, qui *eſt* vis à vis de Mamré, au païs de Canaan: laquelle Abraham acquit d'Hephron Hethien, auec le champ pour poſſeſſion de ſepulcre.

מט

31 תַּמָּן קְבַרוּ יַת אַבְרָהָם וְיַת שָׂרָה אִתְּתֵיהּ תַּמָּן קְבַרוּ יַת יִצְחָק וְיַת רִבְקָה אִתְּתֵיהּ וְתַמָּן קְבָרִית יַת לֵאָה׃

32 זְבִינֵי חַקְלָא וּמְעַרְתָּא דִּבֵיהּ מִן בְּנֵי חִתָּאָה׃

33 וְשֵׁצֵי יַעֲקֹב לְפַקָּדָא יַת בְּנוֹהִי וּכְנַשׁ רַגְלוֹהִי לְעַרְסָא וְאִתְנְגִיד וא וְאִתְכְּנֵישׁ לְעַמֵּיהּ׃

ב

1 וּנְפַל יוֹסֵף עַל אַפֵּי אֲבוּהִי וּבְכָא עֲלוֹהִי וְנַשֵּׁיק לֵיהּ׃

2 וּפַקֵּיד יוֹסֵף יַת עַבְדוֹהִי יַת אַסְוָתָא לְמֶחְנַט יַת אֲבוּהִי וַחֲנַטוּ אַסְוָתָא יַת יִשְׂרָאֵל׃

3 וּשְׁלִימוּ לֵיהּ אַרְבְּעִין יוֹמִין אֲרֵי כֵּן שָׁלְמִין יוֹמֵי חֲנִיטַיָּא וּבְכוֹ יָתֵיהּ מִצְרָאֵי שִׁבְעִין יוֹמִין׃

4 וַעֲבַרוּ יוֹמֵי בְכִיתֵיהּ וּמַלֵּיל יוֹסֵף עִם בֵּית פַּרְעֹה לְמֵימַר אִם כְּעַן אַשְׁכְּחִית רַחְמִין בְּעֵינֵיכוֹן מַלִּילוּ כְעַן קֳדָם פַּרְעֹה לְמֵימַר׃

5 אַבָּא קַיֵּים עֲלַי לְמֵימַר הָא אֲנָא מָאִית בְּקִבְרִי דְּאַתְקֵנִית לִי בְּאַרְעָא דִּכְנַעַן תַּמָּן תִּקְבְּרִנַּנִי ו וּכְעַן אִיסַּק כְּעַן וְאֶקְבַּר יַת אַבָּא וְאֵתוּב׃

6 וַאֲמַר פַּרְעֹה סַק וּקְבוֹר יַת אֲבוּךְ כְּמָא דְקַיֵּים עֲלָךְ׃

7 וּסְלֵיק יוֹסֵף לְמִקְבַּר יַת אֲבוּהִי וּסְלִיקוּ עִמֵּיהּ כָּל עַבְדֵי פַרְעֹה סָבֵי בֵיתֵיהּ וְכָל סָבֵי אַרְעָא דְמִצְרָיִם׃

מט

31 שָׁמָּה קָבְרוּ אֶת־אַבְרָהָם וְאֵת שָׂרָה אִשְׁתּוֹ שָׁמָּה קָבְרוּ אֶת־יִצְחָק וְאֵת רִבְקָה אִשְׁתּוֹ וְשָׁמָּה קָבַרְתִּי אֶת־לֵאָה׃

32 מִקְנֵה הַשָּׂדֶה וְהַמְּעָרָה אֲשֶׁר־בּוֹ מֵאֵת בְּנֵי־חֵת׃

33 וַיְכַל יַעֲקֹב לְצַוֹּת אֶת־בָּנָיו וַיֶּאֱסֹף רַגְלָיו אֶל־הַמִּטָּה וַיִּגְוַע וַיֵּאָסֶף אֶל־עַמָּיו׃

נ

1 וַיִּפֹּל יוֹסֵף עַל־פְּנֵי אָבִיו וַיֵּבְךְּ עָלָיו וַיִּשַּׁק־לוֹ׃

2 וַיְצַו יוֹסֵף אֶת־עֲבָדָיו אֶת־הָרֹפְאִים לַחֲנֹט אֶת־אָבִיו וַיַּחַנְטוּ הָרֹפְאִים אֶת־יִשְׂרָאֵל׃

3 וַיִּמְלְאוּ־לוֹ אַרְבָּעִים יוֹם כִּי כֵּן יִמְלְאוּ יְמֵי הַחֲנֻטִים וַיִּבְכּוּ אֹתוֹ מִצְרַיִם שִׁבְעִים יוֹם׃

4 וַיַּעַבְרוּ יְמֵי בְכִיתוֹ וַיְדַבֵּר יוֹסֵף אֶל־בֵּית פַּרְעֹה לֵאמֹר אִם־נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֵיכֶם דַּבְּרוּ־נָא בְּאָזְנֵי פַרְעֹה לֵאמֹר׃

5 אָבִי הִשְׁבִּיעַנִי לֵאמֹר הִנֵּה אָנֹכִי מֵת בְּקִבְרִי אֲשֶׁר כָּרִיתִי לִי בְּאֶרֶץ כְּנַעַן שָׁמָּה תִּקְבְּרֵנִי וְעַתָּה אֶעֱלֶה־נָּא וְאֶקְבְּרָה אֶת־אָבִי וְאָשׁוּבָה׃

6 וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה עֲלֵה וּקְבֹר אֶת־אָבִיךָ כַּאֲשֶׁר הִשְׁבִּיעֶךָ׃

7 וַיַּעַל יוֹסֵף לִקְבֹּר אֶת־אָבִיו וַיַּעֲלוּ אִתּוֹ כָּל־עַבְדֵי פַרְעֹה זִקְנֵי בֵיתוֹ וְכֹל זִקְנֵי אֶרֶץ־מִצְרָיִם׃

μθ΄.

31. Ἐκεῖ ἔθαψαν ἀβραὰμ καὶ σάῤῥαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. καὶ ἐκεῖ ἔθαψαν ἰσαὰκ καὶ ῥεβέκκαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. καὶ ἐκεῖ ἔθαψαν λείαν.

32. Ἐν τῇ κτήσει τοῦ ἀγροῦ, καὶ τοῦ σπηλαίου τοῦ ὄντος ἐν αὐτῷ παρὰ τῶν υἱῶν χέτ.

33. Καὶ κατέπαυσεν ἰακὼβ ἐπιτάσσων τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, καὶ ἐξάρας Ἰακὼβ τοὺς πόδας ἐπὶ τὴν κλίνην, ἐξέλιπε. καὶ προσετέθη πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛ. ν΄.

1. Καὶ ἐπιπεσὼν ἰωσὴφ ἐπὶ πρόσωπον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἔκλαυσε πικρῶς ἐπ᾽ αὐτῷ, καὶ ἐφίλησεν αὐτόν.

2. Καὶ προσέταξεν ἰωσὴφ τοῖς παισὶν αὐτοῦ τοῖς ἐνταφιασταῖς, ἐνταφιάσαι τὸν πατέρα αὐτοῦ. καὶ ἐνεταφίασαν οἱ ἐνταφιασταὶ τὸν ἰσραήλ.

3. Καὶ ἐπλήρωσαν αὐτοῦ τεσσαράκοντα ἡμέρας. οὕτω γὰρ καταριθμοῦνται αἱ ἡμέραι τῆς ταφῆς. καὶ ἐπένθησεν αὐτὸν αἴγυπτος ἑβδομήκοντα ἡμέρας.

4. Ἐπεὶ δὲ παρῆλθον αἱ ἡμέραι τοῦ πένθους, ἐλάλησεν ἰωσὴφ εἰς τοὺς δυνάστας Φαραὼ λέγων· εἰ εὗρον χάριν ἐναντίον ὑμῶν, λαλήσατε εἰς τὰ ὦτα Φαραὼ λέγοντες.

5. Ὅτι ὁ πατήρ μου ὥρκισέ με πρὸ τοῦ τελευτῆσαι αὐτὸν, λέγων· ἐν τῷ μνημείῳ ὃ ὤρυξα ἐμαυτῷ ἐν γῇ χαναὰν, ἐκεῖ με θάψεις. νῦν οὖν ἀναβὰς θάψω τὸν πατέρα μου, καὶ ἐπανελεύσομαι. εἶπον οὖν τῷ Φαραῷ κατὰ τὰ εἰρημένα ὑπὸ τοῦ ἰωσήφ.

6. Καὶ εἶπε Φαραὼ τῷ ἰωσήφ· ἀνάβηθι, θάψον τὸν πατέρα σου, καθάπερ ὥρκισέ σε.

7. Καὶ ἀνέβη ἰωσὴφ θάψαι τὸν πατέρα αὐτοῦ, καὶ συνανέβησαν μετ᾽ αὐτοῦ πάντες οἱ παῖδες Φαραὼ, καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ πρεσβύτεροι γῆς αἰγύπτου.

CAP. XLIX.

31. Ibi ſepelierunt eum, & Saram uxorem eius: Ibi ſepultus eſt Iſaac cum Rebecca coniuge ſua: ibi & Lia condita iacet.

32. *In poſſeſſione agri & ſpeluncæ exiſtentis in eo, eamque à filiis Heth.*

33. Finitisq; mandatis quibus filios inſtruebat, collegit pedes ſuos ſuper lectulum, & obiit: appoſituſque eſt ad populum ſuum.

CAP. L.

1. Quod cernens Ioſeph, ruit ſuper faciem patris flens & deoſculans eum.

2. Præcepitq; ſervis ſuis medicis, ut aromatibus condirent patrem. Quibus iuſſa explentibus,

3. Tranſierunt quadraginta dies: iſte quippe mos erat cadaverũ conditorum. flevitq; eum Ægyptus ſeptuaginta diebus.

4. Et expleto planctus tempore, locutus eſt Ioſeph ad familiam Pharaonis: Si inveni gratiam in conſpectu veſtro, loquimini in auribus Pharaonis:

5. Eo quòd pater meus adiuraverit me, dicens, En morior, in ſepulchro meo quod fodi mihi in Terra-Chanáan, ſepelies me. Aſcendam igitur, & ſepeliam patrem meum, ac revertar.

6. Dixitque ei Pharao, Aſcende, & ſepeli patrem tuum ſicut adiuratus es.

7. Quo aſcendente, ierunt cum eo omnes ſenes domus Pharaonis, cunctique maiores natu Terræ-Ægypti.

Das XLIX. Capitel.

31. Daſelbs haben ſie Abraham begraben/vnd Sara ſein weib. Daſelbs habẽ ſie auch Iſaac begraben/vnd Rebecca ſein weib. Daſelbs hab ich auch Lea begraben.

32. In dem acker vnnd der hôle/die von den kindern Heth gekaufft iſt.

33. Vnd da Jacob volendet hatte die gebot an ſeine kinder/thet er ſeine fůſſe zuſammen auffs bette/vnd verſchied/vnd ward verſammlet zu ſeinem volck.

Das L. Capitel.

1. Da fiel Joſeph auff ſeines vaters angeſicht/vnd weinet vber jm vnd kůſſet jhn.

2. Vnnd Joſeph befahl ſeinen knechten den Ertzten/daß ſie ſeinen vater ſalbeten. Vnd die Ertzte ſalbeten Iſrael.

3. Biß daß viertzig tage vmbwaren/Denn ſo lange weren die Salbtage. Vnd die Egypter beweineten jn ſiebentzig tage.

4. Da nun die Leidtage auß waren/redet Joſeph mit Pharao geſinde/vnd ſprach: Hab ich gnade fůr euch funden/ſo redet mit Pharao/vnd ſprecht:

5. Mein vater hat einen Eid von mir genommen/vnd geſagt: Sihe/ich ſterbe/begrabe mich inn meinem Grabe/das ich mir im lande Canaan gegraben habe. So wil ich nun hinauff ziehen/vnd meinen Vater begraben vnd widerkommen.

6. Pharao ſprach: Zeuch hinauff/vnd begrabe deinen vater/wie du jhm geſchworen haſt.

7. Alſo zoch Joſeph hinauff/ſeinen vater zu begraben/vnd es zogen mit jm alle knechte Pharao/die Elteſten ſeines hauſes/vnnd alle Elteſten des lands Egypten.

CHAP. XLIX.

31. La a-on enterré Abrahã auec Sara ſa femme: là a-on enterré Iſaac & Rebecca ſa femme: & là i'ai enterré Lea.

32. On a acquis des Hethiens le champ & la cauerne qui *eſt* en icelui.

33. Et quãd Iacob eut acheué de commander à ſes fils, il retira ſes pieds au lict, & defaillit: ainſi fut retiré vers ſes peuples.

CAP. L.

1. Adonc Ioſeph ſe ietta ſur la face de ſon pere, & pleura ſur lui, & le baiſa.

2. Et Ioſeph commanda à ſes ſeruiteurs medecins d'embaumer ſon pere: & les medecins embaumerent Iſrael.

3. Puis les quarante iours s'accomplirent: car ainſi s'accompliſſoyent les iours de ceux qu'on embaumoit. Et les Egyptiens le pleurerent ſeptante iours.

4. Or le tẽps qu'on le pleura eſtant paſſé, Ioſeph parla à ceux qui eſtoyent de la maiſon de Pharao, diſant, Ie vous prie, ſi i'ai trouué grace enuers vous, faites entendre à Pharao, ces meſmes propos:

5. Que mon pere m'a fait iurer, en diſant, Voici, ie m'en vai mourir: tu m'enterreras en mon ſepulcre, que ie me ſuis caué au païs de Canaan: maintenant donc ie te prie que i'y monte & enterre mon pere: puis ie retournerai.

6. Et Pharao reſpondit, Monte, & enterre ton pere, comme il t'a fait iurer.

7. Adonc Ioſeph monta pour enterrer ſon pere, & auec lui monterent tous les ſeruiteurs de Pharao, les anciens de la maiſon de Pharao, & tous les anciens du païs d'Egypte.

נ

8 וְכֹל בֵּית יוֹסֵף וַאֲחוֹהִי וּבֵית אֲבוּהִי לְחוֹד ט טַפְלֵיהוֹן וְעָנְהוֹן וְתוֹרֵיהוֹן שְׁבַקוּ בְּאַרְעָא דְגוֹשֶׁן׃

9 וּסְלִיקוּ עִמֵּיהּ אַף רְתִיכִין אַף פָּרָשִׁין וַהֲוָת מַשְׁרִיתָא סַגִּיאָה לַחֲדָא׃

10 וַאֲתוֹ עַד בֵּית אִדְּרֵי דְאָטָד דִּי בְעִבְרָא דְיַרְדְּנָא וּסְפַדוּ תַמָּן מִסְפֵּד רַב וְתַקִּיף לַחֲדָא וַעֲבַד לַאֲבוּהִי אֶבְלָא שִׁבְעָא יוֹמִין׃

11 וַחֲזָא יָתֵב אַרְעָא כְּנַעֲנָאָה יָת אֶבְלָא בְּבֵית אִדְּרֵי דְאָטָד וַאֲמַרוּ אֶבְלָא תַקִּיף דֵּין לְמִצְרָאֵי עַל כֵּן קְרָא שְׁמַהּ אָבֵל מִצְרַיִם דִּי בְּעִבְרָא דְיַרְדְּנָא׃

12 וַעֲבַדוּ בְנוֹהִי לֵיהּ כְּמָא דְפַקְּדִינּוּן׃

13 וּנְטַלוּ יָתֵיהּ בְּנוֹהִי ל לְאַרְעָא דִכְנַעַן וּקְבַרוּ יָתֵיהּ בִּמְעָרַת חֲקַל כַּפֶּלְתָּא דִּזְבַן אַבְרָהָם יָת חַקְלָא לְאַחְסָנַת קְבוּרָה מִן עֶפְרוֹן חִתָּאָה עַל אַפֵּי מַמְרֵא׃

14 וְתָב יוֹסֵף לְמִצְרַיִם הוּא וַאֲחוֹהִי וְכָל דִּסְלִיקוּ עִמֵּיהּ לְמִקְבַּר יָת אֲבוּהִי בָּתַר דִּקְבַר יָת אֲבוּהִי׃

15 וַחֲזוֹ אֲחוֹהִי דְיוֹסֵף אֲרֵי מִית אֲבוּהוֹן וַאֲמַרוּ דִּלְמָא יִיטַּר לָנָא דְבָבוּ יוֹסֵף וַאֲתָבָא יָתֵיב לָנָא יָת כָּל בִּישְׁתָּא דִגְמַלְנָא יָתֵיהּ׃

16 וּפַקִּידוּ לְוָת יוֹסֵף לְמֵימַר אֲבוּךְ פַּקֵּיד קֳדָם מוֹתֵיהּ לְמֵימַר׃

17 כְּדֵין תֵּאמְרוּן לְיוֹסֵף בְּבָעוּ שְׁבֹק כְּעַן לְחוֹבֵי אַחָךְ וּלְחַטָּאֵיהוֹן אֲרֵי בִישָׁא גַמְלוּךְ וּכְעַן שְׁבֹק כְּעַן לְחוֹבֵי עַבְדֵי אֱלָהֵיהּ דַּאֲבוּךְ וּבְכָא יוֹסֵף ב בְּמַלָּלוּתְהוֹן עִמֵּיהּ׃

נ

8 וְכֹל בֵּית יוֹסֵף וְאֶחָיו וּבֵית אָבִיו רַק טַפָּם וְצֹאנָם וּבְקָרָם עָזְבוּ בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן׃

9 וַיַּעַל עִמּוֹ גַּם־רֶכֶב גַּם־פָּרָשִׁים וַיְהִי הַמַּחֲנֶה כָּבֵד מְאֹד׃

10 וַיָּבֹאוּ עַד־גֹּרֶן הָאָטָד אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן וַיִּסְפְּדוּ־שָׁם מִסְפֵּד גָּדוֹל וְכָבֵד מְאֹד וַיַּעַשׂ לְאָבִיו אֵבֶל שִׁבְעַת יָמִים׃

11 וַיַּרְא יוֹשֵׁב הָאָרֶץ הַכְּנַעֲנִי אֶת־הָאֵבֶל בְּגֹרֶן הָאָטָד וַיֹּאמְרוּ אֵבֶל־כָּבֵד זֶה לְמִצְרָיִם עַל־כֵּן קָרָא שְׁמָהּ אָבֵל מִצְרַיִם אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן׃

12 וַיַּעֲשׂוּ בָנָיו לוֹ כֵּן כַּאֲשֶׁר צִוָּם׃

13 וַיִּשְׂאוּ אֹתוֹ בָנָיו אַרְצָה כְּנַעַן וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ בִּמְעָרַת שְׂדֵה הַמַּכְפֵּלָה אֲשֶׁר קָנָה אַבְרָהָם אֶת־הַשָּׂדֶה לַאֲחֻזַּת־קֶבֶר מֵאֵת עֶפְרֹן הַחִתִּי עַל־פְּנֵי מַמְרֵא׃

14 וַיָּשָׁב יוֹסֵף מִצְרַיְמָה הוּא וְאֶחָיו וְכָל־הָעֹלִים אִתּוֹ לִקְבֹּר אֶת־אָבִיו אַחֲרֵי קָבְרוֹ אֶת־אָבִיו׃

15 וַיִּרְאוּ אֲחֵי־יוֹסֵף כִּי־מֵת אֲבִיהֶם וַיֹּאמְרוּ לוּ יִשְׂטְמֵנוּ יוֹסֵף וְהָשֵׁב יָשִׁיב לָנוּ אֵת כָּל־הָרָעָה אֲשֶׁר גָּמַלְנוּ אֹתוֹ׃

16 וַיְצַוּוּ אֶל־יוֹסֵף לֵאמֹר אָבִיךָ צִוָּה לִפְנֵי מוֹתוֹ לֵאמֹר׃

17 כֹּה־תֹאמְרוּ לְיוֹסֵף אָנָּא שָׂא נָא פֶּשַׁע אַחֶיךָ וְחַטָּאתָם כִּי־רָעָה גְמָלוּךָ וְעַתָּה שָׂא נָא לְפֶשַׁע עַבְדֵי אֱלֹהֵי אָבִיךָ וַיֵּבְךְּ יוֹסֵף בְּדַבְּרָם אֵלָיו׃

ΚΕΦΑΛ. ν΄.

8. Καὶ πᾶσα ἡ παροικία ἰωσὴφ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ πᾶσα ἡ οἰκία ἡ πατρικὴ αὐτοῦ· καὶ τὴν συγγένειαν, καὶ τὰ πρόβατα, καὶ τοὺς βόας ὑπελείποντο ἐν τῇ γῇ γεσέμ.

9. Καὶ συνανέβησαν μετ' αὐτοῦ ἅρματα, καὶ ἱππεῖς. καὶ ἐγένετο ἡ παρεμβολὴ μεγάλη σφόδρα.

10. Καὶ παρεγένοντο ἐφ' ἅλωνα ἀτάδ, ὅ ἐστι πέραν τοῦ ἰορδάνου. καὶ ἐκόψαντο αὐτὸν κοπετὸν μέγαν, καὶ ἰσχυρὸν σφόδρα, καὶ ἐποίησε τὸ πένθος τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἑπτὰ ἡμέρας.

11. Καὶ εἶδον οἱ κάτοικοι τῆς γῆς χαναὰν τὸ πένθος ἐπὶ ἅλωνι ἀτάδ, καὶ εἶπαν· πένθος μέγα τοῦτό ἐστι τοῖς αἰγυπτίοις. διὰ τοῦτο ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, πένθος αἰγύπτου, ὅ ἐστι πέραν τοῦ ἰορδάνου.

12. Καὶ ἐποίησαν αὐτῷ οὕτως οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καθὼς ἐνετείλατο αὐτοῖς.

13. Καὶ ἀνέλαβεν αὐτὸν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ εἰς γῆν χαναάν, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν εἰς τὸ σπήλαιον τὸ διπλοῦν, ὃ ἐκτήσατο ἀβραὰμ τὸ σπήλαιον ἐν κτήσει μνημείου παρὰ ἐφρὼν τοῦ χετταίου κατέναντι μαμβρῆ.

14. Καὶ ἐπέστρεψεν ἰωσὴφ εἰς αἴγυπτον, αὐτὸς καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ συναναβάντες θάψαι τὸν πατέρα αὐτοῦ.

15. Ἰδόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ ἰωσὴφ, ὅτι τέθνηκεν ὁ πατὴρ αὐτῶν, εἶπαν· μήποτε μνησικακήσῃ ἡμῖν ἰωσὴφ, καὶ ἀνταπόδομα ἀνταποδῷ ἡμῖν πάντα τὰ κακά, ἃ ἐνεδειξάμεθα αὐτῷ.

16. Καὶ παρεγένοντο πρὸς ἰωσὴφ εἶπαν. Ὁ πατήρ σου ὥρκισε πρὸ τοῦ τελευτῆσαι αὐτόν, λέγων.

17. Οὕτως εἴπατε ἰωσήφ· ἄφες αὐτοῖς τὴν ἀδικίαν, καὶ τὴν ἁμαρτίαν αὐτῶν, ὅτι πονηρά σοι ἐνεδείξαντο. καὶ νῦν δέξαι τὴν ἀδικίαν τῶν θεραπόντων τοῦ θεοῦ τοῦ πατρός σου. καὶ ἔκλαυσεν ἰωσὴφ λαλούντων αὐτῶν πρὸς αὐτόν.

CAP. L.

8. Domus Ioſeph cum fratribus ſuis, abſque parvulis & gregibus, atque armentis quæ dereliquerunt in Terra-Geſſen.

9. Habuit quoque in comitatu currus & equites: & facta eſt turba non modica.

10. Veneruntq́; ad Aream-Athad, quæ ſita eſt trans Iordanem: ubi celebrantes exequias planctu magno atque vehementi impleverunt ſeptem dies.

11. Quod cùm vidiſſent habitatores Terræ-Chanáan, dixerunt: Planctus magnus eſt iſte Ægyptiis. Et idcirco vocatum eſt nomen loci illius, Planctus Ægypti.

12. Fecerunt ergo filii Iacob ſicut præceperat eis:

13. Et portantes eum in Terram Chanáan, ſepelierunt eum in ſpelunca duplici, quã emerat Abraham cum agro in poſſeſſionem ſepulchri ab Ephron Hethæo contra faciem Mambre.

14. Reverſusq́; eſt Ioſeph in Ægyptũ cum fratribus ſuis, & omni comitatu, ſepulto patre.

15. Quo mortuo, timentes fratres eius, & mutuò colloquentes, Ne fortè memor ſit iniuriæ quam paſſus eſt, & reddat nobis omne malum quod fecimus,

16. Mandaverunt ei dicentes: Pater tuus præcepit nobis antequam moreretur,

17. Vt hæc tibi verbis illius diceremus, Obſecro ut obliviſcaris ſceleris fratrum tuorum, & peccati atque malitiæ quam exercuerunt in te. nos quoque oramus ut ſervo Dei patri tuo dimittas iniquitatem hanc. Quibus auditis flevit Ioſeph.

Das L. Capitel.

8. Dazu das gantze Geſinde Joſephs/vnd ſeine Brůder / vnd das Geſinde ſeines Vaters / Alleine jhre Kinder/Schaffe vnnd Ochſen lieſſen ſie im Lande Goſen.

9. Vnd zogen auch mit jhm hinauff Wagen vnd Reiſigen/vnd war ein faſt groſſes Heer.

10. Da ſie nun an die Tennen Atad kamen/die jenſeid dem Jordan ligt / da hielten ſie eine ſehr groſſe vnnd bittere klage / vnnd er trug ůber ſeinen Vater leide ſieben tage.

11. Vnnd da die Leute im Lande / die Cananiter / die klage bey der Tennen Atad ſahen/ſprachen ſie: Die Egypter halten da groſſe klage/daher heiſſt man den ort/der Egypter klage/ welcher ligt jenſeyd dem Jordan.

12. Vnnd ſeine Kinder theten wie er jhnen befohlen hatte.

13. Vnnd fůhreten jhn ins Landt Canaan/vnnd begruben jhn in der zwifachen Höle des Ackers / die Abraham erkaufft hatte/mit dem Acker zum Erbbegråbniß/von Ephron dem Hethiter/ gegen Mamre.

14. Als ſie jhn nun begraben hatten/ zoch Joſeph wider in Egypten mit ſeinen Brůdern/vnd mit allem die mit jm hinauff gezogen waren / ſeinen Vater zu Begraben.

15. Die Brůder aber Joſeph forchten ſich / da jhr Vater geſtorben war / vnd ſprachen: Joſeph möcht vns gram ſein/ vnnd vergelten alle boßheit / die wir an jhm gethan haben.

16. Darumb lieſſen ſie jhm ſagen: Dein Vater befahl fůr ſeinem tod/vnd prach:

17. Alſo ſolt jhr Joſeph ſagen/ Lieber vergib deinen Brůdern die miſſethat / vnd jhre ſůnde/daß ſie ſo ůbel an dir gethan haben. Lieber/ſo vergib nun dieſe miſſethat vns den Dienern des Gottes deines Vaters. Aber Joſeph weinet / da ſie ſolchs mit jhm redten.

CHAP. L.

8. Et toute la maiſon de Ioſeph, & ſes freres, & la maiſon de ſon pere, *y monterent auſſi*, laiſſans ſeulement leur meſgnie, & leurs troupeaux, & leurs bœufs, en la contree de Goſçen.

9. Et monterẽt auſſi auec lui chariots & cheuaucheurs: tellement qu'il *y* eut vn fort gros camp.

10. Et vindrent iuſqu'en l'aire d'Atad qui *eſt* au delà du Iordain, & menerent vn grand dueil & fort grief: & *Ioſeph* mena dueil de ſon pere par ſept iours.

11. Et les Cananeens habitãs du païs, voyans ce dueil en l'aire d'Atad, dirẽt, Ce dueil ici eſt grief aux Egyptiens: pource le nom de l'aire fut appelé Abel-Mitſraim, qui *eſt* au delà du Iordain.

12. Ses fils donc lui firent ainſi comme il leur auoit commandé.

13. Car ſes fils le tranſporterent au païs de Canaan, & l'enterrerent en la cauerne du champ de Macpela vis à vis de Mamré: laquelle Abraham auoit acquiſe d'Hephron Hethiẽ auec le chãp, e poſſeſſion de ſepulcre.

14. Et Ioſeph apres qu'il eut enterré ſon pere, s en retourna en Egypte, lui & ſes freres, & tous ceux qui eſtoyent montés auec lui pour enterrer ſon pere.

15. Et les freres de Ioſeph voyans que leur pere eſtoit mort, dirent, Peut eſtre que Ioſeph nous aura en haine, & ne faudra point de nous rendre tout le mal que nous lui auons fait.

16. Parquoi ils manderent à Ioſeph, diſans, Ton pere auoit commandé auant qu'il mouruſt, diſant,

17. Ainſi direz-vous à Ioſeph, Ie te prie, pardonne maintenant le forfait de tes freres, & leur peché: car ils t'ont fait du mal. Or maintenant, ie te ſupplie, pardonne le forfait des ſeruiteurs du Dieu de tõ pere. Mais Ioſeph pleura quand on parla à lui.

נ

18 וַאֲזַלוּ אַף אֲחוֹהִי וּנְפַלוּ קֳדָמוֹהִי וַאֲמַרוּ הָא אֲנַחְנָא לָךְ לְעַבְדִין׃

19 וַאֲמַר לְהוֹן יוֹסֵף לָא תִדְחֲלוּן אֲרֵי דָחֵיל מִן קֳדָם יְיָ אֲנָא׃

20 וְאַתּוּן חֲשַׁבְתּוּן עֲלַי בִּשְׁתָּא מִן קֳדָם יְיָ אִתְחַשִּׁיבַת לְטָבָא בְּדִיל לְמֶעְבַּד כְּיוֹמָא הָדֵין לְקַיָּמָא עַם סַגִּיא׃

21 וּכְעַן לָא תִדְחֲלוּן אֲנָא אֵיזוּן יָתְכוֹן וְיָת טַפְלֵיכוֹן וְנַחֵים יָתְהוֹן וּמַלֵּיל תַּנְחוּמִין עַל לִבְּהוֹן׃

22 וִיתֵיב יוֹסֵף בְּמִצְרַיִם הוּא וּבֵית אֲבוּהִי וַחֲיָא יוֹסֵף מְאָה וְעֶשֶׂר שְׁנִין׃

23 וַחֲזָא יוֹסֵף לְאֶפְרַיִם בְּנִין תְּלִיתָאִין אַף בְּנֵי מָכִיר בַּר מְנַשֶּׁה אִתְיְלִידוּ וְרַבִּי יוֹסֵף׃

24 וַאֲמַר יוֹסֵף לַאֲחוֹהִי אֲנָא מָאִית וַיְיָ מִדְכַּר דְּכִיר יָתְכוֹן וְיַסֵּק יָתְכוֹן מִן אַרְעָא הָדָא לְאַרְעָא דְּקַיֵּים לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב׃

25 וְאוֹמֵי יוֹסֵף יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֵימַר מִדְכַּר דְּכִיר יְיָ יָתְכוֹן וְתַסְּקוּן יָת גַּרְמַי מִכָּא׃

26 וּמִית יוֹסֵף בַּר מְאָה וְעֶשֶׂר שְׁנִין וַחֲנַטוּ יָתֵיהּ וְשָׂמוּהִי בַּאֲרוֹנָא בְּמִצְרָיִם׃

חזק

נ

18 וַיֵּלְכוּ גַּם־אֶחָיו וַיִּפְּלוּ לְפָנָיו וַיֹּאמְרוּ הִנֶּנּוּ לְךָ לַעֲבָדִים׃

19 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף אַל־תִּירָאוּ כִּי הֲתַחַת אֱלֹהִים אָנִי׃

20 וְאַתֶּם חֲשַׁבְתֶּם עָלַי רָעָה אֱלֹהִים חֲשָׁבָהּ לְטֹבָה לְמַעַן עֲשֹׂה כַּיּוֹם הַזֶּה לְהַחֲיֹת עַם־רָב׃

21 וְעַתָּה אַל־תִּירָאוּ אָנֹכִי אֲכַלְכֵּל אֶתְכֶם וְאֶת־טַפְּכֶם וַיְנַחֵם אוֹתָם וַיְדַבֵּר עַל־לִבָּם׃

22 וַיֵּשֶׁב יוֹסֵף בְּמִצְרַיִם הוּא וּבֵית אָבִיו וַיְחִי יוֹסֵף מֵאָה וָעֶשֶׂר שָׁנִים׃

23 וַיַּרְא יוֹסֵף לְאֶפְרַיִם בְּנֵי שִׁלֵּשִׁים גַּם בְּנֵי מָכִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה יֻלְּדוּ עַל־בִּרְכֵּי יוֹסֵף׃

24 וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אֶחָיו אָנֹכִי מֵת וֵאלֹהִים פָּקֹד יִפְקֹד אֶתְכֶם וְהֶעֱלָה אֶתְכֶם מִן־הָאָרֶץ הַזֹּאת אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב׃

25 וַיַּשְׁבַּע יוֹסֵף אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר פָּקֹד יִפְקֹד אֱלֹהִים אֶתְכֶם וְהַעֲלִתֶם אֶת־עַצְמֹתַי מִזֶּה׃

26 וַיָּמָת יוֹסֵף בֶּן־מֵאָה וָעֶשֶׂר שָׁנִים וַיַּחַנְטוּ אֹתוֹ וַיִּישֶׂם בָּאָרוֹן בְּמִצְרָיִם׃

תם ונשלם

ν.

18. Καὶ ἐλθόντες πρὸς αὐτὸν εἶπαν· οἵδε ἡμεῖς σοὶ οἰκέται.

19. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἰωσήφ· μὴ φοβεῖσθε. τοῦ γὰρ θεοῦ εἰμὶ ἐγώ.

20. Υμεῖς ἐβουλεύσασθε κατ' ἐμοῦ εἰς πονηρά, ὁ δὲ θεὸς ἐβουλεύσατο περὶ ἐμοῦ εἰς ἀγαθά, ὅπως ἂν γενηθῇ ὡς σήμερον, ἵνα διατραφῇ λαὸς πολύς.

21. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· μὴ φοβεῖσθε. ἐγὼ διαθρέψω ὑμᾶς καὶ τὰς οἰκίας ὑμῶν, καὶ παρεκάλεσεν αὐτούς, καὶ ἐλάλησεν αὐτῶν εἰς τὴν καρδίαν.

22. Καὶ κατῴκησεν ἰωσὴφ ἐν αἰγύπτῳ αὐτὸς καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ πᾶσα ἡ παροικία τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. καὶ ἔζησεν ἰωσὴφ ἔτη ἑκατὸν δέκα.

23. Καὶ εἶδεν ἰωσὴφ ἐφραὶμ παιδία ἕως τρίτης γενεᾶς. καὶ οἱ υἱοὶ μαχεὶρ τοῦ υἱοῦ μανασσῆ ἐτέχθησαν ἐπὶ μηρῶν ἰωσήφ.

24. Καὶ εἶπεν ἰωσὴφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, λέγων ἐγὼ ἀποθνήσκω· ἐπισκοπῇ δὲ ἐπισκέψεται ὁ θεὸς ὑμᾶς, καὶ ἀνάξει ὑμᾶς ἐκ τῆς γῆς ταύτης, εἰς τὴν γῆν ἣν ὤμοσεν τοῖς πατράσιν ἡμῶν, ἀβραάμ, ἰσαάκ. καὶ ἰακώβ.

25. Καὶ ὥρκισεν ἰωσὴφ τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ λέγων· ἐν τῇ ἐπισκοπῇ ᾗ ἐπισκέψεται ὁ θεὸς ἡμᾶς, καὶ συνανοίσετε τὰ ὀστᾶ μου ἐντεῦθεν μεθ' ὑμῶν.

26. Καὶ ἐτελεύτησεν ἰωσὴφ ὢν ἐτῶν ἑκατὸν δέκα, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῇ σορῷ ἐν αἰγύπτῳ.

ΤΕΛΟΣ.

CAP. L.

18. Veneruntque ad eum fratres ſui: & proni adorantes in terram, dixerunt, Servi tui ſumus.

19. Quibus ille reſpondit, Nolite timere: num Dei poſſumus reſiſtere voluntati?

20. Vos cogitaſtis de me malum: ſed Deus vertit illud in bonum, ut exaltaret me, ſicut impræſentiarum cernitis, & ſalvos faceret multos populos.

21. Nolite timere: ego paſcã vos & parvulos veſtros. conſolatusq; eſt eos, & blandè ac leniter eſt locutus.

22. Et habitavit in Ægypto cum omni domo patris ſui: vixitq; centum decem annis.

23. Et vidit Ephraim filios uſque ad tertiam generationem. Filii quoque Machir filii Manaſſe nati ſunt in genibus Ioſeph.

24. Quibus tranſactis locutus eſt fratribus ſuis: Poſt mortem meam Deus viſitabit vos, & aſcendere vos faciet de terra iſta ad terram quam iuravit Abraham, Iſaac, & Iacob.

25. Cumq; adiuraſſet eos, atque dixiſſet, Deus viſitabit vos, aſportate oſſa mea vobiſcum de loco iſto:

26. Mortuus eſt expletis centum decem vitæ ſuæ annis. Et conditus aromatibus, repoſitus eſt in loculo in Ægypto.

FINIS.

Das L. Capitel.

18. Vnd ſeine brüder giengen hin/vnd fielen für jm nider/vnd ſprachen: Sihe/wir ſind deine knechte.

19. Joſeph ſprach zu jnen: Förchtet euch nicht/Denn ich bin vnter Gott.

20. Jhr gedachtets böſe mit mir zu machen/Aber GOTT gedachts gut zu machen/das er thet/wie es jetzt am tage iſt/zu erhalten vil volcks.

21. So fürchtet euch nun nicht/Jch will euch verſorgen vnnd eure kinder/Vnd er tröſtet ſie/vnd redet freundlich mit jnen.

22. Alſo wohnet Joſeph inn Egypten mit ſeines vaters hauſe/vnd lebete hundert vnd zehen jahr.

23. Vnd ſahe Ephraims kinder biß ins dritte glied. Deſſelbigen gleichen die kinder Machir/Manaſſes ſohn/zeugeten auch Kinder auff Joſephs ſchoß.

24. Vnnd Joſeph ſprach zu ſeinen brüdern: Jch ſterbe/vnnd Gott wirdt euch heimſuchen/vnd auß diſem lande füren/inn das land/das er Abraham/Jſaac vnd Jacob geſchworen hat.

25. Darumb nam er einen Eid von den Kindern Jſrael/vnd ſprach: Wenn euch GOtt heimſuchen wird/ſo füret mein gebeine von dannen.

26. Alſo ſtarb Joſeph/da er wardt hundert vnd zehen jahr alt/Vnnd ſie ſalbeten jn/vnd legeten jn in eine Lade in Egypten.

ENDE.

CHAP. L.

18. Auſſi les freres y allerent, & ſe ietterent deuant lui, diſans, Voici, nous te *ſommes* ſeruiteurs.

19. Et Ioſeph leur dit, Ne craignez point: Car *ſuis*-ie au lieu de Dieu?

20. Vous auiez penſé mal à l'encontre de moi, *mais* Dieu l'a penſé en bien, pour faire ſelon *que* ce iour ici *le monſtre*, afin de conſeruer en vie vn gros peuple.

21. Pourtant ne craignez point maintenant: moi-meſme ie vous entretiendrai, & voſtre meſgnie. Et il les conſola, & parla à eux ſelon leur cœur.

22. Ioſeph donc habita en Egypte, lui & la maiſon de ſon pere, & veſcut cent & dix ans.

23. Et Ioſeph vid à Ephraim des enfans de la troiſieme generation: auſſi les enfans de Makir fils de Manaſſé, furent nourris ſur les genoux de Ioſeph.

24. Et Ioſeph dit à ſes freres, Ie m'en vai mourir, & Dieu ne faudra point à vous viſiter, & vous fera remonter de ce païs au païs qu'il a iuré à Abraham, à Iſaac, & à Iacob.

25. Et Ioſeph fit iurer les enfans d'Iſrael, & leur dit, Dieu ne faudra point à vous viſiter: & pourtant vous tranſporterez mes os d'ici.

26. Puis Ioſeph mourut, aagé de cent & dix ans: & on l'embauma, & on le mit dedans vn ſercueil en Egypte.

FINIS.

EXODVS,

Ebraice.
Chaldaice.
Græce.
Latine.
Germanice.
Gallice.

Ex
Diſpoſitione & Adornatione
ELIAE HVTTERI
GERMANI.

שמות

א

וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרָיְמָה אֵת יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ׃

2 רְאוּבֵן שִׁמְעוֹן לֵוִי וִיהוּדָה׃

3 יִשָּׂשכָר זְבוּלֻן וּבִנְיָמִן׃

4 דָּן וְנַפְתָּלִי גָּד וְאָשֵׁר׃

5 וַיְהִי כָּל־נֶפֶשׁ יֹצְאֵי יֶרֶךְ־יַעֲקֹב שִׁבְעִים נָפֶשׁ וְיוֹסֵף הָיָה בְמִצְרָיִם׃

6 וַיָּמָת יוֹסֵף וְכָל־אֶחָיו וְכֹל הַדּוֹר הַהוּא׃

7 וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׁרְצוּ וַיִּרְבּוּ וַיַּעַצְמוּ בִּמְאֹד מְאֹד וַתִּמָּלֵא הָאָרֶץ אֹתָם׃

8 וַיָּקָם מֶלֶךְ־חָדָשׁ עַל־מִצְרָיִם אֲשֶׁר לֹא־יָדַע אֶת־יוֹסֵף׃

9 וַיֹּאמֶר אֶל־עַמּוֹ הִנֵּה עַם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רַב וְעָצוּם מִמֶּנּוּ׃

10 הָבָה נִתְחַכְּמָה לוֹ פֶּן־יִרְבֶּה וְהָיָה כִּי־תִקְרֶאנָה מִלְחָמָה וְנוֹסַף גַּם־הוּא עַל־שֹׂנְאֵינוּ וְנִלְחַם־בָּנוּ וְעָלָה מִן־הָאָרֶץ׃

11 וַיָּשִׂימוּ עָלָיו שָׂרֵי מִסִּים לְמַעַן עַנֹּתוֹ בְּסִבְלֹתָם וַיִּבֶן עָרֵי מִסְכְּנוֹת לְפַרְעֹה אֶת־פִּתֹם וְאֶת־רַעַמְסֵס׃

12 וְכַאֲשֶׁר יְעַנּוּ אֹתוֹ כֵּן יִרְבֶּה וְכֵן יִפְרֹץ וַיָּקֻצוּ מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

שמהת

א

וְאִלֵּין שְׁמָהָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דְּעַלּוּ לְמִצְרַיִם עִם יַעֲקֹב גְּבַר וֶאֱנָשׁ בֵּיתֵיהּ עֲלוּ׃

2 רְאוּבֵן שִׁמְעוֹן לֵוִי וִיהוּדָה׃

3 יִשָּׂשכָר זְבוּלוּן וּבִנְיָמִין׃

4 דָּן וְנַפְתָּלִי גָּד וְאָשֵׁר׃

5 וַהֲוָה כָּל נַפְשָׁתָא נָפְקֵי יַרְכָּא דְיַעֲקֹב שַׁבְעִין נַפְשָׁן עִם יוֹסֵף דַּהֲוָה בְמִצְרָיִם׃

6 וּמִית יוֹסֵף וְכָל אֲחוֹהִי וְכֹל דָּרָא הַהוּא׃

7 וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל נְפִישׁוּ וְאִתְיְלִידוּ וּסְגִיאוּ וּתְקִיפוּ לַחֲדָא לַחֲדָא וְאִתְמְלִיאַת אַרְעָא מִנְּהוֹן׃

8 וְקָם מַלְכָּא חַדְתָּא עַל מִצְרַיִם דְּלָא מְקַיֵּים גְּזֵירַת יוֹסֵף׃

9 וַאֲמַר לְעַמֵּיהּ הָא עַמָּא דִבְנֵי יִשְׂרָאֵל סַגַּן וְתַקִּיפִין מִנַּנָא׃

10 הָבוּ נִתְחַכַּם לְהוֹן דִּלְמָא יִסְגּוֹן וִיהֵי אֲרֵי תְעָרְעִינַנָא קְרָבָא וְיִתּוֹסְפוּן אַף אִינּוּן עַל בַּעֲלֵי דְבָבַנָא וִיגִיחוּן בַּנָא קְרָב וְיִסְקוּן מִן אַרְעָא׃

11 וּמַנִּיאוּ עֲלֵיהוֹן שִׁלְטוֹנִין מַבְאִישִׁין בְּדִיל לְעַנּוֹאֵיהוֹן בְּפֻלְחָנְהוֹן וּבְנוֹ קִרְוֵי בֵּית אוֹצְרָא לְפַרְעֹה יָת פִּיתֹם וְיָת רַעְמְסֵס׃

12 וּכְמָא דִּמְעַנַּן לְהוֹן כֵּן סָגַן וְכֵן תַּקְּפִין וַעֲקַת לְמִצְרָאֵי מִן קֳדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

ΕΞΟΔΟΣ

ΚΕΦΑΛ. α'.

Ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ισραὴλ τῶν εἰσπορευομένων εἰς αἴγυπτον ἅμα Ιακὼβ τῷ πατρὶ αὐτῶν. ἕκαστος πανοικίᾳ αὐτῶν εἰσήλθοσαν.

2. Ρουβὴμ, Συμεὼν, Λευὴ, Ιούδας.

3. Ισάχαρ, Ζαβουλὼν, Βενιαμίν.

4. Δὰν, καὶ Νεφθαλεὶμ, γὰδ, καὶ ἀσήρ. ἰωσὴφ δὲ ἦν ἐν αἰγύπτῳ.

5. Ησαν δὲ πᾶσαι αἱ ψυχαὶ ἐξ Ιακὼβ, πέντε καὶ ἑβδομήκοντα.

6. Ετελεύτησε δὲ Ιωσὴφ, καὶ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ πᾶσα ἡ γενεὰ ἐκείνη.

7. Οἱ δὲ υἱοὶ Ισραὴλ, ηὐξήθησαν καὶ ἐπληθύνθησαν καὶ χυδαῖοι ἐγένοντο, καὶ κατίσχυσαν σφόδρα σφόδρα. ἐπλήθυνε δὲ ἡ γῆ αὐτούς.

8. Ανέστη δὲ βασιλεὺς ἕτερος ἐπ' αἴγυπτον, ὃς οὐκ ᾔδει τὸν Ιωσήφ.

9. Εἶπε δὲ τῷ ἔθνει αὐτοῦ· ἰδοὺ τὸ ἔθνος τῶν υἱῶν Ισραὴλ, μέγα πλῆθος, καὶ ἰσχύει ὑπὲρ ἡμᾶς.

10. Δεῦτε οὖν κατασοφισώμεθα αὐτούς, μήποτε πληθυνθῇ, καὶ ἡνίκα ἂν ἡμῖν συμβῇ πόλεμος, προστεθήσονται καὶ οὗτοι πρὸς τοὺς ὑπεναντίους, καὶ ἐκπολεμήσαντες ἡμᾶς, ἐξελεύσονται ἐκ τῆς γῆς.

11. Καὶ ἐπέστησεν αὐτοῖς ἐπιστάτας ἐπὶ τῶν ἔργων, ἵνα κακώσωσιν αὐτοὺς ἐν τοῖς ἔργοις. καὶ ᾠκοδόμησαν πόλεις ὀχυρὰς τῷ Φαραῷ, τήν τε πειθὼ, καὶ ῥαμεσσῆ, καὶ τὴν ὤν, ἥ ἐστιν ἡλιούπολις.

12. Καθότι δὲ αὐτοὺς ἐταπείνουν, τοσούτῳ πλείους ἐγίγνοντο, καὶ ἴσχυον σφόδρα σφόδρα. Καὶ ἐβδελύσσοντο οἱ αἰγύπτιοι ἀπὸ τῶν υἱῶν Ισραήλ.

CAP. I.

HÆc ſunt nomina filiorum Iſraël qui ingreſſi ſunt in Ægyptum cum Iacob: ſinguli cum domibus ſuis introierunt:

2. Ruben, Simeon, Levi, Iudas.

3. Iſſachar, Zabulon, & Ben-iamin,

4. Dan, & Nepthali, Gad, & Aſer.

5. Erant igitur omnes animæ eorum qui egreſſi ſunt de femore Iacob, ſeptuaginta: Ioſeph autem in Ægypto erat.

6. Quo mortuo, & univerſis fratribus eius, omnique cognatione ſua.

7. Filii Iſrael creverunt, & quaſi germinantes multiplicati ſunt: ac roborati nimis, impleverunt terram.

8. Surrexit interea rex novus ſuper Aegyptum, qui ignorabat Ioſeph:

9. Et ait ad populum ſuum, Ecce, populus filiorum Iſraël multus, & fortior nobi eſt.

10. Venite, ſapienter opprimamus eum, ne fortè multiplicetur: & ſi ingruerit cōtra nos bellum, addatur inimicis noſtris, expugnatisq; nobis egrediatur de terra.

11. Præpoſuit itaque eis magiſtros operum, ut affligerēt eos oneribus: ædificaveruntque urbes tabernaculorum Pharaoni, Phithom, & Rameſſes.

12. Quantoque opprimebant eos, tantò magis multiplicabantur, & creſcebant: oderantque filios Iſraël Aegyptii.

Das I. Capitel.

DIß ſind die namen der kinder Iſrael/ die mit Jacob in Egypten kamen/ ein jeglicher kam mit ſeinem hauſe hinein.

2. Ruben/Simeon/Leui/Juda.

3. Iſaſchar/Sebulon/BenJamin.

4. Dan/Naphthali/Gad/Aſſer.

5. Vnd aller ſeelen/ die auß den lenden Jacob kommen waren/ der waren ſiebentzig/ Joſeph aber war zuvor inn Egypten.

6. Da nun Joſeph geſtorben war/ vnnd alle ſeine brůder/ vnd alle die zu der zeit gelebt hatten.

7. Wuchſen die kinder Iſrael/ vnnd zeugeten kinder/ vnd mehreten ſich/ vnd wurden jr ſehr vil/ daß jr das land vol ward.

8. Da kam ein neuer König auff inn Egypten/ der wuſte nichts von Joſeph.

9. Vnd ſprach zu ſeinem volck: Sihe/ des volcks der kinder Iſrael iſt vil/ vnd mehr denn wir.

10. Wolan/ wir wollen ſie mit liſten dempffen/ daß jr nit ſo vil werden/ denn wo ſich ein Krieg erhůbe/ möchten ſie ſich zu vnſern feinden ſchlahen/ vnnd wider vns ſtreiten/ vnd zum lande außziehen.

11. Vnnd man ſetzte Fronvögte vber ſie/ die ſie mit ſchweren dienſten drucken ſolten/ Denn man bauete dem Pharao die ſtädte Pithon vñ Raemſes zu Schatzhäuſern.

12. Aber je mehr ſie das volck druckten/ je mehr ſich es mehret vnnd außbreitet. Vnd ſie hielten die kinder Iſrael wie ein greuel.

CHAP. I.

OR ce *ſont* ici les noms des enfans d'Iſrael, qui entrerent en Egypte, chacun deſquels *y* entra auec Iacob, & leurs familles:

2. Ruben, Simeon, Leui, & Iuda,

3. Iſſacar, Zabulon, & Ben-iamin,

4. Dan, & Nephthali, Gad, & Aſeer.

5. Toutes les perſonnes iſſues de la hanche de Iacob eſtoyent ſeptante, auec Ioſeph *qui* eſtoit en Egypte.

6. Or Ioſeph mourut, & tous ſes freres, & toute ceſte generation-la.

7. Et les enfans d'Iſrael foiſonnerent, & creurent en treſgrande abondance, & ſe multiplierent, & ſe renforcerent tant & plus, tellemēt que le païs en fut rempli.

8. Depuis il ſe leva vn nouueau roy ſur Egypte, lequel n'auoit point cognu Ioſeph.

9. Et *icelui* dit à ſon peuple, Voici, le peuple des enfans d'Iſrael *eſt* plus grand & plus puiſſant que nous.

10. Sus donc, portons-nous ſagement enuers lui, de peur qu'il ne ſe multiplie, & s'il aduenoit quelque guerre, qu'il ne s'adioigniſt auſſi à nos ennemis, & guerroyaſt contre nous, & qu'il ne s'en remontaſt du païs.

11. Ils ordonnerent donc ſur le peuple des commiſſaires d'impoſts pour l'affliger en le ſurchargeant: car *le peuple* baſtit des villes de munitions à Pharao, *aſſauoir* Pithom, & Rahamſes.

12. Mais d'autant plus qu'on l'affligeoit, d'autant plus multiplioit-il, & d'autant plus foiſonnoit-il en toute abondance: dont ils auoyent à contre cœur les enfans d'Iſrael.

א

13 וְאַפְלַחוּ מִצְרָאֵי יַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקַשְׁיוּ׃

14 וְאַמְרַרוּ יַת חַיֵּיהוֹן בְּפֻלְחָנָא קַשְׁיָא בְּטִינָא וּבְלִבְנֵי וּבְכָל פֻּלְחָנָא בְּחַקְלָא יַת כָּל פֻּלְחָנְהוֹן דְּאַפְלַחוּ בְהוֹן בְּקַשְׁיוּ׃

15 וַאֲמַר מַלְכָּא דְמִצְרַיִם לְחַיָּתָא יְהוּדָיָתָא דְּשׁוּם חֲדָא שִׁפְרָה וְשׁוּם תִּנְיֵיתָא פּוּעָה׃

16 וַאֲמַר כַּד תְּהֶוְיָן מְיַלְּדָן יַת יְהוּדָיָתָא וְתֶחֶזְיָן עַל מַתְבְּרָא אִם בְּרָא הוּא וְתִקְטְלוּן יָתֵיהּ וְאִם בְּרַתָּא הִיא תְּקַיְּמוּנַהּ׃

17 וּדְחִילָא חַיָּתָא מִן קֳדָם יְיָ וְלָא עֲבַדָא כְּמָא דְמַלֵּיל לְהֵין מַלְכָּא דְמִצְרַיִם וְקַיָּמָא יַת בְּנַיָּא׃

18 וּקְרָא מַלְכָּא דְמִצְרַיִם לְחַיָּתָא וַאֲמַר לְהֵין מָה דֵּין עֲבַדְתּוּן פִּתְגָּמָא הָדֵין וְקַיֵּמְתּוּן יַת בְּנַיָּא׃

19 וַאֲמַרָא חַיָּתָא לְפַרְעֹה אֲרֵי לָא כִנְשַׁיָּא מִצְרָיָתָא יְהוּדָיָתָא אֲרֵי חַכִּימָן אִנִּין עַד לָא עָלַת לְוָתְהֵן חַיְּתָא וְיָלְדָן׃

20 וְאוֹטֵיב יְיָ לְחַיָּתָא וּסְגִי עַמָּא וּתְקִיפוּ לַחֲדָא׃

21 וַהֲוָה כַּד דְּחִילָא חַיָּתָא מִן קֳדָם יְיָ וַעֲבַד לְהֵין בָּתִּין׃

22 וּפַקֵּיד פַּרְעֹה לְכָל עַמֵּיהּ לְמֵימַר כָּל בְּרָא דְאִתְיְלִיד מִן יְהוּדָאֵי לְנַהֲרָא תִּרְמוּנֵיהּ וְכָל בְּרַתָּא תְּקַיְּמוּן׃

ב

1 וַאֲזַל גַּבְרָא מִבֵּית לֵוִי וּנְסֵיב יַת בַּת לֵוִי׃

2 וְעַדִּיאַת אִתְּתָא וִילֵידַת בַּר וַחֲזָת יָתֵיהּ אֲרֵי טָב הוּא וְאַטְמַרְתֵּיהּ תְּלָתָא יַרְחִין׃

א

13 וַיַּעֲבִדוּ מִצְרַיִם אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּפָרֶךְ׃

14 וַיְמָרְרוּ אֶת־חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה בְּחֹמֶר וּבִלְבֵנִים וּבְכָל־עֲבֹדָה בַּשָּׂדֶה אֵת כָּל־עֲבֹדָתָם אֲשֶׁר־עָבְדוּ בָהֶם בְּפָרֶךְ׃

15 וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ מִצְרַיִם לַמְיַלְּדֹת הָעִבְרִיֹּת אֲשֶׁר שֵׁם הָאַחַת שִׁפְרָה וְשֵׁם הַשֵּׁנִית פּוּעָה׃

16 וַיֹּאמֶר בְּיַלֶּדְכֶן אֶת־הָעִבְרִיּוֹת וּרְאִיתֶן עַל־הָאָבְנָיִם אִם־בֵּן הוּא וַהֲמִתֶּן אֹתוֹ וְאִם־בַּת הִוא וָחָיָה׃

17 וַתִּירֶאןָ הַמְיַלְּדֹת אֶת־הָאֱלֹהִים וְלֹא עָשׂוּ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֲלֵיהֶן מֶלֶךְ מִצְרָיִם וַתְּחַיֶּיןָ אֶת־הַיְלָדִים׃

18 וַיִּקְרָא מֶלֶךְ־מִצְרַיִם לַמְיַלְּדֹת וַיֹּאמֶר לָהֶן מַדּוּעַ עֲשִׂיתֶן הַדָּבָר הַזֶּה וַתְּחַיֶּיןָ אֶת־הַיְלָדִים׃

19 וַתֹּאמַרְןָ הַמְיַלְּדֹת אֶל־פַּרְעֹה כִּי לֹא כַנָּשִׁים הַמִּצְרִיֹּת הָעִבְרִיֹּת כִּי־חָיוֹת הֵנָּה בְּטֶרֶם תָּבוֹא אֲלֵהֶן הַמְיַלֶּדֶת וְיָלָדוּ׃

20 וַיֵּיטֶב אֱלֹהִים לַמְיַלְּדֹת וַיִּרֶב הָעָם וַיַּעַצְמוּ מְאֹד׃

21 וַיְהִי כִּי־יָרְאוּ הַמְיַלְּדֹת אֶת־הָאֱלֹהִים וַיַּעַשׂ לָהֶם בָּתִּים׃

22 וַיְצַו פַּרְעֹה לְכָל־עַמּוֹ לֵאמֹר כָּל־הַבֵּן הַיִּלּוֹד הַיְאֹרָה תַּשְׁלִיכֻהוּ וְכָל־הַבַּת תְּחַיּוּן׃

ב

1 וַיֵּלֶךְ אִישׁ מִבֵּית לֵוִי וַיִּקַּח אֶת־בַּת־לֵוִי׃

2 וַתַּהַר הָאִשָּׁה וַתֵּלֶד בֵּן וַתֵּרֶא אֹתוֹ כִּי־טוֹב הוּא וַתִּצְפְּנֵהוּ שְׁלֹשָׁה יְרָחִים׃

α΄.

13. Καὶ κατεδυνάστευον οἱ αἰγύπτιοι τοὺς υἱοὺς Ισραὴλ βίᾳ.

14. Καὶ κατωδύνων αὐτῶν τὴν ζωὴν ἐν τοῖς ἔργοις τοῖς σκληροῖς τῷ πηλῷ καὶ τῇ πλινθείᾳ, καὶ πᾶσι τοῖς ἔργοις τοῖς ἐν τοῖς πεδίοις, κατὰ πάντα τὰ ἔργα ὧν κατεδουλοῦντο αὐτοὺς μετὰ βίας.

15. Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῶν αἰγυπτίων ταῖς μαίαις τῶν ἑβραίων· τῇ μιᾷ αὐτῶν ἡ ὄνομα σεπφόρα, καὶ τὸ ὄνομα τῇ δευτέρᾳ φουά.

16. Καὶ εἶπεν αὐταῖς· ὅταν μαιοῦσθε τὰς ἑβραίας, καὶ εἰσὶ πρὸς τὸ τίκτειν, ἐὰν μὲν ἄρσεν ᾖ, ἀποκτήνατε αὐτό· ἐὰν δὲ θῆλυ, περιποιεῖσθε αὐτό.

17. Ἐφοβήθησαν δὲ αἱ μαῖαι τὸν θεὸν, καὶ οὐκ ἐποίησαν καθότι συνέταξεν αὐταῖς ὁ βασιλεὺς αἰγύπτου, καὶ ἐζωογόνουν τὰ ἄρσενα.

18. Ἐκάλεσε δὲ ὁ βασιλεὺς αἰγύπτου τὰς μαίας, καὶ εἶπεν αὐταῖς· τί ὅτι ἐποιήσατε τὸ πρᾶγμα τοῦτο, καὶ ἐζωογονεῖτε τὰ ἄρσενα;

19. Εἶπαν δὲ αἱ μαῖαι τῷ Φαραώ· οὐχ ὡς γυναῖκες αἰγύπτου αἱ ἑβραῖαι. τίκτουσι γὰρ πρὶν ἢ εἰσελθεῖν πρὸς αὐτὰς τὰς μαίας. καὶ ἔτικτον.

20. Εὖ δὲ ἐποίει ὁ θεὸς ταῖς μαίαις, καὶ ἐπλήθυνεν ὁ λαὸς καὶ ἴσχυσε σφόδρα.

21. Ἐπειδὴ ἐφοβοῦντο αἱ μαῖαι τὸν θεόν. ἐποίησαν δὲ ἑαυταῖς οἰκίας.

22. Συνέταξε δὲ Φαραὼ παντὶ τῷ λαῷ αὐτοῦ λέγων. πᾶν ἄρσεν ὃ ἐὰν ἀποτεχθῇ τοῖς ἑβραίοις, εἰς τὸν ποταμὸν ῥίψατε, καὶ πᾶν θῆλυ ζωογονεῖτε αὐτό.

ΚΕΦΑΛ. β΄.

1. Ἦν δέ τις ἐκ τῆς φυλῆς λευὶ, ὃς ἔλαβεν ἐκ τῶν θυγατέρων λευὶ, καὶ ἔσχεν αὐτήν.

2. Καὶ ἐν γαστρὶ ἔλαβε, καὶ ἔτεκεν ἄρσεν. ἰδόντες δὲ αὐτὸ ἀστεῖον, ἐσκέπασαν αὐτὸ μῆνας τρεῖς.

CAP. I.

13. Et affligebant illi adentes eis.

14. Atque ad amaritudinē perducebant vitam eorum operibus duris luti, & lateris, omniq; famulatu, quo in terræ operibus premebantur.

15. Dixit autem Rex Ægypti obſtetricibus Hebræorū, quarum una vocabatur Sephora, altera Phua,

16. Præcipiens eis: Quando obſtetricabitis Hebræis, & partus tempus advenerit: ſi maſculus fuerit, interficite eum: ſi fœmina, reſervate.

17. Timuerunt autem obſtetrices Deum, & non fecerunt iuxta præceptum regis Ægypti, ſed conſervabant mares.

18. Quibus accerſitis ad ſe rex ait: Quidnam eſt hoc quod facere voluiſtis, ut pueros ſervaretis?

19. Quæ reſponderunt, Non ſunt Hebreæ ſicut Aegyptiæ mulieres: ipſæ enim obſtetricandi habent ſcientiam, & priuſquam veniamus ad eas, pariunt.

20. Bene ergo fecit Deus obſtetricibus: & crevit populus, confortatusque eſt nimis.

21. Et quia timuerunt obſtetrices Deum, ædificavit eis domos.

22. Præcepit ergo Pharao omni populo ſuo, dicēs, Quicquid maſculini ſexus natum fuerit, in flumen proiicite: quicquid fœminini, reſervate.

CAP. II.

1. Egreſſus eſt poſt hæc vir de domo Levi. Et accepit uxorem ſtirpis ſuæ:

2. Quæ concepit, & peperit filium: & videns eum elegantem, abſcondit tribus menſibus.

Das I. Capitel.

13. Vnnd die Egypter zwungen die Kinder Iſrael zu dienſt mit vnbarmhertzigkeit.

14. Vnd macheten jnen jhr leben ſaur/ mit ſchwerer arbeit im thon vnnd ziegeln/ vnd mit allerley frönen auff dem felde/ vnnd mit allerley arbeit/ die ſie jnen aufflegten mit vnbarmhertzigkeit.

15. Vnnd der König in Egypten ſprach zu den Ebreiſchen Wehmůtern/ der eine hieß Siphra/ vnnd die ander Pua:

16. Weñ jr den Ebreiſchen Weibern helfft/ vnnd auff dem ſtul ſehet daß ein ſon iſt/ ſo tödtet jn/ Iſts aber eine tochter/ ſo laſſet ſie leben.

17. Aber die Wehmůter forchten Gott/ vnnd theten nicht/ wie der König zu Egypten jnen geſagt hatte/ ſondern lieſſen die Kinder leben.

18. Da rieff der König inn Egypten den Wehmůtern/ vnnd ſprach zu jnen: Warumb thut jhr das/ daß jhr die kinder leben laſſet?

19. Die Wehmůter antworten Pharao: Die Ebreiſchen Weiber ſind nicht wie die Egyptiſchen/ den ſie ſind harte Weiber/ ehe die Wehmuter zu jnen kommt/ haben ſie geborn.

20. Darumb thet Gott den Wehmůtern guts/ vnnd das volck mehret ſich/ vnd ward ſehr vil.

21. Vnnd weil die Wehmůter Gott förchten/ bauet er jnen häuſer.

22. Da gebot Pharao alle ſeinem volck/ vnnd ſprach: Alle ſöhne die geboren werden/ werfft ins waſſer/ vnd alle töchter laſſt leben.

Das II. Capitel.

VNnd es gieng hin ein Mann vom hauſe Levi/ vnnd nam eine tochter Levi.

2. Vnd das weib ward ſchwanger/ vnnd gebar einen ſon/ vnnd da ſie ſahe/ daß ein fein kind war/ verbarg ſie jhn drey Monden.

CHAP. I

13. Et ainſi ils aſſeruirent les enfans d'Iſrael, auec rigueur.

14. Tellement qu'ils *leur* rēdirent leur vie amere, pour la dure ſeruitude, à faire du mortier, à faire des briques, & à faire tout ouurage qui ſe fait aux champs: bref tout le ſeruice qu'on tiroit d'eux *ſtoit* auec rigueur.

15. Le roy d'Egypte cōmanda auſſi aux ſages-femmes Hebrieuës, deſquelles l'vne auoit nom Sçiphra, & l'autre auoit nom Puha:

16. Et dit, Quand vous receurez les enfans des Hebrieuës, & les verrez ſur la ſelle: ſi *c'eſt* vn fils, mettez-le à mort: mais ſi *c'eſt* vne fille, qu'elle viue.

17. Mais les ſages femmes craignirent Dieu, & ne firēt pas ainſi que le roy d'Egypte leur auoit dit: car elles laiſſerent viure les fils.

18. Adonc le roy d'Egypte appela les ſages femmes, & leur dit, Pourquoi auez-vous fait ceci, que vous ayez laiſſé viure les fils?

19. Et les ſages femmes reſpondirent à Pharao, D'autāt que les *femmes* Hebrieuës ne *ſont* point cōme les femmes Egyptienes: car elles *ſont* vigoureuſes, elles ont enfanté deuant que la ſage femme viene à elles.

20. Et Dieu fit du bien aux ſages femmes, & le peuple multiplia, & ſe renforcerent grandement.

21. Et d'autant que les ſages femmes craignirent Dieu, il aduint qu'il leur edifia des maiſons.

22. Lors Pharao commanda à tout ſon peuple, diſant, Tout fils qui naiſtra, iettez-le au fleuue, mais laiſſez viure toute fille.

CHAP. II.

1. Or vn perſonnage de la maiſon de Leui s'en alla, & print vne fille de Leui.

2. Laquelle conceut, & enfanta vn fils, & voyant qu'il eſtoit beau, elle le cacha par trois mois.

ב

3 וְלָא יְכֵילַת עוֹד לְאַטְמָרוּתֵיהּ וּנְסֵיבַת לֵיהּ תֵּבוּתָא דְגוֹמֶא וְחַפְתַהּ בְּחֵימָרָא וּבְזִפְתָּא וְשַׁוִּיאַת בַּהּ יָת רַבְיָא וְשַׁוִּיתַהּ בְּיַעְרָא עַל כֵּיף נַהֲרָא׃

4 וְאִתְעַתַּדַת אֲחָתֵיהּ מֵרָחִיק לְמִידַע מָה־יִתְעֲבֵד לֵיהּ׃

5 וּנְחָתַת בַּת פַּרְעֹה לְמִסְחֵי עַל נַהֲרָא וְעוּלֵימָתָהָא מְהַלְּכָן עַל כֵּיף נַהֲרָא וַחֲזָת יָת תֵּבוּתָא בְּגוֹ יַעְרָא וְאוֹשֵׁיטַת יָת אַמְתַהּ וּנְסֵיבְתַהּ׃

6 וּפְתַחַת וַחֲזִיתֵיהּ יָת־רַבְיָא וְהָא עוּלֵימָא בָּכֵי וְחָסַת עֲלוֹהִי וַאֲמֶרֶת מִן בְּנֵי יְהוּדָאֵי הֵין׃

7 וַאֲמֶרֶת אֲחָתֵיהּ לְבַת פַּרְעֹה הַאֵיזֵיל וְאֶקְרֵי לִיךְ אִתְּתָא מֵינְקְתָא מִן יְהוּדָיָתָא וְתוֹנֵיק לִיךְ יָת רַבְיָא׃

8 וַאֲמֶרֶת לַהּ בַּת פַּרְעֹה אֱזִילִי וַאֲזַלַת עוּלֵימְתָא וּקְרָאַת יָת אִמֵּיהּ דְּרַבְיָא׃

9 וַאֲמֶרֶת לַהּ בַּת פַּרְעֹה אוֹבִילִי יָת רַבְיָא הָדֵין וְאוֹנֵיקֵיהּ לִי וַאֲנָא אֶתֵּן יָת אַגְרִיךְ וּנְסֵיבַת אִתְּתָא יָת רַבְיָא וְאוֹנִיקְתֵּיהּ׃

10 וּרְבָא רַבְיָא וְאַיְתִיתֵיהּ לְבַת פַּרְעֹה וַהֲוָה לַהּ לְבַר וּקְרָאַת שְׁמֵיהּ מֹשֶׁה וַאֲמֶרֶת אֲרֵי מִן מַיָּא שְׁחַלְתֵּיהּ׃

11 וַהֲוָה בְּיוֹמַיָּא הָאִינּוּן וּרְבָא מֹשֶׁה וּנְפַק עִם אֲחוֹהִי וַחֲזָא בְּפֻלְחָנְהוֹן וַחֲזָא גְּבַר מִצְרַאי מָחֵי גְּבַר יְהוּדָאי מֵאֲחוֹהִי׃

12 וְאִתְפְּנִי לְכָא וּלְכָא וַחֲזָא אֲרֵי לֵית גַּבְרָא וּמְחָא יָת מִצְרָאָה וְאַטְמְרֵיהּ בְּחָלָא׃

ב

3 וְלֹא־יָכְלָה עוֹד הַצְּפִינוֹ וַתִּקַּח־לוֹ תֵּבַת גֹּמֶא וַתַּחְמְרָה בַחֵמָר וּבַזָּפֶת וַתָּשֶׂם בָּהּ אֶת־הַיֶּלֶד וַתָּשֶׂם בַּסּוּף עַל־שְׂפַת הַיְאֹר׃

4 וַתֵּתַצַּב אֲחֹתוֹ מֵרָחֹק לְדֵעָה מַה־יֵּעָשֶׂה לוֹ׃

5 וַתֵּרֶד בַּת־פַּרְעֹה לִרְחֹץ עַל־הַיְאֹר וְנַעֲרֹתֶיהָ הֹלְכֹת עַל־יַד הַיְאֹר וַתֵּרֶא אֶת־הַתֵּבָה בְּתוֹךְ הַסּוּף וַתִּשְׁלַח אֶת־אֲמָתָהּ וַתִּקָּחֶהָ׃

6 וַתִּפְתַּח וַתִּרְאֵהוּ אֶת־הַיֶּלֶד וְהִנֵּה־נַעַר בֹּכֶה וַתַּחְמֹל עָלָיו וַתֹּאמֶר מִיַּלְדֵי הָעִבְרִים זֶה׃

7 וַתֹּאמֶר אֲחֹתוֹ אֶל־בַּת־פַּרְעֹה הַאֵלֵךְ וְקָרָאתִי לָךְ אִשָּׁה מֵינֶקֶת מִן הָעִבְרִיֹּת וְתֵינִק לָךְ אֶת־הַיָּלֶד׃

8 וַתֹּאמֶר־לָהּ בַּת־פַּרְעֹה לֵכִי וַתֵּלֶךְ הָעַלְמָה וַתִּקְרָא אֶת־אֵם הַיָּלֶד׃

9 וַתֹּאמֶר לָהּ בַּת־פַּרְעֹה הֵילִיכִי אֶת־הַיֶּלֶד הַזֶּה וְהֵינִקִהוּ לִי וַאֲנִי אֶתֵּן אֶת־שְׂכָרֵךְ וַתִּקַּח הָאִשָּׁה הַיֶּלֶד וַתְּנִיקֵהוּ׃

10 וַיִּגְדַּל הַיֶּלֶד וַתְּבִאֵהוּ לְבַת־פַּרְעֹה וַיְהִי־לָהּ לְבֵן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ מֹשֶׁה וַתֹּאמֶר כִּי מִן־הַמַּיִם מְשִׁיתִהוּ׃

11 וַיְהִי בַּיָּמִים הָהֵם וַיִּגְדַּל מֹשֶׁה וַיֵּצֵא אֶל־אֶחָיו וַיַּרְא בְּסִבְלֹתָם וַיַּרְא אִישׁ מִצְרִי מַכֶּה אִישׁ־עִבְרִי מֵאֶחָיו׃

12 וַיִּפֶן כֹּה וָכֹה וַיַּרְא כִּי־אֵין אִישׁ וַיַּךְ אֶת־הַמִּצְרִי וַיִּטְמְנֵהוּ בַּחוֹל׃

Β.

3. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἐδύναντο αὐτὸ ἔτι κρύπτειν, ἔλαβεν αὐτῷ ἡ μήτηρ αὐτοῦ θίβιν παπύρου, καὶ κατέχρισεν αὐτὴν ἀσφάλτῳ πίσσῃ, καὶ ἐνέβαλε τὸ παιδίον εἰς αὐτὴν, καὶ ἔθηκεν αὐτὴν εἰς τὸ ἕλος παρὰ τὸν ποταμόν.

4. Καὶ κατεσκόπευεν ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ μακρόθεν, μαθεῖν τί τὸ ἀποβησόμενον αὐτῷ.

5. Κατέβη δὲ ἡ θυγάτηρ Φαραὼ λούσασθαι ἐπὶ τὸν ποταμὸν καὶ αἱ ἅβραι αὐτῆς παρεπορεύοντο παρὰ τὸν ποταμόν. καὶ ἰδοῦσα τὴν θίβιν ἐν τῷ ἕλει, ἀποστείλασα τὴν ἅβραν, ἀνείλετο αὐτήν.

6. Ἀνοίξασα δὲ ὁρᾷ παιδίον κλαῖον ἐν τῇ θίβῃ, καὶ ἐφείσατο αὐτοῦ ἡ θυγάτηρ Φαραὼ, καὶ ἔφη· ἀπὸ τῶν παιδίων τῶν ἑβραίων τοῦτο.

7. Καὶ εἶπεν ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ τῇ θυγατρὶ Φαραώ· θέλεις καλέσω σοι γυναῖκα τροφεύουσαν ἐκ τῶν ἑβραίων, καὶ θηλάσει σοι τὸ παιδίον;

8. Καὶ εἶπεν αὐτῇ ἡ θυγάτηρ Φαραώ· πορεύου. ἐλθοῦσα δὲ ἡ νεᾶνις, ἐκάλεσε τὴν μητέρα τοῦ παιδίου.

9. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὴν ἡ θυγάτηρ Φαραώ· διατήρησόν μοι τὸ παιδίον τοῦτο, καὶ θήλασόν μοι αὐτό, ἐγὼ δὲ δώσω σοι μισθόν σου. ἔλαβε δὲ ἡ γυνὴ τὸ παιδίον, καὶ ἐθήλαζεν αὐτό.

10. Ἀνδρυνθέντος δὲ τοῦ παιδίου, εἰσήγαγεν αὐτὸ πρὸς τὴν θυγατέρα Φαραὼ, καὶ ἐγενήθη αὐτῇ εἰς υἱόν. ἐπωνόμασε δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ Μωϋσῆν, λέγουσα· ἐκ τοῦ ὕδατος αὐτὸν ἀνελόμην.

11. Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς πολλαῖς ἐκείναις, μέγας γενόμενος Μωϋσῆς, ἐξῆλθε πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ τοὺς υἱοὺς ἰσραήλ. κατανοήσας δὲ τὸν πόνον αὐτῶν, ὁρᾷ ἄνθρωπον αἰγύπτιον τύπτοντα τινὰ ἑβραῖον τῶν ἑαυτοῦ ἀδελφῶν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.

12. Περιβλεψάμενος δὲ ὧδε καὶ ὧδε, οὐχ ὁρᾷ οὐδένα. καὶ πατάξας τὸν αἰγύπτιον, ἔκρυψεν αὐτὸν ἐν τῇ ἄμμῳ.

CAP. II.

3. Cumque iam celare non poſſet, ſumpſit fiſcellam ſcirpeam, & linivit eam bitumine ac pice: poſuitq; intus infantulum, & expoſuit eum in carecto ripæ fluminis.

4. Stante procul ſorore eius, & cōſiderante eventum rei.

5. Ecce autem deſcendebat filia Pharaonis ut lavaretur in flumine: & puellæ eius gradiebantut per crepidinē aluei. Quæ cùm vidiſſet fiſcellā in papyrione, miſit unā e famulabus ſuis: & allatam

6. Aperiens, cernensque in ea parvulùm vagientem, miſerta eius, ait: De infantibus Hebræorum eſt hic.

7. Cui ſoror pueri, Vis, inquit, ut vadam, & vocem tibi mulierem Hebræam, quæ nutrire poſſit infantulum?

8. Reſpondit: Vade. Perrexit puella, & vocavit matrem ſuam.

9. Ad quam locuta filia Pharaonis, Accipe, ait, puerum iſtum, & nutri mihi: ego dabo tibi mercedem tuam. Suſcepit mulier, & nutrivit puerum.

10. Adultumq; tradidit filiæ Pharaonis. Quem illa adoptavit in locum filii, vocavitque nomen eius Moyſes, dicens: Quia de aqua tuli eum.

11. In diebus illis poſtquam creverat Moyſes: egreſſus eſt ad fratres ſuos: viditque afflictionem eorum, & virum Ægyptium percutientem quendam de Hebræis fratribus ſuis.

12. Cumq; circumſpexiſſet huc atque illuc, & nullum adeſſe vidiſſet, percuſſum Ægyptium abſcōdit ſabulo.

Das II. Capitel.

3. Vnd da ſie jn nicht lenger verbergen kondt/ macht ſie ein käſtlein von rhor/ vnd verkleibets mit thon vnd pech/ vnd legt das Kind drein/ vnd legt jn inn den Schilff am vfer des waſſers.

4. Aber ſeine Schweſter ſtundt von ferne/ daß ſie erfahren wolt wie es jm gehen würde.

5. Vnnd die tochter Pharao gieng hernider/ vnd wolt baden im Waſſer/ vnnd jhre Jungfrauen giengen an dem rande des waſſers. Vnnd da ſie das käſtlin im Schilff ſahe/ ſand ſie jhre Magd hin/ vnd lies es holen.

6. Vnnd da ſie es auffthett/ ſahe ſie das kind/ vnnd ſihe das Knäblein weinet/ Da jammert es ſie/ vnd ſprach: Es iſt der Ebreiſchen kindlein eins.

7. Da ſprach ſeine Schweſter zu der tochter Pharao: Soll ich hingehen/ vnd der Ebreiſchen Weiber eine ruffen die da ſeuget/ daß ſie dir das kindlein ſeuge?

8. Die tochter Pharao ſprach zu jr: Gehe hin. Die Jungfrau gieng hin/ vnd rieff des kindes Mutter.

9. Da ſprach Pharao tochter zu jr: Nimm hin das kindlein/ vnnd ſeuge mirs/ ich wil dir lohnen. Das Weib nam das kind vnd ſeuget es.

10. Vnnd da das kind groß wardt/ bracht ſie es der tochter Pharao/ vnnd es ward jr ſohn/ vnnd hieß jhn Moſe/ Denn ſie ſprach: Ich habe jn auß dem waſſer gezogen.

11. Zu den zeiten/ da Moſe war groß worden/ gieng er auß zu ſeinen brüdern vnd ſahe jre laſt/ vnd ward gewar/ das ein Egypter ſchlug ſeiner brüder der Ebreiſchen einen.

12. Vnd er wandt ſich hin vnnd her/ vnnd da er ſahe/ daß kein Menſch da war/ erſchlug er den Egypter/ vnd beſcharret jn in den ſand.

CHAP. II.

3. Mais ne le pouuant pas tenir caché d'auantage, elle lui print vn coffret *fait* de ioncs, & l'enduiſit de bitume & de poix: puis mit l'enfant en icelui, & le poſa en vne roſiere ſur la riue du fleuue.

4. Et la ſœur d'icelui ſe tint de loin pour ſauoir ce qui en ſeroit fait.

5. Or la fille de Pharao deſcendit pour ſe lauer au fleuue, & ſes filles ſe pourmenoyent ſur la riue du fleuue: & voyant le coffret au milieu de la roſiere, elle enuoya vne ſiene ſeruante qui le print.

6. Et *l'*ayant ouuert elle vid l'enfant. Et voici, l'enfant pleuroit: elle fut donc eſmeuë de compaſſion enuers lui, & dit, C'eſt des enfans de ces Hebrieux.

7. Lors la ſœur d'icelui dit à la fille de Pharao, Irai-ie t'appeler vne femme d'entre les Hebrieuës qui allaitte, & elle t'allaittera ceſt enfant?

8. Et la fille de Pharao lui reſpondit, Va. Et la ieune fille s'en alla, & appela le mere de l'enfant.

9. Et la fille de Pharao lui dit, Emporte ceſt enfant ici & me l'allaitte, & ie te donnerai ton ſalaire: & la femme print l'enfant, & l'allaitta.

10. Et quand l'enfant fut deuenu grand, elle l'amena à la fille de Pharao, & il lui fut pour fils, & elle appela ſon nom Moyſe, D'autant (dit-elle) que ie l'ai tiré des eaux.

11. Et aduint en ce temps-la, quand Moyſe fut deuenu grand, qu'il ſortit vers ſes freres, & vid leurs charges: il vid auſſi vn Egyptien frapant vn Hebrieu d'entre ſes freres.

12. Et ayant regardé çà & là, il vid qu'il n'*y auoit* perſonne: ainſi il tua l'Egyptien, & le cacha dans le ſablon.

ב

13 וּנְפַק בְּיוֹמָא תִנְיָנָא וְהָא תְּרֵין גֻּבְרִין יְהוּדָאִין נָצַן וַאֲמַר לְחַיָּבָא לְמָה אַתְּ מָחֵי לְחַבְרָךְ׃

14 וַאֲמַר מַן שַׁוְיָךְ לִגְבַר רַב וְדַיָּן עֲלַנָא הַלְמִקְטְלִי אַתְּ אָמַר כְּמָא דִּקְטַלְתָּא יָת מִצְרָאָה וּדְחִיל מֹשֶׁה וַאֲמַר בְּקֻשְׁטָא אִתְיְדַע פִּתְגָּמָא׃

15 וּשְׁמַע פַּרְעֹה יָת פִּתְגָּמָא הָדֵין וּבְעָא לְמִקְטַל יָת מֹשֶׁה וַעֲרַק מֹשֶׁה מִן קֳדָם פַּרְעֹה וִיתֵיב בְּאַרְעָא דְמִדְיָן וִיתֵיב עַל בֵּירָא׃

16 וּלְרַבָּא דְמִדְיָן שְׁבַע בְּנָן וַאֲתַאָה וּדְלָאָה וּמְלִיאָה יָת רָהֲטַיָּא לְאַשְׁקָאָה יָת עָנָא דַּאֲבוּהֵן׃

17 וַאֲתוֹ רָעַיָּא וּטְרַדִינּוּן וְקָם מֹשֶׁה וּפַרְקִינּוּן וְאַשְׁקִי יָת עָנְהֵן׃

18 וַאֲתָאָה לְוָת רְעוּאֵל אֲבוּהֵן וַאֲמַר מָה דֵין אוֹחִיתוּן לְמֵיתֵי יוֹמָא דֵין׃

19 וַאֲמַרָא גַּבְרָא מִצְרָאָה שֵׁיזְבַנָא מִידָא דְרָעַיָּא וְאַף מִדְלָא דְלָא לַנָא וְאַשְׁקִי יָת עָנָא׃

20 וַאֲמַר לִבְנָתֵיהּ וְאָן הוּא לְמָה דְּנָן שְׁבַקְתּוּן יָת גַּבְרָא קְרַן לֵיהּ וְיֵיכוּל לַחְמָא׃

21 וּצְבִי מֹשֶׁה לְמֵיתַב עִם גַּבְרָא וִיהַב יָת צִפּוֹרָה בְּרַתֵּיהּ לְמֹשֶׁה׃

22 וִילִידַת בַּר וּקְרָא יָת שְׁמֵיהּ גֵּרְשֹׁם אֲרֵי אֲמַר דַּיָּר הֲוֵיתִי בְּאַרְעָא נֻכְרָאָה׃

23 וַהֲוָה בְּיוֹמַיָּא סַגִּיאַיָּא הָאִינּוּן וּמִית מַלְכָּא דְמִצְרַיִם וְאִתְאַנַּחוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִן פָּלְחָנָא דַּהֲוָה קַשְׁיָא עֲלֵיהוֹן וּזְעִיקוּ וּסְלֵיקַת קְבִילְתְּהוֹן לִקְדָם יְיָ מִן פָּלְחָנָא׃

ב

13 וַיֵּצֵא בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי וְהִנֵּה שְׁנֵי־אֲנָשִׁים עִבְרִים נִצִּים וַיֹּאמֶר לָרָשָׁע לָמָּה תַכֶּה רֵעֶךָ׃

14 וַיֹּאמֶר מִי שָׂמְךָ לְאִישׁ שַׂר וְשֹׁפֵט עָלֵינוּ הַלְהָרְגֵנִי אַתָּה אֹמֵר כַּאֲשֶׁר הָרַגְתָּ אֶת־הַמִּצְרִי וַיִּירָא מֹשֶׁה וַיֹּאמַר אָכֵן נוֹדַע הַדָּבָר׃

15 וַיִּשְׁמַע פַּרְעֹה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וַיְבַקֵּשׁ לַהֲרֹג אֶת־מֹשֶׁה וַיִּבְרַח מֹשֶׁה מִפְּנֵי פַרְעֹה וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ־מִדְיָן וַיֵּשֶׁב עַל־הַבְּאֵר׃

16 וּלְכֹהֵן מִדְיָן שֶׁבַע בָּנוֹת וַתָּבֹאנָה וַתִּדְלֶנָה וַתְּמַלֶּאנָה אֶת־הָרְהָטִים לְהַשְׁקוֹת צֹאן אֲבִיהֶן׃

17 וַיָּבֹאוּ הָרֹעִים וַיְגָרְשׁוּם וַיָּקָם מֹשֶׁה וַיּוֹשִׁעָן וַיַּשְׁקְ אֶת־צֹאנָם׃

18 וַתָּבֹאנָה אֶל־רְעוּאֵל אֲבִיהֶן וַיֹּאמֶר מַדּוּעַ מִהַרְתֶּן בֹּא הַיּוֹם׃

19 וַתֹּאמַרְןָ אִישׁ מִצְרִי הִצִּילָנוּ מִיַּד הָרֹעִים וְגַם־דָּלֹה דָלָה לָנוּ וַיַּשְׁקְ אֶת־הַצֹּאן׃

20 וַיֹּאמֶר אֶל־בְּנֹתָיו וְאַיּוֹ לָמָּה זֶּה עֲזַבְתֶּן אֶת־הָאִישׁ קִרְאֶן לוֹ וְיֹאכַל לָחֶם׃

21 וַיּוֹאֶל מֹשֶׁה לָשֶׁבֶת אֶת־הָאִישׁ וַיִּתֵּן אֶת־צִפֹּרָה בִתּוֹ לְמֹשֶׁה׃

22 וַתֵּלֶד בֵּן וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ גֵּרְשֹׁם כִּי אָמַר גֵּר הָיִיתִי בְּאֶרֶץ נָכְרִיָּה׃

23 וַיְהִי בַיָּמִים הָרַבִּים הָהֵם וַיָּמָת מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיֵּאָנְחוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מִן־הָעֲבֹדָה וַיִּזְעָקוּ וַתַּעַל שַׁוְעָתָם אֶל־הָאֱלֹהִים מִן־הָעֲבֹדָה׃

β′.

12. Ἐξελθὼν δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ, ὁρᾷ δύο ἄνδρας ἑβραίους διαπληκτιζομένους, καὶ λέγει τῷ ἀδικοῦντι· διὰ τί σὺ τύπτεις τὸν πλησίον;

14. Ὁ δὲ εἶπε· τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστὴν ἐφ᾽ ἡμᾶς; μὴ ἀνελεῖν με σὺ θέλεις, ὃν τρόπον ἀνεῖλες χθὲς τὸν αἰγύπτιον; ἐφοβήθη δὲ Μωϋσῆς, καὶ εἶπεν εἰ οὕτως ἐμφανὲς γέγονε τὸ ῥῆμα τοῦτο.

15. Ἤκουσε δὲ Φαραὼ τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ ἐζήτει ἀνελεῖν Μωϋσῆν. ἀνεχώρησε δὲ Μωϋσῆς ἀπὸ προσώπου Φαραώ, καὶ κατῴκησεν ἐν γῇ μαδιάμ. ἐλθὼν δὲ εἰς γῆν μαδιάμ, ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ φρέατος.

16. Τῷ δὲ ἱερεῖ μαδιάμ, ἦσαν ἑπτὰ θυγατέρες ποιμαίνουσαι τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτῶν ἰωθώρ. παραγενόμεναι δὲ ἤντλουν, ἕως ἔπλησαν τὰς δεξαμενάς, ποτίσαι τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτῶν ἰωθώρ.

17. Παραγενόμενοι δὲ οἱ ποιμένες, ἐξέβαλον αὐτάς. ἀναστὰς δὲ Μωϋσῆς ἐρρύσατο αὐτάς, καὶ ἤντλησεν αὐταῖς. καὶ ἐπότισε τὰ πρόβατα αὐτῶν.

18. Παρεγένοντο δὲ πρὸς ῥαγουὴλ τὸν πατέρα αὐτῶν· ὁ δὲ εἶπεν αὐταῖς. τί ὅτι ἐταχύνατε τοῦ παραγενέσθαι σήμερον.

19. Αἱ δὲ εἶπον· ἄνθρωπος αἰγύπτιος ἐρρύσατο ἡμᾶς ἀπὸ τῶν ποιμένων, καὶ ἤντλησεν ἡμῖν, καὶ ἐπότισε τὰ πρόβατα ἡμῶν.

20. Ὁ δὲ εἶπε ταῖς θυγατράσιν αὐτοῦ· καὶ ποῦ ἐστιν; καὶ ἵνα τί οὕτως καταλελοίπατε τὸν ἄνθρωπον; καλέσατε αὐτόν, ὅπως φάγῃ ἄρτον.

21. Κατῳκίσθη δὲ Μωϋσῆς παρὰ τῷ ἀνθρώπῳ, καὶ ἐξέδοτο σεπφώραν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ τῷ Μωϋσεῖ γυναῖκα.

22. Ἐν γαστρὶ δὲ λαβοῦσα ἡ γυνή, ἔτεκεν υἱόν. καὶ ἐπωνόμασε Μωϋσῆς τὸ ὄνομα αὐτοῦ γηρσάμ, λέγων· ὅτι πάροικός εἰμι ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ. (ἔτι δὲ συλλαβοῦσα, ἔτεκεν υἱὸν δεύτερον, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐλιέζερ, λέγων· ὁ γὰρ θεὸς τοῦ πατρός μου, βοηθός μου, καὶ ἐρρύσατό με ἐκ χειρὸς Φαραώ.)

23. Μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας τὰς πολλὰς ἐκείνας, ἐτελεύτησεν ὁ βασιλεὺς αἰγύπτου, καὶ κατεστέναξαν οἱ υἱοὶ Ισραὴλ ἀπὸ τῶν ἔργων, καὶ ἀνεβόησαν, καὶ ἀνέβη ἡ βοὴ αὐτῶν πρὸς τὸν θεὸν ἀπὸ τῶν ἔργων.

CAP. II.

13. Et egreſſus die altero conſpexit duos Hebræos rixantes: dixitq; ei qui faciebat iniuriam: Quare percutis proximum tuum?

14. Qui reſpondit: Quis cõſtituit te principem & iudicem ſuper nos? num occidere me tu vis, ſicut heri occidiſti Aegyptium? Timuit Moyſes, & ait: Quomodo palam factũ eſt verbũ iſtud?

15. Audivitq; Pharao ſermonem hunc, & quærebat occidere Moyſen: qui fugiens de conſpectu eius, moratus eſt in Terra-Madian, & ſedit iuxta puteum.

16. Erant autem ſacerdoti Madian ſeptem filiæ, quæ venerant ad hauriendam aquã: & impletis canalibus adaquare cupiebant greges patris ſui.

17. Supervenêre paſtores, & eiecerunt eas: ſurrexitque Moyſes, & defenſis puellis, adaquavit oves earum.

18. Quæ cum revertiſſent ad Raguel patrem ſuum, dixit ad eas: Cur velocius veniſtis ſolito?

19. Reſponderunt: Vir Aegyptius liberavit nos de manu paſtorum: inſuper & hauſit aquam nobiſcum, potumque dedit ovibus.

20. At ille, Vbi eſt? inquit. Quare dimiſiſtis hominem? vocate eũ ut comedat panẽ.

21. Iuravit ergo Moyſes quòd habitaret cum eo. Accepitque Sephoram filiam eius uxorem;

22. Quæ peperit ei filium, quem vocavit Gerſom, dicẽs: Advena fui in terra aliena. Alterum verò peperit: quem vocavit Eliezer, dicens: Deus enim patris mei adiutor meus, & eripuit me de manu Pharaonis.

23. Poſt multum verò temporis mortuus eſt rex Aegypti: & ingemiſcentes filii Iſrael, propter opera vociferati ſunt: aſcenditq; clamor eorum ad Deum ab operibus.

Das II. Capitel.

13. Auff einen andern tag gieng er auch auß/ vnnd ſahe zween Ebreiſche männer ſich mit einander zancken/ vnd ſprach zu dem Vngerechten: Warumb ſchlegeſt du deinen nechſten?

14. Er aber ſprach: Wer hat dich zum Oberſten oder Richter über vns geſetzt? Wilt du mich auch erwürgen/ wie du den Egypter erwürget haſt? Da forcht ſich Moſe/ vnnd ſprach: Wie iſt das laut worden?

15. Vnnd es kam für Pharao/ der trachtet nach Moſe/ daß er jhn erwürget. Aber Moſe floh für Pharao/ vnd hielt ſich im Lande Midian/ vnd wonete bey einem Brunnen.

16. Der Prieſter aber in Midian hatte ſieben Töchter/ die kamen Waſſer zu ſchöpffen/ vnnd fülleten die Rinnen/ daß ſie jhres Vaters Schafe trenckten.

17. Da kamen die Hirten/ vnnd ſtieſſen ſie dauon. Aber Moſe machet ſich auff vnnd halff jhnen/ vnd trencket jhre Schafe.

18. Vnnd da ſie zu jhrem Vater Reguel kamen/ ſprach er: Wie ſeydt jhr heute ſo baldt kommen?

19. Sie ſprachen: Ein Egyptiſcher mann errettet vns von den Hirten/ vnd ſchöpffete vns/ vnd trencket die Schafe.

20. Er ſprach zu ſeinen Töchtern: Wo iſt er? Warumb habt jr den mann gelaſſen/ daß jhr jn nicht ludet mit vns zu eſſen?

21. Vnnd Moſe bewilliget bey dem Mann zu bleiben/ vnnd er gab Moſe ſeine Tochter Zipora.

22. Die gebar einen Sohn/ vnnd er hieß jn Gerſom/ Denn er ſprach: Jch bin ein Frembdling worden im frembden Lande. (Vnnd ſie gebar noch einen Sohn/ den hieß er Elieſer/ vnd ſprach: Der GOtt meines Vaters iſt mein helffer/ vnnd hat mich von der handt Pharao errettet.)

23. Lange zeit aber darnach ſtarb der König inn Egypten. Vnnd die Kinder Jſrael ſeufftzeten über jhre arbeit/ vnnd ſchryen/ vnnd jhr ſchreyen über jhre arbeit kam für GOTT.

CHAP. II.

13. Derechef il ſortit le ſecond iour, & voici, deux hommes Hebrieux quereloyent: dont il dit à celui qui auoit le tort, Pourquoi frapes-tu ton prochain?

14. Lequel reſpondit, Qui t'a ordonné pour prince & iuge ſur nous? me penſes-tu tuer, comme tu as tué l'Egyptien? Et Moyſe craignit, & dit, Pour vrai le fait eſt cognu.

15. Or Pharao ayant entendu ce fait-la, cercha de mettre Moyſe à mort. Mais Moyſe s'enfuit de deuant Pharao, & s'atreſta au païs de Madian, & s'aſſit aupres d'vn puits.

16. Or le Sacrificateur de Madian auoit ſept filles, qui vindrẽt tirer de l'eau, & emplirẽt les auges pour abruuer le troupeau de leur pere.

17. Lors les bergers ſuruindrent, & les dechaſſerent: mais Moyſe ſe leua & les preſerua, & abruua leur troupeau.

18. Et quand elles furent reuenues vers Rehuel leur pere, il *leur* dit, Comment eſtes-vous retournees ſi toſt auiourd'hui?

19. Elles reſpondirent, Vn perſonnage Egyptien nous a deliurees de la main des bergers: & meſme nous a amplement tiré de l'eau, & a abruué le troupeau.

20. Lors il dit à ſes filles, Et où *eſt*-il? pourquoi auez-vous ainſi laiſſé ce perſonnage? appelez-le, & qu'il mange du pain.

21. Et Moyſe s'accorda d'habiter auec ceſt homme la, lequel donna Sephora ſa fille à Moyſe.

22. Et elle enfanta vn fils, & il appela ſon nom Guerſçom: car il dit, I'ai ſeiourné en païs eſtrange.

23. Or aduint long temps apres, que le roy d'Egypte mourut: & les enfans d'Iſrael ſuſpirerent à cauſe de la ſeruitude, & crierent, & leur cri à cauſe de la ſeruitude monta iuſqu'à Dieu.

ב

24 וּשְׁמִיעַ קֳדָם יְיָ יָת קְבִילְתְּהוֹן וּדְכִיר יְיָ יָת קְיָמֵיהּ דְּעִם אַבְרָהָם דְּעִם יִצְחָק וּדְעִם יַעֲקֹב׃

25 וּגְלֵי קֳדָם יְיָ שִׁעְבּוּדָא דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וַאֲמַר ב (בְּמֵימְרֵיהּ) לְמִפְרְקְהוֹן יְיָ׃

ג

1 וּמֹשֶׁה הֲוָה רָעֵי יָת עָנָא דְּיִתְרוֹ חֲמוּהִי רַבָּא דְמִדְיָן וּדְבַר יָת עָנָא לַאֲתַר שְׁפַר רַעְיָא דְמַדְבְּרָא וַאֲתָא לְטוּרָא דְּאִתְגְּלִי עֲלוֹהִי יְקָרָא דַייָ לְחוֹרֵב׃

2 וְאִתְגְּלִי מַלְאֲכָא דַייָ לֵיהּ בְּשַׁלְהוֹבִית אֶשָּׁתָא מִגּוֹ אַסְנָא וַחֲזָא וְהָא אַסְנָא בָּעֵיר בְּאֶשָּׁתָא וְאַסְנָא לֵיתוֹהִי מִתְאֲכֵל׃

3 וַאֲמַר מֹשֶׁה אִתְפְּנֵי כְעַן וְאֶחֱזֵי יָת חֶזְוָנָא רַבָּא הָדֵין מָה דֵין לָא מִתּוֹקַד אַסְנָא׃

4 וּגְלֵי קֳדָם יְיָ אֲרֵי אִתְפְּנֵי לְמֶחֱזֵי וּקְרָא לֵיהּ יְיָ מִגּוֹ אַסְנָא וַאֲמַר מֹשֶׁה מֹשֶׁה וַאֲמַר הָא אֲנָא׃

5 וַאֲמַר לָא תִקְרַב לְהָלָא שְׁרִי סִנָּךְ מֵעַל רַגְלָךְ אֲרֵי אַתְרָא דְּאַתְּ קָאֵם עֲלוֹהִי אֲרַע קַדִּישׁ הוּא׃

6 וַאֲמַר אֲנָא אֱלָהֵיהּ דַּאֲבָךְ אֱלָהֵיהּ דְּאַבְרָהָם אֱלָהֵיהּ דְּיִצְחָק וֵאלָהֵיהּ דְּיַעֲקֹב וְכַבְשִׁינוּן מֹשֶׁה אַפּוֹהִי אֲרֵי דְחֵיל מ מִלְּאִסְתַּכָּלָא לְצֵית יְקָרָא דַייָ׃

7 וַאֲמַר יְיָ מִגְלָא גְּלֵי קֳדָמַי יָת שִׁעְבּוּד עַמִּי דִּי בְמִצְרָיִם וְיָת קְבִילְתְּהוֹן שְׁמִיעַ קֳדָמַי מִן קֳדָם שָׁלְטוֹנֵיהוֹן אֲרֵי גְּלֵי קֳדָמַי כֵּיבֵיהוֹן׃

8 וְאִתְגְּלֵיתִי לְשֵׁיזָבוּתְהוֹן מִידָא דְמִצְרָאֵי וּל וּלְאַסָּקוּתְהוֹן מִן אַר אַרְעָא הַהִיא לא

ב

24 וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת־נַאֲקָתָם וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת־בְּרִיתוֹ אֶת־אַבְרָהָם אֶת־יִצְחָק וְאֶת־יַעֲקֹב׃

25 וַיַּרְא אֱלֹהִים אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֵּדַע אֱלֹהִים

ג

1 וּמֹשֶׁה הָיָה רֹעֶה אֶת־צֹאן יִתְרוֹ חֹתְנוֹ כֹּהֵן מִדְיָן וַיִּנְהַג אֶת־הַצֹּאן אַחַר הַמִּדְבָּר וַיָּבֹא אֶל־הַר הָאֱלֹהִים חֹרֵבָה׃

2 וַיֵּרָא מַלְאַךְ יְהוָה אֵלָיו בְּלַבַּת־אֵשׁ מִתּוֹךְ הַסְּנֶה וַיַּרְא וְהִנֵּה הַסְּנֶה בֹּעֵר בָּאֵשׁ וְהַסְּנֶה אֵינֶנּוּ אֻכָּל׃

3 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אָסֻרָה־נָּא וְאֶרְאֶה אֶת־הַמַּרְאֶה הַגָּדֹל הַזֶּה מַדּוּעַ לֹא־יִבְעַר הַסְּנֶה׃

4 וַיַּרְא יְהוָה כִּי סָר לִרְאוֹת וַיִּקְרָא אֵלָיו אֱלֹהִים מִתּוֹךְ הַסְּנֶה וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי׃

5 וַיֹּאמֶר אַל־תִּקְרַב הֲלֹם שַׁל־נְעָלֶיךָ מֵעַל רַגְלֶיךָ כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה עוֹמֵד עָלָיו אַדְמַת־קֹדֶשׁ הוּא׃

6 וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֱלֹהֵי אָבִיךָ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב וַיַּסְתֵּר מֹשֶׁה פָּנָיו כִּי יָרֵא מֵהַבִּיט אֶל־הָאֱלֹהִים׃

7 וַיֹּאמֶר יְהוָה רָאֹה רָאִיתִי אֶת־עֳנִי עַמִּי אֲשֶׁר בְּמִצְרָיִם וְאֶת־צַעֲקָתָם שָׁמַעְתִּי מִפְּנֵי נֹגְשָׂיו כִּי יָדַעְתִּי אֶת־מַכְאֹבָיו׃

8 וָאֵרֵד לְהַצִּילוֹ מִיַּד מִצְרַיִם וּלְהַעֲלֹתוֹ מִן־הָאָרֶץ הַהִוא

β΄.

24. Καὶ εἰσήκουσεν ὁ θεὸς τὸν στεναγμὸν αὐτῶν. καὶ ἐμνήσθη τῆς διαθήκης αὐτοῦ τῆς πρὸς ἀβραάμ, καὶ ἰσαάκ, καὶ ἰακώβ.

25. Καὶ ἐπεῖδεν ὁ θεὸς τοὺς υἱοὺς Ισραήλ, καὶ ἐγνώσθη αὐτοῖς.

ΚΕΦΑΛ. γ΄.

1. Καὶ Μωϋσῆς ἦν ποιμαίνων τὰ πρόβατα ἰοθὼρ τοῦ πενθεροῦ αὐτοῦ τοῦ ἱερέως μαδιάμ, καὶ ἤγαγε τὰ πρόβατα ὑπὸ τὴν ἔρημον, καὶ ἦλθεν εἰς τὸ ὄρος τοῦ θεοῦ χορήβ.

2. Ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος κυρίου ἐν φλογὶ πυρὸς ἐκ τοῦ βάτου, καὶ ὁρᾷ ὅτι ἡ βάτος καίεται πυρί, ἡ δὲ βάτος οὐ κατεκαίετο.

3. Εἶπε δὲ Μωϋσῆς· παρελθὼν ὄψομαι τὸ ὅραμα τὸ μέγα τοῦτο, ὅτι οὐ κατακαίεται ἡ βάτος.

4. Ὡς δὲ εἶδε κύριος ὅτι προσάγει ἰδεῖν, ἐκάλεσεν αὐτὸν κύριος ἐκ τοῦ βάτου λέγων· Μωϋσῆ Μωϋσῆ. ὁ δὲ εἶπε· τί ἐστι κύριε;

5. Ὁ δὲ εἶπε· μὴ ἐγγίσης ὧδε· λῦσον τὸ ὑπόδημα ἐκ τῶν ποδῶν σου. ὁ γὰρ τόπος ἐν ᾧ σὺ ἕστηκας, γῆ ἁγία ἐστί.

6. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἐγώ εἰμι ὁ θεὸς τοῦ πατρός σου, ὁ θεὸς ἀβραάμ, καὶ ὁ θεὸς ἰσαάκ, καὶ ὁ θεὸς ἰακώβ. ἀπέστρεψε δὲ Μωϋσῆς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ. ηὐλαβεῖτο γὰρ καταβλέψαι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ.

7. Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωϋσῆν· ἰδὼν εἶδον τὴν κάκωσιν τοῦ λαοῦ μου τοῦ ἐν αἰγύπτῳ, καὶ τῆς κραυγῆς αὐτῶν ἀκήκοα ἀπὸ τῶν ἐργοδιωκτῶν. Οἶδα γὰρ τὴν ὀδύνην αὐτῶν.

8. Καὶ κατέβην ἐξελέσθαι αὐτοὺς ἐκ χειρὸς τῶν αἰγυπτίων, καὶ ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ τῆς γῆς ἐκείνης,

CAP. II.

24. Et audivit gemitum eorum, ac recordatus eſt fœderis quod pepigit cum Abraham, Iſaac, & Iacob.

25. Et reſpexit Dominus filios Iſraël & liberavit eos.

CAP. III.

1. Moyſes autem paſcebat oves Iethro ſoceri ſui ſacerdotis Madian: cumq; minaſſet gregem ad interiora deſerti, venit ad montem Dei Horeb.

2. Apparuitque ei Dominus in flamma ignis de medio rubi, & videbat quòd rubus arderet, & non combureretur.

3. Dixit ergo Moyſes: Vadam, & videbo viſionem hãc magnam, quare non comburatur rubus.

4. Cernens autem Dominus quòd pergeret ad videndum, vocavit eum de medio rubi, & ait: Moyſes, Moyſes? Qui reſpondit: Adſum.

5. At ille, Ne appropies, inquit, huc: ſolve calceamentum de pedibus tuis. locus enim in quo ſtas, terra ſancta eſt.

6. Et ait: Ego ſum Deus patris tui, Deus Abraham, & Deus Iſaac, & Deus Iacob. Abſcondit Moyſes faciem ſuam: nõ enim audebat aſpicere contra Deum.

7. Cui ait Dominus: Vidi afflictionem populi mei in Aegypto, & clamorem eius audivi propter duritiam eorum qui præſunt operibus: & ſciens dolorem eius,

8. Deſcendi ut liberem eum de manibus Ægyptiorum? & educam de terra illa

Das II. Capitel.

24. Vnd Gott erhöret jhr wehklagen/ vnd gedacht an ſeinen Bundt mit Abraham/ Jſaac vnd Jacob.

25. Vnd er ſahe drein/ vnnd nam ſich jhrer an.

Das III. Capitel.

MOſe aber hütet der Schafe Jethro ſeines Schwehers/ des Prieſters in Midian/ vnnd trieb des Schafe enhinder in die Wüſten/ vnd kam an den Berg Gottes Horeb.

2. Vnnd der Engel des HERRN erſchein jm/ in einer fewrigen flammen auß dem buſch/ vnnd er ſahe/ daß der buſch mit fewer brandte/ vnnd wardt doch nicht verzehret.

3. Vnnd ſprach: Jch wil dahin/ vnnd beſehen diß groß geſicht/ warumb der buſch nicht verbrennet.

4. Da aber der HERR ſahe/ daß er hingieng zu ſehen/ rieff jhm Gott auß dem buſch/ vnnd ſprach: Moſe/ Moſe. Er antwortet: Hie bin ich.

5. Er ſprach: Tritt nicht herzu/ zeuch deine Schuch auß von deinen Füſſen/ denn der ort/ da du auffſteheſt/ iſt ein Heilig Landt.

6. Vnnd ſprach weiter: Jch bin der Gott deines Vaters/ der Gott Abraham/ der Gott Jſaac/ vnnd der Gott Jacob. Vnd Moſe verhüllet ſein Angeſicht/ denn er forchte ſich Gott anzuſchawen.

7. Vnd der HERR ſprach: Jch hab geſehen das elendt meines Volcks inn Egypten/ vnnd habe jhr geſchrey gehöret über die/ ſo ſie treiben. Jch hab jhr leidt erkandt.

8. Vnnd bin hernieder gefahren/ daß ich ſie errette von der Egypter handt/ vnnd ſie außführe auß dieſem Lande/

CHAP. II.

24. Dieu donc ouït leurs ſanglots: & Dieu ſe ſouuint de ſon alliance auec Abraham, Iſaac, & Iacob.

25. Ainſi Dieu regarda les enfans d'Iſrael, & *en* cognut.

CHAP. III.

1. Or Moyſe fut berger du troupeau de Iethro ſon beau-pere Sacrificateur de Madian: & menant le troupeau derriere le deſert, vint en la montagne de Dieu iuſqu'en Horeb.

2. Et l'Ange de l'Eternel s'apparut à lui en flamme de feu, du milieu d'vn buiſſon, & il regarda, & voici, le buiſſon ardoit en feu, & le buiſſon ne ſe conſumoit point.

3. Lors Moyſe dit, Ie me deſtournerai maintenant, & verrai ceſte grande viſion, pourquoi le buiſſon ne ſe bruſle point.

4. Et l'Eternel vid que *Moyſe* s'eſtoit deſtourné pour regarder: & Dieu l'appela du milieu du buiſſon, diſant, Moyſe Moyſe. Et il reſpondit, Me voici.

5. Et *Dieu* dit, N'approche point d'ici. Deſchauſſe tes ſouliers de tes pieds: car le lieu auquel tu es arreſté, eſt terre ſaincte.

6. Il dit auſſi, Ie *ſuis* le Dieu de ton pere, le Dieu d'Abraham, le Dieu d'Iſaac, & le Dieu de Iacob. Et Moyſe cacha ſa face, pource qu'il craignoit de regarder vers Dieu.

7. Et l'Eternel dit, I'ai treſbien veu l'affliction de mon peuple, qui *eſt* en Egypte: & ai ouï le cri qu'ils ont ietté à cauſe de leurs exacteurs: car i'ai cognu leurs douleurs.

8. Pourtant ſuis-ie deſcendu pour le deliurer de la main des Egyptiens, & le faire remonter de ce païs-la,

ג

לְאַרְעָא טָבָא וּפְתָיָא
לְאַרְעָא עָבְדָא חֲלַב וּדְבַשׁ
לַאֲתַר כְּנַעֲנָאֵי וְחִתָּאֵי ו
וֶאֱמוֹרָאֵי וּפְרִיזָאֵי וְחִוָּאֵי
וִיבוּסָאֵי׃

9 וּכְעַן הָא קְבִילַת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל עֲלַת לִקְדָמַי וְאַף
גְּלֵי קֳדָמַי יָת דּוּחְקָא
דְּמִצְרָאֵי דּוֹחֲקִין לְהוֹן׃

10 וּכְעַן אֱתָא וְאֶשְׁלְחִינָּךְ
לְוַת פַּרְעֹה וְאַפֵּיק יָת
עַמִּי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִבּ
מִמִּצְרַיִם׃

11 וַאֲמַר מֹשֶׁה קֳדָם יְיָ
מַן אֲנָא אֲרֵי אֵיזֵל לְוַת
פַּרְעֹה וַאֲרֵי אַפֵּיק יָת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם׃

12 וַאֲמַר אֲרֵי יְהֵי
(מֵימְרִי) בְּסַעְדָּךְ וְדֵין לָךְ
אָתָא אֲרֵי אֲנָא שְׁלַחְתָּךְ
בְּאַפָּקוּתָךְ יָת עַמָּא
מִמִּצְרַיִם תִּפְלְחוּן קֳדָם
יְיָ עַל טוּרָא הָדֵין׃

13 וַאֲמַר מֹשֶׁה קֳדָם יְיָ
הָא אֲנָא אָתֵי לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל
וְאֵימַר לְהוֹן אֱלָהָא
דַּאֲבָהָתְכוֹן שַׁלְחַנִי לְוָתְכוֹן
וְיֵימְרוּן לִי מָה שְׁמֵיהּ מָה
אֵימַר לְהוֹן׃

14 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה
אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה וַאֲמַר
כִּדְנַן תֵּימַר לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל
אֶהְיֶה שַׁלְחַנִי לְוָתְכוֹן׃

15 וַאֲמַר עוֹד יְיָ לְמֹשֶׁה
כִּדְנַן תֵּימַר לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל
יְיָ אֱלָהָא דַּאֲבָהָתְכוֹן
אֱלָהֵיהּ דְּאַבְרָהָם אֱלָהֵיהּ
דְּיִצְחָק וֵאלָהֵיהּ דְּיַעֲקֹב
שַׁלְחַנִי לְוָתְכוֹן דֵּין שְׁמִי
לְעָלַם וְדֵין דָּכְרָנִי לְכָל
דָּר וְדָר׃

ג

אֶל־אֶרֶץ טוֹבָה וּרְחָבָה אֶל־
אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ אֶל־מְקוֹם
הַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי
וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי׃

9 וְעַתָּה הִנֵּה צַעֲקַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
בָּאָה אֵלָי וְגַם־רָאִיתִי אֶת־הַלַּחַץ
אֲשֶׁר מִצְרַיִם לֹחֲצִים אֹתָם׃

10 וְעַתָּה לְכָה וְאֶשְׁלָחֲךָ אֶל־
פַּרְעֹה וְהוֹצֵא אֶת־עַמִּי בְנֵי־
יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם׃

11 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָאֱלֹהִים
מִי אָנֹכִי כִּי אֵלֵךְ אֶל־פַּרְעֹה
וְכִי אוֹצִיא אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
מִמִּצְרָיִם׃

12 וַיֹּאמֶר כִּי־אֶהְיֶה עִמָּךְ וְזֶה־לְּךָ
הָאוֹת כִּי אָנֹכִי שְׁלַחְתִּיךָ בְּהוֹצִיאֲךָ
אֶת־הָעָם מִמִּצְרַיִם תַּעַבְדוּן אֶת־
הָאֱלֹהִים עַל הָהָר הַזֶּה׃

13 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָאֱלֹהִים
הִנֵּה אָנֹכִי בָא אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְאָמַרְתִּי לָהֶם אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיכֶם
שְׁלָחַנִי אֲלֵיכֶם וְאָמְרוּ־לִי מַה־
שְּׁמוֹ מָה אֹמַר אֲלֵהֶם׃

14 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־מֹשֶׁה
אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה וַיֹּאמֶר כֹּה
תֹאמַר לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶהְיֶה
שְׁלָחַנִי אֲלֵיכֶם׃

15 וַיֹּאמֶר עוֹד אֱלֹהִים אֶל־
מֹשֶׁה כֹּה תֹאמַר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיכֶם אֱלֹהֵי
אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב
שְׁלָחַנִי אֲלֵיכֶם זֶה־שְּׁמִי לְעֹלָם
וְזֶה זִכְרִי לְדֹר דֹּר׃

γ.

καὶ εἰσαγαγεῖν αὐτοὺς εἰς γῆν ἀγαθὴν, καὶ πολλὴν, εἰς τὴν γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι, εἰς τὸν τόπον τῶν χαναναίων, καὶ χετταίων, καὶ ἀμορραίων, καὶ Φερεζαίων, καὶ γεργεσαίων, καὶ ἰεβουσαίων.

9. Καὶ νῦν ἰδοὺ κραυγὴ τῶν υἱῶν Ισραὴλ ἥκει πρός με, κἀγὼ ἑώρακα τὸν θλιμμὸν, ὃν οἱ αἰγύπτιοι θλίβουσιν αὐτούς.

10. Καὶ νῦν δεῦρο ἀποστείλω σε πρὸς Φαραὼ βασιλέα αἰγύπτου, καὶ ἐξάξεις τὸν λαόν μου τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ ἐκ γῆς αἰγύπτου.

11. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς πρὸς τὸν θεόν· τίς εἰμι ἐγὼ. ὅτι πορεύσομαι πρὸς Φαραὼ βασιλέα αἰγύπτου, καὶ ὅτι ἐξάξω τοὺς υἱοὺς Ισραὴλ ἐκ γῆς αἰγύπτου;

12. Εἶπε δὲ ὁ θεὸς τῷ Μωϋσῇ λέγων· ὅτι ἔσομαι μετὰ σοῦ. καὶ τοῦτό σοι τὸ σημεῖον, ὅτι ἐγώ σε ἐξαποστέλλω ἐν τῷ ἐξαγαγεῖν σε τὸν λαόν μου ἐξ αἰγύπτου, καὶ λατρεύσετε τῷ θεῷ ἐν τῷ ὄρει τούτῳ.

13. Καὶ εἶπε μωϋσῆς πρὸς τὸν θεόν· ἰδοὺ ἐγὼ ἐλεύσομαι πρὸς τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ, καὶ ἐρῶ πρὸς αὐτούς· ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν ἀπέσταλκέ με πρὸς ὑμᾶς· καὶ ἐρωτήσουσί με, τί ὄνομα αὐτῷ; τί ἐρῶ πρὸς αὐτούς;

14. Καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς Μωϋσῆν. ἐγώ εἰμι ὁ ὤν. καὶ εἶπεν· οὕτως ἐρεῖς τοῖς υἱοῖς Ισραήλ. ὁ ὢν ἀπέσταλκέ με πρὸς ὑμᾶς.

15. Καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πάλιν πρὸς Μωϋσῆν· οὕτως ἐρεῖς τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ. κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ὁ θεὸς ἀβραὰμ, καὶ ὁ θεὸς Ισαὰκ, καὶ ὁ θεὸς Ιακὼβ, ἀπέσταλκέ με πρὸς ὑμᾶς. τοῦτό μού ἐστιν ὄνομα αἰώνιον, καὶ μνημόσυνον γενεῶν γενεαῖς.

in terram bonam, & ſpatioſam, in terram quæ fluit lacte & melle, ad loca Chananæi, & Hethæi, & Amorrhæi, & Pherezæi, & Heuæi, & Iebuſæi.

9. Clamor ergo filiorum Iſrael vênit ad me: vidíque afflictionem eorum qua ab Ægyptiis opprimuntur.

10. Sed veni, & mittam te ad Pharaonem, ut educas populum meum filios Iſraël de Ægypto.

11. Dixítque Moyſes ad Deum, Quis ſum ego ut vadam ad Pharaonem, & educam filios Iſrael de Aegypto?

12. Qui dixit ei, Ego ero tecum: & hoc habebis ſignum quòd miſerim te: Cùm eduxeris populum meum de Aegypto, immolabis Deo ſuper montem iſtum.

13. Ait Moyſes ad Deum, Ecce ego vadam ad filios Iſraël, & dicam eis: Deus patrum veſtrorum miſit me ad vos, Si dixerint mihi, Quod eſt nomen eius? quid dicam eis?

14. Dixit Dominus ad Moyſen: Ego ſum qui ſum. Ait: Sic dices filiis Iſraël: Qui eſt, miſit me ad vos.

15. Dixítque iterum Deus ad Moyſen: Hæc dices filiis Iſraël: Dominus Deus patrum veſtrorum Deus Abraham, & Deus Iſaac, & Deus Iacob miſit me ad vos: hoc nomen mihi eſt in æternum, & hoc memoriale meum in generatione & generationem.

in ein gut vnnd weit Landt / inn ein Landt darinnen Milch vnnd Honig fleuſſt / nemlich / an den ort der Cananiter / Hethiter / Amoriter / Phereſiter / Heviter vnd Jebuſiter.

9. Weil denn nu das geſchrey der Kinder Iſrael für mich kommen iſt / vnd hab auch darzu geſehen jhr angſt / wie ſie die Egypter ängſten.

10. So gehe nun hin / ich wil dich zu Pharao ſenden / daß du mein Volck / die Kinder Iſrael / auß Egypten füreſt.

11. Moſe ſprach zu Gott: Wer bin ich / daß ich zu Pharao gehe / vnd führe die Kinder Iſrael auß Egypten?

12. Er ſprach: Ich wil mit dir ſein. Vnd das ſol dir das Zeichen ſein / daß ich dich geſandt habe: Wenn du mein Volck auß Egypten geführet haſt / werdet jhr Gott Opffern auff dieſem Berge.

13. Moſe ſprach zu Gott: Sihe / wenn ich zu den Kindern Iſrael komme / vnd ſpreche zu jhnen: Der GOtt ewer Väter hat mich zu euch geſandt / Vnd ſie mir ſagen werden: Wie heiſſt ſein Name? Was ſol ich jnen ſagen?

14. Gott ſprach zu Moſe: Ich werde ſein / der ich ſein werde. Vnd ſprach: Alſo ſolt du zu den Kindern Iſrael ſagen: Ich werds ſein / der hat mich zu euch geſandt.

15. Vnnd Gott ſprach weiter zu Moſe: Alſo ſolt du zu den Kindern Iſrael ſagen: Der HERR ewer Väter Gott / der Gott Abraham / der GOtt Iſaac / der Gott Jacob / hat mich zu euch geſandt / Das iſt mein Name ewiglich / dabey mann mich nennen ſol für vnd für.

en vn païs bon & large, en vn païs decoulant de laict & de miel: *aſſauoir* au lieu où ſont les Cananeens, les Hethiens, les Amorrheens, les Pherezìens, les Heuiens, & les Iebuſiens.

9. Et maintenant voici, le cri des enfans d'Iſrael eſt paruenu à moi: & i'ai veu auſſi l'oppreſſion dont les Egyptiens les oppriment.

10. Maintenant donc vien, & ie t'enuoyerai vers Pharao: & tu retireras mon peuple, *aſſauoir* les enfans d'Iſrael, hors d'Egypte.

11. Lors Moyſe reſpondit à Dieu, Qui *ſuis-ie* moi que i'aille vers Pharao, & que ie retire les enfans d'Iſrael hors d'Egypte?

12. Et *Dieu* dit, D'autant que ie ſerai auec toi: & tu auras ce ſigne que c'eſt moi qui t'ai enuoyé, Quand tu auras retiré mon peuple hors d'Egypte, vous ſeruirez à Dieu pres de ceſte montagne.

13. Et Moyſe reſpondit à Dieu, Voici, quand ie ſerai venu aux enfans d'Iſrael, & ie leur aurai dit, Le Dieu de vos peres m'a enuoyé vers vous, adonc, s'ils me diſant, Quel *eſt* ſon nom? que leur dirai-ie?

14. Lors Dieu dit à Moyſe, ie ſuis celui qui ſuis. Il dit auſſi, Tu diras ainſi aux enfans d'Iſrael, *Celui qui s'appele* ie ſuis m'a enuoyé vers vous.

15. Dauantage Dieu dit à Moyſe, Tu diras ainſi aux enfans d'Iſrael, l'Eternel, le Dieu de vos peres, le Dieu d'Abraham, le Dieu d'Iſaac, & le Dieu de Iacob m'a enuoyé vers vous: *c'eſt* ici mon nom eternellement, & *c'eſt* ici le memorial de moi en tous aages.

ג

16 אֱזֵיל וְתִכְנוֹשׁ יָת סָבֵי יִשְׂרָאֵל וְתֵימַר לְהוֹן יְיָ אֱלָהָא דַאֲבָהָתְכוֹן אִתְגְּלִי לִי אֱלָהֵיהּ דְאַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב לְמֵימַר מִדְכַּר דְּכִירְנָא יָתְכוֹן וְיָת דְּאִתְעֲבֵד לְכוֹן בְּמִצְרָיִם׃

17 וַאֲמָרִית אַסֵּיק יָתְכוֹן מִשִּׁעְבּוּד מִצְרָאֵי לַאֲרַע כְּנַעֲנָאֵי וְחִתָּאֵי וֶאֱמוֹרָאֵי וּפְרִיזָאֵי וְחִוָּאֵי וִיבוּסָאֵי לַאֲרַע עָבְדָא חֲלַב וּדְבָשׁ׃

18 וִיקַבְּלוּן מִינָּךְ וְתֵיתֵי אַתְּ וְסָבֵי יִשְׂרָאֵל לְמַלְכָּא דְמִצְרַיִם וְתֵימְרוּן לֵיהּ יְיָ אֱלָהָא דִיהוּדָאֵי אִתְקְרֵי עֲלָנָא וּכְעַן נֵיזֵיל כְּעַן מַהֲלַךְ תְּלָתָא יוֹמִין בְּמַדְבְּרָא וּנְדַבַּח קֳדָם יְיָ אֱלָהָנָא׃

19 וּקְדָמַי גְּלֵי אֲרֵי לָא יִשְׁבּוֹק יָתְכוֹן מַלְכָּא דְמִצְרַיִם לְמֵהָךְ אֱלָהֵין מִן קֳדָם דְּחֵילָא תַקִּיפָא׃

20 וְאֶשְׁלַח פּוֹן יָת מְחַת גְּבוּרְתִּי וְאֶמְחֵה יָת מִצְרָאֵי בְּכָל פְּרִשְׁוָתִי דְּאַעְבֵּיד בֵּינֵיהוֹן וּבָתַר כֵּן יְשַׁלַּח יָתְכוֹן׃

21 וְאֶתֵּן יָת עַמָּא הָדֵין לְרַחֲמִין בְּעֵינֵי מִצְרָאֵי וִיהֵי אֲרֵי תְהָכוּן לָא תְהָכוּן רֵיקָנִין׃

22 וְתִשְׁאַל אִתְּתָא מִשְּׁבֶבְתַּהּ וּמִקְּרִיבַת בֵּיתַהּ מָנִין דִּכְסַף וּמָנִין דִּדְהַב וּלְבוּשִׁין וּתְשַׁוּוּן עַל בְּנֵיכוֹן וְעַל בְּנָתֵיכוֹן וּתְרוֹקְנוּן יָת מִצְרָאֵי׃

ד

1 וַאֲתֵיב מֹשֶׁה וַאֲמַר וְהָא לָא יְהֵימְנוּן לִי וְלָא יְקַבְּלוּן מִנִּי אֲרֵי יֵימְרוּן לָא אִתְגְּלֵי לָךְ יְיָ׃

ג

16 לֵךְ וְאָסַפְתָּ אֶת־זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיכֶם נִרְאָה אֵלַי אֱלֹהֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב לֵאמֹר פָּקֹד פָּקַדְתִּי אֶתְכֶם וְאֶת־הֶעָשׂוּי לָכֶם בְּמִצְרָיִם׃

17 וָאֹמַר אַעֲלֶה אֶתְכֶם מֵעֳנִי מִצְרַיִם אֶל־אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי אֶל־אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ׃

18 וְשָׁמְעוּ לְקֹלֶךָ וּבָאתָ אַתָּה וְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַאֲמַרְתֶּם אֵלָיו יְהוָה אֱלֹהֵי הָעִבְרִיִּים נִקְרָה עָלֵינוּ וְעַתָּה נֵלֲכָה־נָּא דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים בַּמִּדְבָּר וְנִזְבְּחָה לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ׃

19 וַאֲנִי יָדַעְתִּי כִּי לֹא־יִתֵּן אֶתְכֶם מֶלֶךְ מִצְרַיִם לַהֲלֹךְ וְלֹא בְּיָד חֲזָקָה׃

20 וְשָׁלַחְתִּי אֶת־יָדִי וְהִכֵּיתִי אֶת־מִצְרַיִם בְּכֹל נִפְלְאֹתַי אֲשֶׁר אֶעֱשֶׂה בְּקִרְבּוֹ וְאַחֲרֵי־כֵן יְשַׁלַּח אֶתְכֶם׃

21 וְנָתַתִּי אֶת־חֵן הָעָם־הַזֶּה בְּעֵינֵי מִצְרָיִם וְהָיָה כִּי תֵלֵכוּן לֹא תֵלְכוּ רֵיקָם׃

22 וְשָׁאֲלָה אִשָּׁה מִשְּׁכֶנְתָּהּ וּמִגָּרַת בֵּיתָהּ כְּלֵי־כֶסֶף וּכְלֵי זָהָב וּשְׂמָלֹת וְשַׂמְתֶּם עַל־בְּנֵיכֶם וְעַל־בְּנֹתֵיכֶם וְנִצַּלְתֶּם אֶת־מִצְרָיִם׃

ד

1 וַיַּעַן מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר וְהֵן לֹא־יַאֲמִינוּ לִי וְלֹא יִשְׁמְעוּ בְּקֹלִי כִּי יֹאמְרוּ לֹא־נִרְאָה אֵלֶיךָ יְהוָה׃

γ.

16. Ελθὼν οὖν συνάγαγε τὴν γερουσίαν τῶν υἱῶν Ισραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς. κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν ὦπταί μοι, ὁ θεὸς ἀβραὰμ, καὶ ὁ θεὸς ἰσαὰκ, καὶ ὁ θεὸς ἰακὼβ, λέγων· ἐπισκοπῇ ἐπέσκεμμαι ὑμᾶς, καὶ ὅσα συμβέβηκεν ὑμῖν ἐν αἰγύπτῳ.

17. Καὶ εἶπον, ἀναβηβάσω ὑμᾶς ἐκ τῆς κακώσεως τῶν αἰγυπτίων εἰς τὴν γῆν τῶν χαναναίων, καὶ χετταίων, καὶ εὐαίων, καὶ ἀμορραίων, καὶ Φερεζαίων, καὶ γεργεσαίων, καὶ ἰεβουσαίων, εἰς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι.

18. Καὶ εἰσακούσονταί σου τῆς Φωνῆς τῶν υἱῶν. καὶ εἰσελεύσῃ σὺ καὶ ἡ γερουσία Ισραὴλ πρὸς Φαραὼ βασιλέα αἰγύπτου, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν. κύριος ὁ θεὸς τῶν ἑβραίων, προσκέκληται ἡμᾶς. πορευσόμεθα οὖν ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν εἰς τὴν ἔρημον, ἵνα θύσομεν κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν.

19. Εγὼ δὲ οἶδα ὅτι οὐ προήσεται ὑμᾶς Φαραὼ βασιλεὺς αἰγύπτου πορευθῆναι, ἐὰν μὴ μετὰ χειρὸς κραταιᾶς.

20. Καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρά μου, πατάξω τοὺς αἰγυπτίους ἐν πᾶσι τοῖς θαυμασίοις μου, οἷς ποιήσω ἐν αὐτοῖς, καὶ μετὰ ταῦτα ἐξαποστελεῖ ὑμᾶς.

21. Καὶ δώσω χάριν τῷ λαῷ τούτῳ ἐνώπιον τῶν αἰγυπτίων. ὅταν δὲ ἀποτρέχητε, οὐκ ἀπελεύσεσθε κενοί.

22. Αλλ᾽ αἰτήσει γυνὴ παρὰ γείτονος καὶ συσκήνου αὐτῆς σκεύη ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ, καὶ ἱματισμὸν, καὶ ἐπιθήσετε ἐπὶ τοὺς υἱοὺς ὑμῶν, καὶ ἐπὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν, καὶ σκευάσετε τοὺς αἰγυπτίους.

ΚΕΦΑΛ. δ΄.

1 Απεκρίθη δὲ Μωϋσῆς, καὶ εἶπεν· ἐὰν μὴ πιστεύσωσί μοι, μὴ δὲ εἰσακούσωσι τῆς φωνῆς μου, ἐροῦσι γὰρ ὅτι οὐκ ὦπταί σοι ὁ θεὸς, τί ἐρῶ πρὸς αὐτούς.

CAP. III.

16. Vade & cōgrega ſeniores Iſrael, & dices ad eos: Dominus Deus patrum veſtrorum apparuit mihi; Deus Abraham, & Deus Iſaac, & Deus Iacob, dicens: Viſitans viſitavi vos: & vidi omnia quæ acciderunt vobis in Ægypto:

17. Et dixi ut educam vos de afflictione Ægypti in terram Chananæi & Hethæi & Amorrhæi & Pherezæi & Hevæi & Iebuzæi, ad terram fluentem lacte & melle.

18. Et audient vocem tuam: ingredierisq; tu & ſeniores Iſrael ad regem Ægypti; & dices ad eum: Dominus Deus Hebræorum vocavit nos: ibimus viam trium dierum in ſolitudinem, ut immolemus Domino Deo noſtro.

19. Sed ego ſcio quòd non dimittet vos rex Aegypti, ut eatis, niſi per manum validā.

20. Extendamque manum meam, & percutiam Aegyptum in cunctis mirabilibus meis, quæ facturus ſum in medio eorum: poſt hoc dimittet vos.

21. Daboque gratiam populo huic coram Aegyptiis: & cùm egrediemini, non exibitis vacui;

22. Sed poſtulabit mulier à vicina ſua & ab hoſpita ſua, vaſa argentea & aurea, ac veſtes: ponetisq; eas ſuper filios & filias veſtras, & ſpoliabitis Aegyptum.

CAP. IIII.

1. Reſpondens Moyſes ait: Non credent mihi, neque audient vocem meam: ſed dicent, Non apparuit tibi Dominus.

Das III. Capitel.

16. Darumb ſo gehe hin / vnnd verſam̃le die Elteſten in Iſrael / vnd ſprich zu jhnen: Der HERR ewer Våter Gott iſt mir erſchienen / der Gott Abraham / der Gott Iſaac / der Gott Jacob / vnnd hat geſagt: Ich hab euch heimgeſucht / vnd geſehen / was euch in Egypten widerfahren iſt.

17. Vnd hab geſagt: Ich wil euch auß dem elende Egypti führen / in das Land der Cananiter / Hethiter / Amoriter / Phereſiter / Heviter vnd Jebuſiter / inn das Landt darinnen Milch vnnd Honig fleuſſt.

18. Vnd wenn ſie deine ſtimme hören / ſo ſolt du vnnd die Elteſten inn Iſrael hinein gehen / zum Könige in Egypten / vnd zu jhm ſagen: Der HERR / der Ebreer GOtt / hat vns geruffen / So laß vns nun gehen drey tagreiſe inn die Wüſten / daß wir opffern dem HErrn / vnſerm Gott.

19. Aber ich weiß / daß euch der König inn Egypten nicht wird ziehen laſſen / ohn durch eine ſtarcke handt.

20. Denn ich werde meine hand außſtrecken / vnnd Egypten ſchlahen mit allerley Wunder / die ich drinnen thun werde / darnach wird er euch ziehen laſſen.

21. Vnnd ich wil dieſem Volck gnade geben für den Egyptern / daß / wenn jr außziehet / nicht leer außziehet.

22. Sondern ein jeglich Weib / ſol von jhrer Nachbarin vnnd Haußgenoſſen fordern / Silbern vnd Gülden Gefeß vnd Kleider / die ſolt jhr auff ewer Söne vnnd Töchter legen / vnnd den Egyptern entwenden.

Das IIII. Capitel.

MOſe antwortet / vnd ſprach: Sihe / ſie werden mir nicht glauben / noch meine ſtimme hören / ſondern werden ſagen: Der HERR iſt dir nicht erſchienen.

CHAP. III.

16. Va, & aſſemble les anciens d'Iſrael, & leur di, L'Eternel, le Dieu de vos peres m'eſt apparu, le Dieu d'Abraham, d'Iſaac, & de Iacob, diſant, Ie vous viſite à bon eſcient, & ce qu'on vous fait en Egypte.

17. Pourtāt ay-ie dit, Ie vous ferai remonter de l'affliction d'Egypte au païs des Cananeens, des Hethiens, des Amorrheens, des Phereziens, des Heuiens, & des Iebuſiens, païs decoulant de laict & de miel.

18. Et ils obeiront à ta parole, & tu iras, toi & les anciens d'Iſrael, vers le roy d'Egypte, & lui direz, L'Eternel, le Dieu des Hebrieux nous eſt venu rencontrer: maintenāt dōc nous te prions que nous allions le chemin de trois iours au deſert, & que nous ſacrifions à l'Eternel noſtre Dieu.

19. Or ie ſai que le roy d'Egypte ne vous permettra point de vous en aller, ſinon par main forte:

20. Mais i'eſtēdrai ma main, & fraperai l'Egypte de toutes mes merueilles que ie ferai au milieu d'icellie: & puis apres il vous laiſſera aller.

21. Et ie donnerai grace à ce peuple enuers les Egyptiens, & aduiendra quand vous vous en irez, que vous ne vous ne irez point à vuide.

22. Ains chacune demandera à ſa voiſine, & à l'hoſteſſe de ſa maiſon, vaiſſeaux d'argent, & vaiſſeaux d'or, & veſtemens, que vous mettrez ſur vos fils & ſur vos filles: ainſi vous butinerez les Egyptiens.

CAHP. IIII.

1. Et Moyſe reſpondit, diſant, Mais voici, ils ne me croiront point, & ils n'obeiront point à ma parole: car ils diront, L'Eternel ne t'eſt point apparu.

ד

2 וַאֲמַר לֵיהּ יְיָ מָה דֵין בִּידָךְ וַאֲמַר חוּטְרָא׃

3 וַאֲמַר רְמוֹהִי לְאַרְעָא וּרְמָהִי לְאַרְעָא וַהֲוָה לְחִוְיָא וַעֲרַק מֹשֶׁה מִן קֳדָמוֹהִי׃

4 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה אוֹשֵׁיט יְדָךְ וֶאֱחוֹד בְּדַנְבֵיהּ וְאוֹשֵׁיט יְדֵיהּ וְאַתְקֵיף בֵּיהּ וַהֲוָה לְחֻטְרָא בִּידֵיהּ׃

5 בְּדִיל דִּיהֵמְנוּן אֲרֵי יִתְגְּלִי לָךְ יְיָ אֱלָהָא דַּאֲבָהָתְהוֹן אֱלָהֵיהּ דְּאַבְרָהָם אֱלָהֵיהּ דְּיִצְחָק וֵאלָהֵיהּ דְּיַעֲקֹב׃

6 וַאֲמַר יְיָ לֵיהּ עוֹד אַעֵיל כְּעַן יְדָךְ בְּעִיטְפָךְ וְאַעֵיל יְדֵיהּ בְּעִיטְפֵּיהּ וְאַפְּקַהּ וְהָא יְדֵיהּ חִוְּרָא כְּתַלְגָּא׃

7 וַאֲמַר תֵּב יְדָךְ לְעִיטְפָךְ וַאֲתֵיב יְדֵיהּ לְעִיטְפֵּיהּ וְאַפְּקַהּ מֵעִיטְפֵּיהּ וְהָא תָבַת הֲוָת כְּבִשְׂרֵיהּ׃

8 וִיהֵי אִם לָא יְהֵמְנוּן לָךְ וְלָא יְקַבְּלוּן לְקָל אָתָא קַדְמָאָה וִיהֵמְנוּן לְקָל אָתָא בָּתְרָאָה׃

9 וִיהֵי אִם לָא יְהֵמְנוּן אַף לִתְרֵין אָתַיָּא הָאִלֵּין וְלָא יְקַבְּלוּן מִינָּךְ וְתִיסַּב מִמַּיָּא דִּי בְנַהֲרָא וְתֵישׁוֹד לְיַבֶּשְׁתָּא וִיהוֹן מַיָּא דְּתִיסַּב מִן נַהֲרָא וִיהוֹן לִדְמָא בְּיַבֶּשְׁתָּא׃

10 וַאֲמַר מֹשֶׁה קֳדָם יְיָ בְּבָעוּ יְיָ לָא גְבַר דְּמִלּוּל אֲנָא אַף מֵאִתְמָלֵי אַף מִדְּקַדְמוֹהִי אַף מֵעִידָּן דְּמַלֵּילְתָּא עִם עַבְדָּךְ אֲרֵי יַקִּיר מַמְלַל וַעֲמִיק לִישָּׁן אֲנָא׃

ד

2 וַיֹּאמֶר אֵלָיו יְהוָה מַזֶּה בְיָדֶךָ וַיֹּאמֶר מַטֶּה׃

3 וַיֹּאמֶר הַשְׁלִיכֵהוּ אַרְצָה וַיַּשְׁלִיכֵהוּ אַרְצָה וַיְהִי לְנָחָשׁ וַיָּנָס מֹשֶׁה מִפָּנָיו׃

4 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה שְׁלַח יָדְךָ וֶאֱחֹז בִּזְנָבוֹ וַיִּשְׁלַח יָדוֹ וַיַּחֲזֶק בּוֹ וַיְהִי לְמַטֶּה בְּכַפּוֹ׃

5 לְמַעַן יַאֲמִינוּ כִּי־נִרְאָה אֵלֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתָם אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב׃

6 וַיֹּאמֶר יְהוָה לוֹ עוֹד הָבֵא־נָא יָדְךָ בְּחֵיקֶךָ וַיָּבֵא יָדוֹ בְּחֵיקוֹ וַיּוֹצִאָהּ וְהִנֵּה יָדוֹ מְצֹרַעַת כַּשָּׁלֶג׃

7 וַיֹּאמֶר הָשֵׁב יָדְךָ אֶל־חֵיקֶךָ וַיָּשֶׁב יָדוֹ אֶל־חֵיקוֹ וַיּוֹצִאָהּ מֵחֵיקוֹ וְהִנֵּה־שָׁבָה כִּבְשָׂרוֹ׃

8 וְהָיָה אִם־לֹא יַאֲמִינוּ לָךְ וְלֹא יִשְׁמְעוּ לְקֹל הָאֹת הָרִאשׁוֹן וְהֶאֱמִינוּ לְקֹל הָאֹת הָאַחֲרֹן׃

9 וְהָיָה אִם־לֹא יַאֲמִינוּ גַּם לִשְׁנֵי הָאֹתוֹת הָאֵלֶּה וְלֹא יִשְׁמְעוּן לְקֹלֶךָ וְלָקַחְתָּ מִמֵּימֵי הַיְאֹר וְשָׁפַכְתָּ הַיַּבָּשָׁה וְהָיוּ הַמַּיִם אֲשֶׁר תִּקַּח מִן־הַיְאֹר וְהָיוּ לְדָם בַּיַּבָּשֶׁת׃

10 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה בִּי אֲדֹנָי לֹא אִישׁ דְּבָרִים אָנֹכִי גַּם מִתְּמוֹל גַּם מִשִּׁלְשֹׁם גַּם מֵאָז דַּבֶּרְךָ אֶל־עַבְדֶּךָ כִּי כְבַד־פֶּה וּכְבַד לָשׁוֹן אָנֹכִי׃

δ′.

2. Εἶπε δὲ αὐτῷ κύριος· τί τοῦτο τὸ ἐν τῇ χειρί σου; ὁ δὲ εἶπε· ῥάβδος.

3. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· ῥῖψον αὐτὴν ἐπὶ τὴν γῆν. καὶ ἔρριψεν αὐτὴν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἐγένετο ὄφις. καὶ ἔφυγε Μωϋσῆς ἀπ᾽ αὐτοῦ.

4. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωϋσῆν· ἔκτεινον τὴν χεῖρα, καὶ ἐπιλαβοῦ τῆς κέρκου. καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἐπελάβετο τῆς κέρκου, καὶ ἐγένετο ῥάβδος ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ.

5. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἵνα πιστεύσωσί σοι ὅτι ὦπταί σοι κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων αὐτῶν, ὁ θεὸς ἀβραάμ, καὶ ὁ θεὸς ἰσαάκ, καὶ ὁ θεὸς ἰακώβ.

6. Εἶπε δὲ αὐτῷ κύριος· πάλιν εἰσένεγκε τὴν χεῖρά σου εἰς τὸν κόλπον σου, καὶ εἰσήνεγκε τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τὸν κόλπον αὐτοῦ, καὶ ἐξήνεγκεν αὐτὴν ἐκ τοῦ κόλπου αὐτοῦ, καὶ ἐγενήθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ λεπρῶσα ὡσεὶ χιών.

7. Καὶ εἶπεν αὐτῷ κύριος· πάλιν εἰσένεγκε τὴν χεῖρά σου εἰς τὸν κόλπον σου, καὶ εἰσήνεγκε τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τὸν κόλπον αὐτοῦ, καὶ ἐξήνεγκεν αὐτὴν ἐκ τοῦ κόλπου αὐτοῦ, καὶ πάλιν ἀποκατέστη εἰς τὴν χρόαν τῆς σαρκὸς αὐτῆς.

8. Ἐὰν δὲ μὴ πιστεύσωσί σοι, μηδὲ εἰσακούσωσι τῆς φωνῆς τοῦ σημείου τοῦ πρώτου, πιστεύσουσί σοι τῆς φωνῆς τοῦ σημείου τοῦ δευτέρου.

9. Καὶ ἔσται ἐὰν μὴ πιστεύσωσί σοι τοῖς δυσὶ σημείοις τούτοις, μηδὲ εἰσακούσωσι τῆς φωνῆς σου, λήψῃ ἀπὸ τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἐκχεεῖς ἐπὶ τὸ ξηρόν. καὶ ἔσται τὸ ὕδωρ ὃ ἐὰν λάβῃς ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ, αἷμα ἐπὶ τοῦ ξηροῦ.

10. Εἶπε δὲ Μωϋσῆς πρὸς κύριον· δέομαι κύριε, οὐχ ἱκανός εἰμι πρὸ τῆς χθὲς, οὐδὲ πρὸ τῆς τρίτης ἡμέρας, οὐδὲ ἀφ᾽ οὗ ἤρξω λαλεῖν τῷ θεράποντί σου. ἰσχνόφωνος καὶ βραδύγλωσσος ἐγώ εἰμι.

CAP. IIII.

2. Dixit ergo ad eum: Quid eſt quod tenes in manu tua? Reſpondit: Virga.

3. Dixitq; Dominus: Proiice eam in terram. Proiecit, & verſa eſt in colubrum, ita ut fugeret Moyſes.

4. Dixitq; Dominus: Extende manum tuam, & apprehende caudam eius. Extendit, & tenuit, verſaque eſt in virgam.

5. Vt credant, inquit, quòd apparuerit tibi Dominus Deus patrum tuorum, Deus Abraham, & Deus Iſaac, & Deus Iacob.

6. Dixitq; Dominus rurſum, Mitte manum tuam in ſinū tuum. Quam cum miſiſſet in ſinum, protulit leproſam inſtar nivis.

7. Retrahe, ait, manum tuam in ſinum tuum. Retraxit, & protulit iterum, & erat ſimilis carni reliquæ.

8. Si nō crediderint, inquit, tibi, neque audierint ſermonem ſigni prioris, credent verbo ſigni ſequentis.

9. Quòd ſi nec duobus quidem his ſignis crediderint, neque audierint vocem tuā: ſume aquam fluminis, & effunde eam ſuper aridam, & quicquid hauſeris de fluvio, vertetur in ſanguinem.

10 Ait Moyſes: Obſecro, Domine, non ſum eloquens ab heri & nudiuſtertius: & ex quo locutus es ad ſeruum tuum, impeditioris & tardioris linguæ ſum.

Das IIII. Capitel.

2. Der HERR ſprach zu jm: Was iſt das du inn deiner handt haſt? Er ſprach ein ſtab.

3. Er ſprach: Wirff jhn von dir auff die Erden. Vnnd er warff jhn von ſich. Da ward er zur Schlangen/ vnd Moſe floh für jhr.

4. Aber der HERR ſprach zu jhm: Strecke deine handt auß/ vnd erhaſche ſie bey dem ſchwantz. Da ſtrecket er ſeine handt auß/ vnnd hielt ſie/ vnnd ſie ward zum ſtab in ſeiner handt.

5. Darumb werden ſie glauben/ daß dir erſchienen ſey der HERR/ der Gott jrer Väter/ der Gott Abraham/ der Gott Jſaac/ der Gott Jacob.

6. Vnnd der HERR ſprach weiter zu jhm: Stecke deine handt inn deinem buſen. Vnd er ſteckt ſie in ſeinen buſen/ vnnd zoch ſie herauß/ ſihe/ da war ſie außſetzig wie ſchnee.

7. Vnd er ſprach: Thu ſie wider inn den buſen. Vnd er thet ſie wider in den buſen/ vnnd zoch ſie herauß/ Sihe/ da ward ſie wider wie ſein ander fleiſch.

8. Wenn ſie dir nun nicht werden glauben/ noch deine ſtimme hören bey einem Zeichen/ ſo werden ſie doch glauben deiner ſtimme bey dem andern Zeichen.

9. Wenn ſie aber dieſen zweyen zeichen nicht glauben werden/ noch deine ſtimme hören/ ſo nim des Waſſers auß dem Strom/ vnd geuß es auff das trocken Landt/ ſo wird daſſelb waſſer/ das du auß dem Strom genommen haſt/ blut werden/ auff dem trocken Lande.

10. Moſe aber ſprach zu dem HERREN: Ach mein HERR/ ich bin je vnnd je nicht wol beredt geweſt/ ſindt der zeit du mit deinem Knecht geredt haſt/ Denn ich hab ein ſchwere Sprache/ vnd eine ſchwere zungen.

CHAP. IIII.

2. Et l'Eternel lui dit, Qu'*eſt*-ce *que tu as* en ta main? Il reſpondit, Vne verge.

3. Il dit, Iette-la par terre. Et il la ietta par terre, & elle deuint vn ſerpent: & Moyſe ſ'enfuyoit de deuant.

4. Lors l'Eternel dit à Moyſe, Eſten ta main, & ſaiſi ſa queuë: (& il eſtendit ſa main, & l'empoigna: & elle redeuint verge en ſa main.)

5. Et ce afin qu'ils croyent que l'Eternel, le Dieu de leurs peres, le Dieu d'Abraham, le Dieu d'Iſaac, & le Dieu de Iacob t'eſt apparu.

6. Dauantage l'Eternel lui dit, Mets maintenāt ta main en ton ſein. Et il mit ſa main en ſon ſein: puis il la tira: & voici, ſa main *eſtoit blanche* de lepre comme neige.

7. Puis il dit, Remets ta main en ton ſein. Et il remit ſa main en ſon ſein: & il la retira hors de ſon ſein, & voici, elle eſtoit redeuenue comme ſon *autre* chair.

8. Que ſ'il aduient, qu'ils ne te croyent point, & n'obeiſſent point à la voix du premier ſigne, ils croiront à la voix du dernier ſigne.

9. Et ſ'il aduient qu'ils ne croyent point à ces deux ſignes ici, & n'obeiſſent à ta parole, tu prendras de l'eau du fleuue, & l'eſpandras ſur la terre: & les eaux que tu auras prinſes du fleuue, deuiendront ſang ſur la terre.

10. Et Moyſe reſpondit à l'Eternel, Las, Seigneur! ni d'hier, ni de deuant hier ie ne *ſuis* point homme qui ait la parole aiſee, meſmement depuis que tu as parlé à ton ſeruiteur: car i'ai la bouche & la langue empeſchee.

ד

11 וַאֲמַר יְיָ לֵיהּ מַן שַׁוִּי
פּוּמָא לַאֲנָשָׁא אוֹ מַן
שַׁוִּי אִלֵּימָא אוֹ חֵרְשָׁא אוֹ
פְּקִיחָא אוֹ עַוִּירָא הֲלָא
אֲנָא יְיָ׃

12 וּכְעַן אֱזֵיל (וּמֵימְרִי)
יְהֵא עִם פּוּמָךְ וְאַלְּפִינָּךְ
דִּתְמַלֵּיל׃

13 וַאֲמַר בְּבָעוּ יְיָ שְׁלַח
כְּעַן בְּיַד דְּכָשַׁר לְמִשְׁלַח׃

14 וּתְקֵיף רֻגְזָא דַּייָ
בְּמֹשֶׁה וַאֲמַר הֲלָא אַהֲרוֹן
אֲחוּךְ לֵיוָאָה גְּלֵי קֳדָמַי
אֲרֵי מַלָּלָא יְמַלֵּיל הוּא
וְאַף הָא הוּא נָפֵיק
לְקַדָּמוּתָךְ וְיֶחֱזִינָּךְ וְיֶחֱדֵי
בְּלִבֵּיהּ׃

15 וּתְמַלֵּיל עִמֵּיהּ וּתְשַׁוִּי
יַת פִּתְגָּמַיָּא בְּפוּמֵיהּ
(וּמֵימְרִי) יְהֵא עִם פּוּמָךְ
וְעִם פּוּמֵיהּ וְאַלֵּיף יַתְכוֹן
יַת דְּתַעְבְּדוּן׃

16 וִימַלֵּיל הוּא לָךְ עִם
עַמָּא וִיהֵי הוּא יְהֵי לָךְ
לִמְתוּרְגְּמָן וְאַתְּ תְּהֵי לֵיהּ
לְרַב׃

17 וְיַת חֻטְרָא הָדֵין תִּיסַּב
בִּידָךְ דְּתַעְבֵּיד בֵּיהּ יַת
אָתַיָּא׃

18 וַאֲזַל מֹשֶׁה וְתָב לְוַת
יֶתֶר חֲמוּהִי וַאֲמַר לֵיהּ
אֵיזֵיל כְּעַן וְאֵיתוּב לְוַת
אַחַי דִּי בְמִצְרַיִם וְאֶחֱזֵי
הַעַד כְּעַן אִינּוּן קַיָּמִין
וַאֲמַר יִתְרוֹ לְמֹשֶׁה אֱזֵיל
לִשְׁלָם׃

19 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה
בְּמִדְיָן אֱזֵיל תּוּב לְמִצְרַיִם
אֲרֵי מִיתוּ כָּל גֻּבְרַיָּא
דְּבָעוֹ לְמִקְטְלָךְ׃

20 וּדְבַר מֹשֶׁה יַת אִתְּתֵיהּ
וְיַת בְּנוֹהִי וְאַרְכְּבִינּוּן עַל
חֲמָרָא וְתָב לְאַרְעָא
דְמִצְרַיִם וּנְסֵיב מֹשֶׁה יַת
חֻטְרָא דְּאִתְעֲבִידוּ בֵּיהּ
נִיסִּין מִן קֳדָם יְיָ בִּידֵיהּ׃

ד

11 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו מִי שָׂם
פֶּה לָאָדָם אוֹ מִי־יָשׂוּם אִלֵּם
אוֹ חֵרֵשׁ אוֹ פִקֵּחַ אוֹ עִוֵּר הֲלֹא
אָנֹכִי יְהוָה׃

12 וְעַתָּה לֵךְ וְאָנֹכִי אֶהְיֶה עִם־
פִּיךָ וְהוֹרֵיתִיךָ אֲשֶׁר תְּדַבֵּר׃

13 וַיֹּאמֶר בִּי אֲדֹנָי שְׁלַח־נָא
בְּיַד־תִּשְׁלָח׃

14 וַיִּחַר־אַף יְהוָה בְּמֹשֶׁה
וַיֹּאמֶר הֲלֹא אַהֲרֹן אָחִיךָ הַלֵּוִי
יָדַעְתִּי כִּי־דַבֵּר יְדַבֵּר הוּא וְגַם
הִנֵּה־הוּא יֹצֵא לִקְרָאתֶךָ וְרָאֲךָ
וְשָׂמַח בְּלִבּוֹ׃

15 וְדִבַּרְתָּ אֵלָיו וְשַׂמְתָּ אֶת־
הַדְּבָרִים בְּפִיו וְאָנֹכִי אֶהְיֶה עִם־
פִּיךָ וְעִם־פִּיהוּ וְהוֹרֵיתִי אֶתְכֶם
אֵת אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּן׃

16 וְדִבֶּר־הוּא לְךָ אֶל־הָעָם
וְהָיָה הוּא יִהְיֶה־לְּךָ לְפֶה וְאַתָּה
תִּהְיֶה־לּוֹ לֵאלֹהִים׃

17 וְאֶת־הַמַּטֶּה הַזֶּה תִּקַּח בְּיָדֶךָ
אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה־בּוֹ אֶת־הָאֹתֹת׃

18 וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה וַיָּשָׁב אֶל־יֶתֶר
חֹתְנוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ אֵלְכָה נָּא וְאָשׁוּבָה
אֶל־אַחַי אֲשֶׁר־בְּמִצְרַיִם וְאֶרְאֶה
הַעוֹדָם חַיִּים וַיֹּאמֶר יִתְרוֹ לְמֹשֶׁה
לֵךְ לְשָׁלוֹם׃

19 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
בְּמִדְיָן לֵךְ שֻׁב מִצְרָיִם כִּי־מֵתוּ
כָּל־הָאֲנָשִׁים הַמְבַקְשִׁים אֶת־
נַפְשֶׁךָ׃

20 וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־אִשְׁתּוֹ וְאֶת־
בָּנָיו וַיַּרְכִּבֵם עַל־הַחֲמֹר וַיָּשָׁב
אַרְצָה מִצְרָיִם וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־
מַטֵּה הָאֱלֹהִים בְּיָדוֹ׃

δ.

11. Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωϋσῆν· τίς ἔδωκε στόμα ἀνθρώπῳ; καὶ τίς ἐποίησε δύσκωφον καὶ κωφόν, βλέποντα καὶ τυφλόν, οὐκ ἐγὼ κύριος ὁ θεός;

12. Καὶ νῦν πορεύου, καὶ ἐγὼ ἀνοίξω τὸ στόμα σου, καὶ συμβιβάσω σε ἃ μέλλεις λαλῆσαι.

13. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς δέομαι κύριε, προχείρισαι ἄλλον δυνάμενον ὃν ἀποστελεῖς.

14. Καὶ θυμωθεὶς ὀργῇ κύριος ἐπὶ Μωϋσῆν, εἶπεν· οὐκ ἰδοὺ Ααρὸν ὁ ἀδελφός σου ὁ λευίτης; ἐπίσταμαι ὅτι λαλῶν λαλήσει αὐτός σοι. καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἐξελεύσεται εἰς συνάντησίν σοι, καὶ ἰδών σε χαρήσεται ἐν αὐτῷ.

15. Καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν, καὶ δώσεις τὰ ῥήματά μου εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ ἐγὼ ἀνοίξω τὸ στόμα σου καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ συμβιβάσω ὑμᾶς ἃ ποιήσετε.

16. Καὶ αὐτός σοι προσλαλήσει πρὸς τὸν λαὸν καὶ αὐτὸς ἔσται σου στόμα, σὺ δὲ αὐτῷ ἔσῃ τὰ πρὸς τὸν θεόν.

17. Καὶ τὴν ῥάβδον ταύτην τὴν στραφεῖσαν εἰς ὄφιν, λήψῃ ἐν τῇ χειρί σου, ἐν ᾗ ποιήσεις ἐν αὐτῇ τὰ σημεῖα.

18. Επορεύθη δὲ Μωϋσῆς, καὶ ἀπέστρεψε πρὸς ἰωθὼρ τὸν πενθερὸν αὐτοῦ, καὶ λέγει· πορεύσομαι καὶ ἀποστρέψω πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου τοὺς ἐν αἰγύπτῳ, καὶ ὄψομαι εἰ ἔτι ζῶσι. καὶ εἶπεν ἰωθὼρ πρὸς Μωϋσῆν· βάδιζε ὑγιαίνων. (μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας τὰς πολλὰς ἐκείνας, ἐτελεύτησεν ὁ βασιλεὺς αἰγύπτου.)

19. Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωϋσῆν ἐν γῇ μαδιάμ· βάδιζε. ἄπελθε εἰς αἴγυπτον, τεθνήκασι γὰρ πάντες οἱ ζητοῦντές σου τὴν ψυχήν.

20. Αναλαβὼν δὲ Μωϋσῆς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ τὰ παιδία, ἀνεβίβασεν αὐτὰ ἐπὶ τὰ ὑποζύγια, καὶ ἀπέστρεψεν εἰς αἴγυπτον. ἔλαβε δὲ Μωϋσῆς τὴν ῥάβδον, τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ.

CAP. IIII.

11. Dixit Dominus ad eum, Quis fecit os hominis? aut quis fabricatus eſt mutum & ſurdum, videntem & cæcum? nónne ego?

12. Perge igitur, & ego ero in ore tuo: doceboq́; te quid loquaris:

13. At ille, Obſecro Domine, inquit, mitte quem miſſurus es.

14. Iratus Dominus in Moyſen, ait, Aarõ frater tuus Levites, ſcio quod eloquens ſit: ecce ipſe egredietur in occurſum tuum, videnſque te lætabitur corde.

15. Loquere ad eum, & pone verba mea in ore eius: & ego ero in ore tuo, & in ore illius: & oſtendam vobis quid agere debeatis.

16. Et ipſe loquetur pro te ad populum, & erit os tuum: tu autem eris ei in his quæ ad Deum pertinent.

17. Virgam quoque hanc ſume in manu tua, in qua facturus es ſigna.

18. Abiit Moyſes, & reverſus eſt ad Iethro ſocerum ſuum: dixitq́; ei, Vadam & revertar ad fratres meos in Ægyptũ, ut videam ſi adhuc vivant. Cui ait Iethro, Vade in pace.

19. Dixit ergo Dominus ad Moyſen in Madian. Vade, & revertere in Ægyptũ: mortui ſunt enim omnes qui quærebant animam tuam.

20. Tulit ergo Moyſes vxorem ſuam, & filios ſuos, & impoſuit eos ſuper aſinum: reverſuſq́; eſt in Ægyptum, portans virgam Dei in manu ſua.

Das IV. Capitel.

11. Der HERR ſprach zu jm: Wer hat dem Menſchen den mund geſchaffen? Oder wer hat den Stummen/od' Tauben/ oder Sehenden/ oder Blinden gemacht? Hab ichs nit gethan/der HERR?

12. So gehe nun hin/ Jch wil mit deinem mund ſein/vnd dich leren/was du ſagen ſolt.

13. Moſe ſprach aber: Mein HErr/ ſende welchen du ſenden wilt.

14. Da ward der HERR ſehr zornig vber Moſe/vnd ſprach: Weiß ich denn nicht/ daß dein bruder Aaron/ auß dem ſtamm Levi/ beredt iſt? Vnd ſihe/ er wird herauß gehen dir entgegen/vnd wenn er dich ſihet/wird er ſich von hertzen freuen.

15. Du ſolt zu jm reden/vnd die wort in ſeinem mund legen/ vnd ich wil mit deinem vnnd ſeinem munde ſein/ vnnd euch lehren was jr thun ſolt.

16. Vnd er ſoll für dich zum volck reden. Er ſol dein mund ſein/vnnd du ſolt ſein Gott ſein.

17. Vnd dieſen ſtab nimm inn deine hand/ damit du zeichen thun ſolt.

18. Moſe gieng hin vnnd kam wider zu Jethro/ſeinem Schweher/ vnnd ſprach zu jhm: Lieber laß mich gehen/ daß ich wider zu meinen brůdern komme/ die in Egypten ſind/vnnd ſehe/ ob ſie noch leben. Jethro ſprach zu jhm: Gehe hin mit frieden.

19. Auch ſprach der HERR zu jhm in Midian: Gehe hin/vnd zeuch wider in Egypten/ denn die leute ſind todt/ die nach deinem leben ſtunden.

20. Alſo nam Moſe ſein Weib/ vnd ſeine ſöhne/ vnnd fůret ſie auff einem Eſel/ vnd zoch wider in Egyptenland/ vnnd nam den Stab Gottes inn ſeine hand.

CHAP. IIII.

11. Et l'Eternel lui dit, Qui a fait la bouche à l'homme? ou qui fait le muet, ou le ſourd, ou le voyãt, ou l'aueugle? n'*eſt-ce* pas moi l'Eternel?

12. Va donc maintenant, & ie ſerai auec ta bouche, & t'enſeignerai *ce* que tu auras à dire.

13. Et *Moyſe* reſpondit, Las, Seigneur l'enuoye, ie te prie, celui que tu dois enuoyer.

14. Et la colere de l'Eternel s'embraſa contre Moyſe, & dit, Aaron le Leuite n'eſt-il pas ton frere? ie ſai qu'il parlera treſbien. Et meſme le voici qui ſort au deuant de toi, & te voyant il ſe reſiouïra en ſon cœur.

15. Tu parleras donc à lui, & lui mettras ces paroles en ſa bouche: & ie ſerai auec ta bouche & auec la ſiene, & vous enſeignerai *ce* que vous aurez à faire.

16. Et icelui parlera pour toi au peuple, & ainſi il te ſera pour bouche, & tu lui ſeras pour Dieu.

17. Tu prendras auſſi ceſte verge en ta main, auec laquelle tu feras ces ſignes-la.

18. Ainſi Moyſe s'en alla, & retourna vers Iethro ſon beau-pere, & lui dit, Ie te prie que ie m'en aille, & retourne vers mes freres qui *ſont* en Egypte, pour voir s'ils viuent encore. Et Iethro lui dit, Va en paix.

19. Or l'Eternel dit à Moyſe au *païs de* Madian, Va, & retourne en Egypte: car tous ceux qui cerchoyent ta vie ſont morts.

20. Ainſi Moyſe print ſa femme, & ſes fils, & les mit ſur vn aſne: & retourna au païs d'Egypte. Et Moyſe print auſſi la verge de Dieu en ſa main.

ד

21 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה
בְּמֵיהָכָךְ לְמֵיתַב לְמִצְרַיִם
חֲזִי כָּל מוֹפְתַיָּא דְּשַׁוֵּיתִי
בִידָךְ וְתַעְבְּדִנּוּן קֳדָם
פַּרְעֹה וַאֲנָא אַתְקֵיף יָת
לִבֵּיהּ וְלָא יְשַׁלַּח יָת
עַמָּא׃

22 וְתֵימַר לְפַרְעֹה כִּדְנַן
אֲמַר יְיָ בְּרִי בֻּכְרִי ו
יִשְׂרָאֵל׃

23 וַאֲמָרִית לָךְ שַׁלַּח יָת
בְּרִי וְיִפְלְחוּן קֳדָמַי וְאִם
סָרֵיב אַתְּ לְשַׁלָּחוּתֵיהּ הָא
אֲנָא קָטֵיל יָת בְּרָךְ בֻּכְרָךְ׃

24 וַהֲוָה בְּאָרְחָא בְּבֵית
מְבָתָא וַעֲרַע בֵּיהּ מַלְאֲכָא
דַּייָ וּבְעָא לְמִקְטְלֵיהּ׃

25 וּנְסֵיבַת צִפּוֹרָה טִינָּרָא
וּגְזָרַת יָת עָרְלַת בְּרַהּ
וְקָרֵיבַת לִקְדָמוֹהִי וא
וַאֲמָרַת בִּדְמָא דִמְהוּלְתָּא
הָדֵין אִתְיְהֵב חַתְנָא לִי׃

26 וְנָח מִנֵּיהּ בְּכֵין א
אֲמָרַת אִלּוּלֵי דְּמָא
דִמְהוּלְתָּא הָדֵין אִתְחַיַּב
חַתְנָא קְטוֹל׃

27 וַאֲמַר יְיָ לְאַהֲרֹן
אֱזֵיל לְקַדָּמוּת מֹשֶׁה
לְמַדְבְּרָא וַאֲזַל וְעַרְעֵיהּ
בְּטוּרָא דְּאִתְגְּלִי עֲלוֹהִי
יְקָרָא דַּייָ וְנַשֵּׁיק לֵיהּ׃

28 וְחַוִּי מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן יָת
כָּל פִּתְגָּמַיָּא דַּייָ
דְּשַׁלְחֵיהּ וְיָת כָּל אָתַיָּא
דְּפַקְדֵיהּ׃

29 וַאֲזַל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
וּכְנַשׁוּ יָת כָּל סָבֵי בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל׃

30 וּמַלֵּיל אַהֲרֹן יָת כָּל
פִּתְגָּמַיָּא דְּמַלֵּיל יְיָ
לְמֹשֶׁה וַעֲבַד אָתַיָּא לְעֵינֵי
עַמָּא׃

31 וְהֵימִון עַמָּא וּשְׁמַעוּ
אֲרֵי דְכִיר יְיָ יָת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וַאֲרֵי גְּלֵי קֳדָמוֹהִי
יָת שִׁעְבּוּדְהוֹן וּכְרַעוּ
וּסְגִידוּ׃

ד

21 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּלֶכְתְּךָ לָשׁוּב מִצְרַיְמָה רְאֵה כָּל־הַמֹּפְתִים אֲשֶׁר־שַׂמְתִּי בְיָדֶךָ וַעֲשִׂיתָם לִפְנֵי פַרְעֹה וַאֲנִי אֲחַזֵּק אֶת־לִבּוֹ וְלֹא יְשַׁלַּח אֶת־הָעָם׃

22 וְאָמַרְתָּ אֶל־פַּרְעֹה כֹּה אָמַר יְהוָה בְּנִי בְכֹרִי יִשְׂרָאֵל׃

23 וָאֹמַר אֵלֶיךָ שַׁלַּח אֶת־בְּנִי וְיַעַבְדֵנִי וַתְּמָאֵן לְשַׁלְּחוֹ הִנֵּה אָנֹכִי הֹרֵג אֶת־בִּנְךָ בְּכֹרֶךָ׃

24 וַיְהִי בַדֶּרֶךְ בַּמָּלוֹן וַיִּפְגְּשֵׁהוּ יְהוָה וַיְבַקֵּשׁ הֲמִיתוֹ׃

25 וַתִּקַּח צִפֹּרָה צֹר וַתִּכְרֹת אֶת־עָרְלַת בְּנָהּ וַתַּגַּע לְרַגְלָיו וַתֹּאמֶר כִּי חֲתַן־דָּמִים אַתָּה לִי׃

26 וַיִּרֶף מִמֶּנּוּ אָז אָמְרָה חֲתַן דָּמִים לַמּוּלֹת׃

27 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־אַהֲרֹן לֵךְ לִקְרַאת מֹשֶׁה הַמִּדְבָּרָה וַיֵּלֶךְ וַיִּפְגְּשֵׁהוּ בְּהַר הָאֱלֹהִים וַיִּשַּׁק־לוֹ׃

28 וַיַּגֵּד מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן אֵת כָּל־דִּבְרֵי יְהוָה אֲשֶׁר שְׁלָחוֹ וְאֵת כָּל־הָאֹתֹת אֲשֶׁר צִוָּהוּ׃

29 וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וַיַּאַסְפוּ אֶת־כָּל־זִקְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

30 וַיְדַבֵּר אַהֲרֹן אֵת כָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וַיַּעַשׂ הָאֹתֹת לְעֵינֵי הָעָם׃

31 וַיַּאֲמֵן הָעָם וַיִּשְׁמְעוּ כִּי־פָקַד יְהוָה אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְכִי רָאָה אֶת־עָנְיָם וַיִּקְּדוּ וַיִּשְׁתַּחֲווּ׃

δ'.

21. Εἶπε δὲ κύριος πρὸς μωϋσῆν. πορευομένου σου, καὶ ἀποστρέφοντος εἰς αἴγυπτον, ὅρα πάντα τὰ τέρατα ἃ δέδωκα ἐν ταῖς χερσί σου, ποιήσεις αὐτὰ ἐναντίον Φαραώ. ἐγὼ δὲ σκληρυνῶ αὐτοῦ τὴν καρδίαν, καὶ οὐ μὴ ἐξαποστείλῃ τὸν λαόν.

22. Σὺ δὲ ἐρεῖς τῷ Φαραῷ τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς τῶν ἑβραίων· υἱὸς πρωτότοκός μου ἰσραήλ.

23. Εἶπα δέ σοι, ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου, ἵνα μοι λατρεύσῃ. σὺ δὲ οὐκ ἐβούλου ἐξαποστεῖλαι αὐτόν. ὅρα οὖν, ἐγὼ ἀποκτενῶ τὸν υἱόν σου τὸν πρωτότοκον.

24. Ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ὁδῷ ἐν τῷ καταλύματι, συνήντησεν αὐτῷ ἄγγελος κυρίου, καὶ ἐζήτει αὐτὸν ἀποκτεῖναι.

25. Καὶ λαβοῦσα σεπφώρα ψῆφον, περιέτεμε τὴν ἀκροβυστίαν τοῦ υἱοῦ αὐτῆς, καὶ προσέπεσε πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ εἶπεν· ἔστη τὸ αἷμα τῆς περιτομῆς τοῦ παιδίου μου.

26. Καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ, διότι· εἶπεν, ἔστη τὸ αἷμα τῆς περιτομῆς τοῦ παιδίου μου.

27. Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Ἀαρών· πορεύθητι εἰς συνάντησιν Μωϋσεῖ εἰς τὴν ἔρημον. καὶ ἐπορεύθη, καὶ συνήντησεν αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει τοῦ θεοῦ, καὶ κατεφίλησεν αὐτόν.

28. Καὶ ἀνήγγειλε Μωϋσῆς τῷ Ἀαρὼν, πάντας τοὺς λόγους κυρίου, οὓς ἀπέστειλε, καὶ πάντα τὰ σημεῖα ἃ ἐνετείλατο αὐτῷ.

29. Ἐπορεύθη δὲ Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν, καὶ συνήγαγον πᾶσαν τὴν γερουσίαν τῶν υἱῶν ἰσραήλ.

30. Καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς Ἀαρὼν πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα ἃ ἐλάλησεν ὁ θεὸς πρὸς Μωϋσῆν, καὶ ἐποίησε τὰ σημεῖα ἔναντι τοῦ λαοῦ.

31. Καὶ ἐπίστευσεν αὐτοῖς ὁ λαὸς καὶ ἐχάρη ὅτι ἐπεσκέψατο ὁ θεὸς τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ, καὶ ὅτι εἶδεν αὐτῶν τὴν θλίψιν. κύψας δὲ ὁ λαὸς προσεκύνησε.

CAP. IIII.

21. Dixitq́; ei Dominus revertenti in Aegyptum, Vide ut omnia oſtenta quæ poſui in manu tua, facias coram Pharaone: ego indurabo cor eius, & non dimittet populum.

22. Diceſque ad eum, Hæc dicit Dominus, Filius meus primogenitus, Iſrael.

23. Dixi tibi, Dimitte filium meum ut ſerviat mihi: & noluiſti dimittere eum: ecce ego interficiam filium tuum primogenitum.

24. Cumq́; eſſet in itinere, in diverſorio, occurrit ei Dominus, & volebat occidere eum.

25. Tulit ilicò Sephora acutiſſimam petram, & circuncidit præputium filii ſui, tetigitq́; pedes eius, & ait: Sponſus ſanguinum tu mihi es.

26. Et dimiſit eum poſtquã dixerat, Sponſus ſanguinũ tu mihi es, ob circumciſionem.

27. Dixit autem Dominus ad Aaron, Vade in occurſum Moyſi in deſertum. Qui perrexit obviam ei in Montem Dei, & oſculatus eſt eum.

28. Narravitq́; Moyſes Aaron omnia verba Domini pro quibus miſerat eum, & ſigna quæ mandaverat.

29. Veneruntq́; ſimul, & congregaverunt eunctos ſeniores filiorum Iſrael.

30. Locutusq́; eſt Aaron omnia verba quæ dixerat Dominus ad Moyſen: & fecit ſigna coram populo.

31. Et credidit populus. Audieruntque quòd viſitaſſet Dominus filios Iſraël, & quòd reſpexiſſet afflictionem illorum: & proni adoraverunt.

Das IV. Capitel.

21. Vnd der HERR ſprach zu Moſe: Sihe zu / Wenn du wider in Egypten kompſt / das du alle die Wunder thuſt für Pharao / die ich dir inn deine hand gegeben habe. Ich aber wil ſein hertz verſtocken / daß er das volck nicht laſſen wird.

22. Vnd ſolt zu jm ſagen: So ſaget der HERR: Iſrael iſt mein erſtgeborner Sohn.

23. Vnnd ich gebiete dir / das du meinen ſon ziehen laſſeſt / das er mir diene / Wirſt du dich des wegern / ſo wil ich deinen erſtgebornen ſohn erwürgen.

24. Vnnd als er vnterwegen in der herberge war / kam jhm der HERR entgegen / vnd wolt jn tödten

25. Da nam Zipora einen ſtein / vnd beſchneid jrem ſohn die Vorhaut / vnd rüret jm ſeine füſſe an / vnd ſprach: Du biſt mir ein Blutbreutigam.

26. Da ließ er von jm ab. Sie ſprach aber Blutbreutigam / vmb der beſchneidung willen.

27. Vnd der HERR ſprach zu Aaron: Gehe hin Moſe entgegen inn die Wüſten. Vnd er gieng hin / vnnd begegenet jm am berge Gottes / vnd küſſet jhn.

28. Vnd Moſe ſagt Aaron alle wort des HERRN / der jhn geſand hatte / vnnd alle Zeichen die er jhm befohlen hatte.

29. Vnd ſie giengen hin / vnd verſamleten alle Elteſten von den Kindern Iſrael.

30. Vnnd Aaron redet alle wort / die der HERR mit Moſe geredt hatt / vnnd thet die Zeichen für dem volck.

31. Vnd das Volck glaubete. Vnd da ſie höreten / daß der HERR die kinder Iſrael heimgeſucht / vnd jr elend angeſehen hette / neigeten ſie ſich / vnd betten an.

CHAP. IIII.

21. L'Eternel auoit dit auſſi à Moyſe, T'en allant & retournant en Egypte, aduiſe: tu feras deuant Pharao tous les miracles que i'ai mis en ta main: mais i'endurcirai ſon cœur, & il ne laiſſera point aller le peuple.

22. Tu diras donc à Pharao, Ainſi a dit l'Eternel, Iſrael *eſt* mon fils, mon premierné.

23. Oi t'ai-ie dit, Laiſſe aller mon fils, afin qu'il me ſerue: & tu as refuſé de le laiſſer aller, Voici, ie m'en vai tuer ton fils, ton premier-ne.

24. Or il aduint *comme Moyſe eſtoit* ſur le chemin en l'hoſtelerie, que l'Eternel le rencontra, & cercha de le faire mourir.

25. Lors Sephora print vn couſteau trenchant, & en coupa le prepuce à ſon fils, & le mit aux pieds de Moyſe: & dit, Certes tu m'*es* vn eſpoux de ſang.

26. Adonc il ſe departit de lui. Dont elle dit, Eſpoux de ſang: à cauſe de la circonciſion.

27. Et l'Eternel dit à Aaron, Va-t'en au deuant de Moyſe au deſert. Il y alla donc, & le rencontra en la montagne de Dieu, & le baiſa.

28. Et Moyſe recita à Aaron toutes les paroles de l'Eternel, qui l'auoit enuoyé, & tous les ſignes qu'il lui auoit commandés.

29. Moyſe donc pourſuiuit ſon chemin auec Aaron: & aſſemblerent tous les anciens des enfans d'Iſrael.

30. Et Aaron dit toutes les paroles que Eternel auoit dites à Moyſe: & fit les ſignes le peuple les voyant.

31. Et le peuple creut: & entendirent que l'Eternel viſitoit les enfans d'Iſrael, & qu'il regardoit leur affliction: & s'enclinans ſe proſternerent.

ה

1 וּבָתַר כֵּן עַלוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וַאֲמַרוּ לְפַרְעֹה כִּדְנַן אֲמַר יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל שַׁלַּח יָת עַמִּי וְיֵחֲגוּן קֳדָמַי בְּמַדְבְּרָא׃

2 וַאֲמַר פַּרְעֹה שְׁמָא דַייָ לָא יִתְגְּלִי לִי דַּאֲקַבֵּיל בְּמֵימְרֵיהּ לְשַׁלָּחָא יָת יִשְׂרָאֵל לָא יִתְגְּלִי לִי שְׁמָא דַייָ וְאַף יָת יִשְׂרָאֵל לָא אֲשַׁלַּח׃

3 וַאֲמַרוּ אֱלָהָא דִיהוּדָאֵי אִתְקְרֵי עֲלָנָא נֵיזִיל כְּעַן מַהֲלַךְ תְּלָתָא יוֹמִין ב בְּמַדְבְּרָא וּנְדַבַּח קֳדָם יְיָ אֱלָהָנָא דִּילְמָא יְעָרְעִנָּנָא בְּמוֹת אוֹ בִקְטוֹל׃

4 וַאֲמַר לְהוֹן מַלְכָּא דְמִצְרָיִם לְמָה מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן תְּבַטְּלוּן יָת עַמָּא מֵעֲבִידַתְהוֹן אֱזִילוּ לִפ לְפָלְחַנְכוֹן׃

5 וַאֲמַר פַּרְעֹה הָא מִדְּסַגִּיאִין כְּעַן עַמָּא דְאַרְעָא וּתְבַטְּלוּן יָתְהוֹן מִפָּלְחַנְהוֹן׃

6 וּפַקֵּיד פַּרְעֹה בְּיוֹמָא הַהוּא יָת שִׁלְטוֹנֵי עַמָּא וְיָת סָרְכוֹהִי לְמֵימַר׃

7 לָא תוֹסְפוּן לְמִיתַּן תִּבְנָא לְעַמָּא לְמִרְמֵי לִבְנִין כְּמֶאֱתְמָלֵי וּמ וּמִדְּקַדְמוֹהִי אִינּוּן יֵזְלוּן וְיִגְבּוּן לְהוֹן תִּבְנָא׃

8 וְיָת סְכוּם לִבְנַיָּא דְאִינּוּן עָבְדִין מֵאֶתְמָלֵי וּמִדְּקַדְמוֹהִי תְּמַנּוּן ע עֲלֵיהוֹן לָא תִמְנְעוּן מִנֵּיהּ אֲרֵי בַטְלָנִין אִינּוּן עַל כֵּן אִינּוּן צָוְחִין לְמֵימַר נֵיזֵיל נְדַבַּח קֳדָם אֱלָהָנָא׃

9 תִּתְיַקַּר פָּלְחָנָא עַל גֻּבְרַיָּא וְיִתְעַסְּקוּן בַּהּ וְלָא יִתְעַסְּקוּן בְּפִתְגָּמִין בְּטֵלִין׃

ה

1 וְאַחַר בָּאוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וַיֹּאמְרוּ אֶל־פַּרְעֹה כֹּה־אָמַר יְהֹוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שַׁלַּח אֶת־עַמִּי וְיָחֹגּוּ לִי בַּמִּדְבָּר׃

2 וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה מִי יְהֹוָה אֲשֶׁר אֶשְׁמַע בְּקֹלוֹ לְשַׁלַּח אֶת־יִשְׂרָאֵל לֹא יָדַעְתִּי אֶת־יְהֹוָה וְגַם אֶת־יִשְׂרָאֵל לֹא אֲשַׁלֵּחַ׃

3 וַיֹּאמְרוּ אֱלֹהֵי הָעִבְרִים נִקְרָא עָלֵינוּ נֵלֲכָה נָּא דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים בַּמִּדְבָּר וְנִזְבְּחָה לִיהֹוָה אֱלֹהֵינוּ פֶּן־יִפְגָּעֵנוּ בַּדֶּבֶר אוֹ בֶחָרֶב׃

4 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מֶלֶךְ מִצְרַיִם לָמָּה מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן תַּפְרִיעוּ אֶת־הָעָם מִמַּעֲשָׂיו לְכוּ לְסִבְלֹתֵיכֶם׃

5 וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה הֵן־רַבִּים עַתָּה עַם הָאָרֶץ וְהִשְׁבַּתֶּם אֹתָם מִסִּבְלֹתָם׃

6 וַיְצַו פַּרְעֹה בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־הַנֹּגְשִׂים בָּעָם וְאֶת־שֹׁטְרָיו לֵאמֹר׃

7 לֹא תֹאסִפוּן לָתֵת תֶּבֶן לָעָם לִלְבֹּן הַלְּבֵנִים כִּתְמֹל שִׁלְשֹׁם הֵם יֵלְכוּ וְקֹשְׁשׁוּ לָהֶם תֶּבֶן׃

8 וְאֶת־מַתְכֹּנֶת הַלְּבֵנִים אֲשֶׁר הֵם עֹשִׂים תְּמוֹל שִׁלְשֹׁם תָּשִׂימוּ עֲלֵיהֶם לֹא תִגְרְעוּ מִמֶּנּוּ כִּי־נִרְפִּים הֵם עַל־כֵּן הֵם צֹעֲקִים לֵאמֹר נֵלְכָה נִזְבְּחָה לֵאלֹהֵינוּ׃

9 תִּכְבַּד הָעֲבֹדָה עַל־הָאֲנָשִׁים וְיַעֲשׂוּ־בָהּ וְאַל־יִשְׁעוּ בְּדִבְרֵי־שָׁקֶר׃

έ.

1. Καὶ μετὰ ταῦτα εἰσῆλθε Μωϋσῆς καὶ Ααρὼν πρὸς Φαραὼ, καὶ εἶπαν αὐτῷ· τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ισραὴλ, ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου, ἵνα μοι ἑορτάσωσιν ἐν τῇ ἐρήμῳ.

2. Καὶ εἶπε Φαραώ· τίς ἐστιν, οὗ εἰσακούσομαι τῆς φωνῆς αὐτοῦ, ὥστε ἐξαποστεῖλαι τοὺς υἱοὺς Ισραήλ; οὐκ οἶδα τὸν κύριον, καὶ τὸν Ισραὴλ οὐκ ἐξαποστελῶ.

3. Καὶ λέγουσιν αὐτῷ ὁ θεὸς τῶν ἑβραίων προσκέκληται ἡμᾶς. πορευσόμεθα οὖν ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν εἰς τὴν ἔρημον, ὅπως θύσωμεν κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν, μήποτε συναντήσῃ ἡμῖν θάνατος ἢ φόνος.

4. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς αἰγύπτου· ἵνα τί Μωϋσῆ καὶ Ααρὼν διαστρέφετε τὸν λαὸν ἀπὸ τῶν ἔργων; ἀπέλθετε ἕκαστος ὑμῶν πρὸς τὰ ἔργα αὐτοῦ.

5. Καὶ εἶπεν Φαραώ· ἰδοὺ νῦν πολυπληθεῖ ὁ λαὸς οὗτος ἐπὶ τῆς γῆς, μὴ οὖν καταπαύσωμεν αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ἔργων.

6. Συνέταξε δὲ Φαραὼ τοῖς ἐργοδιώκταις τοῦ λαοῦ, καὶ τοῖς γραμματεῦσι, λέγων.

7. Οὐκέτι προστεθήσεσθε διδόναι ἄχυρον τῷ λαῷ εἰς τὴν πλινθουργίαν, καθάπερ χθὲς, καὶ τρίτην ἡμέραν, καὶ τὸ τῆς σήμερον. ἀλλ᾽ αὐτοὶ πορευέσθωσαν, καὶ συναγαγέτωσαν ἑαυτοῖς τὰ ἄχυρα.

8. Καὶ τὴν σύνταξιν τῆς πλινθουργίας ἧς αὐτοὶ ποιοῦσι, ποιήσουσι. καὶ καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν ἐπιβαλεῖτε αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἀφελεῖτε οὐδὲν ἀπ᾽ αὐτῶν. σχολάζουσι γὰρ, διὰ τοῦτο κεκράγασι λέγοντες πορευθῶμεν καὶ θύσωμεν τῷ θεῷ ἡμῶν.

9. Βαρυνέσθω τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων τούτων, καὶ μεριμνάτωσαν ταῦτα, καὶ μὴ μεριμνάτωσαν ἐν λόγοις κενοῖς.

CAP. V.

1. Poſt hæc ingreſſi ſunt Moyſes & Aaron, & dixerunt Pharaoni, Hæc dicit Dominus Deus Iſraël, Dimitte populum meum, ut ſacrificet mihi in deſerto.

2. At ille reſpondit, Quis eſt Dominus, ut audiam vocem eius, & dimittam Iſraël, neſcio Dominum, & Iſraël non dimittam.

3. Dixeruntque: Deus Hebræorum vocavit nos, ut eamus viam trium dierum in ſolitudinem, & ſacrificemus Domino Deo noſtro: ne fortè accidat nobis peſtis aut gladius.

4. Ait ad eos rex Ægypti, Quare Moyſes & Aaron ſolicitatis populum ab operibus ſuis? ite ad onera veſtra.

5. Dixitq; Pharao, Multus eſt populus terræ: videtis quòd turba ſuccreverit: quanto magis ſi dederitis eis requiem ab operibus?

6. Præcepit ergo in die illo præfectis operum & exactoribus populi, dicens,

7. Nequaquam ultrà dabitis paleas populo ad conficiendos lateres, ſicut prius: ſed ipſi vadant, & colligant ſtipulas.

8. Et menſuram laterum, quam prius faciebant, imponetis ſuper eos, nec minuetis quicquam. vacant enim, & idcirco vociferantur, dicentes, Eamus, & ſacrificemus Deo noſtro.

9. Opprimantur operibus, & expleant ea: ut non acquieſcant verbis mendacibus.

Das V. Capitel.

Darnach gieng Moſe vnnd Aaron hinein / vnd ſprachen zu Pharao / ſo ſagt der HERR / der Gott Iſrael: Laß mein Volck ziehen / daß mirs ein Feſt halte in der Wůſten.

2. Pharao antwortet: Wer iſt der HERR / des ſtimm ich hören můſſe / vnnd Iſrael ziehen laſſen? Ich weis nichts von dem HERRN / wil auch Iſrael nicht laſſen ziehen.

3. Sie ſprachen der Ebreer GOTT hat vns geruffen. So laß nun hin ziehen drey tagreiſe inn die Wůſten / vnnd dem HERRN vnſerm Gott opffern / daß vns nicht widerfare Peſtilentz oder Schwerd.

4. Da ſprach der König in Egypten zu jhnen: Du Moſe vnd Aaron / warumb wolt jhr das volck von ſeiner arbeit frey machen? Gehet hin an eure dienſt.

5. Weiter ſprach Pharao: Sihe / des volcks iſt ſchon zu viel im lande / vnd jhr wolt ſie noch feiren heiſſen von jrem dienſt.

6. Darumb befahl Pharao deſſelben tages den Vögten des Volcks / vnd jhren Amptleuten / vnd ſprach:

7. Ihr ſolt dem volck nicht mehr ſtro ſam̃len vnd geben / daß ſie Ziegel brennen / wie biß anher / Laſſt ſie ſelbs hingehen / vnd ſtro zuſammen leſen.

8. Vnd die zal der Ziegel / die ſie bißher gemacht haben / ſolt jhr jnen gleichwol aufflegen / vnnd nichts mindern / Denn ſie gehen můſſig / darum̃ ſchreyen ſie vnd ſprechen: Wir wöllen hinziehen / vnd vnſerm Gott opffern.

9. Man drůcke die leute mit arbeit / das ſie zu ſchaffen haben / vnd ſich nicht kehren an falſche rede.

CAP. V.

1. Puis apres Moyſe & Aaron vindrent, & dirent à Pharao, Ainſi a dit l'Eternel, le Dieu d'Iſrael, Laiſſe aller mon peuple, afin qu'il me celebre vne feſte ſolennelle au deſert.

2. Mais Pharao dit, Qui *eſt* l'Eternel, que i'obeiſſe à ſa voix, pour laiſſer aller Iſrael? Ie ne cognoi point l'Eternel, & meſme ie ne laiſſerai point aller Iſrael.

3. Et ils dirent, Le Dieu des Hebrieux nous eſt venu rencontrer: nous te prions que nous allions maintenant le chemin de trois iours au deſert, & ſacrifions à l'Eternel noſtre Dieu, de peur qu'il ne ſe iette ſur nous par mortalité ou par eſpee.

4. Et le roy d'Egypte leur dit, Moyſe & Aaron, pourquoi deſbauchez-vous le peuple de ſon ouurage? Allez maintenant à vos charges.

5. Pharao dit auſſi, Voici, le peuple de ce païs *eſt* maintenant en grand nombre, & vous les faites chommer de leurs charges.

6. Et Pharao commanda ce iour-la meſme aux exacteurs qui *eſtoyent* ſur le peuple, & aux commiſſaires d'icelui, diſant.

7. Vous ne donnerez plus de paille à ce peuple pour faire des briques, cõme par ci deuant: *mais* qu'ils aillent, & qu'ils s'amaſſent de la paille.

8. Cependant vous leur impoſerez la quantité des briques qu'ils faiſoyent par ci-deuant, ſans en rien diminuer car ils ſont gens de loiſir, pourtant crient-ils, diſans, Allons, *&* ſacrifions à noſtre Dieu.

9. Que la ſeruitude ſoit rengregee ſur ces gens, & qu'ils s'y occupent, & qu'ils ne s'amuſent point à des paroles de menſonge.

ה

10 וּנְפַקוּ שִׁלְטוֹנֵי עַמָּא וְסָרְכוֹהִי וַאֲמַרוּ לְעַמָּא לְמֵימַר כִּדְנַן אֲמַר פַּרְעֹה לֵית אֲנָא יָהֵיב לְכוֹן תִּיבְנָא׃

11 אַתּוּן אֱזִילוּ סִיבוּ לְכוֹן תִּיבְנָא מֵאֲתַר דְּתַשְׁכְּחוּן אֲרֵי לָא יִמְנַע מִפָּלְחַנְכוֹן מִדַּעַם׃

12 וּבַדַּר עַמָּא בְּכָל אַרְעָא דְּמִצְרָיִם לְגַבָּבָא גִּילֵי לְתִיבְנָא׃

13 וְשִׁלְטוֹנַיָּא דָּחֲקִין לְמֵימַר אַשְׁלִימוּ עִיבִידְתְּכוֹן פִּתְגָּם יוֹם בְּיוֹמֵיהּ כְּמָא דַּהֲוֵיתוּן עָבְדִין כַּד יִתְיְהֵיב לְכוֹן תִּיבְנָא׃

14 וּלְקוֹ סָרְכֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דְּמַנִּיאוּ עֲלֵיהוֹן שִׁלְטוֹנֵי פַּרְעֹה לְמֵימַר מַה דֵּין לָא אַשְׁלֵמְתּוּן גְּזֵירַתְכוֹן לְמִרְמֵי לִבְנִין כְּמֶאתְמָלֵי וּמִדְּקַדְמוֹהִי אַף אֶתְמָלֵי אַף יוֹמָא הָדֵין׃

15 וַאֲתוֹ סָרְכֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּצְוַחוּ קֳדָם פַּרְעֹה לְמֵימַר לְמָה אַתְּ עָבֵיד כְּדֵין לְעַבְדָּךְ׃

16 תִּיבְנָא לָא מִתְיְהֵיב לְעַבְדָּךְ וּלְבֵנַיָּא אָמְרִין לָנָא עֱבִידוּ וְהָא עַבְדָּךְ לָקַן וְחָטְאָן עֲלֵיהוֹן עַמָּךְ׃

17 וַאֲמַר בַּטְלָנִין אַתּוּן בַּטְלָנִין עַל כֵּן אַתּוּן אָמְרִין נֵיזֵיל נְדַבַּח קֳדָם יְיָ׃

18 וּכְעַן אֱזִילוּ פְּלָחוּ וְתִיבְנָא לָא מִתְיְהֵיב לְכוֹן וּסְכוּם לִבְנַיָּא תִּתְּנוּן׃

19 וַחֲזוֹ סָרְכֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יַתְהוֹן בְּבִישׁ לְמֵימַר לָא תִמְנְעוּן מִלִּבְנֵיכוֹן פִּתְגָּם יוֹם בְּיוֹמֵיהּ׃

20 וַעֲרַעוּ יָת מֹשֶׁה וְיָת אַהֲרֹן קָיְמִין לְקַדָּמוּתְהוֹן בְּמִפַּקְהוֹן מִלְּוָת פַּרְעֹה׃

21 וַאֲמַרוּ לְהוֹן יִתְגְּלֵי יְיָ עֲלֵיכוֹן וְיִתְפְּרַע דְּאַבְאֶשְׁתּוּן יָת רֵיחָנָא בְּעֵינֵי פַרְעֹה וּבְעֵינֵי עַבְדּוֹהִי לְמִתַּן חַרְבָּא בִּידֵיהוֹן לְמִקְטְלַנָא׃

ה

10 וַיֵּ֨צְא֜וּ נֹגְשֵׂ֤י הָעָם֙ וְשֹׁ֣טְרָ֔יו וַיֹּאמְר֖וּ אֶל־הָעָ֣ם לֵאמֹ֑ר כֹּ֚ה אָמַ֣ר פַּרְעֹ֔ה אֵינֶ֛נִּי נֹתֵ֥ן לָכֶ֖ם תֶּֽבֶן׃

11 אַתֶּ֗ם לְכ֤וּ קְחוּ֙ לָכֶ֣ם תֶּ֔בֶן מֵאֲשֶׁ֖ר תִּמְצָ֑אוּ כִּ֣י אֵ֥ין נִגְרָ֛ע מֵעֲבֹדַתְכֶ֖ם דָּבָֽר׃

12 וַיָּ֥פֶץ הָעָ֖ם בְּכָל־אֶ֣רֶץ מִצְרָ֑יִם לְקֹשֵׁ֥שׁ קַ֖שׁ לַתֶּֽבֶן׃

13 וְהַנֹּגְשִׂ֖ים אָצִ֣ים לֵאמֹ֑ר כַּלּ֤וּ מַעֲשֵׂיכֶם֙ דְּבַר־י֣וֹם בְּיוֹמ֔וֹ כַּאֲשֶׁ֖ר בִּהְי֥וֹת הַתֶּֽבֶן׃

14 וַיֻּכּ֗וּ שֹׁטְרֵי֙ בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל אֲשֶׁר־שָׂ֣מוּ עֲלֵהֶ֔ם נֹגְשֵׂ֥י פַרְעֹ֖ה לֵאמֹ֑ר מַדּוּעַ֩ לֹ֨א כִלִּיתֶ֤ם חָקְכֶם֙ לִלְבֹּ֔ן כִּתְמ֣וֹל שִׁלְשֹׁ֔ם גַּם־תְּמ֖וֹל גַּם־הַיּֽוֹם׃

15 וַיָּבֹ֗אוּ שֹׁטְרֵי֙ בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל וַיִּצְעֲק֥וּ אֶל־פַּרְעֹ֖ה לֵאמֹ֑ר לָ֧מָּה תַעֲשֶׂ֛ה כֹ֖ה לַעֲבָדֶֽיךָ׃

16 תֶּ֗בֶן אֵ֤ין נִתָּן֙ לַעֲבָדֶ֔יךָ וּלְבֵנִ֛ים אֹמְרִ֥ים לָ֖נוּ עֲשׂ֑וּ וְהִנֵּ֧ה עֲבָדֶ֛יךָ מֻכִּ֖ים וְחָטָ֥את עַמֶּֽךָ׃

17 וַיֹּ֛אמֶר נִרְפִּ֥ים אַתֶּ֖ם נִרְפִּ֑ים עַל־כֵּן֙ אַתֶּ֣ם אֹֽמְרִ֔ים נֵלְכָ֖ה נִזְבְּחָ֥ה לַיהוָֽה׃

18 וְעַתָּה֙ לְכ֣וּ עִבְד֔וּ וְתֶ֖בֶן לֹֽא־יִנָּתֵ֣ן לָכֶ֑ם וְתֹ֥כֶן לְבֵנִ֖ים תִּתֵּֽנוּ׃

19 וַיִּרְא֞וּ שֹׁטְרֵ֧י בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֛ל אֹתָ֖ם בְּרָ֣ע לֵאמֹ֑ר לֹֽא־תִגְרְע֥וּ מִלִּבְנֵיכֶ֖ם דְּבַר־י֥וֹם בְּיוֹמֽוֹ׃

20 וַֽיִּפְגְּעוּ֙ אֶת־מֹשֶׁ֣ה וְאֶֽת־אַהֲרֹ֔ן נִצָּבִ֖ים לִקְרָאתָ֑ם בְּצֵאתָ֖ם מֵאֵ֥ת פַּרְעֹֽה׃

21 וַיֹּאמְר֣וּ אֲלֵהֶ֔ם יֵ֧רֶא יְהוָ֛ה עֲלֵיכֶ֖ם וְיִשְׁפֹּ֑ט אֲשֶׁ֧ר הִבְאַשְׁתֶּ֣ם אֶת־רֵיחֵ֗נוּ בְּעֵינֵ֤י פַרְעֹה֙ וּבְעֵינֵ֣י עֲבָדָ֔יו לָֽתֶת־חֶ֥רֶב בְּיָדָ֖ם לְהָרְגֵֽנוּ׃

έ.

10. Κατέσπευδον δὲ αὐτοὺς οἱ ἐργοδιῶκται τοῦ λαοῦ, καὶ γραμματεῖς, καὶ ἔλεγον πρὸς τὸν λαὸν λέγοντες· τάδε λέγει Φαραώ, οὐκέτι δίδωμι ὑμῖν ἄχυρα.

11. Αὐτοὶ ὑμεῖς πορευόμενοι συλλέγετε ἑαυτοῖς ἄχυρα, ὅθεν ἐὰν εὕρητε. οὐ γὰρ ἀφαιρεῖται ἀπὸ τῆς συντάξεως ὑμῶν οὐθέν.

12. Καὶ διεσπάρη ὁ λαὸς ἐν ὅλῃ γῇ αἰγύπτου συναγαγεῖν καλάμην εἰς ἄχυρα.

13. Οἱ δὲ ἐργοδιῶκται κατέσπευδον αὐτοὺς, λέγοντες· συντελεῖτε τὰ ἔργα ὑμῶν τὰ καθήκοντα καθ᾽ ἡμέραν, καθάπερ καὶ ὅτε τὸ ἄχυρον ἐδίδοτο ὑμῖν.

14. Καὶ ἐμαστιγώθησαν οἱ γραμματεῖς τοῦ γένους τῶν υἱῶν Ισραὴλ, οἱ κατασταθέντες ἐπ᾽ αὐτοὺς ὑπὸ τῶν ἐπιστατῶν τοῦ Φαραὼ, λέγοντες· διὰ τί οὐ συνετελέσατε τὰς συντάξεις ὑμῶν τῆς πλινθουργίας, καθάπερ καὶ χθὲς, καὶ τρίτην ἡμέραν, καὶ τὸ τῆς σήμερον;

15. Εἰσελθόντες δὲ οἱ γραμματεῖς τῶν υἱῶν ἰσραὴλ, κατεβόησαν πρὸς Φαραὼ, λέγοντες. ἵνα τί σὺ οὕτως ποιεῖς τοῖς σοῖς οἰκέταις;

16. Αχυρον οὐ δίδοται τοῖς οἰκέταις σου, καὶ τὴν πλίνθον ἡμῖν λέγουσι ποιεῖν; καὶ ἰδοὺ οἱ παῖδές σου μεμαστίγωνται. ἀδικίσεις οὖν τὸν λαόν σου;

17. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς. σχολάζετε. σχολασταί ἐστε. διὰ τοῦτο λέγετε· πορευθέντες θύσομεν τῷ θεῷ ἡμῶν.

18. Νῦν οὖν ἀπελθόντες ἐργάζεσθε. τὸ γὰρ ἄχυρον ὑμῖν οὐ δοθήσεται, καὶ τὴν σύνταξιν τῆς πλινθείας ἀποδώσετε.

19. Εώρων δὲ οἱ γραμματεῖς τῶν υἱῶν ἰσραὴλ ἑαυτοὺς ἐν κακοῖς, λέγοντες οὐκ ἀπολείψεται ἀπὸ τῆς πλινθείας τὸ καθῆκον τῇ ἡμέρᾳ.

20. Συνήντησαν δὲ Μωϋσῇ καὶ ἀαρὼν ἐρχομένοις εἰς συνάντησιν αὐτοῖς, ἐκπορευομένων αὐτῶν ἀπὸ Φαραώ.

21. Καὶ εἶπαν αὐτοῖς. ἐπίδοι ὁ θεὸς ἡμᾶς, καὶ κρίναι, ὅτι ἐβδελύξατε τὴν ὀσμὴν ἡμῶν ἐναντίον Φαραὼ, καὶ ἐναντίον τῶν θεραπόντων αὐτοῦ δοῦναι ῥομφαίαν εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἀποκτεῖναι ἡμᾶς.

CAP. V.

10. Igitur egreſſi præfecti operum & exactores, ad populum dixerunt, Sic dicit Pharao, Nõ do vobis paleas.

11. Ite, & colligite ſicubi invenire poteritis: nec minuetur quicquam de opere veſtro.

12. Diſperſuſq́; eſt populus per omnem Terram-Ægypti ad colligendas paleas.

13. Præfecti quoque operum inſtabant dicentes, Complete opus veſtrum quotidie, ut prius facere ſolebatis, quãdo dabantur vobis paleæ.

14. Flagellatiq́; ſunt qui præerant operibus filiorũ Iſraël, ab exactoribus Pharaonis, dicentibus, Quare non impleſtis menſuram laterum ſicut prius, nec heri, nec hodie?

15. Veneruntq́; præpoſiti filiorum Iſraël, & vociferati ſunt ad Pharaonem dicẽtes, Cur ita agis contra ſervos tuos?

16. Paleæ non dantur nobis, & lateres ſimiliter imperantur: en famuli tui flagellis cædimur, & iniuſtè agitur contra populum tuum.

17. Qui ait, Vacatis otio, & idcirco dicitis, Eamus, & ſacrificemus Domino.

18. Ite ergo, & operamini: paleæ non dabuntur vobis, & reddetis conſuetum numerum laterum.

19. Videbantq́; ſe præpoſiti filiorum Iſraël in malum, eo quòd diceretur eis: Non minuetur quicquã de lateribus per ſingulos dies.

20. Occurreruntq́; Moyſi & Aaron qui ſtabant ex adverſo egredientes à Pharaone.

21. Et dixerunt ad eos, Videat Dominus & iudicet, quoniam fœtere feciſtis odorem noſtrum coram Pharaone & ſervis eius, & præbuiſtis ei gladium, ut occideret nos.

Das V. Capitel.

10. Da giengen die Vögte des Volcks/ vnd jhre Amptleute auß/ vnd ſprachen zum Volck: So ſpricht Pharao: Man wird euch kein ſtro geben.

11. Gehet jhr ſelbs hin/ vnnd ſammlet euch ſtro/ wo jrs findet/ Aber von ewer arbeit ſol nichts gemindert werden.

12. Da zuſtrewet ſich das Volck ins gantze Landt Egypten/ das es ſtoppeln ſammlet/ damit ſie ſtro hetten.

13. Vnnd die Vögte trieben ſie/ vnnd ſprachen: Erfüllet ewer tagwerck gleich als da jr ſtro hattet.

14. Vnnd die Amptleute der Kinder Iſrael/ welche die Vögte Pharao über ſie geſetzt hatten/ wurden geſchlagen/ vnnd ward zu jhnen geſagt: Warumb habt jhr weder heute noch geſtern ewer geſatzt tagwerck gethan/ wie vorhin?

15. Da giengen hinein die Amptleute der Kinder Iſrael/ vnnd ſchryen zu Pharao: Warumb wilt du mit deinen Knechten alſo fahren:

16. Mann gibt deinen Knechten kein ſtro/ vnnd ſollen die Ziegel machen/ die vns beſtim̃t ſind/ vnd ſihe/ deine Knechte werden geſchlagen/ vnnd dein Volck muß Sünder ſein.

17. Pharao ſprach: Jr ſeydt müſſig/ müſſig ſeydt jhr/ Darumb ſprecht jhr/ Wir wollen hinziehen/ vnd dem HERREN opffern.

18. So gehet nun hin vnd frönet/ ſtro ſol mann euch nicht geben/ aber die anzal Ziegel ſolt jhr reichen.

19. Da ſahen die Amptleut der Kinder Iſrael/ daß erger ward/ weil mann ſaget/ Jhr ſolt nichts mindern von dem tagwerck an den Ziegeln.

20. Vnd da ſie von Pharao giengen/ begegneten ſie Moſe vnd Aaron/ vnd tratten gegen ſie.

21. Vnd ſprachen zu jnen: Der HErr ſehe auff euch/ vnd richte es/ das jr vnſern geruch habt ſtinckendt gemacht für Pharao/ vnnd ſeinen Knechten/ vnnd habt jnen das Schwerdt inn jre hende gegeben/ vns zu tödten.

CHAP. V.

10. Adonc les exacteurs du peuple, & ſes commiſſaires ſortirent, & dirent au peuple, Ainſi a dit Pharao, Ie ne vous donnerai plus de paille.

11. Allez vous-meſmes vous prendre de la paille où vous en trouuerez: combien que rien ne *ſera* diminué de voſtre beſongne.

12. Lors le peuple s'eſpandit par tout le païs d'Egypte, pour amaſſer du chaume en lieu de paille.

13. Et les exacteurs les preſſoyent, diſans, Acheuez vos ouurages, en chacun iour ſa taſche, comme quand la paille vous eſtoit *fournie.*

14. Meſme les commiſſaires des enfans d'Iſrael, que les exacteurs de Pharao auoyẽt eſtablis ſur eux, furent batus, *& leur* dit-on, Pourquoi n'auez-vous point acheué voſtre taſche de faire des briques, hier & auiourd'hui, comme par ci-deuant?

15. Alors les commiſſaires des enfans d'Iſrael vindrent crier à Pharao, diſans, Pourquoi fais-tu ainſi à tes ſeruiteurs?
16. On ne dõne point de paille à tes ſeruiteurs, & ſi nous dit-on, Faites des briques. Et voici, tes ſeruiteurs *ſont* batus, & ton peuple eſt puni comme ayant peché.

17. Et il reſpondit, Vous *eſtes* de loiſir, *vous eſtes* de loiſir: pourtant dites-vous, Allons, ſacrifions à l'Eternel.

18. Or maintenant allez, beſongnez: car paille ne vous ſera point baillee, & ſi rẽdrez la quãtité des briques.
19. Et les commiſſaires des enfans d'Iſrael virent qu'ils eſtoyẽt en mauuais poinct, puis qu'on diſoit, Vous ne diminuerez rien de vos briques de la taſche de chacun iour.
20. Et en ſortãt de deuers Pharao, ils s'attacherent à Moyſe & à Aaron qui ſe trouuerent au deuant d'eux.
21. Et leur dirẽt, l'Eternel aduiſe ſur vous, & *en* iuge, veu que vous auez fait puïr noſtre odeur deuãt Pharao & deuant ſes ſeruiteurs, leur baillant l'eſpee en leur main pour nous tuer.

ה

22 וְתָב מֹשֶׁה קֳדָם יְיָ וַאֲמַר יְיָ לְמָה אַבְאֶשְׁתָּא לְעַמָּא הָדֵין לְמָה דְנַן שְׁלַחְתַּנִי׃

21 וּמֵעִידָן דַעֲלֵית לְוָת פַּרְעֹה לְמַלָּלָא בִשְׁמָךְ אִתְבְּאֵשׁ לְעַמָּא הָדֵין וְשֵׁיזָבָא לָא שֵׁיזֵבְתָּא יָת עַמָּךְ׃

ו

1 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה כְּעַן תֶּחֱזֵי דַאֲעֵבֵיד לְפַרְעֹה אֲרֵי בִידָא תַקִּיפָא יְשַׁלְּחִינּוּן וּבִידָא תַקִּיפָא יְתָרְכִינּוּן מֵאַרְעֵיהּ׃

2 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה וַאֲמַר לֵיהּ אֲנָא יְיָ׃

3 וְאִתְגְּלֵיתִי לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב בְּאֵל שַׁדַּי וּשְׁמִי יְיָ לָא אוֹדְעֵית לְהוֹן׃

4 וְאַף אֲקֵימִית יָת קְיָמִי עִמְּהוֹן לְמִתַּן לְהוֹן יָת אַרְעָא דִכְנַעַן יָת אֲרַע תּוֹתָבוּתְהוֹן דְּאִתּוֹתַבוּ בַהּ׃

5 וְאַף קֳדָמַי שְׁמִיעַ יָת קְבִילַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דְּמִצְרָאֵי מַפְלְחִין בְּהוֹן וּדְכִירְנָא יָת קְיָמִי׃

6 בְּכֵין אֱמַר לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲנָא יְיָ וְאַפֵּיק יָתְכוֹן מִגּוֹ דְחוֹק פּוּלְחַן מִצְרָאֵי וַאֲשֵׁיזֵיב יָתְכוֹן מִפֻּלְחָנְהוֹן וְאֶפְרוֹק יָתְכוֹן בִּדְרָעָא מְרַמְמָא וּבְדִינִין רַבְרְבִין׃

7 וַאֲקָרֵב יָתְכוֹן קֳדָמַי לְעַם וָאֱהֵא לְכוֹן לֶאֱלָהּ וְתִדְּעוּן אֲרֵי אֲנָא יְיָ אֱלָהֲכוֹן דְּאַפֵּיקִית יָתְכוֹן מִגּוֹ דְחוֹק פּוּלְחַן מִצְרָאֵי׃

ה

22 וַיָּשָׁב מֹשֶׁה אֶל־יְהֹוָה וַיֹּאמַר אֲדֹנָי לָמָה הֲרֵעֹתָה לָעָם הַזֶּה לָמָּה זֶּה שְׁלַחְתָּנִי׃

23 וּמֵאָז בָּאתִי אֶל־פַּרְעֹה לְדַבֵּר בִּשְׁמֶךָ הֵרַע לָעָם הַזֶּה וְהַצֵּל לֹא־הִצַּלְתָּ אֶת־עַמֶּךָ׃

ו

1 וַיֹּאמֶר יְהֹוָה אֶל־מֹשֶׁה עַתָּה תִרְאֶה אֲשֶׁר אֶעֱשֶׂה לְפַרְעֹה כִּי בְיָד חֲזָקָה יְשַׁלְּחֵם וּבְיָד חֲזָקָה יְגָרְשֵׁם מֵאַרְצוֹ׃

2 וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל־מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי יְהֹוָה׃

3 וָאֵרָא אֶל־אַבְרָהָם אֶל־יִצְחָק וְאֶל־יַעֲקֹב בְּאֵל שַׁדָּי וּשְׁמִי יְהֹוָה לֹא נוֹדַעְתִּי לָהֶם׃

4 וְגַם הֲקִמֹתִי אֶת־בְּרִיתִי אִתָּם לָתֵת לָהֶם אֶת־אֶרֶץ כְּנָעַן אֵת אֶרֶץ מְגֻרֵיהֶם אֲשֶׁר־גָּרוּ בָהּ׃

5 וְגַם אֲנִי שָׁמַעְתִּי אֶת־נַאֲקַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר מִצְרַיִם מַעֲבִדִים אֹתָם וָאֶזְכֹּר אֶת־בְּרִיתִי׃

6 לָכֵן אֱמֹר לִבְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֲנִי יְהֹוָה וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מִתַּחַת סִבְלֹת מִצְרַיִם וְהִצַּלְתִּי אֶתְכֶם מֵעֲבֹדָתָם וְגָאַלְתִּי אֶתְכֶם בִּזְרוֹעַ נְטוּיָה וּבִשְׁפָטִים גְּדֹלִים׃

7 וְלָקַחְתִּי אֶתְכֶם לִי לְעָם וְהָיִיתִי לָכֶם לֵאלֹהִים וִידַעְתֶּם כִּי אֲנִי יְהֹוָה אֱלֹהֵיכֶם הַמּוֹצִיא אֶתְכֶם מִתַּחַת סִבְלוֹת מִצְרָיִם׃

έ.

22. Ἐπέστρεψε δὲ Μωϋσῆς πρὸς κύριον, καὶ εἶπε· κύριε διὰ τί ἐκάκωσας τὸν λαὸν τοῦτον; καὶ ἵνα τί ἀπέσταλκάς με;

23. Καὶ ἀφ᾽ οὗ εἰσπεπόρευμαι πρὸς Φαραὼ λαλῆσαι ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου, ἐκάκωσε τὸν λαὸν τοῦτον, καὶ οὐκ ἐρρύσω τὸν λαόν σου.

ΚΕΦΑΛ. ϛ΄.

1. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωϋσῆν· ἤδη ὄψει ἃ ποιήσω τῷ Φαραῷ. ἐν γὰρ χειρὶ κραταιᾷ ἐξαποστελεῖ αὐτοὺς, καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ ἐκβαλεῖ αὐτοὺς ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ.

2. Ἐλάλησε δὲ ὁ θεὸς πρὸς Μωϋσῆν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν. ἐγὼ κύριος.

3. Καὶ ὤφθην πρὸς ἀβραὰμ, καὶ ἰσαὰκ, καὶ ἰακὼβ, θεὸς ὢν αὐτῶν. καὶ τὸ ὄνομά μου κύριος οὐκ ἐδήλωσα αὐτοῖς.

4. Καὶ ἔστησα τὴν διαθήκην μου πρὸς αὐτοὺς, ὥστε δοῦναι αὐτοῖς τὴν γῆν τῶν χαναναίων, τὴν γῆν ἣν παρῳκήκασιν, ἐν ᾗ καὶ παρῴκησαν ἐπ᾽ αὐτῆς.

5. Καὶ ἐγὼ εἰσήκουσα τὸν στεναγμὸν τῶν υἱῶν ἰσραὴλ, ὃν οἱ αἰγύπτιοι καταδουλοῦνται αὐτοὺς, καὶ ἐμνήσθην τῆς διαθήκης ὑμῶν.

6. Βάδιζε, εἶπον τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ λέγων. ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς, καὶ ἐξάξω ὑμᾶς ἀπὸ τῆς δυναστείας τῶν αἰγυπτίων, καὶ ῥύσομαι ὑμᾶς ἐκ τῆς δουλείας αὐτῶν, καὶ λυτρώσομαι ὑμᾶς ἐν βραχίονι ὑψηλῷ, καὶ κρίσει μεγάλῃ.

7. Καὶ λήψομαι ἐμαυτῷ ὑμᾶς εἰς λαὸν ἐμοί. καὶ ἔσομαι ὑμῶν θεὸς, καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ τῆς αἰγύπτου, καὶ ἐκ τῆς καταδυναστείας τῶν αἰγυπτίων.

CAP. V.

22. Reverſusq; eſt Moyſes ad Dominum, & ait, Domine, cur afflixiſti populum iſtum? quare miſiſti me?

23. Ex eo enim quo ingreſſus ſum ad Pharaonem ut loquerer in nomine tuo, afflixit populum tuum: & non liberaſti eos.

CAP. VI.

1. Dixitque Dominus ad Moyſen: Nunc videbis quæ facturus ſum Pharaoni: per manum enim fortem dimittet eos, & in manu robuſta eiiciet illos de terra ſua.

2. Locutusq; eſt Dominus ad Moyſen, dicens:

3. Ego Dominus qui apparui Abraham, Iſaac, & Iacob in Deo omnipotente: & nomē meum Adonai non indicavi eis.

4. Pepigiq; fœdus cum eis ut darem eis Terram-Chanáan, terram peregrinationis eorum, in qua fuerunt advenæ.

5. Ego audivi gemitum filiorum Iſraël quo Ægyptii oppreſſerunt eos: & recordatus ſum pacti mei.

6. Ideo dic filiis Iſraël, Ego Dominus qui educam vos de ergaſtulo Aegyptiorum, & eruam de ſervitute: ac redimam in brachio excelſo & iudiciis magnis.

7. Et aſſumam vos mihi in populū, & ero veſter Deus: & ſcietis quòd ego ſum Dominus Deus veſter qui eduxerim vos de ergaſtulo Aegyptiorum.

Das V. Capitel.

22. Moſe aber kam wider zu dem HERREN/ vnd ſprach: HERR/ warumb thuſt du ſo übel an dieſem volck? Warumb haſt du mich her geſandt?

23. Denn ſind dem/ daß ich hinein bin gangen zu Pharao/ mit jm zu reden inn deinem Namen/ hat er das volck noch herter geplagt/ vnnd du haſt dein volck nicht errettet.

Das VI. Capitel.

DEr HERR ſprach zu Moſe: Nun ſolt du ſehen/ was ich Pharao thun werde/ Denn durch eine ſtarcke hand muß er ſie laſſen ziehen/ Er muß ſie noch durch eine ſtarcke hand auß ſeinem lande von ſich treiben.

2. Vnd GOtt redet mit Moſe/ vnnd ſprach zu jm: Ich bin der HERR.

3. Vnnd bin erſchienen Abraham/ Iſaac vnd Jacob/ daß ich jr allmechtiger GOtt ſein wolt/ Aber mein Name/ HERR/ iſt jnen nicht offenbart worden.

4. Auch hab ich meinen Bund mit jnen auffgerichtet/ daß ich jnen geben wil das land Canaan/ das land jhrer walfart/ darinnen ſie frembdling geweſen ſind.

5. Auch hab ich gehöret die wehklage der kinder Jſrael/ welche die Egypter mit frönen beſchweren/ vnnd hab an meinen Bund gedacht.

6. Darumb ſage den kindern Jſrael: Ich bin der HERR/ vnd wil euch außführen von euren laſten inn Egypten/ vnd wil euch erreten von eurem frönen/ vnnd wil euch erlöſen durch einen außgereckten arm vnd groſſe Gerichte.

7. Vnd wil euch annemen zum volck/ vnd wil euer GOTT ſein/ daß jrs erfaren ſolt/ daß ich der HERR bin euer GOTT/ der euch außgefüret hab von der laſt Egypti.

CHAP. V.

22. Lors Moyſe retourna vers l'Eternel, & dit, Seigneur, pourquoi as-tu fait mal traitter ce peuple-ici? pourquoi m'as-tu enuoyé?

23. Car depuis que ie ſuis venu vers Pharao pour parler en ton nom, il a mal traitté ce peuple, & tu n'as aucunement deliuré ton peuple.

CHAP. VI.

1. Et l'Eternel dit à Moyſe, Maintenant tu verras que ie ferai à Pharao: car il les laiſſera aller *eſtant contraint* par main forte, voire *contraint* par main forte il les dechaſſera de ſon païs.

2. Dauantage Dieu parla à Moyſe, & lui dit, Ie *ſuis* l'Eternel.

3. Ie ſuis bien apparu en *Dieu* Fort, toutpuiſſant à Abrahã, à Iſaac, & à Iacob: mais ie n'ai point eſté cognu d'eux par mon nom d'Eternel.

4. Et i'ai auſſi eſtabli mon alliance auec eux, de leur donner le païs de Canaan, *qui eſt* le païs de leurs pelerinages, auquel ils ont habité comme eſtrangers.

5. Auſſi ai-ie entendu les ſanglots des enfans d'Iſrael, que les Egyptiens s'aſſeruiſſent: & il m'eſt ſouuenu de mon alliance.

6. Pourtant di aux enfans d'Iſrael, Ie *ſuis* l'Eternel, & vous retirerai de deſſous les charges des Egyptiens, & vous deliurerai de leur ſeruitude, & vous racheterai auec vn bras eſtendu, & auec grands iugemens.

7. Et vous prendrai pour m'eſtre peuple, & ie vous ſerai Dieu, & vous cognoiſtrez que ie *ſuis* l'Eternel voſtre Dieu, qui vous retire de deſſous les charges des Egyptiens.

ו

8 וְאַעֵיל יָתְכוֹן לְאַרְעָא דְקַיֵּמִית (בְּמֵימְרִי) לְמִתַּן יָתַהּ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב וְאֶתֵּן יָתַהּ לְכוֹן יְרוּתָא אֲנָא יְיָ׃

9 וּמַלֵּיל מֹשֶׁה כֵּן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְלָא קַבִּילוּ מִן מֹשֶׁה מֵעָיַק רוּחָא וּמִפֻּלְחָנָא דַּהֲוָת קַשְׁיָא עֲלֵיהוֹן׃

10 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימַר׃

11 עוּל מַלֵּיל עִם פַּרְעֹה מַלְכָּא דְמִצְרַיִם וִישַׁלַּח יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאַרְעֵיהּ׃

12 וּמַלֵּיל מֹשֶׁה קֳדָם יְיָ לְמֵימַר הָא בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָא קַבִּילוּ מִנִּי וְאֵכְדֵין יְקַבֵּיל מִנִּי פַּרְעֹה וַאֲנָא יַקִּיר מַמְלָל׃

13 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה וְעִם אַהֲרֹן וּפַקֵּידִינּוּן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וּלְוָת פַּרְעֹה מַלְכָּא דְמִצְרַיִם לְאַפָּקָא יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאַרְעָא דְמִצְרָיִם׃

14 אִלֵּין רֵישֵׁי בֵית אֲבָהָתְהוֹן בְּנֵי רְאוּבֵן בֻּכְרָא דְיִשְׂרָאֵל חֲנוֹךְ וּפַלּוּא חֶצְרוֹן וְכַרְמִי אִלֵּין זַרְעֲיָת רְאוּבֵן׃

15 וּבְנֵי שִׁמְעוֹן יְמוּאֵל וְיָמִין וְאוֹהַד וְיָכִין וְצוֹחַר וְשָׁאוּל בַּר כְּנַעֲנֵיתָא אִלֵּין זַרְעֲיָת שִׁמְעוֹן׃

16 וְאִלֵּין שְׁמָהָת בְּנֵי לֵוִי לְתוּלְדָתְהוֹן גֵּרְשׁוֹן וּקְהָת וּמְרָרִי וּשְׁנֵי חַיֵּי לֵוִי מְאָה וּתְלָתִין וּשְׁבַע שְׁנִין׃

17 בְּנֵי גֵרְשׁוֹן לִבְנִי וְשִׁמְעִי לְזַרְעֲיָתְהוֹן׃

18 וּבְנֵי קְהָת עַמְרָם וְיִצְהָר וְחֶבְרוֹן וְעֻזִּיאֵל וּשְׁנֵי חַיֵּי קְהָת מְאָה וּתְלָתִין וּתְלָת שְׁנִין׃

ו

8 וְהֵבֵאתִי אֶתְכֶם אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָשָׂאתִי אֶת־יָדִי לָתֵת אֹתָהּ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב וְנָתַתִּי אֹתָהּ לָכֶם מוֹרָשָׁה אֲנִי יְהֹוָה׃

9 וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה כֵּן אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל־מֹשֶׁה מִקֹּצֶר רוּחַ וּמֵעֲבֹדָה קָשָׁה׃

10 וַיְדַבֵּר יְהֹוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

11 בֹּא דַבֵּר אֶל־פַּרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרָיִם וִישַׁלַּח אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאַרְצוֹ׃

12 וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה לִפְנֵי יְהֹוָה לֵאמֹר הֵן בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לֹא־שָׁמְעוּ אֵלַי וְאֵיךְ יִשְׁמָעֵנִי פַרְעֹה וַאֲנִי עֲרַל שְׂפָתָיִם׃

13 וַיְדַבֵּר יְהֹוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן וַיְצַוֵּם אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶל־פַּרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרָיִם לְהוֹצִיא אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃

14 אֵלֶּה רָאשֵׁי בֵית־אֲבֹתָם בְּנֵי רְאוּבֵן בְּכֹר יִשְׂרָאֵל חֲנוֹךְ וּפַלּוּא חֶצְרֹן וְכַרְמִי אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת רְאוּבֵן׃

15 וּבְנֵי שִׁמְעוֹן יְמוּאֵל וְיָמִין וְאֹהַד וְיָכִין וְצֹחַר וְשָׁאוּל בֶּן־הַכְּנַעֲנִית אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת שִׁמְעוֹן׃

16 וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי־לֵוִי לְתֹלְדֹתָם גֵּרְשׁוֹן וּקְהָת וּמְרָרִי וּשְׁנֵי חַיֵּי לֵוִי שֶׁבַע וּשְׁלֹשִׁים וּמְאַת שָׁנָה׃

17 בְּנֵי גֵרְשׁוֹן לִבְנִי וְשִׁמְעִי לְמִשְׁפְּחֹתָם׃

18 וּבְנֵי קְהָת עַמְרָם וְיִצְהָר וְחֶבְרוֹן וְעֻזִּיאֵל וּשְׁנֵי חַיֵּי קְהָת שָׁלֹשׁ וּשְׁלֹשִׁים וּמְאַת שָׁנָה׃

ϛʹ.

8. Καὶ εἰσάξω ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν, εἰς ἣν ἐξέτεινα τὴν χεῖρά μου, δοῦναι αὐτὴν τῷ ἀβραὰμ, καὶ ἰσαὰκ, καὶ ἰακώβ. καὶ δώσω ὑμῖν αὐτὴν ἐν κλήρῳ, ἐγὼ κύριος.

9. Ελάλησε δὲ Μωϋσῆς οὕτω τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ, καὶ οὐκ εἰσήκουσαν Μωϋσῆ ἀπὸ τῆς ὀλιγοψυχίας, καὶ ἀπὸ τῶν ἔργων τῶν σκληρῶν.

10. Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων·

11. Εἴσελθε, λάλησον πρὸς Φαραὼ βασιλέα αἰγύπτου, ἵνα ἐξαποστείλῃ τοὺς υἱοὺς Ισραὴλ ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ.

12. Ελάλησε δὲ Μωϋσῆς ἐναντίον κυρίου λέγων· ἰδοὺ οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ οὐκ εἰσήκουσάν μου, καὶ πῶς εἰσακούσεταί μου Φαραώ; ἐγὼ δὲ ἄλογός εἰμι.

13. Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ααρὼν· καὶ συνέταξεν αὐτοῖς τοῦ εἰσελθεῖν πρὸς Φαραὼ βασιλέα αἰγύπτου, ὥστε ἐξαγαγεῖν τοὺς υἱοὺς Ισραὴλ ἐκ γῆς αἰγύπτου.

14. Καὶ οὗτοι ἀρχηγοὶ οἴκων πατριῶν αὐτῶν· υἱοὶ ῥουβὶμ πρωτοτόκου ἰσραὴλ, ἐνὼχ, καὶ Φαλλοὺς, ἀσρὼμ, καὶ χαρμεί. αὕτη ἡ συγγένεια ῥουβίμ.

15. Καὶ υἱοὶ συμεὼν, ἰεμουὴλ, καὶ ἰαμεὶν, καὶ ἀὼδ, καὶ ἰαχὶν, καὶ σαὰρ, καὶ σαοὺλ ὁ ἐκ τῆς Φοινίσσης. αὗται αἱ πατριαὶ τῶν υἱῶν συμεών.

16. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Λευὶ, κατὰ συγγενείας αὐτῶν, γηρσὼν, κααθ, καὶ μεραρί. καὶ τὰ ἔτη τῆς ζωῆς λευὶ, ἑκατὸν τριάκοντα ἑπτά.

17. Καὶ οὗτοι υἱοὶ γηρσὼν, λοβενὶ, καὶ σεμεεί· οἶκοι πατριᾶς αὐτῶν.

18. Καὶ υἱοὶ κααθ, ἀμρὰμ, καὶ ἰσσαὰρ, χεβρὼν, καὶ ὀζιήλ. καὶ τὰ ἔτη τῆς ζωῆς κααθ, ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη.

CAP. VI.

8. Et induxerim vos in terram ſuper quam levavi manum meam ut darem eam Abraham, Iſaac, & Iacob: daboq; illam poſſidendam vobis, ego Dominus.

9. Narravit ergo Moyſes omnia filiis Iſraël: qui non acquieverunt ei propter anguſtiam ſpiritus, & opus duriſſimum.

10. Locutusq; eſt Dominus ad Moyſen, dicens:

11. Ingredere, & loquere ad Pharaonem regem Ægypti, ut dimittat filios Iſraël de terra ſua.

12. Reſpondit Moyſes coram Domino, Ecce filii Iſraël non audiunt me: & quomodo audiet Pharao, præſertim cum incircunciſus ſim labiis.

13. Locutusq; eſt Dominus ad Moyſen & Aaron: & dedit mandatum ad filios Iſraël, & ad Pharaonem regem Aegypti ut educerent filios Iſrael de Terra-Aegypti.

14. Iſti ſunt principes domorum per familias ſuas. Filii Ruben primogeniti Iſraelis: Henoch & Phallu, Heſron & Charmi. hæ cognationes Ruben.

15. Filii Simeon: Iamuel & Iamin, & Ahod, & Iachin, & Sohar, & Saul filius Chananitidis. hæ progenies Simeō.

16. Et hæc nomina filiorum Levi per cognationes ſuas: Gerſon & Caath & Merari. Anni autem vitæ Levi fuerunt cētum trigintaſeptem.

17. Filii Gerſon: Lobni & Simei: per cognationes ſuas.

18. Filii Caath: Amram, & Iſaar, & Hebron & Oziel, anni quoque vitæ Caath, centum trigintatres.

Das VI. Capitel.

8. Vnnd euch bracht inn das Landt / darüber ich habe meine hand gehaben / daß ichs gebe Abraham / Jſaac vnnd Jacob / das wil ich euch geben zu eigen / Jch der HERR.

9. Moſe ſagt ſolches den Kindern Jſrael / Aber ſie hőreten jhn nicht für ſeufftzen vnd angſt / vnnd für harter arbeit.

10. Da redet der HERR mit Moſe / vnd ſprach:

11. Gehe hinein vnnd rede mit Pharao dem Kőnige inn Egypten / daß er die Kinder Jſrael auß ſeinem Lande laſſe.

12. Moſe aber redet für dem HERREN / vnd ſprach: Sihe / die Kinder Jſrael hőren mich nicht / Wie ſolt mich denn Pharao hőren? Dazu bin ich von vnbeſchnitten Lippen.

13. Alſo redet der HERR mit Moſe vnd Aaron / vnd thet jhnen befelch an die Kinder Jſrael vnd Pharao den Kőnig inn Egypten / daß ſie die Kinder Jſrael auß Egypten führeten.

14. Diß ſindt die Häupter inn jeglichem geſchlecht der Väter. Die Kinder Ruben des erſten Sohns Jſrael / ſind diſe / Hanoch / Pallu / Hezron / Charmi. Das ſind die Geſchlechte von Ruben.

15. Die Kinder Simeon ſindt dieſe: Jemuel / Jamin / Ohad / Jachin / Zohar vnnd Saul / der Sohn des Cananiſchen Weibs. Das ſindt Simeons Geſchlechte.

16. Diß ſindt die namen der Kinder Levi / inn jhren Geſchlechten / Gerſon / Kahath / Merari. Aber Levi ward hundert vnd ſieben vnd dreiſſig jar alt.

17. Die Kinder Gerſon ſindt dieſe / Libni vnd Simei in jren Geſchlechten.

18. Die Kinder Kahath ſindt dieſe / Amram / JeZear / Hebron / Vſiel. Kahath aber ward hundert vnd drey vnd dreiſſig jahr alt.

CHAP. VI.

8. Puis ie vous ferai entrer au païs, pour lequel i'ai leué ma main, que ie le donneroy' à Abraham, à Iſaac, & à Iacob, & ie vous le donnerai *en* heritage. Ie *ſuis* l'Eternel.

9. Moyſe donc parla en ceſte maniere aux enfans d'Iſrael: mais ils n'eſcouterent point Moyſe pour la deſtreſſe de *leur* eſprit, & pour la dure ſeruitude.

10. Et l'Eternel parla à Moyſe, diſant.

11. Va, & parle à Pharao roy d'Egypte, qu il laiſſe ſortir les enfans d'Iſrael de ſon païs.

12. Lors Moyſe parla deuant l'Eternel, diſant, Voici, les enfans d'Iſrael ne m'ont point eſcouté: & comment m'eſcoutera Pharao, moi qui *ſuis* incirconcis de leures?

13. Toutesfois l'Eternel parla à Moyſe & à Aaron, & leur donna mandement vers les enfans d'Iſrael, & vers Pharao roy d'Egypte, pour retirer les enfans d Iſrael du païs d'Egypte.

14. Ce *ſont* ici les chefs des maiſons de leurs peres. Les enfans de Ruben premier-né d'Iſrael, Heuoc & Pallu, Hetſron & Carmi. Ce *ſont* là les familles pe Ruben.

15. Et les enfans de Simeon, Iemuel, Iamin, Ohad, Iakin, Tſohar, & Sçaul fils d'vne Cananeene. Ce *ſont* là les familles de Simeon.

16. Et ce *ſont* ici les noms des enfans de Levi ſelō leurs generations, Guerſçon, Kehath & Merari. Et les ans de la vie de Levï *furent* cent trente ſept.

17. Les enfans de Guerſçon, Libni & Sçimhi ſelon leurs familles.

18. Et les enfans de Kehath, Hamram, Iitſhar, Hebron & Huziel. Et les ans de la vie de Kehath *furent* cent trente trois.

ו

19 וּבְנֵי מְרָרִי מַחְלִי ו
וּמוּשִׁי אִלֵּין זַרְעֲיַת לֵוִי
לְתוּלְדָתְהוֹן׃

20 וּנְסֵיב עַמְרָם יָת
יוֹכֶבֶד בַּת אֲחַת אֲבוּהִי
לֵיהּ לְאִנְתּוּ וִילֵידַת לֵיהּ
יָת אַהֲרֹן וְיָת מֹשֶׁה וּשְׁנֵי
חַיֵּי עַמְרָם מְאָה וּתְלָתִין
וּשְׁבַע שְׁנִין׃

21 וּבְנֵי יִצְהָר קֹרַח וְנֶפֶג
וְזִכְרִי׃

22 וּבְנֵי עוּזִּיאֵל מִישָׁאֵל
וְאֶלְצָפָן וְסִתְרִי׃

23 וּנְסֵיב אַהֲרֹן יָת
אֱלִישֶׁבַע בַּת עַמִּינָדָב
אֲחָתֵיהּ דְּנַחְשׁוֹן לֵיהּ ל
לְאִנְתּוּ וִילֵידַת לֵיהּ יָת
נָדָב וְיָת אֲבִיהוּא יָת
אֶלְעָזָר וְיָת אִיתָמָר׃

24 וּבְנֵי קֹרַח אַסִּיר ו
וְאֶלְקָנָה וַאֲבִיאָסָף אִלֵּין
זַרְעֲיַת קֹרַח׃

25 וְאֶלְעָזָר בַּר אַהֲרֹן
נְסֵיב לֵיהּ מִבְּנָת פּוּטִיאֵל
לֵיהּ לְאִנְתּוּ וִילֵידַת לֵיהּ יָת
פִּינְחָס אִלֵּין רֵישֵׁי אֲבָהָת
לֵיוָאֵי לְזַרְעֲיָתְהוֹן׃

26 הוּא אַהֲרֹן וּמֹשֶׁה
דַּאֲמַר יְיָ לְהוֹן אַפִּיקוּ יָת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאַרְעָא
דְמִצְרַיִם עַל חֵילֵיהוֹן׃

27 אִינּוּן דִּמְמַלְּלִין עִם
פַּרְעֹה מַלְכָּא דְמִצְרַיִם
לְאַפָּקָא יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
מִמִּצְרַיִם הוּא מֹשֶׁה
וְאַהֲרֹן׃

28 וַהֲוָה בְּיוֹמָא דְּמַלֵּיל
יְיָ עִם מֹשֶׁה בְּאַרְעָא
דְמִצְרָיִם׃

29 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה
לְמֵימַר אֲנָא יְיָ מַלֵּיל עִם
פַּרְעֹה מַלְכָּא דְמִצְרַיִם
יָת כָּל דַּאֲנָא מְמַלֵּיל לָךְ׃

30 וַאֲמַר מֹשֶׁה קֳדָם יְיָ
הָא אֲנָא יַקִּיר מַמְלַל
וְאֵכְדֵין יְקַבֵּיל מִנִּי פַּרְעֹה׃

ו

19 וּבְנֵי מְרָרִי מַחְלִי וּמוּשִׁי אֵלֶּה
מִשְׁפְּחֹת הַלֵּוִי לְתֹלְדֹתָם׃
20 וַיִּקַּח עַמְרָם אֶת־יוֹכֶבֶד דֹּדָתוֹ
לוֹ לְאִשָּׁה וַתֵּלֶד לוֹ אֶת־אַהֲרֹן
וְאֶת־מֹשֶׁה וּשְׁנֵי חַיֵּי עַמְרָם שֶׁבַע
וּשְׁלֹשִׁים וּמְאַת שָׁנָה׃
21 וּבְנֵי יִצְהָר קֹרַח וָנֶפֶג וְזִכְרִי׃
22 וּבְנֵי עֻזִּיאֵל מִישָׁאֵל וְאֶלְצָפָן
וְסִתְרִי׃
23 וַיִּקַּח אַהֲרֹן אֶת־אֱלִישֶׁבַע
בַּת־עַמִּינָדָב אֲחוֹת נַחְשׁוֹן לוֹ
לְאִשָּׁה וַתֵּלֶד לוֹ אֶת־נָדָב וְאֶת־
אֲבִיהוּא אֶת־אֶלְעָזָר וְאֶת־אִיתָמָר׃
24 וּבְנֵי קֹרַח אַסִּיר וְאֶלְקָנָה
וַאֲבִיאָסָף אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת הַקָּרְחִי׃
25 וְאֶלְעָזָר בֶּן־אַהֲרֹן לָקַח־לוֹ
מִבְּנוֹת פּוּטִיאֵל לוֹ לְאִשָּׁה וַתֵּלֶד
לוֹ אֶת־פִּינְחָס אֵלֶּה רָאשֵׁי אֲבוֹת
הַלְוִיִּם לְמִשְׁפְּחֹתָם׃
26 הוּא אַהֲרֹן וּמֹשֶׁה אֲשֶׁר אָמַר
יְהוָה לָהֶם הוֹצִיאוּ אֶת־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עַל־
צִבְאֹתָם׃
27 הֵם הַמְדַבְּרִים אֶל־פַּרְעֹה
מֶלֶךְ־מִצְרַיִם לְהוֹצִיא אֶת־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם הוּא מֹשֶׁה
וְאַהֲרֹן׃
28 וַיְהִי בְּיוֹם דִּבֶּר יְהוָה אֶל־
מֹשֶׁה בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם׃
29 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
לֵּאמֹר אֲנִי יְהוָה דַּבֵּר אֶל־פַּרְעֹה
מֶלֶךְ מִצְרַיִם אֵת כָּל־אֲשֶׁר
אֲנִי דֹּבֵר אֵלֶיךָ׃
30 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לִפְנֵי יְהוָה
הֵן אֲנִי עֲרַל שְׂפָתַיִם וְאֵיךְ
יִשְׁמַע אֵלַי פַּרְעֹה׃

ς΄.

19. Καὶ υἱοὶ μεραρεὶ, μοολεὶ, καὶ ὁ μουσεί οὗτοι οἱ οἶκοι πατριῶν λευὶ κατὰ συγγενείας αὐτῶν.

20. Καὶ ἔλαβεν ἀμρὰμ τὴν ἰωχαβὲθ θυγατέρα τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἑαυτῷ εἰς γυναῖκα, καὶ ἐγέννησεν αὐτῷ τόν τε Ἀαρὼν, καὶ τὸν Μωϋσῆν, (καὶ μαριὰμ τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν.) τὰ δὲ ἔτη τῆς ζωῆς ἀμρὰμ, ἑκατὸν τριάκοντα ἑπτὰ ἔτη.

21. Καὶ υἱοὶ ἰσσαὰρ, κορὲ, καὶ ναφὲκ, καὶ ζεχρεί.

22. Καὶ υἱοὶ ὀζιὴλ, μισαὴλ, καὶ ἐλισαφὰν, καὶ σεγρεί.

23. Ἔλαβε δὲ Ἀαρὼν τὴν ἐλισάβετ θυγατέρα, ἀμιναδὰμ ἀδελφὴν ναασσὼν αὐτῷ γυναῖκα· καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τόν τε ναδὰμ, καὶ ἀβιοὺδ, καὶ ἐλεάζαρ, καὶ ἰθάμαρ.

24. Υἱοὶ δὲ κορὲ, ἀσεὶρ, καὶ ἐλκανὰ, καὶ ἀβιάζαρ. αὗται αἱ γενέσεις κορέ.

25. Καὶ ἐλεάζαρ ὁ τοῦ Ἀαρὼν ἔλαβε δὲ ἐκ τῶν θυγατέρων φουτιὴλ αὐτῷ γυναῖκα, καὶ ἔτεκεν αὐτῷ τὸν φινεές. αὗται αἱ ἀρχαὶ πατριᾶς λευιτῶν, κατὰ γενέσεις αὐτῶν.

26. Οὗτος Ἀαρὼν, καὶ Μωϋσῆς, οἷς εἶπεν ὁ θεὸς αὐτοῖς, ἐξαγαγεῖν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐξ αἰγύπτου σὺν δυνάμει αὐτῶν.

27. Οὗτοί εἰσιν οἱ διαλεγόμενοι πρὸς Φαραὼ βασιλέα αἰγύπτου, ὥστε ἐξαγαγεῖν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐξ αἰγύπτου αὐτὸς Ἀαρὼν καὶ Μωϋσῆς.

28. Ἡ ἡμέρᾳ ἐλάλησε κύριος Μωϋσεῖ ἐν γῇ αἰγύπτου.

29. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων· ἐγὼ κύριος, λάλησον πρὸς Φαραὼ βασιλέα αἰγύπτου, ὅσα ἐγὼ λέγω πρὸς σέ.

30. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς ἐναντίον κυρίου· ἰδοὺ ἐγὼ ἰσχνόφωνός εἰμι, καὶ πῶς εἰσακούσεταί μου Φαραώ;

CAP. VI.

19. Filii Merari: Moholi & Muſi. hæ cognationes Levi per familias ſuas.

20. Accepit autem Amram uxorem Iochabed patruelẽ ſuam: quæ peperit ei Aaron & Moyſen. Fueruntq́; anni vitæ Amram, centum triginta ſeptem.

21. Filii quoque Iſaar: Core, & Nepheg, & Zechri.

22. Filii quoque Oziel: Miſaël & Eliſapham, & Sethri.

23. Accepit autem Aaron uxorem Eliſabeth filiam Aminadab, ſororem Nahaſon, quæ peperit ei Nadab, & Abiu, & Eleazar, & Ithamar.

24. Filii quoque Core: Aſer, & Elcana, & Abiaſaph. hæ ſunt cognationes Coritarũ.

25. At verò Eleazar filius Aaron accepit uxorem de filiabus Phutiel: quæ peperit ei Phinees. Hi ſunt principes familiarum Leviticarum per cognationes ſuas.

26. Iſte eſt Aaron & Moyſes quibus præcepit Dominus ut educerent filios Iſrael de Terra-Ægypti per turmas ſuas.

27. Hi ſunt qui loquuntur ad Pharaonem regem Ægypti, ut educant filios Iſraël de Ægypto: iſte eſt Moyſes & Aaron.

28. In die qua locutus eſt Dominus ad Moyſen, in Terra-Ægypti.

29. Et locutus eſt Dominus ad Moyſen, dicens, Ego Dominus: loquere ad Pharaonem regem Ægypti, omnia quæ loquor tibi:

30. Et ait Moyſes coram Domino, En incircunciſis labiis ſum, quomodo audiet me Pharao?

Das VI. Capitel.

19. Die Kinder Merari ſind diſe/ Maheli vnd Muſi. Das ſind die Geſchlechte Levi in jren Stämmen.

20. Vnd Amram nam ſeine Mume Jochebed zum Weibe/ die gebar jm Aaron vnnd Moſe. Aber Amram ward hundert vnd ſieben vnd dreiſſig alt.

21. Die kinder JeZear ſind diſe/ Korah/ Nepheg/ Sichri.

22. Die kinder Vſiel ſind diſe/ Miſael/ Elzaphan/ Sithri.

23. Aaron nam zum weibe Eliſeba die tochter Amminadab/ Nahaſſons Schweſter/ die gebar jm Nadab/ Abihu/ Eleaſar/ Jthamar.

24. Die Kinder Korah ſind diſe/ Aſſir/ Elkana/ Abiaſſaph/ Das ſind die Geſchlechte der Korither.

25. Eleaſar aber Aarons ſon/ der nam von den töchtern Putiel ein weib/ die gebar jhm den Pinehas. Das ſind die Häupter vnter den vätern der Leviter geſchlechten.

26. Das iſt der Aaron vnnd Moſe/ zu den der HERR ſprach: Fůret die kinder Jſrael auß Egyptenlandt mit jhrem Heer.

27. Sie ſinds/ die mit Pharao dem König inn Egypten redten/ daß ſie die Kinder Jſrael auß Egypten fůreten/ nemlich/ Moſe vnd Aaron.

28. Vnd des tages redet der HERR mit Moſe in Egyptenland.

29. Vnnd ſprach zu jm: Jch bin der HERR/ rede mit Pharao dem Könige in Egypten/ alles was ich mit dir rede.

30. Vnd er antwortet fůr dem HERREN: Sihe/ ich bin von vnbeſchnitten lippen/ wie wird mich denn Pharao hören?

CHAP. VI.

19. Et les enfans de Merari Mahli & Muſçi. Ce *ſont* là les familles de Leui ſelon leurs generations.

20. Or Hamram print Iokebed ſa tante pour femme, laquelle lui enfanta Aaron & Moyſe. Et les ans de la vie de Hamram *furent* cent trente ſept.

21. Et les enfans de Iitshar, Coré, Nepheg & Zicri.

22. Et les enfans de Huziel, Miſçael, Eltſaphan & Sithri.

23. Et Aaron print à femme Eliſçebah fille de Hamminadab, ſœur de Nahaſſon, laquelle lui enfanta Nadab, Abihu, Eleazar & Ithamar.

24. Et les enfans de Coré, Aſſir, Elkana & Abiaſaph. Ce *ſont* là les familles des Corites.

25. Mais Eleazar fils d'Aaron print pour ſoi à femme vne des filles de Putiel, laquelle lui enfanta Phinees. Ce *ſont* là les chefs des peres des Leuites ſelon leurs familles.

26. *Or* c'*eſt* là *ceſt* Aaron & *c'eſt ce* Moyſe, auſquels l'Eternel dit, Retirez les enfans d'Iſrael du païs d'Egypte par leurs bandes.

27. Ce *ſont* ceux-la qui parloyent à Pharao roy d'Egypte, pour retirer les enfans d'Iſrael d'Egypte : *c'eſt ce* Moyſe & *c'eſt ceſt* Aaron.

28. Il aduint donc qu'au iour *que* l'Eternel parla à Moyſe au païs d'Egypte.

29. Quand, *di-ie*, l'Eternel parla à Moyſe, diſant, Ie *ſuis* l'Eternel : di à Pharao roy d'Egypte toutes les paroles que ie t'ai dites:

30. Lors Moyſe dit deuant l'Eternel, Voici, ie *ſuis* incirconcis de leures, & commẽt Pharao m'eſcoutera-il?

ז

1 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה חֲזִי דְמַנִּיתָךְ רַב לְפַרְעֹה וְאַהֲרֹן אָחוּךְ יְהֵי מְתֻרְגְּמָנָךְ׃

2 אַתְּ תְּמַלֵּיל יָת כָּל דַּאֲפַקְדִינָךְ וְאַהֲרֹן אָחוּךְ יְמַלֵּיל עִם פַּרְעֹה וִישַׁלַּח יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאַרְעֵיהּ׃

3 וַאֲנָא אַקְשֵׁי יָת לִבָּא דְפַרְעֹה וְאַסְגֵּי יָת אָתְוָתַי וְיָת מוֹפְתַי בְּאַרְעָא דְמִצְרָיִם׃

4 וְלָא יְקַבֵּיל מִנְּכוֹן פַּרְעֹה וְאֶתֵּן יָת מְחַת גְּבוּרְתִּי עַל מִצְרַיִם וְאַפֵּיק יָת חֵילַי יָת עַמִּי בְנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם בְּדִינִין רַבְרְבִין׃

5 וְיִדְּעוּן מִצְרָאֵי אֲרֵי אֲנָא יְיָ כַּד אֲרִימִית יָת מְחַת גְּבוּרְתִּי עַל מִצְרַיִם וְאַפֵּיק יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִבֵּינֵיהוֹן׃

6 וַעֲבַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן כְּמָא דְפַקֵּיד יְיָ יָתְהוֹן כֵּן עֲבַדוּ׃

7 וּמֹשֶׁה בַּר תְּמָנַן שְׁנִין וְאַהֲרֹן בַּר תְּמָנַן וּתְלָת שְׁנִין בְּמַלָּלוּתְהוֹן עִם פַּרְעֹה׃

8 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן לְמֵימַר׃

9 אֲרֵי יְמַלֵּיל עִמְּכוֹן פַּרְעֹה לְמֵימַר הָבוּ לְכוֹן מוֹפְתָא וְתֵימַר לְאַהֲרֹן סַב יָת חֻטְרָךְ וּרְמִי קֳדָם פַּרְעֹה יְהֵא לְתַנִּינָא׃

10 וְעָאל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן לְוָת פַּרְעֹה וַעֲבַדוּ כֵן כְּמָא דְפַקֵּיד יְיָ וּרְמָא אַהֲרֹן יָת חֻטְרֵיהּ קֳדָם פַּרְעֹה וְקֳדָם עַבְדוֹהִי וַהֲוָה לְתַנִּינָא׃

ז

1 וַיֹּאמֶר יְהֹוָה אֶל־מֹשֶׁה רְאֵה נְתַתִּיךָ אֱלֹהִים לְפַרְעֹה וְאַהֲרֹן אָחִיךָ יִהְיֶה נְבִיאֶךָ׃

2 אַתָּה תְדַבֵּר אֵת כָּל־אֲשֶׁר אֲצַוֶּךָּ וְאַהֲרֹן אָחִיךָ יְדַבֵּר אֶל־פַּרְעֹה וְשִׁלַּח אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאַרְצוֹ׃

3 וַאֲנִי אַקְשֶׁה אֶת־לֵב פַּרְעֹה וְהִרְבֵּיתִי אֶת־אֹתֹתַי וְאֶת־מוֹפְתַי בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם׃

4 וְלֹא־יִשְׁמַע אֲלֵכֶם פַּרְעֹה וְנָתַתִּי אֶת־יָדִי בְּמִצְרָיִם וְהוֹצֵאתִי אֶת־צִבְאֹתַי אֶת־עַמִּי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בִּשְׁפָטִים גְּדֹלִים׃

5 וְיָדְעוּ מִצְרַיִם כִּי־אֲנִי יְהֹוָה בִּנְטֹתִי אֶת־יָדִי עַל־מִצְרָיִם וְהוֹצֵאתִי אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם׃

6 וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהֹוָה אֹתָם כֵּן עָשׂוּ׃

7 וּמֹשֶׁה בֶּן־שְׁמֹנִים שָׁנָה וְאַהֲרֹן בֶּן־שָׁלֹשׁ וּשְׁמֹנִים שָׁנָה בְּדַבְּרָם אֶל־פַּרְעֹה׃

8 וַיֹּאמֶר יְהֹוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר׃

9 כִּי יְדַבֵּר אֲלֵכֶם פַּרְעֹה לֵאמֹר תְּנוּ לָכֶם מוֹפֵת וְאָמַרְתָּ אֶל־אַהֲרֹן קַח אֶת־מַטְּךָ וְהַשְׁלֵךְ לִפְנֵי־פַרְעֹה יְהִי לְתַנִּין׃

10 וַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶל־פַּרְעֹה וַיַּעֲשׂוּ כֵן כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהֹוָה וַיַּשְׁלֵךְ אַהֲרֹן אֶת־מַטֵּהוּ לִפְנֵי פַרְעֹה וְלִפְנֵי עֲבָדָיו וַיְהִי לְתַנִּין׃

ζ.

1. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων· ἰδοὺ ἐγὼ δέδωκά σε θεὸν Φαραώ, καὶ Ααρὼν ὁ ἀδελφός σου ἔσται σου προφήτης.

2. Σὺ δὲ λαλήσεις αὐτῷ πάντα ὅσα ἐντέλλομαί σοι. ὁ δὲ Ααρὼν ὁ ἀδελφός σου λαλήσει πρὸς Φαραώ, ὥστε ἐξαποστεῖλαι τοὺς υἱοὺς Ισραὴλ ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ.

3. Εγὼ δὲ σκληρυνῶ τὴν καρδίαν Φαραώ, καὶ πληθυνῶ τὰ σημεῖά μου, καὶ τὰ τέρατα ἐν γῇ αἰγύπτου.

4. Καὶ οὐκ εἰσακούσεται ὑμῶν Φαραώ. καὶ ἐπιβαλῶ τὴν χεῖρά μου ἐπ᾽ αἴγυπτον, καὶ ἐξάξω σὺν δυνάμει μου τὸν λαόν μου τοὺς υἱοὺς ισραὴλ ἐκ γῆς αἰγύπτου, σὺν ἐκδικήσει μεγάλῃ.

5. Καὶ γνώσονται πάντες οἱ αἰγύπτιοι ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ἐκτείνων τὴν χεῖρά μου ἐπ᾽ αἴγυπτον, καὶ ἐξάξω τοὺς υἱοὺς Ισραὴλ ἐκ μέσου αὐτῶν.

6. Ἐποίησε δὲ Μωϋσῆς, καὶ Ααρών, καθάπερ ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ κύριος.

7. Μωϋσῆς δὲ ἦν ἐτῶν ὀγδοήκοντα, Ααρὼν δὲ ὀγδοήκοντα τριῶν ἐτῶν, ἡνίκα ἐλάλησαν πρὸς Φαραώ.

8. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ααρών, λέγων.

9. Καὶ ἐὰν λαλήσῃ πρὸς ὑμᾶς Φαραώ, λέγων· δότε ἡμῖν σημεῖον ἢ τέρας καὶ ἐρεῖς Ααρὼν τῷ ἀδελφῷ σου· λάβε τὴν ῥάβδον, καὶ ῥίψον αὐτὴν ἐπὶ τὴν γῆν ἐναντίον Φαραὼ καὶ ἐναντίον τῶν θεραπόντων αὐτοῦ, καὶ ἔσται δράκων.

10. Εἰσῆλθε δὲ Μωϋσῆς καὶ Ααρὼν ἐναντίον Φαραώ, καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ, καὶ ἐποίησαν οὕτως καθάπερ ἐνετείλατο αὐτοῖς κύριος. καὶ ἔρριψεν Ααρὼν τὴν ῥάβδον αὐτοῦ ἐναντίον Φαραώ, καὶ ἐναντίον τῶν θεραπόντων αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο δράκων.

CAP. VII.

1. Dixitque Dominus ad Moyſen, Ecce conſtitui te deum Pharaonis: & Aaron frater tuus erit propheta tuus.

2. Tu loquêris ei omnia quæ mando tibi: & ille loquetur ad Pharaonẽ, ut dimittat filios Iſraël de terra ſua.

3. Sed ego indurabo cor eius, & multiplicabo ſigna & oſtenta mea in Terra-Ægypti.

4. Et non audiet vos: immittamq; manum meam ſuper Ægyptum, & educam exercitum & populum meum filios Iſraël de Terra-Ægypti per iudicia maxima.

5. Et ſcient Aegyptii quia ego ſum Dominus qui extẽderim manum meam ſuper Ægyptum, & eduxerim filios Iſraël de medio eorum.

6. Fecit itaque Moyſes & Aaron ſicut præceperat Dominus: ita egerunt.

7: Erat autem Moyſes octoginta annorum, & Aaron octoginta trium, quando locuti ſunt ad Pharaonem.

8. Dixitque Dominus ad Moyſen & Aaron.

9. Cum dixerit vobis Pharao, Oſtendite ſigna: dices ad Aaron, Tolle virgam tuã, & proiice eam coram Pharaone, ac vertatur in colubrum.

10. Ingreſſi itaque Moyſes & Aaron ad Pharaonem, fecerunt ſicut præceperat Dominus. Tulitque Aaron virgam coram Pharaone & ſervis eius, quæ verſa eſt in colubrum.

Das VII. Capitel.

DEr HERR ſprach zn Moſe: Sihe / ich habe dich einen Gott geſetzt vber Pharao / vnd Aaron dein Bruder ſol dein Prophet ſein.

2. Du ſolt reden alles was ich dir gebieten werde / Aber Aaron dein Bruder ſols für Pharao reden / daß er die kinder Iſrael auß ſeinem lande laſſe.

3. Aber ich wil Pharao hertz verherten / daß ich meiner zeichen vnnd wunder viel thu in Egyptenland.

4. Vnd Pharao wird euch nicht hören / auff daß ich meine hand in Egypten beweiſe / vnd füre mein Heer / mein volck / die kinder Iſrael / auß Egyptenland / durch groſſe Gerichte.

5. Vnnd die Egypter ſollens innen werden / daß ich der HErr bin / wenn ich nun meine hand außſtrecken vber Egypten / vnnd die kinder Iſrael von jnen wegfüren werde.

6. Moſe vnd Aaron thaten / wie jnen der HErr gebotten hatte.

7. Vnd Moſe war achtzig jar alt / vnd Aaron drey vnd achtzig jahr alt / da ſie mit Pharao redten.

8. Vnd der HERR ſprach zu Moſe vnd Aaron:

9. Wenn Pharao zu euch ſagen wird / Beweiſet eure wunder / So ſolt du zu Aaron ſagen: Nimm deinen ſtab / vnd wirff jn für Pharao / daß er zur ſchlangen werde.

10. Da giengen Moſe vnnd Aaron hinein zu Pharao / vnd theten wie jnen der HErr gebotten hatte. Vnd Aaron warff ſeinen ſtab für Pharao vnnd für ſeinen Knechten / vnnd er ward zur Schlangen.

CHAP. VII.

1. Et l'Eternel dit à Moyſe, Voici, ie t'ai ordonné *pour eſtre* Dieu à Pharao, & Aaron ton frere ſera ton Prophete.

2. Tu diras toutes les choſes que ie t'aurai commandees, & Aaron ton frere parlera à Pharao, afin qu'il laiſſe aller les enfans d'Iſrael hors de ſon païs.

3. Mais i'endurcirai le cœur de Pharao, & multiplierai mes ſignes, & mes miracles au païs d'Egypte.

4. Et Pharao ne vous eſcoutera point: mais ie mettrai ma main ſur Egypte, & retirerai mes bandes; aſſauoir mon peuple, les enfans d'Iſrael, du païs d'Egypte, auec grands iugemens.

5. Lors les Egyptiens ſaurõt que ie *ſuis* l'Eternel, quand i'aurai eſtendu ma main ſur Egypte, & aurai retiré les enfans d'Iſrael d'entre eux.

6. Moyſe donc & Aaron firent *cela*: comme l'Eternel leur auoit commandé, ainſi firent-ils.

7. Or Moyſe *eſtoit* aagé d'octante ans, & Aaron d'octante trois, quand ils parlerent à Pharao.

8. Et l'Eternel parla à Moyſe & à Aaron, diſant,

9. Quand Pharao parlera à vous, diſant, Mettez en auãt vn miracle pour vous: lors tu diras à Aaron, Pren ta verge, & la iette deuant Pharao, & elle deuiendra vn dragon.

10. Moyſe donc & Aaron vindrent vers Pharao, & firent comme l'Eternel auoit commandé. Et Aaron ietta ſa verge deuant Pharao, & deuant les ſeruiteurs d'icelui, & elle deuint vn dragon.

ז

11 וּקְרָא אַף פַּרְעֹה לְחַכִּימַיָּא וּלְחַרָשַׁיָּא וַעֲבַדוּ אַף אִינּוּן חָרָשֵׁי מִצְרָאֵי בְּלַחֲשֵׁיהוֹן כֵּן׃

12 וּרְמוֹ גְּבַר חֻטְרֵיהּ וַהֲווֹ לְתַנִּינַיָּא וּבְלַע חוּטְרָא דְאַהֲרֹן יָת חֻטְרֵיהוֹן׃

13 וְאִתְּקֵף לִבָּא דְפַרְעֹה וְלָא קַבִּיל מִנְּהוֹן כְּמָא דְמַלֵּיל יְיָ׃

14 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה אִתְיַקַּר לִבָּא דְפַרְעֹה סָרֵיב לְשַׁלָּחָא עַמָּא׃

15 אֱזֵיל לְוָת פַּרְעֹה בְּצַפְרָא הָא נָפֵיק לְמַיָּא וְתִתְעַתַּד לְקַדְמוּתֵיהּ עַל כֵּיף נַהֲרָא וְחוּטְרָא דְיִתְהַפַּךְ לְחִוְיָא תִּסַּב בִּידָךְ׃

16 וְתֵימַר לֵיהּ יְיָ אֱלָהָא דִיהוּדָאֵי שַׁלְחַנִי לְוָתָךְ לְמֵימַר שַׁלַּח יָת עַמִּי וְיִפְלְחוּן קֳדָמַי בְּמַדְבְּרָא וְהָא לָא קַבֵּילְתָּא עַד כְּעַן׃

17 כִּדְנַן אֲמַר יְיָ בְּדָא תִדַּע אֲרֵי אֲנָא יְיָ הָא אֲנָא מָחֵי בְּחוּטְרָא דִי בִידִי עַל מַיָּא דִי בְנַהֲרָא וְיִתְהַפְּכוּן לִדְמָא׃

18 וְנוּנֵי דִי בְנַהֲרָא יְמוּתוּן וְיִסְרֵי נַהֲרָא וְיִלְאוּן מִצְרָאֵי לְמִשְׁתֵּי מַיָּא מִן נַהֲרָא׃

19 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה אֱמַר לְאַהֲרֹן סַב חֻטְרָךְ וַאֲרֵים יְדָךְ עַל מַיָּא דְמִצְרָאֵי עַל נַהֲרֵיהוֹן וְעַל אֲרִיתֵהוֹן וְעַל אַגְמֵיהוֹן וְעַל כָּל בֵּית כְּנִישׁוּת מֵימֵיהוֹן וִיהוֹן דְּמָא וִיהֵי דְמָא בְּכָל אַרְעָא דְמִצְרַיִם וּבְמָאנֵי אָעָא וּבְמָאנֵי אַבְנָא׃

ז

11 וַיִּקְרָא גַּם־פַּרְעֹה לַחֲכָמִים וְלַמְכַשְּׁפִים וַיַּעֲשׂוּ גַם־הֵם חַרְטֻמֵּי מִצְרַיִם בְּלַהֲטֵיהֶם כֵּן׃

12 וַיַּשְׁלִיכוּ אִישׁ מַטֵּהוּ וַיִּהְיוּ לְתַנִּינִם וַיִּבְלַע מַטֵּה־אַהֲרֹן אֶת־מַטֹּתָם׃

13 וַיֶּחֱזַק לֵב פַּרְעֹה וְלֹא שָׁמַע אֲלֵהֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה׃

14 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה כָּבֵד לֵב פַּרְעֹה מֵאֵן לְשַׁלַּח הָעָם׃

15 לֵךְ אֶל־פַּרְעֹה בַּבֹּקֶר הִנֵּה יֹצֵא הַמַּיְמָה וְנִצַּבְתָּ לִקְרָאתוֹ עַל־שְׂפַת הַיְאֹר וְהַמַּטֶּה אֲשֶׁר־נֶהְפַּךְ לְנָחָשׁ תִּקַּח בְּיָדֶךָ׃

16 וְאָמַרְתָּ אֵלָיו יְהוָה אֱלֹהֵי הָעִבְרִים שְׁלָחַנִי אֵלֶיךָ לֵאמֹר שַׁלַּח אֶת־עַמִּי וְיַעַבְדֻנִי בַּמִּדְבָּר וְהִנֵּה לֹא־שָׁמַעְתָּ עַד־כֹּה׃

17 כֹּה אָמַר יְהוָה בְּזֹאת תֵּדַע כִּי אֲנִי יְהוָה הִנֵּה אָנֹכִי מַכֶּה בַּמַּטֶּה אֲשֶׁר־בְּיָדִי עַל־הַמַּיִם אֲשֶׁר בַּיְאֹר וְנֶהֶפְכוּ לְדָם׃

18 וְהַדָּגָה אֲשֶׁר־בַּיְאֹר תָּמוּת וּבָאַשׁ הַיְאֹר וְנִלְאוּ מִצְרַיִם לִשְׁתּוֹת מַיִם מִן־הַיְאֹר׃

19 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אֱמֹר אֶל־אַהֲרֹן קַח מַטְּךָ וּנְטֵה־יָדְךָ עַל־מֵימֵי מִצְרַיִם עַל־נַהֲרֹתָם עַל־יְאֹרֵיהֶם וְעַל־אַגְמֵיהֶם וְעַל כָּל־מִקְוֵה מֵימֵיהֶם וְיִהְיוּ־דָם וְהָיָה דָם בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם וּבָעֵצִים וּבָאֲבָנִים׃

ζ.

11. Συνεκάλεσε δὲ τοὺς σοφιστὰς αἰγύπτου ὁ Φαραὼ, καὶ τοὺς φαρμακοὺς, καὶ ἐποίησαν καὶ οἱ ἐπαοιδοὶ τῶν αἰγυπτίων ταῖς φαρμακείαις αὐτῶν ὡσαύτως.

12. Καὶ ἔρριψαν ἕκαστος τὴν ῥάβδον αὐτοῦ, καὶ ἐγένοντο δράκοντες, καὶ κατέπιεν ἡ ῥάβδος ἡ Ἀαρὼν τὰς ἐκείνων ῥάβδους.

13. Καὶ κατίσχυσεν ἡ καρδία Φαραὼ, καὶ οὐκ εἰσήκουσεν αὐτῶν, καθάπερ ἐλάλησεν αὐτοῖς κύριος.

14. Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωϋσῆν· βεβάρυνται ἡ καρδία Φαραὼ, τοῦ μὴ ἐξαποστεῖλαι τὸν λαόν.

15. Βάδισον πρὸς Φαραὼ τὸ πρωΐ. ἰδοὺ αὐτὸς ἐκπορεύεται ἐπὶ τὸ ὕδωρ, καὶ ἔσῃ συναντῶν αὐτῷ ἐπὶ τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ, καὶ τὴν ῥάβδον τὴν στραφεῖσαν εἰς ὄφιν λήψῃ ἐν τῇ χειρί σου.

16. Καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν· κύριος ὁ θεὸς τῶν ἑβραίων ἀπέσταλκέ με πρὸς σὲ, λέγων· ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου, ἵνα μοι λατρεύσωσιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἰδοὺ οὐκ εἰσήκουσας ἕως τούτου.

17. Καὶ νῦν τάδε λέγει κύριος· ἐν τούτῳ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ κύριος. ἰδοὺ ἐγὼ τύπτω τῇ ῥάβδῳ τῇ ἐν τῇ χειρί μου, ἐπὶ τὸ ὕδωρ τὸ ἐν τῷ ποταμῷ, καὶ μεταβαλεῖ εἰς αἷμα.

18. Καὶ οἱ ἰχθύες οἱ ἐν τῷ ποταμῷ τελευτήσουσι, καὶ ἐποζέσει ὁ ποταμὸς, καὶ οὐ δυνήσονται οἱ αἰγύπτιοι πιεῖν ὕδωρ ἐκ τοῦ ποταμοῦ.

19. Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωϋσῆν· εἰπὸν Ἀαρὼν τῷ ἀδελφῷ σου· λάβε τὴν ῥάβδον σου, καὶ ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὰ ὕδατα αἰγύπτου, καὶ ἐπὶ τοὺς ποταμοὺς αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τὰς διώρυχας αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τὰ ἕλη αὐτῶν, καὶ ἐπὶ πᾶν συνεστηκὸς ὕδωρ αὐτῶν, καὶ ἔσται αἷμα ἐν πάσῃ γῇ αἰγύπτου, ἔν τε τοῖς ξύλοις καὶ ἐν τοῖς λίθοις.

CAP. VII.

11. Vocavit aut Pharao ſapientes & maleficos: & fecerunt etiam ipſi per incantationes Aegyptiacas & arcana quædam ſimiliter.

12. Proieceruntque ſinguli virgas ſuas, quæ verſæ ſunt in dracones; ſed devoravit virga Aaron virgas eorum.

13. Induratumque eſt cor Pharaonis, & non audivit eos, ſicut præceperat Dominus.

14. Dixit autem Dominus ad Moyſen, Ingravatum eſt cor Pharaonis, non vult dimittere populum.

15. Vade ad eum manè: ecce, egredietur ad aquas: & ſtabis in occurſum eius ſuper ripam fluminis: & virgã quæ converſa eſt in draconem, tolles in manu tua.

16. Diceſq; ad eum, Dominus Deus Hebræorum miſit me ad te, dicens: Dimitte populum meum, ut ſacrificet mihi in deſerto: & uſque ad præſens audire noluiſti.

17. Hæc igitur dicit Dominus, In hoc ſcies quòd ſim Dominus: ecce percutiam virga quæ in manu mea eſt, aquam fluminis, & vertetur in ſanguinem.

18. Piſces quoque qui ſunt in fluvio morientur, & computreſcent aquæ, & affligentur Aegyptii bibentes aquã fluminis.

19. Dixit quoque Dominus ad Moyſen, Dic ad Aaron, Tolle virgam tuam, & extende manum tuam ſuper aquas Aegypti, & ſuper fluvios eorum, & rivos ac paludes, & omnes lacus aquarũ, ut vertantur in ſanguinem: & ſit cruor in omni Terra Aegypti, tam in ligneis vaſis quàm in ſaxeis.

Das VII. Capitel.

11. Da foddert Pharao die Weiſen vnnd Zäuberer / vnnd die Egyptiſchen Zauberer theten auch alſo mit jrem beſchweren.

12. Ein jedlicher warff ſeinen ſtab von ſich / da wurden ſchlangen drauß / Aber Aarons ſtab verſchlang jre ſtäbe.

13. Alſo ward das hertz Pharao verſtockt / vnd hőret ſie nicht / wie denn der HERR geredt hatte.

14. Vnd der HERR ſprach zu Moſe: Das Hertz Pharao iſt hart / er wegert ſich das volck zu laſſen.

15. Gehe hin zu Pharao morgen / Sihe / er wird ans waſſer gehen / ſo tritt gegen jm an das vfer des waſſers / vnnd nimm den ſtab in deine hand / der zur ſchlangen ward.

16. Vnd ſprich zu jm: Der HERR der Ebreer Gott / hat mich zu dir geſandt / vnnd laſſen ſagen: Laß mein volck / daß mirs diene inn der Wüſte / Aber du haſt bißher nit wőllen hőren.

17. Darumb ſpricht der HErr alſo: Daran ſolt du erfahren / das ich der HERR bin / Sihe / ich wil mit dem ſtabe / den ich inn meiner hand habe / das waſſer ſchlagen / das in dem ſtrom iſt / vnnd es ſoll inn blut verwandelt werden.

18. Daß die fiſch im ſtrom ſterben ſollen / vnnd der ſtrom ſtincken / vnd den Egyptern wirdt eckeln zu trincken des waſſers auß dem ſtrom.

19. Vnd der HERR ſprach zu Moſe: Sage Aaron / Nimm deinen Stab / vnd recke deine hand auß vber die waſſer in Egypten / vber jhre Bäche / vnnd ſtrőme vnnd ſee / vnnd vber alle waſſerſümpffe / daß ſie blut werden / vnnd ſey blut inn gantz Egyptenland / beide inn hültzern vnd ſteinern gefeſſen.

CHAP. VII.

11. Mais Pharao fit venir auſſi les ſages & enchanteurs: & les magiciens d'Egypte firẽt le ſemblable par leurs enchantemens.

12. Ils ietterẽt donc chacun leurs verges, & elles deuindrent dragons: mais la verge d'Aaron engloutit leurs verges.

13. Et le cœur de Pharao s'endurcit, & ne les eſcouta point, ſelon que l'Eternel *en* auoit parlé.

14. Et l'Eternel dit à Moyſe, Le cœur de Pharao eſt aggraué, il a refuſé de laiſſer aller le peuple.

15. Va t'en dés le matin vers Pharao: voici, il ſortira vers l'eau: tu te preſenteras donc au deuant de lui ſur le riuage du fleuue: & prendras en ta main la verge qui a eſté changée en ſerpent:

16. Et lui diras, L'Eternel, le Dieu des Hebrieux m'auoit enuoyé vers toi, diſant, Laiſſe aller mõ peuple, afin qu'il me ſerue au deſert: & voici, tu ne m'as point eſcouté iuſques ici.

17. Ainſi a dit l'Eternel, A ceci tu ſauras que ie *ſuis* l'Eternel: voici, ie m'en vai fraper de la verge qui *eſt* en ma main les eaux du fleuue, & elles ſeront chãgees en ſang.

18. Et le poiſſon qui *eſt* au fleuue mourra, & le fleuue puïra, & les Egyptiens ſe trauailleront pour boire des eaux du fleuue.

19. L'Eternel dit auſſi à Moyſe, Di à Aaron, Pren ta verge, & eſten ta main ſur les eaux des Egyptiens, ſur leurs riuires, ſur leurs ruiſſeaux, & ſur leurs paluds, & ſur tout amas de leurs eaux: & elles deuiendront ſang, & y aura ſang par tout le païs d'Egypte, és vaiſſeaux de bois & de pierre.

ז

20 וַעֲבַדוּ כֵן מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן כְּמָא דְפַקִּיד יְיָ וַאֲרֵים בְּחֻטְרָא וּמְחָא יָת מַיָּא דִּי בְנַהְרָא לְעֵינֵי פַרְעֹה וּלְעֵינֵי עַבְדּוֹהִי וְאִתְהֲפִכוּ כָּל מַיָּא דִּי בְנַהְרָא לִדְמָא׃

21 וְנוּנֵי דִּי בְנַהְרָא מִיתוּ וּסְרִי נַהְרָא וְלָא יְכִילוּ מִצְרָאֵי לְמִשְׁתֵּי מַיָּא מִן נַהְרָא וַהֲוָה דְמָא בְּכָל אַרְעָא דְמִצְרָיִם׃

22 וַעֲבַדוּ כֵּן חָרָשֵׁי מ
מִצְרָאֵי בְּלַחֲשֵׁיהוֹן וא
וְאִתַּקַּף לִבָּא דְפַרְעֹה וְלָא קַבֵּיל מִנְּהוֹן כְּמָא דְמַלֵּיל יְיָ׃

23 וְאִתְפְּנִי פַרְעֹה וְעַל לְבֵיתֵיהּ וְלָא שַׁוִּי לִבֵּיהּ אַף לְדָא׃

24 וַחֲפַרוּ כָל מִצְרָאֵי סוֹחֲרָנוּת נַהְרָא מַיָּא לְמִשְׁתֵּי אֲרֵי לָא יְכִילוּ לְמִשְׁתֵּי מִן מַיָּא דִּי בְנַהְרָא׃

25 וּשְׁלִימוּ שַׁבְעָא יוֹמִין בָּתַר דִּמְחָא יְיָ יָת נַהְרָא׃

ח

1 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה עוֹל לְוָת פַּרְעֹה וְתֵימַר לֵיהּ כִּדְנַן אֲמַר יְיָ שַׁלַּח יָת עַמִּי וְיִפְלְחוּן קֳדָמַי׃

2 וְאִם מְסָרֵב אַתְּ ל
לְשַׁלָּחָא הָא אֲנָא מָחֵי יָת כָּל תְּחוּמָךְ בְּעוּרְדְּעָנַיָּא׃

3 וְיִרְבֵּי נַהְרָא עוּרְדְּעָנַיָּא וְיִסְּקוּן וְיֵעֲלוּן בְּבֵיתָךְ וב
וּבְאִידְרוֹן בֵּית מִשְׁכְּבָךְ וְעַל עַרְסָתָךְ וּבְבֵית עַבְדָּךְ וּבְעַמָּךְ וּבְתַנּוּרָךְ וּבְאַצְוָתָךְ׃

ז

20 וַיַּעֲשׂוּ־כֵן מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה וַיָּרֶם בַּמַּטֶּה וַיַּךְ אֶת־הַמַּיִם אֲשֶׁר בַּיְאֹר לְעֵינֵי פַרְעֹה וּלְעֵינֵי עֲבָדָיו וַיֵּהָפְכוּ כָּל־הַמַּיִם אֲשֶׁר־בַּיְאֹר לְדָם׃

21 וְהַדָּגָה אֲשֶׁר־בַּיְאֹר מֵתָה וַיִּבְאַשׁ הַיְאֹר וְלֹא־יָכְלוּ מִצְרַיִם לִשְׁתּוֹת מַיִם מִן־הַיְאֹר וַיְהִי הַדָּם בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃

22 וַיַּעֲשׂוּ־כֵן חַרְטֻמֵּי מִצְרַיִם בְּלָטֵיהֶם וַיֶּחֱזַק לֵב־פַּרְעֹה וְלֹא־שָׁמַע אֲלֵהֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה׃

23 וַיִּפֶן פַּרְעֹה וַיָּבֹא אֶל־בֵּיתוֹ וְלֹא־שָׁת לִבּוֹ גַּם־לָזֹאת׃

24 וַיַּחְפְּרוּ כָל־מִצְרַיִם סְבִיבֹת הַיְאֹר מַיִם לִשְׁתּוֹת כִּי לֹא יָכְלוּ לִשְׁתֹּת מִמֵּימֵי הַיְאֹר׃

25 וַיִּמָּלֵא שִׁבְעַת יָמִים אַחֲרֵי הַכּוֹת־יְהוָה אֶת־הַיְאֹר׃

ח

1 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בֹּא אֶל־פַּרְעֹה וְאָמַרְתָּ אֵלָיו כֹּה אָמַר יְהוָה שַׁלַּח אֶת־עַמִּי וְיַעַבְדֻנִי׃

2 וְאִם־מָאֵן אַתָּה לְשַׁלֵּחַ הִנֵּה אָנֹכִי נֹגֵף אֶת־כָּל־גְּבוּלְךָ בַּצְפַרְדְּעִים׃

3 וְשָׁרַץ הַיְאֹר צְפַרְדְּעִים וְעָלוּ וּבָאוּ בְּבֵיתֶךָ וּבַחֲדַר מִשְׁכָּבְךָ וְעַל־מִטָּתֶךָ וּבְבֵית עֲבָדֶיךָ וּבְעַמֶּךָ וּבְתַנּוּרֶיךָ וּבְמִשְׁאֲרוֹתֶיךָ׃

ζ.

20. Καὶ ἐποίησεν οὕτως Μωϋσῆς καὶ Ἀαρών, καθάπερ ἐνετείλατο αὐτοῖς κύριος, καὶ ἐπάρας Ἀαρὼν τὴν ῥάβδον αὐτοῦ, ἐπάταξε τὸ ὕδωρ τὸ ἐν τῷ ποταμῷ ἐναντίον Φαραώ, καὶ ἐναντίον τῶν θεραπόντων αὐτοῦ, καὶ μετέβαλε πᾶν τὸ ὕδωρ ἐν τῷ ποταμῷ εἰς αἷμα.

21. Καὶ οἱ ἰχθύες οἱ ἐν τῷ ποταμῷ ἐτελεύτησαν. καὶ ἐπώζεσεν ὁ ποταμὸς, καὶ οὐκ ἠδύναντο οἱ αἰγύπτιοι πιεῖν ὕδωρ ἐκ τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἦν τὸ αἷμα ἐν πάσῃ γῇ αἰγύπτου.

22. Ἐποίησαν δὲ ὡσαύτως καὶ οἱ ἐπαοιδοὶ τῶν αἰγυπτίων, ταῖς φαρμακείαις αὐτῶν. καὶ ἐσκληρύνθη ἡ καρδία Φαραώ, καὶ οὐκ εἰσήκουσεν αὐτῶν, καθάπερ εἶπε κύριος.

23. Ἐπιστραφεὶς δὲ Φαραώ, εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐπέστησε τὸν νοῦν αὐτοῦ οὐδὲ ἐπὶ τούτῳ.

24. Ὤρυξαν δὲ πάντες οἱ αἰγύπτιοι κύκλῳ τοῦ ποταμοῦ, ὥστε πιεῖν ὕδωρ. καὶ οὐκ ἠδύναντο πιεῖν ὕδωρ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ.

25. Καὶ ἀνεπληρώθησαν ἑπτὰ ἡμέραι μετὰ τὸ πατάξαι κύριον τὸν ποταμόν.

ΚΕΦΑΛ. η.

1. Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωϋσῆν, εἴσελθε πρὸς Φαραώ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν· τάδε λέγει κύριος· ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου, ἵνα μοι λατρεύσωσιν.

2. Εἰ δὲ μὴ βούλει σὺ ἐξαποστεῖλαι αὐτόν, ἰδοὺ ἐγὼ τύπτω πάντα τὰ ὅριά σου βατράχοις.

3. Καὶ ἐξερεύξεται ὁ ποταμὸς βατράχους, καὶ ἀναβάντες οἱ βάτραχοι εἰσελεύσονται εἰς τοὺς οἴκους σου, καὶ εἰς τὰ ταμεῖα τῶν κοιτώνων σου, καὶ ἐπὶ τῶν κλινῶν σου, καὶ εἰς τοὺς οἴκους τῶν θεραπόντων σου, καὶ τοῦ λαοῦ σου. καὶ ἐν τοῖς φυράμασί σου, καὶ ἐν τοῖς κλιβάνοις σου.

CAP. VII.

20. Feceruntq; Moyſes & Aaron ſicut præceperat Dominus: & elevans virgam percuſſit aquam fluminis coram Pharaone & ſervis eius: quæ verſa eſt in ſanguinem.

21. Et piſces qui erant in flumine, mortui ſunt: computruitq; fluvius, & non poterant Ægyptii bibere aquã fluminis, & fuit ſanguis in tota Terra-Ægypti.

22. Feceruntque ſimiliter malefici Aegyptiorum incantationibus ſuis: & induratum eſt cor Pharaonis, nec audivit eos, ſicut præceperat Dominus.

23. Avertitq; ſe, & ingreſſus eſt domum ſuam, nec appoſuit cor etiam hac vice.

24. Foderunt autem omnes Aegyptii per circuitum fluminis aquam ut biberent: non enim poterant bibere de aqua fluminis.

25. Impletique ſunt ſeptem dies, poſtquam percuſſit Dominus fluvium.

CAP. VIII.

1. Dixit quoque Dominus ad Moyſen, Ingredere ad Pharaonẽ, & dices ad eum, Hæc dicit Dominus, Dimitte populum meum ut ſacrificet mihi.

2. Si autem nolueris dimittere, ecce ego percutiam omnes terminos tuos ranis.

3. Et ebulliet fluvius ranas: quæ aſcendent, & ingredientur domum tuam, & cubiculum lectuli tui, & ſuper ſtratum tuum, & in domos ſervorum tuorum, & in populum tuum, & in furnos tuos, & in reliquias ciborum tuorum:

Das VII. Capitel.

20. Moſe vnd Aaron thaten wie jnen der HERR gebotten hatte/vnd hub den ſtab auff/vnnd ſchlug ins waſſer/das im ſtrom war/für Pharao vnd ſeinen Knechten/vnnd alles waſſer im ſtrom ward in blut verwandelt.

21. Vnnd die fiſch im ſtrom ſtorben/vnnd der ſtrom ward ſtinckend/daß die Epypter nicht trincken kondten des waſſers auß dem ſtrom/vnd ward blut in gantz Egyptenlandt.

22. Vnnd die Egyptiſchen Zäuberer theten auch alſo mit jhrem beſchweren. Alſo ward das hertz Pharao verſtockt/vnd höret ſie nicht/wie denn der HErr geredt hatte.

23. Vnnd Pharao wandt ſich/vnnd gieng heim/vnd nams nicht zu hertzen.

24. Aber alle Egypter gruben nach waſſer/vmb den ſtrom her/zu trincken/denn des waſſers aus dem ſtrom kondten ſie nicht trincken.

25. Vnd das weret ſieben tage lang/daß der HERR den ſtrom ſchlug.

Das VIII. Capitel.

DEr HERR ſprach zu Moſe: Gehe hinein zu Pharao/vnd ſprich zu jhm: So ſagt der HERR/Laß mein Volck/daß mirs diene.

2. Wo du dich des wegerſt/Sihe/ſo wil ich alle deine grentze mit fröſchen plagen.

3. Daß der ſtrom ſol von fröſchen wimmeln/die ſollen herauff kriechen/vnnd kommen in dein Hauß/inn deine Kammer/auff dein Lager/auff dein Bette/auch in die Häuſer deiner Knechte/vnter dein Volck/in deine Backöfen/vnd in deine Teige.

CHAP. VII.

20. Moyſe donc & Aaron firent ſelon que l'Eternel auoit commandé: & *Aaron* ayant leué la verge, en frapa les eaux qui *eſtoyent* au fleuue, Pharao & ſes ſeruiteurs le voyans: & toutes les eaux qui *eſtoyent* au fleuue furent changees en ſang.

21. Le poiſſon auſſi qui *eſtoit* au fleuue mourut: & le fleuue en puït, tellement que les Egyptiens ne pouuoyent boire des eaux du fleuue: & y eut ſang par tout le païs d'Egypte.

22. Le ſemblable firent les magiciẽs d'Egypte par leurs enchantemẽs, dont le cœur de Pharao s'endurcit, tellement qu'il ne les eſcouta point, ſelon que l'Eternel en auoit parlé.

23. Et Pharao *leur* ayãt tourné le dos vint en ſa maiſon: & n'appliqua non plus ſon cœur à ceci.

24. Or tous les Egyptiens fouïrẽt à l'enuiron du fleuue pour *trouuer* de l'eau à boire, pource qu'ils ne pouuoyent boire de l'eau du fleuue.

25. Et ſept iours paſſerent depuis que l'Eternel eut frapé le fleuue.

CHAP. VIII.

1. Apres l'Eternel dit à Moyſe, Va vers Pharao, & lui di, Ainſi à dit l'Eternel, Laiſſe aller mon peuple, afin qu'ils me ſeruent.

2. Que ſi tu refuſes de *le* laiſſer aller, voici, ie m'en vai fraper de gernouilles toutes tes contrees.

3. Et le fleuue grouillera de grenouilles, qui monteront & entreront en ta maiſon, & en la chambre où tu couches, & ſur ton lict, & en la maiſon de tes ſeruiteurs, & parmi tout ton peuple, & en tes fours, & en tes mays.

ח

4 וּבָךְ וּבְעַמָּךְ וּבְכָל
עַבְדָּךְ יִסְקוּן עוּרְדְּעָנַיָּא׃

5 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה אֱמַר
לְאַהֲרֹן אֲרֵים יָת יְדָךְ ב
בְּחֻטְרָךְ עַל נַהֲרַיָּא וְעַל
אֲרִיתַיָּא וְעַל אַגְמַיָּא
וְאַסֵּיק יָת עוּרְדְּעָנַיָּא עַל
אַרְעָא דְמִצְרָיִם׃

6 וַאֲרֵים אַהֲרֹן יָת יְדֵיהּ
עַל מַיָּא דְמִצְרָיִם וּסְלִיקוּ
עוּרְדְּעָנַיָּא וַחֲפוֹ יָת אַרְעָא
דְמִצְרָיִם׃

7 וַעֲבַדוּ כֵן חָרָשַׁיָּא
בְּלַחֲשֵׁיהוֹן וְאַסִּיקוּ יָת
עוּרְדְּעָנַיָּא עַל אַרְעָא
דְמִצְרָיִם׃

8 וּקְרָא פַרְעֹה לְמֹשֶׁה
וּלְאַהֲרֹן וַאֲמַר צַלּוֹ קֳדָם
יְיָ וְיַעְדֵּי עוּרְדְּעָנַיָּא מִנִּי
וּמֵעַמִּי וַאֲשַׁלַּח יָת עַמָּא
וִידַבְּחוּן קֳדָם יְיָ׃

9 וַאֲמַר מֹשֶׁה לְפַרְעֹה
שְׁאַל לָךְ גְּבוּרָה וְהַב לָךְ זְמַן
לְאֵימָתַי אֲצַלֵּי עֲלָךְ וְעַל
עַבְדָּךְ וְעַל עַמָּךְ לְשֵׁיצָאָה
עוּרְדְּעָנַיָּא מִנָּךְ וּמִבָּתָּךְ
לְחוֹד דִּבְנַהֲרָא יִשְׁתַּאֲרוּן׃

10 וַאֲמַר לִמְחַר וַאֲמַר
כְּפִתְגָמָךְ בְּדִיל דְּתִדַּע אֲרֵי
לֵית כַּייָ אֱלָהַנָא׃

11 וְיַעְדּוּן עוּרְדְּעָנַיָּא
מִנָּךְ וּמִבָּתָּךְ וּמֵעַבְדָּךְ
וּמֵעַמָּךְ לְחוֹד דִּי בְנַהֲרָא
יִשְׁתַּאֲרוּן׃

12 וּנְפַק מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
מִלְּוָת פַּרְעֹה וְצַלִּי מֹשֶׁה
קֳדָם יְיָ עַל עֵיסַק
עוּרְדְּעָנַיָּא דְּשַׁוִּי לְפַרְעֹה׃

13 וַעֲבַד יְיָ כְּפִתְגָמָא
דְמֹשֶׁה וּמִיתוּ עוּרְדְּעָנַיָּא
מִן בָּתַּיָּא וּמִן דָּרָתָא וּמִן
חַקְלָתָא׃

ח

4 וּבְכָה וּבְעַמְּךָ וּבְכָל־עֲבָדֶיךָ
יַעֲלוּ הַצְפַרְדְּעִים׃

5 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אֱמֹר
אֶל־אַהֲרֹן נְטֵה אֶת־יָדְךָ בְּמַטֶּךָ
עַל־הַנְּהָרֹת עַל־הַיְאֹרִים וְעַל־
הָאֲגַמִּים וְהַעַל אֶת־הַצְפַרְדְּעִים
עַל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃

6 וַיֵּט אַהֲרֹן אֶת־יָדוֹ עַל
מֵימֵי מִצְרָיִם וַתַּעַל הַצְּפַרְדֵּעַ
וַתְּכַס אֶת־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃

7 וַיַּעֲשׂוּ־כֵן הַחַרְטֻמִּים בְּלָטֵיהֶם
וַיַּעֲלוּ אֶת־הַצְפַרְדְּעִים עַל־
אֶרֶץ מִצְרָיִם׃

8 וַיִּקְרָא פַרְעֹה לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן
וַיֹּאמֶר הַעְתִּירוּ אֶל־יְהוָה וְיָסֵר
הַצְפַרְדְּעִים מִמֶּנִּי וּמֵעַמִּי וַאֲשַׁלְּחָה
אֶת־הָעָם וְיִזְבְּחוּ לַיהוָה׃

9 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לְפַרְעֹה הִתְפָּאֵר
עָלַי לְמָתַי אַעְתִּיר לְךָ וְלַעֲבָדֶיךָ
וּלְעַמְּךָ לְהַכְרִית הַצְפַרְדְּעִים מִמְּךָ
וּמִבָּתֶּיךָ רַק בַּיְאֹר תִּשָּׁאַרְנָה׃

10 וַיֹּאמֶר לְמָחָר וַיֹּאמֶר כִּדְבָרְךָ
לְמַעַן תֵּדַע כִּי־אֵין כַּיהוָה
אֱלֹהֵינוּ׃

11 וְסָרוּ הַצְפַרְדְּעִים מִמְּךָ
וּמִבָּתֶּיךָ וּמֵעֲבָדֶיךָ וּמֵעַמֶּךָ רַק
בַּיְאֹר תִּשָּׁאַרְנָה׃

12 וַיֵּצֵא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן מֵעִם
פַּרְעֹה וַיִּצְעַק מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה
עַל־דְּבַר הַצְפַרְדְּעִים אֲשֶׁר־
שָׂם לְפַרְעֹה׃

13 וַיַּעַשׂ יְהוָה כִּדְבַר מֹשֶׁה
וַיָּמֻתוּ הַצְפַרְדְּעִים מִן־הַבָּתִּים מִן־
הַחֲצֵרוֹת וּמִן־הַשָּׂדֹת׃

η'.

4. Καὶ ἐπὶ σὲ, καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου, καὶ ἐπὶ τοὺς θεράποντάς σου ἀναβήσονται οἱ βάτραχοι.

5. Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωϋσῆν· εἶπον Ααρὼν τῷ ἀδελφῷ σου· ἔκτεινον τῇ χειρί σου τὴν ῥάβδον σου ἐπὶ τοὺς ποταμούς; καὶ ἐπὶ τὰς διώρυχας, καὶ ἐπὶ τὰ ἕλη, καὶ ἀνάγαγε τοὺς βατράχους ἐπὶ τὴν γῆν αἰγύπτου.

6. Καὶ ἐξέτεινεν Ααρὼν τὴν χεῖρα ἐπὶ τὰ ὕδατα αἰγύπτου, καὶ ἀνήγαγε τοὺς βατράχους ἐπὶ τὴν γῆν αἰγύπτου, καὶ ἀνεβιβάσθη ὁ βάτραχος, καὶ ἐκάλυψε πᾶσαν τὴν γῆν αἰγύπτου.

7. Ἐποίησαν δὲ ὡσαύτως καὶ οἱ ἐπαοιδοὶ τῶν αἰγυπτίων ἐν ταῖς ἐπαοιδίαις αὐτῶν, καὶ ἀνήγαγον τοὺς βατράχους ἐπὶ γῆν αἰγύπτου.

8. Ἐκάλεσε δὲ Φαραὼ Μωϋσῆν καὶ Ααρὼν, καὶ εἶπεν· εὔξασθε περὶ ἐμοῦ πρὸς κύριον, καὶ περιελέτω τοὺς βατράχους ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ἀπὸ τοῦ ἐμοῦ λαοῦ, καὶ ἐξαποστελῶ τὸν λαὸν, καὶ θύσουσι κυρίῳ.

9. Εἶπε δὲ Μωϋσῆς πρὸς Φαραώ· τάξαι πρός με, πότε εὔξομαι περὶ σοῦ. καὶ περὶ τῶν θεραπόντων σου, καὶ τοῦ λαοῦ σου, ἀφανίσαι τοὺς βατράχους ἀπὸ σοῦ, καὶ ἀπὸ τοῦ λαοῦ σου. καὶ ἐκ τῶν οἰκιῶν ὑμῶν, πλὴν ἐν τῷ ποταμῷ ὑπολειφθήσονται.

10. Ὁ δὲ εἶπεν, εἰς αὔριον. εἶπεν οὖν, ὡς εἴρηκας· ἵνα εἰδῇς ὅτι οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν κυρίου.

11. Καὶ περιαιρεθήσονται οἱ βάτραχοι ἀπὸ σοῦ, καὶ ἀπὸ τῶν οἰκιῶν ὑμῶν, καὶ ἀπὸ τῶν ἐπαύλεων, καὶ ἀπὸ τῶν θεραπόντων σου, καὶ ἀπὸ τοῦ λαοῦ σου, πλὴν ἐν τῷ ποταμῷ ὑπολειφθήσονται.

12. Ἐξῆλθε δὲ Μωϋσῆς καὶ Ααρὼν ἀπὸ Φαραὼ, καὶ ἀνεβόησε Μωϋσῆς πρὸς κύριον περὶ τοῦ ὁρισμοῦ τῶν βατράχων, ὡς ἐτάξατο Φαραώ.

13. Ἐποίησε δὲ κύριος καθάπερ εἶπε μωϋσῆς. καὶ ἐτελεύτησαν οἱ βάτραχοι ἐκ τῶν οἰκιῶν, καὶ ἐκ τῶν ἐπαύλεων, καὶ ἐκ τῶν ἀγρῶν.

CAP. VIII.

4. Et ad te, & ad populum tuum, & ad omnes ſervos tuos intrabunt ranæ.

5. Dixitque Dominus ad Moyſen, Dic ad Aaron, Extende manum tuam ſuper fluvios ac ſuper rivos & paludes, & educ ranas ſuper Terram-Ægypti.

6. Et extendit Aaron manũ ſuper aquas Ægypti. & aſcẽderunt ranæ, operueruntq; Terram-Ægypti.

7. Fecerunt autem & malefici per incantationes ſuas ſimiliter. eduxeruntq; ranas ſuper Terram-Ægypti.

8. Vocavit autem Pharao Moyſen & Aaron, & dixit eis: Orate Dominum ut auferat ranas à me & à populo meo, & dimittam populum ut ſacrificet Domino.

9. Dixitque Moyſes ad Pharaonem: Conſtitue mihi quando deprecer pro te & pro ſervis tuis, & pro populo tuo, ut abigantur ranæ à te & à domo tua, & à ſervis tuis, & à populo tuo: & tantùm in flumine remaneant.

10. Qui reſpondit, Cras. At ille, iuxta, inquit, verbum tuum faciam: ut ſcias quoniam non eſt ſicut Dominus Deus noſter.

11. Et recedent ranæ à te, & à domo tua, & à ſervis tuis, & à populo tuo: & tantùm in flumine remanebunt.

12. Egreſſiq; ſunt Moyſes & Aaron à Pharaone: & clamavit Moyſes ad Dominum pro ſponſione ranarum quã condixerat Pharaoni.

13. Fecitq; Dominus iuxta verbum Moyſi: & mortuæ ſunt ranæ de domibus, & de villis, & de agris.

Das VIII. Capitel.

4. Vnnd ſollen die fröſche auff dich/ vnd auff dein volck/ vnnd auff alle deine Knechte kriechen.

5. Vnd der HERR ſprach zu Moſe: Sage Aaron/ recke deine hand auß mit deinem ſtabe über die Bäche vnd Ströme/ vnnd See/ vnd laß frösch über Egyptenland kommen.

6. Vnnd Aaraon recket ſeine hand/ über die waſſer in Egypten/ vnd kamen fröſche herauff/ daß Egyptenland bedeckt ward.

7. Da theten die Zauberer auch alſo/ mit jrem beſchweren/ vnd lieſſen fröſche über Egyptenland kommen.

8. Da fodert Pharao Moſe vnnd Aaraon/ vnd ſprach: Bittet den HErren für mich/ daß er die fröſche von mir vnd von meinem volck neme/ ſo will ich das volck laſſen/ daß es dem HErrn opffere.

9. Moſe ſprach: Hab du die ehre für mir/ vnd ſtim̃e mir/ weñ ich für dich/ für deine knechte/ vnnd für dein volck bitten ſoll/ daß die fröſche von dir/ vnnd von deinem hauß vertrieben werden/ vnnd allein im ſtrom bleiben.

10. Er ſprach: Morgen. Er ſprach: Wie du geſagt haſt/ Auff daß du erfareſt/ daß niemand iſt/ wie der HERR vnſer GOTT.

11. So ſollen die fröſche von dir/ von deinem Hauſe/ von deinen Knechten/ vnnd von deinem volck genommen werden/ vnd allein im ſtrom bleiben.

12. Alſo giengen Moſe vnnd Aaron von Pharao/ vnd Moſe ſchrey zu dem HERRN der fröſche halben/ wie er Pharao hatte zugeſaget.

13. Vnd der HERR thet wie Moſes geſagt hatte. Vnnd die fröſche ſtorben inn den häuſern/ in den höffen/ vnnd auff dem felde.

CHAP. VIII.

4. Ainſi les grenouilles mõteront ſur toi, ſur ton peuple, & ſur tous tes ſeruiteurs.

5. L'Eternel donc dit à Moyſe, di à Aaron, Eſten ta main auec ta verge ſur les fleuues, ſur les riuieres, & ſur les paluds, & fai monter les grenouilles ſur le païs d'Egypte.

6. Ainſi Aaron eſtendit ſa main ſur les eaux d'Egypte, & les grenouilles monterẽt, & couurirent le païs d'Egypte.

7. Et les magiciens firent le ſemblable par leurs enchantemens, & firent monter des grenouilles ſur le païs d'Egypte,

8. Lors Pharao appela Moyſe & Aaron, & dit, Fleſchiſſez l'Eternel par prieres, à ce qu'il retire les grenouilles de deſſus moi & de deſſus mon peuple: & ie laiſſerai aller le peuple afin qu'ils ſacrifient à l'Eternel,

9. Et Moyſe dit à Pharao, Glorifie-toi ſur moi: Pour quand fleſchirai-ie par mes prieres *l'Eternel* pour toi & pour tes ſeruiteurs, & pour ton peuple, afin qu'il extermine les grenouilles arriere de toi, & de tes maiſons? il en demeurera ſeulement au fleuue.

10. Lors il reſpondit, Pour demain. Et *Moyſe* dit, *Il ſera fait* ſelon ta parole, afin que tu ſaches qu'il n'*y a nul* tel que l'Eternel noſtre Dieu.

11. Les grenouilles donc ſe retireront de toi, & de tes maiſons, & de tes ſeruiteurs, & de tõ peuple il ne demeurera ſeulement au fleuue.

12. Lors Moyſe & Aaron ſortirent d'auec Pharao. Et Moyſe cria à l'Eternel touchant les grenouilles, qu'il auoit miſes ſur Pharao.

13. Et l'Eternel fit ſelon la parole de Moyſe. Ainſi les grenouilles moururent, *tellement qu'elles ne furent plus* aux maiſons, ni aux villages, ni aux champs.

ח

14 וּכְנַשׁוּ יָתְהוֹן דְּגוֹרִין דְּגוֹרִין וּסְרִיאוּ עַל אַרְעָא׃

15 וַחֲזָא פַּרְעֹה אֲרֵי הֲוָת רְוַחְתָּא וְיַקַּר יָת לִבֵּיהּ וְלָא קַבֵּיל מִנְּהוֹן כְּמָא דְּמַלֵּיל יְיָ׃

16 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה אֱמַר לְאַהֲרֹן אֲרֵים יָת חֻטְרָךְ וּמְחֵי יָת עַפְרָא דְּאַרְעָא וּתְהֵי לְקַלְמֵיתָא בְּכָל אַרְעָא דְמִצְרָיִם׃

17 וַעֲבַדוּ כֵן וַאֲרֵים אַהֲרֹן יָת יְדֵיהּ בְּחֻטְרֵיהּ וּמְחָא יָת עַפְרָא דְּאַרְעָא וַהֲוָת קַלְמֵיתָא בֶּאֱנָשָׁא וּבִבְעִירָא כָּל עַפְרָא דְּאַרְעָא הֲוָת קַלְמֵיתָא בְּכָל אַרְעָא דְמִצְרָיִם׃

18 וַעֲבַדוּ כֵן חֲרָשַׁיָּא בְּלַחֲשֵׁיהוֹן לְאַפָּקָא יָת קַלְמֵיתָא וְלָא יְכִילוּ וַהֲוָת קַלְמֵיתָא בֶּאֱנָשָׁא וּבִבְעִירָא׃

19 וַאֲמַרוּ חֲרָשַׁיָּא לְפַרְעֹה מְחָא מִן קֳדָם יְיָ הִיא וְאִתַּקַּף לִבָּא דְּפַרְעֹה וְלָא קַבֵּיל מִנְּהוֹן כְּמָא דְּמַלֵּיל יְיָ׃

20 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה אַקְדֵּים בְּצַפְרָא וְתִתְעַתַּד קֳדָם פַּרְעֹה הָא נָפֵיק לְמַיָּא וְתֵימַר לֵיהּ כִּדְנַן אֲמַר יְיָ שַׁלַּח עַמִּי וְיִפְלְחוּן קֳדָמַי׃

21 אֲרֵי אִם לֵיתָךְ מְשַׁלַּח יָת עַמִּי הָא אֲנָא מְשַׁלַּח בָּךְ וּבְעַבְדָּךְ וּבְעַמָּךְ וּבְבָתָּךְ יָת עָרוֹבָא וְיִתְמְלוֹן בָּתֵּי מִצְרָאֵי יָת עָרוֹבָא וְאַף אַרְעָא דְּאִנּוּן עֲלַהּ׃

22 וְאַפְרֵישׁ בְּיוֹמָא הַהוּא יָת אַרְעָא דְגֹשֶׁן דְּעַמִּי קָאֵים עֲלַהּ בְּדִיל דְּלָא לְמֶהֱוֵי תַמָּן עָרוֹבָא בְּדִיל דְּתִדַּע אֲרֵי אֲנָא יְיָ שַׁלִּיט בְּגוֹ אַרְעָא׃

ח

14 וַיִּצְבְּרוּ אֹתָם חֳמָרִים חֳמָרִים וַתִּבְאַשׁ הָאָרֶץ׃

15 וַיַּרְא פַּרְעֹה כִּי הָיְתָה הָרְוָחָה וְהַכְבֵּד אֶת־לִבּוֹ וְלֹא שָׁמַע אֲלֵהֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה׃

16 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אֱמֹר אֶל־אַהֲרֹן נְטֵה אֶת־מַטְּךָ וְהַךְ אֶת־עֲפַר הָאָרֶץ וְהָיָה לְכִנִּים בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃

17 וַיַּעֲשׂוּ־כֵן וַיֵּט אַהֲרֹן אֶת־יָדוֹ בְמַטֵּהוּ וַיַּךְ אֶת־עֲפַר הָאָרֶץ וַתְּהִי הַכִּנָּם בָּאָדָם וּבַבְּהֵמָה כָּל־עֲפַר הָאָרֶץ הָיָה כִנִּים בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃

18 וַיַּעֲשׂוּ־כֵן הַחַרְטֻמִּים בְּלָטֵיהֶם לְהוֹצִיא אֶת־הַכִּנִּים וְלֹא יָכֹלוּ וַתְּהִי הַכִּנָּם בָּאָדָם וּבַבְּהֵמָה׃

19 וַיֹּאמְרוּ הַחַרְטֻמִּים אֶל־פַּרְעֹה אֶצְבַּע אֱלֹהִים הִוא וַיֶּחֱזַק לֵב־פַּרְעֹה וְלֹא שָׁמַע אֲלֵהֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה׃

20 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה הַשְׁכֵּם בַּבֹּקֶר וְהִתְיַצֵּב לִפְנֵי פַרְעֹה הִנֵּה יוֹצֵא הַמָּיְמָה וְאָמַרְתָּ אֵלָיו כֹּה אָמַר יְהוָה שַׁלַּח עַמִּי וְיַעַבְדֻנִי׃

21 כִּי אִם־אֵינְךָ מְשַׁלֵּחַ אֶת־עַמִּי הִנְנִי מַשְׁלִיחַ בְּךָ וּבַעֲבָדֶיךָ וּבְעַמְּךָ וּבְבָתֶּיךָ אֶת־הֶעָרֹב וּמָלְאוּ בָּתֵּי מִצְרַיִם אֶת־הֶעָרֹב וְגַם הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־הֵם עָלֶיהָ׃

22 וְהִפְלֵיתִי בַיּוֹם הַהוּא אֶת־אֶרֶץ גֹּשֶׁן אֲשֶׁר עַמִּי עֹמֵד עָלֶיהָ לְבִלְתִּי הֱיוֹת־שָׁם עָרֹב לְמַעַן תֵּדַע כִּי אֲנִי יְהוָה בְּקֶרֶב הָאָרֶץ׃

η'.

14. Καὶ συνήγαγον αὐτοὺς θημωνίας θημωνίας, καὶ ἐπώζεσεν ἡ γῆ.

15. Ἰδὼν δὲ Φαραὼ ὅτι γέγονεν ἀνάψυξις, ἐβαρύνθη ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ οὐκ εἰσήκουσεν αὐτῶν, καθάπερ ἐλάλησε κύριος.

16. Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωϋσῆν· εἶπον Ἀαρών· ἔκτεινον τῇ χειρὶ τὴν ῥάβδον σου, καὶ πάταξον τὸ χῶμα τῆς γῆς, καὶ ἔσονται σκνίπες ἔν τε τοῖς ἀνθρώποις, καὶ ἐν τοῖς τετράποσι. καὶ ἐπὶ Φαραὼ, καὶ ἐπὶ τοὺς οἴκους αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοὺς θεράποντας αὐτοῦ, καὶ ἐν παντὶ τῷ χώματι τῆς γῆς ἐγένοντο οἱ σκνίπες ἐν πάσῃ γῇ αἰγύπτου.

17. Ἐξέτεινεν οὖν Ἀαρὼν τῇ χειρὶ τὴν ῥάβδον, καὶ ἐπάταξε τὸ χῶμα τῆς γῆς, καὶ ἐγένοντο οἱ σκνίπες ἔν τε τοῖς ἀνθρώποις ἔν τε τοῖς τετράποσι, καὶ ἐν παντὶ χώματι τῆς γῆς ἐγένοντο οἱ σκνίπες ἐν πάσῃ γῇ αἰγύπτου.

18. Ἐποίησαν δὲ ὡσαύτως καὶ οἱ ἐπαοιδοὶ ταῖς φαρμακείαις αὐτῶν ἐξαγαγεῖν τὸν σκνῖπα, καὶ οὐκ ἠδύναντο. καὶ ἐγένοντο οἱ σκνίπες ἔν τε τοῖς ἀνθρώποις καὶ ἐν τοῖς τετράποσιν.

19. Εἶπαν οὖν οἱ ἐπαοιδοὶ τῷ Φαραώ· δάκτυλος θεοῦ ἐστι τοῦτο, καὶ ἐσκληρύνθη ἡ καρδία Φαραὼ, καὶ οὐκ εἰσήκουσεν αὐτῶν. καθάπερ ἐλάλησε κύριος.

20. Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωϋσῆν· ὄρθρισον τὸ πρωῒ, καὶ στῆθι ἐναντίον Φαραὼ, καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἐξελεύσεται ἐπὶ τὸ ὕδωρ. καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν· τάδε λέγει κύριος· ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου, ἵνα μοι λατρεύσῃ ἐν τῇ ἐρήμῳ.

21. Ἐὰν δὲ μὴ βούλῃ ἐξαποστεῖλαι τὸν λαόν μου, ἰδοὺ ἐγὼ ἐξαποστελῶ ἐπὶ σὲ καὶ ἐπὶ τοὺς θεράποντάς σου, καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου, καὶ ἐπὶ τοὺς οἴκους σου κυνόμυιαν. καὶ πλησθήσονται αἱ οἰκίαι τῶν αἰγυπτίων τῆς κυνομυίας, καὶ εἰς τὴν γῆν ἐφ᾽ ἧς εἰσιν ἐπ᾽ αὐτῆς.

22. Καὶ παραδοξάσω ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τὴν γῆν γεσέμ, ἐφ᾽ ἧς ὁ λαός μου ἔπεστιν ἐπ᾽ αὐτῆς, ἐφ᾽ ἧς οὐκ ἔσται ἐκεῖ ἡ κυνόμυια, ἵνα εἰδῇς ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος κυριεύων πάσης τῆς γῆς.

CAP. VIII.

14. Congregaveruntq; eas in immenſos aggeres, & cōputruit terra.

15. Videns autem Pharao quòd data eſſet requies, ingravavit cor ſuum, & nō audivit eos, ſicut præceperat Dominus.

16. Dixitque Dominus ad Moyſen, Loquere ad Aaron, Extende virgam tuam, & percute pulverem terræ: & ſint ciniphes in univerſa Terra-Aegypti.

17. Feceruntq; ita. Et extendit Aaron manum, virgam tenens: percuſſitq; pulverem terræ, & facti ſunt ciniphes in hominibus, & in iumentis: omnis pulvis terræ verſus eſt in ciniphes per totam Terram-Aegypti.

18. Feceruntq; ſimiliter malefici incantationibus ſuis, ut educerent ciniphes, & non potuerunt: erantq; ciniphes tam in hominibus quàm in iumentis.

19. Et dixerunt malefici ad Pharaonem, Digitus Dei eſt hic. induratumque eſt cor Pharaonis, & nō audivit eos ſicut præceperat Dominus.

20. Dixit quoque Dominus ad Moyſen, Conſurge diluculo, & ſta coram Pharaone, egredietur enim ad aquas: & dices ad eum, Hæc dicit Dominus, Dimitte populum meum ut ſacrificet mihi.

21. Quòd ſi non dimiſeris eum, ecce ego immittam in te, & in ſervos tuos, & in populum tuum, & in domos tuas omne genus muſcarum: & implebuntur domus Aegyptiorum muſcis diverſi generis, & univerſa terra in qua fuerint.

22. Faciamq; mirabilem in die illa Terram-Geſſen, in qua populus meus eſt, ut non ſint ibi muſcæ: & ſcias quoniam ego Dominus in medio terræ.

Das VIII. Capitel.

14. Vnnd ſie heuffeten ſie zuſammen/ hie einen hauffen/ vnnd da einen hauffen/ Vnd das Landt ſtanck davon.

15. Da aber Pharao ſahe/ daß er lufft kriegt hatte/ ward ſein hertz verhertet/ vnd höret ſie nicht/ wie denn der HERR geredt hatte.

16. Vnd der HERR ſprach zu Moſe: Sage Aaron/ Recke deinen ſtab auß/ vnnd ſchlag in den ſtaub auff Erden/ daß leuſe werden inn gantz Egyptenlandt.

17. Sie theten alſo. Vnd Aaron recket ſeine handt auß mit ſeinem ſtabe/ vnnd ſchlug inn den ſtaub auff Erden/ Vnd es worden leuſe an den Menſchen vnnd an dem Vieh/ Aller ſtaub des Lands ward Leuſe in gantz Egyptenlande.

18. Die Zäuberer theten auch alſo mit jhrem beſchweren/ daß ſie leuſe herauß brechtē/ aber ſie kondten nicht. Vnnd die leuſe waren beyde an Menſchen vnd an Vieh.

19. Da ſprachen die Zäuberer zu Pharao: Das iſt Gottes finger. Aber das hertz Pharao ward verſtockt/ vnnd höret ſie nicht/ wie denn der HERR geſagt hatte.

20. Vnd der HERR ſprach zu Moſe: Mach dich morgen früe auff/ vnnd tritt für Pharao/ Sihe/ er wird ans Waſſer gehen/ vnd ſprich zu jhm: So ſagt der HERR/ Laß mein Volck/ daß mir es diene.

21. Wo nicht/ Sihe/ ſo wil ich allerley Vnzifer laſſen kommen über dich/ deine Knechte/ dein Volck/ vnnd dein Hauß/ Daß aller Egypter Häuſer/ vnd daß Feldt/ vnnd was drauff iſt/ vol Vnzifer werden ſollen.

22. Vnnd wil deß tages ein ſonders thun mit dem Lande Goſen/ da ſich mein Volck enthelt/ daß kein Vnzifer da ſey. Auff daß du innen werdeſt/ daß ich der HERR bin auff Erden allenthalben.

CHAP. VIII.

14. Et ils les amaſſerent par mōceaux, & la terre en puit.

15. Mais Pharao voyant qu'il auoit reſpit, & *lui* d'aggrauer ſon cœur: & ne les eſcouta point, ſelon que l'Eternel *en* auoit parlé.

16. Et l'Eternel dit à Moyſe, Di à Aaron, Eſten ta verge, & frape la pouſſiere de la terre, & elle deuiendra poux par tout le païs d'Egypte.

17. Et ils firēt ainſi: & Aaron eſtendit ſa main auec ſa verge, & frapa la pouſſiere de la terre: laquelle deuint poux, ſur les hommes, & ſur les beſtes: toute la pouſſiere du païs deuint des poux en tout le païs d'Egypte.

18. Et les magiciens firent le ſemblable par leurs enchantemens pour produire des poux, mais ils ne peurent. Les poux donc *furent* tant és hommes qu'és beſtes.

19. Lors les magiciens dirēt à Pharao, C'*eſt* ici le doigt de Dieu. Toutefois le cœur de Pharao s'endurcit, & ne les eſcouta point, ſelon que l'Eternel *en* auoit parlé.

20. Puis l'Eternel dit à Moyſe, Leue-toi de bon matin, & te preſente deuant Pharao. Voici, il ſortira vers l'eau: & tu lui diras, Ainſi a dit l'Eternel, Laiſſe aller mon peuple, afin qu'ils me ſeruent.

21. Car ſi tu ne laiſſes aller mon peuple, voici, ie m'en vai enuoyer contre toi, contre tes ſeruiteurs, contre ton peuple, & cōtre tes maiſons, vne meſlee de beſtes, & les maiſons des Egyptiens ſerōt remplies de ceſte meſlee, & la terre auſſi ſur laquelle ils *ſeront*.

22. Mais ie diſcernerei en ce iour-la la cōtree de Goſçen, en laquelle ſe tiēt mon peuple, tellement qu'il n'y aura nulle meſlee de beſtes: afin que tu ſaches que ie *ſuis* l'Eternel au milieu de la terre.

ח

23 וַאֲשַׁוֵּי פוּרְקָן לְעַמִּי וְעַל עַמָּךְ אַיְתִי מָחָא לִמְחַר יְהֵא אָתָא הָדֵין׃

24 וַעֲבַד יְיָ כֵּן וַאֲתָא עָרוֹבָא תַּקִּיף לְבֵית פַּרְעֹה וּלְבֵית עַבְדוֹהִי וּבְכָל אַרְעָא דְמִצְרַיִם אִתְחַבְּלַת אַרְעָא מִוקֳדָם עָרוֹבָא׃

25 וּקְרָא פַּרְעֹה לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן וַאֲמַר אֱזִילוּ דַּבַּחוּ קֳדָם אֱלָהֲכוֹן בְּאַרְעָא׃

26 וַאֲמַר מֹשֶׁה לָא תַקִּין לְמֶעְבַּד כְּדֵין אֲרֵי בְּעִירָא דְמִצְרָאֵי דָּחֲלִין לֵיהּ מִנֵּיהּ אֲנַחְנָא נָסְבִין לְדַבָּחָא קֳדָם יְיָ אֱלָהָנָא הָא נְדַבַּח יָת בְּעִירָא דְמִצְרָאֵי דָּחֲלִין לֵיהּ וְאִנּוּן יְהוֹן חָזָן הֲלָא יֵמְרוּן לְמִרְגְּמָנָא׃

27 מַהֲלַךְ תְּלָתָא יוֹמִין נֵיזֵיל בְּמַדְבְּרָא וּנְדַבַּח קֳדָם יְיָ אֱלָהָנָא כְּמָא דְיֵימַר לָנָא׃

28 וַאֲמַר פַּרְעֹה אֲנָא אֲשַׁלַּח יַתְכוֹן וְתִדְבְּחוּן קֳדָם יְיָ אֱלָהֲכוֹן בְּמַדְבְּרָא לְחוֹד אַרְחָקָא לָא תַרְחֲקוּן לְמֵיזַל צַלּוֹ אַף עֲלָי׃

29 וַאֲמַר מֹשֶׁה הָא אֲנָא נָפֵיק מֵעִמָּךְ וְאַצְלֵי קֳדָם יְיָ וְיִעְדֵּי עָרוֹבָא מִפַּרְעֹה מֵעַבְדוֹהִי וּמֵעַמֵּיהּ מְחַר לְחוֹד לָא יוֹסֵיף פַּרְעֹה לְשַׁקָּרָא בְּדִיל דְּלָא לְשַׁלָּחָא יָת עַמָּא לְדַבָּחָא קֳדָם יְיָ׃

30 וּנְפַק מֹשֶׁה מִלְוָת פַּרְעֹה וְצַלִּי קֳדָם יְיָ׃

31 וַעֲבַד יְיָ כְּפִתְגָּמָא דְמֹשֶׁה וְאַעְדִּי עָרוֹבָא מִפַּרְעֹה מֵעַבְדוֹהִי וּמֵעַמֵּיהּ לָא אִשְׁתְּאַר חַד׃

32 וְיַקַּר פַּרְעֹה יָת לִבֵּיהּ אַף בְּזִימְנָא הָדָא וְלָא שַׁלַּח יָת עַמָּא׃

ח

23 וְשַׂמְתִּי פְדֻת בֵּין עַמִּי וּבֵין עַמֶּךָ לְמָחָר יִהְיֶה הָאֹת הַזֶּה׃

24 וַיַּעַשׂ יְהוָה כֵּן וַיָּבֹא עָרֹב כָּבֵד בֵּיתָה פַרְעֹה וּבֵית עֲבָדָיו וּבְכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם תִּשָּׁחֵת הָאָרֶץ מִפְּנֵי הֶעָרֹב׃

25 וַיִּקְרָא פַרְעֹה אֶל־מֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן וַיֹּאמֶר לְכוּ זִבְחוּ לֵאלֹהֵיכֶם בָּאָרֶץ׃

26 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לֹא נָכוֹן לַעֲשׂוֹת כֵּן כִּי תּוֹעֲבַת מִצְרַיִם נִזְבַּח לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ הֵן נִזְבַּח אֶת־תּוֹעֲבַת מִצְרַיִם לְעֵינֵיהֶם וְלֹא יִסְקְלֻנוּ׃

27 דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים נֵלֵךְ בַּמִּדְבָּר וְזָבַחְנוּ לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ כַּאֲשֶׁר יֹאמַר אֵלֵינוּ׃

28 וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אָנֹכִי אֲשַׁלַּח אֶתְכֶם וּזְבַחְתֶּם לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם בַּמִּדְבָּר רַק הַרְחֵק לֹא־תַרְחִיקוּ לָלֶכֶת הַעְתִּירוּ בַּעֲדִי׃

29 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה הִנֵּה אָנֹכִי יוֹצֵא מֵעִמָּךְ וְהַעְתַּרְתִּי אֶל־יְהוָה וְסָר הֶעָרֹב מִפַּרְעֹה מֵעֲבָדָיו וּמֵעַמּוֹ מָחָר רַק אַל־יֹסֵף פַּרְעֹה הָתֵל לְבִלְתִּי שַׁלַּח אֶת־הָעָם לִזְבֹּחַ לַיהוָה׃

30 וַיֵּצֵא מֹשֶׁה מֵעִם פַּרְעֹה וַיֶּעְתַּר אֶל־יְהוָה׃

31 וַיַּעַשׂ יְהוָה כִּדְבַר מֹשֶׁה וַיָּסַר הֶעָרֹב מִפַּרְעֹה מֵעֲבָדָיו וּמֵעַמּוֹ לֹא נִשְׁאַר אֶחָד׃

32 וַיַּכְבֵּד פַּרְעֹה אֶת־לִבּוֹ גַּם בַּפַּעַם הַזֹּאת וְלֹא שִׁלַּח אֶת־הָעָם׃

η'.

23. Καὶ δώσω διαστολὴν ἀνὰ μέσον τοῦ ἐμοῦ λαοῦ, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σοῦ λαοῦ. ἐν δὲ τῇ αὔριον ἔσται τὸ σημεῖον τοῦτο ἐπὶ τῆς γῆς.

24. Ἐποίησε δὲ κύριος οὕτως. καὶ παρεγένετο ἡ κυνόμυια, πλῆθος εἰς τοὺς οἴκους Φαραὼ, καὶ εἰς τοὺς οἴκους τῶν θεραπόντων αὐτοῦ, καὶ εἰς πᾶσαν τὴν γῆν αἰγύπτου, καὶ ἐξωλοθρεύθη ἡ γῆ ἀπὸ τῆς κυνομυίας.

25. Ἐκάλεσε δὲ Φαραὼ Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν λέγων· ἐλθόντες θύσατε κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν ἐν τῇ γῇ ταύτῃ.

26. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς· οὐ δυνατὸν γενέσθαι οὕτως. τὰ γὰρ βδελύγματα τῶν αἰγυπτίων θύσομεν κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν. ἐὰν γὰρ θύσωμεν τὰ βδελύγματα τῶν αἰγυπτίων ἐναντίον αὐτῶν, λιθοβοληθησόμεθα.

27. Ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν πορευσόμεθα εἰς τὴν ἔρημον, καὶ θύσομεν κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν, καθάπερ εἶπεν ἡμῖν.

28. Καὶ εἶπε Φαραώ· ἐγὼ ἐξαποστελῶ ὑμᾶς. καὶ θύσετε κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ. ἀλλ᾽ οὐ μακρὰν ἀποτενεῖτε πορευθῆναι. εὔξασθε οὖν περὶ ἐμοῦ πρὸς κύριον.

29. Εἶπε δὲ Μωϋσῆς, ἰδοὺ ἐγὼ ἐξελεύσομαι ἀπὸ σοῦ. καὶ εὔξομαι πρὸς τὸν θεὸν, καὶ ἀπελεύσεται ἡ κυνόμυια ἀπὸ Φαραὼ καὶ ἀπὸ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ αὔριον. μὴ προσθῇς ἔτι Φαραὼ ἐξαπατῆσαι, τοῦ μὴ ἐξαποστεῖλαι τὸν λαὸν θῦσαι κυρίῳ.

30. Ἐξῆλθε δὲ Μωϋσῆς ἀπὸ Φαραὼ, καὶ ηὔξατο πρὸς τὸν θεόν.

31. Ἐποίησε δὲ κύριος καθάπερ εἶπε Μωϋσῆς, καὶ περιεῖλε τὴν κυνόμυιαν ἀπὸ Φαραὼ, καὶ ἀπὸ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ οὐ κατελείφθη οὐδεμία

32. Καὶ ἐβάρυνε Φαραὼ τὴν καρδίαν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοῦ καιροῦ τούτου, καὶ οὐκ ἠθέλησεν ἐξαποστεῖλαι τὸν λαόν

CAP. VIII.

23. Ponamq; diviſionem inter populum meum, & populum tuum: cras erit ſignum iſtud.

24. Fecitq; Dominus ita. Et venit muſca graviſſima in domos Pharaonis & ſervorum eius, & in omnem Terram-Aegypti: corruptaque eſt terra ab huiuſcemodi muſcis.

25. Vocavitq; Pharao Moyſen & Aaron, & ait eis, Ite & ſacrificate Deo veſtro in terra hac.

26. Et ait Moyſes, Non poteſt ita fieri: abominationes enim Aegyptiorum immolabimus Domino Deo noſtro? quòd ſi mactaverimus ea quæ colunt Aegyptii corā eis, lapidibus nos obruent.

27. Viam trium dierum pergemus in ſolitudinem: & ſacrificabimus Domino Deo noſtro, ſicut præcepit nobis.

28. Dixitq; Pharao, Ego dimittam vos ut ſacrificetis Domino Deo veſtro in deſerto: veruntamen longius ne abeatis, rogate pro me.

29. Et ait Moyſes, Egreſſus à te, orabo Dominum: & recedet muſca à Pharaone, & à ſervis ſuis, & à populo eius cras: veruntamen noli ultrà fallere, ut non dimittas populum ſacrificare Domino.

30. Egreſſusq; Moyſes à Pharaone, oravit Dominum.

31. Qui fecit iuxta verbum illius: & abſtulit muſcas à Pharaone, & a ſervis ſuis, & à populo eius: non ſuperfuit ne una quidem.

32. Et ingravatum eſt cor Pharaonis, ita ut nec hac quidem vice dimitteret populum.

Das IIX. Capitel.

23. Vnd wil eine erlöſung ſetzen zwiſchen meinem vnd deinem volck. Morgen ſol das Zeichen geſchehen.

24. Vnd der HERR thet alſo. Vnd es kam vil vnzifers in Pharao hauß / in ſeiner knechte häuſer / vnd vber gantz Egyptenland / Vnnd das land ward verderbet von dem vnzifer.

25. Da fodert Pharao Moſe vnnd Aaron / vnnd ſprach: Gehet hin vnnd opffert eurem Gotte / hie im land.

26. Moſe ſprach das taug nicht / daß wir alſo thun. Denn wir würden der Egypter greuel opffern / vnſerm Gott dem HERREN. Sihe / wenn wir denn der Egypter Greuel für jhren augen opfferten / würden ſie vns nicht ſteinigen?

27. Drey tagreiſe wollen wir gehen in die Wüſten / vnd dem HERREN vnſerm GOtt opffern / wie er vnns geſagt hat.

28. Pharao ſprach: Jch will euch laſſen / daß jr dem HERRN eurem Gott opffert in der Wüſten / Alleine daß jhr nicht ferner ziehet / vnnd bittet für mich.

29. Moſe ſprach: Sihe / wenn ich hinauß von dir komme / ſo will ich den HERREN bitten / daß diß vnzifer von Pharao / vnd ſeinen knechten / vnd ſeinem volck genommen werde / morgen des tags / alleine teuſche mich nicht mehr das du das volck nicht laſſeſt / dem HERRN zu opffern.

30 Vnd Moſe gieng hinaus von Pharao / vnd bat den HERren.

31. Vnnd der HErr that wie Moſe geſagt hatte / vnd ſchaffet das Vnzifer weg / von Pharao / von ſeinen knechten / vnnd von ſeinem volck / daß nicht eines vberbleib.

32. Aber Pharao verhertet ſein hertz auch daſſelbe mal / vnd ließ daß volck nicht.

CHAP. VIII.

23. Et mettrai difference entre ton peuple & mon peuple. Demain ce ſigne aduiendra.

24. Et l'Eternel *le* fit ainſi: & vne grieue meſlee de beſtes entra en la maiſon de Pharao, & en vne chacune maiſon de ſes ſeruiteurs, & en tout le païs d'Egypte: la terre fut gaſtee de ceſte meſlee.

25. Lors Pharao appela Moyſe & Aaron, & dit, Allez, ſacrifiez à voſtre Dieu en ce païs.

26. Mais Moyſe dit, Il ne viendroit pas à poinct de faire ainſi: car nous ſacrifieriõs à l'Eternel noſtre Dieu, l'abomination des Egyptiens. Voici ſi nous facrifions l'abomination des Egyptiens deuant leurs yeux, ne nous lapideroyent-ils pas?

27. Nous irons le chemin de trois iours au deſert, & ſacrifierons à l'Eternel noſtre Dieu, comme il nous dira.

28. Lors Pharao dit, Ie vous laiſſerai aller pour ſacrifier au deſert à l'Eternel voſtre Dieu: toutesfois vous ne vous eſlongnerez nullemēt en vous en allant. Fleſchiſſez *l'Eternel* pour moi par prieres.

29. Et Moyſe dit, Voici, ie ſors d'auec toi, & fleſchirai par prieres l'Eternel, à ce que la meſlee de beſtes ſe retire demain de Pharao, de ſes ſeruiteurs, & de ſon peuple. Mais que Pharao ne pourſuiue point à ſe mocquer, en ne laiſſant point aller le peuple pour ſacrifier à l'Eternel.

30. Lors Moyſe ſortit d'auec Pharao, & fleſchit l'Eternel par prieres.

31. Et l'Eternel fit ſelon la parole de Moyſe: & la meſlee de beſtes ſe retira de Pharao, & de ſes ſeruiteurs, & de ſon peuple: il ne reſta pas vne ſeule *beſte*.

32. Mais Pharao aggraua ſon cœur encore à ceſte fois, & ne laiſſa point aller le peuple.

ט

1 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה עוֹל לְוָת פַּרְעֹה וּתְמַלֵּיל לֵיהּ כִּדְנַן אֲמַר יְיָ אֱלָהָא דִיהוּדָאֵי שַׁלַּח יָת עַמִּי וְיִפְלְחוּן קֳדָמַי׃

2 אֲרֵי אִם מְסָרֵב אַתְּ לְשַׁלָּחָא וְעַד כְּעַן אַתְּ מַתְקֵיף בְּהוֹן׃

3 הָא מַחָא מִן קֳדָם יְיָ הַוְיָא בְּגֵיתָךְ דִּבְחַקְלָא בְּסוּסְוָתָא בַּחֲמָרֵי בְּגַמְלֵי בְּתוֹרֵי וּבְעָנָא מוֹתָא סַגִּי לַחְדָּא׃

4 וְיַפְרֵישׁ יְיָ בֵּין בְּעִירָא דְיִשְׂרָאֵל וּבֵין בְּעִירָא דְמִצְרָאֵי וְלָא יְמוּת מִכָּל דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל מִדָּעַם׃

5 וְשַׁוִּי יְיָ זִמְנָא לְמֵימַר מְחַר יַעְבֵּיד יְיָ פִּתְגָּמָא הָדֵין בְּאַרְעָא׃

6 וַעֲבַד יְיָ יָת פִּתְגָּמָא הָדֵין מִיּוֹמָא דְבָתְרוֹהִי וּמִית כָּל בְּעִירָא דְמִצְרָאֵי וּמִבְּעִירָא דִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לָא מִית חָד׃

7 וּשְׁלַח פַּרְעֹה וְהָא לָא מִית מִבְּעִירָא דְיִשְׂרָאֵל עַד חַד וְאִתְיַקַּר לִבָּא דְפַרְעֹה וְלָא שַׁלַּח יָת עַמָּא׃

8 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן סִיבוּ לְכוֹן מְלֵי חָפְנֵיכוֹן פִּיחָא דְאַתּוּנָא וְיִזְרְקִנֵּיהּ מֹשֶׁה לְצֵית שְׁמַיָּא לְעֵינֵי פַרְעֹה׃

9 וִיהֵי לְאַבְקָא עַל כָּל אַרְעָא דְמִצְרַיִם וִיהֵי עַל אֱנָשָׁא וְעַל בְּעִירָא לְשִׁחִין סָגֵי אֲבַעְבּוּעִין בְּכָל אַרְעָא דְמִצְרַיִם׃

10 וּנְסִיבוּ יָת פִּיחָא דְאַתּוּנָא וְקָמוּ קֳדָם פַּרְעֹה וּזְרַק יָתֵיהּ מֹשֶׁה לְצֵית שְׁמַיָּא וַהֲוָה שְׁחִין אֲבַעְבּוּעִין סָגֵי בֶּאֱנָשָׁא וּבִבְעִירָא׃

ט

1 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בֹּא אֶל־פַּרְעֹה וְדִבַּרְתָּ אֵלָיו כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי הָעִבְרִים שַׁלַּח אֶת־עַמִּי וְיַעַבְדֻנִי׃

2 כִּי אִם־מָאֵן אַתָּה לְשַׁלֵּחַ וְעוֹדְךָ מַחֲזִיק בָּם׃

3 הִנֵּה יַד־יְהוָה הוֹיָה בְּמִקְנְךָ אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה בַּסּוּסִים בַּחֲמֹרִים בַּגְּמַלִּים בַּבָּקָר וּבַצֹּאן דֶּבֶר כָּבֵד מְאֹד׃

4 וְהִפְלָה יְהוָה בֵּין מִקְנֵה יִשְׂרָאֵל וּבֵין מִקְנֵה מִצְרָיִם וְלֹא יָמוּת מִכָּל־לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל דָּבָר׃

5 וַיָּשֶׂם יְהוָה מוֹעֵד לֵאמֹר מָחָר יַעֲשֶׂה יְהוָה הַדָּבָר הַזֶּה בָּאָרֶץ׃

6 וַיַּעַשׂ יְהוָה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה מִמָּחֳרָת וַיָּמָת כֹּל מִקְנֵה מִצְרָיִם וּמִמִּקְנֵה בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לֹא־מֵת אֶחָד׃

7 וַיִּשְׁלַח פַּרְעֹה וְהִנֵּה לֹא־מֵת מִמִּקְנֵה יִשְׂרָאֵל עַד־אֶחָד וַיִּכְבַּד לֵב פַּרְעֹה וְלֹא שִׁלַּח אֶת־הָעָם׃

8 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן קְחוּ לָכֶם מְלֹא חָפְנֵיכֶם פִּיחַ כִּבְשָׁן וּזְרָקוֹ מֹשֶׁה הַשָּׁמַיְמָה לְעֵינֵי פַרְעֹה׃

9 וְהָיָה לְאָבָק עַל כָּל־אֶרֶץ מִצְרָיִם וְהָיָה עַל־הָאָדָם וְעַל־הַבְּהֵמָה לִשְׁחִין פֹּרֵחַ אֲבַעְבֻּעֹת בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃

10 וַיִּקְחוּ אֶת־פִּיחַ הַכִּבְשָׁן וַיַּעַמְדוּ לִפְנֵי פַרְעֹה וַיִּזְרֹק אֹתוֹ מֹשֶׁה הַשָּׁמָיְמָה וַיְהִי שְׁחִין אֲבַעְבֻּעֹת פֹּרֵחַ בָּאָדָם וּבַבְּהֵמָה׃

θ'.

1. Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωϋσῆν· εἴσελθε πρὸς Φαραώ, καὶ ἐρεῖς αὐτῷ· τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς τῶν ἑβραίων· ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου, ἵνα λατρεύσωσί μοι.

2. Εἰ μὲν οὖν μὴ βούλῃ ἐξαποστεῖλαι τὸν λαόν μου, ἀλλὰ ἔτι ἐγκρατεῖς αὐτοῦ.

3. Ἰδοὺ χεὶρ κυρίου ἔσται ἐν τοῖς κτήνεσί σου ἐν τοῖς πεδίοις. καὶ ἔν τε τοῖς ἵπποις, καὶ ἐν τοῖς ὑποζυγίοις, καὶ ταῖς καμήλοις, καὶ βουσὶ, καὶ προβάτοις θάνατος μέγας σφόδρα.

4. Καὶ παραδοξάσω ἐγὼ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀνὰ μέσον τῶν κτηνῶν τῶν αἰγυπτίων, καὶ ἀνὰ μέσον τῶν κτηνῶν τῶν υἱῶν Ισραὴλ, καὶ οὐ τελευτήσει ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν τῶν υἱῶν Ισραὴλ ῥητόν.

5. Καὶ ἔδωκεν ὁ θεὸς ὅρον λέγων· ἐν τῇ αὔριον ποιήσει κύριος τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐπὶ τῆς γῆς.

6. Καὶ ἐποίησε κύριος τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐπαύριον, καὶ ἐτελεύτησε πάντα τὰ κτήνη τῶν αἰγυπτίων. ἀπὸ δὲ τῶν κτηνῶν τῶν υἱῶν Ισραὴλ οὐκ ἐτελεύτησεν οὐδέν.

7. Ἰδὼν δὲ Φαραὼ ὅτι οὐκ ἐτελεύτησεν ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν τῶν υἱῶν ἰσραὴλ οὐδὲν, ἐβαρύνθη ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐξαπέστειλε τὸν λαόν.

8. Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ααρὼν λέγων· λάβετε ὑμεῖς· πλήρεις τὰς χεῖρας αἰθάλης καμιναίας, καὶ πασάτω Μωϋσῆς εἰς τὸν οὐρανὸν, ἐναντίον Φαραὼ καὶ ἐναντίον τῶν θεραπόντων αὐτοῦ.

9 Καὶ γενηθήτω κονιορτὸς ἐπὶ πᾶσαν γῆν αἰγύπτου. καὶ ἔσται ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐπὶ τὰ τετράποδα ἕλκη, φλυκτίδες ἀναζέουσαι ἔν τε τοῖς ἀνθρώποις καὶ ἐν τοῖς τετράποσι καὶ ἐν πάσῃ γῇ αἰγύπτου.

10. Καὶ ἔλαβε τὴν αἰθάλην τῆς καμιναίας ἐναντίον Φαραὼ, καὶ ἐναντίον τῶν θεραπόντων αὐτοῦ, καὶ ἔπασεν αὐτὴν Μωϋσῆς εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἐγένετο ἕλκη, φλυκτίδες ἀναζέουσαι ἔν τε τοῖς ἀνθρώποις, καὶ ἐν τοῖς τετράποσι.

CAP. IX.

1. Dixit autem Dominus ad Moyſen: Ingredere ad Pharaonem, & loquere ad eum: Hæc dicit Dominus Deus Hebræorum, Dimitte populum meum, ut ſacrificet mihi.

2. Quòd ſi adhuc renuis, & retines eos.

3. Ecce manus mea erit ſuper agros tuos, & ſuper equos & aſinos, & camelos, & oves, & boves peſtis valde gravis.

4. Et faciet Dominus mirabile inter poſſeſſiones Iſraël, & poſſeſſiones Aegyptiorũ, ut nil omnino pereat ex his quæ pertinẽt ad filios Iſrael.

5. Conſtituitque Dominus tempus, dicens: Cras faciet Dominus verbum iſtud in terra.

6. Fecit ergo Dominus verbum hoc altera die: mortuaque ſunt omnia animantia Aegyptiorum: de animalibus verò filiorum Iſraël nihil omnino periit.

7. Et miſit Pharao ad videndum: nec erat quicquam mortuum de his quæ poſſidebat Iſrael. Ingravatumque eſt cor Pharaonis, & non dimiſit populum.

8. Et dixit Dominus ad Moyſen, & Aaron: Tollite plenas manus cineris de camino, & ſpargat illum Moyſes in cœlum coram Pharaone.

9. Sitq; pulvis ſuper omnem terram Aegypti: erunt enim in hominibus & iumentis ulcera, & veſicæ ſurgentes in univerſa Terra Aegypti.

10. Tuleruntq; cinerem de camino, & ſteterunt coram Pharaone, & ſparſit illum Moyſes in cœlum: factaque ſunt ulcera veſicarum turgentium in hominibus, & iumentis.

Das IX. Capitel.

DEr HERR ſprach zu Moſe: Gehe hinein zu Pharao / vnnd ſprich zu jhm / alſo ſagt der HERR / der Gott der Ebreer: Laß mein volck / daß ſie mir dienen.

2. Wo du dich des wegerſt / vnnd ſie weiter auffhelteſt.

3. Sihe / ſo wird die hand des HERREN ſein / über dein vieh auff dem felde / vber pferde / vber eſel / vber kameel / vber ochſen / vber ſchafe / mit einer faſt ſchweren peſtilentz.

4. Vnd der HERR wird ein beſonders thun / zwiſchen dem vieh der Iſraeliter / vnd der Egypter / daß nichts ſterbe auß allem / das die kinder Iſrael haben.

5. Vnd der HErr beſtimmt eine zeit / vnnd ſprach: Morgen wird der HErr ſolches auff erden thun.

6. Vnnd der HERR that ſolches des morgens / Vnd ſtarb allerley vieh der Egypter / aber des viehs der kinder Iſrael ſtarb nicht eins.

7. Vnnd Pharao ſandte darnach / vnd ſihe / es ward des viehs Iſrael nit eins geſtorben. Aber das hertz Pharao ward verſtockt / vnnd ließ das volck nicht.

8. Da ſprach der HErr zu Moſe vnd Aaron: Nemet eure feuſte vol ruß auß dem ofen / vnd Moſe ſprenget jn gegen himel fůr Pharao.

9. Daß vber gantz Egyptenland ſteube vnd böſe ſchwartze blattern auffaren / beide an menſchen vnd an vieh / in gantz Egyptenland.

10. Vnd ſie namen ruß auß dem ofen / vnnd tratten fůr Pharao / vnnd Moſe ſprenget jn gen himel. Da furen auff böſe ſchwartze blattern / beide an menſchen vnd an vieh.

CHAP. IX.

1. Lors l'Eternel dit à Moyſe, Va vers Pharao, & lui di, Ainſi a dit l'Eternel, le Dieu des Hebrieux, laiſſe aller mõ peuple, afin qu'ils me ſeruẽt.

2. Car ſi tu refuſes de *le* laiſſer aller, & les retiẽs encore.

3. Voici, la main de l'Eternel ſera ſur ton beſtail qui *eſt* aux champs, tant ſur cheuaux, que ſur aſnes, chameaux, bœufs, & brebis, *aſſauoir* treſgrieue mortalité.

4. Et l'Eternel mettra difference entre le beſtail des Iſraelites, & le beſtail des Egyptiens: à ce que rien de ce qui *eſt* aux enfans d'Iſrael ne meure.

5. Et l'Eternel aſſigna terme, diſant, Demain l'Eternel fera ceci au païs.

6. L'Eternel donc fit cela des le lendemain: & tout le beſtail des Egyptiens mourut: mais du beſtail des enfans d'Iſrael, il n'en mourut point vne ſeule *piece*.

7. Et Pharao enuoya *voir*: & voici, il n'auoit pas vne ſeule *piece* morte du beſtail des enfans d'Iſrael. Toutefois le cœur de Pharao s'aggraua, & ne laiſſa point aller le peuple.

8. Lors l'Eternel dit à Moyſe & à Aaron, Prenez pleines vos paumes de cendre de fournaiſe: & que Moyſe l'eſparde vers les cieux en la preſence de Pharao.

9. Et *cela* deuiendra pouſſiere ſur tout le païs d'Egypte: & s'en fera des ulceres bourgeonnans veſſies tant ſur les hommes que ſur les beſtes, en tout le païs d'Egypte.

10. Ils prindrent donc de la cendre de fournaiſe, & ſe tindrent deuãt Pharao: & Moyſe l'eſpardit vers les cieux, & elle deuint vlceres auec veſſies bourgeonnans, tant és hommes qu'es beſtes.

ט

11 וְלָא יְכִילוּ חָרָשַׁיָּא לְמֵיקַם קֳדָם מֹשֶׁה מִן קֳדָם שִׁחְנָא אֲרֵי הֲוָה שִׁחְנָא בְּחָרָשַׁיָּא וּבְכָל מִצְרָאֵי׃

12 וְאַתְקֵיף יְיָ יָת לִבָּא דְפַרְעֹה וְלָא קַבֵּיל מִנְּהוֹן כְּמָא דְמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה׃

13 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה אַקְדֵּים בְּצַפְרָא וְאִתְעַתַּד קֳדָם פַּרְעֹה וְתֵימַר לֵיהּ כִּדְנַן אֲמַר יְיָ אֱלָהָא דִיהוּדָאֵי שַׁלַּח יָת עַמִּי וְיִפְלְחוּן קֳדָמַי׃

14 אֲרֵי בְּזִמְנָא הָדָא אֲנָא שָׁלַח יָת כָּל מַחֲתַי לְלִבָּךְ וּבְעַבְדָךְ וּבְעַמָּךְ בְּדִיל דְּתִידַּע אֲרֵי לֵית דִּכְוָתִי שַׁלִּיט בְּכָל אַרְעָא׃

15 אֲרֵי כְעַן קָרִיב קֳדָמַי דְּאֶשְׁלַח בּוּן יָת מַחַת גְּבוּרְתִּי וְאֶמְחֵי יָתָךְ וְיָת עַמָּךְ בְּמוֹתָא וְאִשְׁתֵּיצֵית מִן אַרְעָא׃

16 וּבְרַם בְּדִיל דָּא קַיֵּימְתָּךְ בְּדִיל לְאַחֲזָיוּתָךְ יָת חֵילִי וּבְדִיל דִּיהוֹן מִשְׁתַּעַן גְּבוּרַת שְׁמִי בְּכָל אַרְעָא׃

17 עַד כְּעַן אַתְּ כָּבֵישׁ לֵיהּ לְעַמִּי בְּדִיל דְּלָא לְשַׁלָּחוּתְהוֹן׃

18 הָא אֲנָא מַחֵית בְּעִידָּנָא הָדֵין מְחַר בַּרְדָּא תַּקִּיף לַחֲדָא דְּלָא הֲוָה דִכְוָתֵיהּ בְּמִצְרַיִם לְמִן יוֹמָא דְּאִשְׁתַּכְלָלַת וְעַד כְּעַן׃

19 וּכְעַן שְׁלַח כְּנוֹשׁ יָת גֵּיתָךְ וְיָת כָּל דִּלָךְ בְּחַקְלָא כָּל אֱנָשָׁא וּבְעִירָא דְּיִשְׁתְּכַח בְּחַקְלָא וְלָא יִתְכְּנֵישׁ לְבֵיתָא וְיֵחוֹת עֲלֵיהוֹן בַּרְדָּא וִימוּתוּן׃

20 דִּדְחֵיל מִן פִּתְגָמָא דַּיְיָ מֵעַבְדֵי פַרְעֹה כְּנֵישׁ יָת עַבְדוֹהִי וְיָת גֵּיתֵיהּ לְבֵיתָא׃

ט

11 וְלֹא־יָכְלוּ הַחַרְטֻמִּים לַעֲמֹד לִפְנֵי מֹשֶׁה מִפְּנֵי הַשְּׁחִין כִּי־הָיָה הַשְּׁחִין בַּחַרְטֻמִּים וּבְכָל־מִצְרָיִם׃

12 וַיְחַזֵּק יְהוָה אֶת־לֵב פַּרְעֹה וְלֹא שָׁמַע אֲלֵהֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה׃

13 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה הַשְׁכֵּם בַּבֹּקֶר וְהִתְיַצֵּב לִפְנֵי פַרְעֹה וְאָמַרְתָּ אֵלָיו כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי הָעִבְרִים שַׁלַּח אֶת־עַמִּי וְיַעַבְדֻנִי׃

14 כִּי בַּפַּעַם הַזֹּאת אֲנִי שֹׁלֵחַ אֶת־כָּל־מַגֵּפֹתַי אֶל־לִבְּךָ וּבַעֲבָדֶיךָ וּבְעַמֶּךָ בַּעֲבוּר תֵּדַע כִּי אֵין כָּמֹנִי בְּכָל־הָאָרֶץ׃

15 כִּי עַתָּה שָׁלַחְתִּי אֶת־יָדִי וָאַךְ אוֹתְךָ וְאֶת־עַמְּךָ בַּדָּבֶר וַתִּכָּחֵד מִן־הָאָרֶץ׃

16 וְאוּלָם בַּעֲבוּר זֹאת הֶעֱמַדְתִּיךָ בַּעֲבוּר הַרְאֹתְךָ אֶת־כֹּחִי וּלְמַעַן סַפֵּר שְׁמִי בְּכָל־הָאָרֶץ׃

17 עוֹדְךָ מִסְתּוֹלֵל בְּעַמִּי לְבִלְתִּי שַׁלְּחָם׃

18 הִנְנִי מַמְטִיר כָּעֵת מָחָר בָּרָד כָּבֵד מְאֹד אֲשֶׁר לֹא־הָיָה כָמֹהוּ בְּמִצְרַיִם לְמִן־הַיּוֹם הִוָּסְדָה וְעַד־עָתָּה׃

19 וְעַתָּה שְׁלַח הָעֵז אֶת־מִקְנְךָ וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר לְךָ בַּשָּׂדֶה כָּל־הָאָדָם וְהַבְּהֵמָה אֲשֶׁר־יִמָּצֵא בַשָּׂדֶה וְלֹא יֵאָסֵף הַבַּיְתָה וְיָרַד עֲלֵהֶם הַבָּרָד וָמֵתוּ׃

20 הַיָּרֵא אֶת־דְּבַר יְהוָה מֵעַבְדֵי פַּרְעֹה הֵנִיס אֶת־עֲבָדָיו וְאֶת־מִקְנֵהוּ אֶל־הַבָּתִּים׃

θ.

11. Καὶ οὐκ ἠδύναντο οἱ φαρμακοὶ στῆναι ἐναντίον Μωϋσῆ διὰ τὰ ἕλκη. ἐγένετο γὰρ τὰ ἕλκη, καὶ ἐν τοῖς φαρμακοῖς καὶ ἐν πάσῃ γῇ αἰγύπτου.

12. Ἐσκλήρυνε δὲ κύριος τὴν καρδίαν Φαραώ, καὶ οὐκ εἰσήκουσε αὐτῶν, καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσῇ.

13. Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωϋσῆν· ὄρθρισον τὸ πρωΐ, καὶ στῆθι ἐναντίον Φαραώ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν· τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς τῶν ἑβραίων· ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου ἵνα λατρεύσωσί μοι.

14. Ἐν τῷ γὰρ νῦν καιρῷ, ἐγὼ ἐξαποστελῶ πάντα τὰ συναντήματά μου εἰς τὴν καρδίαν σου, καὶ τῶν θεραπόντων σου, καὶ τοῦ λαοῦ σου, ἵνα εἰδῇς ὅτι οὐκ ἔστιν ὡς ἐγὼ ἄλλος ἐν πάσῃ τῇ γῇ.

15. Νῦν γὰρ ἀποστείλας τὴν χεῖρά μου, πατάξω σὲ καὶ τὸν λαόν σου θανάτῳ. καὶ ἐκτριβήσῃ ἀπὸ τῆς γῆς.

16. Καὶ ἕνεκεν τούτου διετηρήθης ἕως τοῦ νῦν, ἵνα ἐνδείξωμαι ἐν σοὶ τὴν ἰσχύν μου,, καὶ ὅπως διαγγελῇ τὸ ὄνομά μου ἐν πάσῃ τῇ γῇ.

17. Ἔτι οὖν σὺ ἐμποιῇ τοῦ λαοῦ μου, τοῦ μὴ ἐξαποστεῖλαι αὐτούς;

18. Ἰδοὺ ἐγὼ ὕω τὴν ὥραν ταύτην αὔριον, χάλαζαν πολλὴν σφόδρα, ἥτις τοιαύτη οὐ γέγονεν ἐν αἰγύπτῳ ἀφ᾽ ἧς ἡμέρας ἔκτισται, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

19. Νῦν οὖν κατάσπευσον συναγαγεῖν τὰ κτήνη σου, καὶ ὅσα σοι ἐστὶν ἐν τῷ πεδίῳ. πάντες γὰρ οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ κτήνη ὅσα ἐὰν εὑρεθῇ ἐν τοῖς πεδίοις, καὶ μὴ εἰσέλθῃ εἰς οἰκίαν. πέσῃ δὲ ἐπ᾽ αὐτὰ ἡ χάλαζα, τελευτήσει.

20. Ὁ φοβούμενος τὸ ῥῆμα κυρίου τῶν θεραπόντων Φαραώ, συνήγαγε τὰ κτήνη αὐτοῦ εἰς τοὺς οἴκους.

CAP. IX.

11. Nec poterant malefici ſtare coram Moyſe propter ulcera quæ in illis erant, & in omni Terra-Aegypti.

12. Induravitque Dominus cor Pharaonis; & non audivit eos: ſicut locutus eſt Dominus ad Moyſen.

13. Dixitque Dominus ad Moyſen, Manè conſurge, & ſta coram Pharaone, & dices ad eum, Hæc dicit Dominus Deus Hebræorum: Dimitte populum meum ut ſacrificet mihi.

14. Quia in hac vice mittam omnes plagas meas ſuper cor tuum: & ſuper ſervos tuos, & ſuper populum tuum: ut ſcias quòd non ſit ſimilis mei in omni terra.

15. Nunc enim extendens manum percutiam te & populum tuum peſte, peribiſq́; de terra.

16. Idcirco autem poſui te, ut oſtendam in te fortitudinem meam, & narretur nomen meum in omni terra.

17. Adhuc retines populum meum: & non vis dimittere eum?

18. Et pluam cras hac ipſa hora grandinem multam nimis: qualis non fuit in Ægypto à die qua fundata eſt, uſque in præſens tempus.

19. Mitte ergo iam nunc, & congrega iumenta tua, & omnia quæ habes in agro: homines enim & iumenta, & univerſa quæ inventa fuerint foris, nec congregata de agris, cecideritque ſuper ea grando, morientur.

20. Qui timuit verbum Domini de ſervis Pharaonis, fecit confugere ſervos ſuos, & iumenta in domos.

Das IX. Capitel.

11. Alſo daß die Zäuberer nicht kondten für Moſe ſtehen/für den böſen blattern. Denn es waren an den Zeuberern eben ſo wol böſe blattern/ als an allen Egyptern.

12. Aber der HERR verſtockt das hertz Pharao/ daß er ſie nicht höret/ wie denn der HERR zu Moſe geſagt hatte.

13. Da ſprach der HERR zu Moſe: Mache dich morgen frů auff/ vnd tritt für Pharao/ vnnd ſprich zu jhm: So ſagt der HERR der Ebreer GOtt: Laß mein volck/das mirs diene.

14. Jch will anders dißmal alle meine plage vber dich ſelbs ſenden/ vber deine knechte/ vnd vber dein volck/daß du innen werden ſolt/ daß meins gleichen nicht iſt in allen landen.

15. Denn ich wil jetzt meine hand außrecken/ vnd dich vnd dein volck mit peſtilentz ſchlagen/ daß du von der erden ſolt vertilget werden.

16. Vnnd zwar darumb hab ich dich erweckt/daß meine krafft an dir erſcheine/ vnnd mein name verkündigt werde in allen landen.

17. Du tritteſt mein volck noch vnter dich/ vnd wilts nicht laſſen.

18. Sihe/ ich wil morgen vmb dieſe zeit/ einen ſehr groſſen hagel regnen laſſen/ deßgleichen inn Egypten nicht geweſen iſt/ ſind der zeit ſie gegründet iſt/ biß her.

19. Vnd nun ſende hin/ vnd verware dein Vieh/ vnnd alles was du auff dem felde haſt. Denn alle menſchen vnd vieh/ das auff dem felde funden wird/ vnd nicht in die häuſer verſammlet iſt/ ſo der hagel auff ſie fellet/ werden ſterben.

20. Wer nu vnter den knechten Pharao des HERREN wort förchtet/ der ließ ſeine Knechte vnd vieh inn die häuſer flihen.

CHAP. IX.

11. Et les magiciens ne peurent ſe tenir deuant Moyſe à cauſe des vlceres: car il y auoit vlceres és magiciens cōme en tous les Egyptiens.

12. Et l'Eternel endurcit le cœur de Pharao: & ne les eſcouta point, ſelō que l'Eternel *en* auoit parlé à Moyſe.

13. Puis l'Eternel dit à Moyſe, Leue toi de bon matin, & te preſente deuant Pharao, & lui di, Ainſi a dit l'Eternel, le Dieu des Hebrieux, Laiſſe aller mon peuple, afin qu'ils me ſeruent.

14. Car à ce coup ie m'en vai faire venir toutes mes playes en ton cœur, & ſur tes ſeruiteurs, & ſur ton peuple: afin que tu ſaches qu'il n'*y a* nul ſemblable à moi en toute la terre.

15. Car maintenant que i'auoy' eſtēdu ma main, ie t'euſſe frapé de mortalité, toi & ton peuple: & tu euſſes eſté effacé de la terre.

16. Mais pour vrai, ie t'ai fait ſubſiſter pour ceci, afin que tu faces voir ma puiſſance, & afin qu'on face recit de mon nom en toute la terre.

17. Te dreſſes-tu encore contre mon peuple, pour ne le laiſſer point aller?

18. Voici, ie m'en vai faire pleuuoir demain à ceſte meſme heure vne greſle tresforte, à laquelle il n'y en a point eu de ſemblable en Egypte, depuis le iour qu'elle a eſté fondee iuſques à maintenant.

19. Maintenāt donc enuoye raſſembler tō beſtail, & tout ce que tu as aux champs. Car la greſle tombera ſur tous hommes, & ſur les beſtes qui ſe trouueront aux champs, & qui n'auront point eſté retirees en la maiſon, & mourront.

20. Celui des ſeruiteurs de Pharao, qui craignit la parole de l'Eternel, fit fuir aux maiſons ſes ſeruiteurs & ſes beſtes.

ט

21 וּדְלָא שַׁוִּי לִבֵּיהּ לְפִתְגָמָא דַיְיָ שְׁבַק יָת עַבְדוֹהִי וְיָת בְּעִירֵיהּ בְּחַקְלָא׃

22 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה אֲרֵים יָת יְדָךְ עַל צֵית שְׁמַיָּא וִיהֵי בַרְדָּא בְּכָל אַרְעָא דְמִצְרָיִם עַל אֱנָשָׁא וְעַל בְּעִירָא וְעַל כָּל עִסְבָּא דְחַקְלָא בְּאַרְעָא דְמִצְרָיִם׃

23 וַאֲרֵים מֹשֶׁה יָת חֻטְרֵיהּ עַל צֵית שְׁמַיָּא וַיְיָ יְהַב קָלִין וּבַרְדָּא וּמְהַלְּכָא אִישָׁתָא עַל אַרְעָא וְאַמְטַר יְיָ בַּרְדָּא עַל אַרְעָא דְמִצְרָיִם׃

24 וַהֲוָה בַרְדָּא וְאִישָׁתָא מִשְׁתַּלְהֲבָא בְּגוֹ בַּרְדָּא תַּקִּיף לַחֲדָא דְּלָא הֲוָה דִכְוָתֵיהּ בְּכָל אַרְעָא דְמִצְרַיִם מֵעִידָּן דַּהֲוָת לְעַמָּא׃

25 וּמְחָא בַרְדָּא בְּכָל אַרְעָא דְמִצְרַיִם יָת כָּל דִּי בְחַקְלָא מֵאֱנָשָׁא וְעַד בְּעִירָא וְיָת כָּל עִסְבָּא דְחַקְלָא מְחָא בַרְדָּא וְיָת כָּל אִילָנֵי חַקְלָא תְּבַר׃

26 לְחוֹד בְּאַרְעָא דְגֹשֶׁן דְּתַמָּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָא הֲוָה בַּרְדָּא׃

27 וּשְׁלַח פַּרְעֹה וּקְרָא לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן וַאֲמַר לְהוֹן חֲבֵית זִימְנָא הָדָא יְיָ זַכָּאָה וַאֲנָא וְעַמִּי חַיָּבִין׃

28 צַלּוֹ קֳדָם יְיָ וְסַגִּי קֳדָמוֹהִי רְוַח דְּלָא יְהוֹן עֲלָנָא קָלִין דִּלְוָט כְּאִלֵּין מִן קֳדָם יְיָ וּבַרְדָּא וְאֶשַׁלַּח יָתְכוֹן וְלָא תוֹסְפוּן לְאִתְעַכָּבָא׃

29 וַאֲמַר לֵיהּ מֹשֶׁה כְּמִפְּקִי מִן קַרְתָּא אֶפְרוֹשׂ יָת יְדַי בִּצְלוֹ קֳדָם יְיָ קָלַיָּא יִתְמַנְעוּן וּבַרְדָּא לָא יְהֵא עוֹד בְּדִיל דְּתִידַּע אֲרֵי דַיְיָ אַרְעָא׃

ט

21 וַאֲשֶׁר לֹא־שָׂם לִבּוֹ אֶל־דְּבַר יְהוָה וַיַּעֲזֹב אֶת־עֲבָדָיו וְאֶת־מִקְנֵהוּ בַּשָּׂדֶה׃

22 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה נְטֵה אֶת־יָדְךָ עַל־הַשָּׁמַיִם וִיהִי בָרָד בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם עַל־הָאָדָם וְעַל־הַבְּהֵמָה וְעַל כָּל־עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם׃

23 וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת־מַטֵּהוּ עַל־הַשָּׁמַיִם וַיהוָה נָתַן קֹלֹת וּבָרָד וַתִּהֲלַךְ אֵשׁ אָרְצָה וַיַּמְטֵר יְהוָה בָּרָד עַל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃

24 וַיְהִי בָרָד וְאֵשׁ מִתְלַקַּחַת בְּתוֹךְ הַבָּרָד כָּבֵד מְאֹד אֲשֶׁר לֹא־הָיָה כָמֹהוּ בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם מֵאָז הָיְתָה לְגוֹי׃

25 וַיַּךְ הַבָּרָד בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרַיִם אֵת כָּל־אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה מֵאָדָם וְעַד־בְּהֵמָה וְאֵת כָּל־עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה הִכָּה הַבָּרָד וְאֶת־כָּל־עֵץ הַשָּׂדֶה שִׁבֵּר׃

26 רַק בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן אֲשֶׁר־שָׁם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא הָיָה בָּרָד׃

27 וַיִּשְׁלַח פַּרְעֹה וַיִּקְרָא לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם חָטָאתִי הַפָּעַם יְהוָה הַצַּדִּיק וַאֲנִי וְעַמִּי הָרְשָׁעִים׃

38 הַעְתִּירוּ אֶל־יְהוָה וְרַב מִהְיֹת קֹלֹת אֱלֹהִים וּבָרָד וַאֲשַׁלְּחָה אֶתְכֶם וְלֹא תֹסִפוּן לַעֲמֹד׃

29 וַיֹּאמֶר אֵלָיו מֹשֶׁה כְּצֵאתִי אֶת־הָעִיר אֶפְרֹשׂ אֶת־כַּפַּי אֶל־יְהוָה הַקֹּלוֹת יֶחְדָּלוּן וְהַבָּרָד לֹא יִהְיֶה־עוֹד לְמַעַן תֵּדַע כִּי לַיהוָה הָאָרֶץ׃

θ'.

21. Ος δὲ μὴ προσέσχε τῇ διανοίᾳ εἰς τὸ ῥῆμα κυρίου ἀφῆκε τὰ κτήνη ἐν τοῖς πεδίοις.

22. Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωϋσῆν· ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἔσται χάλαζα ἐπὶ πᾶσαν γῆν αἰγύπτου, ἐπί τε τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐπὶ τὰ κτήνη, καὶ ἐπὶ πᾶσαν βοτάνην τὴν ἐπὶ τῆς γῆς.

23. Ἐξέτεινε δὲ Μωϋσῆς τὴν χεῖρα εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ κύριος ἔδωκε φωνὰς καὶ χάλαζαν, καὶ διέτρεχε τὸ πῦρ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἔβρεξε κύριος χάλαζαν ἐπὶ πᾶσαν γῆν αἰγύπτου.

24. Ἦν δὲ ἡ χάλαζα καὶ τὸ πῦρ φλογίζον ἐν τῇ χαλάζῃ. ἡ δὲ χάλαζα πολλὴ σφόδρα σφόδρα, ἥτις οὐ γέγονε τοιαύτη ἐν αἰγύπτῳ ἀφ' οὗ γεγένηται ἐπ' αὐτῆς ἔθνος.

25. Ἐπάταξε δὲ ἡ χάλαζα ἐν πάσῃ γῇ αἰγύπτου ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους. καὶ πᾶσαν βοτάνην τὴν ἐν τῷ πεδίῳ ἐπάταξεν ἡ χάλαζα, καὶ πάντα τὰ ξύλα τὰ ἐν τοῖς πεδίοις συνέτριψε.

26. Πλὴν ἐν γῇ γεσὲμ οὗ ἦσαν οἱ υἱοὶ Ισραήλ, οὐκ ἐγένετο ἡ χάλαζα.

27. Ἀποστείλας δὲ φαραὼ, ἐκάλεσε Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἡμάρτηκα τὸ νῦν. ὁ κύριος δίκαιος. ἐγὼ δὲ καὶ ὁ λαός μου ἀσεβεῖς.

28. Εὔξασθε οὖν πρὸς κύριον περὶ ἐμοῦ, καὶ παυσάσθω τοῦ γενέσθαι φωνὰς θεοῦ, καὶ χάλαζαν καὶ πῦρ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐξαποστελῶ ὑμᾶς, καὶ οὐκέτι προστεθήσεσθε μένειν.

29. Εἶπε δὲ αὐτῷ Μωϋσῆς· ὡς ἂν ἐξέλθω τὴν πόλιν, ἐκπετάσω τὰς χεῖράς μου πρὸς τὸν κύριον εἰς τὸν οὐρανόν. καὶ αἱ φωναὶ παύσονται, καὶ ἡ χάλαζα, καὶ ὁ ὑετὸς οὐκ ἔσται ἔτι, ἵνα γνῷς ὅτι τοῦ κυρίου ἡ γῆ.

CAP. IX.

21. Qui autem neglexit ſermonem Domini, dimiſit ſervos ſuos, & iumenta in agris.

22. Et dixit Dominus ad Moyſen: Extende manum tuam in cœlum, ut fiat grando in univerſa Terra-Aegypti ſuper homines, & ſuper iumenta, & ſuper omnem herbam agri in Terra-Aegypti.

23. Extenditque Moyſes virgam in cœlum, & Dominus dedit tonitrua, & grandinẽ, ac diſcurrentia fulgura ſuper terram: pluitque Dominus grandinem ſuper Terram-Aegypti.

24. Et grando & ignis miſta pariter ferebantur: tantæq; fuit magnitudinis, quanta ante nunquam apparuit in univerſa Terra-Aegypti ex quo gens illa condita eſt.

25. Et percuſſit grando in omni Terra-Aegypti cuncta quæ fuerunt in agris, ab homine uſque ad iumentum: cunctamq; herbam agri percuſſit grando, & omne lignũ regionis confregit.

26. Tantùm in Terra-Geſſen, ubi erant filii Iſraël, grãdo non cecidit.

27. Miſitq; Pharao, & vocavit Moyſen & Aaron, dicens ad eos: Peccavi etiam nunc, Dominus iuſtus: & ego & populus meus, impii.

28. Orate Dominum ut deſinant tonitrua Dei, & grando: ut dimittam vos, & nequaquã hîc ultrà maneatis.

29. Ait Moyſes: Cùm egreſſus fuero de urbe, extendam palmas meas ad Dominum, & ceſſabunt tonitrua, & grando non erit: ut ſcias quia Domini eſt terra.

Das IX. Capitel.

21. Welcher hertz aber ſich nicht keret an des HERRN wort / lieſſen jhre Knechte vnd Vieh auff dem Felde.

22. Da ſprach der HErr zu Moſe: Recke deine handt auff gen Himmel / daß es hagele über gantz Egyptenland / über Menſchen / über Vieh / vnnd über alles Kraut auff dem Felde inn Egyptenlandt.

23. Alſo recket Moſe ſeinen ſtab gen Himmel / vnd der HErr ließ Donnern vnnd Hageln / daß das Fewer auff die Erden ſchoß. Alſo ließ der HErr Hagel regnen über Egyptenlandt.

24. Daß Hagel vnnd Fewer vntereinander fuhren ſo grauſam / daß deßgleichen in gantz Egyptenlandt nie geweſen war / ſindt der zeit Leute drinnen geweſen ſindt.

25. Vnnd der Hagel ſchlug inn gantz Egyptenlandt / alles was auff dem Felde war / beyde Menſchen vnd Vieh / vnd ſchlug alles Kraut auff dem Felde / vnnd zubrach alle Bäwme auff dem Felde.

26. Ohn allein im Lande Goſen / da die Kinder Iſrael waren / da Hagelts nicht.

27. Da ſchickt Pharao hin / vnd ließ Moſe vnd Aaron ruffen / vnnd ſprach zu jhnen: Ich hab das mal mich verſündiget / der HErr iſt Gerecht / ich aber vnd mein Volck ſindt Gottloſen.

28. Bittet aber den HErrn / daß auffhöre ſolch Donnern vnd Hageln Gottes / ſo wil ich euch laſſen / daß jhr nicht lenger hie bleibet.

29. Moſe ſprach zu jhm / Wenn ich zur Stadt hinauß komme / wil ich meine hende außbreiten gegen dem HErrn / ſo wird der Donner auffhören / vnnd kein Hagel mehr ſein / Auff daß du jnnen werdeſt / daß die Erde des HErrn ſey.

CHAP. IX.

21. Mais celui qui n'appliqua point ſon cœur à la parole de l'Eternel, laiſſa ſes ſeruitteurs & ſes beſtes aux champs.

22. Lors l'Eternel dit à Moyſe, Eſten ta main vers les cieux, & il y aura greſle en tout le païs d'Egypte, ſur les hommes, & ſur les beſtes, & ſur tout herbage des chãps au païs d'Egypte.

23. Moyſe donc eſtendit ſa verge vers les cieux, & l'Eternel enuoya tonnerres & greſles, & le feu ſe pourmenoit par la terre, & l'Eternel fit pleuuoir greſle ſur le païs d'Egypte.

24. Et y eut greſle auec feu qui ſ'entretenoit parmi la greſle qui eſtoit merueilleuſement forte, à laquelle il n'y en auoit point eu de ſemblable en tout le païs d'Egypte, depuis qu'elle eſtoit deuenue nation.

25. Et la greſle frapa en tout le païs d'Egypte tout ce qui *eſtoit* aux champs, depuis les hommes iuſques aux beſtes. La greſle frapa auſſi tout l'herbage des champs, & briſa tous les arbres des chãps.

26. Seulement en la cõtree de Goſçen, où *eſtoyent* les enfans d'Iſrael, il n'y eut point de greſle.

27. Lors Pharao enuoya appeler Moyſe & Aaron, & leur dit, I'ai peché à ce coup: l'Eternel *eſt* iuſte, mais moi & mon peuple *ſommes* meſchans.

28. Fleſchiſſez par prieres l'Eternel: que ce *ſoit* aſſez, *&* qu'il n'y ait plus de tonnerres de Dieu, & de greſle: car ie vous laiſſerai aller, & on ne vous arreſtera plus.

29. Lors Moyſe dit, Auſſi oſt que ie ſerai ſorti de la ville, i'eſtendrai mes mains vers l'Eternel: *&* les tonnerres ceſſeront, & n'y aura plus de gresle, afin que tu ſaches que la terre *eſt* à l'Eternel.

ט

30 וְאַתָּה וַעֲבָדֶיךָ יָדַעְתִּי כִּי טֶרֶם תִּירְאוּן מִפְּנֵי יְהוָה אֱלֹהִים׃

31 וְהַפִּשְׁתָּה וְהַשְּׂעֹרָה נֻכָּתָה כִּי הַשְּׂעֹרָה אָבִיב וְהַפִּשְׁתָּה גִּבְעֹל׃

32 וְהַחִטָּה וְהַכֻּסֶּמֶת לֹא נֻכּוּ כִּי אֲפִילֹת הֵנָּה׃

33 וַיֵּצֵא מֹשֶׁה מֵעִם פַּרְעֹה אֶת־הָעִיר וַיִּפְרֹשׂ כַּפָּיו אֶל־יְהוָה וַיַּחְדְּלוּ הַקֹּלוֹת וְהַבָּרָד וּמָטָר לֹא־נִתַּךְ אָרְצָה׃

34 וַיַּרְא פַּרְעֹה כִּי־חָדַל הַמָּטָר וְהַבָּרָד וְהַקֹּלֹת וַיֹּסֶף לַחֲטֹא וַיַּכְבֵּד לִבּוֹ הוּא וַעֲבָדָיו׃

35 וַיֶּחֱזַק לֵב פַּרְעֹה וְלֹא שִׁלַּח אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה׃

ט

30 וְאַתְּ וְעַבְדָךְ יְדַעְנָא אֲרֵי עַד כְּעַן לָא אִתְכְּנַעְתּוּן מִן קֳדָם יְיָ אֱלֹהִים׃

31 וְכִתָּנָא וְסַעֲרֵי לְקוֹ אֲרֵי שַׂעֲרַיָּא אָבִיב וְכִתָּנָא גִּבְעוֹלִין׃

32 וְחִטַּיָּא וְכוּנָתַיָּא לָא לְקוֹ אֲרֵי אַפְלָתָא אִינִּין׃

33 וּנְפַק מֹשֶׁה מִלְּוַת פַּרְעֹה יָת קַרְתָּא וּפְרַשׂ יְדוֹהִי בִּצְלוֹ קֳדָם יְיָ וְאִתְמְנַעוּ קָלַיָּא וּבַרְדָּא וּמִטְרָא דַּהֲוָה נָחִית לָא מְטָא עַד אַרְעָא׃

34 וַחֲזָא פַּרְעֹה אֲרֵי אִתְמְנַע מִטְרָא וּבַרְדָּא וְקָלַיָּא וְאוֹסֵיף לְמֶחְטֵי וְיַקַּר לִבֵּיהּ הוּא וְעַבְדוֹהִי׃

35 וְאִתַּקַּף לִבָּא דְּפַרְעֹה וְלָא שַׁלַּח יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּמָא דְּמַלֵּיל יְיָ בִּידָא דְמֹשֶׁה׃

θ.

30. Καὶ σὺ καὶ οἱ θεράποντές σου, ἐπίσταμαι γὰρ ὅτι οὐδέπω πεφόβησθε τὸν κύριον.

31. Τὸ δὲ λίνον καὶ ἡ κριθὴ ἐπλήγη. ἡ γὰρ κριθὴ παρεστηκυῖα, καὶ τὸ λίνον σπερματίζον.

32. Ὁ δὲ πυρὸς καὶ ἡ ὀλύρα οὐκ ἐπλήγη. ὄψιμα γὰρ ἦν.

33. Ἐξῆλθε δὲ Μωϋσῆς ἀπὸ Φαραὼ ἐκτὸς τῆς πόλεως. καὶ ἐξεπέτασε τὰς χεῖρας αὐτοῦ πρὸς κύριον, καὶ αἱ φωναὶ ἐπαύσαντο καὶ ἡ χάλαζα, καὶ ὁ ὑετὸς οὐκ ἔσταξεν ἐπὶ τὴν γῆν.

34. Ἰδὼν δὲ Φαραὼ ὅτι πέπαυται ὁ ὑετὸς καὶ ἡ χάλαζα καὶ αἱ φωναί, προσέθετο τοῦ ἁμαρτάνειν. καὶ ἐβάρυνεν αὐτοῦ τὴν καρδίαν καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ.

35. Καὶ ἐσκληρύνθη ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐξαπέστειλε τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ, καθάπερ ἐλάλησε κύριος τῷ Μωϋσῇ.

י

1 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בֹּא אֶל־פַּרְעֹה כִּי־אֲנִי הִכְבַּדְתִּי אֶת־לִבּוֹ וְאֶת־לֵב עֲבָדָיו לְמַעַן שִׁתִי אֹתֹתַי אֵלֶּה בְּקִרְבּוֹ׃

2 וּלְמַעַן תְּסַפֵּר בְּאָזְנֵי בִנְךָ וּבֶן־בִּנְךָ אֵת אֲשֶׁר הִתְעַלַּלְתִּי בְּמִצְרַיִם וְאֶת־אֹתֹתַי אֲשֶׁר־שַׂמְתִּי בָם וִידַעְתֶּם כִּי־אֲנִי יְהוָה

3 וַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶל־פַּרְעֹה וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי הָעִבְרִים עַד־מָתַי מֵאַנְתָּ לֵעָנֹת מִפָּנָי שַׁלַּח עַמִּי וְיַעַבְדֻנִי׃

4 כִּי אִם־מָאֵן אַתָּה לְשַׁלֵּחַ אֶת־עַמִּי הִנְנִי מֵבִיא מָחָר אַרְבֶּה בִּגְבֻלֶךָ׃

י

1 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה עוֹל לְוָת פַּרְעֹה אֲרֵי אֲנָא יַקָּרִית יָת לִבֵּיהּ וְיָת לִבָּא דְּעַבְדוֹהִי בְּדִיל לְשַׁוָּאָה אָתְוָתַי אִלֵּין בֵּינֵיהוֹן׃

2 וּבְדִיל דִּתְשַׁתְּעֵי קֳדָם בְּרָךְ וּבַר בְּרָךְ יָת נִסִּין דַּעֲבַדִית בְּמִצְרַיִם וְיָת אָתְוָתַי דְּשַׁוֵּיתִי בְּהוֹן וְתִדְּעוּן אֲרֵי אֲנָא יְיָ׃

3 וְעָל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן לְוָת פַּרְעֹה וַאֲמַרוּ לֵיהּ כִּדְנַן אֲמַר יְיָ אֱלָהָא דִיהוּדָאֵי עַד אֵימָתַי מְסָרֵב אַתְּ לְאִתְכְּנָעָא מִן קֳדָמַי שַׁלַּח עַמִּי וְיִפְלְחוּן קֳדָמַי׃

4 אֲרֵי אִם מְסָרֵב אַתְּ לְשַׁלָּחָא יָת עַמִּי הָא אֲנָא מַיְתֵי מְחַר גּוֹבָא בִּתְחוּמָךְ׃

ΚΕΦΑΛ. ι.

1. Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων· εἴσελθε πρὸς Φαραώ. ἐγὼ γὰρ ἐβάρυνα τὴν καρδίαν αὐτοῦ, καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ, ἵνα ἑξῆς ἐπέλθῃ τὰ σημεῖα ταῦτα ἐπ' αὐτούς.

2. Ὅπως διηγήσησθε εἰς τὰ ὦτα τῶν τέκνων ὑμῶν, καὶ τοῖς τέκνοις τῶν τέκνων ὑμῶν, ὅσα ἐμπέπαιχα τοῖς αἰγυπτίοις. καὶ τὰ σημεῖά μου ἃ ἐποίησα ἐν αὐτοῖς. καὶ γνώσεσθε, ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος.

3. Εἰσῆλθε δὲ Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν ἐναντίον Φαραώ, καὶ εἶπαν αὐτῷ· τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς τῶν ἑβραίων· ἕως τίνος οὐ βούλει ἐντραπῆναί με; ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου, ἵνα λατρεύσωσί μοι.

4. Ἐὰν δὲ μὴ θελήσῃς ἐξαποστεῖλαι τὸν λαόν μου, ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάξω ταύτην τὴν ὥραν αὔριον, ἀκρίδα πολλὴν ἐπὶ πάντα τὰ ὅριά σου.

CAP. IX.

30. Novi autem quòd & tu, & ſervi tui necdum timeatis Dominum Deum.

31. Linum ergo, & hordeum læſum eſt, eo quòd hordeum eſſet virens, & linum iam folliculos germinaret:

32. Triticum autem, & far non ſunt læſa, quia ſerotina erant.

33. Egreſſusq; Moyſes à Pharaone ex urbe, tetendit manus ad Dominum: & ceſſaverunt tonitrua & grando, nec ultrà ſtillavit pluvia ſuper terram.

34. Videns autem Pharao quòd ceſſaſſet pluvia, & grando, & tonitrua, auxit peccatum.

35. Et ingravatũ eſt cor eius, & ſervorum illius, & induratum nimis: nec dimiſit filios Iſrael, ſicut præceperat Dominus per manum Moyſi.

CAP. X.

1. Et dixit Dominus ad Moyſen, ingredere ad Pharaonẽ: ego enim induravi cor eius, & ſervorum illius: ut faciam ſigna mea hæc in eo,

2. Et narres in auribus filii tui, & neporũ tuorum, quoties contriverim Aegyptios, & ſigna mea fecerim in eis: & ſciatis quia ego Dominus.

3. Introierunt ergo Moyſes & Aaron ad Pharaonem, & dixerunt ei, Hæc dicit Dominus Deus Hebræorum: Vſquequo non vis ſubiici mihi? dimitte populum meum, ut ſacrificet mihi.

4. Sin autem reſiſtis, & non vis dimittere eum: ecce ego inducam cras locuſtam in fines tuos:

Das IX. Capitel.

30. Jch weiß aber / daß du vnd deine Knechte euch noch nicht förchtet fůr Gott dem HERRN.

31. Alſo ward geſchlagen der Flachs vnd die Gerſten / Denn die Gerſten hat geſchoſſet / vnnd der Flachs Knoten gewonnen.

32. Aber der Weitze vnd Rocken ward nicht geſchlagen / denn es war ſpat Getreide.

33. So gieng nun Moſe von Pharao zur Stadt hinauß / vnnd breitet ſeine hende gegen dem HERRN / vnnd der Donner vnd Hagel höreten auff / vnnd der Regen troff nicht mehr auff Erden.

34. Da aber Pharao ſahe / daß der Regen vnd Donner vnd Hagel auffhöret / verſůndiget er ſich weiter / vnd verhertet ſein hertz / er vnd ſeine Knechte.

35. Alſo ward des Pharao hertz verſtockt / daß er die Kinder Jſrael nicht ließ / wie denn der HERR geredt hatte durch Moſe.

Das X. Capitel.

VNd der HERR ſprach zu Moſe: Gehe hinein zu Pharao / Denn ich hab ſein vnnd ſeiner Knechte hertz verhertet / auff daß ich dieſe meine Zeichen vnter jnen thu.

2. Vnd daß du verkůndigeſt fůr den ohren deiner Kinder vnd deiner Kindskinder / was ich in Egypten außgericht habe / vnnd wie ich meine Zeichen vnter jhnen beweiſet habe / daß jhr wiſſet / Jch bin der HERR.

3. Alſo giengen Moſe vnnd Aaron hinein zu Pharao / vnd ſprachen zu jm: So ſpricht der HERR / der Ebreer Gott: Wie lange wegerſt du dich fůr mir zu demůtigen / daß du mein Volck laſſeſt mir zu dienen?

4. Wegerſt du dich mein Volck zu laſſen / Sihe / ſo wil ich morgen Hewſchrecken kommen laſſen an allen orten.

CAHP. IX.

30. Mais quant à toi & à tes ſeruiteurs ie ſai que vous ne craindrez pas encore l'Eternel Dieu.

31. Or le lin & l'orge auoyẽt eſté frapés. Car l'orge *eſtoit* en eſpics ſe meuriſſant, & le lin *eſtoit* en tuyau.

32. Mais le blé & l'eſpeautre ne furent point frapés, pource qu'ils *eſtoyent* cachés.

33. Moyſe donc eſtant ſorti hors la ville d'auec Pharao, eſtendit ſes mains à l'Eternel: & les tonnerres ceſſetẽt, & la greſle, & la pluye ne tomba plus ſur la terre.

34. Et Pharao voyant que la pluye, la greſle & les tonneres eſtoyent ceſſés, pourſuiuit encore à pecher, & aggraua ſon cœur, lui & ſes ſeruiteurs.

35. Le cœur donc de Pharao s'endurcit, & ne laiſſa point aller les enfans d'Iſrael, ſelon que l'Eternel *en* auoit parlé par le moyen de Moyſe.

CHAP. X.

1. Et l'Eternel dit à Moyſe, Va vers Pharao: car i'ai aggraué ſon cœur & le cœur de ſes ſeruiteurs, pour mettre ces miens ſignes au dedãs de lui:

2. Et afin que tu racontes oyant ton fils & le fils de ton fils ce que i'aurai exploité en Egypte, & mes ſignes que i'aurai mis entre eux: dont vous ſaurez que ie *ſuis* l'Eternel.

3. Moyſe donc & Aaron vindrent vers Pharao, & lui dirent, Ainſi a dit l'Eternel, le Dieu des Hebrieux, Iuſques à quand refuſeras-tu de t'humilier deuant ma face? Laiſſe aller mon peuple, afin qu'ils me ſeruent.

4. Car ſi tu refuſes de laiſſer aller mon peuple, voici, ie m'en vai faire venir demain des ſauterelles en tes contrees:

י

5 וִיחַפֵּי יָת עֵין שִׁמְשָׁא דְאַרְעָא וְלָא יְכִיל לְמִחְזֵי יָת אַרְעָא וְיֵיכוֹל יָת שְׁאָר שֵׁיזָבְתָא דְּאִשְׁתַּאֲרַת לְכוֹן מִן בַּרְדָּא וְיֵיכוֹל יָת כָּל אִילָנָא דְּאַצְמַח לְכוֹן מִן חַקְלָא׃

6 וְיִתְמְלוֹן בָּתָּךְ וּבָתֵּי כָּל עַבְדָּךְ וּבָתֵּי כָּל מִצְרָאֵי דְּלָא חֲזוֹ אֲבָהָתָךְ וַאֲבָהָת אֲבָהָתָךְ מִיּוֹם מֶהֱוֵיהוֹן עַל אַרְעָא עַד יוֹמָא הָדֵין וְאִתְפְּנִי וּנְפַק מִלְּוָת פַּרְעֹה׃

7 וַאֲמַרוּ עַבְדֵי פַרְעֹה לֵיהּ עַד אֵימָתַי יְהֵי דֵין לָנָא לְתַקְלָא שַׁלַּח יָת גֻּבְרַיָּא וְיִפְלְחוּן קֳדָם יְיָ אֱלָהֲהוֹן הַעַד כְּעַן לָא יְדַעְתָּא אֲרֵי אֲבָדַת מִצְרָיִם׃

8 וְאִתּוֹתַב יָת מֹשֶׁה וְיָת אַהֲרֹן לְוָת פַּרְעֹה וַאֲמַר לְהוֹן אֱזִילוּ פְּלַחוּ קֳדָם יְיָ אֱלָהֲכוֹן מַאן וּמַאן דְּאָזְלִין׃

9 וַאֲמַר מֹשֶׁה בְּעוּלֵימָנָא וּבְסָבָנָא נֵיזֵיל בִּבְנָנָא וּבִבְנָתַנָא בְּעָנָנָא וּבְתוֹרָנָא נֵיזֵיל אֲרֵי חַגָּא קֳדָם יְיָ לָנָא׃

10 וַאֲמַר לְהוֹן יְהֵי כֵן (מֵימְרָא) דַּיְיָ בְּסַעְדְּכוֹן כַּד אֲשַׁלַּח יָתְכוֹן וְיָת טַפְלְכוֹן חֲזוֹ אֲרֵי בִישְׁתָא דְּאַתּוּן סְבִירִין לְמֶעְבַּד לָקֳבֵיל אַפֵּיכוֹן לאס לְאַסְתַּחֲרָא׃

11 לָא כֵן אֱזִילוּ כְעַן גֻּבְרַיָּא וּפְלַחוּ קֳדָם יְיָ אֲרֵי יָתַהּ אַתּוּן בָּעַן וְתָרֵיךְ יָתְהוֹן מִן קֳדָם פַּרְעֹה׃

12 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה אֲרֵים יְדָךְ עַל אַרְעָא דְּמִצְרַיִם וְיֵיתֵי גוֹבָא וְיִסַּק עַל אַרְעָא דְּמִצְרָיִם וְיֵיכוֹל יָת כָּל עִסְבָּא דְּאַרְעָא יָת כָּל דְּאַשְׁאַר בַּרְדָּא׃

י

5 וְכִסָּה אֶת־עֵין הָאָרֶץ וְלֹא יוּכַל לִרְאֹת אֶת־הָאָרֶץ וְאָכַל אֶת־יֶתֶר הַפְּלֵטָה הַנִּשְׁאֶרֶת לָכֶם מִן־הַבָּרָד וְאָכַל אֶת־כָּל־הָעֵץ הַצֹּמֵחַ לָכֶם מִן־הַשָּׂדֶה׃

6 וּמָלְאוּ בָתֶּיךָ וּבָתֵּי כָל־עֲבָדֶיךָ וּבָתֵּי כָל־מִצְרַיִם אֲשֶׁר לֹא־רָאוּ אֲבֹתֶיךָ וַאֲבוֹת אֲבֹתֶיךָ מִיּוֹם הֱיוֹתָם עַל־הָאֲדָמָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה וַיִּפֶן וַיֵּצֵא מֵעִם פַּרְעֹה׃

7 וַיֹּאמְרוּ עַבְדֵי פַרְעֹה אֵלָיו עַד־מָתַי יִהְיֶה זֶה לָנוּ לְמוֹקֵשׁ שַׁלַּח אֶת־הָאֲנָשִׁים וְיַעַבְדוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם הֲטֶרֶם תֵּדַע כִּי אָבְדָה מִצְרָיִם׃

8 וַיֻּשַׁב אֶת־מֹשֶׁה וְאֶת־אַהֲרֹן אֶל־פַּרְעֹה וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם לְכוּ עִבְדוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם מִי וָמִי הַהֹלְכִים׃

9 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה בִּנְעָרֵינוּ וּבִזְקֵנֵינוּ נֵלֵךְ בְּבָנֵינוּ וּבִבְנוֹתֵנוּ בְּצֹאנֵנוּ וּבִבְקָרֵנוּ נֵלֵךְ כִּי חַג־יְהוָה לָנוּ׃

10 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יְהִי כֵן יְהוָה עִמָּכֶם כַּאֲשֶׁר אֲשַׁלַּח אֶתְכֶם וְאֶת־טַפְּכֶם רְאוּ כִּי רָעָה נֶגֶד פְּנֵיכֶם׃

11 לֹא כֵן לְכוּ־נָא הַגְּבָרִים וְעִבְדוּ אֶת־יְהוָה כִּי אֹתָהּ אַתֶּם מְבַקְשִׁים וַיְגָרֶשׁ אֹתָם מֵאֵת פְּנֵי פַרְעֹה׃

12 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה נְטֵה יָדְךָ עַל־אֶרֶץ מִצְרַיִם בָּאַרְבֶּה וְיַעַל עַל־אֶרֶץ מִצְרָיִם וְיֹאכַל אֶת־כָּל־עֵשֶׂב הָאָרֶץ אֵת כָּל־אֲשֶׁר הִשְׁאִיר הַבָּרָד׃

ί.

5. Καὶ καλύψει τὴν ὄψιν τῆς γῆς, καὶ οὐ δυνήσῃ κατιδεῖν τὴν γῆν, καὶ κατέδεται πᾶν τὸ περισσὸν τὸ καταλειφθὲν, ὃ κατέλειπεν ὑμῖν ἡ χάλαζα. καὶ κατέδεται πᾶν τὸ ξύλον τὸ φυόμενον ὑμῖν ἐπὶ τῆς γῆς.

6. Καὶ πλησθήσονταί σου αἱ οἰκίαι καὶ αἱ οἰκίαι τῶν θεραπόντων σου, καὶ πᾶσαι αἱ οἰκίαι ἐν πάσῃ γῇ αἰγύπτου, ὃ οὐδέποτε ἑωράκασιν οἱ πατέρες σου, οὐδ' οἱ προπάπποι αὐτῶν, ἀφ' ἧς ἡμέρας γεγόνασιν ἐπὶ τῆς γῆς, ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. καὶ ἐκκλίνας ἐξῆλθεν ἀπὸ Φαραώ.

7. Λέγουσι δὲ οἱ θεράποντες Φαραὼ πρὸς αὐτόν· ἕως τίνος τοῦτο ἔσται ἡμῖν σκῶλον; ἐξαπόστειλον τοὺς ἀνθρώπους, ὅπως θύσωσι κυρίῳ τῷ θεῷ αὐτῶν. ἢ εἰδέναι βούλει, ὅτι ἀπόλωλεν αἴγυπτος.

8. Καὶ ἐπέστρεψαν τόν τε Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν πρὸς Φαραώ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς Φαραώ· πορεύεσθε καὶ λατρεύσατε κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν. τίνες δὲ καὶ τίνες εἰσὶν οἱ πορευόμενοι;

9. Καὶ λέγει Μωϋσῆς· σὺν τοῖς νεανίσκοις ἡμῶν καὶ τοῖς πρεσβύταις πορευσόμεθα, σὺν τοῖς υἱοῖς καὶ θυγατράσι καὶ προβάτοις καὶ βουσὶν ἡμῶν. ἔστι γὰρ ἡ ἑορτὴ κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν.

10. Καὶ εἶπε Φαραὼ πρὸς αὐτούς· ἔστω οὕτω κύριος μεθ' ὑμῶν· καθότι ἀποστέλλω ὑμᾶς. μὴ καὶ τὴν ἀποσκευὴν ὑμῶν; ἴδετε ὅτι πονηρία πρόκειται ὑμῖν.

11. Μὴ οὕτως, ἀλλὰ πορευέσθωσαν οἱ ἄνδρες, καὶ λατρευσάτωσαν τῷ θεῷ, τοῦτο γὰρ αὐτοὶ ζητεῖτε. ἐξέβαλον δὲ αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου Φαραώ.

12. Εἶπε δὲ κύριος πρὸς μωϋσῆν· ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου ἐπὶ γῆν αἰγύπτου, καὶ ἀναβήτω ἀκρὶς ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ κατέδεται πᾶσαν βοτάνην τῆς γῆς καὶ πάντα τὸν καρπὸν τῶν ξύλων ὃν ὑπελείπετο ἡ χάλαζα.

CAP. X.

5. Quæ operiet ſuperficiem terræ, ne quicquam eius appareat, ſed comedatur quod reſiduum fuerit grandini. corrodet enim omnia ligna quæ germinant in agris.

6. Et implebunt domos tuas, & ſervorum tuorum, & omniũ Aegyptiorum: quantam non viderunt patres tui, & avi, ex quo orti ſunt ſuper terram, uſque in præſentem diem. Avertitq; ſe, & egreſſus eſt à Pharaone.

7. Dixerunt autem ſerui Pharaonis ad eum: Vſquequo patiemur hoc ſcandalum? dimitte homines, ut ſacrificent Domino Deo ſuo; nonne vides quòd perierit Aegyptus?

8. Revocaveruntq; Moyſen & Aaron ad Pharaonem, qui dixit eis: Ite, ſacrificate Domino Deo veſtro: quinam ſunt qui ituri ſunt?

9. Ait Moyſes, Cum parvulis noſtris, & ſenioribus pergemus, cum filiis & filiabus, cum ovibus & armentis: eſt enim ſolennitas Domini Dei noſtri.

10. Et reſpondit Pharao: Sic Dominus ſit vobiſcũ, quomodo ego dimittam vos, & parvulos veſtros. cui dubium eſt quòd peſſimè cogitetis?

11. Non fiet ita, ſed ite tantùm viri, & ſacrificate Domino: hoc enim & ipſi petiſtis. Statimque eiecti ſunt de conſpectu Pharaonis.

12. Dixit autem Dominus ad Moyſen: Extende manum tuam ſuper Terram Aegypti ad locuſtam, ut aſcendat ſuper terram, & devoret omnem herbam quæ reſidua fuerit grandini.

Das X. Capitel.

5. Daß ſie das Land bedecken/ alſo/ daß mann das Landt nicht ſehen könne/ vnnd ſollen freſſen was euch übrig vnd errettet iſt für dem Hagel/ vnd ſollen alle ewre grünende Bäume freſſen auff dem Felde.

6. Vnnd ſollen erfüllen dein Hauß/ aller deiner Knechte häuſer/ vnnd aller Egypter Häuſer/ deßgleichen nicht geſehen haben deine Väter vnnd deiner Väter Väter/ ſindt der zeit ſie auff Erden geweſen/ biß auff dieſen tag/ vnnd er wandt ſich/ vnnd gieng von Pharao hinauß.

7. Da ſprachen die Knechte Pharao zu jhm: Wie lang ſollen wir damit geplagt ſein? Laß die Leute ziehen/ daß ſie dem HERREN jhrem Gott dienen/ Wilt du zuvor erfahren/ daß Egypten vntergangen ſey?

8. Moſe vnnd Aaron worden wider zu Pharao bracht/ der ſprach zu jhnen: Gehet hin vnd dienet dem HERRN ewrem Gott. Welche ſindt ſie aber/ die hinziehen ſollen?

9. Moſe ſprach: Wir wöllen ziehen mit Jung vnd Alt/ mit Söhnen vnnd Töchtern/ mit Schafen vnnd Rindern/ Denn wir haben ein Feſt des HERRN.

10. Er ſprach zu jhnen: Awe ja/ der HErr ſey mit euch/ Solt ich euch vnd ewre Kinder dazu ziehen laſſen/ Sehet da/ ob jhr nicht böſes fürhabt?

11. Nicht alſo/ ſondern jhr Männer ziehet hin/ vnnd dienet dem HErrn/ denn daß habt jhr auch geſucht. Vnnd man ſtieß ſie herauß von Pharao.

12. Da ſprach der HErr zu Möſe: Recke deine handt über Egyptenland/ vmb die Hewſchrecken/ daß ſie auff Egyptenlandt kommen/ vnnd freſſen alles Kraut im Lande auff/ ſampt alle dem/ das dem Hagel überblieben iſt.

CHAP. X.

5. Qui couuriront tout ce qui ſe peut voir de la terre, tellement qu'on ne pourra voir la terre: & brouteront le reſte de ce qui eſt eſchappé, que la greſle vous a laiſſé: & brouteront tout arbre qui vous bourgeonne aux champs.

6. Et empliront tes maiſons, & les maiſons de tous tes ſeruiteurs, & les maiſons de tous les Egyptiens: ce que tes peres n'ont point veu, ni les peres de tes peres, depuis le iour qu'ils ont eſté deſſus la terre, iuſques à ce iourd'hui. Et lui tourna le dos, & ſortit d'auec Pharao.

7. Et les ſeruiteurs de Pharao lui dirent, Iuſques à quand ceſtui-ci nous tiendra-il enlacés? Laiſſe aller ces gens, & qu'ils ſeruent à l'Eternel leur Dieu. Sauras-tu auparauant qu'Egypte eſt perie?

8. Lors on fit reuenir Moyſe & Aaron vers Pharao: & il leur dit, Allez, ſeruez à l'Eternel voſtre Dieu. Qui *ſont* tous ceux qui iront?

9. Et Moyſe reſpõdit, Nous irons auec nos ieunes & veilles gens, auec nos fils & nos filles, auec noſtre menu & gros beſtail: car nous auons vne feſte ſolennelle à l'Eternel.

10. Adonc il leur dit, Ainſi l'Eternel ſoit auec vous, cõme ie vous laiſſerai aller, vous & voſtre meſgnie. Regardez, car le mal *eſt* deuant vous.

11. Il ne *ſera* pas ainſi. Mais entre vous hommes, allez maintenant, & ſeruez à l'Eternel: car c'eſt ce que vous demandez. Et on les dechaſſa de deuant Pharao.

12. Lors l'Eternel dit à Moyſe, Eſten ta main ſur le païs d'Egypte pour *faire venir* les ſauterelles, afin qu'elles montent ſur le païs d'Egypte, & broutent toute l'herbe de la terre, & tout ce que la greſle a laiſſé de reſte.

י

13 וַאֲרִים מֹשֶׁה יָת חֻטְרֵיהּ עַל אַרְעָא דְּמִצְרַיִם וַיְיָ דְּבַר רוּחַ קִידוּמָא בְּאַרְעָא כָּל יוֹמָא הַהוּא וְכָל לֵילְיָא צַפְרָא הֲוָה וְרוּחַ קִדוּמָא נְטַל יָת גּוֹבָא׃

14 וּסְלֵיק גּוֹבָא עַל כָּל אַרְעָא דְּמִצְרַיִם וּשְׁרָא בְּכָל תְּחוּם מִצְרַיִם תַּקִּיף לַחְדָּא קֳדָמוֹהִי לָא הֲוָה כֵּן גּוֹבָא דִּכְוָתֵיהּ וּבָתְרוֹהִי לָא יְהֵי כֵּן׃

15 וַחֲפָא יָת עֵין שִׁמְשָׁא דְּאַרְעָא וַחֲשׁוֹכַת אַרְעָא וַאֲכַל יָת כָּל עִסְבָּא דְּאַרְעָא וְיָת כָּל פֵּרֵי אִילָנָא דְּאַשְׁאַר בַּרְדָּא וְלָא אִשְׁתְּאַר כָּל יָרוֹק בְּאִילָנָא וּבְעִסְבָּא דְּחַקְלָא בְּכָל אַרְעָא דְּמִצְרַיִם׃

16 וְאוֹחִי פַּרְעֹה לְמִקְרֵי לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן וַאֲמַר חָבֵית קֳדָם יְיָ אֱלָהֲכוֹן וּלְכוֹן׃

17 וּכְעַן שְׁבוֹק כְּעַן חוֹבִי בְּרַם זִמְנָא הָדָא וְצַלּוֹ קֳדָם יְיָ אֱלָהֲכוֹן וְיַעְדֵּי מִנִּי לְחוֹד יָת מוֹתָא הָדֵין׃

18 וּנְפַק מִלְּוָת פַּרְעֹה וְצַלִּי קֳדָם יְיָ׃

19 וַהֲפַךְ יְיָ רוּחַ מַעַרְבָא תַּקִּיף לַחְדָּא וּנְטַל יָת גּוֹבָא וּרְמָהִי לְיַמָּא דְּסוּף לָא אִשְׁתְּאַר גּוֹבָא חַד בְּכָל תְּחוּם מִצְרַיִם׃

20 וְאַתְקֵיף יְיָ יָת לִבָּא דְּפַרְעֹה וְלָא שַׁלַּח יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

21 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה אֲרֵים יְדָךְ עַל צֵית שְׁמַיָּא וִיהֵי חֲשׁוֹכָא עַל אַרְעָא דְּמִצְרַיִם בָּתַר דְּיַעְדֵּי קְבַל לֵילְיָא׃

י

13 וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת־מַטֵּהוּ עַל־אֶרֶץ מִצְרַיִם וַיהוָה נִהַג רוּחַ קָדִים בָּאָרֶץ כָּל־הַיּוֹם הַהוּא וְכָל־הַלָּיְלָה הַבֹּקֶר הָיָה וְרוּחַ הַקָּדִים נָשָׂא אֶת־הָאַרְבֶּה׃

14 וַיַּעַל הָאַרְבֶּה עַל כָּל־אֶרֶץ מִצְרַיִם וַיָּנַח בְּכֹל גְּבוּל מִצְרָיִם כָּבֵד מְאֹד לְפָנָיו לֹא־הָיָה כֵן אַרְבֶּה כָּמֹהוּ וְאַחֲרָיו לֹא יִהְיֶה־כֵּן׃

15 וַיְכַס אֶת־עֵין כָּל־הָאָרֶץ וַתֶּחְשַׁךְ הָאָרֶץ וַיֹּאכַל אֶת־כָּל־עֵשֶׂב הָאָרֶץ וְאֵת כָּל־פְּרִי הָעֵץ אֲשֶׁר הוֹתִיר הַבָּרָד וְלֹא־נוֹתַר כָּל־יֶרֶק בָּעֵץ וּבְעֵשֶׂב הַשָּׂדֶה בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃

16 וַיְמַהֵר פַּרְעֹה לִקְרֹא לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן וַיֹּאמֶר חָטָאתִי לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְלָכֶם׃

17 וְעַתָּה שָׂא נָא חַטָּאתִי אַךְ הַפַּעַם וְהַעְתִּירוּ לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְיָסֵר מֵעָלַי רַק אֶת־הַמָּוֶת הַזֶּה׃

18 וַיֵּצֵא מֵעִם פַּרְעֹה וַיֶּעְתַּר אֶל־יְהוָה׃

19 וַיַּהֲפֹךְ יְהוָה רוּחַ־יָם חָזָק מְאֹד וַיִּשָּׂא אֶת־הָאַרְבֶּה וַיִּתְקָעֵהוּ יָמָּה סּוּף לֹא נִשְׁאַר אַרְבֶּה אֶחָד בְּכֹל גְּבוּל מִצְרָיִם׃

20 וַיְחַזֵּק יְהוָה אֶת־לֵב פַּרְעֹה וְלֹא שִׁלַּח אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

21 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה נְטֵה יָדְךָ עַל־הַשָּׁמַיִם וִיהִי חֹשֶׁךְ עַל־אֶרֶץ מִצְרָיִם וְיָמֵשׁ חֹשֶׁךְ׃

ι.

13. Καὶ ἐπῆρε Μωϋσῆς τὴν ῥάβδον εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ κύριος ἐπήγαγεν ἄνεμον νότον ἐπὶ τὴν γῆν, ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην, καὶ ὅλην τὴν νύκτα. τὸ πρωῒ ἐγενήθη, ὁ ἄνεμος ὁ νότος ἀνέλαβε τὴν ἀκρίδα.

14. Καὶ ἀνήγαγεν αὐτὴν ἐπὶ πᾶσαν γῆν αἰγύπτου· καὶ κατέπαυσεν ἐπὶ πάντα τὰ ὅρια αἰγύπτου πολλὴ σφόδρα. προτέρα αὐτῆς οὐ γέγονε τοιαύτη ἀκρὶς, καὶ μετὰ ταύτην οὐκ ἔσται οὕτως.

15. Καὶ ἐκάλυψε τὴν ὄψιν τῆς γῆς, καὶ ἐφθάρη ἡ γῆ, καὶ κατέφαγε πᾶσαν τὴν βοτάνην τῆς γῆς, καὶ πάντα τὸν καρπὸν τῶν ξύλων ὃς ὑπελείφθη ἀπὸ τῆς χαλάζης. οὐ κατελείφθη χλωρὸν οὐδὲν ἐν τοῖς ξύλοις, καὶ ἐν πάσῃ βοτάνῃ τοῦ πεδίου ἐν πάσῃ γῇ αἰγύπτου.

16. Κατέσπευσε δὲ Φαραὼ καλέσαι Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν, λέγων· ἡμάρτηκα ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, καὶ εἰς ὑμᾶς.

17. Προσδέξασθε οὖν μου τὴν ἁμαρτίαν ἔτι νῦν, καὶ προσεύξασθε πρὸς κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν, καὶ περιελέτω ἀπ᾽ ἐμοῦ τὸν θάνατον τοῦτον.

18. Ἐξῆλθε δὲ Μωϋσῆς ἀπὸ Φαραὼ, καὶ ηὔξατο πρὸς κύριον.

19. Καὶ μετέβαλε κύριος ἀπὸ θαλάσσης ἄνεμον σφοδρὸν, καὶ ἀνέλαβε τὴν ἀκρίδα, καὶ ἐνέβαλεν αὐτὴν εἰς τὴν θάλασσαν τὴν ἐρυθράν. καὶ οὐχ ὑπελείφθη ἀκρὶς μία ἐν πάσῃ γῇ αἰγύπτου.

20. Καὶ ἐσκλήρυνε κύριος τὴν καρδίαν Φαραὼ, καὶ οὐκ ἐξαπέστειλε τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ.

21. Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωϋσῆν· ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ γενηθήτω σκότος ἐπὶ γῆς αἰγύπτου, ψηλαφητὸν σκότος.

CAP. X.

13. Et extendit Moyſes virgam ſuper Terram-Aegypti: & Dominus induxit ventum tota die illa, & nocte: & mane facto, ventus urens levavit locuſtas.

14. Quæ aſcenderunt ſuper univerſam Terram-Ægypti: & ſederunt in cunctis finibus Ægyptiorum innumerabiles, quales ante illud tēpus non fuerant, nec poſtea futuræ ſunt.

15. Operueruntq́; univerſam ſuperficiem terræ, vaſtantes omnia. Devorata eſt igitur herba terræ, & quidquid pomorum in arboribus fuit, quæ grando dimiſerat: nihil quoque omninò virens relictum eſt in lignis, & in herbis terræ, in cuncta Ægypto.

16. Quam ob rem feſtinus Pharao vocavit Moyſen & Aaron, & dixit eis: Peccavi in Dominum Deum veſtrum & in vos.

17. Sed nunc dimittite peccatum mihi etiam hac vice, & rogate Dominum Deum veſtrum, ut auferat à me mortem iſtam.

18. Egreſſuſq́; eſt Moyſes de conſpectu Pharaonis, & oravit Dominum.

19. Qui flare fecit ventum ab occidente vehementiſſimum, & arreptam locuſtam proiecit in Mare-rubrum: non remanſit ne una quidē in cunctis finibus Ægypti.

20. Et induravit Dominus cor Pharaonis, nec dimiſit filios Iſraël.

21. Dixit autem Dominus ad Moyſen: Extende manū tuam in cœlum: & ſint tenebræ ſuper Terram-Aegypti tam denſæ, ut palpari queant.

Das X. Capitel.

13. Moſe recket ſeinen ſtab vber Egyptenland/ vnd der HERR treib einen Oſtwind ins land den gantzen tag vnd die gantze nacht/ Vnnd des Morgens füret der Oſtwind die Heuſchrecken her.

14. Vnnd ſie kamen vber gantz Egyptenland/ vnnd lieſſen ſich nieder an allen örtern in Egypten/ ſo ſehr viel/ daß zuuor deßgleichen nie geweſen iſt/ noch hinfort ſein wird.

15. Denn ſie bedeckten das Land vnd verfinſtertens. Vnnd ſie fraſſen alles kraut im lande auff/ vnnd alle Früchte auff den bäumen/ die dem Hagel waren vberblieben/ vnnd lieſſen nichts grünes vberig an den bäumen/ vnnd am kraut auff dem Felde inn gantz Egyptenland.

16. Da fordert Pharao eilend Moſe vnd Aaron/ vnnd ſprach: Jch hab mich verſündigt an dem HERRN eurem Gott/ vnd an euch.

17. Vergebt mir meine ſünde dißmal auch/ vnd bittet den HERRN euren Gott/ daß er doch nur diſen Todt von mir wegneme.

18. Vnd er gieng auß von Pharao/ vnd bat den HERRN.

19. Da wendet der HERR ein ſehr ſtarcken Weſtwind/ vnd hub die Heuſchrecken auff/ vnnd warff ſie inns Schilffmeer/ das nicht eine vberig blieb an allen orten Egypti.

20. Aber der HERR verſtockt Pharao hertz/ daß er die kinder Iſrael nicht ließ.

21. Der HERR ſprach zu Moſe: Recke deine hand gen Himel/ daß ſo finſter werde inn Egyptenland das mans greiffen mag.

CHAP. X.

13. Moyſe donc eſtendit ſa verge ſur le païs d'Egypte, & l'Eternel conduiſit par la terre vn vent Oriental tout ce iour-la & toute la nuict: & le matin venu le vent Oriental auoit enleué les ſauterelles.

14. Et fit monter les ſauterelles ſur tout le païs d'Egypte, & les poſa par toutes les contrees d'Egypte: *elles eſtoyent* fort grieues. Il n'y en auoit point eu deuant icelles de ſemblables, & n'y en aura point de ſemblables apres icelles.

15. Et elles couurirẽt ce qui ſe pouuoit voir de tout le païs, tellement que la terre en fut couuerte: & brouterẽt toute l'herbe de la terre, & tout le fruict des arbres que la greſle auoit laiſſé, & ne demeura aucune verdure aux arbres ni aux herbes des champs en tout le païs d'Egypte.

16. Lors Pharao fit appeler en toute diligence Moyſe & Aaron: & dit, I'ai peché contre l'Eternel voſtre Dieu, & contre vous.

17. Or maintenãt, ie te prie, pardonne moi mon peché, ſeulement pour ce coup: & fleſchiſſez l'Eternel voſtre Dieu par prieres, afin qu'il retire de deſſus moi ceſte mort ici ſeulement.

18. Il ſortit donc d'auec Pharao, & fleſchit l'Eternel par prieres.

19. Et l'Eternel fit leuer à l'oppoſite vn tresfort vent Occidental, lequel enleua les ſauterelles, & les enfonça dedans la mer rouge: il ne reſta pas vne ſeule ſauterelle en toutes les contrees d'Egypte.

20. Mais l'Eternel endurcit le cœur de Pharao, & il ne laiſſa point aller les enfans d'Iſrael.

21. Lors l'Eternel dit à Moyſe, Eſten ta main vers les cieux, & qu'il y ait tenebres ſur le païs d'Egypte, tant qu'on touche à la main les tenebres.

י

22 וַאֲרֵים מֹשֶׁה יָת יְדֵיהּ עַל צֵית שְׁמַיָּא וַהֲוָה חֲשׁוֹךְ קְבַל בְּכָל אַרְעָא דְמִצְרַיִם תְּלָתָא יוֹמִין׃

23 לָא חֲזוֹ גְּבַר יָת אֲחוּהִי וְלָא קָמוּ אֱנָשׁ מִתְּחוֹתוֹהִי תְּלָתָא יוֹמִין וּלְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֲוָה נְהוֹרָא בְּמוֹתְבָנֵיהוֹן׃

24 וּקְרָא פַרְעֹה לְמֹשֶׁה וַאֲמַר אֱזִילוּ פְּלַחוּ קֳדָם יְיָ לְחוֹד עָנְכוֹן וְתוֹרֵיכוֹן שְׁבוּקוּ אַף טַפְלְכוֹן יֵזִיל עִמְּכוֹן׃

25 וַאֲמַר מֹשֶׁה אַף אַתְּ תִּתֵּן בִּידָנָא נִכְסַת קוּדְשִׁין וַעֲלָוָן וְנַעְבֵּיד קֳדָם יְיָ אֱלָהַנָא׃

26 וְאַף בְּעִירָנָא יֵזִיל עִמַּנָא לָא נִשְׁאַר מִדַּעַם אֲרֵי מִנֵּיהּ אֲנַחְנָא נָסְבִין לְמִפְלַח קֳדָם יְיָ אֱלָהַנָא וַאֲנַחְנָא לֵית אֲנַחְנָא יָדְעִין מָה נִפְלַח קֳדָם יְיָ עַד מֵיתַנָא לְתַמָּן׃

27 וְאַתְקֵיף יְיָ יָת לִבָּא דְפַרְעֹה וְלָא אֲבָא לְשַׁלָּחוּתְהוֹן׃

28 וַאֲמַר לֵיהּ פַּרְעֹה אֱזֵיל מֵעִלָּוַי אִסְתַּמַּר לָךְ לָא תוֹסֵיף לְמִחְזֵי אַפַּי אֲרֵי בְּיוֹמָא דְתִחְזֵי אַפַּי תְּמוּת׃

29 וַאֲמַר מֹשֶׁה יָאוּת מַלֵּילְתָּא לָא אוֹסֵיף עוֹד לְמִחְזֵי אַפָּךְ׃

יא

1 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה עוֹד מַכְתָּשׁ חַד אַיְתֵי עַל פַּרְעֹה וְעַל מִצְרַיִם בָּתַר כֵּן יְשַׁלַּח יָתְכוֹן מִכָּא כְּשַׁלָּחוּתֵיהּ גְּמִירָא תָּרָכָא יְתָרֵךְ יָתְכוֹן מִכָּא׃

י

22 וַיֵּ֥ט מֹשֶׁ֛ה אֶת־יָד֖וֹ עַל־הַשָּׁמָ֑יִם וַיְהִ֧י חֹֽשֶׁךְ־אֲפֵלָ֛ה בְּכָל־אֶ֥רֶץ מִצְרַ֖יִם שְׁלֹ֥שֶׁת יָמִֽים׃

23 לֹ֣א רָא֞וּ אִ֣ישׁ אֶת־אָחִ֗יו וְלֹא־קָ֛מוּ אִ֥ישׁ מִתַּחְתָּ֖יו שְׁלֹ֣שֶׁת יָמִ֑ים וּֽלְכָל־בְּנֵ֧י יִשְׂרָאֵ֛ל הָ֥יָה א֖וֹר בְּמֹשְׁבֹתָֽם׃

24 וַיִּקְרָ֨א פַרְעֹ֜ה אֶל־מֹשֶׁ֗ה וַיֹּ֙אמֶר֙ לְכוּ֙ עִבְד֣וּ אֶת־יְהֹוָ֔ה רַ֛ק צֹאנְכֶ֥ם וּבְקַרְכֶ֖ם יֻצָּ֑ג גַּ֥ם טַפְּכֶ֖ם יֵלֵ֥ךְ עִמָּכֶֽם׃

25 וַיֹּ֣אמֶר מֹשֶׁ֔ה גַּם־אַתָּ֛ה תִּתֵּ֥ן בְּיָדֵ֖נוּ זְבָחִ֣ים וְעֹלֹ֑ת וְעָשִׂ֖ינוּ לִיהֹוָ֥ה אֱלֹהֵֽינוּ׃

26 וְגַם־מִקְנֵ֜נוּ יֵלֵ֣ךְ עִמָּ֗נוּ לֹ֤א תִשָּׁאֵר֙ פַּרְסָ֔ה כִּ֚י מִמֶּ֣נּוּ נִקַּ֔ח לַעֲבֹ֖ד אֶת־יְהֹוָ֣ה אֱלֹהֵ֑ינוּ וַאֲנַ֣חְנוּ לֹֽא־נֵדַ֗ע מַה־נַּֽעֲבֹד֙ אֶת־יְהֹוָ֔ה עַד־בֹּאֵ֖נוּ שָֽׁמָּה׃

27 וַיְחַזֵּ֥ק יְהֹוָ֖ה אֶת־לֵ֣ב פַּרְעֹ֑ה וְלֹ֥א אָבָ֖ה לְשַׁלְּחָֽם׃

28 וַיֹּֽאמֶר־ל֥וֹ פַרְעֹ֖ה לֵ֣ךְ מֵעָלָ֑י הִשָּׁ֣מֶר לְךָ֗ אַל־תֹּ֙סֶף֙ רְא֣וֹת פָּנַ֔י כִּ֗י בְּי֛וֹם רְאֹתְךָ֥ פָנַ֖י תָּמֽוּת׃

29 וַיֹּ֣אמֶר מֹשֶׁ֔ה כֵּ֖ן דִּבַּ֑רְתָּ לֹא־אֹסִ֥ף ע֖וֹד רְא֥וֹת פָּנֶֽיךָ׃

יא

1 וַיֹּ֨אמֶר יְהֹוָ֜ה אֶל־מֹשֶׁ֗ה ע֣וֹד נֶ֤גַע אֶחָד֙ אָבִ֤יא עַל־פַּרְעֹה֙ וְעַל־מִצְרַ֔יִם אַֽחֲרֵי־כֵ֕ן יְשַׁלַּ֥ח אֶתְכֶ֖ם מִזֶּ֑ה כְּשַׁלְּח֕וֹ כָּלָ֕ה גָּרֵ֛שׁ יְגָרֵ֥שׁ אֶתְכֶ֖ם מִזֶּֽה׃

ι.

22. Ἐξέτεινε δὲ Μωϋσῆς τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἐγένετο σκότος, γνόφος, θύελλα, ἐπὶ πᾶσαν γῆν αἰγύπτου τρεῖς ἡμέρας.

23. Καὶ οὐκ εἶδεν οὐδεὶς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐξανέστη οὐδεὶς ἐκ τῆς κοίτης αὐτοῦ τρεῖς ἡμέρας. πᾶσι δὲ τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ ἦν φῶς, ἐν πᾶσιν οἷς κατεγίνοντο.

24. Καὶ ἐκάλεσε Φαραὼ Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν λέγων. βαδίζετε, λατρεύσατε κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν, πλὴν τῶν προβάτων καὶ τῶν βοῶν ὑπολείπεσθε, καὶ ἡ ἀποσκευὴ ὑμῶν ἀποτρεχέτω μεθ' ὑμῶν.

25. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς, οὔ. ἀλλὰ καὶ σὺ δώσεις ἡμῖν ὁλοκαυτώματα καὶ θυσίας, ἃ ποιήσομεν κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν.

26. Καὶ τὰ κτήνη ἡμῶν πορεύσεται μεθ' ἡμῶν, καὶ οὐχ ὑπολειψόμεθα ὁπλήν, ἀπ' αὐτῶν γὰρ ληψόμεθα λατρεῦσαι κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν· ἡμεῖς δὲ οὐκ οἴδαμεν τί λατρεύσομεν κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν, ἕως τοῦ ἐλθεῖν ἡμᾶς ἐκεῖ.

27. Ἐσκλήρυνε δὲ κύριος τὴν καρδίαν Φαραώ, καὶ οὐκ ἐβουλήθη ἐξαποστεῖλαι αὐτούς.

28. Καὶ λέγει αὐτῷ Φαραώ· ἄπελθε ἀπ' ἐμοῦ, πρόσεχε σεαυτῷ ἔτι προσθεῖναι ἰδεῖν μου τὸ πρόσωπον. ᾗ δ' ἂν ἡμέρᾳ ὀφθῇς μοι, ἀποθανῇ.

29. Λέγει δὲ Μωϋσῆς· καθὼς εἴρηκας, οὐκ ἔτι ὀφθήσομαί σοι εἰς πρόσωπον.

ΚΕΦΑΛ ια.

1. Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωϋσῆν· ἔτι μίαν πληγὴν ἐγὼ ἐπάξω ἐπὶ Φαραὼ καὶ ἐπ' αἴγυπτον, καὶ μετὰ ταῦτα ἐξαποστελεῖ ὑμᾶς ἐντεῦθεν. ὅταν δὲ ἐξαποστείλῃ ὑμᾶς, σὺν πάσῃ ἐκβολῇ ἐκβαλεῖ ὑμᾶς.

CAP. X.

22. Extenditque Moyſes manum in cœlum: & factæ ſunt tenebræ horribiles in univerſa Terra-Aegypti tribus diebus.

23. Nemo vidit fratrem ſuum, nec movit ſe de loco in quo erat: ubicunq; autem habitabant filii Iſraël, lux erat.

25. Vocavitq; Pharao Moyſen & Aaron, & dixit eis: Ite, ſacrificate Domino: oves tantum veſtræ, & armenta remaneant, parvuli veſtri eant vobiſcum.

26. Ait Moyſes: Hoſtias quoque & holocauſta dabis nobis, quæ offeramus Domino Deo noſtro.

26. Cuncti greges pergent nobiſcum: non remanebit ex eis ungula, quæ neceſſaria ſunt in cultum Domini Dei noſtri: præſertim cùm ignoremus quid debeat immolari, donec ad ipſum locum perveniamus.

27. Induravit autem Dominus cor Pharaonis, & noluit dimittere eos.

28. Dixitq; Pharao ad Moyſen: Recede ad me, & cave ne ultrà videas faciem meam: quocunque die apparueris mihi, morieris.

29. Reſpondit Moyſes: Ita fiat ut locutus es, non videbo ultrà faciem tuam.

CAP. XI.

1. Et dixit Dominus ad Moyſen: Adhuc una plaga tangam Pharaonem & Aegyptum, & poſt hæc dimittet vos, & exire compellet.

Das X. Capitel.

22. Vnd Moſe recket ſeine hand gen Himel/ Da ward ein dicke Finſterniß in gantz Egyptenland drey tage.

23. Daß niemand den andern ſahe/ noch auffſtund von dem ort da er war/ inn dreyen tagen. Aber bey allen kindern Jſrael war es liecht inn jhren Wonungen.

24. Da fordert Pharao Moſen vnd ſprach: Zihet hin vnd dienet dem HErren/ Allein euer Schaffe vnnd Rinder laſſet hie/ Laſſt auch eure kindlein mit euch ziehen.

25. Moſe ſprach: Du muſt vns auch Opffer vnnd Brandopffer geben/ das wir vnſerm GOtt dem HERRN thun mügen.

26. Vnſer Vieh ſol mit vns gehen/ vnd nicht eine klaue dahinden bleiben/ Denn von dem vnſern werden wir nemen zum dienſt vnſers GOttes des HErrn/ Denn wir wiſſen nicht womit wir dem HErrn dienen ſollen/ biß daß wir dahin kommen.

27. Aber der HErr verſtockt das hert Pharao/ daß er ſie nicht laſſen wolt.

28. Vnd Pharao ſprach zu jm: Gehe von mir/ vnd hüte dich/ daß du nicht mehr für meine augen kommeſt/ Denn welches Tags du für meine Augen kommſt ſolt du ſterben.

29. Moſe antwortet: Wie du geſaget haſt/ Jch wil nicht mehr für deine augen kommen.

Das XI. Capitel.

VNd der HErr ſprach zu Moſe: Jch wil noch eine plage vber Pharao vnd Egypten kommen laſſen/ darnach wird er euch laſſen von hinnen/ vnnd wirdt nicht allein alles laſſen/ ſondern euch auch von hinnen treiben.

CHAP. X.

22. Moyſe donc eſtendit ſa main vers les cieux: Et il ſe fit des tenebres fort obſcures en tout le païs d'Egypte par trois iours:

23. *Sique* l'vn ne voyoit pas l'autre, & nul ne ſe leua de ſon lieu par trois iours: mais à tous les enfans d'Iſrael, il y eut lumiere au lieu de leurs demeurances.

24. Lors Pharao appela Moyſe, & dit, Allez, ſeruez à l'Eternel: ſeulement voſtre menu & gros beſtail demeurera: meſme voſtre meſgnie ira auec vous.

25. Mais Moyſe reſpondit, Tu nous laiſſeras auſſi emmener les ſacrifices & holocauſtes que nous ferons à l'Eternel noſtre Dieu.

26. Et meſme nos troupeaux viendront auec nous, ſans qu'il en demeure vne ongle: car nous en prẽdrons pour ſeruir à l'Eternel noſtre Dieu: & nous ne ſauons pas de quoi nous deuons ſeruir à l'Eternel, iuſques à ce que nous ſoyons paruenus en ce lieu-la.

27. Mais l'Eternel endurcit le cœur de Pharao, ſi qu'il n'eut point à gré de les laiſſer aller.

28. Et Pharao lui dit, Va-t'en arriere de moi, Donne-toi garde, de voir plus ma face: car au iour que tu verras ma face, tu mourras.

29. Lors Moyſe reſpondit, Tu as bien dit: ie ne verrai plus aucunement ta face.

CHAP. XI.

1. Or l'Eternel auoit dit à Moyſe, Ie ferai venir encore vne playe ſur Pharao, & ſur Egypte: puis apres il vous laiſſera aller hors d'ici, voire quand il vous laiſſera aller du tout, il vous en dechaſſera pleinement.

יא

2 מַלֵּיל כְּעַן קֳדָם עַמָּא וְיִשְׁאֲלוּן גְּבַר מִן חַבְרֵיהּ וְאִתְּתָא מִן חַבְרְתַהּ מָנִין דִּכְסַף וּמָנִין דִּדְהָב׃

3 וִיהַב יְיָ יָת עַמָּא לְרַחְמִין בְּעֵינֵי מִצְרָאֵי אַף גַּבְרָא מֹשֶׁה רַב לַחֲדָא בְּאַרְעָא דְמִצְרַיִם בְּעֵינֵי עַבְדֵי פַרְעֹה וּבְעֵינֵי עַמָּא׃

4 וַאֲמַר מֹשֶׁה כִּדְנַן אֲמַר יְיָ בְּפַלְגוּת לֵילְיָא אֲנָא מִתְגְּלֵי בְּגוֹ מִצְרָאֵי׃

5 וִימוּת כָּל בּוּכְרָא בְּאַרְעָא דְמִצְרַיִם מִבּוּכְרָא דְפַרְעֹה דַּעֲתִיד לְמִיתַּב עַל כָּרְסֵי מַלְכוּתֵיהּ עַד בּוּכְרָא דְאַמְתָא דִּי בְּבֵית רֵחַיָּא וְכָל בּוּכְרָא דִבְעִירָא׃

6 וּתְהֵי צְוַחְתָּא רַבְּתָא בְּכָל אַרְעָא דְמִצְרַיִם דִּכְוָתַהּ לָא הֲוָת וְדִכְוָתַהּ לָא תוֹסִיף׃

7 וּלְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָא יְנַזֵּיק כַּלְבָּא בְּלִישָּׁנֵיהּ לְמִנְבַּח לְמֵאֱנָשָׁא וְעַד בְּעִירָא בְּדִיל דְּתִדְּעוּן אֲרֵי אַפְרֵישׁ יְיָ בֵּין מִצְרָאֵי וּבֵין יִשְׂרָאֵל׃

8 וְיֵחֲתוּן כָּל עַבְדָךְ אִלֵּין לְוָתִי וְיִבְעוֹן מִנִּי לְמֵימַר פּוּק אַתְּ וְכָל עַמָּא דְּעִמָּךְ וּבָתַר כֵּן אֶפּוֹק וּנְפַק מִן קֳדָם פַּרְעֹה בִּתְקוֹף רְגַז׃

9 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה לָא יְקַבֵּיל מִנְּכוֹן פַּרְעֹה בְּדִיל לְאַסְגָּאָה מוֹפְתַי בְּאַרְעָא דְמִצְרַיִם׃

10 וּמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן עֲבַדוּ יָת כָּל מוֹפְתַיָּא הָאִלֵּין קֳדָם פַּרְעֹה וְאַתְקֵיף יְיָ יָת לִבָּא דְפַרְעֹה וְלָא שַׁלַּח יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאַרְעֵיהּ׃

יא

2 דַּבֶּר־נָא בְּאָזְנֵי הָעָם וְיִשְׁאֲלוּ אִישׁ מֵאֵת רֵעֵהוּ וְאִשָּׁה מֵאֵת רְעוּתָהּ כְּלֵי־כֶסֶף וּכְלֵי זָהָב׃

3 וַיִּתֵּן יְהוָה אֶת־חֵן הָעָם בְּעֵינֵי מִצְרָיִם גַּם הָאִישׁ מֹשֶׁה גָּדוֹל מְאֹד בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּעֵינֵי עַבְדֵי־פַרְעֹה וּבְעֵינֵי הָעָם׃

4 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה כֹּה אָמַר יְהוָה כַּחֲצֹת הַלַּיְלָה אֲנִי יוֹצֵא בְּתוֹךְ מִצְרָיִם׃

5 וּמֵת כָּל־בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבְּכוֹר פַּרְעֹה הַיֹּשֵׁב עַל־כִּסְאוֹ עַד־בְּכוֹר הַשִּׁפְחָה אֲשֶׁר אַחַר הָרֵחָיִם וְכֹל בְּכוֹר בְּהֵמָה׃

6 וְהָיְתָה צְעָקָה גְדֹלָה בְּכָל־אֶרֶץ מִצְרָיִם אֲשֶׁר כָּמֹהוּ לֹא נִהְיָתָה וְכָמֹהוּ לֹא תֹסִף׃

7 וּלְכֹל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא יֶחֱרַץ־כֶּלֶב לְשֹׁנוֹ לְמֵאִישׁ וְעַד־בְּהֵמָה לְמַעַן תֵּדְעוּן אֲשֶׁר יַפְלֶה יְהוָה בֵּין מִצְרַיִם וּבֵין יִשְׂרָאֵל׃

8 וְיָרְדוּ כָל־עֲבָדֶיךָ אֵלֶּה אֵלַי וְהִשְׁתַּחֲווּ־לִי לֵאמֹר צֵא אַתָּה וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר־בְּרַגְלֶיךָ וְאַחֲרֵי־כֵן אֵצֵא וַיֵּצֵא מֵעִם־פַּרְעֹה בָּחֳרִי־אָף׃

9 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֹא־יִשְׁמַע אֲלֵיכֶם פַּרְעֹה לְמַעַן רְבוֹת מוֹפְתַי בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם׃

10 וּמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן עָשׂוּ אֶת־כָּל־הַמֹּפְתִים הָאֵלֶּה לִפְנֵי פַרְעֹה וַיְחַזֵּק יְהוָה אֶת־לֵב פַּרְעֹה וְלֹא־שִׁלַּח אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאַרְצוֹ׃

ια.

2. Λάλησον οὖν κρυφῇ εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ, καὶ αἰτησάτω ἕκαστος παρὰ τοῦ πλησίον, καὶ γυνὴ παρὰ τῆς πλησίον αὐτῆς σκεύη ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ, καὶ ἱματισμόν.

3. Κύριος δὲ ἔδωκε τὴν χάριν τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐναντίον τῶν αἰγυπτίων, καὶ ἔχρησαν αὐτοῖς. καὶ ὁ ἄνθρωπος Μωϋσῆς μέγας ἐγενήθη σφόδρα ἐναντίον τῶν αἰγυπτίων, καὶ ἐναντίον Φαραώ, καὶ ἐναντίον τῶν θεραπόντων αὐτοῦ, καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς παντὸς τοῦ λαοῦ.

4. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς· τάδε λέγει κύριος· περὶ μέσας νύκτας ἐγὼ εἰσπορεύομαι εἰς μέσον αἰγύπτου.

5. Καὶ τελευτήσει πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ αἰγύπτου, ἀπὸ πρωτοτόκου Φαραώ, ὃς κάθηται ἐπὶ τοῦ θρόνου, ἕως τοῦ πρωτοτόκου τῆς θεραπαίνης τῆς παρὰ τὸν μύλον, καὶ ἕως πρωτοτόκου παντὸς κτήνους.

6. Καὶ ἔσται κραυγὴ μεγάλη κατὰ πᾶσαν γῆν αἰγύπτου, ἥτις τοιαύτη οὐ γέγονε, καὶ τοιαύτη οὐκ ἔτι προστεθήσεται.

7. Ἐν δὲ πᾶσι τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ οὐ γρύξει κύων τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, ὅπως εἰδῇς ὅσα παραδοξάσει κύριος ἀνὰ μέσον τῶν αἰγυπτίων, καὶ ἀνὰ μέσον τῶν υἱῶν ἰσραήλ.

8. Καὶ καταβήσονται πάντες οἱ παῖδές σου οὗτοι πρός με. καὶ προσκυνήσουσί με, λέγοντες· ἔξελθε σύ, καὶ πᾶς ὁ λαός σου, οὗ σὺ ἀφηγῇ, καὶ μετὰ ταῦτα ἐξελεύσομαι, ἐξῆλθε δὲ Μωϋσῆς ἀπὸ Φαραὼ μετὰ θυμοῦ.

9. Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωϋσῆν· οὐκ εἰσακούσεται ὑμῶν Φαραώ. ἵνα πληθύνω τὰ σημεῖά μου, τὰ τέρατά μου ἐν γῇ αἰγύπτῳ.

10. Μωϋσῆς δὲ καὶ Ἀαρὼν, ἐποίησαν τὰ σημεῖα, καὶ πάντα τὰ τέρατα ταῦτα ἐναντίον Φαραώ. ἐσκλήρυνε δὲ κύριος τὴν καρδίαν Φαραὼ, καὶ οὐκ ἠθέλησεν ἐξαποστεῖλαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ γῆς αἰγύπτου.

CAP. XI.

2. Dices ergo omni plebi ut poſtulet vir ab amico ſuo, & mulier à vicina ſua vaſa argentea, & aurea.

3. Dabit autem Dominus gratiam populo ſuo coram Ægyptiis. Fuitq; Moyſes vir magnus valde in Terra-Ægypti coram ſervis Pharaonis, & omni populo.

4. Et ait, Hæc dicit Dominus: Media nocte ingrediar in Ægyptum:

5. Et morietur omne primogenitum in Terra-Ægyptiorum, à primogenito Pharaonis qui ſedet in ſolio eius, uſque ad primogenitum ancillæ quæ eſt ad molam, & omnia primogenita iumentorum.

6. Eritque clamor magnus in univerſa Terra-Aegypti, qualis nec antè fuit, nec poſtea futurus eſt.

7 Apud omnes autem filios Iſraël non mutiet canis ab homine uſque ad pecus: ut ſciatis quanto miraculo dividat Dominus Aegyptios & Iſraël.

8. Deſcendentque omnes ſervi tui iſti ad me, & adorabunt me, dicentes: Egredere tu & omnis populus qui ſubiectus eſt tibi: poſt hæc egrediemur. Et exivit à Pharaone iratus nimis.

9. Dixit autem Dominus ad Moyſen: Non audiet vos Pharao ut multa ſigna fiant in Terra-Aegypti.

10. Moyſes autem & Aaron fecerunt omnia ſigna & oſtẽta quæ ſcripta ſunt, coram Pharaone: & induravit Dominus cor Pharaonis, nec dimiſit filios Iſraël de terra ſua.

Das XI. Capitel.

2. So ſage nun für dem volck / daß ein jeglicher von ſeinem nechſten / vnnd eine jegliche von jhrer nechſtin ſilbern vnd gülden Geſeß fordere.

3. Denn der HERR wird dem volck gnade geben für den Egyptern. Vnd Moſe war ſehr ein groſſer Mann inn Egyptenland / für den Knechten Pharao / vnd für dem Volck.

4. Vnd Moſe ſprach: So ſaget der HErr: Ich will zu Mitternacht außgehen / in Egyptenland.

5. Vnd alle Erſtegeburt in Egyptenland ſoll ſterben / von dem erſten Sohn Pharao an / der auff ſeinem ſtul ſitzt / biß an den erſten Sohn der magd / die hinder der Müle iſt / vnd alle Erſtegeburt vnter dem vieh.

6. Vnd wird ein groß geſchrey ſein in gantz Egyptenland / deßgleichen nie geweſen iſt / noch werden wird.

7. Aber bey allen kindern Iſrael ſoll nicht ein hund mucken / beide vnter menſchen vnd vieh / Auff daß jr erfaret / wie der HERR Egypten vnd Iſrael ſcheide.

8. Denn werden zu mir herab kommen alle diſe deine knechte / vnd mir zu füſſen fallen / vnnd ſagen: Zeuch auß du vnnd alles volck daß vnter dir iſt / Darnach wil ich außziehen. Vnnd er gieng von Pharao mit grimmigem zorn.

9. Der HERR aber ſprach zu Moſe: Pharao höret euch nicht / auff das vil Wunder geſchehen inn Egyptenland.

10. Vnd Moſe vnd Aaron haben diſe Wunder alle gethán für Pharao / Aber der HERR verſtockt jhm ſein hertz / daß er die Kinder Iſrael nicht laſſen wolt auß ſeinem lande.

CHAP. XI.

2. Parle maintenant, le peuple l'oyãt, afin qu'vn chacun demande à ſon voiſin, & vne chacune à ſa voiſine, vaiſſeaux d'argẽt, & vaiſſeaux d'or.

3. Et l'Eternel auoit donné grace au peuple enuers les Egyptiens. Et meſme Moyſe eſtoit eſtimé fort grand perſonnage au païs d'Egyte, tant des ſeruiteurs de Pharao, que du peuple.

4. Et pourtant Moyſe dit, Ainſi a dit l'Eternel, Enuiron la minuict ie m'en vai paſſer tout au trauers d'Egyte.

5. Et tout premier-né mourra au païs d'Egypte, depuis le premier-né de Pharao qui deuoit eſtre aſſis ſur ſon throne, iuſques au premier-né de la ſeruante qui *eſt* employee à moudre, meſme tout premier-né des beſtes.

6. Et y aura grand cri en tout le païs d'Egypte, tel qu'il n'*en* fut onques, & tel qu'il n'*en* ſera plus.

7. Mais contre tous les enfans d'Iſrael, vn chien ne remuera point ſa langue, depuis l'homme iuſqu'aux beſtes: afin que vous ſachiez que Dieu aura mis difference entre les Egyptiens & les Iſraelites.

8. Et tous ces tiens ſeruiteurs viendront vers moi, & ſe proſterneront deuant moi, diſans, Sors, toi, & tout le peuple qui *eſt* ſous toi: & puis ie ſortirai. Ainſi Moyſe ſortit d'auec Pharao auec vne ardente colere.

9. L'Eternel donc auoit dit à Moyſe, Pharao ne vous eſcoutera point, afin que mes miracles ſoyent multiplies au païs d'Egypte.

10. Et Moyſe & Aaron firẽt tous ces miracles-la deuant Pharao. Et l'Eternel endurcit le cœur de Pharao, tellement qu'il ne laiſſa point aller les enfans d'Iſrael hors de ſon païs.

יב

1 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן בְּאַרְעָא דְמִצְרַיִם לְמֵימַר׃

2 יַרְחָא הָדֵין לְכוֹן רֵישׁ יַרְחַיָּא קַדְמַאי הוּא לְכוֹן לְיַרְחֵי שַׁתָּא׃

3 מַלִּילוּ עִם כָּל כְּנִשְׁתָּא דְיִשְׂרָאֵל לְמֵימַר בְּעַסְרָא לְיַרְחָא הָדֵין וְיִסְּבוּן לְהוֹן גְּבַר אִימַּר לְבֵית אֲבָהָת אִימְּרָא לְבֵיתָא׃

4 וְאִם יִזְעַר בֵּיתָא מִלְּאִתְמְנָאָה עַל אִימְּרָא וְיִסַּב הוּא וְשִׁבָבֵיהּ דְּקָרִיב לְבֵיתֵיהּ בְּמִנְיַן נַפְשָׁתָא גְּבַר לְפוּם מֵיכְלֵיהּ תִּתְמְנוּן עַל אִימְּרָא׃

5 אִימַּר שְׁלִים דְּכַר בַּר שַׁתֵּיהּ יְהֵי לְכוֹן מִן אִימְּרַיָּא וּמִן בְּנֵי עִזַּיָּא תִּסְּבוּן׃

6 וִיהֵי לְכוֹן לְמַטְרָא עַד אַרְבְּעָה עֲשַׂר יוֹמָא לְיַרְחָא הָדֵין וְיִכְּסוּן יָתֵיהּ כֹּל קְהָל כְּנִשְׁתָּא דְיִשְׂרָאֵל בֵּין שִׁמְשַׁיָּא׃

7 וְיִסְּבוּן מִן דְּמָא וְיִתְּנוּן עַל תְּרֵין סִפַּיָּא וְעַל שַׁקְפָא עַל בָּתַּיָּא דְּיֵיכְלוּן יָתֵיהּ בְּהוֹן׃

8 וְיֵיכְלוּן יָת בִּשְׂרָא בְּלֵילְיָא הָדֵין טְוֵי נוּר וּפַטִּיר עַל מְרָרִין יֵיכְלוּנֵּיהּ׃

9 לָא תֵיכְלוּן מִנֵּיהּ כַּד חַי וְאַף לָא כַּד מְבַשְּׁלָא מְבַשַּׁל בְּמַיָּא אֱלָהֵין טְוֵי נוּר רֵישֵׁיהּ עַל כְּרָעוֹהִי וְעַל גַּוֵּיהּ׃

10 וְלָא תַשְׁאֲרוּן מִנֵּיהּ עַד צַפְרָא וּדְיִשְׁתְּאַר מִנֵּיהּ עַד צַפְרָא בְּנוּרָא תוֹקְדוּן׃

יב

1 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם לֵאמֹר׃

2 הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם רֹאשׁ חֳדָשִׁים רִאשׁוֹן הוּא לָכֶם לְחָדְשֵׁי הַשָּׁנָה׃

3 דַּבְּרוּ אֶל־כָּל־עֲדַת יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר בֶּעָשֹׂר לַחֹדֶשׁ הַזֶּה וְיִקְחוּ לָהֶם אִישׁ שֶׂה לְבֵית־אָבֹת שֶׂה לַבָּיִת׃

4 וְאִם־יִמְעַט הַבַּיִת מִהְיֹת מִשֶּׂה וְלָקַח הוּא וּשְׁכֵנוֹ הַקָּרֹב אֶל־בֵּיתוֹ בְּמִכְסַת נְפָשֹׁת אִישׁ לְפִי אָכְלוֹ תָּכֹסּוּ עַל־הַשֶּׂה׃

5 שֶׂה תָמִים זָכָר בֶּן־שָׁנָה יִהְיֶה לָכֶם מִן־הַכְּבָשִׂים וּמִן־הָעִזִּים תִּקָּחוּ׃

6 וְהָיָה לָכֶם לְמִשְׁמֶרֶת עַד אַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַזֶּה וְשָׁחֲטוּ אֹתוֹ כֹּל קְהַל עֲדַת־יִשְׂרָאֵל בֵּין הָעַרְבָּיִם׃

7 וְלָקְחוּ מִן־הַדָּם וְנָתְנוּ עַל־שְׁתֵּי הַמְּזוּזֹת וְעַל־הַמַּשְׁקוֹף עַל הַבָּתִּים אֲשֶׁר־יֹאכְלוּ אֹתוֹ בָּהֶם׃

8 וְאָכְלוּ אֶת־הַבָּשָׂר בַּלַּיְלָה הַזֶּה צְלִי־אֵשׁ וּמַצּוֹת עַל־מְרֹרִים יֹאכְלֻהוּ׃

9 אַל־תֹּאכְלוּ מִמֶּנּוּ נָא וּבָשֵׁל מְבֻשָּׁל בַּמָּיִם כִּי אִם־צְלִי־אֵשׁ רֹאשׁוֹ עַל־כְּרָעָיו וְעַל־קִרְבּוֹ׃

10 וְלֹא־תוֹתִירוּ מִמֶּנּוּ עַד־בֹּקֶר וְהַנֹּתָר מִמֶּנּוּ עַד־בֹּקֶר בָּאֵשׁ תִּשְׂרֹפוּ׃

ιβ΄.

1. Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ααρὼν ἐν γῇ αἰγύπτου λέγων.

2. Ὁ μὴν οὗτος ὑμῖν ἀρχὴ μηνῶν, πρῶτος ὑμῖν ἐστιν ἐν τοῖς μησὶ τοῦ ἐνιαυτοῦ.

3. Λάλησον πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν τῶν υἱῶν ἰσραὴλ, λέγων· τῇ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς τούτου λαβέτωσαν ἕκαστος πρόβατον κατ᾽ οἴκους πατριῶν, πρόβατον κατ᾽ οἰκίαν.

4. Ἐὰν δὲ ὀλιγοστοὶ ὦσιν ἐν τῇ οἰκίᾳ, ὥστε μὴ ἱκανοὺς εἶναι εἰς πρόβατον, συλλήψεται μεθ᾽ ἑαυτοῦ τὸν γείτονα τὸν πλησίον αὐτοῦ. κατὰ ἀριθμὸν ψυχῶν, ἕκαστος τὸ ἀρκοῦν αὐτῷ συναριθμήσεται εἰς πρόβατον.

5. Πρόβατον τέλειον, ἄρσεν, ἄμωμον, ἐνιαύσιον ἔσται ὑμῖν. ἀπὸ τῶν ἀμνῶν, καὶ τῶν ἐρίφων λήψεσθε.

6. Καὶ ἔσται ὑμῖν διατετηρημένον ἕως τῆς τεσσαρεσκαιδεκάτης τοῦ μηνὸς τούτου, καὶ σφάξουσιν αὐτὸ πᾶν τὸ πλῆθος συναγωγῆς τῶν υἱῶν Ισραὴλ πρὸς ἑσπέραν.

7. Καὶ λήψονται ἀπὸ τοῦ αἵματος, καὶ θήσουσιν ἐπὶ τῶν δύο σταθμῶν, καὶ ἐπὶ τὴν φλιὰν ἐν τοῖς οἴκοις, ἐν οἷς φάγωσιν αὐτὰ ἐν αὐτοῖς.

8. Καὶ φάγονται τὰ κρέα τῇ νυκτὶ ταύτῃ ὀπτὰ πυρὶ, καὶ ἄζυμα ἐπὶ πικρίδων ἔδονται.

9. Οὐκ ἔδεσθε ἐπ᾽ αὐτῶν ὠμὸν, οὐδὲ ἡψημένον ἐν ὕδατι, ἀλλ᾽ ὀπτὰ πυρὶ, κεφαλὴν σὺν τοῖς ποσὶ καὶ τοῖς ἐνδοσθίοις.

10. Οὐκ ἀπολείψεται ἀπ᾽ αὐτοῦ εἰς τὸ πρωῒ, καὶ ὀστοῦν οὐ συντρίψετε ἀπ᾽ αὐτοῦ· τὰ δὲ καταλειπόμενα ἀπ᾽ αὐτοῦ εἰς τὸ πρωῒ, ἐν πυρὶ κατακαύσετε.

CAP. XII.

1. Dixit quoque Dominus ad Moyſen & Aaron in Terra-Aegypti:

2. Menſis iſte vobis ptincipium menſium: primus erit in menſibus anni.

3. Loquimini ad univerſum cœtum filiorum Iſraël, & dicite eis: Decima die menſis huius tollat unuſquiſque agnum per familias & domos ſuas.

4. Sin autem minor eſt numerus ut ſufficere poſſit ad veſcendum agnum, aſſumet vicinum ſuum qui coniunctus eſt domui ſuæ, iuxta numerum animarum quæ ſufficere poſſunt ad eſum agni.

5. Erit autem agnus abſque macula, maſculus, anniculus: iuxta quem ritum tolletis & hœdum.

6. Et ſervabitis eum uſque ad quartam decimam diem menſis huius: immolabitque eum univerſa multitudo filiorum Iſrael ad veſperam.

7. Et ſument de ſanguine eius, ac ponent ſuper utrunque poſtem, & in ſuperliminaribus domorum in quibus comedent illum.

8. Et edent carnes nocte illa aſſas igni, & azymos panes, cum lactucis agreſtibus.

9. Non comedetis ex eo crudum quid, nec coctum aqua, ſed aſſum tantùm igni: caput cum pedibus eius & inteſtinis vorabitis.

10. Nec remanebit quicquam ex eo uſque manè, ſi quid reſiduum fuerit, igne comburetis.

Das XII. Capitel.

DEr HERR aber ſprach zu Moſe vnd Aaron in Egyptenlandt:

2. Dieſer Mondt ſol bey euch der erſte Mond ſein/ vnd von jhm ſolt jhr die Monden des jars anheben.

3. Sagt der gantzen Gemeine Iſrael/ vnnd ſprecht: Am zehenden tag dieſes Monden/ neme ein jeglicher ein Lamm/ wo ein Haußvater iſt/ ja ein Lamm zu einem Hauß.

4. Wo jhr aber in einem Hauſe zum Lamm zu wenig ſindt/ ſo neme ers/ vnd ſein nechſter Nachbar an ſeinem Hauſe/ biß jhr ſo viel wird / daß ſie das Lamm auffeſſen mögen.

5. Jhr ſolt aber ein ſolch Lamm nemen/ da kein feil an iſt/ ein Männlein/ vnd eins jahrs alt/ von den Lämmern vnd Ziegen ſolt jhrs nemen.

6. Vnnd ſolts behalten biß auff den vierzehenden tag des Monden/ Vnnd ein jeglichs heufflein im gantzen Iſrael ſols ſchlachten zwiſchen Abends.

7. Vnnd ſolt ſeines Bluts nemen/ vnnd beyde Pfoſten an der Thür/ vnnd die öberſte Schwelle damit beſtreichen/ an den Häuſern/ da ſie es innen eſſen.

8. Vnnd ſolt alſo Fleiſch eſſen in derſelben Nacht/ am Fewer gebraten/ vnd vngeſewrt Brodt/ vnd ſolt es mit bitter Salſen eſſen.

9. Jhr ſolts nicht roh eſſen/ noch mit Waſſer geſotten/ ſondern am Fewer gebraten/ ſein haupt mit ſeinen ſchenckeln vnd eingeweide.

10. Vnd ſolt nichts davon überlaſſen biß morgen. Wo aber etwas überbleibt biß morgen/ ſolt jhrs mit Fewer verbrennen.

CHAP. XII.

1. Et l'Eternel auoit parlé à Moyſe & à Aaron au païs d'Egypte, diſant,

2. Ce mois vous *ſera* le commencement des mois, icelui vous *ſera* le premier entre les mois de l'annee.

3. Parlez à toute l'aſſemblee d'Iſrael, diſant, qu'au dixieme *iour* de ce mois, chacun d'eux prené vn petit d'entre les brebis ou d'entre les cheures ſelon les familles des peres, vn petit d'entre les brebis ou d'entre les cheures pour famille.

4. Mais ſi la famille eſt moindre qu il ne faut pour *manger* vn petit d'entre les brebis ou d'entre les cheures, qu'il prene ſon voiſin qui eſt pres de ſa maiſon ſelon le nombre des perſonnes: vous cõterez combien il en faudra pour manger vn petit d'entre les brebis ou d'entre les cheures, ayant eſgard à ce qu'vn chacun de vous peut manger.

5. Or le petit d'entre les brebis ou d'entre les cheures ſera ſans tare, maſle, ayant vn an, vous la prendrez d'entre les brebis ou d'entre les cheures.

6. Et le tiendrez en garde iuſques au quatorzieme iour de ce mois, & toute la congregation de l'aſſemblee d'Iſrael l'eſgorgera entre les deux veſpres.

7. Et prendront du ſang *d'icelui*, & le mettront ſur les deux poſteaux, & ſur le ſurſueil de la porte des maiſons où ils le mangerent.

8. Et en mangeront la chair roſtie au feu ceſte nuict-la, & la mangeront auec des pains ſans leuain, *&* anec des herbes ameres.

9. N'en mangez rien à demi cuit, ni aucunement bouilli en l'eau, mais roſti au feu: la teſte d'icelui auec ſes iambes & ſes entrailles.

10. Et n'en laiſſez rien de reſte iuſques au matin: mais ce qui ſera reſté iuſques au matin, vous le bruslerez au feu.

יב

11 וּכְדֵין תֵּיכְלוּן יָתֵיהּ חַרְצֵיכוֹן יְהוֹן אֲסִירִין מְסָנֵיכוֹן בְּרַגְלֵיכוֹן וְחֻטְרֵיכוֹן בִּידֵיכוֹן וְתֵיכְלוּן יָתֵיהּ בִּבְהִילוּ פִּסְחָא הוּא קֳדָם יְיָ׃

12 וְאֶתְגְּלֵי בְּאַרְעָא דְמִצְרַיִם בְּלֵילְיָא הָדֵין וְאֶקְטוֹל כָּל בּוּכְרָא בְּאַרְעָא דְמִצְרַיִם מֵאֱנָשָׁא וְעַד בְּעִירָא וּבְכָל טַעֲוָת מִצְרָאֵי אַעְבֵּיד דִּינִין אֲנָא יְיָ׃

13 וִיהֵי דְמָא לְכוֹן לְאָת עַל בָּתַּיָּא דְּאַתּוּן תַּמָּן וְאֶחְזֵי יָת דְּמָא וְאֵחוֹס עֲלֵיכוֹן וְלָא יְהֵא לְכוֹן מוֹתָא לְחַבָּלָא בְּמִקְטְלִי בְּאַרְעָא דְמִצְרָיִם׃

14 וִיהֵי יוֹמָא הָדֵין לְכוֹן לְדָכְרָנָא וּתְחַגּוּן יָתֵיהּ חַגָּא קֳדָם יְיָ לְדָרֵיכוֹן קְיָם עָלַם תְּחַגֻּנֵּיהּ׃

15 שִׁבְעָא יוֹמִין פַּטִּיר תֵּיכְלוּן בְּרַם בְּיוֹמָא קַדְמָאָה תְּבַטְּלוּן חֲמִירָא מִבָּתֵּיכוֹן אֲרֵי כָּל דְּיֵיכוֹל חֲמִיעַ וְיִשְׁתֵּיצֵי אֱנָשָׁא הַהוּא מִיִּשְׂרָאֵל מִיּוֹמָא קַדְמָאָה עַד יוֹמָא שְׁבִיעָאָה׃

16 וּבְיוֹמָא קַדְמָאָה מְעָרַע קַדִּישׁ וּבְיוֹמָא שְׁבִיעָאָה מְעָרַע קַדִּישׁ יְהֵא לְכוֹן כָּל עֲבִידָא לָא יִתְעֲבֵיד בְּהוֹן בְּרַם דְּמִתְאֲכִיל לְכָל נַפְשָׁא הוּא בִּלְחוֹדוֹהִי יִתְעֲבֵיד לְכוֹן׃

17 וְתִטְּרוּן יָת פַּטִּירַיָּא אֲרֵי בִּכְרַן יוֹמָא הָדֵין אַפֵּיקִית יָת חֵילֵיכוֹן מֵאַרְעָא דְמִצְרָיִם וְתִטְּרוּן יָת יוֹמָא הָדֵין לְדָרֵיכוֹן לִקְיָם עָלַם׃

יב

11 וְכָכָה תֹּאכְלוּ אֹתוֹ מָתְנֵיכֶם חֲגֻרִים נַעֲלֵיכֶם בְּרַגְלֵיכֶם וּמַקֶּלְכֶם בְּיֶדְכֶם וַאֲכַלְתֶּם אֹתוֹ בְּחִפָּזוֹן פֶּסַח הוּא לַיהוָה׃

12 וְעָבַרְתִּי בְאֶרֶץ־מִצְרַיִם בַּלַּיְלָה הַזֶּה וְהִכֵּיתִי כָל־בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מֵאָדָם וְעַד־בְּהֵמָה וּבְכָל־אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֶעֱשֶׂה שְׁפָטִים אֲנִי יְהוָה׃

13 וְהָיָה הַדָּם לָכֶם לְאֹת עַל הַבָּתִּים אֲשֶׁר אַתֶּם שָׁם וְרָאִיתִי אֶת־הַדָּם וּפָסַחְתִּי עֲלֵכֶם וְלֹא־יִהְיֶה בָכֶם נֶגֶף לְמַשְׁחִית בְּהַכֹּתִי בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם׃

14 וְהָיָה הַיּוֹם הַזֶּה לָכֶם לְזִכָּרוֹן וְחַגֹּתֶם אֹתוֹ חַג לַיהוָה לְדֹרֹתֵיכֶם חֻקַּת עוֹלָם תְּחָגֻּהוּ׃

15 שִׁבְעַת יָמִים מַצּוֹת תֹּאכֵלוּ אַךְ בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן תַּשְׁבִּיתוּ שְּׂאֹר מִבָּתֵּיכֶם כִּי כָּל־אֹכֵל חָמֵץ וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִיִּשְׂרָאֵל מִיּוֹם הָרִאשֹׁן עַד־יוֹם הַשְּׁבִעִי׃

16 וּבַיּוֹם הָרִאשׁוֹן מִקְרָא־קֹדֶשׁ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלָאכָה לֹא־יֵעָשֶׂה בָהֶם אַךְ אֲשֶׁר יֵאָכֵל לְכָל־נֶפֶשׁ הוּא לְבַדּוֹ יֵעָשֶׂה לָכֶם׃

17 וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־הַמַּצּוֹת כִּי בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה הוֹצֵאתִי אֶת־צִבְאוֹתֵיכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־הַיּוֹם הַזֶּה לְדֹרֹתֵיכֶם חֻקַּת עוֹלָם׃

ιβ'.

11. Οὕτω δὲ φάγεσθε αὐτό. αἱ ὀσφύες ὑμῶν περιεζωσμέναι, καὶ τὰ ὑποδήματα ὑμῶν ἐν τοῖς ποσὶν ὑμῶν, καὶ αἱ βακτηρίαι ὑμῶν ἐν ταῖς χερσὶν ὑμῶν, καὶ ἔδεσθε αὐτὸ μετὰ σπουδῆς. πάσχα ἐστὶ κυρίου.

12. Καὶ διελεύσομαι ἐν γῇ αἰγύπτου ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ, καὶ πατάξω πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ αἰγύπτῳ, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς θεοῖς τῶν αἰγυπτίων ποιήσω τὴν ἐκδίκησιν. ἐγὼ κύριος.

13. Καὶ ἔσται τὸ αἷμα ὑμῖν ἐν σημείῳ ἐπὶ τῶν οἰκιῶν, ἐν αἷς ὑμεῖς ἐστε ἐκεῖ, καὶ ὄψομαι τὸ αἷμα, καὶ σκεπάσω ὑμᾶς, καὶ οὐκ ἔσται ἐν ὑμῖν πληγὴ, τοῦ ἐκτριβῆναι, ὅταν παίω ἐν γῇ αἰγύπτῳ.

14. Καὶ ἔσται ἡ ἡμέρα αὕτη ὑμῖν μνημόσυνον, καὶ ἑορτάσετε αὐτὴν ἑορτὴν κυρίῳ. εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν νόμιμον αἰώνιον, ἑορτάσετε αὐτήν.

15. Ἑπτὰ ἡμέρας ἔδεσθε ἄζυμα. Ἀπὸ δὲ τῆς πρώτης ἡμέρας ἀφανιεῖτε ζύμην ἐκ τῶν οἰκιῶν ὑμῶν. πᾶς ὃς ἂν φάγῃ ζύμην, ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐξ Ισραήλ, ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς πρώτης, ἕως τῆς ἡμέρας τῆς ἑβδόμης.

16. Καὶ ἡ ἡμέρα ἡ πρώτη κεκλήσεται ἁγία, καὶ ἡ ἡμέρα ἡ ἑβδόμη κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν. πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε ἐν αὐταῖς, πλὴν ὅσα ποιηθήσεται πάσῃ ψυχῇ, τοῦτο μόνον ποιηθήσεται ὑμῖν.

17. Καὶ φυλάξεσθε τὴν ἐντολὴν ταύτην. ἐν γὰρ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐξάξω τὴν δύναμιν ὑμῶν ἐκ γῆς αἰγύπτου, καὶ ποιήσετε τὴν ἡμέραν ταύτην εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν νόμιμον αἰώνιον.

CAP. XII.

11. Sic autem comedetis illum, Renes veſtros accingetis,& calceamenta habebitis in pedibus,tenentes baculos in manibus,& comedetis feſtinantes: eſt enim Phaſe (id eſt tranſitus) Domini.

12. Et tranſibo per Terram-Ægypti nocte illa, percutiamque omne primogenitum in Terra-Ægypti ab homine uſque ad pecus: & in cunctis diis Ægypti faciam iudicia, ego Dominus.

13. Erit autem ſanguis vobis in ſignum in ædibus in quibus eritis: & videbo ſanguinem,& tranſibo vos: nec erit in vobis plaga diſperdens quando percuſſero Terram-Ægypti.

14. Habebitis autem hunc diem in monumentum: & celebrabitis eam ſolennem Domino in generationibus veſtris cultu ſempiterno.

15. Septem diebus azyma comedetis: in die primo non erit fermentum in domibus veſtris: quicumque comederit fermentum, peribit anima illa de Iſraël, à primo die uſque ad diem ſeptimum.

16. Dies prima erit ſancta atque ſolennis, & dies ſeptima eadem feſtivitate venerabilis: nihil operis facietis in eis, exceptis his quæ ad veſcendum pertinent.

17. Et obſervabitis azyma: in eadem enim ipſa die educam exercitum veſtrum de Terra-Ægypti, & cuſtodietis diem iſtum in generationes veſtras ritu perpetuo.

Das XII. Capitel.

11. Alſo ſolt jrs aber eſſen: Vmb ewer Lenden ſolt jhr gegürtet ſein/ vnnd ewre Schuch an ewren Füſſen haben/ vnnd ſtäbe in ewren Henden/ vnd ſolts eſſen/ als die hinweg eilen/ Denn es iſt des HERRN Paſſah.

12. Denn ich wil in derſelben Nacht durch Egyptenlandt gehen/ vnnd alle Erſtegeburt ſchlagen in Egyptenland/ beide vnter Menſchen vnd Vieh/ Vnnd wil meine ſtraffe beweiſen an allen göttern der Egypter/ Jch der HERR.

13. Vnnd das Blut ſol ewer Zeichen ſein/ an den Häuſern/ darinn jhr ſeydt/ daß/ wenn ich das Blut ſehe/ für euch übergehe/ vnnd euch nicht die plag widerfare die euch verderbe/ wenn ich Egyptenlandt ſchlage.

14. Vnnd ſolt dieſen tag haben zum gedechtniß/ vnnd ſolt jhn feyren dem HERRN zum Feſt/ jhr vnd alle ewre nachkommen/ zur ewigen weiſe.

15. Sieben tag ſolt jhr vngeſewrt Brodt eſſen/ nemlich/ am erſten tag ſolt jhr auffhören mit geſeurtem Brodt in ewren Häuſern. Wer geſewrt Brodt iſſet/ vom erſten tag an/ biß auff den ſiebenden/ des Seele ſol außgerottet werden von Iſrael.

16. Der erſte tag ſol heilig ſein/ daß jhr zuſammen kommt/ vnd der ſiebend ſol auch heilig ſein/ daß jhr zuſammen kommt/ Kein arbeit ſolt jhr drinnen thun/ ohn was zur Speiſe gehöret für allerley Seelen/ daſſelb allein möcht jhr für euch thun.

17. Vnnd haltet ob dem vngeſewrten Brodt denn eben an demſelben tage/ hab ich ewer Heer auß Egyptenlandt geführet. Darumb ſolt jhr dieſen tag halten/ vnnd alle ewer nachkommen/ zur ewigen weiſe.

CHAP. XII.

11. Et vous le mangerez ainſi, Vos reins *ſeront* trouſſes, vos ſouliers en vos pieds,& voſtre baſton en voſtre main, & le mangerez à la haſte. C'*eſt* la Paſque de l'Eternel.

12. Car ie paſſerai ceſte nuict-la par le païs d'Egypte, & fraperai tout premier-né au païs d'Egypte depuis les hommes iuſques aux beſtes, & ſi exercerai iugemens ſur tous les dieux d'Egypte. Ie *ſuis* l'Eternel.

13. Et le ſang vous ſera pour ſigne ſur les maiſons eſquelles vous *ſerez*: car ie verrai le ſang, & paſſerai par deſſus vous,& n'y aura point de playe à deſtruction entre vous, quand ie fraperai le païs d'Egypte.

14. Et ce iour vous ſera en memorial, & le celebrerez pour feſte ſolennelle à l'Eternel en vos aages: vous le celebrerez pour feſte ſolennelle par ordonnance perpetuelle.

15. Vous mangerez par ſept iours les pains ſans leuain: pourtant oſterez-vous des le premier iour le leuain de vos maiſons. Car quiconque mangera du pain leué, depuis le premier iour iuſques au ſeptieme, la perſonne d'icelui ſera retrâchee d'entre Iſrael.

16. Au premier iour il y aura conuocation ſaincte, & auſſi au ſeptieme iour conuocation ſaincte: il ne ſe fera nulle œuure en iceux, ſeulement on vous appreſtera ce qui ſera pour le manger d'vne chacune perſonne.

17. Vous prendrez donc garde aux pains ſans leuain: car en ce propre iour-la i'aurai retiré vos bandes du païs d'Egypte: vous obſeruerez ce iour-la en vos aages, par ordonnance perpetuelle.

יב

18 בְּנִיסָן בְּאַרְבְּעַת עַשְׂרָא יוֹמָא לְיַרְחָא בְּרַמְשָׁא תֵּיכְלוּן פַּטִּירָן עַד יוֹמָא חַד וְעֶשְׂרִין לְיַרְחָא בְּרַמְשָׁא׃

19 שִׁבְעָא יוֹמִין חֲמִיר לָא יִשְׁתְּכַח בְּבָתֵּיכוֹן אֲרֵי כָּל דְּיֵיכוֹל מַחְמְעָא וְיִשְׁתֵּצֵי אֱנָשָׁא הַהוּא מִכְּנִשְׁתָּא דְּיִשְׂרָאֵל בְּגִיּוֹרָא וּבְיַצִּיבָא דְּאַרְעָא׃

20 כָּל מַחְמְעָא לָא תֵיכְלוּן בְּכָל מוֹתְבָנֵיכוֹן תֵּיכְלוּן פַּטִּירָן׃

21 וּקְרָא מֹשֶׁה לְכָל סָבֵי יִשְׂרָאֵל וַאֲמַר לְהוֹן אִתְנְגִידוּ וְסִיבוּ לְכוֹן מִבְּנֵי עָנָא לְזַרְעֲיָתְכוֹן וְכוּסוּ פִּסְחָא׃

22 וְתִסְּבוּן אֱסָרַת אֵזוֹבָא וְתִטְבְּלוּן בִּדְמָא דִּי בְּמָנָא וְתַדּוּן לְשַׁקְפָא וְלִתְרֵין סִפַּיָּא מִן דְּמָא דִּי בְּמָנָא וְאַתּוּן לָא תִפְּקוּן אֱנָשׁ מִתְּרַע בֵּיתֵיהּ עַד צַפְרָא׃

23 וְאִתְגְּלֵי יְיָ לְמִמְחֵי יָת מִצְרָאֵי וְיֶחֱזֵי יָת דְּמָא עַל שַׁקְפָא וְעַל תַּרְתֵּין סִפַּיָּא וְיֵחוּס יְיָ עַל תַּרְעָא וְלָא יִשְׁבּוֹק מְחַבְּלָא לְמֵיעַל לְבָתֵּיכוֹן לְמִמְחֵי׃

24 וְתִטְּרוּן יָת פִּתְגָמָא הָדֵין לִקְיָם לָךְ וְלִבְנָךְ עַד עָלְמָא׃

25 וִיהֵי אֲרֵי תֵיעֲלוּן לְאַרְעָא דְּיִתֵּן יְיָ לְכוֹן כְּמָא דְּמַלֵּיל וְתִטְּרוּן יָת פָּלְחָנָא הָדָא׃

26 וִיהֵי אֲרֵי יֵימְרוּן לְכוֹן בְּנֵיכוֹן מַה פָּלְחָנָא הָדָא לְכוֹן׃

יב

18 בָּרִאשֹׁן בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ בָּעֶרֶב תֹּאכְלוּ מַצֹּת עַד יוֹם הָאֶחָד וְעֶשְׂרִים לַחֹדֶשׁ בָּעָרֶב׃

19 שִׁבְעַת יָמִים שְׂאֹר לֹא יִמָּצֵא בְּבָתֵּיכֶם כִּי כָּל־אֹכֵל מַחְמֶצֶת וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מֵעֲדַת יִשְׂרָאֵל בַּגֵּר וּבְאֶזְרַח הָאָרֶץ׃

20 כָּל־מַחְמֶצֶת לֹא תֹאכֵלוּ בְּכֹל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם תֹּאכְלוּ מַצּוֹת׃

21 וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְכָל־זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מִשְׁכוּ וּקְחוּ לָכֶם צֹאן לְמִשְׁפְּחֹתֵיכֶם וְשַׁחֲטוּ הַפָּסַח׃

22 וּלְקַחְתֶּם אֲגֻדַּת אֵזוֹב וּטְבַלְתֶּם בַּדָּם אֲשֶׁר־בַּסַּף וְהִגַּעְתֶּם אֶל־הַמַּשְׁקוֹף וְאֶל־שְׁתֵּי הַמְּזוּזֹת מִן־הַדָּם אֲשֶׁר בַּסָּף וְאַתֶּם לֹא תֵצְאוּ אִישׁ מִפֶּתַח־בֵּיתוֹ עַד־בֹּקֶר׃

23 וְעָבַר יְהוָה לִנְגֹּף אֶת־מִצְרַיִם וְרָאָה אֶת־הַדָּם עַל־הַמַּשְׁקוֹף וְעַל שְׁתֵּי הַמְּזוּזֹת וּפָסַח יְהוָה עַל־הַפֶּתַח וְלֹא יִתֵּן הַמַּשְׁחִית לָבֹא אֶל־בָּתֵּיכֶם לִנְגֹּף׃

24 וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה לְחָק־לְךָ וּלְבָנֶיךָ עַד־עוֹלָם׃

25 וְהָיָה כִּי־תָבֹאוּ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר יִתֵּן יְהוָה לָכֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֵּר וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־הָעֲבֹדָה הַזֹּאת׃

26 וְהָיָה כִּי־יֹאמְרוּ אֲלֵיכֶם בְּנֵיכֶם מָה הָעֲבֹדָה הַזֹּאת לָכֶם׃

ιβ'.

18. Ἐναρχόμενοι τῇ τεσσαρισκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου ἀφ' ἑσπέρας ἔδεσθε ἄζυμα ἕως ἡμέρας μιᾶς, καὶ εἰκάδος τοῦ μηνὸς ἕως ἑσπέρας.

19. Ἑπτὰ ἡμέρας ζύμη οὐχ εὑρεθήσεται ἐν ταῖς οἰκίαις ὑμῶν. πᾶς ὃς ἂν φάγῃ ζυμωτὸν, ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ συναγωγῆς υἱῶν Ἰσραὴλ, ἔν τε τοῖς γειώραις, καὶ αὐτόχθοσι τῆς γῆς.

20. Πᾶν ζυμωτὸν οὐκ ἔδεσθε, ἀλλ' ἐν παντὶ κατοικητηρίῳ ὑμῶν ἔδεσθε ἄζυμα.

21. Ἐκάλεσε δὲ Μωϋσῆς πᾶσαν τὴν γερουσίαν Ἰσραὴλ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· ἀπελθόντες, λάβετε ὑμῖν αὐτοῖς πρόβατα κατὰ συγγενείας ὑμῶν, καὶ θύσατε τὸ πάσχα.

22. Καὶ λήψεσθε δέσμην ὑσσώπου, καὶ βάψαντες ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ παρὰ τὴν θύραν, καθίξετε ἐπὶ τῆς φλιᾶς, καὶ ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν σταθμῶν ἀπὸ τοῦ αἵματος, ὅ ἐστι παρὰ τὴν θύραν. καὶ ὑμεῖς δὲ οὐκ ἐξελεύσεσθε ἕκαστος τὴν θύραν τοῦ οἴκου αὐτοῦ, ἕως πρωΐ.

23. Καὶ παρελεύσεται κύριος πατάξαι τοὺς αἰγυπτίους, καὶ ὄψεται τὸ αἷμα ἐπὶ τῆς φλιᾶς, καὶ ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν σταθμῶν. καὶ παρελεύσεται κύριος τὴν θύραν, καὶ οὐκ ἀφήσει τὸν ὀλοθρεύοντα εἰσελθεῖν εἰς τὰς οἰκίας ὑμῶν πατάξαι.

24. Καὶ φυλάξασθε τὸ ῥῆμα τοῦτο νόμιμον αἰώνιον σεαυτῷ, καὶ τοῖς υἱοῖς σου, ἕως τοῦ αἰῶνος.

25. Ἐὰν δὲ εἰσέλθητε εἰς τὴν γῆν, ἣν ἂν δῷ κύριος ὑμῖν, καθότι ἐλάλησε. φυλάξασθε τὴν λατρείαν ταύτην.

26. Καὶ ἔσται ἐὰν λέγωσι πρὸς ὑμᾶς οἱ υἱοὶ ὑμῶν, τίς ἡ λατρεία αὕτη;

CAP. XII.

18. Primo menſe, quartadecima die menſis ad veſperam comedetis azyma uſque ad diem viceſimam primam eiuſdem menſis ad veſperam.

19. Septem diebus fermentatum non invenietur in domibus veſtris: qui comederit fermentatum, peribit anima eius de cœtu Iſraël, tam de advenis quàm de indigenis terræ.

20. Omne fermentatum non comedetis: in cunctis habitaculis veſtris edetis azyma.

21. Vocavit autem Moyſes omnes ſeniores filiorum Iſrael, & dixit ad eos: Ite tollentes animal per familias veſtras, & immolate Phaſe.

22. Faſciculumque hyſſopi tingite in ſanguine qui eſt in limine, & aſpergite ex eo ſuperliminare, & utrunque poſtem: nullus veſtrum egrediatur oſtium domus ſuæ uſque mane.

23. Tranſibit enim Dominus percutiens Ægyptios: cumqne viderit ſanguinem in ſuperliminari & in utroque poſte, tranſcendet oſtium domus, & non ſinet percuſſorem ingredi domos veſtras & lædere.

24. Cuſtodi verbum iſtud legitimum tibi & filiis tuis uſque in æternum.

25. Cumque introieritis terram quam Dominus daturus eſt vobis ut pollicitus eſt, obſervabitis ceremonias iſtas.

26. Et cùm dixerint vobis filii veſtri. Quæ eſt iſta religio?

Das XII. Capitel.

18. Am vierzehenden tag des Monden / des Abendts / ſolt jhr vngeſewrt Brodt eſſen / biß an den ein vnd zweinzigſten tag des Monden an den Abend.

19. Daß man ſieben tage kein geſewrt Brodt finde in ewern Häuſern. Denn wer geſewrt Brodt jſſet / des Seele ſol außgerottet werden von der Gemeine Jſrael / es ſey ein Frembdlinger oder Einheimiſcher im Lande.

20. Darumb ſo eſſet kein geſewrt Brodt / ſondern eitel vngeſewrt Brodt / in allen ewren Wonungen.

21. Vnd Moſe foddert alle Elteſten in Jſrael / vnd ſprach zu jhnen: Leſet auß / vnnd nemet Schafe / jederman für ſein Geſinde vnd ſchlachtet das Paſſah.

22. Vnnd nemet ein büſchel Jſopen / vnd tuncket inn das Blut inn dem Becken / vnd berüret damit die überſchwelle / vnd die zwen pfoſten / Vnd gehe kein Menſch zu ſeiner Haußthür herauß / biß an den Morgen.

23. Denn der HERR wird vmbher gehen / vnd die Egypter plagen. Vnnd wenn er das Blut ſehen wird an der überſchwelle / vnnd an den zweyen pfoſten / wird er für der Thür übergehen / vnd den Verderber nicht in ewer Häuſer kommen laſſen zu plagen.

24. Darumb ſo halt dieſe weiſe für dich vnd deine Kinder ewiglich.

25. Vnnd wenn jhr ins Landt kommet / das euch der HERR geben wird / wie er geredt hat / ſo haltet dieſen dienſt.

26. Vnnd wenn ewer Kinder werden zu euch ſagen: Was habt jhr da für ein dienſt.

CHAP. XII.

18. Au premier *mois* au quatorzieme iour du mois, vous mangerez au ſoir des pains ſans leuain, iuſques au vingt vnieme iour du mois au ſoir.

19. Il ne ſe trouuera point de leuain en vos maiſons par ſept iours: car quiconque mangera du pain leué, ceſte perſonne ſera retranchee de l'aſſemblee d'Iſrael, tant celui qui habite comme eſtranger, que celui qui eſt né au païs.

20. Vous ne mãgerez point de pain leué, *ains* mangerez en tous les lieux où vous demeurerez des pains ſans leuain.

21. Moyſe donc appela tous les anciens d'Iſrael, & leur dit, Triez & vous prenez vn petit d'entre les brebis ou d'entre les cheures, ſelon vos familles, & eſgorgez la Paſque.

22. Puis vous prendrez vn bouquet d'hyſope, & le trẽperez au ſang qui ſera dedans vn baſſins & arrouſerez du ſang qui ſera au baſſin le ſurſueil, & les deux poſteaux. Et aucun de vous ne ſortira de la porte de ſa maiſon, iuſques au matin.

23. Car l'Eternel paſſera pour fraper Egypte, & verra le ſang au ſurſueil & aux deux poſteaux: & l'Eternel paſſera par deſſus la porte, & ne permettra point que le deſtructeur entre en vos maiſons pour fraper.

24. Vous garderez ceci cõme eſtant vne ordonnance perpetuelle à toi & à tes enfans.

25. Quand donc vous ſerez entrés au païs que l'Eternel vous donnera, ſelon qu'il *en* a parlé, vous garderez ce ſeruice.

26. Et quand vos enfans vous diront, Que vous veut dire ce ſeruice ici?

יב

27 וְתֵימְרוּן דְּבַח חַיָּים הוּא קֳדָם יְיָ דְּחָס עַל בָּתֵּי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם כַּד מְחָא יָת מִצְרָאֵי וְיָת בָּתַּנָא שֵׁזִיב וּכְרַע עַמָּא וּסְגִידוּ׃

28 וַאֲזַלוּ וַעֲבַדוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּמָא דְּפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן כֵּן עֲבַדוּ׃

29 וַהֲוָה בְּפַלְגוּת לֵילְיָא וַייָ קְטַל כָּל בּוּכְרָא בְּאַרְעָא דְמִצְרַיִם מִבּוּכְרָא דְפַרְעֹה דַּעֲתִיד לְמִיתַּב עַל כָּרְסֵי מַלְכוּתֵיהּ עַד בּוּכְרָא דְשִׁבְיָא דִּי בְּבֵית אֲסִירֵי וְכָל בּוּכְרָא דִבְעִירָא׃

30 וְקָם פַּרְעֹה בְּלֵילְיָא הוּא וְכָל עַבְדּוֹהִי וְכָל מִצְרָאֵי וַהֲוָת צְוַחְתָּא רַבְּתָא בְּמִצְרַיִם אֲרֵי לֵית בֵּיתָא דְּלָא הֲוָה בֵיהּ מֵיתָא׃

31 וּקְרָא לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן בְּלֵילְיָא וַאֲמַר קוּמוּ פּוּקוּ מִגּוֹ עַמִּי אַף אַתּוּן אַף בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֱזִילוּ פְּלַחוּ קֳדָם יְיָ כְּמָא דַהֲוֵיתוּן אָמְרִין׃

32 אַף עַנְכוֹן אַף תּוֹרֵיכוֹן דְּבַרוּ כְּמָא דְּמַלֵּילְתּוּן וְאֱזִילוּ צַלּוֹ אַף עֲלָי׃

33 וּתְקִיפוּ מִצְרָאֵי עַל עַמָּא לְאוֹחָאָה לְשַׁלָּחוּתְהוֹן מִן אַרְעָא אֲרֵי אֲמַרוּ כֻּלָּנָא מָיְתִין׃

34 וּנְטַל עַמָּא יָת לֵישְׁתְּהוֹן עַד לָא חֲמַע מוֹתַר אַצְוָתְהוֹן צְרִיר בִּלְבוּשֵׁיהוֹן עַל כִּתְפֵיהוֹן׃

35 וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבַדוּ כְּפִתְגָמָא דְמֹשֶׁה וּשְׁאִילוּ מִמִּצְרָאֵי מָנִין דִּכְסַף וּמָנִין דִּדְהַב וּלְבוּשִׁין׃

יב

27 וַאֲמַרְתֶּ֡ם זֶֽבַח־פֶּ֨סַח ה֜וּא לַֽיהֹוָ֗ה אֲשֶׁ֨ר פָּסַ֜ח עַל־בָּתֵּ֤י בְנֵֽי־יִשְׂרָאֵל֙ בְּמִצְרַ֔יִם בְּנָגְפּ֥וֹ אֶת־מִצְרַ֖יִם וְאֶת־בָּתֵּ֣ינוּ הִצִּ֑יל וַיִּקֹּ֥ד הָעָ֖ם וַיִּֽשְׁתַּחֲוֽוּ׃

28 וַיֵּלְכ֥וּ וַיַּעֲשׂ֖וּ בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל כַּאֲשֶׁ֨ר צִוָּ֧ה יְהֹוָ֛ה אֶת־מֹשֶׁ֥ה וְאַהֲרֹ֖ן כֵּ֥ן עָשֽׂוּ׃

29 וַיְהִ֣י בַּחֲצִ֣י הַלַּ֗יְלָה וַֽיהֹוָה֮ הִכָּ֣ה כָל־בְּכוֹר֮ בְּאֶ֣רֶץ מִצְרַ֒יִם֒ מִבְּכֹ֤ר פַּרְעֹה֙ הַיֹּשֵׁ֣ב עַל־כִּסְא֔וֹ עַ֚ד בְּכ֣וֹר הַשְּׁבִ֔י אֲשֶׁ֖ר בְּבֵ֣ית הַבּ֑וֹר וְכֹ֖ל בְּכ֥וֹר בְּהֵמָֽה׃

30 וַיָּ֨קָם פַּרְעֹ֜ה לַ֗יְלָה ה֤וּא וְכָל־עֲבָדָיו֙ וְכָל־מִצְרַ֔יִם וַתְּהִ֛י צְעָקָ֥ה גְדֹלָ֖ה בְּמִצְרָ֑יִם כִּֽי־אֵ֣ין בַּ֔יִת אֲשֶׁ֥ר אֵֽין־שָׁ֖ם מֵֽת׃

31 וַיִּקְרָא֩ לְמֹשֶׁ֨ה וּֽלְאַהֲרֹ֜ן לַ֗יְלָה וַיֹּ֙אמֶר֙ ק֤וּמוּ צְּאוּ֙ מִתּ֣וֹךְ עַמִּ֔י גַּם־אַתֶּ֖ם גַּם־בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֑ל וּלְכ֛וּ עִבְד֥וּ אֶת־יְהֹוָ֖ה כְּדַבֶּרְכֶֽם׃

32 גַּם־צֹאנְכֶ֨ם גַּם־בְּקַרְכֶ֥ם קְח֛וּ כַּאֲשֶׁ֥ר דִּבַּרְתֶּ֖ם וָלֵ֑כוּ וּבֵֽרַכְתֶּ֖ם גַּם־אֹתִֽי׃

33 וַתֶּחֱזַ֤ק מִצְרַ֙יִם֙ עַל־הָעָ֔ם לְמַהֵ֖ר לְשַׁלְּחָ֣ם מִן־הָאָ֑רֶץ כִּ֥י אָמְר֖וּ כֻּלָּ֥נוּ מֵתִֽים׃

34 וַיִּשָּׂ֥א הָעָ֛ם אֶת־בְּצֵק֖וֹ טֶ֣רֶם יֶחְמָ֑ץ מִשְׁאֲרֹתָ֛ם צְרֻרֹ֥ת בְּשִׂמְלֹתָ֖ם עַל־שִׁכְמָֽם׃

35 וּבְנֵֽי־יִשְׂרָאֵ֥ל עָשׂ֖וּ כִּדְבַ֣ר מֹשֶׁ֑ה וַֽיִּשְׁאֲלוּ֙ מִמִּצְרַ֔יִם כְּלֵי־כֶ֛סֶף וּכְלֵ֥י זָהָ֖ב וּשְׂמָלֹֽת׃

ιβ'.

27. Καὶ ἐρεῖτε αὐτοῖς· θυσία τὸ πάσχα τοῦτο κυρίῳ, ὡς ἐσκέπασε τοὺς οἴκους τῶν υἱῶν Ισραὴλ ἐν γῇ αἰγύπτῳ, ἡνίκα ἐπάταξε τοὺς αἰγυπτίους, τοὺς δὲ οἴκους ἡμῶν ἐρρύσατο. καὶ κύψας ὁ λαὸς προσεκύνησε.

28. Καὶ ἀπελθόντες ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ισραὴλ καθὰ ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωϋσεῖ καὶ Ααρὼν, οὕτως ἐποίησαν.

29. Ἐγενήθη δὲ μεσούσης τῆς νυκτὸς, καὶ κύριος ἐπάταξε πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ αἰγύπτῳ ἀπὸ πρωτοτόκου Φαραὼ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ ἕως τοῦ πρωτοτόκου τῆς αἰχμαλώτιδος τῆς ἐν τῷ λάκκῳ, καὶ πᾶν πρωτότοκον κτήνους.

30. Καὶ ἀνέστη Φαραὼ νυκτὸς, καὶ πάντες οἱ θεράποντες αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ αἰγύπτιοι, καὶ ἐγενήθη κραυγὴ μεγάλη ἐν πάσῃ γῇ αἰγύπτῳ. οὐ γὰρ ἦν οἰκία, ἐν ᾗ οὐκ ἦν ἐν αὐτῇ τεθνηκώς.

31. Καὶ ἐκάλεσε Φαραὼ Μωϋσῆν καὶ Ααρὼν νυκτὸς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἀνάστητε καὶ ἐξέλθετε ἐκ τοῦ λαοῦ μου, καὶ ὑμεῖς καὶ οἱ υἱοὶ Ισραὴλ, βαδίζετε λατρεύετε κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν, καθὰ λέγετε.

32. Καὶ τὰ πρόβατα, καὶ τοὺς βόας ὑμῶν ἀναλαβόντες πορεύεσθε, εὐλογήσατε δὲ κἀμέ.

33. Καὶ κατεβιάζοντο οἱ αἰγύπτιοι τὸν λαὸν σπουδῇ ἐκβαλεῖν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς γῆς. εἶπαν γὰρ, ὅτι πάντες ἡμεῖς ἀποθνήσκομεν.

34. Ἀνέλαβε δὲ ὁ λαὸς τὸ σταῖς αὐτῶν πρὸ τοῦ ζυμωθῆναι τὰ φυράματα αὐτῶν, ἐνδεδεμένα ἐν τοῖς ἱματίοις αὐτῶν ἐπὶ τῶν ὤμων.

35. Οἱ δὲ υἱοὶ Ισραὴλ ἐποίησαν, καθὰ συνέταξεν αὐτοῖς Μωϋσῆς, καὶ ᾔτησαν παρὰ τῶν αἰγυπτίων σκεύη ἀργυρᾶ, καὶ χρυσᾶ, καὶ ἱματισμόν.

CAP. XII.

27. Dicetis eis, Victima tranſitus Domini eſt, quãdo tranſivit ſuper domos filiorum Iſraël in Ægypto, percutiens Ægyptios, & domos noſtras liberans. Incurvatuſq; populus adoravit.

28. Et egreſſi filii Iſraël fecerunt ſicut præceperat Dominus Moyſi & Aaron.

29. Factum eſt autem in noctis medio, percuſſit Dominus omne primogenitum in Terra-Ægypti, à primogenito Pharaonis, qui in ſolio eius ſedebat, uſque ad primogenitum captivæ quæ erat in carcere, & omne primogenitum iumentorum.

30. Surrexitq; Pharao nocte & omnes ſervi eius, cunctaque Ægyptus: & ortus eſt clamor magnus in Ægypto: neque enim erat domus in qua non iacêret mortuus.

31. Vocatiſq; Pharao Moyſe & Aaron nocte, ait: Surgite & egredimini à populo meo, vos & filii Iſraël: ite, immolate Domino ſicut dicitis.

32. Oves veſtras & armenta aſſumite ut petieratis, & abeuntes benedicite mihi.

33. Vrgebantque Aegyptii populum de terra exire velociter, dicentes: Omnes moriemur.

34. Tulit igitur populus conſperſam farinam antequam fermentaretur: & ligans in palliis, poſuit ſuper humeros ſuos.

35. Feceruntq; filii Iſraël ſicut præceperat Dominus Moyſi: & petierunt ab Aegyptiis vaſa argentea & aurea, veſtemque plurimam.

Das XII. Capitel.

27. Solt jr ſagen: Es iſt das Paſſahopffer des HERREN der für den Kindern Jſrael vbergieng in Egypten/ Da er die Egypter plaget/ vnnd vnſer häuſer errettet. Da neiget ſich das Volck/ vnnd bucket ſich.

28. Vnnd die kinder Jſrael giengen hin/ vnnd thetten/ wie der HERR Moſe vnd Aaron gebotten hatte.

29. Vnd zur Mitternacht ſchlug der HERR alle Erſtegeburt in Egyptenland von dem erſten ſohn Pharao an/ der auff ſeinem Stul ſaß/ biß auff den erſten ſohn des gefangenen im gefengniß/ vnnd alle Erſtegeburt des viehs.

30. Da ſtund Pharao auff/ vnd alle ſeine knechte/ in derſelben nacht/ vnd alle Egypter/ vnnd ward ein groß geſchrey inn Egypten/ denn es war kein hauß da nicht ein Toder inne were.

31. Vnd er fodert Moſe vnd Aaron in der nacht vnd ſprach: Machet euch auff/ vnnd ziehet auß von meinem Volck/ jhr vnnd die kinder Jſrael/ gehet hin/ vnd dienet dem HERRN/ wie jr geſagt habt.

32. Nemet auch mit euch eure ſchaffe vnd rinder/ wie jr geſagt habt/ Gehet hin vnd ſegenet mich auch.

33. Vnnd die Egypter drungen das Volck/ daß ſie es eilend auß dem lande trieben. Denn ſie ſprachen: Wir ſindt alle des todes.

34. Vnnd das Volck trug den rohen Teig/ ehe denn er verſeuret war/ zu jrer ſpeiſe/ gebunden in jhren kleidern/ auff jhren achſeln.

35. Vnd die kinder Jſrael hatten gethan/ wie Moſes geſagt hatte/ vnnd von den Egyptern gefordert ſilbern vnd gülden gerethe vnd kleider.

CHAP. XII.

27. Lors vous reſpondrez, C'*eſt* le ſacrifice de la Paſque à l'Eternel, lequel paſſa en Egypte par deſſus les maiſons des enfans d'Iſrael, quand il frapa Egypte, & preſerua nos maiſons. Alors le peuple s'enclina & ſe proſterna.

28. Ainſi les enfans d'Iſrael s'en allerent, & firent *cela*: tout ainſi que l'Eternel auoit commandé à Moyſe & à Aaron, ainſi *le* firent-ils.

29. Et aduint à la minuict que l'Eternel frapa tous les premiers-nés du païs d'Egypte, depuis le premier-né de Pharao, qui deuoit eſtre aſſis deſſus ſon throne, iuſques aux premier-nes des captifs qui *eſtoyent* en la priſon, enſemble tous les premier-nés des beſtes.

30. Et Pharao ſe leua de nuict, lui & ſes ſeruiteurs, & tous les Egyptiens: & y eut vn grãd cri en Egypte, pource qu'il n'*y auoit* nulle maiſon où il n'*y euſt* vn mort.

31. Il appela donc Moyſe & Aarõ de nuict, & dit, Leuez-vous, ſortez du milieu de mon peuple, tant vous que les enfans d'Iſrael: & vous en allez, ſeruez à l'Eternel ſelon que vous *en* auez parlé.

32. Prenez auſſi voſtre menu & gros beſtail, ſelõ que vous *en* auez parlé, & vous en allez, & me beniſſez auſſi.

33. Et les Egyptiens forçoyent le peuple, ſe haſtans de les enuoyer hors du païs: Car ils diſoyent, Nous ſommes tous morts.

34. Le peuple donc print ſa paſte auant qu'elle fuſt leuee, ayant leurs mays liees auec leurs veſtemens ſur leurs eſpaules.

35. Or les enfans d'Iſrael auoyent fait ſelon la parôle de Moyſe, & auoyent emprunté des Egyptiens vaiſſeaux d'argent & d'or, & des veſtemens.

יב

36 וַייָ יְהַב יָת עַמָּא לְרַחֲמִין בְּעֵינֵי מִצְרָאֵי וְאַשְׁאֵלוּנוּן וּתְרוֹקִינוּ יָת מִצְרָאֵי׃

37 וּנְטַלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מֵרַעְמְסֵס לְסוּכּוֹת כְּשִׁית מְאָה אַלְפִין רַגְלָאִין בַּר מִן טַפְלָא׃

38 וְאַף נֻכְרָאִין סַגִּיאִין סְלִיקוּ עִמְּהוֹן וְעָאן וְתוֹרֵי גֵּיתֵי תַּקִּיף לַחְדָא׃

39 וַאֲפוֹ יָת לֵישָׁא דְאַפִּיקוּ מִמִּצְרַיִם גְּרִיצָן פַּטִּירָן אֲרֵי לֵית חֲמִיעַ אֲרֵי אִתָּרַכוּ מִמִּצְרַיִם וְלָא יְכִילוּ לְאִתְעַכָּבָא וְאַף זְוָדִין לָא עֲבַדוּ לְהוֹן׃

40 וּמוֹתְבָנֵיהוֹן דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל דִּיתִיבוּ בְּמִצְרַיִם אַרְבַּע מְאָה וּתְלָתִין שְׁנִין׃

41 וַהֲוָה מִסּוֹף אַרְבַּע מְאָה וּתְלָתִין שְׁנִין וַהֲוָה בִּכְרַן יוֹמָא הָדֵין נְפַקוּ כָּל חֵילַיָּא דַייָ מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם׃

42 לֵיל נְטִיר הוּא קֳדָם יְיָ לְאַפָּקוּתְהוֹן מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם הוּא לֵילְיָא חֲדֵין קֳדָם יְיָ נְטִיר לְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְדָרֵיהוֹן׃

43 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן דָּא גְּזֵירַת פִּסְחָא כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל דְּאִשְׁתְּמַד לָא יֵיכוֹל בֵּיהּ׃

44 וְכָל עֲבֵד גְּבַר זְבִינֵי כַסְפָּא וְתִגְזַר יָתֵיהּ בְּכֵן יֵיכוֹל בֵּיהּ׃

45 תּוֹתָבָא וַאֲגִירָא לָא יֵיכוֹל בֵּיהּ׃

46 בַּחֲבוּרָא חֲדָא יִתְאֲכֵל לָא תַפְּקוּן מִן בֵּיתָא מִן בִּשְׂרָא לְבָרָא וְגַרְמָא לָא תְתַבְּרוּן בֵּיהּ׃

יב

36 וַיהֹוָה נָתַן אֶת־חֵן הָעָם בְּעֵינֵי מִצְרַיִם וַיַּשְׁאִלוּם וַיְנַצְּלוּ אֶת־מִצְרָיִם׃

37 וַיִּסְעוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵרַעְמְסֵס סֻכֹּתָה כְּשֵׁשׁ־מֵאוֹת אֶלֶף רַגְלִי הַגְּבָרִים לְבַד מִטָּף׃

38 וְגַם עֵרֶב רַב עָלָה אִתָּם וְצֹאן וּבָקָר מִקְנֶה כָּבֵד מְאֹד׃

39 וַיֹּאפוּ אֶת־הַבָּצֵק אֲשֶׁר הוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם עֻגֹת מַצּוֹת כִּי לֹא חָמֵץ כִּי־גֹרְשׁוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא יָכְלוּ לְהִתְמַהְמֵהַּ וְגַם־צֵדָה לֹא־עָשׂוּ לָהֶם׃

40 וּמוֹשַׁב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָשְׁבוּ בְּמִצְרָיִם שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה׃

41 וַיְהִי מִקֵּץ שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה וַיְהִי בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה יָצְאוּ כָּל־צִבְאוֹת יְהֹוָה מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃

42 לֵיל שִׁמֻּרִים הוּא לַיהֹוָה לְהוֹצִיאָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם הוּא־הַלַּיְלָה הַזֶּה לַיהֹוָה שִׁמֻּרִים לְכָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְדֹרֹתָם׃

43 וַיֹּאמֶר יְהֹוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן זֹאת חֻקַּת הַפָּסַח כָּל־בֶּן־נֵכָר לֹא־יֹאכַל בּוֹ׃

44 וְכָל־עֶבֶד אִישׁ מִקְנַת־כָּסֶף וּמַלְתָּה אֹתוֹ אָז יֹאכַל בּוֹ׃

45 תּוֹשָׁב וְשָׂכִיר לֹא־יֹאכַל בּוֹ׃

46 בְּבַיִת אֶחָד יֵאָכֵל לֹא־תוֹצִיא מִן־הַבַּיִת מִן־הַבָּשָׂר חוּצָה וְעֶצֶם לֹא־תִשְׁבְּרוּ־בוֹ׃

ιβ.

36. Καὶ κύριος ἔδωκε τὴν χάριν τῷ λαῷ αὐτοῦ ἐναντίον τῶν αἰγυπτίων, καὶ ἔχρησαν αὐτοῖς, καὶ ἐσκύλευσαν τοὺς αἰγυπτίους.

37. Ἀπῆραν δὲ υἱοὶ Ισραὴλ ἐκ ῥαμεσσῆ εἰς σοκχὼθ εἰς ἑξακοσίας χιλιάδας πεζῶν, οἱ ἄνδρες, πλὴν τῆς ἀποσκευῆς.

38. Καὶ ἐπίμικτος πολὺς συνανέβη αὐτοῖς, καὶ πρόβατα, καὶ βόες, καὶ κτήνη πολλὰ σφόδρα.

39. Καὶ ἔπεψαν τὸ σταῖς, ὃ ἐξήνεγκαν ἐξ αἰγύπτου, ἐγκρυφίας ἀζύμους. οὐ γὰρ ἐζυμώθη. ἐξέβαλον γὰρ αὐτοὺς οἱ αἰγύπτιοι, καὶ οὐκ ἐδυνάσθησαν ὑπομεῖναι, οὐδὲ ἐπισιτισμὸν ἐποίησαν ἑαυτοῖς εἰς τὴν ὁδόν.

40. Ἡ δὲ παροίκησις τῶν υἱῶν Ισραὴλ, ἣν παρῴκησαν ἐν γῇ αἰγύπτῳ, καὶ ἐν γῇ χαναὰν. αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν, ἔτη τετρακόσια τριάκοντα.

41. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὰ τετρακόσια τριάκοντα ἔτη, ἐξῆλθε πᾶσα ἡ δύναμις κυρίου ἐκ γῆς αἰγύπτου. νυκτὸς προφυλακή ἐστι τῷ κυρίῳ, ὥστε ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου.

42. Ἐκείνη ἡ νὺξ αὕτη προφυλακὴ κυρίῳ, ὥστε πᾶσι τοῖς υἱοῖς Ισραὴλ εἶναι εἰς γενεὰς αὐτῶν.

43. Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ααρών. οὗτος ὁ νόμος τοῦ πάσχα· πᾶς ἀλλογενὴς οὐκ ἔδεται ἀπ' αὐτοῦ.

44. Καὶ πάντα οἰκέτην τινὸς ἢ ἀργυρώνητον περιτεμεῖς αὐτὸν, καὶ τότε φάγεται ἀπ' αὐτοῦ.

45. Πάροικος καὶ μισθωτὸς οὐκ ἔδεται ἀπ' αὐτοῦ.

46. Εν οἰκίᾳ μιᾷ βρωθήσεται, οὐ καταλείψετε ἀπὸ τῶν κρεῶν εἰς τὸ πρωΐ, οὐκ ἐξοίσετε ἐκ τῆς οἰκίας τῶν κρεῶν ἔξω, καὶ ὀστοῦν οὐ συντρίψετε ἀπ' αὐτοῦ.

CAP. XII.

36. Dominus autem dedit gratiam populo coram Aegyptiis ut cōmodarent eis:& ſpoliauerunt Aegyptios.

37. Profectiq́; ſunt filii Iſraël de Rameſſe in Socoth, ſexcenta ferè millia peditum virorum, abſque parvulis & mulieribus.

38. Sed & vulgus promiſcuum innumerabile aſcendit cum eis, oves & armenta & animantia diverſi generis multa nimis.

39. Coxeruntq́; farina quam dudum de Aegypto conſperſam tulerāt: & fecerunt ſubcineritios panes azymos: neque enim poterat fermentari cogentibus exire Aegyptiis, & nullam facere ſinentibus moram: nec pulmenti quicquam occurrerat præparare.

40. Habitatio autem filiorum Iſraël qua manſerunt in Aegypto, fuit quadringentorum triginta annorum.

41. Quibus expletis, eadem die egreſſus eſt omnis exercitus Domini de Terra-Aegypti.

42. Nox iſta eſt obſervabilis Domini, quando eduxit eos de Terra-Aegypti: hanc obſervare debent omnes filii Iſrael in generationibus ſuis.

43. Dixitque Dominus ad Moyſen & Aaron: Hæc eſt religio Phaſe: Omnis alienigena non comedet ex eo.

44. Omnis autem ſervus emptitius circumcidetur, & ſic comedet.

45. Advena & mercenarius non edent ex eo.

46. In una domo comedetur: nec efferetis de carnibus eius foras, nec os illius confringetis.

Das XII. Capitel.

36. Dazu hatte der HERR dem volck gnad gegeben fůr den Egyptern/ daß ſie jnen leiheten/ vnd entwandtens den Egyptern.

37. Alſo zogen auß die kinder Iſrael von Raemſes gen Suchoth/ ſechshundert tauſent mann zu fuß/ ohn die Kinder.

38. Vnnd zoch auch mit jnen vil pöbelvolcks/ vnnd Schaff vnd Rinder/ vnd faſt vil viehs.

39. Vnnd ſie buchen auß dem rohen Teig/ den ſie auß Egypten brachten/ vngeſeurte kuchen. Denn es war nicht geſeurt/ weil ſie auß Egypten geſtoſſen wurden/ vnd kondten nicht verziehen/ vnd hatten jhnen ſonſt keine zerung zubereittet.

40. Die zeit aber/ die die kinder Iſrael inn Egypten gewohnet haben/ iſt vier hundert vnd dreiſſig jahr.

41. Da dieſelben vmb waren/ gieng das gantze Heer des HERREN auff einen tag auß Egyptenland.

42. Darumb wird diſe nacht dem HERRN gehalten/ daß er ſie auß Egyptenland geſůret ~~hat/ vnd~~ die kinder Iſrael ſollen ſie dem HErren halten/ ſie vnd jhre nachkommen.

43. Vnnd der HERR ſprach zu Moſe vnnd Aaron: Diß iſt die weiſe Paſſah zu halten/ Kein frembder ſoll dauon eſſen.

44. Aber wer ein erkauffter knecht iſt/ den beſchneide man/ vnnd denn eſſe er dauon.

45. Ein haußgenoß vnnd Mietling ſollen nicht dauon eſſen.

46. In einem hauſe ſol mans eſſen/ Ihr ſolt nichts von ſeinem Fleiſch hinauß fůr das hauß tragen/ Vnnd ſolt kein bein an jm zubrechen.

CHAP. XII.

36. Et l'Eternel auoit donné grace au peuple enuers les Egyptiens, qui les leur auoyent preſtés: dont ils butinerent les Egyptiens.

37. Ainſi les enfans d'Iſrael eſtans partis de Rahmeſes vindrent en Succoth, enuiron ſix cens mille hommes de pied, ſans la meſgnie.

38. Il s'en alla auſſi auec eux vn grand amas de toutes ſortes de gens: & du menu & du gros beſtail en fort grãds troupeaux.

39. Or pource qu'ils auoyent eſté dechaſſés hors d'Egypte, & n'auoyent peu plus tarder, & meſme ne s'eſtoyent appreſté aucune prouiſion, ils cuiſirent par gaſteaux ſans leuain la paſte qu'ils auoyent emportee d'Egypte: car ils ne l'auoyent point fait leuer.

40. Or l'habitation des enfans d'Iſrael de la ſorte qu'ils ont habité en Egypte, *fut* de quatre cens & trente ans.

41. Il aduint donc au bout de quatre cens & trente ans: il aduint (di-ie) en ce propre iour-la, que toutes les bandes de l'Eternel ſortirent du païs d'Egypte.

42. C'eſt la nuict *qui eſt* grandement à obſeruer à l'Eternel, d'autant que *lors* il les retira du païs d'Egypte: ceſte nuict-la eſt à obſeruer à l'Eternel, pour tous les enfans d'Iſrael en leurs aages.

43. L'Eternel dit auſſi à Moyſe & à Aaron, C'*eſt* ici l'ordonnance de la Paſque, Nul eſtranger n'en mangera.

44. Mais tout eſclaue qu'on aura acheté par argent, quãd tu l'auras circoncis, lors il en mangera.

45. Le forain & le mercenaire n'en mangerõt point.

46. On la mangera en vne maiſon, & n'*en* emporterez point de la chair hors de la maiſon, & n'en caſſerez point d'os.

יב

47 כָּל כְּנִשְׁתָּא דְיִשְׂרָאֵל יַעְבְּדוּן יָתֵיהּ׃

48 וַאֲרֵי יִתְגַּיַּר עִמְּכוֹן גִּיוֹרָא וְיַעֲבֵיד פִּסְחָא קֳדָם יְיָ גְּזַר לֵיהּ כָּל דְּכוּרָא וּבְכֵן יִקְרַב לְמֶעְבְּדֵיהּ וִיהֵי כְּיַצִּיבָא דְאַרְעָא וְכָל חִילוֹנַי לָא יֵכוּל בֵּיהּ׃

49 אוֹרַיְתָא חֲדָא תְּהֵא לְיַצִּיבָא וּלְגִיּוֹרָא דְיִתְגַּיַּר בֵּינֵיכוֹן׃

50 וַעֲבַדוּ כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּמָא דְפַקֵּיד יְיָ יַת מֹשֶׁה וְיַת אַהֲרֹן כֵּן עֲבָדוּ׃

51 וַהֲוָה בִּכְרַן יוֹמָא הָדֵין אַפֵּיק יְיָ יַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם עַל חֵילֵיהוֹן׃

יג

1 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימַר׃

2 אַקְדֵּישׁ קֳדָמַי כָּל בּוּכְרָא פָּתַח כָּל וַלְדָּא בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בֶּאֱנָשָׁא וּבִבְעִירָא דִּילִי הוּא׃

3 וַאֲמַר מֹשֶׁה לְעַמָּא הֲווֹ דְּכִירִין יַת יוֹמָא הָדֵין דִּנְפַקְתּוּן מִן מִצְרַיִם מִבֵּית עַבְדוּתָא אֲרֵי בִּתְקוֹף יְדָא אַפֵּיק יְיָ יָתְכוֹן מִכָּא וְלָא יִתְאֲכֵל חֲמִיעַ׃

4 יוֹמָא דֵין אַתּוּן נָפְקִין בְּיַרְחָא דְאַבִּיבָא׃

5 וִיהֵי אֲרֵי יַעֲלִינָּךְ יְיָ לַאֲרַע כְּנַעֲנָאֵה וְחִתָּאֵה וֶאֱמוֹרָאֵה וְחִוָּאֵה וִיבוּסָאֵה דְּקַיֵּים לַאֲבָהָתָךְ לְמִיתַּן לָךְ אֲרַע עָבְדָא חֲלַב וּדְבַשׁ וְתִפְלַח יַת פּוּלְחָנָא הָדָא בְּיַרְחָא הָדֵין׃

6 שִׁבְעָא יוֹמִין תֵּיכוּל פַּטִּירָן וּבְיוֹמָא שְׁבִיעָאָה חַגָּא קֳדָם יְיָ

יב

47 כָּל־עֲדַת יִשְׂרָאֵל יַעֲשׂוּ אֹתוֹ׃

48 וְכִי־יָגוּר אִתְּךָ גֵּר וְעָשָׂה פֶסַח לַיהוָה הִמּוֹל לוֹ כָל־זָכָר וְאָז יִקְרַב לַעֲשֹׂתוֹ וְהָיָה כְּאֶזְרַח הָאָרֶץ וְכָל־עָרֵל לֹא־יֹאכַל בּוֹ׃

49 תּוֹרָה אַחַת יִהְיֶה לָאֶזְרָח וְלַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכְכֶם׃

50 וַיַּעֲשׂוּ כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה וְאֶת־אַהֲרֹן כֵּן עָשׂוּ׃

51 וַיְהִי בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה הוֹצִיא יְהוָה אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עַל־צִבְאֹתָם׃

יג

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

2 קַדֶּשׁ־לִי כָל־בְּכוֹר פֶּטֶר כָּל־רֶחֶם בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בָּאָדָם וּבַבְּהֵמָה לִי הוּא׃

3 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָעָם זָכוֹר אֶת־הַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר יְצָאתֶם מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים כִּי בְּחֹזֶק יָד הוֹצִיא יְהוָה אֶתְכֶם מִזֶּה וְלֹא יֵאָכֵל חָמֵץ׃

4 הַיּוֹם אַתֶּם יֹצְאִים בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב׃

5 וְהָיָה כִי־יְבִיאֲךָ יְהוָה אֶל־אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ לָתֶת לָךְ אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ וְעָבַדְתָּ אֶת־הָעֲבֹדָה הַזֹּאת בַּחֹדֶשׁ הַזֶּה׃

6 שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל מַצֹּת וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי חַג לַיהוָה׃

ιβ'.

47. Πᾶσα συναγωγὴ τῶν υἱῶν Ισραὴλ ποιήσει τοῦτο.

48. Εὰν δέ τις προσέλθῃ πρὸς ὑμᾶς προσήλυτος, καὶ ποιήσῃ τὸ πάσχα κυρίῳ, περιτεμεῖς αὐτοῦ πᾶν ἀρσενικὸν. καὶ τότε προσελεύσεται ποιῆσαι αὐτὸ, καὶ ἔσται ὥσπερ ὁ αὐτόχθων τῆς γῆς. πᾶς ἀπερίτμητος οὐκ ἔδεται ἀπ' αὐτοῦ.

49. Νόμος εἷς ἔσται τῷ ἐγχωρίῳ καὶ τῷ προσελθόντι προσηλύτῳ ἐν ὑμῖν.

50. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ισραήλ, καθὰ ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωϋσεῖ καὶ Ααρὼν, οὕτως ἐποίησαν.

51. Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἐξήγαγε κύριος τοὺς υἱοὺς Ισραὴλ ἐκ γῆς αἰγύπτου, σὺν δυνάμει αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛ. ιγ'.

1. Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων.

2. Ἁγίασόν μοι πᾶν πρωτότοκον πρωτογενὲς, καὶ ἀνοῖγον πᾶσαν μήτραν ἐν τοῖς υἱοῖς Ισραὴλ, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, ὅτι ἐμοί ἐστιν.

3. Εἶπε δὲ Μωϋσῆς πρὸς τὸν λαόν· μνημονεύετε τὴν ἡμέραν ταύτην, ἐν ᾗ ἐξήλθετε ἐξ αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας. ἐν γὰρ χειρὶ κραταιᾷ ἐξήγαγεν ὑμᾶς κύριος ἐντεῦθεν, καὶ οὐ βρωθήσεται ζύμη.

4. Ἐν γὰρ τῇ σήμερον ὑμεῖς ἐκπορεύεσθε ἐν μηνὶ τῶν νέων.

5. Καὶ ἔσται ἐὰν εἰσαγάγῃ σε κύριος ὁ θεός σου εἰς τὴν γῆν τῶν χαναναίων, καὶ χετταίων, καὶ ἀμορραίων, καὶ εὐαίων, καὶ ἰεβουσαίων, καὶ γεργεσαίων, καὶ Φερεζαίων· ἣν ὤμοσε τοῖς πατράσι σου δοῦναί σοι, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι, καὶ ποιήσεις τὴν λατρείαν ταύτην ἐν τῷ μηνὶ τούτῳ.

6. Ἓξ ἡμέρας ἔδεσθε ἄζυμα, τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἑορτὴ κυρίου.

CAP. XII.

47. Omnis cœtus filiorum Iſraël faciet illud.

48. Quòd ſi quis peregrinorum in veſtrã voluerit tranſire coloniam, & facere Phaſe Domini, circuncidetur prius omne maſculinum eius, & tunc ritè celebrabit: eritque ſicut indigena terræ: ſi quis autem circunciſus non fuerit, non veſcetur ex eo.

49. Eadem lex erit indigenæ & colono qui peregrinatur apud vos.

50. Feceruntq; omnes filii Iſraël ſicut præceperat Dominus Moyſi & Aaron.

51. Et eadem die eduxit Dominus filios Iſraël de Terra Aegypti per turmas ſuas.

Das XII. Capitel.

47. Die gantze Gemeine Iſrael ſoll ſolchs thun.

48. So aber ein Frembdling bey dir wonet / vnnd dem HERREN das Paſſah halten wil / der beſchneide alles was Männlich iſt / als denn mache er ſich herzu / das er ſolches thu / vnnd ſey wie ein einheimiſcher des Lands / denn kein vnbeſchnittener ſol dauon eſſen.

49. Einerley Geſetz ſey dem einheimiſchen / vnnd dem Frembdlingen der vnter euch wonet.

50. Vnnd alle Kinder Iſrael theten / wie der HERR Moſe vnnd Aaron hatte gebotten.

51. Alſo führet der HERR auff einen tag die kinder Iſrael auß Egyptenland mit jrem Heer.

CHAP. XII.

47. Toute l'aſſemblee d'Iſrael la fera.

48. Que ſi quelque eſtranger habite parmi toi, & veut faire la Paſque à l'Eternel, que tout maſle lui appartenant ſoit circoncis, & alors il s'approchera pour la faire, & ſera comme celui qui eſt né au païs: mais nul incirconcis n'en mangera.

49. Il y aura vne meſme loy pour celui qui eſt né au païs, & pour l'eſtranger qui habite parmi vous.

50. Ce que firent tous les enfans d'Iſrael: comme l'Eternel auoit commandé à Moyſe & à Aaron, ainſi firent-ils.

51. Il aduint donc en ce propre iour-la que l'Eternel retira les enfans d'Iſrael du païs d'Egypte, ſelon leurs bandes.

CAP. XIII.

1. Locutusque eſt Dominus ad Moyſen, dicens.

2. Sanctifica mihi omne primogenitum quod aperit vulvam in filiis Iſraël, tam de hominibus quàm de iumentis: mea ſunt enim omnia.

3. Et ait Moyſes ad populũ: Memẽtote diei huius in qua egreſſi eſtis de Ægypto & de domo ſervitutis, quoniam in manu forti eduxit vos Dominus de loco iſto: ut non comedatis fermentatum panem.

4. Hodie egredimini menſe novarum frugum.

5. Cumque introduxerit te Dominus in Terram-Chananæi & Hethæi & Amorrhæi & Hevæi & Iebuſæi, quã iuravit patribus tuis ut daret tibi, terram fluentem lacte & melle, celebrabitis hunc morem ſacrorum menſe iſto.

6. Septem diebus veſcêris azymis: & in die ſeptimo erit ſolennitas Domini.

Das XIII. Capitel.

VND der HERR redet mit Moſe vnd ſprach:

2. Heilige mir alle Erſtegeburt / die allerley Muter bricht bey den kindern Iſrael / beide vnter den menſchen vnnd dem vieh / denn ſie ſind mein.

3. Da ſprach Moſe zum volck: Gedencket an dieſen Tag / an dem jhr auß Egypten / auß dem dienſthauſe gegangen ſeydt / daß der HERR euch mit mechtiger hand von hinnen hat außgeführet / darumb ſoltu nicht Saurteig eſſen.

4. Heute ſeid jr auß gegangen in dem Mond Abib.

5. Wenn dich nun der HERR bringen wird in das Land der Cananiter / Hethiter / Amoriter / Heuiter vnnd Jebuſiter / das er deinen vätern geſchworen hat / dir zu geben / ein Land / da milch vnd honig innen fleuſſt / ſo ſolt du diſen dienſt halten inn diſem Mond.

6. Sieben Tage ſolt du vngeſeuert Brod eſſen / vnnd am ſiebenden tage iſt des HERRN Feſt.

CHAP. XIII.

1. Et l'Eternel parla à Moyſe, diſant.

2. Sanctifie-moi tout premier-né, ouurant toute matrice entre les enfans d'Iſrael, tant des hommes que des beſtes: *car* il *eſt* à moi.

3. Moyſe donc dit au peuple, Ayez ſouuenãce de ce iour-la auquel vous eſtes ſortis d'Egypte, de la maiſon de ſeruitude, car l'Eternel vous en a retirés par main forte: on ne mangera point donc de *pain* leué.

4. Vous ſortez auiourd'hui au mois que les eſpies meuriſſent.

5. Quand donc l'Eternel t'aura introduit au païs des Cananeens, des Hethiens, des Amorrheens, des Heuiens & des Iebuſiens, lequel il a iuré à tes peres de te donner, *qui eſt* vn païs, decoulant de laict & de miel: lors tu feras ce ſeruice ici en ce mois.

6. Par ſept iours tu mangeras des pains ſans leuain, & au ſeptieme iour *il y aura* feſte ſolennelle à l'Eternel.

יג

7 פַּטִּיר יִתְאֲכֵל יַת שִׁבְעָא יוֹמִין וְלָא יִתַחְזֵי לָךְ חֲמִיעַ וְלָא יִתַחְזֵי לָךְ חֲמִירָא בְּכָל תְּחוּמָךְ׃

8 וּתְחַוֵּי לִבְרָךְ בְּיוֹמָא הַהוּא לְמֵימַר בְּדִיל דְּנָא עֲבַד יְיָ לִי בְּמִפְּקִי מִמִּצְרָיִם׃

9 וִיהֵי לָךְ לְאָת עַל יְדָךְ וּלְדוּכְרָן בֵּין עֵינָךְ בְּדִיל דִּתְהֵי אוֹרַיְתָא דַּייָ בְּפוּמָךְ אֲרֵי בִידָא תַקִּיפָא אַפְּקָךְ יְיָ מִמִּצְרָיִם׃

10 וְתִיטַּר יַת קְיָמָא הָדָא לְזִמְנַהּ מִזְּמַן לִזְמָן׃

11 וִיהֵי אֲרֵי יַעֲלִינָּךְ יְיָ לַאֲרַע כְּנַעֲנָאָה כְּמָא דְקַיֵּים לָךְ וְלַאֲבָהָתָךְ וְיִתְּנִינַּהּ לָךְ׃

12 וְתַעְבַּר כָּל פָּתַח וַלְדָּא קֳדָם יְיָ וְכָל פָּתַח וְלַד בְּעִירָא דִּיהוֹן לָךְ דִּכְרִין תַּקְדֵּישׁ קֳדָם יְיָ׃

13 וְכָל בּוּכְרָא דַּחֲמָרָא תִּפְרוֹק בְּאִימְּרָא וְאִם לָא תִפְרוֹק וְתִקְפֵּיהּ וְכָל בּוּכְרָא דֶאֱנָשָׁא בִּבְנָךְ תִּפְרוֹק׃

14 וִיהֵי אֲרֵי יִשְׁאֲלִינָּךְ בְּרָךְ מְחַר לְמֵימַר מָה דָא וְתֵימַר לֵיהּ בִּתְקוֹף יְדָא אַפְּקָנָא יְיָ מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עַבְדוּתָא׃

15 וַהֲוָה כַּד אַקְשֵׁי פַּרְעֹה לְשַׁלָּחוּתָנָא וּקְטַל יְיָ כָּל בּוּכְרָא בְּאַרְעָא דְמִצְרַיִם מִבּוּכְרָא דֶאֱנָשָׁא וְעַד בּוּכְרָא דִבְעִירָא עַל כֵּן אֲנָא דָבַח קֳדָם יְיָ כָּל פָּתַח וַלְדָּא דִּכְרַיָּא וְכָל בּוּכְרָא דִבְנַי אֶפְרוֹק׃

16 וִיהֵי לְאָת עַל יְדָךְ וְלִתְפִילִּין בֵּין עֵינָךְ אֲרֵי בִּידָא תַקִּיפָא אַפְּקָנָא יְיָ מִמִּצְרָיִם׃

יג

7 מַצּוֹת יֵאָכֵל אֵת שִׁבְעַת הַיָּמִים וְלֹא־יֵרָאֶה לְךָ חָמֵץ וְלֹא־יֵרָאֶה לְךָ שְׂאֹר בְּכָל־גְּבֻלֶךָ׃

8 וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר בַּעֲבוּר זֶה עָשָׂה יְהוָה לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרָיִם׃

9 וְהָיָה לְךָ לְאוֹת עַל־יָדְךָ וּלְזִכָּרוֹן בֵּין עֵינֶיךָ לְמַעַן תִּהְיֶה תּוֹרַת יְהוָה בְּפִיךָ כִּי בְּיָד חֲזָקָה הוֹצִאֲךָ יְהוָה מִמִּצְרָיִם׃

10 וְשָׁמַרְתָּ אֶת־הַחֻקָּה הַזֹּאת לְמוֹעֲדָהּ מִיָּמִים יָמִימָה׃

11 וְהָיָה כִּי־יְבִאֲךָ יְהוָה אֶל־אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְךָ וְלַאֲבֹתֶיךָ וּנְתָנָהּ לָךְ׃

12 וְהַעֲבַרְתָּ כָל־פֶּטֶר־רֶחֶם לַיהוָה וְכָל־פֶּטֶר שֶׁגֶר בְּהֵמָה אֲשֶׁר יִהְיֶה לְךָ הַזְּכָרִים לַיהוָה׃

13 וְכָל־פֶּטֶר חֲמֹר תִּפְדֶּה בְשֶׂה וְאִם־לֹא תִפְדֶּה וַעֲרַפְתּוֹ וְכֹל בְּכוֹר אָדָם בְּבָנֶיךָ תִּפְדֶּה׃

14 וְהָיָה כִּי־יִשְׁאָלְךָ בִנְךָ מָחָר לֵאמֹר מַה־זֹּאת וְאָמַרְתָּ אֵלָיו בְּחֹזֶק יָד הוֹצִיאָנוּ יְהוָה מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים׃

15 וַיְהִי כִּי־הִקְשָׁה פַרְעֹה לְשַׁלְּחֵנוּ וַיַּהֲרֹג יְהוָה כָּל־בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבְּכֹר אָדָם וְעַד־בְּכוֹר בְּהֵמָה עַל־כֵּן אֲנִי זֹבֵחַ לַיהוָה כָּל־פֶּטֶר רֶחֶם הַזְּכָרִים וְכָל־בְּכוֹר בָּנַי אֶפְדֶּה׃

16 וְהָיָה לְאוֹת עַל־יָדְכָה וּלְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ כִּי בְּחֹזֶק יָד הוֹצִיאָנוּ יְהוָה מִמִּצְרָיִם׃

ιγ.

7. Ἄζυμα ἔδεσθε τὰς ἑπτὰ ἡμέρας, οὐκ ὀφθήσεταί σοι ζυμωτὸν, οὐδὲ ἔσται σοι ζύμη ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις σου.

8. Ἀναγγελεῖς τῷ υἱῷ σου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λέγων· Διὰ τοῦτο ἐποίησε κύριος ὁ θεός μοι, ὡς ἐξεπορευόμην ἐξ αἰγύπτου.

9. Καὶ ἔσται σοι εἰς σημεῖον ἐπὶ τῆς χειρός σου, καὶ μνημόσυνον πρὸ ὀφθαλμῶν σου, ὅπως ἂν γένηται ὁ νόμος κυρίου ἐν τῷ στόματί σου. ἐν γὰρ χειρὶ κραταιᾷ ἐξήγαγέ σε κύριος ἐξ αἰγύπτου.

10. Καὶ φυλάξασθε τὸν νόμον τοῦτον κατὰ καιροὺς ὡρῶν, ἀφ᾽ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας.

11. Καὶ ἔσται ὡς ἂν εἰσαγάγῃ σε κύριος ὁ θεός σου εἰς τὴν γῆν τῶν χαναναίων, ὃν τρόπον ὤμοσε τοῖς πατράσι σου, καὶ δῷ σοι αὐτήν. καὶ ἀφοριεῖς πᾶν διανοῖγον μήτραν τὰ ἀρσενικὰ τῷ κυρίῳ.

12. Πᾶν διανοῖγον μήτραν ἐκ βουκολίων, ἢ ἐν τοῖς κτήνεσί σου, ὅσα ἂν γένηταί σοι. τὰ ἀρσενικὰ ἁγιάσεις αὐτὰ τῷ κυρίῳ.

13. Πᾶν διανοῖγον μήτραν ὄνου, ἀλλάξεις αὐτὸ προβάτῳ. ἐὰν δὲ μὴ ἀλλάξεις, λυτρώσῃ αὐτό. καὶ πᾶν πρωτότοκον ἀνθρώπου τῶν υἱῶν σου λυτρώσῃ.

14. Ἐὰν δὲ ἐρωτήσῃ σε ὁ υἱός σου μετὰ ταῦτα, λέγων, τί τοῦτο; ἐρεῖς αὐτῷ· ὅτι ἐν χειρὶ κραταιᾷ ἐξήγαγεν ἡμᾶς κύριος ἐκ γῆς αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας.

15. Ἡνίκα δὲ ἐσκλήρυνε Φαραὼ ἐξαποστεῖλαι ἡμᾶς, ἀπέκτεινε πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ αἰγύπτου ἀπὸ πρωτοτόκου ἀνθρώπων, ἕως πρωτοτόκου κτηνῶν. διὰ τοῦτο ἐγὼ θύω τῷ κυρίῳ πᾶν διανοῖγον μήτραν, τὰ ἀρσενικὰ τῷ κυρίῳ, καὶ πᾶν πρωτότοκον τῶν υἱῶν μου λυτρώσομαι.

16. Καὶ ἔσται εἰς σημεῖον ἐπὶ τῆς χειρός σου, καὶ ἀσάλευτον πρὸ ὀφθαλμῶν σου. ἐν γὰρ χειρὶ κραταιᾷ ἐξήγαγέ σε κύριος ἐξ αἰγύπτου.

CAP. XIII.

7. Azyma comedetis ſeptē diebus: non apparebit apud te aliquid fermentatum, nec in cunctis finibus tuis.

8. Narrabiſque filio tuo in die illo, dicēs: Hoc eſt quod fecit mihi Dominus quando egreſſus ſum de Aegypto.

9. Et erit quaſi ſignum in manu tua, & quaſi monumentum ante oculos tuos: & ut lex Domini ſemper ſit in ore tuo, in manu enim forti eduxit te Dominus de Aegypto.

10. Cuſtodies huiuſcemodi cultum ſtatuto tempore à diebus in dies.

11. Cumque introduxerit te Dominus in Terrā-Chananęi ſicut iuravit tibi & patribus tuis, & dederit tibi eam:

12. Separabis omne quod aperit vulvam Domino, & quod primitivum eſt in pecoribus tuis: quicquid habueris maſculini ſexus, conſecrabis Domino.

13. Primogenitum aſini mutabis ove: quòd ſi non redemeris, interficies. Omne autem primogenitū hominis de filiis tuis, pretio redimes.

14. Cumq; interrogaverit te filius tuus cras dicens: Quid eſt hoc? reſpōdebis ei: In manu forti eduxit nos Dominus de Terra-Aegypti, de domo ſervitutis.

15. Nam cùm induratus eſſet Pharao, & nollet nos dimittere, occidit Dominus omne primogenitum in Terra-Agypti; à primogenito hominis uſq; ad primogenitū iumentorum: idcirco immolo Domino omne quod aperit vulvam maſculini ſexus, & omnia primogenita filiorum meorum redimo.

16. Erit igitur quaſi ſignum in manu tua, & quaſi appenſum quid ob recordationē, ante oculos tuos: eo quod in manu forti eduxit nos Dominus de Aegypto.

Das XIII. Capitel.

7. Darumb ſolt du ſieben tage vngeſewrt Brodt eſſen / daß bey dir kein Sawrteig noch geſewrt Brodt geſehen werde / an allen deinen orten.

8. Vnd ſolt ewren Söhnen ſagen / an denſelbigen tage / Solchs halten wir vmb des willen / das vns der HERR gethan hat / da wir auß Egypten zogen.

9. Darumb ſol dirs ſein ein Zeichen in deiner handt / vnd ein Denckmal für deinen augen / auff daß des HERRN Geſetz ſey in deinem munde / daß der HERR dich mit mechtiger handt auß Egypten gefüret hat.

10. Darumb halt dieſe weiſe zu ſeiner zeit järlich.

11. Wenn dich nun der HERR ins Landt der Cananiter bracht hat / wie er dir vnnd deinen Vätern geſchworen hat / vnd dirs gegeben.

12. So ſolt du außſondern dem HERRN alles was die Mutter bricht / vnnd Erſtegeburt vnter dem Vieh / das ein Männlin iſt.

13. Die Erſtegeburt vom Eſel ſolt du löſen mit einem Schaf / wo du es aber nicht löſeſt / ſo brich jm das genick / Aber alle erſte Menſchengeburt vnter deinen Kindern ſolt du löſen.

14. Vnd wenn dich heut oder morgen dein Kindt wird fragen: Was iſt das? Solt du jhm ſagen: Der HErr hat vns mit mechtiger handt auß Egypten von dem dienſthauſe gefüret.

15. Denn da Pharao hart war vns loß zu laſſen / erſchlug der HErr alle Erſtegeburt in Egyptenlandt / von der Menſchen Erſtengeburt an / biß an die Erſtegeburt des Viehs. Darumb Opffer ich dem HErren alles was die Mutter bricht / das ein Männlein iſt / vnd die Erſtegeburt meiner Kinder löſe ich.

16. Vnnd das ſol dir ein Zeichen inn deiner handt ſein / ein Denckmal für deinen augen / daß vns der HErr hat mit mechtiger handt auß Egypten gefüret.

CAHP. XIII.

7. On mãgera par ſept iours des pains ſans leuain: & ne ſera point veu chez toi aucũ *pain* leué, voire ne ſera point veu de leuain en toutes tes contrees.

8. En ce ionr-la tu feras entendre à tes enfans, diſant, *C'eſt* pour cela que l'Eternel m'a fait, en me retirant d'Egypte.

9. Et *ce* te ſera pour ſigne ſur ta main, & pour memorial entre tes yeux, afin que la Loy de l'Eternel ſoit en ta bouche, d'autant que l'Eternel t'aura retiré d'Egypte par main forte.

10. Tu garderas donc ceſte ordonnance en ſa ſaiſon d'an en an.

11. Auſſi quand l'Eternel t'aura introduit au païs des Cananeens, ſelon qu'il a iuré à toi & à tes peres, & qu'il te *l'*aura donné:

12. Lors tu preſenteras à l'Eternel tout ce qui ouure la portiere, voire tout ce qui en ſortant ouure la portiere des beſtes: ce que tu en auras de maſles *ſera* à l'Eternel.

13. Mais tu racheteras d'vn petit d'entre les brebis ou d'entre les cheures tout ce qui ouure la portiere des aſnes: & ſi tu ne le rachetes, tu le decolleras. Pareillement tu racheteras tout premier-né des hõmes entre tes eufans.

14. Et quand ton fils t'interroguerra par ci apres, diſant, Que *veut dire* ceci? lors tu lui diras, l Eternel nous a retirés per main forte hors d'Egypte, de la maiſon de ſeruitude. 15. Car il aduint que quand Pharao s'endurcit à ne nous laiſſer point aller, l'Eternel tua tout premier-né au païs d'Egypte, depuis les premier-nés des hõmes iuſques aux premier-nés des beſtes: parquoi ie ſacrifie à l'Eternel tout maſle ouurãt la portiere, & ſi rachete tout premier-né de mes enfans.

16. Ce *te* ſera dõc pour ſigne ſur ta main, & pour frõt aux entre tes yeux, que l'Eternel nous a retirés d'Egypte par main forte.

יג

17 וַהֲוָה כַּד שַׁלַּח פַּרְעֹה יָת עַמָּא וְלָא דַבְּרִינּוּן ייי אֹרַח אֲרַע פְּלִשְׁתָּאֵי אֲרֵי קְרִיבָא הוּא אֲרֵי אֲמַר ייי דִּילְמָא יְתוּהוּן עַמָּא בְּמֶחֱזֵיהוֹן קְרָבָא וִיתוּבוּן לְמִצְרָיִם׃

18 וְאַסְחַר ייי יָת עַמָּא אוֹרַח מַדְבְּרָא יַמָּא דְסוּף וּמְזָרְזִין סְלִיקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאַרְעָא דְמִצְרָיִם׃

19 וְאַסֵּיק מֹשֶׁה יָת גַּרְמֵי יוֹסֵף עִמֵּיהּ אֲרֵי אוֹמָאָה אוֹמֵי יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֵימַר מִדְכַּר דְּכִיר ייי יָתְכוֹן וְתַסְּקוּן יָת גַּרְמַי מִכָּא עִמְּכוֹן׃

20 וּנְטַלוּ מִסֻּכּוֹת וּשְׁרוֹ בְּאֵיתָם דְּבִסְטַר מַדְבְּרָא׃

21 וַייי מְדַבַּר קֳדָמֵיהוֹן בִּימָמָא בְּעַמּוּדָא דַעֲנָנָא לְאַשְׁרָיוּתְהוֹן בְּאָרְחָא וּבְלֵילְיָא בְּעַמּוּדָא דְאֶשָּׁתָא לְאַנְהָרָא לְהוֹן לְמֵיזַל בִּימָמָא וּבְלֵילְיָא׃

22 לָא עֲדֵי עַמּוּדָא דַעֲנָנָא בִּימָמָא וְאַף לָא עַמּוּדָא דְאֶשָּׁתָא בְּלֵילְיָא קֳדָם עַמָּא׃

יד

1 וּמַלֵּיל ייי עִם מֹשֶׁה לְמֵימַר׃

2 מַלֵּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וִיתוּבוּן וְיִשְׁרוֹן קֳדָם פּוּם חִירָתָא בֵּין מִגְדְּלָא וּבֵין יַמָּא קֳדָם בְּעֵיל צְפוֹן לָקֳבְלֵיהוֹן תִּשְׁרוֹן עַל יַמָּא׃

3 וְיֵימַר פַּרְעֹה עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מְעַרְבְּלִין אִינּוּן בְּאַרְעָא אֲחַד עֲלֵיהוֹן מַדְבְּרָא׃

יג

17 וַיְהִי בְּשַׁלַּח פַּרְעֹה אֶת־הָעָם וְלֹא־נָחָם אֱלֹהִים דֶּרֶךְ אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים כִּי קָרֹב הוּא כִּי אָמַר אֱלֹהִים פֶּן־יִנָּחֵם הָעָם בִּרְאֹתָם מִלְחָמָה וְשָׁבוּ מִצְרָיְמָה׃

18 וַיַּסֵּב אֱלֹהִים אֶת־הָעָם דֶּרֶךְ הַמִּדְבָּר יַם־סוּף וַחֲמֻשִׁים עָלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃

19 וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־עַצְמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ כִּי הַשְׁבֵּעַ הִשְׁבִּיעַ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר פָּקֹד יִפְקֹד אֱלֹהִים אֶתְכֶם וְהַעֲלִיתֶם אֶת־עַצְמֹתַי מִזֶּה אִתְּכֶם׃

20 וַיִּסְעוּ מִסֻּכֹּת וַיַּחֲנוּ בְאֵתָם בִּקְצֵה הַמִּדְבָּר׃

21 וַיהוָה הֹלֵךְ לִפְנֵיהֶם יוֹמָם בְּעַמּוּד עָנָן לַנְחֹתָם הַדֶּרֶךְ וְלַיְלָה בְּעַמּוּד אֵשׁ לְהָאִיר לָהֶם לָלֶכֶת יוֹמָם וָלָיְלָה׃

22 לֹא יָמִישׁ עַמּוּד הֶעָנָן יוֹמָם וְעַמּוּד הָאֵשׁ לָיְלָה לִפְנֵי הָעָם׃

יד

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

2 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיָשֻׁבוּ וְיַחֲנוּ לִפְנֵי פִּי הַחִירֹת בֵּין מִגְדֹּל וּבֵין הַיָּם לִפְנֵי בַּעַל צְפֹן נִכְחוֹ תַחֲנוּ עַל־הַיָּם׃

3 וְאָמַר פַּרְעֹה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל נְבֻכִים הֵם בָּאָרֶץ סָגַר עֲלֵיהֶם הַמִּדְבָּר׃

ιγ'.

7. Ὡς δὲ ἐξαπέστειλε Φαραὼ τὸν λαὸν, οὐχ ὡδήγησεν αὐτοὺς ὁ θεὸς ὁδὸν γῆς Φυλιστιεὶμ, ὅτι ἐγγὺς ἦν. εἶπε γὰρ ὁ θεὸς μή ποτε μεταμελήσῃ τῷ λαῷ ἰδόντι πόλεμον, καὶ ἀποστρέψῃ εἰς Αἴγυπτον.

18. Καὶ ἐκύκλωσεν ὁ θεὸς τὸν λαὸν ὁδὸν τὴν εἰς τὴν ἔρημον, εἰς τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν. πέμπτῃ δὲ γενεᾷ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

19. Καὶ ἔλαβε Μωϋσῆς τὰ ὀστᾶ Ἰωσὴφ μεθ' ἑαυτοῦ. ὅρκῳ γὰρ ὥρκισεν Ἰωσὴφ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ λέγων· ἐπισκοπῇ ἐπισκέψεται κύριος ὑμᾶς, καὶ συνανοίσετέ μου τὰ ὀστᾶ ἐντεῦθεν μεθ' ὑμῶν.

20. Ἐξάραντες δὲ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐκ Σοκχὼθ, ἐστρατοπέδευσαν ἐν Ὀθὼμ παρὰ τὴν ἔρημον.

21. Ὁ δὲ θεὸς ἡγεῖτο αὐτῶν, ἡμέρας μὲν ἐν στύλῳ νεφέλης δεῖξαι αὐτοῖς τὴν ὁδὸν, τὴν δὲ νύκτα ἐν στύλῳ πυρός.

22. Τοῦ φαίνειν δὲ αὐτοῖς οὐκ ἐξέλιπεν ὁ στῦλος τῆς νεφέλης ἡμέρας, καὶ ὁ στῦλος τοῦ πυρὸς νυκτὸς ἐναντίον παντὸς τοῦ λαοῦ.

ΚΕΦΑΛ. ιδ'.

1. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων.

2. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἀποστρέψαντες στρατοπεδευσάτωσαν ἀπέναντι τῆς ἐπαύλεως ἀνὰ μέσον Μαγδόλου, καὶ ἀνὰ μέσον τῆς θαλάσσης ἐξεναντίας Βεελσεπφῶν. ἐνώπιον αὐτῶν στρατοπεδεύσεις ἐπὶ τῆς θαλάσσης.

3. Καὶ ἐρεῖ Φαραὼ τῷ λαῷ αὐτοῦ περὶ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ὅτι πλανῶνται οὗτοι ἐν τῇ γῇ, συγκέκλεικε γὰρ αὐτοὺς ἡ ἔρημος.

CAP. XIII.

17. Igitur cùm emiſiſſet Pharao populum, non eos duxit Dominus per viam Terræ-Philiſthiim quæ vicina eſt: reputans ne fortè pœniteret eum, ſi vidiſſet adverſum ſe bella conſurgere, & rveerteretur in Ægyptum.

18. Sed circunduxit per viam deſerti, quæ eſt iuxta Mare-rubrum & armati aſcenderunt filii Iſraël de Terra-Ægypti.

19. Tulit quoque Moyſes oſſa Ioſeph ſecum: eo quod adiuraſſet filios Iſraël, dicẽs: Viſitabit vos Deus, efferte oſſa mea hinc vobiſcum.

20. Profectique de Socoth caſtrametati ſunt in Etham in extremis finibus ſolitudinis.

21. Dominus autem præcedebat eos ad oſtendendam viam per diem in columna nubis: & per noctem in columna ignis: ut dux eſſet itineris utroque tempore.

22. Nunquam defuit columna nubis per diem, nec columna ignis per noctem, coram populo.

Das XIII. Capitel.

17. Da nun Pharao das Volck gelaſſẽ hatte/fůret ſie Gott nicht auff der ſtraſſen/durch ð Philiſter land/die am nechſten war. Denn Gott gedacht/es möcht das Volck gereuen/wenn ſie den ſtreit ſehen/vnnd wider inn Egypten vmbkeren.

18. Darumb fůret er das volck vmb auff die ſtraſſe durch die Wůſten am Schilffmeer/ Vnnd die Kinder Jſrael zogen gerůſtet auß Egyptenland.

19. Vnnd Moſes nam mit ſich das Gebeine Joſeph/denn er hatte einen Eid von den kindern Jſrael genommen/vnd geſprochen: GOTT wird euch heimſuchen/ſo fůret meine Gebeine mit euch von hinnen.

20. Alſo zogen ſie auß von Suchoth/ vnd lagerten ſich in Etham/forn an der Wůſten.

21. Vnnd der HERR zog fůr jhnen her/des tages in einer Wolckenſeulen/ daß er ſie den rechten weg fůret/vnnd des nachts in einer Feuerſeulen/daß er jhnen leuchtet/zu raiſen tag vnd nacht.

22. Die Wolckenſeule weich nim̃er von dem volck des tags/noch die Feuerſeule des nachts.

CHAP. XIII.

17. Or quand Pharao eut laiſſe aller le peuple, Dieu ne les conduiſit point par le chemin du païs des Philiſtins, combien qu'il fuſt le plus court. Car Dieu diſoit, *Il faut pouruoir* que d'auenture le peuple ne ſe repente, quand il verra la guerre, & qu'il ne retourne en Egypte.

18. Mais Dieu fit tournoyer le peuple par le chemin du deſert, *vers* la mer rouge. Ainſi les enfans d'Iſrael monterent en armes du païs d'Egypte.

19. Et Moyſe auoit prins auec ſoi les os de Ioſeph: pource que *Ioſeph* auoit expreſſement fait iurer les enfans d'Iſrael, diſant, Dieu vous viſitera pour certain, vous tranſporterez donc auec vous mes os d'ici.

20. Et ils departirent de Succoth, & ſe camperent en Etham, *qui eſt* au bout du deſert.

21. Et l'Eternel marchoit deuant eux de iour, en vne colomne de nuee, pour les conduire par le chemin: & de nuict en vne colomne de feu, pour les eſclairer, afin qu'ils marchaſſent iour & nuict.

22. *Et* ne retira point la colomne & nuee de iour, ni la colomne de feu de nuict, de deuant le peuple.

CAP. XIIII.

1. Locutus eſt autem Dominus ad Moyſen, dicens,

2. Loquere filiis Iſraël, Reverſi caſtrametentur è regione Phi-hahiroth quæ eſt inter Magdalum & mare contra Beel-ſephon: in conſpectu eius caſtra ponetis ſuper mare.

3. Dicturuſq; eſt Pharao ſuper filiis Iſraël, Coarctati ſunt in terra, concluſit eos deſertum.

Das XIIII. Capitel.

VNnd der HERR redet mit Moſe/ vnnd ſprach:

2. Rede mit denn kindern Jſrael/vnd ſprich/daß ſie ſich rumb lencken/vnnd ſich lagern gegen dem thal Hiroth/ zwiſchen Migdol vnd dem Meer/gegen Baal Zephon/vnd daſelbs gegen ůber ſich lagern ans Meer.

3. Denn Pharao wird ſagen von den kindern Jſrael: Sie ſind verirret im lande/die Wůſte hat ſie beſchloſſen.

CHAP. XIIII.

1. Et l'Eternel parla à Moyſe, diſant,

2. Parle aux enfans d'Iſrael, qu'ils ſe deſtournẽt, & qu'ils ſe campent deuant Pi-hahiroth, entre Migdol & la mer, vis à vis de Bahal-Tſephon: vous-vous camperez à l'endroit d'icelui pres de la mer.

3. Lors Pharao dira des enfans d'Iſrael, Ils ſont empeſtres au païs: le deſert les a enfermes.

יד

4 וְאַתְקֵיף יַת לִבָּא
דְפַרְעֹה וְיִרְדּוֹף בָּתְרֵיהוֹן
וְאֶתְיַקַּר בְּפַרְעֹה וּבְכָל
מַשִׁרְיָתֵיהּ וְיִדְעוּן מִצְרָאֵי
אֲרֵי אֲנָא יְיָ וַעֲבַדוּ כֵן׃

5 וְאִתְחַוָּא לְמַלְכָּא
דְמִצְרַיִם אֲרֵי אֲזַל עַמָּא
וְאִתְהֲפֵךְ לִבָּא דְפַרְעֹה
וְעַבְדוֹהִי לְעַמָּא וַאֲמַרוּ
מַה דָּא עֲבַדְנָא אֲרֵי
שַׁלַּחְנָא יַת יִשְׂרָאֵל
מִלְּמִפְלְחָנָא׃

6 וְטַקֵּיס יַת רְתִיכוֹהִי
יַת עַמֵּיהּ דַּבַּר עִמֵּיהּ׃

7 וּדְבַר שִׁית מְאָה
רְתִיכִין בְּחִירָן וְכֹל רְתִיכֵי
מִצְרָאֵי וְגַבְרִין מְמַנָּן עַל
כּוּלְּהוֹן׃

8 וְאַתְקֵיף יְיָ יַת לִבָּא
דְפַרְעֹה מַלְכָּא דְמִצְרַיִם
וּרְדַף בָּתַר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל נָפְקִין בְּרֵישׁ גְּלֵי׃

9 וּרְדַפוּ מִצְרָאֵי בָּתְרֵיהוֹן
וְאַדְבִּיקוּ יָתְהוֹן כַּד שָׁרָן
עַל יַמָּא כָּל סוּסָוָן רְתִיכֵי
פַרְעֹה וּפָרָשׁוֹהִי ומשׁ
וּמַשִׁרְיָתֵיהּ עַל פּוּם
חִירָתָא קֳדָם בְּעֵיל צְפוֹן׃

10 וּפַרְעֹה קָרֵיב וּזְקַפוּ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יַת עֵינֵיהוֹן
וְהָא מִצְרָאֵי נָטְלִין ב
בָּתְרֵיהוֹן וּדְחִילוּ לַחֲדָא
וּזְעִיקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קֳדָם
יְיָ׃

11 וַאֲמַרוּ לְמֹשֶׁה ה
הֲמִדְּלֵית קִבְרִין בְּמִצְרַיִם
דְּבַרְתָּנָא לִמְמָת ב
בְּמַדְבְּרָא מַה דָּא עֲבַדְתְּ
לָנָא לְאַפָּקוּתָנָא
מִמִּצְרָיִם׃

12 הֲלָא דֵין פִּתְגָּמָא
דְּמַלֵּלְנָא עִמָּךְ בְּמִצְרַיִם
לְמֵימַר פְּסֻק מִנָּנָא וְנִפְלַח
יַת מִצְרָאֵי אֲרֵי טָב לָנָא
דְּנִפְלַח יַת מִצְרָאֵי מ
מִלְּמֵמַת בְּמַדְבְּרָא׃

יד

4 וְחִזַּקְתִּי אֶת־לֵב־פַּרְעֹה וְרָדַף
אַחֲרֵיהֶם וְאִכָּבְדָה בְּפַרְעֹה
וּבְכָל־חֵילוֹ וְיָדְעוּ מִצְרַיִם כִּי־
אֲנִי יְהוָה וַיַּעֲשׂוּ־כֵן׃

5 וַיֻּגַּד לְמֶלֶךְ מִצְרַיִם כִּי בָרַח
הָעָם וַיֵּהָפֵךְ לְבַב פַּרְעֹה וַעֲבָדָיו
אֶל־הָעָם וַיֹּאמְרוּ מַה־זֹּאת
עָשִׂינוּ כִּי־שִׁלַּחְנוּ אֶת־יִשְׂרָאֵל
מֵעָבְדֵנוּ׃

6 וַיֶּאְסֹר אֶת־רִכְבּוֹ וְאֶת־עַמּוֹ
לָקַח עִמּוֹ׃

7 וַיִּקַּח שֵׁשׁ־מֵאוֹת רֶכֶב בָּחוּר
וְכֹל רֶכֶב מִצְרָיִם וְשָׁלִשִׁם עַל־כֻּלּוֹ׃

8 וַיְחַזֵּק יְהוָה אֶת־לֵב פַּרְעֹה
מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיִּרְדֹּף אַחֲרֵי בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יֹצְאִים
בְּיָד רָמָה׃

9 וַיִּרְדְּפוּ מִצְרַיִם אַחֲרֵיהֶם
וַיַּשִּׂיגוּ אוֹתָם חֹנִים עַל־הַיָּם כָּל־
סוּס רֶכֶב פַּרְעֹה וּפָרָשָׁיו וְחֵילוֹ
עַל־פִּי הַחִירֹת לִפְנֵי בַּעַל צְפֹן׃

10 וּפַרְעֹה הִקְרִיב וַיִּשְׂאוּ בְנֵי־
יִשְׂרָאֵל אֶת־עֵינֵיהֶם וְהִנֵּה־מִצְרַיִם
נֹסֵעַ אַחֲרֵיהֶם וַיִּירְאוּ מְאֹד וַיִּצְעֲקוּ
בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה׃

11 וַיֹּאמְרוּ אֶל־מֹשֶׁה הֲמִבְּלִי
אֵין־קְבָרִים בְּמִצְרַיִם לְקַחְתָּנוּ
לָמוּת בַּמִּדְבָּר מַה־זֹּאת עָשִׂיתָ
לָּנוּ לְהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרָיִם׃

12 הֲלֹא־זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבַּרְנוּ
אֵלֶיךָ בְמִצְרַיִם לֵאמֹר חֲדַל
מִמֶּנּוּ וְנַעַבְדָה אֶת־מִצְרַיִם כִּי
טוֹב לָנוּ עֲבֹד אֶת־מִצְרַיִם
מִמֻּתֵנוּ בַּמִּדְבָּר׃

ιδ.

4. Ἐγὼ δὲ σκληρυνῶ τὴν καρδίαν Φαραὼ, καὶ καταδιώξεται ὀπίσω αὐτῶν, καὶ ἐνδοξασθήσομαι ἐν Φαραῷ, καὶ ἐν πάσῃ τῇ στρατιᾷ αὐτοῦ. καὶ γνώσονται πάντες οἱ αἰγύπτιοι, ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος,

5. Καὶ ἐποίησαν οὕτως. καὶ ἀνηγγέλη τῷ βασιλεῖ τῶν αἰγυπτίων ὅτι πέφευγεν ὁ λαός. καὶ μετεστράφη ἡ καρδία Φαραὼ καὶ τῶν θεραπόντων αὐτοῦ ἐπὶ τὸν λαὸν, καὶ εἶπον· τί τοῦτο πεποιήκαμεν, ἐξαποστεῖλαι τοὺς υἱοὺς Ισραὴλ τοῦ μὴ δουλεύειν ἡμῖν.

6. Ἔζευξεν οὖν Φαραὼ τὰ ἅρματα αὐτοῦ, καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ συναπήγαγε μεθ' ἑαυτοῦ.

7. Καὶ ἔλαβεν ἑξακόσια ἅρματα ἐκλεκτὰ, καὶ πᾶσαν τὴν ἵππον τῶν αἰγυπτίων, καὶ τριστάτας ἐπὶ πάντων.

8. Καὶ ἐσκλήρυνε κύριος τὴν καρδίαν Φαραὼ βασιλέως αἰγύπτου, καὶ κατεδίωξεν ὀπίσω τῶν υἱῶν Ισραήλ. οἱ δὲ υἱοὶ Ισραὴλ ἐπορεύοντο ἐν χειρὶ ὑψηλῇ.

9. Καὶ κατεδίωξαν οἱ αἰγύπτιοι ὀπίσω αὐτῶν, καὶ εὗρον αὐτοὺς παρεμβεβληκότας παρὰ τὴν θάλασσαν. καὶ πᾶσα ἡ ἵππος καὶ τὰ ἅρματα Φαραὼ, καὶ οἱ ἱππεῖς, καὶ ἡ στρατιὰ αὐτοῦ, ἀπέναντι τῆς ἐπαύλεως ἐξεναντίας Βεελσεπφῶν.

10. Καὶ Φαραὼ προσῆγε. καὶ ἀναβλέψαντες οἱ υἱοὶ Ισραὴλ τοῖς ὀφθαλμοῖς ὁρῶσι. καὶ ἰδοὺ οἱ αἰγύπτιοι ἐστρατοπέδευσαν ὀπίσω αὐτῶν, καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα. ἀνεβόησαν δὲ οἱ υἱοὶ Ισραὴλ πρὸς κύριον.

11. Καὶ εἶπαν πρὸς Μωϋσῆν· παρὰ τὸ μὴ ὑπάρχειν μνήματα ἐν αἰγύπτῳ, ἐξήγαγες ἡμᾶς θανατῶσαι ἐν τῇ ἐρήμῳ. τί τοῦτο ἐποίησας ἡμῖν, ἐξαγαγὼν ἡμᾶς ἐξ αἰγύπτου.

12. Οὐ τοῦτο ἦν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλαλήσαμεν πρὸς σὲ, λέγοντες· πάρες ἡμᾶς, ὅπως δουλεύσωμεν τοῖς αἰγυπτίοις. κρεῖσσον γὰρ ἡμᾶς δουλεύειν τοῖς αἰγυπτίοις, ἢ ἀποθανεῖν ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ.

CAP. XIIII.

4. Et indurabo cor eius, ac perſequetur vos: & glorificabor in Pharaone, & in omni exercitu eius: ſcientq́;. Aegyptii quia ego ſum Dominus. Feceruntque ita.

5. Et nuntiatum eſt regi Aegyptiorum quod fugiſſet populus: immutatumq́; eſt cor Pharaonis & ſervorum eius ſuper populum, & dixerunt: Quid voluimus facere ut dimitteremus Iſrael, ne ſerviret nobis?

6. Iunxit ergo currum, & omnem populum ſuum aſſumpſit ſecum.

7. Tulitq́; ſexcentos currus electos, & quicquid in Aegypto curruum fuit: & duces totius exercitus.

8. Induravitque Dominus cor Pharaonis regis Aegypti, & perſecutus eſt filios Iſrael: at illi egreſſi erant in manu excelſa.

9. Cumq́; perſequerentur Aegyptii veſtigia præcedentium, repererunt eos in caſtris ſuper mare: omnis equitatus & currus Pharaonis, & univerſus exercitus erant in Phi-hahiroth contra Beelſephon.

10. Cumq́; appropinquaſſet Pharao, levantes filii Iſrael oculos, viderunt Aegyptios poſt ſe: & timuerunt valde, clamaveruntque ad Dominum,

11. Et dixerunt ad Moyſen: Forſitan non erant ſepulcra in Aegypto, ideò tuliſti nos ut moreremur in ſolitudine; quid hoc facere voluiſti, ut educeres nos ex Aegypto?

12. Nónne iſte eſt ſermo quem loquebamur ad te in Aegypto, dicentes, Recede à nobis, ut ſerviamus Aegyptiis? multò enim melius erat ſervire eis, quam mori in ſolitudine.

Das XIIII. Capitel.

4. Vnnd ich wil ſein hertz verſtocken/ das er jnen nachjage/ vnd wil an Pharao/ vnnd an alle ſeiner Macht ehre einlegen/ vnnd die Egypter ſollen innen werden/ daß ich der HErr bin. Vnd ſie theten alſo.

5. Vnd da es dem König in Egypten ward angeſagt/ daß das Volck war geflohen/ ward ſein hertz verwandelt/ vnnd ſeiner Knechte gegen dem Volck/ vnd ſprachen: Warumb haben wir das gethan/ daß wir Iſrael haben gelaſſen/ daß ſie vns nicht dieneten?

6. Vnd er ſpannet ſeinen Wagen an/ vnd nam ſein Volck mit jhm.

7. Vnd nam ſechshundert außerleſen Wagen/ vnnd was ſonſt von Wagen in Egypten war/ vnnd die Häuptleute über alle ſein Heer.

8. Denn der HErr verſtockt das hertz Pharao des Königes in Egypten/ daß er den Kindern Iſrael nachjaget. Aber die Kinder Iſrael waren durch eine hohe handt außgegangen.

9. Vnnd die Egypter jagten jhnen nach/ vnd ereileten ſie (da ſie ſich gelagert hatten am Meer) mit Roſſen vnd Wagen vnnd Reutern vnd allem Heer des Pharao/ im thal Hiroth gegen BaalZephon.

10. Vnnd da Pharao nahe zu jhnen kam/ huben die Kinder Iſrael jhre augen auff/ vnnd ſihe/ die Egypter zogen hinder jhnen her/ vnnd ſie forchten ſich ſehr/ vnd ſchryen zu dem HErrn.

11. Vnd ſprachen zu Moſe: Waren nicht Gräber in Egypten/ daß du vns muſteſt wegfüren/ daß wir in der Wüſten ſterben? Warumb haſt du vns das gethan/ daß du vns auß Egypten gefüret haſt?

12. Iſts nicht das/ daß wir dir ſagten in Egypten/ Höre auff/ vnnd laß vns den Egyptern dienen? Denn es were vns je beſſer/ den Egyptern dienen/ denn in der Wüſten ſterben.

CHAP. XIIII.

4. Et i'endurcirai le cœur de Pharao, & vous pourſuiura: ainſi ie ſerai glorifie en Pharao, & en toute ſon armee: dont les Egyptiens ſauront que ie *ſuis* l Eternel. Et ils firent ainſi.

5. Or on auoit rapporté au roy d'Egypte, que le peuple s'enfuyoit. Et le cœur de Pharao & de ſes ſeruiteurs enuers le peuple fut changé: ſi dirent, Qu'*eſt* ce *que* nous auons fait, que nous ayons laiſſe aller Iſrael, tellement qu'il ne nous ſeruira plus?

6. Lors il fit atteler ſon chariot, & print ſon peuple auec ſoi.

7. Il print donc ſix cens chariots d'eſlite, & tous les chariots d'Egypte, & *y auoit* capitaines ſur tout cela.

8. Et l'Eternel endurcit le cœur de Pharao roy d'Egypte, lequel pourſuiuit les enfans d'Iſrael. Or les enfans d'Iſrael eſtoyent ſortis en main haute.

9. Les Egyptiens donc les pourſuiuirent: & tous les cheuaux des chariots de Pharao, ſes cheuaucheurs, & ſon armee les atteignirẽt, iceux eſtans campés pres de la mer, vers Pi-hahiroth à lendroit de Bahal-Tſephõ.

10. Comme Pharao ſe fut approché, les enfans d'Iſrael leuerent leurs yeux, & voici les Egyptiens marchoyent apres eux. Les enfans d'Iſrael donc eurent fort grand peur, & crierent à l'Eternel.

11. Ils dirent auſſi à Moyſe, Eſt-ce pource qu'il n'y auoit nuls ſepulcres en Egypte, que tu nous as emmenés pour mourir au deſert? Qu'*eſt* ce *que* tu nous as fait de nous auoir fait ſortir hors d'Egypte.

12. N'*eſt*-ce pas ce de quoi nous te parlions en Egypte, diſans, Deporte-toi de nous, & que nous ſeruions aux Egyptiens? Car il nous vaudroit mieux de leur ſeruir, que de mourir au deſert.

יד

13 וַאֲמַר מֹשֶׁה לְעַמָּא לָא תִדְחֲלוּן אִתְעַתַּדוּ וַחֲזוֹ יָת פּוּרְקָנָא דַּייָ דְּיַעְבֵּיד לְכוֹן יוֹמָא דֵין אֲרֵי כְּמָא דַחֲזֵיתוּן יָת מִצְרָאֵי יוֹמָא דֵין לָא תוֹסְפוּן לְמֶחֱזֵיהוֹן עוֹד עַד עָלְמָא׃

14 יְיָ יְגִיחַ לְכוֹן קְרָב וְאַתּוּן תִּשְׁתְּקוּן׃

15 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה קַבֵּילִית צְלוֹתָךְ מַלֵּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִטְּלוּן׃

16 וְאַתְּ טוֹל יָת חֻטְרָךְ וַאֲרֵים יָת יְדָךְ עַל יַמָּא וּבְזַעְהִי וְיֵעֲלוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּגוֹ יַמָּא בְּיַבֶּשְׁתָּא׃

17 וַאֲנָא הָא אֲנָא מַתְקֵיף יָת לִבָּא דְמִצְרָאֵי וְיֵעֲלוּן בָּתְרֵיהוֹן וְאִתְיַקַּר בְּפַרְעֹה וּבְכָל מַשִּׁרְיָתֵיהּ בִּרְתִיכוֹהִי וּבְפָרָשׁוֹהִי׃

18 וְיִדְעוּן מִצְרָאֵי אֲרֵי אֲנָא יְיָ בְּאִתְיַקָּרוּתִי בְּפַרְעֹה בִּרְתִיכוֹהִי וב וּבְפָרָשׁוֹהִי׃

19 וּנְטַל מַלְאֲכָא דַייָ דִּמְדַבַּר קֳדָם מַשִּׁרְיָתָא דְיִשְׂרָאֵל וַאֲזַל מִבָּתְרֵיהוֹן וּנְטַל עַמּוּדָא דַעֲנָנָא מִן קֳדָמֵיהוֹן וּשְׁרָא מב מִבָּתְרֵיהוֹן׃

20 וְעָאל בֵּין מַשִּׁרְיָתָא דְמִצְרָאֵי וּבֵין מַשִּׁרְיָתָא דְיִשְׂרָאֵל וַהֲוָה עֲנָנָא וְקַבְלָא לְמִצְרָאֵי ול וּלְיִשְׂרָאֵל נְהַר כָּל לֵילְיָא וְלָא אִתְקְרִיבוּ דֵּין לְוָת דֵּין כָּל לֵילְיָא׃

21 וַאֲרֵים מֹשֶׁה יָת יְדֵיהּ עַל יַמָּא וְדַבַּר יְיָ יָת יַמָּא בְּרוּחַ קִדּוּמָא תַּקִּיף כָּל לֵילְיָא וְשַׁוִּי יָת יַמָּא לְיַבֶּשְׁתָּא וְאִתְבְּזַעוּ מַיָּא׃

22 וְעָלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּגוֹ יַמָּא בְּיַבֶּשְׁתָּא וּמַיָּא לְהוֹן שׁוּרִין מִיַּמִּינֵיהוֹן ומו וּמִשְּׂמָאלֵיהוֹן׃

יד

13 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָעָם אַל־תִּירָאוּ הִתְיַצְּבוּ וּרְאוּ אֶת־יְשׁוּעַת יְהוָה אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה לָכֶם הַיּוֹם כִּי אֲשֶׁר רְאִיתֶם אֶת־מִצְרַיִם הַיּוֹם לֹא תֹסִפוּ לִרְאֹתָם עוֹד עַד־עוֹלָם׃

14 יְהוָה יִלָּחֵם לָכֶם וְאַתֶּם תַּחֲרִשׁוּן׃

15 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה מַה־תִּצְעַק אֵלָי דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וְיִסָּעוּ׃

16 וְאַתָּה הָרֵם אֶת־מַטְּךָ וּנְטֵה אֶת־יָדְךָ עַל־הַיָּם וּבְקָעֵהוּ וְיָבֹאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם בַּיַּבָּשָׁה׃

17 וַאֲנִי הִנְנִי מְחַזֵּק אֶת־לֵב מִצְרַיִם וְיָבֹאוּ אַחֲרֵיהֶם וְאִכָּבְדָה בְּפַרְעֹה וּבְכָל־חֵילוֹ בְּרִכְבּוֹ וּבְפָרָשָׁיו׃

18 וְיָדְעוּ מִצְרַיִם כִּי־אֲנִי יְהוָה בְּהִכָּבְדִי בְּפַרְעֹה בְּרִכְבּוֹ וּבְפָרָשָׁיו׃

19 וַיִּסַּע מַלְאַךְ הָאֱלֹהִים הַהֹלֵךְ לִפְנֵי מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל וַיֵּלֶךְ מֵאַחֲרֵיהֶם וַיִּסַּע עַמּוּד הֶעָנָן מִפְּנֵיהֶם וַיַּעֲמֹד מֵאַחֲרֵיהֶם׃

20 וַיָּבֹא בֵּין מַחֲנֵה מִצְרַיִם וּבֵין מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל וַיְהִי הֶעָנָן וְהַחֹשֶׁךְ וַיָּאֶר אֶת־הַלָּיְלָה וְלֹא־קָרַב זֶה אֶל־זֶה כָּל־הַלָּיְלָה׃

21 וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת־יָדוֹ עַל־הַיָּם וַיּוֹלֶךְ יְהוָה אֶת־הַיָּם בְּרוּחַ קָדִים עַזָּה כָּל־הַלַּיְלָה וַיָּשֶׂם אֶת־הַיָּם לֶחָרָבָה וַיִּבָּקְעוּ הַמָּיִם׃

22 וַיָּבֹאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם בַּיַּבָּשָׁה וְהַמַּיִם לָהֶם חוֹמָה מִימִינָם וּמִשְּׂמֹאלָם׃

ιδ.

13. Εἶπε δὲ Μωϋσῆς πρὸς τὸν λαόν· θαρσεῖτε, στῆτε, καὶ ὁρᾶτε τὴν σωτηρίαν τὴν παρὰ τοῦ κυρίου, ἣν ποιήσει ἡμῖν σήμερον. ὃν τρόπον γὰρ ἑωράκατε τοὺς αἰγυπτίους σήμερον, οὐ προσθήσεσθε ἔτι ἰδεῖν αὐτοὺς εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον.

14. Κύριος πολεμήσει περὶ ὑμῶν, καὶ ὑμεῖς σιγήσετε.

15. Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωϋσῆν· τί βοᾷς πρός με; λάλησον τοῖς υἱοῖς Ισραὴλ, καὶ ἀναζευξάτωσαν.

16. Καὶ σὺ ἔπαρον τὴν ῥάβδον σου, καὶ ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ῥῆξον αὐτὴν καὶ εἰσελθέτωσαν οἱ υἱοὶ Ισραὴλ εἰς μέσον τῆς θαλάσσης κατὰ τὸ ξηρόν.

17. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ σκληρυνῶ τὴν καρδίαν Φαραὼ, καὶ τῶν αἰγυπτίων πάντων, καὶ εἰσελεύσονται ὀπίσω αὐτῶν, καὶ ἐνδοξασθήσομαι ἐν Φαραὼ, καὶ πάσῃ τῇ στρατιᾷ αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς ἅρμασι καὶ ἐν τοῖς ἵπποις αὐτοῦ.

18. Καὶ γνώσονται πάντες οἱ αἰγύπτιοι ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος, ἐνδοξαζομένου μου ἐν Φαραὼ, καὶ ἐν τοῖς ἅρμασι, καὶ ἐν τοῖς ἵπποις αὐτοῦ.

19. Ἐξῆρε δὲ ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ ὁ προπορευόμενος τῆς παρεμβολῆς τῶν υἱῶν Ισραὴλ, καὶ ἐπορεύθη ἐκ τῶν ὄπισθεν. ἐξῆρε δὲ καὶ ὁ στῦλος τῆς νεφέλης ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ ἔστη ἐκ τῶν ὀπίσω αὐτῶν.

20. Καὶ εἰσῆλθεν ἀνὰ μέσον τῆς παρεμβολῆς τῶν αἰγυπτίων, καὶ ἀνὰ μέσον τῆς παρεμβολῆς τῶν υἱῶν Ισραήλ. καὶ ἐγένετο σκότος, καὶ γνόφος, καὶ διῆλθεν ἡ νὺξ, καὶ οὐ συνέμιξαν ἀλλήλοις ὅλην τὴν νύκτα.

21. Ἐξέτεινε δὲ Μωϋσῆς τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ὑπήγαγε κύριος τὴν θάλασσαν ἐν ἀνέμῳ νότῳ βιαίῳ ὅλην τὴν νύκτα. καὶ ἐποίησε τὴν θάλασσαν ξηρὰν, καὶ διεσχίσθη τὸ ὕδωρ.

22. Καὶ εἰσῆλθον οἱ υἱοὶ Ισραὴλ εἰς μέσον τῆς θαλάσσης κατὰ τὸ ξηρόν. καὶ τὸ ὕδωρ αὐτοῖς τεῖχος ἐκ δεξιῶν, καὶ τεῖχος ἐξ εὐωνύμων.

CAP. XIIII.

13. Et ait Moyſes ad populum: Nolite timere: ſtate, & videte magnalia Domini quæ facturus eſt hodie: Aegyptios enim quos nunc videtis, nequaquam ultrà videbitis uſque in ſempiternum.

14. Dominus pugnabit pro vobis, & vos tacebitis.

15. Dixitque Dominus ad Moyſen, Quid clamas ad me? Loquere filiis Iſraël ut proficiſcantur.

16. Tu autem eleva virgam tuam, & extende manum tuam ſuper mare, & divide illud: ut gradiātur filii Iſraël in medio mari per ſiccum.

17. Ego autem indurabo cor Aegyptiorum ut perſequantur vos: & glorificabor in Pharaone, & in omni exercitu eius, & in curribus & in equitibus illius.

18. Et ſcient Aegyptii quia ego ſum Dominus: cùm glorificatus fuero in Pharaone, & in curribus atque in equitibus eius.

19. Tollenſq; ſe angelus Domini qui præcedebat caſtra Iſraël, abiit poſt eos: & cum eo pariter columna nubis, priora dimittens poſt tergum.

20. Stetit inter caſtra Aegyptiorū & caſtra Iſrael: & erat nubes tenebroſa, & illuminans noctem, ita ut ad ſe invicem toto noctis tempore accedere non valerent.

21. Cumque extendiſſet Moyſes manum ſuper mare, abſtulit illud Dominus, flante vento vehementi & urente tota nocte, & vertit in ſiccum: diviſaq; eſt aqua,

22. Et ingreſſi ſunt filii Iſrael per medium ſicci maris: erat enim aqua quaſi murus à dextera eorum & læva.

Das XIV. Capitel.

13. Moſe ſprach zum Volck: Förchtet euch nicht / ſtehet veſt / vnd ſehet zu was für ein Heil der HERR heute an euch thun wird. Denn diſe Egypter / die jhr heute ſehet / werdet jr nimmermehr ſehen ewiglich.

14. Der HERR wird für euch ſtreiten / vnnd jr werdet ſtill ſein.

15. Der HERR ſprach zu Moſe: Was ſchreyeſt du zu mir? Sage den kindern Iſrael / daß ſie ziehen.

16. Du aber heb deinen Stab auff / vnnd recke deine hand über das Meer / vnd theil es von einander / daß die kinder Iſrael hinein gehen / mitten hindurch / auff dem trocken.

17. Sihe / ich wil das hertz der Egypter verſtocken / daß ſie euch nachfolgen / So wil ich ehre einlegen an dem Pharao / vnnd an aller ſeiner Macht / an ſeinen Wagen vnd Reutern.

18. Vnnd die Egypter ſollens innen werden / daß ich der HERR bin / wenn ich ehre eingelegt habe an Pharao / vnd an ſeinen Wagen vnnd Reutern.

19. Da erhub ſich der Engel Gottes der für dem Heer Iſrael her zoch / vnnd macht ſich hinder ſie / vnd die Wolckenſeule machet ſich auch von jhrem angeſicht / vnd trat hinder ſie.

20. Vnd kam zwiſchen daß Heer der Egypter vnd das Heer Iſrael. Es war aber ein Finſter Wolcken / vnd erleuchtet die nacht / daß ſie die gantze nacht / diſe vnd jene / nicht zuſammen kommen kondten.

21. Da nun Moſe ſeine hand recket über das Meer / ließ es der HERR hinweg faren durch ein ſtarcken Oſtwind / die gantze nacht / vnnd machet das Meer trocken vnd die waſſer theileten ſich von einander.

22. Vnnd die kinder Iſrael giengen hinein mitten ins Meer auffm trucken / vnnd das waſſer war jhnen für Mauren / zur rechten vnd zur lincken.

CAHP. XIIII.

13. Et Moyſe dit au peuple, Ne craignez point: arreſtez-vous, & voyez la deliurance de l'Eternel, qu'il vous donnera auiourd'hui. Car les Egyptiēs que vous auez veus auiourd'hui, vous ne les verrez plus à iamais.

14. L'Eternel combatra pour vous, & vous demeurerez cois.

15. Or l'Eternel auoit dit à Moyſe, Que cries-tu vers moi? Parle aux enfans d'Iſrael, qu'ils marchent.

16. Et toi, eſleue ta verge, & eſten ta main ſur la mer, & la fends: & que les enfans d'Iſrael entrent au milieu de la mer à ſec.

17. Et quant à moi, voici, ie m'en vai endurcir le cœur des Egyptiens, à ce qu'ils entrent apres eux: & ſerai glorifié en Pharao, & en toute ſon armee, en ſes chariots, & en ſes cheuaucheurs.

18. Et les Egyptiens ſauront que ie *ſuis* l'Eternel, quand i'aurai eſté glorifié en Pharao, en ſes chariots, & en ſes cheuau cheurs.

19. Et l'Ange de Dieu qui alloit deuant le camp d'Iſrael, ſe partit, & s'en alla derriere eux: & la colomne de nuee ſe partit de deuãt eux, & ſe tint derriere eux:

20. Et vint entre le camp des Egptiens & le camp d'Iſrael. Elle eſtoit donc nuee & obſcurité, & eſclairoit la nuict: & l'vn n'approcha point de l'autre de toute la nuict.

21. Or Moyſe auoit eſtendu ſa main ſur la mer: & l'Eternel fit reculer la mer toute la nuict par vn vent d'Orient qui eſtoit vehement: & mit la mer à ſec, & les eaux furent fendues.

22. Et les enfans d'Iſrael entrerent au trauers de la mer à ſec: & les eaux leur *eſtoyent* comme vne muraille à droite & à gauche.

יד

23 וּרְדַפוּ מִצְרָאֵי וְעַלוּ בָּתְרֵיהוֹן כָּל סוּסָוָת פַּרְעֹה רְתִיכוֹהִי וּפָרָשׁוֹהִי לְגוֹ יַמָּא׃

24 וַהֲוָה בְּמַטְרַת צַפְרָא וְאִסְתְּכֵי יְיָ לְמַשְׁרִיתָא דְמִצְרָאֵי ב בְּעַמּוּדָא דְאֶשָּׁתָא וַעֲנָנָא וְשַׁגֵּישׁ יָת מַשְׁרִיתָא דְמִצְרָאֵי׃

25 וְאַעְדִּי יָת גַּלְגַּלֵּי רְתִיכוֹהִי וּמְדַבְּרִין לְהוֹן בִּתְקוֹף וַאֲמַרוּ מִצְרָאֵי אֶעְרוֹק מִן קֳדָם יִשְׂרָאֵל אֲרֵי דָא הִיא גְּבוּרְתָּא דַייָ דַעֲבַד לְהוֹן קְרָבִין בְּמ בְּמִצְרָיִם׃

26 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה אֲרֵים יָת יְדָךְ עַל יַמָּא וִיתוּבוּן מַיָּא עַל מִצְרָאֵי עַל רְתִיכֵּיהוֹן וְעַל פָּרָשֵׁיהוֹן׃

27 וַאֲרֵים מֹשֶׁה יָת יְדֵיהּ עַל יַמָּא וְתָב יַמָּא לְעִידָּן צַפְרָא לְתוּקְפֵּיהּ וּמִצְרָאֵי עָרְקִין לְקַדְמוּתֵיהּ וְשַׁנִּיק יְיָ יָת מִצְרָאֵי בְּגוֹ יַמָּא׃

28 וְתָבוּ מַיָּא וַחֲפוֹ יָת רְתִיכַיָּא וְיָת פָּרָשַׁיָּא לְכָל מַשְׁרִיַת פַּרְעֹה דְעַלּוּ בָּתְרֵיהוֹן בְּיַמָּא לָא אִשְׁתְּאַר בְּהוֹן עַד חַד׃

29 וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הַלִּיכוּ בְּיַבֶּשְׁתָּא בְּגוֹ יַמָּא וּמַיָּא לְהוֹן שׁוּרִין מִיַּמִּינֵיהוֹן וּמִשְּׂמָאלֵיהוֹן׃

30 וּפָרִיק יְיָ בְּיוֹמָא הַהוּא יָת יִשְׂרָאֵל מִידָא דְמִצְרָאֵי וַחֲזוֹ יִשְׂרָאֵל יָת מִצְרָאֵי מָיְתִין עַל כֵּיף יַמָּא׃

31 וַחֲזוֹ יִשְׂרָאֵל יָת גְּבוּרַת יְדָא רַבְּתָא דַעֲבַד יְיָ בְּמִצְרַיִם וּדְחִילוּ עַמָּא מִן קֳדָם יְיָ וְהֵימִינוּ (בְּמֵימְרָא) דַייָ וּבִנְבִיאוּת מֹשֶׁה עַבְדֵּיהּ׃

יד

23 וַיִּרְדְּפוּ מִצְרַיִם וַיָּבֹאוּ אַחֲרֵיהֶם כֹּל סוּס פַּרְעֹה רִכְבּוֹ וּפָרָשָׁיו אֶל־תּוֹךְ הַיָּם׃

24 וַיְהִי בְּאַשְׁמֹרֶת הַבֹּקֶר וַיַּשְׁקֵף יְהוָה אֶל־מַחֲנֵה מִצְרַיִם בְּעַמּוּד אֵשׁ וְעָנָן וַיָּהָם אֵת מַחֲנֵה מִצְרָיִם׃

25 וַיָּסַר אֵת אֹפַן מַרְכְּבֹתָיו וַיְנַהֲגֵהוּ בִּכְבֵדֻת וַיֹּאמֶר מִצְרַיִם אָנוּסָה מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי יְהוָה נִלְחָם לָהֶם בְּמִצְרָיִם׃

26 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה נְטֵה אֶת־יָדְךָ עַל־הַיָּם וְיָשֻׁבוּ הַמַּיִם עַל־מִצְרַיִם עַל־רִכְבּוֹ וְעַל־פָּרָשָׁיו׃

27 וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת־יָדוֹ עַל־הַיָּם וַיָּשָׁב הַיָּם לִפְנוֹת בֹּקֶר לְאֵיתָנוֹ וּמִצְרַיִם נָסִים לִקְרָאתוֹ וַיְנַעֵר יְהוָה אֶת־מִצְרַיִם בְּתוֹךְ הַיָּם׃

28 וַיָּשֻׁבוּ הַמַּיִם וַיְכַסּוּ אֶת־הָרֶכֶב וְאֶת־הַפָּרָשִׁים לְכֹל חֵיל פַּרְעֹה הַבָּאִים אַחֲרֵיהֶם בַּיָּם לֹא־נִשְׁאַר בָּהֶם עַד־אֶחָד׃

29 וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הָלְכוּ בַיַּבָּשָׁה בְּתוֹךְ הַיָּם וְהַמַּיִם לָהֶם חֹמָה מִימִינָם וּמִשְּׂמֹאלָם׃

30 וַיּוֹשַׁע יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּד מִצְרָיִם וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת־מִצְרַיִם מֵת עַל־שְׂפַת הַיָּם׃

31 וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת־הַיָּד הַגְּדֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה בְּמִצְרַיִם וַיִּירְאוּ הָעָם אֶת־יְהוָה וַיַּאֲמִינוּ בַּיהוָה וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ׃

ιδʹ.

23. Κατεδίωξαν δὲ οἱ αἰγύπτιοι, καὶ εἰσῆλθον ὀπίσω αὐτῶν, πᾶσα ἡ ἵππος Φαραὼ, καὶ τὰ ἅρματα, καὶ οἱ ἀναβάται εἰς μέσον τῆς θαλάσσης.

24. Εγενήθη δὲ ἐν τῇ φυλακῇ τῇ ἑωθινῇ, καὶ ἐπέβλεψε κύριος εἰς τὴν παρεμβολὴν τῶν αἰγυπτίων ἐν στύλῳ πυρὸς καὶ νεφέλης, καὶ συνετάραξε τὴν παρεμβολὴν αὐτῶν.

25. Καὶ συνέδησε τοὺς ἄξονας τῶν ἁρμάτων αὐτῶν, καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς μετὰ βίας. καὶ εἶπαν οἱ αἰγύπτιοι· φύγωμεν ἀπὸ προσώπου Ισραὴλ, ὁ γὰρ κύριος πολεμεῖ ὑπὲρ αὐτῶν τοῖς αἰγυπτίοις.

26. Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωϋσῆν· ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ἀποκαταστήτω τὸ ὕδωρ, καὶ ἐπικαλυψάτω τοὺς αἰγυπτίους, ἐπί τε τὰ ἅρματα, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀναβάτας.

27. Εξέτεινε δὲ Μωϋσῆς τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ἀποκατέστη τὸ ὕδωρ πρὸς ἡμέραν ἐπὶ χώρας. οἱ δὲ αἰγύπτιοι ἔφυγον ὑπὸ τὸ ὕδωρ, καὶ ἐξετίναξε κύριος τοὺς αἰγυπτίους εἰς μέσον τῆς θαλάσσης.

28. Καὶ ἐπαναστραφὲν τὸ ὕδωρ ἐκάλυψε τὰ ἅρματα, καὶ τοὺς ἀναβάτας, καὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν Φαραὼ, τοὺς εἰσπορευομένους ὀπίσω αὐτῶν εἰς τὴν θάλασσαν, οὐκ ἀπελείφθη ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς.

29. Οἱ δὲ υἱοὶ Ισραὴλ ἐπορεύθησαν διὰ ξηρᾶς ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης, τὸ δὲ ὕδωρ αὐτοῖς τεῖχος ἐκ δεξιῶν, καὶ τεῖχος ἐξ εὐωνύμων.

30. Καὶ ἐρρύσατο κύριος τὸν Ισραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ χειρὸς τῶν αἰγυπτίων. Καὶ εἶδον υἱοὶ Ισραὴλ τοὺς αἰγυπτίους τεθνηκότας παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης.

31. Εἶδε δὲ Ισραὴλ τὴν χεῖρα τὴν μεγάλην, ἃ ἐποίησε κύριος τοῖς αἰγυπτίοις, καὶ ἐφοβήθη ὁ λαὸς τὸν κύριον, καὶ ἐπίστευσαν τῷ θεῷ καὶ Μωϋσεῖ τῷ θεράποντι αὐτοῦ.

CAP. XIIII.

23. Perſequenteſq; Ægyptii ingreſſi ſunt poſt eos, & omnis equitatus Pharaonis, currus eius & equites per medium maris.

24. Iamq; advenerat vigilia matutina, & ecce reſpiciens Dominus ſupra caſtra Ægyptiorum per columnã ignis & nubis, interfecit exercitũ eorum,

25. Et ſubvertit rotas curruum, ferebanturque in profundum. Dixerunt ergo Ægyptii, Fugiamus Iſraëlem: Dominus enim pugnat pro eis contra nos.

26. Et ait Dominus ad Moyſen, Extende manum tuam ſuper mare, ut revertantur aquæ ad Ægyptios ſuper currus & equites eorum.

27. Cumque extendiſſet Moyſes manum contra mare, reverſum eſt primo diluculo ad priorem locum: fugientibuſque Aegyptiis occurrerunt aquæ, & involuit eos Dominus in mediis fluctibus.

28. Reverſæq; ſunt aquæ, & operuerunt currus & equites cuncti exercitus Pharaonis, qui ſequentes ingreſſi fuerant mare, nec unus quidem ſuperfuit ex eis.

29. Filii autem Iſraël perrexerunt per medium ſicci maris, & aquæ eis erant quaſi pro muro à dextris & à ſiniſtris:

30. Liberavitq; Dominus in die illa Iſraël de manu Aegyptiorum. Et viderunt Aegyptios mortuos ſuper littus maris.

31. Et manũ magnam quam exercuerat Dominus cõtra eos: timuitq; populus Dominum, & crediderunt Domino, & Moyſi ſervo eius.

Das XIIII. Capitel.

23. Vnd die Egypter folgeten / vnnd giengen hinein jhnen nach alle roß Pharao / vnnd Wagen vnnd Reuter / mitten ins Meer.

24. Als nun die Morgenwache kam / ſchauet der HERR auff der Egypter Heer / auß der Feuerſeulen vnnd Wolcken / vnnd machet ein ſchrecken in jrem Heer.

25. Vnd ſtieß die räder von jren wagen / ſtürtzet ſie mit vngeſtümm. Da ſprachen die Egypter: Laſſt vns fliehen von Jſrael / der HERR ſtreittet für ſie / wieder die Egypter.

26. Aber der HERR ſprach zu Moſe: Recke deine hand auß vber das Meer / daß das waſſer wider herfalle vber die Egypter / vber jre Wagen vnd Reuter.

27. Da recket Moſe ſeine hand auß vber das Meer / vnnd das Meer kam wider für morgens in ſeinen ſtromm / vnnd die Egypter flohen jhm entgegen. Alſo ſtürtzet ſie der HERR mitten ins Meer.

28. Daß das Waſſer wider kam / vnnd bedecket Wagen vnnd Reuter / vnnd alle macht des Pharao / die jhnen nachgefolget waren inns meer / daß nicht einer auß jnen vberbleib.

29. Aber die kinder Jſrael giengen trocken mitten durchs meer / vnd das Waſſer war jhnen für mauren / zur rechten vnd zur lincken.

30. Alſo halff der HERR Jſrael an dem tage / von der Egypter hand. Vnnd ſie ſahen die Egypter Todt am Vfer des meers.

31. Vnnd die groſſe hand / die der HErr an den Egyptern erzeiget hatte. Vnd das volck förchtet den HERRN / vnnd glaubten jm / vnd ſeinem Knecht Moſe.

CAHP. XIIII.

23. Et les Egyptiens pourſuiuans entrerent apres eux au milieu de la mer: aſſauoir tous les cheuaux de Pharao, ſes chariots, & ſes cheuaucheurs.

24. Mais il aduint que ſur la veille du matin, l'Eternel eſtant en la colomne de feu, & en la nuee, regarda le camp des Egyptiens, & le mit en route,

25. Et oſta les roues de ſes chariots, & fit qu'on les menoit bien peſamment. Adõc les Egyptiens dirẽt, Fuyons-nous-en de deuant les Iſraelites: car l'Eternel bataille pour eux contre les Egyptiens

26. Et l'Eternel dit à Moyſe, Eſten ta main ſur la mer, & les eaux retournerõt ſur les Egyptiẽs, ſur leurs chariots, & ſur leurs cheuauchers.

27. Moyſe donc eſtendit ſa main ſur la mer, & la mer retourna en ſa roideur cõme le matin venoit: & les Egyptiens fuyoyent à l'encontre. Ainſi l'Eternel rua les Egyptiens au milieu de la mer.

28. Car les eaux retournerent & couurirent les chariots & les cheuaucheurs de toute l'armee de Pharao, qui eſtoyent entrés apres les Iſraelites en la mer: & n'en reſta iuſques à vn ſeul.

29. Mais les enfans d'Iſrael marcherent au milieu de la mer à ſec; & les eaux leur *eſtoyent* comme vne muraille à droite & à gauche.

30. L'Eternel donc en ce iour-la deliura Iſrael de la main des Egyptiens. Et Iſrael vid les Egyptiens morts ſur le bord de la mer.

31. Ainſi Iſrael vid la grand' puiſſance que l'Eternel auoit deſployee contre les Egyptiens: & le peuple craignit l'Eternel, & creurent à l'Eternel & à Moyſe ſon ſeruiteur.

טו

1 בְּכֵן שַׁבַּח מֹשֶׁה וּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל יָת תֻּשְׁבַּחְתָּא
הָדָא קֳדָם יְיָ וַאֲמַרוּ
לְמֵימַר נְשַׁבַּח וְנוֹדֵה קֳדָם
יְיָ אֲרֵי אִתְגָּאִי עַל גֵּיוְתָנָא
וְגֵאוּתָא דִילֵיהּ הִיא
סוּסְיָא וְרוֹכְבֵיהּ רְמָא
בְּיַמָּא׃

2 תּוּקְפִּי וְתֻשְׁבַּחְתִּי ד
דְּחִילָא יְיָ אֲמַר ב
(בְּמֵימְרֵיהּ) וַהֲוָה לִי
לְפָרִיק דֵּין אֱלָהִי וְאֶבְנֵה
לֵיהּ מַקְדְּשָׁא אֱלָהָא
דַאֲבָהָתִי וְאֶפְלַח קד
קֳדָמוֹהִי׃

3 יְיָ מָרֵי נִצְחַן קְרָבַיָּא
יְיָ שְׁמֵיהּ׃

4 רְתִיכֵי פַרְעֹה ומ
וּמַשִׁרְיָתֵיהּ שְׁדִי בְיַמָּא
וּשְׁפַר גִּבָּרוֹהִי אִטַּבַּעוּ
בְּיַמָּא דְסוּף׃

5 תְּהוֹמַיָּא חֲפוֹ עֲלֵיהוֹן
נְחַתוּ לְעִמְקַיָּא כְּאַבְנָא׃

6 יַמִּינָךְ יְיָ אַדִּירָא
בְּחֵילָא יַמִּינָךְ יְיָ תְּבָרַת
סָנְאָה׃

7 וּבִסְגֵיאוּת תּוּקְפָךְ
תְּבַרְתִּינוּן לִדְקָמוּ עַל
עַמָּךְ שַׁלַּחְתְּ רוּגְזָךְ ת
תְּשֵׁיצֵינוּן כְּנוּרָא לְקַשָּׁא׃

8 וּבְמֵימַר פּוּמָךְ חַכִּימוּ
מַיָּא קָמוּ כְשׁוּר אֲזָלַיָּא
קְפוֹ תְהוֹמִין בִּלְבָּא
דְיַמָּא׃

9 דַּהֲוָה אֲמַר סַנְאָה
אֶרְדּוֹף אַדְבֵּיק אֲפַלֵּיג ב
בִּיזְתָא תִּשְׂבַּע מִנְּהוֹן
נַפְשִׁי אֶשְׁלוֹף חַרְבִּי ת
תְּשֵׁיצֵינוּן יְדִי׃

10 אֲמַרְתְּ (בְּמֵימְרָךְ) חֲפָא
עֲלֵיהוֹן יַמָּא אִשְׁתַּקַּעוּ
כַּאֲבָרָא בְּמַיִּין תַּקִּיפִין׃

11 לֵית בַּר מִנָּךְ דְּאַתְּ
הוּא אֱלָהָא יְיָ לֵית בַּר
מִנָּךְ אֱלָהָא אַדִּיר ב
בְּקוּדְשָׁא דְּחִיל תֻּשְׁבְּחָן
עָבֵיד פְּרִישָׁן׃

טו

1 אָז יָשִׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
אֶת־הַשִּׁירָה הַזֹּאת לַיהוָה וַיֹּאמְרוּ
לֵאמֹר אָשִׁירָה לַיהוָה כִּי־גָאֹה
גָּאָה סוּס וְרֹכְבוֹ רָמָה בַיָּם׃

2 עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ וַיְהִי־לִי
לִישׁוּעָה זֶה אֵלִי וְאַנְוֵהוּ אֱלֹהֵי
אָבִי וַאֲרֹמְמֶנְהוּ׃

3 יְהוָה אִישׁ מִלְחָמָה יְהוָה
שְׁמוֹ׃

4 מַרְכְּבֹת פַּרְעֹה וְחֵילוֹ יָרָה
בַיָּם וּמִבְחַר שָׁלִשָׁיו טֻבְּעוּ בְיַם־
סוּף׃

5 תְּהֹמֹת יְכַסְיֻמוּ יָרְדוּ בִמְצוֹלֹת
כְּמוֹ־אָבֶן׃

6 יְמִינְךָ יְהוָה נֶאְדָּרִי בַּכֹּחַ יְמִינְךָ
יְהוָה תִּרְעַץ אוֹיֵב׃

7 וּבְרֹב גְּאוֹנְךָ תַּהֲרֹס קָמֶיךָ
תְּשַׁלַּח חֲרֹנְךָ יֹאכְלֵמוֹ כַּקַּשׁ׃

8 וּבְרוּחַ אַפֶּיךָ נֶעֶרְמוּ מַיִם נִצְּבוּ
כְמוֹ־נֵד נֹזְלִים קָפְאוּ תְהֹמֹת
בְּלֶב־יָם׃

9 אָמַר אוֹיֵב אֶרְדֹּף אַשִּׂיג אֲחַלֵּק
שָׁלָל תִּמְלָאֵמוֹ נַפְשִׁי אָרִיק
חַרְבִּי תּוֹרִישֵׁמוֹ יָדִי׃

10 נָשַׁפְתָּ בְרוּחֲךָ כִּסָּמוֹ יָם
צָלְלוּ כַּעוֹפֶרֶת בְּמַיִם אַדִּירִים׃

11 מִי־כָמֹכָה בָּאֵלִם יְהוָה
מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא
תְהִלֹּת עֹשֵׂה־פֶלֶא׃

ιε.

1. Τότε ᾖσε Μωϋσῆς, καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὴν ᾠδὴν ταύτην τῷ κυρίῳ, καὶ εἶπεν τῷ λέγειν. ἄσωμεν τῷ κυρίῳ, ἐνδόξως γὰρ δεδόξασται, ἵππον καὶ ἀναβάτην ἔρριψεν εἰς θάλασσαν.

2. Βωηθὸς καὶ σκεπαστὴς ἐγένετό μοι εἰς σωτηρίαν οὗτός μου θεὸς, καὶ δοξάσω αὐτὸν, θεὸς τοῦ πατρός μου, καὶ ὑψώσω αὐτόν.

3. Κύριος συντρίβων πολέμους, κύριος ὄνομα αὐτῷ.

4. Ἅρματα Φαραὼ, καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ ἔρριψεν εἰς θάλασσαν, ἐπιλέκτους ἀναβάτας τριστάτας κατεπόντισεν ἐν ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ.

5. Πόντῳ ἐκάλυψεν αὐτοὺς, κατέδυσαν εἰς βυθὸν ὡσεὶ λίθος.

6. Ἡ δεξιά σου κύριε δεδόξασται ἐν ἰσχύϊ. ἡ δεξιά σου χεὶρ κύριε ἔθραυσεν ἐχθρούς.

7. Καὶ τῷ πλήθει τῆς δόξης σου συνέτριψας τοὺς ὑπεναντίους, ἀπέστειλας τὴν ὀργήν σου, κατέφαγεν αὐτοὺς ὡσεὶ καλάμην.

8. Καὶ διὰ πνεύματος τοῦ θυμοῦ σου διέστη τὸ ὕδωρ. ἐπάγη ὡσεὶ τεῖχος τὰ ὕδατα, ἐπάγη καὶ τὰ κύματα ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης.

9. Εἶπεν ὁ ἐχθρὸς, διώξας καταλήψομαι, μεριῶ σκῦλα, ἐμπλήσω τὴν ψυχήν μου, ἀνελῶ τῇ μαχαίρᾳ μου, κυριεύσει ἡ χείρ μου.

10. Ἀπέστειλας τὸ πνεῦμά σου, ἐκάλυψεν αὐτοὺς θάλασσα, ἔδυσαν ὡσεὶ μόλιβδος ἐν ὕδατι σφοδρῷ.

11. Τίς ὅμοιός σοι ἐν θεοῖς κύριε; Τίς ὅμοιός σοι; δεδοξασμένος ἐν ἁγίοις, θαυμαστὸς ἐν δόξαις, ποιῶν τέρατα.

CAP. XV.

1. Tunc cecinit Moyſes & filii Iſraël carmen hoc Domino, & dixerũt, Cantemus Domino: glorioſè enim magnificatus eſt, equum & aſcenſorem deiecit in mare.

2. Fortitudo mea, & laus mea Dominus, & factus eſt mihi in ſalutem: iſte Deus meus, & glorificabo eum; Deus patris mei, & exaltabo eum.

3. Dominus quaſi vir pugnator, omnipotens nomẽ eius.

4. Currus Pharaonis & exercitum eius proiecit in mare: electi principes eius ſubmerſi ſunt in Mari-rubro.

5. Abyſſi operuerunt eos, deſcenderunt in profundum quaſi lapis.

6. Dextera tua Domine magnificata eſt in fortitudine: dextera tua Domine percuſſit inimicum.

7. Et in multitudine gloriæ tuæ depoſuiſti adverſarios meos: miſiſti iram tuam quę devoravit eos ſicut ſtipulã.

8. Et in ſpiritu furoris tui congregatæ ſunt aquæ: ſtetit unda fluens, congregatæ ſunt abyſſi in medio mari.

9. Dixit inimicus: Perſequar & comprehendam, dividam ſpolia, implebitur anima mea: evaginabo gladium meum, interficiet eos manus mea.

16. Flavit ſpiritus tuus, & operuit eos mare: ſubmerſi ſunt quaſi plumbum in aquis vehemenſibus.

11. Quis ſimilis tui in fortibus Domine: quis ſimilis tui, magnificus in ſanctitate, terribilis atque laudabilis, faciens mirabilia?

Das XV. Capitel.

Da ſang Moſe vnd die kinder Iſrael diß lied dem HERRN / vnnd ſprachen: Ich wil dem HERREN ſingen / Denn er hat eine herrliche that gethan / Roß vnnd Wagen hat er ins Meer geſtürtzt.

2. Der HERR iſt mein ſtercke vnd lobgeſang / vnnd iſt mein heil. Das iſt mein GOTT / Ich wil jhn preiſen / Er iſt meines Vaters Gott / ich wil jn erheben.

3. Der HERR iſt der rechte Kriegsmann / HERR iſt ſein Namen.

4. Die Wagen Pharao vnnd ſeine macht warff er ins Meer. Seine außerwehlten Hauptleute verſuncken im Schilffmeer.

5. Die tieffe hat ſie bedeckt / Sie fielen zu grund wie die Stein.

6. HERR deine rechte hand thut groſſe wunder / HERR deine rechte hand hat die Feinde zuſchlagen.

7. Vnnd mit deiner groſſen Herrligkeit haſt du deine widerwertigen geſtürtzet / denn da du deinen grimm außlieſſeſt / verzehret er ſie wie ſtoppeln.

8. Durch dein blaſen theten ſich die waſſer auff / vnd die flut ſtunden auff hauffen / die Tieffe wallet voneinander mitten im Meer.

9. Der Feind gedacht / Ich wil jhnen nachjagen vnnd erhaſchen / vnnd den raub außtheilen / vnd meinen muth an jnen külen. Ich wil mein Schwert außziehen vnnd meine hand ſoll ſie verderben.

10. Da lieſſeſt du deinen Wind blaſen / vnnd das Meer bedeckt ſie / vnnd ſuncken vnter wie Bley im mechtigen Waſſer.

11. HErr wer iſt dir gleich vnter den Göttern? Wer iſt dir gleich / der ſo mechtig / heilig / ſchrecklich / löblich vnd wunderthetig ſey?

CHAP. XV.

1. Alors Moyſe & les enfans d'Iſrael chanterent ce Cantique-ci à l'Eternel, & ſe mirent à dire, Ie chanterai à l'Eternel, car il s'eſt hautement eſleué: il a ietté en la mer le cheual & ſon cheuaucheur.

2. L'Eternel *eſt* ma force & louange, & m'a eſté ſauueur. C'*eſt* mon *Dieu* Fort, ie lui ferai vn logis plaiſant, *c'eſt* le Dieu de mon pere, ie le ſurhauſſerai.

3. L'Eternel *eſt* vn vaillant guerrier, ſon nom *eſt* l'Eternel.

4. Il à lancé les chariots de Pharao en la mer, & ſon armee: l'eſlite de ſes capitaines a eſté enfondree en la mer rouge.

5. Les gouffres les ont couuerts: ils ſont deſcendus au fonds comme vne pierre.

6. Ta dextre, ô Eternel, eſt declaree magnifique en force: ta dextre, ô Eternel, a froiſſe l'ennemi.

7. Tu as ruiné par la grandeur de ta hauteſſe ceux qui s'eſleuoyent contre toi. Tu as laſché ton ire, qui les a conſumés comme chaume.

8. Par le ſouffle de tes narines les eaux ont eſté emmõcelees: les *eaux* courantes ſe ſont arreſtees comme vn monceau: les gouffres ont eſté gelés au cœur de la mer.

9. L'ennemi diſoit, Ie pourſuiurai, i'atteindrai, ie departirai le butin: mon ame en ſera aſſouuie: ie deſgainerai mon eſpee, ma main les deſtruira.

10. Tu as ſuffle de ton vent, la mer les a couuerts: ils ont eſté enfoncés cõme plomb es eaux magnifiques.

11. Qui *eſt* comme toi entre les Forts, o Eternel? qui *eſt* comme toi, declare magnifique en ſainctete, qu'on doit reuerer en louanges, faiſant merueilles.

טו

12 אֲרֵימְתָּ יְמִינָךְ בְּלַעֲתִנּוּן אַרְעָא׃

13 דַּבַּרְתְּהִי בְּטֵיבוּתָךְ לְעַמָּא דְנָן דִּפְרַקְתָּ סוֹבַרְתְּהִי בְּתוּקְפָךְ לְדֵירָא דְקוּדְשָׁךְ׃

14 שְׁמַעוּ עַמְמַיָּא וְזָעוּ דַּחְלָא אַחֲדַתִּינּוּן כָּל דַּהֲווֹ יָתְבִין בִּפְלֶשֶׁת׃

15 בְּכֵן אִתְבְּהִילוּ רַבְרְבֵי אֱדוֹם תַּקִּיפֵי מוֹאָב אַחֲדְתִּינּוּן רֶתֵיתָא אִתְבַּרוּ כָּל דַּהֲווֹ יָתְבִין בִּכְנָעַן׃

16 תִּפֵּיל עֲלֵיהוֹן אֵימְתָא וְדַחְלְתָא בִּסְגֵיאוּת תּוּקְפָךְ יִשְׁתְּקוּן כְּאַבְנָא עַד דְּיֶעְבַּר עַמָּךְ יְיָ עַד דְּיֶעְבַּר עַמָּא דְנָן דִּפְרַקְתָּ׃

17 תַּעֲלֵינּוּן וְתַשְׁרֵינּוּן בְּטוּרָא דְאַחְסַנְתָּךְ אֲתַר בֵּית שְׁכִינְתָּךְ אַתְקֵינְתָּ יְיָ מַקְדְּשָׁא יְיָ אַתְקְנָהִי יְדָךְ׃

18 יְיָ מַלְכוּתֵיהּ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא׃

19 כַּד עַל סוּסְוָת פַּרְעֹה בִּרְתִיכוֹהִי וּבְפָרָשׁוֹהִי בְּיַמָּא וַאֲתֵיב יְיָ עֲלֵיהוֹן יַת מֵי יַמָּא וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הַלִּיכוּ בְּיַבֶּשְׁתָּא בְּגוֹ יַמָּא׃

20 וּנְסֵיבַת מִרְיָם נְבִיאֲתָא אֲחָתֵיהּ דְאַהֲרֹן יַת תּוּפָּא בִּידַהָא וּנְפַקָא כָל נְשַׁיָּא בַּתְרַהָא בְּתוּפִּין וּבְחִנְגִּין׃

21 וּמְעַנְיָא לְהוֹן מִרְיָם שַׁבַּחוּ וְאוֹדוּ קֳדָם יְיָ אֲרֵי אִתְגָּאִי עַל גֵּיוְתָנַיָּא וְגֵאוּתָא דִילֵיהּ הִיא סוּסְיָא וְרוּכְבֵּיהּ רְמָא בְּיַמָּא׃

22 וְאַטֵּיל מֹשֶׁה יַת יִשְׂרָאֵל מִיַּמָּא דְסוּף וּנְפַקוּ לְמַדְבְּרָא דְחַגְרָא וַאֲזַלוּ תְּלָתָא יוֹמִין בְּמַדְבְּרָא וְלָא אַשְׁכַּחוּ מַיָּא׃

טו

12 נָטִיתָ יְמִינְךָ תִּבְלָעֵמוֹ אָרֶץ׃

13 נָחִיתָ בְחַסְדְּךָ עַם־זוּ גָּאָלְתָּ נֵהַלְתָּ בְעָזְּךָ אֶל־נְוֵה קָדְשֶׁךָ׃

14 שָׁמְעוּ עַמִּים יִרְגָּזוּן חִיל אָחַז יֹשְׁבֵי פְּלָשֶׁת׃

15 אָז נִבְהֲלוּ אַלּוּפֵי אֱדוֹם אֵילֵי מוֹאָב יֹאחֲזֵמוֹ רָעַד נָמֹגוּ כֹּל יֹשְׁבֵי כְנָעַן׃

16 תִּפֹּל עֲלֵיהֶם אֵימָתָה וָפַחַד בִּגְדֹל זְרוֹעֲךָ יִדְּמוּ כָּאָבֶן עַד־יַעֲבֹר עַמְּךָ יְהוָה עַד־יַעֲבֹר עַם־זוּ קָנִיתָ׃

17 תְּבִאֵמוֹ וְתִטָּעֵמוֹ בְּהַר נַחֲלָתְךָ מָכוֹן לְשִׁבְתְּךָ פָּעַלְתָּ יְהוָה מִקְּדָשׁ אֲדֹנָי כּוֹנְנוּ יָדֶיךָ׃

18 יְהוָה יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד׃

19 כִּי בָא סוּס פַּרְעֹה בְּרִכְבּוֹ וּבְפָרָשָׁיו בַּיָּם וַיָּשֶׁב יְהוָה עֲלֵהֶם אֶת־מֵי הַיָּם וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הָלְכוּ בַיַּבָּשָׁה בְּתוֹךְ הַיָּם׃

20 וַתִּקַּח מִרְיָם הַנְּבִיאָה אֲחוֹת אַהֲרֹן אֶת־הַתֹּף בְּיָדָהּ וַתֵּצֶאןָ כָל־הַנָּשִׁים אַחֲרֶיהָ בְּתֻפִּים וּבִמְחֹלֹת׃

21 וַתַּעַן לָהֶם מִרְיָם שִׁירוּ לַיהוָה כִּי־גָאֹה גָּאָה סוּס וְרֹכְבוֹ רָמָה בַיָּם׃

22 וַיַּסַּע מֹשֶׁה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּם־סוּף וַיֵּצְאוּ אֶל־מִדְבַּר־שׁוּר וַיֵּלְכוּ שְׁלֹשֶׁת־יָמִים בַּמִּדְבָּר וְלֹא־מָצְאוּ מָיִם׃

ιε.

12. Ἐξέτεινας τὴν δεξιάν σου, κατέπιεν αὐτοὺς γῆ.

13. Ὡδήγησας τῇ δικαιοσύνῃ σου τὸν λαόν σου τοῦτον, ὃν ἐλυτρώσω, παρεκάλεσας τῇ ἰσχύϊ σου εἰς κατάλυμα ἅγιόν σου,

14. Ἤκουσαν ἔθνη καὶ ὠργίσθησαν, ὠδῖνες ἔλαβον κατοικοῦντας Φυλισιείμ.

15. Τότε ἔσπευσαν ἡγεμόνες ἐδώμ, καὶ ἄρχοντες μωαβιτῶν, ἔλαβεν αὐτοὺς τρόμος. ἐτάκησαν πάντες οἱ κατοικοῦντες χαναάν.

16. Ἐπιπέσοι ἐπ' αὐτοὺς φόβος καὶ τρόμος. μεγέθει βραχίονός σου ἀπολιθωθήτωσαν, ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ λαός σου κύριε, ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ λαός σου οὗτος ὃν ἐκτήσω.

17. Εἰσαγαγὼν καταφύτευσον αὐτοὺς εἰς ὄρος κληρονομίας σου, εἰς ἕτοιμον κατοικητήριόν σου, ὃ κατειργάσω κύριε, ἁγίασμα κύριε, ὃ ἡτοίμασαν αἱ χεῖρές σου.

18. Κύριος βασιλεύων τὸν αἰῶνα, καὶ ἐπ' αἰῶνα, καὶ ἔτι.

19. Ὅτι εἰσῆλθεν ἵππος φαραὼ σὺν ἅρμασι καὶ ἀναβάταις εἰς θάλασσαν, καὶ ἐπήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς κύριος τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης· οἱ δὲ υἱοὶ Ισραὴλ ἐπορεύθησαν διὰ ξηρᾶς ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης.

20. Ἔλαβε δὲ μαριὰμ ἡ προφῆτις ἡ ἀδελφὴ Ααρὼν τὸ τύμπανον ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς, καὶ ἐξήλθοσαν πᾶσαι αἱ γυναῖκες ὀπίσω αὐτῆς μετὰ τυμπάνων καὶ χορῶν.

21. Ἐξῆρχε δὲ αὐτῶν μαριάμ, λέγουσα. ᾄσωμεν τῷ κυρίῳ, ἐνδόξως γὰρ δεδόξασται. ἵππον καὶ ἀναβάτην ἔρριψεν εἰς θάλασσαν.

22. Ἐξῆρε δὲ Μωϋσῆς τοὺς υἱοὺς Ισραὴλ ἀπὸ θαλάσσης ἐρυθρᾶς, καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἔρημον σούρ. καὶ ἐπορεύοντο τρεῖς ἡμέρας ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ οὐχ εὕρισκον ὕδωρ ὥς

τε

CAP. XV.

12. Extendiſti manum tuã, & devoravit eos terra.

13. Dux fuiſti in miſericordia tua populo quem redemiſti: & portaſti eum in fortitudine tua, ad habitaculũ ſanctum tuum.

14. Aſcenderunt populi, & irati ſunt: dolores obtinuerũt habitatores Philiſthiim.

15. Tunc conturbati ſunt Principes Edom, robuſtos Moab obtinuit tremor: obriguerunt omnes habitatores Chanáan.

16. Irruat ſuper eos formido & pauor: in magnitudine brachii tui, fiant immobiles quaſi lapis, donec pertranſeat populus tuus Domine, donec pertranſeat populus tuus iſte quem poſſediſti.

17. Introduces eos, & plantabis in monte hæreditatis tuæ, firmiſſimo habitaculo tuo quod operatus es Domine: ſanctuarium tuum Domine, quòd firmaverunt manus tuæ.

18. Dominus regnabit in æternum & ultrà.

19. Ingreſſus eſt enim eques, Pharao cum curribus & equitibus eius in mare: & reduxit ſuper eos Dominus aquas maris: filii autẽ Iſraël ambulaverunt per ſiccum in medio eius.

20. Sumpſit ergo Maria prophetiſſa ſoror Aaron tympanum in manu ſua: egreſſæque ſunt omnes mulieres poſt eam cum tympanis & choris, quibus præcinebat, dicens:

21. Cantemus Domino, glorioſè enim magnificatus eſt, equum & aſcenſorem eius deiecit in mare.

22. Tulit autem Moyſes Iſrael de Mari-rubro, & egreſſi ſunt in deſertum Sur: ambulaveruntq; tribus diebus per ſolitudinem, & non inveniebant aquam.

Das XV. Capitel.

12. Da du deine rechte handt außreckeſt/ verſchlang ſie die Erde.

13. Du haſt geleitet durch deine barmhertzigkeit dein Volck/ das du erlöſet haſt/ Vnnd haſt ſie gefůret durch deine ſtercke zu deiner heiligen Wonung.

14. Da das die Völcker höreten erbebeten ſie/ angſt kam die Philiſter an.

15. Da erſchracken die Fůrſten Edom/ zittern kam die gewaltigen Moab an/ alle einwoner Canaan wurden feig.

16. Laß über ſie fallen erſchrecken vnd forcht/ durch deinen groſſen arm/ daß ſie erſtarren wie die Steine/ biß dein Volck HERR hindurch komme/ biß daß Volck hindurch komme/ das du erworben haſt.

17. Bringe ſie hinein/ vnd pflantze ſie auff dem Berg deines Erbtheils/ den du HERR dir zur wonung gemacht haſt/ Zu deinem Heiligthumb HErr/ das deine Handt bereitet hat.

18. Der HErr wird König ſein immer vnd ewig.

19. Denn Pharao zoch hinein ins Meer mit Roſſen vnnd Wagen vnnd Reutern/ vnd der HErr ließ das Meer wider über ſie fallen. Aber die Kinder Iſrael giengen trocken mitten durchs Meer.

20. Vnnd MirJam die Prophetin/ Aarons Schweſter/ nam eine Paucken in jhre handt/ vnd alle Weiber folgeten jhr nach hinauß mit Paucken am Reigen.

21. Vnnd MirJam ſang jhnen fůr: Laſſt vns dem HErrn ſingen/ denn er hat eine Herrliche that gethan/ Mann vnd Roß hat er ins Meer geſtůrtzt.

22. Moſe ließ die Kinder Iſrael ziehen vom Schilffmeer hinauß zu der Wůſten Sur/ vnd ſie wanderten drey tage inn der Wůſten/ daß ſie kein waſſer funden.

CHAP. XV.

12. Tu as eſtendu ta dextre, la terre les a engloutis.

13. Tu as conduit par ta gratuité ce peuple que tu as racheté, tu l'as conduit par ta force au plaiſant logis de ta ſaincteté.

14. Les peuples l'ont entendu *& en* ont tremblé: douleur a ſaiſi les habitans de Paleſtine.

15. Alors ſeront eſperdus les princes d'Edom, & tremblement ſaiſira les forts de Moab: tous les habitans de Canaan ſe fondront.

16. Frayeur & eſpouuantement tomberont ſur eux: par la grandeur de ton bras ils ſeront rendus ſtupides comme vne pierre, iuſques à ce que ton peuple, ô Eternel, ſoit paſſé: iuſques à ce que ce peuple que tu as acquis ſoit paſſé.

17. Tu les introduiras, & les planteras en la montagne de ton heritage, *au* lieu *que* tu as appreſté pour ta demeurãce, ô l'Eternel: le Sanctuaire, Seigneur, que tes mains ont eſtabli.

18. L'Eternel regnera à iamais & à perpetuité.

19. Car le cheual de Pharao eſt entré auec ſon chariot & ſes cheuaucheurs en la mer, & l'Eternel a ramené ſur eux les eaux de la mer: mais les enfans d'Iſrael ont marché à ſec par le milieu de la mer.

20. Et Marie la Propheteſſe ſœur d'Aaron, print vn tabourin en ſa main: & toutes les femmes ſortirent apres elle auec tabourins & fleutes.

21. Et Marie leur reſpõdoit, Chantez à l'Eternel, car il s'eſt hautement eſleué, il'a ietté en la mer le cheual & ſon cheuaucheur.

22. Puis Moyſe fit partir les Iſraelites de la mer rouge: & ils tirerent vers le deſert de Sçur: & ayans chemine trois iours par le deſert, ils ne trouuoyent point d'eau.

טו

23 וַאֲתוֹ לְמָרָה וְלָא יְכִילוּ לְמִשְׁתֵּי מַיָּא מִמָּרָה אֲרֵי מְרִירִין אִנּוּן עַל כֵּן קְרָא שְׁמַהּ מָרָה׃

24 וְאִתְרַעֲמוּ עַמָּא עַל מֹשֶׁה לְמֵימַר מַה נִּשְׁתֵּה׃

25 וְצַלִּי קֳדָם יְיָ וְאַלְפֵיהּ יְיָ אָעָא וּרְמָא לְמַיָּא וּבְסִימוּ מַיָּא תַּמָּן גְּזַר לֵיהּ קְיָם וְדִין וְתַמָּן נַסְיֵהּ׃

26 וַאֲמַר אִם קַבָּלָא תְקַבֵּיל (בְּמֵימְרָא) דַּייָ אֱלָהָךְ וּדְכָשַׁר קֳדָמוֹהִי תַּעְבֵּיד וְתַצֵּית לְפִקּוֹדוֹהִי וְתִטַּר כָּל קְיָמוֹהִי כָּל מַרְעִין דְּשַׁוֵּיתִי בְּמִצְרָאֵי לָא אֲשַׁוֵּינּוּן עֲלָךְ אֲרֵי אֲנָא יְיָ אָסָךְ׃

27 וַאֲתוֹ לְאֵלִים וְתַמָּן תַּרְתָּא עַשְׂרֵה מַבּוּעִין דְּמַיִין וְשַׁבְעִין דִּקְלִין וּשְׁרוֹ תַמָּן עַל מַיָּא׃

יו

1 וּנְטַלוּ מֵאֵילִים וַאֲתוֹ כָּל כְּנִשְׁתָּא דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמַדְבְּרָא דְסִין דְּבֵין אֵילִים וּבֵין סִינַי בַּחֲמְשָׁא עַשְׂרָא יוֹמָא לְיַרְחָא תִּנְיָנָא לְמִפַּקְהוֹן מֵאַרְעָא דְמִצְרָיִם׃

2 וְאִתְרַעֲמוּ כָּל כְּנִשְׁתָּא דִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַל מֹשֶׁה וְעַל אַהֲרֹן בְּמַדְבְּרָא׃

3 וַאֲמַרוּ לְהוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְוַי דְּמִיתְנָא עַל (מֵימְרָא) דַּייָ בְּאַרְעָא דְמִצְרָיִם כַּד הֲוֵינָא יָתְבִין עַל דּוּדֵי בִסְרָא כַּד הֲוֵינָא אָכְלִין לַחְמָא וְשָׂבְעִין אֲרֵי אַפֵּקְתּוּן יָתַנָא לְמַדְבְּרָא הָדֵין לְקַטָּלָא יָת כָּל קְהָלָא הָדֵין בְּכַפְנָא׃

טו

23 וַיָּבֹאוּ מָרָתָה וְלֹא יָכְלוּ לִשְׁתֹּת מַיִם מִמָּרָה כִּי מָרִים הֵם עַל־כֵּן קָרָא־שְׁמָהּ מָרָה׃

24 וַיִּלֹּנוּ הָעָם עַל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר מַה־נִּשְׁתֶּה׃

25 וַיִּצְעַק אֶל־יְהוָה וַיּוֹרֵהוּ יְהוָה עֵץ וַיַּשְׁלֵךְ אֶל־הַמַּיִם וַיִּמְתְּקוּ הַמָּיִם שָׁם שָׂם לוֹ חֹק וּמִשְׁפָּט וְשָׁם נִסָּהוּ׃

26 וַיֹּאמֶר אִם־שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע לְקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהַיָּשָׁר בְּעֵינָיו תַּעֲשֶׂה וְהַאֲזַנְתָּ לְמִצְוֹתָיו וְשָׁמַרְתָּ כָּל־חֻקָּיו כָּל־הַמַּחֲלָה אֲשֶׁר־שַׂמְתִּי בְמִצְרַיִם לֹא אָשִׂים עָלֶיךָ כִּי אֲנִי יְהוָה רֹפְאֶךָ׃

27 וַיָּבֹאוּ אֵילִמָה וְשָׁם שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה עֵינֹת מַיִם וְשִׁבְעִים תְּמָרִים וַיַּחֲנוּ־שָׁם עַל־הַמָּיִם׃

יו

1 וַיִּסְעוּ מֵאֵילִם וַיָּבֹאוּ כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־מִדְבַּר־סִין אֲשֶׁר בֵּין־אֵילִם וּבֵין סִינָי בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי לְצֵאתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃

2 וַיִּלּוֹנוּ כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל עַל־מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן בַּמִּדְבָּר׃

3 וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִי־יִתֵּן מוּתֵנוּ בְיַד־יְהוָה בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּשִׁבְתֵּנוּ עַל־סִיר הַבָּשָׂר בְּאָכְלֵנוּ לֶחֶם לָשֹׂבַע כִּי־הוֹצֵאתֶם אֹתָנוּ אֶל־הַמִּדְבָּר הַזֶּה לְהָמִית אֶת־כָּל־הַקָּהָל הַזֶּה בָּרָעָב׃

ιε.

23. Ἦλθον δὲ εἰς μερρὰν, καὶ οὐκ ἠδύναντο πιεῖν ὕδωρ ἐκ μερρᾶς, πικρὸν γὰρ ἦν. διὰ τοῦτο ἐπωνομάσθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, πικρία.

24. Καὶ διεγόγγυζεν ὁ λαὸς κατὰ Μωϋσῆ, λέγοντες· τί πιόμεθα;

25. Ἐβόησε δὲ Μωϋσῆς πρὸς κύριον, καὶ ἔδειξεν αὐτῷ κύριος ξύλον, καὶ ἐνέβαλεν αὐτὸ εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ ἐγλυκάνθη. ἐκεῖ ἔθετο αὐτῷ δικαιώματα, καὶ κρίσεις. καὶ ἐκεῖ αὐτὸν ἐπείρασε.

26. Καὶ εἶπεν· ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσῃς τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου, καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιον αὐτοῦ ποιήσῃς, καὶ ἐνωτίσῃ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ φυλάξῃς πάντα τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, πᾶσαν νόσον ἣν ἐπήγαγον τοῖς αἰγυπτίοις, οὐκ ἐπάξω ἐπὶ σέ. ἐγὼ γάρ εἰμι κύριος, ὁ ἰώμενός σε.

27. Καὶ ἤλθοσαν εἰς ἐλεὶμ, καὶ ἦσαν ἐκεῖ δώδεκα πηγαὶ ὑδάτων, καὶ ἑβδομήκοντα στελέχη φοινίκων. παρενέβαλον δὲ ἐκεῖ παρὰ τὰ ὕδατα.

ΚΕΦΑΛ. ιϛ΄.

1. Ἀπῆραν δὲ ἐξ ἐλεὶμ, καὶ ἦλθον πᾶσα συναγωγὴ υἱῶν Ἰσραὴλ εἰς τὴν ἔρημον σὶν, ὅ ἐστιν ἀνὰ μέσον ἐλεὶμ καὶ ἀνὰ μέσον σινά. τῇ δὲ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ, τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ, ἐξεληλυθότων αὐτῶν ἐκ γῆς αἰγύπτου.

2. Διεγόγγυσε πᾶσα συναγωγὴ υἱῶν ἰσραὴλ ἐπὶ Μωϋσῆν καὶ Ἀαρών.

3. Καὶ εἶπαν πρὸς αὐτοὺς οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ· ὄφελον ἀπεθάνομεν πληγέντες ὑπὸ κυρίου ἐν γῇ αἰγύπτου, ὅταν ἐκαθίσαμεν ἐπὶ τῶν λεβήτων τῶν κρεῶν, καὶ ἠσθίομεν ἄρτους εἰς πλησμονήν, ὅτι ἐξηγάγετε ἡμᾶς εἰς τὴν ἔρημον ταύτην, ἀποκτεῖναι πᾶσαν τὴν συναγωγὴν ταύτην ἐν λιμῷ.

CAP. XV.

23. Et venerunt in Mara,nec poterant bibere aquas de Mara, eo quòd eſſent amaræ: unde & congruum loco nomen impoſuit, vocans illum Mara,id eſt, amaritudinem.

24. Et murmuravit populus contra Moyſen, dicens, Quid bibemus?

25. At ille clamavit ad Dominum: qui oſtendit ei lignum:quod cùm miſiſſet in aquas, in dulcedinem verſæ ſunt. ibi conſtituit ei præcepta,atque iudicia, & ibi tentavit eum,

26. Dicens, Si audieris vocem Domini Dei tui , & quod rectum eſt coram eo feceris,& obedieris mandatis eius,cuſtodieriſq; omnia præcepta illius : cunctum languorem quem poſui in Ægypto, non inducam ſuper te:ego enim ſum Dominus Deus ſanator tuus.

27. Venerunt autem in Elim filii Iſraël,ubi erant duocim fontes aquarum , & ſeptuaginta palmæ ; & caſtrametati ſunt iuxta aquas.

CAP. XVI.

1. Profectiq; ſunt de Elim,& venit omnis multitudo filiorum Iſrael in deſertum Sin, quod eſt inter Elim & Sinai: quinto decimo die menſis ſecundi , poſtquam egreſſi ſunt de Terra-Ægypti.

2. Et murmuravit omnis congregatio filiorum Iſrael contra Moyſen & Aaron in ſolitudine.

3. Dixeruntq; filii Iſraël ad eos:Vtinam mortui eſſemus per manum Domini in Terra-Ægypti,quando ſedebamus ſuper ollas carnium , & comedebamus panem in ſaturitate : cur induxiſtis nos in deſertum iſtud,ut occideretis omnem multitudinem fame?

Das XV. Capitel.

23. Da kamen ſie gen Mara / Aber ſie kondten des waſſers zu Mara nicht trincken/den es war faſt bitter/ Daher hieß man den ort Mara.

24. Da murret das volck wider Moſe / vnnd ſprach : Was ſollen wir trincken?

25. Er ſchrey zum HERRN/vnd der HERR weiſet jm einen baum/den thet er ins waſſer/ da ward es ſüß. Daſelbs ſtellet er jnen ein geſetze vnnd ein Recht/vnd verſucht ſie.

26. Vnnd ſprach:Wirſt du der ſtimm des HERRN deines Gottes gehorchen / vnnd thun was recht iſt für jhm: vnd zu ohren faſſen ſeine Gebot / vnnd halten alle ſeine Geſetz / ſo wil ich der kranckheit keine auff dich legen/die ich auff Egypten gelegt habe / Denn ich bin der HERR dein Artzt.

27. Vnd ſie kamen inn Elim/ da waren zwölff Waſſerbrunnen/vnd ſiebenzig Palmbäume/ vnd lagerten ſich daſelbs ans Waſſer.

Das XVI. Capitel.

VOn Elim zogen ſie/ vnnd kam die gantze Gemeine der Kinder Iſrael inn die Wüſten Sin / die da ligt zwiſchen Elim vnd Sinai/am funffzehenden tag des andern Monden / nach dem ſie aus Egypten gezogen waren.

2. Vnd es murret die gantze Gemeine der Kinder Iſrael wider Moſen vnd Aaron in der Wüſten.

3. Vnnd ſprachen : Wolt Gott/ wir weren in Egypten geſtorben/ durch des HERRn hand/da wir bey den fleiſchtöpffen ſaſſen / vnnd hatten die fülle Brodt zu eſſen / Denn jhr habt vns darumb außgeführet in dieſe Wüſten/ daß jhr dieſe gantze Gemeine hungers ſterben laſſet.

CHAP. XV.

23. De là ils vindrẽt en Mara, & ne pouuoyent boire des eaux de Mara , pource qu'elles *eſtoyent* ameres:dont ſon nom fut appelé Mara.

24. Lors le peuple murmura cõtre Moyſe,diſant , Que boirons-nous?

25. Dont *Moyſe* cria à l'Eternel:& l'Eternel lui enſeigna du bois,qu'il ietta és eaux:& les eaux deuindrent douces. Là il lui propoſa ordonnance & iugement , & là auſſi il l'eſprouua,

26. Et dit, Si tu eſcoutes attentiuement la voix de l'Eternel ton Dieu , & fais ce qui *eſt* droit deuant lui , & tends l'oreille à ſes commãdemens,& gardes toutes ſes ordonnances , ie na mettrai point ſur toi infirmité quelconque , telle que i'ai miſe en Egypte : car ie *ſuis* l'Eternel te gueriſſant.

27. Puis ils vindrẽt en Elim, où *il y auoit* douze fontaines d'eau,& ſeptante palmes : & là ſe camperent aupres des eaux.

CHAP. XVI.

1. Puis toute l'aſſemblee des enfans d'Iſrael eſtant departie d'Elim , vint au deſert de Sin , qui *eſt* entre Elim & Sinai , au quinzieme iour du ſecond mois apres qu'ils furent ſortis du païs d'Egypte.

2. Et toute l'aſſemblee des enfans d'Iſrael murmura en ce deſert contre Moyſe & Aaron.

3. Et les enfans d'Iſrael leur dirent , O que fuſſons-nous morts par la main de l'Eternel au païs d'Egypte , quand nous eſtions aſſis aupres des pottees de chair , quãd nous mangions noſtre ſoul de pain ! Car vous nous auez amenés en ce deſert ici, pour faire mourir de faim toute ceſte congregation.

טז

4 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה הִנְנִי מַמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן־הַשָּׁמָיִם וְיָצָא הָעָם וְלָקְטוּ דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ לְמַעַן אֲנַסֶּנּוּ הֲיֵלֵךְ בְּתוֹרָתִי אִם־לֹא׃

5 וְהָיָה בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי וְהֵכִינוּ אֵת אֲשֶׁר־יָבִיאוּ וְהָיָה מִשְׁנֶה עַל אֲשֶׁר־יִלְקְטוּ יוֹם יוֹם׃

6 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶל־כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עֶרֶב וִידַעְתֶּם כִּי יְהוָה הוֹצִיא אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃

7 וּבֹקֶר וּרְאִיתֶם אֶת־כְּבוֹד יְהוָה בְּשָׁמְעוֹ אֶת־תְּלֻנֹּתֵיכֶם עַל־יְהוָה וְנַחְנוּ מָה כִּי תַלִּינוּ עָלֵינוּ׃

8 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה בְּתֵת יְהוָה לָכֶם בָּעֶרֶב בָּשָׂר לֶאֱכֹל וְלֶחֶם בַּבֹּקֶר לִשְׂבֹּעַ בִּשְׁמֹעַ יְהוָה אֶת־תְּלֻנֹּתֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם מַלִּינִם עָלָיו וְנַחְנוּ מָה לֹא־עָלֵינוּ תְלֻנֹּתֵיכֶם כִּי עַל־יְהוָה׃

9 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן אֱמֹר אֶל־כָּל־עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קִרְבוּ לִפְנֵי יְהוָה כִּי שָׁמַע אֵת תְּלֻנֹּתֵיכֶם׃

10 וַיְהִי כְּדַבֵּר אַהֲרֹן אֶל־כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וַיִּפְנוּ אֶל־הַמִּדְבָּר וְהִנֵּה כְּבוֹד יְהוָה נִרְאָה בֶּעָנָן׃

11 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

12 שָׁמַעְתִּי אֶת־תְּלוּנֹּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דַּבֵּר אֲלֵהֶם לֵאמֹר בֵּין הָעַרְבַּיִם תֹּאכְלוּ בָשָׂר וּבַבֹּקֶר תִּשְׂבְּעוּ־לָחֶם וִידַעְתֶּם כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

יו

4 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה הָא אֲנָא מַחֵית לְכוֹן לַחְמָא מִן שְׁמַיָּא וְיִפְּקוּן עַמָּא וְיִלְקְטוּן פִּתְגָם יוֹם בְּיוֹמֵיהּ בְּדִיל דַּאֲנַסֵּינּוּן הַיְהָכוּן בְּאוֹרָיְתִי אִם לָא׃

5 וִיהֵי בְּיוֹמָא שְׁתִיתָאָה וִיתַקְּנוּן יָת דְּיַיְתוּן וִיהֵי עַל חַד תְּרֵין עַל דְּיִלְקְטוּן יוֹם יוֹם׃

6 וַאֲמַר מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן לְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּרַמְשָׁא וְתִדְּעוּן אֲרֵי יְיָ אַפֵּיק יָתְכוֹן מֵאַרְעָא דְמִצְרָיִם׃

7 וּבְצַפְרָא וְתֶחֱזוּן יָת יְקָרָא דַּיְיָ כַּד שְׁמִיעַ יָת תּוּרְעֲמוּתְכוֹן קֳדָם יְיָ וְנַחְנָא מָה אֲרֵי אִתְרַעַמְתּוּן עֲלָנָא׃

8 וַאֲמַר מֹשֶׁה בְּדְיִתֵּן יְיָ לְכוֹן בְּרַמְשָׁא בִּשְׂרָא לְמֵיכַל וְלַחְמָא בְּצַפְרָא לְמִשְׂבַּע כַּד שְׁמִיעַ קֳדָם יְיָ יָת תּוּרְעֲמוּתְכוֹן דְּאַתּוּן מִתְרַעֲמִין עֲלוֹהִי וְנַחְנָא מָה לָא עֲלָנָא תּוּרְעֲמוּתְכוֹן אֱלָהֵין עַל (מֵימְרָא) דַּיְיָ׃

9 וַאֲמַר מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן אֱימַר לְכָל כְּנִשְׁתָּא דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל קְרִיבוּ קֳדָם יְיָ אֲרֵי שְׁמִיעַ קֳדָמוֹהִי תּוּרְעֲמוּתְכוֹן׃

10 וַהֲוָה כַּד מַלֵּיל אַהֲרֹן לְכָל כְּנִשְׁתָּא דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאִתְפְּנִיאוּ לְמַדְבְּרָא וְהָא יְקָרָא דַּיְיָ אִתְגְּלִי בַּעֲנָנָא׃

11 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃

12 שְׁמִיעַ קֳדָמַי יָת תּוּרְעֲמוּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מַלֵּיל עִמְּהוֹן לְמֵימַר בֵּין שִׁמְשַׁיָּא תֵּיכְלוּן בִּשְׂרָא וּבְצַפְרָא תִּשְׂבְּעוּן לַחְמָא וְתִדְּעוּן אֲרֵי אֲנָא יְיָ אֱלָהֲכוֹן׃

ιϛ.

4. Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν· ἰδοὺ ἐγὼ ὕω ὑμῖν ἄρτους ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐξελεύσεται ὁ λαὸς, καὶ συλλέξουσι τὸ τῆς ἡμέρας, εἰς ἡμέραν, ὅπως πειράσω αὐτοὺς εἰ πορεύσονται τῷ νόμῳ μου, ἢ οὔ.

5. Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ, καὶ ἑτοιμάσουσιν ὃ ἂν εἰσενέγκωσι καὶ ἔσται διπλοῦν ὃ ἂν συναγάγωσι τὸ καθ' ἡμέραν εἰς ἡμέραν.

6. Εἶπε δὲ Μωυσῆς καὶ Ἀαρὼν, πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν Ἰσραήλ· ἑσπέρας γνώσεσθε ὅτι κύριος ἐξήγαγεν ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

7. Καὶ πρωῒ ὄψεσθε τὴν δόξαν κυρίου, ἐν τῷ εἰσακοῦσαι κύριον τὸν γογγυσμὸν ὑμῶν ἐπὶ τῷ θεῷ. ἡμεῖς δὲ τί ἐσμεν, ὅτι γογγύζετε καθ' ἡμῶν;

8. Καὶ εἶπε Μωυσῆς· ἐν τῷ διδόναι κύριον ὑμῖν ἑσπέρας κρέα φαγεῖν καὶ ἄρτους τὸ πρωῒ εἰς πλησμονὴν, διὰ τὸ εἰσακοῦσαι κύριον τὸν γογγυσμὸν ὑμῶν, ὃν ὑμεῖς διαγογγύζετε καθ' ἡμῶν. ἡμεῖς δὲ τί ἐσμεν; οὐ γὰρ καθ' ἡμῶν ὁ γογγυσμὸς ὑμῶν ἐστιν, ἀλλ' ἢ κατὰ τοῦ θεοῦ.

9. Εἶπε δὲ Μωυσῆς πρὸς Ἀαρὼν εἰπὸν πάσῃ συναγωγῇ υἱῶν Ἰσραήλ· προσέλθετε ἐναντίον τοῦ θεοῦ, εἰσακήκοε γὰρ τὸν γογγυσμὸν ὑμῶν.

10. Ἡνίκα δὲ ἐλάλει Ἀαρὼν πάσῃ συναγωγῇ υἱῶν Ἰσραήλ, καὶ ἀπεστράφησαν εἰς τὴν ἔρημον, καὶ ἡ δόξα κυρίου ὤφθη ἐν νεφέλῃ.

11. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωυσῆν λέγων.

12. Εἰσακήκοα τὸν γογγυσμὸν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, λάλησον πρὸς αὐτοὺς λέγων· τὸ πρὸς ἑσπέραν ἔδεσθε κρέα, καὶ τὸ πρωῒ πλησθήσεσθε ἄρτων, καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

CAP. XVI.

4. Dixit autem Dominus ad Moyſen, Ecce ego pluam vobis panes de cœlo: egrediatur populus, & colligat quæ ſufficiunt per ſingulos dies: ut tentem eum utrum ambulet in lege mea, an non.

5. Die autem ſexto parent quod inferant: & ſit duplum quàm colligere ſolebant per ſingulos dies.

6. Dixeruntque Moyſes & Aaron ad omnes filios Iſraël, Veſpere ſcietis quòd Dominus eduxerit vos de Terra Ægypti:

7. Et mane videbitis gloriam Domini: audivi enim murmur veſtrum contra Dominum: nos verò quid ſumus, quia muſſitaſtis contra nos?

8. Et ait Moyſes, Dabit vobis Dominus veſperè carnes edere, & manè panes in ſaturitate: eo quòd audierit murmurationes veſtras, quibus murmurati eſtis cōtra eum. nos enim quid ſumus? nec cōtra nos eſt murmur veſtrū, ſed contra Dominum.

9. Dixit quoque Moyſes ad Aaron, Dic univerſæ congregationi filiorum Iſraël, Accedite coram Domino: audivit enim murmur veſtrum.

10. Cumq; loqueretur Aaron ad omnem cœtum filiorum Iſraël, reſpexerunt ad ſolitudinem: & ecce gloria Domini apparuit in nube.

11. Locutus eſt autem Dominus ad Moyſen, dicens,

12. Audivi murmurationes filiorum Iſraël, loquere ad eos: Veſpere comedetis carnes, & manè ſaturabimini panibus: ſcietiſq; quòd ego ſum Dominus Deus veſter.

Das XVI. Capitel.

4. Da ſprach der HERR zu Moſe: Sihe ich wil euch Brodt vom Himmel regenen laſſen/ vnd das Volck ſol hinauß gehen/ vnnd ſammlen täglich/ was es des tags darff/ daß ichs verſuche/ obs inn meinem Geſetz wandele oder nicht.

5. Des ſechſten tages aber ſollen ſie ſich ſchicken/ daß ſie zwifeltig eintragen weder ſie ſonſt täglich ſammlen.

6. Moſe vnd Aaron ſprachen zu allen Kindern Jſrael: Am abendt ſolt jhr innen werden/ daß euch der HErr auß Egyptenlandt gefüret hat.

7. Vnd des morgens werdet jhr des HErrn Herrligkeit ſehen/ Denn er hat ewer murren wider den HErren gehöret. Was ſind wir/ daß jhr wider vns murret?

8. Weiter ſprach Moſe: Der HErr wird euch am abend Fleiſch zu eſſen geben/ vnd am morgen Brodts die fülle/ darumb daß der HErr ewer murren gehöret hat/ daß jhr wider jn gemurret habt. Denn was ſindt wir? Ewer murren iſt nicht wider vns/ ſondern wider den HErrn.

9. Vnd Moſe ſprach zu Aaron: Sage der gantzen Gemeine der Kinder Jſrael/ Kommt herbey für den HErrn denn er hat ewer murren gehöret.

10. Vnnd da Aaron alſo redet zu der gantzen Gemeine der Kinder Jſrael/ wandten ſie ſich gegen der Wüſten/ vnd ſihe die Herrligkeit des HErrn erſchein in einer Wolcken.

11. Vnd der HErr ſprach zu Moſe:

12. Jch hab der Kinder Jſrael murren gehöret/ Sage jhnen: Zwiſchen Abendt ſolt jhr Fleiſch zu eſſen haben/ vnnd am morgen Brots ſatt werden/ vnd innen werden/ das ich der HERR ewer Gott bin.

CHAP. XVI.

4. Lors l'Eternel dit à Moyſe, Voici, ie m'en vai vous faire pleuuoir des cieux du pain, & le peuple ſortira, & en recueillira par chacun iour la prouiſion d'vn iour, afin que ie l'eſprouue s'il cheminera en ma Loy, ou non.

5. Mais le ſixieme iour qu'ils appreſtent ce qu'ils auront apporté, & que cela ſoit le double de ce qu'ils recueilliront iour pour iour.

6. Moyſe donc & Aaron dirent à tous les enfans d'Iſrael, Le ſoir *venu* vous ſaurez que l'Eternel vous a tirés du païs d'Egypte.

7. Et le matin *venu* vous verrez la gloire de l'Eternel: d'autant qu'il a ouï vos murmures contre l'Eternel. Et de fait que *ſommes* nous, que vous murmurez cōtre nous?

8. Outreplus Moyſe dit, *Ce ſera* quand l'Eternel vous aura donné au ſoir de la chair à manger, & au matin voſtre ſoul de pain: d'autant qu'il a ouï vos murmures, deſquels vous auez murmuré contre lui. Car que *ſommes*-nous? vos murmures ne *ſont* pas contre nous, mais contre l'Eternel.

9. Et Moyſe dit à Aaron, Di à toute l'aſſemblee des enfans d'Iſrael, Approchez-vous de la preſence de l'Eternel, car il a ouï vos murmures.

10. Or il aduint que ſi toſt qu'Aaron eut parle à toute l'aſſemblee des enfans d'Iſrael, ils regarderent vers le deſert, & voici, la gloire de l'Eternel ſe monſtra en la nuee.

11. Et l'Eternel parla à Moyſe, diſant,

12. I'ai ouï les murmures des enfans d'Iſrael: parle à eux, diſant, Entre les deux veſpres vous mangerez de la chair, & au matin vous ſerez ſoulés de pain: & ſaurez que ie *ſuis* l'Eternel voſtre Dieu.

יו

13 וַהֲוָה בְרַמְשָׁא וּסְלֵיקַת שְׂלָו וַחֲפָאת יַת מַשְׁרִיתָא וּבְצַפְרָא הֲוָת נְחָתַת טַלָּא סְחוֹר סְחוֹר לְמַשְׁרִיתָא׃

14 וּסְלֵיקַת נְחָתַת טַלָּא וְהָא עַל אַפֵּי מַדְבְּרָא דַּעְדַּק מְקַלַּף דַּעְדַּק דְּגִיר כִּגְלִידָא עַל אַרְעָא׃

15 וַחֲזוֹ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַאֲמַרוּ גְּבַר לַאֲחוּהִי מַנָּא הוּא אֲרֵי לָא יְדַעוּ מָה הוּא וַאֲמַר מֹשֶׁה לְהוֹן הוּא לַחְמָא דִּיהַב יְיָ לְכוֹן לְמֵיכָל׃

16 דֵּין פִּתְגָּמָא דְּפַקֵּיד יְיָ לְקוּטוּ מִנֵּיהּ גְּבַר לְפוּם מֵיכְלֵיהּ עוּמְרָא לְגֻלְגַּלְתָּא מִנְיַן נַפְשָׁתֵיכוֹן גְּבַר לְדִי בְמַשְׁכְּנֵיהּ תִּסְּבוּן׃

17 וַעֲבַדוּ כֵן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּלְקַטוּ דְּאַסְגֵּי וּדְאַזְעַר׃

18 וְכַלוּ בְעוּמְרָא וְלָא אוֹתַר דְּאַסְגֵּי וּדְאַזְעַר לָא חֲסַר גְּבַר לְפוּם מֵיכְלֵיהּ לְקַטוּ׃

19 וַאֲמַר מֹשֶׁה לְהוֹן גְּבַר לָא יַצְנַע מִנֵּיהּ עַד צַפְרָא׃

20 וְלָא קַבִּילוּ מִן מֹשֶׁה וְאַשְׁאַרוּ גֻּבְרִין מִנֵּיהּ עַד צַפְרָא וּרְחֵישׁ רִחְשָׁא וּסְרִי וּרְגֵיז עֲלֵיהוֹן מֹשֶׁה׃

21 וּלְקַטוּ יָתֵיהּ בִּצְפַר בִּצְפַר גְּבַר כְּפוּם מֵיכְלֵיהּ וּדְאִשְׁתְּאַר מִנֵּיהּ עַל אַפֵּי חַקְלָא כַּד חֲמָא עֲלוֹהִי שִׁמְשָׁא פָּשָׁר׃

יו

13 וַיְהִי בָעֶרֶב וַתַּעַל הַשְּׂלָו וַתְּכַס אֶת־הַמַּחֲנֶה וּבַבֹּקֶר הָיְתָה שִׁכְבַת הַטַּל סָבִיב לַמַּחֲנֶה׃

14 וַתַּעַל שִׁכְבַת הַטָּל וְהִנֵּה עַל־פְּנֵי הַמִּדְבָּר דַּק מְחֻסְפָּס דַּק כַּכְּפֹר עַל־הָאָרֶץ׃

15 וַיִּרְאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו מָן הוּא כִּי לֹא יָדְעוּ מַה־הוּא וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲלֵהֶם הוּא הַלֶּחֶם אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה לָכֶם לְאָכְלָה׃

16 זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה לִקְטוּ מִמֶּנּוּ אִישׁ לְפִי אָכְלוֹ עֹמֶר לַגֻּלְגֹּלֶת מִסְפַּר נַפְשֹׁתֵיכֶם אִישׁ לַאֲשֶׁר בְּאָהֳלוֹ תִּקָּחוּ׃

17 וַיַּעֲשׂוּ־כֵן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּלְקְטוּ הַמַּרְבֶּה וְהַמַּמְעִיט׃

18 וַיָּמֹדּוּ בָעֹמֶר וְלֹא הֶעְדִּיף הַמַּרְבֶּה וְהַמַּמְעִיט לֹא הֶחְסִיר אִישׁ לְפִי־אָכְלוֹ לָקָטוּ׃

19 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲלֵהֶם אִישׁ אַל־יוֹתֵר מִמֶּנּוּ עַד־בֹּקֶר׃

20 וְלֹא־שָׁמְעוּ אֶל־מֹשֶׁה וַיּוֹתִרוּ אֲנָשִׁים מִמֶּנּוּ עַד־בֹּקֶר וַיָּרֻם תּוֹלָעִים וַיִּבְאַשׁ וַיִּקְצֹף עֲלֵהֶם מֹשֶׁה׃

21 וַיִּלְקְטוּ אֹתוֹ בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר אִישׁ כְּפִי אָכְלוֹ וְחַם הַשֶּׁמֶשׁ וְנָמָס׃

ιϛ'.

13. Ἐγένετο δὲ ἑσπέρα, καὶ ἀνέβη ὀρτυγομήτρα, καὶ ἐκάλυψε τὴν παρεμβολήν. τὸ πρωῒ δὲ ἐγένετο καταπαυομένης τῆς δρόσου κύκλῳ τῆς παρεμβολῆς.

14. Καὶ ἰδοὺ ἐπὶ πρόσωπον τῆς ἐρήμου λεπτὸν ὡσεὶ κόριον λευκὸν, ὡσεὶ πάγος ἐπὶ τῆς γῆς.

15. Ἰδόντες δὲ αὐτὸ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, εἶπαν ἕτερος τῷ ἑτέρῳ· τί ἐστι τοῦτο; οὐ γὰρ ᾔδεισαν τί ἦν. εἶπε δὲ Μωϋσῆς πρὸς αὐτούς· οὗτος ὁ ἄρτος ὃν ἔδωκε κύριος ὑμῖν φαγεῖν.

16. Καὶ τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ συνέταξε κύριος, συναγάγετε ἀπ' αὐτοῦ ἕκαστος εἰς τοὺς καθήκοντας γομὸρ. κατὰ κεφαλὴν κατὰ ἀριθμὸν ψυχῶν ὑμῶν, ἕκαστος ἐν ταῖς συσκηνίαις ὑμῶν συλλέξατε.

17. Καὶ ἐποίησαν οὕτως οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ συνέλεξαν ὁ τὸ πολὺ, καὶ ὁ τὸ ἔλαττον.

18. Καὶ ἐμέτρησαν τὸ γομὸρ, καὶ οὐκ ἐπλεόνασεν ὁ τὸ πολὺ, καὶ ὁ τὸ ἔλαττον, οὐκ ἠλαττόνησεν. ἕκαστος εἰς τοὺς καθήκοντας παρ' ἑαυτῷ συνέλεξαν.

19. Εἶπε δὲ Μωϋσῆς πρὸς αὐτούς· μηδεὶς καταλιπέτω εἰς τὸ πρωῒ ἀπ' αὐτοῦ.

20. Καὶ οὐκ ἤκουσαν Μωϋσῆ, ἀλλὰ κατέλιπόν τινες ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὸ πρωῒ, καὶ ἐξέζεσε σκώληκας, καὶ ἐπώζεσε. καὶ ἐπικράνθη Μωϋσῆς ἐπ' αὐτοῖς.

21. Καὶ συνέλεξαν αὐτὸ πρωῒ πρωῒ, ἕκαστος τὸ καθῆκον αὐτῷ. ἡνίκα δὲ διεθέρμανεν ὁ ἥλιος, ἐτήκετο.

CAP. XVI.

13. Factum eſt ergo veſpere, & aſcendens coturnix, cooperuit caſtra; manè quoque ros iacuit per circuitum caſtrorum.

14. Cumq; operuiſſet ſuperficiem terræ, apparuit in ſolitudine minutum, & quaſi pilo tuſum in ſimilitudinem pruinæ ſuper terram.

15. Quod cùm vidiſſent filii Iſraël, dixerunt ad invicem, Man-hu? (quod ſignificat, Quid eſt hoc) ignorabant enim quid eſſet. Quibus ait Moyſes, Iſte eſt, panis quem Dominus dedit vobis ad veſcendum.

16. Hic eſt ſermo quem præcepit Dominus: Colligat unuſquiſque ex eo quantum ſufficit ad veſcendum: gomor per ſingula capita, iuxta numerum animarum veſtrarum quæ habitant in tabernaculo, ſic tolletis.

17. Feceruntq; ita filii Iſraël: & collegerunt, alius plus, alius minus.

18. Et menſi ſunt ad menſuram gomor: nec qui plus collegerat, habuit amplius; nec qui minus paraverat, reperit minus: ſed ſinguli iuxta id quod edere poterant congregaverunt.

19. Dixitq; Moyſes ad eos, nullus relinquat ex eo in manè.

20. Qui non audierunt eum, ſed dimiſerunt quidam ex eis uſque mane, & ſcatere cœpit vermibus, atque computruit, & iratus eſt contra eos Moyſes.

21. Colligebant autem manè ſinguli, quantum ſufficere poterat ad veſcendum: cumque incaluiſſet Sol, liquefiebat.

Das XVI. Capitel.

13. Vnd am abend kamen Wachteln herauff vnnd bedeckten das Heer/ vnnd am morgen lag der thau vmb das Heer her.

14. Vnd als der Thau weg war/ ſihe/ da lags in der Wüſten rund vnnd klein/ wie der reiff auff dem lande.

15. Vnnd da es die kinder Iſrael ſahen/ ſprachen ſie vnter einander: Das iſt Man/ Denn ſie wuſten nicht was es war. Moſe aber ſprach zu jnen: Es iſt das brod/ das euch der HERR zu eſſen gegeben hat.

16. Das iſts aber daß der HERR gebotten hat: Ein jeglicher ſam̃le des/ ſo vil er für ſich eſſen mag/ vnd nehme ein Gomor auff ein jeglich haupt/ nach der zal der Seelen in ſeiner Hütten.

17. Vnd die kinder Iſrael theten alſo/ vnnd ſammleten/ einer vil/ der ander wepig.

18. Aber da mans mit dem Gomor maß/ fand der nicht drüber der vil geſammlet hatte/ vnnd ~~der nicht~~ drunter der wenig geſammlet hatte/ ſondern ein jeglicher hatte geſammlet/ ſo vil er für ſich eſſen mocht.

19. Vnd Moſe ſprach zu jhnen: Niemand laſſe etwas dauon vber biß morgen.

20. Aber ſie gehorchten Moſe nicht/ vnnd etliche lieſſen etwas dauon vber biß morgen/ da wuchſen würme drinnen/ vnd ward ſtinckend. Vnnd Moſe ward zornig auff ſie.

21. Sie ſammleten aber deſſelben alle morgen/ ſo vil ein jeglicher für ſich eſſen mocht. Wenn aber die Sonne heiß ſchien/ verſchmeltzt es.

CHAP. XVI.

13. Quand ce vint ſur le ſoir, il mõta des cailles, qui couurirent le camp: puis au matin il y eut vne roſee eſpandue à l'enuiron du camp.

14. Et la roſee ainſi eſpãdue eſtant eſuanouïe voici ſur le deſſus du deſert vne petite choſe ronde menue, comme geure ſur la terre.

15. Ce que voyans les enfans d'Iſrael, ils dirent l'vn à l'autre, C'*eſt* Man: car ils ne ſauoyent que c'*eſtoit*. Et Moyſe leur dit, C'*eſt* ici le pain que l' Eternel vous a donné à manger.

16. C'*eſt* ici ce qu'a commandé l'Eternel, Recueillez-en chacun autant qu'il lui en faut pour ſon mãger, *aſſauoir* vn Homer par teſte, ſelon le nombre de vos perſonnes: chacun en prẽdra pour *ceux* qui *ſont* en ſa tente.

17. Ainſi donc en firent les enfans d'Iſrael: & les vns en recueillirent plus, les autres moins.

18. Puis ils le meſuroyent par Homer, & celui qui en auoit recueilli beaucoup, n'en auoit point plus qu'il ne lui en faloit: & celui qui en auoit recueilli peu , n'en auoit pas moins: mais vn chacun en recueilloit ſelon ce qu'il en pouuoit manger.

19. Or Moyſe leur auoit dit, Que nul n'en laiſſe de reſte iuſques au matin.

20. Mais il y en eut qui n' obeirent point à Moyſe: car aucuns en reſeruerent iuſques au matin: & il s'y engendra des vers, & puït: dont Moyſe ſe mit en grand' colere contre eux.

21. Ainſi recueilloyent-ils chaque matin chacun ſelon qu'il lui en faloit pour manger: & quand le ſoleil eſtoit venu en ſa chaleur, il ſe fondoit.

יו

22 וַהֲוָה בְּיוֹמָא שְׁתִיתָאָה לְקַטוּ לַחְמָא עַל חַד תְּרֵין תְּרֵין עוּמְרִין לְחַד וַאֲתוֹ כָּל רַבְרְבֵי כְּנִישְׁתָּא וְחַוִּיאוּ לְמֹשֶׁה׃

23 וַאֲמַר לְהוֹן הוּא דְמַלֵּיל יְיָ נְיָח שַׁבְּתָא קוּדְשָׁא קֳדָם יְיָ מְחַר יָת דְּאַתּוּן עֲתִידִין לְמֵיפֵא אֲפוֹ וְיָת דְּאַתּוּן עֲתִידִין לְבַשָּׁלָא בַּשִּׁילוּ וְיָת כָּל מוֹתָרָא אַצְנַעוּ לְכוֹן לְמַטְּרָא עַד צַפְרָא׃

24 וְאַצְנַעוּ יָתֵיהּ עַד צַפְרָא כְּמָא דְפַקֵּיד מֹשֶׁה וְלָא סְרִי וְרִחְשָׁא לָא הֲוָה בֵּיהּ׃

25 וַאֲמַר מֹשֶׁה אֲכְלוּהִי יוֹמָא דֵין אֲרֵי שַׁבְּתָא יוֹמָא דֵין קֳדָם יְיָ יוֹמָא דֵין לָא תַשְׁכְּחוּנֵּיהּ בְּחַקְלָא׃

26 שִׁיתָא יוֹמִין תִּלְקְטוּנֵּיהּ וּבְיוֹמָא שְׁבִיעָאָה שַׁבְּתָא לָא יְהֵא בֵיהּ׃

27 וַהֲוָה בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה נְפַקוּ מִן עַמָּא לְמִלְקַט וְלָא אַשְׁכַּחוּ׃

28 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה עַד אֵימָתַי אַתּוּן מְסָרְבִין לְמִטַּר פִּקּוֹדַי וְאוֹרָיָתָי׃

29 חֲזוֹ אֲרֵי יְיָ יְהַב לְכוֹן שַׁבְּתָא עַל כֵּן הוּא יָהֵיב לְכוֹן בְּיוֹמָא שְׁתִיתָאָה לְחֵם תְּרֵין יוֹמִין תִּיבוּ אֱנָשׁ תְּחוֹתוֹהִי לָא יִפּוֹק גְּבַר מֵאַתְרֵיהּ בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה׃

30 וְנָחוּ עַמָּא בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה׃

31 וּקְרוֹ בֵּית יִשְׂרָאֵל יָת שְׁמֵיהּ מַנָּא וְהוּא כְּבַר זְרַע גִּידָא חִיוָּר וְטַעְמֵיהּ בְּאִסְקְרִיטָוָן בִּדְבָשׁ׃

יו

22 וַיְהִי בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי לָקְטוּ לֶחֶם מִשְׁנֶה שְׁנֵי הָעֹמֶר לָאֶחָד וַיָּבֹאוּ כָּל־נְשִׂיאֵי הָעֵדָה וַיַּגִּידוּ לְמֹשֶׁה׃

23 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם הוּא אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה שַׁבָּתוֹן שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לַיהוָה מָחָר אֵת אֲשֶׁר־תֹּאפוּ אֵפוּ וְאֵת אֲשֶׁר־תְּבַשְּׁלוּ בַּשֵּׁלוּ וְאֵת כָּל־הָעֹדֵף הַנִּיחוּ לָכֶם לְמִשְׁמֶרֶת עַד־הַבֹּקֶר׃

24 וַיַּנִּיחוּ אֹתוֹ עַד־הַבֹּקֶר כַּאֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה וְלֹא הִבְאִישׁ וְרִמָּה לֹא־הָיְתָה בּוֹ׃

25 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אִכְלֻהוּ הַיּוֹם כִּי־שַׁבָּת הַיּוֹם לַיהוָה הַיּוֹם לֹא תִמְצָאֻהוּ בַּשָּׂדֶה׃

26 שֵׁשֶׁת יָמִים תִּלְקְטֻהוּ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת לֹא יִהְיֶה־בּוֹ׃

27 וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יָצְאוּ מִן־הָעָם לִלְקֹט וְלֹא מָצָאוּ׃

28 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה עַד־אָנָה מֵאַנְתֶּם לִשְׁמֹר מִצְוֹתַי וְתוֹרֹתָי׃

29 רְאוּ כִּי־יְהוָה נָתַן לָכֶם הַשַּׁבָּת עַל־כֵּן הוּא נֹתֵן לָכֶם בַּיּוֹם הַשִּׁשִּׁי לֶחֶם יוֹמָיִם שְׁבוּ אִישׁ תַּחְתָּיו אַל־יֵצֵא אִישׁ מִמְּקֹמוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי׃

30 וַיִּשְׁבְּתוּ הָעָם בַּיּוֹם הַשְּׁבִעִי׃

31 וַיִּקְרְאוּ בֵית־יִשְׂרָאֵל אֶת־שְׁמוֹ מָן וְהוּא כְּזֶרַע גַּד לָבָן וְטַעְמוֹ כְּצַפִּיחִת בִּדְבָשׁ׃

ις'.

22. Ἐγένετο δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ συνέλεξαν τὰ δέοντα διπλᾶ, δύο γομὸρ τῷ ἑνί. εἰσήλθοσαν δὲ πάντες οἱ ἄρχοντες τῆς συναγωγῆς, καὶ ἀνήγγειλαν τῷ Μωϋσῇ.

23. Εἶπε δὲ Μωϋσῆς πρὸς αὐτούς· τοῦτο τὸ ῥῆμά ἐστιν ὃ ἐλάλησε κύριος· σάββατα ἀνάπαυσις ἁγία τῷ κυρίῳ, αὔριον. ὅσα ἂν πέσσητε πέσσεται, καὶ ὅσα ἂν ἕψηται ἕψεται, καὶ πᾶν τὸ πλεονάζον καταλείπετε αὐτὸ εἰς ἀποθήκην τὸ πρωΐ.

24. Καὶ κατέλιπον ἀπ' αὐτοῦ ἕως πρωΐ, καθὰ συνέταξεν αὐτοῖς Μωϋσῆς, καὶ οὐκ ἐπώζεσεν, οὐδὲ σκώληξ ἐγένετο ἐν αὐτῷ.

25. Εἶπε δὲ αὐτοῖς Μωϋσῆς· φάγετε σήμερον, ἔστι γὰρ σάββατα ἀνάπαυσις τῷ κυρίῳ, σήμερον οὐχ εὑρήσετε ἐν τῷ πεδίῳ.

26. Ἓξ ἡμέρας συλλέξετε, τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ σάββατα, ὅτι οὐχ εὑρήσετε ἐν αὐτῇ.

27. Ἐγένετο δὲ ἑβδόμη ἡμέρα, καὶ ἐξῆλθόν τινες ἐκ τοῦ λαοῦ συλλέξαι, καὶ οὐχ εὗρον.

28. Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωϋσῆν· ἕως τίνος οὐ βούλεσθε εἰσακούειν τὰς ἐντολάς μου, καὶ τὸν νόμον μου;

29. Ἴδετε, ὁ γὰρ κύριος ἔδωκεν ὑμῖν σάββατα τὴν ἡμέραν ταύτην, διὰ τοῦτο αὐτὸς ἔδωκεν ὑμῖν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ ἄρτους δύο ἡμερῶν. καθίσεσθε ἕκαστος παρ' ἑαυτῷ εἰς τοὺς οἴκους ὑμῶν μηδεὶς ὑμῶν ἐκπορευέσθω ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ.

30. Καὶ ἐσαββάτισεν ὁ λαὸς τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ.

31. Καὶ ἐπωνόμασαν αὐτὸ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, μάν. ἦν δὲ ὡσεὶ σπέρμα κορίου λευκόν, τὸ δὲ γεῦμα αὐτοῦ, ὡς ἐγκρὶς ἐν μέλιτι.

CAP. XVI.

22. In die autem ſexta collegerunt cibos duplices, id eſt, duo gomor per ſingulos homines: venerunt autem omnes principes multitudinis, & narraverunt Moyſi.

23. Qui ait eis, Hoc eſt quod locutus eſt Dominus: Requies ſabbathi ſanctificata eſt Domino cras. quodcunque operandum eſt, facite: & quæ coquenda ſunt, coquite: quicquid autem reliquum fuerit, reponite uſque in manè.

24. Feceruntq; ita ut præceperat Moyſes, & nō computruit, neque vermis inventus eſt in eo.

25. Dixitque Moyſes, Comedite illud hodie, quia ſabbathum eſt Domini: non invenietur hodie in agro.

26. Sex diebus colligite: in die autem ſeptimo ſabbathum eſt Domini: idcirco non invenietur.

27. Venitq; ſeptima dies: & egreſſi de populo ut colligerent, non invenerunt.

28. Dixit autem Dominus ad Moyſen, Vſquequo non vultis cuſtodire mandata mea, & legem meam:

29. Videte quòd Dominus dederit vobis ſabbathum, & propter hoc die ſexta tribuit vobis cibos duplices: maneat unuſquiſque apud ſemetipſum, nullus egrediatur de loco ſuo die ſeptimo.

30. Et ſabbathizavit populus die ſeptimo.

31. Appellavitq; domus Iſrael nomen eius Man: quod erat quaſi ſemen coriandri album, guſtuſq; eius quaſi ſimilæ cum melle.

Das XVI. Capitel.

22. Vnd des ſechſten tages ſammleten ſie des brots zwifeltig/ ja zwey Gomer für einen/ vnnd alle Oberſten der gemeine kamen hinein vnd verkündigtens Moſe.

23. Vnnd er ſprach zu jhnen: Das iſts/ Das der HERR geſagt hat/ Morgen iſt der Sabbath der heiligen ruhe des HERREN/ Was jhr backen wolt das backet/ vnnd was jhr kochen wolt das kochet/ Was aber vbrig iſt/ das laſſet bleiben/ daß es behalten werde biß morgen.

24. Vnd ſie lieſſens bleiben biß morgen/ wie Moſe gebotten hatte/ Da wards nicht ſtinckend/ vnnd war auch kein Wurm drinnen.

25. Da ſprach Moſe: Eſſet das heute/ denn es iſt heute der Sabbath des HERRN/ jhr werdets heute nicht finden auff dem Felde.

26. Sechs tage ſolt jhr ſammlen/ Aber der ſiebend tag iſt der Sabbath/ darinnen wirds nicht ſein.

27. Aber am ſiebenden tage giengen etliche vom volck hinauß zu ſammlen/ vnd funden nichts.

28. Da ſprach der HERR zu Moſe: Wie lange wegert jhr euch zu halten mein Gebot vnnd Geſetze?

29. Sehet/ der HERR hat euch den Sabbath gegeben/ darumb gibt er euch am ſechſten tag zweyer tage brot/ So bleibe nun ein jeglicher in dem ſeinen/ vnnd niemand gehe herauß von ſeinem ort des ſiebenden tags.

30. Alſo feirete das volck des ſiebenden tags.

31. Vnnd das Hauß Iſrael hieß es Man/ Vnnd es war wie Coriander Samen/ vnd weiß/ vnnd hatte einen ſchmack/ wie ſemel mit honig.

CHAP. XVI.

22. Et quand ce vint au ſixieme iour, ils recueillirent du pain au double, *aſſauoir* deux Homer pour chacun. Adōc les principaux de l'aſſemblee vindrent pour le rapporter à Moyſe.

23. Qui leur reſpondit, C'*eſt* ce quel l' Eternel a dit, Demain *eſt* le repos, le Sabbat ſainct à l'Eternel: ce que vous auez à cuire, faites-le cuire: & ce que vous auez à bouillir, faites-le bouillir: & tout ce qui ſera de ſurplus, ſerrez-le pour le garder iuſques au matin.

24. Ils le ſerrerent donc iuſques au matin, cōme Moyſe *l'*auoit commādé: & ne puït point, & n'y eut point de vermine dedans.

25. Lors Moyſe dit, Mangez-le auiourd'hui: car *c'eſt* auiourd'hui le Repos de l'Eternel. Auiourd'hui vous n'en trouuerez point aux champs.

26. Par ſix iours vous le recueillirez: mais le ſeptieme *eſt* le Repos, il n'y en ſera point en icelui.

27. Or aduint qu'au ſeptieme iour aucuns du peuple ſortirent pour en recueillir: mais ils n'*en* trouuerēt point.

28. Lors l'Eternel dit à Moyſe, Iuſques à quand refuſerez-vous de garder mes cōmandemens & mes loix?

29. Voyez que l'Eternel vous à ordonné le Repos: & pource vous donne-il au ſixieme iour le pain de deux iours: demeurez vn chacun en ſon lieu: que nul ne ſorte de ſon lieu au ſeptieme iour.

30. Le peuple donc ſe repoſa au ſeptieme iour.

31. Et la maiſon d'Iſrael appela ſon nom, Man: lequel eſtoit comme ſemence de coriandre, *&* blanc, & ſon gouſt comme de bignets au miel.

יו

32 וַאֲמַר מֹשֶׁה דֵּין
פִּתְגָמָא דְּפַקֵּיד יְיָ מְלֵי
עוּמְרָא מִנֵּיהּ לְמַטְּרָא
לְדָרֵיכוֹן בְּדִיל דְּיֶחֱזוּן יַת
לַחְמָא דְּאוֹכֵלִית יַתְכוֹן
בְּמַדְבְּרָא בְּאַפָּקוּתִי
יַתְכוֹן מֵאַרְעָא דְּמִצְרָיִם׃

33 וַאֲמַר מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן
סַב צְלוֹחִית חֲדָא וְהַב
תַּמָּן מְלֵי עוּמְרָא מַנָּא
וְאַצְנַע יָתֵיהּ קֳדָם יְיָ
לְמַטְּרָא לְדָרֵיכוֹן׃

34 כְּמָא דְּפַקֵּיד יְיָ יַת
מֹשֶׁה וְאַצְנְעֵיהּ אַהֲרֹן
קֳדָם סַהֲדוּתָא לְמַטְּרָא׃

35 וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲכַלוּ יַת
מַנָּא אַרְבְּעִין שְׁנִין עַד
מֵיתֵיהוֹן לְאַרְעָא יָתֵיבְתָּא
יַת מַנָּא אֲכַלוּ עַד
מֵיתֵיהוֹן לִסְיָפֵי אַרְעָא
דִכְנָעַן׃

36 וְעוּמְרָא חַד מִן
עַשְׂרָא בִּתְלָת סְאִין הוּא׃

יז

1 וּנְטַלוּ כָּל כְּנִשְׁתָּא
דִבְנֵי יִשְׂרָאֵל מִמַּדְבְּרָא
דְסִין לְמַטְלָנֵיהוֹן עַל
(מֵימְרָא) דַּייָ וּשְׁרוֹ
בִּרְפִידִים וְלֵית מַיָּא
לְמִשְׁתֵּי לְעַמָּא׃

2 וּנְצָא עַמָּא עִם מֹשֶׁה
וַאֲמַרוּ הַבוּ לָנָא מַיָּא
וְנִשְׁתֵּי וַאֲמַר לְהוֹן מֹשֶׁה
מָה נָצַן אַתּוּן עִמִּי מָה
מְנַסַּן אַתּוּן קֳדָם יְיָ׃

3 וּצְחִי תַמָּן עַמָּא לְמַיָּא
וְאִתְרָעַם עַמָּא עַל מֹשֶׁה
וַאֲמַר לְמָה דְנָן אַסֶּקְתָּנָא
מִמִּצְרַיִם לְקַטָּלָא יָתִי
וְיַת בְּנַי וְיַת בְּעִירַי
בְּצַחוּתָא׃

יו

32 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר
צִוָּה יְהוָֹה מְלֹא הָעֹמֶר מִמֶּנּוּ
לְמִשְׁמֶרֶת לְדֹרֹתֵיכֶם לְמַעַן
יִרְאוּ אֶת־הַלֶּחֶם אֲשֶׁר הֶאֱכַלְתִּי
אֶתְכֶם בַּמִּדְבָּר בְּהוֹצִיאִי אֶתְכֶם
מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃

33 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן קַח
צִנְצֶנֶת אַחַת וְתֶן־שָׁמָּה מְלֹא־
הָעֹמֶר מָן וְהַנַּח אֹתוֹ לִפְנֵי יְהוָֹה
לְמִשְׁמֶרֶת לְדֹרֹתֵיכֶם׃

34 כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָֹה אֶל־
מֹשֶׁה וַיַּנִּיחֵהוּ אַהֲרֹן לִפְנֵי הָעֵדֻת
לְמִשְׁמָרֶת׃

35 וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אָכְלוּ אֶת־הַמָּן
אַרְבָּעִים שָׁנָה עַד־בֹּאָם אֶל־
אֶרֶץ נוֹשָׁבֶת אֶת־הַמָּן אָכְלוּ עַד־
בֹּאָם אֶל־קְצֵה אֶרֶץ כְּנָעַן׃

36 וְהָעֹמֶר עֲשִׂרִית הָאֵיפָה
הוּא׃

יז

1 וַיִּסְעוּ כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
מִמִּדְבַּר־סִין לְמַסְעֵיהֶם עַל־
פִּי יְהוָֹה וַיַּחֲנוּ בִּרְפִידִים וְאֵין
מַיִם לִשְׁתֹּת הָעָם׃

2 וַיָּרֶב הָעָם עִם־מֹשֶׁה וַיֹּאמְרוּ
תְּנוּ־לָנוּ מַיִם וְנִשְׁתֶּה וַיֹּאמֶר
לָהֶם מֹשֶׁה מַה־תְּרִיבוּן עִמָּדִי
מַה־תְּנַסּוּן אֶת־יְהוָֹה׃

3 וַיִּצְמָא שָׁם הָעָם לַמַּיִם וַיָּלֶן
הָעָם עַל־מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר לָמָּה זֶּה
הֶעֱלִיתָנוּ מִמִּצְרַיִם לְהָמִית אֹתִי
וְאֶת־בָּנַי וְאֶת־מִקְנַי בַּצָּמָא׃

ιϛ΄.

32. Εἶπε δὲ αὐτοῖς Μωϋσῆς· τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ συνέταξεν ὁ κύριος, πλήσατε τὸ γομὸρ τοῦ μάν. εἰς ἀποθήκην εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν, ἵνα ἴδωσι τὸν ἄρτον ὃν ἐφάγετε ὑμεῖς ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὡς ἐξήγαγεν ὑμᾶς κύριος ἐκ γῆς αἰγύπτου.

33. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς πρὸς Ἀαρών· λάβε στάμνον χρυσοῦν ἕνα, καὶ ἔμβαλε εἰς αὐτὸν πλῆρες τὸ γομὸρ τοῦ μὰν καὶ ἀποθήσεις αὐτὸ ἐναντίον τοῦ θεοῦ, εἰς διατήρησιν εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν.

34. Ὃν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσεῖ, καὶ ἀπέθηκεν Ἀαρὼν ἐναντίον τοῦ μαρτυρίου εἰς διατήρησιν.

35. Οἱ δὲ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἔφαγον τὸ μὰν ἔτη τεσσαράκοντα, ἕως ἦλθον εἰς γῆν οἰκουμένην. τὸ μὰν ἔφαγον, ἕως παρεγένοντο εἰς μέρος τῆς Φοινίκης.

36. Τὸ δὲ γομὸρ, τὸ δέκατον τῶν τριῶν μέτρων ἦν.

ΚΕΦΑΛ. ιζ.

1. Καὶ ἀπῆρε πᾶσα συναγωγὴ υἱῶν Ἰσραὴλ ἐκ τῆς ἐρήμου Σὶν κατὰ παρεμβολὰς αὐτῶν διὰ ῥήματος θεοῦ. καὶ παρενέβαλον ἐν Ῥαφιδεῖν. οὐκ ἦν δὲ ὕδωρ τῷ λαῷ πιεῖν.

2. Καὶ ἐλοιδορεῖτο ὁ λαὸς πρὸς Μωϋσῆν, καὶ ἔλεγον· δὸς ἡμῖν ὕδωρ, ἵνα πίωμεν. καὶ εἶπεν αὐτοῖς Μωϋσῆς· τί λοιδορεῖσθέ μοι, καὶ τί πειράζετε κύριον;

3. Ἐδίψησε δὲ ἐκεῖ ὁ λαὸς ὕδατι καὶ διεγόγγυζεν ὁ λαὸς ἐπὶ Μωϋσῆν, λέγοντες· ἵνα τί τοῦτο ἀνεβίβασας ἡμᾶς ἐξ αἰγύπτου, ἀποκτεῖναι ἡμᾶς, καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν, καὶ τὰ κτήνη ἡμῶν τῷ δίψει;

CAP. XVI.

32. Dixit autem Moyſes, Iſte eſt ſermo quem præcepit Dominus, Imple gomor ex eo, & cuſtodiatur in futuras retrò generationes: ut noverint panem quo alui vos in ſolitudine, quando educti eſtis de Terra-Ægypti.

33. Dixitq́; Moyſes ad Aaron, Sume vas unum, & mitte ibi Man, quantum poteſt capere gomor: & repone coram Domino ad ſervandum in generationes veſtras, ſicut præcepit Dominus Moyſi.

34. Poſuitq́; illud Aaron in tabernaculo reſervandum.

35. Filii autem Iſraël comederunt Man quadraginta annis, donec venirent in terram habitabilem: hoc cibo aliti ſunt, uſquequo tangerent fines Terra-Chanáan.

36. Gomor autem decima pars eſt Ephi.

CAP. XVII.

1. Igitur profecta omnis multitudo filiorum Iſraël de deſerto Sin, per manſiones ſuas, iuxtà ſermònem Domini, caſtrametati ſunt in Raphidim, ubi non erat aqua ad bibendum populo.

2. Qui iurgatus contra Moyſen, ait, Da nobis aquam, ut bibamus. Quibus reſpondit Moyſes, Quid iurgamini contra me? cur tentatis Dominum?

3. Sitivit ergo ibi populus præ aquæ penuria, & murmuravit contra Moyſen, dicens, Cur feciſti nos exire de Aegypto, ut occideres nos, & liberos noſtros, ac iumenta ſiti?

Das XVI. Capitel.

32. Vnnd Moſe ſprach: Das iſts/ das der HErr gebotten hatt/ Fülle ein Gomor davon/ zu behalten auff euer nachkommen/ auff daß man ſehe das brot/ damit ich euch geſpeiſet habe in der Wůſten/ da ich euch auß Egyptenlande fůrete.

33. Vnnd Moſe ſprach zu Aaron: Nimb ein krůglein/ vnd thu ein Gomor vol Man drein/ vnnd laß es fůr dem HErrn/ zu behalten auff eure Nachkommen

34. Wie der HErr Moſe gebotten hat. Alſo ließ es Aaron daſelbs fůr dem Zeugnuß zu behalten.

35. Vnd die kinder Iſrael aſſen Man viertzig jahr/ biß daß ſie zu dem Lande kamen/ da ſie wonen ſolten/ biß an die grentze des lands Canaan aſſen ſie Man.

36. Ein Gomor aber/ iſt das zehende theil eins Epha.

Das XVII. Capitel.

VND die gantze Gemein der kinder Iſrael zoch auß der Wůſten Sin/ jhre tagreiſe/ wie jhnen der HErr befahl/ vnnd lågerten ſich in Raphidim. Da hatte das volck kein Waſſer zu trincken.

2. Vnnd ſie zanckten mit Moſe/ vnnd ſprachen: Gebt vns waſſer/ das wir trincken. Moſe ſprach zu jhnen: Was zancket jhr mit mir? Warumb verſucht jhr den HErrn?

3. Da aber das Volck daſſelbs důrſtet nach waſſer/ murreten ſie wider Moſe/ vnd ſprachen: Warumb haſt du vnns laſſen auß Egypten ziehen/ daß du vns vnſer kinder vnd vieh durſt ſterben lieſſeſt?

CHAP. XVI.

32. Et Moyſe dit, Voici que l'Eternel a commande, Qu'on empliſſe d'icelui vn Homer pour le garder en vos aages: afin que on voye le pain que ie vous ai fait manger au deſert, apres que ie vous eu retires du pais d'Egypte.

33. Moyſe donc dit à Aaron. Pren vne cruche, & y mets vn plein Homer de Manne, & le poſe deuant l'Eternel, pour eſtre garde en vos aages.

34. Selon que le Seigneur auoit commande à Moyſe, Aaron auſſi le poſa deuant le Teſmoignage pour eſtre garde.

35. Et les enfans d'Iſrael mangerent la Manne par quarãte ans, iuſqu'à ce qu'ils fuſſent paruenus au païs habite: ils mangerent, *di-ie*, la Manne, iuſqu'à ce qu'ils fuſſent paruenus aux marches du païs de Canaan.

36. Or vn Homer eſt la dixieme partie d'vn Epha.

CHAP. XVII.

1. Puis toute l'aſſemblee des enfans d'Iſrael partit du deſert de Sin, ſelon leurs traittes, ſuiuant le mandement de l'Eternel: & ſe camperent en Rephidim, où il *n'y auoit* point d'eau pour le boire du peuple.

2. Dont le peuple debatit contre Moyſe, & dirent, Donnez-nous de l'eau pour boire. Et Moyſe leur dit, Pourquoi debatez-vous cõtre moi? pourquoi tentez-vous l'Eternel?

3. Là donc le peuple eut ſoif par faute d'eau: & ainſi le peuple murmura contre Moyſe, diſant, Pourquoi nous as-tu fait monter d'Egypte, pour faire mourir de ſoif nous, & nos enfans, & nos troupeaux?

יז

4 וְצַלִּי מֹשֶׁה קֳדָם יְיָ לְמֵימַר מָה אֶעְבֵּיד לְעַמָּא הָדֵין עוֹד זְעֵיר כְּעַן וְיִרְגְּמוּנַנִי׃

5 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה עֱיבַר קֳדָם עַמָּא וּדְבַר עִמָּךְ מִסָּבֵי יִשְׂרָאֵל וְחֻטְרָךְ דִּמְחֵיתָא בֵּיהּ יָת נַהֲרָא טוֹל בִּידָךְ וְתֵיזֵיל׃

6 הָא אֲנָא קָאֵים קֳדָמָךְ תַּמָּן עַל טִינָּרָא בְּחֹרֵב וְתִמְחֵי בְטִינָּרָא וְיִפְּקוּן מִנֵּיהּ מַיָּא וְיִשְׁתֵּי עַמָּא וַעֲבַד כֵּן מֹשֶׁה לְעֵינֵי סָבֵי יִשְׂרָאֵל׃

7 וּקְרָא שְׁמָא דְאַתְרָא נִסֵּיתָא וּמַצּוּתָא עַל דִּנְצוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל דְּנַסִּיאוּ קֳדָם יְיָ לְמֵימַר הַאִית שְׁכִינְתָּא דַּיְיָ שַׁרְיָא בֵּינַנָא אִם לָא׃

8 וַאֲתָא עֲמָלֵק וַאֲגַח קְרָבָא עִם יִשְׂרָאֵל בִּרְפִידִים׃

9 וַאֲמַר מֹשֶׁה לִיהוֹשֻׁעַ בְּחַר לָנָא גֻּבְרִין וּפוּק אַגַּח קְרָבָא בַּעֲמָלֵק מְחַר אֲנָא קָאֵים עַל רֵישׁ רָמְתָא וְחֻטְרָא דְּאִתְעֲבִידוּ בֵּיהּ נִסִּין מִן קֳדָם יְיָ בִּידִי׃

10 וַעֲבַד יְהוֹשֻׁעַ כְּמָא דַּאֲמַר לֵיהּ מֹשֶׁה לְאַגָּחָא קְרָבָא בַּעֲמָלֵק וּמֹשֶׁה אַהֲרֹן וְחוּר סְלִיקוּ לְרֵישׁ רָמְתָא׃

11 וַהֲוָה כַּד אֲרֵים מֹשֶׁה יְדוֹהִי וּמִתְגַּבְּרִין דְּבֵית יִשְׂרָאֵל וְכַד מַנַּח יְדוֹהִי וּמִתְגַּבְּרִין דְּבֵית עֲמָלֵק׃

12 וִידֵי מֹשֶׁה יְקַרָן וּנְסִיבוּ אַבְנָא וְשַׁוִּיאוּ תְּחוֹתוֹהִי וִיתֵיב עֲלַהּ ו וְאַהֲרֹן וְחוּר סְעִידִין ל לִידוֹהִי מִכָּא חַד וּמִכָּא חַד וַהֲווֹ יְדוֹהִי פְּרִישָׁן ב בִּצְלוֹ עַד דְּעַל שִׁמְשָׁא׃

יז

4 וַיִּצְעַק מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה לֵאמֹר מָה אֶעֱשֶׂה לָעָם הַזֶּה עוֹד מְעַט וּסְקָלֻנִי׃

5 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה עֲבֹר לִפְנֵי הָעָם וְקַח אִתְּךָ מִזִּקְנֵי יִשְׂרָאֵל וּמַטְּךָ אֲשֶׁר הִכִּיתָ בּוֹ אֶת־הַיְאֹר קַח בְּיָדְךָ וְהָלָכְתָּ׃

6 הִנְנִי עֹמֵד לְפָנֶיךָ שָּׁם עַל־הַצּוּר בְּחֹרֵב וְהִכִּיתָ בַצּוּר וְיָצְאוּ מִמֶּנּוּ מַיִם וְשָׁתָה הָעָם וַיַּעַשׂ כֵּן מֹשֶׁה לְעֵינֵי זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל׃

7 וַיִּקְרָא שֵׁם הַמָּקוֹם מַסָּה וּמְרִיבָה עַל־רִיב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל נַסֹּתָם אֶת־יְהוָה לֵאמֹר הֲיֵשׁ יְהוָה בְּקִרְבֵּנוּ אִם־אָיִן׃

8 וַיָּבֹא עֲמָלֵק וַיִּלָּחֶם עִם־יִשְׂרָאֵל בִּרְפִידִם׃

9 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ בְּחַר־לָנוּ אֲנָשִׁים וְצֵא הִלָּחֵם בַּעֲמָלֵק מָחָר אָנֹכִי נִצָּב עַל־רֹאשׁ הַגִּבְעָה וּמַטֵּה הָאֱלֹהִים בְּיָדִי׃

10 וַיַּעַשׂ יְהוֹשֻׁעַ כַּאֲשֶׁר אָמַר־לוֹ מֹשֶׁה לְהִלָּחֵם בַּעֲמָלֵק וּמֹשֶׁה אַהֲרֹן וְחוּר עָלוּ רֹאשׁ הַגִּבְעָה׃

11 וְהָיָה כַּאֲשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה יָדוֹ וְגָבַר יִשְׂרָאֵל וְכַאֲשֶׁר יָנִיחַ יָדוֹ וְגָבַר עֲמָלֵק׃

12 וִידֵי מֹשֶׁה כְּבֵדִים וַיִּקְחוּ־אֶבֶן וַיָּשִׂימוּ תַחְתָּיו וַיֵּשֶׁב עָלֶיהָ וְאַהֲרֹן וְחוּר תָּמְכוּ בְיָדָיו מִזֶּה אֶחָד וּמִזֶּה אֶחָד וַיְהִי יָדָיו אֱמוּנָה עַד־בֹּא הַשָּׁמֶשׁ׃

ιζ.

4. Ἐβόησε δὲ Μωϋσῆς πρὸς κύριον λέγων· τί ποιήσω τῷ λαῷ τούτῳ; ἔτι μικρὸν καὶ καταλιθοβολήσουσί με.

5. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωϋσῆν· προπορεύου τοῦ λαοῦ τούτου, λάβε δὲ μετὰ σεαυτοῦ ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ, καὶ τὴν ῥάβδον, ἐν ᾗ ἐπάταξας τὸν ποταμὸν, λάβε ἐν τῇ χειρί σου, καὶ πορεύσῃ.

6. Ὧδε ἐγὼ ἕστηκα πρὸ τοῦ ἐκεῖσε ἐλθεῖν ἐπὶ τῆς πέτρας ἐν χωρὴβ, καὶ πατάξεις τὴν πέτραν, καὶ ἐξελεύσεται ἐξ αὐτῆς ὕδωρ, καὶ πίεται ὁ λαός. καὶ ἐποίησε Μωϋσῆς οὕτως ἐναντίον τῶν υἱῶν Ισραήλ.

7. Καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, πειρασμὸς καὶ λοιδόρησις, διὰ τὴν λοιδορίαν τῶν υἱῶν Ισραὴλ, καὶ διὰ τὸ πειράζειν κύριον λέγοντας, εἰ ἔστι κύριος ἐν ἡμῖν ἢ οὔ.

8. Ἦλθε δὲ ἀμαλὴκ, καὶ ἐπολέμει τὸν Ισραὴλ ἐν ῥαφιδεῖν.

9. Εἶπε δὲ Μωϋσῆς τῷ ἰησοῦ· ἐπίλεξαι σεαυτῷ ἄνδρας, καὶ ἐξελθὼν παράταξαι τῷ ἀμαλὴκ αὔριον. καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἕστηκα ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ βουνοῦ, καὶ ἡ ῥάβδος τοῦ θεοῦ ἐν τῇ χειρί μου.

10. Καὶ ἐποίησεν ἰησοῦς καθάπερ εἶπεν αὐτῷ Μωϋσῆς, καὶ παρετάξατο τῷ ἀμαλήκ. καὶ Μωϋσῆς, καὶ Ἀαρὼν, καὶ ὢρ, ἀνέβησαν ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ βουνοῦ.

11. Καὶ ἐγένετο ὅταν ἐπῆρε Μωϋσῆς τὰς χεῖρας αὐτοῦ, κατίσχυεν Ισραήλ. ὅταν δὲ καθῆκε τὰς χεῖρας, κατίσχυεν ἀμαλήκ.

12. Αἱ δὲ χεῖρες Μωϋσῆ βαρεῖαι, καὶ λαβόντες λίθον ὑπέθηκαν ὑπ' αὐτὸν καὶ ἐκάθητο ἐπ' αὐτοῦ, καὶ Ἀαρὼν καὶ ὢρ ἐστήριζον τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐντεῦθεν εἷς, καὶ ἐντεῦθεν εἷς. καὶ ἐγένοντο αἱ χεῖρες Μωϋσέως ἐστηριγμέναι, ἕως δυσμῶν ἡλίου.

CAP. XVII.

4. Clamavit autem Moyſes ad Dominum, dicens, Quid faciam populo huic? adhuc paululum, & lapidabit me.

5. Et ait Dominus ad Moyſen, Antecede populum, & ſume tecum de ſenioribus Iſraël: & virgam qua percuſſiſti fluvium, tolle in manu tua, & vade.

6. En ego ſtabo ibi coram te, ſupra petram Horeb: percutieſque petram, & exibit ex ea aqua, ut bibat populus. Fecit Moyſes ita coram ſenioribus Iſraël.

7. Et vocavit nomen loci illius Tentatio, propter iurgium filiorum Iſrael, & quia tentaverunt Dominum, dicentes: Eſt ne Dominus in nobis, an non?

8. Venit autem Amalec, & pugnabat contra Iſraël in Raphidim.

9. Dixitq; Moyſes ad Ioſue, Elige viros, & egreſſus pugna contra Amalec: cras ego ſtabo in vertice collis, habens virgam Dei in manu mea.

10. Fecit Ioſue ut locutus erat Moyſes, & pugnavit cõtra Amalec: Moyſes autem, & Aaron, & Hur aſcenderunt ſuper verticem collis.

11. Cumque levaret Moyſes manus, vincebat Iſraël: ſin autem paululum remiſiſſet, ſuperabat Amalec.

12. Manus autem Moyſi erant graves: ſumentes igitur lapidem, poſuerunt ſubter eum, in quo ſedit: Aaron autem & Hur ſuſtentabant manus eius ex utraque parte. Et factum eſt, ut manus illius non laſſarentur uſque ad occaſum ſolis.

Das XVII. Capitel.

4. Moſe ſchrey zum HErrn / vnnd ſprach: Wie ſol ich mit dem Volck thun? Es fehlet nicht weit / ſie werden mich noch ſteinigen.

5. Der HERR ſprach zu jhm: Gehe vor hin für dem Volck / vnd nimm etliche Elteſten von Iſrael mit dir / vnnd nimm deinen ſtab inn deine handt / damit du das Waſſer ſchlugeſt / vnd gehe hin.

6. Sihe / Jch wil daſelbs ſtehen für dir auff einem Felß in Horeb / da ſolt du den Felß ſchlagen / ſo wird Waſſer herauß lauffen / daß das Volck trincke. Moſe thet alſo für den Elteſten von Iſrael.

7. Da hieß man den ort / Maſſa vnd Meriba / vmb des zancks willen der Kinder Iſrael / vnd das ſie den HERREN verſucht / vnd geſagt hatten: Iſt der HERR vnter vns oder nicht?

8. Da kam Amalek / vnd ſtreit wider Iſrael in Raphidim.

9. Vnd Moſe ſprach zu Joſua: Erwehle vns Männer / zeuch auß / vnnd ſtreit wider Amalek / Morgen wil ich auff des Hügels ſpitzen ſtehen / vnd den ſtab Gottes in meiner hand haben.

10. Vnnd Joſua thet wie Moſe jhm ſaget / daß er wider Amalek ſtritte. Moſe aber vnnd Aaron vnnd Hur giengen auff die ſpitzen des Hügels.

11. Vnd dieweil Moſe ſeine hende empor hielt / ſiegte Iſrael / wenn er aber ſeine hende nider ließ / ſiegte Amalek.

12. Aber die hende Moſe waren ſchweer / darumb namen ſie einen ſtein / vnnd legten jhn vnter jhn / daß er ſich drauff ſatzt. Aaron aber vnnd Hur vnterhielten jhm ſeine hende / auff jeglicher ſeiten einer / Alſo blieben ſeine hende ſteiff / biß die Sonne vntergieng.

CHAP. XVII.

4. Et Moyſe cria á l'Eternel, diſant, Que ferai-ie à ce peuple? Tantoſt ils me lapideront.

5. Et l'Eternel reſpondit à Moyſe, Paſſe deuant le peuple, & pren auec toi des Anciens d'Iſrael: & pren en ta main la verge, de laquelle tu as frapé le fleuue, & t'en vien.

6. Voici, ie m'en vai me tenir là deuãt toi ſur le rocher en Horeb, & tu fraperas le rocher, & il en ſortira des eaux, & le peuple boira. Moyſe donc fit ainſi, les Anciens d'Iſrael le voyans.

7. Et appela le nom du lieu Maſſa & Meriba: à cauſe du debat des enfans d'Iſrael, & pourautant qu'ils auoyent tenté l'Eternel, en diſant, L'Eternel eſt-il au milieu de nous, ou non?

8. Lors Hamalek vint & liura la bataille à Iſrael en Rephidim.

9. Dont Moyſe dit à Ioſué, Choiſi-nous des hommes, & ſors pour combatre contre Hamalek: & ie me tiendrai demain au ſommet du coſtau, & la verge de Dieu *ſera* en ma main.

10. Et Ioſuá fit cõme Moyſe lui auoit commandé, cõbatant contre Hamalek. Mais Moyſe & Aaron & Hur monterent au ſommet du coſtau.

11. Et aduenoit que quand Moyſe eſleuoit ſa main, lors Iſrael eſtoit le plus fort: mais quand il repoſoit ſa main, lors Hamalek eſtoit le plus fort.

12. Et les mains de Moyſe deuindrent peſantes: dont ils prindrent vne pierre, & la mirent ſous lui, & il s'aſſit deſſus. Aaron auſſi & Hur ſouſtenoyent ſes mains, l'vn deçà, & l'autre delà: pourtant ſes mains furent fermes iuſques au ſoleil couchant.

יז

13 וְתַבַּר יְהוֹשֻׁעַ יָת
עֲמָלֵק וְיָת עַמֵּיהּ לְפִתְגָּם
דְּחָרֶב׃
14 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה
כְּתוֹב דָּא דֻּכְרָנָא בְּסִפְרָא
וְשַׁו קֳדָם יְהוֹשֻׁעַ אֲרֵי
מִמְחָא אֶמְחֵי יָת דֻּכְרָנָא
דַּעֲמָלֵק מִתְּחוֹת שְׁמַיָּא׃
15 וּבְנָא מֹשֶׁה מַדְבְּחָא
וּפְלַח עֲלוֹהִי קֳדָם אֱל
דַּעֲבַד לֵיהּ נִסִּין׃
16 וַאֲמַר בִּשְׁבוּעָה
אֲמִירָא דָּא מִן קֳדָם
דְּחִילָא דִּשְׁכִינְתֵּיהּ עַל
כֻּרְסֵיהּ יְקָרָא לְאַגָּחָא
קְרָבָא מִן קֳדָם יְיָ בִּדְבֵית
עֲמָלֵק לְשֵׁיצָיוּתְהוֹן מִדָּרֵי
עָלְמָא׃

יח

1 וּשְׁמַע יִתְרוֹ רַבָּא
דְּמִדְיָן חֲמוּהִי דְּמֹשֶׁה יָת
כָּל דַּעֲבַד יְיָ לְמֹשֶׁה
וּלְיִשְׂרָאֵל עַמֵּיהּ אֲרֵי
אַפֵּיק יְיָ יָת יִשְׂרָאֵל
מִמִּצְרָיִם׃

2 וּדְבַר יִתְרוֹ חֲמוּהִי
דְּמֹשֶׁה יָת צִפּוֹרָה אִתַּת
מֹשֶׁה בָּתַר דְּפַטְרַהּ׃

3 וְיָת תְּרֵין בְּנָהָא דְּשׁוּם
חַד גֵּרְשֹׁם אֲרֵי אֲמַר דַּיָּר
הֲוֵיתִי בַּאֲרַע נֻכְרָאָה׃

4 וְשׁוּם חַד אֱלִיעֶזֶר אֲרֵי
אֱלָהָא דְאַבָּא (מֵימְרֵיהּ)
הֲוָה בְּסַעְדִּי וְשֵׁזְבַנִי
מֵחַרְבָּא דְּפַרְעֹה׃

5 וַאֲתָא יִתְרוֹ חֲמוּהִי
דְּמֹשֶׁה וּבְנוֹהִי וְאִתְּתֵיהּ
לְוַת מֹשֶׁה לְמַדְבְּרָא דְּהוּא
שָׁרֵי תַמָּן לְטוּרָא דְּאִתְגְּלִי
עֲלוֹהִי יְקָרָא דַּיְיָ׃

6 וַאֲמַר לְמֹשֶׁה אֲנָא
חֲמוּךְ יִתְרוֹ אָתֵי לְוָתָךְ ו
וְאִתְּתָךְ וּתְרֵין בְּנָהָא
עִמַּהּ׃

7 וּנְפַק מֹשֶׁה לְקַדָּמוּת
חֲמוּהִי וּסְגִיד וְנַשֵּׁיק לֵיהּ
וּשְׁאִילוּ גְּבַר לְחַבְרֵיהּ ל
לִשְׁלָם וַאֲתוֹ לְמַשְׁכְּנָא׃

יז

13 וַיַּחֲלֹשׁ יְהוֹשֻׁעַ אֶת־עֲמָלֵק
וְאֶת־עַמּוֹ לְפִי־חָרֶב׃
14 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
כְּתֹב זֹאת זִכָּרוֹן בַּסֵּפֶר וְשִׂים
בְּאָזְנֵי יְהוֹשֻׁעַ כִּי־מָחֹה אֶמְחֶה
אֶת־זֵכֶר עֲמָלֵק מִתַּחַת הַשָּׁמָיִם׃
15 וַיִּבֶן מֹשֶׁה מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא
שְׁמוֹ יְהוָה נִסִּי׃
16 וַיֹּאמֶר כִּי־יָד עַל־כֵּס יָהּ
מִלְחָמָה לַיהוָה בַּעֲמָלֵק מִדֹּר דֹּר׃

יח

1 וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ כֹהֵן מִדְיָן חֹתֵן
מֹשֶׁה אֵת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלֹהִים
לְמֹשֶׁה וּלְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ כִּי־הוֹצִיא
יְהוָה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם׃
2 וַיִּקַּח יִתְרוֹ חֹתֵן מֹשֶׁה אֶת־
צִפֹּרָה אֵשֶׁת מֹשֶׁה אַחַר שִׁלּוּחֶיהָ׃
3 וְאֵת שְׁנֵי בָנֶיהָ אֲשֶׁר שֵׁם
הָאֶחָד גֵּרְשֹׁם כִּי אָמַר גֵּר הָיִיתִי
בְּאֶרֶץ נָכְרִיָּה׃
4 וְשֵׁם הָאֶחָד אֱלִיעֶזֶר כִּי־
אֱלֹהֵי אָבִי בְּעֶזְרִי וַיַּצִּלֵנִי מֵחֶרֶב
פַּרְעֹה׃
5 וַיָּבֹא יִתְרוֹ חֹתֵן מֹשֶׁה וּבָנָיו
וְאִשְׁתּוֹ אֶל־מֹשֶׁה אֶל־הַמִּדְבָּר
אֲשֶׁר־הוּא חֹנֶה שָׁם הַר הָאֱלֹהִים׃
6 וַיֹּאמֶר אֶל־מֹשֶׁה אֲנִי
חֹתֶנְךָ יִתְרוֹ בָּא אֵלֶיךָ וְאִשְׁתְּךָ
וּשְׁנֵי בָנֶיהָ עִמָּהּ׃
7 וַיֵּצֵא מֹשֶׁה לִקְרַאת חֹתְנוֹ
וַיִּשְׁתַּחוּ וַיִּשַּׁק־לוֹ וַיִּשְׁאֲלוּ אִישׁ־
לְרֵעֵהוּ לְשָׁלוֹם וַיָּבֹאוּ הָאֹהֱלָה׃

ιζ.

13. Καὶ ἐτρέψατο Ἰησοῦς τὸν Ἀμαλὴκ, καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ, ἐν φόνῳ μαχαίρας.

14. Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωυσῆν· κατάγραψον τοῦτο εἰς μνημόσυνον ἐν βιβλίῳ, καὶ δὸς εἰς τὰ ὦτα Ἰησοῦ, ὅτι ἀλοιφῇ ἐξαλείψω τὸ μνημόσυνον Ἀμαλὴκ ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν οὐρανόν.

15. Καὶ ᾠκοδόμησε Μωυσῆς θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ, καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, κύριός μου καταφυγή.

16. Ὅτι ἐν χειρὶ κρυφαίᾳ πολεμεῖ κύριος ἐπὶ Ἀμαλὴκ, ἀπὸ γενεῶν εἰς γενεάς.

ΚΕΦΑΛ. ιη.

1. Ἤκουσε δὲ Ἰωθὼρ ἱερεὺς Μαδιὰμ ὁ πενθερὸς Μωυσῆ, πάντα ὅσα ἐποίησε κύριος Ἰσραὴλ τῷ ἑαυτοῦ λαῷ· ἐξήγαγε γὰρ κύριος τὸν Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου,

2. Ἔλαβε δὲ Ἰωθὼρ ὁ πενθερὸς Μωυσῆ, Σεπφώραν τὴν γυναῖκα Μωυσῆ, μετὰ τὴν ἄφεσιν αὐτῆς.

3. Καὶ τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ, ὄνομα τῷ ἑνὶ Γηρσάμ, λέγων· πάροικος ἤμην ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ.

4. Καὶ ὄνομα τοῦ δευτέρου Ἐλιέζερ, λέγων· ὁ γὰρ θεὸς τοῦ πατρός μου, βοηθός μου, καὶ ἐξείλατό με ἐκ χειρὸς Φαραώ.

5. Καὶ ἦλθεν Ἰωθὼρ ὁ πενθερὸς Μωυσῆ, καὶ οἱ υἱοὶ, καὶ ἡ γυνὴ πρὸς Μωυσῆν εἰς τὴν ἔρημον, οὗ παρενέβαλεν εἰς τὸ ὄρος τοῦ θεοῦ.

6. Ἀνηγγέλη δὲ Μωυσῇ, λέγοντες ἰδοὺ Ἰωθὼρ ὁ πενθερός σου παραγίνεται πρὸς σὲ, καὶ οἱ δύο υἱοί σου μετ' αὐτοῦ.

7. Ἐξῆλθε δὲ Μωυσῆς εἰς συνάντησιν τῷ πενθερῷ αὐτοῦ. καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ, καὶ ἐφίλησεν αὐτὸν, καὶ ἠσπάσαντο ἀλλήλους. καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν Μωυσῆς εἰς τὴν σκηνήν.

CAP. XVII.

13. Fugavitq; Ioſue Amalec, & populum eius in ore gladii.

14. Dixit autem Dominus ad Moyſen: Scribe hoc ob monumentum in libro, & trade auribus Ioſue: delebo enim memoriam Amalec ſub cœlo.

15. Ædificauitq; Moyſes altare: & vocavit nomen eius, Dominus-exaltatio-mea, dicens,

16. Quia manus ſolii Domini, & bellum Domini erit contra Amalec, à generatione in generationem.

Das XVII. Capitel.

13. Vnd Joſua dempfft den Amalek vnnd ſein Volck / durch des Schwerts ſcherpffe.

14. Vnnd der HERR ſprach zu Moſe: Schreibe das zum gedechtniß in ein Buch / vnnd befilchs in die ohren Joſua / Denn ich wil den Amalek vnter dem Himmel außtilgen / daß mann ſein nicht mehr gedencke.

15. Vnnd Moſe bawet einen Altar / vnd hieß jhn / Jehovah / Niſſi / Das iſt / Der HERR iſt mein Panir.

16. Denn er ſprach: Es iſt ein Malzeichen bey dem Stul des HERRN / daß der HERR ſtreitten wird wider Amalek / von Kind zu Kindskind.

CHAP. XVII.

13. Ainſi Ioſué deſconfit Hamalek & ſon peuple au trenchant de l'eſpee.

14. Lors l'Eternel dit à Moyſe, Eſcri ceci pour memoire au liure, & fai entendre à Ioſué que i'effacerai entierement la memoire de Hamalek de deſſous les cieux.

15. Et Moyſe baſtit vn autel, & appela ſon nom, L'Eternel mon enſeigne.

16. Il dit auſſi, Pour autant que la main *a eſté leuee* ſur le throne de l'Eternel, l'Eternel a guerre contre Hamalek d'aage en aage.

CAP. XVIII.

1. Cumq́ue audiſſet Iethro ſacerdos Madian, cognatus Moyſi, omnia quæ fecerat Deus Moyſi, & Iſraëli populo ſuo, & quòd eduxiſſet Dominus Iſraël de Ægypto:

2. Tulit Sephoram uxorem Moyſi quam remiſerat:

3. Et duos filios eius: quorum unus vocabatur Gerſam, dicente patre, Advena fui in terra aliena.

4. Alter verò Eliézer: Deus enim, ait, patris mei adiutor meus, & eruit me de gladio Pharaonis.

5. Venit ergo Iethro cognatus Moyſi, & filii eius, & uxor eius ad Moyſen in deſertum, ubi erat caſtrametatus iuxta Montem-Dei,

6. Et mandavit Moyſi, dicens, Ego Iethro cognatus tuus venio ad te, & uxor tua, & duo filii tui cum ea.

7. Qui egreſſus in occurſum cognati ſui, adoravit, & oſculatus eſt eum: ſalutaveruntq; ſe mutuò verbis pacificis. Cumq́ue intraſſet tabernaculum.

Das XVIII. Capitel.

Vnd da Jethro der Prieſter inn Midian / Moſes Schweher / hőret alles / was Gott gethan hatte mit Moſe / vnnd ſeinem Volck Jſrael / daß der HERR Jſrael hette auß Egypten gefűret.

2. Nam er Zipora Moſes Weib / die er hatte zu rűck geſandt.

3. Sampt jhren zween Sőhnen / der einer hieß Gerſom / denn er ſprach: Jch bin ein Gaſt worden inn Frembdem Lande.

4. Vnnd der ander Elieſer / denn er ſprach: Gott meines Vaters iſt meine hűlffe geweſen / vnnd hat mich errettet von dem Schwert Pharao.

5. Da nun Jethro Moſes Schweher vnnd ſeine Sőhne vnnd ſein Weib zu jhm kamen inn die Wűſten / an den Berg Gottes / da er ſich gelagert hatte.

6. Ließ er Moſe ſagen: Jch Jethro / dein Schweher / bin zu dir kommen / vnd dein Weib / vnd jhre beide Sőhne mit jhr.

7. Da gieng jhm Moſe entgegen hinauß / vnd neiget ſich fűr jhm / vnnd kűſſet jhn. Vnd da ſie ſich vntereinander gegrűſſet hatten / giengen ſie in die Hűtten.

CHAP. XVIII.

1. Or Iethro Sacrificateur de Madian, beau-pere de Moyſe, ayant entendu toutes les choſes que l'Eternel auoit faites à Moyſe, & à Iſrael ſon peuple, *aſſauoir* que l'Eternel auoit retiré Iſrael d'Egypte:

2. Il print Sephora la femme de Moyſe, apres qu'il l'eut renuoyee,

3. Et les deux fils d'icelle: dont le nom de l'vn *eſtoit* Guerſçom, (d'autant qu'il auoit dit, I'ai eſté voyager en païs eſtrange.)

4. Et le nom du ſecond Elihezer: (car le Dieu de mon pere, *dit-il* m'*a eſté* en aide, & m'a deliure de l'eſpee de Pharao.)

5. Iethro donc beau-pere de Moyſe vint à Moyſe, auec les enfans & ſa femme d'icelui, au deſert, où il eſtoit campé *à* la montagne de Dieu.

6. Et dit à Moyſe, Moi Iethro ton beaupere vien à toi, auec ta femme, & ſes deux fils auec elle.

7. Et Moyſe ſortit au deuant de ſon beaupere, & s'eſtant proſterné le baiſa: & s'enquirent l'vn l'autre touchant leur proſperité, puis vindrent au pauillon.

יח

8 וְאִשְׁתָּעִי מֹשֶׁה לַחֲמוּהִי
יַת כָּל דַעֲבַד יְיָ לְפַרְעֹה
וּלְמִצְרָאֵי עַל עֵיסַק
יִשְׂרָאֵל יַת כָּל עָקְתָא
דְאַשְׁכַּחַתִּנּוּן בְּאָרְחָא
וְשֵׁיזְבִינּוּן יְיָ׃

9 וַחֲדִי יִתְרוֹ עַל כָּל
טַבְתָא דַעֲבַד יְיָ לְיִשְׂרָאֵל
דְשֵׁיזְבִינּוּן מִידָא ד
דְמִצְרָאֵי׃

10 וַאֲמַר יִתְרוֹ בְּרִיךְ יְיָ
דְשֵׁיזֵיב יַתְכוֹן מִידָא
דְמִצְרָאֵי וּמִידָא דְפַרְעֹה
דְשֵׁיזֵיב יַת עַמָּא מִגּוֹ דְחוֹק
מַרְוַת מִצְרָאֵי׃

11 כְּעַן יְדַעְנָא אֲרֵי רַב
יְיָ דְלֵית אֱלָהָא בַּר מִנֵּיהּ
אֲרֵי בְּפִתְגָּמָא דְחַשִּׁיבוּ
מִצְרָאֵי לְמִידַן יַת יִשְׂרָאֵל
בֵּיהּ דָּנִינּוּן׃

12 וְקָרֵיב יִתְרוֹ חֲמוּהִי
מֹשֶׁה עֲלָוָן וְנִכְסַת
קוּדְשִׁין קֳדָם יְיָ וַאֲתָא
אַהֲרֹן וְכָל סָבֵי יִשְׂרָאֵל
לְמֵיכַל לַחְמָא עִם חֲמוּהִי
דְמֹשֶׁה קֳדָם יְיָ׃

13 וַהֲוָה מִיּוֹמָא ד
דְבָתְרוֹהִי וִיתֵיב מֹשֶׁה
לְמִידַן יַת עַמָּא וְקָם
עַמָּא עִלָּוֹהִי דְמֹשֶׁה מִן
צַפְרָא עַד רַמְשָׁא׃

14 וַחֲזָא חֲמוּהִי דְמֹשֶׁה
יַת כָּל דְהוּא עָבֵיד לְעַמָּא
וַאֲמַר מָה פִתְגָּמָא הָדֵין
דְאַתְּ עָבֵיד לְעַמָּא מָדֵין
אַתְּ יָתֵיב בִּלְחוֹדָךְ וְכָל
עַמָּא קָיְמִין עִלָּוָךְ מִן
צַפְרָא עַד רַמְשָׁא׃

15 וַאֲמַר מֹשֶׁה לַחֲמוּהִי
אֲרֵי אָתַן לְוָתִי עַמָּא
לְמִתְבַּע אֻלְפַן מִן קֳדָם
יְיָ׃

16 כַּד הָוֵי לְהוֹן דִּינָא
אָתַן לְוָתִי וְדָאֵין אֲנָא
בֵּין גַּבְרָא וּבֵין חַבְרֵיהּ
וּמְהוֹדַעְנָא לְהוֹן יַת
קְיָמַיָּא דַיְיָ וְיַת
אוֹרָיְתֵיהּ׃

יח

8 וַיְסַפֵּר מֹשֶׁה לְחֹתְנוֹ אֵת כָּל־
אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה לְפַרְעֹה וּלְמִצְרַיִם
עַל אוֹדֹת יִשְׂרָאֵל אֵת כָּל־
הַתְּלָאָה אֲשֶׁר מְצָאָתַם בַּדֶּרֶךְ
וַיַּצִּלֵם יְהוָה׃

9 וַיִּחַדְּ יִתְרוֹ עַל כָּל־הַטּוֹבָה
אֲשֶׁר־עָשָׂה יְהוָה לְיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
הִצִּילוֹ מִיַּד מִצְרָיִם׃

10 וַיֹּאמֶר יִתְרוֹ בָּרוּךְ יְהוָה אֲשֶׁר
הִצִּיל אֶתְכֶם מִיַּד מִצְרַיִם וּמִיַּד
פַּרְעֹה אֲשֶׁר הִצִּיל אֶת־הָעָם
מִתַּחַת יַד־מִצְרָיִם׃

11 עַתָּה יָדַעְתִּי כִּי־גָדוֹל יְהוָה
מִכָּל־הָאֱלֹהִים כִּי בַדָּבָר אֲשֶׁר
זָדוּ עֲלֵיהֶם׃

12 וַיִּקַּח יִתְרוֹ חֹתֵן מֹשֶׁה עֹלָה
וּזְבָחִים לֵאלֹהִים וַיָּבֹא אַהֲרֹן וְכֹל
זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל לֶאֱכָל־לֶחֶם עִם־
חֹתֵן מֹשֶׁה לִפְנֵי הָאֱלֹהִים׃

13 וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַיֵּשֶׁב מֹשֶׁה
לִשְׁפֹּט אֶת־הָעָם וַיַּעֲמֹד הָעָם
עַל־מֹשֶׁה מִן־הַבֹּקֶר עַד־הָעָרֶב׃

14 וַיַּרְא חֹתֵן מֹשֶׁה אֵת כָּל־
אֲשֶׁר־הוּא עֹשֶׂה לָעָם וַיֹּאמֶר
מָה־הַדָּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר אַתָּה עֹשֶׂה
לָעָם מַדּוּעַ אַתָּה יוֹשֵׁב לְבַדֶּךָ
וְכָל־הָעָם נִצָּב עָלֶיךָ מִן־בֹּקֶר
עַד־עָרֶב׃

15 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לְחֹתְנוֹ כִּי־יָבֹא
אֵלַי הָעָם לִדְרֹשׁ אֱלֹהִים׃

16 כִּי־יִהְיֶה לָהֶם דָּבָר בָּא
אֵלַי וְשָׁפַטְתִּי בֵּין אִישׁ וּבֵין
רֵעֵהוּ וְהוֹדַעְתִּי אֶת־חֻקֵּי הָאֱלֹהִים
וְאֶת־תּוֹרֹתָיו׃

ιη'.

8. Καὶ διηγήσατο Μωϋσῆς τῷ πενθερῷ αὐτοῦ πάντα ὅσα ἐποίησε κύριος τῷ Φαραῶ, καὶ τοῖς αἰγυπτίοις ἕνεκεν τοῦ Ισραήλ. καὶ πάντα τὸν μόχθον τὸν γενόμενον αὐτοῖς ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ὅτι ἐξείλετο αὐτοὺς κύριος ἐκ χειρὸς Φαραὼ. καὶ ἐκ χειρὸς αἰγυπτίων.

9. Ἐξέστη δὲ ἰωθὼρ ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἀγαθοῖς, οἷς ἐποίησε κύριος αὐτοῖς ὅτι ἐξείλετο αὐτοὺς κύριος ἐκ χειρὸς τῶν αἰγυπτίων, καὶ ἐκ χειρὸς Φαραώ.

10. Καὶ εἶπεν ἰωθώρ· Εὐλογητὸς κύριος, ὅτι ἐξείλετο τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐκ χειρὸς τῶν αἰγυπτίων, καὶ ἐκ χειρὸς Φαραώ.

11. Νῦν ἔγνων ὅτι μέγας κύριος παρὰ πάντας τοὺς θεοὺς, ἕνεκεν τούτου ὅτι ἐπέθεντο αὐτοῖς.

12. Καὶ ἔλαβεν ἰωθὼρ ὁ πενθερὸς Μωϋσῆ, ὁλοκαυτώματα καὶ θυσίας τῷ θεῷ. παρεγένετο δὲ Ααρὼν καὶ πάντες οἱ πρεσβύτεροι Ισραὴλ συμφαγεῖν ἄρτον μετὰ τοῦ πενθεροῦ Μωϋσῆ ἐναντίον τοῦ θεοῦ.

13. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν ἐπαύριον συνεκάθισε Μωϋσῆς κρίνειν τὸν λαόν. παρειστήκει δὲ πᾶς ὁ λαὸς Μωϋσῆ ἀπὸ πρωΐθεν ἕως ἑσπέρας.

14. Καὶ ἰδὼν ἰωθὼρ πάντα ὅσα ἐποίει τῷ λαῷ, λέγει τί τοῦτο ὃ σὺ ποιεῖς τῷ λαῷ; διατί σὺ κάθησαι μόνος; πᾶς δὲ ὁ λαὸς παρέστηκέ σοι ἀπὸ πρωΐθεν ἕως δείλης.

15. Καὶ λέγει Μωϋσῆς τῷ πενθερῷ· ὅτι παραγίνεται ὁ λαὸς πρός με, ἐκζητῆσαι κρίσιν παρὰ τοῦ θεοῦ.

16. Ὅταν γὰρ γένηται αὐτοῖς ἀντιλογία, καὶ ἔλθωσι πρός με, διακρίνω ἕκαστον, καὶ συμβιβάζω αὐτοὺς τὰ προστάγματα τοῦ θεοῦ, καὶ τὸν νόμον αὐτοῦ.

CAP. XVIII.

8. Narravit Moyſes cognato ſuo cuncta quæ fecerat Dominus Pharaoni & Ægyptiis propter Iſraël : univerſumq; laborem qui accidiſſet eis in itinere , & quòd liberaverat eos Dominus.

9. Lætatuſque eſt Iethro ſuper omnibus bonis quæ fecerat Dominus Iſraëli , eo quòd eruiſſet eum de manu Ægyptiorum,

10. Et ait: Benedictus Dominus qui liberavit vos de manu Ægyptiorum , & de manu Pharaonis , qui eruit populum ſuum de manu Ægypti.

11. Nunc cognovi, quia magnus Dominus ſuper omnes deos: eo quòd ſuperbè egerint contra illos.

12. Obtulit ergo Iethro cognatus Moyſi holocauſta & hoſtias Domino: veneruntque Aaron & omnes ſeniores Iſraël, ut comederent panem cum eo coram Deo.

13. Altera autem die ſedit Moyſes ut iudicaret populum, qui aſſiſtebat Moyſi a mane uſque ad veſperam.

14. Quòd cùm vidiſſet cognatus eius , omnia ſcilicet quæ agebat in populò , ait: Quid eſt hoc quod facis in plebe? cur ſolus ſedes , & omnis populus præſtolatur de mane uſque ad veſperam?

15. Cui reſpondit Moyſes: Venit ad me populus quærens ſententiam Dei,

16. Cumq; acciderit eis aliqua diſceptatio , veniunt ad me ut iudicem inter eos , & oſtendam præcepta Dei , & leges eius.

Das XVIII. Capitel.

8. Da erzehlet Moſe ſeinem Schweher alles was der HERR Pharao vnnd den Egyptern gethan hatte / Jſraels halben / vnnd alle die mühe / die jnen auff dem wege begegnet war / vnd daß ſie der HERR errettet hette.

9. Jethro aber frewet ſich alle des guten / das der HERR Jſrael gethan hatte / daß er ſie errettet hatte von der Egypter handt.

10. Vnnd Jethro ſprach: Gelobt ſey der HERR / der euch errettet hat von der Egypter vnnd Pharao handt / der weiß ſein Volck von der Egypter handt zu erretten.

11. Nun weiß ich / daß der HERR gröſſer iſt / denn alle Götter / darumb daß ſie hochmut an jnen geübt haben.

12. Vnnd Jethro Moſes Schweher nam Brandopffer / vnd opfferte Gott / da kam Aaron vnnd alle Elteſten inn Jſrael / mit Moſes Schweher / das Brodt zu eſſen für Gott.

13. Des andern morgens ſatzt ſich Moſe / das Volck zu richten / vnnd das Volck ſtundt vmb Moſe her von morgen an biß zu abendt.

14. Da aber ſein Schweher ſahe alles was er mit dem Volck thet / ſprach er: Was iſts / das du thuſt mit dem Volck? Warumb ſitzeſt du allein / vnd alles Volck ſtehet vmb dich her / von morgen an biß zu abendt?

15. Moſe antwortet jhm ? Das Volck kommt zu mir / vnd fragen Gott vmb rath.

16. Denn wo ſie was zu ſchaffen haben / kommen ſie zu mir / daß ich richte zwiſchen einem jeglichen vnnd ſeinem Nechſten / vnd zeige jnen Gottes Rechte vnd ſeine Geſetz.

CHAP. XVIII.

8 Puis Moyſe raconta à ſon beau-pere toutes les choſes que l'Eternel auoit faites à Pharao , & aux Egyptiens, pour l'amour d'Iſrael, & tout le trauail qui leur eſtoit ſuruenu par le chemin, dont l'Eternel les auoit deliurés.

9. Et Iethro s'eſiouït de tout le bien que l'Eternel auoit fait à Iſrael, d'autant qu'il les auoit deliurés de la main des Egyptiens.

10. Puis Iethro dit , Benit *ſoit* l'Eternel , lequel vous a deliurés de la main des Egyptiens, & de la main de Pharao , *&* lequel a deliuré le peuple de deſſous la main d'Egypte.

11. Ie cognoi maintenant, que l'Eternel *eſt* grand par deſſus tous les dieux: car en cela meſme qu'ils le ſont malicieuſement enorgueillis, il a eu le le deſſus d'eux.

12. Iethro beau-pere de Moyſe print auſſi vn holocauſte & ſacrifices pour offrir à Dieu: & Aaron & tous les anciens d'Iſrael vindrent pour manger du pain auec le beau-pere de Moyſe, en la preſence de Dieu.

13. Il aduint le lendemain, comme Moyſe tenoit le ſiege pour iuger le peuple, & le peuple ſe tenoit deuant Moyſe, depuis le matin iuſques au ſoir:

14. Que le beau-pere de Moyſe vid tout ce qu'il faiſoit au peuple, & dit, Qu'eſt-ceci que tu fais au peuple? pourquoi es-tu aſſis ſeul , & tout le peuple ſe tient deuant toi, depuis le matin iuſques au ſoir?

15. Et Moyſe reſpondit à ſon beau-pere , *C'eſt* que le peuple vient à moi , pour s enquerir de Dieu.

16. Quand ils ont quelque cauſe, ils vienent à moi : lors ie iuge entre l'vn & l'autre, & *leur* fai entendre les ordonnances de Dieu , & les loix.

יח

17 וַאֲמַר חֲמוּהִי דְמֹשֶׁה
לֵיהּ לָא תַקִּין פִּתְגָמָא
דְאַתְּ עָבֵיד׃

18 מִלְאָה תִלְאֵי אַף אַתְּ
אַף עַמָּא הָדֵין דְעִמָּךְ
אֲרֵי יַקִּיר מִנָּךְ פִּתְגָמָא
לָא תִיכּוֹל לְמֶעְבְּדֵיהּ
בִּלְחוֹדָךְ׃

19 כְּעַן קַבֵּיל מִנִּי א
אַמְלְכִינָּךְ וִיהֵי (מֵימְרָא)
דַייָ בְּסַעְדָּךְ הֱוֵי אַתְּ ל
לְעַמָּא תָּבַע אוּלְפָן מִן
קֳדָם יְיָ וּתְהֵי מַיְתֵי אַתְּ
יָת פִּתְגָמֵיהוֹן קֳדָם יְיָ׃

20 וְתַזְהַר יָתְהוֹן יָת
קְיָמַיָּא וְיָת אוֹרָיְתָא
וּתְהוֹדַע לְהוֹן יָת אָרְחָא
דִּיהָכוּן בַּהּ וְיָת עוֹבָדָא
דְּיַעְבְּדוּן׃

21 וְאַתְּ תֶּחֱזֵי מִכָּל עַמָּא
גֻּבְרִין דְּחֵילָא דְּחִילַיָּא
דַייָ גֻּבְרִין דִּקְשׁוֹט דְּסָנַן
לְקַבָּלָא מָמוֹן וּתְמַנֵּי
עֲלֵיהוֹן רַבָּנֵי אַלְפֵי רַבָּנֵי
מָאוָתָא רַבָּנֵי חַמְשִׁין
רַבָּנֵי עַשְׂרְוָתָא׃

22 וִידוּנוּן יָת עַמָּא בְּכָל
עִדָּן וִיהֵי כָּל פִּתְגָם רַב
יַיְתוּן לְוָתָךְ וְכָל פִּתְגָם
זְעֵיר יְדוּנוּן אִנּוּן וְיִקְלוּן
מִינָּךְ וִיסוֹבְרוּן עִמָּךְ׃

23 אִם יָת פִּתְגָמָא הָדֵין
תַּעְבֵּיד וִיפַקְּדִינָּךְ יְיָ ו
וְתִיכּוֹל לְמֵיקָם וְאַף כָּל
עַמָּא הָדֵין עַל אַתְרֵיהּ
יְהָךְ בִּשְׁלָם׃

24 וְקַבֵּיל מֹשֶׁה לְמֵימַר
חֲמוּהִי וַעֲבַד כָּל דַּאֲמַר׃

25 וּבְחַר מֹשֶׁה גֻּבְרִין
דְּחֵילָא מִכָּל יִשְׂרָאֵל
וּמַנִּי יָתְהוֹן רֵישִׁין עַל
עַמָּא רַבָּנֵי אַלְפֵי רַבָּנֵי
מָאוָתָא רַבָּנֵי חַמְשִׁין
רַבָּנֵי עַשְׂרְוָתָא׃

26 וְדָיְנִין יָת עַמָּא בְּכָל
עִדָּן יָת פִּתְגָמָא קַשְׁיָא
מַיְתַן לְוָת מֹשֶׁה וְכָל
פִּתְגָם זְעֵיר דָּיְנִין אִנּוּן׃

27 וְשַׁלַּח מֹשֶׁה יָת
חֲמוּהִי וַאֲזַל לֵיהּ לְאַרְעֵיהּ׃

יח

17 וַיֹּאמֶר חֹתֵן מֹשֶׁה אֵלָיו לֹא־
טוֹב הַדָּבָר אֲשֶׁר אַתָּה עֹשֶׂה׃
18 נָבֹל תִּבֹּל גַּם־אַתָּה גַּם־הָעָם
הַזֶּה אֲשֶׁר עִמָּךְ כִּי־כָבֵד מִמְּךָ
הַדָּבָר לֹא־תוּכַל עֲשֹׂהוּ לְבַדֶּךָ׃
19 עַתָּה שְׁמַע בְּקֹלִי אִיעָצְךָ וִיהִי
אֱלֹהִים עִמָּךְ הֱיֵה אַתָּה לָעָם מוּל
הָאֱלֹהִים וְהֵבֵאתָ אַתָּה אֶת־
הַדְּבָרִים אֶל־הָאֱלֹהִים׃
20 וְהִזְהַרְתָּה אֶתְהֶם אֶת־הַחֻקִּים
וְאֶת־הַתּוֹרֹת וְהוֹדַעְתָּ לָהֶם
אֶת־הַדֶּרֶךְ יֵלְכוּ בָהּ וְאֶת־
הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר יַעֲשׂוּן׃
21 וְאַתָּה תֶחֱזֶה מִכָּל־הָעָם
אַנְשֵׁי־חַיִל יִרְאֵי אֱלֹהִים אַנְשֵׁי
אֱמֶת שֹׂנְאֵי בָצַע וְשַׂמְתָּ עֲלֵהֶם
שָׂרֵי אֲלָפִים שָׂרֵי מֵאוֹת שָׂרֵי
חֲמִשִּׁים וְשָׂרֵי עֲשָׂרֹת׃
22 וְשָׁפְטוּ אֶת־הָעָם בְּכָל־עֵת
וְהָיָה כָּל־הַדָּבָר הַגָּדֹל יָבִיאוּ
אֵלֶיךָ וְכָל־הַדָּבָר הַקָּטֹן יִשְׁפְּטוּ־
הֵם וְהָקֵל מֵעָלֶיךָ וְנָשְׂאוּ אִתָּךְ׃
23 אִם אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה תַּעֲשֶׂה
וְצִוְּךָ אֱלֹהִים וְיָכָלְתָּ עֲמֹד וְגַם
כָּל־הָעָם הַזֶּה עַל־מְקֹמוֹ יָבֹא
בְשָׁלוֹם׃ 24 וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה לְקוֹל
חֹתְנוֹ וַיַּעַשׂ כֹּל אֲשֶׁר אָמָר׃
25 וַיִּבְחַר מֹשֶׁה אַנְשֵׁי־חַיִל מִכָּל־
יִשְׂרָאֵל וַיִּתֵּן אֹתָם רָאשִׁים עַל־
הָעָם שָׂרֵי אֲלָפִים שָׂרֵי מֵאוֹת
שָׂרֵי חֲמִשִּׁים וְשָׂרֵי עֲשָׂרֹת׃
26 וְשָׁפְטוּ אֶת־הָעָם בְּכָל־עֵת
אֶת־הַדָּבָר הַקָּשֶׁה יְבִיאוּן אֶל־
מֹשֶׁה וְכָל־הַדָּבָר הַקָּטֹן יִשְׁפּוּטוּ
הֵם׃ 27 וַיְשַׁלַּח מֹשֶׁה אֶת־
חֹתְנוֹ וַיֵּלֶךְ לוֹ אֶל־אַרְצוֹ׃

ιη'.

17. Εἶπε δὲ ὁ πενθερὸς Μωυσῆ πρὸς αὐτόν· οὐκ ὀρθῶς σὺ ποιεῖς τὸ ῥῆμα τοῦτο;

18. Φθορᾷ καταφθαρήσῃ καὶ σύ, καὶ πᾶς ὁ λαὸς οὗτος ὅς ἐστι μετὰ σοῦ. βαρύ σοι τὸ ῥῆμα τοῦτο, οὐ δυνήσῃ ποιεῖν σὺ μόνος.

19. Νῦν οὖν ἄκουσόν μου, καὶ συμβουλεύσω σοι, καὶ ἔσται ὁ θεὸς μετὰ σοῦ. γίνου σὺ τῷ λαῷ τὰ πρὸς τὸν θεόν, καὶ ἀνοίσεις τοὺς λόγους αὐτῶν πρὸς τὸν θεόν.

20. Καὶ διαμαρτύρῃ αὐτοῖς τὰ προστάγματα τοῦ θεοῦ, καὶ τὸν νόμον αὐτοῦ, καὶ σημανεῖς αὐτοῖς τὰς ὁδοὺς ἐν αἷς πορεύσονται ἐν αὐταῖς, καὶ τὰ ἔργα ἃ ποιήσουσι,

21. Καὶ σὺ σεαυτῷ σκέψαι ἀπὸ παντὸς τοῦ λαοῦ ἄνδρας δυνατούς, καὶ θεοσεβεῖς, ἄνδρας δικαίους, μισοῦντας ὑπερηφανίαν, καὶ καταστήσεις αὐτοὺς ἐπ' αὐτῶν χιλιάρχους, καὶ ἑκατοντάρχους, καὶ πεντηκοντάρχους, καὶ δεκαδάρχους, καὶ γραμματοεισαγωγεῖς.

22. Καὶ κρινοῦσι τὸν λαὸν πᾶσαν ὥραν. τὸ δὲ ῥῆμα τὸ ὑπέρογκον ἀνοίσουσιν ἐπὶ σέ, τὰ δὲ βραχέα τῶν κριμάτων κρινοῦσιν αὐτοί, καὶ κουφιοῦσιν ἀπὸ σοῦ, καὶ συναντιλήψονταί σοι.

23. Ἐὰν τὸ ῥῆμα τοῦτο ποιήσῃς, κατισχύσει σε ὁ θεός, καὶ δυνήσῃ παραστῆναι, καὶ πᾶς ὁ λαὸς οὗτος ἥξει εἰς τὸν ἑαυτοῦ τόπον μετ' εἰρήνης.

24. Ἤκουσε δὲ Μωϋσῆς τῆς φωνῆς τοῦ πενθεροῦ αὐτοῦ, καὶ ἐποίησε πάντα ὅσα εἶπεν αὐτῷ.

25. Καὶ ἐπέλεξε Μωϋσῆς ἄνδρας δυνατοὺς ἀπὸ παντὸς Ἰσραήλ, καὶ ἐποίησεν αὐτοὺς ἐπ' αὐτῶν χιλιάρχους, καὶ ἑκατοντάρχους, καὶ πεντηκοντάρχους, καὶ δεκαδάρχους, καὶ γραμματοεισαγωγεῖς.

26. Καὶ ἔκρινον τὸν λαὸν πᾶσαν ὥραν. τὸ δὲ ῥῆμα ὑπέρογκον ἀνέφερον ἐπὶ Μωϋσῆν, πᾶν δὲ ῥῆμα ἐλαφρὸν ἔκρινον αὐτοί.

27. Ἐξαπέστειλε δὲ Μωϋσῆς τὸν πενθερὸν αὐτοῦ, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ.

CAP. XVIII.

17. At ille, Non bonam, inquit, rem facis:

18. Stulto labore conſumeris & tu, & populus iſte qui tecum eſt: ultra vires tuas eſt negotium, ſolus illud non poteris ſuſtinere.

19. Sed audi verba mea atque conſilia, & erit Dominus tecum. Eſto tu populo in his quæ ad Deum pertinent, ut referas quæ dicuntur ad eum:

20. Oſtendaſq́; populo ceremonias & ritum colendi, viamque per quam ingredi debeant, & opus quod facere debeant.

21. Provide autem de omni plebe viros ſapientes & timentes Deum, in quibus ſit veritas, & qui oderint avaritiam, & conſtitue ex eis tribunos, & centuriones, & quinquagenarios, & decanos.

22. Qui iudicent populum omni tempore: quicquid autem maius fuerit, referant ad te, & ipſi minora tantummodo iudicent: leviuſque ſit tibi, partito in alios onere.

23. Si hoc feceris, implebis imperium Dei, & præcepta eius poteris ſuſtentare: & omnis hic populus revertetur ad loca ſua cum pace.

24. Quibus auditis Moyſes fecit omnia quæ ille ſuggeſſerat.

25. Et electis viris ſtrenuis de cuncto Iſraël, conſtituit eos principes populi, tribunos, & centuriones, & quinquagenarios, & decanos.

26. Qui iudicabant plebem omni tempore: quicquid autem gravius erat, referebant ad eum, faciliora tantummodo iudicantes.

27. Dimiſitque cognatum ſuum: qui reverſus abiit in terram ſuum.

Das XVIII. Capitel.

17. Sein Schweher ſprach zu jhm: Es iſt nicht gut das du thuſt.

18. Du macheſt dich zu müde/ dazu das volck auch/ das mit dir iſt/ das geſcheffte iſt dir zu ſchweer/ du kanſts allein nicht außrichten.

19. Aber gehorche meiner ſtimm/ ich wil dir rathen/ vnd Gott wird mit dir ſein. Pflege du des volcks für Gott/ vnd bringe die geſchefften für Gott.

20. Vnd ſtelle jhnen Rechte vnd Geſetze/ daß du ſie lehreſt den weg/ darinn ſie wandeln/ vnd die werck die ſie thun ſollen.

21. Sihe dich aber vmb vnter allem volck nach redlichen leuten/ die GOtt förchten/ waarhafftig vnd dem Geitz feind ſindt/ die ſetze vber ſie/ Etliche über tauſent/ vber hundert/ vber funfftzig/ vnd vber zehen.

22. Daß ſie das volck allezeit richten. Wo aber eine groſſe ſache iſt/ daß ſie dieſelb an dich bringen/ vnnd ſie alle geringe ſachen richten/ ſo wirdt dirs leichter werden/ vnnd ſie mit dir tragen.

23. Wirſt du das thun/ ſo kanſt du außrichten was dir Gott gebeut/ vnd alle diß volck kan mit friden an ſeinen ort kommen.

24. Moſe gehorcht ſeines Schwehers wort/ vnnd thet alles was er ſaget.

25. Vnnd erwehlet redliche leute auß gantzem Iſrael/ vnd macht ſie zu Häuptern vber das volck/ Etliche vber tauſent/ vber hundert/ vber funfftzig/ vnd vber zehen.

26. Daß ſie das volck allezeit richten/ Was aber ſchwere ſachen weren/ zu Moſe brechten/ vnnd die kleinen ſachen ſie richten.

27. Alſo ließ Moſe ſeinen Schweher in ſein Land ziehen.

CHAP. XVIII.

17. Mais le beau-pere de Moyſe lui dit, Ce que tu fais n'*eſt* pas bon.

18. Pour certain tu defaudras, & toi, & meſme ce peuple qui *eſt* auec toi. Car cela *eſt* trop peſant pour toi, & ne pourrois faire cela toi ſeul.

19. Eſcoute donc mon conſeil: ie te conſeillerai, & Dieu ſera auec toi. Que tu ſois pour le peuple enuers Dieu, & rapportes les cauſes à Dieu:

20. Et que tu les inſtruiſes des ordonnances & loix: & leur faces entendre la voye par laquelle ils cheminerõt, & ce qu'ils auront à faire.

21. Et que tu te pouruoyes d'entre tout le peuple, d'hõmes vertueux, craignans Dieu, d'hommes veritables, haïſſans le gain deshõneſte: & les eſtabli ſur eux gouuerneurs ſur milliers, & ſur centaines, cinquantaines, & dizaines.

22. Et qu'ils iugent le peuple en tout temps: mais qu'ils te rapportent tout grand affaire, & iugent toute petite cauſe. Ainſi ils te ſoulageront, & porteront *leur part* auec toi.

23. Si tu fais ceci, & Dieu te le commande, tu pourras ſubſiſter: & meſme tout le peuple arriuera en bonne proſperité en ſon lieu.

24. Moyſe donc obeit à la parole de ſon beau-pere, & fit tout ce qu'il lui auoit dit.

25. Ainſi Moyſe choiſit de tout Iſrael, des hommes vertueux, & les eſtablit chefs ſur le peuple, gouuerneurs ſur milliers, ſur centaines, cinquantaines, & dizaines:

26. Leſquels deuoyent iuger le peuple en tout téps: mais ils deuoyent rapporter les choſes difficiles à Moyſe, & iuger de toutes choſes moindres.

27. Et Moyſe conuoya ſon beau-pere, qui ſ'en alla en ſon païs.

יט

1 בְּיַרְחָא תְּלִיתָאָה
לְמִיפַּק בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
מֵאַרְעָא דְמִצְרָיִם בְּיוֹמָא
הָדֵין אֲתוֹ לְמַדְבְּרָא
דְסִינָי׃

2 וּנְטַלוּ מֵרְפִידִים וַאֲתוֹ
לְמַדְבְּרָא דְסִינַי וּשְׁרוֹ
בְּמַדְבְּרָא וּשְׁרָא תַמָּן
יִשְׂרָאֵל לָקֳבֵיל טוּרָא׃

3 וּמֹשֶׁה סְלֵיק לִקְדָמוּת
(מֵימְרָא) דַייָ וּקְרָא לֵיהּ
יְיָ מִן טוּרָא לְמֵימַר כִּדְנַן
תֵּימַר לְבֵית יַעֲקֹב וּתְחַוֵּי
לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃

4 אַתּוּן חֲזֵיתוּן דַעֲבָדִית
לְמִצְרָאֵי וְאַטֵּלִית יַתְכוֹן
כִּדְעַל גַּדְפֵּי נִשְׁרִין וְקָרֵבִית
יַתְכוֹן לְפָלְחָנִי׃

5 וּכְעַן אִם קַבָּלָא
תְקַבְּלוּן (בְּמֵימְרִי) וְתִטְּרוּן
יָת קְיָמִי וּתְהוֹן קֳדָמַי
חַבִּיבִין מִכָּל עַמְמַיָּא
אֲרֵי דִילִי כָּל אַרְעָא׃

6 וְאַתּוּן תְּהוֹן קֳדָמַי
מַלְכִין כַּהֲנִין וְעַם קַדִּישׁ
אִלֵּין פִּתְגָמַיָּא דִתְמַלֵּיל
עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

7 וַאֲתָא מֹשֶׁה וּקְרָא
לְסָבֵי עַמָּא וְסַדַּר
קֳדָמֵיהוֹן יָת כָּל פִּתְגָמַיָּא
הָאִלֵּין דְפַקְּדֵיהּ יְיָ׃

8 וַאֲתִיבוּ כָל עַמָּא
כַּחֲדָא וַאֲמָרוּ כֹּל דְמַלֵּיל
יְיָ נַעְבֵּיד וַאֲתֵיב מֹשֶׁה
יָת פִּתְגָמֵי עַמָּא
קֳדָם יְיָ׃

9 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה הָא
אֲנָא מִתְגְּלֵי לָךְ בְּעֵיבָא
דַעֲנָנָא בְּדִיל דְיִשְׁמַע
עַמָּא בְּמַלָּלוּתִי עִמָּךְ
וְאַף בָּךְ יְהֵימְנוּן לְעָלַם
וְחַוִּי מֹשֶׁה יָת פִּתְגָמֵי
עַמָּא קֳדָם יְיָ׃

יט

1 בַּחֹ֙דֶשׁ֙ הַשְּׁלִישִׁ֔י לְצֵ֥את בְּנֵֽי־
יִשְׂרָאֵ֖ל מֵאֶ֣רֶץ מִצְרָ֑יִם בַּיּ֣וֹם הַזֶּ֔ה
בָּ֖אוּ מִדְבַּ֥ר סִינָֽי׃

2 וַיִּסְע֣וּ מֵרְפִידִ֗ים וַיָּבֹ֙אוּ֙ מִדְבַּ֣ר
סִינַ֔י וַֽיַּחֲנ֖וּ בַּמִּדְבָּ֑ר וַיִּֽחַן־שָׁ֥ם
יִשְׂרָאֵ֖ל נֶ֥גֶד הָהָֽר׃

3 וּמֹשֶׁ֥ה עָלָ֖ה אֶל־הָאֱלֹהִ֑ים
וַיִּקְרָ֨א אֵלָ֤יו יְהוָה֙ מִן־הָהָ֣ר לֵאמֹ֔ר
כֹּ֤ה תֹאמַר֙ לְבֵ֣ית יַעֲקֹ֔ב וְתַגֵּ֖יד
לִבְנֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃

4 אַתֶּ֣ם רְאִיתֶ֔ם אֲשֶׁ֥ר עָשִׂ֖יתִי
לְמִצְרָ֑יִם וָאֶשָּׂ֤א אֶתְכֶם֙ עַל־כַּנְפֵ֣י
נְשָׁרִ֔ים וָאָבִ֥א אֶתְכֶ֖ם אֵלָֽי׃

5 וְעַתָּ֗ה אִם־שָׁמ֤וֹעַ תִּשְׁמְעוּ֙
בְּקֹלִ֔י וּשְׁמַרְתֶּ֖ם אֶת־בְּרִיתִ֑י
וִהְיִ֨יתֶם לִ֤י סְגֻלָּה֙ מִכָּל־הָ֣עַמִּ֔ים
כִּי־לִ֖י כָּל־הָאָֽרֶץ׃

6 וְאַתֶּ֧ם תִּהְיוּ־לִ֛י מַמְלֶ֥כֶת
כֹּהֲנִ֖ים וְג֣וֹי קָד֑וֹשׁ אֵ֚לֶּה הַדְּבָרִ֔ים
אֲשֶׁ֥ר תְּדַבֵּ֖ר אֶל־בְּנֵ֥י יִשְׂרָאֵֽל׃

7 וַיָּבֹ֣א מֹשֶׁ֔ה וַיִּקְרָ֖א לְזִקְנֵ֣י הָעָ֑ם
וַיָּ֣שֶׂם לִפְנֵיהֶ֗ם אֵ֚ת כָּל־הַדְּבָרִ֣ים
הָאֵ֔לֶּה אֲשֶׁ֥ר צִוָּ֖הוּ יְהוָֽה׃

8 וַיַּעֲנ֨וּ כָל־הָעָ֤ם יַחְדָּו֙ וַיֹּ֣אמְר֔וּ
כֹּ֛ל אֲשֶׁר־דִּבֶּ֥ר יְהוָ֖ה נַעֲשֶׂ֑ה וַיָּ֧שֶׁב
מֹשֶׁ֛ה אֶת־דִּבְרֵ֥י הָעָ֖ם אֶל־
יְהוָֽה׃

9 וַיֹּ֨אמֶר יְהוָ֜ה אֶל־מֹשֶׁ֗ה
הִנֵּ֨ה אָנֹכִ֜י בָּ֣א אֵלֶיךָ֮ בְּעַ֣ב הֶֽעָנָן֒
בַּעֲב֞וּר יִשְׁמַ֤ע הָעָם֙ בְּדַבְּרִ֣י עִמָּ֔ךְ
וְגַם־בְּךָ֖ יַאֲמִ֣ינוּ לְעוֹלָ֑ם וַיַּגֵּ֥ד
מֹשֶׁ֛ה אֶת־דִּבְרֵ֥י הָעָ֖ם אֶל־יְהוָֽה׃

ιθ.

1. Τοῦ δὲ μηνὸς τοῦ τρίτου τῆς ἐξόδου τῶν υἱῶν Ισραὴλ ἐκ γῆς αἰγύπτου τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἦλθον εἰς τὴν ἔρημον τοῦ σινᾶ.

2. Καὶ ἐξῆραν ἐκ ῥαφιδεὶν, καὶ ἦλθον εἰς τὴν ἔρημον τοῦ σινᾶ, καὶ παρενέβαλεν ἐκεῖ ἰσραὴλ κατέναντι τοῦ ὄρους.

3. Καὶ Μωϋσῆς ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος τοῦ θεοῦ, καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν ὁ θεὸς ἐκ τοῦ ὄρους λέγων· τάδε ἐρεῖς τῷ οἴκῳ Ιακὼβ, καὶ ἀναγγελεῖς τοῖς υἱοῖς Ισραήλ.

4. Αὐτοὶ ἑωράκατε ὅσα πεποίηκα τοῖς αἰγυπτίοις, καὶ ἀνέλαβον ὑμᾶς ὡς ἐπὶ πτερύγων ἀετῶν, καὶ προσηγαγόμην ὑμᾶς πρὸς ἐμαυτόν.

5. Καὶ νῦν ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσητε τῆς φωνῆς μου, καὶ φυλάξητε τὴν διαθήκην μου, ἔσεσθέ μοι λαὸς περιούσιος ἀπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν. ἐμὴ γάρ ἐστι πᾶσα ἡ γῆ.

6. Ὑμεῖς δὲ ἔσεσθέ μοι βασίλειον ἱεράτευμα. καὶ ἔθνος ἅγιον. ταῦτα τὰ ῥήματα ἐρεῖς τοῖς υἱοῖς Ισραήλ.

7. Ἦλθε δὲ Μωϋσῆς, καὶ ἐκάλησε τοὺς πρεσβυτέρους τοῦ λαοῦ. καὶ εἶπε, καὶ παρέθηκεν αὐτοῖς, πάντας τοὺς λόγους τούτους, οὓς συνέταξεν αὐτοῖς ὁ θεός.

8. Ἀπεκρίθη δὲ πᾶς ὁ λαὸς ὁμοθυμαδὸν, καὶ εἶπαν· πάντα ὅσα εἶπεν ὁ θεὸς ποιήσομεν, καὶ ἀκουσόμεθα. ἀνήνεγκε δὲ Μωϋσῆς τοὺς λόγους τοῦ λαοῦ πρὸς τὸν θεόν.

9. Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωϋσῆν. Ἰδοὺ ἐγὼ παραγίνομαι πρὸς σὲ ἐν στύλῳ νεφέλης, ἵνα ἀκούσῃ ὁ λαὸς λαλοῦντός μου πρὸς σὲ, καὶ σοὶ πιστεύσωσιν εἰς τὸν αἰῶνα. ἀνήγγελε δὲ Μωϋσῆς τὰ ῥήματα τοῦ λαοῦ πρὸς τὸν κύριον.

CAP. XIX.

1. Menſe tertio egreſſionis Iſraël de Terra-Ægypti, in die hac venerunt in ſolitudinem Sinai.

2. Nam profecti de Raphidim, & pervenientes uſque in deſertum Sinai, caſtrametati ſunt in eodem loco, ibique Iſraël fixit tentoria è regione montis.

3. Moyſes autem aſcendit ad Deum: vocavitque eum Dominus de monte, & ait, Hæc dices domui Iacob, & annuntiabis filiis Iſraël:

4. Vos ipſi vidiſtis quæ fecerim Ægyptiis, quomodo portaverim vos ſuper alas aquilarum, & aſſumpſerim mihi.

5. Si ergo audieritis vocem meam, & cuſtodieritis pactum meum, eritis mihi in peculium de cunctis populis: Mea eſt enim omnis terra.

6. Et vos eritis mihi in regnum ſacerdotale, & gens ſancta. hæc ſunt verba quæ loquêris ad filios Iſraël.

7. Venit Moyſes: & convocatis maioribus natu populi, expoſuit omnes ſermones quos mandaverat Dominus.

8. Reſponditque omnis populus ſimul, Cuncta quæ locutus eſt Dominus, faciemus. Cumq; retuliſſet Moyſes verba populi ad Dominum.

9. Ait ei Dominus: iam nunc veniam ad te in caligine nubis, ut audiat me populus loquentem ad te, & credat tibi in perpetuum. Nuntiavit ergo Moyſes verba populi ad Dominum.

Das XIX. Capitel.

JM dritten Mond nach dem außgang der kinder Jſrael auß Egyptenland / Kamen ſie dieſes tages in die Wüſten Sinai.

2. Denn ſie waren außgezogen von Raphidim vnnd wolten in die Wüſten Sinai / vnnd lagerten ſich in der Wüſten daſelbs / gegen dem berg.

3. Vnd Moſe ſteig hinauff zu Gott. Vnnd der HERR rieff jhm vom Berge / vnd ſprach: So ſolt du ſagen zu dem hauſe Jacob / vnd verkündigen den kindern Jſrael.

4. Jhr habt geſehen / was ich den Egyptern gethan hab / vnd wie ich euch getragen habe auff Adeler flügeln / vnd hab euch zu mir bracht.

5. Werdet jr nun meiner ſtimme gehorchen / vnd meinen Bund halten / ſo ſolt jr mein Eigenthumb ſein / für allen Völckern / Denn die gantze Erde iſt mein.

6. Vnnd jhr ſolt mir ein Prieſterlich Königreich / vnd ein heiliges volck ſein. Das ſind die wort / die du den kindern Jſrael ſagen ſolt.

7. Moſe kam / vnd fordert die Elteſten im volck / vnnd leget jhnen alle diſe wort für / die der HERR gebotten hatte.

8. Vnnd alles volck antwortet zu gleich / vnd ſprachen: Alles was der HERR geredt hatt / Wollen wir thun. Vnnd Moſe ſagt die rede des volcks dem HERREN wider.

9. Vnnd der HERR ſprach zu Moſe: Sihe / ich wil zu dir kommen in einer dicken Wolcken / auff daß diß volck meine wort höre / die ich mit dir rede / vnnd glaube dir ewiglich. Vnnd Moſe verkündiget dem HERRN die rede des volcks.

CHAP. XIX.

1. Au premier iour du troiſieme mois, apres que les enfans d'Iſrael furent ſortis du païs d'Egypte, en ce meſme iour-la ils vindrent au deſert de Sinaï.

2. Eſtans donc partis de Rephidim, ils vindrent au deſert de Sinaï, & ſe camperent au deſert: Iſrael, di-ie, ſe campa vis à vis de la montagne.

3. Et Moyſe monta vers Dieu: car l'Eternel l'auoit appelé de la montagne, pour *lui* dire, Ainſi diras-tu à la maiſon de Iacob, & declareras aux enfans d'Iſrael.

4. Vous auez veu ce que i'ai fait aux Egyptiens, & que ie vous ai portés *comme* ſur des ailes d'aigle, & vous ai amenés à moi.

5. Maintenant donc ſi vous obeiſſez à bon eſcient à ma voix, & gardez mon alliance, auſſi ſerez-vous d'entre tous peuples mon plus precieux ioyau, combien que toute la terre m'*appartiene*.

6. Et vous me ſérez vn royaume de ſacrificateurs, & vne nation ſaincte. Ce *ſont* là les propos que tu diras aux enfans d'Iſrael.

7. Puis Moyſe vint & appela les anciens du peuple, & propoſa deuant eux toutes ces choſes-la que l'Eternel lui auoit commandees.

8. Lors tout le peuple d'vn commun accord reſpondit, diſant, Nous ferons tout ce que l'Eternel a dit. Et Moyſe rapporta à l'Eternel toutes les paroles du peuple.

9. Et l'Eternel dit à Moyſe, Voici, ie viendrai à toi en vne eſpeſſe nuee, afin que le peuple oye quand ie parlerai à toi, & auſſi qu'il te croye à iamais: car Moyſe auoit rapoprté à l'Eternel les paroles du peuple.

יט

10 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה אֵיזִיל לְוַת עַמָּא וּתְזַמְּנִנּוּן יוֹמָא דֵין וּמְחַר וִיחַוְּרוּן לְבוּשֵׁיהוֹן׃

11 וִיהוֹן זְמִינִין לְיוֹמָא תְּלִיתָאָה אֲרֵי בְּיוֹמָא תְּלִיתָאָה יִתְגְּלֵי יְיָ לְעֵינֵי כָל עַמָּא עַל טוּרָא דְסִינָי׃

12 וְתִתְחֵים יָת עַמָּא סְחוֹר סְחוֹר לְמֵימַר אִסְתַּמַּרוּ לְכוֹן מִלְּמִיסַק לְטוּרָא וּלְמִקְרַב בְּסוֹפֵיהּ כָּל דְּיִקְרַב בְּטוּרָא אִתְקְטָלָא יִתְקְטֵיל׃

13 לָא תִקְרַב בֵּיהּ יָדָא אֲרֵי אִתְרְגָמָא יִתְרְגֵם אוֹ אִשְׁתְּדָאָה יִשְׁתְּדֵי אִם בְּעִירָא אִם אֱנָשָׁא לָא יִתְקַיָּם בְּמֵיגַד שׁוֹפָרָא אִנּוּן מְרַשַּׁן לְמִיסַק לְטוּרָא׃

14 וּנְחַת מֹשֶׁה מִן טוּרָא לְוַת עַמָּא וְזַמֵּין יָת עַמָּא וְחַוַּרוּ לְבוּשֵׁיהוֹן׃

15 וַאֲמַר לְעַמָּא הֱווֹ זְמִינִין לִתְלָתָא יוֹמִין לָא תִקְרְבוּן לְצַד אִתְּתָא׃

16 וַהֲוָה בְּיוֹמָא תְּלִיתָאָה בְּמֶהֱוֵיהוֹן בְּצַפְרָא וַהֲווֹ קָלִין וּבַרְקִין וַעֲנָנָא תַקִּיף עַל טוּרָא וְקָל שׁוֹפָרָא תַּקִּיף לַחֲדָא וְזָע כָּל עַמָּא דִּי בְמַשְׁרִיתָא׃

17 וְאַפֵּיק מֹשֶׁה יָת עַמָּא לְקַדָּמוּת (מֵימְרָא) דַּייָ מִן מַשְׁרִיתָא וְאִתְעַתַּדוּ בְּשִׁפּוֹלֵי טוּרָא׃

18 וְטוּרָא דְסִינַי תְּנֵן כּוּלֵּיהּ מִן קֳדָם דְּאִתְגְּלִי עֲלוֹהִי יְיָ בְּאֶשָּׁתָא וּסְלֵיק תְּנָנֵיהּ כִּתְנָנָא דְאַתּוּנָא וְזָע כָּל טוּרָא לַחֲדָא׃

יט

10 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵךְ אֶל־הָעָם וְקִדַּשְׁתָּם הַיּוֹם וּמָחָר וְכִבְּסוּ שִׂמְלֹתָם׃

11 וְהָיוּ נְכֹנִים לַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי כִּי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי יֵרֵד יְהוָה לְעֵינֵי כָל־הָעָם עַל־הַר סִינָי׃

12 וְהִגְבַּלְתָּ אֶת־הָעָם סָבִיב לֵאמֹר הִשָּׁמְרוּ לָכֶם עֲלוֹת בָּהָר וּנְגֹעַ בְּקָצֵהוּ כָּל־הַנֹּגֵעַ בָּהָר מוֹת יוּמָת׃

13 לֹא־תִגַּע בּוֹ יָד כִּי־סָקוֹל יִסָּקֵל אוֹ־יָרֹה יִיָּרֶה אִם־בְּהֵמָה אִם־אִישׁ לֹא יִחְיֶה בִּמְשֹׁךְ הַיֹּבֵל הֵמָּה יַעֲלוּ בָהָר׃

14 וַיֵּרֶד מֹשֶׁה מִן־הָהָר אֶל־הָעָם וַיְקַדֵּשׁ אֶת־הָעָם וַיְכַבְּסוּ שִׂמְלֹתָם׃

15 וַיֹּאמֶר אֶל־הָעָם הֱיוּ נְכֹנִים לִשְׁלֹשֶׁת יָמִים אַל־תִּגְּשׁוּ אֶל־אִשָּׁה׃

16 וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בִּהְיֹת הַבֹּקֶר וַיְהִי קֹלֹת וּבְרָקִים וְעָנָן כָּבֵד עַל־הָהָר וְקֹל שֹׁפָר חָזָק מְאֹד וַיֶּחֱרַד כָּל־הָעָם אֲשֶׁר בַּמַּחֲנֶה׃

17 וַיּוֹצֵא מֹשֶׁה אֶת־הָעָם לִקְרַאת הָאֱלֹהִים מִן־הַמַּחֲנֶה וַיִּתְיַצְּבוּ בְּתַחְתִּית הָהָר׃

18 וְהַר סִינַי עָשַׁן כֻּלּוֹ מִפְּנֵי אֲשֶׁר יָרַד עָלָיו יְהוָה בָּאֵשׁ וַיַּעַל עֲשָׁנוֹ כְּעֶשֶׁן הַכִּבְשָׁן וַיֶּחֱרַד כָּל־הָהָר מְאֹד׃

ιθ.

10. Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωϋσῆν· καταβὰς διαμάρτυραι τῷ λαῷ, καὶ ἅγνισον αὐτοὺς σήμερον καὶ αὔριον, καὶ πλυνάτωσαν τὰ ἱμάτια.

11. Καὶ ἔστωσαν ἕτοιμοι εἰς τὴν ἡμέραν τὴν τρίτην. τῇ γὰρ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ καταβήσεται κύριος ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ σινὰ, ἐναντίον παντὸς τοῦ λαοῦ.

12. Καὶ ἀφοριεῖς τὸν λαὸν κύκλῳ, λέγων· προσέχετε ἑαυτοῖς τοῦ ἀναβῆναι εἰς τὸ ὄρος, καὶ θίγειν τι αὐτοῦ. πᾶς ὁ ἁψάμενος τοῦ ὄρους, θανάτῳ τελευτήσει.

13. Οὐχ ἅψεται αὐτοῦ χείρ, ἐν γὰρ λίθοις λιθοβοληθήσεται, ἢ βολίδι κατατοξευθήσεται. ἐάν τε κτῆνος, ἐάν τε ἄνθρωπος, οὐ ζήσεται. ὅταν δὲ αἱ φωναὶ καὶ αἱ σάλπιγγες, καὶ ἡ νεφέλη ἀπέλθῃ ἀπὸ τοῦ ὄρους, ἐκεῖνοι ἀναβήσονται ἐπὶ τὸ ὄρος.

14. Κατέβη δὲ Μωϋσῆς ἐκ τοῦ ὄρους πρὸς τὸν λαὸν, καὶ ἡγίασεν αὐτοὺς, καὶ ἔπλυναν τὰ ἱμάτια αὐτῶν.

15. Καὶ εἶπε τῷ λαῷ· γίνεσθε ἕτοιμοι, τρεῖς ἡμέρας μὴ προσέλθητε γυναικί.

16. Ἐγένετο δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ γενηθέντος πρὸς ὄρθρον, ἐγένοντο φωναὶ, καὶ ἀστραπαὶ, καὶ νεφέλαι γνοφώδεις ἐπ᾽ ὄρους σινὰ, φωνὴ τῆς σάλπιγγος ἤχει μέγα. καὶ ἐπτοήθη πᾶς ὁ λαὸς, ὁ ἐν τῇ παρεμβολῇ.

17. Καὶ ἐξήγαγε Μωϋσῆς τὸν λαὸν εἰς τὴν συνάντησιν τοῦ θεοῦ, ἐκ τῆς παρεμβολῆς. καὶ παρέστησαν ὑπὸ τὸ ὄρος.

18. Τὸ ὄρος τὸ σινὰ ἐκαπνίζετο ὅλον, διὰ τὸ καταβεβηκέναι τὸν θεὸν ἐπ᾽ αὐτὸ ἐν πυρί. ἀνέβαινε δὲ ὁ καπνὸς, ὡσεὶ καπνὸς καμίνου, καὶ ἐξέστη πᾶς ὁ λαὸς σφόδρα.

CAP. XIX.

10. Qui dixit ei: Vade ad populum, & ſanctifica illos hodie,& cras,lauentque veſtimenta ſua,

11. Et ſint parati in diem tertium: in die enim tertia deſcendet Dominus coram omni plebe ſuper montem Sinai.

12. Conſtituesq́; terminos populo per circuitum, & dices ad eos,Cavete ne aſcẽdatis in montem,nec tangatis fines illius: omnis qui tetigerit montem,morte morietur.

13. Manus non tangent eum, ſed lapidibus opprimetur, aut confodietur iaculis: ſive iumentum fuerit, ſive homo,non vivet.cùm cœperit clangere buccina, tunc aſcendant in montem,

14. Deſcenditq́; Moyſes de monte ad populum, & ſanctificavit eum. Cumq́; laviſſent veſtimenta ſua.

15. Ait ad eos, Eſtote parati in diem tertium, & ne appropinquetis uxoribus veſtris,

16. Iamq́; advenerat tertius dies,& mane inclaruerat: & ecce cœperunt audiri tonitrua, ac micare fulgura, & nubes denſiſſima operire montem,clangorq́; buccinę vehementiùs perſtrepebat: & timuit populus qui erat in caſtris.

17. Cumque eduxiſſet eos Moyſes in occurſum Dei de loco caſtrorum,ſteterunt ad radices montis.

18. Totus autem mons Sinai fumabat: eo quòd deſcendiſſet Dominus Deus ſuper eum in igne, & aſcenderet fumus ex eo quaſi de fornace:eratq́; omnis mons terribilis.

Das XIX. Capitel.

10. Der HERR ſprach zu Moſe: Gehe hin zum volck / vnnd heilige ſie heut vnnd morgen / daß ſie jhre kleider waſchen.

11. Vnd bereitt ſeyen auff den dritten tag / Denn am dritten tage wird der HERR fůr allem volck herab fahren auff den berg Sinai.

12. Vnd mache dem volck ein gehege vmbher vnnd ſprich zu jhnen: Hüten euch / daß jr nicht auff den berg ſteiget / noch ſein ende anrůret / Denn wer den Berg anrůret / ſoll des tods ſterben.

13. Keine hand ſol jhn anrůren / ſondern er ſoll geſteinigt oder mit geſchoß erſchoſſen werden / es ſey ein thier oder menſch / ſo ſol er nicht leben. Wenn es aber lange dohnen wird / denn ſollen ſie an den Berg gehen.

14. Moſe ſteig vom Berge zum volck / vnd heiliget ſie / vnnd ſie wuſchen jhre kleider.

15. Vnnd er ſprach zu jhnen: Seydt bereitt auff den dritten tage / vnd keiner nahe ſich zum Weibe.

16. Als nun der dritte tag kam / vnd morgen war / da hub ſich ein donnern vnd blitzen / vnd ein dicke Wolcken auff dem berge / vnd ein dohn einer ſehr ſtarcken Poſaunen. Das gantze volck aber das im lager war / erſchrack.

17. Vnd Moſe fůret das volck auß dem Lager / Gott entgegen / vnnd ſie tratten vnten an den berg.

18. Der gantze Berg aber Sinai rauchet / Darumb daß der HERR herab auff den Berg fuhre mit feur / vnnd ſein Rauch gieng auff / wie ein Rauch vom offen / das der gantze Berg ſehr bebete.

CHAP. XIX.

10. L'Eternel dit auſſi à Moyſe, Va-t'en vers le peuple, & les ſanctifie auiourd'hui & demain, & qu'ils lauẽt leurs veſtemens:

11. Et ſoyent tout-preſts pour le troiſieme iour: car au troiſieme iour l'Eternel deſcendra ſur la montagne de Sinai, tout le peuple le voyant.

12. Or tu mettras des bornes au peuple à l'enuiron, & diras, Donnez-vous garde de monter à la montagne, & de toucher aucune extremité d'icelle. Quiconque touchera à la montagne, on le fera mourir de mort,

13 Nulle main ne le touchera: ains pour certain il ſera lapidé, ou tiré de fleſches: ſoit beſte,ſoit homme, il ne viura point. Quand le cornet ſonnera en long, ils mõteront vers la montagne.

14. Et Moyſe deſcendit de la montagne vers le peuple, & ſanctifia le peuple,& ils lauerent leurs veſtemens,

15. Et il dit au peuple,Soyez tout-preſts pour le troiſieme iour, & n'approchez point de femme.

16. Et le troiſieme iour quãd ce fut au matin, il y eut tonnerres & eſclairs, & vne groſſe nuee ſur la mõtagne, & vn ſon tresfort de cornet: dont tout le peuple qui *eſtoit* au camp,fut effrayé.

17. Lors Moyſe fit ſortit du camp le peuple au deuant de Dieu: & ils s'arreſterent au deſſous de la montagne.

18. Or le mont de Sinai *eſtoit* tout en fumee, d'autant que l'Eternel eſtoit deſcendu deſſus en feu:& la fumee d'icelui montoit comme la fumee d'vne fournaiſe, & toute la montagne trembloit fort.

יט

19 וַהֲוָה קָל שׁוֹפָרָא אָזֵיל וְתָקֵיף לַחֲדָא מֹשֶׁה מְמַלֵּיל וּמִן קֳדָם יְיָ מִתְעַנֵּי לֵיהּ בְּקָל׃

20 וְאִתְגְּלִי יְיָ עַל טוּרָא דְסִינַי לְרֵישׁ טוּרָא וּקְרָא יְיָ לְמֹשֶׁה לְרֵישׁ טוּרָא וּסְלֵיק מֹשֶׁה׃

21 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה חוֹת אַסְהֵיד בְּעַמָּא דִלְמָא יַפְגְּרוּן קֳדָם יְיָ לְמֶחֱזֵי וְיִפֵּל מִנְּהוֹן סַגִּי׃

22 וְאַף כַּהֲנַיָּא דְקָרִיבִין לְשַׁמָּשָׁא קֳדָם יְיָ יִתְקַדְּשׁוּן דִּלְמָא יִתְקוֹף בְּהוֹן יְיָ׃

23 וַאֲמַר מֹשֶׁה קֳדָם יְיָ לָא יִכּוֹל עַמָּא לְמִסַּק לְטוּרָא דְסִינָי אֲרֵי אַתְּ אַסְהֵדְתָּ בָּנָא לְמֵימַר תַּחֵים יָת טוּרָא וְקַדְּשֵׁיהּ׃

24 וַאֲמַר לֵיהּ יְיָ אֱיזַל חוֹת וְתִיסַּק אַתְּ וְאַהֲרֹן עִמָּךְ וְכַהֲנַיָּא וְעַמָּא לָא יַפְגְּרוּן לְמִיסַּק לִקְדָם יְיָ דִּלְמָא יִתְקוֹף בְּהוֹן׃

25 וּנְחַת מֹשֶׁה לְעַמָּא וַאֲמַר לְהוֹן׃

כ

1 וּמַלֵּיל יְיָ יָת כָּל פִּתְגָמַיָּא הָאִלֵּין לְמֵימָר׃

2 אֲנָא יְיָ אֱלָהָךְ ד
דְּאַפֵּקְתָּךְ מֵאַרְעָא ד
דְמִצְרַיִם מִבֵּית ע
עַבְדוּתָא׃

3 לָא יְהֵא לָךְ אֱלָהָא אָחֳרָן בַּר מִנִּי׃

4 לָא תַעְבֵּיד לָךְ צְלֵם וְכָל דְּמוּ דְבִשְׁמַיָּא מִלְּעֵילָא וְדִי בְאַרְעָא מִלְּרַע וְדִי בְמַיָּא מִלְּרַע לְאַרְעָא׃

יט

19 וַיְהִי קוֹל הַשֹּׁפָר הוֹלֵךְ וְחָזֵק מְאֹד מֹשֶׁה יְדַבֵּר וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ בְקוֹל׃

20 וַיֵּרֶד יְהוָה עַל־הַר סִינַי אֶל־רֹאשׁ הָהָר וַיִּקְרָא יְהוָה לְמֹשֶׁה אֶל־רֹאשׁ הָהָר וַיַּעַל מֹשֶׁה׃

21 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה רֵד הָעֵד בָּעָם פֶּן־יֶהֶרְסוּ אֶל־יְהוָה לִרְאוֹת וְנָפַל מִמֶּנּוּ רָב׃

22 וְגַם הַכֹּהֲנִים הַנִּגָּשִׁים אֶל־יְהוָה יִתְקַדָּשׁוּ פֶּן־יִפְרֹץ בָּהֶם יְהוָה׃

23 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה לֹא־יוּכַל הָעָם לַעֲלֹת אֶל־הַר סִינָי כִּי־אַתָּה הַעֵדֹתָה בָּנוּ לֵאמֹר הַגְבֵּל אֶת־הָהָר וְקִדַּשְׁתּוֹ׃

24 וַיֹּאמֶר אֵלָיו יְהוָה לֶךְ־רֵד וְעָלִיתָ אַתָּה וְאַהֲרֹן עִמָּךְ וְהַכֹּהֲנִים וְהָעָם אַל־יֶהֶרְסוּ לַעֲלֹת אֶל־יְהוָה פֶּן־יִפְרָץ־בָּם׃

25 וַיֵּרֶד מֹשֶׁה אֶל־הָעָם וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם׃

כ

1 וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לֵאמֹר׃

2 אָנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים׃

3 לֹא־יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל־פָּנָי׃

4 לֹא־תַעֲשֶׂה לְךָ פֶסֶל וְכָל־תְּמוּנָה אֲשֶׁר בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וַאֲשֶׁר בָּאָרֶץ מִתָּחַת וַאֲשֶׁר בַּמַּיִם מִתַּחַת לָאָרֶץ׃

ιθ.

19. Ἐγίνοντο δὲ αἱ φωναὶ τῆς σάλπιγγος προβαίνουσαι. ἰσχυρότεραι σφόδρα. Μωϋσῆς ἐλάλει, ὁ δὲ θεὸς ἀπεκρίνατο αὐτῷ φωνῇ.

20. Κατέβη δὲ κύριος ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ σινὰ, ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους, καὶ ἐκάλεσε κύριος Μωϋσῆν ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους, καὶ ἀνέβη Μωϋσῆς.

21. Καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς αὐτὸν λέγων· καταβὰς διαμάρτυραι τῷ λαῷ, μή ποτε ἐγγίζωσι πρὸς τὸν θεὸν κατανοῆσαι, καὶ πέσωσιν ἐξ αὐτῶν πλῆθος.

22. Οἱ δὲ ἐγγίζοντες ἱερεῖς κυρίῳ τῷ θεῷ ἁγιασθήτωσαν, μή ποτε ἀπαλλάξῃ ἀπ' αὐτῶν κύριος.

23. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς πρὸς τὸν θεόν. οὐ δυνήσεται ὁ λαὸς προσαναβῆναι εἰς τὸ ὄρος τὸ σινά. σὺ γὰρ διαμεμαρτύρησαι ἡμῖν, λέγων· ἀφόρισαι τὸ ὄρος, καὶ ἁγίασαι αὐτό.

24. Καὶ εἶπεν αὐτῷ κύριος· βάδιζε, κατάβηθι, καὶ ἀνάβηθι σὺ καὶ Ααρὼν μετὰ σοῦ, οἱ δὲ ἱερεῖς καὶ ὁ λαὸς μὴ βιαζέσθωσαν ἀναβῆναι πρὸς τὸν θεὸν, μή ποτε ἀπολέσῃ ἀπ' αὐτῶν κύριος.

25. Κατέβη δὲ Μωϋσῆς πρὸς τὸν λαὸν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς.

ΚΕΦΑΛ. κ.

1. Καὶ ἐλάλησε κύριος πάντας τοὺς λόγους τούτους πρὸς Μωϋσῆν, λέγων.

2. Ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεός σου, ὁ ἐξαγαγών σε ἐκ γῆς αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας

3. Οὐκ ἔσονταί σοι θεοὶ ἕτεροι πλὴν ἐμοῦ.

4. Οὐ ποιήσεις σεαυτῷ εἴδωλον, οὐδὲ παντὸς ὁμοίωμα, ὅσα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ ὅσα ἐν τῇ γῇ κάτω, καὶ ὅσα ἐν τοῖς ὕδασιν ὑποκάτω τῆς γῆς.

CAP. XIX.

19. Et ſonitus buccinæ paulatim creſcebat in maius, & prolixius tendebatut: Moyſes loquebatur, & Deus reſpondebat ei.

20. Deſcenditq́; Dominus ſuper montem Sinai in ipſo montis vertice, & vocavit Moyſen in cacumen eius. Quò cùm aſcendiſſet,

21. Dixit ad eum: Deſcende, & conteſtare populum: ne fortè velit tranſcendere terminos ad videndum Dominum, & pereat ex eis plurima multitudo.

22. Sacerdotes quoq́ue qui accedunt ad Dominum, ſanctificentur, ne percutiat eos.

23. Dixitq́; Moyſes ad Dominum: Non poterit vulgus aſcendere in montem Sinai: tu enim teſtificatus es, & iuſſiſti, dicens: Pone terminos circa montem, & ſanctifica illum.

24. Cui ait Dominus, Vade, deſcende: aſcendesque tu, & Aaron tecum: ſacerdotes autem & populus ne tranſeant terminos, nec aſcendant ad Dominum, ne fortè interficiat illos.

25. Deſcenditq́; Moyſes ad populum, & omnia narravit eis.

CAP. XX.

1. Locutusq́; eſt Dominus cunctos ſermones hos:

2. Ego ſum Dominus Deus tuus, qui eduxi te de Terra Ægypti, de domo ſervitutis.

3. Non habebis deos alienos coram me.

4. Non facies tibi ſculptile, neque omnem ſimilitudinem quæ eſt in cœlo deſuper, & quę in terra deorſum, nec eorum quæ ſunt in aquis ſub terra.

Das XIX. Capitel.

19. Vnnd der Poſaunen dohn ward immer ſtercker. Moſe redet/ vnd GOtt antwortet jhm laut.

20. Als nun der HERR ernider kommen war/ auff dem Berge Sinai/ oben auff ſeine ſpitzen/ fordert er Moſe oben auff die ſpitze des Bergs/ vnnd Moſe ſteig hinauff.

21. Da ſprach der HERR zu jhm: Steig hinab/ vnnd zeuge dem Volck/ daß ſie nicht herzu brechen zum HERREN/ daß ſie jhn ſehen/ vnnd viel auß jhnen fallen.

22. Dazu die Prieſter/ die zum HERRN nahen/ ſollen ſich heiligen/ daß ſie der HERR nicht zuſchmettere.

23. Moſe aber ſprach zum HErrn: Das Volck kan nicht auff den Berg Sinai ſteigen/ denn du haſt vns bezeuget/ vnd geſagt: Mache ein gehege vmb den Berg/ vnd heilige jhn.

24. Vnd der HERR ſprach zu jhm: Gehe hin/ ſteige hinab/ Du vnd Aaron mit dir ſolt herauff ſteigen/ Aber die Prieſter vnd das Volck ſollen nicht herzu brechen/ daß ſie hinauff ſteigen zu dem HERRN/ daß er ſie nicht zuſchmettere.

25. Vnnd Moſe ſteig herunter zum Volck/ vnd ſagts jhnen.

Das XX. Capitel.

VNd Gott redete alle dieſe wort.

2. Jch bin der HErr dein GOtt der ich dich auß Egyptenland/ auß dem Dienſthauſe gefüret habe.

3. Du ſolt kein andere Götter neben mir haben.

4. Du ſolt dir kein Bildniß noch irgend ein gleichniß machen/ weder deß das oben im Himmel/ noch des das vnten auff Erden/ oder des das im Waſſer vnter der Erden iſt.

CHAP. XIX.

19. Et comme le ſon du cornet ſe renforcoit de plus en plus, Moyſe parla, & Dieu lui reſpondit par vne voix.

20. L'Eternel donc eſtant deſcendu ſur la montagne de Sinai, au coupeau de la montagne, il appela Moyſe au coupeau de la montagne: & Moyſe *y* monta.

21. Et l'Eternel dit à Moyſe, Deſcen, ſomme le peuple, de peur qu'ils ne rompent *les bornes pour monter* vers l'Eternel, pour voir, & qu'il ne periſſe multitude de gens d'entre eux.

22. Meſme que les Sacrificateurs s'approchans de l'Eternel, ſe ſanctifient, de peur que parauenture l'Eternel ne ſe rue ſur eux.

23. Et Moyſe dit à l'Eternel, Le peuple ne pourra monter en la montagne de Sinai, pource que tu nous as ſommés, diſant, Mets des bornes en la montagne, & la ſanctifie.

24. Et l'Eternel lui dit, Va, deſcen: puis tu monteras, toi & Aaron auec toi: mais que les Sacrificateurs & le peuple ne rompent point *les bornes* pour monter vers l'Eternel, de peur que parauenture il ne ſe rue ſur eux.

25. Moyſe donc deſcendit vers le peuple: & *le* leur dit.

CHAP. XX.

1. Lors Dieu prononça toutes ces paroles, diſant,

2. Ie *ſuis* l'Eternel ton Dieu, qui t'ai retiré du païs d'Egypte, de la maiſon de ſeruitude.

3. Tu n'auras point d'autres dieux deuant ma face.

4. Tu ne te feras image taillee, ne reſſemblance aucune *des choſes* qui *ſont* là haut és cieux, ni ci bas en la terre, ni és eaux deſſous la terra.

כ

5 לָא תִסְגּוּד לְהוֹן וְלָא תִפְלְחִינּוּן אֲרֵי אֲנָא יְיָ אֱלָהָךְ אֵל קַנָּא מַסְעַר חוֹבֵי אֲבָהָן עַל בְּנִין מָרְדִין עַל דָּר תְּלִיתַאי וְעַל דָּר רְבִיעַאי לְשָׂנְאַי כַּד מַשְׁלְמִין בְּנַיָּא לְמֶחְטֵי בָּתַר חוֹבֵי אֲבָהָתְהוֹן׃

6 וְעָבֵיד טִיבוּ לְאַלְפֵי־דָרִין לְרָחֲמַי וּלְנָטְרֵי פִקּוֹדָי׃

7 לָא תֵימֵי יָת שְׁמָא דַיְיָ אֱלָהָךְ לְמַגָּנָא אֲרֵי לָא יְזַכֵּי יְיָ יָת דְּיֵימֵי בִשְׁמֵיהּ לְשִׁקְרָא׃

8 הֱוֵי דְכִיר יָת יוֹמָא דְשַׁבְּתָא לְקַדָּשׁוּתֵיהּ׃

9 שִׁתָּא יוֹמִין תִּפְלַח וְתַעְבֵּיד כָּל עִיבִידְתָּךְ׃

10 וְיוֹמָא שְׁבִיעָאָה שַׁבְּתָא קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ לָא תַעְבֵּיד כָּל עִיבִידְתָּא אַתְּ וּבְרָךְ וּבְרַתָּךְ עַבְדָּךְ וְאַמְהָתָךְ וּבְעִירָךְ וְגִיּוֹרָךְ דִּי בְקִרְוָךְ׃

11 אֲרֵי שִׁתָּא יוֹמִין עֲבַד יְיָ יָת שְׁמַיָּא וְיָת אַרְעָא יָת יַמָּא וְיָת כָּל דִּי בְהוֹן וְנָח בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה עַל כֵּן בָּרֵיךְ יְיָ יָת יוֹמָא דְשַׁבְּתָא וְקַדְּשֵׁיהּ׃

12 יַקַּר יָת אֲבוּךְ וְיָת אִמָּךְ בְּדִיל דְּיוֹרְכוּן יוֹמָךְ עַל אַרְעָא דַיְיָ אֱלָהָךְ יָהֵיב לָךְ׃

13 לָא תִקְטוֹל נְפַשׁ׃

14 לָא תְגוּף׃

15 לָא תִגְנוֹב׃

16 לָא תַסְהֵיד בְּחַבְרָךְ סַהֲדוּתָא דְשִׁקְרָא׃

17 לָא תַחְמֵיד בֵּיתָא דְחַבְרָךְ לָא תַחְמֵיד אִיתַּת חַבְרָךְ וְעַבְדֵּיהּ וְאַמְתֵיהּ וְתוֹרֵיהּ וַחֲמָרֵיהּ וְכָל דִּי לְחַבְרָךְ׃

כ

5 לֹא־תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא תָעָבְדֵם כִּי אָנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֵל קַנָּא פֹּקֵד עֲוֺן אָבֹת עַל־בָּנִים עַל־שִׁלֵּשִׁים וְעַל־רִבֵּעִים לְשֹׂנְאָי׃

6 וְעֹשֶׂה חֶסֶד לַאֲלָפִים לְאֹהֲבַי וּלְשֹׁמְרֵי מִצְוֺתָי׃

7 לֹא תִשָּׂא אֶת־שֵׁם־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לַשָּׁוְא כִּי לֹא יְנַקֶּה יְהוָה אֵת אֲשֶׁר־יִשָּׂא אֶת־שְׁמוֹ לַשָּׁוְא׃

8 זָכוֹר אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ׃

9 שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעָשִׂיתָ כָּל־מְלַאכְתֶּךָ׃

10 וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא־תַעֲשֶׂה כָל־מְלָאכָה אַתָּה וּבִנְךָ־וּבִתֶּךָ עַבְדְּךָ וַאֲמָתְךָ וּבְהֶמְתֶּךָ וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ׃

11 כִּי שֵׁשֶׁת־יָמִים עָשָׂה יְהוָה אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ אֶת־הַיָּם וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בָּם וַיָּנַח בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי עַל־כֵּן בֵּרַךְ יְהוָה אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת וַיְקַדְּשֵׁהוּ׃

12 כַּבֵּד אֶת־אָבִיךָ וְאֶת־אִמֶּךָ לְמַעַן יַאֲרִכוּן יָמֶיךָ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ׃

13 לֹא תִרְצָח׃

14 לֹא תִנְאָף׃

15 לֹא תִגְנֹב׃

16 לֹא־תַעֲנֶה בְרֵעֲךָ עֵד שָׁקֶר׃

17 לֹא תַחְמֹד בֵּית רֵעֶךָ לֹא־תַחְמֹד אֵשֶׁת רֵעֶךָ וְעַבְדּוֹ וַאֲמָתוֹ וְשׁוֹרוֹ וַחֲמֹרוֹ וְכֹל אֲשֶׁר לְרֵעֶךָ׃

κ'.

5. Οὐ προσκυνήσεις αὐτοῖς, οὐδὲ μὴ λατρεύσεις αὐτοῖς. ἐγὼ γάρ εἰμι κύριος ὁ θεός σου, θεὸς ζηλωτής, ἀποδιδοὺς ἁμαρτίας πατέρων ἐπὶ τέκνα, ἐπὶ τρίτην καὶ τετάρτην γενεὰν τοῖς μισοῦσί με.

6. Καὶ ποιῶν ἔλεος εἰς χιλιάδας τοῖς ἀγαπῶσί με, καὶ τοῖς φυλάσσουσι τὰ προστάγματά μου.

7. Οὐ λήψῃ τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἐπὶ ματαίῳ. οὐ γὰρ μὴ καθαρίσῃ κύριος τὸν λαμβάνοντα τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ ματαίῳ.

8. Μνήσθητι τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων, ἁγιάζειν αὐτήν.

9. Ἓξ ἡμέρας ἐργᾷ, καὶ ποιήσεις πάντα τὰ ἔργα σου.

10. Τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, σάββατα κυρίῳ τῷ θεῷ σου. οὐ ποιήσεις ἐν αὐτῇ πᾶν ἔργον, σὺ καὶ ὁ υἱός σου, καὶ ἡ θυγάτηρ σου, ὁ παῖς σου, καὶ ἡ παιδίσκη σου, ὁ βοῦς σου, καὶ τὸ ὑποζύγιόν σου, καὶ πᾶν κτῆνός σου, καὶ ὁ προσήλυτος ὁ παροικῶν ἐν σοί.

11. Ἐν γὰρ ἓξ ἡμέραις ἐποίησε κύριος τόν τε οὐρανὸν, καὶ τὴν γῆν, καὶ τὴν θάλασσαν, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, καὶ κατέπαυσε τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ. διὰ τοῦτο εὐλόγησε κύριος τὴν ἡμέραν τὴν ἑβδόμην, καὶ ἡγίασεν αὐτήν.

12. Τίμα τὸν πατέρα σου, καὶ τὴν μητέρα σου; ἵνα εὖ σοι γένηται, καὶ ἵνα μακροχρόνιος γένῃ ἐπὶ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς, ἧς κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι.

13. Οὐ φονεύσεις.

14. Οὐ μοιχεύσεις.

15. Οὐ κλέψεις.

16. Οὐ ψευδομαρτυρήσεις κατὰ τοῦ πλησίον σου μαρτυρίαν ψευδῆ.

17. Οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον σου. οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν οἰκίαν τοῦ πλησίον σου, οὔτε τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ, οὔτε τὸν παῖδα αὐτοῦ, οὔτε τὴν παιδίσκην αὐτοῦ, οὔτε τοῦ βοὸς αὐτοῦ, οὔτε τοῦ ὑποζυγίου αὐτοῦ, οὔτε παντὸς κτήνους αὐτοῦ, οὔτε ὅσα τῷ πλησίον σου ἐστί.

CAP. XX.

5. Non adorabis ea, neque coles: ego ſum Dominus Deus tuus fortis, zelotes, viſitans iniquitatem patrum in filios, in tertiam & quartam generationem eorum qui oderunt me:

6. Et faciens miſericordiam in millia his qui diligunt me, & cuſtodiunt prȩcepta mea.

7. Non aſſumes nomen Domini Dei tui in vanum: nec enim habebit inſontem Dominus eum qui aſſumpſerit nomen Domini Dei ſui fruſtra.

8. Memento ut diem Sabbathi ſanctifices.

9. Sex diebus operaberis, & facies omnia opera tua.

10. Septimo autem die Sabbathum Domini Dei tui eſt: non facies omne opus in eo, tu, & filius tuus, & filia tua, ſervus tuus & ancilla tua, iumentum tuum, & advena qui eſt intra portas tuas.

11. Sex enim diebus fecit Dominus cœlum & terram, & mare, & omnia quæ in eis ſunt, & requievit in die ſeptimo, idcirco benedixit Dominus diei Sabbathi, & ſanctificavit eum.

12. Honora patrem tuum & matrem tuam, ut ſis longævus ſuper terram, quam Dominus Deus tuus dabit tibi.

13. Non occides.

14. Non mœchaberis.

15. Non furtum facies.

16. Non loquêris contra proximum tuum falſum teſtimonium.

17. Non concupiſces domum proximi tui: Nec deſiderabis uxorem eius, non ſervum, non ancillam, non bovem, non aſinum, nec omnia quæ illius ſunt.

Das XX. Capitel.

5. Bete ſie nicht an / vnd diene jhnen nicht. Denn ich der HERR dein GOtt / bin ein eiferiger GOtt / der da heimſuchet der Väter miſſethat an den Kindern / biß in das dritte vnnd vierdte Glied / die mich haſſen.

6. Vnnd thu barmhertzigkeit an vilen tauſenten / die mich lieb haben / vnd meine Gebot halten.

7. Du ſolt den Namen des HErrn deines Gottes nicht mißbrauchen / Denn der HERR wird den nicht vngeſtrafft laſſen / der ſeinen Namen mißbraucht.

8. Gedencke des Sabbaths tags / daß du jhn heiligeſt.

9. Sechs tage ſolt du arbeiten / vnnd alle dein ding beſchicken.

10. Aber am ſiebenden tag iſt der Sabbath des HERREN deines Gottes / da ſolt du kein werck thun / noch dein Sohn / noch dein Tochter / noch dein Knecht / noch dein Magd / noch dein Vieh / noch dein Frembdlinger / der in deinen Thoren iſt.

11. Denn ſechs tage hat der HERR Himmel vnd Erden gemacht / vnd das Meer / vnd alles was drinnen iſt / vnnd ruhete am ſiebenden tage / Darumb ſegenet der HERR den Sabbathtag / vnd heiliget jhn.

12. Du ſolt deinen Vater vnnd deine Mutter ehren / auff daß du lang lebeſt im Lande / daß dir der HErr dein Gott gibt.

13. Du ſolt nicht tödten.

14. Du ſolt nicht ehebrechen.

15. Du ſolt nicht ſtelen.

16. Du ſolt kein falſche zeugniß reden wider deinen Nechſten.

17. Laß dich nicht gelůſten deines Nechſten Hauß. Laß dich nicht gelůſten deines Nechſten Weibs / noch ſeines Knechts / noch ſeiner Magd / noch ſeines Ochſen / noch ſeines Eſels / noch alles das dein Nechſter hat.

CHAP. XX.

5. Tu ne te proſterneras point deuant icelles, & ne les ſeruiras: car ie *ſuis* l'Eternel ton Dieu, le *Dieu* Fort, *qui eſt* ialoux, puniſſant l'iniquité des peres ſur les enfans, en la troiſieme & quatrieme generation de ceux qui me haïſſent.

6. Et faiſant miſericorde en mille *generations* à ceux qui m'aiment & à ceux qui gardent mes commandemens.

7. Tu ne prendras point le nom de l'Eternel ton Dieu en vain: car l'Eternel ne tiendra point pour innocent celui qui aura pris ſon nom en vain.

8. Aye ſouuenance du iour du repos, pour le ſanctifier.

9. Six iours tu trauailleras, & feras toute ton œuure:

10. Mais le ſeptieme iour *eſt* le repos de l'Eternel ton Dieu. Tu ne feras aucuné œuure en icelui, toi, ne ton fils, ni ta fille, ni ton ſeruiteur, ni ta ſeruante, ni ton beſtail, ni ton eſtranger qui *eſt* dedans tes portes.

11. Car en ſix iours l'Eternel a fait les cieux & la terre, & la mer, & tout ce qui *eſt* en iceux, & s'eſt repoſé au ſeptieme iour: & pourtant l'Eternel a benit le iour du repos, & l'a ſanctifié.

12. Honore ton pere & ta mere, afin que tes iours ſoyent prolongés ſur la terre, laquelle l'Eternel ton Dieu te donne.

13. Tu ne tueras point.

14. Tu ne paillarderas point.

15. Tu ne deſroberas point.

16. Tu ne diras point faux teſmoignage contre ton prochain.

17. Tu ne conuoiteras point la maiſon de ton prochain: Tu ne conuoiteras point la femme de ton prochain, ni ſon ſeruiteur, ni ſa ſeruante, ni ſon bœuf, ni ſon aſne, ni aucune choſe qui *ſoit* à ton prochain.

כ

18 וְכָל עַמָּא חָזָן יָת
קָלַיָּא וְיָת בָּעוּרַיָּא וְיָת קָל
שׁוֹפָרָא וְיָת טוּרָא תְּנָן
וַחֲזָא עַמָּא וְזָעוּ וְקָמוּ
מֵרָחִיק׃

19 וַאֲמַרוּ לְמשֶׁה מַלֵּיל
אַתְּ עִמָּנָא וּנְקַבֵּיל וְלָא
יִתְמַלֵּיל עִמָּנָא מֵימַר מִן
קֳדָם יְיָ דִּלְמָא נְמוּת׃

20 וַאֲמַר משֶׁה לְעַמָּא
לָא תִּדְחֲלוּן אֲרֵי בְּדִיל
לְנַסָּאָה יַתְכוֹן אִתְגְּלִי
יְקָרָא דַיְיָ וּבְדִיל דִּתְהֵי
דַחַלְתֵיהּ עַל אַפֵּיכוֹן בְּדִיל
דְּלָא תְחוּבוּן׃

21 וְקָם עַמָּא מֵרָחִיק
וּמשֶׁה קְרֵיב לְצֵית
אַמִּטְתָא דְּתַמָּן יְקָרָא
דַיְיָ׃

22 וַאֲמַר יְיָ לְמשֶׁה
כִּדְנַן תֵּימַר לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל
אַתּוּן חֲזֵיתוּן אֲרֵי מִן
שְׁמַיָּא מַלֵּילִית עִמְּכוֹן׃

23 לָא תַעְבְּדוּן קֳדָמַי
דַּחֲלָן דִּכְסַף וְדַחֲלָן דִּדְהַב
לָא תַעְבְּדוּן לְכוֹן׃

24 מַדְבַּח אַדְמֵיתָא
תַּעְבֵּיד קֳדָמַי וְתִיכּוֹס
עֲלוֹהִי יַת עֲלָוָתָךְ וְיָת
נִכְסַת קוּדְשָׁךְ מִן עָנָךְ וּמִן
תּוֹרָךְ בְּכָל אַתְרָא דְּאַשְׁרֵי
שְׁכִנְתִּי לְתַמָּן אֶשְׁלַח
בִּרְכְתִי לָךְ וַאֲבָרְכִינָּךְ׃

25 וְאִם מַדְבַּח אַבְנִין
תַּעְבֵּיד קֳדָמַי לָא תִבְנֵי
יַתְהֵן פְּסִילָן דִּלְמָא תָרֵים
חַרְבָּךְ עֲלָהָא וְתַחְלִינַּהּ׃

26 וְלָא תִיסַּק בְּדַרְגִּין עַל
מַדְבְּחִי דְּלָא תִתְגְּלֵי
עֲרְיָתָךְ עֲלוֹהִי׃

כא

1 וְאִלֵּין דִּינַיָּא דְּתַסְדַּר
קֳדָמֵיהוֹן׃

2 אֲרֵי תִזְבּוֹן עַבְדָּא בַר
יִשְׂרָאֵל שִׁית שְׁנִין יִפְלַח
וּבְשַׁתָּא שְׁבִיעֵיתָא יִפּוֹק
לְבַר חוֹרִין מַגָּן׃

כ

18 וְכָל־הָעָם רֹאִים אֶת־הַקּוֹלֹת
וְאֶת־הַלַּפִּידִם וְאֵת קוֹל הַשֹּׁפָר
וְאֶת־הָהָר עָשֵׁן וַיַּרְא הָעָם
וַיָּנֻעוּ וַיַּעַמְדוּ מֵרָחֹק׃

19 וַיֹּאמְרוּ אֶל־מֹשֶׁה דַּבֵּר־
אַתָּה עִמָּנוּ וְנִשְׁמָעָה וְאַל־יְדַבֵּר
עִמָּנוּ אֱלֹהִים פֶּן־נָמוּת׃

20 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָעָם אַל־
תִּירָאוּ כִּי לְבַעֲבוּר נַסּוֹת אֶתְכֶם
בָּא הָאֱלֹהִים וּבַעֲבוּר תִּהְיֶה יִרְאָתוֹ
עַל־פְּנֵיכֶם לְבִלְתִּי תֶחֱטָאוּ׃

21 וַיַּעֲמֹד הָעָם מֵרָחֹק וּמֹשֶׁה נִגַּשׁ
אֶל־הָעֲרָפֶל אֲשֶׁר־שָׁם הָאֱלֹהִים׃

22 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה כֹּה
תֹאמַר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אַתֶּם
רְאִיתֶם כִּי מִן־הַשָּׁמַיִם דִּבַּרְתִּי
עִמָּכֶם׃

23 לֹא תַעֲשׂוּן אִתִּי אֱלֹהֵי כֶסֶף
וֵאלֹהֵי זָהָב לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם׃

24 מִזְבַּח אֲדָמָה תַּעֲשֶׂה לִּי
וְזָבַחְתָּ עָלָיו אֶת־עֹלֹתֶיךָ וְאֶת־
שְׁלָמֶיךָ אֶת־צֹאנְךָ וְאֶת־בְּקָרֶךָ
בְּכָל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַזְכִּיר אֶת־
שְׁמִי אָבוֹא אֵלֶיךָ וּבֵרַכְתִּיךָ׃

25 וְאִם־מִזְבַּח אֲבָנִים תַּעֲשֶׂה־לִּי
לֹא־תִבְנֶה אֶתְהֶן גָּזִית כִּי חַרְבְּךָ
הֵנַפְתָּ עָלֶיהָ וַתְּחַלְלֶהָ׃

26 וְלֹא־תַעֲלֶה בְמַעֲלֹת עַל־
מִזְבְּחִי אֲשֶׁר לֹא־תִגָּלֶה עֶרְוָתְךָ
עָלָיו׃

כא

1 וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תָּשִׂים
לִפְנֵיהֶם׃

2 כִּי תִקְנֶה עֶבֶד עִבְרִי שֵׁשׁ
שָׁנִים יַעֲבֹד וּבַשְּׁבִעִת יֵצֵא
לַחָפְשִׁי חִנָּם׃

κ´.

18. Πᾶς δὲ ὁ λαὸς ἑώρα τὴν φωνὴν, καὶ τὰς λαμπάδας καὶ τὴν φωνὴν τῆς σάλπιγγος, καὶ τὸ ὄρος καπνίζον. Φοβηθέντες δὲ πᾶς ὁ λαὸς ἔστησαν μακρόθεν.

19. Καὶ εἶπε πρὸς Μωϋσῆν· λάλησον σὺ ἡμῖν, καὶ μὴ λαλείτω πρὸς ἡμᾶς ὁ θεὸς, μήποτε ἀποθάνωμεν.

20. Καὶ λέγει αὐτοῖς Μωϋσῆς· θαρσεῖτε, ἕνεκεν γὰρ τοῦ πειράσαι ὑμᾶς παρεγενήθη ὁ θεὸς πρὸς ὑμᾶς, ὅπως ἂν γένηται ὁ φόβος αὐτοῦ ἐν ἡμῖν, ἵνα μὴ ἁμαρτάνητε.

21. Εἱστήκει δὲ πᾶς ὁ λαὸς μακρόθεν, Μωϋσῆς δὲ εἰσῆλθεν εἰς τὸν γνόφον οὗ ἦν ὁ θεός.

22. Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωϋσῆν· τάδε ἐρεῖς τῷ οἴκῳ Ἰακὼβ, καὶ ἀναγγελεῖς τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ· ὑμεῖς ἑωράκατε ὅτι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λελάληκα πρὸς ὑμᾶς·

23. Οὐ ποιήσετε ἑαυτοῖς θεοὺς ἀργυροῦς, καὶ θεοὺς χρυσοῦς οὐ ποιήσετε ὑμῖν αὐτοῖς.

24. Θυσιαστήριον ἐκ γῆς ποιήσετέ μοι, καὶ θύσετε ἐπ' αὐτῷ τὰ ὁλοκαυτώματα ὑμῶν, καὶ τὰ σωτήρια ὑμῶν, τὰ πρόβατα, καὶ τοὺς μόσχους ὑμῶν ἐν παντὶ τόπῳ, οὗ ἐὰν ἐπονομάσω τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ. καὶ ἥξω πρὸς σὲ, καὶ εὐλογήσω σε.

25. Ἐὰν δὲ θυσιαστήριον ἐκ λίθων ποιήσῃς μοι, οὐκ οἰκοδομήσεις αὐτοὺς τμητούς. τὸ γὰρ ἐγχειρίδιόν σου ἐπιβέβληκας ἐπ' αὐτὰ, καὶ μεμίανται.

26. Οὐκ ἀναβήσῃ ἀναβαθμίσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν μου, ὅπως μὴ ἀποκαλύψῃς τὴν ἀσχημοσύνην σου ἐπ' αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛ. κά.

1. Καὶ ταῦτα τὰ δικαιώματα ἃ παραθήσεις ἐνώπιον αὐτῶν.

2. Ἐὰν κτήσῃ παῖδα ἑβραῖον, ἓξ ἔτη δουλεύσει σοι, τῷ δὲ ἔτει τῷ ἑβδόμῳ ἐξαποστελεῖς αὐτὸν ἐλεύθερον δωρεάν.

CAP. XX.

18. Cunctus autem populus videbat voces & lampades, & ſonitum buccinæ, montemque fumantem: & perterriti ac pavore concuſſi, ſteterunt procul.

19. Dicentes Moyſi, Loquere tu nobis, & audiemus: non loquatur nobis Dominus, ne forte moriamur.

20. Et ait Moyſes ad populum, Nolite timere: ut enim probaret vos venit Deus, & ut terror illius eſſet in vobis, & non peccaretis.

21. Stetitque populus de longè. Moyſes autem acceſſit ad caliginem in qua erat Deus.

22. Dixit præterea Dominus ad Moyſen, Hæc dices filiis Iſraël: Vos vidiſtis quòd de cœlo locutus ſim vobis.

23. Non facietis deos argenteos, nec deos aureos facietis vobis.

24. Altare de terra facietis mihi, & offeretis ſuper eo holocauſta & pacifica veſtra, oves veſtras & boves in omni loco in quo memoria fuerit nominis mei: veniam ad te, & benedicam tibi.

25. Quòd ſi altare lapideum feceris mihi, non ædificabis illud de ſectis lapidibus: ſi enim levaveris cultrum ſuper eum, polluetur.

26. Non aſcendes per gradus ad altare meum, ne reveletur turpitudo tua.

CAP. XXI.

1. Hæc ſunt iudicia quæ propones eis:

2. Si emeris ſervum Hebræum, ſex annis ſerviet tibi: in ſeptimo egredietur liber gratis.

Das XX. Capitel.

18. Vnnd alles Volck ſahe den Donner vnd blitz/vnnd den dohn der Poſaunen/ vnnd den Berg rauchen. Da ſie aber ſolches ſahen / flohen ſie vnd tratten von ferne.

19. Vnd ſprachen zu Moſe: Rede du mit vns / wir wollen gehorchen / vnnd laß Gott nicht mit vns reden / wir möchten ſonſt ſterben.

20. Moſe aber ſprach zum Volck: Förchtet euch nicht/denn Gott iſt kommen/daß er euch verſuchte/vnd daß ſeine forcht euch fůr augen were / daß jhr nicht ſündiget.

21. Alſo trat das Volck von ferne / Aber Moſe macht ſich hinzu ins tunckel / da Gott innen war.

22. Vnd der HERR ſprach zu jhm: Alſo ſolt du den Kindern Iſrael ſagen/ Jhr habt geſehen/daß ich mit euch vom Himmel geredt habe.

23. Darumb ſolt jr nichts neben mir machen/Silbern vnnd Gůldene Götter ſolt jhr nicht machen.

24. Einen Altar von Erden mache mir/darauff du dein Brandopffer vnd Danckopffer/deine Schaf vnnd Rinder opfferſt. Denn an welchem ort ich meines Namens gedechtniß ſtifften werde/da wil ich zu dir kommen / vnnd dich ſegenen.

25. Vnnd ſo du mir einen ſteinern Altar wilt machen / ſolt du jhn nicht von gehawen ſteinen bawen / Denn wo du mit deinem meſſer drůber fůreſt/ſo wirſtu jhn entweihen.

26. Du ſolt auch nicht auff ſtuffen zu meinem Altar ſteigen/daß nicht deine ſchame auffgedeckt werde fůr jhm.

Das XXI. Capitel.

DJß ſindt die Rechte / die du jhnen ſolt fůrlegen.

2. So du ein Ebreiſchen Knecht kauffeſt/der ſol dir ſechs Jar dienen/im ſiebenden Jahr ſol er frey ledig außgehen.

CHAP. XX.

18. Or tout le peuple apperceuoit les tonnerres, les brandons, le ſon du cornet, & la montagne fumante: le peuple donc voyant cela, trembloit, & ſe tenoit loin.

19. Parquoi ils dirent à Moyſe, Toi parle auec nous, & nous eſcouterons: mais que Dieu ne parle point auec nous, de peur que nous ne mourions.

20. Lors Moyſe dit au peuple, Ne craignez point: car Dieu eſt venu pour vous eſprouuer, & afin que ſa crainte ſoit deuant vous, à ce que vous ne pechiez point.

21. Le peuple donc ſe tint loin: mais Moyſe s'approcha de l'obſcurité en laquelle Dieu *eſtoit*.

22. Et l'Eternel dit à Moyſe, Ainſi diras-tu aux enfans d'Iſrael, Vous auez veu que i'ai parlé à vous des cieux.

23. Vous ne *vous* ferez point auec moi de dieux d'argent, & ne vous ferez point de dieux d'or.

24. Tu me feras vn autel de terre, ſur lequel tu ſacrifieras tes holocauſtes, & tes oblations de proſperités, ton menu & gros beſtail: en quelque lieu que ce ſoit que ie mettrai la memoire de mon Nom, ie viendrai à toi, & te benirai.

25. Que ſi tu me fais vn autel de pierres, tu ne les tailleras point: ſi tu leues le fer ſur icelui, tu le pollueras.

26. Et tu ne monteras point à mon autel par degrés, de peur que ta vergongne ne ſoit deſcouuerte aupres d'icelui.

CHAP. XXI.

1. Ce ſont ici les loix que tu leur propoſeras.

2. Si tu achetes vn eſclaue Hebrieu, il te ſeruira ſix ans, & au ſeptieme il ſortira pour eſtre franc ſans rien payer.

כא

3 אִם בִּלְחוֹדוֹהִי יֵעוֹל
בִּלְחוֹדוֹהִי יִפּוֹק אִם בְּעֵיל
אִתְּתָא הוּא וְתִפּוֹק
אִתְּתֵיהּ עִמֵּיהּ׃

4 אִם רִבּוֹנֵיהּ יִתֵּן לֵיהּ
אִתְּתָא וְתֵלִיד לֵיהּ בְּנִין אוֹ
בְנָן אִתְּתָא וּבְנָהָא תְּהֵי
לְרִבּוֹנַהָא וְהוּא יִפּוֹק
בִּלְחוֹדוֹהִי׃

5 וְאִם מֵימַר יֵימַר
עַבְדָּא רְחֶמְנָא יָת רִבּוֹנִי
יָת אִתְּתִי וְיָת בְּנַי לָא
אֶפּוֹק בַּר חוֹרִין׃

6 וִיקָרְבִינֵּיהּ רִבּוֹנֵיהּ ל
לִקְדָם דַּיָּנַיָּא וִיקָרְבִינֵּיהּ
לְוַת דַּשָּׁא אוֹ לְוַת מְזוּזְתָא
וְיִרְצַע רִבּוֹנֵיהּ יָת אוּדְנֵיהּ
בְּמַרְצְעָא וִיהֵי לֵיהּ עֲבֵיד
פָּלַח לְעָלַם׃

7 וַאֲרֵי יְזַבִּין גְּבַר יָת
בְּרַתֵּיהּ לְאַמְהוּ לָא תִיפּוֹק
כְּמַפְּקָנוּת עַבְדַיָּא׃

8 אִם בִּישְׁתָא בְּעֵינֵי
רִבּוֹנַהָא דְּקַיְּמַהּ לֵיהּ
וְיִפְרְקִינַּהּ לִגְבַר אָחֳרָן
לֵית לֵיהּ רְשׁוּ לְזַבָּנַהּ
בְּמִשְׁלְטֵיהּ בַּהּ׃

9 וְאִם לִבְרֵיהּ יְקַיְּמִינַּהּ
כְּהִלְכַת בְּנָת יִשְׂרָאֵל
יַעְבֵּיד לַהּ׃

10 אִם אָחֳרַנְתָּא יִסַּב
לֵיהּ זִיוְנַהּ כְּסוּתַהּ וְעוֹנְתַהּ
לָא יִמְנַע׃

11 וְאִם תְּלָת אִלֵּין לָא
יַעְבֵּיד לַהּ וְתִפּוֹק מַגָּן
בְּלָא כְסַף׃

12 דְּיִמְחֵי גְּבַר וְיִמּוּת
אִתְקְטָלָא יִתְקְטֵיל׃

13 וּדְלָא כְמַן לֵיהּ וּמִן
קֳדָם יְיָ אִתְמְסַר לִידֵיהּ
וְאֲשַׁוֵּי לָךְ אַתְרָא דִּיעֲרוֹק
לְתַמָּן׃

כא

3 אִם־בְּגַפּוֹ יָבֹא בְּגַפּוֹ יֵצֵא
אִם־בַּעַל אִשָּׁה הוּא וְיָצְאָה
אִשְׁתּוֹ עִמּוֹ׃

4 אִם־אֲדֹנָיו יִתֶּן־לוֹ אִשָּׁה
וְיָלְדָה־לוֹ בָנִים אוֹ בָנוֹת הָאִשָּׁה
וִילָדֶיהָ תִּהְיֶה לַאדֹנֶיהָ וְהוּא
יֵצֵא בְגַפּוֹ׃

5 וְאִם־אָמֹר יֹאמַר הָעֶבֶד אָהַבְתִּי
אֶת־אֲדֹנִי אֶת־אִשְׁתִּי וְאֶת־בָּנָי
לֹא אֵצֵא חָפְשִׁי׃

6 וְהִגִּישׁוֹ אֲדֹנָיו אֶל־הָאֱלֹהִים
וְהִגִּישׁוֹ אֶל־הַדֶּלֶת אוֹ אֶל־
הַמְּזוּזָה וְרָצַע אֲדֹנָיו אֶת־אָזְנוֹ
בַּמַּרְצֵעַ וַעֲבָדוֹ לְעֹלָם׃

7 וְכִי־יִמְכֹּר אִישׁ אֶת־בִּתּוֹ
לְאָמָה לֹא תֵצֵא כְּצֵאת הָעֲבָדִים׃

8 אִם־רָעָה בְּעֵינֵי אֲדֹנֶיהָ
אֲשֶׁר־לֹא יְעָדָהּ וְהֶפְדָּהּ לְעַם
נָכְרִי לֹא יִמְשֹׁל לְמָכְרָהּ בְּבִגְדוֹ־
בָהּ׃

9 וְאִם־לִבְנוֹ יִיעָדֶנָּה כְּמִשְׁפַּט
הַבָּנוֹת יַעֲשֶׂה־לָּהּ׃

10 אִם־אַחֶרֶת יִקַּח־לוֹ שְׁאֵרָהּ
כְּסוּתָהּ וְעֹנָתָהּ לֹא יִגְרָע׃

11 וְאִם־שְׁלָשׁ־אֵלֶּה לֹא יַעֲשֶׂה
לָהּ וְיָצְאָה חִנָּם אֵין כָּסֶף׃

12 מַכֵּה אִישׁ וָמֵת מוֹת יוּמָת׃

13 וַאֲשֶׁר לֹא צָדָה וְהָאֱלֹהִים
אִנָּה לְיָדוֹ וְשַׂמְתִּי לְךָ מָקוֹם
אֲשֶׁר יָנוּס שָׁמָּה׃

κά.

3. Ἐὰν δὲ αὐτὸς μόνος εἰσέλθῃ, καὶ μόνος ἐξελεύσεται· ἐὰν δὲ γυνὴ συνεισέλθῃ μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἡ γυνὴ συνεξελεύσεται μετ᾽ αὐτοῦ.

4. Ἐὰν δὲ ὁ κύριος δῷ αὐτῷ γυναῖκα, καὶ τέκνοι αὐτῷ υἱοὺς, ἢ θυγατέρας, ἡ γυνὴ καὶ τὰ παιδία ἔσται τῷ κυρίῳ αὐτοῦ, αὐτὸς δὲ μόνος ἐξελεύσεται μετ᾽ αὐτοῦ.

5. Ἐὰν δὲ ἀποκριθεὶς εἴπῃ ὁ παῖς, ἠγάπηκα τὸν κύριόν μου, καὶ τὴν γυναῖκά μου καὶ τὰ παιδία μου, οὐκ ἀποτρέχω ἐλεύθερος.

6. Προσάξει αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ πρὸς τὸ κριτήριον τοῦ θεοῦ, καὶ τότε προσάξει αὐτὸν πρὸς τὴν θύραν ἐπὶ τὸν σταθμὸν, καὶ τρυπήσει ὁ κύριος αὐτοῦ τὸ οὖς τῷ ὀπητίῳ, καὶ δουλεύσει αὐτῷ εἰς τὸν αἰῶνα.

7. Ἐὰν δέ τις ἀποδῶται τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα οἰκέτιν, οὐκ ἀπελεύσεται ὥσπερ ἀποτρέχουσιν αἱ δοῦλαι.

8. Ἐὰν μὴ εὐαρεστήσῃ ἐν ὀφθαλμοῖς τῷ κυρίῳ αὐτῆς, ἣν οὐ καθωμολογήσατο αὐτὴν, ἀπολυτρώσει αὐτήν. ἔθνει δὲ ἀλλοτρίῳ οὐ κύριός ἐστι πωλεῖν αὐτὴν, διότι ἠθέτησεν ἐν αὐτῇ.

9. Ἐὰν δὲ τῷ υἱῷ αὐτοῦ καθομολογήσηται αὐτὴν, κατὰ τὸ δικαίωμα τῶν θυγατέρων ποιήσει αὐτῇ.

10. Ἐὰν δὲ ἄλλην λάβῃ ἑαυτῷ, τὰ δέοντα, καὶ τὸν ἱματισμὸν, καὶ τὴν ὁμιλίαν αὐτῆς οὐκ ἀποστερήσει.

11. Ἐὰν δὲ τὰ τρία ταῦτα μὴ ποιήσῃ αὐτῇ, ἐξελεύσεται δωρεὰν ἄνευ ἀργυρίου.

12. Ἐὰν δὲ πατάξῃ τίς τινα, καὶ ἀποθάνῃ, θανάτῳ θανατούσθω.

13. Εἰ δὲ οὐχ ἑκὼν, ἀλλὰ ὁ θεὸς παρέδωκεν εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ, δώσω σοι τόπον, οὗ φεύξεται ἐκεῖ ὁ φονεύσας.

CAP. XXI.

3. Cum quali veſte intravérit, cum tali exeat: ſi habens uxorem, & uxor egredietur ſimul.

4. Sin autem dominus dederit illi uxorem, & pepererit filios & filias: mulier & liberi eius erunt domini ſui, ipſe verò exibit cum veſtitu ſuo.

5. Quòd ſi dixerit ſervus, diligo dominum meum & uxorem ac liberos, non egrediar liber:

6. Offeret eum dominus diis, & applicabitur ad oſtium & poſtes, perforabitque aurem eius ſubula, & erit ei ſervus in ſeculum.

7. Si quis vendiderit filiam ſuam in famulam, non egredietur ſicut ancillæ exire conſueverunt.

8. Si diſplicuerit oculis domini ſui cui tradita fuerat, dimittet eam: populo autem alieno vendendi non habebit poteſtatem, ſi ſpreverit eam.

9. Sin autem filio ſuo deſponderit eam, iuxta morem filiarum faciet illi.

10. Quod ſi alteram ei acceperit, providebit puellæ nuptias, & veſtimenta, & pretium pudicitiæ non negabit.

11. Si tria iſta non fecerit, egredietur gratis abſque pecunia.

12. Qui percuſſerit hominem volens occidere, morte moriatur.

13. Qui autem non eſt inſidiatus, ſed Deus illum tradidit in manus eius: conſtituam tibi locum in quem fugere debeat.

Das XXI. Capitel.

3. Iſt er ohn Weib kommen/ ſo ſol er auch ohn Weib außgehen/ Iſt er aber mit Weib kommen/ ſo ſol ſein Weib mit jm außgehen.

4. Hat jm aber ſein Herꝛ ein weib gegeben/ vnnd hat ſöhne oder töchter gezeuget/ ſo ſol das weib vnnd die kinder ſeines herꝛn ſein/ er aber ſol ohn weib außgehen.

5. Spricht aber der knecht: Ich hab meinen herꝛn lieb/ vnd mein weib vnnd kind/ ich wil nicht frey werden.

6. So bringe jhn ſein Herꝛ für die götter/ vnnd halt jhn an die thür oder pfoſten/ vnd bore jn mit einen pfrimen durch ſein ohre/ vnd er ſey ſein Knecht ewig.

7. Verkaufft jemand ſeine Tochter zur Magd/ ſo ſoll ſie nicht außgehen wie die knechte.

8. Gefellet ſie aber jhrem herꝛn nicht/ vnd wil jhr nicht zur Ehe helffen/ ſo ſol er ſie zu löſen geben/ Aber vnter ein frembd volck ſie zuverkauffen hat er nicht macht/ weil er ſie verſchmehet hat.

9. Vertrauet er ſie aber ſeinem ſohn/ ſo ſol er Tochterrecht an jhr thun.

10. Gibt er jm aber ein andere/ ſo ſol er jr an jrem futter/ decke vnd Eheſchuld nicht abbrechen.

11. Thut er diſe drey nicht/ ſo ſol ſie frey außgehen/ ohn Löſegelt

12 Wer einen menſchen ſchlegt daß er ſtirbt/ der ſol des tods ſterben.

13. Hat er jhm aber nicht nachgeſtellet/ ſondern GOtt hat jhn laſſen ohngefehr inn ſeine hende fallen/ ſo wil ich dir einen Ort beſtimmen/ dahin er fliehen ſol.

CHAP. XXI.

3. S'il eſt venu auec ſon corps *ſeulement*, il ſortira auec ſon corps: s'il auoit femme, ſa femme auſſi ſortira auec lui.

4. Si ſon maiſtre lui a donné femme, qui lui ait enfanté fils, ou filles, la femme & les enfans d'elle ſeront à ſon maiſtre: mais icelui ſortira auec ſon corps.

5. Que ſi l'eſclaue dit franchement, I'aime mon maiſtre, ma femme, & mes enfans, ie ne ſortirai point franc:

6. Lors ſon maiſtre le fera venir deuant les iuges, & le fera approcher de la porte, ou du poſteau, & ſon maiſtre lui percera l'oreille d'vne aleſne: & il lui ſeruira à touſiours.

7. Si quelcun vend ſa fille pour *eſtre* eſclaue, elle ne ſortira point comme les eſclaues ſortent.

8. Si elle deſplaiſt à ſon maiſtre qui ne l'aura point fiancee, il la fera racheter: *&* n'aura point de puiſſance de la vendre à peuple eſtrange, ſe portant deſloyaument enuers elle.

9. Mais s'il l'a fiancee à ſon fils, il lui fera ſelon le droict des filles.

10. Que s'il en prend vne autre pour lui, il ne rabbatra rien de ſa nourriture, de ſa veſture, ni de l'amitié qui lui eſt deuë.

11. S'il ne lui fait ces trois choſes, elle ſortira ſans payer aucun argent.

12. Qui aura frapé vn homme tellement qu'il en meure, on le fera mourir de mort.

13. Toutesfois *celui* qui n'aura point aguetté, mais Dieu par occaſion *l'*aura fait rencontrer à la main d'icelui, ie t'ordonnerai vn lieu auquel il s'en fuira.

כא

14 וַאֲרֵי יַרְשַׁע גְּבַר עַל חַבְרֵיהּ לְמִקְטְלֵיהּ בִּנְכִילוּ מִן קֳדָם מַדְבְּחִי תְּדַבְּרִינֵּיהּ לְמִקְטַל׃

15 וּדְיִמְחֵי לַאֲבוּהִי וּלְאִמֵּיהּ אִתְקְטָלָא יִתְקְטִיל׃

16 וּדְיִגְנוֹב נַפְשָׁא מִן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וִיזַבְּנִינֵּיהּ וְיִשְׁתְּכַח בִּידֵיהּ אִתְקְטָלָא יִתְקְטִיל׃

17 וּדְיִלוּט לַאֲבוּהִי וּלְאִמֵּיהּ אִתְקְטָלָא יִתְקְטִיל׃

18 וַאֲרֵי יִנְצוּן גֻּבְרִין וְיִמְחֵי גְּבַר יָת חַבְרֵיהּ בְּאַבְנָא אוֹ בְּכוּרְמֵיזָא וְלָא יְמוּת וְיִפּוֹל לְבוּטְלָן׃

19 אִם יְקוּם וְיִתְהַלֵּךְ בְּבָרָא עַל בּוּרְיֵהּ וִיהֵי זַכָּאָה מַחְיָא לְחוֹד בּוּטְלָנֵיהּ יִתֵּן וַאֲגַר אַסְיָא יְשַׁלֵּם׃

20 וַאֲרֵי יִמְחֵי גְּבַר יָת עַבְדֵּיהּ אוֹ יָת אַמְתֵיהּ בְּשָׁלְטָן וִימוּת תְּחוֹת יְדֵיהּ אִתְדָּנָא יִתְדָּן׃

21 בְּרַם אִם יוֹמָא חַד אוֹ תְּרֵין יוֹמִין יִתְקַיַּם לָא יִתְדָּן אֲרֵי כַּסְפֵּיהּ הוּא׃

22 וַאֲרֵי יִנְצוּן גֻּבְרִין וְיִמְחוֹן אִתְּתָא מְעַדְּיָא וְיִפְּקוּן וַלְדַהָא וְלָא יְהֵי מוֹתָא אִתְגְּבָאָה יִתְגְּבֵי כְּמָא דִּישַׁוֵּי עֲלוֹהִי בַּעְלָא דְאִתְּתָא וְיִתֵּן עַל מֵימַר דַּיָּנַיָּא׃

23 וְאִם מוֹתָא יְהֵי וְתִתֵּן נַפְשָׁא חֲלָף נַפְשָׁא׃

24 עֵינָא חֲלָף עֵינָא שִׁנָּא חֲלָף שִׁנָּא יְדָא חֲלָף יְדָא רַגְלָא חֲלָף רַגְלָא׃

כא

14 וְכִי־יָזִד אִישׁ עַל־רֵעֵהוּ לְהָרְגוֹ בְעָרְמָה מֵעִם מִזְבְּחִי תִּקָּחֶנּוּ לָמוּת׃

15 וּמַכֵּה אָבִיו וְאִמּוֹ מוֹת יוּמָת׃

16 וְגֹנֵב אִישׁ וּמְכָרוֹ וְנִמְצָא בְיָדוֹ מוֹת יוּמָת׃

17 וּמְקַלֵּל אָבִיו וְאִמּוֹ מוֹת יוּמָת׃

18 וְכִי־יְרִיבֻן אֲנָשִׁים וְהִכָּה־אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ בְּאֶבֶן אוֹ בְאֶגְרֹף וְלֹא יָמוּת וְנָפַל לְמִשְׁכָּב׃

19 אִם־יָקוּם וְהִתְהַלֵּךְ בַּחוּץ עַל־מִשְׁעַנְתּוֹ וְנִקָּה הַמַּכֶּה רַק שִׁבְתּוֹ יִתֵּן וְרַפֹּא יְרַפֵּא׃

20 וְכִי־יַכֶּה אִישׁ אֶת־עַבְדּוֹ אוֹ אֶת־אֲמָתוֹ בַּשֵּׁבֶט וּמֵת תַּחַת יָדוֹ נָקֹם יִנָּקֵם׃

21 אַךְ אִם־יוֹם אוֹ יוֹמַיִם יַעֲמֹד לֹא יֻקַּם כִּי כַסְפּוֹ הוּא׃

22 וְכִי־יִנָּצוּ אֲנָשִׁים וְנָגְפוּ אִשָּׁה הָרָה וְיָצְאוּ יְלָדֶיהָ וְלֹא יִהְיֶה אָסוֹן עָנוֹשׁ יֵעָנֵשׁ כַּאֲשֶׁר יָשִׁית עָלָיו בַּעַל הָאִשָּׁה וְנָתַן בִּפְלִלִים׃

23 וְאִם־אָסוֹן יִהְיֶה וְנָתַתָּה נֶפֶשׁ תַּחַת נָפֶשׁ׃

24 עַיִן תַּחַת עַיִן שֵׁן תַּחַת שֵׁן יָד תַּחַת יָד רֶגֶל תַּחַת רָגֶל׃

κά.

14. Ἐὰν δέ τις ἐπιθῆται τῷ πλησίον ἀποκτεῖναι αὐτὸν δόλῳ, καὶ καταφύγῃ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου μου λήψῃ αὐτὸν θανατῶσαι.

15. Ὃς τύπτει πατέρα αὐτοῦ, ἢ μητέρα αὐτοῦ, θανάτῳ θανατούσθω.

16. Ὃς ἐὰν κλέψῃ τίς τινα τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, καὶ καταδυναστεύσας αὐτὸν ἀποδῶται, καὶ εὑρεθῇ ἐν αὐτῷ, θανάτῳ τελευτάτω.

17. Ὁ κακολογῶν πατέρα αὐτοῦ, ἢ μητέρα αὐτοῦ, θανάτῳ τελευτάτω.

18. Ἐὰν δὲ λοιδορῶνται δύο ἄνδρες, καὶ πατάξωσι τὸν πλησίον λίθῳ ἢ πυγμῇ, καὶ μὴ ἀποθάνῃ, κατακλιθῇ δὲ ἐπὶ τὴν κλίνην.

19. Ἐὰν ἐξαναστὰς ὁ ἄνθρωπος περιπατήσῃ ἔξω ἐπὶ ῥάβδου, ἀθῷος ἔσται ὁ πατάξας. πλὴν τῆς ἀργίας αὐτοῦ ἀποτίσει, καὶ τὰ ἰατρεῖα.

20. Ἐὰν δέ τις πατάξῃ τὸν παῖδα αὐτοῦ ἢ τὴν παιδίσκην αὐτοῦ ἐν ῥάβδῳ, καὶ ἀποθάνῃ ὑπὸ τὰς χεῖρας αὐτοῦ, δίκῃ ἐκδικηθήσεται.

21. Ἐὰν δὲ διαβιώσῃ ἡμέραν μίαν, ἢ δύο, οὐκ ἐκδικηθήσεται. τὸ γὰρ ἀργύριον αὐτοῦ ἐστίν.

22. Ἐὰν δὲ μάχωνται δύο ἄνδρες, καὶ πατάξωσι γυναῖκα ἐν γαστρὶ ἔχουσαν, καὶ ἐξέλθῃ τὸ παιδίον αὐτῆς μὴ ἐξεικονισμένον, ἐπιζήμιον ζημιωθήσεται, καθότι ἐὰν ἐπιβάλῃ ὁ ἀνὴρ τῆς γυναικός, καὶ δώσει μετὰ ἀξιώματος.

23. Ἐὰν δὲ ἐξεικονισμένον ᾖ, δώσει ψυχὴν ἀντὶ ψυχῆς.

24. Ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος, χεῖρα ἀντὶ χειρός, πόδα ἀντὶ ποδός.

CAP. XXI.

14. Si quis per induſtriam occiderit proximum ſuum, & per inſidias: ab altari meo evelles eum, ut moriatur.

15. Qui percuſſerit patrem ſuum aut matrem, mortè moriatur.

16. Qui furatus fuerit hominem, & vendiderit eum, convictus noxæ, morte moriatur.

17. Qui maledixerit patri ſuo vel matri, morte moriatur.

18. Si rixati fuerint viri, & percuſſerit alter proximum ſuum lapide vel pugno, & ille mortuus non fuerit, ſed iacuerit in lectulo:

19. Si ſurrexerit & ambulaverit foris ſuper baculum ſuum, innocens erit qui percuſſerit, ita tamen ut operas eius, & impenſas in medicos, reſtituat.

20. Qui percuſſerit ſervum ſuum, vel ancillam virga, & mortui fuerint in manibus eius, criminis reus erit.

21. Sin autem vno die vel duobus ſupervixerit, non ſubiacebit pœnæ, quia pecunia illius eſt.

22. Si rixati fuerint viri, & percuſſerit quis mulierem prægnantem, & abortivum quidem fecerit, ſed ipſa vixerit: ſubiacebit damno quantum maritus mulieris expetierit, & arbitri iudicaverint.

23. Sin autem mors eius fuerit ſubſecuta, reddet animam pro anima.

24. Oculum pro oculo, dentem pro dente, manum pro manu, pedem pro pede.

Das XXI. Capitel.

14. Wo aber jemand an ſeinem nechſten frefelt / vnd jhn mit liſt erwürget / ſo ſolt du denſelben von meinem Altar nemen / daß man jn tödte.

15. Wer ſeinen Vater oder Mutter ſchlegt / der ſoll des todts ſterben.

16. Wer einen menſchen ſtilt / vnnd verkaufft / daß man jhn bey jm findet / der ſol des todts ſterben.

17. Wer Vater vnd Muter fluchet / der ſoll des todts ſterben.

18. Wenn ſich Männer miteinander hadern / vnnd einer ſchlegt den andern mit einem Stein / oder mit einer Fauſt / daß er nicht ſtirbt / ſondern zu bette ligt.

19. Kompt er auff / daß er außgehet an ſeinem ſtabe / ſo ſol der jhn ſchlug / vnſchuldig ſein / ohn daß er jm bezale / was er verſeumet hat / vnd das Artztgelt gebe.

20. Wer ſeinen Knecht oder Magd ſchlegt mit einem Stabe / daß er ſtirbt vnter ſeinen henden / der ſol darumb geſtrafft werden.

21. Bleibt er aber einen oder zwen tag / ſo ſoll er nicht darumb geſtrafft werden / denn es iſt ſein gelt.

22. Wenn ſich Männer hadern / vnd verletzen ein ſchwanger Weib / daß jhr die frucht abgehet / vnnd jr kein ſchade widerferet / ſo ſoll man jhn vmb gelt ſtraffen / wie vil des Weibs Mann jm aufflegt / vnd ſols geben nach der Theidingsleute erkennen.

23. Kom̃t jr aber ein ſchaden drauß / ſo ſol er laſſen Seele vmb Seele.

24. Auge vmb auge / Zan vmb Zan / Hand vmb hand / Fuß vmb fuß.

CHAP. XXI.

14. Mais ſi quelcun s'eſt eſleué de propos deliberé contre ſon prochain pour le tuer cauteleuſement, tu le tireras de mon autel, afin qu'il meure.

15. Celui qui aura frapé ſon pere ou ſa mere, on le fera mourir de mort.

16. Celui qui aura deſrobé vn homme, & l'aura vendu, ou s'il eſt trouué entre ſes mains, on le fera mourir de mort.

17. Celui qui aura maudit ſon pere ou ſa mere, on le fera mourir de mort.

18. Si quelques vns ont eu debat, & l'vn ait frapé l'autre d'vne pierre, ou du poing, dont il ne ſoit point mort, mais *en* ſoit tombé au lict:

19. S'il ſe leue, & chemine dehors s'appuyant ſur ſon baſton, celui qui l'aura frapé, *en* ſera quitte: toutesfois il rendra l'intereſt de ce qu'il a chomé, & le fera guerir entierement.

20. Si quelcun a frapè ſon ſerf ou ſa ſerue d'vn baſton, tellement qu'il ſoit mort ſous ſa main, on ne faudra point d'en faire punition.

21. Toutesfois s'il ſuruit par vn iour ou deux, punition n'en ſera point faite, car *c'eſt* ſon argent.

22. Quand quelques vns ſe combatront, & auront frapé vne femme groſſe, & que ſes enfans *en* ſortent, & toutesfois l'encombrier ne ſoit point mortel, il faudra qu'il ſoit condamné à l'amende ſelon que le mari de la femme lui impoſera, & *la* baillera ſelon qu'en ordonneront les iuges.

23. Mais ſi l'encombrier eſt mortel, tu bailleras vie pour vie.

24. Oeil pour œil, dent pour dent, main pour main, pied pour pied.

כא

25 כְּוָאָה חֲלַף כְּוָאָה
פִּדְעָא חֲלַף פִּדְעָא
מַשְׁקוֹפֵי חֲלַף מַשְׁקוֹפֵי׃

26 וַאֲרֵי יִמְחֵי גְבַר יָת
עֵינָא דְעַבְדֵיהּ אוֹ יָת עֵינָא
דְאַמְתֵיהּ וִיחַבְּלִנַּהּ לְבַר
חוֹרִין יִפְטְרִינֵּיהּ חֲלַף
עֵינֵיהּ׃

27 וְאִם שִׁנָּא דְעַבְדֵיהּ
אוֹ שִׁנָּא דְאַמְתֵיהּ יַפֵּיל
לְבַר חוֹרִין יִפְטְרִינֵּיהּ חֲלַף
שִׁנֵּיהּ׃

28 וַאֲרֵי יִגַּח תּוֹר יָת
גַּבְרָא אוֹ יָת אִתְּתָא
וִימוּת אִתְרְגָמָא יִתְרְגֵם
תּוֹרָא וְלָא יִתְאֲכֵל יָת
בִּשְׂרֵיהּ וּמָרֵיהּ דְתוֹרָא
יְהֵי זַכָּאָה׃

29 וְאִם תּוֹר נַגָּח הוּא
מֵאִתְּמָלֵי וּמִדְּקַדְמוֹהִי
וְאִתַּסְהַד בְּמָרֵיהּ וְלָא
נַטְרֵיהּ וְיִקְטוֹל גְּבַר אוֹ
אִתְּתָא תּוֹרָא יִתְרְגֵם וְאַף
מָרֵיהּ יִתְקְטֵיל׃

30 אִם מָמוֹן יְשַׁוּוֹן עֲלוֹהִי
וְיִתֵּן פּוּרְקַן נַפְשֵׁיהּ בְּכֹל
דִּישַׁוּוֹן עֲלוֹהִי׃

31 אוֹ בַר יִשְׂרָאֵל יִגַּח
תּוֹרָא אוֹ בַת יִשְׂרָאֵל יִגַּח
תּוֹרָא כְּדִינָא הָדֵין יִתְעֲבֵיד
לֵיהּ׃

32 אִם עַבְדָּא יִגַּח תּוֹרָא
אוֹ אַמְתָא כְּסַף תְּלָתִין
סִלְעִין יִתֵּן לְרִבּוֹנֵיהּ ו
וְתוֹרָא יִתְרְגֵם׃

33 וַאֲרֵי יִפְתַּח גְּבַר גּוּב
אוֹ אֲרֵי יִכְרֶה גְבַר גּוּב וְלָא
יְכַסֵּינֵּיהּ וְיִפּוֹל תַּמָּן תּוֹרָא
אוֹ חֲמָרָא׃

34 מָרֵיהּ דְּגוּבָּא יְשַׁלֵּם
כַּסְפָּא יָתִיב לְמָרוֹהִי
וּמִיתָא יְהֵי דִילֵיהּ׃

35 וַאֲרֵי יִגּוֹף תּוֹר דִּגְבַר
יָת תּוֹרָא דְחַבְרֵיהּ וִימוּת
וְיִזַבְּנוּן יָת תּוֹרָא חַיָּא
וִיפַלְּגוּן יָת דְּמֵיהּ וְאַף יָת
דְּמֵי מִיתָא יְפַלְּגוּן׃

כא

25 כְּוִיָּה תַּחַת כְּוִיָּה פֶּצַע תַּחַת
פָּצַע חַבּוּרָה תַּחַת חַבּוּרָה׃

26 וְכִי־יַכֶּה אִישׁ אֶת־עֵין עַבְדּוֹ
אוֹ־אֶת־עֵין אֲמָתוֹ וְשִׁחֲתָהּ לַחָפְשִׁי
יְשַׁלְּחֶנּוּ תַּחַת עֵינוֹ׃

27 וְאִם־שֵׁן עַבְדּוֹ אוֹ־שֵׁן
אֲמָתוֹ יַפִּיל לַחָפְשִׁי יְשַׁלְּחֶנּוּ
תַּחַת שִׁנּוֹ׃

28 וְכִי־יִגַּח שׁוֹר אֶת־אִישׁ אוֹ
אֶת־אִשָּׁה וָמֵת סָקוֹל יִסָּקֵל
הַשּׁוֹר וְלֹא יֵאָכֵל אֶת־בְּשָׂרוֹ
וּבַעַל הַשּׁוֹר נָקִי׃

29 וְאִם שׁוֹר נַגָּח הוּא מִתְּמֹל
שִׁלְשֹׁם וְהוּעַד בִּבְעָלָיו וְלֹא
יִשְׁמְרֶנּוּ וְהֵמִית אִישׁ אוֹ אִשָּׁה
הַשּׁוֹר יִסָּקֵל וְגַם־בְּעָלָיו יוּמָת׃

30 אִם־כֹּפֶר יוּשַׁת עָלָיו וְנָתַן
פִּדְיֹן נַפְשׁוֹ כְּכֹל אֲשֶׁר־יוּשַׁת
עָלָיו׃

31 אוֹ־בֵן יִגָּח אוֹ־בַת יִגָּח
כַּמִּשְׁפָּט הַזֶּה יֵעָשֶׂה לּוֹ׃

32 אִם־עֶבֶד יִגַּח הַשּׁוֹר אוֹ
אָמָה כֶּסֶף שְׁלֹשִׁים שְׁקָלִים יִתֵּן
לַאדֹנָיו וְהַשּׁוֹר יִסָּקֵל׃

33 וְכִי־יִפְתַּח אִישׁ בּוֹר אוֹ כִּי־
יִכְרֶה אִישׁ בֹּר וְלֹא יְכַסֶּנּוּ וְנָפַל־
שָׁמָּה שׁוֹר אוֹ חֲמוֹר׃

34 בַּעַל הַבּוֹר יְשַׁלֵּם כֶּסֶף יָשִׁיב
לִבְעָלָיו וְהַמֵּת יִהְיֶה־לּוֹ׃

35 וְכִי־יִגֹּף שׁוֹר־אִישׁ אֶת־
שׁוֹר רֵעֵהוּ וָמֵת וּמָכְרוּ אֶת־הַשּׁוֹר
הַחַי וְחָצוּ אֶת־כַּסְפּוֹ וְגַם אֶת־
הַמֵּת יֶחֱצוּן׃

κά.

25. Κατάκαυμα ἀντὶ κατακαύματος, τραῦμα ἀντὶ τραύματος, μώλωπα ἀντὶ μώλωπος.

26. Ἐὰν δέ τις πατάξῃ τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ οἰκέτου αὐτοῦ, ἢ τὸν ὀφθαλμὸν τῆς θεραπαίνης αὐτοῦ, καὶ ἐκτυφλώσῃ, ἐλευθέρους ἐξαποστελεῖ αὐτοὺς ἀντὶ τοῦ ὀφθαλμοῦ αὐτῶν.

27. Ἐὰν δέ τις τὸν ὀδόντα τοῦ οἰκέτου, ἢ τὸν ὀδόντα τῆς θεραπαίνης αὐτοῦ ἐκκόψῃ, ἐλευθέρους ἐξαποστελεῖ αὐτοὺς ἀντὶ τοῦ ὀδόντος αὐτῶν.

28. Ἐὰν δὲ κερατίσῃ ταῦρος ἄνδρα ἢ γυναῖκα, καὶ ἀποθάνῃ, λίθοις λιθοβοληθήσεται ὁ ταῦρος καὶ οὐ βρωθήσεται τὰ κρέα αὐτοῦ, ὁ δὲ κύριος τοῦ ταύρου ἀθῷος ἔσται.

29. Ἐὰν δὲ ὁ ταῦρος κερατιστής τις ᾖ πρὸ τῆς χθὲς, καὶ πρὸ τῆς τρίτης, καὶ διαμαρτύρωνται τῷ κυρίῳ αὐτοῦ, καὶ μὴ ἀφανίσῃ αὐτὸν, ἀνέλῃ δὲ ἄνδρα ἢ γυναῖκα, λιθοβοληθήσεται ὁ ταῦρος, καὶ ὁ κύριος αὐτοῦ προσαποθανεῖται.

30. Ἐὰν δὲ λύτρα ἐπιβαρυνθῇ αὐτῷ, δώσει λύτρα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ὅσα ἐὰν ἐπιβάλωσιν αὐτῷ.

31. Ἐὰν δὲ υἱὸν ἢ θυγατέρα κερατίσῃ, κατὰ τὸ δικαίωμα τοῦτο ποιήσουσιν αὐτῷ.

32. Ἐὰν δὲ παῖδα κερατίσῃ ὁ ταῦρος, ἢ παιδίσκην, ἀργυρίου τριάκοντα δίδραχμα δώσει τῷ κυρίῳ αὐτῶν, καὶ ὁ ταῦρος λιθοβοληθήσεται.

33. Ἐὰν δέ τις ἀνοίξῃ λάκκον, ἢ λατομήσῃ λάκκον, καὶ μὴ καλύψῃ αὐτὸν, ἐμπέσῃ δὲ ἐκεῖ μόσχος ἢ ὄνος.

34. Ὁ κύριος τοῦ λάκκου ἀποτίσει, ἀργύριον δώσει τῷ κυρίῳ αὐτῶν, τὸ δὲ τετελευτηκὸς αὐτῷ ἔσται.

35. Ἐὰν δὲ κερατίσῃ τινὸς ταῦρος τὸν ταῦρον τοῦ πλησίον, καὶ τελευτήσῃ, ἀποδώσονται τὸν ταῦρον τὸν ζῶντα, καὶ διελοῦνται τὸ ἀργύριον αὐτοῦ, καὶ τὸν τεθνηκότα ταῦρον διελοῦνται.

CAP. XXI.

25. Aduſtionem pro aduſtione, vulnus pro vulnere, livorem pro livore.

26. Si percuſſerit quiſpiam oculum ſervi ſui aut ancillæ, & luſcos eos fecerit, dimittet eos liberos pro oculo quem eruit,

27. Dentem quoque ſi excuſſerit ſervo vel ancillæ ſuæ, ſimiliter dimittet eos liberos.

28. Si bos cornu percuſſerit virum aut mulierem, & mortui fuerint, lapidibus obruetur: & non comedentur carnes eius: dominus quoquè bovis innocens erit.

29. Quòd ſi bos cornupeta fuerit ab heri & nudiuſtertius, & conteſtati ſunt dominū eius, nec recluſerit eum Dominus, occideritq; virum aut mulierem: & bos lapidibus obruetur, & dominum eius occident,

30. Quòd ſi pretium fuerit ei impoſitum. dabit pro anima ſua quicquid fuerit poſtulatus.

31. Filium quoque & filiam ſi cornu percuſſerit, ſimili ſententiæ ſubiacebit.

32. Si ſervum ancillamque invaſerit, triginta ſiclos argenti domino dabit, bos vero lapidibus opprimetur.

33. Si quis aperuerit ciſternam, & foderit, & non operuerit eam, cecideritq; bos aut aſinus in eam,

34. Reddet dominus ciſternæ pretium iumentorum: quod autem mortuum eſt, ipſius erit.

35. Si bos alienus bovem alterius vulneraverit, & ille mortuus fuerit: vendent bovem vivum, & divident pretium, cadaver autem mortui inter ſe diſpertient.

Das XXI. Capitel.

25. Brand vmb Brand / Wund vmb wund / Beule vmb beule.

26. Wenn jemand ſeinen Knecht od' ſeine Magd in ein auge ſchlegt vnd verderbts / der ſoll ſie frey loß laſſen / vmb das auge.

27. Deſſelbigen gleichen / wenn er ſeinem knecht oder magd ein Zan außſchlegt / ſoll er ſie frey loß laſſen vmb den zan.

28. Wenn ein Ochſe einen Mann oder Weib ſtöſſet / daß er ſtirbt / ſo ſoll man den Ochſen ſteinigen / vnnd ſein fleiſch nicht eſſen / So iſt der Herr des ochſen vnſchüldig.

29. Iſt aber der Ochs vorhin ſtöſſig geweſen / vnnd ſeinem Herrn iſts angeſagt / vnd er jn nicht verwaret hat / vnd tödtet darüber einen man oder weib / ſo ſoll man den ochſen ſteinigen / vnnd ſein Herr ſoll ſterben.

30. Wird man aber ein geld auff jhn legen / ſo ſol er geben ſein leben zu löſen / was man jhm aufflegt.

31. Deſſelbigen gleichen ſoll man mit jm handeln / wenn er Sohn oder Tochter ſtöſſet.

32. Stöſſet er aber einen Knecht oder Magd / ſo ſol er jhrem Herren dreiſſig ſilbern Sekel geben / vnd den ochſen ſoll man ſteinigen.

33. So jemand eine gruben auffthut / oder grebt eine grube / vnnd decket ſie nicht zu / vnnd fellet darüber ein Ochs oder Eſel hinein.

34. So ſolls der Herr der gruben mit geld dem andern wider bezahlen / das aaß aber ſoll ſein ſeyn.

35. Wenn jemands Ochſe eines andern Ochſen ſtöſſet daß er ſtirbt / ſo ſollen ſie den lebendigen Ochſen verkauffen / vnd das gelt theilen / vnd das aaß auch theilen.

CHAP. XXI.

25. Bruſlure pour bruſlure, playe pour playe, meurtriſſure pour meurtriſſure.

26. Si quelcun frape l'œil de ſon ſerf, ou l'œil de ſa ſerue, & lui gaſte l'œil, il le laiſſera aller pour *eſtre* franc pour ſon œil.

27. Que s'il fait tomber vne dent à ſon ſerf ou à ſa ſerue, il le laiſſera aller pour *eſtre* franc pour ſa dent.

28. Si vn bœuf heurte homme ou femme, tellement que *la perſonne* en meure, le bœuf ſera lapidé ſans nulle exception, & ne mangera-on point de ſa chair: & le maiſtre du bœuf *en ſera* quitte.

29. Que ſi le bœuf auoit au parauant accouſtumé de heurter, & que ſon maiſtre en euſt eſté aduerti auec proteſtation, & ne l' euſt point gardé, dont il auroit fait mourir homme ou femme, le bœuf ſera lapidé: & meſme on fera mourir ſon maiſtre.

30. Que ſi on lui impoſe prix pour ſe racheter, il baillera la rançon de ſa vie ſelon tout ce qui lui ſera impoſé.

31. S'il heurte fils ou fille, il lui ſera fait ſelon ceſte meſme loy.

32. Si le bœuf heurte vn eſclaue, ſoit homme ou femme, *celui à qui eſt le bœuf* baillera trente ſicles d'argent à ſon maiſtre, & le bœuf ſera lapidé.

33. Si aucun ouure vne foſſe, ou ſi aucun creuſe vne foſſe, & ne la couure point, & il y chet vn bœuf ou vn aſne,

34. Le maiſtre de la foſſe recompenſera *&* rendra l'argẽt au maiſtre d'icelui: mais ce qui eſt mort, ſera ſien.

35. Et ſi le bœuf d' aucun bleſſé le bœuf de ſon prochain, & il *en* meurt: ils vendront le bœuf vif, & en partiront l'argent par moitié, & auſſi partiront le *bœuf* mort par moitié.

כא

36 אוֹ אִתְיְדַע אֲרֵי תוֹר נַגָּח הוּא מֵאִתְמָלִי וּמִדְּקַדְמוֹהִי וְלָא נַטְרֵיהּ מָרֵיהּ שַׁלָּמָא יְשַׁלֵּם תּוֹרָא חֲלַף תּוֹרָא וּמִיתָא יְהֵי דִּילֵיהּ׃

כב

1 אֲרֵי יִגְנוֹב גְּבַר תּוֹר אוֹ אִימַּר וְיִכְּסִינֵּיהּ אוֹ יְזַבְּנִינֵּיהּ חַמְשָׁה תוֹרִין יְשַׁלֵּם חֲלַף תּוֹרָא וְאַרְבַּע עָנָא חֲלַף אִימְּרָא׃

2 אִם בְּמַחְתַּרְתָּא יִשְׁתְּכַח גַּנָּבָא וְיִתְמְחֵי וִימוּת לֵית לֵיהּ דְּמָא׃

3 אִם עֵינָא דְסַהֲדַיָּא נְפַלַת עֲלוֹהִי דְּמָא לֵיהּ שַׁלָּמָא יְשַׁלֵּם וְאִם לֵית לֵיהּ וְיִזְדַּבַּן בִּגְנוּבְתֵיהּ׃

4 וְאִם אִשְׁתְּכָחָא תִשְׁתְּכַח בִּידֵיהּ גְּנֵבְתָא מִתּוֹר עַד חֲמָר עַד אִימַּר כַּד אִינּוּן חַיִּין עַל חַד תְּרֵין יְשַׁלֵּם׃

5 אֲרֵי יוֹכֵיל גְּבַר חֲקַל אוֹ כְרָם וִישַׁלַּח יָת בְּעִירֵיהּ וְיֵיכוֹל בַּחֲקַל אָחֳרָן שְׁפַר חַקְלֵיהּ וּשְׁפַר כַּרְמֵיהּ יְשַׁלֵּם׃

6 אֲרֵי תִיפּוֹק נוּר וְתַשְׁכַּח כּוּבִּין וְתֵיכוֹל גְּדִישִׁין אוֹ קָמְתָא אוֹ חַקְלָא שַׁלָּמָא יְשַׁלֵּם דְּאַדְלֵיק יָת דְּלֵקְתָּא׃

7 אֲרֵי יִתֵּן גְּבַר לְחַבְרֵיהּ כְּסַף אוֹ מָנִין לְמִטַּר וְיִתְגַּנְּבוּן מִבֵּית גַּבְרָא אִם יִשְׁתְּכַח. גַּנָּבָא יְשַׁלֵּם עַל חַד תְּרֵין׃

8 אִם לָא יִשְׁתְּכַח גַּנָּבָא וְיִתְקְרֵיב מָרֵיהּ דְּבֵיתָא לִקְדָם דַּיָּנַיָּא אִם לָא אוֹשֵׁיט יְדֵיהּ בְּמָא דִּמְסַר לֵיהּ חַבְרֵיהּ׃

כא

36 אוֹ נוֹדַע כִּי שׁוֹר נַגָּח הוּא מִתְּמוֹל שִׁלְשֹׁם וְלֹא יִשְׁמְרֶנּוּ בְּעָלָיו שַׁלֵּם יְשַׁלֵּם שׁוֹר תַּחַת הַשּׁוֹר וְהַמֵּת יִהְיֶה לּוֹ׃

כב

1 כִּי יִגְנֹב־אִישׁ שׁוֹר אוֹ־שֶׂה וּטְבָחוֹ אוֹ מְכָרוֹ חֲמִשָּׁה בָקָר יְשַׁלֵּם תַּחַת הַשּׁוֹר וְאַרְבַּע צֹאן תַּחַת הַשֶּׂה׃

2 אִם־בַּמַּחְתֶּרֶת יִמָּצֵא הַגַּנָּב וְהֻכָּה וָמֵת אֵין לוֹ דָּמִים׃

3 אִם־זָרְחָה הַשֶּׁמֶשׁ עָלָיו דָּמִים לוֹ שַׁלֵּם יְשַׁלֵּם אִם־אֵין לוֹ וְנִמְכַּר בִּגְנֵבָתוֹ׃

4 אִם־הִמָּצֵא תִמָּצֵא בְיָדוֹ הַגְּנֵבָה מִשּׁוֹר עַד־חֲמוֹר עַד־שֶׂה חַיִּים שְׁנַיִם יְשַׁלֵּם׃

5 כִּי יַבְעֶר־אִישׁ שָׂדֶה אוֹ־כֶרֶם וְשִׁלַּח אֶת־בְּעִירֹה וּבִעֵר בִּשְׂדֵה אַחֵר מֵיטַב שָׂדֵהוּ וּמֵיטַב כַּרְמוֹ יְשַׁלֵּם׃

6 כִּי־תֵצֵא אֵשׁ וּמָצְאָה קֹצִים וְנֶאֱכַל גָּדִישׁ אוֹ הַקָּמָה אוֹ הַשָּׂדֶה שַׁלֵּם יְשַׁלֵּם הַמַּבְעִר אֶת־הַבְּעֵרָה׃

7 כִּי־יִתֵּן אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ כֶּסֶף אוֹ־כֵלִים לִשְׁמֹר וְגֻנַּב מִבֵּית הָאִישׁ אִם־יִמָּצֵא הַגַּנָּב יְשַׁלֵּם שְׁנָיִם׃

8 אִם־לֹא יִמָּצֵא הַגַּנָּב וְנִקְרַב בַּעַל־הַבַּיִת אֶל־הָאֱלֹהִים אִם־לֹא שָׁלַח יָדוֹ בִּמְלֶאכֶת רֵעֵהוּ׃

κά.

36. Ἐὰν δὲ γνωρίζηται ὁ ταῦρος ὅτι κερατιστής ἐστι πρὸ τῆς χθὲς καὶ πρὸ τῆς τρίτης, καὶ διαμεμαρτυρημένοι ὦσι τῷ κυρίῳ αὐτοῦ, καὶ μὴ ἀφανίσῃ αὐτόν, ἀποτίσει ταῦρον ἀντὶ ταύρου, τὸ δὲ τετελευτηκὸς αὐτῷ ἔσται.

ΚΕΦΑΛ. κβ'.

1. Ἐὰν δέ τις κλέψῃ μόσχον, ἢ πρόβατον, καὶ σφάξῃ αὐτό, καὶ ἀποδῶται, πέντε μόσχους ἀποτίσει ἀντὶ τοῦ μόσχου, καὶ τέσσαρα πρόβατα ἀντὶ τοῦ προβάτου.

2. Ἐὰν δὲ ἐν τῷ διορύγματι εὑρεθῇ ὁ κλέπτης, καὶ πληγεὶς ἀποθάνῃ, οὐκ ἔστιν αὐτῷ φόνος.

3. Ἐὰν δὲ ὁ ἥλιος ἀνατείλῃ ἐπ' αὐτῷ, ἔνοχός ἐστιν, ἀνταποθανεῖται. ἐὰν δὲ μὴ ὑπάρχῃ αὐτῷ, πραθήτω ἀντὶ τοῦ κλέμματος.

4. Ἐὰν δὲ καταληφθῇ, καὶ εὑρεθῇ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὸ κλέμμα ἀπὸ ὄνου ἕως προβάτου ζῶντα, διπλᾶ αὐτὰ ἀποτίσει.

5. Ἐὰν δὲ καταβοσκήσῃ τις ἀγρὸν ἢ ἀμπελῶνα, καὶ ἀφῇ τὸ κτῆνος αὐτοῦ, καταβοσκῆσαι ἀγρὸν ἕτερον, ἀποτίσει ἐκ τοῦ ἀγροῦ αὐτοῦ κατὰ τὸ γένημα αὐτοῦ. ἐὰν δὲ πάντα τὸν ἀγρὸν καταβοσκήσῃ, τὰ βέλτιστα τοῦ ἀγροῦ αὐτοῦ, καὶ τὰ βέλτιστα τοῦ ἀμπελῶνος αὐτοῦ ἀποτίσει.

6. Ἐὰν δὲ ἐξελθὸν πῦρ εὕρῃ ἀκάνθας, καὶ προσεμπρήσῃ ἅλωνας, ἢ στάχυς, ἢ πεδίον, ἀποτίσει ὁ τὸ πῦρ ἐκκαύσας.

7. Ἐὰν δέ τις δῷ τῷ πλησίον ἀργύριον, ἢ σκεύη φυλάξαι, καὶ κλαπῇ ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ ἀνθρώπου, ἐὰν εὑρεθῇ ὁ κλέψας, ἀποτίσει τὸ διπλοῦν.

8. Ἐὰν δὲ μὴ εὑρεθῇ ὁ κλέψας, προσελεύσεται ὁ κύριος τῆς οἰκίας ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, καὶ ὀμεῖται ἦ μὴν μὴ αὐτὸν πεπονηρεῦσθαι ἐφ' ὅλης τῆς παρακαταθήκης τοῦ πλησίον καθὰ πᾶν ῥητὸν ἀδίκημα.

CAP. XXI.

36. Si autem ſciebat quòd bos cornupeta eſſet ab heri & nudiuſtertius, & non cuſtodivit eum dominus ſuus: reddet bovem pro bove, & cadaver integrum accipiet.

CAP. XXII.

1. Si quis furatus fuerit bovem, aut ovem, & occiderit, vel vendiderit: quinq; boves pro uno bove reſtituet, & quatuor oves pro una ove.

2. Si effringens fur domum ſive ſuffodiens fuerit inventus, & accepto vulnere mortuus fuerit: percuſſor non erit reus ſanguinis.

3. Quòd ſi orto ſole hoc fecerit, homicidium perpetravit, & ipſe morietur. Si non habuerit quod pro furto reddat, ipſe venundabitur.

4. Si inventum fuerit apud eum quod furatus eſt, vivens, ſive bos, ſive aſinus, ſive ovis: duplum reſtituet.

5. Si læſerit quiſpiam agrum vel vineam, & dimiſerit iumentum ſuum ut depaſcatur aliena: quicquid optimum habuerit in agro ſuo, vel in vinea, pro damni æſtimatione reſtituet.

6. Si egreſſus ignis invenerit ſpicas, & comprehenderit acervos frugum, ſive ſtantes ſegetes in agris: reddet damnum qui ignem ſuccenderit.

7. Si quis commendaverit amico pecuniam, aut vas in cuſtodiam, & ab eo qui ſuſceperat, furto ablata fuerint: ſi invenitur fur, duplum reddet:

8. Si latet fur, dominus domus applicabitur ad deos, & iurabit quòd non extenderit manum in rem proximi ſui.

Das XXI. Capitel.

36. Iſts aber kunth geweſen/ daß der Ochs ſtöſſig vorhin geweſen iſt / vnnd ſein Herr hat jhn nicht verwaret / ſo ſol er einen Ochſen vmb den andern vergelten/ vnd das aaß haben.

Das XXII. Capitel.

WEnn jemandt einen Ochſen oder Schaf ſtilet / vnnd ſchlachts oder verkauffts/ der ſol fünff Ochſen für einen Ochſen wider geben / vnnd vier Schaf für ein Schaf.

2. Wenn ein Dieb ergrieffen wird / daß er einbricht/ vnd wird drob geſchlagen/ daß er ſtirbt/ ſo ſol man kein Blutgericht über jenen laſſen gehen.

3. Iſt aber die Sonne über jhn auffgegangen/ ſo ſol man das Blutgericht gehen laſſen. Es ſol aber ein Dieb widerſtatten. Hat er nichts / ſo verkauff man jhn vmb ſeinen Diebſtal.

4. Findet man aber bey jm den diebſtal lebendig / es ſey Ochſe / Eſel oder Schaf/ ſo ſol ers zwifeltig wider geben.

5. Wenn jemandt einen Acker oder Weinberg beſchedigt. Daß er ſein Vieh leſſet ſchadẽ thun/ in eines andern Acker / der ſol von dem beſten auff ſeinem Acker vnnd Weinberge widerſtatten.

6. Wenn ein Fewer außkommt/ vnd ergreifft die Dornen/ vnnd verbrennet die Garben oder Getreide das noch ſtehet/ oder den Acker/ ſol der widerſtatten/ der das Fewer angezündet hat.

7. Wenn jemandt ſeinem Nechſten Geldt oder Gerethe zu behalten thut/ vnd wird demſelbigen auß ſeinem Hauſe geſtolen / Findet man den dieb/ ſo ſol ers zwifeltig wider geben.

8. Findet man aber den dieb nicht/ ſo ſol mann den Haußwirt für die götter bringen/ ob er nicht ſeine handt hab an ſeines Nechſten haabe gelegt.

CAHP. XXI.

36. *Mais* s'il eſt notoire que le bœuf auoit au parauant accouſtumé de heurter, & le maiſtre ne l'a point gardé, il reſtituera entieremẽt bœuf pour bœuf: mais le *bœuf* mort ſera ſien.

CHAP. XXII.

1. Si quelcun à deſrobé vn bœuf, ou quelque menue beſte, & il l'a tuee ou vendue il reſtituera cinq bœufs pour le bœuf, & quatre menues beſtes pour la menue beſte.

2. (Si le larron eſt trouué en perceure, & eſt frapé, dont il meure, celui qui l'aura frapé, ne *ſera* point coulpable de meurtre.

3. Si le ſoleil eſt leué ſur lui, il ſera coulpable de meurtre.) Il fera donc entiere reſtitution: *&* s'il n'a de quoi, il ſera vẽdu pour ſon larrecin.

4. Si le larrecin eſt trouué entier entre ſes mains (ſoit bœuf, aſne, ou menue beſte, en vie) il rendra le double.

5. Si quelcun fait manger champ ou vigne, ayãt laſché ſa beſte qui paiſſe au champ d'autrui: il rendra du meilleur de ſon champ, & du meilleur de ſa vigne.

6. Si le feu ſort & trouue des eſpines, & que le blé qui eſt en tas, ou de bout, ou le champ, ſoit conſumé, celui qui aura allumé le feu, rendra entierement ce qui en aura eſté bruſlé.

7. Si quelcun a baillé à ſon prochain argẽt ou vaiſſeaux à garder, & cela eſt deſrobé de la maiſon d'icelui, ſi le larron eſt trouué, il rendra le double.

8. *Mais* ſi le larron n'eſt point trouué, on fera venir le maiſtre de la maiſon deuant les iuges, *pour iurer* s'il n'a point mis ſa main ſur le bien de ſon prochain.

כב

9 עַל כָּל פִּתְגַּם דְּחוֹב עַל
תּוֹר עַל חֲמָר עַל אִימַּר
עַל כְּסוּ עַל כָּל אֲבֵידְתָא
דְּיֵימַר אֲרֵי הוּא דֵין לִקְדָם
דַּיָּנַיָּא יֵיעוֹל דִּין תַּרְוֵיהוֹן
דִּיחַיְּבוּן דַּיָּנַיָּא יְשַׁלֵּם עַל
חַד תְּרֵין לְחַבְרֵיהּ׃

10 אֲרֵי יִתֵּן גְּבַר לְחַבְרֵיהּ
חֲמָר אוֹ תוֹר אוֹ אִימַּר
וְכָל בְּעִירָא לְמִטַּר וִימוּת
אוֹ אִתְּבַר אוֹ אִשְׁתְּבִי לֵית
דְּחָזֵי׃

11 מוֹמָתָא דַּיָי תְּהֵי
בֵּין תַּרְוֵיהוֹן אִם לָא
אוֹשֵׁיט יְדֵיהּ בְּמָא דִּמְסַר
לֵיהּ חַבְרֵיהּ וִיקַבֵּיל מָרֵיהּ
מִנֵּיהּ מוֹמָתָא וְלָא
יְשַׁלֵּם׃

12 אִם אִתְגְּנָבָא יִתְגְּנֵיב
מֵעִמֵּיהּ יְשַׁלֵּם לְמָרוֹהִי׃

13 אִם אִתְבְּרָא יִתְּבַר
יַיְתֵי סָהֲדִין דִּתְבִירָא לָא
יְשַׁלֵּם׃

14 וַאֲרֵי יִשְׁאַל גְּבַר מִן
חַבְרֵיהּ וְיִתְּבַר אוֹ מִית
מָרֵיהּ לֵית עִמֵּיהּ שַׁלָּמָא
יְשַׁלֵּם׃

15 אִם מָרֵיהּ עִמֵּיהּ לָא
יְשַׁלֵּם אִם אֲגִירָא הוּא עַל
בְּאַגְרֵיהּ׃

16 וַאֲרֵי יְשַׁדֵּיל גְּבַר
בְּתוּלְתָּא דְּלָא מְאָרְסָא
וְיִשְׁכּוֹב עִמַּהּ קַיָּמָא
יְקַיְּמִינַּהּ לֵיהּ לְאִנְתּוּ׃

17 אִם מִצְבָּא לָא יִצְבֵּי
אֲבוּהָא לְמִתְּנַהּ לֵיהּ
כַּסְפָּא יִתְקוֹל כְּמוֹהַר
בְּתוּלָתָא׃

כב

9 עַל־כָּל־דְּבַר־פֶּשַׁע עַל־
שׁוֹר עַל־חֲמוֹר עַל־שֶׂה עַל־
שַׂלְמָה עַל־כָּל־אֲבֵדָה אֲשֶׁר
יֹאמַר כִּי־הוּא זֶה עַד הָאֱלֹהִים
יָבֹא דְּבַר־שְׁנֵיהֶם אֲשֶׁר יַרְשִׁיעֻן
אֱלֹהִים יְשַׁלֵּם שְׁנַיִם לְרֵעֵהוּ׃

10 כִּי־יִתֵּן אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ
חֲמוֹר אוֹ־שׁוֹר אוֹ־שֶׂה וְכָל־
בְּהֵמָה לִשְׁמֹר וּמֵת אוֹ־נִשְׁבַּר
אוֹ־נִשְׁבָּה אֵין רֹאֶה׃

11 שְׁבֻעַת יְהוָה תִּהְיֶה בֵּין
שְׁנֵיהֶם אִם־לֹא שָׁלַח יָדוֹ
בִּמְלֶאכֶת רֵעֵהוּ וְלָקַח בְּעָלָיו
וְלֹא יְשַׁלֵּם׃

12 וְאִם־גָּנֹב יִגָּנֵב מֵעִמּוֹ יְשַׁלֵּם
לִבְעָלָיו׃

13 אִם־טָרֹף יִטָּרֵף יְבִאֵהוּ עֵד
הַטְּרֵפָה לֹא יְשַׁלֵּם׃

14 וְכִי־יִשְׁאַל אִישׁ מֵעִם רֵעֵהוּ
וְנִשְׁבַּר אוֹ־מֵת בְּעָלָיו אֵין־עִמּוֹ
שַׁלֵּם יְשַׁלֵּם׃

15 אִם־בְּעָלָיו עִמּוֹ לֹא יְשַׁלֵּם
אִם־שָׂכִיר הוּא בָּא בִּשְׂכָרוֹ׃

16 וְכִי־יְפַתֶּה אִישׁ בְּתוּלָה אֲשֶׁר
לֹא־אֹרָשָׂה וְשָׁכַב עִמָּהּ מָהֹר
יִמְהָרֶנָּה לּוֹ לְאִשָּׁה׃

17 אִם־מָאֵן יְמָאֵן אָבִיהָ
לְתִתָּהּ לוֹ כֶּסֶף יִשְׁקֹל כְּמֹהַר
הַבְּתוּלֹת׃

κϐ.

9. Περὶ τοῦ μόσχου, καὶ ὑποζυγίου καὶ προβάτου, καὶ ἱματίου, καὶ πάσης ἀπωλείας τῆς ἐγκαλουμένης, ὅτι ἐὰν ὁμῇ, ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἐλεύσεται ἡ κρίσις ἀμφοτέρων. καὶ ὁ ἁλοὺς, διὰ τοῦ θεοῦ ἀποτίσει διπλοῦν τῷ πλησίον.

10. Ἐὰν δέ τις δῷ τῷ πλησίον ὑποζύγιον, ἢ μόσχον, ἢ πρόβατον, ἢ πᾶν κτῆνος φυλάξαι, καὶ συντριβῇ, ἢ τελευτήσῃ, ἢ αἰχμάλωτον γένηται, καὶ μηδεὶς γνῷ.

11. Ὅρκος ἔσται ἐκ τοῦ θεοῦ ἀνὰ μέσον ἀμφοτέρων, ἦ μὴν μὴ αὐτὸν πεπονηρεῦσθαι μετασχεῖν καθόλου τῆς παρακαταθήκης τοῦ πλησίον, καὶ οὕτως προσδέξεται ὁ κύριος αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ ἀποτίσῃ.

12. Ἐὰν δὲ κλαπῇ παρ' αὐτοῦ, ἀποτίσει τῷ κυρίῳ.

13. Ἐὰν δὲ θηριάλωτον γένηται, ἄξει αὐτὸν ἐπὶ τὴν θήραν. καὶ οὐκ ἀποτίσει.

14. Ἐὰν δὲ αἰτήσῃ τις παρὰ τοῦ πλησίον, καὶ συντριβῇ, ἢ ἀποθάνῃ, ἢ αἰχμάλωτον γένηται, ὁ δὲ κύριος μὴ ᾖ μετ' αὐτοῦ, ἀποτίσει.

15. Ἐὰν δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ ᾖ μετ' αὐτοῦ, οὐκ ἀποτίσει. ἐὰν δὲ μισθωτὸς ᾖ, ἔσται αὐτῷ ἀντὶ τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ.

16. Ἐὰν δὲ ἀπατήσῃ τις παρθένον ἀμνήστευτον, καὶ κοιμηθῇ μετ' αὐτῆς, φερνῇ φερνιεῖ αὐτὴν ἑαυτῷ εἰς γυναῖκα.

17. Ἐὰν δὲ ἀνανεύων ἀνανεύσῃ, καὶ μὴ βούληται ὁ πατὴρ αὐτῆς δοῦναι αὐτὴν αὐτῷ γυναῖκα, ἀργύριον ἀποτίσει αὐτὸς τῷ πατρὶ, καθ' ὅσον ἐστὶν ἡ φερνὴ τῶν παρθένων.

CAP. XXII.

9. Ad perpetrandam fraudem, tam in bove, quam in aſino, & ove ac veſtimento, & quicquid damnum inferre poteſt: ad deos utriuſque cauſa perveniet: & ſi illi iudicaverint, duplum reſtituet proximo ſuo.

10. Si quis commendaverit proximo ſuo aſinum, bovẽ, ovem, & omne iumentum ad cuſtodiam, & mortuum fuerit, aut debilitatum, vel captum ab hoſtibus, nullusque hoc viderit.

11. Iuſiurandum erit in medio, quòd non extenderit manum ad rem proximi ſui; ſuſcipietque Dominus iuramentum & ille reddere non cogetur.

12. Quod ſi furto ablatum fuerit, reſtituet damnum domino.

13. Si comeſtum à beſtia, deferat ad eum quod occiſum eſt, & non reſtituet.

14. Qui à proximo ſuo quicquid horum mutuo poſtulaverit, & debilitatum aut mortuum fuerit domino non præſente: reddere compelletur.

15. Quod ſi impræſentiarum dominus fuerit, non reſtituet, maximè ſi conductum venerat pro mercede operis ſui.

16. Si ſeduxerit quis virginem necdum deſponſatam, dormieritq́; cum ea, dotabit eam, & habebit eam uxorem.

17. Si pater virginis dare noluerit, reddet pecuniam iuxta modum dotis, quam virgines accipere conſueverunt.

Das XXII. Capitel.

9. Wo einer den andern ſchuldigt vmb einicherley vnrecht / es ſey vmb Ochſen oder Eſel / oder Schaf / oder Kleider / oder allerley das verloren iſt / So ſollen beider ſache für die götter kommen / Welchen die götter verdammen / der ſols zwifeltig ſeinem Nechſten widergeben.

10. Wenn jemand ſeinem nechſten ein Eſel oder Ochſen / oder Schaf / oder irgend ein Vieh zu behalten thut / vnnd ſtirbt jhm / oder wird beſchedigt / oder wird jhm weggetrieben / daß niemand ſihet.

11. So ſol mans vnter jnen auff einen Eid bey dem HERREN kommen laſſen / ob er nicht habe ſeine hand an ſeines Nechſten haabe gelegt / Vnd des guts HERr ſolls annemen / daß jener nicht bezalen müſſe.

12. Stilets jm aber ein Dieb / ſo ſoll ers ſeinem HERRN bezalen.

13. Wirds aber zuriſſen / ſol er zeugniß davon bringen / vnd nicht bezalen.

14. Wenn jemand von ſeinem Nechſten entlehnet / vnd wird beſchedigt oder ſtirbet / daß ſein HERR nicht dabey iſt / ſo ſoll ers bezalen.

15. Iſt aber ſein HERR dabey / ſoll ers nicht bezalen / weil ers vmb ſein gelt gedingt hat.

16. Wenn jemand ein Jungfraw beredt / die noch nit vertrauet iſt / vnnd beſchlefft ſie / der ſoll jhr geben jre Morgengab / vnd ſie zum Weibe haben.

7. Wegert ſich aber jr Vater ſie jm zu geben / ſoll er gelt darwegen / wie viel einer Jungfraw zur Morgengabe gebüret.

CHAP. XXII.

9. Quand il ſera queſtion de choſe quelconque où il y ait du forfait, touchant quelque bœuf, ou quelque aſne, ou quelque menue beſte, ou quelque veſtement, *voire* touchant toute choſe perdue, laquelle *quelcun* dira eſtre ſiene, la cauſe des deux *parties* viendra deuant les iuges: & celui que les iuges auront condamné, rendra le double à ſon prochain.

10. Si quelcun baille à garder à ſon prochain quelque aſne, quelque bœuf, quelque menue ou groſſe beſte, & elle meurt, ou eſt caſſee, ou emmenee ſans que perſonne l'ait veu:

11. Le iurement de l'Eternel entreuiendra entre les deux *parties*, *aſſauoir* s'il n'a point mis ſa main ſur le bien de ſon prochain: & le maiſtre d'icelle ſe contentera *du ſerment*, & *l'autre* ne *la* rendra point.

12. Mais ſi de fait elle lui a eſté deſrobee, il la rendra à ſon maiſtre.

13. Si de fait elle a eſté deſchiree *par les beſtes ſauuages*, il lui en apportera des enſeignes, *&* ne rendra point ce qui a eſté deſchiré.

14. Si quelcun a emprunté de ſon prochain quelque *beſté*, & qu'elle ſe caſſe, ou meure, ſon maiſtre n'y eſtãt point preſent, il ne faudra point à la rendre.

15. *Mais* ſi le maiſtre d'icelle *eſt* auec lui, il ne la rendra point: ſi elle a eſté loee, elle viendra pour ſon loage.

16. Si quelcun a ſuborné vne vierge non fiancee, & a couché auec elle, il faut qu'il la douë, l'ayant pour femme.

17. Mais ſi le pere d'elle refuſe du tout de la lui bailler, il *lui* contera autant d'argent que on en baille pour le douaire des vierges.

כב

18 חַרְשָׁא לָא תְחַיֵי׃

19 כָּל דְּיִשְׁכּוּב עִם
בְּעִירָא אִתְקְטָלָא
יִתְקְטֵיל׃

20 דִּידַבַּח לְטַעֲוַת ע
עַמְמַיָּא יִתְקְטֵיל אֱלָהֵין
לִשְׁמָא דַייָ בִּלְחוֹדוֹהִי׃

21 וְגִיּוֹרָא לָא תוֹנוֹן וְלָא
תְעִיקוּן אֲרֵי דַיָּרִין הֲוֵיתוּן
בְּאַרְעָא דְמִצְרָיִם׃

22 כָּל אַרְמְלָא וְיָתוֹם
לָא תְעַנּוּן׃

23 אִם עַנָּאָה תְעַנֵּי יָתֵיהּ
אֲרֵי אִם מִקְבַּל יִקְבַּל
קֳדָמַי קַבָּלָא אֲקַבֵּיל
קְבִילְתֵיהּ׃

24 וְיִתְקוֹף רֻגְזִי וְאֶקְטוֹל
יָתְכוֹן בְּחַרְבָּא וּתְהֶוְיָין
נְשֵׁיכוֹן אַרְמְלָן וּבְנֵיכוֹן י
יַתְמִין׃

25 אִם כַּסְפָּא תוֹזֵיף
לְעַמִּי לַעֲנִיָּא דְעִמָּךְ לָא
תְהֵי לֵיהּ כְּרַשְׁיָא לָא תְשַׁוּוֹן
עֲלוֹהִי חִבּוּלְיָא׃

26 אִם מַשְׁכּוֹנָא תִסַּב
כְּסוּתָא דְחַבְרָךְ עַד מֵיעַל
שִׁמְשָׁא תְּתִיבִינֵּיהּ לֵיהּ׃

27 אֲרֵי הִיא כְּסוּתֵיהּ
בִּלְחוֹדָהָא הִיא תוֹתְבֵיהּ
לִמְשַׁכֵּיהּ בְּמָה יִשְׁכּוּב
וִיהֵי אֲרֵי יִקְבַּל קֳדָמַי
וַאֲקַבֵּיל קְבִילְתֵיהּ אֲרֵי
חֲנָנָא אֲנָא׃

28 דַּיָּנָא לָא תֵיקִיל וְרַבָּא
בְּעַמָּךְ לָא תֵלוּט׃

29 מַלְיָךְ וְדִמְעָךְ לָא
תְאַחַר בּוּכְרָא דִבְנָךְ ת
תַּפְרֵישׁ קֳדָמַי׃

30 כֵּן תַּעְבֵּיד לְתוֹרָךְ ל
לְעָנָךְ שִׁבְעָא יוֹמִין יְהֵי
עִם אִמֵּיהּ וּבְיוֹמָא
תְמִינָאָה תַּפְרְשִׁינֵּיהּ
קֳדָמַי׃

כב

18 מְכַשֵּׁפָה לֹא תְחַיֶּה׃

19 כָּל־שֹׁכֵב עִם־בְּהֵמָה מוֹת
יוּמָת׃

20 זֹבֵחַ לָאֱלֹהִים יָחֳרָם בִּלְתִּי
לַיהוָה לְבַדּוֹ׃

21 וְגֵר לֹא־תוֹנֶה וְלֹא תִלְחָצֶנּוּ
כִּי־גֵרִים הֱיִיתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם׃

22 כָּל־אַלְמָנָה וְיָתוֹם לֹא
תְעַנּוּן׃

23 אִם־עַנֵּה תְעַנֶּה אֹתוֹ כִּי
אִם־צָעֹק יִצְעַק אֵלַי שָׁמֹעַ
אֶשְׁמַע צַעֲקָתוֹ׃

24 וְחָרָה אַפִּי וְהָרַגְתִּי אֶתְכֶם
בֶּחָרֶב וְהָיוּ נְשֵׁיכֶם אַלְמָנוֹת
וּבְנֵיכֶם יְתֹמִים׃

25 אִם־כֶּסֶף תַּלְוֶה אֶת־עַמִּי
אֶת־הֶעָנִי עִמָּךְ לֹא־תִהְיֶה לוֹ
כְּנֹשֶׁה לֹא־תְשִׂימוּן עָלָיו נֶשֶׁךְ׃

26 אִם־חָבֹל תַּחְבֹּל שַׂלְמַת רֵעֶךָ
עַד־בֹּא הַשֶּׁמֶשׁ תְּשִׁיבֶנּוּ לוֹ׃

27 כִּי הִוא כְסוּתֹה לְבַדָּהּ הִוא
שִׂמְלָתוֹ לְעֹרוֹ בַּמֶּה יִשְׁכָּב וְהָיָה
כִּי־יִצְעַק אֵלַי וְשָׁמַעְתִּי כִּי־
חַנּוּן אָנִי׃

28 אֱלֹהִים לֹא תְקַלֵּל וְנָשִׂיא
בְעַמְּךָ לֹא תָאֹר׃

29 מְלֵאָתְךָ וְדִמְעֲךָ לֹא תְאַחֵר
בְּכוֹר בָּנֶיךָ תִּתֶּן־לִי׃

30 כֵּן־תַּעֲשֶׂה לְשֹׁרְךָ לְצֹאנֶךָ
שִׁבְעַת יָמִים יִהְיֶה עִם־אִמּוֹ בַּיּוֹם
הַשְּׁמִינִי תִּתְּנוֹ־לִי׃

κβʹ.

18. Φαρμακοὺς οὐ περιβιώσετε.

19. Πᾶν κοιμώμενον μετὰ κτήνους, θανάτῳ ἀποκτενεῖτε.

20. Ὁ θυσιάζων θεοῖς, ἐξολοθρευθήσεται, πλὴν κυρίῳ μόνῳ.

21. Καὶ προσήλυτον οὐ κακώσετε, οὐδὲ μὴ θλίψητε αὐτόν· ἦτε γὰρ προσήλυτοι ἐν γῇ αἰγύπτου.

22. Πᾶσαν χήραν καὶ ὀρφανὸν οὐ κακώσετε.

23. Ἐὰν δὲ κακίᾳ κακώσητε αὐτούς, καὶ κεκράξαντες καταβοήσωσι πρός με, ἀκοῇ εἰσακούσομαι τῆς φωνῆς αὐτῶν.

24. Καὶ ὀργισθήσομαι θυμῷ, καὶ ἀποκτενῶ ὑμᾶς μαχαίρᾳ, καὶ ἔσονται αἱ γυναῖκες ὑμῶν χῆραι, καὶ τὰ παιδία ὑμῶν ὀρφανά.

25. Ἐὰν δὲ ἀργύριον ἐκδανείσῃς τῷ ἀδελφῷ τῷ πενιχρῷ τῷ παρὰ σοί, οὐκ ἔσῃ αὐτὸν κατεπείγων, οὐκ ἐπιθήσεις αὐτῷ τόκον.

26. Ἐὰν δὲ ἐνεχύρασμα ἐνεχυράσῃς τὸ ἱμάτιον τοῦ πλησίον, πρὸ δυσμῶν ἡλίου ἀποδώσεις αὐτῷ.

27. Ἔστι γὰρ τοῦτο περιβόλαιον αὐτοῦ μόνον, τοῦτο τὸ ἱμάτιον ἀσχημοσύνης αὐτοῦ· ἐν τίνι κοιμηθήσεται; ἐὰν οὖν καταβοήσῃ πρός με, εἰσακούσομαι αὐτοῦ, ἐλεήμων γάρ εἰμι.

28. Θεοὺς οὐ κακολογήσεις, καὶ ἄρχοντας τοῦ λαοῦ σου οὐκ ἐρεῖς κακῶς.

29. Ἀπαρχὰς ἅλωνος καὶ ληνοῦ σου οὐ καθυστερήσεις. τὰ πρωτότοκα τῶν υἱῶν σου δώσεις ἐμοί.

30. Οὕτω ποιήσεις τὸν μόσχον σου, καὶ τὸ πρόβατόν σου, καὶ τὸ ὑποζύγιόν σου, ἑπτὰ ἡμέρας ἔσται ὑπὸ τὴν μητέρα. τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἀποδώσεις μοι αὐτό.

CAP. XXII.

18. Maleficos non patieris vivere.

19. Qui coierit cum iumento, morte moriatur.

20. Qui immolat diis, occidetur, pręterquam Domino ſoli.

21. Advenam non contriſtabis, neque affliges eum: advenæ enim & ipſi fuiſtis in Terra-Ægypti.

22. Viduæ & pupillo non nocebitis.

23. Si læſeritis eos, vociferabuntur ad me, & ego audiam clamorem eorum:

24. Et indignabitur furor meus, percutiamq; vos gladio, & erunt uxores veſtræ viduæ, & filii veſtri pupilli.

25. Si pecuniam mutuam dederis populo meo pauperi qui habitat tecum, non vrgebis eum quaſi exactor, nec uſuris opprimes.

26. Si pignus à proximo tuo acceperis veſtimentum, ante ſolis occaſum reddes ei.

27. Ipſum enim eſt ſolũ quo operitur, indumentum carnis eius, nec habet aliud in quo dormiat: ſi clamaverit ad me, exaudiam eum, quia miſericors ſum.

28. Diis non detrahes, & principi populi tui non maledices.

29. Decimas tuas & primitias tuas non tardabis reddere: primogenitum filiorum tuorum dabis mihi.

30. De bobus quoque, & ovibus ſimiliter facies: ſeptem diebus ſit cum matre ſua, die octava reddes illum mihi.

Das XXII. Capitel.

18. Die Zauberinnen ſolt du nicht leben laſſen.

19. Wer ein Vieh beſchlefft/ der ſol des tods ſterben.

20. Wer den göttern opffert/ ohn den HERREN alleine/ der ſey verbannet.

21. Die Frembdlingen ſolt du nicht ſchinden/ noch vnterdrucken/ Denn jhr ſeydt auch Frembdlinge inn Egyptenlandt geweſen.

22. Jr ſolt keine Widwen vnd Waiſen beleidigen.

23. Wirſtu ſie beleidigen/ ſo werden ſie zu mir ſchreyen/ vnnd ich werde jhr ſchreyen erhören.

24. So wird mein zorn ergrimmen/ daß ich euch mit dem Schwerdt tödte/ vnd ewre Weiber Widwen/ vnd ewre Kinder Waiſen werden.

25. Wenn du Geldt leiheſt meinem Volck/ das arm iſt bey dir/ Solt du jn nicht zu ſchaden dringen/ vnnd keinen Wucher auff jhn treiben.

26. Wenn du von deinem Nechſten ein Kleid zum pfande nimmſt/ ſolt du es jhm widergeben/ ehe die Sonne vntergehet

27. Denn ſein Kleidt iſt ſein einige decke ſeiner haut/ darinn er ſchlefft. Wird er aber zu mir ſchreyen/ ſo werde ich jhn erhören/ denn ich bin gnedig.

28. Den göttern ſolt du nicht fluchen/ vnd den Oberſten in deinem Volck ſolt du nicht leſtern.

29. Deine fülle vnnd threnen ſolt du nicht verziehen. Deinen erſten Sohn ſolt du mir geben.

30. So ſolt du auch thun mit deinem Ochſen vnnd Schafe/ Sieben tag laß es bey ſeiner Mutter ſein/ am achten tage ſolt du mirs geben.

CAHP. XXII.

18. Tu ne laiſſeras point viure la ſorciere.

19. Qui aura eu compagnie d'vne beſte, on le fera mourir de mort.

20. Celui qui ſacrifie aux dieux, fors qu' à l' Eternel ſeul, ſera deſtruit à la façon de l'interdit.

21. Tu ne fouleras point ni n'opprimeras l'eſtranger: car vous auez eſté eſtrangers au païs d'Egypte.

22. Vous n'affligerez point aucune vefue ni orphelin.

23: Si vous les affligez aucunement, & ils crient à moi tant ſoit peu, pour certain i'orrai leur cri.

24 Lors ma colere s'embraſera, & ie vous tuerai par l'eſpee: & vos femmes ſeront vefues, & vos enfans orphelins.

25. Si tu preſtes argent à mon peuple, aſſauoir au poure *qui eſt* auec toi, tu ne te porteras point enuers lui à la façon des vſuriers: vous ne mettrez point ſur lui d'vſure.

26. Si tu prens en gage le veſtement de ton prochain, en quelque ſorte que ce ſoit, tu *le* lui rendras auant le ſoleil couché.

27. Car cela ſeul *eſt* ſa couuerture, c'*eſt* ſon veſtement pour ſa peau: où coucheroit-il? s'il aduient donc qu'il crie à moi, ie l'orrai auſſi: car ie *ſuis* miſericordieux.

28. Tu ne meſdiras point des Iuges, & ne maudiras point le Prince de ton peuple.

29. Tu ne delayeras point *d'offrir de* ton abondance, & *de* ta liqueur: tu me donneras le premier-né de tes fils.

30. Ainſi feras-tu de ton bœuf, & de ton menu beſtail: il ſera ſept iours auec ſa mere: *&* au huitieme iour tu me le donneras.

כב

31 וֶאֱנָשִׁין קַדִּישִׁין תְּהוֹן
קֳדָמַי וּבְשַׂר תְּלִישׁ מִן ח
חֵיוַת בָּרָא לָא תֵיכְלוּן
לְכַלְבָּא תִּרְמוֹן יָתֵיהּ׃

כג

1 לָא תְקַבֵּיל שְׁמַע
דִּשְׁקַר לָא תְשַׁוֵּי יְדָךְ
עִם חַיָּבָא לְמֶהֱוֵי לֵיהּ
סָהִיד שְׁקַר׃

2 לָא תְהֵי בָּתַר סַגִּיאֵי
לְאַבְאָשָׁא וְלָא תִתְמְנַע
מִלְּאַלָּפָא מַה דִּי בְעֵינָךְ
עַל דִּינָא בָּתַר סַגִּיאִין
שַׁלֵּם דִּינָא׃

3 וְעַל מִסְכֵּנָא לָא
תְרַחֵם בְּדִינֵיהּ׃

4 אֲרֵי תְעָרַע תּוֹרָא
דְּסַנְאָךְ אוֹ חֲמָרֵיהּ דְּטָעַן
אֲתָבָא תְתִיבִנֵּיהּ לֵיהּ׃

5 אֲרֵי תֶחֱזֵי חֲמָרָא
דְּסַנְאָךְ רְבִיעַ תְּחוֹת טְעוּנֵיהּ
וְתִתְמְנַע מִלְּמִשְׁבַּק לֵיהּ
מִשְׁבַּק תִּשְׁבּוֹק מָה דִּי
בְלִבָּךְ עֲלוֹהִי וְתִפְרוֹק ע
עִמֵּיהּ׃

6 לָא תַצְלֵי דִּין מִסְכֵּנָךְ
בְּדִינֵיהּ׃

7 מִפִּתְגָּמִין בְּטִלִין תְּהֵי
רַחִיק וּדְזַכֵּי וּדְנָפִיק זַכַּי
מִן דִּינָא לָא תִקְטוֹל אֲרֵי
לָא אֲזַכֵּי חַיָּבָא׃

8 וְשׁוֹחֲדָא לָא תְקַבֵּל
אֲרֵי שׁוֹחֲדָא מְעַוַּר עֵינֵי
חַכִּימִין וּמְקַלְקֵל פִּתְגָּמִין
תְּרִיצִין׃

9 וְגִיּוֹרָא לָא תְעִיקוּן
וְאַתּוּן יְדַעְתּוּן יָת נַפְשָׁא
דְּגִיּוֹרָא אֲרֵי דַיָּרִין הֲוֵיתוּן
בְּאַרְעָא דְמִצְרָיִם׃

10 וְשִׁית שְׁנִין תִּזְרַע
יָת אַרְעָךְ וְתִכְנוֹשׁ יָת
עֲלַלְתַּהּ׃

כב

31 וְאַנְשֵׁי־קֹדֶשׁ תִּהְיוּן לִי וּבָשָׂר
בַּשָּׂדֶה טְרֵפָה לֹא תֹאכֵלוּ לַכֶּלֶב
תַּשְׁלִכוּן אֹתוֹ׃

כג

1 לֹא תִשָּׂא שֵׁמַע שָׁוְא אַל־
תָּשֶׁת יָדְךָ עִם־רָשָׁע לִהְיֹת
עֵד חָמָס׃

2 לֹא־תִהְיֶה אַחֲרֵי־רַבִּים
לְרָעֹת וְלֹא־תַעֲנֶה עַל־רִב
לִנְטֹת אַחֲרֵי רַבִּים לְהַטֹּת׃

3 וְדָל לֹא תֶהְדַּר בְּרִיבוֹ׃

4 כִּי תִפְגַּע שׁוֹר אֹיִבְךָ אוֹ
חֲמֹרוֹ תֹּעֶה הָשֵׁב תְּשִׁיבֶנּוּ לוֹ׃

5 כִּי־תִרְאֶה חֲמוֹר שֹׂנַאֲךָ
רֹבֵץ תַּחַת מַשָּׂאוֹ וְחָדַלְתָּ מֵעֲזֹב
לוֹ עָזֹב תַּעֲזֹב עִמּוֹ׃

6 לֹא תַטֶּה מִשְׁפַּט אֶבְיֹנְךָ
בְּרִיבוֹ׃

7 מִדְּבַר־שֶׁקֶר תִּרְחָק וְנָקִי
וְצַדִּיק אַל־תַּהֲרֹג כִּי לֹא אַצְדִּיק
רָשָׁע׃

8 וְשֹׁחַד לֹא תִקָּח כִּי הַשֹּׁחַד
יְעַוֵּר פִּקְחִים וִיסַלֵּף דִּבְרֵי צַדִּיקִים׃

9 וְגֵר לֹא תִלְחָץ וְאַתֶּם יְדַעְתֶּם
אֶת־נֶפֶשׁ הַגֵּר כִּי־גֵרִים הֱיִיתֶם
בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם׃

10 וְשֵׁשׁ שָׁנִים תִּזְרַע אֶת־אַרְצֶךָ
וְאָסַפְתָּ אֶת־תְּבוּאָתָהּ׃

κε΄.

31. Καὶ ἄνδρες ἅγιοι ἔσεσθέ μοι, καὶ κρέας θηριάλωτον οὐκ ἔδεσθε, τῷ κυνὶ ἀποῤῥίψατε αὐτό.

ΚΕΦΑΛ. κγ΄.

1. Οὐ παραδέξῃ ἀκοὴν ματαίαν, οὐ συγκαταθήσῃ μετὰ τοῦ ἀδίκου, γενέσθαι μάρτυς ἄδικος.

2. Οὐκ ἔσῃ μετὰ πλειόνων ἐπὶ κακίᾳ, οὐ προστεθήσῃ μετὰ πλήθους, ἐγκλῖναι μετὰ τῶν πλειόνων ὥστε ἐκκλῖναι κρίσιν.

3. Καὶ πένητα οὐκ ἐλεήσεις ἐν κρίσει.

4. Ἐὰν δὲ συναντήσῃς τῷ βοῒ τοῦ ἐχθροῦ σου, ἢ τῷ ὑποζυγίῳ αὐτοῦ πλανωμένοις, ἀποστρέψας ἀποδώσεις αὐτῷ.

5. Ἐὰν δὲ ἴδῃς τὸ ὑποζύγιον τοῦ ἐχθροῦ σου πεπτωκὸς ὑπὸ τὸν γόμον αὐτοῦ, οὐ παρελεύσῃ αὐτό, ἀλλὰ συνεγερεῖς αὐτὸ μετ᾽ αὐτοῦ.

6. Οὐ διαστρέψεις κρίμα πένητος ἐν κρίσει αὐτοῦ.

7. Ἀπὸ παντὸς ῥήματος ἀδίκου ἀποστήσῃ. ἀθῷον, καὶ δίκαιον οὐκ ἀποκτενεῖς, καὶ οὐ δικαιώσεις τὸν ἀσεβῆ ἕνεκεν δώρων.

8. Καὶ δῶρα οὐ μὴ λήψῃ. τὰ γὰρ δῶρα ἐκτυφλοῖ ὀφθαλμοὺς βλεπόντων, καὶ λυμαίνεται ῥήματα δίκαια.

9. Καὶ προσήλυτον οὐ κακώσετε, οὐδὲ μὴ θλίψετε· ἐπεὶ ὑμεῖς οἴδατε τὴν ψυχὴν τοῦ προσηλύτου. αὐτοὶ γὰρ προσήλυτοι ἦτε ἐν γῇ Αἰγύπτῳ.

10. Ἓξ ἔτη σπερεῖς τὴν γῆν σου, καὶ συνάξεις τὰ γενήματα αὐτῆς.

CAP. XXII.

31. Viri ſancti eritis mihi: carnem quæ à beſtiis fuerit prægustata, non comedetis, ſed proiicietis canibus.

CAP. XXIII.

1. Non ſuſcipies vocem mendacii: nec iunges manum tuam ut pro impio dicas falſum teſtimonium.

2. Non ſequeris turbam ad faciendum malum: nec in iudicio, plurimorum acquieſces ſententiæ, ut à verò devies.

3. Pauperis quoque non miſereberis in iudicio.

4. Si occurreris bovi inimici tui, aut aſino erranti, reduc ad eum.

5. Si videris aſinum odientis te iacere ſub onere, non pertranſibis, ſed ſublevabis cum eo.

6. Non declinabis in iudicium pauperis.

7. Mendacium fugies. Inſontem & iuſtum non occides: quia averſor impium.

8. Nec accipies munera, quæ etiam excæcant prudentes, & ſubvertunt verba iuſtorum.

9. Peregrino moleſtus non eris. ſcitis enim advenarum animas: quia & ipſi peregrini fuiſtis in Terra Ægypti.

10. Sex annis ſeminabis terram tuam, & congregabis fruges eius.

Das XXII. Capitel.

31. Jr ſolt heilige leute für mir ſein/ Darumb ſolt jhr kein fleiſch eſſen/ das auff dem felde von den thieren zuriſſen iſt/ ſondern für die hunde werffen.

Das XXIII. Capittel.

DV ſolt falſcher anklage nicht glauben/ das du einem gottloſen beyſtand thuſt/ vnnd ein falſcher Zeuge ſeyeſt.

2. Du ſolt nicht folgen der menge zum böſen/ vnnd nicht antworten für Gericht/ daß du/ der menge nach/ vom Rechten weicheſt.

3. Du ſolt den geringen nicht ſchmücken in ſeiner ſache.

4. Wenn du deines feindes Ochſen oder Eſel begegneſt/ daß er jrret/ ſo ſolt du jm denſelben wider zuführen.

5. Wenn du des/ der dich haſſet/ Eſel ſiheſt vnter ſeiner laſt ligen/ Hüt dich/ vnd laß jn nicht/ ſondern verſäume gerne das deine vmb ſeinen willen.

6. Du ſolt das Recht deines armen nicht beugen in ſeiner ſache.

7. Sey ferne von falſchen ſachen. Den Vnſchüldigen vnnd Gerechten ſolt du nicht erwürgen/ denn ich laß den Gottloſen nicht recht haben.

8. Du ſolt nicht geſchenck nemen/ denn geſchenck machen die ſehenden blind/ vnnd verkehren die ſachen der Gerechten.

9. Die frembdlingen ſolt jhr nicht vnterdrucken/ Denn jhr wiſſet vmb der frembdlingen hertz/ dieweil jhr auch ſeydt frembdlinge in Egyptenland geweſen.

10. Sechs jahr ſolt du dein land beſeen/ vnnd ſeine früchte einſammlen.

CHAP. XXII.

31. Vous me ſerez ſaincts: vous ne mangerez point donques de chair deſchiree aux champs *par les beſtes ſauuages, mais* vous la ietterez aux chiens.

CHAP. XXIII.

1. Tu ne leueras point de faux bruit: & ne te ioindras point auec le meſchāt pour eſtre teſmoin à ce que violence ſoit faite.

2. Tu n'enſuiuras point la multitude pour mal faire: & ne reſpondras point en vn proces te deſtournant apres pluſieurs iuſqu'à peruertir *le droict.*

3. Tu n'honoreras point le chetif en ſon proces.

4. Si tu rencontres le bœuf de ton ennemi, ou ſon aſne eſgaré, tu ne faudras point de le lui ramener.

5. Si tu vois l'aſne de celui qui te hait giſant ſous ſon fardeau, tu te deporteras de le lui laiſſer-là, tu le lairras ſeulement auec lui.

6. Tu ne peruertiras point le droict de l'indigent qui eſt parmi toi en ſon proces.

7. Tu t'eſlongneras de *toute* parole fauſſe: & ne tueras point l'innocent & le iuſte: car ie ne iuſtifierai point le meſchant.

8. Tu ne prendras point de don: car le don aueugle les clair-voyans, & renuerſe les paroles des iuſtes.

9. Tu n'opprimeras point l'eſtranger: car vous ſauez que c'eſt que d'eſtre eſtranger: d'autant que vous auez eſté eſtrangers au païs d'Egypte.

10. Durant ſix ans tu ſemeras ta terre, & recueilliras le reuenu d'icelle.

כג

11 וּשְׁבִיעֵתָא תַּשְׁמְטִינַּהּ
וְתִרְטְשִׁינַּהּ וְיֵיכְלוּן מִסְכְּנֵי
עַמָּךְ וּשְׁאָרְהוֹן תֵּיכוֹל
חֵיוַת בָּרָא כְּדֵין תַּעְבֵּיד
לְכַרְמָךְ לְזֵיתָךְ׃

12 שִׁתָּא יוֹמִין תַּעְבֵּיד
עִיבִידְתָּךְ וּבְיוֹמָא ש
שְׁבִיעָאָה תְּנוּחַ בְּדִיל
דִּינוּחַ תּוֹרָךְ וַחֲמָרָךְ וי
וְיִשְׁקוֹט בַּר אַמְתָךְ וג
וְגִיּוֹרָא׃

13 וּבְכֹל דַּאֲמָרִית לְכוֹן
תִּסְתַּמְרוּן וְשׁוּם טַעֲוָת
עַמְמַיָּא לָא תִדְכְּרוּן לָא
יִשְׁתְּמַע עַל פּוּמְכוֹן׃

14 תְּלָת זִמְנִין תְּחַגּוּן
קֳדָמַי בְּשַׁתָּא׃

15 יָת חַגָּא דְּפַטִּירַיָּא
תִּיטַּר שִׁבְעָא יוֹמִין תֵּיכוֹל
פַּטִּירָא כְּמָא דְּפַקֵּדְתָּךְ
לִזְמַן יַרְחָא דַּאֲבִיבָא אֲרֵי
בֵיהּ נְפַקְתָּא מִמִּצְרָיִם
וְלָא יִתַּחֲזוֹן קֳדָמַי ר
רֵיקָנִין׃

16 וְחַגָּא דַּחֲצָדָא בִּכּוּרֵי
עוֹבָדָךְ דְּתִזְרַע בַּחֲקַלָא
וְחַגָּא דִּכְנָשָׁא בְּמַפְּקַת
שַׁתָּא בְּמִכְנְשָׁךְ יָת עוֹבָדָךְ
מִן חַקְלָא׃

17 תְּלָת זִמְנִין בְּשַׁתָּא
יִתַּחֲזוֹן כָּל דְּכוּרָךְ קֳדָם
רִבּוֹן עָלְמָא יְיָ׃

18 לָא תִכּוֹס עַל חֲמִיעַ
דַּם פִּסְחִי וְלָא יְבִיתוּן
בַּר מִן מַדְבְּחָא תַּרְבֵּי
נִכְסַת חַגָּא עַד צַפְרָא׃

19 רֵישׁ בִּכּוּרֵי אַרְעָךְ ת
תַּיְתֵי לְבֵית מַקְדְּשָׁא דַּייָ
אֱלָהָךְ לָא תֵיכוֹל בְּסַר
בַּחֲלָב׃

כג

11 וְהַשְּׁבִיעִת תִּשְׁמְטֶנָּה וּנְטַשְׁתָּהּ
וְאָכְלוּ אֶבְיֹנֵי עַמֶּךָ וְיִתְרָם תֹּאכַל
חַיַּת הַשָּׂדֶה כֵּן־תַּעֲשֶׂה לְכַרְמְךָ
לְזֵיתֶךָ׃

12 שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מַעֲשֶׂיךָ
וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי תִּשְׁבֹּת לְמַעַן
יָנוּחַ שׁוֹרְךָ וַחֲמֹרֶךָ וְיִנָּפֵשׁ בֶּן־
אֲמָתְךָ וְהַגֵּר׃

13 וּבְכֹל אֲשֶׁר־אָמַרְתִּי אֲלֵיכֶם
תִּשָּׁמֵרוּ וְשֵׁם אֱלֹהִים אֲחֵרִים לֹא
תַזְכִּירוּ לֹא יִשָּׁמַע עַל־פִּיךָ׃

14 שָׁלֹשׁ רְגָלִים תָּחֹג לִי בַּשָּׁנָה׃

15 אֶת־חַג הַמַּצּוֹת תִּשְׁמֹר
שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל מַצּוֹת
כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִךָ לְמוֹעֵד חֹדֶשׁ הָאָבִיב
כִּי־בוֹ יָצָאתָ מִמִּצְרָיִם וְלֹא־
יֵרָאוּ פָנַי רֵיקָם׃

16 וְחַג הַקָּצִיר בִּכּוּרֵי מַעֲשֶׂיךָ
אֲשֶׁר תִּזְרַע בַּשָּׂדֶה וְחַג הָאָסִף
בְּצֵאת הַשָּׁנָה בְּאָסְפְּךָ אֶת־מַעֲשֶׂיךָ
מִן־הַשָּׂדֶה׃

17 שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יֵרָאֶה
כָּל־זְכוּרְךָ אֶל־פְּנֵי הָאָדֹן
יְהוָה׃

18 לֹא־תִזְבַּח עַל־חָמֵץ
דַּם־זִבְחִי וְלֹא־יָלִין חֵלֶב־חַגִּי
עַד־בֹּקֶר׃

19 רֵאשִׁית בִּכּוּרֵי אַדְמָתְךָ תָּבִיא
בֵּית יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא־תְבַשֵּׁל
גְּדִי בַּחֲלֵב אִמּוֹ׃

κγ.

11. Τῷ δὲ ἑβδόμῳ ἄφεσιν ποιήσεις, καὶ ἀνήσεις αὐτήν, καὶ ἔδονται οἱ πτωχοὶ τοῦ ἔθνους σου, τὰ δὲ ὑπολελειμμένα ἔδονται τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ. οὕτω ποιήσεις τὸν ἀμπελῶνά σου καὶ τὸν ἐλαιῶνά σου.

12. Ἓξ ἡμέρας ποιήσεις τὰ ἔργα σου, τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἀναπαύσῃ, ἵνα ἀναπαύσηται ὁ βοῦς σου, καὶ τὸ ὑποζύγιόν σου, καὶ ἵνα ἀναψύξῃ ὁ υἱὸς τῆς παιδίσκης σου, καὶ ὁ προσήλυτος.

13. Πάντα ὅσα λελάληκα πρὸς ὑμᾶς φυλάξασθε. καὶ ὄνομα θεῶν ἑτέρων οὐκ ἀναμνησθήσεσθε, οὐδὲ μὴ ἀκουσθῇ ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν.

14. Τρεῖς καιροὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑορτάσετέ μοι

15. Τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων φυλάξασθε· ἑπτὰ ἡμέρας ἔδεσθε ἄζυμα, καθάπερ ἐνετειλάμην σοι κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ μηνὸς τῶν νέων. ἐν γὰρ αὐτῷ ἐξῆλθες ἐξ Αἰγύπτου. οὐκ ὀφθήσῃ ἐνώπιόν μου κενός,

16. Καὶ ἑορτὴν τοῦ θερισμοῦ πρωτογεννημάτων ποιήσεις τῶν ἔργων σου, ὧν ἐὰν σπείρῃς ἐν τῷ ἀγρῷ σου. καὶ ἑορτὴν συντελείας ἐπ᾽ ἐξόδου τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐν τῇ συναγωγῇ τῶν ἔργων σου, τῶν ἐκ τοῦ ἀγροῦ σου.

17. Τρεῖς καιροὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ὀφθήσεται πᾶν ἀρσενικόν σου ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ σου. (ὅταν γὰρ ἐκβάλω τὰ ἔθνη ἀπὸ προσώπου σου, καὶ ἐμπλατύνω τὰ ὅριά σου, οὐκ ἐπιθυμήσει οὐδεὶς τῆς γῆς σου.)

18. Οὐ θύσεις ἐπὶ ζύμῃ αἷμα θυσιάσματός μου, οὐδὲ μὴ κοιμηθήσεται στέαρ τῆς ἑορτῆς μου ἕως πρωΐ.

19. Τὰς ἀπαρχὰς τῶν πρωτογεννημάτων τῆς γῆς σου, εἰσοίσεις εἰς τὸν οἶκον κυρίου τοῦ θεοῦ σου. οὐχ ἑψήσεις ἄρνα ἐν γάλακτι μητρὸς αὐτοῦ.

CAP. XXIII.

11. Anno autem ſeptimo dimittes eam;& requieſcere facies, ut comedant pauperes populi tui: & quicquid reliquum fuerit, edant beſtiæ agri; ita facies in vinea, & in oliveto tuo.

12. Sex diebus operaberis: ſeptimo die ceſſabis, ut requieſcat bos & aſinus tuus: & reſrigeretur filius ancillæ tuæ,& advena.

13. Omnia quæ dixi vobis, cuſtodite. Et per nomen externorum deorum non iurabitis, neque audietur ex ore veſtro.

14. Tribus vicibus per ſingulos annos mihi feſta celebrabitis.

15. Solennitatem azymorum cuſtodies. Septem diebus comedes azyma, ſicut præcepi tibi, tempore menſis novorum, quando egreſſus es de Ægypto: non apparebis in cōſpectu meo vacuus.

16. Et ſolennitatem meſſis primitivorum operis tui, quæcunque ſeminaveris in agro: ſolennitatem quoque in exitu anni, quando congregaveris omnes fruges tuas de agro.

17. Ter in anno apparebit omne maſculinum tuum coram Domino Deo tuo.

18. Non immolabis ſuper fermento ſanguinem victimæ tuæ, nec remanebit adeps ſolennitatis meæ uſque manè.

19. Primitias frugum terræ tuæ deferes in domum Domini Dei tui. Non coques hœdum in lacte matris ſuæ.

Das XXIII. Capitel.

11. Im ſiebenden jar ſoltu es ruhen vnd liegen laſſen/ daß die armen vnter deinem volck davon eſſen / vnnd was vberbleibt laß das Wild auff dem felde eſſen. Alſo ſolt du auch thun mit deinem Weinberge vnd Oelberge.

12. Sechs tage ſolt du deine arbeit thun/ Aber des ſiebenden tags ſolt du feyren / auff daß dein Ochs vnnd Eſel ruhen / vnnd deiner magd ſohn vnnd frembdling ſich erquicken.

13. Alles was ich euch geſagt habe/ das haltet. Vnd anderer götter namen ſolt jr nicht gedencken/ vnnd auß eurem munde ſollen ſie nicht gehöret werden.

14. Dreymal ſolt ihr mir Feſt halten im jahr.

15. Nemlich/ das Feſt der vngeſeuerten Brod ſolt du halten / daß du ſieben tag vngeſeurt brot eſſeſt (wie ich dir gebotten hab) vmb die zeit des Monden Abib / denn in demſelbigen biſt du auß Egypten gezogen. Erſcheinet aber nicht leer fůr mir.

16. Vnd das Feſt der erſten Erndten/ der frůcht die du auff dem felde geſeet haſt/ vnd das Feſt der Einſammlung/ im außgang des Jars / wenn du deine arbeit eingeſammlet haſt vom felde.

17. Drey mal im Jar ſollen erſcheinen fůr dem HERREN dem Herrſcher / alle deine Mannsbilde.

18. Du ſolt das blut meines Opffers nit neben den Saurteig opffern/ vnnd das fette von meinem Feſt ſol nicht bleiben biß auff morgen.

19. Das Erſtling von der erſten frucht auff deinem felde/ ſolt du bringen inn das hauß deß HERREN deines Gottes / Vnd ſolt das Böcklein nicht kochen / Dieweil es an ſeiner muter milch iſt.

CHAP. XXIII.

11. Mais au ſeptieme an tu lui donneras relaſche, & la laiſſeras là, afin que les indigens de ton peuple en mangent, & que les beſtes des champs mangent leur demeurant. Ainſi feras-tu de la vigne,& de tes oliuiers.

12. Six iours durant tu feras ta beſongne: mais au ſeptieme iour tu chomeras: afin que ton bœuf & ton aſne ſe repoſe,& que le fils de ta ſeruante, & l'eſtranger reprenent courage.

13. Vous prendrez garde à toutes les choſes que ie vous ai commandees. Vous ne ferez point mention du nom des dieux eſtranges: *meſme* il ne ſera point ouï de ta bouche.

14. Tu me celebreras feſte ſolennelle trois fois l'an.

15. Tu garderas la feſte ſolēnelle des pains ſans leuain: tu mangeras des pains ſans leuain par ſept iours, cōme ie t'ai commandé, en la ſaiſon du mois que les eſpics meuriſſent: car en icelui tu es ſorti d'Egypte:& nul ne ſe preſentera deuant ma face à vuide.

16. La feſte ſolennelle auſſi de la moiſſon, *aſſauoir* des premiers fruicts de ton labeur, de ce que tu auras ſemé au champ: & la feſte ſolennelle de la cueillette, à l'iſſue de l'annee, quand tu auras recueilli du chāp ton labeur.

17. Trois fois l'an tous les maſles d'entre vous ſe preſenteront deuāt le Seigneur l'Eternel.

18. Tu ne ſacrifieras point le ſang de mon ſacrifice auec pain leué,& la graiſſe de ma feſte ſolennelle ne paſſera point la nuict *pour eſtre gardee* iuſqu'au matin.

19. Tu apporteras en la maiſon de l'Eternel ton Dieu les premices des premiers fruicts de la terre. Tu ne bouïlliras point le cheureau au laict de ſa mere.

כג

20 הָא אֲנָא שָׁלַח מַלְאֲכָא קֳדָמָךְ לְמִטְּרָךְ בְּאָרְחָא וּלְאַעָלוּתָךְ לְאַתְרָא דְּאַתְקֵינִית׃

21 אִסְתְּמַר מִן קֳדָמוֹהִי וְקַבֵּיל בְּמֵימְרֵיהּ לָא תְּסָרֵיב לְקָבְלֵיהּ אֲרֵי לָא יִשְׁבּוֹק לְחוֹבֵיכוֹן אֲרֵי בִשְׁמִי (מֵימְרֵיהּ׃)

22 אֲרֵי אִם קַבָּלָא תְקַבֵּיל (בְּמֵימְרֵיהּ) וְתַעְבֵּיד כָּל דַּאֲמַלֵּיל וְאַשְׂנֵי יָת סַנְאָךְ וְאָעִיק לְדִמְעִיקִין לָךְ׃

23 אֲרֵי יְהָךְ מַלְאֲכִי קֳדָמָךְ וְיַעֲלִינָּךְ לֶאֱמוֹרָאֵי וְחִתָּאֵי וּפְרִיזָאֵי וּכְנַעֲנָאֵי חִוָּאֵי וִיבוּסָאֵי וַאֲשֵׁיצֵינּוּן׃

24 לָא תִסְגְּדוּן לְטַעֲוָתְהוֹן וְלָא תִפְלְחִנּוּן וְלָא תַעְבֵּיד כְּעוֹבָדֵיהוֹן אֲרֵי פַגָּרָא תְפַגְּרִנּוּן וְתַבָּרָא תְתַבַּר קָמָתְהוֹן׃

25 וְתִפְלְחוּן קֳדָם ייי אֱלָהֲכוֹן וִיבָרֵךְ יָת מֵיכְלָךְ וְיָת מִשְׁתְּיָךְ וְאַעְדֵּי מַרְעִין בִּישִׁין מִבֵּינָךְ׃

26 לָא תְהֵי מְתַכְּלָא וְעַקְרָא בְּאַרְעָךְ יָת מִנְיַן יוֹמָךְ אַשְׁלֵים׃

27 יָת אֵימְתִי אֲשַׁלַּח קֳדָמָךְ וַאֲתַבַּר יָת כָּל עַמָּא דְאַתְּ אָתֵי לְאַגָּחָא בְהוֹן וְאֶמְסַר יָת כָּל בַּעֲלֵי דְבָבָךְ קֳדָמָךְ מַחְזְרֵי קְדָל׃

28 וְאֶשְׁלַח יָת עֲרָעִיתָא קֳדָמָךְ וּתְתָרֵיךְ יָת חִוָּאֵי יָת כְּנַעֲנָאֵי וְיָת חִתָּאֵי מִן קֳדָמָךְ׃

29 לָא אֲתָרְכִינֵּיהּ מִן קֳדָמָךְ בְּשַׁתָּא חֲדָא דִּלְמָא תְהֵי אַרְעָא צַדְיָא וְיִסְגֵּי עֲלָךְ חֵיוַת בָּרָא׃

כג

20 הִנֵּה אָנֹכִי שֹׁלֵחַ מַלְאָךְ לְפָנֶיךָ לִשְׁמָרְךָ בַּדָּרֶךְ וְלַהֲבִיאֲךָ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הֲכִנֹתִי׃

21 הִשָּׁמֶר מִפָּנָיו וּשְׁמַע בְּקֹלוֹ אַל־תַּמֵּר בּוֹ כִּי לֹא יִשָּׂא לְפִשְׁעֲכֶם כִּי שְׁמִי בְּקִרְבּוֹ׃

22 כִּי אִם־שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע בְּקֹלוֹ וְעָשִׂיתָ כֹּל אֲשֶׁר אֲדַבֵּר וְאָיַבְתִּי אֶת־אֹיְבֶיךָ וְצַרְתִּי אֶת־צֹרְרֶיךָ׃

23 כִּי־יֵלֵךְ מַלְאָכִי לְפָנֶיךָ וֶהֱבִיאֲךָ אֶל־הָאֱמֹרִי וְהַחִתִּי וְהַפְּרִזִּי וְהַכְּנַעֲנִי הַחִוִּי וְהַיְבוּסִי וְהִכְחַדְתִּיו׃

24 לֹא־תִשְׁתַּחֲוֶה לֵאלֹהֵיהֶם וְלֹא תָעָבְדֵם וְלֹא תַעֲשֶׂה כְּמַעֲשֵׂיהֶם כִּי הָרֵס תְּהָרְסֵם וְשַׁבֵּר תְּשַׁבֵּר מַצֵּבֹתֵיהֶם׃

25 וַעֲבַדְתֶּם אֵת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּבֵרַךְ אֶת־לַחְמְךָ וְאֶת־מֵימֶיךָ וַהֲסִרֹתִי מַחֲלָה מִקִּרְבֶּךָ׃

26 לֹא־תִהְיֶה מְשַׁכֵּלָה וַעֲקָרָה בְּאַרְצֶךָ אֶת־מִסְפַּר יָמֶיךָ אֲמַלֵּא׃

27 אֶת־אֵימָתִי אֲשַׁלַּח לְפָנֶיךָ וְהַמֹּתִי אֶת־כָּל־הָעָם אֲשֶׁר תָּבֹא בָּהֶם וְנָתַתִּי אֶת־כָּל־אֹיְבֶיךָ אֵלֶיךָ עֹרֶף׃

28 וְשָׁלַחְתִּי אֶת־הַצִּרְעָה לְפָנֶיךָ וְגֵרְשָׁה אֶת־הַחִוִּי אֶת־הַכְּנַעֲנִי וְאֶת־הַחִתִּי מִלְּפָנֶיךָ׃

29 לֹא אֲגָרְשֶׁנּוּ מִפָּנֶיךָ בְּשָׁנָה אֶחָת פֶּן־תִּהְיֶה הָאָרֶץ שְׁמָמָה וְרַבָּה עָלֶיךָ חַיַּת הַשָּׂדֶה׃

κγ.

20. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ἵνα φυλάξῃ σε ἐν τῇ ὁδῷ, ὅπως εἰσαγάγῃ σε εἰς τὴν γῆν, ἣν ἡτοίμασά σοι.

21. Πρόσεχε σὺ αὐτῷ, καὶ εἰσάκουε αὐτοῦ, καὶ μὴ ἀπείθει. οὐ γὰρ μὴ ὑποστείληταί σε. τὸ γὰρ ὄνομά μου ἐστὶν ἐπ᾽ αὐτῷ.

22. Ἐὰν ἀκούσῃς τῆς φωνῆς μου, καὶ ποιήσῃς πάντα ὅσα ἂν εἴπω σοι, ἐχθρεύσω τοῖς ἐχθροῖς σου, καὶ ἀντικείσομαι τοῖς ἀντικειμένοις σοι.

23. Πορεύσεται γὰρ ὁ ἄγγελός μου ἡγούμενός σου, καὶ εἰσάξει σε πρὸς τὸν ἀμορραῖον, καὶ χετταῖον, καὶ φερεζαῖον, καὶ χαναναῖον, καὶ γεργεσαῖον, καὶ εὐαῖον, καὶ ἰεβουσαῖον, καὶ ἐκτρίψω αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου ὑμῶν.

24. Οὐ προσκυνήσεις τοῖς θεοῖς αὐτῶν, οὐδὲ μὴ λατρεύσῃς αὐτοῖς, οὐ ποιήσεις κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν, ἀλλὰ καθαιρέσει καθελεῖς τοὺς βωμοὺς αὐτῶν, καὶ συντρίβων συντρίψεις τὰς στήλας αὐτῶν.

25. Καὶ λατρεύσεις κυρίῳ τῷ θεῷ σου, καὶ εὐλογήσω τὸν ἄρτον σου, καὶ τὸν οἶνόν σου, καὶ τὸ ὕδωρ σου, καὶ ἀποστρέψω μαλακίαν ἀφ᾽ ὑμῶν.

26. Οὐκ ἔσται ἄγονος, οὐδὲ στεῖρα ἐπὶ τῆς γῆς σου. τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν σου ἀναπληρῶν ἀναπληρώσω.

27. Καὶ τὸν φόβον ἀποστελῶ ἡγούμενόν σου, καὶ ἐκστήσω πάντα τὰ ἔθνη, εἰς οὓς σὺ εἰσπορεύῃ εἰς αὐτούς. καὶ δώσω πάντας τοὺς ὑπεναντίους σου φυγάδας.

28. Καὶ ἀποστελῶ τὰς σφηκίας προτέρας σου, καὶ ἐκβαλεῖ τοὺς ἀμορραίους, καὶ τοὺς εὐαίους, καὶ τοὺς χαναναίους, καὶ τοὺς χετταίους ἀπὸ σοῦ.

29. Οὐκ ἐκβαλῶ αὐτοὺς ἐν ἐνιαυτῷ ἑνὶ, ἵνα μὴ γένηται ἡ γῆ ἔρημος, καὶ πολλὰ γένηται ἐπὶ σὲ τὰ θηρία τῆς γῆς.

CAP. XXIII.

20. Ecce ego mittam angelum meum, qui præcedat te, & cuſtodiat in via, & introducat in locum quem præparavi.

21. Obſerva eum, & audi vocem eius, nec contemnendum putes: quia non dimittet cum peccaveris, & eſt nomen meum in illo.

22. Quòd ſi audieris vocem eius, & feceris omnia quæ loquor, inimicus ero inimicis tuis, & affligam affligentes te.

23. Præcedetq; te angelus meus, & introducet te ad Amorrhæum, & Hethæum, & Pherezæum, Chananæumque, & Hevæum, & Iebuſæum, quos ego conteram.

24. Non adorabis deos eorum, nec coles eos: non facies opera eorum, ſed deſtrues eos, & confringes ſtatuas eorum.

25. Servietiſque Domino Deo veſtro, ut benedicam panibus tuis & aquis, & auferam infirmitatem de medio tui.

26. Nõ erit infœcunda, nec ſterilis in terra tua: numerum dierum tuorum implebo.

27. Terrorem meum mittam in præcurſum tuum, & occidam omnem populum, ad quem ingredieris: cunctorumq; inimicorum tuorum coram te terga vertam:

28. Emittens crabrones prius, qui fugabunt Hevæum, & Chananæum, & Hethæum, antequam introeas.

29. Non eiiciam eos à facie tua anno uno: ne terra in ſolitudinem redigatur, & creſcant contra te beſtiæ.

Das XXIII. Capitel.

20. Sihe / ich ſende einen Engel für dir her / der dich behüte auff dem weg / vnd bringe dich an den ort / den ich bereitt habe.

21. Darumb hüte dich für ſeinem angeſicht / vnnd gehorche ſeiner ſtimme / vnnd erbittere jhn nicht / denn er wirdt euer vbertretten nicht vergeben / vnnd mein Name iſt in jm.

22. Wirſt du aber ſeine ſtimme hören / vnd thun alles was ich dir ſagen werde / ſo wil ich deiner feinde feind / vnnd deiner Widerwertigen Widerwertiger ſein.

23. Wenn nun mein Engel für dir hergehet / vnd dich bringet an die Amoriter / Hethiter / Phereſiter / Cananiter / Heviter vnd Jebuſiter / vnd ich ſie vertilge.

24. So ſolt du jre götter nicht anbeten / noch jnen dienen / vnnd nicht thun wie ſie thun / ſondern du ſolt jhre götzen vmbreiſſen vnd zubrechen.

25. Aber dem HERREN eurem GOtt ſolt jhr dienen / ſo wird er dein brot vnd dein waſſer ſegenen. Vnd ich will alle kranckheit von dir wenden.

26. Vnd ſoll nichts vntrechtig noch vnfruchtbars ſein in deinem lande / vnd will dich laſſen alt werden.

27. Ich wil mein ſchrecken für dir her ſenden / vnd alles volck verzagt machen / dahin du kommeſt / vnnd wil dir geben alle deine feinde in die flucht.

28. Ich wil Horniſſen für dir her ſenden / die für dir herauß jagen die Heuiter / Cananiter / vnd Hethiter.

29. Ich will ſie nicht auff ein jahr außſtoſſen für dir / auff daß nicht das land wüſt werde / vnd ſich wilde Thier wider dich mehren.

CHAP. XXIII.

20. Voici, i'enuoye vn Ange deuant toi, afin qu'il te garde par le chemin, & qu'il t'introduiſe au lieu que ie t'ai preparé.

21. Donne-toi garde de le faire courroucer, & eſcoute ſa voix, & ne l'irrite point: car il ne pardonnera point à voſtre forfait: d'autant que mon nom *eſt* en lui.

22. Mais ſi tu eſcoutes attentiuement ſa voix, & fais tout ce que ie dirai, ie ſerai ennemi a tes ennemis, & affligerai ceux qui t'affligerõt.

23. Car mon Ange marchera deuant toi, & t'introduira au païs des Amorrheens, des Hethiens, des Phereziens, des Cananeens, des Heviens, & des Iebuſiens, & ie les abolirai.

24. Tu ne te proſterneras point deuant leurs dieux, ni ne les ſeruiras, & ne feras point ſelon leurs œuures, ains tu les deſtruiras entierement, & briſeras entierement leurs ſtatues.

25. Vous ſeruirez à l'Eternel voſtre Dieu, & il benira ton pain & tes eaux: & i'oſterai les maladies du milieu de toi.

26. Il n'y aura point qui auorte ou qui ſoit ſterile en ton païs: i'accomplirai le nombre de tes iours.

27. I'enuoyerai mon eſpouuantement deuant toi, & effrayerai tout peuple vers lequel tu arriueras, & ferai tourner le dos de tous tes ennemis deuant toi.

28. Et enuoyerai des frelons deuant toi, qui dechaſſeront les Heuiens, les Cananeens, & les Hethiens, de deuant ta preſence.

29. Ie ne les dechaſſerai point de deuant ta face en vn an, de peur que le païs ne deuiene vn deſert, & que les beſtes des chãps ne ſe multiplient contre toi.

כג

30 זְעֵיר זְעֵיר אֲתָרְכִינֵּיהּ
מִן קֳדָמָךְ עַד דְּתִפֵּישׁ
וְתַחְסִין יָת אַרְעָא׃

31 וַאֲשַׁוֵּי יָת תְּחוּמָךְ
מִיַּמָּא דְסוּף עַד יַמָּא
דִּפְלִשְׁתָּאֵי וּמִמַּדְבְּרָא
עַד פְּרָת אֲרֵי אֶמְסַר
בִּידְכוֹן יָת יָתְבֵי אַרְעָא
וְאַתָרְכִינּוּן מִן קֳדָמָךְ׃

32 לָא תִגְזַר לְהוֹן
וּלְטַעֲוָתְהוֹן קְיָם׃

33 לָא יִתְּבוּן בְּאַרְעָךְ
דִּלְמָא יְחַיְּבוּן יָתָךְ קֳדָמַי
וְלָא תִפְלַח יָת טַעֲוָתְהוֹן
אֲרֵי לְתַקְלָא יְהוֹן לָךְ׃

כד

1 וּלְמֹשֶׁה אֲמַר סַק
לִקְדָם יְיָ אַתְּ וְאַהֲרֹן נָדָב
וַאֲבִיהוּא וְשִׁבְעִין מִסָּבֵי
יִשְׂרָאֵל וְתִסְגְּדוּן מֵרָחִיק׃

2 וְיִתְקָרֵב מֹשֶׁה
בִּלְחוֹדוֹהִי קֳדָם יְיָ וְאִנּוּן
לָא יִתְקָרְבוּן וְעַמָּא לָא
יִסְּקוּן עִמֵּיהּ׃

3 וַאֲתָא מֹשֶׁה וְאִשְׁתָּעִי
לְעַמָּא יָת כָּל פִּתְגָמַיָּא
דַּייָ וְיָת כָּל דִּינַיָּא
וַאֲתִיבוּ כָּל עַמָּא כַּחֲדָא
וַאֲמָרוּ כָּל פִּתְגָמַיָּא
דְּמַלֵּיל יְיָ נַעְבֵּיד׃

4 וּכְתַב מֹשֶׁה יָת כָּל
פִּתְגָמַיָּא דַּייָ וְאַקְדֵּים
בְּצַפְרָא וּבְנָא מַדְבְּחָא
בְּשִׁפּוֹלֵי טוּרָא וְתַרְתָּא
עֶשְׂרֵה קָמָא לִתְרֵי עֲשַׂר
שִׁבְטַיָּא דְּיִשְׂרָאֵל׃

5 וּשְׁלַח יָת בְּכוֹרֵי בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְאַסִּיקוּ עֲלָוָן
וְנַכִּסוּ נִכְסַת קוּדְשִׁין קֳדָם
יְיָ תּוֹרִין׃

כג

30 מְעַט מְעַט אֲגָרְשֶׁנּוּ מִפָּנֶיךָ
עַד אֲשֶׁר תִּפְרֶה וְנָחַלְתָּ אֶת־
הָאָרֶץ׃

31 וְשַׁתִּי אֶת־גְּבֻלְךָ מִיַּם־סוּף
וְעַד־יָם פְּלִשְׁתִּים וּמִמִּדְבָּר עַד־
הַנָּהָר כִּי אֶתֵּן בְּיֶדְכֶם אֵת יֹשְׁבֵי
הָאָרֶץ וְגֵרַשְׁתָּמוֹ מִפָּנֶיךָ׃

32 לֹא־תִכְרֹת לָהֶם וְלֵאלֹהֵיהֶם
בְּרִית׃

33 לֹא יֵשְׁבוּ בְּאַרְצְךָ פֶּן־יַחֲטִיאוּ
אֹתְךָ לִי כִּי תַעֲבֹד אֶת־אֱלֹהֵיהֶם
כִּי־יִהְיֶה לְךָ לְמוֹקֵשׁ׃

יד

1 וְאֶל־מֹשֶׁה אָמַר עֲלֵה אֶל־
יְהֹוָה אַתָּה וְאַהֲרֹן נָדָב וַאֲבִיהוּא
וְשִׁבְעִים מִזִּקְנֵי יִשְׂרָאֵל
וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם מֵרָחֹק׃

2 וְנִגַּשׁ מֹשֶׁה לְבַדּוֹ אֶל־יְהֹוָה
וְהֵם לֹא יִגָּשׁוּ וְהָעָם לֹא יַעֲלוּ
עִמּוֹ׃

3 וַיָּבֹא מֹשֶׁה וַיְסַפֵּר לָעָם אֵת
כָּל־דִּבְרֵי יְהֹוָה וְאֵת כָּל־
הַמִּשְׁפָּטִים וַיַּעַן כָּל־הָעָם קוֹל
אֶחָד וַיֹּאמְרוּ כָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר
דִּבֶּר יְהֹוָה נַעֲשֶׂה׃

4 וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֵת כָּל־דִּבְרֵי
יְהֹוָה וַיַּשְׁכֵּם בַּבֹּקֶר וַיִּבֶן מִזְבֵּחַ
תַּחַת הָהָר וּשְׁתֵּים עֶשְׂרֵה מַצֵּבָה
לִשְׁנֵים עָשָׂר שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל׃

5 וַיִּשְׁלַח אֶת־נַעֲרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וַיַּעֲלוּ עֹלֹת וַיִּזְבְּחוּ זְבָחִים שְׁלָמִים
לַיהֹוָה פָּרִים׃

κγ'.

30. Κατὰ μικρὸν μικρὸν ἐκβαλῶ αὐτοὺς ἀπὸ σοῦ, ἕως ἂν αὐξηθῇς, καὶ κληρονομήσῃς τὴν γῆν.

31. Καὶ θήσω τὰ ὅριά σου ἀπὸ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης ἕως τῆς θαλάσσης τῆς Φυλιστιείμ, καὶ ἀπὸ τῆς ἐρήμου ἕως τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου εὐφράτου. καὶ παραδώσω εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν τοὺς ἐγκαθημένους ἐν τῇ γῇ, καὶ ἐκβαλῶ αὐτοὺς ἀπὸ σοῦ.

32. Οὐ συγκαταθήσῃ αὐτοῖς καὶ τοῖς θεοῖς αὐτῶν διαθήκην.

33. Καὶ οὐ συγκατεθήσονται ἐν τῇ γῇ σου, ἵνα μὴ ἁμαρτάνειν σε ποιήσωσι πρός με. ἐὰν γὰρ δουλεύσῃς τοῖς θεοῖς αὐτῶν, οὗτοι ἔσονταί σοι πρόσκομμα.

ΚΕΦΑΛ. κδ'.

1. Καὶ τῷ Μωϋσεῖ εἶπεν· ἀνάβηθι πρὸς τὸν κύριον, σὺ καὶ Ἀαρὼν, καὶ ναδὰβ, καὶ ἀβιοὺδ, καὶ ἑβδομήκοντα τῶν πρεσβυτέρων Ἰσραὴλ, καὶ προσκυνήσουσι μακρόθεν τῷ κυρίῳ.

2. Καὶ ἐγγιεῖ Μωϋσῆς μόνος πρὸς τὸν θεὸν, αὐτοὶ δὲ οὐκ ἐγγιοῦσιν. ὁ δὲ λαὸς οὐ συναναβήσεται μετ᾽ αὐτῶν.

3. Εἰσῆλθε δὲ Μωϋσῆς, καὶ διηγήσατο τῷ λαῷ πάντα τὰ ῥήματα τοῦ θεοῦ, καὶ τὰ δικαιώματα. ἀπεκρίθη δὲ πᾶς ὁ λαὸς, φωνῇ μιᾷ λέγοντες· πάντας τοὺς λόγους οὓς ἐλάλησε κύριος, ποιήσομεν, καὶ ἀκουσόμεθα.

4. Καὶ ἔγραψε Μωϋσῆς πάντα τὰ ῥήματα κυρίου. ὀρθρίσας δὲ Μωϋσῆς τοπρωῒ, ᾠκοδόμησε θυσιαστήριον ὑπὸ τὸ ὄρος, καὶ δώδεκα λίθους εἰς τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ.

5. Καὶ ἐξαπέστειλε τοὺς νεανίσκους τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἀνήνεγκαν ὁλοκαυτώματα, καὶ ἔθυσαν θυσίαν σωτηρίου κυρίῳ τῷ θεῷ, μοσχάρια.

CAP. XXIII.

30. Paulatim expellam eos de conſpectu tuo, donec augearis, & poſſideas Terram.

31. Ponam autem terminos tuos à Mari rubro uſque ad mare Palæſthinorum, & à deſerto uſque ad fluvium: tradam in manibus veſtris habitatores Terræ, & eiiciam eos de conſpectu veſtro.

32. Non inibis cum eis fœdus, nec cum diis eorum.

33. Non habitent in terra tua, ne fortè peccare te faciant in me, ſi ſervieris diis eorum: quod tibi certè erit in ſcandalum.

CAP. XXIIII.

1. Moyſi quoque dixit, Aſcende ad Dominum tu & Aaron, Nadab & Abiu, & ſeptuaginta ſenes ex Iſraël, & adorabitis procul.

2. Soluſq; Moyſes aſcendet ad Dominum, & illi non appropinquabunt: nec populus aſcendet cum eo.

3. Venit ergo Moyſes & narravit plebi omnia verba Domini, atque iudicia: reſponditque omnis populus una voce, Omnia verba Domini quæ locutus eſt faciemus.

4. Scripſit autem Moyſes univerſos ſermones Domini: & manè conſurgens ædificavit altare ad radices montis, & duodecim titulos per duodecim tribus Iſraël.

5. Miſitque iuvenes de filiis Iſraël, & obtulerunt holocauſta, immolaveruntque victimas pacificas Domino, vitulos duodecim.

Das XXIII. Capitel.

30. Einzelen nach einander wil ich ſie fůr dir herauß ſtoſſen/ biß daß du wechſeſt/ vnd das Land beſitzeſt.

31. Vnd wil deine Grentze ſetzen/ das Schilffmeer vnd das Philiſter Meer/ vnnd die Wůſten biß an das waſſer/ Denn ich will dir in deine hand geben/ die Einwoner des Lands/ daß du ſie ſolt außſtoſſen fůr dir her.

32. Du ſolt mit jnen oder mit jhren Göttern keinen Bund machen.

33. Sondern laß ſie nicht wonen inn deinem lande/ daß ſie dich nit verfůren wider mich. Denn wo du jhren göttern dieneſt/ wird dirs zum ergerniß gerathen.

Das XXIIII. Capitel.

VNnd zu Moſe ſprach er: Steig herauff zum HERRN/ du vnd Aaron/ Nadab vnd Abihu/ vnd die ſiebenzig Elteſten Jſrael/ vnd betet an von ferne.

2. Aber Moſe alleine nahe ſich zum HERREN/ vnnd laß jene ſich nicht herzu nahen/ vnnd das volck komme auch nicht mit jm herauff.

3. Moſe kam vnnd erzehlet dem volck alle wort des HERRN/ vnnd alle Rechte/ Da antwortet alles volck mit einer ſtimm/ vnd ſprachen: Alle wort/ die der HERR geſagt hat/ wollen wir thun.

4. Da ſchreib Moſe alle wort des HERREN/ vnd macht ſich des morgens frů auff/ vnnd bauet einen Altar vnten am Berge/ mit zwölff Seulen/ nach den zwölff Stämmen Jſrael.

5. Vnd ſandte hin Jüngling auß den Kindern Jſrael/ daß ſie Brandopffer drauff opfferten/ vnd Danckopffer dem HERRN von Farren.

CHAP. XXIII.

30. Mais ie les dechaſſerai petit à petit de deuant toi, iuſques à ce que tu ayes foiſonné & herité le pais.

31. Et mettrai tes bornes depuis la mer rouge, iuſques à la mer des Philiſtins, & depuis le deſert iuſques au fleuue: car ie liurerai entre tes mains les habitans du païs, & les dechaſſerai de deuant toi.

32. Tu ne traitteras point d'alliance auec eux, ni auec leurs dieux.

33. Ils n'habiteront point en ton païs, de peur qu'ils ne te facent pecher contre moi: car tu ſeruirois à leurs dieux: car *cela* te ſeroit en laqs.

CHAP. XXIIII.

1. Puis il dit à Moyſe, Monte vers l'Eternel, toi & Aaron. Nadab & Abihu, & ſeptante des Anciẽs d'Iſrael: & vous-vous proſternerez de loin.

2. Mais Moyſe s'approchera ſeul de l'Eternel, & iceux n'*en* approcheront point: or le peuple ne montera point auec toi.

3. Lors Moyſe vint, & recita au peuple toutes les paroles de l'Eternel, & toutes ſes loix. Et tout le peuple reſpondit d'vn commun accord, diſant, Nous ſerons toutes les choſes que l'Eternel a dites.

4. Or Moyſe eſcriuit toutes les paroles de l'Eternel: puis s'eſtant leue de bon matin il baſtit vn autel ſous la mõtagne, & *dreſſa* douze pierres pour enſeigne pour les douze tribus d'Iſrael.

5. Et enuoya les ieunes gens des enfans d'Iſrael, qui offrirent holocauſtes, & ſacrifierent ſacrifices de proſperités à l'Eternel, *aſſauoir* des boueaux.

כד

6 וּנְסֵיב מֹשֶׁה פַּלְגּוּת דְּמָא וְשַׁוִּי בְּמִזְרְקַיָּא וּפַלְגּוּת דְּמָא זְרַק עַל מַדְבְּחָא׃

7 וּנְסֵיב סִפְרָא דִקְיָמָא וּקְרָא קֳדָם עַמָּא וַאֲמָרוּ כֹּל דְּמַלֵּיל יְיָ נַעְבֵּיד וּנְקַבֵּל׃

8 וּנְסֵיב מֹשֶׁה יָת דְּמָא וּזְרַק עַל מַדְבְּחָא לְכַפָּרָא עַל עַמָּא וַאֲמַר הָא דַם קְיָמָא דִּגְזַר יְיָ עִמְּכוֹן עַל כָּל פִּתְגָּמַיָּא הָאִלֵּין׃

9 וּסְלֵיק מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן נָדָב וַאֲבִיהוּא וְשִׁבְעִין מִסָּבֵי יִשְׂרָאֵל׃

10 וַחֲזוֹ יָת יְקָר אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל וּתְחוֹת כֻּרְסֵי יְקָרֵיהּ כְּעוֹבַד אֶבֶן טָבָא וּכְמֶחְזֵי שְׁמַיָּא לְבָרִירוּ׃

11 וּלְרַבְרְבֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָא הֲוָת נִזְקָא וַחֲזוֹ יָת יְקָרָא דַיְיָ וַהֲווֹ חָדָן בְּקֻרְבָּנֵיהוֹן דְּאִתְקַבַּלוּ כְּאִלּוּ הֲווֹ אָכְלִין וְשָׁתָן׃

12 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה סַק לִקְדָמַי לְטוּרָא וֶהֱוֵי תַמָּן וְאֶתֵּן לָךְ יָת לוּחֵי אַבְנָא וְאוֹרַיְתָא וְתַפְקֶדְתָּא דִּכְתָבֵית לְאַלּוּפֵיהוֹן׃

13 וְקָם מֹשֶׁה וִיהוֹשֻׁעַ מְשֻׁמְּשָׁנֵיהּ וּסְלֵיק מֹשֶׁה לְטוּרָא דְּאִתְגְּלִי עֲלוֹהִי יְקָרָא דַיְיָ׃

14 וּלְסָבַיָּא אֲמַר אוֹרִיכוּ לָנָא הָכָא עַד דִּנְתוּב לְוָתְכוֹן וְהָא אַהֲרֹן וְחוּר עִמְּכוֹן מַאן דְּאִית לֵיהּ דִּינָא יִתְקְרֵב לִקְדָמֵיהוֹן׃

15 וּסְלֵיק מֹשֶׁה לְטוּרָא וַחֲפָא עֲנָנָא יָת טוּרָא׃

16 וּשְׁרָא יְקָרָא דַיְיָ עַל טוּרָא דְסִינַי וַחֲפָהִי עֲנָנָא שִׁיתָּא יוֹמִין וּקְרָא לְמֹשֶׁה בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה מִגּוֹ עֲנָנָא׃

כד

6 וַיִּקַּח מֹשֶׁה חֲצִי הַדָּם וַיָּשֶׂם בָּאַגָּנֹת וַחֲצִי הַדָּם זָרַק עַל־הַמִּזְבֵּחַ׃

7 וַיִּקַּח סֵפֶר הַבְּרִית וַיִּקְרָא בְּאָזְנֵי הָעָם וַיֹּאמְרוּ כֹּל אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהוָה נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע׃

8 וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־הַדָּם וַיִּזְרֹק עַל־הָעָם וַיֹּאמֶר הִנֵּה דַם־הַבְּרִית אֲשֶׁר כָּרַת יְהוָה עִמָּכֶם עַל כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃

9 וַיַּעַל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן נָדָב וַאֲבִיהוּא וְשִׁבְעִים מִזִּקְנֵי יִשְׂרָאֵל׃

10 וַיִּרְאוּ אֵת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְתַחַת רַגְלָיו כְּמַעֲשֵׂה לִבְנַת הַסַּפִּיר וּכְעֶצֶם הַשָּׁמַיִם לָטֹהַר׃

11 וְאֶל־אֲצִילֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא שָׁלַח יָדוֹ וַיֶּחֱזוּ אֶת־הָאֱלֹהִים וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ׃

12 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה עֲלֵה אֵלַי הָהָרָה וֶהְיֵה־שָׁם וְאֶתְּנָה לְךָ אֶת־לֻחֹת הָאֶבֶן וְהַתּוֹרָה וְהַמִּצְוָה אֲשֶׁר כָּתַבְתִּי לְהוֹרֹתָם׃

13 וַיָּקָם מֹשֶׁה וִיהוֹשֻׁעַ מְשָׁרְתוֹ וַיַּעַל מֹשֶׁה אֶל־הַר הָאֱלֹהִים׃

14 וְאֶל־הַזְּקֵנִים אָמַר שְׁבוּ־לָנוּ בָזֶה עַד אֲשֶׁר־נָשׁוּב אֲלֵיכֶם וְהִנֵּה אַהֲרֹן וְחוּר עִמָּכֶם מִי־בַעַל דְּבָרִים יִגַּשׁ אֲלֵהֶם׃

15 וַיַּעַל מֹשֶׁה אֶל־הָהָר וַיְכַס הֶעָנָן אֶת־הָהָר׃

16 וַיִּשְׁכֹּן כְּבוֹד־יְהוָה עַל־הַר סִינַי וַיְכַסֵּהוּ הֶעָנָן שֵׁשֶׁת יָמִים וַיִּקְרָא אֶל־מֹשֶׁה בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִתּוֹךְ הֶעָנָן׃

κδ.

6. Λαβὼν δὲ Μωϋσῆς τὸ ἥμισυ τοῦ αἵματος, ἐνέχεεν εἰς κρατῆρας, τὸ δὲ ἥμισυ προσέχεε πρὸς τὸ θυσιαστήριον.

7. Καὶ λαβὼν τὸ βιβλίον τῆς διαθήκης, ἀνέγνω εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ, καὶ εἶπαν· πάντα ὅσα ἐλάλησε κύριος, ποιήσομεν, καὶ ἀκουσόμεθα.

8. Λαβὼν δὲ μωϋσῆς τὸ αἷμα, κατεσκέδασε τοῦ λαοῦ, καὶ εἶπεν· ἰδοὺ τὸ αἷμα τῆς διαθήκης ἧς διέθετο κύριος πρὸς ἡμᾶς, περὶ πάντων τῶν λόγων τούτων.

9. Καὶ ἀνέβη Μωϋσῆς, καὶ Ααρὼν, καὶ ναδὰβ, καὶ ἀβιοὺδ, καὶ ἑβδομήκοντα τῶν πρεσβυτέρων Ισραὴλ.

10. Καὶ εἶδον τὸν τόπον οὗ εἱστήκει ἐκεῖ ὁ θεὸς τοῦ Ισραὴλ, καὶ τὰ ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ, ὡσεὶ ἔργον πλίνθου σαπφείρου, καὶ ὥσπερ εἶδος στερεώματος τοῦ οὐρανοῦ τῇ καθαριότητι.

11. Καὶ τῶν ἐπιλέκτων τοῦ Ισραὴλ οὐ διεφώνησεν οὐδὲ εἷς. Καὶ ὤφθησαν ἐν τῷ τόπῳ τοῦ θεοῦ, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον.

12. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωϋσῆν· ἀνάβηθι πρός με εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἴσθι ἐκεῖ. καὶ δώσω σοι τὰ πυξία τὰ λίθινα, τὸν νόμον καὶ τὰς ἐντολὰς, ἃς ἔγραψα. νομοθετῆσαι αὐτοῖς.

13. Καὶ ἀναστὰς Μωϋσῆς, καὶ Ἰησοῦς, ὁ παρεστηκὼς αὐτῷ, ἀνέβησαν ἐπὶ τὸ ὄρος τοῦ θεοῦ.

14. Καὶ τοῖς πρεσβυτέροις εἶπεν· ἡσυχάζετε αὐτοῦ ἕως ἀναστρέψωμεν πρὸς ὑμᾶς. καὶ ἰδοὺ Ααρὼν, καὶ ὢρ μεθ' ὑμῶν, ἐάν τινι συμβῇ κρίσις, προσπορευέσθωσαν αὐτοῖς.

15. Καὶ ἀνέβη Μωϋσῆς εἰς τὸ ὄρος καὶ ἐκάλυψεν ἡ νεφέλη τὸ ὄρος.

16. Καὶ κατέβη ἡ δόξα τοῦ θεοῦ ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ σινὰ, καὶ ἐκάλυψεν αὐτὸ ἡ νεφέλη ἓξ ἡμέρας. καὶ ἐκάλεσε κύριος τὸν Μωϋσῆν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἐκ μέσου τῆς νεφέλης.

CAP. XXIIII.

6. Tulit itaque Moyſes dimidiam partem ſanguinis, & miſit in crateras: partem autem reſiduam fudit ſuper altare.

7. Aſſumensque volumen fœderis, legit audiente populo: qui dixerunt, Omnia quæ locutus eſt Dominus faciemus, & erimus obedientes.

8. Ille verò ſumptum ſanguinem reſperſit in populum, & ait, Hic eſt ſanguis fœderis quod pepigit Dominus vobiſcum ſuper cunctis ſermonibus his.

9. Aſcenderuntq; Moyſes & Aaron, Nadab & Abiu, & ſeptuaginta de ſenioribus Iſraël:

10. Et viderunt Deum Iſraël & ſub pedibus eius quaſi opus lapidis ſapphirini, & quaſi cœlum cum ſerenum eſt.

11. Nec ſuper eos qui procul receſſerant de filiis Iſraël, miſit manum ſuam: videruntque Deum, & comederunt ac biberunt.

12. Dixit autem Dominus ad Moyſen, Aſcende ad me in montem, & eſto ibi: daboque tibi tabulas lapideas, & legem, ac mandata quæ ſcripſi: ut doceas eos.

13. Surrexerunt Moyſes, & Ioſue miniſter eius: aſcendenſq; Moyſes in montem Dei,

14. Senioribus ait: Exſpectate hîc, donec revertamur ad vos: habetis Aaron & Hur vobiſcum: ſi quid natum fuerit quæſtionis, refeRetis ad eos.

15. Cumq; aſcendiſſet Moyſes, operuit nubes montem.

16. Et habitavit gloria Domini ſuper Sinai, tegens illum nube ſex diebus: Septimo autem die vocavit eum de medio caliginis.

Das XXIIII. Capitel.

6. Vnnd Moſe nam die helffte des Bluts/ vnd thets in ein Becken/ die ander helfft ſprenget er auff den Altar.

7. Vnd nam das Buch des Bunds/ vnnd laß es für den ohren des volcks. Vnnd da ſie ſprachen: Alles was der HERR geſagt hat/ wollen wir thun vnnd gehorchen:

8. Da nam Moſe das Blut/ vnnd ſprenget das volck damit/ vnnd ſprach: Sehet/ das iſt Blut des Bunds/ den der HERR mit euch macht/ über allen diſen worten.

9. Da ſtiegen Moſe/ Aaron/ Nadab vnd Abihu/ vnnd die ſiebentzig Elteſten Iſrael hinauff.

10. Vnd ſahen den Gott Iſrael: Vnter ſeinen füſſen war es wie ein ſchöner Saphir/ vnd wie die geſtalt des Himmels/ wenns klar iſt.

11. Vnnd er ließ ſeine hand nit über dieſelben Oberſten in Iſrael. Vnnd da ſie Gott geſchauet hatten/ aſſen vnnd truncken ſie.

12. Vnd der HERR ſprach zu Moſe: Kom̄ herauff zu mir auff den Berg/ vnd bleib daſelbs/ daß ich dir gebe ſteinern Tafeln/ vnd Geſetz/ vnnd Gebot/ die ich geſchrieben habe/ die du ſie lehren ſolt.

13. Da macht ſich Moſe auff/ vnnd ſein Diener Joſua/ vnnd ſteig auff den berg Gottes.

14. Vnnd ſprach zu den Elteſten: Bleibt hie/ biß wir wider zu euch kommen/ Sihe/ Aaron vnnd Hur ſind bey euch/ hat jemand eine ſache/ der komme für dieſelben.

15. Da nun Moſe auff den Berg kam/ bedeckt eine wolcke den Berg.

16. Vnnd die Herrligkeit des HERREN wonete auff dem berge Sinai/ vnnd decket jhn mit der Wolcken ſechs tage/ vnd rieff Moſe am ſiebenden tage auß der Wolcken.

CHAP. XXIIII.

6. Et Moyſe print la moitie du ſang, & le mit en des baſſins: & eſpandit l'*autre* moitie ſur l'autel.

7. Puis il print de liure de l'alliance, & le leut le peuple l'oyant: lequel dit, Nous ferons tout ce que l'Eternel a dit, & obeirons.

8. Moyſe donc print le ſang, & l'eſpandit ſur le peuple, diſant, Voici le ſang de l'alliance, que l'Eternel à traittee auec vous ſuiuant toutes ces paroles-la.

9. Puis Moyſe, Aaron, Nadab, Abihu, & ſeptante des Anciens d'Iſrael monterẽt:

10. Et virent le Dieu d'Iſrael, & deſſous les pieds *y auoit* cõme vn ouurage de quarreaux de Sapphir, & comme ſont proprement les cieux au temps ſerain.

11. Et il ne mit point ſa main ſur les eſleus d'entre les enfans d'Iſrael: ainſi ils virent Dieu, & mangerent & beurent.

12. Et l'Eternel dit à Moyſe, Monte vers moi en la montagne, & demeure là: & ie te donnerai des tables de pierre, & la Loy & les commandemens que i'ai eſcrits, pour les enſeigner.

13. Lors Moyſe ſe leua & Ioſué qui le ſeruoit, & Moyſe monta en la montagne de Dieu:

14. Et dit aux Anciens d'Iſrael, Demeurez ici nous attendans, iuſques à ce que nous retournions vers vous: & voici, Aaron & Hur *ſont* auec vous: quiconque aura quelque affaire, qu'il ſe retire vers eux.

15. Moyſe donc monta en la montagne, & vne nuee couurit la montagne.

16. Et la gloire de l'Eternel demeura ſur la montagne de Sinai, & la nuee la couurit par ſix iours: & au ſeptieme iour il appela Moyſe du milieu de la nuee.

כד

17 וְחֵזוּ יְקָרָא דַיְיָ כְּחֵזוּ
אֶשָּׁא אָכְלָא בְּרֵישׁ טוּרָא
לְעֵינֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

18 וְעַל מֹשֶׁה בְּגוֹ עֲנָנָא
וּסְלֵיק לְטוּרָא וַהֲוָה מֹשֶׁה
בְּטוּרָא אַרְבְּעִין יְמָמִין
וְאַרְבְּעִין לֵילְוָן׃

כה

1 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה
לְמֵימַר׃

2 מַלֵּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְיַפְרְשׁוּן קֳדָמַי אַפְרָשׁוּתָא
מִן כָּל גְּבַר דְּיִתְרְעֵי לִבֵּיהּ
תִּסְּבוּן יָת אַפְרָשׁוּתִי׃

3 וְדָא אַפְרָשׁוּתָא
דְּתִסְּבוּן מִנְּהוֹן דַּהֲבָא
וְכַסְפָּא וּנְחָשָׁא׃

4 וְתִכְלָא וְאַרְגְּוָנָא
וּצְבַע זְהוֹרִי וּבוּץ וּמַעְזֵי׃

5 וּמַשְׁכֵי דִּדְכְרֵי מְסַמְּקֵי
וּמַשְׁכֵי סַסְגוֹנָא וְאָעֵי
שִׁטִּין׃

6 מִשְׁחָא לְאַנְהָרוּתָא
בּוּסְמַיָּא לִמְשַׁח רְבוּתָא
וְלִקְטוֹרֶת בּוּסְמַיָּא׃

7 אַבְנֵי בוּרְלָא וְאַבְנֵי
אַשְׁלָמוּתָא לְשַׁקָּעָא
בְּאֵפוֹדָא וּבְחוּשְׁנָא׃

8 וְיַעְבְּדוּן קֳדָמַי מַקְדְּשָׁא
וְאַשְׁרֵי שְׁכִנְתִּי בֵּינֵיהוֹן׃

9 בְּכוֹל דַּאֲנָא מַחְזֵי יָתָךְ
יַת דְּמוּת מַשְׁכְּנָא וְיַת
דְּמוּת כָּל מָנוֹהִי וְכֵן
תַּעְבְּדוּן׃

10 וְיַעְבְּדוּן אֲרוֹנָא דְּאָעֵי
שִׁטִּין תַּרְתֵּין אַמִּין וּפַלְגָּא
אוּרְכֵּיהּ וְאַמְּתָא וּפַלְגָּא
פּוּתְיֵהּ וְאַמְּתָא וּפַלְגָּא
רוּמֵיהּ׃

11 וְתַחְפֵי יָתֵיהּ דְּהַב דְּכֵי
מִגַּו וּמִבָּרָא תַּחְפִּינֵיהּ
וְתַעְבֵּיד עֲלוֹהִי זֵיר דִּדְהַב
סְחוֹר סְחוֹר׃

כד

17 וּמַרְאֵה כְּבוֹד יְהוָה כְּאֵשׁ
אֹכֶלֶת בְּרֹאשׁ הָהָר לְעֵינֵי בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל׃

18 וַיָּבֹא מֹשֶׁה בְּתוֹךְ הֶעָנָן
וַיַּעַל אֶל־הָהָר וַיְהִי מֹשֶׁה בָּהָר
אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לָיְלָה׃

כה

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
לֵּאמֹר׃

2 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ־
לִי תְּרוּמָה מֵאֵת כָּל־אִישׁ אֲשֶׁר
יִדְּבֶנּוּ לִבּוֹ תִּקְחוּ אֶת־תְּרוּמָתִי׃

3 וְזֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ
מֵאִתָּם זָהָב וָכֶסֶף וּנְחֹשֶׁת׃

4 וּתְכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי
וְשֵׁשׁ וְעִזִּים׃

5 וְעֹרֹת אֵילִם מְאָדָּמִים וְעֹרֹת
תְּחָשִׁים וַעֲצֵי שִׁטִּים׃

6 שֶׁמֶן לַמָּאֹר בְּשָׂמִים לְשֶׁמֶן
הַמִּשְׁחָה וְלִקְטֹרֶת הַסַּמִּים׃

7 אַבְנֵי־שֹׁהַם וְאַבְנֵי מִלֻּאִים
לָאֵפֹד וְלַחֹשֶׁן׃

8 וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשָׁכַנְתִּי
בְּתוֹכָם׃

9 כְּכֹל אֲשֶׁר אֲנִי מַרְאֶה אוֹתְךָ
אֵת תַּבְנִית הַמִּשְׁכָּן וְאֵת תַּבְנִית
כָּל־כֵּלָיו וְכֵן תַּעֲשׂוּ׃

10 וְעָשׂוּ אֲרוֹן עֲצֵי שִׁטִּים
אַמָּתַיִם וָחֵצִי אָרְכּוֹ וְאַמָּה וָחֵצִי
רָחְבּוֹ וְאַמָּה וָחֵצִי קֹמָתוֹ׃

11 וְצִפִּיתָ אֹתוֹ זָהָב טָהוֹר מִבַּיִת
וּמִחוּץ תְּצַפֶּנּוּ וְעָשִׂיתָ עָלָיו זֵר
זָהָב סָבִיב׃

κδʹ.

17. Τὸ δὲ εἶδος τῆς δόξης κυρίου ὡσεὶ πῦρ φλέγον ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους ἔναντι τῶν υἱῶν Ισραήλ.

18. Καὶ εἰσῆλθε Μωϋσῆς εἰς τὸ μέσον τῆς νεφέλης, καὶ ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἦν ἐκεῖ ἐν τῷ ὄρει τεσσαράκοντα ἡμέρας, καὶ τεσσαράκοντα νύκτας.

ΚΕΦΑΛ. κέ.

1. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων.

2. Εἶπον τοῖς υἱοῖς Ισραὴλ, καὶ λάλησον. λάβετέ μοι ἀπαρχάς. παρὰ πάντων, οἷς ἂν δόξῃ τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, λήψεσθε τὰς ἀπαρχάς μου.

3. Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἀπαρχὴ ἣν λήψεσθε παρ᾽ αὐτῶν, χρυσίον, ἀργύριον, χαλκόν.

4. Ὑάκινθον, πορφύραν, κόκκινον διπλοῦν, καὶ βύσσον κεκλωσμένην, καὶ τρίχας αἰγείας.

5. Καὶ δέρματα κριῶν ἠρυθροδανωμένα, καὶ δέρματα ὑακίνθινα, καὶ ξύλα ἄσηπτα, (καὶ λίθους σαρδίους.)

6. Καὶ ἔλαιον εἰς τὴν φαῦσιν, θυμιάματα εἰς τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, καὶ εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ θυμιάματος.

7. Καὶ λίθους εἰς τὴν γλυφὴν εἰς τὴν ἐπωμίδα, καὶ τὸν ποδήρη.

8. Καὶ ποιήσεις μοι ἁγίασμα, καὶ ὀφθήσομαι ἐν ὑμῖν.

9. Καὶ ποιήσεις μοι κατὰ πάντα ὅσα ἐγὼ δεικνύω σοι ἐν τῷ ὄρει. τὸ παράδειγμα τῆς σκηνῆς, καὶ τὸ παράδειγμα πάντων τῶν σκευῶν αὐτῆς, οὕτω ποιήσεις.

10. Καὶ ποιήσεις κιβωτὸν μαρτυρίου ἐκ ξύλων ἀσήπτων, δύο πήχεων καὶ ἡμίσους τὸ μῆκος, καὶ πήχεως καὶ ἡμίσους τὸ πλάτος, καὶ πήχεως καὶ ἡμίσους τὸ ὕψος.

11. Καὶ καταχρυσώσεις αὐτὴν χρυσίῳ καθαρῷ, ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν χρυσώσεις αὐτήν, καὶ ποιήσεις αὐτῇ κυμάτια χρυσᾶ στρεπτὰ κύκλῳ.

CAP. XXIIII.

17. Erat autem ſpecies gloriæ Domini, quaſi ignis ardens ſuper verticem montis in conſpectu filiorum Iſraël.

18. Ingreſſusq; Moyſes medium nebulæ, aſcendit in montem: & fuit ibi quadraginta diebus, & quadraginta noctibus.

CAP. XXV.

1. Locutusq; eſt Dominus ad Moyſen, dicens.

2. Loquere filiis Iſraël, ut tollant mihi primitias: ab omni homine qui offert ultroneus, accipietis eas.

3. Hæc ſunt autem quæ accipere debetis, Aurum, & argentum, & æs.

4. Hyacinthum & purpuram, coccumq́; bis tinctum, & byſſum, pilos caprarum.

5. Et pelles arietum rubricatas, pellesq; ianthinas, & ligna ſetim:

6. Oleum ad luminaria concinnanda; aromata in vnguentum, & thymiamata boni odoris:

7. Lapides onychinos, & gemmas ad ornandum ephod, ac rationale.

8. Facientq́; mihi ſanctuarium, & habitabo in medio eorum.

9. Iuxta omnem ſimilitudinem tabernaculi quod oſtēdam tibi, & omnium vaſorum in cultum eius; ſicq́ue facietis illud:

10. Arcam de lignis ſetim compingite, cuius longitudo habeat duos & ſemis cubitos, latitudo cubitum & dimidium, altitudo cubitum ſimiliter ac ſemiſſem.

11. Et deaurabis eam auro mundiſſimo intus & foris: facieſq́; ſuprà coronam auream per circuitum:

Das XXIIII. Capitel.

17. Vnd das anſehen der Herrligkeit des HERRN war wie ein verzehrent Fewer/ auff der ſpitze des Bergs/ fůr den Kindern Jſrael.

18. Vnnd Moſe gieng mitten inn die Wolcken/ vnd ſteig auff den Berg/ vnd bleib auff dem Berge viertzig tage vnd viertzig Nacht.

Das XXV. Capitel.

VNd der HERR redet mit Moſe/ vnd ſprach:

2. Sage den Kindern Jſrael/ daß ſie mir ein Hebopffer geben/ vnnd nemet dieſelben von jedermann der es williglich gibt.

3. Das iſt aber das Hebopffer/ das jhr von jhnen nemen ſolt/ Goldt/ Silber/ Ertz.

4. Gele Seiden/ Scharlacken/ Roſinrot/ weiſſe Seiden/ Zigenhaar.

5. Röttliche Widerfell/ Dachsfell/ Foͤrnholtz.

6. Oele zur Lampen/ ſpecerey zur Salben vnd gutem Reuchwerck.

7. Onychſtein vnd eingefaſte ſteine/ zum Leibrock/ vnd zum Schildtlein.

8. Vnd ſie ſollen mir ein Heiligthumb machen/ daß ich vnter jhnen wone.

9. Wie ich dir ein Fůrbilde der Wonunge vnd alles ſeines Gereths zeigen werde/ ſo ſolt jrs machen.

10. Machet eine Lade von Foͤrnholtz/ dritthalb ellen ſol die lenge ſein/ anderhalb ellen die breite/ vnnd anderhalb ellen die hoͤhe.

11. Vnnd ſolt ſie mit feinem Goldt ůberziehen/ innwendig vnnd außwendig/ vnnd mache einen Gůlden Krantz oben vmbher.

CHAP. XXIIII.

17. Et le regard de la gloire de l'Eternel *eſtoit* au ſommet de la montagne comme vn feu conſumant, les enfans d'Iſrael le voyans.

18. Et Moyſe entra dedans la nuee, & monta en la montagne: & fut en la montagne quarante iours & quarante nuicts.

CHAP. XXV.

1. Et l'Eternel parla à Moyſe, diſant,

2. Parle aux enfans d'Iſrael, & qu'on prene offrāde pour moi: vous prendrez mon offiande de tout homme duquel le cœur l' offrira franchement.

3. Et c'*eſt* ici l'offrande que vous prendrez d'eux, *aſſauoir* or, argent, airain.

4. Pourpre, eſcarlate, carmoiſi, fin lin, *poils* de cheures.

5. Peaux de moutons teintes en rouge, & peaux de taiſſons, & bois de Sittim,

6. Huile pour le luminaire, odeurs aromatiques pour l'huile d'onction, & des drogues pour le parfum.

7. Pierres d'Onix, & pierres de remplages pour l'Ephod & pour le Pectoral.

8. Si me feront vn ſanctuaire, & i'habiterai au milieu d'eux:

9. Selon tout ce que ie te vai monſtrer, aſſauoir ſelon le patron du pauillon, & ſelon le patron de tous ſes vtēſiles. Et ainſi *le* ferez-vous.

10. Ils feront donques vne Arche de bois de Sittim: & ſa longueur *ſera* de deux coudees & demie, & ſa largeur d'vne coudee & demie, & ſa hauteur d'vne coudee & demie.

11. Puis la couuriras de pur or, & la couuriras par dehors & par dedans, & feras ſur icelle vn couronnement d'or à l'enuiron.

כה

12 וְתַתִּיךְ לֵיהּ אַרְבַּע ע
עִזְקָן דִּדְהַב וְתִתֵּן עַל
אַרְבַּע זָוְיָתֵיהּ וְתַרְתֵּין ע
עִזְקָן עַל סִטְרֵיהּ חַד ו
וְתַרְתֵּין עִזְקָן עַל סִטְרֵיהּ
תִּנְיָנָא׃

13 וְתַעְבֵּיד אֲרִיחֵי דְּאָעֵי
שִׁטִּין וְתַחְפֵּי יָתְהוֹן ד
דַּהֲבָא׃

14 וְתָעֵיל יָת אֲרִיחַיָּא
בְּעִזְקָתָא עַל סִטְרֵי אֲרוֹנָא
לְמִיטַּל יַת אֲרוֹנָא בְּהוֹן׃

15 בְּעִזְקָת אֲרוֹנָא יְהוֹן
אֲרִיחַיָּא לָא יֶעְדּוֹן
מִנֵּיהּ׃

16 וְתִתֵּן בַּאֲרוֹנָא יַת
סַהֲדוּתָא דְּאֶתֵּן לָךְ׃

17 וְתַעְבֵּיד כַּפּוּרְתָּא
דִּדְהַב דְּכֵי תַּרְתֵּין אַמִּין
וּפַלְגָּא אוּרְכֵּיהּ וְאַמְּתָא
וּפַלְגָּא פּוּתְיֵהּ׃

18 וְתַעְבֵּיד תְּרֵין כְּרוּבִין
דִּדְהָב נְגִיד תַּעְבֵּיד יָתְהוֹן
מִתְּרֵין סִטְרֵי כַּפּוּרְתָּא׃

19 וַעֲבֵד כְּרוּבָא חַד
מִסִּטְרָא מִכָּא וּכְרוּבָא
חַד מִסִּטְרָא מִכָּא מִן
כַּפּוּרְתָּא תַּעְבְּדוּן יָת
כְּרוּבַיָּא עַל תְּרֵין
סִטְרוֹהִי׃

20 וִיהוֹן כְּרוּבַיָּא פְּרִישָׁן
גַּדְפֵּיהוֹן לְעֵילָא מַטְלִין
בְּגַדְפֵּיהוֹן עַל כַּפּוּרְתָּא
וְאַפֵּיהוֹן חַד לָקֳבֵיל חַד
לָקֳבֵיל כַּפּוּרְתָּא יְהוֹן אַפֵּי
כְּרוּבַיָּא׃

21 וְתִתֵּן יַת כַּפּוּרְתָּא עַל
אֲרוֹנָא מִלְּעֵילָא וּבַאֲרוֹנָא
תִּתֵּן יַת סַהֲדוּתָא דְּאֶתֵּן
לָךְ׃

22 וַאֲיזַמֵּן (מֵימְרִי) לָךְ
תַּמָּן וַאֲמַלֵּיל עִמָּךְ מ
מֵעִלָּוֵי כַּפּוּרְתָּא מִבֵּין
תְּרֵין כְּרוּבַיָּא דְּעַל אֲרוֹנָא
דְּסַהֲדוּתָא יָת כָּל דַּאֲפַקֵּיד
יָתָךְ לְוָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

כה

12 וְיָצַקְתָּ לּוֹ אַרְבַּע טַבְּעֹת
זָהָב וְנָתַתָּה עַל אַרְבַּע פַּעֲמֹתָיו
וּשְׁתֵּי טַבָּעֹת עַל־צַלְעוֹ הָאֶחָת
וּשְׁתֵּי טַבָּעֹת עַל־צַלְעוֹ הַשֵּׁנִית׃

13 וְעָשִׂיתָ בַדֵּי עֲצֵי שִׁטִּים
וְצִפִּיתָ אֹתָם זָהָב׃

14 וְהֵבֵאתָ אֶת־הַבַּדִּים בַּטַּבָּעֹת
עַל צַלְעֹת הָאָרֹן לָשֵׂאת אֶת־
הָאָרֹן בָּהֶם׃

15 בְּטַבְּעֹת הָאָרֹן יִהְיוּ הַבַּדִּים
לֹא יָסֻרוּ מִמֶּנּוּ׃

16 וְנָתַתָּ אֶל־הָאָרֹן אֵת הָעֵדֻת
אֲשֶׁר אֶתֵּן אֵלֶיךָ׃

17 וְעָשִׂיתָ כַפֹּרֶת זָהָב טָהוֹר
אַמָּתַיִם וָחֵצִי אָרְכָּהּ וְאַמָּה
וָחֵצִי רָחְבָּהּ׃

18 וְעָשִׂיתָ שְׁנַיִם כְּרֻבִים זָהָב
מִקְשָׁה תַּעֲשֶׂה אֹתָם מִשְּׁנֵי
קְצוֹת הַכַּפֹּרֶת׃

19 וַעֲשֵׂה כְּרוּב אֶחָד מִקָּצָה
מִזֶּה וּכְרוּב־אֶחָד מִקָּצָה מִזֶּה
מִן־הַכַּפֹּרֶת תַּעֲשׂוּ אֶת־הַכְּרֻבִים
עַל־שְׁנֵי קְצוֹתָיו׃

20 וְהָיוּ הַכְּרֻבִים פֹּרְשֵׂי כְנָפַיִם
לְמַעְלָה סֹכְכִים בְּכַנְפֵיהֶם עַל־
הַכַּפֹּרֶת וּפְנֵיהֶם אִישׁ אֶל־אָחִיו
אֶל־הַכַּפֹּרֶת יִהְיוּ פְּנֵי הַכְּרֻבִים׃

21 וְנָתַתָּ אֶת־הַכַּפֹּרֶת עַל־הָאָרֹן
מִלְמָעְלָה וְאֶל־הָאָרֹן תִּתֵּן אֶת־
הָעֵדֻת אֲשֶׁר אֶתֵּן אֵלֶיךָ׃

22 וְנוֹעַדְתִּי לְךָ שָׁם וְדִבַּרְתִּי
אִתְּךָ מֵעַל הַכַּפֹּרֶת מִבֵּין שְׁנֵי
הַכְּרֻבִים אֲשֶׁר עַל־אֲרוֹן הָעֵדֻת
אֵת כָּל־אֲשֶׁר אֲצַוֶּה אוֹתְךָ אֶל־
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

κέ.

12. Καὶ ἐλάσεις αὐτῇ τέσσαρας δακτυλίους χρυσοῦς, καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὰ τέσσαρα κλίτη αὐτῆς δύο δακτυλίους ἐπὶ τὸ κλίτος τὸ ἓν, καὶ δύο δακτυλίους ἐπὶ τὸ κλίτος τὸ δεύτερον.

13. Ποιήσεις δὲ ἀναφορεῖς ἐκ ξύλων ἀσήπτων, καὶ καταχρυσώσεις αὐτοὺς χρυσίῳ καθαρῷ.

14. Καὶ εἰσάξεις τοὺς ἀναφορεῖς εἰς τοὺς δακτυλίους, τοὺς ἐν τοῖς κλίτεσι τῆς κιβωτοῦ, αἴρειν τὴν κιβωτὸν ἐν αὐτοῖς.

15. Ἐν τοῖς δατυλίοις τῆς διαθήκης ἔσονται οἱ ἀναφορεῖς ἀκίνητοι.

16. Καὶ ἐμβαλεῖς εἰς τὴν κιβωτὸν τὰ μαρτύρια ἃ ἂν δῶ σοι.

17. Καὶ ποιήσεις ἱλαστήριον ἐπίθεμα χρυσίου χυτοῦ καθαροῦ, δύο πήχεων καὶ ἡμίσους τὸ μῆκος, καὶ πήχεως καὶ ἡμίσους τὸ πλάτος.

18. Καὶ ποιήσεις δύο χερουβεὶμ χρυσοῦ τορευτὰ, καὶ ἐπιθήσεις αὐτὰ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν κλιτῶν τοῦ ἱλαστηρίου.

19. Ποιηθήσονται δὲ χερουβεὶμ, εἷς ἐκ τοῦ κλίτους τούτου, καὶ εἷς ἐκ τοῦ κλίτους τοῦ δευτέρου τοῦ ἱλαστηρίου. καὶ ποιήσεις τοὺς δύο χερουβεὶμ ἐπὶ τὰ δύο κλίτη.

20. Ἔσονται οἱ δύο χερουβεὶμ, ἐκτείνοντες τὰς πτέρυγας ἐπάνωθεν. συσκιάζοντες ταῖς πτέρυξιν αὐτῶν ἐπὶ τοῦ ἱλαστηρίου, καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν εἰς ἄλληλα, εἰς τὸ ἱλαστήριον ἔσονται τὰ πρόσωπα τῶν χερουβείμ.

21. Καὶ ἐπιθήσεις τὸ ἱλαστήριον ἐπὶ τὴν κιβωτὸν ἄνωθεν, καὶ εἰς τὴν κιβωτὸν ἐμβαλεῖς τὰ μαρτύρια ἅπερ δῶ σοι.

22. Καὶ γνωσθήσομαί σοι ἐκεῖθεν, καὶ λαλήσω σοι ἄνωθεν τοῦ ἱλαστηρίου, ἀνὰ μέσον τῶν δύο χερουβεὶμ, τῶν ὄντων ἐπὶ τῆς κιβωτοῦ τοῦ μαρτυρίου, καὶ κατὰ πάντα ὅσα ἐὰν ἐντείλωμαί σοι πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ.

CAP. XXV.

12. Et quatuor circulos aureos, quos pones per quatuor arcæ angulos: duo circuli ſint in latere uno, & duo in altero.

13. Facies quoque vectes de lignis ſetim, & operies eos auro.

14. Induceſque per circulos qui ſunt in arcæ lateribus, ut portetur in eis:

15. Qui ſemper erunt in circulis, nec vnquam extrahentur ab eis.

16. Poneſque in arca teſtificationem quam dabo tibi.

17. Facies & propitiatorium de auro mundiſſimo: duos cubitos & dimidium tenebit longitudo eius, & cubitum ac ſemiſſem latitudo.

18. Duos quoque Cherubim aureos, & productiles facies, ex utraque parte oraculi.

19. Cherub unus ſit in latere uno, & alter in altero.

20. Vtrumque latus propitiatorii tegant expandentes alas, & operientes oraculum, reſpiciantq́; ſe mutuò verſis vultibus in propitiatorium quo operienda eſt arca.

21. In qua pones teſtimonium quod dabo tibi.

22. Inde præcipiam, & loquar ad te ſupra propitiatorium, ac de medio duorum Cherubim, qui erunt ſuper arcam teſtimonii, cuncta quæ mandabo per te filiis Iſraël.

Das XXV. Capitel.

12. Vnd geuß vier gůlden Rincken/ vnnd mache ſie an jhre vier ecken/ alſo daß zwen rincken ſeyen auff einer ſeyten/ vnd zwen auff der andern ſeiten.

13. Vnnd mache ſtangen von Förnholtz/ vnd vberzeuch ſie mit golde.

14. Vnd ſteck ſie in die rincken an der Laden ſeyten/ daß man ſie dabey trage.

15. Vnd ſollen in den rincken bleiben/ vnd nicht herauß gethan werden.

16. Vnnd ſolt in die Lade das Zeugnuß legen/ das ich dir geben werde.

17. Du ſolt auch einen Gnadenſtul machen von feinem golde/ dritthalb ellen ſol ſeine lenge ſein/ vnnd anderthalb ellen ſeine breite.

18. Vnd ſolt zwen Cherubim machen von dichtem golde/ zu beiden enden des Gnadenſtuls.

19. Daß ein Cherub ſey an diſem ende/ der ander an dem andern ende/ vnd alſo zwen Cherubim ſeyen an des Gnadenſtuls enden.

20. Vnd die Cherubim ſollen jre flůgel außbreiten oben über her/ daß ſie mit jren flůgeln den Gnadenſtul bedecken/ vnd eines jeglichen Antlitz gegen dem andern ſtehe/ vnd jre Antlitz ſollen auff den Gnadenſtul ſehen.

21. Vnnd ſolt den Gnadenſtul oben auff die Lade thun/ vnnd inn die Lade das Zeugnuß legen/ das ich dir geben werde.

22. Von dem ort wil ich dir zeugen vnnd mit dir reden/ nemlich/ von dem Gnadenſtul zwiſchen den zwenen Cherubim/ der auff der Laden des Zeugniß iſt/ alles was ich dir gebieten wil an die kinder Iſrael.

CHAP. XXV.

12. Et lui fondras quatre aneaux d'or, que tu mettras és quatre coins d'icelle, aſſauoir deux aneaux à l'vn de ſes coſtés, & deux autres à l'autre coſté.

13. Tu feras auſſi des barres de bois de Sittim, & les couuriras d'or.

14. Puis feras entrer les barres dedans les aneaux aux coſtés de l'Arche, pour porter l'Arche auec icelles.

15. Dedans les aneaux de l'Arche ſeront les barres, & n'en bougeront point.

16. Puis tu mettras en l'Arche le Teſmoignage que ie te donnerai.

17. Item, tu feras vn propitiatoire de pur or, dont la longueur *ſera* de deux coudees & demie, & ſa largeur de coudee & demie.

18. Et feras deux Cherubins d'or, tu les feras d'ouurage duit au marteau, *tirés* des deux bouts du propitiatoire.

19. Fai donc vn Cherubin *tiré* du bout de deça, & l'autre Cherubin du bout de delà: vous ferez les Cherubins *tirés* du propitiatoire, ſur les deux bouts d'icelui.

20. Et les Cherubins eſtendrõt les ailes en haut, couurans de leurs ailes le propitiatoire, & leurs faces *ſeront* vis à vis l'vne de l'autre: & le regard des Cherubins ſera vers le propitiatoire.

21. Et tu poſeras le propitiatoire en haut ſur l'Arche, & dedans l'Arche mettras le Teſmoignage que ie te donnerai.

22. Et là ie me trouuerai auec toi, & te dirai de deſſus le propitiatoire, *aſſauoir* d'entre les deux Cherubins qui *ſeront* ſur l'Arche du Teſmoignage, toutes les choſes que ie te commãderai pour les enfans d'Iſrael.

כה

23 וְתַעְבֵּיד פָּתוֹרָא דְּאָעֵי שִׁטִּין תַּרְתֵּין אַמִּין אוּרְכֵּיהּ וְאַמְּתָא פּוּתְיֵהּ וְאַמְּתָא וּפַלְגָּא רוּמֵיהּ׃

24 וְתַחְפֵּי יָתֵיהּ דְּהַב דְּכֵי וְתַעְבֵּיד לֵיהּ זֵיר דִּדְהַב סְחוֹר סְחוֹר׃

25 וְתַעְבֵּיד לֵיהּ גְּדַנְפָּא רוּמֵיהּ פּוּשְׁכָא סְחוֹר סְחוֹר וְתַעְבֵּיד זֵיר דִּדְהַב לִגְדַנְפֵּיהּ סְחוֹר סְחוֹר׃

26 וְתַעְבֵּיד לֵיהּ אַרְבַּע עִזְקָן דִּדְהַב וְתִתֵּין יָת עִזְקָתָא עַל אַרְבַּע זָוְיָתָא דִּי לְאַרְבַּע רַגְלוֹהִי׃

27 לָקֳבֵיל גְּדַנְפָּא תְּהֶוְיָן עִזְקָתָא לְאַתְרָא לַאֲרִיחַיָּא לְמִיטַּל יָת פָּתוֹרָא׃

28 וְתַעְבֵּיד יָת אֲרִיחַיָּא דְּאָעֵי שִׁטִּין וְתַחְפֵּי יָתְהוֹן דַּהֲבָא וִיהוֹן נָטְלִין בְּהוֹן יָת פָּתוֹרָא׃

29 וְתַעְבֵּיד מְגִיסוֹהִי וּבָזִיכוֹהִי וְקַסְוָתֵיהּ וּמְכִילָתֵיהּ דְּיִתְנְסֵךְ בְּהוֹן דְּהַב דְּכֵי תַּעְבֵּיד יָתְהוֹן׃

30 וְתִתֵּין עַל פָּתוֹרָא לְחֵים אַפַּיָּא קֳדָמַי תְּדִירָא׃

31 וְתַעְבֵּיד מְנָרְתָא דִּדְהַב דְּכֵי נְגִיד תִּתְעֲבֵיד מְנָרְתָא שִׁדָּהָא וּקְנָהָא כַּלִּידָהָא חֵיזוּרָהָא וְשׁוֹשַׁנָּהָא מִינַּהּ יְהוֹן׃

32 וְשִׁתָּא קְנִין נָפְקִין מִסִּטְרָהָא תְּלָתָא קְנֵי מְנָרְתָא מִסִּטְרַהּ חַד וּתְלָתָא קְנֵי מְנָרְתָא מִסִּטְרַהּ תִּנְיָנָא׃

33 תְּלָתָא כַלִּידִין מְצַיְּרִין בְּקַנְיָא חַד חֵיזוּר וְשׁוֹשָׁן וּתְלָתָא כַלִּידִין מְצַיְּרִין בְּקַנְיָא חַד חֵיזוּר וְשׁוֹשָׁן כֵּן לְשִׁתָּא קְנִין דְּנָפְקִין מִן מְנָרְתָא׃

כה

23 וְעָשִׂיתָ שֻׁלְחָן עֲצֵי שִׁטִּים אַמָּתַיִם אָרְכּוֹ וְאַמָּה רָחְבּוֹ וְאַמָּה וָחֵצִי קֹמָתוֹ׃

24 וְצִפִּיתָ אֹתוֹ זָהָב טָהוֹר וְעָשִׂיתָ לּוֹ זֵר זָהָב סָבִיב׃

25 וְעָשִׂיתָ לּוֹ מִסְגֶּרֶת טֹפַח סָבִיב וְעָשִׂיתָ זֵר־זָהָב לְמִסְגַּרְתּוֹ סָבִיב׃

26 וְעָשִׂיתָ לּוֹ אַרְבַּע טַבְּעֹת זָהָב וְנָתַתָּ אֶת־הַטַּבָּעֹת עַל אַרְבַּע הַפֵּאֹת אֲשֶׁר לְאַרְבַּע רַגְלָיו׃

27 לְעֻמַּת הַמִּסְגֶּרֶת תִּהְיֶיןָ הַטַּבָּעֹת לְבָתִּים לְבַדִּים לָשֵׂאת אֶת־הַשֻּׁלְחָן׃

28 וְעָשִׂיתָ אֶת־הַבַּדִּים עֲצֵי שִׁטִּים וְצִפִּיתָ אֹתָם זָהָב וְנִשָּׂא־בָם אֶת־הַשֻּׁלְחָן׃

29 וְעָשִׂיתָ קְּעָרֹתָיו וְכַפֹּתָיו וּקְשׂוֹתָיו וּמְנַקִּיֹּתָיו אֲשֶׁר יֻסַּךְ בָּהֵן זָהָב טָהוֹר תַּעֲשֶׂה אֹתָם׃

30 וְנָתַתָּ עַל הַשֻּׁלְחָן לֶחֶם פָּנִים לְפָנַי תָּמִיד׃

31 וְעָשִׂיתָ מְנֹרַת זָהָב טָהוֹר מִקְשָׁה תֵּיעָשֶׂה הַמְּנוֹרָה יְרֵכָהּ וְקָנָהּ גְּבִיעֶיהָ כַּפְתֹּרֶיהָ וּפְרָחֶיהָ מִמֶּנָּה יִהְיוּ׃

32 וְשִׁשָּׁה קָנִים יֹצְאִים מִצִּדֶּיהָ שְׁלֹשָׁה קְנֵי מְנֹרָה מִצִּדָּהּ הָאֶחָד וּשְׁלֹשָׁה קְנֵי מְנֹרָה מִצִּדָּהּ הַשֵּׁנִי׃

33 שְׁלֹשָׁה גְבִעִים מְשֻׁקָּדִים בַּקָּנֶה הָאֶחָד כַּפְתֹּר וָפֶרַח וּשְׁלֹשָׁה גְבִעִים מְשֻׁקָּדִים בַּקָּנֶה הָאֶחָד כַּפְתֹּר וָפָרַח כֵּן לְשֵׁשֶׁת הַקָּנִים הַיֹּצְאִים מִן־הַמְּנֹרָה׃

κέ.

23. Καὶ ποιήσεις τράπεζαν ἐκ ξύλου ἀσήπτου, δύο πήχεων τὸ μῆκος, καὶ πήχεως τὸ εὖρος καὶ πήχεως καὶ ἡμίσους τὸ ὕψος.

24. Καὶ καταχρυσώσεις αὐτὴν χρυσίῳ καθαρῷ. καὶ ποιήσεις αὐτῇ στρεπτὰ κυμάτια χρυσᾶ κύκλῳ.

25. Καὶ ποιήσεις αὐτῇ στεφάνην παλαιστοῦ κύκλῳ, καὶ ποιήσεις στρεπτὸν κυμάτιον τῇ στεφάνῃ κύκλῳ.

26. Καὶ ποιήσεις τέσσαρας δακτυλίους χρυσοῦς, καὶ ἐπιθήσεις τοὺς δακτυλίους ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη τῶν ποδῶν αὐτῆς ὑπὸ τὴν στεφάνην.

27. Καὶ ἔσονται οἱ δακτύλιοι εἰς θήκας τοῖς ἀναφορεῦσιν, ὥστε αἴρειν ἐν αὐτοῖς τὴν τράπεζαν.

28. Καὶ ποιήσεις τοὺς ἀναφορεῖς ἐκ ξύλων ἀσήπτων, καὶ καταχρυσώσεις αὐτοὺς χρυσίῳ καθαρῷ, καὶ ἀρθήσεται ἐν αὐτῆς ἡ τράπεζα.

29. Καὶ ποιήσεις τὰ τρυβλία αὐτῆς, καὶ τὰς θυΐσκας, καὶ τὰ σπονδεῖα, καὶ τοὺς κυάθους ἐν οἷς σπείσεις ἐν αὐτοῖς, ἐκ χρυσίου καθαροῦ ποιήσεις αὐτά.

30. Καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὴν τράπεζαν ἄρτους ἐνωπίους ἐναντίον μου διαπαντός.

31. Καὶ ποιήσεις λυχνίαν ἐκ χρυσίου καθαροῦ, τορευτὴν ποιήσεις τὴν λυχνίαν. ὁ καυλὸς αὐτῆς, καὶ οἱ καλαμίσκοι, καὶ οἱ κρατῆρες, καὶ οἱ σφαιρωτῆρες, καὶ τὰ κρίνα ἐξ αὐτῆς ἔσονται.

32. Ἓξ καλαμίσκοι ἐκπορευόμενοι ἐκ πλαγίων, τρεῖς καλαμίσκοι τῆς λυχνίας ἐκ τοῦ κλίτους τοῦ ἑνὸς αὐτῆς, καὶ τρεῖς καλαμίσκοι τῆς λυχνίας ἐκ τοῦ κλίτους τοῦ δευτέρου.

33. Καὶ τρεῖς κρατῆρες ἐκτετυπωμένοι καρυΐσκοις ἐν καλαμίσκῳ τῷ ἑνὶ, σφαιρωτὴρ, καὶ κρίνον. οὕτω τοῖς ἓξ καλαμίσκοις τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τῆς λυχνίας.

CAP. XXV.

23. Facies & menſam de lignis ſetim, habentem duos cubitos longitudinis, & in latitudine cubitum, & in altitudine cubitum ac ſemiſſem.

24. Et inaurabis eam auro puriſſimo: facieſque illi labium aureum per circuitum.

25. Et ipſi labio coronam interraſilem, altam quatuor digitis: & ſuper illam, alteram coronam aureolam.

26. Quatuor quoque circulos aureos præparabis, & pones eos in quatuor angulis eiuſdem menſæ per ſingulos pedes.

27. Subter coronam erunt circuli aurei, ut mittantur vectes per eos, & poſſit menſa portari.

28. Ipſos quoque vectes facies de lignis ſetim, & circundabis auro ad ſubvehendam menſam.

29. Parabis acetabula, ac phialas, thuribula, & cyathos, in quibus offerenda ſunt libamina, ex auro puriſſimo.

30. Et pones ſuper menſam panes propoſitionis in conſpectu meo ſemper.

31. Facies & candelabrum ductile de auro mundiſſimo, haſtile eius, & calamos, ſcyphos & ſphærulas, ac lilia ex ipſo procedentia.

32. Sex calami egredientur de lateribus, tres ex uno latere, & tres ex altero.

33. Tres ſcyphi quaſi in nucis modum per calamos ſingulos, ſphærulæq; ſimul, & lilia: & tres ſimiliter ſcyphi inſtar nucis in calamo altero, ſphærulæq; ſimul & lilia. hoc erit opus ſex calamorũ, qui producendi ſunt de haſtili.

Das XXV. Capitel.

23. Du ſolt auch einen Tiſch machen von förenholtz/ zwo Ellen ſol ſeine lenge ſein/ vnnd eine elle ſeine breite/ vnnd anderhalb ellen ſeine höhe.

24. Vnd ſolt jn vberziehen mit feinem Golde/ vnd einen gůlden krantz vmbher machen.

25. Vnnd eine Leiſten vmbher/ einer hand breit hoch/ vnnd einen gůlden krantz vmb die leiſten her.

26. Vnnd ſolt vier gůlden Ringe daran machen/ an die vier ort an ſeinen vier fůſſen.

27. Hart vnter der leiſten ſollen die ringe ſein/ daß man ſtangen drein thu/ vnd den Tiſch trage.

28. Vnd ſolt die ſtangen von förenholtz machen/ vnnd ſie mit gold vberziehen/ daß der Tiſch damit getragen werde.

29. Du ſolt auch ſeine Schůſſeln/ bächer/ kannen/ ſchalen/ auß feinem golde machen/ damit man auß vnnd einſchencke.

30. Vnnd ſolt auff den Tiſch allzeit Schaubrot legen fůr mir.

31. Du ſolt auch einen Leuchter von feinem dichten Golde machen/ daran ſol der Schafft mit rhören/ ſchalen/ kneuffen vnd blumen ſein.

32. Sechs rhören ſollen auß dem Leuchter zun ſeiten außgehen/ auß jeglicher ſeiten drey rhören.

33. Ein jegliche rhöre ſoll drey offen ſchalen/ kneuff vnnd blumen haben/ Das ſollen ſein die ſechs rhören auß dem Leuchter.

CHAP. XXV.

23. Tu feras auſſi vne table de bois de Sittim: ſa longeur *ſera* de deux coudees, & ſa largeur d'vne coudee, & ſa hauteur d'vne coudee & demie.

24. Tu la couuriras de pur or, & lui feras vn couronnement d'or à l'entour.

25. Tu lui feras auſſi à l'enuiron vne cloſture d'vne paume, & à l'entour de ſa cloſture tu feras vn couronnement d'or.

26. Tu lui feras auſſi quatre aneaux d'or, leſquels tu mettras aux quatre coins, qui *ſeront* à ſes quatre pieds.

27. Les aneaux ſeront à l'endroit de la cloſture, pour y mettre les barres pour porter la table *auec icelles*.

28. Tu feras les barres de bois de Sittim: & les couuriras d'or, afin qu'on porte la table auec icelles.

29. Tu feras auſſi ſes plats, ſes taſſes, ſes gobelets, & ſes baſſins, auec leſquels on fera les aſperſions: tu les feras de pur or.

30. Et mettras ſur ceſte table le pain de propoſition continuellement deuant moi.

31. Tu feras auſſi vn chandelier de pur or: le chandelier ſera duit au marteau: ſa iambe & ſes branches, ſes platelets, ſes pommeaux, & ſes fleurs ſeront d'icelui.

32. Il y ſortira ſix branches des coſtés d'icelui: *aſſauoir* trois branches d'vn coſté du chandelier, & trois autres de l'autre coſté du chandelier.

33. Il y aura en vne branche trois platelets en façon d'amande, vn pommeau & vne fleur: en l'autre branche trois platelets en façon d'amande, vn pommeau & vne fleur: ainſi aux ſix branches procedantes du chandelier.

כה

34 וּבִמְנַרְתָּא אַרְבְּעָא כַלִּידִין מְצַיְּרִין חֵיזוּרָהָא וְשׁוֹשַׁנָּהָא׃

35 וְחֵיזוּר תְּחוֹת תְּרֵין קְנִין דְּמִינַּהּ וְחֵיזוּר תְּחוֹת תְּרֵין קְנִין דְּמִינַּהּ וְחֵיזוּר תְּחוֹת תְּרֵין קְנִין דְּמִינַּהּ כֵּן לְשִׁתָּא קְנִין דְּנָפְקִין מִן מְנַרְתָּא׃

36 חֵיזוּרֵיהוֹן וְקַנֵיהוֹן מִינַּהּ יְהוֹן כּוּלַּהּ נְגִידָא חֲדָא דִּדְהַב דְּכֵי׃

37 וְתַעְבֵּיד יָת בּוֹצִינָהָא שִׁבְעָא וְתַדְלֵיק יָת בּוֹצִינָהָא וִיהוֹן מְנַהֲרִין לָקֳבֵיל אַפָּהָא׃

38 וְצִבְתָּהָא וּמַחְתְּיָתָהָא דִּדְהַב דְּכֵי׃

39 כִּכְּרָא דִּדְהַב דְּכֵי יַעְבֵּיד יָתַהּ יָת כָּל מָנַיָּא הָאִלֵּין׃

40 וַחֲזֵי וַעֲבֵיד בִּדְמוּתְהוֹן דְּאַתְּ מִתַּחְזֵי בְּטוּרָא׃

כו

1 וְיָת מַשְׁכְּנָא תַּעְבֵּיד עֲשַׂר יְרִיעָן דְּבוּץ שְׁזִיר וְתִכְלָא וְאַרְגְּוָנָא וּצְבַע זְהוֹרִי צוּרַת כְּרוּבִין עוֹבַד אוּמָּן תַּעְבֵּיד יָתְהוֹן׃

2 אוּרְכָּא דִּירִיעֲתָא חֲדָא עַשְׂרִין וְתַמְנֵי אַמִּין וּפוּתְיָא אַרְבַּע אַמִּין דִּירִיעֲתָא חֲדָא מִשְׁחֲתָא חֲדָא לְכָל יְרִיעָתָא׃

3 חֲמֵשׁ יְרִיעָן תְּהֶוְיָן מְלַפְּפָן חֲדָא עִם חֲדָא וַחֲמֵשׁ יְרִיעָן מְלַפְּפָן חֲדָא עִם חֲדָא׃

4 וְתַעְבֵּיד עֲנוּבִין דִּתְכִלְתָּא עַל שִׂפְתָּא דִּירִיעֲתָא חֲדָא מִסִּטְרָא דְּבֵית לוֹפֵי וְכֵן תַּעְבֵּיד בְּשִׂפְתָּא דִּירִיעֲתָא דְּבֵית לוֹפֵי תִּנְיָנָא׃

כה

34 וּבַמְּנֹרָה אַרְבָּעָה גְבִעִים מְשֻׁקָּדִים כַּפְתֹּרֶיהָ וּפְרָחֶיהָ׃

35 וְכַפְתֹּר תַּחַת שְׁנֵי הַקָּנִים מִמֶּנָּה וְכַפְתֹּר תַּחַת שְׁנֵי הַקָּנִים מִמֶּנָּה וְכַפְתֹּר תַּחַת־שְׁנֵי הַקָּנִים מִמֶּנָּה לְשֵׁשֶׁת הַקָּנִים הַיֹּצְאִים מִן־הַמְּנֹרָה׃

36 כַּפְתֹּרֵיהֶם וּקְנֹתָם מִמֶּנָּה יִהְיוּ כֻּלָּהּ מִקְשָׁה אַחַת זָהָב טָהוֹר׃

37 וְעָשִׂיתָ אֶת־נֵרֹתֶיהָ שִׁבְעָה וְהֶעֱלָה אֶת־נֵרֹתֶיהָ וְהֵאִיר עַל־עֵבֶר פָּנֶיהָ׃

38 וּמַלְקָחֶיהָ וּמַחְתֹּתֶיהָ זָהָב טָהוֹר׃

39 כִּכָּר זָהָב טָהוֹר יַעֲשֶׂה אֹתָהּ אֵת כָּל־הַכֵּלִים הָאֵלֶּה׃

40 וּרְאֵה וַעֲשֵׂה בְּתַבְנִיתָם אֲשֶׁר־אַתָּה מָרְאֶה בָּהָר׃

כו

1 וְאֶת־הַמִּשְׁכָּן תַּעֲשֶׂה עֶשֶׂר יְרִיעֹת שֵׁשׁ מָשְׁזָר וּתְכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתֹלַעַת שָׁנִי כְּרֻבִים מַעֲשֵׂה חֹשֵׁב תַּעֲשֶׂה אֹתָם׃

2 אֹרֶךְ הַיְרִיעָה הָאַחַת שְׁמֹנֶה וְעֶשְׂרִים בָּאַמָּה וְרֹחַב אַרְבַּע בָּאַמָּה הַיְרִיעָה הָאֶחָת מִדָּה אַחַת לְכָל־הַיְרִיעֹת׃

3 חֲמֵשׁ הַיְרִיעֹת תִּהְיֶיןָ חֹבְרֹת אִשָּׁה אֶל־אֲחֹתָהּ וְחָמֵשׁ יְרִיעֹת חֹבְרֹת אִשָּׁה אֶל־אֲחֹתָהּ׃

4 וְעָשִׂיתָ לֻלְאֹת תְּכֵלֶת עַל שְׂפַת הַיְרִיעָה הָאֶחָת מִקָּצָה בַּחֹבָרֶת וְכֵן תַּעֲשֶׂה בִּשְׂפַת הַיְרִיעָה הַקִּיצוֹנָה בַּמַּחְבֶּרֶת הַשֵּׁנִית׃

κέ.

34. Καὶ ἐν τῇ λυχνίᾳ τέσσαρες κρατῆρες ἐκτετυπωμένοι καρυΐσκοις, ἐν τῷ ἑνὶ καλαμίσκῳ οἱ σφαιρωτῆρες, καὶ τὰ κρίνα αὐτῆς.

35. Ὁ σφαιρωτὴρ ὑπὸ τοὺς δύο καλαμίσκους ἐξ αὐτῆς, καὶ σφαιρωτὴρ ὑπὸ τοὺς τέσσαρας καλαμίσκους ἐξ αὐτῆς, οὕτω τοῖς ἓξ καλαμίσκοις τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τῆς λυχνίας, καὶ ἐν τῇ λυχνίᾳ τέσσαρες κρατῆρες ἐκτετυπωμένοι καρυΐσκοις.

36. Οἱ σφαιρωτῆρες, καὶ οἱ καλαμίσκοι ἐξ αὐτῆς ἔστωσαν, ὅλη τορευτὴ ἐξ ἑνὸς χρυσίου καθαροῦ.

37. Καὶ ποιήσεις τοὺς λύχνους αὐτῆς ἑπτὰ, καὶ ἐπιθήσεις τοὺς λύχνους αὐτῆς, καὶ φανοῦσιν ἐκ τοῦ ἑνὸς προσώπου.

38. Καὶ τὸν ἐπαρυστῆρα αὐτῆς, καὶ τὰ ὑποθέματα αὐτῆς ἐκ χρυσίου καθαροῦ ποιήσεις.

39. Τάλαντον χρυσίου καθαροῦ ποιήσεις πάντα τὰ σκεύη ταῦτα.

40. Ὅρα, ποιήσεις κατὰ τὸν τύπον τὸν δεδειγμένον σοι ἐν τῷ ὄρει.

ΚΕΦΑΛ. κϛ'.

1. Καὶ τῇ σκηνῇ ποιήσεις δέκα αὐλαίας ἐκ βύσσου κεκλωσμένης, καὶ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου κεκλωσμένου χερουβεὶμ, ἐργασίᾳ ὑφάντου ποιήσεις αὐτάς.

2. Μῆκος τῆς αὐλαίας τῆς μιᾶς ὀκτὼ καὶ εἴκοσι πήχεων, καὶ εὖρος τεσσάρων πήχεων, ἡ αὐλαία ἡ μία ἔσται, μέτρον τὸ αὐτὸ ἔσται πάσαις ταῖς αὐλαίαις.

3. Πέντε δὲ αὐλαῖαι ἔσονται ἐξ ἀλλήλων ἐχόμεναι ἡ ἑτέρα ἐκ τῆς ἑτέρας, καὶ πέντε αὐλαῖαι ἔσονται συνεχόμεναι ἑτέρα ἐκ τῆς ἑτέρας.

4. Καὶ ποιήσεις αὐταῖς ἀγκύλας ὑακινθίνας ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς αὐλαίας τῆς μιᾶς, ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους εἰς τὴν συμβολήν. καὶ οὕτω ποιήσεις ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς αὐλαίας τῆς ἐξωτέρας πρὸς τῇ συμβολῇ τῇ δευτέρᾳ.

CAP. XXV.

34. In ipſo autem candelabro erunt quatuor ſcyphi in nucis modum, ſpherulæque per ſingulos, & lilia.

35. Sphærulæ ſub duobus calamis per tria loca, quę ſimul ſex fiunt, procedentes de haſtili uno.

36. Et ſphærulæ igitur & calami ex ipſo erunt, univerſa ductilia ex auro puriſſimo.

37. Facies & lucernas ſeptẽ, & pones eas ſuper candelabrum, ut luceant ex adverſo.

38. Emunctoria quoque, & ubi ea quæ emuncta ſunt extinguantur, fiant de auro puriſſimo.

39. Omne pondus candelabri cum univerſis vaſis ſuis habebit talentum auri puriſſimi.

40. Inſpice, & fac ſecundum exemplar quod tibi in monte monſtratum eſt.

CAP. XXVI.

1. Tabernaculum verò ita facies, Decem cortinas de byſſo retorta, & hyacintho, ac purpura, coccoque bis tincto, variatas opere plumario facies,

2. Longitudo cortinæ unius habebit viginti octo cubitos: latitudo, quatuor cubitorũ erit. unius menſuræ fient univerſa tentoria.

3. Quinque cortinæ ſibi iungentur mutuò, & aliæ quinque nexu ſimili cohærebunt.

4. Anſulas hyacinthinas in lateribus ac ſummitatibus facies cortinarum, ut poſſint invicem copulari,

Das XXV. Capitel.

34. Aber der Schafft am Leuchter ſoll vier offen ſchalen mit kneuffen vnd blumen haben.

35. Vnnd ja einen knauff vnter zwo rhören/ welcher ſechs auß dem Leuchter gehen.

36. Denn beide jre kneuffe vnd rhören ſollen auß jm gehen/ alles ein dicht lauter gold.

37. Vnd ſolt ſieben Lampen machen oben auff/ daß ſie gegen einander leuchten.

38. Vnd Liechtſchneutzen vnd Leſchnepffe von feinem golde.

39. Auß einem Centner feines golds ſolt du das machen/ mit allem dieſem Gerethe.

40. Vnnd ſihe zu/ daß du es macheſt nach jhrem bilde/ das du auff dem berge geſehen haſt.

Das XXVI. Capitel.

Die Wonung ſolt du machen von zehen Teppichen/ von weiſſer gezwirnter Seiden/ von geler ſeiden/ von Scharlacken vnd Roſinrot/ Cherubim ſolt du dran machen künſtlich.

2. Die lenge eines teppichs ſol acht vnd zwantzig Ellen ſein/ die breite vier ellen/ vnd ſollen alle zehen gleich ſein.

3. Vnd ſollen ja fünff zuſammen gefüget ſein/ eine an die andern.

4. Vnd ſolt ſchleuflein machen von geler Seiden/ an ieglichs teppichs orten/ da ſie ſollen zuſammen gefügt ſein/ daß ja zwen vnd zwen an jhren orten zuſammen gehefftet werden.

CHAP. XXV.

34. *Il y aura* auſſi au chandelier quatre platelets en façõ d'amende, ſes pommeaux & ſes fleurs.

35. Vn pommeau ſous deux branches *tirees* du chandelier, vn *autre* pommeau ſous deux *autres* branches *tirees* d'icelui, & vn *autre* pommeau ſous deux *autres* branches *tirees* d'icelui : ainſi des ſix branches procedantes du chandelier.

36. Leurs pommeaux & leurs branches ſeront d icelui, *&* tout le chãdelier *ſera* l'vn ſeul ouurage duit au marteau, *&* de pur or.

37. Fai auſſi les ſept lampes d'icelui, & on les allumera au deſſus, afin qu'elles eſclairent tout du long, vis à vis du chandelier.

38. Et ſes mouchettes, & ſes creuſeaux ſeront de pur or.

39. On le fera auec toute ceſte garniture-la d vn talent de pur or.

40. Regarde donques & fai ſelon le patron qui t'eſt monſtré en la montagne.

CHAP. XXVI.

1. Tu feras auſſi le pauillon de dix rouleaux de fin lin retors, de pourpre, d'eſcarlate, & de cramoſi: & les feras ſemés de Cherubins d'vn ouurage exquis.

2. La longueur d'vn rouleau *ſera* de vingt huit coudees, & la largeur du meſme rouleau de quatre coudees : tous les rouleaux auront vne meſme meſure.

3. Cinq rouleaux ſeront accouplés l'vn à l'autre, & *autres* cinq *ſeront* auſſi accouplés l'vn à l'autre.

4. Fai auſſi des lacets de pourpre ſur le bord d'vn rouleau, *aſſauoir* au bord de celui qui eſt accouplé: & ainſi feras au bord du dernier rouleau en l'accouplement de l'autre.

כו

5 חַמְשִׁין עֲנוּבִין תַּעְבֵּיד בִּירִיעֲתָא חֲדָא וְחַמְשִׁין עֲנוּבִין תַּעְבֵּיד בְּסִטְרָא דִירִיעֲתָא דְבֵית לוֹפֵי תִנְיָנָא מְכַוְּנָן עֲנוּבַיָּא חֲדָא לְקֳבֵיל חֲדָא׃

6 וְתַעְבֵּיד חַמְשִׁין פר פּוּרְפִין דִּדְהַב וּתְלַפֵּיף יַת יְרִיעֲתָא חֲדָא עִם חֲדָא בְּפוּרְפַיָּא וִיהֵי מַשְׁכְּנָא חַד׃

7 וְתַעְבֵּיד יְרִיעָן דְּמַעְזֵי לִפְרָסָא עַל מַשְׁכְּנָא חַד עֶשְׂרֵי יְרִיעָן תַּעְבֵּיד ות יַתְהוֹן׃

8 אוּרְכָּא דִירִיעֲתָא חֲדָא תְּלָתִין אַמִּין וּפוּתְיָא אַרְבַּע אַמִּין דִּירִיעֲתָא חֲדָא מְשַׁחְתָּא חֲדָא לְחַד עֶשְׂרֵה יְרִיעָן׃

9 וּתְלַפֵּיף יַת חֲמֵשׁ יְרִיעָן לְחוּד וְיַת שִׁית יְרִיעָן לְחוּד וְתֵעִיף יַת יְרִיעֲתָא שְׁתִיתָאָה לְקֳבֵיל אַפֵּי מַשְׁכְּנָא׃

10 וְתַעְבֵּיד חַמְשִׁין עֲנוּבִין עַל שִׂפְתָא דִירִיעֲתָא חֲדָא מִסִּטְרָא דְבֵירַת לוֹפֵי וְחַמְשִׁין עֲנוּבִין עַל שִׂפְתָא דִירִיעֲתָא דְבֵירַת לוֹפֵי תִנְיָנָא׃

11 וְתַעְבֵּיד פּוּרְפִין דנ דִּנְחָשָׁא חַמְשִׁין וְתָעֵיל יַת פּוּרְפַיָּא בַּעֲנוּבַיָּא וּתְלַפֵּיף יַת מַשְׁכְּנָא וִיהֵי חַד׃

12 וְסִירְחָא דְיַתִּיר ב בִּירִיעַת מַשְׁכְּנָא פַּלְגוּת יְרִיעֲתָא דְיַתִּירַת תִּסְרַח עַל אֲחוֹרֵי מַשְׁכְּנָא׃

13 וְאַמְּתָא מִכָּא וְאַמְּתָא מִכָּא בִּדְיַתִּיר בְּאוֹרֶךְ יְרִיעָה מַשְׁכְּנָא יְהֵי סְרִיחַ עַל סִטְרֵי מ מַשְׁכְּנָא מִכָּא וּמִכָּא לְכַסָּיוּתֵיהּ׃

14 וְתַעְבֵּיד חוּפָאָה לְמַשְׁכְּנָא דִּמְשְׁכֵי דִּדְכְרֵי מְסַמְּקֵי וְחוּפָאָה דִּמְשְׁכֵי דְסַסְגוֹנָא מִלְּעֵילָא׃

כו

5 חֲמִשִּׁים לֻלָאֹת תַּעֲשֶׂה בַּיְרִיעָה הָאֶחָת וַחֲמִשִּׁים לֻלָאֹת תַּעֲשֶׂה בִּקְצֵה הַיְרִיעָה אֲשֶׁר בַּמַּחְבֶּרֶת הַשֵּׁנִית מַקְבִּילֹת הַלֻּלָאֹת אִשָּׁה אֶל־אֲחֹתָהּ׃

6 וְעָשִׂיתָ חֲמִשִּׁים קַרְסֵי זָהָב וְחִבַּרְתָּ אֶת־הַיְרִיעֹת אִשָּׁה אֶל־אֲחֹתָהּ בַּקְּרָסִים וְהָיָה הַמִּשְׁכָּן אֶחָד׃ 7 וְעָשִׂיתָ יְרִיעֹת עִזִּים לְאֹהֶל עַל־הַמִּשְׁכָּן עַשְׁתֵּי־עֶשְׂרֵה יְרִיעֹת תַּעֲשֶׂה אֹתָם׃

8 אֹרֶךְ הַיְרִיעָה הָאַחַת שְׁלֹשִׁים בָּאַמָּה וְרֹחַב אַרְבַּע בָּאַמָּה הַיְרִיעָה הָאֶחָת מִדָּה אַחַת לְעַשְׁתֵּי עֶשְׂרֵה יְרִיעֹת׃

9 וְחִבַּרְתָּ אֶת־חֲמֵשׁ הַיְרִיעֹת לְבָד וְאֶת־שֵׁשׁ הַיְרִיעוֹת לְבָד וְכָפַלְתָּ אֶת־הַיְרִיעָה הַשִּׁשִּׁית אֶל־מוּל פְּנֵי הָאֹהֶל׃

10 וְעָשִׂיתָ חֲמִשִּׁים לֻלָאֹת עַל שְׂפַת הַיְרִיעָה הָאֶחָת הַקִּיצֹנָה בַּחֹבָרֶת וַחֲמִשִּׁים לֻלָאֹת עַל שְׂפַת הַיְרִיעָה הַחֹבֶרֶת הַשֵּׁנִית׃

11 וְעָשִׂיתָ קַרְסֵי נְחֹשֶׁת חֲמִשִּׁים וְהֵבֵאתָ אֶת־הַקְּרָסִים בַּלֻּלָאֹת וְחִבַּרְתָּ אֶת־הָאֹהֶל וְהָיָה אֶחָד׃

12 וְסֶרַח הָעֹדֵף בִּירִיעֹת הָאֹהֶל חֲצִי הַיְרִיעָה הָעֹדֶפֶת תִּסְרַח עַל אֲחֹרֵי הַמִּשְׁכָּן׃

13 וְהָאַמָּה מִזֶּה וְהָאַמָּה מִזֶּה בָּעֹדֵף בְּאֹרֶךְ יְרִיעֹת הָאֹהֶל יִהְיֶה סָרוּחַ עַל־צִדֵּי הַמִּשְׁכָּן מִזֶּה וּמִזֶּה לְכַסֹּתוֹ׃

14 וְעָשִׂיתָ מִכְסֶה לָאֹהֶל עֹרֹת אֵלִים מְאָדָּמִים וּמִכְסֵה עֹרֹת תְּחָשִׁים מִלְמָעְלָה׃

κϛ.

5. Πεντήκοντα δὲ ἀγκύλας ποιήσεις τῇ αὐλαίᾳ τῇ μιᾷ, καὶ πεντήκοντα ἀγκύλας ποιήσεις ἐκ τοῦ μέρους τῆς αὐλαίας κατὰ τὴν συμβολὴν τῆς δευτέρας, ἀντιπρόσωποι ἀντιπίπτουσαι εἰς ἀλλήλας ἑκάστῃ.

6. Καὶ ποιήσεις κρίκους πεντήκοντα χρυσοῦς. καὶ συνάψεις τὰς αὐλαίας ἑτέραν τῇ ἑτέρᾳ τοῖς κρίκοις. καὶ ἔσται ἡ σκηνὴ μία.

7. Καὶ ποιήσεις δέρρεις τριχίνας σκέπην, ἐπὶ τῆς σκηνῆς. ἕνδεκα δέρρεις ποιήσεις αὐτάς.

8. Τὸ μῆκος τῆς δέρρεως τῆς μιᾶς, ἔσται τριάκοντα πήχεων. καὶ τεσσάρων πήχεων ἔσται τὸ εὖρος τῆς δέρρεως τῆς μιᾶς. μέτρον τὸ αὐτὸ ἔσται ταῖς ἕνδεκα δέρρεσι.

9. Καὶ συνάψεις τὰς πέντε δέρρεις ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ τὰς ἓξ δέρρεις ἐπὶ τὸ αὐτό. καὶ ἐπιδιπλώσεις τὴν δέρριν τὴν ἕκτην κατὰ πρόσωπον τῆς σκηνῆς.

10. Καὶ ποιήσεις ἀγκύλας πεντήκοντα ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς δέρρεως τῆς μιᾶς, τῆς ἀνὰ μέσον κατὰ τὴν συμβολήν. καὶ πεντήκοντα ἀγκύλας ποιήσεις ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς δέρρεως τῆς συναπτούσης τῇ δευτέρᾳ.

11. Καὶ ποιήσεις κρίκους χαλκοῦς πεντήκοντα, καὶ συνάψεις τοὺς κρίκους ἐκ τῶν ἀγκυλῶν τῶν κεφαλίδων. καὶ συνάψεις τὰς δέρρεις, καὶ ἔσται ἕν.

12. Καὶ ὑποθήσεις τὸ πλεονάζον ἐν ταῖς δέρρεσι τῆς σκηνῆς, τὸ ἥμισυ τῆς δέρρεως τὸ ὑπολελειμμένον ἀποκαλύψῃς, τὸ πλεονάζον τῶν δέρρεων τῆς σκηνῆς ἐπικαλύψεις ὀπίσω τῆς σκηνῆς.

13. Πῆχυν ἕνα ἐκ τούτου καὶ πῆχυν ἐξ ἐκείνου, ἐκ τοῦ ὑπερέχοντος τῶν δέρρεων ἐκ τοῦ μήκους τῶν δέρρεων τῆς σκηνῆς, καὶ ἔσται συγκαλύπτον ἐπὶ τὰ πλάγια τῆς σκηνῆς ἔνθεν καὶ ἔνθεν, ἵνα καλύπτῃ.

14. Καὶ ποιήσεις κατακάλυμμα τῇ σκηνῇ δέρματα κριῶν ἠρυθροδανωμένα, καὶ ἐπικαλύμματα δέρματα ὑακίνθινα ἐπάνωθεν.

CAP. XXVI.

5. Quinquagenas anſulas cortina habebit in utraque parte, ita inſertas, ut anſa contra anſam veniat, & altera alteri poſſit adaptari.

6. Facies & quinquaginta circulos aureos, quibus cortinarum vela iungenda ſunt, ut unum tabernaculum fiat.

7. Facies & ſaga cilicina undecim, ad operiendum tectum tabernaculi.

8. Longitudo ſagi unius habebit triginta cubitos, & latitudo, quatuor: æqua erit menſura ſagorum omnium.

9. E quibus quinque iunges ſeorſum, & ſex ſibi mutuò copulabis, ita ut ſextum ſagum in fronte tecti duplices.

10. Facies & quinquaginta anſas in ora ſagi unius, ut coniungi cum altero queat: & quinquaginta anſas in ora ſagi alterius, ut cum altero copuletur.

11. Facies & quinquaginta fibulas æneas quibus iungantur anſæ, ut unum ex omnibus operimentum fiat.

12. Quod autem ſuperfuerit in ſagis quæ parantur tecto, id eſt unum ſagum quod amplius eſt, ex medietate eius operies poſteriora tabernaculi.

13. Et cubitus ex una parte pendebit, & alter ex altera qui plus eſt in ſagorum longitudine, utrunque latus tabernaculi protegens.

14. Facies & operimentum aliud tecto de pellibus arietum rubricatis: & ſuper hoc rurſum aliud operimentum de ianthinis pellibus.

Das XXVI. Capitel.

5. Funfftzig ſchleuflein an jeglichem Teppich / daß einer den andern zuſammen faſſe.

6. Vnd ſolt fůnfftzig Gůldene heffte machen / damit mann die Teppich zuſammen hefftе / einen an den andern / auff daß es eine Wonung werde.

7. Du ſolt auch eine Decke auß Zigenhaar machen / zur Hůtten ůber die Wonunge von eilff Teppichen.

8. Die lenge eines Teppichs ſol dreiſſig ellen ſein / die breite aber vier ellen / vnd ſollen alle eilff gleich groß ſein.

9. Fůnffe ſoltu aneinander fůgen / vnd ſechſe auch aneinander / daß du den ſechſten Teppich zwifeltig macheſt forn an der Hůtten.

10. Vnnd ſolt an einem jeglichen Teppich funfftzig ſchleufflein machen an jhren orten / daß ſie aneinander bey den enden gefůget werden.

11. Vnd ſolt funfftzig ehrne hefftе machen / vnnd die hefftе inn die ſchleufflein thun / daß die Hůtte zuſammen gefůget / vnd eine Hůtte werde.

12. Aber daß ůberlenge an den Teppichen der Hůtten / ſolt du die helfft laſſen ůberhangen an der Hůtten.

13. Auff beyden ſeiten eine ellen lang / daß das ůbrige ſey an der Hůtten ſeiten / vnd auff beiden ſeiten ſie bedecke.

14. Vber dieſe Decke ſolt du eine Decke machen / von röttlichen Widerfellen / Darzu ůber ſie / eine Decke von Dachsfellen.

CHAP. XXVI.

5. Tu feras *donc* cinquante lacets en vn rouleau, & feras cinquante lacets au bord du rouleau qui *eſt* en l'accouplement de l'autre: les lacets ſeront à l'oppoſite l'vn de l'autre.

6. Tu feras auſſi cinquante crochets d'or, & accoupleras les rouleaux l'vn à l'autre auec les crochets: ainſi ſera fait vn pauillon.

7. Tu feras auſſi des rouleaux *de poils* de cheures pour *ſeruir de* tabernacle par deſſus de pauillon. Tu feras ces rouleaux en nõbre d'onze.

8. La longueur d'vn rouleau *ſera* de trente coudees, & la largeur du meſme rouleau de quatre coudees: les onze rouleaux auront vne meſme meſure.

9. Puis tu accoupleras cinq rouleaux à part, & ſix rouleaux à part: mais tu redoubleras le ſixieme rouleau ſur le deuant du tabernacle.

10. Tu feras auſſi cinquante lacets ſur le bord de l'vn des rouleaux, *aſſauoir* au dernier qui eſt accouplé, & cinquante lacets ſur le bord de l'autre rouleau qui s'accouple.

11. Tu feras auſſi cinquante crochets d'airain, & feras entrer les crochets és lacets, & aſſembleras le tabernacle, tellemẽt qu'il ne ſoit qu vn.

12. Mais le ſurplus qui ſera d abondant des rouleaux du tabernacle, *aſſauoir* la moitié du rouleau qui te ſera d'abõdant, flottera vers le derriere du pauillon.

13. Et vne coudee deçà, & vne coudee delà, de ce qui ſera d'abondant en la longueur des rouleaux du tabernacle, flottera és coſtés du pauillon, ça & là pour le couurir.

14. D'auantage, tu feras pour ce tabernacle vne couuerture de peaux de moutons teintes en rouge, & vne couuerture de peaux de taiſſons par deſſus.

כו

15 וְתַעְבֵּיד יָת דַּפַּיָּא לְמַשְׁכְּנָא דְּאָעֵי שִׁטִּין קָיְמִין׃

16 עֲשַׂר אַמִּין אוּרְכָּא דְּדַפָּא וְאַמְּתָא וּפַלְגוּת אַמְּתָא פּוּתְיָא דְּדַפָּא חָד׃

17 תַּרְתֵּין צִירִין לְדַפָּא חַד מְשַׁלְּבִין חֲדָא עִם חֲדָא כֵּן תַּעְבֵּיד לְכָל דַּפֵּי מַשְׁכְּנָא׃

18 וְתַעְבֵּיד יָת דַּפַּיָּא לְמַשְׁכְּנָא עֶשְׂרִין דַּפִּין לְרוּחַ עֵיבַר דָּרוֹמָא׃

19 וְאַרְבְּעִין סַמְכִין דִּכְסַף תַּעְבֵּיד תְּחוֹת עֶשְׂרִין דַּפִּין תְּרֵין סַמְכִין תְּחוֹת דַּפָּא חַד לְתַרְתֵּין צִירוֹהִי וּתְרֵין סַמְכִין תְּחוֹת דַּפָּא חַד לְתַרְתֵּין צִירוֹהִי׃

20 וְלִסְטַר מַשְׁכְּנָא תִּנְיָנָא לְרוּחַ צִפּוּנָא עֶשְׂרִין דַּפִּין׃

21 וְאַרְבְּעִין סַמְכֵיהוֹן דִּכְסַף תְּרֵין סַמְכִין תְּחוֹת דַּפָּא חֲדָא וּתְרֵין סַמְכִין תְּחוֹת דַּפָּא חָד׃

22 וְלִסְיָפֵי מַשְׁכְּנָא מַעַרְבָא תַּעְבֵּיד שִׁתָּא דַּפִּין׃

23 וּתְרֵין דַּפִּין תַּעְבֵּיד לְזָוְיָת מַשְׁכְּנָא בְּסוֹפֵיהוֹן׃

24 וִיהוֹן מְכַוְּנִין מִלְּרַע וְכַחֲדָא יְהוֹן מְכַוְּנִין בְּרֵישֵׁיהוֹן לְעִזְקְתָא חֲדָא כֵּן יְהֵי לְתַרְוֵיהוֹן לְתַרְתֵּין זָוְיָן יְהוֹן׃

25 וִיהוֹן תְּמַנְיָא דַּפִּין וְסַמְכֵיהוֹן כְּסַף שִׁתַּת עֲשַׂר סַמְכִין תְּרֵין סַמְכִין תְּחוֹת דַּפָּא חַד וּתְרֵין סַמְכִין תְּחוֹת דַּפָּא חָד׃

26 וְתַעְבֵּיד עַבְּרִין דְּאָעֵי שִׁטִּין חַמְשָׁא לְדַפֵּי סְטַר מַשְׁכְּנָא חָד׃

כו

15 וְעָשִׂיתָ אֶת־הַקְּרָשִׁים לַמִּשְׁכָּן עֲצֵי שִׁטִּים עֹמְדִים׃

16 עֶשֶׂר אַמּוֹת אֹרֶךְ הַקָּרֶשׁ וְאַמָּה וַחֲצִי הָאַמָּה רֹחַב הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד׃

17 שְׁתֵּי יָדוֹת לַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד מְשֻׁלָּבֹת אִשָּׁה אֶל־אֲחֹתָהּ כֵּן תַּעֲשֶׂה לְכֹל קַרְשֵׁי הַמִּשְׁכָּן׃

18 וְעָשִׂיתָ אֶת־הַקְּרָשִׁים לַמִּשְׁכָּן עֶשְׂרִים קֶרֶשׁ לִפְאַת נֶגְבָּה תֵימָנָה׃

19 וְאַרְבָּעִים אַדְנֵי־כֶסֶף תַּעֲשֶׂה תַּחַת עֶשְׂרִים הַקָּרֶשׁ שְׁנֵי אֲדָנִים תַּחַת־הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד לִשְׁתֵּי יְדֹתָיו וּשְׁנֵי אֲדָנִים תַּחַת־הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד לִשְׁתֵּי יְדֹתָיו׃

20 וּלְצֶלַע הַמִּשְׁכָּן הַשֵּׁנִית לִפְאַת צָפוֹן עֶשְׂרִים קָרֶשׁ׃

21 וְאַרְבָּעִים אַדְנֵיהֶם כָּסֶף שְׁנֵי אֲדָנִים תַּחַת הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד וּשְׁנֵי אֲדָנִים תַּחַת הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד׃

22 וּלְיַרְכְּתֵי הַמִּשְׁכָּן יָמָּה תַּעֲשֶׂה שִׁשָּׁה קְרָשִׁים׃

23 וּשְׁנֵי קְרָשִׁים תַּעֲשֶׂה לִמְקֻצְעֹת הַמִּשְׁכָּן בַּיַּרְכָתָיִם׃

24 וְיִהְיוּ תֹאֲמִם מִלְּמַטָּה וְיַחְדָּו יִהְיוּ תַמִּים עַל־רֹאשׁוֹ אֶל־הַטַּבַּעַת הָאֶחָת כֵּן יִהְיֶה לִשְׁנֵיהֶם לִשְׁנֵי הַמִּקְצֹעֹת יִהְיוּ׃

25 וְהָיוּ שְׁמֹנָה קְרָשִׁים וְאַדְנֵיהֶם כֶּסֶף שִׁשָּׁה עָשָׂר אֲדָנִים שְׁנֵי אֲדָנִים תַּחַת הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד וּשְׁנֵי אֲדָנִים תַּחַת הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד׃

26 וְעָשִׂיתָ בְרִיחִם עֲצֵי שִׁטִּים חֲמִשָּׁה לְקַרְשֵׁי צֶלַע־הַמִּשְׁכָּן הָאֶחָד׃

κϛʹ.

15. Καὶ ποιήσεις στύλους τῆς σκηνῆς ἐκ ξύλων ἀσήπτων.

16. Δέκα πήχεων ποιήσεις τὸν στύλον τὸν ἕνα, καὶ πήχεως ἑνὸς καὶ ἡμίσους τὸ πλάτος τοῦ στύλου τοῦ ἑνός.

17. Δύο ἀγκωνίσκους τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ, ἀντιπίπτοντας ἕτερον τῷ ἑτέρῳ. οὕτω ποιήσεις ἐπὶ πᾶσι τοῖς στύλοις τῆς σκηνῆς.

18. Καὶ ποιήσεις τοὺς στύλους τῆς σκηνῆς εἴκοσιν ἐκ τοῦ κλίτους τοῦ πρὸς βοῤῥᾶν.

19. Καὶ τεσσαράκοντα βάσεις ἀργυρᾶς ποιήσεις τοῖς εἴκοσι στύλοις. δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτοῦ, καὶ δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτοῦ.

20. Καὶ τὸ κλίτος τὸ δεύτερον τὸ πρὸς νότον, εἴκοσι στύλους.

21. Καὶ τεσσαράκοντα βάσεις αὐτοῖς ἀργυρᾶς. δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτοῦ, καὶ δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτοῦ.

22. Καὶ ἐκ τοῦ ὀπίσω τῆς σκηνῆς κατὰ τὸ μέρος τὸ πρὸς θάλασσαν, ποιήσεις ἓξ στύλους.

23. Καὶ δύο στύλους ποιήσεις ἐπὶ τῶν γωνιῶν τῆς σκηνῆς ἐκ τῶν ὀπισθίων.

24. Καὶ ἔσονται ἐξ ἴσου κάτωθεν, καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ ἔσονται ἴσοι ἐκ τῶν κεφαλίδων εἰς σύμβλησιν μίαν. οὕτω ποιήσεις ἀμφοτέραις ταῖς δυσὶ γωνίαις· ἴσαι ἔστωσαν.

25. Καὶ ἔσονται ὀκτὼ στύλοι, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν ἀργυραῖ δεκαέξ, δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ, καὶ δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτοῦ.

26. Καὶ ποιήσεις μοχλοὺς ἐκ ξύλων ἀσήπτων, πέντε μοχλοὺς τῷ ἑνὶ στύλῳ ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους τῆς σκηνῆς.

CAP. XXVI.

15. Facies & tabulas ſtantes tabernaculi de lignis ſetim.

16. Quæ ſingulæ denos cubitos in longitudine habeāt, & in latitudine ſingulos ac ſemiſſem.

17. In lateribus tabulæ, duæ incaſtraturę fient, quibus tabula alteri tabulæ connectatur: atque in hunc modum cunctæ tabulæ parabuntur.

18. Quarum viginti erunt in latere meridiano quod vergit ad Auſtrum.

19. Quibus quadraginta baſes argenteas fundes, ut binę baſes ſingulis tabulis per duos angulos ſubiiciantur.

20. In latere quoque ſecundo tabernaculi quod vergit ad Aquilonem, viginti tabulæ erunt.

21. Quadraginta habentes baſes argenteas, binæ baſes ſingulis tabulis ſupponentur.

22. Ad occidentalem verò plagam tabernaculi facies ſex tabulas.

23. Et rurſum alias duas quę in angulis erigantur, poſt tergum tabernaculi.

24. Eruntq; ſibi coniunctæ à deorſum uſque ſurſum, & una omnes compago retinebit. Duabus quoque tabulis quæ in angulis ponendæ ſunt, ſimilis iunctura ſervabitur.

25. Et erunt ſimul tabulæ octo, baſes earum argenteæ ſedecim, duabus baſibus per unam tabulam ſupputatis.

26. Facies & vectes de lignis ſetim quinque ad continendas tabulas in uno latere tabernaculi.

Das XXVI. Capitel.

15. Du ſolt auch bretter machen zu der Wonung/von Förn holtz/die ſtehen ſollen.

16. Zehen ellen lang ſol ein bret ſein/ vnd anderhalb ellen breit.

17. Zween zapffen ſol ein brett haben/ das eins an das ander müge geſetzt werden/ Alſo ſolt du alle bretter der Wonung machen.

18. Zweintzig ſollen jhr ſtehen gegen dem Mittag.

19. Die ſollen viertzig Silbern fůſſe vnten haben/ ja zween fůſſe vnter jeglichem bret/an ſeine zween zapffen.

20. Alſo auff der andern ſeyten/gegen Mitternacht/ ſollen auch zweintzig bret ſtehen.

21. Vnnd viertzig Silbern fůſſe/ja zween fůſſe vnter jeglichem bret.

22. Aber hinden an der Wonung/gegen dem Abendt/ ſolt du ſechs bret machen.

23. Dazu zwey bret hinden an die zwo ecken der Wonung.

24. Daß ein jeglichs der beider ſich mit ſeinem ortbret/von vnten auff geſelle/vnd oben am haupt gleich zuſammen komme mit einer klammer.

25. Daß acht bretter ſeyen mit jhren Silbern fůſſen/ der ſollen ſechzehen ſein/ja zween vnter einem bret.

26. Vnd ſolt Rigel machen von Förn holtz/fünffe zu den brettern auff einer ſeiden der Wonunge.

CHAP. XXVI.

15. Item tu feras pour le pauillon des ais de bois de Sittim, qu' on fera tenir debout.

16. La longueur d' vn ais *ſera de* dix coudees, & la largeur du meſme ais *de* coudee & demie.

17. *Il y aura* deux tenons en chacun ais, en façon deſchellons l'vn apres l'autre: *&* ainſi feras de tous les ais du pauillon.

18. Tu feras donc les ais du pauillon, *aſſauoir* vingt ais au coſté qui regarde droit vers le Midi.

19. Et au deſſous des vingt ais tu feras quarante ſoubaſſemens d' argent: deux ſoubaſſemens ſous vn ais pour ſes deux tenons, & deux ſoubaſſemens ſous l' autre ais, pour ſes deux tenons.

20. Et vingt ais à l'autre coſté du pauillon du coſté de Septentrion.

21. Et les quarante ſoubaſſemens d'iceux *ſeront* d' argent, deux ſoubaſſemens ſous vn ais, & deux ſoubaſſemens ſous l'autre ais.

22. Et pour le fond du pauillon vers Occident, tu feras ſix ais.

23. Tu feras auſſi deux ais pour les encoigneures du pauillon, aux deux coſtés du fond.

24. Et ſeront gemeaux par le bas, & ſeront ioints & vnis par le haut auec vn aneau: ainſi ſera-il de ces deux *ais* qui ſeront aux deux encoigneures.

25. Il y aura donc huit ais & ſeize ſoubaſſemens d' argẽt: *aſſauoir* deux ſoubaſſemens ſous vn ais, & deux ſoubaſſemens ſous l'autre ais.

26. Apres tu feras cinq barres de bois de Sittim, pour les ais d'vn des coſtés du pauillon.

כו

27 וְחַמְשָׁא עַבְרִין לְדַפֵּי סְטַר מַשְׁכְּנָא תִּנְיָנָא וְחַמְשָׁא עַבְרִין לְדַפֵּי סְטַר מַשְׁכְּנָא לְסוֹפֵיהוֹן ממַעַרְבָא׃

28 וְעַבְרָא מְצִיעָאָה בְּגוֹ דַּפַּיָּא מְעַבַּר מִן סְיָפֵי לִסְיָפֵי׃

29 וְיָת דַּפַּיָּא תַּחְפֵּי דַּהֲבָא וְיָת עִזְקָתְהוֹן תַּעְבֵּיד דַּהֲבָא אַתְרָא לְעַבְרַיָּא וְתַחְפֵּי יָת עַבְרַיָּא דַּהֲבָא׃

30 וּתְקֵים יָת מַשְׁכְּנָא כְּהִלְכְתֵיהּ דְּאַתְּ מִתַּחְזֵי בְּטוּרָא׃

31 וְתַעְבֵּיד פָּרוּכְתָּא דִּתְכְלָא וְאַרְגְּוָנָא וּצְבַע זְהוֹרִי וּבוּץ שְׁזִיר עוֹבַד אוּמָן צוּרַת כְּרוּבִין׃

32 וְתִתֵּן יָתַהּ עַל אַרְבְּעָא עַמּוּדֵי שִׁטִּין מְחַפַּן דַּהֲבָא וָוֵיהוֹן דַּהֲבָא עַל אַרְבְּעָא סַמְכִין דִּכְסַף׃

33 וְתִתֵּן יָת פָּרוּכְתָּא תְּחוֹת פּוּרְפַיָּא וְתָעֵיל לְתַמָּן מִגָּיו לְפָרוּכְתָּא יָת אֲרוֹנָא דְּסַהֲדוּתָא וְתַפְרֵישׁ פָּרוּכְתָּא לְכוֹן בֵּין קוּדְשָׁא וּבֵין קֹדֶשׁ קוּדְשַׁיָּא׃

34 וְתִתֵּן יָת כַּפּוּרְתָּא עַל אֲרוֹנָא דְּסַהֲדוּתָא בְּקֹדֶשׁ קוּדְשַׁיָּא׃

35 וּתְשַׁוֵּי יָת פָּתוֹרָא מִבָּרָא לְפָרוּכְתָּא וְיָת מְנָרְתָּא לָקֳבֵיל פָּתוֹרָא עַל סְטַר מַשְׁכְּנָא דָּרוֹמָא וּפָתוֹרָא תִּתֵּן עַל סְטַר צִיפּוּנָא׃

36 וְתַעְבֵּיד פְּרָסָא לִתְרַע מַשְׁכְּנָא דִּתְכְלָא וְאַרְגְּוָנָא וּצְבַע זְהוֹרִי וּבוּץ שְׁזִיר עוֹבַד צַיָּר׃

37 וְתַעְבֵּיד לִפְרָסָא חַמְשָׁא עַמּוּדֵי שִׁטִּין וְתַחְפֵּי יָתְהוֹן דַּהֲבָא ו וָוֵיהוֹן דַּהֲבָא וְתַתֵּיךְ לְהוֹן חַמְשָׁא סַמְכִין דִּנְחָשָׁא׃

כו

27 וַחֲמִשָּׁה בְרִיחִם לְקַרְשֵׁי צֶלַע־הַמִּשְׁכָּן הַשֵּׁנִית וַחֲמִשָּׁה בְרִיחִם לְקַרְשֵׁי צֶלַע הַמִּשְׁכָּן לַיַּרְכָתַיִם יָמָּה׃

28 וְהַבְּרִיחַ הַתִּיכֹן בְּתוֹךְ הַקְּרָשִׁים מַבְרִחַ מִן־הַקָּצֶה אֶל־הַקָּצֶה׃

29 וְאֶת־הַקְּרָשִׁים תְּצַפֶּה זָהָב וְאֶת־טַבְּעֹתֵיהֶם תַּעֲשֶׂה זָהָב בָּתִּים לַבְּרִיחִם וְצִפִּיתָ אֶת־הַבְּרִיחִם זָהָב׃

30 וַהֲקֵמֹתָ אֶת־הַמִּשְׁכָּן כְּמִשְׁפָּטוֹ אֲשֶׁר הָרְאֵיתָ בָּהָר׃

31 וְעָשִׂיתָ פָרֹכֶת תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר מַעֲשֵׂה חֹשֵׁב יַעֲשֶׂה אֹתָהּ כְּרֻבִים׃

32 וְנָתַתָּה אֹתָהּ עַל־אַרְבָּעָה עַמּוּדֵי שִׁטִּים מְצֻפִּים זָהָב וָוֵיהֶם זָהָב עַל־אַרְבָּעָה אַדְנֵי־כָסֶף׃

33 וְנָתַתָּה אֶת־הַפָּרֹכֶת תַּחַת הַקְּרָסִים וְהֵבֵאתָ שָׁמָּה מִבֵּית לַפָּרֹכֶת אֵת אֲרוֹן הָעֵדוּת וְהִבְדִּילָה הַפָּרֹכֶת לָכֶם בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים׃

34 וְנָתַתָּ אֶת־הַכַּפֹּרֶת עַל אֲרוֹן הָעֵדֻת בְּקֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים׃

35 וְשַׂמְתָּ אֶת־הַשֻּׁלְחָן מִחוּץ לַפָּרֹכֶת וְאֶת־הַמְּנֹרָה נֹכַח הַשֻּׁלְחָן עַל צֶלַע הַמִּשְׁכָּן תֵּימָנָה וְהַשֻּׁלְחָן תִּתֵּן עַל־צֶלַע צָפוֹן׃

36 וְעָשִׂיתָ מָסָךְ לְפֶתַח הָאֹהֶל תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר מַעֲשֵׂה רֹקֵם׃

37 וְעָשִׂיתָ לַמָּסָךְ חֲמִשָּׁה עַמּוּדֵי שִׁטִּים וְצִפִּיתָ אֹתָם זָהָב וָוֵיהֶם זָהָב וְיָצַקְתָּ לָהֶם חֲמִשָּׁה אַדְנֵי נְחֹשֶׁת׃

κϛ.

27. Καὶ πέντε μοχλοὺς τῷ στύλῳ τῷ κλίτει τῆς σκηνῆς τῷ δευτέρῳ, καὶ πέντε μοχλοὺς τῷ στύλῳ τῷ ὀπισθίῳ κλίτει τῆς σκηνῆς τῷ πρὸς θάλασσαν.

28. Καὶ ὁ μοχλὸς ὁ μέσος ἀνὰ μέσον τῶν στύλων διικνείσθω ἀπὸ τοῦ ἑνὸς κλίτους, εἰς τὸ ἕτερον κλίτος.

29. Καὶ τοὺς στύλους καταχρυσώσεις χρυσίῳ, καὶ τοὺς δακτυλίους ποιήσεις χρυσοῦς, εἰς οὓς εἰσάξεις τοὺς μοχλοὺς, καὶ καταχρυσώσεις τοὺς μοχλοὺς χρυσίῳ.

30. Καὶ ἀναστήσεις τὴν σκηνὴν κατὰ τὸ εἶδος τὸ δεδειγμένον σοι ἐν τῷ ὄρει.

31. Καὶ ποιήσεις καταπέτασμα ἐξ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου κεκλωσμένου, καὶ βύσσου νενησμένης. ἔργον ὑφαντὸν ποιήσεις αὐτὸ χερουβείμ.

32. Καὶ ἐπιθήσεις αὐτὸ ἐπὶ τεσσάρων στύλων ἀσήπτων κεχρυσωμένων χρυσίῳ, καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν χρυσαῖ, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τέσσαρες ἀργυραῖ.

33. Καὶ θήσεις τὸ καταπέτασμα ἐπὶ τοὺς στύλους, καὶ εἰσοίσεις ἐκεῖ ἐνδότερον τοῦ καταπετάσματος τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου, καὶ διοριεῖ τὸ καταπέτασμα ὑμῖν ἀνὰ μέσον τοῦ ἁγίου, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ ἁγίου τῶν ἁγίων.

34. Καὶ κατακαλύψεις τῷ καταπετάσματι τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου ἐν τῷ ἁγίῳ τῶν ἁγίων.

35. Καὶ θήσεις τὴν τράπεζαν ἔξωθεν τοῦ καταπετάσματος, καὶ τὴν λυχνίαν ἀπέναντι τῆς τραπέζης ἐπὶ μέρους τῆς σκηνῆς τὸ πρὸς νότον, καὶ τὴν τράπεζαν θήσεις ἐπὶ μέρους τῆς σκηνῆς τὸ πρὸς βορρᾶν.

36. Καὶ ποιήσεις ἐπίσπαστρον τῇ θύρᾳ ἐξ ὑακίνθου καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου κεκλωσμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης, ἔργον ποικιλτοῦ.

37. Καὶ ποιήσεις τῷ καταπετάσματι πέντε στύλους ἀσήπτους, καὶ χρυσώσεις αὐτοὺς χρυσίῳ, καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν χρυσαῖ. καὶ χωνεύσεις αὐτοῖς πέντε βάσεις χαλκᾶς.

CAP. XXVI.

27. Et quinque alios in altero, & eiuſdem numeri ad occidentalem plagam.

28. Qui mittentur per medias tabulas à ſummo uſque ad ſummum.

29. Ipſas quoque tabulas deaurabis, & fundes in eis annulos aureos per quos vectes tabulata contineant; quos operies laminis aureis.

30, Et eriges tabernaculum iuxta exemplar quod tibi in Monte monſtratum eſt.

31. Facies & velum de hyacintho, & purpura, coccoq́; bis tincto, & byſſo retorta, opere plumario & pulchra varietate contextum:

32. Quod appendes ante quatuor columnas de lignis ſetim, quæ ipſæ quidem deauratæ erunt, & habebunt capita aurea, ſed baſes argenteas.

33. Inſeretur autem velum per circulos, intra quod pones arcam teſtimonii, quo & Sanctuarium, & Sanctuarii ſanctuaria dividentur.

34. Pones & propitiatorium ſuper arcam teſtimonii in Sancta ſanctorum:

35. Menſamq́; extra velum: & contra menſam candelabrum in latere tabernaculi meridiano: menſa enim ſtabit in parte Aquilonis.

36. Facies & tentorium in introitu tabernaculi de hyacintho, & purpura, coccoq́; bis tincto, & byſſo retorta, opere plumarii.

37. Et quinque columnas deaurabis lignorum ſetim, ante quas ducetur tentorium, quarum erunt capita aurea, & baſes æneæ.

Das XXVI. Capitel.

27. Vnnd fünffe zu den brettern auff der andern ſeiten der Wonunge/vnnd fünffe zu den brettern hinden an der Wonung gegen dem Abendt.

28. Vnd ſolt die Rigel mitten an den brettern durch hin ſtoſſen/vnd alles zuſammeu faſſen/ von einem ort zu dem andern.

29. Vnd ſolt die bret mit Goldt überziehen/vnd jre Rincken von Goldt machen/ daß mann die Rigel dreiñ thu/ vnnd die Rigel ſolt du mit Goldt überziehen.

30. Vnnd alſo ſolt du denn die Wonung auffrichten/nach der weiſe/wie du geſehen haſt auff dem Berge.

31. Vnd ſolt einen Fürhang machen von geler Seyden/Scharlacken vnnd Roſinrot/vnd gezwirnter weiſſer Seiden/ vnnd ſolt Cherubim dran machen künſtlich.

32. Vnd ſolt jhn hengen an vier Seulen von Förn holtz/die mit Goldt überzogen ſindt/vnd Gůldene Kneuffe/vnd vier Silberne Fůſſe haben.

33. Vnnd ſolt den Fürhang mit hefften anhefften/vnd die Lade des zeugniß inwendig des Fürhangs ſetzen/daß er euch ein vnterſcheidt ſey zwiſchen dem Heiligen/vnd dem Allerheiligſten.

34. Vnnd ſolt den Gnadenſtul thun auff die Lade des Zeugniß inn dem Allerheiligſten.

35. Den Tiſch aber ſetze auſſer dem Fürhang/vnd den Leuchter gegen dem Tiſch über/zu Mittagwerts der Wonunge/daß der Tiſch ſtehe gegen Mitternacht.

36. Vnd ſolt ein Tuch machen/in die Thür der Hůtten/gewůrckt von geler Seyden/Roſinrot/Scharlacken vnd gezwirnter weiſſer Seyden.

37. Vnnd ſolt demſelben Tuch fünff Seulen machen von Förn holtz mit Goldt überzogen/mit Gůlden kneuffen/vnd ſolt jhnen fůnff Ehrnen Fůſſe gieſſen.

CHAP. XXVI.

27. Pareillement cinq barres, pour les ais de l'autre coſté du pauillon : auſſi cinq barres pour les ais du coſté du pauillon, pour le fond, vers le coſté d'Occident.

28. Et la barre du milieu *ſera* au milieu des ais, courant de bout en bout.

29. Auſſi tu couuriras d'or les ais : & feras leurs aneaux d'or, pour mettre les barres: & couuriras d'or les barres.

30. Tu dreſſeras donc le tabernacle ſelon la forme qui t'en a eſté monſtree en la montagne.

31. Item tu feras vn voile de pourpre, d'eſcarlate, de cramoiſi, & de fin lin retors: on le fera d'ouurage exquis ſemé de Cherubins.

32. Et le mettras ſur quatre piliers *de bois* de Sittim couuerts d'or ayans leurs crochets d'or, & *ſeront* ſur quatre ſoubaſſemens d'argent.

33. Puis tu mettras le voile deſſous les anelets : & feras entrer leans, *aſſauoir* au dedans du voile, l'Arche du Teſmoignage : & ce voile vous fera ſeparation d'entre le Sainct lieu & le lieu Treſſainct.

34. Et tu poſeras le propitiatoire ſur l'Arche du Teſmoignage au lieu Treſſainct.

35. Item tu mettras la table au dehors de ce voile, & le chandelier vis à vis de la table, au coſté du pauillon vers le Midi : Et poſeras la table du coſté de Septentrion.

36. Item, à l'entree du tabernacle tu feras vne tapiſſerie de pourpre, d'eſcarlate, de cramoiſi, & de fin lin retors, d'ouurage de broderie.

37. Tu feras auſſi pour ceſte tapiſſerie cinq piliers *de bois* de Sittim, que tu couuriras d'or, & *ſeront* leurs crochets d'or : & tu fondras pour iceux cinq ſoubaſſemens d'airain.

כז

1 וְתַעְבֵּיד יָת מַדְבְּחָא דְּאָעֵי שִׁטִּין חֲמֵשׁ אַמִּין אוּרְכָּא וַחֲמֵשׁ אַמִּין פּוּתְיָא מְרַבַּע יְהֵי מַדְבְּחָא וּתְלָת אַמִּין רוּמֵיהּ׃

2 וְתַעְבֵּיד קַרְנוֹהִי עַל אַרְבַּע זָוְיָתֵיהּ מִינֵּיהּ יְהֶוְיָן קַרְנוֹהִי וְתַחְפֵּי יָתֵיהּ דִּנְחָשָׁא׃

3 וְתַעְבֵּיד פְּסַכְתְּרָוָתֵיהּ לְמִסְפֵּי קִטְמֵיהּ וּמַגְרוֹפְיָתֵיהּ וּמִזְרְקוֹהִי וְצִנּוֹרְיָתֵיהּ וּמַחְתְּיָתֵיהּ לְכָל מָנוֹהִי תַּעְבֵּיד נְחָשָׁא׃

4 וְתַעְבֵּיד לֵיהּ סְרָדָא עוֹבַד מְצַדְתָּא דִּנְחָשׁ וְתַעְבֵּיד עַל מְצַדְתָּא אַרְבַּע עִזְקָן דִּנְחָשָׁא עַל אַרְבַּע סִטְרוֹהִי׃

5 וְתִתֵּין יָתַהּ תְּחוֹת סוֹבְבָא דְּמַדְבְּחָא מִלְּרַע וּתְהֵי מְצַדְתָּא עַד פַּלְגוּת מַדְבְּחָא׃

6 וְתַעְבֵּיד אֲרִיחַיָּא לְמַדְבְּחָא אֲרִיחֵי דְּאָעֵי שִׁטִּין וְתַחְפֵּי יָתְהוֹן נְחָשָׁא׃

7 וְיִתַּעֲלוּן יָת אֲרִיחוֹהִי בְּעִזְקָתָא וִיהוֹן אֲרִיחַיָּא עַל תְּרֵין סִטְרֵי מַדְבְּחָא בְּמִיטַּל יָתֵיהּ׃

8 חֲלִיל לוּחִין תַּעְבֵּיד יָתֵיהּ כְּמָא דְּאַחֲזִי יָתָךְ בְּטוּרָא כֵּן יַעְבְּדוּן׃

9 וְתַעְבֵּיד יָת דָּרַת מַשְׁכְּנָא לְרוּחַ עֵיבַר דָּרוֹמָא סְרָדִין לְדָרְתָא דְּבוּץ שְׁזִיר מְאָה אַמִּין אוּרְכָּא לְרוּחָא חֲדָא׃

10 וְעַמּוּדוֹהִי עַשְׂרִין וְסַמְכֵיהוֹן עַשְׂרִין דִּנְחָשָׁא וָוֵי עַמּוּדַיָּא וְכִבּוּשֵׁיהוֹן דִּכְסַף׃

11 וְכֵן לְרוּחַ צִיפּוּנָא בְּאוּרְכָּא סְרָדִין מְאָה בְּאוּרְכָּא וְעַמּוּדוֹהִי עַשְׂרִין וְסַמְכֵיהוֹן עַשְׂרִין דִּנְחָשָׁא וָוֵי עַמּוּדַיָּא וְכִבּוּשֵׁיהוֹן כְּסַף׃

כז

1 וְעָשִׂיתָ אֶת־הַמִּזְבֵּחַ עֲצֵי שִׁטִּים חָמֵשׁ אַמּוֹת אֹרֶךְ וְחָמֵשׁ אַמּוֹת רֹחַב רָבוּעַ יִהְיֶה הַמִּזְבֵּחַ וְשָׁלֹשׁ אַמּוֹת קֹמָתוֹ׃

2 וְעָשִׂיתָ קַרְנֹתָיו עַל אַרְבַּע פִּנֹּתָיו מִמֶּנּוּ תִּהְיֶיןָ קַרְנֹתָיו וְצִפִּיתָ אֹתוֹ נְחֹשֶׁת׃

3 וְעָשִׂיתָ סִּירֹתָיו לְדַשְּׁנוֹ וְיָעָיו וּמִזְרְקֹתָיו וּמִזְלְגֹתָיו וּמַחְתֹּתָיו לְכָל־כֵּלָיו תַּעֲשֶׂה נְחֹשֶׁת׃

4 וְעָשִׂיתָ לּוֹ מִכְבָּר מַעֲשֵׂה רֶשֶׁת נְחֹשֶׁת וְעָשִׂיתָ עַל־הָרֶשֶׁת אַרְבַּע טַבְּעֹת נְחֹשֶׁת עַל אַרְבַּע קְצוֹתָיו׃

5 וְנָתַתָּה אֹתָהּ תַּחַת כַּרְכֹּב הַמִּזְבֵּחַ מִלְּמָטָּה וְהָיְתָה הָרֶשֶׁת עַד חֲצִי הַמִּזְבֵּחַ׃

6 וְעָשִׂיתָ בַדִּים לַמִּזְבֵּחַ בַּדֵּי עֲצֵי שִׁטִּים וְצִפִּיתָ אֹתָם נְחֹשֶׁת׃

7 וְהוּבָא אֶת־בַּדָּיו בַּטַּבָּעֹת וְהָיוּ הַבַּדִּים עַל־שְׁתֵּי צַלְעֹת הַמִּזְבֵּחַ בִּשְׂאֵת אֹתוֹ׃

8 נְבוּב לֻחֹת תַּעֲשֶׂה אֹתוֹ כַּאֲשֶׁר הֶרְאָה אֹתְךָ בָּהָר כֵּן יַעֲשׂוּ׃

9 וְעָשִׂיתָ אֵת חֲצַר הַמִּשְׁכָּן לִפְאַת נֶגֶב־תֵּימָנָה קְלָעִים לֶחָצֵר שֵׁשׁ מָשְׁזָר מֵאָה בָאַמָּה אֹרֶךְ לַפֵּאָה הָאֶחָת׃

10 וְעַמֻּדָיו עֶשְׂרִים וְאַדְנֵיהֶם עֶשְׂרִים נְחֹשֶׁת וָוֵי הָעַמֻּדִים וַחֲשֻׁקֵיהֶם כָּסֶף׃

11 וְכֵן לִפְאַת צָפוֹן בָּאֹרֶךְ קְלָעִים מֵאָה אֹרֶךְ וְעַמֻּדָו עֶשְׂרִים וְאַדְנֵיהֶם עֶשְׂרִים נְחֹשֶׁת וָוֵי הָעַמֻּדִים וַחֲשֻׁקֵיהֶם כָּסֶף׃

κζ.

1. Καὶ ποιήσεις θυσιαστήριον ἐκ ξύλων ἀσήπτων, πέντε πηχέων τὸ μῆκος, καὶ πέντε πηχέων τὸ εὖρος. τετράγωνον ἔσται τὸ θυσιαστήριον, καὶ τριῶν πηχέων τὸ ὕψος αὐτοῦ.

2. Καὶ ποιήσεις τὰ κέρατα ἐπὶ τῶν τεσσάρων γωνιῶν. ἐξ αὐτοῦ ἔσται τὰ κέρατα, καὶ καλύψεις αὐτὰ χαλκῷ.

3. Καὶ ποιήσεις στεφάνην τῷ θυσιαστηρίῳ, καὶ τὸν καλυπτῆρα αὐτοῦ, καὶ τὰς φιάλας αὐτοῦ, καὶ τὰς κρεάγρας αὐτοῦ, καὶ τὸ πυρεῖον αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ ποιήσεις χαλκᾶ.

4. Καὶ ποιήσεις αὐτῷ ἐσχάραν ἔργῳ δικτυωτῷ χαλκῆν, καὶ ποιήσεις τῇ ἐσχάρᾳ τέσσαρας δακτυλίους χαλκοῦς ἐπὶ τὰ τέσσαρα κλίτη.

5. Καὶ ὑποθήσεις αὐτοὺς ὑπὸ τὴν ἐσχάραν τοῦ θυσιαστηρίου κάτωθεν. ἔσται δὲ ἡ ἐσχάρα ἕως τοῦ ἡμίσους τοῦ θυσιαστηρίου.

6. Καὶ ποιήσεις τῷ θυσιαστηρίῳ ἀναφορεῖς ἐκ ξύλων ἀσήπτων, καὶ περιχαλκώσεις αὐτοὺς χαλκῷ.

7. Καὶ εἰσάξεις τοὺς ἀναφορεῖς εἰς τοὺς δακτυλίους, καὶ ἔστωσαν οἱ ἀναφορεῖς κατὰ τὰ δύο πλευρὰ τοῦ θυσιαστηρίου ἐν τῷ αἴρειν αὐτό.

8. Κοῖλον σανιδωτὸν ποιήσεις αὐτό. κατὰ τὸ παραδειχθέν σοι ἐν τῷ ὄρει, οὕτω ποιήσεις.

9. Καὶ ποιήσεις αὐλὴν τῇ σκηνῇ, εἰς τὸ κλίτος τὸ πρὸς νότον, ἱστία τῆς αὐλῆς ἐκ βύσσου κεκλωσμένης. μῆκος ἑκατὸν πηχέων τῷ ἑνὶ κλίτει.

10. Καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν εἴκοσι, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν εἴκοσι χαλκαῖ. καὶ οἱ κρίκοι αὐτῶν, καὶ αἱ ψαλίδες αὐτῶν ἀργυραῖ.

11. Οὕτως τῷ κλίτει τῷ πρὸς βορρᾶν ἱστία ἑκατὸν πηχέων μῆκος, καὶ οἱ στῦλοι αὐτῶν εἴκοσι χαλκαῖ, καὶ οἱ κρίκοι αὐτῶν, καὶ αἱ ψαλίδες τῶν στύλων, καὶ αἱ βάσεις περιηργυρωμέναι ἀργυρίῳ.

CAP. XXVII.

1. Facies & altare de lignis ſetim, quod habebit quinq; cubitos in longitudine, & totidem in latitudine, id eſt quadrum & tres cubitos in altitudine.

2. Cornua autem per quatuor angulos ex ipſo erunt: & operies illud ære.

3. Facieſque in uſus eius lebetes ad ſuſcipiendos cineres & forcipes atque fuſcinula, & ignium receptacula. Omnia vaſa ex ære fabricabis.

4. Craticulamque in modum retis æneam: per cuius quatuor angulos erunt quatuor annuli ænei.

5. Quos pones ſubter arulam altaris: eritq; craticula uſque ad altaris medium.

6. Facies & vectes altaris de lignis ſetim duos, quos operies laminis æneis:

7. Et induces per circulos, eruntq; ex utroque latere altaris ad portandum.

8. Non ſolidum, ſed inane & cavum intrinſecus facies illud, ſicut tibi in Monte monſtratum eſt.

9. Facies & atrium tabernaculi, in cuius auſtrali plaga contra meridiem erunt tentoria de byſſo retorta: centum cubitos unum latus tenebit in longitudine.

10. Et columnas viginti cum baſibus totidem æneis, quæ capita cum cœlaturis ſuis habebunt argentea.

11. Similiter & in latere aquilonis per longum erunt tentoria cētum cubitorum, columnæ viginti, & baſes æneæ eiuſdem numeri, & capita earum cum cœlaturis ſuis argentea.

Das XXVII. Capitel.

VND ſolt einen Altar machen von förn holtz / fünff ellen lang vnnd breit / daß er gleich vierecket ſey / vnnd drey ellen hoch.

2. Hörner ſolt du auff ſeinen vier ecken machen / vnnd ſolt jn mit ertz vberziehen.

3. Mache auch Aſchentöpffe / Schaufeln / Becken / Kreuel / Kolpfannen / alle ſeine Gerete ſolt du von ertz machen.

4. Du ſolt auch ein ehern Gitter machen / wie ein Netz / vnnd vier ehrne Ringe an ſeine vier ort.

5. Du ſolts aber von vnten auff vmb den Altar machen / daß das Gitter reiche biß mitten an den Altar.

6. Vnnd ſolt auch Stangen machen zu dem Altar von förn holtz / mit ertz überzogen.

7. Vnnd ſolt die Stangen inn die Ringe thun / daß die Stangen ſeyen an beiden ſeiten des Altars / damit man jhn tragen möge.

8. Vnnd ſolt jhn alſo von Brettern machen / daß er inwendig hol ſey / wie dir auff dem berge gezeigt iſt.

9. Du ſolt auch der Wonung einen Hof machen / einen Vmbhang von Gezwirnter weiſſer ſeiten / auff einer ſeiten hundert ellen lang / gegen dem Mittag.

10. Vnnd zweintzig Seulen / auff zweintzig ehern füſſen / vnd ehrne kneuffe / mit jren reiffen von ſilber.

11. Alſo auch gegen Mitternacht / ſoll ſein ein Vmbhang hundert Ellen lang / zweintzig Seulen auff zweintzig ehren füſſen / vnnd jre Kneuffe mit jhren reiffen von ſilber.

CHAP. XXVII.

1. En outre tu feras vn autel de bois de Sittim, ayant cinq coudees de long, & cinq coudees de large, l'autel ſera quarré: & la hauteur *ſera* de trois coudees.

2. Tu feras ſes cornes à ſes quatre coins: ſes cornes ſortiront d'icelui, & le couuriras d'airain.

3. Tu feras ſes chauderons pour oſter ſes cendres, & ſes racloirs, & ſes baſſins, & ſes hauets, & ſes encenſoirs: tu feras tous ſes vtenſiles d'airain.

4. Tu lui feras vn crible d' airain en façon de treillis, & feras au treillis quatre aneaux d'airain à ſes quatre coins.

5. Et le mettras au deſſous de l'enceinte de l'autel en bas, & le treillis ſera iuſques au milieu de l'autel.

6. Tu feras auſſi des barres pour l'autel, des barres de bois de Sittim, & les couuriras d'airain.

7. Et on fera paſſer les barres d'icelui dedans les aneaux: les barres ſeront aux deux coſtés de l'autel pour le porter.

8. Tu le feras d'ais, *& il ſera* creux: ils le feront ainſi qu'il t'a eſté monſtré en la montagne.

9. Tu feras auſſi le paruis du pauillon, au coſté qui regarde droit vers le Midi, les courtines du paruis *ſeront* de fin lin retors: la longueur de l'vn des coſtés *ſera* de cent coudees.

10. *Il y aura* vingt piliers auec leurs vingt ſoubaſſemens d' airain: *mais* les crochets des piliers & leurs filets *ſeront* d' argent.

11. Ainſi au coſté de Septentrion, *il y aura* en longueur cent *coudees de* courtines, & ſes vingt piliers auec leurs vingt ſoubaſſemens d'airain: mais les crochets des piliers auec leurs filets *ſeront* d'argent.

כז

12 וּפוּתְיָא דְּדַרְתָּא לְרוּחַ מַעַרְבָא סְרָדִין חַמְשִׁין אַמִּין עַמּוּדֵיהוֹן עַשְׂרָא וְסַמְכֵיהוֹן עַשְׂרָא׃

13 וּפוּתְיָא דְּדַרְתָּא לְרוּחַ קִדּוּמָא מַדִּינְחָא חַמְשִׁין אַמִּין׃

14 וַחֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה אַמִּין סְרָדִין לְעִיבְרָא עַמּוּדֵיהוֹן תְּלָתָא וְסַמְכֵיהוֹן תְּלָתָא׃

15 וּלְעִיבְרָא תִּנְיָנָא חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה סְרָדִין עַמּוּדֵיהוֹן תְּלָתָא וְסַמְכֵיהוֹן תְּלָתָא׃

16 וְלִתְרַע דַּרְתָּא פְּרָסָא עֶשְׂרִין אַמִּין דִּתְכִלְתָּא וְאַרְגְּוָנָא וּצְבַע זְהוֹרִי וּבוּץ שְׁזִיר עוֹבַד צַיָּר עַמּוּדֵיהוֹן אַרְבְּעָה וְסַמְכֵיהוֹן אַרְבְּעָה׃

17 כָּל עַמּוּדֵי דַּרְתָּא סְחוֹר סְחוֹר מְכַבְּשִׁין כְּסַף וָוֵיהוֹן כְּסַף וְסַמְכֵיהוֹן דִּנְחָשָׁא׃

18 אוּרְכָּא דְּדַרְתָּא מְאָה אַמִּין וּפוּתְיָא חַמְשִׁין בְּחַמְשִׁין וְרוּמָא חֲמֵשׁ אַמִּין דְּבוּץ שְׁזִיר וְסַמְכֵיהוֹן דִּנְחָשָׁא׃

19 לְכָל מָנֵי מַשְׁכְּנָא בְּכָל פּוּלְחָנֵיהּ וְכָל סִיכּוֹהִי וְכָל סִיכֵּי דַּרְתָּא דִּנְחָשָׁא׃

20 וְאַתְּ תְּפַקֵּיד יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִסְּבוּן לָךְ מְשַׁח זֵיתָא דַּכְיָא כְּתִישָׁא לְאַנְהָרָא לְאַדְלָקָא בּוֹצִינַיָּא תְּדִירָא׃

21 בְּמַשְׁכַּן זִמְנָא מִבָּרָא לְפָרוּכְתָּא דְּעַל סַהֲדוּתָא יְסַדַּר יָתֵיהּ אַהֲרֹן וּבְנוֹהִי מֵרַמְשָׁא עַד צַפְרָא קֳדָם יְיָ קְיָם עָלַם לְדָרֵיהוֹן מֵעִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

כז

12 וְרֹחַב הֶחָצֵר לִפְאַת־יָם קְלָעִים חֲמִשִּׁים אַמָּה עַמֻּדֵיהֶם עֲשָׂרָה וְאַדְנֵיהֶם עֲשָׂרָה׃

13 וְרֹחַב הֶחָצֵר לִפְאַת קֵדְמָה מִזְרָחָה חֲמִשִּׁים אַמָּה׃

14 וַחֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה קְלָעִים לַכָּתֵף עַמֻּדֵיהֶם שְׁלֹשָׁה וְאַדְנֵיהֶם שְׁלֹשָׁה׃

15 וְלַכָּתֵף הַשֵּׁנִית חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה קְלָעִים עַמֻּדֵיהֶם שְׁלֹשָׁה וְאַדְנֵיהֶם שְׁלֹשָׁה׃

16 וּלְשַׁעַר הֶחָצֵר מָסָךְ עֶשְׂרִים אַמָּה תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר מַעֲשֵׂה רֹקֵם עַמֻּדֵיהֶם אַרְבָּעָה וְאַדְנֵיהֶם אַרְבָּעָה׃

17 כָּל־עַמּוּדֵי הֶחָצֵר סָבִיב מְחֻשָּׁקִים כֶּסֶף וָוֵיהֶם כָּסֶף וְאַדְנֵיהֶם נְחֹשֶׁת׃

18 אֹרֶךְ הֶחָצֵר מֵאָה בָּאַמָּה וְרֹחַב חֲמִשִּׁים בַּחֲמִשִּׁים וְקֹמָה חָמֵשׁ אַמּוֹת שֵׁשׁ מָשְׁזָר וְאַדְנֵיהֶם נְחֹשֶׁת׃

19 לְכֹל כְּלֵי הַמִּשְׁכָּן בְּכֹל עֲבֹדָתוֹ וְכָל־יְתֵדֹתָיו וְכָל־יִתְדֹת הֶחָצֵר נְחֹשֶׁת׃

20 וְאַתָּה תְּצַוֶּה אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זַיִת זָךְ כָּתִית לַמָּאוֹר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד׃

21 בְּאֹהֶל מוֹעֵד מִחוּץ לַפָּרֹכֶת אֲשֶׁר עַל־הָעֵדֻת יַעֲרֹךְ אֹתוֹ אַהֲרֹן וּבָנָיו מֵעֶרֶב עַד־בֹּקֶר לִפְנֵי יְהוָה חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתָם מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

κζ.

12. Τὸ δὲ εὖρος τῆς αὐλῆς, τὸ κατὰ θάλασσαν, ἱστία πεντήκοντα πήχεων. οἱ στῦλοι αὐτῶν δέκα, καὶ βάσεις αὐτῶν δέκα.

13. Καὶ εὖρος τῆς αὐλῆς τοῦ πρὸς ἀνατολάς, ἱστία πεντήκοντα πήχεων. στῦλοι αὐτῶν δέκα, καὶ βάσεις αὐτῶν δέκα.

14. Καὶ πεντεκαίδεκα πήχεων τὸ ὕψος τῶν ἱστίων τῷ κλίτει τῷ ἑνί, στῦλοι αὐτῶν τρεῖς, καὶ βάσεις αὐτῶν τρεῖς.

15. Καὶ τὸ κλίτος τὸ δεύτερον δεκαπέντε πήχεων, τῶν ἱστίων τὸ ὕψος, στῦλοι αὐτῶν τρεῖς, καὶ βάσεις αὐτῶν τρεῖς.

16. Καὶ τῇ πύλῃ τῆς αὐλῆς κάλυμμα, εἴκοσι πήχεων τὸ ὕψος, ἐξ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου κεκλωσμένου, καὶ βύσσου νενησμένης τῇ ποικιλίᾳ τοῦ ῥαφιδευτοῦ. στῦλοι αὐτῶν τέσσαρες, καὶ βάσεις αὐτῶν τέσσαρες.

17. Πάντες οἱ στῦλοι τῆς αὐλῆς κύκλῳ κατηργυρωμένοι ἀργυρίῳ, καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν ἀργυραῖ, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν χαλκαῖ.

18. Τὸ δὲ μῆκος τῆς αὐλῆς ἑκατὸν ἐφ᾽ ἑκατόν, καὶ τὸ εὖρος πεντήκοντα ἐπὶ πεντήκοντα, καὶ τὸ ὕψος πέντε πήχεων ἐκ βύσσου κεκλωσμένης, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν χαλκαῖ.

19. Καὶ πᾶσα ἡ κατασκευή, καὶ πάντα τὰ ἐργαλεῖα, καὶ οἱ πάσσαλοι τῆς αὐλῆς χαλκοῖ. (καὶ ποιήσεις ἱμάτια ὑακίνθινα, καὶ πορφυρᾶ, καὶ κόκκινα τοῦ λειτουργεῖν ἐν αὐτοῖς ἐν τοῖς ἁγίοις.)

20. Καὶ σὺ σύνταξον τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, καὶ λαβέτωσάν σοι ἔλαιον ἐξ ἐλαιῶν ἄτρυγον, καθαρὸν κεκομμένον εἰς φῶς, ἵνα καίηται λύχνος διαπαντός.

21. Ἐπὶ τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου ἔξωθεν τοῦ καταπετάσματος τοῦ ἐπὶ τῆς διαθήκης, καύσει αὐτὸν Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἀφ᾽ ἑσπέρας ἕως πρωῒ ἐναντίον κυρίου, νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.

CAP. XXVII.

12. In latitudine verò atrii quod reſpicit ad occidentem, erunt tētoria per quinquaginta cubitos, & columnæ decem, baſeſque totidem.

13. In ea quoque atrii latitudine quæ reſpicit ad orientem, quinquaginta cubiti erunt.

14. In quibus quindecim cubitorum tentoria lateri uno deputabuntur, columnæque tres & baſes totidem:

15. Et in latere altero erunt tentoria cubitos obtinentia quindecim, columnæ tres, & baſes totidem.

16. In introitu verò atrii fiet tentorium cubitorum viginti ex hyacintho & purpura, coccoq; bis tincto, & byſſo retorta, opere plumarii: columnas habebit quatuor, cum baſibus totidem.

17. Omnes columnæ atrii per circuitum veſtitæ erunt argenteis laminis, capitibus argenteis, & baſibus æneis.

18. In longitudine occupabit atrium cubitos centum, in latitudine quinquaginta, altitudo quinque cubitorũ erit. fietq; de byſſo retorta, & habebit baſes æneas.

19. Cuncta vaſa tabernaculi in omnes uſus & ceremonias, tam paxillos eius quàm atrii, ex ære facies.

20. Præcipe filiis Iſraël ut afferant tibi oleum de arboribus olivarum puriſſimum, piloq; contuſum: ut ardeat lucerna ſemper.

21. In tabernaculo teſtimonii, extra velum quod oppanſum eſt teſtimonio. Et collocabunt eam Aaron & filii eius, ut uſque manè luceat coram Domino. Perpetuus erit cultus per ſucceſſiones eorum coram filiis Iſraël.

Das XXVII. Capitel.

12. Aber gegen dem Abend ſoll die breite des Hofs haben einen vmbhang fünfftzig ellen lang/ zehen Seulen auff zehen füſſen.

13. Gegen dem Morgen aber ſoll die breite des Hofs haben fünfftzig ellen.

14. Alſo daß der Vmbhang habe auff einer ſeiten fünffzehen Ellen/ dazu drey ſeulen auff dreyen füſſen.

15. Vnnd aber fünffzehen ellen auff der andern ſeiten/ dazu drey ſeulen auff dreyen füſſen.

16. Aber in dem Thor des Hofs/ ſoll ein tuch ſein zweintzig ellen breit/ gewirckt von geler ſeiden/ Scharlacken/ Roſinrot/ vñ gezwirnter weiſſer ſeiden Dazu vier ſeulen auff jren vier füſſen.

17. Alle Seulen vmb den Hof her/ ſollen ſilbern reiffe vnnd ſilbern kneuffe vnnd eherne füſſe haben.

18. Vnnd die lenge des Hofs ſol hundert ellen ſein/ die breite fünfftzig ellen/ die höhe fünff ellé/ von gezwirnter weiſſer ſeiden/ vnnd ſeine füſſe ſollen ehern ſein.

19. Auch alle Gerete der Wonung zu allerley ampt/ vnnd alle ſeine negel vnnd alle negel des Hofs ſollen ehern ſein.

20. Gebeut den kindern Iſrael/ daß ſie zu dir bringen das allerreineſt lauter öle/ von ölbäumen geſtoſſen/ zur Leuchten/ das man allezeit oben inn die Lampen thue.

21. In der Hütten des Stiffts/ auſſer dem Vorhang/ der für dem Zeugniß hanget. Vnd Aaron vnd ſeine söhne ſollen ſie zurichten/ beide des Morgens vnd des Abends fur dem HERREN/ Das ſol euch ein ewige Weiſe ſein auff eure nachkommen/ vnter den kindern Iſrael.

CHAP. XXVII.

12. La largeur du paruis du coſté d'Occident, *ſera* de cinquante coudees de courtines: leſquelles auront dix piliers, auec leurs dix ſoubaſſemens.

13. Et la largeur du paruis du coſté d'Orient droit vers le Leuant aura cinquante coudees.

14. A l'vn des coſtés *il y aura* quinze coudees de courtines, auec leurs trois piliers & leurs trois ſoubaſſemens.

15. Et à l'autre coſté, quinze *coudees de* courtines, auec leurs trois piliers & leurs trois ſoubaſſemens.

16. *Il y aura* auſſi vne tapiſſerie pour la porte du paruis de vingt coudees, faite de pourpre, d'eſcarlate, de cramoiſi, & de fin lin retors, ouurage de broderie, à quatre piliers & quatre ſoubaſſemens.

17. Tous les piliers du paruis *ſeront* ceints à l'entour d'vn filet d'argent, & leurs crochets *ſeront* d'argent, mais leurs ſoubaſſemens *ſeront* d'airain.

18. La longueur du paruis *ſera* de cent coudees, & la largeur *ſera* de cinquante de chacun coſté, & la hauteur de cinq coudees: *il ſera* de fin lin retors, & les ſoubaſſemens des piliers d'airain.

19. Que tous les inſtrumẽs du pauillon pour tout ſon ſeruice, & tous les paux d'icelui, auec les paux du paruis *ſoyent* d'airain.

20. Tu commanderas auſſi aux enfans d'Iſrael qu'ils t'apportent de l'huile d'oliue vierge pour le luminaire, afin de faire luire les lampes continuellement.

21. Aaron les diſpoſera auec ſes fils en la preſence de l'Eternel, depuis le ſoir iuſques au matin, au Tabernacle d'aſſignation, hors le voile qui *eſt* à l'endroit du Teſmoignage: *ce ſera* vne ordonnance perpetuelle en leurs aages de la part des enfans d'Iſrael.

כח

1 וְאַתְּ קָרֵיב לְוָתָךְ יַת אַהֲרֹן אֲחוּךְ וְיַת בְּנוֹהִי עִמֵּיהּ מִגּוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְשַׁמָּשָׁא קֳדָמַי אַהֲרֹן נָדָב וַאֲבִיהוּא אֶלְעָזָר וְאִתָּמָר בְּנֵי אַהֲרֹן׃

2 וְתַעְבֵּיד לְבוּשֵׁי קוּדְשָׁא לְאַהֲרֹן אֲחוּךְ לִיקָר וּלְתֻשְׁבְּחָא׃

3 וְאַתְּ תְּמַלֵּיל עִם כָּל חַכִּימֵי לִבָּא דְּאַשְׁלֵמִית עִמְּהוֹן רוּחַ חָכְמְתָא וְיַעְבְּדוּן יַת לְבוּשֵׁי אַהֲרֹן לְקַדָּשׁוּתֵיהּ לְשַׁמָּשָׁא קֳדָמָי׃

4 וְאִלֵּין לְבוּשַׁיָּא דְּיַעְבְּדוּן חוּשְׁנָא וְאֵפוֹדָא וּמְעִילָא וְכִתּוּנִין מְרַמְּצָן מִצְנְפִין וְהֶמְיָנִין וְיַעְבְּדוּן לְבוּשֵׁי קוּדְשָׁא לְאַהֲרֹן אֲחוּךְ וְלִבְנוֹהִי לְשַׁמָּשָׁא קֳדָמָי׃

5 וְאִנּוּן יִסְּבוּן יַת דַּהֲבָא וְיַת תִּכְלָא וְיַת אַרְגְּוָנָא וְיַת צְבַע זְהוֹרִי וְיַת בּוּצָא׃

6 וְיַעְבְּדוּן יַת אֵפוֹדָא דְּדַהֲבָא תִּכְלָא וְאַרְגְּוָנָא וּצְבַע זְהוֹרִי וּבוּץ שְׁזִיר עוֹבַד אוּמָּן׃

7 תַּרְתֵּין כִּתְפִין מְלַפְּפָן יְהוֹן לֵיהּ עַל תְּרֵין סִטְרוֹהִי וְיִתְלַפֵּף׃

8 וְהֶמְיָן תִּקּוּנֵיהּ דַּעֲלוֹהִי כְּעוֹבָדֵיהּ מִנֵּיהּ יְהֵי דַּהֲבָא תִּכְלָא וְאַרְגְּוָנָא וּצְבַע זְהוֹרִי וּבוּץ שְׁזִיר׃

9 וְתִיסַּב יַת תַּרְתֵּין אַבְנֵי בוּרְלָא וְתִגְלוֹף עֲלֵיהוֹן שְׁמָהָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

10 שִׁיתָּא מִשְּׁמָהָתְהוֹן עַל אַבְנָא חֲדָא וְיַת שְׁמָהָת שִׁיתָּא דְיִשְׁתַּאֲרוּ עַל אַבְנָא תִּנְיֵיתָא כְּתוֹלְדָתְהוֹן׃

כח

1 וְאַתָּה הַקְרֵב אֵלֶיךָ אֶת־אַהֲרֹן אָחִיךָ וְאֶת־בָּנָיו אִתּוֹ מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְכַהֲנוֹ־לִי אַהֲרֹן נָדָב וַאֲבִיהוּא אֶלְעָזָר וְאִיתָמָר בְּנֵי אַהֲרֹן׃

2 וְעָשִׂיתָ בִגְדֵי־קֹדֶשׁ לְאַהֲרֹן אָחִיךָ לְכָבוֹד וּלְתִפְאָרֶת׃

3 וְאַתָּה תְּדַבֵּר אֶל־כָּל־חַכְמֵי־לֵב אֲשֶׁר מִלֵּאתִיו רוּחַ חָכְמָה וְעָשׂוּ אֶת־בִּגְדֵי אַהֲרֹן לְקַדְּשׁוֹ לְכַהֲנוֹ־לִי׃

4 וְאֵלֶּה הַבְּגָדִים אֲשֶׁר יַעֲשׂוּ חֹשֶׁן וְאֵפוֹד וּמְעִיל וּכְתֹנֶת תַּשְׁבֵּץ מִצְנֶפֶת וְאַבְנֵט וְעָשׂוּ בִגְדֵי־קֹדֶשׁ לְאַהֲרֹן אָחִיךָ וּלְבָנָיו לְכַהֲנוֹ־לִי׃

5 וְהֵם יִקְחוּ אֶת־הַזָּהָב וְאֶת־הַתְּכֵלֶת וְאֶת־הָאַרְגָּמָן וְאֶת־תּוֹלַעַת הַשָּׁנִי וְאֶת־הַשֵּׁשׁ׃

6 וְעָשׂוּ אֶת־הָאֵפֹד זָהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן תּוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר מַעֲשֵׂה חֹשֵׁב׃

7 שְׁתֵּי כְתֵפֹת חֹבְרֹת יִהְיֶה־לּוֹ אֶל־שְׁנֵי קְצוֹתָיו וְחֻבָּר׃

8 וְחֵשֶׁב אֲפֻדָּתוֹ אֲשֶׁר עָלָיו כְּמַעֲשֵׂהוּ מִמֶּנּוּ יִהְיֶה זָהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר׃

9 וְלָקַחְתָּ אֶת־שְׁתֵּי אַבְנֵי־שֹׁהַם וּפִתַּחְתָּ עֲלֵיהֶם שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

10 שִׁשָּׁה מִשְּׁמֹתָם עַל הָאֶבֶן הָאֶחָת וְאֶת־שְׁמוֹת הַשִּׁשָּׁה הַנּוֹתָרִים עַל־הָאֶבֶן הַשֵּׁנִית כְּתוֹלְדֹתָם׃

κή.

1. Καὶ σὺ προσάγου πρὸς σεαυτὸν, τόν τε Ααρὼν τὸν ἀδελφόν σου καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν υἱῶν Ισραὴλ, ἱερατεύειν μοι, Ααρὼν καὶ ναδὰβ καὶ ἀβιοὺδ καὶ ἐλεάζαρ καὶ ἰθάμαρ υἱοὺς Ααρών.

2. Καὶ ποιήσεις στολὴν ἁγίαν Ααρὼν τῷ ἀδελφῷ σου εἰς τιμὴν καὶ δόξαν.

3. Καὶ σὺ λάλησον πᾶσι τοῖς σοφοῖς τῇ διανοίᾳ οὓς ἐνέπλησα πνεύματος σοφίας καὶ αἰσθήσεως, καὶ ποιήσουσι τὴν στολὴν τὴν ἁγίαν Ααρὼν εἰς τὸ ἅγιον, ἐν ᾗ ἱερατεύσει μοι.

4. Καὶ αὗται αἱ στολαὶ ἃς ποιήσουσι, τὸ περιστήθιον, καὶ τὴν ἐπωμίδα, καὶ τὸν ποδήρη, καὶ χιτῶνα κοσυμβωτὸν, καὶ κίδαριν, καὶ ζώνην. καὶ ποιήσουσι στολὰς ἁγίας Ααρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ εἰς τὸ ἱερατεύειν μοι.

5. Καὶ αὐτοὶ λήψονται τὸ χρυσίον, καὶ τὴν ὑάκινθον, καὶ τὴν πορφύραν, καὶ τὸ κόκκινον, καὶ τὴν βύσσον.

6. Καὶ ποιήσουσι τὴν ἐπωμίδα ἐκ βύσσου κεκλωσμένης, ἔργον ὑφαντὸν ποικιλτοῦ.

7. Δύο ἐπωμίδες ἔσονται αὐτῷ, συνέχουσαι αὐτῷ ἑτέρα τὴν ἑτέραν, ἐπὶ τοῖς δυσὶ μέρεσιν ἐξηρτημέναι.

8. Καὶ τὸ ὕφασμα τῶν ἐπωμίδων ὅ ἐστιν ἐπ' αὐτῷ, κατὰ τὴν ποίησιν ἐξ αὐτοῦ ἔσται, ἐκ χρυσίου καθαροῦ καὶ ὑακίνθου καὶ πορφύρας καὶ κοκκίνου διανενησμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης.

9. Καὶ λήψῃ σὺ τοὺς δύο λίθους, λίθους σμαράγδου, καὶ γλύψεις ἐν αὐτοῖς τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ισραήλ.

10. Ἓξ ὀνόματα ἐπὶ τὸν λίθον τὸν ἕνα, καὶ τὰ ἓξ ὀνόματα τὰ λοιπὰ ἐπὶ τὸν λίθον τὸν δεύτερον κατὰ τὰς γενέσεις αὐτῶν.

CAP. XXVIII.

1. Applica quoque ad te Aaron fratrem tuum cum filiis ſuis de medio filiorum Iſraël, ut ſacerdotio fungantur mihi: Aaron, Nadab, & Abiu, Eleazar, & Ithamar.

2. Facieſq; veſtem ſanctam Aaron fratri tuo in gloriam & decorem.

3. Et loquêris cunctis ſapientibus corde, quos replevi ſpiritu prudentiæ, ut faciant veſtes Aaron, in quibus ſanctificatus miniſtret mihi.

4. Hæc autem erunt veſtimenta quæ facient, Rationale & ſuperhumerale, tunicam & lineam ſtrictam, cidarim & balteum. Facient veſtimenta ſancta fratri tuo Aaron & filiis eius, ut ſacerdotio fungantur mihi.

5. Accipientque aurum & hyacinthum & purpuram, coccumque bis tinctum, & byſſum.

6. Facient autem ſuperhumerale de auro & hyacintho & purpura, coccoque bis tincto, & byſſo retorta, opere polymito.

7. Duas oras iunctas habebit in utroque latere ſummitatum, ut in unum redeant.

8. Ipſa quoque textura & cuncta operis varietas erit ex auro & hyacintho, & purpura, coccoque bis tincto, & byſſo retorta.

9. Sumeſque duos lapides onychinos, & ſculpes in eis nomina filiorum Iſraël:

10. Sex nomina in lapide uno, & ſex reliqua in altero, iuxta ordinem nativitatis eorum.

Das XXVIII. Capitel.

VNd ſolt Aaron deinen Bruder vnd ſeine Söhne zu dir nemen/ auß den kindern Iſrael/ Daß er mein Prieſter ſey/ nemlich/ Aaron vnnd ſeine ſöhne/ Nadab/ Abihu/ Eleaſar vnnd Ithamar.

2. Vnd ſolt Aaron deinem Bruder heilige Kleider machen/ die herrlich vnd ſchön ſeyen.

3. Vnd ſolt reden mit allen die eines Weiſen hertzen ſindt / die ich mit dem Geiſt der Weißheit erfüllet habe/ daß ſie Aaron kleider machen zu ſeiner weihe/ daß er mein Prieſter ſey.

4. Das ſind aber die kleider die ſie machen ſollen/ das Schildlein/ Leibrock/ Seidenrock/ Engenrock/ Hut vnd Gürtel. Alſo ſollen ſie heilige kleider machen deinem Bruder Aaron/ vnnd ſeinen Söhnen / das er mein Prieſter ſey.

5. Dazu ſollen ſie nehmen Goldt / Gele ſeiden/ Scharlacken/ Roſinrot/ vnd Weiſſe ſeiden.

6. Den Leibrock ſollen ſie machen von Gold/ Geler ſeiden/ Scharlacken/ Roſinrot/ vnd gezwirnter weiſſer Seiden/ künſtlich.

7. Daß er auff beiden achſeln zuſammen gefügt/ vnnd an beiden ſeiten zuſammen gebunden werde.

8. Vnnd ſeine Gurt drauff/ ſoll derſelben kunſt vnd wercks ſein/ von Gold/ Geler Seiden/ Scharlacken/ Roſinrot vnd Gezwirnter weiſſer ſeiden.

9. Vnnd ſolt zwen Onicherſtein nehmen/ vnnd drauff graben die Namen der kinder Iſrael.

10. Auff jeglichen ſechs nahmen/ nach dem orden jhres alters.

CHAP. XXVIII.

1. Et toi, fai approcher de toi Aaron ton frere, & ſes fils auec lui d'entre les enfans d'Iſrael, pour m'exercer la ſacrificature: *aſſauoir* Aaron, *&* Nadab, Abihu, Eleazar & Ithamar, fils d'Aaron.

2. Puis tu feras à Aaron ton frere des ſaincts veſtemens pour gloire & parement.

3. Et parleras à toutes gens d'eſprit, à chacun de ceux que i'ai rempli d'ſprit de ſcience, à ce qu'ils facent des veſtemens à Aaron pour le ſanctifer, afin qu'il m'exerce la ſacrificature.

4. Et ce *ſont* ici les veſtemẽs qu'ils feront, Le Pectoral, l'Ephod, le Roquet, la chemiſe qui tiene ſerré, la tiare, & le baudrier. Ils feront dõc les ſaincts veſtemens à Aarõ ton frere, & à ſes fils, pour m'exercer la ſacrificature.

5. Pourtant ils prendront de l'or, du pourpre, de l'eſcarlate, du cramoiſi, & du fin lin.

6. Et feront l'Ephod d'or, de pourpre, d'eſcarlate, de cramoiſi, & de fin lin retors, d'ouurage exquis.

7. Il aura deux eſpaulieres qui s'accoupleront par les deux bouts d'icelui, & ſera *ainſi* accouplé.

8. Le ceinturon exquis duquel il ſera ſurceint, *&* qui ſera par deſſus, ſera de meſme ouurage, & tire d'icelui, *eſtant* d'or, de pourpre, d'eſcarlate, de cramoiſi, & de fin lin retors.

9. Et tu prendras deux pierres d'Onix, & graueras ſur icelles les noms des enfans d'Iſrael:

10. Six noms d'iceux ſur vne pierre, & les ſix noms des autres ſur l'autre pierre, ſelon leurs naiſſances.

כח

11 עוֹבַד אוּמָן דְּאֶבֶן טָבָא כְּתַב מְפָרַשׁ כִּגְלוֹף דְּעִזְקָן תִּגְלוֹף יָת תַּרְתֵּין אַבְנַיָּא עַל שְׁמָהָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מְשַׁקְּעָן מְרַמְּצָן בִּדְהַב תַּעְבֵּיד יָתְהוֹן׃

12 וּתְשַׁוֵּי יָת תַּרְתֵּין אַבְנַיָּא עַל כִּתְפֵי אֵפוֹדָא אַבְנֵי דוּכְרָנָא לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִטּוֹל אַהֲרֹן יָת שְׁמָהָתְהוֹן קֳדָם יְיָ עַל תַּרְתֵּין כִּתְפוֹהִי לְדוּכְרָנָא׃

13 וְתַעְבֵּיד מְרַמְּצָן דִּדְהָב׃

14 וְתַרְתֵּין תִּיכִין דִּדְהַב דְּכֵי מְתַחְמָן תַּעְבֵּיד יָתְהוֹן עוֹבַד גְּדִילוּ וְתִתֵּן יָת תִּיכַיָּא גְּדִילָתָא עַל מְרַמְּצָתָא׃

15 וְתַעְבֵּיד חוֹשֶׁן דִּינָא עוֹבַד אוּמָן כְּעוֹבַד אֵפוֹדָא תַּעְבְּדִינֵּיהּ דִּדְהַבָא תַּכְלָא וְאַרְגְּוָנָא וּצְבַע זְהוֹרִי וּבוּץ שְׁזִיר תַּעְבֵּיד יָתֵיהּ׃

16 מְרַבַּע יְהֵי עִיף זַרְתָּא אוּרְכֵּיהּ וְזַרְתָּא פּוּתְיֵהּ׃

17 וְתַשְׁלֵים בֵּיהּ אַשְׁלָמוּת אֶבֶן טָבָא אַרְבְּעָה סִדְרִין דְּאֶבֶן טָבָא סִדְרָא קַדְמָאָה סַמְקַן יַרְקַן וּבַרְקַן סִדְרָא חָד׃

18 וְסִדְרָא תִּנְיָנָא אִזְמַרַגְדִּין וְשַׁבְזֵיז וְסַבְהֲלוֹם׃

19 וְסִדְרָא תְּלִיתָאָה קַנְכְּרֵי טַרְקַיָּא וְעֵין עֶגְלָא׃

20 וְסִדְרָא דִּרְבִיעָאָה כְּרוּם יַמָּא וּבוּרְלָא וּפַנְתֵּירֵי מְרַמְּצָן בִּדְהַב יְהוֹן בְּאַשְׁלָמוּתְהוֹן׃

21 וְאַבְנַיָּא תֶּהֶוְיָן עַל שְׁמָהָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תַּרְתָּא עֶשְׂרֵה עַל שְׁמָהָתְהוֹן כְּתַב מְפָרַשׁ כִּגְלוֹף דְּעִזְקָא גְּבַר עַל שְׁמֵיהּ תֶּהֶוְיָן לִתְרֵי עֲשַׂר שִׁבְטִין׃

כח

11 מַעֲשֵׂה חָרַשׁ אֶבֶן פִּתּוּחֵי חֹתָם תְּפַתַּח אֶת־שְׁתֵּי הָאֲבָנִים עַל־שְׁמֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֻסַבֹּת מִשְׁבְּצוֹת זָהָב תַּעֲשֶׂה אֹתָם׃

12 וְשַׂמְתָּ אֶת־שְׁתֵּי הָאֲבָנִים עַל כִּתְפֹת הָאֵפֹד אַבְנֵי זִכָּרֹן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְנָשָׂא אַהֲרֹן אֶת־שְׁמוֹתָם לִפְנֵי יְהוָה עַל־שְׁתֵּי כְתֵפָיו לְזִכָּרֹן׃

13 וְעָשִׂיתָ מִשְׁבְּצֹת זָהָב׃

14 וּשְׁתֵּי שַׁרְשְׁרֹת זָהָב טָהוֹר מִגְבָּלֹת תַּעֲשֶׂה אֹתָם מַעֲשֵׂה עֲבֹת וְנָתַתָּה אֶת־שַׁרְשְׁרֹת הָעֲבֹתֹת עַל־הַמִּשְׁבְּצֹת׃

15 וְעָשִׂיתָ חֹשֶׁן מִשְׁפָּט מַעֲשֵׂה חֹשֵׁב כְּמַעֲשֵׂה אֵפֹד תַּעֲשֶׂנּוּ זָהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר תַּעֲשֶׂה אֹתוֹ׃

16 רָבוּעַ יִהְיֶה כָּפוּל זֶרֶת אָרְכּוֹ וְזֶרֶת רָחְבּוֹ׃

17 וּמִלֵּאתָ בוֹ מִלֻּאַת אֶבֶן אַרְבָּעָה טוּרִים אָבֶן טוּר אֹדֶם פִּטְדָה וּבָרֶקֶת הַטּוּר הָאֶחָד׃

18 וְהַטּוּר הַשֵּׁנִי נֹפֶךְ סַפִּיר וְיַהֲלֹם׃

19 וְהַטּוּר הַשְּׁלִישִׁי לֶשֶׁם שְׁבוֹ וְאַחְלָמָה׃

20 וְהַטּוּר הָרְבִיעִי תַּרְשִׁישׁ וְשֹׁהַם וְיָשְׁפֵה מְשֻׁבָּצִים זָהָב יִהְיוּ בְּמִלּוּאֹתָם׃

21 וְהָאֲבָנִים תִּהְיֶיןָ עַל־שְׁמֹת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה עַל־שְׁמֹתָם פִּתּוּחֵי חוֹתָם אִישׁ עַל־שְׁמוֹ תִּהְיֶיןָ לִשְׁנֵי עָשָׂר שָׁבֶט׃

κη΄.

11. Ἔργον λιθουργικῆς τέχνης, γλύμμα σφραγῖδος διαγλύψεις τοὺς δύο λίθους ἐπὶ τοῖς ὀνόμασι τῶν υἱῶν Ισραήλ.

12. Καὶ θήσεις τοὺς δύο λίθους ἐπὶ τῶν ὤμων τῆς ἐπωμίδος, λίθοι μνημοσύνου εἰσὶ τοῖς υἱοῖς Ισραήλ. καὶ ἀναλήψεται Ααρὼν τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ισραὴλ ἔναντι κυρίου, ἐπὶ τῶν δύο ὤμων αὐτοῦ, μνημόσυνον περὶ αὐτῶν.

13. Καὶ ποιήσεις ἀσπίδας ἐκ χρυσίου καθαροῦ,

14. Καὶ ποιήσεις δύο κροσσωτὰ ἐκ χρυσίου καθαροῦ καταμεμιγμένα ἐν ἄνθεσιν, ἔργον πλοκῆς, καὶ ἐπιθήσεις τὰ κροσσωτὰ πεπλεγμένα ἐπὶ τὰς ἀσπιδίσκας κατὰ τὰς παρωμίδας αὐτῶν, ἐκ τῶν ἐμπροσθίων.

15. Καὶ ποιήσεις λόγιον τῶν κρίσεων, ἔργον ποικιλτοῦ. κατὰ τὸν ῥυθμὸν τῆς ἐπωμίδος ποιήσεις αὐτό, ἐκ χρυσίου, καὶ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου κεκλωσμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης ποιήσεις αὐτό.

16. Τετράγωνον ἔσται, διπλοῦν, σπιθαμῆς τὸ μῆκος, καὶ σπιθαμῆς τὸ εὖρος.

17. Καὶ καθυφανεῖς ἐν αὐτῷ ὕφασμα κατάλιθον τετράστιχον. στίχος λίθων ἔσται σάρδιον, τοπάζιον, καὶ σμάραγδος, ὁ στίχος ὁ εἷς.

18. Καὶ ὁ στίχος ὁ δεύτερος, ἄνθραξ, καὶ σάπφειρος, καὶ ἴασπις.

19. Καὶ ὁ στίχος ὁ τρίτος, λιγύριον, καὶ ἀχάτης, καὶ ἀμέθυστος.

20. Καὶ ὁ στίχος ὁ τέταρτος, χρυσόλιθος, καὶ βηρύλλιον, καὶ ὀνύχιον, περικεκαλυμμένα χρυσίῳ καὶ συνδεδεμένα ἐν χρυσίῳ ἔστωσαν κατὰ τοὺς στίχους αὐτῶν.

21. Καὶ οἱ λίθοι ἔστωσαν ἐκ τῶν ὀνομάτων τῶν υἱῶν Ισραὴλ δώδεκα ἔναντι κυρίου. ἐπὶ τῶν δύο ὤμων αὐτοῦ δώδεκα κατὰ τὰ ὀνόματα αὐτῶν. κατὰ τὰς γενέσεις αὐτῶν γλυφαὶ σφραγίδων ἑκάστου κατὰ τὸ ὄνομα ἔστωσαν εἰς τὰς δώδεκα φυλάς.

CAP. XXVIII.

11. Opere ſculptoris & cælatura gemmarii, ſculpes eos nominibus filiorum Iſraël, incluſos auro atque circundatos:

12. Et pones in utroque latere ſuperhumeralis; memoriale filiis Iſraël. Portabitq́; Aaron nomina eorum corã Domino ſuper utrumque humerum, ob recordationem.

13. Facies & uncinos ex auro.

14. Et duas catenulas auri puriſſimi ſibi invicem cohærentes, quas inſeres vncinis.

15. Rationale quoque iudicii facies opere polymito iuxta texturam ſuperhumeralis ex auro, hyacintho, & purpura, coccoque bis tincto, & byſſo retorta.

16. Quadrangulum erit & duplex: menſuram palmi habebit tam in longitudine quàm in latitudine.

17. Ponesq́; in eo quatuor ordines lapidum. in primo verſu erit lapis ſardius, & topazius, & ſmaragdus.

18. In ſecundo: carbunculus, ſapphirus, & iaſpis.

19. In tertio: ligurius, achates, & amethyſtus.

20. In quarto: chryſolithus, onychinus, & beryllus, incluſi auro erunt per ordines ſuos.

21. Habebuntque nomina filiorum Iſraël: duodecim nominibus cælabuntur, ſinguli lapides nominibus ſingulorum per duodecim tribus.

Das XXVIII. Capitel.

11. Das ſolt du thun durch die Steinſchneider / die da Siegel graben / alſo daß ſie mit Goldt vmbher gefaſſet werden.

12. Vnnd ſolt ſie auff die Schultern des Leibrocks hefften / daß es Steine ſeyen zum gedechtniß für die Kinder Jſrael / daß Aaron jhre Namen auff ſeinen beyden Schultern trage für dem HERREN zum Gedechtniß.

13. Vnd ſolt Güldene Spangen machen.

14. Vnd zwo Ketten von feinem Golde mit zwey enden / aber die Gelied inn einander hengendt / vnnd ſolt ſie an die Spangen thun.

15. Das Amptſchildtlein ſolt du machen nach der kunſt / wie den Leibrock / von Goldt / geler Seiden / Scharlacken / Roſinrot vnnd gezwirnter weiſſer Seiden.

16. Vierecket ſol es ſein / vnd zwifach / eine handt breit ſol ſeine lenge ſein / vnd ein handtbreit ſeine breite.

17. Vnnd ſolts füllen mit vier rigen vol ſtein / Die erſte rige ſey ein Sarder / Topaſer / Smaragd.

18. Die ander ein Rubin / Saphir / Demand.

19. Die dritte / ein Lincurer / Achat / Amethiſt.

20. Die vierdte ein Türckiß / Onich / Jaſpis. Jnn Goldt ſollen ſie gefaſſet ſein in allen rigen.

21. Vnnd ſollen nach den zwölff Namen der Kinder Jſrael ſtehen / gegraben vom Steinſchneider / ein jeglicher ſeines Namens nach den zwölff Stämmen.

CHAP. XXVIII.

11. Tu graueras les deux pierres d'ouurage de lapidaire de graueure de cachet, ſelon les noms des enfans d'Iſrael, & les agenceras les enuironnant de *leurs* chatons d'or.

12. Et mettras les deux pierres ſur les eſpaulieres de l'Ephod, afin qu'elles ſoyent pierres de memorial pour les enfans d'Iſrael. Car Aaron portera les nõs d'iceux ſur les deux eſpaules deuant l'Eternel, pour memorial.

13. Tu feras auſſi des crampons d'or:

14. Et deux chainettes de fin or à bouts, en façon de cordon, & mettras les chainettes ainſi faites à cordon dedans les crampons.

15. Item, tu feras le Pectoral de iugement, d'ouurage exquis, comme l'ouurage de l'Ephod, d'dor, de pourpre, d'eſcarlate, de carmoiſi, & de fin liu retors.

16. Il ſera quarré & double: & ſa longueur *ſera* d'vne paume, & ſa largeur d'vne paume.

17. Puis le rempliras de remplage de pierrerie à quatre rengees de pierres. A la premiere rengee on mettra de rang vne Sardoine, vne Topaze, & vne Eſmeraude.

18. Et à la ſeconde rengee, vne Eſcarboucle, vn Saphir, & vn Iaſpe.

19. Et à la troiſieme rengee, vn Ligure, vne Agathe, & vn Amethyſte.

20. Et à la quatrieme rengee, vn Chryſolithe, vn Onix, & vn Beril: qui ſeront enchaſſees en or, ſelon leurs remplages.

21. Et ces pierres-la ſeront ſelon les noms des enfans d'Iſrael, douze ſelon les noms d'iceux, chacune d'icelles grauee de graueure de cachet ſelon le nom qu'elle en doit porter, & ſeront pour les douze tribus.

כח

22 וְתַעְבֵּיד עַל חוּשְׁנָא
תִּיכִּין מְתַחְמָן עוֹבַד ג
גְּדִילוּ דִּדְהַב דְּכֵי׃

23 וְתַעְבֵּיד עַל חוּשְׁנָא
תַּרְתֵּין עִזְקָן דִּדְהַב וְתִתֵּן
יָת תַּרְתֵּין עִזְקָתָא עַל
תְּרֵין סִטְרֵי חוּשְׁנָא׃

24 וְתִתֵּן יָת תַּרְתֵּין גְּדִילָן
דִּדְהַב עַל תְּרֵין עִזְקָתָא
בְּסִטְרֵי חוּשְׁנָא׃

25 וְיָת תַּרְתֵּין גְּדִילָן דְּעַל
תְּרֵין סִטְרוֹהִי תִּתֵּן עַל
תַּרְתֵּין מְרַמְּצָתָא וְתִתֵּן
עַל כִּתְפֵי אֵפוֹדָא לָקֳבֵיל
אַפּוֹהִי׃

26 וְתַעְבֵּיד תַּרְתֵּין עִזְקָן
דִּדְהַב וּתְשַׁוֵּי יָתְהוֹן עַל
תְּרֵין סִטְרֵי חוּשְׁנָא עַל
שִׂפְתֵיהּ דִּי לְעִבְרָא ד
דְּאֵפוֹדָא מִלְּגָיו׃

27 וְתַעְבֵּיד תַּרְתֵּין עִזְקָן
דִּדְהַב וְתִתֵּן יָתְהוֹן עַל
תְּרֵין כִּתְפֵי אֵפוֹדָא מִלְּרַע
מִלָּקֳבֵיל אַפּוֹהִי לָקֳבֵיל
בֵּית לוֹפֵי מִלְּעֵיל לְהֶמְיָן
אֵפוֹדָא׃

28 וְיַחֲדוּן יָת חוּשְׁנָא
מֵעִזְקָתֵיהּ לְעִזְקַת אֵפוֹדָא
בְּחוּטָא דִּתְכֶלְתָּא לְמֶהֱוֵי
עַל הֶמְיַן אֵפוֹדָא וְלָא
יִתְפָּרַק חוּשְׁנָא מֵעִלָּוֵי
אֵפוֹדָא׃

29 וְיִטּוֹל אַהֲרוֹן יָת
שְׁמָהָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּחוּשֶׁן
דִּינָא עַל לִבֵּיהּ בְּמֵיעֲלֵיהּ
לְקוּדְשָׁא לְדָכְרָנָא קֳדָם
יְיָ תְּדִירָא׃

30 וְתִתֵּן בְּחוּשֶׁן דִּינָא יָת
אוּרַיָּא וְיָת תּוּמַיָּא וִיהוֹן
עַל לִבָּא דְאַהֲרֹן בְּמֵיעֲלֵיהּ
לִקֳדָם יְיָ וְיִטּוֹל אַהֲרֹן יָת
דִּין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל לִבֵּיהּ
קֳדָם יְיָ תְּדִירָא׃

כח

22 וְעָשִׂיתָ עַל־הַחֹשֶׁן שַׁרְשֹׁת
גַּבְלֻת מַעֲשֵׂה עֲבֹת זָהָב טָהוֹר׃

23 וְעָשִׂיתָ עַל־הַחֹשֶׁן שְׁתֵּי
טַבְּעוֹת זָהָב וְנָתַתָּ אֶת־שְׁתֵּי
הַטַּבָּעוֹת עַל־שְׁנֵי קְצוֹת הַחֹשֶׁן׃

24 וְנָתַתָּה אֶת־שְׁתֵּי עֲבֹתֹת
הַזָּהָב עַל־שְׁתֵּי הַטַּבָּעֹת אֶל־
קְצוֹת הַחֹשֶׁן׃

25 וְאֵת־שְׁתֵּי קְצוֹת שְׁתֵּי הָעֲבֹתֹת
תִּתֵּן עַל־שְׁתֵּי הַמִּשְׁבְּצוֹת וְנָתַתָּה
עַל־כִּתְפוֹת הָאֵפֹד אֶל־מוּל
פָּנָיו׃

26 וְעָשִׂיתָ שְׁתֵּי טַבְּעוֹת זָהָב
וְשַׂמְתָּ אֹתָם עַל־שְׁנֵי קְצוֹת
הַחֹשֶׁן עַל־שְׂפָתוֹ אֲשֶׁר אֶל־
עֵבֶר הָאֵפֹד בָּיְתָה׃

27 וְעָשִׂיתָ שְׁתֵּי טַבְּעוֹת זָהָב
וְנָתַתָּה אֹתָם עַל־שְׁתֵּי כִתְפוֹת
הָאֵפוֹד מִלְּמַטָּה מִמּוּל פָּנָיו
לְעֻמַּת מַחְבַּרְתּוֹ מִמַּעַל לְחֵשֶׁב
הָאֵפוֹד׃

28 וְיִרְכְּסוּ אֶת־הַחֹשֶׁן מִטַּבְּעֹתָו
אֶל־טַבְּעֹת הָאֵפוֹד בִּפְתִיל תְּכֵלֶת
לִהְיוֹת עַל־חֵשֶׁב הָאֵפוֹד וְלֹא־
יִזַּח הַחֹשֶׁן מֵעַל הָאֵפוֹד׃

29 וְנָשָׂא אַהֲרֹן אֶת־שְׁמוֹת בְּנֵי־
יִשְׂרָאֵל בְּחֹשֶׁן הַמִּשְׁפָּט עַל־לִבּוֹ
בְּבֹאוֹ אֶל־הַקֹּדֶשׁ לְזִכָּרֹן לִפְנֵי־
יְהוָה תָּמִיד׃

30 וְנָתַתָּ אֶל־חֹשֶׁן הַמִּשְׁפָּט
אֶת־הָאוּרִים וְאֶת־הַתֻּמִּים
וְהָיוּ עַל־לֵב אַהֲרֹן בְּבֹאוֹ לִפְנֵי
יְהוָה וְנָשָׂא אַהֲרֹן אֶת־מִשְׁפַּט
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל עַל־לִבּוֹ לִפְנֵי
יְהוָה תָּמִיד׃

κή.

22. Καὶ ποιήσεις ἐπὶ τὸ λογεῖον κροσσοὺς συμπεπλεγμένους, ἔργον ἁλυσιδωτὸν χρυσίου καθαροῦ.

23. Καὶ ποιήσεις ἐπὶ τὸ λογεῖον δύο δακτυλίους χρυσοῦς, καὶ ἐπιθήσεις τοὺς δύο δακτυλίους τοὺς χρυσοῦς ἐπ᾽ ἀμφοτέρας τὰς ἀρχὰς τοῦ λογείου.

24. Καὶ ἐπιθήσεις τοὺς κροσσοὺς τὰ ἁλυσιδωτὰ χρυσία ἐπ᾽ ἀμφοτέρων δακτυλίων, τῶν κλιτῶν τοῦ λογείου.

25. Καὶ δύο κλίτη τῶν δύο κροσσῶν ἐπιθήσεις ἐπὶ τὰ δύο ἐμπλόκια. καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος ἐξ ἐναντίας κατὰ πρόσωπον.

26. Καὶ ποιήσεις δύο δακτυλίους χρυσοῦς· καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὰ δύο πτερύγια τοῦ λογείου, ἐπὶ τὸ ἄκρον, ἀπ᾽ ἄκρου τοῦ ὀπισθίου τῆς ἐπωμίδος ἔσωθεν.

27. Καὶ ποιήσεις δύο δακτυλίους χρυσοῦς, καὶ ἐπιθήσεις ἐπ᾽ ἀμφοτέρους τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος κάτωθεν αὐτοῦ, κατὰ πρόσωπον κατὰ τὴν συμβολὴν, ἄνωθεν τῆς συνυφῆς τῆς ἐπωμίδος.

28. Καὶ σφίγξεις τὸ λογεῖον ἀπὸ τῶν δακτυλίων τῶν ἐπ᾽ αὐτοῦ εἰς τοὺς δακτυλίους τῆς ἐπωμίδος συνεχομένους ἐκ τῆς ὑακίνθου, συμπεπλεγμένους εἰς τὸ ὕφασμα τῆς ἐπωμίδος, ἵνα μὴ χαλᾶται τὸ λογεῖον ἀπὸ τῆς ἐπωμίδος.

29. Καὶ λήψεται Ἀαρὼν τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ισραὴλ ἐπὶ τοῦ λογείου τῆς κρίσεως ἐπὶ τοῦ στήθους, εἰσιὼν εἰς τὸ ἅγιον μνημόσυνον ἐναντίον τοῦ θεοῦ.

30. Καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὸ λογεῖον τῆς κρίσεως, τὴν δήλωσιν καὶ τὴν ἀλήθειαν. καὶ ἔσται ἐπὶ τοῦ στήθους Ἀαρὼν, ὅταν εἰσπορεύηται εἰς τὸ ἅγιον ἔναντι κυρίου. καὶ θήσει Ἀαρὼν τὰς κρίσεις τῶν υἱῶν Ισραὴλ ἐπὶ τοῦ στήθους ἔναντι κυρίου διαπαντός.

CAP. XXVIII.

22. Facies in rationali catenas ſibi invicem cohærentes ex auro puriſſimo:

23. Et duos annulos aureos quos pones in utraque rationalis ſummitate:

24. Catenaſq; aureas iunges annulis qui ſunt in marginibus eius:

25. Et ipſarum catenarum extrema duobus copulabis uncinis in utroque latere ſuperhumeralis quod rationale reſpicit.

26. Facies & duos annulos aureos quos pones in ſummitatibus rationalis, in oris quæ è regione ſunt ſuperhumeralis, & poſteriora eius aſpiciunt.

27. Nec non & alios duos annulos aureos qui ponendi ſunt in utroque latere ſuperhumeralis deorſum, quod reſpicit contra faciem iuncturæ inferioris, ut aptari poſſit cum ſuperhumerali.

28. Et ſtringatur rationale annulis ſuis cum annulis ſuperhumeralis vitta hyacinthina, ut maneat iunctura fabrefacta, & à ſe invicem rationale & ſuperhumerale nequeant ſeparari.

29. Portabitque Aaron nomina filiorum Iſraël in rationali iudicii ſuper pectus ſuum, quando ingredietur Sanctuariũ memoriale coram Domino in æternum.

30. Pones autem in rationali iudicii Doctrinam & Veritatem, quæ erunt in pectore Aaron quando ingredietur coram Domino: & geſtabit iudicium filiorum Iſraël in pectore ſuo, in conſpectu Domini ſemper.

Das XXVIII. Capitel.

22. Vnd ſolt Ketten zu dem Schildtlein machen / mit zwey enden/Aber die gelied in einander hengend/von feinem Golde.

23. Vnnd zween Gůlden Ringe an das Schildtlein / Alſo / daß du dieſelben zween Ringe heffteſt an zwo ecken des Schildtleins.

24. Vnd die zwo Gůlden Ketten inn dieſelben zween Ringe an den beiden ecken des Schildtleins thuſt.

25. Aber die zwey ende der zwo Ketten/ſolt du in zwo Spangen thun/vnd ſie hefften auff die Schultern am Leibrock gegeneinander über.

26. Vnnd ſolt zween ander Gůlden Ringe machen/vnnd an die zwo ander ecken des Schildtleins hefften an ſeinem ort / innwendig gegen dem Leibrock.

27. Vnnd ſolt aber zween Gůldene Ringe machen / vnnd an die zwo ecken vnten am Leibrock gegeneinander hefften / da der Leibrock zuſammen gehet oben an den Leibrock kůnſtlich.

28. Vnd man ſol das Schildtlein mit ſeinen Ringen / mit einer gelen ſchnur an die Ringe des Leibrocks knůpffen / daß es auff dem kůnſtlich gemachten Leibrock hart anlige / vnd das Schildlein ſich nicht von dem Leibrock loß mache.

29. Alſo ſol Aaron die Namen der Kinder Iſrael tragen inn dem Amptſchildtlein/ auff ſeinem hertzen/wenn er inn das heilige gehet / zum gedechtniß fůr dem HERREN allezeit.

30. Vnnd ſolt in das Amptſchildtlein thun Liecht vnd Recht/daß ſie auff dem hertzen Aarons ſeyen/wenn er eingehet fůr den HERREN / vnd trage das Ampt der Kinder Iſrael auff ſeinem hertzen/fůr dem HERRN allwege.

CHAP. XXVIII.

22. Tu feras donques pour le Pectoral des chainettes à bouts, en façon de cordon, qui ſeront de pur or.

23. Et feras ſur le Pectoral deux aneaux d'or:& mettras les deux aneaux aux deux bouts du Pectoral.

24. Et mettras les deux chainettes d'or faites à cordon, dedans les deux aneaux aux bouts du Pectoral.

25. Et mettras les deux autres bouts des deux chainettes faites à cordon, aux deux crampons, & les mettras ſur les eſpaulieres de l'Ephod ſur le deuant d'icelui.

26. Item, tu feras deux *autres* aneaux d'or, que tu mettras aux deux *autres* bouts du Pectoral ſur le bord d'icelui, qui ſera du coſté de l'Ephod en dedans.

27. Et feras deux *autres* aneaux d'or, que tu mettras aux deux eſpaulieres de l'Ephod par le bas, reſpondans ſur le deuant d'icelui, à lendroit où il ſe ioint, au deſſus du ceinturon exquis de l'Ephod.

28. Et ioindront le Pectoral eſleué par ſes aneaux aux aneaux de l Ephod auec vn cordõ de pourpre, afin qu'il tiene *fort* au deſſus du ceinturon exquis de l'Ephod, & que le Pectoral ne bouge de deſſus l'Ephod.

29. Ainſi Aaron portera ſur ſon cœur les noms des enfans d'Iſrael au Pectoral de iugement, quand il entrera au lieu Sainct, en memorial deuant l'Eternel, continuellement.

30. Et tu mettras au Pectoral de iugement Vrim & Tummim, qui ſeront ſur le cœur d'Aaron, quand il viendra deuant l'Eternel. Et Aaron portera le iugement des enfans d'Iſrael ſur ſon cœur deuant l'Eternel, continuellement.

כח

31 וְתַעְבֵּיד יַת מְעִיל
אֵפוֹדָא גְּמִיר תִּכְלָא׃

32 וִיהֵי פּוּם רֵישֵׁיהּ כָּפִיל
לְגַוֵּיהּ תּוֹרָא יְהֵי מַקַּף
לְפוּמֵּיהּ סְחוֹר סְחוֹר עוֹבַד
מָחֵי כְּפוּם שִׁרְיָן יְהֵי לֵיהּ
דְּלָא יִתְבְּזַע׃

33 וְתַעְבֵּיד עַל שִׁפּוּלוֹהִי
רִמּוֹנֵי דִּתְכְלָא וְאַרְגְּוָנָא
וּצְבַע זְהוֹרִי עַל שִׁפּוּלוֹהִי
סְחוֹר סְחוֹר וְזַגִּין דִּדְהַב
בֵּינֵיהוֹן סְחוֹר סְחוֹר׃

34 זַגָּא דִּדְהָבָא וְרִמּוֹנָא
זַגָּא דִּדְהָבָא וְרִמּוֹנָא עַל
שִׁפּוּלֵי מְעִילָא סְחוֹר
סְחוֹר׃

35 וִיהֵי עַל אַהֲרֹן ל
לְשַׁמָּשָׁא וְיִשְׁתְּמַע קָלֵיהּ
בְּמֵיעֲלֵיהּ לְקוּדְשָׁא קֳדָם
יְיָ וּבְמִפְּקֵיהּ וְלָא יְמוּת׃

36 וְתַעְבֵּיד צִיצָא דִּדְהַב
דְּכֵי וְתִגְלוֹף עֲלוֹהִי כְּתָב
מְפָרַשׁ קֹדֶשׁ לַיְיָ׃

37 וּתְשַׁוֵּי יָתֵיהּ עַל חוּטָא
דִּתְכֵלְתָּא וִיהֵי עַל
מִצְנֶפְתָּא לָקֳבֵיל אַפֵּי
מִצְנֶפְתָּא יְהֵי׃

38 וִיהֵי עַל בֵּית עֵינוֹהִי
דְּאַהֲרֹן וְיִטּוֹל אַהֲרֹן יַת
עֲוָיַת קוּדְשַׁיָּא דִּיקַדְּשׁוּן
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְכָל מַתְּנָן
קוּדְשֵׁיהוֹן וִיהֵי עַל בֵּית
עֵינוֹהִי תְּדִירָא לְרַעֲוָא
לְהוֹן קֳדָם יְיָ׃

39 וּתְרַמֵּיץ כִּיתּוּנָא
דְּבוּצָא וְתַעְבֵּיד מִצְנֶפְתָּא
דְּבוּצָא וְהֶמְיָן תַּעְבֵּיד
עוֹבַד צַיָּר׃

40 וְלִבְנֵי אַהֲרֹן תַּעְבֵּיד
כִּתּוּנִין וְתַעְבֵּיד לְהוֹן ה
הֶמְיָנִין וְקוֹבָעִין תַּעְבֵּיד
לְהוֹן לִיקָר וּלְתוּשְׁבְּחָא׃

כח

31 וְעָשִׂיתָ אֶת־מְעִיל הָאֵפוֹד
כְּלִיל תְּכֵלֶת׃

32 וְהָיָה פִי־רֹאשׁוֹ בְּתוֹכוֹ שָׂפָה
יִהְיֶה לְפִיו סָבִיב מַעֲשֵׂה אֹרֵג
כְּפִי תַחְרָא יִהְיֶה־לּוֹ לֹא יִקָּרֵעַ׃

33 וְעָשִׂיתָ עַל־שׁוּלָיו רִמֹּנֵי
תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי
עַל־שׁוּלָיו סָבִיב וּפַעֲמֹנֵי זָהָב
בְּתוֹכָם סָבִיב׃

34 פַּעֲמֹן זָהָב וְרִמּוֹן פַּעֲמֹן
זָהָב וְרִמּוֹן עַל־שׁוּלֵי הַמְּעִיל
סָבִיב׃

35 וְהָיָה עַל־אַהֲרֹן לְשָׁרֵת
וְנִשְׁמַע קוֹלוֹ בְּבֹאוֹ אֶל־הַקֹּדֶשׁ
לִפְנֵי יְהוָה וּבְצֵאתוֹ וְלֹא יָמוּת׃

36 וְעָשִׂיתָ צִּיץ זָהָב טָהוֹר וּפִתַּחְתָּ
עָלָיו פִּתּוּחֵי חֹתָם קֹדֶשׁ לַיהוָה׃

37 וְשַׂמְתָּ אֹתוֹ עַל־פְּתִיל
תְּכֵלֶת וְהָיָה עַל־הַמִּצְנָפֶת אֶל־
מוּל פְּנֵי־הַמִּצְנֶפֶת יִהְיֶה׃

38 וְהָיָה עַל־מֵצַח אַהֲרֹן וְנָשָׂא
אַהֲרֹן אֶת־עֲוֹן הַקֳּדָשִׁים אֲשֶׁר
יַקְדִּישׁוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְכָל־מַתְּנֹת
קָדְשֵׁיהֶם וְהָיָה עַל־מִצְחוֹ תָּמִיד
לְרָצוֹן לָהֶם לִפְנֵי יְהוָה׃

39 וְשִׁבַּצְתָּ הַכְּתֹנֶת שֵׁשׁ וְעָשִׂיתָ
מִצְנֶפֶת שֵׁשׁ וְאַבְנֵט תַּעֲשֶׂה
מַעֲשֵׂה רֹקֵם׃

40 וְלִבְנֵי אַהֲרֹן תַּעֲשֶׂה כֻתֳּנֹת
וְעָשִׂיתָ לָהֶם אַבְנֵטִים וּמִגְבָּעוֹת
תַּעֲשֶׂה לָהֶם לְכָבוֹד וּלְתִפְאָרֶת׃

κη.

31. Καὶ ποιήσεις ὑποδύτην ποδήρη ὅλον ὑακίνθινον.

32. Καὶ ἔσται τὸ περιστόμιον ἐξ αὐτοῦ μέσον, ᾧ ἀνέχον κύκλῳ τοῦ περιστομίου, ἔργον ὑφάντου τὴν συμπλοκὴν συνυφασμένην ἐξ αὐτοῦ, ἵνα μὴ ῥαγῇ.

33. Καὶ ποιήσεις ἐπὶ τὸ λῶμα τοῦ ὑποδύτου κάτωθεν ὡσεὶ ἐξανθούσης ῥόας ῥοΐσκους ἐξ ὑακίνθου καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου διανενησμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης ἐπὶ τοῦ λώματος τοῦ ὑποδύτου κύκλῳ. Τὸ δ' αὐτὸ εἶδος ῥοΐσκους χρυσοῦς, καὶ κώδωνας ἀνὰ μέσον τούτων περικύκλῳ.

34. Παρὰ ῥοΐσκον χρυσοῦν κώδωνα καὶ ἄνθινον ἐπὶ τοῦ λώματος τοῦ ὑποδύτου κύκλῳ.

35. Καὶ ἔσται Ααρὼν ἐν τῷ λειτουργεῖν ἀκουστὴ ἡ φωνὴ αὐτοῦ εἰσιόντι εἰς τὸ ἅγιον ἔναντι κυρίου, καὶ ἐξιόντι, ἵνα μὴ ἀποθάνῃ.

36. Καὶ ποιήσεις πέταλον χρυσοῦν καθαρὸν, καὶ ἐκτυπώσεις ἐν αὐτῷ ἐκτύπωμα σφραγῖδος, ἁγίασμα κυρίου.

37. Καὶ ἐπιθήσεις αὐτὸ ἐπὶ ὑακίνθου κεκλωσμένης. καὶ ἔσται ἐπὶ τῆς μίτρας, κατὰ πρόσωπον τῆς μίτρας ἔσται.

38. Καὶ ἔσται ἐπὶ τοῦ μετώπου Ααρών. καὶ ἐξαρεῖ Ααρὼν τὰ ἁμαρτήματα τῶν ἁγίων, ὅσα ἂν ἁγιάσωσιν οἱ υἱοὶ Ισραὴλ παντὸς δόματος τῶν ἁγίων αὐτῶν. καὶ ἔσται ἐπὶ τοῦ μετώπου Ααρὼν διαπαντὸς δεκτὸν αὐτοῖς ἔναντι κυρίου.

39. Καὶ οἱ κόσυμβοι τῶν χιτώνων ἐκ βύσσου. καὶ ποιήσεις κίδαριν βυσσίνην, καὶ ζώνην ποιήσεις ἔργον ποικιλτοῦ.

40. Καὶ τοῖς υἱοῖς Ααρὼν ποιήσεις χιτῶνας καὶ ζώνας. καὶ κιδάρεις ποιήσεις αὐτοῖς εἰς τιμὴν καὶ δόξαν.

CAP. XXVIII.

31. Facies & tunicam ſuperhumeralis totam hyacinthinam.

32. In cuius medio ſuprà erit capitium, & ora per gyrum eius textilis, ſicut fieri ſolet in extremis veſtium partibus, ne facilè rumpatur.

33. Deorſum verò, ad pedes eiuſdem tunicæ, per circuitum, quaſi mala punica facies, ex hyacintho, & purpura, & cocco bis tincto, miſtis in medio tintinnabulis.

34. Ita ut tintinnabulum ſit aureum & malum punicum: rurſumque tintinnabulum aliud aureum & malum punicum.

35. Et veſtietur ea Aaron in officio miniſterii, ut audiatur ſonitus quando ingreditur & egreditur Sanctuarium in conſpectu Domini, & non moriatur.

36. Facies & laminam de auro puriſſimo: in qua ſculpes opere cælatoris, Sanctum Domino.

37. Ligabiſq; eam vitta hyacinthina, & erit ſuper tiaram.

38. Imminens fronti pontificis. Portabitq; Aaron iniquitates eorum, quæ obtulerunt & ſanctificaverunt filii Iſraël, in cunctis muneribus & donariis ſuis. Erit autem lamina ſemper in fronte eius, ut placatus ſit ei Dominus.

39. Stringeſq; tunicam byſſo, & tiaram byſſinam facies, & balteum opere plumarii.

40. Porrò filiis Aaron tunicas lineas parabis & balteos ac tiaras in gloriam & decorem:

Das XXVIII. Capitel.

31. Du ſolt auch den Seidenrock vnter den Leibrock machen / gantz von geler Seiden.

32. Vnd oben mitten inn / ſol ein Loch ſein / vnnd ein Borte vmb das Loch her zuſammen gefalten / daß nicht zureiſſe.

33. Vnd vnten an ſeinem Saum ſolt du Granatöpffel machen von geler Seiden / Scharlacken / Roſinrot / vmb vnd vmb / vnnd zwiſchen dieſelben Gülden Schellen / auch vmb vnd vmb.

34. Daß ein Gülden Schelle ſey / darnach ein Granatapffel / vnnd aber ein Gülden Schelle / vnnd wider ein Granatapffel / vmb vnnd vmb / an dem Saum deſſelben Seidenrocks.

35. Vnd Aaron ſol jn anhaben / wenn er dienet / das mann ſeinen klang höre / wenn er auß vnd eingehet inn das Heilige für dem HERRN / auff daß er nicht ſterbe.

36. Du ſolt auch ein Stirnblat machen von feinem Golde / vnnd außgraben / wie man die Sigel außgrebt / die Heiligkeit des HERREN.

37. Vnnd ſolts hefften an eine gele ſchnur / fornen an den Hut auff der Stirn Aaron.

38. Daß alſo Aaron trage die miſſethat des Heiligen / daß die Kinder Iſrael Heiligen in allen Gaben jrer Heiligung / vnnd es ſol alleweg an ſeiner Stirne ſein / daß er ſie verſöne für dem HERREN.

39. Du ſolt auch den Engenrock machen von weiſſer Seiden / vnnd einen Hut von weiſſer Seiden machen / vnnd einen geſtickten Gürtel.

40. Vnd den Söhnen Aaron ſolt du Röcke / Gürtel vnnd Hauben machen / die Herrlich vnd Schön ſeyen.

CHAP. XXVIII.

31. Item, tu feras le Roquet de l'Ephod entierement de pourpre.

32. Et l'ouuerture où paſſe la teſte ſera au milieu, *&* y aura vn orlet à ſon ouuerture tout à l'entour, d'ouurage tiſſu, comme l'ouuerture d'vn halecret, *afin qu'*il ne ſe deſchire point.

33. Et feras à ſes bords des grenades de pourpre, d'eſcarlate, & de cramoiſi tout à l'entour, & des clochettes d'or entre icelles à l'entour.

34. *Aſſauoir* vne clochette d'or, puis vne grenade: vne clochette d'or, puis vne grenade: aux bords du Roquet tout à l'entour.

35. Et il ſera ſur Aaron quād il fera le ſeruice, & on orra le ſon d'icelui, lors qu'il entrera au Sainct lieu deuant l'Eternel, & quand il en ſortira, afin qu'il ne meure.

36. Item, tu feras vne lame de pur or, ſur laquelle tu engraueras de graueure de cachet: La ſainctete à l'Eternel.

37. Laquelle tu poſeras auec vn cordon de pourpre, & ſera ſur la tiare, reſpondant ſur le deuant d'icelle.

38. Si ſera ſur le front d'Aaron, & Aaron portera l'iniquité des ſainctes offrandes qu'aurōt offertes les enfans d'Iſrael, en tous les dons de leurs ſainctes offrandes, & ſera continuellemēt ſur ſon front, pour les rendre agreables deuant l'Eternel.

39. Item, tu feras vne chemiſe ioignante au corps, de fin lin, & tu feras auſſi la tiare de fin lin: mais tu feras le baudrier d'ouurage de broderie.

40. Pareillement aux enfans d'Aaron tu feras des chemiſes, des baudriers, & des calottes pour gloire & parement:

כח

41 וְתַלְבֵּישׁ יַתְהוֹן יַת
אַהֲרֹן אֲחוּךְ וְיַת בְּנוֹהִי
עִמֵּיהּ וּתְרַבֵּי יַתְהוֹן ות
וּתְקָרֵיב יַת קֻורְבָּנֵיהוֹן
וּתְקַדֵּישׁ יָתְהוֹן וִישַׁמְּשׁוּן
קֳדָמָי׃

42 וְעִיבֵד לְהוֹן מִכְנְסִין
דְּבוּץ לְכַסָּאָה בְּשַׂר עֶרְיָה
מֵחַרְצִין וְעַד יַרְכָּן יְהוֹן׃

43 וִיהוֹן עַל אַהֲרֹן וְעַל
בְּנוֹהִי בְּמֵיעַלְהוֹן לְמַשְׁכַּן
זִימְנָא אוֹ בְּמִקְרַבְהוֹן
לְמַדְבְּחָא לְשַׁמָּשָׁא
בְּקוּדְשָׁא וְלָא יְקַבְּלוּן
חוֹבָא וְלָא יְמוּתוּן קְיָם
עָלַם לֵיהּ וְלִבְנוֹהִי ב
בַּתְרוֹהִי׃

כט

1 וְדֵין פִּתְגָּמָא דְּתַעְבֵּיד
לְהוֹן וּלְקַדָּשָׁא יַתְהוֹן
לְשַׁמָּשָׁא קֳדָמָי סַב תּוֹר
חַד בַּר תּוֹרֵי וְדִכְרִין תְּרֵין
שַׁלְמִין׃

2 וּלְחֵם פַּטִּיר וּגְרִיצָן
פַּטִּירָן דְּפִילָן בִּמְשַׁח ו
וְאֶסְפּוֹגִין פַּטִּירִין דמ
דִּמְשִׁיחִין בִּמְשַׁח סֹלֶת
חִיטִּין תַּעְבֵּיד יַתְהוֹן׃

3 וְתִתֵּן יַתְהוֹן עַל סַלָּא
חֲדָא וּתְקָרֵיב יַתְהוֹן
בְּסַלָּא וְיַת תּוֹרָא וְיַת
תְּרֵין דִּכְרִין׃

4 וְיַת אַהֲרֹן וְיַת בְּנוֹהִי
תְּקָרֵיב לִתְרַע מַשְׁכַּן ז
זִימְנָא וְתַסְחֵי יַתְהוֹן
בְּמַיָּא׃

5 וְתִיסַּב יַת לְבוּשַׁיָּא
וְתַלְבֵּישׁ יַת אַהֲרֹן יַת
כִּתּוּנָא וְיַת מְעִילָא
דְאֵפוֹדָא וְיַת אֵפוֹדָא וְיַת
חוּשְׁנָא וְתַתְקֵין לֵיהּ
בְּהֶמְיָן אֵפוֹדָא׃

6 וּתְשַׁוֵּי מִצְנַפְתָּא עַל
רֵישֵׁיהּ וְתִתֵּן יַת כְּלִילָא
דְקוּדְשָׁא עַל מִצְנַפְתָּא׃

כח

41 וְהִלְבַּשְׁתָּ אֹתָם אֶת־אַהֲרֹן
אָחִיךָ וְאֶת־בָּנָיו אִתּוֹ וּמָשַׁחְתָּ
אֹתָם וּמִלֵּאתָ אֶת־יָדָם וְקִדַּשְׁתָּ
אֹתָם וְכִהֲנוּ־לִי׃

42 וַעֲשֵׂה לָהֶם מִכְנְסֵי־בָד
לְכַסּוֹת בְּשַׂר עֶרְוָה מִמָּתְנַיִם וְעַד־
יְרֵכַיִם יִהְיוּ׃

43 וְהָיוּ עַל־אַהֲרֹן וְעַל־בָּנָיו
בְּבֹאָם אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד אוֹ
בְגִשְׁתָּם אֶל־הַמִּזְבֵּחַ לְשָׁרֵת
בַּקֹּדֶשׁ וְלֹא־יִשְׂאוּ עָוֹן וָמֵתוּ
חֻקַּת עוֹלָם לוֹ וּלְזַרְעוֹ אַחֲרָיו׃

כט

1 וְזֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר־תַּעֲשֶׂה לָהֶם
לְקַדֵּשׁ אֹתָם לְכַהֵן לִי לְקַח פַּר
אֶחָד בֶּן־בָּקָר וְאֵילִם שְׁנַיִם
תְּמִימִם׃

2 וְלֶחֶם מַצּוֹת וְחַלֹּת מַצֹּת
בְּלוּלֹת בַּשֶּׁמֶן וּרְקִיקֵי מַצּוֹת
מְשֻׁחִים בַּשָּׁמֶן סֹלֶת חִטִּים
תַּעֲשֶׂה אֹתָם׃

3 וְנָתַתָּ אוֹתָם עַל־סַל אֶחָד
וְהִקְרַבְתָּ אֹתָם בַּסָּל וְאֶת־הַפָּר
וְאֵת שְׁנֵי הָאֵילִם׃

4 וְאֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־בָּנָיו תַּקְרִיב
אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְרָחַצְתָּ
אֹתָם בַּמָּיִם׃

5 וְלָקַחְתָּ אֶת־הַבְּגָדִים וְהִלְבַּשְׁתָּ
אֶת־אַהֲרֹן אֶת־הַכֻּתֹּנֶת וְאֵת מְעִיל
הָאֵפֹד וְאֶת־הָאֵפֹד וְאֶת־הַחֹשֶׁן
וְאָפַדְתָּ לוֹ בְּחֵשֶׁב הָאֵפֹד׃

6 וְשַׂמְתָּ הַמִּצְנֶפֶת עַל־רֹאשׁוֹ
וְנָתַתָּ אֶת־נֵזֶר הַקֹּדֶשׁ עַל־
הַמִּצְנָפֶת׃

κη΄.

41. Καὶ ἐνδύσεις αὐτὰ Ααρὼν τὸν ἀδελφόν σου, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ. καὶ χρίσεις αὐτοὺς, καὶ ἐμπλήσεις αὐτῶν τὰς χεῖρας. καὶ ἁγιάσεις αὐτοὺς ἵνα ἱερατεύωσί μοι.

42. Καὶ ποιήσεις αὐτοῖς περισκελῆ λινᾶ καλύψαι ἀσχημοσύνην χρωτὸς αὐτῶν, ἀπὸ ὀσφύος ἕως μηρῶν ἔσται.

43. Καὶ ἕξει Ααρὼν αὐτὰ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, ὅταν εἰσπορεύονται εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, ὅταν προσπορεύονται λειτουργεῖν πρὸς τὸ θυσιαστήριον τοῦ ἁγίου. καὶ οὐκ ἐπάξονται ἐφ᾽ ἑαυτοὺς ἁμαρτίαν, ἵνα μὴ ἀποθάνωσι. νόμιμον αἰώνιον αὐτῷ, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ᾽ αὐτόν.

ΚΕΦΑΛ. κθ΄.

1. Καὶ ταῦτά ἐστιν ἃ ποιήσεις αὐτοῖς· ἁγιάσαι αὐτοὺς, ὥστε ἱερατεύειν μοι αὐτούς. Λήψῃ μοσχάριον ἐκ βοῶν ἓν, καὶ κριοὺς ἀμώμους δύο.

2. Κα ἄρτους ἀζύμους πεφυραμένου ν ἐλαίῳ, καὶ λάγανα ἄζυμα εχρισμένα ἐν ἐλαίῳ, σεμίδαλιν ἐκ πυρῶν ποιήσεις αὐτά.

3. Καὶ ἐπιθήσεις αὐτὰ ἐπὶ κανοῦν ἕν. Οἴσεις καὶ προσοίσεις αὐτὰ ἐπὶ τῷ κανῷ, καὶ τὸ μοσχάριον καὶ τοὺς δύο κριούς.

4. Καὶ Ααρὼν, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ προσάξεις ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ λούσεις αὐτοὺς ἐν ὕδατι.

5. Καὶ λαβὼν τὰς στολὰς, ἐνδύσεις Ααρὼν τὸν ἀδελφόν σου, καὶ τὸν χιτῶνα τὸν ποδήρη, καὶ τὴν ἐπωμίδα, καὶ τὸ λόγιον. καὶ συνάψεις αὐτὸ τὸ λόγιον πρὸς τὴν ἐπωμίδα.|

6. Καὶ ἐπιθήσεις τὴν μίτραν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπιθήσεις τὸ πέταλον τὸ ἁγίασμα ἐπὶ τὴν μίτραν.

CAP. XXVIII.

41. Veſtieſque his omnibus Aaron fratrem tuum & filios eius cum eo. Et cunctorum conſecrabis manus, ſanctificabiſq; illos, ut ſacerdotio fungantur mihi.

42. Facies & fœminalia linea, ut operiant carnem turpitudinis ſuæ, à renibus uſque ad femora:

43. Et utentur eis Aaron & filii eius quando ingredientur tabernaculum teſtimonii, vel quando appropinquant ad altare ut miniſtrēt in ſanctuario, ne iniquitatis rei moriantur. Legitimum ſempiternum erit Aaron, & ſemini eius poſt eum.

CAP. XXIX.

1. Sed & hoc facies, ut mihi in ſacerdotio conſecrentur. Tolle vitulum de armento, & arietes duos immaculatos.

2. Paneſq; azymos, & cruſtulam abſque fermēto quæ conſperſa ſint oleo, lagana quoque azyma oleo lita: de ſimila triticea cuncta facies.

3. Et poſita in caniſtro offeres: vitulum autem & duos arietes.

4. Et Aaron, ac filios eius applicabis ad oſtium tabernaculi teſtimonii. Cumq́ue laveris patrem cum filiis ſuis aqua.

5. Indues Aaron veſtimentis ſuis, id eſt, linea & tunica, & ſuperhumerali & rationali, quod conſtringes balteo.

6. Et pones tiaram in capite eius, & laminam ſanctam ſuper tiaram.

Das XXVIII. Capitel.

41. Vnnd ſolt ſie deinem bruder Aaron ſampt ſeinen Söhnen anziehen vnd ſolt ſie ſalben/vnd jre hende fůllen/ vnnd ſie weihen/daß ſie meine Prieſter ſeyen.

42. Vnnd ſolt jhnen leinen niderkleid machen / zu bedecken das fleiſch der Scham / von den lenden biß an die hůfften.

43. Vnnd Aaron vnd ſeine Söhne ſollen ſie anhaben / wenn ſie in die hůtten des Stiffts gehen/oder hinzu tretten zum Altar / daß ſie dienen in dem Heiligthumb / daß ſie nicht jhre miſſethat tragen/vnnd ſterben můſſen / das ſol jhm vnnd ſeinem Samen nach jhm ein ewige weiſe ſein.

Das XXIX. Capitel.

DAs iſts auch / daß du jhnen thun ſolt / daß ſie mir zu Prieſter geweihet werden. Nimm einen jungen Farren/ vnd zwen Wider ohn wandel.

2. Vngeſeurt Brod vnnd vngeſeurte Kuchen mit Ole gemenget/vnnd vngeſeurte fladen mit öle geſalbet / von weitzen mehl ſolt du ſolchs alles machen.

3. Vnd ſolts in einen korb legen/vnd in dem korbe herzu bringen ſampt den Farren vnd zweyen Widern.

4. Vnnd ſolt Aaron vnnd ſeine ſöhne fůr die thůr der Hůtten des Stiffts fůren/vnd mit waſſer waſchen.

5. Vnd die kleider nemen. Vnnd Aaron anziehen den Engenrock/vnnd den Seidenrock / vnnd den Leibrock/ vnnd das Schildlein zu dem Leibrock. Vnd ſolt jn gůrten auſſen auff den Leibrock.

6. Vnd den Hut auff ſein Haupt ſetzen/ vnd die heilige Kron an den Hut.

CHAP. XXVIII.

41. Et en veſtiras Aaron ton frere, & ſes fils auec lui, & les oindras, & les conſacreras, & les ſanctifieras: puis ils m'exerceront la Sacrificature.

42. Er leur feras des brayes de lin, pour couurir leur vergongne, *leſquelles* tiendront depuis les reins iuſqu'au *bas* des cuiſſes:

43. Et Aaron & ſes fils ſeront ainſi habillés, qnand ils entreront au tabernacle d'aſſignation, ou quand ils approcheront de l'autel pour faire le ſeruice au Sainct lieu, & ils ne porterōt point punition d'aucune iniquité, & ne mourront point. *Ce ſera* vne ordonnance perpetuelle à lui & à ſa poſterité apres lui.

CHAP. XXIX.

1. Or c'*eſt* ici ce que tu leur feras quand tu les ſanctifieras, pour m'exercer la Sacrificature. Pren vn bouueau prins de la vacherie, & deux moutons ſans tare.

2. Et des pains ſans leuain: pareillement des tourteaux ſans leuain peſtris à l'huile, & des bignets ſans leuain, oints d'huile : *&* les feras de fine farine de froment,

3. Si les mettras en vne corbeille, & les preſenteras en la corbeille : *tu preſenteras* auſſi le bouueau & les deux moutons.

4. Lors tu feras approcher Aaron & ſes fils à l entree du tabernacle d'aſſignation, & les laueras d'eau:

5. Puis tu prendras les veſtemens, & feras veſtir à Aaron la chemiſe, & le Roquet de l'Ephod, & l'Ephod, & le Pectoral, & le ceindras par deſſus auec le ceinturon exquis de l'Ephod.

6. Puis mettras ſur ſa teſte la tiare, & la couronne de ſaincteté ſur la tiare.

כט

7 וְתִיסַּב יַת מְשַׁח דִּרְבוּתָא וְתָרֵיק עַל רֵישֵׁיהּ וּתְרַבֵּי יָתֵיהּ׃

8 וְיַת בְּנוֹהִי תְּקָרֵיב וְתַלְבְּשִׁינּוּן כִּתּוּנִין׃

9 וּתְזָרֵיז יָתְהוֹן הֶמְיָנִין אַהֲרֹן וּבְנוֹהִי וּתְתַקֵּן לְהוֹן קוֹבָעִין וּתְהֵי לְהוֹן כְּהוּנְתָא לִקְיָם עָלַם וּתְקָרֵיב קוּרְבְּנָא דְּאַהֲרֹן וְקוּרְבְּנָא דִּבְנוֹהִי׃

10 וּתְקָרֵיב יַת תּוֹרָא לִקְדָם מַשְׁכַּן זִימְנָא וְיִסְמוֹךְ אַהֲרוֹן וּבְנוֹהִי יַת יְדֵיהוֹן עַל רֵישׁ תּוֹרָא׃

11 וְתִכּוֹס יַת תּוֹרָא קֳדָם יְיָ בִּתְרַע מַשְׁכַּן זִימְנָא׃

12 וְתִסַּב מִן דְּמָא דְתוֹרָא וְתִתֵּן עַל קַרְנָת מַדְבְּחָא בְּאֶצְבְּעָךְ וְיַת כָּל דְּמָא תְּשׁוֹד לִיסוֹדָא דְמַדְבְּחָא׃

13 וְתִיסַּב יַת כָּל תַּרְבָּא דְחָפֵי יַת גַּוָּא וְיַת חַצְרָא דְעַל כַּבְדָּא וְיַת תַּרְתֵּין כּוּלְיָן וְיַת תַּרְבָּא דַּעֲלֵיהוֹן וְתַסֵּיק לְמַדְבְּחָא׃

14 וְיַת בִּשְׂרָא דְתוֹרָא וְיַת מַשְׁכֵיהּ וְיַת אוּכְלֵיהּ תּוֹקֵיד בְּנוּרָא מִבָּרָא לְמַשְׁרִיתָא חַטָּאתָא הוּא׃

15 וְיַת דִּכְרָא חַד תִּסַּב וְיִסְמְכוּן אַהֲרֹן וּבְנוֹהִי יַת יְדֵיהוֹן עַל רֵישׁ דִּכְרָא׃

16 וְתִכּוֹס יַת דִּכְרָא וְתִיסַּב יַת דְּמֵיהּ וְתִזְרוֹק עַל מַדְבְּחָא סְחוֹר סְחוֹר׃

17 וְיַת דִּכְרָא תְּפַלֵּג לְאֵיבָרוֹהִי וּתְחַלֵּיל גַּוֵּיהּ וּכְרָעוֹהִי וְתִתֵּן עַל אֵבָרוֹהִי וְעַל רֵישֵׁיהּ׃

18 וְתַסֵּק יַת כָּל דִּיכְרָא לְמַדְבְּחָא עֲלָתָא הוּא קֳדָם יְיָ לְאִתְקַבָּלָא בְּרַעֲוָא קוּרְבְּנָא קֳדָם יְיָ הוּא׃

כט

7 וְלָקַחְתָּ אֶת־שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְיָצַקְתָּ עַל־רֹאשׁוֹ וּמָשַׁחְתָּ אֹתוֹ׃

8 וְאֶת־בָּנָיו תַּקְרִיב וְהִלְבַּשְׁתָּם כֻּתֳּנֹת׃

9 וְחָגַרְתָּ אֹתָם אַבְנֵט אַהֲרֹן וּבָנָיו וְחָבַשְׁתָּ לָהֶם מִגְבָּעֹת וְהָיְתָה לָהֶם כְּהֻנָּה לְחֻקַּת עוֹלָם וּמִלֵּאתָ יַד־אַהֲרֹן וְיַד־בָּנָיו׃

10 וְהִקְרַבְתָּ אֶת־הַפָּר לִפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד וְסָמַךְ אַהֲרֹן וּבָנָיו אֶת־יְדֵיהֶם עַל־רֹאשׁ הַפָּר׃

11 וְשָׁחַטְתָּ אֶת־הַפָּר לִפְנֵי יְהוָה פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃

12 וְלָקַחְתָּ מִדַּם הַפָּר וְנָתַתָּה עַל־קַרְנֹת הַמִּזְבֵּחַ בְּאֶצְבָּעֶךָ וְאֶת־כָּל־הַדָּם תִּשְׁפֹּךְ אֶל־יְסוֹד הַמִּזְבֵּחַ׃

13 וְלָקַחְתָּ אֶת־כָּל־הַחֵלֶב הַמְכַסֶּה אֶת־הַקֶּרֶב וְאֵת הַיֹּתֶרֶת עַל־הַכָּבֵד וְאֵת שְׁתֵּי הַכְּלָיֹת וְאֶת־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עֲלֵיהֶן וְהִקְטַרְתָּ הַמִּזְבֵּחָה׃

14 וְאֶת־בְּשַׂר הַפָּר וְאֶת־עֹרוֹ וְאֶת־פִּרְשׁוֹ תִּשְׂרֹף בָּאֵשׁ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה חַטָּאת הוּא׃

15 וְאֶת־הָאַיִל הָאֶחָד תִּקָּח וְסָמְכוּ אַהֲרֹן וּבָנָיו אֶת־יְדֵיהֶם עַל־רֹאשׁ הָאָיִל׃

16 וְשָׁחַטְתָּ אֶת־הָאָיִל וְלָקַחְתָּ אֶת־דָּמוֹ וְזָרַקְתָּ עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃

17 וְאֶת־הָאַיִל תְּנַתֵּחַ לִנְתָחָיו וְרָחַצְתָּ קִרְבּוֹ וּכְרָעָיו וְנָתַתָּ עַל־נְתָחָיו וְעַל־רֹאשׁוֹ׃

18 וְהִקְטַרְתָּ אֶת־כָּל־הָאַיִל הַמִּזְבֵּחָה עֹלָה הוּא לַיהוָה רֵיחַ נִיחוֹחַ אִשֶּׁה לַיהוָה הוּא׃

κϛʹ.

7. Καὶ λήψῃ τοῦ ἐλαίου τοῦ χρίσματος, καὶ ἐπιχεεῖς αὐτὸ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ χρίσεις αὐτόν.

8. Καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ προσάξεις καὶ ἐνδύσεις αὐτοὺς χιτῶνας.

9. Καὶ ζώσεις αὐτοὺς ταῖς ζώναις, καὶ περιθήσεις αὐτοῖς τὰς κιδάρεις, καὶ ἔσται αὐτοῖς ἱερατεία ἐμοὶ εἰς τὸν αἰῶνα. καὶ τελειώσεις τὰς χεῖρας Ἀαρὼν καὶ τὰς χεῖρας τῶν υἱῶν αὐτοῦ.

10. Καὶ προσάξεις τὸν μόσχον ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου· καὶ ἐπιθήσουσιν Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ μόσχου ἔναντι κυρίου, παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

11. Καὶ σφάξεις τὸν μόσχον ἔναντι κυρίου παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

12. Καὶ λήψῃ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μόσχου, καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου τῷ δακτύλῳ σου, τὸ δὲ λοιπὸν πᾶν αἷμα ἐκχεεῖς παρὰ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου.

13. Καὶ λήψῃ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῆς κοιλίας, καὶ τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος, καὶ τοὺς δύο νεφροὺς, καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν, καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον.

14. Τὰ δὲ κρέατα τοῦ μόσχου, καὶ τὸ δέρμα, καὶ τὴν κόπρον κατακαύσεις πυρὶ, ἔξω τῆς παρεμβολῆς. ἁμαρτίας γάρ ἐστι.

15. Καὶ τὸν κριὸν λήψῃ τὸν ἕνα, καὶ ἐπιθήσουσιν Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ κριοῦ.

16. Καὶ σφάξεις τὸν κριὸν, καὶ λαβὼν τὸ αἷμα προσχεεῖς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ.

17. Καὶ τὸν κριὸν διχοτομήσεις καὶ τὰ μέλη, καὶ πλυνεῖς τὰ ἐνδόσθια καὶ τοὺς πόδας ὕδατι, καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὰ διχοτομήματα σὺν τῇ κεφαλῇ.

18. Καὶ ἀνοίσεις τὸν κριὸν ὅλον ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ὁλοκαύτωμα τῷ κυρίῳ εἰς ὀσμὴν εὐωδίας· θυσίασμα κυρίῳ ἐστί.

CAP. XXIX.

7. Et oleum unctionis fundes ſuper caput eius, atque hoc ritu conſecrabitur.

8. Filios quoque illius applicabis, & indues tunicis lincis.

9. Cingesq; balteo Aaron ſcilicet & liberos eius, & impones eis mitras: eruntque ſacerdotes mihi religione perpetua. Poſtquam initiaveris manus eorum,

10. Applicabis & vitulum coram tabernaculo teſtimonii. Imponentq; Aaron & filii eius manus ſuper caput illius.

11. Et mactabis eum in conſpectu Domini, iuxta oſtium tabernaculi teſtimonii.

12. Sumptumq; de ſanguine vituli, pones ſuper cornua altaris digito tuo, reliquum autem ſanguinē fundes iuxta baſim eius.

13. Sumes & adipem totum qui operit inteſtina, & reticulum iecoris, ac duos renes, & adipem qui ſuper eos eſt, & offeres incenſum ſuper altare.

14. Carnes verò vituli & corium & fimum combures foris extra caſtra, eo quòd pro peccato ſit.

15. Vnum quoque arietem ſumes, ſuper cuius caput ponent Aaron & filii eius manus.

16. Quem cùm mactaveris, tolles de ſanguine eius, & fundes circa altare.

17. Ipſum autem arietem ſecabis in fruſta: lotaq; inteſtina eius ac pedes pones ſuper conciſas carnes, & ſuper caput illius.

18. Et offeres totum arietem in incenſum ſuper altare: oblátio eſt Domino, odor ſuaviſſimus victimæ Domini.

Das XXIX. Capitel.

7. Vnd ſolt nemen das Salböle/vnd auff ſein haupt ſchůtten/vnnd jhn ſalben.

8. Vnd ſeine ſöhne ſolt du auch herzu fůren/vnd den Engenrock jnen anziehen.

9. Vnd beide Aaron vnd auch ſie mit gůrteln gůrten/vnd jhnen die hauben auffbinden/das ſie das Prieſterthumb haben zu ewiger weiſe. Vnd ſolt Aaron vnd ſeinen ſöhnen die hende fůllen.

10. Vnd den Farren herzu fůren/fůr die Hůtten des Stiffts/vnnd Aaron ſampt ſeinen ſöhnen ſollen jhre hende auff des Farren haubt legen.

11. Vnnd ſolt den Farren ſchlachten fůr dem HERREN/fůr der thůr der Hůtten des Stiffts.

12. Vnd ſolt ſeines bluts nemen/vnd auff des Altars Hörner thun/mit deinem finger/vnd alles ander blut an des Altars boden ſchůtten.

13. Vnd ſolt alles fett nemen am eingeweide/vnnd das Netze vber der Lebber/vnnd die zwo Nieren/mit dem fett das drůber ligt/vnnd ſolts auff dem Altar anzůnden.

14. Aber des Farren fleiſch/fell vnd miſt/ſolt du auſſen fůr dem Lager mit feuer verbrennen/denn es iſt ein Sůndopffer.

15. Aber den einen Wider ſolt du nemen/vnnd Aaron ſampt ſeinen ſönen ſollen jhre hende auff ſein haupt legen.

16. Denn ſolt du jhn ſchlachten/vnd ſeines bluts nemen/vnd auff den Altar ſprengen ringsrumb.

17. Aber den Wider ſolt du zulegen in ſtůck/vnd ſein eingeweide vnd ſchenckel waſchen/vnnd ſolts auff ſeine ſtůck vnd haupt legen.

18. Vnd den gantzen Wider anzůnden auff dem Altar/denn es iſt dem HERREN ein Brandopffer/ein ſůſſer geruch/ein feuer des HERRN.

CHAP. XXIX.

7. Et prendras l'huile de l'onction, & l'eſpandras ſur ſon chef: ainſi l'oindras-tu.

8. Puis tu feras approcher ſes fils, & leur feras veſtir les chemiſes.

9. Et les ceindras de baudriers: *aſſauoir* Aaron & ſes fils, & leur attacheras des calottes, & la Sacrificature leur ſera en ordonnance perpetuelle: & ainſi conſacreras Aaron, & ſes fils.

10. Et feras approcher le bouueau deuant le tabernacle d'aſſignatiō, & Aaron & ſes fils poſerōt leurs mains ſur la teſte du bouueau.

11. Et eſgorgeras le bouueau deuāt l'Eternel à l'entree du tabernacle d'aſſignation.

12. Puis du prendras du ſang du bouueau, & le mettras auec ton doigt ſur les cornes de l'autel, puis eſpādras tout le *reſte du* ſang au bas de l'autel.

13. Item, tu prendras toute la graiſſe qui couure les entrailles, & la taye *qui eſt* ſur le foye, & les deux rongnons, & la graiſſe qui *eſt* ſur iceux, & *les* feras fumer ſur l'autel.

14. Mais tu bruſleras au feu la chair du bouueau, ſa peau, & ſa fiente hors du camp: c'*eſt* ſacrifice pour le peché.

15. Item, tu prendras l'vn des moutons, & Aaron & ſes fils poſeront leurs mains ſur la teſte du mouton.

16. Puis tu eſgorgeras le mouton, & prenant le ſang d'icelui, tu l'eſpandras ſur l'autel tout à l'entour.

17. Apres tu deſpeceras le mouton par ſes pieces, & laueras ſes entrailles & les iambes, & les poſeras ſur les pieces & ſur ſa teſte.

18. Et feras fumer tout le mouton ſur l'autel: c'*eſt* holocauſte à l'Eternel, c'*eſt* ſoueſue odeur, c'*eſt* offrande faite par feu à l'Eternel.

כט

19 וְתִיסַּב יַת דִּכְרָא תִּנְיָנָא וְיִסְמוֹךְ אַהֲרֹן וּבְנוֹהִי יַת יְדֵיהוֹן עַל רֵישׁ דִּכְרָא׃

20 וְתִיכּוֹס יַת דִּכְרָא וְתִיסַּב מִדְּמֵיהּ וְתִתֵּן עַל רוּם אוּדְנָא דְּאַהֲרֹן וְעַל רוּם אוּדְנָא דִּבְנוֹהִי דְּיַמִּינָא וְעַל אִלְיוֹן יְדֵיהוֹן דְּיַמִּינָא וְעַל אִלְיוֹן רַגְלֵיהוֹן דְּיַמִּינָא וְתִזְרוֹק יַת דְּמָא עַל מַדְבְּחָא סְחוֹר סְחוֹר׃

21 וְתִיסַּב מִן דְּמָא דְּעַל מַדְבְּחָא וּמִמְּשַׁח רְבוּתָא וְתַדֵּי עַל אַהֲרֹן וְעַל לְבוּשׁוֹהִי וְעַל בְּנוֹהִי וְעַל לְבוּשֵׁי בְּנוֹהִי עִמֵּיהּ וְיִתְקַדַּשׁ הוּא וּלְבוּשׁוֹהִי וּבְנוֹהִי וּלְבוּשֵׁי בְּנוֹהִי עִמֵּיהּ׃

22 וְתִיסַּב מִן דִּכְרָא תַּרְבָּא וְאַלְיְתָא וְיַת תַּרְבָּא דְּחָפֵי יַת גַּוָּא וְיַת חֲצַר כַּבְדָּא וְיַת תַּרְתֵּין כּוּלְיָן וְיַת תַּרְבָּא דַּעֲלֵיהוֹן וְיַת שַׁקָא דְּיַמִּינָא אֲרֵי דְּכַר קֻרְבָּנַיָּא הוּא׃

23 וּפִיתָּא דִּלְחֵם חֲדָא וּגְרִיצְתָּא דִּלְחֵם מְשַׁח חֲדָא וְאֶסְפּוֹג חַד מִסַּלָּא דְּפַטִּירַיָּא דִּי קֳדָם יְיָ׃

24 וּתְשַׁוֵּי כּוֹלָּא עַל יְדֵי אַהֲרֹן וְעַל יְדֵי בְּנוֹהִי וּתְרִים יַתְהוֹן אֲרָמָא קֳדָם יְיָ׃

25 וְתִיסַּב יָתְהוֹן מִידֵיהוֹן וְתַסֵּיק לְמַדְבְּחָא עַל עֲלָתָא לְאִתְקַבָּלָא בְּרַעֲוָא קֳדָם יְיָ קֻרְבָּנָא הוּא קֳדָם יְיָ׃

26 וְתִיסַּב יַת חַדְיָא מִדְּכַר קֻרְבָּנַיָּא דִּי לְאַהֲרֹן וּתְרִים יָתֵיהּ אֲרָמָא קֳדָם יְיָ וִיהֵי לָךְ לְחוּלָק׃

כט

19 וְלָקַחְתָּ אֵת הָאַיִל הַשֵּׁנִי וְסָמַךְ אַהֲרֹן וּבָנָיו אֶת־יְדֵיהֶם עַל־רֹאשׁ הָאָיִל׃

20 וְשָׁחַטְתָּ אֶת־הָאַיִל וְלָקַחְתָּ מִדָּמוֹ וְנָתַתָּה עַל־תְּנוּךְ אֹזֶן אַהֲרֹן וְעַל־תְּנוּךְ אֹזֶן בָּנָיו הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן יָדָם הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן רַגְלָם הַיְמָנִית וְזָרַקְתָּ אֶת־הַדָּם עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃

21 וְלָקַחְתָּ מִן־הַדָּם אֲשֶׁר עַל־הַמִּזְבֵּחַ וּמִשֶּׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְהִזֵּיתָ עַל־אַהֲרֹן וְעַל־בְּגָדָיו וְעַל־בָּנָיו וְעַל־בִּגְדֵי בָנָיו אִתּוֹ וְקָדַשׁ הוּא וּבְגָדָיו וּבָנָיו וּבִגְדֵי בָנָיו אִתּוֹ׃

22 וְלָקַחְתָּ מִן־הָאַיִל הַחֵלֶב וְהָאַלְיָה וְאֶת־הַחֵלֶב הַמְכַסֶּה אֶת־הַקֶּרֶב וְאֵת יֹתֶרֶת הַכָּבֵד וְאֵת ׀ שְׁתֵּי הַכְּלָיֹת וְאֶת־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עֲלֵיהֶן וְאֵת שׁוֹק הַיָּמִין כִּי אֵיל מִלֻּאִים הוּא׃

23 וְכִכַּר לֶחֶם אַחַת וַחַלַּת לֶחֶם שֶׁמֶן אַחַת וְרָקִיק אֶחָד מִסַּל הַמַּצּוֹת אֲשֶׁר לִפְנֵי יְהוָה׃

24 וְשַׂמְתָּ הַכֹּל עַל כַּפֵּי אַהֲרֹן וְעַל כַּפֵּי בָנָיו וְהֵנַפְתָּ אֹתָם תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה׃

25 וְלָקַחְתָּ אֹתָם מִיָּדָם וְהִקְטַרְתָּ הַמִּזְבֵּחָה עַל־הָעֹלָה לְרֵיחַ נִיחוֹחַ לִפְנֵי יְהוָה אִשֶּׁה הוּא לַיהוָה׃

26 וְלָקַחְתָּ אֶת־הֶחָזֶה מֵאֵיל הַמִּלֻּאִים אֲשֶׁר לְאַהֲרֹן וְהֵנַפְתָּ אֹתוֹ תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה וְהָיָה לְךָ לְמָנָה׃

κη.

19. Καὶ λήψῃ τὸν κριὸν τὸν δεύτερον, καὶ ἐπιθήσει Ἀαρὼν καὶ οἱ ὑοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ κριοῦ.

20. Καὶ σφάξεις αὐτὸν, καὶ λήψῃ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὸν λοβὸν τοῦ ὠτὸς Ἀαρὼν τοῦ δεξιοῦ, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς τοῦ δεξιοῦ, καὶ ἐπὶ τοὺς λοβοὺς τῶν ὤτων ὑῶν αὐτοῦ τῶν δεξιῶν, καὶ ἐπὶ τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν αὐτῶν τῶν δεξιῶν, καὶ ἐπὶ τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν αὐτῶν τῶν δεξιῶν.

21. Καὶ λήψῃ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τῆς χρίσεως, καὶ ῥανεῖς ἐπὶ Ἀαρὼν, καὶ ἐπὶ τὴν στολὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοὺς ὑοὺς αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τὰς στολὰς τῶν ὑῶν αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἁγιασθήσεται αὐτὸς, καὶ ἡ στολὴ αὐτοῦ, καὶ οἱ ὑοὶ αὐτοῦ, καὶ αἱ στολαὶ τῶν ὑῶν αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ.

22. Τὸ δὲ αἷμα τοῦ κριοῦ προσχεεῖς πρὸς τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ, καὶ λήψῃ ἀπὸ τοῦ κριοῦ τὸ στέαρ αὐτοῦ καὶ τὸ στέαρ τὸ κατακαλύπτον τὴν κοιλίαν αὐτοῦ, καὶ τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος, καὶ τοὺς δύο νεφροὺς, καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ᾽ αὐτῶν, καὶ τὸν βραχίονα τὸν δεξιόν. ἔστι γὰρ τελείωσις αὕτη.

23. Καὶ ἄρτον ἕνα ἐξ ἐλαίου, καὶ λάγανον ἓν ἀπὸ τοῦ κανοῦ τῶν ἀζύμων τῶν προτεθειμένων ἔναντι κυρίου.

24. Καὶ ἐπιθήσεις τὰ πάντα ἐπὶ τὰς χεῖρας Ἀαρὼν, καὶ ἐπὶ τὰς χεῖρας τῶν ὑῶν αὐτοῦ, καὶ ἀφοριεῖς αὐτοὺς ἀφόρισμα ἔναντι κυρίου, καὶ ἐπιθήσεις τὰ πάντα ἐπὶ τὰς χεῖρας Ἀαρών.

25. Καὶ δέξῃ αὐτὰ ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ ἀνοίσεις ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῆς ὁλοκαυτώσεως εἰς ὀσμὴν εὐωδίας ἔναντι κυρίου. κάρπωμά ἐστι κυρίῳ.

26. Καὶ λήψῃ τὸ στηθύνιον ἀπὸ τοῦ κριοῦ τῆς τελειώσεως, ὅ ἐστιν Ἀαρὼν, καὶ ἀφοριεῖς αὐτὸ ἀφόρισμα ἔναντι κυρίου, καὶ ἔσται σοι ἐν μερίδι.

CAP. XXIX.

19. Tolles quoque arietem alterum, ſuper cuius caput Aaron & filii eius ponent manus.

20. Quem cùm immolaveris, ſumes de ſanguine eius, & pones ſuper extremum auriculæ dextræ Aaron & filiorum eius, & ſuper pollices manus eorum ac pedis dextri, fundesq́ue ſanguinem ſuper altare per circuitum.

21. Cumq́ue tuleris de ſanguine qui eſt ſuper altare, & de oleo unctionis, aſperges Aaron & veſtes eius, filios, & veſtimenta eorum. Conſecratisque ipſis & veſtibus,

22. Tolles adipem de ariete, & caudam & aruinam quæ operit vitalia, ac reticulum iecoris, & duos renes, atque adipem qui ſuper eos eſt, armumq́; dextrum, eo quòd ſit aries conſecrationis:

23. Tortamq́ue panis unius, cruſtulam conſperſam oleo, laganum de caniſtro azymorum, quod poſitum eſt in conſpectu Domini:

24. Ponesq́; omnia ſuper manus Aaron & filiorum eius, & ſanctificabis eos elevans coram Domino.

25 Suſcipiesq́; univerſa de manibus eorum: & incendes ſuper altare in holocauſtum, odorem ſuaviſſimum in conſpectu Domini, quia oblatio eius eſt.

26. Sumes quoque pectuſculúm de ariete quo initiatus eſt Aaron, ſanctificabisque illud elevatum coram Domino, & cedet in partem tuam.

Das XXIX. Capitel.

19. Den andern Wider aber ſolt du nemen/vnnd Aaron ſampt ſeinen ſöhnen ſollen jhre hende auff ſein haubt legen.

20. Vnd ſolt jn ſchlachten/vnd ſeines bluts nemen/vnnd Aaron vnnd ſeinen ſöhnen auff den rechten Ohrknörbel thun/vnd auff den daumen jhrer rechten hand/vnnd auff den groſſen Zehe jhres rechten fuſſes/vnnd ſolt das blut auff den Altar ſprengen rings rumb.

21. Vnd ſolt das blut auff dem Altar nemen/vnd Salböle/vnd Aaron vnnd ſeine kleider/ſeine Söne vnd jre kleider beſprengen/ſo wird er vnd ſeine kleider/ſeine ſöne vnd jre kleider geweihet.

22. Darnach ſolt du nemen das fett von dem Wider/den ſchwantz/vnd das fett am eingeweide/das netz vber der lebber/vnd die zwo nieren mit dem fette drüber/vnd die rechte ſchulter (denn es iſt ein Wider der fülle.)

23. Vnd ein Brot/vnd ein ölkuchen/vnnd ein fladen auß dem korbe des vngeſeurten brots/der für dem HERREN ſtehet.

24. Vnnd legs alles auff die hende Aaron vnd ſeiner Söne/vnnd webe es dem HERREN.

25. Darnach nimms von jhren henden/vnnd zünde es an auff dem Altar zum Brandopffer/zum ſüſſen geruch für dem HERREN/denn das iſt ein feuer des HERREN.

26. Vnnd ſolt die Bruſt nemen vom Wider der fülle Aarons/vnd ſolts für dem HERRN weben/das ſol dein theil ſein.

CHAP. XXIX.

19. Puis tu prendras l'autre mouton, & Aaron & ſes fils poſeront leurs mains ſur la teſte du mouton:

20. Si eſgorgeras le moutõ, & prendras du ſang d'icelui, & le mettras ſur le mol de l'oreille droite d'Aaron, & ſur le mol de l'oreille droite de ſes fils: & ſur le pouce de leur main droite, & ſur le gros artueil de leur pied droit, & eſpandras le *reſte du* ſang ſur l'autel tout à l'entour.

21. Et prendras du ſang qui *ſera* ſur l'autel, & de l'huile de l'onction: & feras aſperſion ſur Aaron, & ſur ſes veſtemens, ſur ſes fils, & ſur les veſtemens de ſes fils auec lui. Ainſi ſera-il ſanctifié, & ſes veſtemens, ſes fils, & les veſtemẽs de ſes fils auec lui.

22. Item, tu prendras du mouton, la graiſſe, & la queuë, & la graiſſe qui couure es entrailles, la taye du foye, les deux rongnons, la graiſſe qui *eſt* deſſus, & l'eſpaule droicte: (car c'*eſt* le mouton des conſecrations.)

23. Et vne miche de pain, vn tourteau de pain à l'huile, & vn bignet de la corbeille, où *ſeront* ces choſes ſans leuain, laquelle *ſera* deuãt l'Eternel.

24. Et mettras toutes ces choſes ſur les paumes des mains d'Aaron, & ſur les paumes des mains de ſes fils, & les tournoyeras en offrande tournoyee deuant l'Eternel.

25. Puis les receuant de leurs mains, tu les feras fumer ſur l'autel, ſur l'holocauſte, pour ſouefue odeur deuant l'Eternel: c'*eſt* ſacrifice fait par feu à l'Eternel.

26. Item, tu prendras la poictrine du mouton des conſecrations qui *eſt* pour Aaron, & la tournoyeras en offrande tournoyee deuant l'Eternel, & *elle* ſera pour ta part.

כט

27 וּתְקַדֵּישׁ יָת חֶדְיָא דַּאֲרָמוּתָא וְיָת שָׁקָא דְּאַפְרָשׁוּתָא דְּיִתְרָם וּדְיִתְפְּרַשׁ מִדְּכַר קוּרְבָּנַיָּא מִדִּי לְאַהֲרֹן וּמִדִּי לִבְנוֹהִי׃

28 וִיהֵי לְאַהֲרֹן וְלִבְנוֹהִי לִקְיָם עָלַם מִן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲרֵי אַפְרָשׁוּתָא הוּא וְאַפְרָשׁוּתָא יְהֵי מִן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִנִּכְסֵי קוּדְשֵׁיהוֹן אַפְרָשׁוּתְהוֹן קֳדָם ייי׃

29 וּלְבוּשֵׁי קוּדְשָׁא דִּי לְאַהֲרֹן יְהוֹן לִבְנוֹהִי בָּתְרוֹהִי לְרַבָּאָה בְּהוֹן וּלְקָרָבָא בְּהוֹן יָת קֻרְבָּנֵיהוֹן׃

30 שִׁבְעָא יוֹמִין יִלְבְּשִׁנּוּן כַּהֲנָא דְּיִתְרַבָּא תְּחוֹתוֹהִי מִבְּנוֹהִי דְּיֵעוֹל לְמַשְׁכַּן זִמְנָא לְשַׁמָּשָׁא בְּקוּדְשָׁא׃

31 וְיָת דְּכַר קֻרְבָּנַיָּא תִּסָּב וּתְבַשֵּׁיל יָת בִּשְׂרֵיהּ בַּאֲתַר קַדִּישׁ׃

32 וְיֵיכוּל אַהֲרֹן וּבְנוֹהִי יָת בְּשַׂר דִּכְרָא וְיָת לַחְמָא דִּי בְּסַלָּא לִתְרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא׃

33 וְיֵיכְלוּן יָתְהוֹן דְּיִתְכַּפַּר בְּהוֹן לְקָרָבָא יָת קֻרְבָּנֵיהוֹן לְקַדָּשָׁא יָתְהוֹן וְחִלּוֹנַי לָא יֵיכוּל אֲרֵי קוּדְשָׁא אִנּוּן׃

34 וְאִם יִשְׁתְּאַר מִבְּשַׂר קֻרְבָּנַיָּא וּמִן לַחְמָא עַד צַפְרָא וְתוֹקֵיד יָת דְּיִשְׁתְּאַר בְּנוּרָא לָא יִתְאֲכֵל אֲרֵי קוּדְשָׁא הוּא׃

35 וְתַעְבֵּיד לְאַהֲרֹן וְלִבְנוֹהִי כְּדֵין כְּכֹל דְּפַקֵּדִית יָתָךְ שִׁבְעָא יוֹמִין תְּקָרֵיב קֻרְבָּנֵיהוֹן׃

כט

27 וְקִדַּשְׁתָּ אֵת חֲזֵה הַתְּנוּפָה וְאֵת שׁוֹק הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר הוּנַף וַאֲשֶׁר הוּרָם מֵאֵיל הַמִּלֻּאִים מֵאֲשֶׁר לְאַהֲרֹן וּמֵאֲשֶׁר לְבָנָיו׃

28 וְהָיָה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו לְחָק עוֹלָם מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי תְרוּמָה הוּא וּתְרוּמָה יִהְיֶה מֵאֵת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִזִּבְחֵי שַׁלְמֵיהֶם תְּרוּמָתָם לַיהוָה׃

29 וּבִגְדֵי הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר לְאַהֲרֹן יִהְיוּ לְבָנָיו אַחֲרָיו לְמָשְׁחָה בָהֶם וּלְמַלֵּא־בָם אֶת־יָדָם׃

30 שִׁבְעַת יָמִים יִלְבָּשָׁם הַכֹּהֵן תַּחְתָּיו מִבָּנָיו אֲשֶׁר יָבֹא אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד לְשָׁרֵת בַּקֹּדֶשׁ׃

31 וְאֵת אֵיל הַמִּלֻּאִים תִּקָּח וּבִשַּׁלְתָּ אֶת־בְּשָׂרוֹ בְּמָקֹם קָדֹשׁ׃

32 וְאָכַל אַהֲרֹן וּבָנָיו אֶת־בְּשַׂר הָאַיִל וְאֶת־הַלֶּחֶם אֲשֶׁר בַּסָּל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃

33 וְאָכְלוּ אֹתָם אֲשֶׁר כֻּפַּר בָּהֶם לְמַלֵּא אֶת־יָדָם לְקַדֵּשׁ אֹתָם וְזָר לֹא־יֹאכַל כִּי־קֹדֶשׁ הֵם׃

34 וְאִם־יִוָּתֵר מִבְּשַׂר הַמִּלֻּאִים וּמִן־הַלֶּחֶם עַד־הַבֹּקֶר וְשָׂרַפְתָּ אֶת־הַנּוֹתָר בָּאֵשׁ לֹא יֵאָכֵל כִּי־קֹדֶשׁ הוּא׃

35 וְעָשִׂיתָ לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו כָּכָה כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוִּיתִי אֹתָכָה שִׁבְעַת יָמִים תְּמַלֵּא יָדָם׃

κθ'.

27. Καὶ ἁγιάσεις τὸ στηθύνιον ἀφόρισμα, καὶ τὸν βραχίονα τοῦ ἀφαιρέματος, ὃς ἀφώρισται, καὶ ὃς ἀφῄρηται ἀπὸ τοῦ κριοῦ τῆς πληρώσεως ἀπὸ τοῦ Ἀαρὼν, καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν αὐτοῦ.

28. Καὶ ἔσται Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ νόμιμον αἰώνιον παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. ἔστι γὰρ ἀφαίρεμα τοῦτο, καὶ ἀφαίρεμα ἔσται παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἀπὸ τῶν θυμάτων τῶν σωτηρίων ἀφαίρεμα τῷ κυρίῳ.

29. Καὶ ἡ στολὴ τοῦ ἁγίου ἥ ἐστιν Ἀαρὼν, ἔσται τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ μετ' αὐτὸν χρισθῆναι αὐτοὺς ἐν αὐτοῖς, καὶ πληρῶσαι τὰς χεῖρας αὐτῶν.

30. Ἑπτὰ ἡμέρας ἐνδύσεται αὐτὰ ὁ ἱερεὺς ἀντ' αὐτοῦ ἐκ τῶν υἱῶν αὐτοῦ, ὃς εἰσελεύσεται εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου λειτουργεῖν ἐν τῷ ἁγίῳ.

31. Καὶ τὸν κριὸν τῆς πληρώσεως λήψῃ, καὶ ἑψήσεις τὰ κρέα ἐν τόπῳ ἁγίῳ.

32. Καὶ ἔδονται Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰ κρέα τοῦ κριοῦ. Καὶ τοὺς ἄρτους τοὺς ἐν τῷ κανῷ παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

33. Ἔδονται αὐτὰ ἐν οἷς ἡγιάσθησαν ἐν αὐτοῖς τελειῶσαι τὰς χεῖρας αὐτῶν ἁγιάσαι αὐτούς. καὶ ἀλλογενὴς οὐκ ἔδεται ἀπ' αὐτῶν, ἔστι γὰρ ἅγια.

34. Ἐὰν δὲ καταλειφθῇ ἀπὸ τῶν κρεῶν τῆς θυσίας τῆς τελειώσεως, καὶ τῶν ἄρτων ἕως πρωῒ, κατακαύσεις τὰ λοιπὰ πυρὶ, οὐ βρωθήσεται. ἁγίασμα γάρ ἐστι.

35. Καὶ ποιήσεις Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ οὕτω κατὰ πάντα ὅσα ἐνετειλάμην σοι ἑπτὰ ἡμέρας τελειώσεις τὰς χεῖρας αὐτῶν.

CAP. XXIX.

27. Sanctificabiſq; & pectuſculum conſecratum, & armum quem de ariete ſeparaſti. Quo initiatus eſt Aaron& filii eius.

28. Cedentque in partem Aaron & filiorum eius iure perpetuo à filiis Iſraël, quia primitiva ſunt & initia de victimis eorum pacificis quæ offerunt Domino.

29. Veſtem autem ſanctam qua utetur Aaron, habebũt filii eius poſt eum, ut ungantur in ea, & conſecrentur manus eorum.

30. Septem diebus utetur illa qui pontifex pro eo fuerit conſtitutus de filiis eius, & qui ingredietur tabernaculum teſtimonii ut miniſtret in Sanctuario.

31. Arietem autem conſecrationis tolles, & coques carnes eius in loco ſancto.

32. Quibus veſcetur Aaron & filii eius. Panes quoque qui ſunt in caniſtro, in veſtibulo tabernaculi teſtimonii comedent.

33. Vt ſit placabile ſacrificium, & ſanctificentur offerentium manus. Alienigena non veſcetur ex eis, quia ſancti ſunt,

34. Quod ſi remanſerit de carnibus conſecratis ſive de panibus uſque manè, combures reliquias igni: non comedentur, quia ſanctificata ſunt.

35. Omnia quę pręcepi tibi, facies ſuper Aaron & filiis eius. Septem diebus conſecrabis manus eorum:

Das XXIX. Capitel.

27. Vnd ſolt alſo Heiligen die Webebruſt/vnd die Hebeſchulter. Die gewebet vnnd gehebet ſindt von dem Wider der fülle Aarons vnd ſeiner Söhne.

28. Vnd ſol Aarons vnnd ſeiner Söne ſein/ewiger weiſe/von den Kindern Iſrael/denn es iſt ein Hebopffer/vnnd die Hebopffer ſollen des HERREN ſein/von den Kindern Iſrael/an jhren Danckopffern vnd Hebopffern.

29. Aber die Heiligen Kleider Aaron ſollen ſeine Söne haben nach jhm/daß ſie darinnen Geſalbet/vnd jhre Hende Gefüllet werden.

30. Welcher vnter ſeinen Sönen/an ſeine ſtatt Prieſter wirdt/der ſol ſie ſieben tage anziehen/daß er gehe inn die Hütten des Stiffts/zu dienen im Heiligen.

31. Du ſolt aber nemen den Wider der Füllung/vnnd ſein Fleiſch an eim Heiligen ort Kochen.

32. Vnnd Aaron mit ſeinen Söhnen ſol deſſelben Widers Fleiſch eſſen/ſampt dem Brodt im Korbe/für der Thür der Hütten des Stiffts.

33. Denn es iſt verſöhnung damit geſchehen/zu Füllen jhre Hende/daß ſie geweihet werden/Kein ander ſol es eſſen/denn es iſt Heilig.

34. Wo aber etwas überbleibet von dem Fleiſch der Füllung/vnd von dem Brodt/biß an den morgen/das ſolt du mit Fewer verbrennen/vnd nicht eſſen laſſen/Denn es iſt Heilig.

35. Vnd ſolt alſo mit Aaron vnnd ſeinen Söhnen thun alles/was ich dir gebotten habe/Sieben tage ſolt du jhre Hende Füllen.

CHAP. XXIX.

27. Tu ſanctifieras donc la poictrine de l'offrande tournoyee, & l'eſpaule de l'offrãde eſleuee, tant ce qui aura eſté tournoyé; que ce qui aura eſté eſleué du mouton des conſecrations, de *ce* qui *eſt* pour Aaron; & de *ce* qui *eſt* pour ſes fils.

28. Et *ceci* ſera en ordonnance perpetuelle pour Aaron & pour ſes fils *de ce qui ſera offert* par les enfans d'Iſrael: car *c'eſt* offrande eſleuee: quãd il y aura offrande eſleue: de par les enfans d'Iſrael de leurs ſacrifices de proſperités, leur offrande eſleuee *ſera* à l'Eternel.

29. Et les ſaincts veſtemens qui ſeront pour Aaron, ſeront à ſes enfans apres lui, pour eſtre oincts en iceux, & pour les conſacrer auec iceux.

30. Le Sacrificateur *qui ſuccedera* en ſon lieu d'entre ſes enfans, (lequel viendra au tabernacle d'aſſignatiõ, pour faire le ſeruice au lieu Sainct) les veſtira par ſept iours.

31. Or tu prendras le moutõ des conſecrations, & bouilliras la chair au Sainct lieu.

32. Et Aaron & ſes fils mangeront à l'entree du tabernacle d'aſſignation, la chair du mouton, & le pain qui *ſera* en la corbeille.

33. Ils mangeront donc ces choſes, par leſquelles eſt faite la propitiation, pour les conſacrer, & les ſanctifier: mais l'eſtranger n'en mangera point, pource qu'elles *ſont* ſainctes.

34. Que s'il demeure de reſte de la chair des conſecrations, & du pain iuſqu'au lẽdemain, tu bruſleras ce reſte-la au feu. On n'en mangera point, pource que *c'eſt* choſe ſaincte.

35. Tu feras donc ainſi à Aaron & à ſes enfans, ſelon toutes les choſes que ie t'ai cõmandees: par ſept iours tu les conſecreras.

כט

36 וְתוֹרָא דְחַטָּאתָא תַּעְבֵּיד לְיוֹמָא עַל כִּפּוּרַיָּא וּתְדַכֵּי יָת מַדְבְּחָא בְּכַפָּרוּתָךְ עֲלוֹהִי וּתְרַבֵּי יָתֵיהּ לְקַדָּשׁוּתֵיהּ׃

37 שִׁבְעָא יוֹמִין תְּכַפֵּר עַל מַדְבְּחָא וּתְקַדֵּישׁ יָתֵיהּ וִיהֵי מַדְבְּחָא קֹדֶשׁ קוּדְשִׁין כָּל דְּיִקְרַב בְּמַדְבְּחָא יִתְקַדָּשׁ׃

38 וְדֵין דְּתַעְבֵּיד עַל מַדְבְּחָא אִימְּרִין בְּנֵי שַׁתָּא תְּרֵין לְיוֹמָא תְּדִירָא׃

39 יָת אִימְּרָא חַד תַּעְבֵּיד בְּצַפְרָא וְיָת אִימְּרָא תִּנְיָנָא תַּעְבֵּיד בֵּין שִׁמְשַׁיָּא׃

40 וְעִשְׂרוֹנָא סוּלְתָּא דְּפִילָא בִּמְשַׁח כְּתִישָׁא רַבְעוּת הִינָא וְנִסְכָּא רַבְעוּת הִינָא חַמְרָא לְאִמְּרָא חַד׃

41 וְיָת אִימְּרָא תִּנְיָנָא תַּעְבֵּיד בֵּין שִׁמְשַׁיָּא כְּמִנְחַת צַפְרָא וּכְנִיסְכַּהּ תַּעְבֵּיד לַהּ לְאִתְקַבָּלָא בְּרַעֲוָא קֻרְבָּנָא קֳדָם יְיָ׃

42 עֲלָתָא תְּדִירָא לְדָרֵיכוֹן בִּתְרַע מַשְׁכַּן זִימְנָא קֳדָם יְיָ דְּאִיזַּמֵּין (מֵימְרִי) לְכוֹן תַּמָּן לְמַלָּלָא עִמָּךְ תַּמָּן׃

43 וְאִיזַּמֵּין (מֵימְרִי) תַּמָּן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאִתְקַדָּשׁ בִּיקָרִי׃

44 וַאֲקַדֵּישׁ יָת מַשְׁכַּן זִימְנָא וְיָת מַדְבְּחָא וְיָת אַהֲרֹן וְיָת בְּנוֹהִי אֲקַדֵּישׁ לְשַׁמָּשָׁא קֳדָמָי׃

45 וְאַשְׁרֵי שְׁכִנְתִּי בְּגוֹ־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶהֱוֵי לְהוֹן לֶאֱלָהּ׃

46 וְיִדְּעוּן אֲרֵי אֲנָא יְיָ אֱלָהָהוֹן דְּאַפֵּיקִית יָתְהוֹן מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם לְאַשְׁרָאָה שְׁכִנְתִּי בֵּינֵיהוֹן אֲנָא יְיָ אֱלָהָהוֹן׃

כט

36 וּפַר חַטָּאת תַּעֲשֶׂה לַיּוֹם עַל־הַכִּפֻּרִים וְחִטֵּאתָ עַל־הַמִּזְבֵּחַ בְּכַפֶּרְךָ עָלָיו וּמָשַׁחְתָּ אֹתוֹ לְקַדְּשׁוֹ׃

37 שִׁבְעַת יָמִים תְּכַפֵּר עַל־הַמִּזְבֵּחַ וְקִדַּשְׁתָּ אֹתוֹ וְהָיָה הַמִּזְבֵּחַ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים כָּל־הַנֹּגֵעַ בַּמִּזְבֵּחַ יִקְדָּשׁ׃

38 וְזֶה אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה עַל־הַמִּזְבֵּחַ כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה שְׁנַיִם לַיּוֹם תָּמִיד׃

39 אֶת־הַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד תַּעֲשֶׂה בַבֹּקֶר וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַּעֲשֶׂה בֵּין הָעַרְבָּיִם׃

40 וְעִשָּׂרֹן סֹלֶת בָּלוּל בְּשֶׁמֶן כָּתִית רֶבַע הַהִין וְנֵסֶךְ רְבִיעִת הַהִין יָיִן לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד׃

41 וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַּעֲשֶׂה בֵּין הָעַרְבָּיִם כְּמִנְחַת הַבֹּקֶר וּכְנִסְכָּהּ תַּעֲשֶׂה־לָּהּ לְרֵיחַ נִיחֹחַ אִשֶּׁה לַיהוָה׃

42 עֹלַת תָּמִיד לְדֹרֹתֵיכֶם פֶּתַח אֹהֶל־מוֹעֵד לִפְנֵי יְהוָה אֲשֶׁר אִוָּעֵד לָכֶם שָׁמָּה לְדַבֵּר אֵלֶיךָ שָׁם׃

43 וְנֹעַדְתִּי שָׁמָּה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְנִקְדַּשׁ בִּכְבֹדִי׃

44 וְקִדַּשְׁתִּי אֶת־אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת־הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־בָּנָיו אֲקַדֵּשׁ לְכַהֵן לִי׃

45 וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהָיִיתִי לָהֶם לֵאלֹהִים׃

46 וְיָדְעוּ כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְשָׁכְנִי בְתוֹכָם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם׃

κθ'.

36. Καὶ τὸ μοσχάριον τὸ τῆς ἁμαρτίας ποιήσεις τῇ ἡμέρᾳ τοῦ καθαρισμοῦ. καὶ καθαριεῖς τὸ θυσιαστήριον ἐν τῷ ἁγιάζειν σε ἐπ' αὐτῷ, καὶ χρίσεις αὐτὸ ὥστε ἁγιάσαι αὐτό.

37. Ἑπτὰ ἡμέρας καθαριεῖς τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἁγιάσεις αὐτό. ἔσται τὸ θυσιαστήριον ἅγιον τοῦ ἁγίου. πᾶς ὁ ἁπτόμενος τοῦ θυσιαστηρίου, ἁγιασθήσεται.

38. Καὶ ταῦτά ἐστιν ὅσα ποιήσεις ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἀμώμους δύο τὴν ἡμέραν ἐνδελεχῶς, κάρπωμα ἐνδελεχισμοῦ.

39. Τὸν ἀμνὸν τὸν ἕνα ποιήσεις τὸ πρωΐ, καὶ τὸν ἀμνὸν τὸν δεύτερον ποιήσεις τὸ δειλινόν.

40. Καὶ δέκατον σεμιδάλεως πεφυραμένης ἐν ἐλαίῳ κεκομμένῳ τῷ τετάρτῳ τοῦ εἶν, καὶ σπονδὴν τὸ τέταρτον τοῦ εἶν οἴνου τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνί.

41. Καὶ τὸν ἀμνὸν τὸν δεύτερον ποιήσεις τὸ δειλινὸν κατὰ τὴν θυσίαν τὴν πρωϊνήν, καὶ κατὰ τὴν σπονδὴν αὐτοῦ, ποιήσεις εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κάρπωμα κυρίῳ.

42. Θυσίαν ἐνδελεχισμοῦ εἰς τὰς ἀκοάς, καὶ εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν, ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἔναντι κυρίου, ἐν οἷς γνωσθήσομαί σοι ἐκεῖ, ὥστε λαλῆσαί σοι.

43. Καὶ τάξομαι ἐκεῖ τοῖς υἱοῖς Ισραὴλ καὶ ἁγιασθήσομαι ἐν δόξῃ μου.

44. Καὶ ἁγιάσω τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ Ααρὼν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἁγιάσω ἱερατεύειν μοι.

45. Καὶ ἐπικληθήσομαι ἐν τοῖς υἱοῖς Ισραήλ, καὶ ἔσομαι αὐτῶν θεός.

46. Καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν, ὁ ἐξαγαγὼν αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐπικληθῆναι αὐτοῖς, καὶ εἶναι αὐτῶν θεός.

CAP. XXIX.

36. Et vitulum pro peccato offeres per ſingulos dies ad expiandum. Mundabiſq; altare cùm immolaveris expiationis hoſtiam, & unges illud in ſanctificationem.

37. Septem diebus expiabis altare & ſanctificabis, & erit Sanctum ſanctorum. omnis qui tetigerit illud, ſanctificabitur,

38. Hoc eſt quod facies in altari, Agnos anniculos duos per ſingulos dies iugiter.

39. Vnum agnum manè, & alterum veſperè.

40. Decimam partem ſimilæ conſperſæ oleo tuſo, quod habeat menſuram quartam partem hin, & vinum ad libandum eiuſdem menſuræ in agno uno.

41. Alterum verò agnum offeres ad veſperam iuxta ritum matutinæ oblationis, & iuxta ea quæ diximus, in odorem ſuavitatis.

42. Sacrificium eſt Domino, oblatione perpetua in generationes veſtras, ad oſtium tabernaculi teſtimonii coram Domino, ubi conſtituam ut loquar ad te.

43. Ibique præcipiam filiis Iſrael, & ſanctificabitur altare in gloria mea.

44. Sanctificabo & tabernaculum teſtimonii cum altari, & Aaron cum filiis ſuis, ut ſacerdotio fungantur mihi.

45. Et habitabo in medio filiorum Iſraël, eroque eis Deus.

46. Et ſcient quia ego Dominus Deus eorum, qui eduxi eos de Terra-Ægypti, ut manerem inter illos, ego Dominus Deus ipſorũ.

Das XXIX. Capitel.

36. Vnnd täglich einen Farren zum Sündopffer ſchlachten zur verſönung. Vnd ſolt den Altar entſündigen/ wenn du jhn verſöhneſt/vnnd ſolt jhn ſalben/ daß er geweihet werde.

37. Sieben tage ſolt du den Altar verſöhnen/vnnd jhn weihen/ daß er ſey ein Altar das allerheiligſte. Wer den Altar anrüren wil / der ſol geweihet ſein.

38. Vnnd das ſolt du mit dem Altar thun / zwey järige Lämmer ſolt du allwege des tages drauff opffern.

39. Ein Lamb des morgens/das ander zwiſchen abends.

40. Vnd zu einem Lamb ein zehenden Semelmehls / gemenget mit eim viertel von eim Hin geſtoſſen Oeles / vnnd ein viertel vom Hin Weins / zum Tranckopffer.

41. Mit dem andern Lamb zwiſchen abends ſolt du thun / wie mit dem Speißopffer vnnd Tranckopffer des morgens/zu ſüſſem Geruch/ein Fewer dem HERRN.

42. Das iſt das tägliche Brandopffer bey ewrem Nachkommen für der Thür der Hütten des Stiffts für dem HERREN/ Da ich euch zeugen/ vnd mit dir reden wil.

43. Daſelbs wil ich den Kindern Iſrael erkandt vnd geheiliget werden inn meiner Herrligkeit.

44. Vnd wil die Hütten des Stiffts mit dem Altar heiligen / vnnd Aaron vnnd ſeine Söhne mir zu Prieſtern weihen.

45. Vnd wil vnter den Kindern Iſrael wohnen / vnd jhr Gott ſein.

46. Daß ſie wiſſen ſollen/ Ich ſey der HERR jhr Gott/ der ſie auß Egyptenlandt füret/daß ich vnter jnen wone/Ich der HERR jhr Gott.

CHAP. XXIX.

36. Tu ſacrifieras pour le peché tous les iours vn boueau pour propitiation , & offriras pour l'autel ſacrifice pour le peché en faiſant propitiation pour icelui , & l' oindras pour le ſanctifier.

37. Par ſept iours tu feras propitiation pour l'autel, & le ſanctifieras : & l'autel ſera ſaincteté treſſaincte : tout ce qui touchera à l'autel, ſera ſainct.

38. Or *c'eſt* ici ce que tu feras ſur l'autel, *c'eſt d'offrir* par chacun iour continullemẽt deux agneaux d'vn an.

39. Tu ſacrifieras l' vn des agneaux au matin, & l'autre agneau entre les deux veſpres.

40. Auec vne dixieme de fine farine peſtrie en la quatrieme partie d'vn Hin 'd' huile eſpreinte , & auec aſperſion de vin de la quatrieme partie d'vn Hin pour chacun agneau.

41. Et ſacrifieras l'autre agneau entre les deux veſſpres, auec tel gaſteau qu'au matin, & lui feras ſemblable aſperſion en ſouefue odeur: *c'eſt* ſacrifice fait par feu à l'Eternel.

42. Ce ſera l'holocauſte continuel en vos aages, à l' entree du tabernacle d'aſſignation deuant l'Eternel, où ie me trouuerai auec vous, pour parler là à toi.

43. Ie me trouuerai là pour les enfans d'Iſrael, & *le tabernacle* ſera ſanctifié de ma gloire.

44. Ie ſanctifierai donc le tabernacle d'aſſignation & l'autel. Ie ſanctifierai auſſi Aaron & ſes fils, afin qu'ils m'exercent la ſacrificature.

45. Et habiterai au milieu des enfans d'Iſrael, & leur ſerai Dieu.

46. Et ils ſauront que ie *ſuis* l'Eternel leur Dieu, qui les ai tirés du païs d'Egypte, pour habiter au milieu d' eux. Ie *ſuis* l'Eternel leur Dieu.

ל

1 וְתַעְבֵּיד מַדְבְּחָא
לְאַסָּקָא עֲלוֹהִי קְטוֹרֶת
בּוּסְמִין דְּאָעֵי שִׁטִּין ת
תַּעְבֵּיד יָתֵיהּ׃

2 אַמְּתָא אוּרְכֵּיהּ ו
וְאַמְּתָא פּוּתְיֵהּ מְרַבַּע
יְהֵי וְתַרְתֵּין אַמִּין רוּמֵיהּ
מִינֵּיהּ קַרְנוֹהִי׃

3 וְתַחְפֵּי יָתֵיהּ דְּהַב דְּכֵי
יַת אִגָּרֵיהּ וְיַת כּוּתְלוֹהִי
סְחוֹר סְחוֹר וְיַת קַרְנוֹהִי
וְתַעְבֵּיד לֵיהּ זֵיר דִּדְהַב
סְחוֹר סְחוֹר׃

4 וְתַרְתֵּין עִזְקָן דִּדְהַב ת
תַּעְבֵּיד לֵיהּ מִלְּרַע לְזֵירֵיהּ
עַל תַּרְתֵּין זָוְיָתֵיהּ תַּעְבֵּיד
עַל תְּרֵין סִטְרוֹהִי וִיהֵי
לְאַתְרָא לַאֲרִיחַיָּא לְמִיטַּל
יָתֵיהּ בְּהוֹן׃

5 וְתַעְבֵּיד יַת אֲרִיחַיָּא
דְּאָעֵי שִׁטִּין וְתַחְפֵּי יָתְהוֹן
דַּהֲבָא׃

6 וְתִתֵּן יָתֵיהּ קֳדָם
פָּרוּכְתָּא דְּעַל אֲרוֹנָא
דְסַהֲדוּתָא לִקְדָם כַּפּוּרְתָּא
דְּעַל סַהֲדוּתָא דְּאֵיזַמֵּין
(מֵימְרִי) לָךְ תַּמָּן׃

7 וְיַסֵּיק עֲלוֹהִי אַהֲרֹן
קְטוֹרֶת בּוּסְמִין בִּצְפַר
בִּצְפַר בְּאַתְקָנוּתֵיהּ יַת
בּוֹצִינַיָּא יַקְטְרִינַּהּ׃

8 וּבְאַדְלָקוּת אַהֲרֹן יַת
בּוֹצִינַיָּא בֵּין שִׁמְשַׁיָּא
יַקְטְרִינַּהּ קְטוֹרֶת בּוּסְמִין
תְּדִירָא קֳדָם יְיָ ל
לְדָרֵיכוֹן׃

9 לָא תַסְּקוּן עֲלוֹהִי
קְטוֹרֶת בּוּסְמִין נוּכְרָאִין
וְאַף לָא עֲלָתָא וּמִנְחָתָא
וְנִסְכָּא לָא תְנַסְּכוּן עֲלוֹהִי׃

10 וִיכַפַּר אַהֲרֹן עַל
קַרְנוֹהִי חֲדָא בְּשַׁתָּא מִדַּם
חַטַּאת כִּפּוּרַיָּא חֲדָא
זִמְנָא בְּשַׁתָּא יְכַפַּר
עֲלוֹהִי לְדָרֵיכוֹן קֹדֶשׁ ק
קֻדְשִׁין הוּא קֳדָם יְיָ׃

11 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה
לְמֵימַר׃

ל

1 וְעָשִׂיתָ מִזְבֵּחַ מִקְטַר קְטֹרֶת
עֲצֵי שִׁטִּים תַּעֲשֶׂה אֹתוֹ׃

2 אַמָּה אָרְכּוֹ וְאַמָּה רָחְבּוֹ
רָבוּעַ יִהְיֶה וְאַמָּתַיִם קֹמָתוֹ מִמֶּנּוּ
קַרְנֹתָיו׃

3 וְצִפִּיתָ אֹתוֹ זָהָב טָהוֹר אֶת־
גַּגּוֹ וְאֶת־קִירֹתָיו סָבִיב וְאֶת־
קַרְנֹתָיו וְעָשִׂיתָ לּוֹ זֵר זָהָב סָבִיב׃

4 וּשְׁתֵּי טַבְּעֹת זָהָב תַּעֲשֶׂה־
לּוֹ מִתַּחַת לְזֵרוֹ עַל שְׁתֵּי צַלְעֹתָיו
תַּעֲשֶׂה עַל־שְׁנֵי צִדָּיו וְהָיָה
לְבָתִּים לְבַדִּים לָשֵׂאת אֹתוֹ
בָּהֵמָּה׃

5 וְעָשִׂיתָ אֶת־הַבַּדִּים עֲצֵי
שִׁטִּים וְצִפִּיתָ אֹתָם זָהָב׃

6 וְנָתַתָּה אֹתוֹ לִפְנֵי הַפָּרֹכֶת
אֲשֶׁר עַל־אֲרֹן הָעֵדֻת לִפְנֵי
הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר עַל־הָעֵדֻת אֲשֶׁר
אִוָּעֵד לְךָ שָׁמָּה׃

7 וְהִקְטִיר עָלָיו אַהֲרֹן קְטֹרֶת
סַמִּים בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר בְּהֵיטִיבוֹ אֶת־
הַנֵּרֹת יַקְטִירֶנָּה׃

8 וּבְהַעֲלֹת אַהֲרֹן אֶת־הַנֵּרֹת
בֵּין הָעַרְבַּיִם יַקְטִירֶנָּה קְטֹרֶת
תָּמִיד לִפְנֵי יְהֹוָה לְדֹרֹתֵיכֶם׃

9 לֹא־תַעֲלוּ עָלָיו קְטֹרֶת
זָרָה וְעֹלָה וּמִנְחָה וְנֵסֶךְ לֹא
תִסְּכוּ עָלָיו׃

10 וְכִפֶּר אַהֲרֹן עַל־קַרְנֹתָיו אַחַת
בַּשָּׁנָה מִדַּם חַטַּאת הַכִּפֻּרִים
אַחַת בַּשָּׁנָה יְכַפֵּר עָלָיו לְדֹרֹתֵיכֶם
קֹדֶשׁ־קָדָשִׁים הוּא לַיהֹוָה׃

11 וַיְדַבֵּר יְהֹוָה אֶל־מֹשֶׁה
לֵּאמֹר׃

λʹ.

1. Καὶ ποιήσεις θυσιαστήριον θυμιάματος ἐκ ξύλων ἀσήπτων.

2. Καὶ ποιήσεις αὐτὸ πήχεως τὸ μῆκος, καὶ πήχεως τὸ εὖρος. Τετράγωνον ἔσται, καὶ δύο πήχεων τὸ ὕψος. ἐξ αὐτοῦ ἔσται τὰ κέρατα αὐτοῦ.

3. Καὶ καταχρυσώσεις αὐτὸ χρυσίῳ καθαρῷ, τὴν ἐσχαρίδα αὐτοῦ, καὶ τοὺς τοίχους αὐτοῦ κύκλῳ, καὶ τὰ κέρατα αὐτοῦ. καὶ ποιήσεις αὐτῷ στρεπτὴν στεφάνην χρυσῆν κύκλῳ.

4. Καὶ δύο δακτυλίους χρυσοῦς καθαροὺς ποιήσεις αὐτῷ ὑπὸ τὴν στρεπτὴν στεφάνην αὐτοῦ, εἰς τὰ δύο κλίτη ποιήσεις ἐν τοῖς δυσὶ πλευροῖς. καὶ ἔσονται ψαλίδες ταῖς σκυτάλαις, ὥς τε αἴρειν αὐτὸ ἐν αὐταῖς.

5. Καὶ ποιήσεις σκυτάλας ἐκ ξύλων ἀσήπτων, καὶ καταχρυσώσεις αὐτὰς χρυσίῳ.

6. Καὶ θήσεις αὐτὸ ἀπέναντι τοῦ καταπετάσματος τοῦ ὄντος ἐπὶ τῆς κιβωτοῦ τῶν μαρτυρίων, ἐν οἷς γνωσθήσομαί σοι ἐκεῖ.

7. Καὶ θυμιάσει Ααρὼν ἐπ' αὐτοῦ θυμίαμα σύνθετον λεπτὸν τὸ πρωὶ πρωΐ. ὅταν ἐπισκευάζῃ τοὺς λύχνους, θυμιάσει ἐπ' αὐτοῦ.

8. Καὶ ὅταν ἅπτῃ Ααρὼν τοὺς λύχνους ὀψὲ, θυμιάσει ἐπ' αὐτοῦ θυμίαμα ἐνδελεχισμοῦ διαπαντὸς ἔναντι κυρίου, εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν.

9. Καὶ οὐκ ἀνοίσετε ἐπ' αὐτοῦ θυμίαμα ἕτερον. κάρπωμα, θυσίαν, καὶ σπονδὴν οὐ σπείσετε ἐπ' αὐτοῦ.

10. Καὶ ἐξιλάσεται Ααρὼν ἐπὶ τῶν κεράτων αὐτοῦ ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ, ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ καθαρισμοῦ τῶν ἁμαρτιῶν τοῦ ἐξιλασμοῦ, ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ καθαριεῖ αὐτὸ εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν. ἅγιον τῶν ἁγίων ἐστὶ κυρίῳ.

11. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων.

CAP. XXX.

1. Facies quoque altare ad adolendum thymiama, de lignis ſetim.

2. Habens cubitum longitudinis, & alterum latitudinis, id eſt quadrangulum, & duos cubitos in altitudine. Cornua ex ipſo procedent.

3. Veſtieſq; illud auro puriſſimo, tam craticulam eius, quàm parietes per circuitũ, & cornua. Facieſq; ei coronam aureolam per gyrum.

4. Et duos annulos aureos ſub corona per ſingula latera, ut mittantur in eos vectes, & altare portetur.

5. Ipſos quoque vectes facies de lignis ſetim, & inaurabis.

6. Poneſq; altare contra velum, quod ante arcam pendet teſtimonii coram propitiatorio quo tegitur teſtimonium, ubi loquar tibi.

7. Et adolebit incenſum ſuper eo Aaron, ſuave fragrans manè. Quando componet lucernas, incendet illud.

8. Et quando collocabit eas ad veſperum, uret thymiama ſempiternũ coram Domino in generationes veſtras.

9. Non offeretis ſuper eo thymiama compoſitionis alterius, nec oblationem & victimam, nec libabitis libamina.

10. Et deprecabitur Aaron ſuper cornua eius ſemel per annum, in ſanguine quod oblatum eſt pro peccato, & placabit ſuper eo in generationibus veſtris. Sanctum ſanctorum erit Domino.

11. Locutuſq; eſt Dominus ad Moyſen, dicens.

Das XXX. Capitel.

DV ſolt auch einen Reuchaltar machen zu reuchern von Förnholtz.

2. Einer Ellen lang vnd breit/ gleich vierecket / vnnd zwo Ellen hoch/ mit ſeinen Hörnern.

3. Vnnd ſolt jhn mit feinem Golde ůberziehen/ ſein Dach vnd ſeine Wende rings vmbher / vnnd ſeine Hörner. vnd ſolt einen Krantz von Goldt vmbher machen.

4. Vnd zween Gůlden Ringe vnter dem Krantz zu beiden ſeiten/ daß mann ſtangen drein thue/ vnd jn damit trage.

5. Die ſtangen ſolt du auch von Förn holtz machen / vnnd mit Goldt ůberziehen.

6. Vnnd ſolt jhn ſetzen fůr den Fůrhang / der fůr der Laden des Zeugniß hangt/ vnnd fůr dem Gnadenſtul der auff dem Zeugniß iſt / Von dannen ich dir werde zeugen.

7. Vnnd Aaron ſol drauff räuchern gut räuchwerck / alle morgen/ wenn er die Lampen zuricht.

8. Deſſelbigen gleichen wenn er die Lampen anzůndet zwiſchen Abends/ ſol er ſolch Geruch auch reuchern. Das ſol das täglich Geräuch ſein fůr dem HERREN bey ewren Nachkommen.

9. Jhr ſolt kein frembd Geräuch drauff thun / auch kein Brandopffer / noch Speißopffer / vnnd kein Tranckopffer drauff opffern.

10. Vnnd Aaron ſol auff ſeinen Hörnern verſönen ein mal im Jar/ mit dem Blut des Sönopffers zur verſönung / Solch verſönung ſol järlich ein mal geſchehen bey ewren Nachkommen/ denn das iſt dem HERREN das allerheiligſte.

11. Vnd der HERR redet mit Moſe/ vnd ſprach:

CHAP. XXX.

1. Tu feras auſſi vn autel pour y faire le parfum, & le feras de bois de Sittim.

2. Sa longueur *ſera* d'vne coudee, & ſa largeur d'vne coudee: il ſera quarré: mais ſa hauteur *ſera* de deux coudees, & les cornes *procederont* d'icelui.

3. Tu le couuriras de pur or, tant le deſſus d'icelui, que ſes coſtés tout à l'entour, & ſes cornes: & lui feras vn couronnement d'or tout à l'entour.

4. Tu lui feras auſſi deux aneaux d'or au deſſous de ſon couronnement, à ſes deux coſtés, que tu mettras aux deux coins: leſquels ſeruiront pour y faire paſſer les barres pour le porter auec icelles.

5. Tu feras les barres de bois de Sittim, & les couuriras d'or.

6. Et le mettras deuant le voile, qui *eſt* au deuant de l'Arche du Teſmoignage, à l'endroit du propitiatoire qui *eſt* ſur le Teſmoignage, où ie me trouuerai auec toi.

7. Et Aaron fera ſur icelui parfum de drogues: par chacun matin, quand il accouſtrera les lampes, il y fera le parfum.

8. Auſſi quand Aaron allumera les lampes entre les deux veſpres, il y fera le parfum, *aſſauoir* le parfum continuel deuant l'Eternel en vos aages.

9. Vous n offrirez point ſur icelui aucun parfum eſtranger, ni holocauſte, ni offerte, & ne verſerez nulle aſperſion ſur icelui.

10. Mais Aarõ fera vne fois l'an propitiation ſur les cornes d'icelui. Il fera donques propitiation vne fois l'an ſur icelui en vos aages, du ſang de l'oblation pour le peché, faite pour les propitiations. C'*eſt* ſainctеté treſſaincte à l Eternel.

11. Puis l'Eternel parla à Moyſe, diſant.

ל

12 אֲרֵי תְקַבֵּיל יַת חוּשְׁבַּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִנְיָנֵיהוֹן וְיִתְּנוּן גְּבַר פּוּרְקַן נַפְשֵׁיהּ קֳדָם יְיָ כַּד תִּמְנֵי יַתְהוֹן וְלָא יְהֵי בְהוֹן מוֹתָא כַּד תִּמְנֵי יַתְהוֹן׃

13 דֵּין יִתְּנוּן כָּל דְּעָבַר עַל מִנְיָנַיָּא פַּלְגוּת סִלְעָא בְּסִלְעֵי קוּדְשָׁא עֶשְׂרִין מָעִין סִלְעָא פַּלְגוּת סִלְעָא אַפְרָשׁוּתָא קֳדָם יְיָ׃

14 כָּל דְּעָבַר עַל מִנְיָנַיָּא מִבַּר עֶשְׂרִין שְׁנִין וּלְעֵילָּא יִתֵּן אַפְרָשׁוּתָא קֳדָם יְיָ׃

15 דְּעַתִּיר לָא יַסְגֵּי וּדְמִסְכֵּין לָא יַזְעַר מִפַּלְגוּת סִלְעָא לְמִתַּן יַת אַפְרָשׁוּתָא דַּייָ לְכַפָּרָא עַל נַפְשָׁתֵיכוֹן׃

16 וְתִסַּב יַת כְּסַף כִּפּוּרַיָּא מִן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְתִתֵּן יָתֵיהּ עַל פּוּלְחַן מַשְׁכַּן זִמְנָא וִיהֵי לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְדֻכְרָנָא קֳדָם יְיָ לְכַפָּרָא עַל נַפְשָׁתֵיכוֹן׃

17 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימַר׃

18 וְתַעְבֵּיד כִּיּוֹרָא דִנְחָשָׁא וּבְסִיסֵיהּ דִנְחָשָׁא לְקִידּוּשׁ וְתִתֵּן יָתֵיהּ בֵּין מַשְׁכַּן זִמְנָא וּבֵין מַדְבְּחָא וְתִתֵּן תַּמָּן מַיָּא׃

19 וִיקַדְּשׁוּן אַהֲרֹן וּבְנוֹהִי מִנֵּיהּ יַת יְדֵיהוֹן וְיַת רַגְלֵיהוֹן׃

20 בְּמֵיעַלְהוֹן לְמַשְׁכַּן זִמְנָא יְקַדְּשׁוּן מַיָּא וְלָא יְמוּתוּן אוֹ בְמִקְרַבְהוֹן לְמַדְבְּחָא לְשַׁמָּשָׁא לְאַסָּקָא קֻרְבָּנָא קֳדָם יְיָ׃

21 וִיקַדְּשׁוּן יְדֵיהוֹן וְרַגְלֵיהוֹן וְלָא יְמוּתוּן וּתְהֵי לְהוֹן קְיָם עָלַם לֵיהּ וְלִבְנוֹהִי לְדָרֵיהוֹן

ל

12 כִּי תִשָּׂא אֶת־רֹאשׁ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לִפְקֻדֵיהֶם וְנָתְנוּ אִישׁ כֹּפֶר נַפְשׁוֹ לַיהוָה בִּפְקֹד אֹתָם וְלֹא־יִהְיֶה בָהֶם נֶגֶף בִּפְקֹד אֹתָם׃

13 זֶה יִתְּנוּ כָּל־הָעֹבֵר עַל־הַפְּקֻדִים מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ עֶשְׂרִים גֵּרָה הַשֶּׁקֶל מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל תְּרוּמָה לַיהוָה׃

14 כֹּל הָעֹבֵר עַל־הַפְּקֻדִים מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמָעְלָה יִתֵּן תְּרוּמַת יְהוָה׃

15 הֶעָשִׁיר לֹא־יַרְבֶּה וְהַדַּל לֹא יַמְעִיט מִמַּחֲצִית הַשָּׁקֶל לָתֵת אֶת־תְּרוּמַת יְהוָה לְכַפֵּר עַל־נַפְשֹׁתֵיכֶם׃

16 וְלָקַחְתָּ אֶת־כֶּסֶף הַכִּפֻּרִים מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְנָתַתָּ אֹתוֹ עַל־עֲבֹדַת אֹהֶל מוֹעֵד וְהָיָה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְזִכָּרוֹן לִפְנֵי יְהוָה לְכַפֵּר עַל־נַפְשֹׁתֵיכֶם׃

17 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

18 וְעָשִׂיתָ כִּיּוֹר נְחֹשֶׁת וְכַנּוֹ נְחֹשֶׁת לְרָחְצָה וְנָתַתָּ אֹתוֹ בֵּין־אֹהֶל מוֹעֵד וּבֵין הַמִּזְבֵּחַ וְנָתַתָּ שָׁמָּה מָיִם׃

19 וְרָחֲצוּ אַהֲרֹן וּבָנָיו מִמֶּנּוּ אֶת־יְדֵיהֶם וְאֶת־רַגְלֵיהֶם׃

20 בְּבֹאָם אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד יִרְחֲצוּ־מַיִם וְלֹא יָמֻתוּ אוֹ בְגִשְׁתָּם אֶל־הַמִּזְבֵּחַ לְשָׁרֵת לְהַקְטִיר אִשֶּׁה לַיהוָה׃

21 וְרָחֲצוּ יְדֵיהֶם וְרַגְלֵיהֶם וְלֹא יָמֻתוּ וְהָיְתָה לָהֶם חָק־עוֹלָם לוֹ וּלְזַרְעוֹ לְדֹרֹתָם׃

λ.

12. Ἐὰν λάβῃς τὸν συλλογισμὸν τῶν υἱῶν Ισραὴλ ἐν τῇ ἐπισκοπῇ αὐτῶν, καὶ δώσουσιν ἕκαστος λύτρα περὶ τῆς ψυχῆς αὐτῶν τῷ κυρίῳ, καὶ οὐκ ἔσται ἐν αὐτοῖς πτῶσις ἐν τῇ ἐπισκοπῇ αὐτῶν.

13. Καὶ τοῦτό ἐστιν ὃ δώσουσιν. ὅσοι ἂν παραπορεύωνται τὴν ἐπίσκεψιν, τὸ ἥμισυ τοῦ διδράγμου, κατὰ τὸ δίδραγμον τὸ ἅγιον. εἴκοσι ὀβολοὶ τὸ δίδραγμον, τὸ δὲ ἥμισυ τοῦ διδράγμου εἰσφορὰ κυρίῳ.

14. Πᾶς ὁ παραπορευόμενος εἰς τὴν ἐπίσκεψιν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, δώσουσι τὴν εἰσφορὰν κυρίῳ.

15. Ὁ πλουτῶν οὐ προσθήσει, καὶ ὁ πενόμενος οὐκ ἐλαττονήσει ἀπὸ τοῦ ἡμίσεως τοῦ διδράγμου ἐν τῷ διδόναι τὴν εἰσφορὰν κυρίῳ, περὶ τῶν υἱῶν Ισραήλ. ἐξιλάσασθαι περὶ τῶν ψυχῶν ὑμῶν.

16. Καὶ λήψῃ τὸ ἀργύριον τῆς εἰσφορᾶς περὶ τῶν υἱῶν Ισραήλ, καὶ δώσεις αὐτὸ εἰς τὸ κάτεργον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἔσται τοῖς υἱοῖς Ισραὴλ μνημόσυνον ἐναντι κυρίου, ἐξιλάσασθαι περὶ τῶν ψυχῶν ὑμῶν.

17. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων.

18. Ποίησον λουτῆρα χαλκοῦν, καὶ βάσιν αὐτοῦ χαλκῆν ὥστε νίπτεσθαι, καὶ θήσεις αὐτὸν ἀνὰ μέσον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ θυσιαστηρίου. Καὶ ἐκχεεῖς εἰς αὐτὸν ὕδωρ.

19. Καὶ νίψεται Ααρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐξ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ τοὺς πόδας.

20. Ὅταν εἰσπορεύωνται εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, νίψονται ὕδατι, καὶ οὐ μὴ ἀποθάνωσιν. ἢ ὅταν προσπορεύωνται πρὸς τὸ θυσιαστήριον λειτουργεῖν, καὶ ἀναφέρειν τὰ ὁλοκαυτώματα κυρίῳ.

21. Νίψονται τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας ὕδατι, ὅταν εἰσπορεύωνται εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, ἵνα μὴ ἀποθάνωσι. καὶ ἔσται αὐτοῖς νόμιμον αἰώνιον αὐτῷ, καὶ ταῖς γενεαῖς αὐτοῦ μετ᾽ αὐτὸν

CAP. XXX.

12. Quando tuleris ſummã filiorum Iſraël iuxta numerum, dabunt ſinguli pretium pro animabus ſuis Domino, & non erit plaga in eis, cùm fuerint recenſiti.

13. Hoc autem dabit omnis qui tranſit ad nomen, dimidium ſicli iuxta menſuram templi. Siclus, viginti obolos habet. Media pars ſicli offeretur Domino.

14. Qui habetur in numero, à viginti annis & ſuprà, dabit pretium.

15. Dives non addet ad medium ſicli, & pauper nihil minuet.

16. Suſceptamq; pecuniam, quæ collata eſt à filiis Iſraël, trades in uſus tabernaculi teſtimonii, ut ſit monumentum eorum coram Domino, & propitietur animabus eorum.

17. Locutuſq; eſt Dominus ad Moyſen, dicens.

18. Facies & labium æneum cum baſi ſua ad lavandum: poneſq; illud inter tabernaculum teſtimonii & altare.

19. Et miſſa aqua lavabunt in ea Aaron, & filii eius manus ſuas ac pedes.

20. Quando ingreſſuri ſunt tabernaculum teſtimonii, & quando acceſſuri ſunt ad altare, ut offerant in eo thymiama Domino.

21. Ne forte moriantur. legitimum ſempiternum erit ipſi & ſemini eius per ſucceſſiones.

Das XXX. Capitel.

12. Wenn du die häupt der kinder Jſrael zehleſt/ ſo ſol ein jeglicher dem HERREN geben die verſöhnung ſeiner ſeele/ auff daß jnen nicht eine plage widerfare/ Wenn ſie gezehlet werden.

13. Es ſoll aber ein jedlicher/ der mit inn der zal iſt/ ein halben Sekel geben/ nach dem Sekel des Heiligthumbs. Ein Sekel gilt zweintzig Gera. Solcher halber Sekel ſol das Hebopffer des HERRN ſein.

14. Wer in der zal iſt/ von zweintzig Jaren vnnd drůber der ſoll ſolch Hebopffer dem HERRN geben.

15. Der reiche ſol nicht mehr geben/ vnnd der arme nicht weniger/ an dem halben Sekel/ den man dem HErrn zur Hebe gibt/ fůr die verſönung jhrer ſeelen.

16. Vnnd du ſolt ſolch gelt der verſöhnung nemen von den kindern Jſrael/ vnnd an den Gottesdienſt der Hůtten des Stiffts legen/ daß es ſey den kindern Jſrael ein Gedechtniß fůr dem HERRN/ daß er ſich vber jhre ſeele verſöhnen laſſe.

17. Vnd der HERR redet mit Moſe/ vnd ſprach:

18. Du ſolt auch ein ehern Handfaß machen/ mit eim ehern fuß/ zu waſchen. Vnd ſolts ſetzen zwiſchen der Hůtten des Stiffts vnnd dem Altar/ vnd waſſer darein thun.

19. Daß Aaron vnnd ſeine ſöhne jhre hende vnnd fůſſe darauß waſchen.

20. Wenn ſie inn die Hůtten des Stiffts gehen/ oder zum Altar/ daß ſie dienen mit räuchen/ einem feuer des HERRN.

21. Auff daß ſie nicht ſterben. Das ſoll ein ewige weiſe ſein/ jm vnd ſeinem Samen bey jren nachkommen.

CHAP. XXX.

12. Quãd tu leveras la ſomme des enfans d’Iſrael, ſelon leur nombre, ils donneront chacun la redemption de leur perſonne à l’Eternel, quand tu en feras le denombrement: & n’y aura point de playe en eux quand tu en feras le denombrement.

13. Tous ceux qui paſſeront par le denombrement, donneront ceci, *aſſauoir* demi ſicle, ſelon le ſicle du ſanctuaire, *qui eſt* de vingt oboles: le demi ſicle donc *ſera* l’oblation à l’Eternel.

14. Tous ceux qui paſſerõt par le denombremẽt depuis vingt ans & au deſſus, donnerõt l’oblation à l’Eternel.

15. Le riche n’augmentera riẽ, & le poure ne diminuera rien du demi ſicle, quand ils donneront l’oblation à l’Eternel pour ſeruir de propitiation pour vos perſonnes.

16. Tu prendras donques des enfans d’Iſrael, l’argent des propitiations, & l’appliqueras à l’œuure du tabernacle d’aſſignation: ſi ſera pour memorial aux enfans d’Iſrael, deuant l’Eternel, pour ſeruir de propitiation pour vos perſonnes.

17. Dauantage l’Eternel parla à Moyſe, diſant.

18. Fai auſſi vne cuue d’airain, & ſon ſoubaſſement d’airain, pour lauer, laquelle tu mettras entre le tabernacle d’aſſignation, & l’autel: & mettras de l’eau dedans.

19. Et Aaron & ſes fils en laueront leurs mains & leurs pieds.

20. Quand ils entreront au tabernacle d’aſſignation, ils ſe laueront d’eau, afin qu’ils ne meurẽt, & quand ils s’approcheront de l’autel pour faire le ſeruice, afin de faire fumer l’offrande faite par feu à l’Eternel.

21. Ils laueront donc leurs pieds & leurs mains, afin qu’ils ne meurent: ce leur ſera vne ordonnance perpetuelle, tant à Aaron, qu’à ſa poſterité en leurs aages.

ל

22 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃

23 וְאַתְּ סַב לָךְ בּוּסְמִין רֵישָׁא מֹרָא דַכְיָא מַתְקַל חֲמֵשׁ מְאָה וְקִנְּמָן בְּשָׂם פַּלְגוּתֵיהּ מַתְקַל מָאתָן וְחַמְשִׁין וּקְנֵה בּוּסְמָא מַתְקַל מָאתָן וְחַמְשִׁין׃

24 וּקְצִיעֲתָא מַתְקַל חֲמֵשׁ מְאָה בְּסִלְעֵי קֻדְשָׁא וּמְשַׁח זֵיתָא מְלֵי הִינָא׃

25 וְתַעְבֵּיד יָתֵיהּ מְשַׁח רְבוּת קוּדְשָׁא בּוּסֶם מְבַסָּם עוֹבַד בּוּסְמָנוּ מְשַׁח רְבוּת קוּדְשָׁא יְהֵי׃

26 וּתְרַבֵּי בֵיהּ יַת מַשְׁכַּן זִמְנָא וְיַת אֲרוֹנָא דְסַהֲדוּתָא׃

27 וְיַת פָּתוֹרָא וְיַת כָּל מָנוֹהִי וְיַת מְנַרְתָּא וְיַת מָנָהָא וְיַת מַדְבְּחָא דִקְטוֹרֶת בּוּסְמַיָּא׃

28 וְיַת מַדְבְּחָא דַעֲלָתָא וְיַת כָּל מָנוֹהִי וְיַת כִּיּוֹרָא וְיַת בְּסִיסֵיהּ׃

29 וּתְקַדֵּישׁ יַתְהוֹן וִיהוֹן קֹדֶשׁ קֻדְשִׁין כָּל דְּיִקְרַב בְּהוֹן יִתְקַדָּשׁ׃

30 וְיַת אַהֲרֹן וְיַת בְּנוֹהִי תְּרַבֵּי וּתְקַדֵּישׁ יַתְהוֹן לְשַׁמָּשָׁא קֳדָמָי׃

31 וְעִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּמַלֵּיל לְמֵימָר מְשַׁח רְבוּת קוּדְשָׁא יְהֵי דֵין קֳדָמַי לְדָרֵיכוֹן׃

32 עַל בִּשְׂרָא דֶאֱנָשָׁא לָא יִתְּסָךְ וּבִדְמוּתֵיהּ לָא תַעְבְּדוּן כְּוָתֵיהּ קוּדְשָׁא הוּא קוּדְשָׁא יְהֵי לְכוֹן׃

33 גְּבַר דִּיבַסֵּם כְּוָתֵיהּ וּדְיִתֵּן מִינֵּיהּ עַל חִילוֹנָי וְיִשְׁתֵּיצֵי מֵעַמֵּיהּ׃

34 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה סַב לָךְ בּוּסְמִין נְטוֹפָא וְטוּפְרָא וְחֶלְבְּנְתָּא בּוּסְמִין וּלְבוּנְתָא דַכְיְתָא מַתְקַל בְּמַתְקַל יְהֵי׃

35 וְתַעְבֵּיד יָתַהּ קְטוֹרֶת בּוּסְמִין בּוּסֶם עוֹבַד בּוּסְמָנוּ מְעָרַב דְּכֵי לְקוּדְשָׁא׃

ל

22 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

23 וְאַתָּה קַח־לְךָ בְּשָׂמִים רֹאשׁ מָר־דְּרוֹר חֲמֵשׁ מֵאוֹת וְקִנְּמָן־בֶּשֶׂם מַחֲצִיתוֹ חֲמִשִּׁים וּמָאתָיִם וּקְנֵה־בֹשֶׂם חֲמִשִּׁים וּמָאתָיִם׃

24 וְקִדָּה חֲמֵשׁ מֵאוֹת בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ וְשֶׁמֶן זַיִת הִין׃

25 וְעָשִׂיתָ אֹתוֹ שֶׁמֶן מִשְׁחַת־קֹדֶשׁ רֹקַח מִרְקַחַת מַעֲשֵׂה רֹקֵחַ שֶׁמֶן מִשְׁחַת־קֹדֶשׁ יִהְיֶה׃

26 וּמָשַׁחְתָּ בוֹ אֶת־אֹהֶל מוֹעֵד וְאֵת אֲרוֹן הָעֵדֻת׃

27 וְאֶת־הַשֻּׁלְחָן וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו וְאֶת־הַמְּנֹרָה וְאֶת־כֵּלֶיהָ וְאֵת מִזְבַּח הַקְּטֹרֶת׃

28 וְאֶת־מִזְבַּח הָעֹלָה וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו וְאֶת־הַכִּיֹּר וְאֶת־כַּנּוֹ׃

29 וְקִדַּשְׁתָּ אֹתָם וְהָיוּ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים כָּל־הַנֹּגֵעַ בָּהֶם יִקְדָּשׁ׃

30 וְאֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־בָּנָיו תִּמְשָׁח וְקִדַּשְׁתָּ אֹתָם לְכַהֵן לִי׃

31 וְאֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לֵאמֹר שֶׁמֶן מִשְׁחַת־קֹדֶשׁ יִהְיֶה זֶה לִי לְדֹרֹתֵיכֶם׃

32 עַל־בְּשַׂר אָדָם לֹא יִיסָךְ וּבְמַתְכֻּנְתּוֹ לֹא תַעֲשׂוּ כָּמֹהוּ קֹדֶשׁ הוּא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם׃

33 אִישׁ אֲשֶׁר יִרְקַח כָּמֹהוּ וַאֲשֶׁר יִתֵּן מִמֶּנּוּ עַל־זָר וְנִכְרַת מֵעַמָּיו׃

34 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה קַח־לְךָ סַמִּים נָטָף וּשְׁחֵלֶת וְחֶלְבְּנָה סַמִּים וּלְבֹנָה זַכָּה בַּד בְּבַד יִהְיֶה׃

35 וְעָשִׂיתָ אֹתָהּ קְטֹרֶת רֹקַח מַעֲשֵׂה רוֹקֵחַ מְמֻלָּח טָהוֹר קֹדֶשׁ׃

λʹ.

22. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων.

23. Καὶ σὺ λάβε ἡδύσματα, τὸ ἄνθος σμύρνης ἐκλεκτῆς πεντακοσίους σίκλους, καὶ κινναμώμου εὐώδους τὸ ἥμισυ τούτου διακοσίους καὶ πεντήκοντα σίκλους, καὶ καλάμου εὐώδους διακοσίους πεντήκοντα.

24. Καὶ ἴρεως πεντακοσίους σίκλους τοῦ ἁγίου, καὶ ἔλαιον ἐξ ἐλαιῶν εἶν.

25. Καὶ ποιήσεις αὐτὸ ἔλαιον χρίσμα ἅγιον, μύρον μυρεψικὸν τέχνῃ μυρεψοῦ. ἔλαιον χρίσμα ἅγιον ἔσται.

26. Καὶ χρίσεις ἐξ αὐτοῦ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου. (καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς.)

27. Καὶ τὴν τράπεζαν, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς. καὶ τὴν λυχνίαν καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς. καὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ θυμιάματος.

28. καὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν ὁλοκαυτωμάτων, καὶ πάντα αὐτοῦ τὰ σκεύη. καὶ τὸν λουτῆρα, καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ.

29. Καὶ ἁγιάσεις αὐτά, καὶ ἔσται ἅγια τῶν ἁγίων. πᾶς ὁ ἁπτόμενος αὐτῶν, ἁγιασθήσεται.

30. Καὶ Ααρών, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ χρίσεις, καὶ ἁγιάσεις αὐτοὺς ἱερατεύειν μοι.

31. Καὶ τοῖς υἱοῖς Ισραὴλ λαλήσεις λέγων· ἔλαιον ἄλειμμα χρίσεως ἅγιον ἔσται τοῦτο ὑμῖν εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν.

32. Επὶ σάρκα ἀνθρώπου οὐ χρισθήσεται, καὶ κατὰ τὴν σύνθεσιν ταύτην οὐ ποιήσετε ὑμῖν ἑαυτοῖς ὡσαύτως. ἅγιόν ἐστι, καὶ ἁγίασμα ἔσται ὑμῖν.

33. Ὃς ἂν ποιήσῃ ὡσαύτως, καὶ ὃς ἂν δῷ ἀπ᾽ αὐτοῦ ἀλλογενεῖ, ἐξολοθρευθήσεται ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.

34. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λάβε σεαυτῷ ἡδύσματα, στακτήν, καὶ ὄνυχα, καὶ χαλβάνην ἡδυσμοῦ, καὶ λίβανον διαφανῆ. ἴσον ἴσῳ ἔσται.

35. Καὶ ποιήσουσιν αὐτὸ θυμίαμα μυρεψικὸν ἔργον μυρεψοῦ συνθέσεως, καθαρόν, ἔργον ἅγιον.

CAP. XXX.

22. Locutusq; eſt Dominus ad Moyſen, dicens.

23. Sume tibi aromata, primæ myrrhæ & electæ quingentos ſiclos, & cinnamomi medium, id eſt ducentos quinquaginta ſiclos, calami ſimiliter ducentos quinquaginta.

24. Caſiæ autem quingentos ſiclos in pondere ſanctuarii, olei de olivetis menſuram hin:

25. Facieſq; unctionis oleum ſanctum, unguentum compoſitum opere unguentarii.

26. Et unges ex eo tabernaculum teſtimonii, & arcam teſtamenti.

27. Menſamque cum vaſis ſuis, candelabrum, & vtenſilia eius, altaria thymiamatis.

28. Et holocauſti, & univerſam ſupellectilem quæ ad cultum eorum pertinet.

29. Sanctificabiſq; omnia, & erunt Sancta ſanctorum: qui tetigerit ea, ſanctificabitur.

30. Aaron & filios eius unges, ſanctificabiſq; eos, ut ſacerdotio fungantur mihi.

31. Filiis quoque Iſraël dices, Hoc oleum unctionis ſanctum erit mihi in generationes veſtras.

32. Caro hominis non ungetur ex eo, & iuxta compoſitionem eius non facietis aliud, quia ſanctificatum eſt, & ſanctura erit vobis.

33. Homo quicunque tale compoſuerit, & dederit ex eo alieno, exterminabitur de populo ſuo.

34. Dixitque Dominus ad Moyſen, Sume tibi aromata, ſtacten & onychã galbanum boni odoris, & thus lucidiſſimum, æqualis ponderis erunt omnia:

35. Facieſq; thymiama compoſitum opere unguentarii, miſtum diligenter, & purum, & ſanctificatione digniſſimum.

Das XXX. Capitel.

22. Vnnd der HERR redet mit Möſe/ vnd ſprach:

23. Nimm zu dir die beſten Specerey/ die edelſten Myrrhen/ fünffhundert (Sekel) vnd Cinamet die helffte ſo vil/ zwey hundert vnd funfftzig. Vnd Kalmes auch zwey hundert vnd funfftzig.

24. Vnnd Caſien fünff hundert/ nach dem Sekel des Heiligthumbs/ vnd öle von ölbaum ein Hin.

25. Vnnd mache ein Heiliges Salböle nach der Apotecker kunſt.

26. Vnd ſolt damit ſalben die Hütten des Stiffts/ vnd die Laden des Zeugniß.

27. Den Tiſch mit alle ſeinem gerete/ den Leuchter mit ſeinem gerete/ den Reuchaltar.

28. Den Brandopffers altar mit alle ſeinem gerete/ vnnd das Handfaß mit ſeinem fuß.

29. Vnd ſolt ſie alſo weihen/ daß ſie das allerheiligſt ſeyen/ Denn wer ſie anrüren will/ der ſoll geweihet ſein.

30. Aaron vnd ſeine Söhne ſolt du auch ſalben/ vnnd ſie mir zu Prieſter weihen.

31. Vnnd ſolt mit den kindern Iſrael reden/ vnnd ſprechen: Diß öl ſol mir ein heilige Salbe ſein bey euren nachkommen.

32. Auff menſchen leib ſolls nicht gegoſſen werden/ Solt auch ſeines gleichen nicht machen/ denn es iſt heilig/ darumb ſols euch heilig ſein.

33. Wer ein ſolchs macht/ oder einem andern davon gibt/ der ſoll von ſeinem volck außgerottet werden.

34. Vnnd der HERR ſprach zu Moſe: Nimm zu dir ſpecerey/ Balſam/ Stackten/ Galben vnnd reinen Weyrauch/ eins ſo vil als des andern.

35. Vnd mache Reuchwerck drauß/ nach Apotecker kunſt/ gemenget/ das es rein vnd heilig ſey.

CHAP. XXX.

22. L'Eternel parla auſſi à Moyſe, diſant.

23. Pren des choſes aromatiques les plus exquiſes: de la franche myrrhe à cinq cens *ſicles*: du cinnamome odoriferant à la moitié, *aſſauoir* deux cens cinquante: & du roſeau aromatique deux cens cinquante:

24. De caſia cinq cens *ſicles*, ſelon le ſicle du Sanctuaire: & vn Hin d huile d'oliue:

25. Et en feras de l'huile pour l'onction ſaincte, en oignement mixtionné par art de parfumeur: *ce* ſera l'huile de l'onction ſaincte.

26. Puis tu en oindras le tabernacle d'aſſignation, & l'Arche du Teſmoignage:

27. La table & tous ſes vtenſiles, le chandelier & les vtenſiles d'icelui, & l'autel du parfum:

28. Et l'autel des holocauſtes, & tous ſes vtenſiles, la cuue & ſon ſoubaſſement.

29. Par ainſi tu les ſanctifieras, & ils ſeront ſaincteté treſſaincte: tout ce qui les attouchera, ſera ſainct.

30. Tu oindras auſſi Aarõ & ſes fils, & les ſanctifieras pour m'exercer la ſacrificature.

31. Dauantage tu parleras aux enfans d'Iſrael, diſant, Ce me ſera vne huile de ſaincte onction en vos aages.

32. On n'oindra point *d'icelle* la chair d'aucun homme: & ne ferez point de cõpoſition ſemblable à icelle: elle *eſt* ſaincte: elle vous ſera ſaincte.

33. Quiconque compoſera oignemẽt ſemblable, & qui mettra d'icelui ſur vn autre, ſera retranché d'entre ſes peuples.

34. Itẽ, l'Eternel dit à Moyſe, Pren des drogues, *aſſauoir* Stacte, Onyche, Galbanum, le tout preparé, & de l'encẽs pur: le tout en poids egal.

35. Et en feras vn parfum aromatique ſelon l'art de parfumeur, confit, pour eſtre pur & ſainct.

ל

36 וְתִשְׁחוֹק מִינַּהּ וְתַדִּיק וְתִתֵּן מִינַּהּ קֳדָם סַהֲדוּתָא בְּמַשְׁכַּן זִמְנָא דְּאִיזָּמֵין (מֵימְרִי) לָךְ תַּמָּן קֹדֶשׁ קוּדְשִׁין תְּהֵי לְכוֹן׃

37 וּקְטוֹרֶת בּוּסְמִין דְּתַעְבֵּיד בִּדְמוּתַהּ לָא תַעְבְּדוּן לְכוֹן קוּדְשָׁא תְּהֵי לָךְ קֳדָם יְיָ׃

38 גְּבַר דְּיַעְבֵּיד דִּכְוָתַהּ לְאָרָחָא בַּהּ וְיִשְׁתֵּיצֵי מֵעַמֵּיהּ׃

ל

36 וְשָׁחַקְתָּ מִמֶּנָּה הָדֵק וְנָתַתָּה מִמֶּנָּה לִפְנֵי הָעֵדֻת בְּאֹהֶל מוֹעֵד אֲשֶׁר אִוָּעֵד לְךָ שָׁמָּה קֹדֶשׁ קָדָשִׁים תִּהְיֶה לָכֶם׃

37 וְהַקְּטֹרֶת אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה בְּמַתְכֻּנְתָּהּ לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם קֹדֶשׁ תִּהְיֶה לְךָ לַיהֹוָה׃

38 אִישׁ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה כָמוֹהָ לְהָרִיחַ בָּהּ וְנִכְרַת מֵעַמָּיו׃

λ.

36. Καὶ συγκόψεις ἐκ τούτων λεπτὸν, καὶ θήσεις ἀπέναντι τῶν μαρτυρίων ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, ὅθεν γνωσθήσομαί σοι ἐκεῖθεν. ἅγιον τῶν ἁγίων ἔσται ὑμῖν θυμίαμα.

37. Κατὰ τὴν σύνθεσιν ταύτην οὐ ποιήσετε ὑμῖν ἑαυτοῖς. ἁγίασμα ἔσται ὑμῖν κυρίῳ.

38. Ὃς ἂν ποιήσῃ ὡσαύτως, ὥστε ὀσφραίνεσθαι ἐν αὐτῷ, ἀπολεῖται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.

לא

1 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימַר׃

2 חֲזִי דְּרַבֵּיתִי בְּשׁוּם בְּצַלְאֵל בַּר אוּרִי בַּר חוּר לְשִׁבְטָא דִיהוּדָה׃

3 וְאַשְׁלְמֵית עִמֵּיהּ רוּחָא מִן קֳדָם יְיָ בְּחָכְמְתָא וּבְסָכְלְתָנוּ וּבְמַדַּע וּבְכָל עִיבִידָא׃

4 לְאַלָּפָא אוּמְנָוָן לְמֶעְבַּד בְּדַהֲבָא וּבְכַסְפָּא וּבִנְחָשָׁא׃

5 וּבְאוּמָנוּת אֶבֶן טָבָא לְאַשְׁלָמָא וּבְנַגָּרוּת אָעָא לְמֶעְבַּד בְּכָל עִיבִידְתָּא׃

6 וַאֲנָא הָא יְהָבֵית עִמֵּיהּ יָת אָהֳלִיאָב בַּר אֲחִיסָמָךְ לְשִׁבְטָא דְדָן וּבְלֵב כָּל חַכִּימֵי לִבָּא יְהָבֵית חָכְמְתָא וְיַעְבְּדוּן יָת כָּל דְּפַקֵּידְתָּךְ׃

7 יָת מַשְׁכַּן זִמְנָא וְיָת אֲרוֹנָא לְסַהֲדוּתָא וְיָת כַּפּוּרְתָּא דַּעֲלוֹהִי וְיָת כָּל מָנֵי מַשְׁכְּנָא׃

8 וְיָת פָּתוֹרָא וְיָת מָנוֹהִי וְיָת מְנַרְתָּא דַּכְיְתָא וְיָת כָּל מָנַהָא וְיָת מַדְבַּח קְטוֹרֶת בּוּסְמִין׃

לא

1 וַיְדַבֵּר יְהֹוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

2 רְאֵה קָרָאתִי בְשֵׁם בְּצַלְאֵל בֶּן־אוּרִי בֶן־חוּר לְמַטֵּה יְהוּדָה׃

3 וָאֲמַלֵּא אֹתוֹ רוּחַ אֱלֹהִים בְּחָכְמָה וּבִתְבוּנָה וּבְדַעַת וּבְכָל־מְלָאכָה׃

4 לַחְשֹׁב מַחֲשָׁבֹת לַעֲשׂוֹת בַּזָּהָב וּבַכֶּסֶף וּבַנְּחֹשֶׁת׃

5 וּבַחֲרֹשֶׁת אֶבֶן לְמַלֹּאת וּבַחֲרֹשֶׁת עֵץ לַעֲשׂוֹת בְּכָל־מְלָאכָה׃

6 וַאֲנִי הִנֵּה נָתַתִּי אִתּוֹ אֵת אָהֳלִיאָב בֶּן־אֲחִיסָמָךְ לְמַטֵּה־דָן וּבְלֵב כָּל־חֲכַם־לֵב נָתַתִּי חָכְמָה וְעָשׂוּ אֵת כָּל־אֲשֶׁר צִוִּיתִךָ׃

7 אֵת אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת־הָאָרֹן לָעֵדֻת וְאֶת־הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר עָלָיו וְאֵת כָּל־כְּלֵי הָאֹהֶל׃

8 וְאֶת־הַשֻּׁלְחָן וְאֶת־כֵּלָיו וְאֶת־הַמְּנֹרָה הַטְּהֹרָה וְאֶת־כָּל־כֵּלֶיהָ וְאֵת מִזְבַּח הַקְּטֹרֶת׃

ΚΕΦΑΛ. λά.

1. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων.

2. Ἰδοὺ ἀνακέκληκα ἐξ ὀνόματος τὸν Βεσελεὴλ τὸν τοῦ οὐρὶ υἱοῦ ὢρ, ἐκ τῆς φυλῆς ἰούδα.

3. Καὶ ἀνέπλησα αὐτὸν πνεῦμα θεῖον σοφίας, καὶ συνέσεως, καὶ ἐπιστήμης ἐν παντὶ ἔργῳ.

4. Διανοεῖσθαι, καὶ ἀρχιτεκτονεῖν, ἐργάζεσθαι τὸ χρυσίον, καὶ τὸ ἀργύριον, καὶ τὸν χαλκὸν, καὶ τὴν ὑάκινθον, καὶ τὴν πορφύραν, καὶ τὸ κόκκινον τὸ νηστὸν, καὶ τὴν βύσσον τὴν κεκλωσμένην.

5. Καὶ τὰ λιθουργικὰ εἰς τὰ ἔργα, καὶ τὰ τεκτονικὰ τῶν ξύλων ἐργάζεσθαι κατὰ πάντα τὰ ἔργα.

6. Καὶ ἐγὼ δέδωκα αὐτῷ, καὶ τὸν ἐλιὰβ τὸν τοῦ ἀχισαμὰχ ἐκ φυλῆς δάν. καὶ παντὶ συνετῷ καρδίᾳ δέδωκα σύνεσιν. καὶ ποιήσουσι, καὶ ποιήσουσι πάντα ὅσα συνέταξά σοι.

7. Τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης, καὶ τὸ ἱλαστήριον τὸ ἐπ' αὐτῆς, καὶ τὴν διασκευὴν τῆς σκηνῆς.

8. Καὶ τὴν τράπεζαν, καὶ τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τὴν λυχνίαν τὴν καθαρὰν, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς. καὶ θυσιαστήριον τοῦ θυμιάματος.

CAP. XXX.

36. Cumq́; in tenuiſſimum pulverem univerſa contuderis, pones ex eo coram tabernaculo teſtimonii in quo loco apparebo tibi. Sanctum ſanctorum erit vobis thymiama.

37. Talem compoſitionem non facietis in uſus veſtros, quia ſanctum eſt Domino.

38. Homo quicunque fecerit ſimile, ut odore illius perfruatur, peribit de populis ſuis.

CAP. XXXI.

1. Locutuſq́; eſt Dominus ad Moyſen, dicens.

2. Ecce, vocavi ex nomine Beſeleel filium Vri filii Hur de tribu Iuda.

3. Et implevi eum ſpiritu Dei, ſapientia, & intelligentia, & ſcientia in omni opere.

4. Ad excogitandum quidquid fabrefieri poteſt ex auro, & argento, &ære.

5. Marmore, & gemmis, & diverſitate lignorum.

6. Dediq́; ei ſocium Ooliab filium Achiſamech de tribu Dan. Et in corde omnis eruditi poſui ſapientiam: ut faciant cuncta quæ præcepi tibi.

7. Tabernaculum fœderis, & arcam teſtimonii, & propitiatorium quod ſuper eam eſt, & cuncta vaſa tabernaculi.

8. Menſamq́; & vaſa eius, candelabrum puriſſimum cum vaſis ſuis, & altaria thymiamatis.

Das XXX. Capitel.

36. Vnd ſolts zu pulver ſtoſſen / vnd ſolt deſſelben thun fůr das Zeugniß in der Hůtten des Stiffts / von dannen ich dir zeugen werde / das ſoll euch das allerheiligſt ſein.

37. Vnnd diß gleichen Reuchwerck ſolt jhr euch nicht machen / ſondern es ſol dir heilig ſein dem HERREN.

38. Wer ein ſolches machen wird / daß er damit räuche / der wird außgerottet werden von ſeinem volck.

Das XXXI. Capitel.

VNd der HERR redet mit Moſe / vnd ſprach:

2. Sihe / Jch hab mit namen beruffen Bezaleel / den ſon Vri / des ſohns Hur / vom ſtamm Juda.

3. Vnnd hab jhn erfůllet mit dem Geiſt Gottes / mit weißheit vnnd verſtandt vnd erkenntniß.

4. Vnd mit allerley werck kůnſtlich zu arbeiten am Goldt / Silber / Ertz.

5. Kůnſtlich ſtein zuſchneiden / vnnd einzuſetzen / vnd kůnſtlich zimmern am holtz zu machen allerley werck.

6. Vnd ſihe / Jch hab jhm zugegeben Ahaliab den ſohn Ahiſamach / vom ſtamm Dan / vnd hab allerley Weiſen die weißheit ins hertz gegeben / daß ſie machen ſollen alles was ich dir geboten habe.

7. Die hůtte des Stiffts / die Lade des zeugniß / den Gnadenſtul drauff / vnd alle gerete der Hůtten.

8. Den Tiſch vnnd ſein gerethe / den feinen Leuchter vnnd alle ſein gerethe: Den Reuchaltar.

CHAP. XXX.

36. Et quand tu l'auras pilé bien menu, tu en mettras au tabernacle d'aſſignation deuant le Teſmoignage, où ie me trouuerai auec toi. *Ce* vous ſera ſaincteté treſſaincte.

37. Et quãt à ce parfum que tu feras, vous ne vous en ferez point de ſemblable cõpoſition. *Ce*te ſera ſainctetè à l'Eternel.

38. Quiconque en aura fait de ſemblable pour le flairer, ſera retranché d'entre les peuples.

CHAP. XXXI.

1. Item, l'Eternel parla à Moyſe, diſant.

2. Regarde, i'ai appelé par *ſon* nom Betſaleel le fils d'Vri, fils de Hur, de la tribu de Iuda:

3. Lequel i'ai rempli de l'Eſprit de Dieu, en ſageſſe, en intelligence, en ſcience, & en tout artifice.

4. Pour imaginer inuentions à beſongner en or, en argent & en airain:

5. En artifice de pierrerie pour les mettre en œuure, & en artifice de bois, pour en beſongner en toute ſorte d'ouurage.

6. Et voici, ie lui ai donné pour compagnon Aholiab fils d'Ahiſamac, de la tribu de Dan: & ſi ai mis ſcience au cœur de tout homme d'eſprit, afin qu'ils facent toutes les choſes que ie t'ai commandees:

7. Aſſauoir, le tabernacle d'aſſignation, l'Arche du Teſmoignage, & le propitiatoire qui *ſera* ceſſus, & tous les vtenſiles du tabernacle.

8. Item, la table & tous ſes vtenſiles, & le chandelier pur, & tous ſes vtenſiles, & l'autel du parfum.

לא

9 וְיַת מַדְבְּחָא דַעֲלָתָא וְיַת כָּל מָנוֹהִי וְיַת כִּיּוֹרָא וְיַת בְּסִיסֵיהּ׃

10 וְיַת לְבוּשֵׁי שִׁמּוּשָׁא וְיַת לְבוּשֵׁי קוּדְשָׁא ל לְאַהֲרֹן כַּהֲנָא וְיַת לְבוּשֵׁי בְּנוֹהִי לְשַׁמָּשָׁא׃

11 וְיַת מִשְׁחָא דִרְבוּתָא וְיַת קְטוֹרֶת בּוּסְמַיָּא לְקוּדְשָׁא כְּכָל דְּפַקֵּדְתָּךְ יַעְבְּדוּן׃

12 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה לְמֵימָר׃

13 וְאַתְּ מַלֵּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֵימָר בְּרַם יַת יוֹמֵי שַׁבַּיָּא דִילִי תִּטְּרוּן אֲרֵי אָת הִיא בֵּין (מֵימְרִי) וּבֵינֵיכוֹן לְדָרֵיכוֹן לְמִידַּע אֲרֵי אֲנָא יְיָ מְקַדִּשְׁכוֹן׃

14 וְתִטְּרוּן יַת שַׁבְּתָא אֲרֵי קוּדְשָׁא הִיא לְכוֹן דִּיחַלְּלִינַּהּ אִתְקְטָלָא יִתְקְטֵיל אֲרֵי כָּל דְּיַעְבֵּיד בַּהּ עִיבִדְתָּא וְיִשְׁתֵּיצֵי אֱינָשָׁא הַהוּא מִגּוֹ עַמֵּיהּ׃

15 שִׁתָּא יוֹמִין תִּתְעֲבֵיד עִיבִדְתָּא וּבְיוֹמָא שְׁבִיעָאָה שְׁבַת שַׁבְּתָא קֻדְשָׁא קֳדָם יְיָ כָּל דְּיַעְבֵּיד עִיבִידְתָּא בְּיוֹמָא דְשַׁבְּתָא אִתְקְטָלָא יִתְקְטֵיל׃

16 וְיִטְּרוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יַת שַׁבְּתָא לְמֶעְבַּד יַת שַׁבְּתָא לְדָרֵיהוֹן קְיָם עָלַם׃

17 בֵּין (מֵימְרִי) וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אָת הִיא לְעָלַם אֲרֵי בְּשִׁתָּא יוֹמִין עֲבַד יְיָ יַת שְׁמַיָּא וְיַת אַרְעָא וּבְיוֹמָא שְׁבִיעָאָה שְׁבַת וְנָח׃

18 וִיהַב לְמֹשֶׁה כַּד שֵׁיצִי לְמַלָּלָא עִמֵּיהּ בְּטוּרָא דְסִינַי תְּרֵין לוּחֵי סַהֲדוּתָא לוּחֵי אַבְנָא כְּתִיבִין ב בְּאֶצְבְּעָא דַיְיָ׃

לא

9 וְאֶת־מִזְבַּח הָעֹלָה וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו וְאֶת־הַכִּיֹּר וְאֶת־כַּנּוֹ׃

10 וְאֵת בִּגְדֵי הַשְּׂרָד וְאֶת־בִּגְדֵי הַקֹּדֶשׁ לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן וְאֶת־בִּגְדֵי בָנָיו לְכַהֵן׃

11 וְאֵת שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְאֶת־קְטֹרֶת הַסַּמִּים לַקֹּדֶשׁ כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוִּיתְךָ יַעֲשׂוּ׃

12 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

13 וְאַתָּה דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אַךְ אֶת־שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמֹרוּ כִּי אוֹת הִוא בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם לְדֹרֹתֵיכֶם לָדַעַת כִּי אֲנִי יְהוָה מְקַדִּשְׁכֶם׃

14 וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־הַשַּׁבָּת כִּי קֹדֶשׁ הִוא לָכֶם מְחַלְלֶיהָ מוֹת יוּמָת כִּי כָּל־הָעֹשֶׂה בָהּ מְלָאכָה וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִקֶּרֶב עַמֶּיהָ׃

15 שֵׁשֶׁת יָמִים יֵעָשֶׂה מְלָאכָה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן קֹדֶשׁ לַיהוָה כָּל־הָעֹשֶׂה מְלָאכָה בְּיוֹם הַשַּׁבָּת מוֹת יוּמָת׃

16 וְשָׁמְרוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת־הַשַּׁבָּת לְדֹרֹתָם בְּרִית עוֹלָם׃

17 בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הִוא לְעֹלָם כִּי־שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יְהוָה אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנָּפַשׁ׃

18 וַיִּתֵּן אֶל־מֹשֶׁה כְּכַלֹּתוֹ לְדַבֵּר אִתּוֹ בְּהַר סִינַי שְׁנֵי לֻחֹת הָעֵדֻת לֻחֹת אֶבֶן כְּתֻבִים בְּאֶצְבַּע אֱלֹהִים׃

λα.

9. (Καὶ θυσιαστήριον τοῦ ὁλοκαυτώματος, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ.) Καὶ τὸν λουτῆρα, καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ.

10. Καὶ τὰς στολὰς τὰς λειτουργικὰς Ααρὼν, καὶ τὰς στολὰς τῶν υἱῶν αὐτοῦ, εἰς τὸ ἱερατεύειν μοι.

11. Καὶ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, καὶ τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως τοῦ ἁγίου, κατὰ πάντα ὅσα ἐγὼ ἐντέταλμαί σοι, ποιήσουσι.

12. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων.

13. Καὶ σὺ σύνταξον τοῖς υἱοῖς Ισραὴλ, λέγων. ὁρᾶτε, καὶ τὰ σάββατά μου φυλάξασθε. ἔστι γὰρ σημεῖον παρ᾽ ἐμοὶ, καὶ ἐν ὑμῖν εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν, ἵνα γνῶτε ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ ἁγιάζων ὑμᾶς.

14. Καὶ φυλάξασθε τὸ σάββατον, ὅτι ἅγιον τοῦτο κυρίῳ. καὶ ὑμῖν. ὁ βεβηλῶν αὐτὸ, θανάτῳ θανατωθήσεται. πᾶς ὃς τις ποιήσει ἐν αὐτῷ ἔργον, ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ μέσου τοῦ λαοῦ αὐτῆς.

15. Ἓξ ἡμέρας ποιήσεις ἔργα, τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ σάββατα, ἀνάπαυσις ἁγία τῷ κυρίῳ. πᾶς ὃς ποιήσει ἔργον τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, θανάτῳ θανατωθήσεται.

16. Καὶ φυλάξουσιν οἱ υἱοὶ Ισραὴλ τὰ σάββατα, ποιεῖν αὐτὰ εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν.

17. Διαθήκη αἰώνιος ἐν ἐμοὶ, καὶ τοῖς υἱοῖς Ισραὴλ σημεῖόν ἐστιν αἰώνιον. ὅτι ἐν ἓξ ἡμέραις ἐποίησε κύριος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἐπαύσατο, καὶ κατέπαυσε.

18. Καὶ ἔδωκε Μωϋσεῖ, ἡνίκα κατέπαυσε λαλῶν αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει τῷ Σινᾶ, τὰς δύο πλάκας τοῦ μαρτυρίου, πλάκας λιθίνας γεγραμμένας τῷ δακτύλῳ τοῦ θεοῦ.

CAP. XXXI.

9. Et holocauſti, & omnia vaſa eorum, labium cum baſi ſua.

10. Veſtes ſanctas in miniſterio Aaron ſacerdoti, & filiis eius, ut fungantur officio ſuo in ſacris.

11. Oleum unctionis, & thymiama aromatũ in ſanctuario. omnia quæ præcepi tibi, facient.

12. Et locutus eſt Dominus ad Moyſen, dicens, Loquere filiis Iſraël, & dices ad eos.

13. ' Videte ut ſabbathum meum cuſtodiatis : quia ſignum eſt inter me & vos in generationibus veſtris : ut ſciatis quia ego Dominus qui ſanctifico vos.

14. Cuſtodite ſabbathum meum, ſanctum eſt enim vobis : qui polluerit illud, morte morietur : qui fecerit in eo opus, peribit anima illius de medio populi ſui.

15. Sex diebus facietis opus: in die ſeptimo ſabbathũ eſt, requies ſancta Domino, omnis qui fecerit opus in hac die, morietur.

16. Cuſtodiant filii Iſraël ſabbathum, & celebrent illud in generationibus ſuis.

17. Pactum eſt ſempiternum inter me & filios Iſraël, ſignumque perpetuum. ſex enim diebus fecit Dominus cœlum & terram, & in ſeptimo ab opere ceſſavit.

18. Deditq; Dominus Moyſi, completis huiuſcemodi ſermonibus in monte Sinai, duas tabulas teſtimonii lapideas, ſcriptas digito Dei.

Das XXXI. Capitel.

9. Denn Brandopffers Altar / mit alle ſeinem gerethe / das Handfaß mit ſeinem fuß.

10. Die Amptskleider vnd die heiligen kleider des Prieſters Aarons / vnnd die Kleider ſeiner Söhne zum Prieſterthumb.

11. Das Salböl / vnnd das Reuchwerck von Specerey zum Heiligthumb. Alles was ich dir gebotten habe / werden ſie machen.

12. Vnd der HERR redet mit Moſe / vnd ſprach:

13. Sage den Kindern Iſrael / vnnd ſprich: Haltet meinen Sabbath / Denn derſelb iſt ein Zeichen zwiſchen mir vnd euch / auff ewre Nachkommen / daß jr wiſſet / daß ich der HERR bin / der euch Heiliget.

14. Darumb ſo haltet meinen Sabbath / denn er ſol euch Heilig ſein / Wer jhn entheiliget / der ſol des Todts ſterben / denn wer ein arbeit drinnen thut / deß Seel ſol außgerottet werden von ſeinem Volck.

15. Sechs tage ſol mann arbeiten / Aber am ſiebenden tag iſt Sabbath / die Heilige ruhe des HERRN / Wer ein arbeit thut am Sabbath tage / ſol des tods ſterben.

16. Darumb ſollen die Kinder Iſrael den Sabbath halten / daß ſie jhn auch bey jren Nachkommen halten zum ewigen Bundt.

17. Er iſt ein ewig Zeichen zwiſchen mir vnnd den Kindern Iſrael. Denn ſechs tage machet der HERR Himel vnnd Erden. Aber am ſiebenden tage ruhet er / vnd erquicket ſich.

18. Vnd da der HERR außgeredt hatte mit Moſe auff dem Berge Sinai / gab er jhm zwo Tafeln deß Zeugniß / die waren Steinern / vnd geſchrieben mit dem Finger Gottes.

CHAP. XXXI.

9. Item, l'autel de l'holocauſte, & tous ſes vtenſiles, la cuue & ſon ſoubaſſement:

10. Item, les veſtemens du ſeruice: les ſaincts veſtemens d'Aaron Sacrificateur, & les veſtemens de ſes fils, pour exercer la ſacrificature:

11. Item, l'huile d'onction, & le parfum de drogues pour le ſanctuaire. Si feront ſelon toutes les choſes que ie t'ai commandees.

12. Puis l'Eternel parla à Moyſe, diſant.

13. Toi auſſi parle aux enfans d'Iſrael, diſant, Quoi qu'il y ait, vous garderez mes Sabbats: car c'*eſt* vn ſigne entre moi & vous en vos aages, afin que vous ſachiez que ie *ſuis* l'Eternel qui vous ſanctifie.

14. Gardez donc le Sabbat, car ce vous *eſt* ſainctete. Quiconque le violera, on le fera mourir de mort: meſme quiconque fera aucune œuure en icelui, tel perſonnage ſera retranché du milieu de ſes peuples.

15. Par ſix iours on beſongnera: mais au ſeptieme iour *c'eſt* le Sabbat du Repos, ſainctete à l'Eternel: quiconque fera aucune œuure au iour du Repos, on le fera mourir de mort.

16. Ainſi les enfans d'Iſrael garderont le Sabbat, pour celebrer le iour du Repos en leurs aages, par alliance perpetuelle.

17. C'*eſt* vn ſigne entre moi & les enfans d'Iſrael à perpetuité: car en ſix iburs l'Eternel a fait les cieux & la terre, & au ſeptieme Il a ceſſé & s'eſt repoſé.

18. Et *Dieu* donna à Moyſe, quand il eut acheué de parler auec lui en la montagne de Sinaï, les deux Tables du Teſmoignage, Tables de pierre, eſcrites du doigt de Dieu.

לב

1 וַיַּרְא הָעָם כִּי־בֹשֵׁשׁ מֹשֶׁה לָרֶדֶת מִן־הָהָר וַיִּקָּהֵל הָעָם עַל־אַהֲרֹן וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו קוּם עֲשֵׂה־לָנוּ אֱלֹהִים אֲשֶׁר יֵלְכוּ לְפָנֵינוּ כִּי־זֶה מֹשֶׁה הָאִישׁ אֲשֶׁר הֶעֱלָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֹא יָדַעְנוּ מֶה־הָיָה לוֹ׃

2 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אַהֲרֹן פָּרְקוּ נִזְמֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר בְּאָזְנֵי נְשֵׁיכֶם בְּנֵיכֶם וּבְנֹתֵיכֶם וְהָבִיאוּ אֵלָי׃

3 וַיִּתְפָּרְקוּ כָּל־הָעָם אֶת־נִזְמֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר בְּאָזְנֵיהֶם וַיָּבִיאוּ אֶל־אַהֲרֹן׃

4 וַיִּקַּח מִיָּדָם וַיָּצַר אֹתוֹ בַּחֶרֶט וַיַּעֲשֵׂהוּ עֵגֶל מַסֵּכָה וַיֹּאמְרוּ אֵלֶּה אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֶעֱלוּךָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃

5 וַיַּרְא אַהֲרֹן וַיִּבֶן מִזְבֵּחַ לְפָנָיו וַיִּקְרָא אַהֲרֹן וַיֹּאמַר חַג לַיהוָה מָחָר׃

6 וַיַּשְׁכִּימוּ מִמָּחֳרָת וַיַּעֲלוּ עֹלֹת וַיַּגִּשׁוּ שְׁלָמִים וַיֵּשֶׁב הָעָם לֶאֱכֹל וְשָׁתוֹ וַיָּקֻמוּ לְצַחֵק׃

7 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֶךְ־רֵד כִּי שִׁחֵת עַמְּךָ אֲשֶׁר הֶעֱלֵיתָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃

8 סָרוּ מַהֵר מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוִּיתִם עָשׂוּ לָהֶם עֵגֶל מַסֵּכָה וַיִּשְׁתַּחֲווּ־לוֹ וַיִּזְבְּחוּ־לוֹ וַיֹּאמְרוּ אֵלֶּה אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֶעֱלוּךָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃

9 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה רָאִיתִי אֶת־הָעָם הַזֶּה וְהִנֵּה עַם־קְשֵׁה־עֹרֶף הוּא׃ 10 וְעַתָּה הַנִּיחָה לִּי וְיִחַר־אַפִּי בָהֶם וַאֲכַלֵּם וְאֶעֱשֶׂה אֹתְךָ לְגוֹי גָּדוֹל׃

לב

1 וַחֲזָא עַמָּא אֲרֵי אוֹחַר מֹשֶׁה לְמֵיחַת מִן טוּרָא וְאִתְכְּנֵישׁ עַמָּא עַל אַהֲרֹן וַאֲמַרוּ לֵיהּ קוּם עֲבֵיד לָנָא דַּחְלָן דִּיהָכוּן קֳדָמָנָא אֲרֵי דֵין מֹשֶׁה גַּבְרָא דְּאַסְּקָנָא מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם לָא יְדַעְנָא מָה הֲוָה לֵיהּ׃

2 וַאֲמַר לְהוֹן אַהֲרֹן פְּרִיקוּ קָדָשֵׁי דְדַהֲבָא דִּי בְּאוּדְנֵי נְשֵׁיכוֹן בְּנֵיכוֹן וּבְנָתֵיכוֹן וְאַיְתִיאוּ לְוָתִי׃

3 וְאִתְפְּרִיקוּ כָּל עַמָּא יָת קָדָשֵׁי דְדַהֲבָא דִּי בְּאוּדְנֵיהוֹן וְאַיְתִיוּ לְוָת אַהֲרֹן׃

4 וּנְסֵיב מִידֵיהוֹן וְצָר יָתֵיהּ בְּזִיפָא וַעֲבַדֵיהּ עֵגֶל מַתְּכָא וַאֲמַרוּ אִלֵּין דַּחְלָתָךְ יִשְׂרָאֵל דְּאַסְּקוּךְ מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם׃

5 וַחֲזָא אַהֲרֹן וּבְנָא מַדְבְּחָא קֳדָמוֹהִי וּקְרָא אַהֲרֹן וַאֲמַר חַגָּא קֳדָם יְיָ מְחַר׃

6 וְאַקְדִּימוּ בְּיוֹמָא דְבָתְרוֹהִי וְאַסִּיקוּ עֲלָוָן וְקָרִיבוּ נִכְסִין וְאִסְתְּחַר עַמָּא לְמֵיכַל וּלְמִשְׁתֵּי וְקָמוּ לְחַיָּכָא׃

7 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה אֵיזֵיל חוּת אֲרֵי חַבִּילוּ עַמָּךְ דְּאַסֵּיקְתָּא מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם׃

8 סְטוֹ בִּפְרִיעַ מִן אוֹרְחָא דְּפַקֵּדְתִּינוּן עֲבַדוּ לְהוֹן עֵגֶל מַתְּכָא וּסְגִידוּ לֵיהּ וְדַבַּחוּ לֵיהּ וַאֲמַרוּ אִלֵּין דַּחְלָתָךְ יִשְׂרָאֵל דְּאַסְּקוּךְ מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם׃

9 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה גְּלֵי קֳדָמַי יַת עַמָּא הָדֵין וְהָא עַם קְשֵׁי קְדַל הוּא׃

10 וּכְעַן אַנַּח בָּעוּתָךְ מִן קֳדָמַי וְיִתְקוֹף רוּגְזִי בְּהוֹן וַאֲשֵׁיצֵינוּן וְאַעְבֵּיד יָתָךְ לְעַם סַגִּי׃

λϐ.

1. Καὶ ἰδὼν ὁ λαὸς ὅτι κεχρόνικε Μωϋσῆς καταβῆναι ἐκ τοῦ ὄρους, συνέστη ὁ λαὸς ἐπὶ Ἀαρὼν, καὶ λέγουσιν αὐτῷ· ἀνάστηθι, καὶ ποίησον ἡμῖν θεοὺς οἳ προπορεύσονται ἡμῶν. ὁ γὰρ Μωϋσῆς οὗτος ὁ ἀνὴρ, ὃς ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκ γῆς αἰγύπτου, οὐκ οἴδαμεν τί γέγονεν αὐτῷ.

2. Καὶ λέγει αὐτοῖς Ἀαρών· περιέλεσθε τὰ ἐνώτια τὰ χρυσᾶ τὰ ἐν τοῖς ὠσὶ τῶν γυναικῶν ὑμῶν. καὶ τῶν θυγατέρων, καὶ ἐνέγκατε πρός με.

3. Καὶ περιείλοντο πᾶς ὁ λαὸς τὰ ἐνώτια τὰ χρυσᾶ, τὰ ἐν τοῖς ὠσὶ τῶν γυναικῶν αὐτῶν, καὶ ἤνεγκαν πρὸς Ἀαρών.

4. Καὶ ἐδέξατο ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ ἔπλασεν αὐτὰ ἐν τῇ γραφίδι, καὶ ἐποίησαν αὐτὰ μόσχον χωνευτὸν, καὶ εἶπαν· οὗτοι οἱ θεοί σου Ἰσραὴλ, οἵτινες ἀνεβίβασάν σε ἐκ γῆς αἰγύπτου.

5. Καὶ ἰδὼν Ἀαρὼν, ᾠκοδόμησε θυσιαστήριον κατέναντι αὐτοῦ, καὶ ἐκήρυξεν Ἀαρὼν λέγων· ἑορτὴ τοῦ κυρίου αὔριον.

6. Καὶ ὀρθρίσας τῇ ἐπαύριον ἀνεβίβασεν ὁλοκαυτώματα, καὶ προσήνεγκε θυσίαν σωτηρίου. καὶ ἐκάθισεν ὁ λαὸς φαγεῖν καὶ πιεῖν, καὶ ἀνέστησαν παίζειν.

7. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων. βάδιζε, τὸ τάχος κατάβηθι ἐντεῦθεν, ἠνόμησε γὰρ ὁ λαός σου ὃν ἐξήγαγες ἐκ γῆς αἰγύπτου.

8. Παρέβησαν ταχὺ ἐκ τῆς ὁδοῦ ἧς ἐνετείλω αὐτοῖς. ἐποίησαν ἑαυτοῖς μόσχον, καὶ προσκεκυνήκασιν αὐτῷ, καὶ τεθύκασιν αὐτῷ, καὶ εἶπαν· οὗτοι οἱ θεοί σου Ἰσραὴλ, οἵτινες ἀνεβίβασάν σε ἐκ γῆς αἰγύπτου.

9. (Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωϋσῆν, ἑώρακα τὸν λαὸν τοῦτον; καὶ ἰδοὺ λαὸς σκληροτράχηλος αὐτός.)

10. Καὶ νῦν ἔασόν με, καὶ θυμωθεὶς ὀργῇ εἰς αὐτοὺς ἐκτρίψω αὐτοὺς, καὶ ποιήσω σε εἰς ἔθνος μέγα.

CAP. XXXII.

1. Videns autem populus quòd moram faceret deſcēdendi de monte Moyſes, cōgregatus adverſus Aaron, dixit, Surge, fac nobis deos qui nos præcedant: Moyſi enim huic viro, qui nos eduxit de Terra-Ægypti, ignoramus quid acciderit.

2. Dixitque ad eos Aaron, Tollite inaures aureas de uxorum, filiorumq́; & filiarum veſtrarum auribus, & afferte ad me.

3. Fecitq́; populus, quæ iuſſerat, deferens inaures ad Aaron.

4. Quas cùm ille accepiſſet, formavit opere fuſorio, & fecit ex eis vitulum conflatilem. Dixeruntq́;, Hi ſunt dii tui Iſraël, qui te eduxerunt de Terra-Ægypti.

5. Quod cùm vidiſſet Aaron, ædificavit altare coram eo, & præconis voce clamavit dicens: Cras ſolennitas Domini eſt.

6. Surgenteſq́; manè, obtulerunt holocauſta, & hoſtias pacificas, & ſedit populus manducare, & bibere, & ſurrexerunt ludere.

7. Locutus eſt autem Dominus ad Moyſen, dicens, Vade, deſcende: peccavit populus tuus quem eduxiſti de Terra-Ægypti.

8. Receſſerunt citò de via, quam oſtendiſti eis: feceruntq́; ſibi vitulum conflatilem, & adoraverunt, atque immolantes ei hoſtias, dixerunt, Iſti ſunt dii tui Iſraël, qui te eduxerunt de Terra-Ægypti.

9. Rurſumq́; ait Dominus ad Moyſen, Cerno quòd populus iſte, duræ cervicis ſit:

10. Dimitte me, ut iraſcatur furor meus contra eos, & deleam eos, faciamq́; te in gentem magnam.

Das XXXII. Capitel.

DA aber das Volck ſahe/ daß Moſe verzog von dem Berge zu kommen/ ſam̃let ſichs wider Aaron/ vnnd ſprach zu jhm: Auff vnd mach vns götter/ die für vns her gehen/ Denn wir wiſſen nicht/ was diſem Mann Moſe widerfaren iſt/ der vns auß Egyptenlandt gefuret hat.

2. Aaron ſprach zu jhnen: Reiſſet ab die Gůlden Ohrenringe an den Ohren ewer Weiber/ ewer Söhnen/ vnd ewer Töchtern/ vnd bringt ſie zu mir.

3. Da reiß alles Volck ſeine Gůlden Ohrenringe von jhren Ohren/ vnnd brachten ſie zu Aaron.

4. Vnd er nam ſie von jhren henden/ vnnd entwarffs mit eim Griffel/ vnnd machte ein gegoſſen Kalb/ vnd ſie ſprachen: Das ſindt deine Götter Iſrael/ die dich auß Egyptenlandt gefůret haben.

5. Da das Aaron ſahe/ bawet er einen Altar für jhm/ vnd ließ außruffen/ vnnd ſprach: Morgen iſt des HERREN Feſt.

6. Vnnd ſtunden des morgens frůe auff/ vnd opfferten Brandopffer/ vnnd brachten dazu Danckopffer/ Darnach ſatzt ſich das Volck zu eſſen vnd zu trincken/ vnd ſtunden auff zu ſpilen.

7. Der HERR ſprach aber zu Moſe: Gehe/ ſteig hinab/ denn dein Volck/ das du auß Egyptenland gefůret haſt/ hats verderbet.

8. Sie ſindt ſchnell von dem wege getretten/ den ich jnen gebotten habe/ Sie haben jhnen ein gegoſſen Kalb gemachet/ vnnd habens angebetet/ vnd jhm geopffert/ vnd geſagt: Das ſindt deine götter Iſrael/ die dich auß Egyptenlandt gefůret haben.

9. Vnd der HERR ſprach zu Moſe: Ich ſehe/ das ein halßſtarrig Volck iſt.

10. Vnd nun laß mich/ daß mein zorn ůber ſie ergrimme/ vnnd ſie auffreſſe/ ſo wil ich dich zum groſſen Volck machen.

CHAP. XXXII.

1. Mais le peuple voyant que Moyſe tardoit tant à deſcendre de la montagne, s'aſſembla vers Aaron, & lui dirent, Sus, fai-nous des dieux qui marchent deuant nous: car quant à ceſt homme Moyſe qui nous a fait monter du païs d'Egypte, nous ne ſauons qu'il lui eſt aduenu.

2. Et Aaron leur reſpondit, Deſpecez les bagues d'or qui *ſont* aux oreilles de vos femmes, de vos fils & de vos filles, & me les apportez.

3. Et auſſi toſt tout le peuple ſe mit à deſpecer les bagues d'or, qui *eſtoyent* à leurs oreilles, & les apporterent à Aaron.

4. Lequel les ayant receuës de leurs mains, forma l or auec vn burin, & en fit vn veau de fonte. Adonc ils dirent, Ce *ſont* ici tes dieux, ô Iſrael, qui t ont fait monter hors du païs d'Egypte.

5. Ce que voyant Aaron, il baſtit vn autel deuāt icelui: & cria, diſant, Demain *il y aura* feſte ſolēnelle à l'Eternel-

6. Ainſi ils ſe leuerent de matin le lendemain, & offrirent holocauſtes, & preſenterent ſacrifices de proſperités: & le peuple s'aſſit pour māger & pour boire, & puis ſe leuerent pour iouër.

7. Adōc l'Eternel dit à Moyſe, Va, deſcen: car ton peuple que tu as fait mōter du païs d'Egypte, s'eſt corrompu.

8. Ils ſe ſont tātoſt deſtournés de la voye que ie leur auoy commandee: ils ſe ſont fait vn veau de fonte, & ſe ſont proſternés deuant lui, & lui ont ſacrifié, & ont dit, Ce *ſont* ici tes dieux, ô Iſrael, qui t'ont fait monter du païs d'Egypte.

9. Dauantage l'Eternel dit à Moyſe, I'ai regardé ce peuple-ci: & voici, c'*eſt* vn peuple de col roide.

10. Or maintenant laiſſe-moi, & ma colere s'embraſera contre eux, & ie les conſumerai: mais ie te ferai deuenir vne grande nation.

לב

11 וְצַלִּי מֹשֶׁה קֳדָם יְיָ
אֱלָהֵיהּ וַאֲמַר לְמָה יְיָ
יִתְקוֹף רֻגְזָךְ בְּעַמָּךְ ד
דְּאַפֵּקְתָּא מֵאַרְעָא
דְּמִצְרַיִם בְּחֵיל רַב וּבִידָא
תַּקִּיפָא׃
12 לְמָה יֵימְרוּן מִצְרָאֵי
לְמֵימַר בְּבִישָׁא אַפֵּקִינּוּן
לְקַטָּלָא יָתְהוֹן בְּגוֹ טוּרַיָּא
וּלְשֵׁיצָיוּתְהוֹן מֵעַל אַפֵּי
אַרְעָא תּוּב מִתְּקוֹף רוּגְזָךְ
וְאָתֵיב מִן בִּישְׁתָא ד
דְּחַשִׁיבְתָּא לְמֶעְבַּד לְעַמָּךְ׃
13 הֱוֵי דְּכִיר לְאַבְרָהָם
לְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל עַבְדָּךְ
דְּקַיֵּימְתָּ לְהוֹן (בְּמֵימְרָךְ)
וּתְמַלֵּילְתָּא עִמְּהוֹן אַסְגֵּי
יָת בְּנֵיכוֹן כְּכוֹכְבֵי שְׁמַיָּא
וְכָל אַרְעָא הָדָא דַּאֲמָרִית
אֶתֵּן לִבְנֵיכוֹן וְיַחְסְנוּן ל
לְעָלַם׃
14 וְתָב יְיָ מִן בִּישְׁתָא
דְּחַשִּׁיב לְמֶעְבַּד לְעַמֵּיהּ׃
15 וְאִתְפְּנִי וּנְחַת מֹשֶׁה
מִן טוּרָא וּתְרֵין לוּחֵי
סַהֲדוּתָא בִּידֵיהּ לוּחִין
כְּתִיבִין מִתְּרֵין עִבְרֵיהוֹן
מִכָּא וּמִכָּא אִינּוּן
כְּתִיבִין׃
16 וְלוּחַיָּא עוֹבָדָא דַּיְיָ
אִינּוּן וּכְתָבָא כְּתָבָא מִן
קֳדָם יְיָ הוּא מְפָרַשׁ עַל
לוּחַיָּא׃
17 וּשְׁמַע יְהוֹשֻׁעַ יַת קָל
עַמָּא כַּד מְיַבְּבִין וַאֲמַר
לְמֹשֶׁה קָל קְרָבָא
בְּמַשְׁרִיתָא׃
18 וַאֲמַר לָא קָל גִּבָּרִין
דְּנָצְחִין בִּקְרָבָא וְאַף לָא
קָל חַלָּשִׁין דְּמִתַּבְּרִין קָל
דִּמְחַיְּכִין אֲנָא שָׁמַע׃
19 וַהֲוָה כַּד קְרֵיב ל
לְמַשְׁרִיתָא וַחֲזָא יַת עֶגְלָא
וְחִנְגִּין וּתְקֵיף רֻגְזָא דְּמֹשֶׁה
וּרְמָא מִידוֹהִי יַת לוּחַיָּא
וְתַבַּר יָתְהוֹן בְּשִׁפּוֹלֵי ט
טוּרָא׃ 20 וּנְסֵיב יַת עֶגְלָא
דַּעֲבַדוּ וְאוֹקֵיד בְּנוּרָא וְשַׁף
עַד דַּהֲוָה דַּקִּיק וּדְרָא עַל
אַפֵּי מַיָּא וְאַשְׁקִי יַת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

לב

11 וַיְחַל מֹשֶׁה אֶת־פְּנֵי יְהוָה
אֱלֹהָיו וַיֹּאמֶר לָמָה יְהוָה יֶחֱרֶה
אַפְּךָ בְּעַמֶּךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם בְּכֹחַ גָּדוֹל וּבְיָד חֲזָקָה׃
12 לָמָּה יֹאמְרוּ מִצְרַיִם לֵאמֹר
בְּרָעָה הוֹצִיאָם לַהֲרֹג אֹתָם בֶּהָרִים
וּלְכַלֹּתָם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה שׁוּב
מֵחֲרוֹן אַפֶּךָ וְהִנָּחֵם עַל־הָרָעָה
לְעַמֶּךָ׃ 13 זְכֹר לְאַבְרָהָם
לְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ אֲשֶׁר
נִשְׁבַּעְתָּ לָהֶם בָּךְ וַתְּדַבֵּר אֲלֵהֶם
אַרְבֶּה אֶת־זַרְעֲכֶם כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמָיִם
וְכָל־הָאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי
אֶתֵּן לְזַרְעֲכֶם וְנָחֲלוּ לְעֹלָם׃
14 וַיִּנָּחֶם יְהוָה עַל־הָרָעָה אֲשֶׁר
דִּבֶּר לַעֲשׂוֹת לְעַמּוֹ׃
15 וַיִּפֶן וַיֵּרֶד מֹשֶׁה מִן־הָהָר
וּשְׁנֵי לֻחֹת הָעֵדֻת בְּיָדוֹ לֻחֹת
כְּתֻבִים מִשְּׁנֵי עֶבְרֵיהֶם מִזֶּה
וּמִזֶּה הֵם כְּתֻבִים׃
16 וְהַלֻּחֹת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים הֵמָּה
וְהַמִּכְתָּב מִכְתַּב אֱלֹהִים הוּא
חָרוּת עַל־הַלֻּחֹת׃
17 וַיִּשְׁמַע יְהוֹשֻׁעַ אֶת־קוֹל הָעָם
בְּרֵעֹה וַיֹּאמֶר אֶל־מֹשֶׁה קוֹל
מִלְחָמָה בַּמַּחֲנֶה׃ 18 וַיֹּאמֶר אֵין
קוֹל עֲנוֹת גְּבוּרָה וְאֵין קוֹל עֲנוֹת
חֲלוּשָׁה קוֹל עַנּוֹת אָנֹכִי שֹׁמֵעַ׃
19 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר קָרַב אֶל־הַמַּחֲנֶה
וַיַּרְא אֶת־הָעֵגֶל וּמְחֹלֹת וַיִּחַר־אַף
מֹשֶׁה וַיַּשְׁלֵךְ מִיָּדָו אֶת־הַלֻּחֹת
וַיְשַׁבֵּר אֹתָם תַּחַת הָהָר׃
20 וַיִּקַּח אֶת־הָעֵגֶל אֲשֶׁר עָשׂוּ
וַיִּשְׂרֹף בָּאֵשׁ וַיִּטְחַן עַד אֲשֶׁר־
דָּק וַיִּזֶר עַל־פְּנֵי הַמַּיִם וַיַּשְׁקְ
אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

λβ'.

11. Καὶ ἐδεήθη Μωϋσῆς κατέναντι κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, καὶ εἶπεν· ἵνα τί κύριε θυμοῖ ὀργῇ εἰς τὸν λαόν σου, οὓς ἐξήγαγες ἐκ γῆς αἰγύπτου, ἐν ἰσχύϊ μεγάλῃ, καὶ ἐν τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ.

12. Μήποτε εἴπωσιν οἱ αἰγύπτιοι λέγοντες, μετὰ πονηρίας ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἀποκτεῖναι ἐν τοῖς ὄρεσι, καὶ ἐξαναλῶσαι αὐτοὺς ἀπὸ τῆς γῆς. παῦσαι τῆς ὀργῆς τοῦ θυμοῦ σου, καὶ ἵλεως γενοῦ ἐπὶ τῇ κακίᾳ τοῦ λαοῦ σου.

13. Μνησθεὶς ἀβραὰμ καὶ Ισαὰκ, καὶ ἰακὼβ τῶν σῶν οἰκετῶν, οἷς ὤμοσας αὐτοῖς κατὰ σεαυτοῦ, καὶ ἐλάλησας πρὸς αὐτοὺς λέγων· πολὺ πληθυνῶ τὸ σπέρμα ὑμῶν, ὡσεὶ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει. καὶ πᾶσαν τὴν γῆν ταύτην, ἣν εἶπας δοῦναι τῷ σπέρματι αὐτῶν, καὶ καθέξουσιν αὐτὴν εἰς τὸν αἰῶνα.

14. Καὶ ἱλάσθη κύριος περὶ τῆς κακίας, ἧς εἶπε ποιῆσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ.

15. Καὶ ἀποστρέψας Μωϋσῆς, κατέβη ἐκ τοῦ ὄρους, καὶ αἱ δύο πλάκες τοῦ μαρτυρίου ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, πλάκες λίθιναι καταγεγραμμέναι ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν αὐτῶν, ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἦσαν καταγεγραμμέναι.

16. Καὶ αἱ πλάκες ἔργον θεοῦ ἦσαν, καὶ ἡ γραφὴ, γραφὴ θεοῦ ἐστι κεκολαμμένη ἐν ταῖς πλαξί.

17. Καὶ ἀκούσας Ιησοῦς τὴν φωνὴν τοῦ λαοῦ κραζόντων, λέγει πρὸς Μωϋσῆν· φωνὴ πολέμου ἐν τῇ παρεμβολῇ.

18. Καὶ λέγει Μωϋσῆς. οὐκ ἔστι φωνὴ ἐξαρχόντων κατ᾽ ἰσχὺν, οὐδὲ φωνὴ ἐξαρχόντων τροπῆς, ἀλλὰ φωνὴν ἐξαρχόντων οἴνου ἐγὼ ἀκούω.

19. Ἡνίκα δὲ ἤγγιζε τῇ παρεμβολῇ, ὁρᾷ τὸν μόσχον, καὶ τοὺς χορούς. καὶ ὀργισθεὶς θυμῷ Μωϋσῆς, ἔρριψεν ἀπὸ τῶν χειρῶν αὐτοῦ τὰς δύο πλάκας, καὶ συνέτριψεν αὐτὰς ὑπὸ τὸ ὄρος.

20. Καὶ λαβὼν τὸν μόσχον ὃν ἐποίησαν, κατέκαυσεν αὐτὸν πυρὶ, καὶ κατήλεσεν αὐτὸν λεπτὸν, καὶ ἔσπειρεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ ὕδωρ, καὶ ἐπότισεν αὐτὸ τοὺς υἱοὺς Ισραήλ.

CAP. XXXII.

11. Moyſes autem orabat Dominum Deum ſuum, dicens, Cur Domine iraſcitur furor tuus contra populum tuum, quem eduxiſti de Terra-Ægypti, in fortitudine magna, & in manu robuſta?

12. Ne quæſo dicant Ægyptii, Callidè eduxit eos, ut interficeret in montibus, & deleret è terra: quieſcat ira tua, & eſto placabilis ſuper nequitia populi tui.

13. Recordare Abraham, Iſaac, & Iſraël ſervorum tuorum, quibus iuraſti per temetipſum, dicens. Multiplicabo ſemen veſtrum ſicut ſtellas cœli: & univerſam terram hanc, de qua locutus ſum, dabo ſemini veſtro, & poſſidebitis eam ſemper.

14. Placatuſq; eſt Dominus ne faceret malum quod locutus fuerat adverſus populum ſuum.

15. Et reverſus eſt Moyſes de monte, portans duas tabulas teſtimonii in manu ſua, ſcriptas ex utraq; parte.

16. Et factas opere Domini: ſcriptura quoque Dei erat ſculpta in tabulis.

17. Audiens autem Ioſue tumultum populi vociferãtis, dixit ad Moyſen: Vlulatus pugnæ auditur in caſtris.

18. Qui reſpondit, Non eſt clamor adhortãtium ad pugnam, neque vociferatio compellentium ad fugam: ſed vocem cantantium ego audio.

19. Cumq́; appropinquaſſet ad caſtra, vidit vitulum, & choros: iratuſq́; valde, proiecit de manu tabulas, & confregit eas ad radicem montis.

20. Arripienſque vitulum quem fecerant, combuſſit, & contrivit uſque ad puluerem quem ſparſit in aquam, & dedit ex eo potum filiis Iſraël.

Das XXXII. Capitel.

11. Moſe aber flehet für dem HERREN ſeinem Gott/ vnnd ſprach: Ach HERR/ Warumb wil dein zorn ergrimmen über dein Volck/ das du mit groſſer krafft vnnd ſtarcker handt haſt auß Egyptenlandt gefüret?

12. Warumb ſollen die Egypter ſagen vnd ſprechen: Er hat ſie zu jhrem vnglück außgefüret/ daß er ſie erwürget im Gebirge/ vnnd vertilget ſie von dem Erdboden. Kere dich von dem grimm deines zorns/ vnnd ſey gnedig über die boßheit deines Volcks.

13. Gedenck an deine Diener Abraham/ Jſaac vnnd Jſrael/ denen du bey dir ſelbs geſchworen/ vnd jnen verheiſſen haſt: Jch wil ewren Samen mehren/ wie die Stern am Himmel/ vnnd alles Landt/ das ich verheiſſen habe/ wil ich ewrem Samen geben/ vnnd ſollens beſitzen ewiglich.

14. Alſo gerewet den HERREN das übel/ das er drohete ſeinem Volck zu thun.

15. Moſe wandt ſich/ vnnd ſteig vom Berge/ vnnd hatte zwo Tafeln des Zeugniß in ſeiner handt/ die waren geſchrieben auff beiden ſeiten.

16. Vnd Gott hatte ſie ſelbs gemacht/ vnd ſelber die Schrifft drein gegraben.

17. Da nun Joſua höret des Volcks geſchrey/ daß ſie jauchtzeten/ ſprach er zu Moſe: Es iſt ein Geſchrey im Lager wie im Streit.

18. Er antwortet: Es iſt nicht ein geſchrey gegen einander/ dere die obligen vnd vnterligen/ ſondern ich höre ein geſchrey eines ſingentantzs.

19. Als er aber nahe zum Lager kam/ vnd das Kalb/ vnd den Reyen ſahe/ ergrimmet er mit zorn/ vnd warff die Tafel auß ſeiner handt/ vnnd zubrach ſie vnten am Berge.

20. Vnnd nam das Kalb/ daß ſie gemacht hatten/ vnnd verbrandts mit Fewer/ vnd zumalmets zu pulver/ vnd ſteubts auffs Waſſer/ vnnd gabs den Kindern Jſrael zu trincken.

CHAP. XXXII.

11. Lors Moyſe ſupplia l'Eternel ſon Dieu, & dit, O Eternel, pourquoi s'embraſeroit ta colere cõtre ton peuple, que tu as retiré du païs d'Egypte par grande puiſſance, & par main forte?

12. Pourquoi diroyent les Egyptiens, Il les a retirés en mal pour les tuer és montagnes, & pour les conſumer de deſſus la terre? Deporte-toi de l'ardeur de ta colere, & te repen de ce mal *que tu veux faire* à ton peuple.

13. Aye ſouuenance d'Abraham, d'Iſaac, & d'Iſrael tes ſeruiteurs, auſqnels tu as iuré par toi-meſme, en leur diſant, Ie multiplierai voſtre poſterité comme les eſtoiles des cieux, & donnerai tout ce païs que i'ai dit à voſtre poſterité, & l'heriteront à iamais.

14. Adonc l'Eternel ſe repentit du mal qu'il auoit dit qu'il feroit à ſon peuple.

15. Lors Moyſe retourna, & deſcendit de la montagne, auec les deux Tables du Teſmoignage en ſa main, *aſſauoir* les Tables eſcrites de leurs deux coſtés, voire eſcrites decà & delà.

16. Et les Tables eſtoyent ouurage de Dieu, l'eſcriture auſſi eſtoit eſcriture de Dieu, grauee ſur les Tables.

17. Lors Ioſué oyant la voix du peuple qui menoit bruit, dit à Moyſe, Il y a vn bruit de bataille au camp.

18. Auquel il reſpondit, *Ce n'eſt* point vne voix de cri de gens qui ſoyẽt les plus forts, ni voix de cri de gens qui ſoyent les plus foibles: *mais* i'oy vne voix de chanterie.

19. Et aduint quand *Moyſe* fut approché du camp, qu'il vid le veau & les danſes: lors la colere de Moyſe s'embraſa, & il ietta de ſes mains les Tables, & les rompit ſous la montagne.

20. Apres il print le veau qu'ils auoyẽt fait, & le bruſla au feu, & le moulut tãt qu'il fut en poudre: puis l'eſpardit ſur les eaux, & *en* fit boire aux enfans d'Iſrael.

לב

21 וַאֲמַר מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן
מָה עֲבַד לָךְ עַמָּא הָדֵין
אֲרֵי אַיְתֵיתָא עֲלוֹהִי חוֹבָא
רַבָּא׃

22 וַאֲמַר אַהֲרֹן לָא
יִתְקוֹף רָגְזָא דְּרִבּוֹנִי אַתְּ
יְדַעְתְּ יָת עַמָּא אֲרֵי בְּבִישׁ
הוּא׃

23 וַאֲמַרוּ לִי עֲבֵד לָנָא
דַּחְלָן דִּיהָכוּן קֳדָמָנָא
אֲרֵי דֵין מֹשֶׁה גַּבְרָא
דְּאַסְּקָנָא מֵאַרְעָא
דְמִצְרַיִם לָא יְדַעְנָא מָה
הֲוָה לֵיהּ׃

24 וַאֲמַרִית לְהוֹן לְמַן
דַּהֲבָא פָּרִיקוּ וִיהַבוּ לִי
וּרְמֵיתֵיהּ בְּנוּרָא וּנְפַק
עֶגְלָא הָדֵין׃

25 וַחֲזָא מֹשֶׁה יָת עַמָּא
אֲרֵי בַּטִּיל הוּא אֲרֵי
בַּטֵּלִינוּן אַהֲרֹן לְאַס
לְאַסְבוּתְהוֹן שׁוּם בִּישׁ
לְדָרֵיהוֹן׃

26 וְקָם מֹשֶׁה בִּתְרַע
מַשְׁרִיתָא וַאֲמַר מַן ד
דְּחִילָא דַּייָ יֵיתוּן לְוָתִי
וְאִתְכַּנָּשׁוּ לְוָתֵיהּ כָּל בְּנֵי
לֵוִי׃

27 וַאֲמַר לְהוֹן כִּדְנָן א
אֲמַר יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל
שַׁוּוּ גְּבַר חַרְבֵּיהּ עַל יַרְכֵּיהּ
עֲבַרוּ וְתוּבוּ מִתְּרַע לִתְרַע
בְּמַשְׁרִיתָא וּקְטוּלוּ גְּבַר יָת
אֲחוּהִי וּגְבַר יָת חַבְרֵיהּ
וּגְבַר יָת קָרִיבֵיהּ׃

28 וַעֲבַדוּ בְנֵי לֵוִי כְּפ
כְּפִתְגָּמָא דְמֹשֶׁה וּנְפַל
מִן עַמָּא בְּיוֹמָא הַהוּא
כִּתְלָתָא אַלְפִין גַּבְרָא׃

29 וַאֲמַר מֹשֶׁה קָרִיבוּ
קֻרְבָּנֵיכוֹן יוֹמָא דֵין קֳדָם
יְיָ אֲרֵי גְּבַר בִּבְרֵיהּ וּב
וּבַאֲחוּהִי וּלְמֵיתַן עֲלֵיכוֹן
יוֹמָא דֵין בִּרְכָן׃

30 וַהֲוָה מִיּוֹמָא
דְבָתְרוֹהִי וַאֲמַר מֹשֶׁה
לְעַמָּא אַתּוּן חַבְתּוּן חוֹבָא
רַבָּא וּכְעַן אֶיסַּק לִקְדָם
יְיָ מָאִים אֲכַפַּר עַל
חוֹבֵיכוֹן׃

לב

21 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן
מֶה־עָשָׂה לְךָ הָעָם הַזֶּה כִּי־
הֵבֵאתָ עָלָיו חֲטָאָה גְדֹלָה׃

22 וַיֹּאמֶר אַהֲרֹן אַל־יִחַר אַף
אֲדֹנִי אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת־הָעָם כִּי
בְרָע הוּא׃

23 וַיֹּאמְרוּ לִי עֲשֵׂה־לָנוּ אֱלֹהִים
אֲשֶׁר יֵלְכוּ לְפָנֵינוּ כִּי־זֶה מֹשֶׁה
הָאִישׁ אֲשֶׁר הֶעֱלָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
לֹא יָדַעְנוּ מֶה־הָיָה לוֹ׃

24 וָאֹמַר לָהֶם לְמִי זָהָב
הִתְפָּרָקוּ וַיִּתְּנוּ־לִי וָאַשְׁלִכֵהוּ
בָאֵשׁ וַיֵּצֵא הָעֵגֶל הַזֶּה׃

25 וַיַּרְא מֹשֶׁה אֶת־הָעָם כִּי
פָרֻעַ הוּא כִּי־פְרָעֹה אַהֲרֹן
לְשִׁמְצָה בְּקָמֵיהֶם׃

26 וַיַּעֲמֹד מֹשֶׁה בְּשַׁעַר הַמַּחֲנֶה
וַיֹּאמֶר מִי לַיהוָה אֵלָי וַיֵּאָסְפוּ
אֵלָיו כָּל־בְּנֵי לֵוִי׃

27 וַיֹּאמֶר לָהֶם כֹּה־אָמַר יְהוָה
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שִׂימוּ אִישׁ־חַרְבּוֹ
עַל־יְרֵכוֹ עִבְרוּ וָשׁוּבוּ מִשַּׁעַר
לָשַׁעַר בַּמַּחֲנֶה וְהִרְגוּ אִישׁ־אֶת־
אָחִיו וְאִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ וְאִישׁ
אֶת־קְרֹבוֹ׃

28 וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי־לֵוִי כִּדְבַר מֹשֶׁה
וַיִּפֹּל מִן־הָעָם בַּיּוֹם הַהוּא
כִּשְׁלֹשֶׁת אַלְפֵי אִישׁ׃

29 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה מִלְאוּ יֶדְכֶם
הַיּוֹם לַיהוָה כִּי אִישׁ בִּבְנוֹ וּבְאָחִיו
וְלָתֵת עֲלֵיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה׃

30 וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה
אֶל־הָעָם אַתֶּם חֲטָאתֶם חֲטָאָה
גְדֹלָה וְעַתָּה אֶעֱלֶה אֶל־יְהוָה
אוּלַי אֲכַפְּרָה בְּעַד חַטַּאתְכֶם׃

λβ.

21. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς πρὸς τὸν Ἀαρών· τί ἐποίησέ σοι ὁ λαὸς οὗτος, ὅτι ἐπήγαγες ἐπ' αὐτοὺς ἁμαρτίαν μεγάλην.

22. Καὶ εἶπεν Ἀαρὼν πρὸς Μωϋσῆν. Μὴ ὀργίζου κύριε. σὺ γὰρ οἶδας τοῦ λαοῦ τούτου τὸ ὅρμημα.

23. Λέγουσι γάρ μοι· ποίησον ἡμῖν θεοὺς οἳ προπορεύσονται ἡμῶν. ὁ γὰρ Μωϋσῆς οὗτος ὁ ἄνθρωπος ὃς ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκ γῆς αἰγύπτου, οὐκ οἴδαμεν τί γέγονεν αὐτῷ.

24. Καὶ εἶπα αὐτοῖς. τίνι ὑπάρχει χρυσία, περιέλεσθε. καὶ περιείλοντο. καὶ ἔδωκάν μοι, καὶ ἔρριψα αὐτὰ εἰς τὸ πῦρ, καὶ ἐξῆλθεν ὁ μόσχος οὗτος.

25. Καὶ ἰδὼν Μωϋσῆς τὸν λαὸν ὅτι διεσκέδασται (διεσκέδασε γὰρ αὐτοὺς Ἀαρὼν ἐπίχαρμα τοῖς ὑπεναντίοις αὐτῶν)

26. Ἔστη Μωϋσῆς ἐπὶ τῆς πύλης τῆς παρεμβολῆς, καὶ εἶπε· τίς πρὸς κύριον, ἴτω πρός με. συνήλθοσαν οὖν πρὸς αὐτὸν πάντες οἱ υἱοὶ λευΐ.

27. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ· θέσθε ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ ῥομφαίαν ἐπὶ τῶν μηρῶν, καὶ διέλθετε, καὶ ἀνακάμψατε ἀπὸ πύλης ἐπὶ πύλην διὰ τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἀποκτείνατε ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος τὸν ἔγγιστα αὐτοῦ.

28. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ λευῒ καθὰ ἐλάλησεν αὐτοῖς Μωϋσῆς. καὶ ἔπεσον ἐκ τοῦ λαοῦ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ εἰς τρισχιλίους ἄνδρας.

29. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Μωϋσῆς ἐκπληρώσατε τὰς χεῖρας ὑμῶν σήμερον κυρίῳ ἕκαστως ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, δοθῆναι ἐφ' ὑμᾶς εὐλογίαν.

30. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν ἐπαύριον, εἶπε Μωϋσῆς πρὸς τὸν λαόν· ὑμεῖς ἡμαρτήκατε ἁμαρτίαν μεγάλην· καὶ νῦν ἀναβήσομαι πρὸς τὸν θεὸν ἵνα ἐξιλάσωμαι περὶ τῆς ἁμαρτίας ὑμῶν.

CAP. XXXII.

21. Dixitq; ad Aaron, Quid tibi fecit hic populus, ut induceres ſuper eum peccatum maximum?

22. Cui ille reſpondit, Ne indignetur dominus meus: tu enim noſti populum iſtũ, quòd pronus ſit ad malum.

23. Dixerunt mihi, Fac nobis deos, qui nos præcedant: huic enim Moyſi, qui nos eduxit de Terra-Ægypti, neſcimus quid acciderit.

24. Quibus ego dixi, Quis veſtrûm habet aurum? Tulerunt, & dederunt mihi: & proieci illud in ignem, egreſſuſque eſt hic vitulus.

25. Videns ergo Moyſes populum quòd eſſet nudatus (ſpoliaverat enim eum Aaron propter ignominiam ſordis, & inter hoſtes nudum conſtituerat.)

26. Et ſtans in porta caſtrorum, ait, Si quis eſt Domini, iungatur mihi. Congregatique ſunt ad eum omnes filii Levi:

27. Quibus ait, Hæc dicit Dominus Deus Iſraël: Ponat vir gladium ſuper femur ſuum: ite, & redite de porta uſque ad portam per medium caſtrorum, & occidat unuſquiſq; fratrem, & amicũ, & proximum ſuum.

28. Feceruntq; filii Levi iuxta ſermonem Moyſi, cecideruntq; in die illa quaſi (*triginta*) tria millia hominum.

29. Et ait Moyſes, Conſecraſtis manus veſtras hodie Domino, unuſquiſque in filio, & in fratre ſuo, ut detur vobis benedictio.

30. Facto autem altero die, locutus eſt Moyſes ad populum, Peccaſtis peccatum maximum: aſcendam ad Dominum, ſi quo modo quivero eum deprecari pro ſcelere veſtro.

Das XXXII. Capitel.

21. Vnnd ſprach zu Aaron: Was hat dir das volck gethan/ das du ſo eine groſſe ſünde vber ſie bracht haſt?

22. Aaron ſprach: Mein Herr laß ſeinen zorn nicht ergrimmen/ du weiſſeſt daß diß volck böſe iſt.

23. Sie ſprachen zu mir: Mache vns götter/ die für vns hergehen/ denn wir wiſſen nicht/ wie es dieſem Mann Moſe gehet/ der vns auß Egyptenland gefüret hat.

24. Jch ſprach zu jhnen: Wer hat Golt/ der reiß es abe/ vnd geb mirs/ Vnnd ich warffs ins Feuer/ darauß iſt das Kalb worden.

25. Da nun Moſe ſahe/ daß das volck loß worden war/ (Denn Aaron hatte ſie loß gemacht/ durch ein geſchwetz/ damit er ſie fein wolt anrichten.)

26. Trat er in das Thor des Lagers/ vnd ſprach: Her zu mir/ wer den Herrn angehöret. Da ſammleten ſich zu jm alle kinder Levi.

27. Vnnd er ſprach zu jhnen: So ſpricht der HERR der Gott Jſrael: Gürte ein jedlicher ſein Schwert auff ſeine lenden/ vnnd durchgehet hin vnnd wider/ von einem thor zum andern im Lager/ vnd erwürge ein jeglicher ſeinen Bruder/ Freund vnd Nechſten.

28. Die kinder Leui theten wie jhnen Moſe geſagt hatte/ vnnd fiel des tags vom Volck drey tauſent Mann.

29. Da ſprach Moſe: Füllet heute eure hende dem HERREN/ ein jeglicher an ſeinem ſohn vnd bruder/ daß heute vber euch der Segen gegeben werde.

30. Des morgens ſprach Moſe zum volck: Jhr habt eine groſſe ſünde gethan/ Nun wil ich hinauff ſteigen zu dem HERRN/ ob ich villeicht euer ſünde verſönen müge.

CHAP. XXXII.

21. Et Moyſe dit à Aaron, Que t'a fait ce peuple ici, que tu ayes amené ſur lui vn grand peché?

22. Et Aaron lui reſpondit, Que la colere de mon ſeigneur ne s'embraſe point: tu ſais que ce peuple eſt adonné à mal.

23. Or ils m'ont dit, Fai-nous des dieux qui cheminent deuant nous: car quant à ceſt hōme Moyſe qui nous a fait monter hors du païs d'Egypte, nous ne ſauons qu'il lui eſt aduenu.

24. Lors ie leur di, Qui a de l'or, qu'il le deſpece. Et ils me l'ont baillé: & ie l'ai ietté au feu, & ce veau ici en eſt ſorti.

25. Or Moyſe vid que le peuple eſtoit deſnué: (car Aarō l'auoit deſnué pour eſtre en vitupere parmi leurs ennemis.)

26. Moyſe donques ſe tenant à la porte du camp, dit, Qui *eſt* de l'Eternel, qu'il *viene* vers moi. Et tous les enfans de Levi s'aſſemblerent vers lui.

27. Et il leur dit, Ainſi a dit l'Eternel, le Dieu d'Iſrael, Mettez vn chacun ſon eſpee ſur ſa cuiſſe: paſſez & retournez de porte en porte par le camp, & que chacũ de vous tue ſon frere, ſon ami, & ſon voiſin.

28. Et les enfans de Leui firent ſelon la parole de Moyſe: & en ce iour-la il tomba du peuple enuiron trois mille hommes.

29. Car Moyſe auoit dit, Conſacrez auiourd'hui vos mains à l'Eternel, meſme vn chacun ſur ſon fils, & ſur ſon frere: afin qu'auiourd'hui vous ſoit donne benediction.

30. Et aduint le lendemain que Moyſe dit au peuple, Vous auez commis vn grād peché: mais ie monterai à ceſte heure vers l'Eternel, ie ferai, peut eſtre, propitiation pour voſtre peché.

לב

31 וְתָב מֹשֶׁה לִקְדָם יְיָ וַאֲמַר בְּבָעוּ חָב עַמָּא הָדֵין חוֹבָא רַבָּא וַעֲבַדוּ לְהוֹן דַּחְלָן דִּדְהַב׃

32 וּכְעַן אִם תִּשְׁבּוֹק לְחוֹבֵיהוֹן וְאִם לָא מְחֵנִי כְעַן מִסִּפְרָךְ דִּכְתַבְתָּא׃

33 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה מַן דְּחָב קֳדָמַי אֶמְחִינֵיהּ מִסִּפְרִי׃

34 וּכְעַן אֱזֵל דְּבַר יָת עַמָּא לְאַתְרָא דְּמַלֵּילִית לָךְ הָא מַלְאֲכִי יְהָךְ קֳדָמָךְ וּבְיוֹם אַסְעָרוּתִי וְאַסְעַר עֲלֵיהוֹן חוֹבֵיהוֹן׃

35 וּמְחָא יְיָ יָת עַמָּא עַל דְּאִשְׁתַּעְבַּדוּ לְעֶגְלָא דַּעֲבַד אַהֲרֹן׃

לב

31 וַיָּשָׁב מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה וַיֹּאמַר אָנָּא חָטָא הָעָם הַזֶּה חֲטָאָה גְדֹלָה וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם אֱלֹהֵי זָהָב׃

32 וְעַתָּה אִם־תִּשָּׂא חַטָּאתָם וְאִם־אַיִן מְחֵנִי נָא מִסִּפְרְךָ אֲשֶׁר כָּתָבְתָּ׃

33 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה מִי אֲשֶׁר חָטָא־לִי אֶמְחֶנּוּ מִסִּפְרִי׃

34 וְעַתָּה לֵךְ נְחֵה אֶת־הָעָם אֶל אֲשֶׁר־דִּבַּרְתִּי לָךְ הִנֵּה מַלְאָכִי יֵלֵךְ לְפָנֶיךָ וּבְיוֹם פָּקְדִי וּפָקַדְתִּי עֲלֵיהֶם חַטָּאתָם׃

35 וַיִּגֹּף יְהוָה אֶת־הָעָם עַל אֲשֶׁר עָשׂוּ אֶת־הָעֵגֶל אֲשֶׁר עָשָׂה אַהֲרֹן׃

λβ.

31. Ὑπέστρεψε δὲ Μωϋσῆς πρὸς κύριον, καὶ εἶπε· δέομαι κύριε, ἡμάρτηκεν ὁ λαὸς οὗτος ἁμαρτίαν μεγάλην, καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς θεοὺς χρυσοῦς.

32. Καὶ νῦν, εἰ μὲν ἀφῆς αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν, ἄφες. εἰ δὲ μή, ἐξάλειψόν με ἐκ τῆς βίβλου ἧς ἔγραψας.

33. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωϋσῆν. εἴ τις ἡμάρτηκεν ἐνώπιόν μου, ἐξαλείψω αὐτὸν ἐκ τῆς βίβλου μου.

34. Νυνὶ δὲ βάδιζε καὶ κατάβηθι καὶ ὁδήγησον τὸν λαὸν τοῦτον εἰς τὸν τόπον, ὃν εἶπά σοι. ἰδοὺ ὁ ἄγγελός μου προπορεύσεται πρὸ προσώπου σου. ᾗ δ' ἂν ἡμέρᾳ ἐπισκέπτωμαι, ἐπάξω ἐπ' αὐτοὺς τὴν ἁμαρτίαν αὐτῶν.

35. Καὶ ἐπάταξε κύριος τὸν λαὸν περὶ τῆς ποιήσεως τοῦ μόσχου, οὗ ἐποίησεν Ααρών.

לג

1 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה אֱזֵל סַק מִכָּא אַתְּ וְעַמָּא דְּאַסֵּקְתָּא מֵאַרְעָא דְּמִצְרָיִם לְאַרְעָא דְּקַיֵּימִית לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב לְמֵימַר לִבְנָךְ אֶתְּנִנַּהּ׃

2 וְאֶשְׁלַח קֳדָמָךְ מַלְאֲכָא וְאֵתָרֵיךְ יָת כְּנַעֲנָאֵי אֱמוֹרָאֵי וְחִתָּאֵי וּפְרִיזָאֵי חִוָּאֵי וִיבוּסָאֵי׃

3 לְאַרְעָא עָבְדָא חֲלַב וּדְבָשׁ אֲרֵי לָא אֲסַלֵּיק שְׁכִינְתִּי מִבֵּינָךְ אֲרֵי עַם קְשֵׁי קְדַל אַתְּ דִּלְמָא אֱשֵׁיצֵינָךְ בְּאָרְחָא׃

4 וּשְׁמַע עַמָּא יָת פִּתְגָּמָא בִּישָׁא הָדֵין וְאִתְאַבָּלוּ וְלָא שַׁוִּיאוּ גְּבַר תִּקּוּן זֵינֵיהּ עֲלוֹהִי׃

5 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה אֱמַר לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל אַתּוּן עַם קְשֵׁי קְדַל שָׁעָה חֲדָא אֲסַלֵּיק שְׁכִינְתִּי מִבֵּינָךְ וָאֱשֵׁיצֵינָךְ וּכְעַן אַעְדִּי תִקּוּן זֵינָךְ מִנָּךְ וּגְלֵי קֳדָמַי מָה אַעְבֵּיד לָךְ׃

לג

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵךְ עֲלֵה מִזֶּה אַתָּה וְהָעָם אֲשֶׁר הֶעֱלִיתָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב לֵאמֹר לְזַרְעֲךָ אֶתְּנֶנָּה׃

2 וְשָׁלַחְתִּי לְפָנֶיךָ מַלְאָךְ וְגֵרַשְׁתִּי אֶת־הַכְּנַעֲנִי הָאֱמֹרִי וְהַחִתִּי וְהַפְּרִזִּי הַחִוִּי וְהַיְבוּסִי׃

3 אֶל־אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ כִּי לֹא אֶעֱלֶה בְּקִרְבְּךָ כִּי עַם־קְשֵׁה־עֹרֶף אַתָּה פֶּן־אֲכֶלְךָ בַּדָּרֶךְ׃

4 וַיִּשְׁמַע הָעָם אֶת־הַדָּבָר הָרָע הַזֶּה וַיִּתְאַבָּלוּ וְלֹא־שָׁתוּ אִישׁ עֶדְיוֹ עָלָיו׃

5 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אֱמֹר אֶל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אַתֶּם עַם־קְשֵׁה־עֹרֶף רֶגַע אֶחָד אֶעֱלֶה בְקִרְבְּךָ וְכִלִּיתִיךָ וְעַתָּה הוֹרֵד עֶדְיְךָ מֵעָלֶיךָ וְאֵדְעָה מָה אֶעֱשֶׂה־לָּךְ׃

ΚΕΦΑΛ. λγ.

1. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωϋσῆν· προπορεύου, ἀνάβηθι ἐντεῦθεν σὺ καὶ ὁ λαός σου, οὓς ἐξήγαγες ἐκ γῆς αἰγύπτου, εἰς τὴν γῆν ἣν ὤμοσα τῷ ἀβραάμ, καὶ ἰσαάκ, καὶ ἰακώβ, λέγων· τῷ σπέρματι ὑμῶν δώσω αὐτήν.

2. Καὶ συναποστελῶ πρὸ προσώπου σου τὸν ἄγγελόν μου. καὶ ἐκβαλεῖς τὸν χαναναῖον, τὸν ἀμορραῖον, καὶ χετταῖον, καὶ φερεζαῖον, καὶ γεργεσαῖον, καὶ εὐαῖον, καὶ ἰεβουσαῖον.

3. Καὶ εἰσάξω σε εἰς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι. οὐ γὰρ μὴ συναναβῶ μετὰ σοῦ διὰ τὸ τὸν λαὸν σκληροτράχηλον εἶναι, ἵνα μὴ ἐξαναλώσω σε ἐν τῇ ὁδῷ.

4. Καὶ ἀκούσας ὁ λαὸς τὸ ῥῆμα τὸ πονηρὸν τοῦτο, κατεπένθησαν ἐν πενθικοῖς.

5. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωϋσῆν· λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ. ὑμεῖς λαὸς σκληροτράχηλος, ὁρᾶτε μὴ πληγὴν ἄλλην ἐγὼ ἐπάγω ἐφ' ὑμᾶς, καὶ ἐξαναλώσω ὑμᾶς. νῦν οὖν ἀφέλεσθε τὰς στολὰς τῶν δοξῶν ὑμῶν, καὶ τὸν κόσμον, καὶ δείξω ἃ ποιήσω σοι.

CAP. XXXII.

31. Reverſuſque ad Dominum, ait, Obſecro, peccavit populus iſte peccatum maximum, feceruntq; ſibi deos aureos:

32. Aut dimitte eis hanc noxam; aut ſi non facis, dele me de libro tuo quem ſcripſiſti.

33. Cui reſpondit Dominus, Qui peccaverit mihi, delebo eum de libro meo:

34. Tu autem vade, & duc populum iſtum quò locutus ſum tibi, angelus meus præcedet te. Ego autem in die ultionis viſitabo & hoc peccatum eorum.

35. Percuſſit ergo Dominus populum pro reatu vituli quem fecerat Aaron.

CAP. XXXIII.

1. Locutuſq; eſt Dominus ad Moyſen, dicens, Vade, aſcende de loco iſto, tu & populus tuus quem eduxiſti de Terra-Ægypti, in terram quã iuravi Abraham, Iſaac, & Iacob, dicens, Semini tuo dabo eam:

2. Et mittam præcurſorem tui angelum, ut eiiciã Chananæum, & Amorrhæum, & Hethæum, & Pherezæum, & Hevæum, & Iebuſæum.

3. Et intres in terram fluentem lacte & melle. Nõ enim aſcendam tecum, quia populus duræ cervicis eſt: ne forté diſperdam te in via.

4. Audienſq; populus ſermonem hunc peſſimum, luxit: & nullus ex more indutus eſt cultu ſuo.

5. Dixitque Dominus ad Moyſen: Loquere filiis Iſrael, Populus duræ cervicis es, ſemel aſcendam in medio tui, & delebo te. Iam nunc depone ornatum tuum, ut ſciam quid faciam tibi.

Das XXXII. Capitel.

31. Als nun Moſe wider zum HERREN kam/ ſprach er: Ach/ das volck hat eine groſſe ſünde gethan/ vnnd haben jhnen güldene Götter gemachet.

32. Nun vergib jhnen jre ſünde/ Wo nicht/ ſo tilge mich auch auß deinem Buch/ das du geſchrieben haſt.

33. Der HERR ſprach zu Moſe: Was? Jch wil den auß meinem Buch tilgen/ der an mir ſündiget.

34. So gehe nun hin/ vnnd füre das volck/ dahin ich dir geſagt habe/ Sihe/ mein Engel ſol für dir her gehen. Jch werde jre ſünde wol heimſuchen/ wenn meine zeit kompt heimzuſuchen.

35. Alſo straffte der HERR das volck/ daß ſie das Kalb hetten gemacht/ welches Aaron gemachet hatte.

Das XXXIII. Capitel.

DEr HERR ſprach zu Moſe: gehe zeuch von dannen du vnd das volck das du auß Egyptenland gefüret haſt/ ins Land/ das ich Abraham/ Jſaac vnnd Jacob geſchworen hab/ vnnd geſagt: Deinem Samen wil ichs geben.

2. Vnnd wil für dir her ſenden einen Engel/ vnd außſtoſſen die Cananiter/ Amoriter/ Hethiter/ Phereſiter/ Heuiter vnnd Jebuſiter.

3. Jns Land/ da milch vnnd honig innen fleuſt. Jch wil nicht mit dir hinauff ziehen/ denn du biſt ein halßſtarrig volck/ Jch möcht dich vnterwegen aufffreſſen.

4. Da das volck diſe böſe rede höret/ trugen ſie leide/ vnd niemand trug ſeinen ſchmuck an jhm.

5. Vnnd der HERR ſprach zu Moſe: Sage zu den kindern Jſrael: Jhr ſeyd ein halßſtarrig Volck/ Jch werde ein mal plötzlich vber dich kommen/ vnd dich vertilgen/ Vnnd nun lege deinen ſchmuck von dir/ daß ich wiſſe was ich dir thun ſoll.

CHAP. XXXII.

31. Moyſe donques retourna vers l'Eternel, & dit, Helas, ie te prie: ce peuple-ci a commis vn grand peché, en ſe faiſant des dieux d'or.

32. Or maintenant que tu leur pardonnes leur peché: ſinon, efface-moi maintenãt de ton liure, que tu as eſcrit.

33. Et l'Eternel reſpondit à Moyſe, Qui aura peché contre moi, ie l'effacerai de mon liure.

34. Va maintenant, condui le peuple au lieu duquel ie t'ai parlé. Voici, mon Ange ira deuant toi: & au iour que ie ferai punition ie punirai ſur eux leur peché.

35. Ainſi l'Eternel frapa le peuple, pource qu'ils auoyẽt eſté auteurs du veau qu'auoit fait Aaron.

CHAP. XXXIII.

1. L'Eternel donques dit à Moyſe, Va, monte d'ici, toi, & le peuple que tu as fait monter du païs d'Egypte, au païs duquel i'ai iuré à Abraham, Iſaac, & Iacob, diſant, Ie le donnerai à ta poſterité.

2. Et i'enuoyerai vn Ange deuant toi, & dechaſſerai les Cananeens, les Amorrheẽs, les Hethiẽs, les Phereziens, les Heuiens, & les Iebuſiens,

3. *Pour vous conduire* au païs decoulãt de laict & de miel. Car ie ne monterai point parmi toi (pource que tu *es* vn peuple de col roide (que parauenture ie ne te conſume en chemin.

4. Et le peuple ouït ces mauuaiſes nouuelles, dont il mena dueil: & nul d'eux ne mit ſon ornement ſur ſoi.

5. Car l'Eternel auoit dit à Moyſe, Di aux enfans d'Iſrael, Vous *eſtes* vn peuple de col roide: ie monterai en vn moment au milieu de toi, & te conſumerai. Maintenant donques oſte ton ornement de deſſus toi, & ie ſaurai ce que ie te ferai.

לג

6 וְאַעְדִּיוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
יַת תִּקּוּן זֵינֵיהוֹן מִטּוּרָא
דְּחוֹרֵב׃

7 וּמֹשֶׁה נְסֵיב יַת
מַשְׁכְּנָא וּפַרְסֵיהּ לֵיהּ
מִבָּרָא לְמַשְׁרִיתָא אַרְחֵק
מִן מַשְׁרִיתָא וְקָרֵי לֵיהּ
מַשְׁכַּן בֵּית אֻלְפָנָא וַהֲוָה
כָּל דְּתָבַע אוּלְפַן מִן קֳדָם
יְיָ נָפֵיק לְמַשְׁכַּן בֵּית
אֻלְפָנָא דְּמִבָּרָא ל
לְמַשְׁרִיתָא׃

8 וַהֲוָה כַּד נָפֵיק מֹשֶׁה
לְמַשְׁכְּנָא קָיְמִין כָּל עַמָּא
וּמִתְעַתְּדִין גְּבַר בִּתְרַע
מַשְׁכְּנֵיהּ ·וּמִסְתַּכְּלִין א
אֲחוֹרֵי מֹשֶׁה עַד דְּעָלֵיל
לְמַשְׁכְּנָא׃

9 וַהֲוָה כַּד עָלֵיל מֹשֶׁה
לְמַשְׁכְּנָא נָחֵית עַמּוּדָא
דַּעֲנָנָא וְקָאֵים בִּתְרַע
מַשְׁכְּנָא וּמִתְמַלֵּיל עִם
מֹשֶׁה׃

10 וַחֲזָן כָּל עַמָּא יַת
עַמּוּדָא דַּעֲנָנָא קָאֵים
בִּתְרַע מַשְׁכְּנָא וְקָיְמִין
כָּל עַמָּא וְסָגְדִין גְּבַר
בִּתְרַע מַשְׁכְּנֵיהּ׃

11 וּמְמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה
מְמַלַּל עִם מְמַלַּל כְּמָא
דִּמְמַלֵּיל גְּבַר עִם חַבְרֵיהּ
וְתָאֵיב לְמַשְׁרִיתָא
וּמְשׁוּמְשָׁנֵיהּ יְהוֹשֻׁעַ בַּר
נוּן עוּלֵימָא לָא עָדֵי מִגּוֹ
מַשְׁכְּנָא׃

12 וַאֲמַר מֹשֶׁה קֳדָם יְיָ
חֲזֵי דְּאַתְּ אָמֵר לִי אַסֵּיק
יַת עַמָּא הָדֵין וְאַתְּ לָא
אוֹדַעְתַּנִי יַת דְּתִשְׁלַח עִמִּי
וְאַתְּ אֲמַרְתָּא רַבִּיתָךְ
בְּשׁוּם וְאַף אַשְׁכַּחְתָּ
רַחֲמִין קֳדָמַי׃

13 וּכְעַן אִם כְּעַן א
אַשְׁכַּחִית רַחֲמִין קֳדָמָךְ
אוֹדַעְנִי כְּעַן יַת אוֹרַח
טוּבָךְ וְאֵדַע רַחֲמָךְ בְּדִיל
דְּאַשְׁכַּח רַחֲמִין קֳדָמָךְ
וּגְלֵי קֳדָמָךְ אֲרֵי עַמָּךְ
עַמָּא הָדֵין׃

14 וַאֲמַר שְׁכִנְתִּי יְהַךְ
וְאָנִיחַ לָךְ׃

לג

6 וַיִּתְנַצְּלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־
עֶדְיָם מֵהַר חוֹרֵב׃

7 וּמֹשֶׁה יִקַּח אֶת־הָאֹהֶל וְנָטָה־
לוֹ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה הַרְחֵק מִן־
הַמַּחֲנֶה וְקָרָא לוֹ אֹהֶל מוֹעֵד וְהָיָה
כָּל־מְבַקֵּשׁ יְהוָה יֵצֵא אֶל־אֹהֶל
מוֹעֵד אֲשֶׁר מִחוּץ לַמַּחֲנֶה׃

8 וְהָיָה כְּצֵאת מֹשֶׁה אֶל־
הָאֹהֶל יָקוּמוּ כָּל־הָעָם וְנִצְּבוּ
אִישׁ פֶּתַח אָהֳלוֹ וְהִבִּיטוּ אַחֲרֵי
מֹשֶׁה עַד־בֹּאוֹ הָאֹהֱלָה׃

9 וְהָיָה כְּבֹא מֹשֶׁה הָאֹהֱלָה
יֵרֵד עַמּוּד הֶעָנָן וְעָמַד פֶּתַח
הָאֹהֶל וְדִבֶּר עִם־מֹשֶׁה׃

10 וְרָאָה כָל־הָעָם אֶת־עַמּוּד
הֶעָנָן עֹמֵד פֶּתַח הָאֹהֶל וְקָם כָּל־
הָעָם וְהִשְׁתַּחֲווּ אִישׁ פֶּתַח אָהֳלוֹ׃

11 וְדִבֶּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה פָּנִים
אֶל־פָּנִים כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל־
רֵעֵהוּ וְשָׁב אֶל־הַמַּחֲנֶה וּמְשָׁרְתוֹ
יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן נַעַר לֹא יָמִישׁ
מִתּוֹךְ הָאֹהֶל׃

12 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה רְאֵה
אַתָּה אֹמֵר אֵלַי הַעַל אֶת־הָעָם
הַזֶּה וְאַתָּה לֹא הוֹדַעְתַּנִי אֵת
אֲשֶׁר־תִּשְׁלַח עִמִּי וְאַתָּה אָמַרְתָּ
יְדַעְתִּיךָ בְשֵׁם וְגַם־מָצָאתָ
חֵן בְּעֵינָי׃

13 וְעַתָּה אִם־נָא מָצָאתִי חֵן
בְּעֵינֶיךָ הוֹדִעֵנִי נָא אֶת־דְּרָכֶךָ
וְאֵדָעֲךָ לְמַעַן אֶמְצָא־חֵן בְּעֵינֶיךָ
וּרְאֵה כִּי עַמְּךָ הַגּוֹי הַזֶּה׃

14 וַיֹּאמַר פָּנַי יֵלֵכוּ וַהֲנִחֹתִי
לָךְ׃

λγ.

6. Καὶ περιείλοντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸν κόσμον αὐτῶν, καὶ τὴν περιστολὴν ἀπὸ τοῦ ὄρους τοῦ χωρήβ.

7. Καὶ λαβὼν Μωϋσῆς τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, ἔπηξεν ἔξω τῆς παρεμβολῆς μακρὰν ἀπὸ τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἐκλήθη σκηνὴ μαρτυρίου. καὶ ἐγένετο, πᾶς ὁ ζητῶν κύριον ἐξεπορεύετο εἰς τὴν σκηνὴν ἔξω τῆς παρεμβολῆς.

8. Ἡνίκα δ' ἂν εἰσεπορεύετο Μωϋσῆς εἰς τὴν σκηνὴν ἔξω τῆς παρεμβολῆς, εἱστήκει πᾶς ὁ λαὸς σκοπεύοντες ἕκαστος παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς αὐτοῦ, καὶ κατενόουν ἀπιόντος Μωϋσῆ, ἕως τοῦ εἰσελθεῖν αὐτὸν εἰς τὴν σκηνήν.

9. Ὡς δ' ἂν εἰσῆλθε Μωϋσῆς εἰς τὴν σκηνήν, κατέβαινεν ὁ στύλος τῆς νεφέλης, καὶ ἵστατο ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς σκηνῆς, καὶ ἐλάλει Μωϋσεῖ.

10. Καὶ ἑώρα πᾶς ὁ λαὸς τὸν στύλον τῆς νεφέλης ἑστῶτα ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς σκηνῆς, καὶ στάντες πᾶς ὁ λαὸς προσεκύνησαν ἕκαστος ἀπὸ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς αὐτοῦ.

11. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν, ἐνώπιος ἐνωπίῳ, ὡς εἴτις λαλήσαι πρὸς τὸν ἑαυτοῦ φίλον. καὶ ἐπελύετο εἰς τὴν παρεμβολήν· ὁ δὲ θεράπων Ἰησοῦς υἱὸς ναυῆ νέος, οὐκ ἐξεπορεύετο ἐκ τῆς σκηνῆς.

12. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς πρὸς κύριον· Ἰδοὺ σύ μοι λέγεις, ἀνάγαγε τὸν λαὸν τοῦτον. σὺ δὲ οὐκ ἐδήλωσάς μοι ὃν συναποστελεῖς μετ' ἐμοῦ. σὺ δέ μοι εἶπας, οἶδά σε παρὰ πάντας, καὶ χάριν ἔχεις παρ' ἐμοί.

13. Εἰ οὖν εὕρηκα χάριν ἐναντίον σου, ἐμφάνισόν μοι σεαυτόν. γνωστῶς ἴδω σε, ὅπως ἂν ὦ εὑρηκὼς χάριν ἐνώπιόν σου, καὶ ἵνα γνῶ ὅτι λαός σου τὸ ἔθνος τοῦτο.

14. Καὶ λέγει· αὐτὸς προπορεύσομαί σου, καὶ καταπαύσω σε.

CAP. XXXIII.

6. Depoſuerunt ergo filii Iſraël ornatum ſuum à monte Horeb.

7. Moyſes quoque tollens tabernaculum, tetendit extra caſtra procul, vocavitque nomen eius Tabernaculum fœderis. Et omnis populus qui habebat aliquam quæſtionem, egrediebatur ad Tabernaculum fœderis, extra caſtra.

8. Cumque egrederetur Moyſes ad tabernaculum, ſurgebat univerſa plebs, & ſtabat unuſquiſque in oſtio papilionis ſui, aſpiciebantq; tergum Moyſi, donec ingrederetur tentorium.

9. Ingreſſo autem illo Tabernaculum fœderis, deſcēdebat columna nubis, & ſtabat ad oſtium, loquebaturq; cum Moyſe.

10. Cernentibus univerſis quòd columna nubis ſtaret ad oſtium tabernaculi. Stabantque ipſi, & adorabant per fores tabernaculorum ſuorum.

11. Loquebatur autem Dominus ad Moyſen facie ad faciem, ſicut ſolet loqui homo ad amicum ſuum. Cumque ille reverteretur in caſtra, miniſter eius Ioſue filius Nun, puer, non recedebat de Tabernaculo.

12. Dixit autem Moyſes ad Dominum, Præcipis ut educam populum iſtum: & non indicas mihi quem miſſurus es mecum, præſertim cùm dixeris, Novi te ex nomine, & inveniſti gratiam coram me.

13. Si ergo inveni gratiam in conſpectu tuo, oſtende mihi faciem tuam, ut ſciam te, & inveniam gratiam ante oculos tuos: reſpice populum tuum gentem hanc,

14. Dixitq; Dominus, Facies mea præcedet te, & requiem dabo tibi.

Das XXXIII. Capitel.

6. Alſo theten die kinder Iſrael jhren ſchmuck von ſich fůr dem berge Horeb.

7. Moſe aber nam die Hůtten / vnnd ſchlug ſie auff / auſſen ferne fůr dem Lager / vnnd hieß ſie eine Hůtten des Stiffts / vnnd wer den HErrn fragen wolt / muſte herauß gehen zur Hůtten des Stiffts fůr das Lager.

8. Vnnd wenn Moſe außgieng zur Hůtten / ſo ſtund alles volck auff / vnnd trat ein jeglicher in ſeiner Hůtten thůr / vnd ſahen jm nach / biß er in die Hůtten kam.

9. Vnnd wenn Moſe in die Hůtten kam / ſo kam die Wolckenſeule hernider / vnd ſtund in der Hůtten thůr / vnd redet mit Moſe.

10. Vnd alles volck ſahe die Wolckenſeule in der Hůtten thůr ſtehen / vnnd ſtunden auff vnnd neigeten ſich / ein jeglicher in ſeiner Hůtten thůr.

11. Der HErr aber redet mit Moſe / von angeſicht zu angeſicht / wie ein Mann mit ſeinem freunde redet / Vnnd wenn er widerkeret zum Lager / ſo weich ſein Diener Joſua / der ſohn Nun / der Jůngling / nicht auß der Hůtten.

12. Vnd Moſe ſprach zu dem HErrn: Sihe / du ſprichſt zu mir / Fůre das volck hinauf / vñ leſſt mich nicht wiſſen / wen du mit mir ſenden wilt / So du doch geſagt haſt / Ich kenne dich mit namen / vnd haſt gnade fůr meinen augen funden.

13. Hab ich denn gnade fůr deinen augen funden / ſo laß mich deinen weg wiſſen / damit ich dich kenne / vnnd gnade fůr deinen augen finde / vnnd ſihe doch / daß diß volck dein volck iſt.

14. Er ſprach: Mein angeſicht ſol gehen / damit wil ich dich leiten.

CHAP. XXXIII.

6. Ainſi ſes enfans d'Iſrael ſe deſpouïllerent de leurs ornemens de vers la montagne d'Horeb.

7. Et Moyſe print *ſon* tabernacle, & *l'*eſtendit pour ſoi hors du camp, l'eſloignant du camp: & l'appela tabernacle d'aſſignation: & tous ceux qui cerchoyent l'Eternel, ſortoyent vers le tabernacle d'aſſignation qui *eſtoit* hors du camp.

8. Et aduenoit qu'auſſi toſt que Moyſe ſortoit vers le tabernacle, tout le peuple ſe leuoit, & vn chacun ſe tenoit à l'entree de ſa tente, & regardoit apres Moyſe iuſques à ce qu'il entraſt au tabernacle.

9. Et auſſi toſt que Moyſe eſtoit entré au tabernacle, la colomne de nuee deſcendoit, & s'arreſtoit à la porte du tabernacle, & parloit auec Moyſe.

10. Et tout le peuple voyant la colomne de nuee s'arreſtant à la porte du tabernacle, ſe leuoit, & vn chacun ſe proſternoit à l'huis de ſa tente.

11. Et l'Eternel parloit à Moyſe face à face, comme vn homme parle auec ſon intime ami: puis *Moyſe* retournoit au camp: mais ſon ſeruiteur Ioſué fils de Nun, ieune homme, ne ſe departoit point de dedans le tabernacle.

12. Moyſe donc dit à l'Eternel, Regarde, tu m'as dit, Fai monter ce peuple-ci, & ſi ne m'as point fait coignoiſtre *celui* que tu dois enuoyer auec moi. Meſme tu as dit, Ie te cognoi par nom, & auſſi, Tu as trouué grace deuant mes yeux.

13. Or maintenãt, ie te prie, ſi i'ai trouué grace deuant tes yeux, fai-moi cognoiſtre ton chemin, & ie te cognoiſtrai, afin que ie trouue grace deuant tes yeux: auſſi regarde que ceſte nation *eſt* ton penple.

14. Et *l'Eternel* dit, Ma face ira: & te donnerai repos.

לג

15 וַאֲמַר קֳדָמוֹהִי אִם לֵית שְׁכִנְתָּךְ מְהַלְּכָא בֵּינָנָא לָא תַּסְּקִינַּנָא מִכָּא׃

16 וּבְמָא יִתְיְדַע הָכָא אֲרֵי אַשְׁכַּחְנָא רַחֲמִין קֳדָמָךְ אֲנָא וְעַמָּךְ הֲלָא בִּמְהָךְ שְׁכִנְתָּךְ עִמַּנָא וְיִתְעַבְדָן לָנָא פְּרִישָׁן לִי וּלְעַמָּךְ מְשַׁנְיָן מִכָּל עַמָּא דְּעַל אַפֵּי אַרְעָא׃

17 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה בְּרַם יָת פִּתְגָּמָא הָדֵין דְּמַלֵּילְתָּא אֶעְבֵּיד אֲרֵי אַשְׁכַּחְתָּא רַחֲמִין קֳדָמַי וְרַבֵּיתָךְ בְּשׁוּם׃

18 וַאֲמַר אַחְזֵינִי כְּעַן יָת יְקָרָךְ׃

19 וַאֲמַר אֲנָא אַעְבַּר כָּל יְקָרִי עַל אַפָּךְ וְאֶקְרֵי בִשְׁמָא דַּייָ קֳדָמָךְ וְאֵיחוֹן עַל מַן דְּאֵיחוֹן וַאֲרַחֵים עַל מַן דַּאֲרַחֵם׃

20 וַאֲמַר לָא תִּיכּוֹל לְמֶחֱזֵי יָת אַפֵּי יְקָרִי אֲרֵי לָא יַחְזִינַּנִי אֱנָשָׁא וְיִתְקַיָּם׃

21 וַאֲמַר יְיָ הָא אֲתַר מְתַקַּן קֳדָמַי וְתִתְעַתַּד עַל טִנָּרָא׃

22 וִיהֵי בְּמֶעְבַּר יְקָרִי וַאֲשַׁוֵּינָךְ בִּמְעָרַת טִנָּרָא וְאָגֵין (בְּמֵימְרִי) עֲלָךְ עַד דְּאֶעְבַּר׃

23 וְאַעְדֵּי (יָת דִּבְרַת) יְקָרִי וְתֶחֱזֵי יָת דִּבָתְרַי וְדִקְדָמַי לָא יִתְחֲזוּן׃

לד

1 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה פְּסַל לָךְ תְּרֵין לוּחֵי אַבְנַיָּא כְּקַדְמָאֵי וְאֶכְתּוֹב עַל לוּחַיָּא יָת פִּתְגָּמַיָּא דַּהֲווֹ עַל לוּחַיָּא קַדְמָאֵי דְּתַבַּרְתָּא׃

2 וֶהֱוֵי זְמִין לְצַפְרָא וְתִיסַּק בְּצַפְרָא לְטוּרָא דְסִינַי וְתִתְעַתַּד קֳדָמַי תַּמָּן עַל רֵישׁ טוּרָא׃

לג

15 וַיֹּאמֶר אֵלָיו אִם־אֵין פָּנֶיךָ הֹלְכִים אַל־תַּעֲלֵנוּ מִזֶּה׃

16 וּבַמֶּה יִוָּדַע אֵפוֹא כִּי־מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲנִי וְעַמֶּךָ הֲלוֹא בְּלֶכְתְּךָ עִמָּנוּ וְנִפְלֵינוּ אֲנִי וְעַמְּךָ מִכָּל־הָעָם אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה׃

17 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה גַּם אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ אֶעֱשֶׂה כִּי־מָצָאתָ חֵן בְּעֵינַי וָאֵדָעֲךָ בְּשֵׁם׃

18 וַיֹּאמַר הַרְאֵנִי נָא אֶת־כְּבֹדֶךָ׃

19 וַיֹּאמֶר אֲנִי אַעֲבִיר כָּל־טוּבִי עַל־פָּנֶיךָ וְקָרָאתִי בְשֵׁם יְהוָה לְפָנֶיךָ וְחַנֹּתִי אֶת־אֲשֶׁר אָחֹן וְרִחַמְתִּי אֶת־אֲשֶׁר אֲרַחֵם׃

20 וַיֹּאמֶר לֹא תוּכַל לִרְאֹת אֶת־פָּנָי כִּי לֹא־יִרְאַנִי הָאָדָם וָחָי׃

21 וַיֹּאמֶר יְהוָה הִנֵּה מָקוֹם אִתִּי וְנִצַּבְתָּ עַל־הַצּוּר׃

22 וְהָיָה בַּעֲבֹר כְּבֹדִי וְשַׂמְתִּיךָ בְּנִקְרַת הַצּוּר וְשַׂכֹּתִי כַפִּי עָלֶיךָ עַד־עָבְרִי׃

23 וַהֲסִרֹתִי אֶת־כַּפִּי וְרָאִיתָ אֶת־אֲחֹרָי וּפָנַי לֹא יֵרָאוּ׃

ל ד

1 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה פְּסָל־לְךָ שְׁנֵי־לֻחֹת אֲבָנִים כָּרִאשֹׁנִים וְכָתַבְתִּי עַל־הַלֻּחֹת אֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר הָיוּ עַל־הַלֻּחֹת הָרִאשֹׁנִים אֲשֶׁר שִׁבַּרְתָּ׃

2 וֶהְיֵה נָכוֹן לַבֹּקֶר וְעָלִיתָ בַבֹּקֶר אֶל־הַר סִינַי וְנִצַּבְתָּ לִי שָׁם עַל־רֹאשׁ הָהָר׃

λγ´.

15. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· εἰ μὴ σὺ αὐτὸς συμπορεύῃ μεθ᾽ ἡμῶν, μή με ἀναγάγῃς ἐντεῦθεν.

16. Καὶ πῶς γνωστὸν ἔσται ἀληθῶς, ὅτι εὕρηκα χάριν παρὰ σοί, ἐγώ τε, καὶ ὁ λαός σου, ἀλλ᾽ ἢ συμπορευομένου σου μεθ᾽ ἡμῶν; καὶ ἐνδοξασθήσομαι ἐγώ τε, καὶ ὁ λαός σου παρὰ πάντα τὰ ἔθνη, ὅσα ἐπὶ τῆς γῆς ἐστίν.

17. Εἶπε δὲ κύριος πρὸς Μωϋσῆν. καὶ τοῦτόν σοι τὸν λόγον ὃν εἴρηκας, ποιήσω. εὕρηκας γὰρ χάριν ἐνώπιον ἐμοῦ, καὶ οἶδά σε παρὰ πάντας.

18. Καὶ λέγει· δεῖξόν μοι τὴν σεαυτοῦ δόξαν.

19. Καὶ εἶπεν ἐγὼ παρελεύσομαι πρότερός σου τῇ δόξῃ μου, καὶ καλέσω τῷ ὀνόματι κυρίου ἐναντίον σου, καὶ ἐλεήσω ὃν ἂν ἐλεῶ, καὶ οἰκτειρήσω ὃν ἂν οἰκτείρω.

20. Καὶ εἶπεν οὐ δυνήσῃ ἰδεῖν τὸ πρόσωπόν μου. οὐ γὰρ μὴ ἴδῃ ἄνθρωπος τὸ πρόσωπόν μου, καὶ ζήσεται.

21. Καὶ εἶπε κύριος· ἰδοὺ τόπος παρ᾽ ἐμοί, καὶ στήσῃ ἐπὶ τῆς πέτρας.

22. Ἡνίκα δ᾽ ἂν παρέλθῃ ἡ δόξα μου, καὶ θήσω σε εἰς ὀπὴν τῆς πέτρας, καὶ σκεπάσω τῇ χειρί μου ἐπὶ σέ, ἕως ἂν παρέλθω.

23. Καὶ ἀφελῶ τὴν χεῖρά μου, καὶ τότε ὄψει τὰ ὀπίσω μου, τὸ δὲ πρόσωπόν μου οὐκ ὀφθήσεταί σοι.

ΚΕΦΑΛ. λδ.

1. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωϋσῆν· λάξευσον σεαυτῷ δύο πλάκας λιθίνας, καθὼς καὶ αἱ πρῶται, καὶ ἀνάβηθι πρός με εἰς τὸ ὄρος, καὶ γράψω ἐπὶ τῶν πλακῶν τὰ ῥήματα ἃ ἦν ἐπὶ ταῖς πλαξὶ ταῖς πρώταις, ἃς συνέτριψας.

2. Καὶ γίνου ἕτοιμος εἰς τὸ πρωῒ, καὶ ἀναβήσῃ εἰς τὸ ὄρος τὸ Σινᾶ, καὶ στήσῃ μοι ἐκεῖ ἐπ᾽ ἄκρου τοῦ ὄρους.

CAP. XXXIII.

15. Et ait Moyſes, Si non tuipſe præcedas, ne educas nos de loco iſto.

16. In quo enim ſcire poterimus ego & populus tuus inveniſſe nos gratiam in cōſpectu tuo, niſi ambulaveris nobiſcum, ut glorificemur ab omnibus populis qui habitant ſuper terram?

17. Dixit autem Dominus ad Moyſen, Et verbum iſtud quod locutus es, faciam: inveniſti enim gratiam coram me, & teipſum novi ex nomine.

18. Qui ait, Oſtende mihi gloriam tuam.

19. Reſpondit, Ego oſtendam omne bonum tibi, & vocabo in nomine Domini coram te: & miſerebor cui voluero; & clemens ero in quem mihi placuerit.

20. Rurſumq; ait, Non poteris videre faciem meam: non enim videbit me homo, & viuet.

21. Et iterum, Ecce, inquit, eſt locus apud me, & ſtabis ſupra petram,

22. Cumq; tranſibit gloria mea, ponam te in foramine petræ, & protegam dextera mea, donec tranſeam:

23. Tollamque manum meam, & videbis poſteriora mea, faciem autem meam videre non poteris.

CAP. XXXIIII.

1. Ac deinceps, Præcide, ait, tibi duas tabulas lapideas inſtar priorum, & ſcribam ſuper eas verba quæ habuerunt tabulæ quas fregiſti.

2. Eſto paratus manè, ut aſcendas ſtatim in montem Sinai, ſtabiſque mecum ſuper verticem montis.

Das XXXIII. Capitel.

15. Er aber ſprach zu jhm: Wo nicht dein Angeſicht gehet / ſo füre vns nicht von dannen hinauff.

16. Denn wobey ſol doch erkandt werden / daß ich vnd dein Volck für deinen Augen Gnade funden haben / On weñ du mit vns geheſt? Auff daß ich vnnd dein Volck gerühmet werden / für allem Volck das auff dem Erdboden iſt.

17. Der HERR ſprach zu Moſe: Was du jetzt geredt haſt / wil ich auch thun / denn du haſt Gnade für meinen Augen funden / vnnd ich kenne dich mit Namen.

18. Er aber ſprach: So laß mich deine Herrligkeit ſehen.

19. Vnd er ſprach: Ich wil für deinem angeſicht her alle meine Güte gehen laſſen / vnnd wil laſſen predigen des HERREN Namen für dir. Wem ich aber Gnedig bin / dem bin ich Gnedig / Vnd wes ich mich erbarme / deß erbarme ich mich.

20. Vnd ſprach weiter: Mein Angeſicht kanſt du nicht ſehen / Denn kein Menſch wird leben / der mich ſihet.

21. Vnd der HERR ſprach weiter: Sihe / Es iſt ein raum bey mir / da ſolt du auff dem Felß ſtehen.

22. Wenn denn nun meine Herrligkeit fürüber gehet / wil ich dich inn der Felßklufft laſſen ſtehen / vnnd meine Handt ſol ob dir halten / biß ich fürüber gehe.

23. Vnnd wenn ich meine Handt von dir thue / wirſt du mir hinden nach ſehen / Aber mein Angeſicht kan mann nicht ſehen.

Das XXXIIII. Capitel.

VNd der HERR ſprach zu Moſe: Hawe dir zwo Steinern Tafeln / wie die erſten waren / daß ich die wort darauff ſchreibe / die inn den erſten Tafeln waren / welche du zubrochen haſt.

2. Vnnd ſey Morgen bereit / daß du frůe auff den Berg Sinai ſteigeſt / vnd daſelbs zu mir tretteſt auff des Berges ſpitzen.

CHAP. XXXIII.

15. Et *Moyſe* lui dit, Si ta face ne vient, ne nous fai point monter d'ici.

16. Et de fait, en quoi cognoiſtra-on que moi & ton peuple ayons trouué grace deuant tes yeux? Ne ſera-ce pas quand tu chemineras auec nous: & moi & ton peuple ſerons en admiration par deſſus tous les peuples qui *ſont* ſur la terre?

17. Et l'Eternel dit à Moyſe, Auſſi ferai-ie ceſte choſe que tu dis: car tu as trouué grace deuant mes yeux, & t'ai cognu par nom.

18. *Moyſe* dit auſſi, Ie te prie, fai-moi voir ta gloire.

19. Et il reſpondit, Ie ferai paſſer toute ma bonté par deuant ta face, & crierai le nom de l'Eternel deuāt toi: & ferai grace à qui ie ferai grace, & aurai compaſſion de qui i'aurai compaſſion.

20. Puis il dit, Tu ne pourras pas voir ma face: car l'homme ne me verra point, & *puis apres* viura.

21. L'Eternel dit auſſi, Voici, *il y a* vn lieu par deuers moi, & tu t'arreſteras ſur le rocher.

22. Il aduiendra doncque quand ma gloire paſſera, ie te mettrai au pertuis du rocher, & te couurirai de ma main, iuſqu'à ce que ie ſoy paſſé.

23. Puis ie retirerai ma main, & me verras par derriere: mais ma face ne ſe verra poinr.

CHAP. XXXIIII.

1. Et l'Eternel dit à Moyſe, Applani-toi deux tables de pierre cōme les premieres: & i'eſcrirai ſur icelles les paroles qui eſtoyēt ſur les premieres tables que tu as rompues.

2. Et ſois preſt au matin, & monte au matin en la montagne de Sinaï, & te preſente là à moi ſur le coupeau de la montagne.

לד

3 וּגְבַר לָא יִסַּק עִמָּךְ׃ וְאַף אֱינַשׁ לָא יִתְחֲזֵי בְּכָל טוּרָא אַף עָנָא וְתוֹרֵי לָא יִרְעוּן לְקֳבֵיל טוּרָא הַהוּא׃

4 וּפְסַל תְּרֵין לוּחֵי אַבְנַיָּא כְּקַדְמָאֵי וְאַקְדֵּים מֹשֶׁה בְּצַפְרָא וּסְלֵיק לְטוּרָא דְסִינַי כְּמָא דְפַקֵּיד יְיָ יָתֵיהּ וּנְסֵיב בִּידֵיהּ תְּרֵין לוּחֵי אַבְנַיָּא׃

5 וְאִתְגְּלִי יְיָ בַּעֲנָנָא׃ וְאִתְעַתַּד עִמֵּיהּ תַּמָּן וּקְרָא בִּשְׁמָא דַיְיָ׃

6 וְאַעְבַּר יְיָ שְׁכִנְתֵּיהּ עַל אַפּוֹהִי וּקְרָא יְיָ יְיָ אֱלָהָא רַחֲמָנָא וְחַנָּנָא מַרְחִיק רְגַז וּמַסְגֵּי לְמֶעְבַּד טָבְוָן וּקְשׁוֹט׃

7 נָטֵיר טִיבוּ לְאַלְפֵי דָרִין שָׁבֵיק לַעֲוָיָן וְלִמְרוֹד וּלְחוֹבִין סָלַח לִדְתָיְבִין לְאוֹרַיְתֵיהּ וּדְלָא תָיְבִין לָא מְזַכֵּי מַסְעַר חוֹבֵי אֲבָהָן עַל בְּנִין וְעַל בְּנֵי בְנִין מָרְדִין עַל דָּר תְּלִיתַאי וְעַל דָּר רְבִיעַאי׃

8 וְאוֹחִי מֹשֶׁה וּכְרַע עַל אַרְעָא וּסְגִיד׃

9 וַאֲמַר אִם כְּעַן אַשְׁכַּחִית רַחֲמִין קֳדָמָךְ יְיָ תְּהָךְ כְּעַן שְׁכִנְתָּא דַיְיָ בֵּינַנָא אֲרֵי עַם קְשֵׁי קְדָל הוּא וְתִשְׁבּוֹק לַעֲוָיָנָא וּלְחוֹבָנָא וְתַחְסְנִנָּנָא׃

10 וַאֲמַר הָא אֲנָא גָּזַר קְיָם קֳדָם כָּל עַמָּךְ אַעְבֵּיד פְּרִישָׁן דְּלָא אִתְבְּרִיאָה בְּכָל אַרְעָא וּבְכָל עַמְמַיָּא וְיֶחֱזֵי כָל עַמָּא דְאַתְּ בֵּינֵיהוֹן יָת עוֹבָדָא דַיְיָ אֲרֵי דְחִיל הוּא דַאֲנָא עָבֵיד עִמָּךְ׃

לד

3 וְאִישׁ לֹא־יַעֲלֶה עִמָּךְ וְגַם־אִישׁ אַל־יֵרָא בְּכָל־הָהָר גַּם־הַצֹּאן וְהַבָּקָר אַל־יִרְעוּ אֶל־מוּל הָהָר הַהוּא׃

4 וַיִּפְסֹל שְׁנֵי־לֻחֹת אֲבָנִים כָּרִאשֹׁנִים וַיַּשְׁכֵּם מֹשֶׁה בַבֹּקֶר וַיַּעַל אֶל־הַר סִינַי כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ וַיִּקַּח בְּיָדוֹ שְׁנֵי לֻחֹת אֲבָנִים׃

5 וַיֵּרֶד יְהוָה בֶּעָנָן וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם וַיִּקְרָא בְשֵׁם יְהוָה׃

6 וַיַּעֲבֹר יְהוָה עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא יְהוָה יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד וֶאֱמֶת׃

7 נֹצֵר חֶסֶד לָאֲלָפִים נֹשֵׂא עָוֹן וָפֶשַׁע וְחַטָּאָה וְנַקֵּה לֹא יְנַקֶּה פֹּקֵד עֲוֹן אָבוֹת עַל־בָּנִים וְעַל־בְּנֵי בָנִים עַל־שִׁלֵּשִׁים וְעַל־רִבֵּעִים׃

8 וַיְמַהֵר מֹשֶׁה וַיִּקֹּד אַרְצָה וַיִּשְׁתָּחוּ׃

9 וַיֹּאמֶר אִם־נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲדֹנָי יֵלֶךְ־נָא אֲדֹנָי בְּקִרְבֵּנוּ כִּי עַם־קְשֵׁה־עֹרֶף הוּא וְסָלַחְתָּ לַעֲוֹנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וּנְחַלְתָּנוּ׃

10 וַיֹּאמֶר הִנֵּה אָנֹכִי כֹּרֵת בְּרִית נֶגֶד כָּל־עַמְּךָ אֶעֱשֶׂה נִפְלָאֹת אֲשֶׁר לֹא־נִבְרְאוּ בְכָל־הָאָרֶץ וּבְכָל־הַגּוֹיִם וְרָאָה כָל־הָעָם אֲשֶׁר־אַתָּה בְקִרְבּוֹ אֶת־מַעֲשֵׂה יְהוָה כִּי־נוֹרָא הוּא אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה עִמָּךְ׃

λδ΄.

3. Καὶ μηδεὶς ἀναβήτω μετὰ σοῦ, καὶ μηδεὶς ὀφθήτω ἐν παντὶ τῷ ὄρει. καὶ τὰ πρόβατα, καὶ οἱ βόες μὴ νεμέσθωσαν πλησίον τοῦ ὄρους ἐκείνου.

4. Καὶ ἐλάξευσε δύο πλάκας λιθίνας, καθάπερ καὶ αἱ πρῶται. καὶ ὀρθρίσας Μωϋσῆς τὸ πρωῒ, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος τὸ σινᾶ, καθὰ συνέταξεν αὐτῷ κύριος. καὶ ἔλαβε Μωϋσῆς μεθ' ἑαυτοῦ τὰς δύο πλάκας τὰς λιθίνας.

5. Καὶ κατέβη κύριος ἐν νεφέλῃ, καὶ παρέστη αὐτῷ ἐκεῖ. καὶ ἐκάλεσε τῷ ὀνόματι κυρίου.

6. Καὶ παρῆλθε κύριος πρὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἐκάλεσε· κύριος, κύριος ὁ θεὸς οἰκτίρμων, καὶ ἐλεήμων, μακρόθυμος, καὶ πολυέλεος, καὶ ἀληθινὸς, καὶ δικαιοσύνην τηρῶν.

7. Καὶ ποιῶν ἔλεος εἰς χιλιάδας, ἀφαιρῶν ἀνομίας, καὶ ἀδικίας, καὶ ἁμαρτίας, καὶ τὸν ἔνοχον οὐ καθαριεῖ, ἐπάγων ἁμαρτίας πατέρων ἐπὶ τέκνα, καὶ ἐπὶ τέκνα τέκνων ἐπὶ τρίτην καὶ τετάρτην γενεάν.

8. Καὶ σπεύσας Μωϋσῆς κύψας ἐπὶ τὴν γῆν, προσεκύνησε.

9. Καὶ εἶπεν· εἰ εὕρηκα χάριν ἐνώπιόν σου, συμπορευθήτω κύριος μεθ' ἡμῶν. ὁ λαὸς γὰρ σκληροτράχηλός ἐστι, καὶ ἀφελεῖς σὺ τὰς ἁμαρτίας, καὶ τὰς ἀνομίας ἡμῶν, καὶ ἐσόμεθά σοι.

10. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Ἰδοὺ ἐγὼ τίθημί σοι διαθήκην ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ σου, καὶ ποιήσω ἔνδοξα ἃ οὐ γέγονεν ἐν πάσῃ τῇ γῇ, καὶ ἐν παντὶ ἔθνει. καὶ ὄψεται πᾶς ὁ λαὸς ἐν οἷς εἰσι τὰ ἔργα κυρίου, ὅτι θαυμαστά ἐστι. ἃ ἐγὼ ποιήσω σοι.

CAP. XXXIIII.

3. Nullus aſcendat tecum, nec videatur quiſpiam per totum montem, boves quoque & oves non paſcantur econtra.

4. Excîdit ergo duas tabulas lapideas, quales antea fuerant: & de nocte conſurgens aſcendit in montem Sinai, ſicut præceperat ei Dominus, portans ſecum tabulas.

5. Cumq́ue deſcendiſſet Dominus per nubem, ſtetit Moyſes cum eo, invocans nomen Domini.

6. Quo tranſeunte coram eo, ait, Dominator Domine Deus, miſericors & clemẽs, patiens & multæ miſerationis, ac verax.

7. Qui cuſtodis miſericordiam in millia: qui aufers iniquitatem, & ſcelera, atque peccata, nulluſq́; apud te per ſe innocens eſt. Qui reddis iniquitatem patrum filiis, ac nepotibus in tertiam & quartam progeniem.

8. Feſtinuſque Moyſes, curvatus eſt pronus in terram, & adorans.

9. Ait: Si inveni gratiam in conſpectu tuo Domine, obſecro ut gradiaris nobiſcum: populus enim duræ cervicis eſt, & auferas iniquitates noſtras atque peccata, noſque poſſideas.

10. Reſpondit Dominus, Ego inibo pactum videntibus cunctis, ſigna faciam quæ nunquam viſa ſunt ſuper terram, nec in ullis gentibus: ut cernat populus iſte, in cuius es medio, opus Domini terribile quod facturus ſum.

Das XXXIIII. Capitel.

3. Vnd laß niemand mit dir hinauff ſteigen/ daß niemand geſehen werde vmb den gantzen berg her/ auch kein Schaf noch Rind laß weiden gegen dieſem Berge.

4. Vnd Moſe hieb zwo ſteinern Tafeln/ wie die erſten waren. Vnnd ſtund des morgens früe auff/ vnd ſteig auff den berg Sinai/ wie jhm der HERR gebotten hatte/ vnd nam die zwo Steinern Tafeln in ſeine handt.

5. Da kam der HERR hernieder in einer Wolcken/ vnd trat daſelbs bey jhn/ vnd prediget von des HERRN Namen.

6. Vnnd da der HERR für ſeinem Angeſicht übergieng/ rieff er: HERR/ HERR GOtt/ Barmhertzig vnnd Gnedig vnd Gedultig/ vnd von groſſer Gnad vnd Trew.

7. Der du beweiſeſt Gnade inn tauſendt Gelied/ vnd vergibſt Miſſethat/ Vbertrettung vnd Sünde. Vnd für welchem niemandt Vnſchuldig iſt/ der du die Miſſethat der Väter heimſucheſt auff Kinder vnd Kindskinder/ biß ins dritte vnd vierdte Gelied.

8. Vnnd Moſe neiget ſich eilendt zu der Erden/ vnd betet jhn an.

9. Vnd ſprach: Hab ich HERR Gnade für deinen Augen funden/ ſo gehe der HERR mit vns/ Denn es iſt ein halßſtarrig Volck/ Daß du vnſer Miſſethat vnnd Sünden Gnedig ſeyeſt/ vnnd laſſeſt vns dein Erbe ſein.

10. Vnd er ſprach: Sihe ich wil einen Bundt machen für alle deinem Volck/ vnd wil wunder thun/ dergleichen nicht geſchaffen ſindt inn allen Landen/ vnd vnter allen Völckern/ vnd alles Volck/ darunter du biſt/ ſol ſehen des HERREN werck/ Denn wunderbarlich ſols ſein/ das ich bey dir thun werde.

CHAP. XXXIIII.

3. Mais que nul ne monte auec toi, & auſſi que nul ne ſoit veu en toute la montagne: meſme que ni menu ni gros beſtail ne paſture point contre ceſte montagne.

4. Moyſe donc applanit deux tables de pierre comme les premieres, & ſe leua de bon matin, & monta en la montagne de Sinaï, comme l'Eternel lui auoit commandé: & print en ſa main les deux tables de pierre.

5. Et l'Eternel deſcendit en la nuee, & s'arreſta là auec lui: & cria le nom de l'Eternel.

6. Comme donc l'Eternel paſſoit par deuant lui, il cria, L'Eternel, l'Eternel, le *Dieu* Fort, pitoyable, miſericordieux, tardif à colere, abondant en gratuité & verité.

7. Gardant gratuité en mille *generations*, oſtant l'iniquité, le forfait & le peché, & qui ne tient nullement le coulpable pour incoulpable, puniſſant l'iniquité des peres ſur les enfans, & ſur les enfans des enfans, iuſques à la troiſieme & quatrieme generation.

8. Et Moyſe ſe haſtant baiſſa la teſte vers terre, & ſe proſterna.

9. Et dit, O Seigneur, ie te prie, ſi i'ai trouué grace deuant tes yeux, que le Seigneur chemine maintenant parmi nous*:* car c'*eſt* vn peuple de col roide: pardonne donc nos iniquités & noſtre peché, & nous poſſede.

10. Et il reſpondit, Voici, ie traitte alliance, *&* ferai deuant tout ton peuple des merueilles qui n'ont point eſté faites en toute la terre, ni en pas vne nation: & tout le peuple parmi lequel tu *es*, verra l'œuure de l'Eternel: car ce *ſera choſe* terrible ce que ie m'en vai faire auec toi.

לד

11 טַר לָךְ יָת דַּאֲנָא מְפַקֵּדָךְ יוֹמָא דֵין הָא אֲנָא מְתָרֵיךְ מִן קֳדָמָךְ יָת אֱמוֹרָאֵי וּכְנַעֲנָאֵי וְחִתָּאֵי וּפְרִזָּאֵי וְחִוָּאֵי וִיבוּסָאֵי׃

12 אִסְתְּמַר לָךְ דִּילְמָא תִגְזַר קְיָם לְיָתְבֵי אַרְעָא דְּאַתְּ עָלֵיל עֲלַהּ דִּילְמָא יְהֵי לְתַקְלָא בֵּינָךְ׃

13 אֲרֵי יָת אֱגוֹרֵיהוֹן תְּתַרְעוּן וְיָת קָמָתְהוֹן תְּתַבְּרוּן וְיָת אֲשֵׁרֵיהוֹן תְּקַצְּצוּן׃

14 אֲרֵי לָא תִסְגּוֹד לְטַעֲוַת עַמְמַיָּא אֲרֵי יְיָ קַנָּא שְׁמֵיהּ אֵל קַנָּא הוּא׃

15 דִּילְמָא תִגְזַר קְיָם לְיָתְבֵי אַרְעָא וְיִטְעוֹן בָּתַר טַעֲוָתְהוֹן וְיִדְבְּחוּן לְטַעֲוָתְהוֹן וְיִקְרוֹן לָךְ וְתֵיכוֹל מִדִּבְחֵיהוֹן׃

16 וְתִיסַּב מִבְּנָתֵיהּ לִבְנָךְ וְיִטְעוֹן בְּנָתֵיהּ בָּתַר טַעֲוָתְהֵן וְיַטְעֲיָן יָת בְּנָךְ בָּתַר טַעֲוָתְהֵן׃

17 דַּחְלָן דְּמַתְּכָא לָא תַעְבֵּיד לָךְ׃

18 יָת חַגָּא דְּפַטִּירַיָּא תִּיטַּר שַׁבְעָא יוֹמִין תֵּיכוֹל פַּטִּירָן כְּמָא דְּפַקֵּדְתָּךְ לִזְמַן יַרְחָא דַּאֲבִיבָא אֲרֵי בְּיַרְחָא דַּאֲבִיבָא נְפַקְתָּא מִמִּצְרָיִם׃

19 כָּל פָּתַח וַלְדָּא דִּילִי וְכָל בְּעִירָךְ תַּקְדֵּישׁ דִּיכְרִין בְּכוֹר תּוֹר וְאִמַּר׃

20 וּבוּכְרָא דַּחֲמָרָא תִּפְרוֹק בְּאִמְּרָא וְאִם לָא תִפְרוֹק וְתִנְקְפֵיהּ כָּל בּוּכְרָא דִּבְנָךְ תִּפְרוֹק וְלָא יִתְחֲזוֹן קֳדָמַי רֵיקָנִין׃

לד

11 שְׁמָר־לְךָ אֵת אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם הִנְנִי גֹרֵשׁ מִפָּנֶיךָ אֶת־הָאֱמֹרִי וְהַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְהַפְּרִזִּי וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי׃

12 הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־תִּכְרֹת בְּרִית לְיוֹשֵׁב הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה בָּא עָלֶיהָ פֶּן־יִהְיֶה לְמוֹקֵשׁ בְּקִרְבֶּךָ׃

13 כִּי אֶת־מִזְבְּחֹתָם תִּתֹּצוּן וְאֶת־מַצֵּבֹתָם תְּשַׁבֵּרוּן וְאֶת־אֲשֵׁרָיו תִּכְרֹתוּן׃

14 כִּי לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל אַחֵר כִּי יְהוָה קַנָּא שְׁמוֹ אֵל קַנָּא הוּא׃

15 פֶּן־תִּכְרֹת בְּרִית לְיוֹשֵׁב הָאָרֶץ וְזָנוּ אַחֲרֵי אֱלֹהֵיהֶם וְזָבְחוּ לֵאלֹהֵיהֶם וְקָרָא לְךָ וְאָכַלְתָּ מִזִּבְחוֹ׃

16 וְלָקַחְתָּ מִבְּנֹתָיו לְבָנֶיךָ וְזָנוּ בְנֹתָיו אַחֲרֵי אֱלֹהֵיהֶן וְהִזְנוּ אֶת־בָּנֶיךָ אַחֲרֵי אֱלֹהֵיהֶן׃

17 אֱלֹהֵי מַסֵּכָה לֹא תַעֲשֶׂה־לָּךְ׃

18 אֶת־חַג הַמַּצּוֹת תִּשְׁמֹר שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל מַצּוֹת אֲשֶׁר צִוִּיתִךָ לְמוֹעֵד חֹדֶשׁ הָאָבִיב כִּי בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב יָצָאתָ מִמִּצְרָיִם׃

19 כָּל־פֶּטֶר רֶחֶם לִי וְכָל־מִקְנְךָ תִּזָּכָר פֶּטֶר שׁוֹר וָשֶׂה׃

20 וּפֶטֶר חֲמוֹר תִּפְדֶּה בְשֶׂה וְאִם־לֹא תִפְדֶּה וַעֲרַפְתּוֹ כֹּל בְּכוֹר בָּנֶיךָ תִּפְדֶּה וְלֹא־יֵרָאוּ פָנַי רֵיקָם׃

λδʹ.

11. Πρόσεχε σὺ πάντα ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι. ἰδοὺ ἐγὼ ἐκβαλῶ ἀπὸ προσώπου ὑμῶν τὸν ἀμορραῖον, καὶ τὸν χαναναῖον, καὶ τὸν χετταῖον, καὶ τὸν Φερεζαῖον, καὶ τὸν εὐαῖον, καὶ τὸν γεργεσαῖον, καὶ τὸν ἰεβουσαῖον.

12. Πρόσεχε σεαυτῷ, μήποτε θῇς διαθήκην τοῖς ἐγκαθημένοις ἐπὶ τῆς γῆς, εἰς ἣν εἰσπορεύῃ εἰς αὐτήν, μήποτε γένηται πρόσκομμα ἐν ὑμῖν.

13. Τοὺς βωμοὺς αὐτῶν καθελεῖτε, καὶ τὰς στήλας αὐτῶν συντρίψετε, καὶ τὰ ἄλση αὐτῶν ἐκκόψετε, καὶ τὰ γλυπτὰ τῶν θεῶν αὐτῶν κατακαύσετε πυρί.

14. Οὐ γὰρ μὴ προσκυνήσητε θεῷ ἑτέρῳ. ὁ γὰρ κύριος ὁ θεὸς ζηλωτὸν ὄνομα, θεὸς ζηλωτής ἐστι.

15. Μήποτε θῇς διαθήκην τοῖς ἐγκαθημένοις ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐκπορνεύσωσιν ὀπίσω τῶν θεῶν αὐτῶν, καὶ θύσωσι τοῖς θεοῖς αὐτῶν, καὶ καλέσωσί σε, καὶ φάγῃς τῶν θυσιῶν αὐτῶν,

16. Καὶ λάβῃς τῶν θυγατέρων αὐτῶν τοῖς υἱοῖς σου, καὶ τῶν θυγατέρων σου δῷς τοῖς υἱοῖς αὐτῶν, καὶ ἐκπορνεύσωσιν αἱ θυγατέρες σου ὀπίσω τῶν θεῶν αὐτῶν, καὶ ἐκπορνεύσωσι τοὺς υἱούς σου ὀπίσω τῶν θεῶν αὐτῶν.

17. Καὶ θεοὺς χωνευτοὺς οὐ ποιήσεις σεαυτῷ.

18. Καὶ τὴν ἑορτὴν τῶν ἀζύμων φυλάξῃ. ἑπτὰ ἡμέρας φαγῇ ἄζυμα, καθάπερ ἐντέταλμαί σοι, κατὰ τὸν καιρὸν ἐν τῷ μηνὶ τῶν νέων. ἐν γὰρ τῷ μηνὶ τῶν νέων ἐξῆλθες ἐξ αἰγύπτου.

19. Πᾶν διανοῖγον μήτραν ἐμοί, τὰ ἀρσενικά, πρωτότοκον μόσχου, καὶ πρωτότοκον προβάτου.

20. Καὶ πρωτότοκον ὑποζυγίου λυτρώσῃ προβάτῳ. ἐὰν δὲ μὴ λυτρώσῃ αὐτό, τιμὴν δώσεις αὐτοῦ. πᾶν πρωτότοκον τῶν υἱῶν σου λυτρώσῃ. οὐκ ὀφθήσῃ ἐνώπιόν μου κενός.

CAP. XXXIIII.

11. Obſerva cuncta quæ hodie mandavi tibi, ego ipſe eiiciam ante faciem tuam Amorrhæum, & Chananæum, & Hethæum, Pherezæum quoque, & Hevæum, & Iebuſæum.

12. Cave ne unquam cum habitatoribus terræ illius iungas amicitias, quæ ſint tibi in ruinam:

13. Sed & aras eorum deſtrue, confringe ſtatuas, lucoſque ſuccîde.

14. Noli adorare Deum alienum. Dominus zelótes nomen eius, Deus eſt æmulator.

15. Ne ineas pactum cum hominibus illarum regionũ: ne cùm fornicati fuerint cum diis ſuis, & adoraverint ſimulachra eorum, vocet te quiſpiam ut comedas de immolatis.

16. Nec uxorem de filiabus eorum accipies filiis tuis: ne poſtquam ipſæ fuerint fornicatæ, fornicari faciant & filios tuos in deos ſuos.

17. Deos conflatiles non facies tibi.

18. Solennitatem azymorum cuſtodies. Septem diebus veſcéris azymis, ſicut præcepi tibi, in tempore menſis novorum, menſe enim verni temporis egreſſus es de Ægypto.

19. Omne quod aperit vulvam generis maſculini, meum erit. De cunctis animantibus tam de bobus, quam de ovibus, meum erit.

20. Primogenitum aſini redimes ove: ſin autem nec pretium pro eo dederis, occidetur. Primogenitum filiorum tuorum redimes: nec apparebis in conſpectu meo vacuus.

Das XXXIIII. Capitel.

11. Halt/ was ich dir heute gebiete/ Sihe/ Ich wil für dir her außſtoſſen die Amoriter/ Cananiter/ Hethiter/ Phereſiter/ Heviter/ vnd Jebuſiter.

12. Hüt dich/ daß du nicht einen Bund macheſt mit den Einwohnern des Lands/ da du einkommeſt/ daß ſie dir nicht ein ergerniß vnter dir werden.

13. Sondern jhre Altar ſolt du vmbſtürtzen/ vnd jre götzen zubrechen/ vnnd jhre Haine außrotten.

14. Denn du ſolt kein andern Gott anbeten/ Denn der HERR heiſſt ein Eiferer/ darumb daß er ein eiferiger Gott iſt.

15. Auff daß/ wo du ein Bund mit des Landes einwonern macheſt/ vnnd wenn ſie huren jren göttern nach/ vnnd opffern jren göttern/ daß ſie dich nicht laden/ vnd du von jhrem opffer eſſeſt.

16. Vnnd nemeſt deinen ſönen jhre töchter zu weibern/ vnnd dieſelben denn huren jren göttern nach/ vnnd machen deine ſöhne auch jren göttern nach huren.

17. Du ſolt dir keine gegoſſen götter machen.

18. Das Feſt der vngeſeurten Brot ſolt du halten/ Sieben tag ſolt du vngeſeurt Brot eſſen/ wie ich dir gebotten habe/ vmb die zeit des Monds Abib/ denn inn dem Mond Abib biſt du auß Egypten gezogen.

19. Alles was ſeine Muter am erſten bricht/ iſt mein/ was Männlich ſein wird/ in deinem Vieh/ das ſeine Muter bricht/ es ſey Ochſen oder Schaf.

20. Aber den Erſtling des Eſels ſol du mit eim Schaf löſen/ Wo du es aber nicht löſeſt/ ſo brich jm das genick Alle Erſtgeburt deiner Söne ſolt du löſen. Vnnd daß niemand für mir leer erſcheine.

CHAP. XXXIIII.

11. Garde ſoigneuſement ce que ie te commãde auiourd'hui. Voici, ie m'en vai dechaſſer de deuant toi les Amorrheens, les Cananeens, les Hethiens, les Phereziẽs, les Heuiens, & les Iebuſiens.

12. Donne-toi garde de traitter alliance auec les habitans du païs, auquel tu vas entrer, de peur que parauẽture ils ne te ſoyent en laqs parmi toi.

13. Mais vous demolirez leurs autels, & briſerez leurs ſtatues, & couperez leurs boſcages.

14. Car tu ne te proſterneras point deuant autre *Dieu* Fort, pour ce que l'Eternel ſe nomme Ialoux: c'*eſt* le *Dieu* Fort *qui eſt* ialoux:

15. Afin que parauenture tu ne traittes alliance auec les habitans du païs: & quand ils viendront à paillarder apres leurs dieux. & à ſacrifier à leurs dieux, que quelcun ne t'appele, & que tu ne manges de ſon ſacrifice:

16. Et que tu ne prenes de leurs filles pour tes fils, leſquelles paillardans apres leurs dieux, ferõt paillarder tes fils apres leurs dieux.

17. Tu ne te feras aucun dieu de fonte.

18. Tu garderas la feſte ſolennelle des pains ſans leuain. Par ſept iours tu mangeras les pains ſans leuain, (comme ie t'ai commande) en la ſaiſon du mois auquel les eſpics meuriſſent. Car au mois auquel les eſpics meuriſſent, tu es ſorti du païs d'Egypte.

19. Tout ce qui ouure la matrice, ſera mien: & meſmes le premier qui naiſtra maſle de toutes tes beſtes, tant du gros que du menu beſtail.

20. Mais tu racheteras d'vne menue beſte le premier-né d'vn aſne: ſi tu ne le rachetes, tu le decolleras. Tu racheteras tout premier-né de tes fils: & nul ne ſe preſentera deuant ma face à vuide.

לד

21 שִׁתָּא יוֹמִין תִּפְלַח וּבְיוֹמָא שְׁבִיעָאָה תְּנוּחַ בִּזְרוֹעָא וּבַחֲצָדָא תְּנוּחַ׃

22 וְחַגָּא דְשָׁבוּעַיָּא תַּעְבֵּיד לָךְ בִּכּוּרֵי חֲצַד חִטִּין וְחַגָּא דִכְנָשָׁא בְּמִיפַּק שַׁתָּא׃

23 תְּלָת זִמְנִין בְּשַׁתָּא יִתְחֲזוּן כָּל דְּכוּרָךְ קֳדָם רִבּוֹן עָלְמָא יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל׃

24 אֲרֵי אֲתָרֵיךְ עַמְמִין מִן קֳדָמָךְ וְאַפְתֵּי יָת תְּחוּמָךְ וְלָא יַחְמֵיד אֱנָשׁ יָת אַרְעָךְ בְּמִיסְקָךְ ל לְאִתְחֲזָאָה קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ תְּלָת זִמְנִין בְּשַׁתָּא׃

25 לָא תִיכּוֹס עַל חֲמִיעַ דַּם פִּסְחִי וְלָא יְבִיתוּן בַּר מִן מַדְבְּחָא תַּרְבֵּי נִכְסַת חַגָּא עַד צַפְרָא׃

26 רֵישׁ בִּכּוּרֵי אַרְעָךְ ת תַּיְתֵי לְבֵית מַקְדְּשָׁא דַּייָ אֱלָהָךְ לָא תֵיכוּל בְּשַׂר בַּחֲלָב׃

27 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה כְּתַב לָךְ יָת פִּתְגָּמַיָּא הָאִלֵּין אֲרֵי עַל מֵימַר פִּתְגָּמַיָּא הָאִלֵּין גְּזָרִית עִמָּךְ קְיָם וְעִם יִשְׂרָאֵל׃

28 וַהֲוָה תַּמָּן עִם יְיָ אַרְבְּעִין יְמָמִין וְאַרְבְּעִין לֵילָוָן לַחְמָא לָא אֲכַל וּמַיָּא לָא שְׁתִי וּכְתַב עַל לוּחַיָּא יָת פִּתְגָּמֵי קְיָמָא עַשְׂרָא פִּתְגָּמִין׃

29 וַהֲוָה כַּד נְחֵית מֹשֶׁה מִן טוּרָא דְסִינַי וּתְרֵין לוּחֵי סַהֲדוּתָא בִּידָא דְמֹשֶׁה בְּמֶחְתֵיהּ מִן טוּרָא וּמֹשֶׁה לָא יְדַע אֲרֵי סְגֵי זִיו יְקָרָא דְאַפּוֹהִי בְּמַלָּלוּתֵיהּ עִמֵּיהּ׃

לד

21 שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי תִּשְׁבֹּת בֶּחָרִישׁ וּבַקָּצִיר תִּשְׁבֹּת׃

22 וְחַג שָׁבֻעֹת תַּעֲשֶׂה לְךָ בִּכּוּרֵי קְצִיר חִטִּים וְחַג הָאָסִיף תְּקוּפַת הַשָּׁנָה׃

23 שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יֵרָאֶה כָּל־זְכוּרְךָ אֶת־פְּנֵי הָאָדֹן יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃

24 כִּי־אוֹרִישׁ גּוֹיִם מִפָּנֶיךָ וְהִרְחַבְתִּי אֶת־גְּבֻלֶךָ וְלֹא־יַחְמֹד אִישׁ אֶת־אַרְצְךָ בַּעֲלֹתְךָ לֵרָאוֹת אֶת־פְּנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה׃

25 לֹא־תִשְׁחַט עַל־חָמֵץ דַּם־זִבְחִי וְלֹא־יָלִין לַבֹּקֶר זֶבַח חַג הַפָּסַח׃

26 רֵאשִׁית בִּכּוּרֵי אַדְמָתְךָ תָּבִיא בֵּית יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא־תְבַשֵּׁל גְּדִי בַּחֲלֵב אִמּוֹ׃

27 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה כְּתָב־לְךָ אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כִּי עַל־פִּי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כָּרַתִּי אִתְּךָ בְּרִית וְאֶת־יִשְׂרָאֵל׃

28 וַיְהִי־שָׁם עִם־יְהוָה אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה לֶחֶם לֹא אָכַל וּמַיִם לֹא שָׁתָה וַיִּכְתֹּב עַל־הַלֻּחֹת אֵת דִּבְרֵי הַבְּרִית עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרִים׃

29 וַיְהִי בְּרֶדֶת מֹשֶׁה מֵהַר סִינַי וּשְׁנֵי לֻחֹת הָעֵדֻת בְּיַד־מֹשֶׁה בְּרִדְתּוֹ מִן־הָהָר וּמֹשֶׁה לֹא־יָדַע כִּי קָרַן עוֹר פָּנָיו בְּדַבְּרוֹ אִתּוֹ׃

λδ.

21. Ἓξ ἡμέρας ἐργᾷ, τῇ δὲ ἡμέρα τῇ ἑβδόμῃ καταπαύσεις· τῷ σπόρῳ, καὶ τῷ ἀμητῷ καταπαύσεις.

22. Καὶ ἑορτὴν ἑβδομάδων ποιήσεις μοι, ἀρχὴν θερισμοῦ πυρῶν, καὶ ἑορτὴν συναγωγῆς μεσοῦντος τοῦ ἐνιαυτοῦ.

23. Τρεῖς καιροὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ὀφθήσεται πᾶν ἀρσενικόν σου ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ Ἰσραήλ.

24. Ὅταν γὰρ ἐκβάλω τὰ ἔθνη ἀπὸ προσώπου σου, καὶ ἐμπλατύνω τὰ ὅριά σου, οὐκ ἐπιθυμήσει οὐδεὶς τῆς γῆς σου, ἡνίκα ἂν ἀναβαίνῃς ὀφθῆναι ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου τρεῖς καιροὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ.

25. Οὐ σφάξεις ἐπὶ ζύμῃ αἷμα θυσιασμάτων μου. καὶ οὐ κοιμηθήσεται εἰς τὸ πρωῒ θῦμα ἑορτῆς τοῦ πάσχα.

26. Τὰ πρωτογεννήματα τῆς γῆς σου εἰσοίσεις εἰς τὸν οἶκον κυρίου τοῦ θεοῦ σου. οὐχ ἑψήσεις ἄρνα ἐν γάλακτι μητρὸς αὐτοῦ.

27. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωϋσῆν· γράψον σεαυτῷ τὰ ῥήματα ταῦτα. ἐπὶ γὰρ τῶν λόγων τούτων τέθειμαί σοι διαθήκην, καὶ τῷ Ἰσραήλ.

28. Καὶ ἦν ἐκεῖ Μωϋσῆς ἔναντι κυρίου, τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας. ἄρτον οὐκ ἔφαγε, καὶ ὕδωρ οὐκ ἔπιε. καὶ ἔγραψεν ἐπὶ τῶν πλακῶν τὰ ῥήματα ταῦτα τῆς διαθήκης, τοὺς δέκα λόγους.

29. Ὡς δὲ κατέβαινε Μωϋσῆς ἐκ τοῦ ὄρους σινᾶ, καὶ ἰδοὺ αἱ πλάκες ἐπὶ τῶν χειρῶν Μωϋσῆ. καταβαίνοντος δὲ αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ὄρους, καὶ Μωϋσῆς οὐκ ᾔδει ὅτι δεδόξασται ἡ ὄψις τοῦ χρώματος τοῦ προσώπου αὐτοῦ, ἐν τῷ λαλεῖν αὐτὸν αὐτῷ.

CAP. XXXIIII.

21. Sex diebus operaberis, die ſeptimo ceſſabis arare & metere.

22. Solennitatem hebdomadarum facies tibi in primitiis frugum meſſis tuæ triticeæ, & ſolennitatem quando redeunte anni tempore cuncta conduntur.

23. Tribus temporibus anni apparebit omne maſculinum tuum in conſpectu omnipotentis Domini Dei Iſraël.

24. Cum enim tulero gentes à facie tua, & dilatavero terminos tuos, nullus inſidiabitur terræ tuæ, aſcendẽte te & apparente in conſpectu Domini Dei tui ter in anno.

25. Non immolabis ſuper fermento ſanguinem hoſtiæ meæ: neque reſidebit manè de victima ſolennitatis Phaſe.

26. Primitias frugum terræ tuæ offeres in domo Domini Dei tui. Non coques hœdum in lacte matris ſuæ.

27. Dixitque Dominus ad Moyſen; Scribe tibi verba hæc, quibus & tecum & cum Iſraël pepigi fœdus.

28. Fuit ergo ibi cum Domino quadraginta dies & quadraginta noctes: panem non comedit, & aquam non bibit, & ſcripſit in tabulis verba fœderis decem.

29. Cumque deſcenderet Moyſes de monte Sinai, tenebat duas tabulas teſtimonii, & ignorabat quòd cornuta eſſet facies ſua ex conſortio ſermonis Domini.

Das XXXIV. Capitel.

21. Sechs tage ſolt du arbeiten / am ſiebenden tage ſoltu feyren / beide mit pflügen vnd mit erndten.

22. Das Feſt der Wochen ſolt du halten mit den Erſtlingen der Weitzenerndte / Vnnd das Feſt der Einſammlung / wenn das jahr vmb iſt.

23. Drey mal im jar ſol alle Mannsnahmen erſcheinen für dem Herrſcher / dem HERRN vnd Gott Iſrael.

24. Wenn ich die Heiden für dir außſtoſſen / vnnd deine Grentze weitern werde / ſol niemand deines Lands begeren / dieweil du hinauff geheſt drey mal im jhar / zu erſcheinen für dem HERRN deinem Gott.

25. Du ſolt das blut meines Opffers nicht opffern auff dem geſeurten brot. Vnnd das Opffer des Oſterfeſts / ſoll nicht vber nacht bleiben biß an den morgen.

26. Das Erſtling von den erſten Früchten deines Ackers ſolt du in das hauß des HERRN deines Gottes bringen. Du ſolt das Böcklein nicht kochen / wenns noch an ſeiner mutter Milch iſt.

27. Vnnd der HERR ſprach zu Moſe: Schreib diſe wort / denn nach diſen worten hab ich mit dir vnnd mit Iſrael einen Bund gemacht.

28. Vnd er war allda bey dem HErren viertzig tag vnd viertzig nacht / vnd aſs kein brot vnnd tranck kein waſſer. Vnd er ſchreib auff die Taffeln ſolchen Bund / die zehen wort.

29. Da nun Moſe vom Berge Sinai gieng / hatte er die zwo Tafeln des Zeugniß inn ſeiner hand / vnnd wuſte nicht daß die haut ſeines Angeſichts glentzet davon / daß er mit jhm geredt hatte.

CHAP. XXXIIII.

21. Six iours tu beſongneras, mais au ſeptieme tu chomeras : *voire* tu chomeras au temps du labourage & de la moiſſon.

22. Tu feras la feſte ſolennelle des ſemaines au temps des premiers fruicts de la moiſſon du froment, & la feſte ſolennelle de la cueillette à la reuolution de l'annee.

23. Trois fois l'an tout maſle d'entre vous comparoiſtra deuant le Dominateur l'Eternel, le Dieu d'Iſrael.

24. Car ie deſpoſſederai les nations de deuant toi, & eſlargirai tes confins, & nul ne cõuoitera ton païs lors que tu monteras pour comparoir trois fois l'an deuant l'Eternel ton Dieu.

25. Tu n'immoleras point le ſang de mon ſacrifice auec pain leué: on ne gardera rien du ſacrifice de la feſte ſolennelle de Paſque iuſques au matin.

26. Tu apporteras les premices des premiers fruicts de ta terre en la maiſon de l'Eternel ton Dieu. Tu ne bouilliras point le cheureau au laict de ſa mere.

27. Itẽ, l'Eternel dit à Moyſe, Eſcri ces paroles ici : car ſuiuant la teneur de ces paroles ici i'ai traitté alliance auec toi & auec Iſrael.

28. Et *Moyſe* demeura là auec l'Eternel par quarante iours & quarante nuicts, ſans manger du pain & ſans boire de l'eau : & *l'Eternel* eſcriuit ſur les tables les paroles de l'alliance, *aſſauoir* les dix paroles.

29. Or il aduint lors que Moyſe deſcendoit de la mõtagne de Sinaï, tenant en ſa main les deux tables du Teſmoignage, ainſi qu'il deſcendoit de la montagne: (icelui ne ſachant point que la peau de ſa face eſtoit deuenue reſplendiſſante pendãt qu'il parloit auec Dieu:)

לד

30 וַחֲזָא אַהֲרֹן וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יָת מֹשֶׁה וְהָא סְגִי זִיו יְקָרָא דְאַפּוֹהִי וּדְחִילוּ מִלְּאִתְקְרָבָא לְוָתֵיהּ׃

31 וּקְרָא לְהוֹן מֹשֶׁה וְתָבוּ לְוָתֵיהּ אַהֲרֹן וְכָל רַבְרְבַיָּא דִּכְנִשְׁתָּא וּמַלֵּיל מֹשֶׁה עִמְּהוֹן׃

32 וּבָתַר כֵּן אִתְקְרִיבוּ כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּפַקֵּדִינּוּן יָת כָּל דְּמַלֵּיל יְיָ עִמֵּיהּ בְּטוּרָא דְּסִינָי׃

33 וְשֵׁיצִי מֹשֶׁה מִלְּמַלָּלָא עִמְּהוֹן וִיהַב עַל אַפּוֹהִי בֵּית אַפֵּי׃

34 וְכַד עָלֵיל מֹשֶׁה לִקְדָם יְיָ לְמַלָּלָא עִמֵּיהּ מַעְדֵּי יָת בֵּית אַפֵּי עַד מִפְּקֵיהּ וְנָפֵיק וּמְתַמַלֵּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יָת דְּמִתְפַּקַּד׃

35 וְחָזָן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יָת סְבַר אַפֵּי מֹשֶׁה אֲרֵי סְגִי זִיו יְקָרָא דְּאַפֵּי מֹשֶׁה וּמְתִיב מֹשֶׁה יָת בֵּית אַפֵּי עַל אַפּוֹהִי עַד דְּעָלֵיל לְמַלָּלָא עִמֵּיהּ׃

לד

30 וַיַּרְא אַהֲרֹן וְכָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־מֹשֶׁה וְהִנֵּה קָרַן עוֹר פָּנָיו וַיִּירְאוּ מִגֶּשֶׁת אֵלָיו׃

31 וַיִּקְרָא אֲלֵהֶם מֹשֶׁה וַיָּשֻׁבוּ אֵלָיו אַהֲרֹן וְכָל־הַנְּשִׂאִים בָּעֵדָה וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֲלֵהֶם׃

32 וְאַחֲרֵי־כֵן נִגְּשׁוּ כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיְצַוֵּם אֵת כָּל־אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אִתּוֹ בְּהַר סִינָי׃

33 וַיְכַל מֹשֶׁה מִדַּבֵּר אִתָּם וַיִּתֵּן עַל־פָּנָיו מַסְוֶה׃

34 וּבְבֹא מֹשֶׁה לִפְנֵי יְהוָה לְדַבֵּר אִתּוֹ יָסִיר אֶת־הַמַּסְוֶה עַד־צֵאתוֹ וְיָצָא וְדִבֶּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵת אֲשֶׁר יְצֻוֶּה׃

35 וְרָאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־פְּנֵי מֹשֶׁה כִּי קָרַן עוֹר פְּנֵי מֹשֶׁה וְהֵשִׁיב מֹשֶׁה אֶת־הַמַּסְוֶה עַל־פָּנָיו עַד־בֹּאוֹ לְדַבֵּר אִתּוֹ׃

λδ'.

30. Καὶ εἶδεν Ἀαρὼν καὶ πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸν Μωϋσῆν, καὶ ἦν δεδοξασμένη ἡ ὄψις τοῦ χρώματος τοῦ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἐφοβήθησαν ἐγγίσαι αὐτῷ.

31. Καὶ ἐκάλεσεν αὐτοὺς Μωϋσῆς, καὶ ἀπεστράφησαν πρὸς αὐτὸν Ἀαρὼν, καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες τῆς συναγωγῆς, καὶ ἐλάλησε Μωϋσῆς πρὸς αὐτούς.

32. Καὶ μετὰ ταῦτα προσῆλθον πρὸς αὐτὸν πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς πάντα ὅσα ἐλάλησε κύριος πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ.

33. Καὶ ἐπειδὴ κατέπαυσε λαλῶν πρὸς αὐτοὺς, ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ κάλυμμα.

34. Ἡνίκα δ' ἂν εἰσεπορεύετο Μωϋσῆς ἔναντι κυρίου, λαλεῖν αὐτῷ, περιῃρεῖτο τὸ κάλυμμα ἕως τοῦ ἐκπορεύεσθαι, καὶ ἐξελθὼν ἐλάλει πᾶσι τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος.

35. Καὶ εἶδον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ πρόσωπον Μωϋσέως ὅτι δεδόξασται, καὶ περιέθηκε Μωϋσῆς κάλυμμα ἐπὶ τὸ πρόσωπον ἑαυτοῦ, ἕως ἂν εἰσέλθῃ συλλαλεῖν αὐτῷ.

לה

1 וְאַכְנֵישׁ מֹשֶׁה יָת כָּל כְּנִשְׁתָּא דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וַאֲמַר לְהוֹן אִלֵּין פִּתְגָּמַיָּא דְּפַקֵּיד יְיָ לְמֶעְבַּד יַתְהוֹן׃

2 שִׁתָּא יוֹמִין תִּתְעֲבֵיד עֲבִידְתָּא וּבְיוֹמָא שְׁבִיעָאָה יְהֵי לְכוֹן קוּדְשָׁא שְׁבַת שַׁבְתָּא קֳדָם יְיָ כָּל דְּיַעְבֵּיד בֵּיהּ עֲבִידְתָּא יִתְקְטֵיל׃

3 לָא תְבַעֲרוּן אֶשָּׁתָא בְּכָל מוֹתְבָנֵיכוֹן בְּיוֹמָא דְּשַׁבְּתָא׃

4 וַאֲמַר מֹשֶׁה לְכָל כְּנִשְׁתָּא דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֵימַר דֵּין פִּתְגָּמָא דְּפַקֵּיד יְיָ לְמֵימַר׃

לה

1 וַיַּקְהֵל מֹשֶׁה אֶת־כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה לַעֲשֹׂת אֹתָם׃

2 שֵׁשֶׁת יָמִים תֵּעָשֶׂה מְלָאכָה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִהְיֶה לָכֶם קֹדֶשׁ שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן לַיהוָה כָּל־הָעֹשֶׂה בוֹ מְלָאכָה יוּמָת׃

3 לֹא־תְבַעֲרוּ אֵשׁ בְּכֹל מֹשְׁבֹתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת׃

4 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה לֵאמֹר׃

ΚΕΦΑΛ. λε'.

1. Καὶ συνήθροισε Μωϋσῆς πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· οὗτοι οἱ λόγοι οὓς εἶπε κύριος ποιῆσαι αὐτούς.

2. Ἓξ ἡμέρας ποιήσεις ἔργα, τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ κατάπαυσις, ἅγια σάββατα ἀνάπαυσις τῷ κυρίῳ. πᾶς ὁ ποιῶν ἔργον ἐν αὐτῇ, τελευτάτω.

3. Οὐ καύσετε πῦρ ἐν πάσῃ κατοικίᾳ ὑμῶν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων. (ἐγὼ κύριος.)

4. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν Ἰσραὴλ λέγων· οὗτο τὸ ῥῆμα ὃ συνέταξε κύριος λέγων.

CAP. XXXIIII.

30. Videntes autem Aaron & filii Iſraël cornutam Moyſi faciem, timuerunt propè accedere.

31. Vocatique ab eo, reverſi ſunt tam Aaron quam principes ſynagogæ. Et poſtquã locutus eſt ad eos.

32. Venerunt ad eum etiam omnes filii Iſraël: quibus præcepit cuncta quæ audierat à Domino in monte Sinai.

33. Impletiſque ſermonibus poſuit velamen ſuper faciem ſuam.

34. Quod ingreſſus ad Dominum, & loquens cum eo, auferebat donec exiret, & tunc loquebatur ad filios Iſraël omnia quæ ſibi fuerant imperata.

35. Qui videbant faciem egredientis Moyſi eſſe cornutam, ſed operiebat ille rurſus faciem ſuam, ſi quando loquebatur ad eos.

Das XXXIIII. Capitel.

30. Vnnd da Aaron vnd alle Kinder Iſrael ſahen/ daß die haut ſeines angeſichts glentzet/ forchten ſie ſich zu jm zu nahen.

31. Da rieff jnen Moſe/ Vnnd ſie wandten ſich zu jm/ beide Aaron vnnd alle Oberſten der Gemeine/ vnd er redte mit jhnen.

32. Darnach naheten alle Kinder Iſrael zu jm/ Vnnd er gebot jhnen alles/ was der HERR mit jhm geredt hatte auff dem berge Sinai.

33. Vnnd wenn er ſolches alles mit jhnen redte/ legt er eine Decke auff ſein angeſicht.

34. Vnnd wenn er hinein gieng fur den HERRN/ mit jm zu reden/ thet er die Decke abe/ biß er wider herauß gieng/ Vnd wenn er herauß kam/ vnnd redet mit den kindern Iſrael was jhm gebotten war.

35. So ſahen denn die kinder Iſrael ſein angeſicht an/ wie daß die haut ſeines angeſichts glentzet/ So thet er die Decke wider auff ſein angeſicht/ biß er wider hinein gieng/ mit jhm zu reden.

CHAP. XXXIIII.

30. Que Aaron & tous les enfans d'Iſrael ayans veu Moyſe, & apperceu que la peau de ſa face reſplendiſſoit, ils craignirent d'approcher de lui.

31. Mais Moyſe les appela: & Aarõ & tous les principaux de l'aſſemblee retournerent vers lui. Et Moyſe parla à eux.

32. Puis apres cela tous les enfans d'Iſrael s'approcherent, auſquels il commanda toutes les choſes que l'Eternel lui auoit dites en la montagne de Sinaï.

33. Ainſi Moyſe acheua de parler à eux: or auoit-il mis vn voile ſur ſa face.

34. Et quand Moyſe entroit vers l'Eternel pour parler auec lui, il oſtoit le voile tant qu'il en ſortiſt: & eſtant ſorti, il diſoit aux enfans d'Iſrael ce qui lui eſtoit commandé.

35. Or les enfans d'Iſrael auoyent veu que la face de Moyſe, *aſſauoir* la peau de ſa face, eſtoit reſplendiſſante, & pourtant Moyſe remettoit le voile ſur ſa face, iuſques à ce qu'il retournaſt pour parler auec l'Eternel.

CAP. XXXV.

1. Igitur congregata omni turba filiorum Iſraël, dixit ad eos: Hæc ſunt quæ iuſſit Dominus fieri.

2. Sex diebus facietis opus: ſeptimus dies erit vobis ſanctus, ſabbathum, & requies Domini: qui fecerit opus in eo, occidetur.

3. Non ſuccendetis ignem in omnibus habitaculis veſtris per diem ſabbathi.

4. Et ait Moyſes ad omnem cateruam filiorum Iſraël: Iſte eſt ſermo quem præcepit Dominus, dicens.

Das XXXV. Capitel.

VNnd Moſe verſammlet die gantze Gemeine der kinder Iſrael/ vnnd ſprach zu jhnen: Das iſts/ das der HErr gebotten hat/ das jhr thun ſolt.

2. Sechs tage ſolt jhr arbeiten/ den ſiebenden tag aber ſolt jr heilig halten/ ein Sabbath der ruhe des HERRN/ Wer drinnen arbeit ſol ſterben.

3. Jhr ſolt kein feuer anzünden am Sabbathtag/ in allen euren Wonungen.

4. Vnd Moſe ſprach zu der gantzen Gemeine der kinder Iſrael: Das iſts/ das der HERR gebotten hat.

CAHP. XXXV.

1. Moyſe donc aſſembla toute la congregation des enfans d'Iſrael, & leur dit, Ce *ſont* ici les choſes leſquelles l'Eternel a commandé de faire.

2. On beſongnera par ſix iours, mais au ſeptieme iour il y aura ſaincteté pour vous, *aſſauoir* le Sabbat du Repos à l'Eternel: quiconque beſongnera en icelui, on le fera mourir.

3. Vous n'allumerez point de feu en aucune de vos habitations le iour du Repos.

4. Puis Moyſe parla à toute l'aſſemblee des enfans d'Iſrael, diſant, C'*eſt* ici ce que l'Eternel vous a commandé, diſant.

לה

5 סִיבוּ מִנְּכוֹן אַפְרָשׁוּתָא קֳדָם יְיָ כָּל דְּיִתְרְעֵי לִבֵּיהּ יַיְתֵינַהּ יָת אַפְרָשׁוּתָא קֳדָם יְיָ דַּהֲבָא וְכַסְפָּא וּנְחָשָׁא׃

6 וְתִכְלָא וְאַרְגְּוָנָא וּצְבַע זְהוֹרִי וּבוּץ וּמַעְזֵי׃

7 וּמַשְׁכֵי דִּדְכְרֵי מְסַמְּקֵי וּמַשְׁכֵי סַסְגּוֹנָא וְאָעֵי שִׁטִּין׃

8 וּמִשְׁחָא לְאַנְהָרוּתָא בּוּסְמַיָּא לִמְשַׁח רְבוּתָא וְלִקְטוֹרֶת בּוּסְמַיָּא׃

9 וְאַבְנֵי בּוּרְלָא וְאַבְנֵי אַשְׁלָמוּתָא לְשַׁקָּעָם בְּאֵפוֹדָא וּבְחוּשְׁנָא׃

10 וְכָל חַכִּימֵי לִבָּא דִּבְכוֹן יֵיתוֹן וְיַעְבְּדוּן יָת כָּל דְּפַקֵּיד יְיָ׃

11 יָת מַשְׁכְּנָא יָת פְּרָסֵיהּ וְיָת חוּפָאֵיהּ יָת פּוּרְפּוֹהִי וְיָת דַּפּוֹהִי יָת עַבְּרוֹהִי יָת עַמּוּדוֹהִי וְיָת סַמְכוֹהִי׃

12 יָת אֲרוֹנָא וְיָת אֲרִיחוֹהִי וְיָת כַּפּוּרְתָּא וְיָת פָּרוֹכְתָּא דִּפְרָסָא׃

13 יָת פָּתוֹרָא וְיָת אֲרִיחוֹהִי וְיָת כָּל מָנוֹהִי וְיָת לְחֵם אַפַּיָּא׃

14 וְיָת מְנַרְתָּא דְּאַנְהוֹרֵי וְיָת מָנָהָא וְיָת בּוֹצִינָהָא וְיָת מִשְׁחָא דְּאַנְהָרוּתָא׃

15 וְיָת מַדְבְּחָא דִּקְטוֹרֶת בּוּסְמַיָּא וְיָת אֲרִיחוֹהִי וְיָת מִשְׁחָא דִּרְבוּתָא וְיָת קְטוֹרֶת בּוּסְמַיָּא וְיָת פְּרָסָא דִּתְרְעָא לִתְרַע מַשְׁכְּנָא׃

16 יָת מַדְבְּחָא דַּעֲלָתָא וְיָת סְרָדָא דִּנְחָשָׁא דִּילֵיהּ יָת אֲרִיחוֹהִי וְיָת כָּל מָנוֹהִי יָת כִּיּוֹרָא וְיָת בְּסִיסֵיהּ׃

17 יָת סְרָדֵי דַּרְתָּא יָת עַמּוּדָהָא וְיָת סַמְכָהָא וְיָת פְּרָסָא דִּתְרַע דַּרְתָּא׃

18 יָת סִיכֵּי מַשְׁכְּנָא וְיָת סִיכֵּי דַּרְתָּא וְיָת אַטוּנֵיהוֹן׃

לה

5 קְחוּ מֵאִתְּכֶם תְּרוּמָה לַיהוָה כֹּל נְדִיב לִבּוֹ יְבִיאֶהָ אֵת תְּרוּמַת יְהוָה זָהָב וָכֶסֶף וּנְחֹשֶׁת׃

6 וּתְכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ וְעִזִּים׃

7 וְעֹרֹת אֵילִם מְאָדָּמִים וְעֹרֹת תְּחָשִׁים וַעֲצֵי שִׁטִּים׃

8 וְשֶׁמֶן לַמָּאוֹר וּבְשָׂמִים לְשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְלִקְטֹרֶת הַסַּמִּים׃

9 וְאַבְנֵי־שֹׁהַם וְאַבְנֵי מִלֻּאִים לָאֵפוֹד וְלַחֹשֶׁן׃

10 וְכָל־חֲכַם־לֵב בָּכֶם יָבֹאוּ וְיַעֲשׂוּ אֵת כָּל־אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה׃

11 אֶת־הַמִּשְׁכָּן אֶת־אָהֳלוֹ וְאֶת־מִכְסֵהוּ אֶת־קְרָסָיו וְאֶת־קְרָשָׁיו אֶת־בְּרִיחָו אֶת־עַמֻּדָיו וְאֶת־אֲדָנָיו׃

12 אֶת־הָאָרֹן וְאֶת־בַּדָּיו אֶת־הַכַּפֹּרֶת וְאֵת פָּרֹכֶת הַמָּסָךְ׃

13 אֶת־הַשֻּׁלְחָן וְאֶת־בַּדָּיו וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו וְאֵת לֶחֶם הַפָּנִים׃

14 וְאֶת־מְנֹרַת הַמָּאוֹר וְאֶת־כֵּלֶיהָ וְאֶת־נֵרֹתֶיהָ וְאֵת שֶׁמֶן הַמָּאוֹר׃

15 וְאֶת־מִזְבַּח הַקְּטֹרֶת וְאֶת־בַּדָּיו וְאֵת שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְאֵת קְטֹרֶת הַסַּמִּים וְאֶת־מָסַךְ הַפֶּתַח לְפֶתַח הַמִּשְׁכָּן׃

16 אֵת מִזְבַּח הָעֹלָה וְאֶת־מִכְבַּר הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר־לוֹ אֶת־בַּדָּיו וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו אֶת־הַכִּיֹּר וְאֶת־כַּנּוֹ׃

17 אֵת קַלְעֵי הֶחָצֵר אֶת־עַמֻּדָיו וְאֶת־אֲדָנֶיהָ וְאֵת מָסַךְ שַׁעַר הֶחָצֵר׃

18 אֶת־יִתְדֹת הַמִּשְׁכָּן וְאֶת־יִתְדֹת הֶחָצֵר וְאֶת־מֵיתְרֵיהֶם׃

λε'.

5. Λάβετε παρ' ὑμῶν αὐτῶν ἀφαίρεμα κυρίῳ. πᾶς ὁ καταδεχόμενος ἐν τῇ καρδίᾳ, οἴσουσι τὰς ἀπαρχὰς κυρίῳ, χρυσίον, ἀργύριον, χαλκόν.

6. Ὑάκινθον, πορφύραν, κόκκινον διπλοῦν διανενησμένον, καὶ βύσσον κεκλωσμένην, καὶ τρίχας αἰγείας.

7. Καὶ δέρματα κριῶν ἠρυθροδανωμένα, καὶ δέρματα ὑακίνθινα, καὶ ξύλα ἄσηπτα.

8. Καὶ ἔλαιον εἰς τὴν φαῦσιν, καὶ θυμίαμα εἰς τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, καὶ εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ θυμιάματος.

9. Καὶ λίθους σαρδίους, καὶ λίθους εἰς τὴν γλυφὴν εἰς τὴν ἐπωμίδα, καὶ τὸν ποδήρη.

10. Καὶ πᾶς σοφὸς τῇ διανοίᾳ ἐν ὑμῖν, ἐλθὼν ἐργαζέσθω πάντα ὅσα συνέταξε κύριος.

11. Τὴν σκηνὴν, καὶ τὰ παραρύματα, καὶ τὰ καλύμματα, καὶ τὰ διατόνια, καὶ τοὺς μοχλοὺς, καὶ τοὺς στύλους.

12. Καὶ τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου, καὶ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτῆς, καὶ τὸ ἱλαστήριον αὐτῆς, καὶ τὸ καταπέτασμα.

13. Καὶ τὴν τράπεζαν, καὶ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτῆς, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως.

14. Καὶ τὴν λυχνίαν τοῦ φωτὸς, καὶ τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τοὺς λύχνους αὐτῆς, καὶ τὸ ἔλαιον τοῦ φωτός.

15. Καὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ θυμιάματος, καὶ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτοῦ, καὶ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, καὶ θυμίαμα τῆς συνθέσεως, καὶ τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς σκηνῆς.

16. Καὶ τὸ θυσιαστήριον τοῦ ὁλοκαυτώματος, καὶ τὴν ἐσχάραν αὐτοῦ τὴν χαλκῆν, καὶ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ. καὶ τὸν λουτῆρα, καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ.

17. Καὶ τὰ ἱστία τῆς αὐλῆς, καὶ τοὺς στύλους αὐτῆς, καὶ τὰς βάσεις αὐτῆς καὶ τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς αὐλῆς.

18. Τοὺς πασσάλους τῆς σκηνῆς, καὶ τοὺς πασσάλους τῆς αὐλῆς, καὶ τὰ σχοινία αὐτῶν.

CAP. XXXV.

5. Separate apud vos primitias Domino. Omnis voluntarius & prono animo offerat eas Domino: aurum & argentum,& æs.

6. Hyacinthum & purpuram, coccumq́; bis tinctum, & byſſum, pilos capratum;

7. Pelleſq; arietum rubricatas,& ianthinas, ligna ſetim.

8. Et oleum ad luminaria concinnanda,& ut conficiatur unguentum ; & thymiama ſuaviſſimum.

9. Lapides onychinos , & gemmas ad ornatum ſuperhumeralis & rationalis.

10. Quiſquis veſtrûm ſapiens eſt,veniat, & faciat quod Dominus imperavit.

11. Tabernaculum ſcilicet, & tectum eius, atque operimentum, annulos & tabulata cum vectibus, paxillos & baſes:

12. Arcam & vectes, propitiatorium , & velum quod ante illud oppanditur:

13. Menſam cum vectibus & vaſis, & propoſitionis panibus:

14. Candelabrum ad luminaria ſuſtentanda, vaſa illius & lucernas,& oleum ad nutrimenta ignium:

15. Altare thymiamatis ,& vectes,& oleum unctionis & thymiama ex aromatibus: Tentorium ad oſtium tabernaculi:

16. Altare holocauſti , & craticulam eius æneam cum vectibus & vaſis ſuis:labrum & baſes eius :

17. Cortînas atrii cum columnis & baſibus , tentorium in foribus veſtibuli.

18. Paxillos tabernaculi & atrii cum funiculis ſuis:

Das XXXV. Capitel.

5. Gebt vnter euch Hebopffer dem HERREN/ alſo/ daß das Hebopffer des HERREN ein jedlicher williglich bringe/ gold/ ſilber/ ertz.

6. Gele ſeiden/ ſcharlacken/ roſinrot/ weiſſe ſeiden/ vnd Zigenhaar.

7. Rötlich Widerfell/ Dachsfell/ vnd förnholtz.

8. Oele zur Lampen/ vnd ſpecerey zur Salben/ vnnd zu gutem Reuchwerck.

9. Onich vnnd eingefaſſte Steine zum Leibrock/ vnd zum Schildlein.

10. Vnd wer vnter euch verſtendig iſt/ der komm/ vnnd mache was der HErr gebotten hat.

11. Nemlich/ die Wonung mit jhrer Hütten/ vnnd Decken/ Rincken/ Bretter/ Rigel/ Seulen vnd Füſſen.

12. Die Lade mit jhren ſtangen/ den Gnadenſtul vnd Fürhang.

13. Den Tiſch mit ſeinen ſtangen/ vnd alle ſeinem gerethe/ vnd die Schaubrot.

14. Den Leuchter zu leuchten/ vnnd ſein gerethe/ vnnd ſeine Lampen/ vnnd das öle zum liecht.

15. Den Reuchaltar mit ſeinen ſtangen. Die Salbe vnnd ſpecerey zum reuchwerck. Das Tuch für der Wonunge thür.

16. Den Brandopffers altar mit ſeinen ehrnen gitter/ ſtangen vnd alle ſeinem gerethe. Das Handfaß mit ſeinem fuſſe.

17. Den Vmbhang des Vorhoffs/ mit ſeinen Seulen vnd füſſen/ vnd das tuch des Thors am Vorhoff.

18. Die negel der Wonung vnd des Vorhoffs mit jhren Seylen.

CHAP. XXXV.

5. Prenez de ce qui eſt chez vous vne offrande pour l'Eternel : quiconque ſera de franche volonté , l'apportera, *aſſauoir* l'offrande de l'Eternel: or, argent, & airain.

6. Pourpre, eſcarlate , cramoiſi,& fin lin , *poils de* cheures.

7. Peaux de moutons teintes en rouge , & peaux de taiſſons, bois de Sittim.

8. Huile pour le luminaire, choſes aromatiques pour l'huile d'onction , & pour le parfum de drogues.

9. Pierres d'Onix,& pierres de remplages pour l'Ephod, & pour le Pectoral.

10. Et tous les hommes d'eſprit d'entre vous viendront, & feront tout ce que l'Eternel a commandé:

11. Aſſauoir le pauillon, ſon tabernacle,& ſa couuerture, ſes aneaux, ſes ais , & ſes barres, ſes piliers, & ſes ſoubaſſemens.

12. L'Arche & ſes barres , le propitiatoire , & le voile pour tendre deuant.

13. La table & ſes barres , & tous ſes vtenſiles , & le pain de propoſition.

14. Item, le chandelier du luminaire , ſes vtenſiles , ſes lampes , & l'huile du luminaire.

15. Item, l'autel du parfum & ſes barres : l'huile d'onction, le parfum de drogues, & la tapiſſerie pour tendre à l'entree , *aſſauoir* pour l'entree du pauillon.

16. L'autel de l'holocauſte, ſon crible d'airain, ſes barres & tous ſes vtenſiles : la cuue & ſon ſoubaſſement.

17. Les courtines du paruis, ſes piliers, ſes ſoubaſſemens, & la tapiſſerie pour tendre à la porte du paruis.

18. Item, les paux du pauillon, & les paux du paruis, & leur cordage.

לה

19 יָת לְבוּשֵׁי שִׁמּוּשָׁא
לְשַׁמָּשָׁא בְקוּדְשָׁא יָת
לְבוּשֵׁי קוּדְשָׁא לְאַהֲרֹן
כַּהֲנָא וְיָת לְבוּשֵׁי בְנוֹהִי
לְשַׁמָּשָׁא׃ 20 וּנְפַקוּ כָּל
כְּנִישְׁתָּא דִבְנֵי יִשְׂרָאֵל מִן
קֳדָם מֹשֶׁה׃ 21 וַאֲתוֹ כָּל
גְבַר דְיִתְרְעֵי לִבֵּיהּ וְכָל
דְאַשְׁלֵמַת רוּחֵיהּ עִמֵּיהּ
אַיְתִיוּ יָת אַפְרָשׁוּתָא קֳדָם
יְיָ לַעֲבִידַת מַשְׁכַּן זִמְנָא
וּלְכָל פּוּלְחָנֵיהּ וְלִלְבוּשֵׁי
קוּדְשָׁא׃ 22 וּמַיְתָן
גֻּבְרַיָּא עִם נְשַׁיָּא כָּל
דְיִתְרְעֵי לִבֵּיהּ אַיְתִיוּ שֵׁירִין
וְשַׁבְּבִין עִזְקָן וּמָחוֹךְ כָּל
מָאן דִדְהַב וְכָל גְבַר דַאֲרֵים
אֲרָמוּת דַהֲבָא קֳדָם יְיָ׃
23 וְכָל גְבַר דְיִשְׁתְּכַח
עִמֵּיהּ תִּכְלָא וְאַרְגְוָנָא
וּצְבַע זְהוֹרִי וּבוּץ שֵׁיר ו
וּמַעְזֵי וּמַשְׁכֵי דְדִכְרֵי מ
מְסַמְּקֵי וּמַשְׁכֵי דְסַסְגוֹנָא
אַיְתִיוּ׃ 24 כָּל דַאֲרֵים
אֲרָמוּת כַּסְפָּא וּנְחָשָׁא
אַיְתִיוּ יָת אַפְרָשׁוּתָא קֳדָם
יְיָ וְכָל דְאִשְׁתְּכַח עִמֵּיהּ
אָעֵי שִׁטִּין לְכָל עֲבִידַת
פּוּלְחָנָא אַיְתִיוּ׃
25 וְכָל אִתְּתָא חַכִּימַת
לִבָּא בִּידָהָא עָזְלָא וּמַיְתָן
כַּד עֲזִיל יָת תִּכְלָא וְיָת
אַרְגְוָנָא וְיָת צְבַע זְהוֹרִי
וְיָת בּוּצָא׃
26 וְכָל נְשַׁיָּא דְיִתְרְעִי
לִבְּהֶן יָתְהֶן בְּחָכְמְתָא
עָזְלָן יָת מַעְזֵי׃
27 וְרַבְרְבַיָּא אַיְתִיוּ יָת
אַבְנֵי בוּרְלָא וְיָת אַבְנֵי
אַשְׁלָמוּתָא לְשַׁקָּעָא
בְּאֵפוֹדָא וּבְחוּשְׁנָא׃
28 וְיָת בּוּסְמָא וְיָת
מִשְׁחָא לְאַנְהָרוּתָא
וּלְמִשַׁח רְבוּתָא וְלִקְטוֹרֶת
בּוּסְמַיָּא׃
29 כָּל גְבַר וְאִתְּתָא
דְאִתְרְעִי לִבְּהוֹן עִמְּהוֹן
לְאַיְתָאָה לְכָל עֲבִידְתָּא
דְפַקֵּיד יְיָ לְמֶעְבַּד בִּידָא
דְמֹשֶׁה אַיְתִיוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל
נְדַבְתָּא קֳדָם יְיָ׃

לה

19 אֶת־בִּגְדֵי הַשְּׂרָד לְשָׁרֵת
בַּקֹּדֶשׁ אֶת־בִּגְדֵי הַקֹּדֶשׁ לְאַהֲרֹן
הַכֹּהֵן וְאֶת־בִּגְדֵי בָנָיו לְכַהֵן׃
20 וַיֵּצְאוּ כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
מִלִּפְנֵי מֹשֶׁה׃
21 וַיָּבֹאוּ כָּל־אִישׁ אֲשֶׁר־נְשָׂאוֹ
לִבּוֹ וְכֹל אֲשֶׁר נָדְבָה רוּחוֹ אֹתוֹ
הֵבִיאוּ אֶת־תְּרוּמַת יְהוָה לִמְלֶאכֶת
אֹהֶל מוֹעֵד וּלְכָל־עֲבֹדָתוֹ וּלְבִגְדֵי
הַקֹּדֶשׁ׃ 22 וַיָּבֹאוּ הָאֲנָשִׁים
עַל־הַנָּשִׁים כֹּל נְדִיב לֵב הֵבִיאוּ
חָח וָנֶזֶם וְטַבַּעַת וְכוּמָז כָּל־כְּלִי
זָהָב וְכָל־אִישׁ אֲשֶׁר הֵנִיף תְּנוּפַת
זָהָב לַיהוָה׃
23 וְכָל־אִישׁ אֲשֶׁר־נִמְצָא אִתּוֹ
תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי
וְשֵׁשׁ וְעִזִּים וְעֹרֹת אֵילִם מְאָדָּמִים
וְעֹרֹת תְּחָשִׁים הֵבִיאוּ׃
24 כָּל־מֵרִים תְּרוּמַת כֶּסֶף
וּנְחֹשֶׁת הֵבִיאוּ אֵת תְּרוּמַת יְהוָה
וְכֹל אֲשֶׁר נִמְצָא אִתּוֹ עֲצֵי שִׁטִּים
לְכָל־מְלֶאכֶת הָעֲבֹדָה הֵבִיאוּ׃
25 וְכָל־אִשָּׁה חַכְמַת־לֵב בְּיָדֶיהָ
טָווּ וַיָּבִיאוּ מַטְוֶה אֶת־הַתְּכֵלֶת
וְאֶת־הָאַרְגָּמָן אֶת־תּוֹלַעַת הַשָּׁנִי
וְאֶת־הַשֵּׁשׁ׃ 26 וְכָל־הַנָּשִׁים
אֲשֶׁר נָשָׂא לִבָּן אֹתָנָה בְּחָכְמָה
טָווּ אֶת־הָעִזִּים׃ 27 וְהַנְּשִׂאִם
הֵבִיאוּ אֵת אַבְנֵי הַשֹּׁהַם וְאֵת אַבְנֵי
הַמִּלֻּאִים לָאֵפוֹד וְלַחֹשֶׁן׃
28 וְאֶת־הַבֹּשֶׂם וְאֶת־הַשָּׁמֶן לְמָאוֹר
וּלְשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְלִקְטֹרֶת הַסַּמִּים׃
29 כָּל־אִישׁ וְאִשָּׁה אֲשֶׁר נָדַב לִבָּם
אֹתָם לְהָבִיא לְכָל הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר
צִוָּה יְהוָה לַעֲשׂוֹת בְּיַד־מֹשֶׁה
הֵבִיאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל נְדָבָה לַיהוָה׃

λέ.

19. Καὶ τὰς στολὰς ἐν αἷς λειτουργήσουσιν ἐν αὐταῖς ἐν τῷ ἁγίῳ, τὰς στολὰς τὰς ἁγίας Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως, καὶ τοὺς χιτῶνας τοῖς υἱοῖς Ἀαρὼν τῆς ἱερατείας.

20. Καὶ ἐξῆλθε πᾶσα συναγωγὴ υἱῶν Ισραὴλ ἀπὸ Μωϋσέως.

21. Καὶ ἤνεγκεν ἕκαστος ὧν ἔφερεν ἡ καρδία αὐτῶν, καὶ οἷς ἔδοξε τῇ ψυχῇ αὐτῶν, ἤνεγκαν ἀφαίρεμα κυρίῳ εἰς πάντα τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ εἰς πάντα τὰ κάτεργα αὐτῆς, καὶ εἰς πάσας τὰς στολὰς τοῦ ἁγίου.

22. Καὶ ἤνεγκαν οἱ ἄνδρες παρὰ τῶν γυναικῶν, πᾶς ᾧ ἔδοξε τῇ διανοίᾳ, ἤνεγκαν σφραγίδας, καὶ ἐνώτια, καὶ δακτυλίους, καὶ ἐμπλόκια, καὶ περιδέξια, πᾶν σκεῦος χρυσοῦν. Καὶ πάντες ὅσοι ἤνεγκαν ἀφαιρέματα χρυσίου κυρίῳ.

23. Καὶ πᾶς ᾧ εὑρέθη βύσσος παρ' αὐτῷ, καὶ πᾶς ᾧ εὑρέθη παρ' αὐτῷ δέρματα κριῶν ἠρυθροδανωμένα ἤνεγκαν, καὶ δέρματα ὑακίνθινα.

24. Πᾶς ὁ ἀφαιρῶν ἀφαίρεμα, ἀργύριον, καὶ χαλκὸν ἤνεγκαν, τὰ ἀφαιρέματα κυρίῳ. καὶ παρ' οἷς εὑρέθη ξύλα ἄσηπτα, εἰς πάντα τὰ ἔργα τῆς παρασκευῆς ἤνεγκαν.

25. Καὶ πᾶσα γυνὴ σοφὴ τῇ διανοίᾳ ταῖς χερσὶ νήθειν, ἤνεγκαν νενησμένα, τὴν ὑάκινθον, καὶ τὴν πορφύραν, καὶ τὸ κόκκινον, καὶ τὴν βύσσον.

26. Καὶ πᾶσαι αἱ γυναῖκες, αἷς ἔδοξε τῇ διανοίᾳ αὐτῶν ἐν σοφίᾳ, ἔνησαν τὰς τρίχας τὰς αἰγείας.

27. Καὶ οἱ ἄρχοντες ἤνεγκαν τοὺς λίθους τῆς σμαράγδου, καὶ τοὺς λίθους τοὺς τῆς πληρώσεως εἰς τὴν ἐπωμίδα, καὶ εἰς τὸ λόγιον.

28. Καὶ εἰς τὰς συνθέσεις, καὶ εἰς τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, καὶ τὴν σύνθεσιν τοῦ θυμιάματος.

29. Καὶ πᾶς ἀνὴρ καὶ γυνή, ὧν ἔφερεν ἡ διάνοια αὐτῶν εἰσελθόντας ποιεῖν πάντα τὰ ἔργα, ὅσα συνέταξε κύριος ποιῆσαι αὐτὰ διὰ Μωϋσῆ, ἤνεγκαν οἱ υἱοὶ Ισραὴλ ἀφαίρεμα κυρίῳ.

CAP. XXXV.

19. Veſtimenta quorum uſus eſt in miniſterio ſanctuarii, veſtes Aaron pontificis ac filiorum eius, ut ſacerdotio fungantur mihi.

20. Egreſſaq; omnis multitudo filiorum Iſrael de conſpectu Moyſi.

21. Obtulerunt mente prõptiſſima atque devota primitias Domino, ad faciendum opus tabernaculi teſtimonii. Quicquid ad cultum & ad veſtes ſanctas neceſſarium erat.

22. Viri cum mulieribus præbuerũt; armillas & inaures, annulos & dextralia: omne vas aureum in donaria Domini ſeparatum eſt.

23. Si quis habebat hyacinthum, & purpuram, coccũque bis tinctum, byſſum & pilos caprarum, pelles arietum rubricatas, & ianthinas.

24. Argenti æriſque metalla obtulerunt Domino, lignaque ſetim in varios uſus.

25. Sed & mulieres doctæ, quæ neverant, dederunt hyacinthum, purpuram, & vermiculum ac byſſum.

26. Et pilos caprarum, ſponte propria cuncta tribuentes.

27. Principes verò obtulerunt lapides onychinos, & gemmas ad ſuperhumerale & rationale.

28. Aromataq; & oleum ad luminaria concinnanda, & ad præparandum unguentum, ac thymiama odoris ſuaviſſimi componendum.

29. Omnes viri & mulieres mente devota obtulerunt donaria, ut fierent opera quæ iuſſerat Dominus per manum Moyſi. Cuncti filii Iſraël voluntaria Domino dedicaverunt.

Das XXXV. Capitel.

19. Die Kleider des Ampts zum dienſt im Heiligen/ die Heiligen Kleider Aarons des Prieſters mit den Kleidern ſeiner Söhne zum Prieſterthumb.

20. Da gieng die gantze Gemeine der Kinder Iſrael auß von Moſe.

21. Vnd alle die es gerne vnnd williglich gaben/ kamen vnnd brachten das Hebopffer dem HERREN/ zum Werck der Hütten des Stiffts/ vnd zu alle ſeinem dienſt/ vnnd zu den Heiligen Kleidern.

22. Es brachten aber beyde Mann vnd Weib/ wers williglich thet/ Heffte/ Ohrenrincken/ Ringe vnnd Spangen/ vnd allerley Gülden Gerete/ dazu bracht jedermann Goldt zu Webe dem HERRN.

23. Vnd wer bey jm̄ fandt Gele Seiden/ Scharlacken/ Roſinrot/ Weiſſe Seiden/ Zigenhaar/ Röttlich Widerfell/ vnd Dachsfell/ der bracht es.

24. Vnd wer Silber vnnd Ertz hub/ der bracht es zur Hebe dem HERRn/ Vnnd wer Förn Holtz bey jhm fandt/ der brachts zu allerley werck des Gottesdienſts.

25. Vnnd welche verſtendige Weiber waren/ die wirckten mit jhren Henden/ vnd brachten jre werck von Geler Seiden / Scharlacken / Roſinrot / vnnd Weiſſer Seiden.

26. Vnd welche Weiber ſolche Arbeit kondten / vnnd willig dazu waren / die wirckten Zigenhaar.

27. Die Fürſten aber brachten Onych vnnd eingefaſſte Steine zum Leibrock/ vnd zum Schildtlein.

28. Vnnd Specerey vnnd Oele zun Liechtern vnd zur Salben/ vnnd zu gutem Reuchwerck.

29. Alſo brachten die Kinder Iſrael williglich/ beide Mann vnnd Weib/ zu allerley werck/ das der HERR gebotten hatte durch Moſe/ daß mans machen ſolt.

CHAP. XXXV.

19. Les veſtemẽs du ſeruice, pour faire le ſeruice au Sanctuaire: les ſaincts veſtemens d'Aaron Sacrificateur, & les veſtemẽs de ſes enfans pour exercer la ſacrificature.

20. Lors toute l'aſſemblee des enfans d'Iſrael ſortit de la preſence de Moyſe.

21. Et quiconque fut eſmeu en ſon cœur, vint: & quiconque fut induit à liberalité par ſon propre courage, apporta l'offrande de l'Eternel pour l'œuure du tabernacle d'aſſignation, & pour tout ſon ſeruice, & pour les ſaincts veſtemens. 22. Et les hommes vindrent auec les femmes: quiconque fut de cœur volõtaire, apporta boucles, bagues, aneaux, iaſerans, & tous ioyaux d'or, & quiconque offrit quelque offrande d'or à l'Eternel. 23. Tout hõme auſſi chez qui ſe trouuoit pourpre, eſcarlate, cramoiſi, fin lin, *poils de* cheures, peaux de moutõs teintes en rouge, & peaux de taiſſons, *les* apporta. 24. Quicõque offroit offrande d argent, & d'airain, l'apporta pour l'offrande de l Eternel: tout hõme auſſi chez qui fut trouué du bois de Sittim, pour tout l'ouurage du ſeruice *l'*apporta. 25. Toute fẽme auſſi de bon eſprit fila de ſa main, & apporta ce qu'elle auoit filé, pourpre, eſcarlate, cramoiſi, & fin lin. 26. Toutes femmes auſſi qui furent eſmeuës en leur cœur à cauſe de leur induſtrie, filerent *du poil* de cheure. 27. Item, les principaux *de l'aſſemblee* apporterent pierres d'Onix, & pierres de rẽplages pour l'Ephod & pour le Pectoral:

28. Et choſes aromatiques, & de l'huile tãt pour le luminaire, que pour l'huile d'onctiõ, & pour le parfum de drogues. 29. Tout hõme donques & toute fẽme, que leur cœur induiſit à liberalité, pour apporter pour tout l'ouurage que l'Eternel auoit cõmandé par le moyen de Moyſe qu'on fiſt, les enfans d'Iſrael, *di-ie*, apporterẽt preſens volontaires à l'Eternel.

לה

30 וַאֲמַר מֹשֶׁה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל חֲזוֹ דְּרַבִּי יְיָ בְּשׁוּם בְּצַלְאֵל בַּר אוּרִי בַּר חוּר לְשִׁבְטָא דִיהוּדָה׃

31 וְאַשְׁלֵם עִמֵּיהּ רוּחָא מִן קֳדָם יְיָ בְּחָכְמְתָא וּבְסָכְלְתָנוּ וּבְמַדַּע וּבְכָל עֲבִידְתָּא׃

32 וּלְאַלָּפָא אוּמַנְוָן לְמֶעְבַּד בְּדַהֲבָא וּבְכַסְפָּא וּבִנְחָשָׁא׃

33 וּבְאוּמָנוּת אֶבֶן טָבָא לְאַשְׁלָמָא וּבְנַגָּרוּת אָעָא לְמֶעְבַּד בְּכָל עֲבִידַת אוּמַנְוָן׃

34 וּלְאַלָּפָא יְהַב בְּלִבֵּיהּ הוּא וְאָהֳלִיאָב בַּר אֲחִיסָמָךְ לְשִׁבְטָא דְדָן׃

35 אַשְׁלֵם עִמְּהוֹן חַכִּימוּת לִבָּא לְמֶעְבַּד כָּל עֲבִידַת נַגָּר וְאוּמָּן וְצַיָּיר בִּתְכֵלָא וּבְאַרְגְּוָנָא בִּצְבַע זְהוֹרִי וּבְבוּצָא וּמָחֵי עַבְדֵי כָּל עֲבִידְתָּא וּמַלְפֵי אוּמַנְוָן׃

לו

1 וַעֲבַד בְּצַלְאֵל וְאָהֳלִיאָב וְכָל גְּבַר חַכִּים לִבָּא דִּיהַב יְיָ חָכְמְתָא וְסָכְלְתָנוּ בְּהוֹן לְמִידַע לְמֶעְבַּד יַת כָּל עֲבִידַת פּוּלְחַן קוּדְשָׁא לְכָל דְּפַקֵּיד יְיָ׃

2 וּקְרָא מֹשֶׁה לִבְצַלְאֵל וּלְאָהֳלִיאָב וּלְכָל גְּבַר חַכִּים לִבָּא דִּיהַב יְיָ חָכְמְתָא בְּלִבֵּיהּ כָּל דְּיִתְרְעֵי לִבֵּיהּ לְמִקְרַב לַעֲבִידְתָּא לְמֶעְבַּד יָתַהּ׃

3 וּנְסִיבוּ מִן קֳדָם מֹשֶׁה יַת כָּל אַפְרָשׁוּתָא דְּאַיְתִיוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲבִידַת פּוּלְחַן קוּדְשָׁא לְמֶעְבַּד יָתַהּ וְאִינּוּן אַיְתִיוּ לְוָתֵיהּ עוֹד נְדַבְתָּא בִּצְפַר בִּצְפָר׃

לה

30 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רְאוּ קָרָא יְהוָה בְּשֵׁם בְּצַלְאֵל בֶּן־אוּרִי בֶן־חוּר לְמַטֵּה יְהוּדָה׃

31 וַיְמַלֵּא אֹתוֹ רוּחַ אֱלֹהִים בְּחָכְמָה בִּתְבוּנָה וּבְדַעַת וּבְכָל־מְלָאכָה׃

32 וְלַחְשֹׁב מַחֲשָׁבֹת לַעֲשֹׂת בַּזָּהָב וּבַכֶּסֶף וּבַנְּחֹשֶׁת׃

33 וּבַחֲרֹשֶׁת אֶבֶן לְמַלֹּאת וּבַחֲרֹשֶׁת עֵץ לַעֲשׂוֹת בְּכָל־מְלֶאכֶת מַחֲשָׁבֶת׃

34 וּלְהוֹרֹת נָתַן בְּלִבּוֹ הוּא וְאָהֳלִיאָב בֶּן־אֲחִיסָמָךְ לְמַטֵּה־דָן׃

35 מִלֵּא אֹתָם חָכְמַת־לֵב לַעֲשׂוֹת כָּל־מְלֶאכֶת חָרָשׁ ׀ וְחֹשֵׁב וְרֹקֵם בַּתְּכֵלֶת וּבָאַרְגָּמָן בְּתוֹלַעַת הַשָּׁנִי וּבַשֵּׁשׁ וְאֹרֵג עֹשֵׂי כָּל־מְלָאכָה וְחֹשְׁבֵי מַחֲשָׁבֹת׃

לו

1 וְעָשָׂה בְצַלְאֵל וְאָהֳלִיאָב וְכֹל ׀ אִישׁ חֲכַם־לֵב אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה חָכְמָה וּתְבוּנָה בָּהֵמָּה לָדַעַת לַעֲשֹׂת אֶת־כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדַת הַקֹּדֶשׁ לְכֹל אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה׃

2 וַיִּקְרָא מֹשֶׁה אֶל־בְּצַלְאֵל וְאֶל־אָהֳלִיאָב וְאֶל כָּל־אִישׁ חֲכַם־לֵב אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה חָכְמָה בְּלִבּוֹ כֹּל אֲשֶׁר נְשָׂאוֹ לִבּוֹ לְקָרְבָה אֶל־הַמְּלָאכָה לַעֲשֹׂת אֹתָהּ׃

3 וַיִּקְחוּ מִלִּפְנֵי מֹשֶׁה אֵת כָּל־הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר הֵבִיאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִמְלֶאכֶת עֲבֹדַת הַקֹּדֶשׁ לַעֲשֹׂת אֹתָהּ וְהֵם הֵבִיאוּ אֵלָיו עוֹד נְדָבָה בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר׃

λέ.

30. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ· ἰδοὺ ἀνακέκληκεν ὁ θεὸς ἐξ ὀνόματος τὸν Βεσελεὴλ τὸν τοῦ Οὐρὶ υἱοῦ Ὢρ, ἐκ τῆς φυλῆς Ἰούδα.

31. Καὶ ἐνέπλησεν αὐτὸν πνεῦμα θεῖον σοφίας, καὶ συνέσεως, καὶ ἐπιστήμης πάντων.

32. Ἀρχιτεκτονεῖν κατὰ πάντα τὰ ἔργα τῆς ἀρχιτεκτονίας, ποιεῖν τὸ χρυσίον, καὶ τὸ ἀργύριον, καὶ τὸν χαλκόν.

33. Καὶ λιθουργίσαι τὸν λίθον, καὶ κατεργάζεσθαι τὰ ξύλα, καὶ ποιεῖν ἐν παντὶ ἔργῳ σοφίας.

34. Καὶ προβιβάσαι γε ἔδωκεν ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτῷ τε, καὶ τῷ Ἐλιὰβ τῷ τοῦ Ἀχισαμὰχ ἐκ τῆς φυλῆς Δάν.

35. Καὶ ἐνέπλησεν αὐτοὺς σοφίας, συνέσεως, διανοίας, πάντα συνιέναι ποιῆσαι τὰ ἔργα τοῦ ἁγίου, καὶ τὰ ὑφαντὰ, καὶ ποικιλτὰ ὑφᾶναι τῷ κοκκίνῳ, καὶ τῇ πορφύρᾳ, καὶ τῇ βύσσῳ ποιεῖν πᾶν ἔργον ἀρχιτεκτονίας ποικιλίας.

ΚΕΦΑΛ. λϛ΄.

1. Καὶ ἐποίησε Βεσελεὴλ καὶ Ἐλιὰβ καὶ πᾶς σοφὸς τῇ διανοίᾳ, ᾧ ἐδόθη σοφία καὶ ἐπιστήμη ἐν αὐτοῖς συνιέναι ποιεῖν πάντα τὰ ἔργα τὰ κατὰ τὰ ἅγια καθήκοντα, κατὰ πάντα ὅσα συνέταξε κύριος.

2. Καὶ ἐκάλεσε Μωϋσῆς Βεσελεὴλ καὶ Ἐλιὰβ, καὶ πάντας τοὺς ἔχοντας τὴν σοφίαν, οἷς ἔδωκεν ὁ θεὸς ἐπιστήμην ἐν τῇ καρδίᾳ, καὶ πάντας τοὺς ἑκουσίως βουλομένους προσπορεύεσθαι πρὸς τὰ ἔργα, ὥστε συντελεῖν αὐτά.

3. Καὶ ἔλαβον παρὰ Μωϋσῆ πάντα τὰ ἀφαιρέματα, ἃ ἤνεγκαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ εἰς πάντα τὰ ἔργα τοῦ ἁγίου ποιεῖν αὐτά. καὶ αὐτοὶ προσεδέχοντο ἔτι τὰ προσφερόμενα παρὰ τῶν φερόντων πρωῒ πρωΐ.

CAP. XXXV.

30. Dixitque Moyſes ad filios Iſraël, Ecce, vocavit Dominus ex nomine Beſeleel filium Vri filii Hur de tribu Iuda.

31. Implevitque eum ſpiritu Dei, ſapientia & intelligentia, & ſcientia, & omni doctrina ad excogitandum.

32. Et faciendum opus in auro & argento, & ære.

33. Sculpendiſque lapidibus, & opere carpentario quicquid fabrè adinveniri poteſt.

34. Dedit in corda eius: Ooliab quoq; filium Achiſamech de tribu Dan:

35. Ambos erudivit ſapientia, ut faciant opera abietarii, polymitarii, ac plumarii de hyacintho ac purpura, coccoque bis tincto, & byſſo, & texant omnia, ac nova quæque reperiant.

CAP. XXXVI.

1. Fecit ergo Beſeleel, & Ooliab, & omnis vir ſapiens, quibus dedit Dominus ſapientiam & intellectum, ut ſcirent fabrè operari quæ in uſus ſanctuarii neceſſaria ſunt, & quæ præcepit Dominus.

2. Cumque vocaſſet eos Moyſes, & omnem eruditum virum cui dederat Dominus ſapientiam, & qui ſponte ſua obtulerant ſe ad faciendum opus.

3. Tradidit eis univerſa donaria filiorum Iſraël. Qui cùm inſtarent operi, quotidie manè vota populus offerebat.

Das XXXV. Capitel.

30. Vnd Moſe ſprach zu den Kindern Iſrael: Sehet/ der HERR hat mit namen beruffen den Bezaleel / den Sohn Vri / des Sohns Hur / vom Stamm Juda.

31. Vnd hat jn erfüllet mit dem Geiſt GOttes / daß er Weiſe / Verſtendig / Geſchickt ſey zu allerley werck.

32. Künſtlich zu Arbeiten am Goldt / Silber vnd Ertz.

33. Edelſtein ſchneiden vnd einſetzen / Holtz Zimmern / zu machen allerley Künſtlich Arbeit.

34. Vnd hat jhm ſein Hertz vnterweiſet / ſampt Ahaliab dem Sohn Ahiſamach vom Stamm Dan.

35. Er hat jhr hertz mit Weißheit erfüllet / zu machen allerley Werck / zu Schneiden / Wircken vnd zu Sticken / mit geler Seiden / Scharlacken / Roſinrot / vnd weiſſer Seyden / vnnd mit Weben / daß ſie machen allerley werck / vnd Künſtliche Arbeit erfinden.

Das XXXVI. Capitel.

DA arbeitten Bezaleel vnd Ahaliab vnd alle Weiſe Männer / denen der HERR Weißheit vnd verſtandt gegeben hatte / zu wiſſen / wie ſie allerley werck machen ſolten zum Dienſt des Heiligthumbs / nach allem das der HERR gebotten hatte.

2. Vnd Moſe rieff dem Bezaleel vnd Ahaliab / vnd allen Weiſen Männern / denen der HErr Weißheit gegeben hatte in jhr hertz / nemlich / alle die ſich willig dar erbotten / vnd hinzu tratten / zu Arbeiten an dem werck.

3. Vnd ſie namen zu ſich von Moſe alle Hebe / die die Kinder Iſrael brachten zum wercke des dienſts des Heiligthumbs / daß es gemacht würde. Denn ſie brachten alle morgen jre willige Gabe zu jhm.

CHAP. XXXV.

30. Adonc Moyſe dit aux enfans d'Iſrael, Voyez, l'Eternel a appelé par *ſon* nom Betſaleel le fils d'Vri, fils de Hur, de la tribu de Iuda.

31. Et l'a rempli de l'Eſprit de Dieu, en ſageſſe, en intelligence, en ſcience, & en tout artifice.

32. Meſme pour imaginer inuentions à beſongner en or, en argent, en airain:

33. En artifice de pierrerie pour les mettre en œuure: & en artifice de bois, pour beſongner en tout ouurage exquis.

34. Et lui a mis auſſi au cœur de *l'*enſeigner, tant à lui qu'à Aholiab fils d'Ahiſamac, de la tribu de Dan.

35. Et les a remplis d'induſtrie pour faire toute ſorte de beſongne de *tout* ouurier, meſme d'ouurier en ouurage exquis, & en broderie, en pourpre, eſcarlate, cramoiſi, & fin lin, & d'ouurier de tiſſure, faiſant tous ouurages, & imaginant inuentions.

CHAP. XXXVI.

1. Et Betſaleel, & Aholiab, & tous les hommes d'eſprit, auſquels l'Eternel auoit dõné ſageſſe, & intelligence, pour ſauoir faire tout l'ouurage du ſeruice du Sanctuaire, firent ſelon toutes les choſes que l'Eternel auoit commandees.

2. Moyſe donques appela Betſaleel, & Aholiab, & tous les hõmes d eſprit, au cœur deſquels l'Eternel auoit mis ſauoir, *&* tous ceux qui furent eſmeus en leur cœur de ſe preſenter à la beſongne pour la faire:

3. Leſquels emporterent de deuant Moyſe toute l'offrãde qu'auoyent apportee les enfans d'Iſrael pour l'ouurage du ſeruice du Sanctuaire, pour le faire. Or on apportoit encore par chacũ matin quelque oblatiõ volontaire,

לו

4 וַאֲתוֹ כָּל חַכִּימַיָּא דְּעָבְדִין יָת כָּל עֲבִידַת קוּדְשָׁא גְּבַר גְּבַר מֵעֲבִידְתֵיהּ דְּאִינּוּן עָבְדִין׃

5 וַאֲמַרוּ לְמֹשֶׁה לְמֵימַר מַסְגַן עַמָּא לְאַיְתָאָה מִיסַּת פּוּלְחָנָא לַעֲבִידְתָּא דְּפַקֵּיד יְיָ לְמֶעְבַּד יָתַהּ׃

6 וּפַקֵּיד מֹשֶׁה וְאַעֲבַרוּ כָּרוֹז בְּמַשְׁרִיתָא לְמֵימַר גְּבַר וְאִתְּתָא לָא יַעְבְּדוּן עוֹד עֲבִידְתָּא לְאַפְרָשׁוּת קוּדְשָׁא וּפְסַק עַמָּא מִלְּאַיְתָאָה׃

7 וַעֲבִידְתָּא הֲוָת מִיסַּת לְכָל עֲבִידְתָּא לְמֶעְבַּד יָתַהּ וְאִשְׁתְּאַר׃

8 וַעֲבַדוּ כָּל חַכִּימֵי לִבָּא בְּעָבְדֵי עֲבִידְתָּא יָת מַשְׁכְּנָא עֲשַׂר יְרִיעָן דְּבוּץ שְׁזִיר וְתִכְלָא וְאַרְגְּוָנָא וּצְבַע זְהוֹרִי צוּרַת כְּרוּבִין עוֹבַד אוּמָן עֲבַד יָתְהוֹן׃

9 אוּרְכָּא דִּירִיעֲתָא חֲדָא עַשְׂרִין וְתַמְנֵי אַמִּין וּפוּתְיָא אַרְבַּע אַמִּין דִּירִיעֲתָא חֲדָא מְשַׁחְתָּא חֲדָא לְכָל יְרִיעָתָא׃

10 וְלַפֵּיף יָת חֲמֵשׁ יְרִיעָן חֲדָא עִם חֲדָא וַחֲמֵשׁ יְרִיעָן לַפֵּיף חֲדָא עִם חֲדָא׃

11 וַעֲבַד עֲנוּבִין דְּתִכְלָא עַל שִׂפְתָא דִּירִיעֲתָא חֲדָא מִסִּטְרָא דְּבֵית לוֹפֵי כֵּן עֲבַד בְּשִׂפְתָא דִּירִיעֲתָא בְּסִיטְרָא דְּבֵירַת לוֹפֵי תִּנְיֵתָא׃

12 חַמְשִׁין עֲנוּבִין עֲבַד בִּירִיעֲתָא חֲדָא וְחַמְשִׁין עֲנוּבִין עֲבַד בְּסִיטְרָא דִּירִיעֲתָא דְּבֵית לוֹפֵי תִּנְיֵתָא מְכַוְּנָן עֲנוּבַיָּא חֲדָא לְקֳבֵיל חֲדָא׃

לו

4 וַיָּבֹאוּ כָּל־הַחֲכָמִים הָעֹשִׂים אֵת כָּל־מְלֶאכֶת הַקֹּדֶשׁ אִישׁ־אִישׁ מִמְּלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר־הֵמָּה עֹשִׂים׃

5 וַיֹּאמְרוּ אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר מַרְבִּים הָעָם לְהָבִיא מִדֵּי הָעֲבֹדָה לַמְּלָאכָה אֲשֶׁר־צִוָּה יְהֹוָה לַעֲשֹׂת אֹתָהּ׃

6 וַיְצַו מֹשֶׁה וַיַּעֲבִירוּ קוֹל בַּמַּחֲנֶה לֵאמֹר אִישׁ וְאִשָּׁה אַל־יַעֲשׂוּ־עוֹד מְלָאכָה לִתְרוּמַת הַקֹּדֶשׁ וַיִּכָּלֵא הָעָם מֵהָבִיא׃

7 וְהַמְּלָאכָה הָיְתָה דַיָּם לְכָל־הַמְּלָאכָה לַעֲשׂוֹת אֹתָהּ וְהוֹתֵר׃

8 וַיַּעֲשׂוּ כָל־חֲכַם־לֵב בְּעֹשֵׂי הַמְּלָאכָה אֶת־הַמִּשְׁכָּן עֶשֶׂר יְרִיעֹת שֵׁשׁ מָשְׁזָר וּתְכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי כְּרֻבִים מַעֲשֵׂה חֹשֵׁב עָשָׂה אֹתָם׃

9 אֹרֶךְ הַיְרִיעָה הָאַחַת שְׁמֹנֶה וְעֶשְׂרִים בָּאַמָּה וְרֹחַב אַרְבַּע בָּאַמָּה הַיְרִיעָה הָאֶחָת מִדָּה אַחַת לְכָל־הַיְרִיעֹת׃

10 וַיְחַבֵּר אֶת־חֲמֵשׁ הַיְרִיעֹת אַחַת אֶל־אֶחָת וְחָמֵשׁ יְרִיעֹת חִבַּר אַחַת אֶל־אֶחָת׃

11 וַיַּעַשׂ לֻלְאֹת תְּכֵלֶת עַל שְׂפַת הַיְרִיעָה הָאֶחָת מִקָּצָה בַּמַּחְבָּרֶת כֵּן עָשָׂה בִּשְׂפַת הַיְרִיעָה הַקִּיצוֹנָה בַּמַּחְבֶּרֶת הַשֵּׁנִית׃

12 חֲמִשִּׁים לֻלָאֹת עָשָׂה בַּיְרִיעָה הָאֶחָת וַחֲמִשִּׁים לֻלָאֹת עָשָׂה בִּקְצֵה הַיְרִיעָה אֲשֶׁר בַּמַּחְבֶּרֶת הַשֵּׁנִית מַקְבִּילֹת הַלֻּלָאֹת אַחַת אֶל־אֶחָת׃

λϛ.

4. Καὶ παρεγίνοντο πάντες οἱ σοφοὶ οἱ ποιοῦντες πάντα τὰ ἔργα τοῦ ἁγίου, ἕκαστος κατὰ τὸ αὐτοῦ ἔργον ὃ αὐτοὶ εἰργάζοντο.

5. Καὶ εἶπαν πρὸς Μωϋσῆν· ὅτι πλῆθος φέρει ὁ λαὸς παρὰ τὰ ἔργα ὅσα συνέταξε κύριος ποιῆσαι.

6. Καὶ προσέταξε Μωϋσῆς, καὶ ἐκήρυξεν ἐν τῇ παρεμβολῇ λέγων. ἀνὴρ καὶ γυνὴ μηκέτι ἐργαζέσθωσαν εἰς τὰς ἀπαρχὰς τοῦ ἁγίου· Καὶ ἐκωλύθη ὁ λαὸς ἔτι προσφέρειν.

7. Καὶ τὰ ἔργα ἦν αὐτοῖς ἱκανά, εἰς τὴν κατασκευὴν ποιῆσαι αὐτά, καὶ προσκατέλιπον.

8. Καὶ ἐποίησε πᾶς σοφὸς τῇ διανοίᾳ ἐν τοῖς ἐργαζομένοις τὴν σκηνὴν δέκα αὐλαίας ἐκ βύσσου κεκλωσμένης, καὶ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου κεκλωσμένου· χερουβὶμ ἐργασίᾳ ὑφαντοῦ ἐποίησεν αὐτάς.

9. Τὸ μῆκος τῆς αὐλαίας τῆς μιᾶς ὀκτὼ καὶ εἴκοσι πήχεων, καὶ τὸ εὖρος τεσσάρων πήχεων ἡ αὐλαία ἡ μία ἦν· μέτρον τὸ αὐτὸ ἦν πάσαις ταῖς αὐλαίαις.

10. Πέντε δὲ αὐλαῖαι ἦσαν ἐξ ἀλλήλων συνεχόμεναι ἡ ἑτέρα ἐκ τῆς ἑτέρας· καὶ πέντε αὐλαῖαι ἦσαν ἐξ ἀλλήλων συνεχόμεναι ἡ ἑτέρα ἐκ τῆς ἑτέρας.

11. Καὶ ἐποίησεν ἀγκύλας ὑακινθίνας ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς αὐλαίας τῆς μιᾶς ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους εἰς τὴν συμβολήν· καὶ οὕτως ἐποίησεν ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς αὐλαίας τῆς ἐξωτέρας πρὸς τῇ συμβολῇ τῇ δευτέρᾳ.

12. Πεντήκοντα δὲ ἀγκύλας ἐποίησε τῇ αὐλαίᾳ τῇ μιᾷ, καὶ πεντήκοντα ἀγκύλας ἐποίησεν ἐκ τοῦ μέρους τῆς αὐλαίας κατὰ τὴν συμβολὴν τῆς δευτέρας· ἀντιπρόσωποι ἀντιπίπτουσαι εἰς ἀλλήλας ἑκάστη.

CAP. XXXVI.

4. Vnde artifices venire compulſi, dixerunt Moyſi,

5. Plus offert populus quàm neceſſarium eſt.

6. Iuſſit ergo Moyſes præconis voce cantari: Nec vir nec mulier quicquam offerat ultrà in opere ſanctuarii. Sicque ceſſatum eſt à muneribus offerendis.

7. Eo quòd oblata ſufficerent & ſuperabundarent.

8. Feceruntq; omnes corde ſapientes ad explendum opus tabernaculi, cortînas decem de byſſo retorta, & hyacintho, & purpura coccoque bis tincto, opere vario, & arte polymita:

9. Quarum una habebat in longitudine viginti octo cubitos, & in latitudine quatuor. una menſura erat omnium cortinarum.

10. Coniunxitque cortînas quinque, alteram alteri, & alias quinque ſibi invicem copulavit.

11. Fecit & anſas hyacinthinas in ora cortînæ unius ex utroque latere, & in ora cortînæ alterius ſimiliter.

12. Vt contra ſe invicem venirent anſæ, & mutuò iungerentur.

Das XXXVI. Capitel.

4. Da kamen alle Weiſen/die am werck des Heiligthumbs arbeiten/ ein jeglicher ſeines wercks/ daß ſie machten.

5. Vnnd ſprachen zu Moſe: Das Volck bringt zu viel/mehr denn zum werck dieſes Dienſts not iſt/das der HERR zu machen gebotten hat.

6. Da gebot Moſe/daß man ruffen ließ durchs Lager: Niemand thu mehr zur Hebe des Heiligthumbs. Da höret das Volck auff zu bringen.

7. Denn des dings war gnug zu allerley werck/das zu machen war/vnnd noch übrig.

8. Alſo machten alle Weiſe Mânner vnter den arbeitern am werck/die Wonung/ zehen Teppiche von gezwirnter weiſſer Seiden/ geler Seiden/Scharlacken/Roſinrot/Cherubim künſtlich.

9. Die leng eines Teppichs war acht vnd zweintzig ellen/vnnd die breit vier ellen/vnd waren alle in einer maß.

10. Vnnd er hefftet ja fünff Teppich zuſammen/einen an den andern.

11. Vnd machet gele ſchleufflein an eines jeglichen Teppichs ort/ da ſie zuſammen gefüget werden.

12. Ja funfftzig ſchleufflein an einem Teppich / damit einer den andern faſſet.

CHAP. XXXVI.

4. Parquoi tous les hõmes d'eſprit faiſans toute l'œuure du Sanctuaire, departirẽt chacun de ſon ouurage qu'il faiſoit.

5. Et parlerent à Moyſe, diſans, Le peuple ne ceſſe d'apporter plus qu'il ne faut pour le ſeruice & ouurage que l'Eternel a commandé de faire.

6. Lors par le commandement de Moyſe on fit crier par mi le camp, diſant, Que homme ne femme ne face plus de beſongne pour l'offrande du Sanctuaire. Et ainſi on engarda le peuple d'offrir.

7. Car ils auoyent eſtoffe ſuffiſante pour faire tout l'ouurage, tellement qu'il y en auoit d'abondant.

8. Tous les hommes donques de plus grand eſprit, d'entre ceux qui faiſoyent la beſongne, firent le pauillon: *aſſauoir* dix rouleaux de fin lin retors, de pourpre, d'eſcarlate, & de cramoiſi, *&* les firent ſemés de Cherubins, d'vn ouurage exquis.

9. La longueur d'vn rouleau *eſtoit* de vingt huit coudees, & la largeur du meſme rouleau de quatre coudees: tous les rouleaux auoyent vne meſme meſure.

10. Et accouplerent cinq rouleaux l'vn à l'autre, & cinq autres rouleaux l'vn à l'autre.

11. Et firent des lacets de pourpre ſur le bord d'vn rouleau, *aſſauoir* au bord de celui qui eſtoit accouplé: & ainſi en firent au bord du dernier rouleau, à l'accouplement de l'autre.

12. Ils firent cinquante lacets en vn rouleau, & cinquante lacets au bord du rouleau qui *eſtoit* en l accouplement de l'autre, les lacets eſtans à l'oppoſite l'vn de l'autre.

לו

13 וַעֲבַד חַמְשִׁין פּוּרְפִּין דִּדְהַב וְלַפֵּיף יָת יְרִיעָתָא חֲדָא עִם חֲדָא בְּפוּרְפַּיָּא וַהֲוָה מַשְׁכְּנָא חַד׃

14 וַעֲבַד יְרִיעָן דְּמַעְזֵי לִפְרָסָא עַל מַשְׁכְּנָא חַד עֶשְׂרֵי יְרִיעָן עֲבַד יָתְהוֹן׃

15 אוּרְכָּא דִּירִיעֲתָא חֲדָא תְּלָתִין אַמִּין וְאַרְבַּע אַמִּין פּוּתְיָא דִּירִיעֲתָא חֲדָא מִשְׁחֲתָא חֲדָא לְחַד עֶשְׂרֵי יְרִיעָן׃

16 וְלַפֵּיף יָת חֲמֵשׁ יְרִיעָן לְחוּד וְיָת שִׁית יְרִיעָן לְחוּד׃

17 וַעֲבַד עֲנוּבִין חַמְשִׁין עַל שִׂפְתָא דִּירִיעֲתָא בְּסִיטְרָא דְּבֵית לוּפֵי וְחַמְשִׁין עֲנוּבִין עֲבַד עַל שִׂפְתָא דִּירִיעֲתָא דְּבֵית לוּפֵי תִּנְיֵתָא׃

18 וַעֲבַד פּוּרְפִּין דִּנְחָשָׁא חַמְשִׁין לְלַפֵּיף יָת מַשְׁכְּנָא לְמֶהֱוֵי חָד׃

19 וַעֲבַד חוּפָאָה למ לְמַשְׁכְּנָא דְּמַשְׁכֵי דִּדְכְרֵי מְסַמְּקֵי וְחוּפָאָה דְּמַשְׁכֵי סַסְגּוֹנָא מִלְּעֵילָא׃

20 וַעֲבַד יָת דַּפַּיָּא לְמַשְׁכְּנָא דְּאָעֵי שִׁטִּין קָיְמִין׃

21 עֶשֶׂר אַמִּין אוּרְכָּא דְּדַפָּא וְאַמְּתָא וּפַלְגוּת אַמְּתָא פּוּתְיָא דְּדַפָּא חָד׃

22 תַּרְתֵּין צִירִין לְדַפָּא חַד מְשַׁלְּבִין חַד לְקֳבֵיל חַד כֵּן עֲבַד לְכָל דַּפֵּי מַשְׁכְּנָא׃

23 וַעֲבַד יָת דַּפַּיָּא לְמַשְׁכְּנָא עֶשְׂרִין דַּפִּין לְרוּחַ עֵיבַר דָּרוֹמָא׃

24 וְאַרְבְּעִין סַמְכִין ד דִּכְסַף עֲבַד תְּחוֹת עֶשְׂרִין דַּפִּין תְּרֵין סַמְכִין תְּחוֹת דַּפָּא חַד לִתְרֵין צִירוֹהִי וּתְרֵין סַמְכִין תְּחוֹת דַּפָּא חַד לִתְרֵין צִירוֹהִי׃

לו

13 וַיַּעַשׂ חֲמִשִּׁים קַרְסֵי זָהָב וַיְחַבֵּר אֶת־הַיְרִעֹת אַחַת אֶל־אַחַת בַּקְּרָסִים וַיְהִי הַמִּשְׁכָּן אֶחָד׃

14 וַיַּעַשׂ יְרִיעֹת עִזִּים לְאֹהֶל עַל־הַמִּשְׁכָּן עַשְׁתֵּי־עֶשְׂרֵה יְרִיעֹת עָשָׂה אֹתָם׃

15 אֹרֶךְ הַיְרִיעָה הָאַחַת שְׁלֹשִׁים בָּאַמָּה וְאַרְבַּע אַמּוֹת רֹחַב הַיְרִיעָה הָאֶחָת מִדָּה אַחַת לְעַשְׁתֵּי עֶשְׂרֵה יְרִיעֹת׃

16 וַיְחַבֵּר אֶת־חֲמֵשׁ הַיְרִיעֹת לְבָד וְאֶת־שֵׁשׁ הַיְרִיעֹת לְבָד׃

17 וַיַּעַשׂ לֻלָאֹת חֲמִשִּׁים עַל שְׂפַת הַיְרִיעָה הַקִּיצֹנָה בַּמַּחְבָּרֶת וַחֲמִשִּׁים לֻלָאֹת עָשָׂה עַל־שְׂפַת הַיְרִיעָה הַחֹבֶרֶת הַשֵּׁנִית׃

18 וַיַּעַשׂ קַרְסֵי נְחֹשֶׁת חֲמִשִּׁים לְחַבֵּר אֶת־הָאֹהֶל לִהְיֹת אֶחָד׃

19 וַיַּעַשׂ מִכְסֶה לָאֹהֶל עֹרֹת אֵילִם מְאָדָּמִים וּמִכְסֵה עֹרֹת תְּחָשִׁים מִלְמָעְלָה׃

20 וַיַּעַשׂ אֶת־הַקְּרָשִׁים לַמִּשְׁכָּן עֲצֵי שִׁטִּים עֹמְדִים׃

21 עֶשֶׂר אַמֹּת אֹרֶךְ הַקָּרֶשׁ וְאַמָּה וַחֲצִי הָאַמָּה רֹחַב הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד׃

22 שְׁתֵּי יָדֹת לַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד מְשֻׁלָּבֹת אַחַת אֶל־אֶחָת כֵּן עָשָׂה לְכֹל קַרְשֵׁי הַמִּשְׁכָּן׃

23 וַיַּעַשׂ אֶת־הַקְּרָשִׁים לַמִּשְׁכָּן עֶשְׂרִים קְרָשִׁים לִפְאַת נֶגֶב תֵּימָנָה׃

24 וְאַרְבָּעִים אַדְנֵי־כֶסֶף עָשָׂה תַּחַת עֶשְׂרִים הַקְּרָשִׁים שְׁנֵי אֲדָנִים תַּחַת־הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד לִשְׁתֵּי יְדֹתָיו וּשְׁנֵי אֲדָנִים תַּחַת־הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד לִשְׁתֵּי יְדֹתָיו׃

λϛ.

13. Καὶ ἐποίησε κρίκους πεντήκοντα χρυσοῦς· καὶ συνῆψε τὰς αὐλαίας ἑτέραν τῇ ἑτέρᾳ τοῖς κρίκοις, καὶ ἐγένετο ἡ σκηνὴ μία.

14. Καὶ ἐποίησε δέρρεις σκυτίνας σκέπην ἐπὶ τὴν σκηνήν· ἕνδεκα δέρρεις ἐποίησεν αὐτάς.

15. Τὸ μῆκος τῆς δέρρεως τῆς μιᾶς ἦν τριάκοντα πήχεων, καὶ τεσσάρων πήχεων τὸ εὖρος τῆς δέρρεως τῆς μιᾶς· μέτρον τὸ αὐτὸ ἦν τοῖς ἕνδεκα δέρρεσι.

16. Καὶ συνῆψε τὰς πέντε δέρρεις ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ τὰς ἓξ δέρρεις ἐπὶ τὸ αὐτό.

17. Καὶ ἐποίησεν ἀγκύλας πεντήκοντα ἐπὶ χείλους τῆς δέρρεως τῆς μιᾶς τῆς ἀνὰ μέσον, κατὰ τὴν συμβολήν· καὶ πεντήκοντα ἀγκύλας ἐποίησεν ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς δέρρεως τῆς συναπτούσης τῆς δευτέρας.

18. Καὶ ἐποίησε κρίκους χαλκοῦς πεντήκοντα, καὶ συνῆψε τοὺς κρίκους ἐκ τῶν ἀγκυλῶν, καὶ συνῆψε τὰς δέρρεις· καὶ ἐγένετο ἕν.

19. Καὶ ἐποίησε κατακάλυμμα τῆς σκηνῆς δέρματα κριῶν ἠρυθροδανωμένα, καὶ ἐπικαλύμματα δέρματα ὑακίνθινα ἐπάνωθεν.

20. Καὶ ἐποίησε στύλους τῆς σκηνῆς ἐκ ξύλων ἀσήπτων.

21. Δέκα πήχεων τὸν στῦλον τὸν ἕνα, καὶ πήχεως ἑνὸς καὶ ἡμίσους τὸ πλάτος τοῦ στύλου τοῦ ἑνός.

22. Δύο ἀγκωνίσκοι τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ ἀντιπίπτοντες ἕτερος τῷ ἑτέρῳ. Οὕτως ἐποίησε πᾶσι τοῖς στύλοις τῆς σκηνῆς.

23. Καὶ ἐποίησε τοὺς στύλους τῆς σκηνῆς εἴκοσι στύλους ἐκ τοῦ κλίτους τοῦ πρὸς νότον.

24. Καὶ τεσσαράκοντα βάσεις ἀργυρᾶς ἐποίησε τοῖς εἴκοσι στύλοις. δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτοῦ, καὶ δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτοῦ.

CAP. XXXVI.

13. Vnde & quinquaginta fudit circulos aureos, qui morderent cortinarum anſas, & fieret unum tabernaculum.

14. Fecit & ſaga undecim, de pilis caprarum ad operiendum tectum tabernaculi:

15. Vnum ſagum in longitudine habebat cubitos triginta, & in latitudine cubitos quatuor, unius menſuræ erant omnia ſaga.

16. Quorum quinque iunxit ſeorſum, & ſex alia ſeparatum.

17. Fecitq́; anſas quinquaginta in ora ſagi unius, & quinquaginta in ora ſagi alterius ut ſibi invicem iungerentur.

18. Et fibulas æneas quinquaginta, quibus necteretur tectum, ut unum pallium ex omnibus ſagis fieret.

19. Fecit & opertorium tabernaculi de pellibus arietum rubricatis: aliudque déſuper velamentum de pellibus ianthinis.

20. Fecit & tabulas tabernaculi de lignis ſetim ſtantes.

21. Decem cubitorum erat longitudo tabulæ unius: & unum ac ſemis cubitum latitudo retinebat.

22. Binæ incaſtraturæ erant per ſingulas tabulas, ut altera alteri iungeretur, Sic fecit in omnibus tabernaculi tabulis.

23. E quibus viginti ad plagam meridianam erant cõtra Auſtrum.

24. Cum quadraginta baſibus argenteis, Duæ baſes ſub una tabula ponebantur ex utraq́; parte angulorum, ubi incaſtraturæ laterum in angulis terminantur.

Das XXXVI. Capitel.

13. Vnd machet funfftzig gůlden hecklein/vnnd fuget die Teppich mit den hecklein einen an den andern zuſammen/daß eine Wonung wůrde.

14. Vnd er macht eilff Teppich von Zigenhaaren / zur Hůtten vber die Wonung.

15. Dreiſſig ellen lang/vnnd vier ellen breit/alle in einer maß.

16. Vnnd fůget jhr fůnff zuſammen auff ein theil/vnnd ſechs zuſammen auffs ander theil.

17. Vnd macht ja fůnfftzig ſchleufflein an jeglichen Teppich am ort/damit ſie zuſammen gehefftet wůrden.

18. Vnnd macht ja funfftzig ehrne Hecklein/damit die Hůtte zuſammen inn eins gefůget wůrde.

19. Vnnd macht eine decke vber die Hůtten von rötlichen Widerfellen/vnd vber die noch eine Decke von Dachsfellen.

20. Vnd machet bretter zur Wonung von förn holtz/die ſtehen ſollen.

21. Ein jeglichs zehen ellen lang/vnd anderthalb ellen breit.

22. Vnd an jeglichem zwen zapffen/damit eins an das ander geſetzt wůrde. Alſo macht er alle bretter zur Wonung.

23. Das derſelben bretter zweintzig gegen Mittag ſtunden.

24. Vnd macht viertzig ſilbern fůſſe drunter/vnter jeglich bret zwen fůſſe/an ſeine zwen zapffen.

CHAP. XXXVI.

13. Puis on fit cinquãte crochets d'or, & on accoupla les rouleaux l'vn à l'autre auec les crochets: ainſi fut fait vn pauillon.

14. Puis on fit des rouleaux *de poils* de cheures pour *ſeruir de* tabernacle par deſſus le pauillon. On fit *donc* ces rouleaux en nõbre d'onze.

15. La longueur d'vn rouleau *eſtoit* de trente coudees, & la largeur du meſme rouleau de quatre coudees, & les onze rouleaux auoyent vne meſme meſure.

16. Et on accoupla cinq rouleaux à part, & ſix rouleaux à part.

17. Item, on fit cinquante lacets ſur le bord de l'vn des rouleaux, *aſſauoir* au dernier qui eſtoit accouple, & cinquante lacets ſur le bord de l'autre rouleau qui eſtoit accouplé.

18 Item, on fit cinquante crochets d'airain pour accoupler le tabernacle, afin qu'il ne fuſt qu'vn.

19. Puis on fit pour le tabernacle vne couuerture de peaux de moutons teintes en rouge, & vne couuerture de peaux de taiſſons par deſſus.

20. Item, on fit pour le pauillon des ais de bois de Sittim qu'on fit tenir debout.

21. La lõgueur d'vn ais *eſtoit* de dix coudees, & la largeur du meſme ais de coudee & demie.

22. Deux tenons à chacun ais en façon d'eſchellõs l'vn apres l'autre: on fit ainſi de tous les ais du pauillon.

23. On fit donques les ais pour le pauillon: *aſſauoir* vingt ais au coſté qui regardoit droit vers le Midi.

24. Et au deſſous des vingt ais on fit quarante ſoubaſſemens d'argent: deux ſoubaſſemens ſous vn ais, pour ſes deux tenons, & deux ſoubaſſemens ſous l'autre ais pour ſes deux tenons.

לו

25 וְלִסְטַר מַשְׁכְּנָא תִּנְיָנָא לְרוּחַ צִפּוּנָא עֲבַד עַשְׂרִין דַּפִּין׃

26 וְאַרְבְּעִין סַמְכֵיהוֹן דִּכְסַף תְּרֵין סַמְכִין תְּחוֹת דַּפָּא חַד וּתְרֵין סַמְכִין תְּחוֹת דַּפָּא חַד׃

27 וְלִסְיָפֵי מַשְׁכְּנָא מַעַרְבָא עֲבַד שִׁתָּא דַּפִּין׃

28 וּתְרֵין דַּפִּין עֲבַד לְזָוְיָת מַשְׁכְּנָא בְּסוֹפֵיהוֹן׃

29 וַהֲווֹ מְכַוְּנִין מִלְּרַע וְכַחֲדָא הֲווֹ מְכַוְּנִין בְּרֵישֵׁיהוֹן אֶל עִזְקְתָא חֲדָא כֵּן עֲבַד לְתַרְוֵיהוֹן לְתַרְתֵּין זָוְיָן׃

30 וַהֲווֹ תְּמַנְיָא דַּפִּין וְסַמְכֵיהוֹן דִּכְסַף שִׁתָּא עֲשַׂר סַמְכִין תְּרֵין סַמְכִין תְּרֵין סַמְכִין תְּחוֹת דַּפָּא חַד׃

31 וַעֲבַד עַבְרֵי דְּאָעֵי שִׁטִּין חַמְשָׁא לְדַפֵּי סְטַר מַשְׁכְּנָא חַד׃

32 וְחַמְשָׁא עַבְרִין לְדַפֵּי סְטַר מַשְׁכְּנָא תִּנְיָנָא וְחַמְשָׁא עַבְרִין לְדַפֵּי סְטַר מַשְׁכְּנָא לְסוֹפֵיהוֹן מ מַעַרְבָא׃

33 וַעֲבַד יָת עַבְרָא מְצִיעָאָה לְאַעְבָּרָא בְּגוֹ דַּפַּיָּא מִן סְיָפֵי לִסְיָפֵי׃

34 וְיָת דַּפַּיָּא חֲפָא דַּהֲבָא וְיָת עִזְקָתְהוֹן עֲבַד דַּהֲבָא אַתְרָא לְעַבְרַיָּא וַחֲפָא יָת עַבְרַיָּא דַּהֲבָא׃

35 וַעֲבַד יָת פָּרוּכְתָּא תַּכְלָא וְאַרְגְּוָנָא וּצְבַע זְהוֹרִי וּבוּץ שְׁזִיר עוֹבַד אוּמָן עֲבַד יָתַהּ צוּרַת כְּרוּבִין׃

36 וַעֲבַד לַהּ אַרְבְּעָה עַמּוּדֵי שִׁטִּין וַחֲפָנוּן דַּהֲבָא וָוֵיהוֹן דַּהֲבָא וְאַתִּיךְ לְהוֹן אַרְבְּעָה סַמְכִין דִּכְסַף׃

37 וַעֲבַד פְּרָסָא לִתְרַע מַשְׁכְּנָא דִּתְכֵלָא וְאַרְגְּוָנָא וּצְבַע זְהוֹרִי וּבוּץ שְׁזִיר עוֹבַד צַיָּר׃

לו

25 וּלְצֶלַע הַמִּשְׁכָּן הַשֵּׁנִית לִפְאַת
צָפוֹן עָשָׂה עֶשְׂרִים קְרָשִׁים׃
26 וְאַרְבָּעִים אַדְנֵיהֶם כֶּסֶף שְׁנֵי
אֲדָנִים תַּחַת הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד וּשְׁנֵי
אֲדָנִים תַּחַת הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד׃
27 וּלְיַרְכְּתֵי הַמִּשְׁכָּן יָמָּה עָשָׂה
שִׁשָּׁה קְרָשִׁים׃ 28 וּשְׁנֵי קְרָשִׁים
עָשָׂה לִמְקֻצְעֹת הַמִּשְׁכָּן בַּיַּרְכָתָיִם׃
29 וְהָיוּ תוֹאֲמִם מִלְּמַטָּה וְיַחְדָּו
יִהְיוּ תַמִּים אֶל־רֹאשׁוֹ אֶל־הַטַּבַּעַת
הָאֶחָת כֵּן עָשָׂה לִשְׁנֵיהֶם לִשְׁנֵי
הַמִּקְצֹעֹת׃ 30 וְהָיוּ שְׁמֹנָה
קְרָשִׁים וְאַדְנֵיהֶם כֶּסֶף שִׁשָּׁה עָשָׂר
אֲדָנִים שְׁנֵי אֲדָנִים שְׁנֵי אֲדָנִים
תַּחַת הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד׃ 31 וַיַּעַשׂ
בְּרִיחֵי עֲצֵי שִׁטִּים חֲמִשָּׁה לְקַרְשֵׁי
צֶלַע־הַמִּשְׁכָּן הָאֶחָת׃
32 וַחֲמִשָּׁה בְרִיחִם לְקַרְשֵׁי צֶלַע־
הַמִּשְׁכָּן הַשֵּׁנִית וַחֲמִשָּׁה בְרִיחִם
לְקַרְשֵׁי הַמִּשְׁכָּן לַיַּרְכָתַיִם יָמָּה׃
33 וַיַּעַשׂ אֶת־הַבְּרִיחַ הַתִּיכֹן
לִבְרֹחַ בְּתוֹךְ הַקְּרָשִׁים מִן־הַקָּצֶה
אֶל־הַקָּצֶה׃
34 וְאֶת־הַקְּרָשִׁים צִפָּה זָהָב וְאֶת־
טַבְּעֹתָם עָשָׂה זָהָב בָּתִּים לַבְּרִיחִם
וַיְצַף אֶת־הַבְּרִיחִם זָהָב׃
35 וַיַּעַשׂ אֶת־הַפָּרֹכֶת תְּכֵלֶת
וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ
מָשְׁזָר מַעֲשֵׂה חֹשֵׁב עָשָׂה אֹתָהּ
כְּרֻבִים׃
36 וַיַּעַשׂ לָהּ אַרְבָּעָה עַמֻּדֵי
שִׁטִּים וַיְצַפֵּם זָהָב וָוֵיהֶם זָהָב
וַיִּצֹק לָהֶם אַרְבָּעָה אַדְנֵי־כָסֶף׃
37 וַיַּעַשׂ מָסָךְ לְפֶתַח הָאֹהֶל
תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי
וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר מַעֲשֵׂה רֹקֵם׃

λϛ.

25. Καὶ τὸ κλίτος τὸ δεύτερον τὸ πρὸς βορρᾶν εἴκοσι στύλους.

26. Καὶ τεσσαράκοντα βάσεις αὐτῶν ἀργυρᾶς, δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτοῦ, καὶ δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνὶ εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτοῦ.

27. Καὶ ἐκ τῶν ὀπίσω τῆς σκηνῆς, κατὰ τὸ μέρος τὸ πρὸς θάλασσαν, ἐποίησεν ἓξ στύλους.

28. Καὶ δύο στύλους ἐποίησεν ἐπὶ τῶν γωνιῶν τῆς σκηνῆς ἐκ τῶν ὀπισθίων.

29. Καὶ ἦσαν ἐξ ἴσου κάτωθεν, καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ ἦσαν ἴσοι ἐκ τῶν κεφαλῶν εἰς σύμβλησιν μίαν. οὕτως ἐποίησεν ἀμφοτέραις ταῖς γωνίαις ταῖς δυσί.

30. Καὶ ἦσαν ὀκτὼ στύλοι, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν ἀργυραῖ δεκαέξ· δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνί, καὶ δύο βάσεις τῷ στύλῳ τῷ ἑνί, εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη αὐτοῦ.

31. Καὶ ἐποίησε μοχλοὺς ἐκ ξύλων ἀσήπτων πέντε τοῖς στύλοις, ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους τῆς σκηνῆς.

32. Καὶ πέντε μοχλοὺς τοῖς στύλοις τῷ κλίτει τῆς σκηνῆς τῷ δευτέρῳ. καὶ πέντε μοχλοὺς τοῖς στύλοις τῷ ὀπισθίῳ κλίτει τῆς σκηνῆς τῷ πρὸς θάλασσαν.

33. Καὶ ὁ μοχλὸς ὁ μέσος ἀνὰ μέσον τῶν στύλων διικνεῖτο ἀπὸ τοῦ ἑνὸς κλίτους εἰς τὸ ἕτερον κλίτος. καὶ τοὺς στύλους κατεχρύσωσεν χρυσίῳ.

34. Καὶ τοὺς δακτυλίους αὐτῶν ἐποίησε χρυσοῦς εἰς θήκας τοῖς ἀναφορεῦσι καὶ κατεχρύσωσε τοὺς μοχλοὺς χρυσίῳ.

35. Καὶ ἐποίησε καταπέτασμα ἐξ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου κεκλωσμένου, καὶ βύσσου κενησμένης· ἔργον ὑφαντὸν ἐποίησεν αὐτὸ χερουβίμ.

36. Καὶ ἐπέθηκεν αὐτὸ ἐπὶ τεσσάρων στύλων ἀσήπτων κεχρυσωμένων χρυσίῳ· καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν χρυσαῖ. καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τέσσαρες ἀργυραῖ.

37. Καὶ ἐποίησεν ἐπίσπαστρον τῇ θύρᾳ τῆς σκηνῆς ἐξ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου κεκλωσμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης, ἔργον ποικιλτοῦ.

CAP. XXXVI.

25. Ad plagam quoque tabernaculi quæ reſpicit ad Aquilonem, fecit viginti tabulas.

26. Cum quadraginta baſibus argenteis, duas baſes per ſingulas tabulas.

27. Contra Occidentem verò (id eſt, ad eam partem tabernaculi quæ mare reſpicit) fecit ſex tabulas.

28. Et duas alias per ſingulos angulos tabernaculi retrò:

29. Quæ iunctæ erant à deorſum uſque ſurſum, & in unam compaginem pariter ferebantur. Ita fecit ex utraque parte per angulos:

30. Vt octo eſſent ſimul tabulæ, & haberent baſes argenteas ſedecim, binas ſcilicet baſes ſub ſingulis tabulis.

31. Fecit & vectes de lignis ſetim, quinque ad continendas tabulas unius lateris tabernaculi.

32. Et quinque alios ad alterius lateris coaptandas tabulas: & extra hos, quinque alios vectes ad occidẽtalem plagam tabernaculi contra mare.

33. Fecit quoque vectem alium, qui per medias tabulas ab angulo uſque ad angulum perveniret.

34. Ipſa autem tabulata deauravit, fuſis baſibus earum argenteis. Et circulos eorum fecit aureos, per quos vectes induci poſſent: quos & ipſos laminis aureis operuit.

35. Fecit & velum de hyacintho, & purpura, vermiculo, ac byſſo retorta, opere polymitario, varium atque diſtinctum:

36. Et quatuor columnas de lignis ſetim, quas cum capitibus deauravit, fuſis baſibus earum argenteis.

37. Fecit & tentorium in introitu tabernaculi ex hyacintho, purpura, vermiculo, byſſoq; retorta, opere plumarii.

Das XXXVI. Capitel.

25. Alſo zur andern ſeiten der Wonung/ gegen mitternacht/ macht er auch zweintzig Bretter.

26. Mit viertzig ſilbern füſſen/ vnter jeglich bret zwen fůſſe.

27. Aber hinden an der Wonung gegen dem abend/ machet er ſechs bretter.

28. Vnnd zwey ander hinden an den zwo ecken der Wonung.

29. Daß ein jeglichs der beider/ ſich mit ſeinen ortbret von vnten auff geſellet/ vnnd oben am haupt zuſammen keme/ mit einer klammer.

30. Das der bret acht wůrden/ vnnd ſechtzehen ſilbern füſſe/ vnter jedlichem zwen füſſe.

31. Vnd er machet rigel von förnholtz/ fünff zu den Brettern auff der einen ſeiten der Wonung.

32. Vnd fünffe auff der andern ſeiten/ vnd fünff hinden an gegen dem abend.

33. Vnd machet die rigel/ daß ſie mitten an den brettern durchhin geſtoſſen wůrden/ von einem ende zum andern.

34. Vnnd vberzog die bretter mit golde/ Aber jhre rincken macht er von gold zu den Rigeln/ vnnd ůberzog die rigel mit golde.

35. Vnnd machet den Fürhang mit den Cherubim dran/ künſtlich mit geler ſeiden/ Scharlacken/ Roſinrot/ vnd gezwirnter weiſſer ſeiden.

36. Vnnd machte zu dem ſelben vier Seulen von förnholtz/ vnnd ůberzog ſie mit gold/ vnnd jre köpffe von golde/ vnd goß dazu vier ſilbern füſſe.

37. Vnd machet ein tuch inn der thůr der Hütten von geler Seiden/ Scharlacken/ Roſinrot/ vnd gezwirnter weiſſer Seiden geſtickt.

CHAP. XXXVI.

25. On fit auſſi vingt ais à l'autre coſté du pauillon, du coſté de Septentrion:

26. Et les quarante ſoubaſſemens d'iceux, d'argent: deux ſoubaſſemens ſous vn ais, & deux ſoubaſſemens ſous l'autre ais.

27. Et pour le fond du pauillon vers Occident on fit ſix ais.

28. Et on fit deux aïs pour les encoigneures du pauillõ aux deux coſtés du fond:

29. Qui eſtoyent gemeaux par le bas, & eſtoyent ioints & vnis par le haut auec vn aneau, *&* ainſi fit-on des deux *ais* qui eſtoyent aux deux encoigneures.

30. Il y auoit donques huit ais & ſeize ſoubaſſemens d'argent: *aſſauoir* deux ſoubaſſemens ſous chacun ais.

31. Puis on fit cinq barres de bois de Sittim, pour les ais de l'vn des coſtés du pauillõ.

32. Pareillement cinq barres pour les ais de l'autre coſté du pauillon: auſſi cinq barres pour les ais du pauillon pour le fond vers le coſté d'Occident.

33. Et on fit la barre du milieu courant par le milieu des ais de bout en bout.

34. Et on couurit les ais d'or, & on fit leurs aneaux d'or pour y faire paſſer les barres, & couurirent les barres d'or.

35. Item, on fit le voile de pourpre, d'eſcarlate, de cramoiſi, & de fin lin retors, on le fit d'ouurage exquis, ſemé de Cherubins.

36. Et lui fit-on quatre piliers *de bois* de Sittim, qu'on couurit d'or, ayans leurs crochets d'or: & on fondit pour iceux quatre ſoubaſſemens d'argent.

37. Item, à l'entree du tabernacle on fit vne tapiſſerie de pourpre, d'eſcarlate, de cramoiſi, & de fin lin retors, d'ouurage de broderie.

לו

38 וְיָת עַמּוּדוֹהִי חַמְשָׁא וְיָת וָוֵיהוֹן וַחֲפָא רֵישֵׁיהוֹן וְכִבּוּשֵׁיהוֹן דַּהֲבָא וְסַמְכֵיהוֹן חַמְשָׁא דִּנְחָשָׁא׃

לז

1 וַעֲבַד בְּצַלְאֵל יָת אֲרוֹנָא דְּאָעֵי שִׁטִּין תַּרְתֵּין אַמִּין וּפַלְגָּא אוּרְכֵּיהּ וְאַמְּתָא וּפַלְגָּא פּוּתְיֵהּ וְאַמְּתָא וּפַלְגָּא רוּמֵיהּ׃

2 וַחֲפָהִי דְּהַב דְּכֵי מִגָּו וּמִבָּרָא וַעֲבַד לֵיהּ זֵיר דִּדְהַב סְחוֹר סְחוֹר׃

3 וְאַתֵּיךְ לֵיהּ אַרְבַּע עִזְקָן דִּדְהַב עַל אַרְבַּע זָוְיָתֵיהּ וְתַרְתֵּין עִזְקָן עַל סִטְרֵיהּ חַד וְתַרְתֵּין עִזְקָן עַל סִטְרֵיהּ תִּנְיָנָא׃

4 וַעֲבַד אֲרִיחֵי דְּאָעֵי שִׁטִּין וַחֲפָא יָתְהוֹן דַּהֲבָא׃

5 וְאָעֵיל יָת אֲרִיחַיָּא בְּעִזְקָתָא עַל סִטְרֵי אֲרוֹנָא לְמִטַּל יָת אֲרוֹנָא׃

6 וַעֲבַד כַּפּוּרְתָּא דִּדְהַב דְּכֵי תַּרְתֵּין אַמִּין וּפַלְגָּא אוּרְכַּהּ וְאַמְּתָא וּפַלְגָּא פּוּתְיַהּ׃

7 וַעֲבַד תְּרֵין כְּרוּבִין דִּדְהַב נְגִיד עֲבַד יָתְהוֹן מִתְּרֵין סִטְרֵי כַּפּוּרְתָּא׃

8 כְּרוּב חַד מִסִּטְרָא מִכָּא וּכְרוּב חַד מִסִּטְרָא מִכָּא מִן כַּפּוּרְתָּא עֲבַד יָת כְּרוּבַיָּא מִתְּרֵין סִטְרוֹהִי׃

9 וַהֲווֹ כְּרוּבַיָּא פְּרִיסָן גַּדְפֵּיהוֹן לְעֵילָא מְטַלְּלִין בְּגַדְפֵּיהוֹן עַל כַּפּוּרְתָּא וְאַפֵּיהוֹן חַד לָקֳבֵיל חַד לָקֳבֵיל כַּפּוּרְתָּא הֲווֹ אַפֵּי כְרוּבַיָּא׃

10 וַעֲבַד יָת פָּתוֹרָא דְּאָעֵי שִׁטִּין תַּרְתֵּין אַמִּין אוּרְכֵּיהּ וְאַמְּתָא פּוּתְיֵהּ וְאַמְּתָא וּפַלְגָּא רוּמֵיהּ׃

לו

38 וְאֶת־עַמּוּדָיו חֲמִשָּׁה וְאֶת־וָוֵיהֶם וְצִפָּה רָאשֵׁיהֶם וַחֲשֻׁקֵיהֶם זָהָב וְאַדְנֵיהֶם חֲמִשָּׁה נְחֹשֶׁת׃

לז

1 וַיַּעַשׂ בְּצַלְאֵל אֶת־הָאָרֹן עֲצֵי שִׁטִּים אַמָּתַיִם וָחֵצִי אָרְכּוֹ וְאַמָּה וָחֵצִי רָחְבּוֹ וְאַמָּה וָחֵצִי קֹמָתוֹ׃

2 וַיְצַפֵּהוּ זָהָב טָהוֹר מִבַּיִת וּמִחוּץ וַיַּעַשׂ לוֹ זֵר זָהָב סָבִיב׃

3 וַיִּצֹק לוֹ אַרְבַּע טַבְּעֹת זָהָב עַל אַרְבַּע פַּעֲמֹתָיו וּשְׁתֵּי טַבָּעֹת עַל־צַלְעוֹ הָאֶחָת וּשְׁתֵּי טַבָּעֹת עַל־צַלְעוֹ הַשֵּׁנִית׃

4 וַיַּעַשׂ בַּדֵּי עֲצֵי שִׁטִּים וַיְצַף אֹתָם זָהָב׃

5 וַיָּבֵא אֶת־הַבַּדִּים בַּטַּבָּעֹת עַל צַלְעֹת הָאָרֹן לָשֵׂאת אֶת־הָאָרֹן׃

6 וַיַּעַשׂ כַּפֹּרֶת זָהָב טָהוֹר אַמָּתַיִם וָחֵצִי אָרְכָּהּ וְאַמָּה וָחֵצִי רָחְבָּהּ׃

7 וַיַּעַשׂ שְׁנֵי כְרֻבִים זָהָב מִקְשָׁה עָשָׂה אֹתָם מִשְּׁנֵי קְצוֹת הַכַּפֹּרֶת׃

8 כְּרוּב־אֶחָד מִקָּצָה מִזֶּה וּכְרוּב־אֶחָד מִקָּצָה מִזֶּה מִן־הַכַּפֹּרֶת עָשָׂה אֶת־הַכְּרֻבִים מִשְּׁנֵי קְצוֹוֹתָו׃

9 וַיִּהְיוּ הַכְּרֻבִים פֹּרְשֵׂי כְנָפַיִם לְמַעְלָה סֹכְכִים בְּכַנְפֵיהֶם עַל־הַכַּפֹּרֶת וּפְנֵיהֶם אִישׁ אֶל־אָחִיו אֶל־הַכַּפֹּרֶת הָיוּ פְּנֵי הַכְּרֻבִים׃

10 וַיַּעַשׂ אֶת־הַשֻּׁלְחָן עֲצֵי שִׁטִּים אַמָּתַיִם אָרְכּוֹ וְאַמָּה רָחְבּוֹ וְאַמָּה וָחֵצִי קֹמָתוֹ׃

λϛ.

38. Καὶ τοὺς στύλους αὐτοῦ πέντε, καὶ τὰς κεφαλίδας αὐτῶν· καὶ κατεχρύσωσε τὰς κεφαλίδας αὐτῶν χρυσίῳ. καὶ ἐχώνευσεν αὐτοῖς πέντε βάσεις χαλκᾶς.

ΚΕΦΑΛ. λζ.

1. Καὶ ἐποίησε Βεσελεὴλ τὴν κιβωτὸν ἐκ ξύλων ἀσήπτων, δύο πήχεων καὶ ἡμίσους τὸ μῆκος, καὶ πήχεως καὶ ἡμίσους τὸ πλάτος, καὶ πήχεως καὶ ἡμίσους τὸ ὕψος.

2. Καὶ κατεχρύσωσεν αὐτὴν χρυσίῳ καθαρῷ ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν. καὶ ἐποίησεν αὐτῇ κυμάτιον στρεπτὸν χρυσοῦν κύκλῳ.

3. Καὶ ἐχώνευσεν αὐτῇ τέσσαρας δακτυλίους χρυσοῦς ἐπὶ τὰ τέσσαρα κλίτη αὐτῆς. δύο δακτυλίους ἐπὶ τὸ κλίτος τὸ ἕν, καὶ δύο δακτυλίους ἐπὶ τὸ κλίτος τὸ δεύτερον.

4. Καὶ ἐποίησεν ἀναφορεῖς ἐκ ξύλων ἀσήπτων, καὶ κατεχρύσωσεν αὐτοὺς χρυσίῳ.

5. Καὶ εἰσήγαγε τοὺς ἀναφορεῖς εἰς τοὺς δακτυλίους τοὺς ἐν τοῖς κλίτεσι τῆς κιβωτοῦ, αἴρειν τὴν κιβωτὸν ἐν αὐτοῖς.

6. Καὶ ἐποίησε τὸ ἱλαστήριον ἐπίθεμα χρυσίου καθαροῦ, δύο πήχεων καὶ ἡμήσους τὸ μῆκος, καὶ πήχεως καὶ ἡμίσους τὸ πλάτος.

7. Καὶ ἐποίησε δύο χερουβὶμ χρυσᾶ τορευτά, καὶ ἐπέθηκεν αὐτὰ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν κλιτῶν τοῦ ἱλαστηρίου.

8. Χεροὺβ ἕνα ἐκ τοῦ κλίτους τούτου, καὶ χεροὺβ ἕνα ἐκ τοῦ κλίτους τοῦ δευτέρου τοῦ ἱλαστηρίου. καὶ ἐποίησε τοὺς δύο χερουβὶμ ἐπὶ τὰ δύο κλίτη αὐτοῦ.

9. Καὶ ἦσαν οἱ δύο χερουβὶμ ἐκτείνοντες τὰς πτέρυγας ἐπάνωθεν, συσκιάζοντες ταῖς πτέρυξιν αὐτῶν ἐπὶ τοῦ ἱλαστηρίου, καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν εἰς ἄλληλα· εἰς τὸ ἱλαστήριον ἦσαν τὰ πρόσωπα τῶν χερουβίμ.

10. Καὶ ἐποίησε τράπεζαν ἐκ ξύλων ἀσήπτων, δύο πήχεων τὸ μῆκος, καὶ πήχεως τὸ εὖρος, καὶ πήχεως καὶ ἡμίσους τὸ ὕψος.

CAP. XXXVI.

38. Et columnas quinque cum capitibus ſuis, quas operuit auro, baſeſque earum fudit æneas.

CAP. XXXVII.

1. Fecit autem Beſeleel & arcam de lignis ſetim, habentem duos ſemis cubitos in longitudine, & cubitum ac ſemiſſem in latitudine, altitudo quoque unius cubiti fuit & dimidii:

2. Veſtivitq; eam auro puriſſimo intus ac foris. Et fecit illi coronam auream per gyrum.

3. Conflans quatuor annulos aureos per quatuor angulos eius: duos annulos in latere uno, & duos in altero.

4. Vectes quoque fecit de lignis ſetim, quos veſtivit auro.

5. Et quos miſit in annulos qui erant in lateribus arcæ, ad portandum eam.

6. Fecit & propitiatorium, id eſt, oraculum, de auro mundiſſimo, duorum cubitorum & dimidii in longitudine, & cubiti ac ſemis in latitudine.

7. Duos etiam Cherubim ex auro ductili, quos poſuit ex utraque parte propitiatorii:

8. Cherub unum in ſummitate unius partis, & Cherub alterum in ſummitate partis alterius: duos Cherubim in ſingulis ſummitatibus propitiatorii.

9. Extendentes alas, & tegentes propitiatorium, ſeq; mutuò & illud reſpicientes.

10. Fecit & menſam de lignis ſetim in longitudine duorum cubitorum, & in latitudine unius cubiti, quæ habebat in altitudine cubitum ac ſemiſſem.

Das XXXVI. Capitel.

38. Vnd fůnff Seulen dazu mit jren köpffen/vnnd vberzog jhre köpffe vnnd reiffe mit golde/ vnd fůnff ehrne fůſſe dran.

Das XXXVII. Capitel.

VNnd Bezaleel machet die Lade von förnholtz/dritthalb ellen lang/anderthalb ellen breit vnd hoch.

2. Vnd vberzoch ſie mit feinem golde/ inwendig vnd außwendig. Vnd macht jhr einen gůlden krantz vmbher.

3. Vnnd goß vier gůlden rincken an jhre vier ecken/auff jeglicher ſeiten zwen.

4. Vnnd machet ſtangen von förnholtz/vnd vberzoch ſie mit golde.

5. Vnnd thet ſie in die rincken an der Laden ſeiten/daß man ſie tragen kont.

6. Vnd machet den Gnadenſtul von feinem Golde/dritthalb ellen lang vnd anderthalb ellen breit.

7. Vnd machet zwen Cherubim/von dichtem Golde/ an die zwey ende des Gnadenſtuls.

8. Einen Cherub an diſem ende/den andern an jenem ende.

9. Vnnd die Cherubim breitten jhre flůgel auß/von oben her/vnnd deckten damit den Gnadenſtul. Vnd jhr antlitz ſtunden gegen ander/vnnd ſahen auff den Gnadenſtul.

10. Vnnd er macht den Tiſch von förn holtz/zwo ellen lang/eine ellen breit/vnd anderthalb ellen hoch.

CHAP. XXXVI.

38. *On fit* auſſi ſes cinq piliers auec leurs crochets: & couurit-on d'or leurs chapiteaux, & leurs filets: mais leurs cinq ſoubaſſemẽs *eſtoyent* d'airain.

CHAP. XXXVII.

1. Puis Betſaleel fit l'Arche de bois de Sittim: ſa lõgueur *eſtoit* de deux coudees & demie, & ſa largeur d'vne coudee & demie, & ſa hauteur d'vne coudee & demie.

2. Et la couurit par dedans & par dehors de pur or, & lui fit vn couronnement d'or à l'entour.

3. Et lui fondit quatre aneaux d'or pour *les mettre* ſur ſes quatre coins: aſſauoir deux aneaux à l'vn de ſes coſtés, & deux *autres* à l'autre coſté.

4. Il fit auſſi des barres de bois de Sittim, & les couurit d'or.

5. Et fit entrer les barres dedans les aneaux aux coſtés de l'Arche, pour porter l'Arche.

6. Item, il fit le propitiatoire de pur or, dõt la longueur *eſtoit* de deux coudees & demie, & ſa largeur d'vne coudee & demie.

7. Et fit deux Cherubins d'or: il les fit d'ouurage duit au marteau, tirés des deux bouts du propitiatoire.

8. *Aſſauoir*, vn Cherubin *tiré* du bout de decà, & l'autre Cherubin du bout de delà: il fit, di-ie, les Cherubins tirés du propitiatoire, *aſſauoir* des deux bouts d'icelui.

9. Et les Cherubins eſtendoyent les ailes en haut, couurans de leurs ailes le propitiatoire: & leurs faces *eſtoyent* vis à vis l'vne de l'autre: *&* le regard des Cherubins eſtoit vers le propitiatoire.

10. Item, il fit la table de bois de Sittim, ſa longueur *eſtoit* de deux coudees, & ſa largeur d'vne coudee, & ſa hauteur d'vne coudee & demie.

לז

11 וַחֲפָא יָתֵיהּ דְּהַב דְּכֵי וַעֲבַד לֵיהּ זֵיר דִּדְהַב סְחוֹר סְחוֹר׃

12 וַעֲבַד לֵיהּ גְּדַנְפָא רוּמֵיהּ פּוּשְׁכָא סְחוֹר סְחוֹר וַעֲבַד זֵיר דִּדְהַב לִגְדַנְפֵיהּ סְחוֹר סְחוֹר׃

13 וְאַתִּיךְ לֵיהּ אַרְבַּע עִזְקָן דִּדְהַב וִיהַב יָת עִזְקָתָא עַל אַרְבַּע זָוְיָתֵיהּ דִּלְאַרְבַּע רַגְלוֹהִי׃

14 לָקֳבֵיל גְּדַנְפָא הֲווֹ עִזְקָתָא אַתְרָא לַאֲרִיחַיָּא לְמִטַּל יָת פָּתוֹרָא׃

15 וַעֲבַד יָת אֲרִיחַיָּא דְּאָעֵי שִׁטִּין וַחֲפָא יָתְהוֹן דַּהֲבָא לְמִטַּל יָת פָּתוֹרָא׃

16 וַעֲבַד יָת מָנַיָּא דְּעַל פָּתוֹרָא יָת מְגִיסוֹהִי וְיָת בָּזִיכוֹהִי וְיָת מְכִילָתֵיהּ וְיָת קַסְוָתָא דְּיִתְנְסַךְ בְּהוֹן דִּדְהַב דְּכֵי׃

17 וַעֲבַד יָת מְנָרְתָּא דִּדְהַב דְּכֵי נְגִיד עֲבַד יָת מְנָרְתָּא שִׁדַּהּ וּקְנַהּ כַּלִּידַהָא חֵיזוּרַהָא וְשׁוֹשַׁנַּהָא מִינַּהּ הֲווֹ׃

18 וְשִׁיתָּא קְנִין נָפְקִין מִסִּטְרַהָא תְּלָתָא קְנֵי מְנָרְתָּא מִסִּטְרַהּ חַד וּתְלָתָא קְנֵי מְנָרְתָּא מִסִּטְרַהּ תִּנְיָנָא׃

19 תְּלָתָא כַּלִּידִין מְצַיְּרִין בְּקַנְיָא חַד חֵיזוּר וְשׁוֹשָׁן וּתְלָתָא כַּלִּידִין מְצַיְּרִין בְּקַנְיָא חַד חֵיזוּר וְשׁוֹשָׁן כֵּן לְשִׁיתָּא קְנִין דְּנָפְקִין מִן מְנָרְתָּא׃

20 וּבִמְנָרְתָּא אַרְבְּעָה כַּלִּידִין מְצַיְּרִין חֵיזוּרַהָא וְשׁוֹשַׁנַּהָא׃

21 וְחֵיזוּר תְּחוֹת תְּרֵין קְנִין מִינַּהּ וְחֵיזוּר תְּחוֹת תְּרֵין קְנִין מִינַּהּ וְחֵיזוּר תְּחוֹת תְּרֵין קְנִין מִינַּהּ לְשִׁיתָּא קְנִין דְּנָפְקִין מִינַּהּ׃

לז

11 וַיְצַף אֹתוֹ זָהָב טָהוֹר וַיַּעַשׂ לוֹ זֵר זָהָב סָבִיב׃

12 וַיַּעַשׂ לוֹ מִסְגֶּרֶת טֹפַח סָבִיב וַיַּעַשׂ זֵר־זָהָב לְמִסְגַּרְתּוֹ סָבִיב׃

13 וַיִּצֹק לוֹ אַרְבַּע טַבְּעֹת זָהָב וַיִּתֵּן אֶת־הַטַּבָּעֹת עַל אַרְבַּע הַפֵּאֹת אֲשֶׁר לְאַרְבַּע רַגְלָיו׃

14 לְעֻמַּת הַמִּסְגֶּרֶת הָיוּ הַטַּבָּעֹת בָּתִּים לַבַּדִּים לָשֵׂאת אֶת־הַשֻּׁלְחָן׃

15 וַיַּעַשׂ אֶת־הַבַּדִּים עֲצֵי שִׁטִּים וַיְצַף אֹתָם זָהָב לָשֵׂאת אֶת־הַשֻּׁלְחָן׃

16 וַיַּעַשׂ אֶת־הַכֵּלִים אֲשֶׁר עַל־הַשֻּׁלְחָן אֶת־קְעָרֹתָיו וְאֶת־כַּפֹּתָיו וְאֵת־מְנַקִּיֹּתָיו וְאֶת־הַקְּשָׂוֹת אֲשֶׁר יֻסַּךְ בָּהֵן זָהָב טָהוֹר׃

17 וַיַּעַשׂ אֶת־הַמְּנֹרָה זָהָב טָהוֹר מִקְשָׁה עָשָׂה אֶת־הַמְּנֹרָה יְרֵכָהּ וְקָנָהּ גְּבִיעֶיהָ כַּפְתֹּרֶיהָ וּפְרָחֶיהָ מִמֶּנָּה הָיוּ׃

18 וְשִׁשָּׁה קָנִים יֹצְאִים מִצִּדֶּיהָ שְׁלֹשָׁה קְנֵי מְנֹרָה מִצִּדָּהּ הָאֶחָד וּשְׁלֹשָׁה קְנֵי מְנֹרָה מִצִּדָּהּ הַשֵּׁנִי׃

19 שְׁלֹשָׁה גְבִעִים מְשֻׁקָּדִים בַּקָּנֶה הָאֶחָד כַּפְתֹּר וָפֶרַח וּשְׁלֹשָׁה גְבִעִים מְשֻׁקָּדִים בְּקָנֶה אֶחָד כַּפְתֹּר וָפָרַח כֵּן לְשֵׁשֶׁת הַקָּנִים הַיֹּצְאִים מִן־הַמְּנֹרָה׃

20 וּבַמְּנֹרָה אַרְבָּעָה גְבִעִים מְשֻׁקָּדִים כַּפְתֹּרֶיהָ וּפְרָחֶיהָ׃

21 וְכַפְתֹּר תַּחַת שְׁנֵי הַקָּנִים מִמֶּנָּה וְכַפְתֹּר תַּחַת שְׁנֵי הַקָּנִים מִמֶּנָּה וְכַפְתֹּר תַּחַת־שְׁנֵי הַקָּנִים מִמֶּנָּה לְשֵׁשֶׁת הַקָּנִים הַיֹּצְאִים מִמֶּנָּה׃

λζ.

11. Καὶ κατεχρύσωσεν αὐτὴν χρυσίῳ καθαρῷ. καὶ ἐποίησεν αὐτῇ στρεπτὸν κυμάτιον χρυσοῦν κύκλῳ.

12. Καὶ ἐποίησεν αὐτῇ στεφάνην παλαιστοῦ κύκλῳ. καὶ ἐποίησε στρεπτὸν κυμάτιον κύκλῳ τῇ στεφάνῃ.

13. Καὶ ἐχώνευσεν αὐτῇ τέσσαρας δακτυλίους χρυσοῦς. καὶ ἐπέθηκε τοὺς τέσσαρας δακτυλίους ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη τῶν ποδῶν αὐτῆς.

14. Ὑπὸ τὴν στρεπτὴν στεφάνην, ἦσαν οἱ δακτύλιοι εἰς θήκας τῆς ἀναφορεῦσιν, ὥστε αἴρειν τὴν τράπεζαν.

15. Καὶ ἐποίησε τοὺς ἀναφορεῖς ἐκ ξύλων ἀσήπτων, καὶ κατεχρύσωσεν αὐτοὺς χρυσίῳ, ὥστε αἴρειν τὴν τράπεζαν.

16. Καὶ ἐποίησε τὰ σκεύη τῆς τραπέζης, τὰ τρυβλία αὐτῆς, καὶ τὰς θυΐσκας, καὶ τοὺς κυάθους, καὶ τὰ σπονδεῖα ἐν οἷς σπείσει ἐν αὐτοῖς, χρυσίου καθαροῦ.

17. Καὶ ἐποίησε τὴν λυχνίαν ἐκ χρυσίου καθαροῦ, τορευτὴν ἐποίησε τὴν λυχνίαν. ὁ καυλὸς αὐτῆς, καὶ οἱ καλαμίσκοι, καὶ οἱ κρατῆρες, καὶ οἱ σφαιρωτῆρες, καὶ τὰ κρίνα ἐξ αὐτῆς ἦσαν.

18. Ἓξ δὲ καλαμίσκοι ἐκπορευόμενοι ἐκ πλαγίων· τρεῖς καλαμίσκοι τῆς λυχνίας ἐκ τοῦ κλίτους αὐτῆς τοῦ ἑνὸς, καὶ τρεῖς καλαμίσκοι τῆς λυχνίας ἐκ τοῦ κλίτους τοῦ δευτέρου.

19. Καὶ τρεῖς κρατῆρες ἐκτετυπωμένοι καρυΐσκους ἐν τῷ ἑνὶ καλαμίσκῳ, σφαιρωτὴρ, καὶ κρίνον. καὶ τρεῖς κρατῆρες ἐκτετυπωμένοι καρυΐσκους ἐν τῷ ἑνὶ καλαμίσκῳ, σφαιρωτὴρ, καὶ κρίνον. οὕτω τοῖς ἓξ καλαμίσκοις ἐκπορευομένοις ἐκ τῆς λυχνίας.

20. Καὶ ἐν τῇ λυχνίᾳ τέσσαρες κρατῆρες ἐκτετυπωμένοι καρυΐσκους ἐν τῷ ἑνὶ καλαμίσκῳ, οἱ σφαιρωτῆρες, καὶ τὰ κρίνα αὐτῆς.

21. Ὁ σφαιρωτὴρ ὑπὸ τοὺς δύο καλαμίσκους ἐξ αὐτῆς, καὶ σφαιρωτὴρ ὑπὸ τοὺς δύο καλαμίσκους ἐξ αὐτῆς, οὕτω τοῖς ἓξ καλαμίσκοις τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τῆς λυχνίας.

CAP. XXXVII.

11. Circumdeditque eam auro mundiſſimo, & fecit illi labium aureum per gyrum.

12. Ipſique labio coronam auream interraſilem quatuor digitorum, & ſuper eandem alteram coronam auream.

13. Fudit & quatuor circulos aureos, quos poſuit in quatuor angulis per ſingulos pedes menſæ contra coronam:

14. Miſitque in eos vectes, ut poſſit menſa portari.

15. Ipſos quoque vectes fecit de lignis ſetim, & circumdedit eos auro.

16. Et vaſa ad diverſos uſus menſæ, acetabula, phialas, & cyathos, & thuribula, ex auro puro, in quibus offerenda ſunt libamina.

17. Fecit & candelabrum ductile de auro mundiſſimo. De cuius vecte calami, ſcyphi, ſphærulæque ac lilia procedebant:

18. Sex in utroque latere, tres calami ex parte una, & tres ex altera:

19. Tres ſcyphi in nucis modum per calamos ſingulos, ſphærulæque ſimul & lilia: & tres ſcyphi inſtar nucis in calamo altero, ſphærulæque ſimul & lilia. Æquum erat opus ſex calamorum, qui procedebant de ſtipite candelabri.

20. In ipſo autem vecte erãt quatuor ſcyphi in nucis modum, ſphærulæque per ſingulos ſimul & lilia:

21. Et ſphærulæ ſub duobus calamis per loca tria, qui ſimul ſex fiunt calami procedentes de vecte uno.

Das XXXVII. Capitel.

11. Vnd ůberzoch jn mit feinem Golde/ vnd macht jm einen Gůlden Krantz vmbher.

12. Vnd macht jhm eine Leiſten vmbher einer handtbreit hoch/ vnnd macht einen Gůlden Krantz vmb die Leiſten her.

13. Vnd goß dazu vier Gůlden Rincken/ vnd thet ſie an die vier ort/ an ſeinen vier Fůſſen.

14. Hart an der Leiſten/ daß die Stangen drinnen weren/ damit mann den Tiſch trůge.

15. Vnnd machet die Stangen von Főrnholtz/ vnd ůberzog ſie mit Goldt/ daß man den Tiſch damit trůge.

16. Vnd macht auch von feinem Golde das Gerete auff den Tiſch/ Schůſſeln/ Becher/ Kannen vnnd Schalen/ damit man auß vnd einſchencket.

17. Vnd macht den Leuchter von feinem dichten Goldt/ daran waren der Schafft mit Rhőren/ Schalen/ Kneuffen vnd Blumen.

18. Sechs Rhőren giengen zu ſeinen ſeiten auß/ zu jeglicher ſeiten drey Rhőren.

19. Drey Schalen waren an jeglichem Rhor mit Kneuffen vnnd Blumen.

20. An dem Leuchter aber waren vier Schalen mit Kneuffen vnd Blumen.

21. Ja vnter zwo Rhőren ein Knauff/ daß alſo ſechs Rhőren auß jhm giengen.

CHAP. XXXVII.

11. Et la couurit de pur or, & lui fit vn couronnement d'or à l'entour.

12. Il lui fit auſſi à l'enuiron vne cloſture d'vne paume, & fit à l'entour de ſa cloſture vn couronnement d'or.

13. Et lui fondit quatre aneaux d'or, & mit les aneaux aux quatre coins qui *eſtoyent* à ſes quatre pieds.

14. Les aneaux eſtoyent à l'endroit de la cloſture pour y mettre les barres pour porter la table *auec icelles*.

15. Et fit les barres *de* bois de Sittim, leſquelles il couurit d'or pour porter la table.

16. Item, il fit de pur or des vaiſſeaux pour poſer ſur la table, ſes plats, ſes taſſes, ſes baſſins, & ſes gobelets, auec leſquels on deuoit faire les aſperſions.

17. Item, il fit le chandelier de pur or: il le fit d'ouurage duit au marteau: ſa iambe, ſes branches, ſes platelets, ſes pommeaux, & ſes fleurs eſtoyent d'icelui.

18. Et les ſix branches procedantes des coſtés d'icelui, trois branches d'vn coſté du chandelier & trois *autres* de l'autre coſté du chandelier.

19. En vne branche trois platelets en façon d'amande, vn põmeau & vne fleur: & en l'autre branche trois platelets en façon d'amande, vn põmeau & vne fleur. *Il fit donc* ainſi aux ſix branches procedantes du chandelier.

20. Et *il y auoit* au chandelier quatre platelets en façon d'amande, ſes pommeaux & ſes fleurs.

21. Et vn pommeau ſous deux branches *tirees* du chãdelier, & vn *autre* pommeau ſous deux *autres* branches *tirees* d'icelui, & vn *autre* pommeau ſous deux *autres* branches *tirees* d'icelui: *aſſauoir* des ſix branches procedantes du chandelier.

לז

22 חֵיזוּרֵיהוֹן וּקְנֵיהוֹן מ
מִינַּהּ הֲווֹ כֻּלַּהּ נְגִידָא
חֲדָא דִּדְהַב דְּכֵי׃

23 וַעֲבַד יָת בּוֹצִינַהָא
שִׁבְעָא וְצִיבְתָהָא
וּמַחְתְּיָתָהָא דִּדְהַב דְּכֵי׃

24 כִּכְּרָא דִּדְהַב דְּכֵי
עֲבַד יָתַהּ וְיָת כָּל מָנַהָא׃

25 וַעֲבַד יָת מַדְבַּח
קְטוֹרֶת בּוּסְמַיָּא דְּאָעֵי
שִׁטִּין אַמְּתָא אוּרְכֵּיהּ
וְאַמְּתָא פּוּתְיֵהּ מְרַבַּע
וְתַרְתֵּין אַמִּין רוּמֵיהּ מ
מִינֵּיהּ הֲווֹ קַרְנוֹהִי׃

26 וַחֲפָא יָתֵיהּ דְּהַב דְּכֵי
יָת אִיגָּרֵיהּ וְיָת כּוֹתָלוֹהִי
סְחוֹר סְחוֹר וְיָת קַרְנוֹהִי
וַעֲבַד לֵיהּ דֵּיר דִּדְהַב סְחוֹר
סְחוֹר׃

27 וְתַרְתֵּין עִיזְקָן דִּדְהַב
עֲבַד לֵיהּ מִלְּרַע לְזֵירֵיהּ
עַל תַּרְתֵּין זָוְיָתֵיהּ עַל
תְּרֵין סִטְרוֹהִי לְאַתְרָא
לַאֲרִיחַיָּא לְמִיטַּל יָתֵיהּ
בְּהוֹן׃

28 וַעֲבַד יָת אֲרִיחַיָּא
דְּאָעֵי שִׁטִּין וַחֲפָא יָתְהוֹן
דַּהֲבָא׃

29 וַעֲבַד יָת מִשְׁחָא
דִּרְבוּתָא קוּדְשָׁא וְיָת
קְטוֹרֶת בּוּסְמַיָּא דְּכֵי
עוֹבַד בּוּסְמָנוּ׃

לח

1 וַעֲבַד יָת מַדְבַּח עֲלָתָא
דְּאָעֵי שִׁטִּין חֲמֵשׁ אַמִּין
אוּרְכֵּיהּ וַחֲמֵשׁ אַמִּין פ
פּוּתְיֵהּ מְרַבַּע וּתְלָת אַמִּין
רוּמֵיהּ׃

2 וַעֲבַד קַרְנוֹהִי עַל
אַרְבַּע זָוְיָתֵיהּ מִינֵּיהּ ה
הֲוָאָה קַרְנוֹהִי וַחֲפָא
יָתֵיהּ נְחָשָׁא׃

3 וַעֲבַד יָת כָּל מָאנֵי
מַדְבְּחָא יָת פְּסַכְתְּרָוָתָא
וְיָת מַגְרוּפְיָתָא וְיָת
מִזְרְקַיָּא וְיָת צִנּוֹרְיָתָא
וְיָת מַחְתְּיָתָא כָּל מָנוֹהִי
עֲבַד נְחָשָׁא׃

לז

22 כַּפְתֹּרֵיהֶם וּקְנֹתָם מִמֶּנָּה
הָיוּ כֻּלָּהּ מִקְשָׁה אַחַת זָהָב טָהוֹר׃

23 וַיַּעַשׂ אֶת־נֵרֹתֶיהָ שִׁבְעָה
וּמַלְקָחֶיהָ וּמַחְתֹּתֶיהָ זָהָב טָהוֹר׃

24 כִּכָּר זָהָב טָהוֹר עָשָׂה אֹתָהּ
וְאֵת כָּל־כֵּלֶיהָ׃

25 וַיַּעַשׂ אֶת־מִזְבַּח הַקְּטֹרֶת
עֲצֵי שִׁטִּים אַמָּה אָרְכּוֹ וְאַמָּה
רָחְבּוֹ רָבוּעַ וְאַמָּתַיִם קֹמָתוֹ
מִמֶּנּוּ הָיוּ קַרְנֹתָיו׃

26 וַיְצַף אֹתוֹ זָהָב טָהוֹר אֶת־
גַּגּוֹ וְאֶת־קִירֹתָיו סָבִיב וְאֶת־
קַרְנֹתָיו וַיַּעַשׂ לוֹ זֵר זָהָב סָבִיב׃

27 וּשְׁתֵּי טַבְּעֹת זָהָב עָשָׂה־
לוֹ מִתַּחַת לְזֵרוֹ עַל שְׁתֵּי צַלְעֹתָיו
עַל שְׁנֵי צִדָּיו לְבָתִּים לְבַדִּים
לָשֵׂאת אֹתוֹ בָּהֶם׃

28 וַיַּעַשׂ אֶת־הַבַּדִּים עֲצֵי
שִׁטִּים וַיְצַף אֹתָם זָהָב׃

29 וַיַּעַשׂ אֶת־שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה
קֹדֶשׁ וְאֶת־קְטֹרֶת הַסַּמִּים טָהוֹר
מַעֲשֵׂה רֹקֵחַ׃

לח

1 וַיַּעַשׂ אֶת־מִזְבַּח הָעֹלָה
עֲצֵי שִׁטִּים חָמֵשׁ אַמּוֹת אָרְכּוֹ
וְחָמֵשׁ אַמּוֹת רָחְבּוֹ רָבוּעַ וְשָׁלֹשׁ
אַמּוֹת קֹמָתוֹ׃

2 וַיַּעַשׂ קַרְנֹתָיו עַל אַרְבַּע
פִּנֹּתָיו מִמֶּנּוּ הָיוּ קַרְנֹתָיו וַיְצַף
אֹתוֹ נְחֹשֶׁת׃

3 וַיַּעַשׂ אֶת־כָּל־כְּלֵי הַמִּזְבֵּחַ
אֶת־הַסִּירֹת וְאֶת־הַיָּעִים וְאֶת־
הַמִּזְרָקֹת אֶת־הַמִּזְלָגֹת וְאֶת־
הַמַּחְתֹּת כָּל־כֵּלָיו עָשָׂה נְחֹשֶׁת׃

λζ.

22. Καὶ οἱ καλαμίσκοι καὶ οἱ σφαιρωτῆρες ἐξ αὐτῆς ἦσαν, ὅλοι τορευτοὶ ἐξ ἑνὸς χρυσίου καθαροῦ.

23. Καὶ ἐποίησε τοὺς λύχνους αὐτῆς ἑπτὰ· καὶ τὰς λαβίδας αὐτῆς, καὶ τὰς ἐπαρυστρίδας αὐτῆς χρυσίου καθαροῦ.

24. Τάλαντον χρυσίου καθαροῦ ἐποίησεν αὐτὴν, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς.

25. Καὶ ἐποίησε θυσιαστήριον θυμιάματος ἐκ ξύλων ἀσήπτων· πήχεως τὸ μῆκος αὐτοῦ, καὶ πήχεως τὸ εὖρος αὐτοῦ τετράγωνον, καὶ δύο πηχεων τὸ ὕψος αὐτοῦ ἐξ αὐτοῦ ἦσαν τὰ κέρατα αὐτοῦ.

26. Καὶ κατεχρύσωσεν αὐτὸ χρυσίῳ καθαρῷ, τὴν ἐσχάραν αὐτοῦ, καὶ τοὺς τοίχους αὐτοῦ, καὶ τὰ κέρατα αὐτοῦ.

27. Καὶ ἐποίησεν αὐτῷ στρεπτὴν στεφάνην χρυσῆν κύκλῳ. καὶ δύο δακτυλίους χρυσοῦς καθαροὺς ἐποίησεν αὐτῷ ὑπὸ τὴν στεφάνην τὴν στρεπτὴν αὐτοῦ εἰς τὰ δύο κλίτη αὐτοῦ ἐν τοῖς δυσὶ πλευροῖς αὐτοῦ εἰς θήκας τοῖς ἀναφορεῦσιν, αἴρειν αὐτὸ ἐν αὐτοῖς.

28. Καὶ ἐποίησε τοὺς μοχλοὺς ἐκ ξύλων ἀσήπτων, καὶ κατεχρύσωσεν αὐτοὺς χρυσίῳ.

29. Καὶ ἐποίησε τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως τὸ ἅγιον, καὶ τὴν σύνθεσιν τοῦ θυμιάματος καθαρὸν ἔργον μυρεψοῦ.

ΚΕΦΑΛ. λη.

1. Καὶ ἐποίησε θυσιαστήριον ὁλοκαυτώματος ἐκ ξύλων ἀσήπτων, πέντε πήχεων τὸ μῆκος, καὶ πέντε πήχεων τὸ εὖρος, τετράγωνον ἴσον τὸ θυσιαστήριον, καὶ τριῶν πήχεων τὸ ὕψος αὐτοῦ.

2. Καὶ ἐποίησε τὰ κέρατα ἐπὶ τῶν τεσσάρων γωνιῶν· ἐξ αὐτοῦ ἦσαν τὰ κέρατα· καὶ ἐκάλυψεν αὐτὰ χαλκῷ.

3. Καὶ ἐποίησε στεφάνην τῷ θυσιαστηρίῳ, καὶ τὸν καλυπτῆρα αὐτοῦ, καὶ τὰς φιάλας αὐτοῦ, καὶ τὰς κρεάγρας αὐτοῦ, καὶ τὸ πυρεῖον αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐποίησε χαλκᾶ.

CAP. XXXVII.

22. Et ſphærulæ igitur, & calami ex ipſo erant, univerſa ductilia ex auro puriſſimo.

23. Fecit & lucernas ſeptem cum emunctoriis ſuis, & vaſa ubi ea quæ emuncta ſunt, extinguantur, de auro mundiſſimo.

24. Talentum auri appendebat candelabrum cum omnibus vaſis ſuis.

25. Fecit & altare thymiamatis de lignis ſetim, per quadrum ſingulos habens cubitos, & in altitudine duos: è cuius angulis procedebant cornua.

26. Veſtivitque illud auro puriſſimo cum craticula ac parietibus & cornibus.

27. Fecitq; ei coronam aureolam per gyrum, & duos annulos aureos ſub corona per ſingula latera, ut mittantur in eos vectes, & poſſit altare portari.

28. Ipſos autem vectes fecit de lignis ſetim, & operuit laminis aureis.

29. Compoſuit & oleum ad ſanctificationis unguentum, & thymiamata de aromatibus mundiſſimis opere pigmentarii.

CAP. XXXVIII.

1. Fecit & altare holocauſti de lignis ſetim, quinque cubitorum per quadrum, & trium in altitudine:

2. Cuius cornua de angulis procedebant, operuitque illud laminis æneis.

3. Et in uſus eius paravit ex ære vaſa diverſa, lebetes, forcipes, fuſcinulas, uncinos, & ignium receptacula.

Das XXXVII. Capitel.

22. Vnnd jhre Kneuffe vnnd Rhören daran/ vnd war alles auß dichtem feinem Goldt.

23. Vnnd macht die ſieben Lampen/ mit jhren Liechtſchneutzen/ vnd Leſchnepffen/ von feinem Goldt.

24. Auß einem Centner feines Golds macht er jhn/ vnd alle ſeine Gerete.

25. Er macht auch den Reuchaltar von Förnholtz/ ein ellen lang vnd breit/ gleich vierecket/ vnd zwo ellen hoch/ mit ſeinen Hörnern.

26. Vnd ůberzog jn mit feinem Golde/ ſein Dach vnnd ſeine Wende rings vmbher/ vnd ſeine Hörner.

27. Vnd macht jhm ein Krantz vmbher von Golde/ vnnd zween Gůlden Rincken vnter dem Krantz/ zu beiden ſeiten/ daß mann Stangen drein thet/ vnd jhn damit trůge.

28. Aber die Stangen macht er von Förnholtz/ vnd ůberzog ſie mit Golde.

29. Vnd macht die heilige Salbe vnd Reuchwerck/ von reiner Specerey nach Apotecker kunſt.

Das XXXVIII. Capitel.

VNnd machte den Brandopfferſaltar von Förnholtz/ fůnff ellen lang vnd breit/ gleich vierecket/ vnnd drey ellen hoch.

2. Vnnd machte vier Hörner die auß jhm giengen/ auff ſeinen vier ecken/ vnd ůberzog jhn mit Ertz.

3. Vnnd macht allerley Gerethe zu dem Altar/ Aſchentöpffe/ Schauffeln Becken/ Krewel/ Kolpfannen/ alles von Ertz.

CHAP. XXXVII.

22. Leurs pommeaux & leurs branches eſtoyent d'icelui: & tout le chandelier eſtoit vn ſeul ouurage duit au marteau, & de pur or.

23. Il fit auſſi ſes ſept lampes, ſes mouchettes & ſes creuſeaux de pur or.

24. Et le fit auec toute ſa garniture d'vn talent de pur or.

25. Item, il fit l'autel du parfum de bois de Sittim: la longueur *eſtoit* d'vne coudee, & ſa largeur d'vne coudee, *il eſtoit* quarré: mais ſa hauteur *eſtoit* de deux coudees, & ſes cornes procedoyẽt d'icelui.

26. Et couurit de pur or tant le deſſus d'icelui, que ſes coſtés tout à l'entour, & ſes cornes: & lui fit auſſi tout à l'entour vn couronnement d'or.

27. Pareillement au deſſous de ſon couronnement il y fit deux aneaux d'or à ſes deux coſtés, *qu'il mit* aux deux coins, pour y faire paſſer les barres pour le porter auec icelles.

28 Et fit les barres de bois de Sittim, & les couurit d'or.

29. Item il compoſa l'huile de l'onction *qui eſtoit* choſe ſaincte, & le pur parfum de drogues d'ouurage de parfumeur.

CHAP. XXXVIII.

1. Item, il fit l'autel des holocauſtes de bois de Sittim: & ſa longueur *eſtoit* de cinq coudees, & ſa largeur de cinq coudees, *il eſtoit* quarré: & ſa hauteur *eſtoit* de trois coudees.

2. Et fit les cornes d'icelui à ſes quatre coins, ſes cornes ſortoyent d'icelui: & le couurit d'airain.

3. Il fit auſſi tous les vtenſiles de l'autel, les chauderons, les racloirs, les baſſins, les hauets, & les encenſoirs: il fit tous ſes vtenſiles d'airain,

לח

4 וַעֲבַד לְמַדְבְּחָא סְרָדָא
עוֹבַד מְצַדְתָּא דִנְחָשָׁת
תְּחוֹת סוֹבְבֵיהּ מִלְּרַע עַד
פַּלְגֵיהּ׃

5 וְאַתֵּיךְ אַרְבַּע עִיזְקָתָא
בְּאַרְבַּע זָוְיָתָא לִסְרָדָת
דִנְחָשָׁא אַתְרָא לַאֲרִיחַיָּא׃

6 וַעֲבַד יָת אֲרִיחַיָּת
דְּאָעֵי שִׁטִּין וַחֲפָא יָתְהוֹן
דִּנְחָשָׁא׃

7 וְאַעֵיל יָת אֲרִיחַיָּת
בְּעִיזְקָתָה עַל סִטְרֵי
מַדְבְּחָת לְמִיטַּל יָתֵיהּ
בְּהוֹן חֲלִיל לוּחִין עֲבַד
יָתֵיהּ׃

8 וַעֲבַד יָת כִּיּוֹרָת
דִנְחָשָׁת וְיָת בְּסִיסֵיהּ
דִּנְחָשָׁא בְּמַחְזְיַת נְשַׁיָּא
דְּאָתְיָן לְצַלָּאָה בִּתְרַע
מַשְׁכַּן זִימְנָא׃

9 וַעֲבַד יָת דַּרְתָּא לְרוּחַ
עִיבַר דָּרוֹמָא סְרָדֵי דַרְתָּא
דְּבוּץ שְׁזִיר מְאָה אַמִּין׃

10 עַמּוּדֵיהוֹן עַשְׂרִין ו
וְסַמְכֵיהוֹן עַשְׂרִין דִּנְחָשָׁא
וָוֵי עַמּוּדַיָּא וְכִבּוּשֵׁיהוֹן
דִּכְסַף׃

11 וּלְרוּחַ צִיפּוּנָא מְאָה
אַמִּין עַמּוּדֵיהוֹן עַשְׂרִין
וְסַמְכֵיהוֹן עַשְׂרִין דִּנְחָשָׁא
וָוֵי עַמּוּדַיָּא וְכִבּוּשֵׁיהוֹן
דִּכְסַף׃

12 וּלְרוּחַ מַעַרְבָא סְרָדִין
חַמְשִׁין אַמִּין עַמּוּדֵיהוֹן
עַשְׂרָא וְסַמְכֵיהוֹן עַשְׂרָא
וָוֵי עַמּוּדַיָּא וְכִבּוּשֵׁיהוֹן
דִּכְסַף׃

13 וּלְרוּחַ קִידוּמָת
מַדִּינְחָא חַמְשִׁין אַמִּין׃

14 סְרָדִין חֲמֵשׁ עַשְׂרֵה
אַמִּין לְעִיבְרָא עַמּוּדֵיהוֹן
תְּלָתָא וְסַמְכֵיהוֹן תְּלָתָא׃

15 וּלְעִבְרָת תִּנְיֵתָת
מִיכָּת וּמִיכָּא לִתְרַע
דַּרְתָּא סְרָדִין חֲמֵשׁ עַשְׂרֵה
אַמִּין עַמּוּדֵיהוֹן תְּלָתָת
וְסַמְכֵיהוֹן תְּלָתָא׃

לח

4 וַיַּעַשׂ לַמִּזְבֵּחַ מִכְבָּר מַעֲשֵׂה
רֶשֶׁת נְחֹשֶׁת תַּחַת כַּרְכֻּבּוֹ מִלְּמַטָּה
עַד־חֶצְיוֹ׃
5 וַיִּצֹק אַרְבַּע טַבָּעֹת בְּאַרְבַּע
הַקְּצָוֹת לְמִכְבַּר הַנְּחֹשֶׁת בָּתִּים
לַבַּדִּים׃
6 וַיַּעַשׂ אֶת־הַבַּדִּים עֲצֵי
שִׁטִּים וַיְצַף אֹתָם נְחֹשֶׁת׃
7 וַיָּבֵא אֶת־הַבַּדִּים בַּטַּבָּעֹת
צַל צַלְעֹת הַמִּזְבֵּחַ לָשֵׂאת אֹתוֹ
בָּהֶם נְבוּב לֻחֹת עָשָׂה אֹתוֹ׃
8 וַיַּעַשׂ אֵת הַכִּיּוֹר נְחֹשֶׁת וְאֵת
כַּנּוֹ נְחֹשֶׁת בְּמַרְאֹת הַצֹּבְאֹת
אֲשֶׁר צָבְאוּ פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃
9 וַיַּעַשׂ אֶת־הֶחָצֵר לִפְאַת נֶגֶב
תֵּימָנָה קַלְעֵי הֶחָצֵר שֵׁשׁ מָשְׁזָר
מֵאָה בָּאַמָּה׃ 10 עַמּוּדֵיהֶם
עֶשְׂרִים וְאַדְנֵיהֶם עֶשְׂרִים נְחֹשֶׁת
וָוֵי הָעַמּוּדִים וַחֲשֻׁקֵיהֶם כָּסֶף׃
11 וְלִפְאַת צָפוֹן מֵאָה בָאַמָּה
עַמּוּדֵיהֶם עֶשְׂרִים וְאַדְנֵיהֶם
עֶשְׂרִים נְחֹשֶׁת וָוֵי הָעַמּוּדִים
וַחֲשֻׁקֵיהֶם כָּסֶף׃
12 וְלִפְאַת־יָם קְלָעִים חֲמִשִּׁים
בָּאַמָּה עַמּוּדֵיהֶם עֲשָׂרָה וְאַדְנֵיהֶם
עֲשָׂרָה וָוֵי הָעַמֻּדִים וַחֲשׁוּקֵיהֶם
כָּסֶף׃
13 וְלִפְאַת קֵדְמָה מִזְרָחָה
חֲמִשִּׁים אַמָּה׃
14 קְלָעִים חֲמֵשׁ־עֶשְׂרֵה אַמָּה
אֶל־הַכָּתֵף עַמּוּדֵיהֶם שְׁלֹשָׁה
וְאַדְנֵיהֶם שְׁלֹשָׁה׃
15 וְלַכָּתֵף הַשֵּׁנִית מִזֶּה וּמִזֶּה
לְשַׁעַר הֶחָצֵר קְלָעִים חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה
אַמָּה עַמֻּדֵיהֶם שְׁלֹשָׁה וְאַדְנֵיהֶם
שְׁלֹשָׁה׃

λή.

4. Καὶ ἐποίησεν αὐτῷ ἐσχάραν ἔργῳ δικτυωτῷ χαλκῷ.

5. Καὶ ἐποίησε τῇ ἐσχάρᾳ τέσσαρας δακτυλίους χαλκοῦς ἐπὶ τὰ τέσσαρα κλίτη· καὶ ὑπέθηκεν αὐτοὺς ὑπὸ τὴν ἐσχάραν τοῦ θυσιαστηρίου κάτωθεν. καὶ ἦν ἡ ἐσχάρα ἕως ἡμίσους τοῦ θυσιαστηρίου.

6. Καὶ ἐποίησε τοὺς ἀναφορεῖς τῷ θυσιαστηρίῳ ἐκ ξύλων ἀσήπτων, καὶ περιεχάλκωσεν αὐτοὺς χαλκῷ.

7. Καὶ εἰσήγαγε τοὺς ἀναφορεῖς κατὰ τὰ πλευρὰ τοῦ θυσιαστηρίου ἐν τῷ αἴρειν αὐτό. κοῖλον σανιδωτὸν ἐποίησεν αὐτό.

8. Καὶ ἐποίησε τὸν λουτῆρα τὸν χαλκοῦν, καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ χαλκῆν ἐκ τῶν κατόπτρων τῶν νηστευουσῶν, αἳ ἐνήστευσαν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

9. Καὶ ἐποίησε τὴν αὐλὴν τὴν πρὸς λίβα, ἱστία τῆς αὐλῆς ἐκ βύσσου κεκλωσμένης ἑκατὸν ἐφ᾽ ἑκατόν.

10. Καὶ οἱ στύλοι αὐτῶν εἴκοσι, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν εἴκοσι χαλκαῖ, καὶ οἱ κρίκοι αὐτῶν καὶ αἱ ψαλίδες αὐτῶν ἀργυραῖ.

11. Καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς βορρᾶν ἑκατὸν ἐφ᾽ ἑκατόν· καὶ οἱ στύλοι αὐτῶν εἴκοσι, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν εἴκοσι χαλκαῖ· καὶ οἱ κρίκοι αὐτῶν καὶ αἱ ψαλίδες αὐτῶν ἀργυραῖ.

12. Καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς θάλασσαν αὐλαῖαι πεντήκοντα πήχεων, στύλοι αὐτῶν δέκα, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν δέκα· καὶ οἱ κρίκοι αὐτῶν καὶ αἱ ψαλίδες αὐτῶν ἀργυραῖ.

13. Καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς ἀνατολάς, πεντήκοντα πήχεων.

14. Ἱστία πέντε καὶ δέκα πήχεων τὸ κατὰ νώτου. καὶ οἱ στύλοι αὐτῶν τρεῖς, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τρεῖς.

15. Καὶ ἐπὶ τοῦ νώτου τοῦ δευτέρου ἔνθεν καὶ ἔνθεν κατὰ τὴν πύλην τῆς αὐλῆς, αὐλαῖαι πέντε καὶ δέκα πήχεων· καὶ οἱ στύλοι αὐτῶν τρεῖς, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τρεῖς.

CAP. XXXVIII.

4. Craticulamque eius in modum retis fecit æneã, & ſubter eam in altaris medio arulam.

5. Fuſis quatuor annulis per totidem retiaculi ſummitates, ad immittendos vectes ad portandum:

6. Quos & ipſos fecit de lignis ſetim, & operuit laminis æneis:

7. Induxitque in circulos qui in lateribus altaris eminebant. Ipſum autem altare non erat ſolidum, ſed cavum ex tabulatis, & intus vacuũ.

8. Fecit & labrum æneum cum baſi ſua de ſpeculis mulierum quæ excubabant in oſtio tabernaculi.

9. Fecit & atrium, in cuius auſtrali plaga erant tentoria de byſſo retorta, cubitorum centum.

10. Columnæ æneæ viginti cum baſibus ſuis, capita columnarum & tota operis cœlatura, argentea.

11. Æque ad ſeptentrionalem plagam tentoria, columnæ, baſeſque, & capita columnarum eiuſdem menſuræ, & operis ac metalli, erãt.

12. In ea verò plaga quæ ad Occidentem reſpicit; fuerunt tentoria cubitorum quinquaginta, columnæ decem cum baſibus ſuis æneæ, & capita columnarum, & tota operis cælatura, argentea.

13. Portò contra Orientem quinquaginta cubitorum paravit tentoria.

14. E quibus, quindecim cubitos, columnarum trium, cum baſibus ſuis unum tenebant latus:

15. Et in parte altera (quia inter utraque introitum tabernaculi fecit) quindecim æqué cubitotum erant tentoria, columnæque tres, & baſes totidem.

Das XXXVIII. Capitel.

4. Vnd macht am Altar ein Gitter/ wie ein Netze/ von Ertz vmbher/ von vnten auff biß an die helfft des Altars.

5. Vnnd goß vier Rincken / an die vier ort des Ehernen Gitters zu ſtangen.

6. Dieſelben macht er von Förn holtz/ vnd ůberzog ſie mit Ertz.

7. Vnd thet ſie in die Rincken an den ſeiten des Altars / daß man jhn damit trůge. Vnd machet jhn inwendig hol.

8. Vnd machet das Handtfaß von Ertz/ vnd ſeinen Fuß auch von Ertz/ gegen den Weibern / die fůr der thůr der Hůtten des Stiffts dieneten.

9. Vnd er machet einen Vorhoff gegen Mittag mit einem vmbhang/ hundert ellen lang / von gezwirnter weiſſer Seiden.

10. Mit jhren zweintzig Seulen / vnd zweintzig Fůſſen von Ertz / aber jhre Kneuffe vnd Reiffe von Silber.

11. Deſſelben gleichen gegen Mitternacht hundert Ellen / mit zweintzig Seulen vnnd zweintzig Fůſſen / von Ertz / aber jhre Kneuffe vnd Reiffe von Silber.

12. Gegen dem Abendt aber funfftzig ellen/ mit zehen Seulen/ vnd zehen Fůſſen / aber jhre Kneuffe vnd Reiffe von Silber.

13. Gegen dem Morgen aber funfftzig ellen.

14. 15. Funfftzehen ellen auff jeglicher ſeiten des Thors am Vorhoff / ja mit drey Seulen/ vnd dreyen Fůſſen.

CHAP. XXXVIII.

4. Et fit pour l'autel ſe crible d'airain, en façon de treillis, au deſſous de l'enceinte de l'autel depuis le bas iuſques au milieu.

5. Et fondit quatre aneaux aux quatre coins du crible d'airain, pour mettre les barres.

6. Et fit les barres de bois de Sittim, & les couurit d'airain.

7. Et il fit paſſer les barres dedans les aneaux, aux coſtés de l'autel, pour le porter auec icelles, le faiſant d'ais, & creux.

8. Item, il fit la cuue d'airain, & ſon ſoubaſſemẽt d'airain, des miroirs des femmes qui s'aſſembloyent par troupes: qui s'aſſembloyent, *di-ie*, par troupes à la porte du tabernacle d'aſſignation.

9. Item, il fit vn paruis, *aſſauoir* pour le coſté qui regarde droit vers le Midi, des courtines pour le paruis, de fin lin retors, de cẽt coudees.

10. *Et* leurs vingt piliers auec leurs vingt ſoubaſſemens d'airain, *mais* les crochets des piliers, & leurs filets, d'argẽt.

11. Et pour le coſté de Septentrion, *d'autres* de cent coudees, *&* leurs vingt piliers & leurs vingt ſoubaſſemens d'airain, mais les crochets des piliers, & leurs filets, d'argent.

12. Et pour le coſté d'Occident des courtines de cinquante coudees, leurs dix piliers, & leurs dix ſoubaſſemens: les crochers des piliers, & leurs filets, d'argent.

13. Et pour le coſté d'Orient droit vers le Leuant *qui auoit* cinquante coudees.

14. *Il fit* pour l'vn des coſtés quinze coudees de courtines, *&* leurs trois piliers auec leurs trois ſoubaſſemens.

15. Et pour l'autre coſté quinze coudees de courtines, (afin qu'il y en euſt autãt deça que de là, de la porte du paruis (*&* leurs trois piliers auec leurs trois ſoubaſſemens.

לח

16 כָּל סְרָדֵי דַרְתָּא סְחוֹר סְחוֹר דְּבוּץ שְׁזִיר׃

17 וְסַמְכַיָּא לְעַמּוּדַיָּא דִּנְחָשָׁא וָוֵי עַמּוּדַיָּא וְכִיבּוּשֵׁיהוֹן דִּכְסַף וַחֲפָּא רֵישֵׁיהוֹן דִּכְסַף וְאִנּוּן מְכַבְּשִׁין דִּכְסַף כָּל עַמּוּדֵי דַרְתָּא׃

18 וּפְרָסָא דִּתְרַע דַּרְתָּא עוֹבַד צַיָּר תִּכְלָא וְאַרְגְּוָנָא וּצְבַע זְהוֹרִי וּבוּץ שְׁזִיר וְעֶשְׂרִין אַמִּין אוּרְכֵּיהּ וְרוּמֵיהּ בְּפוּתְיֵהּ חֲמֵשׁ אַמִּין לָקֳבֵיל סְרָדֵי דַרְתָּא׃

19 וְעַמּוּדֵיהוֹן אַרְבְּעָה וְסַמְכֵיהוֹן אַרְבְּעָה דִּנְחָשָׁא וָוֵיהוֹן דִּכְסַף וַחֲפָּא רֵישֵׁיהוֹן וְכִבּוּשֵׁיהוֹן דִּכְסַף׃

20 וְכָל סִכַּיָּא לְמַשְׁכְּנָא וּלְדַרְתָּא סְחוֹר סְחוֹר דִּנְחָשָׁא׃

21 אִלֵּין מִנְיָנֵי מַשְׁכְּנָא מַשְׁכְּנָא דְסַהֲדוּתָא דְּאִתְמַנְיָא עַל מֵימְרָא דְמֹשֶׁה עַל פּוּלְחַן לֵיוָאֵי בִּידָא דְּאִיתָמָר בַּר אַהֲרֹן כַּהֲנָא׃

22 וּבְצַלְאֵל בַּר אוּרִי בַר חוּר לְשִׁבְטָא דִיהוּדָה עֲבַד יָת כָּל דְּפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה׃

23 וְעִמֵּיהּ אָהֳלִיאָב בַּר אֲחִיסָמָךְ לְשִׁבְטָא דְדָן נַגָּר וְאוּמָן וְצַיָּר בְּתִכְלָא וּבְאַרְגְּוָנָא וּבִצְבַע זְהוֹרִי וּבְבוּצָא׃

24 כָּל דַּהֲבָא דְּאִתְעֲבֵיד לְעִבִדְתָּא בְּכֹל עֲבִידַת קוּדְשָׁא וַהֲוָה דְּהַב אֲרָמוּתָא עֶשְׂרִין וּתְשַׁע כִּכְּרִין וּשְׁבַע מְאָה וּתְלָתִין סִלְעִין בְּסִלְעֵי קוּדְשָׁא׃

לח

16 כָּל־קַלְעֵי הֶחָצֵר סָבִיב שֵׁשׁ מָשְׁזָר׃

17 וְהָאֲדָנִים לָעַמֻּדִים נְחֹשֶׁת וָוֵי הָעַמּוּדִים וַחֲשׁוּקֵיהֶם כֶּסֶף וְצִפּוּי רָאשֵׁיהֶם כָּסֶף וְהֵם מְחֻשָּׁקִים כֶּסֶף כֹּל עַמֻּדֵי הֶחָצֵר׃

18 וּמָסַךְ שַׁעַר הֶחָצֵר מַעֲשֵׂה רֹקֵם תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר וְעֶשְׂרִים אַמָּה אֹרֶךְ וְקוֹמָה בְרֹחַב חָמֵשׁ אַמּוֹת לְעֻמַּת קַלְעֵי הֶחָצֵר׃

19 וְעַמֻּדֵיהֶם אַרְבָּעָה וְאַדְנֵיהֶם אַרְבָּעָה נְחֹשֶׁת וָוֵיהֶם כֶּסֶף וְצִפּוּי רָאשֵׁיהֶם וַחֲשֻׁקֵיהֶם כָּסֶף׃

20 וְכָל־הַיְתֵדֹת לַמִּשְׁכָּן וְלֶחָצֵר סָבִיב נְחֹשֶׁת׃

21 אֵלֶּה פְקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן מִשְׁכַּן הָעֵדֻת אֲשֶׁר פֻּקַּד עַל־פִּי מֹשֶׁה עֲבֹדַת הַלְוִיִּם בְּיַד אִיתָמָר בֶּן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן׃

22 וּבְצַלְאֵל בֶּן־אוּרִי בֶן־חוּר לְמַטֵּה יְהוּדָה עָשָׂה אֵת כָּל־אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃

23 וְאִתּוֹ אָהֳלִיאָב בֶּן־אֲחִיסָמָךְ לְמַטֵּה־דָן חָרָשׁ וְחֹשֵׁב וְרֹקֵם בַּתְּכֵלֶת וּבָאַרְגָּמָן וּבְתוֹלַעַת הַשָּׁנִי וּבַשֵּׁשׁ׃

24 כָּל הַזָּהָב הֶעָשׂוּי לַמְּלָאכָה בְּכֹל מְלֶאכֶת הַקֹּדֶשׁ וַיְהִי זְהַב הַתְּנוּפָה תֵּשַׁע וְעֶשְׂרִים כִּכָּר וּשְׁבַע מֵאוֹת וּשְׁלֹשִׁים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ׃

λη'.

16. Πᾶσαι αἱ αὐλαῖαι τῆς σκηνῆς ἐκ βύσσου κεκλωσμένης.

17. Καὶ αἱ βάσεις τῶν στύλων αὐτῶν χαλκαῖ, καὶ αἱ ἀγκύλαι αὐτῶν ἀργυραῖ καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν περιηργυρωμέναι ἀργυρίῳ οἱ στύλοι περιηργυρωμένοι ἀργυρίῳ πάντες οἱ στύλοι τῆς αὐλῆς.

18. Καὶ τὸ καταπέτασμα τῆς πύλης τῆς αὐλῆς ἔργον ποικιλοῦ, ἐξ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου νενησμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης, εἴκοσι πήχεων τὸ μῆκος, καὶ τὸ ὕψος, καὶ τὸ εὖρος πέντε πήχεων, ἐξισούμενον τοῖς ἱστίοις τῆς αὐλῆς.

19. Καὶ οἱ στύλοι αὐτῶν τέσσαρες, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν τέσσαρες χαλκαῖ, καὶ αἱ ἀγκύλαι αὐτῶν ἀργυραῖ, καὶ αἱ κεφαλίδες αὐτῶν περιηργυρωμέναι ἀργυρίῳ.

20. Καὶ πάντες οἱ πάσσαλοι τῆς αὐλῆς κύκλῳ χαλκοῖ.

21. Καὶ αὕτη ἡ σύνταξις τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καθὰ συνετάχθη Μωϋσῇ, τὴν λειτουργίαν εἶναι τῶν λευϊτῶν διὰ ἰθάμαρ τοῦ υἱοῦ Ἀαρὼν ἱερέως.

22. Καὶ βεσελεὴλ ὁ τοῦ οὐρὶ ἐκ τῆς φυλῆς ἰούδα ἐποίησε καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσῇ.

23. Καὶ ἐλιὰβ ὁ τοῦ ἀχισαμὲχ ἐκ τῆς φυλῆς δὰν, ὃς ἠρχιτεκτόνευσε τὰ ὑφαντὰ, καὶ τὰ ῥαφιδευτὰ, καὶ τὰ ποικιλτὰ, ὕφανε τῷ ὑακίνθῳ, καὶ πορφύρᾳ, καὶ κοκκίνῳ νενησμένῳ, καὶ βύσσῳ.

24. Πᾶν τὸ χρυσίον, ὃ κατειργάσθη εἰς τὰ ἔργα κατὰ πᾶσαν τὴν ἐργασίαν τῶν ἁγίων, ἐγένετο χρυσίου τοῦ τῆς ἀπαρχῆς, ἐννέα καὶ εἴκοσι τάλαντα, καὶ ἑπτακόσιοι καὶ τριάκοντα σίκλοι κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον.

CAP. XXXVIII.

16. Cuncta atrii tentoria byſſus retorta texuerat.

17. Baſes columnarum fuêre æneæ, capita autem earum cum cunctis cælaturis ſuis argentea: ſed & ipſas columnas atrii veſtivit argento.

18. Et in introitu eius opere plumario fecit tentorium ex hyacintho, purpura, vermiculo, ac byſſo retorta, quod habebat viginti cubitos in longitudine, altitudo verò quinque cubitorum erat, iuxta menſuram quam cuncta atrii tentoria habebant.

19. Columnæ autem in ingreſſu fuêre quatuor cum baſibus æneis, capitaque earum & cælaturæ argenteæ.

20. Paxillos quoque tabernaculi & atrii per gyrum fecit æneos.

21. Hæc ſunt inſtrumenta tabernaculi teſtimonii, quæ enumerata ſunt iuxta præceptum Moyſi, in ceremoniis Levitarum, per manum Ithamar filii Aaron ſacerdotis:

22. Quæ Beſeleel filius Vri filii Hur de tribu Iuda, Domino per Moyſen iubente, compleverat.

23. Iuncto ſibi ſocio Ooliab filio Achiſamech de tribu Dan: qui & ipſe artifex lignorum egregius fuit, & polymitarius atque plumarius ex hyacintho, purpura, vermiculo, & byſſo.

24. Omne aurum quod expenſum eſt in opere ſanctuarii, & quod oblatum eſt in donariis, viginti novem talentorum fuit, & ſeptingentorum triginta ſiclorum ad menſuram ſanctuarii.

Das XXXVIII. Capitel.

16. Daß alle vmbheng des Vorhofs waren von gezwirnter weiſſer ſeiden.

17. Vnnd die füſſe der Seulen von ertz/ vnd jre kneuffe vnd reiffe von ſilber/ alſo daß jhre köpffe überzogen waren mit ſilber. Aber jhre reiffe waren ſilbern/ an allen Seulen des Vorhofs.

18. Vnd das tuch inn dem Thor des Vorhofs/ macht er geſtickt von geler Seiden/ Scharlacken/ Roſinrot/ vnd gezwirnter weiſſer Seiten/ zweintzig ellen lang/ vnnd fünff ellen hoch/ nach der maß der vmbhenge des Vorhofs.

19. Dazu vier Seulen/ vnd vier füſſe von ertz/ vnnd jhre kneuffe von ſilber/ vnnd jhre köpffe überzogen/ vnnd jhre reiffe ſilbern.

20. Vnd alle negel der Wonung vnd des Vorhofs rings rumb waren von ertz.

21. Das iſt mun die ſumma zu der Wonung des Zeugniß/ die erzehlet iſt/ wie Moſe geſagt hat/ zum Gottesdienſt der Leviten/ vnter der hand Ithamar Aarons des Prieſters ſon.

22. Die Bezaleel der ſohn Vri/ des ſohns Hur/ von ſtamm Juda/ machte/ alles wie der HERR Moſe gebotten hatte.

23. Vnnd mit jhm Ahaliab/ der ſohn Ahiſamach/ vom ſtamm Dan/ ein Meiſter zu ſchneiden/ zu wircken/ vnnd zuſticken/ mit geler Seiden/ Scharlacken/ Roſinrot/ vnnd weiſſer Seiden.

24. Alles Gold/ das verarbeit iſt in diſem gantzen werck des Heiligthumbs das zur Webe gegeben ward/ iſt neun vnd zweintzig Centner/ ſieben hundert vnd dreyſſig Sekel/ nach dem Sekel des Heiligthumbs.

CHAP. XXXVIII.

16. *Il fit donques* toutes les courtines du paruis *qui eſtoyent* tout à l'entour de fin lin retors.

17. Auſſi les ſoubaſſemens des piliers d'airain, les crochets des piliers, & les filets, d'argēt: & leurs chapiteaux furent couuerts d'argent, & tous les piliers du paruis furent ceints à l'entour d'vn filet d'argent.

18. Item, la tapiſſerie de la porte du paruis de pourpre, d'eſcarlate, & de cramoiſi, & de fin lin retors, d'ouurage de broderie, de la longueur de vingt coudees, & de la hauteur (qui eſtoit la largeur) de cinq coudees, à la correſpondance des courtines du paruis:

19. Et ſes quatre piliers auec leurs ſoubaſſemens d'airain, & leurs crochets d'argent: auſſi la couuerture de leurs chapiteaux & leurs filets, d'argent.

20. Et tous les paux du tabernacle & du paruis à l'entour, d'airain.

21. Ce *ſont* ici les contes des choſes qui ont eſté employees au pauillon, *aſſauoir* au pauillon du Teſmoignage, cōme le conte en a eſté fait, ſuiuant le mandement de Moyſe, à quoi furent employés les Leuites, ſous la conduite d'Ithamar, fils d'Aarō Sacrificateur.

22. Dont Betſaleel fils d'Vri, fils de Hur, de la tribu de Iuda, fit toutes les choſes que l'Eternel auoit commãdees à Moyſe:

23. Et auec lui Aholiab fils d'Ahiſamac, de la tribu de Dan, *&* les ouuriers, & ceux qui beſongnoyent en ouurage exquis, & les brodeurs en pourpre, eſcarlate, cramoiſi, & fin lin.

24. Tout l'or qui fut employé pour l'ouurage, *aſſauoir* pour tout l'ouurage du Sanctuaire, qui eſtoit or d'oblation, *fut* vingt neuf talens, & ſept cens trente ſicles, ſelon le ſicle du Sanctuaire,

לח

25 וְכֶסֶף פְּקוּדֵי הָעֵדָה מְאַת כִּכָּר
וְאֶלֶף וּשְׁבַע מֵאוֹת וַחֲמִשָּׁה וְשִׁבְעִים
שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ׃ 26 בֶּקַע
לַגֻּלְגֹּלֶת מַחֲצִית הַשֶּׁקֶל בְּשֶׁקֶל
הַקֹּדֶשׁ לְכֹל הָעֹבֵר עַל־הַפְּקֻדִים
מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה לְשֵׁשׁ
מֵאוֹת אֶלֶף וּשְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים וַחֲמֵשׁ
מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים׃ 27 וַיְהִי מְאַת
כִּכַּר הַכֶּסֶף לָצֶקֶת אֵת אַדְנֵי הַקֹּדֶשׁ
וְאֵת אַדְנֵי הַפָּרֹכֶת מְאַת אֲדָנִים
לִמְאַת הַכִּכָּר כִּכָּר לָאָדֶן׃
28 וְאֶת־הָאֶלֶף וּשְׁבַע הַמֵּאוֹת
וַחֲמִשָּׁה וְשִׁבְעִים עָשָׂה וָוִים
לָעַמּוּדִים וְצִפָּה רָאשֵׁיהֶם וְחִשַּׁק
אֹתָם׃ 29 וּנְחֹשֶׁת הַתְּנוּפָה שִׁבְעִים
כִּכָּר וְאַלְפַּיִם וְאַרְבַּע־מֵאוֹת שָׁקֶל׃
30 וַיַּעַשׂ בָּהּ אֶת־אַדְנֵי פֶּתַח
אֹהֶל מוֹעֵד וְאֵת מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת
וְאֶת־מִכְבַּר הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר־לוֹ
וְאֵת כָּל־כְּלֵי הַמִּזְבֵּחַ׃
31 וְאֶת־אַדְנֵי הֶחָצֵר סָבִיב
וְאֶת־אַדְנֵי שַׁעַר הֶחָצֵר וְאֵת
כָּל־יִתְדֹת הַמִּשְׁכָּן וְאֶת־כָּל־
יִתְדֹת הֶחָצֵר סָבִיב׃

לט

1 וּמִן־הַתְּכֵלֶת וְהָאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת
הַשָּׁנִי עָשׂוּ בִגְדֵי־שְׂרָד לְשָׁרֵת
בַּקֹּדֶשׁ וַיַּעֲשׂוּ אֶת־בִּגְדֵי הַקֹּדֶשׁ
אֲשֶׁר לְאַהֲרֹן כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
אֶת־מֹשֶׁה׃

2 וַיַּעַשׂ אֶת־הָאֵפֹד זָהָב תְּכֵלֶת
וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר׃

3 וַיְרַקְּעוּ אֶת־פַּחֵי הַזָּהָב וְקִצֵּץ
פְּתִילִם לַעֲשׂוֹת בְּתוֹךְ הַתְּכֵלֶת
וּבְתוֹךְ הָאַרְגָּמָן וּבְתוֹךְ תּוֹלַעַת
הַשָּׁנִי וּבְתוֹךְ הַשֵּׁשׁ מַעֲשֵׂה חֹשֵׁב׃

לח

25 וּכְסַף מִנְיָנֵי כְּנִישְׁתָּא
מְאַת כִּכַּר וְאֶלֶף וּשְׁבַע
מְאָה וְשִׁבְעִין וַחֲמֵשׁ
סִלְעִין בְּסִלְעֵי קוּדְשָׁא׃
26 תִּקְלָא לְגֻלְגַּלְתָּה
פַּלְגוּת סִלְעָה בְּסִלְעֵי
קוּדְשָׁא לְכָל דַּעֲבַד עַל
מִנְיָנַיָּא מִבַּר עֶשְׂרִין שְׁנִין
וּלְעֵילָא לְשִׁית מְאָה
וּתְלָתָה אַלְפִין וַחֲמֵשׁ
מְאָה וְחַמְשִׁין׃
27 וַהֲוָה מְאַת כִּכְּרָא
דִּכְסַפָּה לְאַתָּכָא יָת
סַמְכֵי קוּדְשָׁא וְיָת סַמְכֵי
פָּרוּכְתָּא מְאַת סַמְכִין
לִמְאַת כִּכְּרִין כִּכְּרָה
לְסַמְכָא׃
28 וְיָת אַלְפָא וּשְׁבַע
מְאָה וְשִׁבְעִין וַחֲמֵשׁ עֲבַד
וָוִין לְעַמּוּדַיָּא וַחֲפָה
רֵישֵׁיהוֹן וּכְבַשׁ יָתְהוֹן׃
29 וּנְחָשָׁא דַּאֲרָמוּתָה
שִׁבְעִין כִּכְּרִין וּתְרֵין אַלְפִין
וְאַרְבַּע מְאָה סִלְעִין׃
30 וַעֲבַד בַּהּ יָת סַמְכֵי
תְּרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא וְיָת
מַדְבְּחָא דִנְחָשָׁה וְיָת
סְרָדָא דִנְחָשָׁא דִּילֵיהּ וְיָת
כָּל מָאנֵי מַדְבְּחָא׃
31 וְיָת סַמְכֵי דַּרְתָּא
סְחוֹר סְחוֹר וְיָת סַמְכֵי
דִּתְרַע דַּרְתָּא וְיָת כָּל סִכֵּי
מַשְׁכְּנָא וְיָת כָּל סִכֵּי
דַּרְתָּא סְחוֹר סְחוֹר׃

לט

1 וּמִן תִּכְלָא וְאַרְגְּוָנָא
וּצְבַע זְהוֹרִי עֲבַדוּ לְבוּשֵׁי
שִׁמּוּשָׁה לְשַׁמָּשָׁה
בְּקוּדְשָׁא וַעֲבַדוּ יָת לְבוּשֵׁי
קוּדְשָׁא דִּי לְאַהֲרֹן כְּמָא
דְּפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה׃

2 וַעֲבַד יָת אֵפוֹדָה
דְּדַהֲבָא תִּכְלָא וְאַרְגְּוָנָא
וּצְבַע זְהוֹרִי וּבוּץ שְׁזִיר׃

3 וְרַדִּידוּ יָת טַסֵּי ד
דְּדַהֲבָה וְקַצִּיצוּ חוּטִין
לְמֶעְבַּד בְּגוֹ תִּכְלָא וּבְגוֹ
אַרְגְּוָנָא וּבְגוֹ צְבַע זְהוֹרִי
וּבְגוֹ בוּצָא עוֹבַד אוּמָּן׃

λη'.

25. Καὶ ἀργυρίου καὶ ἀφαίρεμα παρὰ τῶν ἐπεσκεμμένων ἀνδρῶν τῆς συναγωγῆς ἑκατὸν τάλαντα, καὶ χίλιοι ἑπτακόσιοι ἑβδομήκοντα πέντε σίκλοι. κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον.

26. Δραχμὴ μία τῇ κεφαλῇ, τὸ ἥμισυ τοῦ σίκλου, (κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον) Πᾶς ὁ παραπορευόμενος εἰς τὴν ἐπίσκεψιν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω εἰς τὰς ἑξήκοντα μυριάδας καὶ τριχιλίους καὶ πεντακοσίους πεντήκοντα.

27. Καὶ ἐγενήθη τὰ ἑκατὸν τάλαντα τοῦ ἀργυρίου εἰς τὴν χώνευσιν τῶν κεφαλίδων τῆς σκηνῆς, καὶ εἰς τὰς κεφαλίδας τοῦ καταπετάσματος. ἑκατὸν κεφαλίδες εἰς τὰ ἑκατὸν τάλαντα, τάλαντον τῇ κεφαλίδι.

28. Καὶ τοὺς χιλίους ἑπτακοσίους ἑβδομήκοντα πέντε σίκλους ἐποίησεν εἰς τὰς ἀγκύλας τῶν στύλων· καὶ κατεχρύσωσε τὰς κεφαλίδας αὐτῶν, καὶ κατεκόσμησεν αὐτούς.

29. Καὶ ὁ χαλκὸς τοῦ ἀφαιρέματος τετρακόσια ἑβδομήκοντα τάλαντα, καὶ δισχίλιοι καὶ τετρακόσιοι σίκλοι.

30. Καὶ ἐποίησαν ἐξ αὐτοῦ τὰς βάσεις τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν σὺν τῇ ἐσχάρᾳ αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ σκεύη τοῦ θυσιαστηρίου.

31. Καὶ τὰς βάσεις τῆς αὐλῆς κύκλῳ, καὶ τὰς βάσεις τῆς πύλης τῆς αὐλῆς, καὶ τοὺς πασσάλους τῆς σκηνῆς, καὶ τοὺς πασσάλους τῆς αὐλῆς κύκλῳ.

ΚΕΦΑΛ. λθ'.

1. Καὶ τὴν καταληφθεῖσαν ὑάκινθον, καὶ πορφύραν, καὶ τὸ κόκκινον ἐποίησαν στολὰς λειτουργικὰς Ααρὼν, εἰς τὸ λειτουργεῖν ἐν αὐταῖς ἐν τῷ ἁγίῳ, καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσῇ.

2. Καὶ ἐποίησαν τὴν ἐπωμίδα ἐκ χρυσίου, καὶ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας καὶ κοκκίνου νενησμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης.

3. Καὶ ἐτμήθη τὰ πέταλα τοῦ χρυσίου τρίχες, ὥστε συνυφάναι σὺν τῇ ὑακίνθῳ καὶ τῇ πορφύρᾳ, καὶ σὺν τῷ κοκκίνῳ τῷ διανενησμένῳ, καὶ σὺν τῇ βύσσῳ τῇ κεκλωσμένῃ, ἔργον ὑφαντὸν ἐποίησαν αὐτό.

CAP. XXXVIII.

25. *Et argenti & ſeparatio à recenſitis viris congregationis centum talenta, & mille ſeptingenti ſeptuaginta quinque ſicli ſecundum ſiclum ſanctum.*

26. *Drachma una capiti dimidium ſicli*, oblatum eſt autem ab his qui tranſierunt ad numerum à viginti annis & ſuprà de ſexcentis tribus millibus, & quingentis quinquaginta armatorum.

27. Fuerunt præterea centum talenta argenti, è quibus conflatæ ſunt baſes ſanctuarii, & introitus ubi velum pendet. Centum baſes factæ ſunt de talentis centū, ſingulis talentis per baſes ſingulas ſupputatis.

28. De mille autem ſeptingentis, & ſeptuaginta quinque fecit capita columnarū, quas & ipſas veſtivit argēto.

29. Æris quoq; oblata ſunt talenta ſeptuaginta duo millia, & quadringenti ſuprà ſicli.

30. Ex quibus fuſæ ſunt baſes in introitu tabernaculi teſtimonii, & altare æneum cum craticula ſua, omniaq́; vaſa quæ ad uſum eius pertinent.

31. Et baſes atrii tam in circuitu quàm in ingreſſu eius, & paxilli tabernaculi atque atrii, per gyrum.

CAP. XXXIX.

1. De hyacintho verò & purpura, vermiculo ac byſſo fecit veſtes, quibus indueretur Aaron quando miniſtrabat in ſanctis, ſicut præcepit Dominus Moyſi.

2. Fecit igitur ſuperhumerale de auro, hyacintho, & purpura, coccoq́; bis tincto, & byſſo retorta, opere polymitario.

3. Inciditq́; bracteas aureas, & extenuavit in fila, ut poſſent torqueri cum priorum colorum ſubtegmine.

Das XXXVIII. Capitel.

25. Des Silbers aber / das von der Gemeine kam / war hundert Centner / tauſent ſieben hundert fünff vnd ſiebentzig Seckel / nach dem Seckel des Heiligthumbs.

26. So manch haupt / ſo manch halber Seckel / nach dem Seckel des Heiligthumbs / von allen die gezehlet wurden / von zweintzig jahren an vnd drüber / Sechs hundert mal tauſent / drey tauſent / fünff hundert vnd funfftzig.

27. Auß den hundert Centner ſilbers goß man die Füſſe des Heiligthumbs vnnd die füſſe des Fürhangs / hunder füſſe auß hundert Centner / ja einen Centner zum fuß.

28 Aber auß den tauſenten / ſieben hundert vnd fünff vnnd ſiebentzig Sekel / wurden gemacht der Seulen kneuffe / vnd jre köpffe überzogen / vnnd jre reiffe.

29. Die Webe aber des Ertzs war / ſiebentzig Centner / zwey tauſen vnnd vier hundert Sekel.

30. Darauß wurden gemacht die füſſe / inn der thür der hütten des Stiffts. Vnd der ehrne Altar / vnd das ehrne Gitter dran / vnd alles gerethe des Altars.

31. Dazu die füſſe des Vorhoffs rings rumb vmb die füſſe des Thors am Vorhoffe / alle nägel der Wonung / vñ alle nägel des Vorhoffs rings rum̃.

Das XXXIX. Capitel.

Aber von der gelen Seiden / Scharlacken vnnd Roſinrot / machten ſie Aaron Amptkleider / zu dienen im Heiligthumb / wie der HERR Moſe gebotten hatte.

2. Vnnd er macht den Leibrock mit Goldt / geler Seiden / Scharlacken / Roſinrot / vnnd gezwirnter Weiſſer Seiden.

3. Vnd ſchlug das Gold / vnd ſchneits zu faden / daß mans künſtlich wircken kondte / vnter die gele Seiden / Scharlacken / Roſinrot vnnd weiſſe Seiden.

CHAP. XXXVIII.

25. Et l'argent de ceux de l'aſſemblee qui furent denombrés, *fut* de cent talens, & mille ſept cens ſeptante cinq ſicles, ſelon le ſicle du Sanctuaire:

26. Vn demi ſicle pour teſte, la moitié d'vn ſicle ſelon le ſicle du Sanctuaire, de tous ceux qui paſſerent par le denombrement depuis l'aage de vingt ans & au deſſus, qni furent ſix cens trois mille & cinq cens cinquāte.

27. Il y eut donques cent talens d'argent pour fondre les ſoubaſſemens du Sanctuaire, & les ſoubaſſemens du voile, aſſauoir cent ſoubaſſemens de cent talens, vn talent pour ſoubaſſement.

28. Mais des mille ſept cens & ſeptante cinq *ſicles* il fit les crochets pour les piliers, & couurit leurs chapiteaux, & en fit des filets à l'entour.

29. L'airain d'oblation fut de ſeptante talens, & deux mille quatre cens ſicles:

30. Dont on fit les ſoubaſſemens de la porte du tabernacle d'aſſignation, & l'autel d'airain auec ſon crible d'airain, & tous les vtenſiles de l'autel:

31. Et les ſoubaſſemens du paruis à l'entour, & les ſoubaſſemens de la porte du paruis, & tous les paux du pauillon, & tous les paux du paruis à l'entour.

CHAP. XXXIX.

1. Ils firent auſſi de pourpre, d'eſcarlate, & de cramoiſi les veſtemens du ſeruice pour faire le ſeruice au Sanctuaire, ſi firent les ſaincts veſtemens qui *eſtoyent* pour Aaron, comme l'Eternel auoit commandé à Moyſe.

2. On fit donc l'Ephod d'or, de pourpre, d'eſcarlate, de cramoiſi, & de fin lin retors.

3. Or on eſtendit des lames d'or, & les decoupa-on par filets pour les brocher parmi le pourpre, parmi l'eſcarlate, parmi le cramoiſi, & parmi le fin lin, d'ouurage exquis.

לט

4 כִּתְפִין עֲבַדוּ לֵיהּ מ מְלַפְּפָן עַל תְּרֵין סִטְרוֹהִי מְלַפֵּיף׃

5 וְהֶמְיָין תִּקּוּנֵיהּ ד דַּעֲלוֹהִי מִנֵּיהּ הוּא כְּעוֹבָדוֹהִי דַּהֲבָא תִּכְלָא וְאַרְגְּוָנָא וּצְבַע זְהוֹרִי וּבוּץ שְׁזִיר כְּמָא דְּפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה׃

6 וַעֲבַדוּ יָת אַבְנֵי בוּרְלָא מְשַׁקְּעָן מְרַמְּצָן בִּדְהַב כְּתַב מְפָרַשׁ כִּגְלוּף דע דְּעִיזְקָא עַל שְׁמָהָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

7 וְשַׁוִּי יָתְהוֹן עַל כִּתְפֵי אֵיפוֹדָא אַבְנֵי דְּכְרָנָא לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל כְּמָא דְּפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה׃

8 וַעֲבַד יָת חוּשְׁנָא עוֹבַד אוּמָּן כְּעוֹבַד אֵיפוֹדָא דַּהֲבָא תִּכְלָא וְאַרְגְּוָנָא וּצְבַע זְהוֹרִי וּבוּץ שְׁזִיר׃

9 מְרַבַּע הֲוָה עִיף עֲבַדוּ יָת חוּשְׁנָא זַרְתָּא אוּרְכֵּיהּ וְזַרְתָּא פּוּתְיֵהּ עִיף׃

10 וְאַשְׁלִימוּ בֵיהּ אַרְבְּעָה סִדְרִין דְּאֶבֶן טָבָא סִדְרָא קַדְמָאָה סַמְקָן יַרְקָן וּבַרְקָן סִדְרָא חַד׃

11 וְסִדְרָא תִּנְיָנָא אִיזְמַרַגְדִּין וְשַׁבְזֵיז וס וְסַבְהֲלוֹם׃

12 וְסִדְרָא תְּלִיתָאָה כַּנְכְּרֵי תַּרְקְיָא וְעֵין עֶגְלָא׃

13 וְסִדְרָא רְבִיעָאָה כְּרוּם יַמָּא וּבוּרְלָא וּפַנְתֵּירֵי מְשַׁקְּעָן מְרַמְּצָן בִּדְהַב בְּאַשְׁלָמוּתְהוֹן׃

14 וְאַבְנַיָּא עַל שְׁמָהָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִינִּין תַּרְתָּא עֶשְׂרֵי עַל שְׁמָהָתְהוֹן כְּתַב מְפָרַשׁ כִּגְלוֹף דְּעִזְקָא גְּבַר עַל שְׁמֵיהּ לִתְרֵי עֲשַׂר שִׁבְטִין׃

לט

4 כְּתֵפֹת עָשׂוּ־לוֹ חֹבְרֹת עַל־שְׁנֵי קְצוֹוֹתָו חֻבָּר׃

5 וְחֵשֶׁב אֲפֻדָּתוֹ אֲשֶׁר עָלָיו מִמֶּנּוּ הוּא כְּמַעֲשֵׂהוּ זָהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃

6 וַיַּעֲשׂוּ אֶת־אַבְנֵי הַשֹּׁהַם מֻסַבֹּת מִשְׁבְּצֹת זָהָב מְפֻתָּחֹת פִּתּוּחֵי חוֹתָם עַל־שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

7 וַיָּשֶׂם אֹתָם עַל כִּתְפֹת הָאֵפֹד אַבְנֵי זִכָּרוֹן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃

8 וַיַּעַשׂ אֶת־הַחֹשֶׁן מַעֲשֵׂה חֹשֵׁב כְּמַעֲשֵׂה אֵפֹד זָהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר׃

9 רָבוּעַ הָיָה כָּפוּל עָשׂוּ אֶת־הַחֹשֶׁן זֶרֶת אָרְכּוֹ וְזֶרֶת רָחְבּוֹ כָּפוּל׃

10 וַיְמַלְאוּ־בוֹ אַרְבָּעָה טוּרֵי אָבֶן טוּר אֹדֶם פִּטְדָה וּבָרֶקֶת הַטּוּר הָאֶחָד׃

11 וְהַטּוּר הַשֵּׁנִי נֹפֶךְ סַפִּיר וְיָהֲלֹם׃

12 וְהַטּוּר הַשְּׁלִישִׁי לֶשֶׁם שְׁבוֹ וְאַחְלָמָה׃

13 וְהַטּוּר הָרְבִיעִי תַּרְשִׁישׁ שֹׁהַם וְיָשְׁפֵה מוּסַבֹּת מִשְׁבְּצֹת זָהָב בְּמִלֻּאֹתָם׃

14 וְהָאֲבָנִים עַל־שְׁמֹת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל הֵנָּה שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה עַל־שְׁמֹתָם פִּתּוּחֵי חֹתָם אִישׁ עַל־שְׁמוֹ לִשְׁנֵים עָשָׂר שָׁבֶט׃

λθ'.

4. Ἐπωμίδας συνεχούσας ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν.

5. Ἔργον ὑφαντὸν εἰς ἄλληλα συμπεπλεγμένον καθ' ἑαυτὸ. ἐξ αὐτοῦ ἐποίησαν κατὰ τὴν αὐτοῦ ποίησιν ἐκ χρυσίου, καὶ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου διανενησμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης, καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσῇ.

6. Καὶ ἐποίησαν ἀμφοτέρους τοὺς λίθους τῆς σμαράγδου συμπεπορπημένους καὶ περισιαλωμένους χρυσίῳ, γεγλυμμένους καὶ κεκολαμμένους ἐκκόλαμμα σφραγῖδος ἐκ τῶν ὀνομάτων τῶν υἱῶν Ισραήλ.

7. Καὶ ἐπέθηκαν αὐτοὺς ἐπὶ τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος. λίθοι μνημοσύνου εἰσὶν τῶν υἱῶν Ισραήλ, καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσῇ.

8. Καὶ ἐποίησαν λόγιον, ἔργον ὑφαντὸν ποικιλίᾳ, κατὰ τὸ ἔργον τῆς ἐπωμίδος, ἐκ χρυσίου, καὶ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου διανενησμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης.

9. Τετράγωνον, διπλοῦν ἐποίησαν τὸ λόγιον. σπιθαμῆς τὸ μῆκος, καὶ σπιθαμῆς τὸ εὖρος, διπλοῦν.

10. Καὶ συνυφάνθη ἐν αὐτῷ ὕφασμα κατὰ λίθον τετράστιχον. στίχος λίθων, σάρδιον καὶ τοπάζιον καὶ σμάραγδος, ὁ στίχος ὁ εἷς.

11. Καὶ ὁ στίχος ὁ δεύτερος, ἄνθραξ καὶ σάπφειρος καὶ ἴασπις.

12. Καὶ ὁ στίχος ὁ τρίτος λιγύριον καὶ ἀχάτης καὶ ἀμέθυστος.

13. Καὶ ὁ στίχος ὁ τέταρτος, χρυσόλιθος καὶ βηρύλλιον καὶ ὀνύχιον, περικεκυκλαμμένα χρυσίῳ, καὶ συνδεδεμένα χρυσίῳ.

14. Καὶ οἱ λίθοι ἦσαν ἐκ τῶν ὀνομάτων τῶν υἱῶν Ισραὴλ δώδεκα, ἐκ τῶν δώδεκα ὀνομάτων αὐτῶν ἐγγεγλυμμέναι σφραγῖδες, ἕκαστος ἐκ τοῦ ἑαυτοῦ ὀνόματος εἰς τὰς δώδεκα φυλάς.

CAP. XXXIX.

4. Dualq; oras ſibi invicem copulatas in utroque latere ſummitatum.

5. Et balteum ex eiſdem coloribus, ſicut præceperat Dominus Moyſi.

6. Paravit & duos lapides onychinos, aſtrictos & incluſos auro, & ſculptos arte gemmaria, nominibus filiorum Iſraël.

7. Poſuitq; eos in lateribus ſuperhumeralis in monimentum filiorum Iſraël, ſicut præceperat Dominus Moyſi.

8. Fecit & rationale opere polymito iuxta opus ſuperhumeralis, ex auro, hyacintho, purpura, coccoque bis tincto, & byſſo retorta:

9. Quadrangulum, duplex, menſuræ palmi.

10. Et poſuit in eo gemmarum ordines quatuor. in primo verſu erat ſardius, topazius, ſmaragdus.

11. In ſecundo, carbunculus, ſapphirus & iaſpis,

12. In tertio ligyrius, achates & amethyſtus.

13. In quarto, chryſolithus, onychinus, & beryllus, circumdati & incluſi auro per ordines ſuos.

14. Ipſique lapides duodecim, ſculpti erant nominibus duodecim tribuum Iſraël, ſinguli per nomina ſingulorum.

Das XXXIX. Capitel.

4. Daß mans auff beiden achſeln zuſammen fügt/ vnd an beiden ſeiten zuſammen bünde.

5. Vnd ſeine Gurt war nach derſelben kunſt vnd werck/ von gold/ geler ſeiden/ ſcharlacken/ roſinrot/ vnnd gezwirnter weiſſer ſeiden/ wie der HErr Moſe gebotten hatte.

6. Vnd ſie machten zwen Onicherſtein/ vmbher gefaſſet mit golde/ gegraben durch die Steinſchneider/ mit den namen der kinder Jſrael.

7. Vnd hefftet ſie auff die Schultern des Leibrocks/ das es ſteine ſeyen zum gedechtniß der Kinder Jſrael/ wie der HERR Moſe gebotten hatte.

8. Vnd ſie machten das Schildlein nach der kunſt vnnd werck des Leibrocks/ von gold/ geler ſeiden/ ſcharlacken/ roſinrot/ vnd gezwirnter weiſſer ſeiden.

9. Daß es vierecket vnd zwifach war/ einer hand lang vnd breit.

10. Vnnd fülleten es mit vier riegen Steinen/ Die erſte riege war ein Sarder/ Topaſer vnd Smaragd.

11. Die ander/ ein Rubin/ Saphir vnd Demant.

12. Die dritte/ ein Lyncurer/ Achat vnd Ametiſt.

13. Die vierdte ein Türckis/ Onicher vnd Jaſpis/ vmbher gefaſſet mit gold in allen riegen.

14. Vnd die Steine ſtunden nach den zwölff nahmen der kinder Jſrael/ gegraben durch die Steinſchneider/ ein jeglicher ſeines nahmens/ nach den zwölff Stämmen.

CHAP. XXXIX.

4. Auquel on fit des eſpaulieres qui s'accouployent, *tellement qu'* il eſtoit ioint à ſes deux bouts.

5. Et le ceinturon exquis duquel il eſtoit ſurceint, eſtoit tiré d'icelui, & de meſme ouurage, *aſſauoir* d'or, de pourpre, d'eſcarlate, de cramoiſi, & de fin lin retors, cõme l'Eternel auoit commandé à Moyſe.

6. Item, on agença les pierres d'Onix enuironnees de *leurs* chatons d'or, & ayans les noms des enfans d'Iſrae graués de graueure de cachet.

7. Et on les mit ſur les eſpaulieres de l'Ephod, afin qu'elles fuſſent pierres de memorial pour les enfans d'Iſrael, comme l'Eternel *l'* auoit commandé à Moyſe.

8. Item, on fit le Pectoral d'ouurage exquis comme l'ouurage de l'Ephod, *aſſauoir* d'or, de pourpre, d'eſcarlate, de cramoiſi, & de fin lin retors.

9. On fit le Pectoral quarré, & double. Sa longueur *eſtoit* d'vne paume, & la largeur d'vne paume d'vne part & d'autre.

10. Et on le remplit de quatre rengees de pierres: à la premiere rengee on mit de reng, vne Sardine, vne Topaze, & vne Eſmeraude.

11. Et à la ſeconde rengee, vne Eſcarboucle, vn Saphir, & vn Iaſpe.

12. Et à la troiſieme rengee, vn Ligure, vne Agathe, & vn Amethyſte.

13. Et à la quatrieme rẽgee, vn Chryſolite, vn Onix, & vn Beril, *leſquelles furent* enuironnees de *leurs* chatons d'or, en leurs remplages.

14. Ainſi ces pierres-la eſtoyent ſelon les noms des enfans d'Iſrael, douze ſelon les noms d'iceux, chacune d'icelles grauee de graueure de cachet, ſelon le nom qu'elle en deuoit porter, *& eſtoyent* pour les douze tribus.

ל״ט

15 וַעֲבַדוּ עַל חוּשְׁנָא תִּיכִּין מִתַּחְמָן עוֹבַד גְּדִילוּ דִּדְהַב דְּכֵי׃

16 וַעֲבַדוּ תַּרְתֵּין מְרַמְּצָן דִּדְהַב וְתַרְתֵּין עִיזְקָן ד דִּדְהָב וִיהַבוּ יַת תַּרְתֵּין עִיזְקָתָא עַל תְּרֵין סִטְרֵי חוּשְׁנָא׃

17 וִיהַבוּ תַּרְתֵּין גְּדִילָן דִּדְהָב עַל תְּרֵין עִיזְקָן עַל סִטְרֵי חוּשְׁנָא׃

18 וְיַת תַּרְתֵּין גְּדִילָן דְּעַל תְּרֵין סִטְרוֹהִי יְהַבוּ עַל תַּרְתֵּין מְרַמְּצָתָא וִי וִיהַבִינּוּן עַל כִּתְפֵי א אֵיפוֹדָא לְקֳבֵיל אַפּוֹהִי׃

19 וַעֲבַדוּ תַּרְתֵּין עִיזְקָן דִּדְהָב וְשַׁוִּיו עַל תְּרֵין סִטְרֵי חוּשְׁנָא עַל שִׂפְתֵיהּ דִּי לְעִבְרָא דְאֵיפוֹדָא מִלְּגָיו׃

20 וַעֲבַדוּ תַּרְתֵּין עִיזְקָן דִּדְהָב וִיהַבִינּוּן עַל תַּרְתֵּין כִּתְפֵי אֵיפוֹדָא מִלְּרַע מִלְּקֳבֵיל אַפּוֹהִי לְקֳבֵיל בֵּית לוֹפֵיהּ מֵעִלָּוֵי ל לְהֶמְיַין אֵיפוֹדָא׃

21 וַאֲחַדוּ יַת חוּשְׁנָא מֵעִזְקָתֵיהּ לְעִיזְקָת א אֵיפוֹדָא בְּחוּטָא דִתְכֶלְתָּא לְמֶהֱוֵי עַל הֶמְיַין אֵיפוֹדָא וְלָא מִתְפָּרֵיק חוּשְׁנָא מֵעִלָּוֵי אֵיפוֹדָא כְּמָא דְפַקֵּיד יְיָ יַת מֹשֶׁה׃

22 וַעֲבַד יַת מְעִילָא דְאֵיפוֹדָא עוֹבַד מָחֵי גְּמִיר תִּכְלָא׃

23 וּפוּם מְעִילָא בְּגַוֵּיהּ כְּפוּם שִׁרְיָן תּוֹרָא מַקָּף לְפוּמֵיהּ סְחוֹר סְחוֹר דְּלָא יִתְבְּזַע׃

24 וַעֲבַדוּ עַל שִׁפּוּלֵי מְעִילָא רִמּוֹנֵי תִּכְלָא וְאַרְגְּוָנָא וּצְבַע זְהוֹרִי שְׁזִיר׃

25 וַעֲבַדוּ זַגִּין דִּדְהַב דְּכֵי וִיהַבוּ יַת זַגַּיָּא בְּגוֹ רִמּוֹנַיָּא עַל שִׁפּוּלֵי מְעִילָא סְחוֹר סְחוֹר בְּגוֹ רִמּוֹנַיָּא׃

לט

15. וַיַּעֲשׂוּ עַל־הַחֹשֶׁן שַׁרְשְׁרֹת גַּבְלֻת מַעֲשֵׂה עֲבֹת זָהָב טָהוֹר׃

16 וַיַּעֲשׂוּ שְׁתֵּי מִשְׁבְּצֹת זָהָב וּשְׁתֵּי טַבְּעֹת זָהָב וַיִּתְּנוּ אֶת־שְׁתֵּי הַטַּבָּעֹת עַל־שְׁנֵי קְצוֹת הַחֹשֶׁן׃

17 וַיִּתְּנוּ שְׁתֵּי הָעֲבֹתֹת הַזָּהָב עַל־שְׁתֵּי הַטַּבָּעֹת עַל־קְצוֹת הַחֹשֶׁן׃

18 וְאֵת שְׁתֵּי קְצוֹת שְׁתֵּי הָעֲבֹתֹת נָתְנוּ עַל־שְׁתֵּי הַמִּשְׁבְּצֹת וַיִּתְּנֻם עַל־כִּתְפֹת הָאֵפֹד אֶל־מוּל פָּנָיו׃

19 וַיַּעֲשׂוּ שְׁתֵּי טַבְּעֹת זָהָב וַיָּשִׂימוּ עַל־שְׁנֵי קְצוֹת הַחֹשֶׁן עַל־שְׂפָתוֹ אֲשֶׁר אֶל־עֵבֶר הָאֵפֹד בָּיְתָה׃

20 וַיַּעֲשׂוּ שְׁתֵּי טַבְּעֹת זָהָב וַיִּתְּנֻם עַל־שְׁתֵּי כִתְפֹת הָאֵפֹד מִלְּמַטָּה מִמּוּל פָּנָיו לְעֻמַּת מַחְבַּרְתּוֹ מִמַּעַל לְחֵשֶׁב הָאֵפֹד׃

21 וַיִּרְכְּסוּ אֶת־הַחֹשֶׁן מִטַּבְּעֹתָו אֶל־טַבְּעֹת הָאֵפֹד בִּפְתִיל תְּכֵלֶת לִהְיֹת עַל־חֵשֶׁב הָאֵפֹד וְלֹא־יִזַּח הַחֹשֶׁן מֵעַל הָאֵפֹד כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃

22 וַיַּעַשׂ אֶת־מְעִיל הָאֵפֹד מַעֲשֵׂה אֹרֵג כְּלִיל תְּכֵלֶת׃

23 וּפִי־הַמְּעִיל בְּתוֹכוֹ כְּפִי תַחְרָא שָׂפָה לְפִיו סָבִיב לֹא יִקָּרֵעַ׃

24 וַיַּעֲשׂוּ עַל־שׁוּלֵי הַמְּעִיל רִמּוֹנֵי תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי מָשְׁזָר׃

25 וַיַּעֲשׂוּ פַעֲמֹנֵי זָהָב טָהוֹר וַיִּתְּנוּ אֶת־הַפַּעֲמֹנִים בְּתוֹךְ הָרִמֹּנִים עַל־שׁוּלֵי הַמְּעִיל סָבִיב בְּתוֹךְ הָרִמֹּנִים׃

λθ.

15. Καὶ ἐποίησαν ἐπὶ τὸ λόγιον κροσσοὺς συμπεπλεγμένους, ἔργον ἐμπλοκίου, ἐκ χρυσίου καθαροῦ.

16. Καὶ ἐποίησαν δύο ἀσπιδίσκας χρυσᾶς, καὶ δύο δακτυλίους χρυσοῦς. καὶ ἐπέθηκαν τοὺς δύο δακτυλίους τοὺς χρυσοῦς ἐπ' ἀμφοτέρας τὰς ἀρχὰς τοῦ λογίου.

17. Καὶ ἐπέθηκαν τὰ ἐμπλόκια ἐκ χρυσίου ἐπὶ τοὺς δύο δακτυλίους ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν μερῶν τοῦ λογίου.

18. Καὶ εἰς τὰς δύο συμβολὰς τὰ δύο ἐμπλόκια. καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὰς δύο ἀσπιδίσκας τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος ἐξ ἐναντίας κατὰ πρόσωπον.

19. Καὶ ἐποίησαν δύο δακτυλίους χρυσοῦς, καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὰ δύο πτερύγια ἐπ' ἄκρου τοῦ λογίου ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ὀπισθίου τῆς ἐπωμίδος ἔσωθεν.

20. Καὶ ἐποίησαν δύο δακτυλίους χρυσοῦς, καὶ ἐπέθηκαν ἐπ' ἀμφοτέρους τοὺς ὤμους τῆς ἐπωμίδος κάτωθεν αὐτοῦ, κατὰ πρόσωπον κατὰ τὴν συμβολὴν ἄνωθεν τῆς συνυφῆς τῆς ἐπωμίδος.

21. Καὶ συνέσφιγξε τὸ λόγιον ἀπὸ τῶν δακτυλίων τῶν ἐπ' αὐτοῦ εἰς τοὺς δακτυλίους τῆς ἐπωμίδος, συνεχομένους ἐκ τῆς ὑακίνθου, συμπεπλεγμένους εἰς τὸ ὕφασμα τῆς ἐπωμίδος, ἵνα μὴ χαλᾶται τὸ λογεῖον, ἀπὸ τῆς ἐπωμίδος, καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσῇ.

22. Καὶ ἐποίησαν τὸν ὑποδύτην ὑπὸ τὴν ἐπωμίδα, ἔργον ὑφαντὸν, ὅλον ὑακίνθινον.

23. Τὸ δὲ περιστόμιον τοῦ ὑποδύτου ἐν τῷ μέσῳ διϋφασμένον συμπλεκτὸν, ᾧ ἀνέχων κύκλῳ τὸ περιστόμιον ἀδιάλυτον.

24. Καὶ ἐποίησαν ἐπὶ τοῦ λώματος τοῦ ὑποδύτου κάτωθεν ὡσεὶ ἐξανθούσης ῥοᾶς ῥοΐσκους, ἐξ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου νενησμένου, καὶ βύσσου κεκλωσμένης.

25. Καὶ ἐποίησαν κώδωνας χρυσοῦς καὶ ἐπέθηκαν τοὺς κώδωνας ἐπὶ τὰ λώματα τοῦ ὑποδύτου κύκλῳ ἀνὰ μέσον τῶν ῥοΐσκων.

CAP. XXXIX.

15. Fecerunt in rationali & catenulas ſibi invicem cohærẽtes, de auro puriſſimo:

16. Et duos uncinos, totidemq́; annulos aureos. Porrò annulos poſuerunt in utroque latere rationalis.

17. Equibus pendérent duę catenæ aureæ, quas inſeruerunt uncinis qui in ſuperhumeralis angulis eminebant.

18. Hæc & antè & retrò ita conveniebant ſibi, ut ſuperhumorale & rationale mutuò necterentur.

19. *Et fecerunt duos annulos aureos, & impoſuerunt ſuper duas alas à ſummitate rationalis ad ſummitatem poſterioris partis ſuperhumeralis ab intus.*

20. *Et fecerunt duos annulos aureos & impoſuerunt ſuper utroſque humeros ſuperhumeralis ab infra eius, ſecundum faciem ſecundum connexionem deſuper contexturam ſuperhumeralis.*

21. Stricta ad balteum & annulis fortiùs copulata, quos iungebat vitta hyacinthina, ne laxa fluerent, & à ſe invicem moverentur, ſicut præcepit Dominus Moyſi.

22. Fecerunt quoque tunicam ſuperhumeralis totam hyacinthinam.

23. Et capitium in ſuperiori parte cõtra medium, oramque per gyrum capitii textilem:

24. Deorſum autem ad pedes mala punica ex hyacintho, purpura, vermiculo, ac byſſo retorta:

25. Et tintinnabula de auro puriſſimo, quæ poſuerunt inter malogranata in extrema parte tunicæ per gyrum:

Das XXXIX. Capitel.

15. Vnd ſie machten am Schildtlein Ketten mit zwey enden von feinem Goldt.

16. Vnd zwo Gülden Spangen/vnd zween Gülden Ringe/ vnnd hefften die zween Ringe auff die zwo ecken des Schildtleins.

17. Vnd die zwo Gülden Ketten theten ſie inn die zween Ringe auff den ecken des Schildtleins.

18. Aber die zwey ende der Ketten theten ſie an die zwo Spangen/vnnd hefften ſie auff die ecken des Leibrocks gegen ander über.

19. Vnnd machten zween ander Gülden Ringe/ vnnd hefften ſie an die zwo ander ecken des Schildtleins an ſeinen ort/ daß es fein anlege auff dem Leibrock.

20. Vnnd machten zween ander Gülden Ringe/ die theten ſie an die zwo ecken/ vnten am Leibrock/gegenander über/da der Leibrock vnten zuſammen gehet.

21. Daß das Schildtlein mit ſeinen Ringen an die Ringe des Leibrocks geknüpfft würde / mit einer gelen Schnur/daß es auff dem Leibrock hart anlag/ vnd nicht von dem Leibrock loß würde/ wie der HERR Moſe gebotten hatte.

22. Vnnd er macht den Seidenrock zum Leibrock/gewircket gantz von geler Seiden.

23. Vnd ſein Loch oben mitten innen/ vnd ein Borte vmbs Loch her gefalten/ daß er nicht zuriſſe.

24. Vnd ſie machten an ſeinem ſaum Granatöpffel von geler Seiden / Scharlacken/Roſinrot/ vnd gezwirnter weiſſer Seiden.

25. Vnnd machten Schellen von feinem Golde/ die theten ſie zwiſchen die Granatöpffel rings vmbher am ſaum des Seidenrocks.

CHAP. XXXIX.

15. Puis on fit ſur le Pectoral les chainettes à bouts, en façon de cordon, *&* de pur or.

16. On fit auſſi deux crampons d'or, & deux aneaux d'or, & mit-on les deux aneaux aux deux bouts du Pectoral.

17. On mit auſſi les deux chainettes d'or faites a cordon, dedãs les deux aneaux aux bouts du Pectoral.

18. Et on mit les deux *autres* bouts des deux chainettes faites à cordon, aux deux crampons, les mettant ſur les eſpaulieres de l'Ephod ſur le deuant d'icelui.

19. Item, on fit deux *autres* aneaux d'or, & les mit-on aux deux *autres* bouts du Pectoral ſur le bord d'icelui, qui *eſtoit* du coſté de l'Ephod en dedans.]

20. Item, on fit deux *autres* aneaux d'or, & les mit-on aux deux eſpaulieres de l'Ephod par le bas, reſpondans ſur le deuant d'icelui, à l'endroit où il ſe ioignoit au deſſus du ceinturon exquis de l'Ephod.

21. Et on ioignit le Pectoral eſleué par ſes aneaux aux aneaux de l'Ephod, auec vn cordon de pourpre: afin qu'il tinſt au deſſus du ceinturõ exquis de l'Ephod, & que le Pectoral ne bougeaſt de deſſus l'Ephod, cõme l'Eternel auoit commandé à Moyſe.

22. Item, on fit le Roquet de l'Ephod d'ouurage tiſſu, *&* entierement de pourpre.

23. Et l'ouuerture *à paſſer la teſte eſtoit* au milieu du Roquet, comme l'ouuerture d vn halecret: *& y auoit* vn orlet à l'ouuerture du Roquet, tout à l'entour, *afin qu'*il ne ſe deſchiraſt point.

24. Et aux bords du Roquet on fit des grenades de pourpre, d'eſcarlate, de cramoiſi, à fils retors.

25. On fit auſſi des clochettes de pur or, & on mit les clochettes entre les grenades aux bords du Roquet tout à l'entour, parmi les grenades:

לט

26 זַגָּא וְרִמּוֹנָא זַגָּא וְרִמּוֹנָא עַל שִׁפּוּלֵי מְעִילָא סְחוֹר סְחוֹר לְשַׁמָּשָׁא כְּמָא דְפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה׃

27 וַעֲבַדוּ יָת כִּתּוּנַיָּא דְבוּצָא עוֹבַד מָחֵי לְאַהֲרֹן וְלִבְנוֹהִי׃

28 וְיָת מִצְנַפְתָּא דְבוּצָא וְיָת שְׁבַח קוֹבָעַיָּא דְבוּצָא וְיָת מִכְנְסִין דְבוּץ בּוּץ שְׁזִיר׃

29 וְיָת הֶמְיָנָא דְבוּץ שְׁזִיר דִתְכְלָא וְאַרְגְּוָנָא וּצְבַע זְהוֹרִי עוֹבַד צַיָּיר כְּמָא דְפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה׃

30 וַעֲבַדוּ יָת צִיצָא כְּלִילָא דְקוּדְשָׁא דִדְהַב דְכֵי וּכְתָבוּ עֲלוֹהִי כְּתָב מְפָרַשׁ קֹדֶשׁ לַייָ׃

31 וִיהַבוּ עֲלוֹהִי חוּטָא דִתְכֶלְתָּא לְמִיתַּן עַל מִצְנַפְתָּא מִלְּעֵילָא כְּמָא דְפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה׃

32 וּשְׁלֵימַת כָּל עִיבִידַת פּוּלְחַן מַשְׁכַּן זִמְנָא וַעֲבַדוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכָל דְפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה כֵּן עֲבַדוּ׃

33 וְאַיְתִיוּ יָת מַשְׁכְּנָא לְוַת מֹשֶׁה יָת מַשְׁכְּנָא וְיָת כָּל מָנוֹהִי פּוּרְפּוֹהִי דַפּוֹהִי עַבְרוֹהִי וְעַמּוּדוֹהִי וְסַמְכוֹהִי׃

34 וְיָת חוֹפָאָה דְמַשְׁכֵי דִדִיכְרֵי מְסַמְּקֵי וְיָת חוֹפָאָה דְמַשְׁכֵי דְסַסְגוֹנָא וְיָת פָּרוּכְתָּא דִפְרָסָא׃

35 יָת אֲרוֹנָא דְסַהֲדוּתָא וְיָת אֲרִיחוֹהִי וְיָת כַּפּוּרְתָּא׃

36 יָת פָּתוֹרָא וְיָת כָּל מָנוֹהִי וְיָת לְחֶם אַפַּיָּא׃

37 יָת מְנַרְתָּא דַכְיְתָא וְיָת בּוֹצִינָהָא בּוֹצִינֵי דְסִידְרָא וְיָת כָּל מָנָהָא וְיָת מִשְׁחָא דְאַנְהָרוּתָא׃

לט

26 פַּעֲמֹן וְרִמֹּן פַּעֲמֹן וְרִמֹּן עַל־שׁוּלֵי הַמְּעִיל סָבִיב לְשָׁרֵת כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃

27 וַיַּעֲשׂוּ אֶת־הַכָּתְנֹת שֵׁשׁ מַעֲשֵׂה אֹרֵג לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו׃

28 וְאֵת הַמִּצְנֶפֶת שֵׁשׁ וְאֶת־פַּאֲרֵי הַמִּגְבָּעֹת שֵׁשׁ וְאֶת־מִכְנְסֵי הַבָּד שֵׁשׁ מָשְׁזָר׃

29 וְאֶת־הָאַבְנֵט שֵׁשׁ מָשְׁזָר וּתְכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי מַעֲשֵׂה רֹקֵם כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃

30 וַיַּעֲשׂוּ אֶת־צִיץ נֵזֶר־הַקֹּדֶשׁ זָהָב טָהוֹר וַיִּכְתְּבוּ עָלָיו מִכְתַּב פִּתּוּחֵי חוֹתָם קֹדֶשׁ לַיהוָה׃

31 וַיִּתְּנוּ עָלָיו פְּתִיל תְּכֵלֶת לָתֵת עַל־הַמִּצְנֶפֶת מִלְמָעְלָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃

32 וַתֵּכֶל כָּל־עֲבֹדַת מִשְׁכַּן אֹהֶל מוֹעֵד וַיַּעֲשׂוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה כֵּן עָשׂוּ׃

33 וַיָּבִיאוּ אֶת־הַמִּשְׁכָּן אֶל־מֹשֶׁה אֶת־הָאֹהֶל וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו קְרָסָיו קְרָשָׁיו בְּרִיחָו וְעַמֻּדָיו וַאֲדָנָיו׃

34 וְאֶת־מִכְסֵה עוֹרֹת הָאֵילִם הַמְאָדָּמִים וְאֶת־מִכְסֵה עֹרֹת הַתְּחָשִׁים וְאֵת פָּרֹכֶת הַמָּסָךְ׃

35 אֶת־אֲרוֹן הָעֵדֻת וְאֶת־בַּדָּיו וְאֵת הַכַּפֹּרֶת׃

36 אֶת־הַשֻּׁלְחָן אֶת־כָּל־כֵּלָיו וְאֵת לֶחֶם הַפָּנִים׃

37 אֶת־הַמְּנֹרָה הַטְּהֹרָה אֶת־נֵרֹתֶיהָ נֵרֹת הַמַּעֲרָכָה וְאֶת־כָּל־כֵּלֶיהָ וְאֵת שֶׁמֶן הַמָּאוֹר׃

λϛ.

26. Κώδωνας χρυσοῦς καὶ ῥοΐσκους ἐπὶ τοῦ λώματος τοῦ ὑποδύτου κύκλῳ, εἰς τὸ λειτουργεῖν, καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσῇ.

27. Καὶ ἐποίησαν χιτῶνας βυσσίνους, ἔργον ὑφαντὸν, Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ.

28. Καὶ τὰς κιδάρεις ἐκ βύσσου καὶ τὴν μίτραν ἐκ βύσσου, καὶ τὰ περισκελῆ ἐκ βύσσου κεκλωσμένης.

29. Καὶ τὰς ζώνας αὐτῶν ἐκ βύσσου, καὶ ὑακίνθου, καὶ πορφύρας, καὶ κοκκίνου κεκλωσμένου, ἔργον ποικιλτοῦ, ὃν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσῇ.

30. Καὶ ἐποίησαν τὸ πέταλον τὸ χρυσοῦν, ἀφόρισμα τοῦ ἁγίου, χρυσίου καθαροῦ, καὶ ἔγραψαν ἐπ᾽ αὐτοῦ γράμματα ἐκτετυπωμένα σφραγίδος, ἁγίασμα κυρίῳ.

31. Καὶ ἐπέθηκαν ἐπ᾽ αὐτὸ λῶμα τὸ ὑακίνθινον, ὥστε ἐπικεῖσθαι ἐπὶ τὴν μίτραν ἄνωθεν, ὃν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσῇ.

32. Καὶ συνετελέσθη πᾶν ἔργον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ κατὰ πάντα ὅσα συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσῇ.

33. Καὶ ἤνεγκαν τὴν σκηνὴν πρὸς Μωϋσῆν, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τοὺς δακτυλίους αὐτῆς, καὶ τοὺς στύλους αὐτῆς, καὶ τοὺς μοχλοὺς αὐτῆς, καὶ τοὺς πασσάλους αὐτῆς, καὶ τὰς βάσεις αὐτῆς.

34. Καὶ τὰς διφθέρας δέρματα κριῶν ἠρυθροδανωμένα, καὶ τὰ καλύμματα δέρματα ὑακίνθινα. καὶ τὸ καταπέτασμα.

35. Καὶ τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου, καὶ τοὺς διωστῆρας αὐτῆς, καὶ τὸ ἱλαστήριον.

36. Καὶ τὴν τράπεζαν, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως.

37. Καὶ τὴν λυχνίαν τὴν καθαρὰν, καὶ τοὺς λύχνους αὐτῆς, λύχνους τῆς καύσεως, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τὸ ἔλαιον τοῦ φωτός.

CAP. XXXIX.

26. Tintinnabulum autem aureum, & malum punicũ, quibus ornatus incedebat pontifex quando miniſterio fungebatur, ſicut præceperat Dominus Moyſi.

27. Fecerunt & tunicas byſſinas opere textili Aaron & filiis eius:

28. Et mitras cum coronulis ſuis ex byſſo: feminalia quoque linea, byſſina:

29. Cingulum verò de byſſo retorta, hyacintho, purpura, ac vermiculo diſtinctũ arte plumaria, ſicut præceperat Dominus Moyſi.

30. Fecerunt & laminam ſacræ venerationis de auro puriſſimo, ſcripſeruntque in ea opere gemmario, Sanctum Domini:

31. Et ſtrinxerunt eam cum mitra vitta hyacinthina, ſicut præceperat Dominus Moyſi.

32. Perfectum eſt igitur omne opus tabernaculi & tecti teſtimonii: feceruntque filii Iſraël cuncta quæ præceperat Dominus Moyſi.

33. Et obtulerunt tabernaculum & tectum & univerſam ſupellectilem, annulos, tabulas, vectes, columnas ac baſes.

34. Opertorium de pellibus arietum rubricatis, & aliud operimentum de ianthinis pellibus, velum.

35. Arcam, vectes, propitiatorium.

36. Menſam cum vaſis ſuis & propoſitionis panibus:

37. Candelabrum, lucernas, & utenſilia earum cum oleo:

Das XXXIX. Capitel.

26. Ja ein Granatapffel vnnd eine Schelle vmb vnnd vmb am ſaum/ darinn zu dienen/ Wie der HERR Moſe gebotten hatte.

27. Vnnd machten auch die Engenröck/ von weiſſer Seiden gewirckt/ Aaron vnd ſeinen Söhnen.

28. Vnd den Hut von weiſſer Seiden/ vnnd die ſchönen Hauben von weiſſer Seiden/ vnd Niderkleidt von gezwirntem weiſſem Leinwad.

29. Vnnd den geſtickten Gürtel von gezwirnter weiſſer Seiden/ geler Seiden/ Scharlacken/ Roſinrot/ wie der HERR Moſe gebotten hatte.

30. Sie machten auch das Stirnblat/ nemlich die Heilige Kron von feinem Gold/ vnd gruben Schrifft drein/ Die Heiligkeit des HERRN.

31. Vnd bunden eine gele ſchnur dran/ daß ſie an den Hut von oben her gehefftet würde/ wie der HERR Moſe gebotten hatte.

32. Alſo ward volendet das gantze werck der Wonung/ der Hütten des Stiffts. Vnd die Kinder Jſrael theten alles/ was der HERR Moſe gebotten hatte.

33. Vnnd brachten die Wonung zu Moſe/ die Hütten/ vnd alle jhre Gerete/ Häcklein/ Bretter/ Rigel/ Seulen/ Füſſe.

34. Die Decke von rötlichen Widerfellen/ die Decke von Dachsfellen/ vnd den Fürhang.

35. Die Lade des Zeugniß mit jhren Stangen/ den Gnadenſtul.

36. Den Tiſch vnd alle ſein Gerethe/ vnd die Schawbrodt.

37. Den ſchönen Leuchter mit den Lampen zubereitet/ vnd alle ſeinem gerethe/ vnd öle zu Liechten.

CHAP. XXXIX.

26. *Aſſauoir* vne clochette, puis vne grenade: vne clochette, puis vne grenade: aux bords du Roquet tout à l'entour, pour faire le ſeruice, comme l'Eternel auoit commandé à Moyſe.

27. Item, on fit à Aaron & à ſes fils des chemiſes de fin lin d'ouurage tiſſu.

28. Et la tiare de fin lin, & les ornemẽs des calottes de fin lin, & les brayes de lin, *voire* de fin lin retors.

29. Et le baudrier de fin lin retors, de pourpre, d'eſcarlate, de cramoiſi, d'ouurage de broderie, comme l'Eternel auoit cõmandé à Moyſe.

30. Item, la lame du ſainct couronnement de pur or, ſur laquelle on eſcriuit vne eſcriture de graueure de cachet, *aſſauoir* la ſainctete a l'Eternel.

31. Et on mit ſur icelle vn cordon de pourpre, pour l'appliquer à la tiare par deſſus, comme l'Eternel auoit commandé à Moyſe.

32. Ainſi fut acheuee toute l'œuure du pauillon du tabernacle d'aſſignation: & les enfans d'Iſrael firent ſelon toutes les choſes que l'Eternel auoit commandees à Moyſe: ainſi en firent-ils.

33. Et apporterent à Moyſe le pauillon, le tabernacle, & tous ſes vtenſiles, ſes crochets, ſes ais, ſes barres, ſes piliers, & ſes ſoubaſſemens.

34. La couuerture de peaux de moutons teintes en rouge, & la couuerture de peaux de taiſſons, & le voile pour tendre *deuant le lieu Treſſainct.*

35. L'Arche du Teſmoignage, & ſes barres, & le Propitiatoire.

36. La table, auec tous ſes vtenſiles, & le pain de propoſition:

37. Item, le chandelier pur, auec toutes ſes lampes arrengees, & tous ſes vtenſiles, & l'huile du luminaire:

לט

38 וְיָת מַדְבְּחָא דְּדַהֲבָא
וְיָת מִשְׁחָא דִּרְבוּתָא וְיָת
קְטֹרֶת בּוּסְמַיָּא וְיָת
פְּרָסָא דִּתְרַע מַשְׁכְּנָא׃
39 יָת מַדְבְּחָא דִּנְחָשָׁא
וְיָת סְרָדָא דִּנְחָשָׁא דִּילֵיהּ
יָת אֲרִיחוֹהִי וְיָת כָּל
מָנוֹהִי יָת כִּיּוֹרָא וְיָת
בְּסִיסֵיהּ׃
40 יָת סְרָדֵי דַרְתָּא יָת
עַמּוּדָהָא וְיָת סַמְכָהָא
וְיָת פְּרָסָא לִתְרַע דַּרְתָּא
יָת אַטּוּנוֹהִי וְסִיכָּהָא וְכָל
מָאנֵי פּוּלְחַן מַשְׁכְּנָא
לְמַשְׁכַּן זִימְנָא׃
41 יָת לְבוּשֵׁי שִׁמּוּשָׁא
לְשַׁמָּשָׁא בְּקוּדְשָׁא יָת
לְבוּשֵׁי קוּדְשָׁא לְאַהֲרֹן
כַּהֲנָא וְיָת לְבוּשֵׁי בְנוֹהִי
לְשַׁמָּשָׁא׃
42 כְּכָל דְּפַקֵּיד יְיָ יָת
מֹשֶׁה כֵּן עֲבַדוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
יָת כָּל פּוּלְחָנָא׃
43 וַחֲזָא מֹשֶׁה יָת כָּל
עִיבִדְתָּא וְהָא עֲבַדוּ יָתַהּ
כְּמָא דְּפַקֵּיד יְיָ כֵּן עֲבַדוּ
וּבָרֵיךְ יָתְהוֹן מֹשֶׁה׃

38 וְאֵת מִזְבַּח הַזָּהָב וְאֵת שֶׁמֶן
הַמִּשְׁחָה וְאֵת קְטֹרֶת הַסַּמִּים
וְאֵת מָסַךְ פֶּתַח הָאֹהֶל׃
39 אֵת מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת וְאֶת־
מִכְבַּר הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר־לוֹ אֶת־בַּדָּיו
וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו אֶת־הַכִּיֹּר וְאֶת־כַּנּוֹ׃
40 אֵת קַלְעֵי הֶחָצֵר אֶת־עַמֻּדֶיהָ
וְאֶת־אֲדָנֶיהָ וְאֶת־הַמָּסָךְ לְשַׁעַר
הֶחָצֵר אֶת־מֵיתָרָיו וִיתֵדֹתֶיהָ וְאֵת
כָּל־כְּלֵי עֲבֹדַת הַמִּשְׁכָּן לְאֹהֶל
מוֹעֵד׃ 41 אֶת־בִּגְדֵי הַשְּׂרָד
לְשָׁרֵת בַּקֹּדֶשׁ אֶת־בִּגְדֵי הַקֹּדֶשׁ
לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן וְאֶת־בִּגְדֵי בָנָיו
לְכַהֵן׃ 42 כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּה
יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה כֵּן עָשׂוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל אֵת כָּל־הָעֲבֹדָה׃
43 וַיַּרְא מֹשֶׁה אֶת־כָּל־
הַמְּלָאכָה וְהִנֵּה עָשׂוּ אֹתָהּ
כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה כֵּן עָשׂוּ וַיְבָרֶךְ
אֹתָם מֹשֶׁה׃

λθ.

38. Καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν, καὶ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, καὶ τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως. Καὶ τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς σκηνῆς.

39. Καὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χαλκοῦν, καὶ τὴν ἐσχάραν αὐτοῦ τὴν χαλκῆν, καὶ τοὺς ἀναφορεῖς αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ. καὶ τὸν λουτῆρα, καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ.

40. Καὶ τὰ ἱστία τῆς αὐλῆς, καὶ τοὺς στύλους καὶ τὰς βάσεις αὐτῆς, καὶ τὸ ἐπίσπαστρον τῆς πύλης τῆς αὐλῆς, καὶ τὰ σχοινία αὐτῆς, καὶ τοὺς πασσάλους αὐτῆς, καὶ πάντα τὰ ἐργαλεῖα τὰ εἰς τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

41. Καὶ τὰς στολὰς τὰς λειτουργικὰς εἰς τὸ λειτουργεῖν ἐν αὐταῖς ἐν τῷ ἁγίῳ, στολὰς τοῦ ἁγίου, αἵ εἰσιν Ααρων, καὶ τὰς στολὰς τῶν υἱῶν αὐτοῦ εἰς τὴν ἱερατίαν.

42. Κατὰ πάντα ὅσα συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσῇ, οὕτως ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ισραὴλ πᾶσαν τὴν παρασκευήν.

43. Καὶ ἴδε Μωϋσῆς πάντα τὰ ἔργα, καὶ ἦσαν πεποιηκότες αὐτὰ ὃν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσῇ. οὕτως ἐποίησαν αὐτά. καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς Μωϋσῆς.

מ

1 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה
לְמֵימָר׃
2 בְּיוֹמָא דְיַרְחָא קַדְמָאָה
בְּחַד לְיַרְחָא תְּקִים יָת
מַשְׁכְּנָא דְּמַשְׁכַּן זִימְנָא׃
3 וּתְשַׁוֵּי תַמָּן יָת אֲרוֹנָא
דְסַהֲדוּתָא וְתַחְפֵּי עַל
אֲרוֹנָא יָת פָּרוּכְתָּא׃
4 וְתַעֵיל יָת פָּתוֹרָא
וְתִסְדַּר יָת סִידְרֵיהּ וְתַעֵיל
יָת מְנַרְתָּא וְתַדְלֵיק יָת
בּוֹצִינָהָא׃
5 וְתִתֵּין יָת מַדְבְּחָא
דְּדַהֲבָא לְאַסָּקָא קְטוֹרֶת
בּוּסְמִין קֳדָם אֲרוֹנָא
דְּסַהֲדוּתָא וּתְשַׁוֵּי יָת
פְּרָסָא דִּתְרָעָא לְמַשְׁכְּנָא׃
6 וְתִתֵּין יָת מַדְבְּחָא
דַּעֲלָתָא קֳדָם תְּרַע
מַשְׁכְּנָא דְּמַשְׁכַּן זִימְנָא׃

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃
2 בְּיוֹם־הַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן בְּאֶחָד
לַחֹדֶשׁ תָּקִים אֶת־מִשְׁכַּן אֹהֶל
מוֹעֵד׃
3 וְשַׂמְתָּ שָׁם אֵת אֲרוֹן הָעֵדוּת
וְסַכֹּתָ עַל־הָאָרֹן אֶת־הַפָּרֹכֶת׃
4 וְהֵבֵאתָ אֶת־הַשֻּׁלְחָן וְעָרַכְתָּ
אֶת־עֶרְכּוֹ וְהֵבֵאתָ אֶת־הַמְּנֹרָה
וְהַעֲלֵיתָ אֶת־נֵרֹתֶיהָ׃
5 וְנָתַתָּה אֶת־מִזְבַּח הַזָּהָב
לִקְטֹרֶת לִפְנֵי אֲרוֹן הָעֵדֻת וְשַׂמְתָּ
אֶת־מָסַךְ הַפֶּתַח לַמִּשְׁכָּן׃
6 וְנָתַתָּה אֵת מִזְבַּח הָעֹלָה
לִפְנֵי פֶּתַח מִשְׁכַּן אֹהֶל־מוֹעֵד׃

ΚΕΦΑΛ. μ.

1. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων.

2. Ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου, νουμηνίᾳ, στήσεις τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου.

3. Καὶ θήσεις τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου, καὶ σκεπάσεις τὴν κιβωτὸν τῷ καταπετάσματι.

4. Καὶ εἰσοίσεις τὴν τράπεζαν, καὶ προθήσεις τὴν πρόθεσιν αὐτῆς, καὶ εἰσοίσεις τὴν λυχνίαν, καὶ ἐπιθήσεις τοὺς λύχνους αὐτῆς.

5. Καὶ θήσεις τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν, εἰς τὸ θυμιᾶν ἐναντίον τῆς κιβωτοῦ τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐπιθήσεις τὸ κάλυμμα τοῦ καταπετάσματος ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

6. Καὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν καρπωμάτων θήσεις παρὰ τὰς θύρας σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

CAP. XXXIX.

38. Altare aureum, & unguentum, & thymiama ex aromatibus: Et tentorium in introitu tabernaculi:

39. Altare æneum, retiaculum, vectes & vaſa eius omnia: labrum cum baſi ſua.

40. Tentoria atrii, & columnas cum baſibus ſuis: tentorium in introitu atrii, funiculoſque illius & paxillos. Nihil ex vaſis defuit quæ in miniſterium tabernaculi, & in tectum fœderis iuſſa ſunt fieri.

41. Veſtes quoque quibus ſacerdotes utuntur in ſanctuario, Aaron ſcilicet & filii eius.

42. Obtulerunt filii Iſraël, ſicut præceperat Dominus.

43. Quæ poſtquam Moyſes cuncta vidit completa, benedixit eis.

CAP. XL.

1. Locutuſque eſt Dominus ad Moyſen, dicens.

2. Menſe primo, prima die menſis, eriges tabernaculum teſtimonii.

3. Et pones in eo arcam, dimitteſque ante illam velum:

4. Et illata menſa pones ſuper eam quæ ritè præcepta ſunt. Candelabrum ſtabit cum lucernis ſuis.

5. Et altare aureum in quo adoletur incenſum, coram arca teſtimonii. Tentorium in introitu tabernaculi teſtimonii pones.

6. Et ante illud altare holocauſti:

Das XXXIX. Capitel.

38. Den Gülden Altar vnd die Salbe/vnd gut Reuchwerck/das Tuch inn der Hütten thür.

39. Den Ehrnen Altar / vnnd ſein Ehrne Gitter mit ſeinen Stangen / vnd alle ſeinem Gerethe/Das Handtfaß mit ſeinem Fuß.

40. Die Vmbhenge des Vorhoffs mit ſeinen Seulen vnnd Füſſen / Das Tuch im Thor des Vorhoffs mit ſeinen Seylen vnd Nägel / vnd allem Gerete zum dienſt der Wonung der Hütten des Stiffts.

41. Die Amptkleider des Prieſters Aaron / zu dienen im Heiligthumb / vnd die Kleider ſeiner Söhne / daß ſie Prieſterampt theten.

42. Alles wie der HERR Moſe gebotten hatte / theten die Kinder Iſrael/an allem dieſem dienſt.

43. Vnnd Moſe ſahe an alle diß Werck/daß ſie es gemacht hatten/ wie der HERR Moſe gebotten hatte/ vnd ſegnet ſie.

Das XL. Capitel.

VNd der HERR redet mit Moſe/ vnd ſprach.

2. Du ſolt die Wonung der Hütten des Stiffts auffrichten am Erſten tage des erſten Monden.

3. Vnd ſolt darein ſetzen die Laden des Zeugniß / vnnd für die Lade den Fürhang hengen.

4. Vnnd ſolt den Tiſch darbringen/ vnnd jhn zubereiten/vnnd den Leuchter darſtellen / vnnd die Lampen drauff ſetzen.

5. Vnd ſolt den Gülden Reuchaltar ſetzen für die Lade des Zeugniß / vnnd das Tuch inn der Thür der Wonung auffhengen.

6. Den Brandopffersaltar aber / ſolt du ſetzen herauß für die Thür der Wonung der Hütten des Stiffts.

CHAP. XXXIX.

38. Item, l'autel d'or, l'huile d'onction, le parfum de drogues, & la tapiſſerie de l'entree du tabernacle:

39. Itē, l'autel d'airain, auec ſon crible d'airain, ſes barres, & tous ſes vtenſiles, la cuue, & ſon ſoubaſſement:

40. *Item*, les courtines du paruis, ſes piliers, ſes ſoubaſſemens, la tapiſſerie pour la porte du paruis, ſon cordage, ſes paux & tous les vtenſiles du ſeruice du pauillon, pour le tabernacle d'aſſignation.

41. Les veſtemens du ſeruice pour faire le ſeruice au Sanctuaire, les ſaincts veſtemens pour Aaron Sacrificateur, & les veſtemens de ſes fils pour exercer la ſacrificature.

42. Les enfans d'Iſrael *donques* firēt toute l'œuure tout ainſi que l'Eternel auoit commandé à Moyſe.

43. Et Moyſe vid tout l'ouurage, & voici, on l'auoit fait: tout ainſi que l'Eternel auoit commandé, on l'auoit fait: & Moyſe les benit.

CHAP. XL.

1. Et l'Eternel parla à Moyſe diſant.

2. Au premier iour du premier mois, tu dreſſeras le pauillon du tabernacle d'aſſignation.

3. Et y poſeras l'Arche du Teſmoignage, au deuant de laquelle tu mettras le voile.

4. Puis apres tu apporteras la table, & y arrengeras ce qui y doit eſtre arrengé: tu apporteras auſſi le chandelier, & allumeras ſes lampes.

5. Item, tu poſeras l'autel d'or pour le parfum au deuant de l'arche du teſmoignage: & mettras la tapiſſerie de l'entree au pauillon.

6. Item, tu mettras l'autel de l'holocauſte vis à vis de l'entree du pauillon du tabernacle d'aſſignation.

מ

7 וְתִתֵּן יָת כִּיּוֹרָא בֵּין מַשְׁכַּן זִמְנָא וּבֵין מַדְבְּחָא וְתִתֵּן תַּמָּן מַיָּא׃

8 וּתְשַׁוֵּי יָת דַּרְתָּא סְחוֹר סְחוֹר וְתִתֵּן יָת פְּרָסָא דִּתְרַע דַּרְתָּא׃

9 וְתִיסַּב יָת מִשְׁחָא דִּרְבוּתָא וּתְרַבֵּי יָת מַשְׁכְּנָא וְיָת כָּל דְּבֵיהּ וּתְקַדֵּישׁ יָתֵיהּ וְיָת כָּל מָאנוֹהִי וִיהֵא קוּדְשָׁא׃

10 וּתְרַבֵּי יָת מַדְבְּחָא דַּעֲלָתָא וְיָת כָּל מָנוֹהִי וּתְקַדֵּישׁ יָת מַדְבְּחָא וִיהֵא מַדְבְּחָא קֹדֶשׁ קוּדְשִׁין׃

11 וּתְרַבֵּי יָת כִּיּוֹרָא וְיָת בְּסִיסֵיהּ וּתְקַדֵּישׁ יָתֵיהּ׃

12 וּתְקָרֵיב יָת אַהֲרֹן וְיָת בְּנוֹהִי לִתְרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא וְתַסְחֵי יָתְהוֹן בְּמַיָּא׃

13 וְתַלְבֵּישׁ יָת אַהֲרֹן יָת לְבוּשֵׁי קוּדְשָׁא וּתְרַבֵּי יָתֵיהּ וּתְקַדֵּישׁ יָתֵיהּ וִישַׁמֵּשׁ קֳדָמַי׃

14 וְיָת בְּנוֹהִי תְּקָרֵיב וְתַלְבֵּישׁ יָתְהוֹן כִּתּוּנִין׃

15 וּתְרַבֵּי יָתְהוֹן כְּמָא דְּרַבֵּיתָא יָת אֲבוּהוֹן וִישַׁמְּשׁוּן קֳדָמַי וּתְהֵי לְמֶהֱוֵי לְהוֹן רְבוּתְהוֹן לְכַהֲנוּת עָלַם לְדָרֵיהוֹן׃

16 וַעֲבַד מֹשֶׁה כְּכָל דְּפַקֵּיד יְיָ יָתֵיהּ כֵּן עֲבַד׃

17 וַהֲוָה בְּיַרְחָא קַדְמָאָה בְּשַׁתָּא תִּנְיֵתָא בְּחַד יוֹמָא לְיַרְחָא אִתְּקַם מַשְׁכְּנָא׃

18 וַאֲקֵים מֹשֶׁה יָת מַשְׁכְּנָא וִיהַב יָת סַמְכוֹהִי וְשַׁוִּי יָת דַּפּוֹהִי וִיהַב יָת עַבְּרוֹהִי וַאֲקֵים יָת עַמּוּדוֹהִי׃

19 וּפְרַשׂ יָת פְּרָסָא עַל מַשְׁכְּנָא וְשַׁוִּי יָת חוֹפָאָה דְּמַשְׁכְּנָא עֲלוֹהִי מִלְּעֵילָא כְּמָא דְּפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה׃

מ

7 וְנָתַתָּ אֶת־הַכִּיֹּר בֵּין־אֹהֶל מוֹעֵד וּבֵין הַמִּזְבֵּחַ וְנָתַתָּ שָׁם מָיִם׃

8 וְשַׂמְתָּ אֶת־הֶחָצֵר סָבִיב וְנָתַתָּ אֶת־מָסַךְ שַׁעַר הֶחָצֵר׃

9 וְלָקַחְתָּ אֶת־שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וּמָשַׁחְתָּ אֶת־הַמִּשְׁכָּן וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בּוֹ וְקִדַּשְׁתָּ אֹתוֹ וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו וְהָיָה קֹדֶשׁ׃

10 וּמָשַׁחְתָּ אֶת־מִזְבַּח הָעֹלָה וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו וְקִדַּשְׁתָּ אֶת־הַמִּזְבֵּחַ וְהָיָה הַמִּזְבֵּחַ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים׃

11 וּמָשַׁחְתָּ אֶת־הַכִּיֹּר וְאֶת־כַּנּוֹ וְקִדַּשְׁתָּ אֹתוֹ׃

12 וְהִקְרַבְתָּ אֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־בָּנָיו אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְרָחַצְתָּ אֹתָם בַּמָּיִם׃ 13 וְהִלְבַּשְׁתָּ אֶת־אַהֲרֹן אֵת בִּגְדֵי הַקֹּדֶשׁ וּמָשַׁחְתָּ אֹתוֹ וְקִדַּשְׁתָּ אֹתוֹ וְכִהֵן לִי׃

14 וְאֶת־בָּנָיו תַּקְרִיב וְהִלְבַּשְׁתָּ אֹתָם כֻּתֳּנֹת׃ 15 וּמָשַׁחְתָּ אֹתָם כַּאֲשֶׁר מָשַׁחְתָּ אֶת־אֲבִיהֶם וְכִהֲנוּ לִי וְהָיְתָה לִהְיֹת לָהֶם מָשְׁחָתָם לִכְהֻנַּת עוֹלָם לְדֹרֹתָם׃

16 וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ כֵּן עָשָׂה׃

17 וַיְהִי בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן בַּשָּׁנָה הַשֵּׁנִית בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ הוּקַם הַמִּשְׁכָּן׃

18 וַיָּקֶם מֹשֶׁה אֶת־הַמִּשְׁכָּן וַיִּתֵּן אֶת־אֲדָנָיו וַיָּשֶׂם אֶת־קְרָשָׁיו וַיִּתֵּן אֶת־בְּרִיחָיו וַיָּקֶם אֶת־עַמּוּדָיו׃

19 וַיִּפְרֹשׂ אֶת־הָאֹהֶל עַל־הַמִּשְׁכָּן וַיָּשֶׂם אֶת־מִכְסֵה הָאֹהֶל עָלָיו מִלְמָעְלָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃

μ´.

7. Καὶ θήσεις τὸν λουτῆρα ἀνὰ μέσον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ θήσεις ἐν αὐτῷ ὕδωρ.

8. Καὶ περιθήσεις τὴν σκηνὴν, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ ἁγιάσεις κύκλῳ.

9. Καὶ λήψῃ τὸ ἔλαιον τοῦ χρίσματος, καὶ χρίσεις τὴν σκηνὴν, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ ἁγιάσεις αὐτὴν, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ ἔσται ἁγία.

10. Καὶ χρίσεις τὸ θυσιαστήριον τῶν καρπωμάτων. καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ, καὶ ἁγιάσεις τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἔσται τὸ θυσιαστήριον ἅγιον τῶν ἁγίων.

11. Καὶ χρίσεις τὸν λουτῆρα, καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ, καὶ ἁγιάσεις αὐτόν.

12. Καὶ προσάξεις Ααρὼν, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. Καὶ λούσεις αὐτοὺς ὕδατι.

13. Καὶ ἐνδύσεις Ααρὼν τὰς στολὰς τὰς ἁγίας, καὶ χρίσεις αὐτὸν, καὶ ἁγιάσεις αὐτὸν, καὶ ἱερατεύσει μοι.

14. Καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ προσάξεις, καὶ ἐνδύσεις αὐτοὺς χιτῶνας,

15. Καὶ ἀλείψεις αὐτοὺς, ὃν τρόπον ἤλειψας τὸν πατέρα αὐτῶν, καὶ ἱερατεύσουσί μοι. καὶ ἔσται ὥστε εἶναι αὐτοῖς χρῖσμα ἱερατείας εἰς τὸν αἰῶνα, εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν.

16. Καὶ ἐποίησε Μωϋσῆς πάντα ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος, οὕτως ἐποίησε.

17. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ, τῷ δευτέρῳ ἔτει, ἐκπορευομένων αὐτῶν ἐξ Αἰγύπτου, νουμηνίᾳ, ἐστάθη ἡ σκηνή.

18. Καὶ ἔστησε Μωϋσῆς τὴν σκηνὴν, καὶ ἐπέθηκε τὰς κεφαλίδας αὐτῆς, καὶ διενέβαλε τοὺς μοχλοὺς. Καὶ ἔστησε τοὺς στύλους αὐτῆς.

19. Καὶ ἐξέτεινε τὰς αὐλαίας ἐπὶ τὴν σκηνὴν, καὶ ἐπέθηκε τὸ κατακάλυμμα τῆς σκηνῆς ἐπ᾽ αὐτὴν ἄνωθεν, καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσῇ.

CAP. XL.

7. Labrum inter altare & tabernaculum, quod implebis aqua.

8. Circumdabiſque atrium tentoriis, & ingreſſum eius.

9. Et aſſumpto unctionis oleo, unges tabernaculum cũ vaſis ſuis, ut ſanctificentur:

10. Altare holocauſti & omnia vaſa eius:

11. Labrum cum baſi ſua: omnia unctionis oleo conſecrabis, ut ſint ſancta ſanctorum.

12. Applicabiſque Aaron & filios eius ad fores tabernaculi teſtimonii, & lotos aqua.

13. *Indues Aaron veſtes ſanctas, & unges eum & ſanctificabis eum, & ſacerdotio fungetur mihi.*

14. *Et filios eius applicabis & indues eos tunicas.*

15. *Et unges eos ſicut unxiſti patrem eorum, & ſacerdotio fungentur mihi:* Et unctio eorum in ſacerdotium ſempiternum proficiat.

16. Fecitque Moyſes omnia quæ præceperat Dominus.

17. Igitur menſe primo anni ſecundi, prima die menſis, collocatum eſt tabernaculum.

18. Erexitq; Moyſes illud, & poſuit tabulas ac baſes & vectes, ſtatuitque columnas.

19. Et expandit tectum ſuper tabernaculum, impoſito déſuper operimento, ſicut Dominus imperaverat.

Das XL. Capitel.

7. Vnnd das Handfaß zwiſchen der Hütten des Stiffts vnnd dem Altar/ vnd waſſer drein thun.

8. Vnnd den Vorhof ſtellen vmbher/ vnd das tuch in der thür des Vorhofs auffhengen.

9. Vnd ſolt die Salbe nemen/ vnnd die Wonung/ vnnd alles was drinnen iſt/ ſalben/ vnnd ſolt ſie weihen mit alle jhrem Gerethe/ daß ſie heilig ſey.

10. Vnd ſolt den Brandopffersaltar ſalben mit allem ſeinem gerethe/ vnnd weihen/ daß er allerheiligſt ſey.

11. Solt auch das Handfaß vnd ſeinen fuß ſalben vnd weihen.

12. Vnd ſolt Aaron vnd ſeine Söhne für die thür der Hütten des Stiffts füren/ vnd mit Waſſer waſchen.

13. Vnd Aaron die heilige kleider anziehen/ vnd ſalben vnnd weihen/ daß er mein Prieſter ſey.

14. Vnd ſeine ſöne auch herzu füren/ vnd jhnen die enge Röcke anziehen.

15. Vnd ſie ſalben/ wie du jren Vater geſalbet haſt/ daß ſie meine Prieſter ſeyen/ vnd diſe ſalbung ſollen ſie haben zum ewigen Prieſterthumb bey jhren nachkommen.

16. Vnd Moſe thet alles wie jhm der HERR geboten hatte.

17. Alſo ward die Wonung auffgerichtet im andern Jar am erſten Tage des erſten Monds.

18. Vnd da Moſe ſie auffrichtet/ ſetzet er die Füſſe vnd die Bretter vnd Rigel/ vnd richtet die Seulen auff.

19. Vnnd breitet die Hütten auß zur Wonung/ vnnd leget die Decken der Hütten oben drauf/ wie der HERR jm gebotten hatte.

CHAP. XL.

7. Item, tu poſeras la cuue entre le tabernacle d'aſſignation & l'autel, & y mettras de l'eau.

8. Item, tu poſeras le paruis tout à l entour, & mettras la tapiſſerie à la porte du paruis.

9. Item, tu prendras l'huile d'onction, & oindras le pauillon, & tout ce qui *eſt* en icelui, & le ſanctifieras & tous ſes vtenſiles, & il ſera ſainct.

10. Item, tu oindras l'autel de l'holocauſte, & tous ſes vtenſiles, & ſanctifieras l'autel, & l'autel ſera treſſainct.

11. Item, tu oindras la cuue & ſon ſoubaſſement, & la ſanctifieras.

12. Item, tu feras approcher Aaron & ſes fils à l entree du tabernacle d'aſſignation, & les laueras d'eau.

13. Et feras veſtir à Aaron les ſaincts veſtemẽs, & l'oindras, & le ſanctifieras, & il m'exercera la ſacrificature.

14. Puis feras approcher ſes fils, leſquels tu reueſtiras de chemiſes:

15. Et les oindras, comme tu auras oinct leur pere: & ils m'exerceront la ſacrificature, & leur onction leur ſera pour ſacrificature perpetuelle en leurs aages.

16. Ce que Moyſe fit: ſelon toutes les choſes que l'Eternel lui auoit commandees, ainſi fit-il.

17. Car au premier iour du premier mois en la ſeconde annee, le pauillon fut dreſſé.

18. Moyſe donc dreſſa le pauillon, & mit ſes ſoubaſſemens, & poſa ſes ais, & mit ſes barres, & dreſſa ſes pilieres.

19. Et eſtendit le tabernacle ſur le pauillon, & mit la couuerture du tabernacle au deſſus d'icelui par en haut, comme l'Eternel auoit commandé à Moyſe.

מ

20 וּנְסֵיב וִיהַב יָת סַהֲדוּתָא בַּאֲרוֹנָא וְשַׁוִּי יָת אֲרִיחַיָּא עַל אֲרוֹנָא וִיהַב יָת כַּפּוּרְתָּא עַל אֲרוֹנָא מִלְּעֵילָא׃

21 וְאָעֵיל יָת אֲרוֹנָא לְמַשְׁכְּנָא וְשַׁוִּי יָת פָּרוּכְתָּא דִּפְרָסָא וְאַטֵּיל עַל אֲרוֹנָא דְסַהֲדוּתָא כְּמָא דְּפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה׃

22 וִיהַב יָת פָּתוֹרָא בְּמַשְׁכַּן זִמְנָא עַל צִדָּא דְמַשְׁכְּנָא צִפּוּנָא מִבָּרָא לְפָרוּכְתָּא׃

23 וְאַסְדַּר עֲלוֹהִי סִדְרִין דִּלְחֵם קֳדָם יְיָ כְּמָא דְּפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה׃

24 וְשַׁוִּי יָת מְנָרְתָּא בְּמַשְׁכַּן זִמְנָא לָקֳבֵיל פָּתוֹרָא עַל צִדָּא דְמַשְׁכְּנָא דָּרוֹמָא׃

25 וְאַדְלֵיק בּוֹצִינַיָּא קֳדָם יְיָ כְּמָא דְּפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה׃

26 וְשַׁוִּי יָת מַדְבְּחָא דְּדַהֲבָא בְּמַשְׁכַּן זִמְנָא קֳדָם פָּרוּכְתָּא׃

27 וְאַסֵּיק עֲלוֹהִי קְטוֹרֶת בּוּסְמִין כְּמָא דְּפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה׃

28 וְשַׁוִּי יָת פְּרָסָא דְתַרְעָא לְמַשְׁכְּנָא׃

29 וְיָת מַדְבְּחָא דַעֲלָתָא שַׁוִּי בִּתְרַע מַשְׁכְּנָא דְמַשְׁכַּן זִמְנָא וְאַסֵּיק עֲלוֹהִי יָת עֲלָתָא וְיָת מִנְחָתָא כְּמָא דְּפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה׃

30 וְשַׁוִּי יָת כִּיּוֹרָא בֵּין מַשְׁכַּן זִמְנָא וּבֵין מַדְבְּחָא וִיהַב תַּמָּן מַיָּא לְקִדּוּשׁ׃

31 וִיקַדְּשׁוּן מִינֵּיהּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וּבְנוֹהִי יָת יְדֵיהוֹן וְיָת רַגְלֵיהוֹן׃

32 בְּמֵיעַלְהוֹן לְמַשְׁכַּן זִמְנָא וּבְמִקְרַבְהוֹן לְמַדְבְּחָא מְקַדְּשִׁין כְּמָא דְּפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה׃

מ

20 וַיִּקַּח וַיִּתֵּן אֶת־הָעֵדֻת אֶל־הָאָרֹן וַיָּשֶׂם אֶת־הַבַּדִּים עַל־הָאָרֹן וַיִּתֵּן אֶת־הַכַּפֹּרֶת עַל־הָאָרֹן מִלְמָעְלָה׃

21 וַיָּבֵא אֶת־הָאָרֹן אֶל־הַמִּשְׁכָּן וַיָּשֶׂם אֵת פָּרֹכֶת הַמָּסָךְ וַיָּסֶךְ עַל אֲרוֹן הָעֵדוּת כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃

22 וַיִּתֵּן אֶת־הַשֻּׁלְחָן בְּאֹהֶל מוֹעֵד עַל יֶרֶךְ הַמִּשְׁכָּן צָפֹנָה מִחוּץ לַפָּרֹכֶת׃

23 וַיַּעֲרֹךְ עָלָיו עֵרֶךְ לֶחֶם לִפְנֵי יְהוָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃

24 וַיָּשֶׂם אֶת־הַמְּנֹרָה בְּאֹהֶל מוֹעֵד נֹכַח הַשֻּׁלְחָן עַל יֶרֶךְ הַמִּשְׁכָּן נֶגְבָּה׃

25 וַיַּעַל הַנֵּרֹת לִפְנֵי יְהוָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃

26 וַיָּשֶׂם אֶת־מִזְבַּח הַזָּהָב בְּאֹהֶל מוֹעֵד לִפְנֵי הַפָּרֹכֶת׃

27 וַיַּקְטֵר עָלָיו קְטֹרֶת סַמִּים כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃

28 וַיָּשֶׂם אֶת־מָסַךְ הַפֶּתַח לַמִּשְׁכָּן׃

29 וְאֵת מִזְבַּח הָעֹלָה שָׂם פֶּתַח מִשְׁכַּן אֹהֶל־מוֹעֵד וַיַּעַל עָלָיו אֶת־הָעֹלָה וְאֶת־הַמִּנְחָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃

30 וַיָּשֶׂם אֶת־הַכִּיֹּר בֵּין־אֹהֶל מוֹעֵד וּבֵין הַמִּזְבֵּחַ וַיִּתֵּן שָׁמָּה מַיִם לְרָחְצָה׃

31 וְרָחֲצוּ מִמֶּנּוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וּבָנָיו אֶת־יְדֵיהֶם וְאֶת־רַגְלֵיהֶם׃

32 בְּבֹאָם אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד וּבְקָרְבָתָם אֶל־הַמִּזְבֵּחַ יִרְחָצוּ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃

μ'.

20. Καὶ λαβὼν τὰ μαρτύρια. ἐνέβαλεν εἰς τὴν κιβωτόν. καὶ ὑπέθηκε τοὺς διωστῆρας ὑπὸ τὴν κιβωτόν, καὶ ἐπέθηκε τὸ ἱλαστήριον ἐπάνω τῆς κιβωτοῦ.

21. Καὶ εἰσήνεγκε τὴν κιβωτὸν εἰς τὴν σκηνήν, καὶ ἐπέθηκε τὸ κάλυμμα τοῦ καταπετάσματος, καὶ ἐσκέπασε τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου, ὃν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσεῖ.

22. Καὶ ἐπέθηκε τὴν τράπεζαν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, ἐπὶ τὸ κλίτος τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου τὸ πρὸς βορρᾶν, ἔξωθεν τοῦ καταπετάσματος τῆς σκηνῆς.

23. Καὶ προσέθηκεν ἐπ' αὐτῆς τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἐναντίον κυρίου, ὃν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσεῖ.

24. Καὶ ἐπέθηκε τὴν λυχνίαν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου ἐναντίον τῆς τραπέζης, εἰς τὸ κλίτος τῆς σκηνῆς τὸ πρὸς νότον.

25. Καὶ ἐπέθηκε τοὺς λύχνους αὐτῆς ἐναντίον κυρίου, ὃν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσεῖ,

26. Καὶ ἐπέθηκε τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου ἀπέναντι τοῦ καταπετάσματος.

27. Καὶ ἐθυμίασεν ἐπ' αὐτοῦ τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως, καθάπερ συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσεῖ.

28. Καὶ ἔθηκε τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς σκηνῆς.

29. Καὶ τὸ θυσιαστήριον τῶν καρπωμάτων ἐπέθηκε παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἀνήνεγκεν ἐν αὐτῷ ὁλοκαύτωμα καὶ θυσίαν. καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσεῖ.

30. Καὶ ἐποίησε τὸν λουτῆρα ἀνὰ μέσον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἐπέθηκεν ἐν αὐτῷ ὕδωρ.

31. Ἵνα νίπτωνται ἐξ αὐτοῦ Μωϋσῆς καὶ Ααρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ τοὺς πόδας.

32. Εἰσπορευομένων αὐτῶν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, ἢ ὅταν προπορεύωνται πρὸς τὸ θυσιαστήριον λειτουργεῖν, ἐνίπτοντο ἐξ αὐτοῦ, καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσεῖ.

CAP. XL.

20. Poſuit & teſtimonium in arca, ſubditis infrà vectibus, & oraculum deſuper.

21. Cumque intuliſſet arcam in tabernaculum, appendit ante eam velum, ut expleret Domini iuſſionem.

22. Poſuit & menſam in tabernaculo teſtimonii ad plagam Septentrionalem extra velum.

23. Ordinatis coram propoſitionis panibus, ſicut præceperat Dominus Moyſi.

24. Poſuit & candelabrum in tabernaculo teſtimonii è regione menſæ in parte auſtrali.

25. Locatis per ordinem lucernis, iuxta præceptum Domini.

26. Poſuit & altare aureum ſub tecto teſtimonii contra velum.

27. Et adolevit ſuper eo incenſum aromatum, ſicut iuſſerat Dominus Moyſi.

28. Poſuit & tentorium in introitu tabernaculi teſtimonii.

29. Et altare holocauſti in veſtibulo teſtimonii, offerens in eo holocauſtum & ſacrificia, ut Dominus imperaverat.

30. Labrum quoque ſtatuit inter tabernaculum teſtimonii & altare, implens illud aqua,

31. Laveruntque Moyſes & Aaron, ac filii eius manus ſuas & pedes.

32. Cùm ingrederentur tectum fœderis, & accederent ad altare, ſicut præceperat Dominus Moyſi.

Das XL. Capitel.

20. Vnnd nam das Zeugniß/ vnnd legts in die Laden / vnd thet die ſtangen an die Laden/ vnd thet den Gnadenſtul oben auff die Lade.

21. Vnnd bracht die Laden inn die Wonung / vnd hieng den Fůrhang fůr die Lade des Zeugniß / wie jhm der HERR gebotten hatte.

22. Vnnd ſetzet den Tiſch in die Hůtten des Stiffts / inn den Winckel der Wonung gegen Mitternacht/ hauſſen fůr dem Fůrhang.

23. Vnd bereitet Brot drauff fůr dem HERRN / wie jhm der HERR gebotten hatte.

24. Vnd ſetzet den Leuchter auch hinein gegen dem Tiſch vber/ in den winckel der Wonung gegen Mittag.

25. Vnd thet Lampen drauff fůr dem HERRN/ wie jhm der HERR gebotten hatte.

26. Vnnd ſetzt den gůlden Altar hinein/ fůr den Fůrhang.

27. Vnd reucherte drauff mit gutem reuchwerck / wie jhm der HERR gebotten hatte.

28. Vnnd hieng das tuch in die thur der Wonung.

29. Aber den Brandopffers altar ſetzt er fůr die Thůr der Wonung der Hůtten des Stiffts/ vnnd opfferte darauff Brandopffer vnd Speißopffer / wie jhm der HERR gebotten hatte.

30. Vnd das Handfaß ſetzet er zwiſchen der Hůtten des Stiffts vnd dem Altar / vnnd thet waſſer drein zu waſchen.

31. Vnd Moſe / Aaron vnd ſeine ſoͤne wuſchen jhre hende vnd fůſſe drauß.

32. Denn ſie můſſen ſich waſchen / wenn ſie in die Hůtten des Stiffts gehen/ oder hinzu tretten zum Altar/ wie jm der HERR gebotten hatte.

CHAP. XL.

20. Item, il print & poſa le Teſmoignage en l'Arche, & mit les barres à l'Arche, il mit auſſi le propitiatoire ſur l'Arche par le haut.

21. Et apporta l'Arche dedans le pauillon, & poſa le voile de tapiſſerie, & *le* mit au deuant de l'Arche du Teſmoignage, comme l'Eternel auoit commandé à Moyſe.

22. Item, il mit la table au tabernacle d'aſſignation au coſté du pauillon vers Septentrion, au dehors du voile.

23. Et arrengea ſur icelle les rengees du pain deuant l'Eternel, comme l'Eternel auoit commandé à Moyſe

24. Item, il mit le chandelier au tabernacle d'aſſignation vis à vis de la table, au coſté du pauillon vers le Midi.

25. Puis il alluma les lampes deuant l'Eternel, comme l'Eternel auoit commandé à Moyſe.

26. Item, il poſa l'autel d'or au tabernacle d'aſſignation deuant le voile.

27. Et fit fumer ſur icelui le parfum de drogues, comme l'Eternel auoit commandé à Moyſe.

28. Item, il mit la tapiſſerie de l'entree pour le pauillon.

29. Item, il mit l'autel de l'holocauſte à l'entree du pauillon du tabernacle d'aſſignation : & offrit ſur icelui holocauſte & gaſteau, comme l Eternel auoit commandé à Moyſe.

30. Item, il poſa la cuue entre le tabernacle d'aſſignation & l'autel, & y mit de l'eau pour ſe lauer.

31. Et Moyſe & Aaron auec ſes fils en lauerent leurs mains & leurs pieds:

32. Et quand ils entroyent au tabernacle d'aſſignation, & approchoyent de l'autel, ils ſe lauoyent, ſelon que l'Eternel auoit commandé à Moyſe.

מ

33 וַאֲקֵים יָת דָּרְתָּא
סְחוֹר סְחוֹר לְמַשְׁכְּנָא
וּלְמַדְבְּחָא וִיהַב יָת פְּרָסָא
דִּתְרַע דָּרְתָּא וְשֵׁיצִי מֹשֶׁה
יָת עִיבִידְתָּא׃

34 וַחֲפָא עֲנָנָא יָת
מַשְׁכַּן זִימְנָא וִיקָרָא דַּייָ
אִתְמְלִי יָת מַשְׁכְּנָא׃

35 וְלָא יְכִיל מֹשֶׁה
לְמֵיעַל לְמַשְׁכַּן זִימְנָא
אֲרֵי שְׁרָא עֲלוֹהִי עֲנָנָא
וִיקָרָא דַּייָ אִתְמְלִי יָת
מַשְׁכְּנָא׃

36 וּבְאִסְתַּלָּקוּת עֲנָנָא
מֵעִילָוֵי מַשְׁכְּנָא נָטְלִין
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּכָל מ
מַטְלָנֵיהוֹן׃

37 וְאִם לָא מִסְתַּלֵּק
עֲנָנָא וְלָא נָטְלִין עַד יוֹמָא
דְּאִסְתַּלָּקוּתֵיהּ׃

38 אֲרֵי עֲנָנָא דַּייָ עַל
מַשְׁכְּנָא בִּימָמָא וְאֶשָּׁתָא
תְּהֵי לֵילְיָא בֵּיהּ לְעֵינֵי כָּל
בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּכָל מ
מַטְלָנֵיהוֹן׃

חזק

מ

33 וַיָּקֶם אֶת־הֶחָצֵר סָבִיב
לַמִּשְׁכָּן וְלַמִּזְבֵּחַ וַיִּתֵּן אֶת־מָסַךְ
שַׁעַר הֶחָצֵר וַיְכַל מֹשֶׁה אֶת־
הַמְּלָאכָה׃

34 וַיְכַס הֶעָנָן אֶת־אֹהֶל מוֹעֵד
וּכְבוֹד יְהוָה מָלֵא אֶת־הַמִּשְׁכָּן׃

35 וְלֹא־יָכֹל מֹשֶׁה לָבוֹא אֶל־
אֹהֶל מוֹעֵד כִּי־שָׁכַן עָלָיו הֶעָנָן
וּכְבוֹד יְהוָה מָלֵא אֶת־הַמִּשְׁכָּן׃

36 וּבְהֵעָלוֹת הֶעָנָן מֵעַל
הַמִּשְׁכָּן יִסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּכֹל
מַסְעֵיהֶם׃

37 וְאִם־לֹא יֵעָלֶה הֶעָנָן וְלֹא
יִסְעוּ עַד־יוֹם הֵעָלֹתוֹ׃

38 כִּי עֲנַן יְהוָה עַל־הַמִּשְׁכָּן
יוֹמָם וְאֵשׁ תִּהְיֶה לַיְלָה בּוֹ
לְעֵינֵי כָל־בֵּית־יִשְׂרָאֵל בְּכָל־
מַסְעֵיהֶם׃

תם ונשלם

λδʹ.

33. Καὶ ἔστησε τὴν αὐλὴν κύκλῳ τῆς σκηνῆς καὶ τοῦ θυσιαστηρίου. καὶ ἔθηκε τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς αὐλῆς. καὶ συνετέλεσε Μωϋσῆς πάντα τὰ ἔργα.

34. Καὶ ἐκάλυψεν ἡ νεφέλη τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ δόξης κυρίου ἐπλήσθη ἡ σκηνή.

35. Καὶ οὐκ ἠδυνήθη Μωϋσῆς εἰσελθεῖν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, ὅτι ἐπεσκίαζεν ἐπ᾽ αὐτὴν ἡ νεφέλη, καὶ δόξης κυρίου ἐνεπλήσθη ἡ σκηνή.

36. Ἡνίκα δ᾽ ἂν ἀνέβη ἡ νεφέλη ἀπὸ τῆς σκηνῆς, ἀνεζεύγνυσαν οἱ υἱοὶ Ισραὴλ σὺν τῇ ἀπαρτίᾳ αὐτῶν.

37. Εἰ δὲ μὴ ἀνέβη ἡ νεφέλη, οὐκ ἀνεζεύγνυσαν ἕως τῆς ἡμέρας, ἧς ἀνέβη ἡ νεφέλη.

38. Νεφέλη γὰρ ἦν ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἡμέρας, καὶ πῦρ ἦν ἐπ᾽ αὐτῆς νυκτὸς ἐναντίον παντὸς Ισραὴλ, ἐν πάσαις ταῖς ἀναζυγαῖς αὐτῶν.

ΘΕΛΟΣ.

CAP. XL.

33. Erexit & atrium per gyrum tabernaculi & altaris, ducto in introitu eius tentorio. Poſtquam omnia perfecta ſunt.

34. Operuit nubes tabernaculum teſtimonii, & gloria Domini implevit illud.

35. Nec poterat Moyſes ingredi tectum fœderis, nube operiente omnia, & maieſtate Domini coruſcante; quia cuncta nubes operuerat.

36. Si quando nubes tabernaculum deſerebat, proficiſcebantur filii Iſraël per turmas ſuas:

37. Si pendebat deſuper, manebant in eodem loco.

38. Nubes quippe Domini incubabat per diem tabernaculo, & ignis in nocte, videntibus cunctis populis Iſraël per cunctas manſiones ſuas.

FINIS.

Das XL. Capitel.

33. Vnd er richtet den Vorhoff auff/ vmb die Wonung vnd vmb den Altar her/ vnd hieng den Fürhang inn das thor des Vorhoffs. Alſo volendet Moſe das gantze Werck.

34. Da bedeckt eine Wolcke die Hütte des Stiffts/ vnd die Herrligkeit des HERRN füllet die Wonung.

35. Vnd Moſe kondt nit in die Hütten des Stiffts gehen/ weil die Wolcken drauff bleib/ vnnd die Herrligkeit des HERRN die Wohnung füllet.

36. Vnd wenn die Wolcke ſich auffhub von der Wonung/ ſo zogen die kinder Iſrael/ ſo offt ſie reiſeten.

37. Wenn ſich aber die Wolcke nicht auffhub/ ſo zogen ſie nicht biß an den tag/ daß ſie ſich auffhub.

38. Denn die Wolcke des HERRN war des tages auff der Wonung/ vnd des nachts war ſie feurig für den augen des gantzen hauß Iſrael/ ſo lange ſie reiſeten.

ENDE.

CHAP. XL.

33. Item, il dreſſa le paruis tout à l'entour du pauillon & de l'autel, & mit la tapiſſerie de la porte du paruis. Ainſi Moyſe acheua l'œuure.

34. Et la nuee couurit le tabernacle d'aſſignation, & la gloire de l'Eternel remplit le pauillon:

35. Tellement que Moyſe ne peut entrer au tabernacle d'aſſignation, car la nuee ſe tenoit deſſus, & la gloire de l'Eternel rempliſſoit le pauillon.

36. Or quand la nuee ſe leuoit de deſſus le tabernacle, les enfans d'Iſrael ſe partoyent en toutes leurs traittes.

37. Mais ſi la nuee ne ſe leuoit point, ils ne departoyent point iuſques au iour qu'elle ſe leuoit.

38. Car la nuee de l'Eternel *eſtoit* ſur le pauillon de iour, & le feu y eſtoit de nuict, deuant les yeux de toute la maiſon d'Iſrael, en toutes leurs traittes.

FINIS.

LEVITICVS,

EBRAICE.
CHALDAICE.
GRÆCE.
LATINE.
GERMANICE.
GALLICE.

Ex
Diſpoſitione & Adornatione
ELIAE HVTTERI
GERMANI.

א

וּקְרָא לְמֹשֶׁה וּמַלֵּיל יְיָ עִמֵּיהּ מִמַּשְׁכַּן זִמְנָא לְמֵימָר׃

2 מַלֵּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְתֵימַר לְהוֹן אֱנָשׁ אֲרֵי יְקָרֵב מִנְּכוֹן קוּרְבָּנָא קֳדָם יְיָ מִן בְּעִירָא מִן תּוֹרֵי וּמִן עָנָא תְּקָרְבוּן יָת קוּרְבַּנְכוֹן׃

3 אִם עֲלָתָא קוּרְבָּנֵיהּ מִן תּוֹרֵי דְּכַר שְׁלִים יְקָרְבִנֵּיהּ לִתְרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא יְקָרֵב יָתֵיהּ לְרַעֲוָא לֵיהּ קֳדָם יְיָ׃

4 וְיִסְמוֹךְ יְדֵיהּ עַל רֵישׁ עֲלָתָא וְיִתְרְעֵי לֵיהּ לְכַפָּרָא עֲלוֹהִי׃

5 וְיִכּוֹס יָת בַּר תּוֹרֵי קֳדָם יְיָ וִיקָרְבוּן בְּנֵי אַהֲרֹן כַּהֲנַיָּא יָת דְּמָא וְיִזְרְקוּן יָת דְּמָא עַל מַדְבְּחָא סְחוֹר סְחוֹר דִּבִתְרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא׃

6 וְיַשְׁלַח יָת עֲלָתָא וִיפַלֵּג יָתָהּ לְאֵיבְרָהָא׃

7 וְיִתְּנוּן בְּנֵי אַהֲרֹן כַּהֲנָא אִישָׁתָא עַל מַדְבְּחָא וִיסַדְּרוּן אָעַיָּא עַל אִישָׁתָא׃

8 וִיסַדְּרוּן בְּנֵי אַהֲרֹן כַּהֲנַיָּא יָת אֵיבְרַיָּא יָת רֵישָׁא וְיָת תַּרְבָּא עַל אָעַיָּא דְּעַל אִישָׁתָא דְּעַל מַדְבְּחָא׃

א

וַיִּקְרָא אֶל־מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר יְהוָה אֵלָיו מֵאֹהֶל מוֹעֵד לֵאמֹר׃

2 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אָדָם כִּי־יַקְרִיב מִכֶּם קָרְבָּן לַיהוָה מִן־הַבְּהֵמָה מִן־הַבָּקָר וּמִן־הַצֹּאן תַּקְרִיבוּ אֶת־קָרְבַּנְכֶם׃

3 אִם־עֹלָה קָרְבָּנוֹ מִן־הַבָּקָר זָכָר תָּמִים יַקְרִיבֶנּוּ אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד יַקְרִיב אֹתוֹ לִרְצֹנוֹ לִפְנֵי יְהוָה׃

4 וְסָמַךְ יָדוֹ עַל רֹאשׁ הָעֹלָה וְנִרְצָה לוֹ לְכַפֵּר עָלָיו׃

5 וְשָׁחַט אֶת־בֶּן הַבָּקָר לִפְנֵי יְהוָה וְהִקְרִיבוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת־הַדָּם וְזָרְקוּ אֶת־הַדָּם עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב אֲשֶׁר־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃

6 וְהִפְשִׁט אֶת־הָעֹלָה וְנִתַּח אֹתָהּ לִנְתָחֶיהָ׃

7 וְנָתְנוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֵן אֵשׁ עַל־הַמִּזְבֵּחַ וְעָרְכוּ עֵצִים עַל־הָאֵשׁ׃

8 וְעָרְכוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֵת הַנְּתָחִים אֶת־הָרֹאשׁ וְאֶת־הַפָּדֶר עַל־הָעֵצִים אֲשֶׁר עַל־הָאֵשׁ אֲשֶׁר עַל־הַמִּזְבֵּחַ׃

ΚΕΦΑΛ. α.

Καὶ ἐκάλεσε κύρ
Μωϋσῆν, καὶ ἐλάλη
αὐτῷ ἐκ τῆς σκηνῆς τ
μαρτυρίου, λέγων·

2. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ισραὴλ, κ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· ἄνθρωπος ἐξ ὑμῶν ἐὰν προσάξῃ δῶρα τῷ κυρίῳ, ἀπὸ τῶν κτηνῶν, καὶ ἀπὸ τῶν βοῶν, καὶ ἀπὸ τῶν προβάτων προσοίσετ τὰ δῶρα ὑμῶν.

3. Ἐὰν ὁλοκαυτώματα, δῶρον αὐτοῦ ἐκ τῶν βοῶν ἄρσεν ἄμωμον προσάξει πρὸς τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ προσοίσει αὐτὸ δεκτὸν ἐναντίον κυρίου.

4. Καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ καρπώματος δεκτὸν αὐτῷ, ἐξιλάσασθαι περὶ αὐτοῦ.

5. Καὶ σφάξουσι τὸν μόσχον ἐναντίον κυρίου, καὶ προσοίσουσιν οἱ υἱοὶ Ααρὼν οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα, καὶ προσχεοῦσι τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ τὸ ἐπὶ τῶν θυρῶν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

6. Καὶ ἐκδείραντες τὸ ὁλοκαύτωμα, μελιοῦσιν αὐτὸ κατὰ μέλη.

7. Καὶ ἐπιθήσουσιν οἱ υἱοὶ Ααρὼν οἱ ἱερεῖς πῦρ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ στοιβάσουσι ξύλα ἐπὶ τὸ πῦρ.

8. Καὶ στοιβάσουσιν οἱ υἱοὶ Ααρὼν οἱ ἱερεῖς τὰ διχοτομήματα, καὶ τὴν κεφαλὴν, καὶ τὸ στέαρ ἐπὶ τὰ ξύλα τὰ ἐπὶ τοῦ πυρὸς, τὰ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου.

CAP. I.	Das I. Capitel.	CHAP. I.
VOCAVIT autem Moyſen, & locutus eſt ei Dominus de tabernaculo teſtimonii, dicens.	VNd der HERR rieff Moſe/ vnd redet mit jm von der Hütten des Stiffts/ vnd ſprach:	OR l'Eternel appela Moyſe, & parla à lui du tabernacle d'aſſignation, diſant.
2. Loquere filiis Iſraël, & dices ad eos, Homo qui obtulerit ex vobis hoſtiam Domino: de pecotibus, id eſt, de bobus & ovibus offerens victimas.	2. Rede mit den Kindern Iſrael/ vnd ſprich zu jhnen: Welcher vnter euch dem HERREN ein Opffer thun wil/ der thue es von dem Vieh/ von Rindern vnd Schafen.	2. Parle aux enfans d'Iſrael, & leur di, Quand quelcun d'entre vous offrira offrande à l'Eternel, vous offrirez voſtre offrande du beſtail tant gros que menu.
3. Si holocauſtum fuerit eius oblatio, ac de armento; maſculum immaculatũ offeret ad oſtium tabernaculi teſtimonii, ad placandum ſibi Dominum:	3. Wil er ein Brandopffer thun von Rindern/ ſo opffer er ein Männlein/ das ohn Wandel ſey/ für der Thür der Hütten des Stiffts/ daß es dem HErren angeneme ſey von jhm.	3. Si ſon offrande *eſt* du gros beſtail pour holocauſte, il offrira vn maſle ſans tare, *&* l'offrira à l'entree du tabernacle d'aſſignation de ſon bon gré, en la preſence de l'Eternel.
4. Ponetq́ue manus ſuper caput hoſtiæ, & acceptabilis erit, atque in expiationem eius proficiens.	4. Vnnd lege ſeine handt auff des Brandopffers haupt/ ſo wird es angeneme ſein/ vnd jn verſöhnen.	4. Et poſera ſa main ſur la teſte de l'holocauſte, & il ſera acceptable pour lui, afin de faire propitiation pour lui.
5. Immolabitq́ue vitulum coram Domino, & offerent filii Aaron ſacerdotis ſanguinem eius fundentes per altaris circuitum, quod eſt ante oſtium tabernaculi:	5. Vnnd ſol das jung Rindt ſchlachten für dem HErrn/ vnnd die Prieſter/ Aarons Söhne/ ſollen das Blut herzu bringen/ vnd auff den Altar vmbher ſprengen/ der für der thür der Hütten des Stiffts iſt.	5. Puis on eſgorgera le boueau en la preſence de l'Eternel: & les fils d'Aaron Sacrificateurs en offriront le ſang, & l'eſpandront ſur l'autel à l'entour, lequel *eſt* à l'entree du tabernacle d'aſſignation.
6. Detractaq́; pelle hoſtiæ, artus in fruſta concident.	6. Vnd mann ſol dem Brandopffer die Haut abziehen/ vnnd es ſol in ſtück zuhawen werden.	6. Puis on eſcorchera l'holocauſte, & on le deſpecera par ſes pieces.
7. Et ſubiicient in altari ignem, ſtrue lignorum antè compoſita:	7. Vnd die Söhne Aaron des Prieſters ſollen ein Fewer auff den Altar machen/ vnd holtz oben drauff legen.	7. Lors les fils d'Aaron Sacrificateur mettront le feu ſur l'autel, & arrengeront le bois ſur le feu.
8. Et membra quæ ſunt cæſa, déſuper ordinantes, caput videlicet, & cuncta quæ adhærent iecori.	8. Vnnd ſollen die ſtück/ nemlich/ den Kopff vnd das Fett auff das Holtz legen/ das auff dem Fewer auff dem Altar ligt.	8. Si arrengeront les fils d'Aaron Sacrificateurs les pieces, la teſte, & la freſſure ſur le bois eſtant au feu ſur l'autel.

א

9 וְגַוֵּיהּ וּכְרָעוֹהִי יְחַלֵּל בְּמַיָּא וְיַסֵּק כַּהֲנָא יָת כּוּלָּא לְמַדְבְּחָא עֲלָתָא קוּרְבַּן דְּמִתְקַבַּל בְּרַעֲוָא קֳדָם יְיָ׃

10 וְאִם מִן בְּנֵי עָנָא קָרְבְּנֵיהּ מִן אִמְּרַיָּא אוֹ מִן בְּנֵי עִזַּיָּא לַעֲלָתָא דְּכַר שְׁלִים יְקָרְבִינֵּיהּ׃

11 וְיִכּוֹס יָתֵיהּ עַל שִׁידָּא דְּמַדְבְּחָא צִיפּוּנָא קֳדָם יְיָ וְיִזְרְקוּן בְּנֵי אַהֲרֹן כ כַּהֲנַיָּא יָת דְּמֵיהּ עַל מַדְבְּחָא סְחוֹר סְחוֹר׃

12 וִיפַלֵּיג יָתֵיהּ לא לְאֵיבָרוֹהִי יָת רֵישֵׁיהּ וְיָת תַּרְבֵּיהּ וִיסַדַּר כַּהֲנַיָּא יָתְהוֹן עַל אָעַיָּא דְּעַל אֶשָּׁתָא דְּעַל מַדְבְּחָא׃

13 וְגַוָּא וּכְרָעַיָּא יְחַלֵּל בְּמַיָּא וִיקָרֵיב כַּהֲנָא יָת כּוּלָּא וְיַסֵּק לְמַדְבְּחָא עֲלָתָא הוּא קוּרְבַּן דְּמִתְקַבַּל בְּרַעֲוָא קֳדָם יְיָ׃

14 וְאִם מִן עוֹפָא עֲלָתָא קוּרְבָּנֵיהּ קֳדָם יְיָ וִיקָרֵיב מִן שַׁפְנִינַיָּא אוֹ מִן בְּנֵי יוֹנָה יָת קָרְבְּנֵיהּ׃

15 וִיקָרְבִינֵּיהּ כַּהֲנָא לְמַדְבְּחָא וְיִמְלוֹק יָת רֵישֵׁיהּ וְיַסֵּיק לְמַדְבְּחָא וְיִתְמְצֵי דְּמֵיהּ עַל כּוֹתֶל מַדְבְּחָא׃

16 וְיַעְדֵּי יָת זְפָקֵיהּ בְּאוּכְלֵיהּ וְיִרְמֵי יָתֵיהּ ב בִּסְטַר מַדְבְּחָא קִידּוּמָא לַאֲתַר דְּמוֹשְׁדִין קִיטְמָא׃

17 וִיפָרֵיק יָתֵיהּ בְּגַדְפּוֹהִי לָא יַפְרֵישׁ וְיַסֵּיק יָתֵיהּ כַּהֲנָא לְמַדְבְּחָא עַל אָעַיָּא דְּעַל אֶשָּׁתָא עֲלָתָא הוּא קוּרְבַּן דְּמִתְקַבַּל בְּרַעֲוָא קֳדָם יְיָ׃

ב

1 וֶאֱנָשׁ אֲרֵי יְקָרֵיב ק קוּרְבַּן מִנְחָתָא קֳדָם יְיָ סוּלְתָּא יְהֵי קָרְבְּנֵיהּ

א

9 וְקִרְבּוֹ וּכְרָעָיו יִרְחַץ בַּמָּיִם וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן אֶת־הַכֹּל הַמִּזְבֵּחָה עֹלָה אִשֵּׁה רֵיחַ־נִיחוֹחַ לַיהוָה׃

10 וְאִם־מִן־הַצֹּאן קָרְבָּנוֹ מִן־הַכְּשָׂבִים אוֹ מִן־הָעִזִּים לְעֹלָה זָכָר תָּמִים יַקְרִיבֶנּוּ׃

11 וְשָׁחַט אֹתוֹ עַל יֶרֶךְ הַמִּזְבֵּחַ צָפֹנָה לִפְנֵי יְהוָה וְזָרְקוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת־דָּמוֹ עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃

12 וְנִתַּח אֹתוֹ לִנְתָחָיו וְאֶת־רֹאשׁוֹ וְאֶת־פִּדְרוֹ וְעָרַךְ הַכֹּהֵן אֹתָם עַל־הָעֵצִים אֲשֶׁר עַל־הָאֵשׁ אֲשֶׁר עַל־הַמִּזְבֵּחַ׃

13 וְהַקֶּרֶב וְהַכְּרָעַיִם יִרְחַץ בַּמָּיִם וְהִקְרִיב הַכֹּהֵן אֶת־הַכֹּל וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה עֹלָה הוּא אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה

14 וְאִם מִן־הָעוֹף עֹלָה קָרְבָּנוֹ לַיהוָה וְהִקְרִיב מִן־הַתֹּרִים אוֹ מִן־בְּנֵי הַיּוֹנָה אֶת־קָרְבָּנוֹ׃

15 וְהִקְרִיבוֹ הַכֹּהֵן אֶל־הַמִּזְבֵּחַ וּמָלַק אֶת־רֹאשׁוֹ וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה וְנִמְצָה דָמוֹ עַל קִיר הַמִּזְבֵּחַ׃

16 וְהֵסִיר אֶת־מֻרְאָתוֹ בְּנֹצָתָהּ וְהִשְׁלִיךְ אֹתָהּ אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ קֵדְמָה אֶל־מְקוֹם הַדָּשֶׁן׃

17 וְשִׁסַּע אֹתוֹ בִכְנָפָיו לֹא יַבְדִּיל וְהִקְטִיר אֹתוֹ הַכֹּהֵן הַמִּזְבֵּחָה עַל־הָעֵצִים אֲשֶׁר עַל־הָאֵשׁ עֹלָה הוּא אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה׃

ב

1 וְנֶפֶשׁ כִּי־תַקְרִיב קָרְבַּן מִנְחָה לַיהוָה סֹלֶת יִהְיֶה קָרְבָּנוֹ

α′.

9. Τὰ δὲ ἐγκοίλια, καὶ τοὺς πόδας πλυνοῦσιν ὕδατι. καὶ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς τὰ πάντα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον· κάρπωμά ἐστι, θυσία ὀσμὴ εὐωδίας τῷ κυρίῳ.

10. Ἐὰν δὲ ἀπὸ τῶν προβάτων τὸ δῶρον αὐτοῦ τῷ κυρίῳ, ἀπό τε τῶν ἀρνῶν καὶ τῶν ἐρίφων εἰς ὁλοκαύτωμα, ἄρσεν ἄμωμον προσάξει αὐτό, (καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.)

11. Καὶ σφάξουσιν αὐτὸ ἐκ πλαγίων τοῦ θυσιαστηρίου πρὸς βορρᾶν ἐναντίον κυρίου, καὶ προσχεοῦσιν οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ.

12. Καὶ διελοῦσιν αὐτὸ κατὰ μέλη, καὶ τὴν κεφαλὴν, καὶ τὸ στέαρ αὐτοῦ, καὶ ἐπιστοιβάσουσιν οἱ ἱερεῖς αὐτὰ ἐπὶ τὰ ξύλα τὰ ἐπὶ τοῦ πυρὸς, τὰ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου.

13. Καὶ τὰ ἐγκοίλια, καὶ τοὺς πόδας πλυνοῦσιν ὕδατι. καὶ προσοίσει ὁ ἱερεὺς τὰ πάντα, καὶ ἐπιθήσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. κάρπωμά ἐστι, θυσία, ὀσμὴ εὐωδίας τῷ κυρίῳ.

14. Ἐὰν δὲ ἀπὸ τῶν πετεινῶν κάρπωμα προσφέρῃ δῶρον αὐτοῦ τῷ κυρίῳ, καὶ προσοίσει ἀπὸ τῶν τρυγόνων, ἢ ἀπὸ τῶν περιστερῶν τὸ δῶρον αὐτοῦ.

15. Καὶ προσοίσει ὁ ἱερεὺς αὐτὸ πρὸς τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἀποκνίσει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπιθήσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον (ὁ ἱερεὺς,) καὶ στραγγιεῖ τὸ αἷμα πρὸς τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου.

16. Καὶ ἀφελεῖ τὸν πρόλοβον σὺν τοῖς πτεροῖς, καὶ ἐκβαλεῖ αὐτὸ παρὰ τὸ θυσιαστήριον κατ' ἀνατολὰς, εἰς τὸν τόπον τῆς σποδοῦ.

17. Καὶ ἐκκλάσει αὐτὸ ἐκ τῶν πτερύγων, καὶ οὐ διελεῖ· καὶ ἐπιθήσει αὐτὸ ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπὶ τὰ ξύλα, τὰ ἐπὶ τοῦ πυρός· κάρπωμά ἐστι θυσία, ὀσμὴ εὐωδίας τῷ κυρίῳ.

ΚΕΦΑΛ. β′.

1. Ἐὰν δὲ ψυχὴ προσφέρῃ δῶρον θυσίαν τῷ κυρίῳ, σεμίδαλις ἔσται τὸ δῶρον αὐτοῦ,

CAP. I.

9. Inteſtinis & pedibus lotis aqua:adolebitq; ea ſacerdos ſuper altare in holocauſtum & ſuavem odorem Domino.

10. Quòd ſi de pecoribus oblatio eſt,de ovibus ſive de capris holocauſtum: agnum anniculum & abſque macula offeret:

11. Immolabitq́ue ad latus altaris quod reſpicit Aquilonem,coram Domino:ſanguinem verò illius fundent ſuper altare filii Aaron per circuitum:

12. Dividentq; membra,caput,& omnia quæ adhærent iecori:& imponent ſuper ligna,quibus ſubiiciendus eſt ignis:

13. Inteſtina verò & pedes lavabunt aqua. Et oblata omnia adolebit ſacerdos ſuper altare in holocauſtum & odorem ſuaviſſimum Domino.

14. Si autem de avibus, holocauſti oblatio fuerit Domino;de turturibus & pullis columbæ.

15. Offeret eam ſacerdos ad altare: & retorto ad collum capite,ac rupto vulneris loco, decurrere faciet ſanguinem ſuper crepidinem altaris:

16. Veſiculam verò gutturis & plumas proiiciet prope altare ad orientalem plagam, in loco in quo cineres effundi ſolent.

17. Confringetque aſcellas eius, & non ſecabit, neque ferro dividet eam, & adolebit ſuper altare, lignis igne ſuppoſito. Holocauſtum eſt & oblatio ſuaviſſimi odoris Domino.

CAP. II.

1 Anima cùm obtulerit oblationem ſacrificii Domino, ſimila erit eius oblatio:

Das I. Capitel.

9. Das Eingeweide aber vnnd die Schenckel ſol mann mit Waſſer waſchen/vnd der Prieſter ſol das alles anzünden auff dem Altar zum Brandopffer/ das iſt ein Fewer zum ſüſſen geruch dem HERRN.

10. Wil er aber von Schafen oder Zigen ein Brandopffer thun/ſo Opffer er ein Männlein das on wandel ſey.

11. Vnnd ſol es ſchlachten zur ſeiten des Altars gegen Mitternacht für dem HERRN/ vnd die Prieſter/ Aarons Söhne/ ſollen ſein Blut auff dem Altar vmbher ſprengen.

12. Vnd man ſol es in ſtückẽ zuhawen/ vnd der Prieſter ſol den Kopff vnd das Fett auff das Holtz vnnd Fewer/ das auff dem Altar iſt/legen.

13. Aber das Eingeweide/ vnnd die Schenckel ſol mann mit Waſſer waſchen/Vnd der Prieſter ſol es alles opffern vnd anzünden auff dem Altar zum Brandopffer/ das iſt ein Fewer zum ſüſſen geruch dem HERRN.

14. Wil er aber von Vögeln dem HERREN ein Brandopffer thun/ ſo thue ers von Turteltauben oder von jungen Tauben.

15. Vnd der Prieſter ſols zum Altar bringen/vnd jhm den Kopff abkneipen/ daß es auff dem Altar angezündet werde/ vnd ſein Blut außbluten laſſen an der wand des Altars.

16. Vnnd ſeinen kropff mit ſeinen federn ſol mann neben dem Altar gegen dem morgen auff den aſchenhauffen werffen.

17. Vnd ſol ſeine flügel ſpalten/ aber nicht abbrechen/vnd alſo ſols der Prieſter auff dem Altar anzünden auff dem Holtz auff dem Fewer zum Brandopffer. Das iſt ein Fewr zum ſüſſen geruch dem HERREN.

Das II. Capitel.

WEnn eine Seele dem HERREN ein Speißopffer thun wil/ ſo ſol es von Semelmehl ſein/

CHAP. I.

9. Mais il lauera d'eau le vẽtre & les iambes, & le Sacrificateur fera fumer toutes ces choſes deſſus l'autel, en holocauſte, *&* ſacrifice fait par feu en ſouefue odeur à l'Eternel.

10. Que ſi ſon offrande *eſt* du menu beſtail pour holocauſte, *aſſauoir* d'entre les agneaux,ou d'entre les cheures, il offrira vn maſle ſans tare.

11. Puis on l'eſgorgera contre le coſté de l autel vers Septentrion en la preſence de l'Eternel: & les fils d'Aaron Sacrificateurs en eſpandront le ſang ſur l' autel à l'entour.

12. Puis on le deſpecera par ſes pieces, & ſa teſte, & ſa freſſure: & le Sacrificateur les arrengera ſur le bois qui *ſera* ſur le feu eſtãt ſur l'autel.

13. Mais il lauera d' eau le ventre & les iambes: puis le Sacrificateur offrira toutes ces choſes, & les fera fumer ſur l'autel: c'*eſt* holocauſte *&* ſacrifice fait par feu en ſouefue odeur à l'Eternel.

14. Que ſi ſon offrande *eſt* de volaille pour holocauſte à l'Eternel, il offrira ſon offrande de tourterelles,ou de pigeonneaux.

15. Et le Sacrificateur l'offrira ſur l'autel, & lui entamera la teſte auec l'ongle, afin de *la* faire fumer ſur l'autel, & ſon ſang ſera eſpreint contre le coſté de l'autel.

16. Et oſtera ſon iabot auec ſa plume, & les iettera aupres de l'autel vers Orient,là où ſeront les cendres.

17. Il l'entamera donc auec les ailes ſans le diuiſer: & le Sacrificateur le fera fumer ſur l'autel,ſur le bois qui *ſera* au feu: c'*eſt* holocauſte *&* ſacrifice fait par feu en ſouefue odeur à l Eternel.

CHAP. II.

1. Et quand quelque perſonne offrira l'offrande du gaſteau à l'Eternel, ſon offrãde ſera de fleur de farine:

ב

וְיָרִיק עֲלַהּ מִשְׁחָא וְיִתֵּן עֲלַהּ לְבוֹנְתָא׃

2 וְיַיְתִינַּהּ לְוָת בְּנֵי אַהֲרֹן כָּהֲנַיָּא וְיִקְמוֹץ מִתַּמָּן מְלֵי קוּמְצֵיהּ מִסֻּלְתַּהּ וּמִמִּשְׁחַהּ עַל כָּל לְבוֹנְתַהּ וְיַסֵּיק כַּהֲנָא יָת אַדְכַּרְתַּהּ לְמַדְבְּחָא קֻרְבַּן דְּמִתְקַבַּל בְּרַעֲוָא קֳדָם יְיָ׃

3 וּדְאִשְׁתְּאַר מִן מִנְחָתָא לְאַהֲרֹן וְלִבְנוֹהִי קֹדֶשׁ ק קוּדְשִׁין מִקֻּרְבָּנַיָּא דַּייָ׃

4 וַאֲרֵי תְקָרֵיב קוּרְבַּן מִנְחָתָא מַאֲפֵה תַנּוּרָא סֹלֶת גְּרִיצָן פַּטִּירָן דְּפִילָן בִּמְשַׁח וְאֶסְפּוֹגִין פַּטִּירִין דִּמְשִׁיחִין בִּמְשַׁח׃

5 וְאִם מִנְחָתָא עַל מַשְׂרֵיתָא קוּרְבָּנָךְ סֹלֶת דְּפִילָא בִמְשַׁח פַּטִּיר תְּהֵא׃

6 בְּצַע יָתַהּ בִּיצוּעִין ו וְתָרֵיק עֲלַהּ מִשְׁחָא מִנְחָתָא הִיא׃

7 וְאִם מִנְחָתָא דְּרַדְתָּא קֻרְבָּנָךְ סוּלְתָּא בִמְשַׁח תִּתְעֲבֵד׃

8 וְתַיְתֵי יָת מִנְחָתָא דְּיִתְעֲבֵיד מֵאִלֵּין קֳדָם יְיָ וִיקָרְבִינַּהּ לְוָת כַּהֲנָא וִיקָרְבִינַּהּ לְמַדְבְּחָא׃

9 וְיַפְרֵישׁ כַּהֲנָא מִן מִנְחָתָא יָת אַדְכַּרְתַּהּ וְיַסֵּיק לְמַדְבְּחָא קוּרְבַּן דְּמִתְקַבַּל בְּרַעֲוָא קֳדָם יְיָ׃

10 וּדְאִשְׁתְּאַר מִן מנ מִנְחָתָא לְאַהֲרֹן וְלִבְנוֹהִי קֹדֶשׁ קוּדְשִׁין מִקֻּרְבָּנַיָּא דַּייָ׃

11 כָּל מִנְחָתָא דִּיתְקָרְבוּן קֳדָם יְיָ לָא תִתְעֲבֵד חֲמִיעַ אֲרֵי כָּל חֲמִיר וְכָל דְּבַשׁ לָא תַסְּקוּן מִנֵּיהּ קֻרְבָּנָא קֳדָם יְיָ׃

ב

וְיָצַק עָלֶיהָ שֶׁמֶן וְנָתַן עָלֶיהָ לְבֹנָה׃

2 וֶהֱבִיאָהּ אֶל־בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים וְקָמַץ מִשָּׁם מְלֹא קֻמְצוֹ מִסָּלְתָּהּ וּמִשַּׁמְנָהּ עַל כָּל־לְבֹנָתָהּ וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן אֶת־אַזְכָּרָתָהּ הַמִּזְבֵּחָה אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָֹה׃

3 וְהַנּוֹתֶרֶת מִן־הַמִּנְחָה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו קֹדֶשׁ קָדָשִׁים מֵאִשֵּׁי יְהוָֹה׃

4 וְכִי תַקְרִב קָרְבַּן מִנְחָה מַאֲפֵה תַנּוּר סֹלֶת חַלּוֹת מַצֹּת בְּלוּלֹת בַּשֶּׁמֶן וּרְקִיקֵי מַצּוֹת מְשֻׁחִים בַּשָּׁמֶן׃

5 וְאִם־מִנְחָה עַל־הַמַּחֲבַת קָרְבָּנֶךָ סֹלֶת בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן מַצָּה תִהְיֶה׃

6 פָּתוֹת אֹתָהּ פִּתִּים וְיָצַקְתָּ עָלֶיהָ שָׁמֶן מִנְחָה הִוא׃

7 וְאִם־מִנְחַת מַרְחֶשֶׁת קָרְבָּנֶךָ סֹלֶת בַּשֶּׁמֶן תֵּעָשֶׂה׃

8 וְהֵבֵאתָ אֶת־הַמִּנְחָה אֲשֶׁר יֵעָשֶׂה מֵאֵלֶּה לַיהוָֹה וְהִקְרִיבָהּ אֶל־הַכֹּהֵן וְהִגִּישָׁהּ אֶל־הַמִּזְבֵּחַ׃

9 וְהֵרִים הַכֹּהֵן מִן־הַמִּנְחָה אֶת־אַזְכָּרָתָהּ וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָֹה׃

10 וְהַנּוֹתֶרֶת מִן־הַמִּנְחָה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו קֹדֶשׁ קָדָשִׁים מֵאִשֵּׁי יְהוָֹה׃

11 כָּל־הַמִּנְחָה אֲשֶׁר תַּקְרִיבוּ לַיהוָֹה לֹא תֵעָשֶׂה חָמֵץ כִּי כָל־שְׂאֹר וְכָל־דְּבַשׁ לֹא־תַקְטִירוּ מִמֶּנּוּ אִשֶּׁה לַיהוָֹה׃

β'.

καὶ ἐπιχεεῖ ἐπ᾽ αὐτὸ ἔλαιον, καὶ ἐπιθήσει ἐπ᾽ αὐτὸ λίβανον. θυσία ἐστί.

2. Καὶ οἴσει αὐτὴν πρὸς τοὺς υἱοὺς Ααρὼν τοὺς ἱερεῖς. καὶ δραξάμενος ἀπ᾽ αὐτῆς πλήρη τὴν δράκα ἀπὸ τῆς σεμιδάλεως σὺν τῷ ἐλαίῳ, καὶ πάντα τὸν λίβανον αὐτῆς, ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς τὸ μνημόσυνον αὐτῆς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, θυσία ὀσμὴ εὐωδίας τῷ κυρίῳ.

3. Καὶ τὸ λοιπὸν ἀπὸ τῆς θυσίας, Ααρὼν, καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, ἅγιον τῶν ἁγίων, ἀπὸ τῶν θυσιῶν κυρίου.

4. Ἐὰν δὲ προσφέρῃς δῶρον, θυσίαν πεπεμμένην ἐν κλιβάνῳ ἐκ σεμιδάλεως, ἄρτους ἀζύμους πεφυραμένους ἐν ἐλαίῳ. καὶ λάγανα ἄζυμα διακεχρισμένα ἐν ἐλαίῳ.

5. Ἐὰν δὲ θυσία ἀπὸ τηγάνου τὸ δῶρόν σου, σεμίδαλις πεφυραμένη ἐν ἐλαίῳ, ἄζυμα ἔσται.

6. Καὶ διαθρύψεις αὐτὰ κλάσματα, καὶ ἐπιχεεῖς ἐπ᾽ αὐτὰ ἔλαιον. θυσία ἐστὶ κυρίῳ.

7. Ἐὰν δὲ θυσία ἀπὸ ἐσχάρας τὸ δῶρόν σου, σεμίδαλις ἐν ἐλαίῳ ποιηθήσεται.

8. Καὶ προσοίσει τὴν θυσίαν ἣν ἂν ποιήσῃ ἐκ τούτων τῷ κυρίῳ, καὶ προσοίσει πρὸς τὸν ἱερέα, καὶ προσεγγίσας πρὸς τὸ θυσιαστήριον.

9. Ἀφελεῖ ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τῆς θυσίας τὸ μνημόσυνον αὐτῆς, καὶ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, κάρπωμα ὀσμὴ εὐωδίας τῷ κυρίῳ.

10. Τὸ δὲ καταλειφθὲν ἀπὸ τῆς θυσίας, Ααρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, ἅγια τῶν ἁγίων, ἀπὸ τῶν καρπωμάτων κυρίου.

11. Πᾶσαν θυσίαν ἣν ἂν προσφέρητε κυρίῳ, οὐ ποιήσετε ζυμωτόν. Πᾶσαν γὰρ ζύμην καὶ πᾶν μέλι οὐ προσοίσετε ἀπ᾽ αὐτοῦ, καρπῶσαι τῷ κυρίῳ δῶρον.

CAP. II.

fundetque ſuper eam oleum,& ponet thus.

2. Ac deferet ad filios Aaron ſacerdotis : quorum unus tollet pugillum plenum ſimilæ & olei,ac totum thus, & ponet memoriale ſuper altare in odorem ſuaviſſimum Domino.

3. Quod autem reliquum fuerit de ſacrificio, erit Aaron & filiorum eius,ſanctum ſanctorum de oblationibus Domini.

4. Cùm autem obtuleris ſacrificium coctum in clibano: de ſimila, panes ſcilicet abſque fermento, conſperſos oleo, & lagana azyma oleo lita.

5. Si oblatio tua fuerit de ſartagine, ſimilæ conſperſæ oleo & abſque fermento.

6. Divides eam minutatim, & fundes ſuper eam oleum.

7. Sin autem de craticula fuerit ſacrificium, æquè ſimila oleo conſpergetur.

8. Quam offerens Domino, trades manibus ſacerdotis.

9. Qui cùm obtulerit eam, tollet memoriale de ſacrificio, & adolebit ſuper altare in odorem ſuavitatis Domino.

10. Quicquid autem reliquum eſt, erit Aaron, & filiorum eius,ſanctum ſanctorum de oblationibus Domini.

11. Omnis oblatio quæ offertur Domino, abſque fermento fiet, nec quicquam fermenti ac mellis adolebitur in ſacrificio Domini.

Das II. Capitel.

vnd ſol öle drauff gieſſen / vnnd Weyrauch drauff legen.

2. Vnd alſo bringen zu den Prieſtern Aarons ſönen. Da ſol der Prieſter ſeine hand vol nemen von dem ſelben Semelmehl/vnnd öle / ſampt dem gantzen Weyrauch / vnnd anzůnden zum gedechtnis auff dem Altar / das iſt ein feuer zum ſůſſen geruch dem HERREN.

3. Das vbrige aber vom Speiſzopffer ſoll Aarons vnnd ſeiner Söhne ſein / das ſol das allerheiligſt ſein von den feuern des HERREN.

4. Will er aber ſein Speiſzopffer thun vom gebacken im ofen / ſo neme er kuchen von Semelmehl / vngeſeurt / mit öle gemenget / vnnd vngeſeurte fladen mit öle beſtrichen.

5. Jſt aber dein Speiſzopffer etwas vom gebacken in der Pfannen / ſo ſols von vngeſeurtem ſemelmehl/mit öle gemenget ſein.

6. Vnd ſolts in ſtůck zutheilen/ vnnd öle darauff gieſſen / ſo iſts ein ſpeiſzopffer.

7. Jſt aber dein Speiſzopffer etwas auff dem Roſt geröſtet/ſo ſolt du es von Semelmehl mit öle machen.

8. Vnnd ſolt das Speiſzopffer / das du von ſolcherley machen wilt dem HERREN / zu dem Prieſter bringen. Der ſols zu dem Altar bringen.

9. Vnnd deſſelben Speiſzopffer Heben zum gedechtniſz / vnnd anzůnden auff dem altar / das iſt ein feuer zum ſůſſen geruch dem HERRN.

10. Das vbrige aber ſol Aarons vnd ſeiner Söhne ſein / das ſol das allerheiligſt ſein von den feurn des HERRN.

11. Alle Speiſzopffer die jhr dem HERREN opffern wolt / ſolt jhr ohn Sauerteig machen / Denn kein Sauerteig / noch Honig ſol drunter dem HERRN zum feur angezůndet werden.

CHAP. II.

& verſera ſur icelle de l'huile, & y mettra de l'encens par deſſus.

2. Et l'apportera aux fils d' Aaron Sacrificateurs. Et *le Sacrificateur* prendra plein ſon poing de la fleur de farine & de l'huile dõt aura eſté fait le gaſteau,auec tout l'encens qui eſtoit ſur le gaſteau, & fera fumer le memorial d' icelui ſur l'autel , pour offrande faite par feu en ſouefue odeur à l'Eternel.

3. Mais ce qui ſera de reſte du gaſteau,*ſera* pour Aaron & ſes fils : *c'eſt* choſe treſſaincte d'entre les offrandes faites par feu à l'Eternel.

4. Et quand tu offriras offrande de gaſteau cuit au four,ce ſerõt tourteaux ſans leuain,de fine farine, peſtris auec de l'huile , & des bignets ſans leuain oincts d' huile.

5. Et ſi ton offrande *eſt* de gaſteau cuit ſur la placque, elle ſera de fine farine peſtrie en huile ſans leuain:

6. *Et* la mettras par morceaux, & verſeras ſur icelle de l'huile : *car* c'*eſt* offrande de gaſteau.

7. Et ſi ton offrande *eſt* vn gaſteau de paeſle , elle ſera faite de fine farine auec de l'huile.

8. Puis tu apporteras le gaſteau qui ſera fait de ces choſes-la à l'Eternel,& on le preſentera au Sacrificateur, qui l'apportera vers l'autel.

9. Et le Sacrificateur en leuera le memorial d'icelui, & le fera fumer ſur l'autel,pour offrande faite par feu en ſouefue odeur à l'Eternel.

10. Et ce qui reſtera du gaſteau,*ſera* pour Aarõ & pour ſes fils : c' *eſt* choſe treſſaincte d' entre les offrandes faites par feu à l'Eternel.

11. Quelque gaſteau que ce ſoit que vous offriez à l'Eternel,il ne ſera point fait auec leuain: car vous ne ferez fumer aucune offrande faite par feu à l'Eternel, ni de leuain,ni de miel.

ב

12 קוּרְבַּן קַדְמֵי תְּקָרְבוּן יָתְהוֹן קֳדָם יְיָ וּלְמַדְבְּחָא לָא יִסְּקוּן לְאִתְקַבָּלָא בְּרַעֲוָא׃

13 וְכָל קוּרְבַּן מִנְחָתָךְ בְּמִלְחָא תִּמְלַח וְלָא תְבַטֵּל מְלַח קְיָם אֱלָהָךְ מֵעַל מִנְחָתָךְ עַל כָּל קָרְבָּנָךְ תְּקָרֵיב מִלְחָא׃

14 וְאִם תְּקָרֵיב מִנְחַת בִּכּוּרִין קֳדָם יְיָ אֲבִיב קְלֵי בְּנוּר פֵּרוּכָן דְּכִיכָן תְּקָרֵיב יָת מִנְחַת בִּכּוּרָךְ׃

15 וְתִתֵּן עֲלַהּ מִשְׁחָא וּתְשַׁוֵּי עֲלַהּ לְבוֹנְתָּא מִנְחָתָא הִיא׃

16 וְיַסֵּק כַּהֲנָא יָת אַדְכַּרְתַּהּ מִגְּרָשַׁהּ ומ וּמִמִּשְׁחַהּ עַל כָּל לְבוֹנְתַּהּ קוּרְבָּנָא קֳדָם יְיָ׃

ב

12 קָרְבַּן רֵאשִׁית תַּקְרִיבוּ אֹתָם לַיהוָה וְאֶל־הַמִּזְבֵּחַ לֹא־יַעֲלוּ לְרֵיחַ נִיחֹחַ׃

13 וְכָל־קָרְבַּן מִנְחָתְךָ בַּמֶּלַח תִּמְלָח וְלֹא תַשְׁבִּית מֶלַח בְּרִית אֱלֹהֶיךָ מֵעַל מִנְחָתֶךָ עַל כָּל־קָרְבָּנְךָ תַּקְרִיב מֶלַח׃

14 וְאִם־תַּקְרִיב מִנְחַת בִּכּוּרִים לַיהוָה אָבִיב קָלוּי בָּאֵשׁ גֶּרֶשׂ כַּרְמֶל תַּקְרִיב אֵת מִנְחַת בִּכּוּרֶיךָ׃

15 וְנָתַתָּ עָלֶיהָ שֶׁמֶן וְשַׂמְתָּ עָלֶיהָ לְבֹנָה מִנְחָה הִוא׃

16 וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן אֶת־אַזְכָּרָתָהּ מִגִּרְשָׂהּ וּמִשַּׁמְנָהּ עַל־כָּל־לְבֹנָתָהּ אִשֶּׁה לַיהוָה׃

β΄.

12. Ἀπ᾽ ἀρχῆς προσοίσετε αὐτὰ κυρίῳ· ἐπὶ δὲ τὸ θυσιαστήριον οὐκ ἀναβιβασθήσεται εἰς ὀσμὴν εὐωδίας τῷ κυρίῳ.

13. Καὶ πᾶν δῶρον θυσίας ὑμῶν ἁλὶ ἁλισθήσεται, καὶ οὐ διαπαύσεται ἅλας διαθήκης κυρίου ἀπὸ θυσιασμάτων ὑμῶν. ἐπὶ παντὸς δώρου προσοίσετε ἅλας.

14. Ἐὰν δὲ προσφέρῃς θυσίαν πρωτογεννημάτων τῷ κυρίῳ, νέα πεφρυγμένα χίδρα ἐρικτὰ τῷ κυρίῳ· καὶ προσοίσεις τὴν θυσίαν τῶν πρωτογεννημάτων.

15. Καὶ ἐπιχεεῖς ἐπ᾽ αὐτὴν ἔλαιον, καὶ ἐπιθήσεις ἐπ᾽ αὐτὴν λίβανον. θυσία ἐστί.

16. Καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς τὸ μνημόσυνον αὐτῆς ἀπὸ τῶν χίδρων, σὺν τῷ ἐλαίῳ, καὶ πάντα τὸν λίβανον αὐτῆς κάρπωμά ἐστι κυρίῳ.

ג

1 וְאִם נִכְסַת קוּדְשַׁיָּא קוּרְבָּנֵיהּ אִם מִן תּוֹרֵי הוּא מְקָרֵיב אִם דְּכַר אִם נוּקְבָּא שְׁלִים יְקָרְבִינֵּיהּ קֳדָם יְיָ׃

2 וְיִסְמוֹךְ יְדֵיהּ עַל רֵישׁ קֻרְבָּנֵיהּ וְיִכְּסִינֵּיהּ בִּתְרַע מַשְׁכַּן זִימְנָא וְיִזְרְקוּן בְּנֵי אַהֲרֹן כַּהֲנַיָּא יָת דְּמָא עַל מַדְבְּחָא סְחוֹר סְחוֹר׃

3 וִיקָרֵיב מִנִּכְסַת ק קוּדְשַׁיָּא קוּרְבָּנָא קֳדָם יְיָ יָת תַּרְבָּא דְּחָפֵי יָת גַּוָּא וְיָת כָּל תַּרְבָּא דִּי עַל גַּוָּא׃

4 וְיָת תַּרְתֵּין כּוּלְיָן וְיָת תַּרְבָּא דַּעֲלֵיהֶן דְּעַל גִּסְסַיָּא וְיָת חִצְרָא דְּעַל כַּבְדָּא עַל כּוּלְיָתָא יַעְדֵּינַהּ׃

5 וְיַסְּקוּן יָתֵיהּ בְּנֵי אַהֲרֹן לְמַדְבְּחָא עַל עֲלָתָא דְּעַל אָעַיָּא דְּעַל אִישָּׁתָא

ג

1 וְאִם־זֶבַח שְׁלָמִים קָרְבָּנוֹ אִם מִן־הַבָּקָר הוּא מַקְרִיב אִם־זָכָר אִם־נְקֵבָה תָּמִים יַקְרִיבֶנּוּ לִפְנֵי יְהוָה׃

2 וְסָמַךְ יָדוֹ עַל־רֹאשׁ קָרְבָּנוֹ וּשְׁחָטוֹ פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְזָרְקוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת־הַדָּם עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃

3 וְהִקְרִיב מִזֶּבַח הַשְּׁלָמִים אִשֶּׁה לַיהוָה אֶת־הַחֵלֶב הַמְכַסֶּה אֶת־הַקֶּרֶב וְאֵת כָּל־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עַל־הַקֶּרֶב׃

4 וְאֵת שְׁתֵּי הַכְּלָיֹת וְאֶת־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עֲלֵהֶן אֲשֶׁר עַל־הַכְּסָלִים וְאֶת־הַיֹּתֶרֶת עַל־הַכָּבֵד עַל־הַכְּלָיוֹת יְסִירֶנָּה׃

5 וְהִקְטִירוּ אֹתוֹ בְנֵי־אַהֲרֹן הַמִּזְבֵּחָה עַל־הָעֹלָה אֲשֶׁר עַל־הָעֵצִים אֲשֶׁר עַל־הָאֵשׁ

ΚΕΦΑΛ. γ΄.

1. Ἐὰν δὲ θυσία σωτηρίου τὸ δῶρον αὐτοῦ τῷ κυρίῳ, ἐὰν μὲν ἐκ τῶν βοῶν αὐτὸ προσάγῃ, ἐάν τε ἄρσεν, ἐάν τε θῆλυ, ἄμωμον προσάξει ἐναντίον κυρίου.

2. Καὶ ἐπιθήσει τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ δώρου, καὶ σφάξει αὐτὸ παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. καὶ προσχεοῦσιν οἱ υἱοὶ Ααρὼν οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον.

3. Καὶ προσάξουσιν ἀπὸ τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου, κάρπωμα κυρίῳ, τὸ στέαρ τὸ κατακαλύπτον τὴν κοιλίαν, καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῆς κοιλίας.

4. Καὶ τοὺς δύο νεφροὺς, καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ᾽ αὐτῶν τὸ ἐπὶ τῶν μηρίων, καὶ τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος σὺν τοῖς νεφροῖς περιελεῖ.

5. Καὶ ἀνοίσουσιν αὐτὰ οἱ υἱοὶ Ααρὼν οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, ἐπὶ τὰ ὁλοκαυτώματα, ἐπὶ τὰ ξύλα τὰ ἐπὶ τοῦ πυρός,

CAP. II.

12. Primitias tantùm eorum offeretis ac munera : ſuper altare verò non imponentur in odorem ſuavitatis.

13. Quicquid obtuleris ſacrificii, ſale condies, nec auferes ſal fœderis Dei tui de ſacrificio tuo. In omni oblatione offeres ſal.

14. Si autem obtuleris munus primitiarum frugum tuarum Domino, de ſpicis adhuc virentibus torrebis igni, & confringes in morem farris, & ſic offeres primitias tuas Domino.

15. Fundens ſuper ea oleum, & thus imponens, quia oblatio Domini eſt.

16. De qua adolebit ſacerdos in memoriam muneris partem farris fracti & olei, ac totum thus.

CAP. III.

1. Quòd ſi hoſtia pacificorum fuerit eius oblatio, & de bobus voluerit offerre, marem ſive feminam, immaculata offeret coram Domino.

2. Ponetque manum ſuper caput victimæ ſuæ, quæ immolabitur in introitu tabernaculi teſtimonii, fundentq; filii Aaron ſacerdotis, ſanguinem per altaris circuitum.

3. Et offerent de hoſtia pacificorum in oblationem Domino, adipem qui operit vitalia, & quicquid pinguedinis eſt intrinſecus:

4. Duos renes cum adipe quo teguntur ilia, & reticulum iecoris cum renunculis.

5. Adolebuntque ea ſuper altare in holocauſtum, lignis igne ſuppoſito:

Das II. Capitel.

12. Aber zum Erſtling ſolt jhr ſie dem HERRN bringen / aber auff keinen Altar ſollen ſie kommen zum ſüſſen geruch.

13. Alle deine Speißopffer ſolt du ſaltzen / vnd dein Speißopffer ſol nimmer ohn ſaltz des Bundes deines Gottes ſein / Denn in alle deinem Opffer ſolt du ſaltz opffern.

14. Wilt du aber ein Speißopffer dem HERRN thun von den erſten früchten / ſolt du die Sangen am feuer gedörret klein zuſtoſſen / vnnd alſo das Speißopffer deiner erſten Früchte opffern.

15. Vnnd ſolt öle drauff thun / vnnd Weyrauch drauff legen / ſo iſts ein Speißopffer.

16. Vnd der Prieſter ſol von dem zuſtoſſen / vnd vom Ole mit dem gantzen Weyrauch anzünden zum gedechtniß / das iſt ein feur dem HERRN.

Das III. Capitel.

JSt aber ſein opffer ein danckopfer / von Rindern / es ſey ein Ochs oder Kue / ſol ers opffern für dem HERREN / daß ohn wandel ſey.

2. Vnnd ſol ſeine hand auff deſſelben haupt legen / vnnd ſchlachten für der thür der Hütten des Stiffts. Vnd die Prieſter / Aarons Söhne / ſollen das Blut auff dem Altar vmbher ſprengen.

3. Vnnd ſol von dem Danckopffer dem HERREN opffern / nemlich / alles fett am eingeweide.

4. Vnd die zwo nieren / mit dem fett das dran iſt an den Lenden / vnnd das Netz vmb die Lebber / an den nieren abgeriſſen.

5. Vnd Aarons ſöne ſollens anzünden auff dem Altar zů Brandopffer / auff dem holtz das auff dem Feuer ligt /

CAP. II.

12. Bien les offrirez-vous en l'offrande des premices à l'Eternel : *mais* ils ne ſeront point mis ſur l'autel en ſoueſue odeur.

13. Item, tu ſaleras de ſel toute offrande de ton gaſteau, & ne laiſſeras point defaillir le ſel de l'alliance de ton Dieu de deſſus ton gaſteau : *ains* en toute ton offrande tu offriras du ſel.

14. Item, ſi tu offres le gaſteau des premiers fruicts à l'Eternel, tu offriras pour gaſteau de tes premiers fruicts, des eſpics commençans à ſe meurir, roſtis au feu, *aſſauoir* le grain de quelques eſpics bien grenés froyés entre les mains.

15. Puis tu mettras de l'huile ſur le gaſteau, tu mettras auſſi de l'encens par deſſus : *car c'eſt* offrande de gaſteau.

16. Et le Sacrificateur fera fumer le memorial d'icelui prins de ſon grain froyé, & de ſon huile auec tout l'encens, pour offrande faite par feu à l'Eternel.

CHAP. III.

1. Item, ſi l'offrãde de quelcun *eſt* ſacrifice de proſperités, s'il *l'*offre d'entre les bœufs, ſoit maſle ſoit femelle, il l'offrira ſans qu'il y ait tare, deuant l'Eternel.

2. Et poſera ſa main ſur la teſte de ſon offrande, & on l'eſgorgera à l'entree du tabernacle d'aſſignation. Et les fils d'Aaron Sacrificateurs reſpandront le ſang ſur l'autel à l'entour.

3. Puis on offrira du ſacrifice de proſperités, vne offrande faite par feu à l'Eternel, aſſauoir la graiſſe qui couure les entrailles, & toute la graiſſe qui *eſt* ſur les entrailles.

4. Et les deux rongnõs auec la graiſſe qui *eſt* ſur iceux, iuſques ſur les flancs, & oſtera la taye qui *eſt* ſur le foye *pour la mettre* auec les rongnons.

5. Et les fils d'Aaron feront fumer *tout* cela ſur l'autel, ſur l'holocauſte qui ſera ſur le bois lequel ſera ſur le feu,

ג

קוּרְבָּן דְּמִתְקַבַּל בְּרַעֲוָא קֳדָם יְיָ׃

6 וְאִם מִן בְּנֵי עָנָא קֻרְבָּנֵיהּ לְנִכְסַת קוּדְשַׁיָּא קֳדָם יְיָ דְּכַר אוֹ נוּקְבָּא שְׁלִים יְקָרְבִינֵּיהּ׃

7 אִם אִימַּר הוּא מְקָרֵיב יָת קֻרְבָּנֵיהּ וִיקָרֵיב יָתֵיהּ קֳדָם יְיָ׃

8 וְיִסְמוֹךְ יָת יְדֵיהּ עַל רֵישׁ קֻרְבָּנֵיהּ וְיִכּוֹס יָתֵיהּ קֳדָם מַשְׁכַּן זִימְנָא וְיִזְרְקוּן בְּנֵי אַהֲרֹן יָת דְּמֵיהּ עַל מַדְבְּחָא סְחוֹר סְחוֹר׃

9 וִיקָרֵב מִנִּכְסַת קוּדְשַׁיָּא קֻרְבָּנָא קֳדָם יְיָ תַּרְבֵּיהּ אֲלִיתָא שַׁלְמְתָא לָקֳבֵל שֵׁיזְרְתָא יְעַדֵּינַהּ וְיָת תַּרְבָּא דְּחָפֵי יָת גַּוָּא וְיָת כָּל תַּרְבָּא דִּי עַל גַּוָּא׃

10 וְיָת תַּרְתֵּין כּוֹלְיָן וְיָת תַּרְבָּא דַּעֲלֵיהֶן דְּעַל גִּסְסַיָּא וְיָת חַצְרָא דְּעַל כַּבְדָּא עַל כּוֹלְיָתָא יְעַדֵּינַהּ׃

11 וְיַסְּקִינֵּיהּ כַּהֲנָא לְמַדְבְּחָא לְחֵם קֻרְבָּנָא קֳדָם יְיָ׃

12 וְאִם מִן בְּנֵי עִזַּיָּא קוּרְבָּנֵיהּ וִיקָרְבִינֵּיהּ קֳדָם יְיָ׃

13 וְיִסְמוֹךְ יָת יְדֵיהּ עַל רֵישֵׁיהּ וְיִכּוֹס יָתֵיהּ לִקֳדָם מַשְׁכַּן זִימְנָא וְיִזְרְקוּן בְּנֵי אַהֲרֹן יָת דְּמֵיהּ עַל מַדְבְּחָא סְחוֹר סְחוֹר׃

14 וִיקָרֵיב מִנֵּיהּ קוּרְבָּנֵיהּ קוּרְבָּנָא קֳדָם יְיָ יָת תַּרְבָּא דְּחָפֵי יָת גַּוָּא וְיָת כָּל תַּרְבָּא דְּעַל גַּוָּא׃

15 וְיָת תַּרְתֵּין כּוֹלְיָן וְיָת תַּרְבָּא דַּעֲלֵיהֶן דְּעַל גִּסְסַיָּא וְיָת חַצְרָא דְּעַל כַּבְדָּא עַל כּוֹלְיָתָא יְעַדֵּינַהּ׃

ג

אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה׃

6 וְאִם־מִן־הַצֹּאן קָרְבָּנוֹ לְזֶבַח שְׁלָמִים לַיהוָה זָכָר אוֹ נְקֵבָה תָּמִים יַקְרִיבֶנּוּ׃

7 אִם־כֶּשֶׂב הוּא־מַקְרִיב אֶת־קָרְבָּנוֹ וְהִקְרִיב אֹתוֹ לִפְנֵי יְהוָה׃

8 וְסָמַךְ אֶת־יָדוֹ עַל־רֹאשׁ קָרְבָּנוֹ וְשָׁחַט אֹתוֹ לִפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד וְזָרְקוּ בְּנֵי אַהֲרֹן אֶת־דָּמוֹ עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃

9 וְהִקְרִיב מִזֶּבַח הַשְּׁלָמִים אִשֶּׁה לַיהוָה חֶלְבּוֹ הָאַלְיָה תְמִימָה לְעֻמַּת הֶעָצֶה יְסִירֶנָּה וְאֶת־הַחֵלֶב הַמְכַסֶּה אֶת־הַקֶּרֶב וְאֵת כָּל־הַחֵלֶב אֲשֶׁר אַל־הַקֶּרֶב׃

10 וְאֵת שְׁתֵּי הַכְּלָיֹת וְאֶת־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עֲלֵהֶן אֲשֶׁר עַל־הַכְּסָלִים וְאֶת־הַיֹּתֶרֶת עַל־הַכָּבֵד עַל־הַכְּלָיֹת יְסִירֶנָּה׃

11 וְהִקְטִירוֹ הַכֹּהֵן הַמִּזְבֵּחָה לֶחֶם אִשֶּׁה לַיהוָה׃

12 וְאִם־עֵז קָרְבָּנוֹ וְהִקְרִיבוֹ לִפְנֵי יְהוָה׃

13 וְסָמַךְ אֶת־יָדוֹ עַל־רֹאשׁוֹ וְשָׁחַט אֹתוֹ לִפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד וְזָרְקוּ בְּנֵי אַהֲרֹן אֶת־דָּמוֹ עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃

14 וְהִקְרִיב מִמֶּנּוּ קָרְבָּנוֹ אִשֶּׁה לַיהוָה אֶת־הַחֵלֶב הַמְכַסֶּה אֶת־הַקֶּרֶב וְאֵת כָּל־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עַל־הַקֶּרֶב׃

15 וְאֵת שְׁתֵּי הַכְּלָיֹת וְאֶת־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עֲלֵהֶן אֲשֶׁר עַל־הַכְּסָלִים וְאֶת־הַיֹּתֶרֶת עַל־הַכָּבֵד עַל־הַכְּלָיֹת יְסִירֶנָּה׃

γ'.

κάρπωμα ὀσμὴ εὐωδίας τῷ κυρίῳ.

6. Ἐὰν ᾖ ἀπὸ τῶν προβάτων τὸ δῶρον αὐτοῦ θυσία σωτηρίου τῷ κυρίῳ, ἄρσεν ἢ θῆλυ, ἄμωμον προσοίσει αὐτό.

7. Ἐὰν ἄρνα προσαγάγῃ τὸ δῶρον αὐτοῦ, προσάξει αὐτὸ ἔναντι κυρίου.

8. Καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ δώρου αὐτοῦ, καὶ σφάξει αὐτὸ παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. καὶ προσχεοῦσιν οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ.

9. Καὶ προσοίσει ἀπὸ τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου κάρπωμα τῷ κυρίῳ, τὸ στέαρ, καὶ τὴν ὀσφὺν ἄμωμον, σὺν ταῖς ψόαις περιελεῖ αὐτό, καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ κατακαλύπτον τὴν κοιλίαν. καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῆς κοιλίας.

10. Καὶ ἀμφοτέρους τοὺς νεφροὺς καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν τὸ ἐπὶ τῶν μηρίων, καὶ τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος σὺν τοῖς νεφροῖς περιελών.

11. Ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. ὀσμὴν εὐωδίας κάρπωμα τῷ κυρίῳ.

12. Ἐὰν ᾖ ἀπὸ τῶν αἰγῶν τὸ δῶρον αὐτοῦ τῷ κυρίῳ, καὶ προσάξει ἔναντι κυρίου.

13. Καὶ ἐπιθήσει τὰς χεῖρας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ σφάξουσιν αὐτὸ ἔναντι κυρίου, παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. καὶ προσχεοῦσιν οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν οἱ ἱερεῖς τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ.

14. Καὶ ἀνοίσει ἀπ' αὐτοῦ κάρπωμα τῷ κυρίῳ τὸ στέαρ τὸ κατακαλύπτον τὴν κοιλίαν, καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῆς κοιλίας.

15. Καὶ τοὺς δύο νεφρούς, καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν τὸ ἐπὶ τῶν μηρίων, καὶ τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος σὺν τοῖς νεφροῖς περιελεῖ.

CAP. III.

in oblationem ſuauiſſimi odoris Domino.

6. Si verò de ovibus fuerit eius oblatio & pacificorum hoſtia, ſive maſculum obtulerit, ſive fœminam, immaculata erunt.

7. Si agnum obtulerit coram Domino.

8. Ponet manum ſuam ſuper caput victimæ ſuæ: quæ immolabitur in veſtibulo tabernaculi teſtimonii: fundentque filii Aaron ſanguinem eius per circuitum altaris.

9. Et offerent de pacificorum hoſtia ſacrificium Domino: adipem & caudam totam.

10. Cum renibus, & pinguedinem quæ operit ventrem atque univerſa vitalia, & utrumq; renunculum cum adipe quæ eſt iuxta ilia, reticulumq; iecoris cum renunculis.

11. Et adolebit ea ſacerdos ſuper altare in pabulũ ignis & oblationis Domini.

12. Si capra fuerit eius oblatio, & obtulerit eam Domino.

13. Ponet manum ſuam ſuper caput eius, immolabitq; eam in introitu tabernaculi teſtimonii. Et fundent filii Aaron ſanguinem eius per altaris circuitum.

14. Tollentq; ex ea in paſtum ignis dominici, adipem qui operit ventrem, & qui tegit univerſa vitalia:

15. Duos renunculos cum reticulo quod eſt ſuper eos iuxta ilia, & arvinam iecoris cum renunculis:

Das III. Capitel.

Das iſt ein feuer zum ſüſſen geruch dem HERRN.

6. Wil er aber dem HERRN ein Danckopffer von kleinem Vieh thun/ es ſey ein Scheps oder Schaff/ ſo ſoll es ohn wandel ſein.

7. Iſts ein Lämmlein/ ſol ers für den HERREN bringen.

8. Vnd ſoll ſeine hand auff deſſelben haupt legen/ vnnd ſchlachten für der Hütten des Stiffts vnnd die Söhne Aarons ſollen ſein blut auff den Altar vmbher ſprengen.

9. Vnnd ſoll alſo von dem Danckopffer dem HERREN opffern zum feuer/ nemlich ſein fett/ den gantzen ſchwantz. Von dem rücken abgeriſſen/ vnd alles fett am eingeweide.

10. Die zwo nieren mit dem fett das dran iſt an den lenden/ vnnd das netz vmb die Lebber/ an den nieren abgeriſſen.

11. Vnnd der Prieſter ſols anzünden auffm Altar/ zur ſpeiſe des feurs dem HERRN.

12. Iſt aber ſein Opffer ein Zige/ vnd bringets für den HERRN.

13. Sol er ſeine hand auff ihr haupt legen/ vnd ſie ſchlachten für der Hütten des Stiffts/ vnd die Söhne Aarons ſollen das blut auff den Altar vmbher ſprengen.

14. Vnd ſol dauon opffern ein opffer dem HERRN/ nemlich/ das fett am eingeweide.

15. Die zwo nieren mit dem fett das dran iſt an den Lenden/ vnnd das netz vber der Leber/ an den nieren abgeriſſen.

CHAP. III.

pour offrande faite par feu en ſouefue odeur à l'Eternel.

6. Que ſi ſon offrande *eſt* du menu beſtail pour le ſacrifice de proſperités à l'Eternel, ſoit maſle ſoit femelle, il l'offrira ſans qu'il y ait tare.

7. S'il offre vn agneau pour ſon offrande, il l'offrira deuant l'Eternel.

8. Et poſera ſa main ſur la teſte de ſon offrande, & on l'eſgorgera deuant le tabernacle d'aſſignatiõ. Et les fils d'Aaron reſpandront ſon ſang ſur l'autel à l'entour.

9. Et offrira du ſacrifice de proſperités vne offrande faite par feu à l'Eternel, oſtant ſa graiſſe, & *ſa* queuë entiere iuſques contre l'eſchine, & la graiſſe qui couure les entrailles, & toute la graiſſe qui *eſt* ſur les entrailles:

10. Et les deux rongnons auec la graiſſe qui *eſt* ſur iceux, iuſques ſur les flancs, & oſtera la taye qui *eſt* ſur le foye *pour la mettre* ſur les rongnons.

11. Et le Sacrificateur fera fumer *tout* cela ſur l'autel, pour viande d'offrande faite par feu à l'Eternel.

12. Que ſi ſon offrande *eſt* d'entre les cheures, il l'offrira deuant l'Eternel.

13. Et poſera ſa main ſur la teſte d'icelle, & on l'eſgorgera deuant le tabernacle d'aſſignation. Et les enfans d'Aaron reſpandront ſon ſang ſur l'autel à l'entour.

14. Puis en offrira ſon offrande, pour ſacrifice fait par feu à l'Eternel, *aſſauoir* la graiſſe qui couure les entrailles, & toute la graiſſe qui *eſt* ſur les entrailles:

15. Et les deux rongnons, & la graiſſe qui *eſt* ſur iceux, iuſques ſur les flancs, & oſtera la taye qui *eſt* ſur le foye *pour la mettre* ſur les rongnons.

ג

16 וְיַסְּקִינּוּן כַּהֲנָא לְמַדְבְּחָא לְחֵם קוּרְבָּנָא לְאִתְקַבָּלָא בְּרַעֲוָא כָּל תַּרְבָּא קֳדָם יְיָ׃

17 קְיָם עָלַם לְדָרֵיכוֹן בְּכֹל מוֹתְבָנֵיכוֹן כָּל תַּרְבָּא וְכָל דְּמָא לָא תֵיכְלוּן׃

ד

1 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃

2 מַלֵּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֵימָר אֱנָשׁ אֲרֵי יֵחוֹב בְּשָׁלוּ מִכֹּל פִּיקוֹדַיָּא דַייָ דְּלָא כָשְׁרִין לְאִתְעֲבָדָא וְיַעֲבֵד מִן חַד מִנְּהוֹן׃

3 אִם כַּהֲנָא רַבָּא יֵחוֹב לְחוֹבַת עַמָּא וִיקָרֵיב עַל חוֹבְתֵיהּ דְּחָב תּוֹר בַּר תּוֹרֵי שְׁלִים קֳדָם יְיָ לְחַטָּאתָא׃

4 וְיַיְתֵי יָת תּוֹרָא לִתְרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא קֳדָם יְיָ וְיִסְמוֹךְ יָת יְדֵיהּ עַל רֵישׁ תּוֹרָא וְיִכּוֹס יָת תּוֹרָא קֳדָם יְיָ׃

5 וְיִסַּב כַּהֲנָא רַבָּא מִדְּמָא דְתוֹרָא וְיַיְתֵי יָתֵיהּ לְמַשְׁכַּן זִמְנָא׃

6 וְיִטְבּוֹל כַּהֲנָא יָת אֶצְבְּעֵיהּ בִּדְמָא וְיַדֵּי מִן דְּמָא שְׁבַע זִמְנִין קֳדָם יְיָ קֳדָם פָּרוּכְתָּא דְקֻדְשָׁא׃

7 וְיִתֵּן כַּהֲנָא מִן דְּמָא עַל קַרְנָת מַדְבְּחָא דִקְטוֹרֶת בּוּסְמַיָּא קֳדָם יְיָ דִּי בְּמַשְׁכַּן זִמְנָא וְיָת כָּל דְּמָא דְתוֹרָא יֵשׁוֹד לִיסוֹדָא דְמַדְבְּחָא דַעֲלָתָא דִּבְתְרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא׃

8 וְיָת כָּל תַּרְבָּא דְתוֹרָא דְחַטָּאתָא יַפְרֵישׁ מִנֵּיהּ יָת תַּרְבָּא דְחָפֵי יָת גַּוָּא וְיָת כָּל תַּרְבָּא דְעַל גַּוָּא׃

ג

16 וְהִקְטִירָם הַכֹּהֵן הַמִּזְבֵּחָה לֶחֶם אִשֶּׁה לְרֵיחַ נִיחֹחַ כָּל־חֵלֶב לַיהוָה׃

17 חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם בְּכֹל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם כָּל־חֵלֶב וְכָל־דָּם לֹא תֹאכֵלוּ׃

ד

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

2 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר נֶפֶשׁ כִּי־תֶחֱטָא בִשְׁגָגָה מִכֹּל מִצְוֹת יְהוָה אֲשֶׁר לֹא תֵעָשֶׂינָה וְעָשָׂה מֵאַחַת מֵהֵנָּה׃

3 אִם־הַכֹּהֵן הַמָּשִׁיחַ יֶחֱטָא לְאַשְׁמַת הָעָם וְהִקְרִיב עַל חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא פַּר בֶּן־בָּקָר תָּמִים לַיהוָה לְחַטָּאת׃

4 וְהֵבִיא אֶת־הַפָּר אֶל־פֶּתַח אֹהֶל־מוֹעֵד לִפְנֵי יְהוָה וְסָמַךְ אֶת־יָדוֹ עַל־רֹאשׁ הַפָּר וְשָׁחַט אֶת־הַפָּר לִפְנֵי יְהוָה׃

5 וְלָקַח הַכֹּהֵן הַמָּשִׁיחַ מִדַּם הַפָּר וְהֵבִיא אֹתוֹ אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד׃

6 וְטָבַל הַכֹּהֵן אֶת־אֶצְבָּעוֹ בַּדָּם וְהִזָּה מִן־הַדָּם שֶׁבַע פְּעָמִים לִפְנֵי יְהוָה אֶת־פְּנֵי פָּרֹכֶת הַקֹּדֶשׁ׃

7 וְנָתַן הַכֹּהֵן מִן־הַדָּם עַל־קַרְנוֹת מִזְבַּח קְטֹרֶת הַסַּמִּים לִפְנֵי יְהוָה אֲשֶׁר בְּאֹהֶל מוֹעֵד וְאֵת כָּל־דַּם הַפָּר יִשְׁפֹּךְ אֶל־יְסוֹד מִזְבַּח הָעֹלָה אֲשֶׁר־פֶּתַח אֹהֶל
מוֹעֵד׃ 8 וְאֶת־כָּל־חֵלֶב פַּר הַחַטָּאת יָרִים מִמֶּנּוּ אֶת־הַחֵלֶב הַמְכַסֶּה עַל־הַקֶּרֶב וְאֵת כָּל־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עַל־הַקֶּרֶב׃

γ΄.

16. Καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κάρπωμα, ὀσμὴν εὐωδίας τῷ κυρίῳ. Πᾶν στέαρ τῷ κυρίῳ.

17. Νόμιμον εἰς τὸν αἰῶνα εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν, ἐν πάσῃ κατοικίᾳ ὑμῶν. πᾶν στέαρ καὶ πᾶν αἷμα οὐκ ἔδεσθε.

ΚΕΦΑΛ. δ΄.

1. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων·

2. Λάλησον πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ λέγων· ψυχὴ ἐὰν ἁμάρτῃ ἔναντι κυρίου ἀκουσίως, ἀπὸ πάντων τῶν προσταγμάτων κυρίου ὧν οὐ δεῖ ποιεῖν καὶ ποιήσῃ ἕν τι ἀπ᾽ αὐτῶν.

3. Ἐὰν μὲν ὁ ἀρχιερεὺς ὁ κεχρισμένος ἁμάρτῃ, τοῦ τὸν λαὸν ἁμαρτεῖν, καὶ προσάξει περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ, ἧς ἥμαρτε, μόσχον ἐκ βοῶν ἄμωμον τῷ κυρίῳ περὶ τῆς ἁμαρτίας.

4. Καὶ προσάξει τὸν μόσχον παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἔναντι κυρίου, καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ μόσχου, καὶ σφάξει τὸν μόσχον ἐνώπιον κυρίου.

5. Καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς ὁ χριστὸς ὁ τετελειωμένος τὰς χεῖρας, ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μόσχου, καὶ εἰσοίσει αὐτὸ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου.

6. Καὶ βάψει ὁ ἱερεὺς τὸν δάκτυλον εἰς τὸ αἷμα, καὶ προσρανεῖ ἀπὸ τοῦ αἵματος ἑπτάκις τῷ δακτύλῳ ἔναντι κυρίου, κατὰ τὸ καταπέτασμα τὸ ἅγιον.

7. Καὶ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μόσχου ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος τῆς συνθέσεως τοῦ ἔναντι κυρίου, ὅ ἐστιν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, καὶ πᾶν τὸ αἷμα τοῦ μόσχου ἐκχεεῖ παρὰ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου τῆς ὁλοκαρπώσεως ὅ ἐστι παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

8. Καὶ πᾶν τὸ στέαρ τοῦ μόσχου τοῦ τῆς ἁμαρτίας, περιελεῖ ἀπ᾽ αὐτοῦ τὸ στέαρ τὸ ἐπικαλύπτον τὰ ἐνδόσθια, καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῶν ἐνδοσθίων.

CAP. III.

16. Adolebitque ea ſuper altare ſacerdos in alimoniam ignis, & ſuaviſſimi odoris. Omnis adeps Domini erit,

17. Iure perpetuo in generationibus, & cunctis habitaculis veſtris: nec ſanguinem nec adipem omnino comedetis.

CAP. IIII.

1. Locutuſque eſt Dominus ad Moyſen, dicens.

2. Loquere filiis Iſraël, Anima cùm peccaverit per ignorantiam, & de univerſis mandatis Domini quæ præcepit ut non fierent, quippiam fecerit:

3. Si ſacerdos qui unctus eſt peccaverit, delinquere faciens populum, offeret pro peccato ſuo vitulum immaculatum, Domino.

4. Et adducet illum ad oſtium tabernaculi teſtimonii coram Domino, ponetque manum ſuper caput eius, & immolabit eum Domino.

5. Hauriet quoque de ſanguine vituli, inferens illum in tabernaculum teſtimonii.

6. Cumq; intinxerit digitum in ſanguinem, aſperget eum ſepties coram Domino contra velum ſanctuarii:

7. Ponetque de eodem ſanguine ſuper cornua altaris thymiamatis gratiſſimi Domino, quod eſt in tabernaculo teſtimonii. omnem autem reliquum ſanguinem fundet in baſim altaris holocauſti in introitu tabernaculi.

8. Et adipem vituli offeret pro peccato, tam eum qui vitalia operit, quam omnia quæ intrinſecus ſunt:

Das III. Capitel.

16. Vnd der Prieſter ſols anzünden auff dem Altar/ zur ſpeiſe des Fewers zum ſüſſen geruch. Alles fett iſt des HERRN.

17. Das ſey ein ewiger ſitte bey ewren Nachkommen in allen ewren Wonungen/ das jr kein Fett noch Blut eſſet.

Das IIII. Capitel.

VNd der HERR redet mit Moſe/ vnd ſprach:

2. Rede mit den Kindern Iſrael/ vnd ſprich: Wenn eine Seele ſündigen würde auß verſehen/ an jrgendt einem Gebot des HERRN/ daß ſie nicht thun ſolt.

3. Nemlich/ ſo ein Prieſter/ der geſalbet iſt/ ſündigen würde/ daß er das Volck ergert/ der ſol für ſeine ſünde/ die er gethan hat/ einen jungen Farren bringen/ der on wandel ſey dem HERREN zum Sündopffer.

4. Vnnd ſol den Farren für die thür der Hütten des Stifftes bringen/ für den HERRN/ vnd ſeine handt auff deſſelben Haupt legen/ vnnd ſchlachten für dem HERREN.

5. Vnd der Prieſter/ der geſalbet iſt/ ſol des Farren Bluts nemen/ vnd inn die Hütten des Stiffts bringen.

6. Vnnd ſol ſeine finger in das Blut duncken/ vnnd damit ſieben mal ſprengen für dem HERREN/ für dem Fürhang im Heiligen.

7. Vnd ſol deſſelben Bluts thun auff die Hörner des Reuchaltars/ der für dem HERRN inn der Hütten des Stiffts ſtehet/ vnnd alles Blut gieſſen an den boden des Brandopfferaltars/ der für der Hütten thür des Stiffts ſtehet.

8. Vnd alles Fett des Sündopffers ſol er heben/ nemlich/ das Fett am eingeweide.

CHAP. III.

16. Puis le Sacrificateur fera fumer *toutes* ces choſes-la ſur l'autel, pour viande d'offrãde faite par feu en ſoueſue odeur. Toute graiſſe *appartient* à l'Eternel.

17. *C'eſt* vne ordõnance perpetuelle en vos aages, par toutes vos demeures, *que* vous ne mangerez aucune graiſſe, ni aucun ſang.

CHAP. IIII.

1. Dauantage l'Eternel parla à Moyſe, diſant.

2. Parle aux enfans d'Iſrael, & leur di, Quand quelque perſonne aura peché par erreür contre quelcun des cõmandemens de l'Eternel, commettant des choſes qui ne ſont point de faire, & en aura fait quelcune d'icelles.

3. Si le Sacrificateur oinct a peché ſelon quelque delict du peuple, il offrira pour ſon peché qu'il aura fait, vn bouueau prins de la vacherie ſans tare à l'Eternel, en offrande pour le peché.

4. Et amenera le bouueau à l'entree du tabernacle d'aſſignation deuant l'Eternel, & poſera ſa main ſur la teſte du bouueau, & l'eſgorgera deuant l'Eternel.

5. Et le Sacrificateur oinct prendra du ſang du bouueau, & l'apportera dedans le tabernacle d'aſſignation:

6. Et le Sacrificateur trempera ſon doigt au ſang, & fera aſperſion du ſang par ſept fois deuant l'Eternel au deuant du voile du Sanctuaire.

7. Le Sacrificateur mettra auſſi du ſang ſur les cornes de l'autel du parfum de drogues deuãt l'Eternel, lequel *autel eſt* au tabernacle d'aſſignation. Mais il reſpandra tout le *reſte du* ſang du bouueau au bas de l'autel de l'holocauſte qui *eſt* à l entree du tabernacle d'aſſignation.

8. Et leuera toute la graiſſe du bouueau de l'offrande pour le peché, aſſauoir la graiſſe que couure les entrailles & toute la graiſſe qui *eſt* ſur les entrailles.

ד

9 וְיָת תַּרְתֵּין כּוּלְיָן וְיָת תַּרְבָּא דַּעֲלֵיהֶן דִּי עַל גִּסְסַיָּא וְיָת חַצְרָא דְּעַל כַּבְדָּא עַל כּוּלְיָתָא יַעְדִּינַּהּ׃

10 כְּמָא דְּמִתַּפְרַשׁ מִתּוֹר נִכְסַת קֻדְשַׁיָּא וְיַסְּקִינּוּן כַּהֲנָא עַל מַדְבְּחָא דַּעֲלָתָא׃

11 וְיָת מַשְׁכָּא דְּתוֹרָא וְיָת כָּל בִּשְׂרֵיהּ עַל רֵישֵׁיהּ וְעַל כְּרָעוֹהִי וְגַוֵּיהּ וְאוּכְלֵיהּ׃

12 וְיַפֵּק יָת כָּל תּוֹרָא לְמִבָּרָא לְמַשְׁרִיתָא לַאֲתַר דְּכֵי לַאֲתַר בֵּית מֵישַׁד קִיטְמָא וְיוֹקֵד יָתֵיהּ עַל אָעַיָּא בְּנוּרָא עַל אֲתַר בֵּית מֵישַׁד קִיטְמָא יִתּוֹקָד׃

13 וְאִם כָּל כְּנִשְׁתָּא דְיִשְׂרָאֵל יִשְׁתְּלוּן וִיהֵי מְכַסָּא פִּתְגָּמָא מֵעֵינֵי קְהָלָא וְיַעְבְּדוּן חַד מִכָּל פִּקּוֹדַיָּא דַּייָ דְּלָא כָשְׁרִין לְאִתְעֲבָדָא וִיחוּבוּן׃

14 וְתִתְיְדַע חוֹבְתָא דְּחָבוּ עֲלָהּ וִיקָרְבוּן קְהָלָא תּוֹר בַּר תּוֹרֵי לְחַטָּאתָא וְיַיְתוּן יָתֵיהּ לִקְדָם מַשְׁכַּן זִמְנָא׃

15 וְיִסְמְכוּן סָבֵי כְנִשְׁתָּא יָת יְדֵיהוֹן עַל רֵישׁ תּוֹרָא קֳדָם יְיָ וְיִכּוֹס יָת תּוֹרָא קֳדָם יְיָ׃

16 וְיָעֵיל כַּהֲנָא רַבָּא מִדְּמָא דְתוֹרָא לְמַשְׁכַּן זִמְנָא׃

17 וְיִטְבּוֹל כַּהֲנָא אֶצְבְּעֵיהּ מִן דְּמָא וְיַדֵּי שְׁבַע זִמְנִין קֳדָם יְיָ לִקְדָם פָּרוּכְתָּא׃

18 וּמִן דְּמָא יִתֵּן עַל קַרְנַת מַדְבְּחָא דִּי קֳדָם יְיָ דִּי בְּמַשְׁכַּן זִמְנָא וְיָת כָּל דְּמָא יֵשׁוֹד לִיסוֹדָא דְּמַדְבְּחָא דַּעֲלָתָא דִּבְתְרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא׃

ד

9 וְאֵת שְׁתֵּי הַכְּלָיֹת וְאֶת־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עֲלֵיהֶן אֲשֶׁר עַל־הַכְּסָלִים וְאֶת־הַיֹּתֶרֶת עַל־הַכָּבֵד עַל־הַכְּלָיוֹת יְסִירֶנָּה׃

10 כַּאֲשֶׁר יוּרַם מִשּׁוֹר זֶבַח הַשְּׁלָמִים וְהִקְטִירָם הַכֹּהֵן עַל מִזְבַּח הָעֹלָה׃

11 וְאֶת־עוֹר הַפָּר וְאֶת־כָּל־בְּשָׂרוֹ עַל־רֹאשׁוֹ וְעַל־כְּרָעָיו וְקִרְבּוֹ וּפִרְשׁוֹ׃

12 וְהוֹצִיא אֶת־כָּל־הַפָּר אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה אֶל־מָקוֹם טָהוֹר אֶל־שֶׁפֶךְ הַדֶּשֶׁן וְשָׂרַף אֹתוֹ עַל־עֵצִים בָּאֵשׁ עַל־שֶׁפֶךְ הַדֶּשֶׁן יִשָּׂרֵף׃

13 וְאִם כָּל־עֲדַת יִשְׂרָאֵל יִשְׁגּוּ וְנֶעְלַם דָּבָר מֵעֵינֵי הַקָּהָל וְעָשׂוּ אַחַת מִכָּל־מִצְוֹת יְהֹוָה אֲשֶׁר לֹא־תֵעָשֶׂינָה וְאָשֵׁמוּ׃

14 וְנוֹדְעָה הַחַטָּאת אֲשֶׁר חָטְאוּ עָלֶיהָ וְהִקְרִיבוּ הַקָּהָל פַּר בֶּן־בָּקָר לְחַטָּאת וְהֵבִיאוּ אֹתוֹ לִפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד׃

15 וְסָמְכוּ זִקְנֵי הָעֵדָה אֶת־יְדֵיהֶם עַל־רֹאשׁ הַפָּר לִפְנֵי יְהֹוָה וְשָׁחַט אֶת־הַפָּר לִפְנֵי יְהֹוָה׃

16 וְהֵבִיא הַכֹּהֵן הַמָּשִׁיחַ מִדַּם הַפָּר אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד׃

17 וְטָבַל הַכֹּהֵן אֶצְבָּעוֹ מִן־הַדָּם וְהִזָּה שֶׁבַע פְּעָמִים לִפְנֵי יְהֹוָה אֶת־פְּנֵי הַפָּרֹכֶת׃

18 וּמִן־הַדָּם יִתֵּן עַל־קַרְנֹת הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר לִפְנֵי יְהֹוָה אֲשֶׁר בְּאֹהֶל מוֹעֵד וְאֵת כָּל־הַדָּם יִשְׁפֹּךְ אֶל־יְסוֹד מִזְבַּח הָעֹלָה אֲשֶׁר־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃

δ'.

9. Καὶ σὺν δύο νεφροὺς, καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν ὅ ἐστιν ἐπὶ τῶν μηρίων, καὶ τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος σὺν τοῖς νεφροῖς περιελεῖ αὐτό.

10. Ὃν τρόπον ἀφαιρεῖται ἀπὸ τοῦ μόσχου τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου. καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τῆς καρπώσεως.

11. Καὶ τὸ δέρμα τοῦ μόσχου, καὶ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν σάρκα σὺν τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ, καὶ τοῖς ἀκρωτηρίοις, καὶ τῇ κοιλίᾳ, καὶ τῇ κόπρῳ.

12. Καὶ ἐξοίσουσιν ὅλον τὸν μόσχον ἔξω τῆς παρεμβολῆς εἰς τόπον καθαρὸν, οὗ ἐκχεοῦσι τὴν σποδιὰν, καὶ κατακαύσουσιν αὐτὸν ἐπὶ ξύλων ἐν πυρὶ ἐπὶ τῆς ἐκχύσεως τῆς σποδιᾶς καυθήσεται.

13. Ἐὰν δὲ πᾶσα συναγωγὴ τῶν υἱῶν Ισραὴλ ἀγνοήσῃ καὶ λάθῃ ῥῆμα ἐξ ὀφθαλμῶν τῆς συναγωγῆς καὶ ποιήσουσι μίαν ἀπὸ πασῶν τῶν ἐντολῶν κυρίου, ἣ οὐ ποιηθήσεται, καὶ πλημμελήσωσι.

14. Καὶ γνωσθῇ αὐτοῖς ἡ ἁμαρτία ἣν ἥμαρτον ἐν αὐτῇ, καὶ προσάξει ἡ συναγωγὴ μόσχον ἐκ βοῶν ἄμωμον περὶ τῆς ἁμαρτίας, καὶ προσάξει αὐτὸν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

15. Καὶ ἐπιθήσουσιν οἱ πρεσβύτεροι τῆς συναγωγῆς τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ μόσχου ἔναντι κυρίου. Καὶ σφάξουσι τὸν μόσχον ἔναντι κυρίου.

16. Καὶ εἰσοίσει ὁ ἱερεὺς ὁ χριστὸς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μόσχου εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου.

17. Καὶ βάψει ὁ ἱερεὺς τὸν δάκτυλον αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μόσχου, καὶ ῥανεῖ ἑπτάκις ἔναντι κυρίου κατενώπιον τοῦ καταπετάσματος τοῦ ἁγίου.

18. Καὶ ἀπὸ τοῦ αἵματος ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου τῶν θυμιαμάτων τῆς συνθέσεως, ὅ ἐστιν ἐνώπιον κυρίου ὅ ἐστιν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου. καὶ τὸ πᾶν αἷμα ἐκχεεῖ πρὸς τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου τῶν καρπώσεων τοῦ ὄντος πρὸς τῇ θύρᾳ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

CAP. IIII.

9. Duos renunculos & reticulum quod eſt ſuper eos iuxta ilia, & adipem iecoris cum renunculis.

10. Sicut offertur de vitulo hoſtiæ pacificorum: & adolebit ea ſuper altare holocauſti.

11. Pellem verò & omnes carnes cum capite & pedibus & inteſtinis & fimo.

12. Et reliquo corpore efferet extra caſtra in locum mundum, ubi cineres effundi ſolent: incendetque ea ſuper lignorum ſtruem, quæ in loco effuſorum cinerum cremabuntur.

13. Quòd ſi omnis turba Iſraël ignoraverit, & per imperitiam fecerit quod contra mandatum Domini eſt.

14. Et poſtea intellexerit peccatum ſuum, offeret pro peccato ſuo vitulum, adducetque eum ad oſtium tabernaculi.

15. Et ponent ſeniores populi manus ſuper caput eius coram Domino. Immolatoque vitulo in conſpectu Domini.

16. Inferet ſacerdos qui unctus eſt, de ſanguine eius in tabernaculum teſtimonii.

17. Tincto digito aſpergens ſepties contra velum.

18. Ponetque de eodem ſanguine in cornibus altaris, quod eſt coram Domino in tabernaculo teſtimonii: reliquum autem ſanguinem fundet iuxta baſim altaris holocauſtorum, quod eſt in oſtio tabernaculi teſtimonii.

Das IIII. Capitel.

9. Die zwo Nieren mit dem Fett das dran iſt an den Lenden / vnnd das Netz über der Leber / an den Nieren abgeriſſen.

10. Gleich wie ers hebt vom Ochſen im Danckopffer / vnnd ſols anzünden auff dem Brandopffersaltar.

11. Aber das Fell des Farren / mit allem Fleiſch / ſampt dem kopff vnd ſchenckel / vnd das eingeweide / vnd den miſt.

12. Das ſol er alles hinauß füren auſſer dem Lager / an eine reine ſtete / da man die aſchen hin ſchüttet / vnnd ſols verbrennen auff dem Holtz mit Fewer.

13. Wenns eine gantze Gemeine inn Iſrael verſehen würde / vnd die that für jhren augen verborgen were / daß ſie jrgendt wider ein Gebot des HErrn gethan hetten / daß ſie nicht thun ſolten / vnd ſich alſo verſchuldeten.

14. Vnd darnach jhrer Sünde innen würden / die ſie gethan hetten / ſollen ſie einen jungen Farren darbringen zum Sündopffer / vnd für die thür der Hütten des Stiffts ſtellen.

15. Vnd die Elteſten von der Gemeine ſollen jhre hende auff ſein haupt legen für dem HErren / vnnd den Farren ſchlachten fur dem HErrn.

16. Vnd der Prieſter / der geſalbet iſt / ſol des Bluts vom Farren inn die Hütten des Stiffts bringen.

17. Vnnd mit ſeinem Finger drein duncken / vnnd ſieben mal ſprengen für dem HErrn für dem Fürhang.

18. Vnd ſol des Bluts auff die hörner des Altars thun / der für dem HErrn ſtehet in der Hütten des Stiffts. Vnd alles ander Blut an den boden des Brandopffersaltar gieſſen / der für der thür der Hütten des Stiffts ſtehet.

CHAP. IIII.

9. Et les deux rongnons auec la graiſſe qui *eſt* ſur iceux, iuſques ſur les flancs, & offera la taye qui *eſt* ſur le foye *pour la mettre* ſur les rongnons.

10. Tout ainſi qu'on leue du bœuf du ſacrifice de proſperités. Et le Sacrificateur fera fumer *toutes* ces choſes-la ſur l'autel de l'holocauſte.

11. Mais quant à la peau du bouueau, & toute ſa chair, auec ſa teſte, ſes iambes, ſes entrailles, & ſa fiente.

12. Voire quant à tout le bouueau il le tirera hors du camp en vn lieu net, où on eſpand les cendres, & le bruſlera ſur du bois au feu. Il ſera bruſlé *au lieu* où on eſpand les cendres.

13. Et ſi toute l'aſſemblee d'Iſrael a failli par erreur, & le cas n'a pas eſté apperceu de la congregation, & ils ont fait cõtre quelcun des commandemens de l'Eternel, commettans des choſes qui ne ſe doiuent point faire, & ſe ſont rendus coulpables:

14. Puis le peché duquel ils ont peché, vient en euidence, la congregation offrira vn bouueau prins de la vacherie en offrande pour le peché, & l'amenera deuant le tabernacle d'aſſignation.

15. Et les anciens de l'aſſemblee poſeront leurs mains ſur la teſte du bouueau deuant l'Eternel: & on eſgorgera le bouueau deuant l'Eternel.

16. Et le Sacrificateur oinct portera du ſang du bouueau dedans le tabernacle d'aſſignation.

17. Puis le Sacrificateur trẽpera ſon doigt au ſang, & en fera aſperſion deuant l'Eternel au deuant du voile par ſept fois.

18. Et mettra du ſang ſur les cornes de l'autel qui *eſt* deuant l'Eternel au tabernacle d'aſſignation. Puis eſpandra tout le *reſte du* ſang au bas de l'autel de l'holocauſte, qui *eſt* à l'entree du tabernacle d'aſſignation.

ד

19 וְיָת כָּל תַּרְבֵּיהּ יַפְרֵישׁ מִנֵּיהּ וְיַסֵּק לְמַדְבְּחָא׃

20 וְיַעְבֵּד לְתוֹרָא כְּמָא דַעֲבַד לְתוֹרָא דְחַטָּאתָא כֵּן יַעְבֵּיד לֵיהּ וִיכַפַּר עֲלֵיהוֹן כַּהֲנָא וְיִשְׁתְּבֵק לְהוֹן׃

21 וְיַפֵּק יָת תּוֹרָא לְמִבָּרָא לְמַשְׁרִיתָא וְיוֹקֵד יָתֵיהּ כְּמָא דְאוֹקֵיד יָת תּוֹרָא קַדְמָאָה חַטַּאת קְהָלָא הוּא׃

22 דְּרַבָּא יְחוֹב וְיַעְבֵּד חַד מִכָּל פִּיקוֹדַיָּא דַיְיָ אֱלָהֵיהּ דְּלָא כָשְׁרִין לְאִתְעֲבָדָא בְּשָׁלוּ וְיֵחוֹב׃

23 אוֹ אִתְיְדַע לֵיהּ חוֹבְתֵיהּ דְּחָב בַּהּ וְיַיְתֵי יָת קָרְבָּנֵיהּ צְפִיר בַּר עִזֵּי דְּכַר שְׁלִים׃

24 וְיִסְמוֹךְ יְדֵיהּ עַל רֵישׁ צְפִירָא וְיִכּוֹס יָתֵיהּ בְּאַתְרָא דְּיִכּוֹס יָת עֲלָתָא קֳדָם יְיָ חַטָּאתָא הוּא׃

25 וְיִסַּב כַּהֲנָא מִדְּמָא דְחַטָּאתָא בְּאֶצְבְּעֵיהּ וְיִתֵּן עַל קַרְנָת מַדְבְּחָא דַעֲלָתָא וְיָת דְּמֵיהּ יֵשׁוֹד לִיסוֹדָא דְּמַדְבְּחָא דַעֲלָתָא׃

26 וְיָת כָּל תַּרְבֵּיהּ יַסֵּק לְמַדְבְּחָא כִּתְרַב נִכְסַת קוּדְשַׁיָּא וִיכַפֵּר עֲלוֹהִי כַּהֲנָא מֵחוֹבְתֵיהּ וְיִשְׁתְּבֵק לֵיהּ׃

27 וְאִם אֱנָשׁ חַד יְחוֹב בְּשָׁלוּ מֵעַמָּא דְאַרְעָא בְּמֶעְבְּדֵיהּ חַד מִפִּקּוֹדַיָּא דַיְיָ דְּלָא כָשְׁרִין לְאִתְעֲבָדָא וְיֵחוֹב׃

28 אוֹ אִתְיְדַע לֵיהּ חוֹבְתֵיהּ דְּחָב וְיַיְתֵי יָת קָרְבָּנֵיהּ צְפִירַת עִזִּין שַׁלְמְתָא נֻקְבְּתָא עַל חוֹבְתֵיהּ דְּחָב׃

ד

19 וְאֵת כָּל־חֶלְבּוֹ יָרִים מִמֶּנּוּ וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה׃

20 וְעָשָׂה לַפָּר כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְפַר הַחַטָּאת כֵּן יַעֲשֶׂה־לּוֹ וְכִפֶּר עֲלֵהֶם הַכֹּהֵן וְנִסְלַח לָהֶם׃

21 וְהוֹצִיא אֶת־הַפָּר אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה וְשָׂרַף אֹתוֹ כַּאֲשֶׁר שָׂרַף אֵת הַפָּר הָרִאשׁוֹן חַטַּאת הַקָּהָל הוּא׃

22 אֲשֶׁר נָשִׂיא יֶחֱטָא וְעָשָׂה אַחַת מִכָּל־מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהָיו אֲשֶׁר לֹא־תֵעָשֶׂינָה בִּשְׁגָגָה וְאָשֵׁם׃

23 אוֹ־הוֹדַע אֵלָיו חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא בָּהּ וְהֵבִיא אֶת־קָרְבָּנוֹ שְׂעִיר עִזִּים זָכָר תָּמִים׃

24 וְסָמַךְ יָדוֹ עַל־רֹאשׁ הַשָּׂעִיר וְשָׁחַט אֹתוֹ בִּמְקוֹם אֲשֶׁר־יִשְׁחַט אֶת־הָעֹלָה לִפְנֵי יְהוָה חַטָּאת הוּא׃

25 וְלָקַח הַכֹּהֵן מִדַּם הַחַטָּאת בְּאֶצְבָּעוֹ וְנָתַן עַל־קַרְנֹת מִזְבַּח הָעֹלָה וְאֶת־דָּמוֹ יִשְׁפֹּךְ אֶל־יְסוֹד מִזְבַּח הָעֹלָה׃

26 וְאֶת־כָּל־חֶלְבּוֹ יַקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה כְּחֵלֶב זֶבַח הַשְּׁלָמִים וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן מֵחַטָּאתוֹ וְנִסְלַח לוֹ׃

27 וְאִם־נֶפֶשׁ אַחַת תֶּחֱטָא בִשְׁגָגָה מֵעַם הָאָרֶץ בַּעֲשֹׂתָהּ אַחַת מִמִּצְוֹת יְהוָה אֲשֶׁר לֹא־תֵעָשֶׂינָה וְאָשֵׁם׃

28 אוֹ הוֹדַע אֵלָיו חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא וְהֵבִיא קָרְבָּנוֹ שְׂעִירַת עִזִּים תְּמִימָה נְקֵבָה עַל־חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא׃

δ.

19. Καὶ τὸ πᾶν στέαρ αὐτοῦ περιελεῖ ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἀνοίσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον.

20. Καὶ ποιήσει τὸν μόσχον, ὃν τρόπον ἐποίησε τὸν μόσχον τὸν τῆς ἁμαρτίας. οὕτω ποιηθήσεται, καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτῶν ὁ ἱερεὺς, καὶ ἀφεθήσεται αὐτοῖς ἡ ἁμαρτία.

21. Καὶ ἐξοίσουσι τὸν μόσχον ὅλον ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ κατακαύσουσι τὸν μόσχον, ὃν τρόπον κατέκαυσαν τὸν μόσχον τὸν πρότερον, ἁμαρτία συναγωγῆς ἐστίν.

22. Ἐὰν δὲ ὁ ἄρχων ἁμάρτῃ, καὶ ποιήσῃ μίαν ἀπὸ πασῶν τῶν ἐντολῶν κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, ἣ οὐ ποιηθήσεται ἀκουσίως, καὶ πλημμελήσῃ.

23. Καὶ γνωσθῇ αὐτῷ ἡ ἁμαρτία ἣν ἥμαρτεν ἐν αὐτῇ, καὶ προσοίσει τὸ δῶρον αὐτοῦ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἄρσεν ἄμωμον περὶ ἁμαρτίας.

24. Καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ χιμάρου, καὶ σφάξουσιν αὐτὸν ἐν τόπῳ, οὗ σφάζουσι τὰ ὁλοκαυτώματα ἐνώπιον κυρίου, ὑπὲρ ἁμαρτίας ἐστί.

25. Καὶ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ τῆς ἁμαρτίας τῷ δακτύλῳ ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου τῶν ὁλοκαυτωμάτων, καὶ τὸ πᾶν αἷμα αὐτοῦ ἐκχεεῖ περὶ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου τῶν ὁλοκαυτωμάτων.

26. Καὶ τὸ πᾶν στέαρ αὐτοῦ ἀνοίσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, ὥσπερ τὸ στέαρ τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου. καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ.

27. Ἐὰν δὲ ψυχὴ μία ἁμάρτῃ ἀκουσίως ἐκ τοῦ λαοῦ τῆς γῆς, ἐν τῷ ποιῆσαι μίαν ἀπὸ πασῶν τῶν ἐντολῶν κυρίου, ἣ οὐ ποιηθήσεται, καὶ πλημμελήσῃ.

28. Καὶ γνωσθῇ αὐτῷ ἡ ἁμαρτία ἣν ἥμαρτεν ἐν αὐτῇ, καὶ οἴσει τὸ δῶρον αὐτοῦ χίμαιραν ἐξ αἰγῶν, ἄμωμον θήλειαν οἴσει περὶ τῆς ἁμαρτίας ἧς ἥμαρτε.

CAP. IIII.

19. Omnemq́; eius adipem tollet, & adolebit ſuper altare:

20. Sic faciens & de hoc vitulo quomodo fecit & prius: & rogante pro eis ſacerdote, propitius erit eis Dominus.

21. Ipſum autem vitulum efferet extra caſtra, atque comburet ſicut & priorem vitulum: quia eſt pro peccato multitudinis.

22. Si peccaverit princeps, & fecerit unum è pluribus per ignorantiam, quod Domini lege prohibetur:

23. Et poſtea intellexerit peccatum ſuum, offeret hoſtiam Domino, hircum de capris immaculatum.

24. Ponetq́; manum ſuam ſuper caput eius: cumq́; immolaverit eum in loco ubi ſolet mactari holocauſtum coram Domino, quia pro peccato eſt,

25. Tinget ſacerdos digitum in ſanguine hoſtiæ pro peccato, tangens cornua altaris holocauſti, & reliquum fundens ad baſim eius.

26. Adipem verò adolebit ſupra, ſicut in victimis pacificorum fieri ſolet: rogabitq́; pro eo ſacerdos, & pro peccato eius, & dimittetur ei.

27. Quòd ſi peccaverit anima per ignorantiam, de populo terræ, ut faciat quicquam de his quæ Domini lege prohibentur, atque delinquat.

28. Et cognoverit peccatum ſuum, offeret capram immaculatam.

Das IIII. Capitel.

19. Alles ſein Fett aber ſol er Heben/ vnd auff dem Altar anzůnden.

20. Vnnd ſol mit dem Farren thun/ wie er mit dem Farren des Sůndopffers gethan hat/ vnd ſol alſo der Prieſter ſie verſöhnen/ ſo wirds jhnen vergeben.

21. Vnnd ſol den Farren auſſer dem Lager fůren vnd verbrennen/ wie er den vorigen Farren verbrandt hat/ das ſol das Sůndopffer der Gemeine ſein.

22. Wenn aber ein Fůrſt ſůndiget/ vnd jrgendt wider des HERREN ſeines Gottes gebot thut/ das er nicht thun ſolt/ vnd verſihets/ daß er ſich verſchuldet.

23. Vnnd wird ſeiner ſůnde innen/ die er gethan hat: Der ſol zum opffer bringen/ einen Zigenbock ohn wandel.

24. Vnd ſeine handt auff des Bocks haupt legen/ vnd jhn ſchlachten an der ſtat/ da man die Brandtopffer ſchlachtet fůr dem HERREN/ das ſey ſein Sůndopffer.

25. Da ſol denn der Prieſter des Bluts von dem Sůndopffer nemen mit ſeinen finger/ vnnd auff die hörner des Brandopffersaltar thun/ vnd das ander Blut an den boden des Brandopffersaltar gieſſen.

26. Aber alles ſein Fett ſol er auff dem Altar anzůnden/ gleich wie das Fett des Danckopffers/ Vnnd ſol alſo der Prieſter ſeine Sůnde verſöhnen/ ſo wirds jhm vergeben.

27. Wenns aber eine Seele vom gemeinen Volck verſihet/ vnnd ſůndiget/ daß ſie jrgendt wider der Gebot des HERRN eines thut/ das ſie nicht thun ſolt/ vnd ſich alſo verſchuldet.

28. Vnnd jhrer ſůnde innen wird/ die ſie gethan hat/ die ſol zum Opffer eine Zigen bringen on wandel/ fůr die ſůnde/ die ſie gethan hat.

CHAP. IIII.

19. Et leuera toute la graiſſe d'icelui, & la fera fumer ſur l'autel:

20. Et fera de ce boueau, comme il a fait du boueau pour l'offrande pour *ſon* peché. Ainſi en fera le Sacrificateur, & fera propitiation pour eux, & il leur ſera pardonné.

21. Puis il tirera hors du cāp le boueau, & le bruſlera comme il a bruſlé le premier boueau: *car c'eſt* l'offrande pour le peché de la cōgregation. 22. Que ſi quelqu'vn des principaux *d'entre le peuple* a peché, ayant fait par erreur contre quelcun de tous les commandemens de l'Eternel ſon Dieu, commettant des choſes qui ne ſe doiuent point faire, & s'eſt rendu coulpable:

23. Puis on l'aduertit de ſon peché lequel il a commis, il amenera pour ſacrifice vn ieune bouc maſle, ſans tare:

24. Et poſera ſa main ſur la teſte du bouc, & on l'eſgorgera au lieu où on eſgorge l'holocauſte deuant l'Eternel: *car c'eſt* offrande pour le peché.

25. Puis le Sacrificateur prēdra auec ſon doigt du ſang de l'offrande pour le peché, & le mettra ſur les cornes de l'autel de l'holocauſte, & eſpādra le *reſte du* ſang d'icelui au bas de l'autel de l'holocauſte.

26. Et fera fumer toute la graiſſe d'icelui ſur l'autel, cōme la graiſſe du ſacrifice de proſperités. Ainſi le Sacrificateur fera propitiatiō pour icelui touchant ſon peché, & il lui ſera pardonné. 27. Que ſi quelque perſonne du cōmun peuple a peché par erreur, en faiſant contre quelcun des cōmandemens de l'Eternel, *&* commettant des choſes qui ne ſe doiuent faire, & s'eſt rendu coulpable:

28. Puis on l'aduertit de ſon peché lequel il a commis, il amenera ſon offrande d'vne ieune cheure, ſans tare, femelle, pour ſon peché lequel il a commis.

ד

29 וְיִסְמוֹךְ יָת יְדֵיהּ עַל רֵישׁ חַטָּאתָא וְיִכּוֹס יָת חַטָּאתָא בַּאֲתַר דַּעֲלָתָא׃

30 וְיִסַּב כַּהֲנָא מִדְּמַהּ בְּאֶצְבְּעֵיהּ וְיִתֵּן עַל קַרְנָת מַדְבְּחָא דַעֲלָתָא וְיָת כָּל דְּמַהּ יֵשׁוֹד לִיסוֹדָא דְּמַדְבְּחָא׃

31 וְיָת כָּל תַּרְבַּהּ יַעְדֵּי כְּמָא דְּאִתַּעֲדָא תְּרַב מֵעַל נִכְסַת קֻדְשַׁיָּא וְיַסֵּק כַּהֲנָא לְמַדְבְּחָא לְאִתְקַבָּלָא בְרַעֲוָא קֳדָם יְיָ וִיכַפַּר עֲלוֹהִי כַּהֲנָא וְיִשְׁתְּבֵק לֵיהּ׃

32 וְאִם אִימַּר יַיְתֵי קֻרְבָּנֵיהּ לְחַטָּאתָא נֻקְבָּא שַׁלְמְתָא יַיְתִינַהּ׃

33 וְיִסְמוֹךְ יָת יְדֵיהּ עַל רֵישׁ חַטָּאתָא וְיִכּוֹס יָתַהּ לְחַטָּאתָא בַּאֲתַר דְּיִכּוֹס יָת עֲלָתָא׃

34 וְיִסַּב כַּהֲנָא מִדְּמָא דְּחַטָּאתָא בְּאֶצְבְּעֵיהּ וְיִתֵּן עַל קַרְנָת מַדְבְּחָא דַעֲלָתָא וְיָת כָּל דְּמַהּ יֵשׁוֹד לִיסוֹדָא דְּמַדְבְּחָא׃

35 וְיָת כָּל תַּרְבַּהּ יַעְדֵּי כְּמָא דְּאִתַּעֲדָא תְּרַב אִימְּרָא מִנִּכְסַת קֻדְשַׁיָּא וְיַסֵּק כַּהֲנָא יָתְהוֹן לְמַדְבְּחָא עַל קֻרְבָּנַיָּא דַּייָ וִיכַפַּר עֲלוֹהִי כַּהֲנָא עַל חוֹבְתֵיהּ דְּחָב וְיִשְׁתְּבֵק לֵיהּ׃

ה

1 וַאֲנָשׁ אֲרֵי יְחוֹב וְיִשְׁמַע קָל מוֹמֵי וְהוּא סָהִיד אוֹ חֲזָא אוֹ יְדַע אִם לָא יְחַוֵּי וִיקַבֵּל חוֹבֵיהּ׃

2 אוֹ אֱנָשׁ דְּיִקְרַב בְּכָל מִדַּעַם מְסָאַב אוֹ בְנִבְלַת חַיְתָא מְסָאֲבָא אוֹ בְנִבְלַת בְּעִירָא מְסָאֲבָא אוֹ בְנִבְלַת רְחֵישׁ מְסָאַב וִיהֵא מְכַסָּא מִנֵּיהּ וְהוּא מְסָאַב וְחָב׃

ד

29 וְסָמַךְ אֶת־יָדוֹ עַל רֹאשׁ הַחַטָּאת וְשָׁחַט אֶת־הַחַטָּאת בִּמְקוֹם הָעֹלָה׃

30 וְלָקַח הַכֹּהֵן מִדָּמָהּ בְּאֶצְבָּעוֹ וְנָתַן עַל־קַרְנֹת מִזְבַּח הָעֹלָה וְאֶת־כָּל־דָּמָהּ יִשְׁפֹּךְ אֶל־יְסוֹד הַמִּזְבֵּחַ׃

31 וְאֶת־כָּל־חֶלְבָּהּ יָסִיר כַּאֲשֶׁר הוּסַר חֵלֶב מֵעַל זֶבַח הַשְּׁלָמִים וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן הַמִּזְבֵּחָה לְרֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן וְנִסְלַח לוֹ׃

32 וְאִם־כֶּבֶשׂ יָבִיא קָרְבָּנוֹ לְחַטָּאת נְקֵבָה תְמִימָה יְבִיאֶנָּה׃

33 וְסָמַךְ אֶת־יָדוֹ עַל רֹאשׁ הַחַטָּאת וְשָׁחַט אֹתָהּ לְחַטָּאת בִּמְקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁחַט אֶת־הָעֹלָה׃

34 וְלָקַח הַכֹּהֵן מִדַּם הַחַטָּאת בְּאֶצְבָּעוֹ וְנָתַן עַל־קַרְנוֹת מִזְבַּח הָעֹלָה וְאֶת־כָּל־דָּמָהּ יִשְׁפֹּךְ אֶל־יְסוֹד הַמִּזְבֵּחַ׃

35 וְאֶת־כָּל־חֶלְבָּהּ יָסִיר כַּאֲשֶׁר יוּסַר חֵלֶב הַכֶּשֶׂב מִזֶּבַח הַשְּׁלָמִים וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן אֹתָם הַמִּזְבֵּחָה עַל אִשֵּׁי יְהוָה וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן עַל־חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר־חָטָא וְנִסְלַח לוֹ׃

ה

1 וְנֶפֶשׁ כִּי־תֶחֱטָא וְשָׁמְעָה קוֹל אָלָה וְהוּא עֵד אוֹ רָאָה אוֹ יָדָע אִם־לוֹא יַגִּיד וְנָשָׂא עֲוֺנוֹ׃

3 אוֹ נֶפֶשׁ אֲשֶׁר תִּגַּע בְּכָל־דָּבָר טָמֵא אוֹ בְנִבְלַת חַיָּה טְמֵאָה אוֹ בְּנִבְלַת בְּהֵמָה טְמֵאָה אוֹ בְּנִבְלַת שֶׁרֶץ טָמֵא וְנֶעְלַם מִמֶּנּוּ וְהוּא טָמֵא וְאָשֵׁם׃

δ.

29. Καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἁμαρτήματος αὐτοῦ, καὶ σφάξουσι τὴν χίμαιραν τὴν τῆς ἁμαρτίας ἐν τῷ τόπῳ, οὗ σφάζουσι τὰ ὁλοκαυτώματα.

30. Καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῆς τῷ δακτύλῳ αὐτοῦ, καὶ ἐπιθήσει ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου τῶν ὁλοκαυτωμάτων, καὶ πᾶν τὸ αἷμα αὐτῆς ἐκχεεῖ περὶ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου τῶν ὁλοκαυτωμάτων.

31. Καὶ πᾶν τὸ στέαρ περιελεῖ, ὃν τρόπον περιαιρεῖται στέαρ ἀπὸ τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου, καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ, καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ.

32. Ἐὰν δὲ πρόβατον προσενέγκῃ τὸ δῶρον αὐτοῦ περὶ τῆς ἁμαρτίας, θῆλυ ἄμωμον προσοίσει αὐτό.

33. Καὶ ἐπιθήσει τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ τῆς ἁμαρτίας, καὶ σφάξουσιν αὐτὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας ἐν τῷ τόπῳ, οὗ σφάζουσι τὰ ὁλοκαυτώματα, ἐν τόπῳ ἁγίῳ.

34. Καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ τῆς ἁμαρτίας τῷ δακτύλῳ αὐτοῦ, ἐπιθήσει ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου τῆς ὁλοκαυτώσεως, καὶ πᾶν αὐτοῦ τὸ αἷμα ἐκχεεῖ περὶ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου τῆς ὁλοκαυτώσεως.

35. Καὶ πᾶν αὐτοῦ τὸ στέαρ περιελεῖ, ὃν τρόπον περιαιρεῖται στέαρ προβάτου ἀπὸ τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου, καὶ ἐπιθήσει αὐτὸ ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπὶ τὸ ὁλοκαύτωμα κυρίου, καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς ἁμαρτίας ἧς ἥμαρτε, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ.

ΚΕΦΑΛ. ε.

1. Ἐὰν δὲ ψυχὴ ἁμάρτῃ, καὶ ἀκούσῃ φωνὴν ὁρκισμοῦ, καὶ οὗτος μάρτυς ἢ ἑώρακεν, ἢ σύνοιδεν, ἐὰν μὴ ἀπαγγείλῃ, καὶ λήψεται τὴν ἁμαρτίαν αὐτοῦ·

2. Ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἥτις ἐὰν ἅψηται παντὸς πράγματος ἀκαθάρτου, ἢ θνησιμαίου, ἢ θηριαλώτου ἀκαθάρτου, ἢ τῶν θνησιμαίων βδελυγμάτων τῶν ἀκαθάρτων, ἢ τῶν θνησιμαίων κτηνῶν τῶν ἀκαθάρτων, καὶ λάθῃ ἀπ᾽ αὐτοῦ, καὶ μεμίανται.

CAP. IV.

29. Ponetq́ue manus ſuper caput hoſtiæ quæ pro peccato eſt, & immolabit eam in loco holocauſti.

30. Tolletque ſacerdos de ſanguine in digito ſuo: & tangens cornua altaris holocauſti, reliquum fundet ad baſim eius.

31. Omnem autem adipem auferens, ſicut auferri ſolet de victimis pacificorum, adolebit ſuper altare in odorem ſuavitatis Domino: rogabitq́; pro eo, & dimittetur ei.

32. Sin autem de pecoribus obtulerit victimam pro peccato, ovem ſcilicet immaculatam.

33. Ponet manum ſuper caput eius, & immolabit eam in loco ubi ſolent cædi holocauſtorum hoſtiæ.

34. Sumetq́ue ſacerdos de ſanguine eius digito ſuo, & tangens cornua altaris holocauſti, reliquum fundet ad baſim eius.

35. Omnem quoque adipem auferens, ſicut auferri ſolet adeps arietis qui immolatur pro pacificis; cremabit ſuper altare incenſum Domini: rogabitq́; pro eo & pro peccato eius, & dimittetur ei.

CAP. V.

1. Si peccaverit anima, & audierit vocem iurantis, teſtisq; fuerit quòd aut ipſe vidit, aut conſcius eſt: niſi indicaverit, portabit iniquitatem ſuam.

2. Anima quæ tetigerit aliquid immundum, ſive quod occiſum à beſtia eſt, aut per ſe mortuum, aut quodlibet aliud reptile: & oblita fuerit, immunditiæ ſuæ rea eſt, & deliquit.

Das IIII. Capitel.

29. Vnnd ſoll jhre hand auff des Sůndopffers haupt legen vnd ſchlachten an der ſtete des Brandopffers.

30. Vnd der Prieſter ſol des Bluts mit ſeinem finger nemen/ vnnd auff die hörner des Altars des Brandopffers thun/ vnnd alles Blut an des Altars boden gieſſen.

31. Alle ſein fett aber ſol er abreiſſen/ wie er das fett des Danckopffers abgeriſſen hat/ vnnd ſols anzůnden auff dem Altar zum ſůſſen geruch dem HERRN/ vnnd ſol alſo der Prieſter ſie verſöhnen/ ſo wirds jr vergeben.

32. Wird er aber ein Schaff zum Sůndopffer bringen/ ſo bringe er daß eine Sie iſt/ ohn wandel.

33. Vnnd lege ſeine hand auff des Sůndopffers haupt/ vnd ſchlachte es zum Sůndopffer/ an der ſtete/ da man die Brandopffer ſchlachtet.

34. Vnd der Prieſter ſoll des Bluts mit ſeinem finger nemen/ vnnd auff die hörner des Brandopffers altar thun/ vnnd alles blut an den boden des Altars gieſſen.

35. Aber alle ſein fett ſoll er abreiſſen/ wie er das fett vom Schaff des Danckopffers abgeriſſen hat/ vnnd ſolls auff dem Altar anzůnden/ zum feuer dem HERRN/ vnnd ſol alſo der Prieſter verſöhnen ſeine ſůnde die er gethan hat/ ſo wirds jm vergeben.

Das V. Capitel.

WEnn eine Seele ſůndigen wůrde/ daß er einen fluch höret/ vnd er des Zeuge iſt/ oder geſehen oder erfahren hat/ vnnd nicht angeſagt/ der iſt einer miſſethat ſchuldig.

2. Oder wenn eine Seele etwas vnreines anrůret/ es ſey ein aaß eines vnreinen Thiers oder Viehs/ oder Gewůrms/ vnd wiſte es nicht/ der iſt vnrein vnd hat ſich verſchuldet.

CHAP. IIII.

29. Et poſera ſa main ſur la teſte de l'offrande pour le peché, & on eſgorgera l'offrande pour le peché au lieu de l'holocauſte. 30. Puis le Sacrificateur prẽdra du ſang d'icelle auec ſon doigt, & le mettra ſur les cornes de l'autel de l'holocauſte: & eſpandra tout le *reſte du* ſang d'icelle au bas de l'autel.

31. Et oſtera toute la graiſſe d'icelle comme on oſte la graiſſe de deſſus le ſacrifice de proſperites: & le Sacrificateur *la* fera fumer ſur l'autel, en ſouefue odeur à l'Eternel, & fera propitiation pour icelui: & il lui ſera pardonné. 32. Que s'il amene vn agneau pour l'oblatiõ de ſon peché, ce ſera vne femelle ſans tare qu'il amenera.

33. Et poſera ſa main ſur la teſte de l'offrande pour le peché, & on l'eſgorgera pour le peché au lieu où on eſgorge l'holocauſte. 34. Puis le Sacrificateur prendra auec ſon doigt du ſang de l'offrande pour le peché, & le mettra ſur les cornes de l'autel de l'holocauſte, & eſpandra tout le *reſte du* ſang d'icelle au bas de l'autel. 35. Si oſtera toute la graiſſe d'icelle comme on oſte la graiſſe de l'agneau du ſacrifice de proſperités: & le Sacrificateur les fera fumer ſur l'autel, ſur les ſacrifices de l'Eternel faits par feu, & ſera propitiatiõ pour icelui, touchant ſon peché qu'il aura cõmis: & il lui ſera pardõné.

CHAP. V.

1. Item, quand quelque perſonne aura peché, ayant ouï quelcun proferãt execratiõ auec ſermẽt, & aura eſté teſmoin, ſoit qu'il l'ait veu, ſoit qu'il l'ait ſeu, s'il ne *le* declare, il portera ſon iniquité.

2. Ou quãd quelque perſonne aura touche à choſe quelcõque ſouillee, ſoit à la charongne des animaux immõdes, ſoit à la charongne des beſtes immõdes, ſoit à la charongne des reptiles immondes, cõbien qu'il ne s'en ſoit pas apperceu, il eſt toutesfois ſouillé, & coulpable.

ה

3 אוֹ אֲרֵי יִקְרַב בְּסוֹאֲבַת אֱנָשָׁא בְּכֹל סוֹבְתֵיהּ דְּיִסְתְּאַב בַּהּ וִיהֵא מְכַסָּא מִנֵּיהּ וְהוּא יְדַע וְחָב׃

4 אוֹ אֱנָשׁ אֲרֵי יְקַיֵּים לְפָרָשָׁא בְּסִפְוָן לא לְאַבְאָשָׁא אוֹ לְאוֹטָבָא לְכֹל דִּיפָרֵישׁ אֱנָשָׁא בְּקִיּוּם וִיהֵא מְכַסָּא מִנֵּיהּ וְהוּא יְדַע וְחָב לַחֲדָא מֵאִלֵּין׃

5 וִיהֵי אֲרֵי יְחוֹב לַחֲדָא מֵאִלֵּין וִיוַדֵּי דְּחָב עֲלַהּ׃

6 וְיַיְתֵי יָת אֲשָׁמֵיהּ לִקְדָם יְיָ עַל חוֹבְתֵיהּ דְּחָב נוּקְבָא מִן עָנָא אִימַּרְתָּא אוֹ צְפִירַת עִזִּין לְחַטָּאתָא וִיכַפַּר עֲלוֹהִי כַּהֲנָא מֵחוֹבְתֵיהּ׃

7 וְאִם לָא תַמְטֵי יְדֵיהּ כְּמִיסַּת שֵׂיתָא וְיַיְתֵי יָת אֲשָׁמֵיהּ דְּחָב תַּרְתֵּין ש שַׁפְנִינִין אוֹ תְּרֵין בְּנֵי יוֹנָה קֳדָם יְיָ חַד לְחַטָּאתָא וְחַד לַעֲלָתָא׃

8 וְיַיְתֵי יַתְהוֹן לְוָת כַּהֲנָא וִיקָרֵיב יָת דִּי לְחַטָּאתָא קַדְמֵיתָא וְיִמְלוֹק יָת רֵישֵׁיהּ מִקְּבֵל קְדָלֵיהּ וְלָא יַפְרֵישׁ׃

9 וְיַדֵּי מִדְּמָא דְּחַטָּאתָא עַל כּוֹתֶל מַדְבְּחָא וּדְיִשְׁתְּאַר מִדְּמָא יִתְמְצֵי לִיסוֹדָא דְּמַדְבְּחָא חַטָּאתָא הוּא׃

10 וְיָת תִּנְיָנָא יַעְבֵּד עֲלָתָא כִּדְחָזֵי וִיכַפַּר עֲלוֹהִי כַּהֲנָא מֵחוֹבְתֵיהּ דְּחָב וְיִשְׁתְּבֵיק לֵיהּ׃

11 וְאִם לָא תַדְבֵּיק יְדֵיהּ לְתַרְתֵּין שַׁפְנִינִין אוֹ לִתְרֵין בְּנֵי יוֹנָה וְיַיְתֵי יָת קֻרְבָּנֵיהּ דְּחָב חַד מִן עַשְׂרָא בִּתְלָת סְאִין סוּלְתָּא לְחַטָּאתָא לָא יְשַׁוֵּי עֲלַהּ מִשְׁחָא וְלָא יִתֵּן עֲלַהּ לְבוֹנְתָּא אֲרֵי חַטָּאתָא הִיא׃

ה

3 אוֹ כִי יִגַּע בְּטֻמְאַת אָדָם לְכֹל טֻמְאָתוֹ אֲשֶׁר יִטְמָא בָּהּ וְנֶעְלַם מִמֶּנּוּ וְהוּא יָדַע וְאָשֵׁם׃

4 אוֹ נֶפֶשׁ כִּי תִשָּׁבַע לְבַטֵּא בִשְׂפָתַיִם לְהָרַע אוֹ לְהֵיטִיב לְכֹל אֲשֶׁר יְבַטֵּא הָאָדָם בִּשְׁבֻעָה וְנֶעְלַם מִמֶּנּוּ וְהוּא־יָדַע וְאָשֵׁם לְאַחַת מֵאֵלֶּה׃

5 וְהָיָה כִי־יֶאְשַׁם לְאַחַת מֵאֵלֶּה וְהִתְוַדָּה אֲשֶׁר חָטָא עָלֶיהָ׃

6 וְהֵבִיא אֶת־אֲשָׁמוֹ לַיהוָה עַל חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא נְקֵבָה מִן־הַצֹּאן כִּשְׂבָּה אוֹ־שְׂעִירַת עִזִּים לְחַטָּאת וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן מֵחַטָּאתוֹ׃

7 וְאִם־לֹא תַגִּיעַ יָדוֹ דֵּי שֶׂה וְהֵבִיא אֶת־אֲשָׁמוֹ אֲשֶׁר חָטָא שְׁתֵּי תֹרִים אוֹ־שְׁנֵי בְנֵי־יוֹנָה לַיהוָה אֶחָד לְחַטָּאת וְאֶחָד לְעֹלָה׃

8 וְהֵבִיא אֹתָם אֶל־הַכֹּהֵן וְהִקְרִיב אֶת־אֲשֶׁר לַחַטָּאת רִאשׁוֹנָה וּמָלַק אֶת־רֹאשׁוֹ מִמּוּל עָרְפּוֹ וְלֹא יַבְדִּיל׃

9 וְהִזָּה מִדַּם הַחַטָּאת עַל־קִיר הַמִּזְבֵּחַ וְהַנִּשְׁאָר בַּדָּם יִמָּצֵה אֶל־יְסוֹד הַמִּזְבֵּחַ חַטָּאת הוּא׃

10 וְאֶת־הַשֵּׁנִי יַעֲשֶׂה עֹלָה כַּמִּשְׁפָּט וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן מֵחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר־חָטָא וְנִסְלַח לוֹ׃

11 וְאִם־לֹא תַשִּׂיג יָדוֹ לִשְׁתֵּי תֹרִים אוֹ לִשְׁנֵי בְנֵי־יוֹנָה וְהֵבִיא אֶת־קָרְבָּנוֹ אֲשֶׁר חָטָא עֲשִׂירִת הָאֵפָה סֹלֶת לְחַטָּאת לֹא־יָשִׂים עָלֶיהָ שֶׁמֶן וְלֹא־יִתֵּן עָלֶיהָ לְבֹנָה כִּי חַטָּאת הִיא׃

ε.

3. Ἢ ἅψηται ἀπὸ ἀκαθαρσίας ἀνθρώπου, ἀπὸ πάσης ἀκαθαρσίας αὐτοῦ, ἧς ἂν ἁψάμενος μιανθῇ, καὶ ἔλαθεν αὐτόν. μετὰ δὲ τοῦτο γνῷ, καὶ πλημμελήσῃ.

4. Ἡ ψυχὴ, ἡ ἄνομος, ἡ διαστέλλουσα τοῖς χείλεσι καλοποιῆσαι, ἢ κακοποιῆσαι κατὰ πάντα ὅσα ἐὰν διαστείλῃ ὁ ἄνθρωπος μεθ' ὅρκου, καὶ λάθῃ αὐτὸν, καὶ οὗτος γνῷ, καὶ ἁμάρτῃ ἕν τι τούτων.

5. Καὶ ἐξαγορεύσει τὴν ἁμαρτίαν περὶ ἧς ἡμάρτηκε κατ' αὐτῆς.

6. Καὶ οἴσει περὶ ὧν ἐπλημμέλησε τῷ κυρίῳ περὶ τῆς ἁμαρτίας ἧς ἥμαρτε θῆλυ ἀπὸ τῶν προβάτων ἀμνάδα, ἢ χίμαιραν ἐξ αἰγῶν περὶ ἁμαρτίας, καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς, περὶ τῆς ἁμαρτίας ἧς ἥμαρτε, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ ἡ ἁμαρτία.

7. Ἐὰν δὲ μὴ ἰσχύῃ ἡ χεὶρ αὐτοῦ τὸ ἱκανὸν εἰς τὸ πρόβατον, οἴσει περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ ἧς ἥμαρτε δύο τρυγόνας, ἢ δύο νεοσσοὺς περιστερῶν τῷ κυρίῳ, ἕνα περὶ ἁμαρτίας, καὶ ἕνα εἰς ὁλοκαύτωμα.

8. Καὶ οἴσει αὐτὰ πρὸς τὸν ἱερέα, καὶ προσάξει ὁ ἱερεὺς τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας πρότερον, καὶ ἀποκνίσει ὁ ἱερεὺς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ σφονδύλου, καὶ οὐ διελεῖ.

9. Καὶ ῥανεῖ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ περὶ τῆς ἁμαρτίας ἐπὶ τὸν τοῖχον τοῦ θυσιαστηρίου. τὸ δὲ κατάλοιπον τοῦ αἵματος καταστραγγιεῖ ἐπὶ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου· ἁμαρτία γάρ ἐστι.

10. Καὶ τὸ δεύτερον ποιήσει ὁλοκαύτωμα ὡς καθήκει. καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ ἧς ἥμαρτε, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ.

11. Ἐὰν δὲ μὴ εὑρίσκῃ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ζεῦγος τρυγόνων, ἢ δύο νεοσσοὺς περιστερῶν, καὶ οἴσει τὸ δῶρον αὐτοῦ περὶ οὗ ἥμαρτε τὸ δέκατον τοῦ οἰφὶ σεμίδαλιν περὶ ἁμαρτίας, οὐκ ἐπιχεεῖ ἐπ' αὐτῆς ἔλαιον, οὐδὲ ἐπιθήσει ἐπ' αὐτῇ λίβανον, ὅτι περὶ ἁμαρτίας ἐστί.

CAP. V.

3. Et ſi tetigerit quicquam de immunditia hominis iuxta omnem impuritatem qua pollui ſolet, oblitaque cognoverit poſtea, ſubiacebit delicto.

4. Anima quæ iuraverit, & protulerit labiis ſuis ut vel malè quid faceret, vel bene, & idipſum iuramento & ſermone firmaverit, oblitaque poſtea intellexerit delictum ſuum.

5. Agat pœnitentiam pro peccato.

6. Et offerat de gregibus agnam ſive capram, orabitq́; pro ea ſacerdos & pro peccato eius:

7. Sin autem non potuerit offerre pecus, offerat duos turtures, vel duos pullos columbarum Domino, unum pro peccato, & alterum in holocauſtum.

8. Dabitq́ue eos ſacerdoti: qui primum offerens pro peccato, retorquebit caput eius ad pennulas, ita ut collo adhæreat, & non penitus abrumpatur.

9. Et aſperget de ſanguine eius parietem altaris: quicquid autem reliquum fuerit, faciet diſtillare ad fundamentum eius, quia pro peccato eſt.

10. Alterum verò in holocauſtum adolebit ut fieri ſolet: rogabitq́ue pro eo ſacerdos & pro peccato eius, & dimittetur ei.

11. Quòd ſi non quiverit manus eius duos offerre turtures, aut duos pullos columbarum, offeret pro peccato ſuo ſimilæ partem ephi decimam. non mittet in eam oleum, nec thuris aliquid imponet, quia pro peccato eſt.

Das V. Capitel.

3. Oder wenn er einen vnreinen menſchen anrůret / inn waſerley vnreinignigkeit der Menſch vnrein werden kan / vnnd wiſſte es nicht / vnd wirds innen / der hat ſich verſchuldet.

4. Oder wenn eine Seele ſchweret / daß jhm auß dem munde entferet / ſchaden oder guts zu thun / wie den einem menſchen ein ſchwur entfarẽ mag / ehe ers bedecht / vnnd wirds innen / der hat ſich an der einem verſchuldet.

5. Wenns nun geſchicht daß er ſich der eines verſchuldet / vnd erkennet ſich / daß er daran geſůndiget hat.

6. So ſol er fůr ſeine Schuld diſer ſeiner ſůnde / die er gethan hat / dem HERRN bringen von der Herd / ein Schaf oder Zigenmutter / zum Sůndopffer / ſo ſol jm der Prieſter ſeine ſůnde verſöhnen.

7. Vermag er aber nicht ein Schaf / ſo bringe er dem HERRN fůr ſeine ſchuld / die er gethan hat / zwo Turteltauben / oder zwo junge Tauben / Die erſte zum Sůndopffer / die ander zum Brandopffer.

8. Vnnd bringe ſie dem Prieſter / der ſol die erſte zum Sůndopffer machen / vnd jr den kopff abkneupen hinder dem genick / vnd nicht abbrechen.

9. Vnnd ſprenge mit dem Blut des Sůndopffers / an die Seite des Altars / vnnd laſſe das vbrige blut außbluten / an des Altars boden / daß iſt das Sůndopffer.

10. Die ander aber ſoll er zum Brandopffer machen nach ſeinem recht / vnnd ſoll alſo der Prieſter jm ſeine ſůnde verſönen / die er gethan hat / ſo wird es jm vergeben.

11. Vermag er aber nicht zwo Torteltauben / oder zwo junge Tauben / ſo bringe er fůr ſeine ſůnde ſein Opffer / ein zehenden theil Ephi Semelmehl zum Sůndopffer. Er ſoll aber kein öle darauff legen / noch Weyrauch drauff thun / denn es iſt ein Sůndopffer.

CHAP. V.

3. Ou quand il aura touché à l'immondice de l'hõme, ſelon toute ſon immondice de laquelle il ſe ſouille, ſoit qu'il ne s'en ſoit pas apperceu, ſoit qu'il l'ait cognu, il eſt coulpable. 4. Ou quãd quelque perſonne aura iuré proferãt legeremẽt des leures de mal faire ou bien faire, ſelon tout ce que l'homme profere legeremẽt en iurant, ſoit qu'il ne s'en ſoit point apperceu, ſoit qu'il l'ait cognu, il eſt coulpable en vn de ces poincts. 5. Quand donques quelcũ ſera coulpable en vn de ces poincts-la, il cõfeſſera en quel poinct il aura peché.

6. Puis amenera l'offrãde de ſon delict à l'Eternel pour ſon peché qu'il aura cõmis, *aſſauoir* vne femelle du menu beſtail, ſoit agneau ou ieune cheure pour le peché. Et le Sacrificateur fera propitiation pour lui à cauſe de ſon peché. 7. Et s'il n'a pas la puiſſance de trouuer vne menue beſte, il apportera à l'Eternel pour offrande de ſon delict duquel il aura peché, deux tourterelles, ou deux pigeonneaux: l'vn pour l'offrande pour le peché, & l'autre pour l'holocauſte. 8. Et les apportera au Sacrificateur, lequel offrira premierement celui qui *eſt* pour le peché. Et entamera la teſte auec l'ongle vers le col ſans la ſeparer. 9. Puis il fera aſperſion ſur le coſté de l'autel du ſang de l'offrande pour le peché: & ce qui reſtera du ſang ſera eſpreint au bas de l'autel: *car c'eſt* offrãde pour le peché. 10. Et de l'autre il en fera vn holocauſte, ſelon qu'il le faut faire, & le Sacrificateur fera pour lui propitiatiõ pour ſon peché, qu'il aura cõmis, & il lui ſera pardõne.

11. Que ſi celui qui aura peche n'a pas le moyẽ de trouuer deux tourterelles ou deux pigeonneaux, il apportera pour ſon offrande la dixieme partie d'vn Epha de fine farine, & ne mettra ſur icelle ni huile ni encens: *car c'eſt* offrande pour le peche.

ה

12 וְיַיְתִינַּהּ לְוָת כַּהֲנָא וְיִקְמוֹץ כַּהֲנָא מִינַּהּ מְלֵי קֻמְצֵיהּ יָת אַדְכָּרְתַהּ וְיַסֵּיק לְמַדְבְּחָא עַל־קֻרְבָּנַיָּא דַיְיָ חַטָּאתָא הִיא׃

13 וִיכַפַּר עֲלוֹהִי כַּהֲנָא עַל חוֹבְתֵיהּ דְּחָב מֵחֲדָא מֵאִלֵּין וְיִשְׁתְּבֵיק לֵיהּ וּתְהֵי לְכַהֲנָא כְּמִנְחָתָא׃

14 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃

15 אֱנָשׁ אֲרֵי יְשַׁקַּר שְׁקַר וְיֶחוֹב בְּשָׁלוּ מִקֻּדְשַׁיָּא דַיְיָ וְיַיְתֵי יָת אֲשָׁמֵיהּ לִקְדָם יְיָ דְּכַר שְׁלִים מִן עָנָא בְּפֻרְסָנֵיהּ כְּסַף סִלְעִין בְּסִלְעֵי קוּדְשָׁא לַאֲשָׁמָא׃

16 וְיָת דְּחָב מִן קוּדְשָׁא יְשַׁלֵּים וְיָת חוּמְשֵׁיהּ יוֹסֵף עֲלוֹהִי וְיִתֵּן יָתֵיהּ לְכַהֲנָא וְכַהֲנָא יְכַפַּר עֲלוֹהִי בְּדִיכְרָא דַאֲשָׁמָא וְיִשְׁתְּבֵיק לֵיהּ׃

17 וְאִם אֱנָשׁ אֲרֵי יֶחוֹב וְיַעְבֵּד חֲדָא מִכָּל פִּיקּוּדַיָּא דַיְיָ דְּלָא כָשְׁרִין לְאִתְעֲבָדָא וְלָא יְדַע וְחָב וִיקַבֵּיל חוֹבֵיהּ׃

18 וְיַיְתֵי דְּכַר שְׁלִים מִן עָנָא בְּפוּרְסָנֵיהּ לַאֲשָׁמָא לְוָת כַּהֲנָא וִיכַפַּר עֲלוֹהִי כַּהֲנָא עַל שָׁלוּתֵיהּ דְּאִשְׁתְּלִי וְהוּא לָא יְדַע וְיִשְׁתְּבֵיק לֵיהּ׃

19 אֲשָׁמָא הוּא עַל חוֹבְתֵיהּ דְּהוּא חָב אֲשָׁמָא יְקָרֵיב קֳדָם יְיָ׃

ה

12 וֶהֱבִיאָהּ אֶל־הַכֹּהֵן וְקָמַץ הַכֹּהֵן מִמֶּנָּה מְלוֹא קֻמְצוֹ אֶת־אַזְכָּרָתָהּ וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה עַל אִשֵּׁי יְהוָה חַטָּאת הִוא׃

13 וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן עַל־חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר־חָטָא מֵאַחַת מֵאֵלֶּה וְנִסְלַח לוֹ וְהָיְתָה לַכֹּהֵן כַּמִּנְחָה׃

14 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

15 נֶפֶשׁ כִּי־תִמְעֹל מַעַל וְחָטְאָה בִּשְׁגָגָה מִקָּדְשֵׁי יְהוָה וְהֵבִיא אֶת־אֲשָׁמוֹ לַיהוָה אַיִל תָּמִים מִן־הַצֹּאן בְּעֶרְכְּךָ כֶּסֶף־שְׁקָלִים בְּשֶׁקֶל־הַקֹּדֶשׁ לְאָשָׁם׃

16 וְאֵת אֲשֶׁר חָטָא מִן־הַקֹּדֶשׁ יְשַׁלֵּם וְאֶת־חֲמִישִׁתוֹ יוֹסֵף עָלָיו וְנָתַן אֹתוֹ לַכֹּהֵן וְהַכֹּהֵן יְכַפֵּר עָלָיו בְּאֵיל הָאָשָׁם וְנִסְלַח לוֹ׃

17 וְאִם־נֶפֶשׁ כִּי תֶחֱטָא וְעָשְׂתָה אַחַת מִכָּל־מִצְוֹת יְהוָה אֲשֶׁר לֹא תֵעָשֶׂינָה וְלֹא־יָדַע וְאָשֵׁם וְנָשָׂא עֲוֹנוֹ׃

18 וְהֵבִיא אַיִל תָּמִים מִן־הַצֹּאן בְּעֶרְכְּךָ לְאָשָׁם אֶל־הַכֹּהֵן וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן עַל שִׁגְגָתוֹ אֲשֶׁר־שָׁגָג וְהוּא לֹא־יָדַע וְנִסְלַח לוֹ׃

19 אָשָׁם הוּא אָשֹׁם אָשַׁם לַיהוָה׃

ε.

12. Καὶ οἴσει αὐτὴν πρὸς τὸν ἱερέα. καὶ δραξάμενος ὁ ἱερεὺς, ἀπ' αὐτῆς πλήρη τὴν δράκα αὐτοῦ, τὸ μνημόσυνον αὐτῆς ἐπιθήσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπὶ τῶν ὁλοκαυτωμάτων τῷ κυρίῳ, ἁμαρτίας ἐστί.

13. Καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ ἧς ἥμαρτεν, ἀφ' ἑνὸς τούτων, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ· τὸ δὲ καταλειφθὲν ἔσται τῷ ἱερεῖ, ὡς ἡ θυσία τῆς σεμιδάλεως.

14. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων·

15. Ψυχὴ ἣ ἂν λάθῃ αὐτὴν λήθη, καὶ ἁμάρτῃ ἀκουσίως ἀπὸ τῶν ἁγίων κυρίου, καὶ οἴσει τῆς πλημμελείας αὐτοῦ τῷ κυρίῳ κριὸν ἄμωμον ἐκ τῶν προβάτων, τιμῆς ἀργυρίου σίκλων τῷ σίκλῳ τῷ ἁγίῳ.

16. Περὶ οὗ ἐπλημμέλησε, καὶ ὃ ἥμαρτεν ἀπὸ τῶν ἁγίων ἀποτίσει, καὶ τὸ ἐπίπεμπτον προσθήσει ἐπ' αὐτὸ, καὶ δώσει αὐτὸ τῷ ἱερεῖ, καὶ ὁ ἱερεὺς ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ἐν τῷ κριῷ τῆς πλημμελείας, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ.

17. Καὶ ἡ ψυχὴ ἣ ἂν ἁμάρτῃ, καὶ ποιήσει μίαν ἀπὸ πασῶν τῶν ἐντολῶν κυρίου ὧν οὐ δεῖ ποιεῖν, καὶ οὐκ ἔγνω, καὶ πλημμελήσῃ, καὶ λάβῃ τὴν ἁμαρτίαν αὐτοῦ.

18. Καὶ οἴσει κριὸν ἄμωμον ἐκ τῶν προβάτων, τιμῆς ἀργυρίου, εἰς πλημμέλειαν πρὸς τὸν ἱερέα, καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς ἀγνοίας αὐτοῦ ἧς ἠγνόησε, καὶ αὐτὸς οὐκ ᾔδει, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ.

19. Ἐπλημμέλησε γὰρ πλημμελείᾳ πλημμέλησιν ἔναντι κυρίου.

CAP. V.

12. Tradetq; eam ſacerdoti: qui plenum ex ea pugillum hauriens, cremabit ſuper altare in monimentum eius qui obtulerit.

13. Rogans pro illo & expians, reliquam verò partem ipſe habebit in munere.

14. Locutuſque eſt Domiminus ad Moyſen, dicens,

15. Anima ſi prævaricans ceremonias, per errorem in his quæ Domino ſunt ſanctificata peccaverit, offeret pro delicto ſuo arietem immaculatum de gregibus, qui emi poteſt duobus ſiclis iuxta pondus ſanctuarii:

16. Ipſumq; quod intulit damni reſtituet, & quintam partem ponet ſuprà, tradens ſacerdoti, qui rogabit pro eo offerens arietem, & dimittetur ei.

17. Anima ſi peccaverit per ignorãtiam, feceritq; unum ex his quæ Domini lege prohibentur, & peccati rea intellexerit iniquitatem ſuam.

18. Offeret arietem immaculatum de gregibus ſacerdoti, iuxta menſuram æſtimationemq; peccati: qui orabit pro eo, quia neſciens fecerit: & dimittetur ei.

19. Quia per errorem deliquit in Domino.

Das V. Capitel.

12. Vnd ſolls zum Prieſter bringen / der Prieſter aber ſoll eine handvol davon nemen zum gedechtniß / vnnd anzünden auff dem Altar zum feur dem HERRN / das iſt ein Sündopffer.

13. Vnd der Prieſter ſol alſo ſeine ſünde / die er gethan hat / jm verſöhnen / ſo wirds jhm vergeben / vnd ſoll des Prieſters ſein / wie ein Speißopffer.

14. Vnnd der HERR redet mit Moſe / vnnd ſprach:

15. Wenn ſich eine Seele vergreifft / das ſie es verſihet / vnd ſich verſündiget / an dem / das dem HErrn geweihet iſt / ſol ſie jr Schuldopffer dem HErrn bringen / einen Wider on wandel von der Herd / der zwen Seckel ſilbers werth ſey / nach dem Seckel des Heiligthumbs / zum Schuldopffer.

16. Dazu was er geſündiget hat an dem geweiheten / ſoll er widergeben / vnnd das fünffte theil darüber geben / vnd ſols dem Prieſter geben / Der ſoll jhn verſöhnen mit dem Wider des Schuldopffers / ſo wirds jhm vergeben.

17. Wenn eine Seele ſündigt / vnnd thut wider irgendt ein Gebot des HERRN / daß ſie nicht thun ſolt / vnd hats nicht gewuſt / die hat ſich verſchuldet / vnnd iſt einer miſſethat ſchuldig.

18. Vnnd ſol bringen einen Wider von der Herd ohn wandel / der eines Schuldopffers werth iſt / zum Prieſter / der ſol jm ſeine vnwiſſenheit verſöhnen / die er gethan hat vnnd wuſte es nicht / ſo wirds jm vergeben.

19. Das iſt das Schuldopffer / daß er dem HERREN verfallen iſt.

CHAP. V.

12. Il l'apportera au Sacrificateur, lequel en prendra plein ſon poing pour memorial d'icelle, & *le* fera fumer ſur l'autel, ſur les ſacrifices faits par feu à l'Eternel: *car c'eſt* offrande pour le peché.

13. Ainſi le Sacrificateur fera propitiatiõ pour lui pour ſon peché qu'il aura commis en l'vne de ces choſes-la, & lui ſera pardonné: & ſera *le reſte* pour le Sacrificateur comme eſtant offrande de gaſteau.

14. L'Eternel parla auſſi à Moyſe, diſant.

15. Quand quelque perſonne aura commis forfait & peché par erreur *retenant* des choſes ſanctifices à l'Eternel, il amenera vne offrande pour ſon delict à l'Eternel: aſſauoir vn mouton ſans tare *prins* du troupeau, auec l'eſtimation que tu feras de la choſe ſaincte, la faiſant en ſicles d'argent, ſelon le ſicle du Sanctuaire, à cauſe de *ſon* delict.

16. Il reſtituera donques ce en quoi il aura peché en *retenant* de la choſe ſaincte, & y adiouſtera vne cinquieme par deſſus, & la baillera au Sactrificateur. Et le Sacrificateur fera propitiation pour lui, par le mouton de l'offrande pour le delict: & lui ſera pardonné.

17. Item, quãd quelque perſonne aura peché, & aura fait contre quelcun des cõmandemens de l'Eternel, cõmettant des choſes qui ne ſont point de faire, & ne l'aura point ſeu, il eſt coulpable, & portera la peine de ſon iniquité. 18. Il amenera dõc au Sacrificateur vn mouton ſans tare *prins* du troupeau, auec l'eſtimation que tu feras du delict. Et le Sacrificateur fera propitiation pour lui pour ſon erreur, auquel il aura erré, & lequel il n'aura point ſeu, & ainſi lui ſera pardonné.

19. Il y a delict: pour certain il s'eſt rendu coulpable contre l'Eternel.

ו

1 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃

2 אֱינָשׁ אֲרֵי יֶחוֹב וִישַׁקַּר שְׁקַר קֳדָם יְיָ וִיכַדֵּב בְּחַבְרֵיהּ בְּפוּקְדָנָא אוֹ בְשׁוּתָּפוּת יְדָא אוֹ בִגְזֵילָא אוֹ עֲשַׁק יָת חַבְרֵיהּ׃

3 אוֹ אַשְׁכַּח אֲבֵידְתָא וְכַדֵּיב בַּהּ וְאִשְׁתְּבַע עַל שִׁקְרָא עַל חֲדָא מִכֹּל דְּיַעְבֵּד אֱנָשָׁא לְמֵיחַב בְּהֵין׃

4 וִיהֵי אֲרֵי יֶחֱטֵי וְיֵחוֹב וִיתֵיב יָת גְּזֵילָא דִּגְזַל אוֹ יָת עִשְׁקָא דַּעֲשַׁק אוֹ יָת פִּקְדָנָא דְּאִתְפַּקַּד לְוָתֵיהּ אוֹ יָת אֲבֵידְתָא דְּאַשְׁכַּח׃

5 אוֹ מִכֹּל דְּאִשְׁתְּבַע עֲלוֹהִי לְשִׁקְרָא וִישַׁלֵּם יָתֵיהּ בְּרֵישֵׁיהּ וְחֻמְשֵׁיהּ יוֹסֵף עֲלוֹהִי לִדְהוּא דִּילֵיהּ יִתְּנִנֵּיהּ בְּיוֹמָא דח דְּחוֹבְתֵיהּ׃

6 וְיָת אֲשָׁמֵיהּ יַיְתֵי לִקְדָם יְיָ דְּכַר שְׁלִים מִן עָנָא בְּפֻרְסָנֵיהּ לַאֲשָׁמָא לְוָת כַּהֲנָא׃

7 וִיכַפַּר עֲלוֹהִי כַּהֲנָא קֳדָם יְיָ וְיִשְׁתְּבֵיק לֵיהּ עַל חֲדָא מִכֹּל דְּיַעְבֵּיד ל לְמֵיחַב בַּהּ׃

8 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃

9 פַּקֵּיד יָת אַהֲרֹן וְיָת בְּנוֹהִי לְמֵימָר דָּא אוֹרָיְתָא דַּעֲלָתָא הִיא עֲלָתָא עַל דְּמִתּוֹקְדָא עַל מַדְבְּחָא כָּל לֵילְיָא עַד צַפְרָא וְאִישָׁתָא דְּמַדְבְּחָא תְּהֵי יָקְדָא בֵּיהּ׃

10 וְיִלְבַּשׁ כַּהֲנָא ל לְבוּשִׁין דְּבוּץ וּמִכְנְסִין דְּבוּץ יִלְבַּשׁ עַל בִּשְׂרֵיהּ וְיַפְרֵישׁ יָת קִיטְמָא דְּתֵיכוֹל אִישָׁתָא יָת עֲלָתָא עַל מַדְבְּחָא וִישַׁוֵּינֵיהּ בִּסְטַר מַדְבְּחָא׃

ו

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

2 נֶפֶשׁ כִּי תֶחֱטָא וּמָעֲלָה מַעַל בַּיהוָה וְכִחֵשׁ בַּעֲמִיתוֹ בְּפִקָּדוֹן אוֹ־בִתְשׂוּמֶת יָד אוֹ בְגָזֵל אוֹ עָשַׁק אֶת־עֲמִיתוֹ׃

3 אוֹ־מָצָא אֲבֵדָה וְכִחֶשׁ בָּהּ וְנִשְׁבַּע עַל־שָׁקֶר עַל־אַחַת מִכֹּל אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה הָאָדָם לַחֲטֹא בָהֵנָּה׃

4 וְהָיָה כִּי־יֶחֱטָא וְאָשֵׁם וְהֵשִׁיב אֶת־הַגְּזֵלָה אֲשֶׁר גָּזָל אוֹ אֶת־הָעֹשֶׁק אֲשֶׁר עָשָׁק אוֹ אֶת־הַפִּקָּדוֹן אֲשֶׁר הָפְקַד אִתּוֹ אוֹ אֶת־הָאֲבֵדָה אֲשֶׁר מָצָא׃

5 אוֹ מִכֹּל אֲשֶׁר־יִשָּׁבַע עָלָיו לַשֶּׁקֶר וְשִׁלַּם אֹתוֹ בְּרֹאשׁוֹ וַחֲמִשִׁתָיו יֹסֵף עָלָיו לַאֲשֶׁר הוּא לוֹ יִתְּנֶנּוּ בְּיוֹם אַשְׁמָתוֹ׃

6 וְאֶת־אֲשָׁמוֹ יָבִיא לַיהוָה אַיִל תָּמִים מִן־הַצֹּאן בְּעֶרְכְּךָ לְאָשָׁם אֶל־הַכֹּהֵן׃

7 וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן לִפְנֵי יְהוָה וְנִסְלַח לוֹ עַל־אַחַת מִכֹּל אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה לְאַשְׁמָה בָהּ׃

8 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

9 צַו אֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־בָּנָיו לֵאמֹר זֹאת תּוֹרַת הָעֹלָה הִוא הָעֹלָה עַל מוֹקְדָה עַל־הַמִּזְבֵּחַ כָּל־הַלַּיְלָה עַד־הַבֹּקֶר וְאֵשׁ הַמִּזְבֵּחַ תּוּקַד בּוֹ׃

10 וְלָבַשׁ הַכֹּהֵן מִדּוֹ בַד וּמִכְנְסֵי־בַד יִלְבַּשׁ עַל־בְּשָׂרוֹ וְהֵרִים אֶת־הַדֶּשֶׁן אֲשֶׁר תֹּאכַל הָאֵשׁ אֶת־הָעֹלָה עַל־הַמִּזְבֵּחַ וְשָׂמוֹ אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ׃

ϛʹ.

1. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων.

2. Ψυχὴ ἣ ἂν ἁμάρτῃ, καὶ παριδὼν παρίδῃ τὰς ἐντολὰς κυρίου, καὶ ψεύσηται πρὸς τὸν πλησίον ἐν παραθήκῃ, ἢ περὶ κοινωνίας, ἢ περὶ ἁρπαγῆς, ἢ ἠδίκησέ τι τὸν πλησίον,

3. Ἢ εὗρεν ἀπώλειαν, καὶ ψεύσηται περὶ αὐτῆς, καὶ ὀμόσῃ ἀδίκως περὶ ἑνὸς ἀπὸ πάντων ὧν ἂν ποιήσῃ ἄνθρωπος, ὥστε ἁμαρτάνειν ἐν τούτοις.

4. Καὶ ἔσται ἡνίκα ἂν ἁμάρτῃ, καὶ πλημμελήσῃ, καὶ ἀποδῷ τὸ ἅρπαγμα ὃ ἥρπασεν, ἢ τὸ ἀδίκημα ὃ ἠδίκησεν, ἢ τὴν παραθήκην ἥ τις παρετέθη αὐτῷ, ἢ τὴν ἀπώλειαν ἣν εὗρεν ἀπὸ παντὸς πράγματος.

5. Οὗ ὤμοσε περὶ αὐτοῦ ἀδίκως, καὶ ἀποτίσει αὐτὸ τὸ κεφάλαιον, καὶ τὸ ἐπίπεμπτον αὐτοῦ προσθήσει ἐπ᾽ αὐτό. τίνος ἐστὶν, αὐτῷ ἀποδώσει ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐλεγχθῇ.

6. Καὶ τῆς πλημμελείας αὐτοῦ οἴσει τῷ κυρίῳ κριὸν ἀπὸ τῶν προβάτων ἄμωμον, τιμῆς εἰς ὃ ἐπλημμέλησε.

7. Καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς ἔναντι κυρίου, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ περὶ ἑνὸς ἀπὸ πάντων ὧν ἐποίησε καὶ ἐπλημμέλησεν ἐν αὐτῷ.

8. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων.

9. Ἔντειλαι τῷ Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ λέγων· οὗτος ὁ νόμος τῆς ὁλοκαυτώσεως αὐτὴ ἡ ὁλοκαύτωσις ἐπὶ τῆς καύσεως αὐτῆς ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου ὅλην τὴν νύκτα καυθήσεται ἕως τὸ πρωΐ, οὐ σβεσθήσεται τὸ πῦρ τὸ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου αὐτοῦ.

10. Καὶ ἐνδύσεται ὁ ἱερεὺς χιτῶνα λινοῦν, καὶ περισκελὲς λινοῦν ἐνδύσεται περὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ, καὶ ἀφελεῖ τὴν κατακάρπωσιν, ἣν ἂν καταναλώσῃ τὸ πῦρ, τὴν ὁλοκαύτωσιν ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου. καὶ παραθήσει αὐτὴν ἐχόμενα τοῦ θυσιαστηρίου.

CAP. VI.

1. Locutus eſt Dominus ad Moyſen, dicens.

2. Anima quæ peccaverit, & contempto Domino, negaverit proximo ſuo depoſitum, quod fidei eius creditum fuerat, vel vi aliquid extorſerit, aut calumniam fecerit.

3. Sive rem perditam invenerit & inficians inſuper peieraverit, & quodlibet aliud ex pluribus fecerit, in quibus ſolent peccare homines.

4. Convicta delicti, reddet omnia quæ per fraudem voluit obtinere.

5. Integra, & quintam inſuper partem domino cui damnum intulerat.

6. Pro peccato autem ſuo offeret arietem immaculatum de grege, & dabit cum ſacerdoti, iuxta æſtimationem menſuramque delicti:

7. Qui rogabit pro eo coram Domino, & dimittetur illi pro ſingulis quæ faciendo peccavit.

8. Locutuſque eſt Dominus ad Moyſen, dicens.

9. Præcipe Aaron & filiis eius, Hæc eſt lex holocauſti: Cremabitur in altari tota nocte uſque manè: ignis in eodem altari erit,

10. Veſtietur tunica ſacerdos & feminalibus lineis: tolletque cineres, quos vorans ignis exuſſit, & ponens iuxta altare.

Das VI. Capitel.

VNnd der HERR redet mit Moſe/ vnnd ſprach:

2. Wenn eine Seele ſündigen würde/ vnnd ſich an dem HERRN vergreiffen/ daß er ſeinem nebenmenſchen verleugnet/ was er jhm befohlen hat/ oder das jhm zu trewer handt gethan iſt/ oder daß er mit gewalt genommen/ oder mit vnrecht zu ſich bracht.

3. Oder das verloren iſt/ funden hat/ vnnd leugnet ſolchs mit einem falſchen Eidt/ wie es der eines iſt/ darinn ein Menſch wider ſeinen Nechſten ſündthut.

4. Wenns nun geſchicht/ daß er alſo ſündiget/ vnd ſich verſchuldet. So ſol er wider geben/ was er mit gewalt genomen/ oder mit vnrecht zu ſich bracht/ oder was jhm befohlen iſt/ oder was er funden hat.

5. Oder warůber er den falſchen Eid gethan hat/ das ſol er alles gantz widergeben/ dazu das fůnffte theil drůber geben/ dem des geweſt iſt/ des tages/ wenn er ſein Schuldtopffer gibt.

6. Aber fůr ſeine ſchuldt ſol er dem HERRN zu dem Prieſter einen Wider/ von der Herd ohn wandel bringen/ der eines Schuldtopffers werth iſt.

7. So ſol jhn der Prieſter verſöhnen fůr dem HERRN/ ſo wirdt jhm vergeben/ alles was er gethan hat/ daran er ſich verſchuldet hat.

8. Vnd der HERR redet mit Moſe/ vnd ſprach:

9. Gebeut Aaron vnnd ſeinen Söhnen/ vnd ſprich: Diß iſt das Geſetz des Brandopffers. Das Brandopffer ſol brennen auff dem Altar/ die gantze nacht/ biß an den morgen/ Es ſol aber allein des Altars Fewer drauff brennen.

10. Vnd der Prieſter ſol ſeinen leinen Rock anziehen/ vnnd die leinen Niderwad an ſeinen Leib/ vnnd ſol die aſchen auffheben/ die das Fewer des Brandtopffers auff dem Altar gemacht hat/ vnd ſol ſie neben den Altar ſchütten.

CHAP. VI.

1. L'Eternel parla auſſi à Moyſe, diſant.

2. Quãd quelque perſonne aura peché, & aura commis forfait contre l'Eternel, mẽtant à ſon prochain pour vn depoſt, ou pour vne choſe qu'on aura miſe entre ſes mains, ſoit qu'il l'ait rauie, ſoit qu'il ait circonuenu ſon prochain.

3. Ou s'il a trouué quelque choſe perdue, & ment là deſſus, ou s'il iure fauſſemẽt, ſur choſe quelconque de celles qu'il aduient à l'hõme de faire pechant en icelles.

4. S'il aduient donc qu'il ait peché, & ſoit trouué coulpable, il rendra la choſe rauie, qu'il aura rauie, ou ce en quoi il aura vſé de circonuẽtion, ou le depoſt qui lui aura eſté baille en garde, ou la choſe perdue qu'il aura trouuee: 5. Ou tout ce dequoi il aura iure fauſſement: il reſtituera le principal, & adiouſtera le quint par deſſus à celui à qui il appartenoit. Il le baillera au iour qu'il aura eſte declare coulpable. 6. Il apportera auſſi au Sacrificateur pour l'Eternel l'offrande pour ſon delict, *aſſauoir* vn mouton ſans tare *prins* du troupeau, auec l'eſtimation que tu feras de la choſe où a eſte cõmis le delict. 7. Et le Sacrificateur fera propitiatiõ pour lui deuant l'Eternel, & il lui ſera pardõne, pour quelque choſe d'entre toutes celles qu'il lui ſeroit aduenu de faire, tellement qu'il en fuſt coulpable. 8. Item, l'Eternel parla à Moyſe, diſant.

9. Commande à Aaron & à ſes fils, diſant *C'eſt* ici la Loy de l'holocauſte: (c'eſt ce qui eſt conſume par feu ſur l'autel toute la nuict iuſques au matin, d'autant que le feu de l'autel doit eſtre tenu allume en icelui.) 10. Le Sacrificateur donc veſtira ſa robbe de lin, & mettra ſes brayes de lin ſur ſa chair, & leuera les cendres apres que le feu aura conſume l'holocauſte ſur l'autel, puis il les mettra aupres de l'autel.

ו

11 וְיַשְׁלַח יָת לְבוּשׁוֹהִי וְיִלְבַּשׁ לְבוּשִׁין אוּחֲרָנִין וְיַפֵּק יָת קִטְמָא לְמִבָּרָא לְמַשְׁרִיתָא לַאֲתַר דְּכֵי׃

12 וְאִישָׁתָא עַל מַדְבְּחָא תְּהֵי יוֹקְדָא בֵיהּ לָא תִיטְפֵי וִיבָעַר עֲלַהּ כַּהֲנָא אָעִין בִּצְפַר בִּצְפַר וְיַסְדַּר עֲלַהּ עֲלָתָא וְיַסֵּק עֲלַהּ תַּרְבֵּי נִכְסַת קֻדְשַׁיָּא׃

13 אִישָׁתָא תְּדִירָא תְּהֵי יָקְדָא עַל מַדְבְּחָא לָא תִטְפֵּי׃

14 וְדָא אוֹרַיְתָא דְּמִנְחָתָא דִּיקָרְבוּן יָתַהּ בְּנֵי אַהֲרֹן קֳדָם יְיָ לִקֳדָם מַדְבְּחָא׃

15 וְיַפְרֵישׁ מִינַּהּ בק בְּקֻמְצֵיהּ מִסֻּלְתָּא ד דְּמִנְחָתָא וּמִמִּשְׁחַהּ וְיַת כָּל לְבוֹנְתָא דְּעַל מִנְחָתָא וְיַסֵּק לְמַדְבְּחָא לָא לְאִתְקַבָּלָא בְּרַעֲוָא אַדְכָּרְתַהּ קֳדָם יְיָ׃

16 וּדְאִשְׁתְּאַר מִינַּהּ י יֵיכְלוּן אַהֲרֹן וּבְנוֹהִי פַּטִּיר תִּתְאֲכֵל בַּאֲתַר קַדִּישׁ בְּדָרַת מַשְׁכַּן זִמְנָא יֵיכְלוּנַהּ׃

17 לָא תִתְאֲפֵי חֲמִיעַ חוּלָקְהוֹן יְהָבִית יָתַהּ מִקֻּרְבָּנָי קֹדֶשׁ קֻדְשִׁין הִיא כְּחַטָּאתָא ו וְכַאֲשָׁמָא׃

18 כָּל דְּכוּרָא בִּבְנֵי אַהֲרֹן יֵיכְלוּנַהּ קְיָם עָלַם לְדָרֵיכוֹן מִקֻּרְבָּנַיָּא דַּיְיָ כֹּל דְּיִקְרַב בְּהוֹן יִתְקַדַּשׁ׃

19 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃

20 דֵּין קֻרְבָּנָא דְּאַהֲרֹן וּבְנוֹהִי דִּיקָרְבוּן קֳדָם יְיָ בְּיוֹמָא דְּרַבּוּ יָתֵיהּ חַד מִן עַסְרָא בִּתְלָת סְאִין סֻלְתָּא מִנְחָתָא תְּדִירָא פַּלְגוּתַהּ בְּצַפְרָא וּפַלְגוּתַהּ בְּרַמְשָׁא׃

ו

11 וּפָשַׁט אֶת־בְּגָדָיו וְלָבַשׁ בְּגָדִים אֲחֵרִים וְהוֹצִיא אֶת־הַדֶּשֶׁן אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה אֶל־מָקוֹם טָהוֹר׃

12 וְהָאֵשׁ עַל־הַמִּזְבֵּחַ תּוּקַד־בּוֹ לֹא תִכְבֶּה וּבִעֵר עָלֶיהָ הַכֹּהֵן עֵצִים בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר וְעָרַךְ עָלֶיהָ הָעֹלָה וְהִקְטִיר עָלֶיהָ חֶלְבֵי הַשְּׁלָמִים׃

13 אֵשׁ תָּמִיד תּוּקַד עַל־הַמִּזְבֵּחַ לֹא תִכְבֶּה׃

14 וְזֹאת תּוֹרַת הַמִּנְחָה הַקְרֵב אֹתָהּ בְּנֵי־אַהֲרֹן לִפְנֵי יְהוָה אֶל־פְּנֵי הַמִּזְבֵּחַ׃

15 וְהֵרִים מִמֶּנּוּ בְּקֻמְצוֹ מִסֹּלֶת הַמִּנְחָה וּמִשַּׁמְנָהּ וְאֵת כָּל־הַלְּבֹנָה אֲשֶׁר עַל־הַמִּנְחָה וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחַ רֵיחַ נִיחֹחַ אַזְכָּרָתָהּ לַיהוָה׃

16 וְהַנּוֹתֶרֶת מִמֶּנָּה יֹאכְלוּ אַהֲרֹן וּבָנָיו מַצּוֹת תֵּאָכֵל בְּמָקוֹם קָדֹשׁ בַּחֲצַר אֹהֶל־מוֹעֵד יֹאכְלוּהָ׃

17 לֹא תֵאָפֶה חָמֵץ חֶלְקָם נָתַתִּי אֹתָהּ מֵאִשָּׁי קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הִוא כַּחַטָּאת וְכָאָשָׁם׃

18 כָּל־זָכָר בִּבְנֵי אַהֲרֹן יֹאכְלֶנָּה חָק־עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם מֵאִשֵּׁי יְהוָה כֹּל אֲשֶׁר־יִגַּע בָּהֶם יִקְדָּשׁ׃

19 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

20 זֶה קָרְבַּן אַהֲרֹן וּבָנָיו אֲשֶׁר־יַקְרִיבוּ לַיהוָה בְּיוֹם הִמָּשַׁח אֹתוֹ עֲשִׂירִת הָאֵפָה סֹלֶת מִנְחָה תָּמִיד מַחֲצִיתָהּ בַּבֹּקֶר וּמַחֲצִיתָהּ בָּעָרֶב׃

ϛ'.

11. Καὶ ἐκδύσεται τὴν στολὴν αὐτοῦ, καὶ ἐνδύσεται στολὴν ἄλλην, καὶ ἐξοίσει τὴν κατακάρπωσιν ἔξω τῆς παρεμβολῆς εἰς τόπον καθαρόν.

12. Καὶ πῦρ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον καυθήσεται ἀπ᾽ αὐτοῦ, καὶ οὐ σβεσθήσεται. καὶ καύσει ἐπ᾽ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς ξύλα τὸ πρωῒ πρωΐ. καὶ στιβάσει ἐπ᾽ αὐτοῦ τὴν ὁλοκαύτωσιν, καὶ ἐπιθήσει ἐπ᾽ αὐτοῦ τὸ στέαρ τοῦ σωτηρίου.

13. Καὶ πῦρ διὰ παντὸς καυθήσεται ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, οὐ σβεσθήσεται.

14. Οὗτος ὁ νόμος τῆς θυσίας ἣν προσοίσουσιν αὐτὴν οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν οἱ ἱερεῖς, ἀπέναντι κυρίου, ἀπέναντι τοῦ θυσιαστηρίου.

15. Καὶ ἀφελεῖ ἀπ᾽ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς τῇ δρακὶ, ἀπὸ τῆς σεμιδάλεως τῆς θυσίας σὺν τῷ ἐλαίῳ αὐτῆς, καὶ σὺν παντὶ τῷ λιβάνῳ αὐτῆς, τὰ ὄντα ἐπὶ τῆς θυσίας καὶ ἀνοίσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κάρπωμα ὀσμὴν εὐωδίας, τὸ μνημόσυνον αὐτῆς τῷ κυρίῳ.

16. Τὸ δὲ καταλειφθὲν ἀπ᾽ αὐτῆς, ἔδεται Ἀαρὼν, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἄζυμα βρωθήσεται ἐν τόπῳ ἁγίῳ, ἐν αὐλῇ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἔδονται αὐτήν.

17. Οὐ πεφθήσεται ἐζυμωμένη, μερίδα αὐτὴν δέδωκα αὐτοῖς ἀπὸ τῶν καρπωμάτων κυρίου. ἅγια ἁγίων ἐστὶν, ὥσπερ τὸ τῆς ἁμαρτίας, καὶ ὥσπερ τὸ τῆς πλημμελείας.

18. Πᾶν ἀρσενικὸν τῶν ἱερέων ἔδονται αὐτὴν, νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν, ἀπὸ τῶν καρπωμάτων κυρίου. πᾶς ὃς ἐὰν ἅψηται αὐτῶν, ἁγιασθήσεται.

19. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων·

20. Τοῦτο τὸ δῶρον Ἀαρὼν καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ, ὃ προσοίσουσι τῷ κυρίῳ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἂν χρίσῃς αὐτὸν, τὸ δέκατον τοῦ οἰφὶ σεμιδάλεως εἰς θυσίαν διὰ παντὸς, τὸ ἥμισυ αὐτῆς τὸ πρωΐ, καὶ τὸ ἥμισυ αὐτῆς τὸ δειλινόν.

CAP. VI.

11. Spoliabitur prioribus veſtimentis, indutiſque aliis, efferet eos extra caſtra, in loco mundiſſimo.

12. Ignis autem in altari ſemper ardebit, quem nutriet ſacerdos ſubiiciens ligna manè per ſingulos dies, & impoſito holocauſto, deſuper adolebit adipes pacificorum.

13. Ignis eſt iſte perpetuus, qui nunquam deficiet in altari,

14. Hæc eſt lex ſacrificii & libamentorum, quæ offerent filii Aaron coram Domino, & coram altari.

15. Tollet ſacerdos pugillum ſimilæ, quæ conſperſa eſt oleo, & totum thus quod ſuper ſimilam poſitum eſt: adolebitq; illud in altari in monimentum odoris ſuaviſſimi Domino.

16. Reliquam autem partem ſimilæ comedet Aaron cum filiis ſuis, abſque fermento: & comedet in loco ſancto in atrio tabernaculi.

17. Ideò autem non fermẽtabitur, quia pars eius in Domini offertur incẽſum: Sanctum ſanctorum erit, ſicut pro peccato atque delicto.

18. Mares tantum ſtirpis Aaron comedent illud. Legitimum ac ſempiternum erit in generationibus veſtris de ſacrificiis Domini, omnis qui tetigerit illa, ſanctificabitur.

19. Locutuſque eſt Dominus ad Moyſen, dicens.

20. Hæc eſt oblatio Aaron, & filiorum eius, quam offerre debent Domino in die unctionis ſuæ. Decimã partem ephi offerent ſimilæ in ſacrificio ſempiterno, medium eius manè, & medium eius veſpere:

Das VI. Capitel.

11. Vnd ſol ſeine Kleider darnach außziehen/vnd ander Kleider anziehen/vnd die aſchen hinauß tragen/ auſſer dem Lager an eine reine ſtete.

12. Das Fewer auff dem Altar ſol brennen/ vnnd nimmer verleſchen/ der Prieſter ſol alle morgen holtz drauff anzůnden/vnnd oben drauff das Brandopffer zurichten / vnnd das fett der Danckopffer drauff anzůnden.

13. Ewig ſol das Fewer auff dem Altar brennen/ vnd nimmer verleſchen.

14. Vnnd das iſt das Geſetz des Speißopffers / das Aarons Söhne Opffern ſollen für dem HERREN auff dem Altar.

15. Es ſol einer Heben ſeine handt vol Semelmehls vom Speißopffer/vnnd des öles/ vnnd den gantzen Weyrauch der auff dem Speißopffer ligt/vnnd ſols anzůnden auff dem Altar zum ſůſſen geruch / ein gedechtniß dem HERRN.

16. Das ůbrige aber ſollen Aaron vnd ſeine Söhne verzehren/vnnd ſolls vngeſewrt eſſen/ an heiliger ſtete/ im Vorhoff der Hůtten des Stiffts.

17. Sie ſollen nichts mit Sawerteig backen/denn es iſt jr theil/ das ich jnen gegeben hab von meinem Opffer / Es ſol jhnen das allerheiligſt ſein/ gleich wie das Sůndopffer vnnd Schuldtopffer.

18. Was Männlich iſt vnter den Kindern Aaron/ ſollens eſſen. Das ſey ein ewigs Recht ewren Nachkommen/an den Opffern des HERRN/ Es ſol ſie niemand anrůren / er ſey denn geweihet.

19. Vnd der HERR redet mit Moſe/vnd ſprach:

20. Das ſol das Opffer ſein/Aarons vnd ſeiner Söhne/daß ſie dem HERREN Opffern ſollen am tage ſeiner ſalbunge: Das zehende theil Ephi von Semelmehl des täglichen Speißopffers/eine helfft des morgens/die ander helfft des abendts.

CHAP. VI.

11. Lors il deſpouillera ſes veſtemens, & s'eſtant veſtu d'autres veſtemens il tranſportera les cendres hors du camp en vn lieu net.

12. Et quant au feu qui eſt ſur l'autel, on l'y tiendra allumé, on ne le lairra point eſteindre: & le Sacrificateur allumera le bois au feu tous les matins, & arrengera l'holocauſte ſur icelui, & y fera fumer les graiſſes des offrandes de proſperités.

13. On tiendra le feu continuellement allumé ſur l'autel, & ne le lairra-on point eſteindre.

14. Item, c'*eſt* ici la Loy de l'offrande du gaſteau. Les fils d'Aaron l'offriront deuant l'Eternel ſur l'autel.

15. Et on leuera plein ſon poing de la fleur de farine du gaſteau, & de ſon huile, auec tout l'encens qui *eſt* ſur le gaſteau, & le fera-on fumer en ſouefue odeur *ſur* l'autel pour memorial d'icelui à l'Eternel.

16. Et ce qui en reſtera, Aaron & ſes fils le mangeront. On le mangera ſans leuain au Sainct lieu, *voire* on le mangera au paruis du tabernacle d'aſſignation.

17. Il ne ſe boulengera point auec leuain: Ie leur ai donné ceci pour leur portion d'entre mes offrandes faites par feu: c'*eſt* choſe treſſaincte, ainſi que le ſacrifice pour le peché, & pour le delict.

18. Tout maſle d'entre les fils d'Aaron en mangera: c'eſt vne ordonnance perpetuelle en vos aages touchant les offrandes faites par feu à l'Eternel: quicõque les touchera ſera ſainctifié.

19. Item, l'Eternel parla à Moyſe, diſant.

20. C'*eſt* ici l'offrande d'Aaron & de ſes fils, qu'ils offriront à l'Eternel au iour qu'il ſera oinct, *aſſauoir* vne dixieme d'Epha de fine farine de gaſteau, à perpetuité: la moitié d'icelle au matin, & l'autre moitié au ſoir.

ו

21 עַל־מַחֲבַת בַּשֶּׁמֶן תֵּעָשֶׂה מֻרְבֶּכֶת תְּבִיאֶנָּה תֻּפִינֵי מִנְחַת פִּתִּים תַּקְרִיב רֵיחַ־נִיחֹחַ לַיהוָה׃

22 וְהַכֹּהֵן הַמָּשִׁיחַ תַּחְתָּיו מִבָּנָיו יַעֲשֶׂה אֹתָהּ חָק־עוֹלָם לַיהוָה כָּלִיל תָּקְטָר׃

23 וְכָל־מִנְחַת כֹּהֵן כָּלִיל תִּהְיֶה לֹא תֵאָכֵל׃

24 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

25 דַּבֵּר אֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־בָּנָיו לֵאמֹר זֹאת תּוֹרַת הַחַטָּאת בִּמְקוֹם אֲשֶׁר תִּשָּׁחֵט הָעֹלָה תִּשָּׁחֵט הַחַטָּאת לִפְנֵי יְהוָה קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הִוא׃

26 הַכֹּהֵן הַמְחַטֵּא אֹתָהּ יֹאכְלֶנָּה בְּמָקוֹם קָדֹשׁ תֵּאָכֵל בַּחֲצַר אֹהֶל מוֹעֵד׃

27 כֹּל אֲשֶׁר־יִגַּע בִּבְשָׂרָהּ יִקְדָּשׁ וַאֲשֶׁר יִזֶּה מִדָּמָהּ עַל־הַבֶּגֶד אֲשֶׁר יִזֶּה עָלֶיהָ תְּכַבֵּס בְּמָקוֹם קָדֹשׁ׃

28 וּכְלִי־חֶרֶשׂ אֲשֶׁר תְּבֻשַּׁל־בּוֹ יִשָּׁבֵר וְאִם־בִּכְלִי נְחֹשֶׁת בֻּשָּׁלָה וּמֹרַק וְשֻׁטַּף בַּמָּיִם׃

29 כָּל־זָכָר בַּכֹּהֲנִים יֹאכַל אֹתָהּ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הִוא׃

30 וְכָל־חַטָּאת אֲשֶׁר יוּבָא מִדָּמָהּ אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד לְכַפֵּר בַּקֹּדֶשׁ לֹא תֵאָכֵל בָּאֵשׁ תִּשָּׂרֵף׃

ז

1 וְזֹאת תּוֹרַת הָאָשָׁם קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הוּא׃

ו

21 עַל מַסְרֵיתָא בִּמְשַׁח תִּתְעֲבֵיד רְבִיכָא תַּיְתִינַּהּ תּוּפִינֵי מִנְחַת בִּיצוּעִין תְּקָרֵיב לְאִתְקַבָּלָא בְרַעֲוָא קֳדָם יְיָ׃

22 וְכַהֲנָא דְּיִתְרַבָּא תְּחוֹתוֹהִי מִבְּנוֹהִי יַעְבֵּיד יָתַהּ קְיָם עָלַם קֳדָם יְיָ גְּמִיר תִּתַּסַּק׃

23 וְכָל מִנְחָתָא דְּכַהֲנָא גְּמִיר תְּהֵי לָא תִתְאֲכֵל׃

24 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃

25 מַלֵּיל עִם אַהֲרֹן וְעִם בְּנוֹהִי לְמֵימַר דָּא אוֹרַיְתָא דְּחַטָּאתָא בְּאַתְרָא דִּי תִתְנְכֵס עֲלָתָא תִּתְנְכֵס חַטָּאתָא קֳדָם יְיָ קֹדֶשׁ קֻדְשִׁין הִיא׃

26 כַּהֲנָא דִּמְכַפַּר בִּדְמַהּ יֵיכְלִינַּהּ בַּאֲתַר קַדִּישׁ תִּתְאֲכֵל בְּדָרַת מַשְׁכַּן זִימְנָא׃

27 כֹּל דְּיִקְרַב בִּבְשָׂרַהּ יִתְקַדַּשׁ וּדְיַדֵּי מִן דְּמַהּ עַל לְבוּשׁוֹהִי דְּיַדֵּי עֲלַהּ תְּחַוַּר בַּאֲתַר קַדִּישׁ׃

28 וּמָאן דַּחֲסַף דְּתִתְבַּשַּׁל בֵּיהּ יִתְּבַר וְאִם בְּמָנָא דִּנְחָשָׁא תִּתְבַּשַּׁל וְיִתְמְרֵיק וְיִשְׁתְּטֵיף בְּמַיָּא׃

29 כָּל דְּכוּרָא בְּכַהֲנַיָּא יֵיכוּל יָתַהּ קֹדֶשׁ קֻדְשִׁין הִיא׃

30 וְכָל חַטָּאתָא דִּי יִתָּעַל מִדְּמַהּ לְמַשְׁכַּן זִימְנָא לְכַפָּרָא בְּקֻדְשָׁא לָא תִתְאֲכֵל בְּנוּרָא תִתּוֹקַד׃

ז

1 וְדָא אוֹרַיְתָא דַּאֲשָׁמָא קֹדֶשׁ קֻדְשִׁין הוּא׃

ϛ´.

21. Ἐπὶ τηγάνου ἐν ἐλαίῳ ποιηθήσεται. πεφυραμένην οἴσει αὐτὴν ἑλικτὰ θυσίαν ἐκ κλασμάτων, θυσίαν εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ.

22. Ὁ ἱερεὺς ὁ χριστὸς ὁ ἀντ᾽ αὐτοῦ ἐκ τῶν υἱῶν αὐτοῦ, ποιήσει αὐτὴν νόμιμον αἰώνιον. ἅπαν ἐπιτελεσθήσεται.

23. Καὶ πᾶσα θυσία ἱερέως ὁλόκαυτος ἔσται. καὶ οὐ βρωθήσεται.

24. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων.

25. Λάλησον τῷ Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ λέγων· οὗτος ὁ νόμος τῆς ἁμαρτίας, ἐν τόπῳ οὗ σφάζουσι τὰ ὁλοκαυτώματα, σφάξουσι καὶ τὰ τῆς ἁμαρτίας ἔναντι κυρίου. ἅγια ἁγίων ἐστίν.

26. Ὁ ἱερεὺς ὁ ἀναφέρων αὐτήν, ἔδεται αὐτὴν ἐν τόπῳ ἁγίῳ βρωθήσεται, ἐν αὐλῇ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

27. Πᾶς ὁ ἁπτόμενος τῶν κρεῶν αὐτῆς ἁγιασθήσεται, καὶ ᾧ ἐὰν ἐπιρραντισθῇ ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῆς ἐπὶ τὸ ἱμάτιον, ὃ ἐὰν ῥαντισθῇ ἐπ᾽ αὐτό, πλυθήσεται ἐν τόπῳ ἁγίῳ.

28. Καὶ σκεῦος ὀστράκινον οὗ ἐὰν ἑψηθῇ ἐν αὐτῷ, συντριβήσεται. ἐὰν δὲ ἐν σκεύει χαλκῷ ἑψηθῇ, ἐκτρίψει αὐτό, καὶ κλύσει ὕδατι.

29. Πᾶς ἄρσην ἐν τοῖς ἱερεῦσι φάγεται αὐτά· ἅγια ἁγίων ἐστὶ τῷ κυρίῳ.

30. Καὶ πάντα τὰ περὶ τῆς ἁμαρτίας, ὧν ἂν εἰσενεχθῇ ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῶν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου ἐξιλάσασθαι ἐν τῷ ἁγίῳ, οὐ βρωθήσεται, ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται.

ΚΕΦΑΛ. ζ.

1. Καὶ οὗτος ὁ νόμος τοῦ κριοῦ τοῦ περὶ τῆς πλημμελείας, ἅγια ἁγίων ἐστίν.

CAP. VI.

21. Quæ in ſartagine oleo conſperſa frigetur. Offeret autem eam calidam in odorem ſuaviſſimum Domino

22. Sacerdos, qui iure patri ſucceſſerit, *ſtatuto perpetuo* tota cremabitur in altari.

23. Omne enim ſacrificium ſacerdotum igne conſumetur, nec quiſquam comedet ex eo.

24. Locutus eſt autem Dominus ad Moyſen, dicens.

25. Loquere Aaron & filiis eius: Iſta eſt lex hoſtiæ pro peccato: In loco ubi offertur holocauſtum, immolabitur coram Domino. Sanctum ſanctorum eſt.

26. Sacerdos qui offert, comedet eam in loco ſancto, in atrio tabernaculi.

27. Quicquid tetigerit carnes eius, ſanctificabitur. Si de ſanguine illius, veſtis fuerit aſperſa, lavabitur in loco ſancto.

28. Vas autem fictile in quo cocta eſt, cõfringetur. quòd ſi vas æneum fuerit, defricabitur, & lavabitur aqua.

29. Omnis maſculus de genere ſacerdotali veſcetur de carnibus eius, quia Sanctum ſanctorum eſt.

30. Hoſtia enim quæ cæditur pro peccato, cuius ſanguis infertur in tabernaculum teſtimonii ad expiandum in ſanctuario, non comedetur, ſed comburetur igni.

CAP. VII.

1. Hæc quoque eſt lex hoſtiæ pro delicto, Sancta ſanctorum eſt.

Das VI. Capitel.

21. Jnn der pfannen mit öle ſoltu es machen/ vnd geröſtet darbringen/ vnd inn ſtücken gebacken/ ſolt du ſolchs opffern/ zum ſüſſen geruch dem HERREN.

22. Vnd der Prieſter/ der vnter ſeinen Söhnen an ſeine ſtatt geſalbet wirdt/ ſol ſolchs thun. Das iſt ein ewigs Recht dem HERRN/ Es ſol gantz verbrandt werden.

23. Denn alle Speißopffer eines Prieſters/ ſol gantz verbrandt/ vnnd nicht geſſen werden.

24. Vnnd der HErr redet mit Moſe/ vnd ſprach:

25. Sage Aaron vnd ſeinen Sönen/ vnnd ſprich: Diß iſt das Geſetz des Sündopffers. An der ſtet/ da du das Brandtopffer ſchlachteſt/ ſoltu auch das Sündopffer ſchlachten für dem HErrn/ das iſt das allerheiligſt.

26. Der Prieſter/ der das Sündopffer thut/ ſolls eſſen an heiliger ſtett/ im Vorhoff der Hütten des Stiffts.

27. Niemand ſol ſeines Fleiſchs anrüren/ er ſey denn geweyhet. Vnnd wer von ſeinem blut ein Kleidt beſprenget/ der ſol das beſprengte ſtück waſchen an heiliger ſtet.

28. Vnnd das töpffen/ darinn es gekochet iſt/ ſol man zubrechen. Jſts aber ein ehern topff/ ſo ſol man jhn ſchewren/ vnd mit waſſer ſpülen.

29. Was Männlich iſt vnter den Prieſtern/ ſollen dauon eſſen/ denn es iſt das allerheiligſte.

30. Aber alle das Sündopffer/ des blut in die Hütten des Stiffts bracht wirdt/ zu verſöhnen im Heiligen/ ſoll mann nicht eſſen/ ſondern mit Fewer verbrennen.

Das VII. Capitel.

VNd diß iſt das Geſetze des Schuldopffers/ vnnd das iſt das allerheiligſt.

CHAP. VI.

21. Elle ſera appreſtee ſur vne placque auec de l'huile, tu l'apporteras ainſi riſſolee, & offriras les pieces du gaſteau cuites en ſouefue odeur à l'Eternel.

22. Et le Sacrificateur d'entre ſes fils qui *ſera* oinct au lieu d'icelui, fera cela par ordonnance perpetuelle: on le fera fumer tout entier à l Eternel.

23. Tout le gaſteau du Sacrificateur ſera conſumé ſans en manger.

24. Item, l'Eternel parla à Moyſe, diſant.

25. Parle à Aaron & à ſes fils, diſant, C'*eſt* ici la Loy du ſacrifice pour le peché. Au lieu où ſera eſgorgé l'holocauſte, le ſacrifice pour le peché ſera eſgorgé deuant l'Eternel: *car* c'*eſt* choſe treſſaincte.

26. Le Sacrificateur qui offrira l'offrande pour le peché, la mangera: elle ſe mangera au lieu Sainct, au paruis du tabernacle d'aſſignation.

27. Quiconque touchera la chair d'icelle ſera ſainct: & s'il en iaillit quelque ſang ſur le veſtemẽt, ce ſur quoi ſera tombe le ſang, ſera laué au lieu Sainct.

28. Et le vaiſſeau de terre auquel on l'aura fait bouillir ſera caſſé: mais ſi on la fait bouillir en vn vaiſſeau d'airain, il ſera eſcuré & laué en eau.

29. Tout maſle d'entre les Sacrificateurs en mangera: c'*eſt* choſe treſſaincte.

30. Nulle offrande pour le peché de laquelle le ſang doit eſtre porté dedans le tabernacle d'aſſignatiõ pour faire propitiation au Sanctuaire, ne ſera mangee, *ains* ſera bruſlee au feu.

CHAP. VII.

1. Or c'*eſt* ici la Loy de l'oblation pour le delict: c'*eſt* choſe treſſaincte.

ז

2 בְּאַתְרָא דִיכְסוּן יָת עֲלָתָא יִכְסוּן יָת אֲשָׁמָא וְיָת דְּמֵיהּ יִזְרוֹק עַל מַדְבְּחָא סְחוֹר סְחוֹר׃

3 וְיָת כָּל תַּרְבֵּיהּ יְקָרֵיב מִינֵּיהּ יָת אַלְיְתָא וְיָת תַּרְבָּא דְּחָפֵי יָת גַּוָּא׃

4 וְיָת תַּרְתֵּין כּוּלְיָין וְיָת תַּרְבָּא דַּעֲלֵיהֶן דְּעַל גִּסְסַיָּא וְיָת חִצְרָא דְּעַל כַּבְדָּא עַל כּוּלְיָתָא יַעְדִּינַהּ׃

5 וְיַסֵּק יָתְהוֹן כַּהֲנָא לְמַדְבְּחָא קֻרְבָּנָא קֳדָם יְיָ אֲשָׁמָא הוּא׃

6 כָּל דְּכוּרָא בְּכַהֲנַיָּא יֵיכְלוּנֵּיהּ בַּאֲתַר קַדִּישׁ יִתְאֲכֵל קֹדֶשׁ קֻדְשִׁין הוּא׃

7 כְּחַטָּאתָא כַּאֲשָׁמָא אוֹרַיְתָא חֲדָא לְהוֹן כַּהֲנָא דִּיכַפַּר בֵּיהּ דִּילֵיהּ יְהֵי׃

8 וְכַהֲנָא דִּמְקָרֵב יָת עֲלַת גְּבַר מְשַׁךְ עֲלָתָא דִּיקָרֵב לְכַהֲנָא דִּילֵיהּ יְהֵי׃

9 וְכָל מִנְחָתָא דְּתִתְאֲפֵי בְּתַנּוּרָא וְכָל דְּיִתְעֲבֵד בְּרַדְתָּא וְעַל מַסְרֵיתָא לְכַהֲנָא דִּמְקָרֵב יָתַהּ דִּילֵיהּ תְּהֵי׃

10 וְכָל מִנְחָתָא דְּפִילָא בִּמְשַׁח וּדְלָא פִילָא לְכָל בְּנֵי אַהֲרֹן תְּהֵי גְּבַר כְּאַחוּהִי׃

11 וְדָא אוֹרַיְתָא דְּנִכְסַת קֻדְשַׁיָּא דִּיקָרֵב קֳדָם יְיָ׃

12 אִם עַל תּוֹדְתָא יְקָרְבִינֵּיהּ וִיקָרֵב עַל נִכְסַת תּוֹדְתָא גְּרִיצָן פַּטִּירָן דְּפִילָן בִּמְשַׁח וְאֶסְפּוֹגִין פַּטִּירִין דִּמְשִׁיחִין בִּמְשַׁח וְסוֹלְתָּא רְבִיכָא גְּרִיצָן דְּפִילָן בִּמְשַׁח׃

13 עַל גְּרִיצָן דִּלְחֵם חֲמִיעַ יְקָרֵיב קֻרְבָּנֵיהּ עַל נִכְסַת תּוֹדַת קֻדְשׁוֹהִי׃

ז

2 בִּמְקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁחֲטוּ אֶת־הָעֹלָה יִשְׁחֲטוּ אֶת־הָאָשָׁם וְאֶת־דָּמוֹ יִזְרֹק עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃

3 וְאֵת כָּל־חֶלְבּוֹ יַקְרִיב מִמֶּנּוּ אֵת הָאַלְיָה וְאֶת־הַחֵלֶב הַמְכַסֶּה אֶת־הַקֶּרֶב׃

4 וְאֵת שְׁתֵּי הַכְּלָיֹת וְאֶת־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עֲלֵיהֶן אֲשֶׁר עַל־הַכְּסָלִים וְאֶת־הַיֹּתֶרֶת עַל־הַכָּבֵד עַל־הַכְּלָיֹת יְסִירֶנָּה׃

5 וְהִקְטִיר אֹתָם הַכֹּהֵן הַמִּזְבֵּחָה אִשֶּׁה לַיהוָה אָשָׁם הוּא׃

6 כָּל־זָכָר בַּכֹּהֲנִים יֹאכְלֶנּוּ בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ יֵאָכֵל קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הוּא׃ 7 כַּחַטָּאת כָּאָשָׁם תּוֹרָה אַחַת לָהֶם הַכֹּהֵן אֲשֶׁר יְכַפֶּר־בּוֹ לוֹ יִהְיֶה׃

8 וְהַכֹּהֵן הַמַּקְרִיב אֶת־עֹלַת אִישׁ עוֹר הָעֹלָה אֲשֶׁר הִקְרִיב לַכֹּהֵן לוֹ יִהְיֶה׃

9 וְכָל־מִנְחָה אֲשֶׁר תֵּאָפֶה בַּתַּנּוּר וְכָל־נַעֲשָׂה בַמַּרְחֶשֶׁת וְעַל־מַחֲבַת לַכֹּהֵן הַמַּקְרִיב אֹתָהּ לוֹ תִהְיֶה׃

10 וְכָל־מִנְחָה בְלוּלָה־בַשֶּׁמֶן וַחֲרֵבָה לְכָל־בְּנֵי אַהֲרֹן תִּהְיֶה אִישׁ כְּאָחִיו׃

11 וְזֹאת תּוֹרַת זֶבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר יַקְרִיב לַיהוָה׃

12 אִם עַל־תּוֹדָה יַקְרִיבֶנּוּ וְהִקְרִיב עַל־זֶבַח הַתּוֹדָה חַלּוֹת מַצּוֹת בְּלוּלֹת בַּשֶּׁמֶן וּרְקִיקֵי מַצּוֹת מְשֻׁחִים בַּשָּׁמֶן וְסֹלֶת מֻרְבֶּכֶת חַלֹּת בְּלוּלֹת בַּשָּׁמֶן׃

13 עַל־חַלֹּת לֶחֶם חָמֵץ יַקְרִיב קָרְבָּנוֹ עַל־זֶבַח תּוֹדַת שְׁלָמָיו׃

ζ.

2. Ἐν τόπῳ οὗ σφάζουσι τὰ ὁλοκαυτώματα, σφάξουσι τὸν κριὸν τῆς πλημμελείας ἐναντίον κυρίου, καὶ τὸ αἷμα προσχεεῖ ἐπὶ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου κύκλῳ.

3. Καὶ πᾶν τὸ στέαρ αὐτοῦ προσοίσει ἀπ' αὐτοῦ, καὶ τὴν ὀσφὺν, καὶ τὸ στέαρ τὸ κατακαλύπτον τὰ ἐνδόσθια, καὶ πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῶν ἐνδοσθίων.

4. Καὶ τοὺς δύο νεφροὺς, καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν τὸ ἐπὶ τῶν μηρίων. Καὶ τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος, σὺν τοῖς νεφροῖς περιελεῖ αὐτά.

5. Καὶ ἀνοίσει αὐτὰ ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, κάρπωμα ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ, περὶ πλημμελείας ἐστί.

6. Πᾶς ἄρσην ἐκ τῶν ἱερέων ἔδεται αὐτά. ἐν τόπῳ ἁγίῳ βρωθήσεται, ἅγια ἁγίων ἐστίν,

7. Ὥσπερ τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας, οὕτω καὶ τὸ τῆς πλημμελείας νόμος εἷς αὐτῶν. ὁ ἱερεὺς ὅστις ἐξιλάσεται ἐν αὐτῷ, αὐτῷ ἔσται.

8. Καὶ ὁ ἱερεὺς ὁ προσάγων ὁλοκαύτωμα ἀνθρώπου, τὸ δέρμα τῆς ὁλοκαυτώσεως ἧς προσάγει αὐτὸς, αὐτῷ ἔσται.

9. Καὶ πᾶσα θυσία ἥτις ποιηθήσεται ἐν κλιβάνῳ, καὶ πᾶσα ἥτις ποιηθήσεται ἐπ' ἐσχάρας, ἢ ἐπὶ τηγάνου, τοῦ ἱερέως τοῦ προσφέροντος αὐτὴν αὐτοῦ ἔσται.

10. Καὶ πᾶσα θυσία ἀναπεποιημένη ἐν ἐλαίῳ, καὶ μὴ ἀναπεποιημένη, πᾶσι τοῖς υἱοῖς Ααρὼν ἔσται, ἑκάστῳ τὸ ἴσον.

11. Οὗτος ὁ νόμος θυσίας σωτηρίου ἣν προσοίσουσι κυρίῳ.

12. Ἐὰν μὲν περὶ αἰνέσεως προσφέρῃ αὐτὴν, καὶ προσοίσει ἐπὶ τῆς θυσίας τῆς αἰνέσεως ἄρτους σεμιδάλεως ἀναπεποιημένους ἐν ἐλαίῳ. καὶ λάγανα ἄζυμα διακεχρισμένα ἐν ἐλαίῳ, καὶ σεμίδαλιν πεφυραμένην ἐν ἐλαίῳ.

13. Ἐπ' ἄρτους ἀζυμίταις προσοίσει τὰ δῶρα αὐτοῦ ἐπὶ θυσίᾳ αἰνέσεως σωτηρίου αὐτοῦ.

CAP. VII.

2. Idcirco ubi immolabitur holocauſtum, mactabitur & victima pro delicto: ſanguis eius per gyrum altaris fundetur.

3. Offerent ex ea caudam & adipem qui operit vitalia.

4. Duos renunculos, & pinguedinem quæ iuxta ilia eſt, reticulumq; iecoris cum renunculis.

5. Et adolebit ea ſacerdos ſuper altare: incenſum eſt Domini pro delicto.

6. Omnis maſculus de ſacerdotali genere, in loco ſancto veſcetur his carnibus, quia Sanctum ſanctorum eſt.

7. Sicut pro peccato offertur hoſtia, ita & pro delicto: utriuſque hoſtiæ lex una erit. ad ſacerdotem qui eam obtulerit, pertinebit.

8. Sacerdos qui offert holocauſti victimam, habebit pellem eius.

9. Et omne ſacrificium ſimilæ, quod coquitur in clibano, & quicquid in craticula, vel in ſartagine præparatur, eius erit ſacerdotis à quo offertur:

10. Sive oleo conſperſa, ſive arida fuerint, cunctis filiis Aaron menſura æqua per ſingulos dividetur.

11. Hæc eſt lex hoſtiæ pacificorum quæ offertur Domino.

12. Si pro gratiarum actione oblatio fuerit, offerent panes abſque fermento conſperſos oleo, & lagana azyma uncta oleo, coctamque ſimilam, & collyridas olei admiſtione conſperſas:

13. Panes quoque fermentatos cum hoſtia gratiarum, quæ immolatur pro pacificis:

Das VII. Capitel.

2. An der ſtett/ da man das Brandopffer ſchlachtet ſoll man auch das Schuldopffer ſchlachten/ vnnd ſeines bluts auff den Altar vmbher ſprengen.

3. Vnd alle ſein fett ſol man opffern/ den ſchwantz vnnd das fett am eingeweide.

4. Die zwo Nieren/ mit dem fett das dran iſt an den lenden/ vnnd das Netz vber der Leber an den Nieren abgeriſſen.

5. Vnnd der Prieſter ſolls auff dem Altar anzünden zum feuer dem HERREN/ das iſt ein Schuldopffer.

6. Was Männlich iſt vnter dem Prieſtern/ ſollen das eſſen an heiliger ſtet/ denn es iſt das allerheiligſt.

7. Wie das Sündopffer/ alſo ſoll auch das Schuldopffer ſein/ aller beider ſol einerley Geſetz ſein/ vnd ſoll des Prieſters ſein/ der dadurch verſöhnet.

8. Welcher Prieſter jemands Brandopffer opffert/ deß ſol deſſelben Brandopffers fell ſein/ das er geopffert hat.

9. Vnnd alles Speißopffer/ das im ofen/ oder auff dem roſt/ oder inn der Pfannen gebacken iſt/ ſol des Prieſters ſein/ der es opffert.

10. Vnnd alle Speißopffer/ das mit öle gemengt oder treuge iſt/ ſol aller Aarons kinder ſein/ eines wie des andern.

11. Vnd diß iſt das Geſetz des Danckopffers/ das man dem HERRN opffert.

12. Wöllen ſie ein Lobopffer thun/ ſo ſollen ſie vngeſeurte Kuchen opffern/ mit öle gemenget/ vnnd vngeſeurte fladen mit öle beſtrichen/ vnnd geröſtet Semelkuchen mit öle gemenget.

13. Sie ſollen aber ſolchs opffer thun/ auff einem kuchen vom geſeurten brot/ zum Lobopffer ſeines Danckopffers.

CHAP. VII.

2. Au lieu auquel on eſgorgera l'holocauſte, on eſgorgera l offrande pour le delict: & on eſpandra le ſang ſur l'autel à l'entour.

3. Puis on en offrira toute la graiſſe, auec ſa queuë, & toute la graiſſe qui couure les entrailles.

4. Et en oſtera-on les deux rongnons, & la graiſſe qui *eſt* ſur iceux iuſques ſur les flancs, & la taye qui *eſt* ſur le foye *pour la mettre* ſur les deux rongnons.

5. Puis le Sacrificateur fera fumer *toutes* ces choſes-la ſur l'autel en offrande faite par feu à l'Eternel: c'*eſt* ſacrifice pour le delict.

6. Tout maſle d'entre les Sacrificateurs en mangera: il ſera mangé au lieu Sainct, *car* c'*eſt* choſe treſſaincte.

7. L'offrande pour le delict *ſera* toute ſemblable à l'offrâde pour le peché: *Il y aura* vne meſme Loy pour les deux: *l'offrande* appartiendra au Sacrificateur qui aura fait propitiation par icelle.

8. Auſſi le Sacrificateur offrât l'holocauſte pour quelcun, aura la peau de l'holocauſte qu'il aura offert.

9. Et tout gaſteau cuit au four, & qui ſera appreſté en la paeſle, ou deſſus la placque, appartiendra au Sacrificateur qui l'offre.

10. Item, tout gaſteau peſtri à l'huile, ou ſec, ſera à tous les fils d'Aaron: autant à l'vn comme à l'autre.

11. Item, c'*eſt* ici la Loy du ſacrifice de proſperités, qu' on offrira à l'Eternel.

12. Si quelcun l'offre pour rendre graces, il offrira auec le ſacrifice d'action de graces des tourteaux ſans leuain peſtris à l' huile, & des bignets ſans leuain oincts d' huile, & de la fleur de farine riſſolee en tourteaux peſtris à l huile.

13. Il offrira auec ces tourteaux du pain leué pour ſon offrande auec le ſacrifice d' action de graces pour ſes proſperités.

ז

14 וִיקָרֵב מִינֵּהּ חַד מִכָּל קֻרְבָּנָא אַפְרָשׁוּתָא קֳדָם יְיָ לְכַהֲנָא דְּזָרֵיק יַת דַּם נִכְסַת קֻדְשַׁיָּא דִּילֵיהּ יְהֵי׃

15 וּבְשַׂר נִכְסַת תּוֹדַת קֻדְשׁוֹהִי בְּיוֹם קֻרְבָּנֵיהּ יִתְאֲכֵל לָא יַצְנַע מִינֵּיהּ עַד צַפְרָא׃

16 וְאִם נְדַר אוֹ נְדַבְתָּא נִכְסַת קֻרְבָּנֵיהּ בְּיוֹמָא דִּיקָרֵב יַת נִכְסְתֵיהּ יִתְאֲכֵל וּבְיוֹמָא דְּבָתְרוֹהִי וּדְאִשְׁתְּאַר מִינֵּיהּ יִתְאֲכֵל׃

17 וּדְאִשְׁתְּאַר מִבְּשַׂר נִכְסְתָא בְּיוֹמָא תְּלִיתָאָה בְּנוּרָא יִתּוֹקַד׃

18 וְאִם אִתְאֲכָלָא יִתְאֲכֵל מִבְּשַׂר נִכְסַת קֻדְשׁוֹהִי בְּיוֹמָא תְּלִיתָאָה לָא יְהֵי לְרַעֲוָא דִּי מְקָרֵב יָתֵיהּ לָא יִתְחַשַּׁב לֵיהּ מְרַחַק יְהֵי וֶאֱנָשׁ דְּיֵיכוֹל מִינֵּיהּ חוֹבֵיהּ יְקַבֵּל׃

19 וּבְשַׂר קֻדְשָׁא דְּיִקְרַב בְּכָל מְסָאַב לָא יִתְאֲכֵל בְּנוּרָא יִתּוֹקַד וּבְשַׂר קֻדְשָׁא כָּל דִּיְדַכֵּי לְקֻדְשָׁא יֵיכוֹל בְּשַׂר קֻדְשָׁא׃

20 וֶאֱנָשׁ דְּיֵיכוֹל בִּשְׂרָא מִנִּכְסַת קֻדְשַׁיָּא דִּי קֳדָם יְיָ וְסוֹבְתֵיהּ עֲלוֹהִי וְיִשְׁתֵּיצֵי אֱנָשָׁא הַהוּא מֵעַמֵּיהּ׃

21 וֶאֱנָשׁ אֲרֵי יִקְרַב בְּכָל מְסָאַב בִּסְאֲבַת אֱנָשָׁא אוֹ בִּבְעִירָא מְסָאֲבָא אוֹ בְּכָל שֶׁקֶץ מְסָאַב וְיֵיכוֹל מִבְּשַׂר נִכְסַת קֻדְשַׁיָּא דִּי קֳדָם יְיָ וְיִשְׁתֵּיצֵי אֱנָשָׁא הַהוּא מֵעַמֵּיהּ׃

22 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃

23 מַלֵּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֵימָר כָּל תְּרַב תּוֹר וְאִימַּר וְעֵז לָא תֵיכְלוּן׃

ז

14 וְהִקְרִיב מִמֶּנּוּ אֶחָד מִכָּל־קָרְבָּן תְּרוּמָה לַיהוָה לַכֹּהֵן הַזֹּרֵק אֶת־דַּם הַשְּׁלָמִים לוֹ יִהְיֶה׃

15 וּבְשַׂר זֶבַח תּוֹדַת שְׁלָמָיו בְּיוֹם קָרְבָּנוֹ יֵאָכֵל לֹא־יַנִּיחַ מִמֶּנּוּ עַד־בֹּקֶר׃

16 וְאִם־נֶדֶר אוֹ נְדָבָה זֶבַח קָרְבָּנוֹ בְּיוֹם הַקְרִיבוֹ אֶת־זִבְחוֹ יֵאָכֵל וּמִמָּחֳרָת וְהַנּוֹתָר מִמֶּנּוּ יֵאָכֵל׃

17 וְהַנּוֹתָר מִבְּשַׂר הַזָּבַח בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בָּאֵשׁ יִשָּׂרֵף׃

18 וְאִם הֵאָכֹל יֵאָכֵל מִבְּשַׂר־זֶבַח שְׁלָמָיו בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי לֹא יֵרָצֶה הַמַּקְרִיב אֹתוֹ לֹא יֵחָשֵׁב לוֹ פִּגּוּל יִהְיֶה וְהַנֶּפֶשׁ הָאֹכֶלֶת מִמֶּנּוּ עֲוֹנָהּ תִּשָּׂא׃

19 וְהַבָּשָׂר אֲשֶׁר יִגַּע בְּכָל־טָמֵא לֹא יֵאָכֵל בָּאֵשׁ יִשָּׂרֵף וְהַבָּשָׂר כָּל־טָהוֹר יֹאכַל בָּשָׂר׃

20 וְהַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־תֹּאכַל בָּשָׂר מִזֶּבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר לַיהוָה וְטֻמְאָתוֹ עָלָיו וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מֵעַמֶּיהָ׃

21 וְנֶפֶשׁ כִּי־תִגַּע בְּכָל־טָמֵא בְּטֻמְאַת אָדָם אוֹ בִּבְהֵמָה טְמֵאָה אוֹ בְּכָל־שֶׁקֶץ טָמֵא וְאָכַל מִבְּשַׂר־זֶבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר לַיהוָה וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מֵעַמֶּיהָ׃

22 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

23 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר כָּל־חֵלֶב שׁוֹר וְכֶשֶׂב וָעֵז לֹא תֹאכֵלוּ׃

ζ.

14. Καὶ προσάξει ἀπ᾽ αὐτοῦ ἓν, ἀπὸ πάντων τῶν δώρων αὐτοῦ ἀφαίρεμα κυρίῳ. τῷ ἱερεῖ τῷ προσχέοντι τὸ αἷμα τοῦ σωτηρίου αὐτῷ ἔσται.

15. Καὶ τὰ κρέα θυσίας αἰνέσεως σωτηρίου, αὐτῷ ἔσται. καὶ ἐν ᾗ ἡμέρᾳ δωρεῖται, βρωθήσεται, οὐ καταλείψουσιν ἀπ᾽ αὐτοῦ εἰς τοπρωΐ.

16. Καὶ ἐὰν εὐχὴν ἑκούσιον θυσιάσῃ τὸ δῶρον αὐτοῦ, ᾗ ἂν ἡμέρᾳ προσάγῃ τὴν θυσίαν αὐτοῦ, βρωθήσεται καὶ τῇ αὔριον.

17. Καὶ τὸ καταλειφθὲν ἀπὸ τῶν κρεῶν τῆς θυσίας, ἕως ἡμέρας τρίτης, ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται.

18. Ἐὰν δὲ φαγὼν φάγῃ ἀπὸ τῶν κρεῶν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, οὐ δεχθήσεται τῷ προσφέροντι αὐτὸ, οὐ λογισθήσεται αὐτῷ· μίασμα γάρ ἐστι. ἡ δὲ ψυχὴ ἥτις ἐὰν φάγῃ ἀπ᾽ αὐτοῦ, τὴν ἁμαρτίαν λήψεται.

19. Καὶ κρέα ὅσα ἐὰν ἅψηται παντὸς ἀκαθάρτου, οὐ βρωθήσεται, ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται. πᾶς καθαρὸς φάγεται κρέα.

20. Καὶ ἡ ψυχὴ ἥτις ἐὰν φάγῃ ἀπὸ τῶν κρεῶν τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου., ὅ ἐστι κυρίῳ, καὶ ἡ ἀκαθαρσία αὐτοῦ ἐπ᾽ αὐτῷ, ἀπολεῖται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς.

21. Καὶ ἡ ψυχὴ ἣ ἂν ἅψηται παντὸς πράγματος ἀκαθάρτου, ἢ ἀπὸ ἀκαθαρσίας ἀνθρώπου, ἢ τῶν τετραπόδων τῶν ἀκαθάρτων, ἢ παντὸς βδελύγματος ἀκαθάρτου, καὶ φάγῃ ἀπὸ τῶν κρεῶν τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου, ὅ ἐστι τοῦ κυρίου, ἀπολεῖται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς.

22. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων.

23. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ισραὴλ λέγων· πᾶν στέαρ βοῶν καὶ προβάτων καὶ αἰγῶν οὐκ ἔδεσθε.

CAP. VII.

14. Ex quibus unus, pro primitiis offertur Domino, & erit ſacerdotis, qui fundet hoſtiæ ſanguinem.

15. Cuius carnes eadem comedentur die, nec remanebit ex eis quicquam uſque manè.

16. Si voto, vel ſponte quiſpiam obtulerit hoſtiam, eadem ſimiliter edetur die: ſed & ſi quid in craſtinum remanſerit, veſci licitum eſt:

17. Quicquid autem tertius invenerit dies, ignis abſumet.

18. Si quis de carnibus victimæ pacificorum die tertio comederit, irrita fiet oblátio, nec proderit offerenti: quin potiùs quæcunque anima tali ſe edulio contaminaverit, prævaricationis rea erit.

19. Caro quæ aliquid tetigerit immundum, non comedetur, ſed comburetur igni: qui fuerit mundus, veſcetur ex ea.

20. Anima polluta, quæ ederit de carnibus hoſtiæ pacificorum, quæ oblata eſt Domino, peribit de populis ſuis.

21. Et quæ tetigerit immunditiam hominis, vel iumenti, ſive omnis rei quæ polluere poteſt, & comederit de huiuſcemodi carnibus, interibit de populis ſuis.

22. Locutuſq; eſt Dominus ad Moyſen, dicens.

23. Loquere filiis Iſraël, Adipem ovis, & bovis, & capę non comedetis.

Das VII. Capitel.

14. Vnnd ſol einen von den allen dem HERRN zur Hebe opffern/ vnd ſoll des Prieſters ſein/ der das Blut des Danckopffers ſprenget.

15. Vnnd das fleiſch des Lobopffers in ſeinem Danckopffer/ ſoll des ſelben tags geeſſen werden/ da es geopffert iſt vnd nichts übergelaſſen werden biß an den morgen.

16 Vnd es ſey ein Gelübd oder Freywillig opffer/ ſo ſol es deſſelben tags/ da es geopffert iſt/ geſſen werden/ So aber etwas überbleibt auff den andern tag/ ſol manns doch eſſen.

17. Aber was von geopffertem Fleiſch überbleibt am dritten tage/ ſoll mit feuer verbrennet werden.

18. Vnd wo iemand am dritten tage wird eſſen von dem geopffertem fleiſch ſeines Danckopffers/ ſo wird er nicht angenem ſein/ der es geopffert hat/ Es wird jhm auch nicht zugerechnet werden/ ſondern es wird ein greuel ſein/ vnnd welche Seele davon eſſen wird/ die iſt einer miſſethat ſchuldig.

19. Vnnd das fleiſch/ das etwas vnreines anrüret/ ſol nit geſſen/ ſondern mit feuer verbrennet werden. Wer reines Leibs iſt/ ſol des fleiſchs eſſen.

20. Vnd welche Seele eſſen wird von dem fleiſch des Danckopffers/ das dem HERRN zugehöret/ derſelben vnreinigkeit ſey auff jr/ vnd ſie wird außgerottet werden von jrem Volck.

21. Vnd wenn eine ſeele etwas vnreines anrüret/ es ſey vnrein Menſch/ Vieh/ oder was ſonſt greulich iſt/ vnnd vom fleiſch des Danckopffers iſſet/ das dem HERRN zugehöret/ die wird außgerottet werden von jhrem Volck.

22. Vnd der HERR redet mit Moſe/ vnnd ſprach:

23. Rede mit den kindern Jſrael/ vnd ſprich: Jhr ſolt kein fett eſſen vom Ochſen/ Lämmer/ Zigen.

CHAP. VII.

14. Et en offrira vne piece de toutes les ſortes qu'il offrira pour oblation eſleuée à l'Eternel, *& cela* appartiendra au Sacrificateur qui reſpandra le ſang du ſacrifice de proſperités.

15. Mais la chair du ſacrifice d'action de graces de ſes proſperités ſera mangee au iour qu'elle ſera offerte: on n'en laiſſera rien iuſqu'au matin.

16. Que ſi le ſacrifice de ſon offrande *eſt* vn vœu, ou vne offrande volontaire, il ſera mangé au iour qu'on aura offert ſon ſacrifice, & s'il y en a quelque reſte, il ſe mangera le lendemain.

17. Mais ce qui ſera demeuré de reſte de la chair du ſacrifice, ſera bruſlé au feu, au troiſieme iour:

18. Que ſi on mange aucunement de la chair du ſacrifice de ſes proſperités au troiſieme iour, celui qui l'aura offert ne ſera point acceptable, *&* ne lui ſera point alloué, *ains* ſera puantiſe, & la perſonne qui en aura mãgé, *en* portera ſon iniquité.

19. Et la chair *de ce ſacrifice* qui aura touché à choſe quelconque ſouillee, ne ſera point mangee, *ains* ſera bruſlee au feu: mais quiconque ſera net, mangera de ceſte chair-la. 20. Car la perſonne qui mangera de la chair du ſacrifice de proſperités appartenant à l'Eternel, & qui aura ſouillure ſur ſoi: telle perſonne ſera retranchee d'entre ſes peuples.

21. Si la perſonne touche choſe quelconque ſouillee, *comme* ſouillure d'homme, ou vne beſte ſouillee, ou abomination quelconque ſouillee, & mange de la chair du ſacrifice de proſperités appartenant à l'Eternel, ceſte perſonne-la ſera retranchee d'entre ſes peuples.

22. L'Eternel parla auſſi à Moyſe, diſant.

23. Parle aux enfans d'Iſrael, diſant, Vous ne mangerez aucune graiſſe de bœuf, ni d'agneau, ni de cheure.

ז

24 וּתְרַב נְבִילָא וּתְרַב תְּבִירָא יִתְעֲבֵד לְכָל עֲבִידְתָּא וּמֵיכַל לָא תֵיכְלוּנֵיהּ׃

25 אֲרֵי כָּל דְּיֵיכוּל תַּרְבָּא מִן בְּעִירָא דִּיקָרֵב מִנֵּיהּ קָרְבָּנָא קֳדָם יְיָ וְיִשְׁתֵּיצֵי אֱנָשָׁא דְּיֵיכוּל מֵעַמֵּיהּ׃

26 וְכָל דְּמָא לָא תֵיכְלוּן בְּכֹל מוֹתְבָנֵיכוֹן לְעוֹפָא וְלִבְעִירָא׃

27 כָּל אֱנָשׁ דְּיֵיכוּל כָּל דְּמָא וְיִשְׁתֵּיצֵי אֱנָשָׁא הַהוּא מֵעַמֵּיהּ׃

28 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימַר׃

29 מַלֵּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֵימַר דִּמְקָרֵיב יָת נִכְסַת קוּדְשׁוֹהִי קֳדָם יְיָ יַיְתֵי יָת קֻרְבָּנֵיהּ קֳדָם יְיָ מִנִּכְסַת קוּדְשׁוֹהִי׃

30 יְדוֹהִי יַיְתְיָן יָת קֻרְבָּנַיָּא דַּייָ יָת תַּרְבָּא עַל חַדְיָא יַיְתִינֵיהּ יָת חַדְיָא לַאֲרָמָא יָתֵיהּ אֲרָמָא קֳדָם יְיָ׃

31 וְיַסֵּיק כַּהֲנָא יָת תַּרְבָּא לְמַדְבְּחָא וִיהֵי חַדְיָא לְאַהֲרֹן וְלִבְנוֹהִי׃

32 וְיָת שׁוֹקָא דְּיַמִּינָא תִּתְּנוּן אַפְרָשׁוּתָא לְכַהֲנָא מִנִּכְסַת קוּדְשֵׁיכוֹן׃

33 דִּמְקָרֵיב יָת דַּם נִכְסַת קוּדְשַׁיָּא וְיָת תַּרְבָּא מִבְּנֵי אַהֲרֹן דִּילֵיהּ תְּהֵי שׁוֹקָא דְּיַמִּינָא לְחוּלָק׃

34 אֲרֵי יָת חַדְיָא דַּאֲרָמוּתָא וְיָת שׁוֹקָא דְּאַפְרָשׁוּתָא נְסֵיבִית מִן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִנִּכְסַת קוּדְשֵׁיהוֹן וִיהַבִית יָתְהוֹן לְאַהֲרֹן כַּהֲנָא וְלִבְנוֹהִי לִקְיָם עָלַם מִן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

ז

24 וְחֵלֶב נְבֵלָה וְחֵלֶב טְרֵפָה יֵעָשֶׂה לְכָל־מְלָאכָה וְאָכֹל לֹא תֹאכְלֻהוּ׃

25 כִּי כָּל־אֹכֵל חֵלֶב מִן־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר יַקְרִיב מִמֶּנָּה אִשֶּׁה לַיהוָה וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הָאֹכֶלֶת מֵעַמֶּיהָ׃

26 וְכָל־דָּם לֹא תֹאכְלוּ בְּכֹל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם לָעוֹף וְלַבְּהֵמָה׃

27 כָּל־נֶפֶשׁ אֲשֶׁר־תֹּאכַל כָּל־דָּם וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מֵעַמֶּיהָ׃

18 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

29 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הַמַּקְרִיב אֶת־זֶבַח שְׁלָמָיו לַיהוָה יָבִיא אֶת־קָרְבָּנוֹ לַיהוָה מִזֶּבַח שְׁלָמָיו׃

30 יָדָיו תְּבִיאֶינָה אֵת אִשֵּׁי יְהוָה אֶת־הַחֵלֶב עַל־הֶחָזֶה יְבִיאֶנּוּ אֵת הֶחָזֶה לְהָנִיף אֹתוֹ תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה׃

31 וְהִקְטִיר הַכֹּהֵן אֶת־הַחֵלֶב הַמִּזְבֵּחָה וְהָיָה הֶחָזֶה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו׃

32 וְאֵת שׁוֹק הַיָּמִין תִּתְּנוּ תְרוּמָה לַכֹּהֵן מִזִּבְחֵי שַׁלְמֵיכֶם׃

33 הַמַּקְרִיב אֶת־דַּם הַשְּׁלָמִים וְאֶת־הַחֵלֶב מִבְּנֵי אַהֲרֹן לוֹ תִהְיֶה שׁוֹק הַיָּמִין לְמָנָה׃

34 כִּי אֶת־חֲזֵה הַתְּנוּפָה וְאֵת שׁוֹק הַתְּרוּמָה לָקַחְתִּי מֵאֵת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִזִּבְחֵי שַׁלְמֵיהֶם וָאֶתֵּן אֹתָם לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן וּלְבָנָיו לְחָק־עוֹלָם מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

ζ.

24. Καὶ στέαρ θνησιμαῖον, καὶ θηριάλωτον ποιηθήσεται εἰς πᾶν ἔργον καὶ εἰς βρῶσιν οὐ βρωθήσεται.

25. Πᾶς ὁ ἐσθίων στέαρ ἀπὸ τῶν κτηνῶν ὧν προσάξετε ἀπ᾽ αὐτῶν κάρπωμα κυρίῳ, ἀπολεῖται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς.

26. Πᾶν αἷμα οὐκ ἔδεσθε, ἐν πάσῃ κατοικίᾳ ὑμῶν ἀπό τε τῶν κτηνῶν καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν.

27. Πᾶσα ψυχὴ ἐὰν φάγῃ αἷμα, ἀπολεῖται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς.

28. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων.

29. Καὶ τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ λαλήσεις λέγων· ὁ προσφέρων θυσίαν σωτηρίου αὐτοῦ τῷ κυρίῳ, οἴσει τὸ δῶρον αὐτοῦ τῷ κυρίῳ ἀπὸ τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου αὐτοῦ.

30. Αἱ χεῖρες αὐτοῦ προσοίσουσι τὰ καρπώματα τῷ κυρίῳ, τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τοῦ στηθυνίου, καὶ τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος προσοίσει αὐτά, ὥστε ἐπιτιθέναι δόμα ἐναντίον κυρίου.

31. Καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τοῦ στηθυνίου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἔσται τὸ στηθύνιον Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ.

32. Καὶ τὸν βραχίονα τὸν δεξιὸν δώσετε ἀφαίρεμα τῷ ἱερεῖ, ἀπὸ τῶν θυσιῶν τῶν σωτηρίων ὑμῶν.

33. Ὁ προσφέρων τὸ αἷμα τοῦ σωτηρίου, καὶ τὸ στέαρ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἀαρών, αὐτῷ ἔσται ὁ βραχίων ὁ δεξιὸς ἐν μερίδι.

34. Τὸ γὰρ στηθύνιον τοῦ ἐπιθέματος, καὶ τὸν βραχίονα τοῦ ἀφαιρέματος εἴληφα παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἀπὸ τῶν θυσιῶν τοῦ σωτηρίου ὑμῶν, καὶ ἔδωκα αὐτὰ Ἀαρὼν τῷ ἱερεῖ καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, νόμιμον αἰώνιον παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.

CAP. VII.

24. Adipem cadaveris morticini, & eius animalis quod à beſtia captum eſt, habebitis in varios uſus.

25. Si quis adipem, qui offerri debet in incenſum Domini, comederit, peribit de populo ſuo.

26. Sanguinem quoque omnis animalis non ſumetis in cibo, tam de avibus, quàm de pecoribus.

27. Omnis anima quæ ederit ſanguinem, peribit de populis ſuis.

28. Locutuſque eſt Dominus ad Moÿſen, dicens:

29. Loquere filiis Iſraël, dicens: Qui offert victimam pacificorum Domino, offerat ſimul & ſacrificium, id eſt, libamenta eius.

30. Tenebit manibus adipem hoſtiæ, & pectuſculum: cumq; ambo oblata Domino conſecraverit, tradet ſacerdoti.

31. Qui adolebit adipem ſuper altare, pectuſculum autem erit Aaron, & filiorum eius.

32. Armus quoque dexter de pacificorum hoſtiis cedet in primitias ſacerdotis.

33. Qui obtulerit ſanguinem, & adipem filiorum Aaron, ipſe habebit & armum dextrum in portione ſua.

34. Pectuſculum enim elevationis, & armum ſeparationis tuli à filiis Iſraël de hoſtiis eorum pacificis, & dedi Aaron ſacerdoti, & filiis eius lege perpetua, ab omni populo Iſraël.

Das VII. Capitel.

24. Aber das fett vom aaß/vnd was vom Wilt zuriſſen iſt/ macht euch zu allerley nutz/ aber eſſen ſolt jhrs nicht.

25. Denn wer das fett iſſet vom Vieh/ das dem HERREN zum opffer gegeben iſt/ dieſelb Seel ſol außgerottet werden von jhrem volck.

26. Jhr ſolt auch kein Blut eſſen/ weder vom Vieh/ noch von Vögeln/ wo jhr wonet.

27. Welche Seele würde jrgend ein Blut eſſen/ die ſoll außgerottet werden von jrem volck.

28. Vnd der HERR redet mit Moſe/ vnd ſprach:

29. Rede mit den kindern Jſrael/vnd ſprich: Wer dem HErrn ſein Danckopffer thun wil/ der ſol auch mitbringen was zum Danckopffer dem HErrn gehört.

30. Er ſols aber mit ſeiner hand herzu bringen/ zum opffer des HERrn/ nemlich/ das fett an der Bruſt ſoll er bringen/ ſampt der Bruſt/ daß ſie ein Webe werden für dem HErrn.

31. Vnd der Prieſter ſol das fett anzünden auff dem Altar/ vnd die Bruſt ſol Aaron vnd ſeiner Söne ſein.

32. Vnnd die rechte Schultern ſollen ſie dem Prieſter geben zur Hebe von jren Danckopffern.

33. Vnnd welcher vnter Aarons Söhnen das Blut der Danckopffer opffert/ vnd das fett/ des ſoll die rechte Schulter ſein zu ſeinem theil.

34. Denn die Webebruſt/ vnnd die Hebeſchultern/ hab ich genommen von den kindern Jſrael von jhren Danckopffern/ vnd hab ſie dem Prieſter Aaron vnd ſeinen Söhnen gegeben/ zum ewigen recht.

CHAP. VII.

24. La graiſſe d'vne beſte morte, ou la graiſſe d'vne beſte deſchiree *par les beſtes ſauuages* ſe pourra bien accouſtrer pour tout autre vſage, mais vous n'en mangerez nullement.

25. Car quiconque mangera de la graiſſe d'vne beſte de laquelle on offre ſacrifice fait par feu à l'Eternel, la perſonne qui en aura mangé, ſera retranchee d'entre ſes peuples.

26. Vous ne mãgerez point de ſang, en aucune de vos demeures; ſoit d'oiſeaux, ſoit d'*autres* beſtes.

27. Toute perſonne qui aura mangé de quelque ſang, ceſte perſonne-la ſera retrãchee d'entre ſes peuples.

28. Item l'Eternel parla à Moyſe, diſant.

29. Parle aux enfans d'Iſrael, diſant, Celui qui offrira le ſacrifice de ſes proſperités à l'Eternel, apportera à l'Eternel ſon offrande *prinſe* du ſacrifice de ſes proſperités.

30. Ses mains apporteront les offrãdes de l'Eternel qui ſe font par feu: il apportera *donc* la graiſſe auec la poictrine, *offrant* la poictrine pour la tournoyer en offrande tournoyee deuãt l'Eternel.

31. Puis le Sacrificateur fera fumer la graiſſe ſur l'autel: mais la poictrine appartiendra à Aaron & à ſes fils.

32. Vous donnerez auſſi au Sacrificateur pour offrande eſleuee l'eſpaule droite de vos ſacrifices de proſperités.

33. A celui d'entre les fils d'Aaron qui offrira le ſang, & la graiſſe des ſacrifices de proſperités, appartiendra l'eſpaule droite pour *ſa* part.

34. Car i'ai prins des enfans d'Iſrael la poictrine de tournoyement, & l'eſpaule d'eleuation, de tous les ſacrifices de leurs proſperités, & les ai donnees à Aaron Sacrificateur, & à ſes fils en ordonnance perpetuelle, *les ayant prinſes* des enfans d'Iſrael.

ו

35 דָּא רְבוּת אַהֲרֹן
וּרְבוּת בְּנוֹהִי מִקֻּרְבְּנַיָּא
דַּייָ בְּיוֹמָא דִּיקָרְבוּן
יַתְהוֹן לְשַׁמָּשָׁא קֳדָם יְיָ׃

36 דְּפַקֵּיד יְיָ לְמִתַּן ל
לְהוֹן בְּיוֹמָא דְּרַבִּי יַתְהוֹן
מִן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קְיָם עָלַם
לְדָרֵיהוֹן׃

37 דָּא אוֹרַיְתָא לַעֲלָתָא
וּלְמִנְחָתָא וּלְחַטָּאתָא
וְלַאֲשָׁמָא וּלְקֻרְבְּנַיָּא
וּלְנִכְסַת קֻדְשַׁיָּא׃

38 דְּפַקֵּיד יְיָ יַת מֹשֶׁה
בְּטוּרָא דְסִינַי בְּיוֹמָא
דְּפַקְּדוּתֵיהּ יַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לְקָרָבָא יַת קֻרְבְּנֵיהוֹן קֳדָם
יְיָ בְּמַדְבְּרָא דְסִינָי׃

ח

1 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה
לְמֵימָר׃

2 קָרֵיב יַת אַהֲרֹן וְיַת
בְּנוֹהִי עִימֵּיהּ וְיַת ל
לְבוּשַׁיָּא וְיַת מִשְׁחָא
דִרְבוּתָא וְיַת תּוֹרָא
דְחַטָּאתָא וְיַת תְּרֵין דִּכְרִין
וְיַת סַלָּא דְפַטִּירַיָּא׃

3 וְיַת כָּל כְּנִשְׁתָּא
כְּנוֹשׁ לִתְרַע מַשְׁכַּן זי
זִימְנָא׃

4 וַעֲבַד מֹשֶׁה כְּמָא
דְּפַקֵּיד יְיָ יָתֵיהּ וא
וְאִתְכְּנֵישַׁת כְּנִשְׁתָּא
לִתְרַע מַשְׁכַּן זִימְנָא׃

5 וַאֲמַר מֹשֶׁה לִכְנִשְׁתָּא
דֵּין פִּתְגָמָא דְּפַקֵּיד יְיָ
לְמֶעְבַּד׃

6 וְקָרֵיב מֹשֶׁה יַת אַהֲרֹן
וְיַת בְּנוֹהִי וְאַסְחִי יַתְהוֹן
בְּמַיָּא׃

7 וִיהַב עֲלוֹהִי יַת כ
כִּיתּוּנָא וְזָרֵיז יָתֵיהּ בה
בְּהֶמְיָנָא וְאַלְבֵּישׁ יָתֵיהּ יַת
מְעִילָא וִיהַב עֲלוֹהִי יַת
אֵפוֹדָא וְזָרֵיז יָתֵיהּ ב
בְּהֶמְיַן אֵפוֹדָא וְאַתְקֵין
לֵיהּ בֵּיהּ׃

ז

35 זֹאת מִשְׁחַת אַהֲרֹן וּמִשְׁחַת
בָּנָיו מֵאִשֵּׁי יְהוָה בְּיוֹם הִקְרִיב
אֹתָם לְכַהֵן לַיהוָה׃

36 אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה לָתֵת לָהֶם
בְּיוֹם מָשְׁחוֹ אֹתָם מֵאֵת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתָם׃

37 זֹאת הַתּוֹרָה לָעֹלָה לַמִּנְחָה
וְלַחַטָּאת וְלָאָשָׁם וְלַמִּלּוּאִים
וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים׃

38 אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה
בְּהַר סִינָי בְּיוֹם צַוֹּתוֹ אֶת־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל לְהַקְרִיב אֶת־קָרְבְּנֵיהֶם
לַיהוָה בְּמִדְבַּר סִינָי׃

ח

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
לֵּאמֹר׃

2 קַח אֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־בָּנָיו
אִתּוֹ וְאֵת הַבְּגָדִים וְאֵת שֶׁמֶן
הַמִּשְׁחָה וְאֵת פַּר הַחַטָּאת וְאֵת
שְׁנֵי הָאֵילִים וְאֵת סַל הַמַּצּוֹת׃

3 וְאֵת כָּל־הָעֵדָה הַקְהֵל אֶל־
פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃

4 וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
אֹתוֹ וַתִּקָּהֵל הָעֵדָה אֶל־פֶּתַח
אֹהֶל מוֹעֵד׃

5 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָעֵדָה
זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה
לַעֲשׂוֹת׃

6 וַיַּקְרֵב מֹשֶׁה אֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־
בָּנָיו וַיִּרְחַץ אֹתָם בַּמָּיִם׃

7 וַיִּתֵּן עָלָיו אֶת־הַכֻּתֹּנֶת
וַיַּחְגֹּר אֹתוֹ בָּאַבְנֵט וַיַּלְבֵּשׁ אֹתוֹ
אֶת־הַמְּעִיל וַיִּתֵּן עָלָיו אֶת־
הָאֵפֹד וַיַּחְגֹּר אֹתוֹ בְּחֵשֶׁב הָאֵפֹד
וַיֶּאְפֹּד לוֹ בּוֹ׃

ζ'.

35. Αὕτη ἡ χρῖσις Ἀαρὼν καὶ ἡ χρῖσις τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρπωμάτων τοῦ κυρίου, ἐν ᾗ ἡμέρᾳ προσηγάγετο αὐτοὺς τοῦ ἱερατεύειν κυρίῳ.

36. Καθότι ἐνετείλατο κύριος δοῦναι αὐτοῖς, ᾗ ἡμέρᾳ ἔχρισεν αὐτοὺς παρὰ τῶν υἱῶν Ισραὴλ, νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν.

37. Οὗτος ὁ νόμος τῶν ὁλοκαυτωμάτων· καὶ θυσίας, καὶ περὶ ἁμαρτίας, καὶ τῆς πλημμελείας, καὶ τῆς τελειώσεως, καὶ τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου.

38. Ὃν τρόπον ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωϋσῇ ἐν τῷ ὄρει σινά, ᾗ ἡμέρᾳ ἐνετείλατο τοῖς υἱοῖς Ισραὴλ προσφέρειν τὰ δῶρα αὐτῶν ἔναντι κυρίου ἐν τῇ ἐρήμῳ σινᾶ.

ΚΕΦΑΛ. η'.

1. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων.

2. Λάβε τὸν Ἀαρὼν, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ τὰς στολὰς αὐτοῦ, καὶ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, καὶ τὸν μόσχον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας, καὶ τοὺς δύο κριοὺς καὶ τὸ κανοῦν τῶν ἀζύμων.

3. Καὶ πᾶσαν τὴν συναγωγὴν ἐκκλησίασον, ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

4. Καὶ ἐποίησε Μωϋσῆς, ὃν τρόπον συνέταξεν αὐτῷ κύριος, καὶ ἐξεκκλησίασε πᾶσαν τὴν συναγωγὴν ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

5. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς τῇ συναγωγῇ· τοῦτό ἐστι τὸ ῥῆμα ὃ ἐνετείλατο κύριος ποιῆσαι.

6. Καὶ προσήγαγε Μωϋσῆς τὸν Ἀαρὼν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ. καὶ ἔλουσεν αὐτοὺς ὕδατι.

7. Καὶ ἐνέδυσεν αὐτὸν τὸν χιτῶνα, καὶ ἔζωσεν αὐτὸν τὴν ζώνην, καὶ ἐνέδυσεν αὐτὸν τὸν ὑποδύτην, καὶ ἐπέθηκεν ἐπ' αὐτὸν τὴν ἐπωμίδα, καὶ ἔζωσεν αὐτὸν κατὰ τὴν ποίησιν τῆς ἐπωμίδος, καὶ συνέσφιγξεν αὐτὴν ἐν αὐτῷ.

CAP. VII.

35. Hæc eſt unctio Aaron & filiorum eius in ceremoniis Domini in die quo obtulit eos Moyſes, ut ſacerdotio fungerentur.

36. Et quæ præcepit eis dari Dominus à filiis Iſraël religione perpetua in generationibus ſuis.

37. Iſta eſt lex holocauſti, & ſacrificii pro peccato atque delicto, & pro conſecratione & pacificorum victimis:

38. Quam conſtituit Dominus Moyſi in monte Sinai, quando mandavit filiis Iſraël ut offerrent oblationes ſuas Domino in deſerto Sinai.

CAP. VIII.

1. Locutuſq; eſt Dominus ad Moyſen, dicens:

2. Tolle Aaron cum filiis ſuis, veſtes eorum, & unctionis oleum, vitulum pro peccato, duos arietes, caniſtrum cum azymis.

3. Et congregabis omnem cœtum ad oſtium tabernaculi.

4. Fecitque Moyſes ut Dominus imperàverat. Congregataq; omni turba ante fores tabernaculi.

5. Ait, Iſte eſt ſermo quem iuſſit Dominus fieri.

6. Statimque obtulit Aaron & filios eius. Cumq; laviſſet eos.

7. Veſtivit pontificem ſubucula linea, accingens eum balteo, & induens eum tunica hyacinthina, & déſuper humerale impoſuit.

Das VII. Capitel.

35. Diß iſt die ſalbung Aarons vnd ſeiner Söhne von den Opffern des HERRN/des tags/da ſie überantwortet worden / Prieſter zu ſein dem HERRN.

36. Da der HERR gebot am tage da er ſie ſalbet/daß jm gegeben werden ſolt von den Kindern Iſrael/ zum ewigen Recht/allen jhren Nachkommen.

37. Vnnd diß iſt daß Geſetze des Brandopffers/des Speißopffers/des Sündtopffers/des Schuldtopffers/ der Fülleopffer/vnd der Danckopffer.

38. Das der HERR Moſe gebot auff dem Berge Sinai/des tages/da er jhm gebot an die Kinder Iſrael zu Opffern jhr Opffer dem HERRN/ in der Wüſten Sinai.

Das VIII. Capitel.

VNd der HErr redet mit Moſe/ vnd ſprach:

2. Nim Aaron vnd ſeine Söhne mit jhm/ſampt jhren Kleidern / vnnd das Salböle/vnd einen Farren zum ſündopffer/zween Wider/ vnnd einen Korb mit vngeſewrtem Brodt.

3. Vnd verſammle die gantze Gemeine für die thür der Hütten des Stiffts.

4. Moſe thet wie jhm der HErr gebot/vnd verſammlet die Gemeine für der thür der Hütten des Stifft.

5. Vnnd ſprach zu jhnen: Das iſts/ das der HErr geboten hat zu thun.

6. Vnd nam Aaron vnnd ſeine Söne/vnd wuſch ſie mit Waſſer.

7. Vnd legt jhm den leinen Rock an/ vnnd gürtet jhn mit dem Gürtel/vnnd zoch jhm den Seidenrock an/vnd thet jhm den Leibrock an/vnd gürtet jn über den Leibrock her.

CHAP. VII.

35. *C'eſt le droict* de l'onction d'Aaron & de l'onction de ſes fils de ce qui ſe prend des offrandes de l'Eternel faites par feu, depuis le iour qu'on les aura preſentés pour exercer la ſacrificature à l'Eternel:

36. Lequel *droict* l'Eternel a commandé leur eſtre donné par les enfans d'Iſrael, depuis le iour qu'on les aura oincts, *en* ordonnance perpetuelle en leurs aages.

37. Telle *eſt* donc la loy de l'holocauſte, du gaſteau, du ſacrifice pour le peché, & du ſacrifice pour le delict, & des conſecrations, & du ſacrifice de proſperités:

38. Laquelle l'Eternel a cõmandee à Moyſe en la montagne de Sinaï: lors qu'il cõmanda aux enfans d'Iſrael d'offrir leurs offrandes à l'Eternel au deſert de Sinaï.

CHAP. VIII.

1. Item, l'Eternel parla à Moyſe, diſant.

2. Pren Aaron & ſes fils auec lui, les veſtemens, l'huile d'onction, & vn boueau pour le ſacrifice pour le peché, deux moutons, & vne corbeille de pains ſans leuain.

3. Et conuoque toute l'aſſemblee à l'entree du tabernacle d'aſſignation.

4. Moyſe donc fit comme l'Eternel lui auoit commandé: & l'aſſemblee fut conuoquee à l'entree du tabernacle d'aſſignation.

5. Et Moyſe dit à l'aſſemblee, C'*eſt* ici ce que l'Eternel a commandé de faire.

6. Et Moyſe fit approcher Aaron & ſes fils, & les laua d'eau.

7. Et mit ſur Aaron la chemiſe, & le ceignit du baudrier, & le veſtit du Roquet, & mit ſur lui l'Ephod, & le ceignit auec le ceinturon exquis de l'Ephod, duquel il le ceignit par deſſus.

ח

8 וְשַׁוִּי עֲלוֹהִי יָת חוּשְׁנָא וִיהַב בְּחוּשְׁנָא יָת אוּרַיָּא וְיָת תוּמַיָּא׃

9 וְשַׁוִּי יָת מִצְנַפְתָּא עַל רֵישֵׁיהּ וְשַׁוִּי עַל מִצְנַפְתָּא לָקֳבֵל אַפּוֹהִי יָת צִיצָא דְדַהֲבָא כְּלִילָא דְקוּדְשָׁא כְּמָא דְפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה׃

10 וּנְסֵיב מֹשֶׁה יָת מִשְׁחָא דִרְבוּתָא וְרַבִּי יָת מַשְׁכְּנָא וְיָת כָּל דְּבֵיהּ וְקַדֵּישׁ יָתְהוֹן׃

11 וְאַדִּי מִנֵּיהּ עַל מַדְבְּחָא שְׁבַע זִמְנִין וְרַבִּי יָת מַדְבְּחָא וְיָת כָּל מָנוֹהִי וְיָת כִּיּוֹרָא וְיָת בְּסִיסֵיהּ לְקַדָּשׁוּתְהוֹן׃

12 וַאֲרֵיק מִמִּשְׁחָא דִרְבוּתָא עַל רֵישׁ אַהֲרֹן וְרַבִּי יָתֵיהּ לְקַדָּשׁוּתֵיהּ׃

13 וְקָרֵיב מֹשֶׁה יָת בְּנֵי אַהֲרֹן וְאַלְבֵּשִׁנּוּן כִּתּוּנִין וְזָרֵיז יָתְהוֹן הֶמְיָנִין וְאַתְקֵין לְהוֹן קוֹבָעִין כְּמָא דְפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה׃

14 וְקָרֵיב יָת תּוֹרָא דְחַטָּאתָא וּסְמַךְ אַהֲרֹן וּבְנוֹהִי יָת יְדֵיהוֹן עַל רֵישׁ תּוֹרָא דְחַטָּאתָא׃

15 וּנְכֵיס וּנְסֵיב מֹשֶׁה יָת דְּמָא וִיהַב עַל קַרְנָת מַדְבְּחָא סְחוֹר סְחוֹר בְּאֶצְבְּעֵיהּ וְדַכִּי יָת מַדְבְּחָא וְיָת דְּמָא אֲרֵיק לִיסוֹדָא דְמַדְבְּחָא וְקַדְּשֵׁיהּ לְכַפָּרָא עֲלוֹהִי׃

16 וּנְסֵיב יָת כָּל תַּרְבָּא דְעַל גַּוָּא וְיָת חֲצַר כַּבְדָּא וְיָת תַּרְתֵּין כּוּלְיָן וְיָת תַּרְבְּהֵין וְאַסֵּיק מֹשֶׁה לְמַדְבְּחָא׃

17 וְיָת תּוֹרָא וְיָת מַשְׁכֵּיהּ וְיָת בִּשְׂרֵיהּ וְיָת אוּכְלֵיהּ אוֹקֵיד בְּנוּרָא מִבָּרָא לְמַשְׁרִיתָא כְּמָא דְפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה׃

ח

8 וַיָּשֶׂם עָלָיו אֶת־הַחֹשֶׁן וַיִּתֵּן אֶל־הַחֹשֶׁן אֶת־הָאוּרִים וְאֶת־הַתֻּמִּים׃

9 וַיָּשֶׂם אֶת־הַמִּצְנֶפֶת עַל־רֹאשׁוֹ וַיָּשֶׂם עַל־הַמִּצְנֶפֶת אֶל־מוּל פָּנָיו אֵת צִיץ הַזָּהָב נֵזֶר הַקֹּדֶשׁ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָֹה אֶת־מֹשֶׁה׃

10 וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וַיִּמְשַׁח אֶת־הַמִּשְׁכָּן וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בּוֹ וַיְקַדֵּשׁ אֹתָם׃

11 וַיַּז מִמֶּנּוּ עַל־הַמִּזְבֵּחַ שֶׁבַע פְּעָמִים וַיִּמְשַׁח אֶת־הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו וְאֶת־הַכִּיֹּר וְאֶת־כַּנּוֹ לְקַדְּשָׁם׃

12 וַיִּצֹק מִשֶּׁמֶן הַמִּשְׁחָה עַל רֹאשׁ אַהֲרֹן וַיִּמְשַׁח אֹתוֹ לְקַדְּשׁוֹ׃

13 וַיַּקְרֵב מֹשֶׁה אֶת־בְּנֵי אַהֲרֹן וַיַּלְבִּשֵׁם כֻּתֳּנֹת וַיַּחְגֹּר אֹתָם אַבְנֵט וַיַּחֲבֹשׁ לָהֶם מִגְבָּעוֹת כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָֹה אֶת־מֹשֶׁה׃

14 וַיַּגֵּשׁ אֵת פַּר הַחַטָּאת וַיִּסְמֹךְ אַהֲרֹן וּבָנָיו אֶת־יְדֵיהֶם עַל־רֹאשׁ פַּר הַחַטָּאת׃

15 וַיִּשְׁחָט וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־הַדָּם וַיִּתֵּן עַל־קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב בְּאֶצְבָּעוֹ וַיְחַטֵּא אֶת־הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת־הַדָּם יָצַק אֶל־יְסוֹד הַמִּזְבֵּחַ וַיְקַדְּשֵׁהוּ לְכַפֵּר עָלָיו׃

16 וַיִּקַּח אֶת־כָּל־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עַל־הַקֶּרֶב וְאֵת יֹתֶרֶת הַכָּבֵד וְאֶת־שְׁתֵּי הַכְּלָיֹת וְאֶת־חֶלְבְּהֶן וַיַּקְטֵר מֹשֶׁה הַמִּזְבֵּחָה׃

17 וְאֶת־הַפָּר וְאֶת־עֹרוֹ וְאֶת־בְּשָׂרוֹ וְאֶת־פִּרְשׁוֹ שָׂרַף בָּאֵשׁ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָֹה אֶת־מֹשֶׁה׃

η'.

8. Καὶ ἐπέθηκεν ἐπ' αὐτὸν τὸ λόγιον, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ λόγιον, τὴν δήλωσιν καὶ τὴν ἀλήθειαν.

9. Καὶ ἐπέθηκε τὴν μίτραν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τῆς μίτρας κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ, τὸ πέταλον τὸ χρυσοῦν τὸ καθηγιασμένον ἅγιον, ὃν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσεῖ.

10. Καὶ ἔλαβε Μωϋσῆς ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τῆς χρίσεως, καὶ ἔχρισε τὴν σκηνὴν, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ ἡγίασεν αὐτήν.

11. Καὶ ἔρρανεν ἐπ' αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἑπτάκις, καὶ ἔχρισεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἡγίασεν αὐτὸ, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ, καὶ τὸν λουτῆρα καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ, καὶ ἡγίασεν αὐτά.

12. Καὶ ἐπέχεε Μωϋσῆς ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τῆς χρίσεως ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Ααρὼν, καὶ ἔχρισεν αὐτὸν, καὶ ἡγίασεν αὐτόν.

13. Καὶ προσήγαγε Μωϋσῆς τοὺς υἱοὺς Ααρὼν, καὶ ἐνέδυσεν αὐτοὺς χιτῶνας, καὶ ἔζωσεν αὐτοὺς ζώναις, καὶ περιέθηκεν αὐτοῖς κιδάρεις, καθάπερ συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσεῖ.

14. Καὶ προσήγαγε Μωϋσῆς τὸν μόσχον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας, καὶ ἐπέθηκεν Ααρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ μόσχου τοῦ τῆς ἁμαρτίας.

15. Καὶ ἔσφαξεν αὐτόν. καὶ ἔλαβε Μωϋσῆς ἀπὸ τοῦ αἵματος, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου κύκλῳ, τῷ δακτύλῳ αὐτοῦ, καὶ ἐκαθάρισε τὸ θυσιαστήριον. καὶ τὸ αἷμα ἐξέχεεν ἐπὶ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἡγίασεν αὐτὸ τοῦ ἐξιλάσασθαι ἐπ' αὐτοῦ.

16. Καὶ ἔλαβε Μωϋσῆς πᾶν τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῶν ἐνδοσθίων, καὶ τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος, καὶ ἀμφοτέρους τοὺς νεφροὺς, καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ' αὐτῶν, καὶ ἀνήνεγκε Μωϋσῆς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον.

17. Καὶ τὸν μόσχον, καὶ τὴν βύρσαν αὐτοῦ, καὶ τὰ κρέα αὐτοῦ, καὶ τὴν κόπρον αὐτοῦ, κατέκαυσεν αὐτὰ πυρὶ ἔξω τῆς παρεμβολῆς, ὃν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσεῖ.

CAP. VIII.

8. Quod aſtringens cingulo aptavit rationali, in quo erat Doctrina & Veritas.

9. Cidari quoque texit caput: & ſuper eam contra frõtem, poſuit laminam auream conſecratam in ſanctificatione, ſicut præceperat ei Dominus.

10. Tulit & unctionis oleum, quo linivit tabernaculum cum omni ſupellectili ſua. Cumque ſanctificans.

11. Aſperſiſſet altare ſeptem vicibus, unxit illud, & omnia vaſa eius, labrumque cum baſi ſua ſanctificavit oleo.

12. Quod fundens ſuper caput Aaron, unxit eum, & conſecravit:

13. Filios quoque eius oblatos veſtivit tunicis lineis, & cinxit balteis, impoſuitq; mitras, ut iuſſerat Dominus.

14. Obtulit & vitulum pro peccato. cumq; ſuper caput eius poſuiſſet Aaron & filii eius manus ſuas.

15. Immolavit eum: hauriens ſanguinem, & tincto digito, tetigit cornua altaris per gyrum, quo expiato & ſanctificato, fudit reliquum ſanguinem ad fundamenta eius.

16. Adipem verò qui erat ſuper vitalia, & reticulum iecoris, duoſque renunculos cum arvinulis ſuis adolevit ſuper altare:

17. Vitulum cum pelle, & carnibus, & fimo cremans extra caſtra, ſicut præceperat Dominus.

Das VIII. Capitel.

8. Vnd thet jhm das Schildtlein an/ vnnd inn das Schildtlein Liecht vnnd Recht.

9. Vnnd ſetzt jhm den Hut auff ſein Haupt/ vnnd ſetzt an den Hut oben an ſeiner Stirn das Gülden blat der heiligen Kron/ wie der HERR Moſe gebotten hatte.

10. Vnnd Moſe nam das Salböle/ vnd ſalbet die Wonung/ vnd alles was drinnen war/ vnd weihet es.

11. Vnnd ſprenget damit ſieben mal auff den Altar/ vnnd ſalbet den Altar/ mit alle ſeinem gerethe/ das handtfaß mit ſeinem fuß/ daß es geweihet würde.

12. Vnd goß des Salböles auff Aarons Haupt/ vnnd ſalbet jhn daß er geweihet würde.

13. Vnd bracht herzu Aarons Söhne/ vnd zog jhnen leinen Röcke an/ vnd gürtet ſie mit dem gürtel/ vnnd bandt jhnen hauben auff/ wie jm der HERR gebotten hatte.

14. Vnd ließ herzu führen einen Farren zum Sündopffer/ vnd Aaron mit ſeinen Söhnen/ legten jhre Hende auff ſein haupt.

15. Da ſchlachtet man es. Vnd Moſe nam des Bluts/ vnnd thets auff die Hörner des Altars vmbher/ mit ſeinem finger/ vnd entſündiget den Altar/ vnnd goß das Blut an des Altars boden/ vnd weihet jhn/ daß er jn verſönet.

16. Vnd nam alles Fett am eingeweide/ das Netz über der Leber/ vnnd die zwo Nieren mit dem Fett daran/ vnnd zündets an auff dem Altar.

17. Aber den Farren mit ſeinem Fell/ Fleiſch vnnd Miſt/ verbrandt er mit Fewer/ auſſer dem Lager/ wie jhm der HERR gebotten hatte.

CHAP. VIII.

8. Puis il mit ſur lui le Pectoral, ayant poſé au Pectoral, Vrim & Tummim.

9. Item, il lui mit la tiare ſur la teſte, & poſa ſur la tiare ſur le deuant d'icelle la lame d'or *qui eſt* la courõne de ſaincteté, cõme l'Eternel *l'*auoit commandé à Moyſe.

10. Puis Moyſe print l'huile de l'onction, & oignit le tabernacle, & toutes les choſes qui *eſtoyent* en icelui, & les ſanctifia.

11. Et d'icelle fit aſperſion ſur l'autel par ſept fois, oignant ledit autel, tous ſes vtẽſiles, la cuue, & ſon ſoubaſſement, pour les ſanctifier.

12. Item, il verſa de l'huile de l'onction ſur la teſte d'Aaron, & l'oignit pour le ſanctifier.

13. Puis Moyſe fit approcher les fils d'Aaron, & leur fit veſtir les chemiſes, & les ceignit de baudriers, & leur attacha les calottes, comme l'Eternel lui auoit cõmandé.

14. Lors il fit approcher le boueau de l'offrande pour le peché, & Aaron & ſes fils poſerent leurs mains ſur la teſte du boueau de l'offrande pour le peché.

15. Puis Moyſe *l'*ayant eſgorgé print du ſang, & en mit auec ſon doigt ſur les cornes de l'autel à l'entour, & fit propitiation pour l'autel, & reſpandit le *reſte du* ſang au bas de l'autel: ainſi le ſanctifia pour faire propitiation ſur icelui.

16. Puis il print toute la graiſſe qui *eſtoit* ſur les entrailles, & la taye du foye, les deux rongnons auec leur graiſſe, & Moyſe *les* fit fumer ſur l'autel.

17. Mais il fit bruſler au feu hors du camp le boueau auec ſa peau, ſa chair, & ſa fiente, comme l'Eternel lui auoit commandé.

ח

18 וְקָרֵיב יָת דְּכַר עֲלָתָא וּסְמַכוּ אַהֲרֹן וּבְנוֹהִי יָת יְדֵיהוֹן עַל רֵישׁ דִּיכְרָא׃

19 וּנְכֵיס וּזְרַק מֹשֶׁה יָת דְּמָא עַל מַדְבְּחָא סְחוֹר סְחוֹר׃

20 וְיָת דִּיכְרָא פַּלֵּיג לְאֵיבָרוֹהִי וְאַסֵּיק מֹשֶׁה יָת רֵישָׁא וְיָת אֵבָרַיָּא וְיָת תַּרְבָּא׃

21 וְיָת גַּוָּא וְיָת כְּרָעַיָּא חַלֵּיל בְּמַיָּא וְאַסֵּיק מֹשֶׁה יָת כָּל דִּיכְרָא לְמַדְבְּחָא עֲלָתָא הוּא לְאִתְקַבָּלָא בְרַעֲוָא קֻרְבָּנָא הוּא קֳדָם יְיָ כְּמָא דְּפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה׃

22 וְקָרֵיב יָת דִּיכְרָא תִנְיָנָא דְּכַר קֻרְבָּנַיָּא וּסְמַכוּ אַהֲרֹן וּבְנוֹהִי יָת יְדֵיהוֹן עַל רֵישׁ דִּיכְרָא׃

23 וּנְכֵיס וּנְסֵיב מֹשֶׁה מִדְּמֵיהּ וִיהַב עַל רוּם אוּדְנָא דְּאַהֲרֹן דְּיַמִּינָא וְעַל אִלְיוֹן יְדֵיהּ דְּיַמִּינָא וְעַל אִלְיוֹן רַגְלֵיהּ דְּיַמִּינָא׃

24 וְקָרֵיב יָת בְּנֵי אַהֲרֹן וִיהַב מֹשֶׁה מִן דְּמָא עַל רוּם אוּדְנֵיהוֹן דְּיַמִּינָא וְעַל אִלְיוֹן יְדֵיהוֹן דְּיַמִּינָא וְעַל אִלְיוֹן רַגְלֵיהוֹן דְּיַמִּינָא וּזְרַק מֹשֶׁה יָת דְּמָא עַל מַדְבְּחָא סְחוֹר סְחוֹר׃

25 וּנְסֵיב יָת תַּרְבָּא וְיָת אַלְיְתָא וְיָת כָּל תַּרְבָּא דְּעַל גַּוָּא וְיָת חֲצַר כַּבְדָּא וְיָת תַּרְתֵּין כּוּלְיָן וְיָת תַּרְבְּהֶן וְיָת שָׁקָא דְּיַמִּינָא׃

26 וּמִסַּלָּא דְּפַטִּירַיָּא דִּי קֳדָם יְיָ נְסֵיב גְּרִיצְתָּא פַּטִּירְתָא חֲדָא וּגְרִיצְתָּא דִּלְחֵם מְשַׁח חֲדָא וְאֶסְפּוֹג חָד וְשַׁוִּי עַל תַּרְבַּיָּא וְעַל שָׁקָא דְּיַמִּינָא׃

ח

18 וַיַּקְרֵב אֵת אֵיל הָעֹלָה וַיִּסְמְכוּ אַהֲרֹן וּבָנָיו אֶת־יְדֵיהֶם עַל־רֹאשׁ הָאָיִל׃

19 וַיִּשְׁחָט וַיִּזְרֹק מֹשֶׁה אֶת־הַדָּם עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃

20 וְאֶת־הָאַיִל נִתַּח לִנְתָחָיו וַיַּקְטֵר מֹשֶׁה אֶת־הָרֹאשׁ וְאֶת־הַנְּתָחִים וְאֶת־הַפָּדֶר׃

21 וְאֶת־הַקֶּרֶב וְאֶת־הַכְּרָעַיִם רָחַץ בַּמָּיִם וַיַּקְטֵר מֹשֶׁה אֶת־כָּל־הָאַיִל הַמִּזְבֵּחָה עֹלָה הוּא לְרֵיחַ־נִיחֹחַ אִשֶּׁה הוּא לַיהוָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃

22 וַיַּקְרֵב אֶת־הָאַיִל הַשֵּׁנִי אֵיל הַמִּלֻּאִים וַיִּסְמְכוּ אַהֲרֹן וּבָנָיו אֶת־יְדֵיהֶם עַל־רֹאשׁ הָאָיִל׃

23 וַיִּשְׁחָט וַיִּקַּח מֹשֶׁה מִדָּמוֹ וַיִּתֵּן עַל־תְּנוּךְ אֹזֶן־אַהֲרֹן הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן יָדוֹ הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן רַגְלוֹ הַיְמָנִית׃

24 וַיַּקְרֵב אֶת־בְּנֵי אַהֲרֹן וַיִּתֵּן מֹשֶׁה מִן־הַדָּם עַל־תְּנוּךְ אָזְנָם הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן יָדָם הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן רַגְלָם הַיְמָנִית וַיִּזְרֹק מֹשֶׁה אֶת־הַדָּם עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃

25 וַיִּקַּח אֶת־הַחֵלֶב וְאֶת־הָאַלְיָה וְאֶת־כָּל־הַחֵלֶב אֲשֶׁר עַל־הַקֶּרֶב וְאֵת יֹתֶרֶת הַכָּבֵד וְאֶת־שְׁתֵּי הַכְּלָיֹת וְאֶת־חֶלְבְּהֶן וְאֵת שׁוֹק הַיָּמִין׃

26 וּמִסַּל הַמַּצּוֹת אֲשֶׁר לִפְנֵי יְהוָה לָקַח חַלַּת מַצָּה אַחַת וְחַלַּת לֶחֶם שֶׁמֶן אַחַת וְרָקִיק אֶחָד וַיָּשֶׂם עַל־הַחֲלָבִים וְעַל שׁוֹק הַיָּמִין׃

η'.

18. Καὶ προσήγαγε Μωϋσῆς τὸν κριὸν τὸν εἰς ὁλοκαύτωμα, καὶ ἐπέθηκεν Ααρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ κριοῦ.

19. Καὶ ἔσφαξε Μωϋσῆς τὸν κριόν, καὶ προσέχεε Μωϋσῆς τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ.

20. Καὶ τὸν κριὸν ἐκρεανόμησε κατὰ μέλη αὐτοῦ. καὶ ἀνήνεγκε Μωϋσῆς τὴν κεφαλήν, καὶ τὰ μέλη, καὶ τὸ στέαρ.

21. Καὶ τὴν κοιλίαν, καὶ τοὺς πόδας ἔπλυνεν ὕδατι. καὶ ἀνήνεγκε Μωϋσῆς ὅλον τὸν κριὸν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον· ὁλοκαύτωμά ἐστιν εἰς ὀσμὴν εὐωδίας, κάρπωμά ἐστι κυρίῳ, καθάπερ ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωυσεῖ.

22. Καὶ προσήγαγε Μωϋσῆς τὸν κριόν, τὸν δεύτερον κριὸν τῆς τελειώσεως, καὶ ἐπέθηκεν Ααρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ κριοῦ.

23. Καὶ ἔσφαξεν αὐτόν. καὶ ἔλαβε Μωϋσῆς ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸν λοβὸν τοῦ ὠτὸς Ααρὼν τοῦ δεξιοῦ, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς χειρὸς αὐτοῦ τῆς δεξιᾶς, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς αὐτοῦ τοῦ δεξιοῦ.

24. Καὶ προσήγαγε Μωϋσῆς τοὺς υἱοὺς Ααρών, καὶ ἐπέθηκε Μωϋσῆς ἀπὸ τοῦ αἵματος ἐπὶ τοὺς λοβοὺς τῶν ὤτων αὐτῶν τῶν δεξιῶν, καὶ ἐπὶ τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν αὐτῶν τῶν δεξιῶν, καὶ ἐπὶ τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν αὐτῶν τῶν δεξιῶν. καὶ προσέχεε Μωϋσῆς τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ.

25. Καὶ ἔλαβε Μωϋσῆς τὸ στέαρ καὶ τὴν ὀσφύν, καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπὶ τῆς κοιλίας, καὶ τὸν λοβὸν τοῦ ἥπατος, καὶ τοὺς δύο νεφρούς, καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ᾽ αὐτῶν, καὶ τὸν βραχίονα τὸν δεξιόν.

26. Καὶ ἀπὸ τοῦ κανοῦ τῆς τελειώσεως τοῦ ὄντος ἐναντίον τοῦ κυρίου. καὶ ἔλαβεν ἄρτον ἕνα ἄζυμον, καὶ ἄρτον ἐξ ἐλαίου ἕνα, καὶ λάγανον ἕν, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ στέαρ, καὶ τὸν βραχίονα τὸν δεξιόν.

CAP. VIII.

18. Obtulit & arietem in holocauſtum: ſuper cuius caput cùm impoſuiſſent Aaron & filii eius manus ſuas.

19. Immolavit eum, & fudit ſanguinem eius per circuitum altaris.

20. Ipſumq; arietem in fruſta concidens, caput eius, & artus, & adipem adolevit igni.

21. Lotis prius inteſtinis & pedibus. totumque ſimul arietem incendit ſuper altare, eo quòd eſſet holocauſtum ſuaviſſimi odoris Domino, ſicut præceperat ei.

22. Obtulit & arietem ſecundum, in cõſecrationem ſacerdotum: poſueruntque ſuper caput eius Aaron & filii eius manus ſuas.

23. Quem cùm immolaſſet Moyſes, ſumens de ſanguine eius, tetigit extremum auriculæ dextræ Aaron, & pollicem manus eius dextræ, ſimiliter & pedis.

24. Obtulit & filios Aaron. cumque de ſanguine arietis immolati tetigiſſet extremũ auriculæ ſingulorũ dextræ, & pollices manus ac pedis dextri, reliquum fudit ſuper altare per circuitum:

25. Adipem verò, & caudam, omnemque pinguedinem quæ operit inteſtina, reticulumq; iecoris, & duos renes cum adipibus ſuis, & armo dextro ſeparavit,

26. Tollens autem de caniſtro azymorum, quod erat coram Domino, panem abſque fermento, & collyridam conſperſam oleo, laganumque poſuit ſuper adipes, & armum dextrum.

Das VIII. Capitel.

18. Vnnd brachte herzu einen Wider zum Brandopffer / vnd Aaron mit ſeinen Söhnen legten jhre hende auff ſein haupt.

19. Da ſchlachtet man jhn. Vnd Moſe ſprenget des bluts auff den Altar vmbher.

20. Zerhieb den Wider in ſtücke / vnd zündet an das haupt / die ſtücke vnnd den ſtrumpff.

21. Vnnd wuſch die eingeweide vnnd ſchenckel mit waſſer / vnnd zündet alſo den gantzen Wider an auff dem Altar / das war ein Brandopffer zum ſüſſen geruch / ein Fewer dem HERRN / wie jhm der HERR gebotten hatte.

22. Er bracht auch herzu den andern Wider des Füllopffers / vnnd Aaron mit ſeinen Söhnen legten jhre hende auff ſein haupt.

23. Da ſchlachtet man jn. Vnd Moſe nam ſeines bluts / vnnd thets Aaron auff den knörbel ſeines rechten ohrs / vnnd auff den daumen ſeiner rechten handt / vnd auff den groſſen zehe ſeines rechten fuſſes.

24. Vnd bracht herzu Aarons Söhne / vnd thet des bluts auff den knörbel jhres rechten ohrs / vnd auff den daumen jhrer rechten handt / vnd auff den groſſen zehe jhres rechten fuſſes. Vnnd ſprenget das blut auff den Altar vmbher.

25. Vnnd nam das fett vnnd den ſchwantz / vnd alles fett am eingeweide / vnd das netz über der Leber / die zwo nieren mit dem fett daran / vnd die rechte ſchulder.

26. Dazu nam er von dem Korb des vngeſewrten Brodts für dem HErrn / einen vngeſewrten Kuchen / vnnd ein Kuchen geöltes Brodts / vnnd ein Fladen / vnd legts auff das fette / vnnd auff die rechten ſchulder.

CHAP. VIII.

18. Item, il fit approcher le mouton de l'holocauſte: & Aaron & ſes fils poſerent leurs mains ſur la teſte du mouton.

19. Et Moyſe l'ayant eſgorgé reſpandit le ſang ſur l'autel tout à l'entour.

20. Puis le deſpeça par ſes pieces, & en fit fumer la teſte, les pieces, & la freſſure.

21. Si laua d'eau les entrailles & les iambes, & fit fumer tout le mouton ſur l'autel: *car c'eſtoit* holocauſte en ſouefue odeur, *c'eſtoit* offrande faite par feu à l'Eternel, comme l'Eternel auoit commandé à Moyſe.

22. Il fit auſſi approcher l'autre mouton, *aſſauoir* le mouton des conſecrations: puis Aaron & ſes fils poſerent les mains ſur la teſte du mouton.

23. Et Moyſe *l*'ayant eſgorgé print du ſang d'icelui, & le mit ſur le mol de l'oreille droite d'Aaron, & ſur le pouce de ſa main droite, & ſur le gros artueil de ſon pied droit.

24. Puis fit approcher les fils d'Aaron, & mit du meſme ſang ſur le mol de leur oreille droite, ſur le pouce de leur main droite, ſur le gros artueil de leur pied droit: & reſpandit le *reſte du* ſang ſur l'autel tout à l'entour.

25. Apres il print la graiſſe, la queuë, & toute la graiſſe qui *eſt* ſur les entrailles, & la taye du foye, & les deux rongnons auec leur graiſſe, & l'eſpaule droite.

26. Il print auſſi de la corbeille des pains ſans leuain qui *eſtoyent* deuant l'Eternel, vn tourteau ſans leuain, & vn tourteau de pain fait à l'huile, & vn bignet, & les mit ſur les graiſſes, & ſur l'eſpaule droite:

ח

27 וִיהַב יַת כּוֹלָּא עַל יְדֵי
אַהֲרֹן וְעַל יְדֵי בְּנוֹהִי
וַאֲרִים יַתְהוֹן. אֲרָמָא
קֳדָם יְיָ׃

28 וּנְסֵיב מֹשֶׁה יַתְהוֹן
מֵעַל יְדֵיהוֹן וְאַסֵּיק
לְמַדְבְּחָא עַל עֲלָתָא
קֻרְבְּנַיָּא אִינּוּן לְאִתְקַבָּלָא
בְּרַעֲוָא קֻרְבָּנָא הוּא
קֳדָם יְיָ׃

29 וּנְסֵיב מֹשֶׁה יַת
חַדְיָא וַאֲרָמֵיהּ אֲרָמָא
קֳדָם יְיָ מִדְּכַר קֻרְבְּנַיָּא
לְמֹשֶׁה הֲוָה לְחוּלָק כְּמָא
דְּפַקֵּיד יְיָ יַת מֹשֶׁה׃

30 וּנְסֵיב מֹשֶׁה מִמִּשְׁחָא
דִּרְבוּתָא וּמִן דְּמָא דְּעַל
מַדְבְּחָא וְאַדֵּי עַל אַהֲרֹן
וְעַל לְבוּשׁוֹהִי וְעַל בְּנוֹהִי
וְעַל לְבוּשֵׁי בְּנוֹהִי עִמֵּיהּ
וְקַדֵּישׁ יַת אַהֲרֹן וְיַת
לְבוּשׁוֹהִי וְיַת בְּנוֹהִי וְיַת
לְבוּשֵׁי בְּנוֹהִי עִמֵּיהּ׃

31 וַאֲמַר מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן
וְלִבְנוֹהִי בַּשִּׁילוּ יַת בִּישְׂרָא
בִּתְרַע מַשְׁכַּן זִימְנָא
וְתַמָּן תֵּיכְלוּן יָתֵיהּ וְיַת
לַחְמָא דִּי בְּסַל קֻרְבְּנַיָּא
כְּמָא דְּפַקֵּידִית לְמֵימַר
אַהֲרֹן וּבְנוֹהִי יֵכְלוּנֵּיהּ׃

32 וּדְאִשְׁתְּאַר בְּבִישְׂרָא
וּבְלַחְמָא בְּנוּרָא תּוֹקְדוּן׃

33 וּמִתְּרַע מַשְׁכַּן זִימְנָא
לָא תִפְּקוּן שִׁבְעָא יוֹמִין
עַד יוֹם מִשְׁלַם יוֹמֵי
קֻרְבְּנֵיכוֹן אֲרֵי שִׁבְעָא
יוֹמִין יְקָרֵיב יַת קֻרְבְּנֵיכוֹן׃

34 כְּמָא דַּעֲבַד בְּיוֹמָא
הָדֵין פַּקֵּיד יְיָ לְמֶעְבַּד
לְכַפָּרָא עֲלֵיכוֹן׃

35 וּבִתְרַע מַשְׁכַּן זִימְנָא
תִּתְּבוּן יֵמָם וְלֵילֵי שִׁבְעָא
יוֹמִין וְתִטְּרוּן יַת מַטְּרַת
(מֵימְרָא) דַּייָ וְלָא
תְמוּתוּן אֲרֵי כֵּן את
אִתְפַּקֵּדִית׃

ח

27 וַיִּתֵּ֣ן אֶת־הַכֹּ֔ל עַ֚ל כַּפֵּ֣י
אַהֲרֹ֔ן וְעַ֖ל כַּפֵּ֣י בָנָ֑יו וַיָּ֧נֶף אֹתָ֛ם
תְּנוּפָ֖ה לִפְנֵ֥י יְהוָֽה׃

28 וַיִּקַּ֨ח מֹשֶׁ֜ה אֹתָ֗ם מֵעַ֣ל
כַּפֵּיהֶ֔ם וַיַּקְטֵ֥ר הַמִּזְבֵּ֖חָה עַל־
הָעֹלָ֑ה מִלֻּאִ֥ים הֵם֙ לְרֵ֣יחַ נִיחֹ֔חַ
אִשֶּׁ֥ה ה֖וּא לַיהוָֽה׃

29 וַיִּקַּ֤ח מֹשֶׁה֙ אֶת־הֶ֣חָזֶ֔ה
וַיְנִיפֵ֥הוּ תְנוּפָ֖ה לִפְנֵ֣י יְהוָ֑ה מֵאֵ֣יל
הַמִּלֻּאִ֗ים לְמֹשֶׁה֙ הָיָ֣ה לְמָנָ֔ה
כַּאֲשֶׁ֛ר צִוָּ֥ה יְהוָ֖ה אֶת־מֹשֶֽׁה׃

30 וַיִּקַּ֨ח מֹשֶׁ֜ה מִשֶּׁ֣מֶן הַמִּשְׁחָ֗ה
וּמִן־הַדָּם֮ אֲשֶׁ֣ר עַל־הַמִּזְבֵּחַ֒
וַיַּ֤ז עַל־אַהֲרֹן֙ עַל־בְּגָדָ֔יו וְעַל־
בָּנָ֛יו וְעַל־בִּגְדֵ֥י בָנָ֖יו אִתּ֑וֹ וַיְקַדֵּ֤שׁ
אֶת־אַהֲרֹן֙ אֶת־בְּגָדָ֔יו וְאֶת־בָּנָ֛יו
וְאֶת־בִּגְדֵ֥י בָנָ֖יו אִתּֽוֹ׃

31 וַיֹּ֨אמֶר מֹשֶׁ֜ה אֶל־אַהֲרֹ֣ן וְאֶל־
בָּנָ֗יו בַּשְּׁל֣וּ אֶת־הַבָּשָׂר֮ פֶּ֣תַח אֹ֣הֶל
מוֹעֵד֒ וְשָׁם֙ תֹּאכְל֣וּ אֹת֔וֹ וְאֶ֨ת־
הַלֶּ֔חֶם אֲשֶׁ֖ר בְּסַ֣ל הַמִּלֻּאִ֑ים
כַּאֲשֶׁ֤ר צִוֵּ֙יתִי֙ לֵאמֹ֔ר אַהֲרֹ֥ן וּבָנָ֖יו
יֹאכְלֻֽהוּ׃

32 וְהַנּוֹתָ֥ר בַּבָּשָׂ֖ר וּבַלָּ֑חֶם בָּאֵ֖שׁ
תִּשְׂרֹֽפוּ׃

33 וּמִפֶּ֜תַח אֹ֣הֶל מוֹעֵ֗ד לֹ֤א
תֵֽצְאוּ֙ שִׁבְעַ֣ת יָמִ֔ים עַ֚ד־י֣וֹם
מְלֹ֔את יְמֵ֖י מִלֻּאֵיכֶ֑ם כִּ֚י שִׁבְעַ֣ת
יָמִ֔ים יְמַלֵּ֖א אֶת־יֶדְכֶֽם׃

34 כַּאֲשֶׁ֥ר עָשָׂ֖ה בַּיּ֣וֹם הַזֶּ֑ה
צִוָּ֧ה יְהוָ֛ה לַעֲשֹׂ֖ת לְכַפֵּ֥ר עֲלֵיכֶֽם׃

35 וּפֶתַח֩ אֹ֨הֶל מוֹעֵ֜ד תֵּשְׁב֨וּ
יוֹמָ֤ם וָלַ֙יְלָה֙ שִׁבְעַ֣ת יָמִ֔ים
וּשְׁמַרְתֶּ֛ם אֶת־מִשְׁמֶ֥רֶת יְהוָ֖ה וְלֹ֣א
תָמ֑וּתוּ כִּי־כֵ֖ן צֻוֵּֽיתִי׃

ή.

27. Καὶ ἐπέθηκε τὰ πάντα ἐπὶ τὰς χεῖρας Ααρὼν, καὶ ἐπὶ τὰς χεῖρας τῶν υἱῶν αὐτοῦ. καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὰ ἀφαίρεμα ἔναντι κυρίου.

28. Καὶ ἔλαβεν αὐτὰ Μωϋσῆς ἀπὸ τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὰ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπὶ τὸ ὁλοκαύτωμα τῆς τελειώσεως, ὀσμὴ εὐωδίας, κάρπωμά ἐστι τῷ κυρίῳ.

29. Καὶ λαβὼν Μωϋσῆς τὸ στηθύνιον, ἀφεῖλεν αὐτὸ ἐπίθεμα ἔναντι κυρίου ἀπὸ τοῦ κριοῦ τῆς τελειώσεως· καὶ ἐγένετο Μωϋσεῖ ἐν μερίδι, καθὰ ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωϋσεῖ.

30. Καὶ ἔλαβε Μωϋσῆς ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τῆς χρίσεως, καὶ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ προσέρρανεν ἐπὶ Ααρὼν, καὶ ἐπὶ τὰς στολὰς αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τὰς στολὰς τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. Καὶ ἡγίασε τὸν Ααρὼν καὶ τὰς στολὰς αὐτοῦ, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ τὰς στολὰς τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ.

31. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς πρὸς Ααρὼν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ. ἑψήσατε τὰ κρέα ἐν τῇ αὐλῇ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἐν τόπῳ ἁγίῳ, καὶ ἐκεῖ φάγεσθε αὐτὰ, καὶ τοὺς ἄρτους τοὺς ἐν τῷ κανῷ τῆς τελειώσεως, ὃν τρόπον συντέτακταί μοι λέγων· Ααρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ φάγονται αὐτά.

32. Καὶ τὸ καταλειφθὲν τῶν κρεῶν καὶ τῶν ἄρτων ἐν πυρὶ κατακαύσατε.

33. Καὶ ἀπὸ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου οὐκ ἐξελεύσεσθε ἑπτὰ ἡμέρας, ἕως ἡμέρα πληρωθῇ ἡμέρα τελειώσεως ὑμῶν. ἑπτὰ γὰρ ἡμέρας τελειώσει τὰς χεῖρας ὑμῶν,

34. Καθάπερ ἐποίησεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. ἐνετείλατο κύριος τοῦ ποιῆσαι; ὥστε ἐξιλάσασθαι περὶ ὑμῶν.

35. Καὶ ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καθήσεσθε ἑπτὰ ἡμέρας, ἡμέραν καὶ νύκτα, καὶ φυλάξεσθε τὰ φυλάγματα κυρίου, ἵνα μὴ ἀποθάνητε. οὕτω γὰρ ἐνετείλατό μοι κύριος.

CAP. VIII.

27. Tradens ſimul omnia Aarō & filiis eius. Qui poſtquam levaverunt ea coram Domino.

28. Rurſum ſuſcepta de manibus eorum, adolevit ſuper altare holocauſti, eo quòd conſecrationis eſſet oblatio, in odorem ſuavitatis, ſacrificii Domino.

29. Tulitque pectuſculum elevans illud coram Domino, de ariete conſecrationis in partem ſuam, ſicut præceperat ei Dominus.

30. Aſſumenſque unguentum, & ſanguinem qui erat in altari, aſperſit ſuper Aarō & veſtimenta eius, & ſuper filios illius ac veſtes eorum. Cumq; ſanctificaſſet eos in veſtitu ſuo,

31. Præcepit eis, dicens, Coquite carnes ante fores tabernaculi, & ibi comedite eas. panes quoque conſecrationis edite, qui poſiti ſunt in caniſtro, ſicut præcepit mihi Dominus, dicens, Aaron & filii eius comedent eos:

32. Quicquid autem reliquum fuerit de carne & panibus, ignis abſumet.

33. De oſtio quoque tabernaculi non exibitis ſeptem diebus, uſque ad diem quo complebitur tempus conſecrationis veſtræ. ſeptē enim diebus finitur conſecratio:

34. Sicut impræſentiarum factum eſt, ut ritus ſacrificii compleretur.

35. Die ac nocte manebitis in tabernaculo obſeruantes cuſtodias Domini, ne moriamini: ſic enim mihi præceptum eſt.

Das VIII. Capitel.

27. Vnd gab das alleſampt auff die hende Aaron vnd ſeiner Söhne/ vnnd webts zur Webe für dem HERRN.

28. Vnd nams alles wider von jren henden/ vnnd zündets an auff dem Altar/ oben auff dem Brandopffer/ denn es iſt ein Fülleopffer zum ſüſſen geruch/ ein feuer dem HERRN.

29. Vnd Moſe nam die Bruſt/ vnd webt ein Webe für dem HERRN/ von dem Wider des Fülleopffers/ die ward Moſe zu ſeinem theil/ wie jm der HERR gebotten hatte.

30. Vnd Moſe nam des Salböles/ vnnd des bluts auff dem Altar/ vnnd ſprenget auff Aaron vnd ſeine kleider/ auff ſeine Söne/ vnd auff jhre kleider/ vnd weihet alſo Aaron vnnd ſeine kleider/ ſeine Söhne vnd jre kleider mit jm.

31. Vnnd ſprach zu Aaron vnd ſeinen Söhnen: Kochet das fleiſch für der thür der Hütten des Stiffts/ vnd eſſet es daſelbs. Dazu auch das Brot im korbe des Fülleopffers/ wie mir gebotten iſt/ vnd geſagt daß Aaron vnd ſeine Söhne ſollens eſſen.

32. Was aber vberbleibt vom fleiſch vnd brot/ das ſolt jr mit feuer verbrennen.

33. Vnd ſolt in ſieben tagen nit außgehen / von der thür der Hütten des Stiffts/ biß an den tag/ da die tage euers Fülleopffers auß ſind/ denn ſieben tage ſind euer hende gefüllet.

34. Wie es an dieſem tage geſchehen iſt/ Der HERR hats gebotten zu thun/ auff daß jhr verſönet ſeyet.

35. Vnnd ſolt für der Hütten des Stiffts tag vnnd nacht bleiben ſieben tage lang/ vnnd ſolt auff die hut des HERRN warten/ daß jhr nicht ſterbet/ Denn alſo iſt mirs gebotten.

CHAP. VIII.

27. Puis mit tout cela ſur les paumes des mains d'Aaron, & ſur les paumes des mains de ſes fils, & les tournoya en offrande tournoyee deuant l'Eternel.

28. Apres Moyſe les receut d'entre leurs mains, & les fit fumer ſur l'autel ſur l'holocauſte. *Car ce ſont* les conſecrations en ſouefue odeur, c'*eſt* ſacrifice fait par feu à l'Eternel.

29. Moyſe print auſſi la poictrine du mouton des conſecrations, & la tournoya deuant l'Eternel, & fut pour la part de Moyſe, comme l'Eternel lui auoit cōmandé.

30. Item, Moyſe print de l huile de l'onction, & du ſang qui *eſtoit* ſur l'autel, & en fit aſperſion ſur Aaron & ſur ſes veſtemens, ſur ſes fils, & ſur les veſtemens de ſes fils auec lui. Ainſi il ſanctifia Aaron *&* les veſtemēs d'icelui, ſes fils, & les veſtemens de ſes fils auec lui.

31. Et apres Moyſe dit à Aaron & à ſes fils, Faites bouillir la chair à l'entree du tabernacle d'aſſignation, puis la mangerez là, enſemble le pain qui *eſt* en la corbeille des conſecrations: comme il m'a eſté commandé, en diſant, Aaron & ſes fils mangeront ces choſes.

32. Mais vous bruſlerez au feu ce qui ſera demeuré de reſte de la chair & du pain.

33. Et ne ſortirez de ſept iours de l'entree du tabernacle d'aſſignation, iuſqu'au temps que les iours de vos conſecrations ſoyent accōplis: car *en* ſept iours on vous conſacrera.

34. L Eternel a commandé de faire tout ainſi qu'on a fait ce iour ici, pour faire propitiation pour vous.

35. Vous demeurerez donc à l'entree du tabernacle d'aſſignation par ſept iours, iour & nuict, & obſeruerez ce que l'Eternel vous a ordonné d'obſeruer, afin que vous ne mouriez: car ainſi m'a-il eſté commandé.

ח

36 וַעֲבַד אַהֲרֹן וּבְנוֹהִי יָת כָּל פִּתְגָּמַיָּא דְּפַקֵּיד יְיָ בִּידָא דְמֹשֶׁה׃

ח

36 וַיַּעַשׂ אַהֲרֹן וּבָנָיו אֵת כָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה׃

η'.

36. Καὶ ἐποίησεν Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, πάντας τοὺς λόγους οὓς συνέταξε κύριος τῷ Μωΰσεῖ.

ט

1 וַהֲוָה בְּיוֹמָא תְמִינָאָה קְרָא מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן וְלִבְנוֹהִי וּלְסָבֵי יִשְׂרָאֵל׃

2 וַאֲמַר לְאַהֲרֹן סַב לָךְ עֵגֶל בַּר תּוֹרֵי לְחַטָּאתָא וּדְכַר לַעֲלָתָא שַׁלְמִין וְקָרֵיב קֳדָם יְיָ׃

3 וְעִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּמַלֵּיל לְמֵימַר סַבוּ צְפִיר בַּר עִזִּין לְחַטָּאתָא וְעֵגֶל וְאִימַּר בְּנֵי שְׁנָה שַׁלְמִין לַעֲלָתָא׃

4 וְתוֹר וּדְכַר לְנִכְסַת קֻדְשַׁיָּא לְדַבָּחָא קֳדָם יְיָ וּמִנְחָתָא דְּפִילָא בִּמְשַׁח אֲרֵי יוֹמָא דֵין יְקָרָא דַייָ מִתְגְּלֵי לְכוֹן׃

5 וְקָרִיבוּ יָת דְּפַקֵּיד מֹשֶׁה לִקְדָם מַשְׁכַּן זִמְנָא וְקָרִיבוּ כָּל כְּנִשְׁתָּא וְקָמוּ קֳדָם יְיָ׃

6 וַאֲמַר מֹשֶׁה דֵּין פִּתְגָּמָא דְּפַקֵּיד יְיָ תַּעְבְּדוּן וְיִתְגְּלֵי לְכוֹן יְקָרָא דַייָ׃

7 וַאֲמַר מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן קְרַב לְמַדְבְּחָא וַעֲבֵיד יָת חַטָּאתָךְ וְיָת עֲלָתָךְ וְכַפַּר עֲלָךְ וְעַל עַמָּא וַעֲבֵיד יָת קֻרְבַּן עַמָּא וְכַפַּר עֲלֵיהוֹן כְּמָא דְּפַקֵּיד יְיָ׃

8 וְקָרֵיב אַהֲרֹן לְמַדְבְּחָא וּנְכַס יָת עֶגְלָא דְּחַטָּאתָא דִּילֵיהּ׃

ט

1 וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי קָרָא מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו וּלְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל׃

2 וַיֹּאמֶר אֶל־אַהֲרֹן קַח־לְךָ עֵגֶל בֶּן־בָּקָר לְחַטָּאת וְאַיִל לְעֹלָה תְּמִימִם וְהַקְרֵב לִפְנֵי יְהוָה׃

3 וְאֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לֵאמֹר קְחוּ שְׂעִיר־עִזִּים לְחַטָּאת וְעֵגֶל וָכֶבֶשׂ בְּנֵי־שָׁנָה תְּמִימִם לְעֹלָה׃

4 וְשׁוֹר וָאַיִל לִשְׁלָמִים לִזְבֹּחַ לִפְנֵי יְהוָה וּמִנְחָה בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן כִּי הַיּוֹם יְהוָה נִרְאָה אֲלֵיכֶם׃

5 וַיִּקְחוּ אֵת אֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה אֶל־פְּנֵי אֹהֶל מוֹעֵד וַיִּקְרְבוּ כָּל־הָעֵדָה וַיַּעַמְדוּ לִפְנֵי יְהוָה׃

6 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה תַּעֲשׂוּ וְיֵרָא אֲלֵיכֶם כְּבוֹד יְהוָה׃

7 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן קְרַב אֶל־הַמִּזְבֵּחַ וַעֲשֵׂה אֶת־חַטָּאתְךָ וְאֶת־עֹלָתֶךָ וְכַפֵּר בַּעַדְךָ וּבְעַד הָעָם וַעֲשֵׂה אֶת־קָרְבַּן הָעָם וְכַפֵּר בַּעֲדָם כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה׃

8 וַיִּקְרַב אַהֲרֹן אֶל־הַמִּזְבֵּחַ וַיִּשְׁחַט אֶת־עֵגֶל הַחַטָּאת אֲשֶׁר־לוֹ׃

ΚΕΦΑΛ. θ.

1. Καὶ ἐγενήθη τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ, ἐκάλεσε Μωΰσῆς τὸν Ἀαρὼν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ τὴν γερουσίαν Ἰσραήλ.

2. Καὶ εἶπε Μωΰσῆς πρὸς Ἀαρών. Λάβε σεαυτῷ μοσχάριον ἐκ βοῶν περὶ ἁμαρτίας, καὶ κριὸν εἰς ὁλοκαύτωμα ἄμωμα, καὶ προσένεγκε αὐτὰ ἔναντι κυρίου.

3. Καὶ τῇ γερουσίᾳ Ἰσραὴλ λαλήσεις λέγων· λάβετε χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, καὶ κριὸν καὶ μοσχάριον καὶ ἀμνὸν ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκάρπωσιν ἄμωμα.

4. Καὶ μόσχον ἐκ βοῶν, καὶ κριὸν εἰς θυσίαν σωτηρίου ἐναντίον κυρίου, καὶ σεμίδαλιν ἀναπεφυραμένην ἐν ἐλαίῳ, ὅτι σήμερον κύριος ὀφθήσεται ἐν ὑμῖν.

5. Καὶ ἔλαβον καθότι ἐνετείλατο Μωΰσῆς, ἀπέναντι τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ προσῆλθε πᾶσα συναγωγή, καὶ ἔστησαν ἔναντι κυρίου.

6. Καὶ εἶπε Μωΰσῆς· Τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ εἶπε κύριος, ποιήσατε, καὶ ὀφθήσεται ἐν ὑμῖν ἡ δόξα κυρίου.

7. Καὶ εἶπε Μωΰσῆς τῷ Ἀαρών· πρόσελθε πρὸς τὸ θυσιαστήριον, καὶ ποίησον τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας σου, καὶ τὸ ὁλοκαύτωμά σου, καὶ ἐξίλασαι περὶ σεαυτοῦ καὶ τοῦ οἴκου σου, καὶ ποίησον τὰ δῶρα τοῦ λαοῦ, καὶ ἐξίλασαι περὶ αὐτῶν, καθάπερ ἐνετείλατο κύριος.

8. Καὶ προσῆλθεν Ἀαρὼν πρὸς τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἔσφαξε τὸ μοσχάριον τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ.

CAP. VIII.

36. Feceruntq; Aaron & filii eius cuncta quæ locutus eſt Dominus per manum Moyſi.

CAP. IX.

1. Facto autem octavo die, vocavit Moyſes Aaron & filios eius, ac maiores natu Iſraël,

2. Dixitq; ad Aaron: Tolle de armento vitulum pro peccato, & arietem in holocauſtum, utrumque immaculatum, & offer illos coram Domino.

3. Et ad filios Iſraël loquêris, Tollite hircum pro peccato, & vitulum, atque agnum anniculum, & ſine macula in holocauſtum.

4. Bovem & arietem pro pacificis: & immolate eos coram Domino, in ſacrificio ſingulorum ſimilam conſperſam oleo offerentes. hodie enim Dominus apparebit vobis.

5. Tulerũt ergo cuncta quæ iuſſerat Moyſes ad oſtium tabernaculi: ubi cùm omnis multitudo aſtaret.

6. Ait Moyſes, Iſte eſt ſermo quem præcepit Dominus: facite, & apparebit vobis gloria eius.

7. Et dixit ad Aaron, Accede ad altare, & immola pro peccato tuo: offer holocauſtum, & deprecare pro te & pro populo. cumq; mactaveris hoſtiam populi, ora pro eis, ſicut præcepit Dominus.

8. Statimque Aaron accedens ad altare, immolavit vitulum pro peccato ſuo.

Das VIII. Capitel.

36. Vnd Aaron mit ſeinen Söhnen theten alles das der HERR gebotten hatte durch Moſe.

Das IX. Capitel.

VNnd am achten Tag rief Moſe Aaron vnd ſeinen ſönen / vnd den Elteſten in Iſrael / vnnd ſprach zu Aaron:

2. Nimb zu dir ein jung Kalb zum Sündopffer / vnnd einen Wider zum Brandopffer beide ohn wandel / vnnd bring ſie für den HERRN.

3. Vnnd rede mit den kindern Iſrael vnnd ſprich: Nemet einen Zigenbock zum Sündopffer / vnd ein Kalb / vnnd ein Schaf / beide eines jars alt / vnnd ohn wandel zum Brandopffer.

4. Vnd einen Ochſſen / vnd einen Wider zum Danckopffer / daß wir für dem HERRN opffern / vnnd ein Speißopffer mit öle gemengt / denn heute wird euch der HErr erſcheinen.

5. Vnd ſie namen was Moſe gebotten hatte / für der thür der Hütten des Stiffts / vnd trat herzu die gantze Gemeine / vnd ſtund für dem HERRN.

6. Da ſprach Moſe: Das iſts / das der HERR gebotten hat / daß jr thun ſolt / ſo wird euch des HERRN herrligkeit erſcheinen.

7. Vnnd Moſe ſprach zu Aaron / Tritt zum Altar / vnnd mache dein Sündopffer vnnd dein Brandopffer / vnd verſöne dich vnnd das Volck / darnach mache des Volcks Opffer / vnnd verſöne ſie auch / wie der HERR gebotten hat.

8. Vnd Aaron trat zum Altar / vnd ſchlachtet das Kalb zu ſeinem Sündopffer.

CHAP. VIII.

36. Ainſi Aaron & ſes fils firent toutes les choſes que l'Eternel auoit commãdees par le moyen de Moyſe.

CHAP. IX.

1. Et quand ce fut au huitieme iour, Moyſe appela Aaron & ſes fils, & les anciens d'Iſrael.

2. Puis il dit à Aaron, Pren vn veau de la vacherie pour l'offrande pour le peché, & vn mouton pour l'holocauſte, *tous deux* ſans tare, & les amene deuant l'Eternel.

3. Si parleras aux enfans d'Iſrael, diſant, Prenez vn ieune bouc pour l'offrãde pour le peché, vn veau & vn agneau, *tous deux* d'vn an, qui ſoyent ſans tare, pour l'holocauſte:

4. Et vn bœuf & vn mouton pour le ſacrifice de proſperités, pour ſacrifier deuant l'Eternel, & vn gaſteau peſtri à l'huile: car auiourd'hui l'Eternel vous apparoiſtra.

5. Ils prindrẽt donc les choſes que Moyſe auoit commandees, *& les amenerent* deuant le tabernacle d'aſſignation. Et toute l'aſſemblee s'approcha, & ſe tint deuant l'Eternel.

6. Puis Moyſe dit, Faites ceci que l'Eternel vous commande, & la gloire de l'Eternel vous apparoiſtra.

7. Et Moyſe dit à Aaron, Approche-toi de l autel, & fai ton offrande pour le peché, & ton holocauſte, & fai propitiation pour toi, enſemble pour le peuple: ſi preſente l'offrande pour le peuple, & fai propitiation pour eux, comme l'Eternel *l*'a commandé.

8. Alors Aaron s'approcha de l'autel, & eſgorgea le veau de ſon offrande pour le peché.

ט

9 וְקָרִיבוּ בְּנֵי אַהֲרֹן יָת
דְּמָא לֵיהּ וּטְבַל אֶצְבְּעֵיהּ
בִּדְמָא וִיהַב עַל קַרְנָת
מַדְבְּחָא וְיָת דְּמָא אֲרִיק
לִיסוֹדָא דְּמַדְבְּחָא׃

10 וְיָת תַּרְבָּא וְיָת
כָּלְיָתָא וְיָת חַצְרָא מִן
כַּבְדָּא מִן חַטָּאתָא אַסֵּיק
לְמַדְבְּחָא כְּמָא דְּפַקֵּיד
יְיָ יָת מֹשֶׁה׃

11 וְיָת בִּשְׂרָא וְיָת מַשְׁכָּא
אוֹקֵיד בְּנוּרָא מִבָּרָא
לְמַשְׁרִיתָא׃

12 וּנְכַס יָת עֲלָתָא
וְאַמְטִיוּ בְּנֵי אַהֲרֹן לֵיהּ יָת
דְּמָא וּזְרָקֵיהּ עַל מַדְבְּחָא
סְחוֹד סְחוֹר׃

13 וְיָת עֲלָתָא אַמְטִיוּ
לֵיהּ לְאֵבָרָהָא וְיָת רֵישָׁא
וְאַסֵּיק עַל מַדְבְּחָא׃

14 וְחַלֵּיל יָת גַּוָּא וְיָת
כְּרָעַיָּא וְאַסֵּיק עַל עֲלָתָא
לְמַדְבְּחָא׃

15 וְקָרֵיב יָת קוּרְבַּן עַמָּא
וּנְסֵיב יָת צְפִירָא
דְּחַטָּאתָא דִּי לְעַמָּא
וְנַכְסֵיהּ וְכַפַּר בִּדְמֵיהּ כ
כְּקַדְמָאָה׃

16 וְקָרֵיב יָת עֲלָתָא
וַעֲבְדָהּ כַּדְחָזֵי׃

17 וְקָרֵיב יָת מִנְחָתָא
וּמְלָא יְדֵיהּ מִינַּהּ וְאַסֵּיק
עַל מַדְבְּחָא בַּר מֵעֲלַת
צַפְרָא׃

18 וּנְכֵס יָת תּוֹרָא וְיָת
דִּיכְרָא נִכְסַת קֻדְשַׁיָּא דִּי
לְעַמָּא וְאַמְטִיוּ בְּנֵי אַהֲרֹן
יָת דְּמָא לֵיהּ וּזְרָקֵיהּ עַל
מַדְבְּחָא סְחוֹר סְחוֹר׃

19 וְיָת תַּרְבַּיָּא מִן תּוֹרָא
וּמִן דִּיכְרָא אַלְיְתָא וְחָפֵי
גַוָּא וְכוּלְיָתָא וַחֲצַר
כַּבְדָּא׃

20 וְשַׁוִּיאוּ יָת תַּרְבַּיָּא
עַל חֶדְוָתָא וְאַסֵּיק תַּרְבַּיָּא
לְמַדְבְּחָא׃

ט

9 וַיַּקְרִבוּ בְּנֵי אַהֲרֹן אֶת־הַדָּם
אֵלָיו וַיִּטְבֹּל אֶצְבָּעוֹ בַּדָּם וַיִּתֵּן
עַל־קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת־הַדָּם
יָצַק אֶל־יְסוֹד הַמִּזְבֵּחַ׃

10 וְאֶת־הַחֵלֶב וְאֶת־הַכְּלָיֹת
וְאֶת־הַיֹּתֶרֶת מִן־הַכָּבֵד מִן־
הַחַטָּאת הִקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה כַּאֲשֶׁר
צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃

11 וְאֶת־הַבָּשָׂר וְאֶת־הָעוֹר שָׂרַף
בָּאֵשׁ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה׃

12 וַיִּשְׁחַט אֶת־הָעֹלָה וַיַּמְצִאוּ
בְּנֵי אַהֲרֹן אֵלָיו אֶת־הַדָּם
וַיִּזְרְקֵהוּ עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃

13 וְאֶת־הָעֹלָה הִמְצִיאוּ אֵלָיו
לִנְתָחֶיהָ וְאֶת־הָרֹאשׁ וַיַּקְטֵר עַל־
הַמִּזְבֵּחַ׃

14 וַיִּרְחַץ אֶת־הַקֶּרֶב וְאֶת־
הַכְּרָעָיִם וַיַּקְטֵר עַל־הָעֹלָה
הַמִּזְבֵּחָה׃

15 וַיַּקְרֵב אֵת קָרְבַּן הָעָם וַיִּקַּח
אֶת־שְׂעִיר הַחַטָּאת אֲשֶׁר לָעָם
וַיִּשְׁחָטֵהוּ וַיְחַטְּאֵהוּ כָּרִאשׁוֹן׃

16 וַיַּקְרֵב אֶת־הָעֹלָה וַיַּעֲשֶׂהָ
כַּמִּשְׁפָּט׃

17 וַיַּקְרֵב אֶת־הַמִּנְחָה וַיְמַלֵּא
כַפּוֹ מִמֶּנָּה וַיַּקְטֵר עַל־הַמִּזְבֵּחַ
מִלְּבַד עֹלַת הַבֹּקֶר׃

18 וַיִּשְׁחַט אֶת־הַשּׁוֹר וְאֶת־הָאַיִל
זֶבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר לָעָם וַיַּמְצִאוּ
בְּנֵי אַהֲרֹן אֶת־הַדָּם אֵלָיו
וַיִּזְרְקֵהוּ עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃

19 וְאֶת־הַחֲלָבִים מִן־הַשּׁוֹר
וּמִן־הָאַיִל הָאַלְיָה וְהַמְכַסֶּה
וְהַכְּלָיֹת וְיֹתֶרֶת הַכָּבֵד׃

20 וַיָּשִׂימוּ אֶת־הַחֲלָבִים עַל־
הֶחָזוֹת וַיַּקְטֵר הַחֲלָבִים הַמִּזְבֵּחָה׃

θ'.

9. Καὶ προσήνεγκαν οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν τὸ αἷμα πρὸς αὐτὸν, καὶ ἔβαψε τὸν δάκτυλον αὐτοῦ εἰς τὸ αἷμα, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ τὸ αἷμα ἐξέχεε παρὰ τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου.

10. Καὶ τὸ στέαρ καὶ τοὺς δύο νεφροὺς, καὶ τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος τοῦ περὶ τῆς ἁμαρτίας ἀνήνεγκεν ἐπὶ τ θυσιαστήριον, ὃν τρόπον ἐνετείλατ κύριος τῷ Μωϋσεῖ.

11. Καὶ τὰ κρέα καὶ τὴν βύρσαν κατέκαυσε πυρὶ, ἔξω τῆς παρεμβολῆς.

12. Καὶ ἔσφαξε τὸ ὁλοκαύτωμα, καὶ προσήνεγκαν οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν τὸ αἷμα πρὸς αὐτὸν καὶ προσέχεεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ.

13. Καὶ τὸ ὁλοκαύτωμα προσήνεγκαν αὐτῷ, καὶ τὰ μέλη αὐτοῦ, καὶ τὴν κεφαλὴν ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον.

14. Καὶ ἔπλυνε τὴν κοιλίαν καὶ τοὺς πόδας ὕδατι, καὶ ἐπέθηκε τὸ ὁλοκαύτωμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον.

15. Καὶ προσήνεγκε τὸ δῶρον τοῦ λαοῦ. καὶ ἔλαβε τὸν χίμαρον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ. καὶ ἔσφαξεν αὐτὸν, καὶ ἐκαθάρισεν αὐτὸν καθὼ καὶ τὸν πρῶτον.

16. Καὶ προσήνεγκε τὸ ὁλοκαύτωμα, καὶ ἐποίησεν αὐτὸ ὡς καθήκ.

17. Καὶ προσήνεγκε τὴν θυσίαν, καὶ ἔπλησε τὰς χεῖρας ἀπ᾽ αὐτῆς. καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον χωρὶς τοῦ ὁλοκαυτώματος τοῦ πρωϊνοῦ.

18. Καὶ ἔσφαξε τὸν μόσχον, καὶ τὸν κριὸν τῆς θυσίας τοῦ σωτηρίου τὸν τοῦ λαοῦ, καὶ προσήνεγκαν οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν τὸ αἷμα πρὸς αὐτὸν, καὶ προσέχεε πρὸς τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ.

19. Καὶ τὸ στέαρ τὸ ἀπὸ τοῦ μόσχου, καὶ ἀπὸ τοῦ κριοῦ τὴν ὀσφὺν, καὶ τὸ στέαρ τὸ κατακαλύπτον ἐπὶ τῆς κοιλίας, καὶ τοὺς δύο νεφροὺς, καὶ τὸ στέαρ τὸ ἐπ᾽ αὐτῶν, καὶ τὸν λοβὸν τὸν ἐπὶ τοῦ ἥπατος.

20. Καὶ ἐπέθηκε τὰ στέατα ἐπὶ τὰ στηθύνια, καὶ ἀνήνεγκε τὰ στέατα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον.

CAP. IX.

9. Cuius ſanguinem obtulerunt ei filii ſui: in quo tingés digitum, tetigit cornua altaris, & fudit reſiduum ad baſim eius.

10. Adipemque & renunculos, ac reticulum iecoris, quæ ſunt pro peccato, adolevit ſuper altare, ſicut præceperat Dominus Moyſi:

11. Carnes verò & pellem eius, extra caſtra combuſſit igni.

12. Immolavit & holocauſti victimam: obtuleruntque ei filii ſui ſanguinem eius, quem fudit per altaris circuitum.

13. Ipſam etiam hoſtiam in fruſta conciſam, cum capire & membris ſingulis obtulerunt: quę omnia ſuper altare cremavit igni.

14. Lotis aqua prius inteſtinis & pedibus.

15. Et pro peccato populi offerens, mactavit hircum: expiatoque altari.

16. Fecit holocauſtum.

17. Addens in ſacrificio libamenta, quæ pariter offeruntur, & adolens ea ſuper altare, abſque ceremoniis holocauſti matutini.

18. Immolavit & bovem atque arietem hoſtias pacificas populi: obtuleruntque ei filii ſui ſanguinem, quem fudit ſuper altare in circuitum.

19. Adipem autem bovis, & caudam arietis, renunculoſque cum adipibus ſuis, & reticulum iecoris.

20. Poſuerunt ſuper pectora. cumque cremati eſſent adipes ſuper altare.

Das IX. Capitel.

9. Vnnd ſeine Söhne brachten das blut zu jhm/vnnd er duncket mit ſeinem finger inns blut/vnnd thets auff die Hörner des Altars/vnd goß das blut an des Altars boden.

10. Aber das fett vnd die nieren/vnd das Netz von der Leber am Sündopffer/zündet er an auff dem Altar/wie der HERR Moſe gebotten hatte.

11. Vnnd das Fleiſch vnnd das Fell verbrandt er mit feuer auſſer dem Lager.

12. Darnach ſchlachtet er das Brandopffer/vnnd Aarons Söne brachten das blut zu jhm/vnnd er ſprenget es auff den Altar vmbher.

13. Vnnd ſie brachten das Brandopffer zu jhm zuſtücket vnnd den kopff/vnd er zündets an auff dem Altar.

14. Vnnd er wuſch das eingeweide vnd die ſchenckel/vnd zündets an/oben auff dem Brandopffer auff dem Altar.

15. Darnach bracht er herzu des Volcks Opffer/vnnd nam den Bock/das Sündopffer des volcks/vnnd ſchlachtet jn.

16. Vnnd macht ein Sündopffer drauß wie das vorige/vnd bracht das Brandopffer herzu/vnnd that jm ſein recht.

17. Vnnd bracht herzu das Speißopffer/vnnd nam ſeine hand vol/vnnd zündets an auff dem Altar/auſſer des morgens Brandopffer.

18. Darnach ſchlachtet er den Ochſen vnnd Wider zum Danckopffer des volcks/vnnd ſeine ſöhne brachten jhm das blut/das ſprenget er auff den Altar vmbher.

19. Aber das fett vom Ochſen vnnd vom Wider/den ſchwantz/vnd das fett am eingeweide/vnnd die Nieren/vnnd das Netze vber der Leber.

20 Alles ſolchs fett legten ſie auff die bruſt/vud zündet das fett an auff dem Altar.

CHAP. IX.

9. Et les fils d Aaron lui preſenterent le ſang, & il trempa ſon doigt dedans le ſang, & le mit ſur les cornes de l'autel: puis eſpandit le *reſte du* ſang au bas de l'autel.

10. Mais il fit fumer ſur l'autel la graiſſe, & les rongnons, & la taye du foye de l'offrande pour le peché, comme l'Eternel *l*'auoit commandé à Moyſe.

11. Et bruſla au feu la chair & la peau hors du camp.

12. Il eſgorgea auſſi l'holocauſte, & les fils d'Aaron lui preſenterent le ſang, lequel il reſpandit ſur l'autel tout à l'entour.

13. Puis ils lui preſenterent l holocauſte par les pieces, & la teſte, & il fit fumer *ces choſes-la* ſur l'autel.

14. Et laua les entrailles & les iambes, qu'il fit fumer ſur l'holocauſte deſſus l'autel.

15. Puis il offrit l'offrande du peuple, & print le bouc de l'offrande pour le peché pour le peuple, & l'eſgorgea, & l'offrit pour le peché comme la premiere *offrande*.

16. Et l'offrit en holocauſte, & en fit ſelon qu'il le faloit faire.

17. Puis il offrit l'oblation du gaſteau, & en emplit la paume de ſa main, qu'il fit fumer ſur l'autel outre l'holocauſte du matin,

18. Il eſgorgea auſſi le bœuf & le mouton pour le ſacrifice de proſperites, qui *eſtoit* pour le peuple: & les fils d'Aaron lui preſenterent le ſang, lequel il eſpandit ſur l'autel tout à l'entour.

19. Et *ils preſenterent* les graiſſes du bœuf & du mouton, la queuë, & ce qui couure *les entrailles*, & les rongnons, & la taye du foye.

20. Et mirent les graiſſes ſur les poictrines, & on fit fumer les graiſſes ſur l'autel.

ט

21 וְיָת חֶדְיָתָא וְיָת שׁוֹקָא דְיַמִּינָא אֲרֵים אַהֲרֹן אֲרָמָא קֳדָם יְיָ כְּמָא דְפַקֵּיד מֹשֶׁה׃

22 וַאֲרֵים אַהֲרֹן יָת יְדוֹהִי לְעַמָּא וּבָרֵכִנּוּן וּנְחַת מִלְּמֶעְבַּד חַטָּאתָא וַעֲלָתָא וְנִכְסַת קֻדְשַׁיָּא׃

23 וְעַל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן לְמַשְׁכַּן זִימְנָא וּנְפַקוּ וּבָרִיכוּ יָת עַמָּא וְאִתְגְּלִי יְקָרָא דַיְיָ לְכָל עַמָּא׃

24 וּנְפַקַת אֶשָּׁתָא מִן קֳדָם יְיָ וַאֲכַלַת עַל מַדְבְּחָא יָת עֲלָתָא וְיָת תַּרְבַּיָּא וַחֲזוֹ כָּל עַמָּא וְשַׁבַּחוּ וּנְפַלוּ עַל אַפֵּיהוֹן׃

י

1 וּנְסִיבוּ בְּנֵי אַהֲרֹן נָדָב וַאֲבִיהוּא גְּבַר מַחְתִּיתֵיהּ וִיהַבוּ בְהוֹן אֶשָּׁתָא וְשַׁוִּיוּ עֲלָהּ קְטֹרֶת בּוּסְמִין וְקָרִיבוּ קֳדָם יְיָ אֶשָּׁתָא נוּכְרֵיתָא דְּלָא פַקֵּיד יָתְהוֹן׃

2 וּנְפַקַת אֶשָּׁתָא מִן קֳדָם יְיָ וַאֲכַלַת יָתְהוֹן וּמִיתוּ קֳדָם יְיָ׃

3 וַאֲמַר מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן הוּא דְּמַלֵּיל יְיָ לְמֵימַר בְּקָרִיבַי אֶתְקַדַּשׁ וְעַל אַפֵּי כָל עַמָּא אֶתְיַקַּר וּשְׁתִיק אַהֲרֹן׃

4 וּקְרָא מֹשֶׁה לְמִישָׁאֵל וּלְאֶלְצָפָן בְּנֵי עֻזִּיאֵל אַחְבּוּהִי דְּאַהֲרֹן וַאֲמַר לְהוֹן קְרִיבוּ טוּלוּ יָת אֲחֵיכוֹן מִן קֳדָם אַפֵּי קֻדְשָׁא לְמִבָּרָא לְמַשְׁרִיתָא׃

5 וּקְרִיבוּ וּנְטַלוּנוּן בְּכִתּוּנֵיהוֹן לְמִבָּרָא לְמַשְׁרִיתָא כְּמָא דְּמַלֵּיל מֹשֶׁה׃

ט

21 וְאֵת הֶחָזוֹת וְאֵת שׁוֹק הַיָּמִין הֵנִיף אַהֲרֹן תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה׃

22 וַיִּשָּׂא אַהֲרֹן אֶת־יָדָו אֶל־הָעָם וַיְבָרְכֵם וַיֵּרֶד מֵעֲשֹׂת הַחַטָּאת וְהָעֹלָה וְהַשְּׁלָמִים׃

23 וַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד וַיֵּצְאוּ וַיְבָרְכוּ אֶת־הָעָם וַיֵּרָא כְבוֹד־יְהוָה אֶל־כָּל־הָעָם׃

24 וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי יְהוָה וַתֹּאכַל עַל־הַמִּזְבֵּחַ אֶת־הָעֹלָה וְאֶת־הַחֲלָבִים וַיַּרְא כָּל־הָעָם וַיָּרֹנּוּ וַיִּפְּלוּ עַל־פְּנֵיהֶם׃

י

1 וַיִּקְחוּ בְנֵי־אַהֲרֹן נָדָב וַאֲבִיהוּא אִישׁ מַחְתָּתוֹ וַיִּתְּנוּ בָהֵן אֵשׁ וַיָּשִׂימוּ עָלֶיהָ קְטֹרֶת וַיַּקְרִיבוּ לִפְנֵי יְהוָה אֵשׁ זָרָה אֲשֶׁר לֹא צִוָּה אֹתָם׃

2 וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי יְהוָה וַתֹּאכַל אוֹתָם וַיָּמֻתוּ לִפְנֵי יְהוָה׃

3 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן הוּא אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהוָה לֵאמֹר בִּקְרֹבַי אֶקָּדֵשׁ וְעַל־פְּנֵי כָל־הָעָם אֶכָּבֵד וַיִּדֹּם אַהֲרֹן׃

4 וַיִּקְרָא מֹשֶׁה אֶל־מִישָׁאֵל וְאֶל אֶלְצָפָן בְּנֵי עֻזִּיאֵל דֹּד אַהֲרֹן וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם קִרְבוּ שְׂאוּ אֶת־אֲחֵיכֶם מֵאֵת פְּנֵי־הַקֹּדֶשׁ אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה׃

5 וַיִּקְרְבוּ וַיִּשָּׂאֻם בְּכֻתֳּנֹתָם אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה׃

θʹ.

21. Καὶ τὸ στηθύνιον καὶ τὸν βραχίονα τὸν δεξιὸν ἀφεῖλεν Ααρὼν, ἀφαίρεμα ἔναντι κυρίου, ὃν τρόπον συνέταξε Μωϋσῆς.

22. Καὶ ἐξάρας Ααρὼν τὰς χεῖρας ἐπὶ τὸν λαὸν εὐλόγησεν αὐτούς, καὶ κατέβη ποιήσας τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας, καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα, καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου.

23. Καὶ εἰσῆλθε Μωϋσῆς καὶ Ααρὼν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐξελθόντες εὐλόγησαν πάντα τὸν λαόν. καὶ ὤφθη δόξα κυρίου παντὶ τῷ λαῷ.

24. Καὶ ἐξῆλθε πῦρ παρὰ κυρίου, καὶ κατέφαγε τὰ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, τά τε ὁλοκαυτώματα καὶ τὰ στέατα. καὶ εἶδε πᾶς ὁ λαὸς, καὶ ἐξέστη καὶ ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον.

ΚΕΦΑΛ. ιʹ.

1. Καὶ λαβόντες οἱ δύο υἱοὶ Ααρὼν ναδὰβ καὶ ἀβιοὺδ ἕκαστος τὸ πυρεῖον αὐτοῦ, ἐπέθηκαν ἐπ᾽ αὐτὰ πῦρ, καὶ ἐπέβαλον ἐπ᾽ αὐτὰ θυμίαμα, καὶ προσήνεγκαν ἔναντι κυρίου πῦρ ἀλλότριον, ὃ οὐ προσέταξε κύριος αὐτοῖς.

2. Καὶ ἐξῆλθε πῦρ παρὰ κυρίου, καὶ κατέφαγεν αὐτούς, καὶ ἀπέθανον ἔναντι κυρίου.

3. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς πρὸς Ααρών· τοῦτό ἐστιν ὃ εἶπε κύριος λέγων· ἐν τοῖς ἐγγίζουσί μοι ἁγιασθήσομαι καὶ ἐν πάσῃ τῇ συναγωγῇ δοξασθήσομαι. καὶ κατενύχθη Ααρών.

4. Καὶ ἐκάλεσε Μωϋσῆς τὸν μισαὴλ καὶ τὸν ἐλισαφὰν υἱοὺς ὀζιὴλ, υἱοὺς τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ πατρὸς Ααρὼν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· προσέλθετε καὶ ἄρατε τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν ἐκ προσώπου τῶν ἁγίων, ἔξω τῆς παρεμβολῆς.

5. Καὶ προσῆλθον, καὶ ἦραν αὐτοὺς ἐν τοῖς χιτῶσιν αὐτῶν ἔξω τῆς παρεμβολῆς, ὃν τρόπον εἶπε Μωϋσῆς.

CAP. IX.

21. Pectora eorum, & armos dextros ſeparavit Aaron, elevans coram Domino, ſicut præceperat Moyſes.

22. Et extendens manum ad populum, benedixit ei. Sicq; completis hoſtiis pro peccato, & holocauſtis, & pacificis, deſcendit.

23. Ingreſſi autem Moyſes & Aaron in tabernaculum teſtimonii, & deinceps egreſſi benedixerunt populo. Apparuitq; gloria Domini omni multitudini:

24. Et ecce egreſſus ignis à Domino, devoravit holocauſtum, & adipes qui erant ſuper altare. Quod cùm vidiſſent turbæ, laudaverunt Dominum, ruentes in facies ſuas.

Das IX. Capitel.

21. Aber die bruſt / vnnd die rechte ſchulter webt Aaron zur Webe für dem HERRN / wie der HERR Moſe gebotten hatte.

22. Vnd Aaron hub ſeine handt auff zu dem Volck / vnd ſegenet ſie / vnd ſteig herab / da er das Sůndopffer / Brandopffer vnd Danckopffer gemacht hatte.

23. Vnd Moſe vnd Aaron giengen in die Hůtten des Stiffts / vnd da ſie wider herauß giengen / ſegneten ſie das Volck. Da erſchein die Herrligkeit des HERRN allem Volck.

24. Denn das Fewer kam auß von dem HERRN / vnnd verzehret auff dem Altar das Brandopffer vnd das fett. Da das alles Volck ſahe / frolocketen ſie / vnd fielen auff jhr Antlitz.

CHAP. IX.

21. Et Aaron tournoya en offrande tournoyee deuant l'Eternel, les poictrines, & l'eſpaule droite, comme l'Eternel auoit commandé à Moyſe.

22. Aaron eſleua auſſi ſes mains vers le peuple, & les benit, eſtant deſcendu apres auoir fait l'offrande pour le peché, l'holocauſte & le ſacrifice de proſperités.

23. Moyſe donc & Aaron vindrent au tabernacle d'aſſignation, & eſtans ſortis benirent le peuple: & la gloire de l'Eternel apparut à tout le peuple.

24. Car le feu ſortit de deuant l'Eternel, & conſuma ſur l'autel l'holocauſte & les graiſſes. Ce que voyant tout le peuple, ils s'eſcrierent de ioye, & tomberent ſur leurs faces.

CAP. X.

1. Arreptiſque Nadab, & Abiu filii Aaron thuribulis, impoſuerunt ignem & incenſum deſuper, offerentes coram Domino ignem alienum, quod eis præceptum non erat.

2. Egreſſuſq; ignis à Domino, devoravit eos, & mortui ſunt coram Domino.

3. Dixitq; Moyſes ad Aaron, Hoc eſt quod locutus eſt Dominus, Sanctificabor in iis qui appropinquant mihi, & in conſpectu omnis populi glorificabor. Quod audiens tacuit Aaron.

4. Vocatis autem Moyſes Miſaële, & Eliſaphã filiis Oziel, patrui Aaron, ait ad eos: Ite, & tollite fratres veſtros de conſpectu ſanctuarii, & aſportate extra caſtra.

5. Confeſtimq; pergentes, tulerunt eos ſicut iacebant, veſtitos lineis tunicis, & eiecerunt foras, ut ſibi fuerat imperatum.

Das X. Capitel.

VNnd die Söhne Aarons / Nadab vnd Abihu / namen ein jeglicher ſeinen Napff / vnnd theten Fewer drein / vnnd legten Reuchwerck drauff / vnnd brachten das frembd Fewer fůr den HERRN / das er jhnen nicht gebotten hatte.

2. Da fuhr ein Fewer auß von dem HERRN / vnd verzehret ſie / daß ſie ſturben fůr dem HERREN.

3. Da ſprach Moſe zu Aaron: Das iſts / das der HERR geſagt hat / Ich werde geheiliget werden an denen die zu mir nahen / vnd fůr allem Volck werde ich Herrlich werden. Vnnd Aaron ſchweig ſtill.

4. Moſe aber rieff Miſael vnd Elzaphan den Sönen Vſiel / Aarons Vettern / vnd ſprach zu jhnen: Trett hinzu / vnnd traget ewre Brůder von dem Heiligthumb hinauß fůr das Lager.

5. Vnd ſie tratten hinzu / vnd trugen ſie hinauß / mit jhren leinen Röcken / fůr das Lager / wie Moſe geſagt hat.

CHAP. X.

1. Or les enfans d'Aaron, Nadab & Abihu, prindrent chacun ſon encenſoir, & y mirent du feu, & y mirent du parfum deſſus, & offrirent deuant l'Eternel du feu eſtrange, ce qu'il ne leur auoit point, commandé.

2. Adonc le feu ſortit de deuant l'Eternel, & les deuora, & moururent deuant l'Eternel.

3. Lors Moyſe dit à Aaron, *C'eſt* ce dont l'Eternel auoit parlé, diſant, Ie ſerai ſanctifié en ceux qui s'approchent de moi, & ſerai glorifié en la preſence de tout le peuple. Et Aaron ſe teut.

4. Et Moyſe appela Miſçael & Eltſaphan les fils de Huziel oncle d'Aaron, auſquels il dit. Approchez-vous, emportez vos freres de deuant le Sanctuaire hors du camp.

5. Adonc ils s'approcherent & les emporterẽt auec leurs chemiſes hors du camp, comme Moyſe *en* auoit parlé.

י

6 וַאֲמַר מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן וּלְאֶלְעָזָר וּלְאִיתָמָר בְּנוֹהִי רֵישֵׁיכוֹן לָא תְרַבּוֹן פְּרוּעַ וּלְבוּשֵׁיכוֹן לָא תְבַזְּעוּן וְלָא תְמוּתוּן וְעַל כָּל כְּנִשְׁתָּא יְהֵי רֻגְזָא וַאֲחֵיכוֹן כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל יִבְכּוּן יָת יְקִידְתָּא דְּאוֹקִיד יְיָ׃

7 וּמִתְּרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא לָא תִפְּקוּן דִּילְמָא תְמוּתוּן אֲרֵי מְשַׁח רְבוּת קֻדְשָׁא דַּייָ עֲלֵיכוֹן וַעֲבַדוּ כְּפִתְגָּמָא דְמֹשֶׁה׃

8 וּמַלֵּיל יְיָ עִם אַהֲרֹן לְמֵימָר׃

9 חֲמַר וּמְרַוֵּי לָא תִשְׁתֵּי אַתְּ וּבְנָךְ עִמָּךְ בְּמֵיעַלְכוֹן לְמַשְׁכַּן זִמְנָא וְלָא תְמוּתוּן קְיָם עָלַם לְדָרֵיכוֹן׃

10 וּלְאַפְרָשָׁא בֵּין קֻדְשָׁא וּבֵין חוּלָא וּבֵין מְסָאֲבָא וּבֵין דַּכְיָא׃

11 וּלְאַלָּפָא יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יָת כָּל קְיָמַיָּא דְּמַלֵּיל יְיָ לְהוֹן בִּידָא דְמֹשֶׁה׃

12 וּמַלֵּיל מֹשֶׁה עִם אַהֲרֹן וְעִם אֶלְעָזָר וְעִם אִיתָמָר בְּנוֹהִי דְּאִשְׁתְּאָרוּ סַבוּ יָת מִנְחָתָא דְּאִשְׁתְּאָרַת מִקֻּרְבָּנַיָּא דַּייָ וְאִכְלוּהָ פַּטִּיר בִּסְטַר מַדְבְּחָא אֲרֵי קֹדֶשׁ קֻדְשִׁין הִיא׃

13 וְתֵיכְלוּן יָתַהּ בַּאֲתַר קַדִּישׁ אֲרֵי חוּלָקָךְ וְחוּלַק בְּנָךְ הוּא מִקֻּרְבָּנַיָּא דַּייָ אֲרֵי כֵן אִתְפַּקֵּדִית׃

14 וְיָת חַדְיָא דַּאֲרָמוּתָא וְיָת שׁוֹקָא דְּאַפְרָשׁוּתָא תֵּיכְלוּן בַּאֲתַר דְּכֵי אַתְּ וּבְנָךְ וּבְנָתָךְ עִמָּךְ אֲרֵי חוּלָקָךְ וְחוּלַק בְּנָךְ אִתְיְהִיבוּ מִנִּכְסַת קֻדְשַׁיָּא דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃

י

6 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן וּלְאֶלְעָזָר וּלְאִיתָמָר בָּנָיו רָאשֵׁיכֶם אַל־תִּפְרָעוּ וּבִגְדֵיכֶם לֹא־תִפְרֹמוּ וְלֹא תָמֻתוּ וְעַל כָּל־הָעֵדָה יִקְצֹף וַאֲחֵיכֶם כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל יִבְכּוּ אֶת־הַשְּׂרֵפָה אֲשֶׁר שָׂרַף יְהוָה׃

7 וּמִפֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא תֵצְאוּ פֶּן־תָּמֻתוּ כִּי־שֶׁמֶן מִשְׁחַת יְהוָה עֲלֵיכֶם וַיַּעֲשׂוּ כִּדְבַר מֹשֶׁה׃

8 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר׃

9 יַיִן וְשֵׁכָר אַל־תֵּשְׁתְּ אַתָּה וּבָנֶיךָ אִתָּךְ בְּבֹאֲכֶם אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד וְלֹא תָמֻתוּ חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם׃

10 וּלְהַבְדִּיל בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין הַחֹל וּבֵין הַטָּמֵא וּבֵין הַטָּהוֹר׃

11 וּלְהוֹרֹת אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵת כָּל־הַחֻקִּים אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֲלֵיהֶם בְּיַד־מֹשֶׁה׃

12 וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־אֶלְעָזָר וְאֶל־אִיתָמָר בָּנָיו הַנּוֹתָרִים קְחוּ אֶת־הַמִּנְחָה הַנּוֹתֶרֶת מֵאִשֵּׁי יְהוָה וְאִכְלוּהָ מַצּוֹת אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ כִּי קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הִוא׃

13 וַאֲכַלְתֶּם אֹתָהּ בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ כִּי חָקְךָ וְחָק־בָּנֶיךָ הִוא מֵאִשֵּׁי יְהוָה כִּי־כֵן צֻוֵּיתִי׃

14 וְאֵת חֲזֵה הַתְּנוּפָה וְאֵת שׁוֹק הַתְּרוּמָה תֹּאכְלוּ בְּמָקוֹם טָהוֹר אַתָּה וּבָנֶיךָ וּבְנֹתֶיךָ אִתָּךְ כִּי־חָקְךָ וְחָק־בָּנֶיךָ נִתְּנוּ מִזִּבְחֵי שַׁלְמֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

ί.

6. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς πρὸς Ἀαρὼν καὶ ἐλεάζαρ καὶ ἰθάμαρ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ τοὺς καταλελειμμένους· τὴν κεφαλὴν ὑμῶν οὐκ ἀποκιδαρώσετε, καὶ τὰ ἱμάτια ὑμῶν οὐ διαῤῥήξετε, ἵνα μὴ ἀποθάνητε, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν συναγωγὴν ἔσται θυμός. οἱ δὲ ἀδελφοὶ ὑμῶν πᾶς ὁ οἶκος Ἰσραὴλ κλαύσονται τὸν ἐμπυρισμὸν, ὃν ἐνεπυρίσθησαν ὑπὸ κυρίου.

7. Καὶ ἀπὸ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου οὐκ ἐξελεύσεσθε, ἵνα μὴ ἀποθάνητε. τὸ ἔλαιον γὰρ τῆς χρίσεως τὸ παρὰ κυρίου ἐφ' ὑμῖν ἐστι. καὶ ἐποίησαν κατὰ τὸ ῥῆμα Μωϋσῆ.

8. Καὶ ἐλάλησε κύριος τῷ Ἀαρὼν λέγων.

9. Οἶνον καὶ σίκερα οὐ πίεσθε σὺ καὶ οἱ υἱοί σου μετὰ σοῦ, ἡνίκα ἐὰν εἰσπορεύησθε εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, ἢ προσπορευομένων ὑμῶν πρὸς τὸ θυσιαστήριον, καὶ οὐ μὴ ἀποθάνητε. νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν.

10. Διαστεῖλαι ἀνὰ μέσον τῶν ἁγίων, καὶ τῶν βεβήλων, καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ἀκαθάρτων, καὶ ἀνὰ μέσον τῶν καθαρῶν.

11. Καὶ συμβιβάζειν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, πάντα τὰ νόμιμα ὅσα ἐλάλησε κύριος πρὸς αὐτοὺς διὰ χειρὸς Μωϋσῆ.

12. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς πρὸς Ἀαρὼν καὶ πρὸς ἐλεάζαρ καὶ πρὸς ἰθάμαρ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ τοὺς καταλειφθέντας· λάβετε τὴν θυσίαν τὴν καταλειφθεῖσαν ἀπὸ τῶν καρπωμάτων κυρίου, καὶ φάγετε ἄζυμα παρὰ τὸ θυσιαστήριον, ἅγια ἁγίων ἐστί.

13. Καὶ φάγεσθε αὐτὰ ἐν τόπῳ ἁγίῳ. νόμιμον γάρ σοι ἐστί, καὶ νόμιμον τοῖς υἱοῖς σου τοῦτο ἀπὸ τῶν καρπωμάτων κυρίου. οὕτω γὰρ ἐντέταλταί μοι κύριος.

14. Καὶ τὸ στηθύνιον τοῦ ἀφορίσματος, καὶ τὸν βραχίονα τοῦ ἀφαιρέματος φάγεσθε ἐν τόπῳ ἁγίῳ, σὺ καὶ οἱ υἱοί σου, καὶ ὁ οἶκός σου μετὰ σοῦ. νόμιμον γάρ σοι καὶ νόμιμον τοῖς υἱοῖς σου ἐδόθη, ἀπὸ τῶν θυσιῶν τοῦ σωτηρίου τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.

CAP. X.

6. Locutuſq; eſt Moyſes ad Aaron, & ad Eleazar, & Ithamar filios eius: Capita veſtra nolite nudare, & veſtimenta nolite ſcindere, ne fortè moriamini, & ſuper omnem cœtum oriatur indignatio. Fratres veſtri, & omnis domus Iſraël plangant incendium quod Dominus ſuſcitavit:

7. Vos autem non egrediemini fores tabernaculi, alioquin peribitis: oleum quippe ſanctæ unctionis eſt ſuper vos. Qui fecerunt omnia iuxta præceptum Moyſi.

8. Dixitque Dominus ad Aaron:

9. Vinum & omne quod inebriare poteſt, non bibetis tu & filii tui, quando intrabitis in tabernaculum teſtimonii, ne motiamini: quia præceptum ſempiternũ eſt in generationes veſtras:

10. Et ut habeatis ſcientiam diſcernendi inter ſanctum & profanum, inter pollutum & mundum.

11. Doceatiſque filios Iſraël omnia legitima mea quæ locutus eſt Dominus ad eos per manum Moyſi.

12. Locutuſq; eſt Moyſes ad Aaron, & ad Eleazar, & Ithamar filios eius, qui erant reſidui: Tollite ſacrificium quod remanſit de oblatione Domini, & comedite illud abſque fermento iuxta altare, quia Sanctum ſanctorum eſt.

13. Comedetis autem in loco ſancto: quod datum eſt tibi & filiis tuis de oblationibus Domini, ſicut præceptum eſt mihi.

14. Pectulculum quoque quod oblatum eſt, & armum qui ſeparatus eſt, edetis in loco mundiſſimo tu & filii tui, & filiæ tuæ tecum: tibi enim ac liberis tuis repoſita ſunt de hoſtiis ſalutaribus filiorum Iſraël:

Das X. Capitel.

6. Da ſprach Moſe zu Aaron vnnd ſeinen Sönen Eleazar vnd Jthamar: Jhr ſolt ewre Häupter nicht blöſſen/ noch ewre Kleider zureiſſen/ daß jr nicht ſterbet/ vnnd der zorn vber die gantze Gemeine komme/ Laſſt ewre Brůder des gantzen Hauſes Jſrael weinen vber dieſen Brandt/ den der HERR gethan hat.

7. Jhr aber ſolt nicht außgehen von der Thůr der Hůtten des Stiffts/ jhr möchtet ſterben/ denn das Salböle des HERRN iſt auff euch/ vnnd ſie theten/ wie Moſe ſaget.

8. Der HERR aber redet mit Aaron/ vnd ſprach:

9. Du vnd deine Söhne mit dir/ ſolt keinen Wein noch ſtarck getrenck trincken/ wenn jr in die Hůtten des Stiffts gehet/ auff daß jhr nicht ſterbet/ das ſey ein ewiges Recht/ allen ewren Nachkommen.

10. Auff daß jhr köndt vnterſcheiden/ was Heilig vnd vnheilig/ was vnrein vnd rein iſt.

11. Vnd daß jhr die Kinder Jſrael leret alle Rechte/ die der HERR zu euch geredt hat durch Moſe.

12. Vnd Moſe redet mit Aaron/ vnd mit ſeinen vbrigen Söhnen Eleazar vnd Jthamar. Nemet das vberblieben iſt vom Speißopffer/ an den Opffern des HERRN/ vnd eſſets vngeſewrt bey dem Altar/ denn es iſt das allerheiligſt.

13. Jr ſolts aber an Heiliger ſtet eſſen/ Denn das iſt dein Recht/ vnnd deiner Söhne Recht/ an den Opffern des HERREN/ Denn ſo iſt mirs gebotten.

14. Aber die Webebruſt/ vnd die Hebeſchulter/ ſolt du vnnd deine Söhne vnnd deine Töchter mit dir eſſen an reiner ſtete/ denn ſolch Recht iſt dir vnnd deinen Kindern gegeben/ an den Danckopffern der Kinder Jſrael.

CHAP. X.

6. Puis Moyſe dit à Aaron, & à Eleazar & Ithamar ſes fils; Ne deſcouurez point vos teſtes, & ne deſchirez point vos veſtemens, & vous ne mourrez point *ni l'Eternel* ne ſe colerera point contre toute l'aſſemblee. Mais que vos freres, *aſſauoir* toute la maiſon d'Iſrael pleurent le bruſlement que l'Eternel a fait.

7. Et ne ſortez de l'entree du tabernacle d'aſſignation, de peur que vous ne mouriez: car l'huile de l'onction de l'Eternel *eſt* ſur vous. Et ils firẽt ſelon la parole de Moyſe.

8. Et l'Eternel parla à Aaron, diſant.

9. Vous ne boirez point de vin ni de ceruoiſe, toi, ni tes fils auec toi, quand vous entrerez au tabernacle d'aſſignation, afin que vous ne mouriez point: *c'eſt* vne ordonnance perpetuelle en vos aages.

10. Voire afin que vous diſcerniez entre la choſe ſaincte & profane, entre la choſe ſouillee & nette.

11. Et afin que vous enſeigniez aux enfans d'Iſrael toutes les odonnances que l'Eternel leur aura prononcees par le moyen de Moyſe.

12. Puis Moyſe parla à Aarõ, & à Eleazar & Ithamar ſes fils, qui *eſtoyent* demeurés de reſte, Prenez l'offrande du gaſteau qui *eſt* demeuré de reſte des offrandes de l'Eternel faites par feu, & la mangez *en* pains ſans leuain aupres de l'autel: car *c'eſt* choſe treſſaincte.

13. Vous la mãgerez au lieu ſainct: car *c'eſt* la portion qui eſt aſſignee à toi & à tes fils des offrandes faites par feu à l'Eternel: car il m'a eſté ainſi commandé.

14. Vous mangerez auſſi la poictrine de tournoyemẽt, & l'eſpaule d'eſleuation en vn lieu net, toi, tes fils, & tes filles auec toi: car ces choſes-la t'ont eſté donnees des ſacrifices de proſperités des enfans d'Iſrael, pour portion aſſignee à toi, & à tes enfans.

י

15 שׁוֹקָא דְאַפְרָשׁוּתָא וְחַדְיָא דַאֲרָמוּתָא עַל קֻרְבָּנֵי תַרְבַּיָּא יַיְתוּן לַאֲרָמָא אֲרָמָא קֳדָם יְיָ וִיהֵי לָךְ וְלִבְנָךְ עִמָּךְ לִקְיָם עָלַם כְּמָא דְפַקֵּיד יְיָ׃

16 וְיָת צְפִירָא דְחַטָּאתָא מִבְעָא תַבְעֵיהּ מֹשֶׁה וְהָא אִתּוֹקַד וּרְגֵיז עַל אֶלְעָזָר וְעַל אִיתָמָר בְּנֵי אַהֲרֹן דְּאִשְׁתְּאָרוּ לְמֵימָר׃

17 מָדֵין לָא אֲכַלְתּוּן יָת חַטָּאתָא בַּאֲתַר קַדִּישׁ אֲרֵי קֹדֶשׁ קֻדְשִׁין הִוא וְיָתַהּ יְהַב לְכוֹן לְסַלָּחָא עַל חוֹבֵי כְנִישְׁתָּא לְכַפָּרָא עֲלֵיהוֹן קֳדָם יְיָ׃

18 הָא לָא אִתְּעַל מִדְּמַהּ לְבֵית קֻדְשָׁא גַוָּאָה מֵיכַל תֵּיכְלוּן יָתַהּ בְּקֻדְשָׁא כְּמָא דְפַקֵּדִית׃

19 וּמַלֵּיל אַהֲרֹן עִם מֹשֶׁה הָא יוֹמָא דֵין קָרִיבוּ יָת חַטָּאתְהוֹן וְיָת עֲלָוָתְהוֹן קֳדָם יְיָ וַעֲרַעָן יָתִי עָקָן כְּאִלֵּין וְאִלּוּפוֹן אַכְלֵית חַטָּאתָא יוֹמָא דֵין הֲתַקֵּין קֳדָם יְיָ׃

20 וּשְׁמַע מֹשֶׁה וּשְׁפַר בְּעֵינוֹהִי׃

י

15 שׁוֹק הַתְּרוּמָה וַחֲזֵה הַתְּנוּפָה עַל אִשֵּׁי הַחֲלָבִים יָבִיאוּ לְהָנִיף תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה וְהָיָה לְךָ וּלְבָנֶיךָ אִתְּךָ לְחָק־עוֹלָם כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה׃

16 וְאֵת שְׂעִיר הַחַטָּאת דָּרֹשׁ דָּרַשׁ מֹשֶׁה וְהִנֵּה שֹׂרָף וַיִּקְצֹף עַל־אֶלְעָזָר וְעַל־אִיתָמָר בְּנֵי אַהֲרֹן הַנּוֹתָרִם לֵאמֹר׃

17 מַדּוּעַ לֹא־אֲכַלְתֶּם אֶת־הַחַטָּאת בִּמְקוֹם הַקֹּדֶשׁ כִּי קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הִוא וְאֹתָהּ נָתַן לָכֶם לָשֵׂאת אֶת־עֲוֺן הָעֵדָה לְכַפֵּר עֲלֵיהֶם לִפְנֵי יְהוָה׃

18 הֵן לֹא־הוּבָא אֶת־דָּמָהּ אֶל־הַקֹּדֶשׁ פְּנִימָה אָכוֹל תֹּאכְלוּ אֹתָהּ בַּקֹּדֶשׁ כַּאֲשֶׁר צִוֵּיתִי׃

19 וַיְדַבֵּר אַהֲרֹן אֶל־מֹשֶׁה הֵן הַיּוֹם הִקְרִיבוּ אֶת־חַטָּאתָם וְאֶת־עֹלָתָם לִפְנֵי יְהוָה וַתִּקְרֶאנָה אֹתִי כָּאֵלֶּה וְאָכַלְתִּי חַטָּאת הַיּוֹם הַיִּיטַב בְּעֵינֵי יְהוָה׃

20 וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה וַיִּיטַב בְּעֵינָיו׃

ί.

15. Τὸν βραχίονα τοῦ ἀφαιρέματος, καὶ τὸ στηθύνιον τοῦ ἀφορίσματος ἐπὶ τῶν καρπωμάτων τῶν στεάτων προσοίσουσιν ἀφόρισμα ἀφορίσαι ἔναντι κυρίου. καὶ ἔσται σοὶ καὶ τοῖς υἱοῖς σου καὶ ταῖς θυγατράσι σου μετὰ σοῦ νόμιμον αἰώνιον, ὃν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσεῖ.

16. Καὶ τὸν χίμαρον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας, ζητῶν ἐξεζήτησε Μωϋσῆς, καὶ ὅδε ἐνεπεπύριστο. καὶ ἐθυμώθη Μωϋσῆς ἐπὶ ἐλεάζαρ καὶ ἰθάμαρ τοὺς υἱοὺς Ααρὼν τοὺς καταλελειμμένους, λέγων.

17. Διατί οὐκ ἐφάγετε τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας ἐν τόπῳ ἁγίῳ; ὅτι γὰρ ἅγια ἁγίων ἐστὶ, τοῦτο ἔδωκεν ὑμῖν φαγεῖν, ἵνα ἀφέλητε τὴν ἁμαρτίαν τῆς συναγωγῆς, καὶ ἐξιλάσησθε περὶ αὐτῶν ἔναντι κυρίου.

18. Οὐ γὰρ εἰσηνέχθη τοῦ αἵματος αὐτοῦ εἰς τὸ ἅγιον κατὰ πρόσωπον. ἔσω φάγεσθε αὐτὸ ἐν τόπῳ ἁγίῳ, ὃν τρόπον συνετάγη μοι.

19. Καὶ ἐλάλησεν Ααρὼν πρὸς Μωϋσῆν λέγων· εἰ σήμερον προσαγηόχασι τὰ περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτῶν, καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα αὐτῶν ἔναντι κυρίου, καὶ συμβέβηκέ μοι ταῦτα, καὶ φάγομαι τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας σήμερον, μὴ ἀρεστὸν ἔσται τῷ κυρίῳ;

20. Καὶ ἤκουσε Μωϋσῆς, καὶ ἤρεσεν αὐτῷ.

יא

1 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה וְעִם אַהֲרֹן לְמֵימַר לְהוֹן׃

2 מַלִּילוּ עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֵימַר דָּא חַיְתָא דְּתֵיכְלוּן מִכָּל בְּעִירָא דְּעַל אַרְעָא׃

3 כָּל דִּסְדִיקָא פַּרְסָתָא וּמְטַלְפָא טִלְפִין פַּרְסָתָא מַסְּקָא פִשְׁרָא בִּבְעִירָא יָתַהּ תֵּיכְלוּן׃

יא

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר אֲלֵהֶם׃

2 דַּבְּרוּ אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר זֹאת הַחַיָּה אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ מִכָּל־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר עַל־הָאָרֶץ׃

3 כֹּל מַפְרֶסֶת פַּרְסָה וְשֹׁסַעַת שֶׁסַע פְּרָסֹת מַעֲלַת גֵּרָה בַּבְּהֵמָה אֹתָהּ תֹּאכֵלוּ׃

ΚΕΦΑΛ. ιά.

1. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ααρὼν λέγων·

2. Λαλήσατε τοῖς υἱοῖς Ισραὴλ λέγοντες· ταῦτα τὰ κτήνη ἃ φάγεσθε ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς.

3. Πᾶν κτῆνος διχηλοῦν ὁπλὴν, καὶ ὀνυχιστῆρας ὀνυχίζον δύο χηλῶν, καὶ ἀνάγον μηρυκισμὸν ἐν τοῖς κτήνεσι, ταῦτα φάγεσθε.

CAP. X.

15. Eo quòd armum & pectus, & adipes qui cremãtur in altari, elevaverunt coram Domino, & pertineant ad te, & ad filios tuos lege perpetua, ſicut præcepit Dominus.

16. Inter hæc hircum qui oblatus fuerat pro peccato cum quæreret Moyſes, exuſtum reperit: iratuſque contra Eleazar & Ithamar filios Aaron qui remanſerant, ait:

17. Cur non comediſtis hoſtiam pro peccato in loco ſancto, quæ Sancta ſanctorum eſt, & data vobis ut portetis iniquitatem multitudinis, & rogetis pro ea in conſpectu Domini.

18. Præſertim cùm de ſanguine illius non ſit illatum intra ſancta, & comedere debueratis eam in ſanctuario, ſicut præceptum eſt mihi?

19. Reſpondit Aaron, Oblata eſt hodie victima pro peccato, & holocauſtum coram Domino: mihi autem accidit quod vides, quomodo potui comedere eam, aut placere Domino in ceremoniis mente lugubri?

20. Quòd cùm audiſſet Moyſes, recepit ſatisfactionem.

CAP. XI.

1. Locutuſq́; eſt Dominus ad Moyſen & Aaron, dicens.

2. Dicite filiis Iſraël: Hæc ſunt animalia quæ comedere debetis de cunctis animantibus terræ:

3. Omne quod habet diviſam ungulam, & ruminat in pecoribus, comedetis.

Das X. Capitel.

15. Denn die Hebeſchulter vnnd die Webebruſt zu den Opffern des fetts/ werden gebracht/ daß ſie zur Webe gewebt werden für dem HERREN/ Darumb iſts dein vnnd deiner Kinder zum ewigen Recht/ wie der HERR gebotten hat.

16. Vnnd Moſe ſuchte den Bock des Sündopffers/ vnd fand jn verbrandt/ vnd er ward zornig vber Eleazar vnnd Ithamar Aarons Söhne/ die noch vberig waren/ vnd ſprach:

17. Warumb habt jhr das Sündopffer nicht geſſen an heiliger ſtete/ denn es das allerheiligſte iſt/ vnnd er hats euch gegeben/ daß jhr die miſſethat der Gemeine tragen ſolt/ daß jhr ſie verſönet für dem HERRN?

18. Sihe/ ſein blut iſt nicht kommen in das Heilige hinein/ jhr ſolts im Heiligen geſſen haben/ wie mir gebotten iſt.

19. Aaron aber ſprach zu Moſe: Sihe/ heute haben ſie jr Sündopffer vnd jhr Brandopffer für dem HERRN geopffert/ vnnd es iſt mir alſo gangen/ wie du ſiheſt/ vnnd ich ſolte eſſen heute vom Sündopffer/ ſolte das dem HERRN gefallen?

20. Da das Moſes höret/ ließ ers jhm gefallen.

Das XI. Capitel.

VNnd der HERR redet mit Moſe vnd Aaron/ vnd ſprach zu jhnen:

2. Redet mit den Kindern Iſrael/ vnd ſprecht: Das ſindt die Thier/ die jhr eſſen ſolt vnter allen Thieren auff Erden.

3. Alles was die Klawen ſpaltet/ vnd widerkewet vnter den Thieren/ das ſolt jhr eſſen.

CHAP. X.

15. Ils apporteront l'eſpaule d'eſleuation, & la poictrine de tournoyement, auec les offrandes faites par feu des graiſſes, pour les tournoyer en offrande tournoyee deuant l'Eternel: & *cela* te ſera & à tes fils auec toi en ordõnance perpetuelle, comme l'Eternel *l'*a commandé.

16. Or Moyſe cerchoit ſoigneuſement le bouc de l'offrande pour le peché, & voici, il auoit eſté bruſlé, dont il ſe mit en grande colere contre Eleazar & Ithamar les fils d'Aaron, qui *eſtoyent* demeurés de reſte, diſant.

17. Pourquoi n'auez-vous point mange l'offrãde pour le peché au lieu ſainct? car c'*eſt* choſe treſſaincte: veu qu'elle vous a eſté donnee pour porter l'iniquité de l'aſſemblee, afin de faire propitiatiõ pour eux deuant l'Eternel.

18. Voici, le ſang d'icelle n'a point eſté porté au dedans du ſanctuaire, ne faillez dõc *plus* à la manger dans le lieu ſainct, comme ie *l'*auoye commandé.

19. Lors Aaron reſpondit à Moyſe, Voici, auiourd'hui ils ont offert leur offrande pour le peché, & leur holocauſte deuant l'Eternel, & telles choſes me ſont aduenues: & ſi i'euſſe mangé auiourd'hui l'offrande pour le peché, euſt-il pleu à l'Eternel?

20. Quand Moyſe eut ouï cela, il lui pleut.

CHAP. XI.

1. Puis l'Eternel parla à Moyſe & à Aaron, leur diſant.

2. Parlez aux enfans d'Iſrael, diſans, Ce *ſont* ici les animaux dont vous mangerez d'entre toutes les beſtes qui *ſont* ſur la terre.

3. Vous mangerez d'entre les beſtes de toutes celles qui ont l'ongle diuiſé, voire qui ont le pied fourché, *&* qui ruminent.

יא

4 בְּרַם יָת דֵּין לָא תֵיכְלוּן מִמַּסְּקֵי פִשְׁרָא וּמִסְּדִיקֵי פַרְסָתָא יָת גַּמְלָא אֲרֵי מַסֵּיק פִּשְׁרָא הוּא וּפַרְסְתָא לָא סְדִיקָא מְסָאָב הוּא לְכוֹן׃

5 וְיָת טַפְזָא אֲרֵי מַסֵּיק פִּשְׁרָא הוּא וּפַרְסְתָא לָא סְדִיקָא מְסָאָב הוּא לְכוֹן׃

6 וְיָת אַרְנְבָא אֲרֵי מַסְּקָא פִשְׁרָא הִיא וּפַרְסְתָא לָא סְדִיקָא מְסָאֲבָא הִיא לְכוֹן׃

7 וְיָת חֲזִירָא אֲרֵי סְדִיק פַּרְסְתָא הוּא וּמְטַלְּפָא טִלְפִין פַּרְסְתָא וְהוּא פִשְׁרָא לָא פָשַׁר מְסָאָב הוּא לְכוֹן׃

8 מִבְּשְׂרֵיהוֹן לָא תֵיכְלוּן וּבִנְבִלְתְּהוֹן לָא תִקְרְבוּן מְסָאֲבִין אִנּוּן לְכוֹן׃

9 יָת דֵּין תֵּיכְלוּן מִכֹּל דִּי בְמַיָּא כֹּל דְּלֵיהּ צִיצִין וְקַלְפִין בְּמַיָּא בְּיַמְמַיָּא וּבְנַחְלַיָּא יָתְהוֹן תֵּיכְלוּן׃

10 וְכֹל דְּלֵית לֵיהּ צִיצִין וְקַלְפִין בְּיַמְמַיָּא וב וּבְנַחְלַיָּא מִכֹּל רִחֲשָׁא דְמַיָּא וּמִכֹּל נַפְשָׁא חַיְתָא דִּי בְמַיָּא שִׁקְצָא אִנּוּן לְכוֹן׃

11 וְשִׁקְצָא יְהוֹן לְכוֹן מִבְּשְׂרֵיהוֹן לָא תֵיכְלוּן וְיָת נִבְלַתְהוֹן תְּשַׁקְּצוּן׃

12 כָּל דְּלֵית לֵיהּ צִיצִין וְקַלְפִין בְּמַיָּא שִׁקְצָא הוּא לְכוֹן׃

13 וְיָת אִלֵּין תְּשַׁקְּצוּן מִן עוֹפָא לָא יִתְאַכְלוּן שִׁקְצָא אִנּוּן נִשְׁרָא וְעַר וְעַזְיָא׃

14 וְדַיְתָא וְטָרְפִיתָא לִזְנָהּ׃

15 יָת כָּל עוֹרְבָא לִזְנֵיהּ׃

יא

4 אַךְ אֶת־זֶה לֹא תֹאכְלוּ מִמַּעֲלֵי הַגֵּרָה וּמִמַּפְרִסֵי הַפַּרְסָה אֶת־הַגָּמָל כִּי־מַעֲלֵה גֵרָה הוּא וּפַרְסָה אֵינֶנּוּ מַפְרִיס טָמֵא הוּא לָכֶם׃

5 וְאֶת־הַשָּׁפָן כִּי־מַעֲלֵה גֵרָה הוּא וּפַרְסָה לֹא יַפְרִיס טָמֵא הוּא לָכֶם׃

6 וְאֶת־הָאַרְנֶבֶת כִּי־מַעֲלַת גֵּרָה הִוא וּפַרְסָה לֹא הִפְרִיסָה טְמֵאָה הִוא לָכֶם׃

7 וְאֶת־הַחֲזִיר כִּי־מַפְרִיס פַּרְסָה הוּא וְשֹׁסַע שֶׁסַע פַּרְסָה וְהוּא גֵּרָה לֹא־יִגָּר טָמֵא הוּא לָכֶם׃

8 מִבְּשָׂרָם לֹא תֹאכֵלוּ וּבְנִבְלָתָם לֹא תִגָּעוּ טְמֵאִים הֵם לָכֶם׃

9 אֶת־זֶה תֹּאכְלוּ מִכֹּל אֲשֶׁר בַּמָּיִם כֹּל אֲשֶׁר־לוֹ סְנַפִּיר וְקַשְׂקֶשֶׂת בַּמַּיִם בַּיַּמִּים וּבַנְּחָלִים אֹתָם תֹּאכֵלוּ׃

10 וְכֹל אֲשֶׁר אֵין־לוֹ סְנַפִּיר וְקַשְׂקֶשֶׂת בַּיַּמִּים וּבַנְּחָלִים מִכֹּל שֶׁרֶץ הַמַּיִם וּמִכֹּל נֶפֶשׁ הַחַיָּה אֲשֶׁר בַּמָּיִם שֶׁקֶץ הֵם לָכֶם׃

11 וְשֶׁקֶץ יִהְיוּ לָכֶם מִבְּשָׂרָם לֹא תֹאכֵלוּ וְאֶת־נִבְלָתָם תְּשַׁקֵּצוּ׃

12 כֹּל אֲשֶׁר אֵין־לוֹ סְנַפִּיר וְקַשְׂקֶשֶׂת בַּמָּיִם שֶׁקֶץ הוּא לָכֶם׃

13 וְאֶת־אֵלֶּה תְּשַׁקְּצוּ מִן־הָעוֹף לֹא יֵאָכְלוּ שֶׁקֶץ הֵם אֶת־הַנֶּשֶׁר וְאֶת־הַפֶּרֶס וְאֵת הָעָזְנִיָּה׃

14 וְאֶת־הַדָּאָה וְאֶת־הָאַיָּה לְמִינָהּ׃

15 אֵת כָּל־עֹרֵב לְמִינוֹ׃

ια.

4. Πλὴν ἀπὸ τούτων οὐ φάγεσθε, ἀπὸ τῶν μὴ ἀναγόντων μηρυκισμόν, καὶ ἀπὸ τῶν μὴ διχηλούντων τὰς ὁπλάς, καὶ ὀνυχιζόντων ὀνυχιστῆρας. τὸν κάμηλον, ὅτι οὐκ ἀνάγει μηρυκισμὸν τοῦτο, καὶ ὁπλὴν οὐ διχηλεῖ, ἀκάθαρτον τοῦτο ὑμῖν.

5. Καὶ τὸν χοιρογρύλλιον ὅτι οὐκ ἀνάγει μηρυκισμὸν τοῦτο, καὶ ὁπλὴν οὐ διχηλεῖ, ἀκάθαρτον τοῦτο ὑμῖν.

6. Καὶ τὸν δασύποδα, ὅτι οὐκ ἀνάγει μηρυκισμὸν τοῦτο, καὶ ὁπλὴν οὐ διχηλεῖ, ἀκάθαρτ. τοῦτο ὑμῖν.

7. Καὶ τὸν ὗν, ὅτι διχηλεῖ ὁπλὴν τοῦτο, καὶ ὀνυχίζει ὄνυχας ὁπλῆς, καὶ τοῦτο οὐκ ἀνάγει μηρυκισμόν, ἀκάθαρτον τοῦτο ὑμῖν.

8. Ἀπὸ τῶν κρεῶν αὐτῶν οὐ φάγεσθε, καὶ ἀπὸ τῶν θνησιμαίων αὐτῶν οὐχ ἅψεσθε. ἀκάθαρτα ταῦτα ὑμῖν.

9. Καὶ ταῦτα φάγεσθε ἀπὸ πάντων τῶν ἐν τοῖς ὕδασι· πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτοῖς πτερύγια καὶ λεπίδες ἐν τοῖς ὕδασι. καὶ ἐν ταῖς θαλάσσαις, καὶ ἐν τοῖς χειμάρροις, ταῦτα φάγεσθε.

10. Καὶ πάντα ὅσα οὐκ ἔστιν αὐτοῖς πτερύγια, οὐδὲ λεπίδες ἐν τοῖς ὕδασιν ἐν ταῖς θαλάσσαις καὶ ἐν τοῖς χειμάρροις, ἀπὸ πάντων ὧν ἐρεύγεται τὰ ὕδατα, καὶ ἀπὸ πάσης ψυχῆς τῆς ζώσης ἐν τῷ ὕδατι, βδέλυγμά ἐστι.

11. Καὶ βδέλυγμα ἔσονται ὑμῖν. ἀπὸ τῶν κρεῶν αὐτῶν οὐκ ἔδεσθε, καὶ τὰ θνησιμαῖα αὐτῶν βδελύξεσθε.

12. Καὶ πάντα ὅσα οὐκ ἔστιν αὐτοῖς πτερύγια, οὐδὲ λεπίδες τῶν ἐν τοῖς ὕδασι, βδέλυγμα τοῦτό ἐστιν ὑμῖν.

13. Καὶ ταῦτα βδελύξεσθε ἀπὸ τῶν πετεινῶν, καὶ οὐ βρωθήσεται, βδέλυγμά ἐστι. τὸν ἀετόν, καὶ τὸν γρῦπα, καὶ τὸν ἁλιάετον.

14. Καὶ τὸν γύπα, καὶ τὸν ἴκτινον, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ.

15. Καὶ πάντα κόρακα καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ.

CAP. XI.

4. Quicquid autem ruminat quidem, & habet ungulam, ſed non dividit eam, ſicut camelus & cætera, non comedetis illud, & inter immunda reputabitis.

5. Chœrogryllus qui ruminat, ungulamq; non dividit, immundus eſt.

6. Lepus quoque: nam & ipſe ruminat, ſed ungulam non dividit.

7. Et ſus qui cùm ungulam dividat, non ruminat.

8. Horum carnibus non veſcemini, nec cadavera contingetis, quia immunda ſunt vobis.

9. Hæc ſunt quæ gignuntur in aquis, & veſci licitum eſt. Omne quod habet pinnulas & ſquamas, tam in mari quam in fluminibus & ſtagnis, comedetis.

10. Quicquid autem pinnulas & ſquamas non habet eorum quæ in aquis moventur & vivunt, abominabile vobis.

11. Execrandumque erit. carnes eorum non comedetis, & morticina vitabitis.

12. Cuncta quæ non habent pinnulas & ſquamas in aquis, polluta erunt.

13. Hæc ſunt quæ de avibus comedere non debetis, & vitanda ſunt vobis, Aquilam, & gryphem, & haliæetum,

14. Et miluum & vulturem iuxta genus ſuum.

15. Et omne corvini generis in ſimilitudinem ſuam,

Das XI. Capitel.

4. Was aber widerkeuet/ vnnd hat klauen/ vnnd ſpaltet ſie doch nicht/ als das Kameel/ das iſt euch vnrein/ vnnd ſolts nicht eſſen.

5. Die Caninichen widerkeuen wol/ aber ſie ſpalten die klauen nicht/ darum̃ ſind ſie vnrein.

6. Die Haſe widerkeuet auch/ aber er ſpaltet die klauen nicht/ darumb iſt er euch vnrein.

7. Vnd ein Schwein ſpaltet wol die klauen/ aber es widerkeuet nicht/ darumb ſolls euch vnrein ſein.

8. Von diſer fleiſch ſolt jr nicht eſſen/ noch jr aaß anrůren/ denn ſie ſind euch vnrein.

9. Diß ſolt jr eſſen vnter dem das in waſſern iſt. Alles was floßfedern vnnd ſchuppen hat in waſſern/ im Meer vnd Bächen/ ſolt jr eſſen.

10. Alles aber was nicht floßfedern vnnd ſchuppen hat/ im Meer vnd Bächen/ vnter allem das ſich reget in waſſern/ vnd allem was lebt im waſſer/ ſol euch eine ſcheu ſein.

11. Daß jhr von jhrem fleiſch nicht eſſet/ vnd für jhrem aaß euch ſcheuet.

12. Denn alles was nicht floßfedern vnnd ſchuppen hat in waſſern/ ſolt jhr ſcheuen.

13. Vnd diß ſolt jhr ſcheuen vnter den Vögeln/ daß jrs nicht eſſet. Denn Adeler/ den Habicht/ den Fiſchar.

14. Den Geyer/ den Weihe/ vnnd was ſeiner art iſt.

15. Vnd alle Raben mit jhrer art.

CHAP. XI.

4. Mais vous ne mangerez point de celles qui ruminẽt *ſeulement*, ou qui ont l'ongle diuiſé *ſeulement* : comme le chameau: car il rumine biẽ, mais il n'a point l'ongle diuiſé. icelui vous *eſt* ſouillé.

5. Item le connil: car il rumine bien, mais il n'a point l'ongle diuiſé. icelui vous *eſt* ſouillé.

6. Item, le lieure: car il rumine bien, mais il n'a point l'ongle diuiſé: icelui vous *eſt* ſouille.

7. Item, le pourceau: car il a bien l'ongle diuiſe, & a le pied fourche, mais il ne rumine nullement: icelui vous *eſt* ſouille.

8. Vous ne mangerez point de leur chair, meſme vous ne toucherez point à leur chair morte: ils vous *ſont* ſouilles.

9. Vous mangerez de ceci, d'entre tout ce qui *eſt* és eaux. Vous mangerez tout ce qui a nageoires & eſcailles es eaux, ſoit en la mer, ſoit es fleuues.

10. Mais vous ne mangerez de rien qui n ait point de nageoires & eſcailles, ſoit en la mer, ou es fleuues, tant du reptile des eaux, que de toute choſe viuante eſtant es eaux, ce vous *eſt* abomination.

11. *Elles* vous ſeront donc *en* abomination, vous ne mangerez point de leur chair, & tiendrez pour choſe abominable leur chair morte.

12. Tout ce donc *qui vit* es eaux & n'a point de nageoires & eſcailles vous *eſt* abomination.

13. Item, d'entre les oiſeaux vous tiendrez ceux-ci pour abominables, on n'en mangera point, ils *ſont* abomination: aſſauoir l'Aigle, l'Orphray, le Faucon.

14. Le Vautour & le Milan ſelon leur eſpece:

15. Tout Corbeau ſelon ſon eſpece:

יא

16 וְיַת בַּת נַעֲמִיתָא
וְצִיצָא וְצִפַּר שַׁחְפָּא
וְנַצָּא לִזְנוֹהִי׃

17 וְקַדְיָא וְשָׁלֵינוּנָא
וְקִיפּוֹפָא׃

18 וּבוֹתָא וְקָתָא
וִירַקְרֵקָא׃

19 וְחַוָּרִיתָא וְאִבּוֹ
לִזְנַהּ וְנַגַּר טוּרָא וַעֲטַלֵּפָא׃

20 כָּל רִחְשָׁא דְעוֹפָא
דִמְהַלֵּךְ עַל אַרְבַּע שִׁקְצָא
הוּא לְכוֹן׃

21 בְּרַם יָת דֵּין תֵּיכְלוּן
מִכֹּל רִחְשָׁא דְעוֹפָא
דִמְהַלֵּיךְ עַל אַרְבַּע דְּלֵיהּ
קַרְסוּלִין מֵעִלָּוֵי רַגְלוֹהִי
לְקַפָּצָא בְהוֹן עַל אַרְעָא׃

22 יָת אִלֵּין מִנְּהוֹן תֵּיכְלוּן
יָת גּוֹבָא לִזְנֵיהּ וְיָת
רָשׁוֹנָא לִזְנוֹהִי וְיָת חַרְגְּלָא
לִזְנוֹהִי וְיָת חַגָּבָא לִזְנוֹהִי׃

23 וְכֹל רִחְשָׁא דְעוֹפָא
דְּלֵיהּ אַרְבַּע רַגְלִין שִׁקְצָא
הוּא לְכוֹן׃

24 וּלְאִלֵּין תִּסְתַּאֲבוּן כָּל
דְּיִקְרַב בִּנְבִלְתְּהוֹן יְהֵי
מְסָאַב עַד רַמְשָׁא׃

25 וְכָל דְּיִטּוֹל מִנְּבִלְתְּהוֹן
יְצַבַּע לְבוּשׁוֹהִי וִיהֵי מ
מְסָאַב עַד רַמְשָׁא׃

26 לְכָל בְּעִירָא דְּהִיא
סְדִיקָא פַּרְסְתָא וְטִלְפִין
לֵית אִיתְהָא מַטִּילְפָא
וּפִשְׁרָא לָא אִיתְהָא מַסְּקָא
מְסָאֲבִין אִינּוּן לְכוֹן כָּל
דְּיִקְרַב בִּנְבִלְתְּהוֹן יְהֵי
מְסָאַב׃

27 וְכֹל דִּמְהַלֵּךְ עַל יְדוֹהִי
בְּכָל חַיְתָא דִּמְהַלְּכָא עַל
אַרְבַּע מְסָאֲבִין אִינּוּן לְכוֹן
כָּל דְּיִקְרַב בִּנְבִלְתְּהוֹן יְהֵי
מְסָאַב עַד רַמְשָׁא׃

28 וּדְיִטּוֹל יָת נִבְלַתְהוֹן
יְצַבַּע לְבוּשׁוֹהִי וִיהֵי מ
מְסָאַב עַד רַמְשָׁא
מְסָאֲבִין אִינּוּן לְכוֹן

יא

16 וְאֵת בַּת הַיַּעֲנָה וְאֶת־
הַתַּחְמָס וְאֶת־הַשָּׁחַף וְאֶת־
הַנֵּץ לְמִינֵהוּ׃
17 וְאֶת־הַכּוֹס וְאֶת־הַשָּׁלָךְ
וְאֶת־הַיַּנְשׁוּף׃
18 וְאֶת־הַתִּנְשֶׁמֶת וְאֶת־הַקָּאָת
וְאֶת־הָרָחָם׃
19 וְאֵת הַחֲסִידָה הָאֲנָפָה לְמִינָהּ
וְאֶת־הַדּוּכִיפַת וְאֶת־הָעֲטַלֵּף׃
20 כֹּל שֶׁרֶץ הָעוֹף הַהֹלֵךְ עַל־
אַרְבַּע שֶׁקֶץ הוּא לָכֶם׃
21 אַךְ אֶת־זֶה תֹּאכְלוּ מִכֹּל
שֶׁרֶץ הָעוֹף הַהֹלֵךְ עַל־אַרְבַּע
אֲשֶׁר־לֹא כְרָעַיִם מִמַּעַל לְרַגְלָיו
לְנַתֵּר בָּהֵן עַל־הָאָרֶץ׃
22 אֶת־אֵלֶּה מֵהֶם תֹּאכֵלוּ
אֶת־הָאַרְבֶּה לְמִינוֹ וְאֶת־הַסָּלְעָם
לְמִינֵהוּ וְאֶת־הַחַרְגֹּל לְמִינֵהוּ
וְאֶת־הֶחָגָב לְמִינֵהוּ׃
23 וְכֹל שֶׁרֶץ הָעוֹף אֲשֶׁר־לוֹ
אַרְבַּע רַגְלָיִם שֶׁקֶץ הוּא לָכֶם׃
24 וּלְאֵלֶּה תִּטַּמָּאוּ כָּל־הַנֹּגֵעַ
בְּנִבְלָתָם יִטְמָא עַד־הָעָרֶב׃
25 וְכָל־הַנֹּשֵׂא מִנִּבְלָתָם יְכַבֵּס
בְּגָדָיו וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃
26 לְכָל־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר הִוא
מַפְרֶסֶת פַּרְסָה וְשֶׁסַע אֵינֶנָּה
שֹׁסַעַת וְגֵרָה אֵינֶנָּה מַעֲלָה טְמֵאִים
הֵם לָכֶם כָּל־הַנֹּגֵעַ בָּהֶם יִטְמָא׃
27 וְכֹל הוֹלֵךְ עַל־כַּפָּיו בְּכָל־
הַחַיָּה הַהֹלֶכֶת עַל־אַרְבַּע טְמֵאִים
הֵם לָכֶם כָּל־הַנֹּגֵעַ בְּנִבְלָתָם
יִטְמָא עַד־הָעָרֶב׃
28 וְהַנֹּשֵׂא אֶת־נִבְלָתָם יְכַבֵּס
בְּגָדָיו וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב טְמֵאִים
הֵמָּה לָכֶם

ιά.

16. Καὶ στρουθὸν, καὶ γλαῦκα, καὶ λάρον, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ, καὶ ἱέρακα, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ.

17. Καὶ νυκτικόρακα, καὶ καταῤῥάκτην, καὶ ἶβιν.

18. Καὶ πορφυρίωνα, καὶ πελεκᾶνα, καὶ κύκνον.

19. Καὶ ἐρωδιὸν, καὶ χαράδριον, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ, καὶ ἔποπα, καὶ νυκτερίδα.

20. Καὶ πάντα τὰ ἑρπετὰ τῶν πετεινῶν ἃ πορεύεται ἐπὶ τεσσάρων, βδελύγματά ἐστιν ὑμῖν.

21. Ἀλλ' ἢ ταῦτα φάγεσθε ἀπὸ τῶν ἑρπετῶν πάντων τῶν πετεινῶν, ἃ πορεύεται ἐπὶ τεσσάρων, ἃ ἔχει σκέλη ἀνώτερον, τῶν ποδῶν αὐτοῦ πηδᾷν ἐν αὐτοῖς ἐπὶ τῆς γῆς.

22. Καὶ ταῦτα φάγεσθε ἀπ' αὐτῶν, τὸν βροῦχον καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ, καὶ τὸν ἀττάκην καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ, καὶ τὸν ὀφιομάχην καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ, καὶ τὴν ἀκρίδα καὶ τὰ ὅμοια αὐτῇ.

23. Καὶ πᾶν ἑρπετὸν ἀπὸ τῶν πετεινῶν οἷς εἰσὶ τέσσαρες πόδες, βδέλυγμα ὑμῖν ἐστι.

24. Καὶ ἐν τούτοις μιανθήσεσθε. Πᾶς ὁ ἁπτόμενος τῶν θνησιμαίων αὐτῶν, ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

25. Καὶ πᾶς ὁ αἴρων τῶν θνησιμαίων αὐτῶν, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

26. Ἐν πᾶσι τοῖς κτήνεσιν ὅ ἐστι διχηλοῦν ὁπλὴν, καὶ ὀνυχιστῆρας ὀνυχίζει, καὶ μηρυκισμὸν οὐ μηρυκᾶται, ἀκάθαρτα ἔσονται ὑμῖν. πᾶς ὁ ἁπτόμενος τῶν θνησιμαίων αὐτῶν, ἀκάθαρτος ἔσται (ἕως ἑσπέρας.)

27. Καὶ πᾶς ὃς πορεύεται ἐπὶ χειρῶν ἐν πᾶσι τοῖς θηρίοις ἃ πορεύεται ἐπὶ τεσσάρων, ἀκάθαρτά ἐστιν ὑμῖν. πᾶς ὁ ἁπτόμενος τῶν θνησιμαίων αὐτῶν, ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

28. Καὶ ὁ αἴρων τῶν θνησιμαίων αὐτῶν, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας. ἀκάθαρτα ταῦτα ἐστιν ὑμῖν.

CAP. XI.

16. Struthionem, & noctuam, & larum, & accipitrem iuxta genus ſuum:

17. Bubonem, & mergulum, & ibin.

18. Et cygnum, & onocrotalum, & porphyrionem.

19. Herodionem & charadrion iuxta genus ſuum, upupam quoque & veſpertilionem.

20. Omne de volucribus quod graditur ſuper quatuorpedes, abominabile erit vobis.

21. Quicquid autem ambulat quidē ſuper quatuor pedes, ſed habet lōgiora retro crura, per quæ ſalit ſuper terram, comedere debetis.

22. Vt eſt bruchus in genere ſuo, & attacus atq; ophiomachus, ac locuſta, ſingula iuxta genus ſuum.

23. Quicquid autem ex volucribus quatuor tātùm habet pedes, execrabile erit vobis:

24. Et quicunque morticina eorum tetigerit, polluetur, & erit immundus uſque ad veſperum:

5. Et ſi neceſſe fuerit ut portet quippiam horū mortuum, lavabit veſtimēta ſua, & immundus erit uſque ad occaſum ſolis.

26. Omne animal quod habet quidem ungulam, ſed non dividit eam nec ruminat, immundū erit: & quicquid tetigit illud, contaminabitur.

27. Quod ambulat ſuper manus ex cunctis animantibus, quæ incedunt quadrupedia, immundum erit: qui tetigerit morticina eorum, polluetur uſq; ad veſperum.

28. Et qui portaverit huiuſcemodi cadavera, lavabit veſtimēta ſua, & immundus erit uſque ad veſperum: quia omnia hæc immunda ſunt vobis.

Das XI. Capitel.

16. Den Strauß/ die Nachteule/ den Kuckuk/ den Sperber/ mit ſeiner art.

17. Das Keutzlein/ den Schwan/ den Huhu.

18. Die Fledermauß/ die Rhordomel.

19. Den Storck/ den Reiger/ den Heher mit ſeiner art/ den Widhop/ vnd die Schwalbe.

20. Alles auch was ſich reget vnter den Vögeln/ vud gehet auff vier füſſen/ das ſol euch eine ſcheu ſein.

21. Doch das ſolt jhr eſſen von Vögeln/ das ſich reget vnd gehet auff vier füſſen/ vnd nit mit zweyen beinen auff erden hupffet.

22. Von denſelben möget jhr eſſen/ als da iſt Arbe mit ſeiner art/ vnd Selaam mit ſeiner art/ vnnd Hargol mit ſeiner art/ vnd Hagab mit jrer art.

23. Alles aber was ſonſt vier füſſe hat vnter den Vögeln/ ſoll euch eine ſcheu ſein/ vnd ſolt ſie vnrein achten.

24. Wer ſolcher aaß anrüret/ Der wird vnrein ſein/ biß auff den abend.

25. Vnnd wer diſer aaß eines tragen wird/ ſol ſeine kleider waſchen/ vnnd wird vnrein ſein/ biß auff den abend.

26. Darumb alles Thier das klauen hat/ vnnd ſpaltet ſich nicht/ vnd widerkeuet nicht/ das ſoll euch vnrein ſein/ Wer es anrüret/ wird vnrein ſein.

27. Vnnd alles was auff tappen gehet/ vnter den thieren/ die auff vier füſſen gehen/ ſoll euch vnrein ſein/ Wer jhr aaß anrüret/ wird vnrein ſein biß auff den abend.

28. Vnnd wer jhr aaß treget/ ſoll ſeine kleider waſchen/ vnnd vnrein ſein/ biß auff den abend/ Denn ſolche ſind euch vnrein.

CHAP. XI.

16. Le Chahuan, la Hulotte, le Cocu, & l'Eſpreuier ſelon leur eſpece:

17. La Chouette, le Plongeon, le Hibou.

18. Le Cigne, le Cormorant, le Pellican.

19. La Cicogne, & le Heron, ſelon leur eſpece: & la Huppe, & la Chauueſouris.

20. Et tout reptile volant qui chemine ſur quatre *pieds*, vous ſera abomination.

21. Toutesfois vous mangerez ce qui s'enſuit de tout reptile volant qui chemine à quatre *pieds*, ayant iambes ſur ſes pieds, pour ſauter auec icelles ſur la terre.

22. Ce *ſont* ici ceux dont vous mangerez: aſſauoir, Arbe ſelon ſon eſpece, Solham ſelon ſon eſpece, Hargol ſelon ſon eſpece, & Hagab ſelon ſon eſpece.

23. Mais tout *autre* reptile volant qui a quatre pieds, vous eſt abomination.

24. Par ces *beſtes* donc vous vous ſouillerez. Quiconque attouchera leur chair morte, ſera ſouille iuſqu'au ſoir.

25. Quiconque auſſi portera de leur chair morte, lauera ſes veſtemens, & ſera ſouillé iuſqu'au ſoir.

26. Toute beſte qui a l'ongle diuiſé, & n'a point le pied fourché, & ne rumine point, vous ſera ſouillee. Quiconque les touchera ſera ſouillé.

27. Et tout ce qui chemine ſur ſes pattes entre tous animaux qui cheminent à quatre *pieds*, vous ſera ſouillé. Quiconque touchera à leur chair morte, ſera ſouillé iuſqu'au ſoir.

28. Et qui portera de leur chair morte, lauera ſes veſtemens, & ſera ſouillé iuſqu'au ſoir: elles vous *ſont* ſouillees.

יא

29 וְדֵין לְכוֹן דִּמְסָאַב בְּרִחְשָׁא דְּרָחֵישׁ עַל אַרְעָא חוּלְדָּא וְעַכְבְּרָא וְצַבָּא לִזְנוֹהִי׃

30 וְיַלָּא וְכוֹחָא וְחַלְטָתָא וְחוּמְטָא וְאַשׁוּתָא׃

31 אִלֵּין דִּמְסָאֲבִין לְכוֹן בְּכָל רִחְשָׁא כָּל דְּיִקְרַב בְּהוֹן בְּמוֹתְהוֹן יְהֵי מְסָאַב עַד רַמְשָׁא׃

32 וְכָל דְּיִפֵּל עֲלוֹהִי מִנְּהוֹן בְּמוֹתְהוֹן יְהֵי מְסָאַב מִכָּל מָאן דְּאָע אוֹ לְבוּשׁ אוֹ מְשַׁךְ אוֹ שַׂק כָּל מָאן דְּיִתְעֲבֵיד עִיבִידְתָּא בְּהוֹן בְּמַיָּא יִתָּעַל וִיהֵי מְסָאַב עַד רַמְשָׁא וְיִדְכֵּי׃

33 וְכָל מָאן דַּחֲסַף דְּיִפֵּל מִנְּהוֹן לְגַוֵּיהּ כָּל דִּי בְגַוֵּיהּ יִסְתָּאַב וְיָתֵיהּ תְּתַבְּרוּן׃

34 מִכָּל מֵיכָל דְּמִתְאֲכֵל דְּיֵעֲלוּן עֲלוֹהִי מַיָּא יְהֵי מְסָאַב וְכָל מַשְׁקֵי דְּיִשְׁתְּתֵי בְּכָל מָאן יְהֵי מְסָאַב׃

35 וְכֹל דְּיִפֵּיל מִנִּבְלָתְהוֹן עֲלוֹהִי יְהֵי מְסָאַב תַּנּוּר וְכִירַיִם יִתַּרְעוּן מְסָאֲבִין אִינּוּן וּמְסָאֲבִין יְהוֹן לְכוֹן׃

36 בְּרַם מַעְיָן וְגוּב בֵּית כְּנִישׁוּת מַיָּא יְהֵי דְכֵי וּדְיִקְרַב בְּנִבְלָתְהוֹן יְהֵי מְסָאַב׃

37 וַאֲרֵי יִפֵּל מִנִּבְלָתְהוֹן עַל כָּל בַּר זְרַע זֵרוּעַ דְּיִזְדְּרַע דְּכֵי הוּא׃

38 וַאֲרֵי יִתְיְהֲבוּן מַיָּא עַל בַּר זַרְעָא וְיִפֵּל מִנִּבְלָתְהוֹן עֲלוֹהִי מְסָאַב הוּא לְכוֹן׃

39 וַאֲרֵי יְמוּת מִן בְּעִירָא דְּהִיא לְכוֹן לְמֵיכַל דְּיִקְרַב בִּנְבִילְתַּהּ יְהֵי מְסָאַב עַד רַמְשָׁא׃

יא

29 וְזֶה לָכֶם הַטָּמֵא בַּשֶּׁרֶץ הַשֹּׁרֵץ עַל־הָאָרֶץ הַחֹלֶד וְהָעַכְבָּר וְהַצָּב לְמִינֵהוּ׃

30 וְהָאֲנָקָה וְהַכֹּחַ וְהַלְּטָאָה וְהַחֹמֶט וְהַתִּנְשָׁמֶת׃

31 אֵלֶּה הַטְּמֵאִים לָכֶם בְּכָל־הַשָּׁרֶץ כָּל־הַנֹּגֵעַ בָּהֶם בְּמֹתָם יִטְמָא עַד־הָעָרֶב׃

32 וְכֹל אֲשֶׁר־יִפֹּל־עָלָיו מֵהֶם בְּמֹתָם יִטְמָא מִכָּל־כְּלִי־עֵץ אוֹ בֶגֶד אוֹ־עוֹר אוֹ שָׂק כָּל־כְּלִי אֲשֶׁר־יֵעָשֶׂה מְלָאכָה בָּהֶם בַּמַּיִם יוּבָא וְטָמֵא עַד־הָעֶרֶב וְטָהֵר׃

33 וְכָל־כְּלִי־חֶרֶשׂ אֲשֶׁר־יִפֹּל מֵהֶם אֶל־תּוֹכוֹ כֹּל אֲשֶׁר בְּתוֹכוֹ יִטְמָא וְאֹתוֹ תִשְׁבֹּרוּ׃

34 מִכָּל־הָאֹכֶל אֲשֶׁר יֵאָכֵל אֲשֶׁר יָבוֹא עָלָיו מַיִם יִטְמָא וְכָל־מַשְׁקֶה אֲשֶׁר יִשָּׁתֶה בְּכָל־כְּלִי יִטְמָא׃

35 וְכֹל אֲשֶׁר־יִפֹּל מִנִּבְלָתָם עָלָיו יִטְמָא תַּנּוּר וְכִירַיִם יֻתָּץ טְמֵאִים הֵם וּטְמֵאִים יִהְיוּ לָכֶם׃

36 אַךְ מַעְיָן וּבוֹר מִקְוֵה־מַיִם יִהְיֶה טָהוֹר וְנֹגֵעַ בְּנִבְלָתָם יִטְמָא׃

37 וְכִי יִפֹּל מִנִּבְלָתָם עַל־כָּל־זֶרַע זֵרוּעַ אֲשֶׁר יִזָּרֵעַ טָהוֹר הוּא׃

38 וְכִי יֻתַּן־מַיִם עַל־זֶרַע וְנָפַל מִנִּבְלָתָם עָלָיו טָמֵא הוּא לָכֶם׃

39 וְכִי יָמוּת מִן־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר־הִיא לָכֶם לְאָכְלָה הַנֹּגֵעַ בְּנִבְלָתָהּ יִטְמָא עַד־הָעָרֶב׃

ιά.

29. Καὶ ταῦτα ὑμῖν ἀκάθαρτα τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς· ἡ γαλῆ, καὶ ὁ μῦς, καὶ ὁ κροκόδειλος ὁ χερσαῖος, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ.

30. Μυγάλη, καὶ χαμαιλέων, ὁ ἀσκαλαβώτης, καὶ σαῦρα, καὶ ἀσπάλαξ.

31. Ταῦτα ἀκάθαρτα ἔσται ὑμῖν ἀπὸ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς. πᾶς ὁ ἁπτόμενος τῶν θνησιμαίων αὐτῶν, ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

32. Καὶ πᾶν ἐφ' ὃ ἂν ἐπιπέσῃ ἀπ' αὐτῶν ἐπί τι, τεθνηκότων αὐτῶν, ἀκάθαρτον ἔσται, ἀπὸ παντὸς σκεύους ξυλίνου, ἢ ἱματίου, ἢ δέρματος, ἢ σάκκου. πᾶν σκεῦος ὃ ἂν ποιηθῇ ἔργον ἐν αὐτῷ, εἰς ὕδωρ βαφήσεται, καὶ ἀκάθαρτον ἔσται ἕως ἑσπέρας, καὶ μετὰ ταῦτα καθαρὸν ἔσται.

33. Καὶ πᾶν ἄγγος ὀστράκινον εἰς ὃ ἂν ἐμπέσῃ ἀπὸ τούτων ἔνδον, ὅσα ἂν ἔνδον ᾖ, ἀκάθαρτα ἔσται, καὶ αὐτὸ συντριβήσεται.

34. Καὶ πᾶν βρῶμα ὃ ἔσθεται, εἰς ὃ ἂν ἐπέλθῃ ἐπ' αὐτὸ ὕδωρ, ἀκάθαρτον ἔσται ὑμῖν. καὶ πᾶν ποτὸν ὃ πίνεται ἐν παντὶ ἀγγείῳ, ἀκάθαρτον ἔσται.

35. Καὶ πᾶν ὃ ἐὰν ἐμπέσῃ ἀπὸ τῶν θνησιμαίων αὐτῶν ἐπ' αὐτό, ἀκάθαρτον ἔσται, κλίβανοι καὶ χυτρόποδες καθαιρεθήσονται, ἀκάθαρτα ταῦτα ἐστι καὶ ἀκάθαρτα ἔσονται ὑμῖν.

36. Πλὴν πηγῶν ὑδάτων, ἢ λάκκου, καὶ συναγωγῆς ὕδατος, ἔσται καθαρόν. ὁ δὲ ἁπτόμενος τῶν θνησιμαίων αὐτῶν, ἀκάθαρτος ἔσται.

37. Ἐὰν δὲ ἐπιπέσῃ ἀπὸ τῶν θνησιμαίων αὐτῶν ἐπὶ πᾶν σπέρμα σπόριμον ὃ σπείρεται, καθαρὸν ἔσται.

38. Ἐὰν δὲ ἐπιχυθῇ ὕδωρ ἐπὶ πᾶν σπέρμα, καὶ ἐπιπέσῃ τῶν θνησιμαίων αὐτῶν ἐπ' αὐτό, ἀκάθαρτόν ἐστιν ὑμῖν.

39. Ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ τῶν κτηνῶν ὃ ἐστιν ὑμῖν φαγεῖν τοῦτο, ὁ ἁπτόμενος τῶν θνησιμαίων αὐτῶν, ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

CAP. XI.

29. Hæc quoque inter polluta reputabuntur de his quæ moventur in terra, muſtela & mus & crocodilus, ſingula iuxta genus ſuum.

30. Mygale & chamæleon, & ſtellio, & lacerta, & talpa:

31. Omnia hæc immunda ſunt. Qui tetigerit morticina eorum, immundus erit uſque ad veſperum:

32. Et ſuper quod ceciderit quicquam de morticinis eorum, polluetur tam vas ligneum & veſtimentum, quàm pelles & cilicia: & in quocumque fit opus, tingentur aqua, & polluta erũt uſque ad veſperum, & ſic poſtea mundabuntur.

33. Vas autem fictile in quod horum quicquam intrò ceciderit, polluetur, & idcirco frangendum eſt.

34. Omnis cibus quem comedetis, ſi fuſa fuerit ſuper eum aqua, immundus erit: & omne liquens quod bibitur de univerſo vaſe, immundum erit.

35. Et quicquid de morticinis huiuſcemodi ceciderit ſuper illud, immundum erit: ſive clibani, ſive chytropodes, deſtruentur, & immundi erunt.

36. Fontes verò & ciſternæ, & omnis aquarum congregatio munda erit. Qui morticinum eorum tetigerit, polluetur.

37. Si ceciderit ſuper ſemẽtem, non polluet eam.

38. Si autem quiſpiam aqua ſementem perfuderit, & poſtea morticinis tacta fuerit, illico polluetur.

39. Si mortuum fuerit animal quod licet vobis comedere, qui cadaver eius tetigerit, immundus erit uſque ad veſperum.

Das XI. Capitel.

29. Diſe ſollen euch auch vnrein ſein vnter den Thieren/ die auff erden kriechen: Die Wiſel/ die Mauß/ die Kröte/ ein jeglichs mit ſeiner art.

30. Der Igel/ der Molch/ die Eydex/ der Blindſchleich/ vnd der Maulworff.

31. Die ſind euch vnrein vnter allem das da kreucht/ Wer jhr aaß anrüret/ der wird vnrein ſein/ biß an den abend.

32. Vnd alles worauff ein ſolch todt aaß fellet/ das wird vnrein/ es ſey allerley hültzen geſeß/ oder kleider/ oder fell/ oder ſack/ vnd alles gerethe/ damit man etwas ſchaffet/ ſoll man ins waſſer thun/ vnnd iſt vnrein/ biß auff den abend/ als denn wirds rein.

33. Allerley erden geſeß/ wo ſolcher aaß eines drein fellet/ wird alles vnrein was drinnen iſt/ vnnd ſolts zubrechen.

34. Alle ſpeiſe die man iſſet/ ſo ſolch waſſer drein kommet/ iſt vnrein. Vnnd aller tranck den man trinckt/ in allerley ſolchem geſeß/ iſt vnrein.

35. Vnd alles worauff ein ſolch aaß fellet/ wird vnrein/ es ſey ofen oder keſſel/ ſo ſol mans zubrechen/ denn es iſt vnrein/ vnd ſol euch vnrein ſein.

36. Doch die Brünne vnnd Kolke/ vnd Teiche/ ſind rein. Wer aber jr aaß anrüret iſt vnrein.

37. Vnd ob ein ſolch aaß fiel auff Samen/ den man geſeet hat/ ſo iſt er doch rein.

38. Wenn man aber waſſer vber den Samen göſſe/ vnnd fiele darnach ein ſolch aaß darauff/ ſo würde er euch vnrein.

39. Wenn ein Thier ſtirbt/ das jr eſſen müget/ wer das aaß anrüret/ der iſt vnrein biß an den abend.

CHAP. XI.

29. Ceci auſſi vous ſera ſouille entre les reptiles rampans ſur la terre : *aſſauoir* la Belette, la Souris, & la Tortue, ſelon leur eſpece.

30. Le Heriſſon, le Crocodile, la Leſarde, la Limace & la Taupe.

31. Ces choſes vous *ſont* ſouillees entre les reptiles: quiconque les touchera eſtans mortes, ſera ſouillé iuſqu'au ſoir.

32. Auſſi tout ce ſur quoi il tombera quelque choſe d'icelles, quand elles ſeront mortes, ſera ſouillé, ſoit vaiſſeau de bois, ou veſtement, ou peau, ou ſac, quelque vaiſſeau que ce ſoit duquel on ſe ſert à faire quelque choſe, ſera mis en l'eau, & ſera ſouillé iuſqu'au ſoir, puis il ſera net.

33. Mais quant à tout vaiſſeau de terre, dedans lequel ſera tombee quelque choſe d'icelles, tout ce qui *eſt* dedans icelui, ſera ſouillé, & vous caſſerez le vaiſſeau.

34. Et toute viande qu'on mange, ſur laquelle il y aura eu de l'eau, ſera ſouillee: tout bruuage qu'on boit en quelque vaiſſeau que ce ſoit, *en* ſera ſouillé.

35. Et tout ce ſur quoi ſera tombé quelque choſe de la chair morte d'iceux, ſera ſouillé. Le four & le foyer ſerõt abbatus, ils ſont ſouillés: voire ils vous ſeront ſouillés:

36. Toutesfois la fontaine, ou le puits, *ou autre* aſſemblee d'eaux ſera nette. Qui touchera donc à leur chair morte, ſera ſouillé.

37. Et s'il eſt tombé de leur chair morte, ſur ſemence quelconque qui ſe ſeme, elle *ſera* nette.

38. Mais ſi on auoit mis de l'eau ſur la ſemence, & que quelque choſe de leur chair morte tombe ſur icelle, elle vous ſera ſouillee.

39. Item, quand quelque beſte de celles qui vous ſont pour viande, ſera morte *d'elle meſme*, celui qui touchera la chair morte d'icelle, ſera ſouillè iuſqu'au ſoir.

יא

40 וּדְיֵיכוֹל מִנְּבִלְתַּהּ יְצַבַּע לְבוּשׁוֹהִי וִיהֵי מְסָאַב עַד רַמְשָׁא וּדְיִטּוֹל יַת נְבִלְתַּהּ יְצַבַּע לְבוּשׁוֹהִי וִיהֵי מְסָאַב עַד רַמְשָׁא׃

41 וְכָל רִחְשָׁא דְּרָחֵישׁ עַל אַרְעָא שִׁקְצָא הוּא לָא יִתְאֲכֵל׃

42 כֹּל דִּמְהַלֵּךְ עַל מְעוֹהִי וְכֹל דִּמְהַלֵּךְ עַל אַרְבַּע עַד כָּל סַגִּיאוּת רַגְלִין לְכָל רִחְשָׁא דְּרָחֵישׁ עַל אַרְעָא לָא תֵיכְלוּנּוּן אֲרֵי שִׁקְצָא אִנּוּן׃

43 לָא תְשַׁקְּצוּן יַת נַפְשָׁתֵיכוֹן בְּכָל רִחְשָׁא דְּרָחֵישׁ וְלָא תִסְתַּאֲבוּן בְּהוֹן וְתִסְתַּאֲבוּן פּוֹן בְּהוֹן׃

44 אֲרֵי אֲנָא יְיָ אֱלָהֲכוֹן וְתִתְקַדְּשׁוּן וּתְהוֹן קַדִּישִׁין אֲרֵי קַדִּישׁ אֲנָא וְלָא תְסַאֲבוּן יַת נַפְשָׁתֵיכוֹן בְּכָל רִחְשָׁא דְּרָחֵישׁ עַל אַרְעָא׃

45 אֲרֵי אֲנָא יְיָ דְּאַסֵּיקִית יַתְכוֹן מֵאַרְעָא דְּמִצְרַיִם לְמֶהֱוֵי לְכוֹן לֶאֱלָהּ וּתְהוֹן קַדִּישִׁין אֲרֵי קַדִּישׁ אֲנָא׃

46 דָּא אוֹרַיְתָא דִּבְעִירָא וּדְעוֹפָא וּדְכָל נַפְשָׁא חַיְתָא דְּרָחְשָׁא בְּמַיָּא וּלְכָל נַפְשָׁא דְּרָחְשָׁא עַל אַרְעָא׃

47 לְאַפְרָשָׁא בֵּין מְסָאֲבָא וּבֵין דַּכְיָא וּבֵין חַיְתָא דְּמִתְאַכְלָא וּבֵין חַיְתָא דְּלָא מִתְאַכְלָא׃

יב

1 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃

2 מַלֵּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֵימַר אִתְּתָא אֲרֵי תַעְדֵּי וְתֵלֵיד דְּכַר וּתְהֵי מְסָאֲבָא שִׁבְעָא יוֹמִין כְּיוֹמֵי רִיחוּק סוֹבְתַהּ תְּהֵי מְסָאֲבָא׃

יא

40 וְהָאֹכֵל מִנִּבְלָתָהּ יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב וְהַנֹּשֵׂא אֶת־נִבְלָתָהּ יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃

41 וְכָל־הַשֶּׁרֶץ הַשֹּׁרֵץ עַל־הָאָרֶץ שֶׁקֶץ הוּא לֹא יֵאָכֵל׃

42 כֹּל הוֹלֵךְ עַל־גָּחוֹן וְכֹל הוֹלֵךְ עַל־אַרְבַּע עַד כָּל־מַרְבֵּה רַגְלַיִם לְכָל־הַשֶּׁרֶץ הַשֹּׁרֵץ עַל־הָאָרֶץ לֹא תֹאכְלוּם כִּי־שֶׁקֶץ הֵם׃

43 אַל־תְּשַׁקְּצוּ אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם בְּכָל־הַשֶּׁרֶץ הַשֹּׁרֵץ וְלֹא תִטַּמְּאוּ בָּהֶם וְנִטְמֵתֶם בָּם׃

44 כִּי־אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְהִתְקַדִּשְׁתֶּם וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים כִּי קָדוֹשׁ אָנִי וְלֹא תְטַמְּאוּ אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם בְּכָל־הַשֶּׁרֶץ הָרֹמֵשׂ עַל־הָאָרֶץ׃

45 כִּי אֲנִי יְהוָה הַמַּעֲלֶה אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיֹת לָכֶם לֵאלֹהִים וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים כִּי קָדוֹשׁ אָנִי׃

46 זֹאת תּוֹרַת הַבְּהֵמָה וְהָעוֹף וְכֹל נֶפֶשׁ הַחַיָּה הָרֹמֶשֶׂת בַּמָּיִם וּלְכָל־נֶפֶשׁ הַשֹּׁרֶצֶת עַל־הָאָרֶץ׃

47 לְהַבְדִּיל בֵּין הַטָּמֵא וּבֵין הַטָּהֹר וּבֵין הַחַיָּה הַנֶּאֱכֶלֶת וּבֵין הַחַיָּה אֲשֶׁר לֹא תֵאָכֵל׃

יב

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

2 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִשָּׁה כִּי תַזְרִיעַ וְיָלְדָה זָכָר וְטָמְאָה שִׁבְעַת יָמִים כִּימֵי נִדַּת דְּוֹתָהּ תִּטְמָא׃

ιά.

40. Καὶ ὁ ἐσθίων ἀπὸ τῶν θνησιμαίων αὐτῶν, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας. καὶ ὁ αἴρων ἀπὸ τῶν θνησιμαίων αὐτῶν πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λούσεται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

41. Καὶ πᾶν ἑρπετὸν ὃ ἕρπει ἐπὶ τῆς γῆς, βδέλυγμα ἐστὶ τοῦτο ὑμῖν, οὐ βρωθήσεται.

42. Καὶ πᾶς ὁ πορευόμενος ἐπὶ κοιλίας, καὶ πᾶς ὁ πορευόμενος ἐπὶ τεσσάρων διὰ παντὸς, ὁ πολυπληθεῖ ποσὶν ἐν πᾶσι τοῖς ἑρπετοῖς τοῖς ἕρπουσιν ἐπὶ τῆς γῆς, οὐ φάγεσθε αὐτὸ, ὅτι βδέλυγμα ὑμῖν ἐστι.

43. Καὶ οὐ μὴ βδελύξητε τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἐν πᾶσι τοῖς ἑρπετοῖς τοῖς ἕρπουσιν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ οὐ μιανθήσεσθε ἐν τούτοις, καὶ οὐκ ἀκάθαρτοι ἔσεσθε ἐν τούτοις.

44. Ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν· καὶ ἁγιασθήσεσθε, καὶ ἅγιοι ἔσεσθε ὅτι ἅγιός εἰμι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. καὶ οὐ μιανεῖτε τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἐν πᾶσι τοῖς ἑρπετοῖς, τοῖς κινουμένοις ἐπὶ τῆς γῆς.

45. Ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ ἀνάγων ὑμᾶς ἐκ γῆς αἰγύπτου, εἶναι ὑμῶν θεός· καὶ ἔσεσθε ἅγιοι, ὅτι ἅγιός εἰμι ἐγώ.

46. Οὗτος ὁ νόμος περὶ τῶν κτηνῶν καὶ τῶν πετεινῶν καὶ πάσης ψυχῆς τῆς κινουμένης ἐν τῷ ὕδατι, καὶ πάσης ψυχῆς ἑρπούσης ἐπὶ τῆς γῆς.

47. Διαστεῖλαι ἀνὰ μέσον τῶν ἀκαθάρτων καὶ ἀνὰ μέσον τῶν καθαρῶν καὶ συμβιβάζειν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἀνὰ μέσον τῶν ζωογονούντων τὰ ἐσθιόμενα, καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ζωογονούντων τὰ μὴ ἐσθιόμενα.

ΚΕΦΑΛ. ιβ΄

1. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

2. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς λέγων· γυνὴ ἥτις ἐὰν σπερματισθῇ καὶ τέκῃ ἄρσενα, ἀκάθαρτος ἔσται ἑπτὰ ἡμέρας, κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ χωρισμοῦ τῆς ἀφέδρου αὐτῆς ἀκάθαρτος ἔσται.

CAP. XI.

40. Et qui comederit ex eo quippiam, ſive portaverit: lavabit veſtimenta ſua, & immundus erit uſque ad veſperum.

41. Omne quod reptat ſuper terram, abominabile erit, nec aſſumetur in cibum.

42. Quicquid ſuper pectus quadrupes graditur, & multos habet pedes, ſiue per humum trahitur, non comedetis, quia abominabile eſt.

43. Nolite contaminare animas veſtras, nec tangatis quicquam eorum, ne immundi ſitis.

44. Ego enim ſum Dominus Deus veſter: ſancti eſtote, quia ego ſanctus ſum. Ne polluatis animas veſtras in omni reptili, quod movetur ſuper terram.

45. Ego enim ſum Dominus, qui eduxi vos de Terra Ægypti, ut eſſem vobis in Deum. Sancti eritis, quia ego ſanctus ſum.

46. Iſta eſt lex animantium ac volucrum, & omnis animæ viventis quæ movetur in aqua, & reptat in terra.

47. Vt differentias noveritis mundi & immundi, & ſciatis quid comedere & quid reſpuere debeatis.

CAP. XII.

1. Locutuſque eſt Dominus ad Moyſen, dicens.

2. Loquere filiis Iſraël, & dices ad eos: Mulier ſi ſuſcepto ſemine pepererit maſculum, immunda erit ſeptem diebus, iuxta dies ſeparationis menſtruæ.

Das XI. Capitel.

40. Wer von ſolchem Aaß iſſet/ der ſol ſein Kleidt waſchen/ vnnd wirdt vnrein ſein biß an den Abendt. Alſo wer auch tregt ein ſolch Aaß/ ſol ſein Kleidt waſchen/ vnnd wird vnrein ſein biß an den Abendt.

41. Was auff Erden ſchleicht/ das ſol euch eine ſchew ſein/ vnd man ſols nicht eſſen.

42. Vnd alles was auff dem Bauch kreucht/ vnnd alles was auff vier oder mehr füſſen gehet/ vnter allem das auff Erden ſchleichet/ ſolt jhr nicht eſſen/ Denn es ſol euch eine ſchew ſein.

43. Macht ewre Seelen nicht zum ſchewſal/ vnnd verunreinigt euch nicht an jhnen/ daß jhr euch beſudelt.

44. Denn ich bin der HERR ewer Gott/ Darumb ſolt jhr euch Heiligen/ daß jr Heilig ſeydt/ denn ich bin Heilig. Vnnd ſolt nicht ewer Seelen verunreinigen an jrgendt einem kriechenden Thier/ das auff erden ſchleicht.

45. Denn ich bin der HERR/ der euch auß Egyptenlandt geführet hat/ daß ich ewer Gott ſey/ Darumb ſolt jr Heilig ſein/ denn ich bin Heilig.

46. Diß iſt das Geſetz von den Thieren vnd Vögeln/ vnd allerley kriechenden Thieren im Waſſer/ vnnd allerley Thieren die auff Erden ſchleichen.

47. Daß jhr vnterſcheiden köndet/ was vnrein vnnd rein iſt/ vnnd welchs Thier mann eſſen/ vnnd welchs mann nicht eſſen ſol.

Das XII. Capitel.

VNd der HERR redet mit Moſe/ vnd ſprach:

2. Rede mit den Kindern Iſrael/ vnd ſprich: Wenn ein Weib beſamet wird/ vnd gebirt ein Knäblein/ ſo ſol ſie ſieben tage vnrein ſein/ ſo lange ſie jre Kranckheit leidet.

CHAP. XI.

40. Et celui qui aura mangé de la chair morte d'icelle, lauera ſes veſtemens, & ſera ſouille iuſqu'au ſoir: celui auſſi qui portera la chair morte d'icelle, lauera ſes veſtemens, & ſera ſouillé iuſqu'au ſoir.

41. Tout reptile donc qui rampe ſur la terre, *vous* ſera abomination; *&* on n'en mangera point.

42. Vous ne mãgerez point de tout ce qui chemine ſur la poictrine, ni de tout ce qui chemine ſur quatre *pieds*, ni de tout ce qui a pluſieurs pieds, entre tous les reptiles qui ſe trainent ſur la terre: car ils *ſont* abomination.

43. Ne rendez point vos perſonnes abominables par reptile quelconque qui ſe traine: & ne vous ſouillez point par iceux: car vous ſeriez ſouillés par eux.

44. Car ie *ſuis* l'Eternel voſtre Dieu. Vous-vous ſanctifierez donc, & ſerez ſaincts: car ie *ſuis* ſainct. Ainſi vous ne pollueréz point vos perſonnes en aucun reptile qui ſe traine ſur la terre.

45. Car ie *ſuis* l'Eternel, qui vous ai fait monter du pais d'Egypte, afin que ie vous ſoye Dieu, & que vous ſoyez ſaincts: car ie *ſuis* ſainct.

46. Telle *eſt* la Loy touchãt les beſtes, & les oiſeaux, & tout animal ayant vie qui ſe traine és eaux, & toute choſe ayant vie qui ſe traine ſur la terre:

47. Afin de diſcerner entre la choſe ſouillee & la choſe nette, & entre les animaux qu'on peut manger & les animaux deſquels on ne doit point manger.

CHAP. XII.

1. Item, l'Eternel parla à Moyſe, diſant.

2. Parle aux enfans d'Iſrael, diſant, Si la femme apres auoir conceu ſemence, enfante vn maſle, elle ſera ſouillee ſept iours: elle ſera ſouillee comme du temps du flux de ſes fleurs.

יב

3 וּבְיוֹמָא תְמִינָאָה יִתְגְּזַר בִּשְׂרָא דְעָרְלְתֵיהּ׃

4 וּתְלָתִין וּתְלָתָא יוֹמִין תְּתֵיב בִּדְמָא דְכֵי בְּכָל קֻדְשָׁא לָא תִקְרַב וּלְמַקְדְּשָׁא לָא תֵיעוֹל עַד מִשְׁלַם יוֹמֵי דְכוּתַהּ׃

5 וְאִם נֻקְבָּא תֵלִיד וּתְהֵי מְסָאֲבָא אַרְבְּעַת עֲשַׂר יוֹמִין כְּרִיחוּקַהּ וְשִׁתִּין וְשִׁתָּא יוֹמִין תְּתֵיב עַל דַּם דְּכוּ׃

6 וּבְמִשְׁלַם יוֹמֵי דְכוּתַהּ לִבְרָא אוֹ לִבְרַתָּא תַּיְתֵי אִימַּר בַּר שַׁתֵּיהּ לַעֲלָתָא וּבַר יוֹנָה אוֹ שַׁפְנִינָא לְחַטָּאתָא לִתְרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא לְוָת כַּהֲנָא׃

7 וִיקָרְבִינֵּיהּ קֳדָם יְיָ וִיכַפַּר עֲלַהּ וְתִדְכֵּי מִסּוֹאֲבַת דְּמָהָא דָּא אוֹרָיְתָא דְּיָלֵדְתָּא לִדְכַר אוֹ לְנֻקְבָּא׃

8 וְאִם לָא תַשְׁכַּח יְדַהּ כְּמִיסַת אִימְּרָא וְתִסַּב תְּרֵין שַׁפְנִינִין אוֹ תְרֵין בְּנֵי יוֹנָה חַד לַעֲלָתָא וְחַד לְחַטָּאתָא וִיכַפַּר עֲלַהּ כַּהֲנָא וְתִדְכֵּי׃

יג

1 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה וְעִם אַהֲרֹן לְמֵימָר׃

2 אֱנָשׁ אֲרֵי יְהֵי בְמַשַׁךְ בִּשְׂרֵיהּ עַמְקָא אוֹ עֲדִיָא אוֹ בַהֲרָא וִיהֵי בִמְשַׁךְ בִּשְׂרֵיהּ לְמַכְתַּשׁ סְגִירוּ וְיִתֵּתֵי לְוָת אַהֲרֹן כַּהֲנָא אוֹ לְוָת חַד מִבְּנוֹהִי כַּהֲנַיָּא׃

3 וְיִחֱזֵי כַהֲנָא יָת מַכְתָּשָׁא בִּמְשַׁךְ בִּשְׂרָא וְשַׂעְרָא בְּמַכְתָּשָׁא אִתְהֲפֵךְ לְמִחוַּר וּמֶחֱזֵי מַכְתָּשָׁא עֲמִיק מִמְּשַׁךְ בִּסְרֵיהּ מַכְתַּשׁ סְגִירוּתָא הוּא וְיִחְזִינֵּיהּ כַּהֲנָא וִיסָאֵיב יָתֵיהּ׃

יב

3 וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל בְּשַׂר עָרְלָתוֹ׃

4 וּשְׁלֹשִׁים יוֹם וּשְׁלֹשֶׁת יָמִים תֵּשֵׁב בִּדְמֵי טָהֳרָה בְּכָל־קֹדֶשׁ לֹא־תִגָּע וְאֶל־הַמִּקְדָּשׁ לֹא תָבֹא עַד־מְלֹאת יְמֵי טָהֳרָהּ׃

5 וְאִם־נְקֵבָה תֵלֵד וְטָמְאָה שְׁבֻעַיִם כְּנִדָּתָהּ וְשִׁשִּׁים יוֹם וְשֵׁשֶׁת יָמִים תֵּשֵׁב עַל־דְּמֵי טָהֳרָה׃

6 וּבִמְלֹאת יְמֵי טָהֳרָהּ לְבֵן אוֹ לְבַת תָּבִיא כֶּבֶשׂ בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה וּבֶן־יוֹנָה אוֹ־תֹר לְחַטָּאת אֶל־פֶּתַח אֹהֶל־מוֹעֵד אֶל־הַכֹּהֵן׃

7 וְהִקְרִיבוֹ לִפְנֵי יְהוָה וְכִפֶּר עָלֶיהָ וְטָהֲרָה מִמְּקֹר דָּמֶיהָ זֹאת תּוֹרַת הַיֹּלֶדֶת לַזָּכָר אוֹ לַנְּקֵבָה׃

8 וְאִם־לֹא תִמְצָא יָדָהּ דֵּי שֶׂה וְלָקְחָה שְׁתֵּי־תֹרִים אוֹ שְׁנֵי בְּנֵי יוֹנָה אֶחָד לְעֹלָה וְאֶחָד לְחַטָּאת וְכִפֶּר עָלֶיהָ הַכֹּהֵן וְטָהֵרָה׃

יג

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר׃

2 אָדָם כִּי־יִהְיֶה בְעוֹר־בְּשָׂרוֹ שְׂאֵת אוֹ־סַפַּחַת אוֹ בַהֶרֶת וְהָיָה בְעוֹר־בְּשָׂרוֹ לְנֶגַע צָרָעַת וְהוּבָא אֶל־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן אוֹ אֶל־אַחַד מִבָּנָיו הַכֹּהֲנִים׃

3 וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת־הַנֶּגַע בְּעוֹר־הַבָּשָׂר וְשֵׂעָר בַּנֶּגַע הָפַךְ לָבָן וּמַרְאֵה הַנֶּגַע עָמֹק מֵעוֹר בְּשָׂרוֹ נֶגַע צָרַעַת הוּא וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן וְטִמֵּא אֹתוֹ׃

ιβ΄.

3. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ περιτεμεῖ τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ.

4. Καὶ τριάκοντα καὶ τρεῖς ἡμέρας καθήσεται ἐν αἵματι καθαρισμοῦ αὐτῆς. παντὸς ἁγίου οὐχ ἅψεται, καὶ εἰς τὸ ἁγιαστήριον οὐκ εἰσελεύσεται, ἕως ἂν πληρωθῶσιν αἱ ἡμέραι καθάρσεως αὐτῆς.

5. Ἐὰν δὲ θῆλυ τέκῃ, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται δὶς ἑπτὰ ἡμέρας κατὰ τὴν ἄφεδρον αὐτῆς, καὶ ἑξήκοντα ἡμέρας καὶ ἓξ καθήσεται ἐν αἵματι καθαρῷ αὐτῆς.

6. Καὶ ὅταν ἀναπληρωθῶσιν αἱ ἡμέραι καθάρσεως αὐτῆς, ἐφ' υἱῷ ἢ ἐπὶ θυγατρὶ, προσοίσει ἀμνὸν ἐνιαύσιον εἰς τὸ ὁλοκαύτωμα, καὶ νεοσσὸν περιστερᾶς ἢ τρυγόνα περὶ ἁμαρτίας, ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, πρὸς τὸν ἱερέα.

7. Καὶ προσοίσει αὐτὸν ἔναντι κυρίου, καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτῆς ὁ ἱερεὺς, καὶ καθαριεῖ αὐτὴν ἀπὸ τῆς πηγῆς τοῦ αἵματος αὐτῆς. οὗτος ὁ νόμος τῆς τικτούσης ἄρσεν ἢ θῆλυ.

8. Ἐὰν δὲ μὴ εὑρίσκῃ ἡ χεὶρ αὐτῆς τὸ ἱκανὸν εἰς ἀμνὸν, καὶ λήψεται δύο τρυγόνας ἢ δύο νεοσσοὺς περιστερῶν, μίαν εἰς ὁλοκαύτωμα, καὶ μίαν περὶ ἁμαρτίας· καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτῆς ὁ ἱερεὺς, καὶ καθαρισθήσεται.

ΚΕΦΑΛ. ιγ΄.

1. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ααρὼν λέγων.

2. Ἀνθρώπῳ ἐάν τινι γένηται ἐν δέρματι χρωτὸς αὐτοῦ οὐλὴ σημασίας, ἢ τηλαυγὴς, καὶ γένηται ἐν δέρματι χρωτὸς αὐτοῦ ἁφὴ λέπρας, καὶ ἀχθήσεται πρὸς Ααρὼν τὸν ἱερέα, ἢ ἕνα τῶν υἱῶν αὐτοῦ τῶν ἱερέων.

3. Καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν ἐν δέρματι τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ, καὶ ἡ θρὶξ ἐν τῇ ἁφῇ μεταβάλῃ λευκὴ, καὶ ἡ ὄψις τῆς ἁφῆς ταπεινὴ ἀπὸ τοῦ δέρματος τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ, ἁφὴ λέπρας ἐστὶ, καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς καὶ μιανεῖ αὐτόν.

CAP. XII.

3. Et die octavo circuncidetur infantulus.

4. Ipſa verò triginta tribus diebus manebit in ſanguine purificationis ſuæ : Omne ſanctum non tanget, nec ingredietur in ſanctuarium, donec impleantur dies purificationis ſuæ.

5. Sin autem fœminam pepererit, immunda erit duabus hebdomadibus iuxta ritum fluxus menſtrui, & ſexaginta ſex diebus manebit in ſanguine purificationis ſuæ.

6. Cumque expleti fuerint dies purificationis ſuæ, pro filio, ſive pro filia, deferet agnum anniculum in holocauſtum, & pullum columbæ ſive turturem pro peccato, ad oſtium tabernaculi teſtimonii, & tradet ſacerdoti.

7. Qui offeret illa coram Domino, & orabit pro ea, & ſic mundabitur à profluvio ſanguinis ſui. iſta eſt lex parientis maſculum aut fœminam.

8. Quod ſi non invenerit manus eius, nec potuerit offerre agnum, ſumet duos turtures vel duos pullos columbarum, unum in holocauſtum, & alterum pro peccato. orabitque pro ea ſacerdos, & ſic mundabitur.

CAP. XIII.

1. Locutuſque eſt Dominus ad Moyſen & Aaron, dicẽs.

2. Homo in cuius cute & carne ortus fuerit diverſus color ſive puſtula, aut quaſi lucens quippiam, id eſt plaga lepræ, adducetur ad Aaron ſacerdotẽ, vel ad unum quemlibet filiorum eius.

3. Qui cum viderit lepram in cute, & pilos in albũ mutatos colorem, ipſamq; ſpeciem lepræ humiliorem cute & carne reliqua, plaga lepræ eſt, & ad arbitrium eius ſeparabitur.

Das XII. Capitel.

3. Vnd am achten tage ſol mann das Fleiſch ſeiner Vorhaut beſchneiden.

4. Vnnd ſie ſol daheim bleiben drey vnnd dreiſſig tag / im blut jhrer reinigung / Kein Heiligs ſol ſie anrůren / vnd zum Heiligthumb ſol ſie nicht kommen / biß daß die tage jhrer reinigung auß ſindt.

5. Gebirt ſie aber ein Mågdlein / ſo ſol ſie zwo Wochen vnrein ſein / ſo lange ſie jhre kranckheit leidet / vnd ſol ſechs vnd ſechtzig tage daheim bleiben in dem blut jhrer reinigung.

6. Vnd wenn die tage jhrer reinigung auß ſindt fůr den Sohn oder fůr die Tochter / ſol ſie ein jårig Lamb bringen zum Brandopffer / vnnd eine junge Taube / oder Torteltauben zum Sůndopffer / dem Prieſter fůr die Thůr der Hůtten des Stiffts.

7. Der ſol es Opffern fůr dem HERRN / vnd ſie verſőnen / ſo wird ſie rein von jhrem blutgang. Das iſt das Geſetz fůr die / ſo ein Knåblin oder Mågdlein gebirt.

8. Vermag aber jhre handt nicht ein Schaf / ſo neme ſie zwo Turteltauben / oder zwo junge Tauben / eine zum Brandopffer / die ander zum Sůndopffer / ſo ſol ſie der Prieſter verſőhnen / daß ſie rein werde.

Das XIII. Capitel.

VNnd der HERR redet mit Moſe vnd Aaron / vnd ſprach:

2. Wenn einem Menſchen an der haut ſeines fleiſchs etwas aufferet / oder ſchebicht / oder eiterweiß wird / als wolt ein Auſſatz werden / an der haut ſeines fleiſches / ſol man jhn zum Prieſter Aaron fůhren / oder zu ſeiner Sőhne einem vnter den Prieſtern.

3. Vnnd wenn der Prieſter das mal an der haut des fleiſches ſihet / daß die haar inn weiß verwandelt ſindt / vnnd das anſehen an dem ort tieffer iſt / denn die ander haut ſeines fleiſchs / ſo iſts gewiß der Außſatz / Darumb ſol jn der Prieſter beſehen / vnd fůr vnrein vrtheilen.

CHAP. XII.

3. Et au huitieme iour on circoncira la chair du prepuce de l'enfant.

4. Puis elle demeurera au ſang de ſa purification par trente trois iours : & ne touchera à nulle choſe ſaincte, & ne viendra point au Sanctuaire, iuſques à ce que les iours de ſa purification ſoyent accomplis.

5. Que ſi elle enfante vne femelle, elle ſera ſouillee deux ſemaines, comme du temps de ſon flux & demeurera au ſang de ſa purification ſoixante ſix iours.

6. Apres que le temps de ſa purification ſera accompli, ſoit pour fils ou pour fille, elle preſentera au Sacrificateur vn agneau d'vn an en holocauſte, & vn pigeonneau, ou vne tourterelle, en offrande pour le peché, à l'entree du tabernacle d'aſſignation. 7. Et *le Sacrificateur* offrira cela deuant l'Eternel, & fera propitiation pour elle, & elle ſera nettoyee du flux de ſon ſang. Telle *eſt* la Loy de celle qui enfante maſle ou femelle.

8. Que ſi elle n'a pas la puiſſance de trouuer vn agneau, lors elle prendra deux tourterelles, ou deux pigeonneaux, l'vn pour l'holocauſte, & l'autre en offrande pour le peché: & le Sacrificateur fera propitiation pour elle, & elle, ſera nettoyee.

CHAP. XIII.

1. L'Eternel parla auſſi à Moyſe & à Aaron, diſant.

2. L'homme qui aura en la peau de ſa chair tumeur, ou rongne, ou boutõ, & que cela deuiene en la peau de ſa chair cõme playe de lepre, on l'amenera à Aaron Sacrificateur, ou à vn de ſes fils Sacrificateur. 3. Lors le Sacrificateur regardera la playe en la peau de la chair *d'icelui*: & ſi le poil de la playe eſt deuenu blanc, & la playe à la voir eſt plus enfoncee que la peau de ſa chair, c'*eſt* playe de lepre. Partant le Sacrificateur le regardera, & le iugera ſouillé.

יג

4 וְאִם בַּהֲרָא חִוָּרָא הִיא בִּמְשַׁךְ בִּסְרֵיהּ וַעֲמִיק לֵית מֶחֱזָהָא מִן מַשְׁכָּא וְשַׂעְרָהּ לָא אִתְהֲפַךְ לְמִחְוַר וְיַסְגַּר כַּהֲנָא יָת מַכְתָּשָׁא שִׁבְעָא יוֹמִין׃

5 וְיֶחֱזֵינֵּיהּ כַּהֲנָא בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה וְהָא מַכְתָּשָׁא קָם כַּד הֲוָה לָא אוֹסֵיף מַכְתָּשָׁא בְּמַשְׁכָּא וְיַסְגְּרִינֵּיהּ כַּהֲנָא שִׁבְעָא יוֹמִין תִּנְיָנוּת׃

6 וְיֶחֱזֵי כַּהֲנָא יָתֵיהּ בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה תִּנְיָנוּת וְהָא עֲמָא מַכְתָּשָׁא וְלָא אוֹסֵיף מַכְתָּשָׁא בְּמַשְׁכָּא וִידַכֵּינֵּיהּ כַּהֲנָא עֲדִיתָא הִיא וִיצַבַּע לְבוּשׁוֹהִי וְיִדְכֵּי׃

7 וְאִם אוֹסָפָא תוֹסֵיף עֲדִיתָא בְּמַשְׁכָּא בָּתַר דְּאִתְחֲזֵי לְכַהֲנָא לְדַכָּיוּתֵיהּ וְיִתַּחֲזֵי תִּנְיָנוּת לְכַהֲנָא׃

8 וְיֶחֱזֵי כַּהֲנָא וְהָא אוֹסֵיפַת עֲדִיתָא בְּמַשְׁכָּא וִיסָאֵיבִינֵּיהּ כַּהֲנָא סְגִירוּתָא הוּא׃

9 מַכְתַּשׁ סְגִירוּ אֲרֵי תְהֵי בֶּאֱנָשָׁא וְיִתֵּיתֵי לְוַת כַּהֲנָא׃

10 וְיֶחֱזֵי כַּהֲנָא וְהָא עֲמִיק חִוָּרָא בְּמַשְׁכָּא וְהִיא הַפְכַת שַׂעְרָא לְמִחְוַר וְרוֹשֶׁם בִּשְׂרָא חַיָּא בַּעֲמִיקְתָא׃

11 סְגִירוּת עַתִּיקָא הִיא בִּמְשַׁךְ בִּשְׂרֵיהּ וִיסָאֵבִינֵּיהּ כַּהֲנָא לָא יַסְגְּרִינֵּיהּ אֲרֵי מְסָאַב הוּא׃

12 וְאִם מִסְגָּא תִסְגֵּי סְגִירוּתָא בְּמַשְׁכָּא וּתְחַפֵּי סְגִירוּתָא יָת כָּל מְשַׁךְ מַכְתָּשָׁא מֵרֵישֵׁיהּ וְעַד רַגְלוֹהִי לְכָל חֵיזוּ עֵינֵי כַּהֲנָא׃

יג

4 וְאִם־בַּהֶרֶת לְבָנָה הִוא בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ וְעָמֹק אֵין־מַרְאֶהָ מִן־הָעוֹר וּשְׂעָרָה לֹא־הָפַךְ לָבָן וְהִסְגִּיר הַכֹּהֵן אֶת־הַנֶּגַע שִׁבְעַת יָמִים׃

5 וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְהִנֵּה הַנֶּגַע עָמַד בְּעֵינָיו לֹא־פָשָׂה הַנֶּגַע בָּעוֹר וְהִסְגִּירוֹ הַכֹּהֵן שִׁבְעַת יָמִים שֵׁנִית׃

6 וְרָאָה הַכֹּהֵן אֹתוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שֵׁנִית וְהִנֵּה כֵּהָה הַנֶּגַע וְלֹא־פָשָׂה הַנֶּגַע בָּעוֹר וְטִהֲרוֹ הַכֹּהֵן מִסְפַּחַת הִוא וְכִבֶּס בְּגָדָיו וְטָהֵר׃

7 וְאִם־פָּשֹׂה תִפְשֶׂה הַמִּסְפַּחַת בָּעוֹר אַחֲרֵי הֵרָאֹתוֹ אֶל־הַכֹּהֵן לְטָהֳרָתוֹ וְנִרְאָה שֵׁנִית אֶל־הַכֹּהֵן׃

8 וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה פָּשְׂתָה הַמִּסְפַּחַת בָּעוֹר וְטִמְּאוֹ הַכֹּהֵן צָרַעַת הִוא׃

9 נֶגַע צָרַעַת כִּי תִהְיֶה בְּאָדָם וְהוּבָא אֶל־הַכֹּהֵן׃

10 וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה שְׂאֵת־לְבָנָה בָּעוֹר וְהִיא הָפְכָה שֵׂעָר לָבָן וּמִחְיַת בָּשָׂר חַי בַּשְׂאֵת׃

11 צָרַעַת נוֹשֶׁנֶת הִוא בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ וְטִמְּאוֹ הַכֹּהֵן וְלֹא יַסְגִּרֶנּוּ כִּי טָמֵא הוּא׃

12 וְאִם־פָּרוֹחַ תִּפְרַח הַצָּרַעַת בָּעוֹר וְכִסְּתָה הַצָּרַעַת אֵת כָּל־עוֹר הַנֶּגַע מֵרֹאשׁוֹ וְעַד־רַגְלָיו לְכָל־מַרְאֵה עֵינֵי הַכֹּהֵן׃

ιγʹ.

4. Ἐὰν δὲ καὶ τηλαυγὴς λευκὴ ᾖ ἐν τῷ δέρματι τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ, καὶ ταπεινὴ μὴ ᾖ ἡ ὄψις αὐτῆς ἀπὸ τοῦ δέρματος, καὶ ἡ θρὶξ αὐτοῦ οὐ μετέβαλε λευκὴν, αὐτὴ δὲ ἐστιν ἀμαυρὰ, καὶ ἀφοριεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν ἑπτὰ ἡμέρας.

5. Καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ. καὶ ἰδοὺ ἡ ἁφὴ μένει ἐναντίον αὐτοῦ, οὐ μετέπεσεν ἡ ἁφὴ ἐν τῷ δέρματι, καὶ ἀφοριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς ἑπτὰ ἡμέρας τὸ δεύτερον.

6. Καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς αὐτὸν, τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ τὸ δεύτερον, καὶ ἰδοὺ ἀμαυρὰ ἡ ἁφὴ, οὐ μετέπεσεν ἡ ἁφὴ ἐν τῷ δέρματι, καὶ καθαριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς, σημασία γάρ ἐστι· καὶ πλυνάμενος τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καθαρὸς ἔσται.

7. Ἐὰν δὲ μεταβαλοῦσα μεταπέσῃ ἡ σημασία ἐν τῷ δέρματι, μετὰ τὸ ἰδεῖν αὐτὸν τὸν ἱερέα, τοῦ καθαρίσαι αὐτὸν, καὶ ὀφθήσεται τὸ δεύτερον τῷ ἱερεῖ.

8. Καὶ ὄψεται αὐτὸν ὁ ἱερεύς. καὶ ἰδοὺ μετέπεσεν ἡ σημασία ἐν τῷ δέρματι, καὶ μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς, λέπρα ἐστί.

9. Καὶ ἁφὴ λέπρας ἐὰν γένηται ἐν ἀνθρώπῳ, καὶ ἐλεύσεται πρὸς τὸν ἱερέα.

10. Καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς, καὶ ἰδοὺ οὐλὴ λευκὴ ἐν τῷ δέρματι, καὶ αὕτη μετέβαλε τρίχα λευκὴν, καὶ ἀπὸ τοῦ ὑγιοῦς τῆς σαρκὸς τῆς ζώσης ἐν τῇ οὐλῇ.

11. Λέπρα παλαιουμένη ἐστὶν ἐν τῷ δέρματι τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ, καὶ μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς, καὶ ἀφοριεῖ αὐτὸν, ὅτι ἀκάθαρτός ἐστιν.

12. Ἐὰν δὲ ἐξανθοῦσα ἐξανθήσῃ λέπρα ἐν τῷ δέρματι, καὶ καλύψῃ ἡ λέπρα πᾶν τὸ δέρμα τῆς ἁφῆς ἀπὸ κεφαλῆς ἕως ποδῶν αὐτοῦ, καθ᾽ ὅλην τὴν ὅρασιν τοῦ ἱερέως.

CAP. XIII.

4. Sin autem lucens candor fuerit in cute, nec humilior carne reliqua, & pili coloris priſtini, recludet eum ſacerdos ſeptem diebus.

5. Et conſiderabit die ſeptimo: & ſiquidem lepra ultrà non creverit, nec tranſierit in cute priores terminos, rurſum recludet eum ſeptem diebus aliis.

6. Et die ſeptimo contemplabitur: ſi obſcurior fuerit lepra, & non creverit in cute, mundabit eum, quia ſcabies eſt: lavabitq; homo veſtimenta ſua, & mundus erit.

7. Quòd ſi poſtquam à ſacerdote viſus eſt, & redditus munditiæ, iterum lepra creverit: adducetur ad eum.

8. Et immunditiæ condemnabitur.

9 Plaga lepræ ſi fuerit in homine, adducetur ad ſacerdotem,

10. Et videbit eum. Cumq; color albus in cute fuerit, & capillorum mutaverit aſpectum, ipſa quoque caro viva apparuerit:

11. Lepra vetuſtiſſima iudicabitur, atque inolita cuti. Contaminabit itaque eum ſacerdos, & non recludet, quia perſpicuæ immunditiæ eſt,

12. Sin autem effloruerit diſcurrens lepra in cute, & operuerit omnem carnem à capite uſque ad pedes, quicquid ſub aſpectum oculorum cadit.

Das XIII. Capitel.

4. Wenn aber etwas eiterweiß iſt an der haut ſeines fleiſches / vnd doch das anſehen nicht tieffer denn die ander haut des fleiſches / vnnd die haar nicht inn weiß verwandelt ſindt / ſo ſol der Prieſter denſelben verſchlieſſen ſieben tage.

5. Vnnd am ſiebenden tag beſehen. Iſts daß das mal bleibt / wie ers vor geſehen hat / vnd hat nicht weiter gefreſſen an der haut / ſo ſol jhn der Prieſter abermal ſieben tag verſchlieſſen.

6. Vnd wenn er jhn zum andern mal am ſiebenden tag beſihet / vnnd findet / daß das mal verſchwunden iſt / vnnd nicht weiter gefreſſen hat an der haut / ſo ſol er jhn rein vrtheilen / denn es iſt grind / vnd er ſol ſeine Kleider waſchen / ſo iſt er rein.

7. Wenn aber der grind weiter friſſt in der haut / nach dem er vom Prieſter beſehen vnnd rein geſprochen iſt / vnnd wird nun zum andern mal vom Prieſter beſehen.

8. Wenn denn da der Prieſter ſihet / daß der grindt weiter gefreſſen hat inn der haut / ſol er jhn vnrein vrtheilen / denn es iſt gewiß auſſatz.

9. Wenn ein mal des außſatzs am Menſchen ſein wird / den ſol mann zum Prieſter bringen.

10. Wenn derſelb ſihet vnd findet / daß weiß auffgefahren iſt an der haut / vnd die haar weiß verwandelt / vnnd roh fleiſch im geſchwůr iſt.

11. So iſts gewiß ein alter auſſatz in der haut ſeines fleiſchs. Darumb ſol jhn der Prieſter vnrein vrtheilen / vnnd nicht verſchlieſſen / denn er iſt ſchon vnrein.

12. Wenn aber der außſatz blůhet inn der haut / vnnd bedeckt die gantze haut / von dem haupt an biß auff die fůſſe / alles was dem Prieſter fůr augen ſein mag.

CHAP. XIII.

4. Mais ſi le bouton eſt blãc en la peau de ſa chair, & à le voir n'eſt point plus enfoncé que la peau, & ſon poil n'eſt deuenu blanc, le Sacrificateur fera enfermer par ſept iours celui qui a la playe.

5. Puis le Sacrificateur la regardera au ſeptieme iour: & s'il appercoit que la playe ſe ſoit arreſtee, & qu'elle ne ſoit point creuë en la peau, le Sacrificateur le fera renfermer par ſept autres iours.

6. Puis le Sacrificateur la regardera derechef au ſeptieme iour d'apres. Et s'il apperçoit que la playe s'eſt retiree, & qu'icelle n'eſt point creuë en la peau, le Sacrificateur le iugera net: c'*eſt* rongne: & il lauera ſes veſtemens, & ſera net.

7. Mais ſi la rongne eſt creuë en quelque ſorte que ce ſoit en la peau, apres qu'il aura eſtè regardé du Sacrificateur pour eſtre iugé net, & qu il aura eſte regarde pour la ſeconde fois par le Sacrificateur:

8. Lors de Sacrificateur le regardera: & s'il appercoit que la rongne ſoit creuë en la peau, le Sacrificateur le iugera ſouille: c'*eſt* lepre.

9. Quand il y aura playe de lepre en l'homme, on l'amenera au Sacrificateur:

10. Lequel le regardera, & s'il appercoit qu'il y ait tumeur blanche en la peau, & que le poil ſoit deuenu blãc, & qu'il *apparoiſſe*, de la chair viue en la tumeur:

11. C'*eſt* lepre inueteree en la peau de ſa chair, & le Sacrificateur le iugera ſouille, & ne le fera point enfermer: car il *eſt* iuge ſouille.

12. Si la lepre boutonne bien fort en la peau, & qu'elle couure toute la peau de la playe, depuis la teſte d'icelui iuſqu'à ſes pieds, autãt qu'en pourra voir le Sacrificateur.

יג

13 וְיֶחֱזֵי כַהֲנָא וְהָא חֲפַת סְגִירוּתָא יַת כָּל בִּשְׂרֵיהּ וִידַכֵּי יַת מַכְתָּשָׁא כֻּלֵּיהּ אִתְהַפֵּךְ לְמִחְוַר דְּכֵי הוּא׃

14 וּבְיוֹמָא דְּאִתַּחֲזֵי בֵיהּ בִּשְׂרָא חַיָּא יְהֵי מְסָאָב׃

15 וְיֶחֱזֵי כַהֲנָא יַת בִּשְׂרָא חַיָּא וִיסָאֵבִנֵּיהּ בִּשְׂרָא חַיָּא מְסָאַב הוּא סְגִירוּתָא הוּא׃

16 אוֹ אֲרֵי יְתוּב בִּשְׂרָא חַיָּא וְיִתְהַפֵּךְ לְמִחְוַר וְיֵיתֵי לְוַת כַּהֲנָא׃

17 וְיֶחֱזִנֵּיהּ כַּהֲנָא וְהָא אִתְהַפֵּךְ מַכְתָּשָׁא לְמִחְוַר וִידַכֵּי כַּהֲנָא יַת מַכְתָּשָׁא דְּכֵי הוּא׃

18 וֶאֱנָשׁ אֲרֵי יְהֵי בֵיהּ בְּמַשְׁכֵּיהּ שִׁחְנָא וְיִתַּסֵּי׃

19 וִיהֵי בַּאֲתַר שִׁחְנָא עַמְקָא חִוָּרָא אוֹ בַהֲרָא חִוָּרָא סַמְקָא וְיִתַּחֲזֵי לְכַהֲנָא׃

20 וְיֶחֱזֵי כַּהֲנָא וְהָא מֶחֱזָהָא מַכִּיךְ מִן מַשְׁכָּא וְשַׂעְרַהּ אִתְהַפֵּךְ לְמִחְוַר וִיסָאֵבִנֵּיהּ כַּהֲנָא מַכְתַּשׁ סְגִירוּתָא הוּא בְּשִׁחְנָא סְגִיאַת׃

21 וְאִם יֶחֱזִנַּהּ כַּהֲנָא וְהָא לֵית בַּהּ שַׂעְרָא לְמִחְוַר וּמַכִּיכָא לֵיתָהָא מִן מַשְׁכָּא וְהִיא עַמְיָא וְיַסְגְּרִנֵּיהּ כַּהֲנָא שִׁבְעָא יוֹמִין׃

22 וְאִם אוֹסָפָא תוֹסֵף בְּמַשְׁכָּא וִיסָאֵיב כַּהֲנָא יָתֵיהּ מַכְתָּשָׁא הוּא׃

23 וְאִם בְּאַתְרַהָא קָמַת בַּהַרְתָּא לָא אוֹסֵיפַת רוֹשֶׁם שִׁחְנַת הוּא וִידַכִּינֵּיהּ כַּהֲנָא׃

24 אוֹ אֱנָשׁ אֲרֵי יְהֵי ב בְּמַשְׁכֵּיהּ כְּוָאַת נוּר וּתְהֵי רוֹשֶׁם כְּוָאָה בַּהֲרָא חִוָּרָא סַמְקָא אוֹ חִוָּרָא׃

יג

13 וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה כִסְּתָה הַצָּרַעַת אֶת־כָּל־בְּשָׂרוֹ וְטִהַר אֶת־הַנֶּגַע כֻּלּוֹ הָפַךְ לָבָן טָהוֹר הוּא׃

14 וּבְיוֹם הֵרָאוֹת בּוֹ בָּשָׂר חַי יִטְמָא׃

15 וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת־הַבָּשָׂר הַחַי וְטִמְּאוֹ הַבָּשָׂר הַחַי טָמֵא הוּא צָרַעַת הוּא׃

16 אוֹ כִי־יָשׁוּב הַבָּשָׂר הַחַי וְנֶהְפַּךְ לְלָבָן וּבָא אֶל־הַכֹּהֵן׃

17 וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן וְהִנֵּה נֶהְפַּךְ הַנֶּגַע לְלָבָן וְטִהַר הַכֹּהֵן אֶת־הַנֶּגַע טָהוֹר הוּא׃

18 וּבָשָׂר כִּי־יִהְיֶה בוֹ־בְעֹרוֹ שְׁחִין וְנִרְפָּא׃

19 וְהָיָה בִּמְקוֹם הַשְּׁחִין שְׂאֵת לְבָנָה אוֹ בַהֶרֶת לְבָנָה אֲדַמְדֶּמֶת וְנִרְאָה אֶל־הַכֹּהֵן׃

20 וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה מַרְאֶהָ שָׁפָל מִן־הָעוֹר וּשְׂעָרָהּ הָפַךְ לָבָן וְטִמְּאוֹ הַכֹּהֵן נֶגַע־צָרַעַת הִוא בַּשְּׁחִין פָּרָחָה׃

21 וְאִם יִרְאֶנָּה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה אֵין־בָּהּ שֵׂעָר לָבָן וּשְׁפָלָה אֵינֶנָּה מִן־הָעוֹר וְהִוא כֵהָה וְהִסְגִּירוֹ הַכֹּהֵן שִׁבְעַת יָמִים׃

22 וְאִם־פָּשֹׂה תִפְשֶׂה בָּעוֹר וְטִמֵּא הַכֹּהֵן אֹתוֹ נֶגַע הוּא׃

23 וְאִם־תַּחְתֶּיהָ תַּעֲמֹד הַבַּהֶרֶת לֹא פָשָׂתָה צָרֶבֶת הַשְּׁחִין הִוא וְטִהֲרוֹ הַכֹּהֵן׃

24 אוֹ בָשָׂר כִּי־יִהְיֶה בְעֹרוֹ מִכְוַת־אֵשׁ וְהָיְתָה מִחְיַת הַמִּכְוָה בַּהֶרֶת לְבָנָה אֲדַמְדֶּמֶת אוֹ לְבָנָה׃

ιγ'.

13. Καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς, καὶ ἰδοὺ ἐκάλυψεν ἡ λέπρα πᾶν τὸ δέρμα τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ, καὶ καθαριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν ὅτι πᾶν μετέβαλε λευκὸν, καθαρόν ἐστι.

14. Καὶ ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ὀφθῇ ἐν αὐτῷ. χρὼς ζῶν, μιανθήσεται.

15. Καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὸν χρῶτα τὸν ὑγιῆ, καὶ μιανεῖ αὐτόν. ὁ χρὼς ὁ ὑγιὴς, ἀκάθαρτός ἐστι, λέπρα ἐστίν.

16. Ἐὰν δὲ ἀποκαταστῇ ὁ χρὼς ὁ ὑγιὴς, καὶ μεταβάλῃ λευκὸν, καὶ ἐλεύσεται πρὸς τὸν ἱερέα.

17. Καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς, καὶ ἰδοὺ μετέβαλεν ἡ ἁφὴ εἰς τὸ λευκὸν, καὶ καθαριεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν, καθαρός ἐστι.

18. Καὶ σὰρξ ἐὰν γένηται ἐν τῷ δέρματι αὐτοῦ ἕλκος, καὶ ὑγιασθῇ,

19. Καὶ γένηται ἐν τῷ τόπῳ τοῦ ἕλκους οὐλὴ λευκὴ, ἢ τηλαυγὴς, λευκαίνουσα ἢ πυρρίζουσα, καὶ ὀφθήσεται τῷ ἱερεῖ.

20. Καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς, καὶ ἰδοὺ ἡ ὄψις ταπεινοτέρα τοῦ δέρματος, καὶ ἡ θρὶξ αὐτῆς μετέβαλεν εἰς λευκὴν, καὶ μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς, ἁφὴ λέπρας ἐστὶν, ἐν τῷ ἕλκει ἐξήνθησεν.

21. Ἐὰν δὲ ἴδῃ ὁ ἱερεὺς, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ θρὶξ λευκὴ, καὶ ταπεινὸν μὴ ᾖ ἀπὸ τοῦ δέρματος τοῦ χρωτὸς, καὶ αὐτὴ ᾖ ἀμαυρὰ, καὶ ἀφοριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς ἑπτὰ ἡμέρας.

22. Ἐὰν δὲ διαχύσει διαχέηται ἐν τῷ δέρματι, καὶ μιανῇ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς, ἁφὴ λέπρας ἐστὶν, (ἐν τῷ ἕλκει ἐξήνθησεν.)

23. Ἐὰν δὲ κατὰ χώραν αὐτοῦ μείνῃ τὸ τηλαύγημα, καὶ μὴ διαχέηται, οὐλὴ τοῦ ἕλκους ἐστὶ, καὶ καθαριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς.

24. Καὶ σὰρξ ἐὰν γένηται ἐν τῷ δέρματι αὐτοῦ κατάκαυμα πυρὸς, καὶ γένηται ἐν τῷ δέρματι αὐτοῦ τοῦ ἀσθενοῦς τὸ ὑγιασθὲν τοῦ κατακαύματος αὐγάζον τηλαυγὲς λευκὸν, ἢ πυρρίζον, ἢ ἔκλευκον.

CAP. XIII.

13. Conſiderabit eum ſacerdos, & tenêri lepra mundiſſima iudicabit: eo quòd omnis in candorem verſa ſit, & idcirco homo mundus erit.

14. Quàndo verò caro vivens in eo apparuerit.

15. Tunc ſacerdotis iudicio polluetur, & inter immundos reputabitur. caro enim viva ſi lepra aſpergitur, immunda eſt.

16. Quòd ſi rurſum verſa fuerit in alborem, & totum hominem operuerit.

17. Conſiderabit eum ſacerdos, & mundum eſſe decernet.

18. Caro autem & cutis in qua hulcus natum eſt, & ſanatum.

19. Et in loco hulceris cicatrix alba apparuerit, ſive ſubrufa, adducetur homo ad ſacerdotem:

20. Qui cum viderit locum lepræ humiliorem carne reliqua, & pilos verſos in candorem, contaminabit eum: plaga enim lepræ orta eſt in hulcere.

21. Quòd ſi pilus, coloris eſt priſtini, & cicatrix ſubobſcura, & vicina carne non eſt humilior, recludet eum ſeptem diebus.

22. Et ſi quidem creverit, adiudicabit eum lepræ.

23. Sin autem ſteterit in loco ſuo, hulceris eſt cicatrix, & homo mundus erit.

24. Caro autem & cutis quã ignis exuſſerit, & ſanata albam ſive rufam habuerit cicatricem,

Das XIII. Capitel.

13. Wenn denn der Prieſter beſihet vnd findet/daß der Außſatz das gantze fleiſch bedeckt hat / ſo ſol er denſelben rein vrtheilen/dieweil es alles an jm in weiß verwandelt iſt/denn er iſt rein.

14. Iſt aber roh fleiſch da/des tages wenn er beſehen wird / ſo iſt er vnrein.

15. Vnnd wenn der Prieſter das roh fleiſch beſihet / ſoll er jhn vnrein vrtheilen/ denn er iſt vnrein/vnd es iſt gewiß außſatz.

16. Verkehret ſich aber das roh fleiſch wider / vnd verwandelt ſich in weiß/ſo ſol er zum Prieſter kommen.

17. Vnnd wenn der Prieſter beſihet / vnnd findet / daß das mal iſt inn weis verwandelt / ſoll er jhn rein vrtheilen/ denn er iſt rein.

18. Wenn in jemands fleiſch an der haut eine drůß wird/vnd wieder heilet.

19. Darnach an demſelben ort etwas weiß aufferet / oder rőtlicht eiterweiß wird / ſol er vom Prieſter beſehen werden.

20. Wenn den der Prieſter ſihet/ daß das anſehen tieffer iſt / denn die ander haut/ vnnd das haar inn weiß verwandelt / ſo ſoll er jhn vnrein vr theilen denn es iſt gewiß ein Außſatzmal auß der drůß worden.

21. Sihet aber der Prieſter/vnd findet/daß die haar nicht weiß ſind/vnnd iſt nicht tieffer denn die ander haut/vnd iſt verſchwunden/ſo ſol er jn ſieben tage verſchlieſſen.

22. Friſſet es weiter in der haut/ſo ſol er jn vnrein vrtheilen/denn es iſt gewiß ein Außſatzmal.

23. Bleibet aber das eiterweiß alſo ſtehen / vnnd friſſet nicht weiter/ſo iſts die narbe von der drůß/vnd der Prieſter ſol jn rein vrtheilen.

24. Wenn ſich jemands an der haut am feuer brennet/vnd das Brandmal rőtlicht oder weiß iſt.

CHAP. XIII.

13. Le Sacrificateur le regardera, & s'il apperçoit que la lepre ait couuert toute la chair d'icelui, lors il iugera net *celui qui a* la playe: la playe eſt deuenue toute blanche: il *eſt* net.

14. Mais au iour auquel on aura apperceu en icelle de la chair viue, il ſera ſouillé.

15. Lors le Sacrificateur regardera la chair viue, & le iugera ſouillé: la chair viue eſt ſouillee. C'*eſt* lepre.

16. Que ſi la chair viue ſe change, & deuient blanche, lors il viendra vers le Sacrificateur.

17. Et le Sacrificateur le regardera, & s'il apperçoit que la playe ſoit deuenue blanche, le Sacrificateur iugera net *celui qui a* la playe: il *eſt* net.

18. Si la chair a eu en ſa peau vn vlcére, qui ſoit guairi:

19. Et qu'au lieu où eſtoit l'vlcere il y ait tumeur blanche, ou puſtule blanche rouſſaſtre, il ſera regardé par le Sacrificateur.

20. Le Sacrificateur donc la regardera, & s'il apperçoit qu'à la voir elle *ſoit* plus baſſe que la peau, & que ſon poil ſoit deuenu blanc, lors le Sacrificateur le iugera ſouillé: c'*eſt* playe de lepre, la lepre a boutonné en l'vlcere.

21. Que ſi le Sacrificateur la regarde, & appercoit qu'en icelle le poil ne ſoit point blanc, & qu'elle ne ſoit point plus baſſe que la peau: mais qu'elle ſe ſoit retiree, le Sacrificateur le fera enfermer par ſept iours.

22. Que ſi elle eſt creuë en quelque ſorte que ce ſoit en la peau, le Sacrificateur le iugera ſouillé: c'*eſt* playe.

23. Mais ſi le bouton s'arreſte en ſon lieu, ne croiſſant point, c'*eſt* feu d'vlcere: dont le Sacrificateur le iugera net.

24. Que ſi la chair a en ſa peau inflammation de feu, & que la chair viue de la partie enflammee ſoit bouton blanc rouſſaſtre, ou blanc *ſeulement*:

יג

25 וְיֶחֱזֵי יָתַהּ כַּהֲנָא וְהָא אִתְהַפַּךְ שַׂעְרָא לְמִחְוַר בְּבַהַרְתָּא וּמ וּמֶחֱזָהָא עָמִיק מִן מַשְׁכָּא סְגִירוּתָא הִיא בִּכְוָאָה סְגִיאַת וִיסָאֵיב יָתֵיהּ כַּהֲנָא מַכְתַּשׁ סְגִירוּתָא הוּא׃

26 וְאִם יֶחֱזִינַהּ כַּהֲנָא וְהָא לֵית בְּבַהַרְתָּא שַׂעְרָא לְמִחְוַר וּמַכִּיכָא לֵיתָהָא מִן מַשְׁכָּא וְהִיא עַמְיָא וְיַסְגְּרִינֵּיהּ כַּהֲנָא שִׁבְעָא יוֹמִין׃

27 וְיֶחֱזִינֵּיהּ כַּהֲנָא בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה אִם אוֹסָפָא תוֹסֵיף בְּמַשְׁכָּא וִיסָאֵיב כַּהֲנָא יָתֵיהּ מַכְתַּשׁ סְגִירוּתָא הוּא׃

28 וְאִם בְּאַתְרָהָא קָמַת בַּהַרְתָּא לָא אוֹסֵיפַת בְּמַשְׁכָּא וְהִיא עַמְיָא עוֹמֶק כְּוָאָה הִיא וִידַכֵּינֵּהּ כַּהֲנָא אֲרֵי רוֹשֶׁם כְּוָאָה הוּא׃

29 וּגְבַר אוֹ אִתְּתָא אֲרֵי יְהֵי בֵיהּ מַכְתָּשָׁא בְּרֵישׁ אוֹ בְדִקְן׃

30 וְיֶחֱזֵי כַּהֲנָא יָת מַכְתָּשָׁא וְהָא מֶחֱזוֹהִי עָמִיק מִן מַשְׁכָּא וּבֵיהּ שְׂעַר סוּמָּק דַּעְדָּק וִיסָאֵיב יָתֵיהּ כַּהֲנָא נִתְקָא הוּא סְגִירוּת רֵישָׁא אוֹ דִקְנָא הוּא׃

31 וַאֲרֵי יֶחֱזֵי כַּהֲנָא יָת מַכְתַּשׁ נִתְקָא וְהָא לֵית מֶחֱזוֹהִי עָמִיק מִן מַשְׁכָּא וּשְׂעַר אוּכָּם לֵית בֵּיהּ וְיַסְגַּר כַּהֲנָא יָת מַכְתַּשׁ נִתְקָא שִׁבְעָא יוֹמִין׃

32 וְיֶחֱזֵי כַּהֲנָא יָת מַכְתָּשָׁא בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה וְהָא לָא אוֹסֵיף נִתְקָא וְלָא הֲוָא בֵיהּ שְׂעַר סוּמָּק וּמֶחֱזֵי נִתְקָא לֵית עָמִיק מִן מַשְׁכָּא׃

33 וִיגַלַּח סַחְרָנֵי נִתְקָא וּדְעִם נִתְקָא לָא יְגַלַּח וְיַסְגַּר כַּהֲנָא יָת נִתְקָא שִׁבְעָא יוֹמִין תִּנְיָנוּת׃

יג

25 וְרָאָה אֹתָהּ הַכֹּהֵן וְהִנֵּה נֶהְפַּךְ שֵׂעָר לָבָן בַּבַּהֶרֶת וּמַרְאֶהָ עָמֹק מִן־הָעוֹר צָרַעַת הִוא בַּמִּכְוָה פָּרָחָה וְטִמֵּא אֹתוֹ הַכֹּהֵן נֶגַע צָרַעַת הִוא׃

26 וְאִם יִרְאֶנָּה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה אֵין־בַּבַּהֶרֶת שֵׂעָר לָבָן וּשְׁפָלָה אֵינֶנָּה מִן־הָעוֹר וְהִוא כֵהָה וְהִסְגִּירוֹ הַכֹּהֵן שִׁבְעַת יָמִים׃

27 וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי אִם־פָּשֹׂה תִפְשֶׂה בָּעוֹר וְטִמֵּא הַכֹּהֵן אֹתוֹ נֶגַע צָרַעַת הִוא׃

28 וְאִם־תַּחְתֶּיהָ תַעֲמֹד הַבַּהֶרֶת לֹא־פָשְׂתָה בָעוֹר וְהִוא כֵהָה שְׂאֵת הַמִּכְוָה הִוא וְטִהֲרוֹ הַכֹּהֵן כִּי־צָרֶבֶת הַמִּכְוָה הִוא׃

29 וְאִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי־יִהְיֶה בוֹ נָגַע בְּרֹאשׁ אוֹ בְזָקָן׃

30 וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת־הַנֶּגַע וְהִנֵּה מַרְאֵהוּ עָמֹק מִן־הָעוֹר וּבוֹ שֵׂעָר צָהֹב דָּק וְטִמֵּא אֹתוֹ הַכֹּהֵן נֶתֶק הוּא צָרַעַת הָרֹאשׁ אוֹ הַזָּקָן הוּא׃

31 וְכִי־יִרְאֶה הַכֹּהֵן אֶת־נֶגַע הַנֶּתֶק וְהִנֵּה אֵין־מַרְאֵהוּ עָמֹק מִן־הָעוֹר וְשֵׂעָר שָׁחֹר אֵין בּוֹ וְהִסְגִּיר הַכֹּהֵן אֶת־נֶגַע הַנֶּתֶק שִׁבְעַת יָמִים׃

32 וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת־הַנֶּגַע בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְהִנֵּה לֹא־פָשָׂה הַנֶּתֶק וְלֹא־הָיָה בוֹ שֵׂעָר צָהֹב וּמַרְאֵה הַנֶּתֶק אֵין עָמֹק מִן־הָעוֹר׃

33 וְהִתְגַּלָּח וְאֶת־הַנֶּתֶק לֹא יְגַלֵּחַ וְהִסְגִּיר הַכֹּהֵן אֶת־הַנֶּתֶק שִׁבְעַת יָמִים שֵׁנִית׃

ιγ'.

25. Καὶ ὄψεται αὐτὸν ὁ ἱερεύς, καὶ ἰδοὺ μετέβαλε τρίχα λευκὴν εἰς τὸ αὐγάζον, καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ ταπεινὴ ἀπὸ τοῦ δέρματος, λέπρα ἐστίν, ἐν τῷ κατακαύματι ἐξήνθησε, καὶ μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς, ἁφὴ λέπρας ἐστίν.

26. Ἐὰν δὲ ἴδῃ αὐτὸν ὁ ἱερεύς, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἔστιν ἐν τῷ αὐγάζοντι θρὶξ λευκή, καὶ ταπεινὸν μὴ ᾖ ἀπὸ τοῦ δέρματος, αὐτὸ δὲ ἀμαυρόν, καὶ ἀφοριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεὺς ἑπτὰ ἡμέρας.

27. Καὶ ὄψεται αὐτὸν ὁ ἱερεὺς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ. ἐὰν δὲ διαχύσει διαχέηται ἐν τῷ δέρματι, καὶ μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς, ἁφὴ λέπρας ἐστίν, (ἐν τῷ ἕλκει ἐξήνθησεν.)

28. Ἐὰν δὲ κατὰ χώραν μείνῃ τὸ αὐγάζον, καὶ μὴ διαχυθῇ ἐν τῷ δέρματι, αὐτὴ δὲ ἀμαυρὰ ᾖ, οὐλὴ τοῦ κατακαύματός ἐστι, καὶ καθαριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς· ὁ γὰρ χαρακτὴρ τοῦ κατακαύματός ἐστι.

29. Καὶ ἀνδρὶ ἢ γυναικί, ᾧ ἐὰν γένηται ἐν αὐτοῖς ἁφὴ λέπρας ἐν τῇ κεφαλῇ, ἢ ἐν τῷ πώγωνι.

30. Καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφήν. καὶ ἰδοὺ ἡ ὄψις αὐτῆς κοιλοτέρα τοῦ δέρματος, ἐν αὐτῇ δὲ θρὶξ ξανθίζουσα λεπτή. καὶ μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς, θραῦσμά ἐστι. λέπρα τῆς κεφαλῆς, ἢ λέπρα τοῦ πώγωνός ἐστι.

31. Καὶ ἐὰν ἴδῃ ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν τοῦ θραύσματος, καὶ ἰδοὺ οὐχ ἡ ὄψις ἐγκοιλοτέρα τοῦ δέρματος, καὶ θρὶξ ξανθίζουσα οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῇ, καὶ ἀφοριεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν τοῦ θραύσματος ἑπτὰ ἡμέρας.

32. Καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὴν ἁφὴν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ ἰδοὺ οὐ διεχύθη τὸ θραῦσμα, καὶ θρὶξ ξανθίζουσα οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῇ, καὶ ἡ ὄψις τοῦ θραύσματος οὐκ ἔστι κοίλη ἀπὸ τοῦ δέρματος.

33. Καὶ ξυρηθήσεται τὸ δέρμα, τὸ δὲ θραῦσμα οὐ ξυρηθήσεται, καὶ ἀφοριεῖ ὁ ἱερεὺς τὸ θραῦσμα ἑπτὰ ἡμέρας τὸ δεύτερον.

CAP. XIII.

25. Conſiderabit eam ſacerdos,& ecce verſa eſt in alborem, & locus eius reliqua cute eſt humilior: contaminabit eum, quia plaga lepræ in cicatrice orta eſt.

26. Quòd ſi pilorum color non fuerit immutatus, nec humilior plaga carne reliqua,& ipſa lepræ ſpecies fuerit ſubobſcura, recludet eum ſeptem diebus.

27. Et die ſeptimo contemplabitur, ſi creverit in cute lepra, contaminabit eum.

28. Sin autem in loco ſuo candor ſteterit non ſatis clarus, plaga combuſtionis eſt, & idcirco mundabitur, quia cicatrix eſt combuſturæ.

29. Vir ſive mulier in cuius capite vel barba germinaverit lepra.

30. Videbit eos ſacerdos, & ſiquidem humilior fuerit locus carne reliqua, & capillus flavus ſolitoque ſubtilior: cõtaminabit eos, quia lepra capitis ac barbæ eſt.

31. Sin autem viderit locum maculæ æqualem vicinæ carni, & capillum nigrum: recludet eum ſeptem diebus.

32. Et die ſeptimo intuebitur. Si non creverit macula, & capillus ſui coloris eſt, & locus plagæ carni reliquæ æqualis:

33. Radetur homo abſque loco maculæ, & includetur ſeptem diebus aliis.

Das XIII. Capitel.

25. Vnd der Prieſter jhn beſihet/vnd findet das haar inn weiß verwandelt/ an dem brandmal/vnnd das anſehen tieffer denn die ander haut/ſo iſts gewiß Außſatz auß dem Brandmal worden/Darumb ſoll jn der Prieſter vnrein vrtheilen/Denn es iſt ein außſatzmal.

26. Sihet aber der Prieſter vnd findet/daß die haar am brandmal nicht in weiß verwandelt/vnd nicht tieffer iſt denn die ander haut/vnd iſt darzu verſchwunden. Sol er jhn ſieben tage verſchlieſſen.

27. Vnd am ſiebenden tage ſol er jhn beſehen/Hats weiter gefreſſen an der haut ſo ſoll er jn vnrein vrtheilen/denn es iſt außſatz.

28. Iſts aber geſtanden an dem Brandmal/vnd nicht weiter gefreſſen an der haut/vnnd iſt dazu verſchwunden/ſo iſt ein geſchwůr des brandmals vnnd der Prieſter ſol jn rein vrtheilen/ Denn es iſt ein Narbe des Brandmals.

29. Wenn ein Mann oder Weib auff dem haupt oder am bart ſchebicht wird.

30. Vnd der Prieſter das mal beſihet/vnd findet/daß das anſehen tieffer iſt denn die ander haut/vnnd das haar daſelbs gůlden vnd důnne/ſo ſol er jhn vnrein vrtheilen/denn es iſt außſetziger grind des haupts oder des barts.

31. Sihet aber der Prieſter/daß der grind nicht tieffer anzuſehen iſt denn die haut/vnnd das haar nicht falb iſt/ ſoll er denſelben ſieben tage verſchlieſſen.

32. Vnnd wenn er am ſiebenden tag beſihet/vnd findet/das der grind nicht weiter gefreſſen hat/vnnd kein gůlden haar da iſt/vnnd das anſehen des grinds nicht tieffer iſt/denn die ander haut.

33. Sol er ſich beſcheren/doch daß er den grind nicht beſchere. Vnd ſoll jhn der Prieſter abermal ſieben tage verſchlieſſen.

CHAP. XIII.

25. Le Sacrificateur le regardera, & s'il apperçoit que le poil ſoit deuenu blanc dedãs le bouton,& qu'à le voir il ſoit plus enfoncé que la peau: c'*eſt* lepre, elle a boutonné en l'inflammation. Le Sacrificateur donc le iugera ſouillé: c'*eſt* playe de lepre.

26. Mais ſi le Sacrificateur le regarde,& apperçoit qu'il n'y a point de poil blanc au bouton, & qu'il n'*eſt* point plus bas que la peau, & qu'il s'eſt retiré, le Sacrificateur le fera enfermer par ſept iours.

27. Puis le Sacrificateur le regardera au ſeptieme iour: & s'il eſt creu en quelque ſorte que ce ſoit en la peau, le Sacrificateur le iugera ſouillé: c'*eſt* playe de lepre.

28. Que ſi le bouton s'arreſte en ſon lieu ſans croiſtre en la peau,& s'il s'eſt retiré, c'*eſt* tumeur d'inflammation: dont le Sacrificateur le iugera net: c'*eſt* feu d'inflammation.

29. Item, ſi l'homme ou la femme a playe en la teſte, ou *l'homme* en *la* barbe.

30. Le Sacrificateur regardera la playe,& ſi à la voir elle eſt plus enfoncee que la peau, ayant en ſoi poil iaunaſtre delié, le Sacrificateur le iugera ſouillé: c'*eſt* tigne, c'*eſt* lepre de teſte ou de barbe.

31. Et ſi le Sacrificateur regarde la playe de la tigne, & apperçoit qu'à la voir elle n'eſt point plus enfoncee que la peau, & n'a en ſoi aucun poil noir, le Sacrificateur fera enfermer par ſept iours *celui qui a* la playe de la tigne.

32. Puis au ſeptieme iour le Sacrificateur regardera la playe: & s'il apperçoit que la tigne ne ſoit point creuë, & qu'elle n'a en ſoi *aucun* poil iaunaſtre, & qu'à voir la tigne elle ne ſoit point plus enfoncee que la peau.

33. *Celui qui a la playe de la tigne* ſe raira: mais il ne raire point *l'endroit* de la tigne, & le Sacrificateur fera enfermer ſept autres iours *celui qui a* la tigne.

יג

34 וְיֶחֱזֵי כַהֲנָא יָת נִתְקָא בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה וְהָא לָא אוֹסֵיף נִתְקָא בְּמַשְׁכָּא וּמֶחֱזוֹהִי לֵיתוֹהִי עֲמִיק מִן מַשְׁכָּא וִידַכֵּי יָתֵיהּ כַּהֲנָא וִיצַבַּע לְבוּשׁוֹהִי וְיִדְכֵּי׃

35 וְאִם אוֹסָפָא יוֹסֵיף נִיתְקָא בְּמַשְׁכָּא בָּתַר דְּכוּתֵיהּ׃

36 וְיֶחֱזִינֵּיהּ כַּהֲנָא וְהָא אוֹסֵיף נִתְקָא בְּמַשְׁכָּא לָא יְבַקַּר כַּהֲנָא לְשַׂעַר סוּמָּק מְסָאַב הוּא׃

37 וְאִם כַּד הֲוָה קָם נִתְקָא וּשְׂעַר אוּכָּם צְמַח בֵּיהּ אִתַּסִּי נִתְקָא דְּכֵי הוּא וִידַכֵּינֵּיהּ כַּהֲנָא׃

38 וּגְבַר אוֹ אִתְּתָא אֲרֵי יְהֵי בִמְשַׁךְ בִּשְׂרֵיהוֹן בַּהֲרָן בַּהֲרָן חִוְּרָן׃

39 וְיֶחֱזֵי כַהֲנָא וְהָא בִמְשַׁךְ בִּשְׂרֵיהוֹן בַּהֲרָן ע עַמְיָן חִוְּרָן בּוֹהֲקָא הוּא סְגֵי בְמַשְׁכָּא דְּכֵי הוּא׃

40 וּגְבַר אֲרֵי יִתַּר שְׂעַר רֵישֵׁיהּ קְרֵחַ הוּא דְּכֵי הוּא׃

41 וְאִם מִלְּקֳבֵיל אַפּוֹהִי יִתַּר שְׂעַר רֵישֵׁיהּ גְּלוֹשׁ הוּא דְּכֵי הוּא׃

42 וַאֲרֵי יְהֵי בְקַרְחוּתָא אוֹ בִגְלוֹשׁוּתָא מַכְתָּשׁ חִיוָּר סָמוֹק סְגִירוּת סַגְיָא הִיא בְּקַרְחוּתֵיהּ אוֹ בִגְלוֹשׁוּתֵיהּ׃

43 וְיֶחֱזֵי יָתֵיהּ כַּהֲנָא וְהָא עַמְקָא מַכְתָּשָׁא חִיוַּר סָמוֹק בְּקַרְחוּתֵיהּ אוֹ בִגְלוֹשׁוּתֵיהּ כְּמֶחֱזֵי סְגִירוּתָא מְשַׁךְ בִּשְׂרָא׃

44 גְּבַר סְגִיר הוּא מְסָאַב הוּא סַאָבָא יְסָאֲבִינֵּיהּ כַּהֲנָא בְּרֵישֵׁיהּ מַכְתָּשֵׁיהּ׃

45 וּסְגִירָא דְּבֵיהּ מ מַכְתָּשָׁא לְבוּשׁוֹהִי יְהוֹן מְבַזְּעִין וְרֵישֵׁיהּ יְהֵי פְרִיעַ וְעַל שָׂפָם כְּאַבִילָא יִתְעַטַּף וְלָא תִסְתָּאֲבוּן לָא תִסְתָּאֲבוּן יִקְרֵי׃

יג

34 וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת־הַנֶּתֶק בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְהִנֵּה לֹא־פָשָׂה הַנֶּתֶק בָּעוֹר וּמַרְאֵהוּ אֵינֶנּוּ עָמֹק מִן־הָעוֹר וְטִהַר אֹתוֹ הַכֹּהֵן וְכִבֶּס בְּגָדָיו וְטָהֵר׃

35 וְאִם־פָּשֹׂה יִפְשֶׂה הַנֶּתֶק בָּעוֹר אַחֲרֵי טָהֳרָתוֹ׃

36 וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן וְהִנֵּה פָּשָׂה הַנֶּתֶק בָּעוֹר לֹא־יְבַקֵּר הַכֹּהֵן לַשֵּׂעָר הַצָּהֹב טָמֵא הוּא׃

37 וְאִם־בְּעֵינָיו עָמַד הַנֶּתֶק וְשֵׂעָר שָׁחֹר צָמַח־בּוֹ נִרְפָּא הַנֶּתֶק טָהוֹר הוּא וְטִהֲרוֹ הַכֹּהֵן׃

38 וְאִישׁ אוֹ־אִשָּׁה כִּי־יִהְיֶה בְעוֹר־בְּשָׂרָם בֶּהָרֹת בֶּהָרֹת לְבָנֹת׃

39 וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה בְעוֹר־בְּשָׂרָם בֶּהָרֹת כֵּהוֹת לְבָנֹת בֹּהַק הוּא פָּרַח בָּעוֹר טָהוֹר הוּא׃

40 וְאִישׁ כִּי יִמָּרֵט רֹאשׁוֹ קֵרֵחַ הוּא טָהוֹר הוּא׃

41 וְאִם מִפְּאַת פָּנָיו יִמָּרֵט רֹאשׁוֹ גִּבֵּחַ הוּא טָהוֹר הוּא׃

42 וְכִי־יִהְיֶה בַקָּרַחַת אוֹ בַגַּבַּחַת נֶגַע לָבָן אֲדַמְדָּם צָרַעַת פֹּרַחַת הִוא בְּקָרַחְתּוֹ אוֹ בְגַבַּחְתּוֹ׃

43 וְרָאָה אֹתוֹ הַכֹּהֵן וְהִנֵּה שְׂאֵת־הַנֶּגַע לְבָנָה אֲדַמְדֶּמֶת בְּקָרַחְתּוֹ אוֹ בְגַבַּחְתּוֹ כְּמַרְאֵה צָרַעַת עוֹר בָּשָׂר׃

44 אִישׁ־צָרוּעַ הוּא טָמֵא הוּא טַמֵּא יְטַמְּאֶנּוּ הַכֹּהֵן בְּרֹאשׁוֹ נִגְעוֹ׃

45 וְהַצָּרוּעַ אֲשֶׁר־בּוֹ הַנֶּגַע בְּגָדָיו יִהְיוּ פְרֻמִים וְרֹאשׁוֹ יִהְיֶה פָרוּעַ וְעַל־שָׂפָם יַעְטֶה וְטָמֵא טָמֵא יִקְרָא׃

ιγ.

34. Καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὸ θραῦσμα τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ ἰδοὺ οὐ διεχύθη τὸ θραῦσμα ἐν τῷ δέρματι μετὰ τὸ ξυρηθῆναι αὐτόν, καὶ ἡ ὄψις τοῦ θραύσματος οὐκ ἔστι κοίλη ἀπὸ τοῦ δέρματος· καὶ καθαριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς, καὶ πλυνάμενος τὰ ἱμάτια, καθαρὸς ἔσται.

35. Ἐὰν δὲ διαχύσει διαχέηται τὸ θραῦσμα ἐν τῷ δέρματι μετὰ τὸ καθαρισθῆναι αὐτόν,

36. Καὶ ὄψεται αὐτὸν ὁ ἱερεύς, καὶ ἰδοὺ διακέχυται τὸ θραῦσμα ἐν τῷ δέρματι. Οὐκ ἐπισκέψεται ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς τριχὸς τῆς ξανθιζούσης, ἀκάθαρτός ἐστιν.

37. Ἐὰν δὲ ἐνώπιον αὐτοῦ μείνῃ ἐπὶ χώρας τὸ θραῦσμα, καὶ θρὶξ μέλαινα ἀνατείλῃ ἐν αὐτῷ, ὑγίακε τὸ θραῦσμα, καθαρός ἐστι, καὶ καθαριεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς.

38. Καὶ ἀνδρὶ ἢ γυναικὶ ᾧ ἂν γένηται ἐν δέρματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ αὐγάσματα αὐγάζοντα λευκανθίζοντα.

39. Καὶ ὄψεται ὁ ἱερεύς, καὶ ἰδοὺ ἐν δέρματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ αὐγάσματα αὐγάζοντα λευκανθίζοντα, ἀλφός ἐστιν, ἐξανθεῖ ἐν τῷ δέρματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, καθαρός ἐστιν.

40. Ἐὰν δέ τινι μαδίσῃ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ. Φαλακρός ἐστιν, καθαρός ἐστιν.

41. Ἐὰν δὲ κατὰ πρόσωπον μαδίσῃ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ, ἀναφαλαντός ἐστι, καθαρός ἐστιν.

42. Ἐὰν δὲ γένηται ἐν τῷ φαλακρώματι αὐτοῦ, ἢ ἐν τῷ ἀναφαλαντώματι αὐτοῦ ἀφὴ λευκὴ ἢ πυρρίζουσα, λέπρα ἐξανθοῦσά ἐστιν ἐν τῷ φαλακρώματι αὐτοῦ, ἢ ἐν τῷ ἀναφαλαντώματι αὐτοῦ.

43. Καὶ ὄψεται αὐτὸν ὁ ἱερεύς, καὶ ἰδοὺ ἡ ὄψις τῆς ἀφῆς λευκή, ἢ πυρρίζουσα ἐν τῷ φαλακρώματι, ἢ ἐν τῷ ἀναφαλαντώματι αὐτοῦ, ὡς εἶδος λέπρας ἐν τῷ δέρματι τῆς σαρκός.

44. Ἄνθρωπος λεπρός ἐστι, μιάνσει μιανεῖ αὐτὸν ὁ ἱερεύς, ἐν τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ ἡ ἀφὴ αὐτοῦ.

45. Καὶ ὁ λεπρὸς ἐν ᾧ ἐστιν ἡ ἀφή, τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἔσται παραλελυμένα, καὶ ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἀκατακάλυπτος, καὶ περὶ τὸ στόμα αὐτοῦ περιβαλλέσθω, καὶ ἀκάθαρτος κεκλήσεται.

CAP. XIII.

34. Si die ſeptimo viſa fuerit ſtetiſſe plaga in loco ſuo, nec humilior carne reliqua, mundabit eum, lotiſq; veſtibus ſuis mundus erit.

35. Sin autem poſt emundationem rurſus creverit macula in cute.

36. Non quæret amplius utrum capillus in flavum colorem ſit commutatus, quia aperte immundus eſt.

37. Porrò ſi ſteterit macula, & capilli nigri fuerint, noverit hominem ſanatum eſſe, & confidenter eum pronuntiet mundum.

38. Vir ſive mulier in cuius cute candor apparuerit.

39. Intuebitur eos ſacerdos, ſi deprehenderit ſub obſcurum alborem lucere in cute, ſciat non eſſe lepram, ſed maculam coloris candidi, & hominem mundum.

40. Vir de cuius capite capilli fluunt, calvus & mundus eſt:

41. Et ſi á fronte ceciderint pili, recalvaſter & mundus eſt.

42. Sin autem in calvitio ſive in recalvatione albus vel rufus color fuerit exortus.

43. Et hoc ſacerdos viderit, cōdemnabit eum haud dubié lepræ, quæ orta eſt in calvitio.

44. Quicunque ergo maculatus fuerit lepra, & ſeparatus eſt ad arbitrium ſacerdotis,

45. Habebit veſtimenta diſſuta, caput nudum, os veſte contectum, contaminatum ac ſordidum ſe clamabit.

Das XIII. Capitel.

34. Vnnd wenn er jhn am ſiebenden tage beſihet / vnd findet daß der grind nicht weiter gefreſſen hat in der haut / vnnd das anſehen iſt nicht tieffer denn die ander haut / ſo ſoll jhn der Prieſter rein ſprechen / vnnd er ſoll ſeine kleider waſchen / denn er iſt rein.

35. Friſſet aber der grind weiter an der haut / nach dem er rein geſprochen iſt.

36. Vnd der Prieſter beſihet vnd findet / daß der grind alſo weiter gefreſſen hat an der haut / ſo ſol er nicht mehr darnach fragen / ob die haar gůlden ſind / denn er iſt vnrein.

37. Iſt aber fůr augen der grind ſtill geſtanden / vnd falb haar daſelbs auffgangen iſt / ſo iſt der grind heil / vnnd er rein / Darumb ſoll jn der Prieſter rein ſprechen.

38. Wenn einem Mann oder Weib an der haut jhres fleiſches etwas eiterweiß iſt.

39. Vnnd der Prieſter ſihet daſelbs / daß das eiterweiß ſchwindet / das iſt ein weiſſer grind / inn der haut auffgegangen / vnd er iſt rein.

40. Wenn einem Mann die Hauptḥaar außfallen / daß er kahl wird / der iſt rein.

41. Fallen ſie jhm fornen am haupt auß / vnd wird ein glatze ſo iſt er rein.

42. Wird aber an der glatzen / oder da er kahl iſt / ein weiß oder rötlicht mahl / ſo iſt jhm außſatz an der glatze oder am kahlkopff auffgangen.

43. Darumb ſol jhn der Prieſter beſehen / vnnd wenn er findet / daß weiß oder rötlicht mahl auffgelauffen an ſeiner glatze oder kahlkopff / daß es ſihet wie ſonſt der außſatz an der haut.

44. So iſt er außſetzig vnd vnrein / vnnd der Prieſter ſoll jhn vnrein ſprechen / ſolchs mals halben auff ſeinem haupt.

45. Wer nun außſetzig iſt / des kleider ſollen zuriſſen ſein / vnnd das haupt blos / vnd die lippen verhůllet / vnnd ſoll allerding vnrein genennet werden.

CHAP. XIII.

34. Apres le Sacrificateur regardera la tigne au ſeptieme
iour: & s'il apperçoit que la
tigne n'eſt point creuë en la
peau, & qu'à la voir elle n'eſt
point plus enfoncee que la
peau, le Sacrificateur le iugera net, & icelui lauera ſes
veſtemens, & ſera net.
35. Mais ſi la tigne croiſt en
quelque ſorte que ce ſoit en
la peau, apres ſa purification.
36. Le Sacrificateur la regardera, & s'il apperçoit que la
tigne ſoit creuë en la peau, le
Sacrificateur ne cerchera
point de poil iaunaſtre: il *eſt*
ſouillé. 37. Mais s'il apperçoit que la tigne ſe ſoit arreſtee, & que le poil noir ſoit
creu en icelle, la tigne eſt
guairie: il *eſt* net, & le Sacrificateut le iugera net.
38. Item, ſi l'homme ou la
femme ont en la peau de
leur chair des boutons, *voire*
des boutons blancs,
39. Le Sacrificateur *les* regardera, & s'il apperçoit qu'
en la peau de leur chair *il y
ait* des boutons retirés *&*
blancs, c'*eſt* tache blanche
qui a boutonné en la peau: il
eſt donc net. 40. Item, ſi l'hõme a la teſte pelee, il *eſt* pelé, *& neantmoins* il *eſt* net:
41. Et ſi ſa teſte eſt pelee du
coſté de ſon viſage, il *eſt*
chauue, *& neantmoins* il *eſt*
net.
42. Mais ſi en la partie pelee
ou chauue, il y a playe blanche rouſſaſtre, c'*eſt* lepre
boutonnante en ſa partie
pelee ou chauue:
43. Et le Sacrificateur le regardera, & s'il apperçoit que
la tumeur de la playe *ſoit* blãche rouſſaſtre en ſa partie
pelee ou chauue, comme ſe
verroit la lepre en la peau de
la chair:
44. L'homme eſt lepreux, il
eſt ſouillé: le Sacrificateur ne
faudra de le iuger ſouillé: ſa
playe *eſt* en ſon chef.
45. Or le lepreux (auquel ſera la playe) aura ſes veſtemẽs
deſchirés, & ſa teſte nue, &
ſera couuert iuſques ſur la
leure de deſſus, & criera, Le
ſouillé, le ſouillé.

יג

46 כָּל יוֹמִין דְּמַכְתָּשָׁא בֵּיהּ יְהֵי מְסָאַב מְסָאַב הוּא בִּלְחוֹדוֹהִי יְתֵב מִבָּרָא לְמַשְׁרִיתָא יְהֵי מוֹתְבֵיהּ׃

47 וּלְבוּשָׁא אֲרֵי יְהֵי בֵיהּ מַכְתַּשׁ סְגִירוּ בִּלְבוּשׁ עֲמַר אוֹ בִּלְבוּשׁ כִּיתָן׃

48 אוֹ בְשִׁתְיָא אוֹ בְעַרְבָא לְכִיתָנָא וּלְעַמְרָא אוֹ בְמַשְׁכָּא אוֹ בְּכָל עִיבִידַת מְשַׁךְ׃

49 וִיהֵי מַכְתָּשָׁא יָרוֹק אוֹ סָמוֹק בִּלְבוּשָׁא אוֹ בְמַשְׁכָּא אוֹ בְשִׁתְיָא אוֹ בְעַרְבָא אוֹ בְכָל מָאן דִּמְשַׁךְ מַכְתַּשׁ סְגִירוּתָא הוּא וְיִתְחֲזֵי לְכַהֲנָא׃

50 וְיֶחֱזֵי כַהֲנָא יָת מַכְתָּשָׁא וְיַסְגַּר יָת מַכְתָּשָׁא שִׁבְעָא יוֹמִין׃

51 וְיֶחֱזֵי יָת מַכְתָּשָׁא בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה אֲרֵי אוֹסֵיף מַכְתָּשָׁא בִּלְבוּשָׁא אוֹ בְשִׁתְיָא אוֹ בְעַרְבָא אוֹ בְמַשְׁכָּא לְכֹל דְּיִתְעֲבֵד מַשְׁכָּא לְעִיבִידְתָּא סְגִירוּת מְחַסְרָא מַכְתָּשָׁא מְסָאַב הוּא׃

52 וְיוֹקֵיד יָת לְבוּשָׁא אוֹ יָת שִׁתְיָא אוֹ יָת עַרְבָא בְּעַמְרָא אוֹ בְכִיתָנָא אוֹ יָת כָּל מָאן דִּמְשַׁךְ דִּיהֵי בֵיהּ מַכְתָּשָׁא אֲרֵי סְגִירוּת מְחַסְרָא הוּא בְּנוּרָא תִּתּוֹקָד׃

53 וְאִם יֶחֱזֵי כַהֲנָא וְהָא לָא אוֹסֵיף מַכְתָּשָׁא בִּלְבוּשָׁא אוֹ בְשִׁתְיָא אוֹ בְעַרְבָא אוֹ בְּכָל מָאן דִּמְשַׁךְ׃

54 וִיפַקֵּיד כַּהֲנָא וִיחַוְּרוּן יָת דְּבֵיהּ מַכְתָּשָׁא וְיַסְגְּרִינֵּיהּ שִׁבְעָא יוֹמִין תִּנְיָנוּת׃

55 וְיֶחֱזֵי כַהֲנָא בָּתַר דְּחַוַּרוּ יָת מַכְתָּשָׁא וְהָא לָא שְׁנָא מַכְתָּשָׁא מִן כַּד הֲוָה וּמַכְתָּשָׁא לָא אוֹסֵיף מְסָאַב הוּא בְּנוּרָא תוֹקְדִינֵּיהּ תַּבְרָא הוּא בִּשְׁחִיקוּתֵיהּ אוֹ בְחַדְתוּתֵיהּ׃

יג

46 כָּל־יְמֵי אֲשֶׁר הַנֶּגַע בּוֹ יִטְמָא טָמֵא הוּא בָּדָד יֵשֵׁב מִחוּץ לַמַּחֲנֶה מוֹשָׁבוֹ׃ 47 וְהַבֶּגֶד כִּי־יִהְיֶה בוֹ נֶגַע צָרָעַת בְּבֶגֶד צֶמֶר אוֹ בְּבֶגֶד פִּשְׁתִּים׃

48 אוֹ בִשְׁתִי אוֹ בְעֵרֶב לַפִּשְׁתִּים וְלַצָּמֶר אוֹ בְעוֹר אוֹ בְּכָל־מְלֶאכֶת עוֹר׃

49 וְהָיָה הַנֶּגַע יְרַקְרַק אוֹ אֲדַמְדָּם בַּבֶּגֶד אוֹ בָעוֹר אוֹ־בַשְּׁתִי אוֹ־בָעֵרֶב אוֹ בְכָל־כְּלִי־עוֹר נֶגַע צָרַעַת הוּא וְהָרְאָה אֶת־הַכֹּהֵן׃

50 וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת־הַנָּגַע וְהִסְגִּיר אֶת־הַנֶּגַע שִׁבְעַת יָמִים׃

51 וְרָאָה אֶת־הַנֶּגַע בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי כִּי־פָשָׂה הַנֶּגַע בַּבֶּגֶד אוֹ־בַשְּׁתִי אוֹ־בָעֵרֶב אוֹ בָעוֹר לְכֹל אֲשֶׁר־יֵעָשֶׂה הָעוֹר לִמְלָאכָה צָרַעַת מַמְאֶרֶת הַנֶּגַע טָמֵא הוּא׃

52 וְשָׂרַף אֶת־הַבֶּגֶד אוֹ אֶת־הַשְּׁתִי אוֹ אֶת־הָעֵרֶב בַּצֶּמֶר אוֹ בַפִּשְׁתִּים אוֹ אֶת־כָּל־כְּלִי הָעוֹר אֲשֶׁר־יִהְיֶה בוֹ הַנָּגַע כִּי־צָרַעַת מַמְאֶרֶת הוּא בָּאֵשׁ תִּשָּׂרֵף׃ 53 וְאִם יִרְאֶה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה לֹא פָשָׂה הַנֶּגַע בַּבֶּגֶד אוֹ בַשְּׁתִי אוֹ בָעֵרֶב אוֹ בְּכָל־כְּלִי־עוֹר׃

54 וְצִוָּה הַכֹּהֵן וְכִבְּסוּ אֵת אֲשֶׁר־בּוֹ הַנָּגַע וְהִסְגִּירוֹ שִׁבְעַת־יָמִים שֵׁנִית׃ 55 וְרָאָה הַכֹּהֵן אַחֲרֵי הֻכַּבֵּס אֶת־הַנֶּגַע וְהִנֵּה לֹא־הָפַךְ הַנֶּגַע אֶת־עֵינוֹ וְהַנֶּגַע לֹא־פָשָׂה טָמֵא הוּא בָּאֵשׁ תִּשְׂרְפֶנּוּ פְּחֶתֶת הוּא בְּקָרַחְתּוֹ אוֹ בְגַבַּחְתּוֹ׃

ιγ.

46. Πάσας τὰς ἡμέρας, ὅσας ἐὰν ᾖ ἐπ᾽ αὐτὸν ἡ ἀφὴ, ἀκάθαρτος ὢν, ἀκάθαρτος ἔσται, κεχωρισμένος καθήσεται, ἔξω τῆς παρεμβολῆς ἔσται αὐτοῦ ἡ διατριβή.

47. Καὶ ἱματίῳ ἐὰν γένηται ἀφὴ ἐν αὐτῷ λέπρας, ἐν ἱματίῳ ἐρεῷ, ἢ ἐν ἱματίῳ στιππυίνῳ.

48. Ἢ ἐν στήμονι, ἢ ἐν κρόκῃ, ἢ ἐν τοῖς λινοῖς, ἢ ἐν τοῖς ἐρεοῖς, ἢ ἐν δέρματι, ἢ ἐν παντὶ ἐργασίμῳ δέρματι.

49. Καὶ γένηται ἡ ἀφὴ χλωρίζουσα, ἢ πυρρίζουσα ἐν τῷ δέρματι, ἢ ἐν τῷ ἱματίῳ, ἢ ἐν τῷ στήμονι, ἢ ἐν τῇ κρόκῃ, ἢ ἐν παντὶ σκεύει ἐργασίμῳ δέρματος, ἀφὴ λέπρας ἐστὶ. καὶ δείξει τῷ ἱερεῖ.

50. Καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὴν ἀφὴν. καὶ ἀφοριεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν ἀφὴν ἑπτὰ ἡμέρας.

51. Καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὴν ἀφὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ. ἐὰν δὲ διαχέηται ἡ ἀφὴ ἐν τῷ ἱματίῳ, ἢ ἐν τῷ στήμονι, ἢ ἐν τῇ κρόκῃ, ἢ ἐν τῷ δέρματι, κατὰ πάντα ὅσα ἐὰν ποιηθῇ δέρματα ἐν τῇ ἐργασίᾳ λέπρα ἔμμονός ἐστιν, ἡ ἀφὴ ἀκάθαρτός ἐστι.

52. Κατακαύσει τὸ ἱμάτιον ἢ τὸν στήμονα, ἢ τὴν κρόκην, ἢ ἐν τοῖς ἐρεοῖς, ἢ ἐν τοῖς λινοῖς, ἢ ἐν παντὶ σκεύει δερματίνῳ, ἐν ᾧ ἂν ᾖ ἐν αὐτῷ ἡ ἀφὴ, ὅτι λέπρα ἔμμονός ἐστι, ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται.

53. Ἐὰν δὲ ἴδῃ ὁ ἱερεὺς, καὶ μὴ διαχέηται ἡ ἀφὴ ἐν τῷ ἱματίῳ, ἢ ἐν τῷ στήμονι, ἢ ἐν τῇ κρόκῃ, ἢ ἐν παντὶ σκεύει δερματίνῳ.

54. Καὶ συντάξει ὁ ἱερεὺς, καὶ πλυνεῖ ἐφ᾽ οὗ ἐὰν ᾖ ἐπ᾽ αὐτοῦ ἡ ἀφὴ, καὶ ἀφοριεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν ἀφὴν ἑπτὰ ἡμέρας τὸ δεύτερον.

55. Καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς μετὰ τὸ πλυθῆναι αὐτοῦ τὴν ἀφὴν, καὶ ἥδε οὐ μὴ μεταβάλῃ ἡ ἀφὴ τὴν ὄψιν αὐτῆς, καὶ ἡ ἀφὴ οὐ διαχεῖται, ἀκάθαρτόν ἐστιν, ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται. ἐστήρικται ἐν τῷ ἱματίῳ, ἢ ἐν τῷ στήμονι, ἢ ἐν τῇ κρόκῃ.

CAP. XIII.

46. Omni tempore quo leproſus eſt, & immundus, ſolus habitabit extra caſtra.

47. Veſtis lanea ſive linea, quæ lepram habuerit.

48. In ſtamine atque ſubtegmine, aut certè pellis, vel quicquid ex pelle confectum eſt.

49. Si alba vel rufa macula fuerit, infecta lepra reputabitur, oſtendeturque ſacerdoti.

50. Qui conſideratam recludet ſeptem diebus:

51. Et die ſeptimo rurſus aſpiciens ſi deprehenderit creviſſe, lepra perſeverans eſt: pollutum iudicabit veſtimentum, & omne in quo fuerit inventa:

52. Et idcirco comburetur flammis.

53. Quòd ſi eam viderit non creviſſe.

54. Præcipiet, & lavabunt id in quo lepra eſt, recludetque illud ſeptem diebus aliis.

55. Et cùm viderit faciem quidem priſtinam non reverſam, nec tamen creuiſſe lepram, immundum iudicabit, & igne comburet, eo quòd infuſa ſit in ſuperficie veſtimenti vel per totum, lepra.

Das XIII. Capitel.

46. Vnd ſo lang das mal an jhm iſt/ ſol er vnrein ſein/ alleine wohnen/ vnd ſeine Wohnung ſol auſſer dem Lager ſein.

47. Wenn an einem Kleidt eines Auſſatzs mal ſein wird/ es ſey wůllen oder leinen.

48. Am werfft oder am eintracht/ es ſey leinen oder wůllen/ oder an einem fell/ oder an allem das auß fellen gemacht wirdt.

49. Vnnd wenn das mal bleich oder röttlicht iſt/am Kleid oder am fell/oder am werfft/ oder am eintracht/oder an einicherley ding das von fellen gemacht iſt/ das iſt gewiß ein mal des auſſatzs. Darumb ſols der Prieſter beſehen.

50. Vnnd wenn er das mal ſihet/ ſol ers einſchlieſſen ſieben tag.

51. Vnnd wenn er am ſiebenden tage ſihet/ daß das mal hat weiter gefreſſen/am Kleidt/am werfft/oder am eintracht/am fell/ oder an allem das man auß fellen macht/ ſo iſts ein freſſendt mal des auſſatzs/ vnd iſt vnrein.

52. Vnnd ſol das Kleidt verbrennen/ oder den werfft/ oder den eintracht/ es ſey wůllen oder leinen/oder allerley fellwerck/ darinn ſolch mal iſt/ denn es iſt ein mal des auſſatzs/ vnnd ſolts mit Fewer verbrennen.

53. Wird aber der Prieſter ſehen/daß das mal nicht weiter gefreſſen hat am Kleidt/ oder am werfft/ oder am eintracht/oder an allerley fellwerck.

54. So ſol er gebieten/ daß manns waſche darinn das mal iſt/ vnnd ſols einſchlieſſen ander ſieben tag.

55. Vnnd wenn der Prieſter ſehen wird/nach dem das mal gewaſchen iſt/ daß das mal nicht verwandelt iſt für ſeinen augen/ vnnd auch nicht weiter gefreſſen hat/ ſo iſts vnrein/ vnd ſolts mit Fewer verbrennen/ denn es iſt tieff eingefreſſen/ vnnd hats beſchaben gemacht.

CHAP. XIII.

46. Tous les iours durant leſquels ceſte playe ſera en lui, il ſera iugé ſouillé: il *eſt* ſouillé, il demeurera à part, *&* ſa demeurera ſera hors du camp.

47. Item, ſi le veſtement à en ſoi playe de lepre, ſoit veſtement de laine, ou veſtement de lin:

48. Ou en chaine, ou en trame, de lin, ou de laine: ou auſſi en peau, ou en quelque beſongne que ce ſoit de pelleterie:

49. Et ceſte playe eſt tirant ſur le verd, ou rouſſaſtre au veſtement, ou en la peau, ou en la chaine, ou en la trame, ou en quelque choſe que ce ſoit de peau, ce *ſera* playe de lepre, & ſera monſtree au Sacrificateur.

50. Et le Sacrificateur regardera la playe, & fera enfermer ſept iours *ce qui a* la playe.

51. Et au ſeptieme iour il regardera la playe, Si la playe eſt creuë au veſtement, ou en la chaine, ou en la trame, ou en la peau, ou en quelque beſongne que ce ſoit de pelleterie: c'*eſt* lepre rongeante la playe, elle *eſt* ſouillee:

52. Il bruſlera donc le veſtement, la chaine, ou la trame, de laine, ou de lin, & toutes choſes de peau, eſquelles y aura playe, car c'*eſt* lepre rõgeãte: *cela* ſera bruſlè au feu.

53. Mais ſi le Sacrificateur regarde, & appercoit que la playe n' eſt point creuë au veſtemeut, ou en la chaine, ou en la trame, ou en quelque choſe que ce ſoit de peau.

54. Le Sacrificateur cõmandera qu on laue ce en quoi *eſt* la playe, & le fera enfermer par ſept autres iours.

55. Que ſi le Sacrificateur apres qu'on aura fait lauer la playe, la regarde, & appercoit que la playe n'a point change ſa couleur, & qu'elle n'eſt point creuë, c'*eſt* choſe ſouille, tu la bruſleras au feu: c' *eſt* enfonceure en ſon enuers ou en ſon endroit pelé.

יג

56 וְאִם חֲזָא כַהֲנָא וְהָא עֲמָא מַכְתָּשָׁא בָּתַר דְּחַוַּרוּ יָתֵיהּ וְיִבְזַע יָתֵיהּ מִן לְבוּשָׁא אוֹ מִן מַשְׁכָא אוֹ מִן שִׁתְיָא אוֹ מִן עַרְבָא׃

57 וְאִם תִּתְחֲזֵי עוֹד בִּלְבוּשָׁא אוֹ בְשִׁתְיָא אוֹ בְעַרְבָא אוֹ בְכָל מָן דִּמְשַׁךְ סַגְיָא הוּא בְּנוּרָא תוֹקְדִנֵּיהּ יַת דְּבֵיהּ מַכְתָּשָׁא׃

58 וּלְבוּשָׁא אוֹ שִׁתְיָא אוֹ עַרְבָא אוֹ כָל מָאן דִּמְשַׁךְ דְּתִתְחַוָּר וְיֶעְדֵּי מִנְּהוֹן מַכְתָּשָׁא וְיִצְטַבַּע תִּנְיָנוּת וְיִדְכֵּי׃

59 דָּא אוֹרָיְתָא דְּמַכְתַּשׁ סְגִירוּ לְבוּשׁ עֲמַר אוֹ כִיתָּנָא אוֹ שִׁתְיָא אוֹ עַרְבָא אוֹ כָל מָאן דִּמְשַׁךְ לְדַכָּאוּתֵיהּ אוֹ לְסַאָבוּתֵיהּ׃

יד

1 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃

2 דָּא תְּהֵי אוֹרָיְתָא דִּסְגִירָא בְּיוֹמָא דִּדְכוּתֵיהּ וְיִתֵּיתֵי לְוָת כַּהֲנָא׃

3 וְיִפּוֹק כַּהֲנָא לְמִבָּרָא לְמַשְׁרִיתָא וְיֶחֱזֵי כַהֲנָא וְהָא אִתַּסִּי מַכְתַּשׁ סְגִירוּתָא מִן סְגִירָא׃

4 וִיפַקֵּיד כַּהֲנָא וְיִסַּב לְמִדַּכֵּי תַּרְתֵּין צִפְּרִין חַיִּין דַּכְיָן וְאָעָא דְאַרְזָא וּצְבַע זְהוֹרִי וְאֵיזוֹבָא׃

5 וִיפַקֵּיד כַּהֲנָא וְיִכּוֹס יַת צִפַּרְתָּא חֲדָא לְמָאן דַּחֲסַף עַל מֵי מַבּוּעַ׃

6 יַת צִפַּרְתָּא חַיְתָא יִסַּב יָתַהּ וְיַת אָעָא דְאַרְזָא וְיַת צְבַע זְהוֹרִי וְיַת אֵזוֹבָא וְיִטְבּוֹל יָתְהוֹן וְיַת צִפַּרְתָּא חַיְתָא בִּדְמָא דְצִפַּרְתָּא דִּנְכִיסָתָא עַל מֵי מַבּוּעַ׃

יג

56 וְאִם רָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה כֵּהָה הַנֶּגַע אַחֲרֵי הֻכַּבֵּס אֹתוֹ וְקָרַע אֹתוֹ מִן־הַבֶּגֶד אוֹ מִן־הָעוֹר אוֹ מִן־הַשְּׁתִי אוֹ מִן־הָעֵרֶב׃

57 וְאִם־תֵּרָאֶה עוֹד בַּבֶּגֶד אוֹ־בַשְּׁתִי אוֹ־בָעֵרֶב אוֹ בְכָל־כְּלִי־עוֹר פֹּרַחַת הִוא בָּאֵשׁ תִּשְׂרְפֶנּוּ אֵת אֲשֶׁר־בּוֹ הַנָּגַע׃

58 וְהַבֶּגֶד אוֹ־הַשְּׁתִי אוֹ־הָעֵרֶב אוֹ־כָל־כְּלִי הָעוֹר אֲשֶׁר תְּכַבֵּס וְסָר מֵהֶם הַנָּגַע וְכֻבַּס שֵׁנִית וְטָהֵר׃

59 זֹאת תּוֹרַת נֶגַע־צָרַעַת בֶּגֶד הַצֶּמֶר אוֹ הַפִּשְׁתִּים אוֹ הַשְּׁתִי אוֹ הָעֵרֶב אוֹ כָּל־כְּלִי־עוֹר לְטַהֲרוֹ אוֹ לְטַמְּאוֹ׃

יד

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

2 זֹאת תִּהְיֶה תּוֹרַת הַמְּצֹרָע בְּיוֹם טָהֳרָתוֹ וְהוּבָא אֶל־הַכֹּהֵן׃

3 וְיָצָא הַכֹּהֵן אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה נִרְפָּא נֶגַע־הַצָּרַעַת מִן־הַצָּרוּעַ׃

4 וְצִוָּה הַכֹּהֵן וְלָקַח לַמִּטַּהֵר שְׁתֵּי־צִפֳּרִים חַיּוֹת טְהֹרוֹת וְעֵץ אֶרֶז וּשְׁנִי תוֹלַעַת וְאֵזֹב׃

5 וְצִוָּה הַכֹּהֵן וְשָׁחַט אֶת־הַצִּפּוֹר הָאֶחָת אֶל־כְּלִי־חֶרֶשׂ עַל־מַיִם חַיִּים׃

6 אֶת־הַצִּפֹּר הַחַיָּה יִקַּח אֹתָהּ וְאֶת־עֵץ הָאֶרֶז וְאֶת־שְׁנִי הַתּוֹלַעַת וְאֶת־הָאֵזֹב וְטָבַל אוֹתָם וְאֵת הַצִּפֹּר הַחַיָּה בְּדַם הַצִּפֹּר הַשְּׁחֻטָה עַל הַמַּיִם הַחַיִּים׃

ιγ'.

56. Καὶ ἐὰν ἴδῃ ὁ ἱερεὺς, καὶ ᾖ ἀμαυρὰ ἡ ἁφὴ μετὰ τὸ πλυθῆναι αὐτὸ, καὶ ἀποῤῥήξει αὐτὸ ἀπὸ τοῦ ἱματίου, ἢ ἀπὸ τοῦ στήμονος, ἢ ἀπὸ τῆς κρόκης, ἢ ἀπὸ τοῦ δέρματος.

57. Ἐὰν ἢ ὀφθῇ ἔτι ἐν τῷ ἱματίῳ, ἢ ἐν τῷ στήμονι, ἢ ἐν τῇ κρόκῃ, ἢ ἐν παντὶ σκεύει δερματίνῳ, λέπρα ἐξανθοῦσά ἐστιν. ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται, ἐν ᾧ ἐστιν ἡ ἁφή.

58. Καὶ τὸ ἱμάτιον, ἢ ὁ στήμων, ἢ ἡ κρόκη, ἢ πᾶν σκεῦος δερμάτινον ὃ πλυθήσεται, καὶ ἀποστήσεται ἀπ' αὐτοῦ ἡ ἁφὴ, καὶ πλυθήσεται τὸ δεύτερον καὶ καθαρὸν ἔσται.

59. Οὗτος ὁ νόμος ἁφῆς λέπρας ἱματίου ἐρείου. ἢ στιππυΐνου, ἢ στήμονος, ἢ κρόκης, ἢ παντὸς σκεύους δερματίνου, εἰς τὸ καθαρίσαι αὐτὸ, ἢ μιᾶναι αὐτό.

ΚΕΦΑΛ. ιδ.

1. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων.

2. Οὗτος ὁ νόμος τοῦ λεπροῦ, ᾗ ἂν ἡμέρᾳ καθαρισθῇ· καὶ προσαχθήσεται πρὸς τὸν ἱερέα.

3. Καὶ ἐξελεύσεται ὁ ἱερεὺς ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς, καὶ ἰδοὺ ἴαται ἡ ἁφὴ τῆς λέπρας ἀπὸ τοῦ λεπροῦ;

4. Καὶ προστάξει ὁ ἱερεὺς καὶ λήψονται τῷ κεκαθαρισμένῳ δύο ὀρνίθια ζῶντα καθαρὰ, καὶ ξύλον κέδρινον, καὶ κεκλωσμένον κόκκινον, καὶ ὕσσωπον.

5. Καὶ προστάξει ὁ ἱερεὺς καὶ σφάξουσι τὸ ὀρνίθιον, τὸ ἓν εἰς ἀγγεῖον ὀστράκινον ἐφ' ὕδατι ζῶντι.

6. Καὶ τὸ ὀρνίθιον τὸ ζῶν λήψεται αὐτὸ, καὶ τὸ ξύλον τὸ κέδρινον, καὶ τὸ κλωστὸν κόκκινον, καὶ τὸν ὕσσωπον καὶ βάψει αὐτὰ καὶ τὸ ὀρνίθιον τὸ ζῶν εἰς τὸ αἷμα τοῦ ὀρνιθίου τοῦ σφαγέντος ἐφ' ὕδατι ζῶντι.

CAP. XIII.

56. Sin autem obſcurior fuerit locus lepræ poſtquam veſtis eſt lota, abrumpet eum, & à ſolido dividet.

57. Quòd ſi ultra apparuerit in his locis quæ priùs immaculata erant, lepra volatilis & vaga: debet igne comburi.

58. Si ceſſaverit, lavabit aqua ea quæ pura ſunt, ſecundò, & munda erunt.

59. Iſta eſt lex lepræ veſtimenti lanei & linei, ſtaminis atque ſubtegminis, omniſq; ſupellectilis pelliceæ, quomodo mundari debeat, vel contaminari.

CAP. XIIII.

1. Locutuſq; eſt Dominus ad Moyſen, dicens.

2. Hic eſt ritus leproſi quādo mundandus eſt: Adducetur ad ſacerdotem:

3. Qui egreſſus de caſtris cùm invenerit lepram eſſe mundatam.

4. Præcipiet ei qui purificatur ut offerat duos paſſeres vivos pro ſe, quos veſci licitum eſt; & lignum cedrinum, vermiculumque & hyſſopum.

5. Et unum ex paſſeribus immolari iubebit in vaſe fictili ſuper aquas viventes:

6. Alium autem vivum cum ligno cedrino, & cocco & hyſſopo tinget in ſanguine paſſeris immolati.

Das XIII. Capitel.

56. Wenn aber der Prieſter ſihet/ daß das mal verſchwunden iſt nach ſeinem waſchen/ ſo ſol ers abreiſſen vom kleid/ vom fell/ vom werfft/ oder vom eintracht.

57. Wirds aber noch geſehen am kleidt/ am werfft/ am eintracht/ oder allerley fellwerck/ ſo iſts ein fleck/ vnnd ſolts mit Fewer verbrennen/ darinn ſolch mal iſt.

58. Das kleid aber/ oder werfft/ oder eintracht/ oder allerley fellwerck das gewaſchen iſt/ vnd das mal von jm gelaſſen hat/ ſol mann zum andern mal waſchen/ ſo iſts rein.

59. Das iſt das Geſetz vber die mal des auſſatzs an kleidern/ ſie ſeyen wüllen oder leinen/ am werfft vnnd am eintracht vnnd allerley fellwerck/ rein oder vnrein zu ſprechen.

Das XIIII. Capitel.

VNd der HERR redet mit Moſe/ vnd ſprach:

2. Das iſt das Geſetz vber den Auſſetzigen/ wenn er ſol gereiniget werden. Er ſol zum Prieſter kommen.

3. Vnnd der Prieſter ſol auß dem Lager gehen/ vnnd beſehen/ wie das mal des auſſatzs am auſſetzigen heil worden iſt.

4. Vnnd ſol gebieten/ dem/ der zu reinigen iſt/ daß er zween lebendige Vögel neme/ die da rein ſindt/ vnnd Cedernholtz/ vnd roſinfarb wolle vnd Iſop.

5. Vnd ſol gebieten den einen Vogel zu ſchlachten inn einem erden geſeß am flieſſenden waſſer.

6. Vnd ſol den lebendigen Vogel nemen mit dem Cedernholtz/ roſinfarb wolle vnd Iſop/ vnnd in des geſchlachten Vogels blut duncken am flieſſenden waſſer.

CHAP. XIII.

56. Que ſi le Sacrificateur regarde, & appercoit que la playe s'eſt retiree apres que on l'a fait lauer, il la deſchirera du veſtement, ou de la peau, ou de la chaine, ou de la trame.

57. Que ſi elle apparoiſt encore au veſtement, ou en la chaine, ou en la trame, ou en quelque choſe que ce ſoit de peau, c'*eſt lepre* boutonnante: vous bruſlerez au feu la choſe où *eſt* la playe.

58. Mais ſi tu as laué le veſtement, ou la chaine, ou la trame, ou quelque choſe que ce ſoit de peau, & que la playe s'en ſoit allee, il ſera laué derechef: & ſera net.

59. Telle *eſt* la Loy de la playe de lepre au veſtement de laine, ou de lin, ou en la chaine, ou en la trame, ou en choſe quelconque de peau, pour la iuger nette, ou ſouillee.

CHAP. XIIII.

1. Item, l'Eternel parla à Moyſe, diſant.

2. C'*eſt* ici la Loy du lepreux pour le iour, de ſa purification. Il ſera amené an Sacrificateur.

3. Et le Sacrificateur ſortira hors du camp, & le regardera: Et s'il appercoit que la playe de la lepre ſoit guairie au lepreux.

4. Le Sacrificateur cōmandera qu'on prene pour celui qui doit eſtre nettoyé deux paſſereaux vifs *&* nets, enſemble du bois de cedre, & du cramoiſi, & de l'hyſſope.

5. Et le Sacrificateur commandera qu'on coupe la gorge à l'vn des paſſereaux ſur vn vaiſſeau de terre, ſur de l'eau viue.

6. *Puis* il prendra le paſſereau vif, le bois de cedre, le cramoiſi, & l'hyſſope: & les mouillera auec le paſſereau vif an ſang de l'*autre* paſſereau qui aura eu la gorge coupee ſur l'eau viue.

יד

7 וְיַדֵּי עַל דְּמִדַּכֵּי מִן סְגִירוּתָא שְׁבַע זִמְנִין וִידַכֵּינֵיהּ וִישַׁלַּח יָת צִפַּרְתָּא חַיְתָא עַל אַפֵּי חַקְלָא׃

8 וִיצַבַּע דְּמִדַּכֵּי יָת לְבוּשׁוֹהִי וִיגַלַּח יָת כָּל שַׂעֲרֵיהּ וְיַסְחֵי בְּמַיָּא וְיִדְכֵּי וּבָתַר כֵּן יֵיעוֹל לְמַשְׁרִיתָא וְיִתֵּב לְמִבָּרָא לְמַשְׁכְּנֵיהּ שִׁבְעָא יוֹמִין׃

9 וִיהֵי בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה יְגַלַּח יָת כָּל שַׂעְרֵיהּ יָת רֵישֵׁיהּ וְיָת דִּקְנֵיהּ וְיָת גְּבִינֵי עֵינוֹהִי וְיָת כָּל שַׂעְרֵיהּ יְגַלַּח וִיצַבַּע יָת לְבוּשׁוֹהִי וְיַסְחֵי יָת בִּסְרֵיהּ בְּמַיָּא וְיִדְכֵּי׃

10 וּבְיוֹמָא תְּמִינָאָה יִסַּב תְּרֵין אִמְּרִין שַׁלְמִין וְאִמַּרְתָּא חֲדָא בַּת שַׁתַּהּ שַׁלְמְתָא וּתְלָתָא עֶשְׂרוֹנִין סֻלְתָּא מִנְחָתָא דְּפִילָא בִּמְשַׁח וְלֻגָּא חַד מִשְׁחָא׃

11 וִיקִים כַּהֲנָא דִּמְדַכֵּי יָת גַּבְרָא דְּמִידַּכֵּי וְיָתְהוֹן קֳדָם יְיָ בִּתְרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא׃

12 וְיִסַּב כַּהֲנָא יָת אִמְּרָא חַד וִיקָרֵיב יָתֵיהּ לַאֲשָׁמָא וְיָת לֻגָּא דִּמְשַׁחָא וִירִים יָתְהוֹן אֲרָמָא קֳדָם יְיָ׃

13 וְיִכּוֹס יָת אִמְּרָא בְּאַתְרָא דְּיִכּוֹס יָת חַטָּאתָא וְיָת עֲלָתָא בַּאֲתַר קַדִּישׁ אֲרֵי כְּחַטָּאתָא אֲשָׁמָא הוּא לְכַהֲנָא קֹדֶשׁ קֻדְשִׁין הוּא׃

14 וְיִסַּב כַּהֲנָא מִדְּמָא דַּאֲשָׁמָא וְיִתֵּן כַּהֲנָא עַל רוּם אֻדְנָא דְּמִדַּכֵּי דְּיַמִּינָא וְעַל אִלְיוֹן יְדֵיהּ דְּיַמִּינָא וְעַל אִלְיוֹן רַגְלֵיהּ דְּיַמִּינָא׃

15 וְיִסַּב כַּהֲנָא מִלֻּגָּא דִּמְשַׁחָא וִירִיק עַל יְדָא דְּכַהֲנָא דִּשְׂמָאלָא׃

יד

7 וְהִזָּה עַל הַמִּטַּהֵר מִן־הַצָּרַעַת שֶׁבַע פְּעָמִים וְטִהֲרוֹ וְשִׁלַּח אֶת־הַצִּפֹּר הַחַיָּה עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה׃

8 וְכִבֶּס הַמִּטַּהֵר אֶת־בְּגָדָיו וְגִלַּח אֶת־כָּל־שְׂעָרוֹ וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָהֵר וְאַחַר יָבוֹא אֶל־הַמַּחֲנֶה וְיָשַׁב מִחוּץ לְאָהֳלוֹ שִׁבְעַת יָמִים׃

9 וְהָיָה בַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יְגַלַּח אֶת־כָּל־שְׂעָרוֹ אֶת־רֹאשׁוֹ וְאֶת־זְקָנוֹ וְאֵת גַּבֹּת עֵינָיו וְאֶת־כָּל־שְׂעָרוֹ יְגַלֵּחַ וְכִבֶּס אֶת־בְּגָדָיו וְרָחַץ אֶת־בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם וְטָהֵר׃

10 וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִקַּח שְׁנֵי־כְבָשִׂים תְּמִימִים וְכַבְשָׂה אַחַת בַּת־שְׁנָתָהּ תְּמִימָה וּשְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְלֹג אֶחָד שָׁמֶן׃

11 וְהֶעֱמִיד הַכֹּהֵן הַמְטַהֵר אֵת הָאִישׁ הַמִּטַּהֵר וְאֹתָם לִפְנֵי יְהוָה פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃

12 וְלָקַח הַכֹּהֵן אֶת־הַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד וְהִקְרִיב אֹתוֹ לְאָשָׁם וְאֶת־לֹג הַשָּׁמֶן וְהֵנִיף אֹתָם תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה׃

13 וְשָׁחַט אֶת־הַכֶּבֶשׂ בִּמְקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁחַט אֶת־הַחַטָּאת וְאֶת־הָעֹלָה בִּמְקוֹם הַקֹּדֶשׁ כִּי כַּחַטָּאת הָאָשָׁם הוּא לַכֹּהֵן קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הוּא׃

14 וְלָקַח הַכֹּהֵן מִדַּם הָאָשָׁם וְנָתַן הַכֹּהֵן עַל־תְּנוּךְ אֹזֶן הַמִּטַּהֵר הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן יָדוֹ הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן רַגְלוֹ הַיְמָנִית׃

15 וְלָקַח הַכֹּהֵן מִלֹּג הַשָּׁמֶן וְיָצַק עַל־כַּף הַכֹּהֵן הַשְּׂמָאלִית׃

ιδ.

7. Καὶ περιρρανεῖ ἐπὶ τὸν καθαρισθέντα ἀπὸ τῆς λέπρας ἑπτάκις, καὶ καθαρὸς ἔσται. καὶ ἐξαποστελεῖ τὸ ὀρνίθιον τὸ ζῶν εἰς τὸ παιδίον.

8. Καὶ πλυνεῖ ὁ καθαρισθεὶς τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ξυρήσεται πᾶσαν τὴν τρίχα αὐτοῦ, καὶ λούσεται ἐν ὕδατι, καὶ καθαρὸς ἔσται καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσεται εἰς τὴν παρεμβολήν, καὶ διατρίψει ἔξω τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἑπτὰ ἡμέρας.

9. Καὶ ἔσται τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, ξυρήσεται πᾶσαν τὴν τρίχα αὐτοῦ, τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ τὸν πώγωνα, καὶ τὰς ὀφρῦς, καὶ πᾶσαν τὴν τρίχα αὐτοῦ ξυρήσεται. Καὶ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι, καὶ καθαρὸς ἔσται.

10. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ λήψεται δύο ἀμνοὺς ἀμώμους ἐνιαυσίους. καὶ πρόβατον ἓν ἄμωμον ἐνιαύσιον, καὶ τρία δέκατα σεμιδάλεως εἰς θυσίαν πεφυραμένης ἐν ἐλαίῳ καὶ κοτύλην ἐλαίου μίαν.

11. Καὶ στήσει ὁ ἱερεὺς ὁ καθαρίζων τὸν ἄνθρωπον τὸν καθαριζόμενον, καὶ ταῦτα ἔναντι κυρίου, ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

12. Καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς τὸν ἀμνὸν τὸν ἕνα, καὶ προσάξει αὐτὸν τῆς πλημμελείας, καὶ τὴν κοτύλην τοῦ ἐλαίου. καὶ ἀφοριεῖ αὐτὰ ἀφόρισμα ἔναντι κυρίου.

13. Καὶ σφάξουσι τὸν ἀμνὸν ἐν τόπῳ οὗ σφάζουσι τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ τὰ περὶ ἁμαρτίας, ἐν τόπῳ ἁγίῳ. ἔστι γὰρ τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας, ὥσπερ τὸ τῆς πλημμελείας ἐστὶ τῷ ἱερεῖ. ἅγια ἁγίων ἐστί.

14. Καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ τῆς πλημμελείας, καὶ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸν λοβὸν τοῦ ὠτὸς τοῦ καθαριζομένου τοῦ δεξιοῦ, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς χειρὸς αὐτοῦ τῆς δεξιᾶς, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς αὐτοῦ τοῦ δεξιοῦ.

15. Καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τῆς κοτύλης τοῦ ἐλαίου, ἐπιχεεῖ ἐπὶ τὴν χεῖρα τοῦ ἱερέως τὴν ἀριστεράν.

CAP. XIIII.

7. Quo aſperget illum qui mundandus eſt, ſepties, ut iure purgetur, & dimittet paſſerem vivum, ut in agrum avolet.

8. Cumque laverit homo veſtimenta ſua, radet omnes pilos corporis, & lavabitur aqua: purificatuſque ingredietur caſtra, ita duntaxat ut maneat extra tabernaculum ſuum ſeptem diebus.

9. Et die ſeptimo radet capillos capitis, barbamque & ſupercilia, ac totius corporis pilos. Et lotis rurſum veſtibus & corpore.

10. Die octauo aſſumet duos agnos immaculatos, & ouem anniculam abſque macula, & tres decimas ſimilæ in ſacrificium quæ cõſperſa ſit oleo, & ſeorſum olei ſextarium.

11. Cumque ſacerdos purificans hominem, ſtatuerit eum, & hæc omnia coram Domino in oſtio tabernaculi teſtimonij,

12. Tollet agnum, & offeret eum pro delicto, oleiq; ſextarium, & oblatis ante Dominum omnibus.

13. Immolabit agnum vbi ſolet immolari hoſtia pro peccato & holocauſtum, id eſt, in loco ſancto. Sicut enim pro peccato, ita & pro delicto ad Sacerdotem pertinet hoſtia: ſancta ſanctorum eſt.

14. Aſſumenſq; ſacerdos de ſanguine hoſtiæ quæ immolata eſt pro delicto, ponet ſuper extremum auriculæ dextræ eius qui mundatur & ſuper pollices manus dextræ & pedis:

15. Et de olei ſextario mittet in manum ſuam ſiniſtram.

Das XIIII. Capitel.

7. Vnd beſprengen den/der vom außſatz zu reinigen iſt/ſiebenmal/vnnd reinige jn alſo/vnnd laſſe den lebendigen Vogel ins freye feld fliegen.

8. Der gereinigte aber ſol ſeine kleider waſchen/vnnd alle ſeine haar abſcheren/vnd ſich mit waſſer baden/ſo iſt er rein. Darnach gehe er ins Lager/Doch ſoll er auſſer ſeiner Hütten ſieben tage bleiben.

9. Vnnd am ſiebenden tage ſol er alle ſeine haar abſcheren auff dem haupt/am bart/an den augbrauen/das alle haar abgeſchoren ſeyen/Vnnd ſol ſeine kleider waſchen/vnd ſein fleiſch im waſſer baden/ſo iſt er rein.

10. Vnnd am achten tag ſol er zwey Lämmer nemen ohn wandel/vnnd ein järig Schaf ohn wandel/vnnd drey zehenden ſemelmehl zum Speißopffer/mit öle gemenget/vnd ein Log öles.

11. Da ſol der Prieſter denſelben Gereinigten/vnnd diſe ding ſtellen für den HERRN/für der Thür der Hütten des Stiffts.

12. Vnnd ſol das eine Lamb nemen/vnd zum Schuldopffer opffern mit dem Log öle/vnd ſol ſolchs für den HErrn weben.

13. Vnd darnach das Lamb ſchlachten/da man das Sündopffer vnnd Brandopffer ſchlachtet/nemlich an heiliger ſtet/Deñ wie das ſündopffer/alſo iſt auch das Schuldopffer des Prieſters/Denn es iſt das allerheiligſt.

14. Vnnd der Prieſter ſol des bluts nemen vom Schuldopffer/vnnd dem Gereinigten auff den knörbel des rechten ohrs thun/vnnd auff den daumen ſeiner rechten hand/vnd auff den groſſen Zehe ſeines rechten fuſſes.

15. Darnach ſol er des öls auß dem Log nemen/vnd in ſeine (des Prieſters) lincke hand gieſſen.

CHAP. XIIII.

7. Et en fera aſperſion par ſept fois ſur celui qui doit eſtre nettoyé de la lepre, & le nettoyera, & laiſſera aller le paſſereau vif par les champs.

8. Et celui qui doit eſtre nettoyé lauera ſes veſtemẽs, & raſera tout ſon poil, & ſe lauera d'eau, & ſera net: & puis il entrera au camp; mais il demeurera hors de ſa tente par ſept iours.

9. Et quand ce viendra au ſeptieme iour, il raſera tout ſon poil, celui de la teſte, de ſa barbe, des ſourcils de ſes yeux, voire tout ſon poil: puis lauera ſes veſtemens & ſa chair: ainſi ſera nettoyé.

10. Et au huitieme iour, il prendra deux agneaux ſans tare, & vne brebis d'vn an ſans tare, & trois dixiemes de fine farine à faire le gaſteau peſtrie en l'huile, & vn log d'huile.

11. Et le Sacrificateur qui fait la purification, preſentera celui qui doit eſtre nettoyé, & ces choſes-la deuant l'Eternel à l'entree du tabernacle d'aſſignation.

12. Puis le Sacrificateur prẽdra l'vn des agneaux, & l'offrira en offrande pour le delict auec vn log d'huile, & tournoyera ces choſes deuant l'Eternel, en oblation tournoyee.

13. Puis il eſgorgera l'agneau au lieu auquel on eſgorge l'offrande pour le peché, & l'holocauſte, dedans le lieu ſainct: car comme l'offrande pour le peché appartient au Sacrificateur, ainſi fait celle pour le delict: c'*eſt* choſe treſſaincte.

14. Et le Sacrificateur prendra du ſang de l'offrande pour le delict, & le mettra ſur le mol de l'oreille droite de celui qui doit eſtre nettoyé, & ſur le pouce de ſa main droite, & ſur le gros artueil de ſon pied droit.

15. Puis le Sacrificateur prẽdra de l'huile du log, & en verſera dedans la paume de ſa *main* gauche.

יד

16 וְיִטְבּוֹל כַּהֲנָא יָת אֶצְבְּעֵיהּ דְּיַמִּינָא מִן מִשְׁחָא דְּעַל יְדֵיהּ שְׂמָאלִיתָא וְיַדֵּי מִן מִשְׁחָא בְּאֶצְבְּעֵיהּ שְׁבַע זִמְנִין קֳדָם יְיָ׃

17 וּמִשְּׁאַר מִשְׁחָא דְּעַל יְדֵיהּ יִתֵּן כַּהֲנָא עַל רוּם אוּדְנָא דְּמִדַּכֵּי דְּיַמִּינָא וְעַל אִלְיוֹן יְדֵיהּ דְּיַמִּינָא וְעַל אִלְיוֹן רַגְלֵיהּ דְּיַמִּינָא עַל דְּמָא דַּאֲשָׁמָא׃

18 וּדְאִשְׁתְּאַר בִּמְשְׁחָא דְּעַל יְדָא דְּכַהֲנָא יִתֵּן עַל רֵישָׁא דְּמִדַּכֵּי וִיכַפַּר עֲלוֹהִי כַּהֲנָא קֳדָם יְיָ׃

19 וְיַעֲבֵד כַּהֲנָא יָת חַטָּאתָא וִיכַפַּר עַל דְּמִדַּכֵּי מִסּוֹבְתֵיהּ וּבָתַר כֵּן יִכּוֹס יָת עֲלָתָא׃

20 וְיַסֵּק כַּהֲנָא יָת עֲלָתָא וְיָת מִנְחָתָא לְמַדְבְּחָא וִיכַפַּר עֲלוֹהִי כַּהֲנָא וְיִדְכֵּי׃

21 וְאִם מִסְכֵּן הוּא וְלֵית יְדֵיהּ מַדְבְּקָא וְיִסַּב אִימַּר חַד אֲשָׁמָא לַאֲרָמָא לְכַפָּרָא עֲלוֹהִי וְעִשְׂרוֹנָא סֻלְתָּא חַד דְּפִיל בִּמְשַׁח לְמִנְחָתָא וְלוּגָּא דִּמְשְׁחָא׃

22 וּתְרֵין שַׁפְנִינִין אוֹ תְּרֵין בְּנֵי יוֹנָה דְּתַדְבֵּיק יְדֵיהּ וִיהֵי חַד חַטָּאתָא וְחַד עֲלָתָא׃

23 וְיַיְתֵי יָתְהוֹן בְּיוֹמָא תְמִינָאָה לְדָכוּתֵיהּ לְוָת כַּהֲנָא לִתְרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא קֳדָם יְיָ׃

24 וְיִסַּב כַּהֲנָא יָת אִימְּרָא דַּאֲשָׁמָא וְיָת לוּגָּא דִּמְשְׁחָא וִירִים יָתְהוֹן כַּהֲנָא אֲרָמָא קֳדָם יְיָ׃

יד

16 וְטָבַל הַכֹּהֵן אֶת־אֶצְבָּעוֹ הַיְמָנִית מִן־הַשֶּׁמֶן אֲשֶׁר עַל־כַּפּוֹ הַשְּׂמָאלִית וְהִזָּה מִן־הַשֶּׁמֶן בְּאֶצְבָּעוֹ שֶׁבַע פְּעָמִים לִפְנֵי יְהוָה׃

17 וּמִיֶּתֶר הַשֶּׁמֶן אֲשֶׁר עַל־כַּפּוֹ יִתֵּן הַכֹּהֵן עַל־תְּנוּךְ אֹזֶן הַמִּטַּהֵר הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן יָדוֹ הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן רַגְלוֹ הַיְמָנִית עַל דַּם הָאָשָׁם׃

18 וְהַנּוֹתָר בַּשֶּׁמֶן אֲשֶׁר עַל־כַּף הַכֹּהֵן יִתֵּן עַל־רֹאשׁ הַמִּטַּהֵר וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן לִפְנֵי יְהוָה׃

19 וְעָשָׂה הַכֹּהֵן אֶת־הַחַטָּאת וְכִפֶּר עַל־הַמִּטַּהֵר מִטֻּמְאָתוֹ וְאַחַר יִשְׁחַט אֶת־הָעֹלָה׃

20 וְהֶעֱלָה הַכֹּהֵן אֶת־הָעֹלָה וְאֶת־הַמִּנְחָה הַמִּזְבֵּחָה וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן וְטָהֵר׃

21 וְאִם־דַּל הוּא וְאֵין יָדוֹ מַשֶּׂגֶת וְלָקַח כֶּבֶשׂ אֶחָד אָשָׁם לִתְנוּפָה לְכַפֵּר עָלָיו וְעִשָּׂרוֹן סֹלֶת אֶחָד בָּלוּל בַּשֶּׁמֶן לְמִנְחָה וְלֹג שָׁמֶן׃

22 וּשְׁתֵּי תֹרִים אוֹ שְׁנֵי בְּנֵי יוֹנָה אֲשֶׁר תַּשִּׂיג יָדוֹ וְהָיָה אֶחָד חַטָּאת וְהָאֶחָד עֹלָה׃

23 וְהֵבִיא אֹתָם בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי לְטָהֳרָתוֹ אֶל־הַכֹּהֵן אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לִפְנֵי יְהוָה׃

24 וְלָקַח הַכֹּהֵן אֶת־כֶּבֶשׂ הָאָשָׁם וְאֶת־לֹג הַשָּׁמֶן וְהֵנִיף אֹתָם הַכֹּהֵן תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה׃

ιδ.

6. Καὶ βάψει ὁ ἱερεὺς τὸν δάκτυλον αὐτοῦ τὸν δεξιὸν, ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τοῦ ὄντος ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτοῦ τῆς ἀριστερᾶς, καὶ ῥανεῖ ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τῷ δακτύλῳ αὐτοῦ ἑπτάκις ἔναντι κυρίου.

17. Τὸ δὲ καταλειφθὲν ἔλαιον τὸ ὂν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸν λοβὸν τοῦ ὠτὸς τοῦ καθαριζομένου τοῦ δεξιοῦ, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς χειρὸς αὐτοῦ τῆς δεξιᾶς, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς αὐτοῦ τοῦ δεξιοῦ, καὶ ἐπὶ τὸν τόπον τοῦ αἵματος τοῦ τῆς πλημμελείας.

18. Τὸ δὲ καταλειφθὲν ἔλαιον τὸ ἐπὶ τῆς χειρὸς τοῦ ἱερέως, ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ καθαρισθέντος. καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς ἔναντι κυρίου.

19 Καὶ ποιήσει ὁ ἱερεὺς τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας, καὶ ἐξιλάσεται ὁ ἱερεὺς περὶ τοῦ καθαριζομένου ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ, καὶ μετὰ τοῦτο, σφάξει ὁ ἱερεὺς τὸ ὁλοκαύτωμα,

20. Καὶ ἀνοίσει ὁ ἱερεὺς τὸ ὁλοκαύτωμα, καὶ τὴν θυσίαν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἔναντι κυρίου, καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς, καὶ καθαρισθήσεται.

21. Ἐὰν δὲ πένης ᾖ, καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ μὴ εὑρίσκῃ, λήψεται ἀμνὸν ἐνιαύσιον ἕνα εἰς ὃ ἐπλημμέλησεν εἰς ἀφαίρεμα, ὥστε ἐξιλάσασθαι περὶ αὐτοῦ, καὶ δέκατον σεμιδάλεως ἐμπεφυραμένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν, καὶ κοτύλην ἐλαίου μίαν.

22. Καὶ δύο τρυγόνας ἢ δύο νεοσσοὺς περιστερῶν ὅσα εὗρεν ἡ χεὶρ αὐτοῦ. καὶ ἔσται ἡ μία περὶ ἁμαρτίας, καὶ ἡ μία εἰς ὁλοκαύτωμα.

23. Καὶ προσοίσει αὐτὰ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ, εἰς τὸ καθαρίσαι αὐτὸν, πρὸς τὸν ἱερέα ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἔναντι κυρίου.

24. Καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς τὸν ἀμνὸν τὸν τῆς πλημμελείας, καὶ τὴν κοτύλην τοῦ ἐλαίου, ἐπιθήσει αὐτὰ ἐπίθεμα ἔναντι κυρίου.

16. Tingetque digitum dextrum in eo, & aſperget coram Domino ſepties.

17. Quod autem reliquum eſt olei in læva manu, fundet ſuper extremum auriculæ dextræ eius qui mundatur, & ſuper pollices manus ac pedis dextri, & ſuper ſanguinem qui effuſus eſt pro delicto.

18. Et ſuper caput eius. Rogabitq; pro eo coram Domino.

19. Et faciet ſacrificium pro peccato, tunc immolabit holocauſtum.

20. Et ponet illud in altari cum libamentis ſuis, & homo ritè mundabitur.

21. Quòd ſi pauper eſt, & non poteſt manus eius invenire quæ dicta ſunt, pro delicto aſſumet agnum ad oblationem, ut roget pro eo ſacerdos, decimamq; partem ſimilæ conſperſæ oleo in ſacrificium, & olei ſextarium.

22. Duoſque turtures ſive duos pullos columbæ, quorum unus ſit pro peccato, & alter in holocauſtum:

23. Offeretque ea die octavo purificationis ſuæ ſacerdoti; ad oſtium tabernaculi teſtimonii coram Domino.

24. Qui ſuſcipiens agnum pro delicto, & ſextarium olei, levabit ſimul:

16. Vnd mit ſeinem rechten finger in das öle tuncken / das in ſeiner lincken hand iſt / vnnd ſprengen mit ſeinem finger das öle ſieben mal für dem HErrn.

17. Das überige öle aber inn ſeiner hand ſoll er dem Gereinigten auff den knörbel des rechten ohrs thun / vnd auff den rechten Daumen / vnnd auff den groſſen Zehe ſeines rechten fuſſes / oben auff das blut des Schuldopffer.

18. Das überige öle aber in ſeiner hand ſol er auff des Gereinigten haupt thun / vnd jn verſönen für dem HErrn.

19. Vnnd ſol das Sündopffer machen / vnnd den Gereinigten verſönen ſeiner vnreinigkeit halben. Vnd ſol darnach das Brandopffer ſchlachten.

20. Vnd ſol es auf den Altar opffern / ſampt dem Speißopffer / vnnd jn verſönen / ſo iſt er rein.

21. Iſt er aber arm / vnnd mit ſeiner hand nicht ſo viel erwirbt / ſo neme er ein Lamb zum Schuldopffer zu Weben / jhn zuverſönen / vnnd ein zehenden Semelmehl mit öle gemenget zum Speißopffer / vnd ein Log öle.

22. Vnnd zwo Torteltauben / oder zwo junge Tauben / die er mit ſeiner hand erwerben kan / Das eine ſey ein Sündopffer / die ander ein Brandopffer.

23. Vnd bring ſie am achten tag ſeiner reinigung zum Prieſter / für der Thür der Hütten des Stiffts / für dem HERRN.

24. Da ſol der Prieſter das Lamb zum Schuldopffer nemen / vnnd das Log öle / vnd ſols alles weben für dem HERRN.

16. Puis le Sacrificateur trẽpera ſon doigt droit en l'huile qui *eſt* dedans ſa paume gauche, & fera aſperſion de l'huile auec ſon doigt par ſept fois deuant l'Eternel.

17. Et du reſte de l'huile qui *ſera* dedans ſa paume, le Sacrificateur en mettra ſur le mol de l'oreille droite de celui qui doit eſtre nettoyé, & ſur le pouce de ſa main droite, & ſur le gros artueil de ſon pied droit, par deſſus le ſang prins de l'offrande pour le delict.

18. Mais ce qui reſtera de l'huile eſtant ſur la paume du Sacrificateur, il *le* mettra ſur la teſte de celui qui doit eſtre nettoyé: & ainſi le Sacrificateur fera propitiation pour lui deuant l'Eternel.

19. Et apres le Sacrificateur offrira l'offrande pour le peché, & fera propitiation pour celui qui doit eſtre nettoyé de ſa ſouillure: puis apres il eſgorgera l'holocauſte.

20. Et le Sacrificateur offrira l'holocauſte & le gaſteau ſur l'autel, & fera propitiation pour celui qui doit eſtre nettoyé, & il ſera net.

21. Et s'il *eſt* poure, & n'a pas la puiſſance de fournir *cela*, il prendra vn agneau *en* offrande tournoyee pour le delict, afin de faire propitiation pour lui, & vne dixieme de fine farine peſtrie à l'huile, pour le gaſteau, auec vn log d'huile.

22. Item, deux tourterelles ou deux pigeonneaux, ſelon qu'il pourra fournir, dont l'vn ſera pout le peché, & l'autre pour l'holocauſte.

23. Et au huitieme iour de ſa purification, il les apportera au Sacrificateur à l'entree du tabernacle d'aſſignation, deuant l'Eternel.

24. Adonc le Sacrificateur receura l'agneau de l'offrande pour le delict, & vn log d'huile, & les tournoyera deuant l'Eternel en offrande tournoyee.

יד

25 וְיִכּוֹס יָת אִימְּרָא דַאֲשָׁמָא וְיִסַּב כַּהֲנָא מִדְּמָא דַאֲשָׁמָא וְיִתֵּן עַל רוּם אוּדְנָא דְמִדַּכֵּי דְיַמִּינָא וְעַל אִלְיוֹן יְדֵיהּ דְיַמִּינָא וְעַל אִלְיוֹן רַגְלֵיהּ דְיַמִּינָא׃

26 וּמִן מִשְׁחָא יְרִיק כַּהֲנָא עַל יְדָא דְכַהֲנָא שְׂמָאלִיתָא׃

27 וְיַדֵּי כַהֲנָא בְּאֶצְבְּעֵיהּ דְיַמִּינָא מִן מִשְׁחָא דְעַל יְדֵיהּ שְׂמָאלִיתָא שְׁבַע זִמְנִין קֳדָם יְיָ׃

28 וְיִתֵּן כַּהֲנָא מִן מִשְׁחָא דְעַל יְדֵיהּ עַל רוּם אוּדְנָא דְמִדַּכֵּי דְיַמִּינָא וְעַל אִלְיוֹן יְדֵיהּ דְיַמִּינָא וְעַל אִלְיוֹן רַגְלֵיהּ דְיַמִּינָא עַל אֲתַר דְּמָא דַאֲשָׁמָא׃

29 וּדְיִשְׁתְּאַר מִן מִשְׁחָא דְעַל יְדָא דְכַהֲנָא יִתֵּן עַל רֵישָׁא דְמִדַּכֵּי לְכַפָּרָא עֲלוֹהִי קֳדָם יְיָ׃

30 וְיַעְבֵּיד יָת חַד מִן שַׁפְנִינַיָּא אוֹ מִן בְּנֵי יוֹנָה מִדְּתַדְבֵּיק יְדֵיהּ׃

31 יָת דְּתַדְבֵּיק יְדֵיהּ יָת חַד חַטָּאתָא וְיָת חַד עֲלָתָא עַל מִנְחָתָא וִיכַפַּר כַּהֲנָא עַל דְּמִדַּכֵּי קֳדָם יְיָ׃

32 דָּא אוֹרָיְתָא דְבֵיהּ מַכְתַּשׁ סְגִירוּ דְּלָא תַדְבֵּיק יְדֵיהּ בִּדְכוּתֵיהּ׃

33 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה וְעִם אַהֲרֹן לְמֵימָר׃

34 אֲרֵי תֵיעֲלוּן לְאַרְעָא דִכְנַעַן דַּאֲנָא יָהֵיב לְכוֹן לְאַחְסָנָא וְאֶתֵּן מַכְתַּשׁ סְגִירוּ בְּבֵית אֲרַע אַחְסַנְתְּכוֹן׃

יד

25 וְשָׁחַט אֶת־כֶּבֶשׂ הָאָשָׁם וְלָקַח הַכֹּהֵן מִדַּם הָאָשָׁם וְנָתַן עַל־תְּנוּךְ אֹזֶן־הַמִּטַּהֵר הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן יָדוֹ הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן רַגְלוֹ הַיְמָנִית׃

26 וּמִן־הַשֶּׁמֶן יִצֹק הַכֹּהֵן עַל־כַּף הַכֹּהֵן הַשְּׂמָאלִית׃

27 וְהִזָּה הַכֹּהֵן בְּאֶצְבָּעוֹ הַיְמָנִית מִן־הַשֶּׁמֶן אֲשֶׁר עַל־כַּפּוֹ הַשְּׂמָאלִית שֶׁבַע פְּעָמִים לִפְנֵי יְהוָה׃

28 וְנָתַן הַכֹּהֵן מִן־הַשֶּׁמֶן אֲשֶׁר עַל־כַּפּוֹ עַל־תְּנוּךְ אֹזֶן הַמִּטַּהֵר הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן יָדוֹ הַיְמָנִית וְעַל־בֹּהֶן רַגְלוֹ הַיְמָנִית עַל־מְקוֹם דַּם הָאָשָׁם׃

29 וְהַנּוֹתָר מִן־הַשֶּׁמֶן אֲשֶׁר עַל־כַּף הַכֹּהֵן יִתֵּן עַל־רֹאשׁ הַמִּטַּהֵר לְכַפֵּר עָלָיו לִפְנֵי יְהוָה׃

30 וְעָשָׂה אֶת־הָאֶחָד מִן־הַתֹּרִים אוֹ מִן־בְּנֵי הַיּוֹנָה מֵאֲשֶׁר תַּשִּׂיג יָדוֹ׃

31 אֵת אֲשֶׁר־תַּשִּׂיג יָדוֹ אֶת־הָאֶחָד חַטָּאת וְאֶת־הָאֶחָד עֹלָה עַל־הַמִּנְחָה וְכִפֶּר הַכֹּהֵן עַל־הַמִּטַּהֵר לִפְנֵי יְהוָה׃

32 זֹאת תּוֹרַת אֲשֶׁר־בּוֹ נֶגַע צָרָעַת אֲשֶׁר לֹא־תַשִּׂיג יָדוֹ בְּטָהֳרָתוֹ׃

33 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר׃

34 כִּי תָבֹאוּ אֶל־אֶרֶץ כְּנַעַן אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם לַאֲחֻזָּה וְנָתַתִּי נֶגַע צָרַעַת בְּבֵית אֶרֶץ אֲחֻזַּתְכֶם׃

ιδ.

25. Καὶ σφάξει τὸν ἀμνὸν τὸν τῆς πλημμελείας, καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ τῆς πλημμελείας, καὶ ἐπιθήσει ἐπὶ τὸν λοβὸν τοῦ ὠτὸς τοῦ καθαριζομένου τοῦ δεξιοῦ, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς χειρὸς αὐτοῦ τῆς δεξιᾶς, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς αὐτοῦ τοῦ δεξιοῦ.

26. Καὶ ἀπὸ τοῦ ἐλαίου ἐπιχεεῖ ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ τὴν ἀριστεράν.

27. Καὶ ῥανεῖ ὁ ἱερεὺς τῷ δακτύλῳ αὐτοῦ τῷ δεξιῷ, ἀπὸ τοῦ ἐλαίου πάλιν τοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τῇ ἀριστερᾷ ἑπτάκις ἐναντίον κυρίου.

28. Καὶ ἐπιθήσει ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ ἐλαίου τοῦ ὄντος ἐπὶ τῆς χειρὸς τοῦ ἱερέως ἐπὶ τὸν λοβὸν τοῦ ὠτὸς τοῦ καθαριζομένου τοῦ δεξιοῦ, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς χειρὸς αὐτοῦ τῆς δεξιᾶς, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς αὐτοῦ τοῦ δεξιοῦ, ἐπὶ τὸν τόπον τοῦ αἵματος τοῦ τῆς πλημμελείας.

29. Τὸ δὲ καταλειφθὲν ἔλαιον τὸ ὂν ἐπὶ τῆς χειρὸς τοῦ ἱερέως, ἐπιθήσει ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ καθαρισθέντος, καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς ἔναντι κυρίου.

30. Καὶ ποιήσει μίαν ἀπὸ τῶν τρυγόνων, ἢ ἀπὸ τῶν νεοσσῶν τῶν περιστερῶν καθότι εὗρεν αὐτοῦ ἡ χείρ.

31. Τὴν μίαν περὶ ἁμαρτίας, καὶ τὴν μίαν εἰς ὁλοκαύτωμα σὺν τῇ θυσίᾳ· καὶ ἐξιλάσεται ὁ ἱερεὺς περὶ τοῦ καθαριζομένου ἔναντι κυρίου.

32. Οὗτος ὁ νόμος ἐν ᾧ ἐστιν ἡ ἁφὴ τῆς λέπρας, καὶ τοῦ μὴ εὑρίσκοντος τῇ χειρὶ αὐτοῦ εἰς τὸν καθαρισμὸν αὐτοῦ.

33. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν λέγων.

34. Ὡς ἂν εἰσέλθητε εἰς τὴν γῆν τῶν χαναναίων, ἣν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν ἐν κτήσει, καὶ δώσω ἁφὴν λέπρας ἐν ταῖς οἰκίαις τῆς γῆς τῆς ἐγκτήτου ὑμῖν.

CAP. XIIII.

25. Immolatoque agno, de ſanguine eius ponet ſuper extremum auriculæ dextræ illius qui mundatur, & ſuper pollices manus eius ac pedis dextri:

26. Olei verò partem mittet in manum ſuam ſiniſtram.

27. In quo tingens digitum dextræ manus aſperget ſepties coram Domino.

28. Tangetque extremum dexteræ auriculæ illius qui mundatur, & pollices manus ac pedis dextri in loco ſanguinis qui effuſus eſt pro delicto.

29. Reliquam autem partem olei quæ eſt in ſiniſtra manu, mittet ſuper caput purificati, ut placet pro eo Dominum:

30. Et turturem ſive pullum columbæ offeret.

31. Vnum pro delicto, & alterum in holocauſtum cum libamentis ſuis.

32. Hoc eſt ſacrificium leproſi, qui habere non poteſt omnia in emundationem ſui.

33. Locutuſq; eſt Dominus ad Moyſen & Aaron, dicens:

34. Cùm ingreſſi fueritis Terram-Chanáan, quam ego dabo vobis in poſſeſſionem, ſi fuerit plaga lepræ in ædibus.

Das XIV. Capitel.

25. Vnnd das Lamb des Schuldopffers ſchlachten/ Vnnd des bluts nemen von demſelben Schuldopffer/ vnd dem Gereinigten thun auff den knörbel ſeines rechten ohrs/ vnd auff den daumen ſeiner rechten hand/ vnnd auff den groſſen Zehe ſeines rechten fuſſes.

26. Vnnd des öles in ſeine (des Prieſters) lincke hand gieſſen.

27. Vnnd mit ſeinem rechten finger das öle/ das in ſeiner lincken hand iſt/ ſiebenmal ſprengen für dem HErrn.

28. Des übrigen aber in ſeiner hand ſol er dem Gereinigten auff den knörbel ſeines rechten ohrs/ vnnd auff den daumen ſeiner rechten hand/ vnnd auff den groſſen Zehe ſeines rechten fuſſes thun/ oben auff das blut des Schuldopffers.

29. Das überige öle aber in ſeiner hand ſol er dem Gereinigten auff das haupt thun/ jn zuverſönen für dem HERRN.

30. Vnnd darnach auß der einen Torteltauben oder jungen Tauben/ wie ſeine hand hat mögen erwerben.

31. Ein Sündopffer/ Auß der andern ein Brandopffer machen/ ſampt dem Speißopffer/ vnnd ſol der Prieſter den Gereinigten alſo verſönen für dem HERRN.

32. Das ſey das Geſetz für den Auſſetzigen/ der mit ſeiner hand nicht erwerben kan/ was zu ſeiner reinigung gehört.

33. Vnd der HERR redet mit Moſe vnd Aaron/ vnd ſprach:

34. Wenn jhr ins Land Canaan kompt/ das ich euch zur beſitzigung gebe/ vnnd werde jrgend inn einem hauſe euer beſitzung ein außſatzmal geben.

CAP. XIIII.

25. Et eſgorgera l'agneau de l'offrande pour le delict. Puis le Sacrificateur prendra du ſang de l'offrande pour le delict, & le mettra ſur le mol de l'oreille droite de celui qui doit eſtre nettoyé, & ſur le pouce de ſa main droite, & ſur le gros artueil de ſon pied droit.

26. Puis le Sacrificateur verſera de l'huile dedans la paume de ſa *main* gauche.

27. Et fera aſperſion auec ſon doigt droit de l'huile eſtant dedans ſa paume gauche par ſept fois deuant l'Eternel.

28. Et mettra de ceſte huile eſtant dedans ſa paume ſur le mol de l'oreille droite de celui qui doit eſtre nettoyé, & ſur le pouce de ſa main droite, & ſur le gros artueil de ſon pied droit, ſur le lieu du ſang prins de l'offrande pour le delict.

29. Puis il mettra le reſte de l'huile eſtant dedans ſa paume ſur la teſte de celui qui doit eſtre nettoyé pour faire propitiation pour lui deuant l'Eternel.

30. Puis il ſacrifiera l'vne des tourterelles, ou des pigeonneaux, de ce qu'il aura peu fournir.

31. De ce *donc* dequoi il aura peu fournir l'vn *ſera* pour le peché, & l'autre pour l'holocauſte, auec le gaſteau, Ainſi le Sacrificateur fera propitiation deuāt l'Eternel pour celui qui doir eſtre nettoyé.

32. Telle *eſt* la Loy de celui auquel il y a playe de lepre, qui n'a la puiſſance de fournir à la purification.

33. Puis l'Eternel parla à Moyſe & à Aaron, diſant.

34. Quād vous ſerez entrés au païs de Canaan, lequel ie vous donne en poſſeſſion, ſi i'enuoye playe de lepre en quelque maiſon du païs que vous poſſederez:

יד

35 וְיֵיתֵי דְּדִילֵיהּ בֵּיתָא וִיחַוֵּי לְכַהֲנָא לְמֵימַר כְּמַכְתָּשָׁא אִתְחֲזִי לִי בְּבֵיתָא׃

36 וִיפַקֵּיד כַּהֲנָא וִיפַנּוֹן יַת בֵּיתָא עַד לָא יֵעוֹל כַּהֲנָא לְמֶחְזֵי יַת מַכְתָּשָׁא וְלָא יִסְתָּאַב כָּל דִּי בְּבֵיתָא וּבָתַר כֵּן יֵעוֹל כַּהֲנָא לְמֶחְזֵי יַת בֵּיתָא׃

37 וְיֶחְזֵי יַת מַכְתָּשָׁא וְהָא מַכְתָּשָׁא בְּכוֹתְלֵי בֵיתָא פַּחְתִּין יָרְקָן אוֹ סַמְקָן וּמֶחֱזֵיהֶן מַכִּיךְ מִן כּוֹתְלָא׃

38 וְיִפּוֹק כַּהֲנָא מִן בֵּיתָא לִתְרַע בֵּיתָא וְיַסְגַּר יַת בֵּיתָא שִׁבְעָא יוֹמִין׃

39 וִיתוּב כַּהֲנָא בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה וְיֶחְזֵי וְהָא אוֹסֵיף מַכְתָּשָׁא בְּכוֹתְלֵי בֵיתָא׃

40 וִיפַקֵּיד כַּהֲנָא וִישַׁלְּפוּן יַת אַבְנַיָּא דִּי בְהֵין מַכְתָּשָׁא וְיִרְמוֹן יָתְהֵין לְמִבָּרָא לְקַרְתָּא לַאֲתַר מְסָאַב׃

41 וְיַת בֵּיתָא יְקַלְּפוּן מִגָּיו סְחוֹר סְחוֹר וְיִרְמוֹן יַת עַפְרָא דְּקַלִּיפוּ לְמִבָּרָא לְקַרְתָּא לַאֲתַר מְסָאַב׃

42 וְיִסְּבוּן אַבְנִין אָחֳרָנִין וְיָעֵלוּן בַּאֲתַר אַבְנַיָּא וְעַפְרָא אוֹחֳרָן יִסַּב וִישׁוּעַ יַת בֵּיתָא׃

43 וְאִם יְתוּב מַכְתָּשָׁא וְיִסְגֵּי בְּבֵיתָא בָּתַר ר דְּשַׁלִּיפוּ יַת אַבְנַיָּא וּבָתַר דְּקַלִּיפוּ יַת בֵּיתָא וּבָתַר דְּאִתְּשַׁע׃

44 וְיֵיעוֹל כַּהֲנָא וְיֶחֱזֵי וְהָא אוֹסֵיף מַכְתָּשָׁא בְּבֵיתָא סְגִירוּת מְחַסְּרָא הוּא בְּבֵיתָא מְסָאַב הוּא׃

יד

35 וּבָא אֲשֶׁר־לוֹ הַבַּיִת וְהִגִּיד לַכֹּהֵן לֵאמֹר כְּנֶגַע נִרְאָה לִי בַּבָּיִת׃

36 וְצִוָּה הַכֹּהֵן וּפִנּוּ אֶת־הַבַּיִת בְּטֶרֶם יָבֹא הַכֹּהֵן לִרְאוֹת אֶת־הַנֶּגַע וְלֹא יִטְמָא כָּל־אֲשֶׁר בַּבָּיִת וְאַחַר כֵּן יָבֹא הַכֹּהֵן לִרְאוֹת אֶת־הַבָּיִת׃

37 וְרָאָה אֶת־הַנֶּגַע וְהִנֵּה הַנֶּגַע בְּקִירֹת הַבַּיִת שְׁקַעֲרוּרֹת יְרַקְרַקֹּת אוֹ אֲדַמְדַּמֹּת וּמַרְאֵיהֶן שָׁפָל מִן־הַקִּיר׃

38 וְיָצָא הַכֹּהֵן מִן־הַבַּיִת אֶל־פֶּתַח הַבָּיִת וְהִסְגִּיר אֶת־הַבַּיִת שִׁבְעַת יָמִים׃

39 וְשָׁב הַכֹּהֵן בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְרָאָה וְהִנֵּה פָּשָׂה הַנֶּגַע בְּקִירֹת הַבָּיִת׃

40 וְצִוָּה הַכֹּהֵן וְחִלְּצוּ אֶת־הָאֲבָנִים אֲשֶׁר בָּהֵן הַנָּגַע וְהִשְׁלִיכוּ אֶתְהֶן אֶל־מִחוּץ לָעִיר אֶל־מָקוֹם טָמֵא׃

41 וְאֶת־הַבַּיִת יַקְצִעַ מִבַּיִת סָבִיב וְשָׁפְכוּ אֶת־הֶעָפָר אֲשֶׁר הִקְצוּ אֶל־מִחוּץ לָעִיר אֶל־מָקוֹם טָמֵא׃

42 וְלָקְחוּ אֲבָנִים אֲחֵרוֹת וְהֵבִיאוּ אֶל־תַּחַת הָאֲבָנִים וְעָפָר אַחֵר יִקַּח וְטָח אֶת־הַבָּיִת׃

43 וְאִם־יָשׁוּב הַנֶּגַע וּפָרַח בַּבַּיִת אַחַר חִלֵּץ אֶת־הָאֲבָנִים וְאַחֲרֵי הִקְצוֹת אֶת־הַבַּיִת וְאַחֲרֵי הִטּוֹחַ׃

44 וּבָא הַכֹּהֵן וְרָאָה וְהִנֵּה פָּשָׂה הַנֶּגַע בַּבָּיִת צָרַעַת מַמְאֶרֶת הִוא בַּבַּיִת טָמֵא הוּא׃

ιδ.

35. Καὶ ἥξει τινὸς αὐτοῦ ἡ οἰκία, καὶ ἀναγγελεῖ τῷ ἱερεῖ, λέγων ὥσπερ ἀφὴ ἑώραταί μοι ἐν τῇ οἰκίᾳ.

36. Καὶ προστάξει ὁ ἱερεὺς ἀποσκευάσαι τὴν οἰκίαν πρὸ τοῦ εἰσελθόντα τὸν ἱερέα ἰδεῖν τὴν ἀφήν, καὶ οὐ μὴ ἀκάθαρτα γένηται ὅσα ἂν ᾖ ἐν τῇ οἰκίᾳ. Καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσεται ὁ ἱερεὺς καταμαθεῖν τὴν οἰκίαν.

37. Καὶ ὄψεται ὁ ἱερεὺς τὴν ἀφήν· καὶ ἰδοὺ ἡ ἀφὴ ἐν τοῖς τοίχοις τῆς οἰκίας, κοιλάδας χλωριζούσας, ἢ πυρριζούσας, καὶ ἡ ὄψις αὐτῶν ταπεινοτέρα τῶν τοίχων.

38. Καὶ ἐξελθὼν ὁ ἱερεὺς ἐκ τῆς οἰκίας ἐπὶ τὴν θύραν τῆς οἰκίας, καὶ ἀφοριεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν οἰκίαν ἑπτὰ ἡμέρας.

39. Καὶ ἐπανήξει ὁ ἱερεὺς τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ ὄψεται τὴν οἰκίαν, Καὶ ἰδοὺ διεχύθη ἡ ἀφὴ ἐν τοῖς τοίχοις τῆς οἰκίας.

40. Καὶ προστάξει ὁ ἱερεύς, καὶ ἐξελοῦσι τοὺς λίθους ἐν οἷς ἐστιν ἡ ἀφή, καὶ ἐκβαλοῦσιν αὐτοὺς ἔξω τῆς πόλεως εἰς τόπον ἀκάθαρτον.

41. Καὶ τὴν οἰκίαν ἀποξύσουσιν ἔξωθεν κύκλῳ, καὶ ἐκχεοῦσι τὸν χοῦν τὸν ἀπεξυσμένον ἔξω τῆς πόλεως εἰς τόπον ἀκάθαρτον.

42. Καὶ λήψονται λίθους ἀπεξυσμένους ἑτέρους, καὶ ἀντιθήσουσιν ἀντὶ τῶν λίθων, καὶ χοῦν ἕτερον λήψονται καὶ ἐξαλείψουσι τὴν οἰκίαν.

43. Ἐὰν δὲ ἐπέλθῃ πάλιν ἡ ἀφή, καὶ ἀνατείλῃ ἐν τῇ οἰκίᾳ, μετὰ τὸ ἐξελθεῖν τοὺς λίθους, καὶ μετὰ τὸ ἀποξυσθῆναι τὴν οἰκίαν, καὶ μετὰ τὸ ἐξαλειφθῆναι.

44. Καὶ εἰσελεύσεται ὁ ἱερεύς, καὶ ὄψεται εἰ διακέχυται ἡ ἀφὴ ἐν τῇ οἰκίᾳ, λέπρα ἔμμονός ἐστιν ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἀκάθαρτός ἐστι.

CAP. XIIII.

35. Ibit cuius eſt domus, nuntians ſacerdoti, & dicet, Quaſi plaga lepræ videtur mihi eſſe in domo mea.

36. At ille præcipiet ut efferant univerſa de domo, priuſquam ingrediatur eam, & videat utrum leproſa ſit, ne immúda fiant omnia quæ in domo ſunt. Intrabitque poſtea ut conſideret lepram domus:

37. Et cùm viderit in parietibus illius quaſi valliculas pallore ſive rubore deformes, & humiliores ſuperficie reliqua.

38. Egredietur oſtium domus, & ſtatim claudet illam ſeptem diebus.

39. Reverſuſque die ſeptimo, conſiderabit eam, ſi invenerit creviſſe lepram.

40. Iubebit erui lapides in quibus lepra eſt, & proiici eos extra civitatem in locum immundum:

41. Domum autem ipſam radi intrinſecus per circuitum, & ſpargi pulverem raſuræ extra urbem in locum immundum.

42. Lapideſq; alios reponi pro his qui ablati fuerint, & luto alio liniri domum.

43. Sin autem poſtquam eruti ſunt lapides, & puluis elatus, & alia terra lita,

44. Ingreſſus ſacerdos viderit reverſam lepram, & parietes reſperſos maculis, lepra eſt perſeverans, & immunda domus:

Das XIV. Capitel.

35. So ſol der kommen deß das haus iſt/dem Prieſter anſagen/vnnd ſprechen: Es ſihet mich an/als ſey ein auſſetzig mal an meim hauſe.

36. Das ſol der Prieſter heiſſen/daß ſie das hauß außreumen/ehe denn der Prieſter hinein gehet/das mal zu beſehen/auff das nicht vnrein werde alles was im hauſe iſt/darnach ſol der Prieſter hinein gehen/das hauß zu beſehen.

37. Wenn er nun das mal beſihet/vnnd findet/daß an der wand des hauſes gele oder rötliche grůblein ſind/vnd jr anſehen tieffer den ſonſt die wand iſt.

38. So ſol er zum hauß zur thůr herauß gehen/vnnd das hauß ſieben tage verſchlieſſen.

39. Vnnd wenn er am ſiebenden tage widerkommt/vnnd ſihet daß das mal weiter gefreſſen hat/an des hauſes wand.

40. So ſoll er die ſteine heiſſen außbrechen/darinn das mal iſt/vnnd hinauß fůr die Stadt an einen vnreinen ort werffen.

41. Vnd das hauß ſol man inwendig rings rumb ſchaben/vnd ſollen den abgeſchabenen Leimen hinauß fůr die Stadt an einen vnreinen ort ſchůtten.

42. Vnd andere ſteine nemen/vnnd an jener ſtat thun/vnnd andern Leimen nemen/vnd das hauß bewerffen.

43. Wenn denn das mal widerkomt/vnnd außbricht am hauſe/nach dem man die ſteine außgeriſſen/vnnd das hauß anders beworffen hat.

44. So ſol der Prieſter hinein gehen. Vnd wenn er ſihet/daß das mal weiter gefreſſen hat am hauſe/ſo iſts gewiß ein freſſender Auſſatz am hauſe/vnnd iſt vnrein.

CHAP. XIIII.

35. Celui à qui appartient la maiſon, viendra & le fera ſauoir au Sacrificateur, diſant, Il me ſemble que i'appercoi comme vne playe en *ma* maiſon.

36. Lors le Sacrificateur cõmandera qu'on vuide la maiſon deuant qu'il *y* entre pour regarder la playe: afin que rien de ce qui *eſt* en la maiſon ne ſoit ſouillé: puis le Sacrificateur entrera pour contempler la maiſon:

37. Et regardera la playe: & s'il appercoit que la playe qui eſt aux parois de la maiſon ait quelques foſſettes tirantes ſur le verd, ou rouſſaſtres, qui ſoyent à les voir plus enfoncees que la paroy.

38. Le Sacrificateur ſortira hors de la maiſon à l'entree d'icelle, & fera fermer la maiſon par ſept iours.

39. Et au ſeptieme iour le Sacrificateur retournera & la regardera, & s'il appercoit que la playe ſoit creuë és parois de la maiſon.

40. Lors il commandera d'atracher les pierres, eſquelles *eſt* la playe, & de les ietter hors de la ville en vn lieu ſouillé.

41. Il fera auſſi racher l'enduit de la maiſon par dedans tout à l'entour, & on eſpandra l'enduit qu'on aura raclé, hors de la ville en vn lieu ſouillé.

42. Puis on prendra d'autres pierres, & on les apportera au lieu des *premieres* pierres, & on prendra d'autre mortier pour renduire la maiſon.

43. Mais ſi la playe retourne & boutonne en la maiſon, apres qu'on aura arraché les pierres, & apres qu'on l'aura raclee, & renduite:

44. Le Sacrificateur *y* entrera, & la regardera, & s'il appercoit que la playe ſoit creuë en la maiſon, c'*eſt* lepre rongeante en la maiſon: elle *eſt* ſouillee.

יד

45 וְיִתְרַע יַת בֵּיתָא יַת
אַבְנוֹהִי וְיַת אָעוֹהִי וְיַת
כָּל עֲפַר בֵּיתָא וְיַפֵּיק
לְמִבָּרָא לְקַרְתָּא לַאֲתַר
מְסָאַב׃

46 וּדְיֵעוֹל לְבֵיתָא כָּל
יוֹמִין דְּיַסְגַּר יָתֵיהּ יְהֵי
מְסָאַב עַד רַמְשָׁא׃

47 וּדְיִשְׁכּוּב בְּבֵיתָא
יְצַבַּע יַת לְבוּשׁוֹהִי וּדְיֵיכוּל
בְּבֵיתָא יְצַבַּע יַת לְבוּשׁוֹהִי׃

48 וְאִם מֵיעַל יֵעוֹל
כַּהֲנָא וְיֶחֱזֵי וְהָא לָא
אוֹסֵף מַכְתָּשָׁא בְּבֵיתָא
בָּתַר דְּאִתְּשַׁע יַת בֵּית
וִידַכֵּי כַּהֲנָא יַת בֵּיתָא אֲרֵי
אִתַּסִּי מַכְתָּשָׁא׃

49 וְיִסַּב לְדַכָּאָה יַת
בֵּיתָא תְּרֵין צִפְּרִין וְאָעָא
דְּאַרְזָא וּצְבַע זְהוֹרִי
וְאֵזוֹבָא׃

50 וְיִכּוֹס יַת צִפְּרָא חֲדָא
לְמָאן דַּחֲסַף עַל מֵי
מַבּוּעַ׃

51 וְיִסַּב יַת אָעָא דְּאַרְזָא
וְיַת אֵזוֹבָא וְיַת צְבַע
זְהוֹרִי וְיַת צִפְּרָא חַיְתָא
וְיִטְבּוֹל יָתְהוֹן בִּדְמָא
דְּצִפְּרָא דִּנְכִיסְתָּא וּבְמֵי
מַבּוּעַ וְיַדֵּי לְבֵיתָא שְׁבַע
זִמְנִין׃

52 וִידַכֵּי יַת בֵּיתָא בִּדְמָא
דְּצִפְּרָא וּבְמֵי מַבּוּעַ
וּבְצִפְּרָא חַיְתָא וּבְאָעָא
דְּאַרְזָא וּבְאֵזוֹבָא וּבִצְבַע
זְהוֹרִי׃

53 וִישַׁלַּח יַת צִפְּרָא
חַיְתָא לְמִבָּרָא לְקַרְתָּא
לְאַפֵּי חַקְלָא וִיכַפַּר עַל
בֵּיתָא וְיִדְכֵּי׃

54 דָּא אוֹרַיְתָא לְכָל
מַכְתַּשׁ סְגִירוּתָא וּל
וּלְנִתְקָא׃

55 וְלִסְגִירוּת לְבוּשָׁא
וּלְבֵיתָא׃

56 וּלְעַמְקָא וּלְעַדְיָא
וּלְבַהֲרָא׃

57 לְאַלָּפָא בְּיוֹמָא מ
מְסָאֲבָא וּבְיוֹמָא דַּכְיָא
דָּא אוֹרַיְתָא דִּסְגִירוּתָא׃

יד

45 וְנָתַץ אֶת־הַבַּיִת אֶת־
אֲבָנָיו וְאֶת־עֵצָיו וְאֵת כָּל־
עֲפַר הַבָּיִת וְהוֹצִיא אֶל־מִחוּץ
לָעִיר אֶל־מָקוֹם טָמֵא׃

46 וְהַבָּא אֶל־הַבַּיִת כָּל־יְמֵי
הִסְגִּיר אֹתוֹ יִטְמָא עַד־הָעָרֶב׃

47 וְהַשֹּׁכֵב בַּבַּיִת יְכַבֵּס אֶת־בְּגָדָיו
וְהָאֹכֵל בַּבַּיִת יְכַבֵּס אֶת־בְּגָדָיו׃

48 וְאִם־בֹּא יָבֹא הַכֹּהֵן וְרָאָה
וְהִנֵּה לֹא־פָשָׂה הַנֶּגַע בַּבַּיִת אַחֲרֵי
הִטֹּחַ אֶת־הַבָּיִת וְטִהַר הַכֹּהֵן
אֶת־הַבַּיִת כִּי נִרְפָּא הַנָּגַע׃

49 וְלָקַח לְחַטֵּא אֶת־הַבַּיִת
שְׁתֵּי צִפֳּרִים וְעֵץ אֶרֶז וּשְׁנִי
תוֹלַעַת וְאֵזֹב׃

50 וְשָׁחַט אֶת־הַצִּפֹּר הָאֶחָת
אֶל־כְּלִי־חֶרֶשׂ עַל־מַיִם חַיִּים׃

51 וְלָקַח אֶת־עֵץ־הָאֶרֶז וְאֶת־
הָאֵזֹב וְאֵת שְׁנִי הַתּוֹלַעַת וְאֵת
הַצִּפֹּר הַחַיָּה וְטָבַל אֹתָם בְּדַם
הַצִּפֹּר הַשְּׁחוּטָה וּבַמַּיִם הַחַיִּים
וְהִזָּה אֶל־הַבַּיִת שֶׁבַע פְּעָמִים׃

52 וְחִטֵּא אֶת־הַבַּיִת בְּדַם
הַצִּפּוֹר וּבַמַּיִם הַחַיִּים וּבַצִּפֹּר
הַחַיָּה וּבְעֵץ הָאֶרֶז וּבָאֵזֹב וּבִשְׁנִי
הַתּוֹלָעַת׃

53 וְשִׁלַּח אֶת־הַצִּפֹּר הַחַיָּה אֶל־
מִחוּץ לָעִיר אֶל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה וְכִפֶּר
עַל־הַבַּיִת וְטָהֵר׃

54 וְזֹאת הַתּוֹרָה לְכָל־נֶגַע
הַצָּרַעַת וְלַנָּתֶק׃

55 וּלְצָרַעַת הַבֶּגֶד וְלַבָּיִת׃

56 וְלַשְׂאֵת וְלַסַּפַּחַת וְלַבֶּהָרֶת׃

57 לְהוֹרֹת בְּיוֹם הַטָּמֵא וּבְיוֹם
הַטָּהֹר זֹאת תּוֹרַת הַצָּרָעַת׃

ιδ.

45. Καὶ κατελοῦσι τὴν οἰκίαν, καὶ τὰ ξύλα αὐτῆς, καὶ τοὺς λίθους αὐτῆς, καὶ πάντα τὸν χοῦν τῆς οἰκίας ἐξοίσουσιν ἔξω τῆς πόλεως εἰς τόπον ἀκάθαρτον.

46. Καὶ ὁ εἰσπορευόμενος εἰς τὴν οἰκίαν, πάσας τὰς ἡμέρας ἃς ἀφωρισμένη ἐστὶν, ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

47. Καὶ ὁ κοιμώμενος ἐν τῇ οἰκίᾳ, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας. καὶ ὁ ἐσθίων ἐν τῇ οἰκίᾳ, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

48. Ἐὰν δὲ παραγινόμενος εἰσέλθῃ ὁ ἱερεὺς, καὶ ἴδῃ, καὶ ἰδοὺ διαχύσει οὐ διαχεῖται ἡ ἀφὴ ἐν τῇ οἰκίᾳ μετὰ τὸ ἐξαλειφθῆναι τὴν οἰκίαν, καὶ καθαριεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν οἰκίαν ὅτι ἰάθη ἡ ἀφή.

49. Καὶ λήψεται ἀφαγνίσαι τὴν οἰκίαν, δύο ὀρνίθια ζῶντα καθαρὰ, καὶ ξύλον κέδρινον καὶ κεκλωσμένον κόκκινον καὶ ὕσσωπον.

50. Καὶ σφάξει τὸ ὀρνίθιον τὸ ἓν εἰς σκεῦος ὀστράκινον ἐφ᾽ ὕδατι ζῶντι.

51. Καὶ λήψεται τὸ ξύλον τὸ κέδρινον καὶ τὸ κεκλωσμένον κόκκινον, καὶ τὸν ὕσσωπον, καὶ τὸ ὀρνίθιον τὸ ζῶν, καὶ βάψει αὐτὰ εἰς τὸ αἷμα τοῦ ὀρνιθίου τοῦ ἐσφαγμένου ἐφ᾽ ὕδατι ζῶντι, καὶ περιρρανεῖ ἐν αὐτοῖς ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἑπτάκις.

52. Καὶ ἀφαγνιεῖ τὴν οἰκίαν ἐν τῷ αἵματι τοῦ ὀρνιθίου, καὶ ἐν τῷ ὕδατι τῷ ζῶντι, καὶ ἐν τῷ ὀρνιθίῳ τῷ ζῶντι, καὶ ἐν τῷ ξύλῳ τῷ κεδρίνῳ, καὶ ἐν τῇ ὑσσώπῳ, καὶ ἐν τῷ κεκλωσμένῳ κοκκίνῳ.

53. Καὶ ἐξαποστελεῖ τὸ ὀρνίθιον τὸ ζῶν ἔξω τῆς πόλεως εἰς τὸ πεδίον, καὶ ἐξιλάσεται περὶ τῆς οἰκίας, καὶ καθαρὰ ἔσται.

54. Οὗτος ὁ νόμος κατὰ πᾶσαν ἀφὴν λέπρας καὶ θραύσματος.

55. Καὶ τῆς λέπρας ἱματίου, καὶ οἰκίας.

56. Καὶ οὐλῆς, καὶ σημασίας, καὶ τοῦ αὐγάζοντος.

57. Καὶ τοῦ ἐξηγήσασθαι ἡ ἡμέρα ἀκάθαρτον, καὶ ἡ ἡμέρα καθαρισθήσεται· οὗτος ὁ νόμος τῆς λέπρας.

CAP. XIIII.

45. Quam ſtatim deſtruent, & lapides eius ac ligna, atq; univerſum pulverem proiicient extra oppidum in locum immundum.

46. Qui intraverit domum quando clauſa eſt, immundus erit uſque ad veſperum:

47. Et qui dormierit in ea, & comederit quippiam, lavabit veſtimenta ſua.

48. Quòd ſi introiens ſacerdos viderit lepram non creviſſe in domo, poſtquam denuo lita fuerit, purificabit eam reddita ſanitate:

49. Et in purificatione eius ſumet duos paſſeres, lignũque cedrinum, & vermiculum atque hyſſopum:

50. Et immolato uno paſſere in vaſe fictili ſuper aquas vivas.

51. Tollet lignum cedrinum, & hyſſopum, & coccum, & paſſerem vivum, & tingent omnia in ſanguine paſſeris immolati, atque in aquis viventibus: & aſperget domum ſepties.

52. Purificabitq; eam tam in ſanguine paſſeris quàm in aquis viventibus, & in paſſere vivo, lignoque cedrino & hyſſopo atque vermiculo.

53. Cumque dimiſerit paſſerem auolare in agrum liberè, orabit pro domo, & iure mundabitur.

54. Iſta eſt lex omnis lepræ & percuſſuræ.

55. Lepræ veſtium & domorum.

56. Cicatricis & erumpentium papularum, lucentis maculæ, & in varias ſpecies coloribus immutatis.

57. Vt poſſit ſciri quo tempore mundum quid vel immundum ſit.

Das XIIII. Capitel.

45. Darumb ſol man das Hauß abbrechen/Stein vnnd Holtz/ vnnd allen Leimen am Hauſe/ vnnd ſols hinauß füren für die Stadt an einen vnreinen ort.

46. Vnnd wer in das Hauß gehet/ſo lang es verſchloſſen iſt/ der iſt vnrein biß an den Abendt.

47. Vnd wer drinnen ligt/oder drinnen jſſet/der ſol ſeine Kleider waſchen.

48. Wo aber der Prieſter/ wenn er hinein gehet/ſihet/daß diß mal nicht weiter am Hauſe gefreſſen hat/ nach dem das Hauß beworffen iſt/ſo ſol ers rein ſprechen/ denn das mal iſt heil worden.

49. Vnd ſol zum Sündopffer für das Hauß nemen zween Vögel / Cedern holtz / vnnd Roſinfarbe Wolle/ vnnd Iſop.

50. Vnnd den einen Vogel ſchlachten inn einem erden geſeß/ an einem flieſſenden Waſſer.

51. Vnd ſol nemen das Cedern holtz/ die Roſinfarbe Wolle/den Iſop/ vnnd den lebendigen Vogel/vnnd inn des geſchlachten Vogels blut duncken/ an dem flieſſenden Waſſer/vnd das hauß ſiebenmal beſprengen.

52. Vnd ſol alſo das Hauß entſündigen mit dem blut des Vogels/ vnd mit flieſſenden waſſer/ mit dem lebendigen Vogel/mit dem Cedern holtz/ mit Iſopen/vnd mit Roſinfarbe Wolle.

53. Vnnd ſol den lebendigen Vogel laſſen hinauß für die Stadt ins frey Feldt fliegen/vnd das Hauß verſönen/ ſo iſts rein.

54. Das iſt das Geſetz vber allerley mal des Auſſatzs vnd Grinds.

55. Vber den Auſſatz der Kleider/vnd der Häuſer.

56. Vber die beulen/ gnetz vnnd eiterweiß.

57. Auff daß man wiſſe/wenn etwas vnrein oder rein iſt. Das iſt das Geſetz vom Auſſatz.

CHAP. XIIII.

45. On demolira donc la maiſon, ſes pierres, ſon bois, auec tout ſon mortier, & on *les* tranſportera hors de la ville en vn lieu ſouillé.

46. Et ſi quelcun eſt entré en la maiſon, tout le temps durant lequel *le Sacrificateur* l'auoit fait fermer, il ſera ſouillé iuſqu'au ſoir.

47. Et qui dormira en ceſte maiſon-la, lauera ſes veſtemens: auſſi qui mangera en ceſte maiſon-la, lauera ſes veſtemens.

48. Mais quand le Sacrificateur y ſera entré, & aura apperceu que la playe ne ſera point creuë en ceſte maiſon-la apres l'auoir fait renduire, il iugera la maiſon nette: car *ſa* playe *eſt* guairie.

49. Lors il prendra pour purifier la maiſon, deux paſſereaux, du bois de cedre, du cramoiſi, & de l'hyſſope:

50. Et coupera la gorge à l'vn des paſſereaux ſur vn vaiſſeau de terre, ſur de l'eau viue.

51. Et prendra le bois de cedre, l'hyſſope, le cramoiſi, & le paſſereau vif, & trempera le tout au ſang du paſſereau auquel on aura coupé la gorge, & en l'eau viue: puis fera aſperſion en la maiſon par ſept fois.

52. Il purifiera donc la maiſon auec le ſang du paſſereau, & auec l'eau viue, & auec le paſſereau vif, le bois de cedre, l'hyſſope & le cramoiſi.

53. Puis il laiſſera aller le paſſereau vif hors de la ville par les champs, ſi fera propitiation pour la maiſon, & elle ſera nette.

54. Telle *eſt* la Loy de toute playe de lepre, & de tigne:

55. De lepre de veſtement & de maiſon:

56. De tumeur, de rongne & de bouton:

57. Pour enſeigner en quel temps quelque choſe *eſt* ſouillee, & en quel temps elle *eſt* nette. Telle *eſt* la Loy de la lepre.

טו

1 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה וְעִם אַהֲרֹן לְמֵימָר׃

2 מַלִּילוּ עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְתֵימְרוּן לְהוֹן גְּבַר גְּבַר אֲרֵי יְהֵי דָּאֵיב מִבִּשְׂרֵיהּ דּוֹבֵיהּ מְסָאַב הוּא׃

3 וְדָא תְּהֵי סוֹבְתֵיהּ בְּדוֹבֵיהּ רִיר בִּשְׂרֵיהּ יָת דּוֹבֵיהּ אוֹ חָתִים בִּשְׂרֵיהּ מִדּוֹבֵיהּ סוֹבְתֵיהּ הִוא׃

4 כָּל מִשְׁכְּבָא דְּיִשְׁכּוֹב עֲלוֹהִי דּוֹבָנָא יְהֵי מְסָאַב וְכָל מָנָא דְּיֵתֵב עֲלוֹהִי יְהֵי מְסָאַב׃

5 וּגְבַר דְּיִקְרַב בְּמִשְׁכְּבֵיהּ יְצַבַּע לְבוּשׁוֹהִי וְיִסְחֵי בְּמַיָּא וִיהֵי מְסָאַב עַד רַמְשָׁא׃

6 וּדְיִתֵּב עַל מָנָא דְּיֵתִיב עֲלוֹהִי דּוֹבָנָא יְצַבַּע לְבוּשׁוֹהִי וְיִסְחֵי בְּמַיָּא וִיהֵי מְסָאַב עַד רַמְשָׁא׃

7 וּדְיִקְרַב בִּבְשַׂר דּוֹבָנָא יְצַבַּע לְבוּשׁוֹהִי וְיִסְחֵי בְּמַיָּא וִיהֵי מְסָאַב עַד רַמְשָׁא׃

8 וַאֲרֵי יְרוֹק דּוֹבָנָא בְּדַכְיָא וִיצַבַּע לְבוּשׁוֹהִי וְיִסְחֵי בְּמַיָּא וִיהֵי מְסָאַב עַד רַמְשָׁא׃

9 וְכָל מַרְכְּבָא דְּיִרְכּוֹב עֲלוֹהִי דּוֹבָנָא יְהֵי מְסָאַב׃

10 וְכָל דְּיִקְרַב בְּכָל דִּיהֵי תְּחוֹתוֹהִי יְהֵי מְסָאַב עַד רַמְשָׁא וּדְיִטּוֹל יָתְהוֹן יְצַבַּע לְבוּשׁוֹהִי וְיִסְחֵי ב בְּמַיָּא וִיהֵי מְסָאַב עַד רַמְשָׁא׃

11 וְכָל דְּיִקְרַב בֵּיהּ דּוֹבָנָא וִידוֹהִי לָא שְׁטַף בְּמַיָּא וִיצַבַּע לְבוּשׁוֹהִי וְיִסְחֵי בְּמַיָּא וִיהֵי מְסָאַב עַד רַמְשָׁא׃

12 וּמָאן דַּחְסַף דְּיִקְרַב בֵּיהּ דּוֹבָנָא יִתָּבַר וְכָל מָאן דְּאָע יִשְׁתְּטִיף בְּמַיָּא׃

טו

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר׃

2 דַּבְּרוּ אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַאֲמַרְתֶּם אֲלֵהֶם אִישׁ אִישׁ כִּי יִהְיֶה זָב מִבְּשָׂרוֹ זוֹבוֹ טָמֵא הוּא׃

3 וְזֹאת תִּהְיֶה טֻמְאָתוֹ בְּזוֹבוֹ רָר בְּשָׂרוֹ אֶת־זוֹבוֹ אוֹ־הֶחְתִּים בְּשָׂרוֹ מִזּוֹבוֹ טֻמְאָתוֹ הִוא׃

4 כָּל־הַמִּשְׁכָּב אֲשֶׁר יִשְׁכַּב עָלָיו הַזָּב יִטְמָא וְכָל־הַכְּלִי אֲשֶׁר־יֵשֵׁב עָלָיו יִטְמָא׃

5 וְאִישׁ אֲשֶׁר יִגַּע בְּמִשְׁכָּבוֹ יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃

6 וְהַיֹּשֵׁב עַל־הַכְּלִי אֲשֶׁר־יֵשֵׁב עָלָיו הַזָּב יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃

7 וְהַנֹּגֵעַ בִּבְשַׂר הַזָּב יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃

8 וְכִי־יָרֹק הַזָּב בַּטָּהוֹר וְכִבֶּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃

9 וְכָל־הַמֶּרְכָּב אֲשֶׁר יִרְכַּב עָלָיו הַזָּב יִטְמָא׃

10 וְכָל־הַנֹּגֵעַ בְּכֹל אֲשֶׁר יִהְיֶה תַחְתָּיו יִטְמָא עַד־הָעָרֶב וְהַנּוֹשֵׂא אוֹתָם יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃

11 וְכֹל אֲשֶׁר יִגַּע־בּוֹ הַזָּב וְיָדָיו לֹא־שָׁטַף בַּמָּיִם וְכִבֶּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃

12 וּכְלִי־חֶרֶשׂ אֲשֶׁר־יִגַּע־בּוֹ הַזָּב יִשָּׁבֵר וְכָל־כְּלִי־עֵץ יִשָּׁטֵף בַּמָּיִם׃

ιε.

1. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν λέγων.

2. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· ἀνδρὶ ἀνδρὶ, ᾧ ἐὰν γένηται ῥύσις ἐκ τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἡ ῥύσις αὐτοῦ ἀκάθαρτός ἐστι.

3. Καὶ οὗτος ὁ νόμος τῆς ἀκαθαρσίας αὐτοῦ. ῥέων γόνον ἐκ τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἐκ τῆς ῥύσεως ἧς συνέστηκε, τὸ σῶμα αὐτοῦ διὰ τῆς ῥύσεως, αὕτη ἡ ἀκαθαρσία αὐτοῦ ἐν αὐτῷ. (πᾶσαι αἱ ἡμέραι ῥύσεως σώματος αὐτοῦ αἷς συνέστηκε τὸ σῶμα αὐτοῦ διὰ τῆς ῥύσεως αὐτοῦ, ἀκαθαρσία αὐτοῦ ἐστι.)

4. Πᾶσα κοίτη ἐφ᾽ ᾗ ἂν κοιμηθῇ ἐπ᾽ αὐτῆς γονορρυὴς, ἀκάθαρτος ἔσται, καὶ πᾶν σκεῦος ἐφ᾽ ὃ ἂν καθίσῃ ἐπ᾽ αὐτὸ ὁ γονορρυὴς, ἀκάθαρτον ἔσται.

5. Καὶ ἄνθρωπος ὃς ἐὰν ἅψηται τῆς κοίτης αὐτοῦ, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

6. Καὶ ὁ καθήμενος ἐπὶ τοῦ σκεύους ἐφ᾽ ὃ ἂν καθίσῃ ἐπ᾽ αὐτὸ γονορρυὴς, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λούσεται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

7. Καὶ ὁ ἁπτόμενος τοῦ χρωτὸς τοῦ γονορρυοῦς, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λούσεται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

8. Ἐὰν δὲ προσιαλίσῃ ὁ γονορρυὴς ἐπὶ τὸν καθαρὸν, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ λούσεται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

9. Καὶ πᾶν ἐπίσαγμα, ἐφ᾽ ὃ ἂν ἐπιβῇ ἐπ᾽ αὐτὸ γονορρυὴς, ἀκάθαρτον ἔσται ἕως ἑσπέρας.

10. Καὶ πᾶς ὁ ἁπτόμενος ἀπὸ πάντων ὅσα ἂν ᾖ ὑποκάτω αὐτοῦ, ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας. καὶ ὁ αἴρων αὐτὰ, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λούσεται ὕδατι. καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

11. Καὶ ὅσων ἂν ἅψηται ὁ γονορρυὴς, καὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ οὐ νένιπται ὕδατι, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λούσεται τὸ σῶμα ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

12. Καὶ σκεῦος ὀστράκινον οὗ ἂν ἅψηται ὁ γονορρυὴς, συντριβήσεται, καὶ σκεῦος ξύλινον νιφθήσεται ὕδατι, καὶ καθαρὸν ἔσται.

CAP. XV.

1. Locutuſq; eſt Dominus ad Moyſen & Aaron, dicens.

2. Loquimini filiis Iſraël, & dicite eis, Vir qui patitur fluxum ſeminis, immundus erit.

3. Et tunc iudicabitur huic vitio ſubiacere, cum per ſingula momenta adhæſerit carni eius, atque concreverit fœdus humor.

4. Omne ſtratum in quo dormierit, immundum erit, & ubicunque ſederit.

5. Si quis hominum tetigerit lectum eius, lavabit veſtimenta ſua: & ipſe lotus aqua, immundus erit uſque ad veſperum.

6. Si ſederit ubi ille ſederat, & ipſe lavabit veſtimēta ſua: & lotus aqua, immundus erit uſque ad veſperum.

7. Qui tetigerit carnem eius, lavabit veſtimenta ſua: & ipſe lotus aqua, immundus erit uſque ad veſperum.

8. Si ſalivam huiuſcemodi homo iecerit ſuper eum qui mundus eſt, lavabit veſtimenta ſua: & lotus aqua, immundus erit uſque ad veſperum.

9. Sagma ſuper quod ſederit, immundum erit:

10. Et quicquid ſub eo fuerit qui fluxum ſeminis patitur, pollutum erit uſque ad veſperum. Qui portaverit horum aliquid, lavabit veſtimenta ſua: & ipſe lotus aqua, immundus erit uſque ad veſperum.

11. Omnis quem tetigerit qui talis eſt, non lotis antè manibus, lavabit veſtimenta ſua; & lotus aqua, immundus erit uſque ad veſperum.

12. Vas fictile quod tetigerit, confringetur: vas autem ligneum lavabitur aqua.

Das XV. Capitel.

VNnd der HERR redet mit Moſe vnd Aaron/ vnd ſprach:

2. Redet mit den Kindern Jſrael/ vnd ſprecht zu jhnen: Wenn ein Mann an ſeinem Fleiſch ein fluß hat/ derſelb iſt vnrein.

3. Denn aber iſt er vnrein an dieſem fluß/ wenn ſein fleiſch vom fluß eittert oder verſtopfft iſt.

4. Alle lager/ darauff er ligt/ vnd alles darauff er ſitzt/ wird vnrein werden.

5. Vnd wer ſein Lager anrůret/ der ſol ſeine kleider waſchen/ vnnd ſich mit waſſer baden/ vnd vnrein ſein biß auff den abendt.

6. Vnnd wer ſich ſetzt/ da er geſeſſen iſt/ der ſol ſeine kleider waſchen/ vnnd ſich mit waſſer baden/ vnd vnrein ſein biß auff den abendt.

7. Wer ſein fleiſch anrůret/ der ſol ſeine kleider waſchen/ vnd ſich mit waſſer baden/ vnd vnrein ſein biß auff den abendt.

8. Wenn er ſeinen ſpeichel wirfft auff den der rein iſt/ der ſol ſeine Kleider waſchen/ vnd ſich mit waſſer baden/ vnnd vnrein ſein biß auff den abendt.

9. Vnd der Sattel darauff er reitet/ wirdt vnrein werden.

10. Vnd wer anrůret jrgendt etwas/ das er vnter ſich gehabt hat/ der wird vnrein ſein biß auff den abendt. Vnnd wer ſolchs tregt/ der ſol ſeine Kleider waſchen/ vnnd ſich mit waſſer baden/ vnd vnrein ſein biß auff den abendt.

11. Vnd welchen er anrůret/ ehe er die hende weſcht/ der ſol ſeine kleider waſchen/ vnd ſich mit waſſer baden/ vnnd vnrein ſein biß auff den abendt.

12. Wenn er ein erden gefeß anrůret/ das ſol man zubrechen/ Aber das hůltzen faß ſol man mit waſſer ſpůlen.

CHAP. XV.

1. Item, l' Eternel parla à Moyſe, & à Aaron, diſant.

2. Parlez aux enfans d'Iſrael, & leur dites, Tout hōme à qui la chair de coule, ſera ſouillé à cauſe de ſon flux.

3. Et telle ſera la ſouillure de ſon flux. Quand la chair laiſſera aller ſon flux, ou que ſa chair retiendra ſon flux, c' *eſt* la ſouillure.

4. Tout lict ſur lequel aura couché celui qui decoule, ſera ſouillé: & toute choſe ſur laquelle il ſe ſera aſſis, ſera ſouillee.

5. Quiconque auſſi touchera au lict d'icelui, lauera ſes veſtemens, & ſe lauera d'eau, & ſera ſouillé iuſqu'au ſoir.

6. Pareillement qui s'aſſerra ſur quelque choſe ſur laquelle celui qui decoule ſe ſoit aſſis, lauera ſes veſtemēs, & ſe lauera d'eau, & ſera ſouillé iuſqu'au ſoir.

7. Item, celui qui touchera la chair de celui qui decoule, lauera ſes veſtemens & ſe lauera d' eau, & ſera ſouillé iuſqu'au ſoir.

8. Item, ſi celui qui decoule crache ſur celui qui eſt net, celui *qui eſtoit net* lauera ſes veſtemēs, & ſe lauera d'eau, & ſera ſouillé iuſqu'au ſoir.

9. Item, tout harnois ſur lequel cheuauchera celui qui decoule, ſera ſouillé.

10. Item, quiconque touchera à choſe quelconque qui aura eſté ſous icelui, ſera ſouillé iuſqu'au ſoir. Et quiconque portera telles choſes, lauera ſes veſtemens, & ſe lauera d'eau, & ſera ſouillé iuſqu'au ſoir.

11. Item, quiconque aura eſté touché par celui qui decoule, ſans qu'il ait laué ſes mains en l'eau, lauera ſes veſtemens, & ſe lauera d'eau, & ſera ſouillé iuſqu'au ſoir.

12. Et le vaiſſeau de terre, que celui qui decoule aura touché, ſera caſſe: mais tout vaiſſeau de bois ſera laué d' eau.

טו

13 וַאֲרֵי יִדְכֵּי דּוֹבָנָא מִדּוֹבֵיהּ וְיִמְנֵי לֵיהּ שִׁבְעָה יוֹמִין לִדְכוּתֵיהּ וִיצַבַּע לְבוּשׁוֹהִי וְיַסְחֵי בִּשְׂרֵיהּ בְּמֵי מַבּוּעַ וְיִדְכֵּי׃

14 וּבְיוֹמָא תְּמִינָאָה יִסַּב לֵיהּ תְּרֵין שַׁפְנִינִין אוֹ תְּרֵין בְּנֵי יוֹנָה וְיֵיתֵי לִקֳדָם יְיָ לִתְרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא וְיִתְּנִנּוּן לְכַהֲנָא׃

15 וְיַעְבֵּיד יָתְהוֹן כַּהֲנָא חַד חַטָּאתָא וְחַד עֲלָתָא וִיכַפַּר עֲלוֹהִי כַּהֲנָא קֳדָם יְיָ מִדּוֹבֵיהּ׃

16 וּגְבַר אֲרֵי תִפּוֹק מִנֵּיהּ שִׁכְבַת זַרְעָא וְיַסְחֵי בְמַיָּא יָת כָּל בִּשְׂרֵיהּ וִיהֵי מְסָאַב עַד רַמְשָׁא׃

17 וְכָל לְבוּשׁ וְכָל מְשַׁךְ דִּיהֵי עֲלוֹהִי שִׁכְבַת זַרְעָא וְיִצְטַבַּע בְּמַיָּא וִיהֵי מְסָאַב עַד רַמְשָׁא׃

18 וְאִתְּתָא דְּיִשְׁכּוֹב גְּבַר יָתַהּ שִׁכְבַת זַרְעָא וְיַסְחוּן בְּמַיָּא וִיהוֹן מְסָאֲבִין עַד רַמְשָׁא׃

19 וְאִתְּתָא אֲרֵי תְהֵי דָּיְבָא דְּמָא יְהֵי דּוֹבַהּ בִּבְסָרַהּ שִׁבְעָה יוֹמִין תְּהֵי בְרִחוּקַהּ וְכָל דְּיִקְרַב בַּהּ יְהֵי מְסָאַב עַד רַמְשָׁא׃

20 וְכֹל דְּתִשְׁכּוֹב עֲלוֹהִי בְּרִחוּקַהּ יְהֵי מְסָאַב וְכֹל דְּתֵיתֵיב עֲלוֹהִי יְהֵי מְסָאַב׃

21 וְכָל דְּיִקְרַב בְּמִשְׁכְּבַהּ יְצַבַּע לְבוּשׁוֹהִי וְיַסְחֵי בְמַיָּא וִיהֵי מְסָאַב עַד רַמְשָׁא׃

22 וְכָל דְּיִקְרַב בְּכָל מָנָא דְּתֵיתֵיב עֲלוֹהִי יְצַבַּע לְבוּשׁוֹהִי וְיַסְחֵי בְמַיָּא וִיהֵי מְסָאַב עַד רַמְשָׁא׃

טו

13 וְכִי־יִטְהַר הַזָּב מִזּוֹבוֹ וְסָפַר לוֹ שִׁבְעַת יָמִים לְטָהֳרָתוֹ וְכִבֶּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בְּשָׂרוֹ בְּמַיִם חַיִּים וְטָהֵר׃

14 וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִקַּח־לוֹ שְׁתֵּי תֹרִים אוֹ שְׁנֵי בְּנֵי יוֹנָה וּבָא לִפְנֵי יְהוָה אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וּנְתָנָם אֶל־הַכֹּהֵן׃

15 וְעָשָׂה אֹתָם הַכֹּהֵן אֶחָד חַטָּאת וְהָאֶחָד עֹלָה וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן לִפְנֵי יְהוָה מִזּוֹבוֹ׃

16 וְאִישׁ כִּי־תֵצֵא מִמֶּנּוּ שִׁכְבַת־זָרַע וְרָחַץ בַּמַּיִם אֶת־כָּל־בְּשָׂרוֹ וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃

17 וְכָל־בֶּגֶד וְכָל־עוֹר אֲשֶׁר־יִהְיֶה עָלָיו שִׁכְבַת־זָרַע וְכֻבַּס בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃

18 וְאִשָּׁה אֲשֶׁר יִשְׁכַּב אִישׁ אֹתָהּ שִׁכְבַת־זָרַע וְרָחֲצוּ בַמַּיִם וְטָמְאוּ עַד־הָעָרֶב׃

19 וְאִשָּׁה כִּי־תִהְיֶה זָבָה דָּם יִהְיֶה זֹבָהּ בִּבְשָׂרָהּ שִׁבְעַת יָמִים תִּהְיֶה בְנִדָּתָהּ וְכָל־הַנֹּגֵעַ בָּהּ יִטְמָא עַד־הָעָרֶב׃

20 וְכֹל אֲשֶׁר תִּשְׁכַּב עָלָיו בְּנִדָּתָהּ יִטְמָא וְכֹל אֲשֶׁר־תֵּשֵׁב עָלָיו יִטְמָא׃

21 וְכָל־הַנֹּגֵעַ בְּמִשְׁכָּבָהּ יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃

22 וְכָל־הַנֹּגֵעַ בְּכָל־כְּלִי אֲשֶׁר־תֵּשֵׁב עָלָיו יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃

ιε΄.

13. Ἐὰν δὲ καθαρισθῇ ὁ γονορρυὴς ἐκ τῆς ῥύσεως αὐτοῦ, καὶ ἐξαριθμήσεται ἑαυτῷ ἑπτὰ ἡμέρας εἰς τὸν καθαρισμὸν αὐτοῦ, καὶ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λύσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι ζῶντι, καὶ καθαρὸς ἔσται.

14. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ λήψεται ἑαυτῷ δύο τρυγόνας, ἢ δύο νεοσσοὺς περιστερῶν, καὶ οἴσει αὐτὰ ἔναντι κυρίου ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ δώσει αὐτὰ τῷ ἱερεῖ.

15. Καὶ ποιήσει αὐτὰ ὁ ἱερεύς, μίαν περὶ ἁμαρτίας, καὶ μίαν εἰς ὁλοκαύτωμα, καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς ἔναντι κυρίου ἀπὸ τῆς ῥύσεως αὐτοῦ.

16. Καὶ ἄνθρωπος ᾧ ἂν ἐξέλθῃ ἐξ αὐτοῦ κοίτη σπέρματος, καὶ λούσεται ὕδατι πᾶν τὸ σῶμα αὐτοῦ, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

17. Καὶ πᾶν ἱμάτιον καὶ πᾶν δέρμα ἐφ' ὃ ἂν ᾖ ἐπ' αὐτὸ κοίτη σπέρματος, καὶ πλυθήσεται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτον ἔσται ἕως ἑσπέρας.

18. Καὶ γυνὴ ἐὰν κοιμηθῇ ἀνὴρ μετ' αὐτῆς κοίτην σπέρματος, καὶ λούσονται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτοι ἔσονται ἕως ἑσπέρας.

19. Καὶ γυνὴ ἥ τις ἂν ᾖ ῥέουσα αἵματι, καὶ ἔσται ἡ ῥύσις αὐτῆς ἐν τῷ σώματι αὐτῆς, ἑπτὰ ἡμέρας ἔσται ἐν τῇ ἀφέδρῳ αὐτῆς. πᾶς ὁ ἁπτόμενος αὐτῆς, ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

20. Καὶ πᾶν ἐφ' ὃ ἂν κοιτάζηται ἐπ' αὐτὸ ἐν τῇ ἀφέδρῳ αὐτῆς, ἀκάθαρτον ἔσται. καὶ πᾶν ἐφ' ὃ ἂν ἐπικαθίσῃ ἐπ' αὐτό, ἀκάθαρτον ἔσται.

21. Καὶ πᾶς ὃς ἂν ἅψηται τῆς κοίτης αὐτῆς, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

22. Καὶ πᾶς ὁ ἁπτόμενος παντὸς σκεύους ἐφ' ὃ ἂν καθίσῃ ἐπ' αὐτὸ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λούσεται ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

CAP. XV.

13. Si ſanatus fuerit qui huiuſcemodi ſuſtinet paſſionem, numerabit ſeptem dies poſt emundationem ſui, & lotis veſtibus & toto corpore in aquis viventibus, erit mundus.

14. Die autem octavo ſumet duos turtures, aut duos pullos columbæ, & veniet in conſpectum Domini ad oſtium tabernaculi teſtimonii, dabitq; eos ſacerdoti.

15. Qui faciet unum pro peccato, & alterum in holocauſtum: rogabitque pro eo coram Domino, ut emundetur à fluxu ſeminis ſui.

16. Vir de quo egredietur ſemen coitus, lavabit aqua omne corpus ſuum: & immundus erit uſque ad veſperum.

17. Veſtem & pellem quam habuerit, lavabit aqua, & immunda erit uſque ad veſperum.

18. Mulier cum qua coierit, lavabitur aqua, & immunda erit uſque ad veſperum.

19. Mulier quæ redeunte menſe patitur fluxum ſanguinis, ſeptem diebus ſeparabitur. Omnis qui tetigerit eam, immundus erit uſque ad veſperum:

20. Et locus in quo dormierit vel ſederit diebus ſeparationis ſuæ, polluetur.

21. Qui tetigerit lectum eius, lavabit veſtimenta ſua: & ipſe lotus aqua, immundus erit uſque ad veſperum.

22. Omne vas ſuper quod illa ſederit, quiſquis attigerit, lavabit veſtimenta ſua: & ipſe lotus aqua pollutus erit uſque ad veſperum.

Das XV. Capitel.

13. Vnd wenn er rein wird von ſeinem fluß / ſo ſol er ſieben tage zehlen nach dem er rein worden iſt / vnd ſeine kleider waſchen/vnd ſein fleiſch mit flieſſendem waſſer baden/ſo iſt er rein.

14. Vnnd am achten tage ſol er zwo Tortel tauben oder zwo junge Tauben nemen / vnd für den HERRN bringen für der Thür der Hütten des Stiffts/vnd dem Prieſter geben.

15. Vnd der Prieſter ſol auß einer ein Sündopffer / auß der andern ein Brandopffer machen / vnd jn verſönen für dem HERRN ſeines fluß halben.

16. Wenn einem Mann im ſchlaf der ſamen entgehet / der ſol ſein gantzes fleiſch mit waſſer baden / vnnd vnrein ſein biß auff den abend.

17. Vnd alles kleid vnd alles fell/das mit ſolchem ſamen befleckt iſt / ſol er waſchen mit waſſer / vnnd vnrein ſein biß auff den abend.

18. Ein Weib/bey welchem ein ſolcher ligt/die ſollen ſich mit waſſer baden/ vnd vnrein ſein biß auff den abend.

19. Wenn ein Weib jres leibs Blutfluß hat / die ſol ſieben tage bey ſeyt gethan werden / Wer ſie anrüret / der wird vnrein ſein biß auff den abend.

20. Vnnd alles worauff ſie ligt / ſo lang ſie jre zeit hat / wird vnrein ſein/ vnd worauff ſie ſitzt/wird vnrein ſein.

21. Vnd wer jr Lager anrüret / der ſol ſeine kleider waſchen/ vnd ſich mit waſſer baden/ vnd vnrein ſein biß auff den abend.

22. Vnnd wer anrüret irgend was/ darauff ſie geſeſſen hat/ſoll ſeine kleider waſchen / vnnd ſich mit waſſer baden/ vnd vnrein ſein biß auff den abend. 23.

CHAP. XV.

13. Or quand celui qui decoule ſera purgé de ſon flux, il contera ſept iours pour ſa purification, & lauera ſes veſtemens, & lauera ſa chair d'eau viue, ainſi ſera net.

14. Et au huitieme iour, il prendra pour ſoi deux tourterelles, ou deux pigeonneaux, & viendra deuãt l'Eternel à l'entree du tabernacle d'aſſignation, & les baillera au Sacrificateur.

15. Lors le Sacrificateur les ſacrifiera l'vn en offrande pour le peché, & l'autre en holocauſte: ainſi le Sacrificateur fera propitiation pour icelui deuant l'Eternel à cauſe de ſon flux.

16. Item, l'homme duquel ſera ſortie ſemence de cohabitation, lauera d'eau toute ſa chair, & ſera ſouillé iuſqu'au ſoir.

17. Et tout accouſtrement, ou toute peau, ſur laquelle il y aura de la ſemence de cohabitation, ſera lauee d'eau, & ſouillee iuſqu'au ſoir.

18. Meſme la femme auec laquelle vn tel homme couchera par ſemence de cohabitation, ils ſe lauerõt d'eau *l'vn & l'autre*, & ſeront ſouillés iuſqu'au ſoir.

19. Item, quand la femme ſera decoulante, ayant ſon flux de ſang en ſa chair, elle ſera ſeparee par ſept iours: *Et* quiconque la touchera ſera ſouillé iuſqu'au ſoir.

20. Et toute choſe ſur laquelle elle aura couché durant ſa ſeparation, ſera ſouillee: & toute choſe ſur laquelle elle aura eſté aſſiſe, ſera ſouillee.

21. Quiconque auſſi touchera le lict d'icelle, lauera ſes veſtemens, & ſe lauera d'eau, & ſera ſouillé iuſqu'au ſoir.

22. Item, quiconque touchera à aucune choſe ſur laquelle elle ſe ſera aſſiſe, lauera ſes veſtemens, & ſe lauera d'eau, & ſera ſouillé iuſqu'au ſoir.

טו

23 וְאִם עַל מִשְׁכְּבָא הוּא אוֹ עַל מָנָא דְּהִיא יָתְבָא עֲלוֹהִי בְּמִקְרְבֵיהּ בֵיהּ יְהֵי מְסָאַב עַד רַמְשָׁא׃

24 וְאִם מִשְׁכַּב יִשְׁכֻּב גְּבַר יָתַהּ וּתְהֵי רִיחוּקַהּ עֲלוֹהִי וִיהֵי מְסָאַב שִׁבְעָא יוֹמִין וְכָל מִשְׁכְּבָא דְּיִשְׁכֻּב עֲלוֹהִי יְהֵי מְסָאַב׃

25 וְאִתְּתָא אֲרֵי יְדוּב דּוֹב דְּמַהּ יוֹמִין סַגִּיאִין בְּלָא עִידַּן רִיחוּקַהּ אוֹ אֲרֵי תְדוּב עַל רִיחוּקַהּ כָּל יוֹמֵי דּוֹב סוֹבְתַהּ כְּיוֹמֵי רִיחוּקַהּ תְּהֵי מְסָאֲבָא הִיא׃

26 כָּל מִשְׁכְּבָא דְּתִשְׁכֻּב עֲלוֹהִי כָּל יוֹמֵי דּוֹבַהּ כְּמִשְׁכַּב רִיחוּקַהּ יְהֵי לַהּ וְכָל מָנָא דְּתֵיתֵב עֲלוֹהִי מְסָאַב יְהֵי כְּסוֹאֲבַת רִיחוּקַהּ׃

27 וְכָל דְּיִקְרַב בְּהוֹן יְהֵי מְסָאַב וִיצַבַּע לְבוּשׁוֹהִי וְיַסְחֵי בְמַיָּא וִיהֵי מְסָאַב עַד רַמְשָׁא׃

28 וְאִם דְּכִיאַת מִדּוֹבַהּ וְתִמְנֵי לַהּ שִׁבְעָה יוֹמִין וּבָתַר כֵּן תִּדְכֵּי׃

29 וּבְיוֹמָא תְמִינָאָה תִּיסַּב לַהּ תְּרֵין שַׁפְנִינִין אוֹ תְּרֵין בְּנֵי יוֹנָה וְתַיְתֵי יָתְהוֹן לְוָת כַּהֲנָא לִתְרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא׃

30 וְיַעְבֵּיד כַּהֲנָא יָת חַד חַטָּאתָא וְיָת חַד עֲלָתָא וִיכַפַּר עֲלַהּ כַּהֲנָא קֳדָם יְיָ מִדּוֹב סוֹבְתַהּ׃

31 וְתַפְרְשׁוּן יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִסּוֹבְתְהוֹן וְלָא יְמוּתוּן בְּסוֹאֲבַתְהוֹן ב בְּסָאוֹבֵיהוֹן יָת מַשְׁכְּנִי דְּבֵינֵיהוֹן׃

טו

23 וְאִם־עַל־הַמִּשְׁכָּב הוּא אוֹ עַל־הַכְּלִי אֲשֶׁר־הִוא יֹשֶׁבֶת־עָלָיו בְּנָגְעוֹ־בוֹ יִטְמָא עַד־הָעָרֶב׃

24 וְאִם שָׁכֹב יִשְׁכַּב אִישׁ אֹתָהּ וּתְהִי נִדָּתָהּ עָלָיו וְטָמֵא שִׁבְעַת יָמִים וְכָל־הַמִּשְׁכָּב אֲשֶׁר־יִשְׁכַּב עָלָיו יִטְמָא׃

25 וְאִשָּׁה כִּי־יָזוּב זוֹב דָּמָהּ יָמִים רַבִּים בְּלֹא עֶת־נִדָּתָהּ אוֹ כִי־תָזוּב עַל־נִדָּתָהּ כָּל־יְמֵי זוֹב טֻמְאָתָהּ כִּימֵי נִדָּתָהּ תִּהְיֶה טְמֵאָה הִוא׃

26 כָּל־הַמִּשְׁכָּב אֲשֶׁר־תִּשְׁכַּב עָלָיו כָּל־יְמֵי זוֹבָהּ כְּמִשְׁכַּב נִדָּתָהּ יִהְיֶה־לָּהּ הַכְּלִי אֲשֶׁר תֵּשֵׁב עָלָיו טָמֵא יִהְיֶה בְּטֻמְאַת נִדָּתָהּ׃

27 וְכָל־הַנּוֹגֵעַ בָּם יִטְמָא וְכִבֶּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב׃

28 וְאִם־טָהֲרָה מִזּוֹבָהּ וְסָפְרָה לָּהּ שִׁבְעַת יָמִים וְאַחַר תִּטְהָר׃

29 וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי תִּקַּח־לָהּ שְׁתֵּי תֹרִים אוֹ שְׁנֵי בְּנֵי יוֹנָה וְהֵבִיאָה אוֹתָם אֶל־הַכֹּהֵן אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃

30 וְעָשָׂה הַכֹּהֵן אֶת־הָאֶחָד חַטָּאת וְאֶת־הָאֶחָד עֹלָה וְכִפֶּר עָלֶיהָ הַכֹּהֵן לִפְנֵי יְהוָה מִזּוֹב טֻמְאָתָהּ׃

31 וְהִזַּרְתֶּם אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִטֻּמְאָתָם וְלֹא יָמֻתוּ בְּטֻמְאָתָם בְּטַמְּאָם אֶת־מִשְׁכָּנִי אֲשֶׁר בְּתוֹכָם׃

ιε.

23. Ἐὰν δὲ ἐν τῇ κοίτῃ αὐτῆς οὔσης, ἢ ἐπὶ τοῦ σκεύους οὗ ἂν αὐτὴ καθῆται ἐπ᾽ αὐτῷ, ἐν τῷ ἅπτεσθαι αὐτὸν αὐτῆς, ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

24. Ἐὰν δὲ κοίτῃ κοιμηθῇ τις μετ᾽ αὐτῆς, καὶ γένηται ἡ ἀκαθαρσία αὐτῆς ἐπ᾽ αὐτῷ, ἀκάθαρτος ἔσται ἑπτὰ ἡμέρας. καὶ πᾶσα κοίτη ἐφ᾽ ἣν ἂν κοιμηθῇ ἐπ᾽ αὐτήν, ἀκάθαρτος ἔσται.

25. Καὶ γυνὴ ἐὰν ῥέῃ ῥύσιν αἵματος ἡμέρας πλείους, οὐκ ἐν καιρῷ τῆς ἀφέδρου αὐτῆς, ἐὰν καὶ ῥέῃ μετὰ τὴν ἄφεδρον αὐτῆς, πᾶσαι αἱ ἡμέραι ῥύσεως ἀκαθαρσίας αὐτῆς, καθάπερ αἱ ἡμέραι τῆς ἀφέδρου αὐτῆς, ἔσται ἀκάθαρτος.

26. Καὶ πᾶσα κοίτη ἐφ᾽ ἣν ἂν κοιμηθῇ ἐπ᾽ αὐτῆς πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ῥύσεως αὐτῆς, κατὰ τὴν κοίτην τῆς ἀφέδρου αὐτῆς, ἔσται αὐτῇ. καὶ πᾶν σκεῦος ἐφ᾽ ὃ ἂν καθίσῃ ἐπ᾽ αὐτό, ἀκάθαρτον ἔσται, κατὰ τὴν ἀκαθαρσίαν τῆς ἀφέδρου αὐτῆς.

27. Πᾶς ὁ ἁπτόμενος αὐτῆς, ἀκάθαρτος ἔσται, καὶ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

28. Ἐὰν δὲ καθαρισθῇ ἀπὸ τῆς ῥύσεως αὐτῆς, καὶ ἐξαριθμήσεται αὐτῇ ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ μετὰ ταῦτα καθαρισθήσεται.

29. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ λήψεται ἑαυτῇ δύο τρυγόνας, ἢ δύο νεοσσοὺς περιστερῶν, καὶ οἴσει αὐτὰ πρὸς τὸν ἱερέα ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

30. Καὶ ποιήσει ὁ ἱερεὺς τὴν μίαν περὶ ἁμαρτίας, καὶ τὴν μίαν εἰς ὁλοκαύτωσιν, καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτῆς ὁ ἱερεὺς ἔναντι κυρίου ἀπὸ ῥύσεως ἀκαθαρσίας αὐτῆς.

31. Καὶ εὐλαβεῖς ποιήσετε τοὺς υἱοὺς Ισραὴλ ἀπὸ τῶν ἀκαθαρσιῶν αὐτῶν, καὶ οὐκ ἀποθανοῦνται διὰ τὴν ἀκαθαρσίαν αὐτῶν, ἐν τῷ μιαίνειν αὐτοὺς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου τὴν ἐν αὐτοῖς.

CAP. XV.

23. *Sive ergo ſuper lecto fuerit, ſive ſuper vaſe ſuper quo ſederit illa, cum tetigerit illud, immundus erit uſque ad veſperum.*

24. Si coierit cum ea vir tempore ſanguinis menſtrualis, immundus erit ſeptem diebus: & omne ſtratum in quo dormierit, polluetur.

25. Mulier quæ patitur multis diebus fluxum ſanguinis non in tempore menſtruali, vel quæ poſt menſtruum ſanguinem fluere non ceſſat, quamdiu ſubiacet huic paſſioni, immmunda erit quaſi ſit in tempore menſtruo.

26. Omne ſtratum in quo dotmierit, & vas in quo ſederit, pollutum erit.

27. Quicunque tetigerit eam, lavabit veſtimenta ſua: & ipſe lotus aqua, immundus erit uſque ad veſperum.

28. Si ſteterit ſanguis, & fluere ceſſaverit, numerabit ſeptem dies purificationis ſuæ.

29. Et die octavo offeret pro ſe ſacerdoti duos turtures, aut duos pullos columbarum ad oſtium tabernaculi teſtimonii:

30. Qui unum faciet pro peccato, & alterum in holocauſtum, rogabitque pro ea coram Domino, & pro fluxu immunditiæ eius.

31. Docebitis ergo filios Iſrael ut caveant immunditias, & non moriantur in ſordibus ſuis, cum polluerint tabernaculum meum quod eſt inter eos.

Das XV. Capitel.

24. Vnd wenn ein Mann bey jr ligt/ vnd es kommt ſie jre zeit an bey jm/ der wird ſieben tage vnrein ſein/ vnnd das Lager/ darauff er gelegen iſt/ wird vnrein ſein.

25. Wenn aber ein Weib jren blutfluß eine lange zeit hat/ nicht allein zur gewônlichen zeit/ ſondern auch ůber die gewônliche zeit/ ſo wird ſie vnrein ſein/ ſo lange ſie fleuſſt/ wie zur zeit jrer abſonderung/ ſo ſoll ſie auch hie vnrein ſein.

26. Alles lager/ darauff ſie ligt die gantze zeit jhres fluß/ ſol ſein wie das lager jhrer abſonderung. Vnnd alles worauff ſie ſitzt/ wird vnrein ſein/ gleich der vnreinigkeit jhrer abſonderung.

27. Wer der etwas anrůret/ der wird vnrein ſein/ vnnd ſol ſeine Kleider waſchen/ vnd ſich mit waſſer baden/ vnnd vnrein ſein biß auff den abendt.

28. Wird ſie aber rein von jrem fluß/ ſo ſol ſie ſieben tage zehlen/ darnach ſol ſie rein ſein.

29. Vnnd am achten tage ſol ſie zwo Turteltauben oder zwo junge Tauben nemen/ vnd zum Prieſter bringen/ fůr die thůr der Hůtten des Stiffts.

30. Vnnd der Prieſter ſol auß einer machen ein Sůndopffer/ auß der andern ein Brandopffer/ vnnd die verſônen fůr dem HERREN vber dem fluß jhrer vnreinigkeit.

31. So ſolt jhr die Kinder Iſrael warnen fůr jhrer vnreinigkeit/ daß ſie nicht ſterben in jhrer vnreinigkeit/ wenn ſie meine Wonunge verunreinigen/ die vnter euch iſt.

CHAP. XV.

23. Meſme ſi la choſe *que quelcun aura touchee eſtoit* ſur le lict, ou ſur cela ſur quoi elle eſtoit aſſiſe, quand ceſtui-la aura touché ceſte choſe-la, il ſera ſouillé iuſqu'au ſoir.

24. Item, ſi quelcun a habité auec elle, tellement que les fleurs d'icelle ſoyent ſur lui, il ſera ſouillé ſept iours: & toute couche ſur laquelle il dormira, ſera ſouillee.

25. Item, quand la femme decoule par flux de ſon ſang pluſieurs iours, ſans que ce ſoit le temps de ſes fleurs, ou quand elle decoule plus outre que le tẽps de ſes fleurs, tout le temps du flux de ſa ſouillure, elle ſera ſouillee, comme au temps de ſa ſeparation.

26. Toute couche ſur laquelle elle couchera tous les iours de ſon flux, lui ſera cõme la couche de ſa ſeparation. Et toute choſe ſur laquelle elle ſied, ſera ſouillee, ſelon la ſouillure de ſa ſeparation.

27. Et quiconque aura touché ces choſes-la, lauera ſes veſtemẽs, & ſe lauera d'eau. & ſera ſouillé iuſques au ſoir,

28. Mais ſi elle eſt purgee de ſon flux, elle contera ſept iours, puis apres elle ſera nette.

29. Et au huitieme iour elle prẽdra deux tourterelles ou deux pigeonneaux, & les apportera au Sacrificateur à l'entree du tabernacle d'aſſignation.

30. Et le Sacrificateur en ſacrifiera l'vn en offrãde pour le peché, & l'autre en holocauſte: ainſi le Sacrificateur fera propitiation pour elle deuant l'Eternel à cauſe du flux de ſa ſouillure.

31. Par ainſi vous ſeparerez les enfans d'Iſrael de leurs ſouillures, & ils ne mourront point à cauſe de leurs ſouillures, en ſouillant mon pauillon qui *eſt* au milieu d'eux.

טו

32 זֹאת תּוֹרַת הַזָּב וַאֲשֶׁר תֵּצֵא מִמֶּנּוּ שִׁכְבַת־זֶרַע לְטָמְאָה־בָהּ׃

33 וְהַדָּוָה בְּנִדָּתָהּ וְהַזָּב אֶת־זוֹבוֹ לַזָּכָר וְלַנְּקֵבָה וּלְאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁכַּב עִם־טְמֵאָה׃

יו

1 וַיְדַבֵּר יְהֹוָה אֶל־מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְּנֵי אַהֲרֹן בְּקָרְבָתָם לִפְנֵי־יְהֹוָה וַיָּמֻתוּ׃

2 וַיֹּאמֶר יְהֹוָה אֶל־מֹשֶׁה דַּבֵּר אֶל־אַהֲרֹן אָחִיךָ וְאַל־יָבֹא בְכָל־עֵת אֶל־הַקֹּדֶשׁ מִבֵּית לַפָּרֹכֶת אֶל־פְּנֵי הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר עַל־הָאָרֹן וְלֹא יָמוּת כִּי בֶּעָנָן אֵרָאֶה עַל־הַכַּפֹּרֶת׃

3 בְּזֹאת יָבֹא אַהֲרֹן אֶל־הַקֹּדֶשׁ בְּפַר בֶּן־בָּקָר לְחַטָּאת וְאַיִל לְעֹלָה׃

4 כְּתֹנֶת־בַּד קֹדֶשׁ יִלְבָּשׁ וּמִכְנְסֵי־בַד יִהְיוּ עַל־בְּשָׂרוֹ וּבְאַבְנֵט בַּד יַחְגֹּר וּבְמִצְנֶפֶת בַּד יִצְנֹף בִּגְדֵי־קֹדֶשׁ הֵם וְרָחַץ בַּמַּיִם אֶת־בְּשָׂרוֹ וּלְבֵשָׁם׃

5 וּמֵאֵת עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יִקַּח שְׁנֵי־שְׂעִירֵי עִזִּים לְחַטָּאת וְאַיִל אֶחָד לְעֹלָה׃

6 וְהִקְרִיב אַהֲרֹן אֶת־פַּר הַחַטָּאת אֲשֶׁר־לוֹ וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ׃

7 וְלָקַח אֶת־שְׁנֵי הַשְּׂעִירִם וְהֶעֱמִיד אֹתָם לִפְנֵי יְהֹוָה פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃

טו

32 דָּא אוֹרָיְתָא דְּדוֹבָנָא וּדְתִפּוֹק מִינֵּיהּ שִׁכְבַת זַרְעָא לְאִסְתַּאָבָא בַהּ׃

33 וְלִדְסוֹבְתָא בְּרִיחוּקַהּ וְלִדְדָאִיב יָת דּוֹבֵיהּ לִדְכַר וְלִנְקֻבָא וְלִגְבַר דְּיִשְׁכּוּב עִם מְסָאֲבָא׃

יו

1 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה בָּתַר דְּמִיתוּ תְּרֵין בְּנֵי אַהֲרֹן בְּקָרוֹבֵיהוֹן אֶשָּׁתָא נֻכְרֵיתָא קֳדָם יְיָ וּמִיתוּ׃

2 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה מַלֵּיל עִם אַהֲרֹן אֲחוּךְ וְלָא יְהֵי עָלֵיל בְּכָל עִידָּן לְקֻדְשָׁא מִגַּו לְפָרוּכְתָּא לִקְדָם כַּפּוּרְתָּא דְּעַל אֲרוֹנָא וְלָא יְמוּת אֲרֵי בַּעֲנָנָא אֲנָא מִתְגְּלֵי עַל בֵּית כַּפּוּרְתָּא׃

3 בְּדָא יֵעוֹל אַהֲרֹן לְקֻדְשָׁא בְּתוֹר בַּר תּוֹרֵי לְחַטָּאתָא וּדְכַר לַעֲלָתָא׃

4 כִּתּוּנָא דְבוּצָא דְּקֻדְשָׁא יִלְבַּשׁ וּמִכְנְסִין דְּבוּץ יְהוֹן עַל בִּשְׂרֵיהּ וּבְהֶמְיָנָא דְבוּצָא יֵסַר וּבְמִצְנֶפְתָּא דְבוּצָא יַחֵית בְּרֵישֵׁיהּ לְבוּשֵׁי קֻדְשָׁא אִינּוּן וְיַסְחֵי בְמַיָּא יָת בִּשְׂרֵיהּ וְיִלְבְּשִׁינּוּן׃

5 וּמִן כְּנִשְׁתָּא דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יִסַּב תְּרֵין צְפִירֵי עִזִּין לְחַטָּאתָא וּדְכַר חַד לַעֲלָתָא׃

6 וִיקָרֵיב אַהֲרֹן יָת תּוֹרָא דְּחַטָּאתָא דִּילֵיהּ וִיכַפַּר עֲלוֹהִי וְעַל אֱנָשׁ בֵּיתֵיהּ׃

7 וְיִסַּב יָת תְּרֵין צְפִירִין וִיקִים יָתְהוֹן קֳדָם יְיָ בִּתְרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא׃

ιε´.

32. Οὗτος ὁ νόμος τοῦ γονορρυοῦς, καὶ ἐάν τινι ἐξέλθῃ ἐξ αὐτοῦ κοίτη σπέρματος, ὥστε μιανθῆναι ἐν αὐτῇ.

33. Καὶ τῇ αἱμορροούσῃ ἐν τῇ ἀφέδρῳ αὐτῆς, καὶ ἐγονορρύησει ἐν τῇ ῥύσει αὐτοῦ τῷ ἄρσενι, ἢ τῇ θηλείᾳ, καὶ τῷ ἀνδρὶ ὃς ἂν κοιμηθῇ μετὰ ἀποκαθημένης.

ΚΕΦΑΛ. ιϛ´.

1. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν μετὰ τὸ τελευτῆσαι τοὺς δύο υἱοὺς Ααρὼν, ἐν τῷ προσφέρειν αὐτοὺς πῦρ ἀλλότριον ἔναντι κυρίου, καὶ ἐτελεύτησαν.

2. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωϋσῆν. Λάλησον πρὸς Ααρὼν τὸν ἀδελφόν σου, καὶ μὴ εἰσπορευέσθω πᾶσαν ὥραν εἰς τὸ ἅγιον ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος εἰς πρόσωπον τοῦ ἱλαστηρίου, ὅ ἐστιν ἐπὶ τῆς κιβωτοῦ τοῦ μαρτυρίου, καὶ οὐκ ἀποθανεῖτε· ἐν γὰρ νεφέλῃ ὀφθήσομαι ἐπὶ τοῦ ἱλαστηρίου.

3. Οὕτως εἰσελεύσεται Ααρὼν εἰς τὸ ἅγιον· ἐν μόσχῳ ἐκ βοῶν περὶ ἁμαρτίας, καὶ κριὸν εἰς ὁλοκαύτωμα.

4. Καὶ χιτῶνα λινοῦν ἡγιασμένον ἐνδύσεται, καὶ περισκελὲς λινοῦν ἔσται ἐπὶ τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ, καὶ ζώνῃ λινῇ ζώσεται, καὶ κίδαριν λινῆν περιθήσεται, ἱμάτια ἅγιά ἐστι, καὶ λούσεται ὕδατι πᾶν τὸ σῶμα αὐτοῦ, καὶ ἐνδύσεται αὐτά.

5. Καὶ παρὰ τῆς συναγωγῆς τῶν υἱῶν Ισραὴλ λήψεται δύο τράγους ἐξ αἰγῶν περὶ ἁμαρτίας, καὶ κριὸν ἕνα εἰς ὁλοκαύτωμα.

6. Καὶ προσάξει Ααρὼν τὸν μόσχον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας τὸν ἑαυτοῦ, καὶ ἐξιλάσεται περὶ ἑαυτοῦ καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ.

7. Καὶ λήψεται τοὺς δύο τράγους, καὶ παραστήσει αὐτοὺς ἔναντι κυρίου παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

CAP. XV.

32. Iſta eſt lex eius qui patitur fluxum ſeminis, & qui polluitur coitu.

33. Et quæ menſtruis temporibus ſeparatur, vel quæ iugi fluit ſanguine, & hominis qui dormierit cum ea,

CAP. XVI.

1. Locutuſque eſt Dominus ad Moyſen poſt mortem duorum filiorum Aaron, quando offerentes ignem alienum interfecti ſunt:

2. Et præcepit ei, dicens, Loquere ad Aaron fratrem tuum, ne omni tempore ingrediatur ſanctuariũ, quod eſt intra velum coram propitiatorio quo tegitur arca, ut non moriatur (quia in nube apparebo ſuper oraculum.)

3. Niſi hæc antè fecerit. Vitulum pro peccato offeret, & arietem in holocauſtum.

4. Tunica linea veſtietur, feminalibus lineis verenda celabit: accingetur zona linea, cidarim lineam imponet capiti: hæc enim veſtimenta ſunt ſancta: quibus cunctis, cùm lotus fuerit, induetur.

5. Suſcipietq; ab univerſa multitudine filiorum Iſraël duos hircos pro peccato, & unum arietem in holocauſtum,

6. Cumque obtulerit vitulum, & oraverit pro ſe & pro domo ſua,

7. Duos hircos ſtare faciet coram Domino in oſtio tabernaculi teſtimonii:

Das XV. Capitel.

32. Das iſt das Geſetz über den / der einen fluß hat / vnnd dem der ſame im ſchlaf entgehet / daß er vnrein davon wird.

33. Vnd über die / die jhren Blutfluß hat. Vnnd wer einen fluß hat / es ſey Man oder Weib / vnd wenn ein Man bey einer vnreinen ligt.

Das XVI. Capitel.

VNd der HERR redet mit Moſe / (nach dem die zween ſöhne Aarons geſtorben waren / da ſie für dem HErrn opfferten)

2. Vnd ſprach: Sage deinem bruder Aaron / daß er nicht allerley zeit in das innwendige Heiligthumb gehe hinder dem Fürhang / für dem Gnadenſtul / der auff der Laden iſt / daß er nit ſterbe / Denn ich wil in einer Wolcken erſcheinen auff dem Gnadenſtul.

3. Sondern damit ſoll er hinein gehen / Mit einem jungen Farren zum Sündopffer / vnnd mit einem Wider zum Brandopffer.

4. Vnnd ſol den heiligen leinen Rock anlegen / vnnd leinen Niderwad an ſeinem Fleiſch haben / vnnd ſich mit einem leinen Gürtel gürten / vnnd den leinen Hut auffhaben / Denn das ſind die heiligen Kleider / vnnd ſol ſein fleiſch mit waſſer baden / vnd ſie anlegen.

5. Vnnd ſol von der Gemeine der kinder Iſrael zween Zigenbock nemen zum Sündopffer / vnd einen Wider zum Brandopffer.

6. Vnnd Aaron ſol den Farren / ſein Sündopffer herzu bringen / vnnd ſich vnd ſein hauß verſönen.

7. Vnnd darnach die zwen Böcke nemen / vnnd für den HERRN ſtellen für der thür der Hütten des Stiffts.

CHAP. XV.

32. Telle *eſt* la Loy de celui qui decoule, & de celui duquel ſort ſemence de cohabitation, par laquelle il eſt ſouillé:

33. Auſſi de celle qui eſt malade de ſes fleurs, & de celui qui decoule auec ſon flux, ſoit maſle ſoit femelle, & de celui qui couche auec celle qui eſt ſouillee.

CHAP. XVI.

1. Or l'Eternel parla à Moyſe apres la mort des deux enfans d'Aaron, quand eſtãs approchés de la preſence de l'Eternel ils moururent.

2. L'Eternel dõc dit à Moyſe, Parle à Aaron ton frere, & qu'il n'entre point en tout temps au ſanctuaire au dedans du voile deuant le Propitiatoire, qui *eſt* ſur l'Arche, afin qu'il ne meure: car ie me monſtrerai en la nuee ſur le Propitiatoire.

3. Aaron entrera en ceſte maniere au ſanctuaire, *aſſauoir* apres qu'il aura prins vn bouueau de la vacherie en offrande pour le peché & vn mouton pour l'holocauſte.

4. Il veſtira la ſaincte chemiſe de lin, ayant mis les brayes de lin ſur ſa chair, & ſe ceindra du baudrier de lin, & portera la tiare de lin, *qui* ſont les ſaincts veſtemens: & apres auoir laué ſa chair d'eau, il les veſtira.

5. Et prendra de l'aſſemblee des enfans d'Iſrael deux ieunes boucs en offrande pour le peché, & vn mouton pour l'holocauſte.

6. Puis Aaron offrira ſon bouueau en offrande pour le peché, & fera propitiation tant pour ſoi que pour ſa maiſon.

7. Et prẽdra les deux boucs, & les preſentera deuant l'Eternel à l entree du tabernacle d'aſſignation.

יו

8 וְיִתֵּן אַהֲרֹן עַל תְּרֵי
צְפִירִין עַדְבִין עַדְבָא חַד
לִשְׁמָא דַייָ וְעַדְבָא חַד
לַעֲזָאזֵל׃

9 וִיקָרֵיב אַהֲרֹן יָת
צְפִירָא דִּסְלֵיק עֲלוֹהִי
עַדְבָא לִשְׁמָא דַייָ
וְיַעְבְּדִינֵּיהּ חַטָּאתָא׃

10 וּצְפִירָא דִּסְלֵיק עֲלוֹהִי
עַדְבָא לַעֲזָאזֵל יִתְּקַם כַּד
חַי קֳדָם יְיָ לְכַפָּרָא
עֲלוֹהִי לְשַׁלָּחָא יָתֵיהּ
לַעֲזָאזֵל לְמַדְבְּרָא׃

11 וִיקָרֵיב אַהֲרֹן יָת
תּוֹרָא דְּחַטָּאתָא דִּילֵיהּ
וִיכַפַּר עֲלוֹהִי וְעַל אֱינָשׁ
בֵּיתֵיהּ וְיִכּוֹס יָת תּוֹרָא
דְּחַטָּאתָא דִּילֵיהּ׃

12 וְיִסַּב מְלֵי מַחְתִּיתָא
גּוּמְרִין דְּאֶשָּׁא מֵעִלָּוֵי
מַדְבְּחָא מִקֳּדָם יְיָ וּמְלֵי
חָפְנוֹהִי קְטוֹרֶת בֻּסְמִין
דַּקִּיקִין וְיָעֵל מִגּוֹ ל
לְפָרוּכְתָּא׃

13 וְיִתֵּן יָת קְטוֹרֶת
בֻּסְמַיָּא עַל אֶשָּׁתָא קֳדָם
יְיָ וִיחַפֵּי עֲנַן קְטָרְתָּא יָת
כַּפּוּרְתָּא דְּעַל סַהֲדוּתָא
וְלָא יְמוּת׃

14 וְיִסַּב מִדְּמָא דְּתוֹרָא
וְיַדֵּי בְּאֶצְבְּעֵיהּ עַל אַפֵּי
כַּפּוּרְתָּא קִדּוּמָא וּקְדָם
כַּפּוּרְתָּא יַדֵּי שְׁבַע זִמְנִין
מִן דְּמָא בְּאֶצְבְּעֵיהּ׃

15 וְיִכּוֹס יָת צְפִירָא
דְּחַטָּאתָא דִּי לְעַמָּא וְיָעֵיל
יָת דְּמֵיהּ לְמִגָּיו ל
לְפָרוּכְתָּא וְיַעְבֵּיד יָת
דְּמֵיהּ כְּמָא דַּעֲבַד לִדְמָא
דְּתוֹרָא וְיַדֵּי יָתֵיהּ עַל
כַּפּוּרְתָּא וּקְדָם כַּפּוּרְתָּא׃

16 וִיכַפַּר עַל קֻדְשָׁא
מִסּוֹאֲבַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וּמִמְּרָדֵיהוֹן לְכָל חַט
חַטָּאֵיהוֹן וְכֵן יַעְבֵּיד ל
לְמַשְׁכַּן זִמְנָא דְּשָׁרֵי
עִמְּהוֹן בְּגוֹ סוֹאֲבָתְהוֹן׃

יו

8 וְנָתַן אַהֲרֹן עַל־שְׁנֵי הַשְּׂעִירִם
גֹּרָלוֹת גּוֹרָל אֶחָד לַיהוָה וְגוֹרָל
אֶחָד לַעֲזָאזֵל׃

9 וְהִקְרִיב אַהֲרֹן אֶת־הַשָּׂעִיר
אֲשֶׁר עָלָה עָלָיו הַגּוֹרָל לַיהוָה
וְעָשָׂהוּ חַטָּאת׃

10 וְהַשָּׂעִיר אֲשֶׁר עָלָה עָלָיו
הַגּוֹרָל לַעֲזָאזֵל יָעֳמַד־חַי לִפְנֵי
יְהוָה לְכַפֵּר עָלָיו לְשַׁלַּח אֹתוֹ
לַעֲזָאזֵל הַמִּדְבָּרָה׃

11 וְהִקְרִיב אַהֲרֹן אֶת־פַּר
הַחַטָּאת אֲשֶׁר־לוֹ וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ
וּבְעַד בֵּיתוֹ וְשָׁחַט אֶת־פַּר
הַחַטָּאת אֲשֶׁר־לוֹ׃

12 וְלָקַח מְלֹא־הַמַּחְתָּה גַּחֲלֵי־
אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ מִלִּפְנֵי יְהוָה
וּמְלֹא חָפְנָיו קְטֹרֶת סַמִּים דַּקָּה
וְהֵבִיא מִבֵּית לַפָּרֹכֶת׃

13 וְנָתַן אֶת־הַקְּטֹרֶת עַל־הָאֵשׁ
לִפְנֵי יְהוָה וְכִסָּה עֲנַן הַקְּטֹרֶת
אֶת־הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר עַל־הָעֵדוּת
וְלֹא יָמוּת׃

14 וְלָקַח מִדַּם הַפָּר וְהִזָּה
בְאֶצְבָּעוֹ עַל־פְּנֵי הַכַּפֹּרֶת קֵדְמָה
וְלִפְנֵי הַכַּפֹּרֶת יַזֶּה שֶׁבַע־פְּעָמִים
מִן־הַדָּם בְּאֶצְבָּעוֹ׃

15 וְשָׁחַט אֶת־שְׂעִיר הַחַטָּאת
אֲשֶׁר לָעָם וְהֵבִיא אֶת־דָּמוֹ
אֶל־מִבֵּית לַפָּרֹכֶת וְעָשָׂה אֶת־
דָּמוֹ כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְדַם הַפָּר
וְהִזָּה אֹתוֹ עַל־הַכַּפֹּרֶת וְלִפְנֵי
הַכַּפֹּרֶת׃

16 וְכִפֶּר עַל־הַקֹּדֶשׁ מִטֻּמְאֹת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִפִּשְׁעֵיהֶם לְכָל־
חַטֹּאתָם וְכֵן יַעֲשֶׂה לְאֹהֶל מוֹעֵד
הַשֹּׁכֵן אִתָּם בְּתוֹךְ טֻמְאֹתָם׃

ις.

8. Καὶ ἐπιθήσει Ααρὼν ἐπὶ τοὺς δύο τράγους κλήρους, κλῆρον ἕνα τῷ κυρίῳ, καὶ κλῆρον ἕνα ἀποπομπαίῳ.

9. Καὶ προσάξει Ααρὼν τὸν τράγον ἐφ᾽ ὃν ἐπῆλθεν ἐπ᾽ αὐτὸν ὁ κλῆρος τῷ κυρίῳ, καὶ προσοίσει περὶ τῆς ἁμαρτίας.

10. Καὶ τὸν τράγον ἐφ᾽ ὃν ἐπῆλθεν ἐπ᾽ αὐτὸν ὁ κλῆρος τοῦ ἀποπομπαίου, στήσει αὐτὸν ζῶντα ἔναντι κυρίου, ὥστε ἐξιλάσασθαι ἐπ᾽ αὐτοῦ, ὥστε ἐξαποστεῖλαι αὐτὸν εἰς τὴν ἀποπομπήν. καὶ ἀφήσει αὐτὸν εἰς τὴν ἔρημον (καὶ λήψεται ὁ τράγος ἐφ᾽ ἑαυτῷ τὰς ἀνομίας αὐτῶν εἰς γῆν ἄβατον.)

11. Καὶ προσάξει Ααρὼν τὸν μόσχον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας τὸν ἑαυτοῦ, καὶ ἐξιλάσεται περὶ ἑαυτοῦ, καὶ τοῦ οἴκου ἑαυτοῦ, καὶ σφάξει τὸν μόσχον περὶ τῆς ἁμαρτίας τὸν ἑαυτοῦ.

12. Καὶ λήψεται πλῆρες τὸ πυρεῖον ἀνθράκων πυρὸς ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ ἀπέναντι κυρίου. καὶ πληρώσει τὰς χεῖρας θυμιάματος συνθέσεως λεπτῆς. καὶ εἰσοίσει ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος.

13. Καὶ ἐπιθήσει τὸ θυμίαμα ἐπὶ τὸ πῦρ ἔναντι κυρίου, καὶ καλύψει ἡ ἀτμὶς τοῦ θυμιάματος τὸ ἱλαστήριον τὸ ἐπὶ τῶν μαρτυρίων, καὶ οὐκ ἀποθανεῖται.

14. Καὶ λήψεται ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μόσχου καὶ ῥανεῖ τῷ δακτύλῳ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κατὰ ἀνατολάς. κατὰ πρόσωπον τοῦ ἱλαστηρίου ῥανεῖ ἑπτάκις ἀπὸ τοῦ αἵματος τῷ δακτύλῳ αὐτοῦ.

15. Καὶ σφάξει τὸν τράγον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας, τὸν περὶ τοῦ λαοῦ ἔναντι κυρίου. καὶ εἰσοίσει ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτοῦ ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος, καὶ ποιήσει τὸ αἷμα αὐτοῦ ὃν τρόπον ἐποίησε τὸ αἷμα τοῦ μόσχου, καὶ ῥανεῖ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ἱλαστήριον, κατὰ πρόσωπον τοῦ ἱλαστηρίου.

16. Καὶ ἐξιλάσεται τὸ ἅγιον ἀπὸ τῶν ἀκαθαρσιῶν τῶν υἱῶν Ισραὴλ, καὶ ἀπὸ τῶν ἀδικημάτων αὐτῶν περὶ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν. οὕτω ποιήσει τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου τῇ ἐκτισμένῃ αὐτοῖς ἐν μέσῳ τῆς ἀκαθαρσίας αὐτῶν.

CAP. XVI.

8. Mittenſque ſuper utrunque ſortem, unam Domino, & alteram capro emiſſario.

9. Cuius exierit ſors Domino, offeret illum pro peccato:

10. Cuius autem in caprum emiſſarium, ſtatuet eum vivum corā Domino, ut fundat preces ſuper eum, & emittat eum in ſolitudinem.

11. His ritè celebratis, offeret vitulum, & rogans pro ſe & pro domo ſua, immolabit eum:

12. Aſſumptoque thuribulo, quod de prunis altaris impleverit, & hauriens manu compoſitum thymiama in incenſum, ultra velum intrabit in Sancta:

13. Vt poſitis ſuper ignem aromatibus, nebula eorum & vapor operiat oraculum, quod eſt ſupra teſtimonium, & non moriatur.

14. Tollet quoque de ſanguine vituli, & aſperget digito ſepties contra propitiatorium ad orientem,

15. Cumq́; mactaverit hircum pro peccato populi, inferet ſanguinem eius intra velum, ſicut præceptum eſt de ſanguine vituli, ut aſpergat è regione oraculi.

16. Et expiet ſanctuarium ab immunditiis filiorum Iſraël, & à prævaricationibus eorum, cunctiſque peccatis. Iuxta hunc ritum faciet tabernaculo teſtimonii, quod fixum eſt inter eos in medio ſordium habitationis eorum.

Das XVI. Capitel.

8. Vnd ſol das Loß werffen vber zwen Böck / ein Loß dem HERRN / vnd das ander dem ledigen Bock.

9. Vnd ſol den Bock auff welchen des HERREN Loß fellet / opffern zum Sündopffer.

10. Aber den Bock / auff welchen das Loß des ledigen fellet / ſoll er lebendig für den HERRN ſtellen / daß er jhn verſöhne / vnd laſſe den ledigen Bock in die Wüſte.

11. Vnd alſo ſol er denn den Farren ſeines Sündopffers herzu bringen / vnd ſich vnd ſein hauß verſöhnen / vnd ſol jn ſchlachten.

12. Vnd ſol einen napff vol glut vom Altar nemen / der für dem HERRN ſtehet / vnnd die hand voll zuſtoſſens Reuchwercks / vnnd hinein hinder den Fürhang bringen.

13. Vnd das Reuchwerck auffs feuer thun für dem HERREN / daß der Nebel vom Reuchwerck den Gnadenſtul bedecke / der auff dem Zeugniß iſt / daß er nicht ſterbe.

14. Vnnd ſoll des bluts vom Farren nemen / vnnd mit ſeinem finger gegen dem Gnadenſtul ſprengen fornen an / Siebenmal ſoll er alſo für dem Gnadenſtul mit ſeinem finger vom blut ſprengen.

15. Darnach ſoll er den Bock / des volcks Sündopffer ſchlachten / vnd ſeines bluts hinein bringen hinder den Fürhang / vnnd ſoll mit ſeinem blut thun / wie er mit des Farren blut gethan hat / vnnd damit auch ſprengen forne gegen dem Gnadenſtul.

16. Vnnd ſol alſo verſönen das Heiligthumb von der vnreinigkeit der kinder Iſrael / vnd von jhrer vbertretung inn allen jhren ſünden / Alſo ſol er thun der Hütten des Stiffts / denn ſie ſind vnrein die vmbher ligen.

CHAP. XVI.

8. Puis Aaron iettera ſur les deux boucs le ſort : vn ſort pour l'Eternel, & vn ſort pour Hazazel.

9. Et Aaron offrira le bouc ſur lequel le ſort ſera eſcheu pour l'Eternel: & le ſacrifiera en offrande pour le peché.

10. Mais le bouc ſur lequel le ſort ſera eſcheu pour Hazazel, ſera preſenté vif deuant l'Eternel pour faire propitiation par icelui, *&* l'enuoyer au deſert comme eſtant Hazazel.

11. Aaron donc offrira ſon bouueau en offrande pour le peché, & fera propitiation pour ſoi & pour ſa maiſon, & eſgorgera ſon bouueau, *qui eſt* l'offrande pour le peché.

12. Apres il prendra plein vn encenſoir de braiſe du feu de deſſus l'autel, *qui eſt* deuāt l'Eternel, & ſes pleines paumes de parfum de drogues pulueriſé, & l'apportera dedans le voile:

13. Et mettra le parfum ſur le feu deuant l'Eternel: afin que la fumee du parfum couure le Propitiatoire qui *eſt* ſur le Teſmoignage : ainſi il ne mourra point.

14. Il prendra auſſi du ſang du bouueau, & en fera aſperſion auec ſon doigt au deuāt du Propitiatoire vers Oriēt: voire il fera aſperſion de ce ſang-la par ſept fois auec ſon doigt deuāt le Propitiatoire.

15. Il eſgorgera auſſi le bouc du peuple qui eſt l'offrande pour le peché, & apportera ſon ſang au dedans du voile, & fera du ſang d'icelui cōme il a fait du ſang du bouueau, en faiſant aſperſion vers le Propitiatoire, ſur le deuant d'icelui.

16. Et il fera expiation pour le Sanctuaire *le nettoyant* des ſouillures des enfans d'Iſrael, & de leurs forfaits ſelon tous leurs pechés. Et fera ainſi au tabernacle d'aſſignation lequel demeure auec eux au milieu de leurs ſouillures.

יו

17 וְכָל אֱנָשׁ לָא יְהֵי בְּמַשְׁכַּן זִמְנָא בְּמֵיעֲלֵיהּ לְכַפָּרָא בְּקֻדְשָׁא עַד מִפְּקֵיהּ וִיכַפַּר עֲלוֹהִי וְעַל אֱנָשׁ בֵּיתֵיהּ וְעַל כָּל קְהָלָא דְיִשְׂרָאֵל׃

18 וְיִפּוֹק לְמַדְבְּחָא דִּי קֳדָם יְיָ וִיכַפַּר עֲלוֹהִי וְיִסַּב מִדְּמָא דְתוֹרָא וּמִדְּמָא דִצְפִירָא וְיִתֵּן עַל קַרְנָת מַדְבְּחָא סְחוֹר סְחוֹר׃

19 וְיַדֵּי עֲלוֹהִי מִן דְּמָא בְּאֶצְבְּעֵיהּ שְׁבַע זִמְנִין וִידַכֵּינֵיהּ וִיקַדְּשִׁינֵּיהּ מִסּוֹאֲבַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

20 וִישֵׁיצֵי מִלְּכַפָּרָא עַל קֻדְשָׁא וְעַל מַשְׁכַּן זִמְנָא וְעַל מַדְבְּחָא וִיקָרֵיב יָת צְפִירָא חַיָּא׃

21 וְיִסְמוֹךְ אַהֲרֹן יָת תַּרְתֵּין יְדוֹהִי עַל רֵישׁ צְפִירָא חַיָּא וִיוַדֵּי עֲלוֹהִי יָת כָּל עֲוָיָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיָת כָּל מְרָדֵיהוֹן לְכָל חַטָּאֵיהוֹן וְיִתֵּן יָתְהוֹן עַל רֵישׁ צְפִירָא וִישַׁלַּח בְּיַד גְּבַר דִּזְמִין לִמְהָךְ לְמַדְבְּרָא׃

22 וְיִטּוֹל צְפִירָא עֲלוֹהִי יָת כָּל עֲוָיָתְהוֹן לַאֲרַע דְּלָא יָתְבָא וִישַׁלַּח יָת צְפִירָא בְּמַדְבְּרָא׃

23 וְיֵיעוֹל אַהֲרֹן לְמַשְׁכַּן זִמְנָא וְיַשְׁלַח יָת לְבוּשֵׁי בוּצָא דִּילְבַשׁ בְּמֵיעֲלֵיהּ לְקֻדְשָׁא וְיַצְנְעִינּוּן תַּמָּן׃

24 וְיַסְחֵי יָת בִּשְׂרֵיהּ בְּמַיָּא בַּאֲתַר קַדִּישׁ וְיִלְבַּשׁ יָת לְבוּשׁוֹהִי וְיִפּוֹק וְיַעְבֵּיד יָת עֲלָתֵיהּ וְיָת עֲלַת עַמָּא וִיכַפַּר עֲלוֹהִי וְעַל עַמָּא׃

25 וְיָת תַּרְבָּא דְחַטָּאתָא יַסֵּיק לְמַדְבְּחָא׃

יו

17 וְכָל־אָדָם לֹא־יִהְיֶה בְּאֹהֶל מוֹעֵד בְּבֹאוֹ לְכַפֵּר בַּקֹּדֶשׁ עַד־צֵאתוֹ וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ וּבְעַד כָּל־קְהַל יִשְׂרָאֵל׃

18 וְיָצָא אֶל־הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר־לִפְנֵי יְהוָה וְכִפֶּר עָלָיו וְלָקַח מִדַּם הַפָּר וּמִדַּם הַשָּׂעִיר וְנָתַן עַל־קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב׃

19 וְהִזָּה עָלָיו מִן־הַדָּם בְּאֶצְבָּעוֹ שֶׁבַע פְּעָמִים וְטִהֲרוֹ וְקִדְּשׁוֹ מִטֻּמְאֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

20 וְכִלָּה מִכַּפֵּר אֶת־הַקֹּדֶשׁ וְאֶת־אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת־הַמִּזְבֵּחַ וְהִקְרִיב אֶת־הַשָּׂעִיר הֶחָי׃

21 וְסָמַךְ אַהֲרֹן אֶת־שְׁתֵּי יָדָו עַל רֹאשׁ הַשָּׂעִיר הַחַי וְהִתְוַדָּה עָלָיו אֶת־כָּל־עֲוֺנֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶת־כָּל־פִּשְׁעֵיהֶם לְכָל־חַטֹּאתָם וְנָתַן אֹתָם עַל־רֹאשׁ הַשָּׂעִיר וְשִׁלַּח בְּיַד־אִישׁ עִתִּי הַמִּדְבָּרָה׃

22 וְנָשָׂא הַשָּׂעִיר עָלָיו אֶת־כָּל־עֲוֺנֹתָם אֶל־אֶרֶץ גְּזֵרָה וְשִׁלַּח אֶת־הַשָּׂעִיר בַּמִּדְבָּר׃

23 וּבָא אַהֲרֹן אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד וּפָשַׁט אֶת־בִּגְדֵי הַבָּד אֲשֶׁר לָבַשׁ בְּבֹאוֹ אֶל־הַקֹּדֶשׁ וְהִנִּיחָם שָׁם׃

24 וְרָחַץ אֶת־בְּשָׂרוֹ בַמַּיִם בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ וְלָבַשׁ אֶת־בְּגָדָיו וְיָצָא וְעָשָׂה אֶת־עֹלָתוֹ וְאֶת־עֹלַת הָעָם וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ וּבְעַד הָעָם׃

25 וְאֵת חֵלֶב הַחַטָּאת יַקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה׃

ις'.

17. Καὶ πᾶς ἄνθρωπος οὐκ ἔσται ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, εἰσπορευομένου αὐτοῦ ἐξιλάσασθαι ἐν τῷ ἁγίῳ, ἕως ἂν ἐξέλθῃ, καὶ ἐξιλάσεται περὶ ἑαυτοῦ καὶ τοῦ οἴκου ἑαυτοῦ, καὶ περὶ πάσης συναγωγῆς Ισραήλ.

18. Καὶ ἐξελεύσεται ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ ὂν ἀπέναντι κυρίου, καὶ ἐξιλάσεται ἐπ᾽ αὐτοῦ, καὶ λήψεται ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ μόσχου, καὶ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ τράγου, καὶ ἐπιθήσει ἐπὶ τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου κύκλῳ.

19. Καὶ ῥανεῖ ἐπ᾽ αὐτὸ ἀπὸ τοῦ αἵματος τῷ δακτύλῳ αὐτοῦ ἑπτάκις, καὶ καθαριεῖ αὐτὸ, καὶ ἁγιάσει αὐτὸ ἀπὸ τῶν ἀκαθαρσιῶν τῶν υἱῶν Ισραήλ.

20. Καὶ συντελέσει ἐξιλασκόμενος τὸ ἅγιον, καὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ περὶ τῶν ἱερέων καθαριεῖ, καὶ προσάξει τὸν τράγον τὸν ζῶντα.

21. Καὶ ἐπιθήσει Ααρὼν τὰς δύο χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ τράγου τοῦ ζῶντος, καὶ ἐξαγορεύσει ἐπ᾽ αὐτοῦ πάσας τὰς ἀνομίας τῶν υἱῶν Ισραήλ, καὶ πάσας τὰς ἀδικίας αὐτῶν, καὶ πάσας τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. καὶ ἐπιθήσει αὐτὰς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ τράγου τοῦ ζῶντος, καὶ ἐξαποστελεῖ ἐν χειρὶ ἀνθρώπου ἑτοίμου εἰς τὴν ἔρημον.

22. Καὶ λήψεται ὁ τράγος ἐφ᾽ ἑαυτῷ τὰς ἀνομίας αὐτῶν εἰς γῆν ἄβατον, καὶ ἐξαποστελεῖ τὸν τράγον εἰς τὴν ἔρημον.

23. Καὶ εἰσελεύσεται Ααρὼν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐκδύσεται τὴν στολὴν τὴν λινῆν ἣν ἐνεδεδύκει εἰσπορευομένου αὐτοῦ εἰς τὸ ἅγιον, καὶ ἀποθήσει αὐτὴν ἐκεῖ.

24. Καὶ λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι ἐν τόπῳ ἁγίῳ, καὶ ἐνδύσεται τὴν στολὴν αὐτοῦ, καὶ ἐξελθὼν ποιήσει τὰ ὁλοκαρπώματα αὐτοῦ καὶ τὰ ὁλοκαρπώματα τοῦ λαοῦ, καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ καὶ περὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ περὶ τοῦ λαοῦ ὡς περὶ τῶν ἱερέων.

25. Καὶ τὸ στέαρ τὸ περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἀνοίσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον.

CAP. XVI.

17. Nullus hominum ſit in tabernaculo quando pontifex ſanctuarium ingreditur, ut roget pro ſe & pro domo ſua, & pro univerſo cœtu Iſraël (donec egrediatur *tabernaculum.*)

18. Cùm autem exierit ad altare quod coram Domino eſt, oret pro ſe, & ſumptum ſanguinem vituli atque hirci fundat ſuper cornua eius per gyrum:

19. Aſpergenſque digito ſepties, expiet, & ſanctificet illud ab immunditiis filiorum Iſraël.

20. Poſtquam emundaverit ſanctuarium & tabernaculum, & altare, tunc offerat hircum viventem:

21. Et poſita utraque manu ſuper caput eius, confiteatur omnes iniquitates filiorum Iſraël, & univerſa delicta atque peccata eorum: quæ imprecans capiti eius, emittet illum per hominem paratum, in deſertum.

22. Cumq; portaverit hircus omnes iniquitates eorum in terram ſolitariam, & dimiſſus fuerit in deſerto,

23. Revertetur Aaron in tabernaculum teſtimonii, & depoſitis veſtibus quibus prius indutus erat cùm intraret ſanctuarium, relictiſque ibi.

24. Lavabit carnem ſuam in loco ſancto, indueturque veſtibus ſuis. Et poſtquam egreſſus obtulerit holocauſtum ſuum ac plebis, rogabit tam pro ſe quàm pro populo:

25. Et adipem qui oblatus eſt pro peccatis, adolebit ſuper altare.

Das XVI. Capitel.

17. Kein menſch ſol in der Hütten des Stiffts ſein / wenn er hinein gehet zu verſöhnen im Heiligthumb / biß er herauß gehe / vnnd ſol alſo verſönen ſich vnd ſein hauß / vnnd die gantze gemeine Iſrael.

18. Vnd wenn er herauß gehet zum Altar / der für dem HERRN ſtehet / ſoll er jn verſönen / vnnd ſol des bluts vom Farren / vnnd des Bluts vom Bock nemen / vnd auff des Altars hörner vmbher thun.

19. Vnd ſol mit ſeinem finger vom blut darauff ſprengen ſieben mal / vnd jn reinigen / vnnd heiligen von der vnreinigkeit der kinder Iſrael.

20. Vnd wenn er volbracht hat das verſönen des Heiligthumbs / vnnd der Hütten des Stiffts / vnd des Altars / ſo ſoll er den lebendigen Bock herzu bringen.

21. Da ſol den Aaron ſeine beide hende auff ſein haupt legen / vnd bekennen auff jn alle miſſethat der kinder Iſrael / vnd alle jre vbertretung / inn alle jhren ſünden / vnd ſol ſie dem Bock auff das haupt legen / vnd jn durch einen Mann der fürhanden iſt / inn die Wüſten lauffen laſſen.

22. Daß alſo der Bock alle jre miſſethat auff jhm inn eine Wildniß trage / vnd laſſe jhn in die Wüſte.

23. Vnd Aaron ſol in die Hütten des Stiffts gehen / vnnd außziehen die leinen kleider / die er anzog / da er inn das Heiligthumb gieng / vnd ſol ſie daſelbs laſſen.

24. Vnnd ſoll ſein Fleiſch mit waſſer baden an heiliger ſtete / vnnd ſein eigen kleider anthun / vnd herauß gehen / vnd ſein Brandopffer vnnd des volcks Brandopffer machen / vnnd beide ſich vnd das volck verſönen.

25. Vnnd das fett vom Sündopffer auff dem Altar anzünden.

CHAP. XVI.

17. Et perſonne ne ſera au tabernacle d'aſſignation, quand le Sacrificateur y entrera pour faire propitiation au Sanctuaire, iuſques à ce qu'il en ſorte, lors qu'il fera propitiatiõ pour ſoi & pour ſa maiſon, & pour toute la congregation d'Iſrael.

18. Puis il ſortira vers l'autel qui *eſt* deuant l'Eternel, & fera expiation pour icelui: & prenant du ſang du boueau & du ſang du bouc, le mettra ſur les cornes de l'autel tout à l'entour.

19. Et fera aſperſion par ſept fois ſur icelui du ſang auec ſon doigt, & le nettoyera & ſanctifiera des ſouillures des enfans d'Iſrael.

20. Et quand il aura acheué de faire expiation pour le Sanctuaire, & pour le tabernacle d'aſſignation, & pour l'autel: alors il offrira le bouc vif.

21. Et Aarõ poſant ſes deux mains ſur la teſte du bouc vif, confeſſera ſur icelui toutes les iniquités des enfans d'Iſrael, & tous leurs forfaits ſelon tous leurs pechés; & les mettra ſur la teſte du bouc, & l'enuoyera au deſert par vn homme expres.

22. Le bouc donc portera ſur ſoi toutes leurs iniquités en terre inhabitable, & *l'homme* laiſſera aller le bouc parmi le deſert.

23. Puis Aaron reuiendra au tabernacle d'aſſignation, & deueſtira les veſtemens de lin, deſquels il s'eſtoit veſtu quand il eſtoit entre au Sanctuaire, & les poſera là.

24. Il lauera auſſi ſa chair d'eau au lieu ſainct, & ſe reueſtira de ſes veſtemẽs. Et puis eſtant ſorti, ſacrifiera ſon holocauſte, & l'holocauſte du peuple, & fera propitiation pour ſoi & pour le peuple.

25. Il fera auſſi fumer ſur l'autel la graiſſe de l'offrande pour le peché.

יו

26 וְהַמְשַׁלֵּחַ אֶת־הַשָּׂעִיר לַעֲזָאזֵל יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְרָחַץ אֶת־בְּשָׂרוֹ בַּמָּיִם וְאַחֲרֵי־כֵן יָבוֹא אֶל־הַמַּחֲנֶה׃

27 וְאֵת פַּר הַחַטָּאת וְאֵת שְׂעִיר הַחַטָּאת אֲשֶׁר הוּבָא אֶת־דָּמָם לְכַפֵּר בַּקֹּדֶשׁ יוֹצִיא אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה וְשָׂרְפוּ בָאֵשׁ אֶת־עֹרֹתָם וְאֶת־בְּשָׂרָם וְאֶת־פִּרְשָׁם׃

28 וְהַשֹּׂרֵף אֹתָם יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְרָחַץ אֶת־בְּשָׂרוֹ בַּמָּיִם וְאַחֲרֵי־כֵן יָבוֹא אֶל־הַמַּחֲנֶה׃

29 וְהָיְתָה לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בֶּעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ תְּעַנּוּ אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם וְכָל־מְלָאכָה לֹא תַעֲשׂוּ הָאֶזְרָח וְהַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכְכֶם׃

30 כִּי־בַיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכֹּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְהוָה תִּטְהָרוּ׃

31 שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן הִיא לָכֶם וְעִנִּיתֶם אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם חֻקַּת עוֹלָם׃

32 וְכִפֶּר הַכֹּהֵן אֲשֶׁר־יִמְשַׁח אֹתוֹ וַאֲשֶׁר יְמַלֵּא אֶת־יָדוֹ לְכַהֵן תַּחַת אָבִיו וְלָבַשׁ אֶת־בִּגְדֵי הַבָּד בִּגְדֵי הַקֹּדֶשׁ׃

33 וְכִפֶּר אֶת־מִקְדַּשׁ הַקֹּדֶשׁ וְאֶת־אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת־הַמִּזְבֵּחַ יְכַפֵּר וְעַל הַכֹּהֲנִים וְעַל־כָּל־עַם הַקָּהָל יְכַפֵּר׃

34 וְהָיְתָה־זֹּאת לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם לְכַפֵּר עַל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִכָּל־חַטֹּאתָם אַחַת בַּשָּׁנָה וַיַּעַשׂ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃

יו

26 וּדְמוֹבִיל יָת צְפִירָא לַעֲזָאזֵל יְצַבַּע לְבוּשׁוֹהִי וְיַסְחֵי יָת בִּשְׂרֵיהּ בְּמַיָּא וּבָתַר כֵּן יֵיעוֹל לְמַשְׁרִיתָא׃

27 וְיָת תּוֹרָא דְחַטָּאתָא וְיָת צְפִירָא דְחַטָּאתָא דְּאִתַּעַל מִדְּמְהוֹן לְכַפָּרָא בְקֻדְשָׁא יַתְפְּקוּן לְמִבָּרָא לְמַשְׁרִיתָא וְיוֹקְדוּן בְּנוּרָא יָת מַשְׁכֵיהוֹן וְיָת בִּשְׂרֵיהוֹן וְיָת אוּכְלֵיהוֹן׃

28 וּדְמוֹקֵיד יָתְהוֹן יְצַבַּע לְבוּשׁוֹהִי וְיַסְחֵי יָת בִּשְׂרֵיהּ בְּמַיָּא וּבָתַר כֵּן יֵיעוֹל לְמַשְׁרִיתָא׃

29 וּתְהֵי לְכוֹן לִקְיָם עָלַם בְּיַרְחָא שְׁבִיעָאָה בְּעַשְׂרָא לְיַרְחָא תְּעַנּוּן יָת נַפְשָׁתֵיכוֹן וְכָל עִיבִידָא לָא תַעְבְּדוּן יַצִּיבַיָּא וְגִיּוֹרַיָּא דְיִתְגַּיְּרוּן בֵּינֵיכוֹן׃

30 אֲרֵי בְּיוֹמָא הָדֵין יְכַפַּר עֲלֵיכוֹן לְדַכָּאָה יָתְכוֹן מִכֹּל חוֹבֵיכוֹן קֳדָם יְיָ תִּדַּכּוֹן׃

31 שְׁבַת שַׁבְּתָא הִיא לְכוֹן וּתְעַנּוּן יָת נַפְשָׁתֵיכוֹן קְיָם עָלַם׃

32 וִיכַפַּר כַּהֲנָא דְּיִרְבֵּי יָתֵיהּ וְדִיקָרֵיב יָת קֻרְבָּנֵיהּ לְשַׁמָּשָׁא תְּחוֹת אֲבוּהִי וְיִלְבַּשׁ יָת לְבוּשֵׁי בוּצָא לְבוּשֵׁי קֻדְשָׁא׃

33 וִיכַפַּר עַל מַקְדַּשׁ קֻדְשָׁא וְעַל מַשְׁכַּן זִמְנָא וְעַל מַדְבְּחָא יְכַפַּר וְעַל כַּהֲנַיָּא וְעַל כָּל עַמָּא דִקְהָלָא יְכַפַּר׃

34 וּתְהֵי דָא לְכוֹן לִקְיָם עָלַם לְכַפָּרָא עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִכָּל חוֹבֵיהוֹן חֲדָא בְּשַׁתָּא וַעֲבַד כְּמָא דְפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה׃

ιϛ΄.

26. Καὶ ὁ ἐξαποστέλλων τὸν τράγον τὸν διεσταλμένον εἰς ἄφεσιν, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι, καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσεται εἰς τὴν παρεμβολήν.

27. Καὶ τὸν μόσχον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας, καὶ τὸν τράγον τὸν περὶ τῆς ἁμαρτίας, ὧν τὸ αἷμα αὐτῶν εἰσηνέχθη ἐξιλάσασθαι ἐν τῷ ἁγίῳ, ἐξοίσουσιν αὐτὰ ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ κατακαύσουσιν αὐτὰ ἐν πυρὶ, καὶ τὰ δέρματα αὐτῶν, καὶ τὰ κρέα αὐτῶν, καὶ τὴν κόπρον αὐτῶν.

28. Ὁ δὲ κατακαίων αὐτὰ, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ; καὶ λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι, καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσεται εἰς τὴν παρεμβολήν.

29. Καὶ ἔσται τοῦτο ὑμῖν νόμιμον αἰώνιον. ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ, δεκάτῃ τοῦ μηνὸς, ταπεινώσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν, καὶ πᾶν ἔργον οὐ ποιήσετε, ὁ αὐτόχθων, καὶ ὁ προσήλυτος ὁ προσκείμενος ἐν ὑμῖν.

30. Ἐν γὰρ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐξιλάσεται περὶ ὑμῶν καθαρίσαι ὑμᾶς, ἀπὸ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν ὑμῶν ἔναντι κυρίου, καὶ καθαρισθήσεσθε.

31. Σάββατα σαββάτων ἀνάπαυσις ἔσται αὕτη ὑμῖν, καὶ ταπεινώσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν, νόμιμον αἰώνιον.

32. Ἐξιλάσεται ὁ ἱερεὺς ὃν ἂν χρίσωσιν αὐτὸν, καὶ ὃν ἂν τελειώσωσι τὰς χεῖρας αὐτοῦ, τοῦ ἱερατεύειν αὐτὸν μετὰ τὸν πατέρα αὐτοῦ, καὶ ἐνδύσεται τὴν στολὴν τὴν λινῆν αὐτοῦ στολὴν τὴν ἁγίαν.

33. Καὶ ἐξιλάσεται τὸ ἅγιον τοῦ ἁγίου, καὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ τὸ θυσιαστήριον ἐξιλάσεται, καὶ περὶ τῶν ἱερέων καὶ περὶ πάσης τῆς συναγωγῆς ἐξιλάσεται.

34. Καὶ ἔσται τοῦτο ὑμῖν νόμιμον αἰώνιον, ἐξιλάσασθαι περὶ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, ἀπὸ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν. ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ ποιηθήσεται, καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσεῖ.

CAP. XVI.

26. Ille verò qui dimiſerit caprum emiſſarium, lavabit veſtimenta ſua & corpus aqua,& ſic ingredietur in caſtra.

27. Vitulum autem & hircum qui pro peccato fuerãt immolati,& quorũ ſanguis illatus eſt in ſanctuarium ut expiatio cõpleretur, aſportabunt foras caſtra, & comburẽt igni tam pelles quàm carnes eorum ac fimum:

28. Et quicunque combuſſerit ea, lavabit veſtimenta ſua,& carnem aqua,& ſic ingredietur caſtra.

29. Eritq; vobis hoc legitimum ſempiternum: Menſe autem ſeptimo, decima die menſis affligetis animas veſtras,nullumq; opus facietis, ſive indigena, ſive advena qui peregrinatur inter vos.

30. In hac die expiatio erit veſtri atque mundatio ab omnibus peccatis veſtris coram Domino mundabimini.

31. Sabbathum enim requietionis eſt,& affligetis animas veſtras religione perpetua.

32. Expiabit autem ſacerdos qui unctus fuerit, & cuius manus initiatæ ſunt ut ſacerdotio fungatur pro patre ſuo:indueturq; ſtola linea & veſtibus ſanctis.

33. Et expiabit ſanctuarium & tabernaculum teſtimonii atque altare,ſacerdotes quoque & univerſum populum.

34. Eritq; vobis hoc legitimum ſempiternum, ut oretis pro filiis Iſraël, & pro cunctis peccatis eorum ſemel in anno. Fecit igitur ſicut præceperat Dominus Moyſi.

Das XVI. Capitel.

26. Der aber den ledigen Bock hat außgefürt/ ſoll ſeine kleider waſchen/ vnd ſein Fleiſch mit waſſer baden/ vnd darnach ins Lager kommen.

27. Den Farren des Sündopffers/ vnd den Bock des Sündopffers/ welcher blut in das Heiligthumb zuverſönen gebracht wird/ ſol man hinauß füren für das Lager/ vnnd mit feuer verbrennen/ beide jhr haut/ fleiſch vnnd miſt.

28. Vnnd der ſie verbrennet/ ſol ſeine kleider waſchen/ vnnd ſein fleiſch mit waſſer baden/ vnnd darnach ins Lager kommen.

29. Auch ſoll euch das ein ewiges Recht ſein. Am zehenden tage des ſiebenden Monden ſolt jhr euren leib caſteyen/ vnnd kein werck thun/ er ſey ein Einheimiſcher oder Frembder vnter euch.

30. Denn an diſem tag geſchicht euer verſöhnung/ das jr gereinigt werdet/ von allen euren ſünden werdet jhr gereinigt für dem HERREN.

31. Darumb ſolls euch der gröſte Sabbath ſein/ vnd jr ſolt euern leib demütigen/ Ein ewig Recht ſey das.

32. Es ſoll aber ſolche verſöhnung thun ein Prieſter/ den man geweihet/ vnnd deß hand man gefüllet hat zum Prieſter an ſeines vaters ſtat. Vnd ſol die leinen kleider anthun/ nemlich die heiligen kleider.

33. Vnd ſol alſo verſönen das heilige Heiligthumb/ vnnd die Hütten des Stiffts/ vnd den Altar/ vnd die Prieſter/ vnd alles volck der Gemeine.

34. Das ſoll euch ein ewigs Recht ſein/ daß jhr die kinder Iſrael verſönet von allen jhren ſünden/ im jar einmal. Vnnd Moſe thet wie jhm der HERR gebotten hatte.

CHAP. XVI.

26. Et celui qui aura cõduit le bouc comme eſtant Hazazel, lauera ſes veſtemens & ſa chair d'eau: puis il rentrera au camp.

27. Mais on tirera hors du camp le boueau & le bouc qui auront eſte offerts en offrandes pour le peché, & deſquels le ſang aura eſté porté au Sanctuaire pour y faire propitiation, & bruſlera-on au feu leur peau, leur chair & leur fiente.

28. Et celui qui les aura bruſlés lauera ſes veſtemens & ſa chair d'eau: puis il rentrera au camp.

29. Et *ceci* vous ſera pour ordonnance perpetuelle. Le dixieme *iour* du ſeptieme mois vous affligerez vos ames, & ne ferez nulle œuure, ni celui qui eſt du païs, ni l'eſtranger qui ſeiourne entre vous.

30. Car en ce iour-la *le Sacrificateur* fera propitiatiõ pour vous, afin de vous nettoyer: *ainſi* vous ſerez nettoyés de tous vos pechés en la preſence de l'Eternel.

31. Ce vous *ſera* dõc vn Sabbat de repos, & vous affligerez vos ames: *c'eſt* vne ordonnance perpetuelle.

32. Et le Sacrificateur qu'on aura oinct, & lequel on aura conſacré pour exercer la ſacrificature au lieu de ſon pere, fera propitiation ayant veſtu les veſtemens de lin, *aſſauoir* les ſaincts veſtemens.

33. Si fera expiation pour le ſainct Sanctuaire, pour le tabernacle d'aſſignation, & pour l'autel, & pour les Sacrificateurs, & pour tout le peuple de la congregation.

34. Ceci donc vous ſera pour ordonnance perpetuelle, pour faire propitiation pour les enfans d'Iſrael de tous leurs pechés vne fois l'an. Et on fit comme l'Eternel auoit commandé à Moyſe.

יז

1 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃

2 מַלֵּיל עִם אַהֲרֹן וְעִם בְּנוֹהִי וְעִם כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְתֵימַר לְהוֹן דֵּין פִּתְגָמָא דְּפַקֵּיד יְיָ לְמֵימָר׃

3 גְּבַר גְּבַר מִבֵּית יִשְׂרָאֵל דִּיכּוֹס תּוֹר אוֹ אִימַּר אוֹ עִזָּא בְּמַשְׁרִיתָא אוֹ דִּיכּוֹס מִבָּרָא לְמַשְׁרִיתָא׃

4 וְלִתְרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא לָא אַיְתְיֵיהּ לְקָרָבָא קָרְבָּנָא קֳדָם יְיָ קֳדָם מַשְׁכְּנָא דַּייָ דְּמָא יִתְחַשֵּׁיב לְגַבְרָא הַהוּא דְּמָא אֲשַׁד וְיִשְׁתֵּיצֵי אֱנָשָׁא הַהוּא מִגּוֹ עַמֵּיהּ׃

5 בְּדִיל דְּיַיְתוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יַת דִּבְחֵיהוֹן דְּאִינּוּן דָּבְחִין עַל אַפֵּי חַקְלָא וְיַיְתֻנּוּן לִקְדָם יְיָ לִתְרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא לְוָת כַּהֲנָא וְיִכְּסוּן נִכְסַת קֻדְשִׁין קֳדָם יְיָ יָתְהוֹן׃

6 וְיִזְרוֹק כַּהֲנָא יַת דְּמָא עַל מַדְבְּחָא דַּייָ בִּתְרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא וְיַסֵּיק תַּרְבָּא לְאִתְקַבָּלָא בְּרַעֲוָא קֳדָם יְיָ׃

7 וְלָא יְדַבְּחוּן עוֹד יַת דִּבְחֵיהוֹן לְשֵׁדִין דְּאִינּוּן טָעַן בָּתְרֵיהוֹן קְיָם עָלַם תְּהֵי דָא לְהוֹן לְדָרֵיהוֹן׃

8 וּלְהוֹן תֵּימַר גְּבַר גְּבַר מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִן גִּיּוֹרַיָּא דְּיִתְגַּיְּרוּן בֵּינֵיהוֹן דְּיַסֵּיק עֲלָתָא אוֹ נִכְסַת קֻדְשַׁיָּא׃

9 וְלִתְרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא לָא יַיְתֵינֵיהּ לְמֶעְבַּד יָתֵיהּ קֳדָם יְיָ וְיִשְׁתֵּיצֵי אֱנָשָׁא הַהוּא מִגּוֹ עַמֵּיהּ׃

יז

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

2 דַּבֵּר אֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־בָּנָיו וְאֶל כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה לֵאמֹר׃

3 אִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִשְׁחַט שׁוֹר אוֹ־כֶשֶׂב אוֹ־עֵז בַּמַּחֲנֶה אוֹ אֲשֶׁר יִשְׁחַט מִחוּץ לַמַּחֲנֶה׃

4 וְאֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא הֱבִיאוֹ לְהַקְרִיב קָרְבָּן לַיהוָה לִפְנֵי מִשְׁכַּן יְהוָה דָּם יֵחָשֵׁב לָאִישׁ הַהוּא דָּם שָׁפָךְ וְנִכְרַת הָאִישׁ הַהוּא מִקֶּרֶב עַמּוֹ׃

5 לְמַעַן אֲשֶׁר יָבִיאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־זִבְחֵיהֶם אֲשֶׁר הֵם זֹבְחִים עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה וֶהֱבִיאֻם לַיהוָה אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד אֶל־הַכֹּהֵן וְזָבְחוּ זִבְחֵי שְׁלָמִים לַיהוָה אוֹתָם׃

6 וְזָרַק הַכֹּהֵן אֶת־הַדָּם עַל־מִזְבַּח יְהוָה פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְהִקְטִיר הַחֵלֶב לְרֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה׃

7 וְלֹא־יִזְבְּחוּ עוֹד אֶת־זִבְחֵיהֶם לַשְּׂעִירִם אֲשֶׁר הֵם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם חֻקַּת עוֹלָם תִּהְיֶה־זֹּאת לָהֶם לְדֹרֹתָם׃

8 וַאֲלֵהֶם תֹּאמַר אִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִן־הַגֵּר אֲשֶׁר־יָגוּר בְּתוֹכָם אֲשֶׁר־יַעֲלֶה עֹלָה אוֹ־זָבַח׃

9 וְאֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא יְבִיאֶנּוּ לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ לַיהוָה וְנִכְרַת הָאִישׁ הַהוּא מֵעַמָּיו׃

ιζ'.

1. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων·

2. Λάλησον πρὸς Ἀαρὼν καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ πρὸς πάντας τοὺς υἱοὺς Ισραήλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ ἐνετείλατο κύριος λέγων.

3. Ἄνθρωπος ἄνθρωπος τῶν υἱῶν Ισραηλ, ἢ τῶν προσηλύτων τῶν προσκειμένων ἐν ὑμῖν, ὃς ἐὰν σφάξῃ μόσχον, ἢ πρόβατον, ἢ αἶγα ἐν τῇ παρεμβολῇ, καὶ ὃς ἂν σφάξῃ ἔξω τῆς παρεμβολῆς.

4. Καὶ ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου μὴ ἐνέγκῃ, ὥστε ποιῆσαι αὐτὸ εἰς ὁλοκαύτωμα, ἢ σωτήριον κυρίῳ δεκτὸν εἰς ὀσμὴν εὐωδίας. καὶ ὃς ἂν σφάξῃ ἔξω, καὶ ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου μὴ ἐνέγκῃ αὐτὸ, ὥστε προσενέγκαι δῶρον τῷ κυρίῳ, ἀπέναντι τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, αἷμα λογισθήσεται τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ, αἷμα ἐξέχεεν, ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς.

5. Ὅπως ἂν φέρωσιν οἱ υἱοὶ Ισραὴλ τὰς θυσίας αὐτῶν, ὅσας ἂν αὐτοὶ σφάξωσιν ἐν τοῖς πεδίοις, καὶ οἴσουσιν αὐτὰ τῷ κυρίῳ ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου πρὸς τὸν ἱερέα, καὶ θυσίαν σωτηρίου τῷ κυρίῳ αὐτά.

6. Καὶ προσχεεῖ ὁ ἱερεὺς τὸ αἷμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κύκλῳ ἀπέναντι κυρίου παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἀνοίσει τὸ στέαρ εἰς ὀσμὴν εὐωδίας τῷ κυρίῳ.

7. Καὶ οὐ θύσουσιν ἔτι τὰς θυσίας αὐτῶν τοῖς ματαίοις, οἷς αὐτοὶ ἐκπορνεύουσιν ὀπίσω αὐτῶν, νόμιμον αἰώνιον ἔσται ὑμῖν εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν.

8. Καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς ἄνθρωπος ἄνθρωπος ἀπὸ τῶν υἱῶν Ισραὴλ, ἢ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν προσηλύτων τῶν προσκειμένων ἐν ὑμῖν, ὃς ἂν ποιήσει ὁλοκαύτωμα ἢ θυσίαν.

9. Καὶ ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου μὴ ἐνέγκῃ ποιῆσαι αὐτὸ τῷ κυρίῳ, ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς.

CAP. XVII.

1. Et locutus eſt Dominus ad Moyſen, dicens:

2. Loquere Aaron & filiis eius, & cunctis filiis Iſraël, dicens ad eos, Iſte eſt ſermo quem mandavit Dominus, dicens.

3. Homo quilibet de domo Iſraël, ſi occiderit bovem aut ovem, ſive capram in caſtris vel extra caſtra.

4. Et non obtulerit ad oſtium tabernaculi oblationem Domino, ſanguinis reus erit: quaſi ſi ſanguinem fuderit, ſic peribit de medio populi ſui.

5. Ideò ſacerdoti offerre debent filii Iſraël hoſtias ſuas quas occident in agro, ut ſanctificentur Domino ante oſtium tabernaculi teſtimonii, & immolent eas hoſtias pacificas Domino.

6. Fundetq́ue ſacerdos ſanguinem ſuper altare Domini ad oſtium tabernaculi teſtimonii, & adolebit adipem in odorem ſuavitatis Domino:

7. Et nequaquam ultrà immolabunt hoſtias ſuas dæmonibus, cum quibus fornicati ſunt. Legitimum ſempiternum erit illis & poſteris eorum.

8. Et ad ipſos dices: Homo de domo Iſraël & de advenis qui peregrinantur apud vos, qui obtulerit holocauſtum ſive victimam.

9. Et ad oſtium tabernaculi teſtimonii non adduxerit eam, ut offeratur Domino, interibit de populo ſuo.

Das XVII. Capitel.

VNd der HERR redet mit Moſe/ vnd ſprach:

2. Sage Aaron vnnd ſeinen ſönen/ vnd allen kindern Iſrael/ vnd ſprich zu jhnen: Das iſts/ das der HERR gebotten hat.

3. Welcher auß dem Hauß Iſrael ein Ochſen oder Lamb/ oder Zigen ſchlacht inn dem Lager/ oder auſſen für dem Lager.

4. Vnd nicht für die Thür der Hütten des Stiffts bringet/ daß dem HERRN zum Opffer gebracht werde für der Wonung des HErrn/ der ſol des bluts ſchuldig ſein/ als der Blut vergoſſen hat/ vnnd ſolcher Menſch ſol außgerottet werden auß ſeinem volck.

5. Darumb ſollen die kinder Iſrael jhre opffer/ die ſie auff dem freyen feld opffern wollen/ für den HERRN bringen/ für die Thür der Hütten des Stiffts zum Prieſter/ vnnd alda jhre Danckopffer dem HERRN opffern.

6. Vnd der Prieſter ſol das blut auff den Altar des HERRN ſprengen/ für der Thür der Hütten deß Stiffts/ vnd das fett anzünden zum ſüſſen geruch dem HERRN.

7. Vnd mit nicht jhre Opffer hinfort den feldteufeln opffern/ mit den ſie huren. Das ſol jhnen ein ewiges Recht ſein bey jren nachkommen.

8. Darumb ſolt du zu jhnen ſagen: Welcher menſch auß dem hauß Iſrael/ oder auch ein Frembdlinger der vnter euch iſt/ der ein Opffer oder Brandopffer thut.

9. Vnnd bringts nicht für die Thür der Hütten des Stiffts/ daß ers dem HERRN thue/ der ſol außgerottet werden von ſeinem Volck.

CHAP. XVII.

1. Item, l'Eternel parla à Moyſe diſant.

2. Parle à Aaron & à ſes fils, & à tous les enfans d'Iſrael, & leur di, C'*eſt* ici ce que l'Eternel a commandé, diſant.

3. Quiconque de la maiſon d'Iſrael aura eſgorgé bœuf, ou agneau, ou cheure dedans le camp, ou bien qui l'aura eſgorge hors du camp:

4. Et ne l'aura point amene à l'entree du tabernacle d'aſſignation, le voulant offrir en offrande à l'Eternel deuant le pauillon de l'Eternel: le ſang ſera impute à ceſt homme-la: il a reſpandu du ſang: pourtant ceſt homme ſera retranché du milieu de ſon peuple:

5. Afin que les enfans d'Iſrael amenent leurs ſacrifices qu'ils ſacrifient par les cãps, voire qu'ils les amenent à l'Eternel, à l'entree du tabernacle d'aſſignation, vers le Sacrificateur, & qu'ils les ſacrifient en ſacrifices de proſperités à l'Eternel:

6. Et que le Sacrificateur eſpande le ſang ſur l'autel de l'Eternel à l'entree du tabernacle d'aſſignation, & face fumer la graiſſe en ſouefue odeur à l'Eternel.

7. Et qu'ils ne ſacrifient plus leurs ſacrifices aux diables, auec leſquels ils ont paillardé. Que ce leur ſoit ordonnance perpetuelle en leurs aages.

8. Tu leur diras donc. Quiconque des enfans d'Iſrael, ou des eſtrangers qui ſeiournent parmi eux, aura offert holocauſte ou ſacrifice.

9. Et ne l'aura point amené pour le ſacrifier à l'Eternel, à l'entree du tabernacle d'aſſignation, ceſt homme-la ſera retranché d'entre ſes peuples.

יז

10 וּגְבַר גְּבַר מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִן גִּיּוֹרַיָּא דְּיִתְגַּיְּרוּן בֵּינֵיהוֹן דְּיֵיכוֹל כָּל דְּמָא וְאֶתֵּן רוּגְזִי בֶּאֱנָשָׁא דְּיֵיכוֹל יָת דְּמָא וְאֵשֵׁיצֵי יָתֵיהּ מִגּוֹ ע עַמֵּיהּ׃

11 אֲרֵי נְפַשׁ בִּשְׂרָא בִּדְמָא הוּא וַאֲנָא יְהַבְתֵּיהּ לְכוֹן עַל מַדְבְּחָא לְכַפָּרָא עַל נַפְשָׁתֵיכוֹן אֲרֵי דְמָא הוּא עַל נַפְשָׁא מְכַפַּר׃

12 עַל כֵּן אֲמַרִית לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל כָּל אֱנָשׁ מִנְּכוֹן לָא יֵיכוֹל דְּמָא וְגִיּוֹרַיָּא דְּיִתְגַּיְּרוּן בֵּינֵיכוֹן לָא יֵיכְלוּן דְּמָא׃

13 וּגְבַר גְּבַר מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִן גִּיּוֹרַיָּא דְּיִתְגַּיְּרוּן בֵּינֵיהוֹן דִּיצוּד צֵיד חַיְתָא אוֹ עוֹפָא דְּמִתְאֲכִיל וְיֵשׁוֹד יָת דְּמֵיהּ וִיכַסֵּינֵיהּ בְּעַפְרָא׃

14 אֲרֵי נְפַשׁ כָּל בִּשְׂרָא דְּמֵיהּ בְּנַפְשֵׁיהּ הוּא וַאֲמַרִית לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל דַּם כָּל בִּשְׂרָא לָא תֵיכְלוּן אֲרֵי נְפַשׁ כָּל בִּשְׂרָא דְּמֵיהּ הוּא כָּל דְּיֵיכְלִינֵּיהּ יִשְׁתֵּיצֵי׃

15 וְכָל אֱנָשׁ דְּיֵיכוֹל נְבִילָא וּתְבִירָא בְּיַצִּיבַיָּא וּבְגִיּוֹרַיָּא וְיִצְבַּע לְבוּשׁוֹהִי וְיַסְחֵי בְּמַיָּא וִיהֵי מְסָאַב עַד רַמְשָׁא וְיִדְכֵּי׃

16 וְאִם לָא יִצְבַּע וּבִשְׂרֵיהּ לָא יַסְחֵי וִיקַבֵּל חוֹבֵיהּ׃

יח

1 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃

2 מַלֵּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְתֵימַר לְהוֹן אֲנָא יְיָ אֱלָהֲכוֹן׃

יז

10 וְאִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִן־הַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכָם אֲשֶׁר יֹאכַל כָּל־דָּם וְנָתַתִּי פָנַי בַּנֶּפֶשׁ הָאֹכֶלֶת אֶת־הַדָּם וְהִכְרַתִּי אֹתָהּ מִקֶּרֶב עַמָּהּ׃

11 כִּי נֶפֶשׁ הַבָּשָׂר בַּדָּם הוא וַאֲנִי נְתַתִּיו לָכֶם עַל־הַמִּזְבֵּחַ לְכַפֵּר עַל־נַפְשֹׁתֵיכֶם כִּי־הַדָּם הוּא בַּנֶּפֶשׁ יְכַפֵּר׃

12 עַל־כֵּן אָמַרְתִּי לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל כָּל־נֶפֶשׁ מִכֶּם לֹא־תֹאכַל דָּם וְהַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכְכֶם לֹא־יֹאכַל דָּם׃

13 וְאִישׁ אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִן־הַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכָם אֲשֶׁר יָצוּד צֵיד חַיָּה אוֹ־עוֹף אֲשֶׁר יֵאָכֵל וְשָׁפַךְ אֶת־דָּמוֹ וְכִסָּהוּ בֶּעָפָר׃

14 כִּי־נֶפֶשׁ כָּל־בָּשָׂר דָּמוֹ בְנַפְשׁוֹ הוּא וָאֹמַר לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל דַּם כָּל־בָּשָׂר לֹא תֹאכֵלוּ כִּי נֶפֶשׁ כָּל־בָּשָׂר דָּמוֹ הוּא כָּל־אֹכְלָיו יִכָּרֵת׃

15 וְכָל־נֶפֶשׁ אֲשֶׁר תֹּאכַל נְבֵלָה וּטְרֵפָה בָּאֶזְרָח וּבַגֵּר וְכִבֶּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד־הָעֶרֶב וְטָהֵר׃

16 וְאִם לֹא יְכַבֵּס וּבְשָׂרוֹ לֹא יִרְחָץ וְנָשָׂא עֲוֺנוֹ׃

יח

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

2 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

ιζ'.

10. Καὶ ἄνθρωπος ἄνθρωπος τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, ἢ τῶν προσηλύτων τῶν προσκειμένων ἐν ὑμῖν, ὃς ἂν φάγῃ πᾶν αἷμα, καὶ ἐπιστήσω τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν ψυχὴν τὴν ἔσθουσαν τὸ αἷμα, καὶ ἀπολῶ αὐτὴν ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς.

11. Ἡ γὰρ ψυχὴ πάσης σαρκὸς αἷμα αὐτοῦ ἐστι. καὶ ἐγὼ ἔδωκα αὐτὸ ὑμῖν, ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου ἐξιλάσκεσθαι περὶ τῶν ψυχῶν ὑμῶν. τὸ γὰρ αἷμα αὐτοῦ ἀντὶ ψυχῆς ἐξιλάσεται.

12. Διὰ τοῦτο εἴρηκα τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ· πᾶσα ψυχὴ ἐξ ὑμῶν οὐ φάγεται αἷμα, καὶ ὁ προσήλυτος ὁ προσκείμενος ἐν ὑμῖν οὐ φάγεται αἷμα.

13. Καὶ ἄνθρωπος ἄνθρωπος ἐκ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, ἢ τῶν προσηλύτων τῶν προσκειμένων ἐν ὑμῖν, ὃς ἂν θηρεύσῃ θήρευμα θηρίον, ἢ πετεινὸν ὃ ἔσθεται, καὶ ἐκχεεῖ τὸ αἷμα αὐτοῦ, καὶ κατακαλύψει αὐτὸ τῇ γῇ.

14. Ἡ γὰρ ψυχὴ πάσης σαρκὸς αἷμα αὐτοῦ ἐστι. καὶ εἶπα τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ· αἷμα πάσης σαρκὸς οὐ φάγεσθε, ὅτι ψυχὴ πάσης σαρκὸς αἷμα αὐτοῦ ἐστί. πᾶς ὁ ἐσθίων αὐτὸ ἐξολοθρευθήσεται.

15. Καὶ πᾶσα ψυχὴ ἥτις φάγεται θνησιμαῖον, ἢ θηριάλωτον ἐν τοῖς αὐτόχθοσιν, ἢ ἐν τοῖς προσηλύτοις, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λούσεται τὸ σῶμα ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας, καὶ καθαρὸς ἔσται.

16. Ἐὰν δὲ μὴ πλύνῃ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ μὴ λούσηται ὕδατι, καὶ λήψεται ἀνόμημα αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛ. ιη'.

1. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων·

2. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

CAP. XVII.

10. Homo quilibet de domo Iſraël, & de advenis qui peregrinantur inter vos, ſi comederit ſanguinē, obfirmabo faciem meam contra animam illius, & diſperdā eam de populo ſuo.

11. Quia anima carnis in ſanguine eſt: & ego dedi illum vobis, ut ſuper altare in eo expietis pro animabus veſtris, & ſanguis pro animæ piaculo ſit.

12. Idcirco dixi filiis Iſraël: Omnis anima ex vobis non comedet ſanguinem, nec ex advenis qui peregrinantur apud vos.

13. Homo quicunque de filiis Iſraël, & de advenis qui peregrinantur apud vos, ſi venatione atque aucupio ceperit feram vel avem, quibus veſci licitum eſt, fundat ſanguinem eius, & operiat illum terra.

14. Anima enim omnis carnis in ſanguine eſt: vnde dixi filiis Iſraël, Sanguinem univerſæ carnis non comedetis, quia anima carnis in ſanguine eſt: & quicunque comederit illum, interibit.

15. Anima quæ comederit morticinum vel captum à beſtia, tam de indigenis quā de advenis, lavabit veſtimēta ſua & ſemetipſum aqua, & contaminatus erit uſque ad veſperum: & hoc ordine mundus fiet.

16. Quòd ſi non laverit veſtimenta ſua vel corpus, portabit iniquitatem ſuam.

CAP. XVIII.

1. Locutus eſt Dominus ad Moyſen, dicens:

2. Loquere filiis Iſraël, & dices ad eos: Ego Dominus Deus veſter:

Das XVII. Capitel.

10. Vnd welcher Menſch/ er ſey vom Hauß Iſrael/ oder ein Frembdlinger vnter euch/ jrgend blut iſſet/ wider den wil ich mein Antlitz ſetzen/ vnd wil jhn mitten auß ſeinem Volck rotten.

11. Denn des Leibs leben iſt im blut/ vnd ich habs euch zum Altar gegeben/ das ewre Seelen damit verſöhnet werden/ denn das blut iſt die verſönung fürs leben.

12. Darumb hab ich geſagt den Kindern Iſrael: Keine Seele vnter euch ſol blut eſſen/ auch kein Frembdlinger der vnter euch wonet.

13. Vnd welcher Menſch/ er ſey vom Hauß Iſrael oder ein Frembdlinger vnter euch/ der ein Thier oder Vogel fehet/ auff der jaget/ daß man iſſet/ der ſol deſſelben blut vergieſſen vnd mit Erden zuſcharren.

14. Denn des Leibs leben iſt inn ſeinem blut/ ſo lang es lebet/ vnnd ich hab den Kindern Iſrael geſagt: Ihr ſolt keins Leibs blut eſſen/ denn des Leibs leben iſt in ſeinem blut/ wer es iſſet/ der ſol außgerottet werden.

15. Vnnd welche Seele ein Aaß/ oder was vom Wildt zuriſſen iſt/ iſſet/ er ſey ein Einheimiſcher oder Frembdlinger/ der ſol ſein Kleidt waſchen/ vnd ſich mit waſſer baden/ vnd vnrein ſein biß auff den abend/ ſo wird er rein.

16. Wo er ſeine Kleider nicht waſchen/ noch ſich baden wird/ ſo ſol er ſeiner miſſethat ſchuldig ſein.

Das XVIII. Capitel.

VNd der HERR redet mit Moſe/ vnd ſprach:

2. Rede mit den Kindern Iſrael/ vnd ſprich zu jhnen/ Ich bin der HERR ewer Gott.

CHAP. XVII.

10. Quiconque de la famille d'Iſrael, ou des eſtrangers ſeiournans parmi eux, aura mangé de quelque ſang que ce ſoit, ie mettrai ma face contre la perſonne qui aura mangé le ſang, & la retrancherai du milieu de ſon peuple.

11. Car l'ame de la chair eſt au ſang: pourtant ie vous ai ordonné qu'il ſoit mis ſur l'autel pour faire propitiation pour vos ames: car c'*eſt* le ſang *qui* fera propitiation pour l'ame.

12. Pourtant ai-ie dit aux enfans d'Iſrael, Que perſonne d'entre vous ne mange point de ſang: que l'eſtrāger meſme qui ſeiourne parmi vous ne māge point de ſang.

13. Pareillement quiconque des enfans d'Iſrael, & des eſtrangers ſeiournans parmi eux, aura prins à la chaſſe vne beſte ou vn oiſeau qu'on mange, il eſpādra le ſang d'iceux, & le couurira de pouſſiere.

14. Car l'ame de toute chair, c'*eſt* ſon ſang auec ſon ame: pourtant ai-ie dit aux enfans d'Iſrael, Vous ne mangerez le ſang de nulle chair: car l'ame de toute chair eſt ſon ſang: quiconque en mangera ſera retranche.

15. Or toute perſonne qui aura mangé de la chair de quelque beſte morte d'elle-meſme, ou deſchiree *par les beſtes ſauuages*, tant celui qui eſt né au païs, que l'eſtrāger, il lauera ſes veſtemens, & ſe lauera d'eau: & ſera ſouillé iuſques au ſoir, & puis il ſera net.

16. Que s'il ne *les* laue, & ne laue auſſi ſa chair, il portera ſon iniquité.

CHAP. XVIII.

1. Item, l'Eternel parla à Moyſe, diſant.

2. Parle aux enfans d'Iſrael, & leur di, Ie *ſuis* l'Eternel voſtre Dieu.

יח

3 כְּעוֹבָדֵי עַמָּא דְאַרְעָא דְמִצְרַיִם דִּיתֶבְתּוּן בַּהּ לָא תַעְבְּדוּן וּכְעוֹבָדֵי עַמְמֵי דְאַרְעָא דִכְנַעַן דַּאֲנָא מַעֵיל יָתְכוֹן לְתַמָּן לָא תַעְבְּדוּן וּבְנִימוֹסֵיהוֹן לָא תְהָכוּן׃

4 יָת דִּינַי תַּעְבְּדוּן וְיָת קְיָמַי תִּטְּרוּן לְהַלָּכָא בְּהוֹן אֲנָא יְיָ אֱלָהֲכוֹן׃

5 וְתִטְּרוּן יָת קְיָמַי וְיָת דִּינַי דְּיַעְבֵּיד יָתְהוֹן אֱנָשָׁא וְיֵחֵי בְהוֹן לְחַיֵּי עָלְמָא אֲנָא יְיָ׃

6 גְּבַר גְּבַר לְכָל קָרִיב בִּשְׂרֵיהּ לָא תִקְרְבוּן לְגַלָּאָה עֶרְיָא אֲנָא יְיָ׃

7 עֶרְיַת אֲבוּךְ וְעֶרְיַת אִמָּךְ לָא תְגַלֵּי אִמָּךְ הִיא לָא תְגַלֵּי עֶרְיְתַהּ׃

8 עֶרְיַת אִתַּת אֲבוּךְ לָא תְגַלֵּי עֶרְיְתָא דַאֲבוּךְ הוּא׃

9 עֶרְיַת אַחָתָךְ בַּת אֲבוּךְ אוֹ בַת אִמָּךְ דִּילִידָא מִן אֲבוּךְ מִן אִתְּתָא אוֹחֲרִי אוֹ מִן אִמָּךְ מִן גְּבַר אוֹחֲרָן לָא תְגַלֵּי עֶרְיַתְהֵין׃

10 עֶרְיַת בַּת בְּרָךְ אוֹ בַת בְּרַתָּךְ לָא תְגַלֵּי עֶרְיַתְהֵין אֲרֵי עֶרְיְתָךְ אִנִּין׃

11 עֶרְיַת בַּת אִתַּת אֲבוּךְ דִּילִידָא מִן אֲבוּךְ אַחָתָךְ הִיא לָא תְגַלֵּי עֶרְיְתַהּ׃

12 עֶרְיַת אַחַת אֲבוּךְ לָא תְגַלֵּי קָרִיבְתָא דַאֲבוּךְ הוּא׃

13 עֶרְיַת אַחַת אִמָּךְ לָא תְגַלֵּי אֲרֵי קָרִיבָא דְאִמָּךְ הוּא׃

14 עֶרְיַת אַחְבוּךְ לָא תְגַלֵּי לְאִתְּתֵיהּ לָא תִקְרַב אִתַּת אַחְבוּךְ הוּא׃

יח

3 כְּמַעֲשֵׂה אֶרֶץ־מִצְרַיִם אֲשֶׁר יְשַׁבְתֶּם־בָּהּ לֹא תַעֲשׂוּ וּכְמַעֲשֵׂה אֶרֶץ־כְּנַעַן אֲשֶׁר אֲנִי מֵבִיא אֶתְכֶם שָׁמָּה לֹא תַעֲשׂוּ וּבְחֻקֹּתֵיהֶם לֹא תֵלֵכוּ׃

4 אֶת־מִשְׁפָּטַי תַּעֲשׂוּ וְאֶת־חֻקֹּתַי תִּשְׁמְרוּ לָלֶכֶת בָּהֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

5 וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־חֻקֹּתַי וְאֶת־מִשְׁפָּטַי אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֹתָם הָאָדָם וָחַי בָּהֶם אֲנִי יְהוָה׃

6 אִישׁ אִישׁ אֶל־כָּל־שְׁאֵר בְּשָׂרוֹ לֹא תִקְרְבוּ לְגַלּוֹת עֶרְוָה אֲנִי יְהוָה׃

7 עֶרְוַת אָבִיךָ וְעֶרְוַת אִמְּךָ לֹא תְגַלֵּה אִמְּךָ הִוא לֹא תְגַלֶּה עֶרְוָתָהּ׃

8 עֶרְוַת אֵשֶׁת־אָבִיךָ לֹא תְגַלֵּה עֶרְוַת אָבִיךָ הִוא׃

9 עֶרְוַת אֲחוֹתְךָ בַת־אָבִיךָ אוֹ בַת־אִמֶּךָ מוֹלֶדֶת בַּיִת אוֹ מוֹלֶדֶת חוּץ לֹא תְגַלֶּה עֶרְוָתָן׃

10 עֶרְוַת בַּת־בִּנְךָ אוֹ בַת־בִּתְּךָ לֹא תְגַלֶּה עֶרְוָתָן כִּי עֶרְוָתְךָ הֵנָּה׃

11 עֶרְוַת בַּת־אֵשֶׁת אָבִיךָ מוֹלֶדֶת אָבִיךָ אֲחוֹתְךָ הִוא לֹא תְגַלֶּה עֶרְוָתָהּ׃

12 עֶרְוַת אֲחוֹת־אָבִיךָ לֹא תְגַלֵּה שְׁאֵר אָבִיךָ הִוא׃

13 עֶרְוַת אֲחוֹת־אִמְּךָ לֹא תְגַלֵּה כִּי־שְׁאֵר אִמְּךָ הִוא׃

14 עֶרְוַת אֲחִי־אָבִיךָ לֹא תְגַלֵּה אֶל־אִשְׁתּוֹ לֹא תִקְרָב דֹּדָתְךָ הִוא׃

ιή.

3. Κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα τῆς αἰγύπτου, ἐν ᾗ παρῳκήσατε ἐπ' αὐτῆς οὐ ποιήσετε, καὶ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα τῆς γῆς χαναὰν, εἰς ἣν ἐγὼ εἰσάγω ὑμᾶς ἐκεῖ, οὐ ποιήσετε, καὶ τοῖς νομίμοις αὐτῶν οὐ πορεύεσθε.

4. Τὰ κρίματά μου ποιήσετε, καὶ τὰ προστάγματά μου φυλάξεσθε, καὶ πορεύεσθε ἐν αὐτοῖς. ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

5. Καὶ φυλάξεσθε πάντα τὰ προστάγματά μου, καὶ πάντα τὰ κρίματά μου, καὶ ποιήσετε αὐτά, ἃ ποιήσας αὐτὰ ἄνθρωπος ζήσεται ἐν αὐτοῖς. ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

6. Ἄνθρωπος ἄνθρωπος πρὸς πάντα οἰκεῖα σαρκὸς αὐτοῦ, οὐ προσελεύσεται ἀποκαλύψαι ἀσχημοσύνην. ἐγὼ κύριος.

7. Ἀσχημοσύνην τοῦ πατρός σου, καὶ ἀσχημοσύνην τῆς μητρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις. μήτηρ γάρ σου ἐστίν. οὐκ ἀποκαλύψεις τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς.

8. Ἀσχημοσύνην γυναικὸς πατρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις, ἀσχημοσύνη πατρός σου ἐστίν.

9. Ἀσχημοσύνην τῆς ἀδελφῆς σου ἐκ πατρός σου, ἢ ἐκ μητρός σου ἐνδογενοῦς, ἢ γεγεννημένης ἔξω, οὐκ ἀποκαλύψεις τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῶν.

10. Ἀσχημοσύνην θυγατρὸς υἱοῦ σου, ἢ θυγατρὸς θυγατρός σου, οὐκ ἀποκαλύψεις τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῶν, ὅτι σὴ ἀσχημοσύνη ἐστίν.

11 Ἀσχημοσύνην θυγατρὸς γυναικὸς πατρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις, ὁμοπατρία ἀδελφή σου ἐστίν, οὐκ ἀποκαλύψεις τὴν ἀσχυμοσύνην αὐτῆς.

12. Ἀσχημοσύνην ἀδελφῆς πατρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις· οἰκεία γὰρ πατρός σου ἐστίν.

13. Ἀσχημοσύνην ἀδελφῆς μητρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις. οἰκεία γὰρ μητρός σου ἐστίν.

14. Ἀσχημοσύνην ἀδελφοῦ τοῦ πατρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις, καὶ πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ οὐκ εἰσελεύσῃ, συγγενὴς γάρ σου ἐστίν.

CAP. XVIII.

3. Iuxta conſuetudinẽ Terrę-Ægypti in qua habitaſtis, non facietis: & iuxta morem Regionis Chanáan, ad quã ego introducturus ſum vos, non agetis, nec in legitimis eorum ambulabitis.

4. Facietis iudicia mea, & præcepta mea ſervabitis, & ambulabitis in eis. Ego Dominus Deus veſter.

5. Cuſtodite leges meas atque iudicia, quæ faciens homo, vivet in eis. Ego Dominus.

6. Omnis homo ad proximam ſanguinis ſui non accedet, ut revelet turpitudinem eius. Ego Dominus.

7. Turpitudinem patris tui & turpitudinem matris tuæ non diſcooperies: mater tua eſt: non revelabis turpitudinem eius.

8. Turpitudinem uxoris patris tui non diſcooperies: turpitudo enim patris tui eſt.

9. Turpitudinem ſororis tuæ ex patre ſive ex matre quæ domi vel foris genita eſt, non revelabis.

10. Turpitudinem filiæ filii tui vel neptis ex filia non revelabis: quia turpitudo tua eſt.

11. Turpitudinem filiæ uxoris patris tui quam peperit patri tuo, & eſt ſoror tua, non revelabis.

12. Turpitudinem ſororis patris tui non diſcooperies: quia caro eſt patris tui.

13. Turpitudinem ſororis matris tuæ non revelabi, eo quòd caro ſit matris tuæ.

14. Turpitudinem patrui tui non revelabis, nec accedes ad uxorem eius quæ tibi affinitate coniungitur.

Das XVIII. Capitel.

3. Ihr ſolt nicht thun nach den wercken des Lands Egypten / darinnen jr gewohnet habt / Auch nicht nach den wercken des Lands Canaan / darein ich euch füren wil. Ihr ſolt auch euch nach jhrer weiſe nicht halten.

4. Sondern nach meinen Rechten ſolt jhr thun / vnnd meine Satzung ſolt jhr halten / daß jhr drinnen wandelt / denn ich bin der HERR ewer Gott.

5. Darumb ſolt jr meine Satzunge halten / vnnd meine Rechte / denn welcher Menſch dieſelben thut / der wird dadurch leben / denn ich bin der HErr.

6. Niemand ſol ſich zu ſeiner nechſten Blutfreundin thun / jhre Scham zu blöſſen / denn ich bin der HERR.

7. Du ſolt deines Vaters vnnd deiner Mutter ſcham nicht blöſſen / Es iſt deine Mutter / darumb ſolt du jhre ſcham nicht blöſſen.

8. Du ſolt deines Vaters Weibes ſcham nicht blöſſen / denn es iſt deines Vaters ſcham.

9. Du ſolt deiner Schweſter ſcham / die deines Vaters oder deiner Mutter Tochter iſt / daheim oder drauſſen geborn / nicht blöſſen.

10. Du ſolt deines Sons oder deiner Tochter Tochter ſcham nicht blöſſen / denn es iſt deine ſcham.

11. Du ſolt der Tochter deines Vaters Weibs / die deinem Vater geborn iſt / vnd deine Schweſter iſt / ſcham nicht blöſſen.

12. Du ſolt deines Vatern Schweſter ſcham nicht blöſſen / denn es iſt deines Vaters nechſte Blutfreundin.

13. Du ſolt deiner Mutter Schweſter ſcham nicht blöſſen / denn es iſt deiner Mutter nechſte Blutfreundin.

14. Du ſolt deines Vatern Bruder ſcham nicht blöſſen / daß du ſein Weib uemeſt / denn ſie iſt deine Baſe.

CHAP. XVIII.

3. Vous ne ferez point ce qui ſe fait au païs d'Egypte auquel vous auez habité, ni ce qui ſe fait au païs de Canaan, auquel ie vous amene: & ne cheminerez point ſelon leur train.

4. *Mais* vous ferez *ſelon* mes iugemens, & garderez mes ordonnances, afin de cheminer en icelles. Ie *ſuis* l'Eternel voſtre Dieu.

5. Vous garderez donc mes ſtatuts, & mes ordonnances, leſquelles ſi l'homme accõplit, il viura par icelles, Ie *ſuis* l'Eternel.

6. Nul ne s'approchera de celle qui *eſt* ſa proche parente pour deſcouurir ſa vergongne: Ie *ſuis* l'Eternel.

7. Tu ne deſcouuriras point la vergongne de ton pere, ni la vergongne de ta mere: c'*eſt* ta mere, tu ne deſcouuriras point ſa vergongne.

8. Tu ne deſcouuriras point la vergongne de la femme de ton pere, c'*eſt* la vergongne de ton pere.

9. Tu ne deſcouuriras point la vergongne de ta ſœur, fille de ton pere, ou fille de ta mere, engendree en la maiſon, ou engendree dehors: tu ne deſcouuriras point leur vergongne.

10. Quant à la vergongne de la fille de ton fils, ou de la fille de ta fille, tu ne deſcouuriras point leur vergongne: car elles *ſont* ta vergongne.

11. Tu ne deſcouuriras point la vergongne de la fille de la femme de ton pere, engendree de tõ pere, c'*eſt* ta ſœur.

12. Tu ne deſcouuriras point la vergongne de la ſœur de ton pere: elle *eſt* proche parente de ton pere.

13. Tu ne deſcouuriras point la vergongne de la ſœur de ta mere: car elle *eſt* proche parente de ta mere.

14. Tu ne deſcouuriras point la vergongne du frere de ton pere, *&* ne t'approcheras de ſa femme: elle *eſt* ta tante.

יח

15 עֶרְיַת כַּלָּתָךְ לָא תְגַלֵּי אִיתַּת בְּרָךְ הִיא לָא תְגַלֵּי עֶרְיְתַהּ׃

16 עֶרְיַת אִתַּת אֲחוּךְ לָא תְגַלֵּי עֶרְיְתָא דַאֲחוּךְ הוּא׃

17 עֶרְיַת אִתְּתָא וּבְרַתַּהּ לָא תְגַלֵּי יַת בַּת בְּרַהּ וְיַת בַּת בְּרַתַּהּ לָא תִסַּב לְגַלָּאָה עֶרְיְתַהּ קָרִיבָן אִינּוּן עֵצַת חֶטְאִין הִיא׃

18 וְאִיתְּתָא עִם אֲחָתַהּ לָא תִיסַּב לְאַעָקָא לַהּ לְגַלָּאָה עֶרְיְתַהּ עֲלַהּ בְּחַיַּהּ׃

19 וּלְאִיתְּתָא בְּרִיחוּק סוֹבְתַהּ לָא תִקְרַב לְגַלָּאָה עֶרְיְתַהּ׃

20 וּלְאִיתַּת חַבְרָךְ לָא תִתֵּן שְׁכָבְתָּךְ לְזַרְעָא לְאִיסְתַּאָבָא בַהּ׃

21 וּמִזַּרְעָךְ לָא תִתֵּן לְאַעְבָּרָא לְמֹלֶךְ וְלָא תַחֵיל יַת שְׁמָא דֶאֱלָהָךְ אֲנָא יְיָ׃

22 וְיַת דְּכוּרָא לָא תִשְׁכּוּב מִשְׁכְּבֵי אִיתְּתָא תּוֹעֶבְתָּא הִיא׃

23 וּבְכָל בְּעִירָא לָא תִתֵּן שְׁכָבְתָּךְ לְאִיסְתַּאָבָא בַהּ וְאִיתְּתָא לָא תְקוּם קֳדָם בְּעִירָא לְמִשְׁלַט בַּהּ תִּבְלָא הוּא׃

24 לָא תִסְתַּאֲבוּן בְּכָל אִלֵּין אֲרֵי בְכָל אִלֵּין אִסְתַּאֲבוּ עַמְמַיָּא דַאֲנָא מַגְלֵי מִן קֳדָמֵיכוֹן׃

25 וְאִסְתַּאֲבַת אַרְעָא וְאַסְעָרִית חוֹבַהּ עֲלַהּ וְרוֹקִינַת אַרְעָא יַת יָתְבָהָא׃

26 וְתִטְּרוּן אַתּוּן יַת קְיָמַי וְיַת דִּינַי וְלָא תַעְבְּדוּן מִכֹּל תּוֹעֲבָתָא הָאִלֵּין יַצִּיבַיָּא וְגִיּוֹרַיָּא דְּיִתְגַּיְּרוּן בֵּינֵיכוֹן׃

יח

15 עֶרְוַת כַּלָּתְךָ לֹא תְגַלֵּה אֵשֶׁת בִּנְךָ הִוא לֹא תְגַלֶּה עֶרְוָתָהּ׃

16 עֶרְוַת אֵשֶׁת־אָחִיךָ לֹא תְגַלֵּה עֶרְוַת אָחִיךָ הִוא׃

17 עֶרְוַת אִשָּׁה וּבִתָּהּ לֹא תְגַלֵּה אֶת־בַּת־בְּנָהּ וְאֶת־בַּת־בִּתָּהּ לֹא תִקַּח לְגַלּוֹת עֶרְוָתָהּ שַׁאֲרָה הֵנָּה זִמָּה הִוא׃

18 וְאִשָּׁה אֶל־אֲחֹתָהּ לֹא תִקָּח לִצְרֹר לְגַלּוֹת עֶרְוָתָהּ עָלֶיהָ בְּחַיֶּיהָ׃

19 וְאֶל־אִשָּׁה בְּנִדַּת טֻמְאָתָהּ לֹא תִקְרַב לְגַלּוֹת עֶרְוָתָהּ׃

20 וְאֶל־אֵשֶׁת עֲמִיתְךָ לֹא־תִתֵּן שְׁכָבְתְּךָ לְזָרַע לְטָמְאָה־בָהּ׃

21 וּמִזַּרְעֲךָ לֹא־תִתֵּן לְהַעֲבִיר לַמֹּלֶךְ וְלֹא תְחַלֵּל אֶת־שֵׁם אֱלֹהֶיךָ אֲנִי יְהוָה׃

22 וְאֶת־זָכָר לֹא תִשְׁכַּב מִשְׁכְּבֵי אִשָּׁה תּוֹעֵבָה הִוא׃

23 וּבְכָל־בְּהֵמָה לֹא־תִתֵּן שְׁכָבְתְּךָ לְטָמְאָה־בָהּ וְאִשָּׁה לֹא־תַעֲמֹד לִפְנֵי בְהֵמָה לְרִבְעָהּ תֶּבֶל הוּא׃

24 אַל־תִּטַּמְּאוּ בְּכָל־אֵלֶּה כִּי בְכָל־אֵלֶּה נִטְמְאוּ הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־אֲנִי מְשַׁלֵּחַ מִפְּנֵיכֶם׃

25 וַתִּטְמָא הָאָרֶץ וָאֶפְקֹד עֲוֺנָהּ עָלֶיהָ וַתָּקִא הָאָרֶץ אֶת־יֹשְׁבֶיהָ׃

26 וּשְׁמַרְתֶּם אַתֶּם אֶת־חֻקֹּתַי וְאֶת־מִשְׁפָּטַי וְלֹא תַעֲשׂוּ מִכֹּל הַתּוֹעֵבֹת הָאֵלֶּה הָאֶזְרָח וְהַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכְכֶם׃

ιή.

15. Ἀσχημοσύνην νύμφης σου οὐκ ἀποκαλύψεις, γυνὴ υἱοῦ σου ἐστὶν, οὐκ ἀποκαλύψεις τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς.

16. Ἀσχημοσύνην γυναικὸς ἀδελφοῦ σου οὐκ ἀποκαλύψεις, ἀσχημοσύνη ἀδελφοῦ σου ἐστίν.

17. Ἀσχημοσύνην γυναικὸς καὶ θυγατρὸς αὐτῆς οὐκ ἀποκαλύψεις, τὴν θυγατέρα τοῦ υἱοῦ αὐτῆς, καὶ τὴν θυγατέρα τῆς θυγατρὸς αὐτῆς οὐ λήψῃ, ἀποκαλύψαι τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῶν· οἰκεῖαι σου εἰσὶν, ἀσέβημά ἐστι.

18. Γυναῖκα ἐπ' ἀδελφῇ αὐτῆς οὐ λήψῃ ἀντίζηλον, ἀποκαλύψαι τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς ἐπ' αὐτῇ, ἔτι ζώσης αὐτῆς.

19. Καὶ πρὸς γυναῖκα ἐν χωρισμῷ τῆς ἀκαθαρσίας αὐτῆς, οὐκ εἰσελεύσῃ ἀποκαλύψαι τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς.

20. Καὶ πρὸς γυναῖκα τοῦ πλησίον σου οὐ δώσεις κοίτην σπέρματός σου, τοῦ ἐκμιανθῆναι πρὸς αὐτήν.

21. Καὶ ἀπὸ τοῦ σπέρματός σου οὐ δώσεις λατρεύειν ἄρχοντι, καὶ οὐ βεβηλώσεις τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον, ἐγὼ κύριος.

22. Καὶ μετὰ ἄρσενος οὐ κοιμηθήσῃ κοίτην γυναικείαν, βδέλυγμα γάρ ἐστι.

23. Καὶ πρὸς πᾶν τετράπουν οὐ δώσεις τὴν κοίτην σου, εἰς σπερματισμὸν, ἐκμιανθῆναι πρὸς αὐτό. καὶ γυνὴ οὐ στήσεται πρὸς πᾶν τετράπουν βιβασθῆναι μυσαρόν ἐστι.

24. Μὴ μιαίνεσθε ἐν πᾶσι τούτοις· ἐν πᾶσι γὰρ τούτοις ἐμιάνθησαν τὰ ἔθνη, ἃ ἐγὼ ἀποστέλλω πρὸ προσώπου ὑμῶν.

25. Καὶ ἐξεμιάνθη ἡ γῆ, καὶ ἀνταπέδωκα ἀδικίαν αὐτοῖς δι' αὐτὴν, καὶ προσώχθισεν ἡ γῆ τοῖς ἐγκαθημένοις ἐπ' αὐτῆς.

26. Καὶ φυλάξασθε πάντα τὰ νόμιμά μου, καὶ τὰ προστάγματά μου, καὶ οὐ ποιήσετε ἀπὸ πάντων τῶν βδελυγμάτων τούτων, ὁ ἐγχώριος καὶ ὁ προσγενόμενος προσήλυτος ἐν ὑμῖν.

CAP. XVIII.

15. Turpitudinem nurus tuæ non revelabis, quia uxor filii tui eſt: nec diſcooperies ignominiam eius.

16. Turpitudinem uxoris fratris tui non revelabis: quia turpitudo fratris tui eſt.

17. Turpitudinem uxoris tuæ & filiæ eius non revelabis. Filiam filii eius, & filiam filiæ illius non ſumes, ut reveles ignominiam eius: quia caro illius ſunt, & talis coitus inceſtus eſt.

18. Sororem uxoris tuæ in pellicatum illius non accipias, nec revelabis turpitudinem eius adhuc illa vivente.

19. Ad mulierem quæ patitur menſtrua, non accedes, nec revelabis fœditatem eius.

20. Cum uxore proximi tui non coibis, nec ſeminis cõmiſtione maculaberis.

21. De ſemine tuo non dabis ut cõſecretur idolo Moloch, nec pollues nomen Dei tui: ego Dominus.

22. Cum maſculo non commiſcearis coitu fœmineo, quia abominatio eſt.

23. Cum omni pecore non coibis, nec maculaberis cum eo. Mulier non ſuccumbet iumento, nec miſcebitur ei: quia ſcelus eſt.

24. Nec polluamini in omnibus his quibus contaminatæ ſunt univerſæ gentes, quas ego eiiciam antè conſpectum veſtrum.

25. Et quibus polluta eſt terra: cuius ego ſcelera viſitabo, ut evomat habitatores ſuos.

26. Cuſtodite legitima mea atque iudicia, ut non faciatis ex omnibus abominationibus iſtis, tam indigena quam colonus qui peregrinatur apud vos.

Das XVIII. Capitel.

15. Du ſolt deiner Schnur ſcham nicht blöſſen/denn es iſt deines Sons Weib/darumb ſolt du jhre ſcham nicht blöſſen.

16. Du ſolt deines Bruders Weibs ſcham nicht blöſſen/denn es iſt deines Bruders ſcham.

17. Du ſolt deines Weibs ſampt jrer Tochter ſcham nicht blöſſen/noch jhres Sohns Tochter/oder Tochter Tochter nemen/jhre ſcham zu blöſſen/denn es iſt jhre Nechſte Blutfreundin/vnnd iſt ein laſter.

18. Du ſolt auch deines Weibs ſchweſter nicht nemen neben jhr/jre ſcham zu blöſſen/jr zu wider/weil ſie noch lebt.

19. Du ſolt nicht zum Weibe gehen/weil ſie jhre kranckheit hat/in jhrer vnreinigkeit/jre ſcham zu blöſſen.

20. Du ſolt auch nicht bey deines Nechſten Weib ligen/ſie zu beſamen/damit du dich an jhr verunreinigſt.

21. Du ſolt auch deines Samens nicht geben/daß es dem Molech verbrandt werde/Daß du nicht entheiligeſt den Namen deines Gottes/denn ich bin der HERR.

22. Du ſolt nicht beym Knaben ligen/wie beym Weibe/Denn es iſt ein grewel.

23. Du ſolt auch bey keinem Thier ligen/daß du mit jhm verunreinigt werdeſt. Vnd kein Weib ſol mit eim Thier zu ſchaffen haben/Denn es iſt ein grewel.

24. Jhr ſolt euch in dieſer keinem verunreinigen/denn in dieſem allen haben ſich verunreiniget die Heiden/die ich für euch her wil außſtoſſen.

25. Vnnd das Landt dadurch verunreinigt iſt/vnd ich wil jhre miſſethat an jhnen heimſuchen/daß das Landt ſeine Einwoner außſpeye.

26. Darumb haltet meine Satzung vnd Rechte/vnd thut dieſer grewel keine/weder der Einheimiſche noch der Frembdling vnter euch.

CHAP. XVIII.

15. Tu ne deſcouuriras point la vergongne de ta belle fille: elle *eſt* la femme de ton fils, tu ne deſcouuriras point ſa vergongne.

16. Tu ne deſcouuriras point la vergongne de la femme de ton frere, c'*eſt* la vergongne de ton frere.

17. Tu ne deſcouuriras point la vergongne d'vne femme & de ſa fille: & ne prendras point la fille de ſon fils, ne la fille de ſa fille pour deſcouurir leur vergongne: elles *ſont tes* proches parentes, c'*eſt* enormité.

18. Tu ne prendras point auſſi vne femme auec ſa ſœur pour *l'*affliger en deſcouurant la vergongne d'icelle par deſſus elle, en ſon viuant.

19. Tu n'approcheras point de femme durant la ſeparation de ſa ſouillure, pour deſcouurir ſa vergongne.

20. Tu ne coucheras point auſſi auec la femme de ton prochain, par cohabitation de ſemence, te ſouillant auec elle.

21. Tu ne dõneras point de ta lignee pour la faire paſſer deuant Molec: & ne profaneras point le nom de ton Dieu. Ie *ſuis* l'Eternel.

22. Tu ne coucheras point auſſi auec le maſle par cohabitation feminine: c'*eſt* abomination.

23. Tu ne cohabiteras point auſſi auec aucune beſte pour te ſouiller auec elle: & la fẽme ne ſe preſentera point à vne beſte pour ſe ſouſmettre à elle, c'*eſt* confuſion.

24. Ne vous ſouillez *donc* point en pas vne de ces choſes: car en toutes ces choſes ſe ſont ſouillees les nations que ie m'en vai dechaſſer de deuant vous. 25. Dont la terre a eſté pollue, & ie puni ſur elle ſon iniquité, & la terre vomit ſes habitãs. 26. Mais quant à vous, vous garderez mes ordonnãces & iugemẽs: & ne ferez pas vne de ces abominations-la, ni celui qui eſt né au païs, ni l'eſtranger qui ſeiourne parmi vous.

יח

27 אֲרֵי יַת כָּל תּוֹעֵבָתָא הָאִלֵּין עֲבַדוּ אֱנָשֵׁי אַרְעָא דִּי קֳדָמֵיכוֹן וְאִסְתַּאֲבַת אַרְעָא׃

28 וְלָא תְרוֹקֵין אַרְעָא יָתְכוֹן בְּסָאוֹבֵיכוֹן יָתַהּ כְּמָא דְרוֹקִינַת יַת עַמְמַיָּא דִּי קֳדָמֵיכוֹן׃

29 אֲרֵי כָּל דְּיַעְבֵּד מִכֹּל תּוֹעֵבָתָא הָאִילֵּין וְיִשְׁתֵּיצְיָן נַפְשָׁתָא דְּיַעְבְּדָן מִגּוֹ עַמְּהֶין׃

30 וְתִטְּרוּן יַת מַטְּרַת (מֵימְרִי) בְּדִיל דְּלָא לְמֶעְבַּד מִנִּימוֹסֵי תו תּוֹעֵבָתָא דְּאִתְעֲבִידָא קֳדָמֵיכוֹן וְלָא תִסְתַּאֲבוּן בְּהוֹן אֲנָא יְיָ אֱלָהֲכוֹן׃

יט

1 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃

2 מַלֵּיל עִם כָּל כְּנִשְׁתָּא דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְתֵימַר לְהוֹן קַדִּישִׁין תְּהוֹן אֲרֵי קַדִּישׁ אֲנָא יְיָ אֱלָהֲכוֹן׃

3 גְּבַר מִן אִמֵּיהּ וּמִן אֲבוּהִי תְּהוֹן דָּחֲלִין וְיַת יוֹמֵי שַׁבַּיָּא דִּילִי תִּטְּרוּן אֲנָא יְיָ אֱלָהֲכוֹן׃

4 לָא תִתְפְּנוּן בָּתַר טַעֲוָן וְדַחֲלָן דְּמַתְּכָא לָא תַעְבְּדוּן לְכוֹן אֲנָא יְיָ אֱלָהֲכוֹן׃

5 וַאֲרֵי תִכְּסוּן נִכְסַת קוּדְשִׁין קֳדָם יְיָ לְרַעֲוָא לְכוֹן תִּכְּסוּנֵּיהּ׃

6 בְּיוֹמָא דְּיִתְנְכֵס יִתְאֲכֵל וּמִיּוֹמָא דְּבָתְרוֹהִי וּדְיִשְׁתָּאַר עַד יוֹמָא תְּלִיתָאָה בְּנוּרָא יִתּוֹקַד׃

7 וְאִם אִתְאֲכָלָא יִתְאֲכִיל בְּיוֹמָא תְּלִיתָאָה מְרַחַק הוּא לָא יְהֵא לְרַעֲוָא׃

8 וּדְיֵיכְלִנֵּיהּ חוֹבֵיהּ י יְקַבֵּל אֲרֵי יַת קוּדְשָׁא דַּייָ אַחֵיל וְיִשְׁתֵּיצֵי אֱנָשָׁא הַהוּא מֵעַמֵּיהּ׃

יח

27 כִּי אֶת־כָּל־הַתּוֹעֵבֹת הָאֵל עָשׂוּ אַנְשֵׁי־הָאָרֶץ אֲשֶׁר לִפְנֵיכֶם וַתִּטְמָא הָאָרֶץ׃

28 וְלֹא־תָקִיא הָאָרֶץ אֶתְכֶם בְּטַמַּאֲכֶם אֹתָהּ כַּאֲשֶׁר קָאָה אֶת־הַגּוֹי אֲשֶׁר לִפְנֵיכֶם׃

29 כִּי כָּל־אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה מִכֹּל הַתּוֹעֵבֹת הָאֵלֶּה וְנִכְרְתוּ הַנְּפָשׁוֹת הָעֹשֹׂת מִקֶּרֶב עַמָּם׃

30 וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־מִשְׁמַרְתִּי לְבִלְתִּי עֲשׂוֹת מֵחֻקּוֹת הַתּוֹעֵבֹת אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ לִפְנֵיכֶם וְלֹא תִטַּמְּאוּ בָּהֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

יט

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

2 דַּבֵּר אֶל־כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם קְדֹשִׁים תִּהְיוּ כִּי קָדוֹשׁ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

3 אִישׁ אִמּוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ וְאֶת־שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמֹרוּ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

4 אַל־תִּפְנוּ אֶל־הָאֱלִילִם וֵאלֹהֵי מַסֵּכָה לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

5 וְכִי תִזְבְּחוּ זֶבַח שְׁלָמִים לַיהוָה לִרְצֹנְכֶם תִּזְבָּחֻהוּ׃

6 בְּיוֹם זִבְחֲכֶם יֵאָכֵל וּמִמָּחֳרָת וְהַנּוֹתָר עַד־יוֹם הַשְּׁלִישִׁי בָּאֵשׁ יִשָּׂרֵף׃

7 וְאִם הֵאָכֹל יֵאָכֵל בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי פִּגּוּל הוּא לֹא יֵרָצֶה׃

8 וְאֹכְלָיו עֲוֺנוֹ יִשָּׂא כִּי אֶת־קֹדֶשׁ יְהוָה חִלֵּל וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מֵעַמֶּיהָ׃

ιή.

27. Πάντα γὰρ τὰ βδελύγματα ταῦτα ἐποίησαν οἱ ἄνθρωποι τῆς γῆς οἱ ὄντες πρότερον ὑμῶν, καὶ ἐμιάνθη ἡ γῆ.

28. Καὶ ἵνα μὴ προσοχθίσῃ ὑμῖν ἡ γῆ, ἐν τῷ μιαίνειν ὑμᾶς αὐτήν, ὃν τρόπον προσώχθισε τοῖς ἔθνεσι τοῖς πρὸ ὑμῶν.

29. Ὅτι πᾶς ὃς ἐὰν ποιήσῃ ἀπὸ πάντων τῶν βδελυγμάτων τούτων, ἐξολοθρευθήσονται αἱ ψυχαὶ αἱ ποιοῦσαι ἐκ μέσου τοῦ λαοῦ αὐτῶν.

30. Καὶ φυλάξασθε τὰ προστάγματά μου, ὅπως μὴ ποιῆτε ἀπὸ πάντων τῶν νομίμων τῶν ἐβδελυγμένων, ἃ γέγονε πρὸ τοῦ ὑμᾶς. καὶ οὐ μιανθήσεσθε ἐν αὐτοῖς. ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

ΚΕΦΑΛ. ιθ'.

1. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων.

2. Λάλησον πάσῃ τῇ συναγωγῇ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς. ἅγιοι ἔσεσθε, ὅτι ἅγιος ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

3. Ἕκαστος πατέρα αὐτοῦ καὶ μητέρα αὐτοῦ φοβείσθω. καὶ τὰ σάββατά μου φυλάξεσθε. ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

4. Οὐκ ἐπακολουθήσετε εἰδώλοις, καὶ θεοὺς χωνευτοὺς οὐ ποιήσετε ὑμῖν. ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

5. Καὶ ἐὰν θύσητε θυσίαν σωτηρίου τῷ κυρίῳ, δεκτὴν ὑμῶν θύσετε.

6. Ἧ ἂν ἡμέρᾳ θύσητε, βρωθήσεται, καὶ τῇ αὔριον· καὶ ἐὰν καταλειφθῇ ἕως ἡμέρας τρίτης, ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται.

7. Ἐὰν δὲ βρώσει βρωθῇ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, ἄθυτόν ἐστιν, οὐ δεχθήσεται.

8. Ὁ δὲ ἐσθίων αὐτό, ἁμαρτίαν λήψεται, ὅτι τὰ ἅγια κυρίου ἐβεβήλωσε, καὶ ἐξολοθρευθήσονται αἱ ψυχαὶ αἱ ἐσθίουσαι ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῶν.

CAP. XVIII.

27. Omnes enim execrationes iſtas fecerunt accolę terræ qui fuerunt ante vos, & polluerunt eam.

28. Cavete ergo ne & vos ſimiliter evomat, cùm paria feceritis, ſicut evomuit gentem quæ fuit ante vos.

29. Omnis anima quæ fecerit de abominationibus his quippiam, peribit de medio populi ſui.

30. Cuſtodite mãdata mea. Nolite facere quæ fecerunt hi qui fuerunt ante vos, & ne polluamini in eis: ego Dominus Deus veſter.

CAP. XIX.

1. Locutus eſt Dominus ad Moyſen, dicens.

2. Loquere ad omnem cœtum filiorum Iſraël, & dices ad eos. Sancti eſtote, quia ego ſanctus ſum Dominus Deus veſter.

3. Vnuſquiſque patrem ſuum, & matrem ſuam timeat. Sabbatha mea cuſtodite. Ego Dominus Deus veſter.

4. Nolite converti ad idôla, nec deos conflatiles faciatis vobis. ego Dominus Deus veſter.

5. Si immolaveritis hoſtiam pacificorum Domino ut ſit placabilis:

6. Eo die quo fuerit immolata, comedetis eam, & die altero: quicquid autem reſiduum fuerit in diem tertium, igne comburetis.

7. Si quis poſt biduum comederit ex ea, profanus erit, & impietatis reus:

8. Portabitq́ue iniquitatem ſuam, quia ſanctum Domini polluit, & peribit anima illa de populo ſuo.

Das XVIII. Capitel.

27. Denn alle ſolche Greuel haben die Leute diſes Lands gethan / die vor euch waren / vnd haben das Land verunreinigt.

28. Auff das euch nicht auch das Land außſpeye / wenn jhr es verunreinigt / gleich wie es die Heiden hat außgeſpeyet / die vor euch waren.

29. Denn welche diſe Greuel thun / derer Seelen ſollen außgerottet werden von jrem volck.

30. Darumb haltet meine ſatzunge / das jhr nicht thůt nach den greulichen ſitten die vor euch waren / das jr nicht damit verunreinigt werdet / Denn ich bin der HERR euer Gott.

Das XIX. Capitel.

VNd der HERR redet mit Moſe / vnnd ſprach:

2. Rede mit der gantzen Gemeine der kinder Jſrael / vnd ſprich zu jhnen: Jhr ſolt heilig ſein / Denn ich bin heilig der HERR euer Gott.

3. Ein jeglicher förchte ſeine Mutter vnd ſeinen Vater. Haltet meine Feyertage / denn ich bin der HERR euer Gott.

4. Jhr ſolt euch nicht zu den Götzen wenden / vnnd ſolt euch keine gegoſſene Götter machen / Denn ich binn der HERR euer Gott.

5. Vnd wenn jr dem HERRN wolt Danckopffer thun / ſo ſolt jhr opffern / daß jm gefallen köndte.

6. Aber jr ſolt es deſſelben tages eſſen da jrs opffert / vnd des andern Tags / Was aber auff den dritten tag vberbleibt / ſoll man mit feuer verbrennen.

7. Wird aber jemand am dritten tage dauon eſſen / ſo iſt er ein greuel / vnd wird nicht angeneme ſein.

8. Vnd derſelbe Eſſer wird ſeine miſſethat tragen / daß er das Heiligthumb des HERRN entheiliget / vnd ſolche Seele wird außgerottet werden von jrem volck.

CHAP. XVIII.

27. Car les gens de ce païs-la qui *y* ont eſte deuant vous, ont fait toutes ces abominations, & la terre *en* a eſte ſouillee.

28. Que donques ſa terre ne vous vomiſſe point auſſi bien, ſi vous la ſouillez, comme elle aura vomi les gens qui *y ont eſté* deuant vous.

29. Car quiconque fera aucune de toutes ces abominations-là, telles perſonnes qui les auront faites ſeront retranchees du milieu de leur peuple.

30. Vous garderez donc ce que i'ai ordonné de garder, & ne ferez rien de ce qui a eſté accouſtumé touchant ces abominations qui aurõt eſte faites auant vous, & ne vous ſouillerez point en icelles. Ie *ſuis* l'Eternel voſtre Dieu.

CHAP. XIX.

1. Item, l'Eternel parla à Moyſe, diſant.

2. Parle à toute l'aſſemblee des enfans d'Iſrael, & leur di, Soyez ſaincts: car moi l'Eternel voſtre Dieu, *ſuis* ſainct.

3. Vous craindrez vn chacũ ſa mere & ſon pere, & garderez mes Sabbats. Ie *ſuis* l'Eternel voſtre Dieu.

4. Vous ne vous tournerez point aux idoles, & ne vous ferez nuls dieux de fonte: Ie *ſuis* l'Eternel voſtre Dieu.

5. Si vous ſacrifiez ſacrifice de proſperités à l'Eternel, vous le ſacrifierez de voſtre bon gré.

6. Il ſe mangera au iour que vous l'aurez ſacrifié, & le lẽdemain: mais ce qui reſtera iuſques au troiſieme iour ſera bruſlé au feu.

7. Que ſi on en mange aucunemẽt au troiſieme iour, ce ſera puantiſe, & ne ſera point acceptable.

8. Quiconque auſſi en mangera, portera la peine de ſon iniquité: car il aura profané la choſe ſaincte de l'Eternel: pourtant ceſte perſonne-la ſera retranchee d'entre ſes peuples.

יט

9 וּבְמֶחְצַדְכוֹן יַת חֲצָדָא דְאַרְעֲכוֹן לָא תְשֵׁיצֵי פָּאתָא דְחַקְלָךְ לְמֶחְצַד וּלְקָטָא דַחֲצָדָךְ לָא תְלַקֵּט׃

10 וְכַרְמָךְ לָא תְעָלֵיל וְנִתְרָא דְכַרְמָךְ לָא תְלַקֵּט לַעֲנִיֵּי וּלְגִיּוֹרֵי תִּשְׁבּוֹק יָתְהוֹן אֲנָא יְיָ אֱלָהֲכוֹן׃

11 לָא תִגְנְבוּן וְלָא תְכַדְּבוּן וְלָא תְשַׁקְּרוּן אֱנָשׁ בְּחַבְרֵיהּ׃

12 וְלָא תִשְׁתַּבְעוּן בִּשְׁמִי לְשִׁקְרָא וּתְחַיֵּל יַת שְׁמָא דֶאֱלָהָךְ אֲנָא יְיָ׃

13 לָא תַעְשׁוֹק יַת חַבְרָךְ וְלָא תֵינוּס לָא תְבִית אַגְרָא דַאֲגִירָא לְוָתָךְ עַד צַפְרָא׃

14 לָא תְלוּט דְּלָא שָׁמַע וְקֳדָם דְּלָא חָזֵי לָא תְשִׂים תַּקְלָא וְתִדְחַל מֵאֱלָהָךְ אֲנָא יְיָ׃

15 לָא תַעְבְּדוּן שְׁקַר בְּדִינָא לָא תִסַּב אַפֵּי מִסְכֵּנָא וְלָא תֶהְדַּר אַפֵּי רַבָּא בְּקוּשְׁטָא תְּדִינֵיהּ לְחַבְרָךְ׃

16 לָא תֵיכוּל קֻרְצִין בְּעַמָּךְ לָא תְקוּם עַל דְּמָא דְחַבְרָךְ אֲנָא יְיָ׃

17 לָא תִסְנֵי יָת אָחָךְ בְּלִבָּךְ אוֹכָחָא תוֹכַח יָת חַבְרָךְ וְלָא תְקַבֵּל עַל דִּילֵיהּ חוֹבָא׃

18 לָא תִקּוֹם וְלָא תִיטַּר דְּבָבוּ לִבְנֵי עַמָּךְ וּתְרַחֵם לְחַבְרָךְ כְּוָתָךְ אֲנָא יְיָ׃

19 יָת קְיָמַי תִּטְּרוּן בְּעִירָךְ לָא תַרְכֵּיב עֵירוּבִין חַקְלָךְ לָא תִזְרַע עֵירוּבִין וּלְבוּשׁ עֵירוּבִין שַׁעַטְנְזָא לָא יִסַּק עֲלָךְ׃

יט

9 וּבְקֻצְרְכֶם אֶת־קְצִיר אַרְצְכֶם לֹא תְכַלֶּה פְּאַת שָׂדְךָ לִקְצֹר וְלֶקֶט קְצִירְךָ לֹא תְלַקֵּט׃

10 וְכַרְמְךָ לֹא תְעוֹלֵל וּפֶרֶט כַּרְמְךָ לֹא תְלַקֵּט לֶעָנִי וְלַגֵּר תַּעֲזֹב אֹתָם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

11 לֹא תִּגְנֹבוּ וְלֹא־תְכַחֲשׁוּ וְלֹא־תְשַׁקְּרוּ אִישׁ בַּעֲמִיתוֹ׃

12 וְלֹא־תִשָּׁבְעוּ בִשְׁמִי לַשָּׁקֶר וְחִלַּלְתָּ אֶת־שֵׁם אֱלֹהֶיךָ אֲנִי יְהוָה׃

13 לֹא־תַעֲשֹׁק אֶת־רֵעֲךָ וְלֹא תִגְזֹל לֹא־תָלִין פְּעֻלַּת שָׂכִיר אִתְּךָ עַד־בֹּקֶר׃

14 לֹא־תְקַלֵּל חֵרֵשׁ וְלִפְנֵי עִוֵּר לֹא תִתֵּן מִכְשֹׁל וְיָרֵאתָ מֵּאֱלֹהֶיךָ אֲנִי יְהוָה׃

15 לֹא־תַעֲשׂוּ עָוֶל בַּמִּשְׁפָּט לֹא־תִשָּׂא פְנֵי־דָל וְלֹא תֶהְדַּר פְּנֵי גָדוֹל בְּצֶדֶק תִּשְׁפֹּט עֲמִיתֶךָ׃

16 לֹא־תֵלֵךְ רָכִיל בְּעַמֶּיךָ לֹא תַעֲמֹד עַל־דַּם רֵעֶךָ אֲנִי יְהוָה׃

17 לֹא־תִשְׂנָא אֶת־אָחִיךָ בִּלְבָבֶךָ הוֹכֵחַ תּוֹכִיחַ אֶת־עֲמִיתֶךָ וְלֹא־תִשָּׂא עָלָיו חֵטְא׃

18 לֹא־תִקֹּם וְלֹא־תִטֹּר אֶת־בְּנֵי עַמֶּךָ וְאָהַבְתָּ לְרֵעֲךָ כָּמוֹךָ אֲנִי יְהוָה׃

19 אֶת־חֻקֹּתַי תִּשְׁמֹרוּ בְּהֶמְתְּךָ לֹא־תַרְבִּיעַ כִּלְאַיִם שָׂדְךָ לֹא־תִזְרַע כִּלְאָיִם וּבֶגֶד כִּלְאַיִם שַׁעַטְנֵז לֹא יַעֲלֶה עָלֶיךָ׃

ιθʹ.

9. Καὶ ἐκθεριζόντων ὑμῶν τὸν θερισμὸν τῆς γῆς ὑμῶν, οὐ συντελέσετε τὸν θερισμὸν ὑμῶν τοῦ ἀγροῦ σου ἐκθερίσαι. καὶ τὰ ἀποπίπτοντα τοῦ θερισμοῦ σου οὐ συλλέξεις.

10. Καὶ τὸν ἀμπελῶνά σου οὐκ ἐπανατρυγήσεις, οὐδὲ τὰς ῥῶγας τοῦ ἀμπελῶνός σου συλλέξεις, τῷ πτωχῷ καὶ τῷ προσηλύτῳ καταλείψεις αὐτά. ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

11. Οὐ κλέψετε, καὶ οὐ ψεύσεσθε, οὐδὲ συκοφαντήσει ἕκαστος τὸν πλησίον.

12. Καὶ οὐκ ὀμεῖσθε τῷ ὀνόματί μου ἐπ᾽ ἀδίκῳ, καὶ οὐ βεβηλώσετε τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον τοῦ θεοῦ ὑμῶν. ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

13. Οὐκ ἀδικήσεις τὸν πλησίον, καὶ οὐχ ἁρπάσεις καὶ οὐ κοιμηθήσεται ὁ μισθὸς τοῦ μισθωτοῦ σου παρὰ σοὶ ἕως πρωΐ.

14. Οὐ κακῶς ἐρεῖς κωφόν, καὶ ἀπέναντι τυφλοῦ οὐ προσθήσεις σκάνδαλον, καὶ φοβηθήσῃ τὸν θεόν σου. ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

15. Οὐ ποιήσετε ἄδικον ἐν κρίσει. οὐ λήψῃ πρόσωπον πτωχοῦ, οὐδὲ μὴ θαυμάσῃς πρόσωπον δυνάστου. ἐν δικαιοσύνῃ κρινεῖς τὸν πλησίον σου.

16. Οὐ πορεύσῃ δόλῳ ἐν τῷ ἔθνει σου, οὐκ ἐπιστήσῃ ἐφ᾽ αἷμα τοῦ πλησίον σου. ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

17. Οὐ μισήσεις τὸν ἀδελφόν σου τῇ διανοίᾳ σου, ἐλεγμῷ ἐλέγξεις τὸν πλησίον σου, καὶ οὐ λήψῃ δι᾽ αὐτὸν ἁμαρτίαν.

18. Καὶ οὐκ ἐκδικᾶταί σου ἡ χείρ, καὶ οὐ μηνιεῖς τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ σου, καὶ ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

19. Τὸν νόμον μου φυλάξεσθε. καὶ τὰ κτήνη σου οὐ κατοχεύσεις ἑτεροζυγῷ, καὶ τὸν ἀμπελῶνά σου οὐ κατασπερεῖς δίφορον. καὶ ἱμάτιον ἐκ δύο ὑφασμένον κίβδηλον οὐκ ἐπιβαλεῖς σεαυτῷ.

CAP. XIX.

9. Cumq́ue meſſueris ſegetes terræ tuæ, non tondebis uſque ad ſolum ſuperficiem terræ: nec remanentes ſpicas colliges.

10. Neque in vinea tua racêmos & grana decidentia cõgregabis, ſed pauperibus & peregrinis carpenda dimittes: ego Dominus Deus ueſter.

11. Non facietis furtum. Nõ mentiemini, nec decipiet unuſquiſque proximum ſuũ.

12. Non periurabis in nomine meo, nec polluos nomen Dei tui: ego Dominus.

13. Non facies calumniam proximo tuo, nec vi opprimes eum. Non morabitur opus mercenarii tui apud te uſque manè.

14. Non maledices ſurdo, nec coram cæco pones offendiculum: ſed timebis Dominum Deum tuum, quia ego ſum Dominus.

15. Non facies quod iniquũ eſt, nec iniuſté iudicabis. Nõ conſideres perſonam pauperis, nec honores vultum potentis. Iuſté iudica proximo tuo.

16. Non eris criminator, nec ſuſurro in populo. Non ſtabis contra ſanguinem proximi tui: ego Dominus.

17. Non oderis fratrem tuum in corde tuo, ſed publicè argue eum, ne habeas ſuper illo peccatum.

18. Non quæras ultionem, nec memor eris iniuriæ civium tuorum. Diliges amicum tuum ſicut teipſum: ego Dominus.

19. Leges meas cuſtodite. Iumentum tuum non facies coire cum alterius generis animantibus. Agrum tuum non ſeres diverſo ſemine. Veſte, quæ ex duobus texta eſt, non induêris.

Das XIX. Capitel.

9. Wenn du dein Land einerndteſt/ ſolt du es nicht an den enden vmbher abſchneiden / auch nicht alles genau auffſamlen.

10. Alſo auch ſolt du deinen Weinberg nicht genau leſen/noch die abgefallen beer auffleſen/ſondern dem Armen vnd Frembdlingen ſolt du es laſſen/Denn ich bin der HERR euer Gott.

11. Ihr ſolt nicht ſtelen noch liegen/ noch felſchlich handeln einer mit dem andern.

12. Ihr ſolt nicht falſch ſchweren bey meinem Namen/vnnd entheiligen den Namen deines Gottes/Denn ich bin der HERR.

13. Du ſolt deinem Nechſten nicht vnrecht thun/noch berauben. Es ſoll des Taglöhners lohn nicht bey dir bleiben/biß an den morgen.

14. Du ſolt dem Tauben nicht fluchen / Du ſolt für dem Blinden kein anſtoß ſetzen/Denn du ſolt dich für deinem GOTT förchten/Denn ich bin der HERR.

15. Ihr ſolt nicht vnrecht handeln am Gericht/ vnnd ſolt nicht fürziehen den Geringen / noch den Groſſen ehren/Sondern du ſolt deinen Nechſten recht richten.

16 Du ſolt kein verleumbder ſein vnter deinem Volck / Du ſolt auch nicht ſtehen wider deines Nechſten blut/ Denn ich bin der HERR.

17. Du ſolt deinen Bruder nicht haſſen in deinem hertzen/Sondern du ſolt deinen Nechſten ſtraffen/auff das du nicht ſeinet halben ſchuld tragen müſſeſt.

18. Du ſolt nicht Rachgirig ſein/ noch zorn halten gegen die kinder deines Volcks. Du ſolt deinen Nechſten lieben wie dich ſelbs/Denn ich bin der HERR.

19. Meine Satzung ſolt jhr halten/ daß du dein Vieh nit laſſeſt mit anderley Thier zu ſchaffen haben. Vnd dein Feld nicht beſeeſt mit mancherley Samen. Vnnd kein kleid an dich komme/ das mit Wolle vnnd Lein gemenget iſt.

CHAP. XIX.

9. Et quãd vous moiſſonne-
rez la moiſſon de voſtre ter-
re, tu n'acheueras point de
moiſſonner le bout de ton
champ, & ne glaneras point
ce qui reſtera à cueillir de ta
moiſſon. 10. Itẽ, tu ne gra-
pilleras point ta vigne, ni ne
recueilliras les grains de ta
vigne, ains tu les laiſſeras au
poure & à l'eſtranger: Ie *ſuis*
l'Eternel voſtre Dieu.
11. Vous ne deſroberez
point, & ne denierez point
la choſe à qui elle appartient, &
ne mentirez aucun de vous
à ſon prochain. 12. Vous ne
iurerez point par mon nom
en mentant: car tu profane-
rois le nom de ton Dieu: Ie
ſuis l'Eternel. 13. Tu ne cir-
conuiendras point ton pro-
chain, & ne le pilleras. Le lo-
yer de ton mercenaire ne
demeurera point par deuers
toi iuſqu'au lendemain.
14. Tu ne maudiras point le
ſourd, & ne mettras point d'
aheurte deuant l'aueugle,
ains tu auras peur de ton
Dieu: Ie *ſuis* l'Eternel.
15. Vous ne ferez point d'ini-
quité en iugemẽt, & n'auras
point d'eſgard à la perſonne
du chetif, & n'honoreras
point la perſonne du grand:
ains iugeras iuſtement ton
prochain. 16. Tu n'iras point
detractant parmi ton peu-
ple: tu ne te dreſſeras point
contre le ſang de ton pro-
chain: Ie *ſuis* l'Eternel.
17. Tu ne haïras point ton
frere en ton cœur. Tu re-
dargueras ſoigneuſemẽt ton
prochain, & ne ſouffriras
point de peché en lui. 18. Tu
n'vſeras point de vengeãce,
& ne *la* garderas point aux
enfans de ton peuple: ains tu
aimeras ton prochain cõme
toi-meſme: Ie *ſuis* l'Eternel.
19. Vous garderez mes or-
donnãces. Tu ne feras point
couurir tes beſtes par autre
de diuerſe eſpece. Tu ne ſe-
meres point ton champ de
diuerſes ſortes de graines,
& ne mettras point ſur toi
de veſtement de diuerſes
eſpeces, *comme* de laine & de
lin.

יט

20 וּגְבַר אֲרֵי יִשְׁכּוּב יָת אִתְּתָא שְׁכְבַת זַרְעָא וְהִיא אַמְתָא אֲחִידָא לִגְבַר וְאִתְפְּרָקָא לָא אִתְפְּרֵיקַת בְּכַסְפָּא אוֹ חֵירוּתָא לָא אִתְיְהֵיבַת לַהּ בִּשְׁטָר בִּקּוּרְתָּא תְּהֵי בַהּ לָא יְמוּתוּן אֲרֵי לָא אִתְחָרַת׃

21 וְיַיְתֵי יָת אֲשָׁמֵיהּ לִקְדָם יְיָ לִתְרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא דִּכְרָא לַאֲשָׁמָא׃

22 וִיכַפַּר עֲלוֹהִי כַּהֲנָא בְּדִיכְרָא דַּאֲשָׁמָא קֳדָם יְיָ עַל חוֹבְתֵיהּ דְּחָב וְיִשְׁתְּבֵיק לֵיהּ מֵחוֹבְתֵיהּ דְּחָב׃

23 וַאֲרֵי תֵיעֲלוּן לְאַרְעָא וְתִצְבוּן כָּל אִילָן דְּמֵיכַל וּתְרַחֲקוּן רַחָקָא יָת אִבֵּיהּ תְּלָת שְׁנִין יְהֵי לְכוֹן מְרַחַק לְאַבָּדָא לָא יִתְאֲכֵיל׃

24 וּבְשַׁתָּא רְבִיעֵתָא יְהֵי כָּל אִבֵּיהּ קֹדֶשׁ תּוּשְׁבְּחָן קֳדָם יְיָ׃

25 וּבְשַׁתָּא חֲמִישֵׁתָא תֵּיכְלוּן יָת אִבֵּיהּ לְאוֹסָפָא לְכוֹן עֲלַלְתֵּיהּ אֲנָא יְיָ אֱלָהֲכוֹן׃

26 לָא תֵיכְלוּן עַל דְּמָא לָא תְנַחֲשׁוּן וְלָא תְעָנוּן׃

27 לָא תַקְּפוּן פָּאתָא דְּרֵישְׁכוֹן וְלָא תְחַבֵּל יָת פָּאתָא דְּדִיקְנָךְ׃

28 וְחִבּוּל עַל מִית לָא תִתְּנוּן בִּבְשַׂרְכוֹן וְרוּשְׁמִין חֲרִיתִין לָא תִתְּנוּן בְּכוֹן אֲנָא יְיָ׃

29 לָא תַחֵיל יָת בְּרַתָּךְ לְאַטְעָיוּתַהּ וְלָא תִטְעֵי אַרְעָא וְתִתְמְלֵי אַרְעָא עֲצַת חֶטְאִין׃

30 יָת יוֹמֵי שַׁבַּיָּא דִּילִי תִּטְּרוּן וּלְבֵית מַקְדְּשִׁי תְּהוֹן דָּחֲלִין אֲנָא יְיָ׃

יט

20 וְאִישׁ כִּי־יִשְׁכַּב אֶת־אִשָּׁה שִׁכְבַת־זֶרַע וְהִוא שִׁפְחָה נֶחֱרֶפֶת לְאִישׁ וְהָפְדֵּה לֹא נִפְדָּתָה אוֹ חֻפְשָׁה לֹא נִתַּן־לָהּ בִּקֹּרֶת תִּהְיֶה לֹא יוּמְתוּ כִּי־לֹא חֻפָּשָׁה׃

21 וְהֵבִיא אֶת־אֲשָׁמוֹ לַיהוָה אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד אֵיל אָשָׁם׃

22 וְכִפֶּר עָלָיו הַכֹּהֵן בְּאֵיל הָאָשָׁם לִפְנֵי יְהוָה עַל־חַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא וְנִסְלַח לוֹ מֵחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא׃

23 וְכִי־תָבֹאוּ אֶל־הָאָרֶץ וּנְטַעְתֶּם כָּל־עֵץ מַאֲכָל וַעֲרַלְתֶּם עָרְלָתוֹ אֶת־פִּרְיוֹ שָׁלֹשׁ שָׁנִים יִהְיֶה לָכֶם עֲרֵלִים לֹא יֵאָכֵל׃

24 וּבַשָּׁנָה הָרְבִיעִת יִהְיֶה כָּל־פִּרְיוֹ קֹדֶשׁ הִלּוּלִים לַיהוָה׃

25 וּבַשָּׁנָה הַחֲמִישִׁת תֹּאכְלוּ אֶת־פִּרְיוֹ לְהוֹסִיף לָכֶם תְּבוּאָתוֹ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

26 לֹא תֹאכְלוּ עַל־הַדָּם לֹא תְנַחֲשׁוּ וְלֹא תְעוֹנֵנוּ׃

27 לֹא תַקִּפוּ פְּאַת רֹאשְׁכֶם וְלֹא תַשְׁחִית אֵת פְּאַת זְקָנֶךָ׃

28 וְשֶׂרֶט לָנֶפֶשׁ לֹא תִתְּנוּ בִּבְשַׂרְכֶם וּכְתֹבֶת קַעֲקַע לֹא תִתְּנוּ בָּכֶם אֲנִי יְהוָה׃

29 אַל־תְּחַלֵּל אֶת־בִּתְּךָ לְהַזְנוֹתָהּ וְלֹא־תִזְנֶה הָאָרֶץ וּמָלְאָה הָאָרֶץ זִמָּה׃

30 אֶת־שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמֹרוּ וּמִקְדָּשִׁי תִּירָאוּ אֲנִי יְהוָה׃

ιθʹ.

20. Καὶ ἐάν τις κοιμηθῇ μετὰ γυναικὸς κοίτην σπέρματος, καὶ αὐτὴ οἰκέτις διαπεφυλαγμένη ἀνθρώπῳ, καὶ αὐτὴ λύτροις οὐ λελύτρωται, ἢ ἐλευθερία οὐκ ἐδόθη αὐτῇ, ἐπισκοπὴ ἔσται αὐτῆς· οὐκ ἀποθανοῦνται, ὅτι οὐκ ἀπελευθερώθη.

21. Καὶ προσάξει τῆς πλημμελείας αὐτοῦ τῷ κυρίῳ παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου κριὸν πλημμελείας.

22. Καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς ἐν τῷ κριῷ τῆς πλημμελείας ἔναντι κυρίου περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ ἧς ἥμαρτε, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ ἡ ἁμαρτία αὐτοῦ ἣν ἥμαρτεν.

23. Ὅταν δὲ εἰσέλθητε εἰς τὴν γῆν ἣν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν, καὶ καταφυτεύσητε πᾶν ξύλον βρώσιμον, καὶ περικαθαριεῖτε τὴν ἀκαθαρσίαν αὐτοῦ. ὁ καρπὸς αὐτοῦ τρία ἔτη ἔσται ὑμῖν ἀπερικάθαρτος, οὐ βρωθήσεται.

24. Καὶ τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ ἔσται πᾶς ὁ καρπὸς αὐτοῦ ἅγιος αἰνετὸς τῷ κυρίῳ.

25. Ἐν δὲ τῷ ἔτει τῷ πέμπτῳ, φάγεσθε τὸν καρπὸν αὐτοῦ. πρόσθεμα ὑμῖν τὰ γεννήματα αὐτοῦ. ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

26. Μὴ ἔσθετε ἐπὶ τῶν ὀρέων, καὶ οὐκ οἰωνιεῖσθε, οὐδὲ ὀρνιθοσκοπήσεσθε.

27. Οὐ ποιήσετε σισόην ἐκ τῆς κόμης τῆς κεφαλῆς ὑμῶν, οὐδὲ φθερεῖτε τὴν ὄψιν τοῦ πώγωνος ὑμῶν.

28. Καὶ ἐντομίδας οὐ ποιήσετε ἐπὶ ψυχῇ ἐν τῷ σώματι ὑμῶν, καὶ γράμματα στικτὰ οὐ ποιήσετε ἐν ὑμῖν. ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

29. Οὐ βεβηλώσεις τὴν θυγατέρα σου, ἐκπορνεῦσαι αὐτήν. καὶ οὐκ ἐκπορνεύσει ἡ γῆ, καὶ πλησθήσεται ἡ γῆ ἀνομίας.

30. Τὰ σάββατά μου φυλάξεσθε, καὶ ἀπὸ τῶν ἁγίων μου φοβήσεσθε. ἐγὼ κύριος.

CAP. XIX.

20. Homo ſi dormierit cum muliere coitu ſeminis, quæ ſit ancilla etiam nobilis, & tamen pretio nō redempta, nec libertate donata: vapulabunt ambo, & non morientur, quia non fuit libera.

21. Pro delicto autem ſuo offeret Domino ad oſtium tabernaculi teſtimonii arietem:

22. Orabitque pro eo ſacerdos, & pro peccato eius, coram Domino, & repropitiabitur ei, dimitteturque peccatum.

23. Quando ingreſſi fueritis terram, & plantaveritis in ea ligna pomifera, auferetis præputia eorum: poma quæ germinant, immunda erunt vobis, nec edetis ex eis.

24. Quarto autem anno omnis fructus eorum ſanctificabitur laudabilis Domino.

25. Quinto autem anno comedetis fructus, congregantes poma quæ proferūt, ego Dominus Deus veſter.

26. Non comedetis cum ſanguine. Non augurabimini, nec obſervabitis ſomnia.

27. Neque in rotundum attondebitis comam: nec radetis barbam.

28. Et ſuper mortuo non incidetis carnes veſtras, neque figuras aliquas, aut ſtigmata facietis vobis: Ego Dominus.

29. Ne proſtituas filiam tuam, ne contaminetur terra, & impleatur piaculo.

30. Sabbatha mea cuſtodite, & ſanctuarium meum metuite: Ego Dominus.

Das XIX. Capitel.

20. Wenn ein Mann bey einem Weibe ligt / vnd ſie beſchlefft / die eine leibeigen Magd / vnnd von dem Mann verſchmehet iſt / doch nicht erlöſet / noch freiheit erlangt hat / das ſol geſtrafft werden / Aber ſie ſollen nicht ſterben / denn ſie iſt nicht frey geweſen.

21. Er ſol aber fůr ſeine ſchuld dem HERRN fůr die thůr der Hůtten des Stiffts / einen Wider zum Schuldopffer bringen.

22. Vnd der Prieſter ſol jhn verſönen mit dem Schuldopffer / fůr dem HErrn / ůber der ſůnden die er gethan hat / ſo wird jhm GOTT gnedig ſein ůber ſeine ſůnde / die er gethan hat.

23. Wenn jhr ins Land kommt / vnd allerley bäume pflantzet / davon man iſſet / ſolt jr derſelben vorhaut beſchneiden vnd jre Frůchte. Drey jar ſolt jhr ſie vnbeſchnitten achten / daß jhr ſie nicht eſſet.

24. Im vierdten jar aber ſollen alle jhre Frůchte heilig vnnd gepreiſet ſein dem HERRN.

25. Im fůnfften jahr aber ſolt jhr die Frůchte eſſen vnnd ſie einſammlen / Denn ich bin der HERR euer Gott.

26. Ihr ſolt nichts mit blut eſſen. Jr ſolt nicht auff Vogelgeſchrey achten / noch tage wehlen.

27. Jr ſolt euer haar am haupt nicht rund vmbher abſchneiden / noch euern Bart gar abſcheren.

28. Ihr ſolt kein mal vmb eins toden willen an eurem leibe reiſſen / Noch buchſtaben an euch pfetzen / denn ich bin der HERR.

29. Du ſolt deine Töchter nicht zur hurerey halten / daß nicht das Land hurerey treibe / vnd werde vol laſters.

30. Meine feire haltet / vnnd förchtet euch fůr meinem Heiligthumb / denn ich bin der HERR.

CHAP. XIX.

20. Si vn homme a couché auec vne femme par cohabitation de ſemence, laquelle eſtant ſerue fuſt entretenue de quelcun, & qu'on ne l'ait aucunement rachetee, & liberté ne lui ait point eſté donnee, ils auront du fouët: *mais* on ne les fera point mourir: car elle n auoit pas eſté affranchie.

21. Et *l'homme* amenera ſon offrande pour le delict à l'Eternel, à l'entree du tabernacle d'aſſignation, *aſſauoir* vn mouton pour le delict.

22. Et le Sacrificateur fera propitiation pour lui, à cauſe du peché qu'il aura cōmis, par le mouton de l'offrande pour le delict, deuant l'Eternel, & il lui ſera fait pardon de ſon peché qu'il aura commis.

23. Or quand vous ſerez entrés au païs, & *y* aurez planté quelque arbre fruictier, vous tiendrez le fruict d'icelui pour ſon prepuce: il vous ſera incirconcis par trois ans, & ne ſera point mangé.

24. Mais au quatrieme an tout ſon fruict ſera choſe ſaincte pour en louer l'Eternel.

25. Et l'an cinquieme vous mangerez ſon fruict. *le tout* afin qu'il vous multiplie ſon rapport. Ie *ſuis* l'Eternel voſtre Dieu.

26. Vous ne mangerez *rien* auec le ſang. Vous ne deuinerez point, & ne prognoſtiquerez point les temps.

27. Vous ne tondrez point en rond les coins de voſtre teſte, & ne gaſterez point les coins de voſtre barbe.

28. Vous ne ferez point d'incifion en voſtre chair pour vn treſpaſſé, & ne ferez point de charactere engraué en vous. Ie *ſuis* l'Eternel.

29. Tu ne pollueras point ta fille, la proſtituant pour la faire paillarder: afin que la terre ne ſoit pollue par paillardiſe, & rēplie d'enormite.

30. Vous garderez mes Sabbats, & aurez en reuerence mon Sanctuaire. Ie *ſuis* l'Eternel.

יט

31 לָא תִתְפְּנוּן בָּתַר בִּידִין וּדְכוּרוּ לָא תִתְבְּעוּן לְאִסְתַּאָבָא בְהוֹן אֲנָא יְיָ אֱלָהֲכוֹן׃

32 מִן קֳדָם דְּסָבַר בְּאוֹרָיְתָא תְּקוּם וּתְהַדַּר אַפֵּי סָבָא וְתִדְחַל מֵאֱלָהָךְ אֲנָא יְיָ׃

33 וַאֲרֵי יִתְגַּיַּר עִמְּכוֹן גִּיּוֹרָא בְּאַרְעֲכוֹן לָא תוֹנוּן יָתֵיהּ׃

34 כְּיַצִּיבָא מִנְּכוֹן יְהֵי לְכוֹן גִּיּוֹרָא דְּיִתְגַּיַּר עִמְּכוֹן וְתִירְחַם לֵיהּ כְּוָתָךְ אֲרֵי דַּיָּרִין הֲוֵיתוּן בְּאַרְעָא דְּמִצְרָיִם אֲנָא יְיָ אֱלָהֲכוֹן׃

35 לָא תַעְבְּדוּן שְׁקַר בְּדִין בְּמִשְׁחֲתָא בְּמַתְקָלָא וּבִמְכִילְתָּא׃

36 מֹאזְנָוָן דִּקְשׁוֹט מַתְקָלִין דִּקְשׁוֹט מְכִילָן דִּקְשׁוֹט וְהִינִין דִּקְשׁוֹט יְהוֹן לְכוֹן אֲנָא יְיָ אֱלָהֲכוֹן דְּאַפֵּיקִית יַתְכוֹן מֵאַרְעָא דְּמִצְרָיִם׃

37 וְתִטְּרוּן יַת כָּל קְיָמַי וְיַת כָּל דִּינַי וְתַעְבְּדוּן יַתְהוֹן אֲנָא יְיָ׃

כ

1 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃

2 וְלִבְנֵי יִשְׂרָאֵל תֵּימַר גְּבַר גְּבַר מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִן גִּיּוֹרָא דְּיִתְגַּיְּרוּן בְּיִשְׂרָאֵל דְּיִתֵּן מִזַּרְעֵיהּ לְמֹלֶךְ אִתְקְטָלָא יִתְקְטֵל עַמָּא דְּבֵית יִשְׂרָאֵל יִרְגְּמוּנֵּיהּ בְּאַבְנָא׃

3 וַאֲנָא אֶתֵּן יַת רוּגְזִי בְּגַבְרָא הַהוּא וְאֵישֵׁיצֵי יָתֵיהּ מִגּוֹ עַמֵּיהּ אֲרֵי מִזַּרְעֵיהּ יְהַב לְמֹלֶךְ בְּדִיל לְסָאָבָא יַת מַקְדְּשִׁי וּלְאַחָלָא יַת שְׁמָא דְּקוּדְשִׁי׃

4 וְאִם מִכְבַּשׁ יִכְבְּשׁוּן עַמָּא בֵית יִשְׂרָאֵל יַת עֵינֵיהוֹן מִן גַּבְרָא הַהוּא בְּדִיְהַבֵיהּ מִזַּרְעֵיהּ לְמֹלֶךְ בְּדִיל דְּלָא לְמִקְטַל יָתֵיהּ׃

יט

31 אַל־תִּפְנוּ אֶל־הָאֹבֹת וְאֶל־הַיִּדְּעֹנִים אַל־תְּבַקְשׁוּ לְטָמְאָה בָהֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

32 מִפְּנֵי שֵׂיבָה תָּקוּם וְהָדַרְתָּ פְּנֵי זָקֵן וְיָרֵאתָ מֵּאֱלֹהֶיךָ אֲנִי יְהוָה׃

33 וְכִי־יָגוּר אִתְּךָ גֵּר בְּאַרְצְכֶם לֹא תוֹנוּ אֹתוֹ׃

34 כְּאֶזְרָח מִכֶּם יִהְיֶה לָכֶם הַגֵּר הַגָּר אִתְּכֶם וְאָהַבְתָּ לוֹ כָּמוֹךָ כִּי־גֵרִים הֱיִיתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

35 לֹא־תַעֲשׂוּ עָוֶל בַּמִּשְׁפָּט בַּמִּדָּה בַּמִּשְׁקָל וּבַמְּשׂוּרָה׃

36 מֹאזְנֵי צֶדֶק אַבְנֵי־צֶדֶק אֵיפַת צֶדֶק וְהִין צֶדֶק יִהְיֶה לָכֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר־הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃

37 וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־כָּל־חֻקֹּתַי וְאֶת־כָּל־מִשְׁפָּטַי וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם אֲנִי יְהוָה׃

כ

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

2 וְאֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תֹּאמַר אִישׁ אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִן־הַגֵּר הַגָּר בְּיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִתֵּן מִזַּרְעוֹ לַמֹּלֶךְ מוֹת יוּמָת עַם הָאָרֶץ יִרְגְּמֻהוּ בָאָבֶן׃ 3 וַאֲנִי אֶתֵּן אֶת־פָּנַי בָּאִישׁ הַהוּא וְהִכְרַתִּי אֹתוֹ מִקֶּרֶב עַמּוֹ כִּי מִזַּרְעוֹ נָתַן לַמֹּלֶךְ לְמַעַן טַמֵּא אֶת־מִקְדָּשִׁי וּלְחַלֵּל אֶת־שֵׁם קָדְשִׁי׃

4 וְאִם הַעְלֵם יַעְלִימוּ עַם הָאָרֶץ אֶת־עֵינֵיהֶם מִן־הָאִישׁ הַהוּא בְּתִתּוֹ מִזַּרְעוֹ לַמֹּלֶךְ לְבִלְתִּי הָמִית אֹתוֹ׃

ιθ.

31. Οὐκ ἐπακολουθήσετε ἐγγαστριμύθοις, καὶ τοῖς ἐπαοιδοῖς οὐ προσκολληθήσεσθε ἐκμιανθῆναι ἐν αὐτοῖς, ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

32. Ἀπὸ προσώπου πολιοῦ ἐξαναστήσῃ, καὶ τιμήσεις πρόσωπον πρεσβυτέρου, καὶ φοβήσῃ τὸν θεόν σου. ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

33. Ἐὰν δέ τις προσέλθῃ ὑμῖν προσήλυτος ἐν τῇ γῇ ὑμῶν, οὐ θλίψετε αὐτόν.

34. Ὡς ὁ αὐτόχθων ἐν ὑμῖν ἔσται ὁ προσήλυτος ὁ προσπορευόμενος πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἀγαπήσεις αὐτὸν ὡς σεαυτόν· ὅτι προσήλυτοι ἐγενήθητε ἐν γῇ αἰγύπτῳ. ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

35. Οὐ ποιήσετε ἄδικον ἐν κρίσει, ἐν μέτροις, καὶ ἐν σταθμίοις, καὶ ἐν ζυγοῖς.

36. Ζυγὰ δίκαια, καὶ στάθμια δίκαια, καὶ μέτρα δίκαια, καὶ χοῦς δίκαιος ἔσται ἐν ὑμῖν. ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ γῆς αἰγύπτου.

37. Καὶ φυλάξετε πάντα τὸν νόμον μου, καὶ πάντα τὰ προστάγματά μου, καὶ ποιήσετε αὐτά. ἐγὼ κύριος.

ΚΕΦΑΛ. κ΄.

1. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων.

2. Καὶ τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ λαλήσεις λέγων. ἐάν τις ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, ἢ τῶν προσγεγενημένων προσηλύτων ἐν Ἰσραήλ, ὃς ἂν δῷ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ ἄρχοντι, θανάτῳ θανατούσθω. τὸ ἔθνος τὸ ἐπὶ τῆς γῆς λιθοβολήσουσιν αὐτὸν ἐν λίθοις.

3. Καὶ ἐγὼ ἐπιστήσω τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, καὶ ἀπολῶ αὐτὸν ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ὅτι τοῦ σπέρματος αὐτοῦ ἔδωκεν ἄρχοντι, ἵνα μιαίνῃ τὰ ἅγιά μου, καὶ βεβηλώσῃ τὸ ὄνομα τῶν ἡγιασμένων μοι.

4. Ἐὰν δὲ ὑπερόψει ὑπερίδωσιν οἱ αὐτόχθονες τῆς γῆς τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου, ἐν τῷ δοῦναι αὐτὸν ἐκ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ ἄρχοντι τοῦ μὴ ἀποκτεῖναι αὐτόν.

CAP. XIX.

31. Non declinetis ad magos, nec ab ariolis aliquid ſciſcitemini, ut polluamini per eos, ego Dominus Deus veſter.

32. Coram cano capite conſurge, & honora perſonam ſenis: & time Dominum Deum tuum, ego ſum Dominus.

33. Si habitaverit advena in terra veſtra, & moratus fuerit inter vos, non exprobretis ei:

34. Sed ſit inter vos quaſi indigena: & diligetis eum quaſi voſmetipſos: fuiſtis enim & vos advenæ in Terra-Ægypti, ego Dominus Deus veſter.

35. Nolite facere iniquum aliquid in iudicio, in regula, in pondere, in menſura.

36. Statêra iuſta, & æqua ſint pondera, iuſtus modius, æquuſque ſextarius. ego Dominus Deus veſter, qui eduxi vos de Terra-Ægypti.

37. Cuſtodite omnia præcepta mea, & univerſa iudicia, & facite ea. ego Dominus.

CAP. XX.

1. Locutuſq; eſt Dominus ad Moyſen, dicens.
2. Hæc loquêris filiis Iſrael, Homo de filiis Iſrael, & de advenis qui habitant in Iſrael, ſi quis dederit de ſemine ſuo idolo Moloch, morte moriatur: populus terræ lapidabit eum,

3. Et ego ponam faciem meam contra illum, ſuccidamq; eum de medio populi ſui, eo quòd dederit de ſemine ſuo, Moloch, & contaminaverit ſanctuarium meum, ac polluerit nomen ſanctũ meum.

4. Quòd ſi negligens populus terræ, & quaſi parvipendens imperium meum, dimiſerit hominem qui dedit pe ſemine ſuo, Moloch, nec voluerit eum occidere:

Das XIX. Capitel.

31. Ihr ſolt euch nicht wenden zu den Waarſagern/ vnnd forſchet nicht von den Zeichendeutern/ daß ihr nicht an jnen verunreiniget werdet/ denn ich bin der HERR ewer Gott.

32. Für eim grawen Haupt ſolt du auffſtehen/ vnnd die Alten ehren/ denn du ſolt dich förchten für deinem Gott/ denn ich bin der HERR.

33. Wenn ein Frembdling bey dir in ewrem Lande wonen wird/ den ſolt jhr nicht ſchinden.

34. Er ſol bey euch wohnen/ wie ein Einheimiſcher vnter euch/ vnd ſolt jhn lieben wie dich ſelbs/ denn jr ſeydt auch Frembdling geweſen in Egyptenland/ Ich bin der HERR ewer Gott.

35. Jr ſolt nicht vngleich handeln am Gericht/ mit der Ellen/ mit gewicht/ mit maß.

36. Rechte wage/ rechte pfundt/ rechte ſcheffel/ rechte kandel ſol bey euch ſein/ Denn ich bin der HERR ewer Gott/ der euch auß Egyptenland gefůret hat.

37. Daß ihr alle meine Satzung/ vnd alle meine Rechte haltet vnd thut/ denn ich bin der HErr.

Das XX. Capitel.

VNd der HErr redet mit Moſe/ vnd ſprach:

2. Sage den Kindern Jſrael: Welcher vnter den Kindern Jſrael/ oder ein Frembdlinger der in Jſrael wonet/ ſeines Samens dem Molech gibt/ der ſol des todts ſterben/ das Volck im Lande ſol jhn ſteinigen.

3. Vnd ich wil mein Antlitz ſetzen wider ſolchen Menſchen/ vnd wil jhn auß ſeinem Volck rotten/ daß er dem Molech ſeines Samens gegeben/ vnnd mein Heiligthumb verunreinigt/ vnnd meinen heiligen Namen entheiliget hat.

4. Vnnd wo das Volck im Lande durch die finger ſehen würde/ dem Menſchen/ der ſeines Samens dem Molech gegeben hat/ daß es jhn nicht tödtet.

CHAP. XIX.

31. Ne vous deſtournez point apres ceux qui ont l'eſprit de Python, ni apres les deuins: ne cerchez point de vous ſouiller en eux. Ie *ſuis* l'Eternel voſtre Dieu.
32. Leue-toi deuant les cheueux blancs, & honore la perſonne de l'ancien, & aye peur de ton Dieu. Ie *ſuis* l'Eternel.
33. Si quelque eſtranger ſeiourne en voſtre païs, vous ne lui ferez point de tort.
34. L'eſtranger qui ſeiourne entre vous, vous ſera cõme celui qui eſt né entre vous, & l'aimerez comme vous-meſmes-car vous auez eſté eſtrangers au païs d'Egypte: Ie *ſuis* l'Eternel voſtre Dieu.
35. Vous ne ferez point d'iniquité en iugement, ni en reigle, ni en poids, ni en meſure.
36. Vous aurez les balances iuſtes, les pierres *à peſer* iuſtes, l'Epha iuſte, & le Hin iuſte. Ie *ſuis* l'Eternel voſtre Dieu qui vous ai retirés du païs d'Egypte.
37. Gardez donc toutes mes ordonnances & mes iugemens, & faites *ſelon* iceux. Ie *ſuis* l'Eternel,

CHAP. XX.

1. Item, l'Eternel parla à Moyſe, diſant.
2. Tu diras auſſi aux enfans d'Iſrael, Quiconque des enfans d'Iſrael, ou des eſtrangers qui ſeiournent en Iſrael, donnera de ſa lignee à Molec, on le fera mourir de mort: le peuple du païs l'aſſommera de pierres.

3. Et ie mettrai ma face contre vn tel homme, & le retrancherai du milieu de ſon peuple, d'autant qu'il aura donne de ſa lignee à Molec, pour ſouiller mon Sanctuaire, & profaner le nom de ma ſainctete.

4. Que ſi le peuple pu païs ferme les yeux en ſorte que ce ſoit pour ne point voir quand ceſt hõme-la aura dõné de ſa lignee à Molec, ne le faiſant point mourir:

כ

5 וַאֲשַׁוֵּי אֲנָא יָת רוּגְזִי בְּגַבְרָא הַהוּא וּבְסַעֲדוֹהִי וַאֲשֵׁיצֵי יָתֵיהּ וְיָת כָּל דְּטָעַן בָּתְרוֹהִי לְמִטְעֵי בָּתַר מוֹלֵךְ מִגּוֹ עַמְּהוֹן׃

6 וְאֵינָשׁ דְּיִתְפְּנֵי בָּתַר בִּידִין וּזְכוּרוּ לְמִטְעֵי בַּתְרֵיהוֹן וְאֶתֵּן יָת רוּגְזִי בְּאֶנָשָׁא הַהוּא וַאֲשֵׁיצֵי יָתֵיהּ מִגּוֹ עַמֵּיהּ׃

7 וְתִתְקַדְּשׁוּן וּתְהוֹן קַדִּישִׁין אֲרֵי אֲנָא יְיָ אֱלָהֲכוֹן׃

8 וְתִטְּרוּן יָת קְיָמַי וְתַעְבְּדוּן יָתְהוֹן אֲנָא יְיָ מְקַדִּשְׁכוֹן׃

9 אֲרֵי גְּבַר גְּבַר דִּילוּט יָת אֲבוּהִי וְיָת אִמֵּיהּ אִתְקְטָלָא יִתְקְטֵל אֲבוּהִי וְאִמֵּיהּ לָט קְטָלָא חַיָּב׃

10 וּגְבַר דִּיגוּף יָת אִתַּת גְּבַר דִּיגוּף יָת אִתַּת חַבְרֵיהּ אִתְקְטָלָא יִתְקְטֵיל גַּיָּפָא וְגַיֶּפְתָּא׃

11 וּגְבַר דְּיִשְׁכּוּב יָת אִתַּת אֲבוּהִי עֶרְיְתָא דַּאֲבוּהִי גַּלִּי אִתְקְטָלָא יִתְקַטְּלוּן תַּרְוֵיהוֹן קְטָלָא חַיָּבִין׃

12 וּגְבַר דְּיִשְׁכּוּב יָת כַּלָּתֵיהּ אִתְקְטָלָא יִתְקַטְּלוּן תַּרְוֵיהוֹן תִּבְלָא עֲבָדוּ קְטָלָא חַיָּבִין׃

13 וּגְבַר דְּיִשְׁכּוּב יָת דְּכוּרָא מִשְׁכְּבֵי אִתְּתָא תּוֹעֶבְתָּא עֲבַדוּ תַּרְוֵיהוֹן אִתְקְטָלָא יִתְקַטְּלוּן קְטָלָא חַיָּבִין׃

14 וּגְבַר דְּיִסַּב יָת אִתְּתָא וְיָת אִמַּהּ עֵיצַת חֶטְאִין הִיא בְּנוּרָא יוֹקְדוּן יָתֵיהּ וְיָתְהֵן וְלָא תְהֵי עֵיצַת חֶטְאִין בֵּינֵיכוֹן׃

15 וּגְבַר דְּיִתֵּן שְׁכוּבְתֵּיהּ בִּבְעִירָא אִתְקְטָלָא יִתְקְטֵל וְיָת בְּעִירָא תִּקְטְלוּן׃

כ

5 וְשַׂמְתִּי אֲנִי אֶת־פָּנַי בָּאִישׁ הַהוּא וּבְמִשְׁפַּחְתּוֹ וְהִכְרַתִּי אֹתוֹ וְאֵת כָּל־הַזֹּנִים אַחֲרָיו לִזְנוֹת אַחֲרֵי הַמֹּלֶךְ מִקֶּרֶב עַמָּם׃

6 וְהַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר תִּפְנֶה אֶל־הָאֹבֹת וְאֶל־הַיִּדְּעֹנִים לִזְנוֹת אַחֲרֵיהֶם וְנָתַתִּי אֶת־פָּנַי בַּנֶּפֶשׁ הַהִוא וְהִכְרַתִּי אֹתוֹ מִקֶּרֶב עַמּוֹ׃

7 וְהִתְקַדִּשְׁתֶּם וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

8 וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־חֻקֹּתַי וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם אֲנִי יְהוָה מְקַדִּשְׁכֶם׃

9 כִּי־אִישׁ אִישׁ אֲשֶׁר יְקַלֵּל אֶת־אָבִיו וְאֶת־אִמּוֹ מוֹת יוּמָת אָבִיו וְאִמּוֹ קִלֵּל דָּמָיו בּוֹ׃

10 וְאִישׁ אֲשֶׁר יִנְאַף אֶת־אֵשֶׁת אִישׁ אֲשֶׁר יִנְאַף אֶת־אֵשֶׁת רֵעֵהוּ מוֹת־יוּמַת הַנֹּאֵף וְהַנֹּאָפֶת׃

11 וְאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁכַּב אֶת־אֵשֶׁת אָבִיו עֶרְוַת אָבִיו גִּלָּה מוֹת־יוּמְתוּ שְׁנֵיהֶם דְּמֵיהֶם בָּם׃

12 וְאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁכַּב אֶת־כַּלָּתוֹ מוֹת יוּמְתוּ שְׁנֵיהֶם תֶּבֶל עָשׂוּ דְּמֵיהֶם בָּם׃

13 וְאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁכַּב אֶת־זָכָר מִשְׁכְּבֵי אִשָּׁה תּוֹעֵבָה עָשׂוּ שְׁנֵיהֶם מוֹת יוּמָתוּ דְּמֵיהֶם בָּם׃

14 וְאִישׁ אֲשֶׁר יִקַּח אֶת־אִשָּׁה וְאֶת־אִמָּהּ זִמָּה הִוא בָּאֵשׁ יִשְׂרְפוּ אֹתוֹ וְאֶתְהֶן וְלֹא־תִהְיֶה זִמָּה בְּתוֹכְכֶם׃

15 וְאִישׁ אֲשֶׁר יִתֵּן שְׁכָבְתּוֹ בִּבְהֵמָה מוֹת יוּמָת וְאֶת־הַבְּהֵמָה תַּהֲרֹגוּ׃

κ΄.

5. Καὶ ἐπιστήσω τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, καὶ τὴν συγγένειαν αὐτοῦ, καὶ ἀπολῶ αὐτὸν, καὶ πάντας τοὺς ὁμονοῦντας αὐτῷ, ὥστε ἐκπορνεύειν αὐτὸν εἰς τοὺς ἄρχοντας ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῶν.

6. Καὶ ἡ ψυχὴ ἣ ἂν ἐπακολουθήσῃ ἐγγαστριμύθοις, ἢ ἐπαοιδοῖς, ὥστε ἐκπορνεῦσαι ὀπίσω αὐτῶν, ἐπιστήσω τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν ψυχὴν ἐκείνην, καὶ ἀπολῶ αὐτὴν ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς.

7. Καὶ ἔσεσθε ἅγιοι, ὅτι ἅγιος ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

8. Καὶ φυλάξεσθε τὰ προστάγματά μου καὶ ποιήσετε αὐτὰ, ἐγὼ κύριος ὁ ἁγιάζων ὑμᾶς.

9. Ἄνθρωπος ἄνθρωπος ὃς ἂν κακῶς εἴπῃ τὸν πατέρα αὐτοῦ ἢ τὴν μητέρα αὐτοῦ, θανάτῳ θανατούσθω. πατέρα αὐτοῦ ἢ μητέρα αὐτοῦ κακῶς εἶπεν, ἔνοχος ἔσται.

10. Ἄνθρωπος ἄνθρωπος ὃς ἂν μοιχεύσηται γυναῖκα ἀνδρὸς, ἢ ὃς ἂν μοιχεύσηται γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ, θανάτῳ θανατούσθω, ὁ μοιχεύων καὶ ἡ μοιχευομένη.

11. Καὶ ὃς ἐὰν κοιμηθῇ μετὰ γυναικὸς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἀσχημοσύνην τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἀπεκάλυψε, θανάτῳ θανατούσθωσαν, ἀμφότεροι ἔνοχοί εἰσι.

12. Καὶ ἐάν τις κοιμηθῇ μετὰ νύμφης αὐτοῦ, θανάτῳ θανατούσθωσαν ἀμφότεροι, ἠσέβησαν, ἔνοχοί εἰσι.

13. Καὶ ὃς ἂν κοιμηθῇ μετὰ ἄρσενος κοίτην γυναικὸς, βδέλυγμα ἐποίησαν ἀμφότεροι, θανάτῳ θανατούσθωσαν, ἔνοχοί εἰσιν.

14. Ὃς ἂν λάβῃ γυναῖκα καὶ τὴν μητέρα αὐτῆς, ἀνόμημά ἐστιν, ἐν πυρὶ κατακαύσουσιν αὐτὸν καὶ αὐτὰς, καὶ οὐκ ἔσται ἀνόμημα ἐν ὑμῖν.

15. Καὶ ὃς ἂν δῷ κοιτασίαν αὐτοῦ ἐν τετράποδι, θανάτῳ θανατούσθω, καὶ τὸ τετράπουν ἀποκτενεῖτε.

CAP. XX.

5. Ponam faciem meam ſuper hominem illum, & cognationem eius, ſuccidamq́; & ipſum, & omnes qui conſenſerunt ei ut fornicaretur cum Moloch, de medio populi ſui.

6. Anima quæ declinaverit ad magos & ariolos, & fornicata fuerit cum eis, ponam faciem meam contra eam, & interficiam illam de medio populi ſui.

7. Sanctificamini, & eſtote ſancti, quia ego ſum Dominus Deus veſter.

8. Cuſtodite præcepta mea, & facite ea: Ego Dominus qui ſanctifico vos.

9. Qui maledixerit patri ſuo, aut matri, morte moriatur, patri matriq́; qui maledixerit, ſanguis eius ſit ſuper eum.

10. Si mœchatus quis fuerit cum uxore alterius, & adulterium perpetraverit cum coniuge proximi ſui, morte moriantur & mœchus & adultera.

11. Qui dormierit cum noverca ſua, & revelaverit ignominiam patris ſui, morte moriantur ambo: ſanguis eorum ſit ſuper eos.

12. Si quis dormierit cum nuru ſua, uterque moriatur, quia ſcelus operati ſunt: ſánguis eorum ſit ſuper eos.

13. Qui dormierit cum maſculo coitu fœmineo, uterque operatus eſt nefas, morte moriantur: ſit ſanguis eorum ſuper eos.

14. Qui ſupra uxorem filiam, duxerit matrem eius, ſcelus operatus eſt: vivus ardebit cum eis, nec permanebit tantum nefas in medio veſtri.

15. Qui cum iumento & pecore coierit, morte moriatur: pecus quoque occidite.

Das XX. Capitel.

5. So wil doch ich mein Antlitz wider denſelben Menſchen ſetzen/ vnd wider ſein Geſchlecht/ vnnd wil jhn/ vnnd alle die jm nachgehuret haben/ mit dem Molech/ auß jhrem Volck rotten.

6. Wenn eine Seele ſich zu den Waarſagern vnd Zeichendeutern wenden wird/ daß ſie jnen nachhuret/ ſo wil ich mein Antlitz wider dieſelbe Seele ſetzen/ vnd wil ſie auß jhrem Volck rotten.

7. Darumb heiliget euch vnnd ſeydt heilig/ denn ich bin der HERR ewer Gott.

8. Vnd haltet meine Satzung/ vnnd thut ſie/ denn ich bin der HERR der euch heiliget.

9. Wer ſeinem Vater oder ſeiner Mutter fluchet/ der ſol des todts ſterben/ Sein blut ſey auff jhm/ daß er ſeinem Vater oder Mutter geflucht hat.

10. Wer die Ehe bricht mit jemands Weibe/ der ſol des todts ſterben/ beide Ehebrecher vnnd Ehebrecherin/ Darumb/ daß er mit ſeines Nechſten Weib die Ehe gebrochen hat.

11. Wenn jemands bey ſeines Vaters Weib ſchlefft/ daß er ſeines Vaters ſcham geblöſſet hat/ die ſollen beide des todes ſterben/ Ir blut ſey auff jnen.

12. Wenn jemand bey ſeiner Schnur ſchlefft/ ſo ſollen ſie beyde des todts ſterben/ denn ſie haben eine ſchande begangen/ jhr blut ſey auff jhnen.

13. Wenn jemandt beym Knaben ſchlefft/ wie beym Weibe/ die haben einen Grewel gethan/ vnnd ſollen beide des todts ſterben/ jr blut ſey auff jnen.

14. Wenn jemandt ein Weib nimmt/ vnd jre Mutter dazu/ der hat ein laſter verwirckt/ Man ſol jn mit Fewer verbrennen/ vnnd ſie beyde auch/ daß kein laſter ſey vnter euch.

15. Wenn jemandt beym Vieh ligt/ der ſol des todts ſterben/ vnd das Vieh ſol man erwürgen.

CHAP. XX.

5. Ie mettrai ma face contre ceſt homme-la, & contre ſa famille, & le retrancherai, enſemble tous ceux qui paillardent à ſon exemple, en paillardant apres Molec, du milieu de leur peuple.

6. Quant à la perſonne qui ſe deſtournera apres ceux qui ont l'eſprit de Python, & apres les deuins, paillardant apres eux, ie mettrai ma face contre ceſte perſoune-la, & la retrancherai du milieu de ſon peuple.

7. Sanctifiez-vous donc, & ſoyez ſaincts: car ie *ſuis* l'Eternel voſtre Dieu.

8. Gardez auſſi mes ordonnances, & les faites: Ie *ſuis* l'Eternel qui vous ſanctifie.

9. Quād quelcun aura maudit ſon pere ou ſa mere, on le fera mourir de mort: il a maudit ſon pere ou ſa mere, ſon ſang *eſt* ſur lui.

10. Quant à l'hōme qui aura cōmis adultere auec la femme d'vn autre, puis qu'il a cōmis adultere auec la femme de ſon prochain, on fera mourir de mort l'homme & la femme adulteres.

11. L'homme qui aura couché auec la femme de ſon pere, a deſcouuert la vergongne de ſon pere: on les fera mourir de mort tous deux, leur ſang *eſt* ſur eux.

12. Item, quand vn homme aura couché auec ſa belle fille, on les fera mourir de mort tous deux: ils ont fait confuſion, leur ſang *eſt* ſur eux.

13. Quand vn homme aura couché auec le maſle par cohabitation feminine, ils ont tous deux fait choſe abominable: on les fera mourir de mort, leur ſang *eſt* ſur eux. 14. Item, quand vn hōme aura prins vne femme, & la mere d'icelle, c'*eſt* enormité: on les bruſlera au feu lui & elles, afin qu'il n'y ait point d'enormité au milieu de vous.

15. L'homme qui aura cohabité auec vne beſte, on le fera mourir de mort: vous tuerez auſſi la beſte.

כ

16 וְאִתְּתָא דְּתִתְקְרַב לְכָל בְּעִירָא לְמִשְׁלַט בַּהּ וְתִתְקְטוֹל יַת אִתְּתָא וְיַת בְּעִירָא אִתְקְטָלָא יִתְקַטְלוּן קְטָלָא חַיָּבִין:

17 וּגְבַר דְּיִסַּב יַת אֲחָתֵיהּ בַּת אֲבוּהִי אוֹ בַת אִמֵּיהּ וְיֶחֱזֵי יַת עֶרְיְתַהּ וְהִיא תֶּחֱזֵי יַת עֶרְיְתֵיהּ קְלָנָא הוּא וְיִשְׁתֵּיצוּן לְעֵינֵי בְּנֵי עַמְּהוֹן עֶרְיַת אֲחָתֵיהּ גַּלִּי חוֹבֵיהּ יְקַבֵּל:

18 וּגְבַר דְּיִשְׁכּוּב יַת אִתְּתָא מְסָאֲבָא וִיגַלֵּי יַת עֶרְיְתַהּ יַת קְלָנַהּ גַּלִּי וְהִיא תְּגַלֵּי יַת סוֹאֲבַת דְּמָהָא וְיִשְׁתֵּיצוּן תַּרְוֵיהוֹן מִגּוֹ עַמְּהוֹן:

19 וְעֶרְיַת אֲחָת אִמָּךְ וַאֲחָת אֲבוּךְ לָא תְגַלֵּי אֲרֵי יַת קָרִיבְתֵיהּ גַּלִּי חוֹבֵיהוֹן יְקַבְּלוּן:

20 וּגְבַר דְּיִשְׁכּוּב יַת אִתַּת אַחְבּוּהִי עֶרְיְתָא דַּאֲחְבּוּהִי גַּלִּי חוֹבֵיהוֹן י יְקַבְּלוּן בְּלָא וְלַד י יְמוּתוּן:

21 וּגְבַר דְּיִסַּב יַת אִתַּת אֲחוּהִי מְרַחֲקָא הִיא עֶרְיְתָא דַּאֲחוּהִי גַּלִּי בְּלָא וְלַד יְהוֹן:

22 וְתִטְּרוּן יַת כָּל קְיָמַי וְיַת כָּל דִּינַי וְתַעְבְּדוּן יַתְהוֹן וְלָא תְרַחֵק יַתְכוֹן אַרְעָא דַּאֲנָא מַעֵיל יַתְכוֹן לְתַמָּן לְמִיתַּב בַּהּ:

23 וְלָא תְהָכוּן בְּנִימוֹסֵי עַמְמַיָּא דַּאֲנָא מַגְלֵי מִקֳּדָמֵיכוֹן אֲרֵי יַת כָּל אִלֵּין עֲבַדוּ וְרַחֵיק (מֵמְרִי) יַתְהוֹן:

כ

16 וְאִשָּׁה אֲשֶׁר תִּקְרַב אֶל־כָּל־בְּהֵמָה לְרִבְעָה אֹתָהּ וְהָרַגְתָּ אֶת־הָאִשָּׁה וְאֶת־הַבְּהֵמָה מוֹת יוּמָתוּ דְּמֵיהֶם בָּם:

17 וְאִישׁ אֲשֶׁר־יִקַּח אֶת־אֲחֹתוֹ בַּת־אָבִיו אוֹ בַת־אִמּוֹ וְרָאָה אֶת־עֶרְוָתָהּ וְהִיא תִרְאֶה אֶת־עֶרְוָתוֹ חֶסֶד הוּא וְנִכְרְתוּ לְעֵינֵי בְּנֵי עַמָּם עֶרְוַת אֲחֹתוֹ גִּלָּה עֲוֹנוֹ יִשָּׂא:

18 וְאִישׁ אֲשֶׁר־יִשְׁכַּב אֶת־אִשָּׁה דָּוָה וְגִלָּה אֶת־עֶרְוָתָהּ אֶת־מְקֹרָהּ הֶעֱרָה וְהִוא גִּלְּתָה אֶת־מְקוֹר דָּמֶיהָ וְנִכְרְתוּ שְׁנֵיהֶם מִקֶּרֶב עַמָּם:

19 וְעֶרְוַת אֲחוֹת אִמְּךָ וַאֲחוֹת אָבִיךָ לֹא תְגַלֵּה כִּי אֶת־שְׁאֵרוֹ הֶעֱרָה עֲוֹנָם יִשָּׂאוּ:

20 וְאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁכַּב אֶת־דֹּדָתוֹ עֶרְוַת דֹּדוֹ גִּלָּה חֶטְאָם יִשָּׂאוּ עֲרִירִים יָמֻתוּ:

21 וְאִישׁ אֲשֶׁר יִקַּח אֶת־אֵשֶׁת אָחִיו נִדָּה הִוא עֶרְוַת אָחִיו גִּלָּה עֲרִירִים יִהְיוּ:

22 וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־כָּל־חֻקֹּתַי וְאֶת־כָּל־מִשְׁפָּטַי וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא־תָקִיא אֶתְכֶם הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי מֵבִיא אֶתְכֶם שָׁמָּה לָשֶׁבֶת בָּהּ:

23 וְלֹא תֵלְכוּ בְּחֻקֹּת הַגּוֹי אֲשֶׁר־אֲנִי מְשַׁלֵּחַ מִפְּנֵיכֶם כִּי אֶת־כָּל־אֵלֶּה עָשׂוּ וָאָקֻץ בָּם:

κ'.

16 Καὶ γυνὴ ἥτις προσελεύσεται πρὸς πᾶν κτῆνος βιβασθῆναι αὐτὴν ὑπ' αὐτοῦ, ἀποκτενεῖτε τὴν γυναῖκα καὶ τὸ κτῆνος, θανάτῳ θανατούσθωσαν, ἔνοχοί εἰσιν.

17. Ὃς ἂν λάβῃ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ ἐκ πατρὸς αὐτοῦ, ἢ ἐκ μητρὸς αὐτοῦ, καὶ ἴδῃ τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς, καὶ αὕτη ἴδῃ τὴν ἀσχημοσύνην αὐτοῦ, ὄνειδός ἐστιν, ἐξολοθρευθήσονται ἐνώπιον υἱῶν γένους αὐτῶν. ἀσχημοσύνην ἀδελφῆς αὐτοῦ ἀπεκάλυψεν, ἁμαρτίαν αὐτῶν λήψονται.

18. Καὶ ἀνὴρ ὃς ἂν κοιμηθῇ μετὰ γυναικὸς ἀποκαθημένης, καὶ ἀποκάλυψε τὴν ἀσχημοσύνην αὐτῆς, τὴν πηγὴν αὐτῆς ἀπεκάλυψε, καὶ αὕτη ἀπεκάλυψε τὴν ῥύσιν τοῦ αἵματος αὐτῆς, ἐξολοθρευθήτωσαν ἀμφότεροι ἐκ τῆς γενεᾶς αὐτῶν.

19. Καὶ ἀσχημοσύνην ἀδελφῆς τοῦ πατρός σου, καὶ ἀδελφῆς τοῦ μητρός σου οὐκ ἀποκαλύψεις· τὴν γὰρ οἰκειότητα ἀπεκάλυψεν, ἁμαρτίαν ἀποίσονται.

20. Ὃς ἂν κοιμηθῇ μετὰ τῆς συγγενοῦς αὐτοῦ, ἀσχημοσύνην τῆς συγγενείας αὐτοῦ ἀπεκάλυψεν, ἄτεκνοι ἀποθανοῦνται.

21. Καὶ ἀνὴρ ὃς ἐὰν λάβῃ γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ἀκαθαρσία ἐστιν, ἀσχημοσύνην τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἀπεκάλυψεν, ἄτεκνοι ἀποθανοῦνται.

22. Καὶ φυλάξασθε πάντα τὰ προστάγματά μου, καὶ πάντα τὰ κρίματά μου, καὶ ποιήσετε αὐτά, καὶ οὐ μὴ προσοχθίσῃ ὑμῖν ἡ γῆ εἰς ἣν ἐγὼ εἰσάγω ὑμᾶς ἐκεῖ, κατοικεῖν ἐπ' αὐτῆς.

23. Καὶ οὐχὶ πορεύεσθε τοῖς νομίμοις τῶν ἐθνῶν οὓς ἐγὼ ἐξαποστέλλω ἀφ' ὑμῶν, ὅτι ταῦτα πάντα ἐποίησαν, καὶ ἐβδελυξάμην αὐτούς.

CAP. XX.

16. Mulier quæ ſuccubuerit cuilibet iumento, ſimul interficietur cum eo: ſanguis eorum ſit ſuper eos.

17. Qui acceperit ſororem ſuam filiam patris ſui, vel filiam matris ſuæ, & viderit turpitudinem eius, illaque conſpexerit fratris ignominiam: nefariam rem operati ſunt: occidentur in conſpectu populi ſui, eo quòd turpidinem ſuam mutuo revelaverint, & portabunt iniquitatem ſuam.

18. Qui coierit cum muliere in fluxu menſtruo, & revelaverit turpitudinẽ eius, ipſaq́; aperuerit fontem ſanguinis ſui, interficientur ambo de medio populi ſui.

19. Turpitudinem materteræ, & amitæ tuæ non diſcooperies, qui hoc fecerit, ignominiam carnis ſuæ nudavit, portabunt ambo iniquitatem ſuam.

20. Qui coierit cum uxore patrui, vel auunculi ſui, & revelaverit ignominiam cognationis ſuæ, portabunt ambo peccatum ſuum: abſque liberis morientur.

21. Qui duxerit uxorem fratris ſui, rem facit illicitam, turpitudinem fratris ſui revelavit: abſque liberis erunt.

22. Cuſtodite leges meas, atque iudicia, & facite ea: ne & vos evomat terra quam intraturi eſtis & habitaturi.

23. Nolite ambulare in legitimis nationum, quas ego expulſurus ſum ante vos. Omnia enim hæc fecerunt, & abominatus ſum eas.

Das XX. Capitel.

16. Wenn ein Weib ſich jrgendt zu einem Vieh thut / daß ſie mit jhm zu ſchaffen hat/ die ſolt du tödten/ vnd das Vieh auch/ des todts ſollen ſie ſterben/ jhr blut ſey auff jhnen.

17. Wenn jemandt ſeine Schweſter nimmt/ ſeines Vaters Tochter/ oder ſeiner Mutter Tochter/ vnd jhre ſcham beſchawet/ vnnd ſie wider ſeine ſcham/ das iſt ein blutſchande/ die ſollen außgerottet werden für den Leuten jhres Volcks/ denn er hat ſeiner Schweſter ſcham entblöſſet/ er ſol ſeine miſſethat tragen.

18. Wenn ein Mann beym Weibe ſchlefft zur zeit jrer kranckheit/ vnd entblöſſet jhre ſcham/ vnd deckt jren brunn auff/ vnd ſie entblöſſet den brunn jres bluts/ die ſollen beide auß jhrem Volck gerottet werden.

19. Deiner Mutter Schweſter ſcham/ vnd deines Vaters Schweſter ſcham ſolt du nicht blöſſen/ denn ein ſolcher hat ſeine nechſte Blutfreundin auffgedeckt/ vnd ſie ſollen jre miſſethat tragen.

20. Wenn jemandt bey ſeines Vaters Bruders Weib ſchlefft/ der hat ſeines Vettern ſcham geblöſſet/ ſie ſollen jhre ſünde tragen/ ohn Kinder ſollen ſie ſterben.

21. Wenn jemandt ſeines Bruders Weib nimmt/ das iſt eine ſchendtliche that/ ſie ſollen on Kinder ſein/ darumb/ das er hat ſeines Bruders ſcham geblöſſet.

22. So haltet nun alle meine Satzung vnd meine Rechte/ vnd thut darnach / auff daß euch nicht das Landt außſpeye/ darein ich euch füre/ daß jhr drinnen wonet.

23. Vnnd wandelt nicht inn den Satzungen der Heiden/ die ich für euch her werde außſtoſſen / denn ſolches alles haben ſie gethan/ vnnd ich hab einen grewel an jhnen gehabt.

CHAP. XX.

16. Item, quand quelque femme ſe ſera approchee de quelque beſte que ce ſoit pour ſe ſouſmettre à elle, tu tueras vne telle femme, auec la beſte : on les fera mourir de mort, leur ſang *eſt* ſur eux.

17. Quand vn homme aura prins ſa ſœur, fille de ſon pere, ou fille de ſa mere, & aura veu la vergongne d'icelle, & elle la vergongne de lui: c'*eſt* vilenie: dont ils ſeront retranchés en la preſence des enfans de leur peuple, il a deſcouuert la vergongne de ſa ſœur, il portera ſon iniquité.

18. Quand vn homme aura couché auec la femme ayãt ſes fleurs, & aura deſcouuert la vergongne d'icelle, en deſcouurant ſon flux, & elle auſſi aura deſcouuert le flux de ſon ſang : ils ſeront tous deux retranchés du milieu de leur peuple.

19. Tu ne deſcouuriras point la vergongne de la ſœur de ta mere, ne de la ſœur de ton pere. ils porteront leur iniquité, d'autãt qu'il aura deſcouuert ſa proche parente.

20. Item, quand vn homme aura couché auec ſa tante *femme de ſon oncle*, il a deſcouuert la vergongne de ſon oncle: il porteront la peine de leur peché, & mourront ſans *en laiſſer* enfans.

21. Item, quand vn homme aura prins la femme de ſon frere, c'*eſt* ordure: il a deſcouuert la vergongne de ſon frere, ils n'*en* auront point d'enfans.

22. Ainſi gardez toutes mes ordonnances, & tous mes iugemẽs, & faites *ſelon* iceux: & le païs auquel ie vous fai entrer pour y habiter ne vous vomira point.

23. Vous n'enſuiurez point auſſi les façons des nations, leſquelles ie m'en vai dechaſſer de deuant vous : car ils ont fait toutes ces choſes-la, dont ie les ai eus à contrecœur.

כ

24 וַאֲמָרֵית לְכוֹן אַתּוּן תֵּירְתוּן יָת אַרְעֲהוֹן וַאֲנָא אֶתְּנִינַהּ לְכוֹן לְמֵירַת יָתַהּ אֲרַע עָבְדָא חֲלַב וּדְבַשׁ אֲנָא יְיָ אֱלָהֲכוֹן דְּאַפְרֵישִׁית יָתְכוֹן מִן עַמְמַיָּא׃

25 וְתַפְרְשׁוּן בֵּין בְּעִירָא דַּכְיָא לִמְסָאֲבָא וּבֵין עוֹפָא מְסָאַב לִדְכֵי וְלָא תְשַׁקְּצוּן יָת נַפְשָׁתְכוֹן בִּבְעִירָא וּבְעוֹפָא וּבְכֹל דְּתַרְחֵשׁ אַרְעָא דְּאַפְרֵישִׁית לְכוֹן לְסָאָבָא׃

26 וּתְהוֹן קֳדָמַי קַדִּישִׁין אֲרֵי קַדִּישׁ אֲנָא יְיָ ו וְאַפְרֵישִׁית יָתְכוֹן מִן עַמְמַיָּא לְמֶהֱוֵי פָּלְחִין קֳדָמַי׃

27 וּגְבַר אוֹ אִתְּתָא אֲרֵי יְהֵי בְהוֹן בִּדִּין אוֹ זְכוּרוּ אִתְקְטָלָא יִתְקַטְּלוּן בְּאַבְנָא יִרְגְּמוּן יָתְהוֹן קַטְלָא חַיָּבִין׃

כא

1 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה אֱמַר לְכָהֲנַיָּא בְּנֵי אַהֲרֹן וְתֵימַר לְהוֹן עַל מִית לָא יִסְתָּאַב בְּעַמֵּיהּ׃

2 אֱלָהֵן לְקָרִיבֵיהּ דְּקָרִיב לֵיהּ לְאִמֵּיהּ לַאֲבוּהִי וְלִבְרֵיהּ וּלְבְרַתֵּיהּ ולא וּלְאַחוּהִי׃

3 וְלַאֲחָתֵיהּ בְּתוּלְתָּא דְּקָרִיבָא לֵיהּ דְּלָא הֲוָת לִגְבַר לַהּ יִסְתָּאַב׃

4 לָא יִסְתָּאַב רַבָּא בְּעַמֵּיהּ לְאַחֲלוּתֵיהּ׃

5 לָא יִמְרְטוּן מְרַט בְּרֵישְׁהוֹן וּפָאתָא ד דְדִיקְנְהוֹן לָא יְגַלְּחוּן וּבִבְשַׂרְהוֹן לָא יְחַבְּלוּן חִבּוּל׃

6 קַדִּישִׁין יְהוֹן קֳדָם אֱלָהֲהוֹן וְלָא יְחַלְּלוּן שְׁמָא דֶּאֱלָהֲהוֹן אֲרֵי יָת קוּרְבָּנַיָּא דַּייָ קוּרְבַּן אֱלָהֲהוֹן אִינּוּן מְקָרְבִין וִיהוֹן קַדִּישִׁין׃

כ

24 וָאֹמַר לָכֶם אַתֶּם תִּירְשׁוּ אֶת־אַדְמָתָם וַאֲנִי אֶתְּנֶנָּה לָכֶם לָרֶשֶׁת אֹתָהּ אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר־הִבְדַּלְתִּי אֶתְכֶם מִן־הָעַמִּים׃

25 וְהִבְדַּלְתֶּם בֵּין־הַבְּהֵמָה הַטְּהֹרָה לַטְּמֵאָה וּבֵין־הָעוֹף הַטָּמֵא לַטָּהֹר וְלֹא־תְשַׁקְּצוּ אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם בַּבְּהֵמָה וּבָעוֹף וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּרְמֹשׂ הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־הִבְדַּלְתִּי לָכֶם לְטַמֵּא׃

26 וִהְיִיתֶם לִי קְדֹשִׁים כִּי קָדוֹשׁ אֲנִי יְהוָה וָאַבְדִּל אֶתְכֶם מִן־הָעַמִּים לִהְיוֹת לִי׃

27 וְאִישׁ אוֹ־אִשָּׁה כִּי־יִהְיֶה בָהֶם אוֹב אוֹ יִדְּעֹנִי מוֹת יוּמָתוּ בָּאֶבֶן יִרְגְּמוּ אֹתָם דְּמֵיהֶם בָּם׃

כא

1 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אֱמֹר אֶל־הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אַהֲרֹן וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם לְנֶפֶשׁ לֹא־יִטַּמָּא בְּעַמָּיו׃

2 כִּי אִם־לִשְׁאֵרוֹ הַקָּרֹב אֵלָיו לְאִמּוֹ וּלְאָבִיו וְלִבְנוֹ וּלְבִתּוֹ וּלְאָחִיו׃

3 וְלַאֲחֹתוֹ הַבְּתוּלָה הַקְּרוֹבָה אֵלָיו אֲשֶׁר לֹא־הָיְתָה לְאִישׁ לָהּ יִטַּמָּא׃

4 לֹא יִטַּמָּא בַּעַל בְּעַמָּיו לְהֵחַלּוֹ׃

5 לֹא־יִקְרְחָה קָרְחָה בְּרֹאשָׁם וּפְאַת זְקָנָם לֹא יְגַלֵּחוּ וּבִבְשָׂרָם לֹא יִשְׂרְטוּ שָׂרָטֶת׃

6 קְדֹשִׁים יִהְיוּ לֵאלֹהֵיהֶם וְלֹא יְחַלְּלוּ שֵׁם אֱלֹהֵיהֶם כִּי אֶת־אִשֵּׁי יְהוָה לֶחֶם אֱלֹהֵיהֶם הֵם מַקְרִיבִם וְהָיוּ קֹדֶשׁ׃

κ'.

24. Καὶ εἶπα ὑμῖν. ὑμεῖς κληρονομήσετε τὴν γῆν αὐτῶν, καὶ ἐγὼ δώσω ὑμῖν αὐτὴν ἐν κτήσει, γῆ ἥπερ ἐστὶ ῥέουσα γάλα καὶ μέλι. ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, ὃς διώρισα ὑμᾶς ἀπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν.

25. Καὶ ἀφοριεῖτε ἑαυτοὺς ἀνὰ μέσον τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν, καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ἀκαθάρτων, καὶ ἀνὰ μέσον τῶν πετεινῶν τῶν καθαρῶν, καὶ τῶν ἀκαθάρτων· καὶ οὐ βδελύξετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἐν τοῖς κτήνεσι, καὶ ἐν τοῖς πετεινοῖς, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἑρπετοῖς τῆς γῆς, ἃ ἐγὼ ἀφώρισα ὑμῖν ἐν ἀκαθαρσίᾳ.

26. Καὶ ἔσεσθέ μοι ἅγιοι, ὅτι ἐγὼ ἅγιος κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, ὁ ἀφορίσας ὑμᾶς ἀπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν εἶναί μοι.

27. Καὶ ἀνὴρ ἢ γυνὴ ὃς ἂν γένηται αὐτῶν ἐγγαστρίμυθος, ἢ ἐπαοιδός, θανάτῳ θανατούσθωσαν ἀμφότεροι, λίθοις λιθοβολήσετε αὐτούς, ἔνοχοί εἰσι.

ΚΕΦΑΛ κα'.

1. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωϋσῆν, εἶπον τοῖς ἱερεῦσι τοῖς υἱοῖς Ἀαρών. καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· ἐν ταῖς ψυχαῖς οὐ μιανθήσονται ἐν τῷ ἔθνει αὐτῶν.

2. Ἀλλ' ἢ ἐν τῷ οἰκείῳ τῷ ἔγγιστα αὐτοῦ, ἐπὶ πατρὶ καὶ ἐπὶ μητρί, καὶ ἐπὶ υἱοῖς καὶ θυγατράσιν, ἐπ' ἀδελφῷ.

3. Καὶ ἐπ' ἀδελφῇ αὐτοῦ παρθένῳ τῇ ἐγγιζούσῃ αὐτῷ, τῇ μὴ ἐκδεδομένῃ ἀνδρί. ἐπὶ τούτοις μιανθήσονται.

4. Οὐ μιανθήσεται ἐξάπινα ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ εἰς βεβήλωσιν αὐτοῦ.

5. Καὶ φαλάκρωμα οὐ ξυρηθήσεσθε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ νεκρῷ, καὶ τὴν ὄψιν τοῦ πώγωνος οὐ ξυρήσονται, καὶ ἐπὶ τὰς σάρκας αὐτῶν οὐ κατατεμοῦσιν ἐντομίδας.

6. Ἅγιοι ἔσονται τῷ θεῷ αὐτῶν, καὶ οὐ βεβηλώσουσι τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ αὐτῶν. τὰς γὰρ θυσίας κυρίου, δῶρα τοῦ θεοῦ αὐτῶν, αὐτοὶ προσφέρουσι, καὶ ἔσονται ἅγιοι.

CAP. XX.

24. Vobis autem loquor, Poſſidete terram eorum, quam dabo vobis in hæreditatem, terram fluentem lacte & melle. ego Dominus Deus veſter, qui ſeparavi vos à cæteris populis.

25. Separate ergo & vos iumentum mundum ab immundo, & avem mundam ab immunda: ne polluatis animas veſtras in pecore & avibus, & cunctis quæ moventur in terra, & quæ vobis oſtendi eſſe polluta.

26. Eritis mihi ſancti, quia ſanctus ſum ego Dominus, & ſeparavi vos à cæteris populis, ut eſſetis mei.

27. Vir ſive mulier, in quibus pythonicus, vel divinationis fuerit ſpiritus, morte moriantur; lapidibus obruent eos: ſanguis eorum ſit ſuper illos.

CAP. XXI.

1. Dixit quoque Dominus ad Moyſen, Loquere ad ſacerdotes filiós Aaron, & dices ad eos, Ne contaminetur ſacerdos in mortibus civium ſuorum.

2. Niſi tantùm in conſanguineis, ac propinquis, id eſt, ſuper patrem & matrem & filium & filiam, fratrem quoque.

3. Et ſororem virginem quę non eſt nupta viro:

4. Sed nec in principe populi ſui contaminabitur.

5. Nec radent caput, nec barbam, neque in carnibus ſuis facient inciſuras.

6. Sancti erunt Deo ſuo, & non polluent nomen eius: incenſum enim Domini, & panes. Dei ſui offerunt & ideo ſancti erunt.

Das XX. Capitel.

24. Euch aber ſage ich / Jr ſolt jener land beſitzen / Denn ich wil euch ein Land zum Erbe geben / darinn Milch vnd Honig fleuſſt. Ich bin der HErr euer Gott / der euch von den Völckern abgeſondert hat.

25. Daß jr auch abſondern ſolt / das reine Vieh vom vnreinen / vnd vnreine Vögel von den reinen / vnd eure Seelen nicht verunreiniget am Vieh / an Vögeln / vnnd an allem das auff Erden kreucht / daß ich euch abgeſondert habe / daß es vnreine ſey.

26. Darumb ſolt jhr mir heilig ſein / Denn ich der HERR bin heilig / der euch abgeſondert hat von den Völckern / daß jhr mein weret.

27. Wenn ein Mann oder Weib ein Waarſager oder Zeichendeuter ſein wird / die ſollen des todts ſterben / man ſoll ſie ſteinigen / jhr blut ſey auff jnen.

Das XXI. Capitel.

VNnd der HERR ſprach zu Moſe: Sage den Prieſtern / Aarons Söhnen / vnd ſprich zu jnen. Ein Prieſter ſoll ſich an keinem todten ſeines Volcks verunreinigen.
2. On an ſeinem Blutfreunde / der jn am nechſten angehöret / Als an ſeiner Muter / an ſeinem Vater / an ſeinem Sone / an ſeiner Tochter / an ſeinem Bruder.
3. Vnd an ſeiner Schweſter / die noch eine Jungfrau / vnd noch bey jm iſt / vnd keins Mans Weib geweſen iſt / an der mag er ſich verunreinigen.
4. Sonſt ſol er ſich nit verunreinigen an jrgend einem der jm zugehört vnter ſeinem volck / daß er ſich entheilige.
5. Er ſol auch keine platten machen auff ſeinem haupt / noch ſeinen Bart abſcheren / vnnd an jrem leibe kein mal pfetzen.
6. Sie ſollen jhrem Gott heilig ſein / vnd nicht entheiligen den Namen jres Gottes / Denn ſie opffern des HErrn Opffer / das Brot jhres Gottes / darumb ſollen ſie heilig ſein.

CHAP. XX.

24. Et ie vous ai dit, Vous poſſederez leur païs, & ie vous le dõnerai pour le poſſeder: *c'eſt* vn païs decoulant de laict & de miel: Ie *ſuis* l'Eternel voſtre Dieu, qui vous ai ſepares d'auec les *autres* peuples.
25. Et pourtant ſeparez la beſte nette d'auec la ſouillee, l'oiſeau net d'auec le ſouillé, & ne rẽdez point abominables vos perſonnes és beſtes & oiſeaux, ni en rien qui rãpe ſur la terre, *aſſauoir* en ce que ie vous ai ſeparé, pour le tenir ſouillé.
26. Vous me ſerez donc ſaincts: car *ie ſuis* ſainct, moi l'Eternel, & vous ai ſeparés d'auec les *autres* peuples pour eſtre miens.
27. Quand vn homme ou vne femme aura vn eſprit de Python, ou ſera deuin, on les fera mourir de mort: on les aſſommera de pierres: leur ſang *eſt* ſur eux.

CHAP. XXI.

1. Item, l'Eternel dit à Moyſe, Parle aux Sacrificateurs fils d'Aaron, & leur di, Que pas vn d'eux ne ſe contamine pour aucun treſpaſſé en ſes peuples:
2. Sinon pour ſon proche parent l'attouchant de pres, *aſſauoir* pour ſa mere, pour ſon pere, pour ſon fils, pour ſa fille, & pour ſon frere.
3. Et quant à ſa ſœur vierge l'attouchant de pres, & qui n'aura point eu de mari, il ſe contaminera pour icelle.
4. Et eſtant mari il ne ſe contaminera point *pour ſa femme* parmi ſon peuple, en ſe polluant. 5. Ils n'arracheront point les poils de leur teſte pour la peler, & ne raſeront point les coins de leur barbe, & ne feront point d'inciſion en leur chair.
6. Ils ſeront ſaincts à leur Dieu, & ne profanerõt point le nom de leur Dieu: car ils offrẽt les ſacrifices de l'Eternel faits par feu, *qui eſt* la viande de leur Dieu, pourtant ils ſeront treſſaincts.

כא

7 אִתְּתָא מְטַעְיָא
וּמְחַלְּלָא לָא יִסְּבוּן
וְאִתְּתָא דְּמִתָּרְכָא
מִבַּעְלַהּ לָא יִסְּבוּן אֲרֵי
קַדִּישׁ הוּא קֳדָם אֱלָהֵיהּ׃

8 וּתְקַדְּשִׁנֵּיהּ אֲרֵי יָת
קוּרְבַּן אֱלָהָךְ הוּא מְקָרֵב
קַדִּישׁ יְהֵי לָךְ אֲרֵי קַדִּישׁ
אֲנָא יְיָ מְקַדִּשְׁכוֹן׃

9 וּבַרַת גְּבַר כָּהֵין אֲרֵי
תִתַּחַל לְמִטְעֵי מִקְּדוּשַּׁת
אֲבוּהָא הִיא מִתַּחְלָא
בְּנוּרָא תִּתּוֹקַד׃

10 וְכַהֲנָא דְּיִתְרַבָּא
מֵאֲחוֹהִי דְּיִתְרַק עַל
רֵישֵׁיהּ מִשְׁחָא דִּרְבוּתָא
וִיקָרֵיב יָת קוּרְבָּנֵיהּ
לְמִלְבַּשׁ יָת לְבוּשַׁיָּא יָת
רֵישֵׁיהּ לָא יְרַבֵּי פֵּירוּעַ
וּלְבוּשׁוֹהִי לָא יְבַזַּע׃

11 וְעַל כָּל נַפְשַׁת מִיתָא
לָא יֵעוֹל לַאֲבוּהִי
וּלְאִמֵּיהּ לָא יִסְתָּאַב׃

12 וּמִן מַקְדְּשָׁא לָא
יִפּוֹק וְלָא יְחַל יָת מַקְדְּשָׁא
דֶּאֱלָהֵיהּ אֲרֵי כְּלִיל מְשַׁח
רְבוּת אֱלָהֵיהּ עֲלוֹהִי אֲנָא
יְיָ׃

13 וְהוּא אִתְּתָא
בִּבְתוּלְהָא יִסַּב׃

14 אַרְמְלָא וּמְתָרְכָא
וַחֲלִילָא מְטַעְיָא יָת אִלֵּין
לָא יִסַּב אֱלָהֵן בְּתוּלְתָּא
מֵעַמֵּיהּ יִסַּב אִתְּתָא׃

15 וְלָא יְחִיל זַרְעֵיהּ
בְּעַמֵּיהּ אֲרֵי אֲנָא יְיָ
מְקַדְּשֵׁיהּ׃

16 וּמַלֵּיל יְהוָה עִם
מֹשֶׁה לְמֵימָר׃

17 מַלֵּיל עִם אַהֲרֹן
לְמֵימַר גְּבַר מִבְּנָךְ ל
לְדָרֵיהוֹן דִּיהֵי בֵיהּ מוּמָא
לָא יִקְרַב לְקָרָבָא קוּרְבַּן
אֱלָהֵיהּ׃

18 אֲרֵי כָל גְּבַר דְּבֵיהּ
מוּמָא לָא יִקְרַב גְּבַר עַוִּיר
אוֹ חֲגִיר אוֹ חֲרִים אוֹ
שְׂרִיעַ׃

כא

7 אִשָּׁה זֹנָה וַחֲלָלָה לֹא יִקָּחוּ
וְאִשָּׁה גְּרוּשָׁה מֵאִישָׁהּ לֹא יִקָּחוּ
כִּי־קָדֹשׁ הוּא לֵאלֹהָיו׃

8 וְקִדַּשְׁתּוֹ כִּי אֶת־לֶחֶם אֱלֹהֶיךָ
הוּא מַקְרִיב קָדֹשׁ יִהְיֶה־לָּךְ כִּי
קָדוֹשׁ אֲנִי יְהוָה מְקַדִּשְׁכֶם׃

9 וּבַת אִישׁ כֹּהֵן כִּי תֵחֵל
לִזְנוֹת אֶת־אָבִיהָ הִיא מְחַלֶּלֶת
בָּאֵשׁ תִּשָּׂרֵף׃

10 וְהַכֹּהֵן הַגָּדוֹל מֵאֶחָיו אֲשֶׁר־
יוּצַק עַל־רֹאשׁוֹ שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה
וּמִלֵּא אֶת־יָדוֹ לִלְבֹּשׁ אֶת־
הַבְּגָדִים אֶת־רֹאשׁוֹ לֹא יִפְרָע
וּבְגָדָיו לֹא יִפְרֹם׃

11 וְעַל כָּל־נַפְשֹׁת מֵת לֹא
יָבֹא לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ לֹא יִטַּמָּא׃

12 וּמִן־הַמִּקְדָּשׁ לֹא יֵצֵא וְלֹא
יְחַלֵּל אֵת מִקְדַּשׁ אֱלֹהָיו כִּי נֵזֶר
שֶׁמֶן מִשְׁחַת אֱלֹהָיו עָלָיו אֲנִי
יְהוָה׃

13 וְהוּא אִשָּׁה בִבְתוּלֶיהָ יִקָּח׃

14 אַלְמָנָה וּגְרוּשָׁה וַחֲלָלָה זֹנָה
אֶת־אֵלֶּה לֹא יִקָּח כִּי אִם־בְּתוּלָה
מֵעַמָּיו יִקַּח אִשָּׁה׃

15 וְלֹא־יְחַלֵּל זַרְעוֹ בְּעַמָּיו כִּי
אֲנִי יְהוָה מְקַדְּשׁוֹ׃

16 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
לֵּאמֹר׃

17 דַּבֵּר אֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר אִישׁ
מִזַּרְעֲךָ לְדֹרֹתָם אֲשֶׁר יִהְיֶה בוֹ
מוּם לֹא יִקְרַב לְהַקְרִיב לֶחֶם
אֱלֹהָיו׃

18 כִּי כָל־אִישׁ אֲשֶׁר־בּוֹ מוּם
לֹא יִקְרָב אִישׁ עִוֵּר אוֹ פִסֵּחַ אוֹ
חָרֻם אוֹ שָׂרוּעַ׃

κα.

7. Γυναῖκα πόρνην καὶ βεβηλωμένην οὐ λήψονται, καὶ γυναῖκα ἐκβεβλημένην ἀπὸ ἀνδρὸς αὐτῆς οὐ λήψονται, ὅτι ἅγιός ἐστι κυρίῳ τῷ θεῷ αὐτοῦ.

8. Καὶ ἁγιάσεις αὐτόν. τὰ δῶρα κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν οὗτος προσφέρει, ἅγιος ἔσται, ὅτι ἅγιος ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὁ ἁγιάζων αὐτούς.

9. Καὶ θυγάτηρ ἀνθρώπου ἱερέως ἐὰν βεβηλωθῇ τοῦ ἐκπορνεῦσαι, τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς αὐτῆς αὐτὴ βεβηλοῖ, ἐπὶ πυρὸς κατακαυθήσεται.

10. Καὶ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, τοῦ ἐπικεχυμένου ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἐλαίου τοῦ χριστοῦ, καὶ τετελειωμένου ἐνδύσασθαι τὰ ἱμάτια, τὴν κεφαλὴν οὐκ ἀποκιδαρώσει, καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ οὐ διαρρήξει.

11. Καὶ ἐπὶ πάσῃ ψυχῇ τετελευτηκυίᾳ οὐκ εἰσελεύσεται, ἐπὶ πατρὶ αὐτοῦ, οὐδὲ ἐπὶ μητρὶ αὐτοῦ οὐ μιανθήσεται.

12. Καὶ ἐκ τῶν ἁγίων οὐκ ἐξελεύσεται, καὶ οὐ βεβηλώσει τὸ ὄνομα τὸ ἡγιασμένον τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, ὅτι τὸ ἅγιον ἔλαιον τὸ χριστὸν τοῦ θεοῦ αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ. ἐγὼ κύριος.

13. Οὗτος γυναῖκα παρθένον ἐκ τοῦ γένους αὐτοῦ λήψεται.

14. Χήραν δὲ, καὶ ἐκβεβλημένην, καὶ βεβηλωμένην, καὶ πόρνην, ταύτας οὐ λήψεται, ἀλλ' ἢ παρθένον ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ λήψεται γυναῖκα.

15. Καὶ οὐ βεβηλώσει τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ· ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὁ ἁγιάζων αὐτόν.

16. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων.

17. Εἶπον πρὸς Ἀαρὼν λέγων. ἄνθρωπος ἐκ τοῦ γένους σου εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν, ἐάν τινι ᾖ ἐν αὐτῷ μῶμος, οὐ προσελεύσεται προσφέρειν τὰ δῶρα τοῦ θεοῦ αὐτοῦ.

18. Πᾶς ἄνθρωπος ᾧ ἂν ᾖ ἐν αὐτῷ μῶμος, οὐ προσελεύσεται, ἄνθρωπος τυφλὸς ἢ χωλὸς, ἢ κολοβόρριν, ἢ ὠτότμητος.

CAP. XXI.

7. Scortum, & vile proſtibulum non ducet uxorem, nec eam quæ repudiata eſt à marito: quia conſecratus eſt Deo ſuo.

8. Et panes propoſitionis offert. Sit ergo ſanctus, quia & ego ſanctus ſum Dominus, qui ſanctifico vos.

9. Sacerdotis filia ſi deprehenſa fuerit in ſtupro, & violauerit nomen patris ſui, flãmis exuretur.

10. Pontifex, id eſt, ſacerdos maximus inter fratres ſuos, ſuper cuius caput fuſum eſt unctionis oleum, & cuius manus in ſacerdotio conſecratæ ſunt, veſtituſq; eſt ſanctis veſtibus, caput ſuum non diſcooperiet, veſtimenta non ſcindet.

11. Et ad omnem mortuum non ingredietur omnino. ſuper patre quoque ſuo, & matre non contaminabitur.

12. Nec egredietur de ſanctis, ne polluat ſanctuarium Domini, quia oleum ſanctæ unctionis Dei ſui ſuper eum eſt: Ego Dominus.

13. Virginem ducet uxorem:

14. Viduam autem & repudiatam, & ſordidam, atque meretricem non accipiet, ſed puellam de populo ſuo:

15. Ne commiſceat ſtirpem generis ſui vulgo gentis ſuæ: quia ego Dominus qui ſanctifico eum.

16. Locutuſq; eſt Dominus ad Moyſen, dicens.

17. Loquere ad Aaron: Homo de ſemine tuo per familias qui habuerit maculam, non offeret panes Deo ſuo.

18. Nec accedet ad miniſterium eius: ſi cæcus fuerit, ſi claudus, ſi vel paruo vel grãdi vel torto naſo.

Das XXI. Capitel.

7. Sie ſollen keine Hure nemen/ noch keine geſchwechte / oder die von jrem Mann verſtoſſen iſt / Denn er iſt heilig ſeinem Gott.

8. Darumb ſolt du jhn heilig halten / Denn er opffert das brot deines Gottes / Er ſol dir heilig ſein / denn ich bin heilig / der HERR der euch heiliget.

9. Wenn eines Prieſters tochter anſehet zu huren / die ſoll man mit feuer verbrennen/ Denn ſie hat jhren Vater geſchendet.

10. Welcher Hoherprieſter iſt vnter ſeinen brůdern/ auff des haupt dz Salböle gegoſſen/ vnd ſeine hand gefůllet iſt/ daß er angezogen wůrde mit den kleidern / der ſoll ſein haupt nicht blöſſen / vnd ſeine kleider nicht zuſchneiden.

11. Vnnd ſoll zu keinem todten kommen/ vnd ſol ſich weder vber Vater noch vber Mutter verunreinigen.

12. Auß dem Heiligthumb ſol er nicht gehen/ daß er nicht entheilige das Heiligthumb ſeines Gottes / Denn die heilige Krone / das Salböle ſeines Gottes iſt auff jm/ Ich bin der HErr.

13. Eine Jungfrau ſol er zum Weibe nemen.

14. Aber keine Witwe/ noch verſtoſſene/ noch geſchwechte/ noch Hure/ ſondern eine Jungfrau ſeines Volcks ſol er zum Weibe nemen.

15. Auff daß er nicht ſeinen Samen entheilige vnter ſeinem Volck / Denn ich bin der HERR der jn heiliget.

16. Vnnd der HErr redet mit Moſe/ vnd ſprach:

17. Rede mit Aaron vnnd ſprich: Wenn an jemands deines Samens inn euren Geſchlechten ein feil iſt / der ſol nicht herzu tretten / daß er das brot ſeines Gottes opffere.

18. Denn keiner/ an dem ein fehl iſt/ ſol herzu tretten/ er ſey blind/ lahm/ mit einer ſeltzamen naſen / mit vngewönlichem Gelied.

CHAP. XXI.

7. Ils ne prendront point de femme paillarde ou pollue, & ne prendront point vne femme repudiee de ſon mari: car ils *ſont* ſaincts à leur Dieu.

8. Tu feras donc qu'vn chacun d'eux ſe tiene ſainct, d'autant qu'ils offrent la viande de ton Dieu: ils te ſeront donc ſaincts; car moi l'Eternel, qui vous ſanctifie, *ſuis* ſainct.

9. Si la fille du Sacrificateur ſe pollue en paillardant, elle pollue ſon pere: *pourtant* elle ſera bruſlee au feu.

10. Et le ſouuerain Sacrificateur d'entre ſes freres, ſur le chef duquel l'huile d'onction aura eſté eſpandue, & qui ſe ſera conſacré pour veſtir les veſtemẽs, ne deſcouurira point ſa teſte, & ne deſchirera point ſes veſtemẽs.

11. Il n'ira point vers aucune perſonne morte, *meſme* il ne ſe contaminera point pour ſon pere, ne pour ſa mere.

12. Et ne ſortira point du Sanctuaire, & ne polluera point le Sanctuaire de ſon Dieu: d'autant qu'il a ſur ſoi le couronnement *&* l'huile de l'onction de ſon Dieu. Ie *ſuis* l'Eternel.

13. Il prendra à femme vne qui ſoit encore vierge.

14. Il ne prendra point vne vefue, ni vne repudiee, ni vne pollue, *ni* vne paillarde: mais il prendra à femme vne vierge d'entre ſes peuples.

15. Il ne polluera point ſa lignee en ſes peuples: car ie *ſuis* l'Eternel qui le ſanctifie.

16. Item, l'Eternel parla à Moyſe, diſant,

17. Parle à Aaron, diſant, L'homme de ta poſterité en ſes aages, auquel il y aura tare, ne s'approchera point pour offrir la viande de ſon Dieu.

18. Car nul homme, auquel il y aura tare, n'*en* approchera point: *aſſauoir* l'homme aueugle, ou boiteux, ou camus, ou ayant quelque ſuperfluité en ſes membres.

כא

19 אוֹ גְבַר דִיהֵי בֵיהּ תְּבַר רַגְלָא אוֹ תְּבַר יְדָא׃

20 אוֹ גְבִין אוֹ דוּקָא אוֹ חִילִיז בְּעֵינֵיהּ אוֹ גַרְבָן אוֹ חֲזָזָן אוֹ מְרִיס פַּחֲדִין׃

21 כָּל גְבַר דְבֵיהּ מוּמָא מִזַרְעָא דְאַהֲרֹן כַּהֲנָא לָא יִקְרַב לְקָרָבָא יָת קֻרְבְּנַיָא דַיְיָ מוּמָא בֵיהּ יָת קוּרְבַן אֱלָהֵיהּ לָא יִקְרַב לְקָרָבָא׃

22 קוּרְבַּן אֱלָהֵיהּ מִקֹּדְשֵׁי קוּדְשַׁיָא וּמִן קוּדְשַׁיָא יֵיכוֹל׃

23 בְּרַם לְפָרוֹכְתָּא לָא יֵיעוֹל וּלְמַדְבְּחָא לָא יִקְרַב אֲרֵי מוּמָא בֵיהּ וְלָא יַחֵיל יָת מַקְדְּשַׁי אֲרֵי אֲנָא יְיָ מְקַדִּשְׁהוֹן׃

24 וּמַלֵּיל מֹשֶׁה עִם אַהֲרֹן וְעִם בְּנוֹהִי וְעִם כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

כב

1 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃

2 מַלֵּיל עִם אַהֲרוֹן וְעִם בְּנוֹהִי וְיִפְרְשׁוּן מִקּוּדְשַׁיָא דִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְלָא יְחַלוּן יָת שְׁמָא דְקוּדְשִׁי דְאִינוּן מְקַדְּשִׁין קֳדָמַי אֲנָא יְיָ׃

3 אֱמַר לְהוֹן לְדָרֵיכוֹן כָּל גְבַר דְיִקְרַב מִכָּל זַרְעֲכוֹן לְקוּדְשַׁיָא ד דִיקַדְּשׁוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קֳדָם יְיָ וְסוֹבְתֵיהּ עֲלוֹהִי וי וְיִשְׁתֵּיצֵי אֱנָשָׁא הַהוּא מִקֳּדָמַי אֲנָא יְיָ׃

4 גְבַר גְבַר מִזַרְעָא דְאַהֲרֹן וְהוּא סְגִיר אוֹ דָאֵיב בְּקוּדְשַׁיָא לָא יֵיכוֹל עַד דְיִדְכֵּי וּדְיִקְרַב בְּכָל טְמֵא נַפְשָׁא אוֹ גְבַר דְתִפּוֹק מִינֵיהּ שִׁכְבַת זַרְעָא׃

כא

19 אוֹ אִישׁ אֲשֶׁר־יִהְיֶה בוֹ שֶׁבֶר רָגֶל אוֹ שֶׁבֶר יָד׃

20 אוֹ־גִבֵּן אוֹ־דַק אוֹ תְּבַלֻּל בְּעֵינוֹ אוֹ גָרָב אוֹ יַלֶּפֶת אוֹ מְרוֹחַ אָשֶׁךְ׃

21 כָּל־אִישׁ אֲשֶׁר־בּוֹ מוּם מִזֶּרַע אַהֲרֹן הַכֹּהֵן לֹא יִגַּשׁ לְהַקְרִיב אֶת־אִשֵּׁי יְהוָה מוּם בּוֹ אֵת לֶחֶם אֱלֹהָיו לֹא יִגַּשׁ לְהַקְרִיב׃

22 לֶחֶם אֱלֹהָיו מִקָּדְשֵׁי הַקֳּדָשִׁים וּמִן־הַקֳּדָשִׁים יֹאכֵל׃

23 אַךְ אֶל־הַפָּרֹכֶת לֹא יָבֹא וְאֶל־הַמִּזְבֵּחַ לֹא יִגַּשׁ כִּי־מוּם בּוֹ וְלֹא יְחַלֵּל אֶת־מִקְדָּשַׁי כִּי אֲנִי יְהוָה מְקַדְּשָׁם׃

24 וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־בָּנָיו וְאֶל־כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

כב

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

2 דַּבֵּר אֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־בָּנָיו וְיִנָּזְרוּ מִקָּדְשֵׁי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וְלֹא יְחַלְּלוּ אֶת־שֵׁם קָדְשִׁי אֲשֶׁר הֵם מַקְדִּשִׁים לִי אֲנִי יְהוָה׃

3 אֱמֹר אֲלֵהֶם לְדֹרֹתֵיכֶם כָּל־אִישׁ אֲשֶׁר־יִקְרַב מִכָּל־זַרְעֲכֶם אֶל־הַקֳּדָשִׁים אֲשֶׁר יַקְדִּישׁוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לַיהוָה וְטֻמְאָתוֹ עָלָיו וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִלְּפָנַי אֲנִי יְהוָה׃

4 אִישׁ אִישׁ מִזֶּרַע אַהֲרֹן וְהוּא צָרוּעַ אוֹ זָב בַּקֳּדָשִׁים לֹא יֹאכַל עַד אֲשֶׁר יִטְהָר וְהַנֹּגֵעַ בְּכָל־טְמֵא־נֶפֶשׁ אוֹ אִישׁ אֲשֶׁר־תֵּצֵא מִמֶּנּוּ שִׁכְבַת־זָרַע׃

κά.

19. Ἢ ἄνθρωπος ᾧ ἂν ᾖ ἐν αὐτῷ σύντριμμα χειρὸς, ἢ σύντριμμα ποδὸς.

20. Ἢ κυρτὸς, ἢ ἔφηλος, ἢ πτίλλος τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἢ ἄνθρωπος ᾧ ἂν ᾖ ἐν αὐτῷ ψώρα ἀγρία, ἢ λειχὴν, ἢ μόνορχις,

21. Πᾶς ᾧ ἐστιν ἐν αὐτῷ μῶμος, ἐκ τοῦ σπέρματος Ααρὼν τοῦ ἱερέως, οὐκ ἐγγιεῖ τοῦ προσενεγκεῖν τὰς θυσίας τῷ θεῷ σου, ὅτι μῶμος ἐν αὐτῷ τὰ δῶρα τοῦ θεοῦ, οὐ προσελεύσεται προσενεγκεῖν.

22. Τὰ δῶρα τοῦ θεοῦ αὐτοῦ τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, καὶ ἀπὸ τῶν ἁγίων φάγεται.

23. Πλὴν πρὸς τὸ καταπέτασμα οὐ προσελεύσεται, καὶ πρὸς τὸ θυσιαστήριον οὐκ ἐγγιεῖ, ὅτι μῶμον ἔχει. καὶ οὐ βεβηλώσει τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ ἁγιάζων αὐτούς.

24. Καὶ ἐλάλησε Μωϋσῆς πρὸς Ααρὼν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ πρὸς πάντας τοὺς υἱοὺς Ισραήλ.

ΚΕΦΑΛ. κβ.

1. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων.

2. Εἶπον Ααρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, καὶ προσεχέτωσαν ἀπὸ τῶν ἁγίων τῶν υἱῶν Ισραὴλ, καὶ οὐ βεβηλώσουσι τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν μου, ὅσα αὐτοὶ ἁγιάζουσί μοι. ἐγὼ κύριος.

3. Εἶπον αὐτοῖς· εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν, πᾶς ἄνθρωπος ὃς ἂν προσέλθῃ ἀπὸ παντὸς τοῦ σπέρματος ὑμῶν, πρὸς τὰ ἅγια ὅσα ἂν ἁγιάζωσιν οἱ υἱοὶ Ισραὴλ τῷ κυρίῳ, καὶ ἡ ἀκαθαρσία αὐτοῦ ἐπ᾽ αὐτῷ, ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἀπ᾽ ἐμοῦ. ἐγὼ κύριος.

4. Καὶ ἄνθρωπος ἐκ τοῦ σπέρματος Ααρὼν τοῦ ἱερέως, καὶ οὗτος λεπρᾷ ἢ γονορρυὴς, τῶν ἁγίων οὐκ ἔδεται, ἕως ἂν καθαρισθῇ. καὶ ὁ ἁπτόμενος πάσης ἀκαθαρσίας ψυχῆς, ἢ ἄνθρωπος ᾧ ἂν ἐξέλθῃ ἐξ αὐτοῦ κοίτη σπέρματος,

CAP. XXI.

19. Si fracto pede, ſi manu, ſi gibbus.

20. Si lippus, ſi albuginem habens in oculo, ſi iugem ſcabiem, ſi impetiginem in corpore, vel hernioſus.

21. Omnis qui habuerit maculam de ſemine Aaron ſacerdotis, non accedet offerre hoſtias Domino, nec panes Deo ſuo:

22. Veſcetur tamen panibus qui offeruntur in ſanctuario.

23. Ita duntaxat ut intra velum non ingrediatur, nec accedat ad altare, qui maculam habet, & contaminare nō debet ſanctuarium meū. Ego Dominus qui ſanctifico eos.

24. Locutus eſt ergo Moyſes ad Aaron, & ad filios eius, & ad omnem Iſraël cuncta quæ fuerant ſibi imperata.

CAP. XXII.

1. Locutus quoque eſt Dominus ad Moyſen, dicens.

2. Loquere ad Aaron & ad filios eius, ut caveant ab his quæ cōſecrata ſunt filiorum Iſraël, & non contaminent nomen ſanctificatorū mihi, quæ ipſi offerunt: Ego Dominus.

3. Dic ad eos, & ad poſteros eorum: Omnis homo qui acceſſerit de ſtirpe veſtra ad ea quæ conſecrata ſunt, & quæ obtulerunt filii Iſraël Domino, in quo eſt immunditia, peribit coram Domino: Ego ſum Dominus.

4. Homo de ſemine Aaron qui fuerit leproſus, aut patiens fluxum ſeminis, non veſcetur de his quæ ſanctificata ſunt mihi, donec ſanetur. Qui tetigerit immundum ſuper mortuo, & ex quo egreditur ſemen quaſi coitus.

Das XXI. Capitel.

19. Oder der an einem Fuß oder hand gebrechlich iſt.

20. Oder höckericht iſt / oder ein Fell auff dem Auge hat / oder Scheel iſt / oder Grindicht / oder Schebicht / oder der gebrochen iſt.

21. Welcher nun von Aarons des Prieſters Samen einen Feil an jhm hat / der ſoll nicht herzu tretten / zu opffern die Opffer des HERREN / Denn er hat einen fehl / darumb ſol er zu den Broten ſeines Gottes nicht nahen / daß er ſie opffere.

22. Doch ſoll er das Brot ſeines Gottes eſſen / beide von den Heiligen vnd vom Allerheiligſten.

23. Aber doch zum Fürhang ſoll er nicht kommen / noch zum Altar nahen / weil der feil an jhm iſt / daß er nicht entheilige mein Heiligthumb / Denn ich bin der HERR der ſie heiliget.

24 Vnd Moſe redet ſolchs zu Aaron vnnd ſeinen Sönen / vnnd zu allen kindern Iſrael.

Das XXII. Capitel.

VNnd der HERR redet mit Möſe / vnd ſprach:

2. Sage Aaron / vnnd ſeinen Söhnen das ſie ſich enthalten von dem Heiligen der kinder Iſrael / welchs ſie mir heiligen / vnd meinen heiligen Namen nicht entheiligen / denn ich bin der HERR.

3. So ſage nun jnen auff jre nachkommen: Welcher eurs Samens herzu tritt zu dem Heiligen / das die kinder Iſrael dem HERrn heiligen / vnd verunreinigt ſich alſo vber demſelben / des Seele ſol auß gerottet werden für meinem Antlitz / denn ich bin der HErr.

4. Welcher des Samens Aarons außſetzig iſt / oder einen fluß hat / der ſol nicht eſſen von dem Heiligen biß er rein werde. Wer etwa einen vnreinen leib anrüret / oder welchem der Samen entgehet im ſchlaff.

CHAP. XXI.

19. Ou l'homme auquel il y aura rompure de pieds, ou rompure de mains.

20. Ou boſſu, ou greſle, ou ayant quelque ſuffuſion en l'œil, ou ayant rongne ou gale, ou eſtant rompu.

21. Nul homme donques de la poſterité d'Aaron Sacrificateur, auquel il y aura tare, n'approchera point pour offrir les offrandes faites par feu à l'Eternel: il y a tare en lui, il n'approchera dōc point pour offrir la viande de ſon Dieu.

22. Il pourra bien manger de la viāde de ſon Dieu, *aſſauoir* des choſes treſſainctes, & des choſes ſainctes.

23. Mais il n'entrera point vers le voile, il ne s'approchera point de l'autel, pource qu'*il y a* tare en lui, afin de ne polluer mes Sanctuaires: car ie *ſuis* l'Eternel qui les ſanctifie.

24. Moyſe donc parla *ainſi* à Aaron & à ſes fils, & à tous les enfans d'Iſrael.

CHAP. XXII.

1. Puis l'Eternel parla à Moyſe diſant.

2. Di à Aaron, & à ſes fils, quand ils auront à s'abſtenir des choſes ſainctes des enfans d'Iſrael, afin qu'ils ne profanent point le nom de ma ſainctete és choſes qu'iceux me ſanctifient: Ie *ſuis* l'Eternel.

3. Di leur, Tout homme de toute voſtre poſterité en vos aages lequel s'approchera des choſes ſainctes que les enfans d'Iſrael auront ſanctifiees à l'Eternel, ayant ſa ſouillure ſur ſoi, ceſte perſonne-la ſera retranchee de ma preſence: Ie *ſuis* l'Eternel.

4. Tout homme de la poſterité d'Aaron, eſtant lepreux, ou decoulāt, ne māgera point des choſes ſainctes iuſqu'à ce qu'il ſoit nettoyé: & qui aura touché hōme quelconque ſouillé pour vn treſpaſſé, pareillement celui auquel la ſemence de cohabitation ſera ſortie.

כב

5 אוֹ גְּבַר דְּיִקְרַב בְּכָל רִיחְשָׁא דְּיִסְתְּאַב לֵיהּ אוֹ בֶּאֱינָשָׁא דְּיִסְתְּאַב לֵיהּ לְכָל סוֹבְתֵיהּ׃

6 אֱנָשׁ דְּיִקְרַב בֵּיהּ וִיהֵי מְסָאַב עַד רַמְשָׁא וְלָא יֵיכוּל מִן קוּדְשַׁיָּא אֱלָהֵין אַסְחֵי בִּשְׂרֵיהּ בְּמַיָּא׃

7 וּבְמֵיעַל שִׁמְשָׁא וְיִדְכֵּי וּבָתַר כֵּן יֵיכוּל מִן קוּדְשַׁיָּא אֲרֵי לַחְמֵיהּ הוּא׃

8 נְבִילָא וּתְבִירָא לָא יֵיכוּל לְאִסְתְּאָבָא בַהּ אֲנָא יְיָ׃

9 וְיִטְּרוּן יָת מַטְּרַת (מֵימְרִי) וְלָא יְקַבְּלוּ עֲלוֹהִי חוֹבָא וִימוּתוּן בֵּיהּ אֲרֵי יַחְלוּנֵּיהּ אֲנָא יְיָ מְקַדִּשְׁהוֹן׃

10 וְכָל חִלוֹנַי לָא יֵיכוּל קוּדְשָׁא תּוֹתָבָא דְּכַהֲנָא וַאֲגִירָא לָא יֵיכוּל קוּדְשָׁא׃

11 וְכָהֵין אֲרֵי יִקְנֵה נְפַשׁ קִנְיַן כַּסְפֵּיהּ הוּא יֵיכוּל בֵּיהּ וִילִידֵי בַיְתֵיהּ אִינּוּן יֵיכְלוּן בְּלַחְמֵיהּ׃

12 וּבַת כָּהֵין אֲרֵי תְהֵי לִגְבַר חִלוֹנָי הִיא בְּאַפְרָשׁוּת קוּדְשַׁיָּא לָא תֵיכוּל׃

13 וּבַת כָּהֵין אֲרֵי תְהֵי אַרְמְלָא וּמְתָרְכָא וּבַר לֵית לַהּ וּתְתוּב לְבֵית אֲבוּהָא כְּרַבְיוּתַהָא מִלַּחְמָא דַּאֲבוּהָא תֵּיכוּל וְכָל חִלוֹנַי לָא יֵיכוּל בֵּיהּ׃

14 וּגְבַר אֲרֵי יֵיכוּל קֻדְשָׁא בְּשָׁלוּ וְיוֹסֵף חוּמְשֵׁיהּ עֲלוֹהִי וְיִתֵּן לְכַהֲנָא יָת קֻדְשָׁא׃

כב

5 אוֹ־אִישׁ אֲשֶׁר יִגַּע בְּכָל־שֶׁרֶץ אֲשֶׁר יִטְמָא־לוֹ אוֹ בְאָדָם אֲשֶׁר יִטְמָא־לוֹ לְכֹל טֻמְאָתוֹ׃

6 נֶפֶשׁ אֲשֶׁר תִּגַּע־בּוֹ וְטָמְאָה עַד־הָעָרֶב וְלֹא יֹאכַל מִן־הַקֳּדָשִׁים כִּי אִם־רָחַץ בְּשָׂרוֹ בַּמָּיִם׃

7 וּבָא הַשֶּׁמֶשׁ וְטָהֵר וְאַחַר יֹאכַל מִן־הַקֳּדָשִׁים כִּי לַחְמוֹ הוּא׃

8 נְבֵלָה וּטְרֵפָה לֹא יֹאכַל לְטָמְאָה־בָהּ אֲנִי יְהוָה׃

9 וְשָׁמְרוּ אֶת־מִשְׁמַרְתִּי וְלֹא־יִשְׂאוּ עָלָיו חֵטְא וּמֵתוּ בוֹ כִּי יְחַלְּלֻהוּ אֲנִי יְהוָה מְקַדְּשָׁם׃

10 וְכָל־זָר לֹא־יֹאכַל קֹדֶשׁ תּוֹשַׁב כֹּהֵן וְשָׂכִיר לֹא־יֹאכַל קֹדֶשׁ׃

11 וְכֹהֵן כִּי־יִקְנֶה נֶפֶשׁ קִנְיַן כַּסְפּוֹ הוּא יֹאכַל בּוֹ וִילִיד בֵּיתוֹ הֵם יֹאכְלוּ בְלַחְמוֹ׃

12 וּבַת־כֹּהֵן כִּי תִהְיֶה לְאִישׁ זָר הִוא בִּתְרוּמַת הַקֳּדָשִׁים לֹא תֹאכֵל׃

13 וּבַת־כֹּהֵן כִּי תִהְיֶה אַלְמָנָה וּגְרוּשָׁה וְזֶרַע אֵין לָהּ וְשָׁבָה אֶל־בֵּית אָבִיהָ כִּנְעוּרֶיהָ מִלֶּחֶם אָבִיהָ תֹּאכֵל וְכָל־זָר לֹא־יֹאכַל בּוֹ׃

14 וְאִישׁ כִּי־יֹאכַל קֹדֶשׁ בִּשְׁגָגָה וְיָסַף חֲמִשִׁיתוֹ עָלָיו וְנָתַן לַכֹּהֵן אֶת־הַקֹּדֶשׁ׃

κβ'.

5. Ἢ ὅστις ἂν ἅψηται παντὸς ἑρπετοῦ ἀκαθάρτου ὃ μιανεῖ αὐτὸν, ἢ ἀπὸ ἀνθρώπου ἐν ᾧ μιανεῖ αὐτὸν κατὰ πᾶσαν ἀκαθαρσίαν αὐτοῦ.

6. Ψυχὴ ἥτις ἐὰν ἅψηται αὐτῶν, ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας. οὐκ ἔδεται ἀπὸ τῶν ἁγίων, ἐὰν μὴ λούσηται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι.

7. Καὶ δύῃ ὁ ἥλιος, καὶ καθαρὸς ἔσται, καὶ τότε φάγεται ἀπὸ τῶν ἁγίων, ὅτι ἄρτος αὐτοῦ ἐστι.

8. Θνησιμαῖον καὶ θηριάλωτον οὐ φάγεται, μιανθῆναι αὐτὸν ἐν αὐτοῖς. ἐγὼ κύριος.

9. Καὶ φυλάξονται τὰ φυλάγματά μου, ἵνα μὴ λάβωσι δι' αὐτὰ ἁμαρτίαν, καὶ ἀποθάνωσι δι' αὐτὰ, ἐὰν βεβηλώσωσιν αὐτά. ἐγὼ κύριος ὁ ἁγιάζων αὐτούς.

10. Καὶ πᾶς ἀλλογενὴς οὐ φάγεται ἅγια. πάροικος ἱερέως, ἢ μισθωτὸς. οὐ φάγεται ἅγια.

11 Ἐὰν δὲ ἱερεὺς κτήσηται ψυχὴν ἔγκτητον ἀργυρίου, οὗτος φάγεται τῶν ἄρτων αὐτοῦ, καὶ οἱ οἰκογενεῖς αὐτοῦ, καὶ οὗτοι φάγονται τῶν ἄρτων αὐτοῦ.

12. Καὶ θυγάτηρ ἀνθρώπου ἱερέως, ἐὰν γένηται ἀνδρὶ ἀλλογενεῖ, αὐτὴ τῶν ἀπαρχῶν τῶν ἁγίων οὐ φάγεται.

13. Καὶ θυγάτηρ ἱερέως ἐὰν γένηται χήρα ἢ ἐκβεβλημένη, σπέρμα δὲ μὴ ἦν αὐτῇ, ἀπαναστρέψει εἰς τὸν οἶκον τὸν πατρικὸν αὐτῆς, κατὰ τὴν νεότητα αὐτῆς, ἀπὸ τῶν ἄρτων τοῦ πατρὸς αὐτῆς φάγεται. καὶ πᾶς ἀλλογενὴς οὐ φάγεται ἀπ' αὐτῶν.

14. Καὶ ἄνθρωπος ὃς ἂν φάγῃ ἅγια κατ' ἄγνοιαν, καὶ προσθήσει τὸ ἐπίπεμπτον αὐτοῦ ἐπ' αὐτὸ, καὶ δώσει τῷ ἱερεῖ τὸ ἅγιον.

CAP. XXII.

5. Et qui tangit reptile, & quodlibet immundum, cuius tactus eſt ſordidus.

6. Immundus erit uſque ad veſperum, & non veſcetur de his quæ ſanctificata ſunt: ſed cùm laverit carnem ſuam aqua.

7. Et occubuerit ſol, tunc mundatus veſcetur de ſanctificatis, quia cibus illius eſt.

8. Morticinum & captum à beſtia non comedent, nec polluentur in eis: Ego ſum Dominus.

9. Cuſtodiāt præcepta mea, ut non ſubiaceant peccato, & moriantur in ſanctuario, cùm polluerint illud: Ego Dominus qui ſanctifico eos.

10. Omnis alienigena nō comedet de ſanctificatis, inquilinus ſacerdotis, & mercenarius non veſcentur ex eis.

11. Quem autem ſacerdos emerit, & qui vernaculus domus eius fuerit, hi comedent ex eis.

12. Si filia ſacerdotis cuilibet ex populo nupta fuerit: de his quæ ſanctificata ſunt, & de primitiis non veſcetur.

13. Sin autem vidua, vel repudiata, & abſque liberis reverſa fuerit ad domum patris ſui: ſicut puella conſueverat, aletur cibis patris ſui. Omnis alienigena comedendi ex eis non habet poteſtatem.

14. Qui comederit de ſanctificatis per ignorantiam, addet quintam partem cum eo quòd comedit, & dabit ſacerdoti in ſanctuarium.

Das XXII. Capitel.

5. Vnd welcher jrgend ein Gewürm anrüret das jm vnrein iſt / Oder einen Menſchen der jhm vnrein iſt / vnd alles was jhn verunreinigt.

6. Welche Seele der eins anrüret / die iſt vnrein biß auff den abend. Vnd ſol von dem Heiligen nicht eſſen / ſondern ſol zuvor ſeinen Leib mit Waſſer baden.

7. Vnd wenn die Sonne vntergangen / vnd er rein worden iſt / denn mag er davon eſſen / denn es iſt ſeine narung.

8. Ein Aaß / vnnd was von wilden Thieren zuriſſen iſt / ſol er nicht eſſen / auff daß er nicht vnrein dran werde / denn ich bin der HERR.

9. Darumb ſollen ſie meine Satze halten / daß ſie nicht ſünde auff ſich laden / vnd dran ſterben / wenn ſie ſich entheiligen / Denn ich bin der HERR der ſie heiliget.

10. Kein ander ſol von dem Heiligen eſſen / noch deß Prieſters Haußgenoß / noch Taglöner.

11. Wenn aber der Prieſter eine Seele vmb ſein gelt kaufft / der mag davon eſſen / vnnd was jm in ſeinem Hauſe geborn wird / das mag auch von ſeinem Brot eſſen.

12. Wenn aber des Prieſters Tochter eins Frembden Weib wird / die ſol nicht von der heiligen Hebe eſſen.

13. Wird ſie aber eine Widwe oder außgeſtoſſen / vnd hat keinen Samen / vnnd kommt wider zu jhres Vaters Hauſe / ſo ſol ſie eſſen von jhres Vaters Brot / als da ſie noch eine Magd war. Aber kein Frembdlinger ſol davon eſſen.

14. Wers verſihet / vnd ſonſt von dem Heiligen jſſet / der ſol das fünffte theil dazu thun / vnnd dem Prieſter geben ſampt dem Heiligen.

CHAP. XXII.

5. Pareillemẽt celui qui aura touché à reptile qnelconque, dont il ſoit ſouillé, ou à quelque homme par lequel il ſoit ſouillé, ſelon toute ſa ſouillure:

6. La perſonne qui aura touché ces choſes, ſera ſouillee iuſqu'au ſoir, & ne mangera point des choſes ſainctes, ſi elle n'a laué ſa chair d'eau.

7. Cela fait elle ſera nette apres le Soleil couché: & puis mangera des choſes ſainctes: car *c'eſt* ſa viande.

8. Il ne mangera point de chair d'aucune beſte morte d'elle-meſme, ou deſchiree par *les beſtes ſauuages*, pour s'y ſouiller: Ie *ſuis* l'Eternel.

9. Qu'ils gardent donques ce que i'ai ordonné de garder, & qu'ils ne chargent point de peché la viande ſaincte, afin qu'ils n'en meurent, d'autant qu'ils l'auront polluee: Ie *ſuis* l'Eternel qui les ſanctifie.

10. Item, nul eſtranger ne mangera des choſes ſainctes: le forain logé chez le Sacrificateur, & le mercenaire ne mangeront point des choſes ſainctes.

11. Mais quand le Sacrificateur aura acheté quelque perſonne de ſon argent, icelle en mangera: pareillement celui qui ſera né en ſa maiſon: ceux-ci mangeront de ſa viande.

12. Que ſi la fille du Sacrificateur eſt mariee à vn eſtrãger, elle ne mangera point des choſes ſainctes preſentees en offrande eſleuee.

13. Mais ſi la fille du Sacrificateur eſt vefue, ou repudiee, & n'a point de lignee, eſtant retournee en la maiſon de ſon pere, comme *elle y demeuroit en* ſa ieuneſſe, elle mangera de la viande de ſon pere: mais nul eſtranger n'en mangera.

14. Que ſi quelcũ par ignorance mange d'vne choſe ſaincte, il adiouſtera vn cinquieme par deſſus, & le donnera au Sacrificateur auec la choſe ſaincte.

כב

15 וְלָא יְחַלּוּן יָת קוּדְשַׁיָּא דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יָת דְּיַפְרְשׁוּן קֳדָם יְיָ׃

16 וִיקַבְּלוּן עֲלֵיהוֹן עֲוָיָן וְחוֹבִין בְּמֵיכְלֵיהוֹן בס בְּסוֹאֳבָא יָת קוּדְשֵׁיהוֹן אֲרֵי אֲנָא יְיָ מְקַדֵּשְׁהוֹן׃

17 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃

18 מַלֵּיל עִם אַהֲרֹן וְעִם בְּנוֹהִי וְעִם כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְתֵימַר לְהוֹן גְּבַר גְּבַר מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִן גִּיּוֹרַיָּא בְּיִשְׂרָאֵל דִּיקָרֵיב קֻרְבָּנֵיהּ לְכָל נִדְרֵיהוֹן וּלְכָל נִדְבָתְהוֹן דִּיקָרְבוּן קֳדָם יְיָ לַעֲלָתָא׃

19 לְרַעֲוָא לְכוֹן שְׁלִים דְּכַר בְּתוֹרֵי בְּאִמְּרַיָּא וּבְעִיזַּיָּא׃

20 כֹּל דְּבֵיהּ מוּמָא לָא תְקָרְבוּן אֲרֵי לָא לְרַעֲוָא יְהֵי לְכוֹן׃

21 וּגְבַר אֲרֵי יְקָרֵיב נִכְסַת קוּדְשַׁיָּא קֳדָם יְיָ לְפָרָשָׁא נִדְרָא אוֹ לִנְדַבְתָּא בְּתוֹרֵי אוֹ בְעָנָא שְׁלִים יְהֵי לְרַעֲוָא כָּל מוּמָא לָא יְהֵי בֵּיהּ׃

22 עֲוִיר אוֹ תְבִיר אוֹ פְסִיק אוֹ יַבְלָן אוֹ גַרְבָן אוֹ חֲזָזָן לָא תְקָרְבוּן אִלֵּין קֳדָם יְיָ וְקֻרְבָּנָא לָא תִתְּנוּן מִנְּהוֹן עַל מַדְבְּחָא קֳדָם יְיָ׃

23 וְתוֹר וְאִימַּר יַתִּיר וְחַסִּיר נִדְבְתָא תַעְבֵּיד יָתֵיהּ וּלְנִדְרָא לָא יִתְרְעֵי׃

24 וְדִמְרִיס וְדִרְסִיס ו וְדִשְׁלִיף וְדִגְזִיר לָא תְקָרְבוּן קֳדָם יְיָ ו וּבְאַרְעֲכוֹן לָא תַעְבְּדוּן׃

25 וּמִיַּד בַּר עַמְמִין לָא תְקָרְבוּן יָת קוּרְבַּן אֱלָהֲכוֹן מִכָּל אִלֵּין אֲרֵי חִבּוּלְהוֹן בְּהוֹן מוּמָא בְהוֹן לָא לְרַעֲוָא יְהוֹן לְכוֹן׃

כב

15 וְלֹא יְחַלְּלוּ אֶת־קָדְשֵׁי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵת אֲשֶׁר־יָרִימוּ לַיהֹוָה׃

16 וְהִשִּׂיאוּ אוֹתָם עֲוֺן אַשְׁמָה בְּאָכְלָם אֶת־קָדְשֵׁיהֶם כִּי אֲנִי יְהֹוָה מְקַדְּשָׁם׃

17 וַיְדַבֵּר יְהֹוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

18 דַּבֵּר אֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־בָּנָיו וְאֶל כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִן־הַגֵּר בְּיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יַקְרִיב קָרְבָּנוֹ לְכָל־נִדְרֵיהֶם וּלְכָל־נִדְבוֹתָם אֲשֶׁר־יַקְרִיבוּ לַיהֹוָה לְעֹלָה׃

19 לִרְצֹנְכֶם תָּמִים זָכָר בַּבָּקָר בַּכְּשָׂבִים וּבָעִזִּים׃

20 כֹּל אֲשֶׁר־בּוֹ מוּם לֹא תַקְרִיבוּ כִּי־לֹא לְרָצוֹן יִהְיֶה לָכֶם׃

21 וְאִישׁ כִּי־יַקְרִיב זֶבַח־שְׁלָמִים לַיהֹוָה לְפַלֵּא־נֶדֶר אוֹ לִנְדָבָה בַּבָּקָר אוֹ בַצֹּאן תָּמִים יִהְיֶה לְרָצוֹן כָּל־מוּם לֹא יִהְיֶה־בּוֹ׃

22 עַוֶּרֶת אוֹ שָׁבוּר אוֹ־חָרוּץ אוֹ־יַבֶּלֶת אוֹ גָרָב אוֹ יַלֶּפֶת לֹא־תַקְרִיבוּ אֵלֶּה לַיהֹוָה וְאִשֶּׁה לֹא־תִתְּנוּ מֵהֶם עַל־הַמִּזְבֵּחַ לַיהֹוָה׃

23 וְשׁוֹר וָשֶׂה שָׂרוּעַ וְקָלוּט נְדָבָה תַּעֲשֶׂה אֹתוֹ וּלְנֵדֶר לֹא יֵרָצֶה׃

24 וּמָעוּךְ וְכָתוּת וְנָתוּק וְכָרוּת לֹא תַקְרִיבוּ לַיהֹוָה וּבְאַרְצְכֶם לֹא תַעֲשׂוּ׃

25 וּמִיַּד בֶּן־נֵכָר לֹא תַקְרִיבוּ אֶת־לֶחֶם אֱלֹהֵיכֶם מִכָּל־אֵלֶּה כִּי מָשְׁחָתָם בָּהֶם מוּם בָּם לֹא יֵרָצוּ לָכֶם׃

κβʹ.

15. Καὶ οὐ βεβηλώσουσι τὰ ἅγια τῶν υἱῶν Ισραὴλ ἃ αὐτοὶ ἀφαιροῦσι τῷ κυρίῳ.

16. Καὶ ἐπάξουσιν ἐπ' αὐτοὺς ἀνομίαν πλημμελείας, ἐν τῷ ἐσθίειν αὐτοὺς τὰ ἅγια αὐτῶν, ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ ἁγιάζων αὐτούς.

17. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων·

18. Λάλησον Ααρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, καὶ πάσῃ συναγωγῇ Ισραήλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς. ἄνθρωπος ἄνθρωπος ἀπὸ τῶν υἱῶν Ισραήλ, ἢ τῶν προσηλύτων τῶν προσκειμένων πρὸς αὐτοὺς ἐν Ισραήλ, ὃς ἂν προσενέγκῃ δῶρα κατὰ πᾶσαν ὁμολογίαν αὐτῶν, ἢ κατὰ πᾶσαν αἵρεσιν αὐτῶν. ὅσα ἂν προσενέγκωσι τῷ κυρίῳ εἰς ὁλοκαύτωμα.

19. Δεκτὰ ὑμῖν ἄμωμα ἀρσενικὰ ἐκ τῶν βουκολίων, ἢ ἐκ τῶν προβάτων, καὶ ἐκ τῶν αἰγῶν.

20. Πάντα ὅσα ἂν ἔχῃ μῶμον ἐν αὐτῷ, οὐ προσάξουσι κυρίῳ, διότι οὐ δεκτὸν ἔσται ὑμῖν.

21. Καὶ ἄνθρωπος ὃς ἂν προσενέγκῃ θυσίαν σωτηρίου τῷ κυρίῳ διαστείλας εὐχὴν κατὰ αἵρεσιν, ἢ ἐν ταῖς ἑορταῖς ὑμῶν ἐκ τῶν βουκολίων ἢ ἐκ τῶν προβάτων, ἄμωμον ἔσται εἰς δεκτὸν, πᾶς μῶμος οὐκ ἔσται ἐν αὐτῷ.

22. Τυφλὸν, ἢ συντετριμμένον, ἢ γλωσσότμητον, ἢ μυρμηκιῶντα, ἢ ψωραγριῶντα, ἢ λειχῆνας ἔχοντα, οὐ προσάξουσι ταῦτα τῷ κυρίῳ, καὶ εἰς κάρπωσιν οὐ δώσετε ἀπ' αὐτῶν ἐπὶ θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ.

23. Καὶ μόσχον ἢ πρόβατον ὠτότμητον, ἢ κολοβόκερκον, σφάγια ποιήσεις αὐτὰ σεαυτῷ, εἰς δὲ εὐχήν σου οὐ δεχθήσεται.

24. Θλαδίαν, καὶ ἐκτεθλιμμένον, καὶ ἐκτομίαν, καὶ ἀπεσπασμένον οὐ προσάξετε αὐτὰ τῷ κυρίῳ, καὶ ἐν τῇ γῇ ὑμῶν οὐ ποιηθήσεται.

25. Καὶ ἐκ χειρὸς ἀλλογενοῦς, οὐ προσοίσετε δῶρα τῷ θεῷ ὑμῶν ἀπὸ πάντων τούτων, ὅτι φθάρματά ἐστιν ἐν αὐτοῖς, μῶμος ἐν αὐτοῖς, οὐ δεχθήσεται ταῦτα ὑμῖν.

15. Nec cōtaminabunt ſanctificata filiorum Iſraël, quæ offerunt Domino:

16. Ne fortè ſuſtineant iniquitatem delicti ſui, cùm ſanctificata comederint: ego Dominus qui ſanctifico eos.

17. Locutuſque eſt Dominus ad Moyſen, dicens.

18. Loquere ad Aaron, & filios eius, & ad omnes filios Iſraël, diceſque ad eos, Homo de domo Iſrael, & de advenis qui habitant apud vos, qui obtulerit oblationem ſuam vel vota ſoluens, vel ſponte offerens, quicquid illud obtulerit in holocauſtum Domini.

19. Vt offeratur per vos, maſculus immaculatus erit ex bobus, & ovibus, & ex capris.

20. Si maculam habuerit, non offeretis, neque erit acceptabile.

21. Homo qui obtulerit victimam pacificorum Domino, vel vota ſoluens, vel ſpōte offerens, tam de bobus quam de ovibus, immaculatum offeret, ut acceptabile ſit: omnis macula non erit in eo.

22. Si cæcum fuerit, ſi fractum, ſi cicatricem habens, ſi papulas, aut ſcabiem, aut impetiginem: non offeretis ea Domino, nec adolebitis ex eis ſuper altare Domini.

23. Bovem & ovem aure & cauda amputatis, voluntariè offerre potes, votum autem ex eis ſolui non poteſt.

24. Omne animal quod vel contritis, vel tunſis, vel ſectis ablatiſque teſticulis eſt, non offeretis Domino, & in terra veſtra hoc omnino ne faciatis.

25. De manu alienigenæ nō offeretis panes Deo veſtro, & quicquid aliud dare voluerit: quia corrupta, & maculata ſunt omnia: non ſuſcipietis ea.

15. Auff daß ſie nicht entheiligen das Heilige der Kinder Iſrael/ daß ſie dem HERREN heben.

16. Auff daß ſie ſich nicht mit miſſethat vnd ſchuld beladen/ wenn ſie jhr Geheiligetes eſſen/ Denn ich bin der HErr der ſie heiliget.

17. Vnd der HERR redet mit Moſe/ vnd ſprach:

18. Sage Aaron vnd ſeinen Sönen/ vnnd allen Kindern Iſrael: Welcher Iſraeliter oder Frembdlinger in Iſrael ſein Opffer thun wil/ es ſey jrgend jhr gelübd/ oder von freyem willen/ daß ſie dem HERRN ein Brandopffer thun wollen.

19. Daß jhm von euch angeneme ſey. Das ſol ein Männlein vnd ohn wandel ſein/ von Rindern oder Lämmern oder Zigen.

20. Alles was einen fehl hat/ ſolt jhr nicht opffern/ Denn es wird für euch nicht angeneme ſein.

21. Vnnd wer ein Danckopffer dem HERREN thun wil/ ein ſonderlich gelübd/ oder von freyem willen/ von Rindern oder Schafen/ das ſol ohn wandel ſein/ daß es angeneme ſey/ Es ſol keinen fehl haben.

22. Iſts blind/ oder gebrechlich/ oder geſchlagen/ oder dürre/ oder reudicht/ oder ſchebicht/ ſo ſolt jhr ſolchs dem HErrn nicht Opffern/ vnnd davon kein Opffer geben auff den Altar des HErrn.

23. Ein Ochſen oder Schaf/ das vngewönlich gelied/ oder wandelbar gelied hat/ magſt du von freyem willen Opffern/ Aber angeneme mags nicht ſein zum gelübd.

24. Du ſolt auch dem HErrn kein zuſtoſſens/ oder zuriebens/ oder zuriſſens/ oder das verwundt iſt/ opffern/ vnnd ſolt in ewrem Lande ſolchs nicht thun.

25. Du ſolt auch ſolcher keins von eines Frembdlingen handt neben dem Brodt ewers Gottes Opffern/ Denn es taug nicht/ vnnd hat einen feil/ Darumb wirds nicht angeneme ſein für euch.

15. Et ne pollueront point
les choſes ſanctifiees des en-
fans d'Iſrael qu'ils auront of-
fertes à l'Eternel.
16. Ains on leur fera porter
la peine du delict, pource
qu'ils auront mange de leurs
choſes ſainctes: car ie *ſuis* l'E-
ternel qui les ſanctifie.
17. Item, l'Eternel parla à
Moyſe, diſant.
18. Parle à Aaron & à ſes fils,
& à tous les enfans d'Iſrael, &
leur di, Quicōque de la mai-
ſon d'Iſrael, ou du des eſtrā-
gers *qui ſont* en Iſrael, offrira
ſon offrande, ſelon tous ſes
vœus, ou ſelon toutes ſes of-
frandes volontaires, qu'on
offre en holocauſte à l'Eter-
nel: 19. *Il offrira* de ſon gré,
vn maſle ſans tare, d'entre
les bœufs, d'entre les brebis,
& d'entre les cheures.
20. Vous n'offrirez nulle
choſe qui ait tare: car elle ne
ſeroit point acceptable pour
vous. 21. Que ſi vn hōme
offre ſacrifice de proſperités
à l'Eternel mettant à effect
quelque vœu, ou quelque
offrāde volontaire notable,
ſoit des bœufs, ou des bre-
bis, ce qui ſera ſans tare ſera
acceptable: il n'y aura tare
aucune. *22.* Vous n'offrirez
point à l'Eternel ce qui ſera
aueugle, ou rompu, ou mu-
tilé, ou ayant porreau, ou
rongne, ou gale: & n'en don-
nerez point pour ſacrifie qui
ſe fait par feu ſur l'autel de
l'Eternel. *23.* Tu pourras
bien faire offrande volon-
taire du bœuf, ou de la me-
nue beſte, ayant ſuperfluité
ou defaut en ſes membres:
mais ils ne ſeront point ac-
ceptables pour le vœu.
24. Vous n'offrirez point à
l'Eternel, & ne ſacrifierez
point en voſtre païs, *beſte* qui
ait les genitoires froiſſés, ou
caſſés, ou arrachés, ou taillés.
25. Vous ne prendrez point
auſſi de la main de l'eſtrāger
aucune de toutes ces choſes
la, pour les offrir en viande à
voſtre Dieu: car leur corru-
ption *qui eſt* en iceux *eſt* vne
tare en icelles: elles ne ſerōt
poīt acceptables pour vous.

כב

26 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה
לְמֵימָר׃

27 תּוֹר אוֹ אִמַּר אוֹ עֵז
אֲרֵי יִתְיְלִיד וִיהֵי שִׁבְעָא
יוֹמִין בָּתַר אִמֵּיהּ וּמִיּוֹמָא
תְּמִינָאָה וּלְהַלָּא יִתְרְעֵי
לְקָרָבָא קוּרְבָּנָא קֳדָם יְיָ׃

28 וְתוֹרְתָא אוֹ שֵׂיתָא
לַהּ וְלִבְרַהּ לָא תִכְּסוּן
בְּיוֹמָא חָד׃

29 וַאֲרֵי תִכְּסוּן נִכְסַת
תּוֹדְתָא קֳדָם יְיָ לְרַעֲוָא
לְכוֹן תִּכְּסוּן׃

30 בְּיוֹמָא הַהוּא יִתְאֲכֵיל
לָא תַשְׁאֲרוּן מִנֵּיהּ עַד
צַפְרָא אֲנָא יְיָ׃

31 וְתִטְּרוּן פִּקּוֹדַי ות
וְתַעְבְּדוּן יָתְהוֹן אֲנָא יְיָ׃

32 וְלָא תְחַלוּן יָת שְׁמָא
דְּקוּדְשִׁי וְאִתְקַדַּשׁ בְּגוֹ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל אֲנָא יְיָ מ
מְקַדִּשְׁכוֹן׃

33 דְּאַפֵּיק יָתְכוֹן מֵאַרְעָא
דְּמִצְרַיִם לְמֶהֱוֵי לְכוֹן
לֶאֱלָהּ אֲנָא יְיָ׃

כג

1 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה
לְמֵימָר׃

2 מַלֵּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְתֵימַר לְהוֹן מוֹעֲדַיָּא דַיְיָ
דִּתְעָרְעוּן יָתְהוֹן מְעָרַע
קַדִּישׁ אִלֵּין אִנּוּן מוֹעֲדָי׃

3 שִׁתָּא יוֹמִין תִּתְעֲבֵד
עִבִידְתָּא וּבְיוֹמָא
שְׁבִיעָאָה שַׁבַּת שַׁבָּתָא
מְעָרַע קַדִּישׁ כָּל עִבִידָא
לָא תַעְבְּדוּן שַׁבְּתָא הִיא
קֳדָם יְיָ בְּכֹל מוֹתְבָנֵיכוֹן׃

4 אִלֵּין מוֹעֲדַיָּא דַיְיָ
מְעָרַע קַדִּישׁ דִּיתְעָרְעוּן
יָתְהוֹן בִּזְמַנֵּיהוֹן׃

5 בְּיַרְחָא קַדְמָאָה
בְּאַרְבְּעַת עַשְׂרָא לְיַרְחָא
בֵּין שִׁמְשַׁיָּא פִּסְחָא קֳדָם
יְיָ׃

כב

26 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

27 שׁוֹר אוֹ־כֶשֶׂב אוֹ־עֵז כִּי
יִוָּלֵד וְהָיָה שִׁבְעַת יָמִים תַּחַת
אִמּוֹ וּמִיּוֹם הַשְּׁמִינִי וָהָלְאָה יֵרָצֶה
לְקָרְבַּן אִשֶּׁה לַיהוָה׃

28 וְשׁוֹר אוֹ־שֶׂה אֹתוֹ וְאֶת־
בְּנוֹ לֹא תִשְׁחֲטוּ בְּיוֹם אֶחָד׃

29 וְכִי־תִזְבְּחוּ זֶבַח־תּוֹדָה
לַיהוָה לִרְצֹנְכֶם תִּזְבָּחוּ׃

30 בַּיּוֹם הַהוּא יֵאָכֵל לֹא־תוֹתִירוּ
מִמֶּנּוּ עַד־בֹּקֶר אֲנִי יְהוָה׃

31 וּשְׁמַרְתֶּם מִצְוֹתַי וַעֲשִׂיתֶם
אֹתָם אֲנִי יְהוָה׃

32 וְלֹא תְחַלְּלוּ אֶת־שֵׁם קָדְשִׁי
וְנִקְדַּשְׁתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲנִי
יְהוָה מְקַדִּשְׁכֶם׃

33 הַמּוֹצִיא אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים
אֲנִי יְהוָה׃

כג

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

2 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם מוֹעֲדֵי יְהוָה אֲשֶׁר
תִּקְרְאוּ אֹתָם מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ אֵלֶּה
הֵם מוֹעֲדָי׃

3 שֵׁשֶׁת יָמִים תֵּעָשֶׂה מְלָאכָה
וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן
מִקְרָא־קֹדֶשׁ כָּל־מְלָאכָה לֹא
תַעֲשׂוּ שַׁבָּת הִוא לַיהוָה בְּכֹל
מוֹשְׁבֹתֵיכֶם׃

4 אֵלֶּה מוֹעֲדֵי יְהוָה מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ
אֲשֶׁר־תִּקְרְאוּ אֹתָם בְּמוֹעֲדָם׃

5 בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן בְּאַרְבָּעָה
עָשָׂר לַחֹדֶשׁ בֵּין הָעַרְבָּיִם פֶּסַח
לַיהוָה׃

κβ΄.

26. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων.

27. Μόσχον ἢ πρόβατον ἢ αἶγα, ὡς ἂν τεχθῇ, καὶ ἔσται ἑπτὰ ἡμέρας ὑπὸ τὴν μητέρα αὐτοῦ· τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ καὶ ἐπέκεινα δεχθήσεται εἰς δῶρα, κάρπωμα τῷ κυρίῳ.

28. Καὶ μόσχον, καὶ πρόβατον αὐτὴν, καὶ τὸ παιδίον αὐτῆς, οὐ σφάξετε ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ.

29. Ἐὰν δὲ θύσῃς θυσίαν, εὐχὴν χαρμοσύνης κυρίῳ, εἰς δεκτὸν ὑμῖν θύσετε αὐτό.

30. Αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ βρωθήσεται, οὐκ ἀπολείψετε ἀπὸ τῶν κρεῶν εἰς τὸ πρωΐ. ἐγὼ κύριος.

31. Καὶ φυλάξετε τὰς ἐντολάς μου, καὶ ποιήσετε αὐτάς. ἐγὼ κύριος.

32. Καὶ οὐ βεβηλώσετε τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου, καὶ ἁγιασθήσομαι ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν Ισραήλ. ἐγὼ κύριος ὁ ἁγιάζων ὑμᾶς.

33. Ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ γῆς αἰγύπτου, ὥστε εἶναι ὑμῶν θεός. ἐγὼ κύριος.

ΚΕΦΑΛ. κγ΄.

1. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων.

2. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ισραὴλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς. αἱ ἑορταὶ κυρίου ἃς καλέσετε αὐτὰς κλητὰς ἁγίας, αὗταί εἰσιν αἱ ἑορταί μου.

3. Ἓξ ἡμέρας ποιήσεις ἔργα. τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ σάββατα, ἀνάπαυσις κλητὴ ἁγία τῷ κυρίῳ, πᾶν ἔργον οὐ ποιήσετε, σάββατά ἐστι τῷ κυρίῳ, ἐν πάσῃ κατοικίᾳ ὑμῶν.

4. Αὗται αἱ ἑορταὶ τῷ κυρίῳ κληταὶ ἅγιαι, ἃς καλέσετε αὐτὰς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν.

5. Ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ ἐν τῇ τεσσαρεσκεδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς, ἀνὰ μέσον τῶν ἑσπερινῶν, πάσχα τῷ κυρίῳ.

CAP. XXII.

26. Locutuſque eſt Dominus ad Moyſen, dicens.

27. Bos, ovis, & capra cùm genita fuerint, ſeptem diebus erunt ſub hubere matris ſuæ; die autem octavo, & deinceps offerri poterunt Domino.

28. Sive illa bos, ſive ovis, non immolabuntur una die cum fœtibus ſuis.

29. Si immolaveritis hoſtiam pro gratiarum actione Domino, ut poſſit eſſe placabilis.

30. Eodem die comedetis eam, non remanebit quicquam in mane alterius diei: ego Dominus.

31. Cuſtodite mandata mea, & facite ea, Ego Dominus.

32. Ne polluatis nomen meum ſanctum, ut ſanctificer in medio filiorum Iſraël. Ego Dominus qui ſanctifico vos.

33. Et eduxi de Terra-Ægypti, ut eſſem vobis in Deum. Ego Dominus.

Das XXII. Capitel.

26. Vnd der HERR redet mit Moſe/ vnd ſprach:

27. Wenn ein Ochs oder Lamb/ oder Zige geborn iſt/ ſo ſol es ſieben tage bey ſeiner Mutter ſein/ vnd am achten tage/ vnd darnach mag mans dem HErren opffern/ ſo iſts angenem.

28. Es ſey ein Ochs oder Lamb/ ſo ſol mans nicht mit ſeinem jungen auff einen tag ſchlachten.

29. Wenn jhr aber wolt dem HERrn ein Lobopffer thun/ das für euch angeneme ſey.

30. So ſolt jhrs deſſelbigen tages eſſen/ vnnd ſolt nichts vbrigs biß auff den morgen behalten/ denn ich bin der HERR.

31. Darumb haltet meine Gebot/ vnd thut darnach/ denn ich bin der HErr.

32. Daß jhr meinen heiligen Namen nicht entheiliget/ vnnd ich geheiliget werde vnter den Kindern Jſrael/ denn ich bin der HERR der euch heiliget.

33. Der euch auß Egyptenlandt geſüret hat/ daß ich ewer Gott were/ ich der HERR.

CHAP. XXII.

26. Item, l'Eternel parla à Moyſe, diſant.

27. Quand vn veau, ou vn agneau, ou vne cheure ſerōt nés, & ils auront eſté ſept iours ſous leur mere: depuis le huitieme iour & en apres, ils plairont pour l'offrande du ſacrifice qui ſe fait par feu à l'Eternel.

28. Vous n'eſgorgerez point auſſi en vn meſme iour la vache ou la menue beſte auec ſon petit.

29. Quand vous ſacrifierez vn ſacrifice d'action de graces à l'Eternel, vous *le* ſacrifierez à voſtre gré.

30. Il ſera mangé le iour meſme, *&* n'en reſeruerez *rien* iuſqu'au matin: Ie *ſuis* l'Eternel.

31. Gardez donc mes commandemens, & les faites: Ie *ſuis* l'Eternel.

32. Et ne profanez point le nom de ma ſaincteté, ains ie ſerai ſanctifié entre les enfans d'Iſrael: Ie *ſuis* l'Eternel qui vous ſanctifie:

33. Qui vous ai retirés du païs d'Egypte, pour vous eſtre Dieu: Ie *ſuis* l'Eternel.

CAP. XXIII.

1. Locutuſque eſt Dominus ad Moyſen, dicens.

2. Loquere filiis Iſraël, & dices ad eos: Hæ ſunt feriæ Domini, quas vocabitis ſanctas.

3. Sex diebus facietis opus: dies ſeptimus, quia ſabbathi requies eſt, vocabitur Sanctus. omne opus non facietis in eo. ſabbathum Domini eſt in cunctis habitationibus veſtris.

4. Hæ ſunt ergo feriæ Domini ſanctæ, quas celebrare debetis temporibus ſuis.

5. Menſe primo, quartadecima die menſis ad veſperum, Phaſe Domini eſt.

Das XXIII. Capitel.

VNd der HERR redet mit Moſe/ vnd ſprach:

2. Sage den Kindern Jſrael/ vnnd ſprich zu jhnen: Diß ſindt die Feſte des HERRN/ die jhr Heilig/ vnd meine Feſte heiſſen ſolt/ da jhr zuſammen kommt.

3. Sechs tage ſoltu arbeiten/ der ſiebende tag aber iſt der groſſe heilige Sabbath/ da jhr zuſammen kommt/ keine arbeit ſolt jhr drinnen thun/ denn es iſt der Sabbath des HERRN/ in allen ewren Wonungen.

4. Diß ſind aber die Feſte des HErren/ die jhr heilige Feſt heiſſen ſolt/ da jhr zuſammen kommt.

5. Am vierzehenden tag des erſten Monden/ zwiſchen abends/ iſt des HErrn Paſſah.

CHAP. XXIII.

1. Item, l'Eternel parla à Moyſe, diſant.

2. Parle aux enfans d'Iſrael, & leur di, Les feſtes ſolennelles de l'Eternel, que vous publierez, *ſeront* ſainctes cōuocations. *or* celles-ci ſont mes feſtes ſolennelles.

3. Six iours on beſongnera, mais au ſeptieme iour *qui eſt* le Sabbat du repos, *il y aura* ſaincte conuocation: vous ne ferez œuure aucune: *car c'eſt* le Sabbat à l'Eternel en toutes vos demeures.

4. *Mais* ce *ſont* ici les feſtes ſolennelles de l'Eternel, *qui ſeront* ſainctes conuocations, que vous publierez en leur ſaiſon.

5. Au premier mois, le quatorzieme *iour* du mois entre les deux veſpres *eſt* la Paſque à l'Eternel.

כג

6 וּבַחֲמֵשַׁת עַשְׂרָא יוֹמָא לְיַרְחָא הָדֵין חַגָּא דְּפַטִּירַיָּא קֳדָם יְיָ שִׁבְעָא יוֹמִין פַּטִּירָא תֵיכְלוּן׃

7 בְּיוֹמָא קַדְמָאָה מְעָרַע קַדִּישׁ יְהֵי לְכוֹן כָּל עֲבִידַת פּוּלְחָנָא לָא תַעְבְּדוּן׃

8 וּתְקָרְבוּן קוּרְבָּנָא קֳדָם יְיָ שִׁבְעָא יוֹמִין בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה מְעָרַע קַדִּישׁ כָּל עֲבִידַת פּוּלְחָנָא לָא תַעְבְּדוּן׃

9 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃

10 מַלֵּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְתֵימַר לְהוֹן אֲרֵי תֵעֲלוּן לְאַרְעָא דַּאֲנָא יָהֵיב לְכוֹן וְתִחְצְדוּן יָת חֲצָדַהּ וְתַיְתוּן יָת עוּמְרָא רֵישׁ חֲצָדְכוֹן לְוָת כַּהֲנָא׃

11 וִירִים יָת עוּמְרָא קֳדָם יְיָ לְרַעֲוָא לְכוֹן מִבָּתַר יוֹמָא טָבָא יְרִימִנֵּיהּ כַּהֲנָא׃

12 וְתַעְבְּדוּן בְּיוֹם אֲרָמוּתְכוֹן יָת עוּמְרָא אִימַּר שְׁלִים בַּר שַׁתֵּיהּ לַעֲלָתָא קֳדָם יְיָ׃

13 וּמִנְחָתֵיהּ תְּרֵי עֶשְׂרוֹנִין סוּלְתָּא דְּפִילָא בִמְשַׁח קוּרְבָּנָא קֳדָם יְיָ לְאִתְקַבָּלָא בְּרַעֲוָא וְנִסְכֵּיהּ חַמְרָא רַבְעוּת הִינָא׃

14 וּלְחֵם וּקְלֵי וּפֵירוּכָן לָא תֵיכְלוּן עַד כְּרַן יוֹמָא הָדֵין עַד אַיְתוֹאֵיכוֹן יָת קוּרְבַּן אֱלָהֲכוֹן קְיָם עָלַם לְדָרֵיכוֹן בְּכֹל מוֹתְבָנֵיכוֹן׃

15 וְתִמְנוֹן לְכוֹן מִבָּתַר יוֹמָא טָבָא מִיּוֹם אַיְתוֹאֵיכוֹן יָת עוּמְרָא דַּאֲרָמוּתָא שְׁבַע שָׁבוּעָן שַׁלְמָן תְּהוֹיָן׃

כג

6 וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַזֶּה חַג הַמַּצּוֹת לַיהוָה שִׁבְעַת יָמִים מַצּוֹת תֹּאכֵלוּ׃

7 בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃

8 וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה לַיהוָה שִׁבְעַת יָמִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃

9 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

10 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי־תָבֹאוּ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם וּקְצַרְתֶּם אֶת־קְצִירָהּ וַהֲבֵאתֶם אֶת־עֹמֶר רֵאשִׁית קְצִירְכֶם אֶל־הַכֹּהֵן׃

11 וְהֵנִיף אֶת־הָעֹמֶר לִפְנֵי יְהוָה לִרְצֹנְכֶם מִמָּחֳרַת הַשַּׁבָּת יְנִיפֶנּוּ הַכֹּהֵן׃

12 וַעֲשִׂיתֶם בְּיוֹם הֲנִיפְכֶם אֶת־הָעֹמֶר כֶּבֶשׂ תָּמִים בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה לַיהוָה׃

13 וּמִנְחָתוֹ שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן אִשֶּׁה לַיהוָה רֵיחַ נִיחֹחַ וְנִסְכֹּה יַיִן רְבִיעִת הַהִין׃

14 וְלֶחֶם וְקָלִי וְכַרְמֶל לֹא תֹאכְלוּ עַד־עֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה עַד הֲבִיאֲכֶם אֶת־קָרְבַּן אֱלֹהֵיכֶם חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם בְּכֹל מֹשְׁבֹתֵיכֶם׃

15 וּסְפַרְתֶּם לָכֶם מִמָּחֳרַת הַשַּׁבָּת מִיּוֹם הֲבִיאֲכֶם אֶת־עֹמֶר הַתְּנוּפָה שֶׁבַע שַׁבָּתוֹת תְּמִימֹת תִּהְיֶינָה׃

κγ'.

6. Καὶ ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου, ἑορτὴ τῶν ἀζύμων τῷ κυρίῳ. ἑπτὰ ἡμέρας ἄζυμα ἔδεσθε.

7. Καὶ ἡ ἡμέρα ἡ πρώτη κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν. πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε.

8. Καὶ προσάξετε ὁλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ ἡ ἡμέρα ἡ ἑβδόμη κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν, πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε.

9. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωσῆν λέγων.

10. Εἶπον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς, ὅταν εἰσέλθητε εἰς τὴν γῆν ἣν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν, καὶ θερίζητε τὸν θερισμὸν αὐτῆς, καὶ οἴσετε τὰ δράγματα ἀπαρχὴν τοῦ θερισμοῦ ὑμῶν πρὸς τὸν ἱερέα.

11. Καὶ ἀνοίσει τὸ δράγμα ἔναντι κυρίου δεκτὸν ὑμῖν, τῇ ἐπαύριον τῆς πρώτης τῶν σαββάτων ἀνοίσει αὐτὸ ὁ ἱερεύς.

12. Καὶ ποιήσετε ἐν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἂν φέρητε τὸ δράγμα, πρόβατον ἄμωμον ἐνιαύσιον, εἰς ὁλοκαύτωμα τῷ κυρίῳ.

13. Καὶ τὴν θυσίαν αὐτοῦ δύο δέκατα σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ, θυσία τῷ κυρίῳ, εἰς ὀσμὴν εὐωδίας τῷ κυρίῳ. καὶ σπονδὴν αὐτοῦ τέταρτον τοῦ ἵν οἴνου.

14. Καὶ ἄρτον καὶ πεφρυγμένα χίδρα νέα οὐ φάγεσθε, ἕως εἰς αὐτὴν τὴν ἡμέραν ταύτην, ἕως ἂν προσενέγκητε ὑμεῖς τὰ δῶρα τῷ θεῷ ὑμῶν, νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν, ἐν πάσῃ κατοικίᾳ ὑμῶν.

15. Καὶ ἀριθμήσετε ὑμῖν ἀπὸ τῆς ἐπαύριον τῶν σαββάτων, ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἂν προσενέγκητε δράγματα τοῦ ἐπιθέματος, ἑπτὰ ἑβδομάδας ὁλοκλήρους ἀριθμήσεις.

CAP. XXIII.

6. Et quintadecima die mẽſis huius, ſolennitas azymorum Domini eſt. Septem diebus azyma comedetis.

7. Dies primus erit vobis celeberrimus, ſanctuſque omne opus ſervile non facietis in eo:

8. Sed offeretis ſacrificium in igne Domino ſeptem diebus. dies autem ſeptimus erit celebrior & ſanctior: nullumque ſervile opus facietis in eo.

9. Locutuſque eſt Dominus ad Moyſen, dicens.

10. Loquere filiis Iſrael, & dices ad eos, Cùm ingreſſi fueritis terram, quam ego dabo vobis, & meſſueritis ſegetem, feretis manipulos, ſpicarum primitias meſſis veſtræ ad ſacerdotem.

11. Qui elevabit faſciculum coram Domino, ut acceptabile ſit pro vobis, altero die ſabbathi; & ſanctificabit illum.

12. Atque in eodem die quo manipulus conſecratur, cædetur agnus immaculatus anniculus in holocauſtum Domini.

13. Et libamenta offerentur cum eo, duæ decimæ ſimilæ conſperſæ oleo in incenſum Domini, odoremq; ſuaviſſimum: liba quoque vini, quarta pars hin.

14. Panem, & polentam, & pultes non comedetis ex ſegete, uſque ad diem qua offeratis ex ea Deo veſtro. Præceptum eſt ſempiternũ in generationibus, cunctiſq; habitaculis veſtris.

15. Numerabitis ergo ab altero die Sabbathi in quo obtuliſtis manipulum primitiarum ſeptem hebdomadas plenas.

Das XXIII. Capitel.

6. Vnnd am funffzehenden deſſelben Monden iſt das Feſt der vngeſeurten Brod des HERRN/ Da ſolt jhr ſieben tage vngeſeurt Brod eſſen.

7. Der erſte tag ſol heilig vnter euch heiſſen/ da jr zuſammen kommt/ da ſolt jr keine dienſtarbeit thun.

8. Vnnd dem HERRN opffern ſieben tage/ der ſiebende tag ſoll auch heilig heiſſen/ da jr zuſammen kommt/ da ſolt jr auch kein Dienſtarbeit thun.

9. Vnd der HERR redet mit Moſe/ vnd ſprach:

10. Sage den kindern Iſrael/ vnnd ſprich zu jhnen: Wenn jhr inns Land kommet/ das ich euch geben werde/ vnd werdets erndten/ ſo ſolt jr eine Garben der erſtlinge euer erndten zu dem Prieſter bringen.

11. Da ſol die Garbe gewebt werden für dem HERRN/ das von euch angeneme ſey. Solchs ſoll aber der Prieſter thun des andern tags nach dem Sabbath.

12. Vnnd ſolt des tages/ da euer Garben gewebt wird/ ein Brandopffer dem HERREN thun/ von einem Lamb/ das on wandel vnd järig ſey.

13. Sampt dem Speißopffer/ zwo zehenden Semelmehl mit öle gemenget/ zum opffer dem HERRN eines ſüſſen geruchs/ Dazu das Tranckopffer/ ein viertel Hin weins.

14. Vnd ſolt kein neu brot noch ſangen noch korn zuvor eſſen/ biß auff den tag/ da jr eurem Gott opffer bringet/ Das ſoll ein Recht ſein/ euren nachkommen/ in allen euren wonungen.

15. Darnach ſolt jhr zehlen vom andern tage des Sabbaths/ da jhr die Webegarben brachtet/ ſieben gantzer Sabbath.

CHAP. XXIII.

6. Et le quinzieme iour de ce meſme mois la *eſt* la feſte ſolennelle des pains ſans leuain à l'Eternel. Sept iours vous mangerez des pains ſans leuain.

7. Le premier iour vous aurez ſaincte conuocation. Vous ne ferez œuure aucune ſeruile.

8. Mais vous offrirez à l'Eternel, par ſept iours des offrandes faites par feu: *&* au ſeptieme iour *il y aura* ſaincte conuocation. Vous ne ferez œuure aucune ſeruile.

9. L'Eternel parla auſſi a Moyſe, diſant.

10. Parle aux enfans d'Iſrael, & leur di, Quand vous ſerez entrés au païs que ie vous donne, & en aurez moiſſonné la moiſſon, lors vous apporterez au Sacrificateur vne poignee des premiers fruicts de voſtre moiſſon.

11. Et il tournoyera ceſte poignee-la deuant l'Eternel, afin qu'elle ſoit acceptable pour vous. Le Sacrificateur la tournoyera dés le lendemain du Sabbat.

12. Vous ſacrifierez auſſi au iour que vous tournoyerez la poignee vn agneau ſans tare, *&* d'vn an, en holocauſte à l'Eternel.

13. Et le gaſteau d'icelui *ſera* de deux dixiemes de fine farine peſtrie à l'huile *pour* offrande faite par feu à l'Eternel en ſouefue odeur: & ſon aſperſion de vin *ſera* la quatrieme partie d'vn Hin.

14. Et ne mangerez ni pain, ni grain roſti, ni grain en eſpi, iuſqu'à ce propre iour-la, *voire* iuſqu'à ce que vous ayez apporté l'offrande à voſtre Dieu. *C'eſt* ordonnance perpetuelle en vos aages, en toutes vos demeures.

15. Vous conterez auſſi dés le lendemain du Sabbat, *aſſauoir* dés le iour que vous aurez apporté la poignee qu'on doit tournoyer, ſept ſemaines entieres.

כג

16 עַד מִבָּתַר שְׁבוּעֲתָא שְׁבִיעֵיתָא תִּמְנוּן חַמְשִׁין יוֹמִין וּתְקָרְבוּן מִנְחָתָא חֲדַתָּא קֳדָם יְיָ׃

17 מִמּוֹתְבָנֵיכוֹן תַּיְתוּן לְחֵם אֲרָמוּתָא תַּרְתֵּין גְּרִיצָן תְּרֵין עֶשְׂרוֹנִין ס סוּלְתָּא יְהוֹיָן חֲמִיעַ יִתְאַפְיָן בִּכּוּרִין קֳדָם יְיָ׃

18 וּתְקָרְבוּן עַל לַחְמָא שִׁבְעָא אִמְּרִין שַׁלְמִין בְּנֵי שְׁנָה וְתוֹר בַּר תּוֹרֵי חַד וְדִכְרִין תְּרֵין יְהוֹן עֲלָתָא קֳדָם יְיָ וּמִנְחַתְהוֹן נִסְכֵּיהוֹן קוּרְבַּן דְּמִתְקַבַּל בְּרַעֲוָא קֳדָם יְיָ׃

19 וְתַעְבְּדוּן צְפִיר בַּר עִזִּין חַד לְחַטָּאתָא וּתְרֵין אִמְּרִין בְּנֵי שְׁנָה לְנִכְסַת קֻדְשַׁיָּא׃

20 וִירִים כַּהֲנָא יָתְהוֹן עַל לְחֵם בִּכּוּרַיָּא אֲרָמָא קֳדָם יְיָ עַל תְּרֵין אִמְּרִין קוּדְשָׁא יְהוֹן קֳדָם יְיָ לְכַהֲנָא׃

21 וּתְעָרְעוּן בִּכְרַן יוֹמָא הָדֵין מְעָרַע קַדִּישׁ יְהֵי לְכוֹן כָּל עִיבִידַת פּוּלְחָנָא לָא תַעְבְּדוּן קְיָם עָלַם בְּכָל מוֹתְבָנֵיכוֹן לְדָרֵיכוֹן׃

22 וּבְמֶחְצַדְכוֹן יָת חֲצָדָא דְאַרְעֲכוֹן לָא תְשֵׁיצֵי פָּאתָא דְחַקְלָךְ בְּמֶחְצְדָךְ וּלְקָטָא דַחֲצָדָךְ לָא תְלַקֵּט לַעֲנִיֵּי וּלְגִיּוֹרֵי תִּשְׁבּוֹק יָתְהוֹן אֲנָא יְיָ אֱלָהֲכוֹן׃

23 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃

24 מַלֵּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֵימַר בְּיַרְחָא שְׁבִיעָאָה בְּחַד לְיַרְחָא יְהֵי לְכוֹן נְיָחָא דּוּכְרַן יַבָּבָא מְעָרַע קַדִּישׁ׃

25 כָּל עִיבִידַת פּוּלְחָנָא לָא תַעְבְּדוּן וּתְקָרְבוּן קוּרְבָּנָא קֳדָם יְיָ׃

כג

16 עַד מִמָּחֳרַת הַשַּׁבָּת הַשְּׁבִיעִת
תִּסְפְּרוּ חֲמִשִּׁים יוֹם וְהִקְרַבְתֶּם
מִנְחָה חֲדָשָׁה לַיהוָה׃
17 מִמּוֹשְׁבֹתֵיכֶם תָּבִיאוּ ׀ לֶחֶם
תְּנוּפָה שְׁתַּיִם שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים
סֹלֶת תִּהְיֶינָה חָמֵץ תֵּאָפֶינָה
בִּכּוּרִים לַיהוָה׃
18 וְהִקְרַבְתֶּם עַל־הַלֶּחֶם שִׁבְעַת
כְּבָשִׂים תְּמִימִם בְּנֵי שָׁנָה וּפַר בֶּן־
בָּקָר אֶחָד וְאֵילִם שְׁנָיִם יִהְיוּ עֹלָה
לַיהוָה וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם אִשֵּׁה
רֵיחַ־נִיחֹחַ לַיהוָה׃
19 וַעֲשִׂיתֶם שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד
לְחַטָּאת וּשְׁנֵי כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה
לְזֶבַח שְׁלָמִים׃
20 וְהֵנִיף הַכֹּהֵן ׀ אֹתָם עַל לֶחֶם
הַבִּכֻּרִים תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה
עַל־שְׁנֵי כְּבָשִׂים קֹדֶשׁ יִהְיוּ
לַיהוָה לַכֹּהֵן׃ 21 וּקְרָאתֶם
בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה מִקְרָא־קֹדֶשׁ
יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה
לֹא תַעֲשׂוּ חֻקַּת עוֹלָם בְּכָל־
מוֹשְׁבֹתֵיכֶם לְדֹרֹתֵיכֶם׃
22 וּבְקֻצְרְכֶם אֶת־קְצִיר אַרְצְכֶם
לֹא־תְכַלֶּה פְּאַת שָׂדְךָ בְּקֻצְרֶךָ
וְלֶקֶט קְצִירְךָ לֹא תְלַקֵּט לֶעָנִי
וְלַגֵּר תַּעֲזֹב אֹתָם אֲנִי יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם׃
23 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃
24 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר
בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ
יִהְיֶה לָכֶם שַׁבָּתוֹן זִכְרוֹן תְּרוּעָה
מִקְרָא־קֹדֶשׁ׃
25 כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא
תַעֲשׂוּ וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה לַיהוָה׃

κγʹ.

16. Ἕως τῆς ἐπαύριον τῆς ἐσχάτης ἑβδόμης ἀριθμήσετε πεντήκοντα ἡμέρας. Καὶ προσοίσετε θυσίαν νέαν τῷ κυρίῳ.

17. Ἀπὸ τῆς κατοικίας ὑμῶν προσοίσετε ἄρτους ἐπίθεμα, δύο ἄρτους, ἐκ δύο δεκάτων σεμιδάλεως ἔσται ὁ ἄρτος ὁ εἷς. ἐζυμωμένοι πεφθήσονται πρωτογεννημάτων τῷ κυρίῳ.

18. Καὶ προσάξετε μετὰ τῶν ἄρτων ἑπτὰ ἀμνοὺς ἀμώμους ἐνιαυσίους, καὶ μόσχον ἕνα ἐκ βουκολίου, καὶ κριοὺς δύο ἀμώμους, καὶ ἔσονται ὁλοκαύτωμα τῷ κυρίῳ. καὶ αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν, θυσία ὀσμὴ εὐωδίας τῷ κυρίῳ.

19. Καὶ ποιήσετε χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, καὶ δύο ἀμνοὺς ἐνιαυσίους εἰς θυσίαν σωτηρίου μετὰ τῶν ἄρτων τοῦ πρωτογεννήματος.

20. Καὶ ἐπιθήσει αὐτὰ ὁ ἱερεὺς μετὰ τῶν ἄρτων τοῦ πρωτογεννήματος, ἐπίθεμα ἐναντίον κυρίου μετὰ τῶν δύο ἀμνῶν, ἅγιοι ἔσονται τῷ κυρίῳ. τῷ ἱερεῖ τῷ προσφέροντι αὐτά, αὐτῷ ἔσται.

21. Καὶ καλέσετε ταύτην τὴν ἡμέραν, κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν. πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε ἐν αὐτῇ. νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν ἐν πάσῃ κατοικίᾳ ὑμῶν.

22. Καὶ ὅταν θερίζητε τὸν θερισμὸν τῆς γῆς ὑμῶν, οὐ συντελέσετε τὸ λοιπὸν τοῦ θερισμοῦ τοῦ ἀγροῦ σου ἐν τῷ θερίζειν σε, καὶ τὰ ἀποπίπτοντα τοῦ θερισμοῦ σου οὐ συλλέξεις· τῷ πτωχῷ, καὶ τῷ προσηλύτῳ καταλείψεις αὐτά. ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

23. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων·

24. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ λέγων· τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου, μία τοῦ μηνὸς ἔσται ὑμῖν ἀνάπαυσις, μνημόσυνον σαλπίγγων, κλητὴ ἁγία τῷ κυρίῳ.

25. Πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε, καὶ προσάξετε ὁλοκαύτωμα τῷ κυρίῳ.

CAP. XXIII.

16. Vſque ad alteram diem expletionis hebdomadæ ſeptimæ, id eſt, quinquaginta dies:& ſic offeretis ſacrificium novum Domino.

17. Ex omnibus habitaculis veſtris, panes primitiarum duos de duabus decimis ſimilæ fermentatæ, quos coquetis in primitias Domini.

18. Offeretiſque cum panibus ſeptem agnos immaculatos anniculos, & vitulum de armento unum,& arietes duos, & erunt in holocauſtum cum libamentis ſuis, in odorem ſuaviſſimum Domino,

19. Facietis & hircum pro peccato, duoſq; agnos anniculos hoſtias pacificorum.

20. Cumq́ue elevaverit eos ſacerdos cum panibus primitiarum coram Domino, cedent in uſum eius.

21. Et vocabitis hunc diem celeberrimum, atque ſanctiſſimum:omne opus ſervile non facietis in eo. Legitimum ſempiternum erit in cunctis habitaculis,& generationibus veſtris.

22. Poſtquam autem meſſueritis ſegetem terræ veſtræ, non ſecabitis eam uſque ad ſolum:nec remanentes ſpicas colligetis, ſed pauperibus & peregrinis dimittetis eas, ego ſum Dominus Deus veſter:

23. Locutuſque eſt Dominus ad Moyſen, dicens.

24. Loquere filiis Iſraël: Menſe ſeptimo, prima die menſis erit vobis ſabbathũ, memoriale, clangentibus tubis,& vocabitur ſanctum:

25. Omne opus ſervile non facietis in eo,& offeretis holocauſtum Domino.

Das XXIII. Capitel.

16. Biß an den andern tag deß ſiebenden Sabbaths / nemlich / funfftzig tage ſolt jhr zehlen / vnnd neu Speißopffer dem HERRN opffern.

17. Vnnd ſolts auß allen euren Wonungen opffern/nemlich / zwey Webebrot von zwo zehenden Semelmehl/ geſeurt vnnd gebacken zun erſtlingen dem HERRN.

18. Vnnd ſolt herzu bringen neben eurem brot/ſieben järige Lämmer ohn wandel/vnd einen jungen Farren/vnd zwen Wider / Das ſoll des HERren Brandopffer / Speißopffer vnnd Tranckopffer ſein / Das iſt ein opffer eines ſüſſen geruchs dem HErrn.

19. Dazu ſolt jr machen einen Zigenbock zum Sündopffer/vnd zwey järige Lämmer zum Danckopffer.

20. Vnnd der Prieſter ſols weben/ ſampt dem brot der Erſtlinge für dem HErrn vnnd den zweyen Lämmern/ vnnd ſol dem HErrn heilig / vnnd des Prieſters ſein.

21. Vnnd ſolt dieſen tag außruffen/ denn er ſoll vnter euch heilig heiſſen/da jhr zuſammen kommet / keine dienſtarbeit ſolt jhr thun. Ein ewigs Recht ſol das ſein bey euren Nachkommen inn allen euren Wonungen.

22. Wenn jr aber euer Land erndtet/ ſolt jhrs nicht gar auff dem Felde einſchneiden / auch nicht alles gnau aufflesen / Sondern ſolts den armen vnnd frembdlingen laſſen / Jch binn der HErr euer Gott.

23. Vnnd der HErr redet mit Moſe/ vnd ſprach:

24. Rede mit den kindern Jſrael/ vnd ſprich: Am erſten tage des ſiebenden Monden ſolt jr den heiligen Sabbath des blaſens zum gedechtniß halten/da jhr zuſammen kommt.

25. Da ſolt jhr keine dienſtarbeit thun/vnnd ſolt dem HErrn opffern.

CHAP. XXIII.

16. Vous conterez *donc* cinquãte iours iuſqu'au lendemain de la ſeptieme ſemaine:alors vous offrirez vn gaſteau nouueau à l'Eternel.

17. Vous apporterez de vos demeures deux pains pour en faire offrande tournoyee *qui ſeront* de deux dixiemes, *&* ſeront de fine farine, boulengés auec leuain: *ce ſont* les premiers fruicts à l'Eternel.

18. Vous offrirez auſſi auec ce pain-là ſept agneaux ſans tare, *&* d'vn an,& vn boueau prins de la vacherie, & deux moutons, leſquels ſeront holocauſte à l'Eternel, auec leurs gaſteaux, & leurs aſperſions, voire ſacrifices faits par feu en ſouefue odeur à l'Eternel.

19. Item, vous ſacrifierez vn ieune bouc en offrãde pour le peché, & deux agneaux d'vn an pour le ſacrifice de proſperités.

20. Lors le Sacrificateur les tournoyera auec le pain des premiers fruicts, & auec les deux agneaux, en offrande tournoyee deuant l'Eternel. Ils ſeront ſaincts à l'Eternel pour le Sacrificateur:

21. Vous publierez donc en ce meſme iour-la, *que* vous auez ſaincte conuocation. Vous n'*y* ferez œuure aucune ſeruile. *C'eſt* ordonnance perpetuelle par toutes vos demeures en vos aages.

22. Et quand vous moiſſonnerez la moiſſon de voſtre terre, tu n'acheueras point de moiſſonner le bout de ton champ, & ne glaneras point les eſpics demeurans de ta moiſſon, *ains* tu les laiſſeras pour le poure, & pour l'eſtranger. Ie *ſuis* l'Eternel voſtre Dieu.

23. Item, l'Eternel parla à
Moyſe, diſant. 24. Parle aux
enfans d'Iſrael, diſant, Au ſeptieme mois, au premier
iour du mois, il y aura repos
pour vous, memorial de iubilation, *&* ſaincte conuocation. 25. Vous ne ferez
œuure aucune ſeruile, ains
offrirez des offrandes faites
par feu à l'Eternel.

כג

26 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃

27 בְּרַם בְּעַשְׂרָא לְיַרְחָא שְׁבִיעָאָה הָדֵין יוֹמָא דְכִפּוּרַיָא הוּא מְעָרַע קַדִּישׁ יְהֵי לְכוֹן וּתְעַנּוֹן יָת נַפְשָׁתְכוֹן וּתְקָרְבוּן קוּ קוּרְבְּנָא קֳדָם יְיָ׃

28 וְכָל עִיבִידָא לָא תַעְבְּדוּן בִּכְרַן יוֹמָא הָדֵין אֲרֵי יוֹמָא דְכִפּוּרַיָא הוּא לְכַפָּרָא עֲלֵיכוֹן קֳדָם יְיָ אֱלָהֲכוֹן׃

29 אֲרֵי כָל אֱנָשׁ דְלָא מִתְעַנֵּי בִּכְרַן יוֹמָא הָדֵין וְיִשְׁתֵּיצֵי מֵעַמֵּיהּ׃

30 וְכָל אֱנָשׁ דְיַעְבֵּד כָּל עִיבִידָא בִּכְרַן יוֹמָא הָדֵין וְאוֹבֵיד יָת אֱנָשָׁא הַהוּא מִגּוֹ עַמֵּיהּ׃

31 כָּל עִיבִידָא לָא תַעְבְּדוּן קְיָם עָלַם לְדָרֵיכוֹן בְּכֹל מָתְבָנֵיכוֹן׃

32 שְׁבַת שַׁבְתָא הִיא לְכוֹן וּתְעַנּוֹן יָת נַפְשָׁתֵיכוֹן בְּתִשְׁעָא לְיַרְחָא בְּרַמְשָׁא מֵרַמְשָׁא עַד רַמְשָׁא תְּנוּחוּן נְיָחֲכוֹן׃

33 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃

34 מַלֵּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֵימָר בַּחֲמֵשַׁת עַשְׂרָא יוֹמָא לְיַרְחָא שְׁבִיעָאָה הָדֵין חַגָּא דִמְטַלַּיָא שִׁבְעָא יוֹמִין קֳדָם יְיָ׃

35 בְּיוֹמָא קַדְמָאָה מְעָרַע קַדִּישׁ כָּל עִיבִידַת פָּלְחָנָא לָא תַעְבְּדוּן׃

36 שִׁבְעָא יוֹמִין תְּקָרְבוּן קֻרְבְּנָא קֳדָם יְיָ בְּיוֹמָא תְמִינָאָה מְעָרַע קַדִּישׁ יְהֵי לְכוֹן וּתְקָרְבוּן קֻרְבְּנָא קֳדָם יְיָ כְּנִישִׁין תְּהוֹן כָּל עִיבִידַת פָּלְחָנָא לָא תַעְבְּדוּן׃

כג

26 וַיְדַבֵּר יְהֹוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

27 אַךְ בֶּעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה יוֹם הַכִּפֻּרִים הוּא מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם וְעִנִּיתֶם אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה לַיהֹוָה׃

28 וְכָל־מְלָאכָה לֹא תַעֲשׂוּ בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה כִּי יוֹם כִּפֻּרִים הוּא לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם לִפְנֵי יְהֹוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

29 כִּי כָל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר לֹא־תְעֻנֶּה בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה וְנִכְרְתָה מֵעַמֶּיהָ׃

30 וְכָל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה כָּל־מְלָאכָה בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה וְהַאֲבַדְתִּי אֶת־הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִקֶּרֶב עַמָּהּ׃

31 כָּל־מְלָאכָה לֹא תַעֲשׂוּ חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם בְּכֹל מֹשְׁבֹתֵיכֶם׃

32 שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן הוּא לָכֶם וְעִנִּיתֶם אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם בְּתִשְׁעָה לַחֹדֶשׁ בָּעֶרֶב מֵעֶרֶב עַד־עֶרֶב תִּשְׁבְּתוּ שַׁבַּתְּכֶם׃

33 וַיְדַבֵּר יְהֹוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

34 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה חַג הַסֻּכּוֹת שִׁבְעַת יָמִים לַיהֹוָה׃

35 בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן מִקְרָא־קֹדֶשׁ כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃

36 שִׁבְעַת יָמִים תַּקְרִיבוּ אִשֶּׁה לַיהֹוָה בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה לַיהֹוָה עֲצֶרֶת הִוא כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃

κγ.

26. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων.

27. Καὶ τῇ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου τούτου. ἡμέρα ἐξιλασμοῦ κλητὴ ἁγιασμοῦ ἔσται ὑμῖν, καὶ ταπεινώσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν, καὶ προσάξετε ὁλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ.

28. Πᾶν ἔργον οὐ ποιήσετε ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. ἔστι γὰρ ἡμέρα ἐξιλασμοῦ αὕτη ὑμῖν, ἐξιλάσασθαι περὶ ὑμῶν, ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν.

29. Πᾶσα γὰρ ψυχὴ ἥτις μὴ ταπεινωθήσεται ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, ἐξολοθρευτήσεται ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς.

30. Καὶ πᾶσα ψυχὴ ἥτις ποιήσει ἔργον ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, ἀπολεῖται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς.

31. Πᾶν ἔργον οὐ ποιήσετε. νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν, ἐν πάσαις ταῖς κατοικίαις ὑμῶν.

32. Σάββατα σαββάτων ἔσται ὑμῖν. καὶ ταπεινώσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν, ἀπὸ ἐννάτης τοῦ μηνὸς ἀπὸ ἑσπέρας, ἕως δεκάτης τοῦ μηνὸς ἑσπέρας σαββατιεῖτε τὰ σάββατα ὑμῶν.

33. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων.

34. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ λέγων· τῇ πεντεδεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου τούτου, ἑορτὴ σκηνῶν ἑπτὰ ἡμέρας τῷ κυρίῳ.

35. Καὶ ἡ ἡμέρα ἡ πρώτη κλητὴ ἁγία ἔσται. πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε.

36. Ἑπτὰ ἡμέρας προσάξετε ὁλοκαυτώματα κυρίῳ, καὶ ἡ ἡμέρα ἡ ὀγδόη κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν, καὶ προσάξετε ὁλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ. ἐξόδιόν ἐστι. πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε.

CAP. XXIII.

26. Locutuſq; eſt Dominus ad Moyſen,dicens.

27. Decimo die menſis huius ſeptimi, dies expiationum erit celeberrimus, & vocabitur ſanctus: affligetiſque animas veſtras in eo, & offeretis holocauſtum Domino.

28. Omne opus ſervile non facietis in tempore diei huius: quia dies propitiationis eſt, ut propitietur vobis Dominus Deus veſter.

29. Omnis anima quæ afflicta non fuerit die hac, peribit de populis ſuis:

30. Et quæ operis quippiam fecerit, delebo eam de populo ſuo.

31. Nihil ergo operis facietis in eo: legitimum ſempiternum erit vobis in cunctis generationibus,& habitationibus veſtris.

32. Sabbathum requietionis eſt, & affligetis animas veſtras die nono menſis. A veſpera uſque ad veſperam celebrabitis ſabbatha veſtra.

33. Et locutus eſt Dominus ad Moyſen,dicens.

34. Loquere filiis Iſraël, A quintodecimo die menſis huius ſeptimi, erunt feriæ tabernaculorũ ſeptem diebus Domino.

35. Dies primus vocabitur celeberrimus atque ſanctiſſimus: omne opus ſervile non facietis in eo.

36. Et ſeptem diebus offeretis holocauſta Domino. dies quoque octavus erit celeberrimus atque ſanctiſſimus, & offeretis holocauſtum Domino: eſt enim cœtus atque collectæ: omne opus ſervile non facietis in eo.

Das XXIII. Capitel.

26. Vnnd der HERR redet mit Moſe/vnd ſprach:

27. Des zehenden tages inn diſem ſiebenden Monden/iſt der Verſönetag/ der ſoll bey euch heilig heiſſen/daß jhr zuſammen kommet/da ſolt jhr euren leib caſteyen/ vnnd dem HERREN opffern.

28. Vnd ſolt keine arbeit thun an diſem tag/Denn es iſt der Verſönetag/ daß jhr verſönet werdet für dem HErrn eurem Gott.

29. Denn wer ſeinen Leib nicht caſteyet an diſem tage der ſol auß ſeinem volck gerottet werden.

30. Vnnd wer diſes tags jrgend eine arbeit thut / den wil ich vertilgen auß ſeinem volck.

31. Darumb ſolt jr keine arbeit thun/ Das ſoll ein ewigs Recht ſein/eurn nachkommen/in allen euren Wonungen.

32. Es iſt euer groſſer Sabbath/daß jr eure leibe caſteyet/Am neundten tage des Monden zu abend ſolt jhr diſen Sabbath halten/von abend an biß wider zu abend.

33. Vnd der HERR redet mit Moſe vnd ſprach:

34. Rede mit den kindern Jſrael/ vnd ſprich: Am funffzehenden tage diſes ſiebenden Mondes iſt das Feſt der Laubhütten ſieben tage dem HErrn.

35. Der erſte tag ſoll heilig heiſſen/ daß jr zuſammen kommt/keine dienſtarbeit ſolt jhr thun.

36. Sieben tage ſolt jr dem HErrn opffern/der achte tag ſoll auch heilig heiſſen/daß jhr zuſammen kommt/vnd ſolt euer Opffer dem HErrn thun/ Denn es iſt der verſammlung tag/keine Dienſtarbeit ſolt jhr thun.

CHAP. XXIII.

26. L'Eternel parla auſſi à Moyſe,diſant.

27. Pareillement au dixieme de ce ſeptieme mois ſera le iour des propitiations: vous *y* aurez ſaincte conuocation, & affligerez vos ames, & offrirez ſacrifices faits par feu à l'Eternel.

28. En ce iour-la vous ne ferez aucune œuure: car *c'eſt* le iour des propitiations, pour faire propitiation pour vous deuãt l'Eternel voſtre Dieu.

29. Car toute perſonne qui n'aura eſté affligee en ce meſme iour-la, ſera retranchee d'entre ſes peuples.

30. Et toute perſonne qui aura fait œuure quelconque en ce iour-la, ie ferai perir ceſte perſonne-la du milieu de ſon peuple.

31. Vous ne ferez *donc* aucune œuure. *C'eſt* ordonnance perpetuelle en vos aages, en toutes vos demeures.

32. Ce vous *eſt* Sabbat de repos: vous affligerez dõc vos ames. Au neufieme *iour* du mois, au ſoir, depuis vn ſoir iuſqu'à l'autre ſoir, vous celebrerez voſtre repos.

33. Item, l'Eternel parla à Moyſe,diſant.

34. Parle aux enfans d'Iſrael, diſant, Au quinzieme iour de ce ſeptieme mois par ſept iours *ſera* la feſte ſolennelle des tabernacles à l'Eternel,

35, Aa premier iour, *il y aura* ſaincte conuocation: vous ne ferez aucune œuure ſeruile.

36. Par ſept iours vous offrirez à l'Eternel des offrandes faites par feu: *&* au huitieme iour vous aurez ſaincte conuocation,& offrirez à l'Eternel des offrande faites par feu: *c'eſt* vne aſſemblee ſolennelle. Vous ne ferez œuure aucune ſeruile.

כג

37 אִלֵּין מוֹעֲדַיָּא דַייָ דִּתְעָרְעוּן יָתְהוֹן מְעָרַע קַדִּישׁ לְקָרָבָא קֻרְבָּנָא קֳדָם יְיָ עֲלָתָא וּמִנְחָתָא נִכְסַת קֻדְשִׁין וְנִסּוּכִין פִּתְגָם יוֹם בְּיוֹמֵיהּ׃

38 בַּר מִשַּׁבַּיָּא דַייָ וּבַר מִמַּתְּנָתְכוֹן וּבַר מִכָּל נִדְרֵיכוֹן וּבַר מִכָּל נִדְבָתְכוֹן דְּתִתְּנוּן קֳדָם יְיָ׃

39 בְּרַם בְּחַמְשַׁת עַשְׂרָא יוֹמָא לְיַרְחָא שְׁבִיעָאָה בְּמִכְנַשְׁכוֹן יָת עֲלַלְתָּא דְאַרְעָא תְּחַגּוּן יָת חַגָּא קֳדָם יְיָ שִׁבְעָא יוֹמִין בְּיוֹמָא קַדְמָאָה נְיָחָא וּבְיוֹמָא תְמִינָאָה נְיָחָא׃

40 וְתִסְּבוּן לְכוֹן בְּיוֹמָא קַדְמָאָה פֵּירֵי אִילָנָא אֶתְרוֹגִין וְלוּלָבִין וַהֲדָסִין וְעַרְבִין דִּנְחַל וְתֶחְדּוּן קֳדָם יְיָ אֱלָהֲכוֹן שִׁבְעָא יוֹמִין׃

41 וּתְחַגּוּן יָתֵיהּ חַגָּא קֳדָם יְיָ שִׁבְעָא יוֹמִין בְּשַׁתָּא קְיָם עָלַם לְדָרֵיכוֹן בְּיַרְחָא שְׁבִיעָאָה תְּחַגּוּן יָתֵיהּ׃

42 בִּמְטַלַּיָּא תִּתְּבוּן שִׁבְעָא יוֹמִין כָּל יַצִּיבַיָּא בְּיִשְׂרָאֵל יִתְּבוּן בִּמְטַלַּיָּא׃

43 בְּדִיל דְּיִדְּעוּן דָּרֵיכוֹן אֲרֵי בִמְטַלַּת עֲנָנֵי אוֹתֵיבִית יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאַפָּקוּתִי יָתְהוֹן מֵאַרְעָא דְמִצְרָיִם אֲנָא יְיָ אֱלָהֲכוֹן׃

44 וּמַלֵּיל מֹשֶׁה יָת סְדַר מוֹעֲדַיָּא דַייָ וְאַלֵּיפִנּוּן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃

כד

1 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃

2 פַּקֵּיד יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִסְּבוּן לָךְ מְשַׁח זֵיתָא דַכְיָא כְּתִישָׁא לְאַנְהָרָא לְאַדְלָקָא בּוֹצִינַיָּא תְּדִירָא׃

כג

37 אֵלֶּה מוֹעֲדֵי יְהוָה אֲשֶׁר־תִּקְרְאוּ אֹתָם מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ לְהַקְרִיב אִשֶּׁה לַיהוָה עֹלָה וּמִנְחָה זֶבַח וּנְסָכִים דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ׃

38 מִלְּבַד שַׁבְּתֹת יְהוָה וּמִלְּבַד מַתְּנוֹתֵיכֶם וּמִלְּבַד כָּל־נִדְרֵיכֶם וּמִלְּבַד כָּל־נִדְבֹתֵיכֶם אֲשֶׁר תִּתְּנוּ לַיהוָה׃

39 אַךְ בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאָסְפְּכֶם אֶת־תְּבוּאַת הָאָרֶץ תָּחֹגּוּ אֶת־חַג־יְהוָה שִׁבְעַת יָמִים בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן שַׁבָּתוֹן וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי שַׁבָּתוֹן׃

40 וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר כַּפֹּת תְּמָרִים וַעֲנַף עֵץ־עָבֹת וְעַרְבֵי־נָחַל וּשְׂמַחְתֶּם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם שִׁבְעַת יָמִים׃

41 וְחַגֹּתֶם אֹתוֹ חַג לַיהוָה שִׁבְעַת יָמִים בַּשָּׁנָה חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי תָּחֹגּוּ אֹתוֹ׃

42 בַּסֻּכֹּת תֵּשְׁבוּ שִׁבְעַת יָמִים כָּל־הָאֶזְרָח בְּיִשְׂרָאֵל יֵשְׁבוּ בַּסֻּכֹּת׃

43 לְמַעַן יֵדְעוּ דֹרֹתֵיכֶם כִּי בַסֻּכּוֹת הוֹשַׁבְתִּי אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּהוֹצִיאִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

44 וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת־מֹעֲדֵי יְהוָה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

כד

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

2 צַו אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זַיִת זָךְ כָּתִית לַמָּאוֹר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד׃

κγʹ.

37. Αὗται ἑορταὶ κυρίῳ, ἃς καλέσετε αὐτὰς κλητὰς ἁγίας, ὥστε προσενέγκαι καρπώματα τῷ κυρίῳ, ὁλοκαυτώματα τῆς θυσίας αὐτῶν, καὶ σπονδὰς αὐτῶν, τὸ καθ' ἡμέραν, εἰς ἡμέραν.

38. Πλὴν τῶν σαββάτων κυρίου, καὶ πλὴν τῶν δομάτων ὑμῶν, καὶ πλὴν πασῶν τῶν εὐχῶν ὑμῶν, καὶ πλὴν τῶν ἑκουσίων ὑμῶν ἃ ἂν δῶτε τῷ κυρίῳ.

39. Καὶ ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου τούτου, ὡς ἂν συντελέσητε τὰ γεννήματα τῆς γῆς, ἑορτάσετε τῷ κυρίῳ ἑπτὰ ἡμέρας. τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ ἀνάπαυσις, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἀνάπαυσις.

40. Καὶ λήψεσθε ἑαυτοῖς τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ καρπὸν ξύλου ὡραῖον, καὶ κάλλυνθρα φοινίκων, καὶ κλάδους ξύλου δασεῖς, καὶ ἰτέας, καὶ ἄγνου κλάδους ἐκ χειμάρρου, καὶ εὐφρανθήσεσθε ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἑπτὰ ἡμέρας.

41. Καὶ ἑορτάσετε αὐτὴν ἑορτὴν τῷ κυρίῳ ἑπτὰ ἡμέρας τοῦ ἐνιαυτοῦ νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν. ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ ἑορτάσετε αὐτήν.

42. Ἐν σκηναῖς κατοικήσετε ἑπτὰ ἡμέρας. πᾶς ὁ αὐτόχθων ἐν Ισραὴλ, κατοικήσει ἐν σκηναῖς.

43. Ὅπως ἴδωσιν αἱ γενεαὶ ὑμῶν, ὅτι ἐν σκηναῖς κατῴκισα τοὺς υἱοὺς Ισραὴλ ἐν τῷ ἐξαγαγεῖν με αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου. ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

44. Καὶ ἐλάλησε Μωϋσῆς τὰς ἑορτὰς κυρίου τοῦ θεοῦ τοῖς υἱοῖς Ισραήλ.

ΚΕΦΑΛ. κδʹ.

1. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων·

2. Ἔντειλαι τοῖς υἱοῖς Ισραὴλ, καὶ λαβέτωσάν σοι ἔλαιον ἐλάϊνον καθαρὸν, κεκομμένον εἰς φῶς, καῦσαι λύχνον διὰ παντός.

CAP. XXIII.

37. Hæ ſunt feriæ Domini, quas vocabitis celeberrimas atque ſanctiſſimas, offeretiſque in eis oblationes Domino, holocauſta & libamenta iuxta ritum uniuſcuiuſque diei:

38. Exceptis ſabbathis Domini, doniſque veſtris, & quę offeretis ex voto, vel quæ ſponte tribuetis Domino.

39. A quintodecimo ergo die menſis ſeptimi, quando congregaveritis omnes fructus terræ veſtræ, celebrabitis ferias Domini ſeptem diebus: die primo & die octavo erit ſabbathum, id eſt requies.

40. Sumetiſq; vobis die primo fructus arboris pulcherrimæ, ſpatulaſq; palmarum, & ramos ligni denſarū frondium, & ſalices de torrente, & lætabimini coram Domino Deo veſtro.

41. Celebrabitiſq; ſolennitatem eius ſeptem diebus per annum. legitimum ſempiternum erit in generationibus veſtris. Menſe ſeptimo feſta celebrabitis.

42. Et habitabitis in umbraculis ſeptem diebus. omnis qui de genere eſt Iſrael, manebit in tabernaculis:

43. Vt diſcant poſteri veſtri quòd in tabernaculis habitare fecerim filios Iſrael, cùm educerem eos de Terra-Ægypti. Ego Dominus Deus veſter.

44. Locutuſque eſt Moyſes ſuper ſolemnitatibus Domini ad filios Iſrael.

CAP. XXIIII.

1. Et locutus eſt Dominus ad Moyſen, dicens.
2. Præcipe filiis Iſrael, ut afferant tibi oleum de olivis puriſſimum ac lucidum, ad concinnandas lucernas iugiter.

Das XXIII. Capitel.

37. Das ſindt die Feſte des HERREN/ die ihr ſolt für heilig halten/ daß ihr zuſammen kommet/ vnnd dem HERRN Opffer thut/ Brandopffer/ Speißopffer/ Tranckopffer vnnd ander Opffer/ ein jeglichs nach ſeinem tage.

38. Ohn was der Sabbath des HERREN vnd ewre Gaben/ vnnd Gelübden vnnd freywillige Gaben ſind/ die ihr dem HERREN gebt.

39. So ſolt jr nun am fünfftzehenden tage des ſiebenden Mondens/ wenn jr das einkom̃en vom Lande eingebracht habt/ das Feſt des HERRN halten ſieben tage lang. Am erſten tage iſt es Sabbath/ vnnd am achten tag iſt es auch Sabbath.

40. Vnd ſolt am erſten tage Früchte nemen von ſchönen Bäumen/ Palmenzweige/ vnnd Meyen von dichten Bäumen vnd Bachweiden/ vnd ſieben tage frölich ſein für dem HErrn ewrem Gott.

41. Vnnd ſolt alſo dem HErrn des Jars das Feſt halten ſieben tage. Das ſol ein ewigs Recht ſein bey ewren Nachkommen/ daß ſie im ſiebenden Monden alſo feyren.

42. Sieben tage ſolt ihr in Laubhütten wohnen/ wer einheimiſch iſt in Iſrael/ der ſol in Laubhütten wohnen.

43. Daß ewre Nachkommen wiſſen/ wie ich die Kinder Iſrael hab laſſen in hütten wonen/ da ich ſie auß Egyptenlandt führet. Ich bin der HErr ewer Gott.

44. Vnnd Moſe ſaget den Kindern Iſrael ſolche Feſte des HErrn.

Das XXIIII. Capitel.

VNd der HErr redet mit Moſe/ vnnd ſprach:

2. Gebeut den Kindern Iſrael/ daß ſie zu dir bringen geſtoſſen lauter Baumöl zu Liechten/ daß oben inn die Lampen täglich gethan werde.

CHAP. XXIII.

37. Ce *ſont* là les feſtes ſolennelles de l'Eternel, que vous publierez, *pour eſtre* conuocations ſainctes, pour offrir à l'Eternel des offrandes faites par feu: *aſſauoir* holocauſte, gaſteau, ſacrifice, & aſperſion, chacune de ces choſes à ſon iour:

38. Outre les Sabbats de l Eternel, & outre vos dons, & outre tous vos vœus & outre toutes vos offrandes volontaires que vous preſenterez à l'Eternel.

39, Meſmemẽt au quinzieme iour du ſeptieme mois, quand vous aurez recueilli le rapport de la terre, vous celebrerez la feſte ſolennelle de l'Eternel par ſept iours. Au premier iour *il y aura* repos, le huitieme auſſi *il y aura* repos.

40. Et au premier iour vous prendrez du fruict d'vn bel arbre, des branches de palme, & des rameaux d'arbres branchus, & des ſaux de riuiere, & vous reſiouïrez par ſept iours deuant l'Eternel voſtre Dieu.

41. Si celebrerez à l'Eternel ceſte feſte ſolennelle, par ſept iours en l'an. *C'eſt* ordõnance perpetuelle en vos aages. Vous la celebrerez le ſeptieme mois.

42. Vous demeurerez ſept iours en des tabernacles: tous ceux qui ſeront nés entre les Iſraelites demeurerõt en des tabernacles:

43. Afin que voſtre poſterité ſache que i'ai fait demeurer les enfans d'Iſrael en des tabernacles, quand ie les retirai du païs d'Egypte. Ie *ſuis* l'Eternel voſtre Dieu.

44. Ainſi Moyſe declara aux enfans d'Iſrael les feſtes ſolennelles de l'Eternel.

CHAP. XXIIII.

1. Item, l'Eternel parla à Moyſe, diſant.
2. Commande aux enfans d'Iſrael qu'ils t'apportent de l'huile vierge pour le luminaire, pour allumer les lampes continuellement.

כד

3 מִבָּרָא לְפָרוּכְתָּא
דְסַהֲדוּתָא בְּמַשְׁכַּן זִמְנָא
יְסַדַּר יָתֵיהּ אַהֲרֹן מר
מִרַמְשָׁא עַד צַפְרָא קֳדָם
יְיָ תְּדִירָא קְיָם עָלַם
לְדָרֵיכוֹן׃

4 עַל מְנַרְתָּא דַכְיְתָא
יְסַדַּר יָת בּוֹצִינַיָּא קֳדָם
יְיָ תְּדִירָא׃

5 וְתִסַּב סוּלְתָּא וְתֵיפֵי
יָתַהּ תַּרְתָּא עֶשְׂרֵי גְּרִיצָן
תְּרֵין עֶשְׂרוֹנִין תְּהֵי גר
גְּרִיצְתָּא חֲדָא׃

6 וּתְשַׁוֵּי יָתְהוֹן תְּרֵין ס
סִדְרִין שִׁית בְּסִדְרָא עַל
פָּתוּרָא דַכְיָא קֳדָם יְיָ׃

7 וְתִתֵּן עַל סִדְרָא
לְבוֹנְתָּא דַכְיְתָא וּתְהֵי
לְלֶחֶם לְאַדְכָּרְתָּא קֻרְבָּנָא
קֳדָם יְיָ׃

8 בְּיוֹמָא דְשַׁבְּתָא בְּיוֹמָא
דְשַׁבְּתָא יְסַדְּרִינֵּיהּ קֳדָם
יְיָ תְּדִירָא מִן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
קְיָם עָלַם׃

9 וּתְהֵי לְאַהֲרֹן וְלִבְנוֹהִי
וְיֵיכְלוּנֵּיהּ בַּאֲתַר קַדִּישׁ
אֲרֵי קֹדֶשׁ קֻדְשִׁין הוּא לֵיהּ
מִקֻּרְבְּנַיָּא דַייָ קְיָם עָלַם׃

10 וּנְפַק בַּר אִתְּתָא בַּת
יִשְׂרָאֵל וְהוּא בַּר גְּבַר
מִצְרָאֵי בְּגוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְאִתְנַצִּיוּ בְּמַשְׁרִיתָא בַּר
אִתְּתָא בַּת יִשְׂרָאֵל וְגַבְרָא
בַּר יִשְׂרָאֵל׃

11 וּפָרֵישׁ בַּר אִתְּתָא בַּת
יִשְׂרָאֵל יָת שְׁמָא וְאַרְגֵּיז
וְאַיְתִיאוּ יָתֵיהּ לְוָת מֹשֶׁה
וְשׁוּם אִמֵּיהּ שְׁלוֹמִית בַּת
דִּבְרִי לְשִׁבְטָא דְדָן׃

12 וַאֲסָרוּהִי בְּבֵית מַטְּרָא
עַד דְּיִתְפָּרֵשׁ לְהוֹן עַל
גְּזֵירַת (מֵמְרָא) דַייָ׃

13 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה
לְמֵימָר׃

כד

3 מִחוּץ לְפָרֹכֶת הָעֵדֻת בְּאֹהֶל
מוֹעֵד יַעֲרֹךְ אֹתוֹ אַהֲרֹן מֵעֶרֶב
עַד־בֹּקֶר לִפְנֵי יְהוָה תָּמִיד חֻקַּת
עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם׃

4 עַל הַמְּנֹרָה הַטְּהֹרָה יַעֲרֹךְ
אֶת־הַנֵּרוֹת לִפְנֵי יְהוָה תָּמִיד׃

5 וְלָקַחְתָּ סֹלֶת וְאָפִיתָ אֹתָהּ
שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה חַלּוֹת שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים
יִהְיֶה הַחַלָּה הָאֶחָת׃

6 וְשַׂמְתָּ אוֹתָם שְׁתַּיִם מַעֲרָכוֹת
שֵׁשׁ הַמַּעֲרָכֶת עַל הַשֻּׁלְחָן הַטָּהֹר
לִפְנֵי יְהוָה׃

7 וְנָתַתָּ עַל־הַמַּעֲרֶכֶת לְבֹנָה
זַכָּה וְהָיְתָה לַלֶּחֶם לְאַזְכָּרָה
אִשֶּׁה לַיהוָה׃

8 בְּיוֹם הַשַּׁבָּת בְּיוֹם הַשַּׁבָּת
יַעַרְכֶנּוּ לִפְנֵי יְהוָה תָּמִיד מֵאֵת
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם׃

9 וְהָיְתָה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו וַאֲכָלֻהוּ
בְּמָקוֹם קָדֹשׁ כִּי קֹדֶשׁ קָדָשִׁים
הוּא לוֹ מֵאִשֵּׁי יְהוָה חָק־עוֹלָם׃

10 וַיֵּצֵא בֶּן־אִשָּׁה יִשְׂרְאֵלִית
וְהוּא בֶּן־אִישׁ מִצְרִי בְּתוֹךְ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וַיִּנָּצוּ בַּמַּחֲנֶה בֶּן
הַיִּשְׂרְאֵלִית וְאִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי׃

11 וַיִּקֹּב בֶּן־הָאִשָּׁה הַיִּשְׂרְאֵלִית
אֶת־הַשֵּׁם וַיְקַלֵּל וַיָּבִיאוּ אֹתוֹ
אֶל־מֹשֶׁה וְשֵׁם אִמּוֹ שְׁלֹמִית
בַּת־דִּבְרִי לְמַטֵּה־דָן׃

12 וַיַּנִּיחֻהוּ בַּמִּשְׁמָר לִפְרֹשׁ לָהֶם
עַל־פִּי יְהוָה׃

13 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
לֵאמֹר׃

κδ'.

3. Ἔξωθεν τοῦ καταπετάσματος ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, καὶ καύσουσιν αὐτὸ Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἀπὸ ἑσπέρας ἕως πρωῒ ἐνώπιον κυρίου ἐνδελεχῶς, νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν.

4. Ἐπὶ τῆς λυχνίας τῆς καθαρᾶς καύσετε τοὺς λύχνους ἐναντίον κυρίου, ἕως εἰς τὸ πρωΐ.

5. Καὶ λήψεσθε σεμίδαλιν, καὶ ποιήσετε αὐτὴν δώδεκα ἄρτους· δύο δεκάτων ἔσται ὁ ἄρτος ὁ εἷς.

6. Καὶ ἐπιθήσετε αὐτοὺς δύο θέματα, ἓξ ἄρτους τὸ ἓν θέμα, ἐπὶ τὴν τράπεζαν τὴν καθαρὰν ἔναντι κυρίου.

7. Καὶ ἐπιθήσετε ἐπὶ τὸ ἓν θέμα λίβανον καθαρὸν, καὶ ἅλα, καὶ ἔσονται οἱ ἄρτοι εἰς ἀνάμνησιν προκείμενοι τῷ κυρίῳ.

8. Τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων προσθήσετε ἔναντι κυρίου διὰ παντὸς παρὰ τῶν υἱῶν Ισραὴλ διαθήκην αἰώνιον.

9. Καὶ ἔσται Ἀαρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, καὶ φάγονται αὐτὰ ἐν τόπῳ ἁγίῳ. ἔστι γὰρ ἅγια τῶν ἁγίων τοῦτο αὐτῷ ἀπὸ τῶν θυσιαζομένων τῷ κυρίῳ νόμιμον αἰώνιον.

10. Καὶ ἐξῆλθεν υἱὸς γυναικὸς Ισραηλίτιδος, καὶ οὗτος ἦν υἱὸς αἰγυπτίου ἐν τοῖς υἱοῖς Ισραὴλ, καὶ ἐμαχέσαντο ἐν τῇ παρεμβολῇ ὁ ἐκ τῆς Ισραηλίτιδος, καὶ ὁ ἄνθρωπος ὁ Ισραηλίτης.

11. Καὶ ἐπονομάσας ὁ υἱὸς τῆς γυναικὸς τῆς Ισραηλίτιδος τὸ ὄνομα κατηράσατο, καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς Μωϋσῆν· καὶ τὸ ὄνομα τῆς μητρὸς αὐτοῦ σαλωμὶθ, θυγάτηρ δαβρὴ ἐκ τῆς φυλῆς δάν.

12. Καὶ ἀπέθεντο αὐτὸν εἰς φυλακὴν, διακρῖναι αὐτὸν διὰ προστάγματος κυρίου.

13. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων.

CAP. XXIIII.

3. Extra velum teſtimonii in tabernaculo fœderis. Ponetq́ue eas Aaron à veſpere uſque in manè coram Domino, cultu rituq́ue perpetuo in generationibus veſtris.

4. Super candelabrum mũdiſſimum ponentur ſemper in conſpectu Domini.

5. Accipies quoque ſimilam,& coques ex ea duodecim panes, qui ſinguli habebunt duas decimas:

6. Quorum ſenos altrinſecus ſuper menſam puriſſimam coram Domino, ſtatues;

7. Et pones ſuper eos thus lucidiſſimum, ut ſit panis in monimentũ oblationis Domini.

8. Per ſingula ſabbatha mutabuntur coram Domino ſuſcepti à filiis Iſraël fœdere ſempiterno:

9. Eruntq́ue Aaron & filiorum eius, ut comedant eos in loco ſancto: quia ſanctum ſanctorum eſt de ſacrificiis Domini iure perpetuo.

10. Ecce autem egreſſus filius mulieris Iſraëlitidis, quem pepererat de viro Ægyptio inter filios Iſrael, iurgatus eſt in caſtris cum viro Iſraelita.

11. Cumq́ue blaſphemaſſet nomen Domini, & maledixiſſet ei, adductus eſt ad Moyſen. (Vocabatur autem mater eius Salumith filia Dabri de tribu Dan.)

12. Miſeruntq; eum in carcerem, donec noſſent quid iuberet Dominus.

13. Qui locutus eſt ad Moyſen, dicens.

Das XXIIII. Capitel.

3. Hauſſen für dem Fürhang des Zeugniß inn der Hütten des Stiffts. Vnd Aaron ſols zurichten/ des abends vnd des morgens/ für dem HERRN täglich/ das ſey ein ewigs Recht ewren Nachkommen.

4. Er ſol aber die Lampen auff dem feinen Leuchter zurichten für dem HERRN täglich.

5. Vnd ſolt Semelmehl nemen/ vnnd dauon zwölff kuchen bachen/ zwo zehende ſol ein kuche haben.

6. Vnd ſolt ſie legen/ ja ſechs auff eine ſchicht/ auff den feinen Tiſch für dem HERRN.

7. Vnnd ſolt auff dieſelben legen reinen Weyrauch/ daß es ſeyen Denckbrot zum Fewer dem HERRN.

8. Alle Sabbath für vnnd für ſol er ſie zurichten für dem HERREN/ von den Kindern Iſrael zum ewigen Bundt.

9. Vnnd ſollen Aarons vnnd ſeiner Söhne ſein/ die ſollen ſie eſſen an heiliger ſtette/ denn das iſt ſein allerheiligſt von den Opffern des HERRN/ zum ewigen Recht.

10. Es gieng aber auß eines Iſraelitiſchen Weibs Son/ der eines Egyptiſchen Manns Kindt war/ vnter den Kindern Iſrael/ vnnd zancket ſich im Lager mit einem Iſraelitiſchen Mann.

11. Vnd leſtert den Namen vnnd fluchet. Da brachten ſie jn zu Moſe (Seine Mutter aber hieß Selomith/ eine Tochter Dibri vom Stamm Dan.)

12. Vnd legten jhn gefangen/ biß jnen klare antwort würde durch den mund des HERRN.

13. Vnnd der HErr redet mit Moſe/ vnd ſprach:

CHAP. XXIIII.

3. Aaron les arrengera deuant l'Eternel continuellement depuis le ſoir iuſques au matin, au dehors du voile du Teſmoignage au tabernacle d'aſſignation: *c'eſt* ordonnance perpetuelle en vos aages.

4. Il arrengera continuellement les lampes ſur le chandelier pur deuant l'Eternel.

5. Item tu prẽdras de la fine farine,& boulengeras d'icelle douze tourteaux, chacun tourteau ſera de deux dixiemes.

6. Et les poſeras deuant l'Eternel par deux rengees ſur la table pure, ſix à chacune rengee.

7. Et mettras de l'encẽs pur ſur chaque rengee, qui ſera en memorial pour le pain. *C'eſt* offrande faite par feu à l'Eternel.

8. On les arrengera par chacun iour de Sabbat continuellement deuant l'Eternel, de par les enfans d Iſrael, *en* alliance perpetuelle.

9. Et appartiendront à Aaron,& à ſes fils, qui les mangeront au lieu ſainct: car ils lui *ſeront* choſe treſſaincte d'entre les offrandes de l'Eternel faites par feu: *c'eſt* ordonnance perpetuelle.

10. Or le fils d'vne femme Iſraelite, qui eſtoit auſſi fils d'vn homme Egyptien ſortit parmi les enfans d'Iſrael: & ce fils de la femme Iſraelite, & vn homme Iſraelite querelerent dans le camp.

11. Lors le fils de la femme Iſraelite blaſphema nommément le: Nom *de l'Eternel*, & le maudit: & ils l'amenerẽt à Moyſe: (or le nom de la mere d'icelui eſtoit Sçelomith, fille de Dibri, de la tribu de Dan)

12. Si le mirent en garde, tant qu'il leur en fuſt faite declaration ſuiuant la parole de l'Eternel.

13. Et l'Eternel parla à Moyſe, diſant.

כד

14 אַפֵּיק יָת דְּאַרְגֵּיז לְמִבָּרָא לְמַשְׁרִיתָא וְיִסְמְכוּן כָּל דִּשְׁמְעִין יָת יְדֵיהוֹן עַל רֵישֵׁיהּ וְיִרְגְּמוּן יָתֵיהּ כָּל כְּנִשְׁתָּא׃

15 וְעִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּמַלֵּיל לְמֵימָר גְּבַר גְּבַר אֲרֵי יַרְגֵּיז קֳדָם אֱלָהֵיהּ וִיקַבֵּל חוֹבֵיהּ׃

16 וְדִיפָרֵישׁ שְׁמָא דַּיְיָ אִתְקְטָלָא יִתְקְטֵל מִרְגַּם יִרְגְּמוּן בֵּיהּ כָּל כְּנִשְׁתָּא כְּגִיּוֹרָא כְּיַצִּיבָא בְּפָרָשׁוּתֵיהּ שְׁמָא יִתְקְטֵל׃

17 וּגְבַר אֲרֵי יִקְטוֹל כָּל נַפְשָׁא דֶּאֱנָשָׁא אִתְקְטָלָא יִתְקְטֵל׃

18 וּדְיִקְטוֹל נְפַשׁ בְּעִירָא יְשַׁלְּמִינַּהּ נַפְשָׁא חֲלַף נַפְשָׁא׃

19 וּגְבַר אֲרֵי יִתֵּן מוּמָא בְּחַבְרֵיהּ כְּמָא דַּעֲבַד כֵּן יִתְעֲבֵד לֵיהּ׃

20 תַּבְרָא חֲלַף תַּבְרָא עֵינָא חֲלַף עֵינָא שִׁינָּא חֲלַף שִׁינָּא כְּמָא דְּיִתֵּן מוּמָא בֶּאֱנָשָׁא כֵּן יִתְיְהֵיב בֵּיהּ׃

21 וּדְיִקְטוֹל בְּעִירָא יְשַׁלְּמִינַּהּ וּדְיִקְטוֹל אֱינָשָׁא יִתְקְטֵיל׃

22 דִּינָא חַד יְהֵי לְכוֹן כְּגִיּוֹרָא כְּיַצִּיבָא יְהֵי אֲרֵי אֲנָא יְיָ אֱלָהֲכוֹן׃

23 וּמַלֵּיל מֹשֶׁה עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאַפִּיקוּ יָת דְּאַרְגֵּיז לְמִבָּרָא לְמַשְׁרִיתָא וּרְגַמוּ יָתֵיהּ בְּאַבְנַיָּא וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבַדוּ כְּמָא דְּפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה׃

כה

1 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה בְּטוּרָא דְּסִינַי לְמֵימַר׃

2 מַלֵּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְתֵימַר לְהוֹן אֲרֵי תֵעֲלוּן לְאַרְעָא דַּאֲנָא יָהֵיב לְכוֹן וְתַשְׁמֵיט אַרְעָא שְׁמִטְּתָא קֳדָם יְיָ׃

כד

14 הוֹצֵא אֶת־הַמְקַלֵּל אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה וְסָמְכוּ כָל־הַשֹּׁמְעִים אֶת־יְדֵיהֶם עַל־רֹאשׁוֹ וְרָגְמוּ אֹתוֹ כָּל־הָעֵדָה׃

15 וְאֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לֵאמֹר אִישׁ אִישׁ כִּי־יְקַלֵּל אֱלֹהָיו וְנָשָׂא חֶטְאוֹ׃

16 וְנֹקֵב שֵׁם־יְהֹוָה מוֹת יוּמָת רָגוֹם יִרְגְּמוּ־בוֹ כָּל־הָעֵדָה כַּגֵּר כָּאֶזְרָח בְּנָקְבוֹ שֵׁם יוּמָת׃

17 וְאִישׁ כִּי יַכֶּה כָּל־נֶפֶשׁ אָדָם מוֹת יוּמָת׃

18 וּמַכֵּה נֶפֶשׁ־בְּהֵמָה יְשַׁלְּמֶנָּה נֶפֶשׁ תַּחַת נָפֶשׁ׃

19 וְאִישׁ כִּי־יִתֵּן מוּם בַּעֲמִיתוֹ כַּאֲשֶׁר עָשָׂה כֵּן יֵעָשֶׂה לּוֹ׃

20 שֶׁבֶר תַּחַת שֶׁבֶר עַיִן תַּחַת עַיִן שֵׁן תַּחַת שֵׁן כַּאֲשֶׁר יִתֵּן מוּם בָּאָדָם כֵּן יִנָּתֶן בּוֹ׃

21 וּמַכֵּה בְהֵמָה יְשַׁלְּמֶנָּה וּמַכֵּה אָדָם יוּמָת׃

22 מִשְׁפַּט אֶחָד יִהְיֶה לָכֶם כַּגֵּר כָּאֶזְרָח יִהְיֶה כִּי אֲנִי יְהֹוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ 23 וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיּוֹצִיאוּ אֶת־הַמְקַלֵּל אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה וַיִּרְגְּמוּ אֹתוֹ אָבֶן וּבְנֵי־יִשְׂרָאֵל עָשׂוּ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהֹוָה אֶת־מֹשֶׁה׃

כה

1 וַיְדַבֵּר יְהֹוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּהַר סִינַי לֵאמֹר׃

2 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי תָבֹאוּ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם וְשָׁבְתָה הָאָרֶץ שַׁבָּת לַיהֹוָה׃

κδ.

14. Ἐξάγαγε τὸν καταρασάμενον ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἐπιθήσουσι πάντες οἱ ἀκούσαντες τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ λιθοβολήσουσιν αὐτὸν πᾶσα ἡ συναγωγή.

15. Καὶ τοῖς υἱοῖς Ισραὴλ λάλησον, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς.

16. Ἄνθρωπος ἄνθρωπος ἐὰν καταράσηται θεὸν αὐτοῦ, ἁμαρτίαν λήψεται. ὀνομάζων δὲ τὸ ὄνομα κυρίου, θανατούσθω θανάτῳ, λίθοις λιθοβολείτω αὐτὸν πᾶσα ἡ συναγωγή. ἐάν τε προσήλυτος, ἐάν τε αὐτόχθων, ἐν τῷ ὀνομάσαι αὐτὸν τὸ ὄνομα κυρίου, τελευτάτω.

17. Καὶ ἄνθρωπος ὃς ἂν πατάξῃ πᾶσαν ψυχὴν ἀνθρώπου, καὶ ἀποθάνῃ, θανάτῳ θανατούσθω.

18. Καὶ ὃς ἂν πατάξῃ κτῆνος καὶ ἀποθάνῃ, ἀποτισάτω ψυχὴν ἀντὶ ψυχῆς.

19. Καὶ ἐάν τις δῷ μῶμον τῷ πλησίον. ὡς ἐποίησεν αὐτῷ, ὡσαύτως ἀντιποιηθήσεται αὐτῷ.

20. Σύντριμμα ἀντὶ συντρίμματος, ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος, καθότι ἂν δῷ μῶμον ἀνθρώπῳ, οὕτω δοθήσεται αὐτῷ.

21. *Ὃς ἂν πατάξῃ ἄνθρωπον καὶ ἀποθάνῃ, θανάτῳ θανατούσθω.

22. Δικαίωσις μία ἔσται τῷ προσηλύτῳ, καὶ τῷ ἐγχωρίῳ, ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

23. Καὶ ἐλάλησε Μωϋσῆς τοῖς υἱοῖς Ισραὴλ, καὶ ἐξήγαγον τὸν καταρασάμενον ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν λίθοις πᾶσα ἡ συναγωγή. καὶ οἱ υἱοὶ Ισραὴλ ἐποίησαν, καθάπερ συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσεῖ.

ΚΕΦΑΛ. κέ.

1. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν ἐν τῷ ὄρει σινᾶ λέγων.

2. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ισραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· ὅταν εἰσέλθητε εἰς τὴν γῆν, ἣν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν, καὶ ἀναπαύσεται ἡ γῆ, ἣν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν, σάββατα τῷ κυρίῳ.

CAP. XXIIII.

14. Educ blaſphemum extra caſtra,& ponant omnes qui audierunt, manus ſuas ſuper caput eius, & lapidet eum populus univerſus.

15. Et ad filios Iſraël loquêris, Homo qui maledixerit Deo ſuo,portabit peccatum ſuum:

16. Et qui blaſphemaverit nomen Domini,morte moriatur: lapidibus opprimet eum omnis multitudo populi,ſive ille civis, ſive peregrinus fuerit. Qui blaſphemaverit nomen Domini, morte moriatur.

17. Qui percuſſerit,& occiderit hominem, morte moriatur.

18. Qui percuſſerit animal, reddet vicarium, id eſt animam pro anima.

19. Qui irrogaverit maculã cuilibet civium ſuorum : ſicut fecit,ſic fiet ei:

20. Fracturam pro fractura, oculum pro oculo, dentem pro dente reſtituet, qualem inflixerit maculam, talem ſuſtinere cogetur.

21. Qui percuſſerit iumentum, reddet aliud. Qui percuſſerit hominẽ, punietur.

22. Æquum iudicium ſit inter vos, ſive peregrinus, ſive civis peccaverit: quia ego ſum Dominus Deus veſter.

23. Locutuſq; eſt Moyſes ad filios Iſraël, & eduxerunt eum qui blaſphemaverat, extra caſtra,ac lapidibus oppreſſerunt. Feceruntque filii Iſraël ſicut præceperat Dominus Moyſi.

CAP. XXV.

1. Locutuſque eſt Dominus ad Moyſen in monte Sinai, dicens.

2. Loquere filiis Iſrael,& dices ad eos, Quando ingreſſi fueritis terram quam ego dabo vobis, ſabbathizetis ſabbathum Domini.

Das XXIIII. Capitel.

14. Führe den Flucher hinauß für das Lager/vnd laß alle/die es gehöret haben/jre hende auff ſein haupt legen/ vnd laß jhn die gantze Gemeine ſteinigen.

15. Vnnd ſage den Kindern Iſrael: Welcher ſeinem Gott fluchet/der ſol ſeine ſünde tragen.

16. Welcher des HERREN Namen leſtert/der ſol des todts ſterben/ die gantze Gemeine ſol jhn ſteinigen/ Wie der Frembdlinge/ ſo ſol auch der Einheimiſche ſein/Wenn er den Namen leſtert/ſo ſol er ſterben.

17. Wer jrgend einen Menſchen erſchlegt/der ſol des todts ſterben.

18. Wer aber ein Vieh erſchlegt/der ſols bezalen/ Leib vmb Leib.

19. Vnd wer ſeinen Nechſten verletzt/ dem ſol man thun/wie er gethan hat.

20. Schade vmb Schade/auge vmb auge/zan vmb zan/wie er hat einen Menſchen verletzt/ ſo ſol man jm wider thun.

21. Alſo/daß wer ein Vieh erſchlegt/ der ſols bezalen/Wer aber einen Menſchen erſchlegt/der ſol ſterben.

22. Es ſol einerley Recht vnter euch ſein/dem Frembdlingen wie dem Einheimiſchen/Denn ich bin der HERR ewer Gott.

23. Moſe aber ſagts den Kindern Iſrael/vnnd füreten den flucher auß für das Lager/vnnd ſteinigeten jhn/Alſo theten die Kinder Iſrael/wie der HErr Moſe gebotten hatte.

Das XXV. Capitel.

VNnd der HERR redet mit Moſe auff dem Berge Sinai/vnd ſprach:

2. Rede mit den Kindern Iſrael/vnd ſprich zu jhnen: Wenn jhr ins Landt kommt/das ich euch geben werde/ſo ſol das Landt ſeine Feyre dem HERRN feyren.

CHAP. XXIIII.

14. Tire hors du camp celui qui a maudit, & que tous ceux qui l'ont ouï mettant les mains ſur ſa teſte, & que toute l'aſſemblée le lapide.

15. Si parleras aux enfans d'Iſrael, diſant, Quiconque aura maudit ſon Dieu, portera ſon peché.

16. Et celui qui aura nommément blaſphemé le nom de l'Eternel,on le fera mourir de mort: toute l'aſſemblee ne faudra de le lapider: on fera mourir tant l'eſtranger que celui qui eſt né au païs, qui aura nommément blaſphemé le nom *de l'Eternel.*

17. On fera auſſi mourir de mort celui qui aura frapé à mort quelque perſonne que ce ſoit.

18. Celui qui aura frapé vne beſte à mort,il la rendra: vie pour vie.

19. Item, quand l'homme aura fait outrage à ſon prochain:comme il a fait, ainſi lui ſera-il fait:

20. *Aſſauoir* rompure pour rompure,œil pour œil, dent pour dent: comme il a fait outrage à l'homme, ainſi lui ſera-il fait.

21. Qui frapera *donc* vne beſte *à mort* la rendra:mais on fera mourir celui qui aura frapé vn homme *à mort*.

22. Vous rendrez vn meſme iugement: l'eſtranger vous ſera ni plus ni moins que celui qui eſt ne au païs: car ie *ſuis* l'Eternel voſtre Dieu.

23. Moyſe donc parla aux enfans d'Iſrael,leſquels tirerent celui qui auoit maudit hors du camp,& l'aſſommerent de pierres. Ainſi ies enfans d'Iſrael firent comme l'Eternel auoit commandé à Moyſe.

CHAP. XXV.

1. Item, l'Eternel parla à Moyſe en la montagne de Sinaï,diſant.

2. Parle aux enfans d'Iſrael, & leur di,Quand vous ſerez entres au païs que ie vous donne, la terre ſe repoſera: *ce ſera* Sabbat à l'Eternel.

כה

3 שִׁית שְׁנִין תִּזְרַע חַקְלָךְ וְשִׁית שְׁנִין תִּכְסַח כַּרְמָךְ וְתִכְנוֹשׁ יַת עֲלַלְתַהּ׃

4 וּבְשַׁתָּא שְׁבִיעֲתָא נְיָח שְׁמִטְּתָא יְהֵי לְאַרְעָא שְׁמִטְּתָא קֳדָם יְיָ חַקְלָךְ לָא תִזְרַע וְכַרְמָךְ לָא תִכְסָח׃

5 יָת כָּתֵי חֲצָדָךְ לָא תַחְצַד וְיָת עִנְּבֵי שִׁבְקָךְ לָא תִקְטוֹף שְׁנַת שְׁמִיטְּתָא יְהֵי לְאַרְעָא׃

6 וּתְהֵי שְׁמִיטַּת אַרְעָא לְכוֹן לְמֵיכַל לָךְ וּלְעַבְדָּךְ וּלְאַמְתָךְ וְלַאֲגִירָךְ וּלְתוֹתָבָךְ דְּדָיְרִין עִמָּךְ׃

7 וְלִבְעִירָךְ וּלְחַיְתָא דִּי בְּאַרְעָךְ תְּהֵי כָּל עֲלַלְתַהּ לְמֵיכָל׃

8 וְתִמְנֵי לָךְ שְׁבַע שְׁמִטִּין דִּשְׁנִין שְׁבַע שְׁנִין שְׁבַע זִמְנִין וִיהוֹן לָךְ יוֹמֵי שְׁבַע שְׁמִטִּין דִּשְׁנִין אַרְבְּעִין וּתְשַׁע שְׁנִין׃

9 וְתַעְבַּר שׁוֹפַר יַבָּבָא בְּיַרְחָא שְׁבִיעָאָה בְּעַשְׂרָא לְיַרְחָא בְּיוֹמָא דְּכִפּוּרַיָּא תַּעְבְּרוּן שׁוֹפָרָא בְּכָל אַרְעֲכוֹן׃

10 וּתְקַדְּשׁוּן יַת שְׁנַת חַמְשִׁין שְׁנִין וְתִקְרוֹן חֵירוּתָא בְּאַרְעָא לְכָל יָתְבָהָא יוֹבְלָא הִיא תְּהֵי לְכוֹן וּתְתוּבוּן גְּבַר לְאַחְסַנְתֵּיהּ וּגְבַר לְזַרְעִיתֵיהּ תְּתוּבוּן׃

11 יוֹבְלָא הִיא שְׁנַת חַמְשִׁין שְׁנִין תְּהֵי לְכוֹן לָא תִזְרְעוּן וְלָא תַחְצְדוּן יַת כָּתָהָא וְלָא תִקְטְפוּן יַת שִׁבְקָהָא׃

12 אֲרֵי יוֹבֵלָא הִיא קֻדְשָׁא תְּהֵי לְכוֹן מִן חַקְלָא תֵּיכְלוּן יַת עֲלַלְתַהּ׃

13 בְּשַׁתָּא דְּיוֹבְלָא הָדָא תְּתוּבוּן גְּבַר לְאַחְסַנְתֵּיהּ׃

כה

3 שֵׁשׁ שָׁנִים תִּזְרַע שָׂדֶךָ וְשֵׁשׁ שָׁנִים תִּזְמֹר כַּרְמֶךָ וְאָסַפְתָּ אֶת־תְּבוּאָתָהּ׃

4 וּבַשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִת שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן יִהְיֶה לָאָרֶץ שַׁבָּת לַיהוָה שָׂדְךָ לֹא תִזְרָע וְכַרְמְךָ לֹא תִזְמֹר׃

5 אֵת סְפִיחַ קְצִירְךָ לֹא תִקְצוֹר וְאֶת־עִנְּבֵי נְזִירֶךָ לֹא תִבְצֹר שְׁנַת שַׁבָּתוֹן יִהְיֶה לָאָרֶץ׃

6 וְהָיְתָה שַׁבַּת הָאָרֶץ לָכֶם לְאָכְלָה לְךָ וּלְעַבְדְּךָ וְלַאֲמָתֶךָ וְלִשְׂכִירְךָ וּלְתוֹשָׁבְךָ הַגָּרִים עִמָּךְ׃

7 וְלִבְהֶמְתְּךָ וְלַחַיָּה אֲשֶׁר בְּאַרְצֶךָ תִּהְיֶה כָל־תְּבוּאָתָהּ לֶאֱכֹל׃

8 וְסָפַרְתָּ לְךָ שֶׁבַע שַׁבְּתֹת שָׁנִים שֶׁבַע שָׁנִים שֶׁבַע פְּעָמִים וְהָיוּ לְךָ יְמֵי שֶׁבַע שַׁבְּתֹת הַשָּׁנִים תֵּשַׁע וְאַרְבָּעִים שָׁנָה׃

9 וְהַעֲבַרְתָּ שׁוֹפַר תְּרוּעָה בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִעִי בֶּעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ בְּיוֹם הַכִּפֻּרִים תַּעֲבִירוּ שׁוֹפָר בְּכָל־אַרְצְכֶם׃

10 וְקִדַּשְׁתֶּם אֵת שְׁנַת הַחֲמִשִּׁים שָׁנָה וּקְרָאתֶם דְּרוֹר בָּאָרֶץ לְכָל־יֹשְׁבֶיהָ יוֹבֵל הִוא תִּהְיֶה לָכֶם וְשַׁבְתֶּם אִישׁ אֶל־אֲחֻזָּתוֹ וְאִישׁ אֶל־מִשְׁפַּחְתּוֹ תָּשֻׁבוּ׃

11 יוֹבֵל הִוא שְׁנַת הַחֲמִשִּׁים שָׁנָה תִּהְיֶה לָכֶם לֹא תִזְרָעוּ וְלֹא תִקְצְרוּ אֶת־סְפִיחֶיהָ וְלֹא תִבְצְרוּ אֶת־נְזִרֶיהָ׃

12 כִּי יוֹבֵל הִוא קֹדֶשׁ תִּהְיֶה לָכֶם מִן־הַשָּׂדֶה תֹּאכְלוּ אֶת־תְּבוּאָתָהּ׃

13 בִּשְׁנַת הַיּוֹבֵל הַזֹּאת תָּשֻׁבוּ אִישׁ אֶל־אֲחֻזָּתוֹ׃

κέ.

3. Ἓξ ἔτη σπερεῖς τὸν ἀγρόν σου, καὶ ἓξ ἔτη τεμεῖς τὴν ἄμπελόν σου, καὶ συνάξεις τὸν καρπὸν αὐτῆς.

4. Ἐν δὲ τῷ ἔτει τῷ ἑβδόμῳ σάββατα, ἀνάπαυσις ἔσται τῇ γῇ, σάββατα τῷ κυρίῳ. τὸν ἀγρόν σου οὐ σπερεῖς, καὶ τὴν ἄμπελόν σου οὐ τεμεῖς.

5. Καὶ τὰ αὐτόματα ἀναβαίνοντα τοῦ ἀγροῦ σου οὐκ ἐκθερίσεις, καὶ τὴν σταφυλὴν τοῦ ἁγιάσματός σου οὐκ ἐκτρυγήσεις, ἐνιαυτὸς ἀναπαύσεως ἔσται τῇ γῇ.

6. Καὶ ἔσται τὰ σάββατα τῆς γῆς βρώματά σοι, καὶ τῷ παιδί σου καὶ τῇ παιδίσκῃ σου, καὶ τῷ μισθωτῷ σου, καὶ τῷ παροίκῳ τῷ προσκειμένῳ πρὸς σέ.

7. Καὶ τοῖς κτήνεσί σου καὶ τοῖς θηρίοις τοῖς ἐν τῇ γῇ σου ἔσται πᾶν τὸ γένημα αὐτοῦ εἰς βρῶσιν.

8. Καὶ ἐξαριθμήσεις σεαυτῷ ἑπτὰ ἀναπαύσεις ἐτῶν, ἑπτὰ ἔτη ἑπτάκις, καὶ ἔσονταί σοι ἑπτὰ ἑβδομάδες ἐτῶν ἐννέα καὶ τεσσαράκοντα ἔτη.

9. Καὶ διαγγελεῖται σάλπιγγος φωνὴ ἐν πάσῃ τῇ γῇ ὑμῶν, ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ τῇ δεκάτῃ τοῦ μηνός, τῇ ἡμέρᾳ τοῦ ἐξιλασμοῦ, διαγγελεῖτε σάλπιγγι ἐν πάσῃ τῇ γῇ ὑμῶν.

10. Καὶ ἁγιάσετε τὸ ἔτος τὸ πεντηκοστὸν ἐνιαυτόν, καὶ διαβοήσετε ἄφεσιν ἐπὶ τῆς γῆς πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν αὐτήν. ἐνιαυτὸς ἀφέσεως σημασίας αὕτη ἔσται ὑμῖν, καὶ ἀπελεύσεται ἕκαστος εἰς τὴν κτῆσιν αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ ἀπελεύσεσθε.

11. Ἀφέσεως σημασίας αὕτη ἔσται ὑμῖν. τὸ ἔτος τὸ πεντηκοστόν, ἐνιαυτὸς ἔσται ὑμῖν. οὐ σπερεῖτε, οὐδὲ ἀμήσετε τὰ αὐτόματα τὰ ἀναβαίνοντα αὐτῆς, καὶ οὐ τρυγήσετε τὰ ἡγιασμένα αὐτῆς.

12. Ὅτι ἀφέσεως σημασία ἐστίν. ἅγιον ἔσται ὑμῖν. ἀπὸ τῶν πεδίων φάγεσθε τὰ γενήματα αὐτῆς.

13. Καὶ ἐν τῷ ἔτει τῆς ἀφέσεως σημασίας αὐτῆς, ἐπανελεύσεται ἕκαστος εἰς τὴν κτῆσιν αὐτοῦ.

CAP. XXV.

3. Sex annis ſeres agrum tuum, & ſex annis putabis vineam tuam, colligeſque fructus eius:

4. Septimo autem anno ſabbathum erit terræ, requietionis Domini: agrum non ſeres, & vineam non putabis:

5. Quæ ſponte gignet humus, non metes: & uvas primitiarum tuarum non colliges, quaſi vindemiam: annus enim requietionis terræ eſt:

6. Sed erunt vobis in cibum, tibi & ſervo tuo, ancillæ & mercenario tuo, & advenæ qui peregrinatur apud te:

7. Iumentis tuis & pecoribus omnia quæ naſcuntur, præbebunt cibum.

8. Numerabis quoque tibi ſeptem hebdomadas annorum, id eſt, ſepties ſeptem, quæ ſimul faciũt annos quadraginta novem:

9. Et clanges buccina menſe ſeptimo, decima die menſis, propitiationis tempore in univerſa terra veſtra.

10. Sanctificabiſque annum quinquageſimum, & vocabis remiſſionem cunctis habitatoribus terræ tuæ, ipſe eſt enim iubileus. Revertetur homo ad poſſeſſionem ſuam, & unuſquiſque rediet ad familiam priſtinam:

11. Quia iubileus eſt & quinquageſimus annus. Non ſeretis atque metetis ſponte in agro naſcentia, & primitias vindemiæ non colligetis.

12. Ob ſanctificationem iubilei, ſed ſtatim oblata comedetis.

13. Anno iubilei redient omnes ad poſſeſſiones ſuas.

Das XXV. Capitel.

3. Daß du ſechs jahr dein Feld beſeeſt/ vnnd ſechs jar deinen Weinberg beſchneideſt/ vnnd ſammleſt die Früchte ein.

4. Aber im ſiebenden Jar/ ſoll das Landt ſeine groſſe Feyer dem HERREN feyren/ darinn du dein Feld nicht beſeen/ noch deinen Weinberg beſchneiden ſolt.

5. Was aber von jhm ſelber nach deiner Erndten wechſt/ ſolt du nicht erndten/ vnd die Drauben/ ſo ohn deine arbeit wachſen/ ſolt du nicht leſen/ dieweil es ein Feyrjar iſt des Lands.

6. Sondern die Feyer des Lands ſolt jhr darumb halten/ daß du dauon eſſeſt/ dein Knecht/ deine Magd/ dein Tagelöhner/ dein Haußgenoß/ dein Frembdlinger bey dir.

7. Dein Vieh/ vnd die Thier in deinem Lande/ Alle früchte ſollen ſpeiſe ſein.

8. Vnd du ſolt zehlen ſolcher Feyrjar ſieben/ daß ſieben jar ſieben mal gezehlet werden/ vnd die zeit der ſieben Feyrjar machen neunvndviertzig jar.

9. Da ſolt du die Poſaunen laſſen blaſen durch alle euer Land/ am zehenden tage des ſiebenden Monden/ eben am tage der verſönung.

10. Vnd jr ſolt das fünfftzigſt Jahr heiligen/ vnd ſolts ein Erlaßjar heiſſen im Lande/ allen die drinnen wohnen/ Denn es iſt euer Halljar/ da ſoll ein jedlicher bey euch wider zu ſeiner Haabe/ vnd zu ſeinem Geſchlecht kommen.

11. Denn das funfftzigſt jar iſt euer Halljar. Jhr ſolt nicht ſeen/ auch was von jhm ſelber wechſt/ nicht erndten/ auch was ohn arbeit wechſt im Weinberge nicht leſen.

12. Denn das Halljar ſoll vnter euch heilig ſein/ Jhr ſolt aber eſſen was das Feld tregt.

13. Das iſt das Halljar/ da jederman wider zu dem ſeinen kommen ſoll.

CHAP. XXV.

3. Six ans tu ſemeras ton champ, & ſix ans tu tailleras ta vigne, & recueilliras ſon rapport.

4. Mais au ſeptieme an il y aura Sabbat de repos à la terre, *ce ſera* Sabbat à l'Eternel: tu ne ſemeras point ton champ, & ne tailleras point ta vigne.

5. Tu ne moiſſonneras point ce qui prouiendra de ſoi-meſme de ce qui ſera tombé en moiſſonnant, & ne vendangeras point les raiſins de ta vigne non taillee: *ce* ſera l'an du repos de la terre.

6. Mais ce qui prouiendra l'an du Sabbat de la terre vous ſera en viande, à toi, & à ton ſerf, & à ta ſerue, à ton mercenaire, & à ton forain qui ſeiournent auec toi.

7. Et à tes beſtes, & aux animaux qui *ſont* en ton païs. tout le rapport d'icelle ſera pour manger.

8. Tu conteras auſſi ſept ſemaines d'annees, *aſſauoir* ſept fois ſept ans, & les iours des ſept ſemaines te reuiendrõt à quarante neuf ans.

9. Puis tu feras ſonner la trompette de iubilation le dixieme *iour* du ſeptieme mois: voire au iour des propitiations vous ferez ſonner la trompette par tout voſtre païs.

10. Et ſanctifierez l'an cinquantieme, & publierez liberté par le païs à tous ſes habitans: ce vous ſera l'an de Iubilé, & retournerez vn chacun en ſa poſſeſſion, & vn chacun en ſa famille.

11. Ceſt an cinquantieme vous ſera le Iubile: vous ne ſemerez point, & ne moiſſonnerez point ce que la terre rapportera d'elle-meſme, & ne vendangerez point les fruicts de la vigne nõ taillee.

12. Car ceſte *annee-la eſt* le Iubilé, *elle* vous ſera ſaincte: vous mangerez ce que les champs rapporteront ceſte annee-la.

13. En ceſt an de Iubilé vous retournerez vn chacun en ſa poſſeſſion.

כה

14 וארי תזבנון זבינין
לחברך או תזבנון מן יד
חברך לא תונון גבר ית
אחוהי׃

15 במנין שניא בתר
יובלא תזבנון מן חברך
במנין שני עללתא יזבן
לך׃

16 לפום סגיות שניא
תסגי זבינוהי ולפום
זעירות שניא תזער
זבינוהי ארי מנין עללתא
הוא מזבן לך׃

17 ולא תונון גבר ית
חבריה ותדחל מאלהך
ארי אנא יי אלהכון׃

18 ותעבדון ית קימי
וית דיני תטרון ותעבדון
יתהון ותיתבון על ארעא
לרוחצן׃

19 ותתן ארעא איבה
ותיכלון למשבע ותיתבון
לרוחצן עלה׃

20 וארי תימרון מה
ניכול בשתא שביעתא
הא לא נזרע ולא נכנוש
ית עללתנא׃

21 ואפקיד ית ברכתי
לכון בשתא שתיתתא
ותעבד ית עללתא לתלת
שנין׃

22 ותזרעון ית שתא
תמינתא ותיכלון מן
עללתא עתיקא עד שתא
תשיעתא עד מיעל
עללתה תיכלון עתיקא׃

23 וארעא לא תזדבן
לחלוטין ארי דילי ארעא
ארי דיירין ותותבין אתון
קדמי׃

24 ובכל ארע אחסנתכון
פרקנא תתנון לארעא׃

25 ארי יתמסכן אחוך
ויזבן מאחסנתיה וייתי
פריקיה דקריב ליה ו
ויפרוק ית זביני דאחוהי׃

כה

14 וְכִי־תִמְכְּרוּ מִמְכָּר לַעֲמִיתֶךָ
אוֹ קָנֹה מִיַּד עֲמִיתֶךָ אַל־תּוֹנוּ
אִישׁ אֶת־אָחִיו׃

15 בְּמִסְפַּר שָׁנִים אַחַר הַיּוֹבֵל
תִּקְנֶה מֵאֵת עֲמִיתֶךָ בְּמִסְפַּר
שְׁנֵי־תְבוּאֹת יִמְכָּר־לָךְ׃

16 לְפִי רֹב הַשָּׁנִים תַּרְבֶּה
מִקְנָתוֹ וּלְפִי מְעֹט הַשָּׁנִים תַּמְעִיט
מִקְנָתוֹ כִּי מִסְפַּר תְּבוּאֹת הוּא
מֹכֵר לָךְ׃

17 וְלֹא תוֹנוּ אִישׁ אֶת־עֲמִיתוֹ
וְיָרֵאתָ מֵאֱלֹהֶיךָ כִּי אֲנִי יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם׃

18 וַעֲשִׂיתֶם אֶת־חֻקֹּתַי וְאֶת־
מִשְׁפָּטַי תִּשְׁמְרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם
וִישַׁבְתֶּם עַל־הָאָרֶץ לָבֶטַח׃

19 וְנָתְנָה הָאָרֶץ פִּרְיָהּ וַאֲכַלְתֶּם
לָשֹׂבַע וִישַׁבְתֶּם לָבֶטַח עָלֶיהָ׃

20 וְכִי תֹאמְרוּ מַה־נֹּאכַל בַּשָּׁנָה
הַשְּׁבִיעִת הֵן לֹא נִזְרָע וְלֹא נֶאֱסֹף
אֶת־תְּבוּאָתֵנוּ׃

21 וְצִוִּיתִי אֶת־בִּרְכָתִי לָכֶם
בַּשָּׁנָה הַשִּׁשִּׁית וְעָשָׂת אֶת־
הַתְּבוּאָה לִשְׁלֹשׁ הַשָּׁנִים׃

22 וּזְרַעְתֶּם אֵת הַשָּׁנָה הַשְּׁמִינִת
וַאֲכַלְתֶּם מִן־הַתְּבוּאָה יָשָׁן עַד
הַשָּׁנָה הַתְּשִׁיעִת עַד־בּוֹא תְּבוּאָתָהּ
תֹּאכְלוּ יָשָׁן׃

23 וְהָאָרֶץ לֹא תִמָּכֵר לִצְמִתֻת
כִּי־לִי הָאָרֶץ כִּי־גֵרִים וְתוֹשָׁבִים
אַתֶּם עִמָּדִי׃

24 וּבְכֹל אֶרֶץ אֲחֻזַּתְכֶם גְּאֻלָּה
תִּתְּנוּ לָאָרֶץ׃

25 כִּי־יָמוּךְ אָחִיךָ וּמָכַר מֵאֲחֻזָּתוֹ
וּבָא גֹאֲלוֹ הַקָּרֹב אֵלָיו וְגָאַל
אֵת מִמְכַּר אָחִיו׃

κέ.

14. Ἐὰν δὲ ἀποδῷ πρᾶσιν τῷ πλησίον σου, ἐὰν δὲ καὶ κτήσῃ παρὰ τοῦ πλησίον σου. μὴ θλιβέτω ἄνθρωπος τὸν πλησίον.

15. Κατὰ τὸν ἀριθμὸν ἐτῶν μετὰ τὴν σημασίαν, κτήσῃ παρὰ τοῦ πλησίον. κατὰ ἀριθμὸν ἐνιαυτῶν τῶν γεννημάτων ἀποδώσεταί σοι.

16. Καθότι ἂν πλεῖον τῶν ἐτῶν, πληθυνεῖ τὴν ἔγκλησιν αὐτοῦ, καὶ καθότι ἂν ἔλαττον τῶν ἐτῶν, ἐλαττονήσει τὴν ἔγκτησιν αὐτοῦ, ὅτι ἀριθμὸν γεννημάτων αὐτὸς ἀποδώσεταί σοι.

17. Μὴ θλιβέτω ἄνθρωπος τὸν πλησίον, καὶ φοβηθήσῃ κύριον τὸν θεόν σου. ἐγώ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

18. Καὶ ποιήσετε πάντα δικαιώματά μου, καὶ πάσας τὰς κρίσεις μου, καὶ φυλάξασθε καὶ ποιήσετε αὐτά, καὶ κατοικήσεται ἐπὶ τῆς γῆς πεποιθότες.

19. Καὶ δώσει ἡ γῆ τὰ ἐκφόρια αὐτῆς, καὶ φάγεσθε εἰς πλησμονήν, καὶ κατοικήσετε πεποιθότες ἐπ᾽ αὐτῆς.

20. Ἐὰν δὲ λέγητε, τί φαγόμεθα ἐν τῷ ἔτει τῷ ἑβδόμῳ τούτῳ, ἐὰν μὴ σπείρωμεν, καὶ μὴ συναγάγωμεν τὰ γεννήματα ἡμῶν.

21. Καὶ ἀποστέλλω τὴν εὐλογίαν μου ὑμῖν ἐν τῷ ἔτει τῷ ἕκτῳ, καὶ ποιήσει τὰ γεννήματα αὐτῆς εἰς τρία ἔτη.

22. Καὶ σπερεῖτε τὸ ἔτος τὸ ὄγδοον, καὶ φάγεσθε ἀπὸ τῶν γεννημάτων παλαιά, ἕως τοῦ ἔτους τοῦ ἐνάτου, ἕως ἂν ἔλθῃ τὰ γεννήματα αὐτῆς, φάγεσθε παλαιὰ παλαιῶν.

23. Καὶ ἡ γῆ οὐ πραθήσεται εἰς βεβαίωσιν. ἐμὴ γάρ ἐστιν ἡ γῆ διότι προσήλυτοι, καὶ πάροικοι ὑμεῖς ἐστὲ ἐναντίον ἐμοῦ.

24. Καὶ κατὰ πᾶσαν γῆν κατασχέσεως ὑμῶν, λύτρα δώσετε τῆς γῆς.

25. Ἐὰν δὲ πένηται ὁ ἀδελφός σου ὁ μετὰ σοῦ, καὶ ἀποδῶται ἀπὸ τῆς κατασχέσεως αὐτοῦ, καὶ ἔλθῃ ὁ ἀγχιστεύων ὁ ἄγγιστα αὐτοῦ, καὶ λυτρώσεται τὴν πρᾶσιν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.

CAP. XXV.

14. Quando vendes quippiam civi tuo, vel emes ab eo, ne contriſtes fratrem tuum, ſed iuxta numerum annorum iubilei emes ab eo.

15. Et iuxta ſupputationem frugum vendet tibi.

16. Quanto plures anni remanſerint poſt iubileum, tanto creſcet & pretium: & quanto minus temporis numeraveris, tanto minoris & emptio conſtabit tempus enim frugum vendet tibi.

17. Nolite affligere contribules veſtros, ſed timeat unuſquiſque Deum ſuũ; quia ego Dominus Deus veſter.

18. Facite præcepta mea, & iudicia cuſtodite, & implete ea: ut habitare poſſitis in terra abſque ullo pavore.

19. Et gignat vobis humus fructus ſuos, quibus veſcamini uſque ad ſaturitatem, nullius impetum formidantes.

20. Quòd ſi dixeritis, Quid comedemus anno ſeptimo, ſi non ſeverimus, neque collegerimus fruges noſtras?

21. Dabo benedictionem meam vobis anno ſexto, & faciet fructus trium annorũ:

22. Seretiſque anno octavo, & comedetis veteres fruges uſque ad nonum annum: donec nova naſcantur, edetis vetera.

23. Terra quoque non vendetur in perpetuum: quia mea eſt, & vos advenæ & coloni mei eſtis.

24. Vnde cuncta regio poſſeſſionis veſtræ ſub redemptionis conditione vendetur.

25. Si attenuatus frater tuus vendiderit poſſeſſiunculam ſuã, & voluerit propinquus eius, poteſt redimere quod ille vendiderat.

Das XXV. Capitel.

14. Wenn du nun etwas deinem nechſten verkauffeſt/ oder jm etwas abkauffeſt/ ſoll keiner ſeinen Bruder vberfortheilen.

15. Sondern nach der zal vom Halljar an/ ſolt du es von jm kauffen. Vnd was die jahre hernach tragen mögen/ ſo hoch ſol er dirs verkauffen.

16. Nach der menge der jahr ſolt du den Kauff ſteigern/ vnd nach der wenige der jahr ſolt du den kauff ringern/ denn er ſoll dirs/ nach dem es tragen mag/ verkauffen.

17. So überfortheile nun keiner ſeinen nechſten/ ſondern förchte dich für deinem Gott/ denn ich bin der HERR euer Gott.

18. Darumb thut nach meinen Satzungen/ vnd haltet meine Rechte/ daß jr darnach thut/ Auff daß jhr im Lande ſicher wohnen möcht.

19. Denn das Land ſoll euch ſeine früchte geben/ daß jhr zu eſſen gnug habt/ vnnd ſicher darinnen wonet.

20. Vnd ob du würdeſt ſagen: Was ſollen wir eſſen im ſiebenden jar: Denn wir ſeen nicht/ ſo ſammlen wir auch kein Getreide ein.

21. Da wil ich meinem Segen vber euch im ſechſten jahr gebieten/ daß er ſoll dreyer jar Getreide machen.

22. Das jr ſeet im achten jahr/ vnnd von dem alten getreide eſſet/ biß in daß neundte jar/ daß jr vom alten eſſet/ biß wider neu getreide kommt.

23. Darumb ſolt jhr das Land nicht verkauffen ewiglich/ Denn das Land iſt mein/ vnd jr ſeydt Frembdlinge vnd Geſte für mir.

24. Vnd ſolt in alle eurem Lande das Land zu löſen geben.

25. Wenn dein Bruder verarmet/ vnd verkaufft dir ſeine Haabe/ vnd ſein nechſter freund kommt zu jm/ daß ers löſe/ ſo ſoll ers. löſen was ſein Bruder verkaufft hat.

CHAP. XXV.

14. Or ſi tu fais quelque vente à ton prochain, ou ſi tu achetes *quelque choſe* de ton prochain, que nul de vous ne foule ſon frere.

15. *Mais* tu acheteras de ton prochain ſelon le nõbre des ans apres le Iubilé: pareillement on te fera les ventes ſelon le nõbre des ans du rapport. 16. Selõ qu'il y aura plus d'annees, tu accroiſtras le prix de ce que tu achetes, & ſelõ qu'il y aura moins d'annees tu le diminueras: car on te vend le nombre des cueillettes.

17. Que nul de vous dõques ne foule ſon prochain: ains ayez peur de voſtre Dieu: car ie *ſuis* l'Eternel voſtre Dieu. 18. Et faites *ſelon* mes ordonnances, & gardez mes iugemens, & faites *ſelon* iceux, & vous habiterez ſeurement au païs.

19. Et la terre vous donnera ſes fruicts, deſquels vous mãgerez voſtre ſaoul, & y habiterez ſeurement.

20. Que ſi vous dites, Que mangerons-nous au ſeptieme an, ſi nous ne ſemons, & ne recueillons noſtre cueillette? 21. Ie commanderai à ma benediction *de s'eſpandre* ſur vous en la ſixieme annee, & elle rapportera pour trois ans.

22. Puis vous ſemerez la huitieme annee, & mangerez du rapport du paſſé iuſqu'à la neufieme annee, tant que ſon rapport ſera venu, vous mangerez celui du paſſé.

23. La terre ne ſera point vẽdue abſolument: car la terre *eſt* miene: & vous eſtes eſtrãgers & forains chez moi.

24. Et pourtant en toute la terre de voſtre poſſeſſion vous baillerez retraict lignager pour la terre.

25. Si ton frere eſt appouri, & vend quelque choſe de ce qu'il poſſede, celui qui a le droict de retraict lignager, *aſſauoir* celui qui lui ſera proche parent, viendra & rachetera la choſe vendue par ſon frere.

כה

26 וּגְבַר אֲרֵי לָא יְהֵי לֵיהּ פָּרִיק וְתַדְבֵּק יְדֵיהּ וְיַשְׁכַּח כְּמִסַּת פֻּרְקָנֵיהּ׃

27 וִיחַשֵּׁב יַת שְׁנֵי זְבִינוֹהִי וְיָתֵיב יַת מוֹתָרָא לְגַבַר דִּזְבַן לֵיהּ וִיתוּב לְאַחְסַנְתֵּיהּ׃

28 וְאִם לָא אַשְׁכַּחַת יְדֵיהּ כְּמִיסַּת דְּיָתֵיב לֵיהּ וִיהוֹן זְבִינוֹהִי בְּיַד דִּזְבַן יָתֵיהּ עַד שַׁתָּא דְיוֹבֵלָא וְיִפּוֹק בְּיוֹבֵלָא וִיתוּב לְאַחְסַנְתֵּיהּ׃

29 וּגְבַר אֲרֵי יְזַבֵּן בֵּית מוֹתַב קַרְתָּא מַקְפָא שׁוּר וִיהֵי פֻּרְקָנֵיהּ עַד מִשְׁלַם שַׁתָּא דִּזְבִינוֹהִי עִידָן בְּעִידָן יְהֵי פֻּרְקָנֵי׃

30 וְאִם לָא יִתְפְּרִיק עַד מִשְׁלַם לֵיהּ שַׁתָּא שַׁלְמְתָא וִיקוּם בֵּיתָא דִּי בְקַרְתָּא דְּלֵיהּ שׁוּרָא לַחֲלוּטִין לִדְזַבַּן יָתֵיהּ ל לְדָרוֹהִי לָא יִפּוֹק בְּיוֹבֵלָא׃

31 וּבָתֵּי פַצְחַיָּא דְּלֵית לְהוֹן שׁוּר מַקַּף סְחוֹר סְחוֹר עַל חֲקַל אַרְעָא יִתְחַשְּׁבוּן פֻּרְקָנָא יְהֵי לְהוֹן וּבְיוֹבֵלָא יִפְּקוּן׃

32 וְקִרְוֵי לֵיוָאֵי בָּתֵּי קִרְוֵי אַחְסַנְתְּהוֹן פֻּרְקַן עָלַם יְהֵי לְלֵיוָאֵי׃

33 וּדְיִפְרוֹק מִן לֵיוָאֵי וְיִפְּקוּן זְבִינֵי בֵיתָא וְקִרְוֵי אַחְסַנְתֵּיהּ בְּיוֹבֵלָא אֲרֵי בָתֵּי קִרְוֵי לֵיוָאֵי הִיא אַחְסַנְתְּהוֹן בְּגוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

34 וַחֲקַל רְוַח קִרְוֵיהוֹן לָא יִזְדַּבַּן אֲרֵי אַחְסָנַת עָלַם הוּא לְהוֹן׃

35 וַאֲרֵי יִתְמַסְכַּן אֲחוּךְ וְתִמּוּט יְדֵיהּ עִמָּךְ וְתַתְקֵיף בֵּיהּ דַּיָּר וְתוֹתָב וִיחֵי עִמָּךְ׃

כה

26 וְאִישׁ כִּי לֹא יִהְיֶה־לּוֹ גֹּאֵל וְהִשִּׂיגָה יָדוֹ וּמָצָא כְּדֵי גְאֻלָּתוֹ׃

27 וְחִשַּׁב אֶת־שְׁנֵי מִמְכָּרוֹ וְהֵשִׁיב אֶת־הָעֹדֵף לָאִישׁ אֲשֶׁר מָכַר־לוֹ וְשָׁב לַאֲחֻזָּתוֹ׃

28 וְאִם־לֹא מָצְאָה יָדוֹ דֵּי הָשִׁיב לוֹ וְהָיָה מִמְכָּרוֹ בְּיַד הַקֹּנֶה אֹתוֹ עַד שְׁנַת הַיּוֹבֵל וְיָצָא בַּיֹּבֵל וְשָׁב לַאֲחֻזָּתוֹ׃

29 וְאִישׁ כִּי־יִמְכֹּר בֵּית־מוֹשַׁב עִיר חוֹמָה וְהָיְתָה גְּאֻלָּתוֹ עַד־תֹּם שְׁנַת מִמְכָּרוֹ יָמִים תִּהְיֶה גְאֻלָּתוֹ׃

30 וְאִם לֹא־יִגָּאֵל עַד־מְלֹאת לוֹ שָׁנָה תְמִימָה וְקָם הַבַּיִת אֲשֶׁר־בָּעִיר אֲשֶׁר־לֹא חֹמָה לַצְּמִיתֻת לַקֹּנֶה אֹתוֹ לְדֹרֹתָיו לֹא יֵצֵא בַּיֹּבֵל׃

31 וּבָתֵּי הַחֲצֵרִים אֲשֶׁר אֵין־לָהֶם חֹמָה סָבִיב עַל־שְׂדֵה הָאָרֶץ יֵחָשֵׁב גְּאֻלָּה תִּהְיֶה־לּוֹ וּבַיֹּבֵל יֵצֵא׃

32 וְעָרֵי הַלְוִיִּם בָּתֵּי עָרֵי אֲחֻזָּתָם גְּאֻלַּת עוֹלָם תִּהְיֶה לַלְוִיִּם׃

33 וַאֲשֶׁר יִגְאַל מִן־הַלְוִיִּם וְיָצָא מִמְכַּר־בַּיִת וְעִיר אֲחֻזָּתוֹ בַּיֹּבֵל כִּי בָתֵּי עָרֵי הַלְוִיִּם הִוא אֲחֻזָּתָם בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

34 וּשְׂדֵה מִגְרַשׁ עָרֵיהֶם לֹא יִמָּכֵר כִּי־אֲחֻזַּת עוֹלָם הוּא לָהֶם׃

35 וְכִי־יָמוּךְ אָחִיךָ וּמָטָה יָדוֹ עִמָּךְ וְהֶחֱזַקְתָּ בּוֹ גֵּר וְתוֹשָׁב וָחַי עִמָּךְ׃

κέ.

26. Ἐὰν μὴ ᾖ τινὶ ὁ ἀγχιστεύων, καὶ εὐπορηθῇ τῇ χειρὶ, καὶ εὑρεθῇ αὐτῷ τὸ ἱκανὸν λύτρα αὐτοῦ.

27. Καὶ συλλογιεῖται τὰ ἔτη τῆς πράσεως αὐτοῦ, καὶ ἀποδώσει ὃ ὑπερέχει τῷ ἀνθρώπῳ ᾧ ἀπέδοτο αὐτὴν ἑαυτῷ, καὶ ἐπανελεύσεται εἰς τὴν κατάσχεσιν αὐτοῦ.

28. Ἐὰν δὲ μὴ εὐπορηθῇ αὐτοῦ ἡ χεὶρ, τὸ ἱκανὸν ὥστε ἀποδοῦναι αὐτῷ, καὶ ἔσται ἡ πρᾶσις τῷ κτησαμένῳ αὐτὰ ἕως τοῦ ἕκτου ἔτους τῆς ἀφέσεως, καὶ ἐξελεύσεται ἐν τῇ ἀφέσει, καὶ ἐπανελεύσεται εἰς τὴν κατάσχεσιν αὐτοῦ.

29. Ἐὰν δέ τις ἀποδῶται οἰκίαν οἰκητὴν ἐν πόλει τετειχισμένῃ, καὶ ἔσται ἡ λύτρωσις αὐτῆς ἕως πληρωθῇ ἐνιαυτὸς, ἡμερῶν ἔσται ἡ λύτρωσις αὐτῆς.

30. Ἐὰν δὲ μὴ λυτρωθῇ, ἕως ἂν πληρωθῇ ἐνιαυτὸς ὅλος, κυρωθήσεται ἡ οἰκία ἡ οὖσα ἐν τῇ πόλει τῇ ἐχούσῃ τεῖχος βεβαίως τῷ κτησαμένῳ αὐτὴν, εἰς τὰς γενεὰς αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐξελεύσεται ἐν τῇ ἀφέσει.

31. Αἱ δὲ οἰκίαι αἱ ἐν ἐπαύλεσιν, αἷς οὐκ ἔστιν αὐταῖς τεῖχος κύκλῳ, πρὸς τὸν ἀγρὸν τῆς γῆς λογισθήσονται, λυτρωταὶ διαπαντὸς ἔσονται αὗται, καὶ ἐν τῇ ἀφέσει ἐξελεύσονται.

32. Καὶ αἱ πόλεις τῶν λευιτῶν οἰκίαι τῶν πόλεων κατασχέσεως αὐτῶν, λυτρωταὶ διαπαντὸς ἔσονται τοῖς λευίταις.

33. Καὶ ὃς ἂν λυτρώσηται παρὰ τῶν λευιτῶν, καὶ ἐξελεύσεται ἡ διάπρασις οἰκιῶν πόλεως κατασχέσεως αὐτῶν ἐν τῇ ἀφέσει. ὅτι αἱ οἰκίαι τῶν πόλεων τῶν λευιτῶν κατάσχεσις αὐτῶν ἐν μέσῳ υἱῶν Ἰσραὴλ.

34. Καὶ οἱ ἀγροὶ οἱ ἀφωρισμένοι ταῖς πόλεσιν αὐτῶν, οὐ πραθήσονται, ὅτι κατάσχεσις αἰώνιος τοῦτο αὐτῶν ἐστιν.

35. Ἐὰν δὲ πένηται ὁ ἀδελφός σου ὁ μετὰ σοῦ, καὶ ἀδυνατήσῃ ταῖς χερσὶ παρὰ σοὶ, ἀντιλήψῃ αὐτοῦ ὡς προσηλύτου καὶ παροίκου, καὶ ζήσεται ὁ ἀδελφός σου μετὰ σοῦ.

CAP. XXV.

26. Sin autem non habuerit proximum, & ipſe pretium ad redimendum potuerit invenire:

27. Computabuntur fructus ex eo tempore quo vẽdidit: & quod reliquum eſt, reddet emptori, ſicque recipiet poſſeſſionem ſuam.

28. Quòd ſi non invenerit manus eius ut reddat pretium; habebit emptor quod emerat, uſque ad annum iubileum. In ipſo enim omnis venditio redibit ad dominum, & ad poſſeſſorem priſtinum.

29. Qui vendiderit domum intra urbis muros, habebit licentiam redimendi, donec unus impleatur annus.

30. Si non redemerit, & anni circulus fuerit evolutus, emptor poſſidebit eam, & poſteri eius in perpetuum; & redimi non poterit, etiam in iubileo.

31. Sin autem in villa fuerit domus, quæ muros non habet, agrorum iure vendetur. ſi antè redempta non fuerit, in iubileo revertetur ad dominum.

32. Ædes Levitarum quæ in urbibus ſunt, ſemper poſſunt redimi:

33. Si redemptæ non fuerint, in iubileo revertentur ad dominos, quia domus urbium Levitarum pro poſſeſſionibus ſunt inter filios Iſraël.

34. Suburbana autem eorum non veneant, quia poſſeſſio ſempiterna eſt.

35. Si attenuatus fuerit frater tuus, & infirmus manu, & ſuſceperis eum quaſi advenam & peregrinum, & vixerit tecum.

Das XXV. Capitel.

26. Wenn aber jemand keinen Löſer hat/ vnnd kan mit ſeiner hand ſo vil zu wegen bringen/ daß ers ein theil löſe.

27. So ſol man rechen von dem jar/ da ers hat verkaufft/ vnd dem verkauffer die übrigen jahr wider einreumen/ daß er wider zu ſeiner Haabe komme.

28. Kan aber ſeine hand nicht ſo vil finden/ daß eins theils jhm wider werde/ ſo ſol/ das er verkaufft hat/ in der hand des kauffers ſein/ biß zum Halljar/ Jn demſelbigen ſol es außgehen/ vnd er wider zu ſeiner Haabe kommen.

29. Wer ein Wohnhauß verkaufft in der Stadtmauren/ der hat ein gantz Jahr friſt/ daſſelbe wider zu löſen/ das ſoll die zeit ſein/ darinnen er es löſen mag.

30. Wo ers aber nicht löſet/ ehe denn das gantze jar vmb iſt/ ſo ſols der Kauffer ewiglich behalten vnnd ſeine Nachkommen/ vnd ſol nicht loß außgehen im Halljar.

31. Jſts aber ein Hauß auff dem Dorffe/ da keine Mauer vmb iſt/ das ſoll man dem feld des Lands gleich rechen/ vnd ſoll loß werden/ vnd im Halljar ledig außgehen.

32. Die Städte der Leviten vnnd die Häuſer in den Städten/ da jhre Haabe innen iſt/ mögen jmmerdar gelöſet werden.

33. Wer etwas von den Leviten löſet/ der ſolls verlaſſen im Halljar/ es ſey Hauß oder Stadt/ das er beſeſſen hat/ denn die Häuſer in Städten der Leviten ſind jhre Haabe vnter den kindern Jſrael.

34. Aber das feld vor jhren Städten ſol man nicht verkauffen/ denn das iſt jhr eigenthumb ewiglich.

35. Wenn dein Bruder verarmet/ vnd neben dir abnimbt/ ſo ſolt du jhn auffnemen/ als einen Frembdlingen oder Gaſt/ daß er lebe neben dir.

CHAP. XXV.

26. Que ſi ceſt homme n'à aucun qui ait le droict de retraict lignager, mais à recouuré de ſoi-meſme le moyen, & trouué ce qui ſuffit pour le rachat de ce qu'il a vendu:

27. Il contera les ans depuis la vente faite, & reſtituera le ſurplus à l'homme auquel il l'auoit faite; & ainſi retournera en ſa poſſeſſion.

28. Mais s'il n'à point trouué ce qui ſuffit pour lui rendre, la choſe qu'il aura vendue ſera en la main de celui qui l'aura achetee, iuſques à l'an du Iubilé: puis *l'acheteur* en ſortira au Iubilé, & *icelui* retournera en ſa poſſeſſion.

29. Item, ſi quelcun à vendu vne maiſon à habiter *en* quelque ville muree, ſon rachat ſera iuſques à ce que l'an de la vente d'icelle ſoit accompli: ſon rachat donques ſera d'vn an.

30. Mais ſi elle n'eſt point rachetee dedans l'an entierement accõpli, la maiſon qui *eſt* en la ville muree, demeurera abſoluement à celui qui l'à achetee en ſes aages, *&* n'en ſortira point au Iubilé.

31. Toutesfois les maiſons des villages qui n'ont point de murailles à l'entour, ſerõt reputees comme vn fond de terre: le vẽdeur aura retraict lignager, & *l'acheteur* ſortira au Iubilé:

32. Et quãt aux villes des Leuites, les Leuites auront rachat perpetuel des maiſons des villes de leur poſſeſſion.

33. Et celui d'entre les Leuites qui aura racheté *quelque maiſon*, ſortira au Iubilé de la maiſon vendue, qui *eſt en* la ville de ſa poſſeſſion: car les maiſons des villes des Leuites *ſont* leur poſſeſſion entre les enfans d'Iſrael.

34. Mais le champ des fauxbourgs de leurs villes ne ſera point vendu: car c'*eſt* leur poſſeſſion perpetuelle.

35. Quand ton frere ſera appouri, & qu'il tẽdra ſes mains tremblantes vers toi; tu le ſouſtiendras, *meſme* l'eſtranger, & le forain, afin qu'il viue auec toi.

כה

36 לָא תִיסַּב מִינֵּיהּ חִבּוּלְיָא וְרִבִּיתָא וְתִדְחַל מֵאֱלָהָךְ וִיחֵי אֲחוּךְ עִמָּךְ׃

37 יָת כַּסְפָּךְ לָא תִתֵּן לֵיהּ בְּחִבּוּלְיָא וּבְרִבִּיתָא לָא תִתֵּן מֵיכְלָךְ׃

38 אֲנָא יְיָ אֱלָהֲכוֹן דְּאַפֵּיקִית יָתְכוֹן מֵאַרְעָא דְמִצְרָיִם לְמִתַּן לְכוֹן יָת אַרְעָא דִכְנַעַן לְמֶהֱוֵי לְכוֹן לֶאֱלָהּ׃

39 וַאֲרֵי יִתְמַסְכַּן אֲחוּךְ עִמָּךְ וְיִזְדַּבַּן לָךְ לָא תִפְלַח בֵּיהּ פֻּלְחַן עַבְדִּין׃

40 כַּאֲגִירָא כְּתוֹתָבָא יְהֵי עִמָּךְ עַד שַׁתָּא דְיוֹבֵלָא יִפְלַח עִמָּךְ׃

41 וְיִפּוֹק מֵעִמָּךְ הוּא וּבְנוֹהִי עִמֵּיהּ וִיתוּב לְזַרְעִיתֵיהּ וּלְאַחְסָנַת אֲבָהָתוֹהִי יְתוּב׃

42 אֲרֵי עַבְדַי אִינּוּן דְּאַפֵּיקִית יָתְהוֹן מֵאַרְעָא דְמִצְרָיִם לָא יִזְדַּבְּנוּן זְבוּן עַבְדִּין׃

43 לָא תִפְלַח בֵּיהּ בְּקַשְׁיוּ וְתִדְחַל מֵאֱלָהָךְ׃

44 וְעַבְדָּךְ וְאַמְתָךְ דִּיהוֹן לָךְ מִן בְּנֵי עַמְמַיָּא דִּי בְּסַחְרָנֵיכוֹן מִנְּהוֹן תִּקְנוּן עַבְדִּין וְאַמְהָן׃

45 וְאַף מִבְּנֵי תוֹתָבַיָּא עַרְלַיָּא דְּדָיְרִין עִמְּכוֹן מִנְּהוֹן תִּקְנוּן וּמִזַּרְעֲיָתְהוֹן דְּעִמְּכוֹן דְּאִתְיְלִידוּ בְּאַרְעֲכוֹן וִיהוֹן לְכוֹן לְאַחְסָנָא׃

46 וְתַחְסְנוּן יָתְהוֹן לִבְנֵיכוֹן בָּתְרֵיכוֹן לְמֵירַת אַחְסָנָא לְעָלַם בְּהוֹן תִּפְלְחוּן וּבַאֲחֵיכוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל גְּבַר בַּאֲחוּהִי לָא תִפְלַח בֵּיהּ בְּקַשְׁיוּ׃

כה

36 אַל־תִּקַּח מֵאִתּוֹ נֶשֶׁךְ וְתַרְבִּית וְיָרֵאתָ מֵאֱלֹהֶיךָ וְחֵי אָחִיךָ עִמָּךְ׃

37 אֶת־כַּסְפְּךָ לֹא־תִתֵּן לוֹ בְּנֶשֶׁךְ וּבְמַרְבִּית לֹא־תִתֵּן אָכְלֶךָ׃

38 אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר־הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם לָתֵת לָכֶם אֶת־אֶרֶץ כְּנַעַן לִהְיֹת לָכֶם לֵאלֹהִים׃

39 וְכִי־יָמוּךְ אָחִיךָ עִמָּךְ וְנִמְכַּר־לָךְ לֹא־תַעֲבֹד בּוֹ עֲבֹדַת עָבֶד׃

40 כְּשָׂכִיר כְּתוֹשָׁב יִהְיֶה עִמָּךְ עַד־שְׁנַת הַיֹּבֵל יַעֲבֹד עִמָּךְ׃

41 וְיָצָא מֵעִמָּךְ הוּא וּבָנָיו עִמּוֹ וְשָׁב אֶל־מִשְׁפַּחְתּוֹ וְאֶל־אֲחֻזַּת אֲבֹתָיו יָשׁוּב׃

42 כִּי־עֲבָדַי הֵם אֲשֶׁר־הוֹצֵאתִי אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם לֹא יִמָּכְרוּ מִמְכֶּרֶת עָבֶד׃

43 לֹא־תִרְדֶּה בוֹ בְּפָרֶךְ וְיָרֵאתָ מֵאֱלֹהֶיךָ׃

44 וְעַבְדְּךָ וַאֲמָתְךָ אֲשֶׁר יִהְיוּ־לָךְ מֵאֵת הַגּוֹיִם אֲשֶׁר סְבִיבֹתֵיכֶם מֵהֶם תִּקְנוּ עֶבֶד וְאָמָה׃

45 וְגַם מִבְּנֵי הַתּוֹשָׁבִים הַגָּרִים עִמָּכֶם מֵהֶם תִּקְנוּ וּמִמִּשְׁפַּחְתָּם אֲשֶׁר עִמָּכֶם אֲשֶׁר הוֹלִידוּ בְּאַרְצְכֶם וְהָיוּ לָכֶם לַאֲחֻזָּה׃

46 וְהִתְנַחַלְתֶּם אֹתָם לִבְנֵיכֶם אַחֲרֵיכֶם לָרֶשֶׁת אֲחֻזָּה לְעֹלָם בָּהֶם תַּעֲבֹדוּ וּבְאַחֵיכֶם בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אִישׁ בְּאָחִיו לֹא־תִרְדֶּה בוֹ בְּפָרֶךְ׃

κε'.

36. Οὐ λήψῃ παρ' αὐτοῦ τόκον οὐδὲ ἐπὶ πλήθει, καὶ φοβηθήσῃ τὸν θεόν σου. ἐγὼ κύριος. καὶ ζήσεται ὁ ἀδελφός σου μετὰ σοῦ.

37. Τὸ ἀργύριόν σου οὐ δώσεις αὐτῷ ἐπὶ τόκῳ, καὶ ἐπὶ πλεονασμῷ οὐ δώσεις αὐτῷ τὰ βρώματά σου.

38. Ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ γῆς αἰγύπτου, δοῦναι ὑμῖν τὴν γῆν χαναάν, ὥστε εἶναι ὑμῶν θεός.

39. Ἐὰν δὲ ταπεινωθῇ ὁ ἀδελφός σου παρὰ σοί, καὶ πραθῇ σοι, οὐ δουλεύσει σοι δουλείαν οἰκέτου.

40. Ὡς μισθωτὸς ἢ πάροικος ἔσται σοι. ἕως τοῦ ἔτους τῆς ἀφέσεως ἐργᾶται παρὰ σοί.

41. Καὶ ἐξελεύσεται τῇ ἀφέσει καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἀπελεύσεται εἰς τὴν γενεὰν αὐτοῦ, καὶ εἰς τὴν κατάσχεσιν τὴν πατρικὴν αὐτοῦ ἀναδραμεῖται.

42. Διότι οἰκέται μου εἰσὶν οὗτοι, οὓς ἐξήγαγον ἐκ γῆς αἰγύπτου, οὐ πραθήσεται ἐν πράσει οἰκέτου.

43. Οὐ κατατενεῖς αὐτὸν ἐν τῷ μόχθῳ. καὶ φοβηθήσῃ κύριον τὸν θεόν σου.

44. Καὶ παῖς καὶ παιδίσκη ὅσοι ἂν γένωνταί σοι ἀπὸ τῶν ἐθνῶν, ὅσα κύκλῳ σου εἰσίν, ἀπ' αὐτῶν κτήσεσθε δοῦλον καὶ δούλην.

45. Καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν παροίκων τῶν ὄντων ἐν ὑμῖν, ἀπὸ τούτων κτήσεσθε, καὶ ἀπὸ τῶν συγγενῶν αὐτῶν, ὅσοι ἂν γένωνται ἐν τῇ γῇ ὑμῶν ἔστωσαν ὑμῖν εἰς κατάσχεσιν.

46. Καὶ καταμεριεῖτε αὐτοὺς τοῖς τέκνοις ὑμῶν μεθ' ὑμᾶς, καὶ ἔσονται ὑμῖν κατόχιμοι εἰς τὸν αἰῶνα. τῶν δὲ ἀδελφῶν ὑμῶν τῶν υἱῶν Ισραήλ, ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ οὐ κατατενεῖ αὐτὸν ἐν τοῖς μόχθοις.

CAP. XXV.

36. Ne accipias uſuras ab eo, nec amplius quàm dediſti. time Deum tuum, ut vivere poſſit frater tuus apud te.

37. Pecuniam tuam non dabis ei ad uſuram, & frugum ſuperabundantiam non exiges.

38. Ego Dominus Deus veſter, qui eduxi vos de Terra-Ægypti, ut darem vobis Terram-Chanaán, & eſſem veſter Deus.

39. Si paupertate compulſus vendiderit ſe tibi frater tuus, non eum opprimes ſervitute famulorum.

40. Sed quaſi mercenarius & colonus erit: uſque ad annum iubileum operabitur apud te.

41. Et poſtea egredietur cum liberis ſuis, & revertetur ad cognationem & ad poſſeſſionem patrum ſuorum.

42. Mei enim ſervi ſunt, & ego eduxi eos de Terra-Ægypti. non veneant conditione ſervorum.

43. Ne affligas eum per potentiam, ſed metuito Deum tuum.

44. Servus & ancilla ſint vobis de nationibus quæ in circuitu veſtro ſunt.

45. Et de advenis qui peregrinantur apud vos, vel qui ex his nati fuerint in terra veſtra, hos habebitis famulos:

46. Et hæreditario iure tranſmitteris ad poſteros, ac poſſidebitis in æternum: fratres autem veſtros filios Iſraël ne opprimatis per potentiam.

Das XXV. Capitel.

36. Vnnd ſolt nicht wucher von jhm nemen noch überſatz/ ſondern ſolt dich für deinem Gott förchten/ auff das dein Bruder neben dir leben könne.

37. Denn du ſolt jm dein geld nicht auff wucher thun/noch deine ſpeiſe auff überſatz außthun.

38. Denn ich bin der HERR euer Gott/ der euch auß Egyptenland gefůret hat/ daß ich euch das Land Canaan gebe/vnd euer Gott were.

39. Wenn dein Bruder verarmet neben dir/vnd verkaufft ſich dir/ ſo ſolt du jn nicht laſſen dienen als einen Leibeigen.

40. Sondern wie ein Taglöhner vnd Gaſt ſol er bey dir ſein/ vnd biß an das Halljar bey dir dienen.

41. Denn ſol er von dir loß außgehen/vnd ſeine Kinder mit jhm/vnnd ſol widerkommen zu ſeinem Geſchlecht vnd zu ſeiner Väter haabe.

42. Denn ſie ſind meine Knechte/die ich auß Egyptenlandt geführet habe/ darumb ſol mann ſie nicht auff Leibeigen weiſe verkauffen.

43. Vnnd ſolt nicht mit der ſtrenge vber ſie herrſchen/ ſondern dich förchten für deinem Gott.

44. Wilt du aber leibeigen Knechte vnnd Mägde haben/ſo ſolt du ſie kauffen von den Heiden/die vmb euch her ſind.

45. Von den Geſten/ die Frembdlinge vnter euch ſind/ vnd von jren Nachkommen/die ſie bey euch in ewrem Lande zeugen. Dieſelben ſolt jhr zu eigen haben.

46. Vnnd ſolt ſie beſitzen/ vnnd ewre Kinder nach euch/zum eigenthumb für vnnd für/die ſolt jhr Leibeigen Knechte ſein laſſen. Aber vber ewer Brüder die Kinder Jſrael/ ſol keiner des andern herrſchen mit der ſtrenge.

CHAP. XXV.

36. Tu ne prendras point vſure de lui ne ſurcroiſt, ains tu auras peur de ton Dieu: & ton frere viura auec toi.

37. Tu ne lui bailleras point ton argent à vſure, & ne lui bailleras point de tes viures à ſurcroiſt.

38. Ie *ſuis* l'Eternel voſtre Dieu, qui vous ai retirés du païs d'Egypte, pour vous donner le païs de Canaan, pour vous eſtre Dieu.

39. Pareillement quand ton frere ſera appouri aupres de toi, & ſe ſera vendu à toi, tu ne te ſeruiras point de lui cõme on ſe ſert des eſclaues.

40. *Mais* il ſera chez toi cõme *ſeroit* le mercenaire, *&* le forain, *&* te ſeruira iuſques à l'an du Iubilé.

41. Lors il ſe departira d'auec toi, & ſes enfans auec lui, & s'en retournera en ſa famille, & s'en retournera en la poſſeſſion de ſes peres.

42. Car ils *ſont* mes ſeruiteurs, d'autant que ie les ai retirés du païs d'Egypte: partant ils ne ſeront point vendus comme ſe vendent les eſclaues.

43. Tu ne domineras point ſur lui rigoureuſement, ains tu auras peur de ton Dieu.

44. Mais quant à ton ſerf & à ta ſerue qui ſeront tiens, ils ſeront des nations qui ſont à l'entour de vous. Vous acheterez d'icelles le ſerf & la ſerue.

45. Vous en acheterez auſſi des enfans des forains qui ſeiournent auec vous, meſme de leurs familles qui ſeront parmi vous, leſquelles ils auront engendrees en voſtre païs, & vous les poſſederez.

46. Et les aurez comme heritage pour les laiſſer à vos enfans apres vous, afin qu'ils en heritent la poſſeſſion, *&* vous-vous ſeruirez d'eux à perpetuité: mais quant à vos freres les enfans d'Iſrael, nul ne dominera rigoureuſement ſur ſon frere.

כה

47 וַאֲרֵי תַדְבֵּיק יַד עֲרַל וְתוֹתָב עִמָּךְ וְיִתְמַסְכַּן אֲחוּךְ עִמֵּיהּ וְיִזְדַּבַּן לַעֲרַל תּוֹתָב דְּעִמָּךְ אוֹ לְאַרְמַאי מִזַּרְעִית גִּיוֹרָא׃

48 בָּתַר דְּאִזְדַּבַּן פֻּרְקָנָא יְהֵי לֵיהּ חַד מֵאַחוֹהִי יִפְרְקִנֵּיהּ׃

49 אוֹ אַחְבּוּהִי אוֹ בַר אַחְבּוּהִי יִפְרְקִנֵּיהּ אוֹ מִקָּרִיב בִּשְׂרֵיהּ מִזַּרְעִיתֵיהּ יִפְרְקִנֵּיהּ אוֹ דְתַדְבֵּק יְדֵיהּ וְיִתְפְּרֵק׃

50 וִיחַשֵּׁב עִם זָבְנֵיהּ מִשַּׁתָּא דְּאִזְדַּבַּן לֵיהּ עַד שַׁתָּא דְיוֹבֵלָא וִיהֵי כְּסַף זְבִינוֹהִי בְּמִנְיַן שְׁנַיָּא כְּיוֹמֵי אֲגִירָא יְהֵי עִמֵּיהּ׃

51 אִם עוֹד סְגִיאוּת בִּשְׁנַיָּא לְפוּמְהֵן יָתֵיב פֻּרְקָנֵיהּ מִכְּסַף זְבִינוֹהִי׃

52 וְאִם זְעֵיר אִשְׁתְּאַר בִּשְׁנַיָּא עַד שַׁתָּא דְיוֹבֵילָא וִיחַשֵּׁיב לֵיהּ כְּפוּם שְׁנוֹהִי יָתֵיב יַת פֻּרְקָנֵיהּ׃

53 כַּאֲגִיר שְׁנָה בִּשְׁנָה יְהֵי עִמֵּיהּ לָא יִפְלַח בֵּיהּ בְּקַשְׁיוּ לְעֵינָךְ׃

54 וְאִם לָא יִתְפְּרֵיק בְּאִלֵּין וְיִפּוֹק בְּשַׁתָּא דְיוֹבֵילָא הוּא וּבְנוֹהִי עִמֵּיהּ׃

55 אֲרֵי דִילִי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַבְדִין עַבְדַי אִנּוּן דְּאַפֵּיקִית יַתְהוֹן מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם אֲנָא יְיָ אֱלָהֲכוֹן׃

כו

1 לָא תַעְבְּדוּן לְכוֹן טַעֲוָן וְצֵלֶם וְקָמָא לָא תְקִימוּן לְכוֹן וְאֶבֶן סַגְדָּא לָא תִתְּנוּן בְּאַרְעֲכוֹן לְמִסְגַּד עֲלַהּ אֲרֵי אֲנָא יְיָ אֱלָהֲכוֹן׃

כה

47 וְכִי תַשִּׂיג יַד גֵּר וְתוֹשָׁב עִמָּךְ וּמָךְ אָחִיךָ עִמּוֹ וְנִמְכַּר לְגֵר תּוֹשָׁב עִמָּךְ אוֹ לְעֵקֶר מִשְׁפַּחַת גֵּר׃

48 אַחֲרֵי נִמְכַּר גְּאֻלָּה תִּהְיֶה־לּוֹ אֶחָד מֵאֶחָיו יִגְאָלֶנּוּ׃

49 אוֹ־דֹדוֹ אוֹ בֶן־דֹּדוֹ יִגְאָלֶנּוּ אוֹ־מִשְּׁאֵר בְּשָׂרוֹ מִמִּשְׁפַּחְתּוֹ יִגְאָלֶנּוּ אוֹ־הִשִּׂיגָה יָדוֹ וְנִגְאָל׃

50 וְחִשַּׁב עִם־קֹנֵהוּ מִשְּׁנַת הִמָּכְרוֹ לוֹ עַד שְׁנַת הַיֹּבֵל וְהָיָה כֶּסֶף מִמְכָּרוֹ בְּמִסְפַּר שָׁנִים כִּימֵי שָׂכִיר יִהְיֶה עִמּוֹ׃

51 אִם־עוֹד רַבּוֹת בַּשָּׁנִים לְפִיהֶן יָשִׁיב גְּאֻלָּתוֹ מִכֶּסֶף מִקְנָתוֹ׃

52 וְאִם־מְעַט נִשְׁאַר בַּשָּׁנִים עַד־שְׁנַת הַיֹּבֵל וְחִשַּׁב־לוֹ כְּפִי שָׁנָיו יָשִׁיב אֶת־גְּאֻלָּתוֹ׃

53 כִּשְׂכִיר שָׁנָה בְּשָׁנָה יִהְיֶה עִמּוֹ לֹא־יִרְדֶּנּוּ בְּפֶרֶךְ לְעֵינֶיךָ׃

54 וְאִם־לֹא יִגָּאֵל בְּאֵלֶּה וְיָצָא בִּשְׁנַת הַיֹּבֵל הוּא וּבָנָיו עִמּוֹ׃

55 כִּי־לִי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים עֲבָדַי הֵם אֲשֶׁר־הוֹצֵאתִי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

כו

1 לֹא־תַעֲשׂוּ לָכֶם אֱלִילִם וּפֶסֶל וּמַצֵּבָה לֹא־תָקִימוּ לָכֶם וְאֶבֶן מַשְׂכִּית לֹא תִתְּנוּ בְּאַרְצְכֶם לְהִשְׁתַּחֲוֹת עָלֶיהָ כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

κεʹ.

47. Ἐὰν δὲ εὕρῃ ἡ χεὶρ τοῦ προσηλύτου, ἢ τοῦ παροίκου τοῦ παρὰ σοὶ, καὶ ἀπορηθεὶς ὁ ἀδελφός σου πραθῇ τῷ προσηλύτῳ, ἢ τῷ παροίκῳ τῷ παρὰ σοὶ, ἢ ἐκ γενετῆς προσηλύτῳ.

48. Μετὰ τὸ πραθῆναι αὐτῷ, λύτρωσις ἔσται αὐτῷ. εἷς τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ λυτρώσεται αὐτόν.

49. Ἀδελφὸς πατρὸς αὐτοῦ, ἢ υἱὸς ἀδελφοῦ πατρὸς αὐτοῦ λυτρώσεται αὐτόν. ἢ ἀπὸ τῶν οἰκείων τῶν σαρκῶν ἐκ τῆς φυλῆς αὐτοῦ λυτρώσεται αὐτόν: ἐὰν δὲ εὐπορηθεὶς ταῖς χερσὶ λυτρώσεται ἑαυτόν.

50. Καὶ συλλογιεῖται πρὸς τὸν κεκτημένον ἑαυτὸν, ἀπὸ τοῦ ἔτους οὗ ἀπέδοτο ἑαυτὸν αὐτῷ, ἕως τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς ἀφέσεως, καὶ ἔσται τὸ ἀργύριον τῆς πράσεως αὐτοῦ ὡς ἡμέρα μισθωτοῦ, ἔτος ἐξ ἔτους ἔσται μετ' αὐτοῦ.

51. Ἐὰν δέ τινι πλεῖον τῶν ἐτῶν ᾖ, πρὸς ταῦτα, ἀποδώσει τὰ λύτρα αὐτοῦ, ἀπὸ τοῦ ἀργυρίου τῆς πράσεως αὐτοῦ.

52. Ἐὰν δὲ ὀλίγον καταλειφθῇ ἀπὸ τῶν ἐτῶν εἰς τὸν ἐνιαυτὸν τῆς ἀφέσεως, καὶ συλλογιεῖται αὐτῷ κατὰ τὰ ἔτη αὐτοῦ.

53. Καὶ ἀποδώσει τὰ λύτρα αὐτοῦ ὡς μισθωτὸς, ἐνιαυτὸν ἐξ ἐνιαυτοῦ ἔσται μετ' αὐτοῦ. οὐ κατατενεῖς αὐτὸν ἐν μόχθῳ ἐνώπιόν σου.

54. Ἐὰν δὲ μὴ λυτρῶται κατὰ ταῦτα, καὶ ἐξελεύσεται ἐν τῷ ἔτει τῆς ἀφέσεως, αὐτὸς καὶ τὰ παιδία αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ.

55. Ὅτι ἐμοὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, οἰκέται παῖδές μου οὗτοί εἰσιν οὓς ἐξήγαγον ἐκ γῆς Αἰγύπτου. ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

ΚΕΦΑΛ. κϛʹ.

1. Οὐ ποιήσετε ὑμῖν αὐτοῖς χειροποίητα. οὐδὲ γλυπτὰ, οὐδὲ στήλην ἀναστήσετε ὑμῖν· οὐδὲ λίθον σκοπὸν θήσετε ἐν τῇ γῇ ὑμῶν προσκυνῆσαι αὐτῷ. ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

CAP. XXV.

47. Si invaluerit apud vos manus advenæ atque peregrini, & attenuatus frater tuus vendiderit ſe ei, aut cuiquam de ſtirpe eius:

48. Poſt venditionem poteſt redimi. Qui voluerit ex fratribus ſuis, redimet eum,

49. Et patruus, & patruelis, & conſanguineus, & affinis. Si autem & ipſe potuerit, redimet ſe.

50. Supputatis duntaxat annis a tempore venditionis ſuæ uſque in annum iubileum: & pecunia qua venditus fuerat, iuxta annorum nũmerum & rationem mercenarii ſupputata.

51. Si plures fuerint anni qui remanent uſque ad iubileum, ſecundum hos reddet & pretium.

52. Si pauci, ponet rationem cum eo iuxtá annorum numerum, & reddet emptori, quód reliquum eſt annorum:

53. Quibus antè ſervivit mercedibus imputatis: non affliget eum violenter in conſpectu tuo:

54. Quód ſi per hæc redimi non potuerit, anno iubileo egredietur cum liberis ſuis.

55. Mei enim ſunt ſervi, filii Iſraël, quos eduxi de Terra Ægypti: Ego Dominus Deus veſter.

CAP. XXVI.

1. Non facietis vobis idolum & ſculptile, nec titulos erigetis, nec inſignem lapidem ponetis in terra veſtra, ut adoretis eum: Ego enim ſum Dominus Deus veſter.

Das XXV. Capitel.

47. Wenn jrgend ein Frembdling oder Gaſt bey dir zunimmt/ vnnd dein Bruder neben jhm verarmet/ vnd ſich dem Frembdlingen oder Gaſt bey dir/ oder jemand von ſeinem Stamm verkaufft.

48. So ſoll er nach ſeinem verkauffen recht haben/ wider loß zu werden. Vnnd es mag in jemand vnter ſeinen Brůdern löſen.

49. Oder ſein Vetter/ oder Vetters ſon/ oder ſonſt ſein nechſter Blutfreund ſeines Geſchlechts/ oder ſo ſeine ſelbs hand ſo vil erwirbt/ ſo ſol er ſich löſen.

50 Vnd ſol mit ſeinem Kauffer rechen vom jar an/ da er ſich verkaufft hatte/ biß auffs Halljar/ vnnd das gelt ſol nach der zal der jar ſeines verkauffens gerechnet werden/ vnd ſol ſein Taglohn der gantzen zeit mit einrechen.

51 Sind noch vil jar biß an das Halljar/ ſo ſol er nach denſelben deſte mehr zu löſen geben/ darnach er gekaufft iſt.

52. Sind aber wenig jar ůberig biß ans Halljar/ ſo ſol er auch darnach widergeben zu ſeiner löſung.

53. Vnd ſol ſein Taglohn von jar zu jar mit einrechen/ vnnd ſolt nicht laſſen mit der ſtrenge ůber jhn herrſchen fůr deinen augen.

54. Wird er aber auff diſe weiſe ſich nicht löſen/ ſo ſol er im Halljar loß außgehen/ vnd ſeine kinder mit jm.

55. Denn die kinder Iſrael ſind meine knechte/ die ich auß Egyptenland gefůret habe/ ich bin der HERR euer Gott.

Das XXVI. Capitel.

IHr ſolt euch keinen Götzen machen noch Bilde/ vnnd ſolt euch keine Seulen auffrichten/ noch keine Malſtein ſetzen in eurem Lande/ daß jhr da fůr anbetet/ Denn ich bin der HERR euer Gott.

CHAP. XXV.

47. Et quand l'eſtranger, ou forain *qui eſt* auec toi ſe ſera enrichi, & ton frere *qui eſt* auec lui ſera appouri, tellement qu'il ſe ſoit vendu à l'eſtrãger, *ou* forain *qui eſt* auec toi, ou au lignage de la famille de l'eſtranger:
48. Apres s'eſtre vendu, il y aura rachat pour lui: *&* vn de ſes freres le rachetera:
49. Ou ſon oncle, ou le fils de ſon oncle, ou quelque autre proche parẽt de ſon ſang d'entre *ceux de* ſa famille le rachetera: ou s'il trouue le moyen, lui-meſme ſe rachetera. 50. Et contera auec ſon acheteur, depuis l'an qu' il s'eſt vendu à lui, iuſques à l'an du Iubilé, tellement que l'argent du prix pour lequel il s'eſt vendu ſe contera à raiſon du nombre des annees: le temps qu'il aura ſerui lui ſera alloué comme les iournees d'vn mercenaire.
51. S'*il y a* encore pluſieurs annees, il reſtituera ſon rachat à raiſon d'icelles, ſelon le prix pour lequel il a eſté acheté. 52. Et s'il reſte peu d'annees iuſqu'à l'an du Iubilé, il contera auec lui, reſtituant ſon rachat à raiſon des annees qu'il à ſerui.
53. Il aura eſté auec lui comme vn mercenaire qui ſe loë d'an en an. Il ne dominera point ſur lui rigoureuſemẽt en ta preſence.
54. Que s'il n'eſt racheté par quelque tel moyen, il ſortira l'an du Iubilé, lui & ſes fils auec lui:
55. Car les enfans d'Iſrael me *ſont* ſeruiteurs: ce *ſont* mes ſeruiteurs que i'ai retirés du païs d'Egypte: Ie *ſuis* l'Eternel voſtre Dieu.

CHAP. XXVI.

1. Vous ne vous ferez point d'idoles & ne vous dreſſerez point d'image taillee, ni de ſtatue, & ne mettrez point de pierre peinte en voſtre païs pour vous y proſterner deuant: car ie *ſuis* l'Eternel voſtre Dieu.

כ״ו

2 יָת יוֹמֵי שַׁבַּיָּא דִּילִי תִּטְּרוּן וּלְבֵית מַקְדְּשִׁי תְּהוֹן דָּחֲלִין אֲנָא יְיָ׃

3 אִם בִּקְיָמַי תְּהָכוּן וְיָת פִּקּוֹדַי תִּטְּרוּן וְתַעְבְּדוּן יַתְהוֹן׃

4 וְאֶתֵּן מִטְרֵיכוֹן בע בְּעִידָּנְהוֹן וְתִתֵּן אַרְעָא עֲלַלְתַּהּ וְאִילַן חַקְלָא יִתֵּן אִבֵּיהּ׃

5 וִיעָרַע לְכוֹן דַּיָּשָׁא לִקְטָפָא וּקְטָפָא יְעָרַע לְאַפּוֹקֵי בַּר זַרְעָא וְתֵיכְלוּן לַחְמְכוֹן לְמִשְׂבַּע וְתִתְּבוּן לְרוּחְצָן בְּאַרְעֲכוֹן׃

6 וְאֶתֵּן שְׁלָמָא בְּאַרְעָא וְתִשְׁרוּן וְלֵית דְּמָנִיד וַאֲבַטֵּל חַיְתָא בִּישְׁתָּא מִן אַרְעָא וּדְקָטְלִין בְּחַרְבָּא לָא יְעִידוּן בְּאַרְעֲכוֹן׃

7 וְתִרְדְּפוּן יָת בַּעֲלֵי דְבָבֵיכוֹן וְיִפְּלוּן קֳדָמֵיכוֹן לְחַרְבָּא׃

8 וְיִרְדְּפוּן מִנְּכוֹן חַמְשָׁא לִמְאָה וּמְאָה מִנְּכוֹן לְרִבּוֹתָא יְעִירְקוּן וְיִפְּלוּן בַּעֲלֵי דְבָבֵיכוֹן קֳדָמֵיכוֹן לְחַרְבָּא׃

9 וְאֶתְפְּנֵי (בְּמֵימְרִי) לְאוֹטָבָא לְכוֹן וְאַפֵּישׁ יַתְכוֹן וְאַסְגֵּי יַתְכוֹן וַאֲקֵים יָת קְיָמִי עִמְּכוֹן׃

10 וְתֵיכְלוּן עַתִּיקָא דְּעַתִּיק וְעַתִּיקָא מִן קֳדָם חַדְתָּא תְּפַנּוּן׃

11 וְאֶתֵּן מַשְׁכְּנִי בֵּינֵיכוֹן וְלָא יְרַחֵק (מֵימְרִי) יַתְכוֹן׃

12 וְאַשְׁרֵי שְׁכִינְתִּי בֵּינֵיכוֹן וְאֶהֱוֵי לְכוֹן לֶאֱלָהּ וְאַתּוּן תְּהוֹן קֳדָמַי לְעַם׃

13 אֲנָא יְיָ אֱלָהֲכוֹן דְּאַפֵּיקִית יַתְכוֹן מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם מִלְּמֶהֱוֵי לְהוֹן עַבְדִּין וְתַבְרֵית נִיר ע עֻמְמַיָּא מִנְּכוֹן וּדְבָרִית יַתְכוֹן בְּחֵירוּתָא׃

14 וְאִם לָא תְקַבְּלוּן (לְמֵימְרִי) וְלָא תַעְבְּדוּן יָת כָּל פִּקּוֹדַיָּא הָאִלֵּין׃

כו

2 אֶת־שַׁבְּתֹתַי תִּשְׁמֹרוּ וּמִקְדָּשִׁי תִּירָאוּ אֲנִי יְהוָה׃

3 אִם־בְּחֻקֹּתַי תֵּלֵכוּ וְאֶת־מִצְוֹתַי תִּשְׁמְרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם׃

4 וְנָתַתִּי גִשְׁמֵיכֶם בְּעִתָּם וְנָתְנָה הָאָרֶץ יְבוּלָהּ וְעֵץ הַשָּׂדֶה יִתֵּן פִּרְיוֹ׃

5 וְהִשִּׂיג לָכֶם דַּיִשׁ אֶת־בָּצִיר וּבָצִיר יַשִּׂיג אֶת־זָרַע וַאֲכַלְתֶּם לַחְמְכֶם לָשֹׂבַע וִישַׁבְתֶּם לָבֶטַח בְּאַרְצְכֶם׃

6 וְנָתַתִּי שָׁלוֹם בָּאָרֶץ וּשְׁכַבְתֶּם וְאֵין מַחֲרִיד וְהִשְׁבַּתִּי חַיָּה רָעָה מִן־הָאָרֶץ וְחֶרֶב לֹא־תַעֲבֹר בְּאַרְצְכֶם׃

7 וּרְדַפְתֶּם אֶת־אֹיְבֵיכֶם וְנָפְלוּ לִפְנֵיכֶם לֶחָרֶב׃

8 וְרָדְפוּ מִכֶּם חֲמִשָּׁה מֵאָה וּמֵאָה מִכֶּם רְבָבָה יִרְדֹּפוּ וְנָפְלוּ אֹיְבֵיכֶם לִפְנֵיכֶם לֶחָרֶב׃

9 וּפָנִיתִי אֲלֵיכֶם וְהִפְרֵיתִי אֶתְכֶם וְהִרְבֵּיתִי אֶתְכֶם וַהֲקִימֹתִי אֶת־בְּרִיתִי אִתְּכֶם׃

10 וַאֲכַלְתֶּם יָשָׁן נוֹשָׁן וְיָשָׁן מִפְּנֵי חָדָשׁ תּוֹצִיאוּ׃

11 וְנָתַתִּי מִשְׁכָּנִי בְּתוֹכְכֶם וְלֹא־תִגְעַל נַפְשִׁי אֶתְכֶם׃

12 וְהִתְהַלַּכְתִּי בְּתוֹכְכֶם וְהָיִיתִי לָכֶם לֵאלֹהִים וְאַתֶּם תִּהְיוּ־לִי לְעָם׃

13 אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִהְיֹת לָהֶם עֲבָדִים וָאֶשְׁבֹּר מֹטֹת עֻלְּכֶם וָאוֹלֵךְ אֶתְכֶם קוֹמְמִיּוּת׃

14 וְאִם־לֹא תִשְׁמְעוּ לִי וְלֹא תַעֲשׂוּ אֵת כָּל־הַמִּצְוֹת הָאֵלֶּה׃

κϛ'.

2. Τὰ σάββατά μου φυλάξεσθε, καὶ ἀπὸ τῶν ἁγίων μου φοβηθήσεσθε. ἐγώ εἰμι κύριος.

3. Ἐὰν τοῖς προστάγμασί μου πορεύησθε, καὶ τὰς ἐντολάς μου φυλάσσησθε, καὶ ποιήσητε αὐτάς.

4. Καὶ δώσω τὸν ὑετὸν ὑμῖν ἐν τῷ καιρῷ αὐτοῦ, καὶ ἡ γῆ δώσει τὰ γεννήματα αὐτῆς, καὶ τὰ ξύλα τῶν πεδίων ἀποδώσει τὸν καρπὸν αὐτῶν.

5. Καὶ καταλήψεται ὑμῖν ὁ ἀλοητὸς τὸν τρυγητὸν, καὶ ὁ τρυγητὸς καταλήψεται τὸν σπόρον, καὶ φάγεσθε τὸν ἄρτον ὑμῶν εἰς πλησμονὴν, καὶ κατοικήσετε μετὰ ἀσφαλείας ἐπὶ τῆς γῆς ὑμῶν, (καὶ πόλεμος οὐ διελεύσεται διὰ τῆς γῆς ὑμῶν.)

6. Καὶ δώσω εἰρήνην ἐν τῇ γῇ ὑμῶν, καὶ κοιμηθήσεσθε, καὶ οὐκ ἔσται ὑμᾶς ὁ ἐκφοβῶν. καὶ ἀπολῶ θηρία πονηρὰ ἐκ τῆς γῆς ὑμῶν, καὶ πόλεμος οὐ διελεύσεται διὰ τῆς γῆς ὑμῶν.

7. Καὶ διώξεσθε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, καὶ πεσοῦνται ἐνώπιον ὑμῶν φόνῳ.

8. Καὶ διώξονται ἐξ ὑμῶν πέντε ἑκατὸν, καὶ ἑκατὸν ὑμῶν διώξονται μυριάδας, καὶ πεσοῦνται οἱ ἐχθροὶ ὑμῶν ἐνώπιον ὑμῶν μαχαίρᾳ.

9. Καὶ ἐπιβλέψω ἐφ' ὑμᾶς, καὶ εὐλογήσω ὑμᾶς, καὶ αὐξανῶ ὑμᾶς, καὶ πληθυνῶ ὑμᾶς, καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου μεθ' ὑμῶν.

10. Καὶ φάγεσθε παλαιὰ καὶ παλαιὰ παλαιῶν, καὶ παλαιὰ ἐκ προσώπου νέων ἐξοίσετε.

11. Καὶ θήσω τὴν διαθήκην μου ἐν ὑμῖν, καὶ οὐ βδελύξεται ἡ ψυχή μου ὑμᾶς.

12. Καὶ ἐμπεριπατήσω ἐν ὑμῖν, καὶ ἔσομαι ὑμῶν θεὸς, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι λαός.

13. Ἐγώ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ γῆς αἰγύπτου, ὄντων ὑμῶν δούλων, καὶ συνέτριψα τὸν δεσμὸν τοῦ ζυγοῦ ὑμῶν, καὶ ἤγαγον ὑμᾶς μετὰ παρρησίας.

14. Ἐὰν δὲ μὴ ὑπακούσητέ μου, μηδὲ ποιήσητε τὰ προστάγματά μου ταῦτα.

CAP. XXVI.

2. Cuſtodite ſabbatha mea, & pavete ad ſanctuarium meum: Ego Dominus.

3. Si in præceptis meis ambulaveritis, & mandata mea cuſtodieritis, & feceritis ea.

4. Dabo vobis pluvias temporibus ſuis, & terra gignet germen ſuum, & pomis arbores replebuntur.

5. Apprehendet meſſium tritura vindemiam, & vindemia occupabit ſemẽtem: & comedetis panem veſtrum in ſaturitate, & abſque pavore habitabitis in terra veſtra.

6. Dabo pacem in finibus veſtris: dormietis, & non erit qui exterreat. Auferam malas beſtias: & gladius non tranſibit terminos veſtros.

7. Perſequemini inimicos veſtros, & corruent coram vobis.

8. Perſequentur quinque de veſtris centum alienos, & centum de vobis decem millia: cadent inimici veſtri gladio in conſpectu veſtro.

9. Reſpiciam vos, & creſcere faciam: multiplicabimini, & firmabo pactum meum vobiſcum.

10. Comedetis vetuſtiſſima veterum, & vetera novis ſupervenientibus proiicietis.

11. Ponam tabernaculum meum in medio veſtri, & nõ abiiciet vos anima mea.

12. Ambulabo inter vos, & ero Deus veſter, voſque eritis populus meus.

13. Ego Dominus Deus veſter, qui eduxi vos de Terra-Ægyptiorum, ne ſerviretis eis, & qui confregi catenas cervicum veſtrarum, ut incederetis erecti.

14. Quod ſi non audieritis me, nec feceritis omnia mãdata mea:

Das XXVI. Capitel.

2. Haltet meine Sabbath / vnnd förchtet euch für meinem Heiligthumb / Jch bin der HERR.

3. Werdet jhr in meinen Satzungen wandeln / vnd meine Gebot halten vnd thun.

4. So wil ich euch Regen geben zu ſeiner zeit / vnnd das Landt ſol ſein gewechs geben / vnd die Bäume auff dem Felde jhre früchte bringen.

5. Vnnd die Dreſchezeit ſol reichen biß zur Weinerndten / vnnd die Weinerndte ſol reichen biß zur zeit der Saat / vnd ſollet Brodts die fülle haben / vnnd ſolt ſicher in ewrem Lande wohnen.

6. Jch wil fried geben in ewrem Lande / daß jhr ſchlaffet / vnd euch niemand ſchrecke. Jch wil die böſen Thier auß ewrem Lande thun / vnnd ſol kein Schwerdt durch ewer Landt gehen.

7. Jhr ſolt ewre Feinde jagen / vnnd ſie ſollen für euch her ins Schwerdt fallen.

8. Ewer fünffe ſollen hundert jagen / vnnd ewer hundert ſollen zehen tauſent jagen / Denn ewre Feinde ſollen für euch her fallen ins Schwerdt.

9. Vnd ich wil mich zu euch wenden / vnd wil euch wachſen vnnd mehren laſſen / vnd wil meinen bundt euch halten.

10. Vnnd ſolt von dem Firnen eſſen / vnd wenn das newe kommt / das firnen wegthun.

11. Jch wil meine wonung vnter euch haben / vnnd meine Seele ſol euch nicht verwerffen.

12. Vnd wil vnter euch wandeln / vnd wil ewer Gott ſein / ſo ſolt jhr mein Volck ſein.

13. Denn ich bin der HERR ewer Gott / der euch auß Egyptenland geführet hat / daß jhr nicht jhre Knechte weret / vnd hab ewer Joch zubrochen / vnd hab euch auffgericht wandeln laſſen.

14. Werdet jhr aber mir nicht gehorchen / vnd nicht thun dieſe Gebot alle.

CHAP. XXVI.

2. Vous garderez mes Sabbats, & reuererez mon ſanctuaire: Ie *ſuis* l'Eternel.

3. Si vous cheminez en mes ordonnances, & gardez mes commãdemens & les faites:

4. Ie *vous* donnerai les pluyes qu'il vous faut en leur temps: la terre donnera ſon rapport, & les arbres des chãps dõneront leur fruict.

5. La foulure des grains atteindra la vendange entre vous, & la vendange atteindra les ſemailles, & vous mãgerez voſtre pain, & en ſerez raſſaſiés, & habiterez ſeurement en voſtre païs.

6. Et ie donnerai paix au païs, ſi dormirez ſans qu'aucun vous eſpouuante: & ie ferai qu'il n'y aura plus de mauuaiſes beſtes au païs, & l'eſpee ne paſſera point par voſtre païs.

7. Ains vous purſuiurez vos ennemis, & ils tomberont par l'eſpee deuant vous.

8. Cinq d'entre vous en pourſuiuront cent, & cent en pourſuiuront dix mille: & vos ennemis tomberont par l'eſpee deuant vous.

9. Et ie me tournerai vers vous, & vous ferai foiſonner & multiplier, & eſtablirai mon alliance auec vous.

10. Vous mangerez auſſi des prouiſions fort vieilles, & tirerez hors le vieil pour y loger le nouueau.

11. Meſme ie mettrai mon pauillon au milieu de vous, & mon ame ne vous aura point à contrecœur.

12. Ains ie cheminerai au milieu de vous, & ie vous ſerai Dieu, & vous me ſerez peuple.

13. Ie *ſuis* l'Eternel voſtre Dieu qui vous ai retirés du païs d'Egypte, afin que vous ne leur fuſſiez ſerfs: & ai rompu les bois de voſtre ioug, & vous ai fait cheminer à teſte leuee.

14. Mais ſi vous ne m'eſcoutez & ne faites tous ces commandemens-la:

כו

15 וְאִם בִּקְיָמַי תְּקוּצוּן
וְאִם יָת דִּינַי תְּרַחֵיק
נַפְשְׁכוֹן בְּדִיל דְּלָא לְמֶעְבַּד
יַת כָּל פִּקּוֹדַי לְאַשְׁנָיוּתְכוֹן
יַת קְיָמִי׃
16 אַף אֲנָא אֶעְבֵּד דָּא
לְכוֹן וְאַסְעַר עֲלֵיכוֹן בִּי
בִּיהוּלְתָּא שַׁחֶפְתָּא
וְקַדַּחְתָּא מְחַשְׁכָן עַיְנִין
וּמַפְּחָן נְפַשׁ וְתִזְרְעוּן ל
לְרֵיקָנוּ זַרְעֲכוֹן וְיֵיכְלוּנֵּיהּ
שָׂנְאֵיכוֹן׃
17 וְאֶתֵּן רֻגְזִי בְּכוֹן וְת
וְתִתַּבְרוּן קֳדָם בַּעֲלֵי
דְּבָבֵיכוֹן וְיִרְדּוּן בְּכוֹן ס
סָנְאֵיכוֹן וְתֶעֶרְקוּן וְלֵית
דְּרָדֵיף יָתְכוֹן׃
18 וְאִם עַד אִלֵּין לָא
תְקַבְּלוּן (לְמֵימְרִי) וְאוֹסֵיף
לְמִרְדֵּי יָתְכוֹן שְׁבַע עַל
חוֹבֵיכוֹן׃
19 וְאֶתְבַּר יַת יְקָר
תְּקָפְכוֹן וְאֶתֵּן יַת שְׁמַיָּא
דְּעִלָּוֵיכוֹן תַּקִּיפִין כְּפַרְזְלָא
מִלְּאַחְתָּא מִטְרָא וְאַרְעָא
דִּי תְחוֹתֵיכוֹן חֲסִינָא
כִּנְחָשָׁא מִלְּמֶעְבַּד פֵּירִין׃
20 וְיִסּוּף לְרֵיקָנוּ חֵילְכוֹן
וְלָא תִתֵּן אַרְעֲכוֹן יַת
עֲלַלְתַּהּ וְאִילַן אַרְעָא לָא
יִתֵּן אִבֵּיהּ׃
21 וְאִם תְּהָכוּן קֳדָמַי
בְּקַשְׁיוּ וְלָא תֵבוּ לְקַבָּלָא
(לְמֵימְרִי) וְאוֹסֵיף לְא
לְאַיְתָאָה עֲלֵיכוֹן מְחָא
שְׁבַע כְּחוֹבֵיכוֹן׃
22 וְאֵיגָרֵי בְּכוֹן יַת חַיַּת
בָּרָא וְתִתְכֵּל יָתְכוֹן וּתְשֵׁצֵי
יַת בְּעִירְכוֹן וְתַזְעֵר יָתְכוֹן
וְיִצַּדְיָן אוֹרְחָתְכוֹן׃
23 וְאִם בְּאִלֵּין לָא
תִתְרְדוּן (לְמֵימְרִי) וּתְהָכוּן
קֳדָמַי בְּקַשְׁיוּ׃
24 וְאֵיהָךְ אַף אֲנָא
עִמְּכוֹן בְּקַשְׁיוּ וְאַלְקֵי
יָתְכוֹן אַף אֲנָא שְׁבַע עַל
חוֹבֵיכוֹן׃ 25 וְאַיְתֵי עֲלֵיכוֹן
דְּקָטְלִין בְּחַרְבָּא וְיִתְפָּרְעוּן
מִנְּכוֹן פֻּרְעָנוּתָא עַל
דַּעֲבַרְתּוּן עַל פִּתְגָּמֵי א
אוֹרַיְתָא וְתִתְכַּנְשׁוּן ל
לְקִרְוֵיכוֹן וְאֵיגָרֵי מוֹתָנָא
בֵּינֵיכוֹן וְתִתְמַסְרוּן בְּיַד
סָנְאָה׃

כו

15 וְאִם־בְּחֻקֹּתַי תִּמְאָסוּ וְאִם
אֶת־מִשְׁפָּטַי תִּגְעַל נַפְשְׁכֶם
לְבִלְתִּי עֲשׂוֹת אֶת־כָּל־מִצְוֺתַי
לְהַפְרְכֶם אֶת־בְּרִיתִי׃
16 אַף־אֲנִי אֶעֱשֶׂה־זֹּאת לָכֶם
וְהִפְקַדְתִּי עֲלֵיכֶם בֶּהָלָה אֶת־
הַשַּׁחֶפֶת וְאֶת־הַקַּדַּחַת מְכַלּוֹת
עֵינַיִם וּמְדִיבֹת נָפֶשׁ וּזְרַעְתֶּם לָרִיק
זַרְעֲכֶם וַאֲכָלֻהוּ אֹיְבֵיכֶם׃
17 וְנָתַתִּי פָנַי בָּכֶם וְנִגַּפְתֶּם
לִפְנֵי אֹיְבֵיכֶם וְרָדוּ בָכֶם שֹׂנְאֵיכֶם
וְנַסְתֶּם וְאֵין־רֹדֵף אֶתְכֶם׃
18 וְאִם־עַד־אֵלֶּה לֹא תִשְׁמְעוּ
לִי וְיָסַפְתִּי לְיַסְּרָה אֶתְכֶם שֶׁבַע
עַל־חַטֹּאתֵיכֶם׃
19 וְשָׁבַרְתִּי אֶת־גְּאוֹן עֻזְּכֶם
וְנָתַתִּי אֶת־שְׁמֵיכֶם כַּבַּרְזֶל וְאֶת־
אַרְצְכֶם כַּנְּחֻשָׁה׃
20 וְתַם לָרִיק כֹּחֲכֶם וְלֹא־תִתֵּן
אַרְצְכֶם אֶת־יְבוּלָהּ וְעֵץ הָאָרֶץ
לֹא יִתֵּן פִּרְיוֹ׃
21 וְאִם־תֵּלְכוּ עִמִּי קֶרִי וְלֹא
תֹאבוּ לִשְׁמֹעַ לִי וְיָסַפְתִּי עֲלֵיכֶם
מַכָּה שֶׁבַע כְּחַטֹּאתֵיכֶם׃
22 וְהִשְׁלַחְתִּי בָכֶם אֶת־חַיַּת
הַשָּׂדֶה וְשִׁכְּלָה אֶתְכֶם וְהִכְרִיתָה
אֶת־בְּהֶמְתְּכֶם וְהִמְעִיטָה אֶתְכֶם
וְנָשַׁמּוּ דַּרְכֵיכֶם׃ 23 וְאִם־בְּאֵלֶּה
לֹא תִוָּסְרוּ לִי וַהֲלַכְתֶּם עִמִּי קֶרִי׃
24 וְהָלַכְתִּי אַף־אֲנִי עִמָּכֶם
בְּקֶרִי וְהִכֵּיתִי אֶתְכֶם גַּם־אָנִי
שֶׁבַע עַל־חַטֹּאתֵיכֶם׃
25 וְהֵבֵאתִי עֲלֵיכֶם חֶרֶב נֹקֶמֶת
נְקַם־בְּרִית וְנֶאֱסַפְתֶּם אֶל־
עָרֵיכֶם וְשִׁלַּחְתִּי דֶבֶר בְּתוֹכְכֶם
וְנִתַּתֶּם בְּיַד־אוֹיֵב׃

κϛ.

15. Ἀλλὰ ἀπειθήσητέ αὐτοῖς, καὶ τοῖς κρίμασί μου προσοχθίσῃ ἡ ψυχὴ ὑμῶν, ὥστε ὑμᾶς μὴ ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολάς μου, ὥστε διασκεδάσαι τὴν διαθήκην μου.

16. Καὶ ἐγὼ ποιήσω οὕτως ὑμῖν, καὶ ἐπιστήσω ἐφ' ὑμᾶς τὴν ἀπορίαν, τήν τε ψώραν, καὶ τὸν ἴκτερον σφακελίζοντα τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν, καὶ τὴν ψυχὴν ὑμῶν ἐκτήκουσαν, καὶ σπερεῖτε διακενῆς τὰ σπέρματα ὑμῶν, καὶ ἔδονται οἱ ὑπεναντίοι ὑμῶν.

17. Καὶ ἐπιστήσω τὸ πρόσωπόν μου ἐφ' ὑμᾶς, καὶ πεσεῖσθε ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν, καὶ διώξονται ὑμᾶς οἱ μισοῦντες ὑμᾶς, καὶ φεύξεσθε οὐθενὸς διώκοντος ὑμᾶς.

18. Καὶ ἐὰν ἕως τούτου μὴ ὑπακούσητέ μου, καὶ προσθήσω παιδεῦσαι ὑμᾶς πληγαῖς ἑπτάκις ἐπὶ ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν.

19. Καὶ συντρίψω τὴν ὕβριν τῆς ὑπερηφανίας ὑμῶν, καὶ θήσω τὸν οὐρανὸν ὑμῖν ὡς σιδηροῦν, καὶ τὴν γῆν ὑμῶν ὡσεὶ χαλκῆν.

20. Καὶ ἔσται εἰς κενὸν ἡ ἰσχὺς ὑμῶν, καὶ οὐ δώσει ἡ γῆ ὑμῶν τὸν σπόρον αὐτῆς, καὶ τὸ ξύλον τοῦ ἀγροῦ ὑμῶν οὐ δώσει τὸν καρπὸν αὐτοῦ.

21. Καὶ ἐὰν μετὰ ταῦτα πορεύησθε πλάγιοι, καὶ μὴ βούλησθε ὑπακούειν μου, προσθήσω ὑμῖν πληγὰς ἑπτὰ κατὰ τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν.

22. Καὶ ἀποστελῶ ἐφ' ὑμᾶς τὰ θηρία τὰ ἄγρια τῆς γῆς, καὶ κατέδεται ὑμᾶς, καὶ ἐξαναλώσει τὰ κτήνη ὑμῶν, καὶ ὀλιγοστοὺς ποιήσω ὑμᾶς, καὶ ἔρημοι ἔσονται αἱ ὁδοὶ ὑμῶν.

23. Καὶ ἐπὶ τούτοις ἐὰν μὴ παιδευθῆτε, ἀλλὰ πορεύησθε πρός με πλάγιοι.

24. Πορεύσομαι καὶ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν θυμῷ πλαγίῳ, καὶ πατάξω ὑμᾶς καὶ ἐγὼ ἑπτάκις ἀντὶ τῶν ἁμαρτιῶν ὑμῶν.

25. Καὶ ἐπάξω ἐφ' ὑμᾶς μάχαιραν, ἐκδικοῦσαν δίκην διαθήκης, καὶ καταφεύξεσθε εἰς τὰς πόλεις ὑμῶν, καὶ ἐπαποστελῶ θάνατον ἐφ' ὑμᾶς, καὶ παραδοθήσεσθε εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν.

CAP. XXVI.

15. Sed ſpreveritis leges meas, & iudicia mea contépſeritis, ut non faciatis ea quæ à me conſtituta ſunt, & ad irritum perducatis pactum meum.

16. Ego quoque hæc faciam vobis, Viſitabo vos velociter in egeſtate & ardore, qui conficiat oculos veſtros, & conſumat animas veſtras. Fruſtra ſeretis ſementẽ, quæ ab hoſtibus devorabitur.

17. Ponam faciem meam contra vos, & corruetis coram hoſtibus veſtris, & ſubiiciemini his qui oderunt vos. fugietis nemine perſequente.

18. Sin autem nec ſic obedieritis mihi, addam correptiones veſtras ſeptuplum propter peccata veſtra.

19. Et conteram ſuperbiam duritiæ veſtrę. Daboque vobis cœlum deſuper ſicut ferrum, & terram æneam.

20. Conſumetur incaſſum labor veſter, non proferet terra germen, nec arbores poma præbebunt.

21. Si ambulaveritis ex adverſo mihi, nec volueritis audire me, addam plagas veſtras uſque in ſeptuplum propter peccata veſtra:

22. Immittamque in vos beſtias agri, quæ conſumant vos, & pecora veſtra, & ad paucitatem cuncta redigãt, deſertæque fiant viæ veſtræ.

23. Quòd ſi nec ſic volueritis recipere diſciplinam, ſed & ambulaveritis ex adverſo mihi:

24. Ego quoque contra vos adverſus incedam, & percutiam vos ſepties propter peccata veſtra:

25. Inducamque ſuper vos gladium ultorem fœderis mei. Cumq; confugeritis in urbes, mittam peſtilentiam in medio veſtri, & trademini in manibus hoſtium.

Das XXVI. Capitel.

15. Vnd werdet meine Satzunge verachten/ vnnd eure Seele meine Rechte verwerffen/ daß jr nicht thut alle meine Gebot/ vnd werdet meinen Bund laſſen anſtehen.

16. So wil ich euch auch ſolchs thun/ Ich wil euch heimſuchen mit Schrecken/ Schwulſt vnnd Fieber/ das euch die Angeſicht verfallen/ vnnd der Leib verſchmachte. Ihr ſolt vmb ſonſt euren Samen ſeen/ vnd eure Feinde ſollen jn freſſen.

17. Vnd ich will mein Antlitz wider euch ſtellen/ vnd ſolt geſchlagen werden für euren feinden/ vnd die euch haſſen/ ſollen vber euch herrſchen/ vnd ſolt fliehen da euch niemand jagt.

18. So jr aber vber das noch nicht mir gehorchet/ ſo wil ichs noch ſieben mal mehr machen/ euch zu ſtraffen vmb eure ſünde.

19. Das ich euren ſtoltz vnnd halßſtarrigkeit breche. Vnnd wil euren Himel wie Eiſen/ vnd eure Erden wie Ertz machen.

20. Vnnd eure müh vnnd arbeit ſoll verlohren ſein/ das euer Land ſein gewechs nicht gebe/ vnd die Bäume im Lande jhre früchte nicht bringen.

21. Vnd wo jr mir entgegen wandelt/ vnnd mich nicht hören wolt/ ſo wil ichs noch ſieben mahl mehr machen/ auff euch zu ſchlagen vmb eurer ſünde willen.

22. Vnd wil wilde Thier vnter euch ſenden/ die ſollen eure Kinder freſſen/ vnd euer Vieh zureiſſen/ vnd euer weniger machen/ vnd eure ſtraſſen ſollen wüſte werden.

23. Werdet jhr euch aber damit noch nicht von mir züchtigen laſſen/ vnd mir entgegen wandeln.

24. So wil ich euch auch entgegen wandeln/ vnd wil euch noch ſibenmal mehr ſchlagen vmb euer ſünde willen.

25. Vnnd wil ein Rachſchwert über euch bringen/ das meinen Bund rechen ſol. Vnnd ob jhr euch in euere Städte verſammlet/ wil ich doch die Peſtilentz vnter euch ſenden/ vnd wil euch in eurer feinde hende geben.

CHAP. XXVI.

15. Et ſi vous reiettez mes ordonnances, & que voſtre ame ait mes iugemẽs à contre-cœur, pour ne point faire tous mes cõmandemens, enfraignant mon alliance:

16. Auſſi vous ferai-ie ceci: Ie commettrai ſur vous la frayeur, la langueur, & l'ardeur, qui *vous* conſumeront les yeux, & tormenteront l'ame. Itẽ, vous ſemerez pour neant voſtre ſemẽce: car vos ennemis la mangeront.

17. Et ie mettrai ma face cõtre vous, & ſerez batus deuãt vos ennemis, & ceux qui vous haïſſent dominerõt ſur vous: & vous fuirez, ſans qu'aucun vous pourſuiue.

18. Que ſi encore pour ces choſes vous ne m'eſcoutez, i'*en* adiouſterai ſept *fois autãt* pour vous chaſtier, à cauſe de vos pechés. 19. Et briſerai la hauteſſe de voſtre force, & rendrai voſtre ciel cõme fer, & voſtre terre cõme airain.

20. Voſtre force ſe cõſumera pour neant: car voſtre terre ne donnera point ſon rapport, & les arbres de la terre ne donneront point leur fruict. 21. Que ſi vous cheminez auec moi *par* rencontre, & qu'il ne vous viene point à gré de m'eſcouter, i'adiouſterai ſur vous ſept *fois autant* de playes ſelõ vos pechés. *22.* I'enuoyerai contre vous les beſtes des champs, qui vous priueront de vos enfans, & desferont vos beſtes, & appetiſſeront voſtre nombre, & vos chemins ſerõt deſerts. *23.* Que ſi vous ne vous chaſtiez par ces choſes *pour vous conuertir* à moi, ains que vous cheminiez auec moi *par* rencontre:

24. Ie cheminerai auſſi auec vous par rencontre, & vous frapperai encore ſept *fois autant* ſelon vos pechés.

25. Et ferai venir ſur vous l'eſpee qui fera la vengeance de mon alliance *qui aura eſté enfrainte*: dont vous-vous retirerez dedãs vos villes, puis i'enuoyerai la mortalité parmi vous, & vous ſerez liurés en la main de l'ennemi.

כו

26 בְּדְאִתְבַּר לְכוֹן סְעִיד מֵיכְלָא וְיֵפְיָין עֲסַר נְשִׁין לַחְמְכוֹן בְּתַנּוּרָא חַד וִיתִיבָן לַחְמְכוֹן בְּמַתְקְלָא וְתֵיכְלוּן וְלָא תִשְׂבְּעוּן׃

27 וְאִם בְּדָא לָא תְקַבְּלוּן (לְמֵימְרִי) וּתְהָכוּן קֳדָמַי בְּקַשְׁיוּ׃

28 וְאֵיהָךְ עִמְּכוֹן בִּתְקוֹף רְגַז וְאֶרְדֵּי יָתְכוֹן אַף אֲנָא שְׁבַע עַל חוֹבֵיכוֹן׃

29 וְתֵיכְלוּן בְּשַׂר בְּנֵיכוֹן וּבְשַׂר בְּנָתֵיכוֹן תֵּיכְלוּן׃

30 וְאֵישֵׁצֵי יָת בָּמָתְכוֹן וְאֵיקַצֵּץ יָת חֲנִיסְנְסֵיכוֹן וְאֶתֵּין יָת פִּגְרֵיכוֹן עַל פִּגְרֵי טַעֲוָתְכוֹן וִירַחֵיק (מֵימְרִי) יָתְכוֹן׃

31 וְאֶתֵּן יָת קִרְוֵיכוֹן חָרְבָּה וְאַצְדֵּי יָת מַקְדְּשֵׁיכוֹן וְלָא אֲקַבֵּל בְּרַעֲוָא קֻרְבַּן כְּנִישַׁתְכוֹן׃

32 וְאַצְדֵּי אֲנָא יָת אַרְעָא וְיִצְדּוּן עֲלַהּ בַּעֲלֵי דְבָבֵיכוֹן דְּיָתְבִין בַּהּ׃

33 וְיָתְכוֹן אֲבַדַּר בֵּינֵי עַמְמַיָּא וְאֵיגָרֵי בָּתְרֵיכוֹן דְּקָטְלִין בְּחַרְבָּא וּתְהֵי אַרְעֲכוֹן צָדְיָא וְקִרְוֵיכוֹן יְהוֹן חָרְבָּה׃

34 בְּכֵן תִּרְעֵי אַרְעָא יָת שְׁמִטָּהָא כֹּל יוֹמִן דִּצְדִיאַת וְאַתּוּן בְּאַרַע בַּעֲלֵי דְבָבֵיכוֹן בְּכֵן תַּשְׁמֵט אַרְעָא וְתַרְעֵי יָת שְׁמִטָּהָא׃

35 כָּל יוֹמִין דִּצְדִיאַת תַּשְׁמֵיט יָת דְּלָא שְׁמִיטַת בִּשְׁמִטֵּיכוֹן כַּד הֲוֵיתוּן יָתְבִין בַּהּ׃

כו

26 בְּשִׁבְרִי לָכֶם מַטֵּה־לֶחֶם וְאָפוּ עֶשֶׂר נָשִׁים לַחְמְכֶם בְּתַנּוּר אֶחָד וְהֵשִׁיבוּ לַחְמְכֶם בַּמִּשְׁקָל וַאֲכַלְתֶּם וְלֹא תִשְׂבָּעוּ׃

27 וְאִם־בְּזֹאת לֹא תִשְׁמְעוּ לִי וַהֲלַכְתֶּם עִמִּי בְּקֶרִי׃

28 וְהָלַכְתִּי עִמָּכֶם בַּחֲמַת־קֶרִי וְיִסַּרְתִּי אֶתְכֶם אַף־אָנִי שֶׁבַע עַל־חַטֹּאתֵיכֶם׃

29 וַאֲכַלְתֶּם בְּשַׂר בְּנֵיכֶם וּבְשַׂר בְּנֹתֵיכֶם תֹּאכֵלוּ׃

30 וְהִשְׁמַדְתִּי אֶת־בָּמֹתֵיכֶם וְהִכְרַתִּי אֶת־חַמָּנֵיכֶם וְנָתַתִּי אֶת־פִּגְרֵיכֶם עַל־פִּגְרֵי גִּלּוּלֵיכֶם וְגָעֲלָה נַפְשִׁי אֶתְכֶם׃

31 וְנָתַתִּי אֶת־עָרֵיכֶם חָרְבָּה וַהֲשִׁמּוֹתִי אֶת־מִקְדְּשֵׁיכֶם וְלֹא אָרִיחַ בְּרֵיחַ נִיחֹחֲכֶם׃

32 וַהֲשִׁמֹּתִי אֲנִי אֶת־הָאָרֶץ וְשָׁמְמוּ עָלֶיהָ אֹיְבֵיכֶם הַיֹּשְׁבִים בָּהּ׃

33 וְאֶתְכֶם אֱזָרֶה בַגּוֹיִם וַהֲרִיקֹתִי אַחֲרֵיכֶם חָרֶב וְהָיְתָה אַרְצְכֶם שְׁמָמָה וְעָרֵיכֶם יִהְיוּ חָרְבָּה׃

34 אָז תִּרְצֶה הָאָרֶץ אֶת־שַׁבְּתֹתֶיהָ כֹּל יְמֵי הֳשַׁמָּה וְאַתֶּם בְּאֶרֶץ אֹיְבֵיכֶם אָז תִּשְׁבַּת הָאָרֶץ וְהִרְצָת אֶת־שַׁבְּתֹתֶיהָ׃

35 כָּל־יְמֵי הָשַּׁמָּה תִּשְׁבֹּת אֵת אֲשֶׁר לֹא־שָׁבְתָה בְּשַׁבְּתֹתֵיכֶם בְּשִׁבְתְּכֶם עָלֶיהָ׃

κϛʹ.

26. Ἐν τῷ θλίψαι ὑμᾶς σιτοδείᾳ ἄρτων. καὶ πέψουσι δέκα γυναῖκες τοὺς ἄρτους ὑμῶν ἐν κλιβάνῳ ἑνὶ, καὶ ἀποδώσουσι τοὺς ἄρτους ὑμῶν ἐν σταθμῷ, καὶ φάγεσθε, καὶ οὐ μὴ ἐμπλησθῆτε.

27. Ἐὰν δὲ ἐπὶ τούτοις μὴ ὑπακούσητέ μου, ἀλλὰ πορεύησθε πρός με πλάγιοι.

28. Καὶ αὐτὸς πορεύσομαι μεθ' ὑμῶν ἐν θυμῷ πλαγίῳ, καὶ παιδεύσω ὑμᾶς, καὶ ἐγὼ ἑπτάκις κατὰ τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν.

29. Καὶ φάγεσθε τὰς σάρκας τῶν υἱῶν ὑμῶν. καὶ τὰς σάρκας τῶν θυγατέρων ὑμῶν φάγεσθε.

30. Καὶ ἐρημώσω τὰς στήλας ὑμῶν, καὶ ἐξολοθρεύσω τὰ ξύλινα χειροποίητα ὑμῶν, καὶ θήσω τὰ κῶλα ὑμῶν ἐπὶ τὰ κῶλα τῶν εἰδώλων ὑμῶν, καὶ προσοχθιεῖ ἡ ψυχή μου ὑμῖν.

31. Καὶ θήσω τὰς πόλεις ὑμῶν ἐρήμους, καὶ ἐξερημώσω τὰ ἅγια ὑμῶν, καὶ οὐ μὴ ὀσφρανθῶ τῆς ὀσμῆς τῶν θυσιῶν ὑμῶν.

32. Καὶ ἐξερημώσω ἐγὼ τὴν γῆν ὑμῶν, καὶ θαυμάσονται ἐπ' αὐτῇ οἱ ἐχθροὶ ὑμῶν, οἱ ἐνοικοῦντες ἐν αὐτῇ.

33. Καὶ διασπερῶ ὑμᾶς εἰς τὰ ἔθνη, καὶ ἐξαναλώσει ὑμᾶς ἐπιπορευομένη ἡ μάχαιρα, καὶ ἔσται ἡ γῆ ὑμῶν ἔρημος, καὶ αἱ πόλεις ὑμῶν ἔσονται ἔρημοι.

34. Τότε εὐδοκήσει ἡ γῆ τὰ σάββατα αὐτῆς. πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ἐρημώσεως αὐτῆς. καὶ ὑμεῖς ἔσεσθε ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν, τότε σαββατιεῖ ἡ γῆ, καὶ εὐδοκήσει τὰ σάββατα αὐτῆς.

35. Πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ἐρημώσεως αὐτῆς σαββατιεῖ ἃ οὐκ ἐσαββάτισεν ἐν τοῖς σαββάτοις ὑμῶν, ἡνίκα κατῳκεῖτε αὐτήν.

CAP. XXVI.

26. Poſtquam confregero baculum panis veſtri: ita ut decem mulieres in uno clibano coquant panes, & reddant eos ad pondus; & comedetis, & nō ſaturabimini.

27. Sin autem nec per hæc audieritis me, ſed ambulaveritis contra me:

28. Et ego incedam adverſus vos in furore contrario, & corripiam vos ſeptem plagis propter peccata veſtra.

29. Ita ut comedatis carnes filiorum veſtrorum & filiarum veſtrarum:

30. Deſtruam excelſa veſtra, & ſimulachra confringam. Cadetis inter ruinas idolorum veſtrorum, & abominabitur vos anima mea.

31. In tantum ut urbes veſtras redigam in ſolitudinem, & deſerta faciam ſanctuaria veſtra, nec recipiam ultrà odorem ſuauiſſimum.

32. Diſperdamque terram veſtram, & ſtupebunt ſuper ea inimici veſtri, cùm habitatores illius fuerint.

33. Vos autem diſpergam in Gentes, & evaginabo poſt vos gladium, eritq; terra veſtra deſerta, & civitates veſtræ dirutæ.

34. Tunc placebunt Terræ ſabbatha ſua cunctis diebus ſolitudinis ſuæ: quando fueritis in terra hoſtili, ſabbathizabit.

35. Et requieſcet in ſabbathis ſolitudinis ſuæ, eo quòd non requieverit in ſabbathis veſtris quando habitabatis in ea.

Das XXVI. Capitel.

26. Denn wil ich euch den Vorrath des brots verderben / das zehen Weiber ſollen euer brot inn einem ofen backen/vnd euer brot ſol man mit gewicht außwegen / vnnd wenn jhr eſſet ſolt jhr nicht ſatt werden.

27. Werdet aber jhr dadurch mir noch nicht gehorchen / vnnd mir entgegen wandeln.

28. So wil ich auch euch im Grimm entgegen wandeln/ vnnd wil euch ſiben mal mehr ſtraffen vmb euer ſünde.

29. Daß jr ſolt eurer Söhne vnnnd Töchter fleiſch freſſen.

30. Vnnd wil eure Höhen vertilgen / vnd eure Bilder außrotten / vnnd will eure Leichnam auff eure Götzen werffen/vnd meine Seele wird an euch eckel haben.

31. Vnnd wil eure Städte wüſte machen / vnnd euers Heiligthumbs Kirchen einreiſſen/vnd wil euren ſüſſen geruch nicht riechen.

32. Alſo wil ich das Land wüſte machen / das eure feinde / ſo drinnen wohnen / ſich dafür entſetzen werden.

33. Euch aber wil ich vnter die Heiden ſtreuen/vnd das Schwert außziehen hinder euch her / daß euer Land ſoll wüſte ſein/vnd eure Städte verſtöret.

34. Als denn wird das Land jm ſeine Feire gefallen laſſen/ſo lange es wüſte ligt/vnnd jhr in der Feinde Land ſeydt. Ja denn wird das Land feiren / vnd jm ſeine Feyer gefallen laſſen.

35. So lange es wüſte ligt / darumb / das es nicht feyren kondt / da jhrs ſoltet feyren laſſen/da jr drinnen wonetet.

CHAP. XXVI.

26. Quand ie vous aurai rompu le baſton du pain, dix femmes cuiront voſtre pain en vn four, & vous rendront voſtre pain au poids: vous en mãgerez, & n'en ſerez point raſſaſiés.

27. Que ſi pour cela vous ne m'eſcoutez point, ains que vous cheminiez auec moi par rencontre:

28. Ie cheminerai auec vous en fureur de rencontre, & vous chaſtierai auſſi ſept *fois autant* ſelon vos pechés.

29. Si mangerez la chair de vos fils, & mangerez la chair de vos filles.

30. Et ſi deſtruirai vos hauts lieux, & exterminerai vos tabernacles, & mettrai vos charongnes ſur les charongnes de vos dieux de fiente: & mon ame vous aura à contrecœur.

31. Ie reduirai auſſi vos villes *en* deſert, & degaſterai vos ſanctuaires, & ne flairerai point voſtre ſouefue odeur.

32. Et ſi degaſterai le païs, tellement que vos ennemis qui s'y habitueront, s'en eſtonneront.

33. Et ſi vous vannerai parmi les nations, & deſgainerai l'eſpee apres vous, & voſtre païs ſera *en* deſolation, & vos villes *en* deſert.

34. Adonc la terre prendra plaiſir à ſes Sabbats, tout le temps qu'elle ſera deſolee, & vous ſerez au païs de vos ennemis: lors donc la terre ſe repoſera, & prendra plaiſir à ſes Sabbats.

35. Tout le temps qu'elle demeurera deſolee, elle ſe repoſera, de ce qu'elle ne ſe ſera point repoſee en vos Sabbats, quand vous y habitiez.

כו

36 וּדְיִשְׁתַּאֲרוּן בְּכוֹן וְאָעֵיל תַּבְרָא בְּלִבְּהוֹן בְּאַרְעָתָא דְּסָנְאֵיהוֹן וְיִרְדּוֹף יָתְהוֹן קָל טַרְפָּא דְּשָׁקֵיף וְיֶעֶרְקוּן כְּמֵיעֲרַק מִן קֳדָם דְּקָטְלִין בְּחַרְבָּא וְיִפְּלוּן וְלֵית דְּרָדֵיף׃

37 וְיִתַּקְלוּן גְּבַר בַּאֲחוּהִי כְּמִקֳּדָם דְּקָטְלִין בְּחַרְבָּא וְרָדֵיף לֵית וְלָא תְהֵי לְכוֹן תְּקוּמָה קֳדָם בַּעֲלֵי דְּבָבְכוֹן׃

38 וְתֵיבְדוּן בֵּינֵי עַמְמַיָּא וּתְגַמַּר יָתְכוֹן אֲרַע בַּעֲלֵי דְּבָבֵיכוֹן׃

39 וּדְיִשְׁתַּאֲרוּן בְּכוֹן יִתְמַסּוּן בְּחוֹבֵיהוֹן בְּאַרְעָתָא דְּסָנְאֵיכוֹן וְאַף בְּחוֹבֵי אֲבָהָתְהוֹן בִּישַׁיָּא דַּאֲחִידוּ בִּידֵיהוֹן עִמְּהוֹן יִתְמַסּוּן׃

40 וִיוַדּוּן יָת חוֹבֵיהוֹן וְיָת חוֹבֵי אֲבָהָתְהוֹן בְּשִׁקְרֵיהוֹן דְּשַׁקַּרוּ (בְּמֵימְרִי) וְאַף דְּהַלִּיכוּ קֳדָמַי בְּקַשְׁיוּ׃

41 אַף אֲנָא אֵיהָךְ עִמְּהוֹן בְּקַשְׁיוּ וְאָעֵיל יָתְהוֹן בַּאֲרַע בַּעֲלֵי דְּבָבֵיהוֹן אוֹ בְכֵן יִתְּבַר לִבְּהוֹן טַפְשָׁא וּבְכֵן יִרְעוּן יָת חוֹבֵיהוֹן׃

42 וּדְכִירְנָא יָת קְיָמִי דְּעִם יַעֲקוֹב וְאַף יָת קְיָמִי דְּעִם יִצְחָק וְאַף יָת קְיָמִי דְּעִם אַבְרָהָם אֲנָא דְּכִיר וְאַרְעָא אֲנָא דְּכִיר׃

43 וְאַרְעָא תִּתְרְטֵישׁ מִנְּהוֹן וְתִרְעֵי יָת שְׁמִטַּהָא בִּדְצַדִּיאַת מִנְּהוֹן וְאִנּוּן יִרְעוּן יָת חוֹבֵיהוֹן לְוָטִין חֲלַף בִּרְכָן אֵיתֵי עֲלֵיהוֹן דִּי בְדִינַי קָצוּ וְיָת קְיָמַי רְחֵיקַת נַפְשְׁהוֹן׃

כו

36 וְהַנִּשְׁאָרִים בָּכֶם וְהֵבֵאתִי מֹרֶךְ בִּלְבָבָם בְּאַרְצֹת אֹיְבֵיהֶם וְרָדַף אֹתָם קוֹל עָלֶה נִדָּף וְנָסוּ מְנֻסַת־חֶרֶב וְנָפְלוּ וְאֵין רֹדֵף׃

37 וְכָשְׁלוּ אִישׁ־בְּאָחִיו כְּמִפְּנֵי־חֶרֶב וְרֹדֵף אָיִן וְלֹא־תִהְיֶה לָכֶם תְּקוּמָה לִפְנֵי אֹיְבֵיכֶם׃

38 וַאֲבַדְתֶּם בַּגּוֹיִם וְאָכְלָה אֶתְכֶם אֶרֶץ אֹיְבֵיכֶם׃

39 וְהַנִּשְׁאָרִים בָּכֶם יִמַּקּוּ בַּעֲוֹנָם בְּאַרְצֹת אֹיְבֵיכֶם וְאַף בַּעֲוֹנֹת אֲבֹתָם אִתָּם יִמָּקּוּ׃

40 וְהִתְוַדּוּ אֶת־עֲוֹנָם וְאֶת־עֲוֹן אֲבֹתָם בְּמַעֲלָם אֲשֶׁר מָעֲלוּ־בִי וְאַף אֲשֶׁר־הָלְכוּ עִמִּי בְּקֶרִי׃

41 אַף־אֲנִי אֵלֵךְ עִמָּם בְּקֶרִי וְהֵבֵאתִי אֹתָם בְּאֶרֶץ אֹיְבֵיהֶם אוֹ־אָז יִכָּנַע לְבָבָם הֶעָרֵל וְאָז יִרְצוּ אֶת־עֲוֹנָם׃

42 וְזָכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי יַעֲקוֹב וְאַף אֶת־בְּרִיתִי יִצְחָק וְאַף אֶת־בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֶזְכֹּר וְהָאָרֶץ אֶזְכֹּר׃

43 וְהָאָרֶץ תֵּעָזֵב מֵהֶם וְתִרֶץ אֶת־שַׁבְּתֹתֶיהָ בָּהְשַׁמָּה מֵהֶם וְהֵם יִרְצוּ אֶת־עֲוֹנָם יַעַן וּבְיַעַן בְּמִשְׁפָּטַי מָאָסוּ וְאֶת־חֻקֹּתַי גָּעֲלָה נַפְשָׁם׃

κϛʹ.

36. Καὶ τοῖς καταλειφθεῖσιν ἐξ ὑμῶν ἐπάξω δουλείαν εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ διώξεται αὐτοὺς φωνὴ φύλλου φερομένου, καὶ φεύξονται ὡς φεύγοντες ἀπὸ πολέμου, καὶ πεσοῦνται οὐθενὸς διώκοντος.

37. Καὶ ὑπερόψεται ὁ ἀδελφὸς τὸν ἀδελφὸν, ὡσεὶ ἐν πολέμῳ μηδενὸς κατατρέχοντος. καὶ οὐ δυνήσεσθε ἀντιστῆναι τοῖς ἐχθροῖς ὑμῶν.

38. Καὶ ἀπολεῖσθε ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ κατέδεται ὑμᾶς ἡ γῆ τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν.

39. Καὶ οἱ καταλειφθέντες ἀφ' ὑμῶν, καταφθαρήσονται διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν καὶ διὰ τὰς ἁμαρτίας τῶν πατέρων αὐτῶν, ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν τακήσονται.

40. Καὶ ἐξαγορεύσουσι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν, καὶ τὰς ἁμαρτίας τῶν πατέρων αὐτῶν, ὅτι παρέβησαν καὶ ὑπερεῖδόν με, καὶ ὅτι ἐπορεύθησαν ἐναντίον μου πλάγιοι.

41. Καὶ ἐγὼ ἐπορεύθην μετ' αὐτῶν ἐν θυμῷ πλαγίῳ, καὶ ἀπολῶ αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν. τότε ἐντραπήσεται ἡ καρδία αὐτῶν ἡ ἀπερίτμητος, καὶ τότε εὐδοκήσουσι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν.

42. Καὶ μνησθήσομαι τῆς διαθήκης Ἰακὼβ, καὶ τῆς διαθήκης Ἰσαὰκ, καὶ τῆς διαθήκης Ἀβραὰμ μνησθήσομαι. Καὶ τῆς γῆς μνησθήσομαι.

43. Καὶ ἡ γῆ ἐγκαταλειφθήσεται ὑπ' αὐτῶν. τότε προσδέξεται ἡ γῆ τὰ σάββατα αὐτῆς, ἐν τῷ ἐρημωθῆναι αὐτὴν δι' αὐτούς. καὶ αὐτοὶ προσδέξονται τὰς ἑαυτῶν ἀνομίας, ἀνθ' ὧν τὰ κρίματά μου ὑπερεῖδον, καὶ τοῖς προστάγμασί μου προσώχθισαν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῶν.

CAP. XXVI.

36. Et qui de vobis remanſerint,dabo pavorem in cordibus eorum in regionibus hoſtium,terrebit eos ſonitus folii volantis, & ita fugient quaſi gladium: cadent nullo perſequente.

37. Et corruent ſinguli ſuper fratres ſuos,quaſi bella fugientes, nemo veſtrum inimicis audebit reſiſtere.

38. Peribitis inter Gentes,& hoſtilis vos terra conſumet.

39. Quòd ſi de iis aliqui remanſerint, tabeſcent in iniquitatibus ſuis, in terra inimicorum ſuorum , & propter peccata patrum ſuorum & ſua affligentur:

40. Donec confiteantur iniquitates ſuas, & maiorum ſuorum, quibus prævaricati ſunt in me, & ambulaverunt ex adverſo mihi.

41. Ambulabo igitur & ego contra eos, & inducam illos in terram hoſtilem , donec erubeſcat incircumciſa mẽs eorum : tunc orabunt pro impietatibus ſuis.

42. Et recordabor fœderis mei quod pepigi cum Iacob, & Iſaac , & Abraham. Terræ quoque memor ero:

43. Quæ cum relicta fuerit ab eis , complacebit ſibi in ſabbathis ſuis,patiens ſolitudinem propter illos. Ipſi verò rogabunt pro peccatis ſuis, eo quòd abiecerint iudicia mea, & leges meas deſpexerint.

Das XXVI. Capitel.

36. Vnd denen/die von euch ůberbleiben/ wil ich ein feig hertz machen in jrer feinde Land / daß ſie ſol ein rauſchend blat jagen/vnd ſollen fliehen dafůr/als jaget ſie ein Schwerd/vnnd fallen / da ſie niemand jaget.

37. Vnd ſol einer ůber den andern hin fallen/gleich als fůr dem ſchwert / vnd doch ſie niemand jagt. Vnd jr ſolt euch nicht aufflehnen dörffen wider ewre Feinde.

38. Vnnd jhr ſolt vmbkommen vnter den Heiden / vnnd euer Feinde Land ſol euch freſſen.

39. Welche aber von euch ůberbleiben / die ſollen in jhrer miſſethat verſchmachten / in der feinde Land / auch inn jrer Vätter miſſethat ſollen ſie verſchmachten.

40. Da werden ſie dann bekennen jre miſſethat/vnd jrer Väter miſſethat/damit ſie ſich an mir verſůndiget/vnd mir entgegen gewandelt haben.

41. Darumb wil ich auch jnen entgegen wandeln / vnnd wil ſie in jhrer feinde Land wegtreiben / da wird ſich ja jhr vnbeſchnittens hertz demůtigen/ vnd denn werden ſie jnen die ſtraffe jrer miſſethat gefallen laſſen.

42. Vnd ich werde gedencken an meinen Bund mit Jacob/vnnd an meinen Bund mit Iſaac/ vñ an meinen Bund mit Abraham/vnd werde an das Land gedencken.

43. Das von jhnen verlaſſen iſt. Vnnd jhm ſeine Feire gefallen leſſt/ dieweil es wůſte von jnen ligt / vnnd ſie jnen die ſtraffe jrer miſſethat gefallen laſſen/Darumb/daß ſie meine Rechte verachtet / vnnd jhre Seele an meinen Satzungen eckel gehabt hat.

CHAP. XXVI.

36. Et quant à ceux qui demeureront de reſte d'entre vous , ie ferai venir vne laſcheté en leur cœur, quãd ils ſeront aux païs de leurs ennemis,tellemẽt que le bruit d'vne fueille eſmeuë les pourſuiura,& ils fuiront cõme s'ils fuyoyent de deuant l'eſpee , & tomberont ſans qu'aucun les pourſuiue:

37. Et s'entreheurteront l'vn l'autre comme *fuyans* de deuant l'eſpee, ſans qu'aucun les pourſuiue : & vous ne pourrez point ſubſiſter deuant vos ennemis.

38. Es perirez entre les nations,& la terre de vos ennemis vous conſumera.

39. Et ceux qui demeurerõt de reſte d'entre vous, fondront és païs de vos ennemis, à cauſe de leurs iniquités : & ils fondront auſſi à cauſe des iniquités de leurs peres,auec eux.

40. Lors ils confeſſeront leur iniquité,& l'iniquité de leurs peres,ſelon la forfaiture qu'ils auront commiſe cõtre moi : & meſme qu'ils auront cheminé auec moi par rencontre.

41. Dont auſſi l'aurai cheminé auec eux par rencontre, & les aurai amenés au païs de leurs ennemis:& lors leur cœur incirconcis s'humiliera,& lors ils prendront en gré la peine de leur iniquite.

42. Et lors il me ſouuiendra de mon alliance *auec* Iacob, & auſſi de mon alliance *auec* Iſaac,& auſſi il me ſouuiẽdra de mon alliance *auec* Abraham, & me ſouuiendra de la terre:

43. *Laquelle* terre aura eſte laiſſee d'eux, & aura prins plaiſir à ſes Sabbats , tandis qu'elle aura demeure deſolee à cauſe d'eux : & eux auront prins en gre la peine de leur iniquite,pour & à cauſe qu'ils auront reiette mes iugemens,& que leur ame aura eu à contrecœur mes ordonnances.

כו

44 וְאַף בְּרַם דָּא
בְּמֶהֱוֵיהוֹן בְּאַרַע בַּעֲלֵי
דְבָבֵיהוֹן לָא אֶרְטְשִׁנּוּן
וְלָא אַרְחֵיקִנּוּן לְשֵׁיצָיוּתְהוֹן
לְאַשְׁנָאָה קְיָמִי עִמְּהוֹן
אֲרֵי אֲנָא יְיָ אֱלָהֲהוֹן׃

45 וּדְכִירְנָא לְהוֹן קְיָם
קַדְמָאֵי דְּאַפֵּיקִית יָתְהוֹן
מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם לְעֵינֵי
עַמְמַיָּא לְמֶהֱוֵי לְהוֹן
לֶאֱלָהּ אֲנָא יְיָ׃

46 אִלֵּין קְיָמַיָּא וְדִינַיָּא
וְאוֹרָיָתָא דִּיהַב יְיָ בֵּין
(מֵימְרֵיהּ) וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
בְּטוּרָא דְסִינַי בִּידָא
דְמֹשֶׁה׃

כז

1 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה
לְמֵימָר׃
2 מַלֵּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְתֵימַר לְהוֹן גְּבַר אֲרֵי
יַפְרֵשׁ נְדַר בְּפוּרְסַן נַפְשָׁתָא
קֳדָם יְיָ׃

3 וִיהֵי פֻּרְסָנֵיהּ דִּדְכוּרָא
מִבַּר עֶשְׂרִין שְׁנִין וְעַד בַּר
שִׁתִּין שְׁנִין וִיהֵי פֻּרְסָנֵיהּ
חַמְשִׁין סִלְעִין דִּכְסַף ב
בְּסִלְעֵי קֻדְשָׁא׃

4 וְאִם נְקֻבָא הִיא וִיהֵי
פֻּרְסָנַהּ תְּלָתִין סִלְעִין׃

5 וְאִם מִבַּר חֲמֵשׁ שְׁנִין
וְעַד בַּר עֶשְׂרִין שְׁנִין וִיהֵי
פֻּרְסָנֵיהּ דִּדְכוּרָא עֶשְׂרִין
סִלְעִין וּלְנֻקְבְּתָא עֲשַׂר
סִלְעִין׃

6 וְאִם מִבַּר יַרְחָא וְעַד
בַּר חֲמֵשׁ שְׁנִין וִיהֵי בַּר
פֻּרְסָנֵיהּ דִּדְכוּרָא חֲמֵשׁ
סִלְעִין דִּכְסַף וּלְנֻקְבְּתָא
פֻּרְסָנַהּ תְּלָת סִלְעִין
דִּכְסַף׃

7 וְאִם מִבַּר שִׁתִּין שְׁנִין
וּלְעֵילָא אִם דִּכְרָא וִיהֵי
פֻּרְסָנֵיהּ חֲמֵשׁ עַשְׂרֵי
סִלְעִין וּלְנֻקְבְּתָא עֲשַׂר
סִלְעִין׃

כו

44 וְאַף־גַּם־זֹאת בִּהְיוֹתָם בְּאֶרֶץ
אֹיְבֵיהֶם לֹא־מְאַסְתִּים וְלֹא־
גְעַלְתִּים לְכַלֹּתָם לְהָפֵר בְּרִיתִי
אִתָּם כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם׃
45 וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית רִאשֹׁנִים
אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי־אֹתָם מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לִהְיוֹת
לָהֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה׃
46 אֵלֶּה הַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים
וְהַתּוֹרֹת אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה בֵּינוֹ
וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּהַר סִינַי בְּיַד־
מֹשֶׁה׃

כז

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃
2 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ
אֲלֵהֶם אִישׁ כִּי יַפְלִא נֶדֶר בְּעֶרְכְּךָ
נְפָשֹׁת לַיהוָה׃
3 וְהָיָה עֶרְכְּךָ הַזָּכָר מִבֶּן עֶשְׂרִים
שָׁנָה וְעַד בֶּן־שִׁשִּׁים שָׁנָה
וְהָיָה עֶרְכְּךָ חֲמִשִּׁים שֶׁקֶל כֶּסֶף
בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ׃
4 וְאִם־נְקֵבָה הִוא וְהָיָה עֶרְכְּךָ
שְׁלֹשִׁים שָׁקֶל׃
5 וְאִם מִבֶּן־חָמֵשׁ שָׁנִים וְעַד
בֶּן־עֶשְׂרִים שָׁנָה וְהָיָה עֶרְכְּךָ
הַזָּכָר עֶשְׂרִים שְׁקָלִים וְלַנְּקֵבָה
עֲשֶׂרֶת שְׁקָלִים׃
6 וְאִם מִבֶּן־חֹדֶשׁ וְעַד בֶּן־חָמֵשׁ
שָׁנִים וְהָיָה עֶרְכְּךָ הַזָּכָר חֲמִשָּׁה
שְׁקָלִים כָּסֶף וְלַנְּקֵבָה עֶרְכְּךָ
שְׁלֹשֶׁת שְׁקָלִים כָּסֶף׃
7 וְאִם מִבֶּן־שִׁשִּׁים שָׁנָה
וָמַעְלָה אִם־זָכָר וְהָיָה עֶרְכְּךָ
חֲמִשָּׁה עָשָׂר שָׁקֶל וְלַנְּקֵבָה
עֲשָׂרָה שְׁקָלִים׃

κϛ.

44. Καὶ οὐδ᾽ ὣς ὄντων αὐτῶν ἐν τῇ γῇ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν οὐχ ὑπερεῖδον αὐτούς, οὐδὲ προσώχθισα αὐτοῖς, ὥστε ἐξαναλῶσαι αὐτούς, τοῦ διασκεδάσαι τὴν διαθήκην μου τὴν πρὸς αὐτούς. ἐγὼ γάρ εἰμι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν.

45. Καὶ μνησθήσομαι διαθήκης αὐτῶν τῆς προτέρας, ὅτε ἐξήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας ἔναντι τῶν ἐθνῶν, τοῦ εἶναι αὐτῶν θεός, ἐγὼ κύριος.

46. Ταῦτα τὰ κρίματα, καὶ τὰ προστάγματα, καὶ ὁ νόμος ὃν ἔδωκε κύριος ἀνὰ μέσον αὐτοῦ, καὶ ἀνὰ μέσον τῶν υἱῶν Ισραὴλ, ἐν τῷ ὄρει σινᾶ ἐν χειρὶ Μωϋσῆ.

ΚΕΦΑΛ. κζ.

1. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων.

2. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ισραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς λέγων. ἄνθρωπος ὃς ἂν εὔξηται εὐχὴν ὥστε τιμὴν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ τῷ κυρίῳ.

3. Ἔσται ἡ τιμὴ τοῦ ἄρσενος ἀπὸ εἰκοσαετοῦς ἕως ἑξηκονταετοῦς, ἔσται αὐτοῦ ἡ τιμὴ πεντήκοντα δίδραγμα ἀργυρίου τῷ σταθμῷ τῷ ἁγίῳ.

4. Τῆς δὲ θηλείας ἔσται ἡ συντίμησις τριάκοντα δίδραγμα.

5. Ἐὰν δὲ ἀπὸ πενταετοῦς, ἕως εἴκοσι ἐτῶν, ἔσται ἡ τιμὴ τοῦ ἄρσενος, εἴκοσι δίδραγμα, τῆς δὲ θηλείας δέκα δίδραγμα.

6. Ἀπὸ δὲ μηνιαίου ἕως πενταετοῦς, ἔσται ἡ τιμὴ τοῦ ἄρσενος πέντε δίδραγμα ἀργυρίου, τῆς δὲ θηλείας τρία δίδραγμα ἀργυρίου.

7. Ἐὰν δὲ ἀπὸ ἑξήκοντα ἐτῶν καὶ ἐπάνω, ἐὰν μὲν ἄρρεν ᾖ, ἔσται ἡ τιμὴ αὐτοῦ πεντεκαίδεκα δίδραγμα ἀργυρίου, τῆς δὲ θηλείας δέκα δίδραγμα.

CAP. XXVI.

44. Attamen etiam cum eſſent in terra hoſtili, non penitus abieci eos, neque ſic deſpexi ut conſumerentur, & irritum facerem pactum meum cum eis. Ego enim ſum Dominus Deus eorum.

45. Et recordabor fœderis mei priſtini, quando eduxi eos de Terra-Ægypti in cõſpectu Gentium, ut eſſem Deus eorum. Ego Dominus Deus.

46. Hæc ſunt iudicia atque præcepta & leges, quas dedit Dominus inter ſe & inter filios Iſraël in monte Sinai per manum Moyſi.

Das XXVI. Capitel.

44. Auch wenn ſie ſchon in der Feinde Landt ſindt / habe ich ſie gleichwol nicht verworffen / vnnd eckelt mich jhr nicht alſo/daß mit jhnen auß ſein ſolt / vnnd mein Bundt mit jhnen ſolt nicht mehr gelten/Denn ich bin der HERR jhr Gott.

45. Vnd wil vber ſie an meinen erſten Bundt gedencken / da ich ſie auß Egyptenlandt füret / für den augen der Heiden/ daß ich jhr Gott were/ Jch der HERR.

46. Diß ſindt die Satzunge vnnd Recht vnnd Geſetz / die der HERR zwiſchen jhm vnnd den Kindern Jſrael geſtellet hat / auff dem Berge Sinai / durch die handt Moſe.

CHAP. XXVI.

44. Voire meſme *il m'en ſouuiendra* lors qu'ils ſeront au païs de leurs ennemis: d'autant que ie ne les ai point reiettés, ni eus à cõtrecœur, pour les conſumer du tout, enfraignant mon alliance auec eux: car ie *ſuis* l'Eternel leur Dieu.

45. Et il me ſouuiendra pour leur bien de l'alliance faite auec leurs anceſtres, que i'ai retirés du païs d'Egypte à la veuë des nations, pour leur eſtre Dieu: Ie *ſuis* l'Eternel.

46. Ce *ſont*-la les ordonnances, les iugemens & les loix, que l'Eternel a eſtablies entre ſoi & les enfans d'Iſrael, en la montagne de Sinaï, par le moyen de Moyſe.

CAP. XXVII.

1. Locutuſque eſt Dominus ad Moyſen, dicens.

2. Loquere filiis Iſraël, & dices ad eos, Homo qui votum fecerit, & ſpoponderit Deo animam ſuam, ſub æſtimatione dabit pretium.

3. Si fuerit maſculus à viceſimo anno uſque ad ſexageſimum annum, dabit quinquaginta ſiclos argenti ad menſuram ſanctuarii:

4. Si mulier, triginta.

5. A quinto autem anno uſque ad viceſimum, maſculus dabit viginti ſiclos: fœmina, decem.

6. Ab uno menſe uſque ad annum quintum, pro maſculo dabuntur quinque ſicli: pro fœmina tres.

7. Sexagenarius & ultrà maſculus dabit quindecim ſiclos: fœmina, decem.

Das XXVII. Capitel.

VNnd der HERR redet mit Moſe vnd ſprach:

2. Rede mit den Kindern Jſrael / vnd ſprich zu jhnen. Wenn jemandt dem HERREN ein beſonder gelübde thut / daß er ſeinen leib ſchätzet / ſo ſol das die Schatzung ſein.

3. Ein Mannsbilde zweintzig jahr alt/biß ins ſechtzigſt jahr / ſolt du ſchätzen auff funfftzig ſilbern Sekel / nach dem Sekel des Heiligthumbs.

4. Ein Weibsbilde auff dreiſſig Sekel.

5. Von fünff jahren biß auff zweintzig jahr/ſolt du jhn ſchätzen auff zweintzig Sekel / wenns ein Mannsbilde iſt/ein Weibsbilde aber auff zehen Sekel.

6. Von einem Monden an biß auff fünff jahr/ſolt du jn ſchätzen auff fünff ſilbern Sekel/ wenns ein Mannsbilde iſt/ein Weibsbilde aber auff drey ſilbern Seckel.

7. Iſt er aber ſechtzig jahr alt vnnd drüber / ſo ſolt du jn ſchätzen auff fünfftzehen Sekel/wenns ein Mannsbilde iſt / ein Weibsbilde aber auff zehen Sekel.

CHAP. XXVII.

1. Item, l'Eternel parla à Moyſe, diſant.

2. Parle aux enfans d'Iſrael & leur di, Quand quelcun aura fait quelque vœu notable: les perſonnes *ſeront* à l'Eternel ſelõ ton eſtimation.

3. Or l'eſtimation que tu feras du maſle depuis l'aage de vingt ans iuſqu'à l'aage de ſoixante ans, ſera du prix de cinquante ſicles d'argent, ſelon le ſicle du Sanctuaire.

4. Mais ſi c'*eſt* vne femme, lors ton eſtimation ſera de trente ſicles.

5. Que ſi c'*eſt* de quelcun de l'aage de cinq ans iuſqu'à l'aage de vingt ans, lors l'eſtimatiõ que tu feras du maſle ſera de vingt ſicles: & quant à la femme *l'eſtimation ſera* de dix ſicles.

6. Item, ſi c'*eſt* de quelcun de l'aage d'vn mois iuſqu'à l'aage de cinq ans, l'eſtimation que tu feras d'vn maſle ſera de cinq ſicles d'argent: & ton eſtimation d'vne fille *ſera* de trois ſicles d'argent.

7. Item, ſi c'*eſt* de quelcun aagé de ſoixante ans & au deſſus, s'il *eſt* maſle, ton eſtimation *ſera* de quinze ſicles: & quant à la femme *l'eſtimation ſera* de dix ſicles.

כ״ז

8 וְאִם מִסְכֵּן הוּא מִפֻּרְסָנֵיהּ וִיקִימִנֵּיהּ קֳדָם כַּהֲנָא וְיִפְרוֹס יָתֵיהּ כַּהֲנָא עַל מֵימַר דְּתַדְבֵּק יַד נָדְרָא יִפְרְסִנֵּיהּ כַּהֲנָא׃

9 וְאִם בְּעִירָא דִּיקָרְבוּן מִינַּהּ קֻרְבָּנָא קֳדָם יְהֹוָה כֹּל דְּיִתֵּן מִינֵּיהּ קֳדָם ייי יְהֵי קֻדְשָׁא׃

10 לָא יְחַלְּפִנֵּיהּ וְלָא יְעַבַּר יָתֵיהּ טָב בְּבִישׁ אוֹ בִישׁ בְּטָב וְאִם חַלָּפָא יְחַלֵּף בְּעִירָא בִּבְעִירָא וִיהֵי הוּא וְחִלּוּפֵיהּ יְהֵי קֻדְשָׁא׃

11 וְאִם כָּל בְּעִירָא מְסָאֲבָא דְּלָא יְקָרְבוּן מִינַּהּ קֻרְבָּנָא קֳדָם ייי וִיקִים יָת בְּעִירָא קֳדָם כַּהֲנָא׃

12 וְיִפְרוֹס כַּהֲנָא יָתַהּ בֵּין טָב וּבֵין בִּישׁ כְּפוּרְסָן כַּהֲנָא כֵּן יְהֵי׃

13 וְאִם מִפְרַק יִפְרְקִנַּהּ וְיוֹסֵף חֻמְשֵׁיהּ עַל פֻּרְסָנֵיהּ׃

14 וּגְבַר אֲרֵי יַקְדֵּשׁ יָת בֵּיתֵיהּ קֻדְשָׁא קֳדָם ייי וְיִפְרְסִנֵּיהּ כַּהֲנָא בֵּין טָב וּבֵין בִּישׁ כְּמָא דְּיִפְרוֹס יָתֵיהּ כַּהֲנָא כֵּן יְקוּם׃

15 וְאִם דְּאַקְדֵּשׁ יִפְרוֹק יָת בֵּיתֵיהּ וְיוֹסֵף חוֹמֶשׁ כְּסַף פֻּרְסָנֵיהּ עֲלוֹהִי וִיהֵי לֵיהּ׃

16 וְאִם מֵחֲקַל אַחְסַנְתֵּיהּ יַקְדֵּשׁ גְּבַר קֳדָם ייי וִיהֵי פֻּרְסָנֵיהּ לְפוּם זַרְעֵיהּ בֵּית זְרַע כּוֹר שְׂעָרִין בְּחַמְשִׁין סִלְעִין דִּכְסַף׃

17 אִם מִשַּׁתָּא דְיוֹבֵלָא יַקְדֵּשׁ חַקְלֵיהּ כְּפֻרְסָנֵיהּ יְקוּם׃

כז

8 וְאִם־מָךְ הוּא מֵעֶרְכֶּךָ וְהֶעֱמִידוֹ לִפְנֵי הַכֹּהֵן וְהֶעֱרִיךְ אֹתוֹ הַכֹּהֵן עַל־פִּי אֲשֶׁר תַּשִּׂיג יַד הַנֹּדֵר יַעֲרִיכֶנּוּ הַכֹּהֵן׃

9 וְאִם־בְּהֵמָה אֲשֶׁר יַקְרִיבוּ מִמֶּנָּה קָרְבָּן לַיהֹוָה כֹּל אֲשֶׁר יִתֵּן מִמֶּנּוּ לַיהֹוָה יִהְיֶה־קֹּדֶשׁ׃

10 לֹא יַחֲלִיפֶנּוּ וְלֹא־יָמִיר אֹתוֹ טוֹב בְּרָע אוֹ־רַע בְּטוֹב וְאִם־הָמֵר יָמִיר בְּהֵמָה בִּבְהֵמָה וְהָיָה־הוּא וּתְמוּרָתוֹ יִהְיֶה־קֹּדֶשׁ׃

11 וְאִם כָּל־בְּהֵמָה טְמֵאָה אֲשֶׁר לֹא־יַקְרִיבוּ מִמֶּנָּה קָרְבָּן לַיהֹוָה וְהֶעֱמִיד אֶת־הַבְּהֵמָה לִפְנֵי הַכֹּהֵן׃

12 וְהֶעֱרִיךְ הַכֹּהֵן אֹתָהּ בֵּין טוֹב וּבֵין רָע כְּעֶרְכְּךָ הַכֹּהֵן כֵּן יִהְיֶה׃

13 וְאִם־גָּאֹל יִגְאָלֶנָּה וְיָסַף חֲמִישִׁתוֹ עַל־עֶרְכֶּךָ׃

14 וְאִישׁ כִּי־יַקְדִּשׁ אֶת־בֵּיתוֹ קֹדֶשׁ לַיהֹוָה וְהֶעֱרִיכוֹ הַכֹּהֵן בֵּין טוֹב וּבֵין רָע כַּאֲשֶׁר יַעֲרִיךְ אֹתוֹ הַכֹּהֵן כֵּן יָקוּם׃

15 וְאִם־הַמַּקְדִּישׁ יִגְאַל אֶת־בֵּיתוֹ וְיָסַף חֲמִישִׁית כֶּסֶף־עֶרְכְּךָ עָלָיו וְהָיָה לוֹ׃

16 וְאִם מִשְּׂדֵה אֲחֻזָּתוֹ יַקְדִּישׁ אִישׁ לַיהֹוָה וְהָיָה עֶרְכְּךָ לְפִי זַרְעוֹ זֶרַע חֹמֶר שְׂעֹרִים בַּחֲמִשִּׁים שֶׁקֶל כָּסֶף׃

17 אִם־מִשְּׁנַת הַיֹּבֵל יַקְדִּישׁ שָׂדֵהוּ כְּעֶרְכְּךָ יָקוּם׃

κζ.

8. Ἐὰν δὲ ταπεινὸς ᾖ τῇ τιμῇ αὐτοῦ, στήσεται ἐναντίον τοῦ ἱερέως, καὶ τιμήσεται αὐτὸν ὁ ἱερεὺς καθάπερ ἰσχύει ἡ χεὶρ τοῦ εὐξαμένου, οὕτω τιμήσεται αὐτὸν ὁ ἱερεύς.

9. Ἐὰν δὲ ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν προσφερομένων ἀπ' αὐτῶν δῶρον τῷ κυρίῳ, ὃς ἂν δῷ ἀπὸ τούτων τῷ κυρίῳ, ἔσται ἅγιον.

10. Οὐκ ἀλλάξει αὐτὸ καλὸν πονηρῷ, οὐδὲ πονηρὸν καλῷ. ἐὰν δὲ ἀλλάσον ἀλλάξῃ αὐτὸ κτῆνος κτήνει, ἔσται αὐτὸ καὶ τὸ ἄλλαγμα, ἅγια.

11. Ἐὰν δὲ πᾶν κτῆνος ἀκάθαρτον, ἀφ' ὧν οὐ προσφέρεται ἀπ' αὐτῶν δῶρον τῷ κυρίῳ, στήσει τὸ κτῆνος ἐναντίον τοῦ ἱερέως.

12. Καὶ τιμήσεται αὐτὸ ὁ ἱερεὺς ἀνὰ μέσον καλοῦ, καὶ ἀνὰ μέσον πονηροῦ, καὶ καθότι ἂν τιμήσηται αὐτὸ ὁ ἱερεὺς, οὕτω στήσεται.

13. Ἐὰν δὲ λυτρούμενος λυτρώσηται αὐτὸ, προσθήσει τὸ ἐπίπεμπτον πρὸς τὴν τιμὴν αὐτοῦ.

14. Καὶ ἄνθρωπος ὃς ἂν ἁγιάσῃ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἁγίαν τῷ κυρίῳ, καὶ τιμήσηται αὐτὴν ὁ ἱερεὺς ἀνὰ μέσον καλῆς, καὶ ἀνὰ μέσον πονηρᾶς, ὡς ἂν τιμήσηται αὐτὴν ὁ ἱερεὺς, οὕτω σταθήσεται.

15. Ἐὰν δὲ ὁ ἁγιάσας αὐτὴν λυτρῶται τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, προσθήσει ἐπ' αὐτὸ τὸ ἐπίπεμπτον τοῦ ἀργυρίου τῆς τιμῆς, καὶ ἔσται αὐτῷ.

16. Ἐὰν δὲ ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ τῆς κατασχέσεως αὐτοῦ ἁγιάσῃ ἄνθρωπος τῷ κυρίῳ, καὶ ἔσται ἡ τιμὴ κατὰ τὸν σπόρον αὐτοῦ, κόρου κριθῶν, πεντήκοντα δίδραχμα ἀργυρίου.

17. Ἐὰν δὲ ἀπὸ τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς ἀφέσεως, ἁγιάσῃ τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ, κατὰ τὴν τιμὴν αὐτοῦ στήσεται.

CAP. XXVII.

8. Si pauper fuerit, & æſtimationem reddere non valebit, ſtabit coram ſacerdote: & quantum ille æſtimaverit, & viderit eum poſſe reddere, tantum dabit.

9. Animal autem quod immolari poteſt Domino, ſi quis voverit, ſanctum erit.

10. Et mutari non poterit, id eſt, nec melius malo, nec peius bono. quòd ſi mutaverit: & ipſum quod mutatum eſt, & illud pro quo mutatum eſt, conſecratum erit Domino.

11. Animal immundũ quod immolari Domino non poteſt, ſi quis voverit, adducetur ante ſacerdotem:

12. Qui diiudicans utrum bonum an malum ſit, ſtatuet pretium.

13. Quòd ſi dare voluerit is qui offert, addet ſuper æſtimationem quintam partem.

14. Homo ſi voverit domum ſuam, & ſanctificaverit Domino, conſiderabit eam ſacerdos utrum bona an mala ſit, & iuxta pretium quod ab eo fuerit conſtitutum, venundabitur:

15. Sin autem ille qui voverat, voluerit redimere eam, dabit quintam partem æſtimationis ſuprà, & habebit domum.

16. Quòd ſi agrum poſſeſſionis ſuæ voverit, & conſecraverit Domino: iuxta mẽſuram ſementis æſtimabitur pretium. ſi triginta modiis hordei ſeritur terra, quinquaginta ſiclis venundetur argenti,

17. Si ſtatim ab anno incipientis iubilei voverit agrum, quanto valere poteſt, tanto æſtimabitur.

Das XXVII. Capitel.

8. Jſt er aber zu arm zu ſolcher ſchatzung/ ſo ſol er ſich fůr den Prieſter ſtellen/ vnd der Prieſter ſol jhn ſchåtzen/ Er ſol jhn aber ſchåtzen / nach dem ſeine hand/ des/ der gelobt hat / erwerben kan.

9. Jſts aber ein Vieh/ das man dem HERREN opffern kan/ alles was man deß dem HERRN gibt / iſt heilig.

10. Man ſols nicht wechſeln noch wandeln/ ein guts vmb ein bo̊ſes/ oder ein bo̊ſes vmb ein guts. Wirds aber jemand wechſeln/ ein Vieh vmb das ander / ſo ſollen ſie beide dem HErrn heilig ſein.

11. Jſt aber das Thier vnrein / daß mans dem HERREN nicht opffern darf / ſo ſoll mans fůr den Prieſter ſtellen.

12. Vnnd der Prieſter ſols ſchåtzen/ obs gut oder bo̊ſe ſey/ vnd es ſol bey des Prieſters ſchåtzen bleiben.

13. Wills aber jemand lo̊ſen / der ſoll den fůnfften ůber die ſchatzung geben.

14. Wenn jemand ſein Hauß heiliget/ daß dem HERREN heilig ſey/ das ſol der Prieſter ſchåtzen / obs gut oder bo̊ſe ſey / vnnd darnach es der Prieſter ſchåtzet/ ſo ſols bleiben.

15. So es aber der/ ſo es geheiliget hat/ wil lo̊ſen/ ſo ſol er den fůnfften theil des gelts / ůber das es geſchåtzt iſt/ drauff geben/ ſo ſols ſein werden.

16. Wenn jemand ein ſtůck Ackers von ſeinem erbgut dem HERRn heiliget / ſo ſol er geſchåtzt werden nach dem er tregt / Treget er ein Homor gerſten/ ſo ſol er fůnfftzig Sekel ſilbers gelten.

17. Heiliget er aber ſeinen Acker vom Halljar an / ſo ſol er nach ſeiner werthe gelten.

CHAP. XXVII.

8. Et s'il eſt plus poure que *ne monte* ton eſtimation, il preſentera la perſonne deuant le Sacrificateur, qui en fera l'eſtimation: & le Sacrificateur en fera l'eſtimation ſelon ce que pourra fournir celui qui a fait le vœu.

9. Item, ſi *c'eſt* vne beſte de la ſorte dont on fait offrande à l'Eternel, tout ce qui aura eſté donné à l'Erernel de ceſte ſorte, ſera ſainct.

10. Il ne la changera point, & n'en mettra point vne autre en ſa place, *aſſauoir* vne bonne pour vne mauuaiſe, ou vne mauuaiſe pour vne bonne. Que s'il met en ſorte quelconque vne beſte pour vne autre beſte, tant ceſte-la, que l'autre qui aura eſté miſe en ſa place, ſera ſaincte. 11. Et ſi *c'eſt* quelque beſte ſouillee de la ſorte dõt on ne fait point offrande à l'Eternel, il preſentera la beſte deuant le Sacrificateur:

12. Qui en fera l'eſtimation ſelon qu'elle ſera bonne ou mauuaiſe: & il en ſera ainſi fait, ſelon que toi, ô Sacrificateur, en auras fait l'eſtimation. 13. Mais s'il la veut racheter en ſorte quelconque, il adiouſtera le cinquieme par deſſus ton eſtimation.

14. Item, quand quelcun aura ſanctifié ſa maiſon *pour eſtre* ſaincte à l'Eternel, le Sacrificateur l'eſtimera ſelon qu'elle ſera bonne ou mauuaiſe: & on ſe tiendra à l'eſtimation telle que le Sacrificateur l'aura faite:

15. Mais ſi celui qui *l'*a ſanctifiee veut racheter ſa maiſon, il adiouſtera par deſſus le cinquieme de l'argent de ton eſtimatiõ, *o Sacrificateur*, & elle lui demeurera.

16. Item, ſi l'homme ſanctifie à l'Eternel *quelque partie* du champ de ſa poſſeſſion, ton eſtimation ſera ſelon ce qn'on y ſeme, le Chomer de ſemence d'orge ſera eſtimé cinquante ſicles d'argent.

17. Que s'il a ſanctifié ſon champ des l'an du Iubilé, on ſe tiendra à ton eſtimation.

כז

18 וְאִם בָּתַר יוֹבֵלָא יַקְדֵּשׁ חַקְלֵיהּ וִיחַשֵּׁב לֵיהּ כַּהֲנָא יַת כַּסְפָּא עַל פּוּם שְׁנַיָּא דְּאִשְׁתְּאַרָא עַד שַׁתָּא דְיוֹבֵלָא וְיִתְמְנַע מִפֻּרְסָנֵיהּ׃

19 וְאִם מִפְרַק יִפְרוֹק יַת חַקְלָא דְּאַקְדֵּשׁ יָתֵיהּ וְיוֹסֵף חוֹמֶשׁ כְּסַף פֻּרְסָנֵיהּ עֲלוֹהִי וִיקוּם לֵיהּ׃

20 וְאִם לָא יִפְרוֹק יַת חַקְלָא וְאִם זַבִּין יַת חַקְלָא לִגְבַר אָחֳרָן לָא יִתְפְּרֵק עוֹד׃

21 וִיהֵי חַקְלָא בְּמִפְּקֵיהּ בְּיוֹבֵלָא קֻדְשָׁא קֳדָם יְיָ כַּחֲקַל חֶרְמָא לְכַהֲנָא תְּהֵי אַחְסַנְתֵּיהּ׃

22 וְאִם יַת חֲקַל זְבִנוֹהִי דְּלָא מֵחֲקַל אַחְסַנְתֵּיהּ יַקְדֵּישׁ קֳדָם יְיָ׃

23 וִיחַשֵּׁיב לֵיהּ כַּהֲנָא יַת נְסִיב פֻּרְסָנֵיהּ עַד שַׁתָּא דְיוֹבֵלָא וְיִתֵּן יַת פֻּרְסָנֵיהּ בְּיוֹמָא הַהוּא קֻדְשָׁא קֳדָם יְיָ׃

24 בְּשַׁתָּא דְיוֹבֵילָא יְתוּב חַקְלָא לִדְזַבְנֵיהּ מִינֵּיהּ לִדְדִילֵיהּ אַחְסָנַת אַרְעָא׃

25 וְכָל פֻּרְסָנֵיהּ יְהֵי בְּסִלְעֵי קֻדְשָׁא עֶשְׂרִין מָעִין הַוְיָא סִלְעָא׃

26 בְּרַם בְּכֻרָא דְיִתְבַּכַּר קֳדָם יְיָ בִּבְעִירָא לָא יַקְדֵּשׁ גְּבַר יָתֵיהּ אִם תּוֹר אִם אִמַּר דַּייָ הוּא׃

27 וְאִם בִּבְעִירָא מְסָאֲבָא וְיִפְרוֹק בְּפֻרְסָנֵיהּ וְיוֹסֵף חֻמְשֵׁיהּ עֲלוֹהִי וְאִם לָא יִתְפְּרֵק וְיִזְדַּבַּן בְּפֻרְסָנֵיהּ׃

28 בְּרַם כָּל חֶרְמָא דְּיַחֲרִים גְּבַר קֳדָם יְיָ מִכָּל דְּלֵיהּ מֵאֱנָשָׁא וּבְעִירָא וּמֵחֲקַל אַחְסַנְתֵּיהּ לָא יִזְדַּבַּן וְלָא יִתְפְּרֵק כָּל חֶרְמָא קֹדֶשׁ קֻדְשִׁין הוּא קֳדָם יְיָ׃

כז

18 וְאִם־אַחַר הַיֹּבֵל יַקְדִּישׁ שָׂדֵהוּ וְחִשַּׁב־לוֹ הַכֹּהֵן אֶת־הַכֶּסֶף עַל־פִּי הַשָּׁנִים הַנּוֹתָרֹת עַד שְׁנַת הַיֹּבֵל וְנִגְרַע מֵעֶרְכֶּךָ׃

19 וְאִם־גָּאֹל יִגְאַל אֶת־הַשָּׂדֶה הַמַּקְדִּישׁ אֹתוֹ וְיָסַף חֲמִשִׁית כֶּסֶף־עֶרְכְּךָ עָלָיו וְקָם לוֹ׃

20 וְאִם־לֹא יִגְאַל אֶת־הַשָּׂדֶה וְאִם־מָכַר אֶת־הַשָּׂדֶה לְאִישׁ אַחֵר לֹא־יִגָּאֵל עוֹד׃

21 וְהָיָה הַשָּׂדֶה בְּצֵאתוֹ בַיֹּבֵל קֹדֶשׁ לַיהוָה כִּשְׂדֵה הַחֵרֶם לַכֹּהֵן תִּהְיֶה אֲחֻזָּתוֹ׃

22 וְאִם אֶת־שְׂדֵה מִקְנָתוֹ אֲשֶׁר לֹא מִשְּׂדֵה אֲחֻזָּתוֹ יַקְדִּישׁ לַיהוָה׃

23 וְחִשַּׁב־לוֹ הַכֹּהֵן אֵת מִכְסַת הָעֶרְכְּךָ עַד שְׁנַת הַיֹּבֵל וְנָתַן אֶת־הָעֶרְכְּךָ בַּיּוֹם הַהוּא קֹדֶשׁ לַיהוָה׃

24 בִּשְׁנַת הַיּוֹבֵל יָשׁוּב הַשָּׂדֶה לַאֲשֶׁר קָנָהוּ מֵאִתּוֹ לַאֲשֶׁר־לוֹ אֲחֻזַּת הָאָרֶץ׃

25 וְכָל־עֶרְכְּךָ יִהְיֶה בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ עֶשְׂרִים גֵּרָה יִהְיֶה הַשָּׁקֶל׃

26 אַךְ־בְּכוֹר אֲשֶׁר יְבֻכַּר לַיהוָה בִּבְהֵמָה לֹא־יַקְדִּישׁ אִישׁ אֹתוֹ אִם־שׁוֹר אִם־שֶׂה לַיהוָה הוּא׃

27 וְאִם בַּבְּהֵמָה הַטְּמֵאָה וּפָדָה בְעֶרְכֶּךָ וְיָסַף חֲמִשִׁתוֹ עָלָיו וְאִם־לֹא יִגָּאֵל וְנִמְכַּר בְּעֶרְכֶּךָ׃

28 אַךְ כָּל־חֵרֶם אֲשֶׁר יַחֲרִם אִישׁ לַיהוָה מִכָּל־אֲשֶׁר־לוֹ מֵאָדָם וּבְהֵמָה וּמִשְּׂדֵה אֲחֻזָּתוֹ לֹא יִמָּכֵר וְלֹא יִגָּאֵל כָּל־חֵרֶם קֹדֶשׁ־קָדָשִׁים הוּא לַיהוָה׃

κζ.

18. Ἐὰν δὲ ἔσχατον μετὰ τὴν ἄφεσιν ἁγιάσῃ τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ, προσλογιεῖται αὐτῷ ὁ ἱερεὺς τὸ ἀργύριον ἐπὶ τὰ ἔτη τὰ ἐπίλοιπα, ἕως εἰς τὸν ἐνιαυτὸν τῆς ἀφέσεως, καὶ ἀνθυφαιρεθήσεται ἀπὸ τῆς συντιμήσεως αὐτοῦ.

19. Καὶ ἐὰν λυτρῶται τὸν ἀγρὸν ἁγιάσας αὐτόν, προσθήσει τὸ ἐπίπεμπτον τοῦ ἀργυρίου πρὸς τὴν τιμὴν αὐτοῦ, καὶ ἔσται αὐτῷ.

20. Ἐὰν δὲ μὴ λυτρῶται τὸν ἀγρόν, καὶ ἀποδῶται τὸν ἀγρὸν ἀνθρώπῳ ἑτέρῳ, οὐκέτι μὴ λυτρώσηται αὐτόν.

21. Ἀλλ' ἔσται ὁ ἀγρὸς ἐξεληλυθυίας τῆς ἀφέσεως ἅγιον αἰνετὸς τῷ κυρίῳ, ὥσπερ ἡ γῆ ἡ ἀφωρισμένη τῷ ἱερεῖ ἔσται κατάσχεσις αὐτοῦ.

22. Ἐὰν δὲ ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ οὗ κέκτηται, ὃς οὐκ ἔστιν ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ τῆς κατασχέσεως αὐτοῦ, ἁγιάσῃ τῷ κυρίῳ.

23. Λογιεῖται πρὸς αὐτὸν ὁ ἱερεὺς τὸ τέλος τῆς τιμῆς ἐκ τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς ἀφέσεως, καὶ ἀποδώσει τὴν τιμὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἁγίαν τῷ κυρίῳ.

24. Καὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῆς ἀφέσεως ἀποδοθήσεται ὁ ἀγρὸς τῷ ἀνθρώπῳ, παρ' οὗ κέκτηται αὐτόν, οὗ ἦν ἡ κατάσχεσις τῆς γῆς.

25. Καὶ πᾶσα τιμὴ ἔσται σταθμίοις ἁγίοις, εἴκοσι ὀβολοὶ ἔσται τὸ δίδραγμον.

26. Καὶ πᾶν πρωτότοκον ὃ ἐὰν γένηται ἐν τοῖς κτήνεσί σου, ἔσται τῷ κυρίῳ, καὶ οὐ καθαγιάσει αὐτὸ οὐδείς, ἐάν τε μόσχος, ἐάν τι πρόβατον τῷ κυρίῳ ἐστίν.

27. Ἐὰν δὲ τῶν τετραπόδων τῶν ἀκαθάρτων, ἀλλάξῃ κατὰ τὴν τιμὴν αὐτοῦ, καὶ προσθήσῃ τὸ ἐπίπεμπτον αὐτοῦ πρὸς αὐτό, καὶ ἔσται αὐτῷ. ἐὰν δὲ μὴ λυτρῶται, πραθήσεται κατὰ τὸ τίμημα αὐτοῦ.

28. Πᾶν δὲ ἀνάθημα ὃ ἂν ἀναθῇ ἄνθρωπος τῷ κυρίῳ, ἀπὸ πάντων τῶν ὅσα αὐτῷ ἐστίν, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, καὶ ἀπὸ ἀγροῦ κατασχέσεως αὐτοῦ, οὐκ ἀποδώσεται, οὐδὲ λυτρώσεται. πᾶν ἀνάθημα ἅγιον τῶν ἁγίων ἔσται τῷ κυρίῳ.

CAP. XXVII.

18. Sin autem poſt aliquantulum temporis, ſupputabit ſacerdos pecuniā iuxta annorum, qui reliqui ſunt, numerum uſque ad iubileum, & detrahetur ex pretio.

19. Quòd ſi voluerit redimere agrum ille qui voverat, addet quintam partem æſtimatæ pecuniæ, & poſſidebit eum.

20. Sin autem noluerit redimere, ſed alteri cuilibet fuerit venũdatus, ultra eum qui voverat redimere non poterit:

21. Quia cùm iubilei venerit dies, ſanctificatus erit Domino, & poſſeſſio conſecrata ad ius pertinet ſacerdotum.

22. Si ager emptus eſt, & nō de poſſeſſione maiorum ſanctificatus fuerit Domino.

23. Supputabit ſacerdos iuxta annorum numerum uſque ad iubileum, pretium: & dabit ille qui voverat eum, Domino.

24. In iubileo autem revertetur ad priorem dominum qui vendiderat eum, & habuerat in ſorte poſſeſſionis ſuæ.

25. Omnis æſtimatio ſiclo ſanctuarii ponderabitur. Siclus viginti obolos habet.

26. Primogenita quæ ad Deum pertinent, nemo ſanctificare poterit & vovere, ſive bos ſive ovis fuerit: Domini ſunt.

27. Quòd ſi immundum eſt animal, redimet qui obtulit iuxta æſtimationem ſuam, & addet quintam partem pretii. ſi redimere noluerit, vendetur alteri quantumcunque fuerit antè æſtimatum.

28. Omne quod Domino conſecratur, ſive homo fuerit, ſive animal, ſive ager, nō veneat, nec redimi poterit. Quicquid ſemel fuerit conſecratum, ſanctum ſanctorum erit Domino.

Das XXVII. Capitel.

18. Hat er jhn aber nach dem Halljar geheiliget/ſo ſol jn der Prieſter rechnen nach den ůbrigen jaren zum Halljar/ vnd darnach geringer ſchåtzen.

19. Wil aber der / ſo jhn geheiliget hat/den Acker löſen/ſo ſol er den fünfften theil des Geldts/vber das er geſchåtzt iſt / drauff geben/ſo ſol er ſein werden.

20. Wil er jhn aber nicht löſen/ ſondern verkaufft jhn einem andern/ſo ſol er jhn nicht mehr löſen.

21. Sondern derſelb Acker/wenn er im Halljar loß außgehet / ſol dem HERREN heilig ſein/wie ein verbannet Acker/vnnd ſol des Prieſters Erbgut ſein.

22. Wenn aber jemand einen Acker dem HERREN heiliget/den er gekaufft hat/vnd nicht ſein Erbgut iſt.

23. So ſol jn der Prieſter rechen/was er gilt biß an das Halljahr/vnnd er ſol deſſelben tages ſolche ſchåtzung geben/ daß er dem HERRN heilig ſey.

24. Aber im Halljar ſol er wider gelangen an denſelben/von dem er jhn gekaufft hat/daß er ſein Erbgut im Lande ſey.

25. Alle wirderung ſol geſchehen nach dem Seckel des Heiligthumbs. Ein Seckel aber macht zweintzig Gera.

26. Die Erſtengeburt vnter dem Vieh/die dem HERREN ſonſt gebůrt/ſol niemand dem HERREN heiligen/es ſey ein Ochs oder Schaf/ denn es iſt des HERREN.

27. Iſt aber an dem Vieh etwas vnreines/ſo ſol mans löſen nach ſeiner wirde/vnd drůber geben den fünfften/ Wil ers nicht löſen/ſo verkauffe mans nach ſeiner wirde.

28. Mann ſol kein verbanntes verkauffen/noch löſen/das jemand dem HERREN verbannet/von allem das ſein iſt/es ſey Menſchen/Vieh oder Erbacker.

CHAP. XXVII.

18. Mais s'il ſanctifie ſon chãp apres le Iubilé, le Sacrificateur lui mettra en conte l'argent ſelõ le nombre des ans qui reſtent iuſqu'à l'an du Iubilé, & cela ſera rabatu de ton eſtimation.

19. Et ſi celui qui a ſanctifié le champ, le veut racheter en quelque ſorte que ce ſoit, il adiouſtera par deſſus le cinquieme de l'argẽt de ton eſtimation, & il lui demeurera. 20. Mais s'il ne rachete point le champ, & que le champ ſe vende à vn autre hõme, il ne ſe rachetera plus.

21. Et ce champ-la ayãt paſſé le Iubilé ſera ſainct à l'Eternel, comme vn champ d'interdit. La poſſeſſion en ſera au Sacrificateur.

22. Item, s'il ſanctifie à l'Eternel vn champ qu'il ait acheté, n'eſtãt point des champs de ſa poſſeſſion:

23. Le Sacrificateur lui contera la ſomme de ton eſtimation iuſqu'à l'an du Iubilé, & icelui baillera en ce iour-la ton eſtimation, *afin que ce ſoit* choſe ſaincte à l'Eternel.

24. Maïs en l'an du Iubilé, le champ retournera à celui duquel il l'auoit acheté, *&* auquel *eſtoit* la poſſſion du fond. 25. Et toute eſtimatiõ faite par toi, ſera ſelon le ſicle du Sanctuaire: le ſicle eſt de vingt oboles.

26. Toutefois nul ne ſanctifiera le premier né d'entre les beſtes, lequel appartient à l'Eternel par droict de primogeniture: ſoit bœuf, ſoit menue beſte, il *eſt* à l'Eternel. 27. Mais s'*il eſt* des beſtes ſouillees, il le rachetera ſelon ton eſtimation, & adiouſtera ſur icelle ſon cinquieme: & s'il n'eſt point racheté, il ſera vendu ſelon ton eſtimation.

28. Or nul interdit que quelcun aura dedié à l'Eternel par interdit de tout ce qui *eſt* ſien, ſoit homme, ou beſte, ou champ de ſa poſſeſſion, ne ſe vẽdra, ni ſe rachetera. Tout interdit ſera treſſainct à l'Eternel.

כז

29 כָּל חֶרְמָא דְּיִתַּחְרַם
מִן אֱנָשָׁא לָא יִתְפְּרֵיק
אִתְקְטָלָא יִתְקְטֵל׃

30 וְכָל מַעְשַׂר אַרְעָא
מִזַּרְעָא דְאַרְעָא מִפֵּרֵי
אִילָנָא דַייָ הוּא קֻדְשָׁא
קֳדָם יְיָ׃

31 וְאִם מִפְרַק יִפְרוֹק
גְּבַר מִמַּעַשְׂרֵיהּ חֻמְשֵׁיהּ
יוֹסֵיף עֲלוֹהִי׃

32 וְכָל מַעְשַׂר תּוֹרִין
וְעָאן כָּל דְּיֶעְבַּר תְּחוֹת
חֻטְרָא עֲשִׂרָאָה יְהֵי קֻדְשָׁא
קֳדָם יְיָ׃

33 לָא יְבַקַּר בֵּין טָב לְבִישׁ
וְלָא יְחַלְּפִינֵּיהּ וְאִם חַלָּפָא
יְחַלְּפִינֵּיהּ וִיהֵי הוּא
וְחִלּוּפֵיהּ יְהֵי קֻדְשָׁא לָא
יִתְפְּרֵיק׃

34 אִלֵּין פִּקּוּדַיָּא
דְּפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה
לְוָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּטוּרָא
דְסִינָי׃

חזק

כז

29 כָּל־חֵרֶם אֲשֶׁר יָחֳרַם
מִן־הָאָדָם לֹא יִפָּדֶה מוֹת
יוּמָת׃

30 וְכָל־מַעְשַׂר הָאָרֶץ מִזֶּרַע
הָאָרֶץ מִפְּרִי הָעֵץ לַיהוָה הוּא
קֹדֶשׁ לַיהוָה׃

31 וְאִם־גָּאֹל יִגְאַל אִישׁ
מִמַּעַשְׂרוֹ חֲמִשִׁיתוֹ יֹסֵף עָלָיו׃

32 וְכָל־מַעְשַׂר בָּקָר וָצֹאן כֹּל
אֲשֶׁר־יַעֲבֹר תַּחַת הַשָּׁבֶט הָעֲשִׂירִי
יִהְיֶה־קֹּדֶשׁ לַיהוָה׃

33 לֹא יְבַקֵּר בֵּין־טוֹב לָרַע
וְלֹא יְמִירֶנּוּ וְאִם־הָמֵר יְמִירֶנּוּ
וְהָיָה־הוּא וּתְמוּרָתוֹ יִהְיֶה־קֹּדֶשׁ
לֹא יִגָּאֵל׃

34 אֵלֶּה הַמִּצְוֹת אֲשֶׁר צִוָּה
יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל בְּהַר סִינָי׃

תם ונשלם

κζ.

29. Καὶ πᾶν ἀνάθημα ὃ ἐὰν ἀνατεθῇ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων, οὐ λυτρωθήσεται, ἀλλὰ θανάτῳ θανατωθήσεται.

30. Πᾶσα δεκάτη τῆς γῆς ἀπὸ τοῦ σπέρματος τῆς γῆς, καὶ ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ξυλίνου τῷ κυρίῳ, ἅγιον ἐστι τῷ κυρίῳ.

31. Ἐὰν δὲ λυτρούμενος λυτρῶται ἄνθρωπος τὴν δεκάτην αὐτοῦ, τὸ ἐπίπεμπτον αὐτοῦ προσθήσει ἐπ᾽ αὐτῷ, καὶ ἔσται αὐτῷ

32. Καὶ πᾶσα δεκάτη βοῶν καὶ προβάτων, καὶ πᾶν ὃ ἂν διέλθῃ ἐν τῷ ἀριθμῷ ὑπὸ τὴν ῥάβδον, τὸ δέκατον ἔσται ἅγιον τῷ κυρίῳ.

33. Οὐκ ἀλλάξεις αὐτὸ καλὸν πονηρῷ, οὐδὲ πονηρὸν καλῷ. ἐὰν δὲ ἀλλάσσων ἀλλάξῃς, αὐτὸ καὶ τὸ ἄλλαγμα αὐτοῦ ἔσται ἅγιον, οὐ λυτρωθήσεται.

34. Αὗταί εἰσιν αἱ ἐντολαί, ἃς ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωϋσῇ πρὸς τοὺς υἱοὺς Ισραὴλ ἐν τῷ ὄρει σινᾷ.

ΤΕΛΟΣ.

CAP. XXVII.

29. Et omnis conſecratio quæ offertur ab homine, non redimetur, ſed morte morietur.

30. Omnes decimæ terræ, ſive de frugibus, ſive de pomis arborum, Domini ſunt, & illi ſanctificantur.

31. Si quis autem voluerit redimere decimas ſuas, addet quintam partem earum.

32. Omnium decimarum bovis & ovis & capræ, quæ ſub paſtoris virga tranſeunt, quicquid decimum venerit, ſanctificabitur Domino.

33. Non eligetur nec bonum nec malum, nec altero commutabitur. ſi quis mutaverit: & quod mutatum eſt, & pro quo mutatum eſt, ſanctificabitur Domino, & non redimetur.

34. Hæc ſunt præcepta quæ mandavit Dominus Moyſi ad filios Iſraël in monte Sinai.

FINIS.

Das XXVII. Capitel.

29. Denn alles verbannte iſt das allerheiligſt dem HERRN. Man ſol auch keinen verbannten Menſchen löſen / ſondern er ſol des todes ſterben.

30. Alle Zehenden im Lande / beide von Samen des Lands / vnnd von Früchten der Bäume / ſind des HERREN / vnd ſollen dem HERREN heilig ſein.

31. Will aber jemand ſeinen Zehenden löſen / der ſol den fünfften drüber geben.

32. Vnd alle zehenden von den Rindern vnd Schafen / vnd was vnter der ruten gehet / das iſt ein heiliger Zehende dem HERREN.

33. Mann ſol nicht fragen obs gut / oder böß ſey / man ſols auch nicht wechſeln / wirds aber jemand wechſeln ſo ſols beides heilig ſein / vnd nicht gelöſet werden.

34. Diß ſind die Gebot / die der HERR Moſe gebot an die kinder Jſrael auff dem berg Sinai.

ENDE.

CHAP. XXVII.

29. Nul interdit dedié par interdit d'entre les hommes, ne ſe rachetera point, ains on le fera mourir de mort.

30. Or tout diſme de la terre, *tant* du grain de la terre *que* du fruict des arbres, eſt a l'Eternel: *c'eſt* ſainctete a l'Eternel.

31. Mais ſi quelcun veut racheter en quelque ſorte que ce ſoit quelque choſe de ſon diſme, il y adiouſtera le cinquieme par deſſus.

32. Mais tout diſme de gros & menu beſtail, *aſſauoir* tout ce qui paſſe deſſous la verge, qui *eſt* le dixieme, ſera ſanctifié a l'Eternel.

33. On ne choiſira point le bon ou le mauuais, & on n'en mettra point d'autre en ſa place; que ſi on le fait en quelque ſorte que ce ſoit, tant la beſte changee que l'autre qui aura eſte miſe en ſa place ſera ſanctifiee, *&* ne ſera point rachetee.

34. Ce *ſont* la les commandemens que l'Eternel commanda a Moyſe en la montagne de Sinai, pour les enfans d'Iſrael.

FINIS.

NUMERI,

EBRAICE.
CHALDAICE.
GRÆCE.
LATINE.
GERMANICE.
GALLICE.

Ex
Diſpoſitione & Adornatione
ELIAE HUTTERI
GERMANI.

במדברא

א

וּמַלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה בְּמַדְבְּרָא דְסִינַי בְּמַשְׁכַּן זִמְנָא בְּחַד לְיַרְחָא תִנְיָנָא בְּשַׁתָּא תִנְיָתָא לְמִפַּקְהוֹן מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם לְמֵימָר׃

2 קַבִּילוּ יָת חֻשְׁבַּן כָּל כְּנִשְׁתָּא דִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְזַרְעֲיָתְהוֹן לְבֵית אֲבָהָתְהוֹן בְּמִנְיַן שְׁמָהָן כָּל דְּכוּרָא לְגֻלְגְּלָתְהוֹן׃

3 מִבַּר עֶשְׂרִין שְׁנִין וּלְעֵילָא כָּל נָפֵיק חֵילָא בְּיִשְׂרָאֵל תִּמְנוּן יָתְהוֹן לְחֵילֵיהוֹן אַתְּ וְאַהֲרֹן׃

4 וְעִמְּכוֹן יְהוֹן גַּבְרָא גַּבְרָא לְשִׁבְטָא. גְּבַר רֵישׁ לְבֵית אֲבָהָתוֹהִי הוּא׃

5 וְאִלֵּין שְׁמָהַת גֻּבְרַיָּא דִּיקוּמוּן עִמְּכוֹן לִרְאוּבֵן אֱלִיצוּר בַּר שְׁדֵיאוּר׃

6 לְשִׁמְעוֹן שְׁלֻמִיאֵל בַּר צוּרִישַׁדָּי׃

7 לִיהוּדָה נַחְשׁוֹן בַּר עַמִּינָדָב׃

8 לְיִשָּׂשכָר נְתַנְאֵל בַּר צוּעָר׃

9 לִזְבוּלֻן אֱלִיאָב בַּר חֵילֹן׃

10 לִבְנֵי יוֹסֵף לְאֶפְרַיִם אֱלִישָׁמָע בַּר עַמִּיהוּד לִמְנַשֶּׁה גַּמְלִיאֵל בַּר פְּדָה צוּר׃

11 לְבִנְיָמִין אֲבִידָן בַּר גִּדְעוֹנִי׃

12 לְדָן אֲחִיעֶזֶר בַּר עַמִּישַׁדָּי׃

13 לְאָשֵׁר פַּגְעִיאֵל בַּר עָכְרָן׃

במדבר

א

וַיְדַבֵּר יְהוָֹה אֶל־מֹשֶׁה בְּמִדְבַּר סִינַי בְּאֹהֶל מוֹעֵד בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי בַּשָּׁנָה הַשֵּׁנִית לְצֵאתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֵאמֹר׃

2 שְׂאוּ אֶת־רֹאשׁ כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שֵׁמוֹת כָּל־זָכָר לְגֻלְגְּלֹתָם׃

3 מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כָּל־יֹצֵא צָבָא בְּיִשְׂרָאֵל תִּפְקְדוּ אֹתָם לְצִבְאֹתָם אַתָּה וְאַהֲרֹן׃

4 וְאִתְּכֶם יִהְיוּ אִישׁ אִישׁ לַמַּטֶּה אִישׁ רֹאשׁ לְבֵית־אֲבֹתָיו הוּא׃

5 וְאֵלֶּה שְׁמוֹת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר יַעַמְדוּ אִתְּכֶם לִרְאוּבֵן אֱלִיצוּר בֶּן־שְׁדֵיאוּר׃

6 לְשִׁמְעוֹן שְׁלֻמִיאֵל בֶּן־צוּרִישַׁדָּי׃

7 לִיהוּדָה נַחְשׁוֹן בֶּן־עַמִּינָדָב׃

8 לְיִשָּׂשכָר נְתַנְאֵל בֶּן־צוּעָר׃

9 לִזְבוּלֻן אֱלִיאָב בֶּן־חֵלֹן׃

10 לִבְנֵי יוֹסֵף לְאֶפְרַיִם אֱלִישָׁמָע בֶּן־עַמִּיהוּד לִמְנַשֶּׁה גַּמְלִיאֵל בֶּן־פְּדָהצוּר׃

11 לְבִנְיָמִן אֲבִידָן בֶּן־גִּדְעֹנִי׃

12 לְדָן אֲחִיעֶזֶר בֶּן־עַמִּישַׁדָּי׃

13 לְאָשֵׁר פַּגְעִיאֵל בֶּן־עָכְרָן׃

ΑΡΙΘΜΟΙ

α.

Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ σινᾶ, ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, ἐν μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ δευτέρου, ἔτους τοῦ δευτέρου, ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς αἰγύπτου λέγων.

2. Λάβετε ἀρχὴν πάσης συναγωγῆς υἱῶν Ισραὴλ κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν. κατὰ ἀριθμὸν ἐξ ὀνόματος αὐτῶν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν.

3. Πᾶς ἄρσην ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει Ισραὴλ ἐπισκέψασθε αὐτοὺς σὺν τῇ δυνάμει αὐτῶν, σὺ καὶ Ααρὼν ἐπισκέψασθε αὐτούς.

4. Καὶ μεθ' ὑμῶν ἔσονται σὺν δυνάμει αὐτῶν ἕκαστος, ἕκαστος κατὰ φυλὴν ἑκάστου ἀρχόντων κατ' οἴκους πατριῶν ἔσονται.

5. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν, οἵτινες παραστήσονται μεθ' ὑμῶν, τῶν ῥουβὴν, ἐλισοὺρ, υἱὸς σεδιούρ.

6. Τῶν συμεὼν, σαλαμιὴλ, υἱὸς σουρισαδαΐ.

7. Τῶν Ιούδα, ναασσὼν, υἱὸς ἀμιναδάβ.

8. Τῶν Ισάχαρ, ναθαναὴλ, υἱὸς σωχάρ.

9. Τῶν ζαβουλὼν, ἐλιὰβ, υἱὸς χαιλών.

10. Τῶν υἱῶν Ιωσὴφ τῶν ἐφραὶμ, ἐλισαμὰ, υἱὸς σεμιούδ. τοῦ μανασσῆ, γαμαλιὴλ, υἱὸς φαδασσούρ.

11. Τῶν βενιαμεὶν, ἀβιδὰν, υἱὸς γαδαιωνί.

12. Τῶν δὰν, ἀχιεζὲρ, υἱὸς ἀμισαδαΐ,

13. Τῶν ἀσὴρ, φαγαιὴλ, υἱὸς ἐχράν.

NVMERI

Das vierdte buch Moſe.

NVMBRES

CAP. I.

LOcutuſq; eſt Dominus ad Moyſen in deſerto Sinai in tabernaculo fœderis, prima die menſis ſecundi, anno altero egreſſionis eorum ex Ægypto, dicens:

2. Tollite ſummam univerſæ congregationis filiorum Iſraël per cognationes & domos ſuas, & nomina ſingulorum, quicquid ſexus eſt maſculini.

3. A viceſimo anno & ſuprà, omnium virorum fortium ex Iſraël, & numerabitis eos per turmas ſuas, tu & Aaron.

4. Eruntq; vobiſcum principes tribuum ac domorum in cognationibus ſuis.

5. Quorum iſta ſunt nomina, De Ruben, Eliſur filius Sedeur.

6. De Simeon, Salamiel filius Suriſaddai.

7. De Iuda, Nahaſſon filius Aminadab.

8. De Iſſachar, Nathanael filius Suar.

9. De Zabulon, Eliab filius Helon.

10. Filiorum autem Ioſeph, de Ephráim, Eliſama filius Ammiud. de Manaſſe, Gamaliel filius Phadaſſur.

11. De Ben-iamin, Abidam filius Gedeônis.

12. De Dan, Ahiézer filius Ammiſaddai.

13. De Aſer, Phegiel filius Ochran.

Das I. Capitel.

VND der HERR redet mit Moſe in der Wüſten Sinai / in der Hutten des Stiffts / am erſten tag des andern Monden / im andern Jar / da ſie aus Egyptenland gegangen waren / vnd ſprach:

2. Nemet die Summa der gantzen gemeine der kinder Iſrael / nach jhren Geſchlechten / vnnd jhrer Våter håuſer vnnd namen / Alles was Månnlich iſt von haupt zu haupt.

3. Von zweintzig jaren an vnnd drůber / was ins Heer zu ziehen taug inn Iſrael / Vnnd ſolt ſie zehlen nach jhren Heeren / du vnd Aaron.

4. Vnnd ſolt zu eůch nemen ja vom Geſchlecht einen Hauptmann vber ſeines Vaters hauß.

5. Diß ſind aber die Namen der Hauptleute / die neben euch ſtehen ſollen. Von Ruben ſey Elizur der Sohn Zedeur.

6. Von Simeon ſey Selumiel der Son Zuri Sadai.

7. Von Juda ſey Naheſſon der Son Amminadab.

8. Von Iſaſchar ſey Nethaneel der ſon Zuar.

9. Von Sebulon ſey Eliab der Son Helon.

10. Von den kindern Joſeph / von Ephraim ſey Eliſama der Son Amihud. Von Manaſſe ſey Gamliel der Son PedaZur.

11. Von BenJamin ſey Abidan der Son Gideoni.

12. Von Dan ſey Ahieſer der Sohn AmmiSadai.

13. Von Aſſer ſey Pagiel der Sohn Ochran.

CHAP. I.

OR l' Eternel parla à Moyſe au deſert de Sinaï, au tabernacle d' aſſignation, au premier iour du ſecond mois, l'an deuxieme d'apres qu'ils furent ſortis du païs d' Egypte, diſant.

2. Leuez la ſomme de toute l'aſſemblee des enfans d'Iſrael, ſelon leurs familles, ſelon les maiſons de leurs peres, les contans nom par nom, *aſſauoir* tous maſles, chacun par teſte:

3. Depuis l' aage de vingt ans, & au deſſus, tous ceux d' Iſrael qui peuuent aller à la guerre. Vous les denombrerez par leurs bandes, toi & Aaron.

4. Et y aura auec vous vn homme de chacun tribu, icelui eſtant chef de la maiſon de ſes peres.

5. Et ce *ſont* ici les noms de ces perſonnages-la qui vous aſſiſteront. Pour *la tribu de* Ruben, Elitſur fils de Sçedeur.

6. Pour *celle de* Simeon, Sçelumiel fils de Tſuriſçaddai.

7. Pour *celle de* Iuda, Nahaſſon fils de Hamminadab.

8. Pour *celle d'* Iſſacar, Nathanael fils de Tſuhar.

9. Pour *celle de* Zabulon, Eliab fils de Helon.

10. Pour les enfans de Ioſeph: pour *la tribu d'* Ephraim, Eliſçamah fils de Hammiud: pour *celle de* Manaſſé, Gamaliel fils de Pedatſur.

11. Pour *la tribu de* Beniamin, Abidan fils de Guidhoni.

12. Pour *celle de* Dan, Ahihezer, fils de Hammiſçaddai.

13. Pour *celle d'* Aſçer, Paghiel fils de Hocran.

א

14 לְגָד אֶלְיָסָף בַּר דְעוּאֵל:

15 לְנַפְתָּלִי אֲחִירַע בַּר עֵינָן:

16 אִלֵּין מְעָרְעֵי כְנִשְׁתָּא רַבְרְבֵי שִׁבְטֵי אֲבָהָתְהוֹן רֵישֵׁי אַלְפַיָּא דְיִשְׂרָאֵל אִינוּן:

17 וּדְבַר מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן יָת גֻּבְרַיָּא הָאִלֵּין דְּאִתְפָּרַשׁוּ בִּשְׁמָהָן:

18 וְיָת כָּל כְּנִשְׁתָּא כַּנַשׁוּ בְּחַד לְיַרְחָא תִנְיָנָא וְאִתְיַחַסוּ עַל זַרְעֲיָתְהוֹן לְבֵית אֲבָהָתְהוֹן בְּמִנְיַן שְׁמָהָן מִבַּר עַשְׂרִין שְׁנִין וּלְעֵילָא לְגֻלְגְּלָתְהוֹן:

19 כְּמָא דְּפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה וּמְנָנוּן בְּמַדְבְּרָא דְסִינָי:

20 וַהֲווֹ בְּנֵי רְאוּבֵן בֻּכְרָא דְיִשְׂרָאֵל תּוּלְדָתְהוֹן לְזַרְעֲיָתְהוֹן לְבֵית אֲבָהָתְהוֹן בְּמִנְיַן שְׁמָהָן לְגֻלְגְּלָתְהוֹן כָּל דְּכוּרָא מִבַּר עַשְׂרִין שְׁנִין וּלְעֵילָא כָּל נָפֵיק חֵילָא:

21 מִנְיָנֵיהוֹן לְשִׁבְטָא דִרְאוּבֵן אַרְבְּעִין וְשִׁתָּא אַלְפִין וַחֲמֵשׁ מְאָה:

22 לִבְנֵי שִׁמְעוֹן תּוּלְדָתְהוֹן לְזַרְעֲיָתְהוֹן לְבֵית אֲבָהָתְהוֹן מִנְיָנוֹהִי בְּמִנְיַן שְׁמָהָן לְגֻלְגְּלָתְהוֹן כָּל דְּכוּרָא מִבַּר עַשְׂרִין שְׁנִין וּלְעֵילָא כָּל נָפֵיק חֵילָא:

23 מִנְיָנֵיהוֹן לְשִׁבְטָא דְשִׁמְעוֹן חַמְשִׁין וְתִשְׁעָה אַלְפִין וּתְלָת מְאָה:

א

14 לְגָד אֶלְיָסָף בֶּן־דְּעוּאֵל:

15 לְנַפְתָּלִי אֲחִירַע בֶּן־עֵינָן:

16 אֵלֶּה קְרִיאֵי הָעֵדָה נְשִׂיאֵי מַטּוֹת אֲבוֹתָם רָאשֵׁי אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל הֵם:

17 וַיִּקַּח מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֵת הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר נִקְּבוּ בְּשֵׁמוֹת:

18 וְאֵת כָּל־הָעֵדָה הִקְהִילוּ בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי וַיִּתְיַלְדוּ עַל־מִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שֵׁמוֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה לְגֻלְגְּלֹתָם:

19 כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה וַיִּפְקְדֵם בְּמִדְבַּר סִינָי:

20 וַיִּהְיוּ בְנֵי־רְאוּבֵן בְּכֹר יִשְׂרָאֵל תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שֵׁמוֹת לְגֻלְגְּלֹתָם כָּל־זָכָר מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כֹּל יֹצֵא צָבָא:

21 פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה רְאוּבֵן שִׁשָּׁה וְאַרְבָּעִים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת:

22 לִבְנֵי שִׁמְעוֹן תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם פְּקֻדָיו בְּמִסְפַּר שֵׁמוֹת לְגֻלְגְּלֹתָם כָּל־זָכָר מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כֹּל יֹצֵא צָבָא:

23 פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה שִׁמְעוֹן תִּשְׁעָה וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת:

α'.

14. Τῶν γὰδ, ἐλισὰφ, υἱὸς δαγουήλ.

15. Τῶν νεφθαλεὶμ, ἀχιρὲ, υἱὸς αἰνάν.

16. Οὗτοι οἱ ἐπίκλητοι τῆς συναγωγῆς, ἄρχοντες τῶν φυλῶν κατὰ πατριὰς αὐτῶν χιλίαρχοι Ἰσραήλ εἰσι.

17. Καὶ ἔλαβε Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν τοὺς ἄνδρας τούτους τοὺς ἀνακληθέντας ἐξ ὀνόματος.

18. Καὶ πᾶσαν τὴν συναγωγὴν συνήγαγον, ἐν μιᾷ τοῦ μηνὸς τοῦ δευτέρου ἔτους, καὶ ἐπεσκέπησαν κατὰ γενέσεις αὐτῶν, κατὰ πατριὰς αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶν ἀρσενικὸν κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν.

19. Ὃν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσεῖ. καὶ ἐπεσκέπησαν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ σινᾶ.

20. Καὶ ἐγένοντο υἱοὶ ῥουβὴν πρωτοτόκου Ἰσραὴλ κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει.

21. Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς ῥουβὴν, ἓξ καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι.

22. Καὶ τοῖς υἱοῖς συμεὼν κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν. πᾶν ἀρσενικὸν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει.

23. Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς συμεὼν, ἐννέα καὶ πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τριακόσιοι.

CAP. I.

14. De Gad, Eliaſaph filius Duel.

15. De Nephthali, Ahira filius Enan.

16. Hi nobiliſſimi principes multitudinis per tribus & cognationes ſuas, & capita exercitus Iſraël:

17. Quos tulerunt Moyſes & Aaron cum omni vulgi multitudine.

18. Et congregaverunt primo die menſis ſecundi, recenſentes eos per cognationes & domos ac familias & capita & nomina ſingulorum à viceſimo anno & ſuprà.

19. Sicut præceperat Dominus Moyſi. Numeratiq; ſunt in deſerto Sinai.

20. De Ruben primogenito Iſraëlis per generationes & familias ac domos ſuas, & nomina capitum ſingulorum, omne quod ſexus eſt maſculini à viceſimo anno & ſuprà, procedentium ad bellum.

21. Quadraginta ſex millia quingenti.

22. De filiis Simeon per generationes & familias ac domos cognationum ſuarum recenſiti ſunt per nomina & capita ſingulorum, omne quod ſexus eſt maſculini à viceſimo anno & ſuprà, procedentium ad bellum.

23. Quinquaginta novem millia trecenti.

Das I. Capitel.

14. Von Gad ſey Eliaſaph der Son Deguel.

15. Von Naphthali ſey Ahira der Son Enan.

16. Das ſind die Fürnemeſten der Gemeine / die Hauptleute vnter den Stämmen jrer Väter/ die da Häupter vnd Fürſten in Iſrael waren.

17. Vnnd Moſe vnnd Aaron namen ſie zu ſich/ wie ſie da mit namen genennet ſind.

18. Vnd ſammleten auch die gantzen Gemeine / am erſten tage des andern Monden/ vnnd rechneten ſie nach jhrer Geburt/ nach jhren Geſchlechten / vnd Väter Häuſer vnd Namen/ von zweintzig jaren an vnd drüber / von haupt zu haupt.

19. Wie der HERR Moſe geboten hatte / vnnd zeleten ſie in der Wüſten Sinai.

20. Der Kinder Ruben des erſten Sohns Iſrael/ nach jrer Geburt/ Geſchlechte / jhrer Väter Häuſer vnd Namen / von haupt zu haupt / alles was Männlich war / von zweintzig jahren vnd druber / vnnd inns Heer zu ziehen tochte.

21. Wurden gezehlet zum Stamm Ruben / ſechs vnd viertzig tauſent vnd fünff hundert.

22. Der Kinder Simeon nach jhrer Geburt/ Geſchlechte / jrer Väter Häuſer / zahl vnnd Namen / von haupt zu haupt/ alles was Männlich war/ von zweintzig jahren vnnd drüber / vnd ins Heer zu ziehen tochte.

23. Wurden gezehlet zum Stamm Simeon neun vnnd funfftzig tauſent vnd drey hundert.

CHAP. I.

14. Pour *celle de* Gad, Eliaſaph fils de Dehuel.

15. Pour *celle de* Nephthali, Ahirah fils de Henan.

16. C'*eſtoyent là* ceux qu'on appeloit pour tenir l'aſſemblee, les principaux des tribus de leurs peres, qui *eſtoyent* les chefs des miliers d'Iſrael.

17. Adonc Moyſe & Aaron prindrent ces perſonnages-la qui auoyent eſté nommés par leurs noms:

18. Et conuoquerent toute l'aſſemblee, le premier iour du ſecond mois, & on enregiſtra vn chacun ſelon leurs familles, ſelon la maiſon de leurs peres, les contant nom par nom , depuis l'aage de vingt ans, & au deſſus, chacun par teſte.

19. Selon que l'Eternel auoit commandé à Moyſe , il les conta au deſert de Sinaï.

20. Les enfans donc de Ruben premier-né d'Iſrael, *ſelon* leurs generations , leurs familles, & maiſons de leurs peres, denombrés chacun par nom *&* par teſte, *aſſauoir* tous maſles de l'aage de vingt ans, & au deſſus, tous ceux qui pouuoyent aller à la guerre:

21. Ceux, *di-ie*, de la tribu de Ruben eſtans denombrés *furent* quarante ſix mille & cinq cens.

22. Des enfans de Simeon, *ſelon* leurs generations, leurs familles, & maiſons de leurs peres, ceux qui en furent denombrés chacun par nom & par teſte, *aſſauoir* tous maſles de l'aage de vingt ans, & au deſſus, tous ceux qui pouuoyent aller à la guerre:

23. Ceux, *di-ie*, de la tribu de Simeon eſtans denombrés *furent* cinquante neuf mille trois cens.

א

24 לִבְנֵי גָד תּוּלְדָתְהוֹן לְזַרְעֲיָתְהוֹן לְבֵית אֲבָהָתְהוֹן בְּמִנְיַן שְׁמָהָן מִבַּר עַשְׂרִין שְׁנִין וּלְעֵילָּא כֹּל נָפֵיק חֵילָא׃

25 מִנְיָנֵיהוֹן לְשִׁבְטָא דְגָד אַרְבְּעִין וְחַמְשָׁא אַלְפִין וְשִׁית מְאָה וְחַמְשִׁין׃

26 לִבְנֵי יְהוּדָה תּוּלְדָתְהוֹן לְזַרְעֲיָתְהוֹן לְבֵית אֲבָהָתְהוֹן בְּמִנְיַן שְׁמָהָן מִבַּר עַשְׂרִין שְׁנִין וּלְעֵילָּא כֹּל נָפֵיק חֵילָא׃

27 מִנְיָנֵיהוֹן לְשִׁבְטָא דִיהוּדָה שַׁבְעִין וְאַרְבְּעָה אַלְפִין וְשִׁית מְאָה׃

28 לִבְנֵי יִשָּׂשכָר תּוּלְדָתְהוֹן לְזַרְעֲיָתְהוֹן לְבֵית אֲבָהָתְהוֹן בְּמִנְיַן שְׁמָהָן מִבַּר עַשְׂרִין שְׁנִין וּלְעֵילָּא כֹּל נָפֵיק חֵילָא׃

29 מִנְיָנֵיהוֹן לְשִׁבְטָא דְיִשָּׂשכָר חַמְשִׁין וְאַרְבְּעָה אַלְפִין וְאַרְבַּע מְאָה׃

30 לִבְנֵי זְבוּלֻן תּוּלְדָתְהוֹן לְזַרְעֲיָתְהוֹן לְבֵית אֲבָהָתְהוֹן בְּמִנְיַן שְׁמָהָן מִבַּר עַשְׂרִין שְׁנִין וּלְעֵילָּא כֹּל נָפֵיק חֵילָא׃

31 מִנְיָנֵיהוֹן לְשִׁבְטָא דִזְבוּלֻן חַמְשִׁין וְשַׁבְעָה אַלְפִין וְאַרְבַּע מְאָה׃

32 לִבְנֵי יוֹסֵף לִבְנֵי אֶפְרַיִם תּוּלְדָתְהוֹן לְזַרְעֲיָתְהוֹן לְבֵית אֲבָהָתְהוֹן בְּמִנְיַן שְׁמָהָן מִבַּר עַשְׂרִין שְׁנִין וּלְעֵילָּא כֹּל נָפֵיק חֵילָא׃

33 מִנְיָנֵיהוֹן לְשִׁבְטָא דְאֶפְרַיִם אַרְבְּעִין אַלְפִין וַחֲמֵשׁ מְאָה׃

א

24 לִבְנֵי גָד תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שֵׁמוֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כֹּל יֹצֵא צָבָא׃

25 פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה גָד חֲמִשָּׁה וְאַרְבָּעִים אֶלֶף וְשֵׁשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים׃

26 לִבְנֵי יְהוּדָה תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שֵׁמֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כֹּל יֹצֵא צָבָא׃

27 פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה יְהוּדָה אַרְבָּעָה וְשִׁבְעִים אֶלֶף וְשֵׁשׁ מֵאוֹת׃

28 לִבְנֵי יִשָּׂשכָר תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שֵׁמֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כֹּל יֹצֵא צָבָא׃

29 פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה יִשָּׂשכָר אַרְבָּעָה וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת׃

30 לִבְנֵי זְבוּלֻן תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שֵׁמֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כֹּל יֹצֵא צָבָא׃

31 פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה זְבוּלֻן שִׁבְעָה וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת׃

32 לִבְנֵי יוֹסֵף לִבְנֵי אֶפְרַיִם תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שֵׁמֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כֹּל יֹצֵא צָבָא׃

33 פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה אֶפְרָיִם אַרְבָּעִים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃

α´.

24. Τοῖς υἱοῖς γὰδ κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατ' ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει.

25. Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς γὰδ, πέντε καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες, καὶ ἑξακόσιοι καὶ πεντήκοντα.

26. Τοῖς υἱοῖς ἰούδα κατὰ συγγενείας αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ, ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει.

27. Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν, ἐκ τῆς φυλῆς ἰούδα τέσσαρες καὶ ἑβδομήκοντα χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι.

28. Τοῖς υἱοῖς Ισάχαρ κατὰ συγγενείας αὐτῶν. κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει.

29. Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς ἰσάχαρ, τέσσαρες καὶ πεντήκοντα χιλιάδες, καὶ τετρακόσιοι.

30. Τοῖς υἱοῖς ζαβουλὼν κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω. πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει.

31. Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς ζαβουλὼν, ἑπτὰ καὶ πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι.

32. Τοῖς υἱοῖς ἰωσὴφ υἱοῖς ἐφραὶμ κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει.

33. Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν, ἐκ τῆς φυλῆς ἐφραίμ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι.

CAP. I.

24. De filiis Gad per generationes & familias ac domos cognationum ſuarum recenſiti ſunt per nomina ſingulorum à viginti annis & ſuprà, omnes qui ad bella procederent.

25. Quadragintaquinque millia ſexcenti quinquaginta.

26. De filiis Iuda per generationes & familias ac domos cognationum ſuarum, per nomina ſingulorum à viceſimo anno & ſuprà, omnes qui poterant ad bella procedere.

27. Recenſiti ſunt ſeptuaginta quatuor millia ſexcēti.

28. De filiis Iſſachar, per generationes & familias ac domos cognationum ſuarum, per nomina ſingulorum à viceſimo anno & ſuprà, omnes qui ad bella procederent.

29. Recenſiti ſunt quinquaginta quatuor millia quadringenti.

30. De filiis Zabulon per generationes & familias ac domos cognationum ſuarum recenſiti ſunt per nomina ſingulorum à viceſimo anno & ſuprà, omnes qui poterant ad bella procedere.

31. Quinquaginta ſeptem millia quadringenti.

32. De filiis Ioſeph, filiorum Ephráim per generationes, familias, ac domos cognationum ſuarum recenſiti ſunt per nomina ſingulorum à viceſimo anno & ſuprà, omnes qui poterant ad bella procedere.

33. Quadraginta millia quingenti.

Das I. Capitel.

24. Der Kinder Gad nach jhrer Geburt/Geſchlechte/jhrer Väter Häuſer vnd Namen/von zweintzig jahren vnd drůber/was ins Heer zu ziehen tochte.

25. Wurden gezehlet zum Stamm Gad/fůnff vnd viertzig tauſent/ſechs hundert vnd funfftzig.

26. Der Kinder Juda nach jhrer geburt/Geſchlechte/jhrer Väter Häuſer vnd Namen/von zweintzig jahren vnd drůber/was ins Heer zu ziehen tochte.

27. Wurden gezehlet zum Stamm Juda/vier vnd ſiebentzig tauſent vnnd ſechs hundert.

28. Der Kinder Jſaſchar nach jhrer Geburt/Geſchlechte/jrer Väter Häuſer vnnd Namen/von zweintzig jahren vnnd drůber/was ins Heer zu ziehen tochte.

29. Wurden gezehlet zum Stamm Jſaſchar/vier vnnd funfftzig tauſent vnd vier hundert.

30. Der Kinder Sebulon nach jhrer Geburt/Geſchlechte/jrer Väter Häuſer vnnd Namen/von zweintzig jahren vnnd drůber/was ins Heer zu ziehen tochte.

31. Wurden gezehlet zum Stamm Sebulon/ſieben vnd funfftzig tauſent vnd vier hundert.

32. Der Kinder Joſeph von Ephraim/nach jhrer Geburt/Geſchlechte/jhrer Väter Häuſer vnd Namen/von zweintzig jahren vnnd drůber/was ins Heer zu ziehen tochte.

33. Wurden gezehlet zum Stamm Ephraim/viertzig tauſent vnnd fůnff hundert.

CAHP. I.

24. Des enfans de Gad, *ſelon* leurs generations, leurs familles, & maiſons de leurs peres, denombrés chacun par nom, depuis l'aage de vingt ans, & au deſſus, tous ceux qui pouuoyent aller à la guerre:

25. Ceux, *di-ie*, de la tribu de Gad eſtans denombrés *furent* quarante cinq mille ſix cens cinquante.

26. Des enfans de Iuda, *ſelon* leurs generations, leurs familles, & maiſons de leurs peres, denombrés chacun par nom, depuis l'aage de vingt ans, & au deſſus, tous ceux qui pouuoyent aller à la guerre:

27. Ceux, *di-ie*, de la tribu de Iuda eſtans denombrés *furent* ſeptante quatre mille & ſix cens.

28. Des enfans d'Iſſacar, *ſelon* leurs generations, leurs familles, & maiſons de leurs peres, denombrés chacun par nom, depuis l'aage de vingt ans, & au deſſus, tous ceux qui pouuoyent aller à la guerre:

29. Ceux, *di-ie*, de la tribu d'Iſſacar eſtans denombrés *furent* cinquante quatre mille & quatre cens.

30. Des enfans de Zabulon, *ſelon* leurs generations, leurs familles, & maiſons de leurs peres, denombrés chacũ par nom, depuis l'aage de vingt ans, & au deſſus, tous ceux qui pouuoyent aller à la guerre:

31. Ceux, *di-ie*, de la tribu de Zabulon eſtans denombrés *furent* cinquante ſept mille & quatre cens.

32. Quant aux enfans de Ioſeph, des enfans d'Ephraim, *ſelon* leurs generations, leurs familles, & maiſons de leurs peres, denombrés chacun par nom, depuis l'aage de vingt ans, & au deſſus, tous ceux qui pouuoyent aller à la guerre:

33. Ceux, *di-ie*, de la tribu d'Ephraim, eſtans denombrés *furent* quarante mille & cinq cens.

א

34 לִבְנֵי מְנַשֶּׁה תּוֹלְדָתְהוֹן לְזַרְעֲיָתְהוֹן לְבֵית אֲבָהָתְהוֹן בְּמִנְיַן שְׁמָהָן מִבַּר עֶשְׂרִין שְׁנִין וּלְעֵילָּא כָּל נָפֵיק חֵילָא׃

35 מִנְיָנֵיהוֹן לְשִׁבְטָא דִמְנַשֶּׁה תְּלָתִין וּתְרֵין אַלְפִין וּמָאתָן׃

36 לִבְנֵי בִנְיָמִן תּוֹלְדָתְהוֹן לְזַרְעֲיָתְהוֹן לְבֵית אֲבָהָתְהוֹן בְּמִנְיַן שְׁמָהָן מִבַּר עֶשְׂרִין שְׁנִין וּלְעֵילָּא כָּל נָפֵיק חֵילָא׃

37 מִנְיָנֵיהוֹן לְשִׁבְטָא דְבִנְיָמִן תְּלָתִין וַחֲמִשָּׁא אַלְפִין וְאַרְבַּע מְאָה׃

38 לִבְנֵי דָן תּוֹלְדָתְהוֹן לְזַרְעֲיָתְהוֹן לְבֵית אֲבָהָתְהוֹן בְּמִנְיַן שְׁמָהָן מִבַּר עֶשְׂרִין שְׁנִין וּלְעֵילָּא כָּל נָפֵיק חֵילָא׃

39 מִנְיָנֵיהוֹן לְשִׁבְטָא דְדָן שִׁתִּין וּתְרֵין אַלְפִין וּשְׁבַע מְאָה׃

40 לִבְנֵי אָשֵׁר תּוֹלְדָתְהוֹן לְזַרְעֲיָתְהוֹן לְבֵית אֲבָהָתְהוֹן בְּמִנְיַן שְׁמָהָן מִבַּר עֶשְׂרִין שְׁנִין וּלְעֵילָּא כָּל נָפֵיק חֵילָא׃

41 מִנְיָנֵיהוֹן לְשִׁבְטָא דְאָשֵׁר אַרְבְּעִין וְחַד אַלְפִין וַחֲמֵשׁ מְאָה׃

42 בְּנֵי נַפְתָּלִי תּוֹלְדָתְהוֹן לְזַרְעֲיָתְהוֹן לְבֵית אֲבָהָתְהוֹן בְּמִנְיַן שְׁמָהָן מִבַּר עֶשְׂרִין שְׁנִין וּלְעֵילָּא כָּל נָפֵיק חֵילָא׃

43 מִנְיָנֵיהוֹן לְשִׁבְטָא דְנַפְתָּלִי חַמְשִׁין וּתְלָתָא אַלְפִין וְאַרְבַּע מְאָה׃

44 אִלֵּין מִנְיָנַיָּא דִּמְנָא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וְרַבְרְבֵי יִשְׂרָאֵל תְּרֵי עֲשַׂר גֻּבְרִין גַּבְרָא חַד לְבֵית אֲבָהָתוֹהִי הֲווֹ׃

א

34 לִבְנֵי מְנַשֶּׁה תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שֵׁמוֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כֹּל יֹצֵא צָבָא׃

35 פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה מְנַשֶּׁה שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף וּמָאתָיִם׃

36 לִבְנֵי בִנְיָמִן תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שֵׁמֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כֹּל יֹצֵא צָבָא׃

37 פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה בִנְיָמִן חֲמִשָּׁה וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת׃

38 לִבְנֵי דָן תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שֵׁמֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כֹּל יֹצֵא צָבָא׃

39 פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה דָן שְׁנַיִם וְשִׁשִּׁים אֶלֶף וּשְׁבַע מֵאוֹת׃

40 לִבְנֵי אָשֵׁר תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שֵׁמֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כֹּל יֹצֵא צָבָא׃

41 פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה אָשֵׁר אֶחָד וְאַרְבָּעִים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃

42 בְּנֵי נַפְתָּלִי תּוֹלְדֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שֵׁמֹת מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כֹּל יֹצֵא צָבָא׃

43 פְּקֻדֵיהֶם לְמַטֵּה נַפְתָּלִי שְׁלֹשָׁה וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת׃

44 אֵלֶּה הַפְּקֻדִים אֲשֶׁר פָּקַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וּנְשִׂיאֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנֵים עָשָׂר אִישׁ אִישׁ־אֶחָד לְבֵית־אֲבֹתָיו הָיוּ׃

ά.

34. Τοῖς υἱοῖς μανασσῆ κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ αὐτῶν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω. πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει.

35. Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν, ἐκ τῆς φυλῆς μανασσῆ. δύο καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ διακόσιοι.

36. Τοῖς υἱοῖς βενιαμεὶν κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ αὐτῶν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω. πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει.

37. Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν, ἐκ τῆς φυλῆς βενιαμὶν, πέντε καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι.

38. Τοῖς υἱοῖς δὰν κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ αὐτῶν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει.

39. Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν, ἐκ τῆς φυλῆς δὰν, δύο καὶ ἑξήκοντα χιλιάδες, καὶ ἑπτακόσιοι.

40. Τοῖς υἱοῖς ἀσὴρ κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ αὐτῶν, ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει.

41. Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν, ἐκ τῆς φυλῆς ἀσὴρ, μία καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι.

42. Τοῖς υἱοῖς νεφθαλεὶμ, κατὰ συγγενείας αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ ἀριθμὸν ὀνομάτων αὐτῶν, κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν, πάντα ἀρσενικὰ αὐτῶν ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος ἐν τῇ δυνάμει.

43. Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν ἐκ τῆς φυλῆς νεφθαλεὶμ, τρεῖς καὶ πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι.

44. Αὕτη ἡ ἐπίσκεψις ἣν ἐπεσκέψατο Μωϋσῆς καὶ Ααρὼν, καὶ οἱ ἄρχοντες Ισραὴλ, δώδεκα ἄνδρες, ἀνὴρ εἷς κατὰ φυλὴν μίαν. κατὰ φυλὴν οἴκων πατριᾶς αὐτῶν ἦσαν.

CAP. I.

34. Porrò filiorum Manaſſe per generationes & familias ac domos cognationum ſuarum recenſiti ſunt per nomina ſingulorum à viginti annis & ſuprà, omnes qui poterant ad bella procedere.

35. Triginta duo millia ducenti.

36. De filiis Ben-iamin per generationes & familias ac domos cognationum ſuarum recenſiti ſunt nominibus ſingulorum à viceſimo anno & ſuprà, omnes qui poterant ad bella procedere.

37. Triginta quinque millia quadringenti.

38. De filiis Dan per generationes & familias ac domos cognationum ſuarum recenſiti ſunt nominibus ſingulorum à viceſimo anno & ſuprà, omnes qui poterant ad bella procedere.

39. Sexaginta duo millia ſeptingenti.

40. De filiis Aſer per generationes & familias ac domos cognationum ſuarum recenſiti ſunt per nomina ſingulorum à viceſimo anno & ſuprà, omnes qui poterant ad bella procedere.

41. Quadraginta millia & mille quingenti.

42. De filiis Nephthali per generationes & familias ac domos cognationum ſuarum recenſiti ſunt nominibus ſingulorum à viceſimo anno & ſuprà, omnes qui poterant ad bella procedere.

43. Quinquaginta tria millia quadringenti.

44. Hi ſunt quos numerauerunt Moyſes & Aaron, & duodecim principes Iſraël, ſingulos per domos cognationum ſuarum.

Das I. Capitel.

34. Der Kinder Manaſſe nach jhrer Geburt / Geſchlechte / jhrer Väter Häuſer vnd Namen / von zweintzig jaren vnnd drüber / was ins Heer zu ziehen tochte.

35. Wurden zum Stamm Manaſſe gezehlet / zwey vnd dreiſſig tauſent vnd zweyhundert.

36. Der Kinder BenJamin nach jhrer Geburt / Geſchlechte / jhrer Väter Häuſer vnd Namen / von zweintzig jaren vnd drüber / was ins Heer zu ziehen tochte.

37. Wurden zum Stamm BenJamin gezehlet / fünff vnd dreiſſig tauſent vnd vier hundert.

38. Der Kinder Dan nach jhrer Geburt / Geſchlechte / jhrer Väter Häuſer vnd Namen / von zweintzig jahren vnd drüber / was ins Heer zu ziehen tochte.

39. Wurden gezehlet zum Stamm Dan / zwey vnnd ſechtzig tauſent vnnd ſieben hundert.

40. Der Kinder Aſſer nach jhrer Geburt / Geſchlechte / jhrer Väter Häuſer vnd Namen / von zweintzig jaren vnnd drüber / was ins Heer zu ziehen tochte.

41. Wurden zum Stamm Aſſer gezehlet / ein vnnd viertzig tauſent vnnd fünff hundert.

42. Der Kinder Naphthali nach jrer Geburt / Geſchlechte / jrer Väter Häuſer vnnd Namen / von zweintzig jahren vnnd drüber / was ins Heer zu ziehen tochte.

43. Wurden zum Stam̃ Naphthali gezehlet / drey vnd funfftzig tauſent vnd vier hundert.

44. Diß ſind / die Moſe vnd Aaron zehleten / ſampt den zwölff Fürſten Jſrael / der ja einer vber ein Hauß jhrer Väter war.

CHAP. I.

34. Des enfans de Manaſſé, *ſelon* leurs generations, leurs familles, & maiſons de leurs peres, denõbrés chacun par nom, depuis l'aage de vingt ans, & au deſſus, tous ceux qui pouuoyẽt aller à la guerre: 35. Ceux, *di-ie*, de la tribu de Manaſſé eſtans denombrés *furent* trente deux mille & deux cens. 36. Des enfans de Beniamin, *ſelon* leurs generations, leurs familles, & maiſons de leurs peres, denombrés chacun par nom, depuis l'aage de vingt ans, & au deſſus, tous ceux qui pouuoyent aller à la guerre:

37. Ceux, *di-ie*, de la tribu de Beniamin eſtãs denombrés *furent* trente cinq mille & quatre cens. 38. Des enfans de Dan *ſelon* leurs generations, leurs familles, & maiſons de leurs peres, denombrés chacun par nom, depuis l'aage de vingt ans, & au deſſus, tous ceux qui pouuoyẽt aller à la guerre: 39. Ceux, *di-ie*, de la tribu de Dan eſtãs denombrés *furent* ſoixante deux mille & ſept cens.

40. Des enfans d'Aſçer, *ſelon* leurs generations, leurs familles, & maiſons de leurs pere, denõbrés chacun par nom, depuis l'aage de vingt ans, & au deſſus, tous ceux qui pauuoyẽt aller à la guerre: 41. Ceux, *di-ie*, de la tribu d'Aſçer, eſtans denombrés *furent* quarante & vn mille cinq cens.

42. Des enfans de Nephthali, *ſelon* leurs generations, leurs familles, & maiſons de leurs peres, denombrés chacun par nom, depuis l'aage de vingt ans, & au deſſus, tous ceux qui pouuoyent aller à la guerre:

43. Ceux, *di-ie*, de la tribu de Nephthali eſtans denombrés *furent* cinquante trois mille & quatre cens.

44. Ce *ſont* là les denõbrés que denombrerent Moyſe & Aarõ: enſemble les douze principaux *d'entre les enfans* d'Iſrael, *y* eſtans, vn pour vne chacune maiſon de leurs peres.

א

45 וַהֲווֹ כָּל מִנְיָנֵי בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל לְבֵית אֲבָהַתְהוֹן
מִבַּר עֶשְׂרִין שְׁנִין וּלְעֵילָא
כָּל נָפֵיק חֵילָא בְּיִשְׂרָאֵל׃

46 וַהֲווֹ כָּל מִנְיָנַיָּא
שִׁית מְאָה וּתְלָתָא אַלְפִין
וַחֲמֵשׁ מְאָה וְחַמְשִׁין׃

47 וְלֵיוָאֵי לְשִׁבְטָא
דַאֲבָהַתְהוֹן לָא אִתְמְנִיאוּ
בֵּינֵיהוֹן׃

48 וּמַלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה
לְמֵימַר׃

49 בְּרַם יָת שִׁבְטָא דְלֵוִי
לָא תִמְנֵי וְיָת חֻשְׁבַּנְהוֹן
לָא תְקַבֵּל בְּגוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

50 וְאַתְּ מַנִּי יָת לֵיוָאֵי
עַל מַשְׁכְּנָא דְסַהֲדוּתָא
וְעַל כָּל מָנוֹהִי וְעַל כָּל
דְּלֵיהּ אִנּוּן יִטְּלוּן יָת
מַשְׁכְּנָא וְיָת כָּל מָנוֹהִי
וְאִנּוּן יְשַׁמְּשֻׁנֵּיהּ וּסְחוֹר
סְחוֹר לְמַשְׁכְּנָא יִשְׁרוֹן׃

51 וּבְמִיטַּל מַשְׁכְּנָא
יְפָרְקוּן יָתֵיהּ לֵיוָאֵי וּב
וּבְמִישְׁרֵי מַשְׁכְּנָא י
יְקִימוּן יָתֵיהּ לֵיוָאֵי וְחִלּוֹנַי
דְּיִקְרַב יִתְקְטֵל׃

52 וְיִשְׁרוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
גְּבַר עַל מַשְׁרוֹהִי וּגְבַר עַל
טִקְסֵיהּ לְחֵילֵיהוֹן׃

53 וְלֵיוָאֵי יִשְׁרוֹן סְחוֹר
סְחוֹר לְמַשְׁכְּנָא דס
דְסַהֲדוּתָא וְלָא יְהֵי רֻגְזָא
עַל כְּנִשְׁתָּא דִבְנֵי יִשְׂרָאֵל
וְיִטְּרוּן לֵיוָאֵי יָת מַטְּרַת
מַשְׁכְּנָא דְסַהֲדוּתָא׃

54 וַעֲבַדוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
כְּכֹל דְּפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה
כֵּן עֲבַדוּ׃

ב

1 וּמַלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה
וְעִם אַהֲרֹן לְמֵימַר׃

א

45 וַיִּהְיוּ כָּל־פְּקוּדֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
לְבֵית אֲבֹתָם מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה
וָמַעְלָה כָּל־יֹצֵא צָבָא בְּיִשְׂרָאֵל׃

46 וַיִּהְיוּ כָּל־הַפְּקֻדִים שֵׁשׁ־
מֵאוֹת אֶלֶף וּשְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים
וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים׃

47 וְהַלְוִיִּם לְמַטֵּה אֲבֹתָם לֹא
הָתְפָּקְדוּ בְּתוֹכָם׃

48 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
לֵּאמֹר׃

49 אַךְ אֶת־מַטֵּה לֵוִי לֹא תִפְקֹד
וְאֶת־רֹאשָׁם לֹא תִשָּׂא בְּתוֹךְ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

50 וְאַתָּה הַפְקֵד אֶת־הַלְוִיִּם
עַל־מִשְׁכַּן הָעֵדֻת וְעַל כָּל־
כֵּלָיו וְעַל כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ הֵמָּה
יִשְׂאוּ אֶת־הַמִּשְׁכָּן וְאֶת־כָּל־
כֵּלָיו וְהֵם יְשָׁרְתֻהוּ וְסָבִיב לַמִּשְׁכָּן
יַחֲנוּ׃

51 וּבִנְסֹעַ הַמִּשְׁכָּן יוֹרִידוּ אֹתוֹ
הַלְוִיִּם וּבַחֲנֹת הַמִּשְׁכָּן יָקִימוּ
אֹתוֹ הַלְוִיִּם וְהַזָּר הַקָּרֵב יוּמָת׃

52 וְחָנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ עַל־
מַחֲנֵהוּ וְאִישׁ עַל־דִּגְלוֹ לְצִבְאֹתָם׃

53 וְהַלְוִיִּם יַחֲנוּ סָבִיב לְמִשְׁכַּן
הָעֵדֻת וְלֹא־יִהְיֶה קֶצֶף עַל־עֲדַת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְשָׁמְרוּ הַלְוִיִּם אֶת־
מִשְׁמֶרֶת מִשְׁכַּן הָעֵדוּת׃

54 וַיַּעֲשׂוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל
אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה
כֵּן עָשׂוּ׃

ב

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־
אַהֲרֹן לֵאמֹר׃

α.

45. Καὶ ἐγένετο πᾶσα ἡ ἐπίσκεψις τῶν υἱῶν Ισραὴλ σὺν τῇ δυνάμει αὐτῶν, ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος παρατάξασθαι ἐν Ισραήλ.

46. Ἑξακόσιαι χιλιάδες, καὶ τρισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι καὶ πεντήκοντα.

47. Οἱ δὲ λευῖται ἐκ τῆς φυλῆς πατριᾶς αὐτῶν, οὐ συνεπεσκέπησαν ἐν τοῖς υἱοῖς Ισραήλ.

48. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων.

49. Ὅρα τὴν φυλὴν τὴν λευὶ οὐ συνεπισκέψῃ, καὶ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν οὐ λήψῃ ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν Ισραήλ.

50. Καὶ σὺ ἐπίστησον τοὺς λευίτας ἐπὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐπὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ ἐπὶ πάντα ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῇ. ἀροῦσιν αὐτοὶ τὴν σκηνὴν καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς. καὶ αὐτοὶ λειτουργήσουσιν ἐν αὐτῇ, καὶ κύκλῳ τῆς σκηνῆς παρεμβαλοῦσι.

51. Καὶ ἐν τῷ ἐξαίρειν τὴν σκηνὴν, καθελοῦσιν αὐτὴν οἱ λευῖται, καὶ ἐν τῷ παρεμβάλλειν τὴν σκηνὴν ἀναστήσουσι αὐτὴν, καὶ ἀλλογενὴς ὁ προσπορευόμενος ἀποθανεῖται.

52. Καὶ παρεμβαλοῦσιν οἱ υἱοὶ Ισραὴλ, ἀνὴρ ἐν τῇ ἑαυτοῦ τάξει, καὶ ἀνὴρ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ ἡγεμονίαν σὺν δυνάμει αὐτῶν.

53. Οἱ δὲ λευῖται παρεμβαλλέτωσαν ἐναντίον κύκλῳ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ οὐκ ἔσται ἁμάρτημα ἐν τοῖς υἱοῖς Ισραήλ· καὶ φυλάξουσιν οἱ λευῖται αὐτοὶ τὴν φυλακὴν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

54. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ισραὴλ κατὰ πάντα ἃ ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωϋσεῖ, καὶ Ααρών, οὕτως ἐποίησαν.

ΚΕΦΑΛ. β.

1. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ααρὼν λέγων.

CAP. I.

45. Fueruntque omnis numerus filiorum Iſraël per domos & familias ſuas à viceſimo anno & ſuprà, qui poterant ad bella procedere.

46. Sexcenta tria millia virorum quingenti quinquaginta.

47. Levitæ autem in tribu familiarum ſuarum, non ſunt numerati cum eis.

48. Locutuſq; eſt Dominus ad Moyſen, dicens:

49. Tribum Levi noli numerare, neque pones ſummam eorum cum filiis Iſrael:

50. Sed conſtitue eos ſuper tabernaculum teſtimonii & cuncta vaſa eius, & quicquid ad ceremonias pertinet. Ipſi portabunt tabernaculum & omnia utenſilia eius: & erũt in miniſterio, ac per gyrum tabernaculi metabuntur.

51. Cùm proficiſcendum fuerit, deponent Levitæ tabernaculum: cum caſtra metanda, erigent. quiſquis externorum acceſſerit, occidetur.

52. Metabuntur autem caſtra filii Iſraël unuſquiſque per turmas & cuneos atque exercitum ſuum.

53. Porrò Levitæ per gyrum tabernaculi figent tentoria, ne fiat indignatio ſuper multitudinem filiorum Iſrael, & excubabunt in cuſtodiis tabernaculi teſtimonii.

54. Fecerunt ergo filii Iſrael iuxta omnia quæ præceperat Dominus Moyſi.

CAP. II.

1. Locutuſque eſt Dominus ad Moyſen & Aaron, dicens.

Das I. Capitel.

45. Vnd die ſumma der kinder Iſrael nach jhrer Våter håuſer/ von zweinzig jahren vnnd drůber/ was ins Heer zu ziehen tochte in Iſrael.

46. Der war ſechsmalhundert tauſent/ vnnd drey tauſent/ fůnffhundert vnd funfftzig.

47. Aber die Leviten nach jrer Våter Stamm wurden nicht mit vnter gezehlet.

48. Vnd der HERR redet mit Moſe vnnd ſprach:

49. Den Stamm Levi ſolt du nicht zelen/ noch jre ſumma nemen vnter den kindern Iſrael.

50. Sondern du ſolt ſie ordenen zur Wonung bey dem Zeugnis/ vnd zu allem gerethe vnd allem was dazu gehőret/ Vnd ſie ſollen die Wonung tragen vnd alles Gerethe/ vnd ſollen ſein pflegen/ vnd vmb die Wonung her ſich lagern.

51. Vnd wenn man reiſen ſol/ ſo ſollen die Leviten die Wonung abnemen/ Wenn aber das Heer zu lågern iſt/ ſollen ſie die Wonung auffſchlagen/ vnd wo ein Frembder ſich dazu machet/ der ſol ſterben.

52. Die kinder Iſrael ſollen ſich lågern/ ein jeglicher in ſein Lager/ vnd bey das Panir ſeiner ſchar.

53. Aber die Leviten ſollen ſich vmb die wonung des Zeugniß her lågern/ auff daß nicht ein zorn über die Gemeine der kinder Iſrael komme/ Darumb ſollen die Leviten der hut warten an der wonung des Zeugniß.

45. Vnd die kinder Iſrael theten alles/ wie der HErr Moſe gebotten hatte.

Das II. Capitel.

VNd der HERR redet mit Moſe vnd Aaron/ vnd ſprach:

CHAP. I.

45. Ainſi tous ceux qui furent denombrés des enfans d'Iſrael, ſelon les maiſons de leurs peres, depuis l'aage de vingt ans, & au deſſus, tous ceux d'entre les Iſraelites qui pouuoyent aller à la guerre:

46. Tous les denombrés, di-ie, furent ſix cens trois mille cinq cens & cinquãte.

47. Mais les Leuites ne furent point denombrés auec eux ſelon la tribu de leurs peres.

48. Car l'Eternel auoit parlé à Moyſe, diſant.

49. Seulement tu ne denõbreras point la tribu de Leui, & ne leueras point la ſomme d'iceux auec les *autres* enfans d'Iſrael.

50. Mais bailleras aux Leuites la charge du pauillon du Teſmoignage, & de tous ſes vtenſiles, & de tout ce qui lui appartient. Ils porteront le pauillon, & tous ſes vtenſiles: & ſeruiront à icelui, & ſe camperont à l'entour du pauillon.

51. Et quand le pauillon departira, les Leuites le deſaſſembleront, & quand le pauillon ſe campera, ils le dreſſeront: que ſi quelque eſtrãger en approche, on le fera mourir.

52. Or les enfans d'Iſrael camperont, chacun en ſon quartier, & chacun ſous ſon enſeigne, ſelon leurs bandes.

53. Mais les Leuites camperont à l'entour du pauillon du Teſmoignage, afin que indignation ne ſoit ſur l'aſſemblee des enfans d'Iſrael, & prendront en leur charge le pauillõ du Teſmoignage.

54. Leſquelles choſes les enfans d'Iſrael firent: ſelon toutes les choſes que l'Eternel auoit commandees à Moyſe, ainſi firent-ils.

CHAP. II.

1. Et l'Eternel parla Moyſe & a Aaron, diſant.

ב

2 גְּבַר עַל טִקְסֵיהּ בְּאָתְוָן לְבֵית אֲבָהָתְהוֹן יִשְׁרוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִקֳּבֵל סְחוֹר סְחוֹר לְמַשְׁכַּן זִמְנָא יִשְׁרוֹן׃

3 וְדִשְׁרָן קִידוּמָא מַדִּינְחָא טֶקֶס מַשְׁרִית יְהוּדָה לְחֵילֵיהוֹן וְרַבָּא לִבְנֵי יְהוּדָה נַחְשׁוֹן בַּר עַמִּינָדָב׃

4 וְחֵילֵיהּ וּמִנְיָנֵיהוֹן שַׁבְעִין וְאַרְבְּעָה אַלְפִין וְשִׁית מְאָה׃

5 וְדִשְׁרָן סְמִיכִין עֲלוֹהִי שִׁבְטָא דְיִשָּׂשכָר וְרַבָּא לִבְנֵי יִשָּׂשכָר נְתַנְאֵל בַּר צוּעָר׃

6 וְחֵילֵיהּ וּמִנְיָנוֹהִי חַמְשִׁין וְאַרְבְּעָה אַלְפִין וְאַרְבַּע מְאָה׃

7 שִׁבְטָא דִזְבוּלֻן וְרַבָּא לִבְנֵי זְבוּלֻן אֱלִיאָב בַּר חֵלוֹן׃

8 וְחֵילֵיהּ וּמִנְיָנוֹהִי חַמְשִׁין וְשַׁבְעָה אַלְפִין וְאַרְבַּע מְאָה׃

9 כָּל מִנְיָנַיָּא לְמַשְׁרִית יְהוּדָה מְאָה וּתְמָנַן וְשִׁיתָּא אַלְפִין וְאַרְבַּע מְאָה לְחֵילֵיהוֹן בְּקַדְמֵיתָא נָטְלִין׃

10 טֶקֶס מַשְׁרִית רְאוּבֵן דָּרוֹמָא לְחֵילֵיהוֹן וְרַבָּא לִבְנֵי רְאוּבֵן אֱלִיצוּר בַּר שְׁדֵיאוּר׃

11 וְחֵילֵיהּ וּמִנְיָנוֹהִי אַרְבְּעִין וְשִׁיתָּא אַלְפִין וַחֲמֵשׁ מְאָה׃

12 וְדִשְׁרָן סְמִיכִין עֲלוֹהִי שִׁבְטָא דְשִׁמְעוֹן וְרַבָּא לִבְנֵי שִׁמְעוֹן שְׁלֻמִיאֵל בַּר צוּרִי שַׁדָּי׃

13 וְחֵילֵיהּ וּמִנְיָנֵיהוֹן חַמְשִׁין וְתִשְׁעָה אַלְפִין וּתְלָת מְאָה׃

14 וְשִׁבְטָא דְגָד וְרַבָּא לִבְנֵי גָד אֶלְיָסָף בַּר רְעוּאֵל׃

15 וְחֵילֵיהּ וּמִנְיָנֵיהוֹן אַרְבְּעִין וְחַמְשָׁא אַלְפִין וְשִׁית מְאָה וְחַמְשִׁין׃

ב

2 אִישׁ עַל־דִּגְלוֹ בְאֹתֹת לְבֵית אֲבֹתָם יַחֲנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִנֶּגֶד סָבִיב לְאֹהֶל־מוֹעֵד יַחֲנוּ׃

3 וְהַחֹנִים קֵדְמָה מִזְרָחָה דֶּגֶל מַחֲנֵה יְהוּדָה לְצִבְאֹתָם וְנָשִׂיא לִבְנֵי יְהוּדָה נַחְשׁוֹן בֶּן־עַמִּינָדָב׃

4 וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם אַרְבָּעָה וְשִׁבְעִים אֶלֶף וְשֵׁשׁ מֵאוֹת׃

5 וְהַחֹנִים עָלָיו מַטֵּה יִשָּׂשכָר וְנָשִׂיא לִבְנֵי יִשָּׂשכָר נְתַנְאֵל בֶּן־צוּעָר׃

6 וּצְבָאוֹ וּפְקֻדָיו אַרְבָּעָה וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת׃

7 מַטֵּה זְבוּלֻן וְנָשִׂיא לִבְנֵי זְבוּלֻן אֱלִיאָב בֶּן־חֵלֹן׃

8 וּצְבָאוֹ וּפְקֻדָיו שִׁבְעָה וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת׃

9 כָּל־הַפְּקֻדִים לְמַחֲנֵה יְהוּדָה מְאַת אֶלֶף וּשְׁמֹנִים אֶלֶף וְשֵׁשֶׁת־אֲלָפִים וְאַרְבַּע מֵאוֹת לְצִבְאֹתָם רִאשֹׁנָה יִסָּעוּ׃

10 דֶּגֶל מַחֲנֵה רְאוּבֵן תֵּימָנָה לְצִבְאֹתָם וְנָשִׂיא לִבְנֵי רְאוּבֵן אֱלִיצוּר בֶּן־שְׁדֵיאוּר׃

11 וּצְבָאוֹ וּפְקֻדָיו שִׁשָּׁה וְאַרְבָּעִים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃

12 וְהַחוֹנִם עָלָיו מַטֵּה שִׁמְעוֹן וְנָשִׂיא לִבְנֵי שִׁמְעוֹן שְׁלֻמִיאֵל בֶּן־צוּרִי שַׁדָּי׃

13 וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם תִּשְׁעָה וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת׃

14 וּמַטֵּה גָּד וְנָשִׂיא לִבְנֵי גָד אֶלְיָסָף בֶּן־רְעוּאֵל׃

15 וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם חֲמִשָּׁה וְאַרְבָּעִים אֶלֶף וְשֵׁשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים׃

β'.

2. Ἄνθρωπος ἐχόμενος κατὰ τάγμα αὐτοῦ, κατὰ τὰς σημασίας, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, παρεμβαλλέτωσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐναντίον κύκλῳ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου παρεμβαλοῦσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ.

3. Καὶ οἱ παρεμβάλλοντες πρῶτοι, κατ' ἀνατολὰς, τάγμα παρεμβολῆς ἰούδα σὺν δυνάμει αὐτῶν. καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν Ἰούδα ναασσὼμ υἱὸς ἀμιναδάβ.

4. Δύναμις αὐτοῦ, οἱ ἐπεσκεμμένοι τέσσαρες καὶ ἑβδομήκοντα χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι.

5. Καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι φυλῆς ἰσσάχαρ, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν ἰσσάχαρ ναθαναὴλ υἱὸς σωγάρ.

6. Δύναμις αὐτοῦ, οἱ ἐπεσκεμμένοι, τέσσαρες καὶ πεντήκοντα χιλιάδες, καὶ τετρακόσιοι.

7. Καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι φυλῆς ζαβουλὼν, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν ζαβουλὼν, ἐλιὰβ υἱὸς χαιλών.

8. Δύναμις αὐτοῦ, οἱ ἐπεσκεμμένοι, ἑπτὰ καὶ πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι.

9. Πάντες οἱ ἠριθμημένοι ἐκ τῆς παρεμβολῆς Ἰούδα, ἑκατὸν καὶ ὀγδοήκοντα χιλιάδες καὶ ἑξακισχίλιοι καὶ τετρακόσιοι. σὺν δυνάμει αὐτῶν πρῶτοι ἐξαροῦσιν.

10. Τάγματα παρεμβολῆς ῥουβὶμ πρὸς νότον σὺν δυνάμει αὐτῶν, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν ῥουβὶμ ἐλισοὺρ υἱὸς σεδιούρ.

11. Δύναμις αὐτοῦ, οἱ ἐπεσκεμμένοι, ἓξ καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες, καὶ πεντακόσιοι.

12. Καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι αὐτοῦ φυλῆς συμεὼν, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν συμεὼν, σαλαμιὴλ υἱὸς σουρισαδαΐ.

13. Δύναμις αὐτοῦ, οἱ ἐπεσκεμμένοι, ἐννέα καὶ πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τριακόσιοι.

14. Καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι αὐτοῦ, φυλὴ γάδ. καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν γάδ, ἐλιασὰφ υἱὸς ῥαγουήλ.

15. Καὶ δύναμις αὐτοῦ, οἱ ἐπεσκεμμένοι, πέντε καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες, καὶ ἑξακόσιοι καὶ πεντήκοντα.

CAP. II.

2. Singuli, per turmas, ſigna, atque vexilla, & domos cognationum ſuarum, caſtrametabuntur filiorum Iſraël, per gyrum tabernaculi fœderis.

3. Ad Orientem Iudas figet tentoria per turmas exercitus ſui: eritq; princeps filiorum eius Nahaſſon filius Aminadab.

4. Et omnis de ſtirpe eius ſumma pugnantium, ſeptuagintaquatuor millia ſexcentorum.

5. Iuxta eum caſtrametati ſunt de tribu Iſſachar, quorum princeps fuit Nathanaël filius Suar.

6. Et omnis numerus pugnatorum eius quinquagintaquatuor millia quadringenti.

7. In tribu Zabulon princeps fuit Eliab filius Helon.

8. Omniſque de ſtirpe eius exercitus pugnatorũ, quinquaginta ſeptem millia quadringenti.

9. Vniverſi qui in caſtris Iudæ annumerati ſunt, fuerunt centum octoginta ſex millia quadringenti: & per turmas ſuas primi egredientur.

10. In caſtris filiorum Ruben ad meridianam plagam erit princeps Eliſur filius Sedeur.

11. Et cunctus exercitus pugnatorum eius, qui numerati ſunt, quadraginta ſex millia quingenti.

12. Iuxta eum caſtrametati ſunt de tribu Simeon: quorum princeps fuit Salamiel filius Suriſaddai.

13. Et cunctus exercitus pugnatorum eius, qui numerati ſunt, quinquagintanovem millia trecenti.

14. In tribu Gad princeps fuit Eliaſaph filius (Duel.)

15. Et cunctus exercitus pugnatorum eius, qui numerati ſunt, quadragintaquinque millia ſexcẽti quinquaginta.

Das II. Capitel.

2. Die kinder Jſrael ſollen für der Hütten des Stiffts vmbher ſich lagern ein jeglicher vnter ſeinem Panir vnnd Zeichen nach jhrer Väter hauß.

3. Gegen Morgen ſol ſich lagern Juda/mit ſeinem Panir vnd Heer/jhr Hauptman Naheſſon der Sohn Amminadab.

4. Vnd ſein Heer/an der Summa viervndſiebentzig tauſent vnnd ſechs hundert.

5. Neben jhm ſol ſich lagern der Stamm Jſaſchar/jhr Hauptman Nethaneel der Son Zuar.

6. Vnd ſein Heer an der ſumma/viervndfunfftzig tauſent vnd vier hundert.

7. Darzu der Stamm Sebulon/jr Hauptman Eliab der Son Helon.

8. Sein Heer an der ſumma/ſiebenvndfunfftzig tauſent vnd vier hundert.

9. Daß alle/die ins Lager Juda gehören/ſeyen an der ſumma/hundert vnd ſechsvndachtzig tauſent/vnd vier hundert/die zu jhrem Heer gehören/vnd ſollen forn anziehen.

10. Gegen Mittag ſol ligen das Gezelt vnd Panir Ruben mit jhrem Heer/jhr Hauptman EliZur der Sohn Sedeur.

11. Vnnd ſein Heer an der ſumma ſechsvnndviertzig tauſent/fünff hundert.

12. Neben jm ſol ſich legern der Stamm Simeon/jr Hauptman Selumiel der Sohn Zuri Sadai.

13. Vnnd ſein Heer an der ſumma/neunvndfünfftzig tauſent/drey hundert.

14. Dazu der Stamm Gad/jhr Hauptman Eliaſaph der Sohn Reguel.

15. Vnnd ſein Heer an der ſnmma/fünffvndviertzig tauſent/ſechshundert vnd funfftzig.

CHAP. II.

2. Les enfans d'Iſrael ſe camperont, vn chacun ſous ſa baniere, par les enſeignes des maiſons de leurs peres, tout à l'entour du tabernacle d'aſſignation, vis à vis d'icelui.

3. La baniere de la compagnie de Iuda *ſera* celle qui cãpera droit vers le Leuãt, par ſes troupes. Et Nahaſſon fils de Hamminadab *ſera* le chef des enfans de Iuda:

4. Et ſa troupe, & ſes denombrés, ſeptante quatre mille & ſix cens.

5. Et aupres de lui campera la tribu d'Iſſacar, & Nathanael fils de Tſuhar *ſera* le chef des enfans d'Iſſacar.

6. Et ſa troupe, & ſes denombrés cinquante quatre mille & quatre cens.

7. *Puis* la tribu de Zabulon, & Eliab fils de Helon *ſera* le chef des enfans de Zabulon:

8. Et ſa troupe, & ſes denombrés cinquãte ſept mille quatre cens.

9. Tous les denombrés de la compagnie de Iuda, cent octante ſix mille & quatre cens par leurs troupes, *qui* partiront les premiers.

10 La baniere de la compagnie de Ruben, par ſes troupes, *ſera* vers Midi, & Elitſur fils de Scedeur *ſera* le chef des enfans de Ruben:

11. Et ſa troupe, & ſes denombrés, quarante ſix mille & cinq cens.

12. Et aupres de lui campera la tribu de Simeon, & Sçelumiel fils de Tſuriſçaddai *ſera* le chef des enfans de Simeon:

13. Et ſa troupe, & ſes denombrés cinquante neuf mille & trois cens.

14. Puis la tribu de Gad, & Eliaſaph fils de Rehuel *ſera* le chef des enfans de Gad:

15. Et ſa troupe, & ſes denombrés, quarante cinq mille ſix cens & cinquante.

ב

16 כָּל־הַפְּקֻדִים לְמַחֲנֵה רְאוּבֵן
מְאַת אֶלֶף וְאֶחָד וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף
וְאַרְבַּע־מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים לְצִבְאֹתָם
וּשְׁנִיִּם יִסָּעוּ׃
17 וְנָסַע אֹהֶל מוֹעֵד מַחֲנֵה
הַלְוִיִּם בְּתוֹךְ הַמַּחֲנֹת כַּאֲשֶׁר
יַחֲנוּ כֵּן יִסָּעוּ אִישׁ עַל־יָדוֹ
לְדִגְלֵיהֶם׃
18 דֶּגֶל מַחֲנֵה אֶפְרַיִם לְצִבְאֹתָם
יָמָּה וְנָשִׂיא לִבְנֵי אֶפְרַיִם אֱלִישָׁמָע
בֶּן־עַמִּיהוּד׃
19 וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם אַרְבָּעִים
אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃
20 וְעָלָיו מַטֵּה מְנַשֶּׁה וְנָשִׂיא
לִבְנֵי מְנַשֶּׁה גַּמְלִיאֵל בֶּן־פְּדָהצוּר׃
21 וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם שְׁנַיִם
וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף וּמָאתָיִם׃
22 וּמַטֵּה בִּנְיָמִן וְנָשִׂיא לִבְנֵי
בִנְיָמִן אֲבִידָן בֶּן־גִּדְעֹנִי׃
23 וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם חֲמִשָּׁה
וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת׃
24 כָּל־הַפְּקֻדִים לְמַחֲנֵה אֶפְרַיִם
מְאַת אֶלֶף וּשְׁמֹנַת־אֲלָפִים וּמֵאָה
לְצִבְאֹתָם וּשְׁלִשִׁים יִסָּעוּ׃
25 דֶּגֶל מַחֲנֵה דָן צָפֹנָה
לְצִבְאֹתָם וְנָשִׂיא לִבְנֵי דָן אֲחִיעֶזֶר
בֶּן־עַמִּי שַׁדָּי׃
26 וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם שְׁנַיִם
וְשִׁשִּׁים אֶלֶף וּשְׁבַע מֵאוֹת׃
27 וְהַחֹנִים עָלָיו מַטֵּה אָשֵׁר
וְנָשִׂיא לִבְנֵי אָשֵׁר פַּגְעִיאֵל
בֶּן־עָכְרָן׃
28 וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם אֶחָד
וְאַרְבָּעִים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃

ב

16 כָּל מִנְיָנַיָּא לְמַשְׁרִית
רְאוּבֵן מְאָה וְחַמְשִׁין וְחַד
אַלְפִין וְאַרְבַּע מְאָה
וְחַמְשִׁין לְחֵילֵיהוֹן בת
בְּתִנְיֵתָא נָטְלִין׃
17 וְנָטֵל מַשְׁכַּן זִמְנָא
מַשְׁרִית לֵיוָאֵי בְּגוֹ מ
מַשְׁרְיָתָא כְּמָא דְשָׁרַן כֵּן
נָטְלִין גְּבַר עַל אַתְרֵיהּ
לְטִקְסֵיהוֹן׃
18 טֶקֶס מַשְׁרִית אֶפְרַיִם
לְחֵילֵיהוֹן מַעַרְבָא וְרַבָּא
לִבְנֵי אֶפְרַיִם אֱלִישָׁמָע בַּר
עַמִּיהוּד׃
19 וְחֵילֵיהּ וּמִנְיָנֵיהוֹן א
אַרְבְּעִין אַלְפִין וַחֲמֵשׁ
מְאָה׃
20 וְדִסְמִיכִין עֲלוֹהִי ש
שִׁבְטָא דִמְנַשֶּׁה וְרַבָּא
לִבְנֵי מְנַשֶּׁה גַּמְלִיאֵל בַּר
פְּדָה צוּר׃
21 וְחֵילֵיהּ וּמִנְיָנֵיהוֹן ת
תְּלָתִין וּתְרֵין אַלְפִין ו
וּמָאתָן׃
22 וְשִׁבְטָא דְבִנְיָמִן וְרַבָּא
לִבְנֵי בִנְיָמִין אֲבִידָן בַּר
גִּדְעוֹנִי׃
23 וְחֵילֵיהּ וּמִנְיָנֵיהוֹן ת
תְּלָתִין וְחַמְשָׁא אַלְפִין
וְאַרְבַּע מְאָה׃
24 כָּל מִנְיָנַיָּא לְמַשְׁרִית
אֶפְרַיִם מְאָה וּתְמַנְיָא
אַלְפִין וּמְאָה לְחֵילֵיהוֹן
בִּתְלִיתֵיתָא נָטְלִין׃
25 טֶקֶס מַשְׁרִית דָּן
צִיפּוּנָא לְחֵילֵיהוֹן וְרַבָּא
לִבְנֵי דָן אֲחִיעֶזֶר בַּר עַמִּי
שַׁדָּי׃
26 וְחֵילֵיהּ וּמִנְיָנֵיהוֹן
שִׁתִּין וּתְרֵין אַלְפִין וּשְׁבַע
מְאָה׃
27 וְדִשְׁרַן סְמִיכִין עֲלוֹהִי
שִׁבְטָא דְאָשֵׁר וְרַבָּא לִבְנֵי
אָשֵׁר פַּגְעִיאֵל בַּר עָכְרָן׃
28 וְחֵילֵיהּ וּמִנְיָנֵיהוֹן א
אַרְבְּעִין וְחַד אַלְפִין וַחֲמֵשׁ
מְאָה׃

β′.

16. Πάντες οἱ ἐπεσκεμμένοι τῆς παρεμβολῆς ῥουβὴν, μία καὶ πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι καὶ πεντήκοντα σὺν δυνάμει αὐτῶν. δεύτεροι ἐξαροῦσι.

17. Καὶ ἀρθήσεται ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἡ παρεμβολὴ τῶν λευιτῶν, μέσον τῶν παρεμβολῶν ὡς παρεμβαλοῦσιν, οὕτω καὶ ἐξαροῦσιν, ἕκαστος ἐχόμενος κατὰ τάγμα αὐτῶν.

18. Τάγματα παρεμβολῆς ἐφραὶμ παρὰ θάλασσαν σὺν δυνάμει αὐτῶν. καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν ἐφραὶμ, ἐλισαμὰ υἱὸς ἐμιοῦδ.

19. Δύναμις αὐτοῦ. οἱ ἐπεσκεμμένοι, τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι.

20. Καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι φυλὴ μανασσῆ. καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν μανασσῆ, γαμαλιὴλ υἱὸς, φαδδασούρ.

21. Δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι δύο καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ διακόσιοι.

22. Καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι φυλὴ βενιαμείν. καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν βενιαμεὶν ἀβιδὰν υἱὸς γαδεωνί.

23. Δύναμις αὐτοῦ, οἱ ἐπεσκεμμένοι, πέντε καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι.

24. Πάντες οἱ ἐπεσκεμμένοι τῆς παρεμβολῆς ἐφραὶμ, ἑκατὸν χιλιάδες καὶ ὀκτακισχίλιοι καὶ ἑκατόν. σὺν δυνάμει αὐτῶν.

25. Τρίτοι ἐξαροῦσι. τάγμα παρεμβολῆς δὰν πρὸς βορρᾶν σὺν δυνάμει αὐτῶν, καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν δὰν ἀχιέζερ υἱὸς ἀμισαδαΐ.

26. Δύναμις αὐτοῦ οἱ ἐπεσκεμμένοι δύο καὶ ἑξήκοντα χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι.

27. Καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι αὐτοῦ, φυλὴ ἀσήρ. καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν ἀσὴρ φαγαιὴλ υἱὸς ἐχράν.

28. Δύναμις αὐτῶν, οἱ ἐπεσκεμμένοι, μία καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι.]

CAP. II.

16. Omnes qui recẽſiti ſunt in caſtris Ruben, centum quinquaginta millia & mille quadringenti quinquaginta per turmas ſuas: in ſecundo loco proficiſcentur.

17. Levabitur autem tabernaculum teſtimonii per officia Levitarum & turmas eorum. quomodo erigetur, ita & deponetur. Singuli per loca & ordines ſuos proficiſcentur.

18. Ad Occidentalem plagam erunt caſtra filiorum Ephráim, quorum princeps fuit Eliſama filius Ammiud.

19. Cunctus exercitus pugnatorum eius, qui numerati ſunt, quadraginta millia quingenti.

20. Et cum eis tribus filiorum Manaſſe, quorum princeps fuit Gamaliel filius Phadaſſur.

21. Cunctuſq; exercitus pugnatorum eius, qui numerati ſunt, triginta duo millia ducenti.

22. In tribu filiorum Beniamin princeps fuit Abidam filius Gedeônis.

23. Et cunctus exercitus pugnatorum eius, qui recenſiti ſunt, trigintaquinque millia quadringenti.

24. Omnes qui numerati ſunt in caſtris Ephráim. centum octo millia centum per turmas ſuas: tertii proficiſcentur.

25. Ad Aquilonis partem caſtrametati ſunt filii Dan: quorum princeps fuit Ahiézer filias Ammi-ſaddai.

26. Cunctus exercitus pugnatorum eius, qui numerati ſunt, ſexagintaduo millia ſeptingenti.

27. Iuxta eum fixêre tentoria de tribu Aſer: quorum princeps fuit Phegiel filius Ochran.

28. Cunctus exercitus pugnatorum eius, qui numerati ſunt, quadraginta millia & mille quingenti.

Das II. Capitel.

16. Daß alle / die ins Lager Ruben gehören / ſeyen an der ſumma / hundert vnnd ein vndfunfftzig tauſent / vierhundert vnnd funfftzig / die zu jhrem Heer gehören / vnd ſollen die andern im außziehen ſein.

17. Darnach ſoll die Hütten des Stiffts ziehen / mit dem Lager der Leviten mitten vnter den Lägern / Vnnd wie ſie ſich lägern / ſo ſollen ſie auch ziehen / ein jeglicher an ſeinem ort vnter ſeinem Panir.

18. Gegen abend ſoll ligen das Gezelt vnnd Panir Ephraim mit jhrem heer / jr Hauptman ſol ſein Eliſama der Son Amihud.

19. Vnd ſein Heer an der Summa / viertzig tauſent vnd fünffhundert.

20. Neben jm ſoll ſich lägern der ſtam̃ Manaſſe / jhr Hauptman Gamliel der Son Pedazur.

21. Sein Heer an der Summa zwey vnd dreiſſig tauſent vnd zwey hundert.

22. Dazu der ſtamm BenJamin / jr Hauptman Abidan der ſon Gideoni.

23. Sein Heer an der ſumma / fünffvnddreiſſig tauſent vnd vier hundert.

24. Daß alle / die ins Lager Ephraim gehören / ſeyen an der ſumma / hundert vnd acht tauſent / vnd ein hundert / die zu ſeinem Heer gehören / Vnd ſollen die dritten im außziehen ſein.

25. Gegen Mitternacht ſol ligen das Gezelt vnnd Panir Dan / mit jhrem Heer / jr Hauptman Ahieſer der Son AmmiSadai.

26. Sein heer an der ſumma / zweyvndſechtzig tauſent vnd ſiebenhundert.

27. Neben jm ſol ſich lagern der ſtam̃ Aſſer / jhr Hauptman Pagiel der ſohn Ochran.

28. Sein heer an der ſumma einvnd viertzig tauſent vnd fünff hundert.

CHAP. II.

16. Tous les denombrés de la compagnie de Ruben cẽt cinquante & vn mille quatre cens & cinquante par leurs troupes, qui partiront les ſecondes.

17. Puis partira le tabernacle d'aſſignatiõ, *auec* la compagnie des Leuites, au milieu des compagnies, qui partiront ainſi qu'elles ſeront campees; chacune en ſon lieu, ſelon leurs banieres.

18. La baniere de la compagnie d'Ephraim, par ſes troupes, *ſera* vers Occident: & Eliſçamah fils de Hammiud *ſera* le chef des enfans d'Ephráim.

19. Et ſa troupe, & ſes denombrés, quarante mille & cinq cens.

20. Et aupres de lui la tribu de Manaſſé, & Gamaliel fils de Pedatſur *ſera* le chef des enfans de Manaſſé:

21. Et ſa troupe, & ſes denombrés, trente deux mille & deux cens.

22. Puis la tribu de Beniamin, & A bidan fils de Guidhoni *ſera* le chef des enfans de Beniamin:

23. Et ſa troupe, & ſes denombrés, trente cinq mille & quatre cens.

24. Tous les denombrés de la compagnie d' Ephraim, cent huit mille & cent, par leurs ttoupes, qui partiront les troiſiemes.

25. La baniere de la compagnie de Dan, par ſes troupes, *ſera* vers Septentrion, & Ahihezer fils de Hammiſçaddai *ſera* le chef des enfans de Dan:

26. Et ſa troupe, & ſes denombrés, ſoixante deux mille & ſept cens.

27. Et aupres de lui campera la tribu d'Aſçer, & Paghiel fils de Hocran *ſera* le chef des enfans d'Aſçer.

28. Et ſa troupe, & ſes denombrés, quarante & vn mille & cinq cens.

ב

29 וְשִׁבְטָא דְנַפְתָּלִי וְרַבָּא
לִבְנֵי נַפְתָּלִי אֲחִירַע בַּר
עֵינָן׃

30 וְחֵילֵיהּ וּמִנְיָנֵיהוֹן ח
חַמְשִׁין וּתְלָתָא אַלְפִין
וְאַרְבַּע מְאָה׃

31 כָּל מִנְיָנַיָּא לְמַשְׁרִיתָא
דְדָן מְאָה וְחַמְשִׁין וְשִׁבְעָה
אַלְפִין וְשִׁית מְאָה
בְּבַתְרֵיתָא נָטְלִין לט
לְטִקְסֵיהוֹן׃

32 אִלֵּין מִנְיָנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לְבֵית אֲבָהָתְהוֹן כָּל מִנְיָנֵי
מַשְׁרִיָתָא לְחֵילֵיהוֹן שִׁית
מְאָה וּתְלָתָא אַלְפִין
וַחֲמֵשׁ מְאָה וְחַמְשִׁין׃

33 וְלֵיוָאֵי לָא אִתְמְנִיאוּ
בְּגוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּמָא
דְפַקֵּיד יְיָ יַת מֹשֶׁה׃

34 וַעֲבַדוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
כְּכֹל דְּפַקֵּיד יְיָ יַת מֹשֶׁה
כֵּן שָׁרָן לְטִקְסֵיהוֹן וְכֵן ב
נָטְלִין גְּבַר לְזַרְעִיתֵיהּ עַל
בֵּית אֲבָהָתוֹהִי׃

ג

1 וְאִלֵּין תּוֹלְדָת אַהֲרֹן
וּמֹשֶׁה בְּיוֹמָא דְמַלֵּיל יְיָ
יַת מֹשֶׁה בְּטוּרָא דְסִינָי׃

2 וְאִלֵּין שְׁמָהָת בְּנֵי אַהֲרֹן
בְּכְרָא נָדָב וַאֲבִיהוּא
אֶלְעָזָר וְאִיתָמָר׃

3 אִלֵּין שְׁמָהָת בְּנֵי אַהֲרֹן
כַּהֲנַיָּא דְאִתְרַבִּיאוּ ד
דְאִתְקָרַב קֻרְבָּנְהוֹן למ
לְשַׁמָּשָׁא׃

4 וּמִית נָדָב וַאֲבִיהוּא
קֳדָם יְיָ בְּקָרָבֵיהוֹן א
אֶשָּׁתָא נֻכְרֵיתָא קֳדָם יְיָ
בְּמַדְבְּרָא דְסִינַי וּבְנִין לָא
הֲווֹ לְהוֹן וְשַׁמֵּישׁ אֶלְעָזָר
וְאִיתָמָר עַל אַפֵּי אַהֲרֹן א
אֲבוּהוֹן׃

ב

29 וּמַטֵּה נַפְתָּלִי וְנָשִׂיא לִבְנֵי
נַפְתָּלִי אֲחִירַע בֶּן־עֵינָן׃

30 וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם שְׁלֹשָׁה
וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת׃

31 כָּל־הַפְּקֻדִים לְמַחֲנֵה דָן
מְאַת אֶלֶף וְשִׁבְעָה וַחֲמִשִּׁים
אֶלֶף וְשֵׁשׁ מֵאוֹת לָאַחֲרֹנָה יִסְעוּ
לְדִגְלֵיהֶם׃

32 אֵלֶּה פְּקוּדֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
לְבֵית אֲבֹתָם כָּל־פְּקוּדֵי הַמַּחֲנֹת
לְצִבְאֹתָם שֵׁשׁ־מֵאוֹת אֶלֶף וּשְׁלֹשֶׁת
אֲלָפִים וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים׃

33 וְהַלְוִיִּם לֹא הָתְפָּקְדוּ בְּתוֹךְ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
אֶת־מֹשֶׁה׃

34 וַיַּעֲשׂוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל
אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה כֵּן־
חָנוּ לְדִגְלֵיהֶם וְכֵן נָסָעוּ אִישׁ
לְמִשְׁפְּחֹתָיו עַל־בֵּית אֲבֹתָיו׃

ג

1 וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת אַהֲרֹן וּמֹשֶׁה
בְּיוֹם דִּבֶּר יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה
בְּהַר סִינָי׃

2 וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי־אַהֲרֹן
הַבְּכֹר נָדָב וַאֲבִיהוּא אֶלְעָזָר
וְאִיתָמָר׃

3 אֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי אַהֲרֹן
הַכֹּהֲנִים הַמְּשֻׁחִים אֲשֶׁר־מִלֵּא
יָדָם לְכַהֵן׃

4 וַיָּמָת נָדָב וַאֲבִיהוּא לִפְנֵי
יְהוָה בְּהַקְרִבָם אֵשׁ זָרָה לִפְנֵי
יְהוָה בְּמִדְבַּר סִינַי וּבָנִים לֹא־
הָיוּ לָהֶם וַיְכַהֵן אֶלְעָזָר וְאִיתָמָר
עַל־פְּנֵי אַהֲרֹן אֲבִיהֶם׃

β.

29. Καὶ οἱ παρεμβάλλοντες ἐχόμενοι φυλὴ νεφθαλείμ. καὶ ὁ ἄρχων τῶν υἱῶν νεφθαλεὶμ ἀχιρὲ, υἱὸς αἰνάν,

30. Δύναμις αὐτῶν οἱ ἐπεσκεμμένοι, τρεῖς καὶ πεντήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι.

31. Πάντες οἱ ἠριθμημένοι τῆς παρεμβολῆς δὰν, ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα καὶ ἑπτὰ χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι σὺν δυνάμει αὐτῶν. ἔσχατοι ἐξαροῦσι κατὰ τάγμα αὐτῶν.

32. Αὕτη ἡ ἐπίσκεψις τῶν υἱῶν Ισραὴλ κατ' οἴκους πατριῶν. πᾶσα ἡ ἐπίσκεψις τῶν παρεμβολῶν σὺν ταῖς δυνάμεσιν αὐτῶν, ἑξακόσιαι χιλιάδες καὶ τρισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι καὶ πεντήκοντα.

33. Οἱ δὲ λευῖται, οὐ συνεπεσκέπησαν ἐν τοῖς υἱοῖς Ισραὴλ, καθὰ ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωϋσεῖ.

34. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ισραὴλ κατὰ πάντα ὅσα συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσεῖ, οὕτως παρενέβαλον κατὰ τάγμα αὐτῶν, καὶ οὕτως ἐξῆρον ἕκαστος ἐχόμενοι κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛ. γ΄.

1. Καὶ αὗται αἱ γενέσεις Ἀαρὼν καὶ Μωϋσεῖ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐλάλησε κύριος τῷ Μωϋσεῖ ἐν ὄρει σινᾶ.

2. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ἀαρών. πρωτότοκος ναδὰβ, καὶ ἀβιοὺδ, καὶ ἐλεάζαρ, καὶ ἰθάμαρ.

3. Ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ἀαρών. οἱ ἱερεῖς οἱ ἠλειμμένοι, οὓς ἐτελείωσαν τὰς χεῖρας αὐτῶν τοῦ ἱερατεύειν.

4. Καὶ ἐτελεύτησαν ναδὰβ καὶ ἀβιοὺδ ἔναντι κυρίου, προσφερόντων αὐτῶν πῦρ ἀλλότριον ἔναντι κυρίου ἐν τῇ ἐρήμῳ σινᾶ, καὶ παιδία οὐκ ἦν αὐτοῖς. καὶ ἱεράτευσαν ἐλεάζαρ καὶ ἰθάμαρ, μετὰ Ἀαρὼν τοῦ πατρὸς αὐτῶν.

CAP. II.

29. De tribu filiorū Nephthali princeps fuit Ahira filius Enan.

30. Cunctus exercitus pugnatorum eius, quinquagintatria millia quadringenti.

31. Omnes qui numerati ſunt in caſtris Dan, fuerunt centum quinquaginta ſeptē millia ſexcenti: & noviſſimi proficiſcentur.

32. Hic numerus filiorum Iſraël, per domos cognationum ſuarum & turmas diviſi exercitus, ſexcētatria millia quingenti quinquaginta.

33. Levitæ autem non ſunt numerati inter filios Iſraël: ſic enim præceperat Dominus Moyſi.

34. Feceruntque filii Iſraël iuxta omnia quæ mandaverat Dominus. Caſtrametati ſunt per turmas ſuas, & profecti per familias ac domos patrum ſuorum.

CAP. III.

1. Hæ ſunt generationes Aaron & Moyſi in die qua locutus eſt Dominus ad Moyſen in monte Sinai.

2. Et hæc nomina filiorum Aaron: primogenitus eius Nadab, deinde Abiu, & Eleazar, & Ithamar.

3. Hæc nomina filiorū Aaron ſacerdotum qui uncti ſunt, & quorum repletæ & conſecratæ manus ut ſacerdotio fungerentur.

4. Mortui ſunt enim Nadab & Abiu cùm offerrēt ignem alienum in conſpectu Domini in deſerto Sinai, abſque liberis: functíque ſunt ſacerdotio Eleazar & Ithamar coram Aaron patre ſuo.

Das II. Capitel.

29. Dazu der Stamm Naphthali / jr Hauptman Ahira der Son Enon.

30. Sein Heer an der ſumma / drey vnd funfftzig tauſent vnd vier hundert.

31. Daß alle / die ins Lager Dan gehören / ſeyen an der ſumma hundert ſieben vnnd funfftzig tauſent vnd ſechs hundert / vnnd ſollen die letzten ſein im außziehen mit jhrem Panir.

32. Das iſt die Summa der Kinder Iſrael nach jrer Väter Häuſer vnd Läger mit jren Heeren / ſechs hundert tauſent vnnd drey tauſent / fünff hundert vnd funfftzig.

33. Aber die Leviten wurden nicht in die ſumma vnter die Kinder Iſrael gezehlet / wie der HERR Moſe gebotten hatte.

34. Vnd die Kinder Iſrael theten alles / wie der HERR Moſe gebotten hatte / vnnd lägerten ſich vnter jhre Panir / vnnd zogen auß / ein jeglicher inn ſeinem Geſchlecht / nach jhrer Väter Hauß.

Das III. Capitel.

DIß iſt das Geſchlecht Aaron vnnd Moſe / zu der zeit / da der HERR mit Moſe redet / auff dem Berge Sinai.

2. Vnd diß ſind die Namen der Söne Aaron. Der Erſtgeborne Nadab / darnach Abihu / Eleazar vnnd Ithamar.

3. Das ſind die Namen der Söhne Aaron / die zu Prieſtern geſalbet waren / vnnd jhre hende gefüllet zum Prieſterthumb.

4. Aber Nadab vnd Abihu ſtorben für dem HERRN / daß ſie frembd Fewer opfferten für dem HERRN in der Wüſten Sinai / vnd hatten keine Söhne. Eleaſar aber vnnd Ithamar pflegten des Prieſterampts vnter jrem Vater Aaron:

CHAP. II.

29. Puis la tribu de Nephthali, & Ahirah fils de Henan *ſera* le chef des enfans de Naphthali.

30. Et ſa troupe, & ſes denombrés, cinquante trois mille & quatre cens.

31. Tous les denombrés de la compagnie de Dan, cent cinquante ſept mille & ſix cens, *qui* partiront les derniers des banieres.

32. Ce *ſont* la les denombrés des enfans de Iſrael par les maiſons de leurs peres. Tous les denombrés des compagnies ſelon leurs troupes, *furent* ſix cens trois mille cinq cens & cinquante.

33. Mais les Leuites ne furēt point denombrés auec les *autres* enfans d'Iſrael, comme l'Eternel auoit commandé à Moyſe.

34. Et les enfans d'Iſrael firent ſelon toutes les choſes que l'Eternel auoit cōmandees à Moyſe, *&* camperent ainſi ſelon leurs banieres, & departirent ainſi, chacun par leurs familles, ſelon la maiſon de leurs peres.

CHAP. III.

1. Or ce *ſont* ici les generations d'Aaron & de Moyſe, au temps que l'Eternel parla à Moyſe, en la montagne de Sinaï.

2. Et ce *ſont* ici les noms des enfans d'Aaron: l'aiſne *eſtoit* Nadab, puis Abihu, Eleazar & Ithamar.

3. Ce *ſont* là les noms des enfans d'Aaron, Sacrificateurs, qui furent oincts, *&* qui furent conſacrés pour exercer la ſacrificature.

4. Or Nadab & Abihu moururent en la preſence de l'Eternel, quand ils offrirent le feu eſtrange deuant l'Eternel au deſert de Sinaï, & n'eurent point d'enfans: mais Eleazar & Ithamar exercerent la Sacrificature en la preſence d'Aaron leur pere.

ג

5 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃

6 קָרֵיב יָת שִׁבְטָא דְלֵוִי וּתְקִים יָתֵיהּ קֳדָם אַהֲרֹן כַּהֲנָא וִישַׁמְּשׁוּן יָתֵיהּ׃

7 וְיִטְּרוּן יָת מַטַּרְתֵּיהּ וְיָת מַטְּרַת כָּל כְּנִשְׁתָּא קֳדָם מַשְׁכַּן זִמְנָא לְמִפְלַח יָת פָּלְחַן מַשְׁכְּנָא׃

8 וְיִטְּרוּן יָת כָּל מָנֵי מַשְׁכַּן זִמְנָא וְיָת מַטְּרַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִפְלַח יָת פָּלְחַן מַשְׁכְּנָא׃

9 וְתִתֵּן יָת לֵיוָאֵי לְאַהֲרוֹן וְלִבְנוֹהִי מְסִירִין יְהִיבִין אִנּוּן לֵיהּ מִן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

10 וְיָת אַהֲרֹן וְיָת בְּנוֹהִי תְּמַנֵּי וְיִטְּרוּן יָת כְּהֻנַּתְהוֹן וְחִלּוֹנַי דְּיִקְרַב יִתְקְטֵל׃

11 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃

12 וַאֲנָא הָא קָרֵיבִית יָת לֵיוָאֵי מִגּוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל חֲלַף כָּל בֻּכְרָא פָּתַח וַלְדָּא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וִיהוֹן מ מְשַׁמְּשִׁין קֳדָמַי לֵיוָאֵי׃

13 אֲרֵי דִילִי כָּל בֻּכְרָא בְּיוֹמָא דִּקְטָלִית כָּל בֻּכְרָא בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם אַקְדֵּישִׁית קֳדָמַי כָּל בֻּכְרָא בְּיִשְׂרָאֵל מֵאֱנָשָׁא עַד בְּעִירָא דִּילִי יְהוֹן אֲנָא יְיָ׃

14 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה בְּמַדְבְּרָא דְסִינַי לְמֵימָר׃

15 מְנֵי יָת בְּנֵי לֵוִי לְבֵית אֲבָהָתְהוֹן לְזַרְעֲיָתְהוֹן כָּל דְּכוּרָא מִבַּר יַרְחָא וּלְעֵילָּא תִּמְנֵנּוּן׃

16 וּמְנָא יָתְהוֹן מֹשֶׁה עַל (מֵימְרָא) דַּיְיָ כְּמָא דְאִתְפַּקַּד׃

ג

5 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

6 הַקְרֵב אֶת־מַטֵּה לֵוִי וְהַעֲמַדְתָּ אֹתוֹ לִפְנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֵן וְשֵׁרְתוּ אֹתוֹ׃

7 וְשָׁמְרוּ אֶת־מִשְׁמַרְתּוֹ וְאֶת־מִשְׁמֶרֶת כָּל־הָעֵדָה לִפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדַת הַמִּשְׁכָּן׃

8 וְשָׁמְרוּ אֶת־כָּל־כְּלֵי אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת־מִשְׁמֶרֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדַת הַמִּשְׁכָּן׃

9 וְנָתַתָּה אֶת־הַלְוִיִּם לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו נְתוּנִם נְתוּנִם הֵמָּה לוֹ מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

10 וְאֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־בָּנָיו תִּפְקֹד וְשָׁמְרוּ אֶת־כְּהֻנָּתָם וְהַזָּר הַקָּרֵב יוּמָת׃

11 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

12 וַאֲנִי הִנֵּה לָקַחְתִּי אֶת־הַלְוִיִּם מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תַּחַת כָּל־בְּכוֹר פֶּטֶר רֶחֶם מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהָיוּ לִי הַלְוִיִּם׃

13 כִּי לִי כָּל־בְּכוֹר בְּיוֹם הַכֹּתִי כָל־בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם הִקְדַּשְׁתִּי לִי כָל־בְּכוֹר בְּיִשְׂרָאֵל מֵאָדָם עַד־בְּהֵמָה לִי יִהְיוּ אֲנִי יְהוָה׃

14 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּמִדְבַּר סִינַי לֵאמֹר׃

15 פְּקֹד אֶת־בְּנֵי לֵוִי לְבֵית אֲבֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם כָּל־זָכָר מִבֶּן־חֹדֶשׁ וָמַעְלָה תִּפְקְדֵם׃

16 וַיִּפְקֹד אֹתָם מֹשֶׁה עַל־פִּי יְהוָה כַּאֲשֶׁר צֻוָּה׃

γ΄.

5. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων.

6. Λάβε τὴν φυλὴν τὴν λευῒ, καὶ στήσεις αὐτοὺς ἐναντίον Ααρὼν τοῦ ἱερέως, καὶ λειτουργήσουσιν αὐτῷ.

7. Καὶ φυλάξουσι τὰς φυλακὰς αὐτοῦ. καὶ τὰς φυλακὰς τῶν υἱῶν Ισραὴλ ἔναντι τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς.

8. Καὶ φυλάξουσι πάντα τὰ σκεύη τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ τὰς φυλακὰς τῶν υἱῶν Ισραὴλ κατὰ πάντα τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς.

9. Καὶ δώσεις τοὺς λευΐτας Ααρὼν τῷ ἀδελφῷ σου, καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ τοῖς ἱερεῦσι. δόμα δεδομένοι οὗτοί μοι εἰσὶν ἀπὸ τῶν υἱῶν Ισραήλ.

10. Καὶ Ααρὼν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καταστήσεις ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ φυλάξουσι τὴν ἱερατείαν αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ κατὰ τὸν βωμὸν, καὶ τὰ ἔσω τοῦ καταπετάσματος, καὶ ὁ ἀλλογενὴς ὁ ἁπτόμενος ἀποθανεῖται.

11. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων.

12. Καὶ ἰδοὺ ἐγὼ εἴληφα τοὺς λευΐτας ἐκ μέσου τῶν υἱῶν Ισραὴλ, ἀντὶ παντὸς πρωτοτόκου διανοίγοντος μήτραν. παρὰ τῶν υἱῶν Ισραὴλ, λύτρα αὐτῶν ἔσονται, καὶ ἔσονται ἐμοὶ οἱ λευΐται.

13. Ἐμοὶ γὰρ πᾶν πρωτότοκον· ἐν ᾗ ἡμέρᾳ ἐπάταξα πᾶν πρωτότοκον ἐν τῇ γῇ αἰγύπτου, ἡγίασα ἐμοὶ πᾶν πρωτότοκον ἐν Ισραὴλ· ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους ἐμοὶ ἔσονται. ἐγὼ κύριος.

14. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν ἐν τῇ ἐρήμῳ σινᾷ λέγων.

15. Ἐπίσκεψαι τοὺς υἱοὺς λευῒ, κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατὰ συγγενείας αὐτῶν. πᾶν ἀρσενικὸν ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω, ἐπισκέψῃ αὐτούς.

16. Καὶ ἐπεσκέψατο αὐτοὺς Μωϋσῆς καὶ Ααρὼν διὰ φωνῆς κυρίου, ὃν τρόπον συνέταξεν αὐτοῖς κύριος.

CAP. III.

5. Locutuſq́ue eſt Dominus ad Moyſen, dicens,

6. Applica tribum Levi, & fac ſtare in conſpectu Aaron ſacerdotis ut miniſtrent ei.

7. Et excubent, & obſervẽt quicquid ad cultum pertinet multitudinis coram tabernaculo teſtimonii.

8. Et cuſtodiant vaſa tabernaculi, ſervientes in miniſterio eius.

9. Dabiſq́ue dono Levitas Aaron & filiis eius, quibus traditi ſunt à filiis Iſraël.

10. Aaron autem & filios eius conſtitues ſuper cultum ſacerdotii. Externus qui ad miniſtrandum acceſſerit, morietur.

11. Locutuſq́ue eſt Dominus ad Moyſen, dicens.

12. Ego tuli Levitas à filiis Iſrael pro omni primogenito qui aperit vulvam in filiis Iſrael, eruntq́ue Levitæ mei.

13. Meum eſt enim omne primogenitum ex quo percuſſi primogenitos in Terra-Ægypti: ſanctificavi mihi quicquid primum naſcitur in Iſrael ab homine uſque ad pecus, mei ſunt: Ego Dominus.

14. Locutuſq́ue eſt Dominus ad Moyſen in deſerto Sinai, dicens:

15. Numera filios Levi per domos patrum ſuorum & familias, omnem maſculum ab uno menſe & ſuprà.

16. Numeravit Moyſes ut præceperat Dominus.

Das III. Capitel.

5. Vnd der HERR redet mit Moſe/ vnd ſprach:

6. Bringe den Stamm Levi herzu/ vnnd ſtelle ſie für den Prieſter Aaron/ daß ſie jhm dienen.

7. Vnnd ſeiner vnnd der gantzen Gemeine hut warten/ für der Hütten des Stiffts/ vnd dienen am dienſt der Wonunge.

8. Vnnd warten alles Gereths der Hütten des Stiffts/ vnnd der hut der Kinder Iſrael/ zu dienen am dienſt der Wonunge.

9. Vnd ſolt die Leviten Aaron vnnd ſeinen Söhnen zuordenen/ zum geſchenck von den Kindern Iſrael.

10. Aaron aber vnd ſeine Söhne ſolt du ſetzen/ daß ſie jhres Prieſterthumbs warten/ wo ein Frembder ſich herzu thut/ der ſol ſterben.

11. Vnd der HERR redet mit Moſe/ vnd ſprach:

12. Sihe/ Ich habe die Leviten genommen vnter den Kindern Iſrael/ für alle Erſtegeburt/ die die Mutter brechen vnter den Kindern Iſrael/ alſo/ daß die Leviten ſollen mein ſein.

13. Denn die Erſtengeburt ſind mein/ ſind der zeit ich alle Erſtegeburt ſchlug in Egyptenland/ da heiliget ich mir alle Erſtegeburt inn Iſrael/ von Menſchen an biß auff das Vieh/ daß ſie mein ſein ſollen/ Ich der HERR.

14. Vnd der HERR redet mit Moſe in der Wüſten Sinai/ vnd ſprach:

15. Zele die Kinder Levi nach jhrer Väter Häuſer vnd Geſchlechten/ alles was Männlich iſt/ eins Monden alt vnd drüber.

16. Alſo zehlet ſie Moſe nach dem Wort des HERRN/ wie er gebotten hatte.

CHAP. III.

5. Lors l'Eternel parla à Moyſe, diſant.

6. Fai approcher la tribu de Leui, & la fai aſſiſter deuant Aaron Sacrificateur, afin qu'ils le ſeruent.

7. Et qu'ils ayent la charge de ce qu'il leur ordõnera de garder, & de ce que toute l'aſſemblee leur ordonnera de garder, deuant le tabernacle d'aſſignation, faiſant le ſeruice du pauillon.

8. Et gardent tous les vtenſiles du tabernacle d'aſſignation, & ce qui leur ſera baillé en charge par les enfans d'Iſrael, pour faire le ſeruice du pauillon.

9. Ainſi tu bailleras les Leuites à Aaron & a ſes fils. Iceux lui ſont du tout donnés d'entre les enfans d'Iſrael.

10. Tu bailleras donc la ſuperintendance a Aaron & a ſes fils, & ils exerceront leur ſacrificature: que ſi quelque eſtranger en approche, on le fera mourir.

11. Et l'Eternel parla a Moyſe, diſant.

12. Voici, i'ai prins les Leuites d'entre les enfans d'Iſrael, pour tout premier-né qui ouure la matrice entre les enfans d Iſrael: pourtant que les Leuites ſoyent miens.

13 Car tout premier-né m'appartient, depuis le temps que ie frapai tout premierné du païs d'Egypte: ie me ſuis ſanctifie tout premier-ne en Iſrael, depuis les hommes iuſques aux beſtes. Ils ſeront miens: Ie *ſuis* l'Eternel.

14. Item, l'Eternel parla a Moyſe au deſert de Sinaï, diſant.

15. [Denombre les enfans de Leui, par les maiſons de leurs peres, *&* par leurs familles, en contãt tout maſle depuis l'aage d'vn mois, & au deſſus.

16. Moyſe donc les denombra ſuiuant le mandement de l'Eternel, ainſi qu'il lui auoit ęſte commande.

ג

17 וַהֲווֹ אִלֵּין בְּנֵי לֵוִי בִּשְׁמָהָתְהוֹן גֵּרְשׁוֹן וּקְהָת וּמְרָרִי׃

18 וְאִלֵּין שְׁמָהַת בְּנֵי גֵרְשׁוֹן לְזַרְעֲיָתְהוֹן לִבְנִי וְשִׁמְעִי׃

19 וּבְנֵי קְהָת לְזַרְעֲיָתְהוֹן עַמְרָם וְיִצְהָר וְחֶבְרוֹן וְעֻזִּיאֵל׃

20 וּבְנֵי מְרָרִי לְזַרְעֲיָתְהוֹן מַחְלִי וּמוּשִׁי אִלֵּין אִינּוּן זַרְעֲיָת לֵיוָאֵי לְבֵית אֲבָהָתְהוֹן׃

21 לְגֵרְשׁוֹן זַרְעִית לִבְנִי וְזַרְעִית שִׁמְעִי אִלֵּין אִנּוּן זַרְעֲיָת גֵּרְשׁוֹן׃

22 מִנְיָנֵיהוֹן בְּמִנְיַן כָּל דְּכוּרָא מִבַּר יַרְחָא וּלְעֵילָּא מִנְיָנֵיהוֹן שִׁבְעָא אַלְפִין וַחֲמֵשׁ מְאָה׃

23 זַרְעֲיָת גֵּרְשׁוֹן אֲחוֹרֵי מַשְׁכְּנָא יִשְׁרוֹן מַעַרְבָא׃

24 וְרַב בֵּית אַבָּא לְבֵית גֵּרְשׁוֹן אֶלְיָסָף בַּר לָאֵל׃

25 וּמַטְּרַת בְּנֵי גֵרְשׁוֹן בְּמַשְׁכַּן זִמְנָא מַשְׁכְּנָא וּפְרָסָא חוֹפָאֵיהּ וּפְרָסָא דִּתְרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא׃

26 וּסְרָדֵי דַרְתָּא וְיָת פְּרָסָא דִּתְרַע דַּרְתָּא דְּעַל מַשְׁכְּנָא וְעַל מַדְבְּחָא סְחוֹר סְחוֹר וְיָת אֲטוּנוֹהִי לְכֹל פָּלְחָנֵיהּ׃

27 וְלִקְהָת זַרְעִית עַמְרָם וְזַרְעִית יִצְהָר וְזַרְעִית חֶבְרוֹן וְזַרְעִית עֻזִּיאֵל אִלֵּין אִנּוּן זַרְעֲיָת קְהָת׃

28 בְּמִנְיַן כָּל דְּכוּרָא מִבַּר יַרְחָא וּלְעֵילָּא תְּמַנְיָא אַלְפִין (וְשִׁית) מְאָה נָטְרֵי מַטְּרַת קֻדְשָׁא׃

ג

17 וַיִּהְיוּ־אֵלֶּה בְנֵי־לֵוִי בִּשְׁמֹתָם גֵּרְשׁוֹן וּקְהָת וּמְרָרִי׃

18 וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי־גֵרְשׁוֹן לְמִשְׁפְּחֹתָם לִבְנִי וְשִׁמְעִי׃

19 וּבְנֵי קְהָת לְמִשְׁפְּחֹתָם עַמְרָם וְיִצְהָר חֶבְרוֹן וְעֻזִּיאֵל׃

20 וּבְנֵי מְרָרִי לְמִשְׁפְּחֹתָם מַחְלִי וּמוּשִׁי אֵלֶּה הֵם מִשְׁפְּחֹת הַלֵּוִי לְבֵית אֲבֹתָם׃

21 לְגֵרְשׁוֹן מִשְׁפַּחַת הַלִּבְנִי וּמִשְׁפַּחַת הַשִּׁמְעִי אֵלֶּה הֵם מִשְׁפְּחֹת הַגֵּרְשֻׁנִּי׃

22 פְּקֻדֵיהֶם בְּמִסְפַּר כָּל־זָכָר מִבֶּן־חֹדֶשׁ וָמָעְלָה פְּקֻדֵיהֶם שִׁבְעַת אֲלָפִים וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃

23 מִשְׁפְּחֹת הַגֵּרְשֻׁנִּי אַחֲרֵי הַמִּשְׁכָּן יַחֲנוּ יָמָּה׃

24 וּנְשִׂיא בֵית־אָב לַגֵּרְשֻׁנִּי אֶלְיָסָף בֶּן־לָאֵל׃

25 וּמִשְׁמֶרֶת בְּנֵי־גֵרְשׁוֹן בְּאֹהֶל מוֹעֵד הַמִּשְׁכָּן וְהָאֹהֶל מִכְסֵהוּ וּמָסַךְ פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃

26 וְקַלְעֵי הֶחָצֵר וְאֶת־מָסַךְ פֶּתַח הֶחָצֵר אֲשֶׁר עַל־הַמִּשְׁכָּן וְעַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב וְאֵת מֵיתָרָיו לְכֹל עֲבֹדָתוֹ׃

27 וְלִקְהָת מִשְׁפַּחַת הָעַמְרָמִי וּמִשְׁפַּחַת הַיִּצְהָרִי וּמִשְׁפַּחַת הַחֶבְרֹנִי וּמִשְׁפַּחַת הָעָזִּיאֵלִי אֵלֶּה הֵם מִשְׁפְּחֹת הַקְּהָתִי׃

28 בְּמִסְפַּר כָּל־זָכָר מִבֶּן־חֹדֶשׁ וָמָעְלָה שְׁמֹנַת אֲלָפִים וְשֵׁשׁ מֵאוֹת שֹׁמְרֵי מִשְׁמֶרֶת הַקֹּדֶשׁ׃

γ.

17. Καὶ ἦσαν οὗτοι υἱοὶ λευὶ, ἐξ ὀνομάτων αὐτῶν γερσὼμ, καὰθ, καὶ μεραρί.

18. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν γερσὼμ, κατὰ δήμους αὐτῶν, λοβενὶ καὶ σεμεεί.

19. Καὶ υἱοὶ καὰθ κατὰ δήμους αὐτῶν, ἀμρὰμ καὶ ἰσσαὰρ, χεβρὼν καὶ ὀζιήλ.

20. Καὶ υἱοὶ μεραρὶ κατὰ δήμους αὐτῶν μοολεὶ καὶ μουσί. οὗτοί εἰσι δῆμοι τῶν λευιτῶν κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν.

21. Τῷ γερσὼμ δῆμος ὁ λοβενεὶ καὶ δῆμος ὁ σεμεεὶ, οὗτοι δῆμοι τῷ γερσώμ.

22. Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατὰ ἀριθμὸν παντὸς ἀρσενικοῦ ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω, ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἑπτακισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι.

23. Καὶ οἱ υἱοὶ γερσὼμ ὀπίσω τῆς σκηνῆς παρεμβαλοῦσι κατὰ θάλασσαν.

24. Καὶ ὁ ἄρχων οἴκου πατριᾶς τοῦ δήμου τοῦ γερσὼμ, ἐλισαὶφ υἱὸς λαήλ.

25. Καὶ ἡ φυλακὴ υἱῶν γερσὼν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, ἡ σκηνὴ καὶ τὸ κατακάλυμμα αὐτῆς, καὶ τὸ κάλυμμα τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

26. Καὶ τὰ ἱστία τῆς αὐλῆς, καὶ τὸ καταπέτασμα τῆς πύλης τῆς αὐλῆς τῆς οὔσης ἐπὶ τῆς σκηνῆς, καὶ τὰ κατάλοιπα πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ.

27. Τῷ καὰθ δῆμος ὁ ἀμρὰμ εἷς, καὶ δῆμος ὁ ἰσσαὰρ εἷς, καὶ δῆμος ὁ χεβρὼν εἷς, καὶ δῆμος ὁ ὀζιὴλ εἷς.

28. Οὗτοί εἰσιν οἱ δῆμοι τοῦ καὰθ κατὰ ἀριθμὸν, πᾶν ἀρσενικὸν ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω, ὀκτακισχίλιοι καὶ (ἑξακόσιοι,) φυλάσσοντες τὰς φυλακὰς τῶν ἁγίων

CAP. III.

17. Et inventi ſunt filii Levi per nomina ſua, Gerſon & Caath & Merari.

18. Filii Gerſon: Lebni & Semei.

19. Filii Caath: Amram, & Ieſſaar, Hebron, & Oziel.

20. Filii Merari: Moholi, & Muſi.

21. De Gerſon fuêre familiæ duæ, Lebnitica, & Semeitica:

22. Quarum numeratus eſt populus ſexus maſculini ab uno menſe & ſuprà, ſeptem millia quingenti.

23. Hi poſt tabernaculum metabuntur ad Occidentem.

24. Sub principe Heliaſaph. filio Laël.

25. Et habebunt excubias in tabernaculo fœderis. Ipſum tabernaculum & operimentum eius, tentorium quod trahitur ante fores tecti fœderis.

26. Et cortinas atrii: tentorium quoq; quod appenditur in introitu atrii tabernaculi, & quicquid ad ritum altaris pertinet, funes tabernaculi & omnia utenſilia eius.

27. Cognatio Caath habebit populos Amramitas & Ieſaaritas & Hebronitas & Ozielitas. Hæ ſunt familiæ Caathitarum, recenſitæ per nomina ſua:

28. Omnes, generis maſculini ab uno menſe & ſuprà, octo millia (ſexcenti.) habebunt excubias ſanctuarii.

Das III. Capitel.

17. Vnnd waren diß die Kinder Levi mit Namen / Gerſon / Kahath / Merari.

18. Die Namen aber der Kinder Gerſon inn jhrem Geſchlecht waren / Libni vnd Simei.

19. Die Kinder Kahath in jrem Geſchlecht waren / Amram / Jezehar / Hebron vnd Vſiel.

20. Die Kinder Merari in jrem Geſchlecht waren / Maheli vnnd Muſi. Diß ſind die Geſchlecht Levi nach jrer Våter Hauſe.

21. Diß ſind die Geſchlechte von Gerſon / die Libniter vnd Simeiter.

22. Dere ſumma war an der zal funden / ſieben tauſent vnd fünff hundert / alles was Månnlich war eins Monden alt vnd drůber.

23. Vnnd daſſelb Geſchlecht der Gerſoniter ſollen ſich lågern hinder der Wonung gegen dem Abend.

24. Jhr Oberſter ſey Eliaſaph / der Son Lael.

25. Vnnd ſie ſollen warten an der Hůtten des Stiffts. Nemlich / der wonung vnd der Hůtten vnd jrer Decken / vnnd des tuchs inn der thůr der Hůtten des Stiffts.

26. Des Vmbhangs am Vorhoff / vnnd des tuchs inn der thůr des Vorhoffs / welcher vmb die Wonung vnnd vmb den Altar her gehet / vnnd ſeinen ſeylen / vnd alles was zu ſeinem dienſt gehőret.

27. Diß ſind die Geſchlechte von Kahath / die Amramiten / die Jezehariten / die Hebroniten vnd Vſieliten.

28. Was Månlich war / eins Monden alt vnnd drůber / An der zahl acht tauſent vnd (ſechs hundert /) die der hut des Heiligthumbs warten.

CHAP. III.

17. Or ceux-ci furent les fils de Leui ſelon leurs noms: *aſſauoir* Guerſçon, Kehath, & Merari.

18. Et ce *ſont* ici les noms de fils de Guerſçon, par leur familles, Libni, & Sçimhi.

19. Item les fils de Kehath par leurs familles, Hamram, Iitſhar, Hebron & Huziel.

20. Item les fils de Merari, par leurs familles, Mahli & & Muſçi. Ce ſont là les familles de Levi ſelon les maiſons de leurs peres.

21. De Guerſçon *fut* la famille des Libnites, & la famille des Sçimhites. Icelles ſont les familles des Guerſçonites:

22. Deſquelles les denombrés, eſtant fait le conte de tous les maſles depuis l'aage d'vn mois, & au deſſus, *furent* en nombre, ſept mille cinq cens.

23. Les familles des Guerſçonites camperont derriere le pauillon vers Occident.

24. Et Eliaſaph fils de Laël *ſera* le chef de la maiſon des peres des Guerſçonites.

25. Et ce que les enfans de Guerſçon auront en charge au tabernacle d'aſſignation, *ce ſera* le pauillon, le tabernacle, la couuerture d'icelui, la tapiſſerie de l'entree du tabernacle d'aſſignation:

26. Enſemble les courtines du paruis, & la tapiſſerie de l'entree du paruis, qui ſeruēt pour le pauillon & pour l'autel, tout à l'entour, auec le cordage du pauillon pour tout le ſeruice d'icelui.

27. Item de Kehath *fut* la famille des Hamramites, la famille des Iitsharites, la famille des Hebronites, & la famille des Huzielites. Icelles furent les familles des Kehathites:

28. Deſquelles tous les maſles depuis l'aage d'vn mois, & au deſſus, *furent* en nombre de huit mille ſix cens, ayans la charge du Sanctuaire.

29 זַרְעֲיָת בְּנֵי קְהָת יִשְׁרוֹן עַל שִׁדָּא דְמַשְׁכְּנָא דָּרוֹמָא׃

30 וְרַב בֵּית אַבָּא לְזַרְעֲיָת קְהָת אֱלִיצָפָן בַּר עֻזִּיאֵל׃

31 וּמַשַּׂרְתְּהוֹן אֲרוֹנָא וּפָתוֹרָא וּמְנַרְתָּא וּמַדְבְּחַיָּא וּמָאנֵי קֻדְשָׁא דִּישַׁמְּשׁוּן בְּהוֹן וּפְרָסָא וְכֹל פֻּלְחָנֵיהּ׃

32 וַאֲמַרְכְּלָא דִּמְמַנָּא עַל רַבְרְבֵי לֵיוָאֵי אֶלְעָזָר בַּר אַהֲרֹן כַּהֲנָא מִתְּחוֹת יְדוֹהִי מְמַנָּן נָטְרֵי מַטְּרַת קֻדְשָׁא׃

33 לִמְרָרִי זַרְעֲיַת מַחְלִי וְזַרְעֲיַת מוּשִׁי אִלֵּין אִנּוּן זַרְעֲיָת מְרָרִי׃

34 וּמִנְיָנֵיהוֹן בְּמִנְיַן כָּל דְּכוּרָא מִבַּר יַרְחָא וּלְעֵילָּא שִׁיתָא אַלְפִין וּמָאתָן׃

35 וְרַב בֵּית אַבָּא לְזַרְעֲיָת מְרָרִי צוּרִיאֵל בַּר אֲבִיחָיִל עַל שִׁדָּא דְמַשְׁכְּנָא יִשְׁרוֹן צִיפּוּנָא׃

36 וְדִמְסִיר לְמִיטַּר בְּנֵי מְרָרִי דַּפֵּי מַשְׁכְּנָא עַבְּרוֹהִי עַמּוּדוֹהִי וס וְסַמְכוֹהִי וְכָל מָנוֹהִי וְכֹל פֻּלְחָנֵיהּ׃

37 וְעַמּוּדֵי דָּרְתָא סְחוֹר סְחוֹר וְסַמְכֵיהוֹן וְסִיכֵּיהוֹן וְאַטוּנֵיהוֹן׃

38 וְדִשְׁרַן קֳדָם מַשְׁכְּנָא קִידוּמָא קֳדָם מַשְׁכַּן זִמְנָא מַדִּינְחָא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וּבְנוֹהִי נָטְרִין מ מַטְּרַת מַקְדְּשָׁא לְמַטְּרַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְחִלּוֹנַי דְּיִקְרַב יִתְקְטֵל׃

39 כָּל מִנְיָנֵי לֵיוָאֵי דִּמְנָא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן עַל (מֵימְרָא) דַּייָ לְזַרְעֲיָתְהוֹן כָּל דְּכוּרָא מִבַּר יַרְחָא וּלְעֵילָּא עֶשְׂרִין וּתְרֵין אַלְפִין׃

29 מִשְׁפְּחֹת בְּנֵי־קְהָת יַחֲנוּ עַל יֶרֶךְ הַמִּשְׁכָּן תֵּימָנָה׃

30 וּנְשִׂיא בֵית־אָב לְמִשְׁפְּחֹת הַקְּהָתִי אֱלִיצָפָן בֶּן־עֻזִּיאֵל׃

31 וּמִשְׁמַרְתָּם הָאָרֹן וְהַשֻּׁלְחָן וְהַמְּנֹרָה וְהַמִּזְבְּחֹת וּכְלֵי הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר יְשָׁרְתוּ בָּהֶם וְהַמָּסָךְ וְכֹל עֲבֹדָתוֹ׃

32 וּנְשִׂיא נְשִׂיאֵי הַלֵּוִי אֶלְעָזָר בֶּן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן פְּקֻדַּת שֹׁמְרֵי מִשְׁמֶרֶת הַקֹּדֶשׁ׃

33 לִמְרָרִי מִשְׁפַּחַת הַמַּחְלִי וּמִשְׁפַּחַת הַמּוּשִׁי אֵלֶּה הֵם מִשְׁפְּחֹת מְרָרִי׃

34 וּפְקֻדֵיהֶם בְּמִסְפַּר כָּל־זָכָר מִבֶּן־חֹדֶשׁ וָמָעְלָה שֵׁשֶׁת אֲלָפִים וּמָאתָיִם

35 וּנְשִׂיא בֵית־אָב לְמִשְׁפְּחֹת מְרָרִי צוּרִיאֵל בֶּן־אֲבִיחָיִל עַל־יֶרֶךְ הַמִּשְׁכָּן יַחֲנוּ צָפֹנָה׃

36 וּפְקֻדַּת מִשְׁמֶרֶת בְּנֵי מְרָרִי קַרְשֵׁי הַמִּשְׁכָּן וּבְרִיחָיו וְעַמֻּדָיו וַאֲדָנָיו וְכָל־כֵּלָיו וְכֹל עֲבֹדָתוֹ׃

37 וְעַמֻּדֵי הֶחָצֵר סָבִיב וְאַדְנֵיהֶם וִיתֵדֹתָם וּמֵיתְרֵיהֶם׃

38 וְהַחֹנִים לִפְנֵי הַמִּשְׁכָּן קֵדְמָה לִפְנֵי אֹהֶל־מוֹעֵד מִזְרָחָה מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וּבָנָיו שֹׁמְרִים מִשְׁמֶרֶת הַמִּקְדָּשׁ לְמִשְׁמֶרֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהַזָּר הַקָּרֵב יוּמָת׃

39 כָּל־פְּקוּדֵי הַלְוִיִּם אֲשֶׁר פָּקַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן עַל־פִּי יְהוָה לְמִשְׁפְּחֹתָם כָּל־זָכָר מִבֶּן־חֹדֶשׁ וָמַעְלָה שְׁנַיִם וְעֶשְׂרִים אָלֶף׃

29. Οἱ δῆμοι τῶν υἱῶν καὰθ παρεμβαλοῦσιν ἐκ πλαγίων τῆς σκηνῆς κατὰ νότον.

30. Καὶ ὁ ἄρχων οἴκου πατριῶν τῶν δήμων τοῦ καὰθ, ἐλισαφὰν υἱὸς ὀζιὴλ.

31. Καὶ ἡ φυλακὴ αὐτῶν, ἡ κιβωτὸς, καὶ ἡ τράπεζα, καὶ ἡ λυχνία, καὶ τὰ θυσιαστήρια, καὶ τὰ σκεύη τοῦ ἁγίου, ὅσα λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς, καὶ τὸ κατακάλυμμα, καὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν.

32. Καὶ ὁ ἄρχων ὁ ἐπὶ τῶν ἀρχόντων τῶν λευιτῶν, ἐλεάζαρ υἱὸς Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως καθεσταμένος φυλάσσειν τὰς φυλακὰς τῶν ἁγίων.

33. Τῷ μεραρὶ δῆμος ὁ μοολὶ, καὶ δῆμος ὁ μουσί. οὗτοί εἰσι δῆμοι τοῦ μεραρί.

34. Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατὰ ἀριθμόν. πᾶν ἀρσενικὸν ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω, ἑξακισχίλιοι καὶ διακόσιοι πεντήκοντα.

35. Καὶ ὁ ἄρχων οἴκου πατριῶν τοῦ δήμου τοῦ μεραρὶ, σουριὴλ υἱὸς ἀβιχαὶλ. ἐκ πλαγίων τῆς σκηνῆς παρεμβαλοῦσι πρὸς βορρᾶν.

36. Ἡ ἐπίσκεψις τῆς φυλακῆς υἱῶν μεραρὶ, τὰς κεφαλίδας τῆς σκηνῆς καὶ τοὺς μοχλοὺς αὐτῆς, καὶ τοὺς στύλους αὐτῆς, καὶ τὰς βάσεις αὐτῆς, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν.

37. Καὶ τοὺς στύλους τῆς αὐλῆς κύκλῳ, καὶ τὰς βάσεις αὐτῶν, καὶ τοὺς πασσάλους αὐτῶν, καὶ τοὺς κάλους αὐτῶν.

38. Οἱ παρεμβάλλοντες κατὰ πρόσωπον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἀπὸ ἀνατολῶν Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ φυλάσσοντες τὰς φυλακὰς τοῦ ἁγίου, εἰς τὰς φυλακὰς τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. καὶ ὁ ἀλλογενὴς ὁ προσπορευόμενος, ἀποθανεῖται.

39. Πᾶσα ἡ ἐπίσκεψις τῶν λευιτῶν, οὓς ἐπεσκέψατο Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν διὰ φωνῆς κυρίου κατὰ δήμους αὐτῶν, πᾶν ἀρσενικὸν ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω, δύο καὶ εἴκοσι χιλιάδες.

CAP. III.

29. Et caſtrametabuntur ad meridianam plagam.

30. Princepſque eorum erit Eliſaphan filius Oziel:

31. Et cuſtodient Arcam, menſamq; & candelabrum, altaria & vaſa ſanctuarii, in quibus miniſtratur, & velum, cunctamque huiuſcemodi ſupellectilem.

32. Princeps autem principum Levitarum Eleazar filius Aaron ſacerdotis, erit ſuper excubitores cuſtodiæ ſanctuarii.

33. At verò de Merari erunt populi Moholitæ & Muſitæ recenſiti per nomina ſua:

34. Omnes generis maſculini ab uno menſe & ſuprà, ſex millia ducenti.

35. Princeps eorum Suriel filius Abihail: in plaga ſeptẽtrionali caſtrametabuntur.

36. Erunt ſub cuſtodia eorum tabulæ tabernaculi, & vectes, & columnæ ac baſes earum, & omnia quæ ad cultum huiuſcemodi pertinẽt:

37. Columnæq; atrii per circuitum cum baſibus ſuis, & paxilli cum funibus:

38. Caſtrametabuntur ante tabernaculum fœderis, id eſt ad Orientalem plagã, Moyſes & Aaron cum filiis ſuis, habẽtes cuſtodiam ſanctuarii in medio filiorum Iſrael, quiſquis alienus acceſſerit, morietur.

39. Omnes Levitæ quos numeraverunt Moyſes & Aaron iuxta præceptum Domini per familias ſuas in genere maſculino à menſe uno & ſuprà, fuerunt vigintiduo millia.

Das III. Capitel.

29. Vnd ſollen ſich lågern an die ſeiten der Wonung gegen Mittag.

30. Ihr Oberſter ſey Elizaphan der ſohn Vſiel.

31. Vnd ſie ſollen warten der Laden/ des Tiſchs/ des Leuchters/ des Altars/ vnd alles gereths des Heiligthumbs/ daran ſie dienen/ vnd des tuchs/ vnnd was zu ſeinem dienſt gehört.

32. Aber der Oberſt vber alle Oberſten der Leviten ſoll Eleaſar ſein/ Aarons ſohn des Prieſters/ vber die verordnet ſind zu warten der hut des Heiligthumbs.

33. Diß ſind die Geſchlecht Merari/ die Maheliter vnd Muſiter.

34. Die an der zal waren/ ſechs tauſent vnnd zwey hundert. Alles was Männlich war/ eins Monden alt vnd drůber.

35. Jr Oberſter ſey Zuriel der Sohn Abihail. Vnd ſollen ſich lågern an die ſeiten der Wonung gegen Mitternacht.

36. Vnd jr Ampt ſol ſein zu warten der bret vnd rigel/ vnd ſeulen/ vnd füſſe der Wonung/ vnd alles ſeines gerehts vnd ſeines Dienſts.

37. Darzu der ſeulen vmb den Vorhoff her/ mit den füſſen/ vnnd negeln vnnd ſeylen.

38. Aber für der Wonung vnd für der Hütten des Stiffts/ gegen Morgen ſollen ſich lågern Moſe vnd Aaron vnnd ſeine Söhne/ daß ſie des Heiligthumbs warten/ vnd der kinder Iſrael/ Wenn ſich ein frembder herzu thut/ der ſol ſterben.

39. Alle Leuiten inn der ſumma/ die Moſe vnd Aaron zehleten/ nach jhren Geſchlechten/ nach dem wort des HErren/ eitel Männlein/ eines Monden alt vnd drůber/ waren zwey vnd zweintzigtauſent.

CHAP. III.

29. Les familles des enfans de Kehath camperõt du coſté du pauillon vers le Midi.

30. Et Elitſaphan fils de Huziel *ſera* le chef de la maiſon des peres des familles des Kehathites.

31. Et aurõt en charge l'Arche, la table, le chãdelier, les autels, & les utẽſiles du Sanctuaire, auec leſquels on fait le ſeruice, enſemble la tapiſſerie, auec tout ce qui y ſert.

32. Et le chef des chefs des Leuites *ſera* Eleazar fils d'Aaron Sacrificateur, ayant ſuperintendance ſur ceux qui auront la charge du Sanctuaire.

33. *Item* de Merari *fut* la famille des Mahlites, & la famille des Muſçites. Icelles furẽt les familles de Merari:

34. Deſquelles les denombrés, eſtant fait le conte de tous les maſles depuis l'aage d'vn mois, & au deſſus, *furent* ſix mille deux cens.

35. Et Tſuriel fils d'Abihail *ſera* le chef de la maiſon des peres des familles des Merarites. Ils camperont du coſté du pauillon vers Aquilon.

36. Et aux enfans de Merari ſera cõmiſe la charge des ais du pauillon, de ſes barres, de ſes piliers, de ſes ſoubaſſemens, & de tous ſes vtẽſiles, auec tout ce qui y ſert.

37. Et des piliers du paruis tout à l'entour, auec leurs ſoubaſſemens, leurs paux, & leur cordage.

38. Et Moyſe, & Aaron, & ſes fils ayans la charge du Sanctuaire, pour la garde des enfans d'Iſrael, camperont deuant le tabernacle d'aſſignation vers Orient: que ſi quelque eſtrãger en approche, on le fera mourir.

39. Tous ceux qui furent denombrés des Leuites, leſquels Moyſe & Aaron conterent, par leurs familles, ſuiuant le mandement de l'Eternel, tous les maſles de l'aage d'vn mois, & au deſſus, *furent* vingt deux mille.

ג

40 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה מְנִי כָּל בְּכוֹרַיָּא דִּכְרַיָּא בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל מִבַּר יַרְחָא וּלְעֵילָּא וְקַבֵּיל יָת חֻשְׁבַּן שְׁמָהָתְהוֹן׃

41 וּתְקָרֵב יָת לֵיוָאֵי קֳדָמַי אֲנָא יְיָ חֲלָף כָּל בֻּכְרָא בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְיָת בְּעִירָא דְלֵיוָאֵי חֲלָף כָּל בֻּכְרָא בִּבְעִירָא דִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃

42 וּמְנָא מֹשֶׁה כְּמָא דְפַקֵּיד יְיָ יָתֵיהּ יָת כָּל בֻּכְרָא בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃

43 וַהֲווֹ כָּל בְּכוֹרַיָּא דִכְרַיָּא בְּמִנְיַן שְׁמָהָן מִבַּר יַרְחָא וּלְעֵילָּא לְמִנְיָנֵיהוֹן עֶשְׂרִין וּתְרֵין אַלְפִין מָאתָן וְשִׁבְעִין וּתְלָתָא׃

44 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃

45 קָרֵיב יָת לֵיוָאֵי חֲלָף כָּל בֻּכְרָא בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְיָת בְּעִירָא דְלֵיוָאֵי חֲלָף בְּעִירְהוֹן וִיהוֹן מְשַׁמְּשִׁין קֳדָמַי לֵיוָאֵי אֲנָא יְיָ׃

46 וְיָת פְּרִיקֵי מָאתָן וְשִׁבְעִין וּתְלָתָא דְיַתִּירִין עַל לֵיוָאֵי מִבְּכוֹרַיָּא דִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃

47 וְתִיסַּב חֲמֵשׁ חֲמֵשׁ סִלְעִין לְגֻלְגַּלְתָּא בְּסִלְעֵי קֻדְשָׁא תִּיסַּב עֶשְׂרִין מָעִין סִלְעָא׃

48 וְתִתֵּן כַּסְפָּא לְאַהֲרֹן וְלִבְנוֹהִי פְּרִיקֵי דְיַתִּירִין בְּהוֹן׃

49 וּנְסֵיב מֹשֶׁה יָת כְּסַף פֻּרְקָנְהוֹן מִן דְּיַתִּירִין עַל פְּרִיקֵי לֵיוָאֵי׃

50 מִן בְּכוֹרַיָּא דִבְנֵי יִשְׂרָאֵל נְסֵיב יָת כַּסְפָּא אֶלֶף וּתְלָת מְאָה וְשִׁתִּין וַחֲמֵשׁ סִלְעִין בְּסִלְעֵי קֻדְשָׁא׃

ג

40 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה פְּקֹד כָּל־בְּכֹר זָכָר לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל מִבֶּן־חֹדֶשׁ וָמָעְלָה וְשָׂא אֵת מִסְפַּר שְׁמֹתָם׃

41 וְלָקַחְתָּ אֶת־הַלְוִיִּם לִי אֲנִי יְהוָה תַּחַת כָּל־בְּכֹר בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֵת בֶּהֱמַת הַלְוִיִּם תַּחַת כָּל־בְּכוֹר בְּבֶהֱמַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

42 וַיִּפְקֹד מֹשֶׁה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ אֶת־כָּל־בְּכוֹר בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃

43 וַיְהִי כָל־בְּכוֹר זָכָר בְּמִסְפַּר שֵׁמֹת מִבֶּן־חֹדֶשׁ וָמַעְלָה לִפְקֻדֵיהֶם שְׁנַיִם וְעֶשְׂרִים אֶלֶף שְׁלֹשָׁה וְשִׁבְעִים וּמָאתָיִם׃

44 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

45 קַח אֶת־הַלְוִיִּם תַּחַת כָּל־בְּכוֹר בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶת־בֶּהֱמַת הַלְוִיִּם תַּחַת בְּהֶמְתָּם וְהָיוּ־לִי הַלְוִיִּם אֲנִי יְהוָה׃

46 וְאֵת פְּדוּיֵי הַשְּׁלֹשָׁה וְהַשִּׁבְעִים וְהַמָּאתָיִם הָעֹדְפִים עַל־הַלְוִיִּם מִבְּכוֹר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

47 וְלָקַחְתָּ חֲמֵשֶׁת חֲמֵשֶׁת שְׁקָלִים לַגֻּלְגֹּלֶת בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ תִּקָּח עֶשְׂרִים גֵּרָה הַשָּׁקֶל׃

48 וְנָתַתָּה הַכֶּסֶף לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו פְּדוּיֵי הָעֹדְפִים בָּהֶם׃

49 וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֵת כֶּסֶף הַפִּדְיוֹם מֵאֵת הָעֹדְפִים עַל פְּדוּיֵי הַלְוִיִּם׃

50 מֵאֵת בְּכוֹר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָקַח אֶת־הַכָּסֶף חֲמִשָּׁה וְשִׁשִּׁים וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת וָאֶלֶף בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ׃

γ'.

40. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων. ἐπίσκεψαι πᾶν πρωτότοκον ἄρσεν τῶν υἱῶν Ισραὴλ ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω, καὶ λάβε τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ἐξ ὀνόματος.

41. Καὶ λήψῃ τοὺς λευίτας ἐμοὶ ἐγὼ κύριος, ἀντὶ πάντων τῶν πρωτοτόκων τῶν υἱῶν Ισραὴλ, καὶ τὰ κτήνη τῶν λευϊτῶν ἀντὶ πάντων τῶν πρωτοτόκων ἐν τοῖς κτήνεσι τῶν υἱῶν Ισραήλ.

42. Καὶ ἐπεσκέψατο Μωϋσῆς, ὃν τρόπον ἐνετείλατο κύριος αὐτῷ, πᾶν πρωτότοκον ἐν τοῖς υἱοῖς Ισραήλ.

43. Καὶ ἐγένετο πάντα τὰ πρωτότοκα ἀρσενικὰ, κατὰ ἀριθμὸν ἐξ ὀνόματος ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω ἐκ τῆς ἐπισκέψεως αὐτῶν, δύο καὶ εἴκοσι χιλιάδες, καὶ τρεῖς, καὶ ἑβδομήκοντα καὶ διακόσιοι.

44. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων.

45. Λάβε τοὺς λευίτας ἀντὶ πάντων τῶν πρωτοτόκων τῶν υἱῶν Ισραὴλ, καὶ τὰ κτήνη τῶν λευιτῶν ἀντὶ τῶν κτηνῶν αὐτῶν· καὶ ἔσονται ἐμοὶ οἱ λευῖται, ἐγὼ κύριος.

46. Καὶ τὰ λύτρα τριῶν καὶ ἑβδομήκοντα καὶ διακοσίων, οἱ πλεονάζοντες παρὰ τοὺς λευίτας, ἀπὸ τῶν πρωτοτόκων τῶν υἱῶν Ισραήλ.

47. Καὶ λήψῃ πέντε σίκλους κατὰ κεφαλὴν, κατὰ τὸ δίδραγμον τὸ ἅγιον λήψῃ, εἴκοσι ὀβολοὶ ὁ σίκλος.

48. Καὶ δώσεις τὸ ἀργύριον Ααρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ λύτρα τῶν πλεοναζόντων ἐν αὐτοῖς.

49. Καὶ ἔλαβε Μωϋσῆς τὸ ἀργύριον, τὰ λύτρα τῶν πλεοναζόντων εἰς τὴν ἐκλύτρωσιν τῶν λευιτῶν.

50. Παρὰ τῶν πρωτοτόκων τῶν υἱῶν Ισραὴλ, ἔλαβε τὸ ἀργύριον πέντε καὶ ἑξήκοντα καὶ τριακοσίους καὶ χιλίους σίκλους, κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον.

CAP. III.

40. Et ait Dominus ad Moyſen, Numera primogenitos ſexus maſculini de filiis Iſraël ab uno menſe & ſuprà, & habebis ſummam eorum.

41. Tolleſq; Levitas mihi pro omni primogenito filiorum Iſraël; ego ſum Dominus: & pecora eorum pro univerſis primogenitis pecorum filiorum Iſraël.

42. Recenſuit Moyſes ſicut præceperat Dominus primogenitos filiorum Iſraël.

43. Et fuerunt maſculi per nomina ſua, à menſe uno & ſuprà, vigintiduo millia ducenti ſeptuagintatres.

44. Locutuſque eſt Dominus ad Moyſen, dicens:

45. Tolle Levitas pro primogenitis filiorum Iſraël, & pecora Levitarum pro pecoribus eorum; eruntq; Levitę mei. Ego ſum Dominus.

46. In pretio autem ducẽtorum ſeptuagintatrium qui excedunt numerum Levitarum de primogenitis filiorum Iſrael,

47. Accipies quinque ſiclos per ſingula capita ad menſuram ſanctuarii: Siclus habet viginti obolos.

48. Dabiſq; pecuniam Aaron & filiis eius pretium eorum qui ſuprà ſunt.

49. Tulit igitur Moyſes pecuniam eorum qui fuerant amplius, & quos redemerat à Levitis,

50. Pro primogenitis filiorum Iſrael, mille trecentorum ſexaginta quinque ſiclorum iuxta pondus ſanctuarii.

Das III. Capitel.

40. Vnnd der HERR ſprach zu Moſe: Zele alle Erſtegeburt / was Männlich iſt vnter den kindern Iſrael / eines Monden alt vnd drüber / vnd nimm die zal jhrer namen.

41. Vnnd ſolt die Leviten mir / dem HERRN / außſondern für alle Erſtegeburt der kinder Iſrael / vnnd der Leviten Vieh für alle Erſtegeburt vnter dem vieh der kinder Iſrael.

42. Vnnd Moſe zehlet / wie jhm der HERR gebotten hatte / alle Erſtegeburt vnter den kindern Iſrael.

43. Vnd fand ſich an der zal der namen aller Erſtegeburt / was Männlich war / eins Monden alt vnnd drüber / in jhrer ſumma zweyvnndzweintzig tauſent / zwey hundert vnd dreyvndſiebentzig.

44. Vnnd der HERR redet mit Moſe / vnnd ſprach:

45. Nimm die Leviten für alle Erſtegeburt vnter den kindern Iſrael / vnd das Vieh der Leviten für jhr Vieh / daß die Leviten mein / des HERRN / ſeyen.

46. Aber das Löſegelt von den zwey hundert dreyvndſiebentzig vberlengen Erſtengeburten der kinder Iſrael / vber der Leviten zal.

47. Solt du ja fünff Sekel nemen von haupt zu haupt / nach dem Sekel des Heiligthumbs (zweintzig Gera gilt ein Sekel.)

48. Vnnd ſolt daſſelb gelt das überleng iſt vber jhre zal / geben Aaron vnd ſeinen Söhnen.

49. Da nam Moſe das Löſegelt / das überlenge war vber der Leuiten zal.

50. Von den Erſtengeburten der kinder Iſrael / tauſent drey hundert vnnd fünffvndſechtzig Sekel / nach dem Sekel des Heiligthumbs.

CHAP. III.

40. Et l'Eternel dit à Moyſe, Denombre tous les premier-nés maſles des enfans d' Iſrael; depuis l' aage d'vn mois, & au deſſus, & leue le conte de leurs noms.

41. Si prendras pour moi (Ie *ſuis* l'Eternel) les Leuites, au lieu de tous les premier-nés, *qui ſont* entre les enfans d'Iſrael, auſſi les beſtes des Leuites au lieu de tous les premier-nés des beſtes enfans d'Iſrael.

42. Moyſe donc denombra, comme l' Eternel lui auoit commandé, tous les premier-nés *qui eſtoyent* entre les enfans de Iſrael.

43. Et tous les premier-nés maſles, eſtãt fait le conte des noms depuis l'aage d'vn mois, & au deſſus, ſelõ qu'ils furent denombrés; furent vingt deux mille deux cens ſeptante & trois.

44. Et l'Eternel parla à Moyſe, diſant.

45. Pren les Leuites au lieu de tous les premier-nés *qui ſont* entre les enfans d'Iſrael; & les beſtes des Leuites au lieu de leurs beſtes: & les Leuites ſeront miens: Ie *ſuis* l'Eternel.

46. Et quãt à ceux qu'il faudra racheter; *aſſauoir* deux cens ſeptante & trois; qui ſont d'abondant outre les Leuites des premier-nés des enfans des enfans d'Iſrael:

47. Tu prendras cinq ſicles par teſte, tu *les* prendras ſelõ le ſicle du Sanctuaire: le ſicle *eſt* de vingt oboles.

48. Et bailleras à Aaron & à ſes fils l'argent de ceux qui aurõt eſté rachetés, leſquels eſtoyent d'abondant entre eux.

49. Moyſe dõc print de ceux qui eſtoyent d'abondant outre les rachetes par l'eſchange des Leuites; l'argent du rachat.

50. *Et* receut des premier-nés des enfans d'Iſrael, l'argent, *aſſauoir* mille trois cens ſoixante cinq ſicles, ſelon le ſiele du Sanctuaire.

ג

51 וִיהַב משֶׁה יָת כְּסַף
פְּרִיקַיָּא לְאַהֲרֹן וְלִבְנוֹהִי
עַל (מֵימְרָא) דַּיְיָ כְּמָא
דְּפַקֵּיד יְיָ יָת משֶׁה׃

ד

1 וּמַלֵּיל יְיָ עִם משֶׁה
וּלְאַהֲרֹן לְמֵימַר׃

2 קַבִּילוּ יָת חֻשְׁבַּן בְּנֵי
קְהָת מִגּוֹ בְּנֵי לֵוִי לד
לְזַרְעֲיָתְהוֹן לְבֵית אַב
אֲבָהָתְהוֹן׃

3 מִבַּר תְּלָתִין שְׁנִין ו
וּלְעֵילָא וְעַד בַּר חַמְשִׁין
שְׁנִין כָּל דְּאָתֵי לְחֵילָא
לְמִפְלַח פָּלְחָנָא בְּמַשְׁכַּן
זִימְנָא׃

4 דֵּין פֻּלְחַן בְּנֵי קְהָת
בְּמַשְׁכַּן זִימְנָא קֹדֶשׁ
קֻדְשַׁיָּא׃

5 וְיֵיעוֹל אַהֲרֹן וּבְנוֹהִי
בְּמִיטַּל מַשְׁרִיתָא וְיִפָּרְקוּן
יָת פָּרוּכְתָּא דִּפְרָסָא
וִיכַסּוּן בַּהּ יָת אֲרוֹנָא
דְּסַהֲדוּתָא׃

6 וְיִתְּנוּן עֲלוֹהִי חוֹפָאָה
דִּמְשַׁךְ סַסְגּוֹנָא וְיִפְרְסוּן
לְבוּשׁ גְּמִיר תִּכְלָא מ
מִלְעֵילָא וִישַׁוּוּן אֲרִיחוֹהִי׃

7 וְעַל פָּתוֹרָא דִּלְחֵים
אַפַּיָּא יִפְרְסוּן לְבוּשׁ ת
תִּכְלָא וְיִתְּנוּן עֲלוֹהִי יָת
מְגִיסַיָּא וְיָת בָּזִיכַיָּא וְיָת
מְכִילָתָא וְיָת קַסְוָת
נִיסּוּכִין וּלְחֵים תְּדִירָא
עֲלוֹהִי יְהֵי׃

8 וְיִפְרְסוּן עֲלֵיהוֹן לְבוּשׁ
צְבַע זְהוֹרִי וִיכַסּוּן יָתֵיהּ
בְּחוֹפָאָה דִּמְשַׁךְ סַסְגּוֹנָא
וִישַׁוּוּן יָת אֲרִיחוֹהִי׃

9 וְיִסְּבוּן לְבוּשׁ תִּכְלָא
וִיכַסּוּן יָת מְנָרְתָא
דְּאַנְהוֹרֵי וְיָת בּוֹצִינָהָא
וְיָת צִבְתָהָא וְיָת מ
מַחְתְּיָתָהָא וְיָת כָּל מָנֵי
שִׁמּוּשָׁהּ דִּישַׁמְּשׁוּן לַהּ
בְּהוֹן׃

ג

51 וַיִּתֵּן מֹשֶׁה אֶת־כֶּסֶף הַפְּדִים
לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו עַל־פִּי יְהוָה
כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃

ד

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־
אַהֲרֹן לֵאמֹר׃

2 נָשֹׂא אֶת־רֹאשׁ בְּנֵי קְהָת
מִתּוֹךְ בְּנֵי לֵוִי לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית
אֲבֹתָם׃

3 מִבֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וָמַעְלָה
וְעַד בֶּן־חֲמִשִּׁים שָׁנָה כָּל־בָּא
לַצָּבָא לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה בְּאֹהֶל
מוֹעֵד׃

4 זֹאת עֲבֹדַת בְּנֵי־קְהָת בְּאֹהֶל
מוֹעֵד קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים׃

5 וּבָא אַהֲרֹן וּבָנָיו בִּנְסֹעַ הַמַּחֲנֶה
וְהוֹרִדוּ אֵת פָּרֹכֶת הַמָּסָךְ וְכִסּוּ־
בָהּ אֵת אֲרֹן הָעֵדֻת׃

6 וְנָתְנוּ עָלָיו כְּסוּי עוֹר תַּחַשׁ
וּפָרְשׂוּ בֶגֶד־כְּלִיל תְּכֵלֶת מִלְמָעְלָה
וְשָׂמוּ בַּדָּיו׃

7 וְעַל שֻׁלְחַן הַפָּנִים יִפְרְשׂוּ
בֶּגֶד תְּכֵלֶת וְנָתְנוּ עָלָיו אֶת־
הַקְּעָרֹת וְאֶת־הַכַּפֹּת וְאֶת־
הַמְּנַקִּיֹּת וְאֵת קְשׂוֹת הַנָּסֶךְ וְלֶחֶם
הַתָּמִיד עָלָיו יִהְיֶה׃

8 וּפָרְשׂוּ עֲלֵיהֶם בֶּגֶד תּוֹלַעַת
שָׁנִי וְכִסּוּ אֹתוֹ בְּמִכְסֵה עוֹר תָּחַשׁ
וְשָׂמוּ אֶת־בַּדָּיו׃

9 וְלָקְחוּ בֶּגֶד תְּכֵלֶת וְכִסּוּ אֶת־
מְנֹרַת הַמָּאוֹר וְאֶת־נֵרֹתֶיהָ
וְאֶת־מַלְקָחֶיהָ וְאֶת־מַחְתֹּתֶיהָ
וְאֵת כָּל־כְּלֵי שַׁמְנָהּ אֲשֶׁר יְשָׁרְתוּ־
לָהּ בָּהֶם׃

γ'.

51. Καὶ ἔδωκε Μωϋσῆς τὸ ἀργύριον τὰ λύτρα τῶν πλεοναζόντων, Ἀαρὼν, καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ διὰ φωνῆς κυρίου, ὃν τρόπον ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωϋσεῖ.

ΚΕΦΑΛ. δ.

1. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν λέγων.

2. Λάβε τὸ κεφάλαιον τῶν υἱῶν Καὰθ ἐκ μέσου υἱῶν Λευὶ, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν.

3. Ἀπὸ (εἴκοσι καὶ πέντε ἐτῶν) καὶ ἐπάνω, ἕως πεντήκοντα ἐτῶν, πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος λειτουργεῖν ποιῆσαι πάντα τὰ ἔργα ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου.

4. Καὶ ταῦτα τὰ ἔργα τῶν υἱῶν Καὰθ, ἐκ μέσου υἱῶν Λευὶ κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, ἅγιον τῶν ἁγίων.

5. Καὶ εἰσελεύσονται Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ὅταν ἐξαίρῃ ἡ παρεμβολή. καὶ καθελοῦσι τὸ καταπέτασμα τὸ συσκιάζον, καὶ κατακαλύψουσιν ἐν αὐτῷ τὴν κιβωτὸν τοῦ μαρτυρίου.

6. Καὶ ἐπιθήσουσιν ἐπ' αὐτὸ κατακάλυμμα δέρμα ὑακίνθινον, καὶ ἐπιβαλοῦσιν ἐπ' αὐτὴν ἱμάτιον ὅλον ὑακίνθινον ἄνωθεν, καὶ διεμβαλοῦσι τοὺς ἀναφορεῖς.

7. Καὶ ἐπὶ τὴν τράπεζαν τὴν προκειμένην ἐπιβαλοῦσιν ἐπ' αὐτὴν ἱμάτιον ὁλοπόρφυρον, καὶ τὰ τρυβλία, καὶ τὰς θυΐσκας, καὶ τοὺς κυάθους, καὶ τὰ σπονδεῖα ἐν οἷς σπένδει. καὶ οἱ ἄρτοι οἱ διαπαντὸς ἐπ' αὐτῆς ἔσονται.

8. Καὶ ἐπιβαλοῦσιν ἐπ' αὐτὴν ἱμάτιον κόκκινον, καὶ καλύψουσιν αὐτὴν καλύμματι δερματίνῳ ὑακινθίνῳ, καὶ διεμβαλοῦσι τοὺς ἀναφορεῖς αὐτῆς.

9. Καὶ λήψονται ἱμάτιον ὑακίνθινον, καὶ καλύψουσι τὴν λυχνίαν τὴν φωτίζουσαν. καὶ τοὺς λύχνους αὐτῆς, καὶ τὰς λαβίδας αὐτῆς, καὶ τὰς ἐπαρυστρίδας αὐτῆς, καὶ πάντα τὰ ἀγγεῖα τοῦ ἐλαίου αὐτῆς, ὅσοις λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς.

CAP. III.

51. Et dedit eam Aaron & filiis eius iuxta verbũ quod præceperat ſibi Dominus.

CAP. IIII.

1. Locutuſq́; eſt Dominus ad Moyſen & Aaron, dicens.

2. Tolle ſummam filiorum Caath de medio Levitarum per domos & familias ſuas.

3. A triceſimo anno & ſupra uſque ad quinquageſimum annum, omnium qui ingrediuntur ut ſtent & miniſtrent in tabernaculo fœderis.

4. Hic eſt cultus filiorum Caath, Tabernaculum fœderis & ſanctum ſanctorum.

5. Ingredientur Aaron & filii eius, quando movenda ſunt caſtra, & deponent velum quod pendet ante fores, involuentque eo arcam teſtimonii.

6. Et operient rurſum velamine ianthinarum pellium, extendentq́; deſuper pallium totum hyacinthinum, & inducent vectes.

7. Menſam quoque propoſitionis involuent hyacinthino pallio, & ponent cum ea thuribula & mortariola, cyathos, & crateras ad liba fundenda: panes ſemper in ea erunt:

8. Extendentque deſuper pallium coccineum, quod rurſum operient velamento ianthinarum pellium, & inducent vectes.

9. Sument & pallium hyacinthinum quo operient candelabrum cum lucernis & forcipibus ſuis & emunctoriis & cunctis vaſis olei, quæ ad concinnandas lucernas neceſſaria ſunt:

Das III. Capitel.

51. Vnd gabs Aaron vnnd ſeinen ſönen / nach dem wort des HERRN / wie der HERR Moſe gebotten hat.

Das IIII. Capitel.

VND der HERR redet mit Moſe vnd Aaron / vnd ſprach:

2. Nimm die ſumma der kinder Kahath auß den kindern Levi / nach jrem geſchlecht vnd Väter häuſer.

3. Von dreyſſig jar an vnnd drüber / biß ins fünfftzigſt jar / alle die zum Heer tügen / daß ſie thun die werck in der Hütten des Stiffts.

4. Das ſoll aber das Ampt der kinder Kahath in der Hütten des Stiffts ſein / daß das allerheiligſt iſt.

5. Wenn das Heer auffbricht / ſo ſoll Aaron vnd ſeine Söhne hinein gehen / vnnd den Fürhang abnemen / vnnd die Lade des Zeugniß drein winden.

6. Vnnd drauff thun die Decke von Dachsfellen / vnnd oben drauff ein gantz gele Decke breitten / vnnd ſeine ſtangen dazu legen.

7. Vnd über den Schautiſch auch eine gele Decke breiten / vnnd dazu legen die Schüſſel / Löffel / Schalen vnd Kannen auß vnd einzugieſſen / vnd das tägliche Brot ſol dabey ligen.

8. Vnnd ſollen drüber breiten ein roſinrote Decke / vnd dieſelb bedecken mit einer Decke von Dachs fellen / vnnd ſeine Stangen dazu legen.

9. Vnd ſollen eine gele Decke nemen / vnnd drein winden den Leuchter des Liechts / vnnd ſeine Lampen mit ſeinen Schneutzen vnd Nepffen / vnnd alle öle geſeß die zum Ampt gehören.

CHAP. III.

51. Puis Moyſe bailla l'argẽt des rachetés à Aaron, & à ſes fils, ſuiuant le mandement de l'Eternel, ſelon que l'Eternel lui auoit commandé.

CHAP. IIII

1. Et l'Eternel parla à Moyſe, & à Aaron, diſant.

2. Leuez la ſomme des enfans de Kehath d'entre les enfans de Leui par leurs familles, *&* par les maiſons de leurs peres.

3. Depuis l'aage de trente ans, & au deſſus, iuſques à l'aage de cinquante ans, tous ceux qui entrent en reng, pour s'employer au tabernacle d'aſſignation.

4. C'*eſt* ici le ſeruice des enfans de Kehath au tabernacle d'aſſignation, *aſſauoir* le lieu treſſainct.

5. Quand le camp partira, Aaron & ſes fils viendront, & mettront bas le voile de tapiſſerie, & en couuriront l'Arche du Teſmoignage.

6. Puis ils mettront au deſſus vne couuerture de peaux de taiſſons, & eſtendront par deſſus vn drap de pourpre, & y mettront ſes barres.

7. Item, ils eſtendront vn drap de pourpre ſur la table *des pains* de propoſition, & mettront ſur icelle les plats, les taſſes, les baſſins & les gobelets d'aſperſion: & le pain continuel ſera ſur icelle.

8. Puis ils eſtendront au deſſus vn drap teint de cramoiſi, & le couuriront d'vne couuerture de peaux de taiſſons: & y mettront ſes barres.

9. Item, ils prendront vn drap de pourpre, & *en* couuriront le chandelier du luminaire auec ſes lampes, ſes mouchettes, ſes creuſeaux, & tous les vaiſſeaux de l'huile d'icelui, deſquels on ſe ſert pour le chandelier.

ד

10 וְיִתְּנוּן יָתַהּ וְיָת כָּל מָנַהָא לְחוֹפָאָה דִּמְשַׁךְ סַסְגּוֹנָא וְיִתְּנוּן עַל אֲרִיחָא׃

11 וְעַל מַדְבְּחָא דְדַהֲבָא יִפְרְסוּן לְבוּשׁ תִּכְלָא וִיכַסּוּן יָתֵיהּ בְּחוֹפָאָה דִּמְשַׁךְ סַסְגּוֹנָא וִישַׁוּוֹן יָת אֲרִיחוֹהִי׃

12 וְיִסְּבוּן יָת כָּל מָנֵי שִׁמּוּשָׁא דִּישַׁמְּשׁוּן בְּהוֹן בְּקֻדְשָׁא וְיִתְּנוּן לִלְבוּשׁ תִּכְלָא וִיכַסּוּן יָתְהוֹן בְּחוֹפָאָה דִּמְשַׁךְ סַסְגּוֹנָא וְיִתְּנוּן עַל אֲרִיחָא׃

13 וְיִסְּפוּן יָת קִטְמָא דְמַדְבְּחָא וְיִפְרְסוּן עֲלוֹהִי לְבוּשׁ אַרְגְּוָנָא׃

14 וְיִתְּנוּן עֲלוֹהִי יָת כָּל מָנוֹהִי דִּישַׁמְּשׁוּן עֲלוֹהִי בְּהוֹן יָת מַחְתְּיָתָא וְיָת צִנּוֹרְיָתָא וְיָת מַגְרוֹפְיָתָא וְיָת מִזְרְקַיָּא כֹּל מָנֵי מַדְבְּחָא וְיִפְרְסוּן עֲלוֹהִי חוֹפָאָה דִּמְשַׁךְ סַסְגּוֹנָא וִישַׁוּוֹן אֲרִיחוֹהִי׃

15 וִישֵׁיצֵי אַהֲרֹן וּבְנוֹהִי לְכַסָּאָה יָת קֻדְשָׁא וְיָת כָּל מָנֵי קֻדְשָׁא בְּמִטַּל מַשְׁרִיתָא וּבָתַר כֵּן יֵעֲלוּן בְּנֵי קְהָת לְמִטַּל וְלָא יִקְרְבוּן לְקֻדְשָׁא וְלָא יְמוּתוּן אִלֵּין מַטּוּל בְּנֵי קְהָת בְּמַשְׁכַּן זִמְנָא׃

16 וּדְמָסִיר לְמִטַּר אֶלְעָזָר בַּר אַהֲרֹן כָּהֲנָא מְשַׁח אַנְהָרוּתָא וּקְטֹרֶת בֻּסְמַיָּא וּמִנְחָתָא תְּדִירָא וּמִשְׁחָא דִּרְבוּתָא מַטְּרַת כָּל מַשְׁכְּנָא וְכָל דְּבֵיהּ בְּקֻדְשָׁא וּבְמָנוֹהִי׃

17 וּמַלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה וְעִם אַהֲרֹן לְמֵימַר׃

18 לָא תְשֵׁיצוּן יָת שִׁבְטָא זַרְעִית קְהָת מִגּוֹ לֵיוָאֵי׃

ד

10 וְנָתְנוּ אֹתָהּ וְאֶת־כָּל־כֵּלֶיהָ אֶל־מִכְסֵה עוֹר תָּחַשׁ וְנָתְנוּ עַל־הַמּוֹט׃

11 וְעַל מִזְבַּח הַזָּהָב יִפְרְשׂוּ בֶּגֶד תְּכֵלֶת וְכִסּוּ אֹתוֹ בְּמִכְסֵה עוֹר תָּחַשׁ וְשָׂמוּ אֶת־בַּדָּיו׃

12 וְלָקְחוּ אֶת־כָּל־כְּלֵי הַשָּׁרֵת אֲשֶׁר יְשָׁרְתוּ־בָם בַּקֹּדֶשׁ וְנָתְנוּ אֶל־בֶּגֶד תְּכֵלֶת וְכִסּוּ אוֹתָם בְּמִכְסֵה עוֹר תָּחַשׁ וְנָתְנוּ עַל־הַמּוֹט׃

13 וְדִשְּׁנוּ אֶת־הַמִּזְבֵּחַ וּפָרְשׂוּ עָלָיו בֶּגֶד אַרְגָּמָן׃

14 וְנָתְנוּ עָלָיו אֶת־כָּל־כֵּלָיו אֲשֶׁר יְשָׁרְתוּ עָלָיו בָּהֶם אֶת־הַמַּחְתֹּת אֶת־הַמִּזְלָגֹת וְאֶת־הַיָּעִים וְאֶת־הַמִּזְרָקֹת כֹּל כְּלֵי הַמִּזְבֵּחַ וּפָרְשׂוּ עָלָיו כְּסוּי עוֹר תַּחַשׁ וְשָׂמוּ בַדָּיו׃

15 וְכִלָּה אַהֲרֹן־וּבָנָיו לְכַסֹּת אֶת־הַקֹּדֶשׁ וְאֶת־כָּל־כְּלֵי הַקֹּדֶשׁ בִּנְסֹעַ הַמַּחֲנֶה וְאַחֲרֵי־כֵן יָבֹאוּ בְנֵי־קְהָת לָשֵׂאת וְלֹא־יִגְּעוּ אֶל־הַקֹּדֶשׁ וָמֵתוּ אֵלֶּה מַשָּׂא בְנֵי־קְהָת בְּאֹהֶל מוֹעֵד׃

16 וּפְקֻדַּת אֶלְעָזָר בֶּן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן שֶׁמֶן הַמָּאוֹר וּקְטֹרֶת הַסַּמִּים וּמִנְחַת הַתָּמִיד וְשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה פְּקֻדַּת כָּל־הַמִּשְׁכָּן וְכָל־אֲשֶׁר־בּוֹ בְּקֹדֶשׁ וּבְכֵלָיו׃

17 וַיְדַבֵּר יְהֹוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר׃

18 אַל־תַּכְרִיתוּ אֶת־שֵׁבֶט מִשְׁפְּחֹת הַקְּהָתִי מִתּוֹךְ הַלְוִיִּם׃

δ'.

10. Καὶ ἐμβαλοῦσιν αὐτὴν καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς εἰς κάλυμμα δερμάτινον ὑακίνθινον, καὶ ἐπιθήσουσιν αὐτὴν ἐπ᾽ ἀναφορέων.

11. Καὶ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν ἐπιθήσουσιν ἱμάτιον ὑακίνθινον, καὶ ἐπικαλύψουσιν αὐτὸ καλύμματι δερματίνῳ ὑακινθίνῳ, καὶ διεμβαλοῦσι τοὺς ἀναφορεῖς αὐτοῦ.

12. Καὶ λήψονται πάντα τὰ σκεύη τὰ λειτουργικὰ ὅσα λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς ἐν τοῖς ἁγίοις, καὶ ἐμβαλοῦσιν εἰς ἱμάτιον ὑακίνθινον, καὶ καλύψουσιν αὐτὰ καλύμματι δερματίνῳ ὑακινθίνῳ. καὶ ἐπιθήσουσιν ἐπ᾽ ἀναφορεῖς.

13. Καὶ τὸν καλυπτῆρα ἐπιθήσει ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ ἐπικαλύψουσιν ἐπ᾽ αὐτὸ ἱμάτιον ὁλοπόρφυρον.

14. Καὶ ἐπιθήσουσιν ἐπ᾽ αὐτὸ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ, ὅσοις λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς, καὶ τὰ πυρεῖα, καὶ τὰς κρεάγρας, καὶ τὰς φιάλας, καὶ τὸν καλυπτῆρα, καὶ πάντα τὰ σκεύη τοῦ θυσιαστηρίου. καὶ ἐπιβαλοῦσιν ἐπ᾽ αὐτὸ κάλυμμα δερμάτινον ὑακίνθινον, καὶ διεμβαλοῦσι τοὺς ἀναφορεῖς αὐτοῦ. (καὶ λήψονται ἱμάτιον πορφυροῦν, καὶ συγκατακαλύψουσι τὸν λουτῆρα καὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ, καὶ ἐμβαλοῦσιν αὐτὰ εἰς κάλυμμα δερμάτινον ὑακίνθινον, καὶ ἐπιθήσουσιν ἐπ᾽ ἀναφορεῖς.)

15. Καὶ συντελέσουσιν Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καλύπτοντες τὰ ἅγια, καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ ἅγια, ἐν τῷ ἐξαίρειν τὴν παρεμβολήν. καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσονται οἱ υἱοὶ Καὰθ αἴρειν, καὶ οὐχ ἅψονται τῶν ἁγίων, ἵνα μὴ ἀποθάνωσι Ταῦτα ἀροῦσιν οἱ υἱοὶ Καὰθ ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου.

16. Ἐπίσκοπος Ἐλεάζαρ υἱὸς Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως. τὸ ἔλαιον τοῦ φωτὸς, καὶ τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως, καὶ ἡ θυσία ἡ καθ᾽ ἡμέραν, καὶ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως, ἡ ἐπισκοπὴ ὅλης τῆς σκηνῆς, καὶ ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῇ ἐν τῷ ἁγίῳ, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις.

17. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν λέγων·

18. Μὴ ὀλοθρεύσητε τῆς φυλῆς τὸν δῆμον τὸν Καὰθ ἐκ μέσου τῶν Λευιτῶν.

CAP. IIII.

10. Et ſuper omnia ponent operimentum ianthinarum pellium, & inducent vectes:

11. Necnon & altare aureum involvent hyacinthino veſtimento, & extendent déſuper operimentum ianthinarum pellium, inducentq́ue vectes.

12. Omnia vaſa quibus miniſtratur in ſanctuario involvent hyacinthino pallio, & extendent déſuper operimentum ianthinarum pellium, inducentq́ue vectes:

13. Sed & altare mundabunt cinere, & involvent illud purpureo veſtimento,

14. Ponentq́ue cum eo omnia vaſa quibus in miniſterio eius utuntur, id eſt, ignium receptacula, fuſcinulas ac tridentes, uncinos & batilla. Cuncta vaſa altaris operient ſimul velamine ianthinarum pellium, & inducent vectes.

15. Cumq́ue involverint Aaron & filii eius ſanctuarium & omnia vaſa eius in commotione caſtrorũ, tunc intrabunt filii Caath ut portent involutas & non tangent vaſa ſanctuarii, ne moriantur. Iſta ſunt onera filiorum Caath in tabernaculo fœderis:

16. Super quos erit Eleazar filius Aaron ſacerdotis, ad cuius curam pertinet oleum ad concinnandas lucernas, & compoſitionis incenſum, & ſacrificium quod ſemper offertur, & oleum unctionis: & quicquid ad cultum tabernaculi pertinet, omniumq́ue vaſorum quæ in ſanctuario ſunt.

17. Locutusq́; eſt Dominus ad Moyſen & Aaron, dicens:

18. Nolite perdere populum Caath de medio Levitarum:

Das IIII. Capitel.

10. Vnd ſollen vmb das alles thun eine Decke von Dachsfellen / vnd ſollen ſie auff ſtangen legen.

11. Alſo ſollen ſie auch vber den Gülden Altar eine gele Decke breiten / vnd dieſelb bedecken mit der Decke von Dachsfellen / vnnd ſeine ſtangen dazu thun.

12. Alle Gerethe / damit ſie ſchaffen im Heiligthumb / ſollen ſie nemen / vnd gele Decke drůber thun / vnnd mit einer Decke von Dachsfellen decken / vnnd auff ſtangen legen.

13. Sie ſollen auch die aſchen vom Altar fegen / vnd eine Scharlacken Decke drůber breiten.

14. Vnd alle ſein Gerethe dazu legen / damit ſie drauff ſchaffen / kolpfannen / krewel / ſchauffeln / becken / mit allem gerethe des Altars / vnnd ſollen drůber breiten eine Decke von Dachsfellen / vnd ſeine ſtangen dazu thun.

15. Wenn nun Aaron vnd ſeine Söne ſolchs außgericht haben / vnd das Heiligthumb vnd alle ſein Gerethe bedeckt / wenn das Heer auffbricht / Darnach ſollen die Kinder Kahath hinein gehen / daß ſie es tragen / vnd ſollen das Heiligthumb nicht anrůren / daß ſie nicht ſterben. Diß ſindt die Laſt der Kinder Kahath an der Hůtten des Stiffts.

16. Vnd Eleaſar / Aarons des Prieſters Sohn / ſol das Ampt haben / daß er ordene das öle zum Liecht / vnnd die ſpecerey zum Reuchwerck / vnd das täglich Speißopffer vnnd das Salböle / daß er beſchicke die gantze Wonung / vnnd alles was drinnen iſt / im Heiligthumb vnd ſeinem gerethe.

17. Vnd der HERR redet mit Moſe / vnd mit Aaron / vnd ſprach:

18. Jhr ſolt den Stamm des Geſchlechts der Kahathiter nicht laſſen verderben vnter den Leviten.

CHAP. IIII.

10. Puis ils le mettrõt & tous ſes vaiſſeaux en vne couuerture de peaux de taiſſons, & le mettront ſur des leuiers:

11. Item, ils eſtendront ſur l'autel d'or vn drap de pourpre, & le couuriront d'vne couuerture de peaux de taiſſons, & y mettrõt ſes barres.

12. Ils prendront auſſi tous les vtenſiles du ſeruice deſquels on ſe ſert au Sanctuaire, & *les* mettront en vn drap de pourpre, & les couurirõt d'vne couuerture de peaux de taiſſons, & les mettront ſur des leuiers.

13. Item, ils oſteront les cendres de l'autel, & eſtendront ſur icelui vn drap d'eſcarlate.

14. Et mettront ſur icelui les vtenſiles deſquels on ſe ſert pour l'autel, les encenſoirs, les hauets, les racloirs, les baſſins, & tous les vaiſſeaux de l'autel: & eſtendront ſur icelui vne couuerture de peaux de taiſſons, & y mettront ſes barres.

15. Quand le camp departira, Aaron & ſes fils auront acheué de couurir le Sanctuaire, & tous ſes vaiſſeaux, & apres cela les enfans de Kehath viendront pour le porter, & ne toucheront point aux choſes ſainctes de peur qu'ils ne meurẽt: C'eſt là ce que porteront les enfans de Kehath au tabernacle d'aſſignation.

16. Or Eleazar fils d'Aaron Sacrificateur aura ſuperintendance ſur l'huile du luminaire, le parfum de drogues, le gaſteau continuel, l'huile d'onction: la ſuperintendance, *di-ie*, de tout le pauillon, & de toutes les choſes qui *y ſont*, *aſſauoir* au Sanctuaire, & en ſes vtenſiles.

17. Puis l'Eternel parla à Moyſe & à Aaron, diſant.

18. Ne dounez point occaſion que la lignee des familles de Kehath ſoit retranchee d'entre les Leuites.

19 וְדָא עֲבִידוּ לְהוֹן וְיֵחוּן וְלָא יְמוּתוּן בְּמִקְרַבְהוֹן לְקֹדֶשׁ קֻדְשַׁיָּא אַהֲרֹן וּבְנוֹהִי יֵעֲלוּן וִימַנּוּן יָתְהוֹן גְּבַר גְּבַר עַל פֻּלְחָנֵיהּ וּלְמַטּוּלֵיהּ׃

20 וְלָא יֵעֲלוּן לְמֶחֱזֵי כַּד מְכַסַּן יָת מָנֵי קוּדְשָׁא וְלָא יְמוּתוּן׃

21 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃

22 קַבֵּל יָת חוּשְׁבַּן בְּנֵי גֵּרְשׁוֹן אַף אִנּוּן לְבֵית אֲבָהַתְהוֹן לְזַרְעֲיָתְהוֹן׃

23 מִבַּר תְּלָתִין שְׁנִין וּלְעֵילָא עַד בַּר חַמְשִׁין שְׁנִין תִּמְנֵי יָתְהוֹן כָּל דְּאָתֵי לְחַיָּלָא חֵילָא לְמִפְלַח פֻּלְחָנָא בְּמַשְׁכַּן זִמְנָא׃

24 דֵּין פֻּלְחַן זַרְעֲיָת גֵּרְשׁוֹן לְמִפְלַח וּלְמַטָּל׃

25 וְיִטְּלוּן יָת יְרִיעָת מַשְׁכְּנָא וְיָת מַשְׁכַּן זִמְנָא חוּפָאֵיהּ וְחוּפָאָה דְּסַסְגוֹנָא דַּעֲלוֹהִי מִלְּעֵילָא וְיָת פְּרָסָא דִּתְרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא׃

26 וְיָת סְרָדֵי דָּרְתָא וְיָת פְּרָסָא דְּמַעְלָנָא דִּתְרַע דָּרְתָא דְּעַל מַשְׁכְּנָא וְעַל מַדְבְּחָא סְחוֹר סְחוֹר וְיָת אַטּוּנֵיהוֹן וְיָת כָּל מָאנֵי פֻלְחָנְהוֹן וְיָת כָּל דְּיִתְמְסַר לְהוֹן וְיִפְלְחוּן׃

27 עַל מֵימַר אַהֲרֹן וּבְנוֹהִי תְּהֵי כָּל פֻּלְחַן בְּנֵי גֵּרְשׁוֹן לְכָל מַטּוּלְהוֹן וּלְכֹל פֻּלְחָנְהוֹן וְתִמְנוּן עֲלֵיהוֹן בְּמַטְּרָת יָת כָּל מַטּוּלְהוֹן

28 דֵּין פֻּלְחַן זַרְעֲיַת בְּנֵי גֵּרְשׁוֹן בְּמַשְׁכַּן זִמְנָא וּמַטַּרְתְּהוֹן בִּידָא דְּאִיתָמָר בַּר אַהֲרֹן כַּהֲנָא׃

19 וְזֹאת עֲשׂוּ לָהֶם וְחָיוּ וְלֹא יָמֻתוּ בְּגִשְׁתָּם אֶת־קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים אַהֲרֹן וּבָנָיו יָבֹאוּ וְשָׂמוּ אוֹתָם אִישׁ אִישׁ עַל־עֲבֹדָתוֹ וְאֶל־מַשָּׂאוֹ׃

20 וְלֹא־יָבֹאוּ לִרְאוֹת כְּבַלַּע אֶת־הַקֹּדֶשׁ וָמֵתוּ׃

21 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

22 נָשֹׂא אֶת־רֹאשׁ בְּנֵי גֵרְשׁוֹן גַּם־הֵם לְבֵית אֲבֹתָם לְמִשְׁפְּחֹתָם׃

23 מִבֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וָמַעְלָה עַד בֶּן־חֲמִשִּׁים שָׁנָה תִּפְקֹד אוֹתָם כָּל־הַבָּא לִצְבֹא צָבָא לַעֲבֹד עֲבֹדָה בְּאֹהֶל מוֹעֵד׃

24 זֹאת עֲבֹדַת מִשְׁפְּחֹת הַגֵּרְשֻׁנִּי לַעֲבֹד וּלְמַשָּׂא׃

25 וְנָשְׂאוּ אֶת־יְרִיעֹת הַמִּשְׁכָּן וְאֶת־אֹהֶל מוֹעֵד מִכְסֵהוּ וּמִכְסֵה הַתַּחַשׁ אֲשֶׁר־עָלָיו מִלְמָעְלָה וְאֶת־מָסַךְ פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃

26 וְאֵת קַלְעֵי הֶחָצֵר וְאֶת־מָסַךְ פֶּתַח שַׁעַר הֶחָצֵר אֲשֶׁר עַל־הַמִּשְׁכָּן וְעַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב וְאֵת מֵיתְרֵיהֶם וְאֶת־כָּל־כְּלֵי עֲבֹדָתָם וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר יֵעָשֶׂה לָהֶם וְעָבָדוּ׃

27 עַל־פִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו תִּהְיֶה כָּל־עֲבֹדַת בְּנֵי הַגֵּרְשֻׁנִּי לְכָל־מַשָּׂאָם וּלְכֹל עֲבֹדָתָם וּפְקַדְתֶּם עֲלֵהֶם בְּמִשְׁמֶרֶת אֵת כָּל־מַשָּׂאָם׃

28 זֹאת עֲבֹדַת מִשְׁפְּחֹת בְּנֵי הַגֵּרְשֻׁנִּי בְּאֹהֶל מוֹעֵד וּמִשְׁמַרְתָּם בְּיַד אִיתָמָר בֶּן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן׃

19. Τοῦτο ποιήσατε αὐτοῖς καὶ ζήσονται, καὶ οὐ μὴ ἀποθάνωσι προσπορευομένων αὐτῶν πρὸς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων. Ααρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ εἰσπορευέσθωσαν, καὶ καταστήσουσιν αὐτοὺς ἕκαστον κατὰ τὴν ἀναφορὰν αὐτοῦ.

20. Καὶ οὐ μὴ εἰσέλθωσιν ἰδεῖν ἐξάπινα τὸ ἅγιον, καὶ ἀποθανοῦνται.

21. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων·

22. Λάβε τὴν ἀρχὴν τῶν υἱῶν γερσὼν καὶ τούτους, κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν, κατὰ δήμους αὐτῶν.

23. Ἀπὸ (πέντε καὶ εἰκοσαετοῦς) καὶ ἐπάνω, ἕως πεντηκονταετοῦς ἐπισκέψασθε αὐτούς, πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος λειτουργεῖν καὶ ποιεῖν τὰ ἔργα ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου.

24. Αὕτη ἡ λειτουργία τοῦ δήμου τοῦ γεδσὼν, λειτουργεῖν καὶ αἴρειν.

25. Καὶ ἀρεῖ τὰς δέρρεις τῆς σκηνῆς, καὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ τὸ κάλυμμα αὐτῆς. καὶ τὸ κατακάλυμμα τὸ ὑακίνθινον τὸ ὂν ἐπ᾽ αὐτῇ ἄνωθεν, καὶ τὸ κατακάλυμμα τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

26. Καὶ τὰ ἱστία τῆς αὐλῆς, καὶ τὸ ἐπίσπαστρον τῆς θύρας τῆς αὐλῆς ὅσα ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου κύκλῳ, καὶ τὰ περισσὰ αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ λειτουργικὰ αὐτῶν, καὶ πάντα ὅσα λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς ποιήσουσι.

27. Κατὰ στόμα Ααρὼν καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἔσται πᾶσα ἡ λειτουργία τῶν υἱῶν γερσὼν κατὰ πάσας τὰς λειτουργίας αὐτῶν, καὶ κατὰ πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν, καὶ ἐπισκέψῃ αὐτοὺς ἐξ ὀνομάτων, πάντα τὰ ἔργα τὰ δι᾽ αὐτῶν.

28. Αὕτη ἡ λειτουργία τοῦ δήμου τῶν υἱῶν γερσὼν, ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου. καὶ ἡ φυλακὴ αὐτῶν ἐν χειρὶ ἰθάμαρ τοῦ υἱοῦ Ααρὼν τοῦ ἱερέως.

CAP. IIII.

19. Sed hoc facite eis, ut vivant,& non moriantur,ſi tetigerint Sancta ſanctorum. Aaron & filii eius intrabunt, ipſique diſponent opera ſingulorum , & divident quid portare quis debeat.

20. Alii nulla curioſitate videant quæ ſunt in ſanctuario priuſquam involuãtur , alioquin morientur.

21. Locutuſq; eſt Dominus ad Moyſen,dicens:

22. Tolle ſummam etiam filiorum Gerſon per domos ac familias & cognationes ſuas.

23. A triginta annis & ſupra, uſque ad annos quinquaginta. Numera omnes qui ingrediuntur & miniſtrant in tabernaculo fœderis.

24. Hoc eſt officium familiæ Gerſonitarum.

25. Vt portent cortinas tabernaculi & tectum fœderis operimentum aliud,& ſuper omnia velamen ianthinum, tentoriumq; quod pendet in introitu tabernaculi fœderis.

26. Cortinas atrii, & velum in introitu quod eſt ante tabernaculum.Omnia quæ ad altare pertinent, funiculos & vaſa miniſterii,

27. Iubente Aaron & filiis eius,portabunt filii Gerſon: & ſcient ſinguli cui debeant oneri mancipari.

28. Hic eſt cultus familiæ Gerſonitarum in tabernaculo fœderis, eruntque ſub manu Ithamar filii Aaron acerdotis.

Das IIII. Capitel.

19. Sondern das ſolt jhr mit jhnen thun/daß ſie leben vnnd nicht ſterben/ wo ſie wůrden anrůren das allerheiligſt. Aaron vnnd ſeine Söhne ſollen hinein gehen/vnnd ein jeglichen ſtellen zu ſeinem Ampt vnd Laſt.

20. Sie aber ſollen nicht hinein gehen zu ſchawen vnbedeckt das Heiligthumb/daß ſie nicht ſterben.

21. Vnd der HERR redet mit Moſe/ vnd ſprach:

22. Nim die ſumma der Kinder Gerſon auch/nach jhrer Väter Hauß vnd Geſchlechte.

23. Von dreiſſig jahren an vnnd drůber/biß ins funfftzigſt jahr/vnnd ordne ſie alle/die da zum Heer tůchtig ſind/ das ſie ein Ampt haben in der Hůtten des Stiffts.

24. Das ſol aber des Geſchlechts der Gerſoniter Ampt ſein/daß ſie ſchaffen vnd tragen.

25. Sie ſollen die Teppich der Wonung vnd der Hůtten des Stiffts tragen/vnnd ſeine Decke/vnnd die Decke von Dachsfellen/die oben drůber iſt/ vnd das Tuch in der Thůr der Hůtten des Stiffts.

26. Vnnd die Vmbhenge des Vorhofs/vnnd das Tuch inn der Thůr des Thors am Vorhof/welcher vmb die Wonung vnd Altar her gehet/vnd jre Seyle vnnd alle Gerete jhres Ampts/ vnd alles was zu jrem Ampt gehört.

27. Nach dem wort Aaron vnd ſeiner Söne/ſol alles Ampt der Kinder Gerſon gehen/alles was ſie tragen vnnd ſchaffen ſollen/vnd jhr ſolt zuſehen/daß ſie aller jrer Laſt warten.

28. Das ſol das Ampt des Geſchlechts der Kinder der Gerſoniter ſein in der Hůtten des Stiffts/vnd jhr hut ſol vnter der hand Ithamar ſein des Sons Aarons des Prieſters.

CHAP. IIII.

19. Mais faites leur ceci afin qu'ils viuent, & ne meurent point: quand ils approcheront des choſes treſſainctes, Aaron & ſes fils viendront, qui les rengeront vn chacun à ſon ſeruice & à ce qu'il doit porter.

20. Et ils n'entreront point pour regarder quand on enueloppera les choſes ſainctes, afin qu'ils ne meurent.

21. Item, l'Eternel parla à Moyſe,diſant.

22. Leue pareillement la ſomme des enfans de Guerſçon par les maiſons de leurs peres,& par leurs familles:

23. Depuis l'aage de trente ans, & au deſſus, iuſques à l'aage de cinquante ans, denombrant tous ceux qui entrent pour tenir leur reng, pour s'employer à ſeruir au tabernacle d'aſſignation.

24. C'*eſt* ici le ſeruice des familles des Guerſçonites en ce à quoi ils doiuent ſeruir, & en ce qu'ils doiuēt porter.

25. Ils porteront donc les rouleaux du pauillon, & le tabernacle d'aſſignation, ſa couuerture, la couuerture de taiſſons qui *eſt* ſur icelui par deſſus,& la tapiſſerie de l'entree du tabernacle d'aſſignation.

26. Les courtines du paruis, & la tapiſſerie de l'entree de la porte du paruis,qui ſeruēt pour le pauillon & pour l'autel tout a l'entour, leur cordage,& tous les vtenſiles de leur ſeruice, & tout ce qui eſt fait pour iceux: c'eſt ce en quoi ils ſeruiront.

27. Tout le ſeruice des enfans de Guerſçon en tout ce qu ils doiuent porter, & en tout ce a quoi ils doiuent ſeruir, ſera ſelon le mandemēt d'Aaron & de ſes fils, & les chargerez de garder tout ce qu'ils doineut porter.

28. C'*eſt* la le ſeruice des familles des enfans des Guerſçonites au tabernacle d'aſſignation: & leur charge *ſera* ſous la conduite d'Ithamar fils d'Aaron Sacrificateur.

ד

29 בְּנֵי מְרָרִי לְזַרְעֲיָתְהוֹן
לְבֵית אֲבָהָתְהוֹן תִּמְנֵי
יָתְהוֹן׃

30 מִבַּר תְּלָתִין שְׁנִין ו
וּלְעֵילָא וְעַד בַּר חַמְשִׁין
שְׁנִין תִּמְנִינּוּן כָּל דְּאָתֵי
לְחֵילָא לְמִפְלַח יָת פָּלְחַן
מַשְׁכַּן זִמְנָא׃

31 וְדָא מַטְּרַת מַטּוּלְהוֹן
לְכָל פָּלְחָנְהוֹן בְּמַשְׁכַּן ד
זִמְנָא דַּפֵּי מַשְׁכְּנָא
וְעַבְרוֹהִי וְעַמּוּדוֹהִי וס
וְסַמְכוֹהִי׃

32 וְעַמּוּדֵי דַּרְתָּא סְחוֹר
סְחוֹר וְסַמְכֵיהוֹן וְסִיכֵּיהוֹן
וְאַטּוּנֵיהוֹן לְכָל מָנֵיהוֹן
וּלְכָל פָּלְחָנְהוֹן וּבִשְׁמָהָן
תִּמְנוּן יָת מָנֵי מַטְּרַת
מַטּוּלְהוֹן׃

33 דֵּין פָּלְחַן זַרְעִית בְּנֵי
מְרָרִי לְכָל פָּלְחָנְהוֹן ב
בְּמַשְׁכַּן זִמְנָא בִּידָא
דְּאִיתָמָר בַּר אַהֲרֹן כ
כַּהֲנָא׃

34 וּמְנָא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
וְרַבְרְבֵי כְנִשְׁתָּא יָת בְּנֵי
קְהָת לְזַרְעֲיָתְהוֹן וּלְבֵית
אֲבָהָתְהוֹן׃

35 מִבַּר תְּלָתִין שְׁנִין ו
וּלְעֵילָא וְעַד בַּר חַמְשִׁין
שְׁנִין כָּל דְּאָתֵי לְחֵילָא
לְפָלְחָנָא בְּמַשְׁכַּן זִמְנָא׃

36 וַהֲווֹ מִנְיָנֵיהוֹן לו
לְזַרְעֲיָתְהוֹן תְּרֵין אַלְפִין
שְׁבַע מְאָה וְחַמְשִׁין׃

37 אִלֵּין מִנְיָנֵי זַרְעֲיַת
קְהָת כָּל דְּפָלַח בְּמַשְׁכַּן
זִמְנָא דִּמְנָא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
עַל (מֵימְרָא) דַּייָ בִּידָא
דְּמֹשֶׁה׃

38 וּמִנְיָנֵי בְּנֵי גֵּרְשׁוֹן ל
לְזַרְעֲיָתְהוֹן לְבֵית אב
אֲבָהָתְהוֹן׃

ד

29 בְּנֵי מְרָרִי לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם תִּפְקֹד אֹתָם׃

30 מִבֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וָמַעְלָה וְעַד בֶּן־חֲמִשִּׁים שָׁנָה תִּפְקְדֵם כָּל־הַבָּא לַצָּבָא לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדַת אֹהֶל מוֹעֵד׃

31 וְזֹאת מִשְׁמֶרֶת מַשָּׂאָם לְכָל־עֲבֹדָתָם בְּאֹהֶל מוֹעֵד קַרְשֵׁי הַמִּשְׁכָּן וּבְרִיחָיו וְעַמּוּדָיו וַאֲדָנָיו׃

32 וְעַמּוּדֵי הֶחָצֵר סָבִיב וְאַדְנֵיהֶם וִיתֵדֹתָם וּמֵיתְרֵיהֶם לְכָל־כְּלֵיהֶם וּלְכֹל עֲבֹדָתָם וּבְשֵׁמֹת תִּפְקְדוּ אֶת־כְּלֵי מִשְׁמֶרֶת מַשָּׂאָם׃

33 זֹאת עֲבֹדַת מִשְׁפְּחֹת בְּנֵי מְרָרִי לְכָל־עֲבֹדָתָם בְּאֹהֶל מוֹעֵד בְּיַד אִיתָמָר בֶּן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן׃

34 וַיִּפְקֹד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וּנְשִׂיאֵי הָעֵדָה אֶת־בְּנֵי הַקְּהָתִי לְמִשְׁפְּחֹתָם וּלְבֵית אֲבֹתָם׃

35 מִבֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וָמַעְלָה וְעַד בֶּן־חֲמִשִּׁים שָׁנָה כָּל־הַבָּא לַצָּבָא לַעֲבֹדָה בְּאֹהֶל מוֹעֵד׃

36 וַיִּהְיוּ פְקֻדֵיהֶם לְמִשְׁפְּחֹתָם אַלְפַּיִם שְׁבַע מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים׃

37 אֵלֶּה פְקוּדֵי מִשְׁפְּחֹת הַקְּהָתִי כָּל־הָעֹבֵד בְּאֹהֶל מוֹעֵד אֲשֶׁר פָּקַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן עַל־פִּי יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה׃

38 וּפְקוּדֵי בְּנֵי גֵּרְשׁוֹן לְמִשְׁפְּחוֹתָם וּלְבֵית אֲבֹתָם׃

δ.

29. Οἱ υἱοὶ μεραρὶ κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν.

30. Ἐπισκέψασθαι αὐτοὺς ἀπὸ (πέντε καὶ εἰκοσαετοῦς) καὶ ἐπάνω, ἕως πεντηκονταετοῦς ἐπισκέψασθε αὐτούς, πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος λειτουργεῖν τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

31. Καὶ ταῦτα τὰ φυλάγματα τῶν αἰρομένων ὑπ' αὐτῶν κατὰ πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν, ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου· τὰς κεφαλίδας τῆς σκηνῆς, καὶ τοὺς μοχλοὺς αὐτῆς, καὶ τοὺς στύλους αὐτῆς, καὶ τὰς βάσεις αὐτῆς, (καὶ τὸ κατακάλυμμα, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν, καὶ οἱ στύλοι αὐτῶν, καὶ τὸ κατακάλυμμα τῆς θύρας τῆς σκηνῆς.)

32. Καὶ τοὺς στύλους τῆς αὐλῆς κύκλῳ, καὶ αἱ βάσεις αὐτῶν, καὶ τοὺς στύλους τοῦ καταπετάσματος τῆς πύλης τῆς αὐλῆς· καὶ τὰς βάσεις αὐτῶν, καὶ τοὺς πασσάλους αὐτῶν, καὶ τοὺς κάλως αὐτῶν. καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ λειτουργήματα αὐτῶν, ἐξ ὀνομάτων ἐπισκέψασθε αὐτούς, καὶ πάντα τὰ σκεύη τῆς φυλακῆς τῶν αἰρομένων ὑπ' αὐτῶν.

33. Αὕτη ἡ λειτουργία δήμου υἱῶν μεραρὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτῶν, ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, ἐν χειρὶ ἰθάμαρ τοῦ υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως.

34. Καὶ ἐπεσκέψατο Μωϋσῆς καὶ Ἀαρών, καὶ οἱ ἄρχοντες Ἰσραὴλ τοὺς υἱοὺς κααθ, κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν.

35. Ἀπὸ (πέντε καὶ εἰκοσαετοῦς) καὶ ἐπάνω, ἕως πεντηκονταετοῦς, πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος λειτουργεῖν καὶ ποιεῖν τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

36. Καὶ ἐγένετο ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν. δισχίλιοι ἑπτακόσιοι πεντήκοντα.

37. Αὕτη ἡ ἐπίσκεψις δήμου κααθ. πᾶς ὁ λειτουργῶν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, καθὼς ἐπεσκέψατο Μωϋσῆς, καὶ Ἀαρὼν διὰ φωνῆς κυρίου ἐν χειρὶ Μωϋσῆ.

38. Καὶ ἐπεσκέπησαν οἱ υἱοὶ γερσὼν κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν.

CAP. IIII.

29. Filios quoque Merari per familias & domos patrum ſuorum recenſebis.

30. A triginta annis & ſuprà, uſque ad annos quinquaginta, omnes qui ingrediuntur ad officium miniſterii ſui & cultum fœderis teſtimonii.

31. Hæc ſunt onera eorum: Portabunt tabulas tabernaculi & vectes eius, columnas ac baſes earum.

32. Columnas quoque atrii per circuitum cum baſibus & paxillis & funibus ſuis. Omnia vaſa & ſupellectilem ad numerum accipient, ſicque portabunt.

33. Hoc eſt officium familiæ Meraritarum & miniſterium in tabernaculo fœderis: eruntque ſub manu Ithamar filii Aaron ſacerdotis.

34. Recenſuerunt igitur Moyſes & Aaron & principes ſynagogæ filios Caath per cognationes & domos patrum ſuorum.

35. A triginta annis & ſuprà, uſque ad annum quinquageſimum, omnes qui ingrediuntur ad miniſterium tabernaculi fœderis.

36. Et inventi ſunt duo millia ſeptingenti quinquaginta.

37. Hic eſt numerus populi Caath qui intrant tabernaculum fœderis: hos numeravit Moyſes & Aaron iuxta ſermonem Domini per manum Moyſi.

38. Numerati ſunt & filii Gerſon per cognationes, & domos patrum ſuorum.

Das IIII. Capitel.

29. Die Kinder Merari nach jhrem Geſchlecht vnnd Våter Hauſe/ ſolt du auch ordnen.

30. Von dreiſſig jahren vnnd drůber/ biß ins funfftzigſt jar/ alle die zum Heer tůgen/ daß ſie ein Ampt haben inn der Hůtten des Stiffts.

31. Auff dieſe Laſt aber ſollen ſie warten/ nach alle jrem Ampt in der Hůtten des Stiffts/ daß ſie tragen die bretter der Wonung vnnd Rigel vnd Seulen vnd Fůſſe.

32. Dazu die Seulen des Vorhoffs vmbher/ vnnd Fůſſe vnnd Negel vnnd Seyle mit alle jrem Gerethe/ nach alle jhrem Ampt/ Einem jeglichen ſolt jhr ſein theil der Laſt am Gerethe zu warten verordenen.

33. Das ſey das Ampt der Geſchlechte der Kinder Merari/ alles das ſie ſchaffen ſollen inn der Hůtten des Stiffts/ vnter der hand Jthamar des Prieſters Aarons Son.

34. Vnd Moſe vnd Aaron/ ſampt den Hauptleuten der Gemeine/ zeleten die Kinder der Kahathiter/ nach jren Geſchlechten vnd Våter Håuſer.

35. Von dreiſſig jahren vnnd drůber/ biß ins funfftzigſt/ alle die zum Heer tochten/ daß ſie Ampt inn der Hůtten des Stiffts hetten.

36. Vnnd die ſumma war zwey tauſent ſieben hundert vnd funfftzig.

37. Das iſt die ſumma der Geſchlecht der Kahathiter/ die alle zu ſchaffen hatten in der Hůtten des Stiffts/ die Moſe vnd Aaron zehleten nach dem Wort des HERRN durch Moſe.

38. Die Kinder Gerſon wurden auch gezehlet in jhren Geſchlechten vnd Våter Håuſer.

CHAP. IIII.

29. Tu denombreras *auſſi* les enfans de Merari par leurs familles, & par les maiſons de leurs peres.

30. Tu en denombreras depuis l'aage de trente ans, & au deſſus, iuſques à l'aage de cinquante ans, tous ceux qui entrent en reng, pour s'employer au ſeruice du tabernacle d'aſſignation.

31. Or c'*eſt* ici la charge de ce qu'ils auront à porter, ſelon tout le ſeruice qu'ils auront à faire au tabernacle d'aſſignation, *aſſauoir* les ais du pauillon, les barres, & les piliers, auec ſes ſoubaſſemens.

32. Enſemble les piliers du paruis tout à l'entour, & leurs ſoubaſſemens, leurs cloux, leurs cordages ſelon tous leurs vtenſiles, & ſelon tout ce de quoi on ſe ſert en ces choſes-là & leur cōterez tous les vtenſiles qu'ils aurōt charge de porter piece par piece.

33. C'*eſt* là le ſeruice des familles des enfans de Merari, pour tout ce à quoi ils doiuēt ſeruir au tabernacle d'aſſignation, ſous la conduite d'Ithamar fils d'Aaron Sacrificateur.

34. Moyſe donc & Aaron, & les principaux de l'aſſemblee, denombrerent les enfans des Kehathites, par leurs familles, & par les maiſons de leurs peres.

35. Depuis l'aage de trente ans, & au deſſus, iuſques à l'aage de cinquante ans, tous ceux qui entroyent en reng, pour ſeruir au tabernacle d'aſſignation.

36. Et ceux qui en furent denombrés par leurs familles, eſtoyent deux mille ſept cens cinquante.

37. Ce *ſont* là les denombrés des familles des Kehathites, tous ſeruans au tabernacle d'aſſignation, leſquels Moyſe & Aaron denombrerent ſelō le mandemēt de l'Eternel par le moyen de Moyſe.

38. Or quant aux denōbrés des enfans de Guerſçon par leurs familles, & par les maiſons de leurs peres.

ד

39 מִבַּר תְּלָתִין שְׁנִין וּלְעֵילָא וְעַד בַּר חַמְשִׁין שְׁנִין כָּל דְּאָתֵי לְחֵילָא לְפָלְחָנָא בְּמַשְׁכַּן זִמְנָא׃

40 וַהֲווֹ מִנְיָנֵיהוֹן לְזַרְעֲיָתְהוֹן לְבֵית אֲבָהָתְהוֹן תְּרֵין אַלְפִין וְשִׁית מְאָה וּתְלָתִין׃

41 אִלֵּין מִנְיָנֵי זַרְעֲיָת בְּנֵי גֵּרְשׁוֹן כָּל דְּפָלַח בְּמַשְׁכַּן זִמְנָא דִּמְנָא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן עַל (מֵימְרָא) דַּיְיָ׃

42 וּמִנְיָנֵי זַרְעֲיָת בְּנֵי מְרָרִי לְזַרְעֲיָתְהוֹן וּלְבֵית אֲבָהָתְהוֹן׃

43 מִבַּר תְּלָתִין שְׁנִין וּלְעֵילָא וְעַד בַּר חַמְשִׁין שְׁנִין כָּל דְּאָתֵי לְחֵילָא לְפָלְחָנָא בְּמַשְׁכַּן זִמְנָא׃

44 וַהֲווֹ מִנְיָנֵיהוֹן לְזַרְעֲיָתְהוֹן תְּלָתָא אַלְפִין וּמָאתָן׃

45 אִלֵּין מִנְיָנֵי זַרְעֲיָת בְּנֵי מְרָרִי דִּמְנָא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן עַל (מֵימְרָא) דַּיְיָ בִּידָא דְמֹשֶׁה׃

46 כָּל מִנְיָנַיָּא דִּמְנָא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וְרַבְרְבֵי יִשְׂרָאֵל יָת לֵיוָאֵי לְזַרְעֲיָתְהוֹן וּלְבֵית אֲבָהָתְהוֹן׃

47 מִבַּר תְּלָתִין שְׁנִין וּלְעֵילָא וְעַד בַּר חַמְשִׁין שְׁנִין כָּל דְּאָתֵי לְמִפְלַח פָּלְחַן פָּלְחָנָא וּפָלְחַן מָטוּל בְּמַשְׁכַּן זִמְנָא׃

48 וַהֲווֹ מִנְיָנֵיהוֹן תְּמָנְיָא אַלְפִין וַחֲמֵשׁ מְאָה וּתְמָנָן׃

49 עַל (מֵימְרָא) דַּיְיָ מְנָא יָתְהוֹן בִּידָא דְמֹשֶׁה גְּבַר גְּבַר עַל פָּלְחָנֵיהּ וְעַל מָטוּלֵיהּ וּמִנְיָנוֹהִי דְּפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה׃

ד

39 מִבֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וָמַעְלָה וְעַד בֶּן־חֲמִשִּׁים שָׁנָה כָּל־הַבָּא לַצָּבָא לַעֲבֹדָה בְּאֹהֶל מוֹעֵד׃

40 וַיִּהְיוּ פְּקֻדֵיהֶם לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם אַלְפַּיִם וְשֵׁשׁ מֵאוֹת וּשְׁלֹשִׁים׃

41 אֵלֶּה פְּקוּדֵי מִשְׁפְּחֹת בְּנֵי גֵרְשׁוֹן כָּל־הָעֹבֵד בְּאֹהֶל מוֹעֵד אֲשֶׁר פָּקַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן עַל־פִּי יְהוָה׃

42 וּפְקוּדֵי מִשְׁפְּחֹת בְּנֵי מְרָרִי לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֵית אֲבֹתָם׃

43 מִבֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וָמַעְלָה וְעַד בֶּן־חֲמִשִּׁים שָׁנָה כָּל־הַבָּא לַצָּבָא לַעֲבֹדָה בְּאֹהֶל מוֹעֵד׃

44 וַיִּהְיוּ פְקֻדֵיהֶם לְמִשְׁפְּחֹתָם שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים וּמָאתָיִם׃

45 אֵלֶּה פְּקוּדֵי מִשְׁפְּחֹת בְּנֵי מְרָרִי אֲשֶׁר פָּקַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן עַל־פִּי יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה׃

46 כָּל־הַפְּקֻדִים אֲשֶׁר פָּקַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וּנְשִׂיאֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַלְוִיִּם לְמִשְׁפְּחֹתָם וּלְבֵית אֲבֹתָם׃

47 מִבֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וָמַעְלָה וְעַד בֶּן־חֲמִשִּׁים שָׁנָה כָּל־הַבָּא לַעֲבֹד עֲבֹדַת עֲבֹדָה וַעֲבֹדַת מַשָּׂא בְּאֹהֶל מוֹעֵד׃

48 וַיִּהְיוּ פְּקֻדֵיהֶם שְׁמֹנַת אֲלָפִים וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת וּשְׁמֹנִים׃

49 עַל־פִּי יְהוָה פָּקַד אוֹתָם בְּיַד־מֹשֶׁה אִישׁ אִישׁ עַל־עֲבֹדָתוֹ וְעַל־מַשָּׂאוֹ וּפְקֻדָיו אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃

δ.

39. Ἀπὸ (πέντε καὶ εἰκοσαετοῦς) καὶ ἐπάνω, ἕως πεντηκονταετοῦς, πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος λειτουργεῖν καὶ ποιεῖν τὰ ἔργα ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου.

40. Καὶ ἐγένετο ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν, δισχίλιοι ἑξακόσιοι τριάκοντα.

41. Αὕτη ἡ ἐπίσκεψις δήμου υἱῶν γερζῶν, πᾶς ὁ λειτουργῶν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, οὓς ἐπεσκέψατο Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν διὰ φωνῆς κυρίου (ἐν χειρὶ Μωϋσῆ.)

42. Ἐπεσκέπησαν δὲ καὶ δῆμος υἱῶν μεραρὶ κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν.

43. Ἀπὸ (πέντε καὶ εἰκοσαετοῦς) καὶ ἐπάνω, ἕως πεντηκονταετοῦς, πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος λειτουργεῖν πρὸς τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

44. Καὶ ἐγένετο ἡ ἐπίσκεψις τῆς συγγενείας αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν, (κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν,) τρισχίλιοι καὶ διακόσιοι.

45. Αὕτη ἡ ἐπίσκεψις δήμου υἱῶν μεραρὶ, οὓς ἐπεσκέψατο Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν διὰ φωνῆς κυρίου ἐν χειρὶ Μωϋσῆ.

46. Πάντες οἱ ἐπεσκεμμένοι οὓς ἐπεσκέψατο Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν, καὶ οἱ ἄρχοντες υἱῶν Ισραὴλ τοὺς λευίτας. κατὰ δήμους αὐτῶν, κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν.

47. Ἀπὸ (πέντε καὶ εἰκοσαετοῦς) καὶ ἐπάνω, ἕως πεντηκονταετοῦς, πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος πρὸς τὸ ἔργον τῶν ἔργων, καὶ τὰ ἔργα τὰ αἰρόμενα ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου.

48. Ἐγενήθησαν οἱ ἐπεσκεμμένοι, ὀκτακισχίλιοι πεντακόσιοι ὀγδοήκοντα.

49. Διὰ φωνῆς κυρίου ἐπεσκέψατο αὐτοὺς ἐν χειρὶ Μωϋσῆ, ἄνδρα κατὰ ἄνδρα ἐπὶ τῶν ἔργων αὐτῶν, καὶ ἐπὶ ὧν αἴρουσιν αὐτοί. καὶ ἐπεσκέπησαν ὃν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσῇ.

CAP. IIII.

39. A triginta annis & ſuprà uſque ad quinquageſimum annum, omnes qui ingrediuntur ut miniſtrent in tabernaculo fœderis:

40. Et inventi ſunt duo millia ſexcenti triginta.

41. Hic eſt populus Gerſonitarum, quos numeraverunt Moyſes & Aaron iuxta verbum Domini.

42. Numerati ſunt & filii Merari per cognationes & domos patrum ſuorum.

43. A triginta annis & ſuprà, uſque ad annum quinquageſimum, omnes qui ingrediuntur ad explendos ritus tabernaculi fœderis:

44. Et inventi ſunt tria millia ducenti.

45. Hic eſt numerus filiorũ Merari, quos recenſuerunt Moyſes & Aaron iuxta imperium Domini per manum Moyſi.

46. Omnes qui recenſiti ſunt de Levitis, & quos fecit ad nomen Moyſes & Aaron, & principes Iſrael per cognationes & domos patrum ſuorum.

47. A triginta annis & ſuprà, uſque ad annum quinquageſimum, ingredientes ad miniſterium tabernaculi, & onera portanda.

48. Fuerunt ſimul octo millia quingenti octoginta.

49. Iuxta verbum Domini recẽſuit eos Moyſes, unumquemque iuxta officium & onera ſua, ſicut præceperat ei Dominus.

Das IIII. Capitel.

39. Von dreiſſig jahren vnd drůber / biß ins funfftzigſt / alle die zum Heer tochten / daß ſie Ampt inn der Hůtten des Stiffts hetten.

40. Vnd die ſumma war zwey tauſent ſechs hundert vnd dreiſſig.

41. Das iſt die ſumma der Geſchlechte der kinder Gerſon / die alle zuſchaffen hatten in der Hůtten des Stiffts / welche Moſe vnd Aaron zehleten nach dem wort des HERRN.

42. Die kinder Merari wurden auch gezehlet nach jhren Geſchlechten vnnd Våter håuſer.

43. Von dreiſſig jahren vnd drůber / biß ins funfftzigſt / alle die zum Heer tochten / daß ſie Ampt inn der Hůtten des Stiffts hetten.

44. Vnd die ſumma war drey tauſent vnd zwey hundert.

45. Das iſt die Summa der Geſchlecht der kinder Merari die Moſe vnd Aaron zeleten nach dem wort des HERRN durch Moſe.

46. Die ſumma aller Leviten / die Moſe vnnd Aaron ſampt den Hauptleuten Jſrael zehleten / nach jhren geſchlechten vnd Våter håuſer.

47. Von dreiſſig jahren vnd drůber biß ins funfftzigſt / aller die eingiengen zu ſchaffen / ein jeglicher ſein Ampt / zu tragen die Laſt inn der Hůtten des Stiffts.

48. War acht tauſent / fůnffhundert vnd achtzig.

49. Die gezehlet wurden nach dem wort des HERRN durch Moſe / ein jeglicher zu ſeinem Ampt vnd Laſt / wie der HERR Moſe geboten hatte.

CHAP. IIII.

39. Depuis l'aage de trente ans, & au deſſus, iuſques à l'aage de cinquante ans, tous ceux qui entroyent en reng, pour ſeruir au tabernacle d'aſſignation:

40. Ceux qui en furent denombrés par leurs familles, & par les maiſons de leurs peres, eſtoyent deux mille ſix cens & trente.

41. Ce *ſont* là les denombrés des familles des enfans de Guerſçon, tous ſeruans au tabernacle d'aſſignation : leſquels Moyſe & Aaron denombrerent ſelon le mandement de l'Eternel.

42. Et quãt aux denombrés des familles des enfans de Merari, par leurs familles, *&* par les maiſons de leurs peres. 43. Depuis l'aage de trente ans, & au deſſus, iuſques à l'aage de cinquante ans, tous ceux qui entroyent en reng, pour ſeruir au tabernacle d'aſſignation:

44. Ceux qui en furent denombrés par leurs familles, eſtoyẽt trois mille deux cẽs.

45. Ce *ſont* là les denombrés des familles des enfans de Merari, leſquels Moyſe & Aaron denombrerent ſelon le mandement de l'Eternel par le moyen de Moyſe.

46. *Ainſi* tous ces denõbrés-la, que Moyſe & Aaron & les principaux d'Iſrael denombrerent d'entre les Leuites, par leurs familles, & par les maiſons de leurs peres.

47. Depuis l'aage de trente ans, & au deſſus, iuſques à l'aage de cinquante ans, tous ceux qui entroyent en ſeruice pour s'employer à ce à quoi il faloit ſeruir, & à ce qu'il faloit porter du tabernacle d'aſſignation.

48. Tous ceux qui en furent denombres eſtoyent huit mille cinq cens & octante.

49. On les denombra ſelõ le mandemẽt de l'Eternel par le moyen de Moyſe, vn chacun ſelon ce à quoi il auoit à ſeruir & qu'il auoit à porter: & la charge d'vn chacun *fut* telle que l'Eternel auoit cõmandé à Moyſe.

ה

1 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה
לְמֵימָר׃

2 פַּקֵּיד יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וִישַׁלְּחוּן מִן מַשְׁרִיתָא כָּל
דִּסְגִיר וְכָל דְּדָאִיב וְכָל
דִּמְסָאָב לִטְמֵא נַפְשָׁא׃

3 מִדְּכַר עַד נֻקְבָּה
תְּשַׁלְּחוּן לְמִבָּרָא לְמ
לְמַשְׁרִיתָא תְּשַׁלְּחוּנּוּן וְלָא
יְסָאֲבוּן יָת מַשְׁרְיָתְהוֹן
דִּשְׁכִנְתִּי שַׁרְיָא בֵּינֵיהוֹן׃

4 וַעֲבַדוּ כֵן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְשַׁלַּחוּ יָתְהוֹן לְמִבָּרָא
לְמַשְׁרִיתָא כְּמָא דְּמַלֵּיל
יְיָ עִם מֹשֶׁה כֵּן עֲבַדוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל׃

5 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה
לְמֵימָר׃

6 מַלֵּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
גְּבַר אוֹ אִתְּתָא אֲרֵי
יַעְבְּדוּן מִכָּל חוֹבֵי אֱנָשָׁא
לְשַׁקָּרָא שְׁקַר קֳדָם יְיָ
וְיֵחוֹב אֱנָשָׁא הַהוּא׃

7 וִיוַדּוּן יָת חוֹבֵיהוֹן
דַּעֲבַדוּ וְיָתֵיב יָת חוֹבְתֵיהּ
בְּרֵישֵׁיהּ וְחֻמְשֵׁיהּ יוֹסֵף
עֲלוֹהִי וְיִתֵּן לִדְחַב לֵיהּ׃

8 וְאִם לֵית לְגַבְרָא
פָּרִיק לַאֲתָבָא חוֹבְתָא
לֵיהּ חוֹבְתָא דְּמִתִיב קֳדָם
יְיָ לְכַהֲנָא בַּר מִדְּכַר
כִּפּוּרַיָּא דִּיְכַפַּר בֵּיהּ
עֲלוֹהִי׃

9 וְכָל אַפְרָשׁוּתָא לְכָל
קֻדְשַׁיָּא דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
דִּיקָרְבוּן לְכַהֲנָא דִּילֵיהּ
יְהֵי׃

10 וּגְבַר יָת מַעְשַׂר ק
קֻדְשׁוֹהִי דִּילֵיהּ יְהוֹן גְּבַר
דְּיִתֵּן לְכַהֲנָא דִּילֵיהּ יְהֵי׃

11 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה
לְמֵימָר׃

ה

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
לֵּאמֹר׃

2 צַו אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וִישַׁלְּחוּ
מִן־הַמַּחֲנֶה כָּל־צָרוּעַ וְכָל־זָב
וְכֹל טָמֵא לָנָפֶשׁ׃

3 מִזָּכָר עַד־נְקֵבָה תְּשַׁלֵּחוּ אֶל־
מִחוּץ לַמַּחֲנֶה תְּשַׁלְּחוּם וְלֹא
יְטַמְּאוּ אֶת־מַחֲנֵיהֶם אֲשֶׁר אֲנִי
שֹׁכֵן בְּתוֹכָם׃

4 וַיַּעֲשׂוּ־כֵן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיְשַׁלְּחוּ
אוֹתָם אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה כַּאֲשֶׁר
דִּבֶּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה כֵּן עָשׂוּ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

5 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
לֵּאמֹר׃

6 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ
אוֹ־אִשָּׁה כִּי יַעֲשׂוּ מִכָּל־חַטֹּאת
הָאָדָם לִמְעֹל מַעַל בַּיהוָה
וְאָשְׁמָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא׃

7 וְהִתְוַדּוּ אֶת־חַטָּאתָם אֲשֶׁר
עָשׂוּ וְהֵשִׁיב אֶת־אֲשָׁמוֹ בְּרֹאשׁוֹ
וַחֲמִישִׁתוֹ יֹסֵף עָלָיו וְנָתַן לַאֲשֶׁר
אָשַׁם לוֹ׃

8 וְאִם־אֵין לָאִישׁ גֹּאֵל לְהָשִׁיב
הָאָשָׁם אֵלָיו הָאָשָׁם הַמּוּשָׁב
לַיהוָה לַכֹּהֵן מִלְּבַד אֵיל הַכִּפֻּרִים
אֲשֶׁר יְכַפֶּר־בּוֹ עָלָיו׃

9 וְכָל־תְּרוּמָה לְכָל־קָדְשֵׁי
בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־יַקְרִיבוּ לַכֹּהֵן
לוֹ יִהְיֶה׃

10 וְאִישׁ אֶת־קֳדָשָׁיו לוֹ יִהְיוּ
אִישׁ אֲשֶׁר־יִתֵּן לַכֹּהֵן לוֹ יִהְיֶה׃

11 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
לֵּאמֹר׃

ε'.

1. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων.

2. Πρόσταξον τοῖς υἱοῖς Ισραήλ, καὶ ἐξαποστειλάτωσαν ἐκ τῆς παρεμβολῆς πάντα λεπρὸν, καὶ πάντα γονοῤῥυῆ καὶ πάντα ἀκάθαρτον ἐπὶ ψυχῇ.

3. Ἀπὸ ἀρσενικοῦ ἕως θηλυκοῦ ἐξαποστείλατε ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ οὐ μιανοῦσι τὰς παρεμβολὰς αὐτῶν, ἐν οἷς ἐγὼ καταγίνομαι ἐν αὐτοῖς.

4. Καὶ ἐποίησαν οὕτως οἱ υἱοὶ Ισραὴλ, καὶ ἐξαπέστειλαν αὐτοὺς ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καθὰ ἐλάλησε κύριος τῷ Μωϋσῇ, οὕτως ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ισραήλ.

5. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων.

6. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ισραὴλ λέγων· ἀνὴρ ἢ γυνὴ ὅς τις ἂν ποιήσῃ ἀπὸ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν τῶν ἀνθρωπίνων, καὶ παριδὼν παρίδῃ ἐν κυρίῳ, καὶ πλημμελήσῃ ἡ ψυχὴ ἐκείνη.

7. Ἐξαγορεύσει τὴν ἁμαρτίαν ἣν ἐποίησε, καὶ ἀποδώσει τὴν πλημμέλειαν, τὸ κεφάλαιον, καὶ τὸ ἐπίπεμπτον αὐτοῦ προσθήσει ἐπ᾽ αὐτὸ καὶ ἀποδώσει τίνι ἐπλημμέλησεν αὐτῷ.

8. Ἐὰν δὲ μὴ ᾖ τῷ ἀνθρώπῳ ὁ ἀγχιστεύων, ὥστε ἀποδοῦναι αὐτῷ τὸ πλημμέλημα πρὸς αὐτὸν, τὸ πλημμέλημα τὸ ἀποδιδόμενον τῷ κυρίῳ, τῷ ἱερεῖ ἔσται, πλὴν τοῦ κριοῦ τοῦ ἱλασμοῦ, δι᾽ οὗ ἐξιλάσεται ἐν αὐτῷ περὶ αὐτοῦ.

9. Καὶ πᾶσα ἀπαρχὴ, καὶ πάντα τὰ ἁγιαζόμενα ἐν υἱοῖς Ισραὴλ, ὅσα ἐὰν προσφέρωσι κυρίῳ, τῷ ἱερεῖ αὐτῷ ἔσται.

10. Καὶ ἑκάστου τὰ ἡγιασμένα αὐτοῦ ἔσται. καὶ ἀνὴρ ὃς ἂν δῷ τῷ ἱερεῖ, αὐτῷ ἔσται.

11. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων.

CAP. V.

1. Locutuſq́; eſt Dominus ad Moyſen, dicens:

2. Præcipe filiis Iſraël, ut eiiciant de caſtris omnem leproſum, & qui ſemine fluit, pollutuſq́; eſt ſuper mortuo:

3. Tam maſculum quàm fœminam eiicite de caſtris, ne contaminent ea, cùm habitaverint vobiſcum.

4. Feceruntq́; ita filii Iſraël, & eiecerunt eos extra caſtra, ſicut locutus erat Dominus Moyſi.

5. Locutuſq́; eſt Dominus ad Moyſen, dicens:

6. Loquere ad filios Iſraël, Vir ſive mulier cum fecerint ex omnibus peccatis quæ ſolent hominibus accidere, & per negligentiam tranſgreſſi fuerint mandatum Domini, atque deliquerint.

7. Confitebuntur peccatum ſuum, & reddent ipſum caput, quintamq́; partem déſuper ei in quem peccaverint.

8. Sin autem non fuerit qui recipiat, dabunt Domino, & erit ſacerdotis, excepto ariete qui offertur pro expiatione, ut ſit placabilis hoſtia.

9. Omnes quoque primitiæ quas offerunt filii Iſrael, ad ſacerdotem pertinent:

10. Et quicquid in ſanctuarium offertur a ſingulis, & traditur manibus ſacerdotis, ipſius erit.

11. Locutuſq́; eſt Dominus ad Moyſen, dicens:

Das V. Capitel.

VND der HERR redet mit Moſe / vnd ſprach:

2. Gebeut den kindern Iſrael / daß ſie auß dem Lager thun alle Außſetzigen / vnd alle die Eiterflůſſe haben / vnd die an todten vnrein worden ſind.

3. Beide Mann vnd Weib ſollen ſie hinauß thun fůr das Lager / daß ſie nicht jhre Lager verunreinigen / darinnen ich vnter jnen wone.

4. Vnd die kinder Iſrael theten alſo / vnnd theten ſie hinauß fůr das Lager / wie der HERR zu Moſe geredt hatte.

5. Vnd der HERR redet mit Moſe / vnd ſprach:

6. Sage den kindern Iſrael vnnd ſprich zu jhnen: Wenn ein Mann oder Weib irgend eine ſůnde wider einen Menſchen thut / vnd ſich ~~an~~ dem HErren damit verſůndiget / ſo hat die Seele eine ſchuld auff jhr.

7. Vnnd ſie ſollen jre ſůnde bekennen / die ſie gethan haben / vnnd ſollen jhre ſchuld verſo̊nen mit der Hauptſumma / vnnd darůber das fůnffte theil dazu thun / vnnd dem geben / an dem ſie ſich verſchuldiget haben.

8. Iſt aber niemand da / dem mans bezalen ſolte / ſo ſol mans dem HERREN geben fůr dem Prieſter / vber den Wider der verſo̊nung / damit er verſo̊net wird.

9. Deßgleichen ſoll alle Hebe / von allem das die kinder Iſrael heiligen vnd dem Prieſter opffern / ſein ſeyn.

10. Vnd wer etwas heiliget / ſol auch ſein ſeyn / vnd wer etwas dem Prieſter gibt das ſol auch ſein ſeyn.

11. Vnd der HERR redet mit Moſe vnd ſprach:

CHAP. V.

1. Puis l'Eternel parla à Moyſe, diſant.

2. Commande aux enfans d'Iſrael qu'ils mettent hors du camp tout lepreux, tout homme decoulant, & tout homme ſouillé pour quelque treſpaſſé.

3. Vous les mettrez hors tāt le maſle que la femelle, voire vous les mettrez hors du camp, afin qu'ils ne ſouillent le camp de ceux au milieu deſquels i'habite.

4. Et les enfans d'Iſrael en firent ainſi, & les mirent hors du camp: comme l'Eternel auoit parlé à Moyſe, ainſi firent les enfans d'Iſrael.

5. Et l'Eternel parla à Moyſe, diſant.

6. Parle aux enfans d'Iſrael. Quand quelque homme ou quelque femme aura cōmis quelque peché que ce ſoit d'homme, en commettant forfait contre l'Eternel, & telle perſonne *en* ſera trouuee coulpable:

7. Lors ils confeſſeront leur peché qu'ils aurōt commis, & *le coulpable* reſtituera en la ſomme totale ce en quoi il aura eſté trouué coulpable, & y adiouſtera par deſſus vn cinquieme, & le baillera à celui contre lequel il aura commis le delict.

8. Que ſi ceſt homme-la n'a aucun à qui appartiene le droict de retraict lignager pour retirer à ſoi ce en quoi aura eſté commis le delict, ceſte choſe-la ſera reſtituee à l'Eternel, *& appartiendra* au Sacrificateur, outre le mouton des propitiations, duquel on fera propitiation pour icelui.

9. Pareillement toute offrāde eſleuee d'entre toutes les choſes ſanctifiees des enfans d'Iſrael, qu'ils preſenteront au Sacrificateur, lui appartiendra.

10. Les choſes donc ſanctifiees d'vn chacun appartiendront au Sacrificateur: ce que chacun lui aura baillé, appartiendra à icelui.

11. L'Eternel parla a Moyſe, diſant.

ה

12 מַלֵּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְתֵימַר לְהוֹן גְּבַר גְּבַר אֲרֵי תִסְטֵי אִתְּתֵיהּ וּתְשַׁקַּר בֵּיהּ שְׁקַר׃

13 וְיִשְׁכּוּב גְּבַר יָתַהּ שׁוּכְבַת זַרְעָא וִיהֵי מְכַסָּא מֵעֵינֵי בַעְלַהּ וּמִטַּמְרָא וְהִיא מְסָאֲבָא וְסָהִיד לֵית בַּהּ וְהִיא לָא אִתְּאַחֲדַת׃

14 וְיֶעְבַּר עֲלוֹהִי רוּחַ קִנְאָה וִיקַנֵּי יַת אִתְּתֵיהּ וְהִיא מְסָאֲבָא אוֹ עֲבַר עֲלוֹהִי רוּחַ קִנְאָה וִיקַנֵּי יַת אִתְּתֵיהּ וְהִיא לָא מְסָאֲבָא׃

15 וְיַיְתֵי גַּבְרָא יַת אִתְּתֵיהּ לְוַת כַּהֲנָא וְיַיְתֵי יַת קֻרְבָּנַהּ עֲלַהּ חַד מִן עַשְׂרָא בִּתְלָת סְאִין קְמַח שַׂעֲרִין לָא יְרִיק עֲלוֹהִי מִשְׁחָא וְלָא יִתֵּן עֲלוֹהִי לְבוֹנְתָא אֲרֵי מִנְחַת קִנְאָתָא הוּא מִנְחַת דָּכְרָנָא מַדְכְּרַת חוֹבִין׃

16 וִיקָרֵיב יָתַהּ כַּהֲנָא וִיקִמִנַּהּ קֳדָם יְיָ׃

17 וְיִסַּב כַּהֲנָא מֵי כִיּוֹר בְּמָאן דַּחֲסַף וּמִן עַפְרָא דִּיהֵי בִּיסוֹדֵי מַשְׁכְּנָא יִסַּב כַּהֲנָא וְיִתֵּן לְמַיָּא׃

18 וִיקִים כַּהֲנָא יַת אִתְּתָא קֳדָם יְיָ וְיִפְרַע יַת רֵישָׁא דְאִתְּתָא וְיִתֵּן עַל יְדַהָא יַת מִנְחַת דָּכְרָנָא מִנְחַת קִנְאָתָא הוּא וּבִידָא דְכַהֲנָא יְהוֹן מַיָּא מְרִירַיָּא מְלַטְּטַיָּא׃

ה

12 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אִישׁ אִישׁ כִּי־תִשְׂטֶה אִשְׁתּוֹ וּמָעֲלָה בוֹ מָעַל׃

13 וְשָׁכַב אִישׁ אֹתָהּ שִׁכְבַת־זֶרַע וְנֶעְלַם מֵעֵינֵי אִישָׁהּ וְנִסְתְּרָה וְהִיא נִטְמָאָה וְעֵד אֵין בָּהּ וְהִוא לֹא נִתְפָּשָׂה׃

14 וְעָבַר עָלָיו רוּחַ־קִנְאָה וְקִנֵּא אֶת־אִשְׁתּוֹ וְהִוא נִטְמָאָה אוֹ־עָבַר עָלָיו רוּחַ־קִנְאָה וְקִנֵּא אֶת־אִשְׁתּוֹ וְהִיא לֹא נִטְמָאָה׃

15 וְהֵבִיא הָאִישׁ אֶת־אִשְׁתּוֹ אֶל־הַכֹּהֵן וְהֵבִיא אֶת־קָרְבָּנָהּ עָלֶיהָ עֲשִׂירִת הָאֵיפָה קֶמַח שְׂעֹרִים לֹא־יִצֹק עָלָיו שֶׁמֶן וְלֹא־יִתֵּן עָלָיו לְבֹנָה כִּי־מִנְחַת קְנָאֹת הוּא מִנְחַת זִכָּרוֹן מַזְכֶּרֶת עָוֺן׃

16 וְהִקְרִיב אֹתָהּ הַכֹּהֵן וְהֶעֱמִדָהּ לִפְנֵי יְהוָה׃

17 וְלָקַח הַכֹּהֵן מַיִם קְדֹשִׁים בִּכְלִי־חָרֶשׂ וּמִן־הֶעָפָר אֲשֶׁר יִהְיֶה בְּקַרְקַע הַמִּשְׁכָּן יִקַּח הַכֹּהֵן וְנָתַן אֶל־הַמָּיִם׃

18 וְהֶעֱמִיד הַכֹּהֵן אֶת־הָאִשָּׁה לִפְנֵי יְהוָה וּפָרַע אֶת־רֹאשׁ הָאִשָּׁה וְנָתַן עַל־כַּפֶּיהָ אֵת מִנְחַת הַזִּכָּרוֹן מִנְחַת קְנָאֹת הִוא וּבְיַד הַכֹּהֵן יִהְיוּ מֵי הַמָּרִים הַמְאָרֲרִים׃

έ.

12. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· ἀνδρὸς ἀνδρὸς ἐὰν παραβῇ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ ὑπεριδοῦσα παρίδῃ αὐτόν.

13. Καὶ κοιμηθῇ τις μετ᾽ αὐτῆς κοίτην σπέρματος, καὶ λάθῃ ἐξ ὀφθαλμῶν τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς καὶ κρύψῃ, αὐτὴ δὲ ᾖ μεμιασμένη, καὶ μάρτυς μὴ ᾖ κατ᾽ αὐτῆς, καὶ αὐτὴ μὴ ᾖ συνειλημμένη.

14. Καὶ ἐπέλθῃ αὐτῷ πνεῦμα ζηλώσεως, καὶ ζηλώσει τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, αὐτὴ δὲ μεμίανται ἢ ἐπέλθῃ αὐτῷ πνεῦμα ζηλώσεως, καὶ ζηλώσει τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, αὐτὴ δὲ μὴ ᾖ μεμιασμένη.

15. Καὶ ἄξει ὁ ἄνθρωπος τὴν γυναῖκα αὐτοῦ πρὸς τὸν ἱερέα. καὶ προσοίσει τὸ δῶρον περὶ αὐτῆς τὸ δέκατον τοῦ ὑφεὶ ἄλευρον κρίθινον, οὐκ ἐπιχεεῖ ἐπ᾽ αὐτὸ ἔλαιον, οὐδὲ ἐπιθήσει ἐπ᾽ αὐτὸ λίβανον. ἔστι γὰρ θυσία ζηλοτυπίας. θυσία μνημοσύνου ἀναμιμνήσκουσα ἁμαρτίαν.

16. Καὶ προσάξει αὐτὴν ὁ ἱερεὺς καὶ στήσει αὐτὴν ἔναντι κυρίου.

17. Καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς ὕδωρ καθαρὸν ζῶν ἐν ἀγγείῳ ὀστρακίνῳ, καὶ τῆς γῆς τῆς οὔσης ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς ἐμβαλεῖ εἰς τὸ ὕδωρ.

18. Καὶ στήσει ὁ ἱερεὺς τὴν γυναῖκα ἔναντι κυρίου. καὶ ἀποκαλύψει τὴν κεφαλὴν αὐτῆς τῆς γυναικὸς, καὶ θήσει ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτῆς τὴν θυσίαν τοῦ μνημοσύνου, τὴν θυσίαν τῆς ζηλοτυπίας· ἐν δὲ τῇ χειρὶ τοῦ ἱερέως ἔσται τὸ ὕδωρ τοῦ ἐλεγμοῦ.

CAP. V.

12. Loquere ad filios Iſraël, & dices ad eos: Vir cuius uxor erraverit, maritumq́ue contemnens.

13. Dormierit cum altero viro, & hoc maritus deprehendere non quiverit, ſed latet adulterium, & teſtibus argui non poteſt, quia non eſt inventa in ſtupro:

14. Si ſpiritus zelotypiæ concitaverit virum contra uxorem ſuam, quæ vel polluta eſt, vel falſa ſuſpicione appetitur:

15. Adducet eam ad ſacerdotem, & offeret oblationem pro illa, decimam partem Sati farinæ hordeaceæ: non fundet ſuper eam oleum, nec imponet thus: quia ſacrificium zelotypiæ eſt, & oblatio inveſtigans adulterium.

16. Offeret igitur eam ſacerdos, & ſtatuet coram Domino.

17. Aſſumetq́; aquam ſanctam in vaſe fictili, & pauxillum terræ de pavimento tabernaculi mittet in eam.

18. Cumq́ue ſteterit mulier in conſpectu Domini, diſcooperiet caput eius, & ponet ſuper manus illius ſacrificium recordationis, & oblationem zelotypiæ: ipſe autem tenebit aquas amariſſimas, in quibus cum execratione maledicta congeſſit.

Das V. Capitel.

12. Sage den kindern Iſrael vnnd ſprich zu jhnen: Wenn jrgend eins Mannes Weib ſich verlieff/ vnnd ſich an jhm verſůndiget.

13. Vnnd jemand ſie fleiſchlich beſchlefft/ vnnd wůrde doch dem Mann verborgen fůr ſeinen augen/ vnnd wůrde verdeckt/ daß ſie vnrein worden iſt/ vnnd kan ſie nicht ůberzeugen/ denn ſie iſt nicht drinne begriffen.

14. Vnd der Eifergeiſt entzůndet jhn/ daß er vmb ſein weib eifert/ ſie ſey vnrein oder nicht vnrein.

15. So ſol er ſie zum Prieſter bringen/ vnnd ein Opffer vber ſie bringen/ den zehenden Epha Gerſtenmehls/ vnnd ſol kein öle darauff gieſſen/ noch Weyrauch drauff thun/ Denn es iſt Eiferopffer vnd Růgeopffer/ das miſſethat růget.

16. Da ſol ſie der Prieſter herzu fůren/ vnd fůr den HERRN ſtellen.

17. Vnd des heiligen waſſers nemen in ein erden Geſeß/ vnnd ſtaub vom boden der Wonung ins waſſer thun.

18. Vnd ſol das Weib fůr den HErrn ſtellen/ vnd jhr haupt entblöſſen/ vnnd das Růgeopffer/ das ein Eiferopffer iſt/ auff jhr hand legen. Vnnd der Prieſter ſol in ſeiner hand bitter verflucht waſſer haben.

CHAP. V.

12. Parle aux enfans d'Iſrael, & leur di, Quand la femme de quelcun ſe ſera deſtournee, & aura commis forfait contre icelui:

13. Et que quelcun aura couché auec elle par cohabitation de ſemence, & cela n'aura point eſté apperceu de ſon mari, ains elle ſe ſera cachee, & ſe ſera polluee, & qu'il n'y ait point de teſmoin contre elle, & qu'elle n'ait point eſté ſurpriſe:

14. Et que l'eſprit de ialouſie le ſaiſiſſe, tellement qu'il ſoit ialoux de ſa femme, d'autant qu'elle s'eſt polluee: ou que l'eſprit de ialouſie le ſaiſiſſe, tellement qu'il ſoit ialoux de ſa femme, encore qu'elle ne ſe ſoit point polluee:

15. Ceſt homme-la fera venir ſe femme deuant le Sacrificateur, & apportera l'offrande d'icelle pour le regard d'elle, *aſſauoir* la dixieme partie d'vn Epha de farine d'orge: *mais* il ne reſpandra point d'huile ſur icelle, & n'y mettra point d'encens: car c'*eſt* gaſteau de ialouſies, *voire* gaſteau de memorial, reduiſant en memoire l'iniquité.

16. Et le Sacrificateur la fera approcher, & la fera tenir de bout en la preſence de l'Eternel.

17. Puis le Sacrificateur prendra de l'eau ſaincte en vn vaiſſeau de terre, & de la poudre qui ſera ſur le paué du pauillon, & la mettra dedans l'eau.

18. Apres le Sacrificateur fera tenir de bout la femme en la preſence de l'Eternel, & deſcouurira la teſte de ceſte femme-la, & mettra ſur les paumes des mains d'icelle le gaſteau de memorial qui eſt le gaſteau de ialouſies. Et le Sacrificateur aura en ſa main les eaux ameres qui portent malediction.

ה

19 וְיֵימֵי יָתַהּ כַּהֲנָא וְיֵימַר לְאִתְּתָא אִם לָא שְׁכֵיב גְּבַר יָתִיךְ וְאִם לָא סְטֵית לְאִסְתָּאָבָא בַּר מִבַּעְלִיךְ הֲוִי זַכָּאָה מִמַּיָּא מְרִירַיָּא מְלַטְטַיָּא הָאִלֵּין׃

20 וְאַתְּ אֲרֵי סְטֵית בַּר מִבַּעְלִיךְ וַאֲרֵי אִסְתָּאַבְתְּ וִיהַב גְּבַר בִּיךְ יַת שְׁכוּבְתֵּיהּ בַּר מִבַּעְלִיךְ׃

21 וְיֵימֵי כַּהֲנָא יַת אִתְּתָא בְּמוֹמָתָא דִּלְוָטָא וְיֵימַר כַּהֲנָא לְאִתְּתָא יִתֵּן יְיָ יָתִיךְ לִלְוָט וּלְמוֹמֵי בְּגוֹ עַמִּיךְ בְּדִיִתֵּן יְיָ יַת יִרְכֵּיךְ מַסְיָא וְיַת מְעַיְכִי נְפִיחִין׃

22 וְיֵעֲלוּן מַיָּא מְלַטְטַיָּא הָאִלֵּין בִּמְעַיְכִי לְאַפָּחָא מְעִין וּלְאַמְסָאָה יְרַךְ ו וְתֵימַר אִתְּתָא אָמֵן אָמֵן׃

23 וְיִכְתּוֹב יַת לְוָטַיָּא הָאִלֵּין כַּהֲנָא בְּסִפְרָא וְיִמְחוֹק לְמַיָּא מְרִירַיָּא׃

24 וְיַשְׁקֵי יַת אִתְּתָא יַת מַיָּא מְרִירַיָּא מְלַטְטַיָּא וְיֵעֲלוּן בַּהּ מַיָּא מְלַטְטַיָּא לִלְוָט׃

25 וְיִסַּב כַּהֲנָא מִידָא דְאִתְּתָא יַת מִנְחַת קִנְאָתָא וִירִים יַת מִנְחָתָא קֳדָם יְיָ וִיקָרֵב יָתַהּ לְמַדְבְּחָא׃

26 וְיִקְמוֹץ כַּהֲנָא מִן מִנְחָתָא יַת אַדְכָּרְתַהּ וְיַסֵּיק לְמַדְבְּחָא וּבָתַר כֵּן יַשְׁקֵי יַת אִתְּתָא יַת מַיָּא׃

27 וְיַשְׁקִינַּהּ יַת מַיָּא וּתְהֵי אִם אִסְתָּאָבַת וְשַׁקָּרַת שְׁקַר בְּבַעְלַהּ וְיֵעֲלוּן בַּהּ מַיָּא מְלַטְטַיָּא לִלְוָט וְיִפְּחוּן מְעַהָא וְתִתְמְסֵי יִרְכַּהּ וּתְהֵי א אִתְּתָא לִלְוָט בְּגוֹ עַמַּהּ׃

ה

19 וְהִשְׁבִּיעַ אֹתָהּ הַכֹּהֵן וְאָמַר אֶל־הָאִשָּׁה אִם־לֹא שָׁכַב אִישׁ אֹתָךְ וְאִם־לֹא שָׂטִית טֻמְאָה תַּחַת אִישֵׁךְ הִנָּקִי מִמֵּי הַמָּרִים הַמְאָרְרִים הָאֵלֶּה׃

20 וְאַתְּ כִּי שָׂטִית תַּחַת אִישֵׁךְ וְכִי נִטְמֵאת וַיִּתֵּן אִישׁ בָּךְ אֶת־שְׁכָבְתּוֹ מִבַּלְעֲדֵי אִישֵׁךְ׃

21 וְהִשְׁבִּיעַ הַכֹּהֵן אֶת־הָאִשָּׁה בִּשְׁבֻעַת הָאָלָה וְאָמַר הַכֹּהֵן לָאִשָּׁה יִתֵּן יְהוָה אוֹתָךְ לְאָלָה וְלִשְׁבֻעָה בְּתוֹךְ עַמֵּךְ בְּתֵת יְהוָה אֶת־יְרֵכֵךְ נֹפֶלֶת וְאֶת־בִּטְנֵךְ צָבָה׃

22 וּבָאוּ הַמַּיִם הַמְאָרְרִים הָאֵלֶּה בְּמֵעַיִךְ לַצְבּוֹת בֶּטֶן וְלַנְפִּל יָרֵךְ וְאָמְרָה הָאִשָּׁה אָמֵן אָמֵן׃

23 וְכָתַב אֶת־הָאָלֹת הָאֵלֶּה הַכֹּהֵן בַּסֵּפֶר וּמָחָה אֶל־מֵי הַמָּרִים׃

24 וְהִשְׁקָה אֶת־הָאִשָּׁה אֶת־מֵי הַמָּרִים הַמְאָרְרִים וּבָאוּ בָהּ הַמַּיִם הַמְאָרְרִים לְמָרִים׃

25 וְלָקַח הַכֹּהֵן מִיַּד הָאִשָּׁה אֵת מִנְחַת הַקְּנָאֹת וְהֵנִיף אֶת־הַמִּנְחָה לִפְנֵי יְהוָה וְהִקְרִיב אֹתָהּ אֶל־הַמִּזְבֵּחַ׃

26 וְקָמַץ הַכֹּהֵן מִן־הַמִּנְחָה אֶת־אַזְכָּרָתָהּ וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחָה וְאַחַר יַשְׁקֶה אֶת־הָאִשָּׁה אֶת־הַמָּיִם׃

27 וְהִשְׁקָהּ אֶת־הַמַּיִם וְהָיְתָה אִם־נִטְמְאָה וַתִּמְעֹל מַעַל בְּאִישָׁהּ וּבָאוּ בָהּ הַמַּיִם הַמְאָרְרִים לְמָרִים וְצָבְתָה בִטְנָהּ וְנָפְלָה יְרֵכָהּ וְהָיְתָה הָאִשָּׁה לְאָלָה בְּקֶרֶב עַמָּהּ׃

έ.

19. Τὸ ἐπικαταρώμενον τοῦτο, καὶ ὁρκιεῖ αὐτὴν ὁ ἱερεὺς καὶ ἐρεῖ τῇ γυναικί· εἰ μὴ κεκοίμηταί τις μετὰ σοῦ, εἰ μὴ παραβέβηκας μιανθῆναι ὑπὸ τὸν ἄνδρα τὸν σεαυτῆς, ἀθῶα ἴσθι ἀπὸ τοῦ ὕδατος τοῦ ἐλεγμοῦ τοῦ ἐπικαταρωμένου τούτου.

20. Εἰ δὲ σὺ παραβέβηκας ὕπανδρος οὖσα, ἢ μεμίανσαι, καὶ ἔδωκέ τις τὴν κοίτην αὐτοῦ ἐν σοὶ, πλὴν τοῦ ἀνδρός σου.

21. Καὶ ὁρκιεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν γυναῖκα ἐν τοῖς ὅρκοις τῆς ἀρᾶς ταύτης, καὶ ἐρεῖ ὁ ἱερεὺς τῇ γυναικί. δώη σε κύριος ἐν ἀρᾷ καὶ ἐνόρκιον ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ σου, ἐν τῷ δοῦναι κύριον τὸν μηρόν σου διαπεπτωκότα, καὶ τὴν κοιλίαν σου πεπρησμένην.

22. Καὶ εἰσελεύσεται τὸ ὕδωρ τὸ ἐπικαταρώμενον τοῦτο εἰς τὴν κοιλίαν σου, πρῆσαι γαστέρα, καὶ διαπεσεῖν μηρόν σου. καὶ ἐρεῖ ἡ γυνὴ, γένοιτο γένοιτο.

23. Καὶ γράψει ὁ ἱερεὺς τὰς ἀρὰς ταύτας εἰς βιβλίον, καὶ ἐξαλείψει εἰς τὸ ὕδωρ τοῦ ἐλεγμοῦ. τοῦ ἐπικαταρωμένου.

24. Καὶ ποτιεῖ τὴν γυναῖκα τὸ ὕδωρ τοῦ ἐλεγμοῦ τοῦ ἐπικαταρωμένου. καὶ εἰσελεύσεται εἰς αὐτὴν τὸ ὕδωρ τὸ ἐπικαταρώμενον τοῦ ἐλεγμοῦ.

25. Καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς ἐκ χειρὸς τῆς γυναικὸς τὴν θυσίαν τῆς ζηλοτυπίας, καὶ ἐπιθήσει τὴν θυσίαν ἔναντι κυρίου, καὶ προσοίσει αὐτὴν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον.

26. Καὶ δράξεται ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τῆς θυσίας τὸ μνημόσυνον αὐτῆς, καὶ ἀνοίσεται αὐτὸ ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. Καὶ μετὰ ταῦτα ποτιεῖ τὴν γυναῖκα τὸ ὕδωρ.

27. Καὶ ἔσται ἐὰν μὲν ᾖ μεμιασμένη, καὶ λήθῃ λάθῃ τὸν ἄνδρα αὐτῆς, καὶ εἰσελεύσεται εἰς αὐτὴν τὸ ὕδωρ τοῦ ἐλεγμοῦ τὸ ἐπικαταρώμενον, καὶ πρησθήσεται τὴν κοιλίαν, καὶ διαπεσεῖται ὁ μηρὸς αὐτῆς, καὶ ἔσται ἡ γυνὴ εἰς ἀρὰν ἐν τῷ λαῷ αὐτῆς.

CAP. V.

19. Adiurabitq́; eam, & dicet: Si non dormivit vir alienus tecum, & ſi non polluta es deſerto mariti thoro, non te nocebunt aquæ iſtæ amariſſimæ, in quas maledicta congeſſi.

20. Sin autem declinaſti à viro tuo, atque polluta es, & concubuiſti cum altero viro:

21. His maledictionibus ſubiacebis: Det te Dominus in maledictionem, exemplumque cunctorum in populo ſuo. putreſcere faciat femur tuum, & tumens uterus tuus dirumpatur.

22. Ingrediantur aquæ maledictæ in ventrem tuum, & utero tumeſcente putreſcat femur. Et reſpondebit mulier, Amen, amen.

23. Scribetq́; ſacerdos in libello iſta maledicta, & delebit ea aquis amariſſimis, in quas maledicta congeſſit.

24. Et dabit ei bibere. Quas cùm exhauſerit.

25. Tollet ſacerdos de manu eius ſacrificium zelotypiæ, & elevabit illud coram Domino, imponetq́; illud ſuper altare:

26. Ita duntaxat ut priùs, pugillum ſacrificii tollat de eo quod offertur, & incendat ſuper altare: & ſic potum det mulieri aquas amariſſimas.

27. Quas cùm biberit, ſi polluta eſt, & contempto viro adulterii rea eſt, pertrãſibunt eam aquę maledictionis, & inflato ventre computreſcet femur: eritq́; mulier in maledictionem, & in exemplum omni populo.

Das V. Capitel.

19. Vnnd ſol das Weib beſchweren/ vnd zu jhr ſagen: Hat kein Mann dich beſchlaffen/ vnd haſt dich nicht von deinem Mann verlauffen/ daß du dich verunreiniget haſt/ ſo ſollen dir dieſe bitter verfluchte waſſer nicht ſchaden.

20. Wo du aber dich von deinem Mann verlauffen haſt/ daß du vnrein biſt/ vnnd hat jemand dich beſchlaffen/ auſſer deinem Mann.

21. So ſol der Prieſter das Weib beſchweren mit ſolchem fluche/ vnd ſol zu jhr ſagen: Der HERR ſetze dich zum fluch vnnd zum ſchwur vnter deinem Volck/ daß der HERR deine Hůffte ſchwinden/ vnnd deinen bauch ſchwellen laſſe.

22. So gehe nun das verfluchte Waſſer inn deinen Leib/ das dein bauch ſchwelle/ vnd deine hůffte ſchwinde/ vnd das Weib ſol ſagen: Amen/ Amen.

23. Alſo ſol der Prieſter dieſe flůche auff einen Zettel ſchreiben/ vnd mit dem bittern waſſer abwaſchen.

24. Vnd ſol dem Weibe von dem bittern verfluchten waſſer zu trincken geben. Vnnd wenn das verfluchte bitter waſſer in ſie gegangen iſt.

25. Sol der Prieſter von jhrer hand das Eiferopffer nemen/ vnnd zum Speißopffer fůr dem HERRN weben/ vnd auff dem Altar opffern.

26. Nemlich/ er ſol eine hand vol des Speißopffers nemen zu jhrem Růgeopffer/ vnnd auff dem Altar anzůnden/ vnd darnach dem Weibe das waſſer zu trincken geben:

27. Vnd wenn ſie das waſſer getruncken hat/ Iſt ſie vnrein/ vnd hat ſich an jhrem Mann verſůndigt/ ſo wird das verfluchte waſſer in ſie gehen/ vnnd jhr bitter ſein/ daß jhr der bauch ſchwellen vnnd die Hůffte ſchwinden wird/ vnnd wird das Weib ein fluch ſein vnter jhrem Volck.

CHAP. V.

19. Et le Sacrificateur fera iurer la femme, & lui dira, Si homme n'a point couché auec toi, & ſi eſtant en la puiſſance de ton mari tu ne t'en es point deſtournee par pollution, ſois exempte de ces eaux ameres qui portent malediction.

20. Que ſi eſtant en la puiſſance de ton mari tu t'en es deſtournee, & t'es polluee, & qu'aucun fors que ton mari ait habité auec toi.

21. Lors le Sacrificateur fera iurer la femme par ſerment d'execration, & lui dira, L'Eternel te liure au milieu de ton peuple à l'execration, à laquelle tu t'es aſſuiettie par ton ſerment, faiſant tomber ta cuiſſe, & enfler ton vẽtre:

22. Et que ces eaux-la qui portent malediction entrẽt en tes entrailles pour te faire enfler le vẽtre, & faire tomber ta cuiſſe. Adonc la femme reſpõdra, Amen, Amen.

23. Puis le Sacrificateur eſcrira en vn breuet ces execrations-la, & les effacera auec les eaux ameres.

24. Si fera boire à la femme les eaux ameres qui portent malediction, & les eaux qui portent malediction entreront en elle pour *eſtre* eaux ameres.

25. Le Sacrificateur donc prẽdra de la main de la femme le gaſteau de ialouſies, & le tournoyera deuant l'Eternel, & l'offrira ſur l'autel.

26. Le Sacrificateur prẽdra auſſi vne poignee du gaſteau pour memorial d'icelui, & la fera fumer ſur l'autel: puis apres il fera boire les eaux à la femme.

27. Et apres qu'il lui aura fait boire les eaux, s'il eſt ainſi qu'elle ſe ſoit polluee, & qu'elle ait commis forfait contre ſon mari, les eaux qui portent malediction entreront en elle pour *eſtre* eaux ameres, & ſon ventre enflera, & ſa cuiſſe tombera. Ainſi ſera ceſte femme-la aſſuiettie à l'execration du ſermẽt au milieu de ſon peuple.

במדברא	במדבר	ΑΡΙΘΜΟΙ
ה	ה	εʹ.
28 וְאִם לָא אִסְתְּאָבַת אִיתְּתָא וְדַכְיָא הִיא וְתִפּוֹק זַכָּאָה וְתַעְדֵּי עִדּוּי׃	28 וְאִם־לֹא נִטְמְאָה הָאִשָּׁה וּטְהֹרָה הִוא וְנִקְּתָה וְנִזְרְעָה זָרַע׃	28. Ἐὰν δὲ μὴ μιανθῇ ἡ γυνή, καὶ καθαρὰ ᾖ, καὶ ἀθῴα ἔσται, καὶ ἐκσπερματιεῖ σπέρμα.
29 דָּא אוֹרָיְתָא דְּקִנְאָתָא דְּתִסְטֵי אִתְּתָא בַּר מִבַּעְלָהּ וְתִסְתָּאַב׃	29 זֹאת תּוֹרַת הַקְּנָאֹת אֲשֶׁר תִּשְׂטֶה אִשָּׁה תַּחַת אִישָׁהּ וְנִטְמָאָה׃	29. Οὗτος ὁ νόμος τῆς ζηλοτυπίας· ᾧ ἂν παραβῇ ἡ γυνὴ ὕπανδρος οὖσα καὶ μιανθῇ.
30 אוֹ גְּבַר דְּיִעְבַּר עֲלוֹהִי רוּחַ קִנְאָה וִיקַנֵּי יָת אִתְּתֵיהּ וִיקִים יָת אִתְּתָא קֳדָם יְיָ וְיַעְבֵּד לַהּ כַּהֲנָא יָת כָּל אוֹרָיְתָא הָדָא׃	30 אוֹ אִישׁ אֲשֶׁר תַּעֲבֹר עָלָיו רוּחַ קִנְאָה וְקִנֵּא אֶת־אִשְׁתּוֹ וְהֶעֱמִיד אֶת־הָאִשָּׁה לִפְנֵי יְהוָה וְעָשָׂה לָהּ הַכֹּהֵן אֵת כָּל־הַתּוֹרָה הַזֹּאת׃	30. Ἢ ἄνθρωπος ὃς ἐὰν ἐπέλθῃ ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα ζηλώσεως, καὶ ζηλώσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ στήσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἔναντι κυρίου, καὶ ποιήσει αὐτῇ ὁ ἱερεὺς πάντα τὸν νόμον τοῦτον.
31 וִיהֵא זַכַּאי גַּבְרָא מֵחוֹבִין וְאִתְּתָא הַהִיא תְּקַבֵּל יָת חוֹבַהּ׃	31 וְנִקָּה הָאִישׁ מֵעָוֹן וְהָאִשָּׁה הַהִוא תִּשָּׂא אֶת־עֲוֹנָהּ׃	31. Καὶ ἀθῷος ἔσται ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ ἁμαρτίας, καὶ ἡ γυνὴ ἐκείνη λήψεται τὴν ἁμαρτίαν αὐτῆς.
ו	ו	ΚΕΦΑΛ. ϛʹ.
1 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃	1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃	1. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων.
2 מַלֵּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְתֵימַר לְהוֹן גְּבַר אוֹ אִתְּתָא אֲרֵי יַפְרֵישׁ לְמִדַּר נְדַר נְזִירָא לְמִזַּר קֳדָם יְיָ׃	2 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אִישׁ אוֹ־אִשָּׁה כִּי יַפְלִא לִנְדֹּר נֶדֶר נָזִיר לְהַזִּיר לַיהוָה׃	2. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ισραήλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· ἀνὴρ ἢ γυνή, ὃς ἂν μεγάλως εὔξηται εὐχήν, ἀφαγνίσασθαι ἁγνείαν, κυρίῳ.
3 מֵחֲמַר חֲדַת וְעַתִּיק יַזַּר חַל דַּחֲמַר חֲדַת וְחַל דַּחֲמַר עַתִּיק לָא יִשְׁתֵּי וְכָל מַתְרוּת עִנְּבִין לָא יִשְׁתֵּי וְעִנְּבִין רַטִּיבִין וִיבִישִׁין לָא יֵיכוֹל׃	3 מִיַּיִן וְשֵׁכָר יַזִּיר חֹמֶץ יַיִן וְחֹמֶץ שֵׁכָר לֹא יִשְׁתֶּה וְכָל־מִשְׁרַת עֲנָבִים לֹא יִשְׁתֶּה וַעֲנָבִים לַחִים וִיבֵשִׁים לֹא יֹאכֵל׃	3. Ἀπὸ οἴνου καὶ σίκερας ἁγνισθήσεται. καὶ ὄξος ἐκ σίκερας οὐ πίεται, καὶ ὅσα κατεργάζεται ἐκ σταφυλῆς οὐ πίεται, καὶ σταφυλὴν πρόσφατον, καὶ σταφίδα οὐ φάγεται.
4 כֹּל יוֹמֵי נְזִרֵיהּ מִכֹּל דְּיִתְעֲבֵד מִגֻּפְנָא דְחַמְרָא מִפֻּרְצְנִין וְעַד עִיצוּרִין לָא יֵיכוֹל׃	4 כֹּל יְמֵי נִזְרוֹ מִכֹּל אֲשֶׁר יֵעָשֶׂה מִגֶּפֶן הַיַּיִן מֵחַרְצַנִּים וְעַד־זָג לֹא יֹאכֵל׃	4. Πάσας τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς αὐτοῦ ἀπὸ πάντων ὅσα γίνονται ἐξ ἀμπέλου οἶνον ἀπὸ στεμφύλων ἕως γιγάρτου οὐ πίεται, ὥστε μὴ φάγεται ἐξ αὐτῶν.
5 כָּל יוֹמֵי נְדַר נְזִרֵיהּ מַסְפַּר לָא יֶעְבַּר עַל רֵישֵׁיהּ עַד מִשְׁלַם יוֹמַיָּא דִּיְנַזַּר קֳדָם יְיָ קַדִּישׁ יְהֵי יְרַבֵּי פְּרוּעַ שְׂעַר רֵישֵׁיהּ׃	5 כָּל־יְמֵי נֶדֶר נִזְרוֹ תַּעַר לֹא־יַעֲבֹר עַל־רֹאשׁוֹ עַד־מְלֹאת הַיָּמִם אֲשֶׁר־יַזִּיר לַיהוָה קָדֹשׁ יִהְיֶה גַּדֵּל פֶּרַע שְׂעַר רֹאשׁוֹ׃	5. Πάσας τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς τοῦ ἁγνισμοῦ αὐτοῦ, ξυρὸς οὐκ ἐπελεύσεται ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ἕως ἂν πληρωθῶσιν αἱ ἡμέραι ὅσας ηὔξατο κυρίῳ, ἅγιος ἔσται τρέφων κόμην τριχὸς κεφαλῆς.
6 כָּל יוֹמִין דִּיְנַזַּר קֳדָם יְיָ עַל נַפְשָׁא דְמִיתָא לָא יֵיעוֹל׃	6 כָּל־יְמֵי הַזִּירוֹ לַיהוָה עַל־נֶפֶשׁ מֵת לֹא יָבֹא׃	6. Πάσας τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς κυρίῳ, ἐπὶ πάσῃ ψυχῇ τετελευτηκυίᾳ οὐκ εἰσελεύσεται.

CAP. V.

28. Quòd ſi polluta nõ fuerit, erit innoxia, & faciet liberos.

29. Iſta eſt lex zelotypiæ. Si declinaverit à viro ſuo, & ſi polluta fuerit.

30. Marituſq; zelotypiæ ſpiritu concitatus adduxerit eam in conſpectu Domini, & fecerit ei ſacerdos iuxta omnia quæ ſcripta ſunt.

31. Maritus abſque culpa erit, & illa recipiet iniquitatem ſuam.

CAP. VI.

1. Locutuſq; eſt Dominus ad Moyſen, dicens.

2. Loquere ad filios Iſrael, & dices ad eos: Vir ſive mulier cùm fecerint votum ut ſanctificētur, & ſe voluerint Domino conſecrare.

3. A vino, & omni quod inebriare poteſt, abſtinebunt. Acetum ex vino, & ex qualibet alia potione, & quicquid de uva exprimitur, non bibent: uvas recentes ſiccaſque non comedent.

4. Cunctis diebus quibus ex voto Domino conſecrātur: quicquid ex vinea eſſe poteſt, ab uva paſſa uſque ad acinum non comedent.

5. Omni tempore ſeparationis ſuæ novacula non tranſibit per caput eius uſque ad completum diem quo Domino conſecratur. Sanctus erit, creſcente cæſarie capitis eius.

6. Omni tempore conſecrationis ſuæ ſuper mortuum non ingredietur.

Das V. Capitel.

28. Iſt aber ein ſolch Weib nicht verunreinigt / ſondern rein / ſo wirds jhr nicht ſchaden / daß ſie kan ſchwanger werden.

29. Diß iſt das Eifer geſetz / wenn ein Weib ſich von jhrem Mann verleufft vnd vnrein wird.

30. Oder wenn einen Mann der Eifergeiſt entzündt / daß er vmb ſein Weib eifert / das ers ſtelle für den HERRN / vnd der Prieſter mit jhr thu alles nach dieſem Geſetze.

31. Vnnd der Mann ſol vnſchuldig ſein an der miſſethat / Aber das Weib ſol jre miſſethat tragen.

Das VI. Capitel.

VNd der HERR redet mit Moſe / vnd ſprach:

2. Sage den Kindern Jſrael / vnd ſprich zu jhnen: Wenn ein Mann oder Weib ein ſonderlich gelůbd thut dem HERREN ſich zu enthalten.

3. Der ſol ſich Weins vnnd ſtarcks getrencks enthalten / Weineſſig oder ſtarcks getrancks Eſſig ſol er auch nicht trincken / auch nichts das auß Weinbeeren gemachet wird / er ſol weder friſche noch důrre Weinbeer eſſen.

4. So lange ſolch ſein gelůbd weret / Auch ſol er nichts eſſen / das man vom Weinſtock macht / weder Weinkern noch hůlſen.

5. So lange die zeit ſolches ſeines gelůbds weret / ſol kein Scheermeſſer vber ſein haupt fahren / biß daß die zeit auß ſey / die er dem HERRN gelobt hat / Denn er iſt heilig / vnnd ſol das haar auff ſeinem haupt laſſen frey wachſen.

6. Die gantze zeit vber / die er dem HERRN gelobt hat / ſol er zu keinem todten gehen.

CHAP. V.

28. Que ſi la femme ne s'eſt point polluee, ains eſt pure, elle en ſera exempte, & conceura ſemence.

29. Telle *eſt* la Loy des ialouſies, quand la femme eſtant en la puiſſance de ſon mari s'en eſt deſtournee, & s'eſt polluee:

30. Ou quand l'eſprit de ialouſie aura ſaiſi le mari, & qu'eſtant ialoux de ſa femme, il l'aura fait venir deuant l'Eternel: & le Sacrificateur lui aura fait *ſelon* toute ceſte Loy-ci.

31. Et l'homme ſera exempt d'iniquité: mais ceſte femme-la portera ſon iniquité.

CHAP. VI.

1. Item, l'Eternel parla à Moyſe, diſant.

2. Parle aux enfans d'Iſrael, & leur di, Quand l'homme ou la femme aura fait quelque notable promeſſe, vouant le vœu de Nazarien, pour ſe faire Nazarien à l'Eternel.

3. Il s'abſtiendra de vin & de ceruoiſe, & ne boira aucun vinaigre fait de vin, ou de ceruoiſe, ni ne boira d'aucune liqueur de raiſins, & ne mangera grappes fraiſches ne ſeches.

4. Tous les iours de ſon Nazareat, il ne mãgera de choſe aucune qui ſoit faite de vigne portant vin, depuis les pepins iuſques à la pelure.

5. Tous les iours du vœu de ſon Nazareat, le raſoir ne paſſera point ſur ſa teſte: il ſera ſainct, iuſques à ce que les iours, pour le *nombre* deſquels il s'eſt fait Nazarien à l'Eternel, ſoyent accomplis, laiſſant croiſtre la perruque des cheueux de ſa teſte.

6. *Durant* tous les iours, pour le *nombre* deſquels il s'eſt fait Nazarien à l'Eternel, il n'entrera point vers la perſonne d'vn mort.

ו

7 לַאֲבוּהִי וּלְאִמֵּיהּ לַאֲחוּהִי וּלְאַחְתֵיהּ לָא יִסְתָּאַב לְהוֹן בְּמוֹתְהוֹן אֲרֵי כְּלִילָא דֶאֱלָהֵיהּ עַל רֵישֵׁיהּ׃

8 כֹּל יוֹמֵי נִזְרֵיהּ קַדִּישׁ הוּא קֳדָם יְיָ׃

9 וַאֲרֵי יְמוּת מִיתָא עֲלוֹהִי בִּתְכֵף שָׁלוּ וִיסָאֵב רֵישׁ נִזְרֵיהּ וִיגַלַּח רֵישֵׁיהּ בְּיוֹמָא דִדְכוּתֵיהּ בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה יְגַלְּחִינֵּיהּ׃

10 וּבְיוֹמָא תְּמִינָאָה יַיְתֵי תְּרֵין שַׁפְנִינִין אוֹ תְּרֵין בְּנֵי יוֹנָה לְוָת כַּהֲנָא לִתְרַע מַשְׁכַּן זִימְנָא׃

11 וְיַעְבֵּד כַּהֲנָא חַד לְחַטָּאתָא וְחַד לַעֲלָתָא וִיכַפַּר עֲלוֹהִי מִדְּחָב עַל מִיתָא וִיקַדֵּשׁ יָת רֵישֵׁיהּ בְּיוֹמָא הַהוּא׃

12 וְיַזַּר קֳדָם יְיָ יָת יוֹמֵי נִזְרֵיהּ וְיַיְתֵי אִמַּר בַּר שַׁתֵּיהּ לַאֲשָׁמָא וְיוֹמַיָּא קַדְמָאֵי יִבַטְלוּן אֲרֵי מְסָאַב נִזְרֵיהּ׃

13 וְדָא אוֹרַיְתָא דִנְזִירָא בְּיוֹם מִשְׁלַם יוֹמֵי נִזְרֵיהּ יַיְתֵי יָתֵיהּ לִתְרַע מַשְׁכַּן זִימְנָא׃

14 וִיקָרֵיב יָת קֻרְבָּנֵיהּ קֳדָם יְיָ אִמַּר בַּר שַׁתֵּיהּ שְׁלִים חַד לַעֲלָתָא וְאִמַּרְתָּא חֲדָא בַּת שַׁתַּהּ שַׁלְמְתָא לְחַטָּאתָא וּדְכַר חַד שְׁלִים לְנִכְסַת קֻדְשַׁיָּא׃

15 וְסַל פַּטִּיר סֹלֶת גְּרִיצָן דְּפִילָן בִּמְשַׁח וְאֶסְפּוֹגִין פַּטִּירִין דִּמְשִׁיחִין בִּמְשָׁח וּמִנְחַתְהוֹן וְנִסְכֵּיהוֹן׃

16 וִיקָרֵב כַּהֲנָא קֳדָם יְיָ וְיַעְבֵּיד יָת חַטָּאתֵיהּ וְיָת עֲלָתֵיהּ׃

17 וְיָת דִּכְרָא יַעְבֵּיד נִכְסַת קֻדְשַׁיָּא קֳדָם יְיָ עַל סַלָּא דְפַטִּירַיָּא וְיַעְבֵּיד כַּהֲנָא יָת מִנְחָתֵיהּ וְיָת נִסְכֵּיהּ׃

ו

7 לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ לְאָחִיו וּלְאַחֹתוֹ לֹא־יִטַּמָּא לָהֶם בְּמֹתָם כִּי נֵזֶר אֱלֹהָיו עַל־רֹאשׁוֹ׃

8 כֹּל יְמֵי נִזְרוֹ קָדֹשׁ הוּא לַיהוָה׃

9 וְכִי־יָמוּת מֵת עָלָיו בְּפֶתַע פִּתְאֹם וְטִמֵּא רֹאשׁ נִזְרוֹ וְגִלַּח רֹאשׁוֹ בְּיוֹם טָהֳרָתוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יְגַלְּחֶנּוּ׃

10 וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יָבִא שְׁתֵּי תֹרִים אוֹ שְׁנֵי בְּנֵי יוֹנָה אֶל־הַכֹּהֵן אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃

11 וְעָשָׂה הַכֹּהֵן אֶחָד לְחַטָּאת וְאֶחָד לְעֹלָה וְכִפֶּר עָלָיו מֵאֲשֶׁר חָטָא עַל־הַנָּפֶשׁ וְקִדַּשׁ אֶת־רֹאשׁוֹ בַּיּוֹם הַהוּא׃

12 וְהִזִּיר לַיהוָה אֶת־יְמֵי נִזְרוֹ וְהֵבִיא כֶּבֶשׂ בֶּן־שְׁנָתוֹ לְאָשָׁם וְהַיָּמִים הָרִאשֹׁנִים יִפְּלוּ כִּי טָמֵא נִזְרוֹ׃

13 וְזֹאת תּוֹרַת הַנָּזִיר בְּיוֹם מְלֹאת יְמֵי נִזְרוֹ יָבִיא אֹתוֹ אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃

14 וְהִקְרִיב אֶת־קָרְבָּנוֹ לַיהוָה כֶּבֶשׂ בֶּן־שְׁנָתוֹ תָמִים אֶחָד לְעֹלָה וְכַבְשָׂה אַחַת בַּת־שְׁנָתָהּ תְּמִימָה לְחַטָּאת וְאַיִל־אֶחָד תָּמִים לִשְׁלָמִים׃

15 וְסַל מַצּוֹת סֹלֶת חַלֹּת בְּלוּלֹת בַּשֶּׁמֶן וּרְקִיקֵי מַצּוֹת מְשֻׁחִים בַּשָּׁמֶן וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם׃

16 וְהִקְרִיב הַכֹּהֵן לִפְנֵי יְהוָה וְעָשָׂה אֶת־חַטָּאתוֹ וְאֶת־עֹלָתוֹ׃

17 וְאֶת־הָאַיִל יַעֲשֶׂה זֶבַח שְׁלָמִים לַיהוָה עַל סַל הַמַּצּוֹת וְעָשָׂה הַכֹּהֵן אֶת־מִנְחָתוֹ וְאֶת־נִסְכּוֹ׃

ϛʹ.

7. Ἐπὶ πατρὶ καὶ ἐπὶ μητρὶ, καὶ ἐπ' ἀδελφῷ καὶ ἐπ' ἀδελφῇ, οὐ μιανθήσεται ἐπ' αὐτοῖς, ἀποθανόντων αὐτῶν, ὅτι εὐχὴ θεοῦ αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ ἐπὶ κεφαλῆς αὐτοῦ.

8. Πάσας τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς αὐτοῦ, ἅγιος ἔσται κυρίῳ.

9. Ἐὰν δέ τις θανάτῳ ἀποθάνῃ ἐξάπινα ἐπ' αὐτῷ παραχρῆμα, μιανθήσεται ἡ κεφαλὴ εὐχῆς αὐτοῦ, καὶ ξυρήσεται τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ᾗ ἂν ἡμέρᾳ καθαιρεθῇ. τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ξυρηθήσεται.

10. Τῇ ὀγδόῃ οἴσει δύο τρυγόνας, ἢ δύο νεοσσοὺς περιστερῶν, πρὸς τὸν ἱερέα, ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

11. Καὶ ποιήσει ὁ ἱερεὺς μίαν περὶ ἁμαρτίας, καὶ μίαν εἰς ὁλοκαύτωμα. καὶ ἐξιλάσεται περὶ αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς, περὶ ὧν ἥμαρτε περὶ τῆς ψυχῆς, καὶ ἁγιάσει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ.

12. Ἡ ἡγιάσθη τῷ κυρίῳ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς εὐχῆς, καὶ προσάξει ἀμνὸν ἐνιαύσιον εἰς πλημμέλειαν. καὶ αἱ ἡμέραι αἱ πρότερον ἄλογοι ἔσονται, ὅτι ἐμιάνθη ἡ κεφαλὴ εὐχῆς αὐτοῦ.

13. Καὶ οὗτος ὁ νόμος τοῦ εὐξαμένου. ᾗ ἂν ἡμέρᾳ πληρώσῃ ἡμέρας εὐχῆς αὐτοῦ, προσοίσει αὐτὸς παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

14. Καὶ προσάξει τὸ δῶρον αὐτοῦ κυρίῳ, ἀμνὸν ἐνιαύσιον ἄμωμον ἕνα εἰς ὁλοκαύτωμα, καὶ ἀμνάδα ἐνιαύσιον μίαν ἄμωμον εἰς ἁμαρτίαν, καὶ κριὸν ἕνα ἄμωμον εἰς σωτήριον.

15. Καὶ κανοῦν ἀζύμων σεμιδάλεως ἄρτους ἀναπεποιημένους ἐν ἐλαίῳ, καὶ λάγανα ἄζυμα κεχρισμένα ἐν ἐλαίῳ. καὶ θυσίαν αὐτῶν, καὶ σπονδὴν αὐτῶν.

16. Καὶ προσοίσει ὁ ἱερεὺς ἔναντι κυρίου, καὶ ποιήσει τὸ περὶ ἁμαρτίας αὐτοῦ, καὶ τὸ ὁλοκαύτωμα αὐτοῦ.

17. Καὶ τὸν κριὸν ποιήσει θυσίαν σωτηρίου τῷ κυρίῳ ἐπὶ τῷ κανῷ τῶν ἀζύμων. καὶ ποιήσει ὁ ἱερεὺς τὴν θυσίαν καὶ τὴν σπονδὴν αὐτοῦ.

CAP. VI.

7. Nec ſuper patris quidem & matris & fratris ſororiſq; funere cōtaminabitur, quia conſecratio Dei ſui ſuper caput eius eſt.

8. Omnibus diebus ſeparationis ſuæ ſanctus erit Domino.

9. Sin autem mortuus fuerit ſubitò quiſpiam coram eo, polluetur caput conſecrationis eius: quod radet ilico in eadem die purgationis ſuæ, & rurſum ſeptima.

10. In octava autem die offeret duos turtures, vel duos pullos columbæ ſacerdoti in introitu fœderis teſtimonii:

11. Facietq; ſacerdos unum pro peccato, & alterum in holocauſtum, & deprecabitur pro eo, quia peccavit ſuper mortuo: ſanctificabitq; caput eius in die illo:

12. Et conſecrabit Domino dies ſeparationis illius, offerens agnum anniculum pro peccato: ita tamen ut dies priores irriti fiant, quoniam polluta eſt ſanctificatio eius.

13. Iſta eſt lex conſecrationis. Cùm dies quos ex voto decreverat, complebuntur: adducet eum ad oſtium tabernaculi fœderis.

14. Et offeret oblationem eius Domino, agnum anniculum immaculatum in holocauſtum, & ovem anniculam immaculatam pro peccato, & arietem immaculatum, hoſtiam pacificam,

15. Caniſtrum quoque panum azymorum qui conſperſi ſint oleo, & lagana abſque fermento uncta oleo, ac libamina ſingulorum:

16. Quæ offeret ſacerdos coram Domino, & faciet tam pro peccato quam in holocauſtum.

17. Arietem verò immolabit hoſtiam pacificam Domino, offerens ſimul caniſtrum azymorum, & libamenta quæ ex more debentur.

Das VI. Capitel.

7. Er ſol ſich auch nicht verunreinigen an dem todt ſeines Vaters/ſeiner Mutter/ſeines Bruders oder ſeiner Schweſter/denn das Gelůbd ſeines Gottes iſt auff ſeinem haupt.

8. Vnd die gantze zeit vber ſeines Gelůbds ſol er dem HErrn heilig ſein.

9. Vnnd wo jemand fůr jhm vnuerſehens plötzlich ſtirbt/da wird das haupt ſeines Gelůbds verunreiniget/Darumb ~~ſol~~ er ſein haupt beſcheren am tage ſeiner reinigung/das iſt am ſiebenden tage.

10. Vnnd am achten tage ſol er zwo Torteltauben bringen/oder zwo junge Tauben/zum Prieſter/fůr die Thůr der Hůtten des Stiffts.

11. Vnnd der Prieſter ſol eine zum Sůndopffer/vnnd die ander zum Brandopffer machen/vnd jn verſönen/daß er ſich an einem todten verſůndiget hat/vnd alſo ſein haupt deſſelben tags heiligen.

12. Daß er dem HERRN die zeit ſeines Gelůbds außhalte/Vnd ſol ein jårig Lamb bringen zum Schuldopffer. Aber die vorigen tage ſollen vmb ſonſt ſein/Darumb daß ſein Gelůbd verunreinigt iſt.

13. Diß iſt das Geſetz des Verlobten: Wenn die zeit ſeines Gelůbds auß iſt/ſo ſol mann jhn bringen fůr die Thůr der Hůtten des Stiffts.

14. Vnnd er ſol bringen ſein Opffer dem HERRN/ein jårig Lamb/ohn wandel zum Brandopffer/vnnd ein jårig Schaf ohn wandel zum Sůndopffer/vnd einen Wider ohn wandel zum Danckopffer.

15. Vnd einen Korb mit vngeſewrten Kuchen von Semelmehl mit öle gemenget/vnd vngeſewrte fladen mit öle beſtrichen/vnnd jhr Speißopffer vnnd Tranckopffer.

16. Vnnd der Prieſter ſols fůr den HERREN bringen/vnd ſol ſein Sůndopffer vnnd ſein Brandopffer machen.

17. Vnd den Wider ſol er zum Danckopffer machen dem HErrn/ſampt dem Korbe mit dem vngeſewrten Brot/vnd ſol auch ſein Speißopffer vnnd ſein Tranckopffer machen.

CHAP. VI.

7. Il ne ſe cõtaminera point
pour ſon pere, ni pour ſa mere,
ni pour ſon frere, ni pour
ſa ſœur, quand ils ſeront
morts: car le Nazareat de
ſon Dieu *eſt* deſſus ſa teſte.
8. Tous les iours de ſon Nazareat
il *eſt* ſainct à l'Eternel.
9. Que ſi quelcun vient à
mourir aupres de lui tout
ſubitement, il polluera la teſte
du Nazareat d'icelui, &
pourtant il raira ſa teſte au
iour de ſa purification: il la
raira au ſeptieme iour.
10. Et au huitieme iour il apportera
deux tourterelles,
ou deux pigeonneaux au Sacrificateur,
à l'entree du tabernacle
d'aſſignation.
11. Lors le Sacrificateur en
ſacrifiera l'vn pour le peché,
& l'autre en holocauſte: &
fera propitiation pour lui de
ce qu'il a peché pour le regard
du mort. Il ſanctifiera
donc ainſi la teſte en ce iour-la.
12. Et ſeparera à l'Eternel
les iours de ſon Nazareat, offrãt
vn agneau d'vn an pour
le delict, & les premiers iours
ſeront annullés: car ſon Nazareat
a eſté pollué.
13. Or c'*eſt* ici la Loy du Nazarien:
au tẽps que les iours
de ſon Nazareat ſerõt accõplis,
on le fera venir à la porte
du tabernacle d'aſſignation.
14. Et fera ſon offrande
à l'Eternel, d'vn agneau d'vn
an ſans tare, en holocauſte,
& d'vn agneau femelle d'vn
an ſans tare, pour le peché, &
d'vn mouton ſans tare, pour
le ſacrifice de proſperités:
15. Et d'vne corbeille de
pains ſans leuain, de tourteaux
de fine farine, peſtris a
l'huile, & de bignets ſans leuain
oincts d'huile, auec
leur gaſteau, & leurs aſperſions.
16. Leſquels le Sacrificateur
offrira deuãt l'Eternel,
& ſacrifiera l'offrande
d'icelui pour le peché, &
ſon holocauſte.
17. Et offrira le mouton en
ſacrifice de proſperités a l'Eternel,
auec la corbeille des
pains ſans leuain. Auſſi le Sacrificateur
offrira le gaſteau
d'icelui & ſon aſperſion.

ו

18 וְגִלַּח הַנָּזִיר פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד
אֶת־רֹאשׁ נִזְרוֹ וְלָקַח אֶת־שְׂעַר
רֹאשׁ נִזְרוֹ וְנָתַן עַל־הָאֵשׁ אֲשֶׁר־
תַּחַת זֶבַח הַשְּׁלָמִים׃

19 וְלָקַח הַכֹּהֵן אֶת־הַזְּרֹעַ
בְּשֵׁלָה מִן־הָאַיִל וְחַלַּת מַצָּה
אַחַת מִן־הַסַּל וּרְקִיק מַצָּה
אֶחָד וְנָתַן עַל־כַּפֵּי הַנָּזִיר אַחַר
הִתְגַּלְּחוֹ אֶת־נִזְרוֹ׃

20 וְהֵנִיף אוֹתָם הַכֹּהֵן תְּנוּפָה
לִפְנֵי יְהוָה קֹדֶשׁ הוּא לַכֹּהֵן עַל
חֲזֵה הַתְּנוּפָה וְעַל שׁוֹק הַתְּרוּמָה
וְאַחַר יִשְׁתֶּה הַנָּזִיר יָיִן׃

21 זֹאת תּוֹרַת הַנָּזִיר אֲשֶׁר יִדֹּר
קָרְבָּנוֹ לַיהוָה עַל־נִזְרוֹ מִלְּבַד
אֲשֶׁר־תַּשִּׂיג יָדוֹ כְּפִי נִדְרוֹ אֲשֶׁר
יִדֹּר כֵּן יַעֲשֶׂה עַל תּוֹרַת נִזְרוֹ׃

22 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
לֵּאמֹר׃

23 דַּבֵּר אֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־בָּנָיו
לֵאמֹר כֹּה תְבָרְכוּ אֶת־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל אָמוֹר לָהֶם׃

24 יְבָרֶכְךָ יְהוָה וְיִשְׁמְרֶךָ׃

25 יָאֵר יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ׃

26 יִשָּׂא יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם
לְךָ שָׁלוֹם׃

27 וְשָׂמוּ אֶת־שְׁמִי עַל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וַאֲנִי אֲבָרְכֵם׃

ז

1 וַיְהִי בְּיוֹם כַּלּוֹת מֹשֶׁה לְהָקִים
אֶת־הַמִּשְׁכָּן וַיִּמְשַׁח אֹתוֹ וַיְקַדֵּשׁ
אֹתוֹ וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו וְאֶת־
הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו וַיִּמְשָׁחֵם
וַיְקַדֵּשׁ אֹתָם׃

ו

18 וִיגַלַּח נְזִירָא בִּתְרַע
מַשְׁכַּן זִמְנָא יָת רֵישׁ
נִזְרֵיהּ וְיִסַּב יָת שְׂעַר רֵישׁ
נִזְרֵיהּ וְיִתֵּן עַל אִישָׁתָא
דִּתְחוֹת דּוּדָא דְּנִכְסַת
קֻדְשַׁיָּא׃

19 וְיִסַּב כַּהֲנָא יָת
דְּרָעָא בְּשִׁילָא מִן דִּכְרָא
וּגְרִיצְתָּא פַּטִּירְתָּא חֲדָא
מִן סַלָּא וְאֶסְפּוֹג פַּטִּיר חַד
וְיִתֵּן עַל יְדֵי נְזִירָא בָּתַר
דִּיגַלַּח יָת נִזְרֵיהּ׃

20 וִירִים יָתְהוֹן כַּהֲנָא
אֲרָמָא קֳדָם יְיָ קֻדְשָׁא
הוּא לְכַהֲנָא עַל חֲדִיָּא
דַּאֲרָמוּתָא וְעַל שָׁקָא
דְּאַפְרָשׁוּתָא וּבָתַר כֵּן
יִשְׁתֵּי נְזִירָא חַמְרָא׃

21 דָּא אוֹרָיְתָא דִּנְזִירָא
דְּיִדַּר קֻרְבָּנֵיהּ קֳדָם יְיָ
עַל נִזְרֵיהּ בַּר מִדְּתַדְבֵּיק
יְדֵיהּ כְּפוּם נִדְרֵיהּ דְּיִדַּר
כֵּן יַעְבֵּד עַל אוֹרָיְתָא
דִּנְזִרֵיהּ׃

22 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה
לְמֵימָר׃

23 מַלֵּיל עִם אַהֲרֹן וְעִם
בְּנוֹהִי לְמֵימַר כְּדֵין תב
תְּבָרְכוּן יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
כַּד תֵּימְרוּן לְהוֹן׃

24 יְבָרְכִינָּךְ יְיָ וְיִטְּרִינָּךְ׃

25 יַנְהַר יְיָ שְׁכִינְתֵיהּ
לְוָתָךְ וִירַחֵם עֲלָךְ׃

26 יַעְדֵּי יְיָ רֻגְזֵיהּ מִינָּךְ
וִישַׁוֵּי לָךְ שְׁלָם׃

27 וִישַׁווּן יָת בִּרְכַּת
שְׁמִי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וַאֲנָא אֲבָרְכִינּוּן׃

ז

1 וַהֲוָה בְּיוֹמָא דְּשֵׁיצִי
מֹשֶׁה לַאֲקָמָא יָת
מַשְׁכְּנָא וְרַבִּי יָתֵיהּ וְקַדֵּישׁ
יָתֵיהּ וְיָת כָּל מָנוֹהִי וְיָת
מַדְבְּחָא וְיָת כָּל מָנוֹהִי
וְרַבֵּינוּן וְקַדֵּישׁ יָתְהוֹן׃

ϛʹ.

18. Καὶ ξυρήσεται ὁ ηὐγμένος παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου τὴν κεφαλὴν τῆς εὐχῆς αὐτοῦ, καὶ ἐπιθήσει τὰς τρίχας ἐπὶ τὸ πῦρ, ὅ ἐστιν ἐπὶ τὴν θυσίαν τοῦ σωτηρίου.

19. Καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς τὸν βραχίονα ἑφθὸν ἀπὸ τοῦ κριοῦ, καὶ ἄρτον ἕνα ἄζυμον ἀπὸ τοῦ κανοῦ, καὶ λάγανον ἄζυμον ἕν, καὶ ἐπιθήσει ἐπὶ τὰς χεῖρας τοῦ ηὐγμένου. μετὰ τὸ ξυρήσασθαι αὐτὸν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.

20. Καὶ προσοίσει αὐτὰ ὁ ἱερεὺς ἐπίθεμα ἔναντι κυρίου, ἅγιον ἔσται τῷ ἱερεῖ ἐπὶ τοῦ στηθυνίου τοῦ ἐπιθέματος, καὶ ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ ἀφαιρέματος. καὶ μετὰ ταῦτα. πίεται ὁ ηὐγμένος οἶνον.

21. Οὗτος ὁ νόμος τοῦ εὐξαμένου, ὃς ἂν εὔξηται δῶρον αὐτοῦ τῷ κυρίῳ περὶ τῆς εὐχῆς, χωρὶς ὧν ἂν εὕρῃ ἡ χεὶρ αὐτοῦ κατὰ δύναμιν τῆς εὐχῆς αὐτοῦ, ἧς ἂν εὔξηται κατὰ τὸν νόμον ἁγνείας.

22. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων·

23. Λάλησον Ααρὼν καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ λέγων· οὕτως εὐλογήσετε τοὺς υἱοὺς Ισραὴλ, λέγοντες αὐτοῖς.

24. Εὐλογήσαι σε κύριος, καὶ φυλάξαι σε.

25. Ἐπιφάναι κύριος τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ σὲ, καὶ ἐλεήσαι σε.

26. Ἐπάραι κύριος τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ σὲ, καὶ δῴη σοι εἰρήνην.

27. Καὶ ἐπιθήσουσι τὸ ὄνομά μου ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ισραὴλ, καὶ ἐγὼ κύριος εὐλογήσω αὐτούς.

ΚΕΦΑΛ. ζ.

1. Καὶ ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ συνετέλεσε Μωϋσῆς, ὥστε ἀναστῆσαι τὴν σκηνὴν, καὶ ἔχρισεν αὐτὴν καὶ ἡγίασεν αὐτὴν, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῆς, καὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ, καὶ ἔχρισεν αὐτὰ, καὶ ἡγίασεν αὐτά.

CAP. VI.

18. Tunc radetur nazaræus ante oſtium tabernaculi fœderis cæſarie conſecrationis ſuæ: tolletq; capillos eius, & ponet ſuper ignem, qui eſt ſuppoſitus ſacrificio pacificorum.

19. Et armum coctum arietis, tortamq; abſque fermento unam de caniſtro, & laganum azymum unum, & tradet in manus nazaræi, poſtquam raſum fuerit caput eius.

20. Suſceptaq; rurſum ab eo, elevabit in conſpectu Domini: & ſanctificata ſacerdotis erunt, ſicut pectuſculum quod ſeparari iuſſum eſt, & femur: poſt hæc poteſt bibere nazaræus vinum.

21. Iſta eſt lex nazaræi, cum voverit oblationem ſuam Domino tempore cōſecrationis ſuæ, exceptis his quæ invenerit manus eius: iuxta quod mente devoverat, ita faciet ad perfectionem ſanctificationis ſuæ.

22. Locutuſq; eſt **Dominus** ad Moyſen, dicens.

23. Loquere Aaron & filiis eius, Sic benedicetis filiis Iſraël, & dicetis eis:

24. Benedicat tibi Dominus, & cuſtodiat te.

25. Oſtendat Dominus faciem ſuam tibi, & miſereatur tui.

26. Convertat Dominus vultum ſuum ad te, & det tibi pacem.

27. Invocabuntque nomen meum ſuper filios Iſrael, & ego benedicam eis.

CAP. VII.

1. Factum eſt autem in die qua complevit Moyſes tabernaculum, & erexit illud: unxitq; & ſanctificavit cum omnibus vaſis ſuis, altare ſimiliter & omnia vaſa eius:

Das VI. Capitel.

18. Vnd ſol dem Verlobten das haupt ſeines gelůbds beſcheren / fůr der Thůr der Hütten des Stiffts / vnnd ſol das Haupthaar ſeines Gelůbds nemen vnd auff das feuer werffen / das vnter dem Danckopffer iſt.

19. Vnd ſol den gekochten bug nemen von dem Wider / vnd einen vngeſeurten Kuchen auß dem korbe / vnnd einen vngeſeurten Fladen / vnd ſols dem verlobten auff ſeine hende legen.

20. Nach dem er ſein gelůbd abgeſchoren hat / vnd ſols fůr dem HERREN weben. Das iſt heilig dem Prieſter / ſampt zu der Webebruſt vnd der Hebeſchultern / Darnach mag der verlobte Wein trincken.

21. Das iſt das Geſetz des Verlobten / der ſein Opffer dem HERREN gelobt / von wegen ſeines Gelůbds auſſer dem / was er ſonſt vermag / wie er gelobet hat / ſol er thun nach dem Geſetz ſeines gelůbds.

22. Vnd der HERR redet mit Moſe vnd ſprach:

23. Sage Aaron vnnd ſeinen Sőnen / vnnd ſprich: Alſo ſolt jr ſagen zu den kindern Jſrael / wenn jr ſie ſegenet.

24. Der HERR ſegene dich vnnd behůte dich.

25. Der HERR laſſe ſein angeſicht leuchten vber dir / vnd ſey dir gnedig.

26. Der HERR hebe ſein angeſicht vber dich / vnd gebe dir Friede.

27. Denn jr ſolt meinen Namen auff die kinder Jſrael legen / daß ich ſie ſegene.

Das VII. Capitel.

VNnd da Moſe die Wonung auffgerichtet hatte / vnd ſie geſalbet vnnd geheiliget mit alle jrem Gerethe / dazu auch den Altar mit alle ſeinem Gerethe geſalbet vnd geheiliget.

CHAP. VI.

18 Et le Nazarien raira la teſte de ſon Nazareat à l'entree du tabernacle d'aſſignation, & prendra les cheueux de la teſte de ſon Nazareat, & les mettra ſur le feu qui *eſt* deſſous le ſacrifice de proſperités,

19. Lors le Sacrificateur prendra l'eſpaule bouillie du mouton, & vn tourteau ſans leuain de la corbeille, & vn bignet ſans leuain, & les mettra ſur les paumes des mains du Nazarien, apres qu'il ſe ſera fait raire ſon Nazareat.

20. Et le Sacrificateur tournoyera ces choſes en offrande tournoyee deuant l'Eternel: c'*eſt* choſe ſaincte *qui appartient* au Sacrificateur, auec la poictrine de tournoyement, & l'eſpaule d'eſleuation. Puis apres le Nazarien pourra boire du vin.

21. Telle *eſt* la Loy du Nazarien qui aura voué à l'Eternel ſon offrande pour ſon Nazareat, outre ce qu'il aura moyen d'offrir: ſelon ſon vœu qu'il aura voué, ainſi en fera-il, ſuiuant la Loy de ſon Nazareat.

22. L'Eternel parla auſſi à Moyſe, diſant.

23. Parle à Aaron & à ſes fils & leur di, Vous benirez ainſi les enfans d'Iſrael, leur diſant.

24. L'Eternel te benie, & te garde:

25. L'Eternel face reluire ſa face vers toi, & te face grace:

26. L'Eternel eſleue ſa face vers toi, & te doint paix.

27. Ils mettront donc mon Nom ſur les enfans d'Iſrael, & ie les benirai.

CHAP. VII

1. Or aduint au iour que Moyſe eut acheué de dreſſer le pauillō, & qu'il l'eut oinct, & l'eut ſanctifié auec tous ſes vtenſiles, enſemble l'autel auec tous ſes vtenſiles*: il aduint, di-ie*, apres qu'il les eut oincts & ſanctifiés:

ז

2 וְקָרִיבוּ רַבְרְבֵי יִשְׂרָאֵל רֵישֵׁי בֵּית אֲבָהָתְהוֹן אִנּוּן רַבְרְבֵי שִׁבְטַיָּא אִנּוּן דְּקָיְמִין עַל מִנְיָנַיָּא׃

3 וְאַיְתִיוּ יָת קֻרְבָּנְהוֹן קֳדָם יְיָ שִׁית עֶגְלָן כַּד מְחַפְּיָן וּתְרֵי עֲשַׂר תּוֹרִין עֶגְלְתָא עַל תְּרֵין רַבְרְבַיָּא וְתוֹרָא לְחַד וְקָרִיבוּ יָתְהוֹן קֳדָם מַשְׁכְּנָא׃

4 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה לְמֵימָר׃

5 קַבֵּיל מִנְּהוֹן וִיהוֹן לְמִפְלַח יָת פָּלְחַן מַשְׁכַּן זִמְנָא וְתִתֵּן יָתְהוֹן לְלֵוָאֵי גְּבַר כְּמִיסַת פָּלְחָנֵיהּ׃

6 וּנְסֵיב מֹשֶׁה יָת עֶגְלָתָא וְיָת תּוֹרֵי וִיהַב יָתְהוֹן לְלֵיוָאֵי׃

7 יָת תַּרְתֵּין עֶגְלָתָא וְיָת אַרְבַּעַת תּוֹרֵי יְהַב לִבְנֵי גֵרְשׁוֹן כְּמִסַּת פָּלְחַנְהוֹן׃

8 וְיָת אַרְבַּע עֶגְלָן וְיָת תְּמַנְיָא תּוֹרֵי יְהַב לִבְנֵי מְרָרִי כְּמִסַּת פָּלְחַנְהוֹן בִּידָא דְאִיתָמָר בַּר אַהֲרֹן כַּהֲנָא׃

9 וְלִבְנֵי קְהָת לָא יְהַב אֲרֵי פָּלְחַן קֻדְשָׁא עֲלֵיהוֹן בְּכִתְפָּא נָטְלִין׃

10 וְקָרִיבוּ רַבְרְבַיָּא יָת חֲנֻכַּת מַדְבְּחָא בְּיוֹמָא דְּרַבִּיאוּ יָתֵיהּ וְקָרִיבוּ רַבְרְבַיָּא יָת קֻרְבָּנְהוֹן קֳדָם מַדְבְּחָא׃

11 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה רַבָּא חַד לְיוֹמָא רַבָּא חַד לְיוֹמָא יְקָרְבוּן יָת קֻרְבָּנְהוֹן לַחֲנֻכַּת מַדְבְּחָא׃

12 וַהֲוָה דִּמְקָרֵב בְּיוֹמָא קַדְמָאָה יָת קֻרְבָּנֵיהּ נַחְשׁוֹן בַּר עַמִּינָדָב לְשִׁבְטָא דִיהוּדָה׃

ז

2 וַיַּקְרִיבוּ נְשִׂיאֵי יִשְׂרָאֵל רָאשֵׁי בֵּית אֲבֹתָם הֵם נְשִׂיאֵי הַמַּטֹּת הֵם הָעֹמְדִים עַל־הַפְּקֻדִים׃

3 וַיָּבִיאוּ אֶת־קָרְבָּנָם לִפְנֵי יְהוָה שֵׁשׁ־עֶגְלֹת צָב וּשְׁנֵי עָשָׂר בָּקָר עֲגָלָה עַל־שְׁנֵי הַנְּשִׂאִים וְשׁוֹר לְאֶחָד וַיַּקְרִיבוּ אוֹתָם לִפְנֵי הַמִּשְׁכָּן׃

4 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

5 קַח מֵאִתָּם וְהָיוּ לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדַת אֹהֶל מוֹעֵד וְנָתַתָּה אוֹתָם אֶל־הַלְוִיִּם אִישׁ כְּפִי עֲבֹדָתוֹ׃

6 וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־הָעֲגָלֹת וְאֶת־הַבָּקָר וַיִּתֵּן אוֹתָם אֶל־הַלְוִיִּם׃

7 אֵת ׀ שְׁתֵּי הָעֲגָלוֹת וְאֵת אַרְבַּעַת הַבָּקָר נָתַן לִבְנֵי גֵרְשׁוֹן כְּפִי עֲבֹדָתָם׃

8 וְאֵת ׀ אַרְבַּע הָעֲגָלֹת וְאֵת שְׁמֹנַת הַבָּקָר נָתַן לִבְנֵי מְרָרִי כְּפִי עֲבֹדָתָם בְּיַד אִיתָמָר בֶּן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן׃

9 וְלִבְנֵי קְהָת לֹא נָתָן כִּי־עֲבֹדַת הַקֹּדֶשׁ עֲלֵהֶם בַּכָּתֵף יִשָּׂאוּ׃

10 וַיַּקְרִיבוּ הַנְּשִׂאִים אֵת חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ בְּיוֹם הִמָּשַׁח אֹתוֹ וַיַּקְרִיבוּ הַנְּשִׂיאִם אֶת־קָרְבָּנָם לִפְנֵי הַמִּזְבֵּחַ׃

11 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה נָשִׂיא אֶחָד לַיּוֹם נָשִׂיא אֶחָד לַיּוֹם יַקְרִיבוּ אֶת־קָרְבָּנָם לַחֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ׃

12 וַיְהִי הַמַּקְרִיב בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן אֶת־קָרְבָּנוֹ נַחְשׁוֹן בֶּן־עַמִּינָדָב לְמַטֵּה יְהוּדָה׃

ζ.

2. Καὶ προσήνεγκαν οἱ ἄρχοντες Ἰσραὴλ, δώδεκα ἄρχοντες οἴκων πατριῶν αὐτῶν. οὗτοι οἱ ἄρχοντες φυλῶν, οὗτοι οἱ παρεστηκότες ἐπὶ τῆς ἐπισκοπῆς.

3. Καὶ ἤνεγκαν τὰ δῶρα αὐτῶν ἔναντι κυρίου, ἓξ ἁμάξας λαμπηνικὰς καὶ δώδεκα βόας ἅμαξαν παρὰ δύο ἀρχόντων, καὶ μόσχον παρ' ἑκάστου, καὶ προσήνεγκαν ἐναντίον τῆς σκηνῆς.

4. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων.

5. Λάβε παρ' αὐτῶν, καὶ ἔσονται πρὸς τὰ ἔργα τὰ λειτουργικὰ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ δώσεις αὐτὰ τοῖς Λευΐταις, ἑκάστῳ κατὰ τὴν αὐτοῦ λειτουργίαν.

6. Καὶ λαβὼν Μωϋσῆς τὰς ἁμάξας καὶ τοὺς βόας, ἔδωκεν αὐτὰ τοῖς Λευΐταις.

7. Τὰς δύο ἁμάξας καὶ τοὺς τέσσαρας βόας ἔδωκε τοῖς υἱοῖς Γεδσὼν κατὰ τὰς λειτουργίας αὐτῶν.

8. Καὶ τὰς τέσσαρας ἁμάξας καὶ τοὺς ὀκτὼ βόας, ἔδωκε τοῖς υἱοῖς Μεραρὶ κατὰ τὰς λειτουργίας αὐτῶν, διὰ Ἰθάμαρ τοῦ υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως.

9. Καὶ τοῖς υἱοῖς Καὰθ οὐ δέδωκεν, ὅτι τὰ λειτουργήματα τοῦ ἁγίου ἔχουσιν, ἐπ' ὤμων ἀροῦσιν αὐτά.

10. Καὶ προσήνεγκαν οἱ ἄρχοντες εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν τοῦ θυσιαστηρίου, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἔχρισεν αὐτὸ, καὶ προσήνεγκαν οἱ ἄρχοντες τὰ δῶρα αὐτῶν, ἀπέναντι τοῦ θυσιαστηρίου.

11. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωϋσῆν· ἄρχων εἷς καθ' ἡμέραν, ἄρχων πρὸς ἡμέραν, προσοίσουσι τὰ δῶρα αὐτῶν, εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν τοῦ θυσιαστηρίου. καὶ ἦν ὁ προσφέρων

12. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ δῶρον αὐτοῦ, ναασσὼν υἱὸς ἀμιναδὰβ ἄρχων τῆς φυλῆς Ἰούδα.

CAP. VII.

2. Obtulerunt principes Iſraël & capita familiarum, qui erant per ſingulas tribus, præfecti eorum qui numerati fuerant.

3. Munera coram Domino ſex plauſtra tecta cum duodecim bobus. Vnum plauſtrum obtulêre duo duces, & unum bovem ſinguli, obtuleruntq; ea in conſpectu tabernaculi.

4. Ait autem Dominus ad Moyſen.

5. Suſcipe ab eis ut ſerviant in miniſterio tabernaculi, & trades ea Levitis iuxta ordinem miniſterii ſui.

6. Itaque cum ſuſcepiſſet Moyſes plauſtra, & boves, tradidit eos Levitis.

7. Duo plauſtra & quatuor boves dedit filiis Gerſon, iuxta id quod habebant neceſſarium.

8. Quatuor alia plauſtra, & octo boves dedit filiis Merari ſecundum officia & cultum ſuum, ſub manu Ithamar filii Aaron ſacerdotis.

9. Filiis autem Caath non dedit plauſtra & boves: quia in ſanctuario ſerviūt, & onera propriis portant humeris.

10. Igitur obtulerunt duces in dedicationem altaris, die qua unctum eſt, oblationem ſuam ante altare.

11. Dixitque Dominus ad Moyſen, Singuli duces per ſingulos dies offerant munera in dedicationem altaris.

12. Primo die obtulit oblationem ſuam Nahaſſon filius Aminadab de tribu Iuda:

Das VII. Capitel.

2. Da opfferten die Fürſten Iſrael/ die Häupter waren in jhrer Väter häuſer/ Denn ſie waren die Oberſten vnter den Stämmen/ vnnd ſtunden oben an vnter denen die gezehlet waren.

3. Vnnd ſie brachten jhre Opffer für den HERRN/ ſechs bedeckte Wagen vnd zwölff Rinder/ ja ein Wagen für zwen Fürſten/ vnd ein Ochſen für einen/ vnnd brachten ſie für die Wonung.

4. Vnnd der HERR ſprach zu Moſe:

5. Nimms von jhnen/ daß es diene zum dienſt der Hütten des Stiffts/ vnnd gibs den Leviten/ einem jeglichen nach ſeinem Ampt.

6. Da nam Moſe die Wagen vnnd Rinder/ vnd gab ſie den Leviten.

7. Zwen Wagen vnnd vier Rinder gab er den kindern Gerſon nach jhrem Ampt.

8. Vnd vier Wagen vnd acht Ochſen gab er den kindern Merari nach jhrem Ampt/ vnter der hand Ithamar Aarons des Prieſters Son.

9. Den kindern aber Kahath gab er nichts/ Darumb das ſie ein heilig Ampt auff jhnen hatten/ vnd auff jren achſeln tragen muſten.

10. Vnd die Fürſten opfferten zur einweihung des Altars an dem tage da er geweihet ward/ vnd opfferten jhre gabe für dem Altar.

11. Vnd der HERR ſprach zu Moſe: Laß einen jeglichen Fürſten an ſeinem tage ſein Opffer bringen zur einweihung des Altars.

12. Am erſten tage opfferte ſeine gabe Nahesſon der Sohn Amminadab des Stamms Juda.

CHAP. VII.

2. Que les principaux d'Iſrael, & chef des familles de leurs peres, qui *ſont* les principaux des tribus, & qui auoyēt aſſiſté à faire les denombremens, firent oblation:

3. Et amenerent leur offrande deuant l'Eternel, *aſſauoir* ſix chariots couuerts, & douze bœufs: chaque chariot pour deux des principaux, & chaque bœuf pour vn chacun d'iceux, & les offrirent deuant le pauillon.

4. Lors l'Eternel parla à Moyſe, diſant.

5. Pren *ces choſes* d'iceux, & elles ſeront employees au ſeruice du tabernacle d'aſſignation: ſi les donneras aux Leuites, à vn chacun ſelon ce à quoi il doit ſeruir.

6. Moyſe donc print les chariots, & les bœufs, & les donna aux Leuites.

7. Il donna aux enfans de Guerſçon deux chariots, & quatre bœufs, ſelon ce à quoi ils deuoyent ſeruir.

8. Mais aux enfans de Merari il dōna quatre chariots, & huit bœufs, ſelō ce à quoi ils deuoyent ſeruir, ſous la conduite d'Ithamar fils d'Aaron Sacrificateur.

9. Or il n'en dōna point aux enfans de Kehath, pource que le ſeruice du Sanctuaire *eſtoit* de leur charge: ils portoyent ſur les eſpaules.

10. Item les principaux offrirent à la dedicace de l'autel, au iour qu'il fut oinct, les principaux, *di-ie*, offrirent leur offrande deuant l'autel.

11. Et l'Eternel dit à Moyſe, vn des principaux offrira vn iour, & vn autre l'autre iour, ſon offrande à la dedicace de l'autel.

12. Au premier iour donc, Nahaſſon fils de Hamminadab offrit ſon offrande pour la tribu de Iuda.

ז

13 וְקֻרְבָּנֵיהּ מְגִיסְתָּא
דִּכְסַף חֲדָא מְאָה וּתְלָתִין
סִלְעִין הֲוָה מַתְקְלַהּ
מִזְרְקָא חַד דִּכְסַף מ
מַתְקְלֵיהּ שִׁבְעִין סִלְעִין
בְּסִלְעֵי קֻדְשָׁא תַּרְוֵיהוֹן
מְלַן סֻלְתָּא דְּפִילָא
בִּמְשַׁח לְמִנְחָתָא׃
14 בָּזִכָּא חֲדָא מַתְקַל
עֲשַׂר סִלְעִין דִּדְהַב מַלְיָא
קְטֹרֶת בֻּסְמִין׃
15 תּוֹר חַד בַּר תּוֹרֵי דְּכַר
חַד אִמַּר חַד בַּר שַׁתֵּיהּ
לַעֲלָתָא׃ 16 צְפִיר בַּר
עִזִּין חַד לְחַטָּאתָא׃
17 וּלְנִכְסַת קֻדְשַׁיָּא תּוֹרִין
תְּרֵין דִּכְרֵי חַמְשָׁא גַּדְיֵי
חַמְשָׁא אִמְּרִין בְּנֵי שְׁנָה
חַמְשָׁא דֵּין קֻרְבַּן נַחְשׁוֹן
בַּר עַמִּינָדָב׃ 18 בְּיוֹמָא
תִּנְיָנָא קָרֵיב נְתַנְאֵל בַּר
צוּעָר רַבָּא דְּיִשַּׂשכָר׃
19 קָרֵיב יָת קֻרְבָּנֵיהּ
מְגִסְתָּא דִּכְסַף חֲדָא מְאָה
וּתְלָתִין סִלְעִין הֲוָה
מַתְקְלַהּ מִזְרְקָא חַד
דִּכְסַף מַתְקְלֵיהּ שִׁבְעִין
סִלְעִין בְּסִלְעֵי קֻדְשָׁא
תַּרְוֵיהוֹן מְלַן סֻלְתָּא דְּפִילָא
בִּמְשַׁח לְמִנְחָתָא׃
20 בָּזִכָּא חֲדָא מַתְקַל
עֲשַׂר סִלְעִין דִּדְהַב מַלְיָא
קְטֹרֶת בֻּסְמִין׃
21 תּוֹר חַד בַּר תּוֹרֵי דְּכַר
חַד אִמַּר חַד בַּר שַׁתֵּיהּ
לַעֲלָתָא׃ 22 צְפִיר
בַּר עִזִּין חַד לְחַטָּאתָא׃
23 וּלְנִכְסַת קֻדְשַׁיָּא
תּוֹרִין תְּרֵין דִּכְרֵי חַמְשָׁא
גַּדְיֵי חַמְשָׁא אִמְּרִין בְּנֵי
שְׁנָא חַמְשָׁא דֵּין קֻרְבַּן
נְתַנְאֵל בַּר צוּעָר׃
24 בְּיוֹמָא תְּלִיתָאָה
רַבָּא לִבְנֵי זְבוּלֻן אֱלִיאָב
בַּר חֵלוֹן׃
25 קֻרְבָּנֵיהּ מְגִסְתָּא
דִּכְסַף חֲדָא מְאָה וּתְלָתִין
סִלְעִין הֲוָה מַתְקְלַהּ
מִזְרְקָא חַד דִּכְסַף מ
מַתְקְלֵיהּ שִׁבְעִין סִלְעִין
בְּסִלְעֵי קֻדְשָׁא תַּרְוֵיהוֹן
מְלַן סֻלְתָּא דְּפִילָא
בִּמְשַׁח לְמִנְחָתָא׃

ז

13 וְקָרְבָּנוֹ קַעֲרַת־כֶּסֶף אַחַת
שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד
כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ
שְׁנֵיהֶם מְלֵאִים סֹלֶת בְּלוּלָה
בַשֶּׁמֶן לְמִנְחָה׃
14 כַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה
קְטֹרֶת׃
15 פַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר אַיִל אֶחָד
כֶּבֶשׂ־אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃
16 שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃
17 וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם
אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה
כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה
קָרְבַּן נַחְשׁוֹן בֶּן־עַמִּינָדָב׃
18 בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי הִקְרִיב נְתַנְאֵל
בֶּן־צוּעָר נְשִׂיא יִשָּׂשכָר׃
19 הִקְרִב אֶת־קָרְבָּנוֹ קערת־
כסף אחת שלשים ומאה משקלה
מזרק אחד כסף שבעים שקל
בשקל הקדש שניהם מלאים סלת
בלולה בשמן למנחה׃ 20 כף
אחת עשרה זהב מלאה קטרת׃
21 פר אחד בן־בקר איל אחד
כבש־אחד בן־שנתו לעלה׃
22 שעיר־עזים אחד לחטאת׃
23 ולזבח השלמים בקר שנים
אילם חמשה עתדים חמשה
כבשים בני־שנה חמשה זה
קָרְבַּן נְתַנְאֵל בֶּן־צוּעָר׃
24 בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי נָשִׂיא לִבְנֵי
זְבוּלֻן אֱלִיאָב בֶּן־חֵלֹן׃
25 קרבנו קערת־כסף אחת
שלשים ומאה משקלה מזרק אחד
כסף שבעים שקל בשקל הקדש
שניהם מלאים סֹלת בלולה
בשמן למנחה׃

ζ.

13. Καὶ προσήνεγκε τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἕν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ, φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον, ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν.

14. Θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν πλήρη θυμιάματος.

15. Μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα.

16. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας.

17. Καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε. τοῦτο τὸ δῶρον ναασσὼν υἱοῦ ἀμιναδάβ.

18. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ προσήνεγκε ναθαναὴλ, υἱὸς σωγὰρ, ὁ ἄρχων τῆς φυλῆς Ισσάχαρ.

19. Καὶ προσήνεγκε τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἕν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ, φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον, ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν.

20. Θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν πλήρη θυμιάματος.

21. Μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα.

22. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας.

23. Καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε. τοῦτο τὸ δῶρον ναθαναὴλ υἱοῦ σωγάρ.

24. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, ἄρχων τῶν υἱῶν ζαβουλὼν ἐλιὰβ, υἱὸς χαιλών.

25. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἕν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ, φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον, ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν.

CAP. VII.

13. Fuerunrq; in ea acetabulum argenteum pondo centum triginta ſiclorum, phiala argentea habens ſeptuaginta ſiclos iuxta pondus ſanctuarii, utrumq; plenum ſimila conſperſa oleo in ſacrificium.

14. Mortariolum ex decem ſiclis aureis plenum incenſo:

15. Bovem de armento, & arietem, & agnum anniculum in holocauſtum:

16. Hircumq; pro peccato:

17. Et in ſacrificio pacificorum boves duos, arietes quinque, hircos quinque, agnos anniculos quinque. hæc eſt oblatio Nahaſſon filii Aminadab.

18. Secundo die obtulit Nathanaël filius Suar, dux de tribu Iſſachar.

19. Acetabulum argenteum appendens centum triginta ſiclos, phialam argenteam habẽtem ſeptuaginta ſiclos, iuxta pondus ſanctuarii, utrumq; plenum ſimila conſperſa oleo in ſacrificium:

20. Mortariolum aureum habẽs decem ſiclos plenum incenſo:

21. Bovem de armento, & arietem, & agnum anniculum in holocauſtum:

22. Hircumq; pro peccato:

23. Et in ſacrificio pacificorũ boves duos, arietes quinque, hircos quinque, agnos anniculos quinque. hæc fuit oblatio Nathanael filii Suar.

24. Tertio die princeps filiorum Zabulon Eliab filius Helon.

25. Obtulit acetabulum argenteum appẽdens centum triginta ſiclos; phialam argenteam habentem ſeptuaginta ſiclos ad pondus ſanctuarii, utrumque plenum ſimila conſperſa oleo in ſacrificium:

Das VII. Capitel.

13. Vnd ſeine gabe war eine Silberne Schüſſel/hundert vnnd dreiſſig Sekel werth/eine ſilberne Schale/ſiebentzig Sekel werth/nach dem Sekel des Heiligthumbs/beide voll Semelmehl mit öle gemenget zum Speißopffer.

14. Dazu einen gülden Löffel/zehen ſekel golds werth/vol Reuchwercks.

15. Einen Farren auß den Rindern/einen Wider/ein järig Lamb/zum Brandopffer.

16. Einen Zigenbock zum Sündopffer.

17. Vnnd zum Danckopffer zwey Rinder/fünff Wider/fünff Böcke/vnd fünff järige Lämmer. Das iſt die gabe Naheſſon/des Sons Amminadab.

18. Am andern tage opfferte Nethaneel/der Sohn Zuar der Fürſt Iſaſchar.

19. Seine Gabe war eine ſilberne Schüſſel/hundert vnnd dreiſſig Sekel werth/eine ſilberne Schale/ſiebentzig Seckel werth/nach dem Sekel des Heiligthumbs/beide vol Semelmehl mit öle gemenget zum Speißopffer.

20. Dazu einen gülden Löffel/zehen Sekel golds werth vol reuchwercks.

21. Einen Farren auß den Rindern/einen Wider/ein järig Lamb zum Brandopffer.

22. Einen Zigenbock zum Sündopffer.

23. Vnd zum Danckopffer zwey Rinder/fünff Wider/fünff Böcke/vnnd fünff järige Lämmer. Das iſt die gabe Nethaneel des Sons Zuar.

24. Am dritten tage der Fürſt der Kinder Sebulon/Eliab der Sohn Helon.

25. Seine gabe war eine Silberne Schüſſel/hundert vnd dreyſſig Sekel werth/eine ſilberne Schale/ſiebentzig Sekel werth/nach dem ſekel des Heiligthumbs/beide vol Semelmehl mit öle gemenget/zum Speißopffer.

CHAP. VII

13. Et ſon offrande *fut*, vn plat d'argent du poids de cent trente *ſicles*, vn baſſin d'argent de ſeptante ſicles, ſelon le ſicle du Sanctuaire, tous deux pleins de fine farine peſtrie à l'huile, pour le gaſteau:

14. Vne taſſe d'or de dix *ſicles*, pleine de parfum:

15. Vn bouueau prins de la vacherie, vn mouton, vn agneau d'vn an, pour l'holocauſte:

16. Vn ieune bouc pour offrande pour le peché:

17. Et pour le ſacrifice de proſperités, deux bœufs, cinq moutons, cinq boucs, & cinq agneaux d'vn an. Telle *fut* l'offrande de Nahaſſon fils de Hamminadab.

18. Au ſecond iour Nathanael fils de Tſuhar, chef *de la tribu* d'Iſſacar offrit.

19. *Et* offrit pour ſon offrande vn plat d'argent du poids de cent trente *ſicles*, vn baſſin d'argent de ſeptante ſicles, ſelon le ſicle du Sanctuaire, tous deux pleins de fine farine peſtrie à l'huile pour le gaſteau:

20. Vne taſſe d'or de dix *ſicles*, pleine de parfum:

21. Vn bouueau prins de la vacherie, vn mouton, vn agneau d'vn an, pour l'holocauſte:

22. Vn ieune bouc pour offrande pour le peché:

23. Et pour le ſacrifice de proſperités, deux bœufs, cinq moutons, cinq boucs, & cinq agneaux d'vn an. Telle *fut* l'offrande de Nathanael fils de Tſuhar.

24. Au troiſieme iour Eliab fils de Helon, chef des enfans de Zabulon,

25. Son offrande *fut*, vn plat d'argent de cent trente *ſicles*, vn baſſin d'argent, de ſeptante ſicles, ſelon le ſicle du Sanctuaire, tous deux pleins de fine farine peſtrie à l'huile pour le gaſteau.

ז

26 בָּזִיכָא חֲדָא מַתְקַל
עֲשַׂר סִלְעִין דִּדְהַב מַלְיָא
קְטוֹרֶת בְּסַמִּין׃ 27 תּוֹר
חַד בַּר תּוֹרֵי דְּכַר חַד אִמַּר
חַד בַּר שַׁתֵּיהּ לַעֲלָתָא׃
28 צְפִיר בַּר עִזִּין חַד
לְחַטָּאתָא׃ 29 וּלְנִכְסַת
קֻדְשַׁיָּא תּוֹרִין תְּרֵין דִּכְרֵי
חַמְשָׁה גַּדְיֵי חַמְשָׁא אִמְּרִין
בְּנֵי שְׁנָה חַמְשָׁא דֵּין קֻרְבַּן
אֱלִיאָב בַּר חֵלוֹן׃
30 בְּיוֹמָא רְבִיעָאָה רַבָּא
לִבְנֵי רְאוּבֵן אֱלִיצוּר בַּר
שְׁדֵיאוּר׃ 31 קֻרְבָּנֵיהּ
מְגִסְתָּא דִּכְסַף חַד מְאָה
וּתְלָתִין סִלְעִין הֲוָה
מַתְקְלַהּ מִזְרְקָא חַד דִּכְסַף
מַתְקְלֵיהּ שִׁבְעִין סִלְעִין
בְּסִלְעֵי קֻדְשָׁא תַּרְוֵיהוֹן
מְלַן סֻלְתָּא דְּפִילָא בִמְשַׁח
לְמִנְחָתָא׃
32 בָּזִיכָא חֲדָא מַתְקַל
עֲשַׂר סִלְעִין דִּדְהַב מַלְיָא
קְטוֹרֶת בְּסַמִּין׃
33 תּוֹר חַד בַּר תּוֹרֵי דְּכַר
חַד אִמַּר חַד בַּר שַׁתֵּיהּ
לַעֲלָתָא׃
34 צְפִיר בַּר עִזִּין חַד
לְחַטָּאתָא׃
35 וּלְנִכְסַת קֻדְשַׁיָּא תּוֹרִין
תְּרֵין דִּכְרֵי חַמְשָׁא גַּדְיֵי
חַמְשָׁא אִמְּרִין בְּנֵי שְׁנָה
חַמְשָׁא דֵּין קֻרְבַּן אֱלִיצוּר
בַּר שְׁדֵיאוּר׃ 36 בְּיוֹמָא
חֲמִישָׁאָה רַבָּא לִבְנֵי
שִׁמְעוֹן שְׁלֻמִיאֵל בַּר
צוּרִישַׁדָּי׃
37 קֻרְבָּנֵיהּ מְגִסְתָּא
דִּכְסַף חֲדָא מְאָה וּתְלָתִין
סִלְעִין הֲוָה מַתְקְלַהּ
מִזְרְקָא חַד דִּכְסַף
מַתְקְלֵיהּ שִׁבְעִין סִלְעִין
בְּסִלְעֵי קֻדְשָׁא תַּרְוֵיהוֹן
מְלַן סֻלְתָּא דְּפִילָא בִמְשַׁח
לְמִנְחָתָא׃
38 בָּזִיכָא חֲדָא מַתְקַל
עֲשַׂר סִלְעִין דִּדְהַב מַלְיָא
קְטוֹרֶת בְּסַמִּין׃
39 תּוֹר חַד בַּר תּוֹרֵי דְּכַר
חַד אִמַּר חַד בַּר שַׁתֵּיהּ
לַעֲלָתָא׃

ז

26 כף אחת עשרה זהב מלאה
קטרת׃
27 פר אחד בן־בקר איל אחד
כבש־אחד בן־שנתו לעלה׃
28 שעיר־עזים אחד לחטאת׃
29 ולזבח השלמים בקר שנים
אילם חמשה עתדים חמשה
כבשים בני־שנה חמשה זה
קרבן־אליאב בן־חלן׃
30 ביום הרביעי נשיא לבני
ראובן אליצור בן־שדיאור׃
31 קרבנו קערת־כסף אחת
שלשים ומאה משקלה מזרק אחד
כסף שבעים שקל בשקל הקדש
שניהם מלאים סלת בלולה
בשמן למנחה׃
32 כף אחת עשרה זהב מלאה
קטרת׃
33 פר אחד בן־בקר איל אחד
כבש־אחד בן־שנתו לעלה׃
34 שעיר־עזים אחד לחטאת׃
35 ולזבח השלמים בקר שנים
אילם חמשה עתדים חמשה
כבשים בני־שנה חמשה זה
קרבן אליצור בן־שדיאור׃
36 ביום החמישי נשיא לבני
שמעון שלמיאל בן־צורישדי׃
37 קרבנו קערת־כסף אחת
שלשים ומאה משקלה מזרק אחד
כסף שבעים שקל בשקל הקדש
שניהם מלאים סלת בלולה
בשמן למנחה׃
38 כף אחת עשרה זהב מלאה
קטרת׃
39 פר אחד בן־בקר איל אחד
כבש־אחד בן־שנתו לעלה׃

ζ.

26. Θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν πλήρη θυμιάματος.

27. Μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα.

28. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας.

29. Καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου, δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε. τοῦτο τὸ δῶρον ἐλιὰβ υἱοῦ χαιλών.

30. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν ῥουβὴν ἐλισοὺρ, υἱὸς σεδιούρ.

31. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἕν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ, φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον. ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν.

32. Θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος.

33. Μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα.

34. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας.

35. Καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε. τοῦτο τὸ δῶρον ἐλισοὺρ υἱοῦ σεδιούρ.

36. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ πέμπτῃ, ἄρχων τῶν υἱῶν συμεὼν, σαλαμιὴλ, υἱὸς σουρισαδαί.

37. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἕν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ, φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον, ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν.

38. Θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν πλήρη θυμιάματος.

39. Μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα.

CAP. VII.

26. Mortariolum aureum appendens decem ſiclos, plenum incenſo:

27. Bovem de armento, & arietem, & agnum anniculum in holocauſtum:

28. Hircumq́; pro peccato.

29. Et in ſacrificio pacificorũ boves duos, arietes quinque, hircos quinque, agnos anniculos quinque. hæc eſt oblatio Eliab filii Helon.

30. Die quarto princeps filiorum Ruben, Eliſur filius Sedeur.

31. Obtulit acetabulum argenteum appendens cẽtum triginta ſiclos, phialam argenteam habentem ſeptuaginta ſiclos ad pondus ſanctuarii, utrumque plenum ſimila conſperſa oleo in ſacrificium:

32. Mortariolum aureum appẽdens decem ſiclos plenum incenſo:

33. Bovem de armento, & arietem, & agnum anniculum in holocauſtum:

34. Hircumq́; pro peccato:

35. Et in ſacrificio pacificorum boves duos, arietes quinque, hircos quinque, agnos anniculos quinque. hæc fuit oblatio Eliſur filii Sedeur.

36. Die quinto princeps filiorum Simeon Salamiel filius Suri-ſaddai.

37. Obtulit acetabulum argenteum appendens centum triginta ſiclos, phialam argenteam habentem ſeptuaginta ſiclos ad pondus ſanctuarii, utrumque plenum ſimila conſperſa oleo in ſacrificium:

38. Mortariolum aureum appẽdens decem ſiclos plenum incenſo:

39. Bovem de armento, & arietem, & agnum anniculum in holocauſtum:

Das VII. Capitel.

26. Einen gülden Löffel zehen Sekel golds werth / vol Reuchwercks.

27. Einen Farren aus den Rindern / einen Wieder / ein järig Lamm zum Brandopffer.

28. Einen Zigenbock zum Sündopffer..

29. Vnnd zum Danckopffer zwey Rinder / fünff Wider / fünff Böcke / vnd fünff järige Lämmer. Das iſt die gabe Eliab des Sohns Helon.

30. Am vierdten tage der Fürſt der kinder Ruben Elizur der Son Sedeur.

31. Seine gabe war eine ſilberne Schüſſel / hundert vnd dreiſſig Sekel werth / eine ſilberne Schale / ſiebentzig Sekel werth / nach dem Sekel des Heiligthumbs / beide vol ſemelmehl mit öle gemenget / zum Speißopffer.

32. Einen gülden Löffel / zehen Sekel golds werth / vol Reuchwercks.

33. Einen Farren auß den Rindern / einen Wider / ein järig Lamm zum Brandopffer.

34. Einen Zigenbock zum Sündopffer.

35. Vnnd zum Danckopffer zwey Rinder / fünff Wider / fünff Böcke / vnd fünff järige Lämmer. Das iſt die gabe EliZur des Sons Sedeur.

36. Am fünfften tage der Fürſt der Kinder Simeon / Selumiel der Sohn ZuriSadai.

37. Seine gabe war eine ſilberne Schüſſel / hundert vnd dreiſſig Sekel werth / eine ſilberne Schale / ſiebentzig ſekel werth / nach dem Sekel des Heiligthumbs / beide voll Semelmehl mit öle gemenget zum Speißopffer.

38. Einen gülden Löffel / zehen Sekel Golds werth / vol Reuchwercks.

39. Einen Farren auß den Rindern / einen Wider / ein järig Lamm zum Brandopffer.

CHAP. VII.

26. Vne taſſe d'or de dix *ſicles*, pleine de parfum:

27. Vn bouueau prins de la vacherie, vn mouton, vn agneau d'vn an, pour l'holocauſte:

28. Vn ieune bouc pour offrande pour le peché:

29. Et pour le ſacrifice de proſperités, deux bœufs, cinq moutons, cinq boucs, & cinq agneaux d'vn an. Telle *fut* l'offrande d'Eliab fils de Helon.

30. Au quatrieme iour Elitſur fils de Sçedeur, chef des enfans de Ruben.

31. Son offrande *fut*, vn plat d'argent, du poids de cent trente *ſicles*, vn baſſin d'argẽt de ſeptante ſicles, ſelon le ſicle du Sanctuaire, tous deux pleins de fine farine peſtric à l'huile pour le gaſteau:

32. Vne taſſe d'or de dix *ſicles*, pleine de parfum:

33. Vn bouueau prins de la vacherie, vn mouton, vn agneau d'vn an, pour l'holocauſte:

34. Vn ieune bouc pour offrande pour le peché:

35. Et pour le ſacrifice de proſperités, deux bœufs, cinq moutons, cinq boucs, & cinq agneaux d'vn an. Telle *fut* l'offrande de Elitſur fils de Sçedeur.

36. Au cinquieme iour Sçelumiel fils de Tſuriſçaddai, chef des enfans de Simeon.

37. Son offrande *fut*, vn plat d argent, du poids de cent trente *ſicles*, vn baſſin d'argẽt de ſeptante ſicles, ſelon le ſicle du Sanctuaire, tous deux pleins de fine farine peſtric à l'huile pour le gaſteau:

38. Vne taſſe d'or de dix *ſicles*, pleine de parfum:

39. Vn bouueau prins de la vacherie, vn mouton, vn agneau d'vn an, pour l'holocauſte:

ז

40 צְפִיר בַּר עִזִּין חַד ל
לְחַטָּאתָא׃ 41 וּלְנִכְסַת
קוּדְשַׁיָּא תּוֹרִין תְּרֵין דִּכְרֵי
חַמְשָׁא גַּדְיֵי חַמְשָׁא
אִמְּרִין בְּנֵי שְׁנָה חַמְשָׁא־
דֵּין קֻרְבַּן שְׁלֻמִיאֵל בַּר
צוּרִישַׁדָּי׃ 42 בְּיוֹמָא
שְׁתִיתָאָה רַבָּא לִבְנֵי גָד
אֶלְיָסָף בַּר דְּעוּאֵל׃
43 קֻרְבָּנֵיהּ מְגִיסְתָּא
דִּכְסַף חֲדָא מְאָה וּתְלָתִין
סִלְעִין הֲוָה מַתְקָלַהּ־
מִזְרְקָא חַד דִּכְסַף
מַתְקָלֵיהּ שִׁבְעִין סִלְעִין
בְּסִלְעֵי קֻדְשָׁא תַּרְוֵיהוֹן
מְלָן סֻלְתָּא דְּפִילָא
בִמְשַׁח לְמִנְחָתָא׃
44 בָּזִיכָא חֲדָא מַתְקַל
עֲשַׂר סִלְעִין דִּדְהַב מַלְיָא
קְטֹרֶת בֻּסְמִין׃ 45 תּוֹר
חַד בַּר תּוֹרֵי דְּכַר חַד אִמַּר
חַד בַּר שַׁתֵּיהּ לַעֲלָתָא׃
46 צְפִיר בַּר עִזִּין חַד ל
לְחַטָּאתָא׃ 47 וּלְנִכְסַת
קוּדְשַׁיָּא תּוֹרִין תְּרֵין דִּכְרֵי
חַמְשָׁא גַּדְיֵי חַמְשָׁא
אִמְּרִין בְּנֵי שְׁנָה חַמְשָׁא
דֵּין קֻרְבַּן אֶלְיָסָף בַּר ד
דְּעוּאֵל׃ 48 בְּיוֹמָא
שְׁבִיעָאָה רַבָּא לִבְנֵי
אֶפְרָיִם אֱלִישָׁמָע בַּר
עַמִּיהוּד׃ 49 קֻרְבָּנֵיהּ
מְגִיסְתָּא דִּכְסַף חֲדָא מְאָה
וּתְלָתִין סִלְעִין הֲוָה מ
מַתְקָלַהּ מִזְרְקָא חַד
דִּכְסַף מַתְקָלֵיהּ שִׁבְעִין
סִלְעִין בְּסִלְעֵי קֻדְשָׁא
תַּרְוֵיהוֹן מְלָן סֻלְתָּא
דְּפִילָא בִּמְשַׁח לְמִנְחָתָא׃
50 בָּזִיכָא חֲדָא מַתְקַל
עֲשַׂר סִלְעִין דִּדְהַב מַלְיָא
קְטֹרֶת בֻּסְמִין׃

51 תּוֹר חַד בַּר תּוֹרֵי דְּכַר
חַד אִמַּר חַד בַּר שַׁתֵּיהּ ל
לַעֲלָתָא׃ 52 צְפִיר בַּר
עִזִּין חַד לְחַטָּאתָא׃

53 וּלְנִכְסַת קוּדְשַׁיָּא תּוֹרִין
תְּרֵין דִּכְרֵי חַמְשָׁא גַּדְיֵי
חַמְשָׁא אִמְּרִין בְּנֵי שְׁנָה
חַמְשָׁא דֵּין קֻרְבַּן א
אֱלִישָׁמָע בַּר עַמִּיהוּד׃

ז

40 שעיר־עזים אחד לחטאת׃
41 ולזבח השלמים בקר שנים
אילם חמשה עתדים חמשה
כבשים בני־שנה חמשה זה
קרבן שלמיאל בן־צורישדי׃
42 ביום הששי נשיא לבני גד
אליסף בן־דעואל׃
43 קרבנו קערת־כסף אחת
שלשים ומאה משקלה מזרק אחד
כסף שבעים שקל בשקל הקדש
שניהם מלאים סלת בלולה
בשמן למנחה׃
44 כף אחת עשרה זהב מלאה
קטרת׃
45 פר אחד בן־בקר איל אחד
כבש־אחד בן־שנתו לעלה׃
46 שעיר־עזים אחד לחטאת׃
47 ולזבח השלמים בקר שנים
אילם חמשה עתדים חמשה
כבשים בני־שנה חמשה זה
קרבן אליסף בן־דעואל׃
48 ביום השביעי נשיא לבני
אפרים אלישמע בן־עמיהוד׃
49 קרבנו קערת כסף אחת
שלשים ומאה משקלה מזרק אחד
כסף שבעים שקל בשקל הקדש
שניהם מלאים סלת בלולה
בשמן למנחה׃ 50 כף אחת
עשרה זהב מלאה קטרת׃
51 פר אחד בן־בקר איל אחד
כבש־אחד בן־שנתו לעלה׃
52 שעיר־עזים אחד לחטאת׃
53 ולזבח השלמים בקר שנים
אילם חמשה עתדים חמשה
כבשים בני־שנה חמשה זה
קרבן אלישמע בן־עמיהוד׃

ζ.

40. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας.

41. Καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου, δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε, τοῦτο τὸ δῶρον σαλαμιὴλ υἱοῦ σουρισαδαΐ.

42. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ, ἄρχων τῶν υἱῶν γὰδ ἐλισάφ, υἱὸς ῥαγουήλ.

43. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἓν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ, φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον, ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν.

44. Θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν πλήρη θυμιάματος.

45. Μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα.

46. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας.

47. Καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου, δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε. τοῦτο τὸ δῶρον ἐλισάφ υἱοῦ ῥαγουήλ.

48. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, ἄρχων τῶν υἱῶν ἐφραὶμ ἐλισαμὰ, υἱὸς σεμιούδ.

49. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἓν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ, φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον, ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν.

50. Θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν πλήρη θυμιάματος.

51. Μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα.

52. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας.

53. Καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου, δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε. τοῦτο τὸ δῶρον ἐλισαμὰ υἱοῦ σεμιούδ.

CAP. VII.

40. Hircumq́; pro peccato.

41. Et in hoſtias pacificorũ boves duos, arietes quinque, hircos quinque, agnos anniculos quinque. hæc fuit oblatio Salamiel filii Suriſaddai.

42. Die ſexto princeps filiorum Gad, Eliaſaph filius Duel.

43. Obtulit acetabulum argenteum appendens cẽtum triginta ſiclos, phialam argenteam habentem ſeptuaginta ſiclos ad pondus ſanctuarii, utrumque plenum ſimila conſperſa oleo in ſacrificium:

44. Mortariolum aureum appendens decem ſiclos, plenum incenſo:

45. Bovem de armento, & arietem, & agnum anniculum in holocauſtum:

46. Hircumq́; pro peccato:

47. Et in hoſtias pacificorum boves duos, arietes quinque, hircos quinque, agnos anniculos quinque. hæc fuit oblatio Eliaſaph filii Duel.

48. Die ſeptimo princeps filiorum Ephraim, Eliſama filius Ammiud.

49. Obtulit acetabulum argenteum appendens centum triginta ſiclos, phialam argenteam habentem ſeptuaginta ſiclos ad pondus ſanctuarii, utrumque plenum ſimila conſperſa oleo in ſacrificium:

50. Mortariolum aureum appẽdens decem ſiclos plenum incenſo:

51. Bovem de armento, & arietem, & agnum anniculum in holocauſtum:

52. Hircumq́; pro peccato:

53. Et in hoſtias pacificorũ, boves duos, arietes quinque, hircos quinque, agnos anniculos quinque. hæc fuit oblatio Eliſama filii Ammiud.

Das VII. Capitel.

40. Einen Zigenbock zum Sündopffer.

41. Vnnd zum Danckopffer zwey Rinder / fünff Wider / fünff Böcke / vnd fünff järige Lämmer. Das iſt die gabe Selumiel des Sohns ZuriSadai.

42. Am ſechſten tage der Fürſt der kinder Gad / Eliaſaph der Son Deguel.

43. Seine gabe war eine ſilberne Schüſſel / hundert vnd dreiſſig Sekel werth / eine ſilberne Schale / ſiebentzig Sekel werth / nach dem Sekel des Heiligthumbs / beide vol ſemelmehl mit öle gemenget / zum Speißopffer.

44. Einen gülden Löffel / zehen Sekel golds werth / vol Reuchwercks.

45. Einen Farren auß den Rindern / einen Wider / ein järig Lamm zum Brandopffer.

46. Einen Zigenbock zum Sündopffer.

47. Vnnd zum Danckopffer zwey Rinder / fünff Wider / fünff Böcke / vnd fünff järige Lämmer. Das iſt die gabe Eliaſaph des Sons Deguel.

48. Am ſiebenden tage der Fürſt der Kinder Ephraim / Eliſama der Sohn Amihud.

49. Seine gabe war eine ſilberne Schüſſel / hundert vnd dreiſſig Sekel werth / eine ſilberne Schale / ſiebentzig ſekel werth / nach dem Sekel des Heiligthumbs / beide voll Semelmehl mit öle gemenget zum Speißopffer.

50. Einen gülden Löffel / zehen ſekel Golds werth / vol Reuchwercks.

51. Einen Farren auß den Rindern / einen Wider / ein järig Lamm zum Brandopffer.

52. Einen Zigenbock zum Sündopffer.

53. Vnnd zum Danckopffer zwey Rinder / fünff Wider / fünff Böcke / vnd fünff järige Lämmer. Das iſt die gabe Eliſama des Sons Amihud.

CHAP. VII.

40. Vn ieune bouc pour offrande pour le peché:

41. Et pour le ſacrifice de proſperités, deux bœufs, cinq moutons, cinq boucs, & cinq agneaux d'vn an. Telle *fut* l'offrande de Sçelumiel fils de Tſuriſçaddai.

42. Au ſixieme iour Eliaſaph fils de Dehuel, chef des enfans de Gad.

43. Son offrande *fut*, vn plat d'argent, du poids de cent trente *ſicles*, vn baſſin d'argẽt de ſeptante ſicles, ſelon le ſicle du Sanctuaire, tous deux pleins de fine farine peſtrie à l'huile pour le gaſteau:

44. Vne taſſe d'or de dix *ſicles*, pleine de parfum:

45. Vn bouueau prins de la vacherie, vn mouton, vn agneau d'vn an, pour l'holocauſte:

46. Vn ieune bouc pour offrande pour le peché:

47. Et pour le ſacrifice de proſperités, deux bœufs, cinq moutons, cinq boucs, & cinq agneaux d'vn an. Telle *fut* l'offrande d'Eliaſaph fils de Dehuel.

48. Au ſeptieme iour Eliſçamah fils de Hammiud, chef des enfans d'Ephraim.

49. Son offrande *fut*, vn plat d'argent, du poids de cent trente *ſicles*, vn baſſin d'argẽt de ſeptante ſicles, ſelon le ſicle du Sanctuaire, tous deux pleins de fine farine peſtrie à l'huile pour le gaſteau:

50. Vne taſſe d'or de dix *ſicles*, pleine de parfum:

51. Vn bouueau prins de la vacherie, vn mouton, vn agneau d'vn an, pour l'holocauſte:

52. Vn ieune bouc pour offrande pour le peché:

53. Et pour le ſacrifice de proſperités, deux bœufs, cinq moutons, cinq boucs, & cinq agneaux d'vn an. Telle *fut* l'offrande de Eliſçamah fils de Hammiud.

ז

54 בְּיוֹמָא תְּמִינָאָה
רַבָּא לִבְנֵי מְנַשֶּׁה גַּמְלִיאֵל
בַּר פְּדָהצוּר׃
55 קֻרְבָּנֵיהּ מְגִסְתָּא
דִכְסַף חַד מְאָה וּתְלָתִין
סִלְעִין הֲוָה מַתְקָלַהּ
מִזְרְקָא חַד דִּכְסַף מ
מַתְקְלֵיהּ שִׁבְעִין סִלְעִין
בְּסִלְעֵי קֻדְשָׁא תַּרְוֵיהוֹן
מְלַן סָלְתָא דְּפִילָא בִמְשַׁח
לְמִנְחָתָא׃
56 בָּזִכָּא חֲדָא מַתְקַל
עֲשַׂר סִלְעִין דִּדְהַב מַלְיָא
קְטוֹרֶת בֻּסְמִין׃
57 תּוֹר חַד בַּר תּוֹרֵי דְּכַר
חַד אִמַּר חַד בַּר שַׁתֵּיהּ
לַעֲלָתָא׃
58 צְפִיר בַּר עִזִּין חַד
לְחַטָּאתָא׃
59 וּלְנִכְסַת קֻדְשַׁיָּא תּוֹרִין
תְּרֵין דִּכְרֵי חַמְשָׁא גַּדְיֵי
חַמְשָׁא אִמְּרִין בְּנֵי שְׁנָה
חַמְשָׁא דֵּין קֻרְבַּן גַּמְלִיאֵל
בַּר פְּדָהצוּר׃
60 בְּיוֹמָא תְּשִׁיעָאָה רַבָּא
לִבְנֵי בִנְיָמִן אֲבִידָן בַּר
גִּדְעוֹנִי׃
61 קֻרְבָּנֵיהּ מְגִסְתָּא
דִּכְסַף חֲדָא מְאָה וּתְלָתִין
סִלְעִין הֲוָה מַתְקָלַהּ
מִזְרְקָא חַד דִּכְסַף מ
מַתְקְלֵיהּ שִׁבְעִין סִלְעִין
בְּסִלְעֵי קֻדְשָׁא תַּרְוֵיהוֹן
מְלַן סָלְתָא דְּפִילָא בִמְשַׁח
לְמִנְחָתָא׃
62 בָּזִכָּא חֲדָא מַתְקַל
עֲשַׂר סִלְעִין דִּדְהַב מַלְיָא
קְטוֹרֶת בֻּסְמִין׃
63 תּוֹר חַד בַּר תּוֹרֵי דְּכַר
חַד אִמַּר חַד בַּר שַׁתֵּיהּ
לַעֲלָתָא׃
64 צְפִיר בַּר עִזִּין חַד
לְחַטָּאתָא׃
65 וּלְנִכְסַת קֻדְשַׁיָּא תּוֹרֵי
תְּרֵין דִּכְרֵי חַמְשָׁא גַּדְיֵי
חַמְשָׁא אִמְּרִין בְּנֵי שְׁנָה
חַמְשָׁא דֵּין קֻרְבַּן אֲבִידָן
בַּר גִּדְעוֹנִי׃
66 בְּיוֹמָא עֲשִׂירָאָה רַבָּא
לִבְנֵי דָן אֲחִיעֶזֶר בַּר ע
עַמִּישַׁדָּי׃

ז

54 ביום השמיני נשיא לבני
מנשה גמליאל בן־פדהצור׃
55 קרבנו קערת־כסף אחת
שלשים ומאה משקלה מזרק אחד
כסף שבעים שקל בשקל הקדש
שניהם ׀ מלאים סלת בלולה
בשמן למנחה׃
56 כף אחת עשרה זהב מלאה
קטרת׃
57 פר אחד בן־בקר איל אחד
כבש־אחד בן־שנתו לעלה׃
58 שעיר־עזים אחד לחטאת׃
59 ולזבח השלמים בקר שנים
אילם חמשה עתדים חמשה
כבשים בני־שנה חמשה זה
קרבן גמליאל בן־פדהצור׃
60 ביום התשיעי נשיא לבני
בנימן אבידן בן־גדעני׃
61 קרבנו קערת־כסף אחת
שלשים ומאה משקלה מזרק אחד
כסף שבעים שקל בשקל הקדש
שניהם ׀ מלאים סלת בלולה
בשמן למנחה׃
62 כף אחת עשרה זהב מלאה
קטרת׃
63 פר אחד בן־בקר איל אחד
כבש־אחד בן־שנתו לעלה׃
64 שעיר־עזים אחד לחטאת׃
65 ולזבח השלמים בקר שנים
אילם חמשה עתדים חמשה
כבשים בני־שנה חמשה זה
קרבן אבידן בן־גדעני׃
66 ביום העשירי נשיא לבני
דן אחיעזר בן־עמישדי׃

ζ.

54. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἄρχων τῶν υἱῶν μανασσῆ γαμαλιὴλ, υἱὸς φαδασούρ.

55. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἕν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ, φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον, ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν.

56. Θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν πλήρη θυμιάματος.

57. Μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα.

58. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας.

59. Καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου, δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε. τοῦτο τὸ δῶρον γαμαλιὴλ υἱοῦ φαδασούρ.

60. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐνάτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν βενιαμὶν, ἀβιδὰν, υἱὸς γαδεωνί.

61. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἕν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ, φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον. ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν.

62. Θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν πλήρη θυμιάματος.

63. Μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα.

64. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας.

65. Καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε, τοῦτο τὸ δῶρον ἀβιδὰν υἱοῦ γαδεωνί.

66. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ δεκάτῃ, ἄρχων τῶν υἱῶν δὰν, ἀχιεζὲρ, υἱὸς ἀμισαδαί.

CAP. VII.

54. Die octavo princeps filiorum Manaſſe Gamaliel filius Phadaſſur.

55. Obtulit acetabulum argenteum appendens cētum triginta ſiclos, phialam argenteam habentem ſeptuaginta ſiclos ad pondus ſanctuarii, utrumque plenum ſimila conſperſa oleo in ſacrificium:

56. Mortariolum aureum appendens decem ſiclos, plenum incenſo:

57. Bovem de armento, & arietem, & agnum anniculum in holocauſtum:

58. Hircumq; pro peccato:

59. Et in hoſtias pacificorũ boves duos, arietes quinque, hircos quinque, agnos anniculos quinque. hæc fuit oblatio Gamaliel filii Phadaſſur.

60. Die nono princeps filiorum Ben-iamin Abidan filius Gedeônis.

61. Obtulit acetabulum argenteum appendens centum triginta ſiclos, phialam argenteam habentem ſeptuaginta ſiclos ad pondus ſanctuarii, utrumque plenum ſimila conſperſa oleo in ſacrificium:

62. Mortariolum aureum appēdens decem ſiclos plenum incenſo:

63. Bovem de armento, & arietem, & agnum anniculum in holocauſtum:

64. Hircumq; pro peccato:

65. Et in hoſtias pacificorum boves duos, arietes quinque, hircos quinque, agnos anniculos quinque. hæc fuit oblatio Abidan filii Gedeônis.

66. Die decimo princeps filiorum Dan, Ahiézer filius Ammi-ſaddai.

Das VII. Capitel.

54. Am achten tage der Fürſt der Kinder Manaſſe / Gamliel / der Sohn PedaZur.

55. Seine gabe war eine Silberne Schüſſel / hundert vnnd dreiſſig Sekel werth / eine ſilberne Schale / ſiebentzig Sekel werth / nach dem Sekel des Heiligthumbs / beide voll Semelmehl mit öle gemenget zum Speißopffer.

56. Einen gülden Löffel / zehen Sekel golds werth / vol Reuchwercks.

57. Einen Farren auß den Rindern / einen Wider / ein järig Lamb / zum Brandopffer.

58. Einen Zigenbock zum Sündopffer.

59. Vnnd zum Danckopffer zwey Rinder / fünff Wider / fünff Böcke / vnd fünff järige Lämmer. Das iſt die gabe Gamliel des Sons PedaZur.

60. Am neundten tage der Fürſt der Kinder BenJamin / Abidán der Son Gideoni.

61. Seine Gabe wär eine ſilberne Schüſſel / hundert vnnd dreiſſig Sekel werth / eine ſilberne Schale / ſiebentzig Seckel werth / nach dem Sekel des Heiligthumbs / beide vol Semelmehl mit öle gemenget zum Speißopffer.

62. Einen gülden Löffel / zehen Sekel golds werth vol reuchwercks.

63. Einen Farren auß den Rindern / einen Wider / ein järig Lamb zum Brandopffer.

64. Einen Zigenbock zum Sündopffer.

65. Vnd zum Danckopffer zwey Rinder / fünff Wider / fünff Böcke / vnnd fünff järige Lämmer. Das iſt die gabe Abidán des Sons Gideoni.

66. Am zehenden tage der Fürſt der Kinder Dan / AhiEſer der Son AmmiSadai.

CHAP. VII.

54. Au huitieme iour Gamaliel fils de Pedaſur, chef des enfans de Manaſſe.

55. Son offrande *fut*, vn plat d'argent, du poids de cent trente *ſicles*, vn baſſin d'argẽt de ſeptante ſicles, ſelon le ſicle du Sanctuaire, tous deux pleins de fine farine peſtrie à l'huile pour le gaſteau:

56. Vne taſſe d'or de dix *ſicles*, pleine de parfum:

57. Vn bouueau prins de la vacherie, vn mouton, vn agneau d'vn an, pour l'holocauſte:

58. Vn ieune bouc pour offrande pour le peché:

59. Et pour le ſacrifice de proſperités, deux bœufs, cinq moutons, cinq boucs, & cinq agneaux d'vn an. Telle *fut* l'offrande de Gamaliel fils de Pedaſur.

60. Au neufieme iour Abidan fils de Guidhoni, chef des enfans de Beniamin.

61. Son offrande *fut*, vn plat d'argent, du poids de cent trente *ſicles*, vn baſſin d'argẽt de ſeptante ſicles, ſelon le ſicle du Sanctuaire, tous deux pleins de fine farine peſtrie à l'huile pour le gaſteau:

62. Vne taſſe d'or de dix *ſicles*, pleine de parfum:

63. Vn bouueau prins de la vacherie, vn mouton, vn aggneau d'vn an, pour l'holocauſte:

64. Vn ieune bouc pour offrande pour le peché:

65. Et pour le ſacrifice de proſperités, deux bœufs, cinq moutons, cinq boucs, & cinq agneaux d'vn an. Telle *fut* l'offrande d'Abidan fils de Guidhoni.

66. Au dixieme iour Ahihezer fils de Hammiſçaddai, chef des enfans de Dan.

ו

67 קרבניה מגיסתא דכסף חדא מאה ותלתין סלעין הוה מתקלה מזרקא חד דכסף מתקליה שבעין סלעין בסלעי קדשא תרויהון מלן סלתא דפילא במשח למנחתא:

68 בזיכא חדא מתקל עשר סלעין דדהב מליא קטורת בסמין:

69 תור חד בר תורי דכר חד אמר חד בר שתיה לעלתא:

70 צפיר בר עזין חד לחטאתא:

71 ולנכסת קדשיא תורין תרין דכרי חמשא גדיי חמשא אמרין בני שנה חמשא דין קרבן אחיעזר בר עמישדי:

72 ביומא חד עשר יומין רבא לבני אשר פגעיאל בר עכרן:

73 קרבניה מגסתא דכסף חדא מאה ותלתין סלעין הוה מתקלה מזרקא חד דכסף מתקליה שבעין סלעין בסלעי קדשא תרויהון מלן סלתא דפילא במשח למנחתא: 74 בזיכא חדא מתקל עשר סלעין דדהב מליא קטורת בסמין: 75 תור חד בר תורי דכר חד אמר חד בר שתיה לעלתא: 76 צפיר בר עזין חד לחטאתא:

77 ולנכסת קדשיא תורין תרין דכרי חמשא גדיי חמשא אמרין בני שנה חמשא דין קרבן פגעיאל בר עכרן: 78 ביומא תריעשר יומין רבא לבני נפתלי אחירע בר עינן:

79 קרבניה מגסתא דכסף חד מאה ותלתין סלעין הוה מתקלה מזרקא חד דכסף מתקליה שבעין סלעין בסלעי קדשא תרויהון מלן סלתא דפילא במשח למנחתא:

ז

67 קרבנו קערת־כסף אחת שלשים ומאה משקלה מזרק אחד כסף שבעים שקל בשקל הקדש שניהם מלאים סלת בלולה בשמן למנחה: 68 כף אחת עשרה זהב מלאה קטרת:

69 פר אחד בן־בקר איל אחד כבש־אחד בן־שנתו לעלה:

70 שעיר־עזים אחד לחטאת:

71 ולזבח השלמים בקר שנים אילם חמשה עתדים חמשה כבשים בני־שנה חמשה זה קרבן אחיעזר בן־עמישדי:

72 ביום עשתי־עשר יום נשיא לבני אשר פגעיאל בן־עכרן:

73 קרבנו קערת־כסף אחת שלשים ומאה משקלה מזרק אחד כסף שבעים שקל בשקל הקדש שניהם מלאים סלת בלולה בשמן למנחה:

74 כף אחת עשרה זהב מלאה קטרת:

75 פר אחד בן־בקר איל אחד כבש־אחד בן־שנתו לעלה:

76 שעיר־עזים אחד לחטאת:

77 ולזבח השלמים בקר שנים אילם חמשה עתדים חמשה כבשים בני־שנה חמשה זה קרבן פגעיאל בן־עכרן:

78 ביום שנים־עשר יום נשיא לבני נפתלי אחירע בן־עינן:

79 קרבנו קערת־כסף אחת שלשים ומאה משקלה מזרק אחד כסף שבעים שקל בשקל הקדש שניהם מלאים סלת בלולה בשמן למנחה:

ζ.

67. Τῷ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἓν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ, φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον, ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν.

68. Θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν πλήρη θυμιάματος.

69. Μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα.

70. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας.

71. Καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου, δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε. τοῦτο τὸ δῶρον Ἀχιέζερ υἱοῦ Ἀμισαδαί.

72. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑνδεκάτῃ, ἄρχων τῶν υἱῶν Ἀσήρ, Φαγεήλ, υἱὸς Ἐχράν.

73. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἓν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ, φιάλην μίαν ἀργυρᾶν ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον, ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν.

74. Θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν, πλήρη θυμιάματος.

75. Μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἐνιαύσιον ἕνα εἰς ὁλοκαύτωμα.

76. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας.

77. Καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου, δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε. τοῦτο τὸ δῶρον Φαγεὴλ υἱοῦ Ἐχράν.

78. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ δωδεκάτῃ ἄρχων τῶν υἱῶν Νεφθαλείμ, Ἀχιρὲ, υἱὸς Αἰνάν.

79. Τὸ δῶρον αὐτοῦ, τρυβλίον ἀργυροῦν ἓν, τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ὁλκὴ αὐτοῦ, φιάλην μίαν ἀργυρᾶν, ἑβδομήκοντα σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον, ἀμφότερα πλήρη σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ εἰς θυσίαν.

CAP. VII.

67. Obtulit acetabulum argenteum appendens centum triginta ſiclos, phialam argenteam habentem ſeptuaginta ſiclos, ad pondus ſanctuarii, utrumque plenũ ſimila conſperſa oleo in ſacrificium.

68. Mortariolum aureum appendẽs decem ſiclos plenum incenſo.

69. Bovem de armenro, & arietem & agnum anniculum in holocauſtum:

70. Hircumque pro peccato.

71. Et in hoſtias pacificorum boves duos, arietes quinque, hircos quinque, agnos anniculos quinque. hæc fuit oblatio Ahi-ézer filii Ammi-ſaddai.

72. Die undecimo princeps filiorum Aſer, Phegiel filius Ochran.

73. Obtulit acetabulum argenteum appendens cẽtum triginta ſiclos, phialam argenteam habentem ſeptuaginta ſiclos ad pondus ſanctuarii, utrumq; plenum ſimila conſperſa oleo in ſacrificium:

74. Mortariolum aureum appẽdens decem ſiclos plenum incenſo.

75. Bovem de armento, & arietem, & agnum anniculum in holocauſtum:

76. Hircumq; pro peccato.

77. Et in hoſtias pacificorũ boves duos, arietes quinque, hircos quinque, agnos anniculos quinque. hæc fuit oblatio Phegiel filii Ochran.

78. Die duodecimo princeps filiorum Nephthali Ahira filius Enan.

79. Obtulit acetabulum argenteum appendens cẽtum triginta ſiclos, phialam argenteam habentem ſeptuaginta ſiclos ad pondus ſanctuarii, utrumque plenum ſimila oleo conſperſa in ſacrificium.

Das VII. Capitel.

67. Seine gabe war eine Silberne Schůſſel/hundert vnd dreiſſig Sekel werth/eine ſilberne Schale/ſiebentzig Sekel werth/nach dem Sekel des Heiligthumbs/ beide voll ſemelmehl mit öle gemenget zum Speißopffer.

68. Einen gůlden Löffel/zehen Sekel golds werth/vol reuchwercks.

69. Einen Farren auß den Rindern/ einen Wider/ein järig Lamm zum Brandopffer.

70. Einen Zigenbock zum Sündopffer.

71. Vnnd zum Danckopffer zwey Rinder/fůnff Wider/fůnff Böcke/ vnd fůnff järige Lämmer. Das iſt die gabe AhiEſer des Sons AmmiSadai.

72. Am eilfften tage der Fürſt der kinder Aſſer/Pagiel der Sohn Ochran.

73. Seine gabe war eine ſilberne Schůſſel/hundert vnd dreiſſig Sekel werth/eine ſilberne Schale/ſiebentzig ſekel werth/nach dem Sekel des Heiligthumbs/beide voll Semelmehl mit öle gemenget zum Speißopffer.

74. Einen gůlden Löffel/zehen ſekel Golds werth/vol Reuchwercks.

75. Einen Farren auß den Rindern/ einen Wider/ein järig Lamm zum Brandopffer.

76. Einen Zigenbock zum Sündopffer.

77. Vnnd zum Danckopffer zwey Rinder/fůnff Wider/fůnff Böcke/ fůnff järige Lämmer. Das iſt die gabe Pagiel des Sohns Ochran.

78. Am zwölfften tage der Fürſt der kinder Naphthali/Ahira der Sohn Enan.

79. Seine gabe war eine ſilberne Schůſſel/hundert vnd dreiſſig Sekel werth/eine ſilberne Schale/ſiebentzig Sekel werth/nach dem Sekel des Heiligthumbs/beide vol ſemelmehl mit öle gemenget/zum Speißopffer.

CHAP. VII.

67. Son offrande *fut*, vn plat d'argent du poids de cent trente *ſicles*, vn baſſin d'argẽt de ſeptante ſicles, ſelon le ſicle du Sanctuaire, tous deux pleins de fine farine peſtrie à l'huile pour le gaſteau:

68. Vne taſſe d'or de dix *ſicles*, pleine de parfum:

69. Vn bouueau prins de la vacherie, vn mouton, vn agneau d'vn an, pour l'holocauſte:

70. Vn ieune bouc pour offrande pour le peché:

71. Et pour le ſacrifice de proſperités, deux bœufs, cinq moutons, cinq boucs, cinq agneaux d'vn an. Telle *fut* l'offrande de Ahihezer fils de Hammiſçaddai.

72. En l'onzieme iour Paghiel fils de Hocran, chef des enfans d'Aſçer.

73. Son offrande *fut*, vn plat d'argent du poids de cent trente *ſicles*, vn baſſin d'argẽt de ſeptante ſicles, ſelon le ſicle du Sanctuaire, tous deux pleins de fine farine peſtrie à l'huile pour le gaſteau:

74. Vne taſſe d'or de dix *ſicles*, pleine de parfum:

75. Vn bouueau prins de la vacherie, vn mouton, vn agneau d'vn an, pour l'holocauſte:

76. Vn ieune bouc pour offrande pour le peché.

77. Et pour le ſacrifice de proſperités, deux bœufs, cinq moutons, cinq boucs, cinq agneaux d'vn an. Telle *fut* l'offrande de Paghiel fils de Hocran.

78. Au douzieme iour Ahirah fils de Henan, chef des enfans de Nephthali.

79. Son offrande *fut*, vn plat d'argent, du poids de cent trente *ſicles*, vn baſſin d'argent de ſeptante ſicles, ſelon le ſicle du Sanctuaire, tous deux pleins de fine farine peſtrie à l'huile pour le gaſteau:

ז

80 בָּזִכָּא חֲדָא מַתְקַל
עֲשַׂר סִלְעִין דִּדְהַב מַלְיָא
קְטֹרֶת בֻּסְמִין׃
81 תּוֹר חַד בַּר תּוֹרֵי דְּכַר
חַד אִמַּר חַד בַּר שַׁתֵּיהּ
לַעֲלָתָא׃
82 צְפִיר בַּר עִזִּין חַד ל
לְחַטָּאתָא׃
83 וּלְנִכְסַת קֻדְשַׁיָּא תּוֹרִין
תְּרֵין דִּכְרֵי חַמְשָׁא גַּדְיֵי
חַמְשָׁא אִמְּרִין בְּנֵי שְׁנָה
חַמְשָׁא דֵּין קֻרְבַּן אֲחִירַע
בַּר עֵינָן׃
84 דָּא חֲנֻכַּת מַדְבְּחָא
בְּיוֹמָא דְּרַבִּיאוּ יָתֵיהּ מִן
רַבְרְבֵי יִשְׂרָאֵל מְגִיסֵי
כְסַף תַּרְתָּא עֶשְׂרֵי מַזְרְקֵי
כְסַף תְּרֵי עֲשַׂר בָּזִכֵּי ד
דַהֲבָא תַּרְתָּא עֶשְׂרֵי׃
85 מְאָה וּתְלָתִין סִלְעִין
הֲוָה מַתְקְלָהּ דִּמְגִיסְתָּא
חֲדָא דִּכְסַף וְשִׁבְעִין
דְּמִזְרְקָא חַד כֹּל כְּסַף
מָאנַיָּא תְּרֵי אַלְפִּין וְאַרְבַּע
מְאָה בְּסִלְעֵי קֻדְשָׁא׃
86 בָּזִכֵּי דַהֲבָא תַּרְתָּא
עֶשְׂרֵי מַלְיָן קְטֹרֶת בֻּסְמִין
מַתְקַל עֲשַׂר סִלְעִין הֲוָה
מַתְקְלָהּ דְּבָזִכָּא בְּסִלְעֵי
קֻדְשָׁא כָּל דְּהַב בָּזִכַּיָּא
מְאָה וְעֶשְׂרִין׃
87 כָּל תּוֹרֵי לַעֲלָתָא תְּרֵי
עֲשַׂר תּוֹרִין דִּכְרִין תְּרֵי
עֲשַׂר אִמְּרִין בְּנֵי שְׁנָה תְּרֵי
עֲשַׂר וּמִנְחָתְהוֹן וּצְפִירֵי
עִזִּין תְּרֵי עֲשַׂר לְחַטָּאתָא׃
88 וְכֹל תּוֹרֵי לְנִכְסַת
קֻדְשַׁיָּא עֶשְׂרִין וְאַרְבְּעָה
תּוֹרִין דִּכְרֵי שִׁתִּין גַּדְיֵי
שִׁתִּין אִמְּרִין בְּנֵי שְׁנָה
שִׁתִּין דָּא חֲנֻכַּת מַדְבְּחָא
בָּתַר דְּרַבִּיאוּ יָתֵיהּ׃
89 וְכַד עָלֵיל מֹשֶׁה
לְמַשְׁכַּן זִמְנָא לְמַלָּלָא
עִמֵּיהּ וְשָׁמַע יָת קָלָא
דְּמִתְמַלַּל עִמֵּיהּ מֵעִלָּוֵי
כַּפֻּרְתָּא דְּעַל אֲרוֹנָא
דְּסַהֲדוּתָא מִבֵּין תְּרֵין
כְּרוּבַיָּא וּמִתְמַלֵּל
עִמֵּיהּ׃

ז

80 כַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה
קְטֹרֶת׃
81 פַּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר אַיִל אֶחָד
כֶּבֶשׂ־אֶחָד בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה׃
82 שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת׃
83 וּלְזֶבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם
אֵילִם חֲמִשָּׁה עַתֻּדִים חֲמִשָּׁה
כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה
קָרְבַּן אֲחִירַע בֶּן־עֵינָן׃
84 זֹאת חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ בְּיוֹם
הִמָּשַׁח אֹתוֹ מֵאֵת נְשִׂיאֵי יִשְׂרָאֵל
קַעֲרֹת כֶּסֶף שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה מִזְרְקֵי־
כֶסֶף שְׁנֵים עָשָׂר כַּפּוֹת זָהָב
שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה׃
85 שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה הַקְּעָרָה הָאַחַת
כֶּסֶף וְשִׁבְעִים הַמִּזְרָק הָאֶחָד כֹּל
כֶּסֶף הַכֵּלִים אַלְפַּיִם וְאַרְבַּע־
מֵאוֹת בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ׃ 86 כַּפּוֹת
זָהָב שְׁתֵּים־עֶשְׂרֵה מְלֵאֹת
קְטֹרֶת עֲשָׂרָה עֲשָׂרָה הַכַּף בְּשֶׁקֶל
הַקֹּדֶשׁ כָּל־זְהַב הַכַּפּוֹת עֶשְׂרִים
וּמֵאָה׃ 87 כָּל־הַבָּקָר לָעֹלָה
שְׁנֵים עָשָׂר פָּרִים אֵילִם שְׁנֵים־
עָשָׂר כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה שְׁנֵים
עָשָׂר וּמִנְחָתָם וּשְׂעִירֵי עִזִּים שְׁנֵים
עָשָׂר לְחַטָּאת׃
88 וְכֹל בְּקַר זֶבַח הַשְּׁלָמִים
עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה פָּרִים אֵילִם
שִׁשִּׁים עַתֻּדִים שִׁשִּׁים כְּבָשִׂים
בְּנֵי־שָׁנָה שִׁשִּׁים זֹאת חֲנֻכַּת
הַמִּזְבֵּחַ אַחֲרֵי הִמָּשַׁח אֹתוֹ׃
89 וּבְבֹא מֹשֶׁה אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד
לְדַבֵּר אִתּוֹ וַיִּשְׁמַע אֶת־הַקּוֹל
מִדַּבֵּר אֵלָיו מֵעַל הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר
עַל־אֲרֹן הָעֵדֻת מִבֵּין שְׁנֵי
הַכְּרֻבִים וַיְדַבֵּר אֵלָיו׃

ζ.

80. Θυΐσκην μίαν δέκα χρυσῶν πλήρη θυμιάματος.

81. Μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν ἕνα ἐνιαύσιον εἰς ὁλοκαύτωμα.

82. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας.

83. Καὶ εἰς θυσίαν σωτηρίου δαμάλεις δύο, κριοὺς πέντε, τράγους πέντε, ἀμνάδας ἐνιαυσίας πέντε, τοῦτο τὸ δῶρον Ἀχιρὰ υἱοῦ Αἰνάν.

84. Οὗτος ὁ ἐγκαινισμὸς τοῦ θυσιαστηρίου ᾗ ἡμέρᾳ ἔχρισεν αὐτό, παρὰ τῶν ἀρχόντων τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. τρυβλία ἀργυρᾶ δώδεκα, φιάλαι ἀργυραῖ δώδεκα. θυΐσκαι χρυσαῖ δώδεκα.

85. Τριάκοντα καὶ ἑκατὸν σίκλων τὸ τρυβλίον τὸ ἕν, καὶ ἑβδομήκοντα σίκλων ἡ φιάλη μία. πᾶν τὸ ἀργύριον τῶν σκευῶν, δισχίλιοι καὶ τετρακόσιοι σίκλοι, σίκλοι ἐν τῷ σίκλῳ τῷ ἁγίῳ.

86. Θυΐσκαι χρυσαῖ δώδεκα, πλήρεις θυμιάματος, δέκα χρυσῶν ἡ θυΐσκη ἐν τῷ σίκλῳ τῷ ἁγίῳ. πᾶν τὸ χρυσίον τῶν θυΐσκων εἴκοσι καὶ ἑκατὸν χρυσοῖ.

87. Πᾶσαι αἱ βόες εἰς ὁλοκαύτωσιν, μόσχοι δώδεκα, κριοὶ δώδεκα, ἀμνοὶ ἐνιαύσιοι δώδεκα, αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν, καὶ χίμαροι ἐξ αἰγῶν δώδεκα περὶ ἁμαρτίας.

88. Πᾶσαι αἱ βόες εἰς θυσίαν σωτηρίου, δαμάλεις εἰκοσιτέσσαρες, κριοὶ ἑξήκοντα, τράγοι ἑξήκοντα ἐνιαύσιοι, ἀμνάδες ἐνιαύσιοι ἄμωμοι ἑξήκοντα. αὕτη ἡ ἐγκαίνισις τοῦ θυσιαστηρίου, μετὰ τὸ πληρῶσαι τὰς χεῖρας αὐτοῦ, καὶ μετὰ τὸ χρῖσαι αὐτό.

89. Ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι Μωϋσῆν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου λαλῆσαι αὐτῷ. καὶ ἤκουσε τὴν φωνὴν κυρίου λαλοῦντος πρὸς αὐτόν, ἄνωθεν τοῦ ἱλαστηρίου, ὅ ἐστιν ἐπὶ τῆς κιβωτοῦ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, ἀνὰ μέσον τῶν δύο χερουβεὶμ καὶ ἐλάλει πρὸς αὐτόν.

CAP. VII.

80. Mortariolum aureum appendens decem ſiclos, plenum incenſo:

81. Bovem de armento, & arietem, & agnum anniculum in holocauſtum:

82. Hircumq; pro peccato:

83. Et in hoſtias pacificorũ boves duos, arietes quinque, hircos quinque, agnos anniculos quinque. hæc fuit oblatio Ahira filii Enan.

84. Hæc in dedicatione altaris oblata ſunt à principibus Iſraël, in die qua conſecratum eſt. acetabula argentea duodecim: phialę argenteæ duodecim: mortariola aurea duodecim:

85. Ita ut centum triginta ſiclos argenti haberet unum acetabulum, & ſeptuaginta ſiclos haberet una phiala: id eſt, in commune vaſorum omnium ex argento ſicli duo millia quadringenti, pondere ſanctuarii.

86. Mortariola aurea duodecim plena incenſo, denos ſiclos appendentia pondere ſanctuarii: id eſt, ſimul auri ſicli centum viginti:

87. Boves de armento in holocauſtum duodecim, arietes duodecim, agni anniculi duodecim, & libamenta eorum: hirci duodecim pro peccato.

88. In hoſtias pacificorum, boves vigintiquatuor, arietes ſexaginta, hirci ſexaginta, agni anniculi ſexaginta. Hæc oblata ſunt in dedicatione altaris, quando unctum eſt.

89. Cumque ingrederetur Moyſes tabernaculum fœderis, ut conſuleret oraculum, audiebat vocem loquentis ad ſe de propitiatorio quod erat ſuper arcam teſtimonii inter duos Cherubim, unde & loquebatur ei.

Das VII. Capitel.

80. Einen gůlden Lo̊ffel zehen Sekel golds werth / vol Reuchwercks.

81. Einen Farren aus den Rindern / einen Wieder / ein jårig Lamm zum Brandopffer.

82. Einen Zigenbock zum Sůndopffer.

83. Vnnd zum Danckopffer zwey Rinder / fůnff Wider / fůnff Bo̊cke / fůnff jårige Låmmer. Das iſt die gabe Ahira des Sons Enan.

84. Das iſt die einweihung des Altars zur zeit da er geweihet war / dazu die Fůrſten Jſrael opfferten dieſe zwo̊lff ſilbere Schůſſeln / zwo̊lff ſilberne Schalen / zwo̊lff guldene Lo̊ffel.

85. Alſo daß ja eine Schůſſel hundert vnd dreyßig Sekel ſilbers / vnd ja eine Schale ſiebentzig Sekel hatte. Daß die ſumma alles ſilbers am gefeß trug / zwey tauſent / vier hundert Sekel / nach dem Sekel des Heiligthumbs.

86. Vnd der zwo̊lff gůldene Lo̊ffel vol reuchwercks / hatte ja einer zehen Sekel nach dem Sekel des Heiligthumbs / daß die ſumma golds an den Lo̊ffeln trug / hundert vnd zweintzig Sekel.

87. Die Summa der Rinder zum Brandopffer war / zwo̊lff Farren / zwo̊lff Wider / zwo̊lff jårige Låmmer / ſampt jhren Speißopffern / vnd zwo̊lff Zigenbo̊ck zum Sůndopffer.

88. Vnd die ſumma der Rinder zum Danckopffer / war viervnndzweintzig Farren / ſechtzig Wider / ſechtzig Bo̊cke / ſechtzig jårige Låmmer. Das iſt die einweihung des Altars / da er geweihet ward.

89. Vnd wenn Moſe inn die Hůtten des Stiffts gieng / daß mit jhm geredt wůrde / ſo ho̊ret er die ſtimme mit jhm reden von dem Gnadenſtul / der auff der Laden des Zeugniß war / zwiſchen den zweyen Cherubim / von dannen ward mit jhm geredt.

CHAP. VII

80. Vne taſſe d'or de dix *ſicles*, pleine de parfum:

81. Vn bouueau prins de la vacherie, vn mouton, vn agneau d'vn an, pour l'holocauſte:

82. Vn ieune bouc pour offrande pour le peché:

83. Et pour le ſacrifice de proſperités, deux bœufs, cinq moutons, cinq boucs, & cinq agneaux d'vn an. Telle *fut* l'offrande de Ahirah fils de Henan.

84. Telle *fut* la dedicace de l'autel *faite* par les principaux d'Iſrael, lors qu'il fut oinct: Douze plats d'argent, douze baſſins d'argent, douze taſſes d'or.

85. Dont chacun plat d'argent *eſtoit* de cent trente *ſicles*, & chacun baſſin de ſeptante. Tout l'argent des vaiſſeaux *montoit* deux mille quatre cens *ſicles*, ſelon le ſicle du Sanctuaire.

86. Douze taſſes d'or pleines de parfum, chacune de dix *ſicles*, ſelõ le ſicle du Sanctuaire. Tout l'or *donc* des taſſes *montoit* ſix vingts *ſicles*.

87. Tous les bœufs pour l'holocauſte *eſtoyent* douze bouueaux, *auec* douze moutons, *&* douze agneaux d'vn an, enſemble leurs gaſteaux, & douze ieunes boucs pour offrande pour le peché:

88. Et tous les bœufs du ſacrifice de proſperités *eſtoyent* vingt & quatre bouueaux, *auec* ſoixante moutons, ſoixante boucs, *&* ſoixante agneaux d'vn an. Telle *fut donc* la dedicace de l'autel, apres qu'il fut oinct.

89. Dés lors quand Moyſe entroit au tabernacle d'aſſignation pour parler auec Dieu, il oyoit vne voix qui parloit à lui, de deſſus le Propitiatoire qui *eſtoit* ſur l'Arche du Teſmoignage, *aſſaueir* d'entre les deux Cherubins, & parloit à lui.

ח

1 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃

2 מַלֵּיל עִם אַהֲרֹן וְתֵימַר לֵיהּ בְּאַדְלָקוּתָךְ יָת בּוֹצִינַיָּא לָקֳבֵל אַפֵּי מְנָרְתָא יְהוֹן מְנַהֲרִין שִׁבְעָא בּוֹצִינַיָּא׃

3 וַעֲבַד כֵּן אַהֲרֹן לָקֳבֵל אַפֵּי מְנָרְתָא אַדְלֵיק בּוֹצִינָהָא כְּמָא דְּפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה׃

4 וְדֵין עוֹבַד מְנָרְתָא נְגִידָא דִּדְהַב עַד שִׁדָּהּ עַד שׁוֹשַׁנָּהּ נְגִידָא הִיא כְּחֵיזוּ דְּאַחְזִי יְיָ יָת מֹשֶׁה כֵּן עֲבַד יָת מְנָרְתָא׃

5 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃

6 קָרֵיב יָת לֵיוָאֵי מִגּוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּתְדַכֵּי יָתְהוֹן׃

7 וּכְדֵין תַּעְבֵּד לְהוֹן לְדַכּוֹאֵיהוֹן אַדִּי עֲלֵיהוֹן מַיָּא דְחַטָּאתָא וְיַעְבְּרוּן מַסְפַּר עַל כָּל בִּסְרֵיהוֹן וִיחַוְּרוּן לְבוּשֵׁיהוֹן וְיִדַּכּוּן׃

8 וְיִסְּבוּן תּוֹר בַּר תּוֹרֵי וּמִנְחָתֵיהּ סֻלְתָּא דְּפִילָא בִּמְשַׁח וְתוֹר תִּנְיָן בַּר תּוֹרֵי תִּסַּב לְחַטָּאתָא׃

9 וּתְקָרֵיב יָת לֵיוָאֵי קֳדָם מַשְׁכַּן זִמְנָא וְתִכְנוֹשׁ יָת כָּל כְּנִשְׁתָּא דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃

10 וּתְקָרֵיב יָת לֵיוָאֵי קֳדָם יְיָ וְיִסְמְכוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יָת יְדֵיהוֹן עַל לֵיוָאֵי׃

11 וִירִים אַהֲרֹן יָת לֵיוָאֵי אֲרָמָא קֳדָם יְיָ מִן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וִיהוֹן לְמִפְלַח יָת פָּלְחָנָא דַּייָ׃

12 וְלֵיוָאֵי יִסְמְכוּן יָת יְדֵיהוֹן עַל רֵישׁ תּוֹרֵי וַעֲבֵיד יָת חַד חַטָּאתָא וְיָת חַד עֲלָתָא קֳדָם יְיָ לְכַפָּרָא עַל לֵיוָאֵי׃

ח

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

2 דַּבֵּר אֶל־אַהֲרֹן וְאָמַרְתָּ אֵלָיו בְּהַעֲלֹתְךָ אֶת־הַנֵּרֹת אֶל־מוּל פְּנֵי הַמְּנוֹרָה יָאִירוּ שִׁבְעַת הַנֵּרוֹת׃

3 וַיַּעַשׂ כֵּן אַהֲרֹן אֶל־מוּל פְּנֵי הַמְּנוֹרָה הֶעֱלָה נֵרֹתֶיהָ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃

4 וְזֶה מַעֲשֵׂה הַמְּנֹרָה מִקְשָׁה זָהָב עַד־יְרֵכָהּ עַד־פִּרְחָהּ מִקְשָׁה הִוא כַּמַּרְאֶה אֲשֶׁר הֶרְאָה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה כֵּן עָשָׂה אֶת־הַמְּנֹרָה׃

5 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

6 קַח אֶת־הַלְוִיִּם מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְטִהַרְתָּ אֹתָם׃

7 וְכֹה־תַעֲשֶׂה לָהֶם לְטַהֲרָם הַזֵּה עֲלֵיהֶם מֵי חַטָּאת וְהֶעֱבִירוּ תַעַר עַל־כָּל־בְּשָׂרָם וְכִבְּסוּ בִגְדֵיהֶם וְהִטֶּהָרוּ׃

8 וְלָקְחוּ פַּר בֶּן־בָּקָר וּמִנְחָתוֹ סֹלֶת בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן וּפַר־שֵׁנִי בֶן־בָּקָר תִּקַּח לְחַטָּאת׃

9 וְהִקְרַבְתָּ אֶת־הַלְוִיִּם לִפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד וְהִקְהַלְתָּ אֶת־כָּל־עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

10 וְהִקְרַבְתָּ אֶת־הַלְוִיִּם לִפְנֵי יְהוָה וְסָמְכוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־יְדֵיהֶם עַל־הַלְוִיִּם׃

11 וְהֵנִיף אַהֲרֹן אֶת־הַלְוִיִּם תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהָיוּ לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדַת יְהוָה׃

12 וְהַלְוִיִּם יִסְמְכוּ אֶת־יְדֵיהֶם עַל רֹאשׁ הַפָּרִים וַעֲשֵׂה אֶת־הָאֶחָד חַטָּאת וְאֶת־הָאֶחָד עֹלָה לַיהוָה לְכַפֵּר עַל־הַלְוִיִּם׃

ή.

1. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων.

2. Λάλησον τῷ Ἀαρὼν, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν· ὅταν ἐπιθῇς τοὺς λύχνους ἐκ μέρους, κατὰ πρόσωπον τῆς λυχνίας, φωτιοῦσιν οἱ ἑπτὰ λύχνοι.

3. Καὶ ἐποίησεν οὕτως Ἀαρὼν, ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους κατὰ πρόσωπον τῆς λυχνίας ἐξῆψε τοὺς λύχνους αὐτῆς, καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσεῖ.

4. Καὶ αὕτη ἡ κατασκευὴ τῆς λυχνίας, στερεὰ χρυσῆ, ὁ καυλὸς αὐτῆς, καὶ τὰ κρίνα αὐτῆς, στερεὰ ὅλη. κατὰ τὸ εἶδος ὃ ἔδειξε κύριος τῷ Μωϋσεῖ, οὕτως ἐποίησε τὴν λυχνίαν.

5. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων.

6. Λάβε τοὺς λευΐτας ἐκ μέσου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἀφαγνιεῖς αὐτούς.

7. Καὶ οὕτω ποιήσεις αὐτοῖς τὸν ἁγνισμὸν αὐτῶν. περιῤῥανεῖς αὐτοὺς ὕδωρ ἁγνισμοῦ, καὶ ἐπελεύσεται ξυρὸν ἐπὶ πᾶν τὸ σῶμα αὐτῶν, καὶ πλυνοῦσι τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ καθαροὶ ἔσονται.

8. Καὶ λήψονται μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, καὶ τούτου θυσίαν σεμιδάλεως ἀναπεποιημένην ἐν ἐλαίῳ, καὶ μόσχον ἐνιαύσιον ἐκ βοῶν λήψῃ περὶ ἁμαρτίας.

9. Καὶ προσάξεις τοὺς λευΐτας ἔναντι τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ συνάξεις πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν Ἰσραήλ.

10. Καὶ προσάξεις τοὺς λευΐτας ἔναντι κυρίου, καὶ ἐπιθήσουσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς λευΐτας.

11. Καὶ ἀφοριεῖ Ἀαρὼν τοὺς λευΐτας ἀπόδομα ἔναντι κυρίου, παρὰ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἔσονται ὥστε ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα κυρίου.

12. Οἱ δὲ λευῖται, ἐπιθήσουσι τὰς χεῖρας ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν μόσχων, καὶ ποιήσεις τὸν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, καὶ τὸν ἕνα εἰς ὁλοκαύτωμα, ἐξιλάσασθαι περὶ αὐτῶν.

CAP. VIII.

1. Locutuſq́; eſt Dominus ad Moyſen, dicens:

2. Loquere Aaron, & dices ad eum, Cùm poſueris ſeptē lucernas, candelabrum in auſtrali parte erigatur. Hoc igitur præcipe ut lucernæ contra boream è regione reſpiciant ad menſam panum propoſitionis, contra eam partem quam candelabrum reſpicit, lucere debebunt.

3. Fecitq́; Aaron, & impoſuit lucernas ſuper candelabrum, ut præceperat Dominus Moyſi.

4. Hæc autem erat factura candelabri, Ex auro ductili, tam medius ſtipes quàm cuncta quæ ex utroque calamorum latere naſcebantur: iuxta exemplum quod oſtēdit Dominus Moyſi, ita operatus eſt candelabrum.

5. Et locutus eſt Dominus ad Moyſen, dicens.

6. Tolle Levitas ex medio filiorum Iſrael, & purificabis eos,

7. Iuxta hunc ritum: Aſpergantur aqua luſtrationis, & radant omnes pilos carnis ſuæ, Cumq́ue laverint veſtimenta ſua, & mundati fuerint.

8. Tollent bovem de armētis, & libamentum eius ſimilam oleo conſperſam; bovē autem alterum de armento tu accipies pro peccato:

9. Et applicabis Levitas coram tabernaculo fœderis, convocata omni multitudine filiorum Iſrael:

10. Cumq́ue Levitæ fuerint coram Domino, ponent filii Iſraël manus ſuas ſuper eos.

11. Et offeret Aaron Levitas, munus in conſpectu Domini à filiis Iſrael ut ſerviant in miniſterio eius.

12. Levitæ quoque ponent manus ſuas ſuper capita boū, è quibus unum facies pro peccato, & alterum in holocauſtum Domini, ut depreceris pro eis.

Das VIII. Capitel.

VND der HERR redet mit Moſe vnd ſprach:

2. Rede mit Aaron / vnnd ſprich zu jm: Wenn du die Lampen auffſetzeſt / ſolt du ſie alſo ſetzen / daß ſie alle ſieben fürwerts dem Leuchter ſcheinen.

3. Vnnd Aaron thet alſo vnd ſetzt die Lampen auff fürwerts dem Leuchter zu ſcheinen / wie der HERR Moſe gebotten hatt.

4. Der Leuchter aber war dichte gold / beide ſein Schafft vnd ſeine Blumen / nach dem geſicht / das der HERR Moſe gezeigt hatte / Alſo macht er den Leuchter.

5. Vnd der HERR redet mit Moſe / vnd ſprach:

6. Nimm die Leuiten auß den kindern Iſrael vnd reinige ſie.

7. Alſo ſolt du aber mit jnen thun daß du ſie reinigeſt: Du ſolt Sündwaſſer auff ſie ſprengen / vnd ſollen alle jre hare rein abſcheren / vnnd jhre kleider waſchen / ſo ſind ſie rein.

8. Denn ſollen ſie nemen einen jungen Farren / vnnd ſein Speißopffer / ſemelmehl mit öle gemenget / Vnd einen andern jungen Farren ſolt du zum Sündopffer nemen.

9. Vnd ſolt die Leviten für die Hütten des Stiffts bringen / vnd die gantze Gemeine der kinder Iſrael verſammlen.

10. Vnd die Leviten für den HERREN bringen. Vnd die kinder Iſrael ſollen jre hende auff die Leviten legen.

11. Vnd Aaron ſol die Leviten für dem HERREN weben von den kindern Iſrael / Auff daß ſie dienen mügen an dem Ampt des HERRN.

12. Vnd die Leviten ſollen jhre hende auffs haupt der Farren legen / vnnd einer ſol zum Sündopffer / der ander zum Brandopffer dem HERREN gemacht werden / die Leviten zu verſöhnen.

CHAP. VIII.

1. Item, l'Eternel parla à Moyſe, diſant.

2. Parle à Aaron, & lui di, Quād tu allumeras les lampes, les ſept lampes eſclaireront tout du long vis à vis du chandelier.

3. Et Aaron en fit ainſi, & aluma les lampes d'icelui *pour eſclairer* tout du long vis à vis du chandelier, comme l'Eternel auoit commandé à Moyſe.

4. Or la façon du chādelier *eſtoit* telle: il eſtoit d'or duit au marteau, *d'ouurage* duit au marteau, meſme ſa iambe *&* ſes fleurs. Selō le patron que l'Eternel auoit fait voir à Moyſe, ainſi fit-on le chandelier.

5. Puis l'Eternel parla à Moyſe, diſant.

6. Pren les Leuites d'entre les enfans d'Iſrael, & les purifie.

7. Tu leur feras ainſi pour les purifier: Tu feras aſperſion d'eau de purification ſur eux, & ils feront paſſer le raſoir ſur toute leur chair: & laueront leurs veſtemens, & ſe purifieront.

8. Puis ils prēdront vn boueau prins de la vacherie auec ſon gaſteau de fine farine peſtrie à l'huile: & tu prēdras vn ſecond boueau prins de la vacherie pour offrande pour le peché.

9. Lors tu feras approcher les Leuites deuant le tabernacle d'aſſignation, & aſſembleras toute l'aſſemblee des enfans d'Iſrael:

10. Tu feras, *di-ie*, approcher les Leuites deuant l'Eternel, & les enfans d'Iſrael poſerōt leurs mains ſur les Leuites.

11. Et Aaron preſentera les Leuites en offrande deuant l'Eternel de par les enfans d'Iſrael, & ils ſeront employés au ſeruice de l'Eternel.

12. Les Leuites auſſi poſerōt leurs mains ſur la teſte des boueaux: puis tu en ſacrifieras l'vn en offrande pour le peché, & l'autre en holocauſte à l'Eternel, pour faire propitiation pour les Leuites.

ח

13 וּתְקֵים יָת לֵיוָאֵי קֳדָם אַהֲרֹן וְקֳדָם בְּנוֹהִי וּתְרִים יָתְהוֹן אֲרָמָא קֳדָם יְיָ:

14 וְתַפְרֵישׁ יָת לֵיוָאֵי מִגּוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וִיהוֹן מְשַׁמְּשִׁין קֳדָמַי לֵיוָאֵי:

15 וּבָתַר כֵּן יֵעֲלוּן לֵיוָאֵי לְמִפְלַח יָת מַשְׁכַּן זִמְנָא וְתַדְכֵּי יָתְהוֹן וּתְרִים יָתְהוֹן אֲרָמָא:

16 אֲרֵי אַפְרָשָׁא מַפְרְשִׁין אִנּוּן לִי מִגּוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל חֲלָף פָּתַח כָּל וַלְדָּא בְּכְרָא כּוּלְּהוֹן מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל קָרֵיבִית יָתְהוֹן לְפָלְחָנִי:

17 אֲרֵי דִילִי כָּל בְּכְרָא בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בֶּאֱנָשָׁא וּבִבְעִירָא בְּיוֹמָא דִקְטָלִית כָּל בְּכְרָא בְּאַרְעָא דְמִצְרַיִם אַקְדֵּישִׁית יָתְהוֹן קֳדָמַי:

18 וְקָרֵיבִית יָת לֵיוָאֵי חֲלָף כָּל בְּכְרָא בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל:

19 וִיהַבִית יָת לֵיוָאֵי יְהִיבִין לְאַהֲרֹן וְלִבְנוֹהִי מִגּוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִפְלַח יָת פָּלְחַן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמַשְׁכַּן זִמְנָא וּלְכַפָּרָא עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלָא יְהֵא בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל מוֹתָנָא בְּמִקְרַב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְקֻדְשָׁא:

20 וַעֲבַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וְכָל כְּנִשְׁתָּא דִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְלֵיוָאֵי כְּכֹל דְּפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה לְלֵיוָאֵי כֵּן עֲבַדוּ לְהוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

21 וְאִדַּכִּיאוּ לֵיוָאֵי וְחַוַּרוּ לְבוּשֵׁיהוֹן וַאֲרִים אַהֲרֹן יָתְהוֹן אֲרָמָא קֳדָם יְיָ וְכַפַּר עֲלֵיהוֹן אַהֲרֹן לְדַכּוֹאֵיהוֹן:

22 וּבָתַר כֵּן עָלוּ לֵיוָאֵי לְמִפְלַח יָת פָּלְחַנְהוֹן בְּמַשְׁכַּן זִמְנָא קֳדָם אַהֲרֹן וְקֳדָם בְּנוֹהִי כְּמָא דְפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה עַל לֵיוָאֵי כֵּן עֲבַדוּ לְהוֹן:

ח

13 וְהַעֲמַדְתָּ אֶת־הַלְוִיִּם לִפְנֵי אַהֲרֹן וְלִפְנֵי בָנָיו וְהֵנַפְתָּ אֹתָם תְּנוּפָה לַיהוָה:

14 וְהִבְדַּלְתָּ אֶת־הַלְוִיִּם מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהָיוּ לִי הַלְוִיִּם:

15 וְאַחֲרֵי־כֵן יָבֹאוּ הַלְוִיִּם לַעֲבֹד אֶת־אֹהֶל מוֹעֵד וְטִהַרְתָּ אֹתָם וְהֵנַפְתָּ אֹתָם תְּנוּפָה:

16 כִּי נְתֻנִים נְתֻנִים הֵמָּה לִי מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תַּחַת פִּטְרַת כָּל־רֶחֶם בְּכוֹר כֹּל מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָקַחְתִּי אֹתָם לִי:

17 כִּי לִי כָל־בְּכוֹר בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בָּאָדָם וּבַבְּהֵמָה בְּיוֹם הַכֹּתִי כָל־בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם הִקְדַּשְׁתִּי אֹתָם לִי:

18 וָאֶקַּח אֶת־הַלְוִיִּם תַּחַת כָּל־בְּכוֹר בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל:

19 וָאֶתְּנָה אֶת־הַלְוִיִּם נְתֻנִים לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּאֹהֶל מוֹעֵד וּלְכַפֵּר עַל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא יִהְיֶה בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל נֶגֶף בְּגֶשֶׁת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־הַקֹּדֶשׁ:

20 וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וְכָל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לַלְוִיִּם כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה לַלְוִיִּם כֵּן־עָשׂוּ לָהֶם בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל:

21 וַיִּתְחַטְּאוּ הַלְוִיִּם וַיְכַבְּסוּ בִּגְדֵיהֶם וַיָּנֶף אַהֲרֹן אֹתָם תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה וַיְכַפֵּר עֲלֵיהֶם אַהֲרֹן לְטַהֲרָם:

22 וְאַחֲרֵי־כֵן בָּאוּ הַלְוִיִּם לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדָתָם בְּאֹהֶל מוֹעֵד לִפְנֵי אַהֲרֹן וְלִפְנֵי בָנָיו כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה עַל־הַלְוִיִּם כֵּן עָשׂוּ לָהֶם:

ή.

13. Καὶ στήσεις τοὺς λευίτας ἔναντι κυρίου, καὶ ἔναντι Ααρὼν, καὶ ἔναντι τῶν υἱῶν αὐτοῦ, καὶ ἀποδώσεις αὐτοὺς ἀπόδομα ἔναντι κυρίου.

14. Καὶ διαστελεῖς τοὺς λευίτας ἐκ μέσου τῶν υἱῶν Ισραὴλ, καὶ ἔσονταί μοι.

15. Καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσονται οἱ λευῖται ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου· καὶ καθαριεῖς αὐτοὺς, καὶ ἀποδώσεις αὐτοὺς ἔναντι κυρίου.

16. Ὅτι ἀπόδομα ἀποδεδομένοι οὗτοί μοι: εἰσὶν ἐκ μέσου τῶν υἱῶν Ισραήλ. ἀντὶ τῶν διανοιγόντων πᾶσαν μήτραν, πρωτοτόκων πάντων ἐκ τῶν υἱῶν Ισραὴλ, εἴληφα αὐτοὺς ἐμοί.

17. Ὅτι ἐμοὶ πᾶν πρωτότοκον ἐξ υἱῶν Ισραὴλ ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους· ᾗ ἡμέρᾳ ἐπάταξα πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ αἰγύπτου, ἡγίασα αὐτοὺς ἐμοί.

18. Καὶ ἔλαβον τοὺς λευίτας ἀντὶ παντὸς πρωτοτόκου ἐν υἱοῖς Ισραήλ.

19. Καὶ ἀπέδωκα τοὺς λευίτας ἀπόδομα δεδομένους Ααρὼν, καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, ἐκ μέσου υἱῶν Ισραὴλ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τῶν υἱῶν Ισραὴλ ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐξιλάσκεσθαι περὶ τῶν υἱῶν Ισραὴλ, καὶ οὐκ ἔσται ἐν τοῖς υἱοῖς Ισραὴλ προσεγγίζων πρὸς τὰ ἅγια.

20. Καὶ ἐποίησε Μωϋσῆς καὶ Ααρὼν, καὶ πᾶσα ἡ συναγωγὴ υἱῶν Ισραὴλ τοῖς λευίταις, καθὰ ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωϋσεῖ περὶ τῶν λευιτῶν, οὕτως ἐποίησαν αὐτοῖς οἱ υἱοὶ Ισραήλ.

21. Καὶ ἡγνίσαντο οἱ λευῖται, καὶ ἔπλυναν τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἀπέδωκεν αὐτοὺς Ααρὼν ἀπόδομα ἔναντι κυρίου, καὶ ἐξιλάσατο περὶ αὐτῶν Ααρών. Ἀφαγνίσασθαι αὐτούς.

22. Καὶ μετὰ ταῦτα εἰσήλθοσαν οἱ λευῖται λειτουργεῖν τὴν λειτουργίαν αὐτῶν, ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, ἔναντι Ααρὼν, καὶ ἔναντι τῶν υἱῶν αὐτοῦ, καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωυσεῖ περὶ τῶν λευιτῶν· οὕτως ἐποίησαν αὐτοῖς.

CAP. VIII.

13. Statueſq; Levitas in conſpectu Aaron & filiorum eius, & conſecrabis oblatos Domino.

14. Ac ſeparabis de medio filiorum Iſraël, ut ſint mei:

15. Et poſtea ingrediantur tabernaculum fœderis, ut ſerviát mihi. Sicque purificabis & conſecrabis eos in oblationem Domini:

16. Quoniam dono donati ſunt mihi à filiis Iſraël, pro primogenitis quæ aperiunt omnem vuluam in Iſraël, accepi eos.

17. Mea ſunt enim omnia primogenita filiorum Iſrael, tam ex hominibus quam ex iumentis. Ex die quo percuſſi omne primogenitum in Terra-Ægypti, ſanctificavi eos mihi:

18. Et tuli Levitas pro cunctis primogenitis filiorum Iſrael.

19. Tradidiq; eos dono Aaron & filiis eius de medio populi, ut ſerviant mihi pro Iſrael in tabernaculo fœderis, & orent pro eis ne ſit in populo plaga, ſi auſſi fuerint accedere ad ſanctuarium.

20. Feceruntque Moyſes & Aaron & omnis multitudo filiorum Iſrael ſuper Levitis quæ præceperat Dominus Moyſi:

21. Purificatiq; ſunt, & laverunt veſtimenta ſua. Elevavitq; eos Aaron in cõſpectu Domini, & oravit pro eis, ut purificati

22. Ingrederentur ad officia ſua in tabernaculum fœderis coram Aaron & filiis eius. Sicut præceperat Dominus Moyſi de Levitis, ita factum eſt.

Das VIII. Capitel.

13. Vnnd ſolt die Leviten für Aaron vnd ſeine Söhne ſtellen/ vnnd für dem HERRN weben.

14. Vnd ſolt ſie alſo ſondern von den Kindern Iſrael/ daß ſie mein ſeyen.

15. Darnach ſollen ſie hinein gehen/ daß ſie dienen inn der Hütten des Stiffts. Alſo ſolt du ſie reinigen vnnd Weben.

16. Denn ſie ſind mein Geſchenck von den Kindern Iſrael/ vnnd hab ſie mir genommen für alles das ſeine Mutter bricht/ nemlich/ für die Erſtegeburt aller Kinder Iſrael.

17. Denn alle Erſtegeburt vnter den Kindern Iſrael iſt mein/ beide der Menſchen vnnd des Viehs/ ſind der zeit ich alle Erſtegeburt inn Egyptenlandt ſchlug/ vnd heiligete ſie mir.

18. Vnnd nam die Leviten an für alle Erſtegeburt vnter den Kindern Iſrael.

19. Vnd gab ſie zum Geſchencke Aaron vnnd ſeinen Söhnen auß den Kindern Iſrael/ daß ſie dienen am Ampt der Kinder Iſrael inn der Hütten des Stiffts/ die Kinder Iſrael zu verſönen/ Auff daß nicht vnter den Kindern Iſrael ſey eine plage/ ſo ſie ſich nahen wolten zum Heiligthumb.

20. Vnnd Moſe mit Aaron/ ſampt der gantzen Gemeine der Kinder Iſrael/ theten mit den Leviten alles/ wie der HERR Moſe gebotten hatte.

21. Vnnd die Leviten entſündigeten ſich/ vnnd wuſchen jhre Kleider/ vnnd Aaron webet ſie für dem HErrn/ vnnd verſönet ſie/ daß ſie rein wurden.

22. Darnach giengen ſie hinein/ daß ſie jhr ampt theten inn der Hütten des Stiffts/ für Aaron vnd ſeinen Sönen/ Wie der HERR Moſe gebotten hatte vber die Leviten/ alſo theten ſie mit jhnen.

CHAP. VIII.

13. Apres tu feras aſſiſter les
Leuites deuant Aaron &
deuant ſes fils, & les preſenteras
en offrande à l'Eternel.
14 Ainſi tu ſepareras les Leuites
d'entre les enfans d'Iſrael,
& les Leuites ſeront à
moi. 15. Apres cela les Leuites
viendront pour ſeruir
au tabernacle d'aſſignation,
quand tu les auras purifiés &
preſentes en offrande.
16. Car iceux me *ſont* du tout
donnés d'entre les enfans d'Iſrael:
ie les ai prins pour moi
au lieu de tous ceux qui ouurent
la matrice, *aſſauoir* au
lieu de tous les premier-nes
d'entre les enfans d'Iſrael.
17. Car tout premier-né d'entre
les enfans d'Iſrael *eſt*
mien, tant des hommes que
des beſtes: ie me les ſuis ſanctifiés
au iour que ie frapai
tout premier-ne au païs d'Egypte.
18. Or i'ai prins les Leuites
au lieu de tous les premier-nés
d'entre les enfans d'Iſrael.
19. Et ai du tout donne
les Leuites à Aaron & à ſes
fils d'entre les enfans d'Iſrael,
pour exercer le ſeruice
des enfans d'Iſrael au tabernacle
d'aſſignation, & pour
ſeruir de redemption pour
les enfans de Iſrael: afin qu'il
n'y ait nulle playe aux enfans
d'Iſrael, s'ils approchoyent
du Sanctuaire.
20. Ce que firent aux Leuites
Moyſe & Aaron, & toute
l'aſſemblee des enfans d'Iſrael:
ſelon toutes les choſes
que l Eternel auoit commãdees
à Moyſe touchant les
Leuites, ainſi leur firent les
enfans d'Iſrael.
21. Les Leuites donques ſe
purifierent, & lauerent leurs
veſtemens: & Aaron les preſenta
en offrãde deuant l'Eternel,
& fit propitiatiõ pour
eux pour les purifier.
22. Cela eſtant fait, les Leuites
vindrent pour exercer
leur ſeruice au tabernacle d'aſſignation
deuant Aaron, &
deuant ſes fils: comme l'Eternel
auoit commandé à
Moyſe touchant les Leuites,
ainſi leur fit-on.

ח

23 וּמַלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃

24 דָּא דִּי לְלֵיוָאֵי מִבַּר עַשְׂרִין וַחֲמֵשׁ שְׁנִין וּלְעֵלָּא יֵיתֵי לְחַיָּלָא חֵילָא בְּפָלְחַן מַשְׁכַּן זִמְנָא׃

25 וּמִבַּר חַמְשִׁין שְׁנִין יְתוּב מֵחֵיל פָּלְחָנָא וְלָא יִפְלַח עוֹד׃

26 וִישַׁמֵּשׁ עִם אֲחוֹהִי בְּמַשְׁכַּן זִמְנָא לְמִטַּר מַטְּרָא וּפָלְחַן לָא יִפְלָח כְּדֵין תַּעְבֵּיד לְלֵיוָאֵי ב בְּמַטְּרַתְהוֹן׃

ט

1 וּמַלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה בְּמַדְבְּרָא דְסִינַי בְּשַׁתָּא תִנְיֵתָא לְמִפַּקְהוֹן מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם בְּיַרְחָא קַדְמָאָה לְמֵימָר׃

2 וְיַעְבְּדוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יָת פִּסְחָא בִּזְמַנֵּיהּ׃

3 בְּאַרְבְּעַת עַשְׂרָא יוֹמָא בְּיַרְחָא הָדֵין בֵּין שִׁמְשַׁיָּא תַּעְבְּדוּן יָתֵיהּ בִּזְמַנֵּיהּ כְּכָל גְּזֵירָתֵיהּ וּכְכָל דִּחְזֵי לֵיהּ תַּעְבְּדוּן יָתֵיהּ׃

4 וּמַלִּיל מֹשֶׁה עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֶעְבַּד פִּסְחָא׃

5 וַעֲבַדוּ יָת פִּסְחָא בְּנִיסָן בְּאַרְבְּעַת עַשְׂרָא יוֹמָא לְיַרְחָא בֵּין שִׁמְשַׁיָּא בְּמַדְבְּרָא דְסִינָי כְּכֹל דְּפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה כֵּן עֲבַדוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

6 וַהֲווֹ גֻּבְרַיָּא דַּהֲווֹ מְסָאֲבִין לִטְמֵא נַפְשָׁא דֶאֱנָשָׁא וְלָא יְכִילוּ לְמֶעְבַּד פִּסְחָא בְּיוֹמָא הַהוּא וּקְרִיבוּ קֳדָם מֹשֶׁה וּקְדָם אַהֲרֹן בְּיוֹמָא הַהוּא׃

7 וַאֲמַרוּ גֻּבְרַיָּא הָאִנּוּן לֵיהּ אֲנַחְנָא מְסָאֲבִין לִטְמֵא נַפְשָׁא דֶאֱנָשָׁא לְמָה נִתְמְנַע בְּדִיל דְּלָא לְקָרָבָא יָת קֻרְבָּנָא דַּייָ בִּזְמַנֵּיהּ בְּגוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

ח

23 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

24 זֹאת אֲשֶׁר לַלְוִיִּם מִבֶּן חָמֵשׁ וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה יָבוֹא לִצְבֹא צָבָא בַּעֲבֹדַת אֹהֶל מוֹעֵד׃

25 וּמִבֶּן חֲמִשִּׁים שָׁנָה יָשׁוּב מִצְּבָא הָעֲבֹדָה וְלֹא יַעֲבֹד עוֹד׃

26 וְשֵׁרֵת אֶת־אֶחָיו בְּאֹהֶל מוֹעֵד לִשְׁמֹר מִשְׁמֶרֶת וַעֲבֹדָה לֹא יַעֲבֹד כָּכָה תַּעֲשֶׂה לַלְוִיִּם בְּמִשְׁמְרֹתָם׃

ט

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְמִדְבַּר־סִינַי בַּשָּׁנָה הַשֵּׁנִית לְצֵאתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן לֵאמֹר׃

2 וְיַעֲשׂוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַפָּסַח בְּמוֹעֲדוֹ׃

3 בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר־יוֹם בַּחֹדֶשׁ הַזֶּה בֵּין הָעַרְבַּיִם תַּעֲשׂוּ אֹתוֹ בְּמֹעֲדוֹ כְּכָל־חֻקֹּתָיו וּכְכָל־מִשְׁפָּטָיו תַּעֲשׂוּ אֹתוֹ׃

4 וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲשֹׂת הַפָּסַח׃

5 וַיַּעֲשׂוּ אֶת־הַפֶּסַח בָּרִאשׁוֹן בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ בֵּין הָעַרְבַּיִם בְּמִדְבַּר סִינָי כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה כֵּן עָשׂוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

6 וַיְהִי אֲנָשִׁים אֲשֶׁר הָיוּ טְמֵאִים לְנֶפֶשׁ אָדָם וְלֹא־יָכְלוּ לַעֲשֹׂת־הַפֶּסַח בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּקְרְבוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה וְלִפְנֵי אַהֲרֹן בַּיּוֹם הַהוּא׃

7 וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים הָהֵמָּה אֵלָיו אֲנַחְנוּ טְמֵאִים לְנֶפֶשׁ אָדָם לָמָּה נִגָּרַע לְבִלְתִּי הַקְרִיב אֶת־קָרְבַּן יְהוָה בְּמֹעֲדוֹ בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

η'.

23. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων·

24. Τοῦτό ἐστι τὸ περὶ τῶν λευιτῶν. ἀπὸ πέντε καὶ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, εἰσελεύσονται λειτουργεῖν λειτουργίαν ἐν ἔργοις ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου.

25. Καὶ ἀπὸ πεντηκονταετοῦς ἀποστήσεται ἀπὸ τῆς λειτουργίας, καὶ οὐκ ἐργᾶται ἔτι.

26. Καὶ λειτουργήσει μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου φυλάσσειν τὰς φυλακὰς, ἔργα δὲ οὐκ ἐργᾶται. οὕτως ποιήσεις τοῖς λευίταις ἐν ταῖς φυλακαῖς αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛ. θ'.

1. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν ἐν τῇ ἐρήμῳ σινᾶ, ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς αἰγύπτου, ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ, λέγων· εἶπον.

2. Καὶ ποιείτωσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ πάσχα κατ' ὥραν αὐτοῦ.

3. Τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου πρὸς ἑσπέραν, καὶ ποιήσετε αὐτὸ κατὰ καιρὸν αὐτοῦ, κατὰ τὸν νόμον αὐτοῦ, καὶ κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ ποιήσεις αὐτό.

4. Καὶ ἐλάλησε Μωϋσῆς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ποιῆσαι τὸ πάσχα.

5. Ἐναρχομένου τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ σινᾶ, καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσῇ, οὕτως ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ.

6. Καὶ παρεγένοντο οἱ ἄνδρες οἳ ἦσαν ἀκάθαρτοι ἐπὶ ψυχῆς ἀνθρώπου, καὶ οὐκ ἠδύναντο ποιῆσαι τὸ πάσχα ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ προσῆλθον ἐναντίον Μωϋσῆ καὶ Ἀαρὼν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ.

7. Καὶ εἶπαν οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι πρὸς αὐτούς. ἡμεῖς ἀκάθαρτοι ἐπὶ ψυχῇ ἀνθρώπου. μὴ οὖν ὑστερήσωμεν, ὥστε προσενέγκαι τὸ δῶρον κυρίῳ κατὰ καιρὸν αὐτοῦ. ἐν μέσῳ υἱῶν Ἰσραήλ.

CAP. VIII.

23. Locutuſq; eſt Dominus ad Moyſen, dicens.

24. Hæc eſt lex Levitarum, (A viginti quinque annis) & ſuprà, ingredientur ut miniſtrent in tabernaculo fœderis,

25. Cumq́; quinquageſimũ annum ætatis impleverint, ſervire ceſſabunt.

26. Eruntq́; miniſtri fratrum ſuorum in tabernaculo fœderis, ut cuſtodiant quæ ſibi fuerint commendata, opera autem ipſa non faciant. Sic diſpones Levitis in cuſtodiis ſuis.

CAP. IX.

1. Locutus eſt Dominus ad Moyſen in deſerto Sinai anno ſecundo, poſtquã egreſſi ſunt de Terra-Ægypti, mẽſe primo, dicens.

2. Faciant filii Iſraël Phaſe in tempore ſuo.

3. Quartadecima die menſis huius ad veſperam, iuxta omnes ceremonias & iuſtificationes eius.

4. Præcepitq́; Moyſes filiis Iſraël ut facerent Phaſe.

5. Qui fecerunt tempore ſuo: quartadecima die menſis ad veſperam in monte Sinai. Iuxta omnia quæ mandaverat Dominus Moyſi, fecerunt filii Iſraël.

6. Ecce autem quidam immundi ſuper anima hominis, qui non poterant facere Phaſe in die illo, accedentes ad Moyſen & Aaron.

7. Dixerunt eis, Immundi ſumus ſuper anima hominis. quare fraudamur ut non valeamus oblationem offerre Domino in tempore ſuo inter filios Iſraël?

Das VIII. Capitel.

23. Vnd der HERR redet mit Moſe/ vnd ſprach:

24. Das iſts/ das den Leviten gebůrt: Von fünff vnnd zweintzig jahren vnnd drůber/ tůgen ſie zum Heer vnnd dienſt in der Hütten des Stiffts.

25. Aber von dem funfftzigſten jar an ſollen ſie ledig ſein vom Ampt des dienſts/ vnd ſollen nicht mehr dienen.

26. Sondern auff den dienſt jhrer Brůder warten inn der Hütten des Stiffts/ des Ampts aber ſollen ſie nicht pflegen. Alſo ſolt du mit den Leviten thun/ daß ein jeglicher ſeiner Hut warte.

Das IX. Capitel.

VNd der HERR redet mit Moſe inn der Wůſten Sinai/ im andern jar/ nach dem ſie auß Egyptenland gezogen waren/ im erſten Monden/ vnd ſprach:

2. Laß die Kinder Iſrael Paſſah halten zu ſeiner zeit.

3. Am vierzehenden tage dieſes Monden zwiſchen abends/ Zu ſeiner zeit ſollen ſie es halten/ nach aller ſeiner Satzung vnd Recht.

4. Vnd Moſe redet mit den Kindern Iſrael/ daß ſie das Paſſah hielten.

5. Vnnd ſie hielten Paſſah am vierzehenden tage des erſten Monden zwiſchen abends/ inn der Wůſten Sinai/ Alles wie der HERR Moſe geboten hatte/ ſo theten die Kinder Iſrael.

6. Da waren etliche Männer vnrein vber einen todten Menſchen/ daß ſie nicht kondten Paſſah halten des tages/ die tratten für Moſe vnd Aaron deſſelbigen tags.

7. Vnd ſprachen zu jhm: Wir ſindt vnrein vber einem todten Menſchen/ Warumb ſollen wir geringer ſein/ daß wir vnſere Gabe dem HERREN nicht bringen můſſen zu ſeiner zeit vnter den Kindern Iſrael.

CHAP. VIII.

23. Puis l'Eternel parla à Moyſe, diſant.

24. C'eſt ici ce qui concerne les Leuites : *Le Leuite* depuis l'aage de vingt cinq ans, & au deſſus, entrera en ſeruice pour eſtre employé au tabernacle d'aſſignation.

25. Mais depuis l'aage de cinquante ans, il ſortira de ſeruice, & ne ſeruira plus.

26. Neantmoins il adminiſtrera à ſes freres au tabernacle d'aſſignation, pour s'en prendre garde, mais il ne fera nul ſeruice : tu feras *donques* ainſi aux Leuites touchant leurs charges.

CHAP. IX.

1. L'Eternel auoit auſſi parlé à Moyſe, au deſert de Sinaï, au premier mois de la deuxieme annee, apres qu'ils furent ſortis du païs d'Egypte, diſant.

2. Que les enfans d'Iſrael facent la Paſque en ſa ſaiſon.

3. Vous la ferez en ſa ſaiſon, le quatorzieme de ce mois entre les deux veſpres, ſelon toutes ſes ordonnances, & ſelõ tout ce qu'il y faut faire.

4. Moyſe donc parla aux enfans d'Iſrael afin qu'ils fiſſent la Paſque.

5. Et ils firent la Paſque au premier *mois*, au quatorzieme iour du mois entre les deux veſpres, au deſert de Sinaï: ſelon tout ce que l'Eternel auoit commandé à Moyſe, ainſi firent les enfans d'Iſrael.

6. Or il y eut quelques vns qui eſtãs ſouillés pour quelque homme mort, ne peurent faire la Paſque ce iour-la: & ils ſe preſenterent ce meſme iour deuant Moyſe & deuant Aaron.

7. Et ces perſonnages-la leur dirent, Nous ſommes ſouillés pour quelque homme mort: pourquoi ſeriõs-nous empeſchés d'offrir l'offrande à l'Eternel en ſa ſaiſon parmi les enfans d'Iſrael.

ט

8 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מֹשֶׁה עִמְדוּ
וְאֶשְׁמְעָה מַה־יְצַוֶּה יְהוָה לָכֶם׃
9 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃
10 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר
אִישׁ אִישׁ כִּי־יִהְיֶה טָמֵא לָנֶפֶשׁ
אוֹ בְדֶרֶךְ רְחֹקָה לָכֶם אוֹ
לְדֹרֹתֵיכֶם וְעָשָׂה פֶסַח לַיהוָה׃
11 בַּחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר
יוֹם בֵּין הָעַרְבַּיִם יַעֲשׂוּ אֹתוֹ עַל־
מַצּוֹת וּמְרֹרִים יֹאכְלֻהוּ׃
12 לֹא־יַשְׁאִירוּ מִמֶּנּוּ עַד־בֹּקֶר
וְעֶצֶם לֹא יִשְׁבְּרוּ־בוֹ כְּכָל־חֻקַּת
הַפֶּסַח יַעֲשׂוּ אֹתוֹ׃
13 וְהָאִישׁ אֲשֶׁר־הוּא טָהוֹר
וּבְדֶרֶךְ לֹא־הָיָה וְחָדַל לַעֲשׂוֹת
הַפֶּסַח וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא
מֵעַמֶּיהָ כִּי קָרְבַּן יְהוָה לֹא הִקְרִיב
בְּמֹעֲדוֹ חֶטְאוֹ יִשָּׂא הָאִישׁ הַהוּא׃
14 וְכִי־יָגוּר אִתְּכֶם גֵּר וְעָשָׂה
פֶסַח לַיהוָה כְּחֻקַּת הַפֶּסַח
וּכְמִשְׁפָּטוֹ כֵּן יַעֲשֶׂה חֻקָּה אַחַת
יִהְיֶה לָכֶם וְלַגֵּר וּלְאֶזְרַח הָאָרֶץ׃
15 וּבְיוֹם הָקִים אֶת־הַמִּשְׁכָּן
כִּסָּה הֶעָנָן אֶת־הַמִּשְׁכָּן לְאֹהֶל
הָעֵדֻת וּבָעֶרֶב יִהְיֶה עַל־הַמִּשְׁכָּן
כְּמַרְאֵה־אֵשׁ עַד־בֹּקֶר׃
16 כֵּן יִהְיֶה תָמִיד הֶעָנָן יְכַסֶּנּוּ
וּמַרְאֵה־אֵשׁ לָיְלָה׃
17 וּלְפִי הֵעָלוֹת הֶעָנָן מֵעַל
הָאֹהֶל וְאַחֲרֵי כֵן יִסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וּבִמְקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁכָּן־שָׁם הֶעָנָן
שָׁם יַחֲנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
18 עַל־פִּי יְהוָה יִסְעוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְעַל־פִּי יְהוָה יַחֲנוּ
כָּל־יְמֵי אֲשֶׁר יִשְׁכֹּן הֶעָנָן עַל־
הַמִּשְׁכָּן יַחֲנוּ׃

ט

8 וַאֲמַר לְהוֹן מֹשֶׁה אוֹרִיכוּ
עַד דְּאֶשְׁמַע מָה דְיִתְפַּקַּד
מִן קֳדָם יְיָ עַל דִּלְכוֹן׃
9 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה
לְמֵימָר׃
10 מַלֵּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לְמֵימָר גְּבַר גְּבַר אֲרֵי יְהֵי
מְסָאַב לְטָמֵא נַפְשָׁא
דֶּאֱנָשָׁא אוֹ בְּאֹרַח רַחִיקָה
לְכוֹן אוֹ לְדָרֵיכוֹן וְיַעְבֵּיד
פִּסְחָא קֳדָם יְיָ׃
11 בְּיַרְחָא תִנְיָנָא
בְּאַרְבְּעַת עַסְרָא יוֹמִין
בֵּין שִׁמְשַׁיָּא יַעְבְּדוּן יָתֵיהּ
עַל פַּטִּיר וּמְרָרִין יֵיכְלוּנֵיהּ׃
12 לָא יַשְׁאֲרוּן מִינֵּיהּ עַד
צַפְרָא וְגַרְמָא לָא יִתְבְּרוּן
בֵּיהּ כְּכָל גְּזֵירַת פִּסְחָא
יַעְבְּדוּן יָתֵיהּ׃
13 וְגַבְרָא דְהוּא דְכֵי
וּבְאֹרַח לָא הֲוָה וְיִתְמְנַע
מִלְּמֶעְבַּד פִּסְחָא וְיִשְׁתֵּיצֵי
אֱנָשָׁא הַהוּא מֵעַמֵּיהּ אֲרֵי
קֻרְבָּנָא דַיְיָ לָא קָרֵיב
בִּזְמְנֵיהּ חוֹבֵיהּ יְקַבֵּל
גַּבְרָא הַהוּא׃
14 וַאֲרֵי יִתְגַּיַּר עִמְּכוֹן
גִּיּוֹרָא וְיַעְבֵּיד פִּסְחָא
קֳדָם יְיָ כִּגְזֵירַת פִּסְחָא
וְכִדְחָזֵי לֵיהּ כֵּן יַעְבֵּד
קְיָמָא חַד יְהֵי לְכוֹן
וּלְגִיּוֹרַיָּא וּלְיַצִּיבַיָּא
דְּאַרְעָא׃
15 וּבְיוֹמָא דְּאִתְּקַם יָת
מַשְׁכְּנָא חֲפָא עֲנָנָא יָת
מַשְׁכְּנָא לְמַשְׁכְּנָא
דְסַהֲדוּתָא וּבְרַמְשָׁא הֲוֵי
עַל מַשְׁכְּנָא כְּחֵיזוּ אֶשָּׁתָא
עַד צַפְרָא׃
16 כֵּן הֲוֵי תְּדִירָא עֲנָנָא
חָפֵי לֵיהּ וְחֵיזוּ אֶשָּׁתָא
בְּלֵילְיָא׃
17 וּלְפוּם אִסְתַּלָּקוּת
עֲנָנָא מֵעִלָּוֵי מַשְׁכְּנָא
וּבָתַר כֵּן נָטְלִין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וּבְאַתְרָא דְּשָׁרֵי תַּמָּן עֲנָנָא
תַּמָּן שָׁרָן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
18 עַל (מֵימְרָא) דַיְיָ
נָטְלִין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל
(מֵימְרָא) דַיְיָ שָׁרָן כָּל
יוֹמִין דְּשָׁרֵי עֲנָנָא עַל
מַשְׁכְּנָא שָׁרָן׃

θ.

8. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Μωϋσῆς· στῆτε αὐτοῦ, καὶ ἀκούσομαι τί ἐντελεῖται κύριος περὶ ὑμῶν.

9. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων·

10. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ λέγων· ἄνθρωπος ἄνθρωπος ὃς ἐὰν γένηται ἀκάθαρτος ἐπὶ ψυχῇ ἀνθρώπου, ἢ ἐν ὁδῷ μακρὰν, ἢ ἐν ὑμῖν, ἢ ἐν ταῖς γενεαῖς ὑμῶν. καὶ ποιήσει τὸ πάσχα κυρίῳ.

11. Ἐν τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ, ἐν τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ, πρὸς ἑσπέραν ποιήσουσιν αὐτὸ, ἐπ᾽ ἀζύμων καὶ πικρίδων φάγονται αὐτό.

12. Οὐ καταλείψουσιν ἀπ᾽ αὐτοῦ εἰς τὸ πρωΐ, καὶ ὀστοῦν οὐ συντρίψουσιν ἀπ᾽ αὐτοῦ, κατὰ τὸν νόμον τοῦ πάσχα ποιήσουσιν αὐτό.

13. Καὶ ἄνθρωπος ὃς ἐὰν καθαρὸς ᾖ. καὶ ἐν ὁδῷ μακρὰν οὐκ ἔστι, καὶ ὑστερήσῃ ποιῆσαι τὸ πάσχα, ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς, ὅτι τὸ δῶρον κυρίου οὐ προσήνεγκε κατὰ τὸν καιρὸν αὐτοῦ, ἁμαρτίαν αὐτοῦ λήψεται ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος.

14. Ἐὰν δὲ προσέλθῃ πρὸς ὑμᾶς προσήλυτος ἐν τῇ γῇ ὑμῶν, καὶ ποιήσῃ τὸ πάσχα κυρίῳ, κατὰ τὸν νόμον τοῦ πάσχα, καὶ κατὰ τὴν σύνταξιν αὐτοῦ, οὕτω ποιήσει αὐτό. νόμος εἷς ἔσται ὑμῖν. καὶ τῷ προσηλύτῳ καὶ τῷ αὐτόχθονι τῆς γῆς.

15. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἐστάθη ἡ σκηνὴ, ἐκάλυψεν ἡ νεφέλη τὴν σκηνὴν, καὶ τὸν οἶκον τοῦ μαρτυρίου. καὶ τὸ ἑσπέρας ἦν ἐπὶ τῆς σκηνῆς ὡς εἶδος πυρὸς, ἕως πρωΐ.

16. Οὕτως ἐγίνετο διαπαντός· ἡ νεφέλη ἐκάλυπτεν αὐτὴν ἡμέρας, καὶ εἶδος πυρὸς τὴν νύκτα.

17. Καὶ ἡνίκα ἀνέβη ἡ νεφέλη ἀπὸ τῆς σκηνῆς, καὶ μετὰ ταῦτα ἀπῆραν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ. καὶ ἐν τῷ τόπῳ οὗ ἂν ἔστη ἡ νεφέλη, ἐκεῖ παρενέβαλον οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ.

18. Διὰ προστάγματος κυρίου παρεμβαλοῦσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ, καὶ διὰ προστάγματος κυρίου ἀπαροῦσι. πάσας τὰς ἡμέρας, ἐν αἷς σκιάζει ἡ νεφέλη ἐπὶ τῆς σκηνῆς, παρεμβαλοῦσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ.

CAP. IX.

8. Quibus reſpondit Moyſes, State ut conſulam quid præcipiat Dominus de vobis.

9. Locutuſq́; eſt Dominus ad Moyſen, dicens.

10. Loquere filiis Iſraël, Homo qui fuerit immundus ſuper anima, ſive in via procul in gente veſtra, faciat Phaſe Domino.

11. In menſe ſecundo, quartadecima die menſis ad veſperam: cum azymis & lactucis agreſtibus comedent illud.

12. Non relinquent ex eo quippiam uſque manè, & os eius non confringent, omnē ritum Phaſe obſervabunt.

13. Si quis autem & mundus eſt, & in itinere non fuit, & tamen non fecit Phaſe, exterminabitur anima illa de populis ſuis, quia ſacrificium Domino non obtulit tempore ſuo: peccatum ſuum ipſe portabit.

14. Peregrinus quoque & advena ſi fuerint apud vos, facient Phaſe Domino iuxta ceremonias & iuſtificationes ſuas. Præceptum idem erit apud vos tam aduenæ, quàm indigenæ.

15. Igitur die qua erectū eſt tabernaculum, operuit illud nubes. A veſpere autem ſuper tētorium erat quaſi ſpecies ignis uſque mane.

16. Sic fiebat iugiter. per diē operiebat illud nubes, & per noctem quaſi ſpecies ignis.

17. Cumq́; ablata fuiſſet nubes quæ tabernaculum protegebat, tunc proficiſcebantur filii Iſraël: & in loco ubi ſtetiſſet nubes, ibi caſtrametabantur.

18. Ad imperium Domini proficiſcebantur, & ad imperium illius figebant tabernaculum. Cunctis diebus quibus ſtabat nubes ſuper tabernaculum, manebant in eodem loco:

Das IX. Capitel.

8. Moſe ſprach zu jhnen: Harret/ich wil hören/was euch der HErr gebeut.

9. Vnd der HERR redet mit Moſe/vnd ſprach:

10. Sage den Kindern Jſrael/vnnd ſprich: Wenn jemand vnrein vber einem todten/oder ferne von euch vber Feld iſt/ oder vnter ewren Freunden/ der ſol dennoch dem HERRN Paſſah halten.

11. Aber doch im andern Monden am vierzehenden tage zwiſchen abends/ vnd ſols neben vngeſewrtem Brot vnd Salſen eſſen.

12. Vnnd ſollen nichts dran vber laſſen biß morgen / Auch kein bein dran zubrechen / vnd ſollens nach aller weiſe des Paſſah halten.

13. Wer aber rein vnd nicht vber Feld iſt / vnnd leſt anſtehen das Paſſah zu halten / des Seele ſol außgerottet werden von ſeinem Volck / darumb daß er ſeine gabe dem HERREN nicht gebracht hat zu ſeiner zeit / Er ſol ſeine ſůnde tragen.

14. Vnd wenn ein Frembdlinger bey euch wonet/der ſol auch dem HERRn Paſſah halten/ vnnd ſols halten nach der Satzung vnnd Recht des Paſſah. Dieſe ſatzung ſol euch gleich ſein / dem Frembden / wie des Lands einheimiſchen.

15. Vnnd des tages/ da die Wonung auffgerichtet ward / bedeckt ſie eine Wolcken auff der Hůtten des Zeugniß/ vnd des abends / biß an den morgen/ war vber der Wonung eine geſtalt des Fewers.

16. Alſo geſchachs jmmerdar/daß die Wolcke ſie bedeckte/vnd des nachts die geſtalt des Fewers.

17. Vnnd nach dem ſich die Wolcke auffhub von der Hůtten / ſo zogen die Kinder Jſrael / vnd an welchem ort die Wolcke blieb / da lågerten ſich die Kinder Jſrael.

18. Nach dem Wort des HERRN zogen die Kinder Jſrael/ vnnd nach ſeinem Wort lågerten ſie ſich. So lange die Wolcke auff der Wonung bleib / ſo lange lagen ſie ſtille.

CHAP. IX.

8. Et Moyſe leur dit, Arreſtez-vous, & i'orrai ce que l'Eternel commandera touchant vous. 9. Lors l'Eternel parla à Moyſe, diſant.

10. Parle aux enfans d'Iſrael, & leur di, Quand quelcun d'entre vous, ou de voſtre poſterité, ſera ſouillé pour quelque mort, ou ſera en voyage lointain, il fera neantmoins la Paſque à l'Eternel.

11. Ils la feront le quatorzieme iour du ſecond mois entre les deux veſpres: & la mangeront auec pain ſans leuain, & herbes ameres.

12. Ils n'en laiſſerōt rien iuſqu'au matin, & n'en caſſerōt point d'os: ils la feront ſelon toute l'ordonnance de la Paſque.

13. Mais ſi quelcun eſt net, ou n'eſt point en voyage, & laiſſe de faire la Paſque, ceſte perſonne-la ſera retranchee d'entre ſes peuples: ceſt hōme-la portera ſon peché, d'autant qu'il n'aura point offert l'offrande de l'Eternel en ſa ſaiſon.

14. Et quand quelque eſtrāger habitera parmi vous, & fera la Paſque à l'Eternel, il la fera ſelon l'ordonnāce de la Paſque, & ſelon qu'il la faut faire. Il y aura vne meſme ordonnance entre vous, tāt pour l'eſtranger que pour celui qui eſt né au païs.

15. Or au iour que le pauillō fut dreſſé, la nuee couurit le pauillon ſur le tabernacle du teſmoignage: & au ſoir elle eſtoit ſur le pauillon en ſemblance de feu iuſques au matin. 16. Ainſi en eſtoit-il continuellement: la nuee le couuroit, mais *c'eſtoit* ſemblance de feu la nuict.

17. Or ſelō que la nuee ſe leuoit de deſſus le tabernacle, les enfans d'Iſrael partoyent: & au lieu où ſe poſoit la nuee, les enfans d'Iſrael y cāpoyent. 18. Au mandemēt de l'Eternel les enfans d'Iſrael marchoyent, & au mādement de l'Eternel ils campoyēt: tous les iours eſquels la nuee ſe tenoit ſur le pauillō, ils demeuroyent campés.

ט

19 וּבְאוֹרָכוּת עֲנָנָא עַל
מַשְׁכְּנָא יוֹמִין סַגִּיאִין
וְנָטְרִין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יָת
מַטְּרַת (מֵימְרָא) דַּייָ
וְלָא נָטְלִין׃

20 וְאִית דַּהֲוֵי עֲנָנָא יוֹמִין
דְּמִנְיָן עַל מַשְׁכְּנָא עַל
(מֵימְרָא) דַּייָ שָׁרָן וְעַל
(מֵימְרָא) דַּייָ נָטְלִין׃

21 וְאִית דַּהֲוֵי עֲנָנָא
מֵרַמְשָׁא עַד צַפְרָא
וּמִסְתַּלַּק עֲנָנָא בְּצַפְרָא
וְנָטְלִין אוֹ יוֹמָם וְלֵילֵי
וּמִסְתַּלַּק עֲנָנָא וְנָטְלִין׃

22 אוֹ תְרֵין יוֹמִין אוֹ י
יַרְחָא אוֹ עִידָּן בְּעִידָּן
בְּאוֹרָכוּת עֲנָנָא עַל
מַשְׁכְּנָא לְמִשְׁרֵי עֲלוֹהִי
שָׁרָן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלָא
נָטְלִין וּבְאִסְתַּלָּקוּתֵיהּ נ
נָטְלִין׃

23 עַל (מֵימְרָא) דַּייָ
שָׁרָן וְעַל (מֵימְרָא) דַּייָ
נָטְלִין יָת מַטְּרַת (מֵימְרָא)
דַּייָ נָטְרִין עַל (מֵמְרָא)
דַּייָ בִּידָא דְמֹשֶׁה׃

ט

19 וּבְהַאֲרִיךְ הֶעָנָן עַל־הַמִּשְׁכָּן
יָמִים רַבִּים וְשָׁמְרוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
אֶת־מִשְׁמֶרֶת יְהוָה וְלֹא יִסָּעוּ׃

20 וְיֵשׁ אֲשֶׁר יִהְיֶה הֶעָנָן יָמִים
מִסְפָּר עַל־הַמִּשְׁכָּן עַל־פִּי יְהוָה
יַחֲנוּ וְעַל־פִּי יְהוָה יִסָּעוּ׃

21 וְיֵשׁ אֲשֶׁר יִהְיֶה הֶעָנָן מֵעֶרֶב
עַד־בֹּקֶר וְנַעֲלָה הֶעָנָן בַּבֹּקֶר
וְנָסָעוּ אוֹ יוֹמָם וָלַיְלָה וְנַעֲלָה
הֶעָנָן וְנָסָעוּ׃

22 אוֹ־יֹמַיִם אוֹ־חֹדֶשׁ אוֹ־יָמִים
בְּהַאֲרִיךְ הֶעָנָן עַל־הַמִּשְׁכָּן לִשְׁכֹּן
עָלָיו יַחֲנוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וְלֹא
יִסָּעוּ וּבְהֵעָלֹתוֹ יִסָּעוּ׃

23 עַל־פִּי יְהוָה יַחֲנוּ וְעַל־פִּי
יְהוָה יִסָּעוּ אֶת־מִשְׁמֶרֶת יְהוָה
שָׁמָרוּ עַל־פִּי יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה׃

θʹ.

19. Καὶ ὅταν ἐφέλκηται ἡ νεφέλη ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἡμέρας πλείους, καὶ φυλάξονται οἱ υἱοὶ Ισραὴλ τὴν φυλακὴν τοῦ θεοῦ, καὶ οὐ μὴ ἐξάρωσι.

20. Καὶ ἔσται, ὅταν σκεπάζῃ ἡ νεφέλη ἡμέρας ἀριθμῷ ἐπὶ τῆς σκηνῆς, διὰ φωνῆς κυρίου παρεμβαλοῦσι, καὶ διὰ προστάγματος κυρίου ἐξαροῦσι.

21. Καὶ ἔσται ὅταν γένηται ἡ νεφέλη ἀφ᾽ ἑσπέρας ἕως πρωῒ, καὶ ἀναβῇ ἡ νεφέλη τοπρωῒ, καὶ ἀπαροῦσιν ἢ ἡμέρας καὶ νυκτὸς, ἐὰν ἀναβῇ ἡ νεφέλη ἀπαροῦσιν.

22. Ἢ ἡμέρας, ἢ μηνὸς, ἢ ἡμέρας πλεοναζούσης, τῆς νεφέλης σκιαζούσης ἐπ᾽ αὐτοῖς, παρεμβαλοῦσιν οἱ υἱοὶ Ισραὴλ, καὶ οὐ μὴ ἀπάρωσιν. ἐν τῷ ἀναχθῆναι αὐτὴν ἐξῆραν.

23. Ὅτι διὰ προστάγματος κυρίου παρεμβαλοῦσι, καὶ διὰ προστάγματος κυρίου ἐξαροῦσι, τὴν φυλακὴν κυρίου ἐφύλαξαν διὰ προστάγματος κυρίου, ἐν χειρὶ Μωϋσῆ.

י

1 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה
לְמֵימָר׃

2 עֲבֵד לָךְ תַּרְתֵּין חֲצוֹצְרָן
דִּכְסַף נְגִיד תַּעְבֵּד יָתְהֶן
וִיהֶוְיָן לָךְ לְעָרָעַת כ
כְּנִשְׁתָּא וּלְאַטָּלַת יָת
מַשְׁרְיָתָא׃

3 וְיִתְקְעוּן בְּהוֹן וְיִזְדַּמְּנוּן
לְוָתָךְ כָּל כְּנִשְׁתָּא לִתְרַע
מַשְׁכַּן זִמְנָא׃

4 וְאִם בַּחֲדָא יִתְקְעוּן
וְיִזְדַּמְּנוּן לְוָתָךְ רַבְרְבַיָּא
רֵישֵׁי אַלְפַיָּא דְיִשְׂרָאֵל׃

5 וְתִתְקְעוּן יַבָּבְתָּא וְיִטְּלָן
מַשְׁרְיָתָא דְּשָׁרָן קִדּוּמָא׃

6 וְתִתְקְעוּן יַבָּבְתָּא ת
תִּנְיָנוּת וְיִטְּלָן מַשְׁרְיָתָא
דְּשָׁרָן דָּרוֹמָא יַבָּבָא י
יִתְקְעוּן לְמַטְּלָנֵיהוֹן׃

י

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
לֵּאמֹר׃

2 עֲשֵׂה לְךָ שְׁתֵּי חֲצוֹצְרֹת כֶּסֶף
מִקְשָׁה תַּעֲשֶׂה אֹתָם וְהָיוּ לְךָ
לְמִקְרָא הָעֵדָה וּלְמַסַּע אֶת־
הַמַּחֲנוֹת׃

3 וְתָקְעוּ בָּהֵן וְנוֹעֲדוּ אֵלֶיךָ כָּל־
הָעֵדָה אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃

4 וְאִם־בְּאַחַת יִתְקָעוּ וְנוֹעֲדוּ
אֵלֶיךָ הַנְּשִׂיאִים רָאשֵׁי אַלְפֵי
יִשְׂרָאֵל׃

5 וּתְקַעְתֶּם תְּרוּעָה וְנָסְעוּ
הַמַּחֲנוֹת הַחֹנִים קֵדְמָה׃

6 וּתְקַעְתֶּם תְּרוּעָה שֵׁנִית וְנָסְעוּ
הַמַּחֲנוֹת הַחֹנִים תֵּימָנָה תְּרוּעָה
יִתְקְעוּ לְמַסְעֵיהֶם׃

ΚΕΦΑΛ. ιʹ.

1. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων.

2. Ποίησον σεαυτῷ δύο σάλπιγγας ἀργυρᾶς, ἐλατὰς ποιήσεις αὐτὰς, καὶ ἔσονταί σοι ἀνακαλεῖν τὴν συναγωγὴν, καὶ ἐξαίρειν τὰς παρεμβολάς.

3. Καὶ σαλπίσεις ἐν αὐταῖς, καὶ συναχθήσεται πρὸς σὲ πᾶσα ἡ συναγωγὴ, ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

4. Ἐὰν δὲ ἐν μιᾷ σάλπιγγι σαλπίσωσι, προσελεύσονται πρὸς σὲ πάντες οἱ ἄρχοντες καὶ χιλίαρχοι Ισραήλ.

5. Καὶ σαλπιεῖτε σημασίαν, καὶ ἐξαροῦσιν αἱ παρεμβολαὶ αἱ παρεμβάλλουσαι ἀνατολάς.

6. Καὶ σαλπιεῖτε σημασίαν δευτέραν, καὶ ἐξαροῦσιν αἱ παρεμβολαὶ αἱ παρεμβάλλουσαι νότον. (καὶ σαλπιεῖτε σημασίαν τρίτην, καὶ ἐξαροῦσιν αἱ παρεμβολαὶ αἱ παρεμβάλλουσαι παρὰ θάλασσαν. καὶ σαλπιεῖτε σημασίαν τετάρτην, καὶ ἐξαροῦσιν αἱ παρεμβολαὶ αἱ παρεμβάλλουσαι πρὸς Βορρᾶν,) σημασία σαλπιοῦσιν ἐπὶ τῇ ἐξάρσει αὐτῶν.

CAP. IX.

19. Et ſi eveniſſet ut multo tempore maneret ſuper illud, erant filii Iſrael in excubiis Domini, & non proficiſcebantur.

20. Quotquot diebus fuiſſet nubes ſuper tabernaculũ. Ad imperium Domini erigebant tentoria, & ad imperium illius deponebant.

21. Si fuiſſet nubes à veſpere uſque mane, & ſtatim diluculo tabernaculum reliquiſſet, proficiſcebantur: & ſi poſt diem & noctem receſſiſſet, diſſipabant tentoria.

22. Si verò biduo aut uno menſe vel longiori tempore fuiſſet ſuper tabernaculum, manebant filii Iſrael in eodem loco, & non proficiſcebantur: ſtatim autem ut receſſiſſet, movebant caſtra.

23. Per verbum Domini figebant tentoria, & per verbum illius proficiſcebantur: erantq; in excubiis Domini iuxta imperium eius per manum Moyſi.

CAP. X.

1. Locutuſq; eſt Dominus ad Moyſen, dicens.

2. Fac tibi duas tubas argenteas ductiles, quibus convocare poſſis multitudinem quando movẽda ſunt caſtra.

3. Cumq; increpueris tubis, congregabitur ad te omnis turba ad oſtium tabernaculi fœderis.

4. Si ſemel clangueris, venient ad te principes, & capita multitudinis Iſrael.

5. Si autem prolixior atque conciſus clangor increpuerit; movebunt caſtra primi qui ſunt ad orientalem plagam.

6. In ſecundo autem ſonitu, & pari ululatu tubæ, levabũt tentoria qui habitant ad meridiem. & iuxta hunc modum reliqui facient ululantibus tubis in profectionem.

Das IX. Capitel.

19. Vnnd wenn die Wolcke vil tage verzog auff der Wonung/ſo warten die kinder Iſrael auff die Hut des HERREN/vnd zogen nicht.

20. Vnd wenns war/das die Wolcke auff der Wonung war/etliche anzal der tage/ſo lägerten ſie ſich nach dem wort des HERRN/vnd zogen nach dem wort des HERRN.

21. Wenn die Wolcke da war/von Abend biß an den Morgen/vnnd ſich denn erhub/ſo zogen ſie/Oder wenn ſie ſich des tages oder des nachts erhub/ſo zogen ſie auch.

22. Wenn ſie aber zwen tage/oder einen Monden/oder etwa lange auff der Wonung bleib/ſo lagen die kinder Iſrael vnd zogen nicht/Vnd wenn ſie ſich denn erhub ſo zogen ſie.

23. Denn nach des HERREN mund lagen ſie/vnnd nach des HErrn mund zogen ſie/Daß ſie auff des HErrn Hut wartten/nach des HErrn wort durch Moſe.

Das X. Capitel.

VNd der HErr redet mit Moſe/vnd ſprach:

2. Mache dir zwo Drometen von dichtem Silber/daß du jhr braucheſt/die Gemeine zu beruffen/vnnd wenn das Heer auffbrechen ſol.

3: Wenn mann mit beiden ſchlecht bleſet/ſol ſich zu dir verſammlen die gantze Gemeine/für die thür der Hütten des Stiffts.

4. Wenn man nur mit einer ſchlecht bläſet/ſo ſollen ſich zu dir verſammlen die Fürſten vnnd die Oberſten vber die tauſent in Iſrael.

5. Wenn jhr aber Drometet/ſo ſollen die Läger auffbrechen die gegen Morgen ligen.

6. Vnnd wenn jhr zum andern mal Drometet/ſo ſollen die Läger auffbrechen die gegen Mittag ligen/Denn wenn ſie reiſen ſollen/ſo ſolt jhr Drometen.

CHAP. IX.

19. Tellement que quand la
nuee continuoit pluſieurs
iours ſur le pauillon, les enfans
d'Iſrael prenoyent garde
à l'Eternel, & ne partoyẽt
point. 20. Et quand la nuee
eſtoit peu de temps ſur le pauillon,
au mandement de l'
Eternel ils campoyent, & au
mandement de l'Eternel ils
partoyent. 21. Et quand la
nuee eſtoit depuis le ſoir iuſques
au matin, & la nuee ſe
leuoit au matin, ils partoyẽt:
fuſt de iour ou de nuict,
quand la nuee ſe leuoit, ils
partoyent. 22. Que ſi la
nuee continuoit ſur le pauillon,
demeurãt ſur icelui par
deux iours, ou par vn mois,
ou par pluſieurs iours, les enfans
d'Iſrael demeuroyent
campês, & ne partoyent
point: mais quand elle ſe leuoit,
ils partoyent.
23. Ils campoyent *donques* au
mandement de l'Eternel, &
partoyent au mandemẽt de
l'Eternel: *&* prenoyent garde
à l'Eternel, ſuiuant le mãdement
de l'Eternel qu'il
declaroit par Moyſe.

CHAP. X.

1. Puis l'Eternel parla à Moyſe,
diſant. 2. Fai-toi deux
trompettes d'argent, fai les
d'ouurage duit au marteau: &
elles te ſeruiront pour conuoquer
l'aſſemblee, & pour
faire partir les compagnies.
3. Quand on ſonnera d'icelles,
toute l'aſſemblee s'aſſemblera
vers toi à l'entree
du tabernacle d'aſſignation.
4. Et quãd on ſonnera d'vne
ſeule, les principaux, *qui ſont
les* chefs des milliers d'Iſrael,
s'aſſembleront vers toi.
5. Mais quãd vous ſonnerez
auec retentiſſement bruyãt,
les compagnies qui ſont cãpees
vers l'Orient, partirõt:
6. Et quand vous ſonnerez
la ſeconde fois auec retentiſſement
bruyant, les compagnies
qui ſont campees
vers le Midi, partiront: on
ſonnera auec retentiſſemẽt
bruyant à leurs departemens.

י

7 וּבְמִכְנַשׁ יָת קְהָלָא
תִּתְקְעוּן וְלָא תְיַבְּבוּן׃

8 וּבְנֵי אַהֲרֹן כַּהֲנַיָּא
יִתְקְעוּן בַּחֲצֹצְרָת וִיהוֹן
לְכוֹן לִקְיָם עָלַם לְדָרֵיכוֹן׃

9 וַאֲרֵי תֵיעֲלוּן לְאַגָּחָא
קְרָבָא בְּאַרְעֲכוֹן עַל
מְעִיקֵי דִּמְעִיקִין לְכוֹן ו
וּתְיַבְּבוּן בַּחֲצוֹצְרָתָא
וְיֵיעוֹל דָּכְרָנְכוֹן לְטָבָא
קֳדָם יְיָ אֱלָהֲכוֹן ות
וְתִתְפָּרְקוּן מִשָּׂנְאֵיכוֹן׃

10 וּבְיוֹם חֶדְוַתְכוֹן ו
וּבְמוֹעֲדֵיכוֹן וּבְרָאשֵׁי י
יַרְחֵיכוֹן וְתִתְקְעוּן בח
בַּחֲצוֹצְרָתָא עַל עֲלָוָתְכוֹן
וְעַל נִכְסַת קֻדְשֵׁיכוֹן וִיהוֹן
לְכוֹן לְדָכְרָנָא קֳדָם
אֱלָהֲכוֹן אֲנָא יְיָ אֱלָהֲכוֹן׃

11 וַהֲוָה בְּשַׁתָּא תִנְיֵתָא
בְּיַרְחָא תִנְיָנָא בְּעֶשְׂרִין
בְּיַרְחָא אִסְתַּלַּק עֲנָנָא
מֵעִלָּוֵי מַשְׁכְּנָא דס
דְּסַהֲדוּתָא׃

12 וּנְטַלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לְמַטְלָנֵיהוֹן מִמַּדְבְּרָא
דְּסִינָי וּשְׁרָא עֲנָנָא
בְּמַדְבְּרָא דְּפָארָן׃

13 וּנְטַלוּ בְּקַדְמֵיתָא עַל
(מֵימְרָא) דַּיְיָ בִּידָא
דְּמֹשֶׁה׃

14 וּנְטַל טֶקֶס מַשְׁרִית
בְּנֵי יְהוּדָה בְּקַדְמֵיתָא
לְחֵילֵיהוֹן וְעַל חֵילֵיהּ נ
נַחְשׁוֹן בַּר עַמִּינָדָב׃

15 וְעַל חֵילָא שִׁבְטָא
דִּבְנֵי יִשָּׂשכָר נְתַנְאֵל בַּר
צוּעָר׃

16 וְעַל חֵילָא שִׁבְטָא
דִּבְנֵי זְבוּלֻן אֱלִיאָב בַּר
חֵלוֹן׃

17 וּמִתְפָּרֵק מַשְׁכְּנָא
וְנָטְלִין בְּנֵי גֵרְשׁוֹן וּבְנֵי
מְרָרִי נָטְלֵי מַשְׁכְּנָא׃

18 וּנְטַל טֶקֶס מַשְׁרִית
רְאוּבֵן לְחֵילֵיהוֹן וְעַל חֵילֵיהּ
אֱלִיצוּר בַּר שְׁדֵיאוּר׃

י

7 וּבְהַקְהִיל אֶת־הַקָּהָל תִּתְקְעוּ
וְלֹא תָרִיעוּ׃

8 וּבְנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים יִתְקְעוּ
בַּחֲצֹצְרוֹת וְהָיוּ לָכֶם לְחֻקַּת
עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם׃

9 וְכִי־תָבֹאוּ מִלְחָמָה בְּאַרְצְכֶם
עַל־הַצַּר הַצֹּרֵר אֶתְכֶם וַהֲרֵעֹתֶם
בַּחֲצֹצְרֹת וְנִזְכַּרְתֶּם לִפְנֵי יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם וְנוֹשַׁעְתֶּם מֵאֹיְבֵיכֶם׃

10 וּבְיוֹם שִׂמְחַתְכֶם וּבְמוֹעֲדֵיכֶם
וּבְרָאשֵׁי חָדְשֵׁיכֶם וּתְקַעְתֶּם
בַּחֲצֹצְרֹת עַל עֹלֹתֵיכֶם וְעַל
זִבְחֵי שַׁלְמֵיכֶם וְהָיוּ לָכֶם לְזִכָּרוֹן
לִפְנֵי אֱלֹהֵיכֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

11 וַיְהִי בַּשָּׁנָה הַשֵּׁנִית בַּחֹדֶשׁ
הַשֵּׁנִי בְּעֶשְׂרִים בַּחֹדֶשׁ נַעֲלָה הֶעָנָן
מֵעַל מִשְׁכַּן הָעֵדֻת׃

12 וַיִּסְעוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לְמַסְעֵיהֶם
מִמִּדְבַּר סִינָי וַיִּשְׁכֹּן הֶעָנָן בְּמִדְבַּר
פָּארָן׃

13 וַיִּסְעוּ בָּרִאשֹׁנָה עַל־פִּי
יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה׃

14 וַיִּסַּע דֶּגֶל מַחֲנֵה בְנֵי־יְהוּדָה
בָּרִאשֹׁנָה לְצִבְאֹתָם וְעַל־צְבָאוֹ
נַחְשׁוֹן בֶּן־עַמִּינָדָב׃

15 וְעַל־צְבָא מַטֵּה בְּנֵי יִשָּׂשכָר
נְתַנְאֵל בֶּן־צוּעָר׃

16 וְעַל־צְבָא מַטֵּה בְּנֵי זְבוּלֻן
אֱלִיאָב בֶּן־חֵלֹן׃

17 וְהוּרַד הַמִּשְׁכָּן וְנָסְעוּ בְנֵי־
גֵרְשׁוֹן וּבְנֵי מְרָרִי נֹשְׂאֵי הַמִּשְׁכָּן׃

18 וְנָסַע דֶּגֶל מַחֲנֵה רְאוּבֵן
לְצִבְאֹתָם וְעַל־צְבָאוֹ אֱלִיצוּר
בֶּן־שְׁדֵיאוּר׃

ι.

7. Καὶ ὅταν συναγάγητε τὴν συναγωγὴν, σαλπιεῖτε, καὶ οὐ σημασίᾳ.

8. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἀαρὼν οἱ ἱερεῖς σαλπιοῦσιν ἐν ταῖς σάλπιγξι, καὶ ἔσται ὑμῖν νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν.

9. Ἐὰν δὲ ἐξέλθητε εἰς πόλεμον ἐν τῇ γῇ ὑμῶν πρὸς τοὺς ὑπεναντίους τοὺς ἀνθεστηκότας ὑμῖν, καὶ σαλπιεῖτε, καὶ σημανεῖτε ταῖς σάλπιγξι, καὶ ἀναμνησθήσεσθε ἔναντι κυρίου, καὶ διασωθήσεσθε ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν.

10. Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς εὐφροσύνης ὑμῶν, καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς ὑμῶν, καὶ ἐν ταῖς νουμηνίαις ὑμῶν, σαλπιεῖτε ταῖς σάλπιγξιν ἐπὶ τοῖς ὁλοκαυτώμασι, καὶ ἐπὶ ταῖς θυσίαις τῶν σωτηρίων ὑμῶν, καὶ ἔσται ὑμῖν ἀνάμνησις ἔναντι τοῦ θεοῦ ὑμῶν. ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

11. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ δευτέρῳ ἐν τῷ μηνὶ τῷ δευτέρῳ εἰκάδι τοῦ μηνὸς, ἀνέβη ἡ νεφέλη ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

12. Καὶ ἐξῆραν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ σὺν ἀπαρτίαις αὐτῶν, ἐν τῇ ἐρήμῳ Σινᾶ. καὶ ἔστη ἡ νεφέλη ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ Φαράν.

13. Καὶ ἐξῆραν πρῶτοι διὰ φωνῆς κυρίου ἐν χειρὶ Μωϋσῆ.

14. Καὶ ἐξῆραν τάγμα τῆς παρεμβολῆς τῶν υἱῶν Ἰούδα πρῶτοι σὺν δυνάμει αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως αὐτῶν ναασσὼν υἱὸς ἀμιναδάβ.

15. Καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν Ἰσσάχαρ, ναθαναὴλ υἱὸς σωγάρ.

16. Καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν ζαβουλὼν, ἐλιὰβ υἱὸς χαιλών.

17. Καὶ καθελοῦσι τὴν σκηνὴν, καὶ ἐξαροῦσιν οἱ υἱοὶ γεδσὼν, καὶ οἱ υἱοὶ μεραρὶ οἱ αἴροντες τὴν σκηνήν.

18. Καὶ ἐξῆραν τάγμα παρεμβολῆς ῥουβὴν σὺν δυνάμει αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως αὐτῶν ἐλισοὺρ υἱὸς σεδιούρ.

CAP. X.

7. Quando autem congregandus eſt populus, ſimplex tubarum clangor erit, & non conciſé ululabunt.

8. Filii autem Aaron ſacerdotis clangent tubis: eritque hoc legitimum ſempiternũ in generationibus veſtris.

9. Si exieritis ad bellum de terra veſtra contra hoſtes qui dimicant adverſum vos, clangetis ululantibus tubis, & erit recordatio veſtri coram Domino Deo veſtro, ut eruamini de manibus inimicorum veſtrorum.

10. Si quando habebitis epulum, & dies feſtos, & calendas, canetis tubis ſuper holocauſtis, & pacificis victimis, ut ſint vobis in recordationem Dei veſtri. ego Dominus Deus veſter.

11. Anno ſecundo, menſe ſecundo, viceſima die menſis elevata eſt nubes de tabernaculo fœderis:

12. Profectiq; ſunt filii Iſraël per turmas ſuas de deſerto Sinai; & recubuit nubes in ſolitudine Pharan.

13. Moveruntq; caſtra primi iuxta imperium Domini per manum Moyſi.

14. Filii Iuda per turmas ſuas; quorum princeps erat Nahaſſon filius Aminadab.

15. In tribu filiorũ Iſſachar fuit princeps Nathanael filius Suar.

16. In tribu Zabulon erat princeps Eliab filius Helon.

17. Depoſitumq; eſt tabernaculum, quod portantes egreſſi ſunt filii Gerſon & Merari.

18. Profectique ſunt & filii Ruben, per turmas & ordinem ſuum; quorum princeps erat Heliſur filius Sedeur.

Das X. Capitel.

7. Wenn aber die Gemeine zu verſammlen iſt/ ſolt jhr ſchlecht blaſen/ vnd nicht Drometen.

8. Es ſollen aber ſolch blaſen mit den Drometen die Söne Aarons die Prieſter thun/ vnd ſol ewer Recht ſein ewiglich bey ewren Nachkommen.

9. Wenn jhr in einen Streitt ziehet inn ewrem Lande/ wider ewre Feinde/ die euch beleidigen/ ſo ſolt jhr drometen mit den Drometen/ daß ewer gedacht werde für dem HERRN ewrem Gott/ vnnd erlöſt werdet von ewren Feinden.

10. Deſſelbigen gleichen/ wenn jr frölich ſeidt/ an ewren Feſten vnd in ewren Newmonden/ ſolt jhr mit den Drometen blaſen vber ewer Brandopffer vnd Danckopffer/ daß es ſey euch zum gedechtniß für ewrem Gott/ Jch bin der HERR ewer Gott.

11. Am zweintzigſten tage im andern Monden des andern jahrs/ erhub ſich die Wolcke von der Wonung des Zeugniß.

12. Vnnd die Kinder Jſrael brachen auff/ vnnd zogen auß der Wüſten Sinai/ vnnd die Wolcke bleib in der Wüſten Paran.

13. Es brachen aber auff die erſten/ nach dem Wort des HERRN durch Moſen.

14. Nemlich/ das Panir des Lagers der Kinder Juda zoch am erſten mit jrem Heer/ vnd vber jhr Heer war Naheſſon der Sohn Amminadab.

15. Vnd vber das Heer des Stam̃s der Kinder Jſaſchar war Nethaneel der Sohn Zuar.

16. Vnd vber das Heer des Stam̃s der Kinder Sebulon war Eliab der Sohn Helon.

17. Da zulegt mann die Wönung/ vnd zogen die Kinder Gerſon vnd Merari/ vnd trugen die Wonung.

18. Darnach zog das Panir des Lagers Ruben mit jhrem Heer/ vnd vber jhr Heer war Elizur/ der Sohn Sedeur.

CHAP. X.

7. Mais quand vous ferez aſſembler la congregation, vous ſonnerez ſans retentiſſemẽt bruyant. 8. Or les fils d'Aaron Sacrificateurs ſonneront des trõpettes: ce qui vous ſera en ordonnãce perpetuelle par vos aages.

9. Et quand vous marcherez en bataille en voſtre païs, à l'encontre de voſtre aduerſaire qui vous vient aſſaillir, vous ſonnerez des trompettes auec retentiſſement bruyant, & vous-vous ramenteurez à l'Eternel voſtre Dieu, & ſerez garentis de vos ennemis.

10. Auſſi au temps de voſtre lieſſe, en vos feſtes ſolennelles, & au commencement de vos mois, vous ſonnerez des trompettes ſur vos holocauſtes, & ſur vos ſacrifices de proſperités, & elles vous ſeruiront de memorial deuant voſtre Dieu: Ie *ſuis* l'Eternel voſtre Dieu.

11. Or aduint au deuxieme an, au ſecond mois, au vingtieme du mois, que la nuee ſe leua de deſſus le pauillon du Teſmoignage.

12. Et les enfans d'Iſrael partirent ſelon leurs traittes, du deſert de Sinaï, & la nuee ſe poſa au deſert de Paran.

13. Ils partirent donques pour la premiere fois, ſuiuãt le mandement de l'Eternel, declaré par Moyſe.

14. Si partit la premiere, la baniere des compagnies des enfans de Iuda, ſelon leurs troupes: & Nahaſſon fils de Hamminadab conduiſoit la bande de Iuda.

15. Et Nathanael fils de Tſuhar conduiſoit la bande de la tribu des enfans d'Iſſacar.

16. Et Eliab fils de Helon conduiſoit la bande de la tribu des enfans de Zabulon.

17. Et le pauillon fut deſaſſemblé: puis les enfans de Guerſçon & les enfans de Merari portans le pauillon, partirent. 18. Puis partit la baniere de cõpagnies de Ruben, ſelon leurs troupes: & Elitſur fils de Sçedeur conduiſoit la bande de Ruben.

י

19 וְעַל חֵילָא שִׁבְטָא דִבְנֵי שִׁמְעוֹן שְׁלֻמִיאֵל בַּר צוּרִישַׁדָּי׃

20 וְעַל חֵילָא שִׁבְטָא דִבְנֵי גָד אֶלְיָסָף בַּר דְּעוּאֵל׃

21 וְנָטְלִין בְּנֵי קְהָת נָטְלֵי מַקְדְּשָׁא וּמְקִימִין יָת מַשְׁכְּנָא עַד מֵיתֵיהוֹן׃

22 וְנָטֵיל טֶקֶס מַשְׁרִית בְּנֵי אֶפְרַיִם לְחֵילֵיהוֹן וְעַל חֵילֵיהּ אֱלִישָׁמָע בַּר עַמִּיהוּד׃

23 וְעַל חֵילָא שִׁבְטָא דִבְנֵי מְנַשֶּׁה גַּמְלִיאֵל בַּר פְּדָהצוּר׃

24 וְעַל חֵילָא שִׁבְטָא דִבְנֵי בִנְיָמִין אֲבִידָן בַּר גִּדְעוֹנִי׃

25 וְנָטֵיל טֶקֶס מַשְׁרִית בְּנֵי דָן מְכַנֵּשׁ לְכָל מַשְׁרְיָתָא לְחֵילֵיהוֹן וְעַל חֵילֵיהּ אֲחִיעֶזֶר בַּר עַמִּישַׁדָּי׃

26 וְעַל חֵילָא שִׁבְטָא דִבְנֵי אָשֵׁר פַּגְעִיאֵל בַּר עָכְרָן׃

27 וְעַל חֵילָא שִׁבְטָא דִבְנֵי נַפְתָּלִי אֲחִירַע בַּר עֵינָן׃

28 אִלֵּין מַטְלָנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְחֵילֵיהוֹן וּנְטָלוּ׃

29 וַאֲמַר מֹשֶׁה לְחוֹבָב בַּר רְעוּאֵל מִדְיָנָאָה חֲמוּהִי דְמֹשֶׁה נָטְלִין אֲנַחְנָא לְאַתְרָא דַּאֲמַר יְיָ יָתֵיהּ אֶתֵּן לְכוֹן אֱתָא עִמָּנָא וְנוֹטֵיב לָךְ אֲרֵי יְיָ מַלֵּיל לְאַיְתָאָה טָבָא עַל יִשְׂרָאֵל׃

30 וַאֲמַר לֵיהּ לָא אֵיזֵיל אֱלָהֵין לְאַרְעִי וּלְיַלָּדוּתִי אֵיזֵיל׃

31 וַאֲמַר לָא כְעַן תִּשְׁבּוֹק יָתָנָא אֲרֵי עַל כֵּן יָדַעְתָּה כַּד הֲוֵינָא שָׁרַן בְּמַדְבְּרָא וּגְבוּרָן דְּאִתְעֲבִידָא לָנָא חֲזֵיתָא בְּעֵינָךְ׃

י

19 וְעַל־צְבָא מַטֵּה בְּנֵי שִׁמְעוֹן שְׁלֻמִיאֵל בֶּן־צוּרִישַׁדָּי׃

20 וְעַל־צְבָא מַטֵּה בְנֵי־גָד אֶלְיָסָף בֶּן־דְּעוּאֵל׃

21 וְנָסְעוּ הַקְּהָתִים נֹשְׂאֵי הַמִּקְדָּשׁ וְהֵקִימוּ אֶת־הַמִּשְׁכָּן עַד־בֹּאָם׃

22 וְנָסַע דֶּגֶל מַחֲנֵה בְנֵי־אֶפְרַיִם לְצִבְאֹתָם וְעַל־צְבָאוֹ אֱלִישָׁמָע בֶּן־עַמִּיהוּד׃

23 וְעַל־צְבָא מַטֵּה בְּנֵי מְנַשֶּׁה גַּמְלִיאֵל בֶּן־פְּדָהצוּר׃

24 וְעַל־צְבָא מַטֵּה בְּנֵי בִנְיָמִן אֲבִידָן בֶּן־גִּדְעוֹנִי׃

25 וְנָסַע דֶּגֶל מַחֲנֵה בְנֵי־דָן מְאַסֵּף לְכָל־הַמַּחֲנֹת לְצִבְאֹתָם וְעַל־צְבָאוֹ אֲחִיעֶזֶר בֶּן־עַמִּישַׁדָּי׃

26 וְעַל־צְבָא מַטֵּה בְּנֵי אָשֵׁר פַּגְעִיאֵל בֶּן־עָכְרָן׃

27 וְעַל־צְבָא מַטָּא בְּנֵי נַפְתָּלִי אֲחִירַע בֶּן־עֵינָן׃

28 אֵלֶּה מַסְעֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לְצִבְאֹתָם וַיִּסָּעוּ׃

29 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לְחֹבָב בֶּן־רְעוּאֵל הַמִּדְיָנִי חֹתֵן מֹשֶׁה נֹסְעִים אֲנַחְנוּ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר יְהוָה אֹתוֹ אֶתֵּן לָכֶם לְכָה אִתָּנוּ וְהֵטַבְנוּ לָךְ כִּי־יְהוָה דִּבֶּר־טוֹב עַל־יִשְׂרָאֵל׃

30 וַיֹּאמֶר אֵלָיו לֹא אֵלֵךְ כִּי אִם־אֶל־אַרְצִי וְאֶל־מוֹלַדְתִּי אֵלֵךְ׃

31 וַיֹּאמֶר אַל־נָא תַּעֲזֹב אֹתָנוּ כִּי עַל־כֵּן יָדַעְתָּ חֲנֹתֵנוּ בַּמִּדְבָּר וְהָיִיתָ לָּנוּ לְעֵינָיִם׃

ι.

19. Καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν Συμεών, Σαλαμιὴλ υἱὸς Σουρισαδαΐ.

20. Καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν Γάδ, Ἐλισάφ ὁ τοῦ (Ῥαγουήλ.)

21. Καὶ ἐξαροῦσιν οἱ υἱοὶ Καὰθ αἴροντες τὰ ἅγια, καὶ στήσουσι τὴν σκηνὴν ἕως παραγίνωνται.

22. Καὶ ἐξαροῦσι τάγμα παρεμβολῆς Ἐφραὶμ σὺν δυνάμει αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως αὐτῶν Ἐλισαμὰ υἱὸς Σεμιούδ.

23. Καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν Μανασσῆ Γαμαλιὴλ ὁ τοῦ Φαδασσούρ.

24. Καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν Βενιαμὶν Ἀβιδὰν υἱὸς Γαδεωνί.

25. Καὶ ἐξαροῦσι τάγματα παρεμβολῆς υἱῶν Δάν, ἔσχατοι πασῶν τῶν παρεμβολῶν σὺν δυνάμει αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως αὐτῶν, Ἀχιέζερ ὁ τοῦ Ἀμισαδαΐ.

26. Καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν Ἀσήρ, Φαγαιὴλ υἱὸς Ἐχράν.

27. Καὶ ἐπὶ τῆς δυνάμεως φυλῆς υἱῶν Νεφθαλείμ, Ἀχιρὲ υἱὸς Αἰνάν.

28. Αὗται αἱ στρατιαὶ υἱῶν Ἰσραήλ. καὶ ἐξῆραν σὺν δυνάμει αὐτῶν.

29. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς τῷ Ὠβὰβ υἱῷ Ῥαγουὴλ τῷ Μαδιανίτῃ γαμβρῷ Μωϋσῆ, ἐξαίρομεν ἡμεῖς εἰς τὸν τόπον ὃν εἶπε κύριος, τοῦτον δώσω ὑμῖν· δεῦρο μεθ' ἡμῶν, καὶ εὖ σε ποιήσομεν, ὅτι κύριος ἐλάλησε καλὰ περὶ Ἰσραήλ.

30. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν, οὐ πορεύσομαι, ἀλλ' ἢ εἰς τὴν γῆν μου καὶ εἰς τὴν γενεάν μου.

31. Καὶ εἶπε, μὴ ἐγκαταλίπῃς ἡμᾶς, οὗ ἕνεκεν ἦσθα μεθ' ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἔσῃ ἐν ἡμῖν πρεσβύτης.

CAP. X.

19. In tribu autem filiorum Simeon, princeps fuit Salamiel filius Suri ſaddai.

20. Porrò in tribu Gad erat princeps Eliaſaph filius Duel.

21. Profectique ſunt & Caathitæ portātes ſanctuarium. Tamdiu tabernaculum portabatur, donec venirent ad erectionis locum.

22. Moverunt caſtra & filii Ephráim per turmas ſuas, in quorum exercitu princeps erat Eliſama filius Ammiud.

23. In tribu autem filiorum Manaſſe princeps fuit Gamaliel filius Phadaſſur.

24. Et in tribu Ben-iamin erat dux Abidan filius Gedeônis.

25. Noviſſimi caſtrorum omnium profecti ſunt filii Dan per turmas ſuas, in quorum exercitu princeps fuit Ahiezer filius Ammi-ſaddai.

26. In tribu autem filiorum Aſer erat Princeps Phegiel filius Ochran.

27. Et in tribu filiorum Néphthali princeps fuit Ahira filius Enan.

28. Hæc ſunt caſtra, & profectiones filiorum Iſraël per turmas ſuas quando egrediebantur.

29. Dixitque Moyſes Hobab filio Raguel Madianitæ cognato ſuo, Proficiſcimur ad locum quem Dominus daturus eſt nobis: veni nobiſcum, ut benefaciamus tibi: quia Dominus bona promiſit Iſraeli.

30. Cui ille reſpondit, Non vadam tecum, ſed revertar in terram meam, in qua natus ſum.

31. Et ille, Noli, inquit, nos relinquere: tu enim noſti in quibus locis per deſertum caſtra ponere debeamus, & eris ductor noſter:

Das X. Capitel.

19. Vnnd vber das heer des ſtamms der kinder Simeon war Selumiel/der ſon ZuriSadai.

20. Vnnd Eliaſaph der ſon Deguel vber das Heer des ſtamms der kinder Gad.

21. Da zogen auch die Kahathiten/ vnd trugen das Heiligthumb/vnd jene richteten die Wonung auff/ biß dieſe hernach kamen.

22. Darnach zog das Panir des Lagers der Kinder Ephraim mit jhrem Heer/vnnd vber jhr Heer war Eliſama der ſon Ammihud.

23. Vnnd Gamliel der ſon PedaZur vber das Heer des ſtamms der kinder Manaſſe.

24. Vnnd Abidan der ſon Gideoni vber das Heer des ſtamms der kinder BenJamin.

25. Darnach zog das Panir des Lagers der kinder Dan/mit jhrem Heer/ vnd ſo waren die Lager alle auff/ vnnd AhiEſer der ſohn AmmiSadai war vber jhr Heer.

26. Vnd Pagiel der ſon Ochran vber das heer des ſtamms der kinder Aſſer.

27. Vnnd Ahira der ſon Enan vber das Heer des ſtamms der Kinder Naphthali.

28. So zogen die Kinder Iſrael mit jhrem Heer.

29. Vnnd Moſe ſprach zu ſeinem Schwager Hobab/dem Son Reguel auß Midian: Wir ziehen dahin an die Stādt/davon der HERR geſagt hat/ Jch wil ſie euch geben/ So komm nun mit vns/ſo wollen wir das beſte bey dir thun/Denn der HERR hat Iſrael guts zugeſagt.

30. Er aber antwortet: Jch will nicht mit euch/ſondern in mein land zu meiner freundſchafft ziehen.

31. Er ſprach: Lieber verlaß vns nit/ denn du weiſſeſt/wo wir inn die Wüſten vns lägern ſollen/ vnnd ſolt vnſer Auge ſein.

CHAP. X.

19. Et Sçelumiel fils de Tſuriſçaddai conduiſoit la bande de la tribu des enfans de Simeon.

20. Et Eliaſaph fils de Dehuel cōduiſoit la bande des enfans de Gad.

21. Lors partirent les Keathites portans le Sanctuaire: cependant on dreſſoit le tabernacle, tandis que ceux-ci venoyent.

22. Puis partit la baniere des compagnies des enfans d'Ephraim, ſelon leurs troupes: & Eliſçamah fils de Hammihud conduiſoit la bande d'Ephraim.

23. Et Gamaliel fils de Pedatſur conduiſoit la bande de la tribu des enfans de Manaſſé.

24. Et Abidan fils de Guidhoni conduiſoit la bande de la tribu des enfans de Beniamin.

25. Finalement partit la baniere des compagnies des enfans de Dan, fermāt tout l'oſt, ſelon leurs troupes: & Ahihezer fils de Hammiſçaddai conduiſoit la bande de Dan.

26. Et Paghiel fils de Hocrā conduiſoit la bande de la tribu des enfans d'Aſçer.

27. Et Ahirah fils de Henan conduiſoit la bande de la tribu des enfans de Nephthali.

28. Tels *eſtoyent* les departēmens des enfans d'Iſrael ſelon leurs troupes, quand ils partoyent.

29. Or Moyſe dit à Hobab, fils de Rehuel Madiante, ſon beau pere, Nous allons au lieu duquel l'Eternel a dit, Ie le vous donnerai: vien auec nous, & nous te ferons du bien: car l'Eternel a promis du bien à Iſrael.

30. Et Hobab lui reſpondit, Ie n*y* irai point: mais ie m'en irai en mon païs, & à mon parentage.

31. Et Moyſe lui dit, Ie te prie ne nous delaiſſe point: car tu nous ſeruiras de guide, d'autant que tu ſais quels ſont les lieux où nous camperons parmi le deſert,

י

32 וִיהֵי אֲרֵי תֵיזִיל עִמַּנָא
וִיהֵי טָבָא הַהוּא דְּיוֹטֵב יְיָ
עִמַּנָא וְנוֹטֵב לָךְ׃

33 וּנְטַלוּ מִטּוּרָא דְּאִתְגְּלִי
עֲלוֹהִי יְקָרָא דַּייָ מַהֲלַךְ
תְּלָתָא יוֹמִין וַאֲרוֹן קְיָמָא
דַּייָ נָטִיל קֳדָמֵיהוֹן מַהֲלַךְ
תְּלָתָא יוֹמִין לְאַתְקָנָא
לְהוֹן אֲתַר בֵּית מֵשְׁרָא׃

34 וַעֲנַן יְקָרָא דַּייָ מַטֵּיל
עֲלֵיהוֹן בִּימָמָא בְּמ
בְּמִיטַּלְהוֹן מִן מַשְׁרִיתָא׃

35 וַהֲוָה בְּמִיטַּל אֲרוֹנָא
וַאֲמַר מֹשֶׁה אִתְגְּלִי יְיָ
וְיִתְבַּדְּרוּן סָנְאָךְ וְיֶעְרְקוּן
בַּעֲלֵי דְבָבָךְ מִן קֳדָמָךְ׃

36 וּבְמֵשְׁרוֹהִי יֵימַר תּוּב
יְיָ שְׁרֵי בִּיקָרָךְ בְּגוֹ רִבְוָת
אַלְפַיָּא דְּיִשְׂרָאֵל׃

יא

1 וַהֲווֹ עַמָּא כַּד מ
מִסְתַּקְפִּין בִּישׁ קֳדָם יְיָ
וּשְׁמִיעַ קֳדָם יְיָ וּתְקֵיף
רֻגְזֵיהּ וּדְלֵיקַת בְּהוֹן אֶשָּׁתָא
מִן קֳדָם יְיָ וְשֵׁיצִיאַת
בִּסְיָפֵי מַשְׁרִיתָא׃

2 וּצְוַח עַמָּא לְמֹשֶׁה
וְצַלִּי מֹשֶׁה קֳדָם יְיָ
וְאִשְׁתְּקַעַת אֶשָּׁתָא׃

3 וּקְרָא שְׁמֵיהּ דְּאַתְרָא
הַהוּא דְּלֶקְתָּא אֲרֵי
דְלֵיקַת בְּהוֹן אֶשָּׁתָא מִן
קֳדָם יְיָ׃

4 וַעֲרַבְרְבִין דְּבֵינֵיהוֹן
שַׁאִילוּ שְׁאֶלְתָּא וְתָבוּ וּבְכוֹ
אַף בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַאֲמַרוּ מַן
יֹאכְלִינַּנָא בִּשְׂרָא׃

5 דְּכִירִין אֲנַחְנָא יַת
נוּנַיָּא דַּהֲוֵינָא אָכְלִין
בְּמִצְרַיִם מַגָּן יַת בּוֹצִינַיָּא
וְיַת אֲבַטִּיחַיָּא וְכַרָתֵי
וּבוֹצְלֵי וְתוּמֵי׃

6 וּכְעַן נַפְשָׁנָא תְּאִיבָא
לֵית כָּל מִדַּעַם אֱלָהֵין
לְמַנָּא עֵינָנָא׃

י

32 וְהָיָה כִּֽי־תֵלֵךְ עִמָּנוּ וְהָיָה
הַטּוֹב הַהוּא אֲשֶׁר יֵיטִיב יְהֹוָה
עִמָּנוּ וְהֵטַבְנוּ לָךְ׃

33 וַיִּסְעוּ מֵהַר יְהֹוָה דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת
יָמִים וַאֲרוֹן בְּרִית־יְהֹוָה נֹסֵעַ
לִפְנֵיהֶם דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים לָתוּר
לָהֶם מְנוּחָה׃

34 וַעֲנַן יְהֹוָה עֲלֵיהֶם יוֹמָם
בְּנָסְעָם מִן־הַמַּחֲנֶה׃

35 וַיְהִי בִּנְסֹעַ הָאָרֹן וַיֹּאמֶר
מֹשֶׁה קוּמָה יְהֹוָה וְיָפֻצוּ אֹיְבֶיךָ
וְיָנֻסוּ מְשַׂנְאֶיךָ מִפָּנֶיךָ׃

36 וּבְנֻחֹה יֹאמַר שׁוּבָה יְהֹוָה
רִבְבוֹת אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל׃

יא

1 וַיְהִי הָעָם כְּמִתְאֹנְנִים רַע
בְּאָזְנֵי יְהֹוָה וַיִּשְׁמַע יְהֹוָה וַיִּחַר
אַפּוֹ וַתִּבְעַר־בָּם אֵשׁ יְהֹוָה וַתֹּאכַל
בִּקְצֵה הַמַּחֲנֶה׃

2 וַיִּצְעַק הָעָם אֶל־מֹשֶׁה וַיִּתְפַּלֵּל
מֹשֶׁה אֶל־יְהֹוָה וַתִּשְׁקַע הָאֵשׁ׃

3 וַיִּקְרָא שֵׁם־הַמָּקוֹם הַהוּא
תַּבְעֵרָה כִּי־בָעֲרָה בָם אֵשׁ
יְהֹוָה׃

4 וְהָאסַפְסֻף אֲשֶׁר בְּקִרְבּוֹ הִתְאַוּוּ
תַּאֲוָה וַיָּשֻׁבוּ וַיִּבְכּוּ גַּם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וַיֹּאמְרוּ מִי יַאֲכִלֵנוּ בָּשָׂר׃

5 זָכַרְנוּ אֶת־הַדָּגָה אֲשֶׁר־
נֹאכַל בְּמִצְרַיִם חִנָּם אֵת הַקִּשֻּׁאִים
וְאֵת הָאֲבַטִּחִים וְאֶת־הֶחָצִיר
וְאֶת־הַבְּצָלִים וְאֶת־הַשּׁוּמִים׃

6 וְעַתָּה נַפְשֵׁנוּ יְבֵשָׁה אֵין כֹּל
בִּלְתִּי אֶל־הַמָּן עֵינֵינוּ׃

ι.

32. Καὶ ἔσται ἐὰν πορευθῇς μεθ' ἡμῶν, καὶ ἔσται τὰ ἀγαθὰ ἐκεῖνα ὅσα ἂν ἀγαθοποιήσῃ κύριος ὑμᾶς, εὖ σε ποιήσομεν.

33. Καὶ ἐξῆραν ἐκ τοῦ ὄρους κυρίου, ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν, καὶ ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης κυρίου προεπορεύετο προτέρα αὐτῶν ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν, κατασκήψασθαι αὐτῆς ἀνάπαυσιν.

34. Καὶ ἡ νεφέλη κυρίου ἐγένετο σκιάζουσα ἐπ' αὐτοῖς ἡμέρας ἐν τῷ ἐξαίρειν αὐτοὺς ἐκ τῆς παρεμβολῆς.

35. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐξαίρειν τὴν κιβωτὸν, καὶ εἶπε Μωϋσῆς· ἐξεγέρθητι κύριε, καὶ διασκορπισθήτωσαν οἱ ἐχθροί σου, φυγέτωσαν πάντες οἱ μισοῦντές σε.

36. Καὶ ἐν τῇ καταπαύσει εἶπεν, ἐπίστρεφε κύριε χιλιάδας μυριάδας ἐν τῷ Ἰσραήλ.

ΚΕΦΑΛ. ια΄.

1. Καὶ ἦν ὁ λαὸς γογγύζων πονηρὰ ἔναντι κυρίου, καὶ ἤκουσε κύριος καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ, καὶ ἐξεκαύθη ἐν αὐτοῖς πῦρ παρὰ κυρίου, καὶ κατέφαγε μέρος τι τῆς παρεμβολῆς.

2. Καὶ ἐκέκραξεν ὁ λαὸς πρὸς Μωϋσῆν. καὶ ηὔξατο Μωϋσῆς πρὸς κύριον, καὶ ἐκόπασε τὸ πῦρ.

3. Καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου ἐμπυρισμὸς, ὅτι ἐξεκαύθη ἐν αὐτοῖς παρὰ κυρίου.

4. Καὶ ὁ ἐπίμικτος ὁ ἐν αὐτοῖς ἐπεθύμησαν ἐπιθυμίαν, καὶ καθίσαντες ἔκλαιον καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, καὶ εἶπαν· τίς ἡμᾶς ψωμιεῖ κρέα;

5. Ἐμνήσθημεν τοὺς ἰχθύας, οὓς ἠσθίομεν ἐν γῇ Αἰγύπτου δωρεὰν, καὶ τοὺς σικύους, καὶ τοὺς πέπονας, καὶ τὰ πράσα, καὶ τὰ κρόμμυα, καὶ τὰ σκόρδα;

6. Νυνὶ δὲ ἡ ψυχὴ ὑμῶν κατάξηρος, οὐδὲν πλὴν εἰς τὸ μάννα οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν.

CAP. X.

32. Cumque nobiſcum veneris, quicquid optimum fuerit ex opibus quas nobis traditurus eſt Dominus, dabimus tibi.

33. Profecti ſunt ergo de monte Domini viam trium dierum, arcaque fœderis Domini pręcedebat eos, per dies tres prouidens caſtrorum locum.

34. Nubes quoque Domini ſuper eos erat per diem cùm incederent.

35. Cumque elevaretur arca, dicebat Moyſes, Surge Domine, & diſſipentur inimici tui, & fugiant qui oderunt te, à facie tua.

36. Cùm autem deponeretur, aiebat, Revertere Domine ad multitudinem exercitus Iſraël.

CAP. XI.

1. Intereà ortum eſt murmur populi, quaſi dolẽtium pro labore, contra Dominũ. Quod cùm audiſſet Dominus, iratus eſt. Et accenſus in eos ignis Domini devoravit extremam caſtrorum partẽ.

2. Cumq; clamaſſet populus ad Moyſen, oravit Moyſes ad Dominum, & abſorptus eſt ignis.

3. Vocavitq; nomen loci illius Incenſio: eo quòd ſuccenſus fuiſſet cõtra eos ignis Domini.

4. Vulgus quippe promiſcuum quod aſcẽderat cum eis, flagravit deſiderio ſedẽs & flens, iunctis ſibi pariter filiis Iſraël, & ait, Quis dabit nobis ad veſcẽdum, carnes?

5. Recordamur piſciũ quos comedebamus in Ægypto gratis: in mentem nobis veniunt cucumeres, & pepones, porriq;, & cepe, & allia.

6. Anima noſtra arida eſt, nihil aliud reſpiciunt oculi noſtri niſi Man.

Das X. Capitel.

32. Vnnd wenn du mit vns zeuchſt/ was der HERR guts an vns thut/ das wollen wir an dir thun.

33. Alſo zogen ſie von dem Berge des HERRN drey tagreiſe/ vnd die Lade des Bunds des HERREN zoch für jhnen her die drey tagreiſe/ jhnen zu weiſen wo ſie ruhen ſolten.

34. Vnd die Wolcke des HERRN war des tages vber jnen/ wenn ſie auß dem Lager zogen.

35. Vnd wenn die Lade zoch/ ſo ſprach Moſe: HERR/ Stehe auff/ Laſ deine feinde zurſtrewet/ vnnd die dich haſſen/ flůchtig werden für dir.

36. Vnd wenn ſie ruhet/ ſo ſprach er: Komm wider HERR zu der menge der tauſent Iſrael.

Das XI. Capitel.

VNnd da ſich das Volck vngedultig macht/ gefiel es vbel für den ohren des HERRN/ Vnd als der HErr hörete/ ergrimmet ſein zorn/ vnnd zůndet das fewer des HErrn vnter jhnen an/ das verzehret die euſſerſten Lager.

2. Da ſchrey das Volck zu Moſe/ vnd Moſe bat den HERREN/ da verſchwand das fewer.

3. Vnnd man hieß die ſtet Tabeera/ darumb/ daß ſich vnter jnen des HErren fewer angezůndet hatte.

4. Denn das Pöbelvolck vnter jnen wär lůſtern worden/ vnnd ſaſſen vnnd weineten ſampt den Kindern Iſrael/ vnnd ſprachen: Wer wil vns fleiſch zu eſſen geben?

5. Wir gedencken der fiſche/ die wir in Egypten vmb ſonſt aſſen/ vnnd der körbis/ pfeben/ lauch/ zwiebel vnnd knoblauch.

6. Nun aber iſt vnſer Seele matt denn vnſer augen ſehen nichts denn das Man.

CHAP. X.

32. Et aduiendra, ſi tu viens auec nous, & que le bien que l'Eternel nous doit faire aduiene, que nous te ferons auſſi du bien.

33. Ainſi ils partirent de la montagne de l'Eternel, *& allerent* le chemin de trois iours: & l'Arche de l'alliance de l'Eternel alla deuant eux par l'eſpace de trois iours pour cercher lieu où ils repoſaſſent.

34. Et la nuee de l'Eternel *eſtoit* ſur eux de iour, quand ils partoyent du lieu où ils auoyent campé.

35. Or aduenoit qu'au departir de l'Arche Moyſe diſoit, Leue toi, ô Eternel, & tes ennemis ſeront diſperſés, & ceux qui te haïſſent s'enfuiront de deuant toi.

36. Et quand on la poſoit, il diſoit, Retourne, ô Eternel, *aux* dix mille milliers d'Iſrael.

CHAP. XI.

1. Apres il aduint que le peuple ſe cõplaignit à cauſe du trauail, l'Eternel l'oyant: dont l'Eternel l'ayant ouï, ſa colere s'embraſa, & le feu de l'Eternel s'alluma parmi eux, & *en* conſuma *quelques vns* ſur le bout du camp.

2. Lors le peuple cria à Moyſe, & Moyſe fit requeſte à l'Eternel, & le feu s'eſteignit. 3. Et on appela le nom de ce lieu la Tabherah pour ce que le feu de l'Eternel s'eſtoit allumé parmi eux,

4. Et le peuple ramaſſé qui *eſtoit* parmi eux, fut eſpris de conuoitiſe, & meſme les enfans d'Iſrael ſe remirent à pleurer, diſans, Qui nous fera manger de la chair?

5. Il nous ſouuient des poiſſons que nous mangions ſans qu'il nous couſtaſt rien en Egypte, des cõcombres des pompõs, des porreaux des oignons & des aulx.

6. Et maintenant nos ames ſont aſſechees: *il n'y a* rien nos yeux ne voyent que Manne.

יא

7 וּמַנָּא כְּבַר זְרַע גִּדָּא הוּא וְחֶזְוֵיהּ כְּחֵיזוּ בְּדוּלְחָא׃

8 שָׁיְטִין עַמָּא וְלָקְטִין דִּצְבֵי טָחֵין בְּרֵחַיָּא וּדְצָבֵי דָאִיךְ בִּמְדוֹכְתָא וּמ וּמְבַשְּׁלִין לֵיהּ בְּקִדְרָא וְעָבְדִין יָתֵיהּ גְּרִיצָן וַהֲוֵי טַעְמֵיהּ כִּטְעֵים דְּלִישׁ בִּמְשָׁחָא׃

9 וְכַד נָחֵית טַלָּא עַל מַשְׁרִיתָא בְּלֵילְיָא נָחֵית מַנָּא עֲלוֹהִי׃

10 וּשְׁמַע מֹשֶׁה יָת עַמָּא בָּכַן לְזַרְעֲיָתְהוֹן גְּבַר בִּתְרַע מַשְׁכְּנֵיהּ ו וּתְקֵיף רֻגְזָא דַיְיָ לַחֲדָא וּבְעֵינֵי מֹשֶׁה בִּישׁ׃

11 וַאֲמַר מֹשֶׁה קֳדָם יְיָ לְמָא אַבְאֵישְׁתָּא לְעַבְדָּךְ וּלְמָה לָא אַשְׁכַּחִית רַחֲמִין קֳדָמָךְ לְשַׁוָּאָה יָת מָטוֹל כָּל עַמָּא הָדֵין עֲלָי׃

12 הַאַב אֲנָא לְכָל עַמָּא הָדֵין אִם בְּנַי אִנּוּן דְּתֵימַר לִי סוֹבַרְהִי בְּתָקְפָךְ כְּמָא דִּמְסוֹבַר תּוּרְבְּיָנָא יָת יָנְקָא עַל אַרְעָא דְּקַיֵּימְתָּא לַאֲבָהָתוֹהִי׃

13 מְנַן לִי בִּסְרָא לְמִיתַּן לְכָל עַמָּא הָדֵין אֲרֵי בָכַן עֲלַי לְמֵימָר הַב לָנָא בִּיסְרָא וְנֵיכוּל׃

14 לֵית אֲנָא יָכֵיל בִּלְחוֹדִי לְסוֹבָרָא לְכָל עַמָּא הָדֵין אֲרֵי יַקִּיר מִנִּי׃

15 וְאִם כְּדֵין אַתְּ עָבֵיד לִי קְטוֹלְנִי כְּעַן קְטוֹל אִם אַשְׁכַּחִית רַחֲמִין קֳדָמָךְ וְלָא אֶחֱזֵי בְּבִשְׁתִּי׃

16 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה כְּנוֹשׁ קֳדָמַי שַׁבְעִין גַּבְרָא מִסָּבֵי יִשְׂרָאֵל דִּידַעְתָּא אֲרֵי אִנּוּן סָבֵי עַמָּא וְסָרְכוֹהִי וְתִדְבַּר יָתְהוֹן לְמַשְׁכַּן זִמְנָא וְיִתְעַתְּדוּן תַּמָּן עִמָּךְ׃

יא

7 וְהַמָּן כִּזְרַע־גַּד הוּא וְעֵינוֹ כְּעֵין הַבְּדֹלַח׃

8 שָׁטוּ הָעָם וְלָקְטוּ וְטָחֲנוּ בָרֵחַיִם אוֹ דָכוּ בַּמְּדֹכָה וּבִשְּׁלוּ בַּפָּרוּר וְעָשׂוּ אֹתוֹ עֻגוֹת וְהָיָה טַעְמוֹ כְּטַעַם לְשַׁד הַשָּׁמֶן׃

9 וּבְרֶדֶת הַטַּל עַל־הַמַּחֲנֶה לָיְלָה יֵרֵד הַמָּן עָלָיו׃

10 וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה אֶת־הָעָם בֹּכֶה לְמִשְׁפְּחֹתָיו אִישׁ לְפֶתַח אָהֳלוֹ וַיִּחַר־אַף יְהוָה מְאֹד וּבְעֵינֵי מֹשֶׁה רָע׃

11 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה לָמָה הֲרֵעֹתָ לְעַבְדֶּךָ וְלָמָּה לֹא־מָצָתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ לָשׂוּם אֶת־מַשָּׂא כָּל־הָעָם הַזֶּה עָלָי׃

12 הֶאָנֹכִי הָרִיתִי אֵת כָּל־הָעָם הַזֶּה אִם־אָנֹכִי יְלִדְתִּיהוּ כִּי־תֹאמַר אֵלַי שָׂאֵהוּ בְחֵיקֶךָ כַּאֲשֶׁר יִשָּׂא הָאֹמֵן אֶת־הַיֹּנֵק עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבֹתָיו׃

13 מֵאַיִן לִי בָּשָׂר לָתֵת לְכָל־הָעָם הַזֶּה כִּי־יִבְכּוּ עָלַי לֵאמֹר תְּנָה־לָּנוּ בָשָׂר וְנֹאכֵלָה׃

14 לֹא־אוּכַל אָנֹכִי לְבַדִּי לָשֵׂאת אֶת־כָּל־הָעָם הַזֶּה כִּי כָבֵד מִמֶּנִּי׃

15 וְאִם־כָּכָה אַתְּ־עֹשֶׂה לִּי הָרְגֵנִי נָא הָרֹג אִם־מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ וְאַל־אֶרְאֶה בְּרָעָתִי׃

16 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אֶסְפָה־לִּי שִׁבְעִים אִישׁ מִזִּקְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָדַעְתָּ כִּי־הֵם זִקְנֵי הָעָם וְשֹׁטְרָיו וְלָקַחְתָּ אֹתָם אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד וְהִתְיַצְּבוּ שָׁם עִמָּךְ׃

ια.

7. Τὸ δὲ μάννα, ὡσεὶ σπέρμα κορίου ἐστὶ, καὶ τὸ εἶδος αὐτοῦ ὡς εἶδος κρυστάλλου.

8. Καὶ διεπορεύετο ὁ λαὸς καὶ συνέλεγον, καὶ ἤλεον αὐτὸ ἐν τῷ ἐμμύλωνι. καὶ ἔτριβον ἐν τῇ θυΐᾳ, καὶ ἥψουν αὐτὸ ἐν τῇ χύτρᾳ, καὶ ἐποίουν αὐτὸ ἐγκρυφίας καὶ ἦν ἡ ἡδονὴ αὐτοῦ, ὡσεὶ γεῦμα ἐγκρὶς ἐξ ἐλαίου.

9. Καὶ ὅταν κατέβη ἡ δρόσος ἐπὶ τὴν παρεμβολὴν νυκτὸς, κατέβαινε τὸ μάννα ἐπ᾽ αὐτῆς.

10. Καὶ ἤκουσε Μωϋσῆς κλαιόντων αὐτῶν κατὰ δήμους αὐτῶν, ἕκαστον ἐπὶ τῆς θύρας αὐτοῦ. καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ κύριος σφόδρα, καὶ ἔναντι Μωϋσῆ ἦν πονηρόν.

11. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς πρὸς κύριον· ἵνα τί ἐκάκωσας τὸν θεράποντά σου, καὶ διὰ τί οὐχ εὕρηκα χάριν ἐνώπιόν σου, ἐπιθεῖναι τὴν ὀργὴν τοῦ λαοῦ τούτου ἐπ᾽ ἐμέ;

12. Μὴ ἐγὼ ἐν γαστρὶ ἔλαβον πάντα τὸν λαὸν τοῦτον, ἢ ἐγὼ ἔτεκον αὐτούς; ὅτι λέγεις μοι, λάβε αὐτοὺς εἰς τὸν κόλπον σου, ὡσεὶ ἄραι τιθηνὸς τὸν θηλάζοντα, εἰς τὴν γῆν, ἣν ὤμοσας τοῖς πατράσιν αὐτῶν;

13. Πόθεν μοι κρέα δοῦναι παντὶ τῷ λαῷ τούτῳ, ὅτι κλαίουσιν ἐπ᾽ ἐμὲ λέγοντες· δὸς ἡμῖν κρέα ἵνα φάγωμεν.

14. Οὐ δυνήσομαι ἐγὼ μόνος φέρειν τὸν λαὸν τοῦτον, ὅτι βαρύ μοι ἐστὶ τὸ ῥῆμα τοῦτο.

15. Εἰ δ᾽ οὕτω σὺ ποιεῖς μοι, ἀπόκτεινόν με ἀναιρέσει, εἰ εὕρηκα ἔλεος παρὰ σοὶ, ἵνα μὴ ἴδω τὴν κάκωσίν μου.

16. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωϋσῆν· συνάγαγέ μοι ἑβδομήκοντα ἄνδρας ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων Ἰσραὴλ οὓς σὺ αὐτὸς οἶδας, ὅτι οὗτοί εἰσι πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ, καὶ γραμματεῖς αὐτῶν, καὶ ἄξεις αὐτοὺς εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ στήσονται ἐκεῖ μετὰ σοῦ.

CAP. XI.

7. Erat autem Man quaſi ſemen coriandri, coloris bdellii.

8. Circuibatq; populus, & colligens illud, frangebat mola, ſive terebat in mortario, coquens in olla, & faciens ex eo tortulas ſaporis quaſi panis oleati.

9. Cumq; deſcenderet nocte ſuper caſtra ros, deſcendebat pariter & Man.

10. Audivit ergo Moyſes flentem populum per familias, ſingulos per oſtia tentorii ſui. Iratuſq; eſt furor Domini valde: ſed & Moyſi intoleranda res viſa eſt:

11. Et ait ad Dominum, Cur afflixiſti ſervū tuum? quare non invenio gratiam coram te? & cur impoſuiſti pondus univerſi populi huius ſuper me?

12. Nunquid ego concepi omnem hanc multitudinē, vel genui eam, ut dicas mihi, Porta eos in ſinu tuo ſicut portare ſolet nutrix infantulum, & defer in terram pro qua iuraſti patribus eorum?

13. Vnde mihi carnes ut dem tantæ multitudini? flent contra me, dicētes, Da nobis carnes ut comedamus.

14. Non poſſum ſolus ſuſtinere omnem hunc populū, quia gravis eſt mihi.

15. Sin aliter tibi videtur, obſecro ut interficias me, & inveniam gratiam in oculis tuis; ne tantis afficiar malis.

16. Et dixit Dominus ad Moyſen, Congrega mihi ſeptuaginta viros de ſenibus Iſraël, quos tu noſti quòd ſenes populi ſint ac magiſtri: & duces eos ad oſtium tabernaculi fœderis, facieſque ibi ſtare tecum.

Das XI. Capitel.

7. Es war aber Man wie Coriander ſamen/ vnd anzuſehen wie Bedellion.

8. Vnd das Volck lieff hin vnnd her/ vnd ſammlete/ vnnd ſtieß mit Mülen/ vnd zureibs in Mörſern/ vnnd kochets in Töpffen/ vnnd machet jm Aſchenkuchen drauß/ vnnd es hatte einen geſchmack wie ölkuche.

9. Vnnd wenn des nachts der thaw vber die Läger fiel/ ſo fiel das Man mit drauff.

10. Da nun Moſe das Volck höret weinen vnter jren Geſchlechten/ vnd einen jeglichen in ſeiner Hütten thür/ da ergrimmet der zorn des HERREN ſehr/ vnd Moſe ward auch bange.

11. Vnd Moſe ſprach zu dem HErrn: Warumb bekūmerſt du deinen Knecht? vnnd warumb finde ich nicht gnade für deinen augen/ daß du die laſt dieſes gantzen volcks auff mich legeſt?

12. Hab ich nün alles volck empfangen oder geborn/ dz du zu mir ſagen magſt: Trag es in deinen armen (wie eine Amme ein kind tregt) in das Land/ das du jren Vätern geſchworen haſt?

13 Woher ſol ich fleiſch nemen/ daß ich alle dieſem Volck gebe? Sie weinen für mir vnd ſprechen: Gib vns fleiſch/ daß wir eſſen.

14. Ich vermag das Volck nicht allein alles ertragen/ denn es iſt mir zu ſchwer.

15. Vnd wilt du alſo mit mir thun/ ſo erwürge mich lieber/ hab ich anders gnade für deinen augen funden/ daß ich nicht mein vnglück ſo ſehen müſſe.

16. Vnnd der HERR ſprach zu Moſe: Sammle mir ſibentzig Männer vnter den Elteſten Iſrael/ die du weiſt/ daß die Elteſten im Volck vnnd ſeine Amptleute ſind/ vnnd nim ſie für die Hütten des Stiffts/ vnnd ſtelle ſie daſelbs für dich.

CHAP. XI.

7. Or la Manne eſtoit cōme le grain de coriandre, & ſa couleur comme la couleur du Bdellion.

8. Le peuple s'eſpandoit & la recueilloit, puis la mouloit aux meules, ou la piloit au mortier, & la bouilloit en vn chauderon, & en faiſoit des gaſteaux, dont la ſaueur eſtoit comme le gouſt de liqueur d'huile freſche.

9. Et quand la roſee deſcendoit de nuict ſur le camp, la Manne deſcendoit ſur icelui.

10. Moyſe donc ouït le peuple pleurant par ſes familles, chacun à l'entree de ſa tente: dont la colere de l'Eternel s'embraſa fort, & cela deſpleut auſſi à Moyſe.

11. Lors Moyſe dit à l'Eternel, Pourquoi as-tu affligé ton ſeruiteur? & puorquoi n'ai-ie trouué grace deuāt toi, que tu ayes mis la charge de tout ce peuple-ci ſur moi?

12. Ai-ie moi-meſme cōceu tout ce peuple? ou l'aiie engendré, que tu me dies, porte-le en ton ſein, comme le nourriſſier porte vn enfant qui tette, iuſques au païs pour lequel tu as iuré à ſes peres?

13. D'où auroy'-ie de la chair pour en donner à tout ce peuple-ci? car il pleure apres moi, diſant, Donne nous de la chair afin que nous en mangions.

14. Ie ne pourroy' moi ſeul porter tout ce peuple-ci, car il eſt trop peſant pour moi.

15. Que ſi tu me fais ainſi, ie te requier, (ſi i'ai trouué grace deuant toi) que tu me faces mourir pour vne fois, afin que ie ne voye point mon mal.

16. Adonc l'Eternel dit à Moyſe, Aſſemble moi ſeptāte hommes d'entre les anciens d'Iſrael, que tu cognois eſtre les anciens du peuple, & preuoſts d'icelui, & les amene au tabernacle d'aſſignation, & qu'ils ſe preſentēt là auec toi.

יא

17 וְאֶתְגְּלֵי וַאֲמַלֵּיל עִמָּךְ תַּמָּן וַאֲרַבֵּי מִן רוּחָא דַּעֲלָךְ וַאֲשַׁוֵּי עֲלֵיהוֹן וִיסוֹבְרוּן עִמָּךְ בְּמָטוּל עַמָּא וְלָא תְסוֹבַר אַתְּ בִּלְחוֹדָךְ׃

18 וּלְעַמָּא תֵּימַר אִזְדַּמְּנוּ לִמְחַר וְתֵיכְלוּן בִּשְׂרָא אֲרֵי בְּכֵיתוּן קֳדָם יְיָ לְמֵימַר מַן יֹאכְלִנַנָא בִּשְׂרָא אֲרֵי טָב לַנָא בְּמִצְרָיִם וְיִתֵּן יְיָ לְכוֹן בִּשְׂרָא וְתֵיכְלוּן׃

19 לָא יוֹמָא חַד תֵּיכְלוּן וְלָא תְרֵין יוֹמִין וְלָא חַמְשָׁא יוֹמִין וְלָא עַסְרָא יוֹמִין וְלָא עֶסְרִין יוֹמִין׃

20 עַד יְרַח יוֹמִין עַד דְּתִקוּצוּן בֵּיהּ וִיהֵי לְכוֹן לְתַקְלָא חֲלָף דְּקַצְתּוּן (בְּמֵימְרָא) דַּייָ דִּשְׁכִנְתֵּיהּ שַׁרְיָא בֵּינֵיכוֹן וּבְכֵיתוּן קֳדָמוֹהִי לְמֵימַר לְמָה דְּנַן נְפַקְנָא מִמִּצְרָיִם׃

21 וַאֲמַר מֹשֶׁה שִׁית מְאָה אַלְפִין גַּבְרָא רַגְלָאָה עַמָּא דַּאֲנָא בֵּינֵיהוֹן וְאַתְּ אֲמַרְתְּ בִּשְׂרָא אֶתֵּן לְהוֹן וְיֵיכְלוּן יְרַח יוֹמִין׃

22 הַעָאן וְתוֹרִין יִתְנַכְסוּן לְהוֹן הַיְסַפְּקוּן לְהוֹן אִם יָת כָּל נוּנֵי יַמָּא יִתְכַּנְשׁוּן לְהוֹן הַיְסַפְּקוּן לְהוֹן׃

23 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה (הֲמֵימְרָא) דַּייָ יִתְעַכַּב כְּעַן תֶּחֱזֵי הַיְעָרְעִנָּךְ פִּתְגָּמִי אִם לָא׃

24 וּנְפַק מֹשֶׁה וּמַלֵּיל עִם עַמָּא יָת פִּתְגָּמַיָּא דַּייָ וּכְנַשׁ שַׁבְעִין גַּבְרָא מִסָּבֵי עַמָּא וַאֲקֵים יָתְהוֹן סְחוֹר סְחוֹר לְמַשְׁכְּנָא׃

יא

17 וְיָרַדְתִּי וְדִבַּרְתִּי עִמְּךָ שָׁם וְאָצַלְתִּי מִן־הָרוּחַ אֲשֶׁר עָלֶיךָ וְשַׂמְתִּי עֲלֵיהֶם וְנָשְׂאוּ אִתְּךָ בְּמַשָּׂא הָעָם וְלֹא־תִשָּׂא אַתָּה לְבַדֶּךָ׃

18 וְאֶל־הָעָם תֹּאמַר הִתְקַדְּשׁוּ לְמָחָר וַאֲכַלְתֶּם בָּשָׂר כִּי בְּכִיתֶם בְּאָזְנֵי יְהוָה לֵאמֹר מִי יַאֲכִלֵנוּ בָּשָׂר כִּי־טוֹב לָנוּ בְּמִצְרָיִם וְנָתַן יְהוָה לָכֶם בָּשָׂר וַאֲכַלְתֶּם׃

19 לֹא יוֹם אֶחָד תֹּאכְלוּן וְלֹא יוֹמָיִם וְלֹא חֲמִשָּׁה יָמִים וְלֹא עֲשָׂרָה יָמִים וְלֹא עֶשְׂרִים יוֹם׃

20 עַד חֹדֶשׁ יָמִים עַד אֲשֶׁר־יֵצֵא מֵאַפְּכֶם וְהָיָה לָכֶם לְזָרָא יַעַן כִּי־מְאַסְתֶּם אֶת־יְהוָה אֲשֶׁר בְּקִרְבְּכֶם וַתִּבְכּוּ לְפָנָיו לֵאמֹר לָמָּה זֶּה יָצָאנוּ מִמִּצְרָיִם׃

21 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה שֵׁשׁ־מֵאוֹת אֶלֶף רַגְלִי הָעָם אֲשֶׁר אָנֹכִי בְּקִרְבּוֹ וְאַתָּה אָמַרְתָּ בָּשָׂר אֶתֵּן לָהֶם וְאָכְלוּ חֹדֶשׁ יָמִים׃

22 הֲצֹאן וּבָקָר יִשָּׁחֵט לָהֶם וּמָצָא לָהֶם אִם אֶת־כָּל־דְּגֵי הַיָּם יֵאָסֵף לָהֶם וּמָצָא לָהֶם׃

23 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה הֲיַד יְהוָה תִּקְצָר עַתָּה תִרְאֶה הֲיִקְרְךָ דְבָרִי אִם־לֹא׃

24 וַיֵּצֵא מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר אֶל־הָעָם אֵת דִּבְרֵי יְהוָה וַיֶּאֱסֹף שִׁבְעִים אִישׁ מִזִּקְנֵי הָעָם וַיַּעֲמֵד אֹתָם סְבִיבֹת הָאֹהֶל׃

ια.

17. Καὶ καταβήσομαι, καὶ λαλήσω ἐκεῖ μετὰ σοῦ, καὶ ἀφελῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἐπὶ σοὶ, καὶ ἐπιθήσω ἐπ' αὐτοὺς, καὶ συναντιλήψονται μετὰ σοῦ τὴν ὁρμὴν τοῦ λαοῦ. καὶ οὐκ οἴσεις αὐτοὺς σὺ μόνος.

18. Καὶ τῷ λαῷ ἐρεῖς· ἁγνίσασθε εἰς τὴν αὔριον, καὶ φάγεσθε κρέα, ὅτι ἐκλαύσατε ἔναντι κυρίου, λέγοντες. τίς ἡμᾶς ψωμιεῖ κρέα, ὅτι καλὸν ἡμῖν ἐστιν ἐν Αἰγύπτῳ. καὶ δώσει κύριος ὑμῖν φαγεῖν κρέα, καὶ φάγεσθε κρέα.

19. Οὐχ ἡμέραν μίαν φάγεσθε, οὐδὲ δύο, οὐδὲ πέντε ἡμέρας, οὐδὲ δέκα ἡμέρας, οὐδὲ εἴκοσι ἡμέρας.

20. Ἕως μηνὸς ἡμερῶν φάγεσθε, ἕως ἂν ἐξέλθῃ ἐκ τῶν μυκτήρων ὑμῶν, καὶ ἔσται ὑμῖν εἰς χολέραν· ὅτι ἠπειθήσατε κυρίῳ ὅς ἐστιν ἐν ὑμῖν, καὶ ἐκλαύσατε ἐναντίον αὐτοῦ λέγοντες· ἵνα τί ἡμῖν ἐξελθεῖν ἐξ Αἰγύπτου.

21. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς· ἑξακόσιαι χιλιάδες πεζῶν ὁ λαὸς, ἐν οἷς εἰμὶ ἐν αὐτοῖς· καὶ σὺ εἶπας· κρέα δώσω αὐτοῖς, καὶ φάγονται μῆνα ἡμερῶν.

22. Μὴ πρόβατα καὶ βόες σφαγήσονται αὐτοῖς, καὶ ἀρκέσει αὐτοῖς; ἢ πᾶν τὸ ὄψον τῆς θαλάσσης συναχθήσεται αὐτοῖς, καὶ ἀρκέσει αὐτοῖς;

23. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωϋσῆν· μὴ ἡ χεὶρ κυρίου οὐχὶ ἐξαρκέσει; ἤδη γνώσῃ, ἐπεὶ καταλήψεταί σε ὁ λόγος μου.

24. Καὶ ἐξῆλθε Μωϋσῆς καὶ ἐλάλησε πρὸς τὸν λαὸν τὰ ῥήματα κυρίου, καὶ συνήγαγεν ἑβδομήκοντα ἄνδρας ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ, καὶ ἔστησεν αὐτοὺς κύκλῳ τῆς σκηνῆς.

CAP. XI.

17. Vt deſcendam & loquar tibi: & auferã de ſpiritu tuo, tradamq; eis, ut ſuſtentent tecum onus populi, & nõ tu ſolus graveris.

18. Populo quoque dices, Sanctificamini cras: comedetis carnes. ego enim audivi vos dicere, Quis dabit nobis eſcas carnium? bene nobis erat in Ægypto. Vt det vobis Dominus carnes, & comedatis.

19. Non uno die, nec duobus, vel quinque aut decem, nec viginti quidem.

20. Sed uſque ad menſem dierum, donec exeat per nares veſtras, & vertatur in nauſeam: eo quòd repuleritis Dominum qui in medio veſtri eſt, & fleveritis coram eo, dicentes Quare egreſſi ſumus ex Ægypto?

21. Et ait Moyſes ad Dominum, Sexcenta millia peditum huius populi ſunt: & tu dicis, Dabo eis eſum carnium menſe integro?

22. Nunquid oviũ & boum multitudo cædetur, ut poſſit ſufficere ad cibũ? vel omnes piſces maris in unum congregabuntur, ut eos ſatient?

23. Cui reſpondit Dominus, Nunquid manus Domini invalida eſt? Iam nunc videbis utrum meus ſermo opere compleatur.

24. Venit igitur Moyſes, & narravit populo verba Domini, congregans ſeptuaginta viros de ſenibus Iſraël, quos ſtare fecit circa tabernaculum.

Das XI. Capitel.

17. So wil ich hernieder kommen/ vnd mit dir daſelbs reden/ vnnd deines Geiſts/ der auff dir iſt/ nemen/ vnnd auff ſie legen/ daß ſie mit dir die laſt des Volcks tragen/ daß du nicht allein trageſt.

18. Vnnd zum Volck ſolt du ſagen: Heiliget euch auff morgen/ daß jr fleiſch eſſet/ denn ewer weinen iſt für die ohren des HERRn kommen/ die jr ſprecht: Wer gibt vns fleiſch zu eſſen/ Denn es gieng vns wol in Egypten? Darumb wird euch der HERR fleiſch geben/ daß jhr eſſet.

19. Nicht einen tag/ nicht zween/ nicht fünffe/ nicht zehen/ nicht zweintzig tage lang.

20. Sondern einen Monden lang/ biß daß euch zur naſen außgehe/ vnnd euch ein eckel ſey/ Darumb daß jhr den HERRN verworffen habt/ der vnter euch iſt/ vnd für jhm geweinet/ vnnd geſagt: Warumb ſindt wir auß Egypten gegangen?

21. Vnnd Moſe ſprach: Sechs hundert tauſent Mann fußvolcks iſt des darunter ich bin/ vnnd du ſprichſt: Ich wil euch fleiſch geben/ daß jr eſſet einen Monden lang.

22. Sol mann Schaf vnnd Rinder ſchlachten/ daß jhnen gnug ſey? Oder werden ſich alle Fiſche des Meers herzu verſammlen/ daß jhnen gnug ſey?

23. Der HERR aber ſprach zu Moſe: Iſt denn die hand des HERRN verkürtzt: Aber du ſolt jetzt ſehen/ ob meine wort können dir etwas gelten oder nicht.

24. Vnnd Moſe gieng herauß/ vnnd ſaget dem Volck des HERREN Wort/ vnnd verſammlet die ſiebentzig Männer vnter den Elteſten des Volcks/ vnnd ſtellet ſie vmb die Hütten her.

CHAP. XI.

17. Puis ie deſcendrai, & parlerai là auec toi: lors ie mettrai à part de l'Eſprit qui *eſt* ſur toi, & le mettrai ſur eux: afin qu'ils portent auec toi la charge du peuple, & que tu ne *la* portes point toi ſeul.

18. Et tu diras au peuple, Appreſtez-vous pour demain, & vous mangerez de la chair: pource que vous auez pleuré, l'Eternel l'oyãt, diſans, Qui nous fera manger de la chair? car nous *eſtions* bien en Egypte: ainſi l'Eternel vous donnera de la chair, & en mangerez.

19. Vous n'en mangerez pas pour vn iour, ni pour deux iours, ni pour cinq iours, ni pour dix iours, ni pour vingt iours:

20. Mais iuſques à vn mois entier, tant qu'elle vous ſorte par les narines, & que vous la rendiez par la bouche, pour autant que vous auez reietté l'Eternel, qui *eſt* au milieu de vous, & que vous auez pleuré deuant lui, diſans, Pourquoi eſt-ce que nous ſommes ſortis d'Egypte?

21. Et Moyſe dit, *Il y a* ſix cens mille hommes de pied en ce peuple, au milieu duquel ie *ſuis*: & tu as dit, Ie leur donnerai de la chair, afin qu'ils en mangent vn mois entier!

22. Leur tuera-on des brebis ou des bœufs tant qu'il y en ait aſſez pour eux? ou leur aſſemblera-on tous les poiſſons de la mer tant qu'il y en ait aſſez pour eux?

23. Et l'Eternel reſpondit à Moyſe, La main de l'Eternel ſera-elle racourcie? tu verras maintenant ſi ma parole t'aduiendra, ou non.

24. Moyſe donc s'en alla, & recita au peuple les paroles de l'Eternel: & aſſembla ſeptante hommes d'entre les anciens du peuple, & les fit tenir à l'entour du tabernacle.

יא

25 וְאִתְגְּלִי יְיָ בַּעֲנָנָא וּמַלֵּיל עִימֵּיהּ וְרַבִּי מִן רוּחָא דַּעֲלוֹהִי וִיהַב עַל שַׁבְעִין גַּבְרָא סָבַיָּא וַהֲוָה כַּד שְׁרָת עֲלֵיהוֹן רוּחַ נְבוּאָה וּמִתְנַבַּן וְלָא פָּסְקִין׃

26 וְאִשְׁתְּאַרוּ תְּרֵין גֻּבְרִין בְּמַשְׁרִיתָא שׁוּם חַד אֶלְדָּד וְשׁוּם תִּנְיָנָא מֵידָד וּשְׁרָת עֲלֵיהוֹן רוּחַ נְבוּאָה וְאִנּוּן בִּכְתִיבַיָּא וְלָא נְפַקוּ לְמַשְׁכְּנָא וּמִתְנַבַּן ב בְּמַשְׁרִיתָא׃

27 וּרְהַט עֲלֵימָא וְחַוִּי לְמֹשֶׁה וַאֲמַר אֶלְדָּד וּמֵידָד מִתְנַבַּן בְּמַשְׁרִיתָא׃

28 וַאֲתֵיב יְהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן מְשַׁמְּשָׁנֵיהּ דְּמֹשֶׁה מ מֵעֲלֵימוּתֵיהּ וַאֲמַר רִבּוֹנִי מֹשֶׁה אֱסָרִינּוּן׃

29 וַאֲמַר לֵיהּ מֹשֶׁה הֲקַנְאָתִי אַתְּ מְקַנֵּי רְעֵינָא פּוֹן דִּיהוֹן כָּל עַמָּא דַּייָ נְבִיאִין אֲרֵי יִתֵּן יְיָ יָת רוּחַ נְבוּאָתֵיהּ עֲלֵיהוֹן׃

30 וְאִתְכְּנֵשׁ מֹשֶׁה ל לְמַשְׁרִיתָא הוּא וְסָבֵי יִשְׂרָאֵל׃

31 וְרוּחָא נְטַל מִן קֳדָם יְיָ וְאַפְרַח שְׂלָיו מִן יַמָּא וּרְמָא עַל מַשְׁרִיתָא כְּמַהֲלַךְ יוֹמָא לְכָא וּכְמַהֲלַךְ יוֹמָא לְכָא סְחוֹר סְחוֹר לְמַשְׁרִיתָא וּכְרוּם תַּרְתֵּין אַמִּין עַל אַפֵּי אַרְעָא׃

32 וְקָם עַמָּא כָּל יוֹמָא הַהוּא וְכָל לֵילְיָא וְכָל יוֹמָא דְּבָתְרוֹהִי וּכְנַשׁוּ יָת שְׂלָיו דְּאַזְעַר כְּנַשׁ עֲשַׂר דְּגוֹרִין וּשְׁטַחוּ לְהוֹן מ מִשְׁטִיחִין סְחוֹר סְחוֹר לְמַשְׁרִיתָא׃

33 בִּישְׂרָא עַד דְּהוּא בֵּין שִׁנֵּיהוֹן עַד לָא פְסַק וְרֻגְזָא דַּייָ תְּקֵיף בְּעַמָּא וּקְטַל יְיָ בְּעַמָּא קְטוֹל סַגִּי לַחֲדָא׃

יא

25 וַיֵּרֶד יְהוָה בֶּעָנָן וַיְדַבֵּר אֵלָיו וַיָּאצֶל מִן־הָרוּחַ אֲשֶׁר עָלָיו וַיִּתֵּן עַל־שִׁבְעִים אִישׁ הַזְּקֵנִים וַיְהִי כְּנוֹחַ עֲלֵיהֶם הָרוּחַ וַיִּתְנַבְּאוּ וְלֹא יָסָפוּ׃

26 וַיִּשָּׁאֲרוּ שְׁנֵי־אֲנָשִׁים בַּמַּחֲנֶה שֵׁם הָאֶחָד אֶלְדָּד וְשֵׁם הַשֵּׁנִי מֵידָד וַתָּנַח עֲלֵהֶם הָרוּחַ וְהֵמָּה בַּכְּתֻבִים וְלֹא יָצְאוּ הָאֹהֱלָה וַיִּתְנַבְּאוּ בַּמַּחֲנֶה׃

27 וַיָּרָץ הַנַּעַר וַיַּגֵּד לְמֹשֶׁה וַיֹּאמַר אֶלְדָּד וּמֵידָד מִתְנַבְּאִים בַּמַּחֲנֶה׃

28 וַיַּעַן יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן מְשָׁרֵת מֹשֶׁה מִבְּחֻרָיו וַיֹּאמַר אֲדֹנִי מֹשֶׁה כְּלָאֵם׃

29 וַיֹּאמֶר לוֹ מֹשֶׁה הַמְקַנֵּא אַתָּה לִי וּמִי יִתֵּן כָּל־עַם יְהוָה נְבִיאִים כִּי־יִתֵּן יְהוָה אֶת־רוּחוֹ עֲלֵיהֶם׃

30 וַיֵּאָסֵף מֹשֶׁה אֶל־הַמַּחֲנֶה הוּא וְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל׃

31 וְרוּחַ נָסַע מֵאֵת יְהוָה וַיָּגָז שַׂלְוִים מִן־הַיָּם וַיִּטֹּשׁ עַל־הַמַּחֲנֶה כְּדֶרֶךְ יוֹם כֹּה וּכְדֶרֶךְ יוֹם כֹּה סְבִיבוֹת הַמַּחֲנֶה וּכְאַמָּתַיִם עַל־פְּנֵי הָאָרֶץ׃

32 וַיָּקָם הָעָם כָּל־הַיּוֹם הַהוּא וְכָל־הַלַּיְלָה וְכֹל יוֹם הַמָּחֳרָת וַיַּאַסְפוּ אֶת־הַשְּׂלָו הַמַּמְעִיט אָסַף עֲשָׂרָה חֳמָרִים וַיִּשְׁטְחוּ לָהֶם שָׁטוֹחַ סְבִיבוֹת הַמַּחֲנֶה׃

33 הַבָּשָׂר עוֹדֶנּוּ בֵּין שִׁנֵּיהֶם טֶרֶם יִכָּרֵת וְאַף יְהוָה חָרָה בָעָם וַיַּךְ יְהוָה בָּעָם מַכָּה רַבָּה מְאֹד׃

ια.

25. Καὶ κατέβη κύριος ἐν νεφέλῃ καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτόν. καὶ παρείλετο ἀπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἐπ᾽ αὐτῷ, καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τοὺς ἑβδομήκοντα ἄνδρας τοὺς πρεσβυτέρους. ὡς δὲ ἐπανεπαύσατο ἐπ᾽ αὐτοὺς τὸ πνεῦμα, καὶ ἐπροφήτευσαν, καὶ οὐκ ἔτι προσέθεντο.

26. Καὶ κατελείφθησαν δύο ἄνδρες ἐν τῇ παρεμβολῇ, ὄνομα τῷ ἑνὶ ἐλδάδ, καὶ ὄνομα τῷ δευτέρῳ μωδάδ· καὶ ἐπανεπαύσατο ἐπ᾽ αὐτοῖς τὸ πνεῦμα, καὶ οὗτοι ἦσαν τῶν καταγεγραμμένων, καὶ οὐκ ἦλθον εἰς τὴν σκηνήν. καὶ ἐπροφήτευσαν ἐν τῇ παρεμβολῇ.

27. Καὶ προσδραμὼν ὁ νεανίσκος ἀπήγγειλε τῷ Μωϋσῇ, καὶ εἶπε λέγων· ἐλδὰδ καὶ μωδὰδ προφητεύουσιν ἐν τῇ παρεμβολῇ.

28. Καὶ ἀποκριθεὶς Ἰησοῦς ὁ τοῦ ναυὴ ὁ παρεστηκὼς μωϋσῇ, ὁ ἐκλεκτὸς αὐτοῦ, εἶπε· κύριε μου Μωϋσῆ, κώλυσον αὐτούς.

29. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς αὐτῷ· μὴ ζηλοῖς σύ μοι; καὶ τίς δῴη πάντα τὸν λαὸν κυρίου προφήτας, ὅταν δῷ κύριος τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐπ᾽ αὐτούς.

30. Καὶ ἀπῆλθε Μωϋσῆς εἰς τὴν παρεμβολὴν αὐτὸς καὶ οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραήλ.

31. Καὶ πνεῦμα ἐξῆλθε παρὰ κυρίου, καὶ ἐξεπέρασεν ὀρτυγομήτραν ἀπὸ τῆς θαλάσσης, καὶ ἐπέβαλεν ἐπὶ τὴν παρεμβολὴν ὁδὸν ἡμέρας ἐντεῦθεν, καὶ ὁδὸν ἡμέρας ἐντεῦθεν, κύκλῳ τῆς παρεμβολῆς, ὡσεὶ δίπηχυ ἀπὸ τῆς γῆς.

32. Καὶ ἀναστὰς ὁ λαὸς ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ ὅλην τὴν νύκτα, καὶ ὅλην τὴν ἡμέραν τὴν ἐπαύριον, συνήγαγον τὴν ὀρτυγομήτραν· ὁ τὸ ὀλίγον, συνήγαγε δέκα (κόρους) καὶ ἔψυξαν ἑαυτοῖς ψυγμοὺς κύκλῳ τῆς παρεμβολῆς.

33. Τὰ κρέα ἔτι ἦν ἐν τοῖς ὀδοῦσιν αὐτῶν, πρὶν ἢ ἐκλείπειν· καὶ κύριος ἐθυμώθη σφόδρα εἰς τὸν λαόν, καὶ ἐπάταξε κύριος ἐν τῷ λαῷ πληγὴν μεγάλην σφόδρα.

CAP. XI.

25. Deſcenditq́; Dominus per nubem,& locutus eſt ad eum,auferens de ſpiritu qui erat in Moyſe, & dans ſeptuaginta viris. Cumq́ue requieviſſet in eis Spiritus, prophetaverunt: nec ultrà ceſſaverunt.

26. Remanſerant autem in caſtris duo viri, quorũ unus vocabatur Eldad , & alter Medad, ſuper quos requievit Spiritus. nam & ipſi deſcripti fuerant, & non exierant ad tabernaculũ. Cumq́; prophetarent in caſtris.

27. Cucurrit puer, & nuntiavit Moyſi, dicens, Eldad & Medad prophetant in caſtris.

28. Statim Ioſue filius Nun, miniſter Moyſi , & electus è pluribus, ait, Domine mi Moyſes prohibe eos.

29. At ille, Quid, inquit, æmularis pro me? quis tribuat ut omnis populus prophetet, & det eis Dominus ſpiritum ſuum?

30. Reverſuſq́; eſt Moyſes, & maiores natu Iſrael in caſtra.

31. Ventus autem egrediens à Domino arreptas trans mare coturnices detulit, & demiſit in caſtra itinere quãtum uno die confici poteſt, ex omni parte caſtrorum per circuitum, volabantq́ue in aëre duobus cubitis altitudine ſuper terram.

32. Surgens ergo populus toto die illo, & nocte, ac die altero, congregavit coturnicum multitudinem: qui parum, decem Soros: & ſiccaverunt eas per gyrum caſtrorum;

33. Adhuc carnes erant in dentibus eorum, nec defecerat huiuſcemodi cibus: & ecce furor Domini concitatus in populum , percuſſit eum plaga magna nimis.

Das XI. Capitel.

25. Da kam der HErr hernider inn der Wolcken/vnd redet mit jhm. Vnd nam des Geiſts/ der auff jm war / vnd legt jhn auff die ſiebentzig Elteſten Männer/Vnd da der Geiſt auff jhnen ruhete / weiſſagten ſie / vnnd höreten nicht auff.

26. Es waren aber noch zween Männer im Lager blieben / der eine hieß Eldad/der ander Medad/vnnd der Geiſt ruhet auff jhnen/Denn ſie waren auch angeſchrieben/vnnd doch nicht hinauß gegangen zu der Hütten/vnnd ſie weiſſagten im Lager.

27. Da lieff ein Knabe hin/vnd ſagts Moſe an / vnd ſprach: Eldad vnd Medad weiſſagen im Lager.

28. Da antwortet Joſua der Sohn Nun/Moſe diener/den er erwehlet hatte/vnd ſprach: Mein Herr Moſe wehre jhnen.

29. Aber Moſe ſprach zu jhm: Biſt du der Eiferer für mich? Wolt Gott/ daß alle das Volck des HErrn weiſſaget/vnd der HErr ſeinen Geiſt vber ſie gebe.

30. Alſo ſammlet ſich Moſe zum Lager vnd die Elteſten Iſrael.

31. Da fuhr auß der wind von dem HErren/vnnd ließ Wachteln kommen vom Meer/vnd ſtrewet ſie vber das Lager/hie ein Tagreiſe lang/da eine Tagreiſe lang/vmb das Lager her / zwo ellen hoch vber der Erden.

32. Da macht ſich das Volck auff/ denſelben gantzen tag / vnd die gantze nacht/vnd den andern gantzen tag/vnd ſammlete Wachteln/ vnnd welcher am wenigſten ſammlet/ der ſammlet zehen Homor / vnnd hengeten ſie auff vmb das Lager her.

33. Da aber das fleiſch noch vnter jhren zänen war / vnd ehe es auff war/ da ergrimmet der zorn des HERRN vnter dem volck / vnnd ſchlug ſie mit einer ſehr groſſen plage.

CHAP. XI.

25. Adonc l'Eternel deſcẽdit en la nuee, & parla à Moyſe, & mit à part de l'Eſprit qui *eſtoit* ſur lui , & le mit ſur ces ſeptante hommes anciens. Et aduint qu'auſſi toſt que l'Eſprit repoſa ſur eux, ils prophetiſerent: mais ils ne continuerent pas.

26. Mais il ne eſtoit demeuré deux au cãp: le nom de l'vn *eſtoit*, Eldad , & le nom de l'autre, Medad : ſur leſquels l'Eſprit rapoſa, (& ils eſtoyent de ceux qui auoyent eſté eſcrits, mais ils n'eſtoyent point allés au tabernacle) & ils prophetiſoyent au camp.

27. Adonc vn garçon accourut, & le rapportera à Moyſe, diſant, Eldad & Medad prophetiſent au camp.

28. Et Ioſué fils de Nun qui ſeruoit Moyſe, l'vn de ſes ieunes gens, reſpondit, diſant, Mon ſeigneur Moyſe , empeſche-les.

29. Et Moyſe lui reſpondit, Es-tu ialoux pour moy? à la miene volonté que tout le peuple de l'Eternel fuſt prophete, & que l'Eternel miſt ſon Eſprit ſur eux.

30. Puis Moyſe ſe retira au camp, lui & les anciens d'Iſraël.

31. Adonc vn vent ſortit de par l'Eternel , & enleua des cailles de deuers la mer, & les eſpandit vers le camp enuiron le chemin d'vne iournee de çà & de là, tout à l'entour du camp : & *eſtoyent* preſque du haut de deux coudees ſur la terre.

32. Lors le peuple ſe leua tout ce iour-la , & toute la nuict, & tout le iour enſuiuant, & recueillit des cailles: celui qui en auoit recueilli le moins , en auoit dix Chomers, & les eſtendirent ſoigneuſement pour eux tout à l'entour du camp.

33. Mais la chair eſtant encore entre leurs dents, auant qu'elle fuſt maſchee, la colere de l'Eternel s'embraſa cõtre le peuple, & il frapa le peuple d'vne treſgroſſe playe.

יא

34 וּקְרָא יָת שְׁמֵיהּ דְּאַתְרָא הַהוּא קִבְרֵי דִּמְשָׁאֲלֵי אֲרֵי תַמָּן קְבַרוּ יָת עַמָּא דְּשָׁאִילוּ׃

35 מִקִּבְרֵי דִּמְשָׁאֲלֵי ג נְטַלוּ עַמָּא חֲצֵרוֹת וַהֲווֹ בַּחֲצֵרוֹת׃

יב

1 וּמַלֵּילַת מִרְיָם וְאַהֲרֹן בְּמֹשֶׁה עַל עֵיסַק אִתְּתָא שַׁפַּרְתָּא דִּנְסֵיב אֲרֵי אִתְּתָא שַׁפִּירְתָּא דִּנְסֵיב רַחִיק׃

2 וַאֲמַרוּ הֲלְחוֹד בְּרַם בְּמֹשֶׁה מַלֵּיל יְיָ הֲלָא אַף עִמָּנָא מַלֵּיל וּשְׁמִיעַ קֳדָם יְיָ׃

3 וְגַבְרָא מֹשֶׁה עִנְוְתָן לַחֲדָא מִכֹּל אֱנָשָׁא דְּעַל אַפֵּי אַרְעָא׃

4 וַאֲמַר יְיָ בִּתְכֵּיף ל לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן וּלְמִרְיָם פּוּקוּ תְּלָתֵיכוֹן לְמַשְׁכַּן זִמְנָא וּנְפַקוּ תְּלָתֵיהוֹן׃

5 וְאִתְגְּלִי יְיָ בְּעַמּוּדָא דַעֲנָנָא וְקָם בִּתְרַע מַשְׁכְּנָא וּקְרָא אַהֲרֹן וּמִרְיָם וּנְפַקוּ תַּרְוֵיהוֹן׃

6 וַאֲמַר שְׁמַעוּ כְעַן פּ פִּתְגָמַי אִם יְהוֹן לְכוֹן נְבִיאִין אֲנָא יְיָ בְּחֶזְוָין אֲנָא מִתְגְּלֵי לְהוֹן בְּחֶלְמִין אֲנָא מְמַלֵּיל עִמְּהוֹן׃

7 לָא כֵן עַבְדִּי מֹשֶׁה בְּכָל עַמִּי מְהֵימָן הוּא׃

8 מַמְלַל עִם מַמְלַל מַלֵּילְנָא עִימֵּיהּ בְּחֵיזוּ וְלָא בְחֶדְוָן וּדְמוּת יְקָרָא דַייָ מִסְתַּכֵּל וּמָדֵין לָא דְחֵילְתּוּן לְמַלָּלָא בְּעַבְדִּי בְּמֹשֶׁה׃

9 וּתְקֵיף רֻגְזָא דַייָ בְּהוֹן וְאִסְתַּלַּק׃

יא

34 וַיִּקְרָא אֶת־שֵׁם־הַמָּקוֹם הַהוּא קִבְרוֹת הַתַּאֲוָה כִּי־שָׁם קָבְרוּ אֶת־הָעָם הַמִּתְאַוִּים׃

35 מִקִּבְרוֹת הַתַּאֲוָה נָסְעוּ הָעָם חֲצֵרוֹת וַיִּהְיוּ בַּחֲצֵרוֹת׃

יב

1 וַתְּדַבֵּר מִרְיָם וְאַהֲרֹן בְּמֹשֶׁה עַל־אֹדוֹת הָאִשָּׁה הַכֻּשִׁית אֲשֶׁר לָקָח כִּי־אִשָּׁה כֻשִׁית לָקָח׃

2 וַיֹּאמְרוּ הֲרַק אַךְ־בְּמֹשֶׁה דִּבֶּר יְהוָה הֲלֹא גַּם־בָּנוּ דִבֵּר וַיִּשְׁמַע יְהוָה׃

3 וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנָו מְאֹד מִכֹּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה׃

4 וַיֹּאמֶר יְהוָה פִּתְאֹם אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־מִרְיָם צְאוּ שְׁלָשְׁתְּכֶם אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד וַיֵּצְאוּ שְׁלָשְׁתָּם׃

5 וַיֵּרֶד יְהוָה בְּעַמּוּד עָנָן וַיַּעֲמֹד פֶּתַח הָאֹהֶל וַיִּקְרָא אַהֲרֹן וּמִרְיָם וַיֵּצְאוּ שְׁנֵיהֶם׃

6 וַיֹּאמֶר שִׁמְעוּ־נָא דְבָרָי אִם־יִהְיֶה נְבִיאֲכֶם יְהוָה בַּמַּרְאָה אֵלָיו אֶתְוַדָּע בַּחֲלוֹם אֲדַבֶּר־בּוֹ׃

7 לֹא־כֵן עַבְדִּי מֹשֶׁה בְּכָל־בֵּיתִי נֶאֱמָן הוּא׃

8 פֶּה אֶל־פֶּה אֲדַבֶּר־בּוֹ וּמַרְאֶה וְלֹא בְחִידֹת וּתְמֻנַת יְהוָה יַבִּיט וּמַדּוּעַ לֹא יְרֵאתֶם לְדַבֵּר בְּעַבְדִּי בְּמֹשֶׁה׃

9 וַיִּחַר־אַף יְהוָה בָּם וַיֵּלַךְ׃

ιά.

34. Καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, μνήματα τῆς ἐπιθυμίας, ὅτι ἐκεῖ ἔθαψαν τὸν λαὸν τὸν ἐπιθυμητήν.

35. Ἀπὸ μνημάτων τῆς ἐπιθυμίας ἐξῆρεν ὁ λαὸς εἰς ἀσηρώθ, καὶ ἐγένετο ὁ λαὸς ἐν ἀσηρώθ.

ΚΕΦΑΛ. ιβʹ.

1. Καὶ ἐλάλησε μαριὰμ καὶ Ἀαρὼν κατὰ Μωϋσῆ, ἕνεκεν τῆς γυναικὸς τῆς αἰθιοπίσσης, ἣν ἔλαβε Μωϋσῆς, ὅτι γυναῖκα αἰθιόπισσαν ἔλαβε.

2. Καὶ εἶπαν. Μὴ Μωϋσῇ μόνῳ ἐλάλησε κύριος; οὐχὶ καὶ ἡμῖν ἐλάλησε; καὶ ἤκουσε κύριος.

3. Καὶ ὁ ἄνθρωπος Μωϋσῆς πραῢς σφόδρα παρὰ πάντας τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ὄντας ἐπὶ τῆς γῆς.

4. Καὶ εἶπε κύριος παραχρῆμα πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν καὶ μαριάμ· ἐξέλθετε ὑμεῖς οἱ τρεῖς εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου. καὶ ἐξῆλθον οἱ τρεῖς εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου.

5. Καὶ κατέβη κύριος ἐν στύλῳ νεφέλης, καὶ ἔστη ἐπὶ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου· καὶ ἐκλήθησαν Ἀαρὼν καὶ μαριάμ, καὶ ἐξῆλθον ἀμφότεροι.

6. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς. Ἀκούσατε τῶν λόγων μου· ἐὰν γένηται προφήτης ὑμῶν κυρίῳ, ἐν ὁράματι αὐτῷ γνωσθήσομαι, καὶ ἐν ὕπνῳ λαλήσω αὐτῷ.

7. Οὐχ οὕτως ὡς ὁ θεράπων μου Μωϋσῆς ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ μου πιστός ἐστι.

8. Στόμα κατὰ στόμα λαλήσω αὐτῷ ἐν εἴδει, καὶ οὐ δι᾽ αἰνιγμάτων, καὶ τὴν δόξαν κυρίου εἶδε. καὶ διὰ τί οὐκ ἐφοβήθητε καταλαλῆσαι κατὰ τοῦ θεράποντός μου Μωϋσῆ.

9. Καὶ ὀργὴ θυμοῦ κυρίου ἐπ᾽ αὐτοῖς καὶ ἀπῆλθον.

CAP. XI.

34. Vocatuſq; eſt ille locus Sepulchra concupiſcentiæ: ibi enim ſepelierunt populum qui deſideraverat.

35. Egreſſi autem de Sepulchris-concupiſcentiæ, venerunt in Haſeroth, & manſerunt ibi.

CAP. XII.

1. Locutaque eſt Maria & Aaron contra Moyſen propter uxorem eius Æthiopiſſam.

2. Et dixerunt, Num per ſolum Moyſen locutus eſt Dominus? nonne & nobis ſimiliter eſt locutus? Quod cùm audiſſet Dominus, iratus eſt.

3. Erat enim Moyſes vir mitiſſimus ſuper omnes homines qui morabantur in terra.

4. Statim locutus eſt Dominus ad eum, & ad Aaron & Mariam, Egredimini vos tantùm tres ad tabernaculum fœderis.

5. Cumque fuiſſent egreſſi, deſcendit Dominus in columna nubis, & ſtetit in introitu tabernaculi, vocans Aaron & Mariam. Qui cùm iſſent.

6. Dixit ad eos, Audite ſermones meos, Si quis fuerit inter vos propheta Domini, in viſione apparebo ei, vel per ſomnium loquar ad illum.

7. At non talis ſervus meus, Moyſes, qui in omni domo mea fideliſſimus eſt:

8. Ore enim ad os loquor ei: palam, & non per ænigmata & figuras Dominum videt. Quare ergo non timuiſtis detrahere ſervo meo Moyſi?

9. Iratuſq; contra eos, abiit.

Das XI. Capitel.

34. Daher dieſelbige ſtette heiſt Luſtgräber/darumb daß mann daſelbs begrub das lüſtern Volck.

35. Von den Luſtgräbern aber zoch das Volck auß gen Hazeroth/vnd blieben zu Hazeroth.

Das XII. Capitel.

VNd MirJam vnd Aaron redet wider Moſe/vmb ſeines Weibs willen/der Mörinnen/die er genommen hatte/darumb daß er eine Mörinne zum Weibe genommen hatte.

2. Vnnd ſprachen: Redet denn der HERR alleine durch Moſe? Redet er nicht auch durch vns? Vnd der HErr hörets.

3. Aber Moſe war ein ſehr geplagter menſch vber alle menſchen auff erden.

4. Vnd plötzlich ſprach der HERR zu Moſe vnnd zu Aaron vnd zu MirJam: Gehet herauß jhr drey zu der Hütten des Stiffts. Vnd ſie giengen alle drey herauß.

5. Da kam der HERR hernider in der Wolckenſeule/vnd tratt in der Hütten thür/vnnd rieff Aaron vnnd MirJam/vnd die beide giengen hinauß.

6. Vnd er ſprach: Höret meine wort/Iſt jemand vnter euch ein Prophet des HERRN/dem wil ich mich kunth machen inn einem geſicht/oder wil mit jhm reden in einem Traum.

7. Aber nicht alſo mein Knecht Moſe/der inn meinem gantzen Hauſe trew iſt.

8. Mündlich rede ich mit jhm/vnnd er ſihet den HERREN in ſeiner geſtalt/nicht durch dunckele wort oder gleichniß. Warumb habt jr euch denn nicht geförchtet/wider meinen Knecht Moſe zu reden.

9. Vnd der zorn des HErrn ergrimmet vber ſie/vnd wandt ſich weg.

CHAP. XI.

34. Et on appela le nom de ce lieu-la Kibroth-taaua: car là fut enſeueli le peuple qui auoit conuoité.

35. *Et* de Kibroth-taaua le peuple s'en alla en Hatſeroth, & s'arreſterent en Hatſeroth.

CHAP. XII.

1. Lors Marie & Aaron parlerent contre Moyſe à l'occaſion de la femme Ethiopiene qu'il auoit prinſe, de ce qu'il auoit pris vne femme Ethiopiene.

2. Et dirent, Voire, l'Eternel a-il parlé tant ſeulament par Moyſe? n'a-il point auſſi parlé par nous? Et l'Eternel ouït cela.

3. Or ce perſonnage Moyſe *eſtoit* fort debonnaire, plus que tous les hommes qui *fuſſent* ſur la terre.

4. L'Eternel donc dit incõtinent à Moyſe, à Aaron, & à Marie, Venez vous trois au tabernacle d'aſſignation. Et ils y allerent eux trois.

5. Lors l'Eternel deſcendit en la colomne de nuee, & ſe tint à l'entree du tabernacle: puis appela Aaron & Marie, & vindrent eux deux.

6. Et il dit, Eſcoutez maintenant mes paroles, S'il y a quelque Prophete *entre* vous, *moy qui ſuis* l'Eternel ie me ferai cognoiſtre à lui par viſion, *&* parlerai à lui par ſonge.

7. Il n'*eſt* pas ainſi de mon ſeruiteur Moyſe qui *eſt* fidele en toute ma maiſon.

8. Il parle auec lui bouche à bouche, & il *me* voit de fait, non point en obſcurité ne par repreſentation de l'Eternel: pourquoi donc n'auez-vous point eu peur de parler cõtre mon ſeruiteur, contre Moyſe?

9. Ainſi la colere de l'Eternel s'embraſa contre iceux: & il s'en alla.

יב

10 וַעֲנָנָא אִסְתַּלַּק מֵעִלָּוֵי מַשְׁכְּנָא וְהָא מִרְיָם חִוְרָא כְּתַלְגָּא וְאִתְפְּנִי אַהֲרֹן לְמִרְיָם וְהָא סְגִירָא׃

11 וַאֲמַר אַהֲרֹן לְמֹשֶׁה בְּבָעוּ רִבּוֹנִי לָא כְעַן תְּשַׁוֵּי עֲלָנָא חוֹבָא דִּיטְפַּשְׁנָא וְדִיסְרַחְנָא׃

12 לָא כְעַן תִּתְרַחַק דָּא מִבֵּינָנָא אֲרֵי אֲחָתָנָא הִוא צַלִּי כְעַן עַל בִּסְרָא מִיתָא הָדֵין דְּבַהּ וְיִתַּסֵּי׃

13 וְצַלִּי מֹשֶׁה קֳדָם יְיָ לְמֵימָר אֱלָהָא בְּבָעוּ אַסִּי כְעַן יָתַהּ׃

14 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה וְאִילוּ אֲבוּהָא מִנְזַף נְזַף בַּהּ הֲלָא תִתְכְּלֵים שִׁבְעָה יוֹמִין תִּסְתְּגַר שִׁבְעַת יוֹמִין מִבָּרָא לְמַשְׁרִיתָא וּבָתַר כֵּן תִּתְכְּנֵשׁ׃

15 וְאִסְתְּגַרַת מִרְיָם מִבָּרָא לְמַשְׁרִיתָא שִׁבְעָא יוֹמִין וְעַמָּא לָא נְטַל עַד דְּאִתְכְּנֵישַׁת מִרְיָם׃

יג

1 וּבָתַר כֵּן נְטַלוּ עַמָּא מֵחֲצֵרוֹת וּשְׁרוֹ בְּמַדְבְּרָא דְּפָארָן׃

2 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃

3 שְׁלַח לָךְ גֻּבְרִין וִיאַלְּלוּן יָת אַרְעָא דִּכְנַעַן דַּאֲנָא יָהֵיב לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל גַּבְרָא חַד גַּבְרָא חַד לְשִׁבְטָא דַּאֲבָהָתוֹהִי תְּשַׁלְּחוּן כֹּל רַבָּא דִבְהוֹן׃

4 וּשְׁלַח יָתְהוֹן מֹשֶׁה מִמַּדְבְּרָא דְפָארָן עַל (מֵימְרָא) דַּיְיָ כּוּלְּהוֹן גֻּבְרִין רֵישֵׁי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִנּוּן׃

5 וְאִלֵּין שְׁמָהַתְהוֹן לְשִׁבְטָא דִרְאוּבֵן שַׁמּוּעַ בַּר זַכּוּר׃

6 לְשִׁבְטָא דְשִׁמְעוֹן שָׁפָט בַּר חוֹרִי׃

יב

10 וְהֶעָנָן סָר מֵעַל הָאֹהֶל וְהִנֵּה מִרְיָם מְצֹרַעַת כַּשָּׁלֶג וַיִּפֶן אַהֲרֹן אֶל־מִרְיָם וְהִנֵּה מְצֹרָעַת׃

11 וַיֹּאמֶר אַהֲרֹן אֶל־מֹשֶׁה בִּי אֲדֹנִי אַל־נָא תָשֵׁת עָלֵינוּ חַטָּאת אֲשֶׁר נוֹאַלְנוּ וַאֲשֶׁר חָטָאנוּ׃

12 אַל־נָא תְהִי כַּמֵּת אֲשֶׁר בְּצֵאתוֹ מֵרֶחֶם אִמּוֹ וַיֵּאָכֵל חֲצִי בְשָׂרוֹ׃

13 וַיִּצְעַק מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה לֵאמֹר אֵל נָא רְפָא נָא לָהּ׃

14 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאָבִיהָ יָרֹק יָרַק בְּפָנֶיהָ הֲלֹא תִכָּלֵם שִׁבְעַת יָמִים תִּסָּגֵר שִׁבְעַת יָמִים מִחוּץ לַמַּחֲנֶה וְאַחַר תֵּאָסֵף׃

15 וַתִּסָּגֵר מִרְיָם מִחוּץ לַמַּחֲנֶה שִׁבְעַת יָמִים וְהָעָם לֹא נָסַע עַד־הֵאָסֵף מִרְיָם׃

יג

1 וְאַחַר נָסְעוּ הָעָם מֵחֲצֵרוֹת וַיַּחֲנוּ בְּמִדְבַּר פָּארָן׃

2 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

3 שְׁלַח־לְךָ אֲנָשִׁים וְיָתֻרוּ אֶת־אֶרֶץ כְּנַעַן אֲשֶׁר־אֲנִי נֹתֵן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ אֶחָד אִישׁ אֶחָד לְמַטֵּה אֲבֹתָיו תִּשְׁלָחוּ כֹּל נָשִׂיא בָהֶם׃

4 וַיִּשְׁלַח אֹתָם מֹשֶׁה מִמִּדְבַּר פָּארָן עַל־פִּי יְהוָה כֻּלָּם אֲנָשִׁים רָאשֵׁי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל הֵמָּה׃

5 וְאֵלֶּה שְׁמוֹתָם לְמַטֵּה רְאוּבֵן שַׁמּוּעַ בֶּן־זַכּוּר׃

6 לְמַטֵּה שִׁמְעוֹן שָׁפָט בֶּן־חוֹרִי׃

ιϐ.

10. Καὶ ἡ νεφέλη ἀπέστη ἀπὸ τῆς σκηνῆς, καὶ ἰδοὺ μαριὰμ λεπρῶσα, ὡσεὶ χιών. καὶ ἐπέβλεψεν Ἀαρὼν πρὸς μαριάμ, καὶ ἰδοὺ λεπρῶσα.

11. Καὶ εἶπεν Ἀαρὼν πρὸς Μωϋσῆν, δέομαί σου κύριε, μὴ συνεπιθῇ ἡμῖν ἁμαρτίαν, διότι ἠγνοήσαμεν, καθ᾽ ὅτι ἡμάρτομεν.

12. Μὴ γένηται ὡσεὶ ἴσον θανάτῳ, ὡσεὶ ἔκτρωμα ἐκπορευόμενον ἐκ μήτρας μητρός, καὶ κατεσθίει τὸ ἥμισυ τῶν σαρκῶν αὐτῆς.

13. Καὶ ἐβόησε Μωϋσῆς πρὸς κύριον λέγων. ὁ θεὸς δέομαί σου, ἴασαι αὐτήν.

14. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωϋσῆν, εἰ ὁ πατὴρ αὐτῆς πτύων ἐνέπτυσεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτῆς, οὐκ ἐντραπήσεται; ἑπτὰ ἡμέρας ἀφορισθήτω ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσεται.

15. Καὶ ἀφωρίσθη μαριὰμ ἔξω τῆς παρεμβολῆς ἑπτὰ ἡμέρας· καὶ ὁ λαὸς οὐκ ἐξῆρεν, ἕως ἐκαθαρίσθη ἡ μαριάμ.

ΚΕΦΑΛ. ιγ.

1. Καὶ μετὰ ταῦτα ἐξῆρεν ὁ λαὸς ἐξ ἀσηρώθ, καὶ παρενέβαλον ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ Φαράν.

2. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων.

3. Ἀπόστειλον σεαυτῷ ἄνδρας καὶ κατασκεψάσθωσαν τὴν γῆν τῶν χαναναίων, ἣν ἐγὼ δίδωμι τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ εἰς κατάσχεσιν. ἄνδρα ἕνα κατὰ φυλήν, κατὰ δήμους πατριῶν αὐτῶν ἀποστελεῖς αὐτούς, πάντα ἀρχηγὸν ἐξ αὐτῶν.

4. Καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς Μωϋσῆς ἐκ τῆς ἐρήμου Φαρὰν διὰ φωνῆς κυρίου. πάντες ἄνδρες ἀρχηγοὶ υἱῶν Ἰσραὴλ οὗτοι.

5. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν. τῆς φυλῆς ῥουβήν, σαμιηλ υἱὸς ζακχούρ.

6. Τῆς φυλῆς συμεών, σαφὰτ υἱὸς σουρί.

CAP. XII.

10, Nubes quoque receſſit quæ erat ſuper tabernaculũ: & ecce Maria apparuit candens lepra quaſi nix. Cumq; reſpexiſſet eam Aaron, & vidiſſet perfuſam lepra.

11. Ait ad Moyſen, Obſecro domine mi, ne imponas nobis hoc peccatum quod ſtultè commiſimus.

12. Ne fiat hæc quaſi mortua, & ut abortivum quod proiicitur de vulua matris ſuæ. ecce iam mediũ carnis eius devoratum eſt à lepra.

13. Clamavitque Moyſes ad Dominum, dicens, Deus obſecro ſana eam.

14. Cui reſpõdit Dominus, Si pater eius ſpuiſſet in faciem illius, nónne debuerat ſaltem ſeptem diebus rubore ſuffundi? Separetur ſeptẽ diebus extra caſtra, & poſtea revocabitur.

15. Excluſa eſt itaque Maria extra caſtra ſeptem diebus: & populus non eſt motus de loco illo, donec revocata eſt Maria,

Das XII. Capitel.

10. Dazu die Wolcke weich auch von der Hütten / Vnnd ſihe / da war MirJam auſſetzig wie der ſchnee. Vnd Aaron wandt ſich zu MirJam / vnd wird gewar/ daß ſie auſſetzig iſt.

11. Vnnd ſprach zu Moſe: Ach mein HERR laß die ſůnde nicht auff vns bleiben / damit wir nerriſch gethan / vnd vns verſůndiget haben.

12. Daß diſe nicht ſey wie ein todes/ das von ſeiner Muter leibe kompt/ es hat ſchon die helfft jhres fleiſchs gefreſſen.

13. Moſe aber ſchrey zu dem HERREN / vnnd ſprach: Ach Gott heile ſie.

14. Der HERR ſprach zu Moſe: Wenn jhr Vater jhr ins angeſicht geſpeyet hette / ſolt ſie nicht ſieben tage ſich ſchemen? Laß ſie verſchlieſſen ſieben tage auſſer dem Lager/ darnach laß ſie wider auffnemen.

15. Alſo ward MirJam ſieben tage verſchloſſen auſſer dem Lager/ vnd das volck zoch nicht fůrder / biß MirJam auffgenommen ward.

CHAP. XII.

10. Car la nuee ſe retira de deſſus le tabernacle: & voici, Marie *eſtoit* lepreuſe, *blanche* comme neige: & Aaron regardant Marie, la vid lepreuſe.

11. Lors Aaron dit à Moyſe, Las, mon ſeigneur ie te prie ne mets point ſur nous le peché dont nous auons fait follement, & dont nous auons peché.

12. Ie te prie qu'elle ne ſoit point comme le mort, duquel, quand il ſort du ventre de ſa mere, la moitié de la chair eſt deſia conſumee.

13. Adonques Moyſe cria à l'Eternel, diſant, O *Dieu* Fort, ie te prie, guairi-la, ie te prie.

14. Et l'Eternel reſpondit à Moyſe, Si ſon pere auoit craché en colere contre la face d'icelle, ne ſeroit-elle point confuſe par ſept iours? qu'elle demeure *donques* enfermee par ſept iours hors du camp, & apres elle *y* ſera receuë.

15. Ainſi Marie fut enfermee hors du camp par ſept iours: & le peuple ne ſe departit point *de là* iuſques à ce que Marie fuſt receuë.

CAP. XIII.

1. Profectuſque eſt populus de Haſeroth, fixis tentoriis in deſerto Pharan.

2. Ibiq; locutus eſt Dominus ad Moyſen, dicens.

3. Mitte viros qui conſiderent Terram-Chanáan, quã daturus ſum filiis Iſrael, ſingulos de ſingulis tribubus, ex principibus.

4. Fecit Moyſes quod Dominus imperaverat, de deſerto Pharan mittens principes viros.

5. Quorum iſta ſunt nomina. De tribu Ruben, Sammua filium Zechur.

6. De tribu Simeon, Saphat filium Huri.

Das XIII. Capitel.

DArnach zoch das Volck von Hazeroth/ vnd lågert ſich in die Wůſten/ Paran.

2. Vnd der HERR redet mit Moſe/ vnd ſprach:

3. Sende Månner auß/ die das Land Canaan erkunden/ das ich den kindern Jſrael geben wil / Auß ieglichem Stamm jhrer Våter einen fůrnemlichen Mann.

4. Moſe der ſandte ſie auß der Wůſten Paran nach dem wort des HERREN / die alle fůrnemliche Månner waren vnter den kindern Jſrael.

5. Vnnd hieſſen alſo: Sammua der Son Zacur des Stamms Ruben.

6. Saphat der Son Hori des ſtam̃s Simeon.

CHAP. XIII.

1. En apres le peuple partit de Hatſeroth, & camperent au deſert de Paran.

2. Et l'Eternel parla à Moyſe, diſant.

3. Enuoye des hõmes pour eſpier le païs de Canaan, lequel ie donne aux enfans d'Iſrael: vous enuoyerez vn homme de chacune tribu de leurs peres, tous eſtans des principaux d'entre eux.

4. Moyſe donc les enuoya du deſert de Paran, ſelon le mandement de l'Eternel: & tous ces perſonnages eſtoyent chefs des enfans d'Iſrael.

5. Et ce *ſont* ici leurs noms: de la tribu de Ruben, Sçammuah, fils de Zacur.

6. De la tribu de Simeon, Sçaphat, fils de Hori.

יג

7 לְמַטֵּה יְהוּדָה כָּלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה׃
8 לְמַטֵּה יִשָּׂשכָר יִגְאָל בֶּן־יוֹסֵף׃
9 לְמַטֵּה אֶפְרָיִם הוֹשֵׁעַ בִּן־נוּן׃
10 לְמַטֵּה בִנְיָמִן פַּלְטִי בֶּן־רָפוּא׃
11 לְמַטֵּה זְבוּלֻן גַּדִּיאֵל בֶּן־סוֹדִי׃
12 לְמַטֵּה יוֹסֵף לְמַטֵּה מְנַשֶּׁה
גַּדִּי בֶּן־סוּסִי׃
13 לְמַטֵּה דָן עַמִּיאֵל בֶּן־גְּמַלִּי׃
14 לְמַטֵּה אָשֵׁר סְתוּר בֶּן־
מִיכָאֵל׃
15 לְמַטֵּה נַפְתָּלִי נַחְבִּי בֶּן־וָפְסִי׃
16 לְמַטֵּה גָד גְּאוּאֵל בֶּן־מָכִי׃
17 אֵלֶּה שְׁמוֹת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־
שָׁלַח מֹשֶׁה לָתוּר אֶת־הָאָרֶץ
וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְהוֹשֵׁעַ בִּן־נוּן
יְהוֹשֻׁעַ׃
18 וַיִּשְׁלַח אֹתָם מֹשֶׁה לָתוּר אֶת־
אֶרֶץ כְּנָעַן וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם עֲלוּ
זֶה בַּנֶּגֶב וַעֲלִיתֶם אֶת־הָהָר׃
19 וּרְאִיתֶם אֶת־הָאָרֶץ מַה־
הִוא וְאֶת־הָעָם הַיֹּשֵׁב עָלֶיהָ
הֶחָזָק הוּא הֲרָפֶה הַמְעַט הוּא
אִם־רָב׃
20 וּמָה הָאָרֶץ אֲשֶׁר־הוּא יֹשֵׁב
בָּהּ הֲטוֹבָה הִוא אִם־רָעָה וּמָה
הֶעָרִים אֲשֶׁר־הוּא יוֹשֵׁב בָּהֵנָּה
הַבְּמַחֲנִים אִם בְּמִבְצָרִים׃
21 וּמָה הָאָרֶץ הַשְּׁמֵנָה הִוא
אִם־רָזָה הֲיֵשׁ־בָּהּ עֵץ אִם־אַיִן
וְהִתְחַזַּקְתֶּם וּלְקַחְתֶּם מִפְּרִי הָאָרֶץ
וְהַיָּמִים יְמֵי בִּכּוּרֵי עֲנָבִים׃
22 וַיַּעֲלוּ וַיָּתֻרוּ אֶת־הָאָרֶץ
מִמִּדְבַּר־צִן עַד־רְחֹב לְבֹא
חֲמָת׃

יג

7 לְשִׁבְטָא דִיהוּדָה כָּלֵב
בַּר יְפֻנֶּה׃
8 לְשִׁבְטָא דְיִשָּׂשכָר יִגְאָל
בַּר יוֹסֵף׃
9 לְשִׁבְטָא דְאֶפְרַיִם
הוֹשֵׁעַ בַּר נוּן׃
10 לְשִׁבְטָא דְבִנְיָמִין
פַּלְטִי בַּר רָפוּא׃
11 לְשִׁבְטָא דִזְבוּלֻן גַּדִּיאֵל
בַּר סוֹדִי׃
12 לְשִׁבְטָא דְיוֹסֵף לְשׁ
לְשִׁבְטָא דִמְנַשֶּׁה גַּדִּי בַּר
סוּסִי׃
13 לְשִׁבְטָא דְדָן עַמִּיאֵל
בַּר גְּמַלִּי׃
14 לְשִׁבְטָא דְאָשֵׁר סְתוּר
בַּר מִיכָאֵל׃
15 לְשִׁבְטָא דְנַפְתָּלִי נַחְבִּי
בַּר וָפְסִי׃
16 לְשִׁבְטָא דְגָד גְּאוּאֵל
בַּר מָכִי׃
17 אִלֵּין שְׁמָהָת גֻּבְרַיָּא
דִשְׁלַח מֹשֶׁה לְאַלָּלָא יָת
אַרְעָא וּקְרָא מֹשֶׁה
לְהוֹשֵׁעַ בַּר נוּן יְהוֹשֻׁעַ׃
18 וּשְׁלַח יָתְהוֹן מֹשֶׁה
לְאַלָּלָא יָת אַרְעָא דִכְנָעַן
וַאֲמַר לְהוֹן סַקוּ דָא
בְדָרוֹמָא וְתִסְּקוּן לְטוּרָא׃
19 וְתֶחֱזוּן יָת אַרְעָא מָה
הִיא וְיָת עַמָּא דְיָתֵיב
עֲלַהּ הֲתַקִּיף הוּא אִם
חַלָּשׁ הַזְּעֵיר הוּא אִם
סַגִּיא׃
20 וּמָה אַרְעָא דְהוּא
יָתֵיב בַּהּ הֲטָבָא הִיא אִם
בִּישָׁא וּמָה קִרְוַיָּא דְהוּא
יָתֵיב בְּהוֹן הַבִּפְצִיחָן אִם
בִּכְרַכִּין׃
21 וּמָא אַרְעָא הַעֲתִירָא
הִיא אִם מִסְכֵּינָא הַאִית
בַּהּ אִילָנִין אִם לָא
וְתִתַּקְּפוּן וְתִסְּבוּן מֵאִבָּא
דְאַרְעָא וְיוֹמַיָּא יוֹמֵי
בִּכּוּרֵי עִנְּבִין׃
22 וּסְלִיקוּ וְאַלִּילוּ יָת
אַרְעָא מִמַּדְבְּרָא דְצִין עַד
רְחוֹב לְמֵיעַל חֲמָת׃

ιγ.

7. Τῆς φυλῆς ἰούδα, χάλεβ υἱὸς ἰεφοννή.

8. Τῆς φυλῆς ἰσσάχαρ, ἰγαὰλ υἱὸς ἰωσήφ.

9. Τῆς φυλῆς ἐφραίμ, αὐσῆς υἱὸς ναυή.

10. Τῆς φυλῆς βενιαμείν, φαλτὶ υἱὸς ῥαφού.

11. Τῆς φυλῆς ζαβουλών, γουδιὴλ υἱὸς σουδί.

12. Τῆς φυλῆς Ιωσὴφ τῶν υἱῶν μανασσῆ, γαδδὶ υἱὸς σουσί.

13. Τῆς φυλῆς δάν, ἀμιὴλ υἱὸς γαμαλί.

14. Τῆς φυλῆς ἀσὴρ, σαθοὺρ, υἱὸς μιχαήλ.

15. Τῆς φυλῆς νεφθαλείμ, ναβὶ, υἱὸς σαβί.

16. Τῆς φυλῆς γάδ, γουδιὴλ υἱὸς μαχί.

17. Ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν οὓς ἀπέστειλε Μωϋσῆς κατασκέψασθαι τὴν γῆν. καὶ ἐπωνόμασε Μωϋσῆς τὸν αὐσῆ υἱὸν ναυὴ, Ιησοῦν.

18. Καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς Μωϋσῆς ἐκ τῆς ἐρήμου Φαράν, κατασκέψασθαι τὴν γῆν χαναάν. καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· ἀνάβητε ταύτῃ τῇ ἐρήμῳ.

19. Καὶ ἀναβήσεσθε εἰς τὸ ὄρος καὶ ὄψεσθε τὴν γῆν τίς ἐστι, καὶ τὸν λαὸν τὸν ἐγκαθήμενον ἐπ' αὐτῆς, εἰ ἰσχυρός ἐστιν ἢ ἀσθενὴς, ἢ ὀλίγοι εἰσὶν ἢ πολλοί.

20. Καὶ τίς ἡ γῆ εἰς ἣν οὗτοι ἐγκάθηνται ἐπ' αὐτῆς, ἢ καλή ἐστιν, ἢ πονηρὰ, καὶ τίνες αἱ πόλεις ἃς οὗτοι κατοικοῦσιν ἐν αὐταῖς, εἰ ἐν τειχήρεσιν, ἢ ἐν ἀτειχίστοις.

21. Καὶ τίς ἡ γῆ ἢ πίων, ἢ παρειμένη, εἰ ἔστιν ἐν αὐτῇ δένδρα ἢ οὔ. καὶ προσκαρτερήσαντες, λήψεσθε ἀπὸ τῶν καρπῶν τῆς γῆς. καὶ αἱ ἡμέραι ἡμέραι ἔαρος, πρόδρομοι σταφυλῆς.

22. Καὶ ἀναβάντες κατεσκέψαντο τὴν γῆν ἀπὸ τῆς ἐρήμου σὶν, ἕως ῥαὼβ, εἰσπορευομένων αἰμάθ.

CAP XIII.

7. De tribu Iuda, Caleb filium Iephone.

8. De tribu Iſſachar, Igal filium Ioſeph.

9. De tribu Ephraim, Oſee filium Nun.

10. De tribu Ben-iamin, Phalti filium Raphu.

11. De tribu Zabulon, Geddiel filium Sodi.

12. De tribu Ioſeph, ſceptri Manaſſe, Gaddi filium Suſi.

13. De tribu Dan, Ammiel filium Gemalli.

14. De tribu Aſer, Sthur filium Michaël:

15. De tribu Nephthali, Nahabi filium Vapſi.

16. De tribu Gad, Guel filium Machi.

17. Hæc ſunt nomina virorum quos miſit Moyſes ad conſiderandam Terram: vocauitque Oſee filium Nun, Ioſue.

18. Miſit ergo eos Moyſes ad conſiderandam Terram Chanáan, & dixit ad eos, Aſcendite per meridianam plagam. Cumque veneritis ad montes.

19. Conſiderate Terram, qualis ſit: & populum qui inhabitator eſt eius, utrũ fortis ſit an infirmus, pauci numero an plures.

20. Ipſa terra, bona an mala: urbes quales, muratæ an abſque muris:

21. Humus, pinguis an ſterilis, nemoroſa an abſque arboribus. Confortamini, & afferte nobis de fructibus Terræ. Erat autem tempus quando iam præcoquæ uvæ veſci poſſunt.

22. Cumq; aſcendiſſent, explorauerunt Terram à deſerto Sin, uſque Rohob intrantibus Emath.

Das XIII. Capitel.

7. Caleb der Sohn Jephunne des Stamms Juda.

8. Jgeal der Sohn Joſeph des Stamms Jſaſchar.

9. Hoſea der Son Nun des Stam̃s Ephraim.

10. Palti der Sohn Raphu des Stamms BenJamin.

11. Gadiel der Sohn Sodi des Stamms Sebulon.

12. Gaddi der Sohn Suſi des Stamms Joſephs von Manaſſe.

13. Ammiel der Sohn Gemalli des Stamms Dan.

14. Sethur der Sohn Michael des Stamms Aſſer.

15. Nahebi der Sohn Vaphſi des Stamms Naphthali.

16. Guel der Sohn Machi des Stamms Gad.

17. Das ſind die namen der Männer / die Moſe außſandt zu erkunden das Landt / Aber den Hoſea / den Son Nun / nandte Moſe Joſua.

18. Da ſie nun Moſe ſandte das Landt Canaan zu erkunden / ſprach er zu jhnen. Ziehet hinauff an den Mittag / vnd gehet auff das Gebirge.

19. Vnd beſehet das Land / wie es iſt / vnd das Volck das drinen wonet / obs ſtarck oder ſchwach / wenig oder viel iſt.

20. Vnd waß für ein Landt iſt / darinnen ſie wohnen / obs gut oder böſe ſey / vnnd was für Städte ſind / darinnen ſie wohnen / ob ſie in Gezelten oder Veſtungen wohnen.

21. Vnd was für Landt ſey / obs fett oder mager ſey / vnnd ob Bäwme drinnen ſind oder nicht / Seydt getroſt / vnd nemet der früchte des Lands. Es war aber eben vmb die zeit der erſten Weindrauben.

22. Sie giengen hinauff vnnd erkundigten das Land / von der Wüſten Zin / bis gen Rehob / da man gen Hamath geht.

CHAP. XIII.

7. De la tribu de Iuda, Caleb, fils de Iephunné.

8. De la tribu d'Iſſacar, Iigueal, fils de Ioſeph.

9. De la tribu d'Ephraim, Oſee, fils de Nun.

10. De la tribu de Beniamin, Palti, fils de Raphu.

11. De la tribu de Zabulon, Gaddiel, fils de Sodi.

12. De l'*autre* tribu de Ioſeph, *aſſauoir* de la tribu de Manaſſe, Gaddi, fils de Suſi.

13. De la tribu de Dan, Hammiel, fils de Guemalli.

14. De la tribu d'Aſçer, Sethur, fils de Micael.

15. De la tribu de Nephthali, Nahbi, fils de Vaphſi.

16. De la tribu de Gad, Gueuel, fils de Maki.

17. Tels *ſont* les noms des perſonnages que Moyſe enuoya pour eſpier le païs. Or Moyſe auoit nommé Oſee, fils de Nun, Ioſué.

18. Moyſe donc les enuoya pour eſpier le païs de Canaan, & leur dit, Montez *par* ici deuers le Midi, puis vous monterez ſur la montagne.

19. Et vous verrez que c'*eſt* de ce païs-la, & *verrez auſſi* le peuple qui y habite, *aſſauoir* s'il *eſt* fort, ou foible, s'il *eſt* en petit, ou en grand nombre.

20. Et quel *eſt* le païs auquel il habite, *aſſauoir* s'il *eſt* bon ou mauuaïs: & quelles *ſont* les villes eſquelles il habite, *aſſauoir* ſi c'*eſt* en des tentes, ou en des villes cloſes.

21. Et quel *eſt* le païs, *aſſauoir* s'il *eſt* gras ou maigre, s'il y a arbres, ou non. Et ayez bon courage, & prenez du fruict du païs. Or lors eſtoit le tẽps des premiers raiſins.

22. Eſtans donc montés, ils eſpierent le païs, depuis le deſert de Tſin, iuſqu'en Rehob à l'entree de Hamath.

יג

23 וּסְלִיקוּ בְדָרוֹמָא וַאֲתוֹ עַד חֶבְרוֹן וְתַמָּן אֲחִימָן שֵׁשַׁי וְתַלְמַי בְּנֵי גִּבָּרַיָּא וְחֶבְרוֹן שְׁבַע שְׁנִין אִתְבְּנִיאַת קֳדָם טָנֵיס דְּמִצְרָיִם׃

24 וַאֲתוֹ עַד נַחְלָא דְּאַתְכָּלָא וּקְצוֹ מִתַּמָּן עוּבַרְתָּא וְאַתְכַּל עִנְּבִין חַד וּנְטַלוּהִי בַּאֲרִיחָא בִּתְרֵין וּמִן רִמּוֹנַיָּא וּמִן תְּאֵנַיָּא׃

25 לְאַתְרָא הַהוּא קְרָא נַחְלָא דְּאַתְכָּלָא עַל עֵיסַק אַתְכָּלָא דִּקְצוֹ מִתַּמָּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

26 וְתָבוּ מִלְּאַלָּלָא יָת אַרְעָא מִסּוֹף אַרְבְּעִין יוֹמִין׃

27 וַאֲזַלוּ וַאֲתוֹ לְוָת מֹשֶׁה וּלְוָת אַהֲרֹן וּלְוָת כָּל כְּנִשְׁתָּא דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמַדְבְּרָא דְּפָארָן לִרְקָם וַאֲתִיבוּ יָתְהוֹן פִּתְגָמָא וְיָת כָּל כְּנִשְׁתָּא וְאַחְזִינוּן יָת אִבָּא דְּאַרְעָא׃

28 וְאִשְׁתָּעִיו לֵיהּ וַאֲמַרוּ אֲתֵינָא לְאַרְעָא ד דִּשְׁלַחְתָּנָא וְאַף עָבְדָא חֲלַב וּדְבַשׁ הִיא וְדֵין אִבַּהּ׃

29 לְחוֹד אֲרֵי תַקִּיף עַמָּא דְּיָתֵיב בְּאַרְעָא וְקִרְוַיָּא כְּרִיכָן רַבְרְבָן לַחֲדָא וְאַף בְּנֵי גִּבָּרַיָּא חֲזֵינָא תַמָּן׃

30 עֲמַלְקָאָה יָתֵיב בַּאֲרַע דָּרוֹמָא וְחִתָּאָה וִיבוּסָאָה וֶאֱמוֹרָאָה יָתֵיב בְּטוּרָא וּכְנַעֲנָאָה יָתֵיב עַל יַמָּא וְעַל כֵּיף יַרְדְּנָא׃

31 וַאֲצֵית כָּלֵב יָת עַמָּא לְוָת מֹשֶׁה וַאֲמַר מִסַּק נִסַּק וְנֵירַת יָתַהּ אֲרֵי מִכָּל נִיכּוּל לַהּ׃

32 וְגֻבְרַיָּא דִּסְלִיקוּ עִמֵּיהּ אֲמַרוּ לָא נִיכּוּל לְמִיסַּק לְוָת עַמָּא אֲרֵי תַקִּיף הוּא מִנָּנָא׃

יג

23 וַיַּעֲלוּ בַנֶּגֶב וַיָּבֹא עַד־חֶבְרוֹן וְשָׁם אֲחִימַן שֵׁשַׁי וְתַלְמַי יְלִידֵי הָעֲנָק וְחֶבְרוֹן שֶׁבַע שָׁנִים נִבְנְתָה לִפְנֵי צֹעַן מִצְרָיִם׃

24 וַיָּבֹאוּ עַד־נַחַל אֶשְׁכֹּל וַיִּכְרְתוּ מִשָּׁם זְמוֹרָה וְאֶשְׁכּוֹל עֲנָבִים אֶחָד וַיִּשָּׂאֻהוּ בַמּוֹט בִּשְׁנָיִם וּמִן הָרִמֹּנִים וּמִן־הַתְּאֵנִים׃

25 לַמָּקוֹם הַהוּא קָרָא נַחַל אֶשְׁכּוֹל עַל אֹדוֹת הָאֶשְׁכּוֹל אֲשֶׁר־כָּרְתוּ מִשָּׁם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

26 וַיָּשֻׁבוּ מִתּוּר הָאָרֶץ מִקֵּץ אַרְבָּעִים יוֹם׃

27 וַיֵּלְכוּ וַיָּבֹאוּ אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־מִדְבַּר פָּארָן קָדֵשָׁה וַיָּשִׁיבוּ אֹתָם דָּבָר וְאֶת־כָּל־הָעֵדָה וַיַּרְאוּם אֶת־פְּרִי הָאָרֶץ׃

28 וַיְסַפְּרוּ־לוֹ וַיֹּאמְרוּ בָּאנוּ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר שְׁלַחְתָּנוּ וְגַם זָבַת חָלָב וּדְבַשׁ הִוא וְזֶה־פִּרְיָהּ׃

29 אֶפֶס כִּי־עַז הָעָם הַיֹּשֵׁב בָּאָרֶץ וְהֶעָרִים בְּצֻרוֹת גְּדֹלֹת מְאֹד וְגַם־יְלִדֵי הָעֲנָק רָאִינוּ שָׁם׃

30 עֲמָלֵק יוֹשֵׁב בְּאֶרֶץ הַנֶּגֶב וְהַחִתִּי וְהַיְבוּסִי וְהָאֱמֹרִי יוֹשֵׁב בָּהָר וְהַכְּנַעֲנִי יוֹשֵׁב עַל־הַיָּם וְעַל יַד הַיַּרְדֵּן׃

31 וַיַּהַס כָּלֵב אֶת־הָעָם אֶל־מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר עָלֹה נַעֲלֶה וְיָרַשְׁנוּ אֹתָהּ כִּי־יָכוֹל נוּכַל לָהּ׃

32 וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־עָלוּ עִמּוֹ אָמְרוּ לֹא נוּכַל לַעֲלוֹת אֶל־הָעָם כִּי־חָזָק הוּא מִמֶּנּוּ׃

ιγ.

23. Καὶ ἀνέβησαν κατὰ τὴν ἔρημον, καὶ ἀπῆλθον ἕως χεβρὼν καὶ ἐκεῖ ἀχιμὰν καὶ σεσεὶ, καὶ θελαμὶν γενεαὶ ἐνάκ. καὶ χεβρὼν ἑπτὰ ἔτεσιν ᾠκοδομήθη πρὸ τοῦ τάνιν αἰγύπτου.

24. Καὶ ἤλθοσαν ἕως φάραγγος βότρυος, καὶ κατεσκέψαντο αὐτήν. καὶ ἔκοψαν ἐκεῖθεν κλῆμα, καὶ βότρυν σταφυλῆς ἕνα ἐπ' αὐτοῦ, καὶ ἦραν αὐτὸν ἐπ' ἀναφορεῦσι, καὶ ἀπὸ τῶν ῥοῶν, καὶ ἀπὸ τῶν συκῶν.

25. Καὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον ἐπωνόμασαν, φάραγξ βότρυος, διὰ τὸν βότρυν ὃν ἔκοψαν ἐκεῖθεν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ.

26. Καὶ ἐπέστρεψαν ἐκεῖθεν κατασκεψάμενοι τὴν γῆν, μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας.

27. Καὶ πορευθέντες ἦλθον πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν καὶ πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν Ἰσραὴλ εἰς τὴν ἔρημον Φαρὰν κάδης, καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς ῥῆμα καὶ πάσῃ τῇ συναγωγῇ. καὶ ἔδειξαν αὐτοῖς τὸν καρπὸν τῆς γῆς.

28. Καὶ διηγήσαντο αὐτῷ καὶ εἶπαν· ἤλθομεν εἰς τὴν γῆν εἰς ἣν ἀπέστειλας ἡμᾶς, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι· καὶ οὗτος ὁ καρπὸς αὐτῆς.

29. Ἀλλ' ἢ ὅτι θρασὺ τὸ ἔθνος τὸ κατοικοῦν τὴν γῆν, καὶ αἱ πόλεις ὀχυραὶ τετειχισμέναι, μεγάλαι σφόδρα. καὶ τὴν γενεὰν ἐνὰκ ἑωράκαμεν ἐκεῖ.

30. Καὶ ἀμαλὴκ κατοικεῖ ἐν τῇ γῇ τῇ πρὸς νότον, καὶ ὁ χετταῖος, καὶ ὁ εὐαῖος, καὶ ὁ ἰεβουσαῖος, καὶ ὁ ἀμορραῖος κατοικεῖ ἐν τῇ ὀρεινῇ· καὶ ὁ χαναναῖος κατοικεῖ παρὰ θάλασσαν, καὶ παρὰ τὸν ἰορδάνην ποταμόν.

31. Καὶ κατεσιώπησε χάλεβ τὸν λαὸν πρὸς Μωϋσῆν, καὶ εἶπεν αὐτῷ· οὐχὶ, ἀλλὰ ἀναβάντες ἀναβησόμεθα, καὶ κατακληρονομήσομεν αὐτήν, ὅτι δυνατοὶ δυνησόμεθα πρὸς αὐτούς.

32. Καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ συναναβάντες μετ' αὐτοῦ, εἶπαν, οὐκ ἀναβαίνομεν. ὅτι οὐ μὴ δυνώμεθα ἀναβῆναι πρὸς τὸ ἔθνος, ὅτι ἰσχυρότερον ἡμῶν ἐστι μᾶλλον.

CAP. XIII.

23. Aſcenderuntq; ad meridiem, & venerunt in Hebron, ubi erant Achiman & Siſai & Tholmai filii Enac. nam Hebron ſeptem annis ante Tanim urbem Ægypti condita eſt.

24. Pergenteſque uſque ad Torrentem-botri, abſciderunt palmitem cum uva ſua, quem portaverunt in vecte duo viri. De malis quoque granatis & de ficis loci illius tulerunt:

25. Qui appellatus eſt Nehel-eſcol, id eſt Torrens-botri, eo quòd botrum portaſſent inde filii Iſraël.

26. Reverſique exploratores Terræ poſt quadraginta dies, omni regione circuita.

27. Venerũt ad Moyſen & ad Aaron & ad omnem cœtum filiorum Iſraël in deſertum Pharan, quod eſt in Cades. Locutique eis & omni multitudini, oſtenderunt fructus Terræ.

28. Et narraverunt, dicẽtes, Venimus in Terram ad quã miſiſti nos, quæ revera fluit lacte & melle, ut ex his fructibus cognoſci poteſt:

29. Sed cultores fortiſſimos habet, & urbes grãdes atque muratas: Stirpem Enac vidimus ibi.

30. Amalec habitat in meridie, Hethæus & Iebuſæus & Amorrhæus in montanis. Chananæus verò moratur iuxta mare & circa fluenta Iordanis.

31. Inter hæc Caleb compeſcens mutmur populi qui oriebatur cõtra Moyſen, ait, Aſcẽdamus, & poſſideamus Terram, quoniam poterimus obtinere eam.

32. Alii verò qui fuerant cum eo, dicebant, Nequaquam ad hunc populum valemus aſcendere, quia fortior nobis eſt.

Das XIII. Capitel.

23. Sie giengen auch hinauff gegen dem Mittag/ vnnd kamen biß gen Hebron/ da war Ahiman/ Seſai vnnd Thalmai/ die kinder Enak. Hebron aber war ſieben Jar gebawet vor Zoan in Egypten.

24. Vnd ſie kamen biß an bach Eſcol/ vnnd ſchnitten daſelbs eine Reben ab mit einer Weindrauben/ vnd lieſſen ſie zweene auff einem ſtecken tragen/ dazu auch Granatöpffel vnd Feigen.

25. Der ort heiſt Bach Eſcol/ vmb des Draubens willen/ den die Kinder Iſrael daſelbs abſchnitten.

26. Vnnd ſie kereten vmb/ da ſie das Landt erkundet hatten nach viertzig tagen/ giengen hin.

27. Vnd kamen zu Moſe vnd Aaron vnd zu der gantzen Gemeine der Kinder Iſrael inn die Wůſten Paran gen Kades/ vnnd ſagten jhnen wider vnnd der gantzen Gemeine/ wie es ſtůnde/ vnnd lieſſen ſie die Frůchte des Lands ſehen.

28. Vnd erzeleten inen/ vnd ſprachen: Wir ſind ins Land kommen/ dahin jhr vns ſandtet/ da milch vnnd Honig innen fleuſſt/ vnd diß iſt jre frucht.

29. Ohn daß ſtarck Volck drinnen wonet/ vnd ſehr groſſe vnd feſte Stedte ſind/ vnd ſahen auch Enaks kinder daſelbs.

30. So wohnen die Amalekiter im Lande gegen Mittag/ die Hethiter vnd Jebuſiter vnnd Amoriter wohnen auff dem gebirge/ die Cananiter aber wohnen am Meer vnd vmb den Jordan.

31. Caleb aber ſtillet das Volck gegen Moſe/ vnnd ſprach: Laſſt vns hinauff ziehen vnd das Landt einnemen/ denn wir můgen es vberweltigen.

32. Aber die Månner/ die mit jm waren hinauff gezogen/ ſprachen: Wir vermögen nicht hinauff zu ziehen gegen das Volck/ denn ſie ſind vns zu ſtarck.

CHAP. XIII.

23. Ils monterent donc deuers le Midi, & vindrent iuſques en Hebron: & la *eſtoyent* Ahiman, Sçeſçai, & Talmai, iſſus de Hanak. Or Hebron auoit eſté baſtie ſept ans deuant Tſohan d'Egypte.

24. Si vindrent iuſqu'au torrent d'Eſçol, & couperent de là vne branche d'vn ſep auec vne grappe de raiſins, & eſtoyẽt deux à la porter auec vn leuier: ils apporterent auſſi des grenades & des figues.

25. *Pourtant* on appela ce lieu-la, Nahal-Eſçol, à l'occaſion de la grappe que les enfans d'Iſrael couperent de là.

26. Et au bout de quarante iours, ils retournerent d'eſpier le païs.

27. Et eſtans arriués ils vindrent vers Moyſe & Aaron, & vers toute l'aſſemblee des enfans d'Iſraël, au deſert de Paran en Kadés, & leur rapporterent l'affaire, & à toute l'aſſemblee, & leur monſtrerent du fruict du païs.

28. Ils reciterent donques *le tout* à Moyſe & dirent, Nous auons eſté au païs auquel tu nous auois enuoyé. Et pour vrai, il eſt decoulant de laict & de miel, & c'eſt ici de ſon fruict.

29. Il y a vn poinct, *c'eſt* que ceux qui habitent au païs *ſont* gens robuſtes: & les villes *ſont* cloſes, *&* fort grandes: nous y auons auſſi veu les enfans de Hanak.

30. Les Hamalekites habitent au païs de Midi: & les Hethiens, les Iebuſiens, & les Amorrheens habitẽt en la montagne: & les Cananeens habitent tirant vers la mer & vers le riuage du Iordain. 31. Adonc Caleb fit taire le peuple deuant Moyſe, & dit, Montons hardimẽt, & poſſedons ce païs-la: car pour certain nous y ſerons les plus forts.

32. Mais les perſonnages qui *eſtoyent* montés auec lui, dirent, Nous ne pourrions monter contre ce peuple-la, car il eſt plus fort que nous.

יג

33 וְאַפִּיקוּ שׁוּם בִּישׁ עַל
אַרְעָא דְּאַלִּילוּ יָתַהּ לִבְנֵי
יִשְׂרָאֵל לְמֵימַר אַרְעָא
דַּעֲבַרְנָא בַּהּ לְאַלָּלָא יָתַהּ
אַרְעָא מְקַטְּלָא יָתְבָהָא
הוּא וְכָל עַמָּא דַּחֲזֵינָא
בְּגַוַּהּ אֱנָשִׁין דְּמִשְׁחָא׃

34 וְתַמָּן חֲזֵינָא יָת
גִּבָּרַיָּא בְּנֵי עֲנָק מִן גִּבָּרַיָּא
וַהֲוֵינָא בְּעֵינֵי נַפְשָׁנָא
כְּקַמְצִין וְכֵן הֲוֵינָא ב
בְּעֵינֵיהוֹן׃

יג

33 וַיֹּצִיאוּ דִּבַּת הָאָרֶץ אֲשֶׁר
תָּרוּ אֹתָהּ אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר
הָאָרֶץ אֲשֶׁר עָבַרְנוּ בָהּ לָתוּר
אֹתָהּ אֶרֶץ אֹכֶלֶת יוֹשְׁבֶיהָ הִוא
וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר־רָאִינוּ בְתוֹכָהּ
אַנְשֵׁי מִדּוֹת׃

34 וְשָׁם רָאִינוּ אֶת־הַנְּפִילִים
בְּנֵי עֲנָק מִן־הַנְּפִלִים וַנְּהִי בְעֵינֵינוּ
כַּחֲגָבִים וְכֵן הָיִינוּ בְּעֵינֵיהֶם׃

ιγ.

33. Καὶ ἐξήνεγκαν ἔκστασιν τῆς γῆς ἣν κατεσκέψαντο αὐτὴν πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ λέγοντες· τὴν γῆν ἣν παρήλθομεν αὐτὴν κατασκέψασθαι, γῆ κατεσθίουσα τοὺς κατοικοῦντας ἐπ' αὐτῆς ἐστι· καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὃν ἑωράκαμεν ἐπ' αὐτῆς, ἄνδρες ὑπερμήκεις.

34. Καὶ ἐκεῖ ἑωράκαμεν τοὺς γίγαντας, καὶ ἦμεν ἐνώπιον αὐτῶν ὡσεὶ ἀκρίδες· ἀλλὰ καὶ οὕτως ἦμεν ἐνώπιον αὐτῶν.

יד

1 וַאֲרֵימַת כָּל כְּנִשְׁתָּא
וִיהַבוּ יָת קָלְהוֹן וּבְכוֹ
עַמָּא בְּלֵילְיָא הַהוּא׃

2 וְאִתְרַעַמוּ עַל מֹשֶׁה
וְעַל אַהֲרֹן כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וַאֲמַרוּ לְהוֹן כָּל כְּנִשְׁתָּא
לְוַי דְּמִיתְנָא בְּאַרְעָא
דְּמִצְרַיִם אוֹ בְּמַדְבְּרָא
הָדֵין לְוַי דְּמִיתְנָא׃

3 וּלְמָה יְיָ מַעֵיל יָתַנָא
לְאַרְעָא הָדָא לְמִפַּל
בְּחַרְבָּא נְשָׁנָא וְטַפְלָנָא
יְהוֹן לְבִזָּא הֲלָא טָב לָנָא
דְּנְתוּב לְמִצְרָיִם׃

4 וַאֲמַרוּ גְּבַר לַאֲחוּהִי
נְמַנֵּי רֵישָׁא וּנְתוּב ל
לְמִצְרָיִם׃

5 וּנְפַל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן עַל
אַפֵּיהוֹן קֳדָם כָּל קְהָל
כְּנִשְׁתָּא דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃

6 וִיהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן וְכָלֵב
בַּר יְפֻנֶּה מִן מְאַלְּלֵי אַרְעָא
בְּזַעוּ לְבוּשֵׁיהוֹן׃

7 וַאֲמַרוּ לְכָל כְּנִשְׁתָּא
דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֵימַר א
אַרְעָא דַּעֲבַרְנָא בַּהּ
לְאַלָּלָא יָתַהּ טָבָא אַרְעָא
לַחֲדָא לַחֲדָא׃

יד

1 וַתִּשָּׂא כָּל־הָעֵדָה וַיִּתְּנוּ
אֶת־קוֹלָם וַיִּבְכּוּ הָעָם בַּלַּיְלָה
הַהוּא׃

2 וַיִּלֹּנוּ עַל־מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן
כֹּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם
כָּל־הָעֵדָה לוּ־מַתְנוּ בְּאֶרֶץ
מִצְרַיִם אוֹ בַּמִּדְבָּר הַזֶּה לוּ־
מָתְנוּ׃

3 וְלָמָה יְהוָה מֵבִיא אֹתָנוּ
אֶל־הָאָרֶץ הַזֹּאת לִנְפֹּל בַּחֶרֶב
נָשֵׁינוּ וְטַפֵּנוּ יִהְיוּ לָבַז הֲלוֹא טוֹב
לָנוּ שׁוּב מִצְרָיְמָה׃

4 וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־אָחִיו נִתְּנָה
רֹאשׁ וְנָשׁוּבָה מִצְרָיְמָה׃

5 וַיִּפֹּל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן עַל־
פְּנֵיהֶם לִפְנֵי כָּל־קְהַל עֲדַת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

6 וִיהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן וְכָלֵב בֶּן־
יְפֻנֶּה מִן־הַתָּרִים אֶת־הָאָרֶץ
קָרְעוּ בִּגְדֵיהֶם׃

7 וַיֹּאמְרוּ אֶל־כָּל־עֲדַת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הָאָרֶץ אֲשֶׁר עָבַרְנוּ
בָהּ לָתוּר אֹתָהּ טוֹבָה הָאָרֶץ
מְאֹד מְאֹד׃

ΚΕΦΑΛ. ιδ'.

1. Καὶ ἀναλαβοῦσα πᾶσα ἡ συναγωγή, ἔδωκε φωνήν, καὶ ἔκλαιεν ὁ λαὸς ὅλην τὴν νύκτα ἐκείνην.

2. Καὶ διεγόγγυζον ἐπὶ Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν πάντες οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ, καὶ εἶπαν πρὸς αὐτοὺς πᾶσα ἡ συναγωγή· ὄφελον ἀπεθάνομεν ἐν γῇ Αἰγύπτου, ἢ ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ, εἰ ἀπεθάνομεν.

3. Καὶ ἵνα τί κύριος εἰσάγει ἡμᾶς εἰς τὴν γῆν ταύτην πεσεῖν ἐν πολέμῳ; αἱ γυναῖκες ἡμῶν, καὶ τὰ παιδία ἡμῶν ἔσονται εἰς διαρπαγήν. νῦν οὖν βέλτιον ἡμῖν ἐστιν ἀποστραφῆναι εἰς Αἴγυπτον.

4. Καὶ εἶπεν ἕτερος τῷ ἑτέρῳ· δῶμεν ἀρχηγόν, καὶ ἀποστρέψωμεν εἰς Αἴγυπτον.

5. Καὶ ἔπεσε Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν ἐπὶ πρόσωπον ἐναντίον πάσης συναγωγῆς υἱῶν Ἰσραήλ.

6. Ἰησοῦς δὲ ὁ τοῦ Ναυή, καὶ Χάλεβ ὁ τοῦ Ἰεφοννή, τῶν κατασκεψαμένων τὴν γῆν, διέρρηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν.

7. Καὶ εἶπαν πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν Ἰσραήλ, λέγοντες· ἡ γῆ ἣν κατεσκεψάμεθα αὐτήν, ἀγαθή ἐστι σφόδρα σφόδρα.

CAP. XIII.

33. Detraxeruntque Terræ quam inſpexerant, apud filios Iſraël, dicentes, Terra quam luſtravimus, devorat habitatores ſuos. populus quem aſpeximus, proceræ ſtaturæ eſt:

34. Ibi vidimus monſtra quædam filiorum Enac de genere giganteo. quibus comparati quaſi locuſtæ videbamur.

Das XIII. Capitel.

33. Vnd machten dem Lande/ das ſie erkundet hatten/ ein böß geſchrey vnter den Kindern Iſrael / vnnd ſprachen: Das Land dadurch wir gegangen ſind zu erkunden / friſſet ſeine Einwoner/ vnnd alles Volck das wir drinnen ſahen/ ſind Leute von groſſer lenge.

34. Wir ſahen auch Riſen daſelbs/ Enaks Kinder von den Riſen/ vnd wir waren für vnſern augen als die Hewſchrecken/ vnd alſo waren wir auch für jhren augen.

CHAP. XIII.

33. Et mirent en auant aux enfans d'Iſrael choſes mauuaiſes & diffamotoires du païs qu'ils auoyent eſpié, diſans, Le païs par lequel nous ſommes paſſés pour l eſpier, *eſt* vn païs qui conſume ſes habitans : & tout le peuple que nous y auons veu, *ce ſont* gens de grande ſtature.

34. Nous y auons veu auſſi des geans des enfans de Hanak, de la race des geans: tellement qu'il nous ſembloit que nous fuſſions ſauterelles au regard d'eux.

CAP. XIIII.

1. Igitur vociferans omnis turba, flevit nocte illa.

2. Et murmurati ſunt contra Moyſen & Aaron cuncti filii Iſraël, dicentes, Vtinam mortui eſſemus in Ægypto, & non in hac vaſta ſolitudine! Vtinam pereamus.

3. Et non inducat nos Dominus in Terram iſtam, ne cadamus gladio, & uxores ac liberi noſtri ducantur captivi! Nónne melius eſt reverti in Ægyptum?

4. Dixeruntque alter ad alterum, Conſtituamus nobis ducem, & revertamur in Ægyptum.

5. Quo audito Moyſes & Aaron ceciderunt proni in terram coram omni multitudine filiorum Iſraël.

6. At verò Ioſue filius Nun, & Caleb filius Iephone, qui & ipſi luſtraverant terram, ſciderunt veſtimenta ſua.

7. Et ad omnem multitudinem filiorum Iſrael locuti ſunt. Terra quam circuivimus, valde bona eſt.

Das XIIII. Capitel.

DA fuhr die gantze Gemeine auff/ vnd ſchrey/ vnd das Volck weinete die Nacht.

2. Vnd alle Kinder Iſrael murreten wider Moſen vnd Aaron/ vnd die gantze Gemeine ſprach zu jhnen: Ach daß wir in Egyptenland geſtorben weren/ oder noch ſtürben in dieſer Wüſten.

3. Warumb füret vns der HERR in diß Land/ daß vnſere Weiber durchs ſchwert fallen / vnnd vnſer Kinder ein raub werden? Iſts nicht beſſer wir ziehen wider in Egypten?

4. Vnnd einer ſprach zu dem andern: Laſſt vns einen Hauptman auffwerffen/ vnd wider in Egypten ziehen.

5. Moſe aber vnd Aaron fielen auff jr Angeſicht/ für der gantzen verſammlung der Gemeine der Kinder Iſrael.

6. Vnd Joſua der Son Nun / vnnd Caleb der Sohn Jephunne / die auch das Landt erkundet hatten/ zuriſſen jre Kleider.

7. Vnd ſprachen zu der gantzen Gemeine der Kinder Iſrael. Das Land / das wir durchwandelt haben zu erkunden / iſt ſehr gut.

CHAP. XIIII.

1. Lors toute l'aſſemblee s'eſleua, & ietta ſon cri, & le peuple pleura ceſte nuict-la.

2. Et tous les enfans d'Iſrael murmurerent contre Moyſe & contre Aaron: & toute l'aſſemblee leur dit, A la noſtre volonté que nous fuſſions morts au païs d'Egypte, ou en ce deſert ici a la noſtre volonté que nous fuſſions morts!

3. Et pourquoi l'Eternel nous conduit il vers ce païs-la? pour *y* tõber par l'eſpee? nos femmes & noſtre meſgnie ſeront en pillage. Ne nous vaudroit-il poĩt mieux retourner en Egypte?

4. Et ils dirent l'vn à l'autre, Eſtabliſſons vn chef, & nous en retournons en Egypte.

5. Adonc Moyſe & Aaron tomberent ſur leurs faces deuant toute la congregation de l'aſſemblee des enfans d'Iſrael.

6. Et Ioſué fils de Nun, & Caleb fils de Iephunné, *qui eſtoyent* de ceux qui auoyent eſpié le païs, deſchirerent leurs veſtemens.

7. Et parlerent à toute l'aſſemblee des enfans d'Iſrael, diſans, Le païs par lequel nous auons paſſé pour l'eſpier, *eſt* vn païs bien fort bon.

8 אִם רַעֲוָא בָּנָא יְיָ
וְיָעֵיל יָתָנָא לְאַרְעָא הָדָא
וְיִתְּנַהּ לָנָא אַרְעָא דְּהִיא
עָבְדָא חֲלַב וּדְבָשׁ׃

9 בְּרַם (בְּמֵימְרָא) דַּייָ
לָא תִמְרְדוּן וְאַתּוּן לָא
תִדְחֲלוּן מִן עַמָּא דְאַרְעָא
אֲרֵי בִידָנָא מְסִירִין אִנּוּן
עֲדָא תָּקְפְּהוֹן מִנְּהוֹן
(וּמֵימְרָא) דַּייָ בְּסַעְדָנָא
לָא תִדְחֲלוּן מִנְּהוֹן׃

10 וַאֲמַרוּ כָּל כְּנִשְׁתָּא
לְמִרְגַּם יָתְהוֹן בְּאַבְנַיָּא
וִיקָרָא דַּייָ אִתְגְּלִי ב
בְּמַשְׁכַּן זִימְנָא לְכָל בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל׃

11 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה עַד
אֵימָתַי יְהוֹן מַרְגְּזִין קֳדָמַי
עַמָּא הָדֵין וְעַד אֵימָתַי
לָא יְהֵימְנוּן (בְּמֵימְרִי) בְּכָל
אָתַיָּא דַּעֲבָדִית בֵּינֵיהוֹן׃

12 אֶמְחִנּוּן בְּמוֹתָא
וַאֲשֵׁיצֵינּוּן וְאֶעְבֵּד יָתָךְ
לְעַם סַגִּיא וְתַקִּיף מִנְּהוֹן׃

13 וַאֲמַר מֹשֶׁה קֳדָם יְיָ
וְיִשְׁמְעוּן מִצְרָאֵי אֲרֵי
אַסֵּקְתָּא בְּחֵילָךְ יָת עַמָּא
הָדֵין מִבֵּינֵיהוֹן׃

14 וְיֵימְרוּן לְדָיְתֵב בְּאַרְעָא
הָדָא דִּשְׁמַעוּ אֲרֵי אַתְּ יְיָ
דִּשְׁכִנְתָּךְ שַׁרְיָא בְּגוֹ עַמָּא
הָדֵין דִּבְעֵינֵיהוֹן חֲזוֹ ש
שְׁכִינַת יְקָרָךְ יְיָ וַעֲנָנָךְ
מְטִיל עֲלֵיהוֹן וּבְעַמּוּדָא
דַעֲנָנָא אַתְּ מְדַבַּר ק
קֳדָמֵיהוֹן בִּימָמָא ו
וּבְעַמּוּדָא דְאֶשָּׁתָא
בְּלֵילְיָא׃

15 וְתִקְטוֹל יָת עַמָּא
הָדֵין כְּגַבְרָא חַד וְיֵימְרוּן
עַמְמַיָּא דִּשְׁמַעוּ יָת
שֵׁמַע גְּבוּרְתָּךְ לְמֵימָר׃

16 מִדְּלֵית יוּכְלָא קֳדָם
יְיָ לְאַעָלָא יָת עַמָּא הָדֵין
לְאַרְעָא דְּקַיֵּים לְהוֹן
וְקַטְלִינּוּן בְּמַדְבְּרָא׃

8 אִם־חָפֵץ בָּנוּ יְהוָה וְהֵבִיא
אֹתָנוּ אֶל־הָאָרֶץ הַזֹּאת וּנְתָנָהּ לָנוּ
אֶרֶץ אֲשֶׁר־הִוא זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ׃

9 אַךְ בַּיהוָה אַל־תִּמְרֹדוּ וְאַתֶּם
אַל־תִּירְאוּ אֶת־עַם הָאָרֶץ כִּי
לַחְמֵנוּ הֵם סָר צִלָּם מֵעֲלֵיהֶם
וַיהוָה אִתָּנוּ אַל־תִּירָאֻם׃

10 וַיֹּאמְרוּ כָּל־הָעֵדָה לִרְגּוֹם
אֹתָם בָּאֲבָנִים וּכְבוֹד יְהוָה נִרְאָה
בְּאֹהֶל מוֹעֵד אֶל־כָּל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל׃

11 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה עַד־
אָנָה יְנַאֲצֻנִי הָעָם הַזֶּה וְעַד־אָנָה
לֹא־יַאֲמִינוּ בִי בְּכֹל הָאֹתוֹת
אֲשֶׁר עָשִׂיתִי בְּקִרְבּוֹ׃

12 אַכֶּנּוּ בַדֶּבֶר וְאוֹרִשֶׁנּוּ וְאֶעֱשֶׂה
אֹתְךָ לְגוֹי־גָּדוֹל וְעָצוּם מִמֶּנּוּ׃

13 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה
וְשָׁמְעוּ מִצְרַיִם כִּי־הֶעֱלִיתָ בְכֹחֲךָ
אֶת־הָעָם הַזֶּה מִקִּרְבּוֹ׃

14 וְאָמְרוּ אֶל־יוֹשֵׁב הָאָרֶץ
הַזֹּאת שָׁמְעוּ כִּי־אַתָּה יְהוָה בְּקֶרֶב
הָעָם הַזֶּה אֲשֶׁר־עַיִן בְּעַיִן נִרְאָה
אַתָּה יְהוָה וַעֲנָנְךָ עֹמֵד עֲלֵהֶם
וּבְעַמֻּד עָנָן אַתָּה הֹלֵךְ לִפְנֵיהֶם
יוֹמָם וּבְעַמּוּד אֵשׁ לָיְלָה׃

15 וְהֵמַתָּה אֶת־הָעָם הַזֶּה
כְּאִישׁ אֶחָד וְאָמְרוּ הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־
שָׁמְעוּ אֶת־שִׁמְעֲךָ לֵאמֹר׃

16 מִבִּלְתִּי יְכֹלֶת יְהוָה לְהָבִיא
אֶת־הָעָם הַזֶּה אֶל־הָאָרֶץ
אֲשֶׁר־נִשְׁבַּע לָהֶם וַיִּשְׁחָטֵם
בַּמִּדְבָּר׃

8. Εἰ αἱρετίζει ἡμᾶς κύριος, εἰσάξει ἡμᾶς εἰς τὴν γῆν ταύτην, καὶ δώσει αὐτὴν ἡμῖν· γῆ ἥτις ἐστὶ ῥέουσα γάλα καὶ μέλι.

9. Ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ κυρίου μὴ ἀποστάται γίνεσθε. ὑμεῖς δὲ μὴ φοβηθῆτε τὸν λαὸν τῆς γῆς, ὅτι κατάβρωμα ἡμῖν ἐστιν. ἀφέστηκε γὰρ ὁ καιρὸς ἀπ᾽ αὐτῶν, ὁ δὲ κύριος ἐν ἡμῖν. μὴ φοβηθῆτε αὐτούς.

10. Καὶ εἶπε πᾶσα ἡ συναγωγὴ, καταλιθοβολῆσαι αὐτοὺς ἐν λίθοις· καὶ ἡ δόξα κυρίου ὤφθη ἐν τῇ νεφέλῃ ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, ἐν πᾶσι τοῖς υἱοῖς Ισραήλ.

11. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωϋσῆν· ἕως τίνος παροξύνει με ὁ λαὸς οὗτος; καὶ ἕως τίνος οὐ πιστεύουσί μοι ἐπὶ πᾶσι τοῖς σημείοις οἷς ἐποίησα ἐν αὐτοῖς;

12. Πατάξω αὐτοὺς θανάτῳ, καὶ ἀπολῶ αὐτοὺς, καὶ ποιήσω σὲ καὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρός σου εἰς ἔθνος μέγα, καὶ πολὺ μᾶλλον ἢ τοῦτο.

13. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς πρὸς κύριον· καὶ ἀκούσεται Αἴγυπτος ὅτι ἀνήγαγες ἐν ἰσχύϊ σου τὸν λαόν σου τοῦτον ἐξ αὐτῶν.

14. Ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης ἀκηκόασιν, ὅτι σὺ εἶ κύριος ἐν τῷ λαῷ τούτῳ, ὅστις ὀφθαλμοῖς κατ᾽ ὀφθαλμοὺς ὀπτάζῃ κύριε, καὶ ἡ νεφέλη σου ἐφέστηκεν ἐπ᾽ αὐτῶν, καὶ ἐν στύλῳ νεφέλης σὺ πορεύῃ πρότερος αὐτῶν τὴν ἡμέραν, καὶ ἐν στύλῳ πυρὸς τὴν νύκτα.

15. Καὶ ἐκτρίψεις τὸν λαὸν τοῦτον ὡσεὶ ἄνθρωπον ἕνα; καὶ ἐροῦσι τὰ ἔθνη ὅσοι ἀκηκόασι τὸ ὄνομά σου λέγοντες.

16. Παρὰ τὸ μὴ δύνασθαι κύριον εἰσαγαγεῖν τὸν λαὸν τοῦτον εἰς τὴν γῆν ἣν ὤμοσεν αὐτοῖς, κατέστρωσεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ.

CAP. XIIII.

8. Si propitius fuerit Dominus, inducet nos in eam, & tradet humum lacte & melle manantem.

9. Nolite rebelles eſſe contra Dominū: neque timeatis populum terræ huius; quia ſicut panem ita eos poſſumus devorare, receſſit ab eis omne præſidium: Dominus nobiſcum eſt, nolite metuere.

10. Cumq́; clamaret omnis multitudo, & lapidibus eos vellet opprimere, apparuit gloria Domini ſuper tectum fœderis cunctis videntibus filiis Iſrael.

11. Et dixit Dominus ad Moyſen, Vſquequò detrahet mihi populus iſte? Quouſque non credent mihi in omnibus ſignis quæ feci coram eis?

12. Feriam igitur eos peſtilentia, atque conſumam: te autem faciam principem ſuper gentem magnam, & fortiorem quàm hæc eſt.

13. Et ait Moyſes ad Dominum, Vt audiant Ægyptii de quorum medio eduxiſti populum iſtum.

14. Et habitatores Terræ huius qui audierunt quòd tu Domine in populo iſto ſis; & facie videaris ad faciem, & nubes tua protegat illos, & in columna nubis præcedas eos per diem, & in columna ignis per noctem:

15. Quòd occideris tantam multitudinem quaſi unum hominem, & dicant.

16. Non poterat introducere populum in Terram pro qua iuraverat: idcirco occidit eos in ſolitudine.

Das XIIII. Capitel.

8. Wenn der HERR vns gnedig iſt/ ſo wird er vns inn daſſelbe Land bringen/vnd vns geben/das ein Land iſt/da milch vnd honig innen fleuſt.

9. Fallet nicht ab vom HERRN/ vnd förchtet euch fůr dem Volck dieſes Lands nicht/denn wir wollen ſie wie brot freſſen/es iſt jhrer ſchutz von jhnen gewichen/Der HERR aber iſt mit vns/fůrchtet euch nicht fůr jhnen.

10. Da ſprach das gantze Volck/ man ſolt ſie ſteinigen. Da erſchein die herrligkeit des HERREN inn der Hütten des Stiffts allen kinden Jſrael.

11. Vnd der HERR ſprach zu Moſe: Wie lang leſtert mich das Volck? Vnd wie lang wollen ſie nicht an mich glauben durch allerley zeichen/die ich vnter jnen gethan habe?

12. So wil ich ſie mit Peſtilentz ſchlagen vnd vertilgen/vnnd dich zum gröſſern vnnd mechtigern volck machen/denn diß iſt.

13. Moſe aber ſprach zu dem HErrn: So werdens die Egypter hören/denn du haſt diß volck mit deiner krafft mitten auß jnen gefůrt.

14. Vnd man wird ſagen zu den Einwonern diſes Lands/die da gehöret haben/daß du der HErr vnter diſem volck ſeyeſt/daß du von angeſicht geſehen werdeſt/vnd deine wolcke ſtehe vber jnen/vnd du HErr geheſt fůr jhnen her inn der Wolckenſeule des tags vnnd Feurſeulen des nachts.

15. Vnnd wůrdeſt dis Volck tödten wie einen Mann/So wůrden die Heiden ſagen/die ſolch geſchrey von dir höreten/vnnd ſprechen:

16. Der HErr köndte mit nichten das volck inn das Land bringen/das er jhnen geſchworen hatte/Darumb hat er ſie geſchlachtet inn der Wůſten.

CHAP. XIIII.

8. Si nous ſommes agreables à l'Eternel, il nous fera entrer en ce païs-la, & nous le baillera: qui eſt vn païs decoulant de laict & de miel.

9. Tant ſeulement ne ſoyez point rebelles contre l'Eternel, & ne craignez point le peuple de ce païs-la: car ils *ſont* noſtre pain, leur protection s'eſt retiree de deſſus eux, & l'Eternel *eſt* auec nous: ne les craignez *donc* point.

10. Or toute l'aſſemblee parla de les aſſommer de pierres: mais la gloire de l'Eternel apparut à tous les enfans d'Iſrael, au tabernacle d'aſſignation.

11. Et l'Eternel dit à Moyſe, Iuſques à quand m'irritera par meſpris ce peuple-ci, & iuſques à quand ne croira-il point en moi pour tous les ſignes que i'ai faits au milieu de lui?

12. Ie le fraperai de mortalité & le deſtruirai: mais ie te ferai devenir vn peuple plus grand & plus fort qu'il n'eſt.

13. Et Moyſe dit à l'Eternel, Mais les Egyptiens l'entendront, (car tu as fait monter ce peuple ici par ta force du milieu d'eux:)

14. Et diront auec les habitans de ce païs ici, *qui* auront entendu que toi, ô Eternel, eſtois au milieu de ce peuple ici: & que tu apparoiſſois, ô Eternel, à veuë d'œil, & que ta nuee s'arreſtoit ſur eux, & que tu cheminois deuant eux de iour en la colomne de nuee, & en la colomne de feu de nuict:

15. Quād tu auras fait mourir ce peuple-ci, comme vn ſeul homme: les nations, *diſ-ie*, qui auront entendu ta renommee diront ainſi:

16. Pource que l'Eternel ne pouuoit faire entrer ce peuple-la au païs, lequel il auoit iuré de leur donner, il les a tués au deſert.

יד

17 וּכְעַן סַגִּי כְעַן חֵילָא קֳדָמָךְ יְיָ כְּמָא דְמַלֵּילְתָּא לְמֵימַר׃

18 יְיָ מַרְחִיק רְגַז וּמַסְגֵּי לְמֶעְבַּד טַבְוָן שָׁבֵיק לַעֲוָיָן וְלִמְרוֹד וּלְחוֹבִין סָלַח לִדְתָיְבִין לְאוֹרָיְתֵיהּ וּלְדְלָא תָיְבִין לָא מְזַכֵּי מַסְעַר חוֹבֵי אֲבָהָן עַל בְּנִין מָרָדִין עַל דַּר תְּלִיתַי וְעַל דַּר רְבִיעָי׃

19 שְׁבוֹק כְּעַן לְחוֹבֵי עַמָּא הָדֵין כִּסְגִיאוּת טִיבוּתָךְ וּכְמָא דִשְׁבַקְתָּ לְעַמָּא הָדֵין מִמִּצְרַיִם וְעַד כְּעַן׃

20 וַאֲמַר יְיָ שְׁבָקִית כְּפִתְגָמָךְ׃

21 וּבְרַם קַיָּם אֲנָא יִמְלֵיא יְקָרָא דַיְיָ יָת כָּל אַרְעָא׃

22 אֲרֵי כָל גֻּבְרַיָּא דַחֲזוֹ יָת יְקָרִי וְיָת אָתְוָתַי דַעֲבָדִית בְּמִצְרַיִם וּבְמַדְבְּרָא וְנַסִּיאוּ קֳדָמַי דְּנַן עֲשַׂר זִמְנִין וְלָא קַבִּילוּ (בְּמֵימְרִי׃)

23 אִם יֶחֱזוֹן יָת אַרְעָא דְקַיֵּמִית לַאֲבָהָתְהוֹן וְכָל דְאַרְגִּיזוּ קֳדָמַי לָא יֶחֱזוּנַהּ׃

24 וְעַבְדִּי כָלֵב חֲלָף דַּהֲוָת רוּחַ אוֹחֲרִי עִמֵּיהּ וְאַשְׁלִים בָּתַר דַּחַלְתִּי וְאַעֵילִנֵּיהּ לְאַרְעָא דְעַל לְתַמָּן וּבְנוֹהִי יִתְרְתוּנַּהּ׃

25 וַעֲמַלְקָאָה וּכְנַעֲנָאָה יָתִיב בְּמֵישְׁרָא מְחַר אִתְפְּנוּ וְטוּלוּ לְכוֹן לְמַדְבְּרָא אוֹרַח יַמָּא דְסוּף׃

26 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה וְעִם אַהֲרֹן לְמֵימַר׃

27 עַד אֵמָתַי לִכְנִשְׁתָּא בִישְׁתָּא הָדָא דְאִנּוּן מִתְרַעֲמִין עֲלַי יָת תְּרַעֲמוּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דְאִנּוּן מִתְרַעֲמִין עֲלַי שְׁמִיעַ קֳדָמָי׃

28 אֵימַר לְהוֹן קַיָּם אֲנָא אֲמַר יְיָ אִם לָא כְמָא דְמַלֵּלְתּוּן קֳדָמַי כֵּן אַעְבֵּיד לְכוֹן׃

יד

17 וְעַתָּה יִגְדַּל־נָא כֹּחַ אֲדֹנָי כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לֵאמֹר׃

18 יְהוָה אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד נֹשֵׂא עָוֺן וָפָשַׁע וְנַקֵּה לֹא יְנַקֶּה פֹּקֵד עֲוֺן אָבוֹת עַל־בָּנִים עַל־שִׁלֵּשִׁים וְעַל־רִבֵּעִים׃

19 סְלַח־נָא לַעֲוֺן הָעָם הַזֶּה כְּגֹדֶל חַסְדֶּךָ וְכַאֲשֶׁר נָשָׂאתָה לָעָם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד־הֵנָּה׃

20 וַיֹּאמֶר יְהוָה סָלַחְתִּי כִּדְבָרֶךָ׃

21 וְאוּלָם חַי־אָנִי וְיִמָּלֵא כְבוֹד־יְהוָה אֶת־כָּל־הָאָרֶץ׃

22 כִּי כָל־הָאֲנָשִׁים הָרֹאִים אֶת־כְּבֹדִי וְאֶת־אֹתֹתַי אֲשֶׁר־עָשִׂיתִי בְמִצְרַיִם וּבַמִּדְבָּר וַיְנַסּוּ אֹתִי זֶה עֶשֶׂר פְּעָמִים וְלֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹלִי׃

23 אִם־יִרְאוּ אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לַאֲבֹתָם וְכָל־מְנַאֲצַי לֹא יִרְאוּהָ׃

24 וְעַבְדִּי כָלֵב עֵקֶב הָיְתָה רוּחַ אַחֶרֶת עִמּוֹ וַיְמַלֵּא אַחֲרָי וַהֲבִיאֹתִיו אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־בָּא שָׁמָּה וְזַרְעוֹ יוֹרִשֶׁנָּה׃

25 וְהָעֲמָלֵקִי וְהַכְּנַעֲנִי יוֹשֵׁב בָּעֵמֶק מָחָר פְּנוּ וּסְעוּ לָכֶם הַמִּדְבָּר דֶּרֶךְ יַם־סוּף׃

26 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר׃

27 עַד־מָתַי לָעֵדָה הָרָעָה הַזֹּאת אֲשֶׁר הֵמָּה מַלִּינִים עָלָי אֶת־תְּלֻנּוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֵמָּה מַלִּינִים עָלַי שָׁמָעְתִּי׃

28 אֱמֹר אֲלֵהֶם חַי־אָנִי נְאֻם־יְהוָה אִם־לֹא כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתֶּם בְּאָזְנָי כֵּן אֶעֱשֶׂה לָכֶם׃

ιδ.

17. Καὶ νῦν ὑψωθήτω ἡ ἰσχύς σου κύριε, ὃν τρόπον εἶπας λέγων·

18. Κύριος μακρόθυμος, καὶ πολυέλεος, καὶ ἀληθινὸς, ἀφαιρῶν ἀνομίας καὶ ἀδικίας καὶ ἁμαρτίας καὶ καθαρισμῷ οὐ καθαριεῖ τὸν ἔνοχον, ἀποδιδοὺς ἁμαρτίας πατέρων ἐπὶ τέκνα ἕως τρίτης καὶ τετάρτης γενεᾶς.

19. Ἄφες τὴν ἁμαρτίαν τῷ λαῷ τούτῳ, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου καθάπερ ἵλεως ἐγένου αὐτοῖς ἀπ' αἰγύπτου ἕως τοῦ νῦν.

20. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωϋσῆν· ἵλεως αὐτοῖς εἰμι κατὰ τὸ ῥῆμά σου.

21. Ἀλλὰ ζῶ ἐγὼ (καὶ ἀεὶ ζῶν τὸ ὄνομά μου,) καὶ ἐμπλήσει ἡ δόξα κυρίου πᾶσαν τὴν γῆν.

22. Ὅτι πάντες οἱ ἄνδρες οἱ ὁρῶντες τὴν δόξαν μου καὶ τὰ σημεῖα ἃ ἐποίησα ἐν αἰγύπτῳ, καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ, καὶ ἐπείρασάν με τοῦτο δέκατον, καὶ οὐκ εἰσήκουσαν τῆς φωνῆς μου.

23. Ἦ μὴν οὐκ ὄψονται τὴν γῆν, ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν αὐτῶν· ἀλλ' ἢ τὰ τέκνα αὐτῶν, ἅ ἐστι μετ' ἐμοῦ ὧδε, ὅσοι οὐκ οἴδασιν ἀγαθὸν ἢ κακόν. πᾶς νεώτερος ἄπειρος, τούτοις δώσω τὴν γῆν. πάντες δὲ οἱ παροξύναντές με, οὐκ ὄψονται αὐτήν.

24. Ὁ δὲ παῖς μου χάλεβ, ὅτι ἐγενήθη πνεῦμα ἕτερον ἐν αὐτῷ, καὶ ἐπηκολούθησέ μοι, καὶ εἰσάξω αὐτὸν εἰς τὴν γῆν εἰς ἣν εἰσῆλθεν ἐκεῖ, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ κληρονομήσει αὐτήν.

25. Ὁ δὲ ἀμαλὴκ, καὶ ὁ χαναναῖος, κατοικοῦσιν ἐν τῇ κοιλάδι. αὔριον ἐπιστράφητε καὶ ἀπάρατε ὑμεῖς εἰς τὴν ἔρημον, ὁδὸν θαλάσσης ἐρυθρᾶς.

26. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ααρὼν λέγων·

27. Ἕως τίνος τὴν συναγωγὴν τὴν πονηρὰν ταύτην, ἃ αὐτοὶ γογγύζουσιν ἐναντίον μου, τὴν γόγγυσιν τῶν υἱῶν Ισραὴλ, ἣν ἐγόγγυσαν περὶ ὑμῶν ἀκήκοα.

28. Εἶπον αὐτοῖς· ζῶ ἐγὼ, λέγει κύριος, ἦ μὴν ὃν τρόπον λελαλήκατε εἰς τὰ ὦτά μου, οὕτω ποιήσω ὑμῖν.

CAP. XIIII.

17. Magnificetur ergò fortitudo Domini ſicut iuraſti, dicens:

18. Dominus patiens & multæ miſericordiæ, auferens iniquitatem & ſcelera, nullumque innoxium derelinquens: qui viſitas peccata patrum in filios in tertiam & quartam generationem.

19. Dimitte obſecro peccatum populi huius ſecundum magnitudinem miſericordiæ tuæ, ſicut propitius fuiſti egredientibus de Ægypto uſque ad locum iſtũ.

20. Dixitque Dominus, Dimiſi iuxta verbum tuum.

21. Vivo ego: & implebitur gloria Domini univerſa terra.

22. Attamen omnes homines qui viderunt maieſtatem meam, & ſigna quæ feci in Ægypto & in ſolitudine, & tentaverunt me iam per decem vices, nec obedierũt voci meæ.

23. Non videbunt Terram pro qua iuravi patribus eorum, nec quiſquam ex illis qui detraxit mihi, intuebitur eam.

24. Servum meum Caleb qui plenus alio ſpiritu ſecutus eſt me, inducam in Terram hanc quam circuivit, & ſemen eius poſſidebit eam.

25. Quoniam Amalecites & Chananæus habitant in vallibus, cras movete caſtra, & revertimini in ſolitudinem per viam Maris rubri.

26. Locutuſq; eſt Dominus ad Moyſen & Aaron, dicens.

27. Vſquequò multitudo hæc peſſima murmurat contra me? querelas filiorum Iſraël audivi.

28. Dic ergo eis, Vivo ego, ait Dominus: ſicut locuti eſtis audiente me, ſic faciam vobis.

Das XIIII. Capitel.

17. So laß nun die krafft des HERREN groß werden / wie du geſagt haſt / vnnd geſprochen:

18. Der HErr iſt gedultig vnd von groſſer barmhertzigkeit / vnnd vergibt miſſethat vnd vbertrettung / vnnd leſt niemand vngeſtrafft / Sondern heimſucht die miſſethat der Väter vber die kinder / ins dritte vnnd vierdte Gelied.

19. So ſey nun gnedig der miſſethat diſes volcks / nach deiner groſſen barmhertzigkeit / wie du auch vergeben haſt diſem Volck auß Egypten / biß hieher.

20. Vnd der HErr ſprach: Ich habs vergeben / wie du geſagt haſt.

21. Aber ſo war als ich lebe / ſo ſoll alle Welt der Herrligkeit des HErrn vol werden.

22. Denn alle die Männer / die meine Herrligkeit vnnd meine zeichen geſehen haben / die ich gethan habe in Egypten / vnnd in der Wüſten / vnnd mich nun zehenmal verſucht / vnnd meiner ſtimme nicht gehorchet haben.

23. Derer ſoll keiner das Land ſehen / das ich jhren Vätern geſchworen hab / Auch keiner ſoll es ſehen / der mich verleſtert hat.

24. Aber meinen knecht Caleb / darumb / daß ein ander Geiſt mit jhm iſt / vnnd hat mir treulich nachgefolget / den wil ich in das Land bringen darein er kommen iſt / vnd ſein ſame ſol es einnemen.

25. Dazu die Amalekiter vnnd Cananiter / die im grunde wonen. Morgen wendet euch / vnd ziehet inn die Wüſten auff dem wege zum Schilffmeer.

26. Vnnd der HErr redet mit Moſe vnd Aaron / vnd ſprach:

27. Wie lange murret diſe böſe Gemeine wieder mich? Denn ich habe das murren der kinder Iſrael / daß ſie wider mich gemurret haben / gehöret.

28. Darumb ſprich zu jnen: So war ich lebe / ſpricht der HErr: ich wil euch thun / wie jhr für meinen ohren geſagt habt.

CHAP. XIIII.

17. Or maintenãt, ie te prie, que la puiſſance du Seigneur ſoit magnifiée, comme tu as parle, diſant.

18. L'Eternel *eſt* tardif à colere, & abondant en gratuité, oſtant l'iniquité, & le forfait, & qui ne tient nullemẽt le coulpable pour incoulpable, puniſſant l'iniquité des peres ſur les enfans, iuſques à la troiſieme & quatrieme *generation*.

19. Pardõne, ie te prie, l'iniquité de ce peuple, ſelon la grandeur de ta gratuite, & comme tu as pardonne à ce peuple depuis Egypte iuſques ici.

20. Et l'Eternel dit, I'ai pardonne ſelon ta parole.

21. Mais pour vrai ie ſuis viuant, & la gloire de l'Eternel remplira toute la terre.

22. Car quant à tous les hõmes qui ont veu ma gloire, & les ſignes que i'ai faits en Egypte & au deſert, qui m'ont deſia tẽte par dix fois, & n'ont point obeï à ma voix:

23. S'ils voyent *iamais* le païs, lequel i'ai iure à leurs peres de leur donner: voire tous ceux qui m'ont irrite par meſpris ne le verront point.

24. Mais d'autant que mon ſeruiteur Caleb a eſte conduit d'vn autre eſprit, & a perſeuere de me ſuiure, auſſi le ferai-ie entrer au païs auquel il a eſte: & ſa poſterite le poſſedera en heritage.

25. Or les Hamalekites & Cananeẽs habitẽt en la vallee: retournez demain en arriere, & vous en allez au deſert par le chemin de la mer rouge.

26. Item, l'Eternel parla à Moyſe & à Aaron, diſant.

27. Iuſques à quand *continuera* ceſte meſchãte aſſemblee, qui murmure à l'encõtre de moi? I'ai ouï les murmures des enfans d'Iſrael, dont ils murmurent contre moi.

28. Di leur, Ie ſuis viuant, dit l'Eternel, ſi ie ne vous fai ainſi comme vous auez parle, moi l'oyant.

יד

29 בְּמַדְבְּרָא הָדֵין יִפְּלוּן
פִּגְרֵיכוֹן וְכָל מִנְיָנֵיכוֹן ל
לְכָל חֻשְׁבַּנְכוֹן מִבַּר עֶשְׂרִין
שְׁנִין וּלְעֵילָא דא
דְּאִתְרַעַמְתּוּן עֲלָי׃

30 אִם אַתּוּן תֵּעֲלוּן
לְאַרְעָא דְּקַיֵּמִית־
(בְּמֵימְרִי) לְאַשְׁרָאָה
יַתְכוֹן בַּהּ אֱלָהֵין כָּלֵב בַּר
יְפֻנֶּה וִיהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן׃

31 וְטַפְלְכוֹן דַּאֲמַרְתּוּן
לְבִזָּא יְהֵי וְאָעֵיל יָתְהוֹן
וְיִדְּעוּן יָת אַרְעָא דְּקַצְתּוּן
בַּהּ׃

32 וּפִגְרֵיכוֹן דִּלְכוֹן יִפְּלוּן
בְּמַדְבְּרָא הָדֵין׃

33 וּבְנֵיכוֹן יְהוֹן מְאַחֲרִין
בְּמַדְבְּרָא אַרְבְּעִין שְׁנִין
וִיקַבְּלוּן יָת חוֹבֵיכוֹן עַד
דִּיסוּפוּן פִּגְרֵיכוֹן בְּמַדְבְּרָא׃

34 בְּמִנְיַן יוֹמַיָּא ד
דְּאַלֵּלְתּוּן יָת אַרְעָא
אַרְבְּעִין יוֹמִין יוֹמָא
לְשַׁתָּא יוֹמָא לְשַׁתָּא
תְּקַבְּלוּן יָת חוֹבֵיכוֹן
אַרְבְּעִין שְׁנִין וְתִדְּעוּן יָת
דְּאִתְרַעַמְתּוּן עֲלָי׃

35 אֲנָא יְיָ גְּזָרִית
(בְּמֵימְרִי) אִם לָא דָא
אֶעְבֵּיד לְכָל כְּנִשְׁתָּא
בִּישְׁתָּא הָדָא דְּאִזְדַּמַּנוּ
עֲלַי בְּמַדְבְּרָא הָדֵין יְסוּפוּן
וְתַמָּן יְמוּתוּן׃

36 וְגֻבְרַיָּא דִּי שְׁלַח מֹשֶׁה
לְאַלָּלָא יָת אַרְעָא וְתָבוּ
וְאַרְעִימוּ עֲלוֹהִי יָת כָּל
כְּנִישְׁתָּא לְאַפָּקָא שׁוּם
בִּישׁ עַל אַרְעָא׃

37 וּמִיתוּ גֻּבְרַיָּא ד
דְּאַפִּיקוּ שׁוּם בִּישׁ עַל
אַרְעָא בְּמוֹתָנָא קֳדָם יְיָ׃

38 וִיהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן וְכָלֵב
בַּר יְפֻנֶּה אִתְקַיָּמוּ מִן
גֻּבְרַיָּא הָאִנּוּן דַּאֲזַלוּ
לְאַלָּלָא יָת אַרְעָא׃

יד

29 בַּמִּדְבָּר הַזֶּה יִפְּלוּ פִגְרֵיכֶם
וְכָל־פְּקֻדֵיכֶם לְכָל־מִסְפַּרְכֶם
מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמָעְלָה
אֲשֶׁר הֲלִינֹתֶם עָלָי׃

30 אִם־אַתֶּם תָּבֹאוּ אֶל־
הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָשָׂאתִי אֶת־יָדִי
לְשַׁכֵּן אֶתְכֶם בָּהּ כִּי אִם־כָּלֵב
בֶּן־יְפֻנֶּה וִיהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן׃

31 וְטַפְּכֶם אֲשֶׁר אֲמַרְתֶּם לָבַז
יִהְיֶה וְהֵבֵיאתִי אֹתָם וְיָדְעוּ אֶת־
הָאָרֶץ אֲשֶׁר מְאַסְתֶּם בָּהּ׃

32 וּפִגְרֵיכֶם אַתֶּם יִפְּלוּ בַּמִּדְבָּר
הַזֶּה׃

33 וּבְנֵיכֶם יִהְיוּ רֹעִים בַּמִּדְבָּר
אַרְבָּעִים שָׁנָה וְנָשְׂאוּ אֶת־זְנוּתֵיכֶם
עַד־תֹּם פִּגְרֵיכֶם בַּמִּדְבָּר׃

34 בְּמִסְפַּר הַיָּמִים אֲשֶׁר־תַּרְתֶּם
אֶת־הָאָרֶץ אַרְבָּעִים יוֹם יוֹם
לַשָּׁנָה יוֹם לַשָּׁנָה תִּשְׂאוּ אֶת־
עֲוֺנֹתֵיכֶם אַרְבָּעִים שָׁנָה וִידַעְתֶּם
אֶת־תְּנוּאָתִי׃

35 אֲנִי יְהוָה דִּבַּרְתִּי אִם־לֹא
זֹאת אֶעֱשֶׂה לְכָל־הָעֵדָה הָרָעָה
הַזֹּאת הַנּוֹעָדִים עָלָי בַּמִּדְבָּר
הַזֶּה יִתַּמּוּ וְשָׁם יָמֻתוּ׃

36 וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־שָׁלַח מֹשֶׁה
לָתוּר אֶת־הָאָרֶץ וַיָּשֻׁבוּ וַיַּלִּינוּ
עָלָיו אֶת־כָּל־הָעֵדָה לְהוֹצִיא
דִבָּה עַל־הָאָרֶץ׃

37 וַיָּמֻתוּ הָאֲנָשִׁים מוֹצִאֵי דִבַּת־
הָאָרֶץ רָעָה בַּמַּגֵּפָה לִפְנֵי יְהוָה׃

38 וִיהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן וְכָלֵב בֶּן־
יְפֻנֶּה חָיוּ מִן־הָאֲנָשִׁים הָהֵם
הַהֹלְכִים לָתוּר אֶת־הָאָרֶץ׃

ιδ.

29. Ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ πεσεῖται τὰ κῶλα ὑμῶν, καὶ πᾶσα ἡ ἐπισκοπὴ ὑμῶν, καὶ οἱ κατηριθμημένοι ὑμῶν, ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, ὅσοι ἐγόγγυζον ἐπ' ἐμοί.

30. Εἰ ὑμεῖς εἰσελεύσεσθε εἰς τὴν γῆν, ἐφ' ἣν ἐξέτεινα τὴν χεῖρά μου κατασκηνῶσαι ὑμᾶς ἐπ' αὐτῆς, ἀλλ' ἢ χάλεβ υἱὸς ἰεφοννὴ, καὶ ἰησοῦς ὁ τοῦ ναυή.

31. Καὶ τὰ παιδία ἃ εἴπατε εἰς διαρπαγὴν ἔσεσθαι, εἰσάξω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν, καὶ κληρονομήσουσι τὴν γῆν, ἣν ὑμεῖς ἀπέστητε ἀπ' αὐτῆς.

32. Καὶ τὰ κῶλα ὑμῶν πεσεῖται ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ.

33. Οἱ δὲ υἱοὶ ὑμῶν ἔσονται νεμόμενοι ἐν τῇ ἐρήμῳ τεσσαράκοντα ἔτη, καὶ ἀνοίσουσι τὴν πορνείαν ὑμῶν, ἕως ἂν ἐξαναλωθῇ τὰ κῶλα ὑμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ.

34. Κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν, ὅσας κατεσκέψασθε τὴν γῆν, τεσσαράκοντα ἡμέρας. ἡμέραν τοῦ ἐνιαυτοῦ λήψεσθε τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν τεσσαράκοντα ἔτη, καὶ γνώσεσθε τὸν θυμὸν τῆς ὀργῆς μου.

35. Ἐγὼ κύριος ἐλάλησα ὑμῖν· οὕτω ποιήσω τῇ συναγωγῇ τῇ πονηρᾷ ταύτῃ τῇ ἐπισυνισταμένῃ ἐπ' ἐμέ. ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ ἐξαναλωθήσονται, καὶ ἐκεῖ ἀποθανοῦνται.

36. Καὶ οἱ ἄνθρωποι οὓς ἀπέστειλε Μωϋσῆς κατασκέψασθαι τὴν γῆν, καὶ παραγενηθέντες διεγόγγυσαν κατ' αὐτῆς πρὸς τὴν συναγωγὴν, ἐξενέγκαι ῥήματα πονηρὰ περὶ τῆς γῆς.

37. Καὶ ἀπέθανον οἱ ἄνθρωποι οἱ κατειπόντες πονηρὰ κατὰ τῆς γῆς, ἐν τῇ πληγῇ ἔναντι κυρίου.

38. Καὶ ἰησοῦς ὁ τοῦ ναυὴ καὶ χάλεβ υἱὸς ἰεφοννὴ, ἔζησαν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων τῶν πεπορευμένων κατασκέψασθαι τὴν γῆν.

CAP. XIIII.

29. In ſolitudine hac iacebũt cadavera veſtra. Omnes qui numerati eſtis à viginti annis & ſuprà, & murmuraſtis contra me.

30. Non intrabitis Terram ſuper quam levavi manum meam ut habitare vos facerem, præter Caleb filium Iephone, & Ioſue filium Nun.

31. Parvulos autem veſtros de quibus dixiſtis quòd prædæ hoſtibus forent: introducam: ut videãt Terram quæ vobis diſplicuit.

32. Veſtra cadavera iacebunt in ſolitudine.

33. Filii veſtri erunt vagi in deſerto annis quadraginta, & portabunt fornicationem veſtram, donec conſumantur cadavera patrum in deſerto.

34. Iuxta numerum quadraginta dierum quibus cõſideraſtis Terram: annus pro die imputabitur. Et quadraginta annis recipietis iniquitates veſtras, & ſcietis ultionem meam:

35. Quoniam ſicut locutus ſum, ita faciam omni multitudini huic peſſimæ quæ cõſurrexit adverſum me: in ſolitudine hac deficiet, & morietur.

36. Igitur omnes viri quos miſerat Moyſes ad contemplandam Terram, & qui reverſi murmurare fecerant contra eum omnem multitudinem, detrahentes Terræ quòd eſſet mala,

37. Mortui ſunt atque percuſſi in conſpectu Domini.

38. Ioſue autem filius Nun, & Caleb filius Iephone vixerunt ex omnibus qui perrexerant ad conſiderandam Terram.

Das XIIII. Capitel.

29. Eure leibe ſollen in diſer Wůſten verfallen/ vnd alle die jr gezehlet ſeydt/ von zweintzig jahren vnnd drůber/ die jr wider mich gemurret habt.

30. Solt nicht in das Land kommen/ darůber ich meine hand gehebt habe/ daß ich euch drinnen wonen lieſſe/ On Caleb der Son Jephunne/ vnd Joſua der Son Nun.

31. Eure kinder/ dauon jr ſagetet/ ſie werden ein Raub ſein/ die wil ich hinein bringen/ das ſie erkennen ſollen das Land/ das jhr verwerfft.

32. Aber jhr ſampt euren leiben ſollen in diſer Wůſten verfallen.

33. Vnd eure kinder ſollen Hirten ſein inn der Wůſten viertzig jar/ vnnd eure hurerey tragen/ biß daß eure leibe alle werden in der Wůſten.

34. Nach der zal der viertzig tagen/ darinn jhr das Land erkundet habt/ Ja ein tag ſol ein Jar gelten/ daß ſie viertzig jar eure Miſſethat tragen/ daß jhr innen werdet/ was ſey/ wenn ich die hand abziehe.

35. Jch der HERR habs geſagt/ das will ich auch thun/ aller dieſer böſen Gemeine/ die ſich wider mich empöret hat/ inn diſer Wůſten ſollen ſie all werden/ vnd daſelbs ſterben.

36. (Alſo ſtorben durch die plage für dem HERRN alle die Månner/) die Moſe geſandt hatte das Land zu erkunden/ vnd widerkommen waren/ vnd dawider murren machteten die gantze Gemeine.

37. (Damit/ daß ſie dem Lande ein geſchrey machten/ daß es böſe were.)

38. Aber Joſua der Sohn Nun/ vnd Caleb der ſohn Jephunne/ blieben lebendig auß den Månnern die gegangen waren das Land zu erkunden.

CHAP. XIIII.

29. Vos charongnes tomberont en ce deſert ici, & tous ceux d'entre vous qui ont eſté denombrés, ſelon tout le conte que vous en auez fait, depuis l'aage de vingt ans, & au deſſus, qui auez murmuré contre moi:

30. Si vous entrez au païs, pour lequel i'ai leué ma main, *iurant* que ie vous y feroy' habiter: reſerue Caleb le fils de Iephunné, & Ioſué le fils de Nun.

31. Et quant à voſtre meſgnie, dont vous auez dit, *qu'* ils ſeroyent en pillage, ie les y ferai entrer: & ils ſauront que c'eſt du païs que vous auez eu à contrecœur.

32. Et quant à vous, vos charongnes tomberont en ce deſert ici.

33. Mais vos enfans ſeront paiſſans en ce deſert quarante ans: & porteront vos paillardiſes iuſqu'à ce que vos charongnes ſoyent conſumees au deſert.

34. Selon le nombre des iours, eſquels vous auez eſpié le païs, *aſſauoir* quarante iours, vn chacun iour pour chacun an, vous porterez la peine de vos iniquités par quarãte ans, & vous cognoiſtrez que i'ai comme rompu le cours de mes benedictions ſur vous.

35. Ie ſuis l'Eternel qui ai parlé, ſi ie ne fai ceci à toute ceſte meſchante aſſemblee ici, de ceux qui ſe ſont aſſemblés contre moi: ils ſeront conſumés en ce deſert ici, & y mourront.

36. Et de fait les perſonnages que Moyſe auoit enuoyés pour eſpier le païs, & qui eſtans retournés auoyent fait murmurer contre lui toute l'aſſemblee, mettant en auãt choſes mauuaiſes & diffamatoires du païs. 37. Ces perſonnages ayans mis en auãt choſes mauuaiſes & diffamatoires du païs, moururẽt de playe deuãt l'Eternel.

38. Mais Ioſué fils de Nun & Caleb fils de Iephunné veſcurent, d'entre ceux-la qui eſtoyent allés eſpier le païs.

יד

39 וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל־כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּתְאַבְּלוּ הָעָם מְאֹד׃

40 וַיַּשְׁכִּמוּ בַבֹּקֶר וַיַּעֲלוּ אֶל־רֹאשׁ־הָהָר לֵאמֹר הִנֶּנּוּ וְעָלִינוּ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־אָמַר יְהֹוָה כִּי חָטָאנוּ׃

41 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לָמָּה זֶּה אַתֶּם עֹבְרִים אֶת־פִּי יְהֹוָה וְהִוא לֹא תִצְלָח׃

42 אַל־תַּעֲלוּ כִּי אֵין יְהֹוָה בְּקִרְבְּכֶם וְלֹא תִּנָּגְפוּ לִפְנֵי אֹיְבֵיכֶם׃

43 כִּי הָעֲמָלֵקִי וְהַכְּנַעֲנִי שָׁם לִפְנֵיכֶם וּנְפַלְתֶּם בֶּחָרֶב כִּי־עַל־כֵּן שַׁבְתֶּם מֵאַחֲרֵי יְהֹוָה וְלֹא־יִהְיֶה יְהֹוָה עִמָּכֶם׃

44 וַיַּעְפִּלוּ לַעֲלֹת אֶל־רֹאשׁ הָהָר וַאֲרוֹן בְּרִית־יְהֹוָה וּמֹשֶׁה לֹא־מָשׁוּ מִקֶּרֶב הַמַּחֲנֶה׃

45 וַיֵּרֶד הָעֲמָלֵקִי וְהַכְּנַעֲנִי הַיֹּשֵׁב בָּהָר הַהוּא וַיַּכּוּם וַיַּכְּתוּם עַד־הַחָרְמָה׃

יד

39 וּמַלֵּיל מֹשֶׁה יָת פִּתְגָמַיָּא הָאִלֵּין עִם כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאִתְאַבַּלוּ עַמָּא לַחֲדָא׃

40 וְאַקְדִּימוּ בְּצַפְרָא וּסְלִיקוּ לְרֵישׁ טוּרָא לְמֵימַר הָא אֲנַחְנָא וְסָלְקִין לְאַתְרָא דַּאֲמַר יְיָ אֲרֵי חַבְנָא׃

41 וַאֲמַר מֹשֶׁה לְמָה דְּנַן אַתּוּן עָבְרִין עַל גְּזֵירַת (מֵימְרָא) דַּיְיָ וְהִיא לָא תַצְלַח׃

42 לָא תִסְּקוּן אֲרֵי לֵית שְׁכִינְתָּא דַּיְיָ בֵּינֵיכוֹן וְלָא תִתַּבְרוּן קֳדָם בַּעֲלֵי ד דְּבָבֵיכוֹן׃

43 אֲרֵי עֲמַלְקָאָה ו וּכְנַעֲנָאָה תַּמָּן קֳדָמֵיכוֹן וְתִפְּלוּן בְּחַרְבָּא אֲרֵי עַל כֵּן תַּבְתּוּן מִבָּתַר פֻּלְחָנָא דַּיְיָ וְלָא יְהֵי (מֵימְרָא) דַּיְיָ בְּסַעְדְּכוֹן׃

44 וְאַרְשַׁעוּ לְמִיסַּק ל לְרֵישׁ טוּרָא וַאֲרוֹן קְיָמָא דַּיְיָ וּמֹשֶׁה לָא עֲדוֹ מִגּוֹ מַשְׁרִיתָא׃

45 וּנְחַת עֲמַלְקָאָה וּכְנַעֲנָאָה דְּיָתֵיב בְּטוּרָא הַהוּא וּמְחוֹנוּן וּשְׁדָרוּנוּן עַד חָרְמָה׃

ιδ.

39. Καὶ ἐλάλησε Μωϋσῆς τὰ ῥήματα ταῦτα πρὸς πάντας υἱοὺς Ισραήλ. καὶ ἐπένθησεν ὁ λαὸς σφόδρα.

40. Καὶ ὀρθρίσαντες τὸ πρωῒ, ἀνέβησαν ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους λέγοντες· ἰδοὺ οἵδε ἡμεῖς ἀναβησόμεθα εἰς τὸν τόπον ὃν εἶπε κύριος, ὅτι ἡμάρτομεν.

41. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς· ἵνα τί ὑμεῖς παραβαίνετε τὸ ῥῆμα κυρίου; οὐκ εὔοδα ἔσται ὑμῖν.

42. Μὴ ἀναβαίνετε· οὐ γάρ ἐστι κύριος μεθ' ὑμῶν, καὶ πεσεῖσθε πρὸ προσώπου τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν.

43. Ὅτι ὁ ἀμαλὴκ καὶ ὁ χαναναῖος ἐκεῖ ἔμπροσθεν ὑμῶν, καὶ πεσεῖσθε μαχαίρᾳ· οὗ εἵνεκεν ἀπεστράφητε, ἀπειθοῦντες κυρίῳ, καὶ οὐκ ἔσται κύριος ἐν ὑμῖν.

44. Καὶ διαβησάμενοι, ἀνέβησαν ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους. ἡ δὲ κιβωτὸς τῆς διαθήκης κυρίου, καὶ Μωϋσῆς. οὐκ ἐκινήθησαν ἐκ μέσου τῆς παρεμβολῆς.

45. Καὶ κατέβη ἀμαλὴκ καὶ ὁ χαναναῖος ὁ ἐγκαθήμενος ἐν τῷ ὄρει ἐκείνῳ, καὶ ἐτρέψαντο αὐτοὺς, καὶ κατέκοψαν αὐτοὺς ἕως ἑρμὰ, καὶ ἀπεστράφησαν εἰς τὴν παρεμβολήν.

טו

1 וַיְדַבֵּר יְהֹוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

2 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי תָבֹאוּ אֶל־אֶרֶץ מוֹשְׁבֹתֵיכֶם אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם׃

3 וַעֲשִׂיתֶם אִשֶּׁה לַיהֹוָה עֹלָה אוֹ־זֶבַח לְפַלֵּא־נֶדֶר אוֹ בִנְדָבָה אוֹ בְּמֹעֲדֵיכֶם לַעֲשׂוֹת רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהֹוָה מִן־הַבָּקָר אוֹ מִן־הַצֹּאן׃

4 וְהִקְרִיב הַמַּקְרִיב קָרְבָּנוֹ לַיהֹוָה מִנְחָה סֹלֶת עִשָּׂרוֹן בָּלוּל בִּרְבִעִית הַהִין שָׁמֶן׃

טו

1 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃

2 מַלֵּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְתֵימַר לְהוֹן אֲרֵי תֵיעֲלוּן לְאַרַע מוֹתְבָנֵיכוֹן דַּאֲנָא יָהֵיב לְכוֹן׃

3 וְתַעְבְּדוּן קֻרְבְּנָא קֳדָם יְיָ עֲלָתָא אוֹ נִכְסַת קֻדְשַׁיָּא לְפָרָשָׁא נִדְרָא אוֹ בִנְדַבְתָּא אוֹ בְמוֹעֲדֵיכוֹן לְמֶעְבַּד לְאִתְקַבָּלָא ב בְּרַעֲוָא קֳדָם יְיָ מִן תּוֹרֵי אוֹ מִן עָנָא׃

4 וִיקָרֵב דִּמְקָרֵב קר קֻרְבָּנֵיהּ קֳדָם יְיָ מִנְחָתָא סֻלְתָּא עֶשְׂרוֹנָא דְּפִיל בִּרְבְעוּת הִינָא מִשְׁחָא׃

ΚΕΦΑΛ. ιέ.

1. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων.

2. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ισραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς. ὅταν εἰσέλθητε εἰς τὴν γῆν τῆς κατοικήσεως ὑμῶν, ἣν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν.

3. Καὶ ποιήσετε κάρπωμα τῷ κυρίῳ ὁλοκαύτωμα ἢ θυσίαν, μεγαλῦναι εὐχὴν, ἢ καθ' ἑκούσιον, ἢ ἐν ταῖς ἑορταῖς ὑμῶν ὀσμὴν εὐωδίας τῷ κυρίῳ· εἰ μὲν ἀπὸ τῶν βοῶν ἢ ἀπὸ τῶν προβάτων.

4. Καὶ προσοίσει ὁ προσφέρων τὸ δῶρον αὐτοῦ κυρίῳ θυσίαν σεμιδάλεως, δέκατον τοῦ οἰφὶ πεφυραμένης ἐν τῷ τετάρτῳ τοῦ ἵν ἐν ἐλαίῳ.

CAP. XIIII.

39. Locutuſque eſt Moyſes univerſa verba hæc ad omnes filios Iſraël, & luxit populus nimis.

40. Et ecce manè primo ſurgentes, aſcenderunt verticem montis, atque dixerunt, Parati ſumus aſcendere ad locum de quo Dominus locutus eſt: quia peccavimus.

41. Quibus Moyſes, Cur, inquit, tranſgredimini verbũ Domini, quod vobis non cedet in proſperum?

42. Nolite aſcendere: non enim eſt Dominus vobiſcũ: ne corruatis coram inimicis veſtris.

43. Amalecites & Chananæus ante vos ſunt, quorum gladio corruetis, eò quòd nolueritis acquieſcere Domino, nec erit Dominus vobiſcum.

44. At illi contenebrati aſcenderũt in verticem montis. Arca autem teſtamenti Domini & Moyſes non receſſerunt de caſtris.

45. Deſcenditq; Amalecites & Chananęus qui habitabat in monte: & percutiens eos atque concidens, perſecutus eſt eos uſque Horma.

CAP. XV.

1. Locutus eſt Dominus ad Moyſen, dicens.

2. Loquere ad filios Iſrael, & dices ad eos, Cùm ingreſſi fueritis Terram habitationis veſtræ quam ego dabo vobis.

3. Et feceritis oblationem Domino in holocauſtũ aut victimam pacificam vota ſoluentes, vel ſponte offerentes munera, aut in ſollemnitatibus veſtris adolentes odorem ſuavitatis Domino, de bobus ſive de ovibus:

4. Offeret quicunque immolaverit victimam, ſacrificium ſimilæ, decimam partem ephi conſperſam oleo, quod menſuram habebit quartam partem Hin:

Das XIIII. Capitel.

39. Vnd Moſe redet dieſe wort zu allen Kindern Iſrael / da trawret das Volck ſehr.

40. Vnd machten ſich des morgens früe auff / vnnd zogen auff die höhe des Gebirges / vnd ſprachen: Hie ſind wir / vnnd wollen hinauff ziehen an die ſtet / davon der HERR geſagt hat / denn wir haben geſündiget.

41. Moſe aber ſprach: Warumb vbergehet jhr alſo das Wort des HERRN? Es wird euch nicht gelingen.

42. Ziehet nicht hinauff / denn der HERR iſt nicht vnter euch / daß jhr nicht geſchlagen werdet für ewren feinden.

43. Denn die Amalekiter vnd Cananiter ſind für euch daſelbs / vnd jr werdet durchs Schwerdt fallen / darumb daß jhr euch von dem HERRN gekeret habt / vnnd der HErr wird nicht mit euch ſein.

44. Aber ſie waren ſtörrig hinauff zu ziehen auff die höhe des Gebirges / Aber die Lade des Bunds des HErrn vnnd Moſe kamen nicht auß dem Lager.

45. Da kamen die Amalekiter vnnd Cananiter / die auff dem Gebirge woneten / herab / vnnd ſchlugen vnnd zuſchmiſſen ſie biß gen Horma.

Das XV. Capitel.

VNd der HErr redet mit Moſe / vnnd ſprach:

2. Rede mit den Kindern Iſrael / vnd ſprich zu jhnen: Wenn jhr ins Landt ewer wonung kommt / das ich euch geben werde.

3. Vnnd wolt dem HErrn Opffer thun / es ſey ein Brandopffer / oder ein Opffer zum beſondern Gelübd / oder ein freywillig Opffer / oder ewer Feſteopffer / auff daß jhr dem HErrn ein ſüſſen geruch machet / von Rindern oder von Schafen.

4. Wer nun ſeine gabe dem HErrn opffern wil / der ſol das Speißopffer thun / ein zehenden Semelmehls gemenget mit öle eins vierdten theils vom Hin.

CHAP. XIIII.

39. Or Moyſe dit ces choſes-la à tous les enfans d'Iſrael, dont le peuple mena fort grand dueil.

40. Puis ils ſe leuerent de bon matin, & monterent au coupeau de la montagne, diſans, Nous voici, & nous mõterons au lieu que l Eternel à dit: car nous auons peche.

41. Mais Moyſe leur dit, Pourquoi tranſgreſſez vous le mandement de l'Eternel? Cela ne proſperera point.

42. N'*y* montez point: car l'Eternel n'*eſt* point au milieu de vous: afin que vous ne ſoyez batus deuant vos ennemis.

43. Car les Hamalekites & Cananeens *ſont* là deuant vous, & vous tomberez par l'eſpee, d'autant que vous-vous eſtes deſtournes de ſuiure l'Eternel, l'Eternel auſſi ne ſera point auec vous.

44. Toutesfois ils s'ingererent de monter au coupeau de la mõtagne. Mais l'Arche de l'alliance de l'Eternel & Moyſe ne bougerent du milieu du camp.

45. Adonc les Hamalekites & Cananeens habitans en ceſte montagne-la, deſcendirent, & les fraperent, & les froiſſerẽt iuſques en Horma.

CHAP. XV.

1. Puis l'Eternel parla à Moyſe, diſant.

2. Parle aux enfans d'Iſrael, & leur di, Quand vous ſerez entres au païs où vous deuez demeurer, lequel ie vous donne:

3. Et vous voudrez faire ſacrifice par feu à l'Eternel, holocauſte, ou *autre* ſacrifice, rendãt quelque notable vœu, ou de franche volonte, ou en vos feſtes ſolennelles, pour faire offrande de ſoueue odeur à l'Eternel, du gros ou du menu beſtail:

4. Qui conque offrira, il offrira en ſacrifice à l'Eternel vn gaſteau de fleur de farine, d'vne dixieme, peſtrie auec la quatrieme partie d'vn Hin d'huile.

טו

5 וְחַמְרָא לְנִסְכָּא רַבְעוּת הִינָא תַּעְבֵּד עַל עֲלָתָא אוֹ לְנִכְסַת קֻדְשַׁיָּא לְאִמְּרָא חַד׃

6 אוֹ לְדִכְרָא תַּעְבֵּד מִנְחָתָא סֻלְתָּא תְּרֵין עֶשְׂרוֹנִין דְּפִילָא בִּמְשַׁח תַּלְתוּת הִינָא׃

7 וְחַמְרָא לְנִסְכָּא תַּלְתוּת הִינָא תְּקָרֵב לְאִתְקַבָּלָא בְּרַעֲוָא קֳדָם יְיָ׃

8 וַאֲרֵי תַעְבֵּד בַּר תּוֹרֵי עֲלָתָא אוֹ נִכְסַת קֻדְשַׁיָּא לְפָרָשָׁא נִדְרָא אוֹ נִכְסַת קֻדְשַׁיָּא קֳדָם יְיָ׃

9 וִיקָרֵב עַל בַּר תּוֹרֵי מִנְחָתָא סֻלְתָּא תְּלָתַת עֶשְׂרוֹנִין דְּפִילָא בִּמְשַׁח פַּלְגוּת הִינָא׃

10 וְחַמְרָא תְּקָרֵיב לְנִסְכָּא פַּלְגוּת הִינָא קֻרְבַּן דְּמִתְקַבַּל בְּרַעֲוָא קֳדָם יְיָ׃

11 כְּדֵין יִתְעֲבֵד לְתוֹרָא חַד אוֹ לְדִכְרָא חַד אוֹ לְאִמַּר בְּאִמְּרַיָּא אוֹ בְעִזַּיָּא׃

12 כְּמִנְיָנָא דְּתַעְבְּדוּן כְּדֵין תַּעְבְּדוּן לְחַד כְּמִנְיָנֵיהוֹן׃

13 כָּל יַצִּיבָא יַעְבֵּיד כְּדֵין יַת אִלֵּין לְקָרָבָא קֻרְבַּן דְּמִתְקַבַּל בְּרַעֲוָא קֳדָם יְיָ׃

14 וַאֲרֵי יִתְגַּיַּר עִמְּכוֹן גִּיּוֹרָא אוֹ דְּבֵינֵיכוֹן לְדָרֵיכוֹן וְיַעְבֵּיד קֻרְבַּן דְּמִתְקַבַּל בְּרַעֲוָא קֳדָם יְיָ כְּמָא דְּתַעְבְּדוּן כֵּן יַעֲבֵד׃

15 קְהָלָא קְיָמָא חַד לְכוֹן וּלְגִיּוֹרַיָּא דְּיִתְגַּיְּרוּן קְיָם עָלַם לְדָרֵיכוֹן כְּוָתְכוֹן כְּגִיּוֹרָא יְהֵי קֳדָם יְיָ׃

16 אוֹרַיְתָא חֲדָא וְדִינָא חַד יְהֵי לְכוֹן וּלְגִיּוֹרַיָּא דְּיִתְגַּיְּרוּן עִמְּכוֹן׃

17 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃

טו

5 וְיַיִן לַנֶּסֶךְ רְבִיעִית הַהִין תַּעֲשֶׂה עַל־הָעֹלָה אוֹ לַזָּבַח לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד׃

6 אוֹ לָאַיִל תַּעֲשֶׂה מִנְחָה סֹלֶת שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן שְׁלִשִׁית הַהִין׃

7 וְיַיִן לַנֶּסֶךְ שְׁלִשִׁית הַהִין תַּקְרִיב רֵיחַ־נִיחֹחַ לַיהוָה׃

8 וְכִי־תַעֲשֶׂה בֶן־בָּקָר עֹלָה אוֹ־זָבַח לְפַלֵּא־נֶדֶר אוֹ־שְׁלָמִים לַיהוָה׃

9 וְהִקְרִיב עַל־בֶּן־הַבָּקָר מִנְחָה סֹלֶת שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים בָּלוּל בַּשֶּׁמֶן חֲצִי הַהִין׃

10 וְיַיִן תַּקְרִיב לַנֶּסֶךְ חֲצִי הַהִין אִשֵּׁה רֵיחַ־נִיחֹחַ לַיהוָה׃

11 כָּכָה יֵעָשֶׂה לַשּׁוֹר הָאֶחָד אוֹ לָאַיִל הָאֶחָד אוֹ־לַשֶּׂה בַכְּבָשִׂים אוֹ בָעִזִּים׃

12 כַּמִּסְפָּר אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּ כָּכָה תַּעֲשׂוּ לָאֶחָד כְּמִסְפָּרָם׃

13 כָּל־הָאֶזְרָח יַעֲשֶׂה־כָּכָה אֶת־אֵלֶּה לְהַקְרִיב אִשֵּׁה רֵיחַ־נִיחֹחַ לַיהוָה׃

14 וְכִי־יָגוּר אִתְּכֶם גֵּר אוֹ אֲשֶׁר־בְּתוֹכְכֶם לְדֹרֹתֵיכֶם וְעָשָׂה אִשֵּׁה רֵיחַ־נִיחֹחַ לַיהוָה כַּאֲשֶׁר תַּעֲשׂוּ כֵּן יַעֲשֶׂה׃

15 הַקָּהָל חֻקָּה אַחַת לָכֶם וְלַגֵּר הַגָּר חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם כָּכֶם כַּגֵּר יִהְיֶה לִפְנֵי יְהוָה׃

16 תּוֹרָה אַחַת וּמִשְׁפָּט אֶחָד יִהְיֶה לָכֶם וְלַגֵּר הַגָּר אִתְּכֶם׃

17 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

ιε

5. Καὶ οἶνον εἰς σπονδὴν τὸ τέταρτον τοῦ ἲν ποιήσετε ἐπὶ τῆς ὁλοκαρπώσεως, ἢ ἐπὶ τῆς θυσίας τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνὶ. (ποιήσεις τοσοῦτον κάρπωμα ὀσμὴν εὐωδίας τῷ κυρίῳ.)

6. Καὶ τῷ κριῷ ὅταν ποιῆτε αὐτὸν εἰς ὁλοκάρπωμα, ἢ εἰς θυσίαν. ποιήσεις θυσίαν σεμιδάλεως δύο δέκατα ἀναπεφυραμένης ἐν ἐλαίῳ, τὸ τρίτον τοῦ ἲν.

7. Καὶ οἶνον εἰς σπονδὴν τὸ τρίτον τοῦ ἲν, προσοίσετε εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ.

8. Ἐὰν δὲ ποιῆτε ἀπὸ τῶν βοῶν εἰς ὁλοκαύτωσιν, ἢ εἰς θυσίαν, μεγαλῦναι εὐχὴν, ἢ εἰς σωτήριον τῷ κυρίῳ.

9. Καὶ προσοίσετε ἐπὶ τοῦ μόσχου θυσίαν, σεμιδάλεως τρία δέκατα ἀναπεφυραμένης ἐν ἐλαίῳ, ἥμισυ τοῦ ἲν.

10. Καὶ οἶνον εἰς σπονδὴν τὸ ἥμισυ τοῦ ἲν, κάρπωμα ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ.

11. Οὕτω ποιήσεις τῷ μόσχῳ τῷ ἑνὶ, ἢ τῷ κριῷ τῷ ἑνὶ, ἢ τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνὶ ἐκ τῶν προβάτων, ἢ ἐκ τῶν αἰγῶν.

12. Κατὰ τὸν ἀριθμὸν ὃν ἐὰν ποιήσητε, οὕτως ποιήσετε τῷ ἑνὶ, κατὰ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν.

13. Πᾶς ὁ αὐτόχθων ποιήσει οὕτως τοιαῦτα προσενέγκαι καρπώματα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ.

14. Ἐὰν δὲ προσήλυτος ἐν ὑμῖν προσγένηται ἐν τῇ γῇ ὑμῶν, ἢ ὃς ἂν γένηται ἐν ὑμῖν ἐν ταῖς γενεαῖς ὑμῶν, καὶ ποιήσῃ κάρπωμα ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ, ὃν τρόπον ποιεῖτε ὑμεῖς, οὕτω ποιήσει ἡ συναγωγὴ κυρίῳ.

15. Νόμος εἷς ὑμῖν καὶ τοῖς προσηλύτοις τοῖς προσκειμένοις ἐν ὑμῖν, νόμος αἰώνιος εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν. ὡς ὑμεῖς καὶ ὁ προσήλυτος ἔσται ἔναντι κυρίου.

16. Νόμος εἷς ἔσται, καὶ δικαίωμα ἓν ἔσται ὑμῖν, καὶ τῷ προσηλύτῳ τῷ προσκειμένῳ ἐν ὑμῖν.

17. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων.

CAP XV.

5. Et vinum ad liba fundenda eiuſdem menſuræ dabit in holocauſtum ſive in victimam. Per agnos ſingulos.

6. Et arietes erit ſacrificium ſimilæ duarum decimarum quæ conſperſa ſit oleo tertiæ partis Hin.

7. Et vinum ad libamentum tertiæ partis eiuſdem menſuræ offeret in odorem ſuavitatis Domino.

8. Quando verò de bobus feceris holocauſtum aut hoſtiam,ut impleas votum vel pacificas victimas.

9. Dabis per ſingulos boves ſimilę tres decimas conſperſæ oleo, quod habeat medium menſuræ Hin.

10. Et vinum ad liba fundēda eiuſdem menſuræ in oblationem ſuaviſſimi odoris Domino.

11. Sic facies per ſingulos boves & arietes & agnos & hœdos.

12. *Iuxta numerum eorum quæ feceritis, ſic facietis uni , iuxta numerum eorum.*

13. Tam indigenæ quàm peregrini eodem ritu offerent ſacrificia.

14. *Si vero advena in vobis fuerit in terra veſtra , aut quicunque fuerit inter vos in generationibus veſtris,&faciet oblationem odorem ſuavitatis Domino , quemadmodum facitis vos,ſic faciet.*

15. Vnum præceptum erit atque iudicium tam vobis quàm advenis terræ.

16. *Lex una erit & iuſtificatio una erit vobis & advenæ appoſito inter vos.*

17. Locutus eſt Dominus ad Moyſen,dicens.

Das XV. Capitel.

5. Vnd Wein zum Tranckopffer/auch eins vierdten theils vom Hin / zum Brandopffer oder ſonſt zum opffer/ da ein Lamm geopffert wird.

6. Da aber ein Wider geopffert wird/ſolt du das Speißopffer machen zween zehenden Semelmehls / mit öle gemenget eines dritten theils vom Hin.

7. Vnnd Wein zum Tranckopffer auch des dritten theils vom Hin / das ſolt du dem HERRN zum ſůſſen geruch opffern.

8. Wilt du aber ein Rind zum Brandopffer/oder zum beſondern Gelůbdopffer/oder zum Danckopffer dem HERREN machen.

9. So ſolt du zu dem Rinde ein Speißopffer thun / drey zehenden Semelmehls / gemenget mit öle eins halben Hin.

10. Vnnd Wein zum Tranckopffer / auch ein halb Hin / das iſt ein Opffer dem HERREN zum ſůſſen geruch.

11. Alſo ſolt du thun mit einem Ochſen / mit einem Wider / mit einem Schaf von Lämmern vnd Zigen.

12. Darnach die zal iſt dieſer opffer / darnach ſol auch die zal der Speißopffer vnd Tranckopffer ſein.

13. Wer ein Einheimiſcher iſt / der ſol ſolches thun/daß er dem HERRN opffere ein Opffer zum ſůſſen geruch.

14. Vnd ob ein Frembdlinger bey euch wohnet / oder vnter euch bey ewren Freunden iſt/vnd wil dem HERRN ein Opffer zum ſůſſen geruch thun/der ſol thun / wie ſie thun.

15. Der gantzen Gemeine ſey eine Satzunge/beide euch vnd den Frembdlingen. Ein ewige Satzunge ſol das ſein ewren Nachkommen/ daß für dem HErrn der Frembdling ſey wie jhr.

16. Ein Geſetz / ein Recht ſol euch vnnd dem Frembdlingen ſein / der bey euch wohnet.

17. Vnnd der HErr redet mit Moſe / vnd ſprach:

CHAP. XV.

5. Et la quatrieme d'vn Hin de vin pour l'aſperſion *que* tu feras ſur l'holocauſte, ou ſur *quelque autre* ſacrifice pour chacun agneau.

6. Que ſi c'eſt pour vn mouton, tu feras vn gaſteau de fleur de farine, de deux dixiemes, peſtrie auec la troiſieme partie d'vn Hin d'huile.

7. Et la troiſieme partie d'vn Hin de vin pour l'aſperſion, *que* tu offriras en ſouefue odeur à l'Eternel.

8. Que ſi tu ſacrifies vn boueau en holocauſte, ou *autre* ſacrifice , rendant quelque notable vœu , ou ſacrifice de proſperités à l'Eternel:

9. On offrira auec le boueau vn gaſteau de fleur de farine, de trois dixiemes, peſtrie auec la moitié d'vn Hin d'huile.

10. Et offriras la moitié d'vn Hin de vin pour l aſperſion, en offrande faite par feu de ſouefue odeur à l'Eternel.

11. Ainſi ſera fait pour chaque bœuf ,chaque mouton, & chaque petit d'entre les brebis & d'entre les cheures.

12. Selon le nõbre que vous *en* ſacrifi~~erez~~, vous ferez ainſi à vn chacũ, *aſſauoir* ſelon leur nombre. 13. Tous ceux qui ſont nés au païs feront ces choſes ainſi , en offrant ſacrifice fait par feu en ſouefue odeur à l'Eternel.

14. Que ſi quelque eſtranger , ou *quelque autre* eſtant parmi vous, ſeiourne auec vous,en vos aages, & fait ſacrifice par feu en ſouefue odeur à l'Eternel, il fera ainſi comme vous ferez.

15. O congregation, *il y aura* vne meſme ordõnance pour vous & pour l'eſtranger qui ſeiourne *parmi vous*, voire *il y aura* vne meſme ordonnãce perpetuelle en vos aages: l'eſtranger ſera ni plus ni moins comme vous en la preſence de l'Eternel.

16. Il y aura vne meſme Loy & vn meſme droict pour vous & pour l'eſtranger qui ſeiourne parmi vous.

17. Item , l'Eternel parla à Moyſe,diſant.

טו

18 מַלֵּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְתֵימַר לְהוֹן בְּמֵיעַלְכוֹן לְאַרְעָא דַּאֲנָא מַעֵיל יָתְכוֹן לְתַמָּן׃

19 וִיהֵי בְּמֵיכַלְכוֹן מִלַּחְמָא דְאַרְעָא תַּפְרְשׁוּן אַפְרָשׁוּתָא קֳדָם יְיָ׃

20 רֵישׁ אַצְוָתְכוֹן חַלְּתָא תַּפְרְשׁוּן אַפְרָשׁוּתָא כְּמָא דְמַפְרְשִׁין מִן אִדְּרָא כֵּן תַּפְרְשׁוּן יָתַהּ׃

21 מֵרֵישׁ אַצְוָתְכוֹן תִּתְּנוּן קֳדָם יְיָ אַפְרָשׁוּתָא לְדָרֵיכוֹן׃

22 וַאֲרֵי תִשְׁתְּלוּן וְלָא תַעְבְּדוּן יָת כָּל פִּקּוֹדַיָּא הָאִלֵּין דְּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה׃

23 יָת כָּל דְּפַקֵּיד יְיָ יָתְכוֹן בִּידָא דְמֹשֶׁה מִן יוֹמָא דְּפַקֵּיד יְיָ וּלְהָלָּא לְדָרֵיכוֹן׃

24 וִיהֵי אִם מֵעֵינֵי כְנִשְׁתָּא אִתְעֲבִידַת לְשָׁלוּ וְיַעְבְּדוּן כָּל כְּנִשְׁתָּא תּוֹר בַּר תּוֹרֵי חַד לַעֲלָתָא לְאִתְקַבָּלָא בְרַעֲוָא קֳדָם יְיָ וּמִנְחָתֵיהּ וְנִסְכֵּיהּ כִּדְחָזֵי וּצְפִיר בַּר עִזֵּי חַד לְחַטָּאתָא׃

25 וִיכַפַּר כָּהֲנָא עַל כָּל כְּנִשְׁתָּא דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִשְׁתְּבֵיק לְהוֹן אֲרֵי שָׁלוּתָא הִיא וְאִנּוּן אַיְתִיוּ יָת קֻרְבָּנְהוֹן קֻרְבָּנָא קֳדָם יְיָ וְחִיבַתְהוֹן קֳדָם יְיָ עַל שָׁלוּתְהוֹן׃

26 וְיִשְׁתְּבֵיק לְכָל כְּנִשְׁתָּא דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וּלְגִיּוֹרַיָּא דְּיִתְגַּיְּרוּן בֵּינֵיהוֹן אֲרֵי לְכָל עַמָּא בְּשָׁלוּתָא׃

27 וְאִם אֱנָשׁ חַד יְחוֹב בְּשָׁלוּ וִיקָרֵב עִזָּא בַּת שַׁתַּהּ לְחַטָּאתָא׃

טו

18 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם בְּבֹאֲכֶם אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי מֵבִיא אֶתְכֶם שָׁמָּה׃

19 וְהָיָה בַּאֲכָלְכֶם מִלֶּחֶם הָאָרֶץ תָּרִימוּ תְרוּמָה לַיהֹוָה׃

20 רֵאשִׁית עֲרִסֹתֵכֶם חַלָּה תָּרִימוּ תְרוּמָה כִּתְרוּמַת גֹּרֶן כֵּן תָּרִימוּ אֹתָהּ׃

21 מֵרֵאשִׁית עֲרִסֹתֵיכֶם תִּתְּנוּ לַיהֹוָה תְּרוּמָה לְדֹרֹתֵיכֶם׃

22 וְכִי תִשְׁגּוּ וְלֹא תַעֲשׂוּ אֵת כָּל־הַמִּצְוֺת הָאֵלֶּה אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהֹוָה אֶל־מֹשֶׁה׃

23 אֵת כָּל־אֲשֶׁר צִוָּה יְהֹוָה אֲלֵיכֶם בְּיַד־מֹשֶׁה מִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר צִוָּה יְהֹוָה וָהָלְאָה לְדֹרֹתֵיכֶם׃

24 וְהָיָה אִם מֵעֵינֵי הָעֵדָה נֶעֶשְׂתָה לִשְׁגָגָה וְעָשׂוּ כָל־הָעֵדָה פַּר בֶּן־בָּקָר אֶחָד לְעֹלָה לְרֵיחַ נִיחֹחַ לַיהֹוָה וּמִנְחָתוֹ וְנִסְכּוֹ כַּמִּשְׁפָּט וּשְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחַטָּת׃

25 וְכִפֶּר הַכֹּהֵן עַל־כָּל־עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְנִסְלַח לָהֶם כִּי־שְׁגָגָה הִוא וְהֵם הֵבִיאוּ אֶת־קָרְבָּנָם אִשֶּׁה לַיהֹוָה וְחַטָּאתָם לִפְנֵי יְהֹוָה עַל־שִׁגְגָתָם׃

26 וְנִסְלַח לְכָל־עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכָם כִּי לְכָל־הָעָם בִּשְׁגָגָה׃

27 וְאִם־נֶפֶשׁ אַחַת תֶּחֱטָא בִשְׁגָגָה וְהִקְרִיבָה עֵז בַּת־שְׁנָתָהּ לְחַטָּאת׃

ιέ.

18. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ισραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς. ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν εἰς ἣν ἐγὼ εἰσάγω ὑμᾶς ἐκεῖ.

19. Καὶ ἔσται ὅταν ἔσθητε ὑμεῖς ἀπὸ τῶν ἄρτων τῆς γῆς, ἀφελεῖτε ἀφαίρεμα ἀφόρισμα τῷ κυρίῳ.

20. Ἀπαρχὴν φυράματος ὑμῶν, ἄρτον ἀφοριεῖτε ἀφαίρεμα αὐτό· ὡς ἀφαίρεμα ἀπὸ ἅλωνος. Οὕτως ἀφελεῖτε αὐτόν.

21. Ἄρτον ἀπαρχὴν φυράματος ὑμῶν καὶ δώσετε κυρίῳ ἀφαίρεμα εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν.

22. Ὅταν δὲ διαμάρτητε, καὶ μὴ ποιήσητε πάσας τὰς ἐντολὰς ταύτας, ἃς ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν.

23. Καθὰ συνέταξε κύριος ὁ θεὸς ὑμῖν ἐν χειρὶ Μωϋσῆ, ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς συνέταξε κύριος πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἐπέκεινα εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν.

24. Καὶ ἔσται ἐὰν ἐξ ὀφθαλμῶν τῆς συναγωγῆς γενηθῇ ἀκουσίως, καὶ ποιήσει πᾶσα ἡ συναγωγὴ μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν ἄμωμον εἰς ὁλοκαύτωμα, εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ, καὶ θυσίαν τούτου, καὶ σπονδὴν αὐτοῦ κατὰ τὴν σύνταξιν αὐτοῦ, καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας.

25. Καὶ ἐξιλάσεται ὁ ἱερεὺς περὶ πάσης συναγωγῆς υἱῶν Ισραὴλ, καὶ ἀφεθήσεται αὐτοῖς, ὅτι ἀκούσιόν ἐστι. καὶ αὐτοὶ ἤνεγκαν τὸ δῶρον αὐτοῦ κάρπωμα κυρίῳ, περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτῶν ἔναντι κυρίου, περὶ τῶν ἀκουσίων αὐτῶν.

26. Καὶ ἀφεθήσεται πάσῃ συναγωγῇ υἱῶν Ισραὴλ, καὶ τῷ προσηλύτῳ τῷ προσπορευομένῳ πρὸς ὑμᾶς, ὅτι παντὶ τῷ λαῷ ἀκούσιον.

27. Ἐὰν δὲ ψυχὴ μία ἁμαρτῇ ἀκουσίως, προσάξει αἶγα μίαν ἐνιαυσίαν περὶ ἁμαρτίας.

CAP. XV.

18. Loquere filiis Iſraël, & dices ad eos, Cùm veneritis in terram quam dabo vobis.

19 Et comederitis de panibus regionis illius, ſeparabitis primitias Domino.

20. De cibis veſtris. Sicut de areis primitias ſeparabitis.

21. Ita & de pulmentis dabitis primitiva Domino,

22. Quòd ſi per ignorantiam prætererieritis quicquam horum quæ locutus eſt Dominus ad Moyſen.

23. Et mandavit per eum ad vos, à die qua cœpit iubere, & ultrà.

24. Oblitaque fuerit facere multitudo: offeret vitulum de armento, holocauſtum in odorem ſuaviſſimum Domino, & ſacrificium eius ac liba, ut ceremoniæ poſtulāt, hircumque pro peccato.

25. Et rogabit ſacerdos pro omni multitudine filiorum Iſrael: & dimittetur eis, quoniam non ſponte peccaverant, nihilominus offerentes incenſum Domino pro ſe & pro peccato atque errore ſuo:

26. Et dimittetur univerſæ plebi filiorum Iſraël, & advenis qui peregrinantur inter eos: quoniam culpa eſt omnis populi per ignorantiam.

27. Quòd ſi anima una neſciens peccaverit, offeret capram anniculam pro peccato ſuo:

Das XV. Capitel.

18. Rede mit den Kindern Jſrael/ vnd ſprich zu jhnen: Wenn jhr ins Landt kommet/ darein ich euch bringen werde.

19. Daß jr eſſet des Brodts im Lande/ ſolt jr dem HERREN ein Hebe geben.

20. Nemlich/ ewers Teigs erſtling ſolt jhr einen Kuchen zur Hebe geben. Wie die Hebe von der Scheunen.

21. Alſo ſolt jhr auch dem HERRN ewers teigs erſtling zur Hebe geben/ bey ewren Nachkommen.

22. Vnd wenn jhr durch vnwiſſenheit dieſer Gebot jrgend eins nicht thut/ die der HERR zu Moſe geredt hat.

23. Vnd alles was der HERR euch durch Moſe gebotten hat/ von dem tage an/ da er anfieng zu gebieten auff ewre Nachkommen.

24. Wenn nun die Gemeine etwas vnwiſſend thet/ ſo ſol die gantze Gemeine einen jungen Farren auß den Kindern zum Brandopffer machen/ zum ſüſſen geruch dem HERREN/ ſampt ſeinem Speißopffer vnd Tranckopffer/ wie es recht iſt/ vnnd ein Zigenbock zum Sündopffer.

25. Vnd der Prieſter ſol alſo die gantze Gemeine der Kinder Jſrael verſöhnen/ ſo wirds jhnen vergeben ſein/ denn es iſt ein vnwiſſenheit/ Vnnd ſie ſollen bringen ſolch jre gaben zum opffer dem HErrn/ vnd jhre Sündopffer für den HErrn vber jhre vnwiſſenheit.

26. So wirds vergeben der gantzen Gemeine der Kinder Jſrael/ Dazu auch dem Frembdlingen der vnter euch wohnet/ weil das gantze Volck iſt inn ſolcher vnwiſſenheit.

27. Wenn aber eine Seele durch vnwiſſenheit ſündigen wird/ die ſol eine järige Zige zum Sündopffer bringen.

CHAP. XV.

18. Parle aux enfans d'Iſrael, & leur di, Quand vous ſerez entrés au païs auquel ie vous ferai entrer:
19. Et quand ce viendra que vous mangerez du pain du païs, vous en offrirez vne offrande eſleuee à l'Eternel.
20. Vous offrirez en offrande eſleuee vn tourteau pour premices de vos paſtes: vous l'offrirez à la façon de l'offrande eſleuee *prinſe* de l'aire.
21. Vous donnerez donques par vos aages à l'Eternel vne offrande eſleuee des premices de vos paſtes.
22. Or quand vous aurez failli par erreur, & n'aurez pas fait tous ces commandemens-la que l'Eternel a propoſés à Moyſe:
23. Voire tout ce que l'Eternel vous a commandé par le moyen de Moyſe, depuis le iour que l'Eternel a commēcé de bailler ſes commandemens & de là en auant par vos aages:
24. Et qu'il aduiene que la choſe ait eſté faite par erreur, ſans que l'aſſemblee l'ait apperceuë, toute l'aſſemblee ſacrifiera en holocauſte en ſoueſue odeur à l'Eternel, vn bouueau prins de la vacherie, auec ſon gaſteau & ſon aſperſion, ſelon qu'il le faut faire, & vn ieune bouc en offrande pour le peché.
25. Ainſi le Sacrificateur fera propitiation pour toute l'aſſemblee des enfans d'Iſrael: & il leur ſera pardõné, pource que c'eſt choſe aduenue par erreur. Et iceux ameneront deuant l'Eternel leur offrande qui doit eſtre ſacrifice fait par feu à l'Eternel, & l'offrande pour leur peché, à cauſe de leur erreur.
26. Lor, il ſera pardonné à toute l'aſſemblee des enfans d'Iſrael, & à l'eſtranger qui ſeiourne parmi eux, pource que *cela eſt aduenu* à tout le peuple par erreur.
27. Que ſi vne perſonne ſeule peche par erreur, elle offrira vne cheure d'vn an en offrande pour le peché.

טו

28 וִיכַפַּר כַּהֲנָא עַל אֱנָשָׁא דְּאִשְׁתְּלִי בְּמֶחְטְיֵהּ בְּשָׁלוּ קֳדָם יְיָ לְכַפָּרָא עֲלוֹהִי וְיִשְׁתְּבֵיק לֵיהּ׃

29 יַצִּיבָא בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וּלְגִיּוֹרַיָּא דְּיִתְגַּיְּירוּן בֵּינֵיהוֹן אוֹרָיְתָא חֲדָא תְּהֵי לְכוֹן לִדְיַעְבֵּד בְּשָׁלוּ׃

30 וֶאֱנָשׁ דְּיַעְבֵּיד בְּרֵישׁ גְּלֵי מִן יַצִּיבַיָּא וּמִן גִּיּוֹרַיָּא קֳדָם יְיָ הוּא מַרְגֵּז וְיִשְׁתֵּיצֵי אֱנָשָׁא הַהוּא מִגּוֹ עַמֵּיהּ׃

31 אֲרֵי עַל פִּתְגָמָא דַּיְיָ בְּסַר וְיַת פִּקּוֹדוֹהִי אַשְׁנִי אִשְׁתֵּיצָאָה יִשְׁתֵּיצֵי אֱנָשָׁא הַהוּא חוֹבֵיהּ בֵּיהּ׃

32 וַהֲווֹ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמַדְבְּרָא וְאַשְׁכַּחוּ גְּבַר כַּד מְגַבֵּב אָעִין בְּיוֹמָא דְשַׁבְּתָא׃

33 וְקָרִיבוּ יָתֵיהּ דְּאַשְׁכַּחוּ יָתֵיהּ כַּד מְגַבֵּב אָעִין לְוָת מֹשֶׁה וּלְוָת אַהֲרֹן וּלְוָת כָּל כְּנִשְׁתָּא׃

34 וַאֲסַרוּ יָתֵיהּ בְּבֵית מַטְּרָא אֲרֵי לָא אִתְפָּרַשׁ מָה יִתְעֲבֵד לֵיהּ׃

35 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה אִתְקְטָלָא יִתְקְטֵל גַּבְרָא רְגוּמוּ יָתֵיהּ בְּאַבְנַיָּא כָּל כְּנִשְׁתָּא לְמִבָּרָא לְמַשְׁרִיתָא׃

36 וְאַפִּיקוּ יָתֵיהּ כָּל כְּנִשְׁתָּא לְמִבָּרָא לְמַשְׁרִיתָא וּרְגַמוּ יָתֵיהּ בְּאַבְנַיָּא וּמִית כְּמָא דְּפַקִּיד יְיָ יַת מֹשֶׁה׃

37 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה לְמֵימָר׃

38 מַלֵּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְתֵימַר לְהוֹן וְיַעְבְּדוּן לְהוֹן כְּרוּסְפְּדִין עַל כַּנְפֵי כְסוּתְהוֹן לְדָרֵיהוֹן וְיִתְּנוּן עַל כְּרוּסְפְּדָא דְגַדְפָּא חוּטָא דִתְכֶלְתָּא׃

טו

28 וְכִפֶּר הַכֹּהֵן עַל־הַנֶּפֶשׁ הַשֹּׁגֶגֶת בְּחֶטְאָה בִשְׁגָגָה לִפְנֵי יְהוָה לְכַפֵּר עָלָיו וְנִסְלַח לוֹ׃

29 הָאֶזְרָח בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְלַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכָם תּוֹרָה אַחַת יִהְיֶה לָכֶם לָעֹשֶׂה בִּשְׁגָגָה׃

30 וְהַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־תַּעֲשֶׂה בְּיָד רָמָה מִן־הָאֶזְרָח וּמִן־הַגֵּר אֶת־יְהוָה הוּא מְגַדֵּף וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִקֶּרֶב עַמָּהּ׃

31 כִּי־דְבַר־יְהוָה בָּזָה וְאֶת־מִצְוָתוֹ הֵפַר הִכָּרֵת תִּכָּרֵת הַנֶּפֶשׁ הַהִוא עֲוֹנָה בָהּ׃

32 וַיִּהְיוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר וַיִּמְצְאוּ אִישׁ מְקֹשֵׁשׁ עֵצִים בְּיוֹם הַשַּׁבָּת׃

33 וַיַּקְרִיבוּ אֹתוֹ הַמֹּצְאִים אֹתוֹ מְקֹשֵׁשׁ עֵצִים אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן וְאֶל כָּל־הָעֵדָה׃

34 וַיַּנִּיחוּ אֹתוֹ בַּמִּשְׁמָר כִּי לֹא פֹרַשׁ מַה־יֵּעָשֶׂה לוֹ׃

35 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה מוֹת יוּמַת הָאִישׁ רָגוֹם אֹתוֹ בָאֲבָנִים כָּל־הָעֵדָה מִחוּץ לַמַּחֲנֶה׃

36 וַיֹּצִיאוּ אֹתוֹ כָּל־הָעֵדָה אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה וַיִּרְגְּמוּ אֹתוֹ בָּאֲבָנִים וַיָּמֹת כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃

37 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

38 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִת עַל־כַּנְפֵי בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתְנוּ עַל־צִיצִת הַכָּנָף פְּתִיל תְּכֵלֶת׃

ιε΄.

28. Καὶ ἐξιλάσεται ὁ ἱερεὺς περὶ τῆς ψυχῆς τῆς ἀκουσιασθείσης, καὶ ἁμαρτούσης ἀκουσίως ἔναντι κυρίου, ἐξιλάσασθαι περὶ αὐτοῦ, καὶ ἀφεθήσεται αὐτῷ.

29. Τῷ ἐγχωρίῳ ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ τῷ προσηλύτῳ τῷ προσκειμένῳ ἐν αὐτοῖς, νόμος εἷς ἔσται ἐν αὐτοῖς, ὃς ἐὰν ποιήσῃ ἀκουσίως.

30. Καὶ ψυχὴ ἥτις ποιήσῃ ἐν χειρὶ ὑπερηφανίας ἀπὸ τῶν αὐτοχθόνων, ἢ ἀπὸ τῶν προσηλύτων, τὸν θεὸν οὗτος παροξυνεῖ, καὶ ἐξολεθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ λαοῦ αὐτῆς.

31. Ὅτι τὸ ῥῆμα κυρίου ἐφαύλισε, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ διεσκέδασεν· ἐκτρίψει ἐκτριβήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη, ἡ ἁμαρτία αὐτῆς ἐν αὐτῇ.

32. Καὶ ἦσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ εὗρον ἄνδρα συλλέγοντα ξύλα τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου.

33. Καὶ προσήγαγον αὐτὸν οἱ εὑρόντες αὐτὸν συλλέγοντα τὰ ξύλα πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν, καὶ πρὸς πᾶσαν συναγωγὴν υἱῶν Ἰσραήλ.

34. Καὶ ἀπέθεντο αὐτὸν εἰς φυλακήν. οὐ γὰρ συνέκριναν τί ποιήσουσιν αὐτῷ.

35. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων. θανάτῳ θανατούσθω ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος. λιθοβολήσετε αὐτὸν λίθοις πᾶσα συναγωγή.

36. Καὶ ἐξήγαγον αὐτὸν πᾶσα ἡ συναγωγὴ ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν πᾶσα ἡ συναγωγὴ ἐν λίθοις ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καθὰ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν.

37. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων.

38. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς. καὶ ποιησάτωσαν ἑαυτοῖς κράσπεδα, ἐπὶ τὰ πτερύγια τῶν ἱματίων αὐτῶν. εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν, καὶ ἐπιθήσετε ἐπὶ τὰ κράσπεδα τῶν πτερυγίων κλῶσμα ὑακίνθινον.

CAP. XV.

28. Et deprecabitur pro ea ſacerdos, quod inſcia peccaverit coram Domino: impetrabitq; ei veniam, & dimittetur illi.

29. Tam indigenis quam advenis una lex erit omnium qui peccaverint ignorantes.

30. Anima verò quæ per ſuperbiam aliquid commiſerit, ſive civis ſit ille, ſive peregrinus; quoniam adverſus Dominũ rebellis fuit, peribit de populo ſuo:

31. Verbum enim Domini contempſit, & præceptum illius fecit irritum: idcirco delebitur, & portabit iniquitatem ſuam.

32. Factum eſt autem, cùm eſſent filii Iſraël in ſolitudine, & inveniſſent hominem colligentẽ ligna in die Sabbathi.

33. Obtulerunt eum Moyſi & Aaron & univerſæ multitudini.

34. Qui recluſerunt eum in carcerem, neſcientes quid ſuper eo facere deberent.

35. Dixitque Dominus ad Moyſen, Morte moriatur homo iſte, obruat eum lapidibus omnis turba extra caſtra.

36. Cumq; eduxiſſent eum foras, obruerunt eum lapidibus, & mortuus eſt ſicut præceperat Dominus.

37. Dixit quoque Dominus ad Moyſen.

38. Loquere filiis Iſraël, & dices ad eos ut faciant ſibi fimbrias per angulos palliorum, ponentes in eis vittas hyacinthinas.

Das XV. Capitel.

28. Vnnd der Prieſter ſoll verſönen ſolche vnwiſſende ſeele mit dem Sündopffer / für die vnwiſſenheit für dem HERRN / daß er ſie verſöhne / ſo wirds jhr vergeben werden.

29. Vnd es ſol ein Geſetz ſein / das jr für die vnwiſſenheit thun ſolt / beide dem Einheimiſchen vnter den kindern Iſrael / vnd dem Frembdlingen der vnter euch wonet.

30. Wenn aber eine Seele auß freuel etwas thut / es ſey ein Einheimiſcher oder Frembdlinger / der hat den HERRN geſchmecht / Solche Seele ſoll außgerottet werden auß jhrem Volck.

31. Denn ſie hat des HERREN wort verachtet / vnnd ſein gebot laſſen faren / ſie ſoll ſchlecht außgerottet werden / die ſchuld ſey jr.

32. Als nun die kinder Iſrael in der wüſten waren / funden ſie einen Mann holtz leſen am Sabbathtage.

33. Vnnd die jn drob funden hatten / da er holtz laß / brachten jhn zu Moſe vnnd Aaron / vnnd für die gantze Gemeine.

34. Vnd ſie legten jn gefangen / denn es war nicht klar außgedruckt / was man mit jhm thun ſolte.

35. Der HErr aber ſprach zu Moſe: Der Mann ſoll des tods ſterben / die gantze Gemeine ſol jhn ſteinigen auſſer dem Lager.

36. Da füret die gantze Gemeine jhn hinauß für das Lager / vnd ſteinigten jhn / daß er ſtarb / wie der HErr Moſe gebotten hatte.

37. Vnd der HErr ſprach zu Moſe:
38. Rede mit den kindern Iſrael / vnd ſprich zu jhnen / das ſie jhnen lepplein machen an den fittichen jrer kleider / vnter alle eure nachkommen / vnnd gele ſchnürlein auff die lepplein an die fittig thun.

CHAP. XV.

28. Et le Sacrificateur fera propitiation pour la perſonne qui aura peché par erreur, de ce qu'elle aura peché par erreur, deuant l'Eternel: faiſant propitiation pour elle, il lui ſera pardõné.

29. Vous aurez vne meſme loy touchant celui qui aura fait quelque choſe par erreur *tant pour* celui qui eſt né au païs des enfans d'Iſrael, que pour l'eſtranger qui ſeiourne parmi eux.

30. Mais la perſonne qui aura forfait par fierté, tant celui qui eſt né au païs, que l'eſtranger, il outrage l'Eternel: telle perſonne ſera retranchee du milieu de ſon peuple.

31. Car il a meſpriſé la parole de l'Eternel, & a enfraint ſon commandement: ceſte perſonne donc ſera pour certain retranchee, ſon iniquité *eſt* ſur elle.

32. Or les enfans d'Iſrael eſtans au deſert, trouuerent vn homme qui cueilloit du bois le iour du Sabbat.

33. Et ceux qui le trouuerẽt cueillant du bois, l'amenerent à Moyſe, & à Aaron, & à toute l'aſſemblee.

34. Et le mirent en garde: car il n'auoit point eſté declaré ce qu'on lui deuoit faire.

35. Lors l'Eternel dit à Moyſe, On fera mourir de mort ceſt homme-la: & toute l'aſſemblee l'aſſommera de pierres hors du camp.

36. Toute l'aſſemblee donc le mena hors du camp, & l'aſſommerent de pierres, dont il mourut, comme l'Eternel l'auoit commandé à Moyſe.

37. Item, l'Eternel parla à Moyſe, diſant.

38. Parle aux enfans d'Iſrael, & leur di qu'ils ſe facent des bãdes aux pans de leurs veſtemens par leurs aages, & qu'ils mettent ſur les bandes des pans *de leurs veſtemens* vn cordon de couleur de pourpre.

טו

39 וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא־תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם׃

40 לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתָי וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם׃

41 אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

טו

39 וִיהֵי לְכוֹן לִכְרוּסְפְּדִין וְתֶחֱזוּן יָתֵיהּ וְתִדְכְּרוּן יָת כָּל פִּקּוֹדַיָּא דַּייָ וְתַעְבְּדוּן יָתְהוֹן וְלָא תִטְעוֹן בָּתַר הִרְהוּר לִבְּכוֹן וּבָתַר חֵיזוּ עֵינֵיכוֹן דְּאַתּוּן טָעַן בָּתְרֵיהוֹן׃

40 בְּדִיל דְּתִדְכְּרוּן וְתַעְבְּדוּן יָת כָּל פִּקּוֹדַי וּתְהוֹן קַדִּישִׁין קֳדָם אֱלָהֲכוֹן׃

41 אֲנָא יְיָ אֱלָהֲכוֹן דְּאַפֵּיקִית יָתְכוֹן מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם לְמֶהֱוֵי לְכוֹן לֶאֱלָהּ אֲנָא יְיָ אֱלָהֲכוֹן׃

ιε΄.

39. Καὶ ἔσται ὑμῖν ἐν τοῖς κρασπέδοις, καὶ ὄψεσθε αὐτὰ, καὶ ἀναμνησθήσεσθε πασῶν τῶν ἐντολῶν κυρίου, καὶ ποιήσετε αὐτὰς, καὶ οὐ διαστραφήσεσθε ὀπίσω τῶν διανοιῶν ὑμῶν, καὶ ὀπίσω τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν, ἐν οἷς ὑμεῖς ἐκπορνεύετε ὀπίσω αὐτῶν.

40. Ὅπως ἂν μνησθῆτε καὶ ποιήσητε πάσας τὰς ἐντολάς μου, καὶ ἔσεσθε ἅγιοι τῷ θεῷ ὑμῶν.

41. Ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, ὁ ἐξαγαγὼν ὑμᾶς ἐκ γῆς αἰγύπτου εἶναι ὑμῶν θεός. ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

יו

1 וַיִּקַּח קֹרַח בֶּן־יִצְהָר בֶּן־קְהָת בֶּן־לֵוִי וְדָתָן וַאֲבִירָם בְּנֵי אֱלִיאָב וְאוֹן בֶּן־פֶּלֶת בְּנֵי רְאוּבֵן׃

2 וַיָּקֻמוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה וַאֲנָשִׁים מִבְּנֵי־יִשְׂרָאֵל חֲמִשִּׁים וּמָאתָיִם נְשִׂיאֵי עֵדָה קְרִאֵי מוֹעֵד אַנְשֵׁי־שֵׁם׃

3 וַיִּקָּהֲלוּ עַל־מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם רַב־לָכֶם כִּי כָל־הָעֵדָה כֻּלָּם קְדֹשִׁים וּבְתוֹכָם יְהוָה וּמַדּוּעַ תִּתְנַשְּׂאוּ עַל־קְהַל יְהוָה׃

4 וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה וַיִּפֹּל עַל־פָּנָיו׃

5 וַיְדַבֵּר אֶל־קֹרַח וְאֶל־כָּל־עֲדָתוֹ לֵאמֹר בֹּקֶר וְיֹדַע יְהוָה אֶת־אֲשֶׁר־לוֹ וְאֶת־הַקָּדוֹשׁ וְהִקְרִיב אֵלָיו וְאֵת אֲשֶׁר יִבְחַר־בּוֹ יַקְרִיב אֵלָיו׃

6 זֹאת עֲשׂוּ קְחוּ־לָכֶם מַחְתּוֹת קֹרַח וְכָל־עֲדָתוֹ׃

יו

1 וְאִתְפְּלֵיג קוֹרַח בַּר יִצְהָר בַּר קְהָת בַּר לֵוִי וְדָתָן וַאֲבִירָם בְּנֵי אֱלִיאָב וְאוֹן בַּר פֶּלֶת בְּנֵי רְאוּבֵן׃

2 וְקָמוּ לְאַפֵּי מֹשֶׁה וְגֻבְרַיָּא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל מָאתָן וְחַמְשִׁין רַבְרְבֵי כְּנִשְׁתָּא מְעַרְעֵי זְמַן אֱנָשִׁין דִּשְׁמָא׃

3 וְאִתְכְּנַשׁוּ עַל מֹשֶׁה וְעַל אַהֲרֹן וַאֲמַרוּ לְהוֹן סַגִּיאַת לְכוֹן אֲרֵי כָל כְּנִשְׁתָּא כּוּלְּהוֹן קַדִּישִׁין וּבֵינֵיהוֹן שַׁרְיָא שְׁכִינְתָּא דַּייָ וּמָה דֵּין אַתּוּן מִתְרַבְרְבִין עַל קְהָלָא דַּייָ׃

4 וּשְׁמַע מֹשֶׁה וּנְפַל עַל אַפּוֹהִי׃

5 וּמַלֵּיל עִם קֹרַח וְעִם כָּל כְּנִשְׁתֵּיהּ לְמֵימַר בְּצַפְרָא וִיהוֹדַע יְיָ יָת דְּכָשַׁר לֵיהּ וְיָת דְּקַדִּישׁ וִיקָרֵב לְקֳדָמוֹהִי וְיָת דְּיִתְרְעֵי בֵיהּ יְקָרֵב לְשִׁמּוּשֵׁיהּ׃

6 דָּא עֲבִידוּ סַבוּ לְכוֹן מַחְתְּיָן קֹרַח וְכָל כְּנִשְׁתֵּיהּ׃

ΚΕΦΑΛ. ις΄.

1. Καὶ ἐλάλησε κορὲ υἱὸς Ισαὰρ, υἱοῦ καὰθ, υἱοῦ λευὶ, καὶ δαθὰν καὶ ἀβειρὼν υἱοὶ ἐλιὰμ, καὶ αὐνὰν υἱὸς φαλὲθ υἱοῦ ῥουβήν.

2. Καὶ ἀνέστησαν ἔναντι Μωϋσῆ, καὶ ἄνδρες τῶν υἱῶν Ισραὴλ πεντήκοντα καὶ διακόσιοι, ἀρχηγοὶ συναγωγῆς, σύγκλητοι βουλῆς, καὶ ἄνδρες ὀνομαστοί.

3. Συνέστησαν ἐπὶ Μωϋσῆν καὶ Ααρὼν, καὶ εἶπαν πρὸς αὐτούς. ἐχέτω ὑμῖν, ὅτι πᾶσα ἡ συναγωγὴ πάντες ἅγιοι, καὶ ἐν αὐτοῖς κύριος, καὶ διὰ τί κατανίστασθε ἐπὶ τὴν συναγωγὴν κυρίου;

4. Καὶ ἀκούσας Μωϋσῆς, ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον.

5. Καὶ ἐλάλησε πρὸς κορὲ καὶ πρὸς πᾶσαν αὐτοῦ τὴν συναγωγὴν λέγων. ἐπέσκεπται καὶ ἐπέγνω ὁ θεὸς τοὺς ὄντας αὐτοῦ, καὶ τοὺς ἁγίους προσηγάγετο πρὸς ἑαυτὸν, καὶ οὓς ἐξελέξατο ἑαυτῷ, προσηγάγετο πρὸς ἑαυτόν.

6. Τοῦτο ποιήσατε· λάβετε ὑμῖν ἑαυτοῖς πυρεῖα, κορὲ καὶ πᾶσα ἡ συναγωγὴ αὐτοῦ.

CAP. XV.

39. Quas cùm viderint, recordentur omnium mandatorum Domini, nec ſequantur cogitationes ſuas & oculos per res varias fornicantes.

40. Sed magis memores præceptorum Domini faciant ea, ſintque ſancti Deo ſuo.

41. Ego Dominus Deus veſter, qui eduxi vos de Terra-Ægypti, ut eſſem Deus veſter.

CAP. XVI.

1. Ecce autem Core filius Iſaar, filii Caath, filii Leui, & Dathan atque Abîron filii Eliab, Hon quoque filius Pheleth de filiis Ruben.

2. Surrexerunt contra Moyſen, aliique filiorum Iſrael ducenti quinquaginta viri proceres ſynagogæ, & qui tempore conſilii per nomina vocabantur.

3. Cumq́ue ſtetiſſent adverſum Moyſen & Aaron, dixerunt, Sufficiat vobis, quia omnis multitudo ſanctorum eſt, & in ipſis eſt Dominus: cur elevamini ſuper populum Domini?

4. Quod cùm audiſſet Moyſes, cecidit pronus in faciem:

5. Locutuſq; ad Core & ad omnem multitudinem, Mane, inquit, notum faciet Dominus qui ad ſe pertineant, & ſanctos applicabit ſibi, & quos elegerit, appropinquabunt ei.

6. Hoc igitur facite, Tollat unuſquiſque thuribula ſua, tu Core & omne concilium tuum:

Das XV. Capitel.

39. Vnnd ſollen euch die Lepplein dazu dienen/ daß jhr ſie anſehet / vnnd gedenckt aller Gebot des HErrn/ vnnd thut ſie/ daß jr nicht euers hertzen duncken nachrichtet / noch euren augen nachhuret.

40. Darumb ſolt jr gedencken vnnd thun alle meine Gebot/ vnd heilig ſein eurem Gott.

41. Jch der HERR euer GOtt/ der euch auß Egyptenland gefüret hat/ daß ich euer Gott were/ Jch der HErr euer Gott.

Das XVI. Capitel.

VNnd Korah/ der Sohn Jezehar/ des Sohns Kahath/ des Sohns Levi/ ſampt Dathan vnnd Abiram/ den ſöhnen Eliab/ vnnd On/ dem ſohn Peleth/ den Söhnen Ruben.

2. Die empöreten ſich wider Moſe/ ſampt etlichen Männern vnter den kindern Jſrael/ zwey hundert vnnd funfftzig/ fürnemeſten in der Gemeine/ Rathsherren vnd ehrliche Leute.

3. Vnnd ſie verſammleten ſich wider Moſen vnnd Aaron/ vnnd ſprachen zu jnen: Jr machts zu vil/ denn die gantze Gemeine iſt vberal heilig/ vnnd der HERR iſt vnter jhnen/ Warumb erhebt jhr euch vber die Gemeine des HERrn?

4. Da das Moſe höret/ fiel er auff ſein Angeſicht.

5. Vnd ſprach zu Korah vnnd zu ſeiner gantzen Rotte: Morgen wirdt der HErr kunth thun/ wer ſein ſey/ wer heilig ſey/ vnd jhm opffern ſoll/ welchen er erwehlet/ der ſol jm opffern.

6. Das thut/ nemet euch pfannen/ Korah vnd ſeine gantze Rotte.

CHAP. XV.

39. Ce cordon ſera ſur la bãde, & en le voyant, il vous ſouuiendra de tous les commandemens de l'Eternel, afin que vous les faciez, & que vous ne recerchiez point les penſees de voſtre cœur, ni les deſirs de vos yeux; enſuiuant leſquels vous paillardez.

40. Afin que vous-vous reduiſiez en memoire & faciez tous mes commandemens, & ſoyez ſaincts à voſtre Dieu.

41. Ie *ſuis* l'Eternel voſtre Dieu, qui vous ai retires du païs d'Egypte, pour eſtre voſtre Dieu: Ie *ſuis* l'Eternel voſtre Dieu.

CHAP. XVI.

1. Or Core fils de Iitshar, fils de Kehath, fils de Leui, fit entrepriſe, pareillemẽt Dathan & Abiram enfans d'Eliab, & On fils de Peleth, enfans de Ruben:

2. Et s'eſleuerent contre Moyſe, enſemble deux cens cinquante hommes des enfans d'Iſrael, principaux de l'aſſemblee, qu'on appeloit pour tenir le conſeil, *& qui eſtoyent* gens de renom.

3. Et s'aſſemblerent contre Moyſe & contre Aaron, & leur dirent, Qu'il vous ſuffiſe: puis que tous ceux de l'aſſemblee ſont ſaincts, & que l'Eternel *eſt* au milieu d'eux, pourquoi vous eſleuez-vous par deſſus la congregation de l'Eternel?

4. Et Moyſe ayant ouï cela, ſe proſterna ſur ſa face.

5. Et parla à Core & à tous ceux qui eſtoyent aſſembles auec lui, diſant, *Demain* au matin l'Eternel donnera à cognoiſtre celui qui *eſt* ſien, & celui qui *eſt* le ſainct, & le fera approcher de ſoi, voire il fera approcher de ſoi celui qu'il aura choiſi.

6. Faites ceci, prenez-vous des encenſoirs, *aſſauoir* Core & tous ceux qui ſont aſſembles auec lui.

יו

7 וְהַבוּ בְהוֹן אִשָּׁתָא וְשַׁווּ עֲלֵיהוֹן קְטוֹרֶת בֻּסְמִין קֳדָם יְיָ מְחַר וִיהֵי גַּבְרָא דְּיִתְרְעֵי יְיָ הוּא דְּקַדִּישׁ סַגֵּי לְכוֹן בְּנֵי לֵוִי׃

8 וַאֲמַר מֹשֶׁה לְקֹרַח שְׁמַעוּ כְעַן בְּנֵי לֵוִי׃

9 הַזְעֵיר לְכוֹן אֲרֵי אַפְרֵישׁ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל יָתְכוֹן מִכְּנִשְׁתָּא דְיִשְׂרָאֵל לְקָרָבָא יָתְכוֹן לְקֳדָמוֹהִי לְמִפְלַח יָת פָּלְחַן מַשְׁכְּנָא דַּייָ וּלְמֵקָם קֳדָם כְּנִשְׁתָּא לְשַׁמָּשׁוּתְהוֹן׃

10 וְקָרֵב יָתָךְ וְיָת כָּל אַחָךְ בְּנֵי לֵוִי עִמָּךְ וּבָעַן אַתּוּן אַף כְּהוּנְתָּא ר רַבְּתָא׃

11 בְּכֵן אַתְּ וְכָל כְּנִשְׁתָּךְ דְּאִזְדַּמַּנְתּוּן עַל יְיָ וְאַהֲרֹן מָה הוּא אֲרֵי אִתְרַעַמְתּוּן עֲלוֹהִי׃

12 וּשְׁלַח מֹשֶׁה לְמִקְרֵי לְדָתָן וְלַאֲבִירָם בְּנֵי אֱלִיאָב וַאֲמַרוּ לָא נִסַּק׃

13 הַזְעֵיר אֲרֵי אַסֶּקְתָּנָא מֵאֲרַע עָבְדָא חֲלַב וּדְבַשׁ לְקַטָּלוּתָנָא בְּמַדְבְּרָא אֲרֵי אִתְרַבְרַבְתְּ עֲלָנָא אַף אִתְרַבְרְבָא׃

14 בְּרַם לָא לַאֲרַע עָבְדָא חֲלַב וּדְבַשׁ אָעֵלְתָּנָא וִיהַבְתְּ לָנָא אַחְסָנַת חַקְלִין וְכַרְמִין הַעֵינֵי גֻּבְרַיָּא הָאִנּוּן תְּשַׁלַּח לְעַוָּרָא לָא נִסַּק׃

15 וּתְקֵיף לְמֹשֶׁה לַחְדָּא וַאֲמַר קֳדָם יְיָ לָא תְקַבֵּל בְּרַעֲוָא קֻרְבַּנְהוֹן לָא חֲמָרָא דְחַד מִנְּהוֹן שַׁחֲרִית וְלָא אַבְאֵשִׁית לְחַד מִנְּהוֹן׃

16 וַאֲמַר מֹשֶׁה לְקֹרַח אַתְּ וְכָל כְּנִשְׁתָּךְ הֱווֹ זְמִינִין קֳדָם יְיָ אַתְּ וְאִנּוּן וְאַהֲרֹן מְחַר׃

יו

7 וּתְנוּ בָהֵן אֵשׁ וְשִׂימוּ עֲלֵיהֶן קְטֹרֶת לִפְנֵי יְהוָה מָחָר וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה הוּא הַקָּדוֹשׁ רַב־לָכֶם בְּנֵי לֵוִי׃

8 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־קֹרַח שִׁמְעוּ־נָא בְּנֵי לֵוִי׃

9 הַמְעַט מִכֶּם כִּי־הִבְדִּיל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֶתְכֶם מֵעֲדַת יִשְׂרָאֵל לְהַקְרִיב אֶתְכֶם אֵלָיו לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדַת מִשְׁכַּן יְהוָה וְלַעֲמֹד לִפְנֵי הָעֵדָה לְשָׁרְתָם׃

10 וַיַּקְרֵב אֹתְךָ וְאֶת־כָּל־אַחֶיךָ בְנֵי־לֵוִי אִתָּךְ וּבִקַּשְׁתֶּם גַּם־כְּהֻנָּה׃

11 לָכֵן אַתָּה וְכָל־עֲדָתְךָ הַנֹּעָדִים עַל־יְהוָה וְאַהֲרֹן מַה־הוּא כִּי תַלּוֹנוּ עָלָיו׃

12 וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה לִקְרֹא לְדָתָן וְלַאֲבִירָם בְּנֵי אֱלִיאָב וַיֹּאמְרוּ לֹא נַעֲלֶה׃

13 הַמְעַט כִּי הֶעֱלִיתָנוּ מֵאֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבַשׁ לַהֲמִיתֵנוּ בַּמִּדְבָּר כִּי־תִשְׂתָּרֵר עָלֵינוּ גַּם־הִשְׂתָּרֵר׃

14 אַף לֹא אֶל־אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבַשׁ הֲבִיאֹתָנוּ וַתִּתֶּן־לָנוּ נַחֲלַת שָׂדֶה וָכָרֶם הַעֵינֵי הָאֲנָשִׁים הָהֵם תְּנַקֵּר לֹא נַעֲלֶה׃

15 וַיִּחַר לְמֹשֶׁה מְאֹד וַיֹּאמֶר אֶל־יְהוָה אַל־תֵּפֶן אֶל־מִנְחָתָם לֹא חֲמוֹר אֶחָד מֵהֶם נָשָׂאתִי וְלֹא הֲרֵעֹתִי אֶת־אַחַד מֵהֶם׃

16 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־קֹרַח אַתָּה וְכָל־עֲדָתְךָ הֱיוּ לִפְנֵי יְהוָה אַתָּה וָהֵם וְאַהֲרֹן מָחָר׃

ις.

7. Καὶ ἐπίθετε ἐπ' αὐτὰ πῦρ, καὶ ἐπίθετε ἐπ' αὐτὰ θυμίαμα ἔναντι κυρίου αὔριον· καὶ ἔσται ὁ ἀνὴρ ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος, οὗτος ἅγιος. ἱκανούσθω ὑμῖν υἱοὶ Λευί.

8. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς πρὸς Κορὲ, εἰσακούσατέ μου υἱοὶ Λευί.

9. Μικρόν ἐστι τοῦτο ὑμῖν, ὅτι διέστειλεν ὑμᾶς ὁ θεὸς ἐκ συναγωγῆς Ἰσραὴλ, καὶ προσηγάγετο ὑμᾶς πρὸς ἑαυτὸν λειτουργεῖν τὰς λειτουργίας τῆς σκηνῆς κυρίου, καὶ παρίστασθαι ἔναντι τῆς συναγωγῆς κυρίου, λατρεύειν αὐτῷ;

10. Καὶ προσηγάγετό σε, καὶ πάντας τοὺς ἀδελφούς σου υἱοὺς Λευὶ μετὰ σοῦ, καὶ ζητεῖτε ἱερατεύειν;

11. Οὕτως σὺ, καὶ πᾶσα ἡ συναγωγή σου, ἡ συνηθροισμένη πρὸς τὸν θεόν. καὶ Ἀαρὼν τίς ἐστιν, ὅτι διαγογγύζετε κατ' αὐτοῦ;

12. Καὶ ἀπέστειλε Μωϋσῆς καλέσαι Δαθὰν καὶ Ἀβειρὼν υἱοὺς Ἐλιάβ, καὶ εἶπαν. οὐκ ἀναβαίνομεν.

13. Μὴ μικρὸν τοῦτο, ὅτι ἀνήγαγες ἡμᾶς εἰς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι, ἀποκτεῖναι ἡμᾶς ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅτι κατάρχεις ἡμῶν; ἄρχων.

14. Καὶ σὺ εἰς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι εἰσήγαγες ἡμᾶς, καὶ ἔδωκας ἡμῖν κλῆρον ἀγροῦ, καὶ ἀμπελῶνας; τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων ἀπέκοψας· οὐκ ἀναβαίνομεν.

15. Καὶ ἐβαρυθύμησε Μωϋσῆς σφόδρα, καὶ εἶπε πρὸς κύριον· μὴ πρόσχῃς εἰς τὴν θυσίαν αὐτῶν· οὐκ ἐπιθύμημα οὐδενὸς αὐτῶν εἴληφα. οὐδὲ ἐκάκωσα οὐδένα αὐτῶν.

16. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς πρὸς Κορὲ, ἁγίασον τὴν συναγωγήν σου, καὶ γίνεσθε ἕτοιμοι ἔναντι κυρίου σὺ καὶ Ἀαρὼν, καὶ αὐτοὶ αὔριον.

CAP. XVI.

7. Et hauſto cras igne ponite déſuper thymiama coram Domino: & quemcunque elegerit, ipſe erit ſanctus, multum erigimini filii Levi.

8. Dixitq̃; rurſum ad Core, Audite filii Levi.

9. Num parum vobis eſt quòd ſeparavit vos Deus Iſraël ab omni populo, & iunxit ſibi, ut ſerviretis ei in cultu tabernaculi, & ſtaretis coram frequentia populi, & miniſtraretis ei?

10. Idcirco ad ſe fecit accedere te & omnes fratres tuos filios Levi, ut vobis etiam ſacerdotium vendicetis.

11. Et omnis globus tuus ſtet contra Dominum? quis eſt enim Aaron ut murmuretis contra eum?

12. Miſit ergo Moyſes ut vocaret Dathan & Abîron filios Eliab. Qui reſponderũt, Non venîmus.

13. Nunquid parum eſt tibi quòd eduxiſti nos de terra quæ lacte & melle manabat, ut occideres in deſerto, niſi & dominatus fueris noſtri?

14. Revera induxiſti nos in terram quæ fluit rivis lactis & mellis, & dediſti nobis poſſeſſiones agrorum & vinearum? an & oculos noſtros vis eruere? non venîmus.

15. Iratuſq́; Moyſes valde, ait ad Dominum, Ne reſpicias ſacrificia eorum: tu ſcis quòd nec aſellum quidẽ unquam acceperim ab eis, nec afflixerim quempiam eorum.

16. Dixitque ad Core, Tu, & omnis congregatio tua ſtate ſeorſum coram Domino, & Aaron die craſtino ſeparatim.

Das XVI. Capitel.

7. Vnnd legt feur drein / vnnd thut Reuchwerck drauff für dem HERREN / morgen / welchen der HERR erwehlet / der ſey heilig / jhr machts zu vil jr kinder Levi.

8. Vnnd Moſe ſprach zu Korah: Lieber höret doch jr kinder Levi.

9. Iſts euch zu wenig / daß euch der Gott Iſrael außgeſondert hat von der gemeine Iſrael / daß jr jm opffern ſollet / daß jhr dienet im Ampt der Wonung des HERRN / vnd für die Gemeine trettet jr zu dienen?

10. Er hat dich vnd alle deine Brůder / die kinder Levi / ſampt dir zu ſich genommen / vnnd jhr ſucht nun auch das Prieſterthumm.

11. Du vnd dein gantze Rotte macht ein Auffruhr wider den HERRN. Was iſt Aaron / daß jr wider jhn murret?

12. Vnnd Moſe ſchickt hin / vnnd ließ Dathan vnd Abiram ruffen / die Söne Eliab. Sie aber ſprachen: Wir kommen nicht hinauff.

13. Iſts zu wenig / daß du vns auß dem Lande gefůret haſt / da Milch vnd Honig innen fleuſt / daß du vns tödteſt inn der Wůſten / Du muſt auch noch vber vns herrſchen?

14. Wie fein haſt du vns bracht inn ein Land / da Milch vnnd Honig innen fleuſt / vnd haſt vns Ecker vnd Weinberge zu erbtheil gegeben / Wilt du den Leuten auch die augen außreiſſen? Wir kommen nicht hinauff.

15. Da ergrimmet Moſe ſehr / vnnd ſprach zu dem HErrn: Wende dich nicht zu jhrem Speißopffer. Ich habe nicht einen Eſel von jhnen genommen / vnd habe jr keinem nie kein leid gethan.

16. Vnnd er ſprach zu Korah: Du vnd deine gantze Rotte ſolt morgen für dem HErren ſein / du / ſie auch / vnnd Aaron.

CHAP. XVI.

7. Et demain mettez-y du feu, & y mettez du parfum deuant l'Eternel: & le perſonnage que l'Eternel aura choiſi ſera le ſainct. Enfans de Levi, Qu'il vous ſuffiſe.

8. Derechef Moyſe dit à Coré, Eſcoutez maintenãt, enfans de Levi:

9. Eſt-ce moins qu'à vous n'appartient que le Dieu d'Iſrael vous ait ſeparés de l'aſſemblee d'Iſrael, vous faiſant approcher de ſoi pour eſtre employés au ſeruice du pauillon de l'Eternel, & pour aſſiſter deuant l'aſſemblee pour la ſeruir?

10. Et il t'a fait approcher, enſemble tous tes freres, les enfans de Levi, auec toi: & vous cercherez encore la ſacrificature?

11. Pourtãt toi, & tous ceux qui ſont aſſemblés auec toi: *eſtes* ceux qui ſont aſſemblés cõtre l'Eternel. De fait, Aaron qu'eſt-il que vous murmurez contre lui?

12. Et Moyſe enuoya appeler Dathã & Abiram enfans d'Eliab: qui reſpondirent, Nous n'*y* monterons point.

13. Eſt-ce peu de choſe que tu nous ayes fait monter *hors* d'vn païs decoulant de laict & de miel, pour nous faire mourir en ce deſert, que meſme tu nous vueilles du tout maiſtriſer?

14. Et puis tu ne nous as point fait venir au païs decoulant de laict & de miel, & ne nous as point donné d'heritage de champs ni de vignes. creueras-tu les yeux de ces gens ici? nous n'*y* monterons point.

15. Lors Moyſe fut fort courrouce: ſi dit à l'Eternel, Ne regarde point à leur offrande: ie n'ai point pris d'eux vn ſeul aſne, & n'ai fait mal aucun à pas vn d'eux.

16. Puis Moyſe dit à Core, Toi & tous ceux qui ſont aſſembles auec toi trouuez-vous demain deuant l'Eternel, toi, *di-ie*, & ceux-ci, pareillement auſſi Aaron.

יו

17 וְסַבוּ גְּבַר מַחְתִּיתֵיהּ וְתִתְּנוּן עֲלֵיהֶן קְטוֹרֶת בֻּסְמִין וּתְקָרְבוּן קֳדָם יְיָ גְּבַר מַחְתִּיתֵיהּ מָאתָן ו וְחַמְשִׁין מַחְתְּיָן וְאַתְּ ו וְאַהֲרֹן גְּבַר מַחְתִּיתֵיהּ׃

18 וּנְסִיבוּ גְּבַר מַחְתִּיתֵיהּ וִיהַבוּ עֲלֵיהֶן אִישָׁתָא וְשַׁוִּיאוּ עֲלֵיהֶן קְטוֹרֶת בֻּסְמִין וְקָמוּ בִּתְרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא וּמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן׃

19 וּכְנַשׁ עֲלֵיהוֹן קֹרַח יַת כָּל כְּנִשְׁתָּא לִתְרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא וְאִתְגְּלִי יְקָרָא דַיְיָ לְכָל כְּנִשְׁתָּא׃

20 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה וְעִם אַהֲרֹן לְמֵימָר׃

21 אִתְפְּרַשׁוּ מִגּוֹ כְּנִשְׁתָּא הָדָא וַאֲשֵׁיצֵי יָתְהוֹן כ כְּשַׁעְתָּא׃

22 וּנְפַלוּ עַל אַפֵּיהוֹן וַאֲמַרוּ אֵל אֱלָהָא רוּחַיָּא לְכָל בִּשְׂרָא הֲגַבְרָא חַד יְחוּב וְעַל כָּל כְּנִישְׁתָּא יְהֵי רֻגְזָא׃

23 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃

24 מַלֵּיל עִם כְּנִישְׁתָּא לְמֵימָר אִסְתַּלַּקוּ מִסְּחוֹר סְחוֹר לְמַשְׁכְּנָא דְקוֹרַח דָּתָן וַאֲבִירָם׃

25 וְקָם מֹשֶׁה וַאֲזַל לְוַת דָּתָן וַאֲבִירָם וַאֲזַלוּ בַּתְרוֹהִי סָבֵי יִשְׂרָאֵל׃

26 וּמַלֵּיל עִם כְּנִישְׁתָּא לְמֵימָר זוּרוּ כְעַן מֵעִילָוֵי מַשְׁכְּנֵי גֻבְרַיָּא חַיָּבַיָּא הָאִלֵּין וְלָא תִקְרְבוּן בְּכָל דִּילְהוֹן דִּלְמָא תִלְקוּן בְּכָל חוֹבֵיהוֹן׃

27 וְאִסְתַּלַּקוּ מֵעִלָוֵי מ מַשְׁכְּנָא דְקֹרַח דָּתָן וַאֲבִירָם מִסְּחוֹר סְחוֹר וְדָתָן וַאֲבִירָם נְפַקוּ קָיְמִין בִּתְרַע מַשְׁכְּנֵיהוֹן וּנְשֵׁיהוֹן וּבְנֵיהוֹן וְטַפְלְהוֹן׃

יו

17 וּקְחוּ אִישׁ מַחְתָּתוֹ וּנְתַתֶּם עֲלֵיהֶם קְטֹרֶת וְהִקְרַבְתֶּם לִפְנֵי יְהוָה אִישׁ מַחְתָּתוֹ חֲמִשִּׁים וּמָאתַיִם מַחְתֹּת וְאַתָּה וְאַהֲרֹן אִישׁ מַחְתָּתוֹ׃

18 וַיִּקְחוּ אִישׁ מַחְתָּתוֹ וַיִּתְּנוּ עֲלֵיהֶם אֵשׁ וַיָּשִׂימוּ עֲלֵיהֶם קְטֹרֶת וַיַּעַמְדוּ פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וּמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן׃

19 וַיַּקְהֵל עֲלֵיהֶם קֹרַח אֶת־כָּל־הָעֵדָה אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וַיֵּרָא כְבוֹד־יְהוָה אֶל־כָּל־הָעֵדָה׃

20 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר׃

21 הִבָּדְלוּ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הַזֹּאת וַאֲכַלֶּה אֹתָם כְּרָגַע׃

22 וַיִּפְּלוּ עַל־פְּנֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ אֵל אֱלֹהֵי הָרוּחֹת לְכָל־בָּשָׂר הָאִישׁ אֶחָד יֶחֱטָא וְעַל כָּל־הָעֵדָה תִּקְצֹף׃

23 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

24 דַּבֵּר אֶל־הָעֵדָה לֵאמֹר הֵעָלוּ מִסָּבִיב לְמִשְׁכַּן־קֹרַח דָּתָן וַאֲבִירָם׃

25 וַיָּקָם מֹשֶׁה וַיֵּלֶךְ אֶל־דָּתָן וַאֲבִירָם וַיֵּלְכוּ אַחֲרָיו זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל׃

26 וַיְדַבֵּר אֶל־הָעֵדָה לֵאמֹר סוּרוּ נָא מֵעַל אָהֳלֵי הָאֲנָשִׁים הָרְשָׁעִים הָאֵלֶּה וְאַל־תִּגְּעוּ בְּכָל־אֲשֶׁר לָהֶם פֶּן־תִּסָּפוּ בְּכָל־חַטֹּאתָם׃

27 וַיֵּעָלוּ מֵעַל מִשְׁכַּן־קֹרַח דָּתָן וַאֲבִירָם מִסָּבִיב וְדָתָן וַאֲבִירָם יָצְאוּ נִצָּבִים פֶּתַח אָהֳלֵיהֶם וּנְשֵׁיהֶם וּבְנֵיהֶם וְטַפָּם׃

ιϛ.

17. Καὶ λάβετε ἕκαστος τὸ πυρεῖον αὐτοῦ, καὶ ἐπιθήσετε ἐπ᾽ αὐτὰ θυμίαμα, καὶ προσάξετε ἔναντι κυρίου ἕκαστος τὸ πυρεῖον αὐτοῦ, πεντήκοντα καὶ διακόσια πυρεῖα, καὶ σὺ καὶ Ααρὼν, ἕκαστος τὸ πυρεῖον αὐτοῦ.

18. Καὶ ἔλαβεν ἕκαστος τὸ πυρεῖον ἑαυτοῦ, καὶ ἐπέθηκαν ἐπ᾽ αὐτὰ πῦρ, καὶ ἐπέβαλον ἐπ᾽ αὐτὰ θυμίαμα. καὶ ἔστησαν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, Μωϋσῆς καὶ Ααρών.

19. Καὶ ἐπισυνέστησεν ἐπ᾽ αὐτοὺς κορὲ τὴν πᾶσαν αὐτοῦ συναγωγὴν παρὰ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ὤφθη ἡ δόξα κυρίου πάσῃ τῇ συναγωγῇ.

20. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ααρὼν λέγων·

21. Ἀποσχίσθητε ἕκαστος ἐκ μέσου τῆς συναγωγῆς ταύτης, καὶ ἐξαναλώσω αὐτοὺς εἰσάπαξ.

22. Καὶ ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν καὶ εἶπαν θεὲ θεὲ τῶν πατέρων καὶ πάσης σαρκὸς, εἰ ἄνθρωπος εἷς ἥμαρτεν, ἐπὶ πᾶσαν τὴν συναγωγὴν ἡ ὀργὴ κυρίου;

23. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων·

24. Λάλησον τῇ συναγωγῇ λέγων· ἀναχωρήσατε κύκλῳ ἀπὸ τῆς συναγωγῆς κορὲ καὶ δαθὰν καὶ ἀβειρών.

25. Καὶ ἀνέστη Μωϋσῆς, καὶ ἐπορεύθη πρὸς δαθὰν καὶ ἀβειρών· καὶ συνεπορεύθησαν μετ᾽ αὐτοῦ πάντες οἱ πρεσβύτεροι Ισραήλ.

26. Καὶ ἐλάλησε πρὸς τὴν συναγωγὴν, λέγων· ἀποσχίσθητε ἀπὸ τῶν σκηνῶν τῶν ἀνθρώπων τῶν σκληρῶν τούτων, καὶ μὴ ἅπτεσθε ἀπὸ πάντων ὅσα ἐστὶν αὐτοῖς, μὴ συναπόλησθε ἐν πάσῃ τῇ ἁμαρτίᾳ αὐτῶν.

27. Καὶ ἀπέστησαν ἀπὸ τῆς σκηνῆς κορὲ καὶ δαθὰν καὶ ἀβειρὼν κύκλῳ· καὶ δαθὰν καὶ ἀβειρὼν ἐξῆλθον καὶ εἱστήκεισαν παρὰ τὰς θύρας τῶν σκηνῶν αὐτῶν, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ ἡ ἀποσκευὴ αὐτῶν.

CAP. XVI.

17. Tollite ſinguli thuribula veſtra, & ponite ſuper ea incenſum, offerentes Domino, ducenta quinquaginta thuribula: Aaron quoque teneat thuribulum ſuum.

18. Quod cùm feciſſent, ſtantibus Moyſe & Aaron.

19. Et coacervaſſent adverſum eos omnem multitudinem ad oſtium tabernaculi, apparuit cunctis gloria Domini.

20. Locutuſq; Dominus ad Moyſen & Aaron ait.

21. Separamini de medio congregationis huius, ut eos repentè diſperdam.

22. Qui ceciderunt proni in faciem, atque dixerũt, Fortiſſime Deus ſpirituum univerſæ carnis, num uno peccante, contra omnes ira tua deſæviet?

23. Et ait Dominus ad Moyſen.

24. Præcipe univerſo populo ut ſeparetur à tabernaculis Core & Dathan & Abîron.

25. Surrexitque Moyſes, & abiit ad Dathan & Abîron: & ſequentibus eum ſenioribus Iſraël.

26. Dixit ad turbam, Recedite à tabernaculis hominũ impiorum, & nolite tangere quæ ad eos pertinent, ne involvamini in peccatis eorum.

27. Cumque receſſiſſent à tentoriis eorum per circuitum, Dathan & Abîron egreſſi ſtabant in introitu papilionum ſuorum cum uxoribus & liberis, omnique frequentia.

Das XVI. Capitel.

17. Vnd ein jeglicher neme ſeine Pfanne/ vnnd lege reuchwerck drauff/ vnnd trettet herzu für den HERRN/ ein jeglicher mit ſeiner pfanne/ das ſind zweyhundert vnd funfftzig pfannen.

18. Vnd ein jeglicher nam ſeine pfanne/ vnnd legte fewer drein/ vnnd thet Reuchwerck drauff/ vnnd tratten für die thür der Hütten des Stiffts/ vnnd Moſe vnd Aaron auch.

19. Vnd Korah verſammlet wider ſie die gantze Gemeine für der thür der Hütten des Stiffts. Aber die Herrligkeit des HERRN erſchein für der gantzen Gemeine.

20. Vnd der HERR redet mit Moſe vnd Aaron/ vnd ſprach:

21. Scheidet euch von dieſer Gemeine/ daß ich ſie plötzlich vertilge.

22. Sie fielen aber auff jr angeſicht/ vnnd ſprachen: Ach Gott/ der du biſt ein Gott der geiſter alles fleiſchs/ Ob ein Mann geſündiget hat/ wilt du darumb vber die gantze Gemeine wüten.

23. Vnd der HERR redet mit Moſe/ vnd ſprach:

24. Sage der Gemein/ vnnd ſprich: weichet rings rumb von der Wonung Korah vnd Dathan/ vnd Abiram.

25. Vnd Moſe ſtund auff/ vnd gieng zu Dathan vnd Abiram/ vnd die Elteſten Iſraël folgeten jhm nach.

26. Vnd redet mit der Gemeine vnnd ſprach: Weichet von der Hütten dieſer Gottloſen Menſchen/ vnd rüret nichts an was jhr iſt/ daß jhr nicht vielleicht vmbkommet in jrgend jrer ſünden eine.

27. Vnnd ſie giengen herauff von der Wonung Korah/ Dathan vnnd Abiram. Dathan aber vnd Abiram giengen herauß/ vnnd tratten an die thür jhrer Hütten/ mit jhren Weibern vnnd Söhnen vnd Kindern.

CHAP. XVI.

17. Et prenez vn chacun ſon encenſoir, & y mettez du parfum: puis preſentez deuãt l'Eternel vn chacun ſon encenſoir, *qui ſeront* deux cens cinquante encenſoirs: & toi & Aaron auſſi, chacun auec ſon encenſoir.

18, Ils prindrent donc chacun ſon encenſoir, & y mirẽt du feu, & puis apres du parfum, & ſe tindrent à l'entree du tabernacle d'aſſignation, pareillement auſſi Moyſe & Aaron.

19. Et Coré fit aſſembler cõtre eux toute l'aſſemblee, à l'entree du tabernacle d'aſſignation, & la gloire de l'Eternel apparut à toute l'aſſemblee.

20. Puis l'Eternel parla à Moyſe & à Aaron, diſant.

21. Separez-vous du milieu de ceſte aſſemblee ici, & ie les conſumerai en vn moment.

22. Et ils ſe proſternerẽt ſur leur face, & dirent, O *Dieu* Fort, Dieu des eſprits de toute chair: vn ſeul homme aura peché, & te mettras-tu en ſi grande colere contre toute l'aſſemblee?

23. Et l'Eternel parla à Moyſe, diſant.

24. Parle à l'aſſemblee, diſant, Retirez-vous d'alentour du pauillon de Coré, Dathan & Abiram.

25. Moyſe donc ſe leua & s'en alla vers Dathan & Abiram: & les anciens d'Iſrael le ſuiuirent.

26. Si parla à l'aſſemblee, diſant, Retirez-vous, ie vous prie, d'aupres des tentes de ces meſchans hommes-la, & n'attouchez à rien qui ſoit du leur, de peur que vous ne ſoyez cõſumés en tous leurs pechés.

27. Ils ſe retirerent donc d'aupres du pauillon de Coré, Dathan & Abiram, tout à l'entour. Et Dathan & Abiram ſortirent, & ſe tindrent debout à l'entree de leurs tentes, auec leurs femmes, leurs enfans, & leur meſgnie.

י״ו

28 וַאֲמַר מֹשֶׁה בְּדָא
תִּדְּעוּן אֲרֵי יְיָ שַׁלְחַנִי
לְמֶעְבַּד יָת כָּל עוֹבָדַיָא
הָאִלֵּין אֲרֵי לָא מֵרְעוּתִי׃
29 אִם כְּמוֹתָנָא דְּכָל
אֱנָשָׁא יְמוּתוּן אִלֵּין
וְסַעֲרָנָא דְּכָל אֱנָשָׁא
יִסְתְּעַר עֲלֵיהוֹן לָא יְיָ
שַׁלְחַנִי׃
30 וְאִם בְּרִיאָה יִבְרֵא יְיָ
וְתִפְתַּח אַרְעָא יָת
פּוּמַהָא וְתִבְלַע יָתְהוֹן וְיָת
כָּל דִּי לְהוֹן וְיֵחֲתוּן כַּד
חַיִּין לִשְׁאוֹל וְתִדְּעוּן אֲרֵי
אַרְגִּיזוּ גֻּבְרַיָּא הָאִלֵּין
קֳדָם יְיָ׃
31 וַהֲוָה כַּד שֵׁיצֵי לְמַלָּלָא
יָת כָּל פִּתְגָמַיָּא הָאִלֵּין
וְאִתְבְּזַעַת אַרְעָא דִּי
תְחוֹתְהוֹן׃
32 וּפְתַחַת אַרְעָא יָת
פּוּמַהָא וּבְלַעַת יָתְהוֹן וְיָת
אֱנָשׁ בָּתֵּיהוֹן וְיָת כָּל
אֱנָשָׁא דִּי לְקוֹרַח וְיָת כָּל
קִנְיָנָא׃
33 וּנְחַתוּ אִנּוּן וְכָל דִּי
לְהוֹן כַּד חַיִּין לִשְׁאוֹל וַחֲפָת
עֲלֵיהוֹן אַרְעָא וְאוֹבַדוּ
מִגּוֹ קְהָלָא׃
34 וְכָל יִשְׂרָאֵל דִּי ב
בִּסְחָרָנֵיהוֹן עֲרַקוּ לְקָלְהוֹן
אֲרֵי אֲמַרוּ דִּלְמָא ת
תִבְלְעִינַנָא אַרְעָא׃
35 וְאֶשָּׁתָא נְפַקַת מִקֳּדָם
יְיָ וַאֲכַלַת יָת מָאתָן
וְחַמְשִׁין גֻּבְרָא מְקָרְבֵי
קְטֹרֶת בֻּסְמַיָּא׃
36 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה
לְמֵימָר׃
37 אֱמַר לְאֶלְעָזָר בַּר־
אַהֲרֹן כַּהֲנָא וְיַפְרֵשׁ יָת
מַחְתְּיָתָא מִבֵּין יְקִידַיָּא
וְיָת אֶשָּׁתָא יְרַחֵק לְהַלָּא
אֲרֵי אִתְקַדָּשׁוּ׃
38 יָת מַחְתְּיָת חַיָּבַיָּא
הָאִלֵּין דְּאִתְחַיַּבוּ בג
בְּנַפְשָׁתְהוֹן וְיַעְבְּדוּן יָתְהוֹן
טַסִּין רְדִידִין חוֹפָאָה
לְמַדְבְּחָא אֲרֵי קָרִיבֻנּוּן
קֳדָם יְיָ וְאִתְקַדָּשׁוּ־
וִיהוֹן לְאָת לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃

י״ו

28 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה בְּזֹאת תֵּדְעוּן
כִּי־יְהוָה שְׁלָחַנִי לַעֲשׂוֹת אֵת כָּל־
הַמַּעֲשִׂים הָאֵלֶּה כִּי־לֹא מִלִּבִּי׃
29 אִם־כְּמוֹת כָּל־הָאָדָם
יְמֻתוּן אֵלֶּה וּפְקֻדַּת כָּל־הָאָדָם
יִפָּקֵד עֲלֵיהֶם לֹא יְהוָה שְׁלָחָנִי׃
30 וְאִם־בְּרִיאָה יִבְרָא יְהוָה
וּפָצְתָה הָאֲדָמָה אֶת־פִּיהָ וּבָלְעָה
אֹתָם וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר לָהֶם וְיָרְדוּ
חַיִּים שְׁאֹלָה וִידַעְתֶּם כִּי נִאֲצוּ
הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה אֶת־יְהוָה׃
31 וַיְהִי כְּכַלֹּתוֹ לְדַבֵּר אֵת כָּל־
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַתִּבָּקַע הָאֲדָמָה
אֲשֶׁר תַּחְתֵּיהֶם׃
32 וַתִּפְתַּח הָאָרֶץ אֶת־פִּיהָ
וַתִּבְלַע אֹתָם וְאֶת־בָּתֵּיהֶם וְאֵת
כָּל־הָאָדָם אֲשֶׁר לְקֹרַח וְאֵת כָּל־
הָרְכוּשׁ׃ 33 וַיֵּרְדוּ הֵם וְכָל־אֲשֶׁר
לָהֶם חַיִּים שְׁאֹלָה וַתְּכַס עֲלֵיהֶם
הָאָרֶץ וַיֹּאבְדוּ מִתּוֹךְ הַקָּהָל׃
34 וְכָל־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר סְבִיבֹתֵיהֶם
נָסוּ לְקֹלָם כִּי אָמְרוּ פֶּן־תִּבְלָעֵנוּ
הָאָרֶץ׃
35 וְאֵשׁ יָצְאָה מֵאֵת יְהוָה וַתֹּאכַל
אֵת הַחֲמִשִּׁים וּמָאתַיִם אִישׁ
מַקְרִיבֵי הַקְּטֹרֶת׃
36 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃
37 אֱמֹר אֶל־אֶלְעָזָר בֶּן־אַהֲרֹן
הַכֹּהֵן וְיָרֵם אֶת־הַמַּחְתֹּת מִבֵּין
הַשְּׂרֵפָה וְאֶת־הָאֵשׁ זְרֵה־הָלְאָה
כִּי קָדֵשׁוּ׃
38 אֵת מַחְתּוֹת הַחַטָּאִים הָאֵלֶּה
בְּנַפְשֹׁתָם וְעָשׂוּ אֹתָם רִקֻּעֵי פַחִים
צִפּוּי לַמִּזְבֵּחַ כִּי־הִקְרִיבֻם לִפְנֵי־
יְהוָה וַיִּקְדָּשׁוּ וְיִהְיוּ לְאוֹת לִבְנֵי
יִשְׂרָאֵל׃

ιϛ'.

28. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς· ἐν τούτῳ γνώσεσθε ὅτι κύριος ἀπέστειλέ με ποιῆσαι πάντα τὰ ἔργα ταῦτα. ὅτι οὐκ ἀπ' ἐμαυτοῦ.

29. Εἰ κατὰ θάνατον πάντων ἀνθρώπων ἀποθανοῦνται οὗτοι, εἰ καὶ κατ' ἐπίσκεψιν πάντων ἀνθρώπων ἐπισκοπὴ ἔσται αὐτῶν, οὐχὶ κύριος ἀπέσταλκέ με.

30. Ἀλλ' ἢ ἐν χάσματι δείξει κύριος, καὶ ἀνοίξασα ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς καταπίεται αὐτοὺς, καὶ τοὺς οἴκους αὐτῶν, καὶ τὰς σκηνὰς αὐτῶν, καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτοῖς, καὶ καταβήσονται ζῶντες εἰς ᾅδου, καὶ γνώσεσθε ὅτι παρώξυναν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι τὸν κύριον.

31. Ὡς δὲ ἐπαύσατο λαλῶν πάντας τοὺς λόγους τούτους, ἐῤῥάγη ἡ γῆ ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτῶν.

32. Καὶ ἠνοίχθη ἡ γῆ καὶ κατέπιεν αὐτοὺς, καὶ τοὺς οἴκους αὐτῶν, καὶ πάντας τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ὄντας μετὰ Κορὲ, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν.

33. Καὶ κατέβησαν αὐτοὶ, καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτοῖς, ζῶντες εἰς ᾅδου, καὶ ἐκάλυψεν αὐτοὺς ἡ γῆ. καὶ ἀπώλοντο ἐκ μέσου τῆς συναγωγῆς.

34. Καὶ πᾶς Ισραὴλ, καὶ οἱ κύκλῳ αὐτῶν, ἔφυγον ἀπὸ τῆς φωνῆς αὐτῶν, ὅτι εἶπαν λέγοντες· μήποτε καταπίῃ ἡμᾶς ἡ γῆ.

35. Καὶ πῦρ ἐξῆλθε παρὰ κυρίου, καὶ κατέφαγε τοὺς πεντήκοντα καὶ διακοσίους ἄνδρας τοὺς προσφέροντας τὸ θυμίαμα.

36. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων·

37. Λάλησον πρὸς Ἐλεάζαρ τὸν υἱὸν Ἀαρὼν τὸν ἱερέα· ἀνέλεσθε τὰ πυρεῖα τὰ χαλκᾶ ἐκ μέσου τῶν κατακεκαυμένων, καὶ τὸ πῦρ τὸ ἀλλότριον τοῦτο σπεῖρον ἐκεῖ, ὅτι ἡγίασε τὰ πυρεῖα τῶν ἁμαρτωλῶν τούτων ἐν ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν.

38. Καὶ ποίησον αὐτὰ λεπίδας ἐλατὰς, περίθεμα τῷ θυσιαστηρίῳ, ὅτι προσηνέχθησαν ἔναντι κυρίου, καὶ ἡγιάσθησαν, καὶ ἐγένοντο εἰς σημεῖον τοῖς υἱοῖς Ισραήλ.

CAP. XVI.

28. Et ait Moyſes, In hoc ſcietis quòd Dominus miſerit me ut facerem univerſa quæ cernitis; & non ex proprio ea corde protulerim:

29. Si conſueta hominum morte interierint, & viſitaverit eos plaga, qua & cęteri viſitari ſolent: non miſit me Dominus.

30. Sin autem novam rem fecerit Dominus, ut aperiẽs terra os ſuum deglutiat eos & omnia quæ ad illos pertinent, deſcenderintq; viventes in infernum; ſcietis quòd blaſphemaverint Dominũ.

31. Confeſtim igiter ut ceſſavit loqui, dirupta eſt terra ſub pedibus eorum:

32. Et aperiens os ſuum, devoravit illos cum tabernaculis ſuis & univerſa ſubſtantia eorum.

33. Deſcenderuntque vivi in infernum operti humo, & perierunt de medio multitudinis.

34. At verò omnis Iſraël qui ſtabat per gyrum, fugit à clamore pereuntium, dicens, Ne fortè & nos terra deglutiat.

35. Sed & ignis egreſſus à Domino, interfecit ducentos quinquaginta viros qui offerebant incenſum.

36. Locutuſq; eſt Dominus ad Moyſen, dicens.

37. Præcipe Eleazaro filio Aaron ſacerdoti ut tollat thuribula quæ iacent in incendio, & ignem huc illucq; diſpergat: quoniam ſanctificata ſunt.

38. In mortibus peccatorũ: producatq; ea in laminas, & affigat altari, eo quòd oblatum ſit in eis incenſum Domino, & ſanctificata ſint, ut cernant ea pro ſigno & monimento filii Iſraël.

Das XVI. Capitel.

28. Vnnd Moſe ſprach: Dabey ſolt jr mercken/ das mich der HErr geſandt hat/ daß ich alle dieſe werck thet/ vnnd nicht auß meinem hertzen.

29. Werden ſie ſterben/ wie alle Menſchen ſterben/ oder heimgeſucht wie alle Menſchen heimgeſucht werden/ ſo hat mich der HERR nicht geſandt.

30. Wird aber der HERR etwas newes ſchaffen/ daß die Erde jhren Mund auffthut/ vnnd verſchlinget ſie mit allem das ſie haben/ daß ſie lebendig hinunter in die helle fahren/ ſo werdet jhr erkennen/ daß dieſe Leute den HERREN geleſtert haben.

31. Vnnd als er dieſe wort hatte alle außgeredt/ zureiß die Erden vnter jhnen.

32. Vnd thet jhren mund auff/ vnnd verſchlang ſie/ mit jhren Häuſern/ mit allen Menſchen die bey Korah waren/ vnd mit aller jhrer Haabe.

33. Vnnd furen hinunter lebendig inn die helle/ mit allem das ſie hatten/ vnd die Erde decket ſie zu/ vnd kamen vmb auß der Gemeine.

34. Vnd gantz Iſrael/ das vmb ſie her war/ floh für jhrem geſchrey/ Denn ſie ſprachen: Daß vns die Erde nicht auch verſchlinge.

35. Dazu fuhr das Fewr auß von dem HErrn/ vnd fraß die zwey hundert vnd funfftzig Männer/ die das Reuchwerck opfferten.

36. Vnnd der HErr redet mit Moſe/ vnd ſprach:

37. Sage Eleaſar dem Sone Aaron des Prieſters/ daß er die pfannen auffhebe auß dem brandt/ vnnd ſtrewe das fewer hin vnnd her. Denn die pfannen ſolcher ſünder ſindt geheiliget.

38. Durch jre Seele/ daß man ſie zu breiten blech ſchlage/ vnnd den Altar damit behenge/ Denn ſie ſind geopffert für dem HErrn/ vnd geheiliget/ vnd ſollen den Kindern Iſrael zum zeichen ſein.

CHAP. XVI.

28. Et Moyſe dit, Par ceci cognoiſtrez-vous que l'Eternel m'a enuoyé pour faire toutes ces choſes-la, & *que* ie n'*en ai rien fait* de moi-meſme.

29. Si ceux-la meurẽt comme tous hommes meurent, & ſont punis de la punition de tous hommes, l'Eternel ne m'a point enuoyé.

30. Mais ſi l'Eternel cree vn cas tout nouueau, & que la terre ouure ſa bouche, & les engloutiſſe auec tout ce qui eſt du leur, & ils deſcendent vifs au gouffre: lors ſaurez-vous que ces hõmes-la ont irrité par meſpris l'Eternel.

31. Et aduint quand il eut acheué de dire toutes ces paroles, que la terre qui *eſtoit* ſous eux, ſe fendit.

32. Et la terre ouurit ſa bouche, & les engloutit, auec leurs maiſons, & tous les hommes qui *eſtoyent* à Coré, & toute la cheuance.

33. Ils deſcendirent donc eux, & tous ceux qui *eſtoyent* à eux, vifs dedans le gouffre. Et la terre les couurit, & *ainſi* perirent du milieu de la congregation.

34. Et tout Iſraël qui *eſtoit* à l'entour d'eux, s'enfuit à leur cri: car ils diſoyent, *Gardons-nous*, que d'auenture la terre ne nous engloutiſſe.

35. Et le feu ſortit de par l'Eternel, & conſuma les deux cens cinquãte hommes qui offroyent le parfum.

36. Apres l'Eternel parla à Moyſe, diſant.

37. Di à Eleazar fils d'Aaron Sacrificateur, qu'il releue les encenſoirs d'entre la bruſlure, & qu'on eſparde le feu au loin: car iceux ſont ſanctifiés:

38. Aſſauoir les encenſoirs de ceux-la qui ont peché ſur leurs ames: & qu'on face d'iceux des placques larges, *pour* couurir l'autel: puis qu'ils les ont offerts deuant l'Eternel, ils ſeront ſanctifiés, & ſeront pour ſigne aux enfans d'Iſrael.

יז

39 וּנְסֵיב אֶלְעָזָר כַּהֲנָא יַת מַחְתְּיָת נְחָשָׁא דְּקָרִיבוּ יְקִידַיָּא וְרַדִּידוּנּוּן חוֹפָאָה לְמַדְבְּחָא׃

40 דָּכְרָנָא לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּדִיל דְּלָא יִקְרַב גְּבַר חִלּוֹנַי דְּלָא מִזַּרְעָא דְּאַהֲרֹן הוּא לְאַסָּקָא קְטֹרֶת בְּסְמִין קֳדָם יְיָ וְלָא יְהֵי כְּקֹרַח וּכְכִנְשְׁתֵּיהּ כְּמָא דְּמַלֵּיל יְיָ בִּידָא דְּמֹשֶׁה לֵיהּ׃

41 וְאִתְרַעַמוּ כָּל כְּנִשְׁתָּא דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל מִיּוֹמָא דְּבַתְרוֹהִי עַל מֹשֶׁה וְעַל אַהֲרֹן לְמֵימַר אַתּוּן גְּרַמְתּוּן דְּמִית עַמָּא דַּייָ׃

42 וַהֲוָה בְּאִתְכַּנָּשׁוּת כְּנִשְׁתָּא עַל מֹשֶׁה וְעַל אַהֲרֹן וְאִתְפְּנִיאוּ לְמַשְׁכַּן זִמְנָא וְהָא חֲפָהִי עֲנָנָא וְאִתְגְּלִי יְקָרָא דַּייָ׃

43 וְעַל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן לִקְדָם מַשְׁכַּן זִמְנָא׃

44 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃

45 אִתְפְּרַשׁוּ מִגּוֹ כְּנִשְׁתָּא הָדָא וַאֲשֵׁיצֵי יָתְהוֹן כְּשָׁעָה וּנְפַלוּ עַל אַפֵּיהוֹן׃

46 וַאֲמַר מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן סַב יַת מַחְתִּיתָא וְהַב עֲלַהּ אִישָׁתָא מֵעִלָּוֵי מַדְבְּחָא וְשַׁו קְטֹרֶת בְּסַמַּיָּא וְאוֹבֵל בִּפְרִיעַ לִכְנִשְׁתָּא וְכַפַּר עֲלֵיהוֹן אֲרֵי נְפַק רֻגְזָא מִן קֳדָם יְיָ שָׁרֵי מוֹתָנָא׃

47 וּנְסֵיב אַהֲרֹן כְּמָא דְּמַלֵּיל מֹשֶׁה וּרְהַט לְגוֹ קְהָלָא וְהָא שָׁרֵי מוֹתָנָא בְּעַמָּא וִיהַב יַת קְטֹרֶת בְּסַמַּיָּא וְכַפַּר עַל עַמָּא׃

48 וְקָם בֵּין מֵיתַיָּא וּבֵין חַיַּיָּא וְאִתְכְּלִי מוֹתָנָא׃

יז

39 וַיִּקַּח אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן אֵת מַחְתּוֹת הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר הִקְרִיבוּ הַשְּׂרֻפִים וַיְרַקְּעוּם צִפּוּי לַמִּזְבֵּחַ׃

40 זִכָּרוֹן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמַעַן אֲשֶׁר לֹא־יִקְרַב אִישׁ זָר אֲשֶׁר לֹא מִזֶּרַע אַהֲרֹן הוּא לְהַקְטִיר קְטֹרֶת לִפְנֵי יְהֹוָה וְלֹא־יִהְיֶה כְקֹרַח וְכַעֲדָתוֹ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהֹוָה בְּיַד־מֹשֶׁה לוֹ׃

41 וַיִּלֹּנוּ כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִמָּחֳרָת עַל־מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן לֵאמֹר אַתֶּם הֲמִתֶּם אֶת־עַם יְהֹוָה׃

42 וַיְהִי בְּהִקָּהֵל הָעֵדָה עַל־מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן וַיִּפְנוּ אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד וְהִנֵּה כִסָּהוּ הֶעָנָן וַיֵּרָא כְּבוֹד יְהֹוָה׃

43 וַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶל־פְּנֵי אֹהֶל מוֹעֵד׃

44 וַיְדַבֵּר יְהֹוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

45 הֵרֹמּוּ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הַזֹּאת וַאֲכַלֶּה אֹתָם כְּרָגַע וַיִּפְּלוּ עַל־פְּנֵיהֶם׃

46 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן קַח אֶת־הַמַּחְתָּה וְתֶן־עָלֶיהָ אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ וְשִׂים קְטֹרֶת וְהוֹלֵךְ מְהֵרָה אֶל־הָעֵדָה וְכַפֵּר עֲלֵיהֶם כִּי־יָצָא הַקֶּצֶף מִלִּפְנֵי יְהֹוָה הֵחֵל הַנָּגֶף׃

47 וַיִּקַּח אַהֲרֹן כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה וַיָּרָץ אֶל־תּוֹךְ הַקָּהָל וְהִנֵּה הֵחֵל הַנֶּגֶף בָּעָם וַיִּתֵּן אֶת־הַקְּטֹרֶת וַיְכַפֵּר עַל־הָעָם׃

48 וַיַּעֲמֹד בֵּין־הַמֵּתִים וּבֵין הַחַיִּים וַתֵּעָצַר הַמַּגֵּפָה׃

ις'.

39. Καὶ ἔλαβεν Ἐλεάζαρ υἱὸς Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως τὰ πυρεῖα τὰ χαλκᾶ, ὅσα προσήνεγκαν οἱ κατακεκαυμένοι, καὶ προσέθηκαν αὐτὰ περίθεμα τῷ θυσιαστηρίῳ.

40. Μνημόσυνον τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, ὅπως ἂν μὴ προσέλθῃ μηδεὶς ἀλλογενής, ὃς οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σπέρματος Ἀαρών, ἐπιθεῖναι θυμίαμα ἔναντι κυρίου, καὶ οὐκ ἔσται ὥσπερ Κορέ, καὶ ἡ ἐπισύστασις αὐτοῦ, καθὰ ἐλάλησε κύριος ἐν χειρὶ Μωϋσῆ.

41. Καὶ ἐγόγγυσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τῇ ἐπαύριον ἐπὶ Μωϋσῆν καὶ Ἀαρών, λέγοντες, ὑμεῖς ἀπεκτάγκατε τὸν λαὸν κυρίου.

42. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐπισυστρέφεσθαι τὴν συναγωγὴν ἐπὶ Μωϋσῆν καὶ Ἀαρών, καὶ ὥρμησαν ἐπὶ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου. καὶ τήνδε ἐκάλυψεν αὐτὴν ἡ νεφέλη, καὶ ὤφθη ἡ δόξα κυρίου.

43. Καὶ εἰσῆλθε Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν κατὰ πρόσωπον τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

44. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν λέγων·

45. Ἐκχωρήσατε ἐκ μέσου τῆς συναγωγῆς ταύτης, καὶ ἐξαναλώσω αὐτοὺς εἰς ἅπαξ. καὶ ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν·

46. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς πρὸς Ἀαρών· λάβε τὸ πυρεῖον, καὶ ἐπίθες ἐπ' αὐτὸ πῦρ ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἐπίβαλε ἐπ' αὐτὸ θυμίαμα, καὶ ἀπένεγκε τὸ τάχος εἰς τὴν παρεμβολήν, καὶ ἐξίλασαι περὶ αὐτῶν. ἐξῆλθε γὰρ ὀργὴ ἀπὸ προσώπου κυρίου, ἦρκται θραύειν τὸν λαόν.

47. Καὶ ἔλαβεν Ἀαρὼν καθάπερ ἐλάλησεν αὐτῷ Μωϋσῆς, καὶ ἔδραμεν εἰς τὴν συναγωγήν, καὶ ἤδη ἐνῆρκτο ἡ θραῦσις ἐν τῷ λαῷ, καὶ ἐπέβαλε τὸ θυμίαμα, καὶ ἐξιλάσατο περὶ τοῦ λαοῦ.

48. Καὶ ἔστη ἀνὰ μέσον τῶν τεθνηκότων καὶ τῶν ζώντων, καὶ ἐκόπασεν ἡ θραῦσις.

CAP. XVI.

39. Tulit ergo Eleazar ſacerdos thuribula ænea in quibus obtulerant hi quos incendium devoravit, & produxit ea in laminas, affigens altari:

40. Vt haberent poſtea filii Iſraël quibus commonerentur, ne quis accedat alienigena, & qui non eſt de ſemine Aaron ad offerendum incenſum Domino, ne patiatur ſicut paſſus eſt Core, & omnis congregatio eius, loquente Domino ad Moyſen.

41. Murmuravit autem omnis multitudo filiorum Iſraël ſequenti die contra Moyſen & Aaron, dicens, Vos interfeciſtis populum Domini.

42. Cumque oriretur ſeditio, & tumultus increſceret. Moyſes & Aaron fugerunt ad tabernaculum fœderis.

43. Quod poſtquam ingreſſi ſunt, operuit nubes, & apparuit gloria Domini.

44. Dixitque Dominus ad Moyſen.

45. Recedite de medio huius multitudinis, etiam nunc delebo eos. Cumq; iacerent in terra.

46. Dixit Moyſes ad Aaron, Tolle thuribulum, & hauſto igne de altari mitte incenſum déſuper, pergens citò ad populum ut roges pro eis: iam enim egreſſa eſt ira à Domino, & plaga deſævit.

47. Quod cùm feciſſet Aaron, & cucurriſſet ad mediam multitudinē, quam iam vaſtabat incendium, obtulit thymiama:

48. Et ſtans inter mortuos ac viventes, pro populo deprecatus eſt, & plaga ceſſavit.

Das XVI. Capitel.

39. Vnnd Eleaſar der Prieſter / nam die ehernen Pfannen / die die verbrandten geopffert hatten / vnnd ſchlug ſie zu blechen / den Altar zu behengen.

40. Zum gedechtniß der Kinder Iſrael / daß nicht jemand frembds ſich herzu mache / der nicht iſt des Samens Aaron / zu opffern reuchwerck für dem HERRN / auff daß jhm nicht gehe / wie Korah vnnd ſeiner Rotte / wie der HERR jhm geredt hatte durch Moſe.

41. Des andern Morgens aber murrete die gantze gemeine der kinder Iſrael wider Moſen vnd Aaron / vnnd ſprachen: Jhr habt des HERRN Volck getödtet.

42. Vnd da ſich die gemeine verſamlet wider Moſe vnnd Aaron / wandten ſie ſich zu der Hütten des Stiffts / vnd ſihe / da bedecket es die Wolcken / vnnd die Herrligkeit des HERREN erſchein.

43. Vnnd Moſe vnd Aaron giengen hinein zu der Hütten des Stiffts.

44. Vnnd der HERR redet mit Moſe / vnd ſprach:

45. Hebt euch auß dieſer Gemein / ich wil ſie plötzlich vertilgen / vnd ſie fielen auff jhr angeſicht.

46. Vnnd Moſe ſprach zu Aaron: Nimm die pfanne / vnd thu fewer drein vom Altar / vnnd lege Reuchwerck drauff / vnnd gehe eilend zu der Gemeine / vnd verſöne ſie / denn das wüten iſt von dem HERRN außgegangen / vnd die plage iſt angangen.

47. Vnd Aaron nam / wie jhm Moſe geſagt hatte / vnnd lieff mitten vnter die Gemeine (vnnd ſihe die plage war angangen vnter dem Volck.) Vnd reucherte vnd verſönete das Volck.

48. Vnnd ſtundt zwiſchen den todten vnd lebendigen / da ward der Plage gewehret.

CHAP. XVI.

39. Ainſi Eleazar Sacrificateur print les encenſoirs d'airain, leſquels ceux qui furent bruſlés auoyent preſentés, & on en fit des placques pour couurir l'autel.

40. *C'eſt* vn memorial aux enfans d'Iſraël, afin que nul eſtranger qui n'eſt point de la race d'Aaron, ne s'approche pour faire parfum en la preſence de l'Eternel, & qu'il ne ſoit comme Coré & comme ceux qui ont eſté aſſemblés auec lui : ainſi que l'Eternel en a parlé par le moyen de Moyſe.

41. Or dés le lendemain toute l'aſſemblee des enfans d'Iſrael murmura contre Moyſe, & contre Aaron, diſant, Vous auez fait mourir le peuple de l'Eternel.

42. Et aduint comme l'aſſemblee s'amaſſoit contre Moyſe, & contre Aaron, qu'ils regarderent vers le tabernacle d'aſſignation, & voici la nuee le couurit, & la gloire de l'Eternel apparut.

43. Moyſe donc & Aaron vindrent deuant le tabernacle d'aſſignation.

44. Et l Eternel parla à Moyſe, diſant.

45. Oſtez-vous du milieu de ceſte aſſemblee ici, & ie les conſumerai en vn moment. Adonc ils ſe proſternerent ſur leur face.

46. Puis Moyſe dit à Aaron, Pren l'encenſoir, & mets en icelui du feu de deſſus l'autel, mets-y auſſi du parfum, & t'en va promptement à l'aſſemblee, & fai propitiation pour eux. Car vne grande colere eſt departie de deuant l'Eternel. La playe eſt commencee.

47. Et Aaron *le* print comme Moyſe lui auoit dit, & s'en courut au milieu de la congregation : & voici la playe auoit ia commencé ſur le peuple : lors il mit du parfum, & fit propitiation pour le peuple.

48. Et comme il ſe tenoit entre les morts & les viuans, la playe fut arreſtee.

יו

49 וַהֲווֹ דְמִיתוּ בְּמוֹתָנָא אַרְבְּעַת עַשְׂרָא אַלְפִּין וּשְׁבַע מְאָה בַּר מִדְּמִיתוּ עַל פְּלוּגְתָּא דְקֹרַח׃

50 וְתָב אַהֲרֹן לְמֹשֶׁה לִתְרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא וּמוֹתָנָא אִתְכְּלִי׃

יז

1 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃

2 מַלֵּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְסַב מִנְּהוֹן חֻטְרָא חֻטְרָא לְבֵית אֲבָהָת מִן כָּל רַבְרְבָנֵיהוֹן לְבֵית אב אֲבָהָתְהוֹן תְּרֵי עֲשַׂר חֻטְרִין גְּבַר יַת שְׁמֵיהּ תִּכְתּוֹב עַל חֻטְרֵיהּ׃

3 וְיַת שְׁמָא דְאַהֲרֹן תִּכְתּוֹב עַל חֻטְרָא דְלֵוִי אֲרֵי חֻטְרָא חַד לְרֵישׁ בֵּית אֲבָהָתְהוֹן׃

4 וְתַצְנְעִינּוּן בְּמַשְׁכַּן ז זִמְנָא קֳדָם סַהֲדוּתָא דַאֲזַמֵּן (מֵימְרִי) לְכוֹן תַּמָּן׃

5 וִיהֵי גֻּבְרָא דְאִתְרְעֵי בֵיהּ חֻטְרֵיהּ יִנְעֵי וַאֲנִיחַ מִן קֳדָמַי יַת תֻּרְעֲמוּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דְאִנּוּן מ מִתְרַעֲמִין עֲלֵיכוֹן׃

6 וּמַלֵּיל מֹשֶׁה עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וִיהַבוּ לֵיהּ כָּל רַבְרְבָנֵיהוֹן חֻטְרָא לְרַבָּא חַד חֻטְרָא לְרַבָּא חַד לְבֵית אֲבָהָתְהוֹן תְּרֵי עֲשַׂר חֻטְרִין וְחֻטְרָא דְאַהֲרֹן בְּגוֹ חֻטְרֵיהוֹן׃

7 וְאַצְנַע מֹשֶׁה יַת חֻטְרַיָּא קֳדָם יְיָ בְּמַשְׁכְּנָא דְסַהֲדוּתָא׃

8 וַהֲוָה מִיּוֹמָא דְבָתְרוֹהִי וְעַל מֹשֶׁה לְמַשְׁכְּנָא דְסַהֲדוּתָא וְהָא נְעָא חֻטְרָא דְאַהֲרֹן לְבֵית לֵוִי וְאַפֵּיק לַבְלְבִין וְאַנֵּיץ נִיץ וְכָפֵית שִׁקְדִין׃

יו

49 וַיִּהְיוּ הַמֵּתִים בַּמַּגֵּפָה אַרְבָּעָה עָשָׂר אֶלֶף וּשְׁבַע מֵאוֹת מִלְּבַד הַמֵּתִים עַל־דְּבַר־קֹרַח׃

50 וַיָּשָׁב אַהֲרֹן אֶל־מֹשֶׁה אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְהַמַּגֵּפָה נֶעֱצָרָה׃

יז

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

2 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְקַח מֵאִתָּם מַטֶּה מַטֶּה לְבֵית אָב מֵאֵת כָּל־נְשִׂיאֵהֶם לְבֵית אֲבֹתָם שְׁנֵים עָשָׂר מַטּוֹת אִישׁ אֶת־שְׁמוֹ תִּכְתֹּב עַל־מַטֵּהוּ׃

3 וְאֵת שֵׁם אַהֲרֹן תִּכְתֹּב עַל־מַטֵּה לֵוִי כִּי מַטֶּה אֶחָד לְרֹאשׁ בֵּית אֲבוֹתָם׃

4 וְהִנַּחְתָּם בְּאֹהֶל מוֹעֵד לִפְנֵי הָעֵדוּת אֲשֶׁר אִוָּעֵד לָכֶם שָׁמָּה׃

5 וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר אֶבְחַר־בּוֹ מַטֵּהוּ יִפְרָח וַהֲשִׁכֹּתִי מֵעָלַי אֶת־תְּלֻנּוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֵם מַלִּינִם עֲלֵיכֶם׃

6 וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּתְּנוּ אֵלָיו כָּל־נְשִׂיאֵיהֶם מַטֶּה לְנָשִׂיא אֶחָד מַטֶּה לְנָשִׂיא אֶחָד לְבֵית אֲבֹתָם שְׁנֵים עָשָׂר מַטּוֹת וּמַטֵּה אַהֲרֹן בְּתוֹךְ מַטּוֹתָם׃

7 וַיַּנַּח מֹשֶׁה אֶת־הַמַּטֹּת לִפְנֵי יְהוָה בְּאֹהֶל הָעֵדֻת׃

8 וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַיָּבֹא מֹשֶׁה אֶל־אֹהֶל הָעֵדוּת וְהִנֵּה פָּרַח מַטֵּה־אַהֲרֹן לְבֵית לֵוִי וַיֹּצֵא פֶרַח וַיָּצֵץ צִיץ וַיִּגְמֹל שְׁקֵדִים׃

ιϛ΄.

49. Καὶ ἐγένοντο οἱ τεθνηκότες ἐν τῇ θραύσει, τεσσαρεσκαίδεκα χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι, χωρὶς τῶν τεθνηκότων ἕνεκεν Κορέ.

50. Καὶ ἐπέστρεψεν Ἀαρὼν πρὸς Μωϋσῆν ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐκόπασεν ἡ θραῦσις.

ΚΕΦΑΛ. ιζ.

1. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων.

2. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ λάβε παρ᾽ αὐτῶν ῥάβδον, ῥάβδον παρὰ πάντων τῶν ἀρχόντων αὐτῶν κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν δώδεκα ῥάβδους, καὶ ἑκάστου τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπίγραψον ἐπὶ τῆς ῥάβδου αὐτοῦ.

3. Καὶ τὸ ὄνομα Ἀαρὼν ἐπίγραψον ἐπὶ τῆς ῥάβδου Λευΐ. ἔστι γὰρ ῥάβδος μία. κατὰ φυλὴν οἴκου πατριῶν αὐτῶν δώσουσι.

4. Καὶ θήσεις αὐτὰς ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου κατέναντι τοῦ μαρτυρίου ἐν οἷς γνωσθήσομαί σοι ἐκεῖ.

5. Καὶ ἔσται ὁ ἄνθρωπος ὃν ἂν ἐκλέξωμαι αὐτὸν, ἡ ῥάβδος αὐτοῦ ἐκβλαστήσει, καὶ περιελῶ ἀπὸ σοῦ τὸν γογγυσμὸν υἱῶν Ἰσραὴλ, ὅσα αὐτοὶ γογγύζουσιν ἐφ᾽ ὑμᾶς.

6. Καὶ ἐλάλησε Μωϋσῆς τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ· καὶ ἔδωκαν αὐτῷ πάντες οἱ ἄρχοντες αὐτῶν ῥάβδον, τῷ ἄρχοντι τῷ ἑνὶ ῥάβδον κατ᾽ ἄρχοντα, κατ᾽ οἴκους πατριῶν αὐτῶν, δώδεκα ῥάβδους. καὶ ἡ ῥάβδος Ἀαρὼν ἀνὰ μέσον τῶν ῥάβδων αὐτῶν.

7. Καὶ ἀπέθηκε Μωϋσῆς τὰς ῥάβδους ἔναντι κυρίου ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου.

8. Καὶ ἐγένετο τῇ ἐπαύριον, καὶ εἰσῆλθε Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἰδοὺ ἐβλάστησεν ἡ ῥάβδος Ἀαρὼν εἰς οἶκον Λευΐ, καὶ ἐξήνεγκε βλαστὸν, καὶ ἐξήνθησεν ἄνθη, καὶ ἐβλάστησε κάρυα.

CAP. XVI.

49. Fuerunt autem qui percuſſi ſunt, quatuordecim millia hominum & ſeptingenti, abſque his qui perierant in ſeditione Core.

50. Reverſuſque eſt Aaron ad Moyſen ad oſtium tabernaculi fœderis poſtquam quievit interitus.

CAP. XVII.

1. Et locutus eſt Dominus ad Moyſen, dicens, Loquere ad filios Iſraël,

2. Et accipe ab eis virgas ſingulas per cognationes ſuas, à cunctis principibus tribuum,, virgas duodecim, & uniuſcuiuſque nomen ſuperſcribes virgæ ſuæ.

3. Nomen autem Aaron erit in tribu Levi, & una virga cunctas eorum familias continebit:

4. Poneſq; eas in tabernaculo fœderis coram teſtimonio, ubi loquar ad te.

5. Quem ex his elegero, germinabit virga eius: & cohibebo à me querimonias filiorum Iſraël, quibus contra vos murmurant.

6. Locutuſq; eſt Moyſes ad filios Iſrael: & dederunt ei omnes principes virgas per ſingulas tribus: fueruntque virgæ duodecim abſque virga Aaron.

7. Quas cùm poſuiſſet Moyſes coram Domino in tabernaculo teſtimonii.

8. Sequenti die regreſſus invenit germinaſſe virgam Aaron in domo Levi: & turgentibus gemmis eruperant flores, qui foliis dilatatis, in amygdalas deformati ſunt.

Das XVI. Capitel.

49. Der aber/ die an der Plage geſtorben waren/ war vierzehen tauſent vnd ſieben hundert/ Ohn die ſo mit Korah ſtorben.

50. Vnd Aaron kam wider zu Moſe für die thür der hütten des Stiffts/ vnd der Plage ward gewehret.

Das XVII. Capitel.

VNnd der HERR redet mit Moſe/ vnd ſprach:

2. Sage den kindern Jſrael/ vnnd nimm von jhnen zwölff Stecken/ von jeglichem Fürſten ſeines Vaters hauß einen/ vnnd ſchreib eines jeglichen Namen auff ſeinen ſtecken.

3. Aber den namen Aaron ſolt du ſchreiben auff den ſtecken Levi/ Denn ja für ein haupt jhrer Väter hauß ſol ein ſtecke ſein.

4. Vnnd lege ſie inn die hütten des Stiffts/ für dem Zeugniß da ich euch zeuge.

5. Vnd welchen ich erwehlen werde/ des ſtecken wird grünen/ daß ich das murren der kinder Jſrael/ daß ſie wider euch murren/ ſtille.

6. Moſe redet mit den kindern Jſrael/ vnd alle jhre Fürſten gaben jm zwölff ſtecken/ ein jeglicher Fürſt einen ſtecken/ nach dem Hauſe jrer Väter/ vnnd der ſtecke Aaron war auch vnter jhren ſtecke.n

7. Vnd Moſe legt die ſtecken für den HERREN inn der Hütten des Zeugniß.

8. Des morgens aber/ Da Moſe in die Hütten des Zeugniß gieng/ fand er den ſtecken Aaron des hauſes Levi grünen/ vnd die blüt auffgangen vnnd Mandeln tragen.

CHAP. XVI.

49. Et ceux qui moururent de ceſte playe, furent quatorze mille & ſept cens, outre les *autres* morts pour le fait de Coré.

50. Puis Aarō retourna vers Moyſe à l'entree du tabernacle d'aſſignation, apres que la playe fut arreſtee.

CHAP. XVII.

1. Apres cela l'Eternel parla à Moyſe, diſant.
2. Parle aux enfans d'Iſraël, & pren vne verge de chacun d'eux ſelon la maiſon de *leur* pere, *aſſauoir* de tous ceux qui ſont les principaux d'entr'eux ſelon la maiſon de leurs peres, douze verges: *puis* tu eſcriras le nom d'vn chacun ſur la verge d'icelui.
3. En outre tu eſcriras le nom d'Aaron ſur la verge de Levi: car il *y aura* vne verge pour vn chacun chef de la maiſon de leurs peres.
4. Et les poſeras au tabernacle d'aſſignation deuant le Teſmoignage, où i'ai accouſtumé de me trouuer auec vous.
5. Et aduiendra que la verge de l'hōme que i'aurai choiſi, fleurira: & ie ferai ceſſer de deſſus moi les murmures des enfans d'Iſrael, par leſquels ils murmurent contre vous.
6. Quand Moyſe eut parlé aux enfans d'Iſrael, tous les principaux d'entr'eux lui baillerent ſelon la maiſon de leurs peres, chacun vne verge: *ainſi il y* eut douze verges: or la verge d'Aaron *fut miſe* parmi leurs verges.
7. Et Moyſe poſa les verges deuant l'Eternel au tabernacle du Teſmoignage.
8. Et aduint dés le lendemain, que Moyſe eſtant entré au tabernacle du Teſmoignage, voici la verge d'Aaron eſtoit fleurie pour la maiſon de Levi, & auoit iettéfleurs, produit boutons, & meuri des amandes.

יז

9 וְאַפֵּיק מֹשֶׁה יָת כָּל חֻטְרַיָּא מִן קֳדָם יְיָ לְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאִשְׁתְּמוֹדַעוּ וּנְסִיבוּ גְּבַר חֻטְרֵיהּ׃

10 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה אֲתֵיב יָת חֻטְרָא דְאַהֲרֹן קֳדָם סַהֲדוּתָא לְמַטְּרָא לְאָת לְעַמָּא סַרְבָנָא וִיסוּפָן תְּרַעֲמוּתְהוֹן מִן קֳדָמַי וְלָא יְמוּתוּן׃

11 וַעֲבַד מֹשֶׁה כְּמָא דְפַקֵּיד יְיָ יָתֵיהּ כֵּן עֲבַד׃

12 וַאֲמַרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֹשֶׁה לְמֵימַר הָא מִנַּנָא קְטַלַת חַרְבָּא וְהָא מִנַּנָא בְּלַעַת אַרְעָא וְהָא מִנַּנָא דְמִיתוּ בְּמוֹתָנָא׃

13 כָּל דְּיִקְרַב מִקְרַב לְמַשְׁכְּנָא דַיְיָ מָאִית הָא אֲנַחְנָא סָיְפִין לְמֵמָת׃

יז

9 וַיֹּצֵא מֹשֶׁה אֶת־כָּל־הַמַּטֹּת מִלִּפְנֵי יְהוָה אֶל־כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּרְאוּ וַיִּקְחוּ אִישׁ מַטֵּהוּ׃

10 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה הָשֵׁב אֶת־מַטֵּה אַהֲרֹן לִפְנֵי הָעֵדוּת לְמִשְׁמֶרֶת לְאוֹת לִבְנֵי־מֶרִי וּתְכַל תְּלוּנֹּתָם מֵעָלַי וְלֹא יָמֻתוּ׃

11 וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ כֵּן עָשָׂה׃

12 וַיֹּאמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר הֵן גָּוַעְנוּ אָבַדְנוּ כֻּלָּנוּ אָבָדְנוּ׃

13 כֹּל הַקָּרֵב הַקָּרֵב אֶל־מִשְׁכַּן יְהוָה יָמוּת הַאִם תַּמְנוּ לִגְוֹעַ׃

ιζ.

9. Καὶ ἐξήνεγκε Μωϋσῆς πάσας τὰς ῥάβδους ἀπὸ προσώπου κυρίου πρὸς πάντας τοὺς υἱοὺς Ισραήλ, καὶ εἶδον, καὶ ἔλαβον ἕκαστος τὴν ῥάβδον αὐτοῦ.

10. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωϋσῆν· ἀπόθες τὴν ῥάβδον Ααρὼν ἐνώπιον τῶν μαρτυρίων εἰς διατήρησιν, εἰς σημεῖον τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνηκόων, καὶ παυσάσθω ὁ γογγυσμὸς αὐτῶν ἀπ᾽ ἐμοῦ, καὶ οὐ μὴ ἀποθάνωσι.

11. Καὶ ἐποίησε Μωϋσῆς καὶ Ααρὼν, ὅσα συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσῇ, οὕτως ἐποίησαν.

12. Καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Ισραὴλ πρὸς Μωϋσῆν λέγοντες· ἰδοὺ ἐξανηλώμεθα, ἀπολώλαμεν, παρανηλώμεθα.

13. Πᾶς ὁ ἁπτόμενος τῆς σκηνῆς κυρίου ἀποθνήσκει, ἕως εἰς τέλος ἀποθάνωμεν.

יח

1 וַאֲמַר יְיָ לְאַהֲרֹן אַתְּ וּבְנָךְ וּבֵית אֲבוּךְ עִמָּךְ תְּסַלְּחוּן עַל חוֹבֵי מַקְדְּשָׁא וְאַתְּ וּבְנָךְ עִמָּךְ תְּסַלְּחוּן עַל חוֹבֵי כְהוּנַּתְכוֹן׃

2 וְאַף יָת אֲחָךְ שִׁבְטָא דְלֵוִי שִׁבְטָא דַאֲבוּךְ קָרֵיב לְוָתָךְ וְיִתּוֹסְפוּן עֲלָךְ וִישַׁמְּשׁוּנָּךְ וְאַתְּ וּבְנָךְ עִמָּךְ קֳדָם מַשְׁכְּנָא דְסַהֲדוּתָא׃

3 וְיִטְּרוּן מַטְּרְתָּךְ וּמַטְּרַת כָּל מַשְׁכְּנָא בְּרַם לְמָאנֵי קֻדְשָׁא וּלְמַדְבְּחָא לָא יִקְרְבוּן וְלָא יְמוּתוּן אַף אִנּוּן אַף אַתּוּן׃

4 וְיִתּוֹסְפוּן עֲלָךְ וְיִטְּרוּן יָת מַטְּרַת מַשְׁכַּן זִמְנָא לְכֹל פָּלְחַן מַשְׁכְּנָא וְחִלּוֹנַי לָא יִקְרַב לְוָתְכוֹן׃

יח

1 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־אַהֲרֹן אַתָּה וּבָנֶיךָ וּבֵית־אָבִיךָ אִתָּךְ תִּשְׂאוּ אֶת־עֲוֺן הַמִּקְדָּשׁ וְאַתָּה וּבָנֶיךָ אִתָּךְ תִּשְׂאוּ אֶת־עֲוֺן כְּהֻנַּתְכֶם׃

2 וְגַם אֶת־אַחֶיךָ מַטֵּה לֵוִי שֵׁבֶט אָבִיךָ הַקְרֵב אִתָּךְ וְיִלָּווּ עָלֶיךָ וִישָׁרְתוּךָ וְאַתָּה וּבָנֶיךָ אִתָּךְ לִפְנֵי אֹהֶל הָעֵדֻת׃

3 וְשָׁמְרוּ מִשְׁמַרְתְּךָ וּמִשְׁמֶרֶת כָּל־הָאֹהֶל אַךְ אֶל־כְּלֵי הַקֹּדֶשׁ וְאֶל־הַמִּזְבֵּחַ לֹא יִקְרָבוּ וְלֹא־יָמֻתוּ גַּם־הֵם גַּם־אַתֶּם׃

4 וְנִלְווּ עָלֶיךָ וְשָׁמְרוּ אֶת־מִשְׁמֶרֶת אֹהֶל מוֹעֵד לְכֹל עֲבֹדַת הָאֹהֶל וְזָר לֹא־יִקְרַב אֲלֵיכֶם׃

ΚΕΦΑΛ. ιη΄.

1. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Ααρὼν λέγων· σὺ καὶ οἱ υἱοί σου καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός σου μετὰ σοῦ, λήψεσθε τὰς ἀπαρχὰς τῶν ἁγίων, καὶ σὺ καὶ οἱ υἱοί σου λήψεσθε τὰς ἁμαρτίας τῆς ἱερατείας ὑμῶν.

2. Καὶ τοὺς ἀδελφούς σου φυλὴν Λευΐ, δῆμον τοῦ πατρός σου προσαγάγου πρὸς σεαυτὸν, καὶ προστεθήτωσάν σοι, καὶ λειτουργείτωσάν σοι, καὶ σὺ καὶ οἱ υἱοί σου μετὰ σοῦ ἀπέναντι τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

3. Καὶ φυλάξονται τὰς φυλακάς σου, καὶ τὰς φυλακὰς τῆς σκηνῆς. πλὴν πρὸς τὰ σκεύη τὰ ἅγια, καὶ πρὸς τὸ θυσιαστήριον οὐ προσελεύσονται, καὶ οὐκ ἀποθανοῦνται καὶ οὗτοι καὶ ὑμεῖς.

4. Καὶ προστεθήσονται πρὸς σέ, καὶ φυλάξονται τὰς φυλακὰς τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, κατὰ πάσας τὰς λειτουργίας τῆς σκηνῆς. καὶ ὁ ἀλλογενὴς οὐ προσελεύσεται πρὸς σέ.

CAP. XVII.

9. Protulit ergo Moyſes omnes virgas de conſpectu Domini ad cunctos filios Iſraël: videruntque & receperunt ſinguli virgas ſuas.

10. Dixitque Dominus ad Moyſen, Refer virgam Aaron in tabernaculum teſtimonii, ut ſervetur ibi in ſignum rebellium filiorum Iſraël, & quieſcant querelæ eorum à me ne moriantur.

11. Fecitque Moyſes ſicut præceperat Dominus.

12. Dixerunt autem filii Iſraël ad Moyſen, Ecce conſumpti ſumus, omnes perimus.

13. Quicunque accedit ad tabernaculum Domini, moritur. num uſque ad internecionem cuncti delendi ſumus?

Das XVII. Capitel.

9. Vnd Moſe trug die Stecken alle herauß von dem HERRN für alle Kinder Iſrael / daß ſie es ſahen / vnnd ein jeglicher nam ſeinen ſtecken.

10. Der HERR ſprach aber zu Moſe: Trage den ſtecken Aaron wider für das Zeugniß / daß er verwaret werde / zum zeichen den vngehorſamen Kindern / daß jr murren von mir auffhöre / daß ſie nicht ſterben.

11. Moſe thet / wie jhm der HERR gebotten hatte.

12. Vnnd die Kinder Iſrael ſprachen zu Moſe: Sihe / wir verderben vnnd kommen vmb / wir werden alle vertilget vnd kommen vmb.

13. Wer ſich nahet zu der Wonung des HERRN / der ſtirbt / ſollen wir denn gar vntergehen.

CHAP. XVII.

9. Lors Moyſe apporta hors de deuāt l'Eternel vers tous les enfans d'Iſrael toutes les verges: & *les* ayans veues, ils reprindrent vn chacun ſa verge.

10. Apres l'Eternel dit a Moyſe, Reporte la verge d'Aaron deuant le Teſmoignage, pour eſtre gardee en ſigne aux hommes adonnes à rebellion: & feras ceſſer leurs murmures de deſſus moi, & ainſi ils ne mourront plus.

11. Ce que fit Moyſe: comme l'Eternel lui auoit commande, ainſi fit-il.

12. Et les enfans d'Iſrael parlerent à Moyſe, diſans, Voici, nous defaillons, nous ſommes perdus, nous tous ſommes perdus.

13. Quicōque approche pres du pauillon de l'Eternel, mourra: n'auons-nous pas eſte conſumes en defaillant?

CAP. XVIII.

1. Dixitq; Dominus ad Aaron, Tu, & filii tui, & domus patris tui tecum portabitis iniquitatem ſanctuarii: & tu & filii tui ſimul ſuſtinebitis peccata ſacerdotii veſtri.

2. Sed & fratres tuos de tribu Levi, & ſceptrum patris tui ſume tecum, præſtoque ſint, & miniſtrent tibi: tu autem & filii tui miniſtrabitis in tabernaculo teſtimonii.

3. Excubabuntq; Levitæ ad præcepta tua, & ad cuncta opera tabernaculi: ita duntaxat, ut ad vaſa ſanctuarii & altare non accedant, ne & illi moriantur, & vos pereatis ſimul.

4. Sint autem tecum, & excubent in cuſtodiis tabernaculi, & in omnibus ceremoniis eius. Alienigena non miſcebitur vobis.

Das XVIII. Capitel.

VNnd der HERR ſprach zu Aaron: Du vnnd deine Söhne vnnd deines Vaters Hauß mit dir / ſolt die miſſethat des Heiligthumbs tragen / vnd du vnd deine Söhne mit dir ſollen die miſſethat ewers Prieſterthumbs tragen.

2. Aber deine Brüder des Stamms Levi / deines Vaters / ſolt du zu dir nemen / daß ſie bey dir ſeyen vnnd dir dienen / Du aber vnd deine Söne mit dir für der Hütten des Zeugnis.

3. Vnd ſie ſollen deines dienſts / vnd des dienſts der gantzen Hütten warten / doch zu dem gerethe des Heiligthumbs vnnd zu dem Altar ſollen ſie ſich nicht machen / daß nicht beide ſie vnd jhr ſterbet.

4. Sondern ſie ſollen bey dir ſein / daß ſie des dienſts warten an der Hütten des Stiffts inn allem Ampt der Hütten / Vnd kein Frembder ſol ſich zu euch thun.

CHAP. XVIII.

1. Alors l'Eternel dit à Aaron, Toi & tes fils, & la maiſon de ton pere auec toi, porterez l'iniquite du Sanctuaire, & toi & tes fils auec toi, porterez l'iniquite de voſtre ſacrificature.

2. Fai auſſi approcher de toi tes freres, *aſſauoir* la tribu de Leui, *qui eſt* la tribu de ton pere, afin qu'ils te ſoyent adioints, & qu'ils te ſeruent: mais toi & tes fils auec toi *ſeruirez* deuant le tabernacle du Teſmoignage.

3. Iceux garderont ce que tu leur ordonneras de garder, & ce qu'il faut garder de tout le tabernacle: mais ils n approcheront point des vaiſſeaux du Sanctuaire ni de l'autel, afin qu'ils ne meurent, tant eux que vous.

4. Ils te ſeront dōc adioints, & garderont tout ce qu'il faut garder au tabernacle d'aſſignation, ſelon tout le ſeruice du tabernacle: & nul eſtranger n'approchera de vous.

יח

5 וְתִטְּרוּן יָת מַטְּרַת קֻדְשָׁא וְיָת מַטְּרַת מַדְבְּחָא וְלָא יְהֵי עוֹד רֻגְזָא עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

6 וַאֲנָא הָא קָרֵבִית יָת אֲחֵיכוֹן לֵיוָאֵי מִגּוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְכוֹן מַתְּנָן יְהִיבִין קֳדָם יְיָ לְמִפְלַח יָת פָּלְחַן מַשְׁכַּן זִמְנָא׃

7 וְאַתְּ וּבְנָךְ עִמָּךְ תִּטְּרוּן יָת כְּהֻנַּתְכוֹן לְכָל פִּתְגַּם מַדְבְּחָא וּלְמִגַּו לְפָרֻכְתָּא וְתִפְלְחוּן פָּלְחַן מַתְּנָן אֶתֵּן יָת כְּהֻנַּתְכוֹן וְחִילוֹנַי דְּיִקְרַב יִתְקְטִל׃

8 וּמַלֵּיל יְיָ עִם אַהֲרֹן וַאֲנָא הָא יְהָבִית לָךְ יָת מַטְּרַת אַפְרָשׁוּתִי לְכָל קֻדְשַׁיָּא דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לָךְ יְהַבְתִּינוּן לִרְבוּ וְלִבְנָךְ לִקְיָם עָלָם׃

9 דֵּין יְהֵי לָךְ מִקֹּדֶשׁ קֻדְשַׁיָּא מוֹתַר מִן אֶשָּׁתָא כָּל קֻרְבָּנֵיהוֹן לְכָל מִנְחָתְהוֹן וּלְכָל חַטָּוָתְהוֹן וּלְכָל אֲשָׁמְהוֹן דִּיתִיבוּן קֳדָמַי קֹדֶשׁ קֻדְשִׁין דִּלָךְ הוּא וְלִבְנָךְ׃

10 בְּקֹדֶשׁ קֻדְשַׁיָּא תֵּיכְלִנֵּיהּ כָּל דְּכוּרָא יֵיכוּל יָתֵיהּ קֻדְשָׁא יְהֵי לָךְ׃

11 וְדֵין לָךְ אַפְרָשׁוּת מַתְּנָתְהוֹן לְכָל אֲרָמוּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָךְ יְהַבְתִּינוּן וְלִבְנָךְ וְלִבְנָתָךְ עִמָּךְ לִקְיַם עָלָם כָּל דִּדְכֵי בְּבֵיתָךְ יֵיכוּל יָתֵיהּ׃

12 כֹּל טוּב מְשַׁח וְכָל טוּב חֲמַר וְעִיבוּר רֵאשֵׁיתְהוֹן דְּיִתְּנוּן קֳדָם יְיָ לָךְ יְהַבְתִּינוּן׃

יח

5 וּשְׁמַרְתֶּם אֵת מִשְׁמֶרֶת הַקֹּדֶשׁ וְאֵת מִשְׁמֶרֶת הַמִּזְבֵּחַ וְלֹא־יִהְיֶה עוֹד קֶצֶף עַל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

6 וַאֲנִי הִנֵּה לָקַחְתִּי אֶת־אֲחֵיכֶם הַלְוִיִּם מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָכֶם מַתָּנָה נְתֻנִים לַיהֹוָה לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדַת אֹהֶל מוֹעֵד׃

7 וְאַתָּה וּבָנֶיךָ אִתְּךָ תִּשְׁמְרוּ אֶת־כְּהֻנַּתְכֶם לְכָל־דְּבַר הַמִּזְבֵּחַ וּלְמִבֵּית לַפָּרֹכֶת וַעֲבַדְתֶּם עֲבֹדַת מַתָּנָה אֶתֵּן אֶת־כְּהֻנַּתְכֶם וְהַזָּר הַקָּרֵב יוּמָת׃

8 וַיְדַבֵּר יְהֹוָה אֶל־אַהֲרֹן וַאֲנִי הִנֵּה נָתַתִּי לְךָ אֶת־מִשְׁמֶרֶת תְּרוּמֹתָי לְכָל־קָדְשֵׁי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לְךָ נְתַתִּים לְמָשְׁחָה וּלְבָנֶיךָ לְחָק־עוֹלָם׃

9 זֶה יִהְיֶה לְךָ מִקֹּדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים מִן־הָאֵשׁ כָּל־קָרְבָּנָם לְכָל־מִנְחָתָם וּלְכָל־חַטָּאתָם וּלְכָל־אֲשָׁמָם אֲשֶׁר יָשִׁיבוּ לִי קֹדֶשׁ קָדָשִׁים לְךָ הוּא וּלְבָנֶיךָ׃

10 בְּקֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים תֹּאכְלֶנּוּ כָּל־זָכָר יֹאכַל אֹתוֹ קֹדֶשׁ יִהְיֶה־לָּךְ׃

11 וְזֶה־לְּךָ תְּרוּמַת מַתָּנָם לְכָל־תְּנוּפֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ נְתַתִּים וּלְבָנֶיךָ וְלִבְנֹתֶיךָ אִתְּךָ לְחָק־עוֹלָם כָּל־טָהוֹר בְּבֵיתְךָ יֹאכַל אֹתוֹ׃

12 כֹּל חֵלֶב יִצְהָר וְכָל־חֵלֶב תִּירוֹשׁ וְדָגָן רֵאשִׁיתָם אֲשֶׁר־יִתְּנוּ לַיהֹוָה לְךָ נְתַתִּים׃

ιή.

5. Καὶ φυλάξεσθε τὰς φυλακὰς τῶν ἁγίων, καὶ τὰς φυλακὰς τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ οὐκ ἔσται ἔτι θυμὸς ἐν τοῖς υἱοῖς Ισραήλ.

6. Καὶ ἐγὼ εἴληφα τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν τοὺς λευίτας ἐκ μέσου τῶν υἱῶν Ισραήλ, δόμα δεδομένον κυρίῳ, λειτουργεῖν τὰς λειτουργίας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

7. Καὶ σὺ καὶ οἱ υἱοί σου μετὰ σοῦ, διατηρήσετε τὴν ἱερατείαν ὑμῶν, κατὰ πάντα τρόπον τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ τὸ ἔνδοθεν τοῦ καταπετάσματος, καὶ λειτουργήσετε τὰς λειτουργίας δόμα τῆς ἱερατείας ὑμῶν. καὶ ὁ ἀλλογενὴς ὁ προσπορευόμενος, ἀποθανεῖται.

8. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Ααρών· καὶ ἰδοὺ ἐγὼ δέδωκα ὑμῖν τὴν διατήρησιν τῶν ἀπαρχῶν μου, ἀπὸ πάντων τῶν ἡγιασμένων μοι, παρὰ τῶν υἱῶν Ισραήλ. σοὶ δέδωκα αὐτὰ εἰς γέρας, καὶ τοῖς υἱοῖς σου μετὰ σὲ νόμιμον αἰώνιον.

9. Καὶ τοῦτο ἔστω ὑμῖν ἀπὸ τῶν ἡγιασμένων ἁγίων τῶν καρπωμάτων, ἀπὸ πάντων τῶν δώρων αὐτῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν θυσιασμάτων αὐτῶν, καὶ ἀπὸ πάσης τῆς πλημμελείας αὐτῶν, καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν, ὅσα ἀποδιδόασί μοι, ἀπὸ πάντων τῶν ἁγίων. σοὶ ἔσται καὶ τοῖς υἱοῖς σου.

10. Ἐν τῷ ἁγίῳ τῶν ἁγίων φάγεσθε αὐτά. πᾶν ἀρσενικὸν φάγεται αὐτά, σὺ καὶ οἱ υἱοί σου, ἅγια ἔσται σοι.

11. Καὶ τοῦτο ἔσται ὑμῖν ἀπαρχῶν δομάτων αὐτῶν, ἀπὸ πάντων τῶν ἐπιθεμάτων τῶν υἱῶν Ισραήλ. σοὶ δέδωκα αὐτὰ καὶ τοῖς υἱοῖς σου, καὶ ταῖς θυγατράσι σου μετὰ σοῦ νόμιμον αἰώνιον. πᾶς καθαρὸς ἐν τῷ οἴκῳ σου ἔδεται αὐτά.

12. Πᾶσα ἀπαρχὴ ἐλαίου, καὶ πᾶσα ἀπαρχὴ οἴνου καὶ σίτου ἀπαρχὴ, αὐτῶν ὅσα ἂν δῶσι τῷ κυρίῳ σοὶ δέδωκα αὐτά.

CAP. XVIII.

5. Excubate in cuſtodia ſanctuarii, & in miniſterio altaris:ne oriatur indignatio ſuper filios Iſraël.

6. Ego dedi vobis fratres veſtros Levitas de medio filiorum Iſraël, & tradidi donum Domino, ut ſerviant in miniſteriis tabernaculi eius.

7. Tu autem & filii tui cuſtodite ſacerdotium veſtrũ: & omnia quæ ad cultum altaris pertinent, & intra velum ſunt,per ſacerdotes adminiſtrabuntur, ſi quis externus acceſſerit,occidetur.

8. Locutuſque eſt Dominus ad Aaron,Ecce dedi tibi cuſtodiam primitiarũ mearum. Omnia quæ ſanctificantur à filiis Iſraël, tradidi tibi & filiis tuis pro officio ſacerdotali legitima ſempiterna.

9. Hæc ergo accipies de his quæ ſanctificantur, & oblata ſunt Domino. Omnis oblatio,& ſacrificium, & quicquid pro peccato atque delicto redditur mihi, & cedit in Sancta ſanctorum, tuum erit,& filiorum tuorum.

10. In ſanctuario comedes illud: mares tantùm edent ex eo. quia conſecratum eſt tibi.

11. Primitias autem quas voverint & obtulerint filii Iſraël,tibi dedi,& filiis tuis, ac filiabus tuis iure perpetuo. qui mundus eſt in domo tua,veſcetur eis.

12. Omnem medullam olei, & vini, ac frumenti, quicquid offerunt primitiarum Domino,tibi dedi.

Das XVIII. Capitel.

5. So wartet nun des dienſts des Heiligthumbs / vnnd des dienſts des Altars/daß fort nicht mehr ein wüten komme vber die Kinder Iſrael.

6. Denn ſihe / ich habe die Leviten ewre Brüder genommen auß den Kindern Iſrael / vnnd euch gegeben dem HERRN zum geſchenck / daß ſie des Ampts pflegen an der Hütten des Stiffts.

7. Du aber vnnd deine Söhne mit dir / ſolt ewers Prieſterthumbs warten/daß jhr dienet in allerley geſchefft des Altars/vnd inwendig hinder dem Fürhang / Denn ewer Prieſterthumb gebe ich euch zum ampt zum geſchencke / Wenn ein Frembder ſich herzu thut/der ſol ſterben.

8. Vnnd der HERR ſagt zu Aaron: Sihe ich habe dir gegeben meine Hebopffer / von allem das die Kinder Iſrael heiligen / für dein Prieſterlich Ampt/vnd deinen Söhnen/zum ewigen Recht.

9. Daß ſolt du haben von dem Allerheiligſten das ſie opffern / alle jhre Gabe mit alle jhrem Speißopffer / vnd mit alle jhrem Sündopffer / vnnd mit alle jhrem Schuldopffer / das ſie mir geben/das ſol dir vnd deinen Sönen das allerheiligſt ſein.

10. Am allerheiligſten ort ſolt du es eſſen/was Männlich iſt / ſol davon eſſen/denn es ſol dir heilig ſein.

11. Ich habe auch das Hebeopffer jrer gabe / an allen Webeopffern der Kinder Iſrael/dir vnd deinen Sönen vnd deinen Töchtern gegeben / ſampt dir zum ewigen Recht/ Wer rein iſt in deinem hauſe / ſol davon eſſen.

12. Alles beſte öle / vnnd allen beſten Moſt/vnd Korn jhrer Erſtling / die ſie dem HERREN geben/ hab ich dir gegeben.

CHAP. XVIII.

5. Mais vous prendrez garde à ce qu'il faut faire au Sanctuaire,& à ce qu'il faut faire à l'autel,afin qu'il n'y ait plus d'indignation ſur les enfans d'Iſrael. 6. Car quant à moi, voici,i'ai prins vos freres les Leuites du milieu des enfans d'Iſrael, leſquels vous ſont dõnés en pur don pour l'Eternel, afin qu'ils ſoyent employés au ſeruice du tabernacle d'aſſignation.

7. Mais toi & tes fils auec toi ferez la charge de voſtre ſacrificature en tout ce qui concerne l'autel, & ce qui eſt au dedans du voile, pour y ſeruir: i'eſtabli voſtre ſacrificature en office de pur don: parquoi ſi quelque eſtranger en approche, on le fera mourir.

8. Dauantage l'Eternel dit à Aaron, Voici, ie t'ai donné mes offrandes eſleuees pour t'en prendre garde, aſſauoir toutes les choſes ſanctifiees des enfans d'Iſrael,ie te les ai donnees,& à tes enfans, par ordonnance perpetuelle, à cauſe de l'onction.

9. Ceci t'appartiendra d'entre les choſes treſſainctes qui ne ſont point bruſlees, *aſſauoir* toutes leurs offrandes, ſoit de tous leurs gaſteaux, ſoit de tous leurs ſacrifices pour le peché, ſoit de tous leurs ſacrifices pour le delict,qu'ils m'apporteront: ce ſont choſes treſſainctes pour toi & pour tes enfans.

10. Tu les mangeras au lieu treſſainct, tout maſle en mãgera: ce te ſera choſe ſaincte.

11. Ceci auſſi t'appartiendra, *aſſauoir* les offrandes eſleuees qu'ils donneront,ſelon toutes les offrandes tournoyees des enfans d'Iſrael,ie te les ai donnees, & à tes fils & à tes filles auec toi, par ordonnãce perpetuelle: quiconque ſera net en ta maiſon en mangera.

12. Ie t'ai donné *auſſi* leurs premices qu'ils offriront à l'Eternel, *aſſauoir* tout le meilleur de l'huile,& tout le meilleur du mouſt & du froment.

יח

13 בִּכּוּרֵי כָּל דִּי בְאַרְעֲהוֹן
דְּיַיְתוּן קֳדָם יְיָ דִּי לָךְ יְהֵי
כָּל דִּדְכֵי בְּבֵיתָךְ יֵיכְלִינֵיהּ׃

14 כָּל חֶרְמָא בְּיִשְׂרָאֵל
דִּילָךְ יְהֵי׃

15 כָּל פָּתַח וַלְדָּא לְכָל
בִּשְׂרָא דִּיקָרְבוּן קֳדָם יְיָ
בֶּאֱנָשָׁא וּבִבְעִירָא יְהֵי
דִּילָךְ בְּרַם מִפְרַק תִּפְרוּק
יָת בֻּכְרָא דֶּאֱנָשָׁא וְיָת
בֻּכְרָא דִבְעִירָא מְסָאֲבָא
תִּפְרוּק׃

16 וּפֻרְקָנֵיהּ מִבַּר יַרְחָא
תִּפְרוּק בְּפֻרְסָנֵיהּ כְּסַף ח
חֲמֵשׁ סִלְעִין בְּסִלְעֵי קֻדְשָׁא
עֶשְׂרִין מָעִין הוּא׃

17 בְּרַם בֻּכְרָא דְתוֹרָא אוֹ
בֻּכְרָא דְאִמְּרָא אוֹ בֻּכְרָא
דְעִזָּא לָא תִפְרוֹק קֻדְשָׁא
אִנּוּן יָת דִּמְהוֹן תִּזְרוֹק עַל
מַדְבְּחָא וְיָת תַּרְבְּהוֹן
תַּסֵּיק דִּמְתְקַבַּל בְּרַעֲוָא
קֳדָם יְיָ׃

18 וּבִשְׂרְהוֹן יְהֵי לָךְ כ
כְּחֶדְיָא דַאֲרָמוּתָא
וּכְשָׁקָא דְיַמִּינָא דִּילָךְ יְהֵי׃

19 כֹּל אַפְרָשׁוּת קֻדְשַׁיָּא
דְּיַפְרְשׁוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קֳדָם
יְיָ יְהָבִית לָךְ וְלִבְנָךְ
וְלִבְנָתָךְ עִמָּךְ לִקְיָם עָלַם
קְיָם מְלַח עָלַם הוּא קֳדָם
יְיָ לָךְ וְלִבְנָךְ עִמָּךְ׃

20 וַאֲמַר יְיָ לְאַהֲרֹן ב
בְּאַרְעֲהוֹן לָא תַחְסִין
וְחוּלָק לָא יְהֵי לָךְ בֵּינֵיהוֹן
מַתְּנָן דִּיהָבִית לָךְ אִנּוּן
חוּלָקָךְ וְאַחְסַנְתָּךְ בְּגוֹ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל׃

21 וְלִבְנֵי לֵוִי הָא יְהָבִית
כָּל מַעְשְׂרָא בְּיִשְׂרָאֵל
לְאַחְסָנָא חֲלַף פֻּלְחַנְהוֹן
דְּאִנּוּן פָּלְחִין יָת פֻּלְחַן
מַשְׁכַּן זִמְנָא׃

יח

13 בִּכּוּרֵי כָּל־אֲשֶׁר בְּאַרְצָם
אֲשֶׁר־יָבִיאוּ לַיהוָה לְךָ יִהְיֶה
כָּל־טָהוֹר בְּבֵיתְךָ יֹאכְלֶנּוּ׃

14 כָּל־חֵרֶם בְּיִשְׂרָאֵל לְךָ יִהְיֶה׃

15 כָּל־פֶּטֶר רֶחֶם לְכָל־בָּשָׂר
אֲשֶׁר־יַקְרִיבוּ לַיהוָה בָּאָדָם
וּבַבְּהֵמָה יִהְיֶה־לָּךְ אַךְ פָּדֹה
תִפְדֶּה אֵת בְּכוֹר הָאָדָם וְאֵת
בְּכוֹר־הַבְּהֵמָה הַטְּמֵאָה תִּפְדֶּה׃

16 וּפְדוּיָו מִבֶּן־חֹדֶשׁ תִּפְדֶּה
בְּעֶרְכְּךָ כֶּסֶף חֲמֵשֶׁת שְׁקָלִים בְּשֶׁקֶל
הַקֹּדֶשׁ עֶשְׂרִים גֵּרָה הוּא׃

17 אַךְ בְּכוֹר־שׁוֹר אוֹ־בְכוֹר
כֶּשֶׂב אוֹ־בְכוֹר עֵז לֹא תִפְדֶּה
קֹדֶשׁ הֵם אֶת־דָּמָם תִּזְרֹק עַל־
הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת־חֶלְבָּם תַּקְטִיר אִשֶּׁה
לְרֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה׃

18 וּבְשָׂרָם יִהְיֶה־לָּךְ כַּחֲזֵה
הַתְּנוּפָה וּכְשׁוֹק הַיָּמִין לְךָ יִהְיֶה׃

19 כֹּל תְּרוּמֹת הַקֳּדָשִׁים אֲשֶׁר
יָרִימוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לַיהוָה נָתַתִּי
לְךָ וּלְבָנֶיךָ וְלִבְנֹתֶיךָ אִתְּךָ לְחָק־
עוֹלָם בְּרִית מֶלַח עוֹלָם הִוא
לִפְנֵי יְהוָה לְךָ וּלְזַרְעֲךָ אִתָּךְ׃

20 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־אַהֲרֹן
בְּאַרְצָם לֹא תִנְחָל וְחֵלֶק לֹא־
יִהְיֶה לְךָ בְּתוֹכָם אֲנִי חֶלְקְךָ
וְנַחֲלָתְךָ בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

21 וְלִבְנֵי לֵוִי הִנֵּה נָתַתִּי כָּל־
מַעֲשֵׂר בְּיִשְׂרָאֵל לְנַחֲלָה חֵלֶף
עֲבֹדָתָם אֲשֶׁר־הֵם עֹבְדִים אֶת־
עֲבֹדַת אֹהֶל מוֹעֵד׃

ιη.

13. Τὰ πρωτογεννήματα πάντα, ὅσα ἐν τῇ γῇ αὐτῶν, ὅσα ἂν ἐνέγκωσι κυρίῳ σοὶ ἔσται. πᾶς καθαρὸς ἐν τῷ οἴκῳ σου ἔδεται αὐτά.

14. Πᾶν ἀνατεθεματισμένον ἐν υἱοῖς Ισραὴλ, σοὶ ἔσται.

15. Καὶ πᾶν διανοῖγον πᾶσαν μήτραν ἀπὸ πάσης σαρκὸς, ὅσα προσφέρουσι κυρίῳ, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, σοὶ ἔσται. ἀλλ' ἢ λύτροις λυτρωθήσεται τὰ πρωτότοκα τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὰ πρωτότοκα τῶν κτηνῶν τῶν ἀκαθάρτων λυτρώσῃ.

16. Καὶ ἡ λύτρωσις αὐτοῦ, ἀπὸ μηνιαίου, ἡ συντίμησις, πέντε σίκλων κατὰ τὸν σίκλον τὸν ἅγιον, εἴκοσι ὀβολοί εἰσι.

17. Πλὴν πρωτότοκα μόσχων, καὶ πρωτότοκα προβάτων, καὶ πρωτότοκα αἰγῶν οὐ λυτρώσῃ, ἅγιά ἐστι. καὶ τὸ αἷμα αὐτῶν προσχεεῖς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, καὶ τὸ στέαρ ἀνοίσεις κάρπωμα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ.

18. Καὶ τὰ κρέα ἔσται σοὶ, καθὰ καὶ τὸ στηθύνιον τοῦ ἐπιθέματος, καὶ κατὰ τὸν βραχίονα τὸν δεξιόν σοι ἔσται.

19. Πᾶν ἀφαίρεμα τῶν ἁγίων, ὅσα ἐὰν ἀφέλωσιν οἱ υἱοὶ Ισραὴλ κυρίῳ, δέδωκά σοι, καὶ τοῖς υἱοῖς σου, καὶ ταῖς θυγατράσι σου μετὰ σοῦ, νόμιμον αἰώνιον. διαθήκη ἁλὸς αἰωνίου ἐστὶν ἔναντι κυρίου σοὶ καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σέ.

20. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Ἀαρών· ἐν τῇ γῇ αὐτῶν οὐ κληρονομήσεις, καὶ μερὶς οὐκ ἔσται σοι ἐν αὐτοῖς, ὅτι ἐγὼ μερίς σου καὶ κληρονομία σου ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν Ισραήλ.

21. Καὶ τοῖς υἱοῖς Λευῒ ἰδοὺ δέδωκα πᾶν ἐπιδέκατον ἐν Ισραὴλ ἐν κλήρῳ, ἀντὶ τῶν λειτουργιῶν αὐτῶν, ὅσα αὐτοὶ λειτουργοῦσι λειτουργίαν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου.

CAP. XVIII.

13. Vniverſa frugum initia, quæ gignit humus, & Domino deportantur, cedent in uſus tuos: qui mundus eſt in domo tua, veſcetur eis.

14. Omne quod ex voto reddiderint filii Iſraël, tuum erit.

15. Quicquid primùm erũpit è vulva cunctæ carnis, quam offerunt Domino, ſive ex hominibus, ſive de pecoribus fuerit, tui iuris erit: ita duntaxat, ut pro hominis primogenito pretium accipias, & omne animal quod immundum eſt redimi facias.

16. Cuius redemptio erit poſt unum menſem, ſiclis argenti quinque, pondere ſanctuarii. Siclus viginti obolos habet.

17. Primogenitum autem bovis & ovis & capræ non facies redimi, quia ſanctificata ſunt Domino. ſanguinẽ tantum eorum fundes ſuper altare, & adipes adolebis in ſuaviſſimum odorem Domino.

18. Carnes verò in uſum tuũ cedent, ſicut pectuſculum conſecratum, & armus dexter, tua erunt.

19. Omnes primitias ſanctuarii quas offerunt filii Iſrael Domino, tibi dedi & filiis, ac filiabus tuis iure perpetuo. Pactum ſalis eſt ſempiternum coram Domino, tibi ac filiis tuis.

20. Dixitque Dominus ad Aaron. In terra eorum nihil poſſidebitis, nec habebitis partem inter eos: ego pars & hæreditas tua in medio filiorum Iſrael.

21. Filiis autem Levi dedi omnes decimas Iſraelis in poſſeſſionem pro miniſterio quo ſerviunt mihi in tabernaculo fœderis:

Das XVIII. Capitel.

13. Die erſte Frucht alle des / das in jrem Lande iſt / das ſie dem HERRN bringen / ſol dein ſein / Wer rein iſt inn deinem hauſe / ſol dauon eſſen.

14. Alles verbannete in Iſrael ſoll dein ſein.

15. Alles das ſeine Mutter bricht vnter allem fleiſch / das ſie dem HErren bringen / es ſey Menſch oder Vieh / ſoll dein ſein / Doch das du die erſte Menſchenfrucht lǒſen laſſeſt / vnd die erſte frucht eines vnreinen Viehs auch lǒſen laſſeſt.

16. Sie ſollens aber lǒſen / wenns eines Monden alt iſt / Vnd ſolts zu lǒſen geben vmb gelt / vmb fǔnff Sekel / nach dem Sekel des Heiligthumbs / der gilt zweintzig Gera.

17. Aber die erſte Frucht eines Ochſen oder Lambs / oder Zigen / ſolt du nicht zu lǒſen geben / denn ſie ſind heilig / Jhr blut ſolt du ſprengen auff den Altar / vnnd jhr fett ſolt du anzǔnden zum opffer des ſǔſſen geruchs dem HERREN.

18. Jhr fleiſch ſol dein ſein / wie auch die Webebruſt vnnd die rechte Schulder dein iſt.

19. Alle Hebopffer / die die kinder Jſrael heiligen dem HERRN / habe ich dir gegeben / vnnd deinen Sǒhnen vnnd deinen Tǒchtern ſampt dir / zum ewigen Recht. Das ſol ein vnverweſenlich Bund ſein ewig fǔr dem HErren / dir vnd deinem Samen ſampt dir.

20. Vnnd der HERR ſprach zu Aaron: Du ſolt in jhrem Lande nichts beſitzen / auch kein theil vnter jhnen haben / Denn ich bin dein Theil / vnnd dein Erbgut vnter den kindern Jſrael.

21. Den kindern aber Levi hab ich alle Zehenden gegeben inn Jſrael zum Erbgut / fǔr jhr Ampt / daß ſie mir thun an der Hǔtten des Stiffts.

CHAP. XVIII.

13. Les premiers fruicts de toutes choſes qui *ſeront* eñ leur terre, leſquels ils apporteront à l'Eternel, t'appartiendront: quiconque ſera net en ta maiſon, en mangera.

14. Tout interdit en Iſrael, t'appartiendra.

15. Tout ce qui ouure la matrice de toute chair qu'ils offriront à l'Eternel, tant des hõmes que des beſtes, t'appartiendra: mais on ne fera faute de racheter le premier-né de l'homme, on rachetera auſſi le premier-né de la beſte ſouillee.

16. Or on rachetera les premier-nés des hommes qui doiuent eſtre rachetés, depuis l'aage d'vn mois, ſelon l'eſtimation que tu en feras, *qui ſera* de cinq ſicles d'argent, ſelon le ſicle du Sanctuaire, qui *eſt* de vingt oboles. 17. Mais on ne rachetera point le premierné de la vache, ni le premier-né de la brebis, ni le premier-né de la cheure: *car* ce *ſont* choſes ſainctes. Tu eſpandras leur ſang ſur l'autel, & feras fumer leur graiſſe, *c'eſt* ſacrifice fait par feu en ſouefue odeur à l'Eternel.

18. Et la chair d'iceux t'appartiendra, comme la poictrine de tournoyement, & comme l'eſpaule droite.

19. Ie t'ay donne toutes les offrandes eſleuees des choſes ſanctifiees qu'offriront les enfans d'Iſrael à l'Eternel, à toi & à tes fils, & à tes filles auec toi, par ordonnãce perpetuelle: *c'eſt* vne alliance tresferme pour touſiours deuant l'Eternel à toi & à ta poſterite auec toi.

20. Puis l'Eternel dit à Aarõ, Tu n'auras point d'heritage en leur païs, tu n'auras point de portion parmi eux: ie *ſuis* ta portion, & ton heritage au milieu des enfans d'Iſrael.

21. Et quant aux enfans de Leui, Voici, ie leur ai donne pour heritage toutes les diſmes d'Iſrael pour leur ſeruice, auquel ils ſont employes, qui eſt le ſeruice du tabernacle d'aſſignation.

יח

22 וְלָא יִקְרְבוּן עוֹד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמַשְׁכַּן זִמְנָא לְקַבָּלָא חוֹבָא לִמְמָת׃

23 וְיִפְלְחוּן לֵיוָאֵי אִנּוּן יָת פָּלְחַן מַשְׁכַּן זִמְנָא וְאִנּוּן יְקַבְּלוּן חוֹבֵיהוֹן קְיָם עָלַם לְדָרֵיכוֹן וּבְגוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָא יַחְסְנוּן אַחְסָנָא׃

24 אֲרֵי יָת מַעְשְׂרָא דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל דְּיַפְרְשׁוּן קֳדָם יְיָ אַפְרָשׁוּתָא יְהָבִית לְלֵיוָאֵי לְאַחְסָנָא עַל כֵּן אֲמָרִית לְהוֹן בְּגוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָא יַחְסְנוּן אַחְסָנָא׃

25 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃

26 וְעִם לֵיוָאֵי תְּמַלֵּיל וְתֵימַר לְהוֹן אֲרֵי תִסְּבוּן מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל יָת מַעְשְׂרָא דִּיהָבִית לְכוֹן מִנְּהוֹן בְּאַחְסַנְתְּכוֹן וְתַפְרְשׁוּן מִנֵּיהּ אַפְרָשׁוּתָא קֳדָם יְיָ מַעְשְׂרָא מִן מַעְשְׂרָא׃

27 וְתִתְחַשַּׁב לְכוֹן אַפְרָשׁוּתְכוֹן כְּעִיבּוּרָא מִן אִדְּרָא וּכְמַלֵּיתָא מִן מַעְצַרְתָּא׃

28 כֵּן תַּפְרְשׁוּן אַף אַתּוּן אַפְרָשׁוּתָא קֳדָם יְיָ מִכֹּל מַעְשְׂרָתְכוֹן דְּתִסְּבוּן מִן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְתִתְּנוּן מִנֵּיהּ יָת אַפְרָשׁוּתָא קֳדָם יְיָ לְאַהֲרֹן כַּהֲנָא׃

29 מִכֹּל מַתְּנָתְכוֹן תַּפְרְשׁוּן יָת כָּל אַפְרָשׁוּתָא קֳדָם יְיָ מִכָּל שׁוּפְרֵיהּ יָת מְקַדְּשֵׁיהּ מִנֵּיהּ׃

30 וְתֵימַר לְהוֹן בְּאַפְרָשׁוּתְכוֹן יָת שׁוּפְרֵיהּ מִנֵּיהּ וְיִתְחַשַּׁב לְלֵיוָאֵי כַּעֲלָלַת אִדְּרָא וְכַעֲלָלַת מַעְצַרְתָּא׃

יח

22 וְלֹא־יִקְרְבוּ עוֹד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד לָשֵׂאת חֵטְא לָמוּת׃

23 וְעָבַד הַלֵּוִי הוּא אֶת־עֲבֹדַת אֹהֶל מוֹעֵד וְהֵם יִשְׂאוּ עֲוֺנָם חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם וּבְתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא יִנְחֲלוּ נַחֲלָה׃

24 כִּי אֶת־מַעְשַׂר בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָרִימוּ לַיהֹוָה תְּרוּמָה נָתַתִּי לַלְוִיִּם לְנַחֲלָה עַל־כֵּן אָמַרְתִּי לָהֶם בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא יִנְחֲלוּ נַחֲלָה׃

25 וַיְדַבֵּר יְהֹוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

26 וְאֶל־הַלְוִיִּם תְּדַבֵּר וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי תִקְחוּ מֵאֵת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַמַּעֲשֵׂר אֲשֶׁר נָתַתִּי לָכֶם מֵאִתָּם בְּנַחֲלַתְכֶם וַהֲרֵמֹתֶם מִמֶּנּוּ תְּרוּמַת יְהֹוָה מַעֲשֵׂר מִן־הַמַּעֲשֵׂר׃

27 וְנֶחְשַׁב לָכֶם תְּרוּמַתְכֶם כַּדָּגָן מִן־הַגֹּרֶן וְכַמְלֵאָה מִן־הַיָּקֶב׃

28 כֵּן תָּרִימוּ גַם־אַתֶּם תְּרוּמַת יְהֹוָה מִכֹּל מַעְשְׂרֹתֵיכֶם אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּנְתַתֶּם מִמֶּנּוּ אֶת־תְּרוּמַת יְהֹוָה לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן׃

29 מִכֹּל מַתְּנֹתֵיכֶם תָּרִימוּ אֵת כָּל־תְּרוּמַת יְהֹוָה מִכָּל־חֶלְבּוֹ אֶת־מִקְדְּשׁוֹ מִמֶּנּוּ׃

30 וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם בַּהֲרִימְכֶם אֶת־חֶלְבּוֹ מִמֶּנּוּ וְנֶחְשַׁב לַלְוִיִּם כִּתְבוּאַת גֹּרֶן וְכִתְבוּאַת יָקֶב׃

ιή.

22. Καὶ οὐ προσελεύσονται ἔτι οἱ υἱοὶ Ισραὴλ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, λαβεῖν ἁμαρτίαν θανατηφόρον.

23. Καὶ λειτουργήσει ὁ λευΐτης αὐτὸς τὴν λειτουργίαν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ αὐτοὶ λήψονται τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν. νόμιμον αἰώνιον εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν. καὶ ἐν μέσῳ υἱῶν Ισραὴλ οὐ κληρονομήσουσι κληρονομίαν.

24. Ὅτι τὰ ἐπιδέκατα τῶν υἱῶν Ισραὴλ, ὅσα ἐὰν ἀφορίσωσι κυρίῳ ἀφαίρεμα δέδωκα τοῖς λευΐταις ἐν κλήρῳ. διὰ τοῦτο εἴρηκα αὐτοῖς ἐν μέσῳ υἱῶν Ισραὴλ οὐ κληρονομήσουσι κλῆρον.

25. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων.

26. Καὶ τοῖς λευΐταις λαλήσεις καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· ἐὰν λάβητε παρὰ τῶν υἱῶν Ισραὴλ τὸ ἐπιδέκατον, ὃ δέδωκα ὑμῖν παρ' αὐτῶν ἐν κλήρῳ, καὶ ἀφέλητε ὑμεῖς ἀπ' αὐτοῦ ἀφαίρεμα κυρίῳ ἐπιδέκατον ἀπὸ τοῦ ἐπιδεκάτου αὐτοῦ.

27. Καὶ λογισθήσεται ὑμῖν τὰ ἀφαιρέματα ὑμῶν ὡς σῖτος ἀφ' ἅλωνος, καὶ ὡς ἀφαίρεμα ἀπὸ ληνοῦ.

28. Οὕτως ἀφελεῖτε καὶ ὑμεῖς ἀπὸ πάντων τῶν ἀφαιρεμάτων κυρίου, ἀπὸ πάντων τῶν ἐπιδεκάτων ὑμῶν, ὅσα ἐὰν λάβητε παρὰ τῶν υἱῶν Ισραὴλ, καὶ δώσετε ἀπ' αὐτῶν, ἀφαίρεμα κυρίῳ, Ἀαρὼν τῷ ἱερεῖ.

29. Ἀπὸ πάντων τῶν δομάτων ὑμῶν ἀφελεῖτε ἀφαίρεμα κυρίῳ, ἀπὸ πάντων τῶν ἀπαρχῶν τὸ ἡγιασμένον ἀπ' αὐτοῦ.

30. Καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· ὅταν ἀφαιρῆτε τὴν ἀπαρχὴν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ λογισθήσεται τοῖς λευΐταις, ὡς γένημα ἀφ' ἅλωνος, ὡς ἀφαίρεμα ἀπὸ ληνοῦ.

CAP. XVIII.

22. Vt non accedant ultrà filii Iſraël ad tabernaculum, nec committant peccatum mortiferum.

23. Solis filiis Levi mihi in tabernaculo ſervientibus, & portantibus peccata populi. legitimum ſempiternũ erit in generationibus veſtris. Nihil aliud poſſidebunt.

24. Decimarum oblatione cõtenti, quas in uſus eorum & neceſſaria ſeparavi.

25. Locutuſque eſt Dominus ad Moyſen, dicens.

26. Præcipe Levitis, atque denuntia, Cùm acceperitis à filiis Iſraël decimas quas dedi vobis, primitias earum offerte Domino, id eſt, decimam partem decimæ;

27. Vt reputetur vobis in oblationem primitivorum, tam de areis quàm de torcularibus;

28. Et univerſis quorum accipitis primitias, offerte Domino, & date ea Aaron ſacerdoti.

29. Omnia quæ offeretis ex decimis, & in donaria Domini ſeparabitis, optima & electa erunt cuncta.

30. Diceſque ad eos, Si præclara & meliora quæque obtuleritis ex decimis, reputabitur vobis quaſi de area & torculari dederitis primitias.

Das XVIII. Capitel.

22. Das hinfort die kinder Iſrael nicht zur Hütten des Stiffts ſich thun ſünde auff ſich zu laden/ vnd ſterben.

23. Sondern die Leviten ſollen des Ampts pflegen an der Hütten des Stiffts/ vnnd ſie ſollen jener miſſethat tragen zu ewigem Recht/ bey euren Nachkommen. Vnnd ſie ſollen vnter den kindern Iſrael kein erbgut beſitzen.

24. Denn den Zehenden der kinder Iſrael/ den ſie dem HERRN heben/ hab ich den Leviten zum Erbgut gegeben/ Darumb hab ich zu jhnen geſagt/ daß ſie vnter den kindern Iſrael kein erbgut beſitzen ſollen.

25. Vnnd der HERR redet mit Moſe/ vnd ſprach:

26. Sage den Leviten/ vnd ſprich zu jhnen: Wenn jhr den Zehenden nemet von den kindern Iſrael/ die ich euch von jnen gegeben habe zu eurem Erbgut/ ſo ſolt jhr davon ein Hebopffer dem HErren thun/ Ja den Zehenden von dem Zehenden.

27. Vnnd ſolt ſolch euer Hebopffer achten/ als gebt jr Korn aus der ſcheunen/ vnd Fülle auß der Kelter.

28. Alſo ſolt auch jhr das Hebopffer dem HERRN geben von allen euren Zehenden/ die jr nemet von den kindern Iſrael/ daß jr ſolch Hebopffer des Herren dem Prieſter Aaron gebet.

29. Von allem/ das euch gegeben wird/ ſolt jr dem HERRN allerley Hebopffer geben/ von allem beſten das davon geheiliget wird.

30. Vnd ſprich zu jhnen: Wenn jhr alſo das beſte davon Hebt/ ſo ſols den Leviten gerechnet werden/ wie ein einkommen der Scheunen/ vnnd wie ein einkommen der Kelter.

CHAP. XVIII.

22. Dont les enfans d'Iſrael n'approcheront plus du tabernacle d'aſſignation, afin qu'ils ne ſoyent coulpables de peché, & qu'ils ne meurent.

22. Mais les Leuites s'employeront au ſeruice du tabernacle d'aſſignation, & iceux porteront leur iniquité: (*qui eſt* vne ordonnance perpetuelle en vos aages) & ne poſſederont point d'heritage parmi les enfans d'Iſrael.

24. Car i'ai donné pour heritage aux Leuites les diſmes des enfans d'Iſrael, qu'ils offriront à l'Eternel en offrande eſleuee: & pourtãt i'ai dit d'eux, qu'ils n'auront point d'heritage parmi les enfans d'Iſrael.

25. Puis l'Eternel parla à Moyſe, diſant.

26. Tu parleras auſſi aux Leuites, & leur diras, Quãd vous aurez receu des enfans d'Iſrael les diſmes que ie vous ai donnees *à prendre* d'eux pour voſtre heritage, vous offrirez d'icelles l'offrande eſleuee de l'Eternel, *aſſauoir* la diſme de la diſme.

27. Et voſtre offrande eſleuee vous ſera allouee cõme le froment *prins* de l'aire, & comme l'abondance *prinſe* de la cuue.

28. Vous donc auſſi offrirez l'offrande eſleuee de l'Eternel de toutes vos diſmes, que vous aurez receuës des enfans d'Iſrael, & donnerez de chacune d'icelles l'offrande eſleuee de l'Eternel à Aaron Sacrificateur.

29. Vous offrirez toute l'offrande eſleuee de l'Eternel de toutes les choſes qui vous ſont donnees, de tout le meilleur d'icelles, pour eſtre la ſanctification de la diſme *prinſe* d'icelle meſme.

30. Pourtant tu leur diras, Quand vous aurez offert en offrande eſleuee le meilleur de la diſme *prins* d'icelle meſme, il ſera alloué aux Leuites comme le reuenu de l'aire, & comme le reuenu de la cuue.

יח

31 וְתֵיכְלוּן יָתֵיהּ בְּכָל
אֲתַר אַתּוּן וֶאֱנָשׁ בה
בָּתֵּיכוֹן אֲרֵי אַגְרָא הוּא
לְכוֹן חֲלַף פָּלְחַנְכוֹן במ
בְּמַשְׁכַּן זִמְנָא׃

32 וְלָא תְקַבְּלוּן עֲלוֹהִי
חוֹבָא בְּאַפְרָשׁוּתְכוֹן יַת
שׁוּפְרֵיהּ מִנֵּיהּ וְיַת ק
קֻדְשַׁיָּא דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לָא
תְחַלּוּן וְלָא תְמוּתוּן׃

יט

1 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה
וְעִם אַהֲרֹן לְמֵימָר׃

2 דָּא גְּזֵירַת אוֹרַיְתָא
דְּפַקֵּיד יְיָ לְמֵימָר מַלֵּיל
עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִסְּבוּן לָךְ
תּוֹרְתָא סוּמַקְתָּא
שַׁלְמְתָא דְּלֵית בַּהּ מוּמָא
דְּלָא סְלֵיק עֲלַהּ נִירָא׃

3 וְתִתְּנוּן יָתַהּ לְאֶלְעָזָר
כַּהֲנָא וְיַפֵּיק יָתַהּ לְמִבָּרָא
לְמַשְׁרִיתָא וְיִכּוֹס יָתַהּ
קֳדָמוֹהִי׃

4 וְיִסַּב אֶלְעָזָר כַּהֲנָא
מִדְּמַהּ בְּאֶצְבְּעֵיהּ וְיַדֵּי ל
לָקֳבֵל אַפֵּי מַשְׁכַּן זִמְנָא
מִדְּמַהּ שְׁבַע זִמְנִין׃

5 וְיוֹקֵיד יַת תּוֹרְתָא
לְעֵינוֹהִי יַת מַשְׁכַּהּ וְיַת
בִּשְׂרַהּ וְיַת דְּמַהּ עַל א
אוּכְלַהּ יוֹקֵיד׃

6 וְיִסַּב כַּהֲנָא אָעָא
דְּאַרְזָא וְאֵזוֹבָא וּצְבַע
זְהוֹרִי וְיִרְמֵי לְגוֹ יְקֵידַת
תּוֹרְתָא׃

7 וִיצַבַּע לְבוּשׁוֹהִי כַּהֲנָא
וְיַסְחֵי בִּשְׂרֵיהּ בְּמַיָּא וּבָתַר
כֵּן יֵעוֹל לְמַשְׁרִיתָא וִיהֵי
מְסָאַב כַּהֲנָא עַד רַמְשָׁא׃

8 וּדְמוֹקֵיד יָתַהּ יְצַבַּע
לְבוּשׁוֹהִי בְּמַיָּא וְיַסְחֵי
בִּשְׂרֵיהּ בְּמַיָּא וִיהֵי מְסָאַב
עַד רַמְשָׁא׃

יח

31 וַאֲכַלְתֶּם אֹתוֹ בְּכָל־מָקוֹם
אַתֶּם וּבֵיתְכֶם כִּי־שָׂכָר הוּא
לָכֶם חֵלֶף עֲבֹדַתְכֶם בְּאֹהֶל
מוֹעֵד׃

32 וְלֹא־תִשְׂאוּ עָלָיו חֵטְא
בַּהֲרִימְכֶם אֶת־חֶלְבּוֹ מִמֶּנּוּ וְאֶת־
קָדְשֵׁי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לֹא תְחַלְּלוּ
וְלֹא תָמוּתוּ׃

יט

1 וַיְדַבֵּר יְהֹוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־
אַהֲרֹן לֵאמֹר׃

2 זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר־צִוָּה
יְהֹוָה לֵאמֹר דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ פָרָה אֲדֻמָּה תְּמִימָה
אֲשֶׁר אֵין בָּהּ מוּם אֲשֶׁר לֹא־
עָלָה עָלֶיהָ עֹל׃

3 וּנְתַתֶּם אֹתָהּ אֶל־אֶלְעָזָר
הַכֹּהֵן וְהוֹצִיא אֹתָהּ אֶל־מִחוּץ
לַמַּחֲנֶה וְשָׁחַט אֹתָהּ לְפָנָיו׃

4 וְלָקַח אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן מִדָּמָהּ
בְּאֶצְבָּעוֹ וְהִזָּה אֶל־נֹכַח פְּנֵי אֹהֶל־
מוֹעֵד מִדָּמָהּ שֶׁבַע פְּעָמִים׃

5 וְשָׂרַף אֶת־הַפָּרָה לְעֵינָיו
אֶת־עֹרָהּ וְאֶת־בְּשָׂרָהּ וְאֶת־דָּמָהּ
עַל־פִּרְשָׁהּ יִשְׂרֹף׃

6 וְלָקַח הַכֹּהֵן עֵץ אֶרֶז וְאֵזוֹב
וּשְׁנִי תוֹלַעַת וְהִשְׁלִיךְ אֶל־תּוֹךְ
שְׂרֵפַת הַפָּרָה׃

7 וְכִבֶּס בְּגָדָיו הַכֹּהֵן וְרָחַץ בְּשָׂרוֹ
בַּמַּיִם וְאַחַר יָבֹא אֶל־הַמַּחֲנֶה
וְטָמֵא הַכֹּהֵן עַד־הָעָרֶב׃

8 וְהַשֹּׂרֵף אֹתָהּ יְכַבֵּס בְּגָדָיו
בַּמַּיִם וְרָחַץ בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם וְטָמֵא
עַד־הָעָרֶב׃

ιη.

31. Καὶ ἔδεσθε αὐτὸ ἐν παντὶ τόπῳ, ὑμεῖς καὶ οἱ υἱοὶ ὑμῶν, καὶ οἱ οἶκοι ὑμῶν, ὅτι μισθὸς οὗτος ὑμῖν ἐστιν ἀντὶ τῶν λειτουργιῶν ὑμῶν τῶν ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου.

32. Καὶ οὐ λήψεσθε δι' αὐτὸ ἁμαρτίαν, ὅτι ἂν ἀφαιρῆτε τὴν ἀπαρχὴν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ τὰ ἅγια τῶν υἱῶν Ισραὴλ οὐ βεβηλώσετε, ἵνα μὴ ἀποθάνητε.

ΚΕΦΑΛ ιθ'

1. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν λέγων·

2. Αὕτη ἡ διαστολὴ τοῦ νόμου, ὅσα συνέταξε κύριος λέγων· λάλησον τοῖς υἱοῖς Ισραὴλ, καὶ λαβέτωσαν πρὸς σὲ δάμαλιν πυῤῥὰν ἄμωμον, ἥτις οὐκ ἔχει ἐν αὐτῇ μῶμον, καὶ ἣ οὐκ ἐπεβλήθη ἐπ' αὐτὴν ζυγός.

3. Καὶ δώσεις αὐτὴν πρὸς ἐλεάζαρ τὸν ἱερέα, καὶ ἐξάξουσιν αὐτὴν ἔξω τῆς παρεμβολῆς εἰς τόπον καθαρὸν, καὶ σφάξουσιν αὐτὴν ἐνώπιον αὐτοῦ.

4. Καὶ λήψεται ἐλεάζαρ ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῆς, καὶ ῥανεῖ ἀπέναντι τοῦ προσώπου τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῆς ἑπτάκις.

5. Καὶ κατακαύσουσιν αὐτὴν ἐναντίον αὐτοῦ, καὶ τὸ δέρμα αὐτῆς καὶ τὰ κρέα καὶ τὸ αἷμα αὐτῆς σὺν τῇ κόπρῳ αὐτῆς κατακαυθήσεται.

6. Καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς ξύλον κέδρινον, καὶ ὕσσωπον, καὶ κόκκινον, καὶ ἐμβαλοῦσιν εἰς μέσον τοῦ κατακαύματος τῆς δαμάλεως.

7. Καὶ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ὁ ἱερεὺς, καὶ λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι, καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσεται εἰς τὴν παρεμβολὴν, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ὁ ἱερεὺς ἕως ἑσπέρας.

8. Καὶ ὁ κατακαίων αὐτὴν πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

CAP. XVIII.

31. Et comedetis eas in omnibus locis veſtris,tam vos quàm familiæ veſtræ : quia pretium eſt pro miniſterio quo ſervitis in tabernaculo teſtimonii.

32. Et non peccabitis ſuper hoc,egregia vobis & pinguia reſervantes:ne polluatis oblationes filiorum Iſraël , & moriamini.

Das XVIII. Capitel.

31. Vnd mügets eſſen an allen ſteten jr vnd eure kinder/denn es iſt euer lohn/ für euer ampt inn der Hütten des Stiffts.

32. So werdet jhr nicht ſünde auff euch laden an demſelben /wenn jhr das beſte davon hebt/vnd nicht entweihen das geheiligete der kinder Jſrael/vnnd nicht ſterben.

CHAP. XVIII.

31. Et là mangerez en tout lieu,vous & vos familles: car c'*eſt* voſtre loyer pour le ſeruice auquel vous eſtes employés au tabernacle d aſſignation.

32. Et vous ne ſerez point coulpables de peché à cauſe de la diſme , quand vous en aurez offert en offrãde eſleuee le meilleur *prins* d icelle : & ſi ne polluerez point les choſes ſainctes des enfans d'Iſraël , & ne mourrez point.

CAP. XIX.

1. Locutuſque eſt Dominus ad Moyſen & Aaron,dicens.

2. Iſta eſt religio victimæ, quam conſtituit Dominus. Præcipe filiis Iſraël,ut adducant ad te vaccam rufam ætatis integræ, in qua nulla ſit macula, nec portaverit iugum:

3. Tradetiſq; eam Eleazaro ſacerdoti. qui eductam extra caſtra,immolabit in conſpectu omnium:

4. Et tingens digitum in ſanguine eius, aſperget contra fores tabernaculi ſeptem vicibus.

5. Comburetq; eam cunctis videntibus, tam pelle & carnibus eius, quàm ſanguine & fimo flammæ traditis.

6. Lignum quoque cedrinum,& hyſſopum,coccumque bis tinctum ſacerdos mittet in flammam quæ vaccam vorat.

7. Et tunc demum,lotis veſtibus,& corpore ſuo ingredietur in caſtra , commaculatuſque erit uſque ad veſperum.

8. Sed & ille qui combuſſerit eam, lavabit veſtimenta ſua & corpus, & immundus erit uſque ad veſperum.

Das XIX. Capitel.

1. VNnd der HERR redet mit Moſe vnd Aaron/vnd ſprach:

2. Diſe Weiſe ſol ein Geſetz ſein/das der HERR gebotten hat / vnnd geſagt: Sage den kindern Jſrael / daß ſie zu dir füren eine rötliche Kue ohn wandel/an der kein feil ſey/vnd auff die noch nie kein Joch kommen iſt.

3. Vnd gebet ſie dem Prieſter Eleaſar/ der ſol ſie hinauß für das Lager führen / vnd daſelbs für jm ſchlachten laſſen.

4. Vnd Eleaſar der Prieſter ſol jhres Bluts mit ſeinem Finger nemen / vnd ſtracks gegen der Hütten deß Stiffts ſiebenmal ſprengen.

5. Vnd die Kue für jhm verbrennen laſſen/ beide jhr fell vnd jhr fleiſch / dazu jhr Blut ſampt jhrem Miſt.

6. Vnd der Prieſter ſol Cedern Holtz vnd Jſopen vnd roſinrote Wollen nehmen/ vnd auff die brennende Kue werffen.

7. Vnnd ſol ſeine Kleider waſchen/ vnd ſeinen Leib mit waſſer baden / vnd darnach ins Lager gehen/vnnd vnrein ſein biß an den abend.

8. Vnd der ſie verbrand hat / ſol auch ſeine Kleider mit Waſſer waſchen/vnd ſeinen Leib mit Waſſer baden / vnnd vnrein ſein biß an den abend.

CHAP. XIX.

1. L'Eternel parla auſſi à Moyſe & à Aaron,diſant.

2. C'*eſt* ici vne ordonnance qui concerne la Loy que l'Eternel a commandee , diſant,Parle aux enfans d'Iſrael, & qu'ils t'amenent vne ieune vache rouſſe, entiere, en laquelle *il* n'*y ait* point de tare , & laquelle n'ait point porté le ioug.

3. Puis vous la baillerez à Eleazar Sacrificateur , qui la menera hors du camp, & on l'eſgorgera en la preſence d'icelui.

4. Puis Eleazar Sacrificateur prẽdra du ſang d'icelle auec ſon doigt , & fera aſperſion du ſang regardant vers le deuant du tabernacle d'aſſignation par ſept fois.

5. Et on bruſlera la ieune vache,lui le voyant: on bruſlera ſa peau , ſa chair , & ſon ſang,auec ſa fiente.

6. Et le Sacrificateur prendra du bois de cedre, de l'hyſſope,& du cramoiſi,& les iettera dedans le feu auquel eſt bruſlee la ieune vache.

7. Puis le Sacrificateur lauera ſes veſtemens , & lauera ſa chair d'eau , & apres cela il rentrera au camp : & le Sacrificateur ſera ſouïllé iuſques au ſoir.

8. Pareillement celui qui l'aura bruſlee,lauera ſes veſtemens d'eau , & lauera d'eau ſa chair , & ſera ſouïllé iuſques au ſoir.

יט

9 וְיִכְנוֹשׁ גְּבַר דְּכֵי יָת קִטְמָא דְּתוֹרְתָא וְיַצְנַע לְמִבָּרָא לְמַשְׁרִיתָא בַּאֲתַר דְּכֵי וּתְהֵי לִכְנִשְׁתָּא דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמַטְרָא לְמֵי אַדָּיוּתָא חַטָּאתָא הוּא׃

10 וִיצַבַּע דִּמְכַנֵּישׁ יָת קִטְמָא דְתוֹרְתָא יָת לְבוּשׁוֹהִי וִיהֵי מְסָאַב עַד רַמְשָׁא וּתְהֵי לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וּלְגִיּוֹרַיָּא דְּיִתְגַּיְּרוּן בֵּינֵיהוֹן לִקְיָם עָלָם׃

11 דְּיִקְרַב בְּמִיתָא לְכָל נַפְשָׁא דֶּאֱנָשָׁא וִיהֵי מְסָאַב שִׁבְעָה יוֹמִין׃

12 הוּא יַדֵּי עֲלוֹהִי בְּיוֹמָא תְלִיתָאָה וּבְיוֹמָא שְׁבִיעָאָה יִדְכֵּי וְאִם לָא יַדֵּי עֲלוֹהִי בְּיוֹמָא תְלִיתָאָה וּבְיוֹמָא שְׁבִיעָאָה לָא יִדְכֵּי׃

13 כָּל דְּיִקְרַב בְּמִיתָא בְּנַפְשָׁא דֶּאֱנָשָׁא דִימוּת וְלָא יַדֵּי עֲלוֹהִי יָת מַשְׁכְּנָא דַּיְיָ סָאֵיב וְיִשְׁתֵּיצֵי אֱנָשָׁא הַהוּא מִיִּשְׂרָאֵל אֲרֵי מֵי אַדָּיוּתָא לָא אִזְדְּרִיקוּ עֲלוֹהִי מְסָאַב יְהֵי עוֹד סוֹבְתֵיהּ בֵּיהּ׃

14 דָּא אוֹרַיְתָא אֱנָשׁ אֲרֵי יְמוּת בְּמַשְׁכְּנָא כָּל דְּעָלֵיל לְמַשְׁכְּנָא וְכָל דִּי בְמַשְׁכְּנָא יְהֵי מְסָאַב שִׁבְעָה יוֹמִין׃

15 וְכֹל מָאן דַּחֲסַף פְּתִיחַ דְּלֵית מְגוּפַת שְׁיָע מַקַּף עֲלוֹהִי מְסָאַב הוּא׃

16 וְכֹל דְּיִקְרַב עַל אַפֵּי חַקְלָא בִּקְטִיל חַרְבָּא אוֹ בְמִיתָא אוֹ בְגַרְמָא דֶּאֱנָשָׁא אוֹ בְקִבְרָא יְהֵי מְסָאַב שִׁבְעָה יוֹמִין׃

17 וְיִסְּבוּן לִדְמְסָאַב מֵעֲפַר יְקֵידַת חַטָּאתָא וְיִתֵּן עֲלוֹהִי מֵי מַבּוּעַ לְמָן׃

יט

9 וְאָסַף אִישׁ טָהוֹר אֵת אֵפֶר הַפָּרָה וְהִנִּיחַ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה בְּמָקוֹם טָהוֹר וְהָיְתָה לַעֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁמֶרֶת לְמֵי נִדָּה חַטָּאת הִוא׃

10 וְכִבֶּס הָאֹסֵף אֶת־אֵפֶר הַפָּרָה אֶת־בְּגָדָיו וְטָמֵא עַד־הָעָרֶב וְהָיְתָה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְלַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכָם לְחֻקַּת עוֹלָם׃

11 הַנֹּגֵעַ בְּמֵת לְכָל־נֶפֶשׁ אָדָם וְטָמֵא שִׁבְעַת יָמִים׃

12 הוּא יִתְחַטָּא־בוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִטְהָר וְאִם־לֹא יִתְחַטָּא בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי לֹא יִטְהָר׃

13 כָּל־הַנֹּגֵעַ בְּמֵת בְּנֶפֶשׁ הָאָדָם אֲשֶׁר־יָמוּת וְלֹא יִתְחַטָּא אֶת־מִשְׁכַּן יְהוָה טִמֵּא וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִיִּשְׂרָאֵל כִּי מֵי נִדָּה לֹא־זֹרַק עָלָיו טָמֵא יִהְיֶה עוֹד טֻמְאָתוֹ בוֹ׃

14 זֹאת הַתּוֹרָה אָדָם כִּי־יָמוּת בְּאֹהֶל כָּל־הַבָּא אֶל־הָאֹהֶל וְכָל־אֲשֶׁר בָּאֹהֶל יִטְמָא שִׁבְעַת יָמִים׃

15 וְכֹל כְּלִי פָתוּחַ אֲשֶׁר אֵין־צָמִיד פָּתִיל עָלָיו טָמֵא הוּא׃

16 וְכֹל אֲשֶׁר־יִגַּע עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה בַּחֲלַל־חֶרֶב אוֹ בְמֵת אוֹ־בְעֶצֶם אָדָם אוֹ בְקָבֶר יִטְמָא שִׁבְעַת יָמִים׃

17 וְלָקְחוּ לַטָּמֵא מֵעֲפַר שְׂרֵפַת הַחַטָּאת וְנָתַן עָלָיו מַיִם חַיִּים אֶל־כֶּלִי׃

ιθ΄.

9. Καὶ συνάξει ἄνθρωπος καθαρὸς τὴν σποδὸν τῆς δαμάλεως, καὶ ἀποθήσει ἔξω τῆς παρεμβολῆς εἰς τόπον καθαρόν, καὶ ἔσται τῇ συναγωγῇ υἱῶν Ισραὴλ εἰς διατήρησιν. ὕδωρ ῥαντισμοῦ ἅγνισμά ἐστι.

10. Καὶ ὁ συνάγων τὴν σποδὸν τῆς δαμάλεως πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας. καὶ ἔσται τοῖς υἱοῖς Ισραὴλ καὶ τοῖς προσηλύτοις τοῖς προσκειμένοις ἐν μέσῳ ὑμῶν νόμιμα αἰώνιον.

11. Ὁ ἁπτόμενος τοῦ τεθνηκότος πάσης ψυχῆς ἀνθρώπου, ἀκάθαρτος ἔσται ἑπτὰ ἡμέρας.

12. Οὗτος ἁγνισθήσεται τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ καθαρὸς ἔσται. ἐὰν δὲ μὴ ἀφαγνισθῇ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, οὐ καθαρὸς ἔσται.

13. Πᾶς ὁ ἁπτόμενος τοῦ τεθνηκότος ἀπὸ πάσης ψυχῆς ἀνθρώπου, ἐὰν ἀποθάνῃ, καὶ μὴ ἁγνισθῇ, τὴν σκηνὴν τοῦ κυρίου ἐμίανεν, ἐκτριβήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐξ Ισραήλ, ὅτι ὕδωρ ῥαντισμοῦ οὐ περιερραντίσθη ἐπ᾽ αὐτὸν ἀκάθαρτός ἐστιν. ὅτι ἡ ἀκαθαρσία αὐτοῦ ἐν αὐτῷ ἐστι.

14. Καὶ οὗτος ὁ νόμος. ἄνθρωπος ἐὰν ἀποθάνῃ ἐν οἰκίᾳ, πᾶς ὁ εἰσπορευόμενος εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ὅσα ἐστὶν ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἀκάθαρτα ἔσται ἑπτὰ ἡμέρας.

15. Καὶ πᾶν σκεῦος ἀνεῳγμένον, ὅσα οὐχὶ δεσμῷ καταδέδεται ἐπ᾽ αὐτῷ, ἀκάθαρτόν ἐστι.

16. Καὶ πᾶς ὃς ἂν ἅψηται ἐπὶ προσώπου τοῦ πεδίου τραυματίου ἢ νεκροῦ, ἢ ὀστέου ἀνθρωπίνου, ἢ μνήματος, ἑπτὰ ἡμέρας ἀκάθαρτος ἔσται.

17. Καὶ λήψονται τῷ ἀκαθάρτῳ ἀπὸ τῆς σποδιᾶς τῆς κατακεκαυμένης τοῦ ἁγνισμοῦ, καὶ ἐκχεοῦσιν ἐπ᾽ αὐτὴν ὕδωρ ζῶν εἰς σκεῦος,

CAP. XIX.

9. Colliget autem vir mundus cineres vaccæ, & effundet eos extra caſtra in loco puriſſimo, ut ſint multitudini filiorum Iſraël in cuſtodiam, & in aquam aſperſionis: quia pro peccato vacca combuſta eſt.

10. Cumq́; laverit qui vaccæ portaverat cineres veſtimenta ſua, immundus erit uſq́; ad vesperum. Habebunt hoc filii Iſrael & advenæ, qui habitant inter eos, ſanctum iure perpetuo.

11. Qui tetigerit cadaver hominis, & propter hoc ſeptem diebus fuerit immundus:

12. Aſpergetur ex hac aqua die tertio & ſeptimo, & ſic mūdabitur. Si die tertio aſperſus non fuerit, ſeptimo non poterit emundari.

13. Omnis qui tetigerit humanæ animæ morticinum, & aſperſus hac commiſtione non fuerit, polluet tabernaculum Domini, & peribit ex Iſrael: quia aqua expiationis non eſt aſperſus, immundus erit, & manebit ſpurcitia eius ſuper eum.

14. Iſta eſt lex hominis qui moritur in tabernaculo: Omnes qui ingrediuntur tentorium illius, & vniuerſa vaſa quæ ibi ſunt, polluta erunt ſeptem diebus.

15. Vas quod non habuerit operculum, nec ligaturam deſuper, immundum erit.

16. Si quis in agro tetigerit cadaver occiſi hominis, aut per ſe mortui, ſiue os illius, vel ſepulchrum, immundus erit ſeptem diebus.

17. Tollentq́; de cineribus combuſtionis atq́; peccati, & mittent aquas vivas ſuper eos in vas.

Das XIX. Capitel.

9. Vnnd ein reiner Mann ſoll die Aſchen von der Kue auffraffen/ vnd ſie ſchütten auſſer dem Lager an eine reine ſtete/ daß ſie daſelbs verwaret werde/ für die Gemeine der kinder Iſrael/ zum ſprengwaſſer/ Denn es iſt ein Sündopffer.

10. Vnnd derſelbe/ der die aſchen der Kue auffgerafft hat/ ſoll ſeine kleider waſchen/ vnnd vnrein ſein biß an den Abend. Diß ſol ein ewiges Recht ſein den kindern Iſrael/ vnd den Frembdlingen/ die vnter euch wonen.

11. Wer nun irgend einen Todten Menſchen anrüret/ der wird ſieben tage vnreine ſein.

12. Der ſoll ſich hiemit entſündigen am dritten tage/ vnd am ſiebenden tage/ ſo wird er rein/ vñ wo er ſich nit am dritten tage vnd am ſiebenden tage entſündiget/ ſo wird er nicht rein werden.

13. Wenn aber jemand jrgend einen todten menſchen anrüret/ vnnd ſich nicht entſündigen wolt/ der verunreiniget die Wonunge des HERRN/ vnd ſolche Seele ſol außgerottet werden auß Iſrael/ Darumb daß das Sprengwaſſer nicht vber jn geſprenget iſt/ ſo iſt er vnreine/ ſo lang er ſich nicht dauon reinigen leſſt.

14. Das iſt das Geſetz/ wenn ein Menſch in der Hütten ſtirbt: Wer inn die Hütten gehet/ vnd alles was in der Hütten iſt/ ſol vnreine ſein ſieben tage.

15. Vnd alles offen gerethe/ das kein deckel noch band hat/ iſt vnrein.

16. Auch wer anrüret auff dem felde einen Erſchlagenen mit dem Schwerd oder einen todten/ eines menſchen bein/ oder Grab/ der iſt vnrein ſieben tage.

17. So ſollen ſie nun für den vnreinen nemen der aſchen diſes verbrandten Sündopffers/ vnd flieſſend waſſer drauff thun in ein gefeß.

CHAP. XIX.

9. Et vn homme qui ſera net ramaſſera les cendres de la ieune vache, & les poſera hors du camp en vn lieu net: & ſeront gardees pour l'aſſemblee des enfans d'Iſrael pour en faire l'eau de ſeparation: c'*eſt* purification pour le peché.

10. Et celui qui aura ramaſſé les cendres de la ieune vache, lauera ſes veſtemens, & ſera ſouillé iuſques au ſoir: & *ceci* ſera pour vne ordonnance perpetuelle aux enfans d'Iſrael, & à l'eſtranger qui ſeiourne parmi eux.

11. Celui qui touchera vn corps mort de quelque perſonne que ce ſoit, ſera ſouillé par ſept iours.

12. Il ſe purifiera donc auec icelle *eau* au troiſieme iour, & au ſeptieme iour il ſera net: que s'il ne ſe purifie au troiſieme iour, au ſeptieme iour il ne ſera point net.

13. Quiconque aura touché le corps mort de quelque perſonne qui ſera morte, & ne ſe ſera point purifié, il a ſouillé le pauillon de l'Eternel: dont telle perſonne ſera retranchee d'Iſrael: car d'autant que l'eau de ſeparation n'aura pas eſté eſpandue ſur lui, il ſera ſouillé: ſa ſouillure *demeure* encore ſur lui.

14. C'*eſt* ici la Loy, Quand vn hōme ſera mort en quelque tente: quiconque entrera en la tente, & quiconque *ſera* en la tente, ſera ſouillé par ſept iours.

15. Tout vaiſſeau auſſi deſcouuert ſur lequel *il* n'*y* a point de couuercle attaché, ſera ſouille.

16. Item, quiconque touchera par les champs vn hōme tue d'eſpee, ou quelque mort, ou quelque os d'homme, ou vn ſepulcre, ſera ſouille par ſept iours.

17. Et on prendra pour celui qui ſera ſouille de la poudre de la ieune vache bruſlee en purification pour le peche, & la mettra-on en vn vaiſſeau, & de l'eau viue par deſſus.

יט

18 וְיִסַּב אֵיזוֹבָא וְיִטְבּוֹל בְּמַיָּא גְּבַר דְּכֵי וְיַדֵּי עַל מַשְׁכְּנָא וְעַל כָּל מָאנַיָּא וְעַל נַפְשָׁתָא דַּהֲוָאָה תַמָּן וְעַל דְּיִקְרַב בְּגַרְמָא אוֹ בִקְטִילָא אוֹ בְּמִיתָא אוֹ בְּקִבְרָא׃

19 וְיַדֵּי דַּכְיָא עַל מְסָאֲבָא בְּיוֹמָא תְלִיתָאָה וּבְיוֹמָא שְׁבִיעָאָה וִידַכֵּינֵּהּ בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה וִיצַבַּע לְבוּשׁוֹהִי וְיַסְחֵי בְמַיָּא וְיִדְכֵּי בְּרַמְשָׁא׃

20 וּגְבַר דְּיִסְתָּאַב וְלָא יַדֵּי עֲלוֹהִי וְיִשְׁתֵּיצֵי אֱנָשָׁא הַהוּא מִגּוֹ קְהָלָא אֲרֵי יָת מַקְדְּשָׁא דַּיְיָ סָאֵיב מֵי אַדָּיוּתָא לָא אִזְדְּרִיקוּ עֲלוֹהִי מְסָאַב הוּא׃

21 וּתְהֵי לְהוֹן לִקְיַם עָלַם וּדְיַדֵּי מֵי אַדָּיוּתָא יְצַבַּע לְבוּשׁוֹהִי וּדְיִקְרַב בְּמֵי אַדָּיוּתָא יְהֵי מְסָאַב עַד רַמְשָׁא׃

22 וְכֹל דְּיִקְרַב בֵּיהּ מְסָאֲבָא יְהֵי מְסָאַב וֶאֱנָשׁ דְּיִקְרַב בֵּיהּ יְהֵי מְסָאַב עַד רַמְשָׁא׃

יט

18 וְלָקַח אֵזוֹב וְטָבַל בַּמַּיִם אִישׁ טָהוֹר וְהִזָּה עַל־הָאֹהֶל וְעַל־כָּל־הַכֵּלִים וְעַל־הַנְּפָשׁוֹת אֲשֶׁר הָיוּ־שָׁם וְעַל־הַנֹּגֵעַ בַּעֶצֶם אוֹ בֶחָלָל אוֹ בַמֵּת אוֹ בַקָּבֶר׃

19 וְהִזָּה הַטָּהֹר עַל־הַטָּמֵא בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְחִטְּאוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְכִבֶּס בְּגָדָיו וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָהֵר בָּעָרֶב׃

20 וְאִישׁ אֲשֶׁר־יִטְמָא וְלֹא יִתְחַטָּא וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִתּוֹךְ הַקָּהָל כִּי אֶת־מִקְדַּשׁ יְהוָה טִמֵּא מֵי נִדָּה לֹא־זֹרַק עָלָיו טָמֵא הוּא׃

21 וְהָיְתָה לָּהֶם לְחֻקַּת עוֹלָם וּמַזֵּה מֵי־הַנִּדָּה יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְהַנֹּגֵעַ בְּמֵי הַנִּדָּה יִטְמָא עַד־הָעָרֶב׃

22 וְכֹל אֲשֶׁר־יִגַּע־בּוֹ הַטָּמֵא יִטְמָא וְהַנֶּפֶשׁ הַנֹּגַעַת תִּטְמָא עַד־הָעָרֶב׃

ιθ'.

18. Καὶ λήψεται ὕσσωπον, καὶ βάψει εἰς τὸ ὕδωρ ἀνὴρ καθαρὸς, καὶ περιρρανεῖ ἐπὶ τὸν οἶκον, καὶ ἐπὶ τὰ σκεύη, καὶ ἐπὶ τὰς ψυχὰς, ὅσαι ἂν ὦσιν ἐκεῖ, καὶ ἐπὶ τὸν ἡμμένον τοῦ ὀστέου τοῦ ἀνθρωπίνου, ἢ τοῦ τραυματίου, ἢ τοῦ τεθνηκότος, ἢ τοῦ μνήματος.

19. Καὶ περιρρανεῖ ὁ καθαρὸς ἐπὶ τὸν ἀκάθαρτον ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ καὶ ἀφαγνισθήσεται τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι, καὶ ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

20. Καὶ ἄνθρωπος ὃς ἂν μιανθῇ, καὶ μὴ ἀφαγνισθῇ, ἐξολοθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ μέσου τῆς συναγωγῆς, ὅτι τὰ ἅγια κυρίου ἐμίανεν, ὅτι ὕδωρ ῥαντισμοῦ οὐ περιερραντίσθη ἐπ' αὐτὸν ἀκάθαρτός ἐστι.

21. Καὶ ἔσται ὑμῖν νόμιμον αἰώνιον. καὶ ὁ περιρραίνων ὕδωρ ῥαντισμοῦ, πλυνεῖ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ. καὶ ὁ ἁπτόμενος τοῦ ὕδατος τοῦ ῥαντισμοῦ, ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

22. Καὶ παντὸς οὗ ἐὰν ἅψηται αὐτοῦ ὁ ἀκάθαρτος, ἀκάθαρτον ἔσται. καὶ ψυχὴ ἡ ἁπτομένη, ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.

כ

1 וַאֲתוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כָּל כְּנִשְׁתָּא לְמַדְבְּרָא דְצִן בְּיַרְחָא קַדְמָאָה וִיתֵיב עַמָּא בִּרְקָם וּמִיתַת תַּמָּן מִרְיָם וְאִתְקְבֶרַת תַּמָּן׃

2 וְלָא הֲווֹ מַיָּא לִכְנִשְׁתָּא וְאִתְכְּנַשׁוּ עַל מֹשֶׁה וְעַל אַהֲרֹן׃

3 וּנְצָא עַמָּא עִם מֹשֶׁה וַאֲמַרוּ לְמֵימַר וּלְוֵי דְּמִיתְנָא בְּמוֹתָא דַּאֲחָנָא קֳדָם יְיָ׃

4 וּלְמָה אַיְתֵיתוּן יָת קְהָלָא דַּייָ לְמַדְבְּרָא הָדֵין לְמֵימַת תַּמָּן אֲנַחְנָא וּבְעִירָנָא׃

כ

1 וַיָּבֹאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל כָּל־הָעֵדָה מִדְבַּר־צִן בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן וַיֵּשֶׁב הָעָם בְּקָדֵשׁ וַתָּמָת שָׁם מִרְיָם וַתִּקָּבֵר שָׁם׃

2 וְלֹא־הָיָה מַיִם לָעֵדָה וַיִּקָּהֲלוּ עַל־מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן׃

3 וַיָּרֶב הָעָם עִם־מֹשֶׁה וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר וְלוּ גָוַעְנוּ בִּגְוַע אַחֵינוּ לִפְנֵי יְהוָה׃

4 וְלָמָה הֲבֵאתֶם אֶת־קְהַל יְהוָה אֶל־הַמִּדְבָּר הַזֶּה לָמוּת שָׁם אֲנַחְנוּ וּבְעִירֵנוּ׃

ΚΕΦΑΛ. κ'.

1. Καὶ ἦλθον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πᾶσα ἡ συναγωγὴ, εἰς τὴν ἔρημον σὶν, ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ, καὶ κατέμεινεν ὁ λαὸς ἐν κάδης, καὶ ἐτελεύτησεν ἐκεῖ μαριὰμ, καὶ ἐτάφη ἐκεῖ;

2. Καὶ οὐκ ἦν ὕδωρ τῇ συναγωγῇ· καὶ συνηθροίσθησαν ἐπὶ Μωΰσῆν καὶ Ἀαρών.

3. Καὶ ἐλοιδορεῖτο ὁ λαὸς πρὸς Μωΰσῆν λέγοντες. ὄφελον ἀπωλόμεθα ἐν τῇ ἀπωλείᾳ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν ἔναντι κυρίου.

4. Καὶ ἵνα τί ἀνηγάγετε τὴν συναγωγὴν κυρίου εἰς τὴν ἔρημον ταύτην, ἀποκτεῖναι ἡμᾶς καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν.

CAP. XIX.

18. In quibus cùm homo mundus tinxerit hyſſopum, aſperget ex eo omne tentorium,& cunctam ſupellectilem,&homines huiuſcemodi contagione pollutos.

19. Atque hoc modo mundus luſtrabit immundum tertio & ſeptimo die. expiatuſque die ſeptimo, lavabit & ſe & veſtimenta ſua,& immundus erit uſque ad veſperum.

20. Si quis hoc ritu non fuerit expiatus, peribit anima illius de medio eccleſiæ: quia ſanctuarium Domini polluit, & non eſt aqua luſtrationis aſperſus.

21. Erit hoc præceptum legitimum ſempiternum. Ipſe quoque qui aſpergit aquas, lavabit veſtimenta ſua : Omnis qui tetigerit aquas expiationis, immundus erit uſque ad veſperum.

22. Quicquid tetigerit immundus, immundum faciet : & anima quæ horum quippiam tetigerit, immunda erit uſque ad veſperum.

CAP. XX.

1. Veneruntque filii Iſraël, & omnis multitudo in deſertum Sin, menſe primo : & manſit populus in Cades. Mortuaque eſt ibi Maria, & ſepulta in eodem loco.

2. Cumque indigeret aqua populus, convenerunt adverſum Moyſen & Aaron.

3. Et verſi in ſeditionem, dixerunt, Vtinam periiſſemus inter fratres noſtros coram Domino.

4. Cur eduxiſtis eccleſiam Domini in ſolitudinem, ut & nos & noſtra iumenta moriamur ?

Das XIX. Capitel.

18. Vnd ein reiner Mann ſol Iſopen nemen/vnnd ins waſſer duncken/vnnd die Hůtten beſprengen/vnnd alle gerethe/vnnd alle Seelen die drinnen ſind. Alſo auch den der eins todten bein/ oder erſchlagenen/ oder todten/ oder grab angerůret hat.

19. Es ſol aber der reine den vnreinen am dritten tage vnnd am ſiebenden tage beſprengen/ vnd jn am ſiebenden tage entſůndigen/ vnnd ſol ſeine kleider waſchen/vnnd ſich in waſſer baden/ ſo wird er am abend rein.

20. Welcher aber vnrein ſein wird/ vnnd ſich nicht entſůndigen wil/ deß Seele ſol außgerottet werden auß der Gemeine. Denn er hat das Heiligthumb des HERREN verunreiniget/vnnd iſt mit ſprengwaſſer nicht beſprenget/darumb iſt er vnreine.

21. Vnnd diß ſol jhnen ein ewiges Recht ſein. Vnd der auch/der mit dem Sprengwaſſer geſprenget hat/ ſol ſeine Kleider waſchen. Vnnd wer das Sprengwaſſer anrůret/ der ſol vnrein ſein/bis an den abend.

22. Vnd alles was er anrůret/ wird vnrein werden/ vnnd welche Seele er anrůren wird/ ſol vnrein ſein biß an den abend.

Das XX. Capitel.

Vnd die Kinder Iſrael kamen mit der gantzen Gemeine inn die Wůſten Zin/im erſten Monden/vnnd das Volck lag zu Kades/ vnnd MirJam ſtarb daſelbs/ vnnd ward daſelbs begraben.

2. Vnd die Gemeine hatte kein waſſer/ vnd verſammleten ſich wider Moſen vnd Aaron.

3. Vnd das Volck haddert mit Moſe/vnd ſprachen: Ach/ daß wir vmbkommen weren/ da vnſere Brůder vmbkamen fůr dem HERRN.

4. Warumb habt jhr die Gemeine des HERREN inn dieſe Wůſte bracht/ daß wir hie ſterben mit vnſerm Vieh ?

CHAP. XIX.

18. Puis vn homme qui ſera net prendra de l'hyſſope, & la trempera en l'eau,& en fera aſperſion ſur la tente, & ſur tous les vaiſſeaux, & ſur toutes les perſonnes qui auront eſté là, & ſur celui qui aura touché à l'os, ou à l'hõme tué,ou au mort,ou au ſepulcre. 19. L'homme donques qui ſera net en fera aſperſion ſur celui qui ſera ſouillé,au troiſieme iour, & au ſeptieme, & il le purifiera le ſeptieme : puis il lauera ſes veſtemens,& ſe lauera d'eau, & il ſera net au ſoir.

20. Mais l'homme qui ſera ſouillé, & ne ſe purifiera point: telle perſonne ſera retranchee du milieu de la congregation, d'autant qu'il aura ſouillé le ſanctuaire de l'Eternel:& l'eau de ſeparation n'ayant eſté eſpandue ſur lui, il *eſt* ſouillé.

21. Et *ceci* leur ſera vne ordonnance perpetuelle : & celui qui aura fait aſperſion de l'eau de ſeparation, lauera ſes veſtemens:& quiconque aura touché l'eau de ſeparation, ſera ſouillé iuſques au ſoir. 22. Et tout ce que l'homme ſouillé touchera, ſera ſouillé : & la perſonne qui *le* touchera, ſera ſouillee iuſques au ſoir.

CHAP. XX.

1. Or les enfans d'Iſrael, *aſſauoir* toute l'aſſemblee, arriuerent au deſert de Tſin au premier mois : & le peuple demeura en Kadés,& Marie mourut là,& y fut enſeuelie.

2. Et ne s'*y* trouuant point d'eau pour l'aſſemblee, ils s'aſſemblerent contre Moyſe, & contre Aaron.

3. Et le peuple debatit auec Moyſe,& lui dirent, He qu'à la noſtre volonté nous fuſſions defaillis, quand nos freres defaillirent deuant l'Eternel!

4. Et pourquoi auez-vous fait venir la cõgregation de l'Eternel en ce deſert ici, pour y mourir nous & nos beſtes?

כ

5 וּלְמָא אַסֶּקְתּוּנָא מִמִּצְרַיִם לְאַיְתָאָה יָתָנָא לְאַתְרָא בִּישָׁא הָדֵין לָא אֲתַר כָּשַׁר לְבֵית זְרַע וְאַף לָא תְאֵנִין וְגֻפְנִין וְרִמּוֹנִין וּמַיָּא לָא אִית לְמִשְׁתֵּי׃

6 וְעַלוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן מִן קֳדָם קְהָלָא לִתְרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא וּנְפַלוּ עַל אַפֵּיהוֹן וְאִתְגְּלִי יְקָרָא דַיְיָ לְהוֹן׃

7 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃

8 סַב יָת חֻטְרָא וּכְנוֹשׁ יָת כְּנִשְׁתָּא אַתְּ וְאַהֲרֹן אֲחוּךְ וּתְמַלְּלוּן עִם כֵּיפָא לְעֵינֵיהוֹן וְיִתֵּן מֵימוֹהִי וְתַפֵּיק לְהוֹן מַיָּא מִן כֵּיפָא וְתַשְׁקֵי יָת כְּנִשְׁתָּא וְיָת בְּעִירְהוֹן׃

9 וּנְסֵיב מֹשֶׁה יָת חֻטְרָא מִן קֳדָם יְיָ כְּמָא דְפַקְדֵיהּ׃

10 וּכְנַשׁוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן יָת קְהָלָא לִקְדָם כֵּיפָא וַאֲמַר לְהוֹן שְׁמַעוּ כְּעַן סָרְבָנַיָּא הֲמִן כֵּיפָא הָדֵין נַפֵּיק לְכוֹן מַיָּא׃

11 וַאֲרֵים מֹשֶׁה יָת יְדֵיהּ וּמְחָא יָת כֵּיפָא בְּחֻטְרֵיהּ תַּרְתֵּין זִמְנִין וּנְפַקוּ מַיָּא סַגִּיאֵי וּשְׁתִיאַת כְּנִשְׁתָּא וּבְעִירְהוֹן׃

12 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן חֲלַף דְּלָא הֵימַנְתּוּן (בְּמֵימְרִי) לְקַדָּשׁוּתִי לְעֵינֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּכֵין לָא תֵיעֲלוּן יָת קְהָלָא הָדֵין לְאַרְעָא דִּיהַבִית לְהוֹן׃

13 אִנּוּן מֵי מַצּוּתָא דִּנְצוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קֳדָם יְיָ וְאִתְקַדַּשׁ בְּהוֹן׃

14 וּשְׁלַח מֹשֶׁה אִזְגַּדִּין מֵרְקָם לְוָת מַלְכָּא דֶאֱדוֹם כִּדְנַן אֲמַר אֲחוּךְ יִשְׂרָאֵל אַתְּ יְדַעְתְּ יָת כָּל עָקְתָא דְּאַשְׁכַּחְתָּנָא׃

כ

5 וְלָמָה הֶעֱלִיתֻנוּ מִמִּצְרַיִם לְהָבִיא אֹתָנוּ אֶל־הַמָּקוֹם הָרָע הַזֶּה לֹא מְקוֹם זֶרַע וּתְאֵנָה וְגֶפֶן וְרִמּוֹן וּמַיִם אַיִן לִשְׁתּוֹת׃

6 וַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן מִפְּנֵי הַקָּהָל אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וַיִּפְּלוּ עַל־פְּנֵיהֶם וַיֵּרָא כְבוֹד־יְהֹוָה אֲלֵיהֶם׃

7 וַיְדַבֵּר יְהֹוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

8 קַח אֶת־הַמַּטֶּה וְהַקְהֵל אֶת־הָעֵדָה אַתָּה וְאַהֲרֹן אָחִיךָ וְדִבַּרְתֶּם אֶל־הַסֶּלַע לְעֵינֵיהֶם וְנָתַן מֵימָיו וְהוֹצֵאתָ לָהֶם מַיִם מִן־הַסֶּלַע וְהִשְׁקִיתָ אֶת־הָעֵדָה וְאֶת־בְּעִירָם׃

9 וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־הַמַּטֶּה מִלִּפְנֵי יְהֹוָה כַּאֲשֶׁר צִוָּהוּ׃

10 וַיַּקְהִלוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶת־הַקָּהָל אֶל־פְּנֵי הַסָּלַע וַיֹּאמֶר לָהֶם שִׁמְעוּ־נָא הַמֹּרִים הֲמִן־הַסֶּלַע הַזֶּה נוֹצִיא לָכֶם מָיִם׃

11 וַיָּרֶם מֹשֶׁה אֶת־יָדוֹ וַיַּךְ אֶת־הַסֶּלַע בְּמַטֵּהוּ פַּעֲמָיִם וַיֵּצְאוּ מַיִם רַבִּים וַתֵּשְׁתְּ הָעֵדָה וּבְעִירָם׃

12 וַיֹּאמֶר יְהֹוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן יַעַן לֹא־הֶאֱמַנְתֶּם בִּי לְהַקְדִּישֵׁנִי לְעֵינֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָכֵן לֹא תָבִיאוּ אֶת־הַקָּהָל הַזֶּה אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נָתַתִּי לָהֶם׃

13 הֵמָּה מֵי מְרִיבָה אֲשֶׁר־רָבוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־יְהֹוָה וַיִּקָּדֵשׁ בָּם׃

14 וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה מַלְאָכִים מִקָּדֵשׁ אֶל־מֶלֶךְ אֱדוֹם כֹּה אָמַר אָחִיךָ יִשְׂרָאֵל אַתָּה יָדַעְתָּ אֵת כָּל־הַתְּלָאָה אֲשֶׁר מְצָאָתְנוּ׃

κ.

5. Καὶ ἱνατί τοῦτο ἀνηγάγετε ἡμᾶς ἐξ αἰγύπτου, παραγίνεσθαι εἰς τὸν τόπον τὸν πονηρὸν τοῦτον; τόπος οὗ οὐ σπείρεται, οὐδὲ συκαῖ, οὐδὲ ἄμπελοι, οὔτε ῥοαὶ, οὔτε ὕδωρ ἐστὶ πιεῖν.

6. Καὶ ἦλθε Μωϋσῆς καὶ Ααρὼν ἀπὸ προσώπου τῆς συναγωγῆς ἐπὶ τὴν θύραν τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον. καὶ ὤφθη ἡ δόξα κυρίου πρὸς αὐτούς.

7. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων·

8. Λάβε τὴν ῥάβδον σου, καὶ ἐκκλησίασον τὴν συναγωγὴν σὺ καὶ Ααρὼν ὁ ἀδελφός σου, καὶ λαλήσατε πρὸς τὴν πέτραν ἐναντίον αὐτῶν, καὶ δώσει τὰ ὕδατα αὐτῆς, καὶ ἐξοίσετε αὐτοῖς ὕδωρ ἐκ τῆς πέτρας, καὶ ποτιεῖτε τὴν συναγωγὴν, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν.

9. Καὶ ἔλαβε Μωϋσῆς τὴν ῥάβδον ἀπέναντι κυρίου, καθὰ συνέταξε κύριος.

10. Καὶ ἐξεκκλησίασε Μωϋσῆς καὶ Ααρὼν τὴν συναγωγὴν ἀπέναντι τῆς πέτρας. καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· ἀκούσατέ μου οἱ ἀπειθεῖς, μὴ ἐκ τῆς πέτρας ταύτης ἐξάξομεν ὑμῖν ὕδωρ.

11. Καὶ ἐπάρας Μωϋσῆς τὴν χεῖρα αὐτοῦ, ἐπάταξε τὴν πέτραν τῇ ῥάβδῳ δίς. καὶ ἐξῆλθεν ὕδωρ πολὺ, καὶ ἔπιεν ἡ συναγωγὴ καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν.

12. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ααρών· ὅτι οὐκ ἐπιστεύσατε ἁγιάσαι με ἐναντίον τῶν υἱῶν Ισραὴλ, διὰ τοῦτο οὐκ εἰσάξετε ὑμεῖς τὴν συναγωγὴν ταύτην εἰς τὴν γῆν ἣν δέδωκα αὐτοῖς.

13. Τοῦτο τὸ ὕδωρ ἀντιλογίας, ὅτι ἐλοιδορήθησαν οἱ υἱοὶ Ισραὴλ ἔναντι κυρίου. καὶ ἡγιάσθη ἐν αὐτοῖς.

14. Καὶ ἀπέστειλε Μωϋσῆς ἀγγέλους ἐκ κάδης πρὸς βασιλέα ἐδὼμ λέγων· τάδε λέγει ὁ ἀδελφός σου Ισραήλ· σὺ ἐπίστῃ πάντα τὸν μόχθον τὸν εὑρόντα ἡμᾶς.

CAP. XX.

5. Quare nos feciſtis aſcendere de Ægypto, & adduxiſtis in locum iſtum peſſimũ, qui ſeri non poteſt, qui nec ficum gignit, nec vineas, nec malogranata, inſuper & aquã non habet ad bibendum?

6. Ingreſſuſque Moyſes & Aaron dimiſſa multitudine in tabernaculum fœderis, corruerunt proni in terram, (Clamaveruntque ad Dominum, atque dixerunt, Domine Deus audi clamorem huius populi, & aperi eis theſaurum tuum fontem aquæ vivæ, ut ſatiati ceſſet murmuratio eorum.) Et apparuit gloria Domini ſuper eos.

7. Locutuſq; eſt Dominus ad Moyſen, dicens.

8. Tolle virgam, & congrega populum tu & Aaron frater tuus, & loquimini ad petram coram eis, & illa dabit aquas. Cumq́; eduxeris aquã de petra, bibet omnis multitudo & iumenta eius.

9. Tulit igitur Moyſes virgã, quæ erat in conſpectu Domini, ſicut præceperat ei.

10. Congregata multitudine ante petram, dixitq́; eis, Audite rebelles & increduli, Num de petra hac vobis aquam poterimus eiicere?

11. Cumq́; elevaſſet Moyſes manum, percutiens virga bis ſilicem, egreſſæ ſunt aquæ largiſſimæ, ita ut populus biberet & iumenta.

12. Dixitque Dominus ad Moyſen & Aaron. Quia non credidiſtis mihi, ut ſanctificaretis me corã filiis Iſrael, non introducetis hos populos in terram quam dabo eis.

13. Hæc eſt aqua contradictionis, ubi iurgati ſunt filii Iſrael contra Dominum, & ſanctificatus eſt in eis.

14. Miſit interea nuntios Moyſes de Cades ad regem Edom, qui dicerent, Hæc mandat frater tuus Iſrael: Noſti omnem laborem qui apprehendit nos.

Das XX. Capitel.

5. Vnnd warumb habt jhr vns auß Egypten gefürt an dieſen böſen ort/ da mann nicht ſeen kan/ da noch feigen/ noch Weinſtöcke/ noch Granatöpffel ſindt/ vnd iſt dazu kein waſſer zu trincken.

6. Moſe vnd Aaron giengen von der Gemeine zur thür der Hütten des Stiffts/ vnd fielen auff jhr angeſicht/ vnd die Herrligkeit des HERREN erſchein jhnen.

7. Vnd der HERR redet mit Moſe vnd ſprach:

8. Nim den ſtab/ vnd verſammle die Gemeine/ du vnd dein bruder Aaron/ vnd redet mit den Felß für jren augen/ der wird ſein waſſer geben/ Alſo ſolt du jhnen waſſer auß dem Felß bringen/ vnnd die Gemeine trencken vnnd jhr Vieh.

9. Da nam Moſe den ſtab für dem HERREN/ wie er jhm gebotten hatte.

10. Vnd Moſe vnd Aaron verſamleten die Gemeine für den Felß/ vnnd ſprach zu jhnen: Höret jhr vngehorſamen/ werden wir euch auch waſſer bringen auß dieſem Felß?

11. Vnnd Moſe hub ſeine hand auff/ vnd ſchlug den Felß mit dem ſtab zwey mal/ da gieng viel waſſers herauß/ daß die Gemeine tranck vnd jhr Vieh.

12. Der HERR aber ſprach zu Moſe vnd Aaron: Darumb daß jhr nicht an mich geglaubet habt/ daß jhr mich heiligetet für den kindern Iſrael/ ſolt jhr dieſe Gemeine nicht ins Landt bringen/ das ich jhnen geben werde.

13. Das iſt das Hadderwaſſer/ darüber die Kinder Iſrael mit dem HERREN hadderten/ vnnd er geheiliget ward an jhnen.

14. Vnnd Moſe ſandte Botſchafft auß Kades zu dem Könige der Edomiter. Alſo leſſt dir dein Bruder Iſrael ſagen: Du weiſſt alle die mühe/ die vns betretten hat.

CHAP. XX.

5. Et pourquoi nous auez-vous fait monter *hors* d'Egypte. pour nous amener en ce mauuais lieu-ci, *qui n'eſt* point lieu pour ſemer, ni pour figuiers, ni pour vignes, ni pour grenadiers, meſme *il n'y a* point d'eau pour boire?

6. Alors Moyſe & Aaron ſe retirerent de deuant la congregation à l'entree du tabernacle d'aſſignation, & tomberent ſur leurs faces, & la gloire de l'Eternel leur apparut:

7. Puis l'Eternel parla à Moyſe, diſant.

8. Pren la verge, & fai aſſembler l'aſſemblee, toi & Aarõ ton frere, & parlez au rocher, eux le voyãs, & il donnera ſon eau: ainſi leur feras-tu ſortir de l'eau du rocher, & dõneras à boire à l'aſſemblee & à leurs beſtes.

9. Moyſe donc print la verge de deuant l'Eternel, comme il lui auoit commandé.

10. Et Moyſe & Aaron firent aſſembler la congregation deuant le rocher, & il leur dit, Vous rebelles, eſcoutez maintenant, Vous ferons-nous ſortir de l'eau de ce rocher ici?

11. Puis Moyſe leua ſa main, & frapa de ſa verge le rocher par deux fois: lors en ſortirent des eaux en abondãce, dont l'aſſemblee beut & leurs beſtes.

12. Apres l'Eternel dit à Moyſe & à Aaron, Pource que vous n'auez point creu en moi, pour me ſanctifier les enfans d'Iſrael le voyans, pourtant vous n'introduirez point ceſte congregation au païs que ie leur ai donne.

13. Ce ſont là les eaux de debat, pour leſquelles les enfans d'Iſrael debatirent contre l'Eternel: & il ſe ſanctifia en eux.

14. Puis Moyſe enuoya des ambaſſadeurs de Kadés au roy d'Edom, *qui lui diſſent*, Ainſi a dit ton frere Iſrael, Tu ſais tout le trauail qui nous eſt aduenu:

כ

15 וּנְחַתוּ אֲבָהָתָנָא לְמִצְרַיִם וִיתֵבְנָא בְּמִצְרַיִם יוֹמִין סַגִּיאִין וְאַבְאִישׁוּ לָנָא מִצְרָאֵי וְלַאֲבָהָתָנָא׃

16 וְצַלֵּינָא קֳדָם יְיָ וְקַבֵּל צְלוֹתָנָא וּשְׁלַח מַלְאֲכָא וְאַפְּקָנָא מִמִּצְרָיִם וְהָא אֲנַחְנָא בִּרְקָם קַרְתָּא דִּבְסְטַר תְּחוּמָךְ׃

17 נֶעְבַּר כְּעַן בְּאַרְעָךְ לָא נֶעְבַּר בַּחֲקַל וּבִכְרַם וְלָא נִשְׁתֵּי מֵי גוֹב אוֹרַח מַלְכָּא נֵיזֵיל לָא נִסְטֵי לְיַמִּינָא וְלִשְׂמָאלָא עַד דְּנֶעְבַּר תְּחוּמָךְ׃

18 וַאֲמַר לֵיהּ אֱדוֹמָאָה לָא תֶעְבַּר בִּתְחוּמִי דִּילְמָא בְּקָטְלִין בְּחַרְבָּא אֶפּוֹק לְקַדְמוּתָךְ׃

19 וַאֲמַרוּ לֵיהּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאוֹרַח כְּבִישָׁא נִיסַּק וְאִם מַיָּךְ נִשְׁתֵּי אֲנָא וּבְעִירַי וְאֶתֵּן דְּמֵיהוֹן לְחוֹד לֵית פִּתְגָּם דְּבִישׁ בְּרַגְלַי אֶעִיבָּר׃

20 וַאֲמַר לָא תֶעְבַּר וּנְפַק אֱדוֹמָאָה לְקַדְמוּתֵיהּ בְּחֵיל רַב וּבִידָא תַּקִּיפָא׃

21 וְסָרֵיב אֱדוֹמָאָה לְמִשְׁבַּק יָת יִשְׂרָאֵל לְמֶעְבַּר בִּתְחוּמֵיהּ וּסְטָא יִשְׂרָאֵל מִלְּוָתֵיהּ׃

22 וּנְטַלוּ מֵרְקָם וַאֲתוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כָּל כְּנִשְׁתָּא לְהוֹר טוּרָא׃

23 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן בְּהוֹר טוּרָא עַל תְּחוּם אַרְעָא דֶּאֱדוֹם לְמֵימָר׃

24 יִתְכְּנֵישׁ אַהֲרֹן לְעַמֵּיהּ אֲרֵי לָא יֵיעוֹל לְאַרְעָא דִּיהָבֵית לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַל דְּסָרֶבְתּוּן עַל (מֵימְרִי) לְמֵי מַצּוּתָא׃

כ

15 וַיֵּרְדוּ אֲבֹתֵינוּ מִצְרַיְמָה וַנֵּשֶׁב בְּמִצְרַיִם יָמִים רַבִּים וַיָּרֵעוּ לָנוּ מִצְרַיִם וְלַאֲבֹתֵינוּ׃

16 וַנִּצְעַק אֶל־יְהוָה וַיִּשְׁמַע קֹלֵנוּ וַיִּשְׁלַח מַלְאָךְ וַיֹּצִאֵנוּ מִמִּצְרָיִם וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ בְקָדֵשׁ עִיר קְצֵה גְבוּלֶךָ׃

17 נַעְבְּרָה־נָּא בְאַרְצֶךָ לֹא נַעֲבֹר בְּשָׂדֶה וּבְכֶרֶם וְלֹא נִשְׁתֶּה מֵי בְאֵר דֶּרֶךְ הַמֶּלֶךְ נֵלֵךְ לֹא נִטֶּה יָמִין וּשְׂמֹאול עַד אֲשֶׁר־נַעֲבֹר גְּבֻלֶךָ׃

18 וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֱדוֹם לֹא תַעֲבֹר בִּי פֶּן־בַּחֶרֶב אֵצֵא לִקְרָאתֶךָ׃

19 וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בַּמְסִלָּה נַעֲלֶה וְאִם־מֵימֶיךָ נִשְׁתֶּה אֲנִי וּמִקְנַי וְנָתַתִּי מִכְרָם רַק אֵין־דָּבָר בְּרַגְלַי אֶעֱבֹרָה׃

20 וַיֹּאמֶר לֹא תַעֲבֹר וַיֵּצֵא אֱדוֹם לִקְרָאתוֹ בְּעַם כָּבֵד וּבְיָד חֲזָקָה׃

21 וַיְמָאֵן אֱדוֹם נְתֹן אֶת־יִשְׂרָאֵל עֲבֹר בִּגְבֻלוֹ וַיֵּט יִשְׂרָאֵל מֵעָלָיו׃

22 וַיִּסְעוּ מִקָּדֵשׁ וַיָּבֹאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל כָּל־הָעֵדָה הֹר הָהָר׃

23 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן בְּהֹר הָהָר עַל־גְּבוּל אֶרֶץ־אֱדוֹם לֵאמֹר׃

24 יֵאָסֵף אַהֲרֹן אֶל־עַמָּיו כִּי לֹא יָבֹא אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַל אֲשֶׁר־מְרִיתֶם אֶת־פִּי לְמֵי מְרִיבָה׃

κά.

15. Καὶ κατέβησαν οἱ πατέρες ἡμῶν εἰς αἴγυπτον, καὶ παρῳκήσαμεν ἐν αἰγύπτῳ ἡμέρας πλείους καὶ ἐκάκωσαν ἡμᾶς οἱ αἰγύπτιοι καὶ τοὺς πατέρας ἡμῶν.

16. Καὶ ἀνεβοήσαμεν πρὸς κύριον, καὶ εἰσήκουσε κύριος τῆς φωνῆς ἡμῶν, καὶ ἀποστείλας ἄγγελον ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐξ αἰγύπτου· καὶ νῦν ἐσμὲν ἐν κάδης πόλει ἐκ μέρους τῶν ὁρίων σου.

17. Παρελευσόμεθα διὰ τῆς γῆς σου, οὐ διελευσόμεθα δι' ἀγρῶν, οὐδὲ δι' ἀμπελώνων, οὐδὲ πιόμεθα ὕδωρ ἐκ λάκκου σου, ὁδῷ βασιλικῇ πορευσόμεθα, οὐκ ἐκκλινοῦμεν δεξιὰ οὐδὲ εὐώνυμα, ἕως ἂν παρέλθωμεν τὰ ὅριά σου.

18. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ἐδώμ, οὐ διελεύσῃ δι' ἐμοῦ· εἰ δὲ μή, ἐν πολέμῳ ἐξελεύσομαι εἰς συνάντησίν σοι.

19. Καὶ λέγουσιν αὐτῷ οἱ υἱοὶ Ισραὴλ παρὰ τὸ ὄρος παρελευσόμεθα· ἐὰν δὲ τοῦ ὕδατός σου πίωμεν ἐγώ τε καὶ τὰ κτήνη μου, δώσω τιμήν σοι. ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα οὐδέν ἐστι παρὰ τὸ ὄρος παρελευσόμεθα.

20. Ὁ δὲ εἶπεν· οὐ διελεύσῃ δι' ἐμοῦ. καὶ ἐξῆλθεν αὐτῷ εἰς συνάντησιν ἐδώμ, ἐν ὄχλῳ βαρεῖ, καὶ ἐν χειρὶ ἰσχυρᾷ.

21. Καὶ οὐκ ἠθέλησεν ἐδὼμ δοῦναι τῷ Ισραὴλ παρελθεῖν διὰ τῶν ὁρίων αὐτοῦ. καὶ ἐξέκλινεν Ισραὴλ ἀπ' αὐτοῦ.

22. Καὶ ἀπῆραν ἐκ κάδης καὶ παρεγένοντο οἱ υἱοὶ Ισραὴλ πᾶσα ἡ συναγωγὴ εἰς ὢρ τὸ ὄρος.

23. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ Ααρὼν ἐν ὢρ τῷ ὄρει ἐπὶ τῶν ὁρίων τῆς γῆς ἐδὼμ λέγων.

24. Προστεθήτω Ααρὼν πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ, ὅτι οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν γῆν ἣν δέδωκα τοῖς υἱοῖς Ισραήλ, ἐν κατασχέσει. διότι παρωξύνατέ με ἐπὶ τοῦ ὕδατος τῆς ἀντιλογίας.

CAP. XX.

15. Quomodo deſcenderint patres noſtri in Ægyptum, & habitaverimus ibi multo tempore; afflixerintque nos Ægyptii, & patres noſtros:

16. Et quomodo clamaverimus ad Dominum, & exaudierit nos, miſeritque angelum qui eduxerit nos de Ægypto. Ecce in urbe Cades, quæ eſt in extremis finibus tuis, poſiti.

17. Obſecramus ut nobis tranſire liceat per terram tuam. Nõ ibimus per agros, nec per vineas, non bibemus aquas de puteis tuis, ſed gradiemur via publica, nec ad dexteram, nec ad ſiniſtram declinantes, donec tranſeamus terminos tuos.

18. Cui reſpondit Edom, Non tranſibis per me, alioquin armatus occurram tibi.

19. Dixeruntque filii Iſrael, Per tritam gradiemur viam: & ſi biberimus aquas tuas nos & pecora noſtra, dabimus quod iuſtum eſt: nulla erit in pretio difficultas, tantum velociter tranſeamus.

20. At ille reſpondit, Non tranſibitis. Statimq; egreſſus eſt obvius, cum infinita multitudine, & manu forti,

21. Nec voluit acquieſcere deprecanti, ut concederet tranſitum per fines ſuos. quã obrem divertit ab eo Iſrael.

22. Cumque caſtra moviſſent de Cades, venerunt in montem Hor, qui eſt in finibus terræ Edom:

23. Vbi locutus eſt Dominus ad Moyſen,

24. Pergat, inquit, Aaron ad populos ſuos: non enim intrabit terram quam dedi filiis Iſrael, eo quòd incredulus fuerit ori meo ad Aquas contradictionis.

Das XX. Capitel.

15. Das vnſer Väter inn Egypten hinab gezogen ſind/ vnd wir lange zeit inn Egypten gewonet haben/ vnnd die Egypter handelten vns vnd vnſer Väter vbel.

16. Vnd wir ſchryen zu dem HErren/ der hat vnſer ſtimme erhöret/ vnnd einen Engel geſandt/ vnd auß Egypten gefürt/ vnd ſihe/ wir ſind zu Kades in der Stadt an deinen grentzen.

17. Laß vns durch dein Land ziehen/ wir wollen nicht durch äcker noch Weinberge gehen/ auch nicht Waſſer aus den Brunnen trincken/ die landſtraſſe wollen wir ziehen/ weder zur rechten noch zur lincken weichen/ biß wir durch deine Grentze kommen.

18. Die Edomiter aber ſprachen zu jnen: Du ſolt nicht durch mich ziehen/ oder ich wil dir mit dem Schwert entgegen ziehen.

19. Die kinder Iſrael ſprachen zu jhm: Wir wollen auff der gebänten ſtraſſen ziehen/ vnnd ſo wir deins waſſers trincken/ wir vnd vnſer Vieh/ ſo wollen wirs bezalen/ Wir wollen nichts denn nur zu fuſſe hindurch ziehen.

20. Er aber ſprach: Du ſolt nicht herdurch ziehen. Vnnd die Edomiter zogen auß/ jhnen entgegen mit mächtigem volck vnd ſtarcker hand.

21. Alſo wegerten die Edomiter Iſrael zu vergönnen durch jre Grentze zu ziehen/ vnd Iſrael weich von jhnen.

22. Vnnd die kinder Iſrael brachen auff von Kades/ vnnd kamen mit der gantzen gemeine gen Hor am gebirge.

23. Vnd der HERR redet mit Moſe vnnd Aaron zu Hor am gebirge/ an den Grentzen des Landes der Edomiter/ vnd ſprach:

24. Laß ſich Aaron ſammlen zu ſeinem Volck/ Denn er ſol nicht inn das Land kommen/ das ich den kindern Iſrael gegeben habe/ Darumb/ daß jr meinem Munde vngehorſam geweſt ſeydt/ bey dem Haderwaſſer.

CHAP. XX.

15. Comment nos peres deſcendirent en Egypte, où nous auons demeuré long temps, & comment les Egyptiens nous ont mal traittés nous & nos peres.

16. Dont nous auons crié à l'Eternel, lequel ayant exaucé noſtre cri, a enuoyé l'Ange, & nous a retirés d'Egypte. Or voici, nous *ſommes* en Kadés, ville qui eſt au bout de tes frontieres.

17. Ie te prie que nous paſſions par ton païs: nous ne paſſerõs point par les chãps, ni par les vignes, & ne boirons point de l'eau d'aucun puits: nous cheminerõs par la voye royale: nous ne nous deſtournerons ni à droite ni à gauche, iuſqu'à ce que nous ayõs paſſé tes marches.

18. Et Edom lui dit, Tu ne paſſeras point par mon païs, de peur que ie ne ſorte en armes, pour te rencontrer.

19. Les enfans d'Iſrael lui reſpondirent, Nous monterõs par le grand chemin, & ſi nous beuuons de tes eaux, moi & mes beſtes, ie baillerai le prix d'icelles: il n'y aura que ce ſeul poinct, que i'y prendrai mon paſſage.

20. Derechef il lui dit, Tu n'y paſſeras point. Et ſur cela Edom ſortit auecques grande compagnie & grande puiſſance pour le rencontrer.

21. Ainſi Edom ne voulut point permettre à Iſrael qu'il paſſaſt par ſes frontieres: & pourtant Iſrael ſe deſtourna de deuers lui.

22. Et les enfans d'Iſrael, *aſſauoir* toute l'aſſemblee, eſtans partis de Kadés, vindrent en la montagne de Hor.

23. Lors l'Eternel parla à Moyſe & à Aaron en la mõtagne de Hor, aupres des frontieres du païs d'Edom, diſant.

24. Aaron ſera retiré vers ſes peuples, car il n'entrera point au païs que i'ai donné aux enfans d'Iſrael: d'autant que vous auez eſté rebelles à mon mandement és eaux de debat.

כ

25 דְּבַר יַת אַהֲרֹן וְיַת אֶלְעָזָר בְּרֵיהּ וְאַסֵּיק יָתְהוֹן לְהוֹר טוּרָא׃

26 וְאַשְׁלַח יַת אַהֲרֹן יַת לְבוּשׁוֹהִי וְתַלְבֵּישִׁנּוּן יַת אֶלְעָזָר בְּרֵיהּ וְאַהֲרֹן י יִתְכְּנֵשׁ וִימוּת תַּמָּן׃

27 וַעֲבַד מֹשֶׁה כְּמָא דְּפַקֵּיד יְיָ וּסְלִיקוּ לְהוֹר טוּרָא לְעֵינֵי כָּל כְּנִשְׁתָּא׃

28 וְאַשְׁלַח מֹשֶׁה יַת אַהֲרֹן יַת לְבוּשׁוֹהִי וְאַלְבֵּשׁ יָתְהוֹן יַת אֶלְעָזָר בְּרֵיהּ וּמִית אַהֲרֹן תַּמָּן בְּרֵישׁ טוּרָא וּנְחַת מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר מִן טוּרָא׃

29 וַחֲזוֹ כָּל כְּנִשְׁתָּא דְּמִית אַהֲרֹן וּבְכוֹ יַת אַהֲרֹן תְּלָתִין יוֹמִין כֹּל בֵּית יִשְׂרָאֵל׃

כא

1 וּשְׁמַע כְּנַעֲנָאָה מַלְכָּא דַעֲרָד יָתֵיב דָּרוֹמָא אֲרֵי אֲתָא יִשְׂרָאֵל אוֹרַח מ מְאַלְלַיָּא וַאֲגֵיחַ קְרָבָא בְּיִשְׂרָאֵל וּשְׁבָא מִנְּהוֹן שִׁבְיָא׃

2 וְקַיֵּים יִשְׂרָאֵל קְיָים קֳדָם יְיָ וַאֲמַר אִם מִמְסַר תִּמְסַר יַת עַמָּא הָדֵין בִּידִי וְאַגְמַּר יַת קִרְוֵיהוֹן׃

3 וְקַבֵּיל יְיָ צְלוֹתֵיהּ ד דְּיִשְׂרָאֵל וּמְסַר יַת כ כְּנַעֲנָאָה וְגַמַּר יָתְהוֹן וְיַת קִרְוֵיהוֹן וּקְרָא שְׁמָא דְּאַתְרָא חָרְמָה׃

4 וּנְטַלוּ מֵהוֹר טוּרָא אוֹרַח יַמָּא דְסוּף לְאַקָּפָא יַת אַרְעָא דֶּאֱדוֹם וַעֲקַת נַפְשָׁא דְעַמָּא בְּאוֹרְחָא׃

5 וְאִתְרַעַם עַמָּא קֳדָם יְיָ וְעִם מֹשֶׁה נְצוֹ לְמָה אַסֵּקְתּוּנָא מִמִּצְרַיִם לִמְמָת בְּמַדְבְּרָא אֲרֵי לֵית לַחְמָא וְלֵית מַיָּא וְנַפְשַׁנָא עֲקַת בְּמַנָּא הָדֵין ב בְּמֵיכְלֵיהּ קְלִיל׃

כ

25 קַח אֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־אֶלְעָזָר בְּנוֹ וְהַעַל אֹתָם הֹר הָהָר׃

26 וְהַפְשֵׁט אֶת־אַהֲרֹן אֶת־בְּגָדָיו וְהִלְבַּשְׁתָּם אֶת־אֶלְעָזָר בְּנוֹ וְאַהֲרֹן יֵאָסֵף וּמֵת שָׁם׃

27 וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה וַיַּעֲלוּ אֶל־הֹר הָהָר לְעֵינֵי כָּל־הָעֵדָה׃

28 וַיַּפְשֵׁט מֹשֶׁה אֶת־אַהֲרֹן אֶת־בְּגָדָיו וַיַּלְבֵּשׁ אֹתָם אֶת־אֶלְעָזָר בְּנוֹ וַיָּמָת אַהֲרֹן שָׁם בְּרֹאשׁ הָהָר וַיֵּרֶד מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר מִן־הָהָר׃

29 וַיִּרְאוּ כָּל־הָעֵדָה כִּי גָוַע אַהֲרֹן וַיִּבְכּוּ אֶת־אַהֲרֹן שְׁלֹשִׁים יוֹם כֹּל בֵּית יִשְׂרָאֵל׃

כא

1 וַיִּשְׁמַע הַכְּנַעֲנִי מֶלֶךְ־עֲרָד יֹשֵׁב הַנֶּגֶב כִּי בָּא יִשְׂרָאֵל דֶּרֶךְ הָאֲתָרִים וַיִּלָּחֶם בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁבְּ מִמֶּנּוּ שֶׁבִי׃

2 וַיִּדַּר יִשְׂרָאֵל נֶדֶר לַיהוָה וַיֹּאמַר אִם־נָתֹן תִּתֵּן אֶת־הָעָם הַזֶּה בְּיָדִי וְהַחֲרַמְתִּי אֶת־עָרֵיהֶם׃

3 וַיִּשְׁמַע יְהוָה בְּקוֹל יִשְׂרָאֵל וַיִּתֵּן אֶת־הַכְּנַעֲנִי וַיַּחֲרֵם אֶתְהֶם וְאֶת־עָרֵיהֶם וַיִּקְרָא שֵׁם־הַמָּקוֹם חָרְמָה׃

4 וַיִּסְעוּ מֵהֹר הָהָר דֶּרֶךְ יַם־סוּף לִסְבֹב אֶת־אֶרֶץ אֱדוֹם וַתִּקְצַר נֶפֶשׁ־הָעָם בַּדָּרֶךְ׃

5 וַיְדַבֵּר הָעָם בֵּאלֹהִים וּבְמֹשֶׁה לָמָה הֶעֱלִיתֻנוּ מִמִּצְרַיִם לָמוּת בַּמִּדְבָּר כִּי אֵין לֶחֶם וְאֵין מַיִם וְנַפְשֵׁנוּ קָצָה בַּלֶּחֶם הַקְּלֹקֵל׃

κ'.

25. Λάβε τὸν Ἀαρὼν τὸν ἀδελφόν σου, καὶ ἐλεάζαρ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ ἀναβίβασον αὐτοὺς εἰς ὢρ τὸ ὄρος. ἐναντίον πάσης τῆς συναγωγῆς.

26. Καὶ ἔκδυσον Ἀαρὼν τὴν στολὴν αὐτοῦ, καὶ ἔνδυσον ἐλεάζαρ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ Ἀαρὼν προστεθεὶς ἀποθανέτω ἐκεῖ.

27. Καὶ ἐποίησε Μωϋσῆς καθὰ συνέταξε κύριος αὐτῷ, καὶ ἀνεβίβασεν αὐτοὺς εἰς ὢρ τὸ ὄρος, ἐναντίον πάσης τῆς συναγωγῆς.

28. Καὶ ἐξέδυσεν τὸν Ἀαρὼν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἐνέδυσε αὐτὰ ἐλεάζαρ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ ἀπέθανεν Ἀαρὼν ἐκεῖ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους, καὶ κατέβη Μωϋσῆς καὶ ἐλεάζαρ ἐκ τοῦ ὄρους.

29. Κεὶ εἶδε πᾶσα ἡ συναγωγὴ ὅτι ἀπελύθη Ἀαρών, καὶ ἔκλαυσαν τὸν Ἀαρὼν τριάκοντα ἡμέρας πᾶς οἶκος Ἰσραήλ.

ΚΕΦΑΛ κά.

1. Καὶ ἤκουσεν ὁ χαναναῖος βασιλεὺς ἀρὰδ ὁ κατοικῶν κατὰ τὴν ἔρημον, ὅτι ἦλθεν Ἰσραὴλ ὁδὸν ἀθαρείμ, καὶ ἐπολέμησε πρὸς Ἰσραήλ, καὶ κατεπροενόμευσεν ἐξ αὐτῶν αἰχμαλωσίαν.

2. Καὶ ηὔξατο Ἰσραὴλ εὐχὴν κυρίῳ, καὶ εἶπεν· ἐάν μοι παραδῷς τὸν λαὸν τοῦτον ὑποχείριον, ἀναθεματιῶ αὐτὸν καὶ τὰς πόλεις αὐτοῦ.

3. Καὶ ἤκουσε κύριος τῆς φωνῆς Ἰσραήλ, καὶ παρέδωκε τὸν χαναναῖον ὑποχείριον αὐτοῦ, καὶ ἀνεθεμάτισεν αὐτὸν, καὶ τὰς πόλεις αὐτοῦ. καὶ ἐπεκάλεσαν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, ἀνάθεμα.

4. Καὶ ἀπάραντες ἐξ ὢρ τοῦ ὄρους ὁδὸν ἐπὶ θάλασσαν ἐρυθρὰν, περιεκύκλωσαν τὴν γῆν ἐδώμ, καὶ ὠλιγοψύχησεν ὁ λαὸς ἐπὶ τῇ ὁδῷ.

5. Καὶ κατελάλει ὁ Λαὸς πρὸς τὸν θεὸν καὶ κατὰ Μωϋσῆν Λέγοντες· ἵνα τί ἐξήγαγες ἡμᾶς ἐξ αἰγύπτου ἀποκτεῖναι ἡμᾶς ἐν τῇ ἐρήμῳ; ὅτι οὐκ ἔστιν ἄρτος, οὐδὲ ὕδωρ· ἡ δὲ ψυχὴ ἡμῶν προσώχθισεν ἐν τῷ ἄρτῳ τῷ διακένῳ τούτῳ.

CAP XX.

25. Tolle Aaron & filium eius cum eo, & duces eos in montem Hor.

26. Cumq́ue nudaveris patrem veſte ſua, indues ea Eleazarum filium eius, & Aaron colligetur, & morietur ibi.

27. Fecit Moyſes ut præceperat Dominus, & aſcenderunt in montem Hor coram omni multitudine.

28. Cumq́ue Aaron ſpoliaſſet veſtibus ſuis, induit eis Eleazarum filium eius. Illo mortuo in montis ſupercilio, deſcendit cum Eleazaro.

29. Omnis autē multitudo vidēs occubuiſſe Aaron, flevit ſuper eo triginta diebus per cunctas familias ſuas.

Das X X. Capitel.

25. Nimm aber Aaron vnnd ſeinen Son Eleaſar / vnnd füre ſie auff Hor am Gebirge.

26. Vnnd zeuch Aaron ſeine kleider auß/vnd zeuch ſie Eleaſar an ſeinem Sohne / vnnd Aaron ſoll ſich daſelbs ſamlen vnd ſterben.

27. Da thet Moſe wie jhm der HERR gebotten hatte / vnd ſtiegen auff Hor am gebirge für der gantzen gemeine.

28. Vnnd Moſe zog Aaron ſeine kleider auß/vnd zog ſie Eleaſar an ſeinem Sone. Vnd Aaron ſtarb daſelbs oben auff dem berge. Moſe aber vnnd Eleaſar ſtiegen herab vom berge.

29. Vnd da die gantze Gemeine ſahe/daß Aaron dahin war/beweineten ſie jhn dreiſſig tage / das gantze hauß Iſrael.

CHAP. XX.

25. Pren *donc* Aaron, & Eleazar ſon fils, & les fai monter en la montagne de Hor.

26. Puis fai deueſtir à Aaron ſes veſtemens, & les fai veſtir à Eleazar ſon fils : & Aaron ſera retiré, & mourra là.

27. Moyſe donc fit ainſi que l'Eternel auoit commandé: & ils monterent en la montagne de Hor, toute l'aſſemblee le voyant.

28. Et Moyſe fit deueſtir à Aaron ſes veſtemens, & les fit veſtir à Eleazar fils d'icelui. puis Aaron mourut là au ſommet de la montagne : & Moyſe & Eleazar deſcendirent de la montagne.

29. Et toute l'aſſemblee, *aſſauoir* toute la maiſon d'Iſrael, voyant qu'Aaron eſtoit treſpaſſé, le pleurerent trente iours.

CAP. XXI.

1. Quod cùm audiſſet Chananæus rex Arad, qui habitabat ad meridiem, veniſſe ſcilicet Iſraël per exploratorum viam, pugnavit contra illum, & victor exiſtens, duxit ex eo prædam.

2. At Iſraël voto ſe Domino obligans, ait, Si tradideris populum iſtū in manu mea, delebo urbes eius.

3. Exaudivitq́ue Dominus preces Iſraël, & tradidit Chananæum, quem ille interfecit ſubverſis urbibus eius: & vocavit nomen loci illius Horma, id eſt anáthema.

4. Profecti ſunt autem & de monte Hor, per viam quæ ducit ad mare-rubrum, ut circumirent terram Edom. Et tædere cœpit populum itineris ac laboris:

5. Locutuſq́ue contra Dominum & Moyſen, ait, Cur eduxiſti nos de Ægypto, ut moreremur in ſolitudine? Deeſt panis, non ſunt aquæ: anima noſtra iam nauſeat ſuper cibo iſto leviſſimo.

Das X X I. Capitel.

VNnd da der Cananiter / der König Arad / der gegen Mittag wonet / hörete / Daß Iſrael herein kommet durch den weg der Kundſchaffer / ſtreit er wider Iſrael / vnd füret etliche gefangen.

2. Da gelobt Iſrael dem HERRN ein gelübd / vnnd ſprach: Wenn du diß volck vnter meine hand gibſt / ſo wil ich jhre Städte verbannen.

3. Vnnd der HERR erhöret die ſtimme Iſrael / vnnd gab die Cananiter / vnnd verbannten ſie ſampt jhren Städten / vnd hieß die ſtet Harma.

4. Da zogen ſie von Hor am gebirge auff dem wege vom Schilffmeer / daß ſie vmb der Edomiter land hinzogen.

5. Vnd das Volck ward verdroſſen auff dem wege / vnd redet wider Gott vnd wider Moſen: Warumb haſt du vns auß Egypten gefüret daß wir ſterben inn der Wüſten? Denn es iſt kein brot noch waſſer hie / vnnd vnſer Seele ekelt vber diſer loſen ſpeiſe.

CHAP. XXI.

1. Quand le Cananeen roy de Harad, qui habitoit vers le Midi, entendit qu'Iſrael venoit par le chemin des eſpies, il combatit contre Iſrael, & en emmena de priſonniers.

2. Adonc Iſrael voua vn vœu à l'Eternel, diſant, Si tu liures de fait ce peuple-ci entre mes mains, ie mettrai ſes villes en interdit.

3. Et l'Eternel exauça la voix d'Iſrael, & liura *entre ſes mains* les Cananeens, leſquels il deſtruiſit à la façon de l'interdit, auec leurs villes: dont il appela le nom du lieu Horma.

4. Puis ils departirent de la montagne de Hor tirãt vers la mer rouge, pour enuironner le païs d'Edom : & le courage du peuple s'affadit au chemin.

5. Le peuple donc parla cõtre Dieu, & contre Moyſe, *diſant*, Pourquoi nous as-tu fait monter *hors* d'Egypte pour mourir en ce deſert? Car *il* n'*y a* point de pain, ni d'eau, & noſtre ame eſt ennuyee de ce pain tant leger.

כא

6 וְגָרֵי יְיָ בְּעַמָּא יָת חִיוָן קָלָן וּנְכִיתוּ יָת עַמָּא וּמִית עַם סַגִּיא מִיִּשְׂרָאֵל׃

7 וַאֲתָא עַמָּא לְוָת מֹשֶׁה וַאֲמַרוּ חַבְנָא אֲרֵי אִתְרַעַמְנָא קֳדָם יְיָ וְעִמָּךְ נְצַלֵּינָא צַלִּי קֳדָם יְיָ וְיַעְדֵּי מִנַּנָא יָת חִיוְיָא וְצַלִּי מֹשֶׁה עַל עַמָּא׃

8 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה עֲבֵיד לָךְ קַלְיָא וְשַׁוִּי יָתֵיהּ עַל אָת וִיהֵי כָּל דְּיִתְנְכֵית וְיֶחֱזֵי יָתֵיהּ וְיִתְקַיָּם׃

9 וַעֲבַד מֹשֶׁה חִוְיָא דִנְחָשָׁא וְשַׁוְּיֵהּ עַל אָת וַהֲוֵי כַּד נָכֵית חִוְיָא יָת גַּבְרָא וּמִסְתַּכַּל בְּחִוְיָא דִנְחָשָׁא וּמִתְקַיָּם׃

19 וּנְטַלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּשְׁרוֹ בְּאוֹבוֹת׃

11 וּנְטַלוּ מֵאוֹבוֹת וּשְׁרוֹ בִּמְגָזַת עֲבָרָאֵי בְּמַדְבְּרָא דְּעַל אַפֵּי מוֹאָב מִמַּדְנַח שִׁמְשָׁא׃

12 מִתַּמָּן נְטַלוּ וּשְׁרוֹ ב בְּנַחְלָא דְזָרֶד׃

13 מִתַּמָּן נְטַלוּ וּשְׁרוֹ מ מֵעִבְרָא דְאַרְנוֹן דִּי ב בְּמַדְבְּרָא דְּנָפֵיק מִתְּחוּם אֱמֹרָאָה אֲרֵי אַרְנוֹן תְּחוּם מוֹאָב בֵּין מוֹאָב וּבֵין א אֱמֹרָאָה׃

14 עַל כֵּן יִתְאֲמַר בְּסִפְרָא קְרָבִין דַּעֲבַד יְיָ עַל יַמָּא דְסוּף וּגְבוּרָן עַל נַחְלֵי א אַרְנוֹן׃

15 וּשְׁפִיךְ נַחְלַיָּא ד דִּמְדַבְּרִין לְקֳבֵל לְחָיַת וּמִסְתְּמִיךְ לִתְחוּם מוֹאָב׃

16 וּמִתַּמָּן אִתְיְהִיבַת לְהוֹן בֵּירָא הִיא בֵּירָא דַּאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה כְּנוֹשׁ יָת עַמָּא וְאֶתֵּן לְהוֹן מַיָּא׃

17 בְּכֵין שַׁבַּח יִשְׂרָאֵל יָת תֻּשְׁבַּחְתָּא הָדָא סַקִי בֵירָא שַׁבַּחוּ לַהּ׃

כא

6 וַיְשַׁלַּח יְהֹוָה בָּעָם אֶת־הַנְּחָשִׁים הַשְּׂרָפִים וַיְנַשְּׁכוּ אֶת־הָעָם וַיָּמָת עַם־רָב מִיִּשְׂרָאֵל׃

7 וַיָּבֹא הָעָם אֶל־מֹשֶׁה וַיֹּאמְרוּ חָטָאנוּ כִּי־דִבַּרְנוּ בִּיהֹוָה וָבָךְ הִתְפַּלֵּל אֶל־יְהֹוָה וְיָסֵר מֵעָלֵינוּ אֶת־הַנָּחָשׁ וַיִּתְפַּלֵּל מֹשֶׁה בְּעַד הָעָם׃

8 וַיֹּאמֶר יְהֹוָה אֶל־מֹשֶׁה עֲשֵׂה לְךָ שָׂרָף וְשִׂים אֹתוֹ עַל־נֵס וְהָיָה כָּל־הַנָּשׁוּךְ וְרָאָה אֹתוֹ וָחָי׃

9 וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה נְחַשׁ נְחֹשֶׁת וַיְשִׂמֵהוּ עַל־הַנֵּס וְהָיָה אִם־נָשַׁךְ הַנָּחָשׁ אֶת־אִישׁ וְהִבִּיט אֶל־נְחַשׁ הַנְּחֹשֶׁת וָחָי׃

10 וַיִּסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ בְּאֹבֹת׃

11 וַיִּסְעוּ מֵאֹבֹת וַיַּחֲנוּ בְּעִיֵּי הָעֲבָרִים בַּמִּדְבָּר אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי מוֹאָב מִמִּזְרַח הַשָּׁמֶשׁ׃

12 מִשָּׁם נָסָעוּ וַיַּחֲנוּ בְּנַחַל זָרֶד׃

13 מִשָּׁם נָסָעוּ וַיַּחֲנוּ מֵעֵבֶר אַרְנוֹן אֲשֶׁר בַּמִּדְבָּר הַיֹּצֵא מִגְּבֻל הָאֱמֹרִי כִּי אַרְנוֹן גְּבוּל מוֹאָב בֵּין מוֹאָב וּבֵין הָאֱמֹרִי׃

14 עַל־כֵּן יֵאָמַר בְּסֵפֶר מִלְחֲמֹת יְהֹוָה אֶת־וָהֵב בְּסוּפָה וְאֶת־הַנְּחָלִים אַרְנוֹן׃

15 וְאֶשֶׁד הַנְּחָלִים אֲשֶׁר נָטָה לְשֶׁבֶת עָר וְנִשְׁעַן לִגְבוּל מוֹאָב׃

16 וּמִשָּׁם בְּאֵרָה הִוא הַבְּאֵר אֲשֶׁר אָמַר יְהֹוָה לְמֹשֶׁה אֱסֹף אֶת־הָעָם וְאֶתְּנָה לָהֶם מָיִם׃

17 אָז יָשִׁיר יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשִּׁירָה הַזֹּאת עֲלִי בְאֵר עֱנוּ־לָהּ׃

κά.

6. Καὶ ἀπέστελε κύριος εἰς τὸν λαὸν τοὺς ὄφεις τοὺς θανατοῦντας, καὶ ἔδακνον τὸν λαὸν, καὶ ἀπέθανε λαὸς πολὺς τῶν υἱῶν Ισραήλ.

7. Καὶ παραγινόμενος ὁ λαὸς πρὸς Μωϋσῆν ἔλεγον· ἡμαρτήκαμεν ὅτι κατελαλήσαμεν κατὰ τοῦ κυρίου, καὶ κατὰ σοῦ. εὖξαι οὖν πρὸς κύριον, καὶ ἀφελέτω ἀφ' ἡμῶν τὸν ὄφιν. καὶ ηὔξατο Μωϋσῆς πρὸς κύριον περὶ τοῦ λαοῦ.

8. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωϋσῆν· ποίησον σεαυτῷ ὄφιν, καὶ θὲς αὐτὸν ἐπὶ σημείου, καὶ ἔσται ἐὰν δάκῃ ὁ ὄφις ἄνθρωπον, πᾶς ὁ δεδηγμένος ἰδὼν αὐτὸν ζήσεται.

9. Καὶ ἐποίησε Μωϋσῆς ὄφιν χαλκοῦν, καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἐπὶ σημείου. καὶ ἐγένετο ὅταν ἔδακνεν ὄφις ἄνθρωπον καὶ ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὸν ὄφιν τὸν χαλκοῦν, καὶ ἔζη.

10. Καὶ ἀπῆραν οἱ υἱοὶ Ισραήλ, καὶ παρενέβαλον ἐν ὠβώθ.

11. Καὶ ἐξάραντες ἐξ ὠβὼθ, παρενέβαλον ἐν ἀχελγαὶ τῷ πέραν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἥ ἐστι κατὰ πρόσωπον μωὰβ, κατ' ἀνατολὰς ἡλίου.

12. Καὶ ἐκεῖθεν ἀπῆραν, καὶ παρενέβαλον εἰς φάραγγα ζαρέδ.

13. Καὶ ἐκεῖθεν ἀπάραντες παρενέβαλον εἰς τὸ πέραν ἀρνῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, τὸ ἐξέχον ἀπὸ τῶν ὁρίων τῶν ἀμορραίων. ἔστι γὰρ ἀρνῶν ὅρια μωὰβ, ἀνὰ μέσον μωὰβ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ ἀμορραίου.

14. Διὰ τοῦτο λέγεται ἐν βιβλίῳ, πόλεμος τοῦ κυρίου τὴν ζωὸβ ἐφλόγισε, καὶ τοὺς χειμάῤῥους ἀρνῶν.

15. Καὶ τοὺς χειμάῤῥους κατέστησε κατοικίσαι ἤρ, καὶ πρόσκειται τοῖς ὁρίοις μωάβ.

16. Καὶ ἐκεῖθεν τὸ φρέαρ. τοῦτό ἐστι φρέαρ, ὃ εἶπε κύριος πρὸς Μωϋσῆν, συνάγαγε τὸν λαὸν, καὶ δώσω αὐτοῖς ὕδωρ πιεῖν.

17. Τότε ᾖσεν Ισραὴλ τὸ ᾆσμα τοῦτο ἐπὶ τοῦ φρέατος, ἐξάρχετε αὐτῷ.

CAP. XXI.

6. Quamobrem miſit Dominus in populum ignitos ſerpentes, ad quorum plagas & mortes plurimorum.

7. Venerunt ad Moyſen, atque dixerunt, Peccavimus, quia locuti ſumus contra Dominum & te: ora ut tollat à nobis ſerpentes. Oravitque Moyſes pro populo.

8. Et locutus eſt Dominus ad eum, Fac ſerpentem æneum, & pone eum pro ſigno, qui percuſſus aſpexerit eum, vivet.

9. Fecit ergo Moyſes ſerpentem æneum, & poſuit eum pro ſigno, quem cum percuſſi aſpicerent, ſanabantur.

10. Profectiq́; filii Iſrael caſtrametati ſunt in Oboth.

11. Vnde egreſſi fixêre tentoria in Ieabarim, in ſolitudine quæ reſpicit Moab cōtra Orientalem plagam.

12. Et inde moventes, venerunt ad Torrentem-Zared.

13. Quem relinquentes caſtrametati ſunt contra Arnon, quæ eſt in deſerto, & prominet in finibus Amorrhæi, ſiquidem Arnon terminus eſt Moab, dividens Moabitas & Amorrhæos.

14. Vnde dicitur in libro bellorum Domini, Sicut fecit in Mari-rubro, ſic faciet in torrentibus Arnon.

15. Scopuli torrentium inclinati ſunt, ut requieſcerēt in Arnon, & recumberent in finibus Moabitarum.

16. Et ex eo loco apparuit puteus, ſuper quo locutus eſt Dominus ad Moyſen, Congrega populum, & dabo ei aquam.

17. Tunc cecinit Iſrael carmen iſtud, Aſcendat puteus. Concinebant,

Das XXI. Capitel.

6. Da ſandte der HERR fewrige Schlangen vnter das Volck / die biſſen das Volck/daß ein groß Volck inn Iſrael ſtarb.

7. Da kamen ſie zu Moſe/vnd ſprachen: Wir haben geſündigt / daß wir wider den HERREN vnnd wider dich geredt haben/Bitte den HERrn/ daß er die Schlangen von vns neme. Moſe bat für das Volck.

8. Da ſprach der HERR zu Moſe: Mache dir ein ehrne Schlange/vnd richte ſie zum Zeichen auff/ Wer gebiſſen iſt/vnd ſihet ſie an / der ſol leben.

9. Da macht Moſe ein eherne Schlange / vnnd richtet ſie auff zum Zeichen/vnd wenn jemand eine ſchlange beiß / ſo ſahe er die eherne ſchlange an / vnd bleib leben.

10. Vnnd die Kinder Iſrael zogen auß/vnd lägerten ſich in Oboth.

11. Vnnd von Oboth zogen ſie auß / vnnd lägerten ſich in Jim am gebirge Abarim / in der Wüſten gegen Moab vber/ gegen der Sonnen auffgang.

12. Von dannen zogen ſie/vnd lägerten ſich am bach Sared.

13. Von dannen zogen ſie/ vnd lägerten ſich diſſeid am Arnon / welcher iſt in der Wüſten/vnd herauß reicht/ von der grentze der Amoriter. Denn Arnon iſt die grentze Moab / zwiſchen Moab/vnd den Amoritern.

14. Daher ſpricht man in dem Buch von den ſtreiten des HERRN: Das Vaheb in Supha / vnd die bäche am Arnon.

15. Vnnd die quelle der bäche/ welche reichet hinan zur Stadt Ar/ vnnd lencket ſich/vnd iſt die grentze Moab:

16. Vnnd von dannen zogen ſie zum Brunnen / das iſt der Brunn davon der HERR zu Moſe ſaget: Sammle das Volck: Ich wil jhnen Waſſer geben.

17. Da ſang Iſrael dieſes Lied/vnd ſangen vmb einander vber dem Brunnen.

CHAP. XXI.

6. Et l Eternel enuoya ſur le peuple des ſerpens bruſlans qui mordoyent le peuple: tellement qu'il en mourut vn grand nombre de ceux d'Iſrael.

7. Alors le peuple vint vers Moyſe, & dit, Nous auons peché: car nous auons parlé contre l'Eternel, & contre toi: fai requeſte à l'Eternel, & qu'il retire de deſſus nous les ſerpens. Et Moyſe fit requeſte pour le peuple.

8. Et l'Eternel dit à Moyſe, Fai-toi vn *ſerpent* bruſlant, & le mets ſur vne perche: & aduiendra que quiconque ſera mords, & le regardera, ſera guairi.

9. Moyſe donc fit vn ſerpent d'airain, & le mit ſur vne perche: & aduenoit que quand quelque ſerpēt auoit mords vn homme, il regardoit le ſerpent d'airain, & eſtoit guairi.

10. Depuis les enfans d'Iſrael departirent, & camperent en Oboth.

11. Et eſtans departis d'Oboth, ils camperēt en Hijehabarim, au deſert qui *eſt* vis à vis de Moab, deuers le Soleil leuant.

12. Puis eſtans departis de là, ils camperent vers le torrent de Zered.

13. Et eſtans departis de là, ils camperent au deca d'Arnon, qui *eſt* au deſert, ſortant des cōfins de l'Amorrheen: (car Arnon *eſt* la frontiere de Moab, entre les Moabites & les Amorrheens.

14. Pourtant eſt-il dit au liure des batailles de l'Eternel, Vaheb en Suphah, & les torrens *en* Arnon.

15. Et le cours des torrens qui tend vers la ſituation de Har, & qui ſe rend aux frontieres de Moab.)

16. Et de là ils vindrent en Beer. C'*eſt* le puits duquel l'Eternel dit à Moyſe, aſſemble le peuple, & ie leur donnerai de l'eau.

17. Alors Iſrael chanta ce cantique-ci, Monte, puits: chantez de lui en reſpondant les vn aux autres.

כא

18 בֵּירָא חֲפָרוּהָא
רַבְרְבַיָּא כָּרוּהָא רֵישֵׁי
עַמָּא סָפְרַיָּא בְּחֻטְרֵיהוֹן
מִמַּדְבְּרָא אִתְיְהִיבַת
לְהוֹן׃
19 וּמִדְּאִתְיְהִיבַת לְהוֹן
נַחְתָּא עִמְּהוֹן לְנַחְלַיָּא
וּמִנַּחְלַיָּא סָלְקָא עִמְּהוֹן
לְרָמָתָא׃
20 וּמֵרָמָתָא לְחֵילְתָא דִּי
בַּחֲקְלֵי מוֹאָב רֵישׁ רָמָתָא
וּמִסְתַּכְיָא עַל אַפֵּי בֵית
יְשִׁימוֹת׃
21 וּשְׁלַח יִשְׂרָאֵל אִזְגַּדִּין
לְוָת סִיחוֹן מַלְכָּא
דֶּאֱמוֹרָאָה לְמֵימָר׃
22 אֶעְבַּר בְּאַרְעָךְ לָא
נִסְטֵה בַּחֲקַל וּבִכְרַם לָא
נִשְׁתֵּי מֵי גוֹב בְּאוֹרַח מ
מַלְכָּא נֵיזִיל עַד דְּנֶעְבַּר
תְּחוּמָךְ׃
23 וְלָא שְׁבַק סִיחוֹן יָת
יִשְׂרָאֵל לְמֶעְבַּר בם
בִּתְחוּמֵיהּ וּכְנַשׁ סִיחוֹן יָת
כָּל עַמֵּיהּ וּנְפַק לְקַדָּמוּת
יִשְׂרָאֵל לְמַדְבְּרָא וַאֲתָא
לְיָהַץ וְאַגִּיחַ קְרָבָא ב
בְּיִשְׂרָאֵל׃
24 וּמְחָהִי יִשְׂרָאֵל ל
לְפִתְגַּם דְּחָרֶב וִירִיתוּ יָת
אַרְעֵיהּ מֵאַרְנוֹנָא עַד
יוּבְקָא עַד בְּנֵי עַמּוֹן אֲרֵי
תַקִּיף תְּחוּם דִּבְנֵי עַמּוֹן׃
25 וּכְבַשׁ יִשְׂרָאֵל יָת כָּל
קִרְוַיָּא הָאִלֵּין וִיתֵב
יִשְׂרָאֵל בְּכָל קִרְוֵי אמ
אֱמוֹרָאָה בְּחֶשְׁבּוֹן וּבְכָל
כַּפְרָנָהָא׃
26 אֲרֵי חֶשְׁבּוֹן קַרְתָּא
דְּסִיחוֹן מַלְכָּא דֶּאֱמוֹרָאָה
הִיא וְהוּא אַגַּח קְרָבָא
בְּמַלְכָּא דְמוֹאָב קַדְמָאָה
וּנְסֵיב יָת כָּל אַרְעֵיהּ
מִידֵיהּ עַד אַרְנוֹנָא׃
27 עַל כֵּן יֵאמְרוּן מְתַלַיָּא
עוּלוּ לְחֶשְׁבּוֹן תִּתְבְּנֵי ו
וְתִשְׁתַּכְלַל קַרְתָּא דְסִיחוֹן׃
28 אֲרֵי קִידוּם תַּקִּיף
כְּאֶשָּׁא נְפַק מֵחֶשְׁבּוֹן וְעָבְדֵי
קְרָבָא כְּשַׁלְהוֹבִיתָא
מִקַּרְתָּא דְסִיחוֹן קְטִילוּ
עַמָּא דִשְׁרוֹ בִּלְחַיַּת מוֹאָב
כּוּמְרַיָּא דְּפָלְחִין בֵּית
דַּחְלַת רָמָתָא דְּאַרְנוֹן׃

כא

18 בְּאֵר חֲפָרוּהָ שָׂרִים כָּרוּהָ
נְדִיבֵי הָעָם בִּמְחֹקֵק בְּמִשְׁעֲנֹתָם
וּמִמִּדְבָּר מַתָּנָה׃
19 וּמִמַּתָּנָה נַחֲלִיאֵל וּמִנַּחֲלִיאֵל
בָּמוֹת׃
20 וּמִבָּמוֹת הַגַּיְא אֲשֶׁר בִּשְׂדֵה
מוֹאָב רֹאשׁ הַפִּסְגָּה וְנִשְׁקָפָה
עַל־פְּנֵי הַיְשִׁימֹן׃
21 וַיִּשְׁלַח יִשְׂרָאֵל מַלְאָכִים אֶל־
סִיחֹן מֶלֶךְ־הָאֱמֹרִי לֵאמֹר׃
22 אֶעְבְּרָה בְאַרְצֶךָ לֹא נִטֶּה
בְּשָׂדֶה וּבְכֶרֶם לֹא נִשְׁתֶּה מֵי
בְאֵר בְּדֶרֶךְ הַמֶּלֶךְ נֵלֵךְ עַד אֲשֶׁר־
נַעֲבֹר גְּבֻלֶךָ׃
23 וְלֹא־נָתַן סִיחֹן אֶת־יִשְׂרָאֵל
עֲבֹר בִּגְבֻלוֹ וַיֶּאֱסֹף סִיחֹן אֶת־
כָּל־עַמּוֹ וַיֵּצֵא לִקְרַאת יִשְׂרָאֵל
הַמִּדְבָּרָה וַיָּבֹא יָהְצָה וַיִּלָּחֶם
בְּיִשְׂרָאֵל׃
24 וַיַּכֵּהוּ יִשְׂרָאֵל לְפִי־חָרֶב
וַיִּירַשׁ אֶת־אַרְצוֹ מֵאַרְנֹן עַד־
יַבֹּק עַד־בְּנֵי עַמּוֹן כִּי עַז גְּבוּל
בְּנֵי עַמּוֹן׃
25 וַיִּקַּח יִשְׂרָאֵל אֵת כָּל־הֶעָרִים
הָאֵלֶּה וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עָרֵי
הָאֱמֹרִי בְּחֶשְׁבּוֹן וּבְכָל־בְּנֹתֶיהָ׃
26 כִּי חֶשְׁבּוֹן עִיר סִיחֹן מֶלֶךְ
הָאֱמֹרִי הִוא וְהוּא נִלְחַם בְּמֶלֶךְ
מוֹאָב הָרִאשׁוֹן וַיִּקַּח אֶת־כָּל־
אַרְצוֹ מִיָּדוֹ עַד־אַרְנֹן׃
27 עַל־כֵּן יֹאמְרוּ הַמֹּשְׁלִים בֹּאוּ
חֶשְׁבּוֹן תִּבָּנֶה וְתִכּוֹנֵן עִיר סִיחוֹן׃
28 כִּי־אֵשׁ יָצְאָה מֵחֶשְׁבּוֹן
לֶהָבָה מִקִּרְיַת סִיחֹן אָכְלָה עַר
מוֹאָב בַּעֲלֵי בָּמוֹת אַרְנֹן׃

κά.

18. Φρέαρ, ὤρυξαν αὐτὸ ἄρχοντες, ἐξελατόμησαν αὐτὸ βασιλεῖς ἐθνῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτῶν, ἐν τῷ κυριεῦσαι αὐτῶν. Καὶ ἀπὸ φρέατος εἰς μανθαναείλ.

19. Καὶ ἀπὸ μανθαναεὶλ εἰς νααδιὴλ, καὶ ἀπὸ νααδιὴλ εἰς βαμώθ.

20. Καὶ ἀπὸ βαμὼθ εἰς νάπην, ἥ ἐστιν ἐν τῷ πεδίῳ μωὰβ, ἀπὸ κορυφῆς τοῦ λελαξευμένου, τὸ βλέπον κατὰ πρόσωπον τῆς ἐρήμου.

21 Καὶ ἀπέστειλε Μωϋσῆς πρέσβεις πρὸς σηὼν βασιλέα τῶν ἀμορραίων λόγοις εἰρηνικοῖς λέγων.

22. Παρελευσόμεθα διὰ τῆς γῆς σου, τῇ ὁδῷ πορευσόμεθα. οὐκ ἐκκλινοῦμεν οὔτε εἰς ἀγρὸν οὔτε εἰς ἀμπελῶνα, οὐ πιόμεθα ὕδωρ ἐκ τοῦ φρέατός σου. ὁδῷ βασιλικῇ πορευσόμεθα, ἕως ἂν παρέλθωμεν τὰ ὅριά σου.

23. Καὶ οὐκ ἔδωκε σηὼν τῷ Ισραὴλ παρελθεῖν διὰ τῶν ὁρίων αὐτοῦ, καὶ συνήγαγε σηὼν πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ ἐξῆλθε παρατάξασθαι τῷ Ισραὴλ εἰς τὴν ἔρημον, καὶ ἦλθεν εἰς Ιασσὰ, καὶ παρετάξατο τῷ Ισραήλ.

24. Καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν Ισραὴλ φόνῳ μαχαίρας, καὶ κατεκυρίευσαν τῆς γῆς αὐτοῦ, ἀπὸ ἀρνῶν ἕως Ιαβὸκ, ἕως υἱῶν ἀμμὰν, ὅτι ἰαζὴρ ὅρια υἱῶν ἀμμάν ἐστι.

25. Καὶ ἔλαβεν Ισραὴλ πάσας τὰς πόλεις ταύτας, καὶ κατῴκησεν Ισραὴλ ἐν πάσαις ταῖς πόλεσι τῶν ἀμορραίων, ἐν ἐσεβὼν, καὶ ἐν πάσαις ταῖς συγκυρούσαις αὐτῆς.

26. Ἔστι γὰρ ἐσεβὼν, πόλις σηὼν τοῦ βασιλέως τῶν ἀμορραίων. καὶ οὗτος ἐπολέμησε βασιλέα μωὰβ τὸ πρότερον, καὶ ἔλαβε πᾶσαν τὴν γῆν αὐτοῦ, ἀπὸ ἀροὴρ ἕως ἀρνῶν.

27. Διὰ τοῦτο ἐροῦσιν οἱ αἰνιγματισταί· ἔλθετε εἰς ἐσεβὼν, ἵνα οἰκοδομηθῇ καὶ κατασκευασθῇ πόλις σηών.

28. Ὅτι πῦρ ἐξῆλθεν ἐξ ἐσεβὼν, καὶ φλὸξ ἐκ πόλεως σηὼν, καὶ κατέφαγεν ἕως μωὰβ, καὶ κατέφαγε στήλας ἀρνῶν.

CAP. XXI.

18. Puteus quem foderunt principes, & paraverunt duces multitudinis in datore legis,& in baculis ſuis. Profectique ſunt de ſolitudine, Mathana:

19. De Mathana in Nahaliel: de Nahaliel, in Bamoth.

20. Bamoth, vallis eſt in regione Moab, in vertice Phaſga, quod reſpicit contra deſertum.

21. Miſit autem Iſrael nuntios ad Sehon regem Amorrhæorum, dicens.

22. Obſecro ut trãſire mihi liceat per terram tuam: non declinabimus in agros & vineas, non bibemus aquas ex puteis. via regia gradiemur, donec tranſeamus terminos tuos.

23. Qui concedere noluit ut tranſiret Iſrael per fines ſuos: quin potius exercitu congregato, egreſſus eſt obviam in deſertum, & venit in Iaſa, pugnavitq; contra eum,

24. A quo percuſſus eſt in ore gladii, & poſſeſſa eſt terra eius ab Arnon uſque Ieboc, & filios Ammon: quia forti præſidio tenebantur termini Ammonitarum.

25. Tulit ergo Iſrael omnes civitates eius, & habitavit in urbibus Amorrhęi, in Heſebon ſcilicet, & viculis eius.

26. Vrbs Heſebon fuit Sehon regis Amorrhæi, qui pugnavit contra regẽ Moab: & tulit omnem terram quæ ditionis illius fuerat, uſque Arnon.

27. Idcirco dicitur in proverbio, Venite in Heſebon, ędificetur, & conſtruatur civitas Sehon:

28. Ignis egreſſus eſt de Heſebon; flamma de oppido Sehon, & devoravit Ar Moabitarum, & habitatores excelſorum Arnon.

Das XXI. Capitel.

18. Das iſt der Brunn den die Fůrſten gegraben haben / die Edlen im Volck haben jhn gegraben / durch den Lehrer vnd jhre ſtäbe. Vnnd von dieſer Wůſten zogen ſie gen Mathana.

19. Vnd von Mathana gen Nahaliel/ vnd von Nahaliel gen Bamoth.

20. Vnd von Bamoth inn das Thal das im Felde Moab ligt / zu dem hohen Berge Piſzga / der gegen die Wůſten ſihet.

21. Vnd Iſrael ſandte Boten zu Sihon dem Könige der Amoriter / vnnd ließ jm ſagen:

22. Laß mich durch dein Land ziehen / wir wöllen nicht weichen in die äcker / noch in die Weingärten / wöllen auch des Brunnwaſſers nicht trincken / die Landſtraſſen wöllen wir ziehen / biß wir durch deine Grentze kommen.

23. Aber Sihon geſtattet den Kindern Iſrael den zug nicht durch ſeine Grentze / ſondern ſammlet alle ſein Volck / vnnd zoch auß Iſrael entgegen in die Wůſten / vnd als er gen Jachza kam / ſtreit er wider Iſrael.

24. Iſrael aber ſchlug jhn mit der ſcherpffe des Schwerdts / vnnd nam ſein Landt ein / von Arnon an biß an den Jabok/ vnd biß an die Kinder Ammon / Denn die Grentze der Kinder Ammon waren veſte.

25. Alſo nam Iſrael alle dieſe Städte/ vnnd wohnete in allen Städten der Amoriter/ zu Hesbon vnd allen jhren Töchtern.

26. Denn Hesbon die Stadt war Sihons des Königs der Amoriter / vnd er hatte zuvor mit dem Könige der Moabiter geſtritten/ vnd jhm alle ſein Land angewonnen/ biß gen Arnon.

27. Daher ſagt mann im Sprichwort: Kommt gen Hesbon / daß man die Stadt Sihon bawe vnnd auffrichte.

28. Denn Fewer iſt auß Hesbon gefaren/ ein flamme von der Stadt Sihon / die hat gefreſſen Ar der Moabiter / vnnd die Bůrger der Höhe Arnon.

CHAP. XXI.

18. *C'eſt* le puits que les ſeigneurs ont fouï, que les principaux du peuple auec le Legiſlateur ont creuſé de leurs baſtons. Et du deſert *ils vindrent* en Mattana:

19. Et de Mattana en Nahaliel: & de Nahaliel en Bamoth.

20. Et de Bamoth en la vallee qui *eſt* au territoire de Moab, au ſommet de Piſga, & qui regarde vers Ieſçimõ.

21. Puis Iſrael enuoya des ambaſſadeurs à Sihon le roy des Amorrheens, diſant.

22. Que ie paſſe par ton païs: nous ne nous deſtournerons point par les champs, ni par les vignes, & ne boirõs point les eaux de *tes* puits: mais cheminerons par le chemin royal, iuſqu'à tant que nous ayons paſſe tes marches.

23. Mais Sihon ne permit point qu'Iſrael paſſaſt par ſes marches: tellement qu'il aſſembla tout ſon peuple; & ſortit à l'entre d'Iſrael au deſert, & paruint iuſques en Iahats; & combatit contre Iſrael.

24. Mais Iſrael le frapa au trenchant de l'eſpee, & conqueſta ſon païs depuis Arnõ iuſqu'à Iabbok, *&* iuſques aux enfans de Hammon: car la frontiere des enfans de Hammon *eſtoit* forte.

25. Et Iſrael print toutes les villes qui eſtoyent là, & habita en toutes les villes des Amorrheens, en Heſçbon, & en toutes les villes de ſon reſſort.

26. Or Heſçbon eſtoit la ville de Sihon le roy des Amorrheens, lequel auoit cõbatu contre le roy de Moab precedent, & auoit prins ſur lui tout ſon païs iuſques en Arnon.

27. Au moyen dequoi ceux qui vſent de dictons, diſent, Venez en Heſçbon, que la ville de Sihon ſoit baſtie, & dreſſee.

28. Car le feu eſt ſorti d'Heſçbon, la flamme de la cité de Sihon: elle a conſumé Har des Moabites, *&* les ſeigneurs de Bamoth en Arnon.

כא

29 וַיְלְכוֹן מוֹאֲבָאֵי אֲבַדְתּוּן עַמָּא דְפָלְחִין לִכְמוֹשׁ מְסַר בְּנוֹהִי צֵירִין וּבְנָתֵיהּ בְּשִׁבְיָה לְמַלְכָּא דֶאֱמוֹרָאָה סִיחוֹן׃

30 וּמַלְכוּ פְּסַקַת מֵחֶשְׁבּוֹן עֲדָת שׁוּלְטָן מִדִּיבוֹן וְצַדִּיאוּ עַד נֹפַח דִּסְמִיךְ עַד מֵידְבָא׃

31 וִיתֵיב יִשְׂרָאֵל בַּאֲרַע אֱמוֹרָאָה׃

32 וּשְׁלַח מֹשֶׁה לְאַלָּלָא יָת יַעְזֵר וּכְבַשׁוּ כַּפְרָנַהָא וְתָרִיךְ יָת אֱמוֹרָאָה דְּתַמָּן׃

33 וְאִתְפְּנִיאוּ וּסְלִיקוּ לְאוֹרַח מַתְנָן וּנְפַק עוֹג מַלְכָּא דְמַתְנָן לְקַדָּמוּתְהוֹן הוּא וְכָל עַמֵּיהּ לְאַגָּחָא קְרָבָא לְאֶדְרֶעִי׃

34 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה לָא תִדְחַל מִנֵּיהּ אֲרֵי בִידָךְ מְסָרִית יָתֵיהּ וְיָת כָּל עַמֵּיהּ וְיָת אַרְעֵיהּ וְתַעְבֵּד לֵיהּ כְּמָא דַעֲבַדְתְּ לְסִיחוֹן מַלְכָּא דֶאֱמוֹרָאָה דְּיָתֵיב בְּחֶשְׁבּוֹן׃

35 וּמְחוֹ יָתֵיהּ וְיָת בְּנוֹהִי וְיָת כָּל עַמֵּיהּ עַד דְּלָא אִשְׁתְּאַר לֵיהּ מְשֵׁיזֵיב וִירִיתוּ יָת אַרְעֵיהּ׃

כא

29 אוֹי־לְךָ מוֹאָב אָבַדְתָּ עַם־כְּמוֹשׁ נָתַן בָּנָיו פְּלֵיטִם וּבְנֹתָיו בַּשְּׁבִית לְמֶלֶךְ אֱמֹרִי סִיחוֹן׃

30 וַנִּירָם אָבַד חֶשְׁבּוֹן עַד־דִּיבֹן וַנַּשִּׁים עַד־נֹפַח אֲשֶׁר עַד־מֵידְבָא׃

31 וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ הָאֱמֹרִי׃

32 וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה לְרַגֵּל אֶת־יַעְזֵר וַיִּלְכְּדוּ בְּנֹתֶיהָ וַיּירֶשׁ אֶת־הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר־שָׁם׃

33 וַיִּפְנוּ וַיַּעֲלוּ דֶּרֶךְ הַבָּשָׁן וַיֵּצֵא עוֹג מֶלֶךְ־הַבָּשָׁן לִקְרָאתָם הוּא וְכָל־עַמּוֹ לַמִּלְחָמָה אֶדְרֶעִי׃

34 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אַל־תִּירָא אֹתוֹ כִּי בְיָדְךָ נָתַתִּי אֹתוֹ וְאֶת־כָּל־עַמּוֹ וְאֶת־אַרְצוֹ וְעָשִׂיתָ לּוֹ כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתָ לְסִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר יוֹשֵׁב בְּחֶשְׁבּוֹן׃

35 וַיַּכּוּ אֹתוֹ וְאֶת־בָּנָיו וְאֶת־כָּל־עַמּוֹ עַד־בִּלְתִּי הִשְׁאִיר־לוֹ שָׂרִיד וַיִּירְשׁוּ אֶת־אַרְצוֹ׃

κά.

29. Οὐαί σοι Μωάβ, ἀπώλου λαὸς χαμώς, ἀπεδόθησαν οἱ υἱοὶ αὐτῶν διασώζεσθε, καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῶν αἰχμάλωτοι τῷ βασιλεῖ τῶν ἀμορραίων σηών.

30. Καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν ἀπολεῖται, ἐσεβὼν ἕως δαιβών. καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν ἔτι προσεξέκαυσαν πῦρ ἐπὶ μωάβ.

31. Κατῴκησε δὲ Ἰσραὴλ ἐν πάσαις ταῖς πόλεσι τῶν ἀμορραίων.

32. Καὶ ἀπέστειλε Μωϋσῆς κατασκέψασθαι τὴν ἰαζὴρ, καὶ κατελάβοντο αὐτὴν, καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ ἐξέβαλον τὸν ἀμορραῖον τὸν ὄντα ἐκεῖ.

33. Καὶ ἐπιστρέψαντες, ἀνέβησαν ὁδὸν τὴν εἰς βασὰν, καὶ ἐξῆλθεν ὢγ βασιλεὺς τῆς βασὰν εἰς συνάντησιν αὐτοῖς, καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτοῦ εἰς πόλεμον εἰς ἐδραείν.

34. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωϋσῆν· μὴ φοβηθῇς αὐτὸν, ὅτι εἰς τὰς χεῖράς σου παραδέδωκα αὐτὸν, καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν αὐτοῦ, καὶ ποιήσεις αὐτῷ καθὼς ἐποίησας τῷ σηὼν βασιλεῖ τῶν ἀμορραίων, ὃς κατῴκει ἐν ἐσεβών.

35. Καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ, ἕως τοῦ μὴ καταλιπεῖν αὐτοῦ ζωγρείαν καὶ ἐκληρονόμησαν τὴν γῆν αὐτοῦ.

כב

1 וּנְטַלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּשְׁרוֹ בְּמֵישְׁרַיָּא דְמוֹאָב מֵעִבְרָא לְיַרְדְּנָא דִירֵחוֹ׃

2 וַחֲזָא בָּלָק בַּר צִפּוֹר יָת כָּל דַּעֲבַד יִשְׂרָאֵל לֶאֱמוֹרָאָה׃

3 וּדְחֵיל מוֹאֲבָאָה מִן קֳדָם עַמָּא לַחֲדָא אֲרֵי סַגִּי הוּא וַעֲקַת לְמוֹאֲבָאָה מִן קֳדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

4 וַאֲמַר מוֹאָב לְסָבֵי מִדְיָן כְּעַן יְשֵׁיצוֹן קְהָלָא יָת כָּל סַחְרָנָנָא כְּמָא דִמְלַחֵךְ תּוֹרָא יָת יָרוֹקָא דְחַקְלָא וּבָלָק בַּר צִפּוֹר מַלְכָּא לְמוֹאֲבָאָה בְּעִדָּנָא הַהוּא׃

כב

1 וַיִּסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ בְּעַרְבוֹת מוֹאָב מֵעֵבֶר לְיַרְדֵּן יְרֵחוֹ׃

2 וַיַּרְא בָּלָק בֶּן־צִפּוֹר אֵת כָּל־אֲשֶׁר־עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לָאֱמֹרִי׃

3 וַיָּגָר מוֹאָב מִפְּנֵי הָעָם מְאֹד כִּי רַב־הוּא וַיָּקָץ מוֹאָב מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

4 וַיֹּאמֶר מוֹאָב אֶל־זִקְנֵי מִדְיָן עַתָּה יְלַחֲכוּ הַקָּהָל אֶת־כָּל־סְבִיבֹתֵינוּ כִּלְחֹךְ הַשּׁוֹר אֵת יֶרֶק הַשָּׂדֶה וּבָלָק בֶּן־צִפּוֹר מֶלֶךְ לְמוֹאָב בָּעֵת הַהִוא׃

ΚΕΦΑΛ. κβʹ.

1. Καὶ ἀπάραντες οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ, παρενέβαλον ἐπὶ δυσμῶν μωὰβ παρὰ τὸν ἰορδάνην κατὰ ἱεριχώ.

2. Καὶ ἰδὼν βαλὰκ υἱὸς σεπφὼρ πάντα ὅσα ἐποίησεν Ἰσραὴλ τῷ ἀμορραίῳ.

3. Καὶ ἐφοβήθη μωὰβ τὸν λαὸν σφόδρα ὅτι πολλοὶ ἦσαν. καὶ προσώχθισε Μωὰβ ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.

4. Καὶ εἶπε Μωὰβ τῇ γερουσίᾳ μαδιάμ· νῦν ἐκλείξει ἡ συναγωγὴ αὕτη πάντας τοὺς κύκλῳ ἡμῶν, ὡσεὶ ἐκλείξαι ὁ μόσχος τὰ χλωρὰ ἐκ τοῦ πεδίου. καὶ βαλὰκ υἱὸς σεπφὼρ βασιλεὺς Μωὰβ ἦν κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον.

CAP. XXI.

29. Væ tibi Moab, periſti popule Chamos. Dedit filios eius in fugam; & filias in captivitatem regi Amorrhæorum Sehon.

30. Iugum ipſorum diſperiit ab Heſebon uſque Dibon, laſſi pervenerunt in Nophe; & uſque Medaba.

31. Habitavit itaque Iſrael in terra Amorrhæi.

32. Miſitq; Moyſes qui explorarent Iaſer: cuius ceperunt viculos, & poſſederunt habitatores.

33. Verteruntq; ſe, & aſcenderunt per viam Baſan, & occurrit eis Og rex Baſan cum omni populo ſuo, pugnaturus in Edrai.

34. Dixitque Dominus ad Moyſen: Ne timeas eũ, quia in manu tua tradidi illum, & omnem populum, ac terram eius: facieſq; illi ſicut feciſti Sehon regi Amorrhæorum habitatori Heſebon.

35. Percuſſerunt igitur & hunc cum filiis ſuis, univerſumq; populum eius uſque ad internecionem, & poſſederunt terram illius.

CAP XXII.

1. Profectique caſtrametati ſunt in campeſtribus Moab, ubi trans Iordanem Iericho ſita eſt.

2. Videns autem Balac filius Sephor omnia quæ fecerat Iſraël Amorrhæo.

3. Et quod pertimuiſſent eum Moabitæ, & impetum eius ferre non poſſent.

4. Dixit ad maiores natu Madian, Ita delebit hic populus omnes qui in noſtris finibus commorantur, quomodo ſolet bos herbas uſque ad radices carpere. Ipſe autem erat eo tempore rex in Moab.

Das XXI. Capitel.

29. Weh dir Moab / du Volck Camos biſt verlorn / Man hat ſeine Söne inn die flucht geſchlagen / vnnd ſeine Töchter gefangen gefürt Sihon dem Könige der Amoriter.

30. Ihre herrligkeit iſt zu nicht worden von Hesbon biß gen Dibon / Sie iſt verſtöret biß gen Nopha / die da langet biß gen Medba.

31. Alſo wonete Iſrael im Lande der Amoriter.

32. Vnnd Moſe ſandte auß Kundtſchaffer gen Jaeſer / vnd gewonnen jhre Töchter / vnd namen die Amoriter ein die drinnen waren.

33. Vnd wandten ſich vnd zogen hinauff des wegs zu Baſan / Da zog auß jhnen entgegen Og der König zu Baſan mit alle ſeinem Volck zu ſtreitten in Edrei.

34. Vnnd der HERR ſprach zu Moſe: Förchte dich nicht für jm / denn ich hab jhn inn deine hand gegeben mit Land vnnd Leuten / Vnnd ſolt mit jhm thun / wie du mit Sihon dem Könige der Amoriter gethan haſt / der zu Hesbon wonete.

35. Vnnd ſie ſchlugen jhn vnnd ſeine Söhne vnnd alle ſein Volck / biß daß keiner vberbleib / vnd namen das Land ein.

Das XXII. Capitel.

DArnach zogen die Kinder Iſrael / vnnd lågerten ſich inn das Gefilde Moab / jenſeydt dem Jordan gegen Jeriho.

2. Vnnd da Balak der Sohn Zipor ſahe / alles was Iſrael gethan hatte den Amoritern.

3. Vnnd daß ſich die Moabiter ſehr förchten für dem Volck / das ſo groß war / vnd daß den Moabitern grawet für den Kindern Iſrael.

4. Vnd ſprachen zu den Elteſten der Midianiter: Nun wird dieſer hauffe aufffretzen was vmb vns iſt / wie ein Ochs kraut auff dem Felde auffretzet. Balak aber / der Sohn Zipor / war zu der zeit König der Moabiter.

CHAP. XXI.

29. Malheur ſur toi, Moab, peuple de Kemos tu es perdu: il a mis ſes fils qui ſe ſauuoyent & ſes filles en captiuité à Sihon roy des Amorrheens.

30. Nous les auons desfaits à coups de fleche: Heſçbō eſt perie; iuſques en Dibon: nous les auons mis en degaſt iuſques à Nophah, qui *eſt* iuſques en Medeba.

31. Iſrael donques habita en la terre des Amorrheens.

32. En apres Moyſe enuoya eſpier Iahzer, & puis ils prindrẽt les villes de ſon reſſort, & *en* deſpoſſederent les Amorrheens qui *y* eſtoyent.

33. Apres ils ſe tournerent, & monterent par le chemin de Baſçan: & Hog le roy de Baſçan ſortit en bataille pour les rencontrer en Edrehi, lui & tout ſon peuple.

34. Lors l'Eternel dit à Moyſe, Ne le crain point: car ie l'ai liuré en ta main, & tout ſon peuple, & ſon païs: & tu lui feras comme tu as fait à Sihon roy des Amorrheens, qui habitoit en Heſçbon.

35. Ils le fraperent donc, lui & ſes enfans, & tout ſon peuple, tellement qu'il ne lui en eſchappa vn ſeul de reſte, & poſſederent ſon païs.

CHAP. XXII.

1. Puis les enfans d'Iſrael partirent, & camperent és campagnes de Moab, au deçà du Iordain de Ierico.

2. Or Balak fils de Tſippor vid toutes les choſes qu'Iſraël auoit faites à l'Amorrheẽ:

3. Et Moab eut grand peur du peuple, pource qu'il eſtoit en grand nombre, tellemẽt qu'il fut angoiſſé à cauſe des enfans d'Iſrael.

4. Dont Moab dit aux anciens de Madian, Maintenant ceſte multitude lechera tout ce qui eſt à l'entour de nous, comme le bœuf leche l'herbe du champ. Or en ce temps-la Balak fils de Tſippor *eſtoit* roy de Moab.

כב

5 וּשְׁלַח אִזְגַּדִּין לְוָת בִּלְעָם בַּר בְּעוֹר לִפְתוֹר אֲרָם דְּעַל פְּרָת אֲרַע בְּנֵי עַמֵּיהּ לְמִקְרֵי לֵיהּ לְמֵימַר הָא עַמָּא נְפַק מִמִּצְרַיִם הָא חֲפָא יָת עֵין שִׁמְשָׁא דְּאַרְעָא וְהוּא שָׁרֵי מִלְּקִבְלִי׃

6 וּכְעַן אִיתָא כְּעַן לוּט לִי יָת עַמָּא הָדֵין אֲרֵי תַקִּיף הוּא מִנִּי מָאִים אֵיכוּל לְאַגָּחָא בֵיהּ קְרָב וְאֶתָרְכִנֵּיהּ מִן אַרְעָא אֲרֵי יְדַעְנָא יָת דִּתְבָרֵךְ מְתְבָרַךְ וְדִיתְלוּט לִיט׃

7 וַאֲזַלוּ סָבֵי מוֹאָב וְסָבֵי מִדְיָן וְקִסְמַיָּא בִּידֵיהוֹן וַאֲתוֹ לְוָת בִּלְעָם וּמַלִּילוּ עִמֵּיהּ פִּתְגָּמֵי בָלָק׃

8 וַאֲמַר לְהוֹן בִּיתוּ הָכָא בְּלֵילְיָא וְאָתֵיב יָתְכוֹן פִּתְגָּמָא כְּמָא דִּימַלֵּיל יְיָ עִמִּי וְאוֹרִיכוּ רַבְרְבֵי מוֹאָב עִם בִּלְעָם׃

9 וַאֲתָא(מֵימַר)מִן קֳדָם יְיָ לְוָת בִּלְעָם וַאֲמַר מַן גֻּבְרַיָּא הָאִלֵּין דְּעִמָּךְ׃

10 וַאֲמַר בִּלְעָם קֳדָם יְיָ בָּלָק בַּר צִפּוֹר מַלְכָּא דְּמוֹאָב שְׁלַח לְוָתִי׃

11 הָא עַמָּא נְפַק מִמִּצְרַיִם וַחֲפָא יָת עֵין שִׁמְשָׁא דְּאַרְעָא כְּעַן אִיתָא לוּט לִי יָתֵיהּ מָאִים אֵיכוּל לְאַגָּחָא בֵיהּ קְרָב וְאִיתָרְכִנֵּיהּ׃

12 וַאֲמַר יְיָ לְבִלְעָם לָא תֵיזֵיל עִמְּהוֹן לָא תְלוּט יָת עַמָּא אֲרֵי בְרִיךְ הוּא׃

13 וְקָם בִּלְעָם בְּצַפְרָא וַאֲמַר לְרַבְרְבֵי בָלָק אֱזִילוּ לְאַרְעֲכוֹן אֲרֵי לֵית רַעֲוָא קֳדָם יְיָ לְמִשְׁבְּקִי לְמֵיזַל עִמְּכוֹן׃

כב

5 וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים אֶל־בִּלְעָם בֶּן־בְּעוֹר פְּתוֹרָה אֲשֶׁר עַל־הַנָּהָר אֶרֶץ בְּנֵי־עַמּוֹ לִקְרֹא־לוֹ לֵאמֹר הִנֵּה עַם יָצָא מִמִּצְרַיִם הִנֵּה כִסָּה אֶת־עֵין הָאָרֶץ וְהוּא יֹשֵׁב מִמֻּלִי׃

6 וְעַתָּה לְכָה־נָּא אָרָה־לִּי אֶת־הָעָם הַזֶּה כִּי־עָצוּם הוּא מִמֶּנִּי אוּלַי אוּכַל נַכֶּה־בּוֹ וַאֲגָרְשֶׁנּוּ מִן־הָאָרֶץ כִּי יָדַעְתִּי אֵת אֲשֶׁר־תְּבָרֵךְ מְבֹרָךְ וַאֲשֶׁר תָּאֹר יוּאָר׃

7 וַיֵּלְכוּ זִקְנֵי מוֹאָב וְזִקְנֵי מִדְיָן וּקְסָמִים בְּיָדָם וַיָּבֹאוּ אֶל־בִּלְעָם וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו דִּבְרֵי בָלָק׃

8 וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לִינוּ פֹה הַלַּיְלָה וַהֲשִׁבֹתִי אֶתְכֶם דָּבָר כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר יְהֹוָה אֵלָי וַיֵּשְׁבוּ שָׂרֵי־מוֹאָב עִם־בִּלְעָם׃

9 וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל־בִּלְעָם וַיֹּאמֶר מִי הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה עִמָּךְ׃

10 וַיֹּאמֶר בִּלְעָם אֶל־הָאֱלֹהִים בָּלָק בֶּן־צִפֹּר מֶלֶךְ מוֹאָב שָׁלַח אֵלָי׃

11 הִנֵּה הָעָם הַיֹּצֵא מִמִּצְרַיִם וַיְכַס אֶת־עֵין הָאָרֶץ עַתָּה לְכָה קָבָה־לִּי אֹתוֹ אוּלַי אוּכַל לְהִלָּחֶם בּוֹ וְגֵרַשְׁתִּיו׃

12 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־בִּלְעָם לֹא תֵלֵךְ עִמָּהֶם לֹא תָאֹר אֶת־הָעָם כִּי בָרוּךְ הוּא׃

13 וַיָּקָם בִּלְעָם בַּבֹּקֶר וַיֹּאמֶר אֶל־שָׂרֵי בָלָק לְכוּ אֶל־אַרְצְכֶם כִּי מֵאֵן יְהֹוָה לְתִתִּי לַהֲלֹךְ עִמָּכֶם׃

κβ'.

5. Καὶ ἀπέστειλε πρέσβεις πρὸς βαλαὰμ υἱὸν Βεὼρ Φαθουρά, ὅς ἐστιν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ γῆς υἱῶν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καλέσαι αὐτὸν λέγων· ἰδοὺ λαὸς ἐξελήλυθεν ἐξ αἰγύπτου, καὶ ἰδοὺ κατεκάλυψε τὴν ὄψιν τῆς γῆς, καὶ οὗτος ἐγκάθηται ἐχόμενός μου.

6. Καὶ νῦν δεῦρο ἄρασαί μοι τὸν λαὸν τοῦτον, ὅτι ἰσχυρότερός μου ἐστὶ, εἰ ἄρα δυνήσομαι πατάξαι ἐξ αὐτῶν, καὶ ἐκβαλῶ αὐτοὺς ἐκ τῆς γῆς, ὅτι οἶδα οὓς ἂν εὐλογήσῃς εὐλόγηνται, καὶ οὓς ἂν καταράσῃ σὺ κεκατήρανται.

7. Καὶ ἐξεπορεύθη ἡ γερουσία μωὰβ, καὶ ἡ γερουσία μαδιάμ, καὶ τὰ μαντεῖα ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν, καὶ ἦλθον πρὸς βαλαάμ, καὶ εἶπον αὐτῷ τὰ ῥήματα βαλάκ.

8. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· καταλύσατε αὐτοῦ τὴν νύκτα, καὶ ἀποκριθήσομαι ὑμῖν πράγματα ἃ ἂν λαλήσῃ κύριος πρός με. καὶ κατέμειναν οἱ ἄρχοντες μωὰβ παρὰ βαλαάμ.

9. Καὶ ἦλθεν ὁ θεὸς πρὸς βαλαάμ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, τί οἱ ἄνθρωποι οὗτοι παρὰ σοί.

10. Καὶ εἶπε βαλαὰμ πρὸς τὸν θεόν· βαλὰκ υἱὸς σεπφὼρ βασιλεὺς Μωάβ, ἀπέστειλεν αὐτοὺς πρός με, λέγων·

11. Ἰδοὺ λαὸς ἐξελήλυθεν ἐξ αἰγύπτου, καὶ ἐκάλυψε τὴν ὄψιν τῆς γῆς, καὶ οὗτος ἐγκάθηται ἐχόμενός μου, καὶ νῦν δεῦρο ἄρασαί μοι αὐτὸν, εἰ ἄρα δυνήσομαι πατάξαι αὐτὸν, καὶ ἐκβαλῶ αὐτὸν ἐκ τῆς γῆς.

12. Καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς βαλαάμ· οὐ πορεύσῃ μετ' αὐτῶν, οὐδὲ καταράσῃ τὸν λαόν· ἔστι γὰρ εὐλογημένος.

13. Καὶ ἀναστὰς βαλαὰμ τὸ πρωῒ, εἶπε τοῖς ἄρχουσι βαλάκ. ἀποτρέχετε πρὸς τὸν κύριον ἡμῶν, οὐκ ἀφίησί με ὁ θεὸς πορεύεσθαι μεθ' ὑμῶν.

CAP. XXII.

5. Miſit ergo nuntios ad Balaam filium Beor ariolum, qui habitabat ſuper flumen terræ filiorum Ammon, ut vocarent eum, & dicerent, Ecce egreſſus eſt populus ex Ægypto, qui operuit ſuperficiem terræ, ſedens contra me.

6. Veni igitur, & maledic populo huic, quia fortior me eſt: ſi quo modo poſſim percutere & eiicere eum de terra mea, novi enim, quòd benedictus ſit cui benedixeris, & maledictus in quem maledicta congeſſeris.

7. Perrexeruntque ſeniores Moab, & maiores natu Madian, habentes divinationis pretium in manibus. Cumq; veniſſent ad Balaam, & narraſſent ei omnia verba Balac.

8. Ille reſpondit, Manete hîc nocte, & reſpondebo quicquid mihi dixerit Dominus. Manentibus autem illis apud Balaam.

9. Venit Deus, & ait ad eum, Quid ſibi volunt homines iſti apud te?

10. Reſpondit, Balac filius Sephor rex Moabitarum miſit ad me.

11. Dicens: Ecce populus qui egreſſus eſt de Ægypto, operuit ſuperficiem terræ: veni, & maledic ei, ſi quo modo poſſim pugnans abigere eum.

12. Dixitq; Deus ad Balaam, Noli ire cum eis, neque maledicas populo: quia benedictus eſt.

13. Qui manè conſurgens dixit ad principes, Ite in terram veſtram, quia prohibuit me Dominus venire vobiſcum.

Das XXII. Capitel.

5. Vnnd er ſandte Boten auß zu Bileam dem Son Beor/ gen Pethor/ der wohnet an dem waſſer im Lande der Kinder ſeines Volcks/ daß ſie jhn fodderten/ vnd ließ jm ſagen: Sihe/ es iſt ein Volck auß Egypten gezogen/ das bedeckt das angeſicht der Erden/ vnnd ligt gegen mir.

6. So komm nun/ vnd verfluch mir das Volck/ denn es iſt mir zu mechtig/ ob ichs ſchlagen möchte/ vnd auß dem Lande vertreiben/ denn ich weiß/ daß/ welchen du ſegneſt/ der iſt geſegnet/ vnd welchen du verflucheſt/ der iſt verflucht.

7. Vnnd die Elteſten der Moabiter giengen hin/ mit den Elteſten der Midianiter/ vnd hatten das lohn des Waarſagens inn jhren henden/ vnnd giengen zu Bileam ein/ vnd ſagten jm die wort Balak.

8. Vnnd er ſprach zu jhnen: Bleibt hie vber nacht/ ſo wil ich euch wider ſagen/ wie mir der HERR ſagen wird. Alſo blieben die Fürſten der Moabiter bey Bileam.

9. Vnd Gott kam zu Bileam/ vnnd ſprach: Wer ſind die Leute/ die bey dir ſind?

10. Bileam ſprach zu Gott: Balak der Sohn Zipor der Moabiter König hat zu mir geſandt:

11. Sihe/ ein Volck iſt auß Egypten gezogen/ vnd bedeckt das angeſicht der Erden/ So komm nun vnd fluch jhm/ ob ich mit jhm ſtreitten müge vnnd ſie vertreiben.

12. GOtt aber ſprach zu Bileam: Gehe nicht mit jhnen/ verfluch das Volck auch nicht/ denn es iſt geſegnet.

13. Da ſtund Bileam des morgens auff/ vnnd ſprach zu den Fürſten Balak: Gehet hin in ewer Land/ denn der HERR wils nicht geſtatten/ daß ich mit euch ziehe.

CHAP. XXII.

5. Lequel enuoya des meſſagers à Balaã fils de Behor en Pethor, ſituee ſur le fleuue, au païs des enfans de ſon peuple, pour l'appeler, diſant, Voici, vn peuple eſt ſorti d'Egypte, voici, il couure le deſſus de la terre, & ſe tiẽt planté tout contre moi.

6. Vien donc maintenant, ie te prie, maudi moi ce peuple-ci, car il eſt plus puiſſant que moi: peut eſtre que ie ſerai le plus fort, & que nous le batrons, & que ie le dechaſſerai du païs. Car ie ſai que celui que tu beniras *ſera* benit, & celui que tu maudiras ſera maudit.

7. Les anciens de Moab dõc s'en allerent enſemble les anciens de Madian, ayans en leurs mains les deuinemens: & vindrent à Balaam, & lui declarerent les paroles de Balak.

8. Et il leur reſpondit, Demeurez ici ceſte nuict, & ie vous rendrai reſponſe ſelon que l'Eternel aura parlé à moi. Et les ſeigneurs des Moabites demeurerẽt auec Balaam.

9. Et Dieu vint à Balaam, & dit, Qui *ſont* ces perſonnages-la *qui ſont* chez toi?

10. Et Balaam reſpondit à Dieu, Balak fils de Tſippor roy de Moab a enuoyé vers moi, *diſant*.

11. Voici vn peuple qui eſt ſorti d'Egypte, & qui a couuert le deſſus de la terre, vien *donc* maintenant, maudi-le moi: peut eſtre le pourrai-ie combattre, & le dechaſſerai.

12. Et Dieu dit à Balaam, Tu n'iras point auec eux, & ne maudiras point ce peuple: car il *eſt* benit.

13. Et Balaam ſe leua de matin, & dit aux ſeigneurs enuoyés par Balak, Allez vous-en en voſtre païs: car l'Eternel a refuſé de me laiſſer aller auec vous.

כב

14 וְקָמוּ רַבְרְבֵי מוֹאָב וַאֲתוֹ לְוָת בָּלָק וַאֲמַרוּ סָרֵיב בִּלְעָם לְמֵיתֵי עִמָּנָא׃

15 וְאוֹסֵיף עוֹד בָּלָק לְמִשְׁלַח רַבְרְבִין סַגִּיאִין וְיַקִּירִין מֵאִלֵּין׃

16 וַאֲתוֹ לְוָת בִּלְעָם וַאֲמַרוּ לֵיהּ כִּדְנַן אֲמַר בָּלָק בַּר צִפּוֹר לָא כְעַן תִּתְמְנַע מִלְּמֵיתֵי לְוָתִי׃

17 אֲרֵי יְקָרָא אֲיַקְּרִינָּךְ לַחֲדָא וְכֹל דְּתֵימַר לִי אַעְבֵּד וְאֶתָא כְעַן לוּט לִי יָת עַמָּא הָדֵין׃

18 וַאֲתֵיב בִּלְעָם וַאֲמַר לְעַבְדֵי בָּלָק אִם יִתֶּן לִי בָּלָק מְלֵי בֵיתֵיהּ כְּסַף וּדְהַב לֵית לִי רְשׁוּ לְמֶעֱבַר עַל גְּזֵירַת (מֵימְרָא) דַּייָ אֱלָהִי לְמֶעְבַּד זְעֵירְתָּא אוֹ רַבְּתָא׃

19 וּכְעַן אוֹרִיכוּ כְעַן הָכָא אַף אַתּוּן בְּלֵילְיָא וְאִידַּע מָה יוֹסֵף יְיָ לְמַלָּלָא עִמִּי׃

20 וַאֲתָא מֵימַר מִן קֳדָם יְיָ לְוָת בִּלְעָם בְּלֵילְיָא וַאֲמַר לֵיהּ אִם לְמִקְרֵי לָךְ אֲתוֹ גֻּבְרַיָּא קוּם אֱיזֵיל עִמְּהוֹן וּבְרַם יָת פִּתְגָּמָא דַּאֲמַלֵּיל עִמָּךְ יָתֵיהּ תַּעְבֵּד׃

21 וְקָם בִּלְעָם בְּצַפְרָא וְזָרֵיז יָת אֲתָנֵיהּ וַאֲזַל עִם רַבְרְבֵי מוֹאָב׃

22 וּתְקֵיף רֻגְזָא דַּייָ אֲרֵי אָזֵיל הוּא וְאִתְעַתַּד מַלְאֲכָא דַּייָ בְּאוֹרְחָא לְשָׂטָן לֵיהּ וְהוּא רָכֵיב עַל אֲתָנֵיהּ וּתְרֵין עוּלֵימוֹהִי עִמֵּיהּ׃

23 וַחֲזָת אֲתָנָא יָת מַלְאֲכָא דַּייָ מְעַתַּד בְּאוֹרְחָא וְחַרְבֵּיהּ שְׁלִיפָא בִּידֵיהּ וּסְטָת אֲתָנָא מִן אוֹרְחָא וַאֲזַלַת בְּחַקְלָא וּמְחָא בִּלְעָם יָת אֲתָנָא לְאַסְטָיוּתַהּ בְּאוֹרְחָא׃

כב

14 וַיָּקוּמוּ שָׂרֵי מוֹאָב וַיָּבֹאוּ אֶל־בָּלָק וַיֹּאמְרוּ מֵאֵן בִּלְעָם הֲלֹךְ עִמָּנוּ׃

15 וַיֹּסֶף עוֹד בָּלָק שְׁלֹחַ שָׂרִים רַבִּים וְנִכְבָּדִים מֵאֵלֶּה׃

16 וַיָּבֹאוּ אֶל־בִּלְעָם וַיֹּאמְרוּ לוֹ כֹּה אָמַר בָּלָק בֶּן־צִפּוֹר אַל־נָא תִמָּנַע מֵהֲלֹךְ אֵלָי׃

17 כִּי־כַבֵּד אֲכַבֶּדְךָ מְאֹד וְכֹל אֲשֶׁר־תֹּאמַר אֵלַי אֶעֱשֶׂה וּלְכָה־נָּא קָבָה־לִּי אֵת הָעָם הַזֶּה׃

18 וַיַּעַן בִּלְעָם וַיֹּאמֶר אֶל־עַבְדֵי בָלָק אִם־יִתֶּן־לִי בָלָק מְלֹא בֵיתוֹ כֶּסֶף וְזָהָב לֹא אוּכַל לַעֲבֹר אֶת־פִּי יְהוָה אֱלֹהָי לַעֲשׂוֹת קְטַנָּה אוֹ גְדוֹלָה׃

19 וְעַתָּה שְׁבוּ נָא בָזֶה גַּם־אַתֶּם הַלָּיְלָה וְאֵדְעָה מַה־יֹּסֵף יְהוָה דַּבֵּר עִמִּי׃

20 וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל־בִּלְעָם לַיְלָה וַיֹּאמֶר לוֹ אִם־לִקְרֹא לְךָ בָּאוּ הָאֲנָשִׁים קוּם לֵךְ אִתָּם וְאַךְ אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר־אֲדַבֵּר אֵלֶיךָ אֹתוֹ תַעֲשֶׂה׃

21 וַיָּקָם בִּלְעָם בַּבֹּקֶר וַיַּחֲבֹשׁ אֶת־אֲתֹנוֹ וַיֵּלֶךְ עִם־שָׂרֵי מוֹאָב׃

22 וַיִּחַר־אַף אֱלֹהִים כִּי־הוֹלֵךְ הוּא וַיִּתְיַצֵּב מַלְאַךְ יְהוָה בַּדֶּרֶךְ לְשָׂטָן לוֹ וְהוּא רֹכֵב עַל־אֲתֹנוֹ וּשְׁנֵי נְעָרָיו עִמּוֹ׃

23 וַתֵּרֶא הָאָתוֹן אֶת־מַלְאַךְ יְהוָה נִצָּב בַּדֶּרֶךְ וְחַרְבּוֹ שְׁלוּפָה בְּיָדוֹ וַתֵּט הָאָתוֹן מִן־הַדֶּרֶךְ וַתֵּלֶךְ בַּשָּׂדֶה וַיַּךְ בִּלְעָם אֶת־הָאָתוֹן לְהַטֹּתָהּ הַדָּרֶךְ׃

κβ'.

14. Καὶ ἀναστάντες οἱ ἄρχοντες μωάβ, ἦλθον πρὸς βαλάκ, καὶ εἶπον αὐτῷ, οὐ θέλει βαλαὰμ πορευθῆναι μεθ' ἡμῶν.

15. Καὶ προσέθετο ἔτι βαλὰκ ἀποστεῖλαι ἄρχοντας πλείους καὶ ἐντιμοτέρους τούτων.

16. Καὶ ἦλθον πρὸς βαλαάμ, καὶ λέγουσιν αὐτῷ· τάδε λέγει βαλὰκ ὁ τοῦ σεπφώρ· ἀξιῶ σε μὴ ὀκνήσῃς ἐλθεῖν πρός με.

17. Ἐντίμως γὰρ τιμήσω σε. καὶ πάντα ὅσα ἐὰν εἴπῃς μοι ποιήσω σοι καὶ δεῦρο ἐπικατάρασαί μοι τὸν λαὸν τοῦτον.

18. Καὶ ἀπεκρίθη βαλαὰμ καὶ εἶπε τοῖς ἄρχουσι βαλάκ, ἐὰν δῷ μοι βαλὰκ πλήρη τὸν οἶκον αὐτοῦ ἀργυρίου καὶ χρυσίου, οὐ δυνήσομαι παραβῆναι τὸ ῥῆμα κυρίου τοῦ θεοῦ, ποιῆσαι αὐτὸ μικρὸν ἢ μέγα ἐν τῇ διανοίᾳ μου.

19. Καὶ νῦν ὑπομείνατε αὐτοῦ τὴν νύκτα ταύτην καὶ ὑμεῖς, καὶ γνώσομαι τί προσθήσει κύριος λαλῆσαι πρός με.

20. Καὶ ἦλθεν ὁ θεὸς πρὸς βαλαὰμ νυκτός, καὶ εἶπεν αὐτῷ· εἰ καλέσαι σε πάρεισιν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι, ἀναστὰς ἀκολούθησον αὐτοῖς· ἀλλὰ τὸ ῥῆμα ὃ ἐὰν λαλήσω πρὸς σέ, τοῦτο ποιήσεις.

21. Καὶ ἀναστὰς βαλαὰμ τὸ πρωΐ, ἐπέσαξε τὴν ὄνον αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύθη μετὰ τῶν ἀρχόντων μωάβ.

22. Καὶ ὠργίσθη θυμῷ ὁ θεὸς ὅτι ἐπορεύετο αὐτὸς πρὸς αὐτόν. καὶ ἀνέστη ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ ἐνδιαβάλλειν αὐτὸν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, καὶ αὐτὸς ἐπιβεβήκει ἐπὶ τῆς ὄνου αὐτοῦ, καὶ δύο παῖδες αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ.

23. Καὶ ἰδοῦσα ἡ ὄνος τὸν ἄγγελον τοῦ θεοῦ ἀνθεστηκότα ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ τὴν ῥομφαίαν ἐσπασμένην ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἐξέκλινεν ἡ ὄνος ἐκ τῆς ὁδοῦ, καὶ ἐπορεύετο εἰς τὸ πεδίον. καὶ ἔτυπτε τὴν ὄνον ἐν τῇ ῥάβδῳ αὐτοῦ τοῦ εὐθῦναι αὐτὴν ἐν τῇ ὁδῷ.

CAP XXII.

14. Reverſi principes dixerunt ad Balac, Noluit Balaam venire nobiſcum.

15. Rurſum ille multò plures & nobiliores quàm antè miſerat, miſit.

16. Qui cùm veniſſent ad Balaam, dixerunt, Sic dicit Balac filius Sephor, Ne cuncteris venire ad me:

17. Paratus ſum honorare te, & quicquid volueris dabo tibi: veni, & maledic populo iſti.

18. Reſpondit Balaam, Si dederit mihi Balac plenam domum ſuam argenti & auri, non potero immutare verbum Domini Dei mei, ut vel plus, vel minus loquar.

19. Obſecro ut hîc maneatis etiam hac nocte, & ſcire queam quid mihi rurſum reſpondeat Dominus.

20. Venit ergo Deus ad Balaam nocte, & ait ei, Si vocare te venerint homines iſti, ſurge, & vade cum eis: ita duntaxat, ut quod tibi præcepero facias.

21. Surrexit Balaam manè, & ſtrata aſina ſua profectus eſt cum eis.

22. Et iratus eſt Deus. Stetitq; angelus Domini in via contra Balaam, qui inſidebat aſinæ, & duos pueros habebat ſecum.

23. Cernens aſina angelum ſtantem in via euaginato gladio, avertit ſe de itinere, & ibat per agrum. Quam cùm verberaret Balaam, & vellet ad ſemitam reducere,

Das XXII. Capitel.

14. Vnnd die Fürſten der Moabiter machten ſich auff/ kamen zu Balak/ vnd ſprachen: Bileam wegert ſich mit vns zu ziehen.

15. Da ſandte Balak noch gröſſer vnd herrlicher Fürſten denn jene waren.

16. Da die zu Bileam kamen/ ſprachen ſie zu jm: Alſo leſt dir ſagen Balak der ſohn Zipor: Lieber wehre dich nicht zu mir zu ziehen.

17. Denn ich wil dich hoch ehren/ vnnd was du mir ſageſt/ das wil ich thun/ Lieber kom vnd fluche mir diſem volck.

18. Bileam antwortet/ vnd ſprach zu den Dienern Balak: Wenn mir Balak ſein hauß vol ſilbers vnd golds gebe/ ſo köndt ich doch nicht vbergehen das wort des HERREN meines Gottes/ kleines oder groſſes zu thun.

19. So bleibt doch nun hie auch jhr diſe nacht/ daß ich erfare/ was der HERR weiter mit mir reden werde.

20. Da kam GOtt des nachts zu Bileam/ vnd ſprach zu jhm: Sind die Männer kommen dir zu ruffen/ ſo mache dich auff/ vnd zeuch mit jnen/ doch was ich dir ſagen werde/ ſolt du thun.

21. Da ſtund Bileam des Morgens auff/ vnd ſattelt ſeine Eſelin/ vnd zoch mit den Fürſten der Moabiter.

22. Aber der zorn Gottes ergrimmet daß er hin zoch. Vnd der Engel des HERREN trat in den weg/ daß er jm widerſtünde/ Er aber reit auff ſeiner Eſelin/ vnd zwen Knaben waren mit jhm.

23. Vnnd die Eſelin ſahe den Engel des HERRN im wege ſtehen/ vnnd ein bloß Schwert in ſeiner hand/ Vnd die Eſelin weich auß dem wege/ vnnd gieng auff dem Felde/ Bileam aber ſchlug ſie daß ſie in den weg ſolt gehen.

CHAP. XXII.

14. Ainſi les ſeigneurs des Moabites ſe leuerent, & reuindrent à Balak, & dirent, Balaam à refuſé de venir auec nous.

15. Et Balak enuoya derechef des ſeigneurs en plus grand nombre, & plus honorables que les premiers.

16. Leſquels vindrent à Balaam, & lui dirent, Ainſi a dit Balak fils de Tſippor, Ie te prie qu'on ne t'engarde point de venir vers moi:

17. Car pour certain ie te ferai de l'honneur beaucoup, & ferai tout ce que tu me diras: ie te prie donc, vien, maudi-moi ce peuple-ci.

18. Et Balaam reſpondit & dit aux ſeruiteurs de Balak, Si Balak me donnoit ſa maiſon pleine d'or & d'argent, ie ne pourroy' tranſgreſſer le mandement de l'Eternel mon Dieu, pour faire choſe petite ou grande.

19. Toutesfois ie vous prie demeurez maintenant ici encore ceſte nuict, & ie ſaurai ce que l'Eternel me dira dauantage.

20. Et la nuict Dieu vint à Balaam, & lui dit, Puis que ces perſonnages te ſont venus appeler, leue-toi, & t'en va auec eux: mais quoi que ce ſoit tu feras ce que ie te dirai.

21. Ainſi Balaam ſe leua de matin, & embaſta ſon aſneſſe, & s'en alla auec les ſeigneurs de Moab.

22. Mais la colere de Dieu s'embraſa pource qu'il s'en alloit: & l'Ange de l'Eternel s'arreſta au chemin, pour s'oppoſer à lui. Or eſtoit-il monté ſur ſon aſneſſe, & auoit deux ſiens ſeruiteurs auec ſoi.

23. Et l'aſneſſe vid l'Ange de l'Eternel, qui ſe tenoit au chemin, & auoit ſon eſpee deſgainee en ſa main, & elle ſe deſtourna du chemin, & s'en alla par le champ: dont Balaam frapa l'aſneſſe pour la faire retourner au chemin.

כב

24 וְקָם מַלְאֲכָא דַייָ בִּשְׁבִיל כַּרְמַיָּא אַתְרָא דְגָדֵירָא מִכָּא וְאַתְרָא דְגָדֵירָא מִכָּא׃

25 וַחֲזָת אֲתָנָא יָת מַלְאֲכָא דַייָ וְאִדְחֲקַת עִם כּוּתְלָא וּדְחֵיקַת יָת רַגְלָא דְבִלְעָם לְכוּתְלָא וְאוֹסֵיף לְמִמְחַהּ׃

26 וְאוֹסֵיף מַלְאֲכָא דַייָ לְמֶעְבַּר וְקָם בַּאֲתַר עָק דְּלֵית אוֹרַח לְמִסְטֵי לְיַמִּינָא וְלִשְׂמָאלָא׃

27 וַחֲזָת אֲתָנָא יָת מַלְאֲכָא דַייָ וּרְבַעַת תְּחוֹת בִּלְעָם וּתְקֵיף רֻגְזָא דְבִלְעָם וּמְחָא יָת אֲתָנָא בְּחֻטְרָא׃

28 וּפְתַח יְיָ יָת פּוּמָא דַאֲתָנָא וַאֲמֶרֶת לְבִלְעָם מָה עֲבָדִית לָךְ אֲרֵי מְחֵיתָנִי דְּנַן תְּלָת זִמְנִין׃

29 וַאֲמַר בִּלְעָם לַאֲתָנָא אֲרֵי חַיֵּיכְתְּ בִּי אִילּוּ אִית חַרְבָּא בִּידִי אֲרֵי כְעַן קְטַלְתִּיךְ׃

30 וַאֲמֶרֶת אֲתָנָא לְבִלְעָם הֲלָא אֲנָא אֲתָנָךְ דִּרְכַבְתְּ עֲלַי מִדְּאִיתָךְ עַד יוֹמָא הָדֵין הֲמֵילַף אֲלֵיפְנָא לְמֶעְבַּד לָךְ כְּדֵין וַאֲמַר לָא׃

31 וּגְלָא יְיָ יָת עֵינֵי בִלְעָם וַחֲזָא יָת מַלְאֲכָא דַייָ מְעַתַּד בְּאוֹרְחָא וְחַרְבֵּיהּ שְׁלִיפָא בִּידֵיהּ וּכְרַע וּסְגִיד לְאַפּוֹהִי׃

32 וַאֲמַר לֵיהּ מַלְאֲכָא דַייָ עַל מָה מְחֵיתָא יָת אֲתָנָךְ דְּנַן תְּלָת זִמְנִין הָא אֲנָא נְפַקִית לְמִסְטַן אֲרֵי גְלֵי קֳדָמַי דְּאַתְּ רָעֵי לְמֵיזַל בְּאוֹרְחָא לְקִבְלִי׃

33 וַחֲזָתְנִי אֲתָנָא וּסְטָת מִן קֳדָמַי דְּנַן תְּלָת זִמְנִין וְאִילּוּפוֹן לָא סְטָת מִן קֳדָמַי אֲרֵי כְעַן אַף יָתָךְ קְטַלִית וְיָתַהּ קַיֵּימִית׃

כב

24 וַיַּעֲמֹד מַלְאַךְ יְהוָה בְּמִשְׁעוֹל הַכְּרָמִים גָּדֵר מִזֶּה וְגָדֵר מִזֶּה׃

25 וַתֵּרֶא הָאָתוֹן אֶת־מַלְאַךְ יְהוָה וַתִּלָּחֵץ אֶל־הַקִּיר וַתִּלְחַץ אֶת־רֶגֶל בִּלְעָם אֶל־הַקִּיר וַיֹּסֶף לְהַכֹּתָהּ׃

26 וַיּוֹסֶף מַלְאַךְ־יְהוָה עֲבוֹר וַיַּעֲמֹד בְּמָקוֹם צָר אֲשֶׁר אֵין־דֶּרֶךְ לִנְטוֹת יָמִין וּשְׂמֹאול׃

27 וַתֵּרֶא הָאָתוֹן אֶת־מַלְאַךְ יְהוָה וַתִּרְבַּץ תַּחַת בִּלְעָם וַיִּחַר־אַף בִּלְעָם וַיַּךְ אֶת־הָאָתוֹן בַּמַּקֵּל׃

28 וַיִּפְתַּח יְהוָה אֶת־פִּי הָאָתוֹן וַתֹּאמֶר לְבִלְעָם מֶה־עָשִׂיתִי לְךָ כִּי הִכִּיתַנִי זֶה שָׁלֹשׁ רְגָלִים׃

29 וַיֹּאמֶר בִּלְעָם לָאָתוֹן כִּי הִתְעַלַּלְתְּ בִּי לוּ יֶשׁ־חֶרֶב בְּיָדִי כִּי עַתָּה הֲרַגְתִּיךְ׃

30 וַתֹּאמֶר הָאָתוֹן אֶל־בִּלְעָם הֲלוֹא אָנֹכִי אֲתֹנְךָ אֲשֶׁר־רָכַבְתָּ עָלַי מֵעוֹדְךָ עַד־הַיּוֹם הַזֶּה הַהַסְכֵּן הִסְכַּנְתִּי לַעֲשׂוֹת לְךָ כֹּה וַיֹּאמֶר לֹא׃

31 וַיְגַל יְהוָה אֶת־עֵינֵי בִלְעָם וַיַּרְא אֶת־מַלְאַךְ יְהוָה נִצָּב בַּדֶּרֶךְ וְחַרְבּוֹ שְׁלֻפָה בְּיָדוֹ וַיִּקֹּד וַיִּשְׁתַּחוּ לְאַפָּיו׃

32 וַיֹּאמֶר אֵלָיו מַלְאַךְ יְהוָה עַל־מָה הִכִּיתָ אֶת־אֲתֹנְךָ זֶה שָׁלוֹשׁ רְגָלִים הִנֵּה אָנֹכִי יָצָאתִי לְשָׂטָן כִּי יָרַט הַדֶּרֶךְ לְנֶגְדִּי׃

33 וַתִּרְאַנִי הָאָתוֹן וַתֵּט לְפָנַי זֶה שָׁלֹשׁ רְגָלִים אוּלַי נָטְתָה מִפָּנַי כִּי עַתָּה גַּם־אֹתְכָה הָרַגְתִּי וְאוֹתָהּ הֶחֱיֵיתִי׃

κϐʹ.

24. Καὶ ἔστη ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ ἐν ταῖς αὔλαξι τῶν ἀμπελώνων, φραγμὸς ἐντεῦθεν καὶ φραγμὸς ἐντεῦθεν.

25. Καὶ ἰδοῦσα ἡ ὄνος τὸν ἄγγελον τοῦ θεοῦ, προσέθλιψεν ἑαυτὴν πρὸς τὸν τοῖχον, καὶ ἀπέθλιψε τὸν πόδα Βαλαὰμ πρὸς τὸν τοῖχον. καὶ προσέθετο ἔτι μαστίξαι αὐτήν.

26. Καὶ προσέθετο ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ, καὶ ἀπελθὼν ὑπέστη ἐν τόπῳ στενῷ, εἰς ὃν οὐκ ἦν ἐκκλῖναι δεξιὰν ἢ ἀριστεράν.

27. Καὶ ἰδοῦσα ἡ ὄνος τὸν ἄγγελον τοῦ θεοῦ, συνεκάθισεν ὑποκάτω Βαλαάμ. καὶ ἐθυμώθη Βαλαάμ, καὶ ἔτυπτε τὴν ὄνον τῇ ῥάβδῳ.

28. Καὶ ἤνοιξεν ὁ θεὸς τὸ στόμα τῆς ὄνου, καὶ λέγει τῷ Βαλαάμ· τί πεποίηκά σοι ὅτι πέπαικάς με τρίτον τοῦτο;

29. Καὶ εἶπε Βαλαὰμ τῇ ὄνῳ, ὅτι ἐμπέπαιχάς μοι, καὶ εἰ εἶχον μάχαιραν ἐν τῇ χειρί μου, ἤδη ἂν ἐξεκέντησά σε.

30. Καὶ λέγει ἡ ὄνος τῷ Βαλαάμ, οὐκ ἐγὼ ἡ ὄνος σου ἐφ' ἧς ἐπέβαινες ἀπὸ νεότητός σου, ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας; μὴ ὑπεροράσει ὑπεριδοῦσα ἐποίησά σοι τοῦτο; ὁ δὲ εἶπεν, οὐχί.

31. Ἀπεκάλυψε δὲ ὁ θεὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ Βαλαάμ, καὶ ὁρᾷ τὸν ἄγγελον κυρίου ἀνθεστηκότα ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ τὴν μάχαιραν ἐσπασμένην ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. καὶ κύψας προσεκύνησε τῷ προσώπῳ αὐτοῦ.

32. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ· ἵνα τί ἐπάταξας τὴν ὄνον σου τοῦτο τρίτον; καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐξῆλθον εἰς διαβολήν σου, ὅτι οὐκ ἀστεία ἡ ὁδός σου ἐναντίον μου.

33. Καὶ ἰδοῦσά με ἡ ὄνος, ἐξέκλινεν ἀπ' ἐμοῦ τρίτον τοῦτο. καὶ εἰ μὴ ἐξέκλινεν ἀπ' ἐμοῦ, νῦν σὲ μὲν ἀπέκτεινα, ἐκείνην δ' ἂν περιεποιησάμην.

CAP. XXII.

24. Stetit angelus in anguſtiis duarum maceriarum, quibus vineæ cingebantur.

25. Quem videns aſina, iunxit ſe parieti, & attrivit ſedẽtis pedem. At ille iterum verberabat eam:

26. Et nihilominus angelus ad locum anguſtum tranſiens, ubi nec ad dexteram nec ad ſiniſtram poterat deviari, obvius ſtetit.

27. Cumque vidiſſet aſina ſtantem angelum, concidit ſub pedibus ſedentis. qui iratus, vehementiùs cædebat fuſte latera eius.

28. Aperuitq́; Dominus os aſinæ, & locuta eſt: Quid feci tibi? cur percutis me ecce iam tertiò?

29. Reſpõdit Balaam, Quia cõmeruiſti, & illuſiſti mihi: utinam haberem gladium, ut te percuterem.

30. Dixit aſina, Nonne animal tuum ſum, cui ſemper ſedere conſueviſti uſque in præſentem diem? dic quid ſimile unquam fecerim tibi. At ille ait, Nunquam.

31. Protinus aperuit Dominus oculos Balaam, & vidit angelum ſtantem in via evaginato gladio, adoravitque eum pronus in terram.

32. Cui angelus, Cur, inquit, tertiò verberas aſinam tuã? Ego veni ut adverſarer tibi, quia perverſa eſt via tua, mihique contraria.

33. Et niſi aſina declinaſſet de via, dans locum reſiſtenti, te occidiſſem, & illa viveret.

Das XXII. Capitel.

24. Da trat der Engel des HERREN in den pfad bey den Weinbergen / da auff beiden ſeiten wende waren.

25. Vnd da die Eſelin den Engel des HERREN ſahe / drenget ſie ſich an die wand / vnnd klemmet Bileam den fuß an der wand / vnd er ſchlug ſie noch mehr.

26. Da gieng der Engel des HErren weiter / vnnd trat an einen engen ort / da kein weg war zu weichen / weder zur rechten noch zur lincken.

27. Vnd da die Eſelin den Engel des HERREN ſahe / fiel ſie auff jhre knie vnter dem Bileam. Da ergrimmet der zorn Bileam / vnnd ſchlug die Eſelin mit dem ſtabe.

28. Da thet der HERR der Eſelin den Mund auff / vnnd ſie ſprach zu Bileam: Was hab ich dir gethan / daß du mich geſchlagen haſt nun drey mal?

29. Bileam ſprach zur Eſelin: Daß du mich höneſt. Ach / daß ich jetzt ein Schwert inn der hand hette / ich wolt dich erwürgen.

30. Die Eſelin ſprach zu Bileam: Bin ich nicht dein Eſelin / darauff du geritten haſt / zu deiner zeit biß auff diſen tag? Hab ich auch je gepflegt dir alſo zu thun? Er ſprach: Nein.

31. Da öffnete der HERR Bileam die augen / daß er den Engel des HErren ſahe im wege ſtehen / vnnd ein bloß Schwert inn ſeiner hand / vnnd neiget vnd bücket ſich mit ſeinem angeſicht.

32. Vnd der Engel des HERRN ſprach zu jm: Warumb haſt du deine Eſelin geſchlagen nu drey mal? Sihe / ich bin außgegangen / daß ich dir widerſtehe / denn der weg iſt für mir verkeret.

33. Vnd die Eſelin hat mich geſehen / vnd mir dreymal gewichen / Sonſt wo ſie nicht für mir gewichen hette / ſo wolt ich dich auch jetzt erwürget / vnd die Eſelin lebendig behalten haben.

CHAP. XXII.

24. Mais l'Ange de l'Eternel s'arreſta en vn ſentier de vignes, ayant vne cloiſon deça, & vne cloiſon delà.

25. Et l'aſneſſe ayãt veu l'Ange de l'Eternel, ſe ſerra contre la muraille: dont elle ſerroit le pied de Balaam cõtre la muraille: lequel la frapa derechef.

26. Et l'Ange paſſa plus outre, & s'arreſta en vn deſtroit, auquel *il n'y auoit* chemin pour tourner ni à droite ni à gauche.

27. Et l'aſneſſe voyant l'Ange de l'Eternel, ſe coucha ſous Balaam: & la colere de Balaam s'embraſa, tellemẽt qu'il frapa l'aſneſſe d'vn baſton.

28. Adonc l'Eternel ouurit la bouche de l'aſneſſe, laquelle dit à Balaam, Que t'ai-ie fait, que tu m'as ia batue par trois fois!

29. Et Balaam reſpondit à l'aſneſſe, Pourtant que tu t'es mocquee de moi: à la miene volonté que i'euſſe vne eſpee en ma main, car ie te tueroye à ceſte heure.

30. Et l'aſneſſe dit à Balaam, Ne ſuis-ie pas ton aſneſſe, ſur laquelle tu as monté depuis que *ie ſuis* à toi iuſques à ce iour ici? ai-ie iamais accouſtumé de te faire ainſi? Et il reſpondit, Non.

31. Et l'Eternel ouurit les yeux de Balaam, dont il vid l'Ange de l'Eternel ſe tenãt au chemin, & ayãt ſon eſpee deſgainee en ſa main: lors il s'enclina & ſe proſterna ſur ſa face.

32. Et l'Ange de l'Eternel lui dit, Pourquoi as-tu frapé ton aſneſſe deſia par trois fois? Voici, ie ſuis ſorti pour m'oppoſer à toi: car le chemin *que tu tiens* eſt deſtourné de deuant moi.

33. Mais l'aſneſſe m'a veu & s'eſt deſtournee de deuant moi deſia par trois fois: autrement ſi elle ne ſe fuſt deſtournee de deuant moi, ie t'euſſe meſme deſia tué, & ie l'euſſe laiſſee en vie.

כב

34 וַאֲמַר בִּלְעָם לְמַלְאֲכָא דַּייָ חָבֵית אֲרֵי לָא יְדַעִית אֲרֵי אַתְּ מְעַתַּד לְקַדְמוּתִי בְּאוֹרְחָא וּכְעַן אִם בִּישׁ קֳדָמָךְ אֵתוּב לִי׃

35 וַאֲמַר מַלְאֲכָא דַּייָ לְבִלְעָם אֱזֵיל עִם גֻּבְרַיָּא וּלְחוֹד יָת פִּתְגָּמָא דְּאֵימַלֵּיל עִמָּךְ יָתֵיהּ תְּמַלֵּיל וַאֲזַל בִּלְעָם עִם רַבְרְבֵי בָלָק׃

36 וּשְׁמַע בָּלָק אֲרֵי אֲתָא בִּלְעָם וּנְפַק לְקַדְמוּתֵיהּ לְקַרְתָּא דְמוֹאָב דְּעַל תְּחוּם אַרְנוֹן דְּבִסְטַר תְּחוּמָא׃

37 וַאֲמַר בָּלָק לְבִלְעָם הֲלָא מִשְׁלַח שְׁלַחִית לְוָתָךְ לְמִקְרֵי לָךְ לְמָה לָא אֲתֵיתָא לְוָתִי הַבְקֻשְׁטָא הֲוֵיתָא אָמַר לֵית אֲנָא יָכִיל לְיַקָּרוּתָךְ׃

38 וַאֲמַר בִּלְעָם לְבָלָק הָא אֲתֵיתִי לְוָתָךְ כְּעַן הֲמִיכַל יָכֵילְנָא לְמַלָּלָא מִדָּעַם פִּתְגָּמָא דִּישַׁוֵּי יְיָ בְּפוּמִי יָתֵיהּ אֲמַלֵּיל׃

39 וַאֲזַל בִּלְעָם עִם בָּלָק וַאֲתוֹ לְקִרְיַת מָחוֹוְהִי׃

40 וּנְכֵס בָּלָק תּוֹרִין וְעָאן וְשַׁדַּר לְבִלְעָם וּלְרַבְרְבַיָּא דְּעִמֵּיהּ׃

41 וַהֲוָה בְצַפְרָא וּדְבַר בָּלָק יָת בִּלְעָם וְאַסְּקֵיהּ לְרָמַת דַּחַלְתֵּיהּ וַחֲזָא מִתַּמָּן קְצַת מִן עַמָּא׃

כג

1 וַאֲמַר בִּילְעָם לְבָלָק בְּנֵה לִי הָכָא שִׁבְעָא מַדְבְּחִין וְאַתְקֵין לִי הָכָא שִׁבְעָא תוֹרִין וְשִׁבְעָה דִכְרִין׃

2 וַעֲבַד בָּלָק כְּמָא דְּמַלֵּיל בִּלְעָם וְאַסֵּק בָּלָק וּבִלְעָם תּוֹר וּדְכַר עַל כָּל מַדְבַּח׃

כב

34 וַיֹּאמֶר בִּלְעָם אֶל־מַלְאַךְ יְהוָה חָטָאתִי כִּי לֹא יָדַעְתִּי כִּי אַתָּה נִצָּב לִקְרָאתִי בַּדָּרֶךְ וְעַתָּה אִם־רַע בְּעֵינֶיךָ אָשׁוּבָה לִּי׃

35 וַיֹּאמֶר מַלְאַךְ יְהוָה אֶל־בִּלְעָם לֵךְ עִם־הָאֲנָשִׁים וְאֶפֶס אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר־אֲדַבֵּר אֵלֶיךָ אֹתוֹ תְדַבֵּר וַיֵּלֶךְ בִּלְעָם עִם־שָׂרֵי בָלָק׃

36 וַיִּשְׁמַע בָּלָק כִּי בָא בִלְעָם וַיֵּצֵא לִקְרָאתוֹ אֶל־עִיר מוֹאָב אֲשֶׁר עַל־גְּבוּל אַרְנֹן אֲשֶׁר בִּקְצֵה הַגְּבוּל׃

37 וַיֹּאמֶר בָּלָק אֶל־בִּלְעָם הֲלֹא שָׁלֹחַ שָׁלַחְתִּי אֵלֶיךָ לִקְרֹא־לָךְ לָמָּה לֹא־הָלַכְתָּ אֵלָי הַאֻמְנָם לֹא אוּכַל כַּבְּדֶךָ׃

38 וַיֹּאמֶר בִּלְעָם אֶל־בָּלָק הִנֵּה־בָאתִי אֵלֶיךָ עַתָּה הֲיָכֹל אוּכַל דַּבֵּר מְאוּמָה הַדָּבָר אֲשֶׁר יָשִׂים אֱלֹהִים בְּפִי אֹתוֹ אֲדַבֵּר׃

39 וַיֵּלֶךְ בִּלְעָם עִם־בָּלָק וַיָּבֹאוּ קִרְיַת חֻצוֹת׃

40 וַיִּזְבַּח בָּלָק בָּקָר וָצֹאן וַיְשַׁלַּח לְבִלְעָם וְלַשָּׂרִים אֲשֶׁר אִתּוֹ׃

41 וַיְהִי בַבֹּקֶר וַיִּקַּח בָּלָק אֶת־בִּלְעָם וַיַּעֲלֵהוּ בָּמוֹת בָּעַל וַיַּרְא מִשָּׁם קְצֵה הָעָם׃

כג

1 וַיֹּאמֶר בִּלְעָם אֶל־בָּלָק בְּנֵה־לִי בָזֶה שִׁבְעָה מִזְבְּחֹת וְהָכֵן לִי בָּזֶה שִׁבְעָה פָרִים וְשִׁבְעָה אֵילִים׃

2 וַיַּעַשׂ בָּלָק כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר בִּלְעָם וַיַּעַל בָּלָק וּבִלְעָם פַּר וָאַיִל בַּמִּזְבֵּחַ׃

κβ'.

34. Καὶ εἶπε Βαλαὰμ τῷ ἀγγέλῳ κυρίου· ἡμάρτηκα, οὐ γὰρ ἠπιστάμην ὅτι σύ μοι ἀνθέστηκας εἰς συνάντησίν μοι ἐν τῇ ὁδῷ. καὶ νῦν εἰ μή σοι ἀρέσκει, ἀποστραφήσομαι.

35. Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ πρὸς Βαλαάμ· συμπορεύθητι μετὰ τῶν ἀνθρώπων· πλὴν τὸ ῥῆμα ὃ ἐὰν εἴπω πρὸς σέ, τοῦτο φυλάξῃ λαλῆσαι. καὶ ἐπορεύθη Βαλαὰμ μετὰ τῶν ἀρχόντων Βαλάκ.

36. Καὶ ἀκούσας Βαλὰκ ὅτι ἥκει Βαλαάμ, ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν αὐτοῦ εἰς πόλιν μωάβ, ἥ ἐστιν ἐπὶ τῶν ὁρίων ἀρνῶν, ἥ ἐστιν ἐκ μέρους τῶν ὁρίων.

37. Καὶ εἶπε Βαλὰκ πρὸς Βαλαάμ· οὐχὶ ἀπέστειλα πρὸς σὲ καλέσαι σε; διατί οὐκ ἤρχου πρός με; ὄντως οὐ δυνήσομαι τιμῆσαί σε;

38. Καὶ εἶπε Βαλαὰμ πρὸς Βαλάκ· ἰδοὺ ἥκω πρὸς σὲ νῦν· δυνατὸς ἔσομαι λαλῆσαι τί; τὸ ῥῆμα ὃ ἐὰν ἐμβάλῃ ὁ θεὸς εἰς τὸ στόμα μου, τοῦτο λαλήσω.

39. Καὶ ἐπορεύθη Βαλαὰμ μετὰ Βαλάκ, καὶ ἦλθον εἰς πόλεις ἐπαύλεων.

40. Καὶ ἔθυσε Βαλὰκ πρόβατα καὶ μόσχους, καὶ ἀπέστειλε τῷ Βαλαάμ, καὶ τοῖς ἄρχουσι τοῖς μετ' αὐτοῦ.

41. Καὶ ἐγενήθη πρωΐ, καὶ παραλαβὼν Βαλὰκ τὸν Βαλαάμ, ἀνεβίβασεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν στήλην τοῦ Βαάλ, καὶ ἔδειξεν αὐτῷ ἐκεῖθεν μέρος τι τοῦ λαοῦ.

ΚΕΦΑΛ κγ'.

1. Καὶ εἶπε Βαλαὰμ τῷ Βαλάκ· οἰκοδόμησόν μοι ἐνταῦθα ἑπτὰ βωμούς, καὶ ἑτοίμασόν μοι ἐνταῦθα ἑπτὰ μόσχους, καὶ ἑπτὰ κριούς.

2. Καὶ ἐποίησε Βαλάκ, ὃν τρόπον εἶπεν αὐτῷ Βαλαάμ, καὶ ἀνήνεγκε μόσχον καὶ κριὸν ἐπὶ τὸν βωμόν.

CAP. XXII.

34. Dixit Balaam, Peccavi, neſciens quòd tu ſtares contra me: & nunc ſi diſplicet tibi ut vadam, revertar.

35. Ait Angelus, Vade cum iſtis, & cave ne aliud quàm præcepero tibi, loquaris. Ivit igitur cum principibus.

36. Quod cùm audiſſet Balac, egreſſus eſt in occurſum eius in oppido Moabitarum, quod ſitum eſt in extremis finibus Arnon.

37. Dixitq; ad Balaam, Miſi nuntios ut vocarent te, cur non ſtatim veniſti ad me? an quia mercedem adventui tuo reddere nequeo?

38. Cui ille reſpondit, Ecce adſum: nunquid loqui potero aliud, niſi quod Deus poſuerit in ore meo?

39. Perrexerũt ergo ſimul, & venerunt in urbem quæ in extremis regni eius finibus erat.

40. Cumq; occidiſſet Balac boves, & oves, miſit ad Balaam, & principes qui cum eo erant, munera.

41. Mane autem facto duxit eum ad excelſa Baal, & intuitus eſt extremam partem populi.

CAP. XXIII.

1. Dixitque Balaam ad Balac, Ædifica mihi hîc ſeptẽ aras, & para totidem vitulos, eiuſdemque numeri arietes.

2. Cumque feciſſet iuxta ſermonem Balaam, impoſuerunt ſimul vitulum & arietem ſuper aram.

Das XXII. Capitel.

34. Da ſprach Bileam zu dem Engel des HERRN: Ich hab geſündiget/denn ich habs nicht gewuſt/daß du mir entgegen ſtundeſt im wege/vnd nun ſo dirs nicht gefellet/wil ich wider vmbkeren.

35. Der Engel des HERREN ſprach zu jm: Zeuch hin mit den Männern/Aber nichts anders/denn was ich zu dir ſagen werde/ſolt du reden. Alſo zoch Bileam mit den Fürſten Balak.

36. Da Balak hörete/daß Bileam kam/zoch er auß jhm entgegen inn die Stadt der Moabiter/die da ligt an der grentze Arnon/welcher iſt an der euſſerſten grentze.

37. Vnnd ſprach zu jhm: Hab ich nicht zu dir geſandt/vnd dich fordern laſſen? Warumb biſt du denn nicht zu mir kommen? Meinſt du/ich köndte dich nicht ehren?

38. Bileam antwortet jm: Sihe/ich bin kommen zu dir/Aber wie kan ich etwas anders reden/denn das mir Gott in den Mund gibt/daß mus ich reden?

39. Alſo zog Bileam mit Balak/vnd kamen in die Gaſſenſtadt.

40. Vnnd Balak opfferte Rinder vnd ſchaff/vnnd ſandte nach Bileam/vnnd nach den Fürſten die bey jhm waren.

41. Vnd des Morgens nam Balak den Bileam/vnd füret jhn hin auff die höhe Baal/daß er von dannen ſehen kondte biß zu ende des Volcks.

Das XXIII. Capitel.

VNnd Bileam ſprach zu Balak: Baue mir hie ſieben Altar/vnnd ſchaffe mir her ſieben Farren vnnd ſieben Wider.

2. Balak thet wie jhm Bileam ſagt. Vnd beide Balak vnd Bileam opfferten/ja auff ein Altar einen Farren vnd einen Wider.

CHAP. XXII.

34. Lors Balaam dit à l'Ange de l'Eternel, I'ai peché: car ie ne ſauoy' point que tu te tinſſes au chemin contre moi: & maintenãt s'il te deſplaiſt, ie m'en retournerai.

35. Et l'Ange de l'Eternel dit à Balaam, Va auec ces perſonnages: mais ſeulement tu diras ce que ie t'aurai dit. Balaam donc s'en alla auec les ſeigneurs enuoyés par Balak.

36. Quand Balak entendit que Balaam venoit, il ſortit pour aller au deuant de lui, en la cité de Moab, qui *eſt* ſur la frõtiere d'Arnon, laquelle *eſt* au bout de la frontiere.

37. Lors Balak dit à Balaam, N'ai-ie pas ſuffiſamment enuoyé vers toi, pour t'appeler? Pourquoi n'es-tu venu vers moi? Mais voirement ne te pourroy'-ie pas honorer?

38. Et Balaam reſpondit à Balak, Voici, ie ſuis venu vers toi: pourroy'-ie maintenant en aucune façon prononcer quelque choſe? la parole que Dieu m'aura miſe en la bouche, ie la prononcerai.

39. Et Balaam s'en alla auec Balak, & vindrent en la cité de Hutſoth.

40. Et Balak ſacrifia bœufs & brebis, & en enuoya à Balaam, & aux ſeigneurs qui *eſtoyent venus* auec lui.

41. Et quand le matin fut venu, il print Balaam, & le fit monter aux hauts lieux de Bahal, & de là il vid le bout du peuple.

CHAP. XXIII.

1. Et Balaam dit à Balak, Baſti-moi ici ſept autels, & m'appreſte ici ſept boueaux & ſept moutons.

2. Et Balak fit comme Balaam auoit dit: & Balak offrit auec Balaam vn boueau & vn mouton ſur chaque autel.

כג

3 וַאֲמַר בִּלְעָם לְבָלָק אִתְעַתַּד עַל עֲלָתָךְ וְאֵיהָךְ מָאִים יְעָרַע מֵימַר מִן קֳדָם יְיָ לְקַדְמוּתִי וּפִתְגָּמָא דִּיחַוֵּינַּנִי וְאֵיחַוֵּי לָךְ וַאֲזַל יְחִידַי׃

4 וְעָרַע (מֵימַר) מִן קֳדָם יְיָ לְוָת בִּלְעָם וַאֲמַר לֵיהּ יָת שִׁבְעָא מַדְבְּחִין סַדְּרִית וְאַסֵּיקִית תּוֹר וּדְכַר עַל כָּל מַדְבְּחָא׃

5 וְשַׁוִּי יְיָ פִּתְגָּמָא בְּפוּם בִּלְעָם וַאֲמַר תּוּב לְוָת בָּלָק וּכְדֵין תְּמַלֵּיל׃

6 וְתָב לְוָתֵיהּ וְהָא הוּא מְעַתַּד עַל עֲלָתֵיהּ הוּא וְכָל רַבְרְבֵי מוֹאָב׃

7 וּנְטַל מַתְלֵיהּ וַאֲמַר מִן אֲרָם דַּבְּרַנִי בָּלָק מַלְכָּא דְמוֹאָב מִטּוּרֵי מַדִּינְחָא אִיתָא לוּט לִי יַעֲקֹב וְאִיתָא תָּרֵיךְ לִי יָת יִשְׂרָאֵל׃

8 מָה אֲלוּטֵיהּ לָא לָטְיֵהּ אֵל וּמָה אֲתָרֵיךְ דְּלָא תָרְכֵיהּ יְיָ׃

9 אֲרֵי מֵרֵישׁ טוּרַיָּא חֲזִיתֵיהּ וּמֵרָמָתָא סְכֵיתֵיהּ הָא עַמָּא בִּלְחוֹדֵיהוֹן עֲתִידִין דְּיַחְסְנוּן עָלְמָא וּבְעַמְמַיָּא לָא יִתְדָּנוּן גְּמִירָא׃

10 מָאן יִכּוּל לְמִמְנֵי דַּעְדְקַיָּא דְּבֵית יַעֲקֹב דַּאֲמִיר עֲלֵיהוֹן יִסְגּוֹן כְּעַפְרָא דְּאַרְעָא אוֹ חֲדָא מֵאַרְבַּע מַשִּׁרְיָתָא דְּיִשְׂרָאֵל תְּמוּת נַפְשִׁי מוֹתָא דְּקַשִּׁיטוֹהִי וִיהֵי סוֹפִי כְּוָתְהוֹן׃

11 וַאֲמַר בָּלָק לְבִלְעָם מָה עֲבַדְתְּ לִי לְמֵילַט שָׂנְאַי דְּבַרְתָּךְ וְהָא בָרָכָא בָּרֵכְתְּ לְהוֹן׃

12 וַאֲתֵיב וַאֲמַר הֲלָא יָת דִּישַׁוִּי יְיָ בְּפוּמִי יָתֵיהּ אִיטַּר לְמַלָּלָא׃

13 וַאֲמַר לֵיהּ בָּלָק אֱתָא כְעַן עִמִּי לַאֲתַר אוֹחֲרָן דְּתֶחֱזֵינֵיהּ מִתַּמָּן לְחוֹד קְצָתֵיהּ תֶּחֱזֵי וְכוּלֵּיהּ לָא תֶחֱזֵי וּתְלוּטֵיהּ לִי מִתַּמָּן׃

כג

3 וַיֹּאמֶר בִּלְעָם לְבָלָק הִתְיַצֵּב עַל־עֹלָתֶךָ וְאֵלְכָה אוּלַי יִקָּרֵה יְהוָה לִקְרָאתִי וּדְבַר מַה־יַּרְאֵנִי וְהִגַּדְתִּי לָךְ וַיֵּלֶךְ שֶׁפִי׃

4 וַיִּקָּר אֱלֹהִים אֶל־בִּלְעָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֶת־שִׁבְעַת הַמִּזְבְּחֹת עָרַכְתִּי וָאַעַל פָּר וָאַיִל בַּמִּזְבֵּחַ׃

5 וַיָּשֶׂם יְהוָה דָּבָר בְּפִי בִלְעָם וַיֹּאמֶר שׁוּב אֶל־בָּלָק וְכֹה תְדַבֵּר׃

6 וַיָּשָׁב אֵלָיו וְהִנֵּה נִצָּב עַל־עֹלָתוֹ הוּא וְכָל־שָׂרֵי מוֹאָב׃

7 וַיִּשָּׂא מְשָׁלוֹ וַיֹּאמַר מִן־אֲרָם יַנְחֵנִי בָלָק מֶלֶךְ־מוֹאָב מֵהַרְרֵי־קֶדֶם לְכָה אָרָה־לִּי יַעֲקֹב וּלְכָה זֹעֲמָה יִשְׂרָאֵל׃

8 מָה אֶקֹּב לֹא קַבֹּה אֵל וּמָה אֶזְעֹם לֹא זָעַם יְהוָה׃

9 כִּי־מֵרֹאשׁ צֻרִים אֶרְאֶנּוּ וּמִגְּבָעוֹת אֲשׁוּרֶנּוּ הֶן־עָם לְבָדָד יִשְׁכֹּן וּבַגּוֹיִם לֹא יִתְחַשָּׁב׃

10 מִי מָנָה עֲפַר יַעֲקֹב וּמִסְפָּר אֶת־רֹבַע יִשְׂרָאֵל תָּמֹת נַפְשִׁי מוֹת יְשָׁרִים וּתְהִי אַחֲרִיתִי כָּמֹהוּ׃

11 וַיֹּאמֶר בָּלָק אֶל־בִּלְעָם מֶה עָשִׂיתָ לִי לָקֹב אֹיְבַי לְקַחְתִּיךָ וְהִנֵּה בֵּרַכְתָּ בָרֵךְ׃

12 וַיַּעַן וַיֹּאמַר הֲלֹא אֵת אֲשֶׁר יָשִׂים יְהוָה בְּפִי אֹתוֹ אֶשְׁמֹר לְדַבֵּר׃

13 וַיֹּאמֶר אֵלָיו בָּלָק לְךָ־נָּא אִתִּי אֶל־מָקוֹם אַחֵר אֲשֶׁר תִּרְאֶנּוּ מִשָּׁם אֶפֶס קָצֵהוּ תִרְאֶה וְכֻלּוֹ לֹא תִרְאֶה וְקָבְנוֹ־לִי מִשָּׁם׃

κγ′.

3. Καὶ εἶπε Βαλαὰμ πρὸς Βαλάκ· παράστηθι ἐπὶ τῆς θυσίας σου, καὶ πορεύσομαι, εἴ πως μοι φανεῖται ὁ θεὸς ἐν συναντήσει· καὶ ῥῆμα ὃ ἐάν μοι δείξῃ, ἀναγγελῶ σοι. (Καὶ παρέστη Βαλὰκ ἐπὶ τῆς θυσίας αὐτοῦ, καὶ Βαλαὰμ ἐπορεύθη ἐπερωτῆσαι τὸν θεόν.) καὶ ἐπορεύθη εὐθεῖαν.

4. Καὶ ἐφάνη ὁ θεὸς τῷ Βαλαάμ. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Βαλαάμ· τοὺς ἑπτὰ βωμοὺς ἡτοίμακα, καὶ ἀνεβίβασα μόσχον καὶ κριὸν ἐπὶ τὸν βωμόν.

5. Καὶ ἐνέβαλεν ὁ θεὸς ῥῆμα εἰς τὸ στόμα Βαλαάμ, καὶ εἶπεν· ἐπιστραφεὶς πρὸς Βαλὰκ οὕτω λαλήσεις.

6. Καὶ ἀπεστράφη πρὸς αὐτόν. ὁ δὲ ἀφεστήκει ἐπὶ τῶν ὁλοκαυτωμάτων αὐτοῦ. καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες Μωὰβ μετ᾽ αὐτοῦ. (καὶ ἐγενήθη πνεῦμα θεοῦ ἐπ᾽ αὐτῷ.)

7. Καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ εἶπεν· ἐκ Μεσοποταμίας μετεπέμψατό με Βαλὰκ βασιλεὺς Μωάβ, ἐξ ὀρέων ἀπ᾽ ἀνατολῶν, λέγων· δεῦρο ἄρασαί μοι τὸν Ἰακώβ, καὶ δεῦρο ἐπικατάρασαί μοι τὸν Ἰσραήλ.

8. Τί ἀράσωμαι ὃν μὴ ἀρᾶται κύριος; ἢ τί καταράσωμαι ὃν μὴ καταρᾶται ὁ θεός;

9. Ὅτι ἀπὸ κορυφῆς ὀρέων ὄψομαι αὐτόν, καὶ ἀπὸ βουνῶν προσνοήσω αὐτόν. ἰδοὺ λαὸς μόνος κατοικήσει, καὶ ἐν ἔθνεσιν οὐ συλλογισθήσεται.

10. Τίς ἐξηκριβώσατο τὸ σπέρμα Ἰακώβ; καὶ τίς ἐξαριθμήσεται δήμους Ἰσραήλ; ἀποθάνοι ἡ ψυχή μου ἐν ψυχαῖς δικαίων, καὶ γένοιτο τὸ σπέρμα μου ὡς τὸ σπέρμα αὐτῶν.

11. Καὶ εἶπε Βαλὰκ πρὸς Βαλαάμ· τί ἐποίησάς μοι; εἰς κατάρασιν ἐχθρῶν μου κέκληκά σε, καὶ ἰδοὺ εὐλόγησας εὐλογίαν.

12. Καὶ εἶπε Βαλαὰμ πρὸς Βαλάκ· οὐχὶ ὅσα ἂν ἐμβάλῃ ὁ θεὸς εἰς τὸ στόμα μου, τοῦτο φυλάξω λαλῆσαι.

13. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν Βαλάκ· δεῦρο ἔτι μετ᾽ ἐμοῦ εἰς τόπον ἄλλον, ἐξ οὗ οὐκ ὄψει αὐτὸν ἐκεῖθεν, ἀλλ᾽ ἢ μέρος τι αὐτοῦ ὄψει, πάντας δὲ οὐ μὴ ἴδῃς, καὶ κατάρασαί μοι αὐτὸν ἐκεῖθεν.

CAP. XXIII.

3. Dixitq; Balaam ad Balac: Sta pauliſper iuxta holocauſtum tuum, donec vadam, ſi fortè occurrat mihi Dominus, & quodcunque imperaverit, loquar tibi. Cumque abiiſſet velociter.

4. Occurrit illi Deus. Locutuſq; ad eum Balaam, Septem, inquit, aras erexi, & impoſui vitulum & arietem deſuper.

5. Dominus autem poſuit verbum in ore eius, & ait, Revertere ad Balac, & hæc loquêris.

6. Reverſus invenit ſtãtem Balac iuxta holocauſtum ſuum, & omnes principes Moabitarum:

7. Aſſumptaq; parabola ſua, dixit: De Aran adduxit me Balac rex Moabitarum, de montibus Orientis. Veni, inquit, & maledic Iacob: propera, & deteſtare Iſraël.

8. Quomodo maledicam, cui nõ maledixit Deus? Qua ratione deteſter, quem Dominus non deteſtatur?

9. De ſummis ſilicibus videbo eum, & de collibus conſiderabo illum. Populus ſolus habitabit, & inter gentes non reputabitur.

10. Quis dinumerare poſſit pulverem Iacob, & noſſe numerum ſtirpis Iſraël? Moriatur anima mea morte iuſtorum, & fiant noviſſima mea horum ſimilia.

11. Dixitq; Balac ad Balaam, Quid eſt hoc quod agis? Vt malediceres inimicis meis, vocavi te: & tu econtrario benedicis eis.

12. Cui ille reſpondit, Num aliud poſſum loqui, niſi quod iuſſerit Dominus?

13. Dixit ergo Balac, Veni mecum in alterum locum unde partem Iſraël videas, & totum videre non poſſis, inde maledicito ei.

Das XXIII. Capitel.

3. Vnnd Bileam ſprach zu Balak: Tritt bey dein Brandopffer / Ich wil hin gehen/ob villeicht mir der HERR begegene / daß ich dir anſage / was er mir zeiget/Vnd gieng hin eilend.

4. Vnd Gott begegnet Bileam. Er aber ſprach zu jhm: Sieben Altar hab ich zugericht / vnnd ja auff einen Altar einen Farren vnd einen Wider geopffert.

5. Der HERR aber gab das wort dem Bileam in den mund / vnnd ſprach: Gehe wider zu Balak vnd rede alſo.

6. Vnd da er wider zu jhm kam / Sihe / da ſtund er bey ſeinem Brandopffer/ſampt allen Fürſten der Moabiter.

7. Da hub er an ſeinen Spruch / vnnd ſprach: Auß Syrien hat mich Balak der Moabiter König holen laſſen/von dem Gebirge gegen dem auffgang / Komm / verfluch mir Jacob / komm / ſchilt Jſrael.

8. Wie ſol ich fluchen dem GOTT nicht fluchet? Wie ſol ich ſchelten den der HERRE nicht ſchilt.

9. Denn von der höhe der Felſen ſehe ich jhn wol / vnnd von den Hügeln ſchawe ich jhn. Sihe/das Volck wird beſonders wonen/vnnd nicht vnter die Heiden gerechnet werden.

10. Wer kan zehlen den ſtaub Jacob/ vnd die zal des vierdten theils Jſrael? Meine Seele müſſe ſterben des todts der Gerechten / vnnd mein ende werde wie dieſer ende.

11. Da ſprach Balak zu Bileam: Was thuſt du an mir? Ich hab dich holen laſſen zu fluchen meinen feinden/ vnd ſihe / du ſegeneſt.

12. Er antwortet/vnd ſprach: Muß ich nicht das halten vnnd reden / das mir der HERR in den mund gibt?

13. Balak ſprach zu jhm: Kom doch mit mir an einen andern ort/ von dannen du ſein ende ſeheſt / vnnd doch nicht gantz ſeheſt / vnnd fluche mir jhm daſelbs.

CHAP. XXIII.

3. Puis Balaam dit à Balak, Tien-toi aupres de ton holocauſte, & ie m'en irai: peut eſtre que l'Eternel viendra au deuant de moi pour me rencõtrer, & ie te rapporterai tout ce qu'il m'aura fait voir. Ainſi il s'en alla à part.

4. Et Dieu vint au deuant de Balaam: & *Balaam* lui dit, I'ai ordonné ſept autels, & ai ſacrifié vn boueau & vn mouton ſur chaque autel.

5. Et l'Eternel mit la parole en la bouche de Balaam, & dit, Retourne à Balak, & parle ainſi.

6. Il s'en retourna dõc à lui: & voici, il ſe tenoit aupres de ſon holocauſte, tant lui que tous les ſeigneurs de Moab.

7. Lors il ſe print à dire tout haut ſon propos ſentẽtieux, & dit, Balak roy de Moab m'a fait conduire d'Aram des montagnes d'Orient, *diſant*, Vien, maudi moi Iacob: viẽ: di-ie, deteſte Iſrael.

8. Comment *le* maudirai-ie? le *Dieu* Fort ne l'a point maudit. Et comment *le* deteſterai-ie? l'Eternel ne l'a point deteſté.

9. Car ie le regarderai du ſommet des rochers, & le contemplerai des coſtaux. Voici vn peuple *qui* habitera à part, & ne ſe reputera point entre les nations.

10. Qui cõtera la poudre de Iacob, & le nombre de la quatrieme partie d'Iſrael? Que ie meure de la mort des droituriers, & que ma fin ſoit ſemblable à la ſiene?

11. Adonc Balak dit à Balaã, Que m'as-tu fait? ie t'auoy' prins pour maudire mes ennemis, & voici tu les as expreſſément benits.

12. Et il reſpondit, & dit, Ce que l'Eternel aura mis en ma bouche, n'y prendrai-ie point garde pour le dire?

13. Alors Balak lui dit, Vien, ie te prie, auec moi en vn autre lieu dont tu le verras, (*car* tu en voyois ſeulement vn bout, & ne le voyois pas du tout) & me le maudi de là.

כג

14 וְדַבְּרֵיהּ לַחֲקַל סָכוּתָא לְרֵישׁ רָמָתָא וּבְנָא שִׁבְעָה מַדְבְּחִין וְאַסֵּיק תּוֹר וּדְכַר עַל כָּל מַדְבָּח׃
15 וַאֲמַר לְבָלָק אִתְעַתַּד הָכָא עַל עֲלָתָךְ וַאֲנָא אִתְמְטֵי עַד כָּא׃
16 וְעָרַע מֵימַר מִן קֳדָם יְיָ לְבִלְעָם וְשַׁוִּי פִּתְגָּמָא בְּפוּמֵיהּ וַאֲמַר תּוּב לְוָת בָּלָק וּכְדֵין תְּמַלֵּיל׃
17 וַאֲתָא לְוָתֵיהּ וְהָא מְעַתַּד עַל עֲלָתֵיהּ וְרַבְרְבֵי מוֹאָב עִמֵּיהּ וַאֲמַר לֵיהּ בָּלָק מָה מַלֵּיל יְיָ׃
18 וּנְטַל מַתְלֵיהּ וַאֲמַר קוּם בָּלָק וּשְׁמַע אַצֵּית לְמֵימְרִי בַּר צִפּוֹר׃
19 לָא כְמִלֵּי בְנֵי אֱנָשָׁא (מֵימַר) אֱלָהָא בְּנֵי אֱנָשָׁא אָמְרִין וּמְכַדְּבִין וְאַף לָא כְעוֹבָדֵי בְּנֵי בִשְׂרָא דְּאִינּוּן גָּזְרִין לְמֶעְבַּד וְתָיְבִין וּמִתְמַלְּכִין דְּהוּא אָמַר וְלָא יַעְבֵּד וְכָל (מֵימְרֵיהּ) מִתְקַיֵּם׃
20 הָא בִרְכָן קַבֵּילִית וַאֲבָרֵכִינּוּן לְיִשְׂרָאֵל וְלָא אָתֵיב בִּרְכָתִי מִנְּהוֹן׃
21 אִסְתַּכֵּלִית לֵית פָּלְחֵי גִלּוּלִין בִּדְבֵית יַעֲקֹב וְאַף לָא עָבְדֵי לֵאוּת שְׁקַר בְּיִשְׂרָאֵל (מֵימְרָא) דַּייָ אֱלָהֲהוֹן בְּסַעְדְּהוֹן וּשְׁכִינַת מַלְכְּהוֹן בֵּינֵיהוֹן׃
22 אֱלָהָא דְּאַפֵּקִינּוּן מִמִּצְרַיִם תְּקוֹפָא וְרוּמָא דִּילֵיהּ׃
23 אֲרֵי לָא נַחֲשַׁיָּא צָבָן דְּיֵיטַב בִּדְבֵית יַעֲקֹב וְאַף לָא קָסְמַיָּא רָעָן בִּרְבוּת בֵּית יִשְׂרָאֵל כְּעִדָּן יִתְאֲמַר לְיַעֲקֹב וּלְיִשְׂרָאֵל מָה עֲבַד אֱלָהָא׃
24 הָא עַמָּא כְּלֵיתָא שָׁרֵי וּכְאַרְיָא יִתְנַטַּל לָא יִשְׁרֵי בְּאַרְעֵיהּ עַד דְּיִקְטוֹל קְטוֹל וְנִכְסֵי עַמְמַיָּא יֵירַת׃
25 וַאֲמַר בָּלָק לְבִלְעָם אַף מֵילַט לָא תְלוּטִינֵּיהּ אַף בָּרָכָא לָא תְבָרְכִינֵּיהּ׃

כג

14 וַיִּקָּחֵהוּ שְׂדֵה צֹפִים אֶל־רֹאשׁ הַפִּסְגָּה וַיִּבֶן שִׁבְעָה מִזְבְּחֹת וַיַּעַל פַּר וָאַיִל בַּמִּזְבֵּחַ׃
15 וַיֹּאמֶר אֶל־בָּלָק הִתְיַצֵּב כֹּה עַל־עֹלָתֶךָ וְאָנֹכִי אִקָּרֶה כֹּה׃
16 וַיִּקָּר יְהוָה אֶל־בִּלְעָם וַיָּשֶׂם דָּבָר בְּפִיו וַיֹּאמֶר שׁוּב אֶל־בָּלָק וְכֹה תְדַבֵּר׃
17 וַיָּבֹא אֵלָיו וְהִנּוֹ נִצָּב עַל־עֹלָתוֹ וְשָׂרֵי מוֹאָב אִתּוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ בָּלָק מַה־דִּבֶּר יְהוָה׃
18 וַיִּשָּׂא מְשָׁלוֹ וַיֹּאמַר קוּם בָּלָק וּשְׁמָע הַאֲזִינָה עָדַי בְּנוֹ צִפֹּר׃
19 לֹא אִישׁ אֵל וִיכַזֵּב וּבֶן־אָדָם וְיִתְנֶחָם הַהוּא אָמַר וְלֹא יַעֲשֶׂה וְדִבֶּר וְלֹא יְקִימֶנָּה׃
20 הִנֵּה בָרֵךְ לָקָחְתִּי וּבֵרֵךְ וְלֹא אֲשִׁיבֶנָּה׃
21 לֹא־הִבִּיט אָוֶן בְּיַעֲקֹב וְלֹא־רָאָה עָמָל בְּיִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהָיו עִמּוֹ וּתְרוּעַת מֶלֶךְ בּוֹ׃
22 אֵל מוֹצִיאָם מִמִּצְרָיִם כְּתוֹעֲפֹת רְאֵם לוֹ׃
23 כִּי לֹא־נַחַשׁ בְּיַעֲקֹב וְלֹא־קֶסֶם בְּיִשְׂרָאֵל כָּעֵת יֵאָמֵר לְיַעֲקֹב וּלְיִשְׂרָאֵל מַה־פָּעַל אֵל׃
24 הֶן־עָם כְּלָבִיא יָקוּם וְכַאֲרִי יִתְנַשָּׂא לֹא יִשְׁכַּב עַד־יֹאכַל טֶרֶף וְדַם־חֲלָלִים יִשְׁתֶּה
25 וַיֹּאמֶר בָּלָק אֶל־בִּלְעָם גַּם־קֹב לֹא תִקֳּבֶנּוּ גַּם־בָּרֵךְ לֹא תְבָרְכֶנּוּ׃

κγ.

14. Καὶ παρέλαβεν αὐτὸν εἰς ἀγροῦ σκοπιὰν ἐπὶ κορυφὴν λελαξευμένου, καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ ἑπτὰ βωμοὺς καὶ ἀνεβίβασε μόσχον καὶ κριὸν ἐπὶ τὸν βωμόν.

15. Καὶ εἶπε Βαλαὰμ πρὸς Βαλάκ. παράστηθι ἐπὶ τῆς θυσίας σου, ἐγὼ δὲ πορεύσομαι ἐπερωτῆσαι τὸν θεόν;

16. Καὶ συνήντησεν ὁ θεὸς τῷ Βαλαὰμ, καὶ ἐνέβαλε ῥῆμα εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ εἶπεν ἀποστράφηθι πρὸς Βαλὰκ, καὶ τάδε λαλήσεις.

17. Καὶ ἀπεστράφη πρὸς αὐτὸν, καὶ ὁ δὲ ἐφειστήκει ἐπὶ τῆς ὁλοκαυτώσεως αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες Μωὰβ μετ᾽ αὐτοῦ. καὶ εἶπεν αὐτῷ Βαλάκ· τί ἐλάλησε κύριος.

18. Καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ, εἶπεν ἀνάστηθι Βαλὰκ, καὶ ἄκουε, ἐνώτισαι μάρτυς υἱὸς Σεπφώρ.

19. Οὐχ ὡς ἄνθρωπος ὁ θεὸς διαρτηθῆναι, οὐδ᾽ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου ἀπειληθῆναι. αὐτὸς εἴπας οὐχὶ ποιήσει; λαλήσει καὶ οὐχὶ ἐμμενεῖ.

20. Ἰδοὺ εὐλογεῖν παρείλημμαι, εὐλογήσω, καὶ οὐ μὴ ἀποστρέψω.

21. Οὐκ ἔσται μόχθος ἐν Ιακὼβ, οὐδὲ ὀφθήσεται πόνος ἐν Ισραήλ. κύριος ὁ θεὸς αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ, τὰ ἔνδοξα ἀρχόντων ἐν αὐτῷ.

22. Θεὸς ὁ ἐξαγαγὼν αὐτοὺς ἐξ αἰγύπτου, ὡς δόξα μονοκέρωτος αὐτῷ.

23. Οὐ γάρ ἐστιν οἰωνισμὸς ἐν Ιακὼβ, οὐδὲ μαντεία ἐν Ισραὴλ, κατὰ καιρὸν ῥηθήσεται Ιακὼβ, καὶ τῷ Ισραὴλ, τί ἐπιτελέσει ὁ θεός.

24. Ἰδοὺ λαὸς ὡς σκύμνος ἀναστήσεται, καὶ ὡς λέων γαυρωθήσεται οὐ κοιμηθήσεται ἕως φάγῃ θήραν, καὶ αἷμα τραυματιῶν πίεται.

25. Καὶ εἶπε Βαλὰκ πρὸς Βαλαάμ. οὔτε κατάραις καταράσῃ μοι αὐτὸν, οὔτε εὐλογῶν μὴ εὐλογήσῃς αὐτόν.

CAP. XXIII.

14. Cumq; duxiſſet eum in locum ſublimem, ſuper verticem montis Phaſga, ædificavit Balaam ſeptem aras, & impoſitis ſuprà vitulis atque arietibus.

15. Dixit ad Balac, Sta hîc iuxta holocauſtum tuum, donec ego obvius pergam.

16. Cui cùm Dominus occurriſſet, poſuiſſetq; verbum in ore eius, ait, Revertere ad Balac, & hæc loquêris ei.

17. Reverſus invenit eum ſtantem iuxta holocauſtum ſuum, & principes Moabitarum cum eo. Ad quem Balac, Quid, inquit, locutus eſt Dominus?

18. At ille aſſumpta parabola ſua, ait, Sta Balac, & auſculta, audi fili Sephor:

19. Non eſt Deus quaſi homo, ut mentiatur; nec ut filius hominis, ut mutetur. Dixit ergo, & non faciet? locutus eſt, & non implebit?

20. At benedicendum adductus ſum, benedictionem prohibere non valeo.

21. Nō eſt idôlum in Iacob, nec videtur ſimulachrum in Iſraël. Dominus Deus eius cum eo eſt, & clangor victoriæ regis in illo.

22. Deus eduxit illum de Ægypto, cuius fortitudo ſimilis eſt rhinocerôtis.

23. Non eſt augurium in Iacob, nec divinatio in Iſrael. Temporibus ſuis dicetur Iacob & Iſraeli, quid operatus ſit Deus.

24. Ecce populus ut leæna conſurget, & quaſi leo erigetur: non accubabit donec devoret prædam, & occiſorum ſanguinem bibat.

25. Dixitq; Balac ad Balaam: Nec maledicas ei, nec benedicas.

Das XXIII. Capitel.

14. Vnd er füret jhn auff einen freyen platz auff der höhe Piſga/ vnnd baweten ſieben Altar/ vnnd opfferte ja auff einem Altar einen Farren/ vnd einen Wider.

15. Vnd ſprach zu Balak: Tritt alſo bey dein Brandopffer / ich wil dort warten.

16. Vnd der HERR begegnet Bileam/ vnd gab jhm das wort in ſeinen mund/ vnd ſprach: Gehe wider zu Balak / vnd rede alſo:

17. Vnnd da er wider zu jhm kam / Sihe / da ſtund er bey ſeinem Brandopffer/ ſampt den Fürſten der Moabiter. Vnd Balak ſprach zu jhm: Was hat der HERR geſagt?

18. Vnnd er hub an ſeinen Spruch/ vnd ſprach: Stehe auff Balak / vnnd höre / nimm zu ohren was ich ſage du Sohn Zipor.

19. GOtt iſt nicht ein Menſch daß er liege / noch ein Menſchenkind / daß jhn etwas gerewe. Solt er etwas ſagen vnd nicht thun? Solt er etwas reden vnd nicht halten?

20. Sihe / zu ſegenen bin ich herbracht/ Jch ſegene vnd kans nicht wenden.

21. Man ſihet keine mühe in Jacob / vnd keine arbeit in Jſrael / Der HErr ſein Gott iſt bey jhm / vnd das drometen des Königs vnter jhm.

22. Gott hat ſie auß Egypten gefüret / ſeine freidigkeit iſt wie eins Einhorns.

23. Denn es iſt kein Zäuberer in Jacob/ vnd kein Waarſager in Jſrael. Zu ſeiner zeit wird man von Jacob ſagen vnd von Jſrael/ welche wunder GOtt thut.

24. Sihe/ das Volck wird auffſtehen wie ein junger Löwe/ vnnd wird ſich erheben wie ein Löwe/ Es wird ſich nicht legen/ biß es den Raub freſſe/ vnd das blut der erſchlagenen ſauffe.

25. Da ſprach Balak zu Bileam: Du ſolt jhm weder fluchen noch ſegenen.

CHAP. XXIII.

14. Puis l'ayant conduit au territoire de Tſophim, vers le ſommet de Piſga, il baſtit ſept autels; & offrit vn boueau, & vn mouton ſur chaque autel.

15. Lors *Balaam* dit à Balak, Tien-toi ici aupres de ton holocauſte, & ie m'en irai à la rencontre ainſi *que i'ai deſia fait.*

16. L'Eternel donc vint au deuant de Balaam, & mit la parole en ſa bouche, & dit, Retourne à Balak & parle ainſi.

17. Et il vint à Balak, & voici, il le tenoit aupres de ſon holocauſte, & les ſeigneurs de Moab auec lui. Et Balak lui dit, Qu'*eſt-ce que* l'Eternel a prononcé?

18. Adonc il ſe print à dire tout haut ſon propos ſententieux, & dit, Leue-toi, Balak, & eſcoute: fils de Tſippor, preſte-moi l'oreille.
19. Le *Dieu* Fort n'*eſt* poĩt homme pour mentir, ne fils d'homme pour ſe repentir: il a dit, & ne le fera-il point? il a parlé, & ne le ratifiera il point?

20. Voici, i'ai receu *parole* pour benir: puis qu'il a benit, ie ne le reuoquerai poĩt.

21. Il n'a point apperceu d'iniquité en Iacob, ni veu de peruerſité en Iſrael: l'Eternel ſon Dieu *eſt* auec lui, & le triomphe de roy en lui.

22. Le *Dieu* Fort qui les a retirés d'Egypte, lui *eſt* comme les forces de la Licorne.

23. Car *il n'y a* point d'enchãtemens contre Iacob, ni de deuinemens contre Iſrael. en pareille ſaiſon, il ſera dit de Iacob & d'Iſrael, Qu'*eſt ce que* le *Dieu* Fort a fait!

24. Voici vn peuple *qui* ſe leuera comme vn vieil lion, & ſe hauſſera comme vn lion en pleine force: il ne ſe couchera point qu'il n'ait mange la proye, & beu le ſang des naurés à mort.

25. Alors Balak dit à Balaam, Ne le maudi point nullement, & ne le beni point auſſi aucunement.

כג

26 וַאֲתֵיב בִּלְעָם וַאֲמַר לְבָלָק הֲלָא מַלֵּלִית עִמָּךְ לְמֵמַר כֹּל דִּי יְמַלֵּיל יְיָ יָתֵיהּ אַעְבֵּד׃

27 וַאֲמַר בָּלָק לְבִלְעָם אֱתָא כְּעַן אֲדַבְּרִינָךְ לְאַתְרָא אוֹחֲרִי מָאִים יְהֵי רַעֲוָא מִן קֳדָם יְיָ וּתְלוּטֵיהּ לִי מִתַּמָּן׃

28 וּדְבַר בָּלָק יָת בִּלְעָם רֵישׁ רָמָתָא דִּפְעוֹר דְּאִסְתְּכִיָא עַל אַפֵּי בֵּית יְשִׁימוֹן׃

29 וַאֲמַר בִּלְעָם לְבָלָק בְּנֵי לִי הָכָא שִׁבְעָה מַדְבְּחִין וְאַתְקֵין לִי הָכָא שִׁבְעָה תוֹרִין וְשִׁבְעָה דִכְרִין׃

30 וַעֲבַד בָּלָק כְּמָא דַּאֲמַר בִּלְעָם וְאַסֵּיק תּוֹר וּדְכַר עַל כָּל מַדְבַּח׃

כג

26 וַיַּעַן בִּלְעָם וַיֹּאמֶר אֶל־בָּלָק הֲלֹא דִּבַּרְתִּי אֵלֶיךָ לֵאמֹר כֹּל אֲשֶׁר־יְדַבֵּר יְהוָה אֹתוֹ אֶעֱשֶׂה׃

27 וַיֹּאמֶר בָּלָק אֶל־בִּלְעָם לְכָה־נָּא אֶקָּחֲךָ אֶל־מָקוֹם אַחֵר אוּלַי יִישַׁר בְּעֵינֵי הָאֱלֹהִים וְקַבֹּתוֹ לִי מִשָּׁם׃

28 וַיִּקַּח בָּלָק אֶת־בִּלְעָם רֹאשׁ הַפְּעוֹר הַנִּשְׁקָף עַל־פְּנֵי הַיְשִׁימֹן׃

29 וַיֹּאמֶר בִּלְעָם אֶל־בָּלָק בְּנֵה־לִי בָזֶה שִׁבְעָה מִזְבְּחֹת וְהָכֵן לִי בָּזֶה שִׁבְעָה פָרִים וְשִׁבְעָה אֵילִם׃

30 וַיַּעַשׂ בָּלָק כַּאֲשֶׁר אָמַר בִּלְעָם וַיַּעַל פַּר וָאַיִל בַּמִּזְבֵּחַ׃

κγʹ.

26. Ἀποκριθεὶς δὲ Βαλαὰμ, εἶπε τῷ Βαλάκ· οὐκ ἐλάλησά σοι λέγων, τὸ ῥῆμα ὃ ἐὰν λαλήσῃ ὁ θεὸς, τοῦτο ποιήσω;

27. Καὶ εἶπε Βαλὰκ πρὸς Βαλαάμ· δεῦρο παραλάβω σε εἰς τόπον ἄλλον, εἰ ἀρέσει τῷ θεῷ, καὶ κατάρασαί μοι αὐτὸν ἐκεῖθεν.

28. Καὶ παρέλαβε Βαλὰκ τὸν Βαλαὰμ ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ Φογὼρ, τὸ παρατεῖνον εἰς τὴν ἔρημον.

29. Καὶ εἶπε Βαλαὰμ πρὸς Βαλάκ· οἰκοδόμησόν μοι ὧδε ἑπτὰ βωμοὺς, καὶ ἑτοίμασόν μοι ὧδε ἑπτὰ μόσχους, καὶ ἑπτὰ κριούς.

30. Καὶ ἐποίησε Βαλὰκ καθάπερ εἶπεν αὐτῷ Βαλαάμ, καὶ ἀνήνεγκε μόσχον καὶ κριὸν ἐπὶ τὸν βωμόν.

כד

1 וַחֲזָא בִּלְעָם אֲרֵי טָב קֳדָם יְיָ לְבָרָכָא יָת יִשְׂרָאֵל וְלָא הֲלִיךְ כִּזְמַן בִּזְמַן לְקַדָּמוּת נַחֲשַׁיָּא וְשַׁוִּי לְעֶגְלָא דַּעֲבַדוּ יִשְׂרָאֵל בְּמַדְבְּרָא אַפּוֹהִי׃

2 וּזְקַף בִּלְעָם יָת עֵינוֹהִי וַחֲזָא יָת יִשְׂרָאֵל שָׁרַן לְשִׁבְטוֹהִי וּשְׁרָת עֲלוֹהִי רוּחַ נְבוּאָה מִן קֳדָם יְיָ׃

3 וּנְטַל מַתְלֵיהּ וַאֲמַר אֲמַר בִּלְעָם בַּר בְּעוֹר וַאֲמַר גַּבְרָא דִּשְׁפִיר חָזֵי׃

4 אֵימַר דִּשְׁמַע מֵימַר מִן קֳדָם אֵל דְּחֵזוּ קֳדָם שַׁדַּי חָזֵי שָׁכִיב וּמִתְגְּלֵי לֵיהּ׃

5 מָה טָבָא אַרְעָךְ יַעֲקֹב בֵּית מוֹתְבָךְ יִשְׂרָאֵל׃

6 כִּנְחָלִין דְּמִדַּבְּרִין כְּגִינַּת שַׁקְיָא דְּעַל פְּרָת כִּבְסָמַיָּא דִּנְצִיב יְיָ כְּאַרְזִין דִּנְצִיבִין עַל מַיָּא׃

7 יִסְגֵּי מַלְכָּא דְּיִתְרַבָּא מִבְּנוֹהִי וְיִשְׁלוֹט בְּעַמְמִין סַגִּיאִין וְיִתְקוֹף מֵאֲגָג מַלְכֵּיהּ וְתִתְנַטַּל מַלְכוּתֵיהּ

כד

1 וַיַּרְא בִּלְעָם כִּי טוֹב בְּעֵינֵי יְהוָה לְבָרֵךְ אֶת־יִשְׂרָאֵל וְלֹא־הָלַךְ כְּפַעַם־בְּפַעַם לִקְרַאת נְחָשִׁים וַיָּשֶׁת אֶל־הַמִּדְבָּר פָּנָיו׃

2 וַיִּשָּׂא בִלְעָם אֶת־עֵינָיו וַיַּרְא אֶת־יִשְׂרָאֵל שֹׁכֵן לִשְׁבָטָיו וַתְּהִי עָלָיו רוּחַ אֱלֹהִים׃

3 וַיִּשָּׂא מְשָׁלוֹ וַיֹּאמַר נְאֻם בִּלְעָם בְּנוֹ בְעֹר וּנְאֻם הַגֶּבֶר שְׁתֻם הָעָיִן׃

4 נְאֻם שֹׁמֵעַ אִמְרֵי־אֵל אֲשֶׁר מַחֲזֵה שַׁדַּי יֶחֱזֶה נֹפֵל וּגְלוּי עֵינָיִם׃

5 מַה־טֹּבוּ אֹהָלֶיךָ יַעֲקֹב מִשְׁכְּנֹתֶיךָ יִשְׂרָאֵל׃ 6 כִּנְחָלִים נִטָּיוּ כְּגַנֹּת עֲלֵי נָהָר כַּאֲהָלִים נָטַע יְהוָה כַּאֲרָזִים עֲלֵי־מָיִם׃

7 יִזַּל־מַיִם מִדָּלְיָו וְזַרְעוֹ בְּמַיִם רַבִּים וְיָרֹם מֵאֲגַג מַלְכּוֹ וְתִנַּשֵּׂא מַלְכֻתוֹ׃

ΚΕΦΑΛ. κδʹ.

1. Καὶ ἰδὼν Βαλαὰμ ὅτι καλόν ἐστιν ἐναντίον κυρίου εὐλογεῖν τὸν Ἰσραὴλ, οὐκ ἐπορεύθη κατὰ τὸ εἰωθὸς αὐτῷ, εἰς συνάντησιν τοῖς οἰωνοῖς, καὶ ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὴν ἔρημον.

2. Καὶ ἐξάρας Βαλαὰμ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καθορᾷ τὸν Ἰσραὴλ ἐστρατοπεδευκότα κατὰ φυλάς, καὶ ἐγένετο ἐπ᾽ αὐτῷ πνεῦμα θεοῦ. καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ.

3. Εἶπε· Φησὶ Βαλαὰμ υἱὸς Βεώρ· Φησὶν ὁ ἄνθρωπος ὁ ἀληθινός.

4. Φησὶν ἀκούων λόγια ἰσχυροῦ, ὁρῶν ὅς τις ὅρασιν θεοῦ εἶδεν, ἐν ὕπνῳ ἀποκεκαλυμμένοι οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ.

5. Ὡς καλοί σου οἱ οἶκοι Ἰακώβ, αἱ σκηναί σου Ἰσραήλ.

6. Ὡσεὶ νάπαι σκιάζουσαι, καὶ ὡσεὶ παράδεισοι ἐπὶ ποταμῶν, καὶ ὡσεὶ σκηναὶ ἃς ἔπηξε κύριος, καὶ ὡσεὶ κέδροι παρ᾽ ὕδατα.

7. Ἐξελεύσεται ἄνθρωπος ἐκ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ, καὶ κυριεύσει ἐθνῶν πολλῶν, καὶ ὑψωθήσεται ἢ Γὼγ βασιλεία αὐτοῦ, καὶ αὐξηθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ.

CAP. XXIII.

26. Et ille ait: Nonne dixi tibi quòd quicquid mihi Deus imperaret, hoc facerē.

27. Et ait Balac ad eum, Veni, & ducam te ad alium locum: ſi fortè placeat Deo ut inde maledicas eis.

28. Cumq; duxiſſet eum ſuper verticem montis Phogor, qui reſpicit ſolitudinē.

29. Dixit ei Balaam, Ædifica mihi hîc ſeptem aras, & para totidem vitulos, eiuſdemque numeri arietes.

30. Fecit Balac ut Balaam dixerat: impoſuitq; vitulos & arietes per ſingulas aras.

CAP. XXIIII.

1. Cumque vidiſſet Balaam quòd placeret Domino ut benediceret Iſraëli, nequaquam abiit ut antè perrexerat, ut augurium quæreret: ſed dirigens contra deſertū vultum ſuum.

2. Et elevans oculos vidit Iſraël in tentoriis commorantem per tribus ſuas: & irruente in ſe ſpiritu Dei.

3. Aſſumpta parabola ait, Dixit Balaam filius Beor, dixit homo cuius obthuratus eſt oculos.

4. Dixit auditor ſermonū Dei, qui viſionem Omnipotentis intuitus eſt, qui cadit, & ſic aperiuntur oculi eius.

5. Quàm pulchra tabernacula tua Iacob, & tentoria tua Iſrael!

6. Vt valles nemoroſæ, ut horti iuxta fluvios irrigui, ut tabernacula quæ fixit Dominus, quaſi cedri prope aquas.

7. Fluet aqua de ſitula eius, & ſemen illius erit in aquas multas. Tolletut propter Agag, rex eius, & auferetu regnum illius.

Das XXIII. Capitel.

26. Bileam antwortet vnd ſprach zu Balack: Hab ich dir nicht geſagt: Alles was der HERR reden würde / das würde ich thun?

27. Balack ſprach zu jm: Komm doch / ich wil dich an einen andern ort füren / obs villeicht Gott gefalle / das du daſelbs mir ſie verflucheſt.

28. Vnd er füret jhn auff die höhe des berges Peor / welcher gegen die Wüſten ſihet.

29. Vnd Bileam ſprach zu Balak: Bawe mir hie ſieben Altar / vnd ſchaffe mir ſieben Farren vnd ſieben Wider.

30 Balak thet wie Bileam ſagt / vnd opffert ja auff einen Altar einen Farren vnnd einen Wider.

Das XXIIII. Capitel.

DA nun Bileam ſahe / daß es dem HERREN gefiel / daß er Iſrael ſegenet / gieng er nicht hin / wie vormals / nach den Zauberern / ſondern richtet ſein angeſicht ſtracks zu der Wüſten.

2. Hub auff ſeine augen / vnnd ſahe Iſrael wie ſie lagen nach jhren Stämmen. Vnd der Geiſt Gottes kam auff jhn.

3. Vnd er hub an ſeinen ſpruch vnnd ſprach: Es ſaget Bileam der Sohn Beor / Es ſaget der Mann / dem die augen geöffnet ſind.

4. Es ſaget der hörer Göttlicher rede / der des Allmechtigen offenbarung ſihet / dem die Augen geöffnet werden / wenn er niderkniet.

5. Wie fein ſind deine Hütten Jacob / vnd deine Wonung Iſrael.

6. Wie ſich die Bäche außbreiten / wie die Garten an den waſſern / wie die Hütten die der HERR pflantzt / wie die Cedern an den waſſern.

7. Es wird waſſer aus ſeinem Eimer flieſſen / vnnd ſein Same wird ein groß waſſer werden / ſein König wirdt höher werden denn Agag / vnnd ſein Reich wird ſich erheben.

CHAP. XXIII.

26. Et Balaam reſpondit à Balak, diſant, Ne t'ai-ie pas tenu ce propos, diſant, Ie ferai tout ce que l'Eternel dira.

27. Derechef Balak dit à Balaam, Vien maintenant, ie te conduirai en vn autre lieu: peut eſtre que Dieu trouuera bon que tu me le maudiſſes de là.

28. Balak donc conduiſit Balaam au ſommet de Pehor, qui regarde vis à vis de Ieſçimon.

29. Et Balaam lui dit, Baſti-moi ici ſept autels, & m'appreſte ici ſept bouueaux & ſept moutons.

30. Balak donc fit comme Balaam lui auoit dit: puis offrit vn bouueau, & vn mouton ſur chaque autel.

CHAP. XXIIII.

1. Or Balaam voyant qu'il plaiſoit à l'Eternel de benir Iſraël, n'alla point comme les autres fois pour rencontrer des enchantemēs: mais il dreſſa ſa face vers le deſert.

2. Et eſleuant ſes yeux, il vid Iſraël ſe tenant *renge* ſelon ſes tribus: & l'Eſprit de Dieu fut ſur lui.

3. Et il ſe print à dire tout haut ſon propos ſentētieux, & dit, Balaam fils de Behor dit, & l'homme qui a l'œil ouuert dit.

4. Celui qui oit les paroles du *Dieu* Fort, qui voit la viſion du Tout-puiſſant, qui tombe *à terre*, & qui a les yeux ouuerts, dit.

5. Que tes tabernacles ſont beaux, Iacob, *&* tes pauillons, ô Iſrael.

6. Ils ſont eſtendus cōme torrens, comme des iardins pres d'vn fleuue, comme les arbres d'aloé *que* l'Eternel a plantés, comme les cedres aupres de l'eau.

7. L'eau diſtillera de ſes ſeilles, & ſa ſemence *ſera* auec abondance d'eaux, & ſon Roy ſera eſleué par deſſus Agag, & ſon royaume ſera hauſſe.

כד

8 אֱלָהָא דְּאַפֵּיקִינּוּן מִמִּצְרָיִם תְּקָפָא וְרוּמָא דִּלֵיהּ יֵיכְלוּן בֵּית יִשְׂרָאֵל נִכְסֵי עַמְמַיָּא סָנְאֵיהוֹן וּבְבִיזַּת מַלְכֵיהוֹן יִתְפַּנְּקוּן וְאַרְעֲהוֹן יַחְסְנוּן׃

9 יְנוּחַ יִשְׁרֵי בִּתְקוֹף כְּאַרְיָא וּכְלֵיתָא וְלֵית מַלְכוּ דִּיזַעְזְעִינֵּיהּ מְבָרְכָךְ יְהוֹן בְּרִכִין וְלָטָךְ יְהוֹן לְטִין׃

10 וּתְקֵיף רוּגְזָא דְּבָלָק לְבִלְעָם וְסַקְפִּינּוּן לִידוֹהִי וַאֲמַר בָּלָק לְבִלְעָם לְמֵילַט שָׂנְאַי דְּבַרְתִּיךְ וְהָא בָּרָכָא מְבָרְכַתְּ לְהוֹן דְּנַן תְּלָת וּמְנִין׃

11 וּכְעַן אֱיזֵיל לָךְ לְאַתְרָךְ אֲמַרִית יַקָּרָא אֲיַקְּרִינָּךְ וְהָא מַנְעָךְ יְיָ מִן יְקָר׃

12 וַאֲמַר בִּלְעָם לְבָלָק הֲלָא אַף לְאִזְגַּדָּךְ דִּשְׁלַחְתְּ לְוָתִי מַלֵּילִית לְמֵימָר׃

13 אִם יִתֶּן לִי בָלָק מְלֵי בֵיתֵיהּ כְּסַף וּדְהַב לֵית לִי רְשׁוּ לְמֶעְבַּר עַל גְּזֵירַת (מֵימְרָא) דַּייָ לְמֶעְבַּד טָבָא אוֹ בִישָׁא מֵרְעוּתִי דִּימַלֵּיל יְיָ יָתֵיהּ אֲמַלֵּיל׃

14 וּכְעַן הָא אֲנָא אָזֵיל לְעַמִּי אֵיתָא אֲמַלְכִנָּךְ דְּתַעְבֵּד וַאֲחַוֵּי לָךְ דְּיַעְבֵּד עַמָּא הָדֵין לְעַמָּךְ בְּסוֹף יוֹמַיָּא׃

15 וּנְטַל מַתְלֵיהּ וַאֲמַר אֲמַר בִּלְעָם בַּר בְּעוֹר וַאֲמַר גַּבְרָא דְּשַׁפִּיר חָזֵי׃

16 אֲמַר דְּשָׁמַע מֵימַר מִן קֳדָם אֵל וְיָדַע מַדַּע מִן קֳדָם עִילָּאָה דְּחֵיזוּ מִן קֳדָם שַׁדַּי חָזֵי שָׁכֵיב וּמִתְגְּלֵי לֵיהּ׃

17 חֲזֵיתֵיהּ וְלָא כְעַן סְכֵיתֵיהּ וְלָא אִיתוֹהִי קָרִיב כַּד יְקוּם מַלְכָּא מִדְּבֵית יַעֲקֹב וְיִתְרַבָּא (מְשִׁחָא) מִדְּבֵית יִשְׂרָאֵל וְיִקְטוֹל רַבְרְבֵי מוֹאָב וְיִשְׁלוֹט בְּכָל בְּנֵי אֱנָשָׁא׃

כד

8 אֵל מוֹצִיאוֹ מִמִּצְרַיִם כְּתוֹעֲפֹת רְאֵם לוֹ יֹאכַל גּוֹיִם צָרָיו וְעַצְמֹתֵיהֶם יְגָרֵם וְחִצָּיו יִמְחָץ׃

9 כָּרַע שָׁכַב כַּאֲרִי וּכְלָבִיא מִי יְקִימֶנּוּ מְבָרְכֶיךָ בָרוּךְ וְאֹרְרֶיךָ אָרוּר׃

10 וַיִּחַר־אַף בָּלָק אֶל־בִּלְעָם וַיִּסְפֹּק אֶת־כַּפָּיו וַיֹּאמֶר בָּלָק אֶל־בִּלְעָם לָקֹב אֹיְבַי קְרָאתִיךָ וְהִנֵּה בֵּרַכְתָּ בָרֵךְ זֶה שָׁלֹשׁ פְּעָמִים׃

11 וְעַתָּה בְּרַח־לְךָ אֶל־מְקוֹמֶךָ אָמַרְתִּי כַּבֵּד אֲכַבֶּדְךָ וְהִנֵּה מְנָעֲךָ יְהוָה מִכָּבוֹד׃

12 וַיֹּאמֶר בִּלְעָם אֶל־בָּלָק הֲלֹא גַּם אֶל־מַלְאָכֶיךָ אֲשֶׁר־שָׁלַחְתָּ אֵלַי דִּבַּרְתִּי לֵאמֹר׃

13 אִם־יִתֶּן־לִי בָלָק מְלֹא בֵיתוֹ כֶּסֶף וְזָהָב לֹא אוּכַל לַעֲבֹר אֶת־פִּי יְהוָה לַעֲשׂוֹת טוֹבָה אוֹ רָעָה מִלִּבִּי אֲשֶׁר־יְדַבֵּר יְהוָה אֹתוֹ אֲדַבֵּר׃

14 וְעַתָּה הִנְנִי הוֹלֵךְ לְעַמִּי לְכָה אִיעָצְךָ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה הָעָם הַזֶּה לְעַמְּךָ בְּאַחֲרִית הַיָּמִים׃

15 וַיִּשָּׂא מְשָׁלוֹ וַיֹּאמַר נְאֻם בִּלְעָם בְּנוֹ בְעֹר וּנְאֻם הַגֶּבֶר שְׁתֻם הָעָיִן׃

16 נְאֻם שֹׁמֵעַ אִמְרֵי־אֵל וְיֹדֵעַ דַּעַת עֶלְיוֹן מַחֲזֵה שַׁדַּי יֶחֱזֶה נֹפֵל וּגְלוּי עֵינָיִם׃

17 אֶרְאֶנּוּ וְלֹא עַתָּה אֲשׁוּרֶנּוּ וְלֹא קָרוֹב דָּרַךְ כּוֹכָב מִיַּעֲקֹב וְקָם שֵׁבֶט מִיִּשְׂרָאֵל וּמָחַץ פַּאֲתֵי מוֹאָב וְקַרְקַר כָּל־בְּנֵי־שֵׁת׃

κδ.

8. Ὁ θεὸς ὡδήγησεν αὐτὸν ἐξ Αἰγύπτου, ὡς δόξα μονοκέρωτος αὐτῷ. ἔδεται ἔθνη ἐχθρῶν αὐτοῦ, καὶ τὰ πάχη αὐτῶν ἐκμυελιεῖ, καὶ ταῖς βολίσιν αὐτοῦ κατατοξεύσει ἐχθρόν.

9. Κατακλιθεὶς ἀνεπαύσατο ὡς λέων, καὶ ὡς σκύμνος, τίς ἀναστήσει αὐτόν; οἱ εὐλογοῦντές σε εὐλόγηνται, καὶ οἱ καταρώμενοί σε κεκατήρανται.

10. Καὶ ἐθυμώθη Βαλὰκ ἐπὶ Βαλαάμ, καὶ συνεκρότησε ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, καὶ εἶπε Βαλὰκ πρὸς Βαλαάμ· καταράσασθαι τὸν ἐχθρόν μου κέκληκά σε, καὶ ἰδοὺ εὐλογῶν εὐλόγησας αὐτὸν τρίτον.

11. Νῦν οὖν φεῦγε εἰς τὸν τόπον σου. εἶπα, τιμήσω σε. καὶ νῦν ἐστέρηκέ σε κύριος τῆς δόξης.

12. Καὶ εἶπε Βαλαὰμ πρὸς Βαλάκ· οὐχὶ καὶ τοῖς ἀγγέλοις σου οὓς ἀπέστειλας πρός με ἐλάλησα λέγων;

13. Ἐάν μοι δῷ Βαλὰκ πλήρη τὸν οἶκον αὐτοῦ ἀργυρίου καὶ χρυσίου δυνήσομαι παραβῆναι τὸ ῥῆμα κυρίου, ποιῆσαι αὐτὸ καλὸν ἢ πονηρὸν παρ' ἐμαυτοῦ. ὅσα ἂν εἴπῃ μοι ὁ θεός, ταῦτα ἐρῶ.

14. Καὶ νῦν ἰδοὺ ἀποτρέχω εἰς τὸν τόπον μου, δεῦρο συμβουλεύσω σοι τί ποιήσει ὁ λαὸς οὗτος τὸν λαόν σου ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν.

15. Καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ, εἶπε· Φησὶ Βαλαὰμ υἱὸς Βεώρ, φησὶν ὁ ἄνθρωπος ὁ ἀληθινὸς ὁρῶν.

16. Ἀκούων λόγια θεοῦ, ἐπιστάμενος ἐπιστήμην ὑψίστου, καὶ ὅρασιν θεοῦ ἰδών, ἐν ὕπνῳ ἀποκεκαλυμμένοι οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ.

17. Δείξω αὐτῷ, καὶ οὐχὶ νῦν. μακαρίζω καὶ οὐκ ἐγγίζει. ἀνατελεῖ ἄστρον ἐξ Ἰακώβ, καὶ ἀναστήσεται ἄνθρωπος ἐξ Ἰσραήλ, καὶ θραύσει τοὺς ἀρχηγοὺς μωάβ, καὶ προνομεύσει πάντας τοὺς υἱοὺς σήθ.

CAP. XXIIII.

8. Deus eduxit illum de Ægypto, cuius fortitudo ſimilis eſt rhinocerôtis. Devorabunt gentes hoſtes illius, oſſaque eorum confringent,& perforabunt ſagittis.

9. Accubans dormivit ut leo,& quaſi leæna, quam ſuſcitare nullus audebit. Qui benedixerit tibi, erit & ipſe benedictus:qui maledixerit, in maledictione reputabitur.

10. Iratuſque Balac contra Balaam,comploſis manibus ait, Ad maledicendum inimicis meis vocavi te,quibus ecōtrariò tertiò benedixiſti:

11. Revertere ad locum tuum. Decreveram quidem magnificè honorare te, ſed Dominus privavit te honore diſpoſito.

12. Reſpondit Balaam ad Balac, Nónne nuntiis tuis quos miſiſti ad me,dixi.

13. Si dederit mihi Balac plenam domum ſuam argenti &auri, non potero præterire ſermonem Domini Dei mei, ut vel boni quid, vel mali proferam ex corde meo: ſed quicquid Dominus dixerit,hoc loquar?

14. Veruntamen pergens ad populum meum, dabo conſilium, quid populus tuus populo huic faciat extremo tempore.

15. Sumpta igitur parabola, rurſum ait, Dixit Balaam filius Beor, dixit homo cuius obthuratus eſt oculus.

16. Dixit auditor ſermonũ Dei, qui novit doctrinam Altiſſimi, & viſiones Omnipotentis videt, qui cadens apertos habet oculos,

17. Videbo eum, ſed non modò: intuebor illum, ſed non propè. Orietur ſtella ex Iacob,& conſurget virga de Iſraël: & percutiet duces Moab, vaſtabitq; omnes filios Seth.

Das XXIIII. Capitel.

8. Gott hat jn aus Egypten gefüret/ ſeine freidigkeit iſt wie eines Einhorns. Er wird die Heyden/ſeine Verfolger freſſen/vnnd jhre gebeine zumalmen/vnnd mit ſeinen pfeilen zuſchmettern.

9. Er hat ſich nidergelegt wie ein Löwe/ vnd wie ein junger Löwe wer wil ſich wider jhn aufflehnen? Geſegenet ſey der dich ſegenet/ vnd verflucht der dir flucht.

10. Da ergrimmet Balak im zorn wider Bileam/ vnnd ſchlug die hende zuſammen/ vnd ſprach zu jm: Ich hab dich gefoddert/ daß du meinen feinden fluchen ſolteſt/vnd ſihe/du haſt ſie nun dreymal geſegnet.

11. Vnd nun heb dich an deinen ort/ Ich gedacht ich wolt dich ehren/ Aber der HERR hat dir die ehre verwehret.

12. Bileam antwortet jhm: Hab ich nicht auch zu deinen Boten geſagt/ die du zu mir ſandteſt/ vnnd geſprochen?

13. Wenn mir Balak ſein Hauß vol ſilber vnd gold gebe/ſo könt ich doch für des HERREN wort nicht über/ böſes oder guts zu thun/nach meinem hertzen/ ſondern was der HERR reden würde/ das würde ich auch reden.

14. Vnd nun-ſihe wenn ich zu meinem volck ziehe/ ſo komm/ſo wil ich dir rathen/ was dis Volck deinem Volck thun wird zur letzten zeit.

15. Vnd er hub an ſeinen ſpruch vnnd ſprach: Es ſagt Bileam der Son Beor/Es ſagt der Mann dem die Augen geöffnet ſind.

16. Es ſagt der hörer göttlicher rede/ vnnd der die erkentniß hat des Höheſten/ der die offenbarung des Almechtigen ſihet/vnd dem die augen geöffnet werden/ wenn er nider kniet.

17. Ich werde jn ſehen/aber jetzt nicht/ Ich werde jhn ſchawen/aber nicht von nahe. Es wird ein Stern auß Jacob auffgehen/vnd ein Scepter auß Iſrael auffkommen/ vnd wird zuſchmettern die Fürſten der Moabiter/ vnd verſtören alle kinder Seth.

CHAP. XXIIII.

8. Le *Dieu* Fort qui l'a retire d'Egypte, lui *eſt* comme les forces de la licorne:il conſumera lës nations qui lui *ſont* aduerſaires, & briſera leurs os, & les percera de ſes fleches. 9. Il s'eſt courbé,il s'eſt couché comme vn lion qui eſt en ſa force, & comme vn vieil lion : qui l'eſueillera? Quiconque te benit *ſera* benit, & quiconque te maudit *ſera* maudit.

10. Lors la colere de Balak s'embraſa contre Balaam, & il frappa en ſes mains : puis Balak dit à Balaã, Ie t'auoy' appelé pour maudire mes ennemis,& voici,tu les as expreſſément benits deſia par trois fois.

11. Or maintenant fui-t'en en ton païs, i'auoye dit que ie te feroy' beaucoup d'honneur,mais voici,l'Eternel t'a engardé d eſtre honoré.

12. Et Balaam reſpondit à Balak, N'auoy'-ie pas auſſi parlé à tes ambaſſadeurs que tu auois enuoyés vers moi, diſant. 13. Si Balak me donnoit ſa maiſon pleine d'or & d'argent,ie ne pourroy' trãſgreſſer le mandement de l'Eternel, pour faire bien ou mal de moi-meſme: ce que l'Eternel dira-ie le dirai?

14. Maintenant donc voici ie m'en vai vers mon peuple,Vien, ie te dirai en conſeil que fera ce peuple-ci à ton peuple au dernier tẽps.

15. Lors il ſe print à dire tout haut ſon propos ſentẽtieux, & dit, Balaam fils de Behor dit, & l'homme qui a l'œil ouuert,dit.

16. Celui qui oit les paroles du *Dieu* Fort , & qui ſait la ſcience du Souuerain, *&* qui voit la viſion du Tout-puiſſant,qui tombe *à terre*, & qui a les yeux ouuerts,dit.

17. Ie le voi , mais non pas maintenant : ie le regarde, mais non pas de pres. Vne eſtoile eſt procedee de Iacob, & vn ſceptre s'eſt eſleué d'Iſraël:& tranſpercera les coins de Moab , & deſtruira tous les enfans de Seth.

כד

18 וִיהֵא אֱדוֹמָאָה
יְרוּתָא וִיהֵא יְרוּתָא שֵׂעִיר
לְבַעֲלֵי דְּבָבוֹהִי וְיִשְׂרָאֵל
יַצְלַח בְּנִכְסִין׃

19 וְיֵחוֹת חַד מִדְּבֵית
יַעֲקֹב וְיֵיבֵד מְשֵׁיזִיב מ
מִקִּרְיַת עַמְמַיָּא׃

20 וַחֲזָא יָת עֲמַלְקָאָה
וּנְטַל מַתְלֵיהּ וַאֲמַר רֵישׁ
קְרָבַיָּא דְּיִשְׂרָאֵל הֲוָה
עֲמָלֵק וְסוֹפֵיהּ לְעָלְמָא
יֵיבַד׃

21 וַחֲזָא יָת שַׁלְמָאָה
וּנְטַל מַתְלֵיהּ וַאֲמַר תַּקִּיף
בֵּית מוֹתְבָךְ וְשַׁוִּי בִּכְרַךְ
תַּקִּיף מְדוֹרָךְ׃

22 אֲרֵי אִם יְהֵא לְשֵׁיצָאָה
שַׁלְמָאָה אֲתוּרָאָה
יִשְׁבֵּינָךְ׃

23 וּנְטַל מַתְלֵיהּ וַאֲמַר וַי
לְחַיָּבַיָּא דְּיֵחוֹן כַּד יַעְבֵּד
אֱלָהָא יָת אִלֵּין׃

24 וְצִיעָן יִצְטַרְחָן מִן
רוֹמָאֵי וִיעַנּוּן לְאָתוּר ו
וִישַׁעְבְּדוּן לְעֵבֶר פְּרָת־
וְאַף אִנּוּן לְעָלְמָא י
יֵיבְדוּן׃

25 וְקָם בִּלְעָם וַאֲזַל וְתָב
לְאַתְרֵיהּ וְאַף בָּלָק אֲזַל
לְאָרְחֵיהּ׃

כה

1 וִיתֵב יִשְׂרָאֵל בְּשִׁטִּים
וְשָׁרִי עַמָּא לְמִטְעֵי בָּתַר
בְּנָת מוֹאָב׃

2 וּקְרָאָה לְעַמָּא לְדִבְחֵי
טַעֲוָתְהֵן וַאֲכַל עַמָּא
וּסְגִידוּ לְטַעֲוָתְהֵן׃

3 וְאִתְחַבַּר יִשְׂרָאֵל לפ
לְפָלְחֵי בַּעְלָא פְּעוֹר
וּתְקֵיף רֻגְזָא דַּיְיָ בִּי
בְּיִשְׂרָאֵל׃

4 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה דְּבַר
יָת כָּל רֵישֵׁי עַמָּא וְדוּן
וּקְטוֹל דְּחַיָּב קְטוֹל קֳדָם
יְיָ לָקֳבֵל שִׁמְשָׁא וִיתוּב
תְּקוֹף רֻגְזָא דַּיְיָ מִיִּשְׂרָאֵל׃

כד

18 וְהָיָה אֱדוֹם יְרֵשָׁה וְהָיָה
יְרֵשָׁה שֵׂעִיר אֹיְבָיו וְיִשְׂרָאֵל
עֹשֶׂה חָיִל׃

19 וְיֵרְדְּ מִיַּעֲקֹב וְהֶאֱבִיד שָׂרִיד
מֵעִיר׃

20 וַיַּרְא אֶת־עֲמָלֵק וַיִּשָּׂא
מְשָׁלוֹ וַיֹּאמַר רֵאשִׁית גּוֹיִם עֲמָלֵק
וְאַחֲרִיתוֹ עֲדֵי אֹבֵד׃

21 וַיַּרְא אֶת־הַקֵּינִי וַיִּשָּׂא
מְשָׁלוֹ וַיֹּאמַר אֵיתָן מוֹשָׁבֶךָ וְשִׂים
בַּסֶּלַע קִנֶּךָ׃

22 כִּי אִם־יִהְיֶה לְבָעֵר קָיִן עַד־
מָה אַשּׁוּר תִּשְׁבֶּךָּ׃

23 וַיִּשָּׂא מְשָׁלוֹ וַיֹּאמַר אוֹי מִי
יִחְיֶה מִשֻּׂמוֹ אֵל׃

24 וְצִים מִיַּד כִּתִּים וְעִנּוּ אַשּׁוּר
וְעִנּוּ־עֵבֶר וְגַם־הוּא עֲדֵי אֹבֵד׃

25 וַיָּקָם בִּלְעָם וַיֵּלֶךְ וַיָּשָׁב
לִמְקֹמוֹ וְגַם־בָּלָק הָלַךְ לְדַרְכּוֹ׃

כה

1 וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בַּשִּׁטִּים וַיָּחֶל
הָעָם לִזְנוֹת אֶל־בְּנוֹת מוֹאָב׃

2 וַתִּקְרֶאןָ לָעָם לְזִבְחֵי אֱלֹהֵיהֶן
וַיֹּאכַל הָעָם וַיִּשְׁתַּחֲווּ לֵאלֹהֵיהֶן׃

3 וַיִּצָּמֶד יִשְׂרָאֵל לְבַעַל פְּעוֹר
וַיִּחַר־אַף יְהֹוָה בְּיִשְׂרָאֵל׃

4 וַיֹּאמֶר יְהֹוָה אֶל־מֹשֶׁה קַח
אֶת־כָּל־רָאשֵׁי הָעָם וְהוֹקַע אוֹתָם
לַיהֹוָה נֶגֶד הַשָּׁמֶשׁ וְיָשֹׁב חֲרוֹן
אַף־יְהֹוָה מִיִּשְׂרָאֵל׃

κδ΄.

18. Καὶ ἔσται Ἐδὼμ κληρονομία, καὶ ἔσται κληρονομία Ἡσαῦ ὁ ἐχθρὸς αὐτοῦ. καὶ Ἰσραὴλ ἐποίησεν ἐν ἰσχύϊ.

19. Καὶ ἐξεγερθήσεται ἐξ Ἰακώβ, καὶ ἀπολεῖ σωζόμενον ἐκ πόλεως.

20. Καὶ ἰδὼν τὸν Ἀμαλὴκ καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ, εἶπεν· ἀρχὴ ἐθνῶν Ἀμαλὴκ, καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν ἀπολεῖται.

21. Καὶ ἰδὼν τὸν Κεναῖον, καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ εἶπεν· ἰσχυρὰ ἡ κατοικία σου, καὶ ἐὰν θῇς ἐν πέτρᾳ τὴν νοσσιάν σου.

22. Καὶ ἐὰν γένηται τῷ Βεὼρ νοσσιὰ πανουργίας, Ἀσσύριοι αἰχμαλωτεύσουσί σε. (καὶ ἰδὼν τὸν Ὤγ.)

23. Καὶ ἀναλαβὼν τὴν παραβολὴν αὐτοῦ, εἶπεν· ὢ ὤ, τίς ζήσεται, ὅταν θῇ ταῦτα ὁ θεός;

24. Καὶ ἐξελεύσεται ἐκ χειρὸς Κιτιαίων, καὶ κακώσουσιν Ἀσσοὺρ, καὶ κακώσουσιν Ἑβραίους. καὶ αὐτοὶ ὁμοθυμαδὸν ἀπολοῦνται.

25. Καὶ ἀναστὰς Βαλαὰμ ἀπῆλθεν ἀποστραφεὶς εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ, καὶ Βαλὰκ ἀπῆλθε πρὸς αὐτόν.

ΚΕΦΑΛ κε΄.

1. Καὶ κατέλυσεν Ἰσραὴλ ἐν Σαττὶμ, καὶ ἐβεβηλώθη ὁ λαὸς ἐκπορνεῦσαι εἰς τὰς θυγατέρας Μωάβ.

2. Καὶ ἐκάλεσαν αὐτοὺς εἰς τὰς θυσίας τῶν εἰδώλων αὐτῶν, καὶ ἔφαγεν ὁ λαὸς τῶν θυσιῶν αὐτῶν, καὶ προσεκύνησαν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν.

3. Καὶ ἐτελέσθη Ἰσραὴλ τῷ Βεελφεγώρ. καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος τῷ Ἰσραήλ.

4. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωϋσῆν· λάβε τοὺς ἀρχηγοὺς τοῦ λαοῦ, καὶ παραδειγμάτισον αὐτοὺς τῷ κυρίῳ, κατέναντι τοῦ ἡλίου, καὶ ἀποστραφήσεται ὀργὴ θυμοῦ κυρίου ἀπὸ Ἰσραήλ.

CAP. XXIIII.

18. Et erit Idumæa poſſeſſio eius: hæreditas Seir cedet inimicis ſuis: Iſraël verò fortiter aget.

19. De Iacob erit qui dominetur, & perdat reliquias civitatis.

20. Cumq́ue vidiſſet Amalec; aſſumens parabolam, ait, Principium Gentium Amalec, cuius extrema perdentur.

21. Vidit quoque Cinæum: & aſſumpta parabola, ait, Robuſtum quidem eſt habitaculum tuum: ſed ſi in petra poſueris nidum tuum.

22. Et fueris electus de ſtirpe Cin, quamdiu poteris permanere? Aſſur enim capiet te.

23. Aſſumptaq́ue parabola iterum locutus eſt, Heu, quis victurus eſt quando iſta faciet Deus?

24. Venient in trieribus de Italia, ſuperabunt Aſſyrios, vaſtabuntq; Hebræos, & ad extremum etiam ipſi peribunt.

25. Surrexitq́ue Balaam, & reverſus eſt in locum ſuum: Balac quoque via qua venerat rediit.

CAP. XXV.

1. Morabatur autem eo tēpore Iſrael in Setim, & fornicatus eſt populus cum filiabus Moab.

2. Quæ vocaverunt eos ad ſacrificia ſua. At illi comederunt & adoraverunt deos earum.

3. Initiatuſq; eſt Iſraël Beel-Phegor: & iratus Dominus.

4. Ait ad Moyſen, Tolle cunctos principes populi, & ſuſpende eos contra Solem in patibulis: ut avertatur furor meus ab Iſraël.

Das XXIV. Capitel.

18. Edom wird er einnemen / vnnd Seir wird ſeinen Feinden vnterworfen ſein/ Iſrael aber wird ſieg haben.

19. Auß Jacob wird der Herrſcher kommen/ vnd vmbbringen/ was vbrig iſt von den Stedten.

20. Vnnd da er ſahe die Amalekiter/ hub er an ſeinen Spruch/ vnd ſprach: Amaleck die erſten vnter den Heiden/ Aber zu letzt wirſt du gar vmbkommen.

21. Vnnd da er ſahe die Keniter/ hub er an ſeinen ſpruch/ vnnd ſprach: Veſt iſt deine wonung/ vnnd haſt dein Neſt in einen Felß gelegt.

22. Aber o Kain du wirſt verbrand werden/ Wenn Aſſur dich gefangen wegfüren wird.

23. Vnnd hub abermal an ſeinen Spruch/ vnd ſprach: Ach/ Wer wird leben wenn Gott ſolchs thun wird?

24. Vnd ſchiffe auß Chitim werden verderben den Aſſur vnnd Eber / Er aber wird auch vmbkommen.

25. Vnnd Bileam macht ſich auff/ vnd zoch hin/ vnnd kam wider an ſein ort/ vnd Balak zoch ſeinen weg.

Das XXV. Capitel.

VNnd Iſrael wonet in Sitim. Vnd das volck hub an zu huren/ mit der Moabiter Töchter.

2. Welche luden das volck zum opffer jrer götter/ vnd das volck aſs/ vnd betet jhre götter an.

3. Vnd Iſrael henget ſich an den Baal Peor. Da ergrimmet des HERREN zorn vber Iſrael.

4. Vnd ſprach zu Moſe: Nimm alle Oberſten des Volcks/ vnd henge ſie dem HERREN an die Sonne/ auff daß der grimmige zorn des HErren von Iſrael gewandt werde.

CHAP. XXIIII.

18. Edom ſera poſſedé, & Sehir ſera poſſedé de ſes ennemis, & Iſrael ſe portera vaillamment.

19. Et *il y en aura vn* de Iacob qui dominera, & il fera perir celui qui ſera de reſte de la ville.

20. Il vid auſſi Hamalek, & ſe print à dire tout haut ſon propos ſententieux, & dit, Hamalek *eſt* vn commencemēt de nations, mais ſa derniere fin *ſera* à deſtruction.

21. Item, il vid le Kenien, & ſe print à dire tout haut ſon propos ſententieux, & dit, Ta demeure *eſt en* lieu rude, & tu as mis ton nid au rocher.

22. Toutesfois Kain ſera pour eſtre ballayé: iuſqu'à quand? Aſſur te menera en captiuité.

23. Derechef, il ſe print à dire tout haut ſon propos ſententieux, & dit, Malheur ſur celui qui viura, quand le *Dieu* Fort fera ceci!

24. Et les nauiers *viendront* du quartier de Kittim, & affligeront Aſſur, & affligerōt Heber, & lui auſſi *ſera* à deſtruction.

25. Puis Balaam ſe leua, & s'en alla pour retourner en ſon païs: & Balak auſſi s'en alla ſon chemin.

CHAP. XXV.

1. Alors Iſrael demeuroit en Sçittim, & le peuple commença à paillarder auec les filles de Moab.

2. Car elles conuierent le peuple aux ſacrifices de leurs dieux: & le peuple *y* mangea, & ſe proſterna deuant les dieux d'icelles.

3. Et Iſrael s'accoupla à Bahal-Pehor: dont la colere de l'Eternel s'embraſa contre Iſrael.

4. Et l'Eternel dit à Moyſe, Pren tous les chefs du peuple, & fai pendre ceux-la deuant l'Eternel, contre le ſoleil, & l'ardeur de la colere de l'Eternel ſe departira d'Iſrael.

כה

5 וַאֲמַר מֹשֶׁה לְדַיָּנֵי יִשְׂרָאֵל קְטוּלוּ גְּבַר גֻּבְרוֹהִי דְּאִתְחַבָּרוּ לְפַלְחֵי בַעְלָא פְעוֹר׃

6 וְהָא גַּבְרָא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲתָא וְקָרֵיב לְוָת אֲחוֹהִי יָת מִדְיָנֵיתָא לְעֵינֵי מֹשֶׁה וּלְעֵינֵי כָּל כְּנִשְׁתָּא דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאִנּוּן בָּכַן בִּתְרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא׃

7 וַחֲזָא פִּינְחָס בַּר אֶלְעָזָר בַּר אַהֲרֹן כַּהֲנָא וְקָם מִגּוֹ כְּנִשְׁתָּא וּנְסֵיב רוּמְחָא בִּידֵיהּ׃

8 וְעָל בָּתַר גַּבְרָא בַּר יִשְׂרָאֵל לְקֻבְּתָא וּבְזַע יָת תַּרְוֵיהוֹן יָת גַּבְרָא בַּר יִשְׂרָאֵל וְיָת אִתְּתָא לִמְעָהָא וְאִתְכְּלִי מוֹתָנָא מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

9 וַהֲווֹ דְמִיתוּ בְּמוֹתָנָא עַשְׂרִין וְאַרְבְּעָה אַלְפִין׃

10 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃

11 פִּינְחָס בַּר אֶלְעָזָר בַּר אַהֲרֹן כַּהֲנָא אֲתֵיב יָת חֵימְתִי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בִּדְקַנֵּיהּ יָת קִנְאָתִי בֵּינֵיהוֹן וְלָא שֵׁיצֵיתִי יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאָתִי׃

12 בְּכֵן אֱמַר הָא אֲנָא גָּזַר לֵיהּ יָת קְיָמִי שְׁלָם׃

13 וּתְהֵי לֵיהּ וְלִבְנוֹהִי בָּתְרוֹהִי קְיָם כְּהֻנַּת עָלַם חֲלַף דְּקַנֵּי קֳדָם אֱלָהֵיהּ וְכַפַּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

14 וְשׁוּם גַּבְרָא בַּר יִשְׂרָאֵל קְטִילָא דְּאִתְקְטֵל עִם מִדְיָנֵיתָא זִמְרִי בַּר סָלוּא רַב בֵּית אַבָּא לְשִׁבְטָא דְשִׁמְעוֹן׃

15 וְשׁוּם אִתְּתָא דְּאִתְקְטִילַת מִדְיָנֵיתָא כָּזְבִּי בַת צוּר רֵישׁ אוּמֵּי בֵית אַבָּא בְּמִדְיָן הוּא׃

כה

5 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־שֹׁפְטֵי יִשְׂרָאֵל הִרְגוּ אִישׁ אֲנָשָׁיו הַנִּצְמָדִים לְבַעַל פְּעוֹר׃

6 וְהִנֵּה אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל בָּא וַיַּקְרֵב אֶל־אֶחָיו אֶת־הַמִּדְיָנִית לְעֵינֵי מֹשֶׁה וּלְעֵינֵי כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וְהֵמָּה בֹּכִים פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד׃

7 וַיַּרְא פִּינְחָס בֶּן־אֶלְעָזָר בֶּן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן וַיָּקָם מִתּוֹךְ הָעֵדָה וַיִּקַּח רֹמַח בְּיָדוֹ׃

8 וַיָּבֹא אַחַר אִישׁ־יִשְׂרָאֵל אֶל־הַקֻּבָּה וַיִּדְקֹר אֶת־שְׁנֵיהֶם אֵת אִישׁ יִשְׂרָאֵל וְאֶת־הָאִשָּׁה אֶל־קֳבָתָהּ וַתֵּעָצַר הַמַּגֵּפָה מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

9 וַיִּהְיוּ הַמֵּתִים בַּמַּגֵּפָה אַרְבָּעָה וְעֶשְׂרִים אָלֶף׃

10 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

11 פִּינְחָס בֶּן־אֶלְעָזָר בֶּן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן הֵשִׁיב אֶת־חֲמָתִי מֵעַל בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּקַנְאוֹ אֶת־קִנְאָתִי בְּתוֹכָם וְלֹא־כִלִּיתִי אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאָתִי׃

12 לָכֵן אֱמֹר הִנְנִי נֹתֵן לוֹ אֶת־בְּרִיתִי שָׁלוֹם׃

13 וְהָיְתָה לּוֹ וּלְזַרְעוֹ אַחֲרָיו בְּרִית כְּהֻנַּת עוֹלָם תַּחַת אֲשֶׁר קִנֵּא לֵאלֹהָיו וַיְכַפֵּר עַל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

14 וְשֵׁם אִישׁ יִשְׂרָאֵל הַמֻּכֶּה אֲשֶׁר הֻכָּה אֶת־הַמִּדְיָנִית זִמְרִי בֶּן־סָלוּא נְשִׂיא בֵית־אָב לַשִּׁמְעֹנִי׃

15 וְשֵׁם הָאִשָּׁה הַמֻּכָּה הַמִּדְיָנִית כָּזְבִּי בַת־צוּר רֹאשׁ אֻמּוֹת בֵּית־אָב בְּמִדְיָן הוּא׃

κέ.

5. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς ταῖς φυλαῖς Ἰσραήλ· ἀποκτείνατε ἕκαστος τὸν οἰκεῖον αὐτοῦ τὸν τετελεσμένον τῷ Βελφεγώρ.

6. Καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐλθὼν προσήγαγε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, πρὸς τὴν μαδιανῖτιν ἐναντίον Μωϋσῆ, καὶ ἐναντίον πάσης συναγωγῆς υἱῶν Ἰσραήλ. αὐτοὶ δὲ ἔκλαιον παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

7. Καὶ ἰδὼν Φινεὲς υἱὸς Ἐλεάζαρ υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως, ἐξανέστη ἐκ μέσου τῆς συναγωγῆς. καὶ ἀναλαβὼν ζειρομάστην ἐν τῇ χειρί.

8. Εἰσῆλθεν ὀπίσω τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Ἰσραηλίτου εἰς τὴν κάμινον, καὶ ἀπεκέντησεν ἀμφοτέρους, τόν τε ἄνθρωπον τὸν Ἰσραηλίτην, καὶ τὴν γυναῖκα, διὰ τῆς μήτρας αὐτῆς· καὶ ἐπαύσατο ἡ πληγὴ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.

9. Καὶ ἐγένοντο οἱ τεθνηκότες ἐν τῇ πληγῇ, τέσσαρες καὶ εἴκοσι χιλιάδες.

10. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων·

11. Φινεὲς ὁ υἱὸς Ἐλεάζαρ υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως, κατέπαυσε τὸν θυμόν μου ἀπὸ υἱῶν Ἰσραήλ, ἐν τῷ ζηλῶσαί μου τὸν ζῆλον ἐν αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἐξανήλωσα τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐν τῷ ζήλῳ μου.

12. Οὕτως εἶπον· Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι αὐτῷ τὴν διαθήκην μου εἰρήνης.

13. Καὶ ἔσται αὐτῷ, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ' αὐτόν, διαθήκη ἱερατείας αἰωνίας, ἀνθ' ὧν ἐζήλωσε τῷ θεῷ αὐτοῦ, καὶ ἐξιλάσατο περὶ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.

14. Τὸ δὲ ὄνομα τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Ἰσραηλίτου τοῦ πεπληγότος, ὃς ἐπλήγη μετὰ τῆς μαδιανίτιδος, ζαμβρὶ υἱὸς σαλώ, ἄρχων οἴκου πατριᾶς συμεών.

15. Καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ τῇ μαδιανίτιδι τῇ πεπληγυίᾳ, χασβί, θυγάτηρ σοὺρ ἄρχοντος ἔθνους ὀμμὼθ οἴκου πατριᾶς ἐστι τῶν μαδιάμ.

CAP. XXV.

5. Dixitq; Moyſes ad iudices Iſraël, Occidat unuſquiſque proximos ſuos; qui initiati ſunt Beel-Phegor.

6. Et ecce unus de filiis Iſraël intravit coram fratribus ſuis ad ſcortum Madianitidem vidēte Moyſe, & omni turba filiorum Iſrael, qui flebant ante fores tabernaculi.

7. Quod cùm vidiſſet Phinees filius Eleazari filii Aaron ſacerdotis, ſurrexit de medio multitudinis, & arrepto pugione.

8. Ingreſſus eſt poſt virum Iſraëlitem in lupanar, & perfodit ambos ſimui, virum ſcilicet & mulierem in locis genitalibus. Ceſſavitq; plaga à filiis Iſraël.

9. Et occiſi ſunt vigintiquatuor millia hominum.

10. Dixitque Dominus ad Moyſen.

11. Phinees filius Eleazari filii Aaron ſacerdotis avertit iram meam à filiis Iſraël: quia zelo meo commotus eſt cōtra eos, ut non ipſe delerem filios Iſrael in zelo meo.

12. Idcirco loquere ad eum, Ecce do ei pacem fœderis mei.

13. Et erit tam ipſi quàm ſemini eius pactum ſacerdotii ſempiternum: quia zelatus eſt pro Deo ſuo, & expiavit ſcelus filiorum Iſrael.

14. Erat autem nomen viri Iſraelitæ qui occiſus eſt cum Madianitide, Zambri filius Salu, dux de cognatione & tribu Simeonis.

15. Porrò mulier Madianitis, quę pariter interfecta eſt, vocabatur Cozbi filia Sur principis nobiliſſimi Madianitarum.

Das XXV. Capitel.

5. Vnd Moſe ſprach zu den Richtern Jſrael: Erwůrge ein jedlicher ſeine Leute/ die ſich an den Baal Peor gehenget haben.

6. Vnd ſihe/ ein Mann auß den kindern Jſrael kam/ vnnd bracht vnter ſeine Brůder eine Midianitin/ vnnd ließ Moſe zuſehen/ vnd die gantze Gemeine der kinder Jſrael/ die da weineten fůr der thůr der hůtten des Stiffts.

7. Da das ſahe Pinehas der Sohn Eleaſar des Sons Aarons des Prieſters/ ſtund er auff auß der Gemeine/ vnd nam einen Spieß inn ſeine hand.

8. Vnd gieng dem Jſraeliſchen Mann nach hinein in den Hurenwinckel/ vnd durchſtach ſie beide/ den Jſraeliſchen Mann vnnd das Weib/ durch jhren bauch/ Da höret die Plage auff von den kindern Jſrael.

9. Vnd es wurden getödtet inn der Plage vierundzweintzig tauſent.

10. Vnnd der H E R R redet mit Moſe/ vnd ſprach:

11. Pinehas der Sohn Eleaſar des Sons Aaron des Prieſters/ hat meinen grimm von den kindern Jſrael gewendet/ durch ſeinen Eifer vmb mich/ daß nicht ich in meinem Eifer die kinder Jſrael vertilgete.

12. Darumb ſage/ ſihe/ Jch gebe jm meinen Bund des friedes.

13. Vnd er ſoll haben vnd ſein Same nach jm den Bund eines Ewigen Prieſterthumbs/ darumb/ daß er fůr ſeinen Gott geeifert/ vnd die kinder Jſrael verſůnet hat.

14. Der Jſraeliſche Mann aber/ der erſchlagen ward mit der Midianitin/ hieß Simri/ der Son Salu/ ein Fůrſt im hauſe des Vaters der Simeoniter.

15. Das Midianitiſch Weib/ das auch erſchlagen ward/ hieß Casbi/ eine tochter Zur/ der ein Fůrſt war eines Geſchlechts vnter den Midianitern.

CHAP. XXV.

5. Moyſe donc dit aux iuges d'Iſrael, Qu'vn chacun *de vous* face mourir les hōmes de ſa charge qui ſe ſont accouplés à Bahal-Pehor.

6. Et voici, vn homme des enfans d'Iſrael vint, & amena vers ſes freres vne Madianite, Moyſe & toute l'aſſemblee des enfans d'Iſrael le voyant, comme ils pleuroyent à la porte du tabernacle d'aſſignation.

7. Ce que Phinees, fils d'Eleazar, fils d'Aaron le Sacrificateur, ayāt veu, il ſe leua du milieu de l'aſſemblee, & print vne iaueline en ſa main.

8. Et entra apres l'homme Iſraelite au tabernacle, & les transperça tous deux, aſſauoir l'homme Iſraelite & la femme par ſon ventre: & la playe fut arreſtee de deſſus les enfans d'Iſrael.

9. Or ceux qui moururent de ceſte playe, furent vingt & quatre mille.

10. Et l'Eternel parla à Moyſe, diſant.

11. Phinees, fils d'Eleazar, fils d'Aaron le Sacrificateur, a deſtourné ma colere de deſſus les enfans d'Iſrael, en ce qu'il a eſté eſmeu de mon zele au milieu d'eux, tellement que ie n'ai point conſumé les enfans d'Iſrael par mon zele.

12. Pourtant declare, Voici ie lui eſtabli mon alliance de paix.

13. Et l'alliance de ſacrificature perpetuelle ſera tant à lui qu'à ſa poſterité apres lui, pource qu'il a eſté eſmeu de zele pour ſon Dieu, & a fait propitiation pour les enfans d'Iſrael.

14. Et le nom de l'homme Iſraelite tué, qui fut tué auec la Madianite, *eſtoit*, Zimri, fils de Salu, chef d'vne maiſon de pere des Simeonites.

15. Et le nom de la femme Madianite qui fut tuee, *eſtoit*, Cozbi, fille de Tſur, *qui eſtoit* chef de peuples, & de maiſon de pere en Madian.

כה

16 וּמַלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃

17 אָעֵיק יָת מִדְיָנָאֵי וְתִקְטְלוּן יָתְהוֹן׃

18 אֲרֵי מְעִיקִין אִינּוּן לְכוֹן בְּנִכְלֵיהוֹן דִּנְכִילוּ לְכוֹן עַל עֵיסַק פְּעוֹר וְעַל עֵיסַק כָּזְבִּי בַּת רַבָּא דְמִדְיָן אֲחָתְהוֹן דְּאִתְקְטִילַת בְּיוֹמָא דְמוֹתָנָא עַל עֵיסַק פְּעוֹר׃

כו

1 וַהֲוָה בָּתַר מוֹתָנָא וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה וּלְאֶלְעָזָר בַּר אַהֲרֹן כַּהֲנָא לְמֵימָר׃

2 קַבִּילוּ יָת חֻשְׁבַּן כָּל כְּנִישְׁתָּא דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל מִבַּר עֶשְׂרִין שְׁנִין וּלְעֵילָּא לְבֵית אֲבָהָתְהוֹן כָּל נָפֵיק חֵילָא בְּיִשְׂרָאֵל׃

3 וּמַלִּיל מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר כַּהֲנָא וַאֲמַרוּ לְמִמְנֵי יָתְהוֹן בְּמֵישְׁרַיָּא דְמוֹאָב עַל יַרְדְּנָא דִירִיחוֹ לְמֵימָר׃

4 מִבַּר עֶשְׂרִין שְׁנִין וּלְעֵילָּא כְּמָא דְפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל דִּנְפַקוּ מֵאַרְעָא דְמִצְרָיִם׃

5 רְאוּבֵן בְּכְרָא דְיִשְׂרָאֵל בְּנֵי רְאוּבֵן חֲנוֹךְ זַרְעִית חֲנוֹךְ לְפַלּוּא זַרְעִית פַּלּוּא׃

6 לְחֶצְרוֹן זַרְעִית חֶצְרוֹן לְכַרְמִי זַרְעִית כַּרְמִי׃

7 אִלֵּין זַרְעֲיָת רְאוּבֵן וַהֲווֹ מִנְיָנֵיהוֹן אַרְבְּעִין וּתְלָתָא אַלְפִין וּשְׁבַע מְאָה וּתְלָתִין׃

8 וּבְנֵי פַלּוּא אֱלִיאָב׃

כה

16 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

17 צָרוֹר אֶת־הַמִּדְיָנִים וְהִכִּיתֶם אוֹתָם׃

18 כִּי צֹרְרִים הֵם לָכֶם בְּנִכְלֵיהֶם אֲשֶׁר־נִכְּלוּ לָכֶם עַל־דְּבַר־פְּעוֹר וְעַל־דְּבַר כָּזְבִּי בַת־נְשִׂיא מִדְיָן אֲחֹתָם הַמֻּכָּה בְיוֹם־הַמַּגֵּפָה עַל־דְּבַר פְּעוֹר׃

כו

1 וַיְהִי אַחֲרֵי הַמַּגֵּפָה וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל אֶלְעָזָר בֶּן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן לֵאמֹר׃

2 שְׂאוּ אֶת־רֹאשׁ כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה לְבֵית אֲבֹתָם כָּל־יֹצֵא צָבָא בְּיִשְׂרָאֵל׃

3 וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן אֹתָם בְּעַרְבֹת מוֹאָב עַל־יַרְדֵּן יְרֵחוֹ לֵאמֹר׃

4 מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמָעְלָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הַיֹּצְאִים מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃

5 רְאוּבֵן בְּכוֹר יִשְׂרָאֵל בְּנֵי רְאוּבֵן חֲנוֹךְ מִשְׁפַּחַת הַחֲנֹכִי לְפַלּוּא מִשְׁפַּחַת הַפַּלֻּאִי׃

6 לְחֶצְרֹן מִשְׁפַּחַת הַחֶצְרוֹנִי לְכַרְמִי מִשְׁפַּחַת הַכַּרְמִי׃

7 אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת הָרְאוּבֵנִי וַיִּהְיוּ פְקֻדֵיהֶם שְׁלֹשָׁה וְאַרְבָּעִים אֶלֶף וּשְׁבַע מֵאוֹת וּשְׁלֹשִׁים׃

8 וּבְנֵי פַלּוּא אֱלִיאָב׃

κε'.

16. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων· λάλησον τοῖς υἱοῖς Ισραὴλ λέγων·

17. Ἐχθραίνετε τοῖς μαδιηναίοις, καὶ πατάξατε αὐτούς.

18. Ὅτι ἐχθραίνουσιν ὑμῖν αὐτοὶ ἐν δολιότητι, ὅσα δολιοῦσιν ὑμᾶς διὰ Φογὼρ, καὶ διὰ χασβὶ θυγατέρα ἄρχοντος μαδιὰμ, ἀδελφὴν αὐτῶν, τὴν πεπληγυῖαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς πληγῆς διὰ Φογώρ.

ΚΕΦΑΛ. κϛ'.

1. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν πληγὴν, καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν καὶ ἐλεάζαρ τὸν ἱερέα λέγων·

2. Λάβετε τὴν ἀρχὴν πάσης συναγωγῆς υἱῶν Ισραὴλ ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, πᾶς ὁ ἐκπορευόμενος παρατάξασθαι ἐν Ισραήλ.

3. Καὶ ἐλάλησε Μωϋσῆς καὶ ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς μετ' αὐτῶν ἐν ἀραβὼθ μωὰβ, ἐπὶ τοῦ ἰορδάνου, κατὰ ἱεριχὼ λέγων.

4. Ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, ὃν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσεῖ καὶ οἱ υἱοὶ Ισραὴλ, οἱ ἐξελθόντες ἐξ αἰγύπτου.

5. Ῥουβὴν πρωτότοκος Ισραὴλ, υἱοὶ δὲ ῥουβὴν· ἐνὼχ, καὶ δῆμος τοῦ ἐνὼχ· τῷ φαλλοὺ, δῆμος τοῦ φαλλουί.

6. Τῷ ἀσρὼν, δῆμος τοῦ ἀσρωνί. τῷ χαρμὶ, δῆμος τοῦ χαρμί.

7. Οὗτοι δῆμοι τοῦ ῥουβήν. καὶ ἐγένετο ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν τρεῖς καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι καὶ τριάκοντα.

8. Καὶ οἱ υἱοὶ φαλλοὺ, ἐλιάβ.

CAP. XXV.

16. Locutuſq; eſt Dominus ad Moyſen, dicens:

17. Hoſtes vos ſentiant Madianitæ, & percutite eos:

18. Quia & ipſi hoſtiliter egerunt contra vos, & decepêre inſidiis per idôlum Phogor & Cozbi filiam ducis Madian ſororem ſuam, quæ percuſſa eſt in die plagæ pro ſacrilegio Phogor.

CAP. XXVI.

1. Poſtquam noxiorum ſanguis effuſus eſt, dixit Dominus ad Moyſen & Eleazarũ filium Aaron ſacerdotem.

2. Numerate omnem ſummam filiorum Iſraël à viginti annis & ſuprà, per domos & cognationes ſuas, cunctos qui poſſunt ad bella procedere.

3. Locuti ſunt itaque Moyſes & Eleazar ſacerdos, in campeſtribus Moab ſuper Iordanem contra Iericho ad eos qui erant,

4. A viginti annis & ſuprà, ſicut Dominus imperaverat, quorum iſte eſt numerus:

5. Ruben primogenitus Iſrael. huius filius, Henoch, à quo familia Henochitarum: & Phallu, à quo familia Phalluitarum:

6. Et Heſron, à quo familia Heſronitarum: & Charmi, à quo familia Charmitarum.

7. Hæ ſunt familiæ de ſtirpe Ruben: quarum numerus inventus eſt quadragintatria millia, & ſeptingenti triginta.

8. Filius Phallu, Eliab.

Das XXV. Capitel.

16. Vnd der HERR redet mit Moſe/vnd ſprach:

17. Thut den Midianitern ſchaden/vnd ſchlaget ſie.

18. Denn ſie haben euch ſchaden gethan mit jrem liſt/den ſie euch geſtellet haben durch den Peor/vnnd durch jhre Schweſter Casbi/die Tochter des Fürſten der Midianiter/die erſchlagen iſt/am tage der Plage/vmb des Peors willen/vnd die Plage darnach kam.

Das XXVI. Capitel.

VNnd der HERR ſprach (nach ſolcher ſtraffe) zu Moſe vnnd Eleaſar dem Son des Prieſters Aaron.

2. Nimm die ſumma der gantzen Gemeine der kinder Jſrael/von zweintzig jaren vnd drůber/nach jhrer Väter häuſer/alle die ins Heer zu ziehen tůgen in Jſrael.

3. Vnnd Moſe redet mit jnen ſampt Eleaſar dem Prieſter/inn dem gefilde der Moabiter/an dem Jordan gegen Jericho.

4. Die zweintzig jar alt waren vnd drůber/wie der HERR Moſe gebotten hatte/vnnd den kindern Jſrael/die auß Egypten gezogen waren.

5. Ruben der Erſtgeborner Jſrael. Die kinder aber Ruben waren/Hanoch/von dem das Geſchlecht der Hanochiter kommt. Pallu/von dem das Geſchlecht der Palluiter kommt.

6. Hezron/von dem das Geſchlecht der Hezroniter kommt. Charmi/von dem das geſchlecht der Charmiter kommt.

7. Das ſind die geſchlecht von Ruben/vnnd jhre zal war dreyvndviertzig tauſent/ſiebenhundert vnd dreiſſig.

8. Aber der kinder Pallu/waren Eliab.

CHAP. XXV.

16. Item, l'Eternel parla à Moyſe, diſant.

17. Serrez de pres les Madianites, & les frappez.

18. Car ils vous ont ſerrés *les premiers* par leurs ruſes, par leſquelles il vous ont ſurpris au fait de Pehor, & au fait de Cozbi fille d'vn des principaux entre les Madianites, leur ſœur, qui a eſté tuee au iour de la playe *aduenue* pour le fait de Pehor.

CHAP. XXVI.

1. Or aduint apres ceſte playe-la que l'Eternel parla à Moyſe & à Eleazar fils d'Aaron le Sacrificateur, diſant.

2. Leuez la ſomme de toute l'aſſemblee des enfans d'Iſrael, depuis l'aage de vingt ans, & au deſſus, ſelon les maiſons de leurs peres, *aſſauoir* de tous ceux d'Iſrael qui peuuent aller à la guerre.

3. Moyſe donc & Eleazar le Sacrificateur parlerent à eux és campagnes de Moab, aupres du Iordain de Ierico, diſans.

4. *Qu'on face le dènombrement* depuis l'aage de vingt ans, & au deſſus, comme l'Eternel l'auoit commandé à Moyſe & aux enfans d'Iſrael, quãd ils furent ſortis du païs d'Egypte.

5. Ruben premier-né d'Iſrael. Les enfans de Ruben *furent* Henoc, *duquel eſtoit* la famille des Henokites: de Pallu, la famille des Palluites:

6. De Hetſron, la famille des Hetſronites: de Carmi, la famille des Carmites.

7. Ce *ſont* là les familles des Rubenites, & ceux qui en furent denombrés eſtoyent quarãte trois mille, ſept cens & trente.

8. Et les enfans de Pallu, Eliab.

כו

9 וּבְנֵי אֱלִיאָב נְמוּאֵל וְדָתָן וַאֲבִירָם הוּא דָתָן וַאֲבִירָם מְעָרְעֵי כְּנִישְׁתָּא דְּאִתְכַּנַּשׁוּ עַל מֹשֶׁה וְעַל אַהֲרֹן בִּכְנִישְׁתָּא דְּקֹרַח בְּאִתְכַּנּוּשֵׁיהוֹן עַל יְיָ׃

10 וּפְתַחַת אַרְעָא יָת פּוּמַהּ וּבְלַעַת יָתְהוֹן וְיָת קֹרַח בְּמוֹתָא דִּכְנִישְׁתָּא כַּד אֲכַלַת אִישָׁתָא יָת מָאתַן וְחַמְשִׁין גֻּבְרָא וַהֲווֹ לְאָת׃

11 וּבְנֵי קֹרַח לָא מִיתוּ׃

12 בְּנֵי שִׁמְעוֹן לְזַרְעֲיָתְהוֹן לִנְמוּאֵל זַרְעִית נְמוּאֵל לְיָמִין זַרְעִית יָמִין לְיָכִין זַרְעִית יָכִין׃

13 לְזֶרַח זַרְעִית זֶרַח לְשָׁאוּל זַרְעִית שָׁאוּל׃

14 אִלֵּין זַרְעֲיָת שִׁמְעוֹן עֶשְׂרִין וּתְרֵין אַלְפִין וּמָאתָן׃

15 בְּנֵי גָד לְזַרְעֲיָתְהוֹן לִצְפוֹן זַרְעִית צְפוֹן לְחַגִּי זַרְעִית חַגִּי לְשׁוּנִי זַרְעִית שׁוּנִי׃

16 לְאָזְנִי זַרְעִית אָזְנִי לְעֵרִי זַרְעִית עֵרִי׃

17 לַאֲרוֹד זַרְעִית אֲרוֹד לְאַרְאֵלִי זַרְעִית אַרְאֵלִי׃

18 אִלֵּין זַרְעֲיָת בְּנֵי גָד לְמִנְיָנֵיהוֹן אַרְבְּעִין אַלְפִין וַחֲמֵשׁ מְאָה׃

19 בְּנֵי יְהוּדָה עֵר וְאוֹנָן וּמִית עֵר וְאוֹנָן בְּאַרְעָא דִּכְנָעַן׃

20 וַהֲווֹ בְנֵי יְהוּדָה לְזַרְעֲיָתְהוֹן לְשֵׁלָה זַרְעִית שֵׁלָה לְפֶרֶץ זַרְעִית פֶּרֶץ לְזֶרַח זַרְעִית זָרַח׃

21 וַהֲווֹ בְנֵי פֶרֶץ לְחֶצְרוֹן זַרְעִית חֶצְרוֹן לְחָמוּל זַרְעִית חָמוּל׃

כו

9 וּבְנֵי אֱלִיאָב נְמוּאֵל וְדָתָן וַאֲבִירָם הוּא־דָתָן וַאֲבִירָם קְרוֹאֵי הָעֵדָה אֲשֶׁר הִצּוּ עַל־מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן בַּעֲדַת־קֹרַח בְּהַצֹּתָם עַל־יְהוָה׃

10 וַתִּפְתַּח הָאָרֶץ אֶת־פִּיהָ וַתִּבְלַע אֹתָם וְאֶת־קֹרַח בְּמוֹת הָעֵדָה בַּאֲכֹל הָאֵשׁ אֵת חֲמִשִּׁים וּמָאתַיִם אִישׁ וַיִּהְיוּ לְנֵס׃

11 וּבְנֵי־קֹרַח לֹא־מֵתוּ׃

12 בְּנֵי שִׁמְעוֹן לְמִשְׁפְּחֹתָם לִנְמוּאֵל מִשְׁפַּחַת הַנְּמוּאֵלִי לְיָמִין מִשְׁפַּחַת הַיָּמִינִי לְיָכִין מִשְׁפַּחַת הַיָּכִינִי׃

13 לְזֶרַח מִשְׁפַּחַת הַזַּרְחִי לְשָׁאוּל מִשְׁפַּחַת הַשָּׁאוּלִי׃

14 אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת הַשִּׁמְעֹנִי שְׁנַיִם וְעֶשְׂרִים אֶלֶף וּמָאתָיִם׃

15 בְּנֵי גָד לְמִשְׁפְּחֹתָם לִצְפוֹן מִשְׁפַּחַת הַצְּפוֹנִי לְחַגִּי מִשְׁפַּחַת הַחַגִּי לְשׁוּנִי מִשְׁפַּחַת הַשּׁוּנִי׃

16 לְאָזְנִי מִשְׁפַּחַת הָאָזְנִי לְעֵרִי מִשְׁפַּחַת הָעֵרִי׃

17 לַאֲרוֹד מִשְׁפַּחַת הָאֲרוֹדִי לְאַרְאֵלִי מִשְׁפַּחַת הָאַרְאֵלִי׃

18 אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת בְּנֵי־גָד לִפְקֻדֵיהֶם אַרְבָּעִים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃

19 בְּנֵי יְהוּדָה עֵר וְאוֹנָן וַיָּמָת עֵר וְאוֹנָן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃

20 וַיִּהְיוּ בְנֵי־יְהוּדָה לְמִשְׁפְּחֹתָם לְשֵׁלָה מִשְׁפַּחַת הַשֵּׁלָנִי לְפֶרֶץ מִשְׁפַּחַת הַפַּרְצִי לְזֶרַח מִשְׁפַּחַת הַזַּרְחִי׃ 21 וַיִּהְיוּ בְנֵי־פֶרֶץ לְחֶצְרֹן מִשְׁפַּחַת הַחֶצְרֹנִי לְחָמוּל מִשְׁפַּחַת הֶחָמוּלִי׃

κϛʹ.

9. Καὶ οἱ υἱοὶ ἐλιὰβ, ναμουὴλ καὶ δαθὰν, καὶ ἀβειρών. οὗτοι ἐπίκλητοι τῆς συναγωγῆς. οὗτοί εἰσιν οἱ ἐπισυστάντες ἐπὶ Μωϋσῆν καὶ Ἀαρὼν ἐν τῇ συναγωγῇ κορὲ, ἐν τῇ ἐπισυστάσει ἐναντίον κυρίου.

10. Καὶ ἀνοίξασα ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς, κατέπιεν αὐτοὺς, καὶ κορὲ ἐν τῷ θανάτῳ τῆς συναγωγῆς αὐτοῦ, ὅτε κατέφαγε τὸ πῦρ τοὺς πεντήκοντα καὶ διακοσίους. καὶ ἐγενήθησαν ἐν σημείῳ.

11. Οἱ δὲ υἱοὶ κορὲ οὐκ ἀπέθανον.

12. Καὶ οἱ υἱοὶ συμεὼν, ὁ δῆμος τῶν υἱῶν συμεών· τῷ ναμουὴλ, δῆμος ὁ ναμουηλί. τῷ Ιαμεὶν, δῆμος ὁ ἰαμεινί· τῷ ἀχεὶν, δῆμος ὁ ἀχεινί.

13. Τῷ ζαρὰ, δῆμος ὁ ζαραΐ. τῷ σαοὺλ δῆμος ὁ σαουλί.

14. Οὗτοι δῆμοι συμεὼν ἐκ τῆς ἐπισκέψεως αὐτῶν, δύο καὶ εἴκοσι χιλιάδες, καὶ διακόσιοι.

15. Οἱ υἱοὶ γὰδ κατὰ δήμους αὐτῶν· τῷ σαφὼν, δῆμος ὁ σαφωνί· τῷ ἀγγὶ, δῆμος ὁ ἀγγί. τῷ σουνὶ, δῆμος ὁ σουνί.

16. Τῷ ἀζενὶ, δῆμος ὁ ἀζενί· τῷ ἀδδὶ, δῆμος ὁ ἀδδί.

17. Τῷ ἀροαδὶ, δῆμος ὁ ἀροαδί· τῷ ἀριὴλ, δῆμος ὁ ἀριηλί.

18. Οὗτοι οἱ δῆμοι τοῦ γὰδ, ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ τετρακισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι.

19. Υἱοὶ δὲ Ιούδα, ἢρ, καὶ αὐνὰν, καὶ σηλὼμ, καὶ φαρὲς, καὶ ζαρά. καὶ ἀπέθανον ἢρ καὶ αὐνὰν ἐν γῇ χαναάν.

20. Καὶ ἐγένοντο οἱ υἱοὶ Ιούδα κατὰ δήμους αὐτῶν, τῷ σηλὼν, δῆμος ὁ σηλωνί. τῷ φαρὲς, δῆμος ὁ φαρεσί. τῷ ζαρὰ, δῆμος ὁ ζαραΐ.

21. Καὶ ἐγένοντο οἱ υἱοὶ φαρὲς· τῷ ἀσρὼν, δῆμος ὁ ἀσρωνί. τῷ ἰαμουὴλ, δῆμος ὁ ἰαμουηλί.

CAP XXVI.

9. Huius filii Namuel & Dathan & Abîron. Iſti ſunt Dathan & Abîron principes populi, qui ſurrexerunt contra Moyſen & Aaron in ſeditione Core, quando adverſus Dominum rebellaverunt:

10. Et aperiens terra os ſuũ devoravit Core morientibus plurimis, quando combuſſit ignis ducentos quinquaginta viros. Et factum eſt grande miraculum.

11. Vt Core pereunte, filii illius non perirent.

12. Filii Simeon per cognationes ſuas: Namuel, ab hoc familia Namuelitarum : & Iamin, ab hoc familia Iaminitarum: Iachin, ab hoc familia Iachinitarum:

13. Zare, ab hoc familia Zareitarum : Saul, ab hoc familia Saulitarum.

14. Hæ ſunt familiæ de ſtirpe Simeon, quarum omnis numerus fuit viginti duo millia ducentorum.

15. Filii Gad per cognationes ſuas: Sephon, ab hoc familia Sephonitarum : Aggi, ab hoc familia Aggitarum: Suni: ab hoc familia Sunitarum:

16. Ozni, ab hoc familia Oznitarum: Her, ab hoc familia Heritarum:

17. Arod, ab hoc familia Aroditarum: Ariel, ab hoc familia Arielitarum.

18. Iſtæ ſunt familiæ Gad, quarũ omnis numerus fuit quadraginta millia quingentorum.

19. Filii Iuda, Her, & Onan, qui ambo mortui ſunt in Terra-Chanáan.

20. Fueruntq́; filii Iuda per cognationes ſuas: Sela, à quo familia Selaitarum: Phares, à quo familia Pharesitarum: Zare, à quo familia Zareitarum.

21. Porrò filii Phares: Heſrõ, à quo familia Heſronitarum: & Hamul, à quo familia Hamulitarum.

Das XXVI. Capitel.

9. Vnnd die Kinder Eliab waren / Nemuel vnd Dathan vnnd Abiram. Das iſt der Dathan vnnd Abiram / die fůrnemlichen inn der Gemeine / die ſich wider Moſen vnd Aaron aufflehneten in der Rotten Korah / da ſie ſich wider den HERRN aufflehneten.

10. Vnnd die Erde jhren mund auffthet / vnd ſie verſchlang mit Korah / da die Rotte ſtarb / da das Fewer zwey hundert vnd funfftzig Männer fraß / vnd worden ein Zeichen. 11. Aber die Kinder Korah ſtorben nicht.

12. Die Kinder Simeon inn jhren Geſchlechten / waren / Nemuel / daher kom̃t das Geſchlecht der Nemueliter. Jamin / daher kommt das Geſchlecht der Jaminiter. Jachin / daher das Geſchlecht der Jachiniter kommt.

13. Serah / daher das Geſchlecht der Serahiter kommt. Saul / daher das Geſchlecht der Sauliter kommt.

14. Das ſind die Geſchlecht von Simeon / zwey vnnd zweintzig tauſent vnd zwey hundert.

15. Die Kinder Gad inn jhren Geſchlechten waren / Ziphon / daher das Geſchlecht der Ziphoniter kommt. Haggi / daher das Geſchlecht der Haggiter kommt. Suni / daher das Geſchlecht der Suniter kommt.

16. Oſni / daher das Geſchlecht der Oſniter kommt. Eri / daher das Geſchlecht der Eriter kommt.

17. Arod / daher das Geſchlecht der Aroditer kommt. Ariel / daher das Geſchlecht der Arieliter kommt.

18. Das ſind die Geſchlecht der Kinder Gad / an jhrer zahl / viertzig tauſent vnd fünff hundert.

19. Die Kinder Juda / Ger vnnd Onan / welche beide ſtorben im Lande Canaan.

20. Es waren aber die Kinder Juda in jren Geſchlechten / Sela / daher das Geſchlecht der Selaniter kommt. Perez / daher das Geſchlecht der Pereziter kommt. Serah / daher das Geſchlecht der Serahiter kommt.

21. Aber die Kinder Perez waren / Hezron / daher das Geſchlecht der Hezroniter kommt. Hamul / daher das Geſchlecht der Hamuliter kommt.

CHAP. XXVI.

9. Et les enfans d'Eliab, Nemuel, Dathã & Abiram : *c'eſt* ce Dathan & ceſt Abiram qui eſtoyent de ceux qu'on appeloit pour tenir l'aſſemblee, qui eſmeurent l'eſtrif contre Moyſe & contre Aaron par ceux qui eſtoyent aſſemblés auec Core, quand ils eſmeurent l'eſtrif contre l'Eternel.

10. Dont la terre ouurit ſa bouche, & les engloutit: mais Core *fut comprins* en la mort de ceux qui eſtoyent aſſembles auec lui, quand le feu conſuma les deux cens cinquante hommes : & ils furent en ſigne.

11, Mais les enfans de Core ne moururent point.

12. Les enfans de Simeon ſelon leurs familles. De Nemuel, la famille des Nemuelites: de Iamin, la famille des Iaminites: de Iakin, la famille des Iakinites:

13. De Zerah, la famille des Zarhites: de Sçaul, la famille des Sçaulites.

14. Ce *ſont* là les familles des Simeonites : *qui furent* vingt deux mille, & deux cens.

15. Les enfans de Gad ſelon leurs familles. De Tſephon, la famille des Tſephonites: de Haggi, la famille des Haggites: de Sçuni, la famille des Sçunites. 16. D'Ozni, la famille des Oznites : de Heri, la famille des Herites:

17. D'Arod, la famille des Arodites: d'Areel, la famille des Areelites.

18. Ce *ſont* là les familles des enfans de Gad, ſelon leurs denombres, *qui furent* quarante mille, & cinq cens.

19. Les enfans de Iuda, Her & Onan: mais Her & Onan moururent au païs de Canaan. 20. Ainſi les enfans de Iuda par leurs familles furẽt, de Sçela, la famille des Sçelanites: de Phares, la famille des Pharſites: de Zara, la famille des Zarhites.

21. Et les enfans de Phares furent, de Hetſron, la famille des Hetſronites : & de Hamul, la famille des Hamulites.

כו

22 אִלֵּין זַרְעֲיַת יְהוּדָה לְמִנְיָנֵיהוֹן שִׁבְעִין וְשִׁיתָּא אַלְפִין וַחֲמֵשׁ מְאָה׃

23 בְּנֵי יִשָּׂשכָר לְזַרְעֲיָתְהוֹן לְתוֹלָע זַרְעֲיַת תּוֹלָע לְפֻוָּה זַרְעֲיַת פֻּוָּה׃

24 לְיָשׁוּב זַרְעֲיַת יָשׁוּב לְשִׁמְרוֹן זַרְעֲיַת שִׁמְרוֹן׃

25 אִלֵּין זַרְעֲיַת יִשָּׂשכָר לְמִנְיָנֵיהוֹן שִׁתִּין וְאַרְבְּעָה אַלְפִין וּתְלָת מְאָה׃

26 בְּנֵי זְבוּלֻן לְזַרְעֲיָתְהוֹן לְסֶרֶד זַרְעֲיַת סֶרֶד לְאֵלוֹן זַרְעֲיַת אֵלוֹן לְיַחְלְאֵל זַרְעֲיַת יַחְלְאֵל׃

27 אִלֵּין זַרְעֲיַת זְבוּלֻן לְמִנְיָנֵיהוֹן שִׁתִּין אַלְפִין וַחֲמֵשׁ מְאָה׃

28 בְּנֵי יוֹסֵף לְזַרְעֲיָתְהוֹן מְנַשֶּׁה וְאֶפְרָיִם׃

29 בְּנֵי מְנַשֶּׁה לְמָכִיר זַרְעֲיַת מָכִיר וּמָכִיר אוֹלִיד יָת גִּלְעָד לְגִלְעָד זַרְעֲיַת גִּלְעָד׃

30 אִלֵּין בְּנֵי גִלְעָד אִיעֶזֶר זַרְעֲיַת אִיעֶזֶר לְחֵלֶק זַרְעֲיַת חֵלֶק׃

31 וְאַשְׂרִיאֵל זַרְעֲיַת אַשְׂרִיאֵל וְשֶׁכֶם זַרְעֲיַת שֶׁכֶם׃

32 וּשְׁמִידָע זַרְעֲיַת שְׁמִידָע וְחֵפֶר זַרְעֲיַת חֵפֶר׃

33 וּצְלָפְחָד בַּן חֵפֶר לָא הֲווֹ לֵיהּ בְּנִין אֱלָהֵין בְּנָן וְשׁוּם בְּנָת צְלָפְחָד מַחְלָה וְנֹעָה חָגְלָה מִלְכָּה וְתִרְצָה׃

34 אִלֵּין זַרְעֲיַת מְנַשֶּׁה וּמִנְיָנֵיהוֹן חַמְשִׁין וּתְרֵין אַלְפִין וּשְׁבַע מְאָה׃

35 אִלֵּין בְּנֵי אֶפְרַיִם לְזַרְעֲיָתְהוֹן לְשׁוּתֶלַח זַרְעֲיַת שׁוּתֶלַח לְבֶכֶר זַרְעֲיַת בֶּכֶר לְתַחַן זַרְעֲיַת תַּחַן׃

כו

22 אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת יְהוּדָה לִפְקֻדֵיהֶם
שִׁשָּׁה וְשִׁבְעִים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃
23 בְּנֵי יִשָּׂשכָר לְמִשְׁפְּחֹתָם תּוֹלָע
מִשְׁפַּחַת הַתּוֹלָעִי לְפֻוָה מִשְׁפַּחַת
הַפּוּנִי׃
24 לְיָשׁוּב מִשְׁפַּחַת הַיָּשֻׁבִי לְשִׁמְרֹן
מִשְׁפַּחַת הַשִּׁמְרֹנִי׃ 25 אֵלֶּה
מִשְׁפְּחֹת יִשָּׂשכָר לִפְקֻדֵיהֶם
אַרְבָּעָה וְשִׁשִּׁים אֶלֶף וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת׃
26 בְּנֵי זְבוּלֻן לְמִשְׁפְּחֹתָם לְסֶרֶד
מִשְׁפַּחַת הַסַּרְדִּי לְאֵלוֹן מִשְׁפַּחַת
הָאֵלֹנִי לְיַחְלְאֵל מִשְׁפַּחַת הַיַּחְלְאֵלִי׃
27 אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת הַזְּבוּלֹנִי
לִפְקֻדֵיהֶם שִׁשִּׁים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ
מֵאוֹת׃ 28 בְּנֵי יוֹסֵף
לְמִשְׁפְּחֹתָם מְנַשֶּׁה וְאֶפְרָיִם׃
29 בְּנֵי מְנַשֶּׁה לְמָכִיר מִשְׁפַּחַת
הַמָּכִירִי וּמָכִיר הוֹלִיד אֶת־גִּלְעָד
לְגִלְעָד מִשְׁפַּחַת הַגִּלְעָדִי׃
30 אֵלֶּה בְּנֵי גִלְעָד אִיעֶזֶר מִשְׁפַּחַת
הָאִיעֶזְרִי לְחֵלֶק מִשְׁפַּחַת הַחֶלְקִי׃
31 וְאַשְׂרִיאֵל מִשְׁפַּחַת הָאַשְׂרְאֵלִי
וְשֶׁכֶם מִשְׁפַּחַת הַשִּׁכְמִי׃
32 וּשְׁמִידָע מִשְׁפַּחַת הַשְּׁמִידָעִי
וְחֵפֶר מִשְׁפַּחַת הַחֶפְרִי׃
33 וּצְלָפְחָד בֶּן־חֵפֶר לֹא־הָיוּ
לוֹ בָּנִים כִּי אִם־בָּנוֹת וְשֵׁם בְּנוֹת
צְלָפְחָד מַחְלָה וְנֹעָה חָגְלָה
מִלְכָּה וְתִרְצָה׃
34 אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת מְנַשֶּׁה
וּפְקֻדֵיהֶם שְׁנַיִם וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף
וּשְׁבַע מֵאוֹת׃
35 אֵלֶּה בְנֵי־אֶפְרַיִם לְמִשְׁפְּחֹתָם
לְשׁוּתֶלַח מִשְׁפַּחַת הַשֻּׁתַלְחִי לְבֶכֶר
מִשְׁפַּחַת הַבַּכְרִי לְתַחַן מִשְׁפַּחַת
הַתַּחֲנִי׃

κϛ'.

22. Οὗτοι δῆμοι τοῦ ἰούδα κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν αὐτῶν, ἓξ καὶ ἑβδομήκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι.

23. Καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσάχαρ κατὰ δήμους αὐτῶν, τῷ θωλᾶ, δῆμος ὁ θωλαΐ. τῷ Φουᾶ, δῆμος ὁ Φουαΐ.

24. Τῷ ἰασοὺβ, δῆμος ὁ ἰασουβί. τῷ ἀμβρὰν, δῆμος ὁ ἀμβραμί.

25. Οὗτοι δῆμοι ἰσάχαρ, ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, τέσσαρες καὶ ἑξήκοντα χιλιάδες, καὶ τετρακόσιοι.

26. Υἱοὶ ζαβουλὼν κατὰ δήμους αὐτῶν. τῷ σαρὲδ, δῆμος ὁ σαρεδί. τῷ ἀλλὼν, δῆμος ὁ ἀλλωνί. τῷ ἀλλὴλ, δῆμος ὁ ἀλληλί.

27. Οὗτοι δῆμοι ζαβουλὼν, ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν ἑξήκοντα χιλιάδες, καὶ πεντακόσιοι.

28. Υἱοὶ Ἰωσὴφ κατὰ δήμους αὐτῶν, μανασσῆ καὶ ἐφραίμ.

29. Υἱοὶ μανασσῆ, τῷ μαχὴρ, δῆμος ὁ μαχειρί. καὶ μαχὴρ ἐγέννησε τὸν γαλαάδ. τῷ γαλαὰδ, δῆμος ὁ γαλααδί.

30. Καὶ οὗτοι υἱοὶ γαλαὰδ, ἀχιέζερ, δῆμος ὁ ἀχιεζερί. τῷ χελὲκ, δῆμος ὁ χελεκί.

31. Τῷ ἐσριὴλ, δῆμος ὁ ἐσριηλί. τῷ συχὲμ, δῆμος ὁ συχεμί.

32. Τῷ συμαὲρ, δῆμος ὁ συμαερί. καὶ τῷ ὀφὲρ, δῆμος ὁ ὀφερί.

33. Καὶ τῷ σαλπαὰδ υἱῷ ὀφὲρ, οὐκ ἐγένοντο αὐτῷ υἱοί. ἀλλ᾽ ἢ θυγατέρες. καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν θυγατέρων σαλπαὰδ, μααλὰ, καὶ νουὰ, καὶ αἰγλὰ, καὶ μελχὰ, καὶ θερσά.

34. Οὗτοι δῆμοι μανασσῆ ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, δύο καὶ πεντήκοντα χιλιάδες καὶ ἑπτακόσιοι.

35. Καὶ οὗτοι υἱοὶ ἐφραίμ. τῷ σουθαλᾶ, δῆμος ὁ σουθαλαΐ. τῷ τανὰχ, δῆμος ὁ ταναχί.

CAP. XXVI.

22. Iſtæ ſunt familiæ Iuda, quarũ omnis numerus fuit ſeptuaginta ſex millia quingentorum.

23. Filii Iſſachar per cognationes ſuas: Thola, à quo familia Tholaitarum: Phua, à quo familia Phuaitarum:

24. Iaſub, à quo familia Iaſubitarum: Semran, à quo familia Semranitarum.

25. Hæ ſunt cognationes Iſſachar, quarũ numerus fuit ſexaginta quatuor millia trecentorum.

26. Filii Zabulõ per cognationes ſuas: Sared, à quo familia Sareditarum: Elon, à quo familia Elonitarum: Ialel, à quo familia Ialelitarũ.

27. Hæ ſunt cognationes Zabulon, quarum numerus fuit ſexaginta millia quingentorum.

28. Filii Ioſeph per cognationes ſuas, Manaſſe & Ephráim.

29. De Manaſſe ortus eſt Machir, à quo familia Machiritarum. Machir genuit Galaad, à quo familia Galaaditarum.

30. Galaad habuit filios: Iezer, à quo familia Iezeritarum: & Helec, à quo familia Helecitarum:

31. Et Aſriel, à quo familia Aſrielitarum: & Sechem, à quo familia Sechemitarum:

32. Et Semîda, à quo familia Semidaitarum: & Hepher, à quo familia Hepheritarum.

33. Fuit autem Hepher pater Salphaad, qui filios non habebat, ſed tantùm filias. quarum iſta ſunt nomina: Maala, & Noa, & Hegla, & Melcha, & Therſa.

34. Hæ ſunt familiæ Manaſſe, & numerus earum, quinquaginta duo millia ſeptingentorum.

35. Filii autem Ephráim per cognationes ſuas fuerunt hi: Suthala, a quo familia Suthalaitarum: Becher, a quo familia Becheritarum: Thèhen, a quo familia Thehenitarum.

Das XXVI. Capitel.

22. Das ſind die Geſchlechte Juda an jrer zal ſechs vnd ſiebentzig tauſent vnd fünff hundert. 23. Die Kinder Jſaſchar in jren Geſchlechten waren / Thola / daher das Geſchlecht der Tholaiter kommt. Phuva / daher das Geſchlecht der Phuvaniter kommt.

24. Jaſub / daher das Geſchlecht der Jaſubiter kommt. Simron daher das Geſchlecht der Simroniter kommt.

25. Das ſind die Geſchlecht Jſaſchar / an der zal vier vnnd ſechtzig tauſent drey hundert.

26. Die Kinder Sebulon in jren Geſchlechten waren / Sered / daher das Geſchlecht der Sarditer kom̃t. Elon / daher das Geſchlecht der Eloniter kommt. Jahelel / daher das Geſchlecht der Jaheleliter kommt.

27. Das ſind die Geſchlechte Sebulon / an jhrer zal / ſechtzig tauſent vnnd fünff hundert. 28. Die Kinder Joſeph / in jren Geſchlechten waren / Manaſſe vnd Ephraim.

29. Die Kinder aber Manaſſe / waren / Machir / daher kommt das Geſchlecht der Machiriter. Machir zeugete Gilead / daher kommt das Geſchlecht der Gileaditer:

30. Diß ſind aber die Kinder Gilead / Hieſer / daher kommt das Geſchlecht der Hieſeriter / Helek / daher kommt das Geſchlecht der Helekiter.

31. Aſriel / daher kommt das Geſchlecht der Aſrieliter. Sichem / daher kom̃t das Geſchlecht der Sichimiter.

32. Smida / daher kommt das Geſchlecht der Smiditer. Hepher / daher kommt das Geſchlecht der Hepheriter.

33. Zelaphehad aber war Hepher Son / vnd hatte keine Söne / ſondern Töchter / die hieſſen Mahela / Noa / Hagla / Milca vnd Thirza.

34. Das ſind die Geſchlechte Manaſſe / an jrer zal / zwey vnnd funfftzig tauſent vnd ſieben hundert.

35. Die Kinder Ephraim inn jren Geſchlechten waren Suthelah / daher kommt das Geſchlecht der Suthelahiter. Becher daher kommt das Geſchlecht der Becheriter. Thahan daher kommt das Geſchlecht der Thahaniter.

CHAP. XXVI.

22. Ce *ſont* là les familles de Iuda, ſelon leurs denõbrés, *qui furent* ſeptante ſix mille, & cinq cens.

23. Les enfans d'Iſſacar ſelon leurs familles. De Tolah, la famille des Tolahites: de Pua, la famille des Punites.

24. De Iaſçub, la famille des Iaſçubites: de Sçimron, la famille des Sçimronites.

25. Ce *ſont* là les familles d'Iſſacar, ſelon leurs denombrés, *qui furent* ſoixante quatre mille, & trois cens.

26. Les enfans de Zabulon, ſelon leurs familles. De Sered, la famille des Sardites: d'Elon, la famille des Elonites: de Iahleel, la famille des Iahleelites.

27. Ce *ſont* là les familles des Zabulonites, ſelon leurs denombrés, *qui furent* ſoixante mille, & cinq cens.

28. Les enfans de Ioſeph, ſelon leurs familles, *furent* Manaſſé & Ephraïm.

29. Les enfans de Manaſſé. De Makir, la famille des Makirites: & Makir engendra Galaad: de Galaad, la famille des Galaadites.

30. Ce *ſont* ici les enfans de Galaad: de Ihezer, la famille des Ihezerites: de Helek, la famille des Helkites.

31. D'Aſriel, la famille des Aſrielites: de Sçekem, la famille des Sçikemites.

32. De Sçemidah, la famille de Sçemidahires: de Hepher, la famille des Hephrites.

33. Or Tſelophcad fils de Hepher n'eut point de fils, mais des filles. Et les noms des filles de Tſelophcad, *ſont*, Mahla, Noha, Hogla, Milca & Tirtſa.

34. Ce *ſont* là les familles de Manaſſé, & leurs denombrés *furent* cinquante deux mille, & ſept cens.

35. Ce *ſont* ici les enfans d'Ephraïm, ſelon leurs familles. De Sçuthelah, la famille des Sçuthelahites: de Beker, la famille des Bakrites: de Tahan, la famille des Tahanites.

כו

36 וְאִלֵּין בְּנֵי שׁוּתָלַח לְעֵרָן זַרְעִית עֵרָן׃

37 אִלֵּין זַרְעֲיָת בְּנֵי אֶפְרַיִם לְמִנְיָנֵיהוֹן תְּלָתִין וּתְרֵין אַלְפִין וַחֲמֵשׁ מְאָה אִילֵין בְּנֵי יוֹסֵף לְזַרְעֲיָתְהוֹן׃

38 בְּנֵי בִנְיָמִן לְזַרְעֲיָתְהוֹן לְבֶלַע זַרְעִית בֶּלַע לְאַשְׁבֵּל זַרְעִית אַשְׁבֵּל לַאֲחִירָם זַרְעִית אֲחִירָם׃

39 לִשְׁפוּפָם זַרְעִית שְׁפוּפָם לְחוּפָם זַרְעִית חוּפָם׃

40 וַהֲווֹ בְּנֵי בֶלַע אַרְדְּ וְנַעֲמָן זַרְעִית אַרְדְּ לְנַעֲמָן זַרְעִית נַעֲמָן׃

41 אִילֵין בְּנֵי בִנְיָמִין לְזַרְעֲיָתְהוֹן וּמִנְיָנֵיהוֹן אַרְבְּעִין וְחַמְשָׁא אַלְפִין וְשִׁית מְאָה׃

42 אִילֵין בְּנֵי דָן לְזַרְעֲיָתְהוֹן לְשׁוּחָם זַרְעִית שׁוּחָם אִלֵּין זַרְעֲיָת דָּן לְזַרְעֲיָתְהוֹן׃

43 כָּל זַרְעִית שׁוּחָם לְמִנְיָנֵיהוֹן שִׁתִּין וְאַרְבְּעָה אַלְפִין וְאַרְבַּע מְאָה׃

44 בְּנֵי אָשֵׁר לְזַרְעֲיָתְהוֹן לְיִמְנָה זַרְעִית יִמְנָה לְיִשְׁוִי זַרְעִית יִשְׁוִי לִבְרִיעָה זַרְעִית בְּרִיעָה׃

45 לִבְנֵי בְרִיעָה לְחֶבֶר זַרְעִית חֶבֶר לְמַלְכִּיאֵל זַרְעִית מַלְכִּיאֵל׃

46 וְשׁוּם בַּת אָשֵׁר שָׂרַח׃

47 אִלֵּין זַרְעֲיָת בְּנֵי אָשֵׁר לְמִנְיָנֵיהוֹן חַמְשִׁין וּתְלָתָא אַלְפִין וְאַרְבַּע מְאָה׃

48 בְּנֵי נַפְתָּלִי לְזַרְעֲיָתְהוֹן לְיַחְצְאֵל זַרְעִית יַחְצְאֵל לְגוּנִי זַרְעִית גּוּנִי׃

כו

36 וְאֵלֶּה בְּנֵי שׁוּתָלַח לְעֵרָן מִשְׁפַּחַת הָעֵרָנִי׃

37 אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת בְּנֵי־אֶפְרַיִם לִפְקֻדֵיהֶם שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת אֵלֶּה בְנֵי־יוֹסֵף לְמִשְׁפְּחֹתָם׃

38 בְּנֵי בִנְיָמִן לְמִשְׁפְּחֹתָם לְבֶלַע מִשְׁפַּחַת הַבַּלְעִי לְאַשְׁבֵּל מִשְׁפַּחַת הָאַשְׁבֵּלִי לַאֲחִירָם מִשְׁפַּחַת הָאֲחִירָמִי׃

39 לִשְׁפוּפָם מִשְׁפַּחַת הַשּׁוּפָמִי לְחוּפָם מִשְׁפַּחַת הַחוּפָמִי׃

40 וַיִּהְיוּ בְנֵי־בֶלַע אַרְדְּ וְנַעֲמָן מִשְׁפַּחַת הָאַרְדִּי לְנַעֲמָן מִשְׁפַּחַת הַנַּעֲמִי׃

41 אֵלֶּה בְנֵי־בִנְיָמִן לְמִשְׁפְּחֹתָם וּפְקֻדֵיהֶם חֲמִשָּׁה וְאַרְבָּעִים אֶלֶף וְשֵׁשׁ מֵאוֹת׃

24 אֵלֶּה בְנֵי־דָן לְמִשְׁפְּחֹתָם לְשׁוּחָם מִשְׁפַּחַת הַשּׁוּחָמִי אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת דָּן לְמִשְׁפְּחֹתָם׃

43 כָּל־מִשְׁפְּחֹת הַשּׁוּחָמִי לִפְקֻדֵיהֶם אַרְבָּעָה וְשִׁשִּׁים אֶלֶף
וְאַרְבַּע מֵאוֹת׃ 44 בְּנֵי אָשֵׁר
לְמִשְׁפְּחֹתָם לְיִמְנָה מִשְׁפַּחַת הַיִּמְנָה לְיִשְׁוִי מִשְׁפַּחַת הַיִּשְׁוִי לִבְרִיעָה מִשְׁפַּחַת הַבְּרִיעִי׃

45 לִבְנֵי בְרִיעָה לְחֶבֶר מִשְׁפַּחַת הַחֶבְרִי לְמַלְכִּיאֵל מִשְׁפַּחַת הַמַּלְכִּיאֵלִי׃

46 וְשֵׁם בַּת־אָשֵׁר שָׂרַח׃

47 אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת בְּנֵי־אָשֵׁר לִפְקֻדֵיהֶם שְׁלֹשָׁה וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף
אַרְבַּע מֵאוֹת׃ 48 בְּנֵי נַפְתָּלִי
לְמִשְׁפְּחֹתָם לְיַחְצְאֵל מִשְׁפַּחַת הַיַּחְצְאֵלִי לְגוּנִי מִשְׁפַּחַת הַגּוּנִי׃

κϛ'.

36. Οὗτοι οἱ υἱοὶ σουθάλα. τοῦ ἐδὲν, δῆμος ὁ ἐδενί.

37. Οὗτοι δῆμοι ἐφραὶμ ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, δύο καὶ τριάκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι. οὗτοι δῆμοι τῶν υἱῶν Ἰωσὴφ κατὰ δήμους αὐτῶν.

38. Υἱοὶ βενιαμὶν, κατὰ δήμους αὐτῶν. τοῦ βαλὲ, δῆμος ὁ βαλεΐ· τοῦ ἀσυβὴρ, δῆμος ὁ ἀσυβηρί. τοῦ ἀχειρὰν, δῆμος ὁ ἀχιρανί.

39. Τοῦ σωφὰν, δῆμος ὁ σωφανί.

40. Καὶ ἐγένοντο υἱοὶ βαλὲ, ἀδὲρ καὶ νοεμάν. τοῦ ἀδὲρ, δῆμος ὁ ἀδερί. καὶ τοῦ νοεμὰν, δῆμος ὁ νοεμανί.

41. Οὗτοι υἱοὶ βενιαμὶν κατὰ δήμους αὐτῶν, ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, πέντε καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ ἑξακόσιοι.

42. Καὶ υἱοὶ δὰν κατὰ δήμους αὐτῶν. τοῦ σαμὲ, δῆμος ὁ σαμεΐ. οὗτοι δῆμοι δὰν κατὰ δήμους αὐτῶν.

43. Πάντες οἱ δῆμοι σαμεῒ κατ' ἐπισκοπὴν αὐτῶν, τέσσαρες καὶ ἑξήκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι.

44. Υἱοὶ ἀσὴρ κατὰ δήμους αὐτῶν. τῷ ἰαμεὶν, δῆμος ὁ ἰαμεινί. τῷ ἰεσσουῒ, δῆμος ὁ ἰεσσουΐ· τῷ βαριὰ, δῆμος ὁ βαριαΐ.

45. Τῷ χοβὲρ, δῆμος ὁ χοβερί· τοῦ μελχιὴλ, δῆμος ὁ μελχιηλί.

46. Καὶ τὸ ὄνομα τῆς θυγατρὸς ἀσὴρ, σάρα.

47. Οὗτοι οἱ δῆμοι ἀσὴρ ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, τρεῖς καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι.

48. Υἱοὶ νεφθαλεὶμ κατὰ δήμους αὐτῶν. τοῦ ἀσιὴλ, δῆμος ὁ ἀσιηλί. τοῦ γωυνὶ, δῆμος ὁ γωυνί.

CAP XXVI.

36. Porro filius Suthala fuit Heram, à quo familia Heranitarum.

37. Hæ ſunt cognationes filiorum Ephráim : quarum numerus fuit triginta duo millia quingentorũ. Iſti ſunt filii Ioſeph per familias ſuas.

38. Filii Ben-iamin in cognationibus ſuis: Bela, à quo familia Belaitarum: Aſbel, à quo familia Aſbelitarum: Achiram, à quo familia Achiramitarum:

39. Supham, à quo familia Suphamitarum: Hupham, à quo familia Huphamitarũ:

40. Filii Bela : Hered, & Noeman. De Hered, familia Hereditarum: de Noeman, familia Noemanitarum.

41. Hi ſunt filii Ben-iamin per cognationes ſuas, quorũ numerus fuit quadraginta-quinque millia ſexcenti.

42. Filii Dan per cognationes ſuas: Suham, à quo familia Suhamitarum. hæ ſunt cognationes Dan per familias ſuas.

43. Omnes fuêre Suhamitæ, quorum numerus erat ſexagintaquatuor millia quadringentorum.

44. Filii Aſer per cognationes ſuas: Iemna, à quo familia Iemnaitarũ: Ieſſui, à quo familia Ieſſuitarum: Brie, à quo familia Brieitarum.

45. Filii Brie: Heber, à quo familia Heberitarũ: & Melchiel, a quo familia Melchielitarum.

46. Nomen autem filiæ Aſer, fuit Sara.

47. Hæ cognationes filiorũ Aſer, & numerus eorum quinquaginta tria millia quadringentorum.

48. Filii Nephthali per cognationes ſuas : Ieſiel, a quo familia Ieſielitarum: Guni, a quo familia Gunitarum:

Das XXVI. Capitel.

36. Die kinder aber Suthelah waren Eran/daher kommt das geſchlecht der Eraniter.

37. Das ſind die Geſchlecht der kinder Ephraim/an jhrer zal/Zweyvnddreiſſig tauſent vnnd fůnffhundert. Das ſind die kinder Joſeph in jren geſchlechten.

38. Die kinder BenJamin in jhren Geſchlechten waren / Bela / daher kommt das Geſchlecht der Belaiter. Asbel/daher kommt das Geſchlecht der Asbeliter. Ahiram/daher kommt das Geſchlecht der Ahiramiter.

39. Supham/daher kommt das geſchlecht der Suphamiter. Hupham/daher kommt das Geſchlecht der Huphamiter.

40. Die kinder aber Bela waren/Ard vnd Naeman/daher kommt das geſchlecht der Arditer vnnd Naemaniter.

41. Das ſind die kinder BenJamin in jhren geſchlechten/an der zal fůnffvndviertzig tauſent vnd ſechs hundert.

42. Die kinder Dan inn jhren Geſchlechten waren Suham/daher kom̃t das Geſchlecht der Suhamiter. Das ſind die Geſchlechte Dan in jhren Geſchlechten.

43. Vnd (der Suhamiter) waren alleſampt an der zal viervndſechtzig tauſent vnnd vier hundert.

44. Die kinder Aſſer inn jhren Geſchlechten waren/Jemna/daher kom̃t das Geſchlecht der Jemniter. Jeſwi/daher kommt das Geſchlecht der Jeſwiter. Bria/daher kommt das Geſchlecht der Briiter.

45. Aber die kinder Bria waren Heber/daher kommet das Geſchlecht der Hebriter. Melchiel/daher kommt das Geſchlecht der Melchieliter.

46. Vnd die tochter Aſſer hieß Sarah.

47. Das ſind die Geſchlecht der kinder Aſſer/an jrer zal/dreyvndfunfftzig tauſent vnd vierhundert.

48. Die kinder Naphthali inn jren Geſchlechten waren Jaheziel/daher kommt das Geſchlecht der Jahezieliter. Guni/daher kompt daß Geſchlecht der Guniter.

CHAP. XXVI.

36. Et ce *ſont* ici les enfans de Sçuthelah : de Heran, la famille des Heranites.

37. Ce *ſont* la les familles des enfans d'Ephraïm, ſelõ leurs denombrés, *qui furent* trente deux mille, & cinq cens. Ce *ſont* la les enfans de Ioſeph ſelon leurs familles.

38. Les enfans de Beniamin, ſelon leurs familles. De Belah, la famille des Balhites: d'Aſçbel, la famille des Aſçbelites: de Ahiram, la famille Ahiramites.

39. De Sçephupham, la famille des Sçuphamites : de Hupham, la famille des Huphamites.

40. Et les enfans de Belah furent Ard & Nohaman. *D'Ard*, la famille des Ardites: & de Nahaman, la famille des Nahamites.

41. Ce *ſont* la les enfans de Beniamin, ſelon leurs familles, & leuts denombrés *furent* quarante cinq mille, & ſix cens.

42. Ce *ſont* ici les enfans de Dan, ſelon leurs familles. De Sçuham, la famille des Sçuhamites. Ce *ſont* là les familles de Dan, ſelon leurs familles.

43. Toutes les familles des Sçuhamites, ſelon leurs denõbrés, *montoyent* à ſoixante quatre mille, & quatre cens.

44. Les enfans d'Aſcer, ſelon leurs familles, De Iimna, la famille des Iimnaïtes: de Iiſcui, la famille des Iiſcuites: de Beriah, la famille des Berihites.

45. Des enfans de Beriah, de Heber, la famille des Hebrites: de Malkiel, la famille des Malkielites.

46. Et le nom de la fille d'Aſcer, fut Serah.

47. Ce *ſont* là les enfans d'Aſcer, ſelon leurs denombrés, *qui furent* cinquante trois mille, & quatre cens.

48. Les enfans de Nephthali, ſelon leurs familles. De Iahtſeel, la famille des Iahtſeelites: de Guni, la famille des Gunites:

כו

49 לְיֵצֶר זַרְעִיַת יֵצֶר לְשִׁלֵּם זַרְעִיַת שִׁלֵּם׃

50 אִלֵּין זַרְעִיַת נַפְתָּלִי לְזַרְעִיָתְהוֹן וּמִנְיָנֵהוֹן א אַרְבְּעִין וַחֲמְשָׁה אַלְפִין וְאַרְבַּע מְאָה׃

51 אִלֵּין מִנְיָנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שִׁית מְאָה וְחַד אַלְפִין וּשְׁבַע מְאָה וּתְלָתִין׃

52 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃

53 לְאִלֵּין תִּתְפְּלֵיג אַרְעָא בְּאַחְסָנָא בְּמִנְיַן שְׁמָהָן׃

54 לְסַגִּיאֵי תַּסְגּוּן אח אַחְסַנְתְּהוֹן וְלִזְעִירֵי תו תַּזְעֲרוּן אַחְסַנְתְּהוֹן גְּבַר לְפוּם מִנְיָנוֹהִי תִּתְיְהֵב אַחְסַנְתֵּיהּ׃

55 בְּרַם בְּעַדְבָא תִּתְפְּלֵיג אַרְעָא לִשְׁמָהַת שִׁבְטֵי אֲבָהָתְהוֹן יַחְסְנוּן׃

56 עַל פּוּם עַדְבָא תִּתְפְּלֵיג אַחְסַנְתְּהוֹן בֵּין סַגִּיאֵי לִזְעִירֵי׃

57 וְאִלֵּין מִנְיָנֵי לֵיוָאֵי לְזַרְעִיָתְהוֹן לְגֵרְשׁוֹן זַרְעִית גֵּרְשׁוֹן לִקְהָת זַרְעִיַת קְהָת לִמְרָרִי זַרְעִיַת מְרָרִי׃

58 אִלֵּין זַרְעִיַת לֵיוָאֵי זַרְעִיַת לִבְנִי זַרְעִיַת חֶבְרוֹן זַרְעִיַת מַחְלִי זַרְעִית מוּשִׁי זַרְעִיַת קֹרַח וּקְהָת אוֹלִיד יַת עַמְרָם׃

59 וְשׁוּם אִתַּת עַמְרָם יוֹכֶבֶד בַּת לֵוִי דִּילֵידַת יָתַהּ לְלֵוִי בְּמִצְרָיִם וִילֵידַת לְעַמְרָם יַת אַהֲרֹן וְיַת מֹשֶׁה וְיַת מִרְיָם אֲחַתְהוֹן׃

60 וְאִתְיְלִיד לְאַהֲרֹן יַת נָדָב וְיַת אֲבִיהוּא יַת אֶלְעָזָר וְיַת אִיתָמָר׃

61 וּמִית נָדָב וַאֲבִיהוּא בְּקָרוֹבֵיהוֹן אִישָׁתָא ג נֻכְרֵיתָא קֳדָם יְיָ׃

כו

49 לְיֵצֶר מִשְׁפַּחַת הַיִּצְרִי לְשִׁלֵּם מִשְׁפַּחַת הַשִּׁלֵּמִי׃

50 אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת נַפְתָּלִי לְמִשְׁפְּחֹתָם וּפְקֻדֵיהֶם חֲמִשָּׁה וְאַרְבָּעִים אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת׃

51 אֵלֶּה פְּקוּדֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שֵׁשׁ־מֵאוֹת אֶלֶף וָאָלֶף שְׁבַע מֵאוֹת וּשְׁלֹשִׁים׃

52 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

53 לָאֵלֶּה תֵּחָלֵק הָאָרֶץ בְּנַחֲלָה בְּמִסְפַּר שֵׁמוֹת׃

54 לָרַב תַּרְבֶּה נַחֲלָתוֹ וְלַמְעַט תַּמְעִיט נַחֲלָתוֹ אִישׁ לְפִי פְקֻדָיו יֻתַּן נַחֲלָתוֹ׃

55 אַךְ־בְּגוֹרָל יֵחָלֵק אֶת־הָאָרֶץ לִשְׁמוֹת מַטּוֹת־אֲבֹתָם יִנְחָלוּ׃

56 עַל־פִּי הַגּוֹרָל תֵּחָלֵק נַחֲלָתוֹ בֵּין רַב לִמְעָט׃

57 וְאֵלֶּה פְקוּדֵי הַלֵּוִי לְמִשְׁפְּחֹתָם לְגֵרְשׁוֹן מִשְׁפַּחַת הַגֵּרְשֻׁנִּי לִקְהָת מִשְׁפַּחַת הַקְּהָתִי לִמְרָרִי מִשְׁפַּחַת הַמְּרָרִי׃

58 אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת לֵוִי מִשְׁפַּחַת הַלִּבְנִי מִשְׁפַּחַת הַחֶבְרֹנִי מִשְׁפַּחַת הַמַּחְלִי מִשְׁפַּחַת הַמּוּשִׁי מִשְׁפַּחַת הַקָּרְחִי וּקְהָת הוֹלִד אֶת־עַמְרָם׃

59 וְשֵׁם אֵשֶׁת עַמְרָם יוֹכֶבֶד בַּת־לֵוִי אֲשֶׁר יָלְדָה אֹתָהּ לְלֵוִי בְּמִצְרָיִם וַתֵּלֶד לְעַמְרָם אֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־מֹשֶׁה וְאֵת מִרְיָם אֲחֹתָם׃

60 וַיִּוָּלֵד לְאַהֲרֹן אֶת־נָדָב וְאֶת־אֲבִיהוּא אֶת־אֶלְעָזָר וְאֶת־אִיתָמָר׃

61 וַיָּמָת נָדָב וַאֲבִיהוּא בְּהַקְרִיבָם אֵשׁ־זָרָה לִפְנֵי יְהוָה׃

κϛʹ.

49. Τῷ ἰεσερ, δῆμος ὁ ἰεσερί. τῷ σελλήμ, δῆμος ὁ σελλημί.

50. Οὗτοι δῆμοι νεφθαλείμ ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν, πέντε καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες καὶ τετρακόσιοι.

51. Αὕτη ἡ ἐπίσκεψις υἱῶν Ἰσραὴλ, ἑξακόσιαι χιλιάδες, καὶ χίλιοι καὶ ἑπτακόσιοι καὶ τριάκοντα.

52. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων.

53. Τούτοις μερισθήσεται ἡ γῆ, κληρονομεῖν ἐξ ἀριθμοῦ ὀνομάτων.

54. Τοῖς πλείοσι πλεονάσεις τὴν κληρονομίαν, καὶ τοῖς ἐλάττοσιν ἐλαττώσεις τὴν κληρονομίαν αὐτῶν. ἑκάστῳ καθὼς ἐπεσκέπησαν, δοθήσεται ἡ κληρονομία αὐτῶν.

55. Διὰ κλήρων μερισθήσεται ἡ γῆ τοῖς ὀνόμασι, κατὰ φυλὰς πατριῶν αὐτῶν κληρονομήσουσιν.

56. Ἐκ τοῦ κλήρου μεριεῖς τὴν κληρονομίαν αὐτῶν, ἀνὰ μέσον πολλῶν καὶ ὀλίγων.

57. Καὶ υἱοὶ λευὶ κατὰ δήμους αὐτῶν. τῷ γερσὼν, δῆμος ὁ γερσωνί. τῷ καὰθ, δῆμος ὁ καὰθί. τῷ μεραρὶ, δῆμος ὁ μεραρί.

58. Οὗτοι δῆμοι υἱῶν λευί. δῆμος ὁ λοβενὶ, καὶ δῆμος ὁ χεβρωνὶ, καὶ δῆμος ὁ μοολὶ, καὶ δῆμος ὁ μουσὶ, καὶ δῆμος ὁ κορέ. καὶ καὰθ ἐγέννησε τὸν ἀμράμ.

59. Τὸ δὲ ὄνομα τῆς γυναικὸς ἀμράμ, ἰωχαβὲθ, θυγάτηρ λευί, ἣ ἔτεκε τούτους τῷ λευὶ ἐν αἰγύπτῳ, καὶ ἔτεκε τῷ ἀμρὰμ τὸν Ἀαρὼν καὶ τὸν Μωϋσῆν, καὶ μαριὰμ τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν.

60. Καὶ ἐτέχθησαν τῷ Ἀαρὼν, ὅ, τε ναδὰβ καὶ ἀβιοὺδ καὶ ἐλεάζαρ καὶ ἰθάμαρ.

61. Καὶ ἀπέθανε ναδὰβ καὶ ἀβιοὺδ, ἐν τῷ προσφέρειν αὐτοὺς πῦρ ἀλλότριον ἔναντι κυρίου ἐν τῇ ἐρήμῳ σινᾶ.

CAP. XXVI.

49. Ieſer, à quo familia Ieſeritarum: Sellem, a quo familia Sellemitarum.

50. Hæ ſunt cognationes filiorum Nephthali per familias ſuas: quorum numerus quadraginta quinque millia quadringentorum.

51. Iſta eſt ſumma filiorum Iſraël qui recenſiti ſunt, ſexcenta millia, & mille ſeptingenti triginta.

52. Locutuſq; eſt Dominus ad Moyſen, dicens:

53. Iſtis dividetur Terra iuxta numerum vocabulorũ in poſſeſſiones ſuas.

54. Pluribus maiorem partem dabis, & paucioribus minorem: ſingulis ſicut nũc recenſiti ſunt tradetur poſſeſſio:

55. Ita duntaxat, ut ſors Terram tribubus dividat & familiis.

56. Quicquid ſorte contigerit, hoc vel plures accipiãt vel pauciores.

57. Hic quoque eſt numerus filiorum Levi per familias ſuas: Gerſon, à quo familia Gerſonitarum: Caath, à quo familia Caathitarum: Merari, à quo familia Meraritarũ.

58. Hæ ſunt familiæ Levi: familia Lobni, familia Hebroni, familia Moholi, familia Muſi, familia Core. At verò Caath genuit Amram:

59. Qui habuit uxorem Iochabed filiam Levi, quæ nata eſt ei in Ægypto. hæc genuit Amram viro ſuo filios, Aarõ, & Moyſen, & Mariam ſororem eorum.

60. De Aaron orti ſunt Nadab & Abiu & Eleazar & Ithamar.

61. Quorum Nadab & Abiu mortui ſunt, cùm obtuliſſent ignem alienum coram Domino.

Das XXVI. Capitel.

49. Jezer / daher kommt das Geſchlecht der Jezeriter. Sillem / daher kommt das geſchlecht der Sillemiter.

50. Das ſind die geſchlechte von Naphthali/an jrer zal/fünff vnd viertzig tauſent vnd vier hundert.

51. Das iſt die ſumma der kinder Jſrael/ſechs mal hundert tauſent/ein tauſent/ſieben hundert vnd dreiſſig.

52. Vnnd der HERR redet mit Moſe/vnd ſprach:

53. Diſen ſolt du das Land außtheilen zum Erbe/nach der zal der Nahmen.

54. Vilen ſolt du vil zum Erbe geben/vnd wenigen wenig/Jeglichen ſol man geben nach jhrer zal.

55. Doch man ſoll das land durchs loß theilen/nach dem namen der ſtämme jrer Väter ſollen ſie erbe nemen.

56. Denn nach dem Loß ſolt du jhr Erbe außtheilen / zwiſchen den vilen vnd wenigen.

57. Vnnd das iſt die ſumma der Leviten inn jhren geſchlechten / Gerſon / daher das geſchlecht der Gerſoniter. Kahath / daher das geſchlecht der Kahathiter. Merari/daher das geſchlecht der Merariter.

58. Diß ſind die geſchlechte Levi: Das geſchlecht der Libniter / das Geſchlecht der Hebroniter / das geſchlecht der Maheliter/das geſchlecht der Muſiter/das geſchlecht der Korahiter. Kahath zeuget Amram.

59. Vnnd Amrams weib hieß Jochebed/eine tochter Levi / die jm geboren war in Egypten/vnd ſie gebar dem Amram Aaron vnd Moſen / vnd jhre Schweſter MirJam.

60. Dem Aaron aber ward geboren Nadab/Abihu/Eleaſar vnd Ithamar.

61. Nadab aber vnd Abihu ſtorben/ da ſie frembde feuer opfferten für dem HERREN.

CHAP. XXVI.

49. De Ietſer, la famille des Iitſrites: de Sçillem, la famille des Sçillemites.

50. Ce *ſont* la les familles de Nephthali, ſelõ leurs familles, & leurs denombrés *furent* quarante cinq mille, & quatre cens.

51. Ce *ſont* là les denombrés des enfans d'Iſrael, *qui furent* ſix cens & vn mille, ſept cens & trente.

52. Et l'Eternel parla à Moyſe, diſant.

53. Le païs ſera diuiſé à ceuxci par heritage, ſelõ le nombre des noms.

54. A ceux qui ſont en plus grand nombre tu donneras plus d'heritage, & a ceux qui ſont en plus petit nombre tu douneras moins d'heritage: On dõnera a vn chacun ſon heritage ſelon le nombre de ſes denombrés.

55. Toutesfois que le païs ſoit diuiſé par ſort, *&* qu'ils prenent leur heritage ſelon les noms des tribus de leurs peres.

56. L'heritage d'vn chacun ſera ſelon que monſtrera le ſort, ayant eſgard au plus grand & au plus petit nõbre.

57. Item, ce *ſont* ici les denõbrés de Leui, ſelon leurs familles: de Guerſçon, la famille des Guerſçunites: de Kehath, la famille des Keathithes: de Merari, la famille des Merarites.

58 Ce *ſont donc* ici les familles de Leui: la famille des Libnites: la famille des Hebronites: la famille des Mahlites: la famille des Muſçites: la famille des Corhites. Or Kehath engendra Hamram.

59. Et le nom de la femme de Hamram, *fut* Iokebed, fille de Leui, qui naſquit a Leui en Egypte, & icelle enfanta a Hamram, Aaron, Moyſe & Marie leur ſœur.

60. Et a Aaron naſquirent Nadab, Abihu, Eleazar & Ithamar.

61. Deſquels Nadab & Abihu moururent en offrant le feu eſtrange deuant l'Eternel.

כו

62 וַהֲווֹ מִנְיָנֵיהוֹן עֶשְׂרִין וּתְלָתָא אַלְפִּין כָּל דְּכוּרָא מִבַּר יַרְחָא וּלְעֵילָא אֲרֵי לָא אִתְמְנִיאוּ בְּגוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲרֵי לָא אִתְיְהֵב לְהוֹן אַחְסָנָא בְּגוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

63 אִלֵּין מִנְיָנֵי מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר כַּהֲנָא דִּמְנוֹ יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמֵישְׁרַיָּא דְמוֹאָב עַל יַרְדְּנָא דִירֵחוֹ׃

64 וּבְאִלֵּין לָא הֲוָה גְּבַר מִמִּנְיָנֵי מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן כַּהֲנָא דִּמְנוֹ יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמַדְבְּרָא דְסִינָי׃

65 אֲרֵי אֲמַר יְיָ לְהוֹן מֵימַת יְמוּתוּן בְּמַדְבְּרָא וְלָא אִשְׁתְּאַר מִנְּהוֹן גַּבְרָא אֱלָהֵן כָּלֵב בַּר יְפֻנֶּה וִיהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן׃

כו

62 וַיִּהְיוּ פְקֻדֵיהֶם שְׁלֹשָׁה וְעֶשְׂרִים אֶלֶף כָּל־זָכָר מִבֶּן־חֹדֶשׁ וָמָעְלָה כִּי לֹא הָתְפָּקְדוּ בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי לֹא־נִתַּן לָהֶם נַחֲלָה בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

63 אֵלֶּה פְּקוּדֵי מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן אֲשֶׁר פָּקְדוּ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּעַרְבֹת מוֹאָב עַל־יַרְדֵּן יְרֵחוֹ׃

64 וּבְאֵלֶּה לֹא־הָיָה אִישׁ מִפְּקוּדֵי מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן אֲשֶׁר פָּקְדוּ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבַּר סִינָי׃

65 כִּי־אָמַר יְהוָה לָהֶם מוֹת יָמֻתוּ בַּמִּדְבָּר וְלֹא־נוֹתַר מֵהֶם אִישׁ כִּי אִם־כָּלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה וִיהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן׃

κϛʹ.

62. Καὶ ἐγενήθησαν ἐξ ἐπισκέψεως αὐτῶν τρεῖς καὶ εἴκοσι χιλιάδες, πᾶν ἀρσενικὸν ἀπὸ μηνιαίου καὶ ἐπάνω. οὐ γὰρ συνεπεσκέπησαν ἐν τοῖς υἱοῖς Ισραὴλ, ὅτι οὐ δίδοται αὐτοῖς κλῆρος ἐν μέσῳ υἱῶν Ισραήλ.

63. Καὶ αὕτη ἡ ἐπίσκεψις Μωϋσῆ, καὶ ἐλεάζαρ τοῦ ἱερέως, οἳ ἐπεσκέψαντο τοὺς υἱοὺς Ισραὴλ ἐν ἀραβὼθ μωὰβ, ἐπὶ τοῦ ἰορδάνου κατὰ ἱεριχώ.

64. Καὶ ἐν τούτοις οὐκ ἦν ἄνθρωπος τῶν ἐπεσκεμμένων ὑπὸ Μωϋσῆ καὶ Ααρὼν, οὓς ἐπεσκέψαντο τοὺς υἱοὺς Ισραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ σινᾶ.

65. Ὅτι εἶπε κύριος αὐτοῖς, θανάτῳ ἀποθανοῦνται ἐν τῇ ἐρήμῳ· καὶ οὐ κατελείφθη ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς, πλὴν κάλεβ υἱὸς ἰεφοννὴ, καὶ ἰησοῦς υἱὸς ναυή.

כז

1 וְקָרִיבָא בְּנָת צְלָפְחָד בַּר חֵפֶר בַּר גִּלְעָד בַּר מָכִיר בַּר מְנַשֶּׁה לְזַרְעִיַּת מְנַשֶּׁה בַּר יוֹסֵף וְאִלֵּין שְׁמָהָת בְּנָתֵיהּ מַחְלָה נֹעָה וְחָגְלָה וּמִלְכָּה וְתִרְצָה׃

2 וְקָמָא קֳדָם מֹשֶׁה וְקֳדָם אֶלְעָזָר כַּהֲנָא וְקֳדָם רַבְרְבַיָּא וְכָל כְּנִשְׁתָּא בִּתְרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא לְמֵימָר׃

3 אֲבוּנָא מִית בְּמַדְבְּרָא וְהוּא לָא הֲוָה בְּגוֹ כְּנִשְׁתָּא דְּאִזְדַּמַּנוּ עַל יְיָ בִּכְנִשְׁתָּא דְקֹרַח אֲרֵי בְחוֹבֵיהּ מִית וּבְנִין לָא הֲווֹ לֵיהּ׃

4 לְמָה יִתְמְנַע שְׁמָא דַאֲבוּנָא מִגּוֹ זַרְעִיתֵיהּ אֲרֵי לֵית לֵיהּ בַּר הַב לָנָא אַחְסָנָא בְּגוֹ אֲחֵי אֲבוּנָא׃

כז

1 וַתִּקְרַבְנָה בְּנוֹת צְלָפְחָד בֶּן־חֵפֶר בֶּן־גִּלְעָד בֶּן־מָכִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה לְמִשְׁפְּחֹת מְנַשֶּׁה בֶן־יוֹסֵף וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֹתָיו מַחְלָה נֹעָה וְחָגְלָה וּמִלְכָּה וְתִרְצָה׃

2 וַתַּעֲמֹדְנָה לִפְנֵי מֹשֶׁה וְלִפְנֵי אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְלִפְנֵי הַנְּשִׂיאִם וְכָל־הָעֵדָה פֶּתַח אֹהֶל־מוֹעֵד לֵאמֹר׃

3 אָבִינוּ מֵת בַּמִּדְבָּר וְהוּא לֹא־הָיָה בְּתוֹךְ הָעֵדָה הַנּוֹעָדִים עַל־יְהוָה בַּעֲדַת־קֹרַח כִּי־בְחֶטְאוֹ מֵת וּבָנִים לֹא־הָיוּ לוֹ׃

4 לָמָּה יִגָּרַע שֵׁם־אָבִינוּ מִתּוֹךְ מִשְׁפַּחְתּוֹ כִּי אֵין לוֹ בֵּן תְּנָה־לָּנוּ אֲחֻזָּה בְּתוֹךְ אֲחֵי אָבִינוּ׃

ΚΕΦΑΛ. κζ.

1. Καὶ προσελθοῦσαι αἱ θυγατέρες σαλπαὰδ υἱοῦ ὄφερ, υἱοῦ γαλαὰδ, υἱοῦ μαχεὶρ, τοῦ δήμου μανασσῆ, τῶν υἱῶν Ιωσήφ. καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν, μααλὰ, καὶ νουὰ, καὶ αἰγλὰ, καὶ μελχὰ, καὶ θερσά.

2. Καὶ στᾶσαι ἐναντίον Μωϋσῆ καὶ ἐναντίον ἐλεάζαρ τοῦ ἱερέως, καὶ ἐναντίον τῶν ἀρχόντων, καὶ ἐναντίον πάσης συναγωγῆς ἐπὶ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου, λέγουσιν·

3. Ὁ πατὴρ ἡμῶν ἀπέθανεν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ αὐτὸς οὐκ ἦν ἐν μέσῳ τῆς συναγωγῆς, τῆς ἐπισυστάσης ἔναντι κυρίου, ἐν τῇ συναγωγῇ κορὲ, ὅτι δι' ἁμαρτίαν αὐτοῦ ἀπέθανε, καὶ υἱοὶ οὐκ ἐγένοντο αὐτῷ.

4. Μὴ δὴ ἐξαλειφθήτω τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς ἡμῶν ἐκ μέσου τοῦ δήμου αὐτοῦ, ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτῷ υἱός· δότε ἡμῖν κατάσχεσιν ἐν μέσῳ ἀδελφῶν πατρὸς ἡμῶν.

CAP. XXVI.

62. Fueruntq; omnes qui numerati ſunt, vigintitria millia generis maſculini ab uno menſe & ſuprà: qui non ſunt recenſiti inter filios Iſrael, nec eis cum cæteris data poſſeſſio eſt.

63. Hic eſt numerus filiorũ Iſrael, qui deſcripti ſunt à Moyſe & Eleazaro ſacerdote, in campeſtribus Moab ſupra Iordanem contra Iericho.

64. Inter quos nullus fuit eorum qui antè numerati ſunt à Moyſe & Aaron in deſerto Sinai.

65. Prædixerat enim Dominus quòd omnes morerentur in ſolitudine. Nulluſque remanſit ex eis, niſi Caleb filius Iephone, & Ioſue filius Nun.

Das XXVI. Capitel.

62. Vnnd ihr ſumma war drey vnnd zweintzig tauſent/alle Männlein/ von einem Monden an vnd drůber. Denn ſie wurden nicht gezehlet vnter die Kinder Iſrael/denn man gab jnen kein erbe vnter den Kindern Iſrael.

63. Das iſt die ſumma der Kinder Iſrael/die Moſe vnd Eleaſar der Prieſter zeleten im gefilde der Moabiter an dem Jordan gegen Jeriho.

64. Vnter welchen war keiner auß der ſumma / da Moſe vnnd Aaron der Prieſter die Kinder Iſrael zeleten in der Wůſten Sinai.

65. Denn der HERR hatte jhnen geſagt / ſie ſolten des todts ſterben inn der Wůſten/vnd bleib keiner vber/ ohn Caleb der Sohn Jephunne/vnnd Joſua der Sohn Nun.

CHAP. XXVI.

62. Et les denõbrés des Leuites furent vingt & trois mille, tous maſles, depuis l'aage d'vn mois, & au deſſus, leſquels ne furent point denombrés auec les *autres* enfans d'Iſrael. Car il ne leur fut point donné d'heritage entre les enfans d'Iſrael.

63. Ce *ſont* là ceux qui furẽt denombrés par Moyſe & Eleazar le Sacrificateur. qui denombrerent les enfans d'Iſrael és cãpagnes de Moab, pres du Iordain de Ierico.

64. Entre leſquels nul ne fut de ceux qui auoyent eſté denombrés par Moyſe & Aarõ Sacrificateur, quand ils denombrerent les enfans d'Iſrael au deſert de Sinaï.

65. Car l'Eternel auoit dit touchant iceux que pour certain ils mourroyent au deſert : & ainſi il n'en reſta pas vn, que Caleb fils de Iephunné, & Ioſué fils de Nun.

CAP. XXVII.

1. Acceſſerunt autem filiæ Salphaad, filii Hepher, filii Galaad, filii Machir, filii Manaſſe, qui fuit filius Ioſeph: quarum ſunt nomina, Maala & Noa & Hegla & Melcha & Therſa.

2. Steteruntq; coram Moyſe & Eleazaro ſacerdote, & cunctis principibus populi ad oſtium tabernaculi fœderis, atque dixerunt.

3. Pater noſter mortuus eſt in deſerto, nec fuit in ſeditione quæ concitata eſt contra Dominum ſub Core, ſed in peccato ſuo mortuus eſt: hic non habuit mares filios.

4. Cur tollitur nomen illius de familia ſua, quia non habet filium? Date nobis poſſeſſionem inter cognatos patris noſtri.

Das XXVII. Capitel.

VNnd die Töchter Zelaphehad des Sohns Hepher / des Sohns Gilead/des Sons Machir/ des Sohns Manaſſe/vnter den Geſchlechten Manaſſe / des Sohns Joſeph/mit namen Mahela / Noa / Hagla/Milca/vnnd Thirza.

2. Kamen herzu vnnd tratten fůr Moſe vnnd fůr Eleaſar den Prieſter/ vnd fůr die Fůrſten vnd gantze Gemeine / fůr die thůr der Hůtten des Stiffts/vnd ſprachen:

3. Vnſer Vater iſt geſtorben inn der Wůſten/ vnnd war nicht mit vnter der Gemeine/die ſich wider den HERRn empöreten / in der rotten Korah/ ſondern iſt an ſeiner Sünde geſtorben / vnd hatte keine Söne.

4. Warumb ſol denn vnſers Vaters name vnter ſeinem Geſchlecht vntergehen/ob er wol keinen Son hat? Gebe vns auch ein Gut vnter vnſers Vaters Brůdern.

CHAP. XXVII.

1. Or les filles de Tſelophcad, fils de Hepher, fils de Galaad, fils de Makir, fils de Manaſſe, des familles de Manaſſe, fils de Ioſeph, s'approcherent: (& ce *ſont* ici les nõs des filles d'icelui, Mahla, Noha, Hogla, Milca, & Tirtſa.)

2. Et ſe preſenterent deuãt Moyſe, & deuant Eleazar Sacrificateur, & deuant les principaux, & deuant toute l'aſſemblee, à l'entree du tabernacle d'aſſignation, en diſant.

3. Noſtre pere eſt mort au deſert, qui toutesfois n'a point eſte parmi la bande de ceux qui s'aſſemblerent cõtre l'Eternel en l'aſſemblee de Core: bien eſt-il mort en ſon peche, & n'a point eu de fils.

4. Pourquoi ſeroit oſte le nom de noſtre pere du milieu de ſa famille, d'autant qu'il n'a point de fils? Donne nous poſſeſſion parmi les freres de noſtre pere.

כז

5 וְקָרֵיב מֹשֶׁה יָת דִּינְהֵין קֳדָם יְיָ׃

6 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה לְמֵימָר׃

7 יָאוּת בְּנָת צְלָפְחָד מְמַלְּלָן מֵיתַן תִּתֵּן לְהוֹן אֲחוּדַת אַחְסָנָא בְּגוֹ אֲחֵי אֲבוּהֵן וְתַעְבַּר יָת אַחְסָנַת אֲבוּהֵן לְהֵן׃

8 וְעִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּמַלֵּיל לְמֵימָר גְּבַר אֲרֵי יְמוּת וּבַר לֵית לֵיהּ וְתַעְבְּרוּן יָת אַחְסַנְתֵּיהּ לִבְרַתֵּיהּ׃

9 וְאִם לֵית לֵיהּ בְּרַתָּא וְתִתְּנוּן יָת אַחְסַנְתֵּיהּ לַאֲחוֹהִי׃

10 וְאִם לֵית לֵיהּ אַחִין וְתִתְּנוּן יָת אַחְסַנְתֵּיהּ לַאֲחֵי אֲבוּהִי׃

11 וְאִם לֵית אַחִין לַאֲבוּהִי וְתִתְּנוּן יָת אַחְסַנְתֵּיהּ לְקָרִיבֵיהּ דְּקָרִיב לֵיהּ מ
מִזַּרְעִיתֵיהּ וְיֵירַת יָתַהּ וּתְהֵי לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לִגְזֵירַת דִּין כְּמָא דְּפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה׃

12 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה סַק לְטוּרָא דַעֲבָרָאֵי הָדֵין וַחֲזֵי יָת אַרְעָא דִּי יְהַבִית לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃

13 וְתֶחֱזֵי יָתַהּ וְתִתְכְּנֵישׁ לְעַמָּךְ אַף אַתְּ כְּמָא דְּאִתְכְּנֵישׁ אַהֲרֹן אֲחוּךְ׃

14 כְּמָא דְּסָרֵבְתּוּן ב
(בְּמֵימְרִי) בְּמַדְבְּרָא דְצִין בְּמַצּוּת כְּנִשְׁתָּא לְקַדָּשׁוּתִי בְמַיָּא לְעֵינֵיהוֹן אִינּוּן מֵי מַצּוּת רְקַם מַדְבְּרָא דְצִין׃

15 וּמַלֵּיל מֹשֶׁה קֳדָם יְיָ לְמֵימָר׃

16 יְמַנֵּי יְיָ אֱלָהּ רוּחַיָּא לְכָל בִּסְרָא גְּבַר עַל כְּנִשְׁתָּא׃

17 דְּיִפּוֹק קֳדָמֵיהוֹן וְדִיעוֹל קֳדָמֵיהוֹן וְדִיַפְּקִינּוּן וְדִיַעֲלִינּוּן וְלָא תְהֵי כְּנִשְׁתָּא דַּיְיָ כְּעָנָא דְּלֵית לְהוֹן רָעֵי׃

כז

5 וַיַּקְרֵב מֹשֶׁה אֶת־מִשְׁפָּטָן לִפְנֵי יְהוָה׃

6 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

7 כֵּן בְּנוֹת צְלָפְחָד דֹּבְרֹת נָתֹן תִּתֵּן לָהֶם אֲחֻזַּת נַחֲלָה בְּתוֹךְ אֲחֵי אֲבִיהֶם וְהַעֲבַרְתָּ אֶת־נַחֲלַת אֲבִיהֶן לָהֶן׃

8 וְאֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לֵאמֹר אִישׁ כִּי־יָמוּת וּבֵן אֵין לוֹ וְהַעֲבַרְתֶּם אֶת־נַחֲלָתוֹ לְבִתּוֹ׃

9 וְאִם־אֵין לוֹ בַּת וּנְתַתֶּם אֶת־נַחֲלָתוֹ לְאֶחָיו׃

10 וְאִם־אֵין לוֹ אַחִים וּנְתַתֶּם אֶת־נַחֲלָתוֹ לַאֲחֵי אָבִיו׃

11 וְאִם־אֵין אַחִים לְאָבִיו וּנְתַתֶּם אֶת־נַחֲלָתוֹ לִשְׁאֵרוֹ הַקָּרֹב אֵלָיו מִמִּשְׁפַּחְתּוֹ וְיָרַשׁ אֹתָהּ וְהָיְתָה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְחֻקַּת מִשְׁפָּט כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃

12 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה עֲלֵה אֶל־הַר הָעֲבָרִים הַזֶּה וּרְאֵה אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃

13 וְרָאִיתָה אֹתָהּ וְנֶאֱסַפְתָּ אֶל־עַמֶּיךָ גַּם־אָתָּה כַּאֲשֶׁר נֶאֱסַף אַהֲרֹן אָחִיךָ׃

14 כַּאֲשֶׁר מְרִיתֶם פִּי בְּמִדְבַּר־צִן בִּמְרִיבַת הָעֵדָה לְהַקְדִּישֵׁנִי בַמַּיִם לְעֵינֵיהֶם הֵם מֵי־מְרִיבַת קָדֵשׁ מִדְבַּר־צִן׃

15 וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל־יְהוָה לֵאמֹר׃

16 יִפְקֹד יְהוָה אֱלֹהֵי הָרוּחֹת לְכָל־בָּשָׂר אִישׁ עַל־הָעֵדָה׃

17 אֲשֶׁר־יֵצֵא לִפְנֵיהֶם וַאֲשֶׁר יָבֹא לִפְנֵיהֶם וַאֲשֶׁר יוֹצִיאֵם וַאֲשֶׁר יְבִיאֵם וְלֹא תִהְיֶה עֲדַת יְהוָה כַּצֹּאן אֲשֶׁר אֵין־לָהֶם רֹעֶה׃

κζ΄.

5. Καὶ προσήγαγε Μωϋσῆς τὴν κρίσιν αὐτῶν ἔναντι κυρίου.

6. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων·

7. Ὀρθῶς θυγατέρες σαλπαὰδ λελαλήκασι· δόμα δώσεις αὐταῖς κατάσχεσιν κληρονομίας ἐν μέσῳ ἀδελφῶν πατρὸς αὐτῶν, καὶ περιθήσεις τὸν κλῆρον τοῦ πατρὸς αὐτῶν αὐταῖς.

8. Καὶ τοῖς υἱοῖς Ισραὴλ λαλήσεις λέγων· ἄνθρωπος ἐὰν ἀποθάνῃ καὶ υἱὸς μὴ ᾖ αὐτῷ, περιθήσετε τὸν κλῆρον αὐτοῦ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ.

9. Ἐὰν δὲ μὴ ᾖ θυγάτηρ αὐτῷ, δώσετε τὴν κληρονομίαν τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.

10. Ἐὰν μὴ ὦσιν αὐτῷ ἀδελφοὶ, δώσετε τὴν κληρονομίαν τῷ ἀδελφῷ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

11. Ἐὰν δὲ μὴ ὦσιν ἀδελφοὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, δώσετε τὴν κληρονομίαν τῷ οἰκείῳ τῷ ἔγγιστα αὐτοῦ ἐκ τῆς φυλῆς αὐτοῦ, κληρονομήσει τὰ αὐτοῦ. καὶ ἔσται τοῦτο τοῖς υἱοῖς Ισραὴλ δικαίωμα κρίσεως, καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσεῖ.

12. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς Μωϋσῆν· ἀνάβηθι εἰς τὸ ὄρος τὸ ἐν τῷ πέραν τοῦ ὄρους ναβὰν, καὶ ἰδὲ τὴν γῆν χαναὰν, ἣν ἐγὼ δίδωμι τοῖς υἱοῖς Ισραὴλ ἐν κατασχέσει.

13. Καὶ ὄψει αὐτὴν καὶ προστεθήσῃ πρὸς τὸν λαόν σου καὶ σύ, καθὰ προσετέθη Ααρὼν ὁ ἀδελφός σου ἐν ὢρ τῷ ὄρει·

14. Διότι παρέβητε τὸ ῥῆμά μου ἐν τῇ ἐρήμῳ σὶν, ἐν τῷ ἀντιπίπτειν τὴν συναγωγὴν τοῦ ἁγιάσαι με. οὐχ ἡγιάσετέ με ἐπὶ τῷ ὕδατι ἔναντι αὐτῶν. τοῦτό ἐστι τὸ ὕδωρ ἀντιλογίας κάδης ἐν τῇ ἐρήμῳ σίν.

15. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς πρὸς κύριον.

16. Ἐπισκεψάσθω κύριος ὁ θεὸς τῶν πνευμάτων, καὶ πάσης σαρκὸς. ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς συναγωγῆς ταύτης.

17. Ὅστις ἐξελεύσεται πρὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ ὅστις εἰσελεύσεται, καὶ ὅστις ἐξάξει αὐτοὺς, καὶ ὅστις εἰσάξει. καὶ οὐκ ἔσται ἡ συναγωγὴ κυρίου, ὡσεὶ πρόβατα οἷς οὐκ ἔστι ποιμήν,

CAP. XXVII.

5. Retulitq́; Moyſes cauſam earum ad iudiciũ Domini.

6. Qui dixit ad eum.

7. Iuſtam rem poſtulant filiæ Salphaad: da eis poſſeſſionem inter cognatos patris ſui, & ei in hæreditatem ſuccedant.

8. Ad filios autem Iſraël loquêris hæc, Homo cũ mortuus fuerit abſque filio, ad filiam eius trãſibit hæreditas.

9. Si filiam non habuerit, habebit ſucceſſores fratres ſuos.

10. Quòd ſi & fratres non fuerint, dabitis hæreditatem fratribus patris eius.

11. Sin autem nec patruos habuerit, dabitur hæreditas his qui ei proximi ſunt. eritque hoc filiis Iſraël ſanctum lege perpetua, ſicut præcepit Dominus Moyſi.

12. Dixit quoque Dominus ad Moyſen, Aſcende in mõtem iſtum Abarim, & contemplare inde Terram quã daturus ſum filiis Iſrael.

13. Cumq́; videris eam, ibis & tu ad populum tuum, ſicut ivit frater tuus Aaron:

14. Quia offendiſtis me in deſerto Sin in contradictione multitudinis, nec ſanctificare me voluiſtis coram ea ſuper aquas. hæ ſunt aquæ contradictionis in Cades deſerti Sin.

15. Cui reſpondit Moyſes.

16. Provideat Dominus Deus ſpirituum omnis carnis, hominem qui ſit ſuper multitudinem hanc:

17. Et poſſit exire & intrare ante eos, & educere eos vel introducere: ne ſit populus Domini ſicut oves abſque paſtore.

Das XXVII. Capitel.

5. Moſe bracht jhre ſache für den HERREN.

6. Vnd der HERR ſprach zu jhm:

7. Die Töchter Zelaphehad haben recht geredt / du ſolt jhnen ein Erbgut vnter jres Vaters brůdern geben / vnd ſolt jhrs Vaters Erbe jnen zuwenden.

8. Vnnd ſage den Kindern Jſrael: Wenn jemand ſtirbt / vnnd hat nicht Söne / ſo ſolt jhr ſein Erbe ſeiner Tochter zuwenden.

9. Hat er keine Tochter / ſolt jhrs ſeinen Brůdern geben.

10. Hat er keine Brůder / ſolt jhrs ſeinen Vettern geben.

11. Hat er nicht Vettern / ſolt jhrs ſeinen Nechſten Freunden geben / die jhn angehören inn ſeinem Geſchlecht / daß ſie es einnemen. Das ſol den Kindern Jſrael ein Geſetz vnnd Recht ſein / wie der HERR Moſe gebotten hatte.

12. Vnd der HERR ſprach zu Moſe: Steig auff diß gebirge Abarim / vnd beſihe das Land / das ich den Kindern Jſrael geben werde.

13. Vnd wenn du es geſehen haſt / ſolt du dich ſammlen zu deinem Volck / wie dein Bruder Aaron verſammlet iſt.

14. Dieweil jhr meinem wort vngehorſam geweſen ſeydt inn der Wůſten Zin / vber dem hadder der Gemeine / da jr mich heiligen ſoltet / durch das waſſer für jnen / Das iſt das Hadderwaſſer zu Kades in der Wůſten Zin.

15. Vnd Moſe redet mit dem HERREN / vnd ſprach:

16. Der HERR der Gott vber alles lebendiges fleiſch / wolt einen Mann ſetzen vber die Gemeine.

17. Der für jhnen her auß vnnd eingehe / vnnd ſie auß vnnd einfůre / Daß die Gemeine des HERREN nicht ſey / wie die Schafe on Hirten.

CHAP. XXVII.

5. Lors Moyſe rapporta leur cauſe deuant l'Eternel.

6. Et l'Eternel parle à Moyſe, diſant:

7. Les filles de Tſelophcad parlent droitement: tu ne faudras de leur donner poſſeſſion d'heritage parmi les freres de leur pere, & feras paſſer l'heritage de leur pere à icelles.

8. Tu parleras auſſi aux enfans d'Iſrael, diſant, Quand quelcun mourra, & n'aura point de fils, vous ferez paſſer l'heritage d'icelui à ſa fille. 9. Que s'il n'a point de fille, vous donnerez l'heritage d'icelui à ſes freres.

10. Et s'il n'a point de freres, vous donnerez l'heritage d'icelui aux freres de ſon pere.

11. Que ſi ſon pere n'a point de freres, vous donnerez l'heritage d'icelui à ſon parẽt, le plus proche de ſa famille, & il le poſſedera: & *ceci* ſera aux enfans d'Iſrael, comme l'Eternel a cõmandé à Moyſe, pour ordonnance ſelon laquelle il faut iuger.

12. L'Eternel dit auſſi à Moyſe, Monte en ceſte mõtagne-ci de Habarim, & regarde le païs, lequel i'ai donné aux enfans d'Iſrael.

13. Tu le regarderas donc, & puis tu ſeras toi auſſi retiré vers tes peuples, comme Aaron ton frere a eſté retiré.

14. Dautant que vous auez eſté rebelles à mon mandement au deſert de Tſin, au debat de l'aſſemblee, tellement que vous ne m'auez point ſanctifié és eaux deuãt leurs yeux. (Ce *ſont* les eaux du debat de Kadés, *au* deſert de Tſin.)

15. Et Moyſe parla à l'Eternel, diſant.

16. Que l'Eternel le Dieu des eſprits de toute chair, pouruoye de quelque perſonnage ſur l'aſſemblee:

17. Lequel ſorte & entre deuant eux, & les face ſortir & entrer: & que l'aſſemblee de l'Eternel ne ſoit comme brebis qui n'ont point de paſteur.

כז

18 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה דְּבַר לָךְ יָת יְהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן גְּבַר דְּרוּחַ נְבוּאָה בֵּיהּ וְתִסְמוֹךְ יָת יְדָךְ עֲלוֹהִי׃

19 וּתְקִים יָתֵיהּ קֳדָם אֶלְעָזָר כַּהֲנָא וְלִקְדָם כָּל כְּנִשְׁתָּא וּתְפַקֵּיד יָתֵיהּ לְעֵינֵיהוֹן׃

20 וְתִתֵּן מִזִּיוָךְ עֲלוֹהִי בְּדִיל דִּיקַבְּלוּן מִינֵּיהּ כָּל כְּנִשְׁתָּא דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃

21 וְלִקְדָם אֶלְעָזָר כַּהֲנָא יְקוּם וְיִשְׁאַל לֵיהּ בְּדִין אוּרַיָּא קֳדָם יְיָ עַל מֵימְרֵיהּ יְהוֹן נָפְקִין וְעַל מֵימְרֵיהּ יְהוֹן עָלִין הוּא וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עִימֵּיהּ וְכָל כְּנִשְׁתָּא׃

22 וַעֲבַד מֹשֶׁה כְּמָא דְּפַקֵּיד יְיָ יָתֵיהּ וּדְבַר יָת יְהוֹשֻׁעַ וַאֲקִימֵיהּ קֳדָם אֶלְעָזָר כַּהֲנָא וּקְדָם כָּל כְּנִשְׁתָּא׃

23 וּסְמַךְ יָת יְדוֹהִי עֲלוֹהִי וּפַקְּדֵיהּ כְּמָא דְּמַלֵּיל יְיָ בִּידָא דְמֹשֶׁה׃

כח

1 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃

2 פַּקֵּיד יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְתֵימַר לְהוֹן יָת קָרְבָּנִי לְחֵם סִדּוּר לְקָרְבָּנַי ל לְאִתְקַבָּלָא בְּרַעֲוָא תִּטְּרוּן לְקָרְבָא קֳדָמַי בִּזְמָנֵיהּ׃

3 וְתֵימַר לְהוֹן דֵּין קָרְבָּנָא דִּתְקָרְבוּן קֳדָם יְיָ אִמְּרִין בְּנֵי שְׁנָה שַׁלְמִין תְּרֵין לְיוֹמָא עֲלָתָא תְּדִירָא׃

4 יָת אִמְּרָא חַד תַּעְבֵּיד בְּצַפְרָא וְיָת אִמְּרָא תִּנְיָנָא תַּעְבֵּיד בֵּין ש שִׁמְשַׁיָּא׃

5 וְחַד מִן עַשְׂרָא בִּתְלָת סְאִין סֻלְתָּא לְמִנְחָתָא דְּפִילָא בִּמְשַׁח כְּתִישָׁא רַבְעוּת הִינָא׃

כז

18 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה קַח־לְךָ אֶת־יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן אִישׁ אֲשֶׁר־רוּחַ בּוֹ וְסָמַכְתָּ אֶת־יָדְךָ עָלָיו׃

19 וְהַעֲמַדְתָּ אֹתוֹ לִפְנֵי אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְלִפְנֵי כָּל־הָעֵדָה וְצִוִּיתָה אֹתוֹ לְעֵינֵיהֶם׃

20 וְנָתַתָּה מֵהוֹדְךָ עָלָיו לְמַעַן יִשְׁמְעוּ כָּל־עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

21 וְלִפְנֵי אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן יַעֲמֹד וְשָׁאַל לוֹ בְּמִשְׁפַּט הָאוּרִים לִפְנֵי יְהוָה עַל־פִּיו יֵצְאוּ וְעַל־פִּיו יָבֹאוּ הוּא וְכָל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אִתּוֹ וְכָל־הָעֵדָה׃

22 וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ וַיִּקַּח אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וַיַּעֲמִדֵהוּ לִפְנֵי אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְלִפְנֵי כָּל־הָעֵדָה׃

23 וַיִּסְמֹךְ אֶת־יָדָיו עָלָיו וַיְצַוֵּהוּ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה׃

כח

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

2 צַו אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אֶת־קָרְבָּנִי לַחְמִי לְאִשַּׁי רֵיחַ נִיחֹחִי תִּשְׁמְרוּ לְהַקְרִיב לִי בְּמוֹעֲדוֹ׃

3 וְאָמַרְתָּ לָהֶם זֶה הָאִשֶּׁה אֲשֶׁר תַּקְרִיבוּ לַיהוָה כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה תְמִימִם שְׁנַיִם לַיּוֹם עֹלָה תָמִיד׃

4 אֶת־הַכֶּבֶשׂ אֶחָד תַּעֲשֶׂה בַבֹּקֶר וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַּעֲשֶׂה בֵּין הָעַרְבָּיִם׃

5 וַעֲשִׂירִית הָאֵיפָה סֹלֶת לְמִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן כָּתִית רְבִיעִת הַהִין׃

κζ.

18. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων· λάβε πρὸς σεαυτὸν ἰησοῦν υἱὸν ναυὴ, ἄνθρωπον ὅστις ἔχει πνεῦμα ἐν ἑαυτῷ, καὶ ἐπιθήσεις τὰς χεῖράς σου ἐπ᾽ αὐτόν.

19. Καὶ στήσεις αὐτὸν ἔναντι ἐλεάζαρ τοῦ ἱερέως, καὶ ἐντελῇ αὐτῷ ἐναντίον πάσης τῆς συναγωγῆς, καὶ ἔντειλαι περὶ αὐτοῦ ἐναντίον αὐτῶν.

20. Καὶ δώσεις τὴν δόξαν σου ἐπ᾽ αὐτὸν, ὅπως ἂν εἰσακούσωσιν αὐτοῦ οἱ υἱοὶ Ισραήλ.

21. Καὶ ἔναντι ἐλεάζαρ τοῦ ἱερέως στήσεται, καὶ ἐπερωτήσουσιν αὐτὸν τὴν κρίσιν τῶν δήλων ἔναντι κυρίου. ἐπὶ τῷ στόματι αὐτοῦ ἐξελεύσεται, καὶ ἐπὶ τῷ στόματι αὐτοῦ εἰσελεύσεται αὐτὸς, καὶ υἱοὶ Ισραὴλ ὁμοθυμαδὸν, καὶ πᾶσα ἡ συναγωγή.

22. Καὶ ἐποίησε Μωϋσῆς, καθὰ ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος ὁ θεὸς, καὶ λαβὼν τὸν ἰησοῦν ἔστησεν αὐτὸν ἐναντίον ἐλεάζαρ τοῦ ἱερέως, καὶ ἐναντίον πάσης τῆς συναγωγῆς.

23. Καὶ ἐπέθηκε τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπ᾽ αὐτὸν, καὶ συνέστησεν αὐτὸν καθάπερ συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσῇ.

ΚΕΦΑΛ. κη´.

1. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων·

2. Ἔντειλαι τοῖς υἱοῖς Ισραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς λέγων· τὰ δῶρά μου, δόματά μου, καρπώματά μου εἰς ὀσμὴν εὐωδίας, διατηρήσετε προσφέρειν μοι ἐν ταῖς ἑορταῖς μου.

3. Καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· ταῦτα τὰ καρπώματα ἃ προσάξετε κυρίῳ. ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἀμώμους δύο τὴν ἡμέραν εἰς ὁλοκαύτωσιν ἐνδελεχῶς.

4. Τὸν ἀμνὸν τὸν ἕνα ποιήσετε τὸ πρωῒ, καὶ τὸν ἀμνὸν τὸν δεύτερον ποιήσετε πρὸς ἑσπέραν.

5. Καὶ ποιήσεις τὸ δέκατον τοῦ οἰφὶ σεμίδαλιν εἰς θυσίαν, ἀναπεποιημένην ἐν ἐλαίῳ ἐν τῷ τετάρτῳ τοῦ ἵν.

CAP. XXVII.

18. Dixitque Dominus ad eum, Tolle Ioſue filium Nun virum in quo eſt Spiritus (Dei,) & pone manum tuam ſuper eum,

19. Qui ſtabit coram Eleazaro ſacerdote & omni multitudine, & dabis ei pręcepta cunctis videntibus.

20. Et partem gloriæ tuę, ut audiat eum omnis ſynagoga filiorum Iſraël.

21. Pro hoc ſi quid agendũ erit, Eleazar ſacerdos conſulet Dominum. Ad verbum eius egredietur & ingredietur ipſe, & omnes filii Iſraël cũ eo, & cætera multitudo.

22. Fecit Moyſes ut præceperat Dominus. Cumq; tuliſſet Ioſue, ſtatuit eum corã Eleazaro ſacerdote & omni frequentia populi.

23. Et impoſitis capiti eius manibus cuncta replicavit quæ mandaverat Dominus.

CAP. XXVIII.

1. Dixit quoque Dominus ad Moyſen.

2. Præcipe filiis Iſraël, & dices ad eos, Oblationem meam & panes, & incenſum odoris ſuaviſſimi offerte per tempora ſua.

3. Hæc ſunt ſacrificia quæ offerre debetis, Agnos anniculos immaculatos duos quotidie in holocauſtum ſempiternum:

4. Vnum offeretis manè, & alterum ad veſperum:

5. Decimam partem ephi ſimilæ, quæ conſperſa ſit oleo puriſſimo, & habeat quartam partem hin.

Das XXVII. Capitel.

18. Vnd der HERR ſprach zu Moſe: Nim Joſua zu dir den Sohn Nun/ der ein Mann iſt/ in dem der Geiſt iſt/ vnd lege deine hende auff jhn.

19. Vnd ſtelle jhn für den Prieſter Eleaſar / vnnd für die gantze Gemeine. Vnd gebeut jm für jren augen.

20. Vnnd lege deine Herrligkeit auff jhn/ daß jhm gehorche die gantze Gemeine der Kinder Iſrael.

21. Vnd er ſol tretten für den Prieſter Eleaſar / der ſol für jhn rath fragen/ durch die weiſe des Liechts für dem HERRN. Nach deſſelben mund ſollen auß vnd einziehen/ beide er vnnd alle Kinder Iſrael mit jhm / vnnd die gantze Gemeine.

22. Moſe thet wie jhm der HERR gebotten hatte/ vnd nam Joſua / vnnd ſtellet jhn für den Prieſter Eleazar / vnd für die gantze Gemeine.

23. Vnd legt ſeine hand auff jhn/ vnd gebot jhm/ wie der HERR mit Moſe geredt hatte.

Das XXVIII. Capitel.

VNd der HERR redet mit Moſe/ vnd ſprach:

2. Gebeut den Kindern Iſrael/ vnnd ſprich zu jhnen: Die Opffer meines Brodts/ welches mein Opffer des ſüſſen geruchs iſt/ ſolt jhr halten zu ſeinen zeiten/ daß jhr mirs opffert.

3. Vnd ſprich zu jnen: Das ſind die Opffer/ die jhr dem HERRN opffern ſolt / jårige Lämmer die ohn wandel ſind / tåglich zwey zum tåglichen Brandopffer.

4. Ein Lamm des morgens / das ander zwiſchen abends.

5. Dazu einen zehenden Epha Semelmehls zum Speißopffer mit öle gemenget das geſtoſſen iſt/ eins vierdten theils vom Hin.

CHAP. XXVII.

18. Lors l'Eternel dit à Moyſe, Pren-toi Ioſué fils de Nun, homme auquel *eſt* l'eſprit: puis tu poſeras ta main ſur lui.

19. Et le preſenteras deuãt Eleazar le Sacrificateur, & deuant toute l'aſſemblee: & l'inſtruiras, eux le voyans.

20. Et lui departiras de ton autorité, à ce que toute l'aſſemblee des enfans d'Iſrael *l'*eſcoute.

21. Et il ſe preſentera deuãt Eleazar le Sacrificateur, & l'interroguera touchant le iugement d'Vrim deuant l'Eternel: & ils ſortiront & entreront à ſon mandemẽt, tant lui que tous les enfans d'Iſrael auec lui, enſemble toute l'aſſemblee.

22. Moyſe donc fit comme l'Eternel lui auoit cõmandé: & print Ioſué, & le preſenta deuant Eleazar le Sacrificateur, & deuant toute l'aſſemblee.

23. Puis il poſa ſes mains ſur lui, & l'inſtruiſit, comme l'Eternel auoit commandé par le moyen de Moyſe.

CHAP. XXVIII.

1. Item, l'Eternel parla à Moyſe, diſant.

2. Commande aux enfans d'Iſrael, & leur di, Vous prẽdrez garde à mes oblations, *qui ſont* ma viande, aſſauoir à mes ſacrifices faits par feu *qui ſont* ma ſouefue odeur, pour me les offrir en leur temps.

3. Tu leur diras donc, *C'eſt* ici le ſacrifice fait par feu que vous offrirez à l'Eternel, Deux agneaux d'vn an ſans tare, par chacun iour, en holocauſte continuel.

4. Tu ſacrifieras l'vn des agneaux au matin, & l'autre agneau entre les deux veſpres.

5. Et la dixieme partie d'vn Epha de fine farine pour le gaſteau, peſtrie auec la quatrieme partie d'vn Hin d'huile eſpreinte.

כח

6 עֲלָתָא תְדִירָא דְּאִתְעֲבִידַת בְּטוּרָא דְסִינַי לְאִתְקַבָּלָא בְרַעֲוָא קֻרְבָּנָא קֳדָם יְיָ׃

7 וְנִסְכֵּיהּ רַבְעוּת הִינָא לְאִמְּרָא חַד בְּקֻדְשָׁא יִתְנְסַךְ נִיסוּךְ דַּחֲמַר עַתִּיק קֳדָם יְיָ׃

8 וְיָת אִמְּרָא תִנְיָנָא תַּעֲבֵיד בֵּין שִׁמְשַׁיָּא כְּמִנְחַת צַפְרָא וּכְנִסְכֵּיהּ תַּעֲבֵיד קֻרְבַּן דְּמִתְקַבַּל בְּרַעֲוָא קֳדָם יְיָ׃

9 וּבְיוֹמָא דְשַׁבְּתָא תְּרֵין אִמְּרִין בְּנֵי שְׁנָה שַׁלְמִין וּתְרֵין עֶשְׂרוֹנִין סֻלְתָּא מִנְחָתָא דְּפִילָא בִמְשַׁח וְנִסְכֵּיהּ׃

10 עֲלַת שַׁבָּת דְּתִתְעֲבֵיד בְּשַׁבַּתָּא עַל עֲלַת תְּדִירָא וְנִסְכַּהּ׃

11 וּבְרֵישֵׁי יַרְחֵיכוֹן תְּקָרְבוּן עֲלָתָא קֳדָם יְיָ תּוֹרִין בְּנֵי תוֹרֵי תְרֵין וְדִכַר חַד אִמְּרִין בְּנֵי שְׁנָה שִׁבְעָה שַׁלְמִין׃

12 וּתְלָתָה עֶשְׂרוֹנִין סֻלְתָּא מִנְחָתָא דְּפִילָא בִמְשַׁח לְתוֹרָא חַד וּתְרֵין עֶשְׂרוֹנִין סֻלְתָּא מִנְחָתָא דְּפִילָא בִמְשַׁח לְדִכְרָא חַד׃

13 וְעֶשְׂרוֹנָא עֶשְׂרוֹנָא סֻלְתָּא מִנְחָתָא דְּפִילָא בִמְשַׁח לְאִמְּרָא חַד עֲלָתָא לְאִתְקַבָּלָא בְרַעֲוָא קֻרְבָּנָא קֳדָם יְיָ׃

14 וְנִסְכֵּיהוֹן פַּלְגוּת הִינָא יְהֵי לְתוֹרָא וּתְלָתוּת הִינָא לְדִכְרָא וְרַבְעוּת הִינָא לְאִמְּרָא חַמְרָא דָּא עֲלַת רֵישׁ יֶרַח בְּאִתְחַדְּתוּתֵיהּ כֵּן לְכָל רֵישֵׁי יַרְחֵי שַׁתָּא׃

15 וּצְפִיר בַּר עִזִּין חַד לְחַטָּאתָא קֳדָם יְיָ עַל עֲלָתָא תְדִירָא יִתְעֲבֵיד וְנִסְכֵּיהּ׃

כח

6 עֹלַת תָּמִיד הָעֲשֻׂיָה בְּהַר סִינַי לְרֵיחַ נִיחֹחַ אִשֶּׁה לַיהוָה׃

7 וְנִסְכּוֹ רְבִיעִת הַהִין לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד בַּקֹּדֶשׁ הַסֵּךְ נֶסֶךְ שֵׁכָר לַיהוָה׃

8 וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַּעֲשֶׂה בֵּין הָעַרְבָּיִם כְּמִנְחַת הַבֹּקֶר וּכְנִסְכּוֹ תַּעֲשֶׂה אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה׃

9 וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי־כְבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה תְּמִימִם וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן וְנִסְכּוֹ׃

10 עֹלַת שַׁבַּת בְּשַׁבַּתּוֹ עַל־עֹלַת הַתָּמִיד וְנִסְכָּהּ׃

11 וּבְרָאשֵׁי חָדְשֵׁיכֶם תַּקְרִיבוּ עֹלָה לַיהוָה פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם וְאַיִל אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם׃

12 וּשְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לַפָּר הָאֶחָד וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לָאַיִל הָאֶחָד׃

13 וְעִשָּׂרֹן עִשָּׂרוֹן סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד עֹלָה רֵיחַ נִיחֹחַ אִשֶּׁה לַיהוָה׃

14 וְנִסְכֵּיהֶם חֲצִי הַהִין יִהְיֶה לַפָּר וּשְׁלִישִׁת הַהִין לָאַיִל וּרְבִיעִת הַהִין לַכֶּבֶשׂ יָיִן זֹאת עֹלַת חֹדֶשׁ בְּחָדְשׁוֹ לְחָדְשֵׁי הַשָּׁנָה׃

15 וּשְׂעִיר עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת לַיהוָה עַל־עֹלַת הַתָּמִיד יֵעָשֶׂה וְנִסְכּוֹ׃

κή.

6. Ὁλοκαύτωμα ἐνδελεχισμοῦ, ἡ γινομένη ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ, εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ.

7. Καὶ σπονδὴν αὐτοῦ τὸ τέταρτον τοῦ εἶν τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνί, ἐν τῷ ἁγίῳ σπείσεις σπονδὴν σίκερα κυρίῳ.

8. Καὶ τὸν ἀμνὸν τὸν δεύτερον ποιήσεις τὸ πρὸς ἑσπέραν κατὰ τὴν θυσίαν αὐτοῦ, καὶ κατὰ τὴν σπονδὴν αὐτοῦ ποιήσεις εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ.

9. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων προσάξετε δύο ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἀμώμους, καὶ δύο δέκατα σεμιδάλεως εἰς θυσίαν ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ καὶ σπονδήν.

10. Ὁλοκαύτωμα τοῦ σαββάτου ἐν τοῖς σαββάτοις, ἐπὶ τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διαπαντός, καὶ τὴν σπονδὴν αὐτοῦ.

11. Καὶ ἐν ταῖς νουμηνίαις προσάξετε ὁλοκαύτωμα κυρίῳ, μόσχους ἐκ βοῶν δύο, καὶ κριὸν ἕνα, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἑπτὰ ἀμώμους.

12. Τρία δέκατα σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ τῷ μόσχῳ τῷ ἑνί, καὶ δύο δέκατα σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ τῷ κριῷ τῷ ἑνί.

13. Δέκατον σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνί, θυσίαν ὀσμὴν εὐωδίας κάρπωμα κυρίῳ.

14. Ἡ σπονδὴ αὐτῶν, τὸ ἥμισυ τοῦ εἶν, ἔσται τῷ μόσχῳ τῷ ἑνί, καὶ τὸ τρίτον τοῦ εἶν ἔσται τῷ κριῷ τῷ ἑνί, καὶ τὸ τέταρτον τοῦ εἶν ἔσται τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνὶ οἴνου. τοῦτο τὸ ὁλοκαύτωμα μῆνα ἐκ μηνὸς εἰς τοὺς μῆνας τοῦ ἐνιαυτοῦ.

15. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας κυρίῳ ἐπὶ τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διαπαντὸς ποιηθήσεται, καὶ ἡ σπονδὴ αὐτοῦ.

CAP. XXVIII.

6. Holocauſtũ iuge eſt quod obtuliſtis in monte Sinai in odorem ſuaviſſimum incenſi Domini.

7. Et libabitis vini quartam partẽ Hin, per agnos ſingulos in ſanctuario Domino.

8. Alterumq; agnum ſimiliter offeretis ad veſperam iuxta omnem ritum ſacrificii matutini, & libamentorũ eius, oblationem ſuaviſſimi odoris Domino.

9. Die autem ſabbathi offeretis duos agnos anniculos immaculatos, & duas decimas ſimilæ oleo conſperſę in ſacrificio, & liba.

10. Quæ ritè funduntur per ſingula ſabbatha in holocauſtum ſempiternum.

11. In calendis autem, id eſt in menſium exordiis, offeretis holocauſtum Domino, vitulos de armento duos, arietem unum, agnos anniculos ſeptem immaculatos.

12. Et tres decimas ſimilæ oleo conſperſæ in ſacrificio per ſingulos vitulos: & duas decimas ſimilæ oleo cõſperſæ per ſingulos arietes:

13. Et decimam decimæ ſimilę ex oleo in ſacrificio per agnos ſingulos. holocauſtũ ſuaviſſimi odoris atque incenſi eſt Domino.

14. Libamenta autem vini quæ per ſingulas fundenda ſunt victimas, iſta erunt, Media pars Hin per ſingulos vitulos, tertia per arietem, quarta per agnum. hoc erit holocauſtum per omnes menſes, qui ſibi anno vertente ſuccedunt,

15. Hircus quoque offeretur Domino pro peccatis in holocauſtum ſempiternum cum libamentis ſuis.

Das XXVIII. Capitel.

6. Das iſt ein täglich Brandopffer/ das jr am Berge Sinai opffertet/ zum ſüſſen geruch ein fewer dem HErrn.

7. Dazu ſein Tranckopffer/ ja zu einem Lamb ein viertel vom Hin/ Im Heiligthumb ſol mann den Wein des Tranckopffers opffern dem HERREN.

8. Das ander Lamb ſolt du zwiſchen abends machen / wie das Speißopffer des morgens vnnd ſein Tranckopffer zum Opffer des ſüſſen geruchs dem HERREN.

9. Am Sabbathtage aber/ zwey järige Lämmer on wandel/ vnd zwo zehenden Semelmehls zum Speißopffer mit öle gemenget/ vnd ſein Tranckopffer.

10. Das iſt das Brandopffer eines jeglichen Sabbaths / vber das tägliche Brandopffer ſampt ſeinem Tranckopffer.

11. Aber des erſten tags ewer Monden ſolt jr dem HERRN ein Brandopffer opffern/ zween junge Farren/ einen Wider/ ſieben järige Lämmer ohn wandel.

12. Vnnd ja drey Zehenden Semelmehls zum Speißopffer mit öle gemenget zu einem Farren/ vnnd zwo zehenden Semelmehls zum Speißopffer mit öle gemenget zu einem Wider.

13. Vnd ja ein Zehenden Semelmehls zum Speißopffer mit öle gemenget/ zu einem Lamb. Das iſt das Brandopffer des ſüſſen Geruchs / ein Opffer dem HERRN.

14. Vnd jhr Tranckopffer ſol ſein/ ein halb Hin Weins zum Farren/ ein dritheil Hin zum Wider/ ein vierdtheil Hin zum Lamb. Das iſt das Brandopffer eines jeglichen Monden im Jar.

15. Dazu ſol mann einen Zigenbock zum Sündopffer dem HERREN machen/ vber das tägliche Brandopffer/ vnd ſein Tranckopffer.

CHAP. XXVIII.

6. *C'eſt* l'holocauſte cõtinuel, qui a eſté fait en la mõtagne de Sinaï, en ſouefue odeur, l'offrande faite par feu à l'Eternel.

7. Et ſon aſperſion *ſera* vne quatrieme partie d'vn Hin pour chacun agneau, *&* verſeras au lieu ſainct l'aſperſion de ceruoiſe à l'Eternel.

8. Et ſacrifieras l'autre agñeau entre les deux veſpres, tu feras vn pareil gaſteau qu'au matin, & pareille aſperſion, en ſacrifice fait par feu en ſouefue odeur à l'Eternel.

9. Mais au iour du Sabbat vous offrirez deux agneaux d'vn an ſans tare, & deux dixiemes de fine farine peſtrie à l'huile pour le gaſteau, auec ſon aſperſion.

10. *C'eſt* l'holocauſte du Sabbat pour chacun Sabbat, outre l'holocauſte continuel auec ſon aſperſion.

11. Semblablement au commencement de vos mois, vous offrirez en holocauſte à l'Eternel, deux bouueaux prins de la vacherie, vn mouton, & ſept agneaux d'vn an ſans tare.

12. Et trois dixiemes de fine farine peſtrie à l'huile, pour le gaſteau, pour chaque bouueau, & deux dixiemes de fine farine peſtrie à l'huile, pour le gaſteau, pour le mouton.

13. Et vne dixieme de fine farine peſtrie à l'huile, pour le gaſteau, pour chaque agneau, en holocauſte, ſouefue odeur, & ſacrifice fait par feu à l'Eternel.

14. Et leurs aſperſions ſeront la moitié d'vn Hin de vin pour chaque bouueau, & la troiſieme partie d'vn Hin pour le mouton, & la quatrieme partie d'vn Hin pour chaque agneau. *C'eſt* l'holocauſte du commencement de chaque mois, ſelon tous les mois de l'an.

15. On ſacrifiera auſſi vn ieune bouc en offrande pour le peché à l'Eternel, outre l'holocauſte continuel, & ſon aſperſion.

כח

16 וּבַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ פֶּסַח לַיהוָה׃

17 וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַזֶּה חָג שִׁבְעַת יָמִים מַצּוֹת יֵאָכֵל׃

18 בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן מִקְרָא־קֹדֶשׁ כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃

19 וְהִקְרַבְתֶּם אִשֶּׁה עֹלָה לַיהוָה פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם וְאַיִל אֶחָד וְשִׁבְעָה כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם׃

20 וּמִנְחָתָם סֹלֶת בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאַיִל תַּעֲשׂוּ׃

21 עִשָּׂרוֹן עִשָּׂרוֹן תַּעֲשֶׂה לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד לְשִׁבְעַת הַכְּבָשִׂים׃

22 וּשְׂעִיר חַטָּאת אֶחָד לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם׃

23 מִלְּבַד עֹלַת הַבֹּקֶר אֲשֶׁר לְעֹלַת הַתָּמִיד תַּעֲשׂוּ אֶת־אֵלֶּה׃

24 כָּאֵלֶּה תַּעֲשׂוּ לַיּוֹם שִׁבְעַת יָמִים לֶחֶם אִשֵּׁה רֵיחַ־נִיחֹחַ לַיהוָה עַל־עוֹלַת הַתָּמִיד יֵעָשֶׂה וְנִסְכּוֹ׃

25 וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃

26 וּבְיוֹם הַבִּכּוּרִים בְּהַקְרִיבְכֶם מִנְחָה חֲדָשָׁה לַיהוָה בְּשָׁבֻעֹתֵיכֶם מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ׃

27 וְהִקְרַבְתֶּם עוֹלָה לְרֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם אַיִל אֶחָד שִׁבְעָה כְבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה׃

28 וּמִנְחָתָם סֹלֶת בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר הָאֶחָד שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאַיִל הָאֶחָד׃

כח

16 וּבְיַרְחָא קַדְמָאָה בְּאַרְבְּעַת עַשְׂרָא יוֹמָא לְיַרְחָא פִּסְחָא קֳדָם יְיָ׃

17 וּבְחַמְשָׁא עַשְׂרָא יוֹמָא לְיַרְחָא הָדֵין חַגָּא שִׁבְעָה יוֹמִין פַּטִּיר יִתְאֲכֵל׃

18 בְּיוֹמָא קַדְמָאָה מְעָרַע קַדִּישׁ כָּל עִבִידַת פָּלְחָנָא לָא תַעְבְּדוּן׃

19 וּתְקָרְבוּן קֻרְבָּנָא עֲלָתָא קֳדָם יְיָ תּוֹרִין בְּנֵי תוֹרֵי תְּרֵין וּדְכַר חַד וְשִׁבְעָה אִמְּרִין בְּנֵי שָׁנָה שַׁלְמִין יְהוֹן לְכוֹן׃

20 וּמִנְחַתְהוֹן סֻלְתָּא דְּפִילָא בִּמְשַׁח תְּלָתָא עֶשְׂרוֹנִין לְתוֹרָא וּתְרֵי עֶשְׂרוֹנִין לְדִכְרָא תַּעְבְּדוּן׃

21 עֶשְׂרוֹנָא עֶשְׂרוֹנָא תַּעְבֵּיד לְאִמְּרָא חַד כֵּן לְשִׁבְעָה אִמְּרִין׃

22 וּצְפִירָא דְּחַטָּאתָא חַד לְכַפָּרָא עֲלֵיכוֹן׃

23 בַּר מֵעֲלַת צַפְרָא דִּי לַעֲלָתָא תְּדִירָא תַּעְבְּדוּן יָת אִלֵּין׃

24 כְּאִלֵּין תַּעְבְּדוּן לְיוֹמָא שִׁבְעָא יוֹמִין לְחֵם קֻרְבַּן דְּמִתְקַבַּל בְּרַעֲוָא קֳדָם יְיָ עַל עֲלָתָא תְּדִירָא יִתְעֲבֵד וְנִסְכֵּהּ׃

25 וּבְיוֹמָא שְׁבִיעָאָה מְעָרַע קַדִּישׁ יְהֵא לְכוֹן כָּל עִבִידַת פָּלְחָנָא לָא תַעְבְּדוּן׃

26 וּבְיוֹמָא דְּבִכּוּרַיָּא בְּקָרוֹבֵיכוֹן מִנְחָתָא חֲדַתָּא קֳדָם יְיָ בַּעֲצַרְתֵּכוֹן מְעָרַע קַדִּישׁ יְהֵא לְכוֹן כָּל עִבִידַת פָּלְחָנָא לָא תַעְבְּדוּן׃

27 וּתְקָרְבוּן עֲלָתָא לְאִתְקַבָּלָא בְּרַעֲוָא קֳדָם יְיָ תּוֹרִין בְּנֵי תוֹרֵי תְּרֵין וּדְכַר חַד וְשִׁבְעָא אִמְּרִין בְּנֵי שָׁנָה׃

28 וּמִנְחַתְהוֹן סֻלְתָּא דְּפִילָא בִּמְשַׁח תְּלָתָא עֶשְׂרוֹנִין לְתוֹרָא חַד וּתְרֵין עֶשְׂרוֹנִין לְדִיכְרָא חַד׃

κη'.

16. Καὶ ἐν τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ, τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς, πάσχα κυρίῳ.

17. Καὶ τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τούτου ἑορτή· ἑπτὰ ἡμέρας ἄζυμα ἔδεσθε.

18. Καὶ ἡ ἡμέρα ἡ πρώτη ἐπίκλητος ἁγία ἔσται ὑμῖν. πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε.

19. Καὶ προσάξετε ὁλοκαυτώματα κάρπωμα κυρίῳ, μόσχους ἐκ βοῶν δύο, κριὸν ἕνα, ἑπτὰ ἀμνοὺς ἐνιαυσίους. ἄμωμοι ἔσονται ὑμῖν.

20. Καὶ ἡ θυσία αὐτῶν σεμιδάλεως ἀναπεποιημένη ἐν ἐλαίῳ, τρία δέκατα τῷ μόσχῳ τῷ ἑνὶ, καὶ δύο δέκατα τῷ κριῷ τῷ ἑνὶ ποιήσετε.

21. Δέκατον δέκατον ποιήσεις τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνὶ, τοῖς ἑπτὰ ἀμνοῖς.

22. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, ἐξιλάσασθαι περὶ ὑμῶν.

23. Πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διαπαντὸς τῆς πρωϊνῆς, ὅ ἐστιν ὁλοκαύτωμα ἐνδελεχισμοῦ ποιήσετε ταῦτα.

24. Κατὰ ταῦτα ποιήσετε τὴν ἡμέραν εἰς τὰς ἑπτὰ ἡμέρας δῶρον, κάρπωμα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ, ἐπὶ τοῦ ὁλοκαυτώματος τοῦ διαπαντὸς ποιήσεις τὴν σπονδὴν αὐτοῦ.

25. Καὶ ἡ ἡμέρα ἡ ἑβδόμη ἐπίκλητος ἁγία ἔσται ὑμῖν. πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε ἐν αὐτῇ.

26. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῶν νέων, ὅταν προσφέρητε θυσίαν νέαν κυρίῳ τῶν ἑβδομάδων, ἐπίκλητος ἁγία ἔσται ὑμῖν. πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε.

27. Καὶ προσάξετε ὁλοκαύτωμα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ μόσχους ἐκ βοῶν δύο, κριὸν ἕνα, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἑπτὰ ἀμώμους.

28. Ἡ θυσία αὐτῶν, σεμιδάλεως ἀναπεποιημένης ἐν ἐλαίῳ, τρία δέκατα τῷ μόσχῳ τῷ ἑνὶ, καὶ δύο δέκατα τῷ κριῷ τῷ ἑνί.

CAP. XXVIII.

16. Menſe autem primo, quartadecima die menſis, Phaſe Domini erit.

17. Et quintadecima die ſolennitas: ſeptem diebus veſcentur azymis.

18. Quarum dies prima venerabilis & ſancta erit: omne opus ſervile non facietis in ea.

19. Offeretiſque incenſum holocauſtum Domino vitulos de armento duos, arietē unum, agnos anniculos immaculatos ſeptem:

20. Et ſacrificia ſingulorum ex ſimila quæ conſperſa ſit oleo, tres decimas per ſingulos vitulos, & duas decimas per arietem.

21. Et decimam decimæ per agnos ſingulos, id eſt, per ſeptem agnos.

22 Et hircum pro peccato unū, ut expietur pro vobis.

23. Præter holocauſtum matutinum quod ſemper offeretis.

24. Ita facietis per ſingulos dies ſeptem dierum in fomitem ignis, & in odorem ſuaviſſimum Domino, qui ſurget de holocauſto & de libationibus ſingulorum.

25. Dies quoque ſeptimus celeberrimus & ſanctus erit vobis: omne opus ſervile non facietis in eo.

26. Dies etiam primitivorū quando offeretis novas fruges Domino, expletis hebdomadibus, venerabilis & ſancta erit: omne opus ſervile non facietis in ea.

27. Offeretiſq; holocauſtū in odorem ſuaviſſimum Domino, vitulos de armento duos, arietē unum, & agnos anniculos immaculatos ſeptem;

28. Atque in ſacrificiis eorum ſimilæ oleo conſperſæ tres decimas per ſingulos vitulos, per arietes, duas.

Das XXIIX. Capitel.

16. Aber am vierzehenden tage des erſten Monden / iſt das Paſſah dem HERRN.

17. Vnnd am funffzehenden tage deſſelben Monden / iſt Feſt / Sieben tage ſol man vngeſeuert brot eſſen.

18. Der erſte tag ſol heilig heiſſen/daß jr zuſammen kom̃t / Kein dienſtarbeit ſolt jr drinnen thun.

19. Vnd ſolt dem HERRN Brandopffer thun/zwen junge Farren/einen Wider / ſieben järige Lämmer ohn wandel.

20. Sampt jrem Speißopffer / drey Zehenden ſemelmehls mit öle gemenget zu einem Farren/vnnd zwo Zehenden zu dem Wider.

21. Vnnd ja ein Zehenden auff ein Lamm vnter den ſieben Lämmern.

22. Dazu einen Bock zum Sündopffer/daß jr verſönet werdet/vnd ſolt ſolchs thun am morgen.

23. Vber das Brandopffer/welches ein täglich Brandopffer iſt.

24. Nach diſer weiſe ſolt jr alle tage/die ſieben tage lang/das Brod opffern zum opffer des ſüſſen geruchs dem HERRN/vber das tägliche Brandopffer/dazu ſein Tranckopffer.

25. Vnd der ſiebende tag ſol bey euch heilig heiſſen/daß jr zuſammen kom̃t / kein dienſtarbeit ſolt jr drinnen thun.

26. Vnd der tag der Erſtlingen/wenn jhr opffert das neu Speißopffer dem HERRN / wenn euer Wochen vmb ſind / ſol heilig heiſſen / daß jr zuſammen kom̃t/kein dienſtarbeit ſolt jr drinnen thun.

27. Vnnd ſolt dem HERREN Brandopffer thun zum ſüſſen geruch/ Zwen junge Farren/einen Wider/ſieben järige Lämmer.

28. Sampt jrem Speißopffer. Drey Zehenden Semelmehls mit öle gemenget zu einem Farren/Zwo Zehenden zu dem Wider.

CHAP. XXVIII.

16. Item, au quatorzieme iour du premier mois, *eſt* la Paſque à l'Eternel.

17. Et au quinzieme iour du meſme mois *ſera* la feſte ſolennelle: par ſept iours on mãgera les pains ſans leuain.

18. Au premier iour *il y aura* ſaincte cõuocation, vous ne ferez œuure aucune ſeruile.

19. Si offrirez ſacrifice fait par feu en holocauſte à l'Eternel, *aſſauoir* deux bouueaux prins de la vacherie, & vn mouton, & ſept agneaux d'vn an: qui ſeront ſans tare.

20. Et leur gaſteau *ſera* de fine farine peſtrie à l'huile: vous *en* offrirez trois dixiemes pour chaque bouueau, & deux dixiemes pour le mouton:

21. Tu *en* offriras *auſſi* vne dixieme pour chacun des ſept agneaux.

22. Et vn bouc en offrande pour le peché, afin de faire propitiation pour vous.

23. Vous offrirez ces choſes la outre l'holocauſte du matin, qui *eſt* l'holocauſte continuel.

24. Vous offrirez ſelon ces choſes-la, par chacun des ſept iours, la viande du ſacrifice fait par feu en ſouefue odeur à l'Eternel. On offrira cela outre l'holocauſte continuel, & ſon aſperſion.

25. Et au ſeptieme iour, vous aurez ſaincte conuocation, vous ne ferez œuure aucune ſeruile.

26. Item, au iour des premiers fruicts, quand vous, offrirez le gaſteau nouueau à l'Eternel au bout de vos ſemaines, vous aurez ſaincte conuocation, vous ne ferez œuure aucune ſeruile.

27. Et offrirez en holocauſte de ſouefue odeur à l'Eternel, deux bouueaux prins de la vacherie, vn mouton & ſept agneaux d'vn an.

28. Et leur gaſteau *ſera* de fine farine peſtrie à l'huile, de trois dixiemes pour chaque bouueau, & de deux dixiemes pour le mouton.

כח

29 עֶשְׂרוֹנָא עֶשְׂרוֹנָא
לְאִמְּרָא חַד כֵּן לְשִׁבְעָה
אִמְּרִין׃

30 צְפִיר בַּר עִזִּין חַד
לְכַפָּרָא עֲלֵיכוֹן׃

31 בַּר מֵעֲלַת תְּדִירָא
וּמִנְחָתֵיהּ תַּעְבְּדוּן שַׁלְמִין
יְהוֹן לְכוֹן וְנִסְכֵּיהוֹן׃

כט

1 וּבְיַרְחָא שְׁבִיעָאָה בְּחַד
לְיַרְחָא מְעָרַע קַדִּישׁ יְהֵי
לְכוֹן כָּל עֲבִידַת פָּלְחָנָא
לָא תַעְבְּדוּן יוֹם יַבָּבָא יְהֵי
לְכוֹן׃

2 וְתַעְבְּדוּן עֲלָתָא
לְאִתְקַבָּלָא בְּרַעֲוָא קֳדָם
יְיָ תּוֹר בַּר תּוֹרֵי חַד דְּכַר
חַד אִמְּרִין בְּנֵי שְׁנָה שִׁבְעָא
שַׁלְמִין׃

3 וּמִנְחַתְהוֹן סֻלְתָּא
דְּפִילָא בִּמְשַׁח תְּלָתָא
עֶשְׂרוֹנִין לְתוֹרָא תְּרֵין
עֶשְׂרוֹנִין לְדִכְרָא׃

4 וְעֶשְׂרוֹנָא חַד לְאִמְּרָא
חַד לְשִׁבְעָה אִמְּרִין׃

5 וּצְפִיר בַּר עִזֵּי חַד
חַטָּאתָא לְכַפָּרָא עֲלֵיכוֹן׃

6 בַּר מֵעֲלַת יַרְחָא
וּמִנְחָתַהּ וַעֲלָתָא תְּדִירָא
וּמִנְחָתַהּ וְנִסְכֵּיהוֹן כַּד חֲזֵי
לְהוֹן לְאִתְקַבָּלָא בְּרַעֲוָא
קֻרְבָּנָא קֳדָם יְיָ׃

7 וּבְעַשַׂר יוֹמָא לְיַרְחָא
שְׁבִיעָאָה הָדֵין מְעָרַע
קַדִּישׁ יְהֵי לְכוֹן וּתְעַנּוּן יַת
נַפְשָׁתֵיכוֹן כָּל עֲבִידַת
פָּלְחָנָא לָא תַעְבְּדוּן׃

8 וּתְקָרְבוּן עֲלָתָא קֳדָם
יְיָ לְאִתְקַבָּלָא בְּרַעֲוָא
תּוֹר בַּר תּוֹרֵי חַד דְּכַר חַד
אִמְּרִין בְּנֵי שְׁנָה שִׁבְעָא
שַׁלְמִין יְהוֹן לְכוֹן׃

9 וּמִנְחַתְהוֹן סֻלְתָּא
דְּפִילָא בִּמְשַׁח תְּלָתָא
עֶשְׂרוֹנִין לְתוֹרָא תְּרֵין
עֶשְׂרוֹנִין לְדִכְרָא חַד׃

כח

29 עִשָּׂרוֹן עִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד
לְשִׁבְעַת הַכְּבָשִׂים׃
30 שְׂעִיר עִזִּים אֶחָד לְכַפֵּר
עֲלֵיכֶם׃ 31 מִלְּבַד עֹלַת
הַתָּמִיד וּמִנְחָתוֹ תַּעֲשׂוּ תְּמִימִם
יִהְיוּ־לָכֶם וְנִסְכֵּיהֶם׃

כט

1 וּבַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ
מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־
מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ יוֹם
תְּרוּעָה יִהְיֶה לָכֶם׃
2 וַעֲשִׂיתֶם עֹלָה לְרֵיחַ נִיחֹחַ
לַיהוָה פַּר בֶּן־בָּקָר אֶחָד אַיִל אֶחָד
כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם׃
3 וּמִנְחָתָם סֹלֶת בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן
שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר שְׁנֵי
עֶשְׂרֹנִים לָאָיִל׃
4 וְעִשָּׂרוֹן אֶחָד לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד
לְשִׁבְעַת הַכְּבָשִׂים׃
5 וּשְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד חַטָּאת
לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם׃
6 מִלְּבַד עֹלַת הַחֹדֶשׁ וּמִנְחָתָהּ
וְעֹלַת הַתָּמִיד וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכֵּיהֶם
בְּמִשְׁפָּטָם לְרֵיחַ נִיחֹחַ אִשֶּׁה
לַיהוָה׃ 7 וּבֶעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ
הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה
לָכֶם וְעִנִּיתֶם אֶת־נַפְשֹׁתֵיכֶם
כָּל־מְלָאכָה לֹא תַעֲשׂוּ׃
8 וְהִקְרַבְתֶּם עֹלָה לַיהוָה רֵיחַ
נִיחֹחַ פַּר בֶּן־בָּקָר אֶחָד אַיִל אֶחָד
כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם
יִהְיוּ לָכֶם׃
9 וּמִנְחָתָם סֹלֶת בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן
שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר שְׁנֵי
עֶשְׂרֹנִים לָאַיִל הָאֶחָד׃

κή.

29. Δέκατον δέκατον τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνὶ, τοῖς ἑπτὰ ἀμνοῖς.

30. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, ἐξιλάσασθαι περὶ ὑμῶν.

31. Πλὴν τοῦ ὁλοκαυτώματος τοῦ διὰ παντός. καὶ τὴν θυσίαν αὐτοῦ ποιήσετέ μοι, ἄμωμοι ἔσονται ὑμῖν, καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛ. κθ'.

1. Καὶ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου μιᾷ τοῦ μηνὸς, ἐπίκλητος ἁγία ἔσται ὑμῖν· πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε, ἡμέρα σημασίας ἔσται ὑμῖν.

2. Καὶ ποιήσετε ὁλοκαυτώματα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ, μόσχον ἕνα ἐκ βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἑπτὰ ἀμώμους.

3. Ἡ θυσία αὐτοῦ σεμίδαλις ἀναπεποιημένη ἐν ἐλαίῳ, τρία δέκατα τῷ μόσχῳ τῷ ἑνὶ, καὶ δύο δέκατα τῷ κριῷ τῷ ἑνὶ.

4. Δέκατον δέκατον τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνὶ, τοῖς ἑπτὰ ἀμνοῖς.

5. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, ἐξιλάσασθαι περὶ ὑμῶν.

6. Πλὴν τῶν ὁλοκαυτωμάτων τῆς νουμηνίας. καὶ αἱ θυσίαι αὐτῶν. καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν, καὶ τὸ ὁλοκαύτωμα τὸ διὰ παντὸς, αἱ θυσίαι αὐτῶν, καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ.

7. Καὶ τῇ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς τούτου, ἐπίκλητος ἁγία ἔσται ὑμῖν, καὶ κακώσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν, καὶ πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε.

8. Καὶ προσάξετε ὁλοκαύτωμα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ. κάρπωμα. μόσχον ἐκ βοῶν ἕνα, κριὸν ἕνα, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἑπτὰ, ἄμωμοι ἔσονται ὑμῖν.

9. Ἡ θυσία αὐτῶν σεμίδαλις ἀναπεποιημένη ἐν ἐλαίῳ, τρία δέκατα τῷ μόσχῳ τῷ ἑνὶ, καὶ δύο δέκατα τῷ κριῷ τῷ ἑνί.

CAP. XXVIII.

29. Per agnos decimam decimæ, qui ſimul ſunt agni ſeptem.

30. Hircum quoque qui mactatur pro expiatione.

31. Præter holocauſtũ ſempiternum & liba eius. Immaculata offeretis omnia cum libationibus ſuis.

CAP. XXIX.

1. Menſis etiam ſeptimi prima dies venerabilis & ſancta erit vobis. omne opus ſervile non facietis in ea, quia dies clãgoris eſt & tubarum.

2. Offeretisq; holocauſtum in odorem ſuaviſſimũ Domino, vitulum de armento unum, arietem unum, & agnos anniculos immaculatos ſeptem:

3. Et in ſacrificiis eorum ſimilę oleo conſperſæ tres decimas per ſingulos vitulos, duas decimas per arietem.

4. Vnam decimam per agnum, qui ſimul ſunt agni ſeptem:

5. Et hircum pro peccato, qui offertur in expiationem populi:

6. Præter holocauſtum calẽdarum cum ſacrificiis ſuis, & holocauſtum ſempiternũ cum libationibus ſolitis. Eiſdem ceremoniis offeretis in odorem ſuaviſſimum incenſum Domino.

7. Decima quoque dies menſis huius ſeptimi erit vobis ſancta atque venerabilis, & affligetis animas veſtras: omne opus ſervile non facietis in ea.

8. Offeretiſq; holocauſtum Domino in odorem ſuaviſſimum, vitulum de armento unum, arietem unum, agnos anniculos immaculatos ſeptem:

9. Et in ſacrificiis eorum ſimilæ oleo conſperſæ tres decimas per ſingulos vitulos, duas decimas per arietem.

Das XXVIII. Capitel.

29. Vnnd ja einen Zehenden zu eim Lamb der ſieben Lämmer.

30. Vnd einen Zigenbock euch zuverſönen.

31. Diß ſolt ihr thun/vber das tägliche Brandopffer / mit ſeinem Speißopffer / ohn wandel ſols ſein/dazu jhre Tranckopffer.

Das XXIX. Capitel.

VNd der erſte tag des ſibenden Monden/ſol bey euch heilig heiſſen / daß ihr zuſammen kommt / kein dienſtarbeit ſolt ihr drinnen thun / Es iſt euer drometen tag.

2. Vnnd ſolt Brandopffer thun zum ſüſſen geruch dem HERREN / einen jungen Farren / einen Wider / ſieben järige Lämmer ohn wandel.

3. Dazu jr Speißopffer / drey zehenden Semelmehls mit öle gemenget zu den Farren / zwo Zehenden zu dem Wider.

4. Vnd ein Zehenden auff ein jeglich Lamm der ſieben Lämmer.

5. Auch einen Zigenbock zum Sündopffer / euch zu verſöhnen über das Brandopffer des Monden vnnd ſein Speißopffer.

6. Vnd vber das täglich Brandoffer mit ſeinem Speißopffer/vnd mit jrem Tranckopffer/nach jrem Rechten zum ſüſſen geruch / Das iſt ein opffer dem HERREN.

7. Der zehende tag diſes ſiebenden Monden/ſol bey euch auch heilig heiſſen / daß jr zuſammen kommt/vnd ſolt euer leibe caſteyen / vnnd kein arbeit drinnen thun.

8. Sondern Brandopffer dem HErren zum ſüſſen geruch opffern / Einen jungen Farren/einen Wider/ſieben järige Lämmer ohn wandel.

9. Mit jren Speißopffern/ drey Zehenden Semelmehls mit öle gemenget zu dem Farren / zwo Zehenden zu dem Wider.

CHAP. XXVIII.

29. *Et* d'vne dixieme pour chacun des ſept agneaux.

30. *Et* vn ieune bouc, afin de faire propitiation pour vous.

31. Vous les offrirez outre l' holocauſte continuel, & ſon gaſteau: ils ſeront ſans tare, auec leurs aſperſions,

CHAP. XXIX.

1. Item, le premier iour du ſeptieme mois vous aurez ſaincte conuocation, vous ne ferez œuure aucune ſeruile: *ce* vous ſera le iour de iubilation.

2. Si offrirez en holocauſte de ſouefue odeur a l'Eternel, vn boueau prins de la vacherie, vn mouton, & ſept agneaux d'vn an ſans tare.

3. Et leur gaſteau *ſera* de fine farine peſtrie a l'huile, de trois dixiemes pour le boueau, de deux dixiemes pour le mouton:

4. Et d'vne dixieme pour chacun des ſept agneaux:

5. Et vn ieune bouc en offrande pour le peché, afin de faire propitiatiõ pour vous:

6. Outre l'holocauſte du commencement du mois, & ſon gaſteau, & l'holocauſte continuel & ſon gaſteau, & leurs aſperſions, comme il les faut faire, en ſouefue odeur de ſacrifice fait par feu a l'Eternel.

7. Et au dixieme iour de ce ſeptieme mois, vous aurez ſaincte conuocation, & affligerez vos ames: vous ne ferez œuure aucune.

8. Si offrirez en holocauſte de ſouefue odeur a l'Eternel, vn boueau prins de la vacherie, vn mouton, & ſept agneaux d'vn an, qui ſeront ſans tare.

9. Et leur gaſteau *ſera* de fine farine peſtrie a l'huile, de trois dixiemes pour le boueau, & de deux dixiemes pour le mouton:

כט

10 עִשְׂרוֹנָא עִשְׂרוֹנָא לְאִמְּרָא חַד כֵּן לְשִׁבְעָה אִימְּרִין׃

11 צְפִיר בַּר עִזִּין חַד ל לְחַטָּאתָא בַּר מֵחַטָּאתָא דְּכִפּוּרַיָּא וַעֲלָתָא תְדִירָא וּמִנְחָתַהּ וְנִסְכֵּיהוֹן׃

12 וּבְחַמְשָׁה עַשְׂרָא יוֹמָא לְיַרְחָא שְׁבִיעָאָה מְעָרַע קַדִּישׁ יְהֵי לְכוֹן כָּל עֲבִידַת פָּלְחָנָא לָא תַעְבְּדוּן וּתְחַגּוּן חַגָּא קֳדָם יְיָ שִׁבְעָה יוֹמִין׃

13 וּתְקָרְבוּן עֲלָתָא קֻרְבַּן דְּמִתְקַבַּל בְּרַעֲוָא קֳדָם יְיָ תּוֹרִין בְּנֵי תוֹרֵי תְּלָתָא עֲשַׂר דִּכְרִין תְּרֵין אִימְּרִין בְּנֵי שְׁנָה אַרְבְּעָה עֲשַׂר שַׁלְמִין יְהוֹן׃

14 וּמִנְחַתְהוֹן סֻלְתָּא דְּפִילָא בִּמְשַׁח תְּלָתָא עֶשְׂרוֹנִין לְתוֹרָא חַד ל לִתְלָתָא עֲשַׂר תּוֹרִין תְּרֵין עֶשְׂרוֹנִין לְדִכְרָא חַד לִתְרֵין דִּכְרִין׃

15 וְעִשְׂרוֹנָא עִשְׂרוֹנָא לְאִימְּרָא חַד לְאַרְבְּעָה עֲשַׂר אִימְּרִין׃

16 וּצְפִיר בַּר עִזִּין חַד חַטָּאתָא בַּר מֵעֲלַת תְּדִירָא מִנְחָתַהּ וְנִסְכַּהּ׃

17 וּבְיוֹמָא תִנְיָנָא תּוֹרִין בְּנֵי תוֹרֵי תְּרֵי עֲשַׂר דִּכְרִין תְּרֵין אִמְּרִין בְּנֵי שְׁנָה אַרְבְּעָה עֲשַׂר שַׁלְמִין׃

18 וּמִנְחַתְהוֹן וְנִסְכֵּיהוֹן לְתוֹרֵי לְדִיכְרֵי וּלְאִמְּרֵי בְּמִנְיָנֵיהוֹן כַּד חֲזֵי׃

19 וּצְפִיר בַּר עִזִּין חַד חַטָּאתָא בַּר מֵעֲלַת תְּדִירָא וּמִנְחָתַהּ וג וְנִסְכֵּיהוֹן׃

20 וּבְיוֹמָא תְלִיתָאָה תּוֹרִין חַד עֲשַׂר דִּכְרִין תְּרֵין אִמְּרִין בְּנֵי שְׁנָה אַרְבְּעָה עֲשַׂר שַׁלְמִין׃

21 וּמִנְחַתְהוֹן וְנִסְכֵּיהוֹן לְתוֹרֵי לְדִכְרֵי וּלְאִמְּרֵי בְּמִנְיָנֵיהוֹן כַּד חֲזֵי׃

כט

10 עִשָּׂרוֹן עִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד לְשִׁבְעַת הַכְּבָשִׂים׃

11 שְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד חַטָּאת מִלְּבַד חַטַּאת הַכִּפֻּרִים וְעֹלַת הַתָּמִיד וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכֵּיהֶם׃

12 וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי מִקְרָא־קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ וְחַגֹּתֶם חַג לַיהֹוָה שִׁבְעַת יָמִים׃

13 וְהִקְרַבְתֶּם עֹלָה אִשֵּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהֹוָה פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁלֹשָׁה עָשָׂר אֵילִם שְׁנָיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם יִהְיוּ׃

14 וּמִנְחָתָם סֹלֶת בְּלוּלָה בַשָּׁמֶן שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר הָאֶחָד לִשְׁלֹשָׁה עָשָׂר פָּרִים שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאַיִל הָאֶחָד לִשְׁנֵי הָאֵילִם׃

15 וְעִשָּׂרוֹן עִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד לְאַרְבָּעָה עָשָׂר כְּבָשִׂים׃

16 וּשְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד חַטָּאת מִלְּבַד עֹלַת הַתָּמִיד מִנְחָתָהּ וְנִסְכָּהּ׃

17 וּבַיּוֹם הַשֵּׁנִי פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנֵים עָשָׂר אֵילִם שְׁנָיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם׃

18 וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם לַפָּרִים לָאֵילִם וְלַכְּבָשִׂים בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט׃

19 וּשְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד חַטָּאת מִלְּבַד עֹלַת הַתָּמִיד וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכֵּיהֶם׃

20 וּבַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי פָּרִים עַשְׁתֵּי־עָשָׂר אֵילִם שְׁנָיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם׃

21 וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם לַפָּרִים לָאֵילִם וְלַכְּבָשִׂים בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט׃

κθ'.

10. Δέκατον δέκατον τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνί, εἰς τοὺς ἑπτὰ ἀμνούς.

11. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, ἐξιλάσασθαι περὶ ὑμῶν, πλὴν τὸ περὶ τῆς ἁμαρτίας τῆς ἐξιλάσεως, καὶ ἡ ὁλοκαύτωσις ἡ διαπαντός, ἡ θυσία αὐτῆς, καὶ ἡ σπονδὴ αὐτοῦ, (κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῆς εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κάρπωμα κυρίῳ.)

12. Καὶ τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου τούτου, ἐπίκλητος ἁγία ἔσται ὑμῖν· πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε, καὶ ἑορτάσετε αὐτὴν ἑορτὴν κυρίῳ ἑπτὰ ἡμέρας.

13. Καὶ προσάξετε ὁλοκαυτώματα, κάρπωμα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ. τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ μόσχους ἐκ βοῶν τρεῖς καὶ δέκα, κριοὺς δύο, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους δεκατέσσαρας, ἄμωμοι ἔσονται ὑμῖν.

14. Αἱ θυσίαι αὐτῶν, σεμίδαλις ἀναπεποιημένη ἐν ἐλαίῳ, τρία δέκατα τῷ μόσχῳ τῷ ἑνί, τοῖς τρισὶ καὶ δέκα μόσχοις, καὶ δύο δέκατα τῷ κριῷ τῷ ἑνὶ ἐπὶ τοὺς δύο κριούς.

15. Δέκατον δέκατον τῷ ἀμνῷ τῷ ἑνί, ἐπὶ τοὺς τέσσαρας καὶ δέκα ἀμνούς.

16. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διαπαντός, αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν.

17. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ μόσχους δώδεκα, κριοὺς δύο, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους τέσσαρας καὶ δέκα ἀμώμους.

18. Ἡ θυσία αὐτῶν, καὶ ἡ σπονδὴ αὐτῶν τοῖς μόσχοις, καὶ τοῖς κριοῖς, καὶ τοῖς ἀμνοῖς, κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν, κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν.

19. Χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διαπαντός, αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν.

20. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ μόσχους ἕνδεκα, κριοὺς δύο, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους τέσσαρας καὶ δέκα ἀμώμους.

21. Ἡ θυσία αὐτῶν καὶ ἡ σπονδὴ αὐτῶν τοῖς μόσχοις, καὶ τοῖς κριοῖς, καὶ τοῖς ἀμνοῖς κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν.

CAP. XXIX.

10. Decimam decimæ per agnos ſingulos, qui ſunt ſimul agni ſeptem:

11. Et hircum pro peccato: abſque his quæ offerri pro delicto ſolent in expiationẽ, & holocauſtum ſempiternum, & ſacrificio & libaminibus eorum.

12. Quintadecima verò die menſis ſeptimi, quæ vobis ſancta erit atque venerabilis, omne opus ſervile non facietis in ea, ſed celebrabitis ſolennitatem Domino ſeptem diebus.

13. Offeretiſq; holocauſtum in odorem ſuaviſſimum Domino, vitulos de armento tredecim, arietes duos, agnos anniculos immaculatos quatuordecim:

14. Et in libamentis eorum ſimilæ oleo conſperſæ tres decimas per vitulos ſingulos, qui ſunt ſimul vituli tredecim: & duas decimas arieti uno, id eſt ſimul arietibus duobus.

15. Et decimam decimæ agnis ſingulis, qui ſunt ſimul agni quatuordecim.

16. Et hircum pro peccato. abſque holocauſto ſempiterno, & ſacrificio, & libamine eius.

17. In die altero offeretis vitulos de armẽto duodecim, arietes duos, agnos anniculos immaculatos quatuordecim:

18. Sacrificiaq; & libamina ſingulorum per vitulos & arietes & agnos ritè celebrabitis.

19. Et hircum pro peccato. abſque holocauſto ſempiterno, ſacrificioq; & libamine eius.

20. Die tertio offeretis vitulos undecim, arietes duos, agnos anniculos immaculatos quatuordecim:

21. Sacrificiaq; & libamina ſingulorum per vitulos & arietes & agnos ritè celebrabitis:

Das XXIX. Capitel.

10. Vnd einen Zehenden ja zu einem der ſieben Lämmer.

11. Dazu einen Zigenbock zum ſündopffer/ vber das ſündopffer der verſöhnung vnd das tägliche Brandopffer/ mit ſeinem Speißopffer/ vnd mit jrem Tranckopffer.

12. Der funffzehende tag des ſiebenden Monden/ ſol bey euch heilig heiſſen/ daß jhr zuſammen kommt/ Kein dienſtarbeit ſolt jhr drinnen thun/ vnd ſolt dem HERREN ſieben tage feyren.

13. Vnd ſolt dem HERRN Brandopffer thun/ zum opffer des ſüſſen geruchs dem HERREN/ Dreyzehen junge Farren/ zween Wider/ vierzehen järige Lämmer on wandel.

14. Sampt jhrem Speißopffer/ drey Zehenden Semelmehls mit öle gemenget/ ja zu einem der dreyzehen Farren/ zween Zehenden/ ja zu einem der zweyen Wider.

15. Vnd einen Zehenden/ ja zu einem der vierzehen Lämmer.

16. Dazu einen Zigenbock zum ſündopffer/ vber das tägliche Brandopffer mit ſeinem Speißopffer/ vnd ſeinem Tranckopffer.

17. Am andern tage/ zwölff junge Farren/ zween Wider/ vierzehen järige Lämmer on wandel.

18. Mit jhrem Speißopffer vnnd Tranckopffer zu den Farren/ zu den Widern/ vnd zu den Lämmern in jhrer zal nach dem Recht.

19. Dazu einen Zigenbock zum ſündopffer/ vber das tägliche Brandopffer/ mit ſeinem Speißopffer/ vnnd mit jrem Tranckopffer.

20. Am dritten tag/ eilff Farren/ zween Wider/ vierzehen järige Lämmer ohn wandel.

21. Mit jhren Speißopffern vnnd Tranckopffern/ zu den Farren/ zu den Widern/ vnnd zu den Lämmern/ inn jhrer zal nach dem Recht.

CHAP. XXIX.

10. *Et* d'vne dixieme pour chacun des ſept agneaux.

11. Vn ieune bouc *auſſi* en offrande pour le peché, outre l'offrande pour le peché qu'on fait le iour des propitiations, & l'holocauſte continuel, & ſon gaſteau, auec leurs aſperſions.

12. Item, au quinzieme iour du ſeptieme mois, vous aurez ſaincte cõuocation, vous ne ferez œuure aucune ſeruile, ains celebrerez la feſte ſolennelle à l'Eternel par ſept iours.

13. Et offrirez en holocauſte, *qui ſera* ſacrifice fait par feu en ſouefue odeur à l'Eternel: treize boueueaux prins de la vacherie, deux moutons, *&* quatorze agneaux d'vn an, *qui* ſeront ſans tare.

14. Et leur gaſteau *ſera* de fine farine peſtrie à l'huile, de trois dixiemes pour chacun des treize boueueaux, de deux dixiemes pour chacun des deux moutons:

15. Et d'vne dixieme pour chacun des quatorze agneaux.

16. Et vn ieune bouc en offrande pour le peché, outre l'holocauſte continuel, ſon gaſteau, & ſon aſperſion.

17. Et au ſecond iour *vous offrirez* douze boueueaux prins de la vacherie, deux moutons, *&* quatorze agneaux d'vn an, ſans tare.

18. Et les gaſteaux & aſperſions pour les boueueaux, pour les moutons & pour les agneaux, *ſeront* ſelon leur nombre, *&* comme il *les* faut faire.

19. Et vn ieune bouc en offrande pour le peché, outre l'holocauſte cõtinuel, & ſon gaſteau, auec leurs aſperſiõs.

20. Et au troiſieme iour *vous offrirez* onze boueueaux, deux moutons, *&* quatorze agneaux d'vn an, ſans tare.

21. Et les geſteaux & aſperſions pour les boueueaux, pour les moutons & pour les agneaux, *ſeront* ſelon leur nombre, *&* comme il *les* faut faire.

כט

22 וּצְפִיר חַטָּאתָא חַד בַּר
מְעַלַּת תְּדִירָא וּמִנְחָתַהּ
וְנִסְכַּהּ׃

23 וּבְיוֹמָא רְבִיעָאָה
תּוֹרִין עַשְׂרָא דִּכְרִין תְּרֵין
אִמְּרִין בְּנֵי שְׁנָה אַרְבְּעָה
עֲשַׂר שַׁלְמִין׃

24 מִנְחַתְהוֹן וְנִסְכֵּיהוֹן
לְתוֹרֵי לְדִכְרֵי וּלְאִמְּרֵי
בְּמִנְיָנֵיהוֹן כִּד חֲזֵי׃

25 וּצְפִיר בַּר עִזִּין חַד
חַטָּאתָא בַּר מֵעֲלַת
תְּדִירָא מִנְחָתַהּ וְנִסְכַּהּ׃

26 וּבְיוֹמָא חֲמִישָׁאָה
תּוֹרִין תִּשְׁעָה דִּכְרִין תְּרֵין
אִמְּרִין בְּנֵי שְׁנָה אַרְבְּעָה
עֲשַׂר שַׁלְמִין׃

27 וּמִנְחַתְהוֹן וְנִסְכֵּיהוֹן
לְתוֹרֵי לְדִכְרֵי וּלְאִמְּרֵי ב
בְּמִנְיָנֵיהוֹן כִּד חֲזֵי׃

28 וּצְפִיר חַטָּאתָא חַד
בַּר מֵעֲלַת תְּדִירָא
וּמִנְחָתַהּ וְנִסְכַּהּ׃

29 וּבְיוֹמָא שְׁתִיתָאָה
תּוֹרִין תְּמַנְיָא דִּכְרִין תְּרֵין
אִמְּרִין בְּנֵי שְׁנָה אַרְבְּעָה
עֲשַׂר שַׁלְמִין׃

30 וּמִנְחַתְהוֹן וְנִסְכֵּיהוֹן
לְתוֹרֵי לְדִכְרֵי וּלְאִמְּרֵי
בְּמִנְיָנֵיהוֹן כִּד חֲזֵי׃

31 וּצְפִיר חַטָּאתָא חַד
בַּר מֵעֲלַת תְּדִירָא
מִנְחָתַהּ וְנִסְכַּהָא׃

32 וּבְיוֹמָא שְׁבִיעָאָה
תּוֹרִין שִׁבְעָא דִּכְרִין תְּרֵין
אִמְּרִין בְּנֵי שְׁנָה אַרְבְּעָה
עֲשַׂר שַׁלְמִן׃

33 וּמִנְחַתְהוֹן וְנִסְכֵּיהוֹן
לְתוֹרֵי לְדִכְרֵי וּלְאִמְּרֵי
בְּמִנְיָנֵיהוֹן כִּד חֲזֵי לְהוֹן׃

34 וּצְפִירָא דְחַטָּאתָא
חַד בַּר מֵעֲלַת תְּדִירָא
מִנְחָתַהּ וְנִסְכַּהּ׃

35 בְּיוֹמָא תְּמִינָאָה
כְּנִישִׁין תְּהוֹן לְכוֹן כָּל עִי
עִיבִידַת פָּלְחָן לָא
תַעְבְּדוּן׃

כט

22 וּשְׂעִיר חַטָּאת אֶחָד מִלְּבַד
עֹלַת הַתָּמִיד וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכָּהּ׃

23 וּבַיּוֹם הָרְבִיעִי פָּרִים עֲשָׂרָה
אֵילִם שְׁנָיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה
אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם׃

24 מִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם לַפָּרִים
לָאֵילִם וְלַכְּבָשִׂים בְּמִסְפָּרָם
כַּמִּשְׁפָּט׃

25 וּשְׂעִיר־עִזִּים אֶחָד חַטָּאת
מִלְּבַד עֹלַת הַתָּמִיד מִנְחָתָהּ וְנִסְכָּהּ׃

26 וּבַיּוֹם הַחֲמִישִׁי פָּרִים תִּשְׁעָה
אֵילִם שְׁנָיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה
אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם׃

27 וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם לַפָּרִים
לָאֵילִם וְלַכְּבָשִׂים בְּמִסְפָּרָם
כַּמִּשְׁפָּט׃

28 וּשְׂעִיר חַטָּאת אֶחָד מִלְּבַד
עֹלַת הַתָּמִיד וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכָּהּ׃

29 וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פָּרִים שְׁמֹנָה
אֵילִם שְׁנָיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה
אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם׃

30 וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם לַפָּרִים
לָאֵילִם וְלַכְּבָשִׂים בְּמִסְפָּרָם
כַּמִּשְׁפָּט׃

31 וּשְׂעִיר חַטָּאת אֶחָד מִלְּבַד
עֹלַת הַתָּמִיד מִנְחָתָהּ וּנְסָכֶיהָ׃

32 וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי פָּרִים שִׁבְעָה
אֵילִם שְׁנָיִם כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה
אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם׃

33 וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם לַפָּרִים
לָאֵילִם וְלַכְּבָשִׂים בְּמִסְפָּרָם
כְּמִשְׁפָּטָם׃ 34 וּשְׂעִיר חַטָּאת
אֶחָד מִלְּבַד עֹלַת הַתָּמִיד מִנְחָתָהּ
וְנִסְכָּהּ׃ 35 בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצֶרֶת
תִּהְיֶה לָכֶם כָּל־מְלֶאכֶת עֲבֹדָה
לֹא תַעֲשׂוּ׃

κθ'.

22. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διαπαντός, αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν.

23. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ μόσχους δέκα, κριοὺς δύο, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους τέσσαρας καὶ δέκα ἀμώμους.

24. Αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν τοῖς μόσχοις, καὶ τοῖς κριοῖς, καὶ τοῖς ἀμνοῖς κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν, κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν.

25. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διαπαντός, αἱ θυσίαι αὐτῶν, καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν.

26. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ πέμπτῃ μόσχους ἐννέα, κριοὺς δύο, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους τέσσαρας καὶ δέκα ἀμώμους.

27. Αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν τοῖς μόσχοις, καὶ τοῖς κριοῖς, καὶ τοῖς ἀμνοῖς, κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν, κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν.

28. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διαπαντός, αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν.

29. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ, μόσχους ὀκτὼ, κριοὺς δύο, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους τέσσαρας καὶ δέκα ἀμώμους.

30. Αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν τοῖς μόσχοις, καὶ τοῖς κριοῖς, καὶ τοῖς ἀμνοῖς, κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν, κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν.

31. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διαπαντός, αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν.

32. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, μόσχους ἑπτὰ, κριοὺς δύο, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους τέσσαρας καὶ δέκα ἀμώμους.

33. Αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν τοῖς μόσχοις, καὶ τοῖς κριοῖς, καὶ τοῖς ἀμνοῖς, κατὰ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν, κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν.

34. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διαπαντός, αἱ θυσίαι αὐτῶν, καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν.

35. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἐξόδιον ἔσται ὑμῖν. πᾶν ἔργον λατρευτὸν οὐ ποιήσετε ἐν αὐτῇ.

CAP. XXIX.

22. Et hircum pro peccato. abſque holocauſto ſempiterno, ſacrificioque & libamine eius.

13. Die quarto offeretis vitulos decem, arietes duos, agnos anniculos immaculatos quatuordecim:

24. Sacrificiaq; & libamina ſingulorum per vitulos & arietes & agnos ritè celebrabitis:

15. Et hircum pro peccato. abſque holocauſto ſempiterno, ſacrificioq; eius & libamine.

26. Die quinto offeretis vitulos novem, arietes duos, agnos anniculos immaculatos quatuordecim:

27. Sacrificiaque & libamina ſingulorum per vitulos & arietes & agnos ritè celebrabitis:

28. Et hircum pro peccato. abſque holocauſto ſempiterno, ſacrificioque eius & libamine.

29. Die ſexto offeretis vitulos octo, arietes duos, agnos anniculos immaculatos quatuordecim:

30. Sacrificiaq; & libamina ſingulorum per vitulos & arietes & agnos ritè celebrabitis:

31. Et hircum pro peccato. abſque holocauſto ſempiterno, ſacrificioque eius & libamine.

32. Die ſeptimo offeretis vitulos ſeptem, & arietes duos, agnos anniculos immaculatos quatuordecim:

33. Sacrificiaq; & libamina ſingulorum per vitulos & arietes & agnos ritè celebrabitis:

35. Et hircum pro peccato, abſque holocauſto ſempiterno, ſacrificioq; eius & libamine.

35. Die octavo qui eſt celeberrimus, omne opus ſervile non facietis.

Das XXIX. Capitel.

22. Dazu einen Bock zum Sündopffer/ vber das tägliche Brandopffer/ mit ſeinem Speißopffer vnnd ſeinem Tranckopffer.

23. Am vierdten tage/ zehen Farren/ zween Wider/ vierzehen järige Lämmer ohn wandel.

24. Sampt jren Speißopffern vnnd Tranckopffern zu den Farren/ zu den Widern/ vnd zu den Lämmern in jhrer zal nach dem Recht.

25. Dazu einen Zigenbock zum ſündopffer/ vber das tägliche brandopffer/ mit ſeinem Speißopffer vnnd ſeinem Tranckopffer.

26. Am fünfften tage/ neun Farren/ zween Wider/ vierzehen järige Lämmer ohn wandel.

27. Sampt jren Speißopffern/ vnd Tranckopffern zu den Farren/ zu den Widern/ vnd zu den Lämmern jn jhrer zal nach dem Recht.

28. Dazu einen Bock zum Sündopffer/ vber das tägliche Brandopffer/ mit ſeinem Speißopffer vnnd ſeinem Tranckopffer.

29. Am ſechſten tage/ acht Farren/ zween Wider/ vierzehen järige Lämmer ohn wandel.

30. Sampt jhren Speißopffern/ vnd Tranckopffern zu den Farren/ zu den Widern/ vnd zu den Lämmern in jhrer zal nach dem Recht.

31. Dazu einen Bock zum Sündopffer/ vber das tägliche Brandopffer/ mit ſeinem Speißopffer vnnd ſeinem Tranckopffer.

32. Am ſiebenden tage/ ſieben Farren/ zween Wider/ vierzehen järige Lämmer ohn wandel.

33. Sampt jren Speißopffern vnnd Tranckopffern zu den Farren/ zu den Widern/ vnd zu den Lämmern in jhrer zal/ nach dem Recht.

34. Dazu einen Bock zum Sündopffer/ vber das tägliche Brandopffer/ mit ſeinem Speißopffer vnnd ſeinem Tranckopffer.

35. Am achten (tage)/ ſol der tag der Verſamlung ſein/ kein Dienſtarbeit ſolt jhr drinnen thun.

CHAP. XXIX.

22. Et vn bouc en offrande pour le peché, outre l'holocauſte continuel, ſon gaſteau, & ſon aſperſion.

23. Et au quatrieme iour *vous offrirez* dix bouueaux, deux moutons, & quatorze agneaux d'vn an, ſans tare.

24. Les gaſteaux & aſperſions pour les bouueaux, pour les moutons & pour les agneaux, *ſeront* ſelon leur nombre, & comme il *les* faut faire.

25. Et vn ieune bouc en offrande pour le peché, outre l'holocauſte continuel, ſon gaſteau, & ſon aſperſion.

26. Et au cinquieme iour *vous offrirez* neuf bouueaux, deux moutons, & quatorze agneaux d'vn an, ſans tare.

27. Et les gaſteaux & aſperſions pour les bouueaux, pour les moutons & pour les agneaux, *ſeront* ſelon leur nõbre, & cõme il *les* faut faire.

28. Et vn bouc en offrande pour le peché, outre l'holocauſte continuel, ſon gaſteau, & ſon aſperſion.

29. Et au ſixieme iour *vous offrirez* huit bouueaux, deux moutons, & quatorze agneaux d'vn an, ſans tare.

30. Et les gaſteaux & aſperſions pour les bouueaux, pour les moutons & pour les agneaux, *ſeront* ſelon leur nombre, & comme il *les* faut faire.

31. Et vn bouc en offrande pour le peché, outre l'holocauſte continuel, ſon gaſteau, & ſon aſperſion.

32. Et au ſeptieme iour *vous offrirez* ſept bouueaux, deux moutons, & quatorze agneaux d'vn an, ſans tare.

33. Et les gaſteaux & aſperſions pour les bouueaux, pour les moutons & pour les agneaux, *ſeront* ſelon leur nombre, & comme il *les* faut faire. 34. Et vn bouc en offrande pour le peché, outre l'holocauſte continuel, ſon gaſteau, & ſon aſperſion.

35. *Et* au huitieme iour vous aurez aſſemblee ſolennelle, vous ne ferez œuure aucune ſeruile.

כט

36 וְתִקָרְבוּן עֲלָתָא
קֻרְבָּן דְּמִתְקַבַּל בְּרַעֲוָא
קֳדָם יְיָ תּוֹר חַד דְּכַר חַד
אִמְּרִין בְּנֵי שְׁנָה שִׁבְעָה
שַׁלְמִין׃

37 מִנְחַתְהוֹן וְנִסְכֵּיהוֹן
לְתוֹרָא לְדִיכְרָא
וּלְאִימְּרַיָּא בְּמִנְיָנֵיהוֹן כַּד
חֲזֵי׃

38 וּצְפִירָא דְּחַטָּאתָא
חַד בַּר מֵעֲלַת תְּדִירָא
וּמִנְחָתַהּ וְנִסְכַּהּ׃

39 אִלֵּין תַּעְבְּדוּן קֳדָם יְיָ
בְּמוֹעֲדֵיכוֹן בַּר מִנִּדְרֵיכוֹן
וְנִדְבָתֵיכוֹן לַעֲלָוָתְכוֹן
וּלְמִנְחָתֵיכוֹן וּלְנִסְכֵּיכוֹן
וּלְנִכְסַת קֻדְשֵׁיכוֹן׃

כט

36 וְהִקְרַבְתֶּם עֹלָה אִשֵּׁה רֵיחַ
נִיחֹחַ לַיהֹוָה פַּר אֶחָד אַיִל אֶחָד
כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה שִׁבְעָה
תְּמִימִם׃

37 מִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם לַפָּר לָאַיִל
וְלַכְּבָשִׂים בְּמִסְפָּרָם כַּמִּשְׁפָּט׃

38 וּשְׂעִיר חַטָּאת אֶחָד מִלְּבַד
עֹלַת הַתָּמִיד וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכָּהּ׃

39 אֵלֶּה תַּעֲשׂוּ לַיהֹוָה
בְּמוֹעֲדֵיכֶם לְבַד מִנִּדְרֵיכֶם
וְנִדְבֹתֵיכֶם לְעֹלֹתֵיכֶם וּלְמִנְחֹתֵיכֶם
וּלְנִסְכֵּיכֶם וּלְשַׁלְמֵיכֶם׃

κθ'.

36. Καὶ προσάξετε ὁλοκαυτώματα εἰς ὀσμὴν εὐωδίας κυρίῳ, μόσχον ἕνα, κριὸν ἕνα, ἀμνοὺς ἐνιαυσίους ἑπτὰ ἀμώμους.

37. Αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν τῷ μόσχῳ, καὶ τῷ κριῷ, καὶ τοῖς ἀμνοῖς, κατὰ ἀριθμὸν αὐτῶν, κατὰ τὴν σύγκρισιν αὐτῶν.

38. Καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν ἕνα περὶ ἁμαρτίας, πλὴν τῆς ὁλοκαυτώσεως τῆς διαπαντός, αἱ θυσίαι αὐτῶν καὶ αἱ σπονδαὶ αὐτῶν.

39. Ταῦτα ποιήσετε τῷ κυρίῳ ἐν ταῖς ἑορταῖς ὑμῶν, πλὴν τῶν εὐχῶν ὑμῶν, καὶ τὰ ἑκούσια ὑμῶν, καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα ὑμῶν, καὶ τὰς θυσίας ὑμῶν, καὶ τὰς σπονδὰς ὑμῶν, καὶ τὰ σωτήρια ὑμῶν.

ל

1 וַאֲמַר מֹשֶׁה לִבְנֵי
יִשְׂרָאֵל כְּכֹל דְּפַקֵּיד יְיָ יָת
מֹשֶׁה׃

2 וּמַלֵּיל מֹשֶׁה עִם רֵישֵׁי
שִׁבְטַיָּא לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל
לְמֵימַר דֵּין פִּתְגָּמָא
דְּפַקֵּיד יְיָ׃

3 גְּבַר אֲרֵי יִדַּר נְדַר קֳדָם
יְיָ אוֹ יְקַיֵּם קְיָם
לְמֵיסַר אִיסַּר עַל נַפְשֵׁיהּ
לָא יְבַטֵּל פִּתְגָּמֵיהּ כְּכָל
דְּיִפּוֹק מִפּוּמֵיהּ יַעְבֵּד׃

4 וְאִתְּתָא אֲרֵי תִדַּר נְדַר
קֳדָם יְיָ וְתֵיסַר אִיסָּר
בְּבֵית אֲבוּהָא בְּרַבְיוּתַהָא׃

5 וְיִשְׁמַע אֲבוּהָא יָת
נִדְרַהּ וֶאֱסָרַהּ דַּאֲסָרַת עַל
נַפְשַׁהּ וְיִשְׁתּוֹק לַהּ אֲבוּהָא
וִיקוּמוּן כָּל נִדְרַהָא וְכָל
אֱסָרֵי דַּאֲסָרַת עַל נַפְשַׁהּ
יְקוּמוּן׃

ל

1 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּה יְהֹוָה אֶת־
מֹשֶׁה׃

2 וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל־רָאשֵׁי
הַמַּטּוֹת לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר זֶה
הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה יְהֹוָה׃

3 אִישׁ כִּי־יִדֹּר נֶדֶר לַיהֹוָה אוֹ־
הִשָּׁבַע שְׁבֻעָה לֶאְסֹר אִסָּר עַל־
נַפְשׁוֹ לֹא יַחֵל דְּבָרוֹ כְּכָל־הַיֹּצֵא
מִפִּיו יַעֲשֶׂה׃

4 וְאִשָּׁה כִּי־תִדֹּר נֶדֶר לַיהֹוָה
וְאָסְרָה אִסָּר בְּבֵית אָבִיהָ
בִּנְעֻרֶיהָ׃

5 וְשָׁמַע אָבִיהָ אֶת־נִדְרָהּ
וֶאֱסָרָהּ אֲשֶׁר אָסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ
וְהֶחֱרִישׁ לָהּ אָבִיהָ וְקָמוּ כָּל־
נְדָרֶיהָ וְכָל־אִסָּר אֲשֶׁר־אָסְרָה
עַל־נַפְשָׁהּ יָקוּם׃

ΚΕΦΑΛ κέ.

1. Καὶ ἐλάλησε Μωϋσῆς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωϋσῇ.

2. Καὶ ἐλάλησε Μωϋσῆς πρὸς τοὺς ἄρχοντας τῶν φυλῶν υἱῶν Ἰσραὴλ λέγων· Τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ συνέταξε κύριος.

3. Ἄνθρωπος ἄνθρωπος ὃς ἂν εὔξηται εὐχὴν κυρίῳ, ἢ ὀμόσῃ ὅρκον ἢ ὁρίσηται ὁρισμῷ περὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, οὐ βεβηλώσει τὸ ῥῆμα αὐτοῦ. πάντα ὅσα ἂν ἐξέλθῃ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ποιήσει.

4. Ἐὰν δὲ εὔξηται γυνὴ εὐχὴν κυρίῳ, ἢ ὁρίσηται ὁρισμὸν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτῆς, ἐν τῇ νεότητι αὐτῆς.

5. Καὶ ἀκούσῃ ὁ πατὴρ αὐτῆς τὰς εὐχὰς αὐτῆς, καὶ τοὺς ὁρισμοὺς αὐτῆς, οὓς ὡρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς, καὶ παρασιωπήσῃ αὐτῆς ὁ πατὴρ, καὶ στήσονται πᾶσαι αἱ εὐχαὶ αὐτῆς, καὶ πάντες οἱ ὁρισμοὶ οὓς ὡρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς, μενοῦσιν αὐτῇ.

CAP. XX X.

36. Offerentes holocauſtum in odorem ſuaviſſimum Domino, vitulum unum, arietem unum, agnos anniculos immaculatos ſeptem:

37. Sacrificiaq; & libamina ſingulorum per vitulos & arietes & agnos ritè celebrabitis:

38. Et hircum pro peccato. abſque holocauſto ſempiterno, ſacrificioq; eius & libamine.

39. Hæc offeretis Domino in ſolemnitatibus veſtris. præter vota & oblationes ſpontaneas in holocauſto, in ſacrificio, in libamine, & in hoſtiis pacificis.

Das XXIX. Capitel.

36. Vnnd ſolt Brandopffer opffern / zum opffer des ſüſſen geruchs dem HERRN/einen Farren/einen Wider/ſieben järige Lämmer ohn wandel.

37. Sampt jren Speißopffern vnd Tranckopffern/zu den Farren / zu den Widern/vnd zu den Lämmern / in jrer zal / nach dem Recht.

38. Dazu einen Bock zum Sündopffer vber das tägliche Brandopffer/ mit ſeinem Speißopffer vnnd ſeinem Tranckopffer.

39. Solchs ſolt jhr dem HERRN thun auff ewer Feſt / außgenommen/ was jhr gelobt vnnd freywillig gebt zu Brandopffern / ſpeißopffern/ Tranckopffern vnd Danckopffern.

CHAP. XXIX.

36. Si offrirez en holocauſte, *qui ſera* ſacrifice fait par feu en ſouefue odeur à l'Eternel, vn boueau, vn moutõ, & ſept agneaux d'vn an, ſans tare.

37. Les gaſteaux & aſperſions pour le boueau, pour le mouton & pour les agneaux, *ſeront* ſelon leur nõbre, & comme il *les* faut faire.

38. Et vn bouc en offrande pour le peché, outre l'holocauſte continuel, ſon gaſteau, & ſon aſperſion.

39. Vous offrirez ces choſes-la à l'Eternel en vos feſtes ſolennelles, outre vos vœus, & vos offrandes volontaires, ſelon vos holocauſtes, vos gaſteaux, vos aſperſions, & vos ſacrifices de proſperités.

CAP. XXX.

1. Narravitque Moyſes filiis Iſraël omnia quæ ei Dominus imperarat.

2. Et locutus eſt ad principes tribuum filiorum Iſraël, Iſte eſt ſermo quem præcepit Dominus.

3. Si quis virorum votum Domino voverit, aut ſe conſtrinxerit iuramento: non faciet irritum verbum ſuum, ſed omne quod promiſit implebit.

4. Mulier ſi quippiam voverit, & ſe conſtrinxerit iuramento, quæ eſt in domo patris ſui, & in ætate adhuc puellari:

5. Si cognoverit pater votum quod pollicita eſt, & iuramentum quo obligavit animam ſuam, & tacuerit, voti rea erit: quicquid pollicita eſt & iuravit, opere complebit.

Das XXX. Capitel.

VNd Moſe ſagt den Kindern Iſrael alles was jhm der HERR gebotten hat.

2. Vnnd Moſe redet mit den Fürſten der Stämme der Kinder Iſrael vnnd ſprach: Das iſts / das der HERR gebotten hat.

3. Wenn jemand dem HErren ein gelübde thut/oder einen Eid ſchweret / daß er ſeine Seele verbindet / der ſol ſein wort nicht ſchwechen / ſondern alles thun / wie es zu ſeinem munde iſt außgegangen.

4. Wenn ein Weibsbilde dem HErren ein gelübde thut / vnd ſich verbindet/weil ſie in jhres Vaters hauſe vnd im Magdthumb iſt.

5. Vnd jr gelübde vnd verbündnüß/ daß ſie thut vber jre Seele / kommt für jhren Vater / vnd er ſchweiget dazu/ſo gilt alle jhr gelübde vnnd alle jhre verbündniß / des ſie ſich vber jhre Seele verbunden hat.

CHAP. XXX.

1. Et Moyſe parla aux enfans d'Iſrael ſelon toutes les choſes que l'Eternel lui auoit commandees.

2. Moyſe parla auſſi aux chefs des tribus des enfans d'Iſrael, diſant, C'*eſt* ici la parole que l'Eternel a commandee.

3. Quand vn homme aura voué vn vœu à l'Eternel, ou aura iuré par ſerment, s'obligeant expreſſément ſur ſon ame, il ne violera point ſa parole: *mais* il fera ſelon toutes les choſes qui ſeront ſorties de ſa bouche.

4. Mais quand vne femme aura voué vn vœu à l'Eternel, & ſe ſera obligee expreſſement en ſa ieuneſſe, *eſtant encore* en la maiſon de ſon pere:

5. Et que ſon pere aura entendu ſon vœu, & ſon obligation par laquelle elle ſe ſera obligee ſur ſon ame, & ſon pere ne lui en aura dit mot: tous ſes vœus ſeront valables, & toute obligation de laquelle elle ſe ſera obligee ſur ſon ame, ſera valable.

ל

6 וְאִם אַעְדֵּי אֲבוּהָא יָתַהּ בְּיוֹמָא דִּשְׁמַע כָּל נִדְרָהָא וֶאֱסָרָהָא דַּאֲסָרַת עַל נַפְשַׁהּ לָא יְקוּמוּן וּמִן קֳדָם יְיָ יִשְׁתְּבֵק לַהּ אֲרֵי אַעְדֵּי אֲבוּהָא יָתַהּ׃

7 וְאִם מֶהֱוָה תְהֵוֵי לִגְבַר וְנִדְרָהָא עֲלַהָא אוֹ פֵּירוּשׁ שִׂפְוָתַהָא דַּאֲסָרַת עַל נַפְשַׁהּ׃

8 וְיִשְׁמַע בַּעְלַהּ בְּיוֹמָא דְּיִשְׁמַע וְיִשְׁתּוֹק לַהּ וי וִיקוּמוּן נִדְרָהָא וֶאֱסָרָהָא דַּאֲסָרַת עַל נַפְשַׁהּ יְקוּמוּן׃

9 וְאִם בְּיוֹמָא דְּיִשְׁמַע בַּעְלַהּ יַעְדֵּי יָתַהּ וִיבַטֵּל יָת נִדְרַהּ דַּעֲלַהּ וְיָת פֵּירוּשׁ שִׂפְוָתַהָא דַּאֲסָרַת עַל נַפְשַׁהּ וּמִן קֳדָם יְיָ יִשְׁתְּבֵיק לַהּ׃

10 וּנְדַר אַרְמְלָא וּמ וּמְתָרְכָא כֹּל דַּאֲסָרַת עַל נַפְשַׁהּ יְקוּם עֲלַהּ׃

11 וְאִם בֵּית בַּעְלַהּ נִדְרַת אוֹ אֲסָרַת אִיסָּר עַל נַפְשַׁהּ בִּקְיוּם׃

12 וְיִשְׁמַע בַּעְלַהּ וְיִשְׁתּוֹק לַהּ לָא אַעְדֵּי יָתַהּ וִיקוּמוּן כָּל נִדְרַהָא וְכָל אֱסָרֵי דַּאֲסָרַת עַל נַפְשַׁהּ יְקוּמוּן׃

13 וְאִם בַּטָּלָא יְבַטֵּיל יָתְהוֹן בַּעְלַהּ בְּיוֹמָא דִּשְׁמַע כָּל אַפָּקוּת ש שִׂפְוָתַהָא לְנִדְרַהָא וּלְאִסַּר נַפְשַׁהּ לָא יְקוּמוּן בַּעְלַהּ בַּטֵּילִנּוּן וּמִן קֳדָם יְיָ יִשְׁתְּבֵק לַהּ׃

14 כָּל נְדַר וְכָל קְיוּמַת אֱסָר לְסַגָּפָא נְפַשׁ בַּעְלַהּ יְקַיְּמִנּוּן וּבַעְלַהּ יבט יְבַטֵּלִנּוּן׃

ל

6 וְאִם־הֵנִיא אָבִיהָ אֹתָהּ בְּיוֹם שָׁמְעוֹ כָּל־נְדָרֶיהָ וֶאֱסָרֶיהָ אֲשֶׁר־אָסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ לֹא יָקוּם וַיהוָה יִסְלַח־לָהּ כִּי־הֵנִיא אָבִיהָ אֹתָהּ׃

7 וְאִם־הָיוֹ תִהְיֶה לְאִישׁ וּנְדָרֶיהָ עָלֶיהָ אוֹ מִבְטָא שְׂפָתֶיהָ אֲשֶׁר אָסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ׃

8 וְשָׁמַע אִישָׁהּ בְּיוֹם שָׁמְעוֹ וְהֶחֱרִישׁ לָהּ וְקָמוּ נְדָרֶיהָ וֶאֱסָרֶהָ אֲשֶׁר־אָסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ יָקֻמוּ׃

9 וְאִם בְּיוֹם שְׁמֹעַ אִישָׁהּ יָנִיא אוֹתָהּ וְהֵפֵר אֶת־נִדְרָהּ אֲשֶׁר עָלֶיהָ וְאֵת מִבְטָא שְׂפָתֶיהָ אֲשֶׁר אָסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ וַיהוָה יִסְלַח־לָהּ׃

10 וְנֵדֶר אַלְמָנָה וּגְרוּשָׁה כֹּל אֲשֶׁר־אָסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ יָקוּם עָלֶיהָ׃

11 וְאִם־בֵּית אִישָׁהּ נָדָרָה אוֹ־אִסָּר עַל־נַפְשָׁהּ בִּשְׁבֻעָה׃

12 וְשָׁמַע אִישָׁהּ וְהֶחֱרִשׁ לָהּ לֹא הֵנִיא אֹתָהּ וְקָמוּ כָּל־נְדָרֶיהָ וְכָל־אִסָּר אֲשֶׁר־אָסְרָה עַל־נַפְשָׁהּ יָקוּם׃

13 וְאִם־הָפֵר יָפֵר אֹתָם אִישָׁהּ בְּיוֹם שָׁמְעוֹ כָּל־מוֹצָא שְׂפָתֶיהָ לִנְדָרֶיהָ וּלְאִסַּר נַפְשָׁהּ לֹא יָקוּם אִישָׁהּ הֲפֵרָם וַיהוָה יִסְלַח־לָהּ׃

14 כָּל־נֵדֶר וְכָל־שְׁבֻעַת אִסָּר לְעַנֹּת נָפֶשׁ אִישָׁהּ יְקִימֶנּוּ וְאִישָׁהּ יְפֵרֶנּוּ׃

λʹ.

6. Ἐὰν δὲ ἀνανεύων ἀνανεύσῃ ὁ πατὴρ αὐτῆς, ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἀκούσῃ πάσας τὰς εὐχὰς αὐτοῦ, καὶ τοὺς ὁρισμοὺς οὓς ὡρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς, οὐ στήσονται· καὶ κύριος καθαριεῖ αὐτήν, ὅτι ἀνένευσεν ὁ πατὴρ αὐτῆς.

7. Ἐὰν δὲ γενομένη γένηται ἀνδρί, καὶ αἱ εὐχαὶ αὐτῆς ἐπ' αὐτῇ κατὰ τὴν διαστολὴν τῶν χειλέων αὐτῆς, ὅσα ὡρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ.

8. Καὶ ἀκούσῃ ὁ ἀνὴρ αὐτοῦ, καὶ παρασιωπήσῃ αὐτῇ ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἀκούσῃ, καὶ οὕτω στήσονται πᾶσαι αἱ εὐχαὶ αὐτῆς, καὶ οἱ ὁρισμοὶ αὐτῆς οὓς ὡρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς στήσονται.

9. Ἐὰν δὲ ἀνανεύων ἀνανεύσῃ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἀκούσῃ, πᾶσαι αἱ εὐχαὶ αὐτῆς, καὶ οἱ ὁρισμοὶ αὐτῆς οὓς ὡρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ οὐ μενοῦσιν, ὅτι ὁ ἀνὴρ ἀνένευσεν ἐπ' αὐτῆς, καὶ κύριος ἐκκαθαριεῖ αὐτήν.

10. Καὶ εὐχὴ χήρας καὶ ἐκβεβλημένης ὅσα ἐὰν εὔξηται κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς. μενοῦσιν αὐτῇ.

11. Ἐὰν δὲ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἡ εὐχὴ αὐτῆς. ἢ ὁ ὁρισμὸς ὁ κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ μεθ' ὅρκου,

12. Καὶ ἀκούσῃ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς καὶ παρασιωπήσῃ αὐτῇ, καὶ μὴ ἀνανεύσῃ αὐτῇ, καὶ στήσονται πᾶσαι αἱ εὐχαὶ αὐτῆς, καὶ πάντες οἱ ὁρισμοὶ οὓς ὡρίσατο κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, στήσονται κατ' αὐτῆς.

13. Ἐὰν δὲ περιαιρῶν περιέλῃ αὐτὰ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἀκούσῃ, πάντα ὅσα ἐὰν ἐξέλθῃ ἐκ τῶν χειλέων αὐτῆς κατὰ τὰς εὐχὰς αὐτῆς, καὶ κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς αὐτῆς τοὺς κατὰ τῆς ψυχῆς αὐτῆς, οὐ μενεῖ αὐτῇ, ὁ ἀνὴρ αὐτῆς περιεῖλε, καὶ κύριος καθαριεῖ αὐτήν.

14. Πᾶσα εὐχή, καὶ πᾶς ὅρκος δεσμοῦ κακῶσαι ψυχήν, ὁ ἀνὴρ αὐτῆς στήσει αὐτῇ, καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς περιελεῖ.

CAP. XXX.

6. Sin autem ſtatim ut audierit, contradixerit pater: & vota & iuramenta eius irrita erunt, nec obnoxia tenebitur ſponſioni, eo quòd contradixerit pater.

7. Si maritum habuerit, & voverit aliquid, & ſemel de ore eius verbum egrediens animam eius obligaverit iuramento:

8. Quo die audierit vir, & non contradixerit, voti rea erit, reddetq; quodcunque promiſerat.

9. Sin autem audiens ſtatim contradixerit, & irritas fecerit pollicitationes eius, verbaque quibus obſtrinxerat animam ſuam: propitius erit ei Dominus.

10. Vidua & repudiata quicquid voverint, reddent.

11. Vxor in domo viri cùm ſe voto conſtrinxerit, & iuramento.

12. Si audierit vir, & tacuerit, nec contradixerit ſponſioni, reddet quodcunque promiſerat.

13. Sin autem extemplo cõtradixerit, non tenebitur promiſſionis rea: quia maritus contradixit, & Dominus ei propitius erit.

14. Si voverit, & iuramento ſe conſtrinxerit ut per ieiunium vel cæterarum rerum abſtinentiam affligat animam ſuam: in arbitrio viri erit ſive faciat, ſive non faciat.

Das XXX. Capitel.

6. Wo aber jhr Vater wehret / des tags wenn ers höret / ſo gilt kein gelůbd noch verbůndnis/des ſie ſich vber jhre Seele verbunden hat / vnnd der HERR wird jhr gnedig ſein / weil jhr Vater jr gewehret hat.

7. Hat ſie aber einen Mann / vnnd hat ein gelůbt auff jhr/oder entferet jhr auß jhren Lippen ein verbůndniß vber jhre Seele.

8. Vnd der Mann hörets/vnd ſchweiget deſſelben tages ſtille / ſo gilt jhr gelůbd vnd verbůndniß / des ſie ſich vber jhre Seele verbunden hat.

9. Wo aber jhr Mann wehret / des tages wenn ers höret/ſo iſt jhr gelůbd loß/daß ſie auff jhr hat/vnnd das verbůndniß/das jr auß jhren Lippen entfaren iſt/vber jre ſeele/vnd der HErre wird jr gnedig ſein.

10. Das gelůbd einer Widwen vnd Verſtoſſenen / alles weß ſie ſich verbindet vber jre Seele/das gilt auff jr.

11. Wenn jemands geſinde gelobt / oder ſich mit einem Eide verbindet vber ſeine Seele.

12. Vnd der Haußherr hörets/vnnd ſchweiget dazu/vnnd wehrets nicht/ſo gilt alle daſſelb gelůbd / vnd alles weß ſie ſich verbunden hat vber ſeine Seele.

13. Machts aber der Haußherr des tages loß / wenn ers höret / ſo gilts nichts was auß ſeinen Lippen gegangen iſt/daß es gelobt oder ſich verbunden hat vber ſeine Seele / denn der Haußherr hats loß gemacht/vnnd der HERR wird jm gnedig ſein.

14. Vnnd alle gelůbd vnd eide zuverbinden / den Leib zu caſteyen / mag der Haußherr krefftigen oder ſchwechen/ alſo:

CHAP. XXX.

6. Mais ſi ſon pere la deſaduouë au iour qu'il *l'*aura entendu, pas vn de tous ſes vœus, ni de toutes ſes obligations, deſquelles elle ſe ſera obligee ſur ſon ame, ne ſera valable, & l'Eternel lui pardonnera: car ſon pere l'a deſaduouee.

7. Que ſi elle appartient à vn mari, & elle eſt tenue de quelque vœu, ou de quelque choſe qu'elle ait proferé legerement de ſa bouche, dont elle ſe ſoit obligee ſur ſon ame:

8. Et que ſon mari l'ait entendu, & au iour qu'il l'aura entẽdu ne lui en ait dit mot: ſes vœus ſeront valables, & ſes obligations, deſquelles elle ſe ſera obligee ſur ſon ame, ſeront valables.

9. Mais ſi au iour que ſon mari l'aura entendu, il l'a deſaduouee, il aura enfraint ſon vœu, dont elle eſtoit tenue, & ce qu'elle auoit legerement proferé de ſa bouche, dont elle s'eſtoit obligee ſur ſon ame, & l'Eternel lui pardonnera.

10. Mais le vœu de la vefue, ou de la repudiee, & tout ce dequoi elle ſe ſera obligee ſur ſon ame, ſera valable contre elle.

11. Que ſi *eſtant encore* en la maiſon de ſon mari elle a voué, ou elle s'eſt obligee expreſſement ſur ſon ame, par ſerment:

12. Et ſon mari l'a entendu, & ne lui en a dit mot, & ne l'a point deſaduouee: tous ſes vœus ſeront valables, & toute obligation dont elle ſe ſera obligee ſur ſon ame, ſera valable.

13. Mais ſi ſon mari les a expreſſẽmẽt enfraints au iour qu'il *les* a entendus, rien qui ſoit ſorti de ſa bouche, ſoit de ſes vœus, ſoit d'obligation faite ſur ſon ame, ne ſera valable. *Car* ſon mari les a enfraints: & l'Eternel lui pardonnera.

14. Le mari d'icelle ratifiera ou enfraindra tout vœu & ute obligation faite par rment pour affliger l'ame.

ל

15 וְאִם מִשְׁתָּק יִשְׁתּוֹק לַהּ בַּעְלַהּ מִיּוֹם לְיוֹם וִיקַיֵּים יָת כָּל נִדְרָהָא אוֹ יָת כָּל אֱסָרָהָא דַּעֲלַהָא קַיֵּים יַתְהוֹן אֲרֵי שְׁתִיק לַהּ בְּיוֹמָא דִּשְׁמַע׃

16 וְאִם בַּטָּלָא יְבַטֵּל יַתְהוֹן בָּתַר דִּשְׁמַע וִיקַבֵּל יָת חוֹבַהּ׃

17 אִלֵּין קְיָמַיָּא דְּפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה בֵּין גְּבַר לְאִתְּתֵיהּ בֵּין אַבָּא לִבְרַתֵּיהּ בִּרְבִיוּתַהָא בֵּית אֲבוּהָא׃

לא

1 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃

2 אִתְפְּרַע פּוּרְעָנוּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִן מִדְיָנָאֵי בָּתַר כֵּן תִּתְכְּנֵישׁ לְעַמָּךְ׃

3 וּמַלֵּיל מֹשֶׁה עִם עַמָּא לְמֵימָר זָרִיזוּ מִנְּכוֹן גּוּבְרִין לְחֵילָא וִיהוֹן עַל מִדְיָן לְמִתַּן פּוּרְעָנוּת עַמָּא דַּייָ בְּמִדְיָן׃

4 אַלְפָּא לְשִׁבְטָא אַלְפָּא לְשִׁבְטָא לְכֹל שִׁבְטַיָּא דְּיִשְׂרָאֵל תִּשְׁלְחוּן לְחֵילָא׃

5 וְאִתְבְּחַרוּ מֵאַלְפַיָּא דְּיִשְׂרָאֵל אַלְפָּא לְשִׁבְטָא תְּרֵי עֲשַׂר אַלְפִין מְזָרְזֵי חֵילָא׃

6 וּשְׁלַח יַתְהוֹן מֹשֶׁה אַלְפָּא לְשִׁבְטָא לְחֵילָא יַתְהוֹן וְיָת פִּינְחָס בַּר אֶלְעָזָר כַּהֲנָא לְחֵילָא וּמָנֵי קוּדְשָׁא וַחֲצוֹצְרָת יַבָּבָא בִּידֵיהּ׃

7 וְאִתְחַיַּלוּ עַל מִדְיָן כְּמָא דְּפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה וּקְטַלוּ כָּל דְּכוּרָא׃

8 וְיָת מַלְכֵי מִדְיָן קְטַלוּ עַל קְטִילֵיהוֹן יָת אֱוִי וְיָת רֶקֶם וְיָת צוּר וְיָת חוּר וְיָת רֶבַע חַמְשָׁא מַלְכֵי מִדְיָן וְיָת בִּלְעָם בַּר בְּעוֹר קְטַלוּ בְּחַרְבָּא׃

ל

15 וְאִם־הַחֲרֵשׁ יַחֲרִישׁ לָהּ אִישָׁהּ מִיּוֹם אֶל־יוֹם וְהֵקִים אֶת־כָּל־נְדָרֶיהָ אוֹ אֶת־כָּל־אֱסָרֶיהָ אֲשֶׁר עָלֶיהָ הֵקִים אֹתָם כִּי־הֶחֱרִשׁ לָהּ בְּיוֹם שָׁמְעוֹ׃

16 וְאִם־הָפֵר יָפֵר אֹתָם אַחֲרֵי שָׁמְעוֹ וְנָשָׂא אֶת־עֲוֺנָהּ׃

17 אֵלֶּה הַחֻקִּים אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ בֵּין־אָב לְבִתּוֹ בִּנְעֻרֶיהָ בֵּית אָבִיהָ׃

לא

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

2 נְקֹם נִקְמַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֵת הַמִּדְיָנִים אַחַר תֵּאָסֵף אֶל־עַמֶּיךָ׃

3 וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל־הָעָם לֵאמֹר הֵחָלְצוּ מֵאִתְּכֶם אֲנָשִׁים לַצָּבָא וְיִהְיוּ עַל־מִדְיָן לָתֵת נִקְמַת־יְהוָה בְּמִדְיָן׃

4 אֶלֶף לַמַּטֶּה אֶלֶף לַמַּטֶּה לְכֹל מַטּוֹת יִשְׂרָאֵל תִּשְׁלְחוּ לַצָּבָא׃

5 וַיִּמָּסְרוּ מֵאַלְפֵי יִשְׂרָאֵל אֶלֶף לַמַּטֶּה שְׁנֵים־עָשָׂר אֶלֶף חֲלוּצֵי צָבָא׃

6 וַיִּשְׁלַח אֹתָם מֹשֶׁה אֶלֶף לַמַּטֶּה לַצָּבָא אֹתָם וְאֶת־פִּינְחָס בֶּן־אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן לַצָּבָא וּכְלֵי הַקֹּדֶשׁ וַחֲצֹצְרוֹת הַתְּרוּעָה בְּיָדוֹ׃

7 וַיִּצְבְּאוּ עַל־מִדְיָן כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה וַיַּהַרְגוּ כָּל־זָכָר׃

8 וְאֶת־מַלְכֵי מִדְיָן הָרְגוּ עַל־חַלְלֵיהֶם אֶת־אֱוִי וְאֶת־רֶקֶם וְאֶת־צוּר וְאֶת־חוּר וְאֶת־רֶבַע חֲמֵשֶׁת מַלְכֵי מִדְיָן וְאֵת בִּלְעָם בֶּן־בְּעוֹר הָרְגוּ בֶּחָרֶב׃

, λ΄.

15. Ἐὰν δὲ παρασιωπῶν παρασιωπήσῃ αὐτῇ ἡμέραν ἐξ ἡμέρας, καὶ στήσει αὐτῇ πάσας τὰς εὐχὰς αὐτῆς, καὶ τοὺς ὁρισμοὺς τοὺς ἐπ' αὐτῆς στήσει αὐτῇ, ὅτι ἐσιώπισεν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἤκουσεν.

16. Ἐὰν δὲ περιαιρῶν περιέλῃ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς μετὰ τὴν ἡμέραν ἣν ἤκουσε, καὶ λήψεται τὴν ἁμαρτίαν αὐτοῦ.

17. Ταῦτα τὰ δικαιώματα ὅσα ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωϋσεῖ, ἀνὰ μέσον ἀνδρὸς καὶ ἀνὰ μέσον γυναικὸς αὐτοῦ, καὶ ἀνὰ μέσον πατρὸς καὶ θυγατρὸς ἐν νεότητι ἐν οἴκῳ πατρός.

ΚΕΦΑΛ. λα΄.

1. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων·

2. Ἐκδίκει τὴν ἐκδίκησιν τῶν υἱῶν Ισραὴλ ἐκ τῶν μαδιανιτῶν, καὶ ἔσχατον προστεθήσῃ πρὸς τὸν λαόν σου.

3. Καὶ ἐλάλησε Μωϋσῆς πρὸς τὸν λαὸν λέγων· ἐξοπλίσατε τοὺς ἄνδρας ἐξ ὑμῶν, καὶ παρατάξασθε ἔναντι κυρίου ἐπὶ μαδιὰμ, ἀποδοῦναι ἐκδίκησιν παρὰ κυρίου τῇ μαδιάμ.

4. Χιλίους ἐκ φυλῆς, καὶ χιλίους ἐκ φυλῆς, ἐκ πασῶν φυλῶν υἱῶν Ισραὴλ ἀποστείλατε παρατάξασθαι.

5. Καὶ ἐξηρίθμησαν ἐκ τῶν χιλιάδων Ισραὴλ χιλίους ἐκ φυλῆς, δώδεκα χιλιάδας ἐνωπλισμένους εἰς παράταξιν.

6. Καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς Μωϋσῆς, χιλίους ἐκ φυλῆς, καὶ χιλίους ἐκ φηλῆς σὺν δυνάμει αὐτῶν, καὶ τὸν Φινεὲς υἱὸν ἐλεάζαρ υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως, καὶ τὰ σκεύη τὰ ἅγια, καὶ αἱ σάλπιγγες τῶν σημασιῶν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν.

7. Καὶ παρετάξαντο ἐπὶ μαδιὰμ, καθὰ ἐνετείλατο κύριος τῷ Μωϋσεῖ. καὶ ἀπέκτειναν πᾶν ἀρσενικόν.

8. Καὶ τοὺς βασιλεῖς μαδιὰμ ἀπέκτειναν ἅμα τοῖς τραυματίαις αὐτῶν, καὶ τὸν εὐεὶν καὶ τὸν ῥοκὸμ, καὶ τὸν σοὺρ, καὶ τὸν οὒρ, καὶ τὸν ῥοβὸκ, πέντε βασιλεῖς μαδιὰμ, καὶ τὸν βαλαὰμ υἱὸν βεὼρ ἀπέκτειναν ἐν ῥομφαίᾳ. (σὺν τοῖς τραυματίαις αὐτῶν)

CAP. XXX.

15. Quod ſi audiens vir tacuerit, & in alteram diem distulerit ſententiam: quicquid voverat atque promiſerat, reddet: quia ſtatim ut audivit, tacuit,

16. Sin autem contradixerit poſtquam reſcivit, portabit ipſe iniquitatem eius.

17. Iſtæ ſunt leges quas cõſtituit Dominus Moyſi inter virum & uxorem, inter patrem & filiã quæ in puellari adhuc ætate eſt, vel quæ manet in parentis domo.

CAP. XXXI.

1. Locutuſq; eſt Dominus ad Moyſen, dicens.

2. Vlciſcere prius filios Iſraël de Madianitis, & ſic colligêris ad populum tuum.

3. Statimque Moyſes, Armate, inquit, ex vobis viros ad pugnam, qui poſſint ultionem Domini expetere de Madianitis.

4. Mille viri de ſingulis tribubus eligãtur ex Iſraël, qui mittantur ad bellum.

5. Dederuntq; millenos de ſingulis tribubus, id eſt, duodecim millia expeditorum ad pugnam:

6. Quos miſit Moyſes cum Phinees filio Eleazari ſacerdotis, vaſaq; ſancta, & tubas ad clangendum tradidit ei.

7. Cumq; pugnaſſent contra Madianitas atque viciſſent, omnes mares occiderunt.

8. Et reges eorum Evi & Recem & Sur & Hur & Rebe, quinque principes gentis: Balaam quoque filium Beor interfecerunt gladio.

Das XXX. Capitel.

15. Wenn er dazu ſchweigt von einem tage zum andern/ ſo bekrefftiget er alle ſein gelůbd vnd verbůndniß/ die es auff jhm hat/ darumb daß er geſchwigen hat des tages/ da ers höret.

16. Wird ers aber ſchwechen nach dem ers gehöret hat/ ſo ſol er die Miſſethat tragen.

17. Das ſind die Satzunge/ die der HERR Moſe gebotten hat/ zwiſchen Mann vnd Weib/ zwiſchen Vater vnd Tochter/ weil ſie noch eine Magd iſt in jhres Vaters hauſe.

Das XXXI. Capitel.

Vnd der HErr redet mit Moſe vnd ſprach:

2. Reche die kinder Iſrael an den Midianitern / daß du darnach dich ſammleſt zu deinem Volck.

3. Da redet Moſe mit dem Volck vnnd ſprach: Rüſtet vnter euch Leute zum Heer wider die Midianiter / daß ſie den HErrn rechen an den Midianitern.

4. Auß jeglichem ſtamm tauſent/ daß jr auß allen Stämmen Iſrael inn das Heer ſchickt.

5. Vnd ſie namen aus den tauſenten Iſrael / ja Tauſent eins Stamms / zwölff tauſent gerüſtet zum Heer.

6. Vnd Moſe ſchickt ſie mit Pinehas dem Sohn Eleaſar des Prieſters ins Heer/ vnnd die heilige kleider/ vnnd die Halldrometen in ſeine hand.

7. Vnnd ſie füreten das Heer wider die Midianiter / wie der HErr Moſe gebotten hatte/ vnnd erwürgeten alles was Männlich war.

8. Dazu die Könige der Midianiter erwürgeten ſie ſammt jhren erſchlagenen / nemlich / Evi / Rekem/ Zur/ Hur vnd Reba/ die fünff Könige der Midianiter. Bileam den Son Beor erwürgeten ſie auch mit dem Schwert.

CHAP. XXX.

15. Que ſi ſon mari ne lui en a dit mot quelconque d'vn iour à l'autre, il aura ratifié tous les vœus, & toutes les obligations d'icelle, dont elle eſtoit tenue: il les aura, *di-ie*, ratifiés, pource qu'il ne lui en aura dit mot au iour qu'il *l*'a entendu. 16. Mais s'il les a expreſſémẽt enfraints apres qu'il *les* aura entẽdus, il portera l'iniquité d'icelle.

17. Telles *ſont* les ordonnãces que l'Eternel cõmãda à Moyſe, d'entre l'hõme & ſa femme, d'entre le pere & ſa fille, *eſtant encore en* la maiſon de ſon pere en ſa ieuneſſe.

CHAP. XXXI.

1. L'Eternel parla auſſi à Moyſe, diſant.

2. Fai la vengeance des enfans d'Iſrael ſur les Madianites, puis tu ſeras retiré vers tes peuples.

3. Moyſe donc parla au peuple, diſant, Que quelques vns d'entre vous s'equippẽt *pour aller* à la guerre, & qu'ils aillent contre Madian, pour faire la vengeance de l'Eternel ſur Madian.

4. Vous enuoyerez à la guerre mille de chacune tribu, de toutes les tribus d'Iſrael.

5. Ainſi furent baillés des milliers d'Iſrael mille de chacune tribu, douze mille equippes *pour aller* à la guerre. 6. Puis Moyſe les enuoya à la guerre, *aſſauoir* mille de chacune tribu: & auec iceux Phinees fils d'Eleazar le Sacrificateur, ayant les inſtrumens du Sanctuaire, & les trompettes de retentiſſement en ſa main.

7. Ils marcherent donc en guerre contre Madian, comme l'Eternel *l*'auoit commande à Moyſe, & en tuerẽt tous les maſles.

8. Ils tuerent auſſi les rois de Madian outre les autres qui y furent tues, aſſauoir Eui, Rekem, Tſur, Hur, & Rebah, cinq rois de Madian: ils firent auſſi paſſer par l'eſpee Balaã fils de Behor.

לא

9 וּשְׁבוֹ בְנֵי יִשְׂרָאֵל יָת נְשֵׁי מִדְיָן וְיָת טַפְלְהוֹן וְיָת כָּל בְּעִירְהוֹן וְיָת כָּל גֵּיתֵיהוֹן וְיָת כָּל נִכְסֵיהוֹן בָּזוּ׃

10 וְיָת כָּל קִרְוֵיהוֹן בְּמוֹתְבָנֵיהוֹן וְיָת כָּל בֵּית סִגְדַּתְהוֹן אוֹקִידוּ בְנוּרָא׃

11 וּשְׁבוֹ יָת כָּל עֲדָאָה וְיָת כָּל דְּבַרְתָּא בֶּאֱנָשָׁא וּבִבְעִירָא׃

12 וְאַיְתִיאוּ לְוָת מֹשֶׁה וּלְוָת אֶלְעָזָר כַּהֲנָא וּלְוָת כְּנִשְׁתָּא דִבְנֵי יִשְׂרָאֵל יָת שִׁבְיָא וְיָת דְּבַרְתָּא וְיָת עֲדָאָה לְמַשְׁרִיתָא לְמֵישְׁרַיָּא דְמוֹאָב דְּעַל יַרְדְּנָא דִירֵיחוֹ׃

13 וּנְפַקוּ מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר כַּהֲנָא וְכָל רַבְרְבֵי כְנִשְׁתָּא לְקַדָּמוּתְהוֹן לְמִבָּרָא לְמַשְׁרִיתָא׃

14 וּרְגִיז מֹשֶׁה עַל דִּמְמַנַּן עַל חֵילָא רַבָּנֵי אַלְפִין וְרַבָּנֵי מָאוָתָא דְּאָתוֹ מֵחֵיל קְרָבָא׃

15 וַאֲמַר לְהוֹן מֹשֶׁה הֲקַיֵּמְתּוּן כָּל נֻקְבָּא׃

16 הָא אִנּוּן הֲוָאָה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּעֵצַת בִּלְעָם לְשַׁקָּרָא שְׁקַר קֳדָם יְיָ עַל עֵיסַק פְּעוֹר וַהֲוָת מוֹתָנָא בִּכְנִשְׁתָּא דַייָ׃

17 וּכְעַן קְטוּלוּ כָּל דְּכוּרָא בְּטַפְלָא וְכָל אִתְּתָא דִּידַעַת גְּבַר לְמִשְׁכְּבֵי דְכוּרָא קְטוּלוּ׃

18 וְכֹל טַפְלָא בִּנְשַׁיָּא דְּלָא יְדַעוּ מִשְׁכְּבֵי דְכוּרָא קַיִּימוּ לְכוֹן׃

19 וְאַתּוּן שְׁרוֹ מִבָּרָא לְמַשְׁרִיתָא שִׁבְעָה יוֹמִין כֹּל דִּקְטַל נַפְשָׁא וְכֹל דִּקְרֵב בִּקְטִילָא תַּדּוּן עֲלוֹהִי בְּיוֹמָא תְלִיתָאָה וּבְיוֹמָא שְׁבִיעָאָה אַתּוּן וּשְׁבִיכוֹן׃

לא

9 וַיִּשְׁבּוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־נְשֵׁי מִדְיָן וְאֶת־טַפָּם וְאֵת כָּל־בְּהֶמְתָּם וְאֶת־כָּל־מִקְנֵהֶם וְאֶת־כָּל־חֵילָם בָּזָזוּ׃

10 וְאֵת כָּל־עָרֵיהֶם בְּמוֹשְׁבֹתָם וְאֵת כָּל־טִירֹתָם שָׂרְפוּ בָּאֵשׁ׃

11 וַיִּקְחוּ אֶת־כָּל־הַשָּׁלָל וְאֵת כָּל־הַמַּלְקוֹחַ בָּאָדָם וּבַבְּהֵמָה׃

12 וַיָּבִאוּ אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְאֶל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשְּׁבִי וְאֶת־הַמַּלְקוֹחַ וְאֶת־הַשָּׁלָל אֶל־הַמַּחֲנֶה אֶל־עַרְבֹת מוֹאָב אֲשֶׁר עַל־יַרְדֵּן יְרֵחוֹ׃

13 וַיֵּצְאוּ מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְכָל־נְשִׂיאֵי הָעֵדָה לִקְרָאתָם אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה׃

14 וַיִּקְצֹף מֹשֶׁה עַל פְּקוּדֵי הֶחָיִל שָׂרֵי הָאֲלָפִים וְשָׂרֵי הַמֵּאוֹת הַבָּאִים מִצְּבָא הַמִּלְחָמָה׃

15 וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם מֹשֶׁה הַחִיִּיתֶם כָּל־נְקֵבָה׃

16 הֵן הֵנָּה הָיוּ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל בִּדְבַר בִּלְעָם לִמְסָר־מַעַל בַּיהֹוָה עַל־דְּבַר־פְּעוֹר וַתְּהִי הַמַּגֵּפָה בַּעֲדַת יְהֹוָה׃

17 וְעַתָּה הִרְגוּ כָל־זָכָר בַּטָּף וְכָל־אִשָּׁה יֹדַעַת אִישׁ לְמִשְׁכַּב זָכָר הֲרֹגוּ׃

18 וְכֹל הַטַּף בַּנָּשִׁים אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּ מִשְׁכַּב זָכָר הַחֲיוּ לָכֶם׃

19 וְאַתֶּם חֲנוּ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה שִׁבְעַת יָמִים כֹּל הֹרֵג נֶפֶשׁ וְכֹל נֹגֵעַ בֶּחָלָל תִּתְחַטְּאוּ בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי אַתֶּם וּשְׁבִיכֶם׃

λα'.

9. Καὶ προενόμευσαν τὰς γυναῖκας μαδιάμ, καὶ τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ ἔγκτητα αὐτῶν, καὶ τὴν δύναμιν αὐτῶν προενόμευσαν.

10. Καὶ πάσας τὰς πόλεις αὐτῶν, τὰς ἐν ταῖς κατοικίαις αὐτῶν, καὶ τὰς ἐπαύλεις αὐτῶν ἐνέπρησαν ἐν πυρί.

11. Καὶ ἔλαβον πᾶσαν τὴν προνομὴν αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ σκῦλα αὐτῶν, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους.

12. Καὶ ἤγαγον πρὸς Μωϋσῆν καὶ πρὸς ἐλεάζαρ τὸν ἱερέα καὶ πρὸς πάντας τοὺς υἱοὺς Ισραὴλ τὴν αἰχμαλωσίαν. καὶ τὰ σκῦλα, καὶ τὴν προνομὴν εἰς τὴν παρεμβολὴν εἰς Ἀραβὼθ μωάβ, ἥ ἐστιν ἐπὶ τοῦ ἰορδάνου κατὰ ἱεριχώ.

13. Καὶ ἐξῆλθε Μωϋσῆς καὶ ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς, καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες τῆς συναγωγῆς, εἰς συνάντησιν αὐτοῖς, ἔξω τῆς παρεμβολῆς.

14. Καὶ ὠργίσθη Μωϋσῆς ἐπὶ τοῖς ἐπισκόποις τῆς δυνάμεως, χιλιάρχοις, καὶ ἑκατοντάρχοις τοῖς ἐρχομένοις ἐκ τῆς παρατάξεως τοῦ πολέμου.

15. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Μωϋσῆς ἵνα τί ἐζωγρήσατε πᾶν θῆλυ.

16. Αὗται γὰρ ἦσαν τοῖς υἱοῖς Ισραὴλ κατὰ τὸ ῥῆμα Βαλαὰμ τοῦ ἀποστῆσαι καὶ ὑπεριδεῖν τὸ ῥῆμα κυρίου ἕνεκεν Φογὼρ, καὶ ἐγένετο ἡ πληγὴ ἐν τῇ συναγωγῇ κυρίου.

17. Νῦν ἀποκτείνατε πᾶν ἀρσενικὸν ἐν πάσῃ τῇ ἀπαρτίᾳ, καὶ πᾶσαν γυναῖκα, ἥτις ἔγνω κοίτην ἄρσενος ἀποκτείνατε.

18. Καὶ πᾶσαν τὴν ἀπαρτίαν τῶν γυναικῶν, ἥτις οὐκ οἶδε κοίτην ἄρσενος, ζωγρήσατε αὐτάς.

19. Καὶ ὑμεῖς παρεμβάλετε ἔξω τῆς παρεμβολῆς ἑπτὰ ἡμέρας. πᾶς ὁ ἀνελὼν ψυχὴν, καὶ ὁ ἁπτόμενος τοῦ τετρωμένου, ἁγνισθήσεται τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, ὑμεῖς καὶ ἡ αἰχμαλωσία ὑμῶν.

CAP XXXI.

9. Ceperuntque mulieres eorum & parvulos, omniaq; pecora, & cunctam ſupellectilem: quicquid habere potuerant, depopulati ſunt:

10. Tam urbes, quàm viculos, & caſtella flamma conſumpſit.

11. Et tulerunt prædam, & univerſa quæ ceperant tam ex hominibus quàm ex iumentis.

12. Et adduxerunt ad Moyſen, & Eleazarum ſacerdotem, & ad omnem multitudinem filiorum Iſraël. reliqua autem utenſilia portaverunt ad caſtra in campeſtribus Moab, iuxta Iordanem contra Iericho.

13. Egreſſi ſunt autem Moyſes & Eleazar ſacerdos & omnes principes ſynagogæ in occurſum eorum extra caſtra.

14. Iratuſque Moyſes principibus exercitus, tribunis & centurionibus qui venerant de bello,

15. Ait, Cur fœminas reſervaſtis?

16. Nónne iſtæ ſunt quæ deceperunt filios Iſraël ad ſuggeſtionem Balaam, & prævaricari vos fecerunt in Dominum ſuper peccato Phogor, vnde & percuſſus eſt populus?

17. Ergo cunctos interficite quicquid eſt generis maſculini, etiam in parvulis: & mulieres quæ noverunt viros in coitu, iugulate:

18. Puellas autem & omnes fœminas virgines reſervate vobis.

19. Et manete extra caſtra ſeptem diebus. Qui occiderit hominem, vel occiſum tetigerit, luſtrabitur die tertio, & ſeptimo. Et de omni præda.

Das XXXI. Capitel.

9. Vnd die Kinder Jſrael namen gefangen die Weiber der Midianiter vnd jre Kinder / alle jhr Vieh / alle jhre Haabe / vnd alle jre güter raubten ſie.

10. Vnnd verbrandten mit fewer alle jhre Städte jhrer Wonung vnnd alle Bürge.

11. Vnd namen allen Raub / vnd alles was zu nemen war / beide Menſchen vnd Vieh.

12. Vnd brachtens zu Moſe vnd zu Eleaſar dem Prieſter / vnnd zu der Gemeine der Kinder Jſrael / nemlich / die gefangenen / vnd das genommen vieh / vnd das geraubt Gut / ins Lager auff der Moabiter gefilde / das am Jordan ligt gegen Jeriho.

13. Vnd Moſe vnd Eleaſar der Prieſter vnd alle Fürſten der Gemeine giengen jnen entgegen hinauß für das Lager.

14. Vnd Moſe ward zornig vber die Hauptleute des Heers / die Hauptleute vber tauſent vnd hundert waren / die auß dem Heer vnd ſtreit kamen.

15. Vnnd ſprach zu jhnen: Warumb habt jhr alle Weiber leben laſſen?

16. Sihe / haben nicht dieſelben die Kinder Jſrael / durch Bileams rath abgewendet ſich zu verſündigen am HERREN vber dem Peor / vnnd widerfuhr eine plage der Gemeine des HERRN.

17. So erwürget nun alles was Männlich iſt vnter den Kindern / vnnd alle Weiber die Männer erkandt vnnd beygelegen haben.

18. Aber alle Kinder die Weibsbilde ſind / vnnd nicht Männer erkandt noch beygelegen haben / die laſſt für euch leben.

19. Vnnd lagert euch auſſer dem Lager ſieben tage / alle die jemand erwürget / oder die erſchlagene angerüret haben / daß jhr euch entſündiget am dritten vnd ſiebenden tage. Sampt denen / die jhr gefangen genommen habt.

CHAP. XXXI.

9. Et les enfans d'Iſrael emmenerent priſonnieres les femmes de Madian, auec leur meſgnie: & pillerent tout leur gros & menu beſtail, & tout ce qui eſtoit en leur puiſſance.

10. Et bruſlerent au feu toutes leurs villes par leurs demeurances, & tous leurs chaſteaux.

11. Et prindrent tout le butin, & tout le pillage, tant des hommes que du beſtail.

12. Puis ils amenerent les priſonniers, le pillage & le butin, à Moyſe & à Eleazar le Sacrificateur, & à l'aſſemblee des enfans d'Iſrael, au camp, és campagnes de Moab, qui *ſont* pres du Iordain de Ierico.

13. Lors Moyſé & Eleazar le Sacrificateur, & tous les principaux de l'aſſemblee ſortirent au deuant d'eux hors du camp.

14. Et Moyſe ſe mit en grãde colere contre les capitaines de l'armee, chefs des milliers, & chefs des centaines, qui retournoyent de ceſt exploit de guerre.

15. Et Moyſe leur dit, N'auez-vous pas gardé en vie toutes les femmes?

16. Voici ce ſont celles qui à la parole de Balaam ont donné occaſion aux enfans d'Iſrael de forfaire contre l'Eternel au fait de Pehor, dont aduint la playe en l'aſſemblee de l'Eternel?

17. Or maintenãt, tuez tous les maſles d'entre la meſgnie, & tuez toute femme ayant eu cõpagnie d'hõme.

18. Mais vous garderez en vie toute la meſgnie d'entre les femelles qui n'ont point eu compagnie d'homme.

19. Au reſte, demeurez par ſept iours hors du camp. quiconque tuera quelcun, & quicõque touchera quelcun qui aura eſté tué, ſe purifiera au troiſieme & ſeptieme iour, tant vous que vos priſonniers.

לא

20 וְכָל לְבוּשׁ וְכָל מָאן דִּמְשַׁךְ וְכָל עוֹבַד מַעֲזֵי וְכָל מָאן דְּאָע תַּדּוֹן עֲלוֹהִי׃

21 וַאֲמַר אֶלְעָזָר כַּהֲנָא לְגֻבְרֵי חֵילָא דַּאֲתוֹ לִקְרָבָא דָּא גְּזֵירַת אוֹרָיְתָא דְּפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה׃

22 בְּרַם יָת דַּהֲבָא וְיָת כַּסְפָּא יָת נְחָשָׁא יָת בַּרְזְלָא יָת אֲבָצָא וְיָת אֲבָרָא׃

23 כָּל מִדַּעַם דְּמִתַּעַל בְּנוּרָא תַּעְבְּרוּן בְּנוּרָא וְיִדְכֵּי בְּרַם בְּמֵי אַדָּיוּתָא יִתַּדֵּי וְכָל דְּלָא מִתַּעַל בְּנוּרָא תַּעְבְּרִנֵּיהּ בְּמַיָּא׃

24 וּתְחַוְּרוּן לְבוּשֵׁיכוֹן בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה וְתִדְכּוּן וּבָתַר כֵּן תֵּעֲלוּן לְמַשְׁרִיתָא׃

25 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה לְמֵימָר׃

26 קַבֵּל יָת חֻשְׁבַּן דִּבְרַתָּא דִּשְׁבְיָא בֶּאֱנָשָׁא וּבִבְעִירָא אַתְּ וְאֶלְעָזָר כַּהֲנָא וְרֵישֵׁי אֲבָהָת כְּנִשְׁתָּא׃

27 וּתְפַלֵּיג יָת דִּבְרַתָּא בֵּין גַּבְרֵי מְגִיחֵי קְרָבָא דִּנְפַקוּ לְחֵילָא וּבֵין כָּל כְּנִשְׁתָּא׃

28 וְתַפְרֵישׁ נְסִיבָא קֳדָם יְיָ מִן גַּבְרֵי מְגִיחֵי קְרָבָא דִּנְפַקוּ לְחֵילָא חַד נַפְשָׁא מֵחֲמֵשׁ מְאָה מִן אֱנָשָׁא וּמִן תּוֹרֵי וּמִן חֲמָרֵי וּמִן עָנָא׃

29 מִפַּלְגּוּתְהוֹן תִּסְּבוּן וְתִתֵּן לְאֶלְעָזָר כַּהֲנָא אַפְרָשׁוּתָא קֳדָם יְיָ׃

30 וּמִפַּלְגּוּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תִּסַּב חַד דְּאִתְּחַד מִן חַמְשִׁין מִן אֱנָשָׁא מִן תּוֹרֵי מִן חֲמָרֵי וּמִן עָנָא מִכָּל בְּעִירָא וְתִתֵּן יָתְהוֹן לְלֵיוָאֵי נָטְרֵי מַטְרַת מַשְׁכְּנָא דַּיְיָ׃

לא.

20 וְכָל־בֶּגֶד וְכָל־כְּלִי־עוֹר וְכָל־מַעֲשֵׂה עִזִּים וְכָל־כְּלִי־עֵץ תִּתְחַטָּאוּ׃

21 וַיֹּאמֶר אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן אֶל־אַנְשֵׁי הַצָּבָא הַבָּאִים לַמִּלְחָמָה זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃

22 אַךְ אֶת־הַזָּהָב וְאֶת־הַכָּסֶף אֶת־הַנְּחֹשֶׁת אֶת־הַבַּרְזֶל אֶת־הַבְּדִיל וְאֶת־הָעֹפָרֶת׃

23 כָּל־דָּבָר אֲשֶׁר־יָבֹא בָאֵשׁ תַּעֲבִירוּ בָאֵשׁ וְטָהֵר אַךְ בְּמֵי נִדָּה יִתְחַטָּא וְכֹל אֲשֶׁר לֹא־יָבֹא בָּאֵשׁ תַּעֲבִירוּ בַמָּיִם׃

24 וְכִבַּסְתֶּם בִּגְדֵיכֶם בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וּטְהַרְתֶּם וְאַחַר תָּבֹאוּ אֶל־הַמַּחֲנֶה׃

25 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

26 שָׂא אֵת רֹאשׁ מַלְקוֹחַ הַשְּׁבִי בָּאָדָם וּבַבְּהֵמָה אַתָּה וְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְרָאשֵׁי אֲבוֹת הָעֵדָה׃

27 וְחָצִיתָ אֶת־הַמַּלְקוֹחַ בֵּין תֹּפְשֵׂי הַמִּלְחָמָה הַיֹּצְאִים לַצָּבָא וּבֵין כָּל־הָעֵדָה׃ 28 וַהֲרֵמֹתָ מֶכֶס לַיהוָה מֵאֵת אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה הַיֹּצְאִים לַצָּבָא אֶחָד נֶפֶשׁ מֵחֲמֵשׁ הַמֵּאוֹת מִן־הָאָדָם וּמִן־הַבָּקָר וּמִן־הַחֲמֹרִים וּמִן־הַצֹּאן׃

29 מִמַּחֲצִיתָם תִּקָּחוּ וְנָתַתָּה לְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן תְּרוּמַת יְהוָה׃

30 וּמִמַּחֲצִת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל תִּקַּח אֶחָד אָחֻז מִן־הַחֲמִשִּׁים מִן־הָאָדָם מִן־הַבָּקָר מִן־הַחֲמֹרִים וּמִן־הַצֹּאן מִכָּל־הַבְּהֵמָה וְנָתַתָּה אֹתָם לַלְוִיִּם שֹׁמְרֵי מִשְׁמֶרֶת מִשְׁכַּן יְהוָה׃

λα'.

20. Καὶ πᾶν περίβλημα, καὶ πᾶν σκεῦος δερμάτινον, καὶ πᾶσαν ἐργασίαν ἐξ αἰγείας, καὶ πᾶν σκεῦος ξύλινον ἀφαγνιεῖτε.

21. Καὶ εἶπεν ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς πρὸς τοὺς ἄνδρας τῆς δυνάμεως, τοὺς ἐρχομένους ἐκ τῆς παρατάξεως τοῦ πολέμου· τοῦτο τὸ δικαίωμα τοῦ νόμου, ὃ συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσεῖ.

22. Πλὴν τοῦ χρυσίου, καὶ τοῦ ἀργυρίου, καὶ χαλκοῦ, καὶ σιδήρου, καὶ μολίβδου, καὶ κασσιτέρου.

23. Πᾶν πρᾶγμα ὃ διελεύσεται ἐν πυρὶ, καὶ καθαρισθήσεται, ἀλλ' ἢ τῷ ὕδατι τοῦ ἁγνισμοῦ ἁγνισθήσεται. καὶ πάντα ὅσα μὴ διαπορεύεται διὰ πυρὸς, διελεύσεται δι' ὕδατος.

24. Καὶ πλυνεῖσθε τὰ ἱμάτια τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ καθαρισθήσεσθε, καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσεσθε εἰς τὴν παρεμβολήν.

25. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων·

26. Λάβε τὸ κεφάλαιον τῶν σκύλων τῆς αἰχμαλωσίας, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, σὺ καὶ ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς, καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν πατριῶν τῆς συναγωγῆς.

27. Καὶ διελεῖτε τὰ σκῦλα ἀνὰ μέσον τῶν πολεμιστῶν, τῶν ἐκπορευομένων εἰς τὴν παράταξιν, καὶ ἀνὰ μέσον πάσης τῆς συναγωγῆς.

28. Καὶ ἀφελεῖτε τὸ τέλος κυρίῳ παρὰ τῶν ἀνθρώπων τῶν πολεμιστῶν τῶν ἐκπορευομένων εἰς τὴν παράταξιν, μίαν ψυχὴν ἀπὸ πεντακοσίων, ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν, καὶ ἀπὸ τῶν βοῶν, καὶ ἀπὸ τῶν προβάτων, καὶ ἀπὸ τῶν ὄνων.

29. Καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσεως αὐτῶν λήψεσθε, καὶ δώσεις ἐλεάζαρ τῷ ἱερεῖ τὰς ἀπαρχὰς κυρίῳ.

30. Καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσεως τοῦ τῶν υἱῶν Ισραὴλ λήψῃ ἕνα ἀπὸ πεντήκοντα, ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἀπὸ τῶν βοῶν, καὶ ἀπὸ τῶν προβάτων, καὶ ἀπὸ τῶν ὄνων, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν, καὶ δώσεις αὐτὰ τοῖς λευίταις τοῖς φυλάσσουσι τὰς φυλακὰς ἐν τῇ σκηνῇ κυρίου.

CAP. XXXI.

20. Sive veſtimentum fuerit, ſive vas, & aliquid in utēſilia præparatum, de caprarum pellibus & pilis & ligno expiabitur.

21. Eleazar quoque ſacerdos ad viros exercitus, qui pugnaverant, ſic locutus eſt, Hoc eſt præceptum legis quod mandavit Dominus Moyſi.

22. Aurum & argentum & æs & ferrum & plumbum & ſtannum.

23. Et omne quod poteſt tranſire per flammas, igne purgabitur. quicquid autem ignem non poteſt ſuſtinere, aqua expiationis ſanctificabitur:

24. Et lavabitis veſtimenta veſtra die ſeptimo, & purificati poſtea caſtra intrabitis.

25. Dixit quoque Dominus ad Moyſen.

26. Tollite ſummam eorum quæ capta ſunt, ab homine uſque ad pecus, tu & Eleazar ſacerdos & principes vulgi:

27. Divideſq; ex æquo prædam inter eos qui pugnaverunt, egreſſiq; ſunt ad bellū, & inter omnem reliquam multitudinem:

28. Et ſeparabis partem Domino ab his qui pugnaverunt & fuerunt in bello, unam animam de quingentis, tam ex hominibus quàm ex bobus & aſinis & ovibus.

29. Et dabis eam Eleazaro ſacerdoti, quia primitię Domini ſunt.

30. Ex media quoque parte filiorū Iſraël accipies quinquageſimum caput hominum & boum & aſinorum & ovium, cunctorumque animantium, & dabis ea Levitis, qui excubant in cuſtodiis tabernaculi Domini.

Das XXXI. Capitel.

20. Vnnd alle Kleider / vnd alle Gerethe von fellen / vnnd alles peltzwerck / vnnd alles hültzen Geſeß / ſolt jhr entſündigen.

21. Vnd Eleaſar der Prieſter ſprach zu dem Kriegsvolck / das in ſtreit gezogen war: Das iſt das Geſetz / welches der HERR Moſe gebotten hat.

22. Golt / Silber / Ertz / Eiſen / Zihn / vnd Bley.

23. Vnd alles was das feuer leidet / ſolt jr durchs feuer laſſen gehen / vnnd reinigen / daß mit dem Sprengwaſſer entſündiget werde. Aber alles was nicht feuer leidet / ſolt jhr durchs Waſſer gehen laſſen.

24. Vnd ſolt eure kleider waſchen am ſiebenden tage / ſo werdet jr rein / Darnach ſolt jhr ins Lager kommen.

25. Vnd der HERR redet mit Moſe / vnd ſprach:

26. Nimm die ſumma des Raubs der Gefangen / beide am Menſchen vnnd Vieh / du vnd Eleaſar der Prieſter / vnnd die oberſten Väter der Gemeine.

27. Vnnd gib die helffte / denen / die ins Heer außgezogen ſind / vnnd die Schlacht gethan haben / vnd die ander helffte der Gemeine.

28. Vnnd ſolt dem HERREN heben von den Kriegsleuten die ins Heer gezogen ſind / ja von fünffhunderten eine Seele / beide an Menſchen / Rindern / Eſeln vnnd Schafen / von jrer helffte ſolt du es nemen.

29. Vnd dem Prieſter Eleaſar geben zur Hebe dem HERREN.

30. Aber von der Helffte der kinder Iſrael / ſolt du ja von funfftzigen nemen ein ſtück Guts / beide an Menſchen / Rindern / Eſeln vnnd Schaffen / vnnd von allem Vieh / vnd ſolts den Leviten geben / die der Hut warten der Wonung des HERRN.

CHAP. XXXI.

20. Vous purifierez auſſi tous vos veſtemens, & toute choſe faite de peau, & tous ouurages *de poil* de cheures, & tout vtenſile de bois.

21. Et Eleazar le Sacrificateur dit aux hōmes de guerre qui eſtoyent allés à la bataille, Voici l'ordonnance qui cōcerne la Loy que l'Eternel a cōmandee à Moyſe.

22. Quoi qu'il y ait, or, argent, airain, fer, eſtain, plōb.

23. Tout ce qui paſſe par le feu, vous le ferez paſſer par le feu, & il ſera net: ſeulement on le purifiera aueçques l'eau de ſeparatiō: mais toutes choſes qui ne paſſent point par le feu, vous les ferez paſſer par l'eau.

20 Vous lauerez auſſi vos veſtemēs au ſeptieme iour, & ſerez nets, puis apres vous entrerez au camp.

25. Et l'Eternel parla à Moyſe, diſant.

26. Leue la ſomme du pillage de ce qu'on a prins, tant des perſonnes que des beſtes, toi & Eleazar le Sacrificateur, & les chefs des peres de l'aſſemblee.

27. Et parti par moitié le pillage entre les combatans qui ſont allés à la guerre, & toute l'aſſemblee.

28. Tu leueras auſſi le tribut des gens de guerre qui ſont allés à la guerre pour l'Eternel, *aſſauoir* de cinq cens l'vn, tant des perſonnes que des bœufs, des aſnes & des brebis.

29. On le prendra de leur moitié, & tu le donneras à Eleazar le Sacrificateur, en offrande eſleuee à l'Eternel.

30. Et de l'*autre* moitié appartenant aux enfans d'Iſrael tu en prendras à part de cinquante l'vn, tant des perſonnes que des bœufs, des aſnes, des brebis, & de tout le beſtail: puis le donneras aux Leuites qui ont la charge de garder le pauillon de l'Eternel.

לא

31 וַעֲבַד מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר
כַּהֲנָא כְּמָא דְפַקֵּיד יְיָ יַת
מֹשֶׁה׃
32 וַהֲוָה דְבִרְתָּא שְׁאָר
בִּיזָא דְבָזוּ עַמָּא דִנְפַקוּ
לְחֵילָא מִנְיַן עָנָא שִׁית
מְאָה וְשִׁבְעִין וְחַמְשָׁה
אַלְפִין׃
33 וְתוֹרֵי שִׁבְעִין וּתְרֵין
אַלְפִין׃
34 וַחֲמָרֵי שִׁתִּין וְחַד
אַלְפִין׃
35 וְנַפְשָׁא דֶאֱנָשָׁא מִן
נְשַׁיָּא דְלָא יְדָעָא מִשְׁכְּבֵי
דְכוּרָא כָּל נַפְשָׁתָא תְּלָתִין
וּתְרֵין אַלְפִין׃
36 וַהֲוָת פַּלְגוּתָא חוּלַק
גֻּבְרַיָּא דִנְפַקוּ לְחֵילָא
מִנְיַן עָנָא תְּלָת מְאָה
וּתְלָתִין וְשִׁבְעָה אַלְפִין
וַחֲמֵשׁ מְאָה׃
37 וַהֲוָה דִנְסֵיב קֳדָם יְיָ
מִן עָנָא שִׁית מְאָה
וְשִׁבְעִין וַחֲמֵשׁ׃
38 וְתוֹרֵי תְּלָתִין וְשִׁיתָּא
אַלְפִין וּנְסִיבְהוֹן קֳדָם יְיָ
שִׁבְעִין וּתְרֵין׃
39 וַחֲמָרֵי תְּלָתִין אַלְפִין
וַחֲמֵשׁ מְאָה וּנְסִיבְהוֹן
קֳדָם יְיָ שִׁתִּין וְחָד׃
40 וְנַפְשָׁא דֶאֱנָשָׁא שִׁתָּא
עֲשַׂר אַלְפִין וּנְסִבְהוֹן קֳדָם
יְיָ תְּלָתִין וּתְרֵין נַפְשָׁן׃
41 וִיהַב מֹשֶׁה יַת דִּנְסַב
אַפְרָשׁוּתָא קֳדָם יְיָ
לְאֶלְעָזָר כַּהֲנָא כְּמָא
דְפַקֵּיד יְיָ יַת מֹשֶׁה׃
42 וּמִפַּלְגוּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
דִּפְלֵיג מֹשֶׁה מִן גֻּבְרַיָּא
דִּנְפַקוּ לְחֵילָא׃
43 וַהֲוָת פַּלְגוּת כְּנִשְׁתָּא
מִן עָנָא תְּלָת מְאָה
וּתְלָתִין וְשִׁבְעָה אַלְפִין
וַחֲמֵשׁ מְאָה׃
44 וְתוֹרֵי תְּלָתִין וְשִׁיתָּא
אַלְפִין׃
45 וַחֲמָרֵי תְּלָתִין אַלְפִין
וַחֲמֵשׁ מְאָה׃
46 וְנַפְשָׁת דֶאֱנָשָׁא
שִׁיתָּא עֲשַׂר אַלְפִין׃

לא

31 וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן
כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃
32 וַיְהִי הַמַּלְקוֹחַ יֶתֶר הַבָּז אֲשֶׁר
בָּזְזוּ עַם הַצָּבָא צֹאן שֵׁשׁ־מֵאוֹת
אֶלֶף וְשִׁבְעִים אֶלֶף וַחֲמֵשֶׁת
אֲלָפִים׃
33 וּבָקָר שְׁנַיִם וְשִׁבְעִים אָלֶף׃
34 וַחֲמֹרִים אֶחָד וְשִׁשִּׁים אָלֶף׃
35 וְנֶפֶשׁ אָדָם מִן־הַנָּשִׁים אֲשֶׁר
לֹא־יָדְעוּ מִשְׁכַּב זָכָר כָּל־נֶפֶשׁ
שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים אָלֶף׃
36 וַתְּהִי הַמֶּחֱצָה חֵלֶק הַיֹּצְאִים
בַּצָּבָא מִסְפַּר הַצֹּאן שְׁלֹשׁ־מֵאוֹת
אֶלֶף וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף וְשִׁבְעַת
אֲלָפִים וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃
37 וַיְהִי הַמֶּכֶס לַיהוָה מִן־הַצֹּאן
שֵׁשׁ מֵאוֹת חָמֵשׁ וְשִׁבְעִים׃
38 וְהַבָּקָר שִׁשָּׁה וּשְׁלֹשִׁים אָלֶף
וּמִכְסָם לַיהוָה שְׁנַיִם וְשִׁבְעִים׃
39 וַחֲמֹרִים שְׁלֹשִׁים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ
מֵאוֹת וּמִכְסָם לַיהוָה אֶחָד
וְשִׁשִּׁים׃ 40 וְנֶפֶשׁ אָדָם
שִׁשָּׁה עָשָׂר אָלֶף וּמִכְסָם לַיהוָה
שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים נָפֶשׁ׃
41 וַיִּתֵּן מֹשֶׁה אֶת־מֶכֶס תְּרוּמַת
יְהוָה לְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן כַּאֲשֶׁר צִוָּה
יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃
42 וּמִמַּחֲצִית בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
חָצָה מֹשֶׁה מִן־הָאֲנָשִׁים הַצֹּבְאִים׃
43 וַתְּהִי מֶחֱצַת הָעֵדָה מִן־הַצֹּאן
שְׁלֹשׁ־מֵאוֹת אֶלֶף וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף
שִׁבְעַת אֲלָפִים וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת׃
44 וּבָקָר שִׁשָּׁה וּשְׁלֹשִׁים אָלֶף׃
45 וַחֲמֹרִים שְׁלֹשִׁים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ
מֵאוֹת׃
46 וְנֶפֶשׁ אָדָם שִׁשָּׁה עָשָׂר אָלֶף׃

λα'.

31. Καὶ ἐποίησε Μωϋσῆς καὶ Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς, καθὰ συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσεῖ.

32. Καὶ ἐγενήθη τὸ πλεόνασμα τῆς προνομῆς ὃ προενόμευσαν οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ, ἀπὸ τῶν προβάτων, ἑξακόσιαι χιλιάδες καὶ ἑβδομήκοντα χιλιάδες καὶ πεντακισχίλια.

33. Καὶ βοῶν δύο καὶ ἑβδομήκοντα χιλιάδες,

34. Καὶ ὄνων, μία καὶ ἑξήκοντα χιλιάδες.

35. Καὶ ψυχαὶ ἀνθρώπων ἀπὸ τῶν γυναικῶν αἳ οὐκ ἔγνωσαν κοίτην ἀνδρὸς, πᾶσα ψυχὴ δύο καὶ τριάκοντα χιλιάδες.

36. Καὶ ἐγενήθη τὸ ἡμίσευμα ἡ μερὶς τῶν ἐκπεπορευμένων εἰς τὸν πόλεμον, ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν προβάτων, τριακόσιαι χιλιάδες, καὶ τριάκοντα χιλιάδες, καὶ ἑπτακισχίλια καὶ πεντακόσια.

37. Καὶ ἐγένετο τὸ τέλος κυρίῳ, ἀπὸ τῶν προβάτων ἑξακόσια καὶ ἑβδομήκοντα πέντε.

38. Καὶ βόες ἓξ καὶ τριάκοντα χιλιάδες, καὶ τὸ τέλος κυρίῳ δύο καὶ ἑβδομήκοντα.

39. Καὶ ὄνοι τριάκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι, καὶ τὸ τέλος κυρίῳ εἷς καὶ ἑξήκοντα.

40. Καὶ ψυχαὶ ἀνθρώπων ἓξ καὶ δέκα χιλιάδες, καὶ τὸ τέλος αὐτῶν κυρίῳ δύο καὶ τριάκοντα ψυχαί.

41. Καὶ ἔδωκε Μωϋσῆς τὸ τέλος κυρίῳ τὸ ἀφαίρεμα τοῦ θεοῦ Ἐλεάζαρ τῷ ἱερεῖ, καθάπερ συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσεῖ.

42. Ἀπὸ τοῦ ἡμισεύματος τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, οὓς διεῖλε Μωϋσῆς ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν τῶν πολεμιστῶν.

43. Καὶ ἐγένετο τὸ ἡμίσευμα τὸ τῆς συναγωγῆς ἀπὸ τῶν προβάτων, τριακόσιαι χιλιάδες, καὶ τριάκοντα χιλιάδες, καὶ ἑπτακισχίλια, καὶ πεντακόσια.

44. Καὶ βόες ἓξ καὶ τριάκοντα χιλιάδες.

45. Καὶ ὄνοι τριάκοντα χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι.

46. Καὶ ψυχαὶ ἀνθρώπων ἓξ καὶ δέκα χιλιάδες.

CAP. XXXI.

31. Feceruntque Moyſes & Eleazar, ſicut præceperat Dominus.

32. Fuit autem præda, quam exercitus ceperat, ovium ſexcenta ſeptuaginta quinque millia.

33. Boum ſeptuaginta duo millia.

34. Aſinorũ ſexaginta millia, & mille:

35. Animæ hominum ſexus fœminei, quæ non cognoverant viros, triginta duo millia.

36. Dataque eſt media pars his qui in prælio fuerant, ovium trecenta triginta ſeptem millia quingentæ:

37. E quibus in partem Domini ſupputatæ ſunt oves ſexcentæ ſeptuagintaquinque.

38. Et de bobus triginta ſex millibus, boves ſeptuaginta & duo:

39. De aſinis triginta millibus quingentis, aſini ſexaginta unus:

40. De animabus hominũ ſedecim millibus, ceſſerunt in partem Domini trigintaduæ animæ.

41. Tradiditq; Moyſes numerum primitiarum Domini Eleazaro ſacerdoti, ſicut fuerat ei imperatum.

42. Ex media parte filiorum Iſraël, quam ſeparaverat his qui in prœlio fuerant.

43. De media verò parte quæ cõtigerat reliquæ multitudini, id eſt, de ovibus trecentis triginta ſeptem millibus quingentis.

44. Et de bobus triginta ſex millibus.

45. Et de aſinis triginta millibus quingentis.

46. Et de hominibus ſedecim millibus.

Das XXXI. Capitel.

31. Vnd Moſe vnd Eleaſar der Prieſter/ theten wie der HERR Moſe gebotten hatte.

32. Vnd es war der vbrigen Außbeute/ die das Kriegsvolck geraubet hatte/ ſechs mal hundert vnnd fünff vnnd ſiebentzig tauſent Schafe.

33. Zwey vnd ſiebentzig tauſent Rinder.

34. Ein vnd ſechtzig tauſent Eſel.

35. Vnnd der Weibsbilde/ die nicht Männer erkandt noch beygelegen hatten/ zwey vnd dreiſſig tauſent Seelen.

36. Vnd die helffte/ die denen/ ſo inns Heer gezogen waren/ gehört/ war an der zahl drey hundert mal vnnd ſieben vnd dreiſſig tauſent vnd fünff hundert Schafe.

37. Davon wurden dem HERRN ſechs hundert fünff vnnd ſiebentzig Schafe.

38. Item/ ſechs vnnd dreiſſig tauſent Rinder/ Davon wurden dem HErrn zwey vnd ſiebentzig.

39. Item/ dreiſſig tauſent vnd fünff hundert Eſel/ Davon wurden dem HErren ein vnd ſechtzig.

40. Item/ Menſchen Seelen/ ſechtzehen tauſent Seelen/ Davon wurden dem HErren zwo vnnd dreiſſig.

41. Vnnd Moſe gab ſolch Hebe des HErrn dem Prieſter Eleaſar/ wie jhm der HErr gebotten hatte.

42. Aber die ander Helffte/ die Moſe den Kindern Iſrael zutheilet von den Kriegsleuten.

43. Nemlich/ die helffte der Gemeine zuſtendig/ war auch drey hundert mal vnd ſieben vnnd dreiſſig tauſent/ fünff hundert Schafe.

44. Sechs vnd dreiſſig tauſent Rinder.

45. Dreiſſig tauſent vnd fünff hundert Eſel.

46. Vnnd ſechzehen tauſent Menſchenſeelen.

CHAP. XXXI.

31. Et Moyſe & Eleazar le Sacrificateur firent comme l'Eternel auoit commandé à Moyſe.

32. Or le pillage qui eſtoit reſté du butin que le peuple qui eſtoit allé à la guerre auoit butiné, eſtoit en brebis ſix cens ſeptante cinq mille:

33. En bœufs, ſeptante deux mille:

34. Et en aſnes, ſoixante & vn mille.

35. Et les perſonnes d'entre les femmes qui n'auoyent point eu compagnie d'homme, *eſtoyent* en tout trente deux mille ames.

36. Et vne moitié, *aſſauoir* la part de ceux qui eſtoyent allés à la guerre, montoit à trois cens trente ſept mille cinq cens brebis:

37. Dont le tribut pour l'Eternel quant aux brebis, fut ſix cens ſeptante & cinq.

38. Et trente ſix mille bœufs: dont le tribut pour l'Eternel, quant aux bœufs, *fut* ſeptante deux.

39. Et à trente mille & cinq cens aſnes: dont le tribut pour l'Eternel, quant aux aſnes, *fut* ſoixante & vn.

40. Et à ſeize mille perſonnes: dont le tribut pour l'Eternel *fut* de trente deux perſonnes.

41. Et Moyſe bailla à Eleazar le Sacrificateur le tribut de l'offrande eſleuee de l'Eternel, comme l'Eternel lui auoit commandé.

42. Et de l'*autre* moitié appartenant aux enfans d'Iſrael, laquelle Moyſe auoit detiré des hommes qui eſtoyẽt allés à la guerre,

43. (Or ceſte moitié qui fut pour l'aſſemblee *montoit* à trois cens trente ſept mille cinq cens brebis:

44. A trẽte ſix mille bœufs:

45. A trente mille & cinq cens aſnes:

46. Et à ſeize mille perſonnes.)

לא

47 וּנְסֵיב מֹשֶׁה מִפַּלְגוּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יַת דְּאִתְאַחַד חַד מִן חַמְשִׁין מִן אֱנָשָׁא וּמִן בְּעִירָא וִיהַב יָתְהוֹן לְלֵיוָאֵי נָטְרֵי מַטְּרַת מַשְׁכְּנָא דַּייָ כְּמָא דְּפַקֵּיד יְיָ יַת מֹשֶׁה׃

48 וּקְרִיבוּ לְוָת מֹשֶׁה דִּימְמַנַּן דִּי לְאַלְפֵי חֵילָא רַבָּנֵי אַלְפִין וְרַבָּנֵי מא מְאַוָּתָא׃

49 וַאֲמַרוּ לְמֹשֶׁה עַבְדָּךְ קַבִּילוּ יָת חֻשְׁבַּן גֻּבְרֵי מְגִיחֵי קְרָבָא דְּעִימָּנָא וְלָא שְׁגָא מִנָּנָא אֱנָשׁ׃

50 וְקָרֵיבְנָא יַת קֻרְבְּנָא דַּייָ גְּבַר דְּאַשְׁכַּח מָאן דִּדְהָב שֵׁירִין וְאַשְׁבְּבִין ע עִזְקָן קָדָשִׁין וּמָחוֹךְ לכ לְכַפָּרָא עַל נַפְשָׁתָנָא קֳדָם יְיָ׃

51 וּנְסֵיב מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר כַּהֲנָא יָת דַּהֲבָא מִנְּהוֹן כָּל מָאן דְּעוֹבָד׃

52 וַהֲוָה כָּל דְּהַב א אַפְרָשׁוּתָא דְּאַפְרִישׁוּ קֳדָם יְיָ שִׁיתָּא עֲשַׂר אַלְפִין שְׁבַע מְאָה וְחַמְשִׁין סִלְעִין מִן רַבָּנֵי אַלְפִין וּמִן רַבָּנֵי מְאַוָּתָא׃

53 גֻּבְרִין דְּחֵילָא בָּזוּ גְּבַר לְנַפְשֵׁיהּ׃

54 וּנְסֵיב מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר כַּהֲנָא יָת דַּהֲבָא מִן רַבָּנֵי אַלְפִין וּמְאַוָּתָא וְאַיְתִיאוּ יָתֵיהּ לְמַשְׁכַּן זִימְנָא דָּכְרָנָא לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל קֳדָם יְיָ׃

לב

1 וּבְעִיר סַגִּי הֲוָה לִבְנֵי רְאוּבֵן וְלִבְנֵי גָד תַּקִּיף לח לַחֲדָא וַחֲזוֹ יָת אֲרַע דְּיַעְזֵר וְיָת אַרְעָא דְּגִלְעָד וְהָא אַתְרָא אֲתַר כָּשַׁר לְבֵית בְּעִיר׃

לא

47 וַיִּקַּח מֹשֶׁה מִמַּחֲצִת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הָאָחֻז אֶחָד מִן־הַחֲמִשִּׁים מִן־הָאָדָם וּמִן־הַבְּהֵמָה וַיִּתֵּן אֹתָם לַלְוִיִּם שֹׁמְרֵי מִשְׁמֶרֶת מִשְׁכַּן יְהוָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃

48 וַיִּקְרְבוּ אֶל־מֹשֶׁה הַפְּקֻדִים אֲשֶׁר לְאַלְפֵי הַצָּבָא שָׂרֵי הָאֲלָפִים וְשָׂרֵי הַמֵּאוֹת׃

49 וַיֹּאמְרוּ אֶל־מֹשֶׁה עֲבָדֶיךָ נָשְׂאוּ אֶת־רֹאשׁ אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה אֲשֶׁר בְּיָדֵנוּ וְלֹא נִפְקַד מִמֶּנּוּ אִישׁ׃

50 וַנַּקְרֵב אֶת־קָרְבַּן יְהוָה אִישׁ אֲשֶׁר מָצָא כְלִי־זָהָב אֶצְעָדָה וְצָמִיד טַבַּעַת עָגִיל וְכוּמָז לְכַפֵּר עַל־נַפְשֹׁתֵינוּ לִפְנֵי יְהוָה׃

51 וַיִּקַּח מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן אֶת־הַזָּהָב מֵאִתָּם כֹּל כְּלִי מַעֲשֶׂה׃

52 וַיְהִי כָּל־זְהַב הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר הֵרִימוּ לַיהוָה שִׁשָּׁה עָשָׂר אֶלֶף שְׁבַע־מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים שָׁקֶל מֵאֵת שָׂרֵי הָאֲלָפִים וּמֵאֵת שָׂרֵי הַמֵּאוֹת׃

53 אַנְשֵׁי הַצָּבָא בָּזְזוּ אִישׁ לוֹ׃

54 וַיִּקַּח מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן אֶת־הַזָּהָב מֵאֵת שָׂרֵי הָאֲלָפִים וְהַמֵּאוֹת וַיָּבִאוּ אֹתוֹ אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד זִכָּרוֹן לִבְנֵי־יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי יְהוָה׃

לב

1 וּמִקְנֶה רַב הָיָה לִבְנֵי רְאוּבֵן וְלִבְנֵי־גָד עָצוּם מְאֹד וַיִּרְאוּ אֶת־אֶרֶץ יַעְזֵר וְאֶת־אֶרֶץ גִּלְעָד וְהִנֵּה הַמָּקוֹם מְקוֹם מִקְנֶה׃

λα΄

47. Καὶ ἔλαβε Μωϋσῆς ἀπὸ τοῦ ἡμισεύματος τῶν υἱῶν Ισραὴλ τὸ ἓν ἀπὸ τῶν πεντήκοντα ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν· καὶ ἔδωκεν αὐτὰ τοῖς λευίταις τοῖς φυλάσσουσι τὰς φυλακὰς τῆς σκηνῆς κυρίου, ὃν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ Μωϋσεῖ.

48. Καὶ προσῆλθον πρὸς τὸν Μωϋσῆν πάντες οἱ καθεσταμένοι εἰς τὰς χιλιαρχίας τῆς δυνάμεως, χιλίαρχοι καὶ ἑκατόνταρχοι.

49. Καὶ εἶπαν πρὸς Μωϋσῆν, οἱ παῖδές σου εἰλήφασι τὸ κεφάλαιον τῶν ἀνδρῶν τῶν πολεμιστῶν τῶν παρ' ἡμῖν, καὶ οὐ διαπεφώνηκεν ἀπ' αὐτῶν οὐδὲ εἷς.

50. Καὶ προσενηνόχαμεν τὸ δῶρον κυρίῳ, ἀνὴρ ὃ εὗρε σκεῦος χρυσοῦν, καὶ χλιδῶνα, καὶ ψέλλιον, καὶ δακτύλιον, καὶ περιδέξιον, καὶ ἐμπλόκιον, ἐξιλάσασθαι περὶ ὑμῶν ἔναντι κυρίου.

51. Καὶ ἔλαβε Μωϋσῆς καὶ Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς τὸ χρυσίον παρ' αὐτῶν πᾶν σκεῦος εἰργασμένον.

52. Καὶ ἐγένετο πᾶν τὸ χρυσίον, τὸ ἀφαίρεμα ὃ ἀφεῖλον κυρίῳ, ἑκκαίδεκα χιλιάδες, καὶ ἑπτακόσιοι, καὶ πεντήκοντα σίκλοι, παρὰ τῶν χιλιάρχων, καὶ παρὰ τῶν ἑκατοντάρχων.

53. Καὶ οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ προενόμευσαν ἕκαστος αὐτῶν ἑαυτῷ.

54. Καὶ ἔλαβε Μωϋσῆς καὶ Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς τὸ χρυσίον παρὰ τῶν χιλιάρχων, καὶ παρὰ τῶν ἑκατοντάρχων, καὶ εἰσήνεγκαν αὐτὰ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, μνημόσυνον τῶν υἱῶν Ισραὴλ ἔναντι κυρίου.

ΚΕΦΑΛ. λβ΄.

1. Καὶ κτήνη πλῆθος ἦν τοῖς υἱοῖς Ῥουβὴν, καὶ τοῖς υἱοῖς Γάδ, πλῆθος πολὺ σφόδρα. καὶ εἶδον τὴν χώραν Ἰαζὴρ, καὶ τὴν χώραν Γαλαὰδ, καὶ ἦν ὁ τόπος τόπος κτήνεσι.

CAP. XXXI.

47. Tulit Moyſes quinquageſimum caput, & dedit Levitis qui excubabant in tabernaculo Domini, ſicut præceperat Dominus.

48. Cumq́ue acceſſiſſent principes exercitus ad Moyſen, & tribuni, centurionesq́ue.

49. Dixerunt, Nos ſervi tui recenſuimus numerum pugnatorum, quos habuimus ſub manu noſtra: & ne unus quidem defuit.

50. Ob hanc cauſam offerimus in donariis Domini ſinguli quod in præda auri potuimus invenire, periſcelides & armillas, annulos & dextralia ac murænulas, ut depreceris pro nobis Dominum.

51. Suſceperuntq́ue Moyſes & Eleazar ſacerdos omne aurum in diverſis ſpeciebus.

52. (*Et fuit omne aurum ſegregatio quam ſegregauerunt Domino*) Sedecim millia, ſeptingenti quinquaginta ſicli, à tribunis & centurionibus.

53. Vnuſquiſq; enim quod in præda rapuerat, ſuum erat.

54. Et ſuſceptum intulerunt in tabernaculum teſtimonii, in monimentum filiorum Iſraël coram Domino.

CAP. XXXII.

1. Filii autem Ruben & Gad habebant pecora multa, & erat illis in iumentis infinita ſubſtantia. Cumq́ue vidiſſent Iazer & Galaad aptas animalibus alendis terras.

Das XXXI. Capitel.

47. Vnd Moſe nam von diſer helffte der kinder Iſrael / ja ein ſtůck von funffzigen / beide des Viehs vnnd der Menſchen / vnd gabs den Leviten / die der Hut warteten an der Wonunge des HERRN / wie der HERR Moſe gebotten hatte.

48. Vnd es tratten herzu die Hauptleute über die tauſent des Kriegsvolcks / nemlich / die vber tauſent vnnd vber hundert waren / zu Moſe.

49. Vnnd ſprachen zu jhm? Deine Knechte haben die ſumma genommen der Kriegsleute / die vnter vnſern henden geweſen ſind / vnnd fehlet nicht einer.

50. Darumb bringen wir dem HErren geſchencke / was ein jeglicher funden hat von gůldenem Gerethe / Keten / Armgeſchmeide / Ring / Ohrenrincken vnd Spangen / das vnſer Seelen verſönet werden für dem HERREN.

51. Vnd Moſe nam von jnen / ſam̃t dem Prieſter Eleaſar / das Gold allerley gereths.

52. Vnd alles Golds Hebe / das ſie dem HERREN huben / war ſechzehen tauſent vnd ſieben hundert vnnd funffzig Sekel / von den Hauptleuten über tauſent vnd hundert.

53. Denn die Kriegsleute hatten geraubt ein jeglicher fůr ſich.

54. Vnnd Moſe mit Eleaſar dem Prieſter nam das Goldt von den Hauptleuten ůber tauſent vnd hundert / vnd brachtens in die Hütten des Stiffts / zum gedechtnis der kinder Iſrael fůr dem HERREN.

Das XXXII. Capitel.

DJe kinder Ruben vnnd die kinder Gad hatten ſehr vil Vieh / vnd ſahen das land Jaeſer vnnd Gilead an / fůr bequeme ſtet zu jhrem Vieh.

CHAP. XXXI.

47. De ceſte moitié, *di-ie*, appartenant aux enfans d'Iſrael, Moyſe print à part de cinquante l'vn, tant des perſonnes que des beſtes, & les donna aux Leuites qui auoyent la charge de garder le pauillon de l'Eternel, cõme l'Eternel lui auoit cõmandé.

48. Et les capitaines qui auoyent charge des milliers de l'armee, tant les chefs des milliers, que les chefs des centaines, s'approcherent de Moyſe:

49. Et lui dirent, Tes ſeruiteurs ont leué la ſomme des gendarmes qui *ſont* ſous noſtre charge, & ne s'en faut pas vn ſeul d'iceux.

50. Parquoi nous offrons l'offrande de l'Eternel, chacũ ce qu'il s'eſt trouué, ioyaux d'or, poignets, bracelets, aneaux, pendans d'oreilles, & iaſerans, pour faire propitiation pour nos perſonnes deuant l'Eternel.

51. Et Moyſe & Eleazar le Sacrificateur receurent d'eux l'or, *aſſauoir* tout ioyau d'ouurage.

52. Et tout l'or de l'offrande eſleuee qui fut preſenté à l'Eternel de la part des chefs ſur milliers, & des chefs ſur centaines, fut ſeize mille ſept cens cinquante ſicles.

53. *Or* les gens de guerre auoyent pillé chacun pour ſoi.

54. Moyſe donc & Eleazar le Sacrificateur prindent des chefs ſur milliers, & *des chefs* ſur centaines, l'or, & l'apporterent au tabernacle d'aſſignation, *en* memorial pour les enfans d'Iſrael deuant l'Eternel.

CHAP. XXXII.

1. Or les enfans de Ruben & les enfans de Gad auoyent force beſtail, *voire* en fort grande quantité: & virent le païs de Iahzer, & le païs de Galaad, & voici, ce lieu-la *eſtoit* vn lieu propre à tenir du beſtail.

לב

2 וַאֲתוֹ בְּנֵי גָד וּבְנֵי ר
רְאוּבֵן וַאֲמַרוּ לְמֹשֶׁה
וּלְאֶלְעָזָר כַּהֲנָא וּלְרַבְרְבֵי
כְנִשְׁתָּא לְמֵימָר׃

3 שַׁכְלֶלְתָּא וּמַלְבֶּשְׁתָּא
שׁוּפָן דְּבֵירַת נִמְרָה וּבֵית
חֶשְׁבָּנֵי וְאֶלְעָלֵה וּשְׂבָם
וּנְבוֹ וּבְעוֹן׃

4 אַרְעָא דִּמְחָא יְיָ יַת
יָתְבָהָא קֳדָם כְּנִשְׁתָּא
דְיִשְׂרָאֵל אֲרַע כָּשַׁר לְבֵית
בְּעִיר הִיא וּלְעַבְדָּךְ אִית
בְּעִיר׃

5 וַאֲמַרוּ אִם אַשְׁכַּחְנָא
רַחֲמִין בְּעֵינָךְ תִּתְיְהֵב יַת
אַרְעָא הָדָא לְעַבְדָּךְ
לְאַחְסָנָא לָא תַעְבְּרִינָּנָא
יַת יַרְדְּנָא׃

6 וַאֲמַר מֹשֶׁה לִבְנֵי גָד
וְלִבְנֵי רְאוּבֵן הַאֲחֵיכוֹן י
יֵעֲלוּן לִקְרָבָא וְאַתּוּן
תִּתְּבוּן הָכָא׃

7 וּלְמָה תוֹנוּן יַת לִיבָּא
דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל מִלְּעִבַּר ל
לְאַרְעָא דִּיהַב לְהוֹן יְיָ׃

8 כְּדֵין עֲבַדוּ אֲבָהָתְכוֹן
כַּד שְׁלָחִית יַתְהוֹן מֵרְקַם
גֵּיאָה לְמֶחְזֵי יַת אַרְעָא׃

9 וּסְלִיקוּ עַד נַחֲלָא
דְאַתְכָּלָא וַחֲזוֹ יַת אַרְעָא
וְאוֹנִיאוּ יַת לִיבָּא דִּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל בְּדִיל דְּלָא לְמֵיעַל
לְאַרְעָא דִּיהַב לְהוֹן יְיָ׃

10 וּתְקֵיף רוּגְזָא דַּיְיָ
בְּיוֹמָא הַהוּא וְקַיֵּים
לְמֵימָר׃

11 אִם יֶחֱזוֹן גֻּבְרַיָּא
דִּסְלִיקוּ מִמִּצְרַיִם מִבַּר
עֶשְׂרִין שְׁנִין וּלְעֵילָא יַת
אַרְעָא דְּקַיֵּימִית לְאַבְרָהָם
לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב אֲרֵי לָא
אַשְׁלִימוּ בָּתַר דַּחַלְתִּי׃

12 אֱלָהֵין כָּלֵב בַּר יְפֻנֶּה
קְנִיזָּאָה וִיהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן
אֲרֵי אַשְׁלִימוּ בָּתַר דַּחַלְתָּא
דַּיְיָ׃

לב

2 וַיָּבֹאוּ בְנֵי־גָד וּבְנֵי רְאוּבֵן
וַיֹּאמְרוּ אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אֶלְעָזָר
הַכֹּהֵן וְאֶל־נְשִׂיאֵי הָעֵדָה לֵאמֹר׃
3 עֲטָרוֹת וְדִיבֹן וְיַעְזֵר וְנִמְרָה
וְחֶשְׁבּוֹן וְאֶלְעָלֵה וּשְׂבָם וּנְבוֹ
וּבְעֹן׃
4 הָאָרֶץ אֲשֶׁר הִכָּה יְהוָה לִפְנֵי
עֲדַת יִשְׂרָאֵל אֶרֶץ מִקְנֶה הִוא
וְלַעֲבָדֶיךָ מִקְנֶה׃
5 וַיֹּאמְרוּ אִם־מָצָאנוּ חֵן
בְּעֵינֶיךָ יֻתַּן אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת
לַעֲבָדֶיךָ לַאֲחֻזָּה אַל־תַּעֲבִרֵנוּ
אֶת־הַיַּרְדֵּן׃
6 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לִבְנֵי־גָד וְלִבְנֵי
רְאוּבֵן הַאַחֵיכֶם יָבֹאוּ לַמִּלְחָמָה
וְאַתֶּם תֵּשְׁבוּ פֹה׃
7 וְלָמָּה תְנוּאוּן אֶת־לֵב בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל מֵעֲבֹר אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־
נָתַן לָהֶם יְהוָה׃
8 כֹּה עָשׂוּ אֲבֹתֵיכֶם בְּשָׁלְחִי
אֹתָם מִקָּדֵשׁ בַּרְנֵעַ לִרְאוֹת אֶת־
הָאָרֶץ׃
9 וַיַּעֲלוּ עַד־נַחַל אֶשְׁכּוֹל וַיִּרְאוּ
אֶת־הָאָרֶץ וַיָּנִיאוּ אֶת־לֵב בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל לְבִלְתִּי־בֹא אֶל־הָאָרֶץ
אֲשֶׁר־נָתַן לָהֶם יְהוָה׃
10 וַיִּחַר־אַף יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא
וַיִּשָּׁבַע לֵאמֹר׃ 11 אִם־יִרְאוּ
הָאֲנָשִׁים הָעֹלִים מִמִּצְרַיִם מִבֶּן
עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה אֵת הָאֲדָמָה
אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק
וּלְיַעֲקֹב כִּי לֹא־מִלְאוּ אַחֲרָי׃
12 בִּלְתִּי כָּלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה הַקְּנִזִּי
וִיהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן כִּי מִלְאוּ אַחֲרֵי
יְהוָה׃

λϐʹ.

2. Καὶ προσελθόντες οἱ υἱοὶ ῥουβὶν καὶ οἱ υἱοὶ γάδ, εἶπαν πρὸς Μωϋσῆν καὶ πρὸς ἐλεάζαρ τὸν ἱερέα, καὶ πρὸς τοὺς ἄρχοντας τῆς συναγωγῆς λέγοντες.

3. Ἀταρὼθ καὶ δαιβὼν, καὶ ἰαζὴρ, καὶ ναμρὰ, καὶ ἐσεβὼν, καὶ ἐλεαλὴ, καὶ σεβαμὰ, καὶ ναβαὺ, καὶ βαϊλιάν.

4. Τὴν γῆν ἣν παρέδωκε κύριος ἐνώπιον τῶν υἱῶν Ισραὴλ, γῆ κτηνοτρόφος ἐστί. καὶ τοῖς παισί σου κτήνη ὑπάρχει.

5. Καὶ ἐλέγοσαν, εἰ εὕρομεν χάριν ἐναντίον σου, δοθήτω ἡμῖν ἡ γῆ αὕτη τοῖς οἰκέταις σου ἐν κατασχέσει, καὶ μὴ διαβιβάσῃς ἡμᾶς τὸν Ιορδάνην.

6. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς τοῖς υἱοῖς γὰδ καὶ τοῖς υἱοῖς ῥουβίν· οἱ ἀδελφοὶ ὑμῶν πορεύσονται εἰς τὸν πόλεμον, καὶ ὑμεῖς καθίσετε αὐτοῦ.

7. Καὶ ἵνα τί διαστρέφετε τὰς διανοίας τῶν υἱῶν Ισραὴλ, μὴ διαβῆναι εἰς τὴν γῆν ἣν κύριος δίδωσιν αὐτοῖς.

8. (Οὐχ) οὕτως ἐποίησαν οἱ πατέρες ὑμῶν, ὅτε ἀπέστειλα αὐτοὺς ἐκ κάδης βαρνῆ, κατανοῆσαι τὴν γῆν.

9. Καὶ ἀνέβησαν ἕως φάραγγα βότρυος, καὶ κατενόησαν τὴν γῆν, καὶ ἀπέστησαν τὴν καρδίαν τῶν υἱῶν Ισραὴλ, ὅπως μὴ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν γῆν ἣν ἔδωκεν αὐτοῖς κύριος.

10. Καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ὤμοσε λέγων·

11. Εἰ ὄψονται οἱ ἄνθρωποι οὗτοι οἱ ἀναβάντες ἐξ αἰγύπτου ἀπὸ εἰκοσαετοῦς καὶ ἐπάνω, οἱ ἐπιστάμενοι τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακὸν, τὴν γῆν ἣν ὤμοσα τῷ ἀβραὰμ, καὶ τῷ ἰσαὰκ, καὶ τῷ ἰακώβ· οὐ γὰρ συνηκολούθησαν ὀπίσω μου.

12. Πλὴν χάλεβ υἱὸς ἰεφοννὴ ὁ διακεχωρισμένος, καὶ ἰησοῦς ὁ τοῦ ναυῆ, ὅτι συνεπηκολούθησαν ὀπίσω κυρίου.

CAP. XXXII.

2. Venerunt ad Moyſen & ad Elcazarum ſacerdotem, & principes multitudinis, atque dixerunt.

3. Atharoth, & Dibon, & Iazer, & Nemra, Heſebon, & Eleale, & Sabam, & Nebo, & Beon.

4. Terra quam percuſſit Dominus in conſpectu filiorum Iſraël, regionis hubertimæ eſt ad paſtum animalium: & nos ſervi tui habemus iumenta plurima:

5. Precamurque ſi invenimus gratiam coram te, ut des nobis famulis tuis eam in poſſeſſionem, nec facias nos tranſire Iordanem.

6. Quibus reſpondit Moyſes, Nunquid fratres veſtri ibunt ad pugnam, & vos hîc ſedebitis?

7. Cur ſubvertitis mentes filiorum Iſraël, ne tranſire audeant in locum quem eis daturus eſt Dominus.

8. Nónne ita egerunt patres veſtri, quando miſi de Cadeſ-barne ad explorandam Terram?

9. Cumq; veniſſent uſque ad Vallem-botri, luſtrata omni regione, ſubverterunt cor filiorum Iſraël, ut non intrarent fines quos eis Dominus dedit.

10. Qui iratus iuravit, dicens.

11. Si videbunt homines iſti qui aſcenderunt ex Ægypto à viginti annis & ſuprà, Terram quam ſub iuramento pollicitus ſum Abraham, Iſaac, & Iacob: & noluerunt ſequi me.

12. Præter Caleb filium Iephone Cenezæum, & Ioſue filium Nun: iſti impleverunt voluntatem meam.

Das XXXII. Capitel.

2. Vnd kamen/ vnd ſprachen zu Moſe vnd dem Prieſter Eleaſar / vnnd zu den Fürſten der gemeine.

3. Das Land Athroth/ Dibon / Jaeſer/ Nimra/ Hesbon/ Eleale/ Seban/ Nebo vnd Beon.

4. Daß der HErr geſchlagen hat für der gemeine Jſrael / iſt bequeme zum Vieh. Vnd wir deine Knechte haben Vieh.

5. Vnd ſprachen weiter: Haben wir gnade für dir funden / ſo gib diß land deinen Knechten zu eigen / ſo wollen wir nicht ůber den Jordan ziehen.

6. Moſe ſprach zu jhnen: Eure Brůder ſollen in ſtreit ziehen / vnd jhr wolt hie bleiben?

7. Warumb macht jhr der Kinder Jſrael hertzen wendig / daß ſie nicht hinůber ziehen in das Land das jhnen der HErr geben wird?

8. Alſo theten auch eure Väter/ da ich ſie außſandte von Kades Barnea das Land zu ſchauen.

9. Vnd da ſie hinauff kommen waren biß an den bach Eſcol/ vnd ſahen das Land / machten ſie das hertz der Kinder Jſrael wendig/ daß ſie nicht in das Land wolten / das jnen der HErr geben wolt.

10. Vnd des HERRN zorn ergrimmet zur ſelbigen zeit / vnd ſchwur vnnd ſprach:

11. Dieſe Leute / die auß Egypten gezogen ſind/ von zweintzig jahren vnnd drůber/ ſollen ja das Land nicht ſehen/ das ich Abraham/ Jſaac vnnd Jacob geſchworen habe / darumb/ daß ſie mir nicht trewlich nachgefolget haben.

12. Außgenommen Caleb der Sohn Jephunne des Keniſiters/ vnnd Joſua den Sohn Nun / denn ſie haben dem HErrn trewlich nachgefolget.

CHAP. XXXII.

2. Et pourtant les enfans de Gad & les enfans de Ruben vindrent, & parlerẽt à Moyſe & à Eleazar le Sacrificateur, & aux principaux de l'aſſemblee, diſans:

3. Hatarot, Dibon, Iahzer, Nimrah, Heſçbon, Elhaleh, Sçebam, Nebò & Behon:

4. Ce païs-la que l'Eternel a frapé deuant l'aſſemblee d'Iſrael, eſt vn païs propre à tenir du beſtail, & tes ſeruiteurs ont du beſtail.

5. Ils dirent donc, Si nous auons trouué grace enuers toi, que ce païs ici ſoit donné à tes ſeruiteurs en poſſeſſion: & ne nous fai point paſſer le Iordain.

6. Mais Moyſe reſpõdit aux enfans de Gad, & aux enfans de Ruben, Vos freres iront-ils à la guerre, & vous demeurerez ici?

7. Pourquoi romprez-vous le courage des enfans d'Iſraël, pour ne point paſſer au païs que l' Eternel leur a donné?

8. Ainſi firent vos peres quand ie les enuoyai de Kadés-barné, pour voir le païs.

9. Car ils monterent iuſqu'à la vallee d'Eſçcol, & virent le païs: puis ils rompirent le courage des enfans d'Iſrael, à ce qu'ils n'entraſſent point au païs que l' Eternel leur auoit donné.

10. Dont la colere de l'Eternel s'embraſa en ce iour-la, & il iura, diſant.

11. Si les hommes qui ſont mõtés *hors* d'Egypte, depuis l'aage de vingt ans, & au deſſus, voyent le païs pour lequel i'ai iuré à Abraham, à Iſaac, & à Iacob: car ils n'ont point perſeueré à me ſuiure.

12. Sinon Caleb fils de Iephunné Kenizien, & Ioſue fils de Nun: car ils ont perſeuere a ſuiure l'Eternel.

לב

13 וּתְקֵיף רֻגְזָא דַיָי
בְּיִשְׂרָאֵל וְאוֹחֲרִינּוּן ב
בְּמַדְבְּרָא אַרְבְּעִין שְׁנִין עַד
דְּסַף כָּל דָּרָא דַעֲבַדוּ דְבִישׁ
קֳדָם יְיָ׃

14 וְהָא קַמְתּוּן חֲלַף
אֲבָהָתְכוֹן תַּלְמִידֵי גֻבְרַיָּא
חַיָּבַיָּא לְאוֹסָפָא עוֹד עַל
תְּקוֹף רֻגְזָא דַיָי לְיִשְׂרָאֵל׃

15 אֲרֵי תְתוּבוּן מִבָּתַר
דַּחַלְתֵּיהּ וְיוֹסֵף עוֹד לָא
לְאוֹחָרוּתְהוֹן בְּמַדְבְּרָא־
וּתְחַבְּלוּן לְכָל עַמָּא הָדֵין׃

16 וּקְרִיבוּ לְוָתֵיהּ וַאֲמָרִין
חַטְרִין דְּעָאן נִבְנֵי לב
לִבְעִירָנָא הָכָא וְקִרְוִין
לְטַפְלָנָא׃

17 וַאֲנַחְנָא נִזְדָּרֵיז מ
מַבְעִין קֳדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
עַד דְּנָעֵילִנּוּן לְאַתְרְהוֹן
וְיִתֵּבוּן טַפְלָנָא בְּקִרְוִין
כְּרִיכָן מִן קֳדָם יָתְבֵי
אַרְעָא׃

18 לָא נְתוּב לְבָתָּנָא עַד
דְּיִתְחַסְנוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל גְּבַר
אַחְסַנְתֵּיהּ׃

19 אֲרֵי לָא נַחְסִין עִמְּהוֹן
מֵעִבְרָא לְיַרְדְּנָא וּלְהַלָּא
אֲרֵי קַבֵּילְנָא אַחְסַנְתָּנָא
לָנָא מֵעִבְרָא דְּיַרְדְּנָא
מָדִינְחָא׃

20 וַאֲמַר לְהוֹן מֹשֶׁה אִם
תַּעְבְּדוּן יַת פִּתְגָּמָא הָדֵין
אִם תִּזְדַּרְזוּן קֳדָם עַמָּא
דַיָי לִקְרָבָא׃

21 וְיֶעְבַּר לְכוֹן כָּל ד
דִּמְזָרֵיז יַת יַרְדְּנָא קֳדָם
עַמָּא דַיָי עַד דְּיִתָרֵיךְ יַת
בַּעֲלֵי דְבָבוֹהִי מִן קד
קֳדָמוֹהִי׃

22 וְתִתְכְּבֵישׁ אַרְעָא־
קֳדָם עַמָּא דַיָי וּבָתַר כֵּן
תְּתוּבוּן וּתְהוֹן זַכָּאִין מִן
קֳדָם יְיָ וּמִיִּשְׂרָאֵל וּתְהֵי
אַרְעָא הָדָא לְכוֹן
לְאַחְסָנָא קֳדָם יְיָ׃

לב

13 וַיִּחַר־אַף יְהוָה בְּיִשְׂרָאֵל
וַיְנִעֵם בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה
עַד־תֹּם כָּל־הַדּוֹר הָעֹשֶׂה הָרַע
בְּעֵינֵי יְהוָה׃

14 וְהִנֵּה קַמְתֶּם תַּחַת אֲבֹתֵיכֶם
תַּרְבּוּת אֲנָשִׁים חַטָּאִים לִסְפּוֹת
עוֹד עַל חֲרוֹן אַף־יְהוָה אֶל־
יִשְׂרָאֵל׃

15 כִּי תְשׁוּבֻן מֵאַחֲרָיו וְיָסַף עוֹד
לְהַנִּיחוֹ בַּמִּדְבָּר וְשִׁחַתֶּם לְכָל־
הָעָם הַזֶּה׃

16 וַיִּגְּשׁוּ אֵלָיו וַיֹּאמְרוּ גִּדְרֹת
צֹאן נִבְנֶה לְמִקְנֵנוּ פֹּה וְעָרִים
לְטַפֵּנוּ׃

17 וַאֲנַחְנוּ נֵחָלֵץ חֻשִׁים לִפְנֵי
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַד אֲשֶׁר אִם־הֲבִיאֹנֻם
אֶל־מְקוֹמָם וְיָשַׁב טַפֵּנוּ בְּעָרֵי
הַמִּבְצָר מִפְּנֵי יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ׃

18 לֹא נָשׁוּב אֶל־בָּתֵּינוּ עַד
הִתְנַחֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ נַחֲלָתוֹ׃

19 כִּי לֹא נִנְחַל אִתָּם מֵעֵבֶר
לַיַּרְדֵּן וָהָלְאָה כִּי בָאָה נַחֲלָתֵנוּ
אֵלֵינוּ מֵעֵבֶר הַיַּרְדֵּן מִזְרָחָה׃

20 וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם מֹשֶׁה אִם־
תַּעֲשׂוּן אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה אִם־
תֵּחָלְצוּ לִפְנֵי יְהוָה לַמִּלְחָמָה׃

21 וְעָבַר לָכֶם כָּל־חָלוּץ אֶת־
הַיַּרְדֵּן לִפְנֵי יְהוָה עַד הוֹרִישׁוֹ
אֶת־אֹיְבָיו מִפָּנָיו׃

22 וְנִכְבְּשָׁה הָאָרֶץ לִפְנֵי יְהוָה
וְאַחַר תָּשֻׁבוּ וִהְיִיתֶם נְקִיִּם מֵיְהוָה
וּמִיִּשְׂרָאֵל וְהָיְתָה הָאָרֶץ הַזֹּאת
לָכֶם לַאֲחֻזָּה לִפְנֵי יְהוָה׃

λβ´.

13. Καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐπὶ τὸν Ισραήλ, καὶ κατερρέμβευσεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ τεσσαράκοντα ἔτη, ἕως ἐξανηλώθη πᾶσα ἡ γενεὰ οἱ ποιοῦντες τὰ πονηρὰ ἔναντι κυρίου.

14. Ἰδοὺ ἀνέστητε ἀντὶ τῶν πατέρων ὑμῶν, σύστρεμμα ἀνθρώπων ἁμαρτωλῶν, προσθεῖναι ἔτι ἐπὶ τὸν θυμὸν τῆς ὀργῆς κυρίου ἐπὶ τὸν Ισραήλ.

15. Ὅτι ἀποστραφήσεσθε ἀπ᾽ αὐτοῦ, προσθεῖναι ἔτι καταλιπεῖν αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἀνομήσετε εἰς ὅλην τὴν συναγωγὴν ταύτην.

16. Καὶ προσῆλθον αὐτῷ, καὶ ἔλεγον· ἐπαύλεις προβάτων οἰκοδομήσωμεν ὧδε τοῖς κτήνεσιν ἡμῶν, καὶ πόλεις ταῖς ἀποσκευαῖς ἡμῶν.

17. Καὶ ἡμεῖς ἐνοπλισάμενοι παρελευσόμεθα προφυλακῇ, πρότεροι τῶν υἱῶν ἰσραὴλ, ἕως ἂν ἀγάγωμεν αὐτοὺς εἰς τὸν ἑαυτῶν τόπον· καὶ κατοικήσει ἡ ἀποσκευὴ ἡμῶν ἐν πόλεσι τετειχισμέναις διὰ τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν.

18. Οὐ μὴ ἀποστραφῶμεν εἰς τὰς οἰκίας ἡμῶν ἕως ἂν καταμερισθῶσιν οἱ υἱοὶ Ισραήλ, ἕκαστος εἰς τὴν κληροτομίαν αὐτοῦ.

19. Καὶ οὐκέτι κληρονομήσωμεν ἐν αὐτοῖς ἀπὸ τοῦ πέραν τοῦ ἰορδάνου καὶ ἐπέκεινα, ὅτι ἀπέχομεν τοὺς κλήρους ἡμῶν ἐν τῷ πέραν τοῦ ἰορδάνου ἐν ἀνατολαῖς.

20. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Μωϋσῆς· ἐὰν ποιήσητε κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο, ἐὰν ἐξοπλίσησθε ἔναντι κυρίου εἰς πόλεμον.

21. Καὶ παρελεύσεται ὑμῶν πᾶς ὁπλίτης τὸν ἰορδάνην ἔναντι κυρίου εἰς πόλεμον, ἕως ἂν ἐκτριβῇ ὁ ἐχθρὸς αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ.

22. Καὶ κατακυριευθῇ ἡ γῆ ἔναντι κυρίου, καὶ μετὰ ταῦτα ἀποστραφήσεσθε, καὶ ἔσεσθε ἀθῷοι ἔναντι κυρίου, καὶ ἀπὸ Ισραήλ, καὶ ἔσται ἡ γῆ αὕτη ὑμῖν ἐν κατασχέσει ἔναντι κυρίου.

CAP. XXXII.

13. Iratuſque Dominus adverſum Iſraël, circumduxit eum per deſertum quadraginta annis, donec conſumeretur univerſa generatio quæ fecerat malum in conſpectu eius.

14. Et ecce, inquit, vos ſurrexiſtis pro patribus veſtris, incrementa & alumni hominum peccatorum, ut augeretis furorem Domini contra Iſraël,

15. Quòd ſi nolueritis ſequi eum, in ſolitudine populum derelinquet, & vos cauſa eritis necis omnium.

16. At illi propè accedentes, dixerunt, Caulas ovium fabricabimus, & ſtabula iumẽtorum, parvulis quoque noſtris urbes munitas:

17. Nos autem ipſi armati & accincti pergemus ad prœlium ante filios Iſrael, donec introducamus eos ad loca ſua. Parvuli noſtri, & quicquid habere poſſumus, erũt in urbibus muratis, propter habitatorum inſidias:

18. Non revertemur in domos noſtros, uſque dum poſſideant filii Iſraël hæreditatem ſuam:

19. Nec quicquam quæremus trans Iordanem, quia iam habemus noſtram poſſeſſionem in orientali eius plaga.

20. Quibus Moyſes ait, Si facitis quod promittitis, expediti pergite coram Domino ad pugnam:

21. Et omnis vir bellator armatus Iordanem tranſeat, donec ſubvertat Dominus inimicos ſuos.

22. Et ſubiiciatur ei omnis Terra: tunc eritis inculpabiles apud Dominum & apud Iſraël, & obtinebitis regiones quas vultis coram Domino.

Das XXXII. Capitel.

13. Alſo ergrimmet des HERRN zorn vber Jſrael / vnd ließ ſie hin vnnd her in der Wůſten ziehen viertzig jahr / biß daß ein ende ward alle des Geſchlechts daß vbel gethan hatte für dem HERREN.

14. Vnd ſihe / Jhr ſeydt auffgetretten an euer Väter ſtat / das der Sůndiger deſto mehr ſeyen / vnd jr auch den Zorn vnd Grimm des HERREN noch mehr macht wider Jſrael.

15. Denn wo jr euch von jm wendet / ſo wird er auch noch lenger ſie laſſen in der Wůſten / vnd jr werdet diß volck alles verderben.

16. Da tratten ſie herzu / vnnd ſprachen: Wir wollen nur Schaffhürten hie bauen fůr vnſer Vieh / vnd Städte fůr vnſer Kinder.

17. Wir aber wollen vns růſten forn an fůr die kinder Jſrael / biß daß wir ſie bringen an jhren ort. Vnſer kinder ſollen inn den verſchloſſen Städten bleiben / vmb der Einwoner willen des Lands.

18. Wir wollen nicht heimkeren / biß die kinder Jſrael einnemen ein jeglicher ſein Erbe.

19. Denn wir wollen nicht mit jnen erben jenſeyd des Jordans / ſondern vnſer Erbe ſol vns diſſeit des Jordans gegen dem Morgen gefallen ſein.

20. Moſe ſprach zu jhnen: Wenn jr das thun wolt / daß jr euch růſtet zum ſtreit fůr dem HERREN.

21. So ziehet vber den Jordan fůr dem HERRN. Wer vnter euch gerůſt iſt / biß daß er ſeine Feinde außtreibe von ſeinem angeſicht.

22. Vnd das Land vnterthan werde fůr dem HErrn / Darnach ſolt jr vmbwenden / vnd vnſchuldig ſein dem HErren vnd fůr Jſrael / vnnd ſolt diß Land alſo haben zu eigen fůr dem HErrn.

CHAP. XXXII.

13. Ainſi la colere de l'Eternel fut embraſee contre Iſrael, dõt il les a fait errer par le deſert quarante ans, iuſqu'à ce que toute la generation qui auoit fait ce qui deſplaiſoit à l'Eternel ait eſté conſumee.

14. Et voici, vous-vous eſtes leués au lieu de vos peres, *comme* accroiſſement d'hõmes pecheurs, pour augmẽter encore l'ardeur de la colere de l'Eternel cõtre Iſrael.

15. Que ſi vous-vous deſtournez d'apres lui, il pourſuiura encore à le delaiſſer au deſert, & ferez deſtruire tout ce peuple-ci.

16. Derechef ils s'approcherent de lui, & dirent, Nous baſtirons ici des cloiſons de bergerie pour nos troupeaux: & les villes *ſeront* pour noſtre meſgnie.

17. Et nous-nous equipperons *pour marcher* promptement deuant les enfans d'Iſrael, iuſqu'à ce que nous les ayõt fait entrer en leur lieu: mais noſtre meſgnie demeurera ès villes cloſes, à cauſe des habitans du païs.

18. Nous ne retournerons point en nos maiſons, qu'vn chacun des enfans d'Iſrael n'ait prins poſſeſſion de ſon heritage.

19. Et ſi n'heriterons point auec eux par delà le Iordain, ni plus outre : pource que noſtre heritage nous ſera eſcheu par deça le Iordain vers l'Orient.

20. Et Moyſe leur dit, Si vous faites ceci, & vous-vous equippez deuant l'Eternel preſts à combatre.

21. Et que chacun de vous eſtant equippé paſſe le Iordain deuant l'Eternel iuſqu'à ce qu'il ait dechaſſé ſes ennemis de deuant ſoi.

22. Et que le païs ſoit aſſuietti deuant l'Eternel, & que puis apres vous-vous en retourniez, lors vous ſerez innocens enuers l'Eternel, & enuers Iſrael : & ce païs ici ſera voſtre pour le poſſeder deuant l'Eternel.

לב

23 וְאִם לָא תַעְבְּדוּן כֵּן
הָא חַבְתּוּן קֳדָם יְיָ וּדְעוּ
חוֹבַתְכוֹן דְּתַשְׁכַּח יָתְכוֹן׃

24 בְּנוֹ לְכוֹן קִרְוִין ל
לְטַפְלְכוֹן וְחַטְרִין לְעָנְכוֹן
וּדְיִפּוֹק מִפּוּמְכוֹן תע
תַּעְבְּדוּן׃

25 וַאֲמַרוּ בְּנֵי גָד וּבְנֵי
רְאוּבֵן לְמֹשֶׁה לְמֵימָר
עַבְדָּךְ יַעְבְּדוּן כְּמָא
דְּרִבּוֹנִי מְפַקֵּד׃

26 טַפְלָנָא נְשָׁנָא גֵּיתָנָא
וְכָל בְּעִירָנָא יְהוֹן תַּמָּן
בְּקִרְוֵי גִלְעָד׃

27 וְעַבְדָּךְ יַעְבְּרוּן כָּל
דִּמְזָרֵיז לְחֵילָא קֳדָם
עַמָּא דַּיְיָ לִקְרָבָא כְּמָא
דְּרִבּוֹנִי מְמַלֵּיל׃

28 וּפַקֵּיד לְהוֹן מֹשֶׁה
יַת אֶלְעָזָר כַּהֲנָא וְיַת
יְהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן וְיַת רֵישֵׁי
אֲבָהָת שִׁבְטַיָּא לִבְנֵי
יִשְׂרָאֵל׃

29 וַאֲמַר מֹשֶׁה לְהוֹן אִם
יַעְבְּרוּן בְּנֵי גָד וּבְנֵי רְאוּבֵן
עִמְּכוֹן יַת יַרְדְּנָא כָּל
דִּמְזָרֵיז לִקְרָבָא קֳדָם
עַמָּא דַּיְיָ וְתִתְכְּבֵישׁ
אַרְעָא קֳדָמֵיכוֹן וְתִתְּנוּן
לְהוֹן יַת אַרְעָא דְּגִלְעָד
לְאַחְסָנָא׃

30 וְאִם לָא יַעְבְּרוּן
מְזָרְזִין עִמְּכוֹן וְיַחְסְנוּן
בֵּינֵיכוֹן בְּאַרְעָא דִּכְנָעַן׃

31 וַאֲתִיבוּ בְּנֵי גָד וּבְנֵי
רְאוּבֵן לְמֵימָר יַת דְּמַלֵּיל
יְיָ לְעַבְדָּךְ כֵּן נַעְבֵּד׃

32 נַחְנָא נֶעְבַּר מְזָרְזִין
קֳדָם עַמָּא דַּיְיָ לְאַרְעָא
דִּכְנַעַן וְעִמָּנָא אֲחִידַת
אַחְסַנְתָּנָא מֵעִבְרָא
לְיַרְדְּנָא׃

33 וִיהַב לְהוֹן מֹשֶׁה לִבְנֵי
גָד וְלִבְנֵי רְאוּבֵן וּלְפַלְגוּת
שִׁבְטָא דִּמְנַשֶּׁה בַּר יוֹסֵף
יַת מַלְכְוָת סִיחוֹן מַלְכָּא
דֶּאֱמוֹרָאָה וְיַת מַלְכְוָת
עוֹג מַלְכָּא דְמַתְנָן אַרְעָא
לְקִרְוָהָא בִּתְחוּמֵין קִרְוֵי
אַרְעָא סְחוֹר סְחוֹר׃

לב

23 וְאִם־לֹא תַעֲשׂוּן כֵּן הִנֵּה
חֲטָאתֶם לַיהוָה וּדְעוּ חַטַּאתְכֶם
אֲשֶׁר תִּמְצָא אֶתְכֶם׃

24 בְּנוּ־לָכֶם עָרִים לְטַפְּכֶם
וּגְדֵרֹת לְצֹנַאֲכֶם וְהַיֹּצֵא מִפִּיכֶם
תַּעֲשׂוּ׃ 25 וַיֹּאמֶר בְּנֵי־גָד
וּבְנֵי רְאוּבֵן אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר
עֲבָדֶיךָ יַעֲשׂוּ כַּאֲשֶׁר אֲדֹנִי מְצַוֶּה׃

26 טַפֵּנוּ נָשֵׁינוּ מִקְנֵנוּ וְכָל־
בְּהֶמְתֵּנוּ יִהְיוּ־שָׁם בְּעָרֵי הַגִּלְעָד׃

27 וַעֲבָדֶיךָ יַעַבְרוּ כָּל־חֲלוּץ
צָבָא לִפְנֵי יְהוָה לַמִּלְחָמָה כַּאֲשֶׁר
אֲדֹנִי דֹּבֵר׃

28 וַיְצַו לָהֶם מֹשֶׁה אֵת אֶלְעָזָר
הַכֹּהֵן וְאֵת יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן וְאֶת־
רָאשֵׁי אֲבוֹת הַמַּטּוֹת לִבְנֵי
יִשְׂרָאֵל׃

29 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲלֵהֶם אִם־
יַעַבְרוּ בְנֵי־גָד וּבְנֵי־רְאוּבֵן אִתְּכֶם
אֶת־הַיַּרְדֵּן כָּל־חָלוּץ לַמִּלְחָמָה
לִפְנֵי יְהוָה וְנִכְבְּשָׁה הָאָרֶץ
לִפְנֵיכֶם וּנְתַתֶּם לָהֶם אֶת־אֶרֶץ
הַגִּלְעָד לַאֲחֻזָּה׃ 30 וְאִם־לֹא
יַעַבְרוּ חֲלוּצִים אִתְּכֶם וְנֹאחֲזוּ
בְתֹכְכֶם בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃

31 וַיַּעֲנוּ בְנֵי־גָד וּבְנֵי רְאוּבֵן לֵאמֹר
אֵת אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֶל־עֲבָדֶיךָ כֵּן
נַעֲשֶׂה׃ 32 נַחְנוּ נַעֲבֹר חֲלוּצִים
לִפְנֵי יְהוָה אֶרֶץ כְּנָעַן וְאִתָּנוּ אֲחֻזַּת
נַחֲלָתֵנוּ מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן׃

33 וַיִּתֵּן לָהֶם מֹשֶׁה לִבְנֵי־גָד
וְלִבְנֵי רְאוּבֵן וְלַחֲצִי שֵׁבֶט מְנַשֶּׁה
בֶן־יוֹסֵף אֶת־מַמְלֶכֶת סִיחֹן
מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי וְאֶת־מַמְלֶכֶת עוֹג
מֶלֶךְ הַבָּשָׁן הָאָרֶץ לְעָרֶיהָ בִּגְבֻלֹת
עָרֵי הָאָרֶץ סָבִיב׃

λβ'.

23. Ἐὰν δὲ μὴ ποιήσητε οὕτως, ἁμαρτήσεσθε ἔναντι κυρίου, καὶ γνώσεσθε τὴν ἁμαρτίαν ὑμῶν, ὅταν ὑμᾶς καταλάβῃ τὰ κακά.

24. Καὶ οἰκοδομήσετε ὑμῖν ἑαυτοῖς πόλεις τῇ ἀποσκευῇ ὑμῶν, καὶ ἐπαύλεις τοῖς κτήνεσιν ὑμῶν, καὶ τὸ ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν ποιήσετε.

25. Καὶ εἶπαν υἱοὶ ῥουβὴν καὶ υἱοὶ γὰδ πρὸς Μωϋσῆν λέγοντες· οἱ παῖδές σου ποιήσουσι καθὰ ὁ κύριος ἡμῶν ἐντέταλται.

26. Ἡ ἀποσκευὴ ἡμῶν, καὶ αἱ γυναῖκες ἡμῶν. καὶ πάντα τὰ κτήνη ἡμῶν, ἔσονται ἐν ταῖς πόλεσι γαλαάδ.

27. Οἱ δὲ παῖδές σου παρελεύσονται πάντες ἐνωπλισμένοι καὶ ἐκτεταγμένοι ἔναντι κυρίου εἰς τὸν πόλεμον, ὃν τρόπον ὁ κύριος λέγει.

28. Καὶ συνέστησεν αὐτοῖς Μωϋσῆς ἐλεάζαρ τὸν ἱερέα, καὶ ἰησοῦν υἱὸν ναυῆ, καὶ τοὺς ἄρχοντας τῶν πατριῶν τῶν φυλῶν Ἰσραήλ.

29. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς Μωϋσῆς· ἐὰν διαβῶσιν οἱ υἱοὶ ῥουβὴν, καὶ οἱ υἱοὶ γὰδ μεθ' ὑμῶν τὸν ἰορδάνην, πᾶς ἐνωπλισμένος εἰς πόλεμον ἔναντι κυρίου. καὶ κατακυριεύσητε τῆς γῆς ἀπέναντι ὑμῶν, καὶ δώσετε αὐτοῖς τὴν γῆν γαλαὰδ ἐν κατασχέσει.

30. Ἐὰν δὲ μὴ διαβῶσιν ἐνωπλισμένοι μεθ' ὑμῶν (εἰς πόλεμον ἔναντι κυρίου. καὶ διαβιβάσετε τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν, καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν πρότερα ὑμῶν εἰς γῆν χαναάν) καὶ συγκατακληρονομηθήσονται ἐν ὑμῖν ἐν τῇ γῇ χαναάν.

31. Καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ υἱοὶ ῥουβὴν, καὶ οἱ υἱοὶ γὰδ λέγοντες· ὅσα ὁ κύριος λέγει τοῖς θεράπουσιν αὐτοῦ, οὕτω ποιήσομεν.

32. Ἡμεῖς διαβησόμεθα ἐνωπλισμένοι ἔναντι κυρίου εἰς γῆν χαναάν. καὶ δώσετε τὴν κατάσχεσιν ἡμῶν ἐν τῷ πέραν τοῦ ἰορδάνου.

33. Καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς Μωϋσῆς τοῖς υἱοῖς γάδ, καὶ τοῖς υἱοῖς ῥουβὴν, καὶ τῷ ἡμίσει τῆς φυλῆς μανασσῆ υἱῶν ἰωσὴφ, τὴν βασιλείαν σηὼν βασιλέως ἀμορραίων, καὶ τὴν βασιλείαν ὢγ βασιλέως τῆς βασὰν, τὴν γῆν καὶ τὰς πόλεις σὺν τοῖς ὁρίοις αὐτῆς, πόλεις τῆς γῆς κύκλῳ.

CAP. XXXII.

23. Sin autem quod dicitis, non feceritis, nulli dubium eſt quin peccetis in Deum: & ſcitote quoniam peccatū veſtrum apprehendet vos.

24. Ædificate ergo urbes parvulis veſtris, & caulas & ſtabula ovibus ac iumentis: & quod polliciti eſtis implete.

25. Dixeruntq́; filii Gad & Ruben ad Moyſen, Servi tui ſumus, faciemus quod iubet dominus noſter.

26. Parvulos noſtros & mulieres, & pecora, ac iumenta relinquemus in urbibus Galaad:

27. Nos autem famuli tui omnes expediti pergemus ad bellum, ſicut tu domine loqueris.

28. Præcepit ergo Moyſes Eleazaro ſacerdoti, & Ioſue filio Nun, & principibus familiarum per tribus Iſrael.

29. Et dixit ad eos, Si tranſierint filii Gad, & filii Ruben vobiſcum Iordanem omnes armati ad bellum corā Domino, & vobis fuerit Terra ſubiecta: date eis Galaad in poſſeſſionem.

30. Sin autem noluerint tranſire armati vobiſcum in Terram-Chanáan, inter vos habitandi accipiant loca.

31. Reſponderuntque filii Gad, & filii Ruben, Sicut locutus eſt dominus ſervis ſuis, ita faciemus:

32. Ipſi armati pergemus coram Domino in Terram-Chanáan, & poſſeſſionem iam ſuſcepiſſe nos confitemur trans Iordanem.

33. Dedit itaque Moyſes filiis Gad & Ruben, & dimidiæ tribui Manaſſe filii Ioſeph regnum Sehon regis Amorrhæi, & regnum Og regis Baſan, & terram eorum cum urbibus ſuis per circuitum.

Das XXXII. Capitel.

23. Wo jr aber nicht alſo thun wolt/ ſihe/ ſo werdet jhr euch an dem HERREN verſündigen/ vnnd werdet euer ſünden innen werden/ wenn ſie euch finden wird.

24. So bauet nun Städte für euer kinder/ vnd Hürten für euer Vieh/ vnd thut was jhr geredt habt.

25. Die kinder Gad/ vnd die Kinder Ruben ſprachen zu Moſe: Deine knechte ſollen thun/ wie mein Herr gebotten hat.

26. Vnſer Kinder/ Weiber/ Haabe/ vnnd alle vnſer Vieh/ ſollen inn den Städten Gilead ſein.

27. Wir aber deine knechte wollen alle gerüſt zum Heer in den ſtreit ziehen für dem HERRN/ wie mein Herr geredt hat.

28. Da gebot Moſe jrer halben dem Prieſter Eleaſar vnd Joſua dem Son Nun/ vnnd den öberſten Vätern der ſtämme der kinder Jſrael.

29. Vnd ſprach zu jhnen: Wenn die kinder Gad/ vnd die kinder Ruben mit euch vber den Jordan ziehen alle gerüſt zum ſtreit für dem HERRN/ vnd das Land euch vnterthan iſt/ ſo gebet jnen das Land Gilead zu eigen.

30. Ziehen ſie aber nicht mit euch gerüſt/ ſo ſollen ſie mit euch erben im Lande Canaan.

31. Die kinder Gad vnnd die kinder Ruben antworteten/ vnnd ſprachen: Wie der HERR redet zu deinen knechten/ ſo wollen wir thun.

32. Wir wollen gerüſt ziehen für dem HERRN ins land Canaan/ vnnd vnſer Erbgut beſitzen diſſeyd des Jordans.

33. Alſo gab Moſe den Kindern Gad/ vnd den kindern Ruben/ vnd dem halben ſtamm Manaſſe des Sohns Joſeph/ das Königreich Sihon/ des Königes der Amoriter/ vnnd das Königreich Og/ des Königes zu Baſan/ das Land ſampt den Städten in der gantzen grentze vmbher.

CHAP. XXXII.

23. Mais ſi vous ne faites ainſi, voici, vous aurez peché contre l'Eternel, & ſachez que voſtre peché vous trouuera. 24. Baſtiſſez donc des villes pour voſtre meſgnie: & des cloiſons pour vos troupeaux, & faites ce que vous auez dit.

25. Alors les enfans de Gad, & les enfans de Ruben, parlerent à Moyſe, diſans, Tes ſeruiteurs feront comme mon ſeigneur commande.

26. Noſtre meſgnie, nos femmes, nos troupeaux, & toutes nos beſtes demeureront ici és villes de Galaad.

27. Et tes ſeruiteurs paſſerõt vn chacun equippé *pour aller* à la guerre deuant l'Eternel preſts à combatre, comme mon ſeigneur a parlé.

28. Lors Moyſe commanda touchant iceux à Eleazar le Sacrificateur, & à Ioſué fils de Nun, & aux chefs des peres des tribus des enfans d'Iſrael:

29. Et leur dit, Si les enfans de Gad & les enfans de Ruben paſſent auecques vous le Iordain tous equippés preſts à combatre deuant l'Eternel, & le païs eſt aſſuietti deuant vous, vous leur donnerez le païs de Galaad en poſſeſſion

30. Mais s'ils ne paſſent point equippés auec vous, ils auront poſſeſſion parmi vous au païs de Canaan.

31. Et les enfans de Gad, & les enfans de Ruben reſpondirent, diſans, Comme l'Eternel à parlé à tes ſeruiteurs, ainſi en ferons nous.

32. Nous paſſerons equippés deuant l'Eternel au païs de Canaan, afin que la poſſeſſion de noſtre heritage deça le Iordain nous demeure.

33. Ainſi Moyſe bailla aux enfans de Gad, & aux enfans de Ruben, & à la demie tribu de Manaſſé, fils de Ioſeph, le royaume de Sihon roy des Amorrheens, & le royaume de Hog roy de Baſçan, le païs auecques ſes villes, ſelon les bornes des villes du païs à l'enuiron.

לב

34 וּבְנוֹ בְּנֵי גָד יַת דִּיבוֹן וְיַת עֲטָרוֹת וְיַת עֲרוֹעֵר׃

35 וְיַת עַטְרוֹת שׁוֹפָן וְיַת יַעְזֵר וְיָגְבְּהָה׃

36 וְיַת בֵּית נִמְרָה וְיַת בֵּית הָרָן קִרְוִין כְּרִיכָן וְחוּטְרִין דְּעָאן׃

37 וּבְנֵי רְאוּבֵן בְּנוֹ יַת חֶשְׁבּוֹן וְיַת אֶלְעָלֵא וְיַת קִרְיָתָיִם׃

38 וְיַת נְבוֹ וְיַת בַּעַל מְעוֹן מַקְּפָן שְׁמָהָן וְיַת שִׂבְמָה וּקְרוֹ בִּשְׁמָהָן יַת שְׁמָהַת קִרְוַיָּא דִּבְנוֹ׃

39 וַאֲזַלוּ בְּנֵי מָכִיר בַּר מְנַשֶּׁה לְגִלְעָד וְכַבְשׁוּהָא וְתָרֵיךְ יַת אֱמוֹרָאָה דְּבַהּ׃

40 וִיהַב מֹשֶׁה יַת גִּלְעָד לְמָכִיר בַּר מְנַשֶּׁה וִיתֵיב בַּהּ׃

41 וְיָאִיר בַּר מְנַשֶּׁה אֲזַל וּכְבַשׁ יַת כַּפְרָנֵיהוֹן וּקְרָא יָתְהֵן כַּפְרָנֵי יָאִיר׃

42 וְנֹבַח אֲזַל וּכְבַשׁ יַת קְנָת וְיַת כַּפְרָנָהָא וּקְרָא לַהּ נֹבַח בִּשְׁמֵיהּ׃

לג

1 אִלֵּין מַטְלָנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דִּנְפַקוּ מֵאַרְעָא דְּמִצְרַיִם לְחֵילֵיהוֹן בִּידָא דְּמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן׃

2 וּכְתַב מֹשֶׁה יַת מַפְּקָנֵיהוֹן לְמַטְלָנֵיהוֹן עַל (מֵימְרָא) דַּיְיָ וְאִלֵּין מַטְלָנֵיהוֹן לְמַפְּקָנֵיהוֹן׃

3 וּנְטַלוּ מֵרַעְמְסֵס בְּיַרְחָא קַדְמָאָה בַּחֲמִשָּׁה עַשְׂרָה יוֹמָא לְיַרְחָא קַדְמָאָה מִבָּתַר פִּסְחָא נְפַקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּרֵישׁ גְּלֵי לְעֵינֵי כָּל מִצְרָיִם׃

לב

34 וַיִּבְנוּ בְנֵי־גָד אֶת־דִּיבֹן וְאֶת־עֲטָרֹת וְאֵת עֲרֹעֵר׃

35 וְאֶת־עַטְרֹת שׁוֹפָן וְאֶת־יַעְזֵר וְיָגְבְּהָה׃

36 וְאֶת־בֵּית נִמְרָה וְאֶת־בֵּית הָרָן עָרֵי מִבְצָר וְגִדְרֹת צֹאן׃

37 וּבְנֵי רְאוּבֵן בָּנוּ אֶת־חֶשְׁבּוֹן וְאֶת־אֶלְעָלֵא וְאֵת קִרְיָתָיִם׃

38 וְאֶת־נְבוֹ וְאֶת־בַּעַל מְעוֹן מוּסַבֹּת שֵׁם וְאֶת־שִׂבְמָה וַיִּקְרְאוּ בְשֵׁמֹת אֶת־שְׁמוֹת הֶעָרִים אֲשֶׁר בָּנוּ׃

39 וַיֵּלְכוּ בְּנֵי מָכִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה גִּלְעָדָה וַיִּלְכְּדֻהָ וַיּוֹרֶשׁ אֶת־הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר־בָּהּ׃

40 וַיִּתֵּן מֹשֶׁה אֶת־הַגִּלְעָד לְמָכִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה וַיֵּשֶׁב בָּהּ׃

41 וְיָאִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה הָלַךְ וַיִּלְכֹּד אֶת־חַוֹּתֵיהֶם וַיִּקְרָא אֶתְהֶן חַוֹּת יָאִיר׃ 42 וְנֹבַח הָלַךְ וַיִּלְכֹּד אֶת־קְנָת וְאֶת־בְּנֹתֶיהָ וַיִּקְרָא לָה נֹבַח בִּשְׁמוֹ׃

לג

1 אֵלֶּה מַסְעֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָצְאוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְצִבְאֹתָם בְּיַד־מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן׃

2 וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת־מוֹצָאֵיהֶם לְמַסְעֵיהֶם עַל־פִּי יְהֹוָה וְאֵלֶּה מַסְעֵיהֶם לְמוֹצָאֵיהֶם׃

3 וַיִּסְעוּ מֵרַעְמְסֵס בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן מִמָּחֳרַת הַפֶּסַח יָצְאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּיָד רָמָה לְעֵינֵי כָּל־מִצְרָיִם׃

λβ'.

34. Καὶ ᾠκοδόμησαν οἱ υἱοὶ γὰδ τὴν δαιβὼθ. καὶ τὴν ἀσταρὼθ, καὶ τὴν ἀροὴρ.

35. Καὶ τὴν σοφὰν, καὶ τὴν ἰαζὴρ, καὶ ὕψωσαν αὐτάς.

36. Καὶ τὴν ἀμβρὰμ, καὶ τὴν βαιθαρρὰν πόλεις ὀχυρὰς, καὶ ἐπαύλεις προβάτων.

37. Καὶ οἱ υἱοὶ ῥουβὴν ᾠκοδόμησαν τὴν ἐσεβὼν, καὶ ἐλεαλὴ, καὶ καριαθαΐμ.

38, Καὶ τὴν ναβὼ, καὶ τὴν βεελμεὼν περικεκυκλωμένας, καὶ τὴν σεβαμά. καὶ ἐπωνόμασαν κατὰ τὰ ὀνόματα αὐτῶν, τὰ ὀνόματα τῶν πόλεων ἃς ἐπῳκοδόμησαν.

39. Καὶ ἐπορεύθη υἱὸς μαχὶρ υἱοῦ μανασσῆ εἰς γαλαὰδ, καὶ ἔλαβεν αὐτὴν, καὶ ἀπώλεσε τὸν ἀμορραῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν αὐτῇ.

40. Καὶ ἔδωκε Μωϋσῆς τὴν γαλαὰδ τῷ μαχὶρ υἱῷ μανασσῆ, καὶ κατῴκησεν ἐκεῖ.

41. Καὶ ἰαὶρ ὁ τοῦ μανασσῆ, ἐπορεύθη καὶ ἔλαβε τὰς ἐπαύλεις αὐτῶν, καὶ ἐπωνόμασεν αὐτὰς ἐπαύλεις ἰαίρ.

42. Καὶ ναβὰν ἐπορεύθη καὶ ἔλαβε τὴν καναὰθ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς. καὶ ἐπωνόμασεν αὐτὰς ναβὼθ, ἐκ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛ λγ'.

1. Καὶ οὗτοι οἱ σταθμοὶ τῶν υἱῶν Ισραὴλ, ὡς ἐξῆλθον ἐκ γῆς αἰγύπτου σὺν δυνάμει αὐτῶν ἐν χειρὶ Μωϋσῆ καὶ Ααρών.

2. Καὶ ἔγραψε Μωϋσῆς τὰς ἀπάρσεις αὐτῶν, καὶ τοὺς σταθμοὺς αὐτῶν, διὰ ῥήματος κυρίου. καὶ οὗτοι οἱ σταθμοὶ τῆς πορείας αὐτῶν.

3. Ἀπῆραν ἐκ ῥαμεσσῆ, τῷ μηνὶ τῷ πρώτῳ τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου. τῇ ἐπαύριον τοῦ πάσχα ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ Ισραὴλ ἐν χειρὶ ὑψηλῇ ἐναντίον πάντων τῶν αἰγυπτίων.

CAP. XXXII.

34. Igitur exſtruxerunt filii Gad, Dibon, & Ataroth, & Aroër.

35. Et Roth, & Sophan, & Iazar, & Iegbaa.

36. Et Beth-nemra, & Betharam, urbes munitas, & caulas pecoribus ſuis.

37. Filii verò Ruben ædificaverunt Heſebon, & Eleale, & Cariatháim.

38. Et Nabo, & Baal-meon verſis nominibus, Sabama quoque: imponentes vocabula urbibus quas exſtruxerant.

39. Porrò filii Machir, filii Manaſſe perrexerunt in Galaad, & vaſtaverunt eam interfecto Amorrhæo habitatore eius.

40. Dedit ergo Moyſes Terram-Galaad Machir filio Manaſſe, qui habitavit in ea.

41. Iair autem filius Manaſſe abiit, & occupavit vicos eius, quos appellavit Havoth-Iair, id eſt Villas-Iair.

42. Nobe quoque perrexit, & apprehendit Canath cum viculis ſuis: vocavitque eam ex nomine ſuo Nobe.

Das XXXII. Capitel.

34. Da baweten die Kinder Gad/ Dibon/ Atharoth/ Aroer.

35. Atroth/ Sophan/ Jaeſer/ Jegabeha.

36. Bethnimra vnnd Betharan verſchloſſen Städte/ vnd Schafhürten.

37. Die Kinder Ruben baweten/ Hesbon/ Eleale/ Kiriathaim.

38. Nebo/ Baal Meon/ vnd enderten die namen/ vnd Sibama/ vnnd gaben den Städten namen/ die ſie baweten.

39. Vnnd die Kinder Machir des Sohns Manaſſe/ giengen in Gilead vnd gewonnens/ vnd vertrieben die Amoriter die drinnen waren.

40. Da gab Moſe dem Machir/ dem Sohn Manaſſe/ Gilead/ vnnd er wonet drinnen.

41. Jair aber der Sohn Manaſſe gieng hin/ vnd gewan jre Dörffer/ vnd hieß ſie Havoth Jair.

42. Nobah gieng hin vnnd gewan Knath mit jren Töchtern/ vnd hieß ſie Nobah/ nach ſeinem namen.

CHAP. XXXII.

34. Lors les enfans de Gad rebaſtirent Dibon, Hatarot, Haroher.

35. Hatrot-Sçophan, Iahzer, Iogbeha.

36. Beth-nimrah, & Beth-haran, villes cloſes: auſſi des cloiſons pour les troupeaux.

37. Et les enfans de Ruben rebaſtirent Heſçbon, Elhale, Kirjathajim.

38. Nebò, & Bahal-mehon, en changeant les noms, enſemble Sçibma: & impoſerent des noms aux villes qu'ils rebaſtirent.

39. Or les enfans de Makir fils de Manaſſé allerent en Galaad, & le prindrent, & deſpoſſederent les Amorrheens qui *eſtoyent* en icelui.

40. Moyſe donc bailla Galaad à Makir fils de Manaſſé, lequel y habita.

41. Iaïr auſſi fils de Manaſſé, s'en alla, & prît leurs bourgs, & les appela, bourgs de Iaïr.

42. Item, Nobah s'en alla, & print Kenath auec les villes de ſon reſſort: & l'appela Nobah de ſon nom.

CAP. XXXIII.

1. Hæ ſunt manſiones filiorum Iſraël, qui egreſſi ſunt de Ægypto per turmas ſuas in manu Moyſi & Aaron.

2. Quas deſcripſit Moyſes iuxta caſtrorum loca, quæ Domini iuſſione mutabant.

3. Profecti igitur de Rameſſe menſe primo, quintadecima die menſis primi, fecerunt altera die Phaſe filii Iſël in manu excelſa, videntibus cunctis Ægyptiis.

Das XXXIII. Capitel.

DAs ſind die Reiſen der Kinder Jſrael/ die auß Egyptenland gezogen ſind nach jhrem Heer durch Moſe vnd Aaron.

2. Vnd Moſe beſchreib jren außzug/ wie ſie zogen/ nach dem befelch des HErrn/ vnd ſind nemlich diß die Reiſen jhres zugs.

3. Sie zogen auß von Raemſes am fünffzehenden tag des erſten Monden/ des andern tags der Oſtern/ durch eine hohe hand/ daß alle Egypter ſahen.

CHAP. XXXIII.

1. Ce *ſont* ici les traittes des enfans d'Iſrael, qui ſortirent du païs d'Egypte, ſelon leurs bandes, ſous la conduite de Moyſe & Aaron.

2. Car Moyſe eſcriuit leurs partemens, par leurs traittes, ſuiuant le mandement de l'Eternel. Ce *ſont* donc ici leurs traittes ſelon leurs partemens.

3. Les enfans d'Iſrael donc partirent de Rahmeſés au quinzieme iour du premier mois, dés le lendemain de la Paſque, & ſortirent en main haute, tous les Egyptiens le voyans.

לג

4 וּמִצְרָאֵי מְקַבְּרִין יָת דִּקְטַל יְיָ בְּהוֹן כָּל בֻּכְרָא וּבְטַעֲוָתְהוֹן עֲבַד יְיָ דִּינִין׃

5 וּנְטַלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵרַעְמְסֵס וּשְׁרוֹ בְּסֻכּוֹת׃

6 וּנְטַלוּ מִסֻּכּוֹת וּשְׁרוֹ בְּאֵיתָם דְּבִסְטַר מַדְבְּרָא׃

7 וּנְטַלוּ מֵאֵיתָם וְתָב עַל פּוּם חִירָתָא דִּי קֳדָם בְּעֵיל צְפוֹן וּשְׁרוֹ קֳדָם מִגְדּוֹל׃

8 וּנְטַלוּ מִן קֳדָם חִירָתָא וַעֲבַרוּ בְּגוֹ יַמָּא לְמַדְבְּרָא וַאֲזַלוּ מַהֲלַךְ תְּלָתָא יוֹמִין בְּמַדְבְּרָא דְּאֵיתָם וּשְׁרוֹ בְּמָרָה׃

9 וּנְטַלוּ מִמָּרָה וַאֲתוֹ לְאֵילִם וּבְאֵילִים תְּרֵי עֲשַׂר מַבּוּעִין דְּמַיִין וְשִׁבְעִין דִּקְלִין וּשְׁרוֹ תַמָּן׃

10 וּנְטַלוּ מֵאֵילִים וּשְׁרוֹ עַל יַמָּא דְּסוּף׃

11 וּנְטַלוּ מִיַּמָּא דְּסוּף וּשְׁרוֹ בְּמַדְבְּרָא דְּסִין׃

12 וּנְטַלוּ מִמַּדְבְּרָא דְּסִין וּשְׁרוֹ בְּדָפְקָה׃

13 וּנְטַלוּ מִדָּפְקָה וּשְׁרוֹ בְּאָלוּשׁ׃

14 וּנְטַלוּ מֵאָלוּשׁ וּשְׁרוֹ בִּרְפִידִים וְלָא הֲווֹ תַמָּן מַיָּא לְעַמָּא לְמִשְׁתֵּי׃

15 וּנְטַלוּ מֵרְפִידִים וּשְׁרוֹ בְּמַדְבְּרָא דְּסִינָי׃

16 וּנְטַלוּ מִמַּדְבְּרָא דְּסִינָי וּשְׁרוֹ בְּקִבְרֵי דִּמְשַׁאֲלֵי׃

17 וּנְטַלוּ מִקִּבְרֵי דִּמְשַׁאֲלֵי וּשְׁרוֹ בַּחֲצֵרוֹת׃

18 וּנְטַלוּ מֵחֲצֵרוֹת וּשְׁרוֹ בְּרִתְמָה׃

19 וּנְטַלוּ מֵרִתְמָה וּשְׁרוֹ בְּרִמּוֹן פָּרֶץ׃

20 וּנְטַלוּ מֵרִמּוֹן פָּרֶץ וּשְׁרוֹ בְּלִבְנָה׃

21 וּנְטַלוּ מִלִּבְנָה וּשְׁרוֹ בְּרִסָּה׃

לג

4 וּמִצְרַיִם מְקַבְּרִים אֵת אֲשֶׁר הִכָּה יְהוָה בָּהֶם כָּל־בְּכוֹר וּבֵאלֹהֵיהֶם עָשָׂה יְהוָה שְׁפָטִים׃

5 וַיִּסְעוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵרַעְמְסֵס וַיַּחֲנוּ בְּסֻכֹּת׃

6 וַיִּסְעוּ מִסֻּכֹּת וַיַּחֲנוּ בְאֵתָם אֲשֶׁר בִּקְצֵה הַמִּדְבָּר׃

7 וַיִּסְעוּ מֵאֵתָם וַיָּשָׁב עַל־פִּי הַחִירֹת אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי בַּעַל צְפוֹן וַיַּחֲנוּ לִפְנֵי מִגְדֹּל׃

8 וַיִּסְעוּ מִפְּנֵי הַחִירֹת וַיַּעַבְרוּ בְתוֹךְ־הַיָּם הַמִּדְבָּרָה וַיֵּלְכוּ דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים בְּמִדְבַּר אֵתָם וַיַּחֲנוּ בְּמָרָה׃

9 וַיִּסְעוּ מִמָּרָה וַיָּבֹאוּ אֵילִמָה וּבְאֵילִם שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה עֵינֹת מַיִם וְשִׁבְעִים תְּמָרִים וַיַּחֲנוּ־שָׁם׃

10 וַיִּסְעוּ מֵאֵילִם וַיַּחֲנוּ עַל־יַם־סוּף׃ 11 וַיִּסְעוּ מִיַּם־סוּף וַיַּחֲנוּ בְּמִדְבַּר־סִין׃

12 וַיִּסְעוּ מִמִּדְבַּר־סִין וַיַּחֲנוּ בְּדָפְקָה׃

13 וַיִּסְעוּ מִדָּפְקָה וַיַּחֲנוּ בְּאָלוּשׁ׃

14 וַיִּסְעוּ מֵאָלוּשׁ וַיַּחֲנוּ בִּרְפִידִם וְלֹא־הָיָה שָׁם מַיִם לָעָם לִשְׁתּוֹת׃

15 וַיִּסְעוּ מֵרְפִידִם וַיַּחֲנוּ בְּמִדְבַּר סִינָי׃ 16 וַיִּסְעוּ מִמִּדְבַּר סִינָי וַיַּחֲנוּ בְּקִבְרֹת הַתַּאֲוָה׃

17 וַיִּסְעוּ מִקִּבְרֹת הַתַּאֲוָה וַיַּחֲנוּ בַּחֲצֵרֹת׃

18 וַיִּסְעוּ מֵחֲצֵרֹת וַיַּחֲנוּ בְּרִתְמָה׃

19 וַיִּסְעוּ מֵרִתְמָה וַיַּחֲנוּ בְּרִמֹּן פָּרֶץ׃

20 וַיִּסְעוּ מֵרִמֹּן פָּרֶץ וַיַּחֲנוּ בְּלִבְנָה׃

21 וַיִּסְעוּ מִלִּבְנָה וַיַּחֲנוּ בְּרִסָּה׃

λγ'.

4. Καὶ οἱ αἰγύπτιοι ἔθαπτον ἐξ αὐτῶν τοὺς τεθνηκότας πάντας ὅσους ἐπάταξε κύριος, πᾶν πρωτότοκον ἐν γῇ αἰγύπτου, καὶ ἐν τοῖς θεοῖς αὐτῶν ἐποίησε τὴν ἐκδίκησιν κύριος.

5. Ἀπάραντες δὲ οἱ υἱοὶ Ισραὴλ ἐκ ῥαμεσσῆ, παρενέβαλον εἰς σοκχώθ.

6. Καὶ ἀπάραντες ἐκ σοκχὼθ, παρενέβαλον εἰς βουθὰν, ὅ ἐστι μέρος τῆς ἐρήμου.

7. Καὶ ἀπῆραν ἐκ βουθὰν, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ τὸ στόμα εἰρὼθ, ὅ ἐστιν ἀπέναντι βεελσεπφὼν, καὶ παρενέβαλον ἀπέναντι μαγδώλου.

8. Καὶ ἀπῆραν ἀπέναντι εἰρὼθ, καὶ διέβησαν ἀνὰ μέσον τῆς θαλάσσης εἰς τὴν ἔρημον. καὶ ἐπορεύθησαν ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν διὰ τῆς ἐρήμου αὐτοὶ, καὶ παρενέβαλον ἐν πικρίαις.

9. Καὶ ἀπῆραν ἐκ πικριῶν. καὶ ἦλθον εἰς ἐλείμ. καὶ ἐν ἐλεὶμ δώδεκα πηγαὶ ὑδάτων, καὶ ἑβδομήκοντα στελέχη φοινίκων, καὶ παρενέβαλον ἐκεῖ παρὰ τὸ ὕδωρ.

10. Καὶ ἀπῆραν ἐξ ἐλεὶμ, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ θάλασσαν ἐρυθράν.

11. Καὶ ἀπῆραν ἀπὸ θαλάσσης ἐρυθρᾶς, καὶ παρενέβαλον εἰς τὴν ἔρημον σίν.

12. Καὶ ἀπῆραν ἐκ τῆς ἐρήμου σὶν, καὶ παρενέβαλον εἰς ῥαφακά.

13. Καὶ ἀπῆραν ἐκ ῥαφακὰ, καὶ παρενέβαλον ἐν αἰλούς.

14. Καὶ ἀπῆραν ἐξ αἰλοὺς, καὶ παρενέβαλον ἐν ῥαφιδεὶν, καὶ οὐκ ἦν ἐκεῖ ὕδωρ τῷ λαῷ πιεῖν.

15. Καὶ ἀπῆραν ἐκ ῥαφιδεὶν, καὶ παρενέβαλον ἐν τῇ ἐρήμῳ σινᾶ.

16. Καὶ ἀπῆραν ἐκ τῆς ἐρήμου σινᾶ, καὶ παρενέβαλον ἐν μνήμασι τῆς ἐπιθυμίας.

17. Καὶ ἀπῆραν ἐκ μνημάτων τῆς ἐπιθυμίας, καὶ παρενέβαλον ἐν ἀσηρώθ.

18. Καὶ ἀπῆραν ἐξ ἀσηρὼθ, καὶ παρενέβαλον ἐν ῥαθαμᾷ.

19. Καὶ ἀπῆραν ἐκ ῥαθαμᾷ, καὶ παρενέβαλον ἐν ῥεμβὼν φαρές.

20. Καὶ ἀπῆραν ἐκ ῥεμβὼν φαρὲς, καὶ παρενέβαλον εἰς λεμβωνᾶ.

21. Καὶ ἀπῆραν ἐκ λεμβωνᾶ, καὶ παρενέβαλον εἰς ῥεσσάν.

CAP. XXXIII.

4. Et ſepelientibus primogenitos quos percuſſerat Dominus(nam & in diis eorum exercuerat ultionem.)

5. Caſtrametati ſunt in Socoth.

6. Et de Socoth venerunt in Etham, quæ eſt in extremis finibus ſolitudinis.

7. Inde egreſſi venerunt contra Phi-hahiroth, quæ reſpicit Beel-ſephon, & caſtrametati ſunt ante Magdalum.

8. Profectique de Phi-hahiroth, tranſierunt per medium mare in ſolitudinem: & ambulantes tribus diebus per deſertum Etham, caſtrametati ſunt in Mara.

9. Profectique de Mara, venerunt in Elim, ubi erant duodecim fontes aquarum, & palmæ ſeptuaginta: ibiq; caſtrametati ſunt.

10. Sed & inde egreſſi, fixerunt tentoria ſuper Mare-rubrum.

11. Profectiq; de Mari-rubro, caſtrametati ſunt in deſerto Sin.

12. Vnde egreſſi, venerunt in Daphca.

13. Profectique de Daphca, caſtrametati ſunt in Alus.

14. Egreſſique de Alus, in Raphidim fixêre tentoria, ubi populo defuit aqua ad bibendum.

15. Profectique de Raphidim, caſtrametati ſunt in deſerto Sinai.

16. Sed & de ſolitudine Sinai, egreſſi, venerunt ad Sepulcra-concupiſcentiæ.

17. Profectiq; de Sepulcris concupiſcentiæ, caſtrametati ſunt in Haſeroth.

18. Et de Haſeroth venerunt in Rethma.

19. Profectiq; de Rethma, caſtrametati ſunt in Remmon-Phares.

20. Vnde egreſſi, venerunt in Lebna.

21. De Lebna caſtrametati ſunt in Reſſa.

Das XXXIII. Capitel.

4. Vnnd begruben eben die Erſtegeburt/ die der HERR vnter jhnen geſchlagen hatte. Denn der HERR hatte auch an jhren goͤttern gerichte geuͤbt.

5. Als ſie von Raemſes außzogen/ laͤgerten ſie ſich in Suchoth.

6. Vnnd zogen auß von Suchoth/ vnnd laͤgerten ſich inn Etham welches ligt an dem ende der Wuͤſten.

7. Von Etham zogen ſie auß/ vnnd blieben im grunde Hahiroth/ welches ligt gegen Baal Zephon/ vnd laͤgerten ſich gegen Migdol.

8. Von Hahiroth zogen ſie auß/ vnd giengen mitten durchs Meer inn die Wuͤſten/ vnd reiſeten drey tagreiſe inn der Wuͤſten Etham/ vnd laͤgerten ſich inn Marah.

9. Von Marah zogen ſie auß/ vnnd kamen gen Elim/ darinn waren zwoͤlff Waſſerbrunnen/ vnnd ſiebentzig Palmen/ vnd laͤgerten ſich daſelbs.

10. Von Elim zogen ſie auß vnnd laͤgerten ſich an das Schilffmeer.

11. Von dem Schilffmeer zogen ſie auß vnnd laͤgerten ſich inn der Wuͤſten Sin.

12. Von der Wuͤſten Sin zogen ſie auß/ vnd laͤgerten ſich in Daphka.

13. Von Daphka zogen ſie auß/ vnd laͤgerten ſich in Alus.

14. Von Alus zogen ſie auß/ vnd laͤgerten ſich in Raphidim/ daſelbs hatte das Volck kein waſſer zu trincken.

15. Von Raphidim zogen ſie auß/ vnd laͤgerten ſich in der Wuͤſten Sinai.

16. Von Sinai zogen ſie auß/ vnnd laͤgerten ſich in die Luſtgraͤber.

17. Von den Luſtgraͤbern zogen ſie auß/ vnd laͤgerten ſich gen Hazeroth.

18. Von Hazeroth zogen ſie auß/ vnd laͤgerten ſich inn Rithma.

19. Von Rithma zogen ſie auß/ vnd laͤgerten ſich in Rimon Parez.

20. Von Rimon Parez zogen ſie auß/ vnd laͤgerten ſich in Libna.

21. Von Libna zogen ſie auß/ vnd laͤgerten ſich in Riſſa.

CHAP. XXXIII.

4. Et les Egyptiens enſeueliſſoyent ceux que l Eternel auoit frapes d' entre eux, *aſſauoir* tous les premier nes: meſme l'Eternel auoit exerce iugemens ſur les dieux d'iceux.

5. Et les enfans d'Iſrael partis de Rahmeſes, camperent en Succoth.

6. Et partis de Succoth, ils camperent en Etham, qui *eſt* au bout du deſert.

7. Et partis d'Etham, ils ſe deſtournerent contre Pi-hahiroth, qui *eſt* à l'endroit de Bahal-tſephon, & camperēt deuant Migdol.

8. Et partis de deuant Pi-hahiroth, ils paſſerent au trauers de la mer vers le deſert, & allerēt le chemin de trois iours par le deſert d'Etham, & camperent en Mara.

9. Et partis de Mara, ils vindrent en Elim, où *il y auoit* douze fontaines d'eaux, & ſeptante palmes, & y camperent.

10. Et partis d'Elim, ils cāperent pres la mer rouge.

11. Et partis de la mer rouge, ils camperent au deſert de Sin.

12. Et par tis du deſert de Sin, ils cāperent en Dophka.

13. Et partis de Dophka, ils camperent en Alus.

14. Et partis d'Alus, ils camperent en Rephidim, où il n'y auoit point d' eau à boire pour le peuple.

15. Et partis de Rephidim, ils camperent au deſert de Sinaï.

16. Et partis du deſert de Sinaï, ils camperent en Kibroth-taaua.

17. Et partis de Kibroth-taaua, ils camperent en Hatſeroth.

18. Et partis de Hatſeroth, ils camperent en Rithma.

19. Et partis de Rithma, ils camperent en Rimmon-Perets.

20. Et partis de Rimmon-Perets, ils camperent en Libna.

21. Et partis de Libna, ils camperent en Riſſa.

לג

22 וּנְטַלוּ מֵרִסָּה וּשְׁרוֹ בִּקְהֵלָתָה׃

23 וּנְטַלוּ מִקְּהֵלָתָה וּשְׁרוֹ בְּטוּרָא דְשָׁפֶר׃

24 וּנְטַלוּ מִטּוּרָא דְשָׁפֶר וּשְׁרוֹ בַּחֲרָדָה׃

25 וּנְטַלוּ מֵחֲרָדָה וּשְׁרוֹ בְּמַקְהֵלֹת׃

26 וּנְטַלוּ מִמַּקְהֵלֹת וּשְׁרוֹ בְּתָחַת׃

27 וּנְטַלוּ מִתָּחַת וּשְׁרוֹ בְּתָרַח׃

28 וּנְטַלוּ מִתָּרַח וּשְׁרוֹ בְּמִתְקָה׃

29 וּנְטַלוּ מִמִּתְקָה וּשְׁרוֹ בְּחַשְׁמֹנָה׃

30 וּנְטַלוּ מֵחַשְׁמֹנָה וּשְׁרוֹ בְּמֹסֵרֹת׃

31 וּנְטַלוּ מִמֹּסֵרֹת וּשְׁרוֹ בִּבְנֵי יַעֲקָן׃

32 וּנְטַלוּ מִבְּנֵי יַעֲקָן וּשְׁרוֹ בְּחֹר הַגִּדְגָּד׃

33 וּנְטַלוּ מֵחֹר הַגִּדְגָּד וּשְׁרוֹ בְּיָטְבָתָה׃

34 וּנְטַלוּ מִיָּטְבָתָה וּשְׁרוֹ בְּעַבְרֹנָה׃

35 וּנְטַלוּ מֵעַבְרוֹנָה וּשְׁרוֹ בְּעֶצְיוֹן גָּבֶר׃

36 וּנְטַלוּ מֵעֶצְיוֹן גָּבֶר וּשְׁרוֹ בְּמַדְבְּרָא דְצִין הוּא רְקַם׃

37 וּנְטַלוּ מֵרְקַם וּשְׁרוֹ בְּהוֹר טוּרָא בִּסְיָפֵי אַרְעָא דֶאֱדוֹם׃

38 וּסְלֵיק אַהֲרֹן כַּהֲנָא לְהוֹר טוּרָא עַל (מֵימְרָא) דַיְיָ וּמִית תַּמָּן בִּשְׁנַת אַרְבְּעִין לְמִיפַּק בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם בְּיַרְחָא חֲמִישָׁאָה בְּחַד לְיַרְחָא׃

39 וְאַהֲרֹן בַּר מְאָה וְעֶשְׂרִין וּתְלָת שְׁנִין כַּד מִית בְּהוֹר טוּרָא׃

40 וּשְׁמַע כְּנַעֲנָאָה מַלְכָּא דַעֲרָד וְהוּא יָתֵיב בְּדָרוֹמָא בְּאַרְעָא דִכְנַעַן בְּמֵיתֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

41 וּנְטַלוּ מֵהוֹר טוּרָא וּשְׁרוֹ בְּצַלְמוֹנָה׃

לג

22 וַיִּסְעוּ מֵרִסָּה וַיַּחֲנוּ בִּקְהֵלָתָה׃

23 וַיִּסְעוּ מִקְּהֵלָתָה וַיַּחֲנוּ בְּהַר־שָׁפֶר׃

24 וַיִּסְעוּ מֵהַר־שָׁפֶר וַיַּחֲנוּ בַּחֲרָדָה׃

25 וַיִּסְעוּ מֵחֲרָדָה וַיַּחֲנוּ בְּמַקְהֵלֹת׃

26 וַיִּסְעוּ מִמַּקְהֵלֹת וַיַּחֲנוּ בְּתָחַת׃

27 וַיִּסְעוּ מִתָּחַת וַיַּחֲנוּ בְּתָרַח׃

28 וַיִּסְעוּ מִתָּרַח וַיַּחֲנוּ בְּמִתְקָה׃

29 וַיִּסְעוּ מִמִּתְקָה וַיַּחֲנוּ בְּחַשְׁמֹנָה׃

30 וַיִּסְעוּ מֵחַשְׁמֹנָה וַיַּחֲנוּ בְּמֹסֵרוֹת׃

31 וַיִּסְעוּ מִמֹּסֵרוֹת וַיַּחֲנוּ בִּבְנֵי יַעֲקָן׃

32 וַיִּסְעוּ מִבְּנֵי יַעֲקָן וַיַּחֲנוּ בְּחֹר הַגִּדְגָּד׃

33 וַיִּסְעוּ מֵחֹר הַגִּדְגָּד וַיַּחֲנוּ בְּיָטְבָתָה׃

34 וַיִּסְעוּ מִיָּטְבָתָה וַיַּחֲנוּ בְּעַבְרֹנָה׃

35 וַיִּסְעוּ מֵעַבְרֹנָה וַיַּחֲנוּ בְּעֶצְיֹן גָּבֶר׃

36 וַיִּסְעוּ מֵעֶצְיֹן גָּבֶר וַיַּחֲנוּ בְמִדְבַּר־צִן הִוא קָדֵשׁ׃

37 וַיִּסְעוּ מִקָּדֵשׁ וַיַּחֲנוּ בְּהֹר הָהָר בִּקְצֵה אֶרֶץ אֱדוֹם׃

38 וַיַּעַל אַהֲרֹן הַכֹּהֵן אֶל־הֹר הָהָר עַל־פִּי יְהוָה וַיָּמָת שָׁם בִּשְׁנַת הָאַרְבָּעִים לְצֵאת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בַּחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ׃

39 וְאַהֲרֹן בֶּן־שָׁלֹשׁ וְעֶשְׂרִים וּמְאַת שָׁנָה בְּמֹתוֹ בְּהֹר הָהָר׃

40 וַיִּשְׁמַע הַכְּנַעֲנִי מֶלֶךְ עֲרָד וְהוּא־יֹשֵׁב בַּנֶּגֶב בְּאֶרֶץ כְּנַעַן בְּבֹא בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

41 וַיִּסְעוּ מֵהֹר הָהָר וַיַּחֲנוּ בְּצַלְמֹנָה׃

λγ'.

22. Καὶ ἀπῆραν ἐκ ῥεσσὰν, καὶ παρενέβαλον εἰς μακελάθ.

23. Καὶ ἀπῆραν ἐκ μακελὰθ, καὶ παρενέβαλον ἐν ἀρσαφάθ.

24. Καὶ ἀπῆραν ἐξ ὄρους ἀρσαφάθ, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ χαραδάθ.

25. Καὶ ἀπῆραν ἐκ χαραδὰθ, καὶ παρενέβαλον εἰς μακηδώθ.

26. Καὶ ἀπῆραν ἐκ μακηδὼθ, καὶ παρενέβαλον εἰς καταάθ.

27. Καὶ ἀπῆραν ἐκ καταὰθ, καὶ παρενέβαλον εἰς θαράθ.

28. Καὶ ἀπῆραν ἐκ θαρὰθ, καὶ παρενέβαλον εἰς μαθεκκά.

29. Καὶ ἀπῆραν ἐκ μαθεκκὰ, καὶ παρενέβαλον εἰς ἀσελμωνά.

30. Καὶ ἀπῆραν ἐξ ἀσελμωνὰ, καὶ παρενέβαλον εἰς μασουροὺθ.

31. Καὶ ἀπῆραν ἐκ μασουροὺθ, καὶ παρενέβαλον εἰς βανακκάν.

32. Καὶ ἀπῆραν ἐκ βανακκὰν, καὶ παρενέβαλον εἰς τὸ ὄρος γαδγάδ.

33. Καὶ ἀπῆραν ἐκ τοῦ ὄρους γαδγὰδ, καὶ παρενέβαλον εἰς ἐτεβαθά.

34. Καὶ ἀπῆραν ἐξ ἐτεβαθὰ, καὶ παρενέβαλον εἰς ἐβρωνά.

35. Καὶ ἀπῆραν ἐξ ἐβρωνὰ, καὶ παρενέβαλον εἰς γεσιὼν γαβέρ.

36. Καὶ ἀπῆραν ἐκ γεσιὼν γαβὲρ, καὶ παρενέβαλον ἐν τῇ ἐρήμῳ σίν. (καὶ ἀπῆραν ἐκ τῆς ἐρήμου σὶν, καὶ παρενέβαλον εἰς τὴν ἔρημον φαρὰν,) αὕτη ἐστὶ κάδης.

37. Καὶ ἀπῆραν ἐκ κάδης, καὶ παρενέβαλον εἰς ὢρ τὸ ὄρος πλησίον τῆς γῆς ἐδώμ.

38. Καὶ ἀνέβη Ἀαρὼν ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τὸ ὄρος διὰ προστάγματος κυρίου, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ ἔτει τῆς ἐξόδου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐκ γῆς αἰγύπτου, τῷ μηνὶ τῷ πέμπτῳ, μιᾷ τοῦ μηνός.

39. Καὶ Ἀαρὼν ἦν τριῶν καὶ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ἐτῶν, ὅτε ἀπέθνησκεν ἐν ὢρ τῷ ὄρει.

40. Καὶ ἀκούσας ὁ χανανὶς βασιλεὺς ἀράδ, καὶ οὗτος κατῴκει ἐν γῇ χαναὰν, ὅτε εἰσεπορεύοντο οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ.

41. Καὶ ἀπῆραν ἐξ ὢρ τοῦ ὄρους, καὶ παρενέβαλον εἰς σελμωνά.

CAP. XXXIII.

22. Egreſſiq; de Reſſa, venerunt in Ceelatha,

23. Vnde profecti, caſtrametati ſunt in mõte Sepher.

24. Egreſſi de mõte Sepher, venerunt in Harada.

25. Inde proficiſcentes, caſtrametati ſunt in Maceloth.

26. Profectiq; de Maceloth, venerunt in Thahath.

27. De Thahath caſtrametati ſunt in Thare.

28. Vnde egreſſi, fixere tentoria in Methca.

29. Et de Methca caſtrametati ſunt in Heſmona.

30. Profectiq; de Heſmona, venerunt in Moſeroth,

31. Et de Moſeroth caſtrametati ſunt in Bene-iaacan.

32. Profectiq; de Bene-iaacan, venerunt in montem Gadgad.

33. Vnde profecti, caſtrametati ſunt in Ietebátha.

34. Et de Ietebátha venerunt in Hebrona.

35. Egreſſique de Hebrona, caſtrametati ſunt in Aſiongáber.

36. Inde profecti, venerunt in deſertum Sin, hæc eſt Cades.

37. Egreſſiq; de Cades, caſtrametati ſunt in monte Hor, in extremis finibus Terræ-Edom.

38. Aſcenditque Aaron ſacerdos in montem Hor iubente Domino: & ibi mortuus eſt anno quadrageſimo egreſſionis filiorum Iſrael ex Ægypto, menſe quinto, prima die menſis.

39. Cum eſſet annorum cẽtum viginti trium.

40. Audivitq; Chananæus rex Arad, qui habitabat ad Meridiem, in Terram-Chanaan veniſſe filios Iſrael.

41. Et profecti de monte Hor, caſtrametati ſunt in Salmona.

Das XXXIII. Capitel.

22. Von Riſſa zogen ſie auß / vnd lägerten ſich in Kehelatha.

23. Von Kehelatha zogen ſie auß/vnd lägerten ſich im gebirge Sapher.

24. Vom gebirge Sapher zogen ſie auß/vnd lägerten ſich in Harada.

25. Von Harada zogen ſie auß/ vnd lägerten ſich in Makeheloth.

26. Von Makeheloth zogen ſie auß / vnd lägerten ſich in Tahath.

27. Von Thahath zogen ſie auß/vnd lägerten ſich in Tharah.

28. Von Tharah zogen ſie auß / vnd lägerten ſich in Mithka.

29. Von Mithka zogen ſie auß / vnd lägerten ſich in Haſmona.

30. Von Haſmona zogen ſie auß / vnd lägerten ſich in Moſeroth.

31. Von Moſeroth zogen ſie auß/ vnd lägerten ſich in Bne Jaekon.

32. Von Bne Jaekon zogen ſie auß/ vnd lägerten ſich in Horgidgad.

33. Von Horgidgad zogen ſie auß/ vnd lägerten ſich in Jathbatha.

34. Von Jathbatha zogen ſie auß/ vnd lägerten ſich in Abrona.

35. Von Abrona zogen ſie auß/vnnd lägerten ſich in Ezeongaber.

36. Von Ezeongaber zogen ſie auß/ vnnd lägerten ſich in der Wüſten Zin/ das iſt Kades.

37. Von Kades zogen ſie auß / vnnd lägerten ſich an dem berge Hor/an der grentze des Lands Edom.

38. Da gieng der Prieſter Aaron auff den Berg Hor / nach dem befelch des HERRN / vnd ſtarb daſelbs/ im viertzigſten jahr des außzugs der Kinder Iſrael auß Egyptenland / im erſten tag des fünfften Monden.

39. Da er hundert vnnd drey vnnd zweintzig jar alt war.

40. Vnd Arad der König der Cananiter/der da wonet gegen Mittag des Lands Canaan/hörete das die Kinder Iſrael kamen.

41. Vnnd von dem Berge Hor zogen ſie auß/vnd lägerten ſich in Zalmona.

CHAP. XXXIII.

22. Et partis de Riſſa, ils camperent vers Kehelath.

23. Et partis de deuers Kehelath, ils camperent en la montagne de Sçepher.

24. Et partis de la montagne de Sçepher, ils camperent en Harada.

25. Et partis de Harada, ils camperent en Makheloth.

26. Et partis de Makheloth, ils camperent en Tahath.

27. Et partis de Tahath, ils camperent en Terah.

28. Et partis de Terah, ils camperent en Mithka.

29. Et partis de Mithka, ils camperent en Haſcmona.

30. Et partis de Haſçmona, ils camperent en Moſeroth.

13. Et partis de Moſeroth, ils cãperent en Bene-jahakan.

32. Et partis de Bene-jahakan, ils camperent en Hor-guidgad.

33. Et partis de Hor-guidgad, ils camperent vers Iotbath.

34. Et partis de deuers Iotbath, ils camperent en Habrona.

35. Et partis de Habrona, ils camperent en Hetſjon-gueber.

36. Et partis de Hetſjon-gueber, ils camperent au deſert de Tſin, qui *eſt* Kadés.

37. Et partis de Kadés; ils camperent en la montagne de Hor, *qui eſt* au bout du païs d'Edom.

38. Et Aaron le Sacrificateur monta en la montagne de Hor, ſuiuant le mandement de l'Eternel, & mourut là, l'an quarantieme d'apres que les enfans d'Iſrael furent ſortis hors du païs d'Egypte, au premier *iour* du cinquieme mois.

39. Et Aaron *eſtoit* aagé de cent vingt & trois ans, quãd il mourut en la montagne de Hor.

40. Lors le Cananeen roy de Harad qui habitoit vers le midi au païs de Canaan, entendit que les enfans d'Iſrael venoyent.

41. Or partis de la montagne de Hor; ils camperent en Tſalmona.

לג

42 וּנְטַלוּ מִצַּלְמוֹנָה וּשְׁרוֹ בְּפוּנוֹן׃

43 וּנְטַלוּ מִפּוּנוֹן וּשְׁרוֹ בְּאֹבֹת׃

44 וּנְטַלוּ מֵאֹבוֹת וּשְׁרוֹ בְּמְגִזַּת עֲבָרָאֵי בִּתְחוּם מוֹאָב׃

45 וּנְטַלוּ מֵעִיִּים וּשְׁרוֹ בְּדִיבוֹן גָּד׃

46 וּנְטַלוּ מִדִּיבוֹן גָּד וּשְׁרוֹ בְּעַלְמוֹן דִּבְלָתָיְמָה׃

47 וּנְטַלוּ מֵעַלְמוֹן דב דִּבְלָתָיְמָה וּשְׁרוֹ בְּטוּרֵי הַעֲבָרָאֵי קֳדָם נְבוֹ׃

48 וּנְטַלוּ מִטּוּרֵי הַעֲבָרָאֵי וּשְׁרוֹ בְּמֵישְׁרַיָּא דְמוֹאָב עַל יַרְדְּנָא דִירֵיחוֹ׃

49 וּשְׁרוֹ עַל יַרְדְּנָא מִבֵּית יְשִׁימוֹת עַד מֵישַׁר שִׁטִּין בְּמֵישְׁרַיָּא דְמוֹאָב׃

50 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה בְּמֵישְׁרַיָּא דְמוֹאָב עַל יַרְדְּנָא דִירֵחוֹ לְמֵימַר׃

51 מַלֵּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְתֵימַר לְהוֹן אֲרֵי אַתּוּן עָבְרִין יָת יַרְדְּנָא לְאַרְעָא דִּכְנָעַן׃

52 וּתְתָרְכוּן יָת יָתְבֵי אַרְעָא מִקֳּדָמֵיכוֹן ו וּתְאַבְּדוּן יָת כָּל בֵּית סִיגְדַּתְהוֹן וְיָת כָּל צַלְמֵי מַתְּכַתְהוֹן תְּאַבְּדוּן וְיָת כָּל בָּמָתְהוֹן תְּשֵׁיצוּן׃

53 וְתֵירְתוּן יָת אַרְעָא וְתִיתְּבוּן בַּהּ אֲרֵי לְכוֹן יְהַבִית יָת אַרְעָא לְמֵירַת יָתַהּ׃

54 וְתַחְסְנוּן יָת אַרְעָא בְּעַדְבָא לְזַרְעֲיָתְכוֹן ל לְסַגִּיאֵי תַּסְגּוּן יָת א אַחְסַנְתְּהוֹן וְלִזְעִירֵי תו תַּזְעֲרוּן יָת אַחְסַנְתְּהוֹן לִדְיִפּוֹק לֵיהּ תַּמָּן עַדְבָא דִּילֵיהּ יְהֵי לְשִׁבְטֵי ד דַּאֲבָהָתְכוֹן תַּחְסְנוּן׃

לג

42 וַיִּסְעוּ מִצַּלְמֹנָה וַיַּחֲנוּ בְּפוּנֹן׃

43 וַיִּסְעוּ מִפּוּנֹן וַיַּחֲנוּ בְּאֹבֹת׃

44 וַיִּסְעוּ מֵאֹבֹת וַיַּחֲנוּ בְּעִיֵּי הָעֲבָרִים בִּגְבוּל מוֹאָב׃

45 וַיִּסְעוּ מֵעִיִּים וַיַּחֲנוּ בְּדִיבֹן גָּד׃

46 וַיִּסְעוּ מִדִּיבֹן גָּד וַיַּחֲנוּ בְּעַלְמֹן דִּבְלָתָיְמָה׃

47 וַיִּסְעוּ מֵעַלְמֹן דִּבְלָתָיְמָה וַיַּחֲנוּ בְּהָרֵי הָעֲבָרִים לִפְנֵי נְבוֹ׃

48 וַיִּסְעוּ מֵהָרֵי הָעֲבָרִים וַיַּחֲנוּ בְּעַרְבֹת מוֹאָב עַל יַרְדֵּן יְרֵחוֹ׃

49 וַיַּחֲנוּ עַל־הַיַּרְדֵּן מִבֵּית הַיְשִׁמֹת עַד אָבֵל הַשִּׁטִּים בְּעַרְבֹת מוֹאָב׃

50 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּעַרְבֹת מוֹאָב עַל־יַרְדֵּן יְרֵחוֹ לֵאמֹר׃

51 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי אַתֶּם עֹבְרִים אֶת־הַיַּרְדֵּן אֶל־אֶרֶץ כְּנָעַן׃

52 וְהוֹרַשְׁתֶּם אֶת־כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ מִפְּנֵיכֶם וְאִבַּדְתֶּם אֵת כָּל־מַשְׂכִּיֹּתָם וְאֵת כָּל־צַלְמֵי מַסֵּכֹתָם תְּאַבֵּדוּ וְאֵת כָּל־בָּמוֹתָם תַּשְׁמִידוּ׃

53 וְהוֹרַשְׁתֶּם אֶת־הָאָרֶץ וִישַׁבְתֶּם־בָּהּ כִּי לָכֶם נָתַתִּי אֶת־הָאָרֶץ לָרֶשֶׁת אֹתָהּ׃

54 וְהִתְנַחַלְתֶּם אֶת־הָאָרֶץ בְּגוֹרָל לְמִשְׁפְּחֹתֵיכֶם לָרַב תַּרְבּוּ אֶת־נַחֲלָתוֹ וְלַמְעַט תַּמְעִיט אֶת־נַחֲלָתוֹ אֶל אֲשֶׁר־יֵצֵא לוֹ שָׁמָּה הַגּוֹרָל לוֹ יִהְיֶה לְמַטּוֹת אֲבֹתֵיכֶם תִּתְנֶחָלוּ׃

λγ'.

42. Καὶ ἀπῆραν ἐκ σελμωνᾶ, καὶ παρενέβαλον ἐν Φινών.

43. Καὶ ἀπῆραν ἐκ Φινὼν, καὶ παρενέβαλον ἐν ὠβώθ.

44. Καὶ ἀπῆραν ἐξ ὠβὼθ, καὶ παρενέβαλον ἐν γαὶ, ἐν τῷ πέραν ἐπὶ τῶν ὁρίων μωάβ.

45. Καὶ ἀπῆραν ἐκ γαὶ, καὶ παρενέβαλον εἰς δαιβὼν γάδ.

46. Καὶ ἀπῆραν ἐκ δαιβὼν γὰδ, καὶ παρενέβαλον εἰς γελμὼν δεβλαθαίμ.

47. Καὶ ἀπῆραν ἐκ γελμὼν δεβλαθαίμ, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ τὰ ὄρη τὰ ἀβαρεὶμ ἀπέναντι ναβαύ.

48. Καὶ ἀπῆραν ἀπὸ ὀρέων ἀβαρεὶμ, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ δυσμῶν μωὰβ, ἐπὶ τοῦ ἰορδάνου κατὰ ἱεριχώ.

49. (Καὶ ἀπῆραν ἀπὸ δυσμῶν μωάβ) καὶ παρενέβαλον ἐπὶ τὸν ἰορδάνην ἀνὰ μέσον αἰσιμὼθ, ἕως βελσαττὶμ κατὰ δυσμὰς μωάβ.

50. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν ἐπὶ δυσμῶν μωὰβ, παρὰ τὸν ἰορδάνην κατὰ ἱεριχὼ λέγων.

51. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν ἰορδάνην εἰς γῆν χαναάν.

52. Καὶ ἀπολεῖτε πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ γῇ πρὸ προσώπου ὑμῶν, καὶ ἐξαρεῖτε τὰς σκοπιὰς αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ εἴδωλα τὰ χωνευτὰ αὐτῶν ἀπολεῖτε αὐτά, καὶ πάσας τὰς στήλας αὐτῶν ἐξαρεῖτε.

53. (Καὶ ἀπολεῖται τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν.) καὶ κατοικήσετε ἐν αὐτῇ. ὑμῖν γὰρ δέδωκα τὴν γῆν αὐτῶν ἐν κλήρῳ.

54. Καὶ κατακληρονομήσετε τὴν γῆν αὐτῶν κληρωτὶ, κατὰ φυλὰς ὑμῶν. τοῖς πλείοσι πληθυνεῖτε τὴν κατάσχεσιν αὐτῶν, καὶ τοῖς ἐλάττοσιν ἐλαττώσετε τὴν κατάσχεσιν αὐτῶν. εἰς ὃ ἂν ἐξέλθῃ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἐκεῖ αὐτοῦ ἔσται. κατὰ φυλὰς πατριῶν ὑμῶν κληρονομήσετε.

CAP XXXIII.

42. Vnde egreſſi, venerunt in Phunon.

43. Profectiq; de Phunon, caſtrametati ſunt in Oboth.

44. Et de Oboth venerunt in Ieabarim, quæ eſt in finibus Moabitarum.

45. Profectiq; de Ie-abarim, fixére tẽtoria in Dibongad.

46. Vnde egreſſi, caſtrametati ſunt in Helmon-deblatháim.

47. Egreſſique de Helmon-deblathéim, venerunt ad montes Abarim contra Nabo.

48. Profectiq; de montibus Abarim, tranſierunt ad campeſtria Moab, ſupra Iordanem, contra Iericho.

49. Ibiq; caſtrametati ſunt de Bethſimoth uſque ad Abel-ſatim in planioribus locis Moabitarum.

50. Vbi locutus eſt Dominus ad Moyſen.

51. Præcipe filiis Iſraël, & dic ad eos, Quando tranſieritis Iordanem, intrantes Terram-Chanaan.

52. Diſperdite cunctos habitatores terræ illius: confringite titulos, & ſtatuas comminuite, atque omnia excelſa vaſtate,

53. Mundantes terram, & habitantes in ea. ego enim dedi vobis illam in poſſeſſionem.

54. Quam dividetis vobis ſorte. Pluribus dabitis latiorem, & paucioribus anguſtiorem. Singulis ut ſors ceciderit, ita tribuetur hæreditas. Per tribus & familias poſſeſſio dividetur

Das XXXIII. Capitel.

42. Von Zalmona zogen ſie auß/vnd lågerten ſich in Phunon.

43. Von Phunon zogen ſie auß/ vnd lågerten ſich in Oboth.

44. Von Oboth zogen ſie auß/vnnd lågerten ſich in Jgim/am gebirge Abarim in der Moabiter grentze.

45. Von Jgim zogen ſie auß/ vnd lågerten ſich in Dibongad.

46. Von Dibongad zogen ſie auß/ vnnd lågerten ſich inn Almon Diblathaim.

47. Von Almon Diblathaim zogen ſie auß/ vnd lågerten ſich in dem gebirge Abarim gegen Nebo.

48. Von dem gebirge Abarim zogen ſie auß/vnd lågerten ſich in das gefilde der Moabiter an dem Jordan gegen Jeriho.

49. Sie lågerten ſich aber von Beth-Jeſimoth/biß an die breite Sittim des gefildes der Moabiter.

50. Vnd der HERR redet mit Moſe in dem gefilde der Moabiter an dem Jordan gegen Jeriho/ vnd ſprach:

51. Rede mit den kindern Jſrael/ vnd ſprich zu jhnen: Wenn jr vber den Jordan gegangen ſeydt in das Land Canaan.

52. So ſolt jhr alle Einwoner vertreiben für ewrem angeſicht/vnd alle jre Seulen/vnd alle jre gegoſſene Bilder vmbbringen/ vnnd alle jhre Höhe vertilgen.

53. Daß jhr alſo das Land einnemet vnd drinnen wonet/ denn euch hab ich das Land gegeben/daß jhrs einnemet.

54. Vnnd ſolt das Land außtheilen durchs Loß vnter ewre geſchlechte/ Denen der viel iſt/ſolt jhr deſte mehr zutheilen/vnd denen der wenig iſt/ſolt jr deſte weniger zutheilen/ wie das Loß einem jeglichen daſelbs fellt/ſo ſol ers haben/ nach dem Ståmmen jrer Våter.

CHAP. XXXIII.

42. Et partis de Tſalmona, ils camperent en Punon.

43. Et partis de Punon, ils camperent en Oboth.

44. Et partis d'Oboth, ils cãperent en Hije-Habarim, ſur les marches de Moab.

45. Et partis de Hijim, ils cãperent en Dibon-gad.

46. Et partis de Dibon-gad, ils camperent en Halmon vers Diblatajim.

47. Et partis de Halmon vers Diblatajim, ils camperent és montagnes de Habarim contre Nebó.

48. Et partis des montagnes de Habarim, ils camperent és campagnes de Moab, pres le Iordain de Ierico.

49. Et camperent pres le Iordain, depuis Beth-jeſçimoth iuſqu'à Abel-ſçittim és campagnes de Moab.

50. Et l'Eternel parla à Moyſe és campagnes de Moab, pres le Iordain de Ierico, diſant.

51. Parle aux enfans d'Iſraël, & leur di, Puis que vous-vous en allez paſſer le Iordain, *pour entrer* au païs de Canaan.

52. Dechaſſez de deuant vous tous les habitans du païs, & des faites toutes leurs peintures: desfaites toutes leurs images de fonte, & deſtruiſez tous leurs hauts lieux.

53. Et vous rendez poſſeſſeurs du païs, & habitez en icelui. Car ie vous ai donné le païs pour le poſſeder.

54. Or vous heriterez le païs par ſort ſelon vos familles: à ceux qui ſont en plus grand nombre, vous baillerez plus d'heritage: & à ceux qui ſont en plus petit nombre, vous baillerez moins d'heritage: là où le ſort eſcherra à chacun, cela ſera à lui, & heriterez ſelon les tribus de vos peres.

לג

55 וְאִם לָא תְתָרְכוּן יַת
יָתְבֵי אַרְעָא מִן קֳדָמֵיכוֹן
וִיהֵי דְּתַשְׁאֲרוּן מִנְּהוֹן ל
לְסִיעָן נָטְלָן זֵין לְקִבְלֵיכוֹן
וּלְמַשְׁרְיָן מַפְּקָנֵיכוֹן וי
וִיעִיקוּן לְכוֹן עַל אַרְעָא
דְּאַתּוּן יָתְבִין בַּהּ׃

56 וִיהֵי כְּמָא דְּחַשֵּׁבִית
לְמֶעְבַּד לְהוֹן אֶעְבֵּד לְכוֹן׃

לד

1 וּמַלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה
לְמֵימָר׃

2 פַּקֵּיד יַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְתֵימַר לְהוֹן אֲרֵי אַתּוּן
עָלִין לְאַרְעָא דִּכְנַעַן דָּא
אַרְעָא דְּתִתְפֵּל לְכוֹן ב
בְּאַחְסָנָא אַרְעָא דִּכְנַעַן
לִתְחוּמָהָא׃

3 וִיהֵי לְכוֹן רוּחַ דָּרוֹמָא
מִמַּדְבְּרָא דְּצִין עַל יְדֵי
אֱדוֹמָאָה וִיהֵי לְכוֹן תְּחוּם
דָּרוֹמָא מִסְּיָפֵי יַמָּא
דְּמִלְחָא קִידוּמָא׃

4 וְיִסְחַר לְכוֹן תְּחוּמָא
מִדָּרוֹמָא לְמַסְקָנֵי ע
עַקְרַבִּים וְיִעְבַּר לְצִין
וִיהוֹן מַפְּקָנוֹהִי מִדָּרוֹמָא
לִרְקַם גֵּיאָה וְיִפּוֹק לַחֲצַר
אַדָּר וְיֶעְבַּר לְעַצְמוֹן׃

5 וְיִסְחַר תְּחוּמָא מ
מֵעַצְמוֹן לְנַחְלָא דְּמִצְרָיִם
וִיהוֹן מַפְּקָנוֹהִי לְיַמָּא
מַעַרְבָא׃

6 וּתְחוּם מַעַרְבָא וִיהֵי
לְכוֹן יַמָּא רַבָּא וּתְחוּמֵיהּ
דֵּין יְהֵי לְכוֹן תְּחוּם
מַעַרְבָא׃

7 וְדֵין יְהֵי לְכוֹן תְּחוּם
צִיפּוּנָא מִן יַמָּא רַבָּא
תְּכַוְּנוּן לְכוֹן לְהוֹר טוּרָא׃

8 מֵהוֹר טוּרָא תְּכַוְּנוּן
לְמַטֵּי חֲמָת וִיהוֹן מַפְּקָנֵי
תְּחוּמָא לִצְדָד׃

9 וְיִפּוֹק תְּחוּמָא לְזִיפְרוֹן
וִיהוֹן מַפְּקָנוֹהִי לַחֲצַר ע
עֵינָן דֵּין יְהֵי לְכוֹן תְּחוּם
צִיפּוּנָא׃

לג

55 וְאִם־לֹא תוֹרִישׁוּ אֶת־יֹשְׁבֵי
הָאָרֶץ מִפְּנֵיכֶם וְהָיָה אֲשֶׁר תּוֹתִירוּ
מֵהֶם לְשִׂכִּים בְּעֵינֵיכֶם וְלִצְנִינִם
בְּצִדֵּיכֶם וְצָרְרוּ אֶתְכֶם עַל־
הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם יֹשְׁבִים בָּהּ׃

56 וְהָיָה כַּאֲשֶׁר דִּמִּיתִי לַעֲשׂוֹת
לָהֶם אֶעֱשֶׂה לָכֶם׃

לד

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
לֵּאמֹר׃

2 צַו אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ
אֲלֵהֶם כִּי־אַתֶּם בָּאִים אֶל־הָאָרֶץ
כְּנָעַן זֹאת הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּפֹּל לָכֶם
בְּנַחֲלָה אֶרֶץ כְּנַעַן לִגְבֻלֹתֶיהָ׃

3 וְהָיָה לָכֶם פְּאַת־נֶגֶב מִמִּדְבַּר־
צִן עַל־יְדֵי אֱדוֹם וְהָיָה לָכֶם
גְּבוּל נֶגֶב מִקְצֵה יָם־הַמֶּלַח
קֵדְמָה׃

4 וְנָסַב לָכֶם הַגְּבוּל מִנֶּגֶב
לְמַעֲלֵה עַקְרַבִּים וְעָבַר צִנָה וְהָיָה
תּוֹצְאֹתָיו מִנֶּגֶב לְקָדֵשׁ בַּרְנֵעַ וְיָצָא
חֲצַר־אַדָּר וְעָבַר עַצְמֹנָה׃

5 וְנָסַב הַגְּבוּל מֵעַצְמוֹן נַחְלָה
מִצְרָיִם וְהָיוּ תוֹצְאֹתָיו הַיָּמָּה׃

6 וּגְבוּל יָם וְהָיָה לָכֶם הַיָּם
הַגָּדוֹל וּגְבוּל זֶה־יִהְיֶה לָכֶם
גְּבוּל יָם׃

7 וְזֶה־יִהְיֶה לָכֶם גְּבוּל צָפוֹן
מִן־הַיָּם הַגָּדֹל תְּתָאוּ לָכֶם
הֹר הָהָר׃

8 מֵהֹר הָהָר תְּתָאוּ לְבֹא חֲמָת
וְהָיוּ תּוֹצְאֹת הַגְּבֻל צְדָדָה׃

9 וְיָצָא הַגְּבֻל זִפְרֹנָה וְהָיוּ
תוֹצְאֹתָיו חֲצַר עֵינָן זֶה־יִהְיֶה
לָכֶם גְּבוּל צָפוֹן׃

λγʹ.

55. Ἐὰν δὲ μὴ ἀπολέσητε τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, καὶ ἔσται ὅσους ἐὰν καταλίπητε ἐξ αὐτῶν, σκόλοπες ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑμῶν, καὶ βολίδες ἐν ταῖς πλευραῖς ὑμῶν, καὶ ἐχθρεύσουσιν ὑμῖν ἐπὶ τῆς γῆς ἐφ' ἣν ὑμεῖς κατοικήσετε.

56. Καὶ ἔσται καθότι διεγνώκειν ποιῆσαι αὐτοῖς, ποιήσω ὑμῖν.

ΚΕΦΑΛ. λδʹ.

1. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων·

2. Ἔντειλαι τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε εἰς τὴν γῆν χαναὰν, αὕτη ἔσται ὑμῖν εἰς κληρονομίαν, γῆ χαναὰν σὺν τοῖς ὁρίοις αὐτῆς.

3. Καὶ ἔσται ὑμῖν τὸ κλίτος τὸ πρὸς λίβα ἀπὸ τῆς ἐρήμου σὶν, ἕως ἐχόμενον ἐδώμ. καὶ ἔσται ὑμῖν τὰ ὅρια πρὸς λίβα, ἀπὸ μέρους τῆς θαλάσσης τῆς ἁλυκῆς ἀπὸ ἀνατολῶν.

4. Καὶ κυκλώσει ὑμᾶς τὰ ὅρια ἀπὸ λιβὸς πρὸς ἀνάβασιν ἀκραβείν. καὶ παρελεύσεται ἐννάκ, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ πρὸς λίβα κάδης τοῦ βαρνή, καὶ ἐξελεύσεται εἰς ἔπαυλιν ἀράθ, καὶ παρελεύσεται ἀσελμωνά.

5. Καὶ κυκλώσει τὰ ὅρια ἀπὸ ἀσελμωνὰ χειμάρρουν αἰγύπτου. καὶ ἔσται ἡ διέξοδος ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη.

6. Καὶ τὰ ὅρια τῆς θαλάσσης ἔσται ὑμῖν, ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη ὁριεῖ. τοῦτο ἔσται ὑμῖν τὰ ὅρια τῆς θαλάσσης.

7. Καὶ τοῦτο ἔσται ὑμῖν τὰ ὅρια πρὸς βορρᾶν. ἀπὸ τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης, καταμετρήσετε ὑμῖν αὐτοῖς παρὰ τὸ ὄρος.

8. Καὶ ἀπὸ τοῦ ὄρους τὸ ὄρος καταμετρήσετε αὐτοῖς, εἰσπορευομένων εἰς ἐμαάθ. καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτοῦ, τὰ ὅρια σαδαδά.

9. Καὶ ἐξελεύσεται τὰ ὅρια ζεφρωνὰ, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτοῦ ἀρσεναείν. τοῦτο ἔσται ὑμῖν τὰ ὅρια ἀπὸ βορρᾶ.

CAP. XXXIII.

55. Sin autem nolueritis interficere habitatores Terræ: qui remāſerint erunt vobis quaſi clavi in oculis, & lanceæ in lateribus, & adverſabuntur vobis in Terra habitationis veſtræ:

56. Et quicquid illis cogitaveram facere, vobis faciam.

CAP. XXXIIII.

1. Locutuſque eſt Dominus ad Moyſen, dicens.

2. Præcipe filiis Iſraël, & dices ad eos, Cùm ingreſſi fueritis Terram-Chanaán, & in poſſeſſionem vobis ſorte ceciderit, his finibus terminabitur.

3. Pars meridiana incipiet à ſolitudine Sin, quæ eſt iuxta Edom: & habebit terminos contra Orientem mare ſalſiſſimum:

4. Qui circuibunt auſtralem plagam per Aſcenſum ſcorpionis, ita ut tranſeant in Senna, & perveniant ad meridiem uſque ad Cades-barne, unde egredientur confinia ad villam nomine Adar, & tendent uſque ad Aſemona.

5. Ibitq́; per gyrum terminus ab Aſemona uſque ad Torrentem Ægypti, & magni maris litore finietur.

6. Plaga autem occidentalis à mari magno incipiet, & ipſo fine claudetur.

7. Porrò ad Septentrionalem plagam à mari magno termini incipient, pervenientes uſque ad montem altiſſimum.

8. A quo venient in Emath uſque ad terminos Sedáda:

9. Ibuntque confinia uſque ad Sephrona, & villam Enan. hi erunt termini in parte Aquilonis.

Das XXXIII. Capitel.

55. Werdet jr aber die Einwoner des Lands nicht vertreiben für eurem angeſicht/ ſo werden euch die/ ſo jhr oberbleiben laſſt/ zu Dornen werden in euren Augen/ vnnd zu Stachel inn euern Seiten/ vnd werden euch drengen auff dem Lande/ da jr innen wonet.

56. So wirds denn gehen/ daß ich euch gleich thun werde/ was ich gedacht jnen zu thun.

Das XXXIIII. Capitel.

VNnd der HERR redet mit Moſe/ vnd ſprach:

2. Gebeut den kindern Jſrael/ vnnd ſprich zu jnen: Wenn jr ins Land Canaan kom̃t/ ſo ſoll das Land/ das euch zum Erbtheil fellet im lande Canaan/ ſeine grentze haben.

3. Die ecke gegen Mittag ſol anfahen an der Wüſten Zin bey Edom/ das euer grentze gegen Mittag ſey vom ende des Saltzmeers/ das gegen Morgen ligt.

4. Vnd daß dieſelb grentze ſich lende von Mittag hinauff gen Akrabbim/ vnd gehe durch Zinna/ vnnd ſein ende von Mittag biß gen Kades Barnea/ vnd gelange am Dorff Adar/ vnd gehe durch Azmon.

5. Vnd lende ſich von Azmon an den bach Egypti/ vnd ſein ende ſey an dem Meer.

6. Aber die Grentze gegen dem Abend/ ſol diſe ſein/ nemlich/ das groſſe Meer/ Das ſey euer Grentze gegen dem Abend.

7. Die grentze gegen Mitternacht ſoll diſe ſein: Jhr ſolt meſſen von dem groſſen Meer/ an den berg Hor.

8. Vnnd von dem berge Hor meſſen Biß man kommt gen Hamath/ daß ſein außgang ſey die grentze Zedada.

9. Vnd deſſelben grentze ende gen Siphron/ vnd ſey ſein ende am Dorff Enan. Das ſey euer grentze gegen Mitternacht.

CHAP. XXXIII.

55. Mais ſi vous ne dechaſſez de deuant vous les habitans du païs, il aduiẽdra que ceux que vous aurez laiſſes de reſte d'entre eux, vous ſeront pour eſpines en vos yeux, & pour pointes à vos coſtés, & vous ſerreront de pres au païs auquel vous ſerez habitans.

56. Et aduiendra que comme i'ai pourpenſé de leur faire, ainſi vous ferai-ie.

CAP. XXXIIII.

1. L'Eternel parla auſſi à Moyſe, diſant.

2. Commande aux enfans d'Iſraël, & leur di, D'autãt que vous-vous en allez entrer au païs de Canaan, c'*eſt* ici le païs qui vous eſcherra, en heritage, *aſſauoir* le païs de Canaan ſelon ſes confins.

3. Voſtre frontiere du coſté
de Midi ſera depuis le deſert
de Tſin le long d'Edom, tellement que voſtre frontiere
du coſté de Midi commencera au bout de la mer ſalee
vers Orient 4. Et ceſte frõtiere tournera de Midi vers
la montee de Hakrabbim, &
paſſera iuſqu'à Tſin: & ſe iſſues du coſté de Midi ſeront
en Kadés-barné, & ſortira
auſſi en Hatſar-addar, & paſſera iuſques à Hatſmon.

5. Et ceſte frontiere tournera depuis Hatſmon iuſqu'au torrent d'Egypte: & ſes iſſues ſe rendront en la mer.

6. Et quant à la frontiere d'Occidẽt vous aurez la grãd' mer, & *ſa* borne: ce vous ſera la frontiere Occidentale.

7. Et telle ſera voſtre frõtiere de Septentrion. Depuis la
grand' mer, vous marquerez
pour voſtre borne la montagne de Hor. 8. Et de la mõtagne de Hor, vous marquerez pour voſtre borne l'entree de Hamath: & les iſſues
de ceſte frontiere ſe rendrõt
vers Tſedad.

9. Et ceſte frontiere paſſera iuſqu à Ziphron, & ſes iſſues ſe rendront en Hatſar-henã: telle ſera veſtre frontiere de Septentrion.

לד

10 וּתְכַוְּנוּן לְכוֹן לִתְחוּם קִידוּמָא מֵחֲצַר עֵינָן לִשְׁפָם׃

11 וְיֵיחוֹת תְּחוּמָא מִשְּׁפָם לְרִבְלָה מִמַּדְנַח לְעָיִן וְיֵיחוֹת תְּחוּמָא וְיִמְטֵי עַל כְּתַף יַם־גִּינוֹסַר קִידוּמָא׃

12 וְיֵיחוֹת תְּחוּמָא לְיַרְדְּנָא וִיהוֹן מַפְּקָנוֹהִי לְיַמָּא דְמִלְחָא דָּא תְּהֵי לְכוֹן אַרְעָא לִתְחוּמַהָא סְחוֹר סְחוֹר׃

13 וּפַקֵּיד מֹשֶׁה יַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֵימַר דָּא אַרְעָא דְּתַחְסְנוּן יָתַהּ בְּעַדְבָא דְּפַקֵּיד יְיָ לְמִיתַּן לְתִשְׁעַת שִׁבְטִין וּפַלְגוּת שִׁבְטָא׃

14 אֲרֵי קַבִּילוּ שִׁבְטָא דִבְנֵי רְאוּבֵן לְבֵית אֲבָהָתְהוֹן וְשִׁבְטָא דִבְנֵי גָד לְבֵית אֲבָהָתְהוֹן וּפַלְגוּת שִׁבְטָא דִמְנַשֶּׁה קַבִּילוּ אַחְסַנְתְּהוֹן׃

15 תְּרֵי שִׁבְטִין וּפַלְגוּת שִׁבְטָא קַבִּילוּ אַחְסַנְתְּהוֹן מֵעִבְרָא לְיַרְדְּנָא דִּירִיחוֹ קִידוּמָא מַדִּנְחָא׃

16 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר׃

17 אִלֵּין שְׁמָהַת גֻּבְרַיָּא דְּיַחְסְנוּן לְכוֹן יַת אַרְעָא אֶלְעָזָר כַּהֲנָא וִיהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן׃

18 וְרַבָּא חַד רַבָּא חַד מִשִּׁבְטָא תְּדַבְּרוּן לְאַחְסָנָא יַת אַרְעָא׃

19 וְאִלֵּין שְׁמָהַת גֻּבְרַיָּא לְשִׁבְטָא דִיהוּדָה כָּלֵב בַּר יְפֻנֶּה׃

20 וּלְשִׁבְטָא דִבְנֵי שִׁמְעוֹן שְׁמוּאֵל בַּר עַמִּיהוּד׃

21 לְשִׁבְטָא דְבִנְיָמִין אֱלִידָד בַּר כִּסְלוֹן׃

22 וּלְשִׁבְטָא דִבְנֵי דָן רַבָּא בֻּקִּי בַּר יָגְלִי׃

23 לִבְנֵי יוֹסֵף לְשִׁבְטָא דִבְנֵי מְנַשֶּׁה רַבָּא חַנִּיאֵל בַּר אֵפוֹד׃

לד

10 וְהִתְאַוִּיתֶם לָכֶם לִגְבוּל קֵדְמָה מֵחֲצַר עֵינָן שְׁפָמָה׃

11 וְיָרַד הַגְּבֻל מִשְּׁפָם הָרִבְלָה מִקֶּדֶם לָעָיִן וְיָרַד הַגְּבֻל וּמָחָה עַל־כֶּתֶף יָם־כִּנֶּרֶת קֵדְמָה׃

12 וְיָרַד הַגְּבוּל הַיַּרְדֵּנָה וְהָיוּ תוֹצְאֹתָיו יָם הַמֶּלַח זֹאת תִּהְיֶה לָכֶם הָאָרֶץ לִגְבֻלֹתֶיהָ סָבִיב׃

13 וַיְצַו מֹשֶׁה אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר זֹאת הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּתְנַחֲלוּ אֹתָהּ בְּגוֹרָל אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה לָתֵת לְתִשְׁעַת הַמַּטּוֹת וַחֲצִי הַמַּטֶּה׃

14 כִּי לָקְחוּ מַטֵּה בְנֵי הָראוּבֵנִי לְבֵית אֲבֹתָם וּמַטֵּה בְנֵי־הַגָּדִי לְבֵית אֲבֹתָם וַחֲצִי מַטֵּה מְנַשֶּׁה לָקְחוּ נַחֲלָתָם׃

15 שְׁנֵי הַמַּטּוֹת וַחֲצִי הַמַּטֶּה לָקְחוּ נַחֲלָתָם מֵעֵבֶר לְיַרְדֵּן יְרֵחוֹ קֵדְמָה מִזְרָחָה׃

16 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

17 אֵלֶּה שְׁמוֹת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־יִנְחֲלוּ לָכֶם אֶת־הָאָרֶץ אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וִיהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן׃

18 וְנָשִׂיא אֶחָד נָשִׂיא אֶחָד מִמַּטֶּה תִּקְחוּ לִנְחֹל אֶת־הָאָרֶץ׃

19 וְאֵלֶּה שְׁמוֹת הָאֲנָשִׁים לְמַטֵּה יְהוּדָה כָּלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה׃

20 וּלְמַטֵּה בְּנֵי שִׁמְעוֹן שְׁמוּאֵל בֶּן־עַמִּיהוּד׃

21 לְמַטֵּה בִנְיָמִן אֱלִידָד בֶּן־כִּסְלוֹן׃

22 וּלְמַטֵּה בְנֵי־דָן נָשִׂיא בֻּקִּי בֶּן־יָגְלִי׃

23 לִבְנֵי יוֹסֵף לְמַטֵּה בְנֵי־מְנַשֶּׁה נָשִׂיא חַנִּיאֵל בֶּן־אֵפֹד׃

λδʹ.

10. Καὶ καταμετρήσετε ὑμῖν ἑαυτοῖς τὰ ὅρια ἀνατολῶν; ἀπὸ ἀρσιναὶν, ἕως ἀπὸ σεπφαμά.

11. Καὶ καταβήσεται τὰ ὅρια ἀπὸ σεπφαμ ἀρβηλὰ, ἀπὸ ἀνατολῶν ἐπὶ πηγὰς, καὶ καταβήσεται τὰ ὅρια βηλὰ, καὶ συγκρούσει ἐπὶ νώτου θαλάσσης χενερὲθ, ἀπὸ ἀνατολῶν.

12. Καὶ καταβήσεται τὰ ὅρια ἐπὶ τὸν ἰορδάνην, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος θάλασσα ἡ ἁλυκή. αὕτη ἔσται ὑμῖν ἡ γῆ καὶ τὰ ὅρια αὐτῆς κύκλῳ.

13. Καὶ ἐνετείλατο Μωϋσῆς τοῖς υἱοῖς Ισραὴλ, λέγων· αὕτη ἡ γῆ ἣν κατακληρονομήσετε αὐτὴν μετὰ κλήρου, ὃν τρόπον συνέταξε κύριος δοῦναι αὐτὴν ταῖς ἐννέα φυλαῖς, καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς μανασσῆ.

14. Ὅτι ἔλαβε φυλὴ υἱῶν ῥουβὴν, καὶ φυλὴ υἱῶν γὰδ κατ' οἴκους πατριῶν αὐτῶν, καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς μανασσῆ. ἀπέλαβον τοὺς κλήρους αὐτῶν.

15. Δύο φυλαὶ καὶ ἥμισυ φυλῆς, ἔλαβον τοὺς κλήρους αὐτῶν, πέραν τοῦ ἰορδάνου, κατὰ ἱεριχὼ ἀπὸ νότου πρὸς ἀνατολάς.

16. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων.

17. Ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν οἳ κληρονομήσουσιν ὑμῖν τὴν γῆν· ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς, καὶ ἰησοῦς ὁ τοῦ ναυή.

18. Καὶ ἄρχοντα ἕνα ἐκ φυλῆς λήψεσθε κατακληρονομῆσαι ὑμῖν τὴν γῆν.

19. Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν. τῆς φυλῆς ἰούδα, χάλεβ υἱὸς ἰεφοννί.

20. Τῆς φυλῆς συμεὼν, σαλαμιὴλ υἱὸς σεμιοὺδ.

21. Τῆς φυλῆς βενιαμὶν, ἐλδὰδ υἱὸς χασλῶν.

22. Τῆς φυλῆς δὰν, ἄρχων βοκκὼρ υἱὸς ἰεκλί.

23. Τῶν υἱῶν ἰωσὴφ φυλῆς υἱῶν μανασσῆ, ἄρχων ἀνιὴλ υἱὸς σουφίδ.

CAP. XXXIIII.

10. Inde metabuntur fines contra orientalem plagam de villa Enan uſque Sephá-ma.

11. Et de Sephâma deſcendent termini in Reblátha contra fontem Daphnim: inde pervenient contra Orientem ad mare Ceneret.

12. Et tendent uſque ad Iordanem, & ad ultimum ſalſiſſimo claudentur mari. Hanc habebitis Terram per fines ſuos in circuitu.

13. Præcepitq; Moyſes filiis Iſraël, dicens, Hæc erit Terra quam poſſidebitis ſorte, & quam iuſſit Dominus dari novem tribubus, & dimidiæ tribui.

14. Tribus enim filiorum Ruben per familias ſuas, & tribus filiorum Gad iuxta cognationum numerũ, media quoque tribus Manaſſe.

15. Id eſt duæ ſemis tribus, acceperunt partem ſuã trans Iordanem contra Iericho ad orientalem plagam.

16. Et ait Dominus ad Moyſen.

17. Hæc ſunt nomina virorum qui Terram vobis divident, Eleazar ſacerdos, & Ioſue filius Nun.

18. Et ſinguli principes de tribubus ſingulis.

19. Quorum iſta ſunt vocabula: De tribu Iuda, Caleb filius Iephone.

20. De tribu Simeon, Samuel filius Ammiud.

21. De tribu Ben-iamin, Elidad filius Chaſelon.

22. De tribu filiorum Dan, Bocci filius Iogli.

23. Filiorum Ioſeph de tribu Manaſſe, Haniel filius Ephod.

Das XXXIIII. Capitel.

10. Vnd ſolt euch meſſen die Grentze gegen Morgen/vom Dorff Enan gen Sepham.

11. Vnnd die grentze gehe herab von Sepham gen Ribla zu Ain von Morgen werts/darnach gehe ſie herab/vnd lencke ſich auff die ſeiten des Meers Kinereth gegen dem Morgen.

12. Vnd komm herab an den Jordan/daß ſein ende ſey das Saltzmeer. Das ſey euer Land mit ſeiner grentze vmbher.

13. Vnd Moſe gebot den kindern Iſrael/vnd ſprach: Das iſt das Land/das jhr durchs Los vnter euch theilen ſolt/daß der HERR gebotten hat/den neun ſtämmen vnnd dem halben Stamm zu geben.

14. Denn der Stamm der kinder Ruben des hauſes jres Vaters/vnnd der Stamm der kinder Gad des hauſes jhres Vaters/vnd der halbe ſtamm Manaſſe haben jhr theil genommen.

15. Alſo haben die zwen Stämme vnnd der halbe Stamm jhr Erbtheil dahin/diſſeyd des Jordans gegen Jeriho gegen dem Morgen.

16. Vnd der HERR redet mit Moſe vnd ſprach:

17. Das ſind die namen der Männer/die das Land vnter euch theilen ſollen/Der Prieſter Eleaſar/vnd Joſua der ſon Nun.

18. Dazu ſolt jhr nemen eines jeglichen Stamms Fürſten / das Land außzutheilen.

19. Vnd das ſind der Männer nahmen / Caleb der ſon Jephunne des Stamms Juda.

20. Semuel der ſohn Ammihud des Stamms Simeon.

21. Elidad der Sohn Chislon des Stamms Ben Jamin.

22. Buki der ſon Jagli Fürſt des Stamms der kinder Dan.

23. Haniel der Sohn Ephod Fürſt des Stamms der kinder Manaſſe von den kindern Joſeph.

CHAP. XXXIIII.

10. Puis vous marquerez pour voſtre borne vers Orient depuis Hatſar-henan vers Sçepham. 11. Et ceſte frontiere deſcendra de Sçepham à Riblath du coſté de l'Orient de Hajin: & la frontiere deſcendant rabbatra ſur le coſté de la mer de Kinnereth vers Orient.

12. Et ceſte frontiere deſcẽdra au Iordain, & ſes iſſues ſe rendrõt en la mer ſalee: Tel ſera le païs que vous aurez ſelon ſes confins à l'enuiron.

13. Et Moyſe commãda aux enfans d'Iſrael, diſant, C'*eſt* là le païs que vous heriterez par ſort, lequel l'Eternel a commandé de dõner à neuf tribus, & à la moitié d'vne tribu. 14. Car la tribu des enfans de Ruben, ſelon les familles de leurs peres, & la tribu des enfans de Gad, ſelõ les familles de leurs peres, ont prins leur heritage: auſſi la moitié de la tribu de Manaſſe a prins ſon heritage.

15. Deux tribus, & la moitié d'vne tribu ont prins leur heritage au deça du Iordain de Ierico, droit vers le Leuant. 16. Et l'Eternel parla à Moyſe, diſant.

17. Ce *ſont* ici les noms des perſonnages qui vous departiront le païs, *aſſauoir* Eleazar le Sacrificateur, & Ioſué fils de Nun.

18. Vous prendrez auſſi vn des principaux de chacune tribu pour faire le partage du païs.

19. Et ce *ſont* ici les noms de ces perſonnages. Pour la tribu de Iuda, Caleb fils de Iephunné.

20. Pour la tribu des enfans de Simeon, Samuel fils de Hammihud.

21. Pour la tribu de Beniamin, Elidad fils de Kiſlon.

22. Pour la tribu des enfans de Dan, *celui qui en eſt* le chef, Bukki fils de Iogli.

23. Pour les enfans de Ioſeph, pour la tribu des enfans de Manaſſé, *celui qui en eſt* le chef, Hanniel fils d'Ephod.

לד

24 וּלְשִׁבְטָא דִבְנֵי אֶפְרַיִם רַבָּא קְמוּאֵל בַּר שִׁפְטָן׃

25 וּלְשִׁבְטָא דִבְנֵי זְבוּלֻן רַבָּא אֱלִיצָפָן בַּר פַּרְנָךְ׃

26 וּלְשִׁבְטָא דִבְנֵי יִשָּׂשכָר רַבָּא פַּלְטִיאֵל בַּר עַזָּן׃

27 וּלְשִׁבְטָא דִבְנֵי אָשֵׁר רַבָּא אֲחִיהוּד בַּר שְׁלוֹמִי׃

28 וּלְשִׁבְטָא דִבְנֵי נַפְתָּלִי רַבָּא פְּדַהְאֵל בַּר עַמִּיהוּד׃

29 אִלֵּין דְפַקֵּיד יְיָ לְאַחְסָנָא יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאַרְעָא דִכְנָעַן׃

לה

1 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה בְּמֵישְׁרַיָּא דְמוֹאָב עַל יַרְדְּנָא דִירֵיחוֹ לְמֵימָר׃

2 פַּקֵּיד יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִתְּנוּן לְלֵיוָאֵי מֵאַחְסָנַת אַחוּדַּתְהוֹן קִרְוִין לְמִיתַּב וּרְוַח לְקִרְוַיָּא דִּי בִסְחוֹרָנֵיהוֹן תִּתְּנוּן לְלֵיוָאֵי׃

3 וִיהוֹן קִרְוַיָּא לְהוֹן לְמִיתַּב וְרָוְחֵיהוֹן יְהוֹן לִבְעִירְהוֹן וּלְקִנְיָנְהוֹן וּלְכֹל חַיַּתְהוֹן׃

4 וְרָוְחֵי קִרְוַיָּא דְתִתְּנוּן לְלֵיוָאֵי מִכּוֹתֶל קַרְתָּא וּלְבָרָא אַלְפָא אַמִּין סְחוֹר סְחוֹר׃

5 וְתִמְשְׁחוּן מִבָּרָא לְקַרְתָּא לְרוּחַ קִידוּמָא תְּרֵין אַלְפִין אַמִּין וּלְרוּחַ דָּרוֹמָא תְּרֵין אַלְפִין אַמִּין וּלְרוּחַ מַעַרְבָא תְּרֵין אַלְפִין אַמִּין וּלְרוּחַ צִיפּוּנָא תְּרֵין אַלְפִין אַמִּין וְקַרְתָּא בִּמְצִיעַ דֵּין יְהֵי לְכוֹן רָוְחֵי קִרְוַיָּא׃

לד

24 וּלְמַטֵּה בְנֵי־אֶפְרַיִם נָשִׂיא קְמוּאֵל בֶּן־שִׁפְטָן׃

25 וּלְמַטֵּה בְנֵי־זְבוּלֻן נָשִׂיא אֱלִיצָפָן בֶּן־פַּרְנָךְ׃

26 וּלְמַטֵּה בְנֵי־יִשָּׂשכָר נָשִׂיא פַּלְטִיאֵל בֶּן־עַזָּן׃

27 וּלְמַטֵּה בְנֵי־אָשֵׁר נָשִׂיא אֲחִיהוּד בֶּן־שְׁלֹמִי׃

28 וּלְמַטֵּה בְנֵי־נַפְתָּלִי נָשִׂיא פְּדַהְאֵל בֶּן־עַמִּיהוּד׃

29 אֵלֶּה אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה לְנַחֵל אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃

לה

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּעַרְבֹת מוֹאָב עַל־יַרְדֵּן יְרֵחוֹ לֵאמֹר׃

2 צַו אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְנָתְנוּ לַלְוִיִּם מִנַּחֲלַת אֲחֻזָּתָם עָרִים לָשָׁבֶת וּמִגְרָשׁ לֶעָרִים סְבִיבֹתֵיהֶם תִּתְּנוּ לַלְוִיִּם׃

3 וְהָיוּ הֶעָרִים לָהֶם לָשָׁבֶת וּמִגְרְשֵׁיהֶם יִהְיוּ לִבְהֶמְתָּם וְלִרְכֻשָׁם וּלְכֹל חַיָּתָם׃

4 וּמִגְרְשֵׁי הֶעָרִים אֲשֶׁר תִּתְּנוּ לַלְוִיִּם מִקִּיר הָעִיר וָחוּצָה (אֶלֶף) אַמָּה סָבִיב׃

5 וּמַדֹּתֶם מִחוּץ לָעִיר אֶת־פְּאַת־קֵדְמָה אַלְפַּיִם בָּאַמָּה וְאֶת־פְּאַת־נֶגֶב אַלְפַּיִם בָּאַמָּה וְאֶת־פְּאַת־יָם אַלְפַּיִם בָּאַמָּה וְאֵת פְּאַת צָפוֹן אַלְפַּיִם בָּאַמָּה וְהָעִיר בַּתָּוֶךְ זֶה יִהְיֶה לָהֶם מִגְרְשֵׁי הֶעָרִים׃

λδʹ.

24. Τῆς φυλῆς υἱῶν ἐφραὶμ, ἄρχων καμουὴλ υἱὸς σαφτάν.

25. Τῆς φυλῆς ζαβουλὼν, ἄρχων ἐλισαφὰν υἱὸς χαρνάχ.

26. Τῆς φηλῆς υἱῶν ἰσάχαρ, ἄρχων φαλτιὴλ υἱὸς ὀζᾶ.

27. Τῆς φυλῆς υἱῶν ἀσὴρ, ἄρχων ἀχιὼδ υἱὸς σελεμί.

28. Τῆς φυλῆς νεφθαλὶ, ἄρχων φαδιὴλ, υἱὸς ἀμιούδ.

29. Οὗτοι οἷς ἐνετείλατο κύριος καταμετρῆσαι τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἐν γῇ χαναάν.

ΚΕΦΑΛ λεʹ.

1. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν ἐπὶ δυσμῶν μωὰβ, παρὰ τὸν ἰορδάνην κατὰ ἱεριχὼ λέγων·

2. Σύνταξον τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ, καὶ δώσουσι τοῖς λευΐταις ἀπὸ τῶν κλήρων κατασχέσεως αὐτῶν πόλεις κατοικεῖν, καὶ τὰ προάστεια τῶν πόλεων, κύκλῳ αὐτῶν δώσουσι τοῖς λευΐταις.

3. Καὶ ἔσονται αἱ πόλεις αὐτοῖς κατοικεῖν, καὶ τὰ ἀφορίσματα αὐτῶν ἔσται τοῖς κτήνεσιν αὐτῶν, καὶ πᾶσι τοῖς τετράποσιν αὐτῶν.

4. Καὶ τὰ συγκυροῦντα τῶν πόλεων ἃς δώσετε τοῖς λευΐταις, ἀπὸ τείχους τῆς πόλεως καὶ ἔξω, (δισχιλίους) πήχεις κύκλῳ.

5. Καὶ μετρήσεις ἔξω τῆς πόλεως τὸ κλίτος τὸ πρὸς ἀνατολὰς δισχιλίους πήχεις, καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς λίβα δισχιλίους πήχεις, καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς θάλασσαν δισχιλίους πήχεις, καὶ τὸ κλίτος τὸ πρὸς βορρᾶν δισχιλίους πήχεις, καὶ ἡ πόλις μέσον τούτου ἔσται ὑμῖν τὰ ὅμορα τῶν πόλεων.

CAP XXXIIII.

24. De tribu Ephráim, Camuel filius Sephtham.

25 De tribu Zabulon, Eliſapham filius Pharnach.

26. De tribu Iſſachar, dux Phaltiel filius Ozan.

27. De tribu Aſer, Ahiud filius Salomi.

28. De tribu Nephthali, Phedael filius Ammiud.

29. Hi ſunt quibus præceperat Dominus ut dividerent filiis Iſraël Terram-Chanáan.

CAP XXXV.

1. Hæc quoque locutus eſt Dominus ad Moyſen in cãpeſtribus Moab ſupra Iordanem, contra Iericho.

2. Præcipe filiis Iſrael ut dent Levitis de poſſeſſionibus ſuis urbes ad habitandũ, & ſuburbana earum per circuitum.

3. Vt ipſi in oppidis maneant, & ſuburbana ſint pecoribus ac iumentis:

4. Quæ à muris civitatum forinſecus, per circuitum, mille paſſuum ſpatio tendentur.

5. Contra Orientem duo millia erunt cubiti, & contra Meridiem ſimiliter erunt duo millia: ad mare quoque quod reſpicit ad Occidentem, eadem menſura erit, & ſeptentrionalis plaga æquali termino finietur. eruntque urbes in medio, & foris ſuburbana.

Das XXXIV. Capitel.

24. Kemuel der Sohn Siphthan Fürſt des Stamms der kinder Ephraim.

25. Elizaphan der Son Parnach Fürſt des Stamms der kinder Sebulon.

26. Paltiel der Sohn Aſan Fürſt des Stamms der kinder Iſaſchar.

27. Ahihud der ſohn Selomi Fürſt des Stamms der kinder Aſſer.

28. Pedahel der ſon Ammihud Furſt des Stamms der kinder Naphthali.

29. Diß ſind ſie/denen der HErr gebot/daß ſie den kindern Iſrael Erbe außtheileten im lande Canaan.

Das XXXV. Capitel.

Vnd der HErr redet mit Moſe auff dem gefilde der Moabiter/am Jordan gegen Jeriho/vnd ſprach:

2. Gebeut den kindern Iſrael/daß ſie den Leviten Stedte geben von jhren Erbgütern / daß ſie wonen mügen. Dazu die Vorſtädte vmb die Städte her ſolt jr den Leviten auch geben.

3. Daß ſie inn den Städten wonen/ vnd inn den Vorſtädten jhr Vieh/vnnd gut/vnd allerley Thier haben.

4. Die weite aber der Vorſtädte/die ſie den Leviten geben / ſol tauſent ellen auſſer der Stadtmauren vmbher haben.

5. So ſolt jr nun meſſen auſſen an der Stadt von der ecken gegen dem Morgen zwey tauſent ellen / vnnd von der ecken gegen Mittag zwey tauſent ellen vnd von der ecken gegen dem Abend zwey tauſent ellen/vnnd von der ecken gegen Mitternacht zwey tauſent ellen/ daß die Stadt im Mittel ſey/ das ſollen jhre Vorſtedte ſein.

CHAP. XXXIIII.

24. Pour la tribu des enfans d'Ephraim, *celui qui en eſt* le chef, Kemuel fils de Sçiphthan.

25. Pour la tribu des enfans de Zabulon, *celui qui en eſt* le chef, Elitſaphan fils de Parnac.

26. Pour la tribu des enfans d'Iſſacar, *celui qui en eſt* le chef, Paltiel fils de Hazan.

27. Pour la tribu des enfans d'Aſçar, *celui qui en eſt* le chef, Ahihud fils de Sçelomi.

28. Et pour la tribu des enfans de Nephthali, *celui qui en eſt* le chef, Pedahel, fils de Hammiud.

29. Ce *ſont* là ceux auſquels l'Eternel commanda de partir l'heritage aux enfans d'Iſrael au païs de Canaan.

CHAP. XXXV.

1. Et l'Eternel parla à Moyſe és campagnes de Moab, pres le Iordain de Ierico, diſant.

2. Commande aux enfans d'Iſrael qu'ils donnent aux Leuites du partage de leur poſſeſſion des villes pour habiter: vous leur donnerez auſſi les fauxbourgs des villes à l'entour d'icelles.

3. Ils auront donques les villes pour habiter: & les fauxbourgs d'icelles ſeront pour leurs beſtes, pour leur cheuance, & pour tous leurs animaux.

4. Les fauxbourgs des villes que vous donnerez aux Leuites, *ſeront* de mille coudees tout à l'entour, depuis la muraille de la ville en dehors.

5. Et meſurerez depuis le dehors de la ville du coſté d'Orient deux mille coudees, & du coſté de Midi deux mille coudees, & du coſté d'Occident deux mille coudees, & du coſté de Septentrion deux mille coudees: & la ville au milieu. Tels ſeront les fauxbourgs de leurs villes

לה

6 וְיָת קִרְוַיָּא דְתִתְּנוּן
לְלֵיוָאֵי יָת שִׁית קִרְוֵי
שֵׁיזָבוּתָא דְּתִתְּנוּן ל
לְמֵעֲירוֹק תַּמָּן קָטוֹלָא
וַעֲלֵיהוֹן תִּתְּנוּן אַרְבְּעִין ו
וְתַרְתֵּין קִרְוִין׃

7 כָּל קִרְוַיָּא דְתִתְּנוּן
לְלֵיוָאֵי אַרְבְּעִין וּתְמָנֵי ק
קִרְוִין יָתְהֵן וְיָת רְוַחֵיהֶן׃

8 וְקִרְוַיָּא דְתִתְּנוּן מ
מֵאַחוּדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִן
סַגִּיאֵי תַּסְגּוּן וּמִן זְעִירֵי
תַּזְעֲרוּן גְּבַר כְּפוּם א
אַחְסַנְתֵּיהּ דְיַחְסְנוּן יִתֵּן
מִקִּרְווֹהִי לְלֵיוָאֵי׃

9 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה
לְמֵימָר׃

10 מַלֵּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְתֵימַר לְהוֹן אֲרֵי אַתּוּן ע
עָבְרִין יָת יַרְדְּנָא לְאַרְעָא
דִכְנָעַן׃

11 וּתְזַמְּנוּן לְכוֹן קִרְוִין
קִרְוֵי שֵׁיזָבוּתָא יְהֶוְיָן לְכוֹן
וְיֵעֲירוֹק לְתַמָּן קָטוֹלָא
דִיִקְטוֹל נַפְשָׁא בְּשָׁלוּ׃

12 וִיהֶוְיָין לְכוֹן קִרְוַיָּא
לְשֵׁיזָבָא מִגָּאֵל דְּמָא וְלָא
יְמוּת קָטוֹלָא עַד דִּיקוּם
קֳדָם כְּנִשְׁתָּא לְדִינָא׃

13 וְקִרְוַיָּא דְתִתְּנוּן שִׁית
קִרְוֵי שֵׁיזָבוּתָא יְהֶוְיָן לְכוֹן׃

14 יָת תְּלָת קִרְוַיָּא
תִּתְּנוּן מֵעִבְרָא לְיַרְדְּנָא
וְיָת תְּלָת קִרְוַיָּא תִּתְּנוּן
בְּאַרְעָא דִכְנָעַן קִרְוֵי
שֵׁיזָבוּתָא יְהֶוְיָין׃

15 לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וּלְגִיּוֹרָא
וּלְתוֹתָבָא דְּבֵינֵיהוֹן יְהֶוְיָן
שִׁית קִרְוַיָּא הָאִלֵּין
לְשֵׁיזָבָא לְמֵעֲירוֹק לְתַמָּן
כָּל דְּיִקְטוֹל נַפְשָׁא בְּשָׁלוּ׃

16 וְאִם בְּמָאנָא דְפַרְזְלָא
מְחָהִי וְקַטְלֵיהּ קָטוֹלָא
הוּא אִתְקְטָלָא יִתְקְטֵל
קָטוֹלָא׃

לה

6 וְאֵת הֶעָרִים אֲשֶׁר תִּתְּנוּ לַלְוִיִּם
אֵת שֵׁשׁ־עָרֵי הַמִּקְלָט אֲשֶׁר תִּתְּנוּ
לָנֻס שָׁמָּה הָרֹצֵחַ וַעֲלֵיהֶם תִּתְּנוּ
אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם עִיר׃

7 כָּל־הֶעָרִים אֲשֶׁר תִּתְּנוּ לַלְוִיִּם
אַרְבָּעִים וּשְׁמֹנֶה עִיר אֶתְהֶן וְאֶת־
מִגְרְשֵׁיהֶן׃

8 וְהֶעָרִים אֲשֶׁר תִּתְּנוּ מֵאֲחֻזַּת
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֵת הָרַב תַּרְבּוּ
וּמֵאֵת הַמְעַט תַּמְעִיטוּ אִישׁ כְּפִי
נַחֲלָתוֹ אֲשֶׁר יִנְחָלוּ יִתֵּן מֵעָרָיו
לַלְוִיִּם׃

9 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
לֵּאמֹר׃

10 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ
אֲלֵהֶם כִּי אַתֶּם עֹבְרִים אֶת־
הַיַּרְדֵּן אַרְצָה כְּנָעַן׃

11 וְהִקְרִיתֶם לָכֶם עָרִים עָרֵי
מִקְלָט תִּהְיֶינָה לָכֶם וְנָס שָׁמָּה
רֹצֵחַ מַכֵּה־נֶפֶשׁ בִּשְׁגָגָה׃

12 וְהָיוּ לָכֶם הֶעָרִים לְמִקְלָט
מִגֹּאֵל וְלֹא יָמוּת הָרֹצֵחַ עַד־
עָמְדוֹ לִפְנֵי הָעֵדָה לַמִּשְׁפָּט׃

13 וְהֶעָרִים אֲשֶׁר תִּתֵּנוּ שֵׁשׁ־
עָרֵי מִקְלָט תִּהְיֶינָה לָכֶם׃

14 אֵת שְׁלֹשׁ הֶעָרִים תִּתְּנוּ
מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן וְאֵת שְׁלֹשׁ הֶעָרִים
תִּתְּנוּ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן עָרֵי מִקְלָט
תִּהְיֶינָה׃

15 לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְלַגֵּר וְלַתּוֹשָׁב
בְּתוֹכָם תִּהְיֶינָה שֵׁשׁ־הֶעָרִים
הָאֵלֶּה לְמִקְלָט לָנוּס שָׁמָּה כָּל־
מַכֵּה־נֶפֶשׁ בִּשְׁגָגָה׃

16 וְאִם־בִּכְלִי בַרְזֶל הִכָּהוּ וַיָּמֹת
רֹצֵחַ הוּא מוֹת יוּמַת הָרֹצֵחַ׃

λε´

6. Καὶ τὰς πόλεις ἃς δώσετε τοῖς λευίταις, τὰς ἓξ πόλεις τῶν φυγαδευτηρίων, ἃς δώσετε φυγεῖν ἐκεῖ τῷ φονεύσαντι. καὶ πρὸς ταύταις τεσσαράκοντα καὶ δύο πόλεις.

7. Πάσας τὰς πόλεις ἃς δώσετε τοῖς λευίταις, τεσσαράκοντα καὶ ὀκτὼ πόλεις, ταύτας καὶ τὰ προάστεια αὐτῶν.

8. Καὶ τὰς πόλεις ἃς δώσετε ἀπὸ τῆς κατασχέσεως τῶν υἱῶν Ισραήλ, ἀπὸ τῶν τὰ πολλά, πολλά· καὶ ἀπὸ τῶν ἐλαττόνων, ἐλάττω, ἕκαστος κατὰ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ, ἣν κατακληρονομήσουσι, δώσουσιν ἀπὸ τῶν πόλεων τοῖς λευίταις.

9. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς Μωϋσῆν λέγων·

10. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ισραήλ, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς· ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν ἰορδάνην εἰς γῆν χαναάν.

11. Καὶ διαστελεῖτε ὑμῖν αὐτοῖς πόλεις, φυγαδευτήρια ἔσται ὑμῖν, φεύγειν ἐκεῖ τὸν φονευτήν, πᾶς ὁ πατάξας ψυχὴν ἀκουσίως.

12. Καὶ ἔσονται αἱ πόλεις ὑμῖν φυγαδευτήρια, ἀπὸ τοῦ ἀγχιστεύοντος τὸ αἷμα, καὶ οὐ μὴ ἀποθάνῃ ὁ φονεύων, ἕως ἂν στῇ ἔναντι τῆς συναγωγῆς εἰς κρίσιν.

13. Καὶ αἱ πόλεις ἃς δώσετε τὰς ἓξ πόλεις, φυγαδευτήρια ἔσονται ὑμῖν.

14. Τὰς τρεῖς πόλεις δώσετε ἐν τῷ πέραν τοῦ ἰορδάνου, καὶ τὰς τρεῖς πόλεις δώσετε ἐν γῇ χαναάν.

15. Φυγαδεῖον ἔσται τοῖς υἱοῖς Ισραήλ. καὶ τῷ προσηλύτῳ καὶ τῷ παροίκῳ τῷ ἐν ὑμῖν ἔσονται αἱ πόλεις αὗται εἰς φυγαδευτήριον φυγεῖν ἐκεῖ, παντὶ πατάξαντι ψυχὴν ἀκουσίως.

16. Ἐὰν δὲ ἐν σκεύει σιδήρου πατάξῃ αὐτὸν καὶ τελευτήσῃ, φονευτής ἐστι, θανάτῳ θανατούσθω ὁ φονευτής.

CAP. XXXV.

6. De ipſis autem oppidis, quæ Levitis dabitis, ſex erũt in fugitivorum auxilia ſeparata, ut fugiat ad ea qui fuderit ſanguinem: & exceptis his alia quadraginta duo oppida,

7. Id eſt, ſimul quadraginta octo cum ſuburbanis ſuis.

8. Ipſæq; urbes quæ dabuntur de poſſeſſionibus filiorũ Iſrael, ab his qui plus habẽt, plures auferentur: & qui minus, pauciores. ſinguli iuxta menſuram hæreditatis ſuæ dabunt oppida Levitis.

9. Ait Dominus ad Moyſen.

10. Loquere filiis Iſrael, & dices ad eos: Quando tranſgreſſi fueritis Iordanem in Terram-Chanáan.

11. Decernite quæ urbes eſſe debeant in præſidia fugitivorum, qui nolentes, ſanguinem fuderint.

12. In quibus cùm fuerit profugus, cognatus occiſi non poterit eum occidere, donec ſtet in cõſpectu multitudinis, & cauſa illius iudicetur.

13. De ipſis autem urbibus quæ ad fugitivorum ſubſidia ſeparantur.

14. Tres erunt trans Iordanem, & tres in Terra-Chanáan,

15. Tam filiis Iſrael, quàm advenis atque peregrinis, ut confugiat ad eas qui nolens ſanguinem fuderit.

16. Si quis ferro percuſſerit, & mortuus fuerit qui percuſſus eſt: reus erit homicidii, & ipſe morietur.

Das XXXV. Capitel.

6. Vnnd vnter den Städten/ die jhr den Leviten geben werdet/ ſollet jr ſechs Freyſtädte geben/ daß da hinein fliehe/ wer einen todſchlag gethan hat. Vber dieſelben ſolt jhr noch zwo vnd viertzig Städte geben.

7. Daß alle Städte/ die jhr den Leviten gebt/ ſeyen acht vnnd viertzig mit jhren Vorſtädten.

8. Vnd ſolt derſelben deſte mehr geben/ von denen/ die viel beſitzen vnter den Kindern Iſrael/ vnd deſte weniger von denen die wenig beſitzen/ ein jeglicher nach ſeinem Erbtheil/ das jm zugetheilet wird/ ſol Städte den Leviten geben.

9. Vnd der HERR redet mit Moſe/ vnd ſprach:

10. Rede mit den Kindern Iſrael/ vnd ſprich zu jhnen: Wenn jr vber den Jordan ins Land Canaan kommt.

11. Solt jhr Städte außwehlen/ das Freyſtädte ſeyen/ dahin fliehe/ der einen Todtſchlag vnverſehens thut.

12. Vnd ſollen vnter euch ſolche Freyſtädte ſein für dem Bluträcher/ daß der nicht ſterben müſſe/ der einen Todtſchlag gethan hat/ biß daß er für der Gemeine für Gericht geſtanden ſey.

13. Vnnd der Städte/ die jhr geben werdet/ ſollen ſechs Freyſtädte ſein.

14. Drey ſolt jhr geben diſſeyd des Jordans/ vnd drey im Lande Canaan. Das ſind die ſechs Freyſtädte.

15. Beide den Kindern Iſrael vnnd den Frembdlingen vnnd den Haußgenoſſen vnter euch/ daß dahin fliehe/ wer einen Todtſchlag gethan hat vnverſehens.

16. Wer jemand mit einem Eiſen ſchlegt daß er ſtirbt/ der iſt ein Todtſchläger/ vnd ſol des todts ſterben.

CHAP. XXXV.

6. Et des villes que vous dõnerez aux Leuites, *il y en aura* ſix de refuge, que vous ordonnerez afin que le meurtrier s'y enfuye: & outre icelles vous donnerez quarante & deux villes. 7. Toutes les villes que vous dõnerez aux Leuites, *ſeront* quarãte huict villes: *vous* les *donnerez* auec leurs fauxbourgs.

8. Et quant aux villes que vous donnerez de la poſſeſſion des enfans d'Iſrael, vous en donnerez plus de ceux qui en aurõt plus, & de ceux qui en auront moins, vous en donnerez moins: vn chacun donnera de ſes villes aux Leuites ſelon l'heritage qu'il poſſedera.

9. Puis l'Eternel parla à Moyſe, diſant.

10. Parle aux enfans d'Iſrael, & leur di, D'autãt que vous-vous en allez paſſer le Iordain *pour entrer* au païs de Canaan:

11. Ordonnez-vous des villes qui vous ſoyent villes de refuge, afin que le meurtrier qui aura frapé à mort quelque perſonne par ignorance, s'y enfuye.

12. Et ces villes vous ſeront pour le refuge de deuant le garẽt *du ſang*: & le meurtrier ne mourra point qu'il n'ait comparu deuãt l'aſſemblee en iugement.

13. De ces villes-la donc que vous aurez donnees il y en aura ſix de refuge pour vous.

14. Deſquelles vous en ordonnerez trois au deça du Iordain, & ordonnerez les trois autres au païs de Canaan, *leſquelles* ſeront villes de refuge.

15. Ces ſix villes ſeruiront de refuge aux enfans d'Iſrael, & à l'eſtranger & au forain *qui ſeiournent* parmi eux, afin que quiconque aura frapé à mort quelque perſonne par ignorance s'y enfuye.

16. Or s'il l'a tué d'vn inſtrument de fer, dont il ſoit mort, il *eſt* meurtrier: & on fera mourir de mort le meurtrier.

לה

17 וְאִם בְּאַבְנָא דְּמִיתְנַסְבָא בְּיַד דְּהוּא כְּמִיסַת דִּימוּת בֵּיהּ מְחָהִי וְקַטְלֵיהּ קָטוֹלָא הוּא אִתְקְטָלָא יִתְקְטֵל קָטוֹלָא׃

18 אוֹ בְּמָאן דְּאָע דמ דְּמִתְנַסַב בְּיַד דְּהוּא כְּמִיסַת דִּימוּת בֵּיהּ מְחָהִי וְקַטְלֵיהּ קָטוֹלָא הוּא אִתְקְטָלָא יִתְקְטֵל קָטוֹלָא׃

19 גָּאֵל דְּמָא הוּא יִקְטוֹל יַת קָטוֹלָא כַּד אִתְחַיַּב לֵיהּ מִן דִּינָא הוּא יִקְטְלִינֵּיהּ׃

20 וְאִם בְּשִׂנְאָה דְּחָהִי אוֹ רְמָא עֲלוֹהִי בִּכְמָנָא וְקַטְלֵיהּ׃

21 אוֹ בִּדְבָבוּ מְחָהִי ב בִּידֵיהּ וְקַטְלֵיהּ אִתְקְטָלָא יִתְקְטֵל, מָחְיָא קָטוֹלָא הוּא גָּאֵל דְּמָא יִקְטוֹל יַת קָטוֹלָא כַּד אִתְחַיַּב לֵיהּ׃

22 וְאִם בִּתְכֵּיף בְּלָא דְבָבוּ מְחָהִי אוֹ רְמָא עֲלוֹהִי כָּל מָאן בְּלָא כְמַן לֵיהּ׃

23 אוֹ בְּכָל אַבְנָא דְּהִיא כְּמִיסַת דִּימוּת בַּהּ בְּלָא חָזֵי וּרְמָא עֲלוֹהִי וְקַטְלֵיהּ וְהוּא לָא שָׂנֵי לֵיהּ וְלָא תָבַע בִּשְׁתֵּיהּ׃

24 וִידוּנוּן כְּנִשְׁתָּא בֵּין מָחְיָא וּבֵין גָּאֵל דְּמָא עַל דִּינַיָּא הָאִלֵּין׃

25 וִישֵׁזְבוּן כְּנִשְׁתָּא יַת קָטוֹלָא מִיַּד גָּאֵל דְּמָא וִיתִיבוּן יָתֵיהּ כְּנִשְׁתָּא לְקִרְיַת שֵׁיזָבוּתֵיהּ דַּעֲרַק לְתַמָּן וִיתֵיב בַּהּ עַד דִּימוּת כַּהֲנָא רַבָּא דְּרַבִּי יָתֵיהּ בִּמְשַׁח קֻדְשָׁא׃

26 וְאִם מִפַּק יִפּוֹק קָטוֹלָא מִן תְּחוּם קִרְיַת שֵׁיזָבוּתֵיהּ דְּיֶעִירוֹק ל לְתַמָּן׃

27 וְיַשְׁכַּח יָתֵיהּ גָּאֵל־דְּמָא מִבָּרָא לִתְחוּם קִרְיַת שֵׁיזָבוּתֵיהּ וְיִקְטוֹל גָּאֵל דְּמָא יַת קָטוֹלָא לֵית לֵיהּ דְּמָא׃

לה

17 וְאִם בְּאֶבֶן יָד אֲשֶׁר־יָמוּת בָּהּ הִכָּהוּ וַיָּמֹת רֹצֵחַ הוּא מוֹת יוּמַת הָרֹצֵחַ׃

18 אוֹ בִּכְלִי עֵץ־יָד אֲשֶׁר־יָמוּת בּוֹ הִכָּהוּ וַיָּמֹת רֹצֵחַ הוּא מוֹת יוּמַת הָרֹצֵחַ׃

19 גֹּאֵל הַדָּם הוּא יָמִית אֶת־הָרֹצֵחַ בְּפִגְעוֹ־בוֹ הוּא יְמִתֶנּוּ׃

20 וְאִם־בְּשִׂנְאָה יֶהְדָּפֶנּוּ אוֹ־הִשְׁלִיךְ עָלָיו בִּצְדִיָּה וַיָּמֹת׃

21 אוֹ בְאֵיבָה הִכָּהוּ בְיָדוֹ וַיָּמֹת מוֹת יוּמַת הַמַּכֶּה רֹצֵחַ הוּא גֹּאֵל הַדָּם יָמִית אֶת־הָרֹצֵחַ בְּפִגְעוֹ־בוֹ׃

22 וְאִם־בְּפֶתַע בְּלֹא־אֵיבָה הֲדָפוֹ אוֹ־הִשְׁלִיךְ עָלָיו כָּל־כְּלִי בְּלֹא צְדִיָּה׃

23 אוֹ בְכָל־אֶבֶן אֲשֶׁר־יָמוּת בָּהּ בְּלֹא רְאוֹת וַיַּפֵּל עָלָיו וַיָּמֹת וְהוּא לֹא־אוֹיֵב לוֹ וְלֹא מְבַקֵּשׁ רָעָתוֹ׃

24 וְשָׁפְטוּ הָעֵדָה בֵּין הַמַּכֶּה וּבֵין גֹּאֵל הַדָּם עַל הַמִּשְׁפָּטִים הָאֵלֶּה׃

25 וְהִצִּילוּ הָעֵדָה אֶת־הָרֹצֵחַ מִיַּד גֹּאֵל הַדָּם וְהֵשִׁיבוּ אֹתוֹ הָעֵדָה אֶל־עִיר מִקְלָטוֹ אֲשֶׁר־נָס שָׁמָּה וְיָשַׁב בָּהּ עַד־מוֹת הַכֹּהֵן הַגָּדֹל אֲשֶׁר־מָשַׁח אֹתוֹ בְּשֶׁמֶן הַקֹּדֶשׁ׃

26 וְאִם־יָצֹא יֵצֵא הָרֹצֵחַ אֶת־גְּבוּל עִיר מִקְלָטוֹ אֲשֶׁר יָנוּס שָׁמָּה׃

27 וּמָצָא אֹתוֹ גֹּאֵל הַדָּם מִחוּץ לִגְבוּל עִיר מִקְלָטוֹ וְרָצַח גֹּאֵל הַדָּם אֶת־הָרֹצֵחַ אֵין לוֹ דָּם׃

λέ.

17. Ἐὰν δὲ ἐν λίθῳ ἐκ χειρὸς ἐν ᾧ ἀποθανεῖται ἐν αὐτῷ, πατάξῃ αὐτὸν, καὶ ἀποθάνῃ, φονευτής ἐστι, θανάτῳ θανατούσθω ὁ φονευτής.

18. Ἐὰν δὲ ἐν σκεύει ξυλίνῳ ἐκ χειρὸς ἐξ οὗ ἀποθανεῖται πατάξῃ αὐτὸν, καὶ ἀποθάνῃ, φονευτής ἐστι, θανάτῳ ἀποθανεῖται ὁ φονευτής.

19. Ὁ ἀγχιστεύων τῷ αἵματι, οὗτος ἀποκτενεῖ τὸν φονεύσαντα, ὅταν συναντήσῃ αὐτῷ, οὗτος ἀποκτενεῖ αὐτόν.

20. Ἐὰν δὲ δι᾽ ἔχθραν ὤσῃ αὐτὸν, καὶ ἐπιρρίψῃ ἐπ᾽ αὐτὸν πᾶν σκεῦος ἐξ ἐνέδρου, καὶ ἀποθάνῃ.

21. Ἢ διὰ μῆνιν ἐπάταξεν αὐτὸν τῇ χειρὶ καὶ ἀποθάνῃ, θανάτῳ θανατούσθω, ὁ πατάξας φονευτής ἐστι, θανάτῳ θανατούσθω φονεύων, ὁ ἀγχιστεύων τῷ αἵματι ἀποκτενεῖ τὸν φονεύσαντα ἐν τῷ συναντῆσαι αὐτῷ.

22. Ἐὰν δὲ ἐξαπίνης οὐ δι᾽ ἔχθραν ὤσῃ αὐτὸν, ἢ ἐπιρρίψῃ ἐπ᾽ αὐτὸν, πᾶν σκεῦος οὐκ ἐξ ἐνέδρου.

23. Ἢ παντὶ λίθῳ, ἐν ᾧ ἀποθανεῖται ἐν αὐτῷ, οὐκ εἰδὼς, καὶ ἐπιπέσῃ ἐπ᾽ αὐτὸν καὶ ἀποθάνῃ, αὐτὸς δὲ οὐκ ἐχθρὸς αὐτοῦ ἦν, οὐδὲ ζητῶν κακοποιῆσαι αὐτόν.

24. Καὶ κρινεῖ ἡ συναγωγὴ ἀνὰ μέσον τοῦ πατάξαντος καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ ἀγχιστεύοντος τὸ αἷμα, κατὰ τὰ κρίματα ταῦτα.

25. Καὶ ἐξελεῖται ἡ συναγωγὴ τὸν φονεύσαντα ἀπὸ τοῦ ἀγχιστεύοντος τὸ αἷμα, καὶ ἀποκαταστήσει αὐτὸν ἡ συναγωγὴ εἰς τὴν πόλιν τοῦ φυγαδευτηρίου αὐτοῦ οὗ κατέφυγε, καὶ κατοικήσει ἐκεῖ, ἕως ἂν ἀποθάνῃ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, ὃν ἔχρισαν αὐτὸν τῷ ἐλαίῳ τῷ ἁγίῳ.

26. Ἐὰν δὲ ἐξόδῳ ἐξέλθῃ ὁ φονεύσας τὰ ὅρια τῆς πόλεως εἰς ἣν κατέφυγεν ἐκεῖ.

27. Καὶ εὕρῃ αὐτὸν ὁ ἀγχιστεύων τὸ αἷμα ἔξω τῶν ὁρίων τῆς πόλεως καταφυγῆς αὐτοῦ, καὶ φονεύσῃ ὁ ἀγχιστεύων τὸ αἷμα τὸν φονεύσαντα, οὐκ ἔνοχός ἐστιν.

CAP. XXXV.

17. Si lapidem iecerit, & ictus occubuerit: ſimiliter punietur.

18. Si ligno percuſſus interierit: percuſſoris ſanguine vindicabitur.

19. Propinquus occiſi, homicidam interficiet: ſtatim ut apprehenderit eum, interficietur.

20. Si per odium quis hominem impulerit, vel iecerit quippiam in eum per inſidias:

21. Aut cùm eſſet inimicus, manu percuſſerit, & ille mortuus fuerit: percuſſor homicidii reus erit. cognatus occiſi ſtatim ut invenerit eum, iugulabit.

22. Quòd ſi fortuitu, & abſque odio, & inimicitiis quicquam horum fecerit.

23. *Aut omni lapide in quo morietur in ipſo, non ſciens, & inciderit in illum & mortuus fuerit, ipſe verò non inimicus eius fuit, neque quærens malefacere ei;*

24. Et hoc audiente populo fuerit comprobatum, atque inter percuſſorem & propinquum ſanguinis quæſtio ventilata:

25. Liberabitur innocens de ultoris manu, & reducetur per ſententiam in urbem ad quam confugerat, manebitque ibi, donec ſacerdos magnus, qui oleo ſancto unctus eſt, moriatur.

26. Si interfector extra fines urbium quæ exulibus deputatæ ſunt.

27. Fuerit inventus, & percuſſus ab eo qui ultor eſt ſanguinis, abſque noxa erit qui eum occiderit.

Das XXXV. Capitel.

17. Wirfft er jn mit einem Stein (damit jemand mag getödtet werden) daß er davon ſtirbt / ſo iſt er ein Todſchläger / vnd ſol des todts ſterben.

18. Schlegt er jn aber mit einem holtz (damit jemand mag todt geſchlagen werden) daß er ſtirbt / ſo iſt er ein todtſchläger / vnd ſol des todts ſterben.

19. Der Rächer des bluts ſol den todtſchläger zum todt bringen / Wie er geſchlagen hat / ſol man jhn wider tödten.

20. Stöſſet er jn auß haß / oder wirffet etwas auff jhn auß liſt / daß er ſtirbet.

21. Oder ſchlegt jn durch feindtſchafft mit ſeiner hand / daß er ſtirbt / ſo ſol er des todts ſterben / der jhn geſchlagen hat / denn er iſt ein Todtſchläger / der Rächer des bluts ſol jn zum todt bringen.

22. Wenn er jn aber ohn gefehr ſtöſſet ohn feindſchafft / oder wirffet jrgend etwas auff jhn vnverſehens.

23. Oder jrgend einen ſtein (davon man ſterben mag / vnd hats nicht geſehen) auff jn wirfft / daß er ſtirbt / vnd er iſt nicht ſein feind / hat jhm auch kein vbels gewolt.

24. So ſol die Gemeine richten zwiſchen dem der geſchlagen hat / vnnd dem Rächer des bluts in dieſem Gericht.

25. Vnnd die Gemeine ſol den Todtſchläger erretten von der hand des bluträchers / vnnd ſol jn wider kommen laſſen zu der Freyſtadt / dahin er geflohen war / vnnd ſol daſelbs bleiben / biß daß der Hoheprieſter ſterbe / den mann mit dem heiligen öle geſalbet hat.

26. Wird aber der Todtſchläger auß ſeiner Freyenſtadt grentze gehen / dahin er geflohen iſt.

27. Vnnd der Bluträcher findet jhn auſſer der grentzen ſeiner Freyenſtadt / vnnd ſchlegt jhn todt / der ſol des bluts nicht ſchuldig ſein.

CHAP. XXXV.

17. Et s'il l'a frapé d'vne pierre *qu'il euſt en ſa* main, (dont il peuſt mourir) & qu'il ſoit mort, il *eſt* meurtrier, & on fera mourir de mort le meurtrier.

18. Et s'il l'a frapé d'vn inſtrument de bois *qu'il euſt en ſa* main, (dont il peuſt mourir,) & qu'il ſoit mort, il *eſt* meurtrier, & on fera mourir de mort le meurtrier.

19. Et celui qui eſt garent du ſang, fera mourir le meurtrier: quand il le rencontrera, il le pourra faire mourir.

20. Que s'il l'a pouſſé par haine, ou a ietté *quelque choſe* ſur lui par aguet, & qu'il ſoit mort:

21. Ou l'a frapé de ſa main eſtant en inimitié, & qu'il ſoit mort: on fera mourir de mort celui qui l'a frapé, *car* il *eſt* meurtrier: le garent du ſang le pourra faire mourir quand il le rencontrera.

22. Mais ſi par cas fortuit, ſans inimitié, il l'a pouſſé, ou a ietté ſur lui quelque choſe ſans aguet.

23. Ou quelque pierre, ſans l'auoir veu, dont il meure, laquelle il ait fait tomber ſur lui, & qu'il meure, & qu'icelui ne lui fuſt ennemi, & n'euſt point cerché ſon mal:

24. Lors l'aſſemblee iugera entre celui qui a frape, & le garent du ſang, ſelon ces loix ici. 25. Et l'aſſemblee deliurera le meurtrier de la main du garent du ſang, & le fera retourner à la ville de ſon refuge où il s'en eſtoit fui, & y demeurera iuſqu'à la mort du ſouuerain Sacrificateur, lequel on aura oinct de la ſaincte huile.

26. Mais ſi le meurtrier ſort en quelque maniere que ce ſoit hors des bornes de la ville de ſon refuge, où il s'en ſera fui:

27. Et que le garent du ſang le trouue hors des bornes de la ville de ſon refuge, & que le garẽt du ſang tue le meurtrier, il ne ſera point coulpable de meurtre.

לה

28 אֲרֵי בְקִרְיַת שֵׁיזָבוּתֵיהּ יְתִיב עַד דִימוּת כַּהֲנָא רַבָּא וּבָתַר דִימוּת כַּהֲנָא רַבָּא יְתוּב קָטוֹלָא לַאֲרַע אַחְסַנְתֵּיהּ׃

29 וִיהוֹן אִלֵּין לְכוֹן לִגְזֵירַת דִּין לְדָרֵיכוֹן בְּכֹל מוֹתְבָנֵיכוֹן׃

30 כָּל דְּיִקְטוֹל נְפַשׁ לְפוּם סַהֲדִין יִקְטוֹל יַת קָטוֹלָא וְסָהִיד חַד לָא יַסְהֵיד בֶּאֱנָשׁ לְמִקְטַל׃

31 וְלָא תְקַבְּלוּן מָמוֹן עַל אֱנָשׁ קְטוֹל דְּהוּא חַיָּב לְמִקְטַל אֲרֵי אִתְקְטָלָא יִתְקְטֵל׃

32 וְלָא תְקַבְּלוּן מָמוֹן לְמֵעֵרוֹק לְקִרְיַת שֵׁיזָבוּתֵיהּ לְמֵיתוּב לְמִיתַּב בְּאַרְעָא עַד דִימוּת כַּהֲנָא׃

33 וְלָא תְחַיְּבוּן יַת אַרְעָא דְאַתּוּן יָתְבִין בַּהּ אֲרֵי דְמָא הוּא יְחַיֵּב יַת אַרְעָא וּלְאַרְעָא לָא יִתְכַּפַּר עַל דַּם זַכַּאי דְאִתְּשַׁד בַּהּ אֱלָהֵין בְּדַם אַשְׁדֵּיהּ׃

34 וְלָא תְסָאֵב יַת אַרְעָא דְאַתּוּן יָתְבִין בַּהּ דִּשְׁכִנְתִּי שָׁרְיָא בְגַוַּהּ אֲרֵי אֲנָא יְיָ שְׁכִינְתִּי שָׁרְיָא בְּגוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

לו

1 וּקְרִיבוּ רֵישֵׁי אֲבָהָתָא לְזַרְעִיַּת בְּנֵי גִלְעָד בַּר מָכִיר בַּר מְנַשֶּׁה מִזַּרְעִיַּת בְּנֵי יוֹסֵף וּמַלִּילוּ קֳדָם מֹשֶׁה וְקֳדָם רַבְרְבַיָּא רֵישֵׁי אֲבָהָתָא לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃

לה

28 כִּי בְעִיר מִקְלָטוֹ יֵשֵׁב עַד־מוֹת הַכֹּהֵן הַגָּדֹל וְאַחֲרֵי מוֹת הַכֹּהֵן הַגָּדֹל יָשׁוּב הָרֹצֵחַ אֶל־אֶרֶץ אֲחֻזָּתוֹ׃

29 וְהָיוּ אֵלֶּה לָכֶם לְחֻקַּת מִשְׁפָּט לְדֹרֹתֵיכֶם בְּכֹל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם׃

30 כָּל־מַכֵּה־נֶפֶשׁ לְפִי עֵדִים יִרְצַח אֶת־הָרֹצֵחַ וְעֵד אֶחָד לֹא־יַעֲנֶה בְנֶפֶשׁ לָמוּת׃

31 וְלֹא־תִקְחוּ כֹפֶר לְנֶפֶשׁ רֹצֵחַ אֲשֶׁר־הוּא רָשָׁע לָמוּת כִּי־מוֹת יוּמָת׃

32 וְלֹא־תִקְחוּ כֹפֶר לָנוּס אֶל־עִיר מִקְלָטוֹ לָשׁוּב לָשֶׁבֶת בָּאָרֶץ עַד־מוֹת הַכֹּהֵן׃

33 וְלֹא־תַחֲנִיפוּ אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם בָּהּ כִּי הַדָּם הוּא יַחֲנִיף אֶת־הָאָרֶץ וְלָאָרֶץ לֹא־יְכֻפַּר לַדָּם אֲשֶׁר שֻׁפַּךְ־בָּהּ כִּי־אִם בְּדַם שֹׁפְכוֹ׃

34 וְלֹא תְטַמֵּא אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם יֹשְׁבִים בָּהּ אֲשֶׁר אֲנִי שֹׁכֵן בְּתוֹכָהּ כִּי אֲנִי יְהוָה שֹׁכֵן בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

לו

1 וַיִּקְרְבוּ רָאשֵׁי הָאָבוֹת לְמִשְׁפַּחַת בְּנֵי־גִלְעָד בֶּן־מָכִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה מִמִּשְׁפְּחֹת בְּנֵי יוֹסֵף וַיְדַבְּרוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה וְלִפְנֵי הַנְּשִׂאִים רָאשֵׁי אָבוֹת לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃

λε´.

28. Ἐν γὰρ τῇ πόλει τῆς καταφυγῆς αὐτοῦ κατοικείτω, ἕως ἂν ἀποθάνῃ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας. καὶ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν ἱερέα τὸν μέγαν, ἐπαναστραφήσεται ὁ φονεύσας εἰς τὴν γῆν τῆς κατασχέσεως αὐτοῦ.

29. Καὶ ἔσται ταῦτα ὑμῖν εἰς δικαίωμα κρίματος εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν, ἐν πάσαις ταῖς κατοικίαις ὑμῶν.

30. Πᾶς πατάξας ψυχὴν διὰ μαρτύρων, φονεύσει τὸν φονεύσαντα, καὶ μάρτυς εἷς οὐ μαρτυρήσει ἐπὶ ψυχὴν ἀποθανεῖν.

31. Καὶ οὐ λήψεσθε λύτρα περὶ ψυχῆς παρὰ τοῦ φονεύσαντος τοῦ ἐνόχου ὄντος ἀναιρεθῆναι, θανάτῳ γὰρ θανατωθήσεται.

32. Οὐ λήψεσθε λύτρα τοῦ φυγεῖν εἰς πόλιν τῶν φυγαδευτηρίων τοῦ πάλιν κατοικεῖν ἐπὶ τῆς γῆς, ἕως ἂν ἀποθάνῃ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας.

33. Καὶ οὐ μὴ φονοκτονήσετε τὴν γῆν, ἐφ᾽ ἧς ὑμεῖς κατοικεῖτε ἐπ᾽ αὐτῆς. τὸ γὰρ αἷμα τοῦτο φονοκτονεῖ τὴν γῆν, καὶ οὐκ ἐξιλασθήσεται ἡ γῆ ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ ἐκχυθέντος ἐπ᾽ αὐτῆς, ἀλλ᾽ ἐπὶ τοῦ αἵματος τοῦ ἐκχέοντος.

34. Καὶ οὐ μιανεῖτε τὴν γῆν, ἐφ᾽ ἧς κατοικεῖτε ἐπ᾽ αὐτῆς, ἐφ᾽ ἧς ἐγὼ κατασκηνώσω ἐν ὑμῖν. ἐγὼ γάρ εἰμι κύριος ὁ κατασκηνῶν ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν Ισραήλ.

ΚΕΦΑΛ. λϛ´.

1. Καὶ προσῆλθον οἱ ἄρχοντες πατριῶν φυλῆς υἱῶν γαλαάδ, υἱοῦ μαχείρ, υἱοῦ μανασσῆ, ἐκ τῆς φυλῆς υἱῶν ἰωσήφ, καὶ ἐλάλησαν ἔναντι Μωϋσῆ, καὶ ἔναντι ελεάζαρ τοῦ ἱερέως, καὶ ἔναντι τῶν ἀρχόντων οἴκων πατριῶν τῶν υἱῶν Ισραήλ.

CAP. XXXV.

28. Debuerat enim profugus uſque ad mortem Pontificis in urbe reſidere. poſtquam autem ille obierit, homicida revertetur in terram ſuam.

29. Hæc ſempiterna erunt, & legitima in cunctis habitationibus veſtris.

30. Homicida ſub teſtibus punietur: ad unius teſtimonium nullus condemnabitur.

31. Non accipietis pretium ab eo qui reus eſt ſanguinis, ſtatim & ipſe morietur.

32. Exules & profugi ante mortem Pōtificis nullo modo in urbes ſuas reverti poterunt:

33. Ne polluatis terram habitationis veſtræ quæ inſontium cruore maculatur: nec aliter expiari poteſt, niſi per eius ſanguinem qui alterius ſanguinem fuderit.

34. Atque ita emundabitur veſtra poſſeſſio me commorante vobiſcum. ego enim ſum Dominus qui habito inter filios Iſraël.

CHAP. XXXVI.

1. Acceſſerunt autem & principes familiarum Galaad filii Machir, filii Manaſſe de ſtirpe filiorum Ioſeph: locutique ſunt Moyſi coram principibus Iſraël, atque dixerunt.

Das XXXV. Capitel.

28. Denn er ſolt in ſeiner Freyenſtadt bleiben / biß an den todt des Hohenprieſters/ vnd nach des Hohenprieſters todt wider zum Landt ſeines erbguts kommen.

29. Das ſol euch ein Recht ſein bey ewren nachkommen/ wo jhr wonet.

30. Den Todſchläger ſol man tödten nach dem mund zweyer Zeugen / Ein Zeug ſol nicht antworten vber eine ſeele zum tode.

31. Vnnd jhr ſolt keine verſönung nemen vber die Seele des Todtſchlägers/ denn er iſt des todts ſchuldig/ vnd er ſol des todts ſterben.

32. Vnnd ſolt keine verſönung nemen vber dem / der zur Freyſtadt geflohen iſt / daß er widerkomme zu wonen im Lande/ biß der Prieſter ſterbe.

33. Vnnd ſchendet das Landt nicht / darinnen jhr wohnet / Denn wer blutſchuldig iſt / der ſchendet das Landt / vnd das Land kan vom blut nicht verſönet werden / das drinnen vergoſſen wird / ohn durch das blut des / der es vergoſſen hat.

34. Verunreiniget das Land nicht / darinnen jhr wonet/ darinnen ich auch wone / denn ich bin der HERR der vnter den Kindern Iſrael wohnet.

Das XXXVI. Capitel.

VNd die öberſten Väter der geſchlechte der kinder Gilead / des Sohns Machir/ der Manaſſe Son war / von dem Geſchlecht der Kinder Joſeph / tratten herzu vnnd redten für Moſe / vnd für den Fürſten / den öberſten Vätern der Kinder Iſrael.

CHAP. XXXV.

28. Car il doit demeurer en la ville de ſon refuge iuſqu'à la mort du ſouuerain Sacrificateur. Mais apres la mort du ſouuerain Sacrificateur, le meurtrier retournera en la terre de ſa poſſeſſion.

29. Et ces choſes ici vous ſeront en ordonnance ſelon laquelle il faut iuger par vos aages en toutes vos demeurances.

30. Quiconque tuera le meurtrier, il le tuera au dire des teſmoins : mais vn ſeul teſmoin ne portera point teſmoignage contre quelcun pour le faire mourir.

31. Vous ne prendrez point de prix pour la vie du meurtrier, lequel *eſt* meſchant, digne de mort, ains on le fera mourir de mort.

32. Auſſi ne prendrez-vous point de prix pour le laiſſer enfuir à la ville de ſon refuge, *ni* pour le laiſſer retourner habiter au païs iuſqu'à la mort du Sacrificateur.

33. Et ne cōtaminerez point le païs auquel vous *eſtes* : car le ſang contamine le païs : & n'y aura aucune expiation pour le païs à cauſe du ſang qui aura eſté reſpandu en icelui, ſinon par le ſang de celui qui l'aura reſpandu.

34. Vous ne ſouillerez donc point le païs auquel vous-vous en allez demeurer, au milieu duquel i'habite. Car ie *ſuis* l'Eternel qui habite au milieu des enfans d'Iſrael.

CHAP. XXXVI.

1. Lors les chefs des peres de la famille des enfans de Galaad, fils de Makir, fils de Manaſſé, d'entre les familles des enfans de Ioſeph, s'approcherent: & parlerent deuant Moyſe, & deuant les principaux qui eſtoyent les chefs des peres des enfans d'Iſrael:

לו

2 וַאֲמָרוּ יָת רִבּוֹנִי פַּקֵּיד יְיָ לְמִיתַּן יָת אַרְעָא בְּאַחְסָנָא בְּעַדְבָא לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְרִבּוֹנִי אִתְפַּקַּד (בְּמֵימְרָא) דַּיְיָ לְמִיתַּן יָת אַחְסָנַת צְלָפְחָד אֲחוּנָא לִבְנָתֵיהּ׃

3 וִיהוֹיָין לְחַד מִבְּנֵי שִׁבְטֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִנְשִׁין וְתִתְמְנַע אַחְסַנְתְּהֶן מֵאַחְסָנַת אֲבָהָתָנָא וְתִתּוֹסַף עַל אַחְסָנַת שִׁבְטָא דִּיהֶוְיָן לְהוֹן וּמֵעֲדַב אַחְסַנְתָּנָא יִתְמְנַע׃

4 וְאִם יְהֵי יוֹבְלָא לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְתִתּוֹסַף אַחְסַנְתְּהֶן עַל אַחְסָנַת שִׁבְטָא דִּיהֶוְיָן לְהוֹן וּמֵאַחְסָנַת שִׁבְטָא דַּאֲבָהָתָנָא יִתְמְנַע אַחְסַנְתְּהֶן׃

5 וּפַקֵּיד מֹשֶׁה יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל (מֵימְרָא) דַּיְיָ לְמֵימַר יָאוּת שִׁבְטָא דִּבְנֵי יוֹסֵף מְמַלְּלִין׃

6 דֵּין פִּתְגָּמָא דְּפַקֵּיד יְיָ לִבְנָת צְלָפְחָד לְמֵימָר לִדְתַקִּין בְּעֵינֵיהֶן יֶהֶוְיָן לִנְשִׁין בְּרַם לְזַרְעִית שִׁבְטָא דַּאֲבוּהֵן יֶהֶוְיָן לִנְשִׁין׃

7 וְלָא תִסְחַר אַחְסָנָא לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל מִשִּׁבְטָא לְשִׁבְטָא אֲרֵי גְּבַר בְּאַחְסָנַת שִׁבְטָא דַּאֲבָהָתוֹהִי יִדְבְּקוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

8 וְכָל בְּרַתָּא מְיָרְתָא אַחְסָנָא מִשִּׁבְטַיָּא דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְחַד מִזַּרְעִית שִׁבְטָא דַּאֲבוּהָא תְּהֵי לְאִנְתּוּ בְּדִיל דְּיֵרְתוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל גְּבַר אַחְסָנַת אֲבָהָתוֹהִי׃

9 וְלָא תִסְחַר אַחְסַנְתָּא מִשִּׁבְטָא לְשִׁבְטָא אָחֳרָנָא אֲרֵי גְּבַר בְּאַחְסַנְתֵּיהּ יִדְבְּקוּן שִׁבְטַיָּא דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃

לו

2 וַיֹּאמְרוּ אֶת־אֲדֹנִי צִוָּה יְהֹוָה לָתֵת אֶת־הָאָרֶץ בְּנַחֲלָה בְּגוֹרָל לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וַאדֹנִי צֻוָּה בַיהֹוָה לָתֵת אֶת־נַחֲלַת צְלָפְחָד אָחִינוּ לִבְנֹתָיו׃

3 וְהָיוּ לְאֶחָד מִבְּנֵי שִׁבְטֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לְנָשִׁים וְנִגְרְעָה נַחֲלָתָן מִנַּחֲלַת אֲבֹתֵינוּ וְנוֹסַף עַל נַחֲלַת הַמַּטֶּה אֲשֶׁר תִּהְיֶינָה לָהֶם וּמִגֹּרַל נַחֲלָתֵנוּ יִגָּרֵעַ׃

4 וְאִם־יִהְיֶה הַיֹּבֵל לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְנוֹסְפָה נַחֲלָתָן עַל נַחֲלַת הַמַּטֶּה אֲשֶׁר תִּהְיֶינָה לָהֶם וּמִנַּחֲלַת מַטֵּה אֲבֹתֵינוּ יִגָּרַע נַחֲלָתָן׃

5 וַיְצַו מֹשֶׁה אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל־פִּי יְהֹוָה לֵאמֹר כֵּן מַטֵּה בְנֵי־יוֹסֵף דֹּבְרִים׃

6 זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר־צִוָּה יְהֹוָה לִבְנוֹת צְלָפְחָד לֵאמֹר לַטּוֹב בְּעֵינֵיהֶם תִּהְיֶינָה לְנָשִׁים אַךְ לְמִשְׁפַּחַת מַטֵּה אֲבִיהֶם תִּהְיֶינָה לְנָשִׁים׃

7 וְלֹא־תִסֹּב נַחֲלָה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל מִמַּטֶּה אֶל־מַטֶּה כִּי אִישׁ בְּנַחֲלַת מַטֵּה אֲבֹתָיו יִדְבְּקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

8 וְכָל־בַּת יֹרֶשֶׁת נַחֲלָה מִמַּטּוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְאֶחָד מִמִּשְׁפַּחַת מַטֵּה אָבִיהָ תִּהְיֶה לְאִשָּׁה לְמַעַן יִירְשׁוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ נַחֲלַת אֲבֹתָיו׃

9 וְלֹא־תִסֹּב נַחֲלָה מִמַּטֶּה לְמַטֶּה אַחֵר כִּי־אִישׁ בְּנַחֲלָתוֹ יִדְבְּקוּ מַטּוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

λϛʹ.

2. Καὶ εἶπαν. τῷ κυρίῳ ἡμῶν ἐνετείλατο κύριος, ἀποδοῦναι τὴν γῆν τῆς κληρονομίας ἐν κλήρῳ τοῖς υἱοῖς Ισραήλ. καὶ τῷ κυρίῳ ἡμῶν συνέταξε κύριος, δοῦναι τὴν κληρονομίαν σαλπαὰδ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν. ταῖς θυγατράσιν αὐτοῦ.

3. Καὶ ἔσονται ἑνὶ τῶν φυλῶν τῶν υἱῶν Ισραὴλ γυναῖκες, καὶ ἀφαιρεθήσεται ὁ κλῆρος αὐτῶν, ἐκ τῆς κατασχέσεως τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ προστεθήσεται εἰς τὴν κληρονομίαν τῆς φυλῆς, ἧς ἂν γένωνται γυναῖκες, καὶ ἐκ τοῦ κλήρου τῆς κληρονομίας ἡμῶν ἀφαιρεθήσεται.

4. Ἐὰν δὲ γένηται ἡ ἀφαίρεσις τῶν υἱῶν Ισραήλ, καὶ προστεθήσεται ἡ κληρονομία αὐτῶν ἐπὶ τὴν κληρονομίαν τῆς φυλῆς, ἧς ἂν γένωνται γυναῖκες, καὶ ἀπὸ τῆς κληρονομίας φυλῆς πατριᾶς ἡμῶν ἀφαιρεθήσεται ἡ κληρονομία αὐτῶν.

5. Καὶ ἐνετείλατο Μωϋσῆς τοῖς υἱοῖς Ισραὴλ διὰ προστάγματος κυρίου λέγων· οὕτως φυλὴ υἱῶν Ιωσὴφ λέγουσι.

6. Τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ συνέταξε κύριος ταῖς θυγατράσι σαλπαὰδ λέγων· οὗ ἂν ἀρέσκῃ ἐναντίον αὐτῶν ἔστωσαν γυναῖκες· πλὴν ἐκ τοῦ δήμου τοῦ πατρὸς αὐτῶν ἔστωσαν γυναῖκες, καὶ οὐχὶ περιστραφήσεται ἡ κληρονομία τοῖς υἱοῖς Ισραήλ, ἀπὸ φυλῆς ἐπὶ φυλὴν ἑτέραν.

7. Ὅτι ἕκαστος ἐν τῇ κληρονομίᾳ τῆς φυλῆς τῆς πατριᾶς αὐτοῦ, προσκολληθήσονται οἱ υἱοὶ Ισραήλ.

8. Καὶ πᾶσα θυγάτηρ ἀγχιστεύουσα κληρονομίαν ἐκ τῶν φυλῶν υἱῶν Ισραήλ, ἑνὶ τῶν ἐκ τοῦ δήμου τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἔσονται γυναῖκες, ἵνα ἀγχιστεύσωσιν οἱ υἱοὶ Ισραὴλ ἕκαστος τὴν κληρονομίαν τὴν πατρικὴν αὐτοῦ.

9. Καὶ οὐ περιστραφήσεται ὁ κλῆρος ἐκ φυλῆς ἐπὶ φυλὴν ἑτέραν, ἀλλ' ἕκαστος ἐν τῇ κληρονομίᾳ αὐτοῦ προσκολληθήσονται οἱ υἱοὶ Ισραήλ.

CAP XXXVI.

2. Tibi domino noſtro præcepit Dominus ut Terram ſorti divideres filiis Iſraël, & ut filiabus Salphaad fratris noſtri dares poſſeſſionem debitam patri:

3. Quas ſi alterius tribus homines uxores acceperint, ſequetur poſſeſſio ſua, & tranſlata ad aliam tribum de noſtra hęreditate minuetur.

4. Atque ita fiet, ut cum iubilæus, id eſt, quinquageſimus annus remiſſionis advenerit, confundatur ſortium diſtributio, & aliorum poſſeſſio ad alios tranſeat.

5. Reſpondit Moyſes filiis Iſraël, & Domino præcipiente ait, Rectè tribus filiorum Ioſeph locuta eſt.

6. Et hæc lex ſuper filiabus Salphaad à Domino promulgata eſt: Nubant quibus volunt, tantùm ut ſuæ tribus hominibus.

7. Ne commiſceatur poſſeſſio filiorum Iſrael de tribu in tribum. Omnes enim viri ducent uxores de tribu & cognatione ſua:

8. Et cunctæ fœminæ de eadem tribu maritos accipiēt: ut hæreditas permaneat in familiis.

9. Nec ſibi miſceantur tribus, ſed ita maneant ut à Domino ſeparatæ ſunt.

Das XXXVI. Capitel.

2. Vnnd ſprachen: Lieber Herr / der HERR hat gebotten / daß man das Land zum Erbtheil geben ſolt / durchs Loß den kindern Jſrael / vnnd du mein Herr haſt gebotten durch den HERREN / das man daß Erbtheil Zelaphehad vnſers Bruders / ſeinen Töchtern geben ſol.

3. Wenn ſie jemand auß den Stämmen Jſrael zu Weiber nimmt / ſo wird vnſers Vaters Erbtheil weniger werden / vnnd ſo vil ſie haben / wird zu dem Erbtheil kommen des Stamms dahin ſie kommen / Alſo wird das Loß vnſers Erbtheils geringert.

4. Wenn denn nun das Halljahr der kinder Jſrael kommt / ſo wird jhr Erbtheil zu dem Erbtheil des Stam̃s kommen / da ſie ſind / Alſo wird vnſers Vaters Erbtheil geringert / ſo vil ſie haben.

5. Moſe gebot den kindern Jſrael nach dem befelch des HERREN / vnnd ſprach: Der Stamm der kinder Joſeph hat recht geredt.

6. Das iſts / das der HERR gebeut den Töchtern Zelaphehad / vnnd ſpricht: Laß ſie freyen wie es jhnen gefelt / Allein daß ſie freyen vnter dem Geſchlecht des Stamms jhres Vatters.

7. Auff das nicht die Erbtheil der kinder Jſrael fallen von einem Stam̃ zum andern / denn ein jeglicher vnter den kindern Jſrael ſoll anhangen an dem Erbe des Stam̃s ſeines Vaters.

8. Vnd alle Töchter die Erbtheil beſitzen vnter den Stämmen der kinder Jſrael / ſollen freyen einen von dem Geſchlecht des Stam̃s jres Vaters / Auff daß ein jedlicher vnter den kindern Jſrael ſeines Vaters erbe behalte.

9. Vnd nicht ſein Erbtheil von einem Stamm falle auff den andern / ſondern ein jeglicher hange an ſeinem erbe vnter den Stämmen der kinder Jſrael.

CHAP. XXXVI.

2. Et dirent, L'Eternel a cōmandé à mon ſeigneur de donner aux enfans d'Iſrael le païs en heritage par ſort: & mon ſeigneur a receu cōmandement de par l'Eternel de donner l'heritage de Tſelophcad noſtre frere à ſes filles.

3. Si elles ſont mariees à quelcun des enfans des *autres* tribus d'Iſrael, l'heritage d'icelles ſera ſouſtrait de l'heritage de nos peres, & ſera reduit à l'heritage de la tribu de laquelle elles ſeront, ainſi ſera ſouſtrait du ſort de noſtre heritage.

4. Meſme quand le Iubilé ſera aux enfans d'Iſrael, leur heritage ſe reduira à l'heritage de la tribu de laquelle elles ſeront: ainſi l'heritage d'icelles ſera ſouſtrait de l'heritage de nos peres.

5. Et Moyſe commanda aux enfans d'Iſrael ſuiuant le mandement de l'Eternel, diſant, La tribu des enfans de Ioſeph parle droitement.

6. C'*eſt* ici ce que l'Eternel a commandé aux filles de Tſelophcad, diſant, Elles ſe marieront à qui bon leur ſemblera: toutesfois elles ſeront mariees en quelcune des familles de la tribu de leurs peres.

7. Ainſi l'heritage ne ſe remuera point entre les enfans d'Iſrael de tribu en tribu: car vn chacun des enfans d'Iſrael ſe tiendra à l'heritage de la tribu de ſes peres.

8. Et toute fille qui ſera heritiere de quelque poſſeſſion d'entre les tribus des enfans d'Iſrael, ſera mariee à quelcun de la famille de la tribu de ſon pere, afin que les enfans d'Iſrael heritent vn chacun l'heritage de ſes peres.

9. L'heritage donc ne ſe remuera point d'vne tribu en la tribu, d'vn autre: mais vn chacun d'entre les tribus des enfans d'Iſrael ſe tiendra à ſon heritage.

לו

10 כְּמָא דְפַקֵּיד יְיָ יָת
מֹשֶׁה כֵּן עֲבַדָא בְּנָת
צְלָפְחָד׃

11 וַהֲוָאָה מַחְלָה תִרְצָה
וְחָגְלָה וּמִלְכָּה וְנֹעָה בְּנָת
צְלָפְחָד לִבְנֵי אַחֲבוּהֵן ל
לִנְשִׁין׃

12 מִזַּרְעֲיַת בְּנֵי מְנַשֶּׁה
בַּר יוֹסֵף הֲוָאָה לִנְשִׁין
וַהֲוָת אַחְסַנְתְּהֵן עַל
שִׁבְטָא דְזַרְעֲיַת אֲבוּהֵן׃

13 אִלֵּין פִּקּוּדַיָּא וְדִינַיָּא
דְּפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה לִבְנֵי
יִשְׂרָאֵל בְּמֵישְׁרַיָּא דְמוֹאָב
עַל יַרְדְּנָא דִירֵחוֹ׃

חזק

לו

10 כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה
כֵּן עָשׂוּ בְּנוֹת צְלָפְחָד׃

11 וַתִּהְיֶינָה מַחְלָה תִרְצָה וְחָגְלָה
וּמִלְכָּה וְנֹעָה בְּנוֹת צְלָפְחָד לִבְנֵי
דֹדֵיהֶן לְנָשִׁים׃

12 מִמִּשְׁפְּחֹת בְּנֵי־מְנַשֶּׁה בֶן־
יוֹסֵף הָיוּ לְנָשִׁים וַתְּהִי נַחֲלָתָן
עַל־מַטֵּה מִשְׁפַּחַת אֲבִיהֶן׃

13 אֵלֶּה הַמִּצְוֹת וְהַמִּשְׁפָּטִים
אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה אֶל־
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּעַרְבֹת מוֹאָב עַל
יַרְדֵּן יְרֵחוֹ׃

תם ונשלם

λς′.

10. Οὕτως ἐποίησαν θυγατέρες σαλπαάδ.

11. Καὶ ἐγένοντο μααλὰ, καὶ θερσὰ, καὶ αἴγλα, καὶ μελχὰ, καὶ νουὰ θυγατέρες σαλπαάδ, τοῖς ἀνεψιοῖς αὐτῶν.

12. Ἐκ τοῦ δήμου μανασσῆ υἱῶν ἰωσὴφ ἐγενήθησαν γυναῖκες. καὶ ἐγενήθη ἡ κληρονομία αὐτῶν ἐπὶ τὴν φυλὴν δήμου τοῦ πατρὸς αὐτῶν.

13. Αὗται αἱ ἐντολαὶ καὶ τὰ δικαιώματα, καὶ τὰ κρίματα, ἃ ἐνετείλατο κύριος ἐν χειρὶ Μωϋσῆ, ἐπὶ δυσμῶν μωὰβ, ἐπὶ τοῦ ἰορδάνου κατὰ ἱεριχώ.

ΤΕΛΟΣ.

CAP. XXXVI.	Das XXXV. Capitel.	CHAP. XXXVI.
10. Feceruntque filiæ Salphaad ut fuerat imperatum:	10. Wie der HERR Moſe gebotten hatte/ſo theten die töchter Zelaphehad.	10. Les filles de Tſelophcad firent ainſi comme l'Eternel auoit commandé à Moyſe.
11. Et nupſerunt Maala, & Therſa, & Hegla, & Melcha, & Noa filiis patrui ſui.	11. Mahela/Thirza/Hagla/Milca vnd Noa/vnd freyeten den kindern jrer Vettern.	11. Car Mahla, Tirtſa, Hogla, Milca & Noha, filles de Tſelophcad, ſe marierent aux enfans de leurs oncles.
12. De familia Manaſſe, qui fuit filius Ioſeph: & poſſeſſio quæ illis fuerat attributa, manſit in tribu & familia patris earum.	12. Des Geſchlechts der kinder Manaſſe des Sohns Joſeph/Alſo bleib jhr Erbtheil an dem Stamm des Geſchlechts jres Vaters.	12. *Ainſi* elles furent mariees à ceux qui eſtoyent des familles des enfans de Manaſſé, fils de Ioſeph, & l'heritage d'icelles demeura en la tribu de la famille de leur pere.
13. Hæc ſunt mandata atque iudicia quæ mandavit Dominus per manum Moyſi ad filios Iſraël, in campeſtribus Moab ſupra Iordanem contra Iericho.	31. Das ſind die Gebot vnd Rechte/die der HERR gebot durch Moſen den kindern Iſrael/auff dem gefilde der Moabiter/am Jordan gegen Jeriho.	13. Ce *ſont* là les commandemens & iugemens que l'Eternel commanda par le moyen de Moyſe aux enfans d'Iſrael, és campagnes de Moab, pres le Iordain de Ierico.
FINIS.	ENDE.	FINIS.

DEVTERONOMIVM,

Ebraice.
Chaldaice.
Græce.
Latine.
Germanice.
Gallice.

Ex

Diſpoſitione & Adornatione

ELIAE HVTTERI
GERMANI.

פתגמיא

הדברים

ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

א

אִלֵּין פִּתְגָּמַיָּא דְּמַלֵּיל מֹשֶׁה עִם כָּל יִשְׂרָאֵל בְּעִבְרָא דְיַרְדְּנָא אוֹכַח יָתְהוֹן עַל דְּחָבוּ בְּמַדְבְּרָא וְעַל דְּאַרְגִּיזוּ בְּמֵישְׁרָא לָקֳבֵל יַם סוּף בְּפָארָן אִתַּפַּלוּ עַל מַנָּא וּבַחֲצֵרוֹת אַרְגִּיזוּ עַל בִּשְׂרָא וְעַל דַּעֲבַדוּ עֵגֶל דִּדְהָב׃

2 מַהֲלַךְ חַד עֲשַׂר יוֹמִין מֵחֹרֵב אוֹרַח טוּרָא דְשֵׂעִיר עַד רְקַם גֵּיאָה׃

3 וַהֲוָה בְּאַרְבְּעִין שְׁנִין בְּחַד עֲשַׂר יַרְחָא בְּחַד לְיַרְחָא מַלֵּיל מֹשֶׁה עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל דְּפַקֵּיד יְיָ יָתֵיהּ לְהוֹן׃

4 בָּתַר דִּמְחָא יַת סִיחוֹן מַלְכָּא דֶּאֱמוֹרָאָה דְּיָתֵיב בְּחֶשְׁבּוֹן וְיַת עוֹג מַלְכָּא דְמַתְנָן דְּיָתֵיב בְּעַשְׁתָּרוֹת בְּאֶדְרֶעִי׃

5 בְּעִבְרָא דְיַרְדְּנָא בְּאַרְעָא דְמוֹאָב שָׁרֵי מֹשֶׁה פָּרֵישׁ יַת אֻלְפַן אוֹרַיְתָא הָדָא לְמֵימָר׃

6 יְיָ אֱלָהָנָא מַלֵּיל עִמָּנָא בְּחוֹרֵב לְמֵימָר סַגִּי לְכוֹן דִּיתֶבְתּוּן בְּטוּרָא הָדֵין׃

7 אִתְפְּנוּ וְטוּלוּ לְכוֹן ו וְעוּלוּ לְטוּרָא דֶּאֱמוֹרָאָה וּלְכָל מְגִירוֹהִי בְּמֵישְׁרָא בְּטוּרָא בִּשְׁפֵלְתָּא וּבְדָרוֹמָא וּבִסְפַר יַמָּא אֲרַע כ כְּנַעֲנָאָה וְלִבְנַן עַד נַהֲרָא רַבָּא נַהֲרָא פְרָת׃

8 חֲזוֹ דִּיהָבִית קֳדָמֵיכוֹן יַת אַרְעָא עוּלוּ וְאַחְסִינוּ יַת אַרְעָא דְּקַיֵּים יְיָ לַאֲבָהָתְכוֹן לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב לְמִתַּן ל לְהוֹן וְלִבְנֵיהוֹן בָּתְרֵיהוֹן׃

א

אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן בַּמִּדְבָּר בָּעֲרָבָה מוֹל סוּף בֵּין־פָּארָן וּבֵין־תֹּפֶל וְלָבָן וַחֲצֵרֹת וְדִי זָהָב׃

2 אַחַד עָשָׂר יוֹם מֵחֹרֵב דֶּרֶךְ הַר־שֵׂעִיר עַד קָדֵשׁ בַּרְנֵעַ׃

3 וַיְהִי בְּאַרְבָּעִים שָׁנָה בְּעַשְׁתֵּי־עָשָׂר חֹדֶשׁ בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ אֲלֵהֶם׃

4 אַחֲרֵי הַכֹּתוֹ אֵת סִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר יוֹשֵׁב בְּחֶשְׁבּוֹן וְאֵת עוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן אֲשֶׁר־יוֹשֵׁב בְּעַשְׁתָּרֹת בְּאֶדְרֶעִי׃

5 בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן בְּאֶרֶץ מוֹאָב הוֹאִיל מֹשֶׁה בֵּאֵר אֶת־הַתּוֹרָה הַזֹּאת לֵאמֹר׃

6 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ דִּבֶּר אֵלֵינוּ בְּחֹרֵב לֵאמֹר רַב־לָכֶם שֶׁבֶת בָּהָר הַזֶּה׃

7 פְּנוּ וּסְעוּ לָכֶם וּבֹאוּ הַר הָאֱמֹרִי וְאֶל־כָּל־שְׁכֵנָיו בָּעֲרָבָה בָהָר וּבַשְּׁפֵלָה וּבַנֶּגֶב וּבְחוֹף הַיָּם אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי וְהַלְּבָנוֹן עַד־הַנָּהָר הַגָּדֹל נְהַר־פְּרָת׃

8 רְאֵה נָתַתִּי לִפְנֵיכֶם אֶת־הָאָרֶץ בֹּאוּ וּרְשׁוּ אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֵיכֶם לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב לָתֵת לָהֶם וּלְזַרְעָם אַחֲרֵיהֶם׃

ΚΕΦΑΛ. α'.

Οὗτοι οἱ λόγοι οὓς ἐλάλησε Μωϋσῆς παντὶ Ἰσραὴλ πέραν τοῦ ἰορδάνου, ἐν τῇ ἐρήμῳ πρὸς δυσμαῖς, πλησίον τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης, ἀνὰ μέσον φαρὰν τοφολὸν, καὶ λοβὸν, καὶ αὐλῶν, καὶ κατὰ τὰ χρύσεα.

2. Ἕνδεκα ἡμερῶν ἐκ χωρὴβ ὁδὸς ἐπ' ὄρος σηεὶρ ἕως καδὴς βαρνῆ.

3. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ ἔτει, ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ μηνὶ, μιᾷ τοῦ μηνὸς, ἐλάλησε Μωϋσῆς πρὸς πάντας υἱοὺς Ἰσραὴλ κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο κύριος αὐτῷ πρὸς αὐτούς.

4. Μετὰ τὸ πατάξαι τὸν σηὼν βασιλέα τῶν ἀμορραίων, τὸν κατοικήσαντα ἐν ἐσεβὼν, καὶ τὸν ὢγ βασιλέα τῆς βασὰν τὸν κατοικήσαντα ἐν ἀσταρὼθ καὶ ἐν ἐδραΐ.

5. Ἐν τῷ πέραν τοῦ ἰορδάνου ἐν γῇ Μωάβ. ἤρξατο Μωϋσῆς διασαφῆσαι τὸν νόμον τοῦτον λέγων·

6. Κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν χωρὴβ λέγων· ἱκανούσθω ὑμῖν κατοικεῖν ἐν τῷ ὄρει τούτῳ.

7. Ἐπιστράφητε, καὶ ἀπάρατε ὑμεῖς, καὶ εἰσπορεύεσθε εἰς τὸ ὄρος τῶν ἀμορραίων, καὶ πρὸς πάντας τοὺς περιοίκους ἄραβα, εἰς ὄρος καὶ πεδίον καὶ πρὸς λίβα, καὶ παραλίαν γῆν χαναὰν, καὶ ἀντιλίβανον, ἕως τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου εὐφράτου.

8. Ἴδετε παραδέδωκα ἐνώπιον ὑμῶν τὴν γῆν· εἰσελθόντες κατακληρονομήσατε τὴν γῆν, ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν ὑμῶν, τῷ ἀβραὰμ καὶ τῷ Ἰσαὰκ καὶ τῷ Ἰακὼβ, δοῦναι αὐτοῖς αὐτὴν καὶ τῷ σπέρματι αὐτῶν μετ' αὐτούς

CAP I.

HÆC ſunt verba quæ locutus eſt Moyſes ad omnẽ Iſraël trans Iordanem in ſolitudine campeſtri contra Mare-rubrum, inter Pharan & Thophel & Laban & Haſeroth, ubi auri eſt plurimum:

2. Vndecim diebus de Horeb per viam montis Seir uſque ad Cádeſ-barne.

3. Quadrageſimo anno, undecimo menſe, prima die menſis locutus eſt Moyſes ad filios Iſraël omnia quæ præceperat illi Dominus ut diceret eis;

4. Poſtquam percuſſit Sehon regem Amorrhęorum, qui habitavit in Heſebon: & Og regem Baſan, qui manſit in Aſtaroth, & in Edrai.

5. Trans Iordanem in Terra-Moab. Cœpitque Moyſes explanare legem, & dicere:

6. Dominus Deus noſter locutus eſt ad nos in Horeb, dicens, Sufficit vobis quòd in hoc monte manſiſtis:

7. Revertimini, & venite ad montem Amorrhæorum, & ad cætera quæ ei proxima ſunt campeſtria atque montana & humiliora loca contra Meridiem, & iuxta littus maris, Terram Chananæorum, & Libani uſque ad flumen magnum Euphraten.

8. En, inquit, tradidi vobis: ingredimini & poſſidete eã, ſuper qua iuravit Dominus patribus veſtris Abraham, Iſaac, & Iacob, ut daret illam eis, & ſemini eorum poſt eos.

Das I. Capitel.

DAs ſind die wort / die Moſe redet zum gantzen Iſrael / jenſeydt dem Jordan / inn der Wüſten auff dem gefilde gegen dem Schilffmeer / zwiſchen Paran vnnd Thophel / Laban / Hazeroth / vnd Diſahab.

2. Eilff tagreiſe von Horeb / durch den weg des gebirges Seir / biß gen Kades Barnea.

3. Vnnd es geſchach im viertzigſten jahr am erſten tage des eilfften Monden / da redet Moſe mit den Kindern Iſrael / alles wie jhm der HERR an ſie gebotten hatte.

4. Nach dem er Sihon den König der Amoriter geſchlagen hatte / der zu Hesbon wonete / Dazu Og den König zu Baſan / der zu Aſtaroth zu Edrei wonete.

5. Jenſeyd des Jordans im Lande der Moabiter fieng an Moſe außzulegen diß Geſetz / vnd ſprach:

6. Der HERR vnſer Gott redet mit vns am berge Horeb / vnd ſprach: Ir ſeydt lang gnugſam an dieſem Berge geweſen.

7. Wendet euch vnd ziehet hin / daß jhr zu dem Gebirge der Amoriter kommt / vnd zu allen jhren Nachbarn / im Gefilde / auff Bergen / vnd in Gründen gegen Mittag / vnd gegen dem anfurt des Meers im Lande Canaan / vnnd zum Berge Libanon / biß an das groſſe waſſer Phrath.

8. Sihe da / Ich habe euch das Land / das da für euch ligt / gegeben / gehet hinein vnnd nemets ein / das der HErr ewern Vätern / Abraham / Iſaac vnnd Jacob geſchworen hat / daß ers jhnen vnnd jhrem Samen nach jhnen geben wolt.

CHAP. I.

CE *ſont* ici les paroles que Moyſe dit à tout Iſrael au deça du Iordain, au deſert, en la campagne, vis à vis de *la mer* rouge, entre Paran & Tophel, & Laban, & Hatſeroth, & Dizahab.

2. *Il y a* onze iournees depuis Horeb, par le chemin de la montagne de Sehir, iuſques en Kades-barné.

3. Or aduint la quarantieme annee, au premier iour de l'onzieme mois, que Moyſe parla aux enfans d'Iſrael ſelon tout ce que l'Eternel lui auoit commande de leur dire:

4. Apres qu'il eut deſconfit Sihon roy des Amorrheens, qui habitoit en Heſçbon, & Hog roy de Baſçan, qui habitoit en Haſçtaroth *&* Edrehi.

5. Moyſe *donc* commença à declarer ceſte loy, au deça du Iordain au païs de Moab, diſant.

6. L'Eternel noſtre Dieu a parle à nous en Horeb, diſant, Vous auez aſſez demeure en ceſte mõtagne-ci.

7. Tournez, & vous departez, & entrez en la montagne des Amorrheens, & en tous les lieux circonuoiſins, en la campagne, en la montagne, & en la plaine, & vers le Midi, & ſur le riuage de la mer, au païs des Cananeens, & au Liban iuſqu'au grand fleuue, *aſſauoir* le fleuue Euphrates.

8. Regardez, i'ai mis deuant vous le pais: entrez & poſſedez le pais que l'Eternel a iure à vos peres, Abraham, Iſaac & Iacob, qu'il leur donneroit & à leur poſteriapres te eux.

א

9 וַאֲמָרִית לְכוֹן בְּעִדָּנָא הַהִיא לְמֵימַר לֵית אֲנָא יָכֵיל בִּלְחוֹדִי לְסוֹבָרָא יָתְכוֹן׃

10 יְיָ אֱלָהֲכוֹן אַסְגֵּי יָתְכוֹן וְהָא אִיתֵיכוֹן יוֹמָא דֵין כְּכוֹכְבֵי שְׁמַיָּא לְסְגֵי׃

11 יְיָ אֱלָהָא דַאֲבָהָתְהוֹן יוֹסֵף עֲלֵיכוֹן כְּוָתְכוֹן אֶלֶף זִמְנִין וִיבָרֵךְ יָתְכוֹן כְּמָא דְּמַלֵּיל לְכוֹן׃

12 אֵיכְדֵין אֲסוֹבַר בִּלְחוֹדַי טָרְחֲכוֹן וְעִסְקֵיכוֹן וְדִינְכוֹן׃

13 הַבוּ לְכוֹן גֻּבְרִין חַכִּימִין וְסָכְלְתָנִין וּמַנְדְּעִין לְשִׁבְטֵיכוֹן וַאֲמַנֵּינוּן רָאשִׁין עֲלֵיכוֹן׃

14 וַאֲתֵיבְתּוּן יָתִי וַאֲמַרְתּוּן תַּקִּין פִּתְגָּמָא דְּמַלֵּילְתָּא לְמֶעְבַּד׃

15 וּדְבַרִית יָת רֵישֵׁי שִׁבְטֵיכוֹן גֻּבְרִין חַכִּימִין וּמַנְדְּעָן וּמַנֵּיתִי יָתְהוֹן רֵישִׁין עֲלֵיכוֹן רַבָּנֵי אַלְפִין וְרַבָּנֵי מָאוָתָא רַבָּנֵי חַמְשִׁין וְרַבָּנֵי עִשׂוּרְיָתָא וְסָרְכִין לְשִׁבְטֵיכוֹן׃

16 וּפַקֵּידִית יָת דַּיָּנֵיכוֹן בְּעִדָּנָא הַהוּא לְמֵימַר שְׁמַעוּ בֵּין אֲחוּכוֹן וּתְדִינוּן קֻשְׁטָא בֵּין גְּבַר וּבֵין אֲחוּהִי וּבֵין גִּיּוֹרֵיהּ׃

17 לָא תִשְׁתְּמוֹדְעוּן אַפִּין בְּדִינָא מִלֵּי זְעֵירָא כְּרַבָּא תִּשְׁמְעוּן לָא תִדְחֲלוּן מִקֳּדָם אֱנָשׁ אֲרֵי דִינָא דַיְיָ הוּא וּפִתְגָּמָא דְּיִקְשֵׁי מִנְּכוֹן תְּקָרְבוּן לְוָתִי וְאֶשְׁמְעִינֵּיהּ׃

18 וּפַקֵּידִית יָתְכוֹן בְּעִדָּנָא הַהִיא יָת כָּל פִּתְגָּמַיָּא דְּתַעְבְּדוּן׃

19 וּנְטַלְנָא מֵחוֹרֵב וְהַלֵּיכְנָא יָת כָּל מַדְבְּרָא רַבָּא וּדְחִילָא הַהוּא דַּחֲזֵיתוּן אוֹרַח טוּרָא דֶּאֱמוֹרָאָה כְּמָא דְּפַקֵּיד יְיָ אֱלָהָנָא יָתָנָא וַאֲתֵינָא עַד רְקַם גֵּיאָה׃

א

9 וָאֹמַר אֲלֵכֶם בָּעֵת הַהִוא לֵאמֹר לֹא־אוּכַל לְבַדִּי שְׂאֵת אֶתְכֶם׃

10 יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הִרְבָּה אֶתְכֶם וְהִנְּכֶם הַיּוֹם כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לָרֹב׃

11 יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיכֶם יֹסֵף עֲלֵיכֶם כָּכֶם אֶלֶף פְּעָמִים וִיבָרֵךְ אֶתְכֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָכֶם׃

12 אֵיכָה אֶשָּׂא לְבַדִּי טָרְחֲכֶם וּמַשַּׂאֲכֶם וְרִיבְכֶם׃

13 הָבוּ לָכֶם אֲנָשִׁים חֲכָמִים וּנְבֹנִים וִידֻעִים לְשִׁבְטֵיכֶם וַאֲשִׂמֵם בְּרָאשֵׁיכֶם׃

14 וַתַּעֲנוּ אֹתִי וַתֹּאמְרוּ טוֹב־הַדָּבָר אֲשֶׁר־דִּבַּרְתָּ לַעֲשׂוֹת׃

15 וָאֶקַּח אֶת־רָאשֵׁי שִׁבְטֵיכֶם אֲנָשִׁים חֲכָמִים וִידֻעִים וָאֶתֵּן אוֹתָם רָאשִׁים עֲלֵיכֶם שָׂרֵי אֲלָפִים וְשָׂרֵי מֵאוֹת וְשָׂרֵי חֲמִשִּׁים וְשָׂרֵי עֲשָׂרֹת וְשֹׁטְרִים לְשִׁבְטֵיכֶם׃

16 וָאֲצַוֶּה אֶת־שֹׁפְטֵיכֶם בָּעֵת הַהִוא לֵאמֹר שָׁמֹעַ בֵּין־אֲחֵיכֶם וּשְׁפַטְתֶּם צֶדֶק בֵּין־אִישׁ וּבֵין־אָחִיו וּבֵין גֵּרוֹ׃

17 לֹא־תַכִּירוּ פָנִים בַּמִּשְׁפָּט כַּקָּטֹן כַּגָּדֹל תִּשְׁמָעוּן לֹא תָגוּרוּ מִפְּנֵי־אִישׁ כִּי הַמִּשְׁפָּט לֵאלֹהִים הוּא וְהַדָּבָר אֲשֶׁר יִקְשֶׁה מִכֶּם תַּקְרִבוּן אֵלַי וּשְׁמַעְתִּיו׃

18 וָאֲצַוֶּה אֶתְכֶם בָּעֵת הַהִוא אֵת כָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּן׃

19 וַנִּסַּע מֵחֹרֵב וַנֵּלֶךְ אֵת כָּל־הַמִּדְבָּר הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא הַהוּא אֲשֶׁר רְאִיתֶם דֶּרֶךְ הַר הָאֱמֹרִי כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֹתָנוּ וַנָּבֹא עַד קָדֵשׁ בַּרְנֵעַ׃

α.

9. Καὶ εἶπα πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ λέγων· οὐ δυνήσομαι μόνος φέρειν ὑμᾶς.

10. Κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐπλήθυνεν ὑμᾶς, καὶ ἰδοὺ ἐστὲ σήμερον ὡσεὶ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει.

11. Κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν, προσθείη ὑμῖν ὡς ἐστὲ χιλιοπλασίως, καὶ εὐλογήσαι ὑμᾶς, καθότι ἐλάλησεν ὑμῖν.

12. Πῶς δυνήσομαι μόνος φέρειν τὸν κόπον ὑμῶν, καὶ τὴν ὑπόστασιν ὑμῶν, καὶ τὰς ἀντιλογίας ὑμῶν.

13. Δότε ἑαυτοῖς ἄνδρας σοφοὺς καὶ ἐπιστήμονας, καὶ συνετοὺς εἰς τὰς φυλὰς ὑμῶν, καὶ καταστήσω αὐτοὺς ἐφ' ὑμῶν ἡγουμένους ὑμῶν.

14. Καὶ ἀπεκρίθητέ μοι, καὶ εἴπατε, καλὸν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησας ποιῆσαι.

15. Καὶ ἔλαβεν ἐξ ὑμῶν ἄνδρας σοφοὺς καὶ ἐπιστήμονας καὶ συνετοὺς, καὶ κατέστησα αὐτοὺς ἡγεῖσθαι ἐφ' ὑμῶν, χιλιάρχους, καὶ ἑκατοντάρχους, καὶ πεντηκοντάρχους, καὶ δεκάρχους καὶ γραμματοεισαγωγεῖς τοῖς κριταῖς ὑμῶν.

16. Καὶ ἐνετειλάμην τοῖς κριταῖς ὑμῶν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ λέγων· διακούσατε ἀνὰ μέσον τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν, καὶ κρίνετε δικαίως ἀνὰ μέσον ἀνδρὸς, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ προσηλύτου αὐτοῦ.

17. Οὐκ ἐπιγνώσῃ πρόσωπον ἐν κρίσει· κατὰ τὸν μικρὸν καὶ κατὰ τὸν μέγαν κρινεῖς· οὐ μὴ ὑποστείλῃ πρόσωπον ἀνθρώπου, ὅτι ἡ κρίσις τοῦ θεοῦ ἐστι· καὶ τὸ ῥῆμα ὃ ἐὰν σκληρὸν ᾖ ἀφ' ὑμῶν, ἀνοίσετε αὐτὸ ἐπ' ἐμὲ, καὶ ἀκούσομαι αὐτό.

18. Καὶ ἐνετειλάμην ὑμῖν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ πάντας τοὺς λόγους, οὓς ποιήσετε.

19. Καὶ ἀπάραντες ἐκ Χωρὴβ, ἐπορεύθημεν πᾶσαν τὴν ἔρημον τὴν μεγάλην, καὶ τὴν φοβερὰν ἐκείνην, ἣν εἴδετε, ὁδὸν ὄρους τοῦ Ἀμορραίου, καθότι ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἡμῖν, καὶ ἤλθομεν ἕως Κάδης Βαρνῆ.

CAP. I.

9. Dixiq; vobis illo in tempore, Non poſſum ſolus ſuſtinere vos:

10. Quia Dominus Deus veſter multiplicavit vos, & eſtis hodie ſicut ſtellæ cœli, plurimi.

11. (Dominus Deus patrum veſtrorum addat ad hunc numerum multa millia, & benedicat vobis ſicut locutus eſt.)

12. Non valeo ſolus negotia veſtra ſuſtinere, & pondus ac iurgia.

13. Date ex vobis viros ſapiétes & gnaros, & quorum converſatio ſit probata in tribubus veſtris, ut ponam eos vobis principes.

14. Tunc reſpondiſtis mihi, Bona res eſt quam vis facere.

15. Tulique de tribubus veſtris viros ſapientes & nobiles, & conſtitui eos principes, tribunos & centuriones, & quinquagenarios ac decanos, qui docerent vos ſingula.

16 Præcepique eis, dicens, Audite illos, & quod iuſtum eſt iudicate: ſive civis ſit ille, ſive peregrinus,

17. Nulla erit diſtantia perſonarum, ita parvum audietis ut magnum: nec accipietis cuiuſquam perſonã, quia Dei iudicium eſt. Quod ſi difficile vobis viſum aliquid fuerit, referte ad me, & ego audiam.

18. Præcepique omnia quæ facere deberetis.

19. Profecti autem de Horeb, trãſivimus per eremum terribilem & maximam ſolitudinem quam vidiſtis, per viam montis Amorrhæi, ſicut præceperat Dominus Deus noſter nobis. Cumque veniſſemus in Cadeſ-barne.

Das I. Capitel.

9. Da ſprach ich zu derſelben zeit zu euch: Ich kan euch nicht allein ertragen.

10. Denn der HERR ewer GOtt hat euch gemehret/ das jr heuts tages ſeydt wie die menge der Stern am Himmel.

11. (Der HERR ewer Väter Gott mache ewer noch viel tauſent mehr/ vnd ſegene euch/ wie er euch geredt hat.)

12. Wie kan ich allein ſolche mühe vnd laſt vnd hadder von euch ertragen?

13. Schaffet her weiſe/ verſtendige vnd erfarne Leute/ vnter ewren Stämmen/ die wil ich vber euch zu Heupter ſetzen.

14. Da antwortet jr mir/ vnd ſpracht: Das iſt ein gut ding/ davon du ſageſt/ daß du es thun wilt.

15. Da nam ich die Häupter ewer Stämme/ weiſe vnd erfarne Männer/ vnd ſatzt ſie vber euch zu Häupter/ vber tauſent/ vber hundert/ vber funfftzig/ vnd vber zehen/ vnnd Amptleute vnter ewren Stämmen.

16. Vnnd gebot ewern Richtern zur ſelben zeit/ vnd ſprach: Verhöret ewre Brüder/ vnnd richtet recht zwiſchen jederman vnd ſeinem Bruder vnnd dem Frembdlinge.

17. Keine Perſon ſolt jhr im Gericht anſehen/ Sondern ſolt den kleinen hören wie den groſſen/ vnd für niemands perſon euch ſchewen/ denn das Gericht ampt iſt Gottes. Wird aber euch eine ſache zu hart ſein/ die laſſet an mich gelangen/ daß ich ſie höre.

18. Alſo gebot ich euch zu der zeit alles was jhr thun ſolt.

19. Da zogen wir auß von Horeb/ vnnd wandelten durch die gantze Wüſten (die groß vnd grauſam iſt/ wie jhr geſehen habt) auff der ſtraſſe zum gebirge der Amoriter/ wie vns der HErr vnſer Gott gebotten hatte/ vnd kamen biß gen Kades Barnea.

CHAP I.

9. Et ie parlai à vous en ce temps-la, diſant, Ie ne pourroy' vous porter moi ſeul.

10. L'Eternel voſtre Dieu vous a multipliés; & vous voici auiourd'hui cõme les eſtoiles du ciel pour la *grande* multitude *que vous eſtes*.

11. Que l'Eternel Dieu de vos peres vous face croiſtre mille fois autant, par deſſus ce que vous eſtes, & vous benie, comme il vous *l*'a dit.

12. Comment porteroy-ie moi ſeul vos faſcheries, voſtre charge, & vos proces?

13. Prenez-vous de vos tribus des gens ſages & entendus, & cognus, & ie les vous ordonnerai pour chefs,

14. Lors vous me reſpondiſtes, & diſtes, Il *eſt* bon de faire ce que tu as dit.

15. Alors ie prins des chefs de vos tribus; des hommes ſages & cognus, & les eſtabli chefs ſur vous, gouuerneurs ſur milliers, & ſur centaines, cinquantaines & dizaines, & preuoſts ſelon vos tribus.

16. Puis ie commendai en ce temps la à vos iuges, diſant, Eſcoutez ce qui ſera entre vos freres, & iugez droitement entre l'homme & ſon frere; & l'eſtranger qui eſt auec lui.

17. Vous n'aurez point d'eſgard à l'apparence de la perſonne en iugement: vous orrez autant le petit comme le grand: vous ne craindrez la face de perſonne: car le iugement eſt à Dieu: & la cauſe qui ſera trop difficile pour vous, vous la ferez venir deuant moi, & ie l'orrai.

18. Et en ce temps-la ie vous commandai toutes les choſes que vous auriez à faire.

19. Puis nous partiſmes de Horeb, & cheminaſmes par tout ce deſert grand & hideux, lequel vous auez veu, par le chemin de la montagne des Amorrheens; ainſi que l'Eternel noſtre Dieu nous auoit commandé: & vinſmes iuſques en Kadés-barné.

א

20 וַאֲמָרֵית לְכוֹן אֲתֵיתוּן עַד טוּרָא דֶאֱמוֹרָאָה דַּייָ אֱלָהָנָא יָהֵיב לָנָא׃

21 חֲזֵי דִּיהַב יְיָ אֱלָהָךְ קֳדָמָךְ יָת אַרְעָא סַק אַחְסִין כְּמָא דְּמַלֵּיל יְיָ אֱלָהָא דַּאֲבָהָתָךְ לָךְ לָא תִדְחַל וְלָא תִתְּבַר׃

22 וּקְרֵיבְתּוּן לְוָתִי כּוּלְּכוֹן וַאֲמַרְתּוּן נִשְׁלַח גֻּבְרִין קֳדָמַנָא וִיאַלְּלוּן לָנָא יָת אַרְעָא וִיתִיבוּן יָתַנָא פִּתְגָמָא יָת אוֹרְחָא דְּנִסַּק בַּהּ וְיָת קִרְוַיָּא דְּנֵיעוֹל לְהֵין׃

23 וּשְׁפַר בְּעֵינַי פִּתְגָמָא וּדְבָרֵית מִנְּכוֹן תְּרֵי עֲשַׂר גֻּבְרִין גַּבְרָא חַד לְשִׁבְטָא׃

24 וְאִתְפְּנִיאוּ וּסְלִיקוּ לְטוּרָא וַאֲתוֹ עַד נַחֲלָא דְּאִתְכָּלָא וְאַלִּילוּ יָתַהּ׃

25 וּנְסִיבוּ בִּידֵיהוֹן מֵאִבָּא דְּאַרְעָא וְאַחִיתוּ לְוָתַנָא וַאֲתִיבוּ יָתַנָא פִּתְגָמָא וַאֲמָרוּ טָבָא אַרְעָא דַּייָ אֱלָהָנָא יָהֵיב לָנָא׃

26 וְלָא אֲבֵיתוּן לְמִסַּק וְסָרֵבְתּוּן עַל (מֵימְרָא) דַּייָ אֱלָהֲכוֹן׃

27 וְאִתְרַעַמְתּוּן בְּמַשְׁכְּנֵיכוֹן וַאֲמַרְתּוּן בִּדְסָנֵי יְיָ יָתָנָא אַפְּקָנָא מֵאַרְעָא דְּמִצְרָיִם לְמִמְסַר יָתָנָא בִּידָא דֶאֱמוֹרָאָה לְשֵׁיצָיוּתָנָא׃

28 לְאָן אֲנַחְנָא סָלְקִין אַחְנָא תַּבַּרוּ יָת לִבָּנָא לְמֵימַר עַם רַב וְתַקִּיף מִנָּנָא קִרְוִין רַבְרְבָן וּכְרִיכָן עַד צֵית שְׁמַיָּא וְאַף בְּנֵי גִּבָּרַיָּא חֲזֵינָא תַמָּן׃

29 וַאֲמָרֵית לְכוֹן לָא תִתַּבְרוּן וְלָא תִדְחֲלוּן מִנְּהוֹן׃

א

20 וָאֹמַר אֲלֵכֶם בָּאתֶם עַד־הַר הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר־יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ נֹתֵן לָנוּ׃

21 רְאֵה נָתַן יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ לְפָנֶיךָ אֶת־הָאָרֶץ עֲלֵה רֵשׁ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהֹוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֶיךָ לָךְ אַל־תִּירָא וְאַל־תֵּחָת׃

22 וַתִּקְרְבוּן אֵלַי כֻּלְּכֶם וַתֹּאמְרוּ נִשְׁלְחָה אֲנָשִׁים לְפָנֵינוּ וְיַחְפְּרוּ־לָנוּ אֶת־הָאָרֶץ וְיָשִׁבוּ אֹתָנוּ דָּבָר אֶת־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר נַעֲלֶה־בָּהּ וְאֵת הֶעָרִים אֲשֶׁר נָבֹא אֲלֵיהֶן׃

23 וַיִּיטַב בְּעֵינַי הַדָּבָר וָאֶקַּח מִכֶּם שְׁנֵים עָשָׂר אֲנָשִׁים אִישׁ אֶחָד לַשָּׁבֶט׃

24 וַיִּפְנוּ וַיַּעֲלוּ הָהָרָה וַיָּבֹאוּ עַד־נַחַל אֶשְׁכֹּל וַיְרַגְּלוּ אֹתָהּ׃

25 וַיִּקְחוּ בְיָדָם מִפְּרִי הָאָרֶץ וַיּוֹרִדוּ אֵלֵינוּ וַיָּשִׁבוּ אֹתָנוּ דָבָר וַיֹּאמְרוּ טוֹבָה הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ נֹתֵן לָנוּ׃

26 וְלֹא אֲבִיתֶם לַעֲלֹת וַתַּמְרוּ אֶת־פִּי יְהֹוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

27 וַתֵּרָגְנוּ בְאָהֳלֵיכֶם וַתֹּאמְרוּ בְּשִׂנְאַת יְהֹוָה אֹתָנוּ הוֹצִיאָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם לָתֵת אֹתָנוּ בְּיַד הָאֱמֹרִי לְהַשְׁמִידֵנוּ׃

28 אָנָה אֲנַחְנוּ עֹלִים אַחֵינוּ הֵמַסּוּ אֶת־לְבָבֵנוּ לֵאמֹר עַם גָּדוֹל וָרָם מִמֶּנּוּ עָרִים גְּדֹלֹת וּבְצוּרֹת בַּשָּׁמָיִם וְגַם־בְּנֵי עֲנָקִים רָאִינוּ שָׁם׃

29 וָאֹמַר אֲלֵכֶם לֹא־תַעַרְצוּן וְלֹא־תִירְאוּן מֵהֶם׃

α΄.

20. Καὶ εἶπα πρὸς ὑμᾶς. ἤλθετε ἕως ὄρους τοῦ ἀμορραίου, ὃ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν δίδωσιν ἡμῖν.

21. Ἴδετε, παραδέδωκε κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν πρὸ προσώπου ὑμῶν τὴν γῆν· ἀναβάντες κληρονομεῖτε, ὃν τρόπον εἶπε κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν ὑμῖν. μὴ φοβεῖσθε μηδὲ δειλιάσητε.

22 Καὶ προσήλθετέ μοι πάντες, καὶ εἴπατε. ἀποστείλωμεν ἄνδρας προτέρους ἡμῶν, καὶ ἐφοδευσάτωσαν ἡμῖν τὴν γῆν, καὶ ἀναγγειλάτωσαν ἡμῖν ἀπόκρισιν, τὴν ὁδὸν δι᾽ ἧς ἀναβησόμεθα ἐν αὐτῇ, καὶ τὰς πόλεις εἰς ἃς εἰσπορευσόμεθα εἰς αὐτάς.

23. Καὶ ἤρεσεν ἐνώπιόν μου τὸ ῥῆμα, καὶ ἔλαβον ἐξ ὑμῶν δώδεκα ἄνδρας, ἄνδρα ἕνα κατὰ φυλήν.

24. Καὶ ἐπιστραφέντες ἀνέβησαν εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἤλθοσαν ἕως φάραγγος βότρυος, καὶ κατεσκόπευσαν αὐτήν.

25. Καὶ ἔλαβον ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν ἀπὸ τοῦ καρποῦ τῆς γῆς, καὶ κατήνεγκαν πρὸς ἡμᾶς καὶ ἔλεγον· ἀγαθὴ ἡ γῆ, ἣν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν δίδωσιν ἡμῖν.

26. Καὶ οὐκ ἠθελήσατε ἀναβῆναι, ἀλλ᾽ ἠπειθήσατε τῷ ῥήματι κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν.

27. Καὶ διεγογγύσατε ἐν ταῖς σκηναῖς ὑμῶν, καὶ εἴπατε. Διὰ τὸ μισεῖν κύριον ἡμᾶς, ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκ γῆς αἰγύπτου, παραδοῦναι ἡμᾶς εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἀμορραίων, ἐξολοθρεῦσαι ἡμᾶς.

28. Ποῦ ἡμεῖς ἀναβαίνομεν; οἱ δὲ ἀδελφοὶ ὑμῶν ἀπέστησαν τὴν καρδίαν ὑμῶν λέγοντες ἔθνος μέγα καὶ πολὺ καὶ δυνατώτερον ἡμῶν, καὶ πόλεις μεγάλαι, καὶ τετειχισμέναι ἕως τοῦ οὐρανοῦ. ἀλλὰ καὶ υἱοὺς γιγάντων ἑωράκαμεν ἐκεῖ.

29. Καὶ εἶπα πρὸς ὑμᾶς· μὴ πτήξητε, μηδὲ φοβηθῆτε ἀπ᾽ αὐτῶν.

CAP I.

20. Dixi vobis, Veniſtis ad montem Amorrhæi, quem Dominus Deus noſter daturus eſt nobis.

21. Vide Terram quã Dominus Deus tuus dat tibi: aſcende & poſſide eam, ſicut locutus eſt Dominus Deus noſter patribus tuis: noli timere, nec quicquam paveas.

22. Et acceſſiſtis ad me omnes, atque dixiſtis, Mittamus viros qui conſiderent Terram: & renuntient per quod iter debeamus aſcendere, & ad quas pergere civitates,

23. Cumq; mihi ſermo placuiſſet, miſi ex vobis duodecim viros, ſingulos de tribubus ſuis.

24. Qui cùm perrexiſſent, & aſcendiſſent in montana, venerunt uſque ad Vallem-botri: & conſiderata terra,

25. Sumentes de fructibus eius, ut oſtenderent hubertatem, attulerunt ad nos, atque dixerunt, Bona eſt terra quam Dominus Deus noſter daturus eſt nobis.

26. Et noluiſtis aſcendere, ſed increduli ad ſermonem Domini Dei noſtri.

27. Murmuraſtis in tabernaculis veſtris, atque dixiſtis, Odit nos Dominus, & idcirco eduxit nos de Terra-Ægypti, ut traderet nos in manu Amorrhæi, atque deleret.

28. Quò aſcendemus? nuntii terruerunt cor noſtrum, dicentes, Maxima multitudo eſt, & nobis ſtatura procerior: urbes magnæ, & ad cœlum uſque munitæ, filios Enacim vidimus ibi.

29. Et dixi vobis, Nolite metuere, nec timeatis eos:

Das I. Capitel.

20. Da ſprach ich zu euch: Jhr ſeydt an das Gebirge der Amoriter kommen/das vns der HERR vnſer Gott geben wird.

21. Sihe da das Land für dir/ das der HERR dein GOtt dir gegeben hat/zeuch hinauff/vnd nimms ein/wie der HERR deiner Våter GOtt dir geredt hat/ Förchte dich nicht/vnd laß dir nicht grawen.

22. Da kamet jhr zu mir alle/ vnnd ſpracht: Laſſt vns Männer für vns hin ſenden/ die vns das Land erkunden/vnnd vns wider ſagen/ durch welchen weg wir hinein ziehen ſollen/ vnd die Städte/ da wir ein kommen ſollen.

23. Das gefiel mir wol/vnd nam auß euch zwölff Männer/ von jeglichem Stamm einen.

24. Da dieſelbigen weg giengen/vnd hinauff zogen auff das Gebirge/ vnnd an den bach Eſcol kamen/ da beſahen ſie es.

25. Vnnd namen der frůchte des Lands mit ſich/vnd brachten ſie herab zu vns/ vnnd ſagten vns wider vnnd ſprachen: Das Landt iſt gut/ das der HERR vnſer Gott vns gegeben hat.

26. Aber jhr woltet nicht hinauff ziehen/ vnnd wurdet vngehorſam dem munde des HERRN ewers Gottes.

27. Vnd murretet in ewren Hůtten/ vnd ſpracht: Der HErr iſt vns gram/ darumb hat er vns auß Egyptenland gefůret/ daß er vns inn der Amoriter hende gebe zu vertilgen.

28. Wo ſollen wir hinauff? Vnſer Brůder haben vnſer hertz verzagt gemacht/ vnnd geſagt: Das Volck ſey gröſſer vnd höher denn wir/die Städte ſeyen groß/ vnnd biß an den Himmel vermauret/ Dazu haben wir die Kinder Enakim daſelbs geſehen.

29. Jch ſprach aber zu euch: Entſetzet euch nicht/vnd förcht euch nicht für jhnen.

CHAP I.

20. Lors ie vous di, Vous eſtes arriués iuſques en la montagne des Amorrheēs, laquellle l'Eternel noſtre Dieu nous donné.

21. Regarde, l'Eternel ton Dieu met deuant toi le païs, monte *&* *le* poſſede ainſi que l'Eternel le Dieu de tes peres t'a dit: ne crain point, & ne t'effraye point.

22. Et vous vinſtes tous vers moi, & diſtes, Enuoyons des hommes deuant nous, qui nous eſpient le païs, & nous rapportẽt nouuelles du chemin par lequel nous monterõs, & auſſi des villes eſquelles nous deuons aller.

23. Et ce propos me ſembla bon: dont ie prins douze hõmes d'entre vous, vn homme pour tribu.

24. Et ils ſe mirent en chemin, & monterent en la mõtagne, & vindrent iuſques au torrent d'Eſçcol, & eſpierent le païs:

25. Et prindrent en leurs mains du fruict du païs, & le nous apporterent, & nous *en* rapporterent nouuelles, & dirent, Le païs que l'Eternel noſtre Dieu nous donne *eſt* bon.

26 Mais vous n'euſtes point à gré d'*y* monter, ains fuſtes rebelles au mandement de l'Eternel voſtre Dieu.

27 Et ſi murmuraſtes en vos tentes, diſans, Pourtant que l'Eternel nous haïſſoit, il nous a fait ſortir hors du païs d'Egypte, afin de nous liurer en la main des Amorrheens pour nous deſtruire.

28. Où monterions-nous? Nos freres nous ont fait fõdre le cœur, en diſant, Le peuple *eſt* plus grand & plus haut de ſtature que nous les villes *ſont* grandes & cloſes iuſques au ciel: & meſme nous auons là veu les enfans des Hanakins.

29. Mais ie vous di, Ne vous eſpouuãtez point, & n'ayez point peur d'eux.

א

30 יְיָ אֱלָהֲכוֹן דִּמְדַבַּר
קֳדָמֵיכוֹן (מֵימְרֵיהּ) יְגִיחַ
לְכוֹן קְרָב כְּכֹל דַּעֲבַד ע
עִמְּכוֹן בְּמִצְרַיִם לְעֵינֵיכוֹן׃

31 וּבְמַדְבְּרָא דַּחֲזֵיתָא
דְּסוֹבְרָךְ יְיָ אֱלָהָךְ כְּמָא
דִּמְסוֹבַר גַּבְרָא יַת בְּרֵיהּ
בְּכָל אוֹרְחָא דַּהֲלֵיכְתּוּן עַד
מֵיתֵיכוֹן עַד אַתְרָא הָדֵין׃

32 וּבְפִתְגָּמָא הָדֵין לֵי
לֵיתֵיכוֹן מְהֵימְנִין בְּמ
(בְּמֵימְרָא) דַּייָ אֱלָהֲכוֹן׃

33 דִּמְדַבַּר קֳדָמֵיכוֹן בּ
בְּאוֹרְחָא לְאַתְקָנָאָה לְכוֹן
אֲתַר בֵּית מְשְׁרֵי לְא
לְאַשְׁרָיוּתְכוֹן בְּעַמּוּדָא
דְּאֶשָּׁתָא בְּלֵילְיָא ל
לְאַחְזָיוּתְכוֹן בְּאוֹרְחָא
דִּתְהָכוּן בַּהּ וּבְעַמּוּדָא
(דַּעֲנָנָא) בִּימָמָא׃

34 וּשְׁמִיעַ קֳדָם יְיָ יַת
קָל פִּתְגָּמֵיכוֹן וּרְגִיז וְקַיֵּים
לְמֵימָר׃

35 אִם יֶחֱזֵי גְּבַר בְּגֻבְרַיָּא
הָאִלֵּין דָּרָא בִּישָׁא הָדֵין יַת
אַרְעָא טַבְתָּא דְּקַיֵּימִית
לְמִיתַּן לַאֲבָהָתְכוֹן׃

36 אֱלָהֵין כָּלֵב בַּר יְפֻנֶּה
הוּא יֶחֱזִינַּהּ וְלֵיהּ אֶתֵּן יַת
אַרְעָא דִּדְרַךְ בַּהּ וְלִבְנוֹהִי
חֲלָף דְּאַשְׁלֵים בָּתַר
(דַּחַלְתָּא) דַּייָ׃

37 אַף עֲלַי הֲוָה רְגַז מִן
קֳדָם יְיָ בְּדִילְכוֹן לְמֵימָר
אַף אַתְּ לָא תֵיעוֹל לְתַמָּן׃

38 יְהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן דְּקָאֵים
קֳדָמָךְ הוּא יֵיעוֹל לְתַמָּן
יָתֵיהּ תַּקֵּיף אֲרֵי הוּא
יַחְסְנִינַּהּ לְיִשְׂרָאֵל׃

39 וְטַפְלְכוֹן דַּאֲמַרְתּוּן
לְבִזָּא יְהֵי וּבְנֵיכוֹן דְּלָא
יַדְעוּ יוֹמָא דֵין טָב וּבִישׁ
אִינּוּן יֵיעֲלוּן לְתַמָּן וּלְהוֹן
אֶתְּנִנַּהּ וְאִינּוּן יֵירְתוּנַּהּ׃

40 וְאַתּוּן אִתְפְּנוֹ לְכוֹן
וְטוּלוּ לְמַדְבְּרָא אֹרַח
יַמָּא דְסוּף׃

א

30 יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הַהֹלֵךְ לִפְנֵיכֶם
הוּא יִלָּחֵם לָכֶם כְּכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה
אִתְּכֶם בְּמִצְרַיִם לְעֵינֵיכֶם׃

31 וּבַמִּדְבָּר אֲשֶׁר רָאִיתָ אֲשֶׁר
נְשָׂאֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כַּאֲשֶׁר יִשָּׂא־
אִישׁ אֶת־בְּנוֹ בְּכָל־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר
הֲלַכְתֶּם עַד־בֹּאֲכֶם עַד־הַמָּקוֹם
הַזֶּה׃

32 וּבַדָּבָר הַזֶּה אֵינְכֶם מַאֲמִינִם
בַּיהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

33 הַהֹלֵךְ לִפְנֵיכֶם בַּדֶּרֶךְ לָתוּר
לָכֶם מָקוֹם לַחֲנֹתְכֶם בָּאֵשׁ ׀
לַיְלָה לַרְאֹתְכֶם בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר תֵּלְכוּ־
בָהּ וּבֶעָנָן יוֹמָם

34 וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֶת־קוֹל
דִּבְרֵיכֶם וַיִּקְצֹף וַיִּשָּׁבַע לֵאמֹר׃

35 אִם־יִרְאֶה אִישׁ בָּאֲנָשִׁים
הָאֵלֶּה הַדּוֹר הָרָע הַזֶּה אֵת הָאָרֶץ
הַטּוֹבָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לָתֵת
לַאֲבֹתֵיכֶם׃

36 זוּלָתִי כָּלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה הוּא
יִרְאֶנָּה וְלוֹ־אֶתֵּן אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר
דָּרַךְ־בָּהּ וּלְבָנָיו יַעַן אֲשֶׁר מִלֵּא
אַחֲרֵי יְהוָה׃

37 גַּם־בִּי הִתְאַנַּף יְהוָה בִּגְלַלְכֶם
לֵאמֹר גַּם־אַתָּה לֹא־תָבֹא שָׁם׃

38 יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן הָעֹמֵד לְפָנֶיךָ
הוּא יָבֹא שָׁמָּה אֹתוֹ חַזֵּק כִּי־הוּא
יַנְחִלֶנָּה אֶת־יִשְׂרָאֵל׃

39 וְטַפְּכֶם אֲשֶׁר אֲמַרְתֶּם לָבַז
יִהְיֶה וּבְנֵיכֶם אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּ
הַיּוֹם טוֹב וָרָע הֵמָּה יָבֹאוּ שָׁמָּה
וְלָהֶם אֶתְּנֶנָּה וְהֵם יִירָשׁוּהָ׃

40 וְאַתֶּם פְּנוּ לָכֶם וּסְעוּ
הַמִּדְבָּרָה דֶּרֶךְ יַם־סוּף׃

α'.

30. Κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ὁ προπορευόμενος πρὸ προσώπου ἡμῶν, αὐτὸς συνεκπολεμήσει αὐτοὺς μεθ' ὑμῶν, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν ὑμῖν ἐν γῇ αἰγύπτου.

31. Καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ ἣν εἴδετε, ὡς ἐτροφοφόρησέ σε κύριος ὁ θεός σου, ὡς εἴτις τροφοφορήσαι ἄνθρωπος τὸν υἱὸν αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν τὴν ὁδὸν, ἣν ἐπορεύθητε, ἕως ἤλθετε εἰς τὸν τόπον τοῦτον.

32. Καὶ ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ οὐκ ἐνεπιστεύσατε κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν.

33. Ὃς προπορεύεται πρότερος ὑμῶν ἐν τῇ ὁδῷ, ἐκλέγεσθαι ὑμῖν τόπον, ὁδηγῶν ὑμᾶς ἐν πυρὶ νυκτὸς δεικνύων ὑμῖν τὴν ὁδὸν καθ' ἣν πορεύεσθε ἐπ' αὐτῆς, καὶ ἐν νεφέλῃ ἡμέρας.

34. Καὶ ἤκουσε κύριος τὴν φωνὴν τῶν λόγων ὑμῶν, καὶ παροξυνθεὶς ὤμοσε λέγων·

35. Εἰ ὄψεταί τις τῶν ἀνδρῶν τούτων τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν ταύτην, ἣν ἐγὼ ὤμοσα τοῖς πατράσιν αὐτῶν.

36. Πλὴν χάλεβ υἱὸς ἰεφθοννὴ, οὗτος ὄψεται αὐτὴν, καὶ τούτῳ δώσω τὴν γῆν ἐφ' ἧς ἐπέβη, καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, διὰ τὸ προσκεῖσθαι αὐτὸν τὰ πρὸς κύριον.

37. Καὶ ἐμοὶ ἐθυμώθη κύριος δι' ὑμᾶς λέγων· οὐδὲ σὺ οὐ μὴ εἰσέλθῃς ἐκεῖ.

38. Ἰησοῦς υἱὸς ναυὴ ὁ παρεστηκώς σοι, οὗτος ἐλεύσεται ἐκεῖ αὐτὸν κατίσχυσον, ὅτι αὐτὸς κατακληροδοτήσει αὐτὴν τῷ Ἰσραήλ.

39. Καὶ τὰ παιδία ὑμῶν, ἃ εἴπατε ἐν διαρπαγῇ ἔσεσθαι, καὶ πᾶν παιδίον νέον ὅς τις οὐκ οἶδε σήμερον ἀγαθὸν ἢ κακὸν, οὗτοι εἰσελεύσονται ἐκεῖ καὶ τούτοις δώσω αὐτὴν, καὶ αὐτοὶ κατακληρονομήσουσιν αὐτήν.

40. Καὶ ὑμεῖς ἐπιστραφέντες, στρατοπεδεύσατε εἰς τὴν ἔρημον, ὁδὸν τὴν ἐπὶ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης.

CAP. I.

30. Dominus Deus qui ductor eſt veſter, pro vobis ipſe pugnabit, ſicut fecit in Ægypto cunctis videntibus;

31. Et in ſolitudine ipſi vidiſtis. Portavit te Dominus Deus tuus, ut ſolet homo geſtare parvulũ filiũ ſuum, in omni via per quam ambulaſtis, donec veniretis ad locum iſtum.

32. Et nec ſic quidem credidiſtis Domino Deo veſtro.

33. Qui præceſſit vos in via, & metatus eſt locum in quo tentoria figere deberetis, nocte oſtendens vobis iter per ignem, & die per columnam nubis.

34. Cumq; audiſſet Dominus vocem ſermonum veſtrorum, iratus iuravit & ait.

35. Non videbit quiſpiam de hominibus generationis huius peſſimæ Terram bonam, quam ſub iuramento pollicitus ſum patribus veſtris:

36. Præter Caleb filium Iephone ipſe enim videbit eã, & ipſi dabo Terram quam calcavit, & filiis eius, quia ſecutus eſt Dominum.

37. Nec miranda indignatio in populum, cùm mihi quoque iratus Dominus propter vos, dixerit, Nec tu ingredieris illuc:

38. Sed Ioſue filius Nun miniſter tuus, ipſe intrabit pro te. hunc exhortare & robora, & ipſe ſorte Terram dividet Iſraeli.

39. Parvuli veſtri, de quibus dixiſtis, quòd captivi ducerentur, & filii qui hodie boni ac mali ignorant diſtantiam, ipſi ingredientur: & ipſis dabo Terram, & poſſidebunt eam.

40. Vos autem revertimini & abite in ſolitudinem per viam Maris-rubri.

Das I. Capitel.

30. Der HERR euer Gott zeucht für euch hin/vnd wird für euch ſtreiten/wie er mit euch gethan hat in Egypten für euren augen.

31. Vnnd in der Wüſten/da du geſehen haſt/wie dich der HERR dein Gott getragen hat/wie ein Mann ſeinen Son tregt/durch allen weg/daher jr gewandelt habt/biß jhr an diſen ort kommen ſeyd.

32. Aber das galt nichts bey euch/daß jr an den HERRN/euren Gott hettet geglaubt.

33. Der für euch her gieng/euch die ſtette zu weiſen/wo jhr euch lägern ſoltet/des nachts in feuer/daß er euch den weg zeigete/darinnen jhr gehen ſoltet/vnd des tags in der Wolcken.

34. Als aber der HErr euer geſchrey höret/ward er zornig/vnd ſchwur vnd ſprach:

35. Es ſol keiner diſes böſen Geſchlechts/das gute Land ſehen/daß ich jhren Vätern zu geben geſchworen habe.

36. Ohn Caleb der Sohn Jephunne/der ſol es ſehen/vnnd jhm wil ich geben das Land/darauff er getretten hat/vnnd ſeinen kindern/darumb/daß er treulich dem HErren gefolget hat.

37. Auch ward der HErr vber mich zornig vmb euert willen/vnnd ſprach: Du ſolt auch nicht hinein kommen.

38. Aber Joſua der Son Nun/der dein Diener iſt/der ſol hinein kommen/Denſelben ſtercke/denn er ſol Jſrael das Erbe außtheilen.

39. Vnd eure kinder/davon jr ſagetet: Sie würden ein Raub werden/vnnd eure Söne/die heuts tags weder guts noch böſes verſtehen/die ſollen hinein kommen/denſelben wil ichs geben/vnd ſie ſollens einnemen.

40. Jhr aber wendet euch/vnd ziehet nach der wüſten den weg zum Schilffmeer.

CHAP. I.

30. L'Eternel voſtre Dieu qui marche deuant vous c'*eſt* lui *qui* bataillera pour vous, tout ainſi qu'il a fait pour vous contre les Egyptiens, vous le voyant:

31. Et au deſert, auquel tu as veu cõme l'Eternel tõ Dieu t'a porté, comme quelcun porteroit ſon fils, par tout le chemin auquel vous auez cheminé, iuſques à ce que vous fuſſiez venus en ce lieu-ci.

32. Mais pour cela vous ne creuſtes point encore à l'Eternel voſtre Dieu.

33. Lequel marchoit deuant vous par le chemin, pour vous cercher lieu à vous cãper, par le feu de nuict, afin de vous adreſſer au chemin, par lequel vous cheminiez, & de iour par la nuee.

34. Lors l'Eternel ouït la voix de vos paroles, & ſe mit en grande colere, & iura diſant.

35. Si aucun d'entre ces hõmes-ci, de ceſte meſchante generation ici, voit ce bon païs que i'ai iuré de donner à vos peres.

36. Sinon Caleb fils de Iephunné: c'*eſt* lui *qui* le verra, & ie lui donnerai le païs ſur lequel il a marché, enſemble à ſes enfans, d'autant qu'il a perſeueré à ſuiure l'Eternel.

37. Meſme l'Eternel s'eſt courroucé cõtre moi à cauſe de vous, diſant, Toi auſſi n'y entreras pas.

38. *Mais* Ioſué fils de Nun qui te ſert, c'*eſt* lui *qui* y entrera: fortifie-le, car c'*eſt* lui *qui* mettra en poſſeſſion du pais les enfans d'Iſrael.

39. Et voſtre meſgnie de laquelle vous auez dit, Elle ſera en pillage: & vos enfans qui auiourd'hui ne ſauent que c'eſt ni de bien ni de mal, *ſont* ceux-la *qui* y entreront, & leur dõnerai ce pais, & ils le poſſederont.

40. Mais vous, retournez-vous-en en arriere, & allez au deſert par le chemin de la mer rouge.

א

41 וַאֲתֵיבְתּוּן וַאֲמַרְתּוּן לִי חַבְנָא קֳדָם יְיָ אֲנַחְנָא נִיסַּק וּנְגִיחַ קְרָב כְּכֹל דְּפַקְּדָנָא יְיָ אֱלָהָנָא וְזָרֵזְתּוּן גְּבַר יָת מָנֵי קְרָבֵיהּ וְשָׁרֵיתוּן לְמִיסַּק לְטוּרָא׃

42 וַאֲמַר יְיָ לִי אֱמַר לְהוֹן לָא תִסְּקוּן וְלָא תְגִיחוּן קְרָב אֲרֵי לֵית שְׁכִינְתִּי שָׁרְיָא בֵּינֵיכוֹן וְלָא תִתַּבְרוּן קֳדָם בַּעֲלֵי דְבָבֵיכוֹן׃

43 וּמַלֵּלִית עִמְּכוֹן וְלָא קַבֶּלְתּוּן וְסָרֵיבְתּוּן עַל (מֵימְרָא) דַּיְיָ וְאַרְשַׁעְתּוּן וּסְלֵיקְתּוּן לְטוּרָא׃

44 וּנְפַק אֱמוֹרָאָה דְּיָתֵיב בְּטוּרָא הַהוּא לְקַדָּמוּתְכוֹן וּרְדַפוּ יָתְכוֹן כְּמָא דְּנַתְזָן דַּבְּרָיָתָא וּטְרַדוּ יָתְכוֹן בְּשֵׂעִיר עַד חָרְמָה׃

45 וְתַבְתּוּן וּבְכֵיתוּן קֳדָם יְיָ וְלָא קַבֵּיל יְיָ צְלוֹתְכוֹן וְלָא אַצֵּית לְמִלֵּיכוֹן׃

46 וִיתֶבְתּוּן בִּרְקָם יוֹמִין סַגִּיאִין כְּיוֹמַיָּא דִּיתֶבְתּוּן׃

ב

1 וְאִתְפְּנֵינָא וּנְטַלְנָא לְמַדְבְּרָא אוֹרַח יַמָּא דְסוּף כְּמָא דְּמַלֵּיל יְיָ עִמִּי וְאַקֵּיפְנָא יָת טוּרָא דְשֵׂעִיר יוֹמִין סַגִּיאִין׃

2 וַאֲמַר יְיָ לִי לְמֵימָר׃

3 סַגִּי לְכוֹן דְּאַקֵּפְתּוּן יָת טוּרָא הָדֵין אִתְפְּנוּ לְכוֹן צִפּוּנָא׃

4 וְיָת עַמָּא פַּקֵּיד לְמֵימָר אַתּוּן עָבְרִין בִּתְחוּם אֲחֵיכוֹן בְּנֵי עֵשָׂו דְּיָתְבִין בְּשֵׂעִיר וְיִדְחֲלוּן מִנְּכוֹן וְתִסְתַּמְרוּן לַחְדָּא׃

א

41 וַתַּעֲנוּ וַתֹּאמְרוּ אֵלַי חָטָאנוּ לַיהוָה אֲנַחְנוּ נַעֲלֶה וְנִלְחַמְנוּ כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וַתַּחְגְּרוּ אִישׁ אֶת־כְּלֵי מִלְחַמְתּוֹ וַתָּהִינוּ לַעֲלֹת הָהָרָה׃

42 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי אֱמֹר לָהֶם לֹא תַעֲלוּ וְלֹא־תִלָּחֲמוּ כִּי אֵינֶנִּי בְּקִרְבְּכֶם וְלֹא תִּנָּגְפוּ לִפְנֵי אֹיְבֵיכֶם׃

43 וָאֲדַבֵּר אֲלֵיכֶם וְלֹא שְׁמַעְתֶּם וַתַּמְרוּ אֶת־פִּי יְהוָה וַתָּזִדוּ וַתַּעֲלוּ הָהָרָה׃

44 וַיֵּצֵא הָאֱמֹרִי הַיֹּשֵׁב בָּהָר הַהוּא לִקְרַאתְכֶם וַיִּרְדְּפוּ אֶתְכֶם כַּאֲשֶׁר תַּעֲשֶׂינָה הַדְּבֹרִים וַיַּכְּתוּ אֶתְכֶם בְּשֵׂעִיר עַד־חָרְמָה׃

45 וַתָּשֻׁבוּ וַתִּבְכּוּ לִפְנֵי יְהוָה וְלֹא־שָׁמַע יְהוָה בְּקֹלְכֶם וְלֹא הֶאֱזִין אֲלֵיכֶם׃

46 וַתֵּשְׁבוּ בְקָדֵשׁ יָמִים רַבִּים כַּיָּמִים אֲשֶׁר יְשַׁבְתֶּם׃

ב

1 וַנֵּפֶן וַנִּסַּע הַמִּדְבָּרָה דֶּרֶךְ יַם־סוּף כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֵלָי וַנָּסָב אֶת־הַר־שֵׂעִיר יָמִים רַבִּים׃

2 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃

3 רַב־לָכֶם סֹב אֶת־הָהָר הַזֶּה פְּנוּ לָכֶם צָפֹנָה׃

4 וְאֶת־הָעָם צַו לֵאמֹר אַתֶּם עֹבְרִים בִּגְבוּל אֲחֵיכֶם בְּנֵי־עֵשָׂו הַיֹּשְׁבִים בְּשֵׂעִיר וְיִירְאוּ מִכֶּם וְנִשְׁמַרְתֶּם מְאֹד׃

ά.

41. Καὶ ἀπεκρίθητε καὶ εἴπατέ μοι· ἡμάρτωμεν ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν, ἡμεῖς ἀναβάντες πολεμήσομεν κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἡμῖν. καὶ ἀναλαβόντες ἕκαστος τὰ σκεύη τὰ πολεμικὰ αὐτοῦ, καὶ συναθροισθέντες, ἀνεβαίνετε εἰς τὸ ὄρος.

42. Καὶ εἶπε κύριος πρός με· εἶπον αὐτοῖς· οὐκ ἀναβήσεσθε, οὐδὲ μὴ πολεμήσετε, οὐ γάρ εἰμι μεθ᾽ ὑμῶν, καὶ οὐ μὴ συντριβῆτε ἐνώπιον τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν.

43. Καὶ ἐλάλησα ὑμῖν, καὶ οὐκ εἰσηκούσατέ μου, καὶ παρέβητε τὸ ῥῆμα κυρίου, καὶ παραβιασάμενοι ἀνέβητε εἰς τὸ ὄρος.

44. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ ἀμορραῖος ὁ κατοικῶν ἐν τῷ ὄρει ἐκείνῳ εἰς συνάντησιν ὑμῖν, καὶ κατεδίωξεν ὑμᾶς ὡσεὶ ποιήσαισαν αἱ μέλισσαι, καὶ ἐτίτρωσκον ὑμᾶς ἀπὸ σηεὶρ ἕως ἑρμᾶ.

45. Καὶ καθίσαντες ἐκλαίετε ἐναντίον κυρίου, (τοῦ θεοῦ ὑμῶν) καὶ οὐκ εἰσήκουσε κύριος τῆς φωνῆς ὑμῶν, οὐδὲ προσέσχεν ὑμῖν.

46. Καὶ ἐνεκάθησθε ἐν κάδης ἡμέρας πολλάς, ὅσας ποτὲ ἡμέρας ἐνεκάθησθε.

ΚΕΦΑΛ. β.

1. Καὶ ἐπιστραφέντες, ἀπήραμεν εἰς τὴν ἔρημον, ὁδὸν θάλασσαν ἐρυθράν, ὃν τρόπον ἐλάλησε κύριος πρός με, καὶ ἐκυκλώσαμεν τὸ ὄρος τὸ σηεὶρ ἡμέρας πολλάς.

2. Καὶ εἶπε κύριος πρός με·

3. Ἱκανούσθω ὑμῖν κυκλοῦν τὸ ὄρος τοῦτο, ἐπιστράφητε οὖν ἐπὶ βορρᾶν.

4. Καὶ τῷ λαῷ (τούτῳ) ἔντειλαι λέγων· ὑμεῖς παραπορεύεσθε διὰ τῶν ὁρίων τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν υἱῶν ἠσαῦ, οἳ κατοικοῦσιν ἐν σηείρ, καὶ φοβηθήσονται ὑμᾶς. καὶ εὐλαβηθήσονται (ὑμᾶς) σφόδρα.

CAP. I.

41. Et reſpondiſtis mihi, Peccavimus Domino: aſcẽdemus & pugnabimus, ſicut præcepit Dominus Deus noſter. Cumque inſtructi armis pergeretis in montem,

42. Ait mihi Dominus, Dic ad eos, Nolite aſcendere, neque pugnetis. non enim ſum vobiſcum: ne cadatis coram inimicis veſtris.

43. Locutus ſum, & non audiſtis, ſed adverſantes imperio Domini, & tumentes ſuperbia aſcendiſtis in montẽ,

44. Itáque egreſſus Amorrhęus, qui habitabat in montibus, & obviam veniẽs perſecutus eſt vos, ſicut ſolent apes perſequi: & cecîdit de Seir uſque Horma.

45. Cumq; reverſi ploraretis coram Domino, non audivit vos, nec voci veſtræ voluit acquieſcere.

46. Sediſtis ergo in Cadeſbarne multo tempore.

CAP. II.

1. Profectiq; inde venimus in ſolitudinem, quæ ducit ad Mare-rubrum, ſicut mihi dixerat Dominus: & circuivimus montem Seir longo tempore.

2. Dixitque Dominus ad me.

3. Sufficit vobis circuire montem iſtum: ite contra Aquilonem.

4. Et populo præcipe, dicens, Tranſibitis per terminos fratrum veſtrorum filiorum Eſau, qui habitant in Seir, & timebunt vos. Videte ergo diligenter.

Das I. Capitel.

41. Da antwortet jr/vnd vnd ſpracht zu mir: Wir haben an dem HERRN geſündiget/ wir wollen hinauff/vnnd ſtreiten / wie vnns der HERR vnſer GOtt gebotten hat. Da jhr euch nun rüſtet ein jeglicher mit ſeinem Harniſch vnd ward an dem/daß jr hinauff zöget auff das gebirge.

42. Sprach der HERR zu mir: Sage jhnen/daß ſie nicht hinauff ziehen/auch nicht ſtreiten/Denn ich bin nicht vnter euch/Auff daß jr nicht geſchlagen werdet für euren feinden.

43. Da ich euch daß ſagete/Gehorchtet jr nicht/vnd wurdet vngehorſam dem munde des HERren/vnnd ward vermeſſen/vnnd zoget hin auffs gebirge.

44. Da zogen die Amoriter auß/die auff dem Gebirge woneten/ euch entgegen/vnd jagten euch/wie die Bienen thun/vnnd ſchlugen euch zu Seir/biß gen Harma.

45. Da jhr nun wider kamet/vnnd weinetet für dem HERren/wolt der HErr euer ſtimm nicht hören/vnnd neiget ſeine ohren nicht zu euch.

46. Alſo bliebet jhr inn Kades eine lange zeit.

Das II. Capitel.

DA wandten wir vns/vnnd zogen auß zur Wüſten auff der ſtraſſen zum Schilffmeer/wie der HErr zu mir ſagete,/vnnd vmbzogen das Gebirge Seir eine lange zeit.

2. Vnd der HErr ſprach zu mir.

3. Ihr habt diß Gebirge nun gnug vmbzogen/wendet euch gegen Mitternacht.

4. Vnd gebeut dem Volck vnd ſprich: Ir werdet durch die Grentze euer brüder der kinder Eſau ziehen/die da wonen zu Seir/ vnnd ſie werden ſich für euch fürchten. Aber verwaret euch mit fleiß.

CHAP. I.

41. Lors vous reſpõdiſtes, & me diſtes, Nous auõs peché contre l'Eternel: nous monterons & bataillerons, tout ainſi que l'Eternel noſtre Dieu nous a commandé. Et vous-vous armaſtes vn chacun de ſes armes, & vous-vous auançaſtes de monter ſur la montagne.

42. Et l'Eternel me dit, Di leur, Ne montez point, & ne bataillez point: car ie ne *ſuis* point au milieu de vous, afin que vous ne ſoyez batus deuant vos ennemis.

43. Ce que ie vous rapportai, & vous ne *m'* eſcoutaſtes point, mais rebellaſtes contre le mandement de l'Eternel, & fuſtes outrecuidés, & montaſtes ſur la montagne.

44. Lors l'Amorrheen demeurant en ceſte mõtagne-la ſortit à l'encontre de vous, & vous pourſuiuit comme font les abeilles, & vous froiſſa depuis Sehir iuſques en Horma.

45. Et eſtans retournés, vous pleuraſtes deuant l'Eternel: mais l'Eternel n'eſcouta point voſtre voix & ne vous preſta point l'oreille.

46. Ainſi vous demeuraſtes en Kadés pluſieurs iours, ſelon les iours que vous y auiez demeuré.

CHAP. II.

1. Lors nous tournaſmes-en arriere, & allaſmes au deſert par le chemin de la mer rouge, cõme l'Eternel m'auoit dit: & tournoyaſmes *pres de* la montagne de Sehir par vn long temps.

2. Et l'Eternel parla a moi, diſant.

3. Vous auez aſſes tournoye *pres de* ceſte montagne, tournez-vous vers le Septẽtrion.

4. Et commande au peuple, diſant, Vous-vous en allez paſſer la frontiere de vos freres les enfans d'Eſau, qui demeurent en Sehir, & ils auront peur de vous: mais ſoyez bien ſur vos gardes:

ב

5 לָא תִתְגָּרוּן בְּהוֹן אֲרֵי לָא אֶתֵּן לְכוֹן מֵאַרְעֲהוֹן עַד מִדְרַךְ פַּרְסַת רֶגֶל אֲרֵי יְרוּתָּא לְעֵשָׂו יְהָבִית יָת טוּרָא דְשֵׂעִיר׃

6 עִיבוּרָא תִזְבְּנוּן מִנְּהוֹן בְּכַסְפָּא וְתֵיכְלוּן וְאַף מַיָּא תִּזְבְּנוּן מִנְּהוֹן בְּכַסְפָּא וְתִשְׁתּוּן׃

7 אֲרֵי יְיָ אֱלָהָךְ בָּרְכָךְ בְּכֹל עוֹבָדֵי יְדָךְ סַפֵּק לָךְ צָרְכָךְ בְּמֵהָכָךְ בְּמַדְבְּרָא רַבָּא הָדֵין דְּנָן אַרְבְּעִין שְׁנִין (מֵימְרָא) דַּיְיָ אֱלָהָךְ עִמָּךְ לָא מְנַעְתָּא מִדָּעַם׃

8 וַעֲבַרְנָא מִלְּוָת אֲחָנָא בְּנֵי עֵשָׂו דְּיָתְבִין בְּשֵׂעִיר מֵאוֹרַח מֵישְׁרָא מֵאֵילַת וּמֵעֶצְיוֹן גָּבֶר וְאִתְפְּנֵינָא וַעֲבַרְנָא אוֹרַח מַדְבְּרָא דְמוֹאָב׃

9 וַאֲמַר יְיָ לִי לָא תְּצוּר יָת מוֹאֲבָאֵי וְלָא תִתְגָּרֵי לְמֶעְבַּד עִמְּהוֹן קְרָב אֲרֵי לָא אֶתֵּן לָךְ מֵאַרְעֵיהּ יְרוּתָּא אֲרֵי לִבְנֵי לוֹט יְהָבִית יָת לְחָיַית יְרוּתָּא׃

10 אֵמְתָנֵי מִלְּקַדְמִין יְתִיבוּ בַהּ עַם רַב וְסַגִּי וְתַקִּיף כְּגִבָּרַיָּא׃

11 גִּבָּרַיָּא מִתְחַשְׁבִין אַף אִינּוּן כְּגִבָּרַיָּא וּמוֹאֲבָאֵי קָרַן לְהוֹן אֵמְתָנֵי׃

12 וּבְשֵׂעִיר יְתִיבוּ חוֹרָאֵי מִלְּקַדְמִין וּבְנֵי עֵשָׂו תָּרֵיכוּנוּן וְשֵׁיצִיאוּנוּן מִן קֳדָמֵיהוֹן וִיתִיבוּ בְּאַתְרֵיהוֹן כְּמָא דַעֲבַד יִשְׂרָאֵל לַאֲרַע יְרוּתְּתֵיהּ דִּיהַב יְיָ לְהוֹן׃

13 כְּעַן קוּמוּ וְאִעְבַּרוּ לְכוֹן יָת נַחְלָא דְזֶרֶד וַעֲבַרְנָא יָת נַחְלָא דְזֶרֶד׃

ב

5 אַל־תִּתְגָּרוּ בָם כִּי לֹא־אֶתֵּן לָכֶם מֵאַרְצָם עַד מִדְרַךְ כַּף־רָגֶל כִּי־יְרֻשָּׁה לְעֵשָׂו נָתַתִּי אֶת־הַר שֵׂעִיר׃

6 אֹכֶל תִּשְׁבְּרוּ מֵאִתָּם בַּכֶּסֶף וַאֲכַלְתֶּם וְגַם־מַיִם תִּכְרוּ מֵאִתָּם בַּכֶּסֶף וּשְׁתִיתֶם׃

7 כִּי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בֵּרַכְךָ בְּכֹל מַעֲשֵׂה יָדֶךָ יָדַע לֶכְתְּךָ אֶת־הַמִּדְבָּר הַגָּדֹל הַזֶּה זֶה אַרְבָּעִים שָׁנָה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עִמָּךְ לֹא חָסַרְתָּ דָּבָר׃

8 וַנַּעֲבֹר מֵאֵת אַחֵינוּ בְנֵי־עֵשָׂו הַיֹּשְׁבִים בְּשֵׂעִיר מִדֶּרֶךְ הָעֲרָבָה מֵאֵילַת וּמֵעֶצְיֹן גָּבֶר וַנֵּפֶן וַנַּעֲבֹר דֶּרֶךְ מִדְבַּר מוֹאָב׃

9 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי אַל־תָּצַר אֶת־מוֹאָב וְאַל־תִּתְגָּר בָּם מִלְחָמָה כִּי לֹא־אֶתֵּן לְךָ מֵאַרְצוֹ יְרֻשָּׁה כִּי לִבְנֵי־לוֹט נָתַתִּי אֶת־עָר יְרֻשָּׁה׃

10 הָאֵמִים לְפָנִים יָשְׁבוּ בָהּ עַם גָּדוֹל וְרַב וָרָם כָּעֲנָקִים׃

11 רְפָאִים יֵחָשְׁבוּ אַף־הֵם כָּעֲנָקִים וְהַמֹּאָבִים יִקְרְאוּ לָהֶם אֵמִים׃

12 וּבְשֵׂעִיר יָשְׁבוּ הַחֹרִים לְפָנִים וּבְנֵי עֵשָׂו יִירָשׁוּם וַיַּשְׁמִידוּם מִפְּנֵיהֶם וַיֵּשְׁבוּ תַּחְתָּם כַּאֲשֶׁר עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לְאֶרֶץ יְרֻשָּׁתוֹ אֲשֶׁר־נָתַן יְהוָה לָהֶם׃

13 עַתָּה קֻמוּ וְעִבְרוּ לָכֶם אֶת־נַחַל זָרֶד וַנַּעֲבֹר אֶת־נַחַל זָרֶד׃

ϐ'.

5. Μὴ συνάψητε πρὸς αὐτοὺς πόλεμον. οὐ γάρ μὴ δῶ ὑμῖν ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν, οὐδὲ βῆμα ποδὸς, ὅτι ἐν κλήρῳ δέδωκα τοῖς υἱοῖς ἡσαῦ τὸ ὄρος τὸ σηείρ.

6. Ἀργυρίου βρώματα ἀγοράσατε παρ᾽ αὐτῶν, καὶ φάγεσθε· καὶ ὕδωρ μέτρῳ λήψεσθε παρ᾽ αὐτῶν ἀργυρίου, καὶ πίεσθε.

7. Ὁ γὰρ κύριος ὁ θεός σου, εὐλόγησέ σε ἐν παντὶ ἔργῳ τῶν χειρῶν σου. διάγνωθι πῶς διῆλθες τὴν ἔρημον τὴν μεγάλην, καὶ τὴν φοβερὰν ταύτην. ἰδοὺ τεσσαράκοντα ἔτη κύριος ὁ θεός σου μετὰ σοῦ, οὐκ ἐπεδεήθης ῥήματος.

8. Καὶ παρήλθομεν τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν υἱοὺς ἡσαῦ τοὺς κατοικοῦντας ἐν σηείρ, παρὰ τὴν ὁδὸν τῆς ἄραβα, ἀπὸ ἐλὼν, καὶ ἀπὸ γασιὼν γαβὲρ, καὶ ἐπιστραφέντες παρήλθομεν ὁδὸν ἔρημον μωάβ.

9. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς με· μὴ ἐχθραίνετε τοῖς μωαβίταις, καὶ μὴ συνάψητε πρὸς αὐτοὺς πόλεμον. οὐ γὰρ μὴ δῶ ὑμῖν ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν ἐν κλήρῳ. τοῖς γὰρ υἱοῖς λὼτ δέδωκα τὴν ἀροὴρ κληρονομεῖν.

10. Οἱ ὀμμεὶν πρότερον ἐνεκάθηντο ἐπ᾽ αὐτῆς ἔθνος μέγα καὶ πολὺ καὶ ἰσχυρὸν ὥσπερ οἱ ἐνακείν.

11. Ραφαεὶν λογισθήσονται καὶ οὗτοι, ὥσπερ καὶ οἱ ἐνακεὶμ, καὶ οἱ μωαβῖται ἐπονομάζουσιν αὐτοὺς ὀμμείν.

12. Καὶ ἐν σηεὶρ ἐνεκάθητο ὁ χορραῖος πρότερον, καὶ οἱ υἱοὶ ἡσαῦ ἀπώλεσαν αὐτοὺς. καὶ ἐξέτριψαν αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ κατῳκίσθησαν ἀντ᾽ αὐτῶν, ὃν τρόπον ἐποίησεν Ισραὴλ τὴν γῆν τῆς κληρονομίας αὐτοῦ, ἣν ἔδωκε κύριος αὐτοῖς.

13. Νῦν οὖν ἀνάστητε, καὶ ἀπάρατε ὑμεῖς, καὶ παραπορεύεσθε τὴν φάραγγα ζαρέδ.

CAP. II.

5. Ne moveamini contra eos. neque enim dabo vobis de terra eorum quantum poteſt unius pedis calcare veſtigium: quia in poſſeſſionem Eſau dedi montem Seir.

6. Cibos emetis ab eis pecunia,& comedetis: aquam emptam haurietis,& bibetis.

7. Dominus Deus tuus benedixit tibi in omni opere manuum tuarum: novit iter tuum, quomodo tranſieris ſolitudinem hanc magnam, per quadraginta annos habitans tecū Dominus Deus tuus,& nihil tibi defuit.

8. Cumque trāſiſſemus fratres noſtros filios Eſau, qui habitabant in Seir, per viam campeſtrem de Elath, & de Aſiongaber, venimus ad iter quod ducit in deſertū Moab.

9. Dixitque Dominus ad me, Non pugnes contra Moabitas, nec ineas adverſus eos prœlium: non enim dabo tibi quicquam de terra eorum, quia filiis Loth tradidi Ar in poſſeſſionem.

10. Emim primi fuerunt habitatores eius, populus magnus, & validus, & tam excelſus ut de Enacim ſtirpe.

11. Quaſi gigantes crederentur,& eſſent ſimiles filiorum Enacim. Deniq; Moabitæ appellant eos Emim.

12. In Seir autem priùs habitaverunt Horrim: quibus expulſis atque deletis habitaverunt filii Eſau, ſicut fecit Iſraël in terra poſſeſſionis ſuæ, quam dedit illi Dominus.

13. Surgentes ergo ut tranſiremus torrentem Zared, venimus ad eum.

Das II. Capitel.

5. Daß jr ſie nicht bekrieget / Denn ich werde euch jhres Lands nicht einen fußbreit geben / Denn das Gebirge Seir/hab ich den kindern Eſau zu beſitzen gegeben.

6. Speiſe ſolt jr vmbs geld von jnen kauffen/daß jr eſſet/vnd Waſſer ſolt jr vmbs geld von jhnen kauffen/daß jhr trincket.

7. Denn der HERR dein Gott hat dich geſegnet inn allen wercken deiner hende / Er hat dein raiſen zu hertzen genommen/durch diſe groſſe Wůſten / Vnd iſt viertzig jahr der HERR dein GOtt bey dir geweſen / daß dir nichts gemangelt hat.

8. Da wir nun durch vnſer Brůder die kinder Eſau gezogen waren/ die auff dem Gebirge Seir woneten/auff dem wege des Gefildes von Elath vnd Ezeongaber / wandten wir vns vnnd giengen durch den weg der Wůſten der Moabiter.

9. Da ſprach der HERR zu mir: Du ſolt die Moabiter nicht beleidigen noch bekriegen / Denn ich wil dir jhrs Lands nichts zu beſitzen geben / denn ich habe Ar den kindern Lot zu beſitzen geben.

10. Die Emim haben vor zeiten drinnen gewonet / das war ein groß/ſtarck vnd hoch volck /wie die Enakim.

11. Man helt ſie auch fůr Riſen/ gleich wie Enakim/Vnd die Moabiter heiſſen ſie auch Emim.

12. Auch woneten vor zeiten in Seir die Horiter / vnnd die kinder Eſau vertrieben vnd vertilgeten ſie fůr jnen/vnd wohneten an jhr ſtat/Gleich wie Iſrael dem Land ſeiner beſitzung thet / das jhnen der HERRE gab.

13. So macht euch nun auff/vnnd ziehet durch den bach Sared/vnd wir zogen herdurch.

CHAP. II.

5. Ne vous prenez point à eux: car ie ne vous donnerai point de leur païs, non pas meſme pour y pouuoir aſſeoir la plante du pied, pource que i'ai donné à Eſau en heritage la montagne de Sehir.

6. Vous acheterez d'eux les viures à *prix d'*argent, & en mangerez, vous acheterez auſſi d'eux l'eau à *prix d'*argent,& en boirez.

7. Car l'Eternel ton Dieu t'a benit en toutes les œuures de tes mains, il a cognu le chemin que tu as tenu parmi ce grand deſert ici: *&* l'Eternel ton Dieu *à eſté* auec toi par ces quarante ans, *tellement que* rien ne t'a defailli.

8. Or nous paſſaſmes arriere de nos freres les enfans d'Eſau, demeurans en Sehir, depuis le chemin de la campagne, depuis Elath, & depuis Hetſjon-gueber : & *de là* nous-nous ſommes tournés & auons paſſé par le chemin du deſert de Moab.

9. Lors l'Eternel me dit, Ne traittez point les Moabites en ennemis, & ne vous prenez point à eux en bataille: car ie ne te donnerai rien de leur païs en heritage: pource que i'ai donné Har en heritage aux enfans de Lot.

10. (Les Emins y habitoyent au parauant, *qui eſtoyent* vn peuple grand, & en grand nombre, & hauts de ſtature comme les Hanakins.

11. Et de fait ils ont eſté reputés pour Rephains cōme les Hanakins, mais les Moabites les appeloyent Emins.

12. Pareillemēt les Horiens demeuroyent au parauant en Sehir: mais les enfans d'Eſau les en deſpoſſederent, & les deſtruiſirent de deuant eux: & y habiterent au lieu d'iceux, ainſi qu'a fait Iſrael du païs de ſon heritage, que l'Eternel lui a donné.)

13. *Mais* maintenant leuez-vous & paſſez le torrent de Zered. Et nous paſſaſmes le torrent de Zered.

ב

14 וְיוֹמַיָּא דְּהַלֵּיכְנָא
מֵרְקַם גֵּיאָה עַד דַּעֲבַרְנָא
יָת נַחְלָא דְזָרֶד תְּלָתִין
וּתְמָנֵי שְׁנִין עַד דְּסָף כָּל
דָּרָא גֻּבְרֵי מְגִיחֵי קְרָבָא
מִגּוֹ מַשְׁרִיתָא כְּמָא
דְקַיֵּים יְיָ לְהוֹן׃

15 וְאַף מָחָא מִן קֳדָם
יְיָ הֲוָת בְּהוֹן לְשֵׁיצָיוּתְהוֹן
מִגּוֹ מַשְׁרִיתָא עַד ד
דִשְׁלִימוּ׃

16 וַהֲוָה כַּד שְׁלִימוּ כָּל
גֻּבְרֵי מְגִיחֵי קְרָבָא לִמְמָת
מִגּוֹ עַמָּא׃

17 וּמַלֵּיל יְיָ לִי לְמֵימָר׃

18 אַתְּ עָבֵר יוֹמָא דֵין
יָת תְּחוּם מוֹאָב יָת
לְחָיָת׃

19 וְתִתְקְרַב לָקֳבֵיל בְּנֵי
עַמּוֹן לָא תְצוּר עֲלֵיהוֹן
וְלָא תִתְגָּרֵי לְמֶעְבַּד ע
עִמְּהוֹן קְרָב אֲרֵי לָא אֶתֵּן
מֵאֲרַע בְּנֵי עַמּוֹן לָךְ יְרוּתָּא
אֲרֵי לִבְנֵי לוֹט יְהַבְתַּהּ י
יְרוּתָּא׃

20 אֲרַע גִּבָּרַיָּא מִתְחַשְׁבָא
אַף הִיא גִּבָּרִין יְתִיבוּ בַהּ
מִלְּקַדְמִין וְעַמּוֹנָאֵי קָרַן
לְהוֹן חֻשְׁבָּנֵי׃

21 עַם רַב וְסַגִּי וְתַקִּיף
כְּגִבָּרַיָּא וְשֵׁיצִינּוּן יְיָ מִן
קֳדָמֵיהוֹן וְתָרֵיכִנּוּן וִיתִיבוּ
בְּאַתְרֵיהוֹן׃

22 כְּמָא דַעֲבַד לִבְנֵי עֵשָׂו
דְּיָתְבִין בְּשֵׂעִיר דִּישֵׁיצֵי יָת
חוֹרָאֵי מִן קֳדָמֵיהוֹן ות
וְתָרֵיכִנּוּן וִיתִיבוּ בְּאַתְרְהוֹן
עַד יוֹמָא הָדֵין׃

23 וְעַוָּאֵי דְּיָתְבִין בִּרְפִיחַ
עַד עַזָּה קַפּוֹטְקָאֵי דִּנְפַקוּ
מִן קַפּוֹטְקְיָא שֵׁיצִיאוּנּוּן
וִיתִיבוּ בְּאַתְרֵהוֹן׃

ב

14 וְהַיָּמִים אֲשֶׁר־הָלַכְנוּ מִקָּדֵשׁ
בַּרְנֵעַ עַד אֲשֶׁר־עָבַרְנוּ אֶת־נַחַל
זֶרֶד שְׁלֹשִׁים וּשְׁמֹנֶה שָׁנָה עַד־
תֹּם כָּל־הַדּוֹר אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה
מִקֶּרֶב הַמַּחֲנֶה כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע
יְהוָה לָהֶם׃

15 וְגַם יַד־יְהוָה הָיְתָה בָּם
לְהֻמָּם מִקֶּרֶב הַמַּחֲנֶה עַד תֻּמָּם׃

16 וַיְהִי כַאֲשֶׁר־תַּמּוּ כָּל־אַנְשֵׁי
הַמִּלְחָמָה לָמוּת מִקֶּרֶב הָעָם׃

17 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר׃

18 אַתָּה עֹבֵר הַיּוֹם אֶת־גְּבוּל
מוֹאָב אֶת־עָר׃

19 וְקָרַבְתָּ מוּל בְּנֵי עַמּוֹן אַל־
תְּצֻרֵם וְאַל־תִּתְגָּר בָּם כִּי לֹא־
אֶתֵּן מֵאֶרֶץ בְּנֵי־עַמּוֹן לְךָ יְרֻשָּׁה
כִּי לִבְנֵי־לוֹט נְתַתִּיהָ יְרֻשָּׁה׃

20 אֶרֶץ־רְפָאִים תֵּחָשֵׁב אַף־
הִוא רְפָאִים יָשְׁבוּ־בָהּ לְפָנִים
וְהָעַמֹּנִים יִקְרְאוּ לָהֶם זַמְזֻמִּים׃

21 עַם גָּדוֹל וְרַב וָרָם כָּעֲנָקִים
וַיַּשְׁמִידֵם יְהוָה מִפְּנֵיהֶם וַיִּירָשֻׁם
וַיֵּשְׁבוּ תַחְתָּם׃

22 כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לִבְנֵי עֵשָׂו
הַיֹּשְׁבִים בְּשֵׂעִיר אֲשֶׁר הִשְׁמִיד
אֶת־הַחֹרִי מִפְּנֵיהֶם וַיִּירָשֻׁם
וַיֵּשְׁבוּ תַחְתָּם עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃

23 וְהָעַוִּים הַיֹּשְׁבִים בַּחֲצֵרִים
עַד־עַזָּה כַּפְתֹּרִים הַיֹּצְאִים מִכַּפְתֹּר
הִשְׁמִידֻם וַיֵּשְׁבוּ תַחְתָּם׃

β.

14. Καὶ αἱ ἡμέραι ἃς παρεπορεύθημεν ἀπὸ κάδης βαρνῆ, ἕως οὗ παρήλθομεν τὴν φάραγγα ζαρὲθ τριάκοντα καὶ ὀκτὼ ἔτη, ἕως οὗ διέπεσε πᾶσα ἡ γενεὰ ἀνδρῶν πολεμιστῶν ἐκ τῆς παρεμβολῆς, καθότι ὤμοσε κύριος ὁ θεὸς αὐτοῖς.

15. Καὶ ἡ χεὶρ τοῦ θεοῦ ἦν ἐπ' αὐτοῖς τοῦ ἐξαναλῶσαι αὐτοὺς ἐκ τῆς παρεμβολῆς ἕως οὗ διέπεσον.

16. Καὶ ἐγενήθη ἐπειδὴ ἔπεσον πάντες οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ ἀποθνήσκοντες ἐκ μέσου τοῦ λαοῦ.

17. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρός με λέγων·

18. Σὺ παραπορεύῃ σήμερον τὰ ὅρια μωὰβ τὴν ἀροήρ.

19. Καὶ προσάξετε ἐγγὺς υἱῶν ἀμμάν. μὴ ἐχθραίνετε αὐτοῖς, καὶ μὴ συνάψητε αὐτοῖς εἰς πόλεμον. οὐ γὰρ μὴ δῶ ἀπὸ τῆς γῆς υἱῶν ἀμμὰν σοὶ ἐν κλήρῳ, ὅτι τοῖς υἱοῖς λὼτ δέδωκα αὐτὴν ἐν κλήρῳ.

20. Γῆ ῥαφαεὶν λογισθήσεται, καὶ γὰρ ἐπ' αὐτῆς οἱ ῥαφαεὶν κατῴκουν τὸ πρότερον, καὶ οἱ ἀμμανῖται ἐπονομάζουσιν αὐτοὺς ζομμεὶν.

21. Ἔθνος μέγα καὶ πολὺ καὶ ἰσχυρὸν, ὥσπερ καὶ οἱ ἐνακείμ. καὶ ἀπώλεσεν αὐτοὺς κύριος ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ κατεκληρονόμησαν, καὶ κατῳκίσθησαν ἀντ' αὐτῶν, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

22. Ὥσπερ ἐποίησε τοῖς υἱοῖς ἡσαῦ τοῖς κατοικοῦσιν ἐν σηείρ, ὃν τρόπον ἐξέτριψαν τὸν χορραῖον ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ κατεκληρονόμησαν αὐτοὺς, καὶ κατῳκίσθησαν ἀντ' αὐτῶν, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

23. Καὶ οἱ εὐαῖοι οἱ κατοικοῦντες ἐν ἀσηρὼθ, ἕως γάζης. καὶ οἱ καππάδοκες οἱ ἐκπορευθέντες ἐκ καππαδοκίας ἐξέτριψαν αὐτοὺς, καὶ κατῳκίσθησαν ἀντ' αὐτῶν.

CAP. II.

14. Tempus autē quo ambulavimus de Cadeſ-barne uſque ad tranſitum torrentis Zared, triginta & octo annorum fuit: donec conſumeretur omnis generatio hominum bellatorum de caſtris, ſicut iuraverat Dominus:

15. Cuius manus fuit adverſum eos, ut interirent de caſtrorum medio.

16. Poſtquam autem univerſi ceciderunt pugnatores.

17. Locutus eſt Dominus ad me, dicens.

18. Tu tranſibis hodie terminos Moab, urbem nomine Ar:

19. Et accedens in vicinia filiorum Ammon, cave ne pugnes contra eos, nec movearis ad prœlium: nō enim dabo tibi de terra filiorum Ammon, quia filiis Loth dedi eam in poſſeſſionem.

20. Terra gigantum reputata eſt: & in ipſa olim habitaverunt gigantes, quos Ammonitæ vocant Zomzommim.

21. Populus magnus, & proceræ longitudinis, ſicut Enacim, quos delevit Dominus à facie eorum: & fecit illos habitare pro eis.

22. Sicut fecerat filiis Eſau, qui habitant in Seir, delens Horræos, & terram eorum illis tradens, quam poſſident uſque in præſens.

23. Hevæos quoque qui habitabant in Haſerim uſque Gazan, Cappadoces expulerunt: qui egreſſi de Cappadocia deleverunt eos, & habitaverunt pro illis.

Das II. Capitel.

14. Die zeit aber / die wir von Kades Barnea zogen / biß wir durch den bach Sared kamen / war acht vnnd dreiſſig jahr / auff daß alle die Kriegsleute ſturben im Lager / wie der HERR jhnen geſchworen hatte.

15. Dazu war auch die handt des HERREN wider ſie / daß ſie vmbkemen auß dem Lager / biß daß jr ein ende wůrde.

16. Vnnd da alle der Kriegsleute ein ende war / daß ſie ſtorben vnter dem Volck.

17. Redet der HERR mit mir / vnd ſprach:

18. Du wirſt heute durch die Grentze der Moabiter ziehen bey Ar.

19. Vnnd wirſt nahe kommen gegen die kinder Ammon / die ſolt du nicht beleidigen noch bekriegen / Denn ich wil dir des Lands der kinder Ammon nichts zu beſitzen geben / denn ich habs den kindern Lot zu beſitzen gegeben.

20. Es iſt auch geſchetzt für der Riſen Land / vnd haben auch vorzeiten Riſen drinnen gewonet / vnd die Ammoniter heiſſen ſie Samſummim.

21. Das war ein groß ſtarck vnnd hoch Volck / wie die Enakim / vnnd der HERR vertilget ſie für jhnen / vnnd ließ ſie dieſelben beſitzen / daß ſie an jrer ſtat da woneten.

22. Gleich wie er gethan hat mit den kindern Eſau / die auff dem gebirge Seir wonen / da er die Horiter für jnen vertilget / vnd ließ ſie dieſelben beſitzen / daß ſie da an jhrer ſtat wohneten / biß auff dieſen tag.

23. Vnd die Caphthorim zogen auß Caphthor / vnnd vertilgeten die Avim / die zu Hazerim woneten / biß gen Gaza / vnd woneten an jrer ſtat daſelbs:

CHAP. II.

14. Or le temps que nous auons chemine depuis Kadés-barné, iuſques à ce que nous ayons paſſé le torrent de Zered, a duré trente & huit ans, iuſques à ce que toute ceſte generation-là (*aſſauoir* les gens de guerre) à eſté conſumee du milieu du camp, comme l'Eternel leur auoit iuré.

15. Auſſi la main de l'Eternel a eſté cōtre eux pour les deſtruire du milieu du cāp, iuſques à ce qu'il les ait conſumés. 16. Or eſt-il aduenu qu'apres que tous les hōmes de guerre eurent eſté conſumés par la mort d'entre le peuple. 17. L'Eternel parla à moi, diſant.

18. Tu t'en vas paſſer aujourd'hui la frontiere de Moab, aſſauoir Har:

19. Et tu approcheras de ce qui eſt ioignant les enfans de Hammon, leſquels tu ne traitteras point en ennemis, & ne te prēdras point à eux: car ie ne te donnerai *rien* du païs des enfans de Hammon *en* heritage, pource que ie l'ai donné en heritage aux enfans de Lot.

20. Ce *païs* auſſi a eſté reputé païs des Rephains: *car* les Rephains y habitoyent au parauant, & les Hammonites les appeloyent Zamzummins:

21. *Qui eſtoyent* vn peuple grand & en grand nombre, & de haute ſtature comme les Hanakins: mais l'Eternel les fit deſtruire de deuant iceux: & par ainſi ils les deſpoſſederent, & *y* habiterent au lieu d'iceux.

22. Ainſi qu'il auoit fait aux enfans d'Eſau demeurans en Sehir, quand il fit deſtruire les Horiens de deuant eux: & par ainſi ils les deſpoſſederent, & *y* habiterēt au lieu d'iceux iuſques à ce iour ici.

23. Or quant aux Hauuiens qui demeuroyent en Hatſerim, iuſques en Gaza, les Caphthorins eſtans ſortis de Caphthor les deſtruiſirent, & *y* habiterent au lieu d'iceux.

ב

24 קוּמוּ טוּלוּ וַעֲבַרוּ יָת נַחֲלָא דְאַרְנוֹן חֲזֵי דִּמְסָרֵית בִּידָךְ יָת סִיחוֹן מַלְכָּא דְחֶשְׁבּוֹן אֱמוֹרָאָה וְיָת אַרְעֵיהּ שָׁרֵי לְתָרָכוּתֵיהּ וְאִתְגָּרֵי לְמֶעְבַּד עִמֵּיהּ קְרָב׃

25 יוֹמָא הָדֵין אֲשָׁרֵי לְמִתַּן זִיעָתָךְ וְדַחַלְתָּךְ עַל אַפֵּי עַמְמַיָּא דִּתְחוֹת כָּל שְׁמַיָּא דְּיִשְׁמְעוּן שִׁמְעָךְ וִיזוּעוּן וְיִתַּבְרוּן מִן קֳדָמָךְ׃

26 וּשְׁלַחִית אִזְגַּדִּין מִמַּדְבְּרָא דִּקְדֵמוֹת לְוַת סִיחוֹן מַלְכָּא דְחֶשְׁבּוֹן בְּפִתְגָּמֵי שְׁלָם לְמֵימָר׃

27 אֶעְבַּר בְּאַרְעָךְ בְּאוֹרְחָא בְּאוֹרְחָא אֵיזֵל לָא נִסְטֵי יַמִּינָא וּשְׂמָאלָא׃

28 עֲבוּרָא בְּכַסְפָּא תְּזַבֵּן לִי וְאֵיכוּל וּמַיָּא בְּכַסְפָּא תִּתֵּן לִי וְאֶשְׁתֵּי לְחוֹד אֶעְבַּר בְּרַגְלָי׃

29 כְּמָא דַּעֲבַדוּ לִי בְּנֵי עֵשָׂו דְּיָתְבִין בְּשֵׂעִיר וּמוֹאֲבָאֵי דְּיָתְבִין בִּלְחָיַת עַד דְּאֶעְבַּר יָת יַרְדְּנָא לְאַרְעָא דַּייָ אֱלָהָנָא יָהֵיב לָנָא׃

30 וְלָא אֲבֵי סִיחוֹן מַלְכָּא דְחֶשְׁבּוֹן לְמִשְׁבְּקָנָא לְמֶעְבַּר בִּתְחוּמֵיהּ אֲרֵי אַקְשֵׁי יְיָ אֱלָהָךְ יָת רוּחֵיהּ וְתַקֵּיף יָת לִבֵּיהּ בְּדִיל לְמִמְסְרֵיהּ בִּידָךְ כְּיוֹמָא הָדֵין׃

31 וַאֲמַר יְיָ לִי חֲזֵי דְּשָׁרֵיתִי לְמִמְסַר קֳדָמָךְ יָת סִיחוֹן וְיָת אַרְעֵיהּ שָׁרֵי לְתָרָכוּתֵיהּ לְמֵירַת יָת אַרְעֵיהּ׃

32 וּנְפַק סִיחוֹן לְקַדְּמוּתָנָא הוּא וְכָל עַמֵּיהּ לְאַגָּחָא קְרָבָא לְיָהַץ׃

33 וּמַסְרֵיהּ יְיָ אֱלָהָנָא קֳדָמָנָא וּמְחֵינָא יָתֵיהּ וְיָת בְּנוֹהִי וְיָת כָּל עַמֵּיהּ׃

ב

24 קוּמוּ סְּעוּ וְעִבְרוּ אֶת־נַחַל אַרְנֹן רְאֵה נָתַתִּי בְיָדְךָ אֶת־סִיחֹן מֶלֶךְ־חֶשְׁבּוֹן הָאֱמֹרִי וְאֶת־אַרְצוֹ הָחֵל רָשׁ וְהִתְגָּר בּוֹ מִלְחָמָה׃

25 הַיּוֹם הַזֶּה אָחֵל תֵּת פַּחְדְּךָ וְיִרְאָתְךָ עַל־פְּנֵי הָעַמִּים תַּחַת כָּל־הַשָּׁמָיִם אֲשֶׁר יִשְׁמְעוּן שִׁמְעֲךָ וְרָגְזוּ וְחָלוּ מִפָּנֶיךָ׃

26 וָאֶשְׁלַח מַלְאָכִים מִמִּדְבַּר קְדֵמוֹת אֶל־סִיחוֹן מֶלֶךְ חֶשְׁבּוֹן דִּבְרֵי שָׁלוֹם לֵאמֹר׃

27 אֶעְבְּרָה בְאַרְצֶךָ בַּדֶּרֶךְ בַּדֶּרֶךְ אֵלֵךְ לֹא אָסוּר יָמִין וּשְׂמֹאול׃

28 אֹכֶל בַּכֶּסֶף תַּשְׁבִּרֵנִי וְאָכַלְתִּי וּמַיִם בַּכֶּסֶף תִּתֶּן־לִי וְשָׁתִיתִי רַק אֶעְבְּרָה בְרַגְלָי׃

29 כַּאֲשֶׁר עָשׂוּ־לִי בְּנֵי עֵשָׂו הַיֹּשְׁבִים בְּשֵׂעִיר וְהַמּוֹאָבִים הַיֹּשְׁבִים בְּעָר עַד אֲשֶׁר־אֶעֱבֹר אֶת־הַיַּרְדֵּן אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ נֹתֵן לָנוּ׃

30 וְלֹא אָבָה סִיחֹן מֶלֶךְ חֶשְׁבּוֹן הַעֲבִרֵנוּ בּוֹ כִּי־הִקְשָׁה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־רוּחוֹ וְאִמֵּץ אֶת־לְבָבוֹ לְמַעַן תִּתּוֹ בְיָדְךָ כַּיּוֹם הַזֶּה׃

31 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי רְאֵה הַחִלֹּתִי תֵּת לְפָנֶיךָ אֶת־סִיחֹן וְאֶת־אַרְצוֹ הָחֵל רָשׁ לָרֶשֶׁת אֶת־אַרְצוֹ׃

32 וַיֵּצֵא סִיחֹן לִקְרָאתֵנוּ הוּא וְכָל־עַמּוֹ לַמִּלְחָמָה יָהְצָה׃

33 וַיִּתְּנֵהוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְפָנֵינוּ וַנַּךְ אֹתוֹ וְאֶת־בָּנָו וְאֶת־כָּל־עַמּוֹ׃

β'.

24. Νῦν οὖν ἀνάστητε, καὶ ἀπάρατε, καὶ παρέλθετε ὑμεῖς τὴν φάραγγα ἀρνῶν. ἰδοὺ παραδέδωκα εἰς τὰς χεῖράς σου τὸν σηὼν βασιλέα ἐσεβὼν τὸν ἀμορραῖον, καὶ τὴν γῆν αὐτοῦ. ἐνάρχου κληρονομεῖν. σύναπτε πρὸς αὐτὸν πόλεμον.

25. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ. ἐνάρχου δοῦναι τὸν τρόμον σου, καὶ τὸν φόβον σου ἐπὶ προσώπου πάντων τῶν ἐθνῶν τῶν ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ, οἵτινες ἀκούσαντες τὸ ὄνομά σου ταραχθήσονται, καὶ ὠδῖνας ἕξουσιν ἀπὸ προσώπου σου.

26. Καὶ ἀπέστειλα πρέσβεις ἐκ τῆς ἐρήμου κεδμὼθ πρὸς σηὼν βασιλέα ἐσεβὼν, λόγοις εἰρηνικοῖς λέγων·

27. Παρελεύσομαι διὰ τῆς γῆς σου. ἐν τῇ ὁδῷ πορεύσομαι, οὐκ ἐκκλινῶ δεξιὰ οὐδὲ ἀριστερά.

28 Βρώματα δὲ ἀργυρίου ἀποδώσεις μοι καὶ φάγομαι, καὶ ὕδωρ ἀργυρίου ἀποδώσεις μοι καὶ πίομαι. πλὴν ὅτι παρελεύσομαι τοῖς ποσί μου.

29. Καθὼς ἐποίησάν μοι οἱ υἱοὶ ἡσαῦ οἱ κατοικοῦντες ἐν σηεὶρ, καὶ οἱ μωαβῖται οἱ κατοικοῦντες ἐν ἀρ, ἕως ἂν παρέλθω τὸν ἰορδάνην εἰς τὴν γῆν ἣν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν δίδωσιν ἡμῖν.

30. Καὶ οὐκ ἠθέλησε σηὼν ὁ βασιλεὺς ἐσεβὼν παρελθεῖν ἡμᾶς δι' αὐτοῦ, ὅτι ἐσκλήρυνε κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, καὶ κατίσχυσε τὴν καρδίαν αὐτοῦ, ἵνα παραδοθῇ εἰς τὰς χεῖράς σου ὡς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ.

31. Καὶ εἶπε κύριος πρός με· ἰδοὺ ἦργμαι παραδοῦναι πρὸ προσώπου σου, τὸν σηὼν βασιλέα ἐσεβὼν τὸν ἀμορραῖον, καὶ τὴν γῆν αὐτοῦ, καὶ ἔναρξαι κληρονομεῖν τὴν γῆν αὐτοῦ.

32. Καὶ ἐξῆλθε σηὼν βασιλεὺς ἐσεβὼν εἰς συνάντησιν ἡμῖν, αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτοῦ εἰς πόλεμον εἰς ἰασσά.

33 Καὶ παρέδωκεν αὐτὸν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν, πρὸ προσώπου ἡμῶν, (εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν,) καὶ ἐπατάξαμεν αὐτὸν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ.

CAP. II.

24. Surgite, & tranſite torrentem Arnon: ecce tradidi in manu tua Sehon regem Heſebon Amorrhæum, & terram eius incipe poſſidere, & committe adverſus cũ prœlium.

25. Hodie incipiam mittere terrorem atque formidinem tuam in populos qui habitant ſub omni cœlo: ut audito nomine tuo paveãt, & in morem parturientium contremiſcant, & dolore teneantur.

26. Miſi ergo nuntios de ſolitudine Cademoth ad Sehon regem Heſebon verbis pacificis, dicens.

27. Tranſibimus per terram tuam, publica gradiemur via: non declinabimus neque ad dexteram, neque ad ſiniſtram.

28. Alimenta pretio vende nobis, ut veſcamur: aquam pecunia tribue, & ſic bibemus. Tantum eſt ut nobis concedas tranſitum.

29. Sicut fecerunt filii Eſau, qui habitant in Seir, & Moabitę qui morantur in Ar: donec veniamus ad Iordanem, & tranſeamus ad Terram quam Dominus Deus noſter daturus eſt nobis.

30. Noluitque Sehon rex Heſebon dare nobis tranſitum: quia induraverat Dominus Deus tuus ſpiritum eius, & obfirmaverat cor illius, ut traderetur in manus tuas, ſicut nunc vides.

31. Dixitq; Dominus ad me, Ecce cœpi tibi tradere Sehon, & terram eius, incipe poſſidere eam.

32. Egreſſuſq; eſt Sehon obviam nobis cum omni populo ſuo ad prœlium in Iaſa.

33. Et tradidit eum Dominus Deus noſter nobis: percuſſimuſque eum cum filiis ſuis & omni populo ſuo.

Das II. Capitel.

24. Macht euch auff/ vnd ziehet auß/ vnnd gehet vber den bach bey Arnon/ Sihe/ ich habe Sihon den Konig der Amoriter zu Hesbon in deine hende gegeben mit ſeinem Lande/ Heb an einzunemen vnd ſtreite wider jhn.

25. Heuts tags wil ich anheben/ daß ſich für dir förchten vnd erſchrecken ſollen alle Völcker vnter allen Himmeln/ daß/ wenn ſie von dir hören/ jhnen bange vnnd weh werden ſol für deiner zukunfft.

26. Da ſandte ich boten auß der Wüſten von Morgen werts/ zu Sihon dem König zu Hesbon/ mit friedlichen worten/ vnd ließ jhm ſagen:

27. Ich wil durch dein Land ziehen/ vnd wo die ſtraſſe gehet/ wil ich gehen/ Ich wil weder zur rechten noch zur lincken außweichen.

28. Speiſe ſolt du mir vmbs gelt verkauffen/ daß ich eſſe/ vnd waſſer ſolt du mir vmbs gelt geben/ daß ich trincke/ Ich wil nur zu fuß durchhin gehen.

29. Wie mir die Kinder Eſau gethan haben/ die zu Seir wohnen/ vnnd die Moabiter/ die zu Ar wohnen/ biß daß ich komme vber den Jordan/ ins Land/ das vns der HERR vnſer Gott geben wird.

30. Aber Sihon der König zu Hesbon wolte vns nicht durchziehen laſſen/ Denn der HERR dein GOtt verhertet ſeinen mut/ vnd verſtockt jhm ſein hertz/ auff daß er jhn in deine hende gebe/ wie es jetzt iſt am tage.

31. Vnd der HERR ſprach zu mir: Sihe/ Ich hab angefangen zu geben für dir den Sihon mit ſeinem Lande/ hebt an einzunemen/ vnnd zu beſitzen ſein Land.

32. Vnnd Sihon zog auß vns entgegen/ mit alle ſeinem Volck/ zum Streit gen Jahza.

33. Aber der HERR vnſer GOtt gab jhn für vns/ daß wir jhn ſchlugen/ mit ſeinen Kindern vnd ſeinem gantzen Volck.

CHAP. II.

24. *L'Eternel dit auſſi,* Leuez-vous, partez, & paſſez le torrent d'Arnon. Regarde, i'ai liuré en ta main Sihon roy de Heſçbon Amorrheen, auec ſon païs: commence d'*en* prendre poſſeſſion, & le prés à toi, & lui fai la guerre.

25. Ce iourd'hui ie commẽcerai à mettre la frayeur & la peur de toi ſur les peuples *qui ſont* ſous tous les cieux: car ayans ouï parler de toi, ils tremblerõt, & ſeront en angoiſſe à cauſe de ta preſence.

26. Lors i'enuoyai du deſert de Kedemoth des meſſagers à Sihõ roy de Heſçbõ auecques paroles de paix, diſant.

27. Que ie paſſe par ton païs, & i'irai le chemin tout droit ſans me deſtourner à droite ni à gauche.

28. Tu me feras debiter des viures à *prix d'* argent, afin que ie mange: tu me donneras de l'eau à *prix d'* argẽt, afin que ie boiue: ſeulement que i'y prene mon paſſage:

29. Ainſi que m'ont fait les enfans d'Eſau qui demeurẽt en Sehir, & les Moabites qui demeurent en Har: iuſqu'à ce que ie paſſe le Iordain *pour entrer* au païs que l'Eternel noſtre Dieu nous dõne.

30. Mais Sihon roy de Heſcbõ n'eut point à gré de nous laiſſer paſſer par ſon païs. Car l'Eternel ton Dieu auoit endurci ſon eſprit, & renforcé ſon cœur, afin de le bailler en ta main, comme *il appert* ce iourd'hui.

31. Et l'Eternel me dit, Regarde, i'ai commencé de te liurer Sihon auec ſon païs: commencé à poſſeder ſon païs, pour le tenir en heritage.

32. Sihon donc ſortit à l'encontre de nous, lui & tout ſon peuple, pour combatre en Iahats.

33. Mais l'Eternel noſtre Dieu le nous liura, & nous le frapaſmes, lui, ſes enfãs, & tout ſon peuple.

ב

34 וּכְבַשְׁנָא יָת כָּל קִרְווֹהִי
בְּעִדָּנָא הַהוּא וְגַמַּרְנָא
יָת כָּל קִרְוַיָּא גֻּבְרַיָּא
וּנְשַׁיָּא וְטַפְלָא לָא
אַשְׁאַרְנָא מְשֵׁיזִיב׃

35 לְחוֹד בְּעִירָא בַּזְנָא
לָנָא וַעֲדֵי קִרְוַיָּא
דִּכְבַשְׁנָא׃

36 מֵעֲרוֹעֵר דְּעַל כֵּיף
נַחְלָא דְּאַרְנוֹן וְקַרְתָּא דִּי
בְנַחְלָא וְעַד גִּלְעָד לָא הֲוָת
קַרְתָּא דִּתְקֵיפַת מִנַּנָּא יָת
כּוֹלָּא מְסַר יְיָ אֱלָהַנָא
קֳדָמַנָא׃

37 לְחוֹד לַאֲרַע בְּנֵי עַמּוֹן
לָא קְרֵיבְתָּא כָּל כֵּיף נַחַל
יוּבְקָא וְקִרְוֵי טוּרָא וְכָל
דְּפַקֵּיד יְיָ אֱלָהַנָא׃

ב

34 וַנִּלְכֹּד אֶת־כָּל־עָרָיו בָּעֵת
הַהִוא וַנַּחֲרֵם אֶת־כָּל־עִיר מְתִם
וְהַנָּשִׁים וְהַטָּף לֹא הִשְׁאַרְנוּ שָׂרִיד׃

35 רַק הַבְּהֵמָה בָּזַזְנוּ לָנוּ וּשְׁלַל
הֶעָרִים אֲשֶׁר לָכָדְנוּ׃

36 מֵעֲרֹעֵר אֲשֶׁר עַל־שְׂפַת
נַחַל אַרְנֹן וְהָעִיר אֲשֶׁר בַּנַּחַל וְעַד־
הַגִּלְעָד לֹא הָיְתָה קִרְיָה אֲשֶׁר
שָׂגְבָה מִמֶּנּוּ אֶת־הַכֹּל נָתַן יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ לְפָנֵינוּ׃

37 רַק אֶל־אֶרֶץ בְּנֵי־עַמּוֹן
לֹא קָרָבְתָּ כָּל־יַד נַחַל יַבֹּק
וְעָרֵי הָהָר וְכֹל אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ׃

β΄.

34. Καὶ ἐκρατήσαμεν πασῶν τῶν πόλεων αὐτοῦ, ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ. καὶ ἐξωλοθρεύσαμεν πᾶσαν πόλιν (ἑξῆς,) καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, οὐ κατελίπομεν ζωγρίαν.

35. Πλὴν τὰ κτήνη προενομεύσαμεν ἑαυτοῖς, καὶ τὰ σκῦλα τῶν πόλεων ἐλάβομεν.

36. Ἐξ ἀροὴρ, ἥ ἐστι παρὰ τὸ χεῖλος χειμάρρου ἀρνῶν, καὶ τὴν πόλιν τὴν οὖσαν ἐν τῇ Φάραγγι, καὶ ἕως ὄρους τοῦ γαλαάδ, οὐκ ἦν πόλις ἥτις διέφυγεν ἡμᾶς. τὰς πάσας παρέδωκε κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν, εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν.

37. Πλὴν εἰς γῆν υἱῶν ἀμμὰν οὐ προσήλθομεν, πάντα τὰ συγκυροῦντα χειμάρρου Ιαβὼκ, καὶ τὰς πόλεις τὰς ἐν τῇ ὀρεινῇ, καθότι ἐνετείλατο ἡμῖν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν.

ג

1 וְאִתְפְּנֵינָא וּסְלֵיקְנָא
לְאוֹרַח מַתְנַן וּנְפַק עוֹג
מַלְכָּא דְמַתְנָן לְקַדְמוּתָנָא
הוּא וְכָל עַמֵּיהּ לְאַגָּחָא
קְרָבָא לְאֶדְרֶעִי׃

2 וַאֲמַר יְיָ לִי לָא תִדְחַל
מִינֵּיהּ אֲרֵי בִידָךְ מְסָרִית
יָתֵיהּ וְיַת כָּל עַמֵּיהּ וְיַת
אַרְעֵיהּ וְתַעְבֵּיד לֵיהּ כְּמָא
דַּעֲבַדְתָּ לְסִיחוֹן מַלְכָּא
דֶּאֱמוֹרָאָה דְּיָתֵיב בְּח
בְּחֶשְׁבּוֹן׃

3 וִיהַב יְיָ אֱלָהַנָא
בִּידָנָא אַף יָת עוֹג מַלְכָּא
דְמַתְנָן וְיָת כָּל עַמֵּיהּ
וּמְחִינֵיהּ עַד דְּלָא אִשְׁתְּאַר
לֵיהּ מְשֵׁיזִיב׃

4 וּכְבַשְׁנָא יָת כָּל קִרְווֹהִי
בְּעִדָּנָא הַהוּא לָא הֲוָת
קַרְתָּא דְּלָא נְסֵיבְנָא
מִנְּהוֹן שִׁתִּין קִרְוִין כָּל
בֵּית פֶּלֶךְ טְרָכוֹנָא
מַלְכוּתֵיהּ דְּעוֹג בְּמַתְנָן׃

5 כָּל אִלֵּין קִרְוִין כְּרִיכָן
מַקְּפָן שׁוּר דִּילְהֵן דָּשִׁין
וְעַבְּרִין בַּר מִקִּרְוֵי פַּצְחַיָּא
סַגִּיאָן לַחֲדָא׃

ג

1 וַנֵּפֶן וַנַּעַל דֶּרֶךְ הַבָּשָׁן וַיֵּצֵא
עוֹג מֶלֶךְ־הַבָּשָׁן לִקְרָאתֵנוּ הוּא
וְכָל־עַמּוֹ לַמִּלְחָמָה אֶדְרֶעִי׃

2 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי אַל־תִּירָא
אֹתוֹ כִּי בְיָדְךָ נָתַתִּי אֹתוֹ וְאֶת־כָּל־
עַמּוֹ וְאֶת־אַרְצוֹ וְעָשִׂיתָ לּוֹ כַּאֲשֶׁר
עָשִׂיתָ לְסִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר
יוֹשֵׁב בְּחֶשְׁבּוֹן׃

3 וַיִּתֵּן יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּיָדֵנוּ גַּם
אֶת־עוֹג מֶלֶךְ־הַבָּשָׁן וְאֶת־כָּל־עַמּוֹ
וַנַּכֵּהוּ עַד־בִּלְתִּי הִשְׁאִיר־לוֹ שָׂרִיד׃

4 וַנִּלְכֹּד אֶת־כָּל־עָרָיו בָּעֵת
הַהִוא לֹא הָיְתָה קִרְיָה אֲשֶׁר לֹא־
לָקַחְנוּ מֵאִתָּם שִׁשִּׁים עִיר כָּל־חֶבֶל
אַרְגֹּב מַמְלֶכֶת עוֹג בַּבָּשָׁן׃

5 כָּל־אֵלֶּה עָרִים בְּצֻרֹת חוֹמָה
גְבֹהָה דְּלָתַיִם וּבְרִיחַ לְבַד מֵעָרֵי
הַפְּרָזִי הַרְבֵּה מְאֹד׃

ΚΕΦΑΛ. γ΄.

1. Καὶ ἐπιστραφέντες ἀνέβημεν ὁδὸν τὴν εἰς βασὰν, καὶ ἐξῆλθεν ὢγ βασιλεὺς τῆς βασὰν εἰς συνάντησιν ἡμῖν, αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτοῦ, μετ᾽ αὐτοῦ, εἰς πόλεμον εἰς ἀδραείν.

2. Καὶ εἶπε κύριος πρός με· μὴ φοβηθῇς αὐτὸν, ὅτι εἰς τὰς χεῖράς σου παραδέδωκα αὐτὸν, καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ. καὶ πᾶσαν τὴν γῆν αὐτοῦ, καὶ ποιήσεις αὐτῷ ὥσπερ ἐποίησας τῷ σηὼν βασιλεῖ τῶν ἀμορραίων, ὃς κατῴκει ἐν ἐσεβών.

3. Καὶ παρέδωκεν αὐτὸν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν, καὶ τὸν ὢγ βασιλέα τῆς βασὰν, καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ. καὶ ἐπατάξαμεν αὐτὸν, ἕως τοῦ μὴ καταλιπεῖν αὐτοῦ σπέρμα.

4. Καὶ ἐκρατήσαμεν πασῶν τῶν πόλεων αὐτοῦ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, οὐκ ἦν πόλις ἣν οὐκ ἐλάβομεν παρ᾽ αὐτῶν, ἑξήκοντα πόλεις, πάντα τὰ περίχωρα ἀργὸβ, βασιλέως ὢγ ἐν τῇ βασάν.

5. Πᾶσαι αἱ πόλεις ὀχυραὶ, τείχη ὑψηλὰ, πύλαι καὶ μοχλοὶ, πλὴν τῶν πόλεων τῶν φερεζαίων τῶν πολλῶν σφόδρα.

CAP. II.

34. Cunctaſq; urbes in tempore illo cepimus, interfectis habitatoribus earum, viris ac mulieribus & parvulis. non reliquimus in eis quicquam.

35. Abſque iumentis, quę in partem venêre prędantium: & ſpoliis urbium, quas cepimus.

36. Ab Aroër, quæ eſt ſuper ripam torrentis Arnon, oppido quod in valle ſitum eſt, uſque Galaad. Non fuit vicus, & civitas quæ noſtras effugeret manus: omnes tradidit Dominus Deus noſter nobis.

37. Abſque terra filiorum Ammon, ad quam non acceſſimus: & cunctis quæ adiacent torrenti Ieboc, & urbibus montanis, univerſiſq; locis, à quibus nos prohibuit Dominus Deus noſter.

Das II. Capitel.

34. Da gewonnen wir zu der zeit alle ſeine Städte / vnnd verbanneten alle Städte / beide Männer / Weiber vnnd Kinder / vnnd lieſſen niemand vberbleiben.

35. Ohn das Vieh raubeten wir für vns / vnd die außbeute der Städte / die wir gewonnen.

36. Von Aroer an / die am vfer des bachs bey Arnon ligt / vnnd von der Stadt am waſſer / biß gen Gilead. Es war keine Stadt / die ſich für vns ſchützen kondt / der HERRE vnſer Gott gab vns alles für vns.

37. Ohn zu dem Lande der Kinder Ammon kameſt du nicht / noch zu allem das am bach Jabok war / noch zu den Städten auff dem gebirge / noch zu allem das vns der HERR vnſer Gott verbotten hatte.

CHAP. II.

34. Et en ce temps-la, nous prinſmes toutes ſes villes, & deſtruiſiſmes à la façon de l'interdit toutes les villes où eſtoyent les hõmes, les femmes, & la meſgnie, *&* n'y laiſſaſmes aucun de reſte.

35. Seulement nous pillaſmes les beſtes pour nous, & le butin des villes que nous auions prinſes.

36. Depuis Haroher, qui *eſt* ſur le bord du torrent d'Arnon, & la ville qui *eſt* dedans le torrent, iuſqu'en Galaâd, il n'y eut pas vne des villes qui ſe peuſt garẽtir de nous: l'Eternel noſtre Dieu les nous liura toutes.

37. Tant ſeulement tu n'es point approché du païs des enfans de Hammon, ni d'aucun endroit de ce qui attouche le torrent de Iabbok, ni des villes de la montagne, ni de rien que l'Eternel noſtre Dieu nous euſt defendu.

CAP. III.

1. Itaque converſi aſcendimus per iter Baſan: egreſſuſque eſt Og rex Baſan in occurſum nobis cum populo ſuo ad bellandum in Edrai.

2. Dixitq; Dominus ad me, Ne timeas eũ: quia in manu tua traditus eſt cum omni populo ac terra ſua: facieſq; ei ſicut feciſti Sehon regi Amorrhæorum, qui habitavit in Heſebon.

3. Tradidit ergo Dominus Deus noſter in manibus noſtris etiam Og regem Baſan, & univerſum populũ eius: percuſſimuſque eos uſque ad internecionem.

4. Vaſtantes cunctas civitates illius uno tempore. non fuit oppidum quod nos effugeret: ſexaginta urbes, omnem regionem Argob regni Og in Baſan.

5. Cunctæ urbes erant munitæ muris altiſſimis, portiſque & vectibus, abſque oppidis innumeris quæ non habebant muros.

Das III. Capitel.

VNnd wir wandten vns / vnnd zogen hinauff den weg zu Baſan / vnd Og der König zu Baſan zoch auß vns entgegen mit alle ſeinem Volck zu ſtreiten / bey Edrei.

2. Aber der HERR ſprach zu mir: Förchte dich nicht für jm / denn ich hab jn vnd alle ſein Volck mit ſeinem Lande in deine hende gegeben / vnd ſolt mit jm thun / wie du mit Sihon dem Könige der Amoriter gethan haſt / der zu Hesbon ſaß.

3. Alſo gab der HERR vnſer Gott auch den König Og zu Baſan in vnſer hende mit alle ſeinem Volck / daß wir jhn ſchlugen / biß daß jhm nichts vberbleib.

4. Da gewonnen wir zu der zeit alle ſeine Städte / vnnd war keine Stadt die wir jm nicht namen / ſechtzig Städte / die gantze gegend Argob im Königreich Og zu Baſan.

5. Alle dieſe Städte waren veſt mit hohen Mawren Thoren vnd Rigeln / On andere ſehr viel Flecken on Mawren.

CHAP. III.

1. Adonc nous-nous tournaſmes, & montaſmes par le chemin de Baſçan, & Hog le roy de Baſçan ſortit à l'encontre de nous, lui & tout ſon peuple pour combatre en Edrehi.

2. Et l'Eternel me dit, Ne le crain point, car ie l'ay liuré en ta main, lui, & tout ſon peuple, & ſon païs: & tu lui feras comme tu as fait à Sihon roy des Amorrheens qui demeuroit en Heſçbon.

3. Ainſi l'Eternel noſtre Dieu liura en nos mains auſſi Hog le roy de Baſçan, & tout ſon peuple: & le frapaſmes tellement que nous ne lui laiſſaſmes aucun de reſte.

4. En ce meſme temps nous prinſmes auſſi toutes ſes villes: *&* n'y eut ville que nous ne leur prinſſiõs, *aſſauoir* ſoixante villes, toute la cõtree d'Argob du royaume de Hog en Baſçan:

5. Toutes ces villes-la *eſtoyent* cloſes de hautes murailles, de portes & de barres: & en outre, des villes non murees en fort grand nombre.

ג

6 וְגַמַּרְנָא יָתְהוֹן כְּמָא
דַּעֲבַדְנָא לְסִיחוֹן מַלְכָּא
דְחֶשְׁבּוֹן גַּמַּרְנָא כָּל
קִרְוַיָּא גֻּבְרַיָּא נְשַׁיָּא
וְטַפְלָא׃

7 וְכָל בְּעִירָא וַעֲדֵי קִרְוַיָּא
בַּזְנָא לָנָא׃

8 וּנְסֵיבְנָא בְּעִדָּנָא הַהוּא
יָת אַרְעָא מִיַּד תְּרֵין מַלְכֵי
אֱמוֹרָאָה דִּי בְּעִבְרָא
דְיַרְדְּנָא מִנַּחְלָא דְאַרְנוֹן
עַד טוּרָא דְחֶרְמוֹן׃

9 צִידוֹנָאֵי קָרַן לְחֶרְמוֹן
שִׂרְיוֹן וֶאֱמוֹרָאֵי קָרַן לֵיהּ
עַד טוּרָא תַּלְגָּא׃

10 כֹּל קִרְוֵי מֵישְׁרָא וְכָל
גִּלְעָד וְכָל מַתְנַן עַד סַלְכָה
וְאֶדְרֶעִי קִרְוֵי מַלְכוּתֵיהּ
דְּעוֹג בְּמַתְנַן׃

11 אֲרֵי לְחוֹד עוֹג מַלְכָּא
דְמַתְנַן אִשְׁתָּאַר מִשְּׁאָר ג
גִּבָּרַיָּא הָא עַרְסֵיהּ עַרְסָא
דְּבַרְזְלָא הֲלָא הִיא בְּרַבַּת
בְּנֵי עַמּוֹן תְּשַׁע אַמִּין א
אוּרְכָּהּ וְאַרְבַּע אַמִּין
פּוּתְיָהּ בְּאַמַּת מְלָךְ׃

12 וְיָת אַרְעָא הָדָא יְרִתְנָא
בְּעִדָּנָא הַהוּא מֵעֲרוֹעֵר
דְּעַל נַחְלָא דְאַרְנוֹן וּפַלְגוּת
טוּרָא דְגִלְעָד וְקִרְווֹהִי
יְהָבִית לְשֵׁבֶט רְאוּבֵן
וּלְשֵׁבֶט גָּד׃

13 וּשְׁאָר גִּלְעָד וְכָל
מַתְנַן מַלְכוּתֵיהּ דְּעוֹג י
יְהָבִית לְפַלְגוּת שִׁבְטָא
דִמְנַשֶּׁה כֹּל בֵּית פֶּלֶךְ ט
טְרָכוֹנָא לְכָל מַתְנַן הַהוּא
מִתְקְרֵי אֲרַע גִּבָּרַיָּא׃

14 יָאִיר בַּר מְנַשֶּׁה נְסֵיב
יָת כָּל בֵּית פֶּלֶךְ טְרָכוֹנָא
עַד תְּחוּם גְּשׁוּרָאָה
וְאַפִּקֵירוֹס וּקְרָא יָתְהוֹן
עַל שְׁמֵיהּ יָת מַתְנַן כַּפְרָנֵי
יָאִיר עַד יוֹמָא הָדֵין׃

15 וּלְמָכִיר יְהָבִית יָת
גִּלְעָד׃

ג

6 וַנַּחֲרֵם אוֹתָם כַּאֲשֶׁר עָשִׂינוּ
לְסִיחֹן מֶלֶךְ חֶשְׁבּוֹן הַחֲרֵם כָּל־
עִיר מְתִם הַנָּשִׁים וְהַטָּף׃

7 וְכָל־הַבְּהֵמָה וּשְׁלַל הֶעָרִים
בַּזּוֹנוּ לָנוּ׃

8 וַנִּקַּח בָּעֵת הַהִוא אֶת־הָאָרֶץ
מִיַּד שְׁנֵי מַלְכֵי הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר
בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן מִנַּחַל אַרְנֹן עַד־
הַר חֶרְמוֹן

9 צִידֹנִים יִקְרְאוּ לְחֶרְמוֹן שִׂרְיֹן
וְהָאֱמֹרִי יִקְרְאוּ לוֹ שְׂנִיר׃

10 כֹּל עָרֵי הַמִּישֹׁר וְכָל־הַגִּלְעָד
וְכָל־הַבָּשָׁן עַד־סַלְכָה וְאֶדְרֶעִי
עָרֵי מַמְלֶכֶת עוֹג בַּבָּשָׁן׃

11 כִּי רַק־עוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן נִשְׁאַר
מִיֶּתֶר הָרְפָאִים הִנֵּה עַרְשׂוֹ עֶרֶשׂ
בַּרְזֶל הֲלֹה הִוא בְּרַבַּת בְּנֵי עַמּוֹן
תֵּשַׁע אַמּוֹת אָרְכָּהּ וְאַרְבַּע אַמּוֹת
רָחְבָּהּ בְּאַמַּת־אִישׁ׃

12 וְאֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת יָרַשְׁנוּ
בָּעֵת הַהִוא מֵעֲרֹעֵר אֲשֶׁר־עַל־
נַחַל אַרְנֹן וַחֲצִי הַר־הַגִּלְעָד וְעָרָיו
נָתַתִּי לָראוּבֵנִי וְלַגָּדִי׃

13 וְיֶתֶר הַגִּלְעָד וְכָל־הַבָּשָׁן
מַמְלֶכֶת עוֹג נָתַתִּי לַחֲצִי שֵׁבֶט
הַמְנַשֶּׁה כֹּל חֶבֶל הָאַרְגֹּב לְכָל־
הַבָּשָׁן הַהוּא יִקָּרֵא אֶרֶץ רְפָאִים׃

14 יָאִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה לָקַח אֶת־
כָּל־חֶבֶל אַרְגֹּב עַד־גְּבוּל הַגְּשׁוּרִי
וְהַמַּעֲכָתִי וַיִּקְרָא אֹתָם עַל־שְׁמוֹ
אֶת־הַבָּשָׁן חַוֺּת יָאִיר עַד הַיּוֹם
הַזֶּה׃

15 וּלְמָכִיר נָתַתִּי אֶת־הַגִּלְעָד׃

γʹ.

6. Ἐξωλοθρεύσαμεν αὐτούς, ὥ-
σπερ ἐποιήσαμεν τὸν σηὼν βασιλέα
ἐσεβών, καὶ ἐξωλοθρεύσαμεν πᾶ-
σαν πόλιν (ἑξῆς,) καὶ τὰς γυναῖκας
αὐτῶν, καὶ τὰ τέκνα.

7. Καὶ πάντα τὰ κτήνη αὐτῶν,
καὶ τὰ σκῦλα τῶν πόλεων προενο-
μεύσαμεν ἑαυτοῖς.

8. Καὶ ἐλάβομεν ἐν τῷ καιρῷ
ἐκείνῳ τὴν γῆν ἐκ χειρῶν τῶν δύο
βασιλέων τῶν ἀμορραίων, οἳ ἦσαν
πέραν τοῦ ἰορδάνου, ἀπὸ τοῦ χειμάρρου
ἀρνῶν, καὶ ἕως ὄρους ἀερμών.

9. Οἱ Φοίνικες ἐπονομάζουσι τὸ
ἀερμὼν, σανιώρ. καὶ ὁ ἀμορραῖος
ἐπωνόμασεν αὐτὸ σανήρ.

10. Πᾶσαι πόλεις μισώρ, καὶ
πᾶσα γαλαάδ, καὶ πᾶσα βασὰν
ἕως ἑλχὰ καὶ ἐδραείν, πόλεις βασι-
λείας τοῦ ὢγ ἐν τῇ βασάν.

11. Ὅτι πλὴν ὢγ βασιλεὺς βα-
σὰν, κατελείφθη ἀπὸ τῶν ῥαφαείν.
ἰδοὺ ἡ κλίνη αὐτοῦ κλίνη σιδηρᾶ, ἰδοὺ
αὕτη ἐν τῇ ἄκρᾳ τῶν υἱῶν ἀμμὰν,
ἐννέα πήχεων τὸ μῆκος αὐτῆς, καὶ
τεσσάρων πήχεων τὸ εὖρος αὐτῆς
ἐν πήχει ἀνδρός.

12. Καὶ τὴν γῆν ἐκείνην ἐκλη-
ρονομήσαμεν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ
ἀπὸ ἀροήρ, ἥ ἐστι παρὰ τὸ χεῖλος
χειμάρρου ἀρνῶν. καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ ὄρους
γαλαάδ, καὶ τὰς πόλεις αὐτοῦ. ἔδω-
κα τῷ ῥουβὴν καὶ τῷ γαδδί.

13. Καὶ τὸ κατάλοιπον τοῦ γαλαάδ.
καὶ πᾶσαν τὴν βασὰν βασιλείας
ὢγ ἔδωκα τῷ ἡμίσει φυλῆς μανασ-
σῆ, καὶ πᾶσαν τὴν περίχωρον ἀρ-
γόβ, πᾶσαν τὴν βασὰν ἐκείνην.
γῆ ῥαφαεὶν λογισθήσεται.

14. Καὶ ἰαεὶρ υἱὸς μανασσῆ, ἔλα-
βε πᾶσαν τὴν περίχωρον ἀργὸβ,
ἕως τῶν ὁρίων γαργασὶ, καὶ ὁ μα-
χαθὶ ἐπωνόμασεν αὐτὰ ἐπὶ τῷ
ὀνόματι αὐτοῦ τὴν βασὰν ἀβὼθ
ἰαεὶρ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

15. Καὶ τῷ μαχεὶρ ἔδωκα τὴν
γαλαάδ.

CAP. III.

6. Et deleuimus eos, ſicut feceramus Sehon regi Heſebon, diſperdentes omnem ciuitatem, viroſque ac mulieres & parvulos:

7. Iumenta autem & ſpolia urbium diripuimus.

8. Tulimusq; illo in tempore terram de manu duorum regum Amorrhæorum qui erant trans Iordanem: à torrente Arnon vſque ad montem Hermon.

9. Quem Sidonij Sarion vocant, & Amorrhæi Sanir:

10. Omnes ciuitates quæ ſitæ ſunt in planitie, & uniuerſam Terram Galaad & Baſan vſque ad Selcha, & Edrai ciuitates regni Og in Baſan.

11. Solus quippe Og rex Baſan reſtiterat de ſtirpe gigantum. Monſtratur lectus eius ferreus, qui eſt in Rabbath filiorũ Ammon, novem cubitos habens longitudinis, & quatuor latitudinis ad menſuram cubiti virilis manus.

12. Terramque poſſedimus tempore illo ab Aroër, quæ eſt ſuper ripam torrentis Arnon, vſq; ad mediam partem montis Galaad: & ciuitates illius dedi Ruben & Gad.

13. Reliquam autem partem Galaad, & omnẽ Baſan regni Og, tradidi mediæ tribui Manaſſe, omnem regionem Argob: cunctaq́; Baſan vocatur Terra gigantum,

14. Iair filius Manaſſe poſſedit omnem regionem Argob vſque ad terminos Geſſuri, & Machati. Vocauitque ex nomine ſuo Baſan, Hauoth-Iair, id eſt, villas-Iair, vſque in præſentem diem.

15. Machir quoque dedi Galaad.

Das III. Capitel.

6. Vnnd verbanneten ſie / gleich wie wir mit Sihon dem Könige zu Heſbon thaten. Alle Städte verbanneten wir / beyde mit Männern / Weibern vnd Kindern.

7. Aber alles Vieh vnnd Raub der Stadt / raubeten wir für vns.

8. Alſo namen wir zu der zeit das Land / auß der Hand der zween Könige der Amoriter / jenſeyt dem Jordan / von dem Bach bey Arnon an / biß an den Berg Hermon.

9. Welchen die Zidoniter / Sirion heiſſen / aber die Amoriter hieſſen jhn Senir.

10. Alle Städte auff der Ebene / vnd das gantze Gilead / vnd das gantze Baſan / biß gen Salcha vnnd Edrei / die Städte deß Königreichs Og zu Baſan.

11. Denn allein der König Og zu Baſan / war noch übrig von den Riſen. Sihe / ſein eyſern Bette iſt allhie zu Rabbath der Kinder Ammon / neun Ellen lang / vnd vier Ellen breyt / nach eines Manns Ellenbogen.

12. Solch Land namen wir ein zu derſelben zeit / von Aroer an / die am Bach bey Arnon ligt / vnnd ich gab das halbe Gebirge Gilead mit ſeinen Städten / den Rubenitern vnd Gadditern.

13. Aber das übrige Gilead / vnd das gantze Baſan des Königreichs Og / gab ich dem halben Stam̃ Manaſſe / die gantze gegend Argob zum gantzen Baſan / das heißt der Riſen Land.

14. Jair der Son Manaſſe nam die gantze gegend Argob / biß an die grentze Geſſuri vnd Maachati / vnnd hieß das Baſan nach ſeinem Namen Havoth Jair / biß auff den heutigen Tag.

15. Machir aber gab ich Gilead.

CHAP. III.

6. Et les deſtruiſiſmes à la façon de l'interdit, ainſi que nous auions fait à Sihon roy de Heſçbon, deſtruiſant à la façon de l' interdit toutes les villes où eſtoyent les hommes, les femmes, & la meſgnie.

7. Mais toutes les beſtes & le butin des villes, nous le pillaſmes pour nous.

8. Nous prinſmes donc en ce tẽps-la le païs de la main de deux rois des Amorrheens, qui *eſtoyent* au deça du Iordain depuis le torrenr d' Arnon iuſqu'à la montagne de Hermon:

9. *Or* les Sidõiens appelent Hermon, Sçirjon, mais les Amorrheens le nomment Sçenir)

10. Touttes les villes du plat païs, & tout Galaad, & tout Baſçan iuſques á Salca & Edrehi, les villes du royaume de Hog en Baſçan.

11. Car Hog roy de Baſçan eſtoit demeuré ſeul de reſte du demenrant des Rephains: voci, ſon chaſlit *qui eſt* vn chaſlit de fer, n'eſt-il pas en Rabba des enfans de Hammon? Sa longuer *eſt* de neuf coudees & la largueur de quatre coudees de, coudee d'homme.

12. En ce temps la donc nous poſsedaſmes ce païs-la & i'ai donné aux Rubenites & aux Gadites depuis Haroher qui *eſt* ſur le torrent d' Arnon, & la moitié de la montagne de Galaad, auecques ſes villes. 13. Et i'ai dõné la demie tribu de Manaſſé la reſte de Galaad, & tout Baſçan *qui'eſtoit* le royaume de Hog. toute la contree d' Argob, par tout Baſçan, eſtoit appelee le païs des Rephains.

14. Iaïr fils de Manaſsé print toute la contree d' Argob, iuſqu'à la frontiere des Gueſcuriens & des Mahacathiens, & l'appela, aſſauoir Baſcan, ſelon ſon nom, les bourgs de Iaïr iuſques à ce iourd'hui.

15. I'ai donné auſsi Galaad à Makir.

ג

16 וּלְשִׁבְטָ רְאוּבֵן וּלְשֵׁבֶט
גָּד יְהָבֵית מִן גִּלְעָד וְעַד
נַחְלָא דְאַרְנוֹן גּוֹ נַחְלָא
וּתְחוּמֵיהּ וְעַד יוּבְקָא
נַחְלָא תְּחוּמָא דִּבְנֵי עַמּוֹן׃

17 וּמֵישְׁרָא וְיַרְדְּנָא
וּתְחוּמֵיהּ מִגִּינּוֹסַר וְעַד
יַמָּא דְּמֵישְׁרָא יַמָּא
דְּמִלְחָא תְּחוֹת מַשְׁפַּךְ
מֵירָמָתָא מַדִּינְחָא׃

18 וּפַקֵּידִית יָתְכוֹן ב
בְּעִידָּנָא הַהִיא לְמֵימָר יְיָ
אֱלָהֲכוֹן יְהַב לְכוֹן יָת
אַרְעָא הָדָא לְמֵירְתַהּ
מְזָרְזִין תְּעִבְרוּן קֳדָם
אֲחֵיכוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כָּל
מְזָרְזֵי חֵילָא׃

19 לְחוֹד נְשֵׁיכוֹן וְטַפְלְכוֹן
וּבְעִירְכוֹן יָדַעְנָא אֲרֵי
בְּעִיר סַגִּי לְכוֹן יִתְבוּן ב
בְּקִרְוֵיכוֹן דִּיהָבֵית לְכוֹן׃

20 עַד דִּיְנִיחַ יְיָ לַאֲחֵיכוֹן
כְּוָתְכוֹן וְיֵירְתוּן אַף אִינּוּן
יָת אַרְעָא דַּיְיָ אֱלָהֲכוֹן
יָהֵיב לְהוֹן בְּעִבְרָא ד
דְיַרְדְּנָא וּתְתוּבוּן גְּבַר
לִירוּתְתֵיהּ דִּיהָבֵית לְכוֹן׃

21 וְיָת יְהוֹשֻׁעַ פַּקֵּידִית
בְּעִידָּנָא הַהוּא לְמֵימָר
עֵינָךְ חֲזָאָן יָת כָּל דַּעֲבַד
יְיָ אֱלָהֲכוֹן לִתְרֵין מַלְכַיָּא
הָאִלֵּין כֵּן יַעְבֵּיד יְיָ לְכָל
מַלְכְוָתָא דְּאַתְּ עָבֵר
לְתַמָּן׃

22 לָא תִדְחֲלוּן מִנְּהוֹן
אֲרֵי יְיָ אֱלָהֲכוֹן (מֵימְרֵיהּ)
יְגִיחַ לְכוֹן קְרָב׃

23 וְצַלֵּיתִי קֳדָם יְיָ
בְּעִידָּנָא הַהוּא לְמֵימָר׃

24 אֲדֹנָי יֱהוִֹה אַתְּ
שָׁרֵיתָא לְאַחֲזָאָה יָת
עַבְדָּךְ יָת רְבוּתָךְ וְיָת יְדָךְ
תַּקִּיפָא דְּאַתְּ הוּא אֱלָהָא
דִּשְׁכִנְתָּךְ בִּשְׁמַיָּא מ
מִלְּעֵילָא וְשַׁלִּיט בְּאַרְעָא
מִלְּרַע וְלֵית דְּיַעְבֵּד כ
כְּעוֹבָדָךְ וּכְגַבְרְוָתָךְ׃

ג

16 וְלָרֽאוּבֵנִי וְלַגָּדִי נָתַתִּי מִן־
הַגִּלְעָד וְעַד־נַחַל אַרְנֹן תּוֹךְ הַנַּחַל
וּגְבֻל וְעַד יַבֹּק הַנַּחַל גְּבוּל בְּנֵי
עַמּוֹן׃

17 וְהָעֲרָבָה וְהַיַּרְדֵּן וּגְבֻל מִכִּנֶּרֶת
וְעַד יָם הָעֲרָבָה יָם הַמֶּלַח תַּחַת
אַשְׁדֹּת הַפִּסְגָּה מִזְרָחָה׃

18 וָאֲצַו אֶתְכֶם בָּעֵת הַהִוא
לֵאמֹר יְהֹוָה אֱלֹהֵיכֶם נָתַן לָכֶם
אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת לְרִשְׁתָּהּ
חֲלוּצִים תַּעַבְרוּ לִפְנֵי אֲחֵיכֶם
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל כָּל־בְּנֵי־חָיִל׃

19 רַק נְשֵׁיכֶם וְטַפְּכֶם וּמִקְנֵכֶם
יָדַעְתִּי כִּי־מִקְנֶה רַב לָכֶם יֵשְׁבוּ
בְּעָרֵיכֶם אֲשֶׁר נָתַתִּי לָכֶם׃

20 עַד אֲשֶׁר־יָנִיחַ יְהֹוָה לַאֲחֵיכֶם
כָּכֶם וְיָרְשׁוּ גַם־הֵם אֶת־הָאָרֶץ
אֲשֶׁר יְהֹוָה אֱלֹהֵיכֶם נֹתֵן לָהֶם
בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן וְשַׁבְתֶּם אִישׁ לִירֻשָּׁתוֹ
אֲשֶׁר נָתַתִּי לָכֶם׃

21 וְאֶת־יְהוֹשׁוּעַ צִוֵּיתִי בָּעֵת
הַהִוא לֵאמֹר עֵינֶיךָ הָרֹאֹת אֵת כָּל־
אֲשֶׁר עָשָׂה יְהֹוָה אֱלֹהֵיכֶם לִשְׁנֵי
הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה כֵּן־יַעֲשֶׂה יְהֹוָה
לְכָל־הַמַּמְלָכוֹת אֲשֶׁר אַתָּה
עֹבֵר שָׁמָּה׃

22 לֹא תִּירָאוּם כִּי יְהֹוָה אֱלֹהֵיכֶם
הוּא הַנִּלְחָם לָכֶם׃

23 וָאֶתְחַנַּן אֶל־יְהֹוָה בָּעֵת
הַהִוא לֵאמֹר׃

24 אֲדֹנָי יְהֹוִה אַתָּה הַחִלּוֹתָ
לְהַרְאוֹת אֶת־עַבְדְּךָ אֶת־גָּדְלְךָ
וְאֶת־יָדְךָ הַחֲזָקָה אֲשֶׁר מִי־
אֵל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה
כְמַעֲשֶׂיךָ וְכִגְבוּרֹתֶךָ׃

γʹ.

16. Καὶ τῷ ῥουβὴν καὶ τῷ γὰδ ἔδωκα ἀπὸ τῆς γαλαὰδ ἕως χειμάῤῥου ἀρνῶν, μέσον τοῦ χειμάῤῥου ὅριον, καὶ ἕως τοῦ ἰαβώκ· ὁ χειμάῤῥους ὅριον τοῖς υἱοῖς ἀμμάν.

17. Καὶ ἡ ἀραβὰ καὶ ὁ ἰορδάνης ὅριον ἀπὸ κιννερὲθ, καὶ ἕως θαλάσης ἀραβὰ θαλάσης ἁλυκῆς, ἀπὸ ἀσηδὼθ τὴν φασγὰ ἀπὸ ἀνατολῶν.

18. Καὶ ἐνετειλάμην ὑμῖν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ λέγων· κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, δέδωκεν ὑμῖν τὴν γῆν ταύτην ἐν κλήρῳ. ἐνοπλισάμενοι προπορεύεσθε πρὸ προσώπου τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν Ισραὴλ πᾶς συνετός.

19. Πλὴν αἱ γυναῖκες ὑμῶν, καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν καὶ τὰ κτήνη ὑμῶν, οἶδα ὅτι πολλὰ κτήνη ὑμῖν, κατοικείτωσαν ἐν ταῖς πόλεσιν ὑμῶν, αἷς ἔδωκα ὑμῖν.

20. Ἕως ἂν καταπαύσῃ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν, τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν, ὥσπερ καὶ ὑμᾶς, καὶ κατακληρονομήσουσι καὶ οὗτοι τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν δίδωσιν αὐτοῖς, ἐν τῷ πέραν τοῦ ἰορδάνου. καὶ ἐπιστραφήσεσθε ἕκαστος εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ, ἣν δέδωκα ὑμῖν·

21. Καὶ τῷ ἰησοῦ ἐνετειλάμην ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ λέγων· οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ἑωράκασι πάντα, ὅσα ἐποίησε κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν, τοῖς δυσὶ βασιλεῦσι τούτοις, οὕτως ποιήσει κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν πάσαις ταῖς βασιλείαις, ἐφ' αἷς σὺ διαβαίνεις ἐκεῖ.

22. Οὐ φοβηθήσεσθε ἀπ' αὐτῶν, ὅτι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, αὐτὸς πολεμήσει ὑπὲρ ὑμῶν.

23. Καὶ ἐδεήθην κυρίου ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ λέγων·

24. Κύριε κύριε, σὺ ἤρξω δεῖξαι τῷ σῷ θεράποντι τὴν ἰσχύν σου, καὶ τὴν δύναμίν σου, καὶ τὴν χεῖρα τὴν κραταιὰν, καὶ τὸν βραχίονα τὸν ὑψηλόν. τίς γάρ ἐστι θεὸς ἐν τῷ οὐρανῷ ἢ ἐπὶ τῆς γῆς, ὅστις ποιήσει καθὰ ἐποίησας σὺ, καὶ κατὰ τὴν ἰσχύν σου·

CAP. III.

16. Et tribubus Ruben & Gad dedi de Terra-Galaad uſque ad torrentem Arnon medium torrentis, & confinium uſque ad torrentem Ieboc, qui eſt terminus filiorum Ammon:

17. Et planitiem ſolitudinis atque Iordanem, & terminos Cenereth uſque ad mare deſerti, quod eſt ſalſiſſimum, ad radices montis Phaſga contra orientem.

18. Præcepiq; vobis in tempore illo, dicens, Dominus Deus veſter dat vobis terrã hanc in hæreditatem, expediti præcedite fratres veſtros filios Iſrael, omnes viri robuſti:

19. Abſque uxoribus, & parvulis atque iumentis. Novi enim quòd plura habeatis pecora, & in urbibus remanere debebunt, quas tradidi vobis:

20. Donec requiem tribuat Dominus fratribus veſtris, ſicut vobis tribuit: & poſſideant ipſi etiam Terram quam daturus eſt eis trans Iordanem: tunc revertetur unuſquiſq; in poſſeſſionem ſuam quam dedi vobis.

21. Ioſue quoque in tempore illo præcepi, dicens, Oculi tui viderunt quæ fecit Dominus Deus veſter duobus his regibus: ſic faciet omnibus regnis ad quæ tranſiturus es.

22. Ne timeas eos: Dominus enim Deus veſter pugnabit pro vobis.

23. Precatuſque ſum Dominum in tempore illo, dicens.

24. Domine Deus tu cœpiſti oſtendere ſervo tuo magnitudinem tuam, manumque fortiſſimã. neque enim eſt alius Deus vel in cœlo, vel in terra, qui poſſit facere opera tua, & comparari fortitudini tuæ.

Das III. Capitel.

16. Vnd den Rubenitern vnd Gadditern gab ich des Gileads ein theil/ biß an den Bach bey Arnon/mitten im bach der die Grentze iſt/vnd biß an den Bach Jabok/der die Grentze iſt der kinder Ammon.

17. Dazu das Gefilde/vnnd den Jordan (der die grentze iſt) von Cinereth an biß an das Meer am gefilde/ nemlich/das Saltzmeer/vnten am Berge Pisga gegen dem Morgen:

18. Vnnd gebot euch zu derſelbigen zeit/vnnd ſprach: Der HERR euer GOtt hat euch diß Land gegeben einzunemen/ſo ziehet nun gerůſtet fůr euern brůdern den kindern Jſrael her/ was ſtreitbar iſt.

19. On euer Weiber vnd Kinder vnd Vieh (Denn ich weiß/daß jhr vil Vieh habt) laſſt inn euern Städten bleiben/ die ich euch gegeben habe.

20. Biß daß der HERR euer Brůder auch zu ruhe bringe/wie euch/daß ſie auch das Land einnehmen/das jhnen der HERR euer GOTT geben wird/ jenſeyd dem Jordan/So ſolt jhr denn widerkeren zu euer beſitzung/die ich euch gegeben habe.

21. Vnnd Joſua gebot ich zur ſelben zeit/vnnd ſprach: Deine augen haben geſehen/alles was der HERR euer Gott diſen zwen Königen gethan hat/ alſo wird der HErr auch allen Königreichen thun/da du hin zeuchſt.

22. Förchtet euch nicht fůr jhnen/ Denn der HErr euer Gott ſtreitet fůr euch.

23. Vnnd ich bat den HErrn zu derſelben zeit/vnd ſprach:

24. HErr HErr/du haſt angehaben zu erzeigen deinem knecht deine Herrligkeit vnnd deine ſtarcke hand/ Denn wo iſt ein Gott in Himel vnnd Erden/der es deinen Wercken vnd deiner Macht köndte nachthun?

CHAP. III.

16. Mais aux Rubenites & aux Gadites i'ai dõné depuis Galaad, iuſqu'au torrent d'Arnon, le dedans du torrẽt, & *ſa* borne, voire iuſques au torrent de Iabbok, *qui eſt* la frontiere des enfans de Hammon:

17. Et la campagne, & le Iordain, & *ſa* borne, depuis Kinnereth iuſqu'à la mer de la campagne, *aſſauoir* la mer ſalee, au deſſous d'Aſçdoth de Piſga vers Orient.

18. Or en ce tẽps-la ie vous commãdai, diſant, l'Eternel voſtre Dieu vous a donné ce pais pour le poſſeder, vous tous *qui eſtes* vaillans, paſſez tout equippés deuant vos freres, les enfans d'Iſrael.

19. Seulement vos femmes, voſtre meſgnie, & voſtre beſtail (*car* ie ſai que vous auez beaucoup de beſtail) demeureront en vos villes que ie vous ai donnees.

20. Iuſqu'à ce que l'Eternel ait donné repos à vos freres comme à vous, & qu'eux auſſi poſſedent le pais que l'Eternel voſtre Dieu leur va donner au delà du Iordain: puis vous retournerez vn chacun en ſa poſſeſſion que ie vous ai donnee.

21. En ce temps-la auſſi ie commandai à Ioſué, diſant, Tes yeux ont veu tout ce que l'Eternel voſtre Dieu a fait à ces deux rois: ainſi en fera l'Eternel à tous les royaumes vers leſquels tu vas paſſer.

22. Ne les craignez point: car l'Eternel voſtre Dieu *eſt* celui qui bataille pour vous.

23. En ce meſme temps auſſi ie demandai grace à l'Eternel, diſant.

24. Seigneur Eternel, tu as commencé de monſtrer à ton ſeruiteur ta grandeur & ta main forte. Car qui *eſt* le *Dieu* Fort au ciel, & en la terre, qui puiſſe faire ſelon tes œuures, & ſelon tes forces?

ג

25 אֶעִיבַּר כְּעַן וְאֶחֱזֵי יַת אַרְעָא טַבְתָא דִּי בְּעִבְרָא דְּיַרְדְּנָא טוּרָא טָבָא הָדֵין וּבֵית מַקְדְּשָׁא׃

26 וַהֲוָה רְגַז מִן קֳדָם יְיָ עֲלַי בְּדִילְכוֹן וְלָא קַבֵּיל מִנִּי וַאֲמַר יְיָ לִי סַגִּי לָךְ לָא תוֹסֵיף לְמַלָּלָא קֳדָמַי עוֹד בְּפִתְגָּמָא הָדֵין׃

27 סַק לְרֵישׁ רָמָתָא וּזְקוֹף עֵינָךְ לְמַעְרְבָא וּלְצִיפּוּנָא וּלְדָרוֹמָא וּלְמַדִּינְחָא וַחֲזֵי בְּעֵינָךְ אֲרֵי לָא תֶעְיבַּר יַת יַרְדְּנָא הָדֵין׃

28 וּפַקֵּיד יַת יְהוֹשֻׁעַ וְתַקֵּיפְהִי וְעַלֵּימְהִי אֲרֵי הוּא יְעִיבַּר קֳדָם עַמָּא הָדֵין וְהוּא יַחְסֵין יַתְהוֹן יַת אַרְעָא דְּתֶחֱזֵי׃

29 וִיתֶבְנָא בְּחֵילְתָא מְלָקֳבֵל בֵּית פְּעוֹר׃

ד

1 וּכְעַן יִשְׂרָאֵל שְׁמַע לִקְיָמַיָּא וּלְדִינַיָּא דַּאֲנָא מַלֵּיף יַתְכוֹן לְמֶעְבַּד בְּדִיל דְּתֵחְיוּן וְתֵיעֲלוּן וְתֵירְתוּן יַת אַרְעָא דַּייָ אֱלָהָא דַּאֲבָהָתְכוֹן יָהֵיב לְכוֹן׃

2 לָא תוֹסְפוּן עַל פִּתְגָּמַיָּא דַּאֲנָא מְפַקֵּיד יַתְכוֹן וְלָא תִמְנְעוּן מִנֵּיהּ לְמִיטַּר יַת פִּקּוֹדַיָּא דַּייָ אֱלָהֲכוֹן דַּאֲנָא מְפַקֵּיד יַתְכוֹן׃

3 עֵינֵיכוֹן חֲזָאָן יַת דַּעֲבַד יְיָ בְּפָלְחֵי בַּעְלָא פְּעוֹר אֲרֵי כָּל גַּבְרָא דְּהַלֵּיךְ בָּתַר פָּלְחֵי בַּעְלָא פְּעוֹר שֵׁיצְיֵיהּ יְיָ אֱלָהָךְ מִבֵּינָךְ׃

4 וְאַתּוּן דִּדְבַקְתּוּן בְּדַחַלְתָּא דַּייָ אֱלָהֲכוֹן קַיָּמִין כּוּלְכוֹן יוֹמָא דֵין׃

ג

25 אֶעְבְּרָה־נָּא וְאֶרְאֶה אֶת־הָאָרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן הָהָר הַטּוֹב הַזֶּה וְהַלְּבָנֹן׃

26 וַיִּתְעַבֵּר יְהוָה בִּי לְמַעַנְכֶם וְלֹא שָׁמַע אֵלָי וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי רַב־לָךְ אַל־תּוֹסֶף דַּבֵּר אֵלַי עוֹד בַּדָּבָר הַזֶּה׃

27 עֲלֵה רֹאשׁ הַפִּסְגָּה וְשָׂא עֵינֶיךָ יָמָּה וְצָפוֹנָה וְתֵימָנָה וּמִזְרָחָה וּרְאֵה בְעֵינֶיךָ כִּי־לֹא תַעֲבֹר אֶת־הַיַּרְדֵּן הַזֶּה׃

28 וְצַו אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וְחַזְּקֵהוּ וְאַמְּצֵהוּ כִּי־הוּא יַעֲבֹר לִפְנֵי הָעָם הַזֶּה וְהוּא יַנְחִיל אוֹתָם אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּרְאֶה׃

29 וַנֵּשֶׁב בַּגָּיְא מוּל בֵּית פְּעוֹר׃

ד

1 וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל שְׁמַע אֶל־הַחֻקִּים וְאֶל־הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר אָנֹכִי מְלַמֵּד אֶתְכֶם לַעֲשׂוֹת לְמַעַן תִּחְיוּ וּבָאתֶם וִירִשְׁתֶּם אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיכֶם נֹתֵן לָכֶם׃

2 לֹא תֹסִפוּ עַל־הַדָּבָר אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם וְלֹא תִגְרְעוּ מִמֶּנּוּ לִשְׁמֹר אֶת־מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם׃

3 עֵינֵיכֶם הָרֹאוֹת אֵת אֲשֶׁר־עָשָׂה יְהוָה בְּבַעַל פְּעוֹר כִּי כָל־הָאִישׁ אֲשֶׁר הָלַךְ אַחֲרֵי בַעַל פְּעוֹר הִשְׁמִידוֹ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִקִּרְבֶּךָ׃

4 וְאַתֶּם הַדְּבֵקִים בַּיהוָה אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כֻּלְּכֶם הַיּוֹם׃

γ.

25. Διαβὰς οὖν ὄψομαι τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν ταύτην, τὴν οὖσαν πέραν τοῦ ἰορδάνου, τὸ ὄρος τοῦτο τὸ ἀγαθὸν, καὶ τὸν ἀντιλίβανον.

26. Καὶ ὑπερεῖδε κύριος ἐμὲ ἕνεκεν ὑμῶν, καὶ οὐκ εἰσήκουσέ μου. καὶ εἶπε κύριος πρός με· ἱκανούσθω σοι, μὴ προσθήσῃς ἔτι λαλῆσαι τὸν λόγον τοῦτον.

27. Ἀνάβηθι ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ λελαξευμένου, καὶ ἀνάβλεψον τοῖς ὀφθαλμοῖς σου κατὰ θάλασσαν, καὶ βορρᾶν, καὶ λίβα, καὶ ἀνατολὰς, καὶ ἴδε τοῖς ὀφθαλμοῖς σου, ὅτι οὐ διαβήσῃ τὸν ἰορδάνην τοῦτον.

28. Καὶ ἔντειλαι τῷ ἰησοῦ, καὶ κατίσχυσον αὐτὸν, καὶ παρακάλεσον αὐτόν. ὅτι οὗτος διαβήσεται πρὸ προσώπου τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ αὐτὸς κατακληρονομήσει αὐτοῖς πᾶσαν τὴν γῆν ἣν ἑώρακας.

29. Καὶ ἐνεκαθήμεθα ἐν νάπῃ, σύνεγγυς οἴκου Φογόρ.

ΚΕΦΑΛ. δ΄.

1. Καὶ νῦν Ισραὴλ, ἄκουε τῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν κριμάτων, ὅσα ἐγὼ διδάσκω ὑμᾶς σήμερον ποιεῖν, ἵνα ζῆτε, καὶ εἰσελθόντες κληρονομήσητε τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν ἐν κλήρῳ.

2. Οὐ προσθήσετε πρὸς τὸ ῥῆμα ὃ ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν, καὶ οὐκ ἀφελεῖτε ἀπ' αὐτοῦ, φυλάσσεσθε τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον.

3. Οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ἑωράκασι πάντα ὅσα ἐποίησε κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν τῷ Βεελφεγὼρ, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος ὅστις ἐπορεύθη ὀπίσω Βεελφεγὼρ, ἐξέτριψεν αὐτὸν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐξ ὑμῶν.

4. Ὑμεῖς δὲ οἱ προσκείμενοι κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν, ζῆτε πάντες ἐν τῇ σήμερον.

CAP. III.

25. Tranſibo igitur, & videbo Terram hanc optimam trans Iordanem, & montem iſtum egregium, & Libanũ.

26. Iratuſque eſt Dominus mihi propter vos, nec exaudivit me, ſed dixit mihi, Sufficit tibi : nequaquam ultrà loquaris de hac re ad me.

27. Aſcẽde cacumen Phaſgæ, & oculos tuos circumfer ad occidentem, & ad aquilonem, auſtrumque & orientem; & aſpice. nec enim trãſibis Iordanem iſtum.

28. Præcipe Ioſue, & corrobora eum atque conforta: quia ipſe pręcedet populum iſtum, & dividet eis Terram quam viſurus es.

29. Manſimuſque in valle contra phanum Phegor.

CAP. IIII.

1. Et nunc Iſraël audi præcepta & iudicia quæ ego doceo te: ut faciens ea, vivas, & ingrediẽs poſſideas Terram quam Dominus Deus patrum veſtrorum daturus eſt vobis.

2. Non addetis ad verbum quod vobis loquor, nec auferetis ex eo: cuſtodite mandata Domini Dei veſtri, quę ego præcipio vobis.

3. Oculi veſtri viderunt omnia quæ fecit Dominus contra Beel-phegor, quomodo contriverit omnes cultores eius de medio veſtri.

4. Vos autem qui adhæretis Domino Deo veſtro, vivitis univerſi uſque in pręſentem diem.

Das III. Capitel.

25. Laß mich gehen vnnd ſehen das gute Land jenſeyd dem Jordan/ diß gute Gebirge vnd den Libanon.

26. Aber der HERR war erzürnet auff mich vmb euert willen/ vnnd erhöret mich nicht/ ſondern ſprach zu mir/ Laß gnug ſein/ ſage mir davon nicht mehr.

27. Steige auff die höhe des berges Pisga/ vnd hebe deine Augen auff gegen dem Abend/ vnnd gegen Mitternacht/ vnnd gegen Mittag/ vnd gegen dem Morgen/ vnd ſihe es mit Augen/ Denn du wirſt nicht vber diſen Jordan gehen.

28. Vnnd gebeut dem Joſua/ daß er getroſt vnnd vnverzagt ſey/ denn er ſoll vber den Jordan ziehen für dem Volck her/ vnnd ſoll jhnen das Land außtheilen/ das du ſehen wirſt.

29. Alſo blieben wir im Thal gegen dem hauſe Peor.

Das IIII. Capitel.

VNd nun höre Iſrael die Gebot vnd Rechte/ die ich euch lehre/ daß jr ſie thun ſolt/ Auff daß jr lebet vnnd hinein kommet/ vnnd das Land einnemet daß euch der HERR euer Väter GOtt gibt.

2. Jr ſolt nichts dazu thun/ das ich euch gebiete/ vnnd ſolt auch nichts davon thun/ Auff daß jhr bewaren mügt die gebot des HErrn euers Gottes/ die ich euch gebiete.

3. Eure augen haben geſehen/ was der HErr gethan hat wider den Baal-Peor/ Denn alle die dem Baal Peor folgeten/ hat der HErr dein Gott vertilget vnter euch.

4. Aber jr die jr dem HErrn euerm GOtt anhienget/ lebet alle heutiges tages.

CHAP. III.

25. Que ie paſſe, ie te prie, & que ie voye le bon païs qui *eſt* au delà du Iordain, *&* ceſte bonne montagne-la, & le Liban.

26. Mais l'Eternel s'eſtoit grandement courroucé cõtre moi à cauſe de vous, & ne m'exauça point : ains il me dit, Qu'il te ſuffiſe, ne me parle plus de ceſt affaire.

27. Monte au ſommet de ceſte colline, & eſleue tes yeux vers Occident, & vers Septẽtrion, Midi & Orient, & regarde de tes yeux. Car tu ne paſſeras point ce Iordain ici.

28. Mais donne charge à Ioſué, & le fortifie, & le renforce. Car c'*eſt* lui qui paſſera deuant ce peuple, & qui les mettra en poſſeſſion du païs lequel tu auras veu.

29. Ainſi nous ſommes demeurés en ceſte vallee vis à vis de Beth-Pehor.

CHAP. IIII.

1. Et maintenant Iſrael, eſcoute ces ſtatuts & ces droits que ie t'enſeigne pour *les* faire: afin que vous viuiez, & que vous entriez au païs, lequel l'Eternél le Dieu de vos peres vous donne, & le poſſediez.

2. Vous n'adiouſterez rien à la parole que ie vous commande, & n'en diminuerez rien, afin de garder les commandemens de l'Eternel voſtre Dieu, leſquels ie vous commande.

3. Vos yeux ont veu ce que l'Eternel a fait à cauſe de Bahal-Pehor: Car l'Eternel ton Dieu a deſtruit du milieu de toi tout homme eſtant allé apres Bahal-Pehor.

4. Mais vous qui auez adheré à l'Eternel voſtre Dieu, eſtes tous viuans auiourd'hui.

ד

5 חֲזוּ דְאַלֵּיפִית יָתְכוֹן
קְיָמִין וְדִינִין כְּמָא
דְפַקְדַנִי יְיָ אֱלָהִי לְמֶעְבַּד
כֵּן בְּגוֹ אַרְעָא דְאַתּוּן עָלִין
לְתַמָּן לְמֵירְתַהּ׃

6 וְתִיטְּרוּן וְתַעְבְּדוּן אֲרֵי
הִיא חָכְמַתְכוֹן וס
וְסָכְלְתָנוּתְכוֹן לְעֵינֵי ע
עַמְמַיָּא דְיִשְׁמְעוּן יָת כָּל
קְיָמַיָּא הָאִלֵּין וְיֵימְרוּן
לְחוֹד עַם חַכִּים וְסָכְלְתָן
עַמָּא רַבָּא הָדֵין׃

7 אֲרֵי מַאן עַם רַב דְלֵיהּ
אֱלָהָא קָרִיב לֵיהּ לְקַבָּלָא
צְלוֹתֵיהּ בְּעִידַן עָקְתֵיהּ
כַּיְיָ אֱלָהָנָא בְּכָל עִידַן
דַאֲנַחְנָא מְצַלַּן קֳדָמוֹהִי׃

8 וּמַאן עַם רַב דְלֵיהּ
קְיָמִין וְדִינִין קַשִּׁיטִין כְּכֹל
אוֹרָיְתָא הָדָא דַאֲנָא יָהֵיב
קֳדָמֵיכוֹן יוֹמָא דֵין׃

9 לְחוֹד אִסְתְּמַר לָךְ וְטַר
נַפְשָׁךְ לַחֲדָא דִלְמָא
תִתְנְשֵׁי יָת פִּתְגָמַיָּא
דַחֲזָאָה עֵינָךְ וְדִילְמָא
יֶעְדוֹן מִלִּבָּךְ כֹּל יוֹמֵי ח
חַיָּיךְ וּתְהוֹדְעִינּוּן לִבְנָךְ ו
וְלִבְנֵי בְנָךְ׃

10 יוֹמָא דְקַמְתָּא קֳדָם
יְיָ אֱלָהָךְ בְּחוֹרֵב כַּד אֲמַר
יְיָ לִי כְּנוֹשׁ קֳדָמַי יָת
עַמָּא וְאַשְׁמְעִינּוּן יָת
פִּתְגָמַי דְיִלְפוּן לְמִדְחַל
יָתִי כָּל יוֹמַיָּא דְאִינּוּן
קַיָּמִין עַל אַרְעָא וְיָת
בְּנֵיהוֹן יַלְּפוּן׃

11 וְקָרֵבְתּוּן וְקַמְתּוּן ב
בְּשִׁפּוֹלֵי טוּרָא וְטוּרָא
בָּעֵר בְּאֶשָּׁתָא עַד צֵית
שְׁמַיָּא חֲשׁוֹכָא עֲנָנָא
וַאֲמִיטְתָא׃

12 וּמַלֵּיל יְיָ עִמְּכוֹן מִגּוֹ
אֶשָּׁתָא קָל פִּתְגָמִין אַתּוּן
שָׁמְעִין וּדְמוּת לֵיתֵיכוֹן
חָזָן אֱלָהֵין קָלָא׃

13 וְחַוִּי לְכוֹן יָת קְיָמֵיהּ
דְפַקֵּיד יָתְכוֹן לְמֶעְבַּד ע
עַשְׂרָא פִּתְגָמִין וּכְתָבִינּוּן
עַל תְּרֵין לוּחֵי אַבְנַיָּא׃

ד

5 רְאֵה ׀ לִמַּדְתִּי אֶתְכֶם חֻקִּים
וּמִשְׁפָּטִים כַּאֲשֶׁר צִוַּנִי יְהוָה אֱלֹהָי
לַעֲשׂוֹת כֵּן בְּקֶרֶב הָאָרֶץ אֲשֶׁר
אַתֶּם בָּאִים שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ׃
6 וּשְׁמַרְתֶּם וַעֲשִׂיתֶם כִּי הִוא
חָכְמַתְכֶם וּבִינַתְכֶם לְעֵינֵי הָעַמִּים
אֲשֶׁר יִשְׁמְעוּן אֵת כָּל־הַחֻקִּים
הָאֵלֶּה וְאָמְרוּ רַק עַם־חָכָם
וְנָבוֹן הַגּוֹי הַגָּדוֹל הַזֶּה׃
7 כִּי מִי־גוֹי גָּדוֹל אֲשֶׁר־לוֹ
אֱלֹהִים קְרֹבִים אֵלָיו כַּיהוָה
אֱלֹהֵינוּ בְּכָל־קָרְאֵנוּ אֵלָיו׃
8 וּמִי גּוֹי גָּדוֹל אֲשֶׁר־לוֹ חֻקִּים
וּמִשְׁפָּטִים צַדִּיקִם כְּכֹל הַתּוֹרָה
הַזֹּאת אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן לִפְנֵיכֶם
הַיּוֹם׃ 9 רַק הִשָּׁמֶר לְךָ וּשְׁמֹר
נַפְשְׁךָ מְאֹד פֶּן־תִּשְׁכַּח אֶת הַדְּבָרִים
אֲשֶׁר־רָאוּ עֵינֶיךָ וּפֶן־יָסוּרוּ
מִלְּבָבְךָ כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ וְהוֹדַעְתָּם
לְבָנֶיךָ וְלִבְנֵי בָנֶיךָ׃
10 יוֹם אֲשֶׁר עָמַדְתָּ לִפְנֵי יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ בְּחֹרֵב בֶּאֱמֹר יְהוָה אֵלַי
הַקְהֶל־לִי אֶת־הָעָם וְאַשְׁמִעֵם
אֶת־דְּבָרָי אֲשֶׁר יִלְמְדוּן לְיִרְאָה
אֹתִי כָּל־הַיָּמִים אֲשֶׁר הֵם חַיִּים
עַל־הָאֲדָמָה וְאֶת־בְּנֵיהֶם יְלַמֵּדוּן׃
11 וַתִּקְרְבוּן וַתַּעַמְדוּן תַּחַת הָהָר
וְהָהָר בֹּעֵר בָּאֵשׁ עַד־לֵב הַשָּׁמַיִם
חֹשֶׁךְ עָנָן וַעֲרָפֶל׃
12 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֲלֵיכֶם מִתּוֹךְ
הָאֵשׁ קוֹל דְּבָרִים אַתֶּם שֹׁמְעִים
וּתְמוּנָה אֵינְכֶם רֹאִים זוּלָתִי קוֹל׃
13 וַיַּגֵּד לָכֶם אֶת־בְּרִיתוֹ אֲשֶׁר
צִוָּה אֶתְכֶם לַעֲשׂוֹת עֲשֶׂרֶת
הַדְּבָרִים וַיִּכְתְּבֵם עַל־שְׁנֵי
לֻחוֹת אֲבָנִים׃

δ'.

5. Ἴδετε, δέδειχα ὑμῖν δικαιώματα καὶ κρίσεις, καθὰ ἐνετείλατό μοι κύριος ὁ θεός μου, ποιῆσαι οὕτως ὑμᾶς ἐν τῇ γῇ εἰς ἣν ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν.

6. Καὶ φυλάξεσθε καὶ ποιήσετε, ὅτι αὕτη ἡ σοφία ὑμῶν καὶ ἡ σύνεσις ἐναντίον πάντων τῶν ἐθνῶν, ὅσοι ἂν ἀκούσωσι πάντα τὰ δικαιώματα ταῦτα, καὶ ἐροῦσιν· ἰδοὺ λαὸς σοφὸς καὶ ἐπιστήμων, τὸ ἔθνος τὸ μέγα τοῦτο.

7. Ὅτι ποῖον ἔθνος μέγα, ὅ ἐστιν αὐτῷ θεὸς ἐγγίζων αὐτοῖς, ὡς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐν πᾶσιν οἷς ἐὰν αὐτὸν ἐπικαλεσώμεθα.

8. Καὶ ποῖον ἔθνος μέγα, ὅ ἐστιν αὐτῷ δικαιώματα καὶ κρίματα δίκαια, κατὰ πάντα τὸν νόμον τοῦτον, ὃν ἐγὼ δίδωμι ἐνώπιον ὑμῶν σήμερον;

9. Πρόσεχε σεαυτῷ, καὶ φύλαξον τὴν ψυχήν σου σφόδρα, μὴ ἐπιλάθῃ πάντας τοὺς λόγους οὓς ἑωράκασιν οἱ ὀφθαλμοί σου, καὶ μὴ ἀποστήτωσαν ἀπὸ τῆς καρδίας σου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου. καὶ συμβιβάσεις τοὺς υἱούς σου, καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν υἱῶν σου.

10. Ἡμέραν ἐν ᾗ ἔστητε ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἐν Χωρὴβ τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐκκλησίας, ὅτι εἶπε κύριος πρός με· ἐκκλησίασον πρός με τὸν λαόν. καὶ ἀκουσάτωσαν τὰ ῥήματά μου, ὅπως μάθωσι φοβεῖσθαί με πάσας τὰς ἡμέρας ὅσας αὐτοὶ ζῶσιν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν διδάξωσι.

11. Καὶ προσήλθετε καὶ ἔστητε ὑπὸ τὸ ὄρος, καὶ τὸ ὄρος ἐκαίετο πυρὶ ἕως τοῦ οὐρανοῦ, σκότος, γνόφος, θύελλα. φωνὴ μεγάλη.

12. Καὶ ἐλάλησε κύριος ὁ θεὸς πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ὄρει, ἐκ μέσου τοῦ πυρός. φωνὴν ῥημάτων ὑμεῖς ἠκούσατε, καὶ ὁμοίωμα οὐκ εἴδετε, ἀλλ' ἢ φωνήν.

13. Καὶ ἀνήγγειλεν ὑμῖν τὴν διαθήκην αὐτοῦ, ἣν ἐνετείλατο ὑμῖν ποιεῖν, τὰ δέκα ῥήματα, καὶ ἔγραψεν αὐτὰ ἐπὶ δύο πλάκας λιθίνας.

CAP. IIII.

5. Scitis quòd docuerim vos præcepta atque iuſtitias, ſicut mandavit mihi Dominus Deus meus: ſic facietis ea in Terra quam poſſeſſuri eſtis:

6. Et obſervabitis & implebitis opere. Hæc eſt enim veſtra ſapiẽtia, & intellectus coram populis, ut audientes univerſi præcepta hæc, dicant, En populus ſapiens & intelligens, gens magna.

7. Nec eſt alia natio tam grandis, quę habeat deos appropinquantes ſibi, ſicut Deus noſter adeſt cunctis obſecrationibus noſtris.

8. Quæ eſt enim alia gens ſic inclyta, ut habeat ceremonias, iuſtaque iudicia, & univerſam legem, quam ego proponam hodie ante oculos veſtros?

9. Cuſtodi igitur temetipſum, & animam tuam ſolicite. Ne obliviſcaris verborum quæ viderunt oculi tui, & ne excidant de corde tuo cunctis diebus vitæ tuæ. Docebis ea filios ac nepotes tuos.

10. Diem in quo ſtetiſti cõram Domino Deo tuo in Horeb, quando Dominus locutus eſt mihi, dicens, Cõgrega ad me populum, ut audiant ſermones meos, & diſcant timere me omni tẽpore quo vivunt in terra, doceantque filios ſuos.

11. Et acceſſiſtis ad radices montis qui ardebat uſque ad cœlum: erantq; in eo tenebræ, & nubes, & caligo.

12. Locutuſq; eſt Dominus ad vos de medio ignis. Vocẽ verborum eius audiſtis, & formã penitus non vidiſtis.

13. Et oſtendit vobis pactũ ſuum quod præcepit ut faceretis, & decem verba quæ ſcripſit in duabus tabulis lapideis.

Das IIII. Capitel.

5. Sihe/ich hab euch gelehret Gebot vnd Rechte/wie mir der HERR mein Gott gebotten hat/ daß jhr alſo thun ſolt im Lande/ darein jhr kommen werdet/ daß jhrs einnemet.

6. So behaltets nun vnnd thuts / Denn das wird ewer weißheit vnnd verſtand ſein bey allen Völckern/ wenn ſie hören werden alle dieſe Gebot/ daß ſie müſſen ſagen: Ey welch weiſe vnnd verſtendige Leute ſind das / vnnd ein herrlich Volck.

7. Denn wo iſt ſo ein herrlich Volck/ zu dem götter alſo nahe ſich thun/ als der HERR vnſer GOtt/ ſo offt wir jhn anruffen?

8. Vnnd wo iſt ſo ein herrlich Volck/ das ſo gerechte Sitten vnd Gebot habe/ als alle diß Geſetz / das ich euch heuts tags fürlege.

9. Hůt dich nun / vnnd beware deine Seele wol / daß du nicht vergeſſeſt der Geſchicht / die deine augen geſehen haben / vnd daß ſie nicht auß deinem hertzen kommen alle dein lebenlang. Vnd ſolt deinen Kindern vnd Kindskindern kunth thun.

10. Den tag / da du für dem HErren deinem Gott ſtundeſt an dem Berge Horeb / da der HERR zu mir ſagt: Verſammle mir das Volck / daß ſie meine wort hören / vnnd lernen mich förchten / alle jhr lebetag auff Erden / vnd lehren jhre Kinder.

11. Vnd jhr trattet herzu / vnnd ſtund vnten an dem Berge / Der Berg brandte aber biß mitten an den Himmel / vnd war da finſterniß / wolcken vnd tunckel.

12. Vnd der HERR redet mit euch mitten auß dem fewer / Die ſtimme ſeiner wort höretet jr / aber kein gleichniß ſahet jr auſſer der ſtimm.

13. Vnnd verkündiget euch ſeinen Bund / den er euch gebot zu thun / nemlich / die zehen Wort / vnd ſchreib ſie auff zwo ſteinern Tafeln.

CHAP IIII.

5. Regardez, ie vous ai enſeigné les ſtatuts & les droits, comme l'Eternel mon Dieu me l'a commandé, afin que vous faciez ainſi au milieu du païs auquel vous allez entrer pour le poſſeder.

6. Vous les garderez donc & les ferez: car c'*eſt* voſtre ſageſſe & intelligence deuant tous peuples: leſquels en oyant ces ſtatuts ici, diront, Ceſte grande nation ſeule *eſt* vn peuple ſage & entẽdu.

7. Car qui *eſt* la nation ſi grãde, qui ait *ſes* dieux pres de ſoi comme *nous auons* l'Eternel noſtre Dieu en tout ce en quoi nous l'inuoquons?

8. Et qui *eſt* la nation ſi grande qui ait des ſtatuts & des droits iuſtes, comme *eſt* toute ceſte Loy-ci, que ie mets auiourd'hui deuant vous?

9. Seulement pren garde à toi, & garde ſoigneuſement ton ame, de peur que tu n'oublies les choſes que tes yeux ont veuës, & de peur qu'elles ne ſe departent de ton cœur tous les iours de ta vie: mais que tu les enſeignes à tes enfans, & aux enfans de tes enfans.

10. Au iour que tu te tins deuant l'Eternel ton Dieu en Horeb, apres que l'Eternel m'eut dit, Aſſemble-moi le peuple, afin que ie leur face entendre mes paroles leſquelles ils apprẽdront, pour me craindre tout le temps qu'ils ſeront viuans ſur la terre, & pour *les* enſeigner à leurs enfans:

11. Et que vous-vous approchaſtes, & vous tinſtes deſſous la montagne: (or la mõtagne ardoit en feu iuſques au milieu du ciel, *& y auoit* tenebres, nuee, & obſcurité.

12. Et que l'Eternel parla à vous du milieu du feu: vous entẽdiez bien vne voix parlante, mais vous ne voyiez reſſemblance aucune outre la voix. 13. Et ils vous fit entendre ſon alliance laquelle il vous commanda d'obſeruer, *aſſauoir* les dix paroles, leſquelles il a eſcrites en deux tables de pierre.

ד

14 וְיָתִי פַּקִּיד יְיָ בְּעִדָּנָא
הַהוּא לְאַלָּפָא יָתְכוֹן
קְיָמִין וְדִינִין לְמֶעְבַּדְכוֹן
יָתְהוֹן בְּאַרְעָא דְּאַתּוּן
עָבְרִין לְתַמָּן לְמֵירְתַהּ׃

15 וְתִסְתַּמְּרוּן לַחֲדָא
לְנַפְשָׁתֵיכוֹן אֲרֵי לָא ח
חֲזֵיתוּן כָּל דְּמוּת בְּיוֹמָא
דְּמַלֵּיל יְיָ עִמְּכוֹן בְּחֹרֵב
מִגּוֹ אֶשָּׁתָא׃

16 דִּילְמָא תְחַבְּלוּן ו
וְתַעְבְּדוּן לְכוֹן צַלְמָא
דְּמוּת כָּל צוּרָא דְּמוּת
דְּכַר אוֹ נֻקְבָּא׃

17 דְּמוּת כָּל בְּעִירָא דִּי
בְּאַרְעָא דְּמוּת כָּל צִפַּר
דְּפָרַח דְּתֵיעוּף בַּאֲוֵיר
רְקִיעַ שְׁמַיָּא׃

18 דְּמוּת כָּל רִחְשָׁא
דִּי בְאַרְעָא דְּמוּת כָּל נוּנֵי
דִּי בְמַיָּא מִלְּרַע לְאַרְעָא׃

19 וְדִילְמָא תִזְקוֹף עֵינָךְ
לִשְׁמַיָּא וְתֶחֱזֵי יָת שִׁמְשָׁא
וְיָת סִיהֲרָא וְיָת כּוֹכְבַיָּא
כָּל חֵילָא דִשְׁמַיָּא וְתִטְעֵי
וְתִסְגּוֹד לְהוֹן וְתִפְלְחִנּוּן
דְּזַמֵּין יְיָ אֱלָהָךְ יָתְהוֹן
לְכֹל עַמְמַיָּא תְּחוֹת כָּל
שְׁמַיָּא׃

20 וְיָתְכוֹן קָרֵב יְיָ לְד
לְדַחַלְתֵיהּ וְאַפֵּיק יָתְכוֹן
מִכּוּרָא דְּפַרְזְלָא מִמּ
מִמִּצְרָיִם לְמֶהֱוֵי לֵיהּ לְעַם
אַחְסָנָא כְּיוֹמָא הָדֵין׃

21 וּמִן קֳדָם יְיָ הֲוָה רְגַז
עֲלַי עַל פִּתְגָּמֵיכוֹן וְקַיֵּים
בְּדִיל דְּלָא לְמֶעְבַּר יָת
יַרְדְּנָא וּבְדִיל דְּלָא לְמֵיעַל
לְאַרְעָא טָבָא דַּייָ אֱלָהָךְ
יָהֵיב לָךְ אַחְסָנָא׃

22 אֲרֵי אֲנָא מָאִית
בְּאַרְעָא הָדָא לֵית אֲנָא
עָבַר יָת יַרְדְּנָא וְאַתּוּן
עָבְרִין וְתֵירְתוּן יָת אַרְעָא
טָבָא הָדָא׃

ד

14 וְאֹתִי צִוָּה יְהוָה בָּעֵת הַהִוא
לְלַמֵּד אֶתְכֶם חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים
לַעֲשֹׂתְכֶם אֹתָם בָּאָרֶץ אֲשֶׁר
אַתֶּם עֹבְרִים שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ׃

15 וְנִשְׁמַרְתֶּם מְאֹד לְנַפְשֹׁתֵיכֶם
כִּי לֹא רְאִיתֶם כָּל־תְּמוּנָה
בְּיוֹם דִּבֶּר יְהוָה אֲלֵיכֶם בְּחֹרֵב
מִתּוֹךְ הָאֵשׁ׃

16 פֶּן־תַּשְׁחִתוּן וַעֲשִׂיתֶם לָכֶם
פֶּסֶל תְּמוּנַת כָּל־סָמֶל תַּבְנִית
זָכָר אוֹ נְקֵבָה׃

17 תַּבְנִית כָּל־בְּהֵמָה אֲשֶׁר
בָּאָרֶץ תַּבְנִית כָּל־צִפּוֹר כָּנָף אֲשֶׁר
תָּעוּף בַּשָּׁמָיִם׃

18 תַּבְנִית כָּל־רֹמֵשׂ בָּאֲדָמָה
תַּבְנִית כָּל־דָּגָה אֲשֶׁר־בַּמַּיִם
מִתַּחַת לָאָרֶץ׃

19 וּפֶן־תִּשָּׂא עֵינֶיךָ הַשָּׁמַיְמָה
וְרָאִיתָ אֶת־הַשֶּׁמֶשׁ וְאֶת־הַיָּרֵחַ
וְאֶת־הַכּוֹכָבִים כֹּל צְבָא הַשָּׁמַיִם
וְנִדַּחְתָּ וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ לָהֶם וַעֲבַדְתָּם
אֲשֶׁר חָלַק יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֹתָם לְכֹל
הָעַמִּים תַּחַת כָּל־הַשָּׁמָיִם׃

20 וְאֶתְכֶם לָקַח יְהוָה וַיּוֹצִא
אֶתְכֶם מִכּוּר הַבַּרְזֶל מִמִּצְרָיִם
לִהְיוֹת לוֹ לְעַם נַחֲלָה כַּיּוֹם הַזֶּה׃

21 וַיהוָה הִתְאַנַּף־בִּי עַל־
דִּבְרֵיכֶם וַיִּשָּׁבַע לְבִלְתִּי עָבְרִי
אֶת־הַיַּרְדֵּן וּלְבִלְתִּי־בֹא אֶל־
הָאָרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
נֹתֵן לְךָ נַחֲלָה

22 כִּי אָנֹכִי מֵת בָּאָרֶץ הַזֹּאת
אֵינֶנִּי עֹבֵר אֶת־הַיַּרְדֵּן וְאַתֶּם
עֹבְרִים וִירִשְׁתֶּם אֶת־הָאָרֶץ
הַטּוֹבָה הַזֹּאת׃

δ΄.

14. Καὶ ἐμοὶ ἐνετείλατο κύριος ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ διδάξαι ὑμᾶς δικαιώματα καὶ κρίσεις, ποιεῖν ὑμᾶς αὐτὰ ἐπὶ τῆς γῆς, εἰς ἣν ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν.

15. Καὶ φυλάξασθε σφόδρα τὰς ψυχὰς ὑμῶν, ὅτι οὐκ εἴδετε πᾶν ὁμοίωμα ἐν τῇ ἡμέρᾳ, ᾗ ἐλάλησε κύριος πρὸς ὑμᾶς ἐν χωρὴβ ἐν τῷ ὄρει, ἐκ μέσου τοῦ πυρός.

16. Μὴ ἀνομήσητε, καὶ μὴ ποιήσητε ὑμῖν αὐτοῖς γλυπτὸν ὁμοίωμα, πᾶσαν εἰκόνα, ὁμοίωμα ἀρσενικοῦ ἢ θηλυκοῦ.

17. Καὶ ὁμοίωμα παντὸς κτήνους τῶν ὄντων ἐπὶ τῆς γῆς, ὁμοίωμα παντὸς ὀρνέου πτερωτοῦ ὃ πέταται ὑπὸ τὸν οὐρανόν.

18. Ὁμοίωμα παντὸς ἑρπετοῦ ὃ ἕρπει ἐπὶ τῆς γῆς, ὁμοίωμα παντὸς ἰχθύος ὅσα ἐστὶν ἐν τοῖς ὕδασιν ὑποκάτω τῆς γῆς.

19. Μήποτε ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἰδὼν τὸν ἥλιον, καὶ τὴν σελήνην, καὶ τοὺς ἀστέρας, καὶ πάντα τὸν κόσμον τοῦ οὐρανοῦ, πλανηθεὶς προσκυνήσῃς αὐτοῖς, καὶ λατρεύσῃς αὐτοῖς, ἃ ἀπένειμε κύριος ὁ θεός σου αὐτὰ πᾶσι τοῖς ἔθνεσι τοῖς ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ.

20. Ὑμᾶς δὲ ἔλαβε κύριος ὁ θεὸς, καὶ ἐξήγαγεν ὑμᾶς ἐκ τῆς καμίνου τῆς σιδηρᾶς ἐξ αἰγύπτου, εἶναι αὐτῷ λαὸν καὶ κλῆρον, ὡς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ.

21. Καὶ κύριος ὁ θεὸς ἐθυμώθη μοι, περὶ τῶν λεγομένων ἐφ' ὑμῶν, καὶ ὤμοσεν ἵνα μὴ διαβῶ τὸν ἰορδάνην τοῦτον, καὶ ἵνα μὴ διέλθω εἰς τὴν γῆν ἣν κύριος ὁ θεὸς δίδωσί σοι ἐν κλήρῳ.

22. Ἐγὼ γὰρ ἀποθνήσκω ἐν γῇ ταύτῃ, καὶ οὐ διαβαίνω τὸν ἰορδάνην τοῦτον· ὑμεῖς δὲ διαβαίνετε, καὶ κληρονομήσετε τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν ταύτην.

CAP IIII.

14. Mihiq; mandavit in illo tempore ut docerem vos ceremonias & iudicia quæ facere deberetis in Terra quam poſſeſſuri eſtis.

15. Cuſtodite igitur ſolicitè animas veſtras. Non vidiſtis aliquam ſimilitudinem in die qua locutus eſt vobis Dominus in Horeb de medio ignis:

16. Ne forte decepti faciatis vobis ſculptam ſimilitudinem aut imaginem Maſculi vel fœminæ,

17. Similitudinẽ omnium iumentorum quæ ſunt ſuper terram, vel avium ſub cœlo volantium.

18. Atq; reptilium quæ moventur in terra, ſive piſcium qui ſub terra morantur in aquis:

19. Ne fortè elevatis oculis ad cælum, videas Solem & Lunam, & omnia aſtra cæli, & errore deceptus adores ea & colas, quæ creavit Dominus Deus tuus in miniſterium cunctis gentibus quæ ſub cælo ſunt.

20. Vos autem tulit Dominus, & eduxit de fornace ferrea Ægypti, ut haberet populum hæreditarium, ſicut eſt in præſenti die.

21. Iratusq; eſt Dominus contra me propter ſermones veſtros, & iuravit ut non tranſirem Iordanem, nec ingrederer Terram optimam quam daturus eſt vobis:

22. Ecce moriar in hac humo, non tranſibo Iordanem: vos tranſibitis & poſſidebitis terram egregiam.

Das IIII. Capitel.

14. Vnd der HERR gebot mir zur ſelbigen zeit / daß ich euch lehren ſolt Gebot vnd Rechte/daß jr darnach thetet im Lande/darein jhr ziehet/daß jrs einnemet.

15. So bewaret nun eure Seelen wol/denn jhr habt kein gleichniß geſehen des tages / da der HERR mit euch redet auß dem Feuer auff dem berge Horeb.

16. Auff daß jr euch nicht verderbet/ vnd machet euch jrgend ein Bilde/das gleich ſey einem Mann/ oder Weib.

17. Oder Vieh auff Erden/oder Vogel vnter dem Himel.

18. Oder gewürm auff dem Lande/ oder Fiſch im Waſſer vnter der Erden.

19. Daß du auch nicht deine augen auffhebeſt gen Himel/ vnnd ſeheſt die Sonne vnd den Mond / vnd die Sterne/ das gantze Heer des Himels/ vnnd falleſt ab / vnd beteſt ſie an/ vnd dieneſt jnen / welche der HERR dein Gott verordnet hat / allen Völckern vnter dem gantzen Himel.

20. Euch aber hat der HERR angenommen/ vnd auß dem eiſern Ofen/ nemlich / auß Egypten gefůret / daß jr ſein Erbvolck ſolt ſein/ wie es iſt an diſem tag.

21. Vnd der HERR war ſo erzůrnet über mich / vmb euers thuns willen / daß er ſchwur / ich ſolt nicht über den Jordan gehen / noch inn das gute Land kommen / daß dir der HERR dein Gott zum Erbtheil geben wird.

22. Sondern ich muß in diſem Lande ſterben / vnnd werde nicht über den Jordan gehen / jhr aber werdet hinůber gehen / vnnd ſolch gut Landt einnemen.

CHAP. IIII.

14. L' Eternel me commanda auſſi en ce temps-la de vous enſeigner les ſtatuts & les droits, afin que vous les faciez au païs auquel vous-vous en allez paſſer pour le poſſeder.

15. Vous prendrez donc bien garde ſur vos ames (car vous n'auez veu reſſemblance aucune au iour *que* l' Eternel voſtre Dieu a parles à vous en Horeb du milieu du feu:)

16. De peur que vous ne vous corrompiez, & ne vous faciez *quelqu'* image taillee, ou reſſemblance qui vous repreſente choſe quelconque qui ſoit effigie de maſle ou de femelle :

17. Ou effigie d'aucune beſte qui ſoit en la terre, *ou* effigie d' aucun oiſeau ayant ailes qui vole par les cieux :

18. *Ou* effigie d' aucun *reptile* qui rampe par terre, *ou* effigie d' aucun poiſſon qui *ſoit* aux eaux au deſſous de la terre.

19. De peur auſſi qu' eſleuãt tes yeux vers les cieux, & qu' ayant veu le ſoleil, la lune ; & les eſtoiles, *qui eſt* toute l' armee des cieux, tu ne ſois pouſſe à te proſterner deuant eux ; & ne les ſerues , veu que l' Eternel ton Dieu les à departis à tous peuples *qui ſont* deſſous le ciel vniuerſel:

20. Et que l' Eternel vous à prins & vous a retires hors d' Egypte, du fourneau de fer, afin que vous lui ſoyez vn peuple hereditaite, comme *il appert* ce iourd'hui.

21. Or l' Eternel s'eſt courroce contre moi, à cauſe de vos paroles, & à iuré que ie ne paſſeroy' point en ce bon païs, lequel l'Eternel ton Dieu te donne en heritage :

22. Et de fait, ie m'en vai mourir en ce païs ici, ſans que ie paſſe le Iordain : mais vous *l'* allez paſſer, & Poſſederez ce bon païs-la.

ד

23 אִסְתַּמַּרוּ לְכוֹן דִּילְמָא תִנְשׁוֹן יַת קְיָמָא דַּייָ אֱלָהֲכוֹן דִּגְזַר עִמְּכוֹן וְתַעְבְּדוּן לְכוֹן צַלְמָא דְּמוּת כּוֹלָּא דְּפַקְדָךְ יְיָ אֱלָהָךְ:

24 אֲרֵי יְיָ אֱלָהָךְ (מֵימְרֵיהּ) אֶשָּׁא אָכְלָא הוּא אֵל קַנָּא:

25 אֲרֵי תֵלְדוּן בְּנִין וּבְנֵי בְנִין וְתִתְעַתְּקוּן בְּאַרְעָא וּתְחַבְּלוּן וְתַעְבְּדוּן צַלְמָא דְּמוּת כּוֹלָּא וְתַעְבְּדוּן דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ לְאַרְגָּזָא קֳדָמוֹהִי:

26 אַסְהֵידִית בְּכוֹן יוֹמָא דֵין יַת שְׁמַיָּא וְיַת אַרְעָא אֲרֵי מֵיבַד תֵּיבְדוּן בִּפְרִיעַ מֵעַל אַרְעָא דְּאַתּוּן עָבְרִין יַת יַרְדְּנָא לְתַמָּן לְמֵירְתַהּ לָא תוֹרְכוּן יוֹמִין עֲלַהּ אֲרֵי אִשְׁתֵּיצָאָה תִּשְׁתֵּיצוּן:

27 וִיבַדַּר יְהֹוָה יַתְכוֹן בֵּינֵי עַמְמַיָּא וְתִשְׁתַּאֲרוּן עַם דְּמִנְיָן בְּעַמְמַיָּא דְּאַגְלֵי יְיָ יַתְכוֹן לְתַמָּן:

28 וְתִפְלְחוּן תַּמָּן לְעַמְמַיָּא פָּלְחֵי טַעֲוָתָא עוֹבַד יְדֵי אֱנָשָׁא אָעָא וְאַבְנָא דְּלָא חָזַן וְלָא שָׁמְעִין וְלָא אָכְלִין וְלָא מְרִיחִין:

29 וְתִתְבְּעוּן מִתַּמָּן יַת (דַּחַלְתָּא) דַּייָ אֱלָהָךְ וְתַשְׁכַּח אֲרֵי תִתְבְּעִינֵּיהּ בְּכָל לִיבָּךְ וּבְכָל נַפְשָׁךְ:

30 כַּד יְעוֹק לָךְ וְיַעְרְעוּנָּךְ כֹּל פִּתְגָמַיָּא הָאִלֵּין בְּסוֹף יוֹמַיָּא וּתְתוּב עַד (דַּחַלְתָּא) דַּייָ אֱלָהָךְ וּתְקַבֵּל בְּמֵימְרֵיהּ:

31 אֲרֵי אֱלָהָא רַחֲמָנָא יְיָ אֱלָהָךְ לָא יִרְטְשִׁינָּךְ וְלָא יְחַבְּלִינָּךְ וְלָא יִנְשֵׁי יַת קְיָמָא דַּאֲבָהָתָךְ דְּקַיֵּים לְהוֹן:

ד

23 הִשָּׁמְרוּ לָכֶם פֶּן־תִּשְׁכְּחוּ אֶת־בְּרִית יְהֹוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר כָּרַת עִמָּכֶם וַעֲשִׂיתֶם לָכֶם פֶּסֶל תְּמוּנַת כֹּל אֲשֶׁר צִוְּךָ יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ:

24 כִּי יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ אֹכְלָה הוּא אֵל קַנָּא:

25 כִּי־תוֹלִיד בָּנִים וּבְנֵי בָנִים וְנוֹשַׁנְתֶּם בָּאָרֶץ וְהִשְׁחַתֶּם וַעֲשִׂיתֶם פֶּסֶל תְּמוּנַת כֹּל וַעֲשִׂיתֶם הָרַע בְּעֵינֵי יְהֹוָה־אֱלֹהֶיךָ לְהַכְעִיסוֹ:

26 הַעִידֹתִי בָכֶם הַיּוֹם אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ כִּי־אָבֹד תֹּאבֵדוּן מַהֵר מֵעַל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם עֹבְרִים אֶת־הַיַּרְדֵּן שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ לֹא־תַאֲרִיכֻן יָמִים עָלֶיהָ כִּי הִשָּׁמֵד תִּשָּׁמֵדוּן:

27 וְהֵפִיץ יְהֹוָה אֶתְכֶם בָּעַמִּים וְנִשְׁאַרְתֶּם מְתֵי מִסְפָּר בַּגּוֹיִם אֲשֶׁר יְנַהֵג יְהֹוָה אֶתְכֶם שָׁמָּה:

28 וַעֲבַדְתֶּם־שָׁם אֱלֹהִים מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם עֵץ וָאֶבֶן אֲשֶׁר לֹא־יִרְאוּן וְלֹא יִשְׁמְעוּן וְלֹא יֹאכְלוּן וְלֹא יְרִיחֻן:

29 וּבִקַּשְׁתֶּם מִשָּׁם אֶת־יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ וּמָצָאתָ כִּי תִדְרְשֶׁנּוּ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשֶׁךָ:

30 בַּצַּר לְךָ וּמְצָאוּךָ כֹּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּאַחֲרִית הַיָּמִים וְשַׁבְתָּ עַד־יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ וְשָׁמַעְתָּ בְּקֹלוֹ:

31 כִּי אֵל רַחוּם יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא יַרְפְּךָ וְלֹא יַשְׁחִיתֶךָ וְלֹא יִשְׁכַּח אֶת־בְּרִית אֲבֹתֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהֶם:

δ'.

23. Προσέχετε ὑμεῖς μήποτε ἐπιλάθηθε τῆς διαθήκης κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, ἣν διέθετο πρὸς ὑμᾶς, καὶ μὴ ποιήσετε ὑμῖν αὐτοῖς γλυπτὸν ὁμοίωμα πάντων ὧν συνέταξέ σοι κύριος ὁ θεός σου.

24. Ὅτι κύριος ὁ θεός σου πῦρ καταναλίσκον ἐστί, θεὸς ζηλωτής.

25. Εὰν δὲ γεννήσῃς υἱοὺς καὶ υἱοὺς τῶν υἱῶν σου, καὶ χρονίσητε ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἀνομήσητε, καὶ ποιήσητε γλυπτὸν ὁμοίωμα παντὸς, καὶ ποιήσητε τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν παροργίσαι αὐτόν.

26. Διαμαρτύρομαι ὑμῖν σήμερον τόν τε οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, ὅτι ἀπωλεία ἀπολεῖσθε ἀπὸ τῆς γῆς εἰς ἣν ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν ἰορδάνην ἐκεῖ, κληρονομῆσαι αὐτὴν, οὐχὶ πολυχρονιεῖτε ἡμέρας ἐπ' αὐτῆς, ἀλλ' ἢ ἐκτριβῇ ἐκτριβήσεσθε.

27. Καὶ διασπερεῖ κύριος ὑμᾶς ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι, καὶ καταλειφθήσεσθε ὀλίγοι ἀριθμῷ ἐν τοῖς ἔθνεσιν, εἰς οὓς εἰσάξει κύριος ὑμᾶς ἐκεῖ.

28. Καὶ λατρεύετε ἐκεῖ θεοῖς ἑτέροις, ἔργοις χειρῶν ἀνθρώπων, ξύλοις καὶ λίθοις, οἳ οὐκ ὄψονται, οὐδὲ μὴ ἀκούσωσιν, οὐδὲ μὴ φάγωσιν, οὔτε μὴ ὀσφρανθῶσι.

29. Καὶ ἐκζητήσετε ἐκεῖ κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν, καὶ εὑρήσετε αὐτὸν, ὅταν ἐκζητήσητε αὐτὸν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου ἐν τῇ θλίψει σου.

30. Καὶ εὑρήσουσί σε πάντες οἱ λόγοι οὗτοι ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν, καὶ ἐπιστραφήσῃ πρὸς κύριον τὸν θεόν σου καὶ εἰσακούσῃ τῆς φωνῆς αὐτοῦ.

31. Ὅτι θεὸς οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων κύριος ὁ θεός σου, οὐκ ἐγκαταλείψει σε, οὐδ' οὐ μὴ ἐκτρίψῃ σε, οὐκ ἐπιλήσεται τὴν διαθήκην τῶν πατέρων σου ἣν ὤμοσεν αὐτοῖς.

CAP. IIII.

23. Cave ne quando obliviſcaris pacti Domini Dei tui, quod pepigit tecum: & facias tibi ſculptam ſimilitudinem eorum quæ fieri Dominus prohibuit:

24. Quia Dominus Deus tuus ignis conſumens eſt, Deus æmulator.

25. Si genueritis filios ac nepotes, & morati fueritis in Terra, deceptique feceritis vobis aliquam ſimilitudinẽ, patrantes malum coram Domino Deo veſtro, ut eum ad iracundiam provocetis,

26. Teſtes invoco hodie cælum & terram, cito perituros vos eſſe de Terra quã tranſito Iordane poſſeſſuri eſtis. non habitabitis in ea longo tempore, ſed delebit vos Dominus.

27. Atque diſperget in omnes gentes & remanebitis pauci in nationibus ad quas vos ducturus eſt Dominus.

28 Ibique ſervietis dijs qui hominum manu fabricati ſunt ligno & lapidi, qui non vident, nec audiunt, nec comedunt, nec odorantur.

29. Cumque quæſieris, ibi Dominum Deum tuum, invenies eum: ſi tamen toto corde quæſieris, & tota tribulatione animæ tuæ.

30. Poſtquam te invenerint omnia quæ prædicta ſunt, noviſſimo autem tempore reverteris ad Dominũ Deum tuum, & audies vocem eius.

31. Quia Deus miſericors Dominus Deus tuus eſt: non dimittet te, nec omnino delebit, nec obliviſcetur pacti in quo iuravit patribus tuis.

Das IIII. Capitel.

23. So hütet euch nun / daß jhr des Bunds des HERRN euers Gottes nicht vergeſſet / den er mit euch gemacht hat / vnd nicht Bilder machet einiger gleichniß / wie der HERR dein Gott geboten hat.

24. Denn der HERR dein Gott iſt ein verzehrend feuer / vnd ein eiferiger Gott.

25. Wenn jr nun kinder zeuget vnnd Kindskinder / vnd im Lande wohnet / vnd verderbet euch / vnnd macht euch Bilder einicherley gleichniß / daß jhr übel thut für dem HERRN eurem Gott / vnd jhr jhn erzürnet.

26. So ruffe ich heuts tags über euch zu zeugen Himmel vnnd Erden / daß jhr werdet bald vmbkommen von dem Lande / inn welches jhr gehet über den Jordan / daß jhrs einnemet / Jr werdet nicht lange drinnen bleiben / ſondern werdet vertilget werden.

27. Vnd der HERR wird euch zuſtreuen vnter die Völcker / vnnd werdet ein geringe Pöbel übrig ſein vnter den Heiden / dahin euch der HERR treiben wird.

28. Daſelbs wirſt du dienen den Göttern / die Menſchen hende werck ſind / holtz vnd ſtein / die weder ſehen noch hören / noch eſſen / noch riechen.

29. Wenn du aber daſelbs den HERREN deinen Gott ſuchen wirſt / ſo wirſt du jhn finden / wo du jn wirſt von gantzem hertzen / vnd von gantzer Seelen ſuchen.

30. Wenn du geängſtet ſein wirſt / vnd dich treffen werden alle diſe ding in den letzten tagen / ſo wirſt du dich bekehren zu dem HERRN deinem Gott / vnd ſeiner ſtimme gehorchen.

31. Denn der HERr dein GOtt iſt ein barmhertziger GOtt / er wird dich nicht laſſen noch verderben / wird auch nicht vergeſſen des Bunds / den er deinen Vätern geſchworen hat.

CHAP. IIII.

23. Donnez-vous garde que vous n'oubliez l'alliance de l'Eternel voſtre Dieu, laquelle il a traittee auec vous & que vous ne vous faciez *quelqu'* image taillee, *ou* reſſemblance de choſe quelconque *ſuiuant ce* que l'Eternel voſtre Dieu vous a defẽdu. 24. Car l'Eternel tõ Dieu eſt vn feu conſumant, *c'eſt* le *Dieu* Fort *qui eſt* ialoux.

25. Quand tu auras engendre des enfans, & *auras eu* des enfans, de tes enfans & ſeras habitué de long temps au païs, ſi lors vous vous corrompez, & faites quelqu'image taille *ou* reſſemblance de choſe quelconque, & ſi vous faites ce qui deſplaiſt à l'Eternel voſtre Dieu pour le deſpiter:

26. I'appelle auiourd'hui à teſmoin les cieux & la terre contre vous, que pour certain vous perirez auſſi toſt de deſſus ce païs, pour lequel poſſeder vous-vous en allez paſſer le Iordain, *&* n'allongerez point vos iours ſur icelui: mais vous ſerez entierement deſtruits.

27. Et l'Eternel vous eſpardra entre les peuples, & vous reſterez vn petit nombre parmi les nations eſquelles l'Eternel vous fera emmẽer.

28. Et là vous ſeruirez aux dieux, *qui ſont* œuures de main d'homme, bois & pierre, qui ne voyent, n'oyent, ne mangent & ne flairẽt point.

29. Puis de là tu cercheras l'Eternel ton Dieu, & *le* trouueras, d'autant que tu l'auras cerche de tout ton cœur, & de toute ton ame.

30. *Et* quand tu ſeras en angoiſſe, & que toutes ces choſes te ſeront aduenues, lors au dernier temps tu te retourneras a l'Eternel ton Dieu, & obeiras à ſa voix.

31. D'autant que l'Eternel ton Dieu *eſt* le *Dieu* Fort, *&* le miſericordieux, il ne t'abandonnera point, & ne te deſtruira point, & n'oubliera point l'alliance de tes peres qu'il leur a iuree.

פתגמיא	הדברים	ΔΕΥΤΕΡΟΝ.
ד	ד	δ´.
32 אֲרֵי שְׁאֵיל כְּעַן לְיוֹמַיָּא קַדְמָאֵי דַּהֲווֹ קֳדָמָךְ לְמִן יוֹמָא דִּי בְּרָא יְיָ אָדָם עַל אַרְעָא וּמִסְּיָפֵי שְׁמַיָּא וְעַד סְיָפֵי שְׁמַיָּא הַהֲוָת כְּפִתְגָּמָא רַבָּא הָדֵין אוֹ הַאִשְׁתְּמַע כְּוָתֵיהּ׃	32 כִּי שְׁאַל־נָא לְיָמִים רִאשֹׁנִים אֲשֶׁר־הָיוּ לְפָנֶיךָ לְמִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים אָדָם עַל־הָאָרֶץ וּלְמִקְצֵה הַשָּׁמַיִם וְעַד־קְצֵה הַשָּׁמָיִם הֲנִהְיָה כַּדָּבָר הַגָּדוֹל הַזֶּה אוֹ הֲנִשְׁמַע כָּמֹהוּ׃	32. Ἐπερωτήσατε ἡμέρας προτέρας, τὰς γενομένας προτέρας σου, ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἧς ἔκτισεν ὁ θεὸς ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ οὐρανοῦ ἕως ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ, εἰ γέγονε κατὰ τὸ ῥῆμα τὸ μέγα τοῦτο, εἰ ἤκουσται τοιοῦτον.
33 הֲשְׁמַע עַמָּא קָל (מֵימְרָא) דַּייָ מְמַלֵּל מִגּוֹ אֶשָּׁתָא כְּמָא דִּשְׁמַעְתָּ אַתְּ וְיִתְקַיָּם׃	33 הֲשָׁמַע עָם קוֹל אֱלֹהִים מְדַבֵּר מִתּוֹךְ־הָאֵשׁ כַּאֲשֶׁר־שָׁמַעְתָּ אַתָּה וַיֶּחִי׃	33. Εἰ ἀκήκοεν ἔθνος φωνὴν θεοῦ ζῶντος, λαλοῦντος ἐκ μέσου τοῦ πυρὸς, ὃν τρόπον ἀκήκοας σὺ καὶ ἔζησας.
34 אוֹ נִיסִּין דַּעֲבַד יְיָ לְאִתְגְּלָאָה לְמִפְרַק לֵיהּ עַמָּא מִגּוֹ עַמָּא בְּנִיסִּין בְּאָתִין וּבְמוֹפְתִין וּבִקְרָבָא וּבִידָא תַּקִּיפָא וּבִדְרָעָא מְרָמְמָא וּבְחֶזְוָנִין רַבְרְבִין כְּכֹל דַּעֲבַד לְכוֹן יְיָ אֱלָהֲכוֹן בְּמִצְרַיִם לְעֵינָךְ׃	34 אוֹ הֲנִסָּה אֱלֹהִים לָבוֹא לָקַחַת לוֹ גוֹי מִקֶּרֶב גּוֹי בְּמַסֹּת בְּאֹתֹת וּבְמוֹפְתִים וּבְמִלְחָמָה וּבְיָד חֲזָקָה וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה וּבְמוֹרָאִים גְּדֹלִים כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשָׂה לָכֶם יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם בְּמִצְרַיִם לְעֵינֶיךָ׃	34. Εἰ ἐπείρασεν ὁ θεὸς εἰσελθὼν λαβεῖν ἑαυτῷ ἔθνος ἐκ μέσου ἔθνους ἐν πειρασμῷ, καὶ ἐν σημείοις, καὶ ἐν τέρασι, καὶ ἐν πολέμῳ, καὶ ἐν χειρὶ κραταιᾷ, καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ, καὶ ἐν ὁράμασι μεγάλοις, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησε κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐν αἰγύπτῳ, ἐνώπιον σου βλέποντος.
35 אַתְּ אִתְחַזֵיתָ לְמִדַּע אֲרֵי יְיָ הוּא אֱלָהָא לֵית עוֹד בַּר מִינֵּיהּ׃	35 אַתָּה הָרְאֵתָ לָדַעַת כִּי יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים אֵין עוֹד מִלְבַדּוֹ׃	35. Ὥστε εἰδέναι σε ὅτι κύριος ὁ θεός σου, οὗτος θεός ἐστι, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι πλὴν αὐτοῦ.
36 מִן שְׁמַיָּא אַשְׁמְעָךְ יָת קָל מֵימְרֵיהּ לְאַלָּפוּתָךְ וְעַל אַרְעָא אַחְזְיָךְ יָת אֶישָּׁתֵיהּ רַבְּתָא וּפִתְגָּמוֹהִי שְׁמַעְתָּא מִגּוֹ אֶשָּׁתָא׃	36 מִן־הַשָּׁמַיִם הִשְׁמִיעֲךָ אֶת־קֹלוֹ לְיַסְּרֶךָּ וְעַל־הָאָרֶץ הֶרְאֲךָ אֶת־אִשּׁוֹ הַגְּדוֹלָה וּדְבָרָיו שָׁמַעְתָּ מִתּוֹךְ־הָאֵשׁ׃	36. Ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἀκουστὴν σοι ἐποίησε τὴν φωνὴν αὐτοῦ παιδεῦσαί σε, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ἔδειξέ σοι τὸ πῦρ αὐτοῦ τὸ μέγα, καὶ τὰ ῥήματα αὐτοῦ ἤκουσας ἐκ μέσου τοῦ πυρός.
37 וַחֲלַף דִּרְחֵים יָת אֲבָהָתָךְ וְאִתְרְעֵי בִּבְנֵיהוֹן בָּתְרֵיהוֹן וְאַפְּקָךְ בְּמֵימְרֵיהּ בְּחֵילֵיהּ רַבָּא מִמִּצְרָיִם׃	37 וְתַחַת כִּי אָהַב אֶת־אֲבֹתֶיךָ וַיִּבְחַר בְּזַרְעוֹ אַחֲרָיו וַיּוֹצִאֲךָ בְּפָנָיו בְּכֹחוֹ הַגָּדֹל מִמִּצְרָיִם׃	37. Διὰ τὸ ἀγαπῆσαι αὐτὸν τοὺς πατέρας σου καὶ ἐξελέξατο τὸ σπέρμα αὐτῶν μετ᾽ αὐτοὺς ὑμᾶς, καὶ ἐξήγαγέ σε αὐτὸς ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ τῇ μεγάλῃ ἐξ αἰγύπτου.
38 לְתָרָכָא עַמְמִין רַבְרְבִין וְתַקִּיפִין מִנָּךְ מִקֳּדָמָךְ לְאַעָלוּתָךְ לְמִיתַּן לָךְ יָת אַרְעֲהוֹן אַחְסָנָא כְּיוֹמָא הָדֵין׃	38 לְהוֹרִישׁ גּוֹיִם גְּדֹלִים וַעֲצֻמִים מִמְּךָ מִפָּנֶיךָ לַהֲבִיאֲךָ לָתֶת־לְךָ אֶת־אַרְצָם נַחֲלָה כַּיּוֹם הַזֶּה׃	38. Ἐξολοθρεῦσαι ἔθνη μεγάλα καὶ ἰσχυρότερά σου πρὸ προσώπου σου, εἰσαγαγεῖν σε δοῦναί σοι τὴν γῆν αὐτῶν κληρονομίαν, καθὼς ἔχεις σήμερον.
39 וְתִידַּע יוֹמָא דֵין וּתְתוּב לְלִבָּךְ אֲרֵי יְיָ הוּא אֱלָהָא דִּשְׁכִנְתֵּיהּ בִּשְׁמַיָּא מִלְּעֵילָא וְעַל אַרְעָא מִלְּרַע לֵית עוֹד׃	39 וְיָדַעְתָּ הַיּוֹם וַהֲשֵׁבֹתָ אֶל־לְבָבֶךָ כִּי יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל־הָאָרֶץ מִתָּחַת אֵין עוֹד׃	39. Καὶ γνώσῃ σήμερον, καὶ ἐπιστραφήσῃ τῇ διανοίᾳ, ὅτι κύριος ὁ θεός σου, οὗτος θεὸς ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς κάτω, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι πλὴν αὐτοῦ.

CAP IIII.

32. Interroga de diebus antiquis, qui fuerunt ante te ex die quo creavit Deus hominem ſuper terram, à ſummo cælo uſque ad ſummum eius, ſi facta eſt aliquando huiuſcemodi res.

33. Aut unquam cognitum eſt, ut audiret populus vocẽ Dei loquentis de medio ignis, ſicut tu audiſti, & vidiſti:

34. Si fecit Deus ut ingrederetur, & tolleret ſibi Gentem de medio nationum, per tentationes, ſigna atque portenta, per pugnam & robuſtam manum, extentumque brachiũ, & horribiles viſiones iuxta omnia quę fecit pro vobis Dominus Deus veſter in Ægypto, videntibus oculis tuis:

35. Vt ſcires quoniam Dominus ipſe eſt Deus, & non alius eſt præter vnum.

36. De cælo te fecit audire vocem ſuam, vt doceret te: & in terra oſtendit tibi ignẽ ſuum maximũ, & audiviſti verba illius de medio ignis.

37. Quia dilexit patres tuos, & elegit ſemen eorum poſt eos. Eduxitq; te præcedens in virtute ſua magna ex Aegypto,

38. Vt deleret nationes maximas & fortiores te in introitu tuo: & introduceret te, daretque tibi terram earum in poſſeſſionem, ſicut cernis in præſenti die.

39. Scito ergo hodie, & cogitato in corde tuo quòd Dominus ipſe eſt Deus in cælo ſurſum, & in terra deorſum, & non ſit alius.

Das IIII. Capitel.

32. Denn frage nach den vorigen zeiten / die vor dir geweſen ſind / von dem tage an / da Gott den Menſchen auff Erden geſchaffen hat / von einem ende des Himmels zum andern / Ob je ein ſolch groß ding geſchehen / oder deßgleichen je gehöret ſey.

33. Daß ein Volck Gottes ſtimme gehöret habe auß dem feuer reden / wie du gehöret haſt / vnd dennoch lebeſt?

34. Oder ob Gott verſucht habe hinein zu gehen / vnnd jhm ein Volck mitten auß einem Volck zu nemen / durch verſuchung / durch zeichen / durch wunder / durch ſtreit / vnd durch eine mächtige Hand / vnd durch einen außgereckten Arm / vnnd durch ſehr ſchreckliche thaten / wie das alles der HErr euer Gott für euch gethan hat inn Egypten für deinen augen.

35. Du haſts geſehen / auff daß du wiſſeſt / daß der HErr allein Gott iſt / vnd keiner mehr.

36. Vom Himmel hat er dich ſeine ſtimme hören laſſen / daß er dich züchtiget / vnd auff Erden hat er dir gezeyget ſein groſſes feuer / vnnd ſeine wort haſt du auß dem feuer gehöret.

37. Darumb daß er deine Väter geliebet / vnd jren Samen nach jhnen erwehlet hat. Vnd hat dich außgeführet mit ſeinem Angeſicht / durch ſeine groſſe krafft auß Egypten.

38. Daß er vertriebe für dir her groſſe Völcker / vnnd ſtercker denn du biſt / vnnd dich hinein brechte / daß er dir jhr Land gebe zum Erbtheil / wie es heuts tages ſtehet.

39. So ſolt du nun heuts tages wiſſen vnnd zu hertzen nemen / daß der HERR ein Gott iſt oben im Himmel / vnd vnten auff Erden / vnnd keiner mehr.

CHAP. IIII.

32. Car enquier-toi des premiers temps qui ont eſté deuant toi, depuis le iour que Dieu a creé l'hõme ſur la terre, & depuis vn bout, des cieux iuſques à l'autre bout ſi iamais rien a eſté fait de meſme ceſte grande choſe, & ſi rien qui ſoit ſemblable a eſté ouï:

33. Aſſauoir, ſi vn peuple a ouï la voix de Dieu parlant du milieu du feu cõme tu l'as ouïe, & eſt demeuré en vie.

34. Ou ſi Dieu a fait vne telle eſpreuue venant pour prendre à ſoi vne nation du milieu d'vne *autre* nation, par eſpreuues, ſignes, & miracles, par batailles & main forte, & bras eſtendu, & choſes grandement terribles, ſelon tout ce que l Eternel noſtre Dieu a fait enuers vous en Egypte vous le voyant.

35. Ce qui t'a eſté monſtré afin que tu cognuſſes que l'Eternel *eſt* celui *qui eſt* Dieu, & qu'il n'*y en a* point d'autre que lui.

36. Il t'a fait ouïr ſa voix des cieux pour t'inſtruire, & t'a monſtré ſon grand feu en la terre, & tu as ouï ſes paroles du milieu du feu.

37. Et pource qu'il a aimé tes peres, il a choiſi leur poſterité apres eux, & t'a retiré d'Egypte deuant ſa face, par ſa grande vertu.

38. Pour dechaſſer de deuant toi des nations plus grandes & plus robuſtes que toi, & pour t'introduire en leur païs, le te donnant en heritage, comme *il appert* ce iourd'hui.

39. Parquoi ſaches auiourd'hui, & te ramentoi en ton cœur que l'Eternel *eſt* celui *qui eſt* Dieu és cieux là haut, & en la terre ici bas, & qu'il n'*y en a* autre *que lui*.

ד

40 וְתִיטַּר יַת קְיָמוֹהִי וְיַת פִּקּוֹדוֹהִי דַּאֲנָא מְפַקֵּד לָךְ יוֹמָא דֵין דְּיֵיטַב לָךְ וְלִבְנָךְ בָּתְרָךְ וּבְדִיל דְּתוֹרֵיךְ יוֹמִין עַל אַרְעָא דַּייָ אֱלָהָךְ יָהֵיב לָךְ כָּל יוֹמַיָּא:

41 בְּכֵן יַפְרֵישׁ מֹשֶׁה תְּלָת קִרְוִין בְּעִיבְרָא דְיַרְדְּנָא מִמַּדְנַח שִׁמְשָׁא:

42 לְמֶעֱרוֹק לְתַמָּן קט קָטוֹלָא דְּיִקְטוֹל יַת חַבְרֵיהּ בְּלָא מַדְּעֵיהּ וה וְהוּא לָא סָנֵי לֵיהּ מֵאִתְמָלֵי וּמִדְּקַמּוֹהִי ר וְיֶעֱרוֹק לְחַד מִן קִרְוַיָּא הָאִלֵּין וְיִתְקַיַּם:

43 יַת בֶּצֶר בְּמַדְבְּרָא בְּאַרְעָא דְמֵישְׁרָא לְשִׁבְטָא דִּרְאוּבֵן וְיַת רָאמוֹת בְּגִלְעָד לְשִׁבְטָא דְגָד וְיַת גּוֹלָן בְּמַתְנָן לְשִׁבְטָא דִּמְנַשֶּׁה:

44 וְדָא אוֹרַיְתָא דְּסַדַּר מֹשֶׁה קֳדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

45 אִלֵּין סַהֲדְוָתָא וק וּקְיָמַיָּא וְדִינַיָּא דְּמַלֵּיל מֹשֶׁה עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִפַּקְהוֹן מִמִּצְרָיִם:

46 בְּעִיבְרָא דְיַרְדְּנָא בְּחֵילְתָא לָקֳבֵיל בֵּית פְּעוֹר בְּאַרְעָא דְסִיחוֹן מַלְכָּא דֶּאֱמוֹרָאָה דְּיָתֵיב בְּחֶשְׁבּוֹן דִּקְטַל מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִפַּקְהוֹן מִמִּצְרָיִם:

47 וִירִתוּ יַת אַרְעֵיהּ וְיַת אַרְעָא דְעוֹג מַלְכָּא דְמַתְנָן תְּרֵין מַלְכֵי אמ אֱמוֹרָאָה דִּי בְּעִיבְרָא דְיַרְדְּנָא מִמַּדְנַח שי שִׁימְשָׁא:

48 מֵעֲרוֹעֵר דִּי עַל כֵּיף נַחְלָא דְאַרְנוֹן וְעַד טוּרָא דְשִׂיאוֹן הוּא חֶרְמוֹן:

49 וְכָל מֵישְׁרָא דְּעִיבְרָא דְיַרְדְּנָא מַדִּינְחָא וְעַד יַמָּא דְמֵישְׁרָא תְּחוֹת מַשְׁפַּךְ מֵירָמָתָא:

ד

40 וְשָׁמַרְתָּ אֶת־חֻקָּיו וְאֶת־מִצְוֹתָיו אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם אֲשֶׁר יִיטַב לְךָ וּלְבָנֶיךָ אַחֲרֶיךָ וּלְמַעַן תַּאֲרִיךְ יָמִים עַל־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ כָּל־הַיָּמִים:

41 אָז יַבְדִּיל מֹשֶׁה שָׁלֹשׁ עָרִים בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן מִזְרְחָה שָׁמֶשׁ:

42 לָנֻס שָׁמָּה רוֹצֵחַ אֲשֶׁר יִרְצַח אֶת־רֵעֵהוּ בִּבְלִי־דַעַת וְהוּא לֹא־שֹׂנֵא לוֹ מִתְּמֹל שִׁלְשֹׁם וְנָס אֶל־אַחַת מִן־הֶעָרִים הָאֵל וָחָי:

43 אֶת־בֶּצֶר בַּמִּדְבָּר בְּאֶרֶץ הַמִּישֹׁר לָראוּבֵנִי וְאֶת־רָאמֹת בַּגִּלְעָד לַגָּדִי וְאֶת־גּוֹלָן בַּבָּשָׁן לַמְנַשִּׁי:

44 וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר־שָׂם מֹשֶׁה לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

45 אֵלֶּה הָעֵדֹת וְהַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּצֵאתָם מִמִּצְרָיִם:

46 בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן בַּגַּיְא מוּל בֵּית פְּעוֹר בְּאֶרֶץ סִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר יוֹשֵׁב בְּחֶשְׁבּוֹן אֲשֶׁר הִכָּה מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּצֵאתָם מִמִּצְרָיִם:

47 וַיִּירְשׁוּ אֶת־אַרְצוֹ וְאֶת־אֶרֶץ עוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן שְׁנֵי מַלְכֵי הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן מִזְרַח שָׁמֶשׁ:

48 מֵעֲרֹעֵר אֲשֶׁר עַל־שְׂפַת־נַחַל אַרְנֹן וְעַד־הַר שִׂיאֹן הוּא חֶרְמוֹן:

49 וְכָל־הָעֲרָבָה עֵבֶר הַיַּרְדֵּן מִזְרָחָה וְעַד יָם הָעֲרָבָה תַּחַת אַשְׁדֹּת הַפִּסְגָּה:

δ'.

40. Καὶ φυλάξῃ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, ἵνα εὖ σοι γένηται, καὶ τοῖς υἱοῖς σου μετὰ σέ, ὅπως μακροήμεροι γένησθε ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι, πάσας τὰς ἡμέρας.

41. Τότε ἀφώρισε μωϋσῆς τρεῖς πόλεις πέραν τοῦ ἰορδάνου ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου.

42. φυγεῖν ἐκεῖ τὸν φονευτήν, ὃς ἂν φονεύσῃ τὸν πλησίον οὐκ εἰδώς, καὶ οὗτος οὐ μισῶν αὐτὸν πρὸ τῆς χθὲς καὶ τῆς τρίτης, καὶ καταφεύξεται εἰς μίαν τῶν πόλεων τούτων καὶ ζήσεται.

43. Τὴν βοσὸρ ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐν τῇ γῇ τῇ πεδινῇ τῷ ῥουβήν, καὶ τὴν ῥαμὼθ ἐν γαλαὰδ τῷ γαδδί, καὶ τὴν γαυλὼν ἐν τῇ βασὰν τῷ μανασσῇ.

44. Οὗτος ὁ νόμος ὃν παρέθετο μωϋσῆς ἐνώπιον τῶν υἱῶν ἰσραήλ.

45. Ταῦτα τὰ μαρτύρια, καὶ τὰ δικαιώματα, καὶ τὰ κρίματα ὅσα ἐλάλησε μωϋσῆς τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ. ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς αἰγύπτου.

46. Ἐν τῷ πέραν τοῦ ἰορδάνου, ἐν φάραγγι ἐγγὺς οἴκου φογώρ, ἐν τῇ γῇ σηὼν βασιλέως τῶν ἀμορραίων, ὃς κατῴκει ἐν ἐσεβὼν ὃν ἐπάταξε μουσῆς. Καὶ οἱ υἱοὶ ἰσραήλ, ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς αἰγύπτου.

47. Καὶ ἐκληρονόμησαν τὴν γῆν αὐτοῦ, καὶ τὴν γῆν ὢγ βασιλέως τῆς βασὰν δύο βασιλέων τῶν ἀμορραίων, οἳ ἦσαν πέραν τοῦ ἰορδάνου κατὰ ἀνατολὰς ἡλίου.

48. Ἀπὸ ἀροὴρ, ἥ ἐστιν ἐπὶ τοῦ χείλους χειμάρρου ἀρνῶν, καὶ ἐπὶ τοῦ ὄρους τοῦ σηών, ὅ ἐστιν ἀερμών.

49. Πᾶσαν τὴν ἄραβα πέραν τοῦ ἰορδάνου κατὰ ἀνατολὰς ἡλίου ὑπὸ ἀσηδὼθ τὴν λαξευτήν.

CAP. IIII.

40. Cuſtodi præcepta eius atque mandata quæ ego pręcipio tibi: vt bene ſit tibi, & filiis tuis poſt te, & permaneas multo tempore ſuper Terram quam Dominus Deus tuus daturus eſt tibi.

41. Tunc ſeparavit Moyſes tres civitates trans Iordanem ad Orientalem plagam.

42. Vt confugiat ad eas qui occiderit nolens proximum ſuum, nec ſibi fuerit inimicus ante unum & alterum diem & ad harum aliquam urbium poſſit evadere.

43. Boſor in ſolitudine quæ ſita eſt in terra campeſtri de tribu Ruben: & Ramoth in Galaad, quæ eſt in tribu Gad: & Golan in Baſan, quæ eſt in tribu Manaſſe.

44, Iſta eſt lex quam propoſuit Moyſes coram filiis Iſraël.

45. Et hæc teſtimonia & ceremoniæ atque iudicia quæ locutus eſt ad filios Iſraël, quando egreſſi ſunt de Ægypto.

46. Trans Iordanem in valle contra phanum Phogor in terra Sehon regis Amorrhæi, qui habitavit in Heſebon, quem percuſſit Moyſes Filii quoq; Iſraël egreſſi ex Ægypto.

47. Poſſederunt terram eius, & terram Og regis Baſan, duorum regum Amorrhęorum, qui erāt trans Iordanem ad Solis ortum:

48. Ab Aroer quæ ſita eſt ſuper ripam torrentis Arnon, uſque ae montem Sion qui eſt & Hermon.

49. Omnem planitiem trans Iordanem ad Orientalem plagam uſque ad mare ſolitudinis, & uſque ad radices montis Phaſga.

Das IIII. Capitel.

40. Daß du halteſt ſeine Rechte vnd Gebot die ich dir heut gebiete / ſo wirds vnd deinen Kindern nach dir wolgehē / daß dein leben lange were in dem Lande / daß dir der HERR dein Gott gibt ewiglich.

41. Da ſonderte Moſe drey Städte auß jenſeyd dem Jordan / gegen der Sonnen auffgang.

42. Daß daſelbs hinflöhe / wer ſeinen Nechſten todſchlegt vnverſehens / vnd jhm vorhin nicht feind geweſen iſt / der ſol in der Städte eine fliehen / daß er lebendig bleibe.

43. Bezer in der Wüſten im eben Lande vnter den Rubenitern / vnd Ramoth inn Gilead vnter den Gadditern / vnd Golan inn Baſan vnter den Manaſſitern.

44. Das iſt das Geſetz / daß Moſe den Kindern Iſrael fürlegte.

45. Das iſt das Zeugniß vnd Gebot vnd Rechte / die Moſe den Kindern Iſrael ſagte / da ſie auß Egypten gezogen waren.

46. Jenſeyd dem Jordan im thal gegen dem hauſe Peor / im Lande Sihon des Königs der Amoriter der zu Heſbon ſaß / den Moſe vnnd die Kinder Iſrael ſchlugen / da ſie auß Egypten gezogen waren.

47. Vnd namen ſein Land ein. Dazu das Land Og des Königs zu Baſan / der zweyer Könige der Amoriter / die jenſeyd dem Jordan waren gegen der Sonnen auffgang.

48. Von Aroer an / welche an dem Vfer ligt des Bachs bey Arnon / biß an den Berg Sion / das iſt der Hermon.

49. Vnd alles Blachfeld jenſeyd dem Jordan gegen dem Auffgang der Sonnen / biß an das Meer im Blachfeld vnten am Berge Piſga.

CHAP. IIII.

40. Garde donc ſes ſtatuts & ſes commandemens que ie te commande auiourd'hui, afin qu'il te ſoit bien, & à tes enfans apers toi, & afin que tu allonges *tes* iours ſur la terre, laquelle le Seigneur ton Dieu te donne pour touſiours.

41, Lors Moyſe ſepara trois villes au deca du Iordain vers le Soleil leuant:

42. Afin que le meurtrier qui auroit tué ſon prochain, non a ſon eſcient, & ne l' ayant haï auparauant, s'y retiraſt: & que fuyant en l' vne de ces villes-la: il euſt la vie ſauue,

43. Aſſauoir, Betſer au deſert, en la contree du plat païs, en ce *qui eſtoit* des Rubenites, Ramoth en Gallaad en ce qui eſtoit des Gadites, & Golan en Baſçan, *en ce qui eſtoit* de ceux de Manaſſé.

44. Or c' *eſt* ici la Loy que Moyſe propoſa aux enfans d' Iſrael.

45. Ce *ſont* ici les teſmoignages, ſtatuts & droicts leſquels Moyſe expoſa aux enfans d'Iſrael, apres qu'ils furent ſortis hors d' Egypte.

46. Au deça du Iordain, en la vallee, vis à vis de Beth-pehor, au païs de Sihon roy des Amorrheens, qui demeuroit en Heſçbon, lequel Moyſe & les enfans d' Iſrael auoyent frapé apres eſtre ſortis hors d' Egypte.

47. Et ils poſſederent le païs d'icelui, enſemble le païs de Hog roy de Baſçan, deux rois des Amorrheens qui *eſtoyent* au deca du Iordain *vers* le Soleil leuant:

48. Depuis Haroher qui *eſt* ſur le bord du torrent d' Arnon, iuſques en la montagne de Sion, *qui* eſt Hermon:

49. Et toute la campagne au deça du Iordain vers Orient, iuſques à la mer de la campagne, ſous Aſçdoth de Piſga.

ה

1 וּקְרָא מֹשֶׁה לְכָל יִשְׂרָאֵל וַאֲמַר לְהוֹן שְׁמַעוּ יִשְׂרָאֵל יָת קְיָמַיָּא וְיָת דִּינַיָּא דַּאֲנָא מְמַלֵּיל קֳדָמֵיכוֹן יוֹמָא דֵין ות וְתֵילְפוּן יָתְהוֹן וְתִטְּרוּן לְמֶעְבַּדְהוֹן׃

2 יְיָ אֱלָהָנָא גְּזַר עִמָּנָא קְיָם בְּחוֹרֵב׃

3 לָא עִם אֲבָהָתָנָא גְּזַר יְיָ יָת קְיָמָא הָדֵין אֱלָהֵין עִמָּנָא אֲנַחְנָא אִלֵּין הָכָא יוֹמָא דֵין כֻּלָּנָא קַיָּמִין׃

4 מַמְלַל עִם מַמְלַל מַלֵּיל יְיָ עִמְּכוֹן בְּטוּרָא מִגּוֹ אֶשָּׁתָא׃

5 אֲנָא הֲוֵיתִי קָאֵים בֵּין (מֵימְרָא) דַּייָ וּבֵינֵיכוֹן בְּעִדָּנָא הַהוּא לְחַוָּאָה לְכוֹן יָת פִּתְגָּמָא דַּייָ אֲרֵי דְּחֵילְתּוּן מִן קֳדָם אֶשָּׁתָא וְלָא סְלֵיקְתּוּן בְּטוּרָא לְמֵימָר׃

6 אֲנָא יְיָ אֱלָהָךְ דְּאַפֵּקְתָּךְ מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם מִבֵּית עַבְדּוּתָא׃

7 לָא יְהֵי לָךְ אֱלָהּ אוּחְרָן בַּר מִנִּי׃

8 לָא תַעֲבֵיד לָךְ צְלֵם כָּל דְּמוּת דִּי בִשְׁמַיָּא מִלְּעֵילָא וְדִי בְּאַרְעָא מִלְּרַע וְדִי בְמַיָּא מִלְּרַע לְאַרְעָא׃

9 לָא תִסְגּוֹד לְהוֹן וְלָא תִפְלְחִנּוּן אֲרֵי אֲנָא יְיָ אֱלָהָךְ אֵל קַנָּא מַסְעַר חוֹבֵי אֲבָהָן עַל בְּנִין מָרָדִין עַל דָּר תְּלִיתַאי וְעַל דָּר רְבִיעַאי לְסָנְאַי כַּד מַשְׁלְמִין בְּנַיָּא לְמֶחְטֵי בָּתַר חוֹבֵי אֲבָהָתְהוֹן׃

10 וְעָבֵיד טִיבוּ לְאַלְפֵי דָרִין לְרָחֲמַי וּלְנָטְרֵי פק פִּקּוֹדָי׃

11 לָא תֵימֵי בִשְׁמָא דַּייָ אֱלָהָךְ לְמַגָּנָא אֲרֵי לָא יְזַכֵּי יְיָ יָת דְּיֵימֵי בִשְׁמֵיהּ לְשִׁקְרָא׃

ה

1 וַיִּקְרָא מֹשֶׁה אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם שְׁמַע יִשְׂרָאֵל אֶת־הַחֻקִּים וְאֶת־הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר אָנֹכִי דֹּבֵר בְּאָזְנֵיכֶם הַיּוֹם וּלְמַדְתֶּם אֹתָם וּשְׁמַרְתֶּם לַעֲשֹׂתָם׃

2 יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כָּרַת עִמָּנוּ בְּרִית בְּחֹרֵב׃

3 לֹא אֶת־אֲבֹתֵינוּ כָּרַת יְהוָה אֶת־הַבְּרִית הַזֹּאת כִּי אִתָּנוּ אֲנַחְנוּ אֵלֶּה פֹה הַיּוֹם כֻּלָּנוּ חַיִּים׃

4 פָּנִים בְּפָנִים דִּבֶּר יְהוָה עִמָּכֶם בָּהָר מִתּוֹךְ הָאֵשׁ׃

5 אָנֹכִי עֹמֵד בֵּין־יְהוָה וּבֵינֵיכֶם בָּעֵת הַהִוא לְהַגִּיד לָכֶם אֶת־דְּבַר יְהוָה כִּי יְרֵאתֶם מִפְּנֵי הָאֵשׁ וְלֹא־עֲלִיתֶם בָּהָר לֵאמֹר׃

6 אָנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים׃

7 לֹא־יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל־פָּנָי׃

8 לֹא־תַעֲשֶׂה לְךָ פֶסֶל כָּל־תְּמוּנָה אֲשֶׁר בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וַאֲשֶׁר בָּאָרֶץ מִתָּחַת וַאֲשֶׁר בַּמַּיִם מִתַּחַת לָאָרֶץ׃

9 לֹא־תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא תָעָבְדֵם כִּי אָנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֵל קַנָּא פֹּקֵד עֲוֺן אָבוֹת עַל־בָּנִים וְעַל־שִׁלֵּשִׁים וְעַל־רִבֵּעִים לְשֹׂנְאָי׃

10 וְעֹשֶׂה חֶסֶד לַאֲלָפִים לְאֹהֲבַי וּלְשֹׁמְרֵי מִצְוֺתָו׃

11 לֹא תִשָּׂא אֶת־שֵׁם־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לַשָּׁוְא כִּי לֹא יְנַקֶּה יְהוָה אֵת אֲשֶׁר־יִשָּׂא אֶת־שְׁמוֹ לַשָּׁוְא׃

ΚΕΦΑΛ. ε.

1. Καὶ ἐκάλεσε μωϋσῆς πάντα ἰσραὴλ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς. ἄκουε ἰσραὴλ τὰ δικαιώματα καὶ τὰ κρίματα ὅσα ἐγὼ λαλῶ ἐν τοῖς ὠσὶν ὑμῶν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, καὶ μαθήσεσθε αὐτὰ, καὶ φυλάξεσθε ποιεῖν αὐτά.

2. Κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, διέθετο πρὸς ὑμᾶς διαθήκην ἐν χωρήβ.

3. Καὶ οὐχὶ τοῖς πατράσιν ὑμῶν διέθετο κύριος τὴν διαθήκην ταύτην, ἀλλ' ἢ πρὸς ὑμᾶς. ὑμεῖς δὲ ὧδε πάντες ζῶντες σήμερον.

4. Πρόσωπον κατὰ πρόσωπον ἐλάλησε κύριος πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ὄρει, ἐκ μέσου τοῦ πυρός.

5. Κἀγὼ εἱστήκειν ἀνὰ μέσον κυρίου καὶ ἀνὰ μέσον ὑμῶν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἀναγγεῖλαι ὑμῖν τὰ ῥήματα κυρίου, ὅτι ἐφοβήθητε ἀπὸ προσώπου τοῦ πυρὸς, καὶ οὐκ ἀνέβητε εἰς τὸ ὄρος, λέγων.

6. Ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεός σου, ὁ ἐξαγαγών σε ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐξ οἴκου δουλείας.

7. Οὐκ ἔσονταί σοι θεοὶ ἕτεροι πρὸ προσώπου μου.

8. Οὐ ποιήσεις σεαυτῷ γλυπτὸν, οὐδὲ παντὸς ὁμοίωμα ὅσα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ ὅσα ἐν τῇ γῇ κάτω, καὶ ὅσα ἐν τοῖς ὕδασιν ὑποκάτω τῆς γῆς.

9. Οὐ προσκυνήσεις αὐτοῖς, οὐδὲ μὴ λατρεύσῃς αὐτοῖς. ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεός σου, θεὸς ζηλωτὴς ἀποδιδοὺς ἁμαρτίας πατέρων ἐπὶ τέκνα, ἐπὶ τρίτην καὶ τετάρτην γενεὰν τοῖς μισοῦσί με.

10. Καὶ ποιῶν ἔλεος εἰς χιλιάδας τοῖς ἀγαπῶσί με, καὶ τοῖς φυλάσσουσι τὰ προστάγματά μου.

11. Οὐ λήψῃ τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἐπὶ ματαίῳ. οὐ γὰρ μὴ καθαρίσῃ κύριος ὁ θεός σου τὸν λαμβάνοντα τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ ματαίῳ.

CAP. V.

1. Vocauitq; Moyſes omnem Iſraëlem, & dixit ad eum, Audi Iſraël ceremonias atque iudicia quę ego loquor in auribus veſtris hodie: diſcite ea, & opere complete.

2. Dominus Deus noſter pepigit nobiſcum fœdus in Horeb.

3. Non cum patribus noſtris inijt pactum, ſed nobiſcum qui impræſentiarum ſumus, & vivimus.

4. Facie ad faciem locutus eſt nobis in monte de medio ignis.

5. Ego ſequeſter & medius fui inter Dominum & vos in tempore illo, ut anuntiarem vobis verba eius. timuiſtis enim ignem, & non aſcendiſtis in montem: & ait,

6. Ego Dominus Deus tuus, qui eduxi te de terra-Ægypti de domo ſeruitutis.

7. Non habebis deos alienos in conſpectu meo.

8. Non facies tibi ſculptile, nec ſimilitudinem omnium quæ in cælo ſunt déſuper, & quæ in terra deorſum, & quæ verſantur in aquis ſub terra.

9. Non adorabis ea, nec coles. Ego enim ſum Dominus Deus tuus, Deus æmulator, reddens iniquitatem patrum ſuper filios in tertiam & quartam generationem his qui oderunt me.

30. Et faciens miſericordiam in multa millia diligentibus me, & cuſtodientibus præcepta mea.

11. Non uſurpabis nomen Domini Dei tui fruſtra: quia non erit impunitus, qui ſuper re vana nomen eius aſſumſerit.

Das V. Capitel.

VNd Moſe rieff dem gantzen Iſrael/ vnnd ſprach zu jhnen: Höre Iſrael die Gebott vnnd Rechte/ die ich heute für euren Ohren rede/ vnnd lernet ſie/ vnd behaltet ſie/ daß jhr darnach thut.

2. Der HErre vnſer Gott hat einen Bund mit vns gemacht zu Horeb.

3. Vnnd hat nicht mit vnſern Vätern diſen Bund gemacht/ ſondern mit vns/ die wir hie ſind heutigs Tags/ vnd alle leben.

4. Er hat von Angeſicht mit vnns auß dem Fewer auff dem Berge geredt.

5. Ich ſtund zu derſelben zeit zwiſchen dem HErrn vnd euch/ daß ich euch anſagete deß HERRN Wort/ dann jr förchtet euch für dem Feuer/ vnnd gienget nicht auff den Berg/ Vnnd er ſprach:

6. Ich bin der HErr dein GOtt/ der dich auß Egyptenland geführet hat auß dem Dienſthauſe.

7. Du ſolt kein ander Götter haben für mir.

8. Du ſolt dir kein Bildnuß machen einicher Gleichnuß/ weder oben im Himmel/ noch vnten auff Erden/ noch im Waſſer vnter der Erden.

9. Du ſolt ſie nicht anbeten/ noch jhnen dienen. Denn ich bin der HErr dein Gott/ ein eiferiger Gott/ der die Miſſethat der Väter heimſucht über die Kinder/ ins dritte vnnd vierdte Glied/ die mich haſſen.

10. Vnd Barmhertzigkeit erzeige inn vil tauſend/ die mich lieben vnnd meine Gebott halten.

11. Du ſolt den Namen deß HErren deines GOttes nicht mißbrauchen/ Denn der HERR wirdt den nicht vngeſtrafft laſſen/ der ſeinen Namen mißbrauchet.

CHAP. V.

1. Moyſe dònc appela tout Iſrael, & leur dit, Eſcoute, Iſrael, les ſtatuts & les droicts que ie pronõce auiourd'hui vous les oyans, afin que vous les appreniez, & les gardiez pour les faire.

2. L'Eternel noſtre Dieu a traitté alliance auec nous en Horeb.

3. Dieu n'a point traitte ceſte alliance-ci auec nos peres: mais auec nous, qui ſommes ici auiourd'hui tous viuans.

4. L'Eternel a parlé à vous face à face en la montagne du milieu du feu.

5. (Ie me tenoye en ce temps-la entre l'Eternel & vous, pour vous rapporter la parole de l'Eternel, pource que vous auiez peur à cauſe de ce feu-la, & vous ne montaſtes point en la montagne:) diſant.

6. Ie *ſuis* l'Eternel ton Dieu qui t'ai retiré du païs d'Egypte, de la maiſon de ſeruitude.

7. Tu n'auras point d'autres dieux deuant ma face.

8. Tu ne te feras image taillee, *ne* reſſemblance aucune *des choſes* qui *ſont* là haut és cieux, ni ci bas en la terre, ni és eaux deſſous la terre.

9. Tu ne te proſterneras point deuant icelles, & ne les ſeruiras: car ie *ſuis* l'Eternel tõ *Dieu* le Dieu fort, *qui eſt* ialoux, puniſſant l'iniquité des peres ſur les enfans, en la troiſieme & quatrieme *generation* de ceux qui me haïſſent:

10. Et faiſant miſericorde en mille *generations* à ceux qui m'aiment & à ceux qui gardent mes commandemens.

11. Tu ne prendras point le nom de l'Eternel ton Dieu en vain: car l'Eternel ne tiendra point pour innocẽt celui qui aura prins ſon nom en vain.

ה

12 טַר יַת יוֹמָא דְשַׁבְּתָא לְקַדָּשׁוּתֵיהּ כְּמָא דְפַקְּדָךְ יְיָ אֱלָהָךְ׃

13 שִׁיתָּא יוֹמִין תִּפְלַח וְתַעְבֵּיד כָּל עִיבִידְתָּךְ׃

14 וְיוֹמָא שְׁבִיעָאָה שַׁבְּתָא קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ לָא תַעְבֵּיד כָּל עִיבִידָא אַתְּ וּבְנָךְ וּבְרַתָּךְ וְעַבְדָּךְ וְאַמְתָךְ וְתוֹרָךְ וַחֲמָרָךְ וְכָל בְּעִירָךְ וְגִיּוֹרָךְ דִּי בְּקִירְוָךְ בְּדִיל דִּינוּחַ עַבְדָּךְ וְאַמְתָךְ כְּוָתָךְ׃

15 וְתִדְכַּר אֲרֵי עַבְדָּא הֲוֵיתָא בְּאַרְעָא דְמִצְרַיִם וְאַפְּקָךְ יְיָ אֱלָהָךְ מִתַּמָּן בְּיָדָא תַקִּיפָא וּבִדְרָעָא מְרָמְמָא עַל כֵּן פַּקְּדָךְ יְיָ אֱלָהָךְ לְמֶעְבַּד יַת יוֹמָא דְשַׁבְּתָא׃

16 יַקַּר יַת אֲבוּךְ וְיַת אִמָּךְ כְּמָא דְפַקְּדָךְ יְיָ אֱלָהָךְ בְּדִיל דְּיוֹרְכוּן יוֹמָךְ וּבְדִיל דְּיֵיטַב לָךְ עַל אַרְעָא דַּייָ אֱלָהָךְ יָהֵיב לָךְ׃

17 לָא תִקְטוֹל נְפַשׁ׃

18 וְלָא תְגוּף׃

19 וְלָא תִגְנוֹב׃

20 וְלָא תַסְהֵיד בְּחַבְרָךְ סָהִיד שְׁקַר׃

21 וְלָא תַחְמֵיד אִתַּת חַבְרָךְ וְלָא תֵירוֹג בֵּיתָא דְחַבְרָךְ חַקְלֵיהּ וְעַבְדֵּיהּ וְאַמְתֵיהּ וְתוֹרֵיהּ וַחֲמָרֵיהּ וְכֹל דִּי לְחַבְרָךְ׃

22 יַת פִּתְגָּמַיָּא הָאִלֵּין מַלֵּיל יְיָ עִם כָּל קְהָלְכוֹן בְּטוּרָא מִגּוֹ אֶשָּׁתָא עֲנָנָא וְאַמִיטְתָא קָל רָב וְלָא פְסַק וּכְתַבִינּוּן עַל תְּרֵין לוּחֵי אַבְנַיָּא וִיהַבִינּוּן לִי׃

ה

12 שָׁמוֹר אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ כַּאֲשֶׁר צִוְּךָ יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ׃

13 שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעָשִׂיתָ כָּל־מְלַאכְתֶּךָ׃

14 וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת לַיהֹוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲשֶׂה כָל־מְלָאכָה אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתֶּךָ וְעַבְדְּךָ וַאֲמָתֶךָ וְשׁוֹרְךָ וַחֲמֹרְךָ וְכָל־בְּהֶמְתֶּךָ וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ לְמַעַן יָנוּחַ עַבְדְּךָ וַאֲמָתְךָ כָּמוֹךָ׃

15 וְזָכַרְתָּ כִּי־עֶבֶד הָיִיתָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וַיֹּצִאֲךָ יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ מִשָּׁם בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרֹעַ נְטוּיָה עַל־כֵּן צִוְּךָ יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ לַעֲשׂוֹת אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת׃

16 כַּבֵּד אֶת־אָבִיךָ וְאֶת־אִמֶּךָ כַּאֲשֶׁר צִוְּךָ יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ לְמַעַן יַאֲרִיכֻן יָמֶיךָ וּלְמַעַן יִיטַב לָךְ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ׃

17 לֹא תִרְצָח׃

18 וְלֹא תִנְאָף׃

19 וְלֹא תִגְנֹב׃

20 וְלֹא־תַעֲנֶה בְרֵעֲךָ עֵד שָׁוְא׃

21 וְלֹא תַחְמֹד אֵשֶׁת רֵעֶךָ וְלֹא תִתְאַוֶּה בֵּית רֵעֶךָ שָׂדֵהוּ וְעַבְדּוֹ וַאֲמָתוֹ שׁוֹרוֹ וַחֲמֹרוֹ וְכֹל אֲשֶׁר לְרֵעֶךָ׃

22 אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה דִּבֶּר יְהֹוָה אֶל־כָּל־קְהַלְכֶם בָּהָר מִתּוֹךְ הָאֵשׁ הֶעָנָן וְהָעֲרָפֶל קוֹל גָּדוֹל וְלֹא יָסָף וַיִּכְתְּבֵם עַל־שְׁנֵי לֻחֹת אֲבָנִים וַיִּתְּנֵם אֵלָי׃

ε.

12. Φύλαξαι τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων ἁγιάζειν αὐτήν, ὃν τρόπον ἐνετείλατό σοι κύριος ὁ θεός σου.

13. Ἓξ ἡμέρας ἐργᾷ, καὶ ποιήσεις πάντα τὰ ἔργα σου.

14. Τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, σάββατα κυρίῳ τῷ θεῷ σου. οὐ ποιήσεις ἐν αὐτῇ πᾶν ἔργον, σὺ καὶ ὁ υἱός σου καὶ ἡ θυγάτηρ σου, ὁ παῖς σου, καὶ ἡ παιδίσκη σου, ὁ βοῦς σου, καὶ τὸ ὑποζύγιόν σου, καὶ πᾶν κτῆνός σου, καὶ ὁ προσήλυτος ὁ ἐντὸς τῶν πυλῶν σου, ἵνα ἀναπαύσηται ὁ παῖς σου, καὶ ἡ παιδίσκη σου, καὶ τὸ ὑποζύγιόν σου, ὥσπερ καὶ σύ.

15. Καὶ μνησθήσῃ ὅτι οἰκέτης ἦσθα ἐν γῇ αἰγύπτου, καὶ ἐξήγαγέ σε κύριος ὁ θεός σου ἐκεῖθεν ἐν χειρὶ κραταιᾷ, καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ. διὰ τοῦτο συνέταξέ σοι κύριος ὁ θεός σου, ὥστε φυλάσσεσθαι τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων, καὶ ἁγιάζειν αὐτήν.

16. Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου, ὃν τρόπον ἐνετείλατό σοι κύριος ὁ θεός σου, ἵνα εὖ σοι γένηται, καὶ ἵνα μακροχρόνιος γένῃ ἐπὶ τῆς γῆς. ἧς κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι.

17. Οὐ φονεύσεις.

18. Οὐ μοιχεύσεις.

19. Οὐ κλέψεις.

20. Οὐ ψευδομαρτυρήσεις κατὰ τοῦ πλησίον σου μαρτυρίαν ψευδῆ.

21. Οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον σου. Οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν οἰκίαν τοῦ πλησίον σου, οὔτε τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ, οὔτε τὸν παῖδα αὐτοῦ, οὔτε τὴν παιδίσκην αὐτοῦ, οὔτε τοῦ βοὸς αὐτοῦ, οὔτε τοῦ ὑποζυγίου αὐτοῦ, οὔτε παντὸς κτήνους αὐτοῦ, οὔτε πάντα ὅσα τῷ πλησίον σου ἐστί.

22. Ταῦτα τὰ ῥήματα ἐλάλησε κύριος πρὸς πᾶσαν τὴν συναγωγὴν ὑμῶν ἐν τῷ ὄρει, ἐκ μέσου τοῦ πυρός. σκότος, γνόφος, θύελλα, φωνὴ μεγάλη, καὶ οὐ προσέθηκε. καὶ ἔγραψεν αὐτὰ ἐπὶ δύο πλάκας λιθίνας, καὶ ἔδωκέ μοι.

CAP. V.

12. Obſerva diem Sabbathi, ut ſanctifices eum ſicut præcepit tibi Dominus Deus tuus.

13. Sex diebus operaberis, & facies omnia opera tua.

14. Septimus dies Sabbathi eſt, id eſt requies Domini Dei tui. Non facies in eo quicquam operis, tu, & filius tuus, & filia, ſervus & ancilla, & bos, & Aſinus, & omne iumentum tuum, & peregrinus qui eſt intra portas tuas: ut requieſcat ſervus tuus, & ancilla tua, ſicut & tu.

15. Memento quòd & ipſe ſervieris in Ægypto, & eduxerit te inde Dominus Deus tuus in manu forti, & brachio extento. Idcirco præcepit tibi ut obſeruares diem Sabbathi.

16. Honora patrem tuum & matrem, ſicut præcepit tibi Dominus Deus tuus, ut longo vivas tempore, & bene ſit tibi in Terra quã Dominus Deus tuus daturus eſt tibi.

17. Non occides.

18. Neq; mœchaberis.

19. Furtumq; non facies.

20. Nec loquêris contra proximum tuum falſum teſtimonium.

21. Non concupiſces vxorem proximi tui, non domũ, non agrum, non ſervum, non ancillam, non bovem, non aſinum & univerſa quæ illius ſunt.

22. Hæc verba locutus eſt Dominus ad omnem multitudinem veſtram in monte de medio ignis & nubis, & caliginis, voce magna, nihil addês amplius: & ſcripſit ea in duabus tabulis lapideis quas tradidit mihi.

Das V. Capitel.

12. Den Sabbathtag ſolt du halten / daß du jn heiligeſt / wie dir der HErr dein Gott gebotten hat.

13. Sechs tage ſolt du arbeiten / vnd alle deine werck thun.

14. Aber am ſiebenden tag iſt der Sabbath des HERREN deines Gottes / da ſolt du kein arbeit thun / noch dein Sohn / noch deine Tochter / noch dein Knecht / noch deine Magd / noch dein Ochſe / noch dein Eſel / noch alle dein Vieh / noch der Frembdling der in deinen Thoren iſt / auff daß dein Knecht vnnd deine Magd ruhe / gleich wie du.

15. Denn du ſolt gedencken / daß du auch Knecht in Egyptenland wareſt / vnd der HERR dein Gott dich von dannen außgefůret hat mit einer mechtigen hand vnd außgerecktem Arm / Darumb hat dir der HERR dein Gott gebotten / daß du den Sabbath halten ſolt.

16. Du ſolt deinen Vatter vnd deine Mutter ehren / wie dir der HErr dein Gott gebotten hat / Auff daß du lange lebeſt / vnd daß dirs wol gehe / inn dem Lande / daß dir der HErr dein Gott geben wirdt.

17. Du ſolt nicht tödten.

18. Du ſolt nicht Ehebrechen.

19. Du ſolt nicht ſtelen.

20. Du ſolt nicht falſche zeugniß reden wider deinen Nechſten.

21. Laß dich nicht gelüſten deines Nechſten Weib. Du ſolt nicht begeren deines Nechſten Hauß / Acker / Knecht Magd / Ochſen / Eſel / noch alles was ſein iſt.

22. Das ſind die wort / die der HErr redet zu euer gantzen Gemeine / auff dem berge / auß dem Feuer vnnd der Wolcken vnd tunckel mit groſſer ſtim̃ / vnd thet nichts dazu / vnnd ſchreib ſie auff zwo ſteinern Tafeln / vnnd gab ſie mir.

CHAP. V.

12. Garde le iour du Repos pour le ſanctifier, ainſi que l'Eternel ton Dieu t'a commandé.

13. Six iours tu trauailleras, & feras toute ton œuure;

14. Mais le ſeptieme iour *eſt* le Repos de l'Eternel ton Dieu: tu ne feras aucune œuure en icelui, toi, ne ton fils, ni ta fille, ni ton ſeruiteur, ni ta ſeruante, ni ton bœuf, ni ton aſne, ni aucune de tes beſtes, ni ton eſtranger qui *eſt* dedans tes portes, afin que ton ſeruiteur & ta ſeruante ſe repoſe comme toi.

15. Et qu'il te ſouuiene que tu as eſté ſerf au païs d'Egypte, & que l'Eternel ton Dieu t'en a retiré par main forte, & bras eſtendu: pourtant l'Eternel ton Dieu t'a commandé de garder le iour du Repos.

16. Honore ton pere & ta mere, comme l'Eternel ton Dieu t'a commandé, afin que tes iours ſoyent prolonges, & afin qu'il te ſoit bien ſur la terre laquelle l'Eternel ton Dieu te donne.

17. Tu ne tueras point.

18. Et ne paillarderas point.

19. Et ne deſroberas point.

20. Et ne diras point faux teſmoignage contre ton prochain.

21. Et ne conuoiteras point la femme de ton prochain, & ne ſouhaiteras point la maiſon de ton prochain, *ne* ſon chãp, ni ſon ſeruiteur, ni ſa ſeruãte, *ni* ſon bœuf, ni ſon aſne, ni choſe quelcõque qui *ſoit* à ton prochain.

22. L'Eternel profera ces paroles-la à toute voſtre cõgregation, ſur la montagne, du milieu du feu, de la nuee & de l'obſcurité, auec grande voix, & ne profera rien dauantage: puis il les eſcriuit en deux tables de pierre, leſquelles il me donna.

ה

23 וַיְהִי כְּשָׁמְעֲכֶם אֶת־הַקּוֹל מִתּוֹךְ הַחֹשֶׁךְ וְהָהָר בֹּעֵר בָּאֵשׁ וַתִּקְרְבוּן אֵלַי כָּל־רָאשֵׁי שִׁבְטֵיכֶם וְזִקְנֵיכֶם׃

24 וַתֹּאמְרוּ הֵן הֶרְאָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת־כְּבֹדוֹ וְאֶת־גָּדְלוֹ וְאֶת־קֹלוֹ שָׁמַעְנוּ מִתּוֹךְ הָאֵשׁ הַיּוֹם הַזֶּה רָאִינוּ כִּי־יְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם וָחָי׃

25 וְעַתָּה לָמָּה נָמוּת כִּי תֹאכְלֵנוּ הָאֵשׁ הַגְּדֹלָה הַזֹּאת אִם־יֹסְפִים אֲנַחְנוּ לִשְׁמֹעַ אֶת־קוֹל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עוֹד וָמָתְנוּ׃

26 כִּי מִי כָל־בָּשָׂר אֲשֶׁר שָׁמַע קוֹל אֱלֹהִים חַיִּים מְדַבֵּר מִתּוֹךְ־הָאֵשׁ כָּמֹנוּ וַיֶּחִי׃

27 קְרַב אַתָּה וּשֲׁמָע אֵת כָּל־אֲשֶׁר יֹאמַר יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאַתְּ תְּדַבֵּר אֵלֵינוּ אֵת כָּל־אֲשֶׁר יְדַבֵּר יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֵלֶיךָ וְשָׁמַעְנוּ וְעָשִׂינוּ׃

28 וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֶת־קוֹל דִּבְרֵיכֶם בְּדַבֶּרְכֶם אֵלָי וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי שָׁמַעְתִּי אֶת־קוֹל דִּבְרֵי הָעָם הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבְּרוּ אֵלֶיךָ הֵיטִיבוּ כָּל־אֲשֶׁר דִּבֵּרוּ׃

29 מִי־יִתֵּן וְהָיָה לְבָבָם זֶה לָהֶם לְיִרְאָה אֹתִי וְלִשְׁמֹר אֶת־כָּל־מִצְוֹתַי כָּל־הַיָּמִים לְמַעַן יִיטַב לָהֶם וְלִבְנֵיהֶם לְעֹלָם׃

30 לֵךְ אֱמֹר לָהֶם שׁוּבוּ לָכֶם לְאָהֳלֵיכֶם׃

31 וְאַתָּה פֹּה עֲמֹד עִמָּדִי וַאֲדַבְּרָה אֵלֶיךָ אֵת כָּל־הַמִּצְוָה וְהַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תְּלַמְּדֵם וְעָשׂוּ בָאָרֶץ אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן לָהֶם לְרִשְׁתָּהּ׃

ה

23 וַהֲוָה כְּשַׁמְעֲכוֹן יָת קָלָא מִגּוֹ חֲשׁוֹכָא וְטוּרָא בָּעֵר בְּאֶשָּׁתָא וְקָרֶבְתּוּן לְוָתִי כָּל רֵישֵׁי שִׁבְטֵיכוֹן וְסָבֵיכוֹן׃

24 וַאֲמַרְתּוּן הָא אַחֲזְיָנָא יְיָ אֱלָהָנָא יָת יְקָרֵיהּ וְיָת רְבוּתֵיהּ וְיָת קָל מֵימְרֵיהּ שְׁמַעְנָא מִגּוֹ אֶשָּׁתָא יוֹמָא דֵין חֲזֵינָא אֲרֵי יְמַלֵּיל יְיָ עִם אֱנָשָׁא וְיִתְקַיָּם׃

25 וּכְעַן לְמָה נְמוּת אֲרֵי תֵיכְלִינָּנָא אֶשָּׁתָא רַבְּתָא הָדָא אִם מוֹסְפִין אֲנַחְנָא לְמִשְׁמַע יָת קָל (מֵימְרָא) דַּיְיָ אֱלָהָנָא עוֹד מָיְתִין אֲנַחְנָא׃

26 אֲרֵי מַן כָּל בִּשְׂרָא דִּשְׁמַע יָת קָל (מֵימְרָא) דַּיְיָ קַיָּמָא מְמַלְּלָא מִגּוֹ אֶשָּׁתָא כְּוָתַנָא וְיִתְקַיָּם׃

27 קְרַב אַתְּ וּתְקַבֵּל יָת כָּל דְּיֵימַר יְיָ אֱלָהָנָא וְאַתְּ תְּמַלֵּיל עִמָּנָא יָת כָּל דִּי יְמַלֵּיל יְיָ אֱלָהָנָא עִמָּךְ וּנְקַבֵּל וְנַעְבֵּיד׃

28 וּשְׁמִיעַ קֳדָם יְיָ יָת קָל פִּתְגָּמֵיכוֹן בְּמַלָּלוּתְכוֹן עִמִּי וַאֲמַר יְיָ לִי שְׁמִיעַ קֳדָמַי יָת קָל פִּתְגָּמֵי עַמָּא הָדֵין דְּמַלִּילוּ עִמָּךְ אַתְקִינוּ כָּל דְּמַלִּילוּ׃

29 לְוַי דִּיהֵי לִבָּא הָדֵין לְהוֹן לְמִדְחַל יָתִי וּלְמִטַּר יָת כָּל פִּקּוֹדַי כָּל יוֹמַיָּא בְּדִיל דְּיוֹטַב לְהוֹן וְלִבְנֵיהוֹן לְעָלָם׃

30 אֱזֵיל אֱמַר לְהוֹן תּוּבוּ לְכוֹן לְמַשְׁכְּנֵיכוֹן׃

31 וְאַתְּ הָכָא הֲוֵי קָאֵים קֳדָמַי וַאֲמַלֵּיל עִמָּךְ יָת כָּל תַּפְקֶדְתָּא וּקְיָמַיָּא וְדִינַיָּא דְּתַלְּפִנּוּן וְיַעְבְּדוּן בְּאַרְעָא דַּאֲנָא יָהֵיב לְהוֹן לְמֵירְתַהּ׃

έ.

23. Καὶ ἐγένετο ὡς ἠκούσατε τὴν φωνὴν ἐκ μέσου τοῦ πυρὸς, καὶ τὸ ὄρος ἐκαίετο πυρὶ, καὶ προσήλθετε πρός με πάντες οἱ ἡγούμενοι τῶν φυλῶν ὑμῶν, καὶ ἡ γερουσία ὑμῶν.

24. Καὶ ἐλέγετε, Ἰδοὺ ἔδειξεν ἡμῖν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἠκούσαμεν ἐκ μέσου τοῦ πυρὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ εἴδομεν, ὅτι λαλήσει ὁ θεὸς πρὸς ἄνθρωπον, καὶ ζήσεται.

25. Καὶ νῦν μὴ ἀποθάνωμεν, ὅτι ἐξαναλώσει ἡμᾶς τὸ πῦρ τὸ μέγα τοῦτο, ἐὰν προσθώμεθα ἡμεῖς ἀκοῦσαι τὴν φωνὴν κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἔτι, καὶ ἀποθανούμεθα.

26. Τίς γὰρ σὰρξ, ἥτις ἤκουσε φωνὴν θεοῦ ζῶντος, λαλοῦντος ἐκ μέσου τοῦ πυρὸς ὡς ἡμεῖς καὶ ζήσεται.

27. Πρόσελθε σὺ καὶ ἄκουσον ὅσα ἂν εἴπῃ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν (καὶ σὺ λαλήσεις πρὸς ἡμᾶς πάντα ὅσα ἂν λαλήσῃ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν) πρὸς σὲ, καὶ ἀκουσόμεθα, καὶ ποιήσομεν.

28. Καὶ ἤκουσε κύριος τὴν φωνὴν τῶν λόγων ὑμῶν λαλούντων πρός με, καὶ εἶπε κύριος πρός με· ἤκουσα τὴν φωνὴν τῶν λόγων τοῦ λαοῦ τούτου. ὅσα ἐλάλησαν πρὸς σὲ, ὀρθῶς πάντα ἐλάλησαν.

29. Τίς δώσει εἶναι οὕτω τὴν καρδίαν αὐτῶν ἐν αὐτοῖς, ὥστε φοβεῖσθαί με, καὶ φυλάσσειν τὰς ἐντολάς μου, πάσας τὰς ἡμέρας, ἵνα εὖ αὐτοῖς γένηται, καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτῶν δι᾽ αἰῶνος;

30. Βάδισον, εἶπον αὐτοῖς, ἀποστράφητε ὑμεῖς εἰς τοὺς οἴκους ὑμῶν.

31. Σὺ δὲ αὐτοῦ στῆθι μετ᾽ ἐμοῦ, καὶ λαλήσω πρὸς σὲ τὰς ἐντολὰς πάσας, καὶ τὰ δικαιώματα, καὶ τὰ κρίματα, ὅσα διδάξεις αὐτούς. καὶ ποιείτωσαν οὕτως ἐν τῇ γῇ, ἣν ἐγὼ δίδωμι αὐτοῖς ἐν κλήρῳ.

CAP. V.

23. Vos autem poſtquam audiſtis vocem de medio tenebrarum,& montem ardere vidiſtis, acceſsiſtis ad me omnes principes tribuum & maiores natu.

24. Atq; dixiſtis, Ecce oſtendit nobis Dominus Deus noſter maieſtatem & magnitudinem ſuam. vocem enim eius audivimus de medio ignis,& probavimus hodie quòd loquente Deo cũ homine, vixerit homo.

25. Cur ergo moriemur, & devorabit nos ignis hic maximus? Si enim audierimus vltrà vocem Domini Dei noſtri, moriemur.

26. Quid eſt omnis caro, ut audiat vocem Dei viventis, qui de medio ignis loquitur ſicut nos audivimus, & poſsit vivere?

27. Tu magis accede: & audi cuncta quę dixerit Dominus Deus noſter tibi: loqueriſque ad nos, & nos audientes faciemus ea.

28. Quod cum audiſſet Dominus, ait ad me, Audivi vocem verborum populi huius quæ locuti ſunt tibi: bene omnia ſunt locuti.

29. Quis det talem eos habere mentem, ut timeant me, & cuſtodiant univerſa mandata mea in omni tempore, ut bene ſit eis & filijs eorum in ſempiternum?

30. Vade & dic eis, Revertimini in tentoria veſtra.

31. Tu verò hîc ſta mecum, & loquar tibi omnia mandata mea, & ceremonias atque iudicia: quæ docebis eos, ut faciant ea in Terra quam dabo illis in poſſeſſionem.

Das V. Capitel.

23. Da jr aber die ſtimm auß der finſterniß höret / vnnd den berg mit Feuer brennen / trattet jr zu mir / alle Oberſten vnter euern Stämmen vnnd euer Elteſten.

24. Vnd ſpracht: Sihe / der HERR vnſer Gott hat vns laſſen ſehen ſeine Herrligkeit vnnd ſeine Majeſtet / vnd wir haben ſeine ſtimme auß dem feuer gehöret. Heuts tages haben wir geſehen / daß Gott mit Menſchen redet / vnnd ſie lebendig bleiben.

25. Vnnd nun / warumb ſollen wir ſterben / daß vns diß groſſe feuer verzehre? Wenn wir deß HERRN vnſers Gottes ſtimme mehr hören / ſo müſſen wir ſterben.

26. Denn was iſt alles fleiſch / daß es hören müge die ſtimme des lebendigen Gottes auß dem feuer reden / wie wir / vnd lebendig bleibe?

27. Tritt du hinzu / vnnd höre alles was der HErr vnſer Gott ſaget / vnnd ſags vns / Alles was der HErr vnſer Gott mit dir reden wird / das wollen wir hören vnd thun.

28. Da aber der HERR eure wort höret / die jr mit mir redet / ſprach er zu mir : Ich hab gehöret die wort diſes Volcks / die ſie mit dir geredt haben / es iſt alles gut / was ſie geredt haben.

29. Ach / daß ſie ein ſolch hertz hetten / mich zu förchten / vnnd zu halten alle meine Gebot / jhr lebenlang / auff daß jhnen wolgienge / vnnd jhren Kindern ewiglich.

30. Gehe hin vnd ſage jhnen / Gehet heim in eure Hütten.

31. Du aber ſolt hie für mir ſtehen / daß ich mit dir rede alle Geſetz vnnd Gebot vnnd Rechte / die du ſie lehren ſolt / daß ſie darnach thun im Lande / daß ich jnen geben werde einzunemen.

CHAP. V.

23. Or aduint que ſi toſt que vous euſtes ouï ceſte voix du milieu des tenebres (d'autant que la montagne ardoit en feu) vous, *aſſauoir* tous les chefs de vos tribus, & vos anciens, vous approchaſtes de moi.

24. Et diſtes, Voici, l'Eternel noſtre Dieu nous a fait voir ſa gloire & ſe grandeur, & nous auons ouï ſa voix du milieu du feu: ce iourd'hui nous auons veu que Dieu, a parlé auec l'hõme, & *l'homme* eſt demeuré viuant.

25. Et maintenant pourquoi mourrions nous? Car ce grand feu-la nous conſumera: ſi nous oyons encore vne autre fois la voix de l'Eternel noſtre Dieu, nous mourrons.

26. Car qui *eſt* l'hõme quel qu'il ſoit, qui ait ouï comme nous la voix du Dieu viuant, parlant du milieu du feu, & qui ſoit demeuré en vie?

27. Approche-toi, & eſcoute tout ce que l'Eternel noſtre Dieu dira, pnis tu nous rediras tout ce que l'Eternel noſtre Dieu t'aura dit, & nous l'orrons, & le ferons.

28. Et l'Eternel ouit la voix de vos propos pendant que vous parliez à moi. Et l'Eternel me dit, I'ai ouï la voix des propos de ce peuple-ci, leſquels ils t'ont tenus: tout ce qu'ils ont dit, ils l'ont bien dit.

29. O s'ils auoyent touſiours vn tel cœur pour me craindre, & garder tous mes commandemens, afin qu'il leur fuſt bien, & à leurs enfans à iamais!

30. Va, di le-ur, Retournez vous-en en vos tentes.

31. Mais toi, demeure ici auec moi, & ie te dirai tous les commandemens ſtatuts & droits, les quels tu leur enſeigneras afin qu'ils les facent au païsque ie leur donne pour le poſſeder.

ה

32 וְתִטְּרוּן לְמֶעְבַּד כְּמָא דְּפַקֵּיד יְיָ אֱלָהֲכוֹן יָתְכוֹן לָא תִסְטוּן לְיַמִּינָא וְלִשְׂמָלָא׃

33 בְּכָל אָרְחָא דְּפַקֵּיד יְיָ אֱלָהֲכוֹן יָתְכוֹן תְּהָכוּן בְּדִיל דְּתֵיחוּן וְיוֹטֵיב לְכוֹן וְתוֹרְכוּן יוֹמִין בְּאַרְעָא דְּתֵירְתוּן׃

ה

32 וּשְׁמַרְתֶּם לַעֲשׂוֹת כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֶתְכֶם לֹא תָסֻרוּ יָמִין וּשְׂמֹאל׃

33 בְּכָל־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֶתְכֶם תֵּלֵכוּ לְמַעַן תִּחְיוּן וְטוֹב לָכֶם וְהַאֲרַכְתֶּם יָמִים בָּאָרֶץ אֲשֶׁר תִּירָשׁוּן׃

ε'.

32. Καὶ φυλάξεσθε ποιεῖν ὃν τρόπον ἐνετείλατο σοι κύριος ὁ θεός σου. οὐκ ἐκκλινεῖς δεξιὰ οὔτε ἀριστερά.

33. Κατὰ πᾶσαν τὴν ὁδὸν ἣν ἐνετείλατό σοι κύριος ὁ θεός σου, πορεύεσθαι ἐν αὐτῇ, ὅπως καταπαύσῃ σε, καὶ εὖ σοι γένηται, καὶ μακροημερεύσητε ἐπὶ τῆς γῆς ἣν κατακληρονομήσετε.

ו

1 וְדָא תַפְקֶדְתָּא וּקְיָמַיָּא וְדִינַיָּא דְּפַקֵּיד יְיָ אֱלָהֲכוֹן לְאַלָּפָא יָתְכוֹן לְמֶעְבַּד בְּאַרְעָא דְּאַתּוּן עָבְרִין לְתַמָּן לְמֵירְתַהּ׃

2 בְּדִיל דְּתִדְחַל יָת יְיָ אֱלָהָךְ לְמִטַּר יָת כָּל קְיָמוֹהִי וּפִקּוֹדוֹהִי דַּאֲנָא מְפַקֵּיד לָךְ אַתְּ וּבְרָךְ וּבַר בְּרָךְ כֹּל יוֹמֵי חַיָּיךְ וּבְדִיל דְּיוֹרְכוּן יוֹמָךְ׃

3 וּתְקַבֵּל יִשְׂרָאֵל וְתִטַּר לְמֶעְבַּד דְּיוֹטֵב לָךְ וּדְתִסְגּוּן לַחְדָּא כְּמָא דְּמַלֵּיל יְיָ אֱלָהָא דַּאֲבָהָתָךְ לָךְ אֲרַע עָבְדָא חֲלָב וּדְבָשׁ׃

4 קַבֵּיל יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלָהָנָא יְיָ חָד׃

5 וְתִרְחַם יָת יְיָ אֱלָהָךְ בְּכָל לִבָּךְ וּבְכָל נַפְשָׁךְ וּבְכָל נִכְסָךְ׃

6 וִיהוֹן פִּתְגָּמַיָּא הָאִלֵּין דַּאֲנָא מְפַקֵּיד לָךְ יוֹמָא דֵין עַל לִבָּךְ׃

7 וּתְתָנֵינוּן לִבְנָךְ וּתְמַלֵּיל בְּהוֹן בְּמִתְּבָךְ בְּבֵיתָךְ וּבִמְהָכָךְ בְּאָרְחָא וּבְמִשְׁכְּבָךְ וּבְמִקְמָךְ׃

8 וְתִקְטְרִינּוּן לְאָת עַל יְדָךְ וִיהוֹן לִתְפִלִּין בֵּין עֵינָךְ׃

ו

1 וְזֹאת הַמִּצְוָה הַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם לְלַמֵּד אֶתְכֶם לַעֲשׂוֹת בָּאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם עֹבְרִים שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ׃

2 לְמַעַן תִּירָא אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹר אֶת־כָּל־חֻקֹּתָיו וּמִצְוֹתָיו אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּךָ אַתָּה וּבִנְךָ וּבֶן־בִּנְךָ כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ וּלְמַעַן יַאֲרִכֻן יָמֶיךָ׃

3 וְשָׁמַעְתָּ יִשְׂרָאֵל וְשָׁמַרְתָּ לַעֲשׂוֹת אֲשֶׁר יִיטַב לְךָ וַאֲשֶׁר תִּרְבּוּן מְאֹד כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֶיךָ לָךְ אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ׃

4 שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד׃

5 וְאָהַבְתָּ אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֹדֶךָ׃

6 וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־לְבָבֶךָ׃

7 וְשִׁנַּנְתָּם לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ׃

8 וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל־יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ׃

ΚΕΦΑΛ. ς'.

1. Καὶ αὗται αἱ ἐντολαὶ καὶ τὰ δικαιώματα, καὶ τὰ κρίματα, ὅσα ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, διδάξαι ὑμᾶς, ποιεῖν οὕτως ἐν τῇ γῇ εἰς ἣν εἰσπορεύεσθε ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν.

2. Ἵνα φοβῆσθε κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν. Φυλάσσεσθε πάντα τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ἃς ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, σὺ καὶ οἱ υἱοί σου, καὶ οἱ υἱοὶ τῶν υἱῶν σου, πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου, ἵνα μακροημερεύσητε.

3. Καὶ ἄκουσον Ἰσραήλ, καὶ φύλαξον ποιεῖν, ὅπως εὖ σοι ᾖ, καὶ ἵνα πληθυνθῆτε σφόδρα, καθάπερ ἐλάλησε κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων σου, δοῦναί σοι γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι. (Καὶ ταῦτα τὰ δικαιώματα, καὶ τὰ κρίματα ὅσα ἐνετείλατο κύριος τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου.)

4. Ἄκουε Ἰσραήλ· κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν, κύριος εἷς ἐστι.

5. Καὶ ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου, ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἐξ ὅλης δυνάμεώς σου.

6. Καὶ ἔσται τὰ ῥήματα ταῦτα ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, ἐπὶ τῆς καρδίας σου, καὶ ἐν τῇ ψυχῇ σου.

7. Καὶ προβιβάσεις αὐτὰ τοῖς υἱοῖς σου, καὶ λαλήσεις ἐν αὐτοῖς καθήμενος ἐν οἴκῳ, καὶ πορευόμενος ἐν ὁδῷ, καὶ κοιταζόμενος, καὶ ἀνιστάμενος.

8. Καὶ ἐφάψεις αὐτὰ εἰς σημεῖον ἐπὶ τῆς χειρός σου, καὶ ἔσται ἀσάλευτα πρὸ ὀφθαλμῶν σου.

CAP V.

32. Cuſtodite igitur & facite quæ præcepit Dominus Deus vobis: non declinabitis neq; ad dexteram, neque ad ſiniſtram:

33. Sed per viam quam præcepit Dominus Deus veſter ambulabitis, ut vivatis, & bene ſit vobis, & protelentur dies in terra poſſeſſionis veſtræ.

CAP. VI.

1. Hæc ſunt præcepta, & ceremoniæ atque iudicia quæ mandavit Dominus Deus veſter ut docerem vos, & faciatis ea in Terra ad quã tranſgredimini poſſidendam.

2. Vt timeas Dominũ Deum tuũ, & cuſtodias omnia mandata & præcepta eius, quæ ego præcipio tibi & filiis ac nepotibus tuis cunctis diebus vitæ tuæ, ut prolongentur dies tui,

3. Audi Iſraël, & obſerva ut facias quæ præcepit tibi Dominus, & bene ſit tibi, & multipliceris amplius, ſicut pollicitus eſt Dominus Deus patrum tuorum tibi terram lacte & melle manantem.

4. Audi Iſraël, Dominus Deus noſter, Deus unus eſt.

5. Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, & ex tota fortitudine tua.

6. Eruntq́; verba hæc quæ ego præcipio tibi hodie, in corde tuo:

7. Et narrabis ea filiis tuis, & meditaberis ſedens in domo tua, & ambulans in itinere, dormiens, atque conſurgens.

8. Et ligabis ea quaſi ſignũ in manu tua, eruntq; & movebuntur inter oculos tuos.

Das V. Capitel.

32. So behaltet nun daß jhr thut/ wie euch der HERR euer Gott gebotten hat/ vnnd weichet nicht/ weder zur rechten noch zur lincken.

33. Sondern wandelt in allen wegen/ die euch der HERR euer Gott gebotten hat/ Auff daß jhr leben müget/ vnd euch wolgehe/ Vnd lange lebet im Lande/ daß jhr einnemen werdet.

Das VI. Capitel.

DJß ſind aber die Geſetz vnd Gebot vnd Rechte/ die der HERR euer Gott gebotten hat/ daß jhr ſie lernen vnd thun ſolt im Lande/ dahin jr ziehet daſſelb einzunemen.

2. Daß du den HERREN deinen GOtt förchteſt/ vnnd halteſt alle ſeine Rechte vnd Gebot/ die ich dir gebiete/ du vnd deine Kinder vnd deine Kindskinder/ alle euer lebetag/ auff daß jhr lange lebet.

3. Iſrael du ſolt hören vnd behalten/ daß du es thuſt/ daß dirs wolgehe/ vnd ſehr vermehret werdeſt/ wie der HErr deiner Väter GOtt dir geredt hat/ ein Land da milch vnd hönig innen fleuſſt.

4. Höre Iſrael/ der HERR vnſer Gott iſt ein einiger HERR.

5. Vnd ſolt den HERREN deinen Gott lieb haben von gantzem Hertzen/ von gantzer ſeele/ von allem vermügen.

6. Vnd diſe Wort/ die ich dir heute gebiete/ ſolt du zu hertzen nemen.

7. Vnd ſolt ſie deinen kindern ſcherpffen/ vnd davon reden/ wenn du inn deinem Hauſe ſitzeſt/ oder auff dem Wege geheſt/ wenn du dich nider legeſt oder auffſteheſt.

8. Vnd ſolt ſie binden zum zeichen auff deine Hand/ vnd ſollen dir ein Denckmal für deinen Augen ſein.

CHAP. V.

32. Vous prendrez donc garde à les faire, comme l'Eternel voſtre Dieu vous à commandé: vous ne vous *en* deſtournerez ni à droite ni à gauche.

33. Vous cheminerez par toute la voye que l'Eternel voſtre Dieu vous a commandee, afin que vous viuies, & qu'il vous ſoit bien, & que vous allongies vos iours au païs que vous poſſederez.

CHAP. VI.

1. Ce *ſont* donc ici les commandemens, les ſtatus, & les droits que l'Eternel voſtre Dieu a commandes pour *les* vous enſeigner, afin que vous les faciez au païs auquel vous allez paſſer pour le poſſeder:

2. Afin que tu craignes l'Eternel ton Dieu, en gardant tous les iours de ta vie, toi, & ton fils, & le fils de ton fils, tous ces ſtatuts & ces commandemens que ie te commande, & que tes iours ſoyent allonges.

3. Tu les eſcouteras donc, o Iſrael, & prendras garde à *les* faire, afin qu'il te ſoit bien, & que vous ſoyez grandement multipliés *au* païs decoulant de laict & de miel, ainſi que l'Eternel le Dieu de tes peres l'a dit.

4. Eſcoute, Iſrael, l'Eternel noſtre Dieu, *eſt* le ſeul Eternel.

5. Tu aimeras donc l'Eternel ton Dieu de tout ton cœur, de toute ton ame, & de tout ton pouuoir.

6. Et ces paroles que ie te commande auiourd'hui, ſeront en ton cœur.

7. Tu les enſeigneras ſoigneuſement à tes enfans, & deuiſeras d'icelles quand tu te tiendras en ta maiſon quãd tu iras par chemin, quand tu te coucheras, & quand tu te leueras.

8. Et les lieras pour ſigne ſur tes mains, & ſeront comme fronteaux entre tes yeux,

ו

9 וְתִכְתְּבִינּוּן עַל מְזוּזְיָן
וְתִקְבְּעִינּוּן בְּסִפֵּי בֵיתָךְ ו
וּבְתַרְעָךְ׃

10 וִיהֵי אֲרֵי יָעֵלִנָּךְ יְיָ א
אֱלָהָךְ לְאַרְעָא דְקַיֵּים
לַאֲבָהָתָךְ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק
וּלְיַעֲקֹב לְמִתַּן לָךְ קִרְוִין
רַבְרְבָן וְטָבַן דִּי לָא בְנֵיתָ׃

11 וּבָתִּין מַלְיָן כָּל טָב
דְּלָא מַלֵּיתָא וְגוּבִּין
פְּסִילָן דְּלָא פְסַלְתָּ כַּרְמִין
וְזֵיתִין דְּלָא נְצַבְתָּא
וְתֵיכוּל וְתִשְׂבָּע׃

12 אִסְתַּמַּר לָךְ דִּלְמָא
תִתְנְשֵׁי יַת (דַּחַלְתָּא) דַּייָ
דְּאַפְּקָךְ מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם
מִבֵּית עַבְדוּתָא׃

13 יַת יְיָ אֱלָהָךְ תִּדְחַל
וְקֳדָמוֹהִי תִּפְלַח וּבִשְׁמֵיהּ
תְּקַיֵּים׃

14 לָא תְהָכוּן בָּתַר טָעֲוַת
עַמְמַיָּא מִטַּעֲוַת עַמְמַיָּא
דִּי בְּסַחְרָנֵיכוֹן׃

15 אֲרֵי אֱלָהָא קַנָּא יְיָ
אֱלָהָךְ שְׁכִנְתֵּיהּ שַׁרְיָא
בֵּינָךְ דִּלְמָא יִתְקַף דג
רֻגְזָא דַּייָ אֱלָהָךְ בָּךְ וי
וִישֵׁיצֵינָּךְ מֵעַל אַפֵּי אַרְעָא׃
16 לָא תְנַסּוּן יַת יְיָ
אֱלָהֲכוֹן כְּמָא דְנַסֵּיתוּן
בְּנִיסָּתָא׃
17 מִיטַּר תִּיטְּרוּן יַת
פִּקּוֹדַיָּא דַּייָ אֱלָהֲכוֹן
וְסַהֲדְוָתֵיהּ וּקְיָמוֹהִי דפ
דְּפַקְּדָךְ׃
18 וְתַעְבֵּיד דְּכָשַׁר וּדְתַקִּין
קֳדָם יְיָ בְּדִיל דְּיוֹטַב לָךְ
וְתֵעוּל וְתֵירַת יַת אַרְעָא
טַבְתָּא דְקַיֵּים יְיָ ל
לַאֲבָהָתָךְ׃
19 לְמִתְבַּר יַת כָּל בע
בַּעֲלֵי דְבָבָךְ מִן קֳדָמָךְ כְּמָא
דְמַלֵּיל יְיָ׃
20 אֲרֵי יִשְׁאֲלִנָּךְ בְּרָךְ מְחַר
לְמֵימַר מָה סַהֲדְוָתָא
וּקְיָמַיָּא וְדִינַיָּא דְּפַקֵּיד יְיָ
אֱלָהָנָא יָתְכוֹן׃

ו

9 וּכְתַבְתָּם עַל־מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ
וּבִשְׁעָרֶיךָ׃
10 וְהָיָה כִּי־יְבִיאֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ
לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב לָתֶת
לָךְ עָרִים גְּדֹלֹת וְטֹבֹת אֲשֶׁר לֹא־
בָנִיתָ׃ 11 וּבָתִּים מְלֵאִים
כָּל־טוּב אֲשֶׁר לֹא־מִלֵּאתָ וּבֹרֹת
חֲצוּבִים אֲשֶׁר לֹא־חָצַבְתָּ כְּרָמִים
וְזֵיתִים אֲשֶׁר לֹא־נָטָעְתָּ וְאָכַלְתָּ
וְשָׂבָעְתָּ׃
12 הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־תִּשְׁכַּח אֶת־
יְהוָה אֲשֶׁר הוֹצִיאֲךָ מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים׃
13 אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ תִּירָא
וְאֹתוֹ תַעֲבֹד וּבִשְׁמוֹ תִּשָּׁבֵעַ׃
14 לֹא תֵלְכוּן אַחֲרֵי אֱלֹהִים
אֲחֵרִים מֵאֱלֹהֵי הָעַמִּים אֲשֶׁר
סְבִיבוֹתֵיכֶם׃
15 כִּי אֵל קַנָּא יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
בְּקִרְבֶּךָ פֶּן־יֶחֱרֶה אַף־יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ בָּךְ וְהִשְׁמִידְךָ מֵעַל פְּנֵי
הָאֲדָמָה׃
16 לֹא תְנַסּוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
כַּאֲשֶׁר נִסִּיתֶם בַּמַּסָּה׃
17 שָׁמוֹר תִּשְׁמְרוּן אֶת־מִצְוֹת
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְעֵדֹתָיו וְחֻקָּיו
אֲשֶׁר צִוָּךְ׃ 18 וְעָשִׂיתָ הַיָּשָׁר
וְהַטּוֹב בְּעֵינֵי יְהוָה לְמַעַן יִיטַב לָךְ
וּבָאתָ וְיָרַשְׁתָּ אֶת־הָאָרֶץ הַטֹּבָה
אֲשֶׁר־נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֶיךָ׃
19 לַהֲדֹף אֶת־כָּל־אֹיְבֶיךָ מִפָּנֶיךָ
כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה׃ 20 כִּי־
יִשְׁאָלְךָ בִנְךָ מָחָר לֵאמֹר מָה
הָעֵדֹת וְהַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר
צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶתְכֶם׃

ϛʹ.

9. Καὶ γράψετε αὐτὰ ἐπὶ τὰς φλιὰς τῶν οἰκιῶν ὑμῶν, καὶ τῶν πυλῶν ὑμῶν.

10. Καὶ ἔσται ὅταν εἰσαγάγῃ σε κύριος ὁ θεός σου εἰς τὴν γῆν ἣν ὤμοσε τοῖς πατράσι σου, τῷ ἀβραὰμ, καὶ τῷ ἰσαὰκ, καὶ τῷ ἰακὼβ, δοῦναί σοι πόλεις μεγάλας καὶ καλὰς, ἃς οὐκ ᾠκοδόμησας.

11. Οἰκίας πλήρεις πάντων ἀγαθῶν, ἃς οὐκ ἐνέπλησας, λάκκους λελατομημένους, οὓς οὐκ ἐξελατόμησας, ἀμπελῶνας καὶ ἐλαιῶνας, οὓς οὐκ ἐφύτευσας, καὶ φαγὼν καὶ ἐμπλησθεὶς.

12. Πρόσεχε σεαυτῷ, (μὴ πλατυνθῇ ἡ καρδία σου,) καὶ ἐπιλάθῃ κυρίου τοῦ θεοῦ σου τοῦ ἐξαγαγόντος σε ἐκ γῆς αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας.

13. Κύριον τὸν θεόν σου φοβηθήσῃ, καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις, καὶ πρὸς αὐτὸν κολληθήσῃ, καὶ ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ὀμῇ.

14. Οὐ μὴ πορευθῆς ὀπίσω θεῶν ἑτέρων, ἀπὸ τῶν θεῶν τῶν ἐθνῶν τῶν περικύκλῳ ὑμῶν.

15. Ὅτι ὁ θεὸς ζηλωτὴς κύριος ὁ θεός σου ἐν σοὶ, μὴ ὀργισθῇ θυμῷ κύριος ὁ θεός σου ἐν σοὶ, καὶ ἐξολοθρεύσῃ σε ἀπὸ προσώπου πάσης τῆς γῆς.

16. Οὐκ ἐκπειράσεις κύριον τὸν θεόν σου, ὃν τρόπον ἐξεπειράσασθε ἐν τῷ πειρασμῷ.

17. Φυλάσσων φυλάξῃ τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ σου, καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, ὅσα ἐνετείλατό σοι.

18. Καὶ ποιήσεις τὸ ἀρεστὸν καὶ τὸ καλὸν ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου, ἵνα εὖ σοι γένηται, καὶ εἰσελθὼν κληρονομήσῃς τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν ἣν ὤμοσε κύριος τοῖς πατράσιν ὑμῶν.

19. Ἐκδιῶξαι πάντας τοὺς ἐχθρούς σου πρὸ προσώπου σου, καθὰ ἐλάλησε κύριος.

20. Καὶ ἔσται, ὅταν ἐρωτήσῃ σε ὁ υἱός σου αὔριον λέγων. τίνα ἐστὶ τὰ μαρτύρια, καὶ τὰ δικαιώματα, καὶ τὰ κρίματα ὅσα ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἡμῖν.

CAP. VI.

9. Scribesque ea in limine & oſtijs domus tuæ.

10. Cumq́; introduxerit te Dominus Deus tuus in terram pro qua iuravit patribus tuis Abrahã, Iſaac, & Iacob: & dederit tibi civitates magnas & optimas quas non ædificaſti.

11. Domos plenas cunctarum opum quas non exſtruxiſti, ciſternas quas non fodiſti, vineta & oliveta quæ non plantaſti, & comederis, & ſaturatus fueris:

12. Cave diligenter ne obliviſcaris Domini qui eduxit te de Terra-Ægypti, de domo ſervitutis.

13. Dominum Deum tuum timebis, & illi ſoli ſervies, ac per nomen illius iurabis.

14. Non ibitis poſt deos alienos cunctarum Gentium, quæ in circuitu veſtro ſunt:

15. Quoniam Deus æmulator Dominus Deus tuus in medio tui: ne quando iraſcatur furor Domini Dei tui contra te, & auferat te de ſuperficie terræ.

16. Non tentabis Dominum Deum tuum, ſicut tentaſti in loco tentationis.

17. Cuſtodi præcepta Domini Dei tui, ac teſtimonia & ceremonias, quas præcepit tibi:

18. Et fac quod placitum eſt & bonum in conſpectu Domini, ut bene ſit tibi: & ingreſſus poſſideas Terram optimam, de qua iuravit Dominus patribus tuis.

19. Vt deleret omnes inimicos tuos coram te, ſicut locutus eſt.

20. Cum interrogaverit te filius tuus cras, dicens, Quid ſibi volunt teſtimonia hæc, & ceremoniæ, atq́; iudicia, quæ præcepit Dominus Deus noſter nobis?

Das VI. Capitel.

9. Vnd ſolt ſie über deines hauſes pfoſten ſchreiben / vnd an die thore.

10. Wenn dich nun der HERR dein Gott in das Land bringen wird / das er deinen Vätern Abraham / Jſaac vnnd Jacob geſchworen hat / dir zu geben / groſſe vnd feine Städte / die du nicht gebawet haſt.

11. Vnd Häuſer alles guts vol / die du nicht gefüllet haſt / vnd außgehauene Brunnen / die du nicht außgehauen haſt / vnd Weinberge vnd Oelberge / die du nicht gepflantzt haſt / das du eſſeſt vnnd ſatt wirſt.

12. So hüte dich / das du nicht des HERRN vergeſſeſt / der dich auß Egyptenland / auß dem dienſthauß gefüret hat.

13. Sondern ſolt den HERRN deinen Gott förchten vnd jhm dienen / vnd bey ſeinem Namen ſchweren.

14. Vnd ſolt nicht andern göttern nachfolgen / der völcker die vmb euch her ſind.

15. Denn der HERR dein Gott iſt ein eiferiger GOtt vnter dir / das nicht der zorn des HERRN deines Gottes über dich ergrimme / vnd vertilge dich von der Erden.

16. Jr ſolt den HERRN euren Gott nit verſuchen / wie jr jn verſuchtet zu Maſſa.

17. Sondern ſolt halten die Gebot des HERRN euers Gottes / vnnd ſeine Zeugniß vnnd ſeine rechte / die er geboten hat.

18. Das du thuſt was recht vnd gut iſt für den augen des HERREN / auff das dirs wolgehe / vnnd eingeheſt vnd einnemeſt das gute Landt / das der HERr geſchworen hat deinen Vätern.

19. Das er verjage alle deine feinde für dir / wie der HErr geredt hat.

20. Wenn nun dich dein Son heut oder morgen fragen wird / vnnd ſagen: Was ſind das für Zeugniß / Gebot vnnd rechte / die euch der HErr vnſer Gott gebotten hat?

CHAP. VI.

9. Auſſi tu les eſcriras ſur les poſteaux de ta maiſon, & en tes portes.

10. Et aduiendra que quand l'Eternel ton Dieu t'aura fait entrer au païs qu'il a iuré à tes peres, Abraham, Iſaac, & Iacob, de *le* te donner, *aux* grãdes & bonnes villes, que tu n'as point baſties:

11. *Es* maiſons pleines de tous biens, que tu n'as point remplies: *vers* les puits tout creuſes, que tu n'as point creuſes: *aux* vignes & oliuiers, que tu n'as point plãtés: tu mangeras, & ſeras ſoule.

12. *Mais* pren garde à toi de peur que tu n'oublies l'Eternel, qui t'a retiré du païs d'Egypte, de la maiſon de ſeruitude.

13. Tu craindras l'Eternel ton Dieu, & le ſeruiras, & iureras par ſon nom.

14. Vous ne cheminerez point apres les autres dieux d'entre les dieux des peuples qui *ſeront* à l'entour de vous:

15. Car le *Dieu* Fort *&* ialoux, qui eſt l'Eternel tõ Dieu *eſt* au milieu de toi: de peur que la colere de l'Eternel ton Dieu ne s'embraſe contre toi, & qu'il ne t'extermine de deſſus la terre.

16. Vous ne tenterez point l'Eternel voſtre Dieu, comme vous l'auez tente en Maſſa.

17. Vous garderez ſoigneuſement les commandemens de l'Eternel voſtre Dieu, & ſes teſmoignages, & ſes ſtatuts qu'il vous a commandés.

18. Tu feras donc ce que l'Eternel approuue, & trouue droit & bon, afin qu'il te ſoit bien, & que tu entres au bon païs duquel l'Eternel a iuré à tes peres, & le poſſedes:

19, En dechaſſant tous tes ennemis de deuãt toi, comme l'Eternel *en* a parlé.

20. Quaud ton enfant t'interroguera ci apres, diſant, Que *veulent dire* ces teſmoignages, & ces ſtatuts, & ces droits, que l'Eternel noſtre Dieu vous a commandés?

ו

21 וְתֵימַר לִבְרָךְ עַבְדִּין הֲוֵינָא לְפַרְעֹה בְּמִצְרָיִם וְאַפְּקָנָא יְיָ מִמִּצְרַיִם בִּידָא תַקִּיפָא׃

22 וִיהַב יְהֹוָה אָתִין וּמוֹפְתִין רַבְרְבִין וּבִישִׁין בְּמִצְרַיִם בְּפַרְעֹה וּבְכָל אֱנָשׁ בֵּיתֵיהּ לְעֵינָנָא׃

23 וְיָתַנָא אַפֵּיק מִתַּמָּן בְּדִיל לְאַעָלָא יָתָנָא לְמִתַּן לָנָא יָת אַרְעָא דְּקַיֵּים לַאֲבָהָתַנָא׃

24 וּפַקְּדָנָא יְיָ לְמֶעְבַּד יָת כָּל קְיָמַיָּא הָאִלֵּין לְמִדְחַל יָת יְהֹוָה אֱלָהָנָא כְּמֵיטַב לָנָא כָּל יוֹמַיָּא לְקַיָּמוּתַנָא כְּיוֹמָא הָדֵין׃

25 וְזָכוּתָא תְּהֵי לָנָא אֲרֵי נִיטַּר לְמֶעְבַּד יָת כָּל תַּפְקֶדְתָּא הָדָא קֳדָם יְיָ אֱלָהָנָא כְּמָא דְפַקְדָנָא׃

ז

1 אֲרֵי יַעֲלִינָךְ יְיָ אֱלָהָךְ לְאַרְעָא דְּאַתְּ עָלֵיל לְתַמָּן לְמֵירְתַהּ וִיתָרֵיךְ עַמְמִין סַגִּיאִין מִן קֳדָמָךְ חִתָּאֵי וְגִרְגָּשָׁאֵי וֶאֱמוֹרָאֵי וּכְנַעֲנָאֵי וּפְרִיזָאֵי וְחִוָּאֵי וִיבוּסָאֵי שִׁבְעָא עַמְמִין סַגִּיאִין וְתַקִּיפִין מִינָּךְ׃

2 וְיִמְסְרִינּוּן יְיָ אֱלָהָךְ קֳדָמָךְ וְתִמְחֵינּוּן גַּמָּרָא תְּגַמַּר יָתְהוֹן לָא תִגְזַר לְהוֹן קְיָם וְלָא תְרַחֵם עֲלֵיהוֹן׃

3 וְלָא תִתְחַתַּן בְּהוֹן בְּרַתָּךְ לָא תִתֵּן לִבְרֵיהּ וּבְרַתֵּיהּ לָא תִסַּב לִבְרָךְ׃

4 אֲרֵי יַטְעוֹן יָת בְּרָךְ מִבָּתַר דַּחַלְתִּי וְיִפְלְחוּן לְטַעֲוַת עַמְמַיָּא וְיִתְקַף רֻגְזָא דַּייָ בְּכוֹן וִישֵׁיצֵינָךְ בִּפְרִיעַ׃

ו

ו 21 אָמַרְתָּ לְבִנְךָ עֲבָדִים הָיִינוּ לְפַרְעֹה בְּמִצְרָיִם וַיֹּצִיאֵנוּ יְהֹוָה מִמִּצְרַיִם בְּיָד חֲזָקָה׃

22 וַיִּתֵּן יְהֹוָה אוֹתֹת וּמֹפְתִים גְּדֹלִים וְרָעִים בְּמִצְרַיִם בְּפַרְעֹה וּבְכָל־בֵּיתוֹ לְעֵינֵינוּ׃

23 וְאוֹתָנוּ הוֹצִיא מִשָּׁם לְמַעַן הָבִיא אֹתָנוּ לָתֶת לָנוּ אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֵינוּ׃

24 וַיְצַוֵּנוּ יְהֹוָה לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־הַחֻקִּים הָאֵלֶּה לְיִרְאָה אֶת־יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ לְטוֹב לָנוּ כָּל־הַיָּמִים לְחַיֹּתֵנוּ כְּהַיּוֹם הַזֶּה׃

25 וּצְדָקָה תִּהְיֶה־לָּנוּ כִּי־נִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־הַמִּצְוָה הַזֹּאת לִפְנֵי יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ כַּאֲשֶׁר צִוָּנוּ׃

ז

ו 1 כִּי יְבִיאֲךָ יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־אַתָּה בָא־שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ וְנָשַׁל גּוֹיִם־רַבִּים מִפָּנֶיךָ הַחִתִּי וְהַגִּרְגָּשִׁי וְהָאֱמֹרִי וְהַכְּנַעֲנִי וְהַפְּרִזִּי וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי שִׁבְעָה גוֹיִם רַבִּים וַעֲצוּמִים מִמֶּךָּ׃

2 וּנְתָנָם יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ לְפָנֶיךָ וְהִכִּיתָם הַחֲרֵם תַּחֲרִים אֹתָם לֹא־תִכְרֹת לָהֶם בְּרִית וְלֹא תְחָנֵּם׃

3 וְלֹא תִתְחַתֵּן בָּם בִּתְּךָ לֹא־תִתֵּן לִבְנוֹ וּבִתּוֹ לֹא־תִקַּח לִבְנֶךָ׃

4 כִּי־יָסִיר אֶת־בִּנְךָ מֵאַחֲרַי וְעָבְדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְחָרָה אַף־יְהֹוָה בָּכֶם וְהִשְׁמִידְךָ מַהֵר׃

ς'.

21. Καὶ ἐρεῖς τῷ υἱῷ σου Οἰκέται ἦμεν τῷ Φαραὼ ἐν γῇ αἰγύπτου, καὶ ἐξήγαγεν ἡμᾶς κύριος ὁ θεὸς ἐκεῖθεν, ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ.

22. Καὶ ἔδωκε κύριος σημεῖα καὶ τέρατα μεγάλα καὶ πονηρὰ ἐν αἰγύπτῳ, ἐν Φαραὼ, καὶ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ, ἐνώπιον ἡμῶν.

23. Καὶ ἡμᾶς ἐξήγαγε κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐκεῖθεν, ἵνα εἰσαγάγῃ ἡμᾶς δοῦναι ἡμῖν τὴν γῆν ταύτην, ἣν ὤμοσε κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν τοῖς πατράσιν ἡμῶν, δοῦναι ἡμῖν.

24. Καὶ ἐνετείλατο ἡμῖν κύριος ποιεῖν πάντα τὰ δικαιώματα ταῦτα, Φοβεῖσθαι κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν, ἵνα εὖ ἡμῖν ᾖ πάσας τὰς ἡμέρας, ἵνα ζῶμεν ὥσπερ καὶ σήμερον.

25. Καὶ ἐλεημοσύνη ἔσται ἡμῖν, ἐὰν Φυλασσώμεθα ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολὰς τοῦ νόμου τούτου, ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν, καθὰ ἐνετείλατο ἡμῖν.

ΚΕΦΑΛ. ζ.

1. Καὶ ἔσται ἐν τῷ εἰσαγαγεῖν σε κύριον τὸν θεόν σου εἰς τὴν γῆν, εἰς ἣν εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτὴν, καὶ ἐξάρῃ ἔθνη μεγάλα καὶ πολλὰ ἀπὸ προσώπου σου, τὸν χετταῖον, καὶ τὸν γεργεσαῖον, καὶ τὸν ἀμορραῖον, καὶ τὸν χαναναῖον, καὶ τὸν Φερεζαῖον, καὶ εὐαῖον, καὶ ἰεβουσαῖον, ἑπτὰ ἔθνη μεγάλα καὶ πολλὰ, καὶ ἰσχυρότερα ὑμῶν.

2. Καὶ παραδώσει αὐτοὺς κύριος ὁ θεός σου εἰς τὰς χεῖράς σου, καὶ πατάξεις αὐτοὺς, ἀφανισμῷ ἀφανιεῖς αὐτοὺς, οὐ διαθήσῃ πρὸς αὐτοὺς διαθήκην, οὐδὲ μὴ ἐλεήσῃς αὐτούς.

3. Οὐδὲ μὴ γαμβρεύσητε πρὸς αὐτοὺς, τὴν θυγατέρα σου οὐ δώσεις τῷ υἱῷ αὐτοῦ, καὶ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ οὐ λήψῃ τῷ υἱῷ σου.

4. Ἀποστήσει γὰρ τὸν υἱόν σου ἀπ' ἐμοῦ, καὶ λατρεύσει θεοῖς ἑτέροις, καὶ ὀργισθήσεται θυμῷ κύριος εἰς ὑμᾶς, καὶ ἐξολοθρεύσει σε τὸ τάχος.

CAP. VI.

21. Dices ei, Servi eramus Pharaonis in Ægypto, & eduxit nos Dominus de Ægypto in manu forti:

22. Fecitq; ſigna atq; prodigia magna & peſſima in Ægypto, contra Pharaonẽ, & omnem domum illius in conſpectu noſtro,

23. Et eduxit nos inde, ut introductis daret Terram ſuper qua iuravit patribus noſtris.

24. Præcepitq; nobis Dominus ut faciamus omnia legitima hæc, & timeamus Dominum Deum noſtrum, ut bene ſit nobis cunctis diebus vitæ noſtræ, ſicut eſt hodie.

25. Eritque noſtri miſericors, ſi cuſtodierimus & fecerimus omnia præcepta eius corã Domino Deo noſtro, ſicut mandavit nobis.

CAP. VII.

1. Cum introduxerit te Dominus Deus tuus in Terram quam poſſeſſurus ingrederis, & deleverit Gentes multas coram te, Hethæum & Gergezæũ & Amorrhæum, Chananæum & Pherezæum, & Hevæum & Iebuſæum, ſeptem Gentes multo maioris numeri quam tu es, & robuſtiores te:

2. Tradideritque eas Dominus Deus tuus tibi, percuties eas uſque ad internecionem. Non inibis cum eis fœdus, nec miſereberis earum.

3. Neque ſociabis cum eis coniugia. Filiam tuam non dabis filio eius, nec filiam illius accipies filio tuo:

4. Quia ſeducet filium tuum, ne ſequatur me, & vt magis ſerviat dijs alienis: iraſceturq; furor Domini, & delebit te citò.

Das VI. Capitel.

21. So ſolt du deinem Sohn ſagen: Wir waren Knechte des Pharao in Egypten / vnd der HERR führet vns auß Egypten mit mechtiger hand.

22. Vnd der HErr thet groſſe vnnd böſe zeichen vnd wunder über Egypten vnd Pharao/vnd alle ſeinem hauſe für vnſern Augen.

23. Vnd führet vns von dannen/auff daß er vns einfüret/ vnd gebe vns das Land / daß er vnſern Vätern geſchworen hatte.

24. Vnd hat vns geboten der HErr zu thun nach allen diſen rechten / daß wir den HErrn vnſern Gott förchten/ Auff daß vns wolgehe alle vnſer lebtage/wie es gehet heuts tags.

25. Vnd es wird vnſer Gerechtigkeit ſein für dem HErrn vnſerm Gott/ So wir halten vnnd thun alle diſe Gebot/ wie er vns gebotten hat.

Das VII. Capitel.

WEnn dich der HErr dein Gott ins Land bringet / darein du kommen wirſt daſſelb einzunemen / vnd außrottet vil Völcker für dir her/die Hethiter/ Girgoſiter/ Amoriter / Cananiter/ Phereſiter/Heviter vnd Jebuſiter / ſieben völcker/die gröſſer vnd ſtercker ſind denn du.

2. Vnd wenn ſie der HErr dein Gott für dir gibt / daß du ſie ſchlegſt/ ſo ſolt du ſie verbannen/daß du keinen Bund mit jhnen macheſt/ noch jhnen gunſt erzeigeſt.

3. Vnd ſolt dich mit jnen nicht befreunden / Euer Töchter ſolt du nicht geben jhren Sönen/vnd jhre Töchter ſolt jhr nicht nemen euren Sönen.

4. Denn ſie werden eure Söne mir abfellig machen / daß ſie andern Göttern dienen / ſo wird denn des HErrn zorn ergrimmen über euch / vnnd euch bald vertilgen.

CHAP. VI.

21. Lors tu diras à ton enfant', Nous auons eſté ſerfs de Pharao en Egypte, & l'Eternel nous a retirés d'Egypte par main forte:

22. Et l'Eternel a fait des ſignes & miracles, grands & mauuais, en Egypte, ſur Pharao, & ſur toute ſa maiſon, nous le voyant:

23, Et nous a fait ſortir de là, afin de nous faire entrer au païs duquel il auoit iuré à nos peres, & le nous donner.

24. Ainſi l Eternel nous a commandé de faire tous ces ſtatuts-la, en craignant l'Eternel noſtre Dieu, afin qu'il nous ſoit touſiours bien, & pour nous preſeruer en vie, cõme *il appert* ce iourd'hui.

25, Et cela ſera noſtre iuſtice, quand nous aurons prins garde à faire tous ces commãdemens ici deuant l'Eternel noſtre Dieu, ſelon qu'il nous a commandé.

CHAP. VII.

1. Quand l Eternel ton dieu t' aura fait entrer au païs auquel tu vas entrer pour le poſſeder, & qu'il aura arraché de deuant toi beaucoup de nations, aſſauoir les Hethiens, les Guirgaſçiens, les Amorrheens, les Canãeens, les Phereziens, les Heuiens, & les Iebuſiens, *qui ſont* ſept nations plus grandes & plus robuſtes que toi:

2. Et que l'Eternel ton Dieu les aura liurees deuant toi, lors tu les fraperas, & ne faudras point á les deſtruire à la façon de l'interdit: tu ne traiteras point alliãce auec eux & ne leur feras point grace.

3. Tu ne t'allieras point par mariage auec eux, & ne donneras point tes filles à leurs fils & ne prendras point leurs filles pour tes fils.

4. Car elles deſtourneroyent tes fils arriere de moi, & ils ſeruiroyent à d'autres dieux: & la colere de l'Eternel s'embraſeroit contra vous, & t'extermineroit tout auſſi toſt.

ז

5 אֱלָהֵין כְּדֵין תַּעְבְּדוּן
לְהוֹן אֱגוֹרֵיהוֹן תְּתָרְעוּן
וְקָמָתְהוֹן תְּתַבְּרוּן וא
וַאֲשֵׁירֵיהוֹן תְּקַצְּצוּן וצ
וְצַלְמֵי טַעֲוָתְהוֹן תּוֹקְדוּן
בְּנוּרָא׃
6 אֲרֵי עַם קַדִּישׁ אַתְּ קֳדָם
ייי אֱלָהָךְ בָּךְ אִתְרְעֵי ייי
אֱלָהָךְ לְמֶהֱוֵי לֵיהּ לְעַם
חַבִּיב מִכֹּל עַמְמַיָּא דְעַל
אַפֵּי אַרְעָא׃
7 לָא מִדְּסַגִּיאִין אַתּוּן
מִכָּל עַמְמַיָּא צְבֵי ייי
בְּכוֹן וְאִתְרְעֵי בְּכוֹן אֲרֵי
אַתּוּן וְעֵירִין מִכָּל ע
עַמְמַיָּא׃
8 אֲרֵי מִדְּרָחֵים ייי יָתְכוֹן
וּמִדְּנָטַר יָת קְיָמָא דְקַיֵּים
לַאֲבָהָתְכוֹן אַפֵּיק ייי
יָתְכוֹן בִּידָא תַקִּיפָא
וּפָרְקָךְ מִבֵּית עַבְדוּתָא
מִיַּד פַּרְעֹה מַלְכָּא ד
דְמִצְרָיִם׃
9 וְתִדַּע אֲרֵי ייי אֱלָהָךְ
הוּא אֱלֹהִים אֱלָהָא
מְהֵימְנָא נָטֵיר קְיָמָא
וְחִיסְדָּא לְרָחֲמוֹהִי וּלְנָטְרֵי
פִקּוֹדוֹהִי לְאֶלֶף דָּרִין׃
10 וּמְשַׁלֵּם לְשָׂנְאוֹהִי טַבְוָן
דְּאִנּוּן עָבְדִין קֳדָמוֹהִי
בְּחַיֵּיהוֹן לְאוֹבָדֵיהוֹן וְלָא
מְאַחַר עוֹבַד טָב לְשָׂנְאוֹהִי
טַבְוָן דְּאִינּוּן עָבְדִין קד
קֳדָמוֹהִי בְּחַיֵּיהוֹן מְשַׁלֵּם
לְהוֹן׃
11 וְתִיטַּר יָת תַּפְקֵידְתָּא
וְיָת קְיָמַיָּא וְיָת דִּינַיָּא
דַּאֲנָא מְפַקֵּיד לָךְ יוֹמָא
דֵין לְמֶעְבַּדְהוֹן׃
12 וִיהֵי חֲלָף דִּתְקַבְּלוּן
יָת דִּינַיָּא הָאִלֵּין וְתִטְּרוּן
וְתַעְבְּדוּן יָתְהוֹן וְיִטַּר ייי
אֱלָהָךְ לָךְ יָת קְיָמָא וְיָת
חִסְדָּא דְּקַיֵּים לַאֲבָהָתָךְ׃
13 וִירַחֲמִינָּךְ וִיבָרְכִינָּךְ
וְיַסְגִּינָּךְ וִיבָרֵיךְ וַלְדָּא
דִמְעָךְ וְאִיבָּא דְאַרְעָךְ
עִיבוּרָךְ וְחַמְרָךְ וּמִשְׁחָךְ
בַּקְרֵי תוֹרָךְ וְעֶדְרֵי עָנָךְ
עַל אַרְעָא דְקַיֵּים
לַאֲבָהָתָךְ לְמִיתַּן לָךְ׃

ז

5 כִּי־אִם־כֹּה תַעֲשׂוּ לָהֶם
מִזְבְּחוֹתֵיהֶם תִּתֹּצוּ וּמַצֵּבֹתָם
תְּשַׁבֵּרוּ וַאֲשֵׁירֵהֶם תְּגַדֵּעוּן
וּפְסִילֵיהֶם תִּשְׂרְפוּן בָּאֵשׁ׃
6 כִּי עַם קָדוֹשׁ אַתָּה לַיהוָה
אֱלֹהֶיךָ בְּךָ בָּחַר ׀ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
לִהְיוֹת לוֹ לְעַם סְגֻלָּה מִכֹּל
הָעַמִּים אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה׃
7 לֹא מֵרֻבְּכֶם מִכָּל־הָעַמִּים
חָשַׁק יְהוָה בָּכֶם וַיִּבְחַר בָּכֶם כִּי־
אַתֶּם הַמְעַט מִכָּל־הָעַמִּים׃
8 כִּי מֵאַהֲבַת יְהוָה אֶתְכֶם
וּמִשָּׁמְרוֹ אֶת־הַשְּׁבֻעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע
לַאֲבֹתֵיכֶם הוֹצִיא יְהוָה אֶתְכֶם
בְּיָד חֲזָקָה וַיִּפְדְּךָ מִבֵּית עֲבָדִים
מִיַּד פַּרְעֹה מֶלֶךְ־מִצְרָיִם׃
9 וְיָדַעְתָּ כִּי־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הוּא
הָאֱלֹהִים הָאֵל הַנֶּאֱמָן שֹׁמֵר
הַבְּרִית וְהַחֶסֶד לְאֹהֲבָיו וּלְשֹׁמְרֵי
מִצְוֹתָו לְאֶלֶף דּוֹר׃
10 וּמְשַׁלֵּם לְשֹׂנְאָיו אֶל־פָּנָיו
לְהַאֲבִידוֹ לֹא יְאַחֵר לְשֹׂנְאוֹ אֶל־
פָּנָיו יְשַׁלֶּם־לוֹ׃
11 וְשָׁמַרְתָּ אֶת־הַמִּצְוָה וְאֶת־
הַחֻקִּים וְאֶת־הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר
אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם לַעֲשׂוֹתָם׃
12 וְהָיָה ׀ עֵקֶב תִּשְׁמְעוּן אֵת
הַמִּשְׁפָּטִים הָאֵלֶּה וּשְׁמַרְתֶּם
וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְשָׁמַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
לְךָ אֶת־הַבְּרִית וְאֶת־הַחֶסֶד
אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ׃
13 וַאֲהֵבְךָ וּבֵרַכְךָ וְהִרְבֶּךָ וּבֵרַךְ
פְּרִי־בִטְנְךָ וּפְרִי־אַדְמָתֶךָ דְּגָנְךָ
וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ שְׁגַר אֲלָפֶיךָ
וְעַשְׁתְּרֹת צֹאנֶךָ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־
נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ לָתֶת לָךְ׃

ζ.

5. Ἀλλ' οὕτω ποιήσετε αὐτοῖς. τοὺς βωμοὺς αὐτῶν καθελεῖτε, καὶ τὰς στήλας αὐτῶν συντρίψετε, καὶ τὰ ἄλση αὐτῶν ἐκκόψετε, καὶ τὰ γλυπτὰ τῶν θεῶν κατακαύσετε πυρί.

6. Ὅτι λαὸς ἅγιος εἶ κυρίῳ τῷ θεῷ σου. καὶ σὲ προείλετο κύριος ὁ θεός σου εἶναι αὐτῷ λαὸν περιούσιον, παρὰ πάντα τὰ ἔθνη ὅσα ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς.

7. Οὐχ ὅτι πολυπληθεῖτε παρὰ πάντα τὰ ἔθνη προείλετο κύριος ὑμᾶς, καὶ ἐξελέξατο κύριος ὑμᾶς· ὑμεῖς γάρ ἐστι ὀλιγοστοὶ παρὰ πάντα τὰ ἔθνη.

8. Ἀλλὰ παρὰ τὸ ἀγαπᾶν κύριον ὑμᾶς, καὶ διατηρεῖν τὸν ὅρκον, ὃν ὤμοσε τοῖς πατράσιν ὑμῶν, ἐξήγαγεν ὑμᾶς κύριος ἐν χειρὶ κραταιᾷ, καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ, καὶ ἐλυτρώσατό σε ἐξ οἴκου δουλείας, ἐκ χειρὸς Φαραὼ βασιλέως αἰγύπτου.

9. Καὶ γνώσῃ, ὅτι κύριος ὁ θεός σου, οὗτος θεὸς, θεὸς ὁ πιστὸς, ὁ φυλάσσων τὴν διαθήκην αὐτοῦ καὶ τὸ ἔλεος τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν, καὶ τοῖς φυλάσσουσι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ εἰς χιλίας γενεάς.

10. Καὶ ἀποδιδοὺς τοῖς μισοῦσιν αὐτὸν κατὰ πρόσωπον ἐξολοθρεῦσαι αὐτούς. καὶ οὐχὶ βραδυνεῖ, τοῖς μισοῦσι κατὰ πρόσωπον ἀποδώσει αὐτοῖς.

11. Καὶ φυλάξῃ τὰς ἐντολὰς, καὶ τὰ δικαιώματα, καὶ τὰ κρίματα ταῦτα, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον ποιεῖν.

12. Καὶ ἔσται ἡνίκα ἂν ἀκούσητε πάντα τὰ δικαιώματα ταῦτα, καὶ φυλάξητε, καὶ ποιήσητε αὐτὰ, καὶ διαφυλάξει κύριος ὁ θεός σου σοὶ τὴν διαθήκην, καὶ τὸ ἔλεος, καθὼς ὤμοσε τοῖς πατράσιν ὑμῶν.

13. Καὶ ἀγαπήσει σε, καὶ εὐλογήσει σε, καὶ πληθυνεῖ σε, καὶ εὐλογήσει τὰ ἔγγονα τῆς κοιλίας σου, καὶ τὸν καρπὸν τῆς γῆς σου, τὸν σῖτόν σου καὶ τὸν οἶνόν σου, καὶ τὸ ἔλαιόν σου, τὰ βουκόλια τῶν βοῶν σου, καὶ τὰ ποίμνια τῶν προβάτων σου, ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ὤμοσε κύριος τοῖς πατράσι σου δοῦναί σοι.

CAP. VII.

5. Quin potius hæc facietis eis, Aras eorum ſubvertite,& confringite ſtatuas, lucoſq; ſuccidite & ſculptilia comburite.

6. Quia populus ſanctus es Domino Deo tuo. Te elegit Dominus Deus tuus, vt ſis ei populus peculiaris de cunctis populis qui ſunt ſuper terram.

7. Non quia cunctas gentes numero vincebatis, vobis iunctus eſt Dominus, & elegit vos, cùm omnibus ſitis populis pauciores:

8. Sed quia dilexit vos Dominus, & cuſtodivit iuramẽtum quod iuravit patribus veſtris : Eduxitque vos in manu forti, & redemit de domo ſervitutis, de manu Pharaonis regis Ægypti.

9. Et ſcies quia Dominus Deus tuus, ipſe eſt Deus fortis & fidelis cuſtodiens pactum & miſericordiam diligentibus ſe, & his qui cuſtodiunt præcepta eius, in mille generationes:

10. Et reddens odientibus ſe ſtatim, ita ut diſperdat eos, & ultra non differat, protinus eis reſtituens quod merentur.

11. Cuſtodi ergo præcepta & ceremonias atque iudicia quæ ego mando tibi hodie, ut facias.

12. Si poſtquam audieris hæc iudicia, cuſtodieris ea & feceris, cuſtodiet & Dominus Deus tuus pactum tibi & miſericordiam quam iuravit patribus tuis:

13. Et diliget te ac multiplicabit, benedicetque fructui ventris tui, & fructui terræ tuæ, frumento tuo atque vindemiæ, oleo, & armentis, gregibus ovium tuarum ſuper Terram, pro qua iuravit patribus tuis, ut daret eam tibi.

Das VII. Capitel.

5. Sondern alſo ſolt jhr mit jhnen thun: Jhre Altar ſolt jhr zureiſſen/jhre Seulen zubrechen/jre Hayne abhauen vnd jhre Götzen mit feuer verbrennen.

6. Denn du biſt ein heilig Volck Gott deinem HERRN. Dich hat Gott dein HERR erwehlet zum Volck des Eigenthumbs/ auß allen Völckern die auff Erden ſind.

7. Nicht hat euch der HERR angenommen vnnd euch erwehlet/ daß euer mehr were denn alle Völcker/ Denn du biſt das wenigſt vnter allen Völckern.

8. Sondern daß er euch geliebet hat/ vnd daß er ſeinen eid hielte/den er euren Vätern geſchworen hat / hat er euch außgeführet mit mechtiger Hand/ vnd hat dich erlöſet von dem Hauſe des dienſts/auß der hand Pharao des Königes in Egypten.

9. So ſolt du nun wiſſen / daß der HERR dein Gott ein Gott iſt/ ein treuer Gott / der den Bund vnd barmhertzigkeit helt/denen die jn lieben / vnd ſeine Gebot halten/in tauſent glied.

10. Vnd vergilt denen die jhn haſſen/ für ſeinem Angeſicht / daß er ſie vmbbringe/vnd ſeumet ſich nicht/ daß er denen vergelte für ſeinem Angeſicht / die jhn haſſen.

11. So behalte nun die Gebot vnnd Geſetz/vnd Rechte/ die ich dir heute gebiete/daß du darnach thuſt.

12. Vnd wenn jr diſe Rechte höret vnd haltet ſie/vnd darnach thut/ſo wird der HERR dein Gott auch halten den Bund vnd Barmhertzigkeit / die er deinen Vätern geſchworen hat.

13. Vnd wird dich lieben vnd ſegenen vnd mehren. Vnd wird die Frůcht deines leibs ſegenen/vnd die frůcht deines Landes/dein Getreide/Moſt vnd öle/ die frůcht deiner Kůhe/ vnnd die frůcht deiner Schafe/ auff dem Lande/daß er deinen Vätern geſchworen hat dir zu geben.

CHAP. VII.

5. Mais vous leur ferez ainſi, Vous demolirez leurs autels, vous briſerez leurs ſtatues, vous couperez leurs boſcages, & bruslerez au feu leurs images taillees.

6. Car tu *es* vn peuple ſainct à l'Eternel ton Dieu : l'Eternel ton Dieu t'a choiſi, afin que tu lui ſois vn peuple precieux d'entre tous les peuples qui *ſont* ſur l'eſtenduee de la terre.

7. Ce n'*eſt* pas que vous fuſſiez en plus grand nombre qu'aucun de tous les *autres* peuples, *que* l'Eternel vous a aimés, & vous a choiſis: (car vous eſtiez en plus petit nombre q'aucun de tous les *autres* peuples.)

8. Mais c'*eſt* pource que l'Eternel vous aime, & garde lé ſerment qu'il a fait à vos peres, que l'Eternel vous a retirés par main forte, & t'a racheté de la maiſon de ſeruitude, de la main de Pharao roy de Egypte.

9. Cognoi donc que l'Eternel ton Dieu *eſt* celui *qui eſt* Dieu, *qui eſt* le *Dieu* Fort, le fidele, qui garde l'alliance & la gratuité en mille generations à ceux qui l'aiment & gardent ſes cõmandemens.

10. Et qui rend la pareille à ceux qui le haïſſent, à chacũ d'eux en leur face, pour les faire perir : il ne la gardera pas long temps à celui qui le hait, il lui rendra la paraille en ſa face.

11. Pren donc garde aux
commandemens, ſtatuts &
droits que ie te commande
auiourd'hui, afin que tu les
faces. 12. Si aduiendra, pourtant
que vous aurez ouï
ces droits,& *les* aurez gardes
& faits, que l'Eternel tõ Dieu
te gardera l'alliance & la
gratuité qu'il a iuree à tes
peres. 13. Et t'aimera, & te
benira & te multipliera, &
benira le fruict de ton vêtre,
& le fruict de ta terre, ton
froment, ton mouſt, & ton
huile, & les portieres de tes
vaches, & des brebis de ton
troupeau, ſur la terre qu'il a
iuré à les peres de te dõner.

ז

14 בְּרִיךְ תְּהֵי מִכָּל עַמְמַיָּא לָא יְהֵי בָךְ עֲקַר וְעַקְרָא וּבִבְעִירָךְ׃

15 וְיַעְדֵּי יְיָ מִינָּךְ כָּל מַרְעִין וְכָל מַכְתָּשֵׁי מִצְרָאֵי בִּישַׁיָּא דִּידַעְתְּ לָא יְשַׁוִּנּוּן בָּךְ וְיִתְּנִנּוּן בְּכָל סָנְאָךְ׃

16 וּתְגַמַּר יָת כָּל עַמְמַיָּא דַּייָ אֱלָהָךְ יָהֵיב לָךְ לָא תְחוּס עֵינָךְ עֲלֵיהוֹן וְלָא תִפְלַח יָת טַעֲוָתְהוֹן אֲרֵי תַקְלָא הוּא לָךְ׃

17 דִּלְמָא תֵימַר בְּלִבָּךְ סַגִּיאִין עַמְמַיָּא הָאִלֵּין מִנִּי אֶכְדֵּין אִיכּוּל לְתָרָכוּתְהוֹן׃

18 לָא תִדְחַל מִנְּהוֹן מִדְכַּר תִּדְכַּר יָת דַּעֲבַד יְיָ אֱלָהָךְ לְפַרְעֹה וּלְכָל מִצְרָאֵי׃

19 נִסִּין רַבְרְבִין דַּחֲזָאָה עֵינָךְ וְאָתַיָּא וּמוֹפְתַיָּא וִידָא תַקִּיפְתָּא וּדְרָעָא מְרָמְמָא דְּאַפְּקָךְ יְיָ אֱלָהָךְ כֵּן יַעְבֵּיד יְיָ אֱלָהָךְ לְכָל עַמְמַיָּא דְּאַתְּ דָּחֵיל מִקֳּדָמֵיהוֹן׃

20 וְאַף יָת עָרְעִיתָא יְגָרֵי יְיָ אֱלָהָךְ בְּהוֹן עַד דְּיֵיבְדוּן דְּאִשְׁתַּאֲרוּ וּדְאִטַּמַּרוּ מִקֳּדָמָךְ׃

21 לָא תִתְּבַר מִקֳּדָמֵיהוֹן אֲרֵי יְיָ אֱלָהָךְ שְׁכִנְתֵּיהּ בֵּינָךְ אֱלָהָא רַבָּא וּדְחִילָא׃

22 וִיתָרֵךְ יְיָ אֱלָהָךְ יָת עַמְמַיָּא הָאִלֵּין מִקֳּדָמָךְ זְעֵיר ׀ זְעֵיר לָא תִיכּוּל לְשֵׁיצָיוּתְהוֹן בִּפְרִיעַ דִּילְמָא תִסְגֵּי עֲלָךְ חֵיוַת בָּרָא׃

23 וְיִמְסְרִנּוּן יְיָ אֱלָהָךְ קֳדָמָךְ וִישַׁגֵּישִׁנּוּן שִׁגּוּשׁ רַב עַד דְּיִשְׁתֵּיצוּן׃

ז

14 בָּרוּךְ תִּהְיֶה מִכָּל־הָעַמִּים לֹא־יִהְיֶה בְךָ עָקָר וַעֲקָרָה וּבִבְהֶמְתֶּךָ׃

15 וְהֵסִיר יְהוָה מִמְּךָ כָּל־חֹלִי וְכָל־מַדְוֵי מִצְרַיִם הָרָעִים אֲשֶׁר יָדַעְתָּ לֹא יְשִׂימָם בָּךְ וּנְתָנָם בְּכָל־שֹׂנְאֶיךָ׃

16 וְאָכַלְתָּ אֶת־כָּל־הָעַמִּים אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ לֹא־תָחוֹס עֵינְךָ עֲלֵיהֶם וְלֹא תַעֲבֹד אֶת־אֱלֹהֵיהֶם כִּי־מוֹקֵשׁ הוּא לָךְ׃

17 כִּי תֹאמַר בִּלְבָבְךָ רַבִּים הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה מִמֶּנִּי אֵיכָה אוּכַל לְהוֹרִישָׁם׃

18 לֹא תִירָא מֵהֶם זָכֹר תִּזְכֹּר אֵת אֲשֶׁר־עָשָׂה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְפַרְעֹה וּלְכָל־מִצְרָיִם׃

19 הַמַּסֹּת הַגְּדֹלֹת אֲשֶׁר־רָאוּ עֵינֶיךָ וְהָאֹתֹת וְהַמּוֹפְתִים וְהַיָּד הַחֲזָקָה וְהַזְּרֹעַ הַנְּטוּיָה אֲשֶׁר הוֹצִאֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כֵּן־יַעֲשֶׂה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְכָל־הָעַמִּים אֲשֶׁר־אַתָּה יָרֵא מִפְּנֵיהֶם׃

20 וְגַם אֶת־הַצִּרְעָה יְשַׁלַּח יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בָּם עַד־אֲבֹד הַנִּשְׁאָרִים וְהַנִּסְתָּרִים מִפָּנֶיךָ׃

21 לֹא תַעֲרֹץ מִפְּנֵיהֶם כִּי־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּקִרְבֶּךָ אֵל גָּדוֹל וְנוֹרָא׃

22 וְנָשַׁל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־הַגּוֹיִם הָאֵל מִפָּנֶיךָ מְעַט מְעָט לֹא תוּכַל כַּלֹּתָם מַהֵר פֶּן־תִּרְבֶּה עָלֶיךָ חַיַּת הַשָּׂדֶה׃

23 וּנְתָנָם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְפָנֶיךָ וְהָמָם מְהוּמָה גְדֹלָה עַד הִשָּׁמְדָם׃

ζ'.

14. Καὶ εὐλογητὸς ἔσῃ παρὰ πάντα τὰ ἔθνη, οὐκ ἔσται ἐν ὑμῖν ἄγονος, οὐδὲ στεῖρα, καὶ ἐν τοῖς κτήνεσί σου.

15. Καὶ περιελεῖ κύριος ὁ θεός σου ἀπὸ σοῦ πᾶσαν μαλακίαν, καὶ πάσας νόσους αἰγύπτου τὰς πονηράς, ἃς ἑώρακας, καὶ ὅσα ἔγνως οὐκ ἐπιθήσει ἐπὶ σέ, καὶ ἐπιθήσει αὐτὰ ἐπὶ πάντας τοὺς μισοῦντάς σε.

16. Καὶ φαγῇ πάντα τὰ σκῦλα τῶν ἐθνῶν, ἃ κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι. οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός σου ἐπ' αὐτοῖς, καὶ οὐ μὴ λατρεύσῃς τοῖς θεοῖς αὐτῶν, ὅτι σκῶλον τοῦτό ἐστί σοι.

17. Ἐὰν δὲ λέγῃς ἐν τῇ διανοίᾳ σου, ὅτι πολὺ τὸ ἔθνος τοῦτο ἢ ἐγώ, πῶς δυνήσομαι ἐξολοθρεῦσαι αὐτούς;

18. Οὐ φοβηθήσῃ αὐτούς. μνείᾳ μνησθήσῃ ὅσα ἐποίησε κύριος ὁ θεός σου τῷ Φαραῷ, καὶ πᾶσι τοῖς αἰγυπτίοις.

19. Τοὺς πειρασμοὺς τοὺς μεγάλους οὓς εἴδοσαν οἱ ὀφθαλμοί σου, τὰ σημεῖα ἐκεῖνα, καὶ τὰ τέρατα τὰ μεγάλα ἐκεῖνα, τὴν χεῖρα τὴν κραταιὰν καὶ τὸν βραχίονα τὸν ὑψηλόν, ὡς ἐξήγαγέ σε κύριος ὁ θεός σου, οὕτω ποιήσει κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν οὓς σὺ φοβῇ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν.

20. Καὶ τὰς σφηκίας ἀποστελεῖ κύριος ὁ θεός σου εἰς αὐτούς, ἕως ἂν ἐκτριβῶσιν οἱ καταλελειμμένοι, καὶ οἱ κεκρυμμένοι ἀπὸ σοῦ.

21. Οὐ τρωθήσῃ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, ὅτι κύριος ὁ θεός σου ἐν σοί, θεὸς μέγας καὶ κραταιός.

22. Καὶ καταναλώσει κύριος ὁ θεός σου τὰ ἔθνη ταῦτα ἀπὸ προσώπου σου, κατὰ μικρὸν μικρόν· οὐ δυνήσῃ ἐξαναλῶσαι αὐτοὺς τὸ τάχος, ἵνα μὴ γένηται ἡ γῆ ἔρημος, καὶ πληθυνθῇ ἐπὶ σὲ τὰ θηρία τὰ ἄγρια.

23. Καὶ παραδώσει αὐτοὺς κύριος ὁ θεός σου εἰς τὰς χεῖράς σου, καὶ ἀπολέσει αὐτοὺς ἀπωλείᾳ μεγάλῃ ἕως ἂν ἐξολοθρεύσῃ αὐτούς.

CAP. VII.

14. Benedictus eris inter omnes populos. Non erit apud te ſterilis utriuſque ſexus, tam in hominibus quàm in gregibus tuis.

15. Auferet Dominus à te omnem languorem: & infirmitates Ægypti peſſimas quas noviſti, non inferet tibi, ſed cunctis hoſtibus tuis.

16. Devorabis omnes populos quos Dominus Deus tuus daturus eſt tibi. Non parcet eis oculus tuus, nec ſervies diis eorum, ne ſint in ruinam tui.

17. Si dixeris in corde tuo, Plures ſunt Gentes iſtæ quàm ego, quomodo potero delere eas?

18. Noli metuere, ſed recordare quæ fecerit Dominus Deus tuus Pharaoni & cunctis Ægyptijs.

19. Plagas maximas quas viderunt oculi tui, & ſigna atque portenta, manumq; robuſtam, & extentum brachium, vt educeret te Domimus Deus tuus. ſic faciet cunctis populis quos metuis.

20. Inſuper & crabrones mittet Dominus Deus tuus in eos, donec deleat omnes atque diſperdat qui te fugerint, & latêre potuerint.

21. Non timebis eos, quia Dominus Deus tuus in medio tui eſt, Deus magnus & terribilis:

22. Ipſe conſumet nationes has in conſpectu tuo paulatim atque per partes. Non poteris eas delere pariter: ne forte multiplicentur contra te beſtiæ terræ.

23. Dabitq; eos Dominus Deus tuus in conſpectu tuo: & interficiet illos donec penitus deleantur.

Das VII. Capitel.

14. Geſegnet wirſt du ſein über allen Völckern/ es wird niemand vnter dir vnfruchtbar ſein/ noch vnter deinem Vieh.

15. Der HERR wird von dir thun alle Kranckheit/ vnnd wird keine böſe Seuche der Egypter dir aufflegen/ die du erfahren haſt/ vnd wird ſie allen deinen Häſſern aufflegen.

16. Du wirſt alle Völcker freſſen/ die der HErr dein GOtt dir geben wird/ du ſolt jr nicht ſchonen/ vnd jhren Göttern nicht dienen/ denn das würde dir ein ſtrick ſein.

17. Wirſt du aber inn deinem Hertzen ſagen: Diſes Volcks iſt mehr denn ich bin/ Wie kan ich ſie vertreiben?

18. So förcht dich nicht für jhnen. Gedenck was der HERR dein GOtt Pharao vnnd allen Egyptern gethan hat.

19. Durch groſſe verſuchung/ die du mit augen geſehen haſt/ vnd durch Zeichen vnd Wunder/ durch eine mechtige Hand vnnd außgereckten Arm/ damit dich der HERR dein Gott außfüret. Alſo wird der HERR dein Gott allen Völckern thun/ für denen du dich förchteſt.

20. Dazu wird der HErr dein GOtt Horniſſen vnter ſie ſenden/ biß vmbbracht werde/ was übrig iſt/ vnnd ſich verbirget für dir.

21. Laß dir nit grauen für jnen/ Denn der HErr dein GOtt iſt vnter dir/ der groſſe vnd ſchröckliche Gott.

22. Er der HErr dein Gott wird diſe Leute außrotten für dir/ einzelen nach einander/ du kanſt ſie nicht eylend vertilgen/ auff daß ſich nicht wider dich mehren die Thier auff dem felde.

23. Der HERR dein Gott wird ſie für dir geben/ vnnd wird ſie mit groſſer Schlacht erſchlagen/ biß er ſie verdilge.

CHAP. VII.

14. Tu ſeras benit par deſſus tous peuples: *&* n'y aura parmi toi maſles ne femelles ſteriles, ni entre tes beſtes.

15. L'Eternel deſtournera do toi toute maladie, & ne mettra point ſur toi aucune des mauuaiſes langueurs d' Egypte que tu as cognues: mais les mettra ſur tous ceux qui te haïſſent,

16. Tu conſumeras donc tous les peuples que l Eternel ton Dieu te liure: ton œil ne les eſpargnera point, & tu ne ſeruiras point à leurs dieux, car ce te *ſeroit* vn laqs.

17. Si tu dis en ton cœur, Ces nations-la *ſont* en plus grand nombre que moi, cõment les pourrai-ie deposſeder?

18. Ne les crain point: mais qu'il te ſouuiene bien de ce que l'Eternel ton Dieu a fait à Pharao & à tous les Egyptiens:

19. De ces grandes eſpreuues que tes yeux ont veuës, & des ſignes & miracles, & de la main forte, & du bras eſtendu, par lequel l'Eternel ton Dieu t'a fait ſortir *hors d' Egypte:* ainſi en fera l'Eternel ton Dieu à tous ces peuples deſquels tu aurois peur.

20. Meſme l'Eternel ton Dieu enuoyera contre eux des frellons, iuſques à ce que ſoyent peris ceux qui reſteront, & ceux qui ſe ſeront cachés de deuant toi.

21. Tu ne t'effrayeras point à cauſe d'eux: car l'Eternel ton Dieu, le *Dieu* Fort *qui eſt* grand & terrible, *eſt* au milieu de toi.

22. Or l'Etetnel ton Dieu arrachera ces nations-la de deuant toi petit à petit: tu n' en pourras pas venir à bout tout auſſi toſt, de peur que les beſtes des champs ne ſe multiplient contre toi.

23. Mais l'Eternel ton Dieu les liurera deuant toi, & les effrayera d'vn grand effroi, tant qu'il les ait exterminees.

ז

24 וְיִמְסַר מַלְכֵיהוֹן בִּידָךְ וְתוֹבֵיד יָת שְׁמְהוֹן מִתְּחוֹת שְׁמַיָּא לָא יִתְעַתַּד אֱנַשׁ קֳדָמָךְ עַד דִּתְשֵׁיצֵי יָתְהוֹן׃

25 צַלְמֵי טַעֲוָתְהוֹן תּוֹקְדוּן בְּנוּרָא לָא תַחְמֵד כַּסְפָּא וְדַהֲבָא דַּעֲלֵיהוֹן וְתִסַּב לָךְ דִּלְמָא תִתְּקַל בֵּיהּ אֲרֵי מְרַחַק קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ הוּא׃

26 וְלָא תָעֵיל דִּמְרַחַק לְבֵיתָךְ וּתְהֵי חֶרְמָא כְּוָתֵיהּ שַׁקָּצָא תְּשַׁקְצִנֵּיהּ וְרַחָקָא תְּרַחֲקִנֵּיהּ אֲרֵי חֶרְמָא הוּא׃

ח

1 כָּל תַּפְקֶדְתָּא דַּאֲנָא מְפַקֵּד לָךְ יוֹמָא דֵין תִּטְּרוּן לְמֶעְבַּד בְּדִיל דְּתֵיחוֹן וְתִסְגּוּן וְתֵיעֲלוּן וְתֵירְתוּן יָת אַרְעָא דְּקַיֵּים יְיָ לַאֲבָהָתְכוֹן׃

2 וְתִדְכַּר יָת כָּל אוֹרְחָא דְּדַבְּרָךְ יְיָ אֱלָהָךְ דְּנַן אַרְבְּעִין שְׁנִין בְּמַדְבְּרָא בְּדִיל לְעַנָּיוּתָךְ לְנַסָּיוּתָךְ לְמִדַּע יָת דִּי בְלִבָּךְ הֲתִטַּר פִּקּוֹדוֹהִי אִם לָא׃

3 וְעַנְיָךְ וְאַכְפְּנָךְ וְאוֹכְלָךְ יָת מַנָּא דְּלָא יְדַעְתָּ וְלָא יְדַעוּ אֲבָהָתָךְ בְּדִיל לְאוֹדָעוּתָךְ אֲרֵי לָא עַל לַחְמָא בִּלְחוֹדוֹהִי יִתְקַיַּם אֱנָשָׁא אֲרֵי עַל כָּל אַפָּקוּת (מֵימְרָא) דַּייָ יִתְקַיַּם אֱנָשָׁא׃

4 כְּסוּתָךְ לָא בְלִיאַת מִינָךְ וּמְסָנָךְ לָא יְחִיפוּ דְּנַן אַרְבְּעִין שְׁנִין׃

5 וְתִידַע עִם לִבָּךְ אֲרֵי כְּמָא דִּמְאַלֵּיף גְּבַר יָת בְּרֵיהּ יְיָ אֱלָהָךְ מְאַלְּפִינָךְ

ז

24 וְנָתַן מַלְכֵיהֶם בְּיָדֶךָ וְהַאֲבַדְתָּ אֶת־שְׁמָם מִתַּחַת הַשָּׁמָיִם לֹא־יִתְיַצֵּב אִישׁ בְּפָנֶיךָ עַד הִשְׁמִדְךָ אֹתָם׃

25 פְּסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם תִּשְׂרְפוּן בָּאֵשׁ לֹא־תַחְמֹד כֶּסֶף וְזָהָב עֲלֵיהֶם וְלָקַחְתָּ לָךְ פֶּן תִּוָּקֵשׁ בּוֹ כִּי תוֹעֲבַת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הוּא׃

26 וְלֹא־תָבִיא תוֹעֵבָה אֶל־בֵּיתֶךָ וְהָיִיתָ חֵרֶם כָּמֹהוּ שַׁקֵּץ תְּשַׁקְּצֶנּוּ וְתַעֵב תְּתַעֲבֶנּוּ כִּי־חֵרֶם הוּא׃

ח

1 כָּל־הַמִּצְוָה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם תִּשְׁמְרוּן לַעֲשׂוֹת לְמַעַן תִּחְיוּן וּרְבִיתֶם וּבָאתֶם וִירִשְׁתֶּם אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֵיכֶם׃

2 וְזָכַרְתָּ אֶת־כָּל־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הוֹלִיכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ זֶה אַרְבָּעִים שָׁנָה בַּמִּדְבָּר לְמַעַן עַנֹּתְךָ לְנַסֹּתְךָ לָדַעַת אֶת־אֲשֶׁר בִּלְבָבְךָ הֲתִשְׁמֹר מִצְוֹתָו אִם־לֹא׃

3 וַיְעַנְּךָ וַיַּרְעִבֶךָ וַיַּאֲכִלְךָ אֶת־הַמָּן אֲשֶׁר לֹא־יָדַעְתָּ וְלֹא יָדְעוּן אֲבֹתֶיךָ לְמַעַן הוֹדִיעֲךָ כִּי לֹא עַל־הַלֶּחֶם לְבַדּוֹ יִחְיֶה הָאָדָם כִּי עַל־כָּל־מוֹצָא פִי־יְהוָה יִחְיֶה הָאָדָם׃

4 שִׂמְלָתְךָ לֹא בָלְתָה מֵעָלֶיךָ וְרַגְלְךָ לֹא בָצֵקָה זֶה אַרְבָּעִים שָׁנָה׃

5 וְיָדַעְתָּ עִם־לְבָבֶךָ כִּי כַּאֲשֶׁר יְיַסֵּר אִישׁ אֶת־בְּנוֹ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מְיַסְּרֶךָּ׃

ζ.

24. Καὶ παραδώσει τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν εἰς τὰς χεῖράς σου, καὶ ἀπολεῖτε τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐκ τοῦ τόπου ἐκείνου. οὐκ ἀντιστήσεται οὐδεὶς κατὰ πρόσωπόν σου, ἕως ἂν ἐξολοθρεύσῃς αὐτούς.

25. Τὰ γλυπτὰ τῶν θεῶν αὐτῶν κατακαύσετε πυρί. καὶ οὐκ ἐπιθυμήσεις ἀργύριον, οὐδὲ χρυσίον ἀπ' αὐτῶν λαβεῖν σεαυτῷ, μήποτε πταίσῃς διὰ τοῦτο, ὅτι βδέλυγμα κυρίῳ τῷ θεῷ σου ἐστί.

26. Καὶ οὐκ εἰσοίσεις βδέλυγμα εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ ἀνάθημα ἔσῃ ὥσπερ καὶ τοῦτο. προσοχθίσματι προσοχθιεῖς, καὶ βδελύγματι βδελύξῃ, ὅτι ἀνάθημά ἐστι.

ΚΕΦΑΛ. ή.

1. Πάσας τὰς ἐντολὰς ἃς ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον φυλάξεσθε ποιεῖν, ἵνα ζῆτε, καὶ πολυπλασιασθῆτε, καὶ εἰσέλθητε, καὶ κληρονομήσητε τὴν γῆν ἀγαθὴν, ἣν ὤμοσε κύριος ὁ θεὸς τοῖς πατράσιν ὑμῶν.

2. Καὶ μνησθήσῃ πᾶσαν τὴν ὁδὸν ἣν ἤγαγέ σε κύριος ὁ θεός σου ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅπως ἂν κακώσῃ σε, καὶ πειράσῃ σε, καὶ διαγνωσθῇ τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ σου, εἰ φυλάξῃ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ἢ οὔ.

3. Καὶ ἐκάκωσέ σε, καὶ ἐλιμαγχόνησέ σε, καὶ ἐψώμισε τὸ μάννα ὃ οὐκ ἤδεισαν οἱ πατέρες σου, ἵνα ἀναγγείλῃ σοι, ὅτι οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι τῷ ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος θεοῦ, ζήσεται ὁ ἄνθρωπος.

4. Τὰ ἱμάτιά σου οὐ κατετρίβη ἀπὸ σοῦ, οἱ πόδες σου οὐκ ἐτυλώθησαν, ἰδοὺ, τεσσαράκοντα ἔτη.

5. Καὶ γνώσῃ τῇ καρδίᾳ σου, ὅτι ὡς εἴ τις ἄνθρωπος παιδεύσῃ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, οὕτω κύριος ὁ θεός σου παιδεύσει σε.

CAP. VII.

24. Tradetq; reges eorum in manus tuas, & diſperdes nomina eorum ſub cælo: nullus poterit reſiſtere tibi, donec conteras eos.

25. Sculptilia eorum igne combures: non concupiſces argentum & aurum de quibus facta ſunt, neque aſſumes ex eis tibi quicquam ne offendas, propterea quia abominatio eſt Domini Dei tui.

26. Nec inferes quippiam ex idôlo in domum tuam, ne fias anáthema, ſicut & illud eſt. Quaſi ſpurcitiam deteſtaberis, & velut inquinamentum ac ſordes abominationi habebis, quia anáthema eſt.

CAP VIII.

1. Omne mandatum quod ego præcipio tibi hodie, cave diligenter ut facias: ut poſſitis vivere, & multiplicemini, ingrêſſiq; poſſideatis Terram, pro qua iuravit Dominus patribus veſtris.

2. Et recordaberis cuncti itineris per quod adduxit te Dominus Deus tuus quadraginta annis per deſertũ, ut affligeret te, atq; tentaret, & nota fierent quæ in tuo animo verſabantur, utrum cuſtodires mandata illius, an non.

3. Afflixit te penuria, & dedit tibi cibum Manna, quod ignorabas tu & patres tui: ut oſtenderet tibi quod non in ſolo pane vivat homo, ſed in omni verbo quod egreditur de ore Domini.

4. Veſtimentum tuum quo operiebaris, nequaquam vetuſtate defecit, & pes tuus non eſt ſubtritus, en quadrageſimus annus eſt

5. Vt recogites in corde tuo, quia ſicut erudit filium ſuum homo, ſic Dominus Deus tuus erudiuit te.

Das VII. Capitel.

24. Vnd wird dir ire Könige in deine hende geben/vnd ſolt jren namen vmbbringen vnter dem Himel/ Es wird dir niemand widerſtehen/ biß du ſie vertilgeſt.

25. Die Bilde jrer götter ſolt du mit feuer verbrennen/vnd ſolt nicht begeren des ſilbers oder golds das dran iſt/oder zu dir nemen/daß du dich nit drinnen verfeheſt. Denn ſolches iſt dem HErren deinem Gott ein greuel.

26. Darumb ſolt du nicht in dein Hauß den greuel bringẽ/daß du nicht verbannet werdeſt/wie daſſelb iſt/ ſondern du ſolt einen eckel vnd greuel daran haben/ denn es iſt verbannet.

Das VIII. Capitel.

ALle Gebot/ die ich dir heute gebiete/ ſolt jr halten/ daß jhr darnach thut/ Auff daß jr lebet vnd gemehret werdet/ vnnd einkommet vnnd einnemet das Land/das der HErr euern Vätern geſchworen hat.

2. Vnd gedenckeſt alle des wegs/durch den dich der HErr dein Gott geleitet hat/ diſe viertzig Jar in der Wüſten/ Auff daß er dich demütigte/vnnd verſuchte/ das kunth würde/was in deinem hertzen were/ob du ſein Gebot halten würdeſt oder nicht.

3. Er demütiget dich vnd ließ dich hungern/vnd ſpeiſet dich mit Man/ daß du vnd deine Väter nie erkant hatteſt/auff daß er dir kunth thet/Daß der Menſch nicht lebet vom brot allein/Sondern von allem/das auß dem Mund des HErren gehet.

4. Deine kleider ſind nicht veraltet an dir/ vnnd deine Füſſe ſind nicht geſchwollen diſe viertzig Jar.

5. So erkenneſt du ie inn deinem hertzen/daß der HErr dein Gott dich gezogen hat/ wie ein Mann ſeinen Son zeucht.

CHAP. VII.

24. Et liurera leurs rois en ta main, & tu feras perir leur nom de deſſous les cieux: & nul ne pourra ſubſiſter deuant toi, tant que tu les ayes exterminés.

25. Tu bruſleras au feu les images taillees de leurs dieux: & ne cõuoiteras, point, ni ne prendras pour toi l' argent ou l' or de deſſus elles, de peur que tu n' en ſois enlacé: car c' *eſt* abomination à l'Eternel ton Dieu:

26. Ainſi tu n'introduiras point d'abomination en ta maiſon, afin que tu ne ſois en interdit comme cela *mais* tu l'auras en extreme horreur, & en extreme deteſtation, car c' *eſt* interdit.

CHAP. VIII.

1. Prenez garde à faire tous les commandemens que ie vous cõmande auiourd'hui, afin que vous viuez & ſoyez multiplies, & entriez au païs duquel l'Eternel a iuré à vos peres, & *le* poſſediez.

2. Et qu'il te ſouuiene de tout le chemin par lequel l'Eternel ton Dieu t'a fait marcher ces quarante ans en ce deſert, afin de t'humilier *&* t'eſprouuer, pour cognoiſtre ce qui *eſtoit* en ton cœur, ſi tu garderois ſes cõmandemens, ou non.

3. Il t'a donc humilié, & t' fait auoir faim mais il t' a repeu de Manne, laquelle tu n'auois point cognue, ni tes peres auſſi: afin de te faire cognoiſtre que l'homme ne viura pas de pain ſeulement, mais que l'homme viura de tout ce qui ſort de la bouche de Dieu.

4. Ton veſtement ne s'eſt point enuieili ſur toi, & ton pied n'a point eſté foulé ces quarante ans.

5. Cognoi donc en ton cœur que l'Eternel ton Dieu te chaſtie, ainſi que l'hõme chaſtie ſon enfant.

ח

6 וְתִטַּר יָת פִּקּוֹדַיָּא דַּייָ אֱלָהָךְ לִמְהָךְ בְּאוֹרְחָן דְּתַקְנָן קֳדָמוֹהִי וּלְמִדְחַל יָתֵיהּ׃

7 אֲרֵי יְיָ אֱלָהָךְ מַעֵלִינָךְ לַאֲרְעָא טָבָא אַרְעָא נָגְדָא נַחְלִין דְּמַיִין וּמַבּוּעֵי עֵינָוָן וּתְהוֹמִין נָפְקִין בְּבִקְעָן וּבְטוּרִין׃

8 אַרְעָא חִטִּין וְשַׂעֲרִין וְגֻפְנִין וְתֵאֵנִין וְרִמּוֹנִין אַרְעָא דְּזֵיתָהָא עָבְדִין מִשְׁחָא וְהִיא עָבְדָא דְּבָשׁ׃

9 אַרְעָא דְּלָא בְּמִסְכְּנוּת תֵּאכוּל בַּהּ לַחְמָא לָא תֶחְסַר מִדַּעַם בַּהּ אַרְעָא דְּאַבְנָהָא בַּרְזְלָא וּמִן טוּרָהָא תִּפְסֹל נְחָשָׁא׃

10 וְתֵיכוּל וְתִשְׂבַּע וּתְבָרֵיךְ יָת יְיָ אֱלָהָךְ עַל אַרְעָא טָבָא דִּיהַב לָךְ׃

11 אִסְתַּמַּר לָךְ דִּלְמָא תִנְשֵׁי יָת (דַּחְלְתָא) דַּייָ אֱלָהָךְ בְּדִיל דְּלָא לְמִטַּר פִּקּוֹדוֹהִי וְדִינוֹהִי וּקְיָמוֹהִי דַּאֲנָא מְפַקֵּיד לָךְ יוֹמָא דֵין׃

12 דִּלְמָא תֵיכוּל וְתִשְׂבַּע וּבָתִּין שַׁפִּירִין תִּבְנֵי וְתֵיתֵב׃

13 וְתוֹרָךְ וְעָנָךְ יִסְגּוּן וְכַסְפָּא וְדַהֲבָא יִסְגֵּי לָךְ וְכֹל דְּלָךְ יִסְגֵּי׃

14 וְיִתְקַף לִבָּךְ וְתִנְשֵׁי יָת (דַּחַלְתָּא) דַּייָ אֱלָהָךְ דְּאַפְּקָךְ מֵאַרְעָא דְּמִצְרַיִם מִבֵּית עַבְדוּתָא׃

15 דְּדַבְּרָךְ בְּמַדְבְּרָא רַבָּא וּדְחִילָא אֲתַר חִיוָן קָלָן וְעַקְרַבִּין וּבֵית צַחְוָנָא אֲתַר דְּלֵית מַיָּא דְּאַפֵּיק לָךְ מַיָּא מִן טִינָּרָא תַקִּיפָא׃

16 דְּאוֹכְלָךְ מַנָּא בְּמַדְבְּרָא דְּלָא יְדַעוּ אֲבָהָתָךְ בְּדִיל לְעַנּוֹיוּתָךְ וּבְדִיל לְנַסָּיוּתָךְ לְאוֹטָבָא לָךְ בְּסוֹפָךְ׃

ח

6 וְשָׁמַרְתָּ אֶת־מִצְוֺת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָלֶכֶת בִּדְרָכָיו וּלְיִרְאָה אֹתוֹ׃

7 כִּי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מְבִיאֲךָ אֶל־אֶרֶץ טוֹבָה אֶרֶץ נַחֲלֵי מָיִם עֲיָנֹת וּתְהֹמֹת יֹצְאִים בַּבִּקְעָה וּבָהָר׃

8 אֶרֶץ חִטָּה וּשְׂעֹרָה וְגֶפֶן וּתְאֵנָה וְרִמּוֹן אֶרֶץ־זֵית שֶׁמֶן וּדְבָשׁ׃

9 אֶרֶץ אֲשֶׁר לֹא בְמִסְכֵּנֻת תֹּאכַל־בָּהּ לֶחֶם לֹא־תֶחְסַר כֹּל בָּהּ אֶרֶץ אֲשֶׁר אֲבָנֶיהָ בַרְזֶל וּמֵהֲרָרֶיהָ תַּחְצֹב נְחֹשֶׁת׃

10 וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ וּבֵרַכְתָּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עַל־הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר נָתַן־לָךְ׃

11 הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־תִּשְׁכַּח אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְבִלְתִּי שְׁמֹר מִצְוֺתָיו וּמִשְׁפָּטָיו וְחֻקֹּתָיו אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם׃

12 פֶּן־תֹּאכַל וְשָׂבָעְתָּ וּבָתִּים טֹבִים תִּבְנֶה וְיָשָׁבְתָּ׃

13 וּבְקָרְךָ וְצֹאנְךָ יִרְבְּיֻן וְכֶסֶף וְזָהָב יִרְבֶּה־לָּךְ וְכֹל אֲשֶׁר־לְךָ יִרְבֶּה׃

14 וְרָם לְבָבֶךָ וְשָׁכַחְתָּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הַמּוֹצִיאֲךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים׃

15 הַמּוֹלִיכֲךָ בַּמִּדְבָּר הַגָּדֹל וְהַנּוֹרָא נָחָשׁ שָׂרָף וְעַקְרָב וְצִמָּאוֹן אֲשֶׁר אֵין־מָיִם הַמּוֹצִיא לְךָ מַיִם מִצּוּר הַחַלָּמִישׁ׃

16 הַמַּאֲכִלְךָ מָן בַּמִּדְבָּר אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּן אֲבֹתֶיךָ לְמַעַן עַנֹּתְךָ וּלְמַעַן נַסֹּתֶךָ לְהֵיטִבְךָ בְּאַחֲרִיתֶךָ׃

ή.

6. Καὶ φυλάξῃ τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ σου, πορεύεσθαι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ φοβεῖσθαι αὐτόν.

7. Ὁ γὰρ κύριος ὁ θεός σου εἰσάξει σε εἰς γῆν ἀγαθὴν, καὶ πολλὴν, οὗ χείμαῤῥοι ὑδάτων, καὶ πηγαὶ ἀβύσσων ἐκπορευόμεναι διὰ τῶν πεδίων, καὶ διὰ τῶν ὀρέων.

8. Γῆ πυροῦ καὶ κριθῆς, ἄμπελοι, συκαῖ, ῥοαὶ, γῆ ἐλαίας, ἐλαίου, καὶ μέλιτος.

9. Γῆ ἐφ' ἧς οὐ μετὰ πτωχείας φαγῇ τὸν ἄρτον σου, καὶ οὐκ ἐνδεηθήσῃ οὐδὲν ἐπ' αὐτῆς γῆ ἧς οἱ λίθοι αὐτῆς σίδηρος, καὶ ἐκ τῶν ὀρέων αὐτῆς μεταλλεύσεις χαλκόν.

10. Καὶ φαγῇ καὶ ἐμπλησθήσῃ, καὶ εὐλογήσεις κύριον τὸν θεόν σου, ἐπὶ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς ἧς δέδωκέ σοι.

11. Πρόσεχε σεαυτῷ μὴ ἐπιλάθῃ κυρίου τοῦ θεοῦ σου, τοῦ μὴ φυλάξαι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ τὰ κρίματα, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον.

12. Μήποτε φαγὼν, καὶ ἐμπλησθεὶς, καὶ οἰκίας καλὰς οἰκοδομήσας, καὶ κατοικήσας ἐν αὐταῖς.

13. Καὶ τῶν βοῶν σου καὶ τῶν προβάτων σου πληθυνθέντων σοι, ἀργυρίου καὶ χρυσίου πληθυνθέντων σοι, καὶ πάντων ὅσα σοι ἐστὶ πληθυνθέντων σοι.

14. Ὑψωθῇς τῇ καρδίᾳ σου, καὶ ἐπιλάθῃ κυρίου τοῦ θεοῦ σου, τοῦ ἐξαγαγόντος σε ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐξ οἴκου δουλείας.

15. Τοῦ ἀγαγόντος σε διὰ τῆς ἐρήμου τῆς μεγάλης καὶ τῆς φοβερᾶς ἐκείνης, οὗ ὄφις δάκνων καὶ σκορπίος καὶ δίψα, οὗ οὐκ ἦν ὕδωρ, τοῦ ἐξαγαγόντος σοι ἐκ πέτρας ἀκροτόμου πηγὴν ὕδατος.

16. Τοῦ ψωμίσαντός σε τὸ μάννα ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὃ οὐκ ᾔδεις σὺ καὶ οὐκ ᾔδεισαν οἱ πατέρες σου, ἵνα κακώσῃ σε, καὶ ἵνα ἐκπειράσῃ σε, καὶ εὖ σε ποιήσῃ ἐπ' ἐσχάτων σου.

CAP. VIII.

6. Vt cuſtodias mandata Domini Dei tui, & ambules in vijs eius, & timeas eum.

7. Dominus enim Deus tuus introducet te in terram bonam, terram rivorum, aquarumq; & fontium: in cuius campis & mõtibus erumpunt fluviorum abyſsi.

8. Terram frumenti, hordei ac vinearum, in qua ficus & malogranata, & oliveta naſcuntur: terram olei ac mellis.

9. Vbi abſq; ulla penuria comedes panẽ tuum, & rerum omnium abundantia perfruêris: cuius lapides ferrum ſunt, & de montibus eius æris metalla fodiuntur.

10. Vt cum comederis, & ſatiatus fueris, benedicas Domino Deo tuo pro Terra optima quam dedit tibi.

11. Obſerva, & caue ne quando obliviſcaris Domini Dei tui, & negligas mandata eius atque iudicia & ceremonias quas ego præcipio tibi hodie:

12. Ne poſtquam comederis & ſatiatus fueris, domos pulchras ædificaveris, & habitaveris in eis.

13. Habuerisq; armenta boum, & ouium greges, argenti, & auri, cunctarumque rerum copiam.

14. Elevetur cor tuum, & non reminiſcaris Domini Dei tui, qui eduxit te de Terra-Aegypti, de domo ſervitutis.

15. Et ductor tuus fuit in ſolitudine magna atque terribili, in qua erat ſerpens flatu adurens, & ſcorpio ac dipſas, & nullæ omnino aquæ: qui eduxit rivos de petra duriſsima.

16. Et cibavit te Manna in ſolitudine, quod neſcierunt patres tui. Et poſtquam afflixit ac probavit, ad extremum miſertus eſt tui.

Das VIII. Capitel.

6. So halt nun die Gebot des HErrn deines Gottes/daß du in ſeinen wegen wandelſt/vnd förchteſt jhn.

7. Denn der HERR dein Gott führet dich in ein gut Land/ein Land da bäche vnd Bruñen vnd Seen innen ſind/ die an den Bergen vnnd inn den auen flieſſen.

8. Ein Land/da Weitzen/Gerſten/ Weinſtöck/Feigenbäum vnd Granatöpffel innen ſind/Ein Land/da ölbaum vnd Honig innen wechſt.

9. Ein Land da du brot gnug zu eſſen haſt/da auch nichts mangelt/Ein land des ſteine eiſen ſind/da du ertz auß den Bergen haueſt.

10. Vnd wenn du geſſen haſt/vnd ſatt biſt/daß du den HErrn deinen Gott lobeſt/für das gute Land/daß er dir gegeben hat.

11. So hüte dich nun/ daß du des HERREN deines Gottes nicht vergeſſeſt/ damit das du ſeine Gebot/vnd ſeine Geſetz vnd Rechte/die ich dir heute gebiete/nit halteſt.

12. Das/wenn du nun geſſen haſt vnnd ſatt biſt/vnnd ſchöne Häuſer erbaueſt/vnd drinnen woneſt.

13. Vnd deine Rinder vnd ſchafe/vnd ſilber vnd gold/vnd alles was du haſt/ ſich mehret.

14. Daß denn dein hertz ſich nit erhebe/vnnd vergeſſeſt des HErren deines Gottes/der dich auß Egyptenland geführet hat/auß dem Dienſthauſe.

15. Vnnd hat dich geleitet durch die groſſe vnd grauſame Wüſten/da feurige Schlangen/vnd Scorpion/vnd eitel dürre/vnd kein waſſer war/vnd ließ dir Waſſer auß den hartẽ Felſen gehen.

16. Vnnd ſpeiſet dich mit Man in der Wüſten/von welchem deine Väter nichts gewuſt haben/Auff daß er dich demütiget vnd verſuchet/daß er dir hernach wolthet.

CHAP. VIII.

6. Et garde les commandemẽs de l'Eternel tõ Dieu, pour cheminer en ſes voyes, & pour le craindre.

7. Car l'Eternel ton Dieu te va faire entrer en vn bon païs, païs de torrens d'eaux, de fontaines & abyſmes, qui ſourdent par campagnes & & par montagnes:

8. Païs de blé, d'orge, de vignes, de figuiers, & de grenadiers: pais d'oliuiers portans huile, & de miel:

9. Païs où tu ne mangeras point le pain en diſette, auquel rien ne te defaudra: païs duquel les pierres *ſont* fer, & des montagnes du quel tu tailleras l'arain.

10. Tu mangeras donc & ſeras & raſſaſie & beniras l'Eternel ton Dieu, pour le bon païs qu'il t'aura donné.

11. Pren garde á toi de peur que tu n'oublies l'Eternel tõ Dieu, ne gardant point ſes commandemens, ſes droits & ſes ſtatuts que ie te commande auiourd'hui.

12. De peur que mangeant & eſtant raſſaſié, & baſtiſſant de belles maiſons, & *y* demeurant,

13. Et ton gros & menu beſtail eſtant multiplié, & l'argent & l'or t'eſtant multiplié, & tout ce que tu auras t'eſtant multiplié:

14. Lors ton cœur ne s'eſleue, & que tu n'oublies l Eternel ton Dieu, qui t à retiré hors de païs d Egypte, de la maiſon de ſeruirude:

15. Qui t'a fait marcher par ce deſers grand & terrible, *deſert* de ſerpens-*voire de ſerpens* bruſlans, & de ſcorpiõs, & de ſechereſſe, *&* où *il* n'*y* *à* point d eau: qui t' a fait ſortir de l'eau d'vn rocher qui eſtoit pur caillou:

16. Qui te donne à manger la Manne en ſe deſert, (laquelle tes peres n'auoyent point cognue) afin de t'humilier, & de t'eſprouuer, pour te bien faire en fin:

ח

17 וְתֵימַר בְּלִבָּךְ חֵילִי ו וּתְקוֹף יְדִי קְנוֹ לִי יָת ג נִכְסַיָּא הָאִלֵּין׃

18 וְתִדְכַּר יָת יְיָ אֱלָהָךְ אֲרֵי הוּא דְּיָהֵב לָךְ חֵילָא לְמִקְנֵי נִכְסִין בְּדִיל לְקַיָּמָא יָת קְיָמֵיהּ דְּקַיֵּים לַאֲבָהָתָךְ כְּיוֹמָא הָדֵין׃

19 וִיהֵי אִם מִנְשָׁא תִנְשֵׁי יָת יְיָ אֱלָהָךְ וּתְהָךְ בָּתַר טַעֲוָת עַמְמַיָּא וְתִפְלְחִינּוּן וְתִסְגֻּד לְהוֹן אַסְהֵדִית בְּכוֹן יוֹמָא דֵין אֲרֵי מֵיבַד תֵּיבְדוּן׃

20 כְּעַמְמַיָּא דַּייָ מְגַלֵי מִן קֳדָמֵיכוֹן כֵּן תֵּיבְדוּן ח חֲלָף דִּי לָא קַבֶּלְתּוּן ב (בְּמֵימְרָא) דַּייָ אֱלָהָךְ׃

ח

17 וְאָמַרְתָּ בִּלְבָבֶךָ כֹּחִי וְעֹצֶם יָדִי עָשָׂה לִי אֶת־הַחַיִל הַזֶּה׃

18 וְזָכַרְתָּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי הוּא הַנֹּתֵן לְךָ כֹּחַ לַעֲשׂוֹת חָיִל לְמַעַן הָקִים אֶת־בְּרִיתוֹ אֲשֶׁר־נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ כַּיּוֹם הַזֶּה׃

19 וְהָיָה אִם־שָׁכֹחַ תִּשְׁכַּח אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהָלַכְתָּ אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים וַעֲבַדְתָּם וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ לָהֶם הַעִדֹתִי בָכֶם הַיּוֹם כִּי אָבֹד תֹּאבֵדוּן׃

20 כַּגּוֹיִם אֲשֶׁר יְהוָה מַאֲבִיד מִפְּנֵיכֶם כֵּן תֹּאבֵדוּן עֵקֶב לֹא תִשְׁמְעוּן בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

ἡ'.

17. Καὶ μὴ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου· ἡ ἰσχύς μου, καὶ τὸ κράτος τῆς χειρός μου ἐποίησέ μοι τὴν δύναμιν τὴν μεγάλην ταύτην.

18. Καὶ μνησθήσῃ κυρίου τοῦ θεοῦ σου, ὅτι αὐτός σοι δίδωσιν ἰσχὺν, τοῦ ποιῆσαι δύναμιν. καὶ ἵνα στήσῃ τὴν διαθήκην αὐτοῦ, ἣν ὤμοσε τοῖς πατράσι σου ὡς σήμερον.

19. Καὶ ἔσται ἐὰν λήθῃ ἐπιλάθῃ κυρίου τοῦ θεοῦ σου, καὶ πορευθῇς ὀπίσω θεῶν ἑτέρων, καὶ λατρεύσῃς αὐτοῖς, καὶ προσκυνήσῃς αὐτοῖς, διαμαρτύρομαι ὑμῖν σήμερον τόν τε οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, ὅτι ἀπωλείᾳ ἀπολεῖσθε.

20. Καθὰ καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη, ὅσα κύριος ὁ θεὸς ἀπολλύει ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, οὕτως ἀπολεῖσθε ἀνθ' ὧν οὐκ ἠκούσατε τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν.

ט

1 שְׁמַע יִשְׂרָאֵל אַתְּ עָבַר יוֹמָא דֵין יָת יַרְדְּנָא ל לְמֵיעַל לְתָרָכָא עַמְמִין ר רַבְרְבִין וְתַקִּיפִין מִינָּךְ ק קִרְוִין רַבְרְבָן וּכְרִיכָן עַד צֵית שְׁמַיָּא׃

2 עַם רַב וְתַקִּיף בְּנֵי גִי גִּיבָּרַיָּא דְּאַתְּ יְדַעְתְּ וְאַתְּ שְׁמַעְתְּ מַן יָכוֹל לְמֵיקַם קֳדָם בְּנֵי גִּבָּרַיָּא׃

3 וְתִדַּע יוֹמָא דֵין אֲרֵי יְיָ אֱלָהָךְ הוּא דְּעָבַר קֳדָמָךְ (מֵימְרֵיהּ) אֶשָּׁא אָכְלָא הוּא יְשֵׁיצֵינּוּן וְהוּא יְתַבְּרִינּוּן קֳדָמָךְ ות וּתְתָרֵיכִינּוּן וּתְהוֹבְדִנּוּן בפ בִּפְרִיעַ כְּמָא דְּמַלֵּיל יְיָ לָךְ׃

4 לָא תֵימַר בְּלִבָּךְ כַּד יְתַבַּר יְיָ אֱלָהָךְ יָתְהוֹן מִן קֳדָמָךְ לְמֵימַר בִּזְכוּתִי א אַיְתִיַנִי יְיָ לְמֵירַת יָת אַרְעָא הָדָא וּבְחוֹבֵי ע עַמְמַיָּא הָאִלֵּין יְיָ ת תָּרֵיכִינּוּן מִן קֳדָמָךְ׃

ט

1 שְׁמַע יִשְׂרָאֵל אַתָּה עֹבֵר הַיּוֹם אֶת־הַיַּרְדֵּן לָבֹא לָרֶשֶׁת גּוֹיִם גְּדֹלִים וַעֲצֻמִים מִמֶּךָּ עָרִים גְּדֹלֹת וּבְצֻרֹת בַּשָּׁמָיִם׃

2 עַם־גָּדוֹל וָרָם בְּנֵי עֲנָקִים אֲשֶׁר אַתָּה יָדַעְתָּ וְאַתָּה שָׁמַעְתָּ מִי יִתְיַצֵּב לִפְנֵי בְּנֵי עֲנָק׃

3 וְיָדַעְתָּ הַיּוֹם כִּי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הוּא־הָעֹבֵר לְפָנֶיךָ אֵשׁ אֹכְלָה הוּא יַשְׁמִידֵם וְהוּא יַכְנִיעֵם לְפָנֶיךָ וְהוֹרַשְׁתָּם וְהַאֲבַדְתָּם מַהֵר כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה לָךְ׃

4 אַל־תֹּאמַר בִּלְבָבְךָ בַּהֲדֹף יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֹתָם ׀ מִלְּפָנֶיךָ לֵאמֹר בְּצִדְקָתִי הֱבִיאַנִי יְהוָה לָרֶשֶׁת אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת וּבְרִשְׁעַת הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה יְהוָה מוֹרִישָׁם מִפָּנֶיךָ׃

ΚΕΦΑΛ. θ'.

1. Ἄκουε Ἰσραήλ, σὺ διαβαίνεις σήμερον τὸν Ἰορδάνην, εἰσελθεῖν κληρονομῆσαι ἔθνη μεγάλα καὶ ἰσχυρὰ μᾶλλον ἢ ὑμεῖς, πόλεις μεγάλας καὶ τειχήρεις ἕως τοῦ οὐρανοῦ.

2. Λαὸν μέγαν καὶ πολὺν καὶ εὐμήκη, υἱοὺς Ἐνάκ, οὓς σὺ οἶσθα, καὶ σὺ ἀκήκοας· τίς ἀντιστήσεται κατὰ πρόσωπον υἱῶν Ἐνάκ;

3. Καὶ γνώσῃ σήμερον, ὅτι κύριος ὁ θεός σου, οὗτος προπορεύσεται πρὸ προσώπου σου, πῦρ καταναλίσκον ἐστίν. οὗτος ἐξολοθρεύσει αὐτοὺς, καὶ οὗτος ἀποστρέψει αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου σου, καὶ ἐξολοθρεύσει αὐτοὺς, καὶ ἀπολεῖ αὐτοὺς ἐν τάχει, καθάπερ εἶπέ σοι κύριος.

4. Μὴ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου ἐν τῷ ἐξαναλῶσαι κύριον τὸν θεόν σου τὰ ἔθνη ταῦτα πρὸ προσώπου σου λέγων· διὰ τὰς δικαιοσύνας μου εἰσήγαγέ με κύριος κληρονομῆσαι τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν ταύτην, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀσέβειαν τῶν ἐθνῶν τούτων κύριος ἐξολοθρεύσει αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου σου.

CAP VIII.

17. Ne diceres in corde tuo, Fortitudo mea, & robur manus meæ, hęc omnia mihi præſtiterunt.

18. Sed recorderis Domini Dei tui, quòd ipſe vires tibi præbuerit, ut impleret pactum ſuum, ſuper quo iuravit patribus tuis, ſicut præſens indicat dies.

19. Sin autem oblitus Domini Dei tui, ſecutus fueris deos alienos, coluerisq; illos & adoraveris: ecce nunc prædico tibi quòd omnino diſpereas.

20. Sicut Gentes quas delevit Dominus in introitu tuo, ita & vos peribitis, ſi inobedientes fueritis voci Domini Dei veſtri.

CAP. IX.

1. Audi Iſraël, Tu transgredieris hodie Iordanem, ut poſſideas nationes maximas & fortiores te, civitates ingentes, & ad cælum uſque muratas.

2. Populum magnum atq; ſublimem, filios Enacim, quos ipſe vidiſti, & audiſti, quibus nullus poteſt ex adverſo reſiſtere.

3. Scies ergo hodie quòd Dominus Deus tuus ipſe tranſibit ante te, ignis devorans atque conſumens, qui conterat eos & deleat atque diſperdat ante faciem tuam velociter, ſicut locutus eſt tibi.

4. Ne dicas in corde tuo cum deleverit eos Dominus Deus tuus in conſpectu tuo, Propter iuſtitiam meam introduxit me Dominus, vt terram hanc poſſiderẽ, cum propter impietates ſuas iſtæ deletæ ſint nationes.

Das VIII. Capitel.

17. Du möchteſt ſonſt ſagen in deinem hertzen/Meine krefſte vnd meiner hende ſtercke haben mir diß vermögen außgericht.

18. Sondern daß du gedechteſt an den HERRN deinen Gott / Denn er iſts/der dir krefſte gibt/ſolche mechtige thaten zu thun/Auff daß er hielte ſeinen Bund / den er deinen Vätern geſchworen hat/wie es gehet heuts tages.

19. Wirſt du aber des HERRN deines Gottes vergeſſen/ vnnd andern Göttern nachfolgen / vnnd jnen dienen vnd ſie anbeten/ſo bezeuge ich heute über euch/daß jr vmbkommen werdet.

20. Eben wie die Heiden/die der HErr vmbbringet für eurem angeſicht / ſo werdet jr auch vmbkommen / darumb daß jr nicht gehorſam ſeyt der ſtimme des HERRN euers Gottes.

Das IX. Capitel.

Höre Iſrael / Du wirſt heute über den Jordan gehen/ das du einkommeſt einzunemen die Völcker / die gröſſer vnnd ſtercker ſind denn du / groſſe Städte/vermauret biß in den Himel.

2. Ein groß hoch volck/die Kinder Enakim/die du erkandt haſt / von denen du auch gehöret haſt / Wer kan wider die Kinder Enak beſtehen?

3. So ſoltu wiſſen heute/daß der HErr dein Gott gehet für dir her / ein verzehrend feur/Er wird ſie vertilgen vñ wird ſie vnterwerffen für dir her/vnnd wird ſie vertreiben vnnd vmbbringen bald/ wie dir der HERR geredt hat.

4. Wenn nun der HERR dein Gott ſie auß geſtoſſen hat/ für dir her/ ſo ſprich nicht in deinem hertzen : Der HERR hat mich herein geführet/ diß Land einzunemen / vmb meiner gerechtigkeit willen/ſo doch der HERR diſe Heiden vertreibt für dir her / vmb jhres Gottloſen weſens willen.

CHAP. VIII.

17. *Et ne* dies en ton cœur, Ma puiſſance, & la force de ma main m'a acquis ces facultés.

18. Ains te ſouuiendra de l'Eternel ton Dieu, car c'*eſt* lui qui te donne puiſſance pour acquerir des facultes, afin de ratifier ſon alliance, laquelle il aiuree à tes peres, cõme *il appert* ce iuord'hui.

16. Que s'il aduient que tu mettes aucunemẽt en oubli l'Eternel ton Dieu, & que tu ailles apres les autres dieux & les ſerues, & te proſternes dauant eux, ie proteſte contre vous que pour certain vous peritez.

20. Vous perirez tout ainſi que les nations que l'Eternel fait perir deuant vous d'autant que vous n' aurez point obeï à la voix de l Eternel voſtre Dieu.

CHAP. IX.

1. Eſcoute, Iſraël, tu vas paſſer auiourd'hui le Iordain, pour entrer vers des nations plus grandes & plus fortes que toi, vers des villes grandes & cloſes iuſques au ciel, pour *les* poſſeder:

2. Vers vn peuple grand & haut, les enfans des Hanakins, que tu cognois, & *deſquels* tu as ouï dire, Qui *eſt ce qui* ſubſiſtera deuant les enfans de Hanak?

3. Sache donc auiorurd' hui que l' Eternel ton Dieu, qui paſſe deuant toi, eſt vn feu conſumant: c'eſt lui qui les deſtruira, & c'eſt lui qui les abbaiſſera deuant toi, tu les deſpoſſederas, & les feras perir incontinent, ainſi que l'Eternel t, a dit.

4. Ne di point en ton cœur quand l'Eternel ton Dieu les aura deboutes de deuant toi c'eſt à cauſe de ma iuſtice que l'Eternel m'a fait entrer en ce païs ici pour *le* poſſeder. Car c'eſt à cauſe de la meſchanceté de ces nations-la que l Eternel les va dechaſſer de deuant toi.

ט

5 לָא בִזְכוּתָךְ וּבְקַשִׁיטוּת
לִבָּךְ אַתְּ עָלֵיל לְמֵירַת יַת
אַרְעֲהוֹן אֲרֵי בְּחוֹבֵי עמ
עַמְמַיָּא הָאִלֵּין יְיָ אֱלָהָךְ
מְתָרֵיכִנּוּן מִן קֳדָמָךְ וב
וּבְדִיל לְקַיָּמָא יַת פִּתְגָּמָא
דְקַיֵּים יְיָ לַאֲבָהָתָךְ ל
לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב׃

6 וְתִדַּע אֲרֵי לָא בְזָכְוָתָךְ
יְיָ אֱלָהָךְ יָהֵיב לָךְ יַת א
אַרְעָא טַבְתָא הָדָא
לְמֵירְתַהּ אֲרֵי עַם קְשֵׁי ק
קְדַל אַתְּ׃

7 אִדְכַר לָא תִנְשֵׁי יַת
דְּאַרְגֵּיזְתָא קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ
בְּמַדְבְּרָא לְמִן יוֹמָא ד
דִּנְפַקְתָּא מֵאַרְעָא ד
דְמִצְרַיִם עַד מֵיתֵיכוֹן
עַד אַתְרָא הָדֵין מְסָרְבִין
הֲוֵיתוּן קֳדָם יְיָ׃

8 וּבְחוֹרֵב אַרְגֵּיזְתּוּן קֳדָם
יְיָ וַהֲוָה רְגַז מִן קֳדָם יְיָ
בְּכוֹן לְשֵׁיצָאָה יַתְכוֹן׃

9 בְּמִסְּקִי לְטוּרָא לְמִסַּב
לוּחֵי אַבְנַיָּא לוּחֵי קְיָמָא
דִּגְזַר יְהוָה עִמְּכוֹן וִיתֵיבִית
בְּטוּרָא אַרְבְּעִין יְמָמִין
וְאַרְבְּעִין לֵילָוָן לַחְמָא
לָא אֲכָלֵית וּמַיָּא
לָא שְׁתֵיתִי׃

10 וִיהַב יְיָ לִי יַת תְּרֵין
לוּחֵי אַבְנַיָּא כְּתִיבִין בא
בְּאֶצְבְּעָא דַּיְיָ וַעֲלֵיהוֹן
כְּכָל פִּתְגָּמַיָּא דְּמַלֵּיל
יְיָ עִמְּכוֹן בְּטוּרָא מִגּוֹ
אֶשָּׁתָא בְּיוֹמָא דִקְהָלָא׃

11 וַהֲוָה מִסּוֹף אַרְבְּעִין
יְמָמִין וְאַרְבְּעִין לֵילָוָן י
יְהַב יְיָ לִי יַת תְּרֵין לוּחֵי
אַבְנַיָּא לוּחֵי קְיָמָא׃

ט

5 לֹא בְצִדְקָתְךָ וּבְיֹשֶׁר לְבָבְךָ
אַתָּה בָא לָרֶשֶׁת אֶת־אַרְצָם
כִּי בְּרִשְׁעַת הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ מוֹרִישָׁם מִפָּנֶיךָ וּלְמַעַן
הָקִים אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר נִשְׁבַּע
יְהוָה לַאֲבֹתֶיךָ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק
וּלְיַעֲקֹב׃

6 וְיָדַעְתָּ כִּי לֹא בְצִדְקָתְךָ יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ אֶת־הָאָרֶץ הַטּוֹבָה
הַזֹּאת לְרִשְׁתָּהּ כִּי עַם־קְשֵׁה־עֹרֶף
אָתָּה׃

7 זְכֹר אַל־תִּשְׁכַּח אֵת אֲשֶׁר־
הִקְצַפְתָּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בַּמִּדְבָּר
לְמִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר־יָצָאתָ מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם עַד־בֹּאֲכֶם עַד־הַמָּקוֹם
הַזֶּה מַמְרִים הֱיִיתֶם עִם־יְהוָה׃

8 וּבְחֹרֵב הִקְצַפְתֶּם אֶת־יְהוָה
וַיִּתְאַנַּף יְהוָה בָּכֶם לְהַשְׁמִיד
אֶתְכֶם׃

9 בַּעֲלֹתִי הָהָרָה לָקַחַת לוּחֹת
הָאֲבָנִים לוּחֹת הַבְּרִית אֲשֶׁר־
כָּרַת יְהוָה עִמָּכֶם וָאֵשֵׁב בָּהָר
אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה
לֶחֶם לֹא אָכַלְתִּי וּמַיִם לֹא
שָׁתִיתִי׃

10 וַיִּתֵּן יְהוָה אֵלַי אֶת־שְׁנֵי
לוּחֹת הָאֲבָנִים כְּתֻבִים בְּאֶצְבַּע
אֱלֹהִים וַעֲלֵיהֶם כְּכָל־הַדְּבָרִים
אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה עִמָּכֶם בָּהָר
מִתּוֹךְ הָאֵשׁ בְּיוֹם הַקָּהָל׃

11 וַיְהִי מִקֵּץ אַרְבָּעִים יוֹם
וְאַרְבָּעִים לַיְלָה נָתַן יְהוָה אֵלַי
אֶת־שְׁנֵי לֻחֹת הָאֲבָנִים לֻחוֹת
הַבְּרִית׃

θ'.

5. Οὐχὶ διὰ τὴν δικαιοσύνην σου, οὐδὲ διὰ τὴν ὁσιότητα τῆς καρδίας σου, σὺ εἰσπορεύῃ κληρονομῆσαι τὴν γῆν αὐτῶν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀσέβειαν καὶ ἀνομίαν τῶν ἐθνῶν τούτων κύριος ἐξολοθρεύσει αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου σου, καὶ ἵνα στήσῃ τὴν διαθήκην ἣν ὤμοσε κύριος τοῖς πατράσιν ὑμῶν ἀβραὰμ καὶ ἰσαὰκ καὶ ἰακώβ.

6. Καὶ γνώσῃ σήμερον ὅτι οὐχὶ διὰ τὰς δικαιοσύνας σου κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν ταύτην κληρονομῆσαι, ὅτι λαὸς σκληροτράχηλος εἶ.

7. Μνήσθητι μὴ ἐπιλάθῃ ὅσα παρώξυνας κύριον τὸν θεόν σου ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐξήλθετε ἐκ γῆς αἰγύπτου, ἕως ἤλθετε εἰς τὸν τόπον τοῦτον, ἀπειθοῦντες διετελεῖτε τὰ πρὸς κύριον.

8. Καὶ ἐν χωρὴβ παρωξύνατε κύριον, καὶ ἐθυμώθη κύριος ἐφ' ὑμᾶς, ἐξολοθρεῦσαι ὑμᾶς.

9. Ἀναβαίνοντός μου εἰς τὸ ὄρος, λαβεῖν τὰς πλάκας τὰς λιθίνας, πλάκας διαθήκης, ἃς διέθετο κύριος πρὸς ὑμᾶς, καὶ κατεγινόμην ἐν τῷ ὄρει τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας, ἄρτον οὐκ ἔφαγον καὶ ὕδωρ οὐκ ἔπιον.

10. Καὶ ἔδωκέ μοι κύριος τὰς δύο πλάκας τὰς λιθίνας γεγραμμένας ἐν τῷ δακτύλῳ τοῦ θεοῦ, καὶ ἐπ' αὐταῖς ἐγέγραπτο πάντες οἱ λόγοι οὓς ἐλάλησε κύριος πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ὄρει ἐκ μέσου τοῦ πυρὸς ἐν ἡμέρᾳ ἐκκλησίας.

11. Καὶ ἐγένετο διὰ τεσσαράκοντα ἡμερῶν καὶ διὰ τεσσαράκοντα νυκτῶν, ἔδωκε κύριος ἐμοὶ τὰς δύο πλάκας τὰς λιθίνας, πλάκας διαθήκης.

CAP. IX.

5. Neque enim propter iuſtitias tuas, & æquitatem cordis tui ingrederis ut poſſideas terras earum: ſed quia illæ egerunt impiè, introëunte te deletæ ſunt: & ut compleret verbum ſuum Dominus, quod ſub iuramento pollicitus eſt patribus tuis Abraham, Iſaac, & Iacob.

6. Scito ergo, quòd non propter iuſtitias tuas Dominus Deus tuus dederit tibi terram hanc optimam in poſſeſſionem, cum duriſſimæ cervicis ſis populus.

7. Memento, & ne obliviſcaris quomodo ad iracundiam provocaveris Dominum Deum tuum in ſolitudine. Ex eo die quo egreſſus es ex Ægypto uſq; ad locum iſtum ſemper adverſum Dominum contendiſti.

8. Nam & in Horeb provocaſti eum, & iratus delere te voluit.

9. Quando aſcendi in montem, ut acciperem tabulas lapideas pacti quod pepigit vobiſcum Deus: & perſeveravi in monte quadraginta diebus & quadraginta noctibus, panem non comedens, & aquam non bibens.

10. Deditque mihi Dominus duas tabulas lapideas ſcriptas digito Dei, & continentes omnia verba quę vobis locutus eſt in monte de medio ignis, quando concio populi congregata eſt.

11. Cumq; tranſiſſent quadraginta dies, & totidem noctes, dedit mihi Dominus duas tabulas lapideas, tabulas fœderis.

Das IX. Capitel.

5. Denn du kommſt nicht herein/ jhr Land einzunemen/ vm̃ deiner gerechtigkeit vnd deines auffrichtigen hertzens willen. Sondern der HERR dein Gott vertreibt diſe Heiden vmb jhres Gottloſen weſens willen/ daß er das wort halte/ daß der HERR geſchworen hat deinen Vätern/ Abraham/ Iſaac vnd Jacob.

6. So wiſſe nun/ daß der HERR dein Gott dir nicht vmb deiner gerechtigkeit willen/ diß gute Land gibt einzunemen/ Sintemal du ein halßſtarrig volck biſt.

7. Gedencke vnd vergiß nicht/ wie du den HERRN deinen Gott erzürnetest in der Wüſten. Von dem tage an/ da du auß Egyptenland zogeſt/ biß jhr kommen ſeidt an diſen Ort/ ſeydt jr vngehorſam geweſen dem HERRN.

8. Denn in Horeb erzürnetet jhr den HERRN/ alſo/ daß er für zorn euch vertilgen wolt.

9. Da ich auff den Berg gegangen war/ die ſteinern Tafeln zu empfahen/ die Tafeln des Bunds/ den der HERr mit euch machet/ vnnd ich viertzig tag vnd viertzig nacht auff dem Berge bleib vnnd kein Brot aß/ vnnd kein Waſſer tranck.

10. Vnnd mir der HErr die zwo ſteinern Tafeln gab/ mit dem finger Gottes beſchrieben/ vnd darauff alle wort wie der HErr mit euch auß dem feuer auff dem Berge geredt hatte/ am tage der verſamlunge.

11. Vnd nach den viertzig tagen vnnd viertzig nachten/ gab mir der HERR die zwo ſteinern Tafeln des Bunds.

CHAP. IX.

5. Ce n'eſt point pour ta iuſtice ne pour la droiture de ton cœur, que tu entres en leur païs pour *le* poſſeder, mais c'eſt pour la meſchanceté de ces nations-la que l'Eternel ton Dieu les va dechaſſer de deuant toi: & afin de ratifier la parole que l'Eternel a iuree à tes peres, Abraham, Iſaac, & Iacob.

6. Sache donc que ce n'eſt point pour ta iuſtice, que l'Eternel ton Dieu te donne ce bon païs ici pour le poſſeder: car tu *es* vn peuple de col roide.

7. Aye ſouuenance *&* n'oublie pas que tu as fait grãdement colerer l'Eternel ton Dieu en ce deſert, *&* que de puis le iour que vous eſtes ſortis du païs d'Egypte, iuſqu'à ce que vous eſtes venus iuſques en ce lieu-ci, vous aues eſté rebelles contre l'Eternel.

8. Meſmes en Horeb vous auez fait grandement colerer l'Eternel: dont l'Eternel ſe courrouca contre vous, pour vous deſtruire.

9. Quand ie montai en la montagne pour prendre les tables de pierre, *qui ſont* les tables de l'alliance que l'Eternel auoit traittee auec vous: ie demeurai en la montagne quarante iours & quarante nuicts, ſans manger pain ne boire eau.

10. Lors l'Eternel me donna deux tables de pierre eſcrites du doigt de Dieu, & *ce qui eſtoit eſcrit* ſur icelles *eſtoit* ſelon toutes les paroles que l'Eternel auoit proferees *parlant* auec vous, en la montagne, du milieu du feu, au iour de la congregation.

11. Et aduint au bout de quarante iours & quarante nuicts, que l'Eternel me donna les deux tables de pierre, *qui ſont* les tables de l'alliance.

ט

12 וַאֲמַר יְיָ לִי קוּם חוּת
בִּפְרִיעַ מִכָּא אֲרֵי חַבִּיל
עַמָּךְ דְּאַפֵּקְתָּא מִמִּצְרַיִם
סְטוֹ בִּפְרִיעַ מִן אוֹרְחָא
דְּפַקֵּדְתִּינוּן עֲבַדוּ לְהוֹן מ
מַתְּכָא׃

13 וַאֲמַר יְיָ לִי לְמֵימָר
גְּלֵי קֳדָמַי יַת עַמָּא הָדֵין
וְהָא עַם קְשֵׁי קְדָל הוּא׃

14 אֲנַח בָּעוּתָךְ מִן קֳדָמַי
וַאֲשֵׁיצֵינוּן וְאֶמְחֵי יַת
שְׁמְהוֹן מִתְּחוֹת שְׁמַיָּא וא
וְאֶעְבֵּיד יָתָךְ לְעַם תַּקִּיף
וְסַגִּי מִנְּהוֹן׃

15 וְאִתְפְּנֵיתִי וּנְחָתִית
מִן טוּרָא וְטוּרָא בָּעַר בא
בְּאֶשָּׁתָא וּתְרֵין לוּחֵי ק
קְיָמָא עַל תַּרְתֵּין יְדָי׃

16 וַחֲזֵית וְהָא חַבְתּוּן ק
קֳדָם יְיָ אֱלָהֲכוֹן עֲבַדְתּוּן
לְכוֹן עֵיגָל מַתְּכָא סְטֵיתוּן
בִּפְרִיעַ מִן אוֹרְחָא דְּפַקֵּיד
יְיָ יַתְכוֹן׃

17 וַאֲחֵדִית בִּתְרֵין לִי
לוּחַיָּא וּרְמֵיתִנּוּן מֵעַל
תַּרְתֵּין יְדָי וְתַבַּרְתִּינוּן ל
לְעֵינֵיכוֹן׃

18 וְאִשְׁתַּטַּחִית קֳדָם יְיָ
כַּד בְּקַדְמֵיתָא אַרְבְּעִין
יְמָמִין וְאַרְבְּעִין לֵילָוָן לח
לַחְמָא לָא אֲכָלִית
וּמַיָּא לָא שְׁתֵיתִי עַל כָּל
חוֹבַתְכוֹן דְּחַתִבוּן לְמֶעְבַּד
דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ לְאַרְגָּזָא
קֳדָמוֹהִי׃

19 אֲרֵי דְּחֵילִית מִן קֳדָם
רֻגְזָא וְחֵימְתָא דִּרְגַז יְיָ
עֲלֵיכוֹן לְשֵׁיצָאָה יַתְכוֹן וק
וְקַבֵּיל יְהוָה צְלוֹתִי אַף
בְּזִמְנָא הַהִיא׃

20 וְעַל אַהֲרֹן הֲוָה רְגַז מִן
קֳדָם יְיָ לַחֲדָא לְשֵׁיצָיוּתֵיהּ
וְצַלֵּיתִי אַף עַל אַהֲרֹן
בְּעִדָּנָא הַהוּא׃

ט

12 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי קוּם רֵד מַהֵר מִזֶּה כִּי שִׁחֵת עַמְּךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ מִמִּצְרָיִם סָרוּ מַהֵר מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוִּיתִם עָשׂוּ לָהֶם מַסֵּכָה׃

13 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר רָאִיתִי אֶת־הָעָם הַזֶּה וְהִנֵּה עַם־קְשֵׁה־עֹרֶף הוּא׃

14 הֶרֶף מִמֶּנִּי וְאַשְׁמִידֵם וְאֶמְחֶה אֶת־שְׁמָם מִתַּחַת הַשָּׁמָיִם וְאֶעֱשֶׂה אוֹתְךָ לְגוֹי־עָצוּם וָרָב מִמֶּנּוּ׃

15 וָאֵפֶן וָאֵרֵד מִן־הָהָר וְהָהָר בֹּעֵר בָּאֵשׁ וּשְׁנֵי לוּחֹת הַבְּרִית עַל שְׁתֵּי יָדָי׃

16 וָאֵרֶא וְהִנֵּה חֲטָאתֶם לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם עֲשִׂיתֶם לָכֶם עֵגֶל מַסֵּכָה סַרְתֶּם מַהֵר מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶתְכֶם׃

17 וָאֶתְפֹּשׂ בִּשְׁנֵי הַלֻּחֹת וָאַשְׁלִכֵם מֵעַל שְׁתֵּי יָדָי וָאֲשַׁבְּרֵם לְעֵינֵיכֶם׃

18 וָאֶתְנַפַּל לִפְנֵי יְהוָה כָּרִאשֹׁנָה אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה לֶחֶם לֹא אָכַלְתִּי וּמַיִם לֹא שָׁתִיתִי עַל כָּל־חַטַּאתְכֶם אֲשֶׁר חֲטָאתֶם לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה לְהַכְעִיסוֹ׃

19 כִּי יָגֹרְתִּי מִפְּנֵי הָאַף וְהַחֵמָה אֲשֶׁר קָצַף יְהוָה עֲלֵיכֶם לְהַשְׁמִיד אֶתְכֶם וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֵלַי גַּם בַּפַּעַם הַהִוא׃

20 וּבְאַהֲרֹן הִתְאַנַּף יְהוָה מְאֹד לְהַשְׁמִידוֹ וָאֶתְפַּלֵּל גַּם־בְּעַד אַהֲרֹן בָּעֵת הַהִוא׃

θ.

12. Καὶ εἶπε κύριος πρός με· ἀνάστηθι καὶ κατάβηθι τὸ τάχος ἐντεῦθεν, ὅτι ἠνόμησεν ὁ λαός σου οὓς ἐξήγαγες ἐξ αἰγύπτου, παρέβησαν ταχὺ ἐκ τῆς ὁδοῦ, ἧς ἐνετείλω αὐτοῖς, ἐποίησαν ἑαυτοῖς χώνευμα.

13. Καὶ εἶπε κύριος πρός με (λελάληκα πρὸς σὲ ἅπαξ καὶ δὶς λέγων·) ἑώρακα τὸν λαὸν τοῦτον, καὶ ἰδοὺ λαὸς σκληροτράχηλός ἐστιν.

14. Ἔασόν με ἐξολοθρεῦσαι αὐτοὺς, καὶ ἐξαλείψω τὸ ὄνομα αὐτῶν, ὑποκάτωθεν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ποιήσω σε εἰς ἔθνος μέγα καὶ ἰσχυρὸν καὶ πολὺ μᾶλλον, ἢ τοῦτο.

15. Καὶ ἐπιστρέψας κατέβην ἐκ τοῦ ὄρους, καὶ τὸ ὄρος ἐκαίετο πυρὶ, καὶ αἱ δύο πλάκες τῆς διαθήκης ἐπὶ ταῖς δυσὶ χερσί μου.

16. Καὶ ἰδὼν ὅτι ἡμάρτετε ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, καὶ ἐποιήσατε ὑμῖν ἑαυτοῖς μόσχον χωνευτὸν, καὶ παρέβητε ταχὺ ἐκ τῆς ὁδοῦ ἧς ἐνετείλατο κύριος ὑμῖν.

17. Καὶ ἐπιλαβόμενος τῶν δύο πλακῶν, ἔρριψα αὐτὰς ἀπὸ τῶν δύο χειρῶν μου, καὶ συνέτριψα αὐτοῖς ἐναντίον ὑμῶν.

18. Καὶ ἐδεήθην ἔναντι κυρίου δεύτερον, καθάπερ καὶ πρότερον, τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας ἄρτον οὐκ ἔφαγον καὶ ὕδωρ οὐκ ἔπιον, περὶ πασῶν τῶν ἁμαρτιῶν ὑμῶν ὧν ἡμάρτετε, ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, τοῦ παροξῦναι αὐτόν.

19. Καὶ ἔκφοβός εἰμι διὰ τὸν θυμὸν καὶ τὴν ὀργὴν, ὅτι παρωξύνθη κύριος ἐφ' ὑμῖν, τοῦ ἐξολοθρεῦσαι ὑμᾶς. καὶ εἰσήκουσε κύριος ἐμοῦ καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ.

20. Καὶ ἐπὶ ἀαρὼν ἐθυμώθη κύριος σφόδρα τοῦ ἐξολοθρεῦσαι αὐτὸν, καὶ ηὐξάμην καὶ περὶ ἀαρὼν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ.

CAP. IX.

12. Dixitq́; mihi, Surge, & deſcende hinc citò: quia populus tuus quem eduxiſti de Ægypto, deſeruerunt velociter viam quam demonſtraſti eis, feceruntque ſibi conflatile.

13. Rurſumq́; ait Dominus ad me, Cerno quòd populus iſte duræ cervicis ſit.

14. Dimitte me vt conteram eum, & deleam nomen eius de ſub cælo, & conſtituam te ſuper Gentem quæ hac maior & fortior ſit.

15. Cumq́; de monte ardente deſcenderem, & duas tabulas fœderis utraque tenerem manu,

16. Vidiſſemque vos peccaſſe Domino Deo veſtro, & feciſſe vobis vitulum conflatilem, ac deſeruiſſe velociter viam eius quam vobis oſtenderat·

17. Proieci tabulas de manibus meis, confregiq́; eas in conſpectu veſtro.

18. Et procidi ante Dominum ſicut prius quadraginta diebus & noctibus panem non comedens, & aquam non bibens, propter omnia peccata veſtra quæ geſſiſtis contra Dominum, & eum ad iracundiam provocaſtis:

19. Timui enim indignationem & iram illius, qua adverſum vos concitatus, delere vos voluit Et exaudiuit me Dominus etiã hac vice.

20. Adverſum Aaron quoque vehementer iratus, voluit eum conterere, & pro illo ſimiliter deprecatus ſum.

Das IX. Capitel.

12. Vnd ſprach zu mir: Mach dich auff/ gehe eilend hinab von hinnen/ denn dein Volck/daß du auß Egypten geführt haſt/hats verderbt. Sie ſind ſchnell getretten von dem wege/den ich jhnen geboten habe/Sie haben jhnen ein gegoſſen Bild gemacht.

13. Vnd der HERR ſprach zu mir Ich ſehe/daß diß Volck ein halßſtarrig volck iſt.

14. Laß ab von mir/daß ich ſie vertilge/vnnd jhren namen außtilge vnter dem Himmel/Ich will auß dir ein ſtercker vnd gröſſer Volck machen/denn diß iſt.

15. Vnnd als ich mich wandte/vnnd von dem Berge gieng/ der mit feur brandte/vnnd die zwo Tafeln des Bunds auff meinen beiden henden hatte.

16. Da ſahe ich/vnd ſihe/da hattet jr euch an dem HErrn eurem Gott verſündiget/daß jr euch ein gegoſſen Kalb gemacht/vñ bald von dem wege getretten waret/den euch der HERR gebotten hatte.

17. Da faſſet ich beide Tafeln/vnnd warff ſie auß beiden henden/vnnd zubrach ſie für euren augen.

18. Vnnd fiel für den HErrn/wie zu erſt/viertzig tag vnd viertzig nacht/vnd aß kein Brot/vnnd tranck kein waſſer/vmb alle euer ſünde willen/die jr gethan hattet/daß jhr ſolchs übel thetet für dem HErrn/jn zu erzürnen.

19. Denn ich förchte mich für dem zorn vnd grimm/damit der HErr über euch erzürnet war/daß er euch vertilgẽ wolt/Aber der HErr erhöret mich das mal auch.

20. Auch war der HErr ſehr zornig über Aaron/daß er jn vertilgen wolt Aber ich bat auch für Aaron zur ſelbigen zeit.

CHAP. IX.

12. Puis l'Eternel me dit, Leue-toi, deſcen haſtiuement d'ici: car ton peuple que tu as fait ſortir hors d'Egypte s'eſt corrompu: ils ſe ſont tantoſt deſtournés de la voye que ie leur auoy' commandee, ils ſe ſont fait vne image de fonte.

13. L'Eternel parla auſſi à moi, diſant, I'ai regardé ce peuple-ci, & voici, c' *eſt* vn peuple de col roide.

14. Deporte-toi, de moi, & ie les deſtruirai, & effacerai. leur nom de deſſous les cieux: mais ie te ferai deuenir vne nation plus forte & plus grande que ceſte-ci.

15. Ie retournai donc & deſcendi de la montagne, (or la mõtagne bruſloit en feu) ayant les deux tables de l' alliance en mes deux mains,

16. Puis ie regardai, & voici, vous auiez peché contre l' Eternel voſtre Dieu, *&* vous-vous eſtiez fait vng veau de fonte vous vous eſties bien toſt deſtournés de la voye que l'Eternel vous auoit commandee.

17. Adonc i'empognai les deux tables, & les iettai de mes deux mains, & les rompï, vous le voyant.

18. Puis ie me iettai bas deuant l'Eternel par quarante iours & quarante nuicts, comme au parauant, ſans manger pain ne boire eau, à cauſe de tout voſtre peché que vous auiez commis, faiſant ce qui eſt deſplaiſant à l'Eternel pour le deſpiter.

19. Car ie craignoy la colere & la fureur dont l'Eternel eſtoit grandement coleré contre vous pour vous deſtruire: & l'Eternel m'exauça auſſi ceſte fois-la

20. Pareillement l'Eternel ſe courrouça fort contre Aaron pour le deſtruire: mais ie fi requeſte en ce meſme temps-la auſi pour Aaron.

ט

21 וְיַת חוֹבַתְכוֹן דַעֲבַדְתּוּן יַת עֶגְלָא נְסֵיבִית וְאוֹקֵידִית יָתֵיהּ בְּנוּרָא וְשָׁפֵית יָתֵיהּ בְּשׁוֹפִינָא יָאוּת עַד דַהֲוָה דַקִּיק לְעַפְרָא וּרְמֵית יַת עַפְרֵיהּ לְנַחְלָא דְנָחֵית מִן טוּרָא׃

22 וּבִדְלֵיקְתָּא וּבְנִסֵּיתָא וּבְקִבְרֵי דְמַשְׁאֲלֵי מַרְגְּזִין הֲוֵיתוּן קֳדָם יְיָ׃

23 וְכַד שְׁלַח יְיָ יָתְכוֹן מֵרְקַם גֵּיאָה לְמֵימַר סַקוּ וְאַחְסִינוּ יַת אַרְעָא דִיהָבִית לְכוֹן וְסָרֶבְתּוּן עַל (מֵימְרָא) דַיְיָ אֱלָהֲכוֹן וְלָא הֵימַנְתּוּן לֵיהּ וְלָא קַבֵּלְתּוּן לְמֵימְרֵיהּ׃

24 מְסָרְבִין הֲוֵיתוּן קֳדָם יְיָ מִיּוֹמָא דִידַעִית יָתְכוֹן׃

25 וְאִשְׁתַּטַּחִית קֳדָם יְיָ יַת אַרְבְּעִין יְמָמִין וְיַת אַרְבְּעִין לֵילָוָן דְאִשְׁתַּטַּחִית אֲרֵי אֲמַר יְיָ לְשֵׁיצָאָה יָתְכוֹן׃

26 וְצַלֵּיתִי קֳדָם יְיָ וַאֲמָרִית יְיָ אֱלֹהִים לָא תְחַבֵּל עַמָּךְ וְאַחְסַנְתָּךְ דִפְרַקְתָּ בְּתָקְפָּךְ דְאַפֵּקְתָּא מִמִּצְרַיִם בִּידָא תַקִּיפָא׃

27 אִדְכַר לְעַבְדָךְ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב לָא תִתְפְּנֵי לְקַשְׁיוּת עַמָּא הָדֵין וּלְחוֹבֵיהוֹן וּלְחַטָאֵיהוֹן׃

28 דִלְמָא יֵימְרוּן דָיְרֵי אַרְעָא דְאַפֵּקְתָּנָא מִתַּמָּן מִדְּלֵית יְכֹלָא קֳדָם יְיָ לְאַעָלוּתְהוֹן לְאַרְעָא דְמַלֵּיל לְהוֹן וּמִדְּסָנֵי יָתְהוֹן אַפֵּיקִינוּן לְקַטָּלוּתְהוֹן בְּמַדְבְּרָא׃

29 וְאִנּוּן עַמָּךְ וְאַחְסַנְתָּךְ דְאַפֵּיקְתָּא בְּחֵילָךְ רַבָּא וּבִדְרָעָךְ מְרָמְמָא׃

ט

21 וְאֶת־חַטַּאתְכֶם אֲשֶׁר־עֲשִׂיתֶם אֶת־הָעֵגֶל לָקַחְתִּי וָאֶשְׂרֹף אֹתוֹ בָּאֵשׁ וָאֶכֹּת אֹתוֹ טָחוֹן הֵיטֵב עַד אֲשֶׁר־דַּק לְעָפָר וָאַשְׁלִךְ אֶת־עֲפָרוֹ אֶל־הַנַּחַל הַיֹּרֵד מִן־הָהָר׃

22 וּבְתַבְעֵרָה וּבְמַסָּה וּבְקִבְרֹת הַתַּאֲוָה מַקְצִפִים הֱיִיתֶם אֶת־יְהוָה׃

23 וּבִשְׁלֹחַ יְהוָה אֶתְכֶם מִקָּדֵשׁ בַּרְנֵעַ לֵאמֹר עֲלוּ וּרְשׁוּ אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לָכֶם וַתַּמְרוּ אֶת־פִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְלֹא הֶאֱמַנְתֶּם לוֹ וְלֹא שְׁמַעְתֶּם בְּקֹלוֹ׃

24 מַמְרִים הֱיִיתֶם עִם־יְהוָה מִיּוֹם דַּעְתִּי אֶתְכֶם׃

25 וָאֶתְנַפַּל לִפְנֵי יְהוָה אֵת־אַרְבָּעִים הַיּוֹם וְאֶת־אַרְבָּעִים הַלַּיְלָה אֲשֶׁר הִתְנַפָּלְתִּי כִּי־אָמַר יְהוָה לְהַשְׁמִיד אֶתְכֶם׃

26 וָאֶתְפַּלֵּל אֶל־יְהוָה וָאֹמַר אֲדֹנָי יְהוִה אַל־תַּשְׁחֵת עַמְּךָ וְנַחֲלָתְךָ אֲשֶׁר פָּדִיתָ בְּגָדְלֶךָ אֲשֶׁר־הוֹצֵאתָ מִמִּצְרַיִם בְּיָד חֲזָקָה׃

27 זְכֹר לַעֲבָדֶיךָ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב אַל־תֵּפֶן אֶל־קְשִׁי הָעָם הַזֶּה וְאֶל־רִשְׁעוֹ וְאֶל־חַטָּאתוֹ׃

28 פֶּן־יֹאמְרוּ הָאָרֶץ אֲשֶׁר הוֹצֵאתָנוּ מִשָּׁם מִבְּלִי יְכֹלֶת יְהוָה לַהֲבִיאָם אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־דִּבֶּר לָהֶם וּמִשִּׂנְאָתוֹ אוֹתָם הוֹצִיאָם לַהֲמִתָם בַּמִּדְבָּר׃

29 וְהֵם עַמְּךָ וְנַחֲלָתֶךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ בְּכֹחֲךָ הַגָּדֹל וּבִזְרֹעֲךָ הַנְּטוּיָה׃

θ.

21. Καὶ τὴν ἁμαρτίαν ὑμῶν, ἣν ἐποιήσατε, τὸν μόσχον ἔλαβον αὐτὸν, καὶ κατέκαυσα αὐτὸν ἐν πυρὶ, καὶ συνέκοψα αὐτὸν, καὶ κατήλεσα σφόδρα, ἕως οὗ ἐγένετο λεπτόν. καὶ ἐγενήθη ὡσεὶ κονιορτὸς, καὶ ἔρριψα τὸν κονιορτὸν εἰς τὸν χειμάρρουν τὸν καταβαίνοντα ἀπὸ τοῦ ὄρους.

22. Καὶ ἐν τῷ ἐμπυρισμῷ, καὶ ἐν τῷ πειρασμῷ, καὶ ἐν τοῖς μνήμασι τῆς ἐπιθυμίας, παροξύνοντες ἦτε κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν.

23. Καὶ ὅτε ἐξαπέστειλεν ὑμᾶς κύριος ἐκ κάδης βαρνὴ λέγων· ἀνάβητε, κληρονομήσατε τὴν γῆν ἣν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν, καὶ ἠπειθήσατε τῷ ῥήματι κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, καὶ οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ, καὶ οὐκ εἰσηκούσατε τῆς φωνῆς αὐτοῦ.

24. Καὶ ἀπειθοῦντες ἦτε τὰ πρὸς κύριον, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐγνώσθη ὑμῖν.

25. Καὶ ἐδεήθην ἔναντι κυρίου τεσσαράκοντα ἡμέρας, καὶ τεσσαράκοντα νύκτας, ὅσας ἐδεήθην. εἶ γὰρ πε κύριος ἐξολοθρεῦσαι ὑμᾶς.

26. Καὶ ηὐξάμην πρὸς τὸν θεὸν, καὶ εἶπα· κύριε κύριε βασιλεῦ τῶν θεῶν, μὴ ἐξολοθρεύσῃς τὸν λαόν σου, καὶ τὴν κληρονομίαν σου ἣν ἐλυτρώσω ἐν τῇ ἰσχύι σου τῇ μεγάλῃ, οὓς ἐξήγαγες ἐκ γῆς αἰγύπτου, (ἐν τῇ ἰσχύι σου τῇ μεγάλῃ, καὶ) ἐν τῇ χειρί σου τῇ κραταιᾷ, (καὶ ἐν τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ.)

27. Μνήσθητι ἀβραὰμ, καὶ ἰσαὰκ, καὶ ἰακὼβ τῶν θεραπόντων σου, (οἷς ὤμοσας κατὰ σεαυτοῦ,) καὶ μὴ ἐπιβλέψῃς ἐπὶ τὴν σκληρότητα τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ ἐπὶ τὰ ἀσεβήματα αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν.

28. Μήποτε εἴπωσιν οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν, ὅθεν ἐξήγαγες ἡμᾶς ἐκεῖθεν, λέγοντες· παρὰ τὸ μὴ δύνασθαι κύριον εἰσαγαγεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν εἶπεν αὐτοῖς, καὶ παρὰ τὸ μισῆσαι κύριον αὐτοὺς ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἀποκτεῖναι ἐν τῇ ἐρήμῳ.

29. Καὶ οὗτοι λαός σου, καὶ κλῆρός σου οὓς ἐξήγαγες ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐν τῇ ἰσχύι σου τῇ μεγάλῃ, καὶ ἐν τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ.

CAP. IX.

21. Peccatum autem veſtrum quod feceratis, id eſt vitulũ, arripiens, igne combuſſi, & in fruſta comminuens, omninoque in pulverem redigens, proieci in torrentem qui de monte deſcendit.

22. In incendio quoque, & in Tentatione, & in Sepulcris-concupiſcentię provocaſtis Dominum:

23. Et quando miſit vos de Cades-barne, dicens, Aſcendite, & poſſidete Terram quam dedi vobis: & contempſiſtis imperium Domini Dei veſtri, & non crediſtis ei, neque vocem eius audire voluiſtis:

24. Sed ſemper fuiſtis rebelles à die qua noſſe vos cœpi.

25. Etiacui coram Domino quadraginta diebus ac noctibus, quibus eum ſuppliciter deprecabar, ne deleret vos ut fuerat comminatus:

26. Et orans dixi, Domine Deus, ne diſperdas populum tuum, & hæreditatem tuam, quam redemiſti in magnitudine tua, quos eduxiſti de Ægypto in manu forti.

27. Recordare ſervorum tuorum Abraham, Iſaac, & Iacob: ne aſpicias duritiam populi huius, & impietatem atque peccatum:

28. Ne fortè dicant habitatores terræ, de qua eduxiſti nos, Nõ poterat Dominus introducere eos in Terram quam pollicitus eſt eis; & oderat illos: idcirco eduxit, ut interficeret eos in ſolitudine.

29. Qui ſunt populus tuus & hæreditas tua, quos eduxiſti in fortitudine tua magna, & in brachio tuo extento.

Das IX. Capitel.

21. Aber euer ſünde/ das Kalb/ daß ihr gemacht hattet/ nam ich vnnd verbrannts mit feuer/ vnd zuſchlug es/ vnd zumalmet es/ biß es ſtaub ward/ vnnd warff den ſtaub inn den bach der vom Berge fleuſt.

22. Auch ſo erzürnetet jr den HErrn zu Tabeera vnd zu Maſſa/ vnd bey den Luſtgräbern.

23. Vnd da er euch auß Kades Barnea ſandte/ vnd ſprach: Gehet hinauff vnd nemet das Land ein/ das ich euch gegeben habe. Wardt jr vngehorſam des HErren mund euers Gottes/ vnd glaubtet an jn nicht/ vnd gehorchet ſeiner ſtimme nicht.

24. Denn jr ſeyd vngehorſam dem HERREN geweſt/ ſo lang ich euch gekandt habe.

25. Da fiel ich für den HERREN viertzig tage vnd viertzig nacht/ die ich da lag/ Denn der HERR ſprach: Er wolt euch vertilgen.

26. Ich aber bat den HERRN/ vnd ſprach: HErr HErr/ verderbe dein Volck vnd dein Erbtheil nicht/ daß du durch deine groſſe krafft erlöſet/ vnd mit mechtiger hand auß Egypten geführet haſt.

27. Gedenck an deine Knechte Abraham/ Iſaac vnd Jacob/ Sihe nicht an die hertigkeit vnd das Gottloß weſen vnd ſünde diß volcks.

28. Das nicht das Land ſage/ darauß du vns geführet haſt: Der HErr kondt ſie nicht ins Land bringen/ das daß er jhnen geredt hatte/ vnnd hat ſie darumb außgeführet/ das er jhnen gram war/ daß er ſie tödtet inn der Wüſten.

29. Denn ſie ſind dein Volck vnd dein Erbtheil/ daß du mit deinen groſſen krefften vnnd mit deinem außgerecktem Arm haſt außgeführet.

CHAP. IX.

21. Puis ie prins voſtre peché que vous auiez fait, aſſavoir le veau, & le bruſlai au feu, & le pilai en le bien broyant, iuſques à ce qu'il fuſt deuenu menu comme poudre: & iettai la poudre d'icelui au torrẽt qui deſcendoit de la montagne.

22. Auſſi auez-vous fait grandement colerer l'Eternel en Tabhera, & en Maſſa, & en Kibroth-taaua.

23. Et quand l'Eternel vous enuoya de Kades-barné, diſant, Montez, & poſſedez le païs que ie vous ai donné, lors vous-vous rebellaſtes contre le mandement de l'Eternel voſtre Dieu, & ne creuſtes point à lui, & n'obeïſtes point á ſa voix:

24. Vous auez eſté rebelles à l'Eternel des le iour que ie vous ai cognus

25. Ie me iettai donc bas deuant l'Eternel par quarante iours & quarante nuicts, durant leſquels ie me proſternai, pource que l'Eternel auoit dit qu'il vous deſtruiroit.

26. Et ie fi requeſte à l'Eternel, & di, ô Seigneur Eternel, ne desfai point ton peuple, & ton heritage que tu as racheté par ta grandeur, lequel tu as retire de Egypte par main forte,

27. Aye ſouuenance de tes ſeruiteurs Abraham, Iſaac, & Iacob, ne regarde point à la dureté de ce peuple-ci, ni à ſa meſchancete, ni à ſon peché.

28. De peur que les habitans du pais dont tu nous as fait ſortir, ne dient, Pource que l'Eternel ne les pouuoit faire entrer au païs duquel il leur auoit parlé, & pource qu'il les haïſſoit, il les a fait ſortir *d'Egypte* pour les faire mourir en ce deſert.

29. Si ſont-ils ton peuple & ton heritage, leſquels tu as retirés par ta grande puiſſance, & par bras eſtendu.

י

1 בְּעִדָּנָא הַהוּא אֲמַר יְיָ לִי פְּסַל לָךְ תְּרֵין לוּחֵי אַבְנַיָּא כְּקַדְמָאֵי וְסַק לְקָדָמַי לְטוּרָא וְתַעְבֵּד לָךְ אֲרוֹנָא דְאָע׃

2 וְאֶכְתּוֹב עַל לוּחַיָּא יָת פִּתְגָמַיָּא דַהֲווֹ עַל לוּחַיָּא קַדְמָאֵי דְתַבַּרְתָּא וּתְשַׁוֵּינוּן בַּאֲרוֹנָא׃

3 וַעֲבַדִית אֲרוֹנָא דְאָעֵי שִׁטִּין וּפְסָלִית תְּרֵין לוּחֵי אַבְנַיָּא כְּקַדְמָאֵי וּסְלֵיקִית לְטוּרָא וּתְרֵין לוּחַיָּא בִּידִי׃

4 וּכְתַב עַל לוּחַיָּא כִּכְתָבָא קַדְמָאָה יָת עַשְׂרָא פִתְגָמִין דְּמַלֵּיל יְיָ עִמְּכוֹן בְּטוּרָא מִגּוֹ אֶשָּׁתָא בְּיוֹמָא דִקְהָלָא וִיהָבִינוּן יְיָ לִי׃

5 וְאִתְפְּנֵיתִי וּנְחָתִית מִן טוּרָא וְשַׁוֵּיתִי יָת לוּחַיָּא בַּאֲרוֹנָא דַעֲבַדִית וַהֲווֹ תַמָּן כְּמָא דְפַקְדַנִי יְיָ׃

6 וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל נְטַלוּ מִבְּאֵרוֹת בְּנֵי יַעֲקָן לְמוֹסֵרָה תַּמָּן מִית אַהֲרֹן וְאִתְקְבַר תַּמָּן וְשַׁמֵּשׁ אֶלְעָזָר בְּרֵיהּ תְּחוֹתוֹהִי׃

7 מִתַּמָּן נְטַלוּ לְגֻדְגֹּד וּמִן גֻּדְגֹּד לְיָטְבָת אֲרַע נָגְדָא נַחְלִין דְּמַיִין׃

8 בְּעִדָּנָא הַהִיא אַפְרֵישׁ יְיָ יָת שִׁבְטָא דְלֵוִי לְמִטַּל יָת אֲרוֹן קְיָמָא דַייָ לְמֵיקָם קֳדָם יְיָ לְשַׁמָּשׁוּתֵיהּ וּלְבָרָכָא בִּשְׁמֵיהּ עַד יוֹמָא הָדֵין׃

9 עַל כֵּן לָא הֲוָה לְלֵוִי חוּלָק וְאַחְסָנָא עִם אֲחוֹהִי מַתְּנָן דִּיהַב לֵיהּ יְיָ אִנּוּן אַחְסַנְתֵּיהּ כְּמָא דְמַלֵּיל יְיָ אֱלָהָךְ לֵיהּ׃

10 וַאֲנָא הֲוֵיתִי קָאֵים בְּטוּרָא כְּיוֹמַיָּא קַדְמָאֵי אַרְבְּעִין יְמָמִין וְאַרְבְּעִין לֵילָוָן וְקַבֵּיל יְיָ צְלוֹתִי אַף בְּזִמְנָא הָדָא לָא אֲבָה יְיָ לְחַבָּלוּתָךְ׃

י

1 בָּעֵת הַהִוא אָמַר יְהוָה אֵלַי פְּסָל־לְךָ שְׁנֵי־לוּחֹת אֲבָנִים כָּרִאשֹׁנִים וַעֲלֵה אֵלַי הָהָרָה וְעָשִׂיתָ לְּךָ אֲרוֹן עֵץ׃

2 וְאֶכְתֹּב עַל־הַלֻּחֹת אֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר הָיוּ עַל־הַלֻּחֹת הָרִאשֹׁנִים אֲשֶׁר שִׁבַּרְתָּ וְשַׂמְתָּם בָּאָרוֹן׃

3 וָאַעַשׂ אֲרוֹן עֲצֵי שִׁטִּים וָאֶפְסֹל שְׁנֵי־לֻחֹת אֲבָנִים כָּרִאשֹׁנִים וָאַעַל הָהָרָה וּשְׁנֵי הַלֻּחֹת בְּיָדִי׃

4 וַיִּכְתֹּב עַל־הַלֻּחֹת כַּמִּכְתָּב הָרִאשׁוֹן אֵת עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֲלֵיכֶם בָּהָר מִתּוֹךְ הָאֵשׁ בְּיוֹם הַקָּהָל וַיִּתְּנֵם יְהוָה אֵלָי׃

5 וָאֵפֶן וָאֵרֵד מִן־הָהָר וָאָשִׂם אֶת־הַלֻּחֹת בָּאָרוֹן אֲשֶׁר עָשִׂיתִי וַיִּהְיוּ שָׁם כַּאֲשֶׁר צִוַּנִי יְהוָה׃

6 וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל נָסְעוּ מִבְּאֵרֹת בְּנֵי־יַעֲקָן מוֹסֵרָה שָׁם מֵת אַהֲרֹן וַיִּקָּבֵר שָׁם וַיְכַהֵן אֶלְעָזָר בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃

7 מִשָּׁם נָסְעוּ הַגֻּדְגֹּדָה וּמִן־הַגֻּדְגֹּדָה יָטְבָתָה אֶרֶץ נַחֲלֵי־מָיִם׃

8 בָּעֵת הַהִוא הִבְדִּיל יְהוָה אֶת־שֵׁבֶט הַלֵּוִי לָשֵׂאת אֶת־אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה לַעֲמֹד לִפְנֵי יְהוָה לְשָׁרְתוֹ וּלְבָרֵךְ בִּשְׁמוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃

9 עַל־כֵּן לֹא־הָיָה לְלֵוִי חֵלֶק וְנַחֲלָה עִם־אֶחָיו יְהוָה הוּא נַחֲלָתוֹ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לוֹ׃

10 וְאָנֹכִי עָמַדְתִּי בָהָר כַּיָּמִים הָרִאשֹׁנִים אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לָיְלָה וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֵלַי גַּם בַּפַּעַם הַהִוא לֹא־אָבָה יְהוָה הַשְׁחִיתֶךָ׃

ι.

1. Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ εἶπε κύριος πρός με· λάξευσον σεαυτῷ δύο πλάκας λιθίνας, ὥσπερ τὰς πρώτας, καὶ ἀνάβηθι πρός με εἰς τὸ ὄρος, καὶ ποιήσεις σεαυτῷ κιβωτὸν ξυλίνην;

2. Καὶ γράψω ἐπὶ τὰς πλάκας τὰ ῥήματα, ὅσα ἦν ἐν ταῖς πλαξὶ ταῖς πρώταις, ἃς συνέτριψας, καὶ ἐμβαλεῖς αὐτὰς εἰς τὴν κιβωτόν.

3. Καὶ ἐποίησα κιβωτὸν ἐκ ξύλων ἀσήπτων, καὶ ἐξελάξευσα τὰς δύο πλάκας τὰς λιθίνας ὥσπερ καὶ πρότερον, καὶ ἀνέβην εἰς τὸ ὄρος, καὶ αἱ δύο πλάκες ἐπὶ ταῖς δυσὶ χερσί μου.

4. Καὶ ἔγραψεν ἐπὶ τὰς πλάκας κατὰ τὴν γραφὴν τὴν πρώτην τοὺς δέκα λόγους οὓς ἐλάλησε κύριος πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ὄρει ἐκ μέσου τοῦ πυρός. καὶ ἔδωκεν αὐτὰς κύριος ἐμοί.

5. Καὶ ἐπιστρέψας κατέβην ἐκ τοῦ ὄρους, καὶ ἐνέβαλον τὰς πλάκας εἰς τὴν κιβωτὸν, ἣν ἐποίησα, καὶ ἦσαν ἐκεῖ καθὰ ἐνετείλατό μοι κύριος.

6. Καὶ οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἀπῆραν ἐκ βηρὼθ υἱῶν ἰωακεὶμ μισαδαί. ἐκεῖ ἀπέθανεν ἀαρὼν, καὶ ἐτάφη ἐκεῖ, καὶ ἱεράτευσεν ἐλεάζαρ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

7. Ἐκεῖθεν ἀπῆραν εἰς γαδγάδ, καὶ ἀπὸ γαδγὰδ εἰς ἰεταβαθὰ, γῆ χειμάρρου ὑδάτων.

8. Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ διέστειλε κύριος τὴν φυλὴν τὴν λευὶ, αἴρειν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου, παρεστάναι ἔναντι κυρίου λειτουργεῖν, καὶ ἐπεύχεσθαι καὶ εὐλογεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

9. Διὰ τοῦτο οὐκ ἔστι τοῖς λευίταις μερὶς, οὐδὲ κλῆρος ἐν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶν, κύριος ὁ θεὸς αὐτὸς κλῆρος αὐτοῦ, καθὰ εἶπεν αὐτοῖς.

10. Κἀγὼ ἕστην ἐν τῷ ὄρει τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας· καὶ εἰσήκουσε κύριος ἐμοῦ καὶ ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ, καὶ οὐκ ἠθέλησε κύριος ἐξολοθρεῦσαι ὑμᾶς.

CAP. X.

1. In tempore illo dixit Dominus ad me, Dola tibi duas tabulas lapideas, ſicut priores fuerunt, & aſcende ad me in montem: faciesq; arcam ligneam.

2. Et ſcribam in tabulis verba quæ fuerunt in his quas antè confregiſti, ponesq; eas in arca.

3. Feci igitur arcam de lignis ſetim. Cumq; dolaſſem duas tabulas lapideas inſtar priorum, aſcendi in montem, habens eas in manibus.

4. Scripſitq; in tabulis iuxta id quod prius ſcripſerat, verba decem, quæ locutus eſt Dominus ad vos in monte de medio ignis, quando populus congregatus eſt: & dedit eas mihi.

5. Reuerſusq; de monte, deſcendi, & poſui tabulas in arcam quam feceram, quæ hucuſque ibi ſunt, ſicut mihi præcepit Dominus.

6. Filii autem Iſraël moverunt caſtra ex Beroth-filiorum-Iacan, in Moſera, vbi Aaron mortuus & ſepultus eſt, pro quo ſacerdotio functus eſt Eleazar filius eius.

7. Inde venerunt in Gadgad: de quo loco profecti, caſtrametati ſunt in Ietebatha, in Terra-aquarum atq; torrentium.

8. Eo tempore ſeparauit tribum Levi, vt portaret arcam fœderis Domini, & ſtaret coram eo in miniſterio, ac benediceret in nomine illius uſque in præſentem diem.

9. Quam ob rem non habuit Leui partem, neq; poſſeſſionem cum fratribus ſuis: quia ipſe Dominus poſſeſſio eius eſt, ſicut promiſit ei Dominus Deus tuus.

10. Ego autem ſteti in monte, ſicut prius, quadraginta diebus ac noctibus: exaudivitq; me Dominus etiam hac vice, & te perdere noluit.

Das X. Capitel.

ZV derſelbigen zeit ſprach der HERr zu mir: Haue dir zwo ſteinern Tafeln/wie die erſten/ vnd komm zu mir auff den Berg/ vnd mache dir eine hůltzen Laden.

2. So will ich auff die Tafeln ſchreiben die wort/die auff den erſten waren/ die du zubrochen haſt/vnd ſolt ſie in die Laden legen.

3. Alſo macht ich eine Laden von förn holtz/vnd hieb zwo ſteinern Tafeln/wie die erſten waren/ vnnd gieng auff den Berg/vnd hatte die zwo Tafeln in meinen henden.

4. Da ſchreib er auff die Tafeln/wie die erſte ſchrifft war/die zehen wort/ die der HERR zu euch redet auß dem feuer auff dem Berge/ zur zeit der verſamlung/vnd der HERR gab ſie mir.

5. Vnd ich wandte mich vnd gieng vom Berge/vnd legt die Tafeln in die Lade/ die ich gemacht hatte/ daß die daſelbs weren/ wie mir der HERr gebotten hatte.

6. Vnd die Kinder Iſrael zogen auß von Beroth Bne Jakan gen Moſer (Daſelbs ſtarb Aaron/vnd iſt daſelbs begraben/Vnd ſein Son Eleaſar ward für jn Prieſter.)

7. Von dannen zogen ſie auß gen Gudegoda. Von Gudegoda gen Jathbath ein Land da Bäche ſind.

8. Zur ſelbigen zeit ſondert der HErr den ſtamm Levi auß/ die Lade des Bunds des HERRN zu tragen/ vnnd zuſtehen für dem HERREN/ jm zu dienen/vnd ſeinen Namen zu loben/biß auff diſen tag.

9. Darumb ſollen die Leviten kein theil noch erbe haben mit jhren Brůdern/Denn der HErr iſt jhr Erbe/ wie der HErr dein Gott jnen geredt hat.

10. Ich aber ſtund auff dem Berge/ wie vorhin/ viertzig tage vnnd viertzig nacht/vnd der HERR erhőret mich auch das mal/vnd wolte dich nicht verderben.

CHAP. X.

1. En ce temps-la l'Eternel me dit, Taille-toi deux tables de pierre comme les premieres, & mõte vers moi en la montagne, & puis tu te feras vne Arche de bois.

2. Et i'eſcrirai ſur ces tables-la les paroles qui eſtoyent ſur les premieres tables, leſquelles tu as rompues, & les mettras dedans l'Arche.

3. Ainſi ie fi vne Arche de bois de Sittim, & taillai deux tables de pierre comme les premieres: & montai en la montagne ayant les deux tables en ma main.

4. Adonc il eſcriuit ſur ces tables-la ſelon qu'il auoit eſcrit la premiere fois, les dix paroles que l'Eternel vous auoit prononcees en la mõtagne, du milieu du feu au iour de la congregation: puis l'Eternel me les bailla.

5. Et ie m'en retournai & deſcendi de la montagne: & mi les tables en l'Arche que i'auoy' faite: & furent la cõme l'Eternel m'auoit cõmandé.

6. Or les enfans d'Iſraël partirent de Beeroth-Bene-iahakan *pour aller* en Moſera: là mourut Aarõ, & y fut enſeueli, & Eleazar ſon fils fut ſacrificateur au lieu d'icelui.

7. De là ils tirerent vers Gudgod, & de *la contree qui eſt* vers Gudgod vers Iotbath, *qui eſt* vn païs de torrens d'eaux.

8. Or en ce temps l'Eternel auoit ſeparé la tribu de Leui pour porter l'Arche de l'alliance de l'Eternel, *&* ſe tenir deuant la face de l'Eternel, pour le ſeruir, & pour benir en ſon nom iuſqu'à ce iourd'hui.

9. Pourtant Leui n'a point de portiõ ni d'heritage auec ſes freres: *mais* l'Eternel eſt ſon heritage, ainſi que l'Eternel ton Dieu lui *en* a parlé.

10. Ie m'eſtoy' donc tenu en la montagne comme aux iours precedens, quarante iours & quarante nuicts: dõt l'Eternel m'exauca ceſte fois-la auſſi: *ainſi* l'Eternel n'eut point à gré de te deſfaire.

י

11 וַאֲמַר יְיָ לִי קוּם אֱזֵל
לְמַטּוּל קֳדָם עַמָּא וְיֵעֲלוּן
וְיֵרְתוּן יַת אַרְעָא ד
דְּקַיֵּמִית לַאֲבָהָתְהוֹן
לְמִתַּן לְהוֹן׃

12 וּכְעַן יִשְׂרָאֵל מָה יְיָ
אֱלָהָךְ תָּבַע מִנָּךְ אֱלָהֵן ל
לְמִדְחַל יַת יְיָ אֱלָהָךְ ל
לִמְהָךְ בְּכָל אָרְחָן דְּתַקְנָן
קֳדָמוֹהִי וּלְמִרְחַם יָתֵיהּ
וּלְמִפְלַח קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ
בְּכָל לִבָּךְ וּבְכָל נַפְשָׁךְ׃

13 לְמִטַּר יַת פִּקּוֹדַיָּא
דַּייָ וְיַת קְיָמוֹהִי דַּאֲנָא
מְפַקֵּד לָךְ יוֹמָא דֵּין די
דְּיוֹטַב לָךְ׃

14 הָא דַּייָ אֱלָהָךְ שְׁמַיָּא
וּשְׁמֵי שְׁמַיָּא אַרְעָא וְכָל
דְּבַהּ׃

15 לְחוֹד בַּאֲבָהָתָךְ צְבֵי
יְהֹוָה לְמִרְחַם יַתְהוֹן ו
וְאִתְרְעִי בִּבְנֵיהוֹן בָּתְרֵיהוֹן
בְּכוֹן מִכָּל עַמְמַיָּא כְּיוֹמָא
הָדֵין׃

16 וְתַעְדּוֹן יַת טַפְשׁוּת
לִבְּכוֹן וּקְדַלְכוֹן לָא ת
תַקְשׁוֹן עוֹד׃

17 אֲרֵי יְיָ אֱלָהֲכוֹן הוּא
אֱלָהּ אֱלָהִין וּמָרֵי מַלְכִין
אֱלָהָא רַבָּא גִּבָּרָא וּדְחִילָא
דְּלֵית קֳדָמוֹהִי מַסַּב אַפִּין
וְאַף לָא לְקַבָּלָא שׁוֹחְדָּא׃

18 עָבֵיד דִּין יַתְּמִים וא
וְאַרְמְלָא וְרָחֵים גִּיּוֹרָא
לְמִתַּן לֵיהּ מְזוֹן וּכְסוּ׃

19 וְתִתְרַחֲמוּן יַת גִּיּוֹרָא
אֲרֵי דַּיָּירִין הֲוֵיתוּן בְּאַרְעָא
דְּמִצְרָיִם׃

20 יַת יְיָ אֱלָהָךְ תִּדְחַל
וּקְדָמוֹהִי תִּפְלַח ולד
וּלְדַחֲלְתֵיהּ תִּתְקָרַב וב
וּבִשְׁמֵיהּ תְּקַיֵּים׃

21 הוּא תֻּשְׁבַּחְתָּךְ וְהוּא
אֱלָהָךְ דַּעֲבַד עִמָּךְ יַת
רַבְרְבָתָא וְיַת חֲסִינָתָא
הָאִלֵּין דַּחֲזָאָה עֵינָךְ׃

י

11 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי קוּם לֵךְ
לְמַסַּע לִפְנֵי הָעָם וְיָבֹאוּ וְיִירְשׁוּ
אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתִּי לַאֲבֹתָם
לָתֵת לָהֶם׃

12 וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל מָה יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ שֹׁאֵל מֵעִמָּךְ כִּי אִם־לְיִרְאָה
אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָלֶכֶת בְּכָל־
דְּרָכָיו וּלְאַהֲבָה אֹתוֹ וְלַעֲבֹד אֶת־
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־
נַפְשֶׁךָ׃

13 לִשְׁמֹר אֶת־מִצְוֺת יְהוָה
וְאֶת־חֻקֹּתָיו אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ
הַיּוֹם לְטוֹב לָךְ׃

14 הֵן לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ הַשָּׁמַיִם
וּשְׁמֵי הַשָּׁמָיִם הָאָרֶץ וְכָל־אֲשֶׁר־
בָּהּ׃ 15 רַק בַּאֲבֹתֶיךָ חָשַׁק
יְהוָה לְאַהֲבָה אוֹתָם וַיִּבְחַר
בְּזַרְעָם אַחֲרֵיהֶם בָּכֶם מִכָּל־
הָעַמִּים כַּיּוֹם הַזֶּה׃

16 וּמַלְתֶּם אֵת עָרְלַת לְבַבְכֶם
וְעָרְפְּכֶם לֹא תַקְשׁוּ עוֹד׃

17 כִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הוּא אֱלֹהֵי
הָאֱלֹהִים וַאֲדֹנֵי הָאֲדֹנִים הָאֵל
הַגָּדֹל הַגִּבֹּר וְהַנּוֹרָא אֲשֶׁר לֹא־
יִשָּׂא פָנִים וְלֹא יִקַּח שֹׁחַד׃

18 עֹשֶׂה מִשְׁפַּט יָתוֹם וְאַלְמָנָה
וְאֹהֵב גֵּר לָתֶת לוֹ לֶחֶם וְשִׂמְלָה׃

19 וַאֲהַבְתֶּם אֶת־הַגֵּר כִּי־גֵרִים
הֱיִיתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם׃

20 אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ תִּירָא
אֹתוֹ תַעֲבֹד וּבוֹ תִדְבָּק וּבִשְׁמוֹ
תִּשָּׁבֵעַ׃

21 הוּא תְהִלָּתְךָ וְהוּא אֱלֹהֶיךָ
אֲשֶׁר־עָשָׂה אִתְּךָ אֶת־הַגְּדֹלֹת וְאֶת־
הַנּוֹרָאֹת הָאֵלֶּה אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֶיךָ׃

ι.

11. Καὶ εἶπε κύριος πρός με, βάδιζε, ἄπαρον ἔναντι τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ εἰσπορευέσθωσαν, καὶ κατακληρονομείτωσαν τὴν γῆν, ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν αὐτῶν δοῦναι αὐτοῖς.

12. Καὶ νῦν Ἰσραήλ, τί κύριος ὁ θεός σου αἰτεῖται παρὰ σοῦ, ἀλλ' ἢ φοβεῖσθαι κύριον τὸν θεόν σου, πορεύεσθαι ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ ἀγαπᾶν αὐτόν, καὶ λατρεύειν κυρίῳ τῷ θεῷ σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου.

13. Φυλάσσεσθαι τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ σου, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, ἵνα εὖ σοι ᾖ.

14. Ἰδοὺ κυρίου τοῦ θεοῦ σου ὁ οὐρανός, καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ, ἡ γῆ καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῇ.

15. Πλὴν τοὺς πατέρας ὑμῶν προείλετο κύριος ἀγαπᾶν αὐτούς, καὶ ἐξελέξατο τὸ σπέρμα αὐτῶν μετ' αὐτούς, ὑμᾶς, παρὰ πάντα τὰ ἔθνη, κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην.

16. Καὶ περιτεμεῖσθε τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν, καὶ τὸν τράχηλον ὑμῶν οὐ σκληρυνεῖτε ἔτι.

17. Ὁ γὰρ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, οὗτος θεὸς τῶν θεῶν, καὶ κύριος τῶν κυρίων, ὁ θεὸς ὁ μέγας, καὶ ὁ ἰσχυρός, καὶ ὁ φοβερός, ὅστις οὐ θαυμάζει πρόσωπον, οὐδὲ μὴ λάβῃ δῶρον.

18. Ὁ ποιῶν κρίσιν προσηλύτῳ καὶ ὀρφανῷ καὶ χήρᾳ. καὶ ἀγαπᾷ τὸν προσήλυτον δοῦναι αὐτῷ ἄρτον καὶ ἱμάτιον.

19. Καὶ ἀγαπήσετε τὸν προσήλυτον· προσήλυτοι γὰρ ἦτε ἐν γῇ Αἰγύπτου.

20. Κύριον τὸν θεόν σου φοβηθήσῃ, καὶ αὐτῷ λατρεύσεις· καὶ πρὸς αὐτὸν κολληθήσῃ, καὶ ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ὀμῇ.

21. Αὐτὸς καύχημά σου, καὶ αὐτὸς θεός σου, ὅστις ἐποίησέ σοι τὰ μεγάλα καὶ τὰ ἔνδοξα ταῦτα, ἃ εἴδοσαν οἱ ὀφθαλμοί σου.

CAP. X.

11. Dixitq; mihi, Vade, & præcede populum, ut ingrediatur, & poſſideat Terram quam iuravi patribus eorum ut traderem eis.

12. Et nunc Iſraël quid Dominus Deus tuus petit à te, niſi ut timeas Dominum Deum tuum, & ambules in viis eius, & diligas eum, ac ſervias Domino Deo tuo in toto corde tuo, & in tota anima tua.

13. Cuſtodiasque mandata Domini, & ceremonias eius quas ego hodie præcipio tibi, ut bene ſit tibi?

14. En Domini Dei tui cælum eſt, & cælum cæli, terra, & omnia quę in ea ſunt:

15. Et tamen patribus tuis conglutinatus eſt Dominus, & amavit eos, elegitq; ſemen eorum poſt eos, id eſt vos, de cunctis Gentibus, ſicut hodie comprobatur.

16. Circuncidite igitur pręputium cordis veſtri, & cervicem veſtram ne induretis amplius:

17. Quia Dominus Deus veſter ipſe eſt Deus deorum, & Dominus dominantium, Deus magnus & potens, & terribilis, qui perſonam non accipit, nec munera.

18. Facit iudicium pupillo, & viduæ, amat peregrinum, & dat ei victũ atq; veſtitum.

19. Et vos ergo amate peregrinos, quia & ipſi fuiſtis advenæ in Terra Ægypti.

20. Dominum Deum tuum timebis, & ei (ſoli) ſervies: ipſi adhærebis, iurabisq; in nomine illius.

21. Ipſe eſt laus tua, & Deus tuus, qui fecit tibi hæc magnalia & terribilia quæ viderunt oculi tui.

Das X. Capitel.

11. Er ſprach aber zu mir: Mache dich auff / vnd gehe hin / daß du für dem Volck herzieheſt / daß ſie einkommen / vnd das Land einnemen / daß ich jhren Vätern geſchworen hab / jnen zugeben.

12. Nun Iſrael / was foddert der HErr dein GOtt von dir / denn das du den HErren deinen Gott förchteſt / daß du in allen ſeinen wegen wandelſt / vnd liebeſt jn / vnd dieneſt dem HErrn deinem GOtt / von gantzem hertzen / vnnd von gantzer Seelen.

13. Daß du die Gebot des HErrn halteſt vnd ſeine Rechte / die ich dir heute gebiete / Auff daß dirs wol gehe?

14. Sihe Himel vnd aller Himel Himel vnd Erden / vnd alles was drinnen iſt / das iſt des HErrn deines Gottes.

15. Noch hat er allein zu deinen Vätern luſt gehabt / daß er ſie liebet / vnnd hat jren Samen erwehlet nach jhnen / Euch / über alle Völcker / wie es heutstags ſtehet.

16. So beſchneidet nu euers hertzen Vorhaut / vnd ſeydt forder nicht halßſtarrig.

17. Denn der HErr euer Gott iſt ein Gott aller Götter / vnd HErr über alle HErrn / ein groſſer Gott / mechtig vñ ſchröcklich / der keine Perſon achtet vnd kein geſchenck nimmt.

18. Vnnd ſchafft recht dem Waiſen vnnd Witwen / vnnd hat die frembdlingen lieb / daß er jhnen ſpeiß vnd kleider gebe.

19. Darumb ſolt jr auch die Frembdlingen lieben / Denn jhr ſeyd auch Frembdlinge geweſen in Egyptenland.

20. Den HErren deinen Gott ſolt du förchten / jhm ſolt du dienen / jhm ſolt du anhangen / vnnd bey ſeinem Namen ſchweren.

21. Er iſt dein Rhum vnd dein Gott / der bey dir ſolche groſſe vnd ſchröckliche ding gethan hat / die deine augen geſehen haben.

CHAP. X.

11. Mais l'Eternel me dit, Leue-toi, va pour marcher deuant ce peuple, afin qu'ils entrent au païs que i'ai iuré à leurs peres de leur donner, & qu'ils *le* poſſedent.

12. Maintenant donc ô Iſraël, que demande l'Eternel ton Dieu de toi, ſinon que tu craignes l'Eternel ton Dieu, pour cheminer en toutes ſes voyes, & afin que tu l'aimes, & que tu ſerues à l'Eternel ton Dieu de tout ton cœur, & de toute ton ame?

13. En gardant les commandemens de l'Eternel, & ſes ſtatuts, que ie te commande auiourd'hui, afin qu'il te ſoit bien.

14. Voici, les cieux, & les cieux des cieux *appartienent* à l'Eternel ton Dieu: la terre auſſi, & tout ce qui *eſt* en icelle.

15. Mais l'Eternel a prins ſon bon plaiſir en tes peres ſeulement, pour les aimer, & a choiſi leur poſterité apres eux, *aſſauoir* vous, d'entre tous les peuples, comme *il appert* ce iourd'hui.

16. Circonciſez donc le prepuce de voſtre cœur, & ne roidiſſez plus voſtre col.

17. Car l'Eternel voſtre Dieu eſt le Dieu des dieux, & le Seigneur des ſeigneurs, le Fort, le grand, le puiſſant, & le terrible: lequel n'a point d'eſgard à l'apparence de la perſonne, & qui ne prend point de preſens.

18. Faiſant droit á l'orphelin & à la vefue, & aimant l'eſtranger, pour lui donner dequoi eſtre nourri & veſtu.

19. Vous aimerez donques l'eſtranger: car vous auez eſté eſtrangers au païs d'Egypte.

20. Tu craindras l'Eternel ton Dieu, tu le ſeruiras, & lui adhereras, & iureras par ſon nom.

21. C'eſt lui *qui eſt* ta louange, & eſt ton Dieu qui a fait enuers toi ces choſes grandes & terribles que tes yeux ont veuës.

י

22 בְּשַׁבְעִין נַפְשָׁן נְחַתוּ
אֲבָהָתָךְ לְמִצְרָיִם וּכְעַן
שַׁוְיָךְ יְיָ אֱלָהָךְ כְּכוֹכְבֵי
שְׁמַיָּא לִסְגֵי׃

יא

1 וּתְרַחֵם יָת יְיָ אֱלָהָךְ
וְתִטַּר מַטְרַת מֵימְרֵיהּ
וּקְיָמוֹהִי וְדִינוֹהִי וּפִק
וּפִקּוֹדוֹהִי כָּל יוֹמַיָּא׃

2 וְתִדְעוּן יוֹמָא דֵין אֲרֵי
לָא יָת בְּנֵיכוֹן דְּלָא יְדַעוּ
וּדְלָא חֲזוֹ יָת אֻלְפָּנָא דַּייָ
אֱלָהֲכוֹן יָת רְבוּתֵיהּ יָת
יְדֵיהּ תַּקִּיפָתָא וּדְרָעֵיהּ
מְרָמְמָתָא׃

3 וְיָת אָתְוָתֵיהּ וְיָת
עוֹבָדוֹהִי דַּעֲבַד בְּגוֹ מִצְרַיִם
לְפַרְעֹה מַלְכָּא דְּמִצְרַיִם
וּלְכָל אַרְעֵיהּ׃

4 וְדַעֲבַד לְמַשִׁרְיַת מ
מִצְרָאֵי לְסוּסָוָתְהוֹן ול
וּלְרְתִיכֵיהוֹן דְּאַטֵּיף יָת
מֵי יַמָּא דְסוּף עַל אַפֵּיהוֹן
בְּמִרְדַּפְהוֹן בָּתְרֵיכוֹן וא
וְאוֹבֵידִינּוּן יְיָ עַד יוֹמָא
הָדֵין׃

5 וְדַעֲבַד לְכוֹן בְּמַדְבְּרָא
עַד מֵיתֵיכוֹן עַד אַתְרָא
הָדֵין׃

6 וְדַעֲבַד לְדָתָן וְלַאֲבִירָם
בְּנֵי אֱלִיאָב בַּר רְאוּבֵן דפ
דִּפְתַחַת אַרְעָא יָת
פּוּמַהָא וּבְלַעְתִנּוּן וְיָת
אֱנָשׁ בָּתֵּיהוֹן וְיָת מש
מַשְׁכְּנֵיהוֹן וְיָת כָּל יְקוּמָא
דְּעִמְּהוֹן בְּגוֹ כָּל יִשְׂרָאֵל׃

7 אֲרֵי עֵינֵיכוֹן חֲזָאָן יָת
כָּל עוֹבָדָא דַּייָ רַבָּא דִּי
עֲבַד׃

8 וְתִטְּרוּן יָת כָּל ת
תִּפְקֶדְתָּא דַּאֲנָא מְפַקֵּיד
לָךְ יוֹמָא דֵין בְּדִיל
דְּתִתַּקְפוּן וְתֵעֲלוּן ות
וְתֵירְתוּן יָת אַרְעָא דְּאַתּוּן
עָבְרִין תַּמָּן לְמֵירְתַהּ׃

י

22 בְּשִׁבְעִים נֶפֶשׁ יָרְדוּ אֲבֹתֶיךָ
מִצְרָיְמָה וְעַתָּה שָׂמְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לָרֹב׃

יא

1 וְאָהַבְתָּ אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
וְשָׁמַרְתָּ מִשְׁמַרְתּוֹ וְחֻקֹּתָיו
וּמִשְׁפָּטָיו וּמִצְוֺתָיו כָּל־הַיָּמִים׃

2 וִידַעְתֶּם הַיּוֹם כִּי לֹא אֶת־
בְּנֵיכֶם אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּ וַאֲשֶׁר לֹא־
רָאוּ אֶת־מוּסַר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
אֶת־גָּדְלוֹ אֶת־יָדוֹ הַחֲזָקָה
וּזְרֹעוֹ הַנְּטוּיָה׃

3 וְאֶת־אֹתֹתָיו וְאֶת־מַעֲשָׂיו
אֲשֶׁר עָשָׂה בְּתוֹךְ מִצְרָיִם לְפַרְעֹה
מֶלֶךְ־מִצְרַיִם וּלְכָל־אַרְצוֹ׃

4 וַאֲשֶׁר עָשָׂה לְחֵיל מִצְרַיִם
לְסוּסָיו וּלְרִכְבּוֹ אֲשֶׁר הֵצִיף אֶת־
מֵי יַם־סוּף עַל־פְּנֵיהֶם בְּרָדְפָם
אַחֲרֵיכֶם וַיְאַבְּדֵם יְהוָה עַד
הַיּוֹם הַזֶּה׃

5 וַאֲשֶׁר עָשָׂה לָכֶם בַּמִּדְבָּר עַד־
בֹּאֲכֶם עַד־הַמָּקוֹם הַזֶּה׃

6 וַאֲשֶׁר עָשָׂה לְדָתָן וְלַאֲבִירָם
בְּנֵי אֱלִיאָב בֶּן־רְאוּבֵן אֲשֶׁר
פָּצְתָה הָאָרֶץ אֶת־פִּיהָ וַתִּבְלָעֵם
וְאֶת־בָּתֵּיהֶם וְאֶת־אָהֳלֵיהֶם
וְאֵת כָּל־הַיְקוּם אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיהֶם
בְּקֶרֶב כָּל־יִשְׂרָאֵל׃

7 כִּי עֵינֵיכֶם הָרֹאֹת אֶת כָּל־
מַעֲשֵׂה יְהוָה הַגָּדֹל אֲשֶׁר עָשָׂה׃

8 וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־כָּל־הַמִּצְוָה
אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם לְמַעַן
תֶּחֶזְקוּ וּבָאתֶם וִירִשְׁתֶּם אֶת־
הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם עֹבְרִים שָׁמָּה
לְרִשְׁתָּהּ׃

ι.

22. Ἐν ἑβδομήκοντα καὶ πέντε ψυχαῖς κατέβησαν οἱ πατέρες σου εἰς αἴγυπτον, νυνὶ δὲ ἐποίησέ σε κύριος ὁ θεός σου, ὡσεὶ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει.

ΚΕΦΑΛ. ια΄.

1. Καὶ ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου, καὶ φυλάξῃ τὰ φυλάγματα αὐτοῦ, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ τὰς κρίσεις αὐτοῦ, πάσας τὰς ἡμέρας.

2. Καὶ γνώσεσθε σήμερον, ὅτι οὐχὶ τὰ παιδία ὑμῶν, ὅσοι οὐκ οἴδασιν, οὐδὲ εἶδον τὴν παιδείαν κυρίου τοῦ θεοῦ σου, καὶ τὰ μεγαλεῖα αὐτοῦ, καὶ τὴν χεῖρα τὴν κραταιὰν, καὶ τὸν βραχίονα τὸν ὑψηλόν.

3. Καὶ τὰ σημεῖα αὐτοῦ, καὶ τὰ τέρατα αὐτοῦ, ὅσα ἐποίησεν ἐν μέσῳ αἰγύπτου φαραῷ βασιλεῖ αἰγύπτου, καὶ πάσῃ τῇ γῇ αὐτοῦ.

4. Καὶ ὅσα ἐποίησε τὴν δύναμιν τῶν αἰγυπτίων, καὶ τὰ ἅρματα αὐτῶν καὶ τὴν ἵππον αὐτῶν, ὡς ἐπέκλυσε τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης τῆς ἐρυθρᾶς ἐπὶ προσώπου αὐτῶν, καταδιωκόντων αὐτῶν ἐκ τῶν ὀπίσω ὑμῶν, καὶ ἀπώλεσεν αὐτοὺς κύριος ὁ θεὸς ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.

5. Καὶ ὅσα ἐποίησεν ὑμῖν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἕως ἤλθετε εἰς τὸν τόπον τοῦτον.

6. Καὶ ὅσα ἐποίησε τῷ δαθὰν καὶ τῷ ἀβειρὼν υἱοῖς ἐλιὰβ, υἱοῦ ῥουβὴν, οὓς ἀνοίξασα ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς κατέπιεν αὐτοὺς, καὶ τοὺς οἴκους αὐτῶν, καὶ τὰς σκηνὰς αὐτῶν, καὶ πᾶσαν αὐτῶν τὴν ὑπόστασιν τὴν μετ᾽ αὐτῶν, ἐν μέσῳ παντὸς ἰσραήλ.

7. Ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ἑώρων πάντα τὰ ἔργα κυρίου τὰ μεγάλα, ὅσα ἐποίησεν ἐν ὑμῖν σήμερον.

8. Καὶ φυλάξεσθε πάσας τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον, ἵνα ζῆτε καὶ πολυπλασιασθῆτε, καὶ εἰσέλθητε καὶ κληρονομήσητε τὴν γῆν, εἰς ἣν ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν ἰορδάνην ἐκεῖ, κληρονομῆσαι αὐτήν.

CAP. X.

22. In ſeptuaginta animabus deſcenderunt patres tui in Ægyptum : & ecce nunc multiplicavit te Dominus Deus tuus ſicut aſtra cæli.

CAP. XI.

1. Ama itaque Dominum Deum tuum, & obſerva pręcepta eius & ceremonias, iudicia atque mandata omni tempore.

2. Cognoſcite hodie quæ ignorant filii veſtri, qui non viderunt diſciplinam Domini Dei veſtri, magnalia eius & robuſtam manum, extentumq; brachium.

3. Signa & opera quæ fecit in medio Ægypti Pharaoni regi, & univerſæ terræ eius.

4. Omnique exercitui Ægyptiorum, & equis ac curribus: quomodo operuerunt eos aquæ maris rubri, cùm vos perſequerentur, & deleverit eos Dominus uſq; in præſentem diem.

5. Vobiſq; quæ fecerit in ſolitudine, donec veniretis ad hunc locum.

6. Et Dathan atque Abîron filiis Eliab; qui fuit filius Ruben: quos aperto ore ſuo terra abſorbuit cum domibus & tabernaculis, & univerſa ſubſtantia eorũ, quam habebant in medio Iſraél.

7. Oculi veſtri viderunt omnia opera Domini magna quæ fecit.

8. Vt cuſtodiatis univerſa mandata illius, quæ ego hodie præcipio vobis, & poſſitis introire, & poſſidere Terram ad quam ingredimini.

Das X. Capitel.

22. Deine Väter zogen hinab in Egypten mit ſiebentzig Seelen/ Aber nun hat dich der HErr dein Gott gemehret wie die Sternen am Himel.

Das XI. Capitel.

SO ſolt du nun den HERRN deinen Gott lieben/ vnnd ſein Geſetz/ ſeine Weiſe/ ſeine Rechte vnd ſeine Gebot halten dein Lebenlang.

2. Vnd erkennet heute/ daß euer Kinder nicht wiſſen noch geſehen haben/ nemlich/ die züchtigung des HERrn euers Gottes/ ſeine Herrligkeit/ darzu ſeine mechtige hand vnnd außgereckten Arm.

3. Vnd ſeine zeichen vnd Werck/ die er gethan hat vnter den Egyptern/ an Pharao dem Könige in Egypten/ vnnd an alle ſeinem Lande.

4. Vnd was er an der macht der Egypter gethan hat/ an jhren Roſſen vnnd Wagen/ da er das Waſſer des Schilfmeers über ſie führet/ da ſie euch nachjagten/ vnd ſie der HERr vmbbracht/ biß auff diſen tag.

5. Vnnd was er euch gethan hat inn der Wüſten/ biß jr an diſen ort kommen ſeydt.

6. Was er Dathan vnd Abiram gethan hat / den Kindern Eliab / des Sohns Ruben / Wie die Erde jhren Mund auffthet/ vnd verſchlang ſie/ mit jrem geſinde/ vnd Hütten/ vnd alle jrem gut / daß ſie erworben hatten / mitten vnter dem gantzen Iſrael.

7. Denn eure augen haben die groſſen werck des HERRN geſehen/ die er gethan hat.

8. Darumb ſolt jr alle die Gebot halten/ die ich dir heute gebiete/ Auff das jr geſterckt werdet einzukommen/ vnd das Land einzunemen/ dahin jhr ziehet daß jrs einnemet.

CHAP. X.

22. Tes peres ſont deſcendus en Egypte en nombre de ſoixante & dix ames: & maintenant l'Eternel ton Dieu t'a fait deuenir comme les eſtoiles des cieux, tant tu es en grand nombre.

CHAP. XI.

1. Aime donques l'Eternel ton Dieu, & garde touſiours ce qu'il veut que tu gardes, ſes ſtatuts, ſes loix, & ſes cõmandemens.

2. Et cognoiſſez auiourd'hui que ce ne ſont point vos enfans qui ont cognu, & qui ont veu le chaſtiment de l'Eternel voſtre Dieu, ſa grandeur, ſa main forte, & ſon bras eſtendu:

3. Et ſes ſignes, & ſes œuures qu'il a faites au milieu d'Egypte, contre Pharao roy d'Egypte, & contre tout ſon païs.

4. En ſemble ce qu'il a fait à l'armee d'Egypte, à ſes cheuaux & à ſes chariots, quand il a fait que les eaux de la mer rouge ont couuert leurs faces, lors qu'ils vous pourſuiuoyent: & l'Eternel les a deſtruits iuſques à ce iourd'hui:

5. Et ce qu'il vous a fait en ce deſert, iuſques à ce que vous ſoyez paruenus en ce lieu-ci:

6. Et ce qu'il a fait à Dathan, & Abiram, enfans d'Eliab, fils de Ruben, comme la terre ouurit ſa bouche, & les engloutit, auec leurs familles & leurs tentes, & tout ce qui ſubſiſtoit qui *eſtoit* en leur puiſſance au milieu de tout Iſrael:

7. Mais *ce ſont* vos yeux qui ont veu toutes ces grandes œuures de l'Eternel, leſquelles il a faites.

8. Vous garderez donques tous les cõmandemens que ie vous commande auiourd'hui, afin que vous ſoyez fortifies, & que vous entriez en poſſeſſion du païs, auquel vous allez paſſer pour le poſſeder.

יא

9 וּבְדִיל דְּתוֹרְכוּן יוֹמִין עַל אַרְעָא דְּקַיֵּים יְיָ לַאֲבָהָתְכוֹן לְמִתַּן לְהוֹן וְלִבְנֵיהוֹן אֲרַע עָבְדָא חֲלַב וּדְבָשׁ׃

10 אֲרֵי אַרְעָא דְּאַתְּ עָלֵיל לְתַמָּן לְמֵירְתַהּ לָא כְאַרְעָא דְמִצְרַיִם הִיא דִּנְפַקְתּוּן מִתַּמָּן דְּתִזְרַע יָת זַרְעָךְ וּמַשְׁקֵית לֵיהּ בְּרַגְלָךְ כְּגִנַּת יַרְקָא׃

11 וְאַרְעָא דְּאַתּוּן עָבְרִין לְתַמָּן לְמֵירְתַהּ אֲרַע טוּרִין וּבִקְעָן לִמְטַר שְׁמַיָּא תִּשְׁתֵּי מַיָּא׃

12 אַרְעָא דַּייָ אֱלָהָךְ תָּבַע יָתַהּ תְּדִירָא עֵינֵי יְיָ אֱלָהָךְ בַּהּ מֵרֵישׁ שַׁתָּא וְעַד סוֹף שַׁתָּא׃

13 וִיהֵי אִם קַבָּלָא תְקַבְּלוּן לְפִקּוֹדַי דַּאֲנָא מְפַקֵּד יָתְכוֹן יוֹמָא דֵין לְמִרְחַם יָת יְיָ אֱלָהֲכוֹן וּלְמִפְלַח קֳדָמוֹהִי בְּכָל לִבְּכוֹן וּבְכָל נַפְשְׁכוֹן׃

14 וְאֶתֵּן מִטְרָא דְאַרְעֲכוֹן בְּעִידָּנֵיהּ בַּכִּיר וְלַקִּישׁ וְתִכְנוֹשׁ עִיבוּרָךְ וְחַמְרָךְ וּמִשְׁחָךְ׃

15 וְאֶתֵּן עִסְבָּא בְּחַקְלָךְ לִבְעִירָךְ וְתֵיכוֹל וְתִשְׂבַּע׃

16 אִסְתַּמַּרוּ לְכוֹן דִּלְמָא יִטְעֵי לִבְּכוֹן וְתִסְטוּן וְתִפְלְחוּן לְטָעֲוַת עַמְמַיָּא וְתִסְגְּדוּן לְהוֹן׃

17 וְיִתְקַף רוּגְזָא דַּייָ בְּכוֹן וְיֵיחוֹד יָת שְׁמַיָּא וְלָא יְהֵי מִטְרָא וְאַרְעָא לָא תִתֵּן יָת עֲלַלְתַּהּ וְתֵיבְדוּן בִּפְרִיעַ מֵעַל אַרְעָא טָבְתָא דַּייָ יָהֵיב לְכוֹן׃

יא

9 וּלְמַעַן תַּאֲרִיכוּ יָמִים עַל־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֵיכֶם לָתֵת לָהֶם וּלְזַרְעָם אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ׃

10 כִּי הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה בָא־שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ לֹא כְאֶרֶץ מִצְרַיִם הִוא אֲשֶׁר יְצָאתֶם מִשָּׁם אֲשֶׁר תִּזְרַע אֶת־זַרְעֲךָ וְהִשְׁקִיתָ בְּרַגְלְךָ כְּגַן הַיָּרָק׃

11 וְהָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם עֹבְרִים שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ אֶרֶץ הָרִים וּבְקָעֹת לִמְטַר הַשָּׁמַיִם תִּשְׁתֶּה־מָּיִם׃

12 אֶרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ דֹּרֵשׁ אֹתָהּ תָּמִיד עֵינֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בָּהּ מֵרֵשִׁית הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרִית שָׁנָה׃

13 וְהָיָה אִם־שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּלְעָבְדוֹ בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם׃

14 וְנָתַתִּי מְטַר־אַרְצְכֶם בְּעִתּוֹ יוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ׃

15 וְנָתַתִּי עֵשֶׂב בְּשָׂדְךָ לִבְהֶמְתֶּךָ וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ׃

16 הִשָּׁמְרוּ לָכֶם פֶּן־יִפְתֶּה לְבַבְכֶם וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם׃

17 וְחָרָה אַף־יְהוָה בָּכֶם וְעָצַר אֶת־הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהוָה נֹתֵן לָכֶם׃

ια.

9. Ἵνα μακροημερεύσητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς ὤμοσε κύριος τοῖς πατράσιν ὑμῶν, δοῦναι αὐτοῖς καὶ τῷ σπέρματι αὐτῶν μετ᾽ αὐτούς, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι.

10. Ἔστι γὰρ ἡ γῆ εἰς ἣν εἰσπορεύεσθε ὑμεῖς ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν, οὐχ ὥσπερ ἡ γῆ Αἰγύπτου ἐστίν, ὅθεν ἐξεπορεύθητε ἐκεῖθεν, ὅταν σπείρωσι τὸν σπόρον καὶ ποτίζωσι τοῖς ποσίν, ὡσεὶ κῆπον λαχανείας.

11. Ἡ δὲ γῆ εἰς ἣν σὺ εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν, γῆ ὀρεινὴ καὶ πεδινή, ἐκ τοῦ ὑετοῦ τοῦ οὐρανοῦ πίεται ὕδωρ.

12. Γῆν ἣν κύριος ὁ θεός σου ἐπισκοπεῖται αὐτὴν διαπαντός, οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἐπ᾽ αὐτῆς ἀπ᾽ ἀρχῆς τοῦ ἐνιαυτοῦ, καὶ ἕως συντελείας τοῦ ἐνιαυτοῦ.

13. Ἐὰν δὲ ἀκοῇ ἀκούσητε πάσας τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, ἀγαπᾷν κύριον τὸν θεόν σου καὶ λατρεύειν αὐτῷ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου.

14. Καὶ δώσει τὸν ὑετὸν τῇ γῇ σου, καθ᾽ ὥραν πρώϊμον καὶ ὄψιμον, καὶ συνάξεις τὸν σῖτόν σου, καὶ τὸν οἶνόν σου, καὶ τὸ ἔλαιόν σου.

15. Καὶ δώσεις χορτάσματα ἐν τοῖς ἀγροῖς τοῖς κτήνεσί σου. Καὶ φαγὼν καὶ ἐμπλησθεὶς.

16. Πρόσεχε σεαυτῷ μὴ πλατυνθῇ ἡ καρδία σου, καὶ παραβῆτε καὶ λατρεύσητε θεοῖς ἑτέροις, καὶ προσκυνήσητε αὐτοῖς.

17. Καὶ θυμωθεὶς ὀργισθῇ κύριος ἐφ᾽ ὑμῖν, καὶ συσχῇ τὸν οὐρανόν, καὶ οὐκ ἔσται ὑετός, καὶ ἡ γῆ οὐ δώσει τὸν καρπὸν αὐτῆς. καὶ ἀπολεῖσθε ἐν τάχει ἀπὸ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς, ἧς κύριος ἔδωκεν ὑμῖν.

CAP. XI.

9. Multoque in ea vivatis tempore: quam ſub Iuramento pollicitus eſt Dominus patribus veſtris, & ſemini eorum, lacte & melle manantem.

10. Terra enim ad quam ingrederis poſſidendã, non eſt ſicut Terra-Ægypti de qua exiſti, ubi iacto ſemine in hortorum morem aquæ ducuntur irriguæ.

11. Sed montuoſa eſt & campeſtris, de cœlo expectans pluvias.

12. Quam Dominus Deus tuus ſemper inviſit, & oculi illius in ea ſunt à principio anni uſque ad finem eius.

13. Si ergo obedieritis mandatis meis, quæ ego hodie præcipio vobis, ut diligatis Dominum Deum veſtrum, & ſerviatis ei in toto corde veſtro, & in tota anima veſtra:

14. Dabit pluviam terræ veſtræ tẽporaneam & ſerotinam, ut colligatis frumentum, & vinum, & oleum.

15. Fœnumq́; ex agris ad paſcenda iumenta, & ut ipſi comedatis ac ſaturemini.

16. Cavete ne fortè decipiatur cor veſtrum, & recedatis à Domino, ſerviatisq́; diis alienis, & adoretis eos.

17. Iratusq́; Dominus claudat cælum, & pluviæ non deſcendant, nec terra det germen ſuum, pereatisq́; velociter de terra optima quam Dominus daturus eſt vobis.

Das XI. Capitel.

9. Vnd daß du lange lebeſt auff dem Lande/daß der HErr euren Vätern geſchworen hat jhnen zugeben/vnnd jrem Samen/ein Land da milch vnd Honig innen fleuſſt.

10. Denn das Land da du hin kommeſt/das einzunemen / iſt nicht wie Egyptenland/davon jhr außgezogen ſeydt/da du deinen Samen ſeen/vnnd ſelbs trencken muſteſt/ wie ein Kolgarten.

11. Sondern es hat Berge vnd auen/ die der Regen vom Himmel trencken muß.

12. Auff welch Land der HERR dein Gott acht hat/ vnd die augen des HERRN deines Gottes immerdar drauff ſehen/von anfang des jars biß ans ende.

13. Werdet jhr nun meine Gebot hören/die ich euch heute gebiete/daß jhr den HErren euren Gott liebet vnd jhm dienet/von gantzem hertzen / vnnd von gantzer ſeelen.

14. So will ich eurem Lande Regen geben zu ſeiner zeit / Früregen vnnd Spatregen / daß du einſammleſt dein getreide/deinen Moſt / vnnd dein öle.

15. Vnd will deinem Vieh graß geben auff deinem Felde/daß jr eſſet vnnd ſat werdet.

16. Hütet euch aber daß ſich euer hertz nit überreden laſſe/daß jr abtrettet vnd dienet andern Göttern/vnd betet ſie an.

17. Vnd daß denn der zorn des HErrn ergrimme über euch /vnnd ſchlieſſe den Himel zu/das kein Regen komme/ vnd die Erde jhr gewechſe nicht gebe/vnnd bald vmbkommet von dem guten Lande/das euch der HErr gegeben hat.

CHAP. XI.

9. Et afin que vous allongiez *vos* iours ſur la terre, laquelle l'Eternel a iuré à vos peres de leur donner, & à leur poſterité, terre decoulante de laict & de miel.

10. Car le païs auquel tu vas entrer pour le poſſeder n'*eſt* pas comme le païs d'Egypte, duquel vous eſtes ſortis, là où tu ſemois ta ſemence, & l'arrouſois à ta diſcretion comme vn iardin à herbes.

11. Mais le païs auquel vous allez paſſer pour le poſſeder, *eſt* vn païs de montagnes & campagnes, & eſt abruué d'eaux ſelon qu'il pleut de cieux.

12. *C'eſt* vn pais duquel l'Eternel ton Dieu a ſoin, ſur lequel l'Eternel ton Dieu a continuellement ſes yeux, depuis le cõmencement de l'an iuſques à la fin d'icelui.

13. Il aduiendra donc que ſi vous obeiſſez à bon eſciẽt à mes commandemens, leſqueles ie vous commande auiourd'hui, tellement que vous aimiez l'Eternel voſtre Dieu, & le ſeruiez de tout voſtre cœur, & de toute voſtre ame:

14. Lors ie donnerai la pluye telle qu'il faut à voſtre pais en ſa ſaiſon, pluye de la premiere & de la derniere ſaiſon, & tu recuilliras ton froment, ton vin excellent, & ton huile.

15. Auſſi ie ferai croiſtre en ton champ de l'herbe pour ton beſtail: ſi mangeras & ſeras raſſaſié.

16. Prenez garde à vous de peur que voſtre cœur ne ſoit ſeduit, & que vous ne vous deſtourniez & ſeruiez a d'autres dieux, & vous proſterniez deuant eux.

17. Et que la colere de l'Eternel ne s'embraſe contre vous, & que il ne reſerre les cieux tellement qu'il n'y ait point de pluye, & que la terre ne donne point ſon fruict, & que vous ne periſſiez auſſi toſt de deſſus ce bon pais, que l'Eternel vous donne.

יא

18 וּתְשַׁוּוֹן יָת פִּתְגָמַי אִלֵּין עַל לִבְּכוֹן וְעַל נפ נַפְשְׁכוֹן וְתִקְטְרוּן יַתְהוֹן לְאָת עַל יְדְכוֹן וִיהוֹן ל לִתְפִלִּין בֵּין עֵינֵיכוֹן׃

19 וְתַלְפוּן יַתְהוֹן יָת ב בְּנֵיכוֹן לְמַלָּלָא בְּהוֹן ב בְּמִתְּבָךְ בְּבֵיתָךְ וּבִמְהָכָךְ בְּאָרְחָא וּבְמִשְׁכְּבָךְ וּב וּבְמִקְמָךְ׃

20 וְתִכְתְּבִנּוּן עַל מְזוּזְיָן וְתִקְבְּעִנּוּן בְּסִפֵּי בֵּיתָךְ וּבְתַרְעָךְ׃

21 בְּדִיל דְּיִסְגּוּן יוֹמֵיכוֹן וְיוֹמֵי בְנֵיכוֹן עַל אַרְעָא דְּקַיֵּים יְיָ לַאֲבָהָתְכוֹן לְמִתַּן לְהוֹן כְּיוֹמֵי שְׁמַיָּא עַל אַרְעָא׃

22 אֲרֵי אִם מִטַּר תִּטְּרוּן יָת כָּל תַּפְקֶדְתָּא הָדָא דַּאֲנָא מְפַקֵּד יַתְכוֹן לְמֶעְבְּדַהּ לְמִרְחַם יָת יְיָ אֱלָהֲכוֹן וְלִמְהָךְ בְּאָרְחָן ד דְּתַקְנָן קֳדָמוֹהִי ולא וּלְאִתְקָרָבָא לְדַחַלְתֵּיהּ׃

23 וִיתָרֵיךְ יְיָ יָת כָּל עַמְמַיָּא הָאִלֵּין מִקֳּדָמֵיכוֹן וְתֵירְתוּן עַמְמִין רַבְרְבִין וְתַקִּיפִין מִנְּכוֹן׃

24 כָּל אַתְרָא דְּתִדְרוֹךְ פַּרְסַת רַגְלְכוֹן בֵּיהּ דִּילְכוֹן יְהֵי מִן מַדְבְּרָא וְלִבְנָן מִן נַהְרָא נַהְרָא פְּרָת וְעַד יַמָּא מַעַרְבָאָה יְהֵי תְּחוּמְכוֹן׃

25 לָא יִתְעַתַּד אֱנָשׁ קֳדָמֵיכוֹן דַּחַלְתְּכוֹן וא וְאֵימַתְכוֹן יִתֵּן יְיָ אֱלָהֲכוֹן עַל אַפֵּי כָּל אַרְעָא דת דְּתִדְרְכוּן בַּהּ כְּמָא ד דְּמַלֵּיל לְכוֹן׃

26 חֲזוֹ דַּאֲנָא יָהֵיב ק קֳדָמֵיכוֹן יוֹמָא דֵין בִּרְכָן וּלְוָטִין׃

27 יָת בִּרְכְתָא דִּתְקַבְּלוּן לְפִקּוֹדַיָּא דַּיְיָ אֱלָהֲכוֹן דַּאֲנָא מְפַקֵּד יַתְכוֹן יוֹמָא דֵין׃

יא

18 וְשַׂמְתֶּם אֶת־דְּבָרַי אֵלֶּה עַל־לְבַבְכֶם וְעַל־נַפְשְׁכֶם וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל־יֶדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם׃

19 וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ׃

20 וּכְתַבְתָּם עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ׃

21 לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֵיכֶם לָתֵת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ׃

22 כִּי אִם־שָׁמֹר תִּשְׁמְרוּן אֶת־כָּל־הַמִּצְוָה הַזֹּאת אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם לַעֲשֹׂתָהּ לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם לָלֶכֶת בְּכָל־דְּרָכָיו וּלְדָבְקָה־בוֹ׃

23 וְהוֹרִישׁ יְהוָה אֶת־כָּל־הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה מִלִּפְנֵיכֶם וִירִשְׁתֶּם גּוֹיִם גְּדֹלִים וַעֲצֻמִים מִכֶּם׃

24 כָּל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר תִּדְרֹךְ כַּף־רַגְלְכֶם בּוֹ לָכֶם יִהְיֶה מִן־הַמִּדְבָּר וְהַלְּבָנוֹן מִן־הַנָּהָר נְהַר־פְּרָת וְעַד הַיָּם הָאַחֲרוֹן יִהְיֶה גְּבֻלְכֶם׃

25 לֹא־יִתְיַצֵּב אִישׁ בִּפְנֵיכֶם פַּחְדְּכֶם וּמוֹרַאֲכֶם יִתֵּן יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּדְרְכוּ־בָהּ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָכֶם׃

26 רְאֵה אָנֹכִי נֹתֵן לִפְנֵיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה וּקְלָלָה׃

27 אֶת־הַבְּרָכָה אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֺת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם׃

ια´.

18. Καὶ ἐμβαλεῖτε τὰ ῥήματα ταῦτα εἰς τὴν καρδίαν ὑμῶν, καὶ εἰς τὴν ψυχὴν ὑμῶν, καὶ ἀφάψετε αὐτὰ εἰς σημεῖον ἐπὶ τῆς χειρὸς ὑμῶν, καὶ ἔσται ἀσάλευτα πρὸ ὀφθαλμῶν ὑμῶν.

19. Καὶ διδάξετε αὐτὰ τὰ τέκνα ὑμῶν, λαλεῖν αὐτὰ καθημένους ἐν οἴκῳ, καὶ πορευομένους ἐν ὁδῷ, καὶ κοιταζομένους, καὶ διανισταμένους.

20. Καὶ γράψετε αὐτὰ ἐπὶ τὰς φλιὰς τῶν οἰκιῶν ὑμῶν, καὶ τῶν πυλῶν ὑμῶν.

21. Ἵνα πληθυνθῶσιν αἱ ἡμέραι ὑμῶν, καὶ αἱ ἡμέραι τῶν υἱῶν ὑμῶν, ἐπὶ τῆς γῆς ἣν ὤμοσε κύριος τοῖς πατράσιν ὑμῶν δοῦναι αὐτοῖς, καθὼς αἱ ἡμέραι τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τῆς γῆς.

22. Καὶ ἔσται ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσητε πάσας τὰς ἐντολὰς ταύτας ἃς ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον ποιεῖν, ἀγαπᾶν κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν, πορεύεσθαι ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ προσκολλᾶσθαι αὐτῷ.

23. Καὶ ἐκβαλεῖ κύριος πάντα τὰ ἔθνη ταῦτα ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, καὶ κληρονομήσετε ἔθνη μεγάλα καὶ ἰσχυρότερα μᾶλλον ἢ ὑμεῖς.

24. Πάντα τὸν τόπον οὗ ἂν πατήσῃ τὸ ἴχνος τοῦ ποδὸς ὑμῶν, ὑμῖν ἔσται, ἀπὸ τῆς ἐρήμου καὶ ἀντιλιβάνου, καὶ ἀπὸ τοῦ μεγάλου ποταμοῦ εὐφράτου. καὶ ἕως τῆς θαλάσσης τῆς ἐπὶ δυσμῶν ἔσται τὰ ὅρια ὑμῶν.

25. Οὐκ ἀντιστήσεται οὐδεὶς κατὰ πρόσωπον ὑμῶν, καὶ τὸν φόβον ὑμῶν, καὶ τὸν τρόμον ὑμῶν ἐπιθήσει κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς, ἐφ᾽ ἧς ἂν ἐπιβῆτε ἐπ᾽ αὐτῆς, ὃν τρόπον ἐλάλησε κύριος πρὸς ὑμᾶς.

26. Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι ἐνώπιον ὑμῶν σήμερον εὐλογίαν, καὶ κατάραν.

27. Τὴν εὐλογίαν, ἐὰν ἀκούσητε τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον.

CAP. IX.

18. Ponite verba hæc in cordibus & in animis veſtris, & ſuſpendite ea pro ſigno in manibus, & inter oculos veſtros collocate.

19. Docete filios veſtros, ut illa meditentur quando ſederis in domo tua, & ambulaveris in via, & accubueris atque ſurrexeris.

20. Scribes ea ſuper poſtes & ianuas domus tuæ.

21. Vt multiplicentur dies tui, & filiorum tuorum in terra quam iuravit Dominus patribus tuis, ut daret eis quamdiu cœlum imminet terræ.

22. Si enim cuſtodieritis mandata quæ ego præcipio vobis, & feceritis ea, ut diligatis Dominum Deum veſtrum, & ambuletis in omnibus viis eius, adhærentes ei.

23. Diſperdet Dominus omnes gentes iſtas ante faciem veſtram, & poſſidebitis eas quæ maiores & fortiores vobis ſunt.

24. Omnis locus quem calcaverit pes veſter, veſter erit. A deſerto, & á Libano, à flumine magno Euphrate uſque ad mare occidentale erunt termini veſtri.

25. Nullus ſtabit contra vos: terrorem veſtrum & formidinem dabit Dominus Deus veſter ſuper omnē terram quam calcaturi eſtis, ſicut locutus eſt vobis.

26. En propono in conſpectu veſtro hodie benedictionem & maledictionem:

27. Benedictionem, ſi obedieritis mandatis Domini Dei veſtri, quæ ego hodie præcipio vobis.

Das XI. Capitel.

18. So faſſet nun diſe wort zu hertzen vnnd in eure Seele/vnnd bindet ſie zum zeichen auff eure hand/daß ſie ein Denckmal für euren augen ſeyen.

19. Vnd leret ſie eure Kinder/daß du davon redeſt/wenn du in deinem Hauſe ſitzeſt/oder auff dem wege geheſt/wenn du dich niderlegeſt/vnnd wenn du auffſteheſt.

20. Vnnd ſchreibe ſie an die Pfoſten deines hauſes/vnd an deine thor.

21. Daß du vnnd deine Kinder lange lebeſt/auff dem Lande/daß der HErr deinen Vätern geſchworen hat jnen zu geben/So lange die tage von Himmel auff Erden weren.

22. Denn wo jr diſe Gebot alle werdet halten/die ich euch gebiete/daß jhr darnach thut/daß jr den HERREN euren Gott liebet/vnd wandelt in allen ſeinen wegen/vnd jhm anhanget.

23. So wird der HErr alle diſe Völcker für euch her vertreiben/daß jr gröſſer vnd ſtercker Völcker einnemet denn jr ſeydt.

24. Alle örter/darauff euer Fußſolen tritt/ſoll eüer ſein/von der Wüſten an/vnd von dem Berge Libanon/vnnd von dem waſſer Phrath/biß ans euſſerſte Meer ſoll euer grentze ſein.

25. Niemand wird euch widerſtehen mügen/euer forcht vnd ſchrecken wirdt der HErr über alle Land kommen laſſen/darinn jr reiſet/wie er euch geredt hat.

26. Sihe/Jch lege euch heut für den Segen vnd den Fluch.

27. Den Segen ſo jhr gehorchet den Gebotten des HErrn euers Gottes/die ich euch heute gebiete.

CHAP. XI.

18. Mettez donques ces miennes paroles en voſtre cœur, & en voſtre entendement, & les liez pour ſigne ſur vos mains & qu'elles ſoyent comme fronteaux entre vos yeux.

19? Et les enſeignez à vos enfans, en deuiſant d'icelles, ſoit que tu te tienes en ta maiſon, ſoit que tu ailles par chemin, ſoit : que tu couches ſoit que tu te leues.

20. Tu les eſcriras auſſi aux poſteaux de ta maiſon, & en tes portes:

21. Afin que vos iours & les iours de vos enfans ſoyent multiplies ſur la terre, laquelle l'Eternel a iure à vos peres de leur donner, comme les iours des cieux ſur la terre.

22. Car ſi vous gardes ſoigneuſement tous ces commandemens ici, que ie vous commande de faire, aimans l'Eternel voſtre Dieu, cheminans en toutes ſes voyes & lui adherans·

23. Adonc l'Eternel dechaſſera toutes ces nations la deuant vous & vous poſſederes les païs des nations plus grandes & plus robuſtes que vous.

24. Tout lieu où la plante de voſtre pied marchera ſera voſtre. Vos frontieres ſeront depuis le deſert & le Liban, *&* depuis le fleuue *qui eſt* le fleuue d'Euphrates, iuſqu'à la mer d'Occident.

25. Nul ne pourra ſubſiſter deuant vous. L'Eternel voſtre Dieu mettra vne frayeur & terreur qu'on aura de vous ſur le deſſus de toutte la terre, ſur laquelle vous marcherez, ainſi qu il vous *en* a parlé.

26. Regardez, ie vous propoſe auiourd'hui benediction & malediction.

27. Benediction, ſi vous obeïſſez aux commandemens de l'Eternel voſtre Dieu, leſqnels ie vous commande auiourd'hui:

יא

28 וּלְוָטִין אִם לָא תְקַבְּלוּן לְפִקּוֹדַיָּא דַּייָ אֱלָהֲכוֹן וְתִסְטוּן מִן אָרְחָא דַּאֲנָא מְפַקֵּד יָתְכוֹן יוֹמָא דֵין לִמְהָךְ בָּתַר טַעֲוָת עַמְמַיָּא דְּלָא יְדַעְתּוּן׃

29 וִיהֵי אֲרֵי יַעֲלִינָּךְ יְיָ אֱלָהָךְ לְאַרְעָא דְּאַתְּ עָלֵיל לְתַמָּן לְמֵירְתַהּ וְתִתֵּן יָת מְבָרְכַיָּא עַל טוּרָא דִּגְרִיזִים וְיָת מְלַטְטַיָּא עַל טוּרָא דְעֵיבָל׃

30 הֲלָא אִנּוּן בְּעִבְרָא דְּיַרְדְּנָא אֲחוֹרֵי אוֹרַח מַעְלָנֵי שִׁמְשָׁא בְּאַרַע כְּנַעֲנָאָה דְּיָתֵיב בְּמֵישְׁרָא לָקֳבֵל גִּלְגְּלָא בִּסְטַר ל מֵישְׁרֵי מוֹרֶה׃

31 אֲרֵי אַתּוּן עָבְרִין יָת יַרְדְּנָא לְמֵיעַל לְמֵירַת יָת אַרְעָא דַּייָ אֱלָהֲכוֹן יָהֵיב לְכוֹן וְתֵירְתוּן יָתַהּ וְתִתְּבוּן בַּהּ׃

32 וְתִטְּרוּן לְמֶעְבַּד יָת כָּל קְיָמַיָּא וְיָת דִּינַיָּא דַּאֲנָא יָהֵיב קֳדָמֵיכוֹן י יוֹמָא דֵין׃

יא

28 וְהַקְּלָלָה אִם־לֹא תִשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹת יְהֹוָה אֱלֹהֵיכֶם וְסַרְתֶּם מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם לָלֶכֶת אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא־יְדַעְתֶּם׃

29 וְהָיָה כִּי יְבִיאֲךָ יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־אַתָּה בָא־שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ וְנָתַתָּה אֶת־הַבְּרָכָה עַל־הַר גְּרִזִים וְאֶת־הַקְּלָלָה עַל־הַר עֵיבָל׃

30 הֲלֹא־הֵמָּה בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן אַחֲרֵי דֶּרֶךְ מְבוֹא הַשֶּׁמֶשׁ בְּאֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי הַיֹּשֵׁב בָּעֲרָבָה מוּל הַגִּלְגָּל אֵצֶל אֵלוֹנֵי מֹרֶה׃

31 כִּי אַתֶּם עֹבְרִים אֶת־הַיַּרְדֵּן לָבֹא לָרֶשֶׁת אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהֹוָה אֱלֹהֵיכֶם נֹתֵן לָכֶם וִירִשְׁתֶּם אֹתָהּ וִישַׁבְתֶּם־בָּהּ׃

32 וּשְׁמַרְתֶּם לַעֲשׂוֹת אֵת כָּל־הַחֻקִּים וְאֶת־הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן לִפְנֵיכֶם הַיּוֹם׃

ια'.

28. Καὶ τὴν κατάραν, ἐὰν μὴ εἰσακούσητε τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον, καὶ πλανηθῆτε ἀπὸ τῆς ὁδοῦ ἧς ἐνετειλάμην ὑμῖν, πορευθέντες λατρεύειν θεοῖς ἑτέροις οἷς οὐκ οἴδατε.

29. Καὶ ἔσται ὅταν εἰσαγάγῃ σε κύριος ὁ θεός σου εἰς τὴν γῆν εἰς ἣν διαβαίνεις ἐκεῖ, κληρονομῆσαι αὐτήν, καὶ δώσεις τὴν εὐλογίαν ἐπ' ὄρος γαριζεῖν, καὶ τὴν κατάραν ἐπ' ὄρος γαιβάλ.

30. Οὐκ ἰδοὺ ταῦτα πέραν τοῦ ἰορδάνου ὀπίσω ὁδὸν δυσμῶν ἡλίου, ἐν γῇ χαναάν; ὁ κατοικοῦν ἐπὶ δυσμῶν ἐχόμενον τοῦ γολγὸλ πλησίον τῆς δρυὸς τῆς ὑψηλῆς.

31. Ὑμεῖς γὰρ διαβαίνετε τὸν ἰορδάνην εἰσελθόντες κληρονομῆσαι τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν δίδωσιν ἐν κλήρῳ πάσας τὰς ἡμέρας, καὶ κληρονομήσετε αὐτήν, καὶ κατοικήσετε ἐν αὐτῇ.

32. Καὶ φυλάξεσθε τοῦ ποιεῖν πάντα τὰ προστάγματα αὐτοῦ, καὶ τὰς κρίσεις αὐτοῦ, ἃς ἐγὼ δίδωμι ἐνώπιον ὑμῶν σήμερον.

יב

1 אִלֵּין קְיָמַיָּא וְדִינַיָּא דְּתִטְּרוּן לְמֶעְבַּד בְּאַרְעָא דִּיהַב יְיָ אֱלָהָךְ דַּאֲבָהָתָךְ לָךְ לְמֵירְתַהּ כָּל יוֹמַיָּא דְּאַתּוּן קַיָּמִין עַל אַרְעָא׃

2 אַבָּדָא תְאַבְּדוּן יָת כָּל אַתְרַיָּא דִּפְלַחוּ תַמָּן עַמְמַיָּא דְּאַתּוּן יָרְתִין יָתְהוֹן יָת טַעֲוָתְהוֹן עַל טוּרַיָּא רָמַיָּא וְעַל רָמָתָא וּתְחוֹת כָּל אִילָן עָבוֹף׃

יב

1 אֵלֶּה הַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תִּשְׁמְרוּן לַעֲשׂוֹת בָּאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַן יְהֹוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֶיךָ לְךָ לְרִשְׁתָּהּ כָּל־הַיָּמִים אֲשֶׁר־אַתֶּם חַיִּים עַל־הָאֲדָמָה׃

2 אַבֵּד תְּאַבְּדוּן אֶת־כָּל־הַמְּקֹמוֹת אֲשֶׁר עָבְדוּ־שָׁם הַגּוֹיִם אֲשֶׁר אַתֶּם יֹרְשִׁים אֹתָם אֶת־אֱלֹהֵיהֶם עַל־הֶהָרִים הָרָמִים וְעַל־הַגְּבָעוֹת וְתַחַת כָּל־עֵץ רַעֲנָן׃

ΚΕΦΑΛ. ιβ'.

1. Καὶ ταῦτα τὰ προστάγματα καὶ τὰ κρίματα ἃ φυλάξεσθε, τοῦ ποιεῖν ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν ἐν κλήρῳ πάσας τὰς ἡμέρας ἃς ὑμεῖς ζῆτε ἐπὶ τῆς γῆς.

2. Ἀπωλείᾳ ἀπολεῖτε πάντας τοὺς τόπους, ἐν οἷς ἐλάτρευσαν ἐκεῖ τὰ ἔθνη τοῖς θεοῖς αὐτῶν, οὓς ὑμεῖς κατακληρονομεῖτε αὐτούς, ἐπὶ τῶν ὀρέων τῶν ὑψηλῶν, καὶ ἐπὶ τῶν θινῶν, καὶ ὑποκάτω δένδρου δασέως.

CAP. XI.

28. Maledictionem, ſi non obedieritis mandatis Domini Dei veſtri; ſed receſſeritis de via quam ego nunc oſtẽdo vobis, & ambulaveritis poſt deos alienos; quos ignoratis.

29. Cum verò introduxerit te Dominus Deus tuus in terram; ad quã pergis habitandam; pones benedictionem ſuper montem Garizim; maledictionem ſuper montem Hebal.

30. Qui ſunt trans Iordanem poſt viam quæ vergit ad Solis occubitum in Terra-Chananæi, qui habitat in campeſtribus contra Galgalam, quæ eſt iuxta vallem tendentem & intrantem procul.

31. Vos enim Tranſibitis Iordanem, ut poſſideatis Terram quam Dominus Deus veſter daturus eſt vobis, vt habeatis & poſſideatis illam.

32. Videte ergo ut impleatis ceremonias atque iudicia quæ ego hodie ponam in conſpectu veſtro.

Das XI. Capitel.

28. Den Fluch aber/ ſo jhr nicht gehorchen werdet den Gebotten des HErrn euers Gottes/ vnd abtrettet von dem wege/ den ich euch heute gebiete/ daß jhr andern Göttern nachwandelt/ die jr nicht kennet.

29. Wenn dich der HErr dein Gott inn das Land bringet/ da du einkommeſt/ daß du es einnẽmeſt/ ſo ſolt du den ſegen ſprechen laſſen auff dem Berge Griſim. Vnd den Fluch auff dem Berge Ebal.

30. Welche ſind jenſeyd dem Jordan/ der ſtraſſen nach / gegen der Sonnen nidergang / im Lande der Cananiter/ die auff dem Blachfelde wonen gegen Gilgal über/ bey dem hain More.

31. Denn du wirſt über den Jordan gehen / das du einkommeſt das Land einzunemen/ daß euch der HErr euer Gott gegeben hat/ daß jhrs einnemet/ vnd drinnen wonet.

32. So haltet nun/ daß jhr thut nach allen Gebotten vnnd Rechten/ die ich euch heute fürlege.

CHAP. XI.

28. Malediction, ſi vous n'obeïſſez point aux commandemens de l'Eternel voſtre Dieu, &*ſi* vous-vous deſtournez de la voye laquelle ie vous commande auiourd'hui pour cheminer apres d'autres dieux que vous n'auéz point cognus.

29. Et quand l'Eternel ton Dieu t'aura fait entrer au païs au-quel tu vas pour le poſſeder, lors tu prononceras les benedictions *eſtant* ſur la montagne de Guerizim, & les maledictions *eſtant* ſur la montagne de Hebal.

30. Ne ſont-elles pas au delà du Iordain, ariere du chemin tirant vers le Soleil couchant, au païs des Cananeens, qui demeurent en la campagne, vis à vis de Guilgal, pres les plaines de More.

31. Car vous-vous en allez paſſer le Iordain, pour ẽtrer au païs que l'Eternel voſtre Dieu vous donne, pour le poſſeder, & vous le poſſederez & habiterez en icelui.

32. Vous prendrez donques garde à faire tous les ſtatuts, & les loix que ie vous propoſe auiourd'hui.

CAP. XII.

1. Hæc ſunt præcepta atq; iudicia quæ facere debetis in Terra quam Dominus Deus patrum tuorum daturus eſt tibi, ut poſſideas eam cunctis diebus quibus ſuper humum gradiêris.

2. Subvertite omnia loca in quibus coluerunt gentes, quas poſſeſſuri eſtis; deos ſuos ſuper montes excelſos, & colles, & ſubter omne lignum frondoſum.

Das XII. Capitel.

DAs ſind die Gebot vnd Rechte die jhr halten ſolt/ daß jr darnach thut im Lande/ daß der HErr deiner Väter GOtt dir gegeben hat einzunemen/ ſo lange jhr auff Erden lebet.

2. Verſtöret alle ort / da die Heiden (die jr einnemen werdet) jren Göttern gedienet haben/ es ſey auff hohen Bergen / auff Hügeln / oder vnter grünen Bäumen.

CHAP. XII.

1. Ce *ſont* ici les ſtatuts & les loix, auſquelles vous prendrez garde, pour *les* faire *eſtans* au païs que l'Eternel le Dieu de vos peres vous a donné pour le poſſeder; tout le temps que vous vivrez ſur ceſte terre-la,

2. Vous deſtruirez entierement tous les lieux où ces nations, deſquelles vous poſſederez le païs, auront ſerui à leurs dieux, ſur les hautes montagnes, & ſur les coſtaux, & ſous tout arbre verdoyant.

יב

3 וּתְתָרְעוּן יָת אֱגוֹרֵיהוֹן וּתְתַבְּרוּן יָת קָמָתְהוֹן וַאֲשֵׁירֵיהוֹן תּוֹקְדוּן בְּנוּרָא וְצַלְמֵי טַעֲוָתְהוֹן תְּקַצְּצוּן וּתְאַבְּדוּן יָת שְׁמְהוֹן מִן אַתְרָא הַהוּא׃

4 לָא תַעְבְּדוּן כְּדֵין קֳדָם יְיָ אֱלָהֲכוֹן׃

5 אֱלָהֵין לְאַתְרָא דְּיִתְרְעֵי יְיָ אֱלָהֲכוֹן מִכָּל שִׁבְטֵיכוֹן לְאַשְׁרָאָה שְׁכִנְתֵּיהּ תַּמָּן לְבֵית שְׁכִנְתֵּיהּ תִּתְבְּעוּן וְתֵיתוּן לְתַמָּן׃

6 וְתַיְתוּן לְתַמָּן עֲלָוָתְכוֹן וְנִכְסַת קֻדְשֵׁיכוֹן וְיָת מַעְשְׂרָתְכוֹן וְיָת אַפְרָשׁוּת יֶדְכוֹן וְנִדְרֵיכוֹן וְנִדְבָתְכוֹן וּבְכוֹרֵי תוֹרֵיכוֹן וְעָנְכוֹן׃

7 וְתֵיכְלוּן תַּמָּן קֳדָם יְיָ אֱלָהֲכוֹן וְתֶחְדּוּן בְּכֹל אוֹשָׁטוּת יֶדְכוֹן אַתּוּן וֶאֱנָשׁ בָּתֵּיכוֹן דְּבָרְכָךְ יְיָ אֱלָהָךְ׃

8 לָא תַעְבְּדוּן כְּכֹל דַּאֲנַחְנָא עָבְדִין הָכָא יוֹמָא דֵין גְּבַר כָּל דְּכָשַׁר בְּעֵינוֹהִי׃

9 אֲרֵי לָא אֲתֵיתוּן עַד כְּעַן לְבֵית נְיָחָא וּלְאַחְסָנָא דַּייָ אֱלָהָךְ יָהֵיב לָךְ׃

10 וְתַעְבְּרוּן יָת יַרְדְּנָא וְתִתְּבוּן בְּאַרְעָא דַּייָ אֱלָהֲכוֹן מַחְסֵין יָתְכוֹן וִינִיחַ לְכוֹן מִכָּל בַּעֲלֵי דְּבָבֵיכוֹן מִסְּחוֹר סְחוֹר וְתִתְּבוּן לְרוּחְצָן׃

11 וִיהֵי אַתְרָא דְּאִתְרְעֵי יְיָ אֱלָהֲכוֹן בֵּיהּ לְאַשְׁרָאָה שְׁכִנְתֵּיהּ תַּמָּן לְתַמָּן תַּיְתוּן יָת כָּל דַּאֲנָא מְפַקֵּד יָתְכוֹן עֲלָוָתְכוֹן וְנִכְסַת קֻדְשֵׁיכוֹן מַעְשְׂרָתְכוֹן וְאַפְרָשׁוּת יֶדְכוֹן וְכֹל שְׁפַר נִדְרֵיכוֹן דְּתִדְּרוּן קֳדָם יְיָ׃

יב

3 וְנִתַּצְתֶּם אֶת־מִזְבְּחֹתָם וְשִׁבַּרְתֶּם אֶת־מַצֵּבֹתָם וַאֲשֵׁרֵיהֶם תִּשְׂרְפוּן בָּאֵשׁ וּפְסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם תְּגַדֵּעוּן וְאִבַּדְתֶּם אֶת־שְׁמָם מִן־הַמָּקוֹם הַהוּא׃

4 לֹא־תַעֲשׂוּן כֵּן לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

5 כִּי אִם־אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם מִכָּל־שִׁבְטֵיכֶם לָשׂוּם אֶת־שְׁמוֹ שָׁם לְשִׁכְנוֹ תִדְרְשׁוּ וּבָאתָ שָׁמָּה׃

6 וַהֲבֵאתֶם שָׁמָּה עֹלֹתֵיכֶם וְזִבְחֵיכֶם וְאֵת מַעְשְׂרֹתֵיכֶם וְאֵת תְּרוּמַת יֶדְכֶם וְנִדְרֵיכֶם וְנִדְבֹתֵיכֶם וּבְכֹרֹת בְּקַרְכֶם וְצֹאנְכֶם׃

7 וַאֲכַלְתֶּם־שָׁם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּשְׂמַחְתֶּם בְּכֹל מִשְׁלַח יֶדְכֶם אַתֶּם וּבָתֵּיכֶם אֲשֶׁר בֵּרַכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃

8 לֹא תַעֲשׂוּן כְּכֹל אֲשֶׁר אֲנַחְנוּ עֹשִׂים פֹּה הַיּוֹם אִישׁ כָּל־הַיָּשָׁר בְּעֵינָיו׃

9 כִּי לֹא־בָאתֶם עַד־עָתָּה אֶל־הַמְּנוּחָה וְאֶל־הַנַּחֲלָה אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ׃

10 וַעֲבַרְתֶּם אֶת־הַיַּרְדֵּן וִישַׁבְתֶּם בָּאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם מַנְחִיל אֶתְכֶם וְהֵנִיחַ לָכֶם מִכָּל־אֹיְבֵיכֶם מִסָּבִיב וִישַׁבְתֶּם־בֶּטַח׃

11 וְהָיָה הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם בּוֹ לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם שָׁמָּה תָבִיאוּ אֵת כָּל־אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם עוֹלֹתֵיכֶם וְזִבְחֵיכֶם מַעְשְׂרֹתֵיכֶם וּתְרֻמַת יֶדְכֶם וְכֹל מִבְחַר נִדְרֵיכֶם אֲשֶׁר תִּדְּרוּ לַיהוָה׃

ιβ΄.

3. Καὶ κατασκάψετε τοὺς βωμοὺς αὐτῶν, καὶ συντρίψετε τὰς στήλας αὐτῶν καὶ τὰ ἄλση αὐτῶν ἐκκόψετε, καὶ τὰ γλυπτὰ τῶν θεῶν αὐτῶν κατακαύσετε πυρὶ, καὶ ἀπολεῖτε τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐκ τοῦ τόπου ἐκείνου.

4. Οὐ ποιήσετε οὕτω κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν.

5. Ἀλλ᾽ ἢ εἰς τὸν τόπον ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, ἐν μιᾷ τῶν φυλῶν ὑμῶν, ἐπονομάσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ, καὶ ἐπικληθῆναι, καὶ ἐκζητήσετε καὶ εἰσελεύσεσθε ἐκεῖ.

6. Καὶ οἴσετε ἐκεῖ τὰ ὁλοκαυτώματα ὑμῶν, καὶ τὰ θυσιάσματα ὑμῶν, καὶ τὰς ἀπαρχὰς ὑμῶν, καὶ τὰς εὐχὰς ὑμῶν, καὶ τὰ ἑκούσια ὑμῶν, καὶ τὰς ὁμολογίας ὑμῶν, τὰ προστάγματα τῶν βοῶν ὑμῶν, καὶ τῶν προβάτων ὑμῶν.

7. Καὶ φάγεσθε ἐκεῖ ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, καὶ εὐφρανθήσεσθε ἐπὶ πᾶσιν, οὗ ἐὰν ἐπιβάλητε τὰς χεῖρας ὑμῶν ὑμεῖς, καὶ οἱ οἶκοι ὑμῶν, καθότι εὐλόγησέ σε κύριος ὁ θεός σου.

8. Οὐ ποιήσετε ἐκεῖ πάντα, ὅσα ὑμεῖς ποιεῖτε ὧδε σήμερον, ἕκαστος τὸ ἀρεστὸν ἐναντίον αὐτοῦ.

9. Οὐ γὰρ ἥκατε ἕως τοῦ νῦν εἰς τὴν κατάπαυσιν, καὶ εἰς τὴν κληρονομίαν ἣν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν δίδωσιν ὑμῖν.

10. Καὶ διαβήσεσθε τὸν ἰορδάνην, καὶ κατοικήσετε ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν κατακληρονομήσει ὑμῖν, καὶ καταπαύσει ὑμᾶς ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν τῶν κύκλῳ, καὶ κατοικήσετε μετὰ ἀσφαλείας.

11. Καὶ ἔσται ὁ τόπος ὃν ἂν ἐκλέξεται κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ, ἐκεῖ οἴσετε πάντα ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον, τὰ ὁλοκαυτώματα ὑμῶν, καὶ τὰ θυσιάσματα ὑμῶν, καὶ τὰ ἐπιδέκατα ὑμῶν, καὶ τὰς ἀπαρχὰς τῶν χειρῶν ὑμῶν, καὶ πᾶν ἐκλεκτὸν τῶν δώρων ὑμῶν, ὅσα ἂν εὔξησθε κυρίῳ (τῷ θεῷ ὑμῶν.)

CAP. XII.

3. Diſſipate aras earum, & confringite ſtatuas, lucos igne cōburite, & idola comminuite: diſperdite nomina earum de locis illis.

4. Non facietis ita Domino Deo veſtro.

5. Sed ad locum quem elegerit Dominus Deus veſter de cunctis tribubus veſtris, vt ponat nomen ſuum ibi, & habitet in eo, venietis.

6. Et offeretis in loco illo holocauſta & victimas veſtras, decimas & primitias manuum veſtrarum, & vota atque donaria, primogenita boum & ovium.

7. Et comedetis ibi in conſpectu Domini Dei veſtri: ac lætabimini in cunctis ad quę miſeritis manum vos & domus veſtræ, in quibus benedixerit vobis Dominus Deus veſter.

8. Non facietis ibi quæ nos hic facimus hodie, ſinguli quod ſibi rectum videtur.

9. Neque enim uſque in præſens tempus veniſtis ad requiem, & poſſeſsionem quam Dominus Deus veſter daturus eſt vobis.

10. Tranſibitis Iordanem, & habitabitis in Terra quam Dominus Deus veſter daturus eſt vobis, ut requieſcatis à cunctis hoſtibus per circuitum: & abſque vllo timore habitetis.

11. In loco quem elegerit Dominus Deus veſter, ut ſit nomen eius in eo. Illuc omnia quæ præcipio, cōferetis, holocauſta, & hoſtias, ac decimas, & primitias manuū veſtrarum: & quicquid prę-cipuum eſt in muneribus quæ voviſtis Domino.

Das XII. Capitel.

3. Vnd reiſſet vmb jre Altar/vnnd zubrecht jre Seulen/vnnd verbrennet mit feuer jre Hayne/vnnd die Götzen jhrer Götter thut ab/vnd vertilget jren Namen auß demſelben ort.

4. Jhr ſolt dem HErrn eurem Gott nicht alſo thun.

5. Sondern an dem ort/den der HErr euer Gott erwehlen wird auß allen euren Stämmen/daß er ſeinen Namen daſelbs leſſet wonen/ſolt jr forſchen vnd dahin kommen.

6. Vnd eure Brandopffer/vnnd euer ander opffer/vnd euer Zehenden/vnnd euer hende Hebe/vnnd euer Gelübde/vnd euer freywillige Opffer/vnd die erſten geburt euer Rinder vnnd Schafe/dahin bringen.

7. Vnd ſolt daſelbs für dem HERREN eurem Gott eſſen vnnd frölich ſein/über allem daß jr vnnd euer Hauß bringet/darinnen dich der HERr dein Gott geſegnet hat.

8. Jr ſolt der keins thun/daß wir heute alhie thun/ein jedlicher was jn recht düncket.

9. Denn jr ſeydt bißher noch nicht zu ruhe kommen/noch zu dem Erbtheil/daß dir der HERR dein Gott geben wird.

10. Jhr werdet aber über den Jordan gehen/vnd im Lande wohnen/das euch der HERR euer Gott wird zum Erbe außtheilen/vnnd wird euch ruhe geben von allen euren Feinden vmb euch her/vnd werdet ſicher wonen.

11. Wenn nun der HErr dein GOtt einen ort erwehlet/daß ſein Name daſelbs wone/ſolt jr daſelbs hin bringen/alles was ich euch gebiete/euer Brandopffer/euer ander opffer/euer Zehenden/euer hende Hebe/vnd alle eure freye Gelübde/die jhr dem HErrn geloben werdet.

CHAP. XII.

3. Vous demolirez auſſi leurs autels, & briſerez leurs ſtatues, & bruſlerez au feu leurs boſcages, & deſpecerez les images taillees de leurs dieux, & ferez perir leur nom de ce lieu-la.

4. Vous ne ferez pas ainſi à l'Eternel voſtre Dieu.

5. Mais vous le chercherez la où il habitera, & y irez aſſauoir au lieu que l'Eternel voſtre Dieu aura choiſi d'entre toutes vos tribus, pour y mettre ſon nom.

6. Et apportez là vos holocauſtes, vos ſacrifices, vos diſmes, & l'oblation eſleuee de vos mains, vos vœus, vos offrandes volnotaires, & les premier-nés de voſtre gros & menu beſtail.

7. Et mangerez là deuant l'Eternel voſtre Dieu, & vous eſiouïrez, vous & vos familles, de tout ce à quoi vous aurez mis la main, où l'Eternel voſtre Dieu vous aura benit.

8. Vous ne ferez pas comme nous faiſons ici auiord hui, vn chacun ſelon que bon lui ſemble.

9. Car vous n'eſtes point encore paruenus au repos, & à l'heritage que l'Eternel voſtre Dieu vous donne.

10. Vous paſſerez donc le Iordain, & habiterez au pais lequel l'Eternel voſtre Dieu vous fera peſſeder en heritage & il vous dōnera repos de tous vos ennemis qui ſont tout à l'enuiron, & y habiterez ſeurement.

11. Et y aura vn lieu que l'Eternel voſtre Dieu choiſira pour y colloquer ſon nō: vous apporterez là tout ce que ie vous commande, vos holocauſtes, vos ſacrifices, vos diſmes, l'oblation eſleuee de vos mains, & toute eſlite de le vos vœus que vous aurez voués à l'Eternel:

יב

12 וְתֶחֱדוּן קֳדָם יְיָ אֱלָהֲכוֹן אַתּוּן וּבְנֵיכוֹן וּבְנָתְכוֹן וְעַבְדֵיכוֹן וְאַמְהָתְכוֹן וְלֵיוָאָה דִּי בְּקִרְוֵיכוֹן אֲרֵי לֵית לֵיהּ חוּלָק וְאַחְסָנָא עִמְּכוֹן׃

13 אִסְתַּמַּר לָךְ דִּלְמָא תַּסֵּיק עֲלָוָתָךְ בְּכָל אֲתַר דְּתֶחֱזֵי׃

14 אֱלָהֵן בְּאַתְרָא דְּיִתְרְעֵי יְיָ בְּחַד מִן שִׁבְטָךְ תַּמָּן תַּסֵּיק עֲלָוָתָךְ וְתַמָּן תַּעֲבֵיד כָּל דַּאֲנָא מְפַקֵּד לָךְ׃

15 לְחוֹד בְּכָל רְעוּת נַפְשָׁךְ תִּכּוֹס וְתֵיכוֹל בִּשְׂרָא כְּבִרְכְתָא דַּיְיָ אֱלָהָךְ דִּיהַב לָךְ בְּכָל קִרְוָךְ מְסָאֲבָא וְדַכְיָא יֵיכְלִנֵּיהּ כִּבְשַׂר טַבְיָא וְאַיְלָא׃

16 לְחוֹד דְּמָא לָא תֵיכְלוּן עַל אַרְעָא תֵּשְׁדְּנֵיהּ כְּמַיָּא׃

17 לֵית לָךְ רְשׁוּ לְמֵיכַל בְּקִרְוָךְ מַעְשַׂר עִיבּוּרָךְ חַמְרָךְ וּמִשְׁחָךְ וּבְכוֹרֵי תוֹרָךְ וְעָנָךְ וְכָל נִדְרָךְ דְּתִדַּר וְנִדְבָתָךְ וְאַפְרָשׁוּת יְדָךְ׃

18 אֱלָהֵן קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ תֵּיכְלִנֵּיהּ בְּאַתְרָא דְּיִתְרְעֵי יְיָ אֱלָהָךְ בֵּיהּ אַתְּ וּבְרָךְ וּבְרַתָּךְ וְעַבְדָּךְ וְאַמְתָךְ וְלֵיוָאָה דִּי בְקִרְוָךְ וְתֶחֱדֵי קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ בְּכֹל אוֹשָׁטוּת יְדָךְ׃

19 אִסְתַּמַּר לָךְ דִּלְמָא תִּשְׁבּוֹק יָת לֵיוָאָה כָּל יוֹמָךְ עַל אַרְעָךְ׃

יב

12 וּשְׂמַחְתֶּם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אַתֶּם וּבְנֵיכֶם וּבְנֹתֵיכֶם וְעַבְדֵיכֶם וְאַמְהֹתֵיכֶם וְהַלֵּוִי אֲשֶׁר בְּשַׁעֲרֵיכֶם כִּי אֵין לוֹ חֵלֶק וְנַחֲלָה אִתְּכֶם׃

13 הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־תַּעֲלֶה עֹלֹתֶיךָ בְּכָל־מָקוֹם אֲשֶׁר תִּרְאֶה׃

14 כִּי אִם־בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה בְּאַחַד שְׁבָטֶיךָ שָׁם תַּעֲלֶה עֹלֹתֶיךָ וְשָׁם תַּעֲשֶׂה כֹּל אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּךָּ׃

15 רַק בְּכָל־אַוַּת נַפְשְׁךָ תִּזְבַּח וְאָכַלְתָּ בָשָׂר כְּבִרְכַּת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן־לְךָ בְּכָל־שְׁעָרֶיךָ הַטָּמֵא וְהַטָּהוֹר יֹאכְלֶנּוּ כַּצְּבִי וְכָאַיָּל׃

16 רַק הַדָּם לֹא תֹאכֵלוּ עַל־הָאָרֶץ תִּשְׁפְּכֶנּוּ כַּמָּיִם׃

17 לֹא־תוּכַל לֶאֱכֹל בִּשְׁעָרֶיךָ מַעְשַׂר דְּגָנְךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ וּבְכֹרֹת בְּקָרְךָ וְצֹאנֶךָ וְכָל־נְדָרֶיךָ אֲשֶׁר תִּדֹּר וְנִדְבֹתֶיךָ וּתְרוּמַת יָדֶךָ׃

18 כִּי אִם־לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ תֹּאכְלֶנּוּ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בּוֹ אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתֶּךָ וְעַבְדְּךָ וַאֲמָתֶךָ וְהַלֵּוִי אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ וְשָׂמַחְתָּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל מִשְׁלַח יָדֶךָ׃

19 הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־תַּעֲזֹב אֶת־הַלֵּוִי כָּל־יָמֶיךָ עַל־אַדְמָתֶךָ׃

ιβ'.

12. Καὶ εὐφρανθήσεσθε ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, ὑμεῖς, καὶ οἱ υἱοὶ ὑμῶν, καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν, καὶ οἱ παῖδες ὑμῶν, καὶ αἱ παιδίσκαι ὑμῶν, καὶ ὁ λευίτης ὁ ἐπὶ τῶν πυλῶν ὑμῶν, ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτῷ μερὶς οὐδὲ κλῆρος μεθ' ὑμῶν.

13. Πρόσεχε σεαυτῷ μὴ ἀνενέγκῃς τὰ ὁλοκαυτώματά σου ἐν παντὶ τόπῳ, οὗ ἐὰν ἴδῃς.

14. Ἀλλ' ἢ εἰς τὸν τόπον ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου αὐτὸν, ἐν μιᾷ τῶν πόλεών σου, ἐκεῖ ἀνοίσεις τὰ ὁλοκαυτώματά σου, καὶ ἐκεῖ ποιήσεις πάντα ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον.

15. Ἀλλ' ἢ ἐν πάσῃ ἐπιθυμίᾳ σου θύσεις, καὶ φαγῇ κρέα, κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ψυχῆς σου, κατὰ τὴν εὐλογίαν κυρίου τοῦ θεοῦ σου, ἣν ἔδωκέ σοι ἐν πάσῃ πόλει. ὁ ἀκάθαρτος ἐν σοὶ, καὶ ὁ καθαρὸς ἐπὶ τὸ αὐτὸ, φάγεται αὐτὸ, ὡς δορκάδα ἢ ἔλαφον.

16. Πλὴν τὸ αἷμα οὐ φάγεσθε· ἐπὶ τὴν γῆν ἐκχεεῖτε αὐτὸ ὡσεὶ ὕδωρ.

17. Οὐ δυνήσῃ φαγεῖν ἐν ταῖς πόλεσί σου τὸ ἐπιδέκατον τοῦ σίτου σου, καὶ τοῦ οἴνου, καὶ τοῦ ἐλαίου σου, τὰ πρωτότοκα τῶν βοῶν σου, καὶ τῶν προβάτων σου, καὶ πάσας τὰς εὐχὰς ὅσας ἂν εὔξησθε, καὶ τὰς ὁμολογίας ὑμῶν καὶ τὰς ἀπαρχὰς τῶν χειρῶν ὑμῶν.

18. Ἀλλ' ἢ ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου φαγῇ αὐτὰ ἐν τῷ τόπῳ, ᾧ ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου αὐτῷ, σὺ καὶ ὁ υἱός σου, καὶ ἡ θυγάτηρ σου, ὁ παῖς σου, καὶ ἡ παιδίσκη σου, καὶ ὁ λευίτης (σου, καὶ ὁ προσήλυτος) ὁ ἐν ταῖς πόλεσί σου, καὶ εὐφρανθήσῃ ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου, ἐπὶ πάντα οὗ ἐὰν ἐπιβάλῃς τὴν χεῖρά σου.

19. Πρόσεχε σεαυτῷ μὴ ἐγκαταλίπῃς τὸν λευίτην, πάντα τὸν χρόνον ὅσον ἂν ζῇς ἐπὶ τῆς γῆς.

CAP. XII.

12. Ibi epulabimini coram Domino Deo veſtro, vos & filii ac filiæ veſtræ, famuli & famulæ atque Levites, qui in urbibus veſtris commoratur, neque enim habet aliam partem & poſſeſſionem inter vos.

13. Cave ne offeras holocauſta tua in omni loco quē videris:

14. Sed in eo quem elegerit Dominus, in una tribuum tuarum offeres hoſtias, & facies quæcunque præcipio tibi.

15. Si autem comedere volueris, & te eſus carnium delectaverit, occîde, & comede iuxta benedictionē Domini Dei tui, quam dedit tibi in urbibus tuis: ſive immundum fuerit (*hoc eſt maculatum & debile*) ſive mundum (*hoc eſt integrum & ſine macula, quod offerri licet*) ſicut capream & cervum, comedes.

16. Abſque eſu duntaxat ſanguinis, quem ſuper terram quaſi aquam effundes.

17. Non poteris comedere in oppidis tuis decimam frumenti, & vini, & olei tui, primogenita armentorum & pecorum, & omnia quæ voveris, & ſponte offerre volueris & primitias manuum tuarum.

18. Sed coram Domino Deo tuo comedes ea in loco quē elegerit Dominus Deus tuus, tu & filius tuus & filia tua, & ſervus & famula, atq; Levites, qui manet in urbibus tuis: & lætaberis & reficieris coram Domino Deo tuo in cunctis ad quæ extenderis manum tuam.

19. Cave ne derelinquas Levitem in omni tempore quo verſaris in terra.

Das XII. Capitel.

12. Vnnd ſolt frölich ſein für dem HERRN eurem Gott/ jr vnnd euer Söne/ vnnd euer Töchter/ vnnd euer Knechte/ vnd euer Mägde/ vnnd die Leviten/ die in euren Thoren ſind/ denn ſie haben kein theil noch erbe mit euch.

13. Hüt dich/ daß du nicht deine Brandopffer opfferſt an allen orten die du ſiheſt.

14. Sondern an dem ort/ den der HErre erwehlet in irgend einem deiner Stämme/ da ſolt du dein Brandopffer opffern/ vnd thun alles was ich dir gebiete.

15. Doch magſtu ſchlachten vnnd Fleiſch eſſen in allen deinen Thoren/ nach aller luſt deiner Seelen/ nach dem Segen des HERRN deines Gottes/ den er dir gegeben hat/ beide der Reine vnd der Vnreine mügens eſſen/ wie ein Rehe oder Hirſch.

16. Ohn das Blut ſoltu nicht eſſen/ ſondern auff die Erde gieſſen wie waſſer.

17. Du magſt aber nit eſſen in deinen Thoren vom zehendē deines Getreids/ deines Moſts/ deines öles/ noch von der erſtengeburt deiner Rinder/ deiner Schaf/ oder von irgend einem deiner Gelůbden/ die du gelobet haſt/ oder von deinem freywilligen Opffer/ oder von deiner hand Hebe.

18. Sondern für dem HERRN deinem GOtt ſolt du ſolchs eſſen/ an dem ort/ den der HERR dein GOtt erwehlet/ Du vnnd deine Söhne/ deine Töchter/ deine Knechte/ deine Mägde/ vnnd der Levit/ der in deinem Thor iſt/ vnnd ſolt frölich ſein für dem HERRN deinem GOtt über allem daß du bringeſt.

19. Vnd hüt dich/ daß du den Leviten nicht verlaſſeſt/ ſo lang du auff Erden lebeſt.

CHAP. XII.

12. Et vous eſiouirez en la preſence de l'Eternel voſtre Dieu, vous & vos fils, & vos filles, vos ſeruiteurs & vos ſeruantes, en ſemble le Leuite qui *eſt* dedās vos portes: car il n'a point de portion ni d'heritage auec vous.

13. Pren garde á toi de peur que tu ne ſacrifies tes holocauſtes en tous les lieux que tu verras.

14. Mais au lieu que l'Eternel choiſira, ē l'vne de tes tribus, là tu offriras tes holocauſtes, & y feras tout ce que ie te commande.

15. Toutesfois tu pourras tuer & manger de la chair ſelon tous les ſouhaits de ton ame, en quelque ville que tu demeures, ſuiuant la benediction de l'Eternel ton Dieu, qu'il t'aura donnee: tant celui qui ſera ſouillé que celui qui ſera net en mangera, ni plus ni moins que du dain & du cerf.

16. Seulement vous ne mangerez point de ſang: *mais* vous l'eſpandrez ſur la terre comme de l'eau.

17. Tu ne mangeras point en aucune ville de ta demeurance les diſmes de ton froment, ni de ton vin, ni de ton huile, ni les premier-nés de ton gros & menu beſtail, ni les vœus que tu vouëras, ni tes offrandes volontaires, ni l'oblation eſleuee de tes mains:

18. Ains tu les mangeras deuant la face de l'Eternel ton Dieu, au lieu que l'Eternel ton Dieu aura chioſi, toi, ton fils, ta fille, ton ſeruiteur, & ta ſeruante, & le Leuite qui *eſt* dedans tes portes, & t'eſiouïras deuant l'Eternel ton Dieu de tout ce à quoi tu auras mis la main.

19. Garde-toi tout le temps que tu viuras ſur ta terre d'abandonner le Leuite.

יב

20 אֲרֵי יַפְתֵּי יְיָ אֱלָהָךְ
יָת תְּחוּמָךְ כְּמָא דְּמַלֵּיל
לָךְ וְתֵימַר אֵיכוֹל בִּסְרָא
אֲרֵי תִרְעֵי נַפְשָׁךְ לְמֵיכַל
בִּסְרָא בְּכָל רְעוּת נַפְשָׁךְ
תֵּיכוֹל בִּשְׂרָא׃

21 אֲרֵי יִתְרַחַק מִנָּךְ א
אַתְרָא דְּיִתְרְעֵי יְיָ אֱלָהָךְ
לְאַשְׁרָאָה שְׁכִנְתֵּיהּ תַּמָּן
וְתִכּוֹס מִתּוֹרָךְ וּמֵעָנָךְ ד
דִּיהַב יְיָ לָךְ כְּמָא דפ
דְּפַקֶּדְתָּךְ וְתֵיכוֹל בְּקִרְוָךְ
בְּכָל רְעוּת נַפְשָׁךְ׃

22 בְּרַם כְּמָא דְּמִתְאֲכֵל
בְּשַׂר טַבְיָא וְאַיְלָא כֵּן
תֵּיכְלִינֵּיהּ מְסָאֲבָא וד
וְדַכְיָא כַּחֲדָא יֵיכְלִינֵּהּ׃

23 לְחוֹד תְּקֵיף בְּדִיל דְּלָא
לְמֵיכַל דְּמָא אֲרֵי דְמָא
הוּא נַפְשָׁא וְלָא תֵיכוֹל
נַפְשָׁא עִם בִּשְׂרָא׃

24 לָא תֵּיכְלִינֵּיהּ עַל
אַרְעָא תֵּשְׁדִּינֵּיהּ כְּמַיָּא׃

25 לָא תֵּיכְלִינֵּיהּ בְּדִיל
דְּיוֹטַב לָךְ וְלִבְנָךְ בָּתְרָךְ
אֲרֵי תַעְבֵּיד דְּכָשַׁר קֳדָם יְיָ׃

26 לְחוֹד מַעְשְׂרֵי קֻדְשָׁךְ
דִּיהוֹן לָךְ וְנִדְרָךְ תִּטּוֹל
וְתֵיתֵי לְאַתְרָא דְּיִתְרְעֵי
יְיָ׃

27 וְתַעְבֵּיד עֲלָוָתָךְ בִּשְׂרָא
וּדְמָא עַל מַדְבְּחָא דַּייָ
אֱלָהָךְ וְדַם נִכְסַת קֻדְשָׁךְ
יִשְׁתְּפֵךְ עַל מַדְבְּחָא דַּייָ
אֱלָהָךְ וּבִשְׂרָא תֵּיכוֹל׃

28 טַר וּתְקַבֵּל יָת כָּל
פִּתְגָּמַיָּא הָאִלֵּין דַּאֲנָא
מְפַקֵּיד לָךְ בְּדִיל דְּיוֹטַב
לָךְ וְלִבְנָךְ בָּתְרָךְ עַד עָלַם
אֲרֵי תַעְבֵּיד דְּתַקִּין וּדְכָשַׁר
קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ׃

יב

20 כִּֽי־יַרְחִיב יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־
גְּבֻלְךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר־לָךְ וְאָמַרְתָּ
אֹכְלָה בָשָׂר כִּֽי־תְאַוֶּה נַפְשְׁךָ
לֶאֱכֹל־בָּשָׂר בְּכָל־אַוַּת נַפְשְׁךָ
תֹּאכַל בָּשָׂר׃

21 כִּֽי־יִרְחַק מִמְּךָ הַמָּקוֹם אֲשֶׁר
יִבְחַר יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ לָשׂוּם שְׁמוֹ
שָׁם וְזָבַחְתָּ מִבְּקָרְךָ וּמִצֹּאנְךָ אֲשֶׁר
נָתַן יְהֹוָה לְךָ כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִךָ וְאָכַלְתָּ
בִּשְׁעָרֶיךָ בְּכֹל אַוַּת נַפְשֶׁךָ׃

22 אַךְ כַּאֲשֶׁר יֵאָכֵל אֶת־הַצְּבִי
וְאֶת־הָאַיָּל כֵּן תֹּאכְלֶנּוּ הַטָּמֵא
וְהַטָּהוֹר יַחְדָּו יֹאכְלֶנּוּ׃

23 רַק חֲזַק לְבִלְתִּי אֲכֹל הַדָּם
כִּי הַדָּם הוּא הַנָּפֶשׁ וְלֹא־תֹאכַל
הַנֶּפֶשׁ עִם־הַבָּשָׂר׃

24 לֹא תֹּאכְלֶנּוּ עַל־הָאָרֶץ
תִּשְׁפְּכֶנּוּ כַּמָּיִם׃

25 לֹא תֹּאכְלֶנּוּ לְמַעַן יִיטַב לְךָ
וּלְבָנֶיךָ אַחֲרֶיךָ כִּֽי־תַעֲשֶׂה הַיָּשָׁר
בְּעֵינֵי יְהֹוָה׃

26 רַק קָדָשֶׁיךָ אֲשֶׁר־יִהְיוּ לְךָ
וּנְדָרֶיךָ תִּשָּׂא וּבָאתָ אֶל־הַמָּקוֹם
אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהֹוָה׃

27 וְעָשִׂיתָ עֹלֹתֶיךָ הַבָּשָׂר וְהַדָּם
עַל־מִזְבַּח יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ וְדַם־
זְבָחֶיךָ יִשָּׁפֵךְ עַל־מִזְבַּח יְהֹוָה
אֱלֹהֶיךָ וְהַבָּשָׂר תֹּאכֵל׃

28 שְׁמֹר וְשָׁמַעְתָּ אֵת כָּל־
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּךָּ
לְמַעַן יִיטַב לְךָ וּלְבָנֶיךָ אַחֲרֶיךָ
עַד־עוֹלָם כִּי תַעֲשֶׂה הַטּוֹב
וְהַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ׃

ιβ.

20. Ἐὰν δὲ ἐμπλατύνῃ κύριος ὁ θεός σου τὰ ὅριά σου καθάπερ ἐλάλησέ σοι, καὶ εἴπῃς, Φάγομαι κρέα, ἐὰν ἐπιθυμήσῃ ἡ ψυχή σου, ὥστε φαγεῖν κρέα, ἐν πάσῃ ἐπιθυμίᾳ τῆς ψυχῆς σου φαγῇ κρέα.

21. Ἐὰν δὲ μακρότερον ἀπέχῃ σου ὁ τόπος, ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου, ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ, καὶ θύσῃς ἀπὸ τῶν βοῶν σου, καὶ ἀπὸ τῶν προβάτων σου, ὧν ἂν δῷ σοι κύριος ὁ θεός σου, ὃν τρόπον ἐνετειλάμην σοι, καὶ φαγῇ ἐν ταῖς πόλεσί σου, κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ψυχῆς σου·

22. Ὡς ἔσθεται ἡ δορκὰς καὶ ἡ ἔλαφος, οὕτω φαγῇ αὐτό. ὁ ἀκάθαρτος ἐν σοὶ καὶ ὁ καθαρὸς ὡσαύτως ἔδεται.

23. Πρόσεχε ἰσχυρῶς, τοῦ μὴ φαγεῖν αἷμα, ὅτι τὸ αἷμα αὐτοῦ ψυχή. οὐ βρωθήσεται ἡ ψυχὴ μετὰ τῶν κρεῶν.

24. Οὐ φάγεσθε αὐτὸ, ἐπὶ τὴν γῆν ἐκχεεῖτε αὐτὸ ὡς ὕδωρ.

25. Οὐ φαγῇ αὐτὸ, ἵνα εὖ σοι γένηται, καὶ τοῖς υἱοῖς σου μετὰ σὲ εἰς τὸν αἰῶνα, ἐὰν ποιήσῃς τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀρεστὸν ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου.

26. Πλὴν τὰ ἅγιά σου, ἃ ἂν γένηταί σοι καὶ τὰς εὐχάς σου λαβὼν, ἥξεις εἰς τὸν τόπον, ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος (ὁ θεός σου αὐτὸν αὐτῷ ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ.)

27. Καὶ ποιήσεις τὰ ὁλοκαυτώματά σου, τὰ κρέα ἀνοίσεις ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κυρίου τοῦ θεοῦ σου, τὸ δὲ αἷμα τῶν θυσιῶν σου προσχεεῖς πρὸς τὴν βάσιν τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου τοῦ θεοῦ σου, τὰ δὲ κρέα φαγῇ.

28. Φυλάσσου, καὶ ἄκουε, καὶ ποιήσεις πάντας τοὺς λόγους, οὓς ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, ἵνα εὖ σοι γένηται, καὶ τοῖς υἱοῖς σου δι' αἰῶνος, ἐὰν ποιήσῃς τὸ ἀρεστὸν, καὶ τὸ καλὸν ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου.

CAP. XII.

20. Quando dilataverit Dominus Deus tuus terminos tuos, ſicut locutus eſt tibi, & volueris veſci carnibus quas deſiderat anima tua:

21. Locus autem quem elegerit Dominus Deus tuus, ut ſit nomen eius ibi, ſi procul fuerit, occîdes de armētis & pecoribus quæ habueris, ſicut præcepi tibi, & comedes in oppidis tuis, ut tibi placeat.

22. Sicut comeditur caprea & cervus, ita veſcêris eis:& mundus & immundus in commune veſcentur.

23. Hoc ſolum cave, ne ſanguinem comedas, ſanguis enim eorum pro anima eſt: & idcirco non debes animam comedere cum carnibus:

24. Sed ſuper terram fundes quaſi aquam.

25. Vt bene ſit tibi & filiis tuis poſt te, cùm feceris quod placet in conſpectu Domini.

26. Quæ autem ſanctificaveris, & voveris Domino, tolles, & venies ad locum quem elegerit Dominus:

27. Et offeres oblationes tuas carnem & ſanguinem ſuper altare Domini Dei tui: ſanguinem hoſtiarum fundes in altari:carnibus autem ipſe veſcêris.

28. Obſerva & audi omnia quæ ego præcipio tibi,ut bene ſit tibi & filiis tuis poſt te in ſempiternū, cùm feceris quod bonum eſt, & placitum in conſpectu Domini Dei tui.

Das XII. Capitel.

20. Wenn aber der HErr dein Gott deine Grentze weitern wird/ wie er dir geredt hat/ vnd ſprichſt: Ich will Fleiſch eſſen/ weil deine Seele Fleiſch zu eſſen gelüſtet/ ſo iſs Fleiſch nach aller luſt deiner Seele.

21. Iſt aber die ſtet fern von dir/ die der HErr dein Gott erwehlet hat/ daß er ſeinen Namen daſelbs wohnen laſſe/ ſo ſchlächte von deinen Rindern oder ſchafen/ die der HERR gegeben hat/ wie ich dir gebotten hab/ vnd iſs es inn deinen Thoren nach aller luſt deiner ſeelen.

22. Wie man ein Rehe oder Hirſch iſſet/ magſt du es eſſen/ beide der Reine vnd der Vnreine mügens zu gleich eſſen.

23. Allein mercke/ daß du das Blut nicht eſſeſt/ denn das Blut iſt die Seele darumb ſolt du die Seele nicht mit dem Fleiſch eſſen.

24. Sondern ſolts auff die Erden gieſſen wie waſſer.

25. Vnd ſolts darumb nicht eſſen/ daß dirs wolgehe/ vnd deinen Kindern nach dir/ daß du gethan haſt/ waß recht iſt für dem HERrn.

26. Aber wenn du etwas heiligen wilt von dem deinen/ oder geloben/ ſo ſolt du es auffladen vnnd bringen an den ort/ den der HERR erwehlet hat.

27. Vnd dein Brandopffer mit fleiſch vnd blut thun auff dem Altar des HErren deines Gottes. Das Blut deines Opffers ſolt du gieſſen auff den Altar des HERrn deines Gottes/ vnnd das Fleiſch eſſen.

28. Sihe zu vnd höre alle diſe wort/ die ich dir gebiete/ auff daß dirs wol gehe/ vnnd deinen Kindern nach dir ewiglich/ daß du gethan haſt/ was recht vnd gefellig iſt für dem HERRN deinem Gott.

CHAP. XII

20. Quand l'Eternel ton Dieu aura eſlargi tes limites, comme il t'*en* a parlé, & que tu diras, Ie mangerai de la chair, pource que ton ame aura ſouhaité de manger de la chair, tu en mangeras ſelon tout le ſouhait de ton ame.

21. Si le lieu que l'Eternel ton Dieu aura choiſi pour y mettre ſon nom, eſt loin de toi : lors tu tueras de tõ gros & menu beſtail, que l'Eternel ton Dieu t'aura donné, comme ie t'ai commandé,& en mangeras en quelque ville que tu demeures, ſelon tous les ſouhaits de tõ ame.

22. Voire tu en mangeras comme l'on mange du dain & du cerf: tant celui qui ſera ſouillé que celui qui ſera net en pourront manger.

23. Seulement contregarde-toi que tu ne manges point de ſang : car le ſang eſt l'ame, & tu ne mangeras point l'ame auec la chair.

24. Tu n'en mangeras point donc, *mais* tu l'eſpandras ſur la terre comme de l'eau.

25. Tu n'en mangeras point, afin que bien te ſoit, & à tes enfans apres toi, quand tu auras fait ce que l'Eternel approuue & trouue droit.

26. Mais tu prendras tes choſes ſanctifiees qui ſeront par deuers toi, & tes vœus, & viendras au lieu que l'Eternel aura choiſi.

27. Et tu offrinas tes holocauſtes, aſſauoir la chair & le ſang *d'iceux* ſur l'autel de l'Eternel ton Dieu: mais le ſang de tes *autres* ſacrifices ſera eſpandu vers l'autel de l'Eternel ton Dieu, & tu en mangeras la chair.

28. Garde & eſcoute toutes ces paroles ici que ie te commande, afin qu'il te ſoit bien,& à tes enfans apres toi à iamais, quand tu auras fait ce que l'Eternel ton Dieu approuue & trouue bon & droit.

יב

29 אֲרֵי יְשֵׁיצֵי יְיָ אֱלָהָךְ יַת עַמְמַיָּא דְּאַתְּ עָלֵיל לְתַמָּן לְתָרָכָא יָתְהוֹן מִקֳּדָמָךְ וְתֵתָרֵיךְ יָתְהוֹן וְתֵתֵּיב בְּאַרְעֲהוֹן׃

30 אִסְתַּמַּר לָךְ דִּלְמָא תִתַּקַּל בָּתְרֵיהוֹן בָּתַר דְּיִשְׁתֵּיצוֹן מִקֳּדָמָךְ וְדִלְמָא תִתְבַּע לְטַעֲוָתְהוֹן לְמֵימַר אֵכְדֵין פָּלְחִין עַמְמַיָּא הָאִלֵּין יַת טַעֲוָתְהוֹן וְאֶעְבֵּד כֵּן אַף אֲנָא׃

31 לָא תַעְבֵּיד כְּדֵין קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ אֲרֵי כָּל דִּמְרַחַק קֳדָם יְיָ דְּסָנֵי עָבְדִין לְטַעֲוָתְהוֹן אֲרֵי אַף יַת בְּנֵיהוֹן וְיַת בְּנָתְהוֹן מוֹקְדִין בְּנוּרָא לְטַעֲוָתְהוֹן׃

32 יַת כָּל תַּפְקֶדְתָּא דַּאֲנָא מְפַקֵּיד יָתְכוֹן יָתֵיהּ תִּטְּרוּן לְמֶעְבַּד לָא תוֹסְפוּן עֲלוֹהִי וְלָא תִמְנְעוּן מִינֵּיהּ׃

יג

1 אֲרֵי יְקוּם בֵּינָךְ נְבִיָּא אוֹ חָלֵים חֶלְמָא וְיִתֵּן לָךְ אָת אוֹ מוֹפֵת׃

2 וְיֵיתֵי אָתָא וּמוֹפְתָא דְּמַלֵּיל עִמָּךְ לְמֵימַר נֵיהָךְ בָּתַר טַעֲוַת עַמְמַיָּא דְּלָא יְדַעְתִּינוּן וְנִפְלְחִינוּן׃

3 לָא תְקַבֵּל לְפִתְגָּמֵי נְבִיָּא הַהוּא אוֹ לְחָלֵים חֶלְמָא הַהוּא אֲרֵי מְנַסֵּי יְיָ אֱלָהֲכוֹן יָתְכוֹן לְמִדַּע הַאִיתְכוֹן רָחֲמִין קֳדָם יְיָ אֱלָהֲכוֹן בְּכָל לִבְּכוֹן וּבְכָל נַפְשְׁכוֹן׃

4 בָּתַר דַּחְלְתָא דַּיְיָ אֱלָהֲכוֹן תְּהָכוּן וְיָתֵיהּ תִּדְחֲלוּן וְיַת פִּקּוֹדוֹהִי תִּטְּרוּן וּלְמֵימְרֵיהּ תְּקַבְּלוּן וְקָדָמוֹהִי תִּפְלְחוּן וּלְדַחַלְתֵּיהּ תִּתְקָרְבוּן׃

יב

29 כִּי־יַכְרִית יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר אַתָּה בָא־שָׁמָּה לָרֶשֶׁת אוֹתָם מִפָּנֶיךָ וְיָרַשְׁתָּ אֹתָם וְיָשַׁבְתָּ בְּאַרְצָם׃

30 הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־תִּנָּקֵשׁ אַחֲרֵיהֶם אַחֲרֵי הִשָּׁמְדָם מִפָּנֶיךָ וּפֶן־תִּדְרֹשׁ לֵאלֹהֵיהֶם לֵאמֹר אֵיכָה יַעַבְדוּ הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה אֶת־אֱלֹהֵיהֶם וְאֶעֱשֶׂה־כֵּן גַּם־אָנִי׃

31 לֹא־תַעֲשֶׂה כֵן לַיהֹוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי כָל־תּוֹעֲבַת יְהֹוָה אֲשֶׁר שָׂנֵא עָשׂוּ לֵאלֹהֵיהֶם כִּי גַּם אֶת־בְּנֵיהֶם וְאֶת־בְּנֹתֵיהֶם יִשְׂרְפוּ בָאֵשׁ לֵאלֹהֵיהֶם׃

32 אֵת כָּל־הַדָּבָר אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם אֹתוֹ תִשְׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת לֹא־תֹסֵף עָלָיו וְלֹא תִגְרַע מִמֶּנּוּ׃

יג

1 כִּי־יָקוּם בְּקִרְבְּךָ נָבִיא אוֹ חֹלֵם חֲלוֹם וְנָתַן אֵלֶיךָ אוֹת אוֹ מוֹפֵת׃

2 וּבָא הָאוֹת וְהַמּוֹפֵת אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֵלֶיךָ לֵאמֹר נֵלְכָה אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא־יְדַעְתָּם וְנָעָבְדֵם׃

3 לֹא תִשְׁמַע אֶל־דִּבְרֵי הַנָּבִיא הַהוּא אוֹ אֶל־חוֹלֵם הַחֲלוֹם הַהוּא כִּי מְנַסֶּה יְהֹוָה אֱלֹהֵיכֶם אֶתְכֶם לָדַעַת הֲיִשְׁכֶם אֹהֲבִים אֶת־יְהֹוָה אֱלֹהֵיכֶם בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם׃

4 אַחֲרֵי יְהֹוָה אֱלֹהֵיכֶם תֵּלֵכוּ וְאֹתוֹ תִירָאוּ וְאֶת־מִצְוֺתָיו תִּשְׁמֹרוּ וּבְקֹלוֹ תִשְׁמָעוּ וְאֹתוֹ תַעֲבֹדוּ וּבוֹ תִדְבָּקוּן׃

ιβ'.

29. Ἐὰν δὲ ἐξολοθρεύσῃ κύριος ὁ θεός σου τὰ ἔθνη, εἰς οὓς σὺ πορεύῃ ἐκεῖ, κληρονομῆσαι τὴν γῆν αὐτῶν ἀπὸ προσώπου σου, καὶ κατακληρονομήσῃς αὐτοὺς, καὶ κατοικήσῃς ἐν τῇ γῇ αὐτῶν.

30. Πρόσεχε σεαυτῷ, μὴ ἐκζητήσῃς ἐπακολουθῆσαι αὐτοῖς, μετὰ τὸ ἐξολοθρευθῆναι αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου σου. οὐ μὴ ἐκζητήσῃς τοὺς θεοὺς αὐτῶν λέγων· πῶς ποιοῦσι τὰ ἔθνη ταῦτα τοῖς θεοῖς αὐτῶν, ποιήσω καὶ ἐγώ.

31. Οὐ ποιήσεις οὕτω κυρίῳ τῷ θεῷ σου· τὰ γὰρ βδελύγματα ἃ κύριος ἐμίσησεν, ἐποίησαν τοῖς θεοῖς αὐτῶν, ὅτι καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν κατακαίουσιν ἐν πυρὶ τοῖς θεοῖς αὐτῶν.

32. Πᾶν ῥῆμα ὃ ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, τοῦτο φυλάξῃ ποιεῖν. οὐ προσθήσεις ἐπ' αὐτὸ, οὐδὲ ἀφελεῖς ἀπ' αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛ. ιγ'.

1. Ἐὰν δὲ ἀναστῇ ἐν σοὶ προφήτης ἢ ἐνυπνιαζόμενος ἐνύπνιον, καὶ δῷ σοι σημεῖον ἢ τέρας.

2. Καὶ ἔλθῃ τὸ σημεῖον ἢ τὸ τέρας ὃ ἐλάλησε πρὸς σὲ, λέγων· πορευθῶμεν καὶ λατρεύσωμεν θεοῖς ἑτέροις οἷς οὐκ οἴδατε.

3. Οὐκ ἀκούσεσθε τῶν λόγων τοῦ προφήτου ἐκείνου, ἢ τοῦ ἐνυπνιαζομένου τὸ ἐνύπνιον ἐκεῖνο, ὅτι πειράζει κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὑμᾶς, τοῦ εἰδέναι εἰ ἀγαπᾶτε κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν, ἐξ ὅλης τῆς καρδίας ὑμῶν, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς ὑμῶν.

4. Ὀπίσω κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν πορεύεσθε, καὶ αὐτὸν φοβηθήσεσθε, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ φυλάξεσθε, καὶ τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσεσθε, καὶ αὐτῷ δουλεύσετε, καὶ πρὸς αὐτὸν προστεθήσεσθε.

CAP. XII.

29. Quando diſperdiderit Dominus Deus tuus ante faciem tuam gentes ad quas ingrederis poſsidendas, & poſſederis eas, atque habitaveris in terra earum.

30. Cave ne imiteris eas, poſtquam te fuerint introeunte ſubverſæ, & requiras ceremonias earum, dicens· Sicut coluerunt gentes iſtæ deos ſuos, ita & ego colam.

31. Non facies ſimiliter Domino Deo tuo. Omnes enim abominationes quas averſatur Dominus, fecerunt diis ſuis, offerentes filios & filias, & comburentes igni.

32. Quod præcipio tibi, hoc tantùm facito Domino: nec addas quicquam, nec minuas.

Das XII. Capitel.

29. Wenn der HErr dein Gott für dir her die Heiden außrottet/ daß du hin kommeſt ſie einzunemen/ vnd ſie eingenommen haſt/ vnnd in jrem Lande woneſt.

30. So hütt dich/ daß du nicht in den ſtrick falleſt jnen nach/ nach dem ſie vertilget ſind für dir/ vnnd nicht frageſt nach jren Göttern/ vnd ſprecheſt: Wie diſe Völcker haben jren Göttern gedienet/ alſo will ich auch thun.

31. Du ſolt nicht alſo an dem HErrn deinem Gott thun/ denn ſie haben jren Göttern gethan/ alles was dem HErren ein greuel iſt/ vnnd daß er haſſet/ Denn ſie haben auch jhre Söne vnnd Töchter mit feuer verbrandt jren Göttern.

32. Alles was ich euch gebiete/ das ſolt jr halten/ daß jr darnach thut/ Jhr ſolt nicht dazu thun/ noch davon thun.

CHAP. XII.

29. Quand l'Eternel ton Dieu aura exterminé de deuant toi les nations, au païs deſquelles tu vas pour le poſſeder, & que tu l'auras poſſedé, & ſeras demeurant en leur païs.

30. Pren garde à toi, de peur que tu ne ſois prins au lacet apres elles, quand elles auront eſté deſtruites de deuant toi : & de peur que tu ne recerches leurs dieux, diſant, Comme ces nations-la ſeruoyent à leurs dieux, ainſi ferai-ie auſſi.

31. Tu ne feras point ainſi à l'Eternel, ton Dieu car *ces nations* ont fait à leurs dieux tout ce qui eſt abomination à l'Eternel, *&* qu'il hait: car meſme ils ont bruſlé au feu leurs fils & leurs filles à leurs dieux.

32. Vous prendrez garde à faire tout ce que ie vous commande. Tu n'y adiouſteras rien par deſſus, & n en diminueras rien.

CAP. XIII.

1. Si ſurrexerit in medio tui prophetes, aut qui ſomnium vidiſſe ſe dicat, & prædixerit ſignum atq; portentum.

2. Et evenerit quod locutus eſt, & dixerit tibi. Eamus, & ſequamur deos alienos quos ignoras, & ſerviamus eis.

3. Non audies verba prophetæ illius aut ſomniatoris: quia tentat vos Dominus Deus veſter, ut palàm fiat utrum diligatis eum an non, in toto corde, & in tota anima veſtra.

4. Dominum Deum veſtrum ſequimini, & ipſum timete, & mandata illius cuſtodite, & audite vocem eius: ipſi ſervietis, & ipſi adhærebitis.

Das XIII. Capitel.

WEnn ein Prophet oder Träumer vnter euch wird aufſſtehen/ vnd gibt dir ein zeichen oder wunder.

2. Vnd das zeichen oder wunder kommet/ davon er dir geſagt hat/ vnnd ſpricht: Laſt vns andern Göttern folgen/ die jr nicht kennet/ vnnd jhnen dienen.

3. So ſolt du nicht gehorchen den worten ſolches Propheten oder Träumers/ denn der HERR euer GOtt verſücht euch/ daß er erfahre/ ob jhr in von gantzem hertzen/ vnd von gantzer ſeelen lieb habt.

4. Denn jr ſolt dem HERREN euerm Gott folgen/ vnd jn förchten/ vnnd ſeine Gebot halten/ vnnd ſeiner ſtimm gehorchen/ vnd jm dienen/ vnnd jm anhangen.

CHAP. XIII.

1. Quand il ſe leuera au milieu de toi quelque prophete ou ſongeur de ſonges, qui vous mettra en auant quelque ſigne ou miracle:

2. Et ce ſigne ou ce miracle aduiendra, du quel il t aura parlé, diſant, Allons apres d'autres dieux, leſquels tu n'as point cognus, & ſeruons a iceux:

3. Tu n'eſcouteras point les paroles de ce prophete-la, ni de ce ſongeur-la de ſonges: car l'Eternel voſtre Dieu vous eſpreuue, prour ſauoir ſi vous aimez l'Eternel voſtre Dieu de tout voſtre cœur & de toute voſtre ame,

4. Vous cheminerez apres l'Eternel voſtre Dieu, & le crainderez, & garderez ſes commandemens, & obeïrez a ſa voix, & le ſeruirez, & lui adhererez.

יג

5 וּנְבִיָּא הַהוּא אוֹ חָלֵם חֶלְמָא הַהוּא יִתְקְטֵל אֲרֵי מַלֵּיל סְטְיָא עַל יְיָ אֱלָהֲכוֹן דְּאַפֵּיק יָתְכוֹן מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם וּדְפָרְקָךְ מִבֵּית עַבְדוּתָא לְאַטְעָיוּתָךְ מִן אָרְחָא דְּפַקְּדָךְ יְיָ אֱלָהָךְ לִמְהָךְ בַּהּ וּתְפַלֵּי עָבֵיד דְּבִישׁ מִבֵּינָךְ׃

6 אֲרֵי יִמְלְכִינָּךְ אֲחוּךְ בַּר אִמָּךְ אוֹ בְרָךְ אוֹ בְרַתָּךְ אוֹ אִתַּת קְיָמָךְ אוֹ חַבְרָךְ דִּכְנַפְשָׁךְ בְּסִתְרָא לְמֵימָר נֵיהָךְ וְנִפְלַח לְטַעֲוָת עַמְמַיָּא דְּלָא יְדַעְתָּ אַתְּ וַאֲבָהָתָךְ׃

7 מִטַּעֲוָת עַמְמַיָּא דִּי בְסַחְרָנֵיכוֹן דְּקָרִיבִין לָךְ אוֹ דְּרַחִיקִין מִנָּךְ מִסְּיָפֵי אַרְעָא וְעַד סְיָפֵי אַרְעָא׃

8 לָא תֵיבֵי לֵיהּ וְלָא תְקַבֵּל מִינֵּיהּ וְלָא תְחוּס עֵינָךְ עֲלוֹהִי וְלָא תְרַחֵם וְלָא תְכַסֵּי עֲלוֹהִי׃

9 אֲרֵי מִקְטַל תִּקְטְלִינֵּיהּ יְדָךְ תְּהֵי בֵיהּ בְּקַדְמֵיתָא לְמִקְטְלֵיהּ וִידָא דְכָל עַמָּא בְּבָתְרֵיתָא׃

10 וְתִרְגְּמִינֵּיהּ בְּאַבְנַיָּא וִימוּת אֲרֵי בְעָא לְאַטְעָיוּתָךְ מִדַּחַלְתָּא דַיְיָ אֱלָהָךְ דְּאַפְּקָךְ מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם מִבֵּית עַבְדוּתָא׃

11 וְכָל יִשְׂרָאֵל יִשְׁמְעוּן וְיִדַּחֲלוּן וְלָא יוֹסְפוּן לְמֶעְבַּד כְּפִתְגָּמָא בִּישָׁא הָדֵין בֵּינָךְ׃

12 אֲרֵי תִשְׁמַע בְּחַדָּא מִקִּירְוָךְ דַּיְיָ אֱלָהָךְ יָהֵיב לָךְ לְמִיתַּב תַּמָּן לְמֵימָר׃

יג

5 וְהַנָּבִיא הַהוּא אוֹ חֹלֵם הַחֲלוֹם הַהוּא יוּמָת כִּי דִבֶּר־סָרָה עַל־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הַמּוֹצִיא אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְהַפֹּדְךָ מִבֵּית עֲבָדִים לְהַדִּיחֲךָ מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָלֶכֶת בָּהּ וּבִעַרְתָּ הָרָע מִקִּרְבֶּךָ׃

6 כִּי יְסִיתְךָ אָחִיךָ בֶן־אִמֶּךָ אוֹ־בִנְךָ אוֹ־בִתְּךָ אוֹ אֵשֶׁת חֵיקֶךָ אוֹ רֵעֲךָ אֲשֶׁר כְּנַפְשְׁךָ בַּסֵּתֶר לֵאמֹר נֵלְכָה וְנַעַבְדָה אֱלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא יָדַעְתָּ אַתָּה וַאֲבֹתֶיךָ׃

7 מֵאֱלֹהֵי הָעַמִּים אֲשֶׁר סְבִיבֹתֵיכֶם הַקְּרֹבִים אֵלֶיךָ אוֹ הָרְחֹקִים מִמֶּךָּ מִקְצֵה הָאָרֶץ וְעַד־קְצֵה הָאָרֶץ׃

8 לֹא־תֹאבֶה לוֹ וְלֹא תִשְׁמַע אֵלָיו וְלֹא־תָחוֹס עֵינְךָ עָלָיו וְלֹא־תַחְמֹל וְלֹא־תְכַסֶּה עָלָיו׃

9 כִּי הָרֹג תַּהַרְגֶנּוּ יָדְךָ תִּהְיֶה־בּוֹ בָרִאשׁוֹנָה לַהֲמִיתוֹ וְיַד כָּל־הָעָם בָּאַחֲרוֹנָה׃

10 וּסְקַלְתּוֹ בָאֲבָנִים וָמֵת כִּי בִקֵּשׁ לְהַדִּיחֲךָ מֵעַל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הַמּוֹצִיאֲךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים׃

11 וְכָל־יִשְׂרָאֵל יִשְׁמְעוּ וְיִרָאוּן וְלֹא־יוֹסִפוּ לַעֲשׂוֹת כַּדָּבָר הָרָע הַזֶּה בְּקִרְבֶּךָ׃

12 כִּי תִשְׁמַע בְּאַחַת עָרֶיךָ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ לָשֶׁבֶת שָׁם לֵאמֹר׃

ιγ'.

5. Καὶ ὁ προφήτης ἐκεῖνος, ἢ ὁ τὸ ἐνύπνιον ἐνυπνιαζόμενος, ἐκεῖνος ἀποθανεῖται. ἐλάλησε γὰρ πλανῆσαί σε ἀπὸ κυρίου τοῦ θεοῦ σου τοῦ ἐξαγαγόντος σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, τοῦ λυτρωσαμένου σε ἐκ τῆς δουλείας, ἐξῶσαί σε ἐκ τῆς ὁδοῦ ἧς ἐνετείλατό σοι κύριος ὁ θεός σου, πορεύεσθαι ἐν αὐτῇ. καὶ ἀφανιεῖτε τὸ πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.

6. Ἐὰν δὲ παρακαλέσῃ σε ὁ ἀδελφός σου ἐκ πατρός σου, ἢ ἐκ μητρός σου, ἢ υἱός σου, ἢ θυγάτηρ σου, ἢ ἡ γυνή σου ἡ ἐν τῷ κόλπῳ σου, ἢ ὁ φίλος σου ὁ ἴσος τῇ ψυχῇ σου, λάθρα λέγων· πορευθῶμεν καὶ λατρεύσωμεν θεοῖς ἑτέροις οἷς οὐκ ἤδεις σύ, καὶ οἱ πατέρες σου.

7. Ἀπὸ τῶν θεῶν τῶν ἐθνῶν τῶν περὶ κύκλῳ ὑμῶν τῶν ἐγγιζόντων σοι, ἢ τῶν μακρὰν ἀπὸ σοῦ, ἀπ᾽ ἄκρου τῆς γῆς ἕως ἄκρου τῆς γῆς.

8. Οὐ συνθελήσεις αὐτῷ, καὶ οὐκ εἰσακούσῃ αὐτοῦ, καὶ οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός σου ἐπ᾽ αὐτῷ. οὐκ ἐπιποθήσεις ἐπ᾽ αὐτῷ, οὐδὲ μὴ σκεπάσῃς αὐτόν.

9. (Ἀναγγέλλων ἀναγγελεῖς περὶ αὐτοῦ,) καὶ ἡ χείρ σου ἔσται ἐπ᾽ αὐτῷ ἐν πρώτοις, ἀποκτεῖναι αὐτόν, καὶ αἱ χεῖρες παντὸς τοῦ λαοῦ ἐπ᾽ ἐσχάτῳ.

10. Καὶ λιθοβολήσουσιν αὐτὸν ἐν λίθοις, καὶ ἀποθανεῖται, ὅτι ἐζήτησεν ἀποστῆσαί σε ἀπὸ κυρίου τοῦ θεοῦ σου τοῦ ἐξαγαγόντος σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας.

11. Καὶ πᾶς Ἰσραὴλ ἀκούσας φοβηθήσεται, καὶ οὐ προσθήσουσι ποιῆσαι ἔτι κατὰ τὸ ῥῆμα τὸ πονηρὸν τοῦτο ἐν ὑμῖν.

12. Ἐὰν δὲ ἀκούσῃς ἐν μιᾷ τῶν πόλεων ὧν ὁ κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι κατοικεῖν σε ἐκεῖ, λεγόντων.

CAP. XIII.

5 Propheta autem ille aut fictor ſomniorũ interficietur: quia locutus eſt ut vos averteret á Domino Deo veſtro, qui eduxit vos de Terra-Ægypti, & redemit vos de domo ſervitutis: vt errare te faceret de via quã tibi præcepit Dominus Deus tuus: & auferes malum de medio tui.

6. Si tibi voluerit perſuadere frater tuus filius matris tuę, aut filius tuus, vel filia, ſive vxor quæ eſt in ſinu tuo, aut amicus quem diligis ut animam tuam, clam dicens: Eamus, & ſerviamus diis alienis, quos ignoras tu & patres tui,

7. Cunctarum in circuitu gentium quæ iuxta vel procul ſunt, ab initio vſque ad finem terræ.

8. Non acquieſcas ei, nec audias, neque parcat ei oculus tuus ut miſerearis & occultes eum.

9. Sed ſtatim interficies. ſit primuum manus tua ſuper eum, & poſt te omnis populus mittat manum.

10. Lapidibus obrutus necabitur: quia voluit te abstrahere à Domino Deo tuo, qui eduxit te de terra-Ægypti de domo ſervitutis.

11. Vt omnis Iſraël audiens timeat, & nequaquam ultra quippiam faciat huius rei ſimile.

12. Si audieris in una urbium tuarum, quas Dominus Deus tuus dabit tibi ad habitandum, dicentes aliquos.

Das XIII. Capitel.

5. Der Prophet aber oder der Träumer ſoll ſterben/ darumb daß er euch von dem HErrn eurem Gott (der euch auß Egyptenland geführet/ vnnd dich von dem Dienſthauß erlöſet hat) abzufallen geleret/ vnnd dich auß dem wege verführet hat/ den der HERR dein Gott gebotten hat drinnen zu wandeln Auff daß du den böſen von dir thuſt.

6. Wenn dich dein Bruder/ deiner Mutter Son/ oder dein Son/ oder deine tochter/ oder das Weib inn deinen armen/ oder dein freund/ der dir iſt wie dein hertz/ überreden würde heimlich/ vnd ſagen: Laß vns gehen vnd andern Göttern dienen/ die du nicht kenneſt noch deine Väter.

7. Die vnter den Völckern vmb euch her ſind/ ſie ſeyen dir nahe oder ferne/ von einem ende der Erden biß an das ander.

8. So bewillige nicht/ vnd gehorche jm nicht. Auch ſol dein auge ſeiner nicht ſchonen/ vnd ſolt dich ſeiner nicht erbarmen/ noch jn verbergen.

9. Sondern ſolt jhn erwürgen/ deine hand ſoll die erſte über jm ſein/ daß man jn tödte/ vnd darnach die hand des gantzen volcks.

10. Man ſoll jn zu tode ſteinigen/ denn er hat dich wollen verführen von dem HERRN deinem Gott/ der dich auß Egyptenland/ von dem Dienſthauß geführet hat.

11. Auff daß gantz Iſrael höre vnnd förchte ſich/ vnnd nicht mehr ſolch übel fürneme vnter euch.

12. Wenn du höreſt von irgend einer Stadt/ die dir der HERR dein Gott gegeben hat drinnen zu wonen/ daß man ſagt:

CHAP. XIII.

5. Mais on fera mourir ce prophete-la, ou ce ſongeur-la de ſonges: car il a parlé de reuolte contre l'Eternel voſtre Dieu, qui vous a tirés hors du païs d'Egypte, & vous a rachetés de la maiſon de ſeruitude, pour vous pouſſer hors de la voye que l'Eternel voſtre Dieu vous a commandee pour y cheminer: ainſi tu racleras le meſchant du milieu de toi.

6. Quand ton frere fils de ta mere, ou ton fils, ou ta fille, ou ta femme bien-aimee, ou ton intime ami, lequel *t'eſt* comme ton ame, t'incitera, diſant en ſecert, Allons & ſeruons à d'autres dieux, leſquels tu n'as point cognus, ni toi ni tes peres,

7. D'entre les dieux des peuples qui *ſont* tout à l'entour de vous, ſoit pres ou loin de toi, de puis vn bout de la terre iuſques à l'autre:

8. Ne lui complai point, & ne l'eſcoute point: que ton œil auſſi ne l'eſpargne point, & n'vſe point de miſericorde, & ne le cache point.

9. Ains tu ne faudras point à le faire mourir, ta main ſera la premiere contre lui pour le mettre à mort, & puis apres la main de tout le peuple.

10. Et l'aſſommeras de pierres, & il mourra, pource qu'il a cerché de te pouſſer arriere de l'Eternel ton Dieu, qui t'a tiré hors du païs d'Egypte, de la maiſon de ſeruitude:

11. Afin que tout Iſraël l'entende, & craigne, & qu'on ne face plus de meſme ce meſchant acte-la au milieu de toi.

12. Quand tu entendras que de l'vne de tes villes, que l'Eternel ton Dieu te donne pour y habiter, on dira.

יג

13 נְפַקוּ גֻּבְרִין בְּנֵי רִשְׁעָא מִבֵּינָךְ וְאַטְעִיאוּ יָת יָתְבֵי קַרְתְּהוֹן לְמֵימַר נֵיהָךְ וְנִפְלַח לְטַעֲוַת עַמְמַיָּא דְּלָא יְדַעְתּוּן׃

14 וְתִתְבַּע וְתִבְדּוֹק וְתִשְׁאַל יָאוּת וְהָא קֻשְׁטָא כֵּיוַן פִּתְגָמָא אִתְעֲבֵידַת תּוֹעֵבְתָּא הָדָא בֵּינָךְ׃

15 מִמְחָא תִמְחֵי יָת יָתְבֵי קַרְתָּא הַהִיא לְפִתְגָם דְּחָרֶב גַּמַּר יָתַהּ וְיָת כָּל דִּבַהּ וְיָת בְּעִירַהּ לְפִתְגָם דְּחָרֶב׃

16 וְיָת כָּל עֲדָאַהּ תְּכַנּוֹשׁ לְגוֹ פְּתָאַהּ וְתוֹקֵיד בְּנוּרָא יָת קַרְתָּא וְיָת כָּל עֲדָאַהּ גְּמִיר קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ וּתְהֵי תֵּל חָרִיב לְעָלַם לָא תִתְבְּנֵי עוֹד׃

17 וְלָא יִדְבַּק בִּידָךְ מִדַּעַם מִן חֶרְמָא בְּדִיל דִּיתוּב יְיָ מִתְּקוֹף רֻגְזֵיהּ וְיִתֵּן לָךְ רַחֲמִין וִירַחֵם עֲלָךְ וְיַסְגִּינָךְ כְּמָא דְּקַיֵּים לַאֲבָהָתָךְ׃

18 אֲרֵי תְקַבֵּל (בְּמֵימְרָא) דַּייָ אֱלָהָךְ לְמִטַּר יָת כָּל פִּקּוֹדוֹהִי דַּאֲנָא מְפַקֵּד לָךְ יוֹמָא דֵין לְמֶעְבַּד דְּכָשַׁר קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ׃

יד

1 בְּנִין אַתּוּן קֳדָם יְיָ אֱלָהֲכוֹן לָא תִתְהַמְּמוּן וְלָא תְשַׁוּוֹן מְרַט בֵּין עֵינֵיכוֹן עַל מִית׃

2 אֲרֵי עַם קַדִּישׁ אַתְּ קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ וּבָךְ אִתְרְעֵי יְיָ לְמֶהֱוֵי לֵיהּ לְעַם חַבִּיב מִכֹּל עַמְמַיָּא דְּעַל אַפֵּי אַרְעָא׃

3 לָא תֵיכוֹל כָּל דִּמְרַחַק׃

יג

13 יָצְאוּ אֲנָשִׁים בְּנֵי־בְלִיַּעַל מִקִּרְבֶּךָ וַיַּדִּיחוּ אֶת־יֹשְׁבֵי עִירָם לֵאמֹר נֵלְכָה וְנַעַבְדָה אֱלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא־יְדַעְתֶּם׃

14 וְדָרַשְׁתָּ וְחָקַרְתָּ וְשָׁאַלְתָּ הֵיטֵב וְהִנֵּה אֱמֶת נָכוֹן הַדָּבָר נֶעֶשְׂתָה הַתּוֹעֵבָה הַזֹּאת בְּקִרְבֶּךָ׃

15 הַכֵּה תַכֶּה אֶת־יֹשְׁבֵי הָעִיר הַהִוא לְפִי־חָרֶב הַחֲרֵם אֹתָהּ וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בָּהּ וְאֶת־בְּהֶמְתָּהּ לְפִי־חָרֶב׃

16 וְאֶת־כָּל־שְׁלָלָהּ תִּקְבֹּץ אֶל־תּוֹךְ רְחֹבָהּ וְשָׂרַפְתָּ בָאֵשׁ אֶת־הָעִיר וְאֶת־כָּל־שְׁלָלָהּ כָּלִיל לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהָיְתָה תֵּל עוֹלָם לֹא תִבָּנֶה עוֹד׃

17 וְלֹא־יִדְבַּק בְּיָדְךָ מְאוּמָה מִן־הַחֵרֶם לְמַעַן יָשׁוּב יְהוָה מֵחֲרוֹן אַפּוֹ וְנָתַן־לְךָ רַחֲמִים וְרִחַמְךָ וְהִרְבֶּךָ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ׃

18 כִּי תִשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹר אֶת־כָּל־מִצְוֹתָיו אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם לַעֲשׂוֹת הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃

יד

1 בָּנִים אַתֶּם לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם לֹא תִתְגֹּדְדוּ וְלֹא־תָשִׂימוּ קָרְחָה בֵּין עֵינֵיכֶם לָמֵת׃

2 כִּי עַם קָדוֹשׁ אַתָּה לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ וּבְךָ בָּחַר יְהוָה לִהְיוֹת לוֹ לְעַם סְגֻלָּה מִכֹּל הָעַמִּים אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה׃

3 לֹא תֹאכַל כָּל־תּוֹעֵבָה׃

ιγ'.

13. Ἐξῆλθον ἄνδρες παράνομοι ἐξ ὑμῶν, καὶ ἀπέστησαν πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν πόλιν αὐτῶν, λέγοντες· πορευθῶμεν καὶ λατρεύσωμεν θεοῖς ἑτέροις οὓς οὐκ ᾔδειτε.

14. Καὶ ἐτάσεις, καὶ ἐρωτήσεις, καὶ ἐξερευνήσεις σφόδρα, καὶ ἰδοὺ ἀληθὴς σαφῶς ὁ λόγος, γεγένηται τὸ βδέλυγμα τοῦτο ἐν ὑμῖν.

15. Ἀναιρῶν ἀνελεῖς πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ ἐν φόνῳ μαχαίρας, ἀναθέματι ἀναθεματιεῖτε αὐτὴν, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ πάντα τὰ κτήνη αὐτῆς ἐν στόματι μαχαίρας.

16. Καὶ πάντα τὰ σκῦλα αὐτῆς συνάξεις εἰς τὰς διόδους αὐτῆς, καὶ ἐμπρήσεις τὴν πόλιν ἐν πυρὶ, καὶ πάντα τὰ σκῦλα αὐτῆς πανδημεὶ, ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου, καὶ ἔσται ἀοίκητος εἰς τὸν αἰῶνα, οὐκ ἀνοικοδομηθήσεται ἔτι.

17. Οὐ προσκολληθήσεται οὐδὲν ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος ἐν τῇ χειρί σου, ἵνα ἀποστραφῇ κύριος ἀπὸ τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ, καὶ δώσει σοι ἔλεος, καὶ ἐλεήσει σε καὶ πληθυνεῖ σε, (καθὼς ἐλάλησέ σοι) ὃν τρόπον ὤμοσε κύριος τοῖς πατράσι σου.

18. Ἐὰν εἰσακούσῃς τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου, φυλάσσειν πάσας τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον ποιεῖν τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀρεστὸν ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου.

ΚΕΦΑΛ. ιδ'.

1. Υἱοί ἐστε κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, οὐ κοφθήσεσθε, οὐκ ἐπιθήσετε φαλάκρωμα ἀνὰ μέσον τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν ἐπὶ νεκρῷ.

2. Ὅτι λαὸς ἅγιος εἶ κυρίῳ τῷ θεῷ σου, καὶ σὲ ἐξελέξατο κύριος ὁ θεός σου, λαὸν γενέσθαι αὐτῷ περιούσιον ἀπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν τῶν ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς.

3. Οὐ φάγεσθε πᾶν βδέλυγμα.

CAP XIII.

13. Egreſſi ſunt filii Belial de medio tui, & averterunt habitatores urbis ſuæ, atque dixerunt, Eamus, & ſerviamus diis alienis quos ignoratis:

14. Quære ſollicitè, & diligenter rei veritate perſpecta, ſi inveneris certum eſſe quod dicitur, & abominationem hanc opere perpetratam.

15. Statim percuties habitatores urbis illius in ore gladii, & delebis eã, omniaque quæ in illa ſunt uſque ad pecora.

16. Quicquid etiam ſupellectilis fuerit, cõgregabis in medio platearum eius, & cum ipſa civitate ſuccendes; ita ut univerſa cõſumas Domino Deo tuo, & ſit tumulus ſempiternus, non ædificabitur amplius.

17. Et non adhærebit de illo anathemate quicquam in manu tua: ut avertatur Dominus ab ira furoris ſui, & miſereatur tui, multiplicetq; te, ſicut iuravit patribus tuis.

18. Quando audieris vocem Domini Dei tui, cuſtodiens omnia præcepta eius quæ ego pręcipio tibi hodie, ut facias quod placitum eſt in cõſpectu Domini Dei tui.

CAP. XIIII.

1. Filii eſtote Domini Dei veſtri: non vos incidetis, nec facietis calvitium ſuper mortuo.

2. Quoniam populus ſanctus es Domino Deo tuo: & te elegit ut ſis ei in populum peculiarem de cunctis gentibus quæ ſunt ſuper terram.

3. Nec comedatis quæ immunda ſunt.

Das XIII. Capitel.

13. Es ſind etliche Kinder Belial außgangen vnter dir/vnd haben die Bürger jhrer Stadt verführt/vnnd geſagt: Laſt vns gehen vnnd andern Göttern dienen/die jr nicht kennet.

14. So ſoltu fleiſſig ſuchen/forſchen vnd fragen. Vnd ſo ſich findet die warheit/das gewiß alſo iſt/daß der greuel vnter euch geſchehen iſt.

15. So ſoltu die Bürger derſelben ſtadt ſchlagen mit des ſchwerts ſcherpffe/vnnd ſie verbannen mit allem das drinnen iſt/vnd jr Vieh mit der ſcherpffe des ſchwerts.

16. Vnd allen jren raub ſoltu ſamlen mitten auff die gaſſen/vnd mit feuer ver brennen/beide Stadt vnd alle jren raub mit einander/dem HERRN deinem Gott/daß ſie auff einem hauffen lige ewiglich/vnd nimmer gebauet werde.

17. Vnd laß nichts von dem Bann an deiner hand hangen/auff daß der HErr von dem grimmen ſeines zorns abgewendet werde/vnd gebe dir barmhertzigkeit/vnd erbarme ſich deiner/vnd mehre dich wie er deinen Vätern geſchworen hat.

18. Darumb/daß du der ſtimm des HERRN deines Gottes gehorchet haſt/zu halten alle ſeine Gebot/die ich dir heute gebiete/daß du thuſt was recht iſt für den augen des HErrn deines Gottes.

Das XIIII. Capitel.

IR ſeydt Kinder des HERrn euers Gottes/Jr ſolt euch nicht Mal ſtechen/noch kahl ſcheren über den augen/über einem Todten.

2. Denn du biſt ein heilig Volck dem HERREN deinem Gott. Vnd der HErr hat dich erwehlet/daß du ſein eigenthum ſeyeſt/auß allen Völckern die auff Erden ſind.

3. Du ſolt keinen greuel eſſen.

CHAP. XIII.

13. Quelques meſchãs garnemẽs ſont ſortis du milieu de toi, ꝗ ont incité les habitãs de leur ville, diſans, Allons, & ſeruons à d'autres dieux que vous n'auez point cognus.

14. Lors tu cercheras, & t'informeras, & t'enqueſteras ſoigneuſement: & ſi tu trouues que ce qu'on a dit ſoit veritable & certain, qu'vne telle abomination ſe ſoit faite au milieu de toi:

15. Tu ne faudras point à faire paſſer les habitans de ceſte ville-la au trenchant de l'eſpee, & la deſtruiras à la facon de l'interdit, & tout ce qui y ſera, *faiſant paſſer* meſme les beſtes d'icelle au trẽchant de l'eſpee.

16. Et aſſembleras au milieu de la place d'icelle tout le butin d'icelle, & bruſleras au feu entierement ceſte ville-la, & tout ſon butin, à l'Eternel ton Dieu: & elle ſera vn monceau perpetuel, ſans qu'elle ſe rebaſtiſſe plus.

17. Et rien de l'interdit ne demeurera en ta main, afin que l'Eternel ſe deporte de l'ardeur de ſa colere, & te face miſericorde, & ait merci de toi, & te multiplie comme il a iuré á tes peres:

18. D'autant que tu auras obei à la voix de l'Eternel ton Dieu, pour garder tous ſes commandemens, que ie te commande auiourd'hui, afin que tu faces ce que l'Eternel ton Dieu approuue & trouue droit

CHAP. XIIII.

1. Vous *eſtes* enfans de l'Eternel voſtre Dieu. Ne vous faites aucune inciſion, & ne *vous* faites aucune pelure entre vos yeux pour aucun mort.

2. Car tu *es* vn peuple ſainct à l'Eternel ton Dieu, & l'Eternel t'a choiſi d'entre tous les peuples qui *ſont* ſur le deſſus de la terre, afin que tu lui ſois vn peuple precieux.

3. Tu ne mangeras d'aucune choſe abominabile.

יד

4 דֵּין בְּעִירָא דְּתֵיכְלוּן
תּוֹרִין אִמְּרִין דְּרַחְלִין וּג
וּגְדָיִין דְּעִזִּין׃

5 אַיְלָא וְטַבְיָא וְיַחְמוּרָא
וְיַעֲלָא וְרֵימָא וְתוֹרְבָּלָא
וְדִיצָא׃

6 וְכָל בְּעִירָא דִּסְדִיקָא
פַּרְסָתָא וּמְטַלְפָא
טִלְפִין תַּרְתֵּין פַּרְסָתָא
מַסְּקָא פִשְׁרָא בִּבְעִירָא
יָתַהּ תֵּיכְלוּן׃

7 בְּרַם יָת דֵּין לָא תֵיכְלוּן
מִמַּסְּקֵי פִשְׁרָא וּמִסְּדִיקֵי
פַּרְסָתָא מְטַלְפֵי טִלְפַיָּא
יָת גַּמְלָא וְיָת אַרְנְבָא
וְיָת טַפְזָא אֲרֵי מַסְּקֵי
פִשְׁרָא אִנּוּן וּפַרְסַתְהוֹן
לָא סְדִיקָא מְסָאֲבִין
אִנּוּן לְכוֹן׃

8 וְיָת חֲזִירָא אֲרֵי סְדִיק
פַּרְסָתָא הוּא וְלָא פָשַׁר
מְסָאַב הוּא לְכוֹן מִב
מִבִּשְׂרְהוֹן לָא תֵיכְלוּן
וּבְנִבְלַתְהוֹן לָא תִקְרְבוּן׃

9 יָת דֵּין תֵּיכְלוּן מִכֹּל
דִּי בְמַיָּא כֹּל דְּלֵיהּ צִיצִין
וְקַלְפִין תֵּיכְלוּן׃

10 וְכֹל דְּלֵית לֵיהּ צִיצִין
וְקַלְפִין לָא תֵיכְלוּן מְסָאַב
הוּא לְכוֹן׃

11 כָּל צִפַּר דְּכֵי תֵּיכְלוּן׃

12 וְדֵין דְּלָא תֵיכְלוּן
מִנְּהוֹן נִשְׁרָא וְעָר וְעַזְיָא׃

---

13 וּבַת כַּנְפָא וְטַרְפִיתָא
וְדַיְתָא לִזְנַהּ׃

14 וְיָת כָּל עוֹרְבָא לִזְנֵיהּ׃

15 וְיָת בַּרַת נַעֲמִיתָא
וְצִיצָא וְצִפַּר שַׁחְפָּא
וְנָצָא לִזְנוֹהִי׃

16 יָת קַדְיָא וְקִיפּוֹפָא
וּבוֹתָא׃

17 וְקָתָא וִירַקְרְקָא
וְשָׁלֵינוּנָא׃

יד

4 זֹאת הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר תֹּאכֵלוּ
שׁוֹר שֵׂה כְשָׂבִים וְשֵׂה עִזִּים׃

5 אַיָּל וּצְבִי וְיַחְמוּר וְאַקּוֹ וְדִישֹׁן
וּתְאוֹ וָזָמֶר׃

6 וְכָל־בְּהֵמָה מַפְרֶסֶת פַּרְסָה
וְשֹׁסַעַת שֶׁסַע שְׁתֵּי פְרָסוֹת מַעֲלַת
גֵּרָה בַּבְּהֵמָה אֹתָהּ תֹּאכֵלוּ׃

7 אַךְ אֶת־זֶה לֹא תֹאכְלוּ
מִמַּעֲלֵי הַגֵּרָה וּמִמַּפְרִיסֵי הַפַּרְסָה
הַשְּׁסוּעָה אֶת־הַגָּמָל וְאֶת־
הָאַרְנֶבֶת וְאֶת־הַשָּׁפָן כִּי־מַעֲלֵה
גֵרָה הֵמָּה וּפַרְסָה לֹא הִפְרִיסוּ
טְמֵאִים הֵם לָכֶם׃

8 וְאֶת־הַחֲזִיר כִּי־מַפְרִיס פַּרְסָה
הוּא וְלֹא גֵרָה טָמֵא הוּא לָכֶם
מִבְּשָׂרָם לֹא תֹאכֵלוּ וּבְנִבְלָתָם
לֹא תִגָּעוּ׃

9 אֶת־זֶה תֹּאכְלוּ מִכֹּל אֲשֶׁר
בַּמָּיִם כֹּל אֲשֶׁר־לוֹ סְנַפִּיר
וְקַשְׂקֶשֶׂת תֹּאכֵלוּ׃

10 וְכֹל אֲשֶׁר אֵין־לוֹ סְנַפִּיר
וְקַשְׂקֶשֶׂת לֹא תֹאכֵלוּ טָמֵא הוּא
לָכֶם׃

11 כָּל־צִפּוֹר טְהֹרָה תֹּאכֵלוּ׃

12 וְזֶה אֲשֶׁר לֹא־תֹאכְלוּ מֵהֶם
הַנֶּשֶׁר וְהַפֶּרֶס וְהָעָזְנִיָּה׃

13 וְהָרָאָה וְאֶת־הָאַיָּה וְהַדַּיָּה
לְמִינָהּ׃

14 וְאֵת כָּל־עֹרֵב לְמִינוֹ׃

15 וְאֵת בַּת הַיַּעֲנָה וְאֶת־הַתַּחְמָס
וְאֶת־הַשָּׁחַף וְאֶת־הַנֵּץ לְמִינֵהוּ׃

16 אֶת־הַכּוֹס וְאֶת־הַיַּנְשׁוּף
וְהַתִּנְשָׁמֶת׃

17 וְהַקָּאָת וְאֶת־הָרָחָמָה וְאֶת־
הַשָּׁלָךְ׃

ιδ΄.

4. Ταῦτα τὰ κτήνη φάγεσθε· μόσχον ἐκ βοῶν, καὶ ἀμνὸν ἐκ προβάτων, καὶ χίμαρον ἐξ αἰγῶν.

5. Ἔλαφον, καὶ δορκάδα, καὶ βούβαλον, καὶ τραγέλαφον, καὶ πύγαργον, καὶ ὄρυγα καὶ καμηλοπάρδαλιν.

6. Πᾶν κτῆνος διχηλεῦον ὁπλὴν, καὶ ὀνυχιστῆρας ὀνυχίζον δύο χηλῶν, καὶ ἀνάγον μηρυκισμὸν ἐν τοῖς κτήνεσι, ταῦτα φάγεσθε.

7. Καὶ ταῦτα οὐ φάγεσθε ἀπὸ τῶν ἀναγόντων μηρυκισμὸν, καὶ ἀπὸ τῶν διχηλούντων τὰς ὁπλὰς, καὶ ὀνυχιζόντων ὀνυχιστῆρας, τὸν κάμηλον, καὶ δασύποδα, καὶ χοιρογρύλλιον, ὅτι ἀνάγουσι μηρυκισμὸν ταῦτα, καὶ ὁπλὴν οὐ διχηλοῦσιν, ἀκάθαρτα ὑμῖν ἐστι.

8. Καὶ τὸν ὗν, ὅτι διχηλεῖ ὁπλὴν τοῦτο, καὶ ὀνυχίζει ὄνυχας ὁπλῆς, καὶ τοῦτο μηρυκισμὸν οὐ μηρυκᾶται. ἀκάθαρτον τοῦτο ὑμῖν. ἀπὸ τῶν κρεῶν αὐτῶν οὐ φάγεσθε. καὶ τῶν θνησιμαίων αὐτῶν οὐχ ἅψεσθε.

9. Καὶ ταῦτα, ἃ φάγεσθε ἀπὸ πάντων τῶν ἐν τοῖς ὕδασι, πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτοῖς πτερύγια καὶ λεπίδες, φάγεσθε.

10. Καὶ πάντα ὅσα οὐκ ἔστιν αὐτοῖς πτερύγια, καὶ λεπίδες, οὐ φάγεσθε, ἀκάθαρτα ταῦτα ἔσται ὑμῖν.

11. Πᾶν ὄρνεον καθαρὸν φάγεσθε·

12. Καὶ ταῦτα οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτῶν, τὸν ἀετὸν, καὶ τὸν γρύπα, καὶ τὸν ἁλιάετον.

13. Καὶ τὸν γύπα, καὶ τὸν ἴκτινον, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ.

14. Καὶ πάντα κόρακα, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ.

15. Καὶ στρουθὸν, καὶ γλαῦκα, καὶ λάρον, καὶ ἱέρακα, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ.

16. Καὶ ἐρωδιὸν, καὶ κύκνον, καὶ ἶβιν.

17. Καὶ καταῤῥάκτην, καὶ πορφυρίωνα, καὶ νυκτικόρακα.

CAP. XIIII.

4. Hoc eſt animal quod comedere debetis, Bovem, & ovem, & capram.

5. Cervum & capream, bubalum, tragelaphum, pygargum, orygem, camelopardalum.

6. Omne animal quod in duas partes findit ungulam, & ruminat, comedetis.

7. De his autem quæ ruminant, & ungulam non findunt, hæc comedere non debetis, camelum, leporem. chœrogryllum: quia ruminant, & non dividunt ungulam, immunda erunt vobis.

8. Sus quoque quoniam dividit ungulam & non ruminat, immunda erit, carnibus eorum non veſcemini, & cadavera non tangetis.

9. Hæc comedetis ex omnibus quæ morantur in aquis. Quæ habent pinnulas & ſquamas comedite:

10. Quæ abſque pinnulis & ſquamis ſunt, ne comedatis, quia immunda ſunt.

11. Omnes aves mundas comedite.

12. Immundas ne comedatis: aquilam ſcilicet, & gryphem, & haliæetum.

13. Ixon, & vulturem ac miluum iuxta genus ſuum.

14. Et omne corvini generis.

15. Et ſtruthionem, ac noctuam, & larum, atque accipitrem iuxta genus ſuum.

16. Herodium ac cygnum, & ibin.

17. Ac mergulum, porphyrionem, & nycticoracem.

Das XIIII. Capitel.

4. Diß iſt aber daß Thier daß jr eſſen ſolt/Ochſen/Schaff/Zigen.

5. Hirſch/Rehe/Püffel/Steinbock/Tendlen/Aurochß vnd Elend.

6. Vnd alles Thier/daß ſeine klauen ſpaltet vnd wider keuet/ſolt jr eſſen.

7. Das ſolt jhr aber nicht eſſen/das widerkeuet vnnd die Klawen nicht ſpaltet. Das Camel/der Haſe/vnd Caninichen/die da widerkeuen/vnd doch die klauen nicht ſpalten/ſollen euch vnrein ſein.

8. Das Schwein ob es wol die klauen ſpaltet/ſo widerkeuet es doch nicht/ſoll euch vnrein ſein/Jres fleiſchs ſolt jr nicht eſſen/vnd jr aaß ſolt jr nicht anrüren.

9. Das iſt daß jr eſſen ſolt von allem das in Waſſern iſt. Alles was floßfedern vnd ſchuppen hat/ſolt jr eſſen.

10. Waß aber kein floßfedern/noch ſchuppen hat/ſolt jr nicht eſſen/denn es iſt euch vnrein.

11. Alle reine Vögel eſſet.

12. Das ſind ſie aber die jr nicht eſſen ſolt. Der Adeler/der Habicht/der Fiſchar.

13. Der Teucher/der Weihe/der Geier mit ſeiner art.

14. Vnd alle Raben mit jrer art.

15. Der Strauß/die NachtEule/der Kuckuc/der Sperber mit ſeiner art.

16. Das Keutzlein/der Vhu/die Fledermauß.

17. Die Rhordomel/der Storck/der Schwan.

CHAP. XIIII.

4. Ce *ſont* ici les beſtes que vous mangerez, *aſsauoir* le bœuf, ce qui naiſt des brebis & des cheures:

5. Le cerf, le dain, le buffle, le chamois, le cheureul, le bœuf ſauuage, & le chameaupard.

6. Et mangerez d'entre les beſtes, de toutes celles qui ont l'ongle diuiſé, voire qui ont le pied fourche, & qui ruminent.

7. Mais vous ne mangerez point de celles qui ruminēt *ſeulement*, ou qui ont l ongle diuiſé & le pied fourché *ſeulement*: cōme le chameau, le lieure, & le connil: car ils ruminent bien, mais ils n'ont point l'ongle diuiſé: iceux vous *ſont* ſouillés.

8. Item le pourceau: car il a bien l'ongle diuiſé, mais il ne rumine point: icelui vous *eſt* ſouillé. Vous ne mangerez point de leur chair, meſme vous ne toucherez point à leur chair morte.

9. Vous mangerez de ceci d'ētre tout ce qui *eſt* és eaux: vous mangerez de tout ce qui a nageoires & eſcailles.

10. Mais vous ne mangerez point de ce qui n'a nageoires & eſcailles: ains cela vous *eſt* ſouillé.

11. Vous mangerez tout oiſeau net.

12. Et ce *ſont* ici cieux deſquels vous ne mangerez point: l'Aigle, l'Orfrai, le Faucon:

13. Le Vautour, le Milan & l'Autour, ſelon leur eſpece.

14. Et tout Corbeau ſelon ſon eſpece:

15. Le Chahuant, la Hulotte, le Cocu, & l'Eſperuier, ſelon leur eſpece:

16. La Chouëtte, le Hibou, le Cigne:

17. Le Cormorant, le Pellican, le Plongeon:

יד

18 וְחַוַּרְיָתָא וְאִבּוּ לִזְנַהּ
וְנַגַּר טוּרָא וַעֲטַלֵּפָא׃

19 וְכֹל רִחְשָׁא דְעוֹפָא
מְסָאַב הוּא לְכוֹן לָא
יִתְאַכְלוּן׃

20 כָּל עוֹף דְּכֵי תֵיכְלוּן׃

21 לָא תֵיכְלוּן כָּל נְבֵלָה
לְתוֹתָב עָרֵל דִּי בְּקִרְוָךְ
תִּתְּנִינַּהּ וְיֵיכְלִינַּהּ אוֹ תו
תְזַבְּנִינַּהּ לְבַר עַמְמִין אֲרֵי
עַם קַדִּישׁ אַתְּ קֳדָם יְיָ
אֱלָהָךְ לָא תֵיכוּל בְּשַׂר
בַּחֲלָב׃

22 עַשָּׂרָא תְעַשַּׂר יַת כָּל
עֲלָלַת זַרְעָךְ דְּיִפּוֹק לח
לְחַקְלָא שַׁתָּא בְשַׁתָּא׃

23 וְתֵיכוּל קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ
בְּאַתְרָא דְיִתְרְעֵי לא
לְאַשְׁרָאָה שְׁכִינְתֵּיהּ תַּמָּן
מַעְשַׂר עִיבוּרָךְ חַמְרָךְ ו
וּמִשְׁחָךְ וּבְכוֹרֵי תוֹרָךְ וע
וְעָנָךְ בְּדִיל דְּתֵילַף ל
לְמִדְחַל קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ
כָּל יוֹמַיָּא׃

24 וַאֲרֵי יִסְגֵּי מִינָּךְ או
אוֹרְחָא אֲרֵי לָא תִיכּוּל
לְמִטְלֵיהּ אֲרֵי יִתְרְחֵק מ
מִינָּךְ אַתְרָא דְּיִתְרְעֵי יְיָ
אֱלָהָךְ לְאַשְׁרָאָה שְׁכִינְתֵּיהּ
תַּמָּן אֲרֵי יְבָרְכִינָּךְ יְיָ א
אֱלָהָךְ׃

25 וְתִתֵּן בְּכַסְפָּא וְתָצוּר
כַּסְפָּא בִּידָךְ וּתְהָךְ לְאַתְרָא
דְּיִתְרְעֵי יְיָ אֱלָהָךְ בֵּיהּ׃

26 וְתִתֵּן כַּסְפָּא בְּכֹל
דְּיִתְרְעֵי נַפְשָׁךְ בְּתוֹרֵי וּב
וּבְעָנָא וּבַחֲמַר חֲדַת
וְעַתִּיק וּבְכֹל דְּתִשְׁאֲלִינָּךְ
נַפְשָׁךְ וְתֵיכוּל תַּמָּן קֳדָם
יְיָ אֱלָהָךְ וְתִחְדֵּי אַתְּ וא
וֶאֱנַשׁ בֵּיתָךְ׃

27 וְלֵיוָאָה דִּי בְקִרְוָךְ לָא
תִשְׁבְּקִינֵּהּ אֲרֵי לֵית לֵיהּ
חוּלָק וְאַחְסָנָא עִמָּךְ׃

יד

18 וְהַחֲסִידָה וְהָאֲנָפָה לְמִינָהּ
וְהַדּוּכִיפַת וְהָעֲטַלֵּף׃

19 וְכֹל שֶׁרֶץ הָעוֹף טָמֵא הוּא
לָכֶם לֹא יֵאָכֵלוּ׃

20 כָּל־עוֹף טָהוֹר תֹּאכֵלוּ׃

21 לֹא־תֹאכְלוּ כָל־נְבֵלָה לַגֵּר
אֲשֶׁר־בִּשְׁעָרֶיךָ תִּתְּנֶנָּה וַאֲכָלָהּ
אוֹ מָכֹר לְנָכְרִי כִּי עַם קָדוֹשׁ
אַתָּה לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא־תְבַשֵּׁל
גְּדִי בַּחֲלֵב אִמּוֹ׃

22 עַשֵּׂר תְּעַשֵּׂר אֵת כָּל־תְּבוּאַת
זַרְעֶךָ הַיֹּצֵא הַשָּׂדֶה שָׁנָה שָׁנָה׃

23 וְאָכַלְתָּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ
שָׁם מַעְשַׂר דְּגָנְךָ תִּירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ
וּבְכֹרֹת בְּקָרְךָ וְצֹאנֶךָ לְמַעַן תִּלְמַד
לְיִרְאָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כָּל־
הַיָּמִים׃

24 וְכִי־יִרְבֶּה מִמְּךָ הַדֶּרֶךְ כִּי
לֹא תוּכַל שְׂאֵתוֹ כִּי־יִרְחַק מִמְּךָ
הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
לָשׂוּם שְׁמוֹ שָׁם כִּי יְבָרֶכְךָ יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ׃

25 וְנָתַתָּה בַּכָּסֶף וְצַרְתָּ הַכֶּסֶף
בְּיָדְךָ וְהָלַכְתָּ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר
יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בּוֹ׃

26 וְנָתַתָּה הַכֶּסֶף בְּכֹל אֲשֶׁר־
תְּאַוֶּה נַפְשְׁךָ בַּבָּקָר וּבַצֹּאן וּבַיַּיִן
וּבַשֵּׁכָר וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּשְׁאָלְךָ נַפְשֶׁךָ
וְאָכַלְתָּ שָּׁם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
וְשָׂמַחְתָּ אַתָּה וּבֵיתֶךָ׃

27 וְהַלֵּוִי אֲשֶׁר־בִּשְׁעָרֶיךָ לֹא
תַעַזְבֶנּוּ כִּי אֵין לוֹ חֵלֶק וְנַחֲלָה
עִמָּךְ׃

ιδ΄.

18. Καὶ πελεκᾶνα, καὶ χαραδριὸν, καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ, καὶ ἔποπα καὶ νυκτερίδα.

19. Πάντα τὰ ἑρπετὰ τῶν πετεινῶν, ἀκάθαρτα ταῦτά ἐστιν ὑμῖν· οὐ φάγεσθε ἀπ᾽ αὐτῶν.

20. Πᾶν πετεινὸν καθαρὸν φάγεσθε.

21. Καὶ πᾶν θνησιμαῖον οὐ φάγεσθε. τῷ παροίκῳ τῷ ἐν ταῖς πόλεσί σου δοθήσεται καὶ φάγεται, ἢ ἀποδώσῃ τῷ ἀλλοτρίῳ, ὅτι λαὸς ἅγιος εἶ κυρίῳ τῷ θεῷ σου, οὐχ ἑψήσεις ἄρνα ἐν γάλακτι μητρὸς αὐτοῦ.

22. Δεκάτην ἀποδεκατώσεις παντὸς γεννήματος τοῦ σπέρματός σου, τὸ γέννημα τοῦ ἀγροῦ σου, ἐνιαυτὸν κατ᾽ ἐνιαυτόν.

23. Καὶ φαγῇ αὐτὸ ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου, ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἐὰν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου, ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ, οἴσετε τὰ ἐπιδέκατα τοῦ σίτου σου καὶ τοῦ οἴνου σου, καὶ τοῦ ἐλαίου σου, καὶ τὰ πρωτότοκα τῶν βοῶν σου καὶ τῶν προβάτων σου, ἵνα μάθῃς φοβεῖσθαι κύριον τὸν θεόν σου πάσας τὰς ἡμέρας.

24. Ἐὰν δὲ μακρὰν ἀπέχῃ ἡ ὁδὸς ἀπὸ σοῦ, καὶ μὴ δύνῃ ἀναφέρειν αὐτὰ, ὅτι μακρὰν ἀπὸ σοῦ ὁ τόπος, ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου, ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ, ὅτι εὐλογήσει σε κύριος ὁ θεός σου.

25. Καὶ ἀποδώσῃ αὐτὰ ἀργυρίου, καὶ λήψῃ τὸ ἀργύριον ἐν ταῖς χερσί σου, καὶ πορεύσῃ εἰς τὸν τόπον ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου αὐτόν.

26. Καὶ δώσεις τὸ ἀργύριον ἐπὶ παντὸς οὗ ἂν ἐπιθυμῇ ἡ ψυχή σου, ἐπὶ βουσὶν, ἢ ἐπὶ προβάτοις, ἢ ἐπ᾽ οἴνῳ, ἢ ἐπὶ σίκερα, ἢ ἐπὶ παντὸς οὗ ἂν ἐπιθυμῇ ἡ ψυχή σου, καὶ φαγῇ ἐκεῖ ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου, καὶ εὐφρανθήσῃ σὺ, καὶ ὁ οἶκός σου.

27. Καὶ ὁ λευίτης ὁ ἐν ταῖς πόλεσί σου, οὐ καταλείψεις αὐτὸν, ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτῷ μερὶς οὐδὲ κλῆρος μετὰ σοῦ.

CAP. XIIII.

18. Onocrotalum, & charadrium, ſingula in genere ſuo: upupam quoque & veſpertilionem.

19. Et omne quod reptat & pennulas habet, immundum erit, & non comedetur.

20. Omne quod mundum eſt comedite.

21. Quicquid autem morticinum eſt, ne veſcamini ex eo. Peregrino qui intra portas tuas eſt, da ut comedat, aut vende ei: quia tu populus ſanctus Domini Dei tui es. Non coques hœdum in lacte matris ſuæ.

22. Decimam partem ſeparabis de cunctis fructibus tuis qui naſcuntur in terra per annos ſingulos.

23. Et comedes in conſpectu Domini Dei tui in loco quem elegerit ut in eo nomen illius invocetur, decimam frumenti tui, & vini, & olei, & primogenita de armentis & ovibus tuis: ut diſcas timere Dominũ Deum tuum omni tempore,

24. Cum autem longior fuerit via, & locus quem elegerit Dominus Deus tuus, tibiq; benedixerit, nec potueris ad eum hæc cuncta portare.

25. Vendes omnia, & in pretium rediges, portabiſq; manu tua, & proficiſcêris ad locum quem elegerit Dominus Deus tuus:

26. Et emes ex eadem pecunia quicquid tibi placuerit, ſive ex armentis, ſive ex ovibus, vinum quoq; & ſiceram, & omne quod deſiderat anima tua: & comedes coram Domino Deo tuo, & epulaberis tu & domus tua:

27. Et Levita qui intra portas tuas eſt, cave ne derelinquas eum, quia non habet aliam partem in poſſeſſione tua.

Das XIIII. Capitel.

18. Der Reiger/der Heher mit ſeiner art/der Widhop/die Schwalbe.

19. Vnd alles gevögel/das kreucht/ ſoll euch vnrein ſein/vnnd ſolts nicht eſſen.

20. Das reine gevögel ſolt jr eſſen.

21. Jhr ſolt kein aaß eſſen. Dem Frembdlingen in deinem Thor magſt dus geben/daß ers eſſe/oder verkauff es einem Frembden/denn du biſt ein heilig volck dem HErrn deinem GOtt. Du ſolt das Böcklein nicht kochen/weil es noch ſeine muter ſeuget.

22. Du ſolt alle Jar den Zehenden abſondern alles einkommens deiner ſaat/ daß auß ~~deinem~~ Acker kommt.

23. Vnnd ſolts eſſen für dem HErrn deinem Gott/an dem ort den er erwehlet/das ſein Name daſelbs wone/ nemlich/vom Zehenden deines Getreides/ deines Moſts/deines öles/vnnd der erſtengeburt deiner Rinder vnnd deiner Schaf/auff daß du lerneſt förchten den HERRN deinen GOtt/dein lebenlang.

24. Wenn aber des weges dir zu viel iſt/daß du ſolchs nicht hintragen kanſt/ darumb/daß der ort/dir zu ferne iſt/den der HErr dein Gott erwehlet hat/daß er ſeinen Namen daſelbs wonen laſſe (denn der HErr dein Gott hat dich geſegnet)

25. So gibs vmbs gelt/vnd faſſe das gelt in deine hand/vnd gehe an den ort/ den der HERR dein Gott erwehlet hat.

26. Vnnd gibs Gelt vmb alles was deine Seele gelüſtet/es ſey vmb Rinder Schaf/Wein/ſtarcken tranck/oder vmb alles daß deine Seele wünſchet/ vnnd iſs daſelbs für dem HERRN deinem Gott/vnnd ſey frölich/du vnnd dein Hauß.

27. Vnd der Levit der in deinem Thor iſt/Du ſolt jhn nicht verlaſſen/denn er hatt kein theil noch erbe mit dir.

CHAP. XIIII.

18. La Cigogne, & le Heroñ ſelon leur eſpece: & la Huppe, & la Chauueſouris.

19 Et tout reptile qui vole vous eſt ſouillé: on n'eñ mangera point.

20. *Mais* vous mangerez de tout ce qui vole & qui eſt net.

21. Vous ne mangerez d'aucune chair morte d'elle meſme, mais tu la bailleras à l'eſtranger qui *eſt* dedans tes portes, & il la mangera; ou tu la vendras au forain. Car tu es vn peuple ſainct à l'Eternel ton Dieu. Tu ne bouilliras point le cheureau au laict de ſa mere.

22. Tu ne faudras point de bailler le diſme de tout le rapport de ce que tu auras ſemé qui ſortira de *ton* champ, chacun an.

23. Et tu mangeras deuant l'Eternel ton Dieu, au lieu lequel il aura choiſi pour y colloquer ſon nom, les diſmes de ton froment, de ton vin, de ton huile, & les premier-nés de ton gros & menu beſtail: afin que tu aprenes à craindre touſiours l'Eternel ton Dieu.

24. Mais quand le chemin te ſera ſi long que tu ne les puiſſes porter, pource que le lieu que l'Eternel tõ Dieu aura choiſi, pour y mettre ſon nom, ſera trop loin de toi, quãd l'Eternel ton Dieu t'aura benit:

25. Lors tu les convertitas en argent, & ſerreras l'argẽt en ta main, & iras au lieu que l'Eternel ton Dieu aura choiſi.

26. Et employeras l'argent en tout ce que ton ame ſouhaitera, ſoit gros ou menu beſtail, ſoit vin ou ceruoiſe, & en toute autre choſe que ton ame appetera: & le mangeras en la preſence de l'Eternel ton Dieu, & t'eſiouiras toi & ta famille.

27. Tu n'abandonneras point le Leuite qui *eſt* dedans tes portes: d'autant qu'il n'a point de portion ni d'heritage auec toi.

יד

28 מִסוֹף תְּלָת שְׁנִין תַּפֵּיק יָת כָּל מַעְשַׂר עֲלַלְתָּךְ בְּשַׁתָּא הַהִיא וְתַצְנַע בְּקִרְוָךְ׃

29 וְיֵיתֵי לֵיוָאָה אֲרֵי לֵית לֵיהּ חוּלָק וְאַחְסָנָא עִמָּךְ וְגִיּוֹרָא וְיִתְמָא וְאַרְמַלְתָּא דִּי בְּקִרְוָךְ וְיֵיכְלוּן וְיִשְׂבְּעוּן בְּדִיל דִּיבָרְכִנָּךְ יְיָ אֱלָהָךְ בְּכָל עוֹבָדֵי יְדָךְ דְּתַעְבֵּיד׃

טו

1 מִסוֹף שְׁבַע שְׁנִין תַּעְבֵּיד שְׁמִיטְּתָא׃

2 וְדֵין פִּתְגָּם שְׁמִיטְּתָא דְּיַשְׁמֵט כָּל גְּבַר מָרֵי רְשׁוּ דְּיַרְשֵׁי בְּחַבְרֵיהּ לָא יִתְבַּע מִן חַבְרֵיהּ וּמִן אֲחוּהִי אֲרֵי קְרָא שְׁמִיטְּתָא קֳדָם יְיָ׃

3 מִן בַּר עַמְמִין תִּתְבַּע וְדִיהֵי לָךְ עִם אֲחוּךְ תַּשְׁמֵט יְדָךְ׃

4 לְחוֹד אֲרֵי לָא יְהֵי בָךְ מִסְכֵּינָא אֲרֵי בָרָכָא יְבָרְכִנָּךְ יְיָ בְּאַרְעָא דַּייָ אֱלָהָךְ יָהֵיב לָךְ אַחְסָנָא לְמֵירְתַהּ׃

5 לְחוֹד אִם קַבָּלָא תְּקַבֵּל (בְּמֵימְרָא) דַּייָ אֱלָהָךְ לְמִטַּר לְמֶעְבַּד יָת כָּל תַּפְקֵידְתָּא הָדָא דַּאֲנָא מְפַקֵּיד לָךְ יוֹמָא דֵין׃

6 אֲרֵי יְיָ אֱלָהָךְ בָּרְכָךְ כְּמָא דְמַלֵּיל לָךְ וְתוֹזֵיף לְעַמְמִין סַגִּיאִין וְאַתְּ לָא תְזוּף וְתִשְׁלוֹט בְּעַמְמִין סַגִּיאִין וּבָךְ לָא יִשְׁלְטוּן׃

יד

28 מִקְצֵה שָׁלֹשׁ שָׁנִים תּוֹצִיא אֶת־כָּל־מַעְשַׂר תְּבוּאָתְךָ בַּשָּׁנָה הַהִוא וְהִנַּחְתָּ בִּשְׁעָרֶיךָ׃

29 וּבָא הַלֵּוִי כִּי אֵין־לוֹ חֵלֶק וְנַחֲלָה עִמָּךְ וְהַגֵּר וְהַיָּתוֹם וְהָאַלְמָנָה אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ וְאָכְלוּ וְשָׂבֵעוּ לְמַעַן יְבָרֶכְךָ יְהוָֹה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־מַעֲשֵׂה יָדְךָ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה׃

טו

1 מִקֵּץ שֶׁבַע־שָׁנִים תַּעֲשֶׂה שְׁמִטָּה׃

2 וְזֶה דְּבַר הַשְּׁמִטָּה שָׁמוֹט כָּל־בַּעַל מַשֵּׁה יָדוֹ אֲשֶׁר יַשֶּׁה בְּרֵעֵהוּ לֹא־יִגֹּשׂ אֶת־רֵעֵהוּ וְאֶת־אָחִיו כִּי־קָרָא שְׁמִטָּה לַיהוָֹה׃

3 אֶת־הַנָּכְרִי תִּגֹּשׂ וַאֲשֶׁר יִהְיֶה לְךָ אֶת־אָחִיךָ תַּשְׁמֵט יָדֶךָ׃

4 אֶפֶס כִּי לֹא יִהְיֶה־בְּךָ אֶבְיוֹן כִּי־בָרֵךְ יְבָרֶכְךָ יְהוָֹה בָּאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָֹה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן־לְךָ נַחֲלָה לְרִשְׁתָּהּ׃

5 רַק אִם־שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָֹה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־הַמִּצְוָה הַזֹּאת אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם׃

6 כִּי־יְהוָֹה אֱלֹהֶיךָ בֵּרַכְךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר־לָךְ וְהַעֲבַטְתָּ גּוֹיִם רַבִּים וְאַתָּה לֹא תַעֲבֹט וּמָשַׁלְתָּ בְּגוֹיִם רַבִּים וּבְךָ לֹא יִמְשֹׁלוּ׃

ιδ΄.

28. Μετὰ τρία ἔτη ἐξοίσεις πᾶν τὸ ἐπιδέκατον τῶν γεννημάτων σου, ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ, καὶ θήσεις αὐτὸ ἐν ταῖς πόλεσί σου.

29. Καὶ ἐλεύσεται ὁ λευίτης, ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτῷ μερὶς οὐδὲ κλῆρος μετὰ σοῦ, καὶ ὁ προσήλυτος, καὶ ὁ ὀρφανὸς, καὶ ἡ χήρα ἡ ἐν ταῖς πόλεσί σου, καὶ φάγονται καὶ ἐμπλησθήσονται, ἵνα εὐλογήσῃ σε κύριος ὁ θεός σου, ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἔργοις σου, οἷς ἐὰν ποιῇς.

ΚΕΦΑΛ. ιε΄.

1. Δι᾽ ἑπτὰ ἐτῶν ποιήσεις ἄφεσιν.

2. Καὶ οὕτω τὸ πρόσταγμα τῆς ἀφέσεως. Ἀφήσεις πᾶν χρέος ἴδιον, ὃ ὀφείλει σοι ὁ πλησίον, καὶ τὸν ἀδελφὸν οὐκ ἀπαιτήσεις, ὅτι ἐπικέκληται ἄφεσιν κυρίῳ τῷ θεῷ σου.

3. Τὸν ἀλλότριον ἀπαιτήσεις ὅσα ἐὰν ᾖ σοι παρ᾽ αὐτῷ, τῷ δὲ ἀδελφῷ σου ἄφεσιν ποιήσεις τοῦ χρέους σου.

4. Ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν σοὶ ἐνδεής. διὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο, εὐλογῶν εὐλογήσει σε κύριος ὁ θεός σου ἐν τῇ γῇ, ᾗ κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι ἐν κλήρῳ, κατακληρονομῆσαι αὐτήν.

5. Ἐὰν δὲ ἀκοῇ ἀκούσητε τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, φυλάσσειν, καὶ ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολὰς ταύτας. Ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον.

6. Ὅτι κύριος ὁ θεός σου εὐλόγησέ σε, ὃν τρόπον ἐλάλησέ σοι, καὶ δανείσεις ἔθνεσι πολλοῖς, σὺ δὲ οὐ δανειῇ, καὶ ἄρξεις σὺ ἐθνῶν πολλῶν, σοῦ δὲ οὐκ ἄρξουσιν.

CAP. XIIII.

28. Anno tertio ſeparabis aliam decimam ex omnibus quæ naſcuntur tibi eo tempore: & repones intra ianuas tuas.

29. Venietque Levites qui aliam non habet partem nec poſſeſſionem tecum, & peregrinus ac pupillus & vidua, qui intra portas tuas ſunt, & comedent, & ſaturabuntur: ut benedicat tibi Dominus Deus tuus in cunctis operibus manuum tuarum quæ feceris.

CAP. XV.

1. Septimo anno facies remiſſionem.

2. Quæ hoc ordine celebrabitur. Cui debetur aliquid ab amico vel proximo ac fratre ſuo, repetere non poterit, quia annus remiſſionis eſt Domini.

3. A peregrino & advena exiges: civem & propinquũ repetendi non habebis poteſtatem.

4. Et omnino indigens & mendicus non erit inter vos: ut benedicat tibi Dominus Deus tuus in Terra quam traditurus eſt tibi in poſſeſſionem.

5. Si tamen audieris vocem Domini Dei tui, & cuſtodieris univerſa quæ iuſſit, & quæ ego hodie præcipio tibi.

6. Benedicet tibi, ut pollicitus eſt. Fœnerabis gentibus multis, & ipſe à nullo accipies mutuum. Dominaberis nationibus plurimis, & tui nemo dominabitur.

Das XIIII. Capitel.

28. Vber drey jar/ſolt du außſondern alle Zehenden deines einkommens deſſelben Jars/vnnd ſolts laſſen in deinem Thor.

29. So ſoll kommen der Levit/der kein theil noch erbe mit dir hat / vnnd der Frembdling/vnnd der Wayſe/vnnd die Witwen die in deinem Thor ſind / vnnd eſſen/vnd ſich ſettigen/Auff daß dich der HERR dein GOtt ſegene / inn allen Wercken deiner händ die du thuſt.

Das XV. Capitel.

VBer ſieben Jar ſolt du ein Erlaßjar halten.

2. Alſo ſols aber zugehen mit dem Erlaßjar. Wenn einer ſeinem nechſten etwas borget/der ſols jm erlaſſen/vnnd ſols nicht einmahnen von ſeinem nechſten / oder von ſeinem Bruder/denn es heiſt das Erlaßjar dem HErren.

3. Von einem Frembden magſt du es einmanen/aber dem der dein Bruder iſt/ſoltu es erlaſſen.

4. Es ſoll aller dinge kein Betler vnter euch ſein / denn der HErr wird dich ſegenen im Lande/daß dir der HERR dein Gott geben wird / zum erbe einzunemen.

5. Allein daß du der ſtimm des HErren deines Gottes gehorcheſt/vnd halteſt alle diſe Gebot / die ich dir heute gebiete/daß du darnach thuſt.

6. Denn der HErr dein GOtt wird dich ſegnen/wie er dir geredt hat / So wirſtu vilen Völckern leihen / vnnd du wirſt von niemand borgen / Du wirſt über viel Völcker herrſchen/vnnd über dich wird niemand herrſchen.

CHAP. XIIII.

28. Au bout de trois ans tu tireras toutes les diſmes de ton rapport de ceſte annee-la, & les mettras dedans tes portes.

29. Lors le Leuite (d'autant qu'il na point de portion, ni d'heritage auec toi) viendra, & auſſi l'eſtranger; l'orphelin, & la vefue, qui *ſont* dedans tes portes: & mangeront, & ſeront raſſaſiés, afin que l'Eternel ton Dieu te benie, en tout l'ouurage de ta main auquel tu t'adonneras.

CHAP. XV.

1. De ſept ans en ſept ans tu celebreras l'annee de relaſche.

2. Et telle *eſt* la façon de la relaſche: Que tout homme aiant droit d'exiger, quoi qu'il puiſſe exiger de ſon prochain, donnera relaſche, *&* n'exigera point de ſon prochain ni de ſon frere, quand on aura proclamé la relaſche à l'honneur de l'Eternel.

3. Tu pourras exiger du forain: mais quant à ce que tu auras à faire auec ton frere, tu lui en donneras relaſche.

4. A fin qu'il n'y ait parmi toi aucun ſouffreteux: car l'Eternel pour certain te benira au païs que l'Eternel ton Dieu te donne *en* heritage pour le poſſeder:

5. Voire, ſi tu obeïs ſoigneuſemẽt à la voix de l'Eternel ton Dieu, de ſorte que tu prenes garde à faire ces cõmandemens auiourd'hui.

6. D'autant que l'Eternel ton Dieu t'aura benit comme il t'*en* a parle: tu preſteras ſous gage à pluſieurs nations, & n'emprunteras point ſous gage: tu domineras ſur pluſieurs nations, & elles ne domineront point ſur toi.

טו

7 אֲרֵי יְהֵי בָךְ מִסְכֵּינָא
מֵחֲדָא מֵאַחָךְ בַּחֲדָא מִן
קִרְוָךְ בְּאַרְעָךְ דַּייָ אֱלָהָךְ
יָהֵיב לָךְ לָא תְתַקֵּיף יַת
לִבָּךְ וְלָא תִקְמוֹט יַת
יְדָךְ מֵאָחוּךְ מִסְכֵּינָא:

8 אֱלָהֵין מִפְתַּח תִּפְתַּח
יַת יְדָךְ לֵיהּ וְאוֹזָפָא
תוֹזְפִינֵּיהּ כְּמִיסַּת ח
חֶסְרָנֵיהּ דְּיֶחְסַר לֵיהּ:

9 אִסְתַּמַּר לָךְ דִּילְמָא
יְהֵי פִתְגָּם עִם לִבָּךְ בִּרְשַׁע
לְמֵימַר קְרֵיבַת שְׁנַת
שְׁבִיעֵיתָא שַׁתָּא ד
דִּשְׁמִיטְּתָא וְתַבְאֵישׁ עֵינָךְ
בַּאֲחוּךְ מִסְכֵּינָא וְלָא תִתֵּן
לֵיהּ וְיִקְרֵי עֲלָךְ קֳדָם יְיָ
וִיהֵי בָךְ חוֹבָא:

10 מִנְתַּן תִּתֵּן לֵיהּ וְלָא
יִבְאַשׁ לִבָּךְ בְּמִתְּנָךְ לֵיהּ
אֲרֵי בְּדִיל פִּתְגָּמָא הָדֵין
יְבָרְכִינָּךְ יְיָ אֱלָהָךְ בְּכָל
עוֹבָדָךְ וּבְכֹל אוֹשָׁטוּת
יְדָךְ:

11 אֲרֵי לָא יִפְסוֹק מ
מִסְכֵּינָא מִגּוֹ אַרְעָא עַל
כֵּן אֲנָא מְפַקֵּיד לָךְ לְמֵימָר
מִפְתַּח תִּפְתַּח יַת יְדָךְ
לַאֲחָךְ לְעַנְיָךְ וּלְמִסְכֵּנָךְ
בְּאַרְעָךְ:

12 אֲרֵי יִזְדַּבַּן לָךְ אַחוּךְ
בַּר יִשְׂרָאֵל אוֹ בַת יִשְׂרָאֵל
וְיִפְלְחִינָּךְ שִׁית שְׁנִין ו
וּבְשַׁתָּא שְׁבִיעֵיתָא ת
תְּפַטְרִינֵּיהּ לְבַר חוֹרִין מ
מֵעִמָּךְ:

13 וַאֲרֵי תְפַטְרִינֵּיהּ לְבַר
חוֹרִין מֵעִמָּךְ לָא ת
תְפַטְרִינֵּיהּ רֵיקָן:

14 אַפְרָשָׁא תַּפְרֵישׁ לֵיהּ
מֵעָנָךְ וּמֵאִדְּרָךְ וּממ
וּמִמַּעְצַרְתָּךְ דְּבָרְכָךְ יְיָ
אֱלָהָךְ תִּתֵּן לֵיהּ:

15 וְתִדְכַּר אֲרֵי עַבְדָּא
הֲוֵיתָא בְּאַרְעָא דְמִצְרַיִם
וּפָרְקָךְ יְיָ אֱלָהָךְ עַל כֵּן
אֲנָא מְפַקֵּיד לָךְ יַת
פִּתְגָּמָא הָדֵין יוֹמָא דֵין:

טו

7 כִּי־יִהְיֶה בְךָ אֶבְיוֹן מֵאַחַד
אַחֶיךָ בְּאַחַד שְׁעָרֶיךָ בְּאַרְצְךָ אֲשֶׁר־
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ לֹא תְאַמֵּץ
אֶת־לְבָבְךָ וְלֹא תִקְפֹּץ אֶת־יָדְךָ
מֵאָחִיךָ הָאֶבְיוֹן:

8 כִּי־פָתֹחַ תִּפְתַּח אֶת־יָדְךָ לוֹ
וְהַעֲבֵט תַּעֲבִיטֶנּוּ דֵּי מַחְסֹרוֹ
אֲשֶׁר יֶחְסַר לוֹ:

9 הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן־יִהְיֶה דָבָר
עִם־לְבָבְךָ בְלִיַּעַל לֵאמֹר קָרְבָה
שְׁנַת־הַשֶּׁבַע שְׁנַת הַשְּׁמִטָּה וְרָעָה
עֵינְךָ בְּאָחִיךָ הָאֶבְיוֹן וְלֹא תִתֵּן
לוֹ וְקָרָא עָלֶיךָ אֶל־יְהוָה וְהָיָה
בְךָ חֵטְא:

10 נָתוֹן תִּתֵּן לוֹ וְלֹא־יֵרַע לְבָבְךָ
בְּתִתְּךָ לוֹ כִּי בִּגְלַל הַדָּבָר הַזֶּה
יְבָרֶכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־מַעֲשֶׂךָ
וּבְכֹל מִשְׁלַח יָדֶךָ:

11 כִּי לֹא־יֶחְדַּל אֶבְיוֹן מִקֶּרֶב
הָאָרֶץ עַל־כֵּן אָנֹכִי מְצַוְּךָ לֵאמֹר
פָּתֹחַ תִּפְתַּח אֶת־יָדְךָ לְאָחִיךָ
לַעֲנִיֶּךָ וּלְאֶבְיֹנְךָ בְּאַרְצֶךָ:

12 כִּי־יִמָּכֵר לְךָ אָחִיךָ הָעִבְרִי
אוֹ הָעִבְרִיָּה וַעֲבָדְךָ שֵׁשׁ שָׁנִים
וּבַשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִת תְּשַׁלְּחֶנּוּ חָפְשִׁי
מֵעִמָּךְ:

13 וְכִי־תְשַׁלְּחֶנּוּ חָפְשִׁי מֵעִמָּךְ
לֹא תְשַׁלְּחֶנּוּ רֵיקָם:

14 הַעֲנֵיק תַּעֲנִיק לוֹ מִצֹּאנְךָ
וּמִגָּרְנְךָ וּמִיִּקְבֶךָ אֲשֶׁר בֵּרַכְךָ
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ תִּתֶּן־לוֹ:

15 וְזָכַרְתָּ כִּי עֶבֶד הָיִיתָ בְּאֶרֶץ
מִצְרַיִם וַיִּפְדְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עַל־
כֵּן אָנֹכִי מְצַוְּךָ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה
הַיּוֹם:

ιε.

7. Ἐὰν δὲ γένηταί σοι ἐνδεὴς ἀδελφὸς ἐκ τῶν ἀδελφῶν σου, ἐν μιᾷ τῶν πόλεων ἐν τῇ γῇ ᾗ κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι, οὐκ ἀποστρέψεις τὴν καρδίαν σου, οὐδ᾽ οὐ μὴ συσφίγξεις τὴν χεῖρά σου, ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ σου τοῦ ἐπιδεομένου.

8. Ἀνοίγων ἀνοίξεις τὰς χεῖράς σου αὐτῷ, καὶ δανείζων δανείσεις αὐτῷ ὅσον ἂν ἐπιδέηται, καὶ καθόσον ὑστερεῖται.

9. Πρόσεχε σεαυτῷ μὴ γένηται ῥῆμα κρυπτὸν ἐν τῇ καρδίᾳ σου, ἀνόμημα λέγων· ἐγγίζει τὸ ἔτος τὸ ἕβδομον, ἔτος τῆς ἀφέσεως, καὶ πονηρεύσεται ὁ ὀφθαλμός σου τῷ ἀδελφῷ σου τῷ ἐπιδεομένῳ, καὶ οὐ δώσεις αὐτῷ, καὶ βοήσεται κατὰ σοῦ πρὸς κύριον, καὶ ἔσται ἐν σοὶ ἁμαρτία μεγάλη.

10. Διδοὺς δώσεις αὐτῷ (καὶ δανείζων δανείσεις αὐτῷ, ὅσον ἂν ἐπιδέηταί σου,) καὶ οὐ λυπηθήσῃ τῇ καρδίᾳ σου, διδόντος σου αὐτῷ, ὅτι διὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο εὐλογήσει σε κύριος ὁ θεός σου ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου, καὶ ἐν πᾶσιν οὗ ἂν ἐπιβάλῃς τὴν χεῖρά σου.

11 Οὐ γὰρ μὴ ἐκλίπῃ ἐνδεὴς ἀπὸ τῆς γῆς σου. διὰ τοῦτο ἐγώ σοι ἐντέλλομαι τὸ ῥῆμα τοῦτο λέγων· ἀνοίγων ἀνοίξεις τὴν χεῖρά σου τῷ ἀδελφῷ σου τῷ πένητι, καὶ τῷ ἐπιδεομένῳ τῷ ἐπὶ τῆς γῆς σου.

12. Ἐὰν δὲ πραθῇ σοι ὁ ἀδελφός σου ὁ ἑβραῖος, ἢ ἑβραία, δουλεύσει σοι ἓξ ἔτη, καὶ τῷ ἑβδόμῳ ἐξαποστελεῖς αὐτὸν ἐλεύθερον ἀπὸ σοῦ.

13. Ὅταν δὲ ἐξαποστέλλῃς αὐτὸν ἐλεύθερον ἀπὸ σοῦ, οὐκ ἐξαποστελεῖς αὐτὸν κενόν.

14. Ἐφόδιον ἐφοδιάσεις αὐτὸν ἀπὸ τῶν προβάτων σου, καὶ ἀπὸ τοῦ σίτου σου, καὶ ἀπὸ τῆς ληνοῦ σου. Καθότι εὐλόγησέ σε κύριος ὁ θεός σου, δώσεις αὐτῷ.

15. Καὶ μνησθήσῃ, ὅτι οἰκέτης ἦσθα ἐν γῇ αἰγύπτου, καὶ ἐλυτρώσατό σε κύριος ὁ θεός σου ἐκεῖθεν. διὰ τοῦτο ἐγώ σοι ἐντέλλομαι ποιεῖν τὸ ῥῆμα τοῦτο.

CAP. XV.

7. Si unus de fratribus tuis qui morantur intra portas civitatis tuæ in Terra quam Dominus Deus tuus daturus eſt tibi, ad paupertatem devenerit: non obdurabis cor tuum, nec contrahes manum.

8. Sed aperies eam pauperi, & dabis mutuum quo eū indigere perſpexeris.

9. Cave ne fortè ſubrepat tibi impia cogitatio, & dicas in corde tuo, Appropinquat ſeptimus annus remiſſionis: & avertas oculos tuos à paupere fratre tuo, nolens ei quod poſtulat mutuum cōmodare: ne clamet contra te ad Dominum, & fiat tibi in peccatum.

10. Sed dabis ei nec ages quippiam callidè in eius neceſſitatibus ſublevandis: ut benedicat tibi Dominus Deus tuus in omni tempore, & in cunctis ad quæ manum miſeris.

11. Non deerunt pauperes in terra habitationis tuæ: idcirco ego præcipio tibi ut aperias manum fratri tuo egeno & pauperi, qui tecum verſatur in terra.

12. Cum tibi venditus fuerit frater tuus Hebræus, aut Hebræa, & ſex annis ſervierit tibi, in ſeptimo anno dimittes eum liberum:

13. Et quem libertate donaveris, nequaquam vacuum abire patieris.

14. Sed dabis viaticum de gregibus, & de area, & torculari tuo, quibus Dominus Deus tuus benedixerit tibi.

15. Memento quod & ipſe ſervieris in Terra Ægypti, & liberaverit te Dominus Deus tuus, & idcirco ego nunc præcipio tibi.

Das XV. Capitel.

7. Wenn deiner Brůder irgend einer arm iſt/in irgend einer Stadt in deinem Lande/daß der HERR dein Gott dir geben wird/ſo ſoltu dein hertz nicht verherten/noch deine hand zuhalten/gegen deinem armen Bruder.

8. Sondern ſolt ſie jm auffthun/vnd jm leihen nach dem er mangelt.

9. Hůtt dich/daß nicht in deinem hertzen ein Belialtůck ſey/das da ſpreche: Es nahet herzu das ſiebende jar/das Erlaßjar / vnnd ſeheſt deinen armen Bruder vnfreundlich an/vnd gebeſt jm nicht/ſo wird er ůber dich zum HERrn ruffen/ſo wirſtu ſůnde haben.

10. Sondern du ſolt jm geben /vnnd dein Hertz nicht verdrieſſen laſſen / daß du jm gibſt / Denn vmb ſolchs willen wird dich der HErr dein Gott ſegenen/ inn allen deinen wercken / vnnd was du fůrnimmſt.

11. Es werden allezeit Armen ſein im Lande/darumb gebiete ich dir/ vnnd ſage / Daß du deine hand auffthuſt deinem Bruder/ der bedrenget vnnd arm iſt/in deinem Lande.

12. Wenn ſich dein Bruder ein Ebreer oder Ebreerin verkaufft/ ſo ſoll er dir ſechs Jar dienen/im ſiebenden jar ſoltu jn frey loß geben.

13. Vnd wenn du jhn frey loß gibeſt/ ſoltu jn nicht leer von dir gehen laſſen.

14. Sondern ſolt jhm aufflegen von deinen Schafen / von deinem Tennen/ von deiner kelter/daß du gebeſt von dem/ daß dir der HERr dein Gott geſegnet hat.

15. Vnd gedencke/daß du auch knecht wareſt inn Egyptenland/vnd der HErr dein Gott dich erlöſet hat/darumb gebiete ich dir ſolchs heute.

CHAP. XV.

7. Quand vn de tes freres ſera ſouffreteux parmi toi en quelque lieu de ta demeurance, en ton païs que l'Eternel ton Dieu te donne, tu n'obſtineras point ton cœur, & ne ſerreras point ta main à tō frere qui *ſera* ſouffreteux.

8. Ains tu ne faudras point de lui ouurir ta main, & ne faudras de lui preſter ſous gage autant qu'il aura beſoin pour ſon indigence, en laquelle il ſe trouuera.

9. Pren garde à toi de peur qu'il n'y ait en ton cœur peruerti quelque tel propos, La ſeptieme annee, qui eſt l'annee de relaſche approche: & que ton œil eſtant malin cōtre ton frere *qui eſt* ſouffreteux, pour ne lui rien bailler, il ne crie contre toi à l'Eternel, & qu'il n'y ait peché en toi.

10. Tu ne faudras point à lui bailler, & ton cœur n'aura point de regret en lui baillant: car à cauſe de cela l'Eternel ton Dieu te benira en toute ton œuure, & en tout ce à quoi tu mettras la main.

11. Car il n'y aura point faute de ſouffreteux parmi le païs: pourtant ie te cōmande, diſant, Ne fau-point d'ouurir ta main a ton frere aſſauoir à l'affligé & au ſouffreteux de ton peuple, en ton païs.

12. Quand quelcun d'entre tes freres Hebrieu ou Hebrieuë te ſera vendu, il te ſeruira ſix ans: mais en la ſeptieme annee tu le renuoyeras franc d'auec toi.

13. Et quand tu le renuoyeras franc d'auec toi, tu ne le renuoyeras point vuide:

14. Mais tu ne faudras point de le charger de quelque choſe de ton troupean, de ton aire, & de ta cuue: tu lui donneras de ce en quoi l'Eternel ton Dieu t'aura benit.

15. Et qu'il te ſouuieue que tu as eſté ſerf au païs d'Egypte, & que l'Eternel ton Dieu t'en a racheté: & pourtant ie te commande ceſte choſe-ci auiord'hui.

טו

16 וִיהֵי אֲרֵי יֵימַר לָךְ לָא אֶפּוֹק מֵעִמָּךְ אֲרֵי רַחֲמָךְ וְיָת אֱנָשׁ בֵּיתָךְ אֲרֵי טָב לֵיהּ עִמָּךְ׃

17 וְתִסַּב יָת מַרְצְעָא וְתִתֵּן בְּאֻדְנֵיהּ וּבְדַשָּׁא וִיהֵי לָךְ עֲבֵד פָּלַח לְעָלָם וְאַף לְאַמְתָךְ תַּעְבֵּד כֵּן׃

18 לָא יִקְשֵׁי בְּעֵינָךְ ב בְּמִפְטְרָךְ יָתֵיהּ בַּר חוֹרִין מֵעִמָּךְ אֲרֵי עַל חַד תְּרֵין אַגְרָא דַּאֲגִירָא פְּלָחָךְ שִׁית שְׁנִין וִיבָרְכִינָּךְ יְיָ אֱלָהָךְ בְּכֹל דְּתַעְבֵּיד׃

19 כָּל בֻּכְרָא דְּאִתְיְלִיד בְּתוֹרָךְ וּבְעָנָךְ דִּכְרִין תַּק תַּקְדֵּשׁ קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ לָא תִפְלַח בְּבֻכְרָא דְּתוֹרָךְ וְלָא תִיגַּז בֻּכְרָא דְּעָנָךְ׃

20 קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ ת תֵּיכְלִינֵּיהּ שַׁתָּא בְּשַׁתָּא בְּאַתְרָא דְּיִתְרְעֵי יְיָ אַתְּ וֶאֱנָשׁ בֵּיתָךְ׃

21 וַאֲרֵי יְהֵי בֵיהּ מוּמָא חֲגִיר אוֹ עֲוִיר כֹּל מִדַּעַם בִּישׁ לָא תִכְּסִינֵּיהּ קֳדָם יְהֹוָה אֱלָהָךְ׃

22 בְּקִרְוָךְ תֵּיכְלִינֵּיהּ מ מְסָאֲבָא וְדַכְיָא כַּחֲדָא כִּבְשַׂר טַבְיָא וְאַיְלָא׃

23 לְחוֹד יָת דְּמֵיהּ לָא תֵיכוּל עַל אַרְעָא תֵּשְׁדִינֵּיהּ כְּמַיָּא׃

יו

1 טַר יָת יַרְחָא דַּאֲבִיבָא וְתַעְבֵּיד פִּסְחָא קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ אֲרֵי בְּיַרְחָא דא דַּאֲבִיבָא אַפְּקָךְ יְיָ אֱלָהָךְ מִמִּצְרַיִם בְּלֵילְיָא׃

2 וְתִכּוֹס פִּסְחָא קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ מִן עָנָא וְנִכְסַת קֻדְשַׁיָּא מִן תּוֹרֵי בְּאַתְרָא דְּיִתְרְעֵי יְיָ לְאַשְׁרָאָה שְׁכִינְתֵּיהּ תַּמָּן׃

טו

16 וְהָיָה כִּי־יֹאמַר אֵלֶיךָ לֹא אֵצֵא מֵעִמָּךְ כִּי אֲהֵבְךָ וְאֶת־בֵּיתֶךָ כִּי־טוֹב לוֹ עִמָּךְ׃

17 וְלָקַחְתָּ אֶת־הַמַּרְצֵעַ וְנָתַתָּה בְאָזְנוֹ וּבַדֶּלֶת וְהָיָה לְךָ עֶבֶד עוֹלָם וְאַף לַאֲמָתְךָ תַּעֲשֶׂה־כֵּן׃

18 לֹא־יִקְשֶׁה בְעֵינֶךָ בְּשַׁלֵּחֲךָ אֹתוֹ חָפְשִׁי מֵעִמָּךְ כִּי מִשְׁנֶה שְׂכַר שָׂכִיר עֲבָדְךָ שֵׁשׁ שָׁנִים וּבֵרַכְךָ יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה׃

19 כָּל־הַבְּכוֹר אֲשֶׁר יִוָּלֵד בִּבְקָרְךָ וּבְצֹאנְךָ הַזָּכָר תַּקְדִּישׁ לַיהֹוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲבֹד בִּבְכֹר שׁוֹרֶךָ וְלֹא תָגֹז בְּכוֹר צֹאנֶךָ׃

20 לִפְנֵי יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ תֹאכְלֶנּוּ שָׁנָה בְשָׁנָה בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהֹוָה אַתָּה וּבֵיתֶךָ׃

21 וְכִי־יִהְיֶה בוֹ מוּם פִּסֵּחַ אוֹ עִוֵּר כֹּל מוּם רָע לֹא תִזְבָּחֶנּוּ לַיהֹוָה אֱלֹהֶיךָ׃

22 בִּשְׁעָרֶיךָ תֹּאכְלֶנּוּ הַטָּמֵא וְהַטָּהוֹר יַחְדָּו כַּצְּבִי וְכָאַיָּל׃

23 רַק אֶת־דָּמוֹ לֹא תֹאכֵל עַל־הָאָרֶץ תִּשְׁפְּכֶנּוּ כַּמָּיִם׃

יו

1 שָׁמוֹר אֶת־חֹדֶשׁ הָאָבִיב וְעָשִׂיתָ פֶּסַח לַיהֹוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב הוֹצִיאֲךָ יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ מִמִּצְרַיִם לָיְלָה׃

2 וְזָבַחְתָּ פֶּסַח לַיהֹוָה אֱלֹהֶיךָ צֹאן וּבָקָר בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהֹוָה לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם׃

ιε'.

16. Ἐὰν δὲ λέγῃ πρὸς σέ· οὐκ ἐξελεύσομαι ἀπὸ σοῦ· ὅτι ἠγάπησέ σε καὶ τὴν οἰκίαν σου, ὅτι εὖ ἐστιν αὐτῷ παρὰ σοί.

17. Λήψῃ τὸ ὀπήτιον, καὶ τρυπήσεις τὸ οὖς αὐτοῦ πρὸς τὴν θύραν ἐπὶ τὸν σταθμὸν, καὶ ἔσται σοι οἰκέτης εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ἐπὶ τὴν παιδίσκην σου ὡσαύτως ποιήσεις.

18. Οὐ σκληρὸν ἔσται ἐναντίον σου, ἐξαποστελλομένων αὐτῶν ἐλευθέρων ἀπὸ σοῦ, ὅτι ἐπέτειον μισθὸν μισθωτοῦ ἐδούλευσέ σοι ἓξ ἔτη, καὶ εὐλογήσει σε κύριος ὁ θεός σου ἐν πᾶσιν οἷς ἐὰν ποιῇς.

19. Πᾶν πρωτότοκον ὃ ἐὰν τεχθῇ, ἐν ταῖς βουσί σου καὶ ἐν τοῖς προβάτοις σου, τὰ ἀρσενικὰ ἁγιάσεις κυρίῳ τῷ θεῷ σου. οὐκ ἐργᾷ ἐν πρωτοτόκῳ μόσχῳ σου, καὶ οὐ μὴ κείρῃς τὸ πρωτότοκον τῶν προβάτων σου.

20. Ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου φαγῇ αὐτὸ ἐνιαυτὸν ἐξ ἐνιαυτοῦ, ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἐὰν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου, σὺ καὶ ὁ οἶκός σου.

21. Ἐὰν δὲ ᾖ ἐν αὐτῷ μῶμος, χωλὸν, ἢ τυφλὸν, ἢ πᾶς μῶμος πονηρὸς, οὐ θύσεις αὐτὸ κυρίῳ τῷ θεῷ σου.

22. Ἐν ταῖς πόλεσί σου φαγῇ αὐτὸ, ὁ ἀκάθαρτος ἐν σοὶ καὶ ὁ καθαρὸς ὡσαύτως φάγεται, ὡς δορκάδα ἢ ἔλαφον.

23. Πλὴν τὸ αἷμα οὐ φαγῇ. ἐπὶ τὴν γῆν ἐκχεεῖς αὐτὸ, ὡς ὕδωρ.

ΚΕΦΑΛ. ιϛ'.

1. Φύλαξαι τὸν μῆνα τῶν νέων, καὶ ποιήσεις πάσχα κυρίῳ τῷ θεῷ σου, ὅτι ἐν τῷ μηνὶ τῶν νέων ἐξῆλθες ἐκ γῆς Αἰγύπτου νυκτός.

2. Καὶ θύσεις τὸ πάσχα κυρίῳ τῷ θεῷ σου, πρόβατα καὶ βόας ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἐὰν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου, αὐτὸν ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ.

CAP. XV.

16. Sin autem dixerit, Nolo egredi: eo quod diligat te, & domum tuam, & bene ſibi apud te eſſe ſentiat:

17. Aſſumes ſubulam, & perforabis aurem eius in ianua domus tuæ, & ſerviet tibi uſque in æternum, ancillæ quoque ſimiliter facies.

18. Non avertas ab eis oculos tuos quando dimiſeris eos liberos: quoniam iuxta mercedem mercenarii per ſex annos ſervivit tibi: ut benedicat tibi Dominus Deus tuus in cunctis operibus quę agis.

19. De primogenitis quæ naſcuntur in armentis, & ovibus tuis, quicquid eſt ſexus maſculini, ſanctificabis Domino Deo tuo. Non operaberis in primogenito bovis, & non tondebis primogenita ovium.

20. In conſpectu Domini Dei tui comedes ea per annos ſingulos in loco quem elegerit Dominus, tu & domus tua.

21. Sin autem habuerit maculam, & vel claudum fuerit vel cæcum, aut in aliqua parte deforme vel debile, non immolabitur Domino Deo tuo.

22. Sed intra portas urbis tuæ comedes illud: tam mũdus quàm immundus ſimiliter veſcentur eis quaſi caprea, & cervo.

23. Hoc ſolum obſervabis, ut ſanguinem eorum non comedas, ſed effundes in terram quaſi aquam.

CAP. XVI.

1. Obſerva menſem novarum frugũ, & verni primum tẽporis, ut facias Phaſe Domino Deo tuo: quoniam in iſto menſe eduxit te Dominus Deus tuus de Ægypto nocte.

2. Immolabisq́; Phaſe Domino Deo tuo, de ovibus, & de bobus in loco quem elegerit Dominus Deus tuus, ut habitet nomen eius ibi.

Das XV. Capitel.

16. Wird er aber zu dir ſprechen / ich will nicht außziehen von dir/denn ich hab dich vnd dein Hauß lieb (weil jhm wol bey dir iſt)

17. So nimm einen Pfriem / vnnd bore jm durch ſein ohr an der Thür/vnd laß jn ewiglich deinen Knecht ſein. Mit deiner Magd ſoltu auch alſo thun.

18. Vnd laß dichs nicht ſchwer düncken/daß du jn frey loß gibſt/ deñ er hat dir/ als ein zwifeltig Taglöner/ ſechs jar gedienet/ſo wird der HERR dein GOTT dich ſegenen/in allem was du thuſt.

19. Alle Erſte geburt/die vnter deinen Rindern vnd Schafen geboren wirdt/ das ein Männlein iſt/ſoltu dem HErrn deinem Gott heiligen. Du ſolt nicht ackern mit dem Erſtling deiner Ochſen/ vnd nicht beſcheren die Erſtling deiner Schaf.

20. Für dem HERRN deinem Gott ſoltu ſie eſſen järlich/an der ſtet / die der HErr erwehlet/ du vnd dein Hauß.

21. Wenns aber einen fehl hat / daß hincket oder blind iſt/oder ſonſt irgend ein böſen fehl/ſo ſoltu es nicht opffern dem HErrn deinem Gott.

22. Sondern in deinem Thor ſoltu es eſſen/(du ſeyſt vnrein oder rein) wie ein Rehe vnd Hirſch.

23. Allein daß du ſeines Bluts nicht eſſeſt / ſondern auff die Erden gieſſeſt/ wie Waſſer.

Das XVI. Capitel.

HAlt den Mond Abib / daß du Paſſah halteſt dem HErrn deinē Gott/ denn im Mond Abib hat dich der HErr dein Gott auß Egypten geführet / bey der nacht.

2. Vnd ſolt dem HERREN deinem Gott das Paſſah ſchlachten / Schaf vnd Rinder/an der ſtette die der HErr erwehlen wird/daß ſein Name daſelbs wone.

CHAP. XV.

16. Mais s'il aduient qu'il te die, Que ie ne ſorte point d'auec toi: pource qu'il t'aime & ta maiſon, d'autant qu'il ſe trouue bien auec toi:

17. Lors tu pendras vne aleſne, & lui perceras l'oreille contre la porte, & il te ſera ſerf à touſiours: tu en feras auſſi autant à ta ſerue.

18. Qu'il ne te ſoit point grief de le renuoyer franc d'auec toi, car il t'a ſerui ſix ans au double du ſalaire du mercenaire: & l'Eternel ton Dieu te benira en tout ce que tu feras.

19. Tu ſanctifieras à l'Eternel ton Dieu tout premier-né maſle qui naiſtra de ton gros ou menu beſtail. Tu ne laboureras point auec le premier-né de ta vache, & ne tondras point le premier-né de tes brebis.

20. Tu le mangeras toi, & ta famille d'an en an en la preſence de l'Eternel ton Dieu, au lieu que l'Eternel aura choiſi.

21. Mais quand il y aura quelque tare, *tellement qu'il ſoit* boiteux ou aueugle, ou qu'il ait aucune autre mauuaiſe tare, tu ne le ſacrifieras point à l'Eternel ton Dieu.

22. Mais tu le mangeras au lieu de ta demeurance: tant celui qui eſt ſouillé, que celui qui eſt net *en mangeront*, ni plus ni moins que du dain & du cerf.

23. Tant ſeulement tu ne mangeras point le ſang d'icelui, *mais* tu l'eſpandras ſur la terre comme de l'eau.

CHAP. XVI.

1. Pren garde au mois que les eſpics meuriſſent, & fai la Paſque à l'Eternel ton Dieu: car au mois que les eſpics meuriſſent, l'Eternel ton Dieu t'a fait ſortir de nuict hors d'Egypte.

2. Et ſacrifie la Paſque à l'Eternel ton Dieu du gros & menu beſtail, au lieu que l'Eternel aura choiſi pour y colloquer ſon nom.

יו

3 לָא תֵיכוּל עֲלוֹהִי חֲמִיעַ שִׁבְעָה יוֹמִין תֵּיכוּל עֲלוֹהִי פַּטִּיר לְחֵם עוֹנִי אֲרֵי בִבְהִילוּ נְפַקְתָּא מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם בְּדִיל דְּתִדְכַּר יַת יוֹם מַפְּקָךְ מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם כֹּל יוֹמֵי חַיָּיךְ׃

4 וְלָא יִתְחֲזֵי לָךְ חֲמִיר בְּכָל תְּחוּמָךְ שִׁבְעָא יוֹמִין וְלָא יְבִית מִן בִּשְׂרָא דְתִיכּוֹס בְּרַמְשָׁא בְּיוֹמָא קַדְמָאָה לְצַפְרָא׃

5 לֵית לָךְ רְשׁוּ לְמִיכַּס יַת פִּסְחָא בַּחֲדָא מִן קִרְוָךְ דַּיְיָ אֱלָהָךְ יָהֵיב לָךְ׃

6 אֱלָהֵין לְאַתְרָא דְיִתְרְעֵי יְיָ אֱלָהָךְ לְאַשְׁרָאָה שְׁכִינְתֵּיהּ תַּמָּן תִּיכּוֹס יַת פִּסְחָא בְּרַמְשָׁא כְּמֵיעַל שִׁמְשָׁא זְמַן מַפְּקָךְ מִמִּצְרָיִם׃

7 וּתְבַשֵּׁל וְתֵיכוּל בְּאַתְרָא דְיִתְרְעֵי יְיָ אֱלָהָךְ בֵּיהּ וְתִתְפְּנֵי בְצַפְרָא וּתְהָךְ לְמַשְׁכְּנָךְ׃

8 שִׁתָּא יוֹמִין תֵּיכוּל פַּטִּירָא וּבְיוֹמָא שְׁבִיעָאָה כְּנִישׁ קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ לָא תַעְבֵּד עִיבִדְתָּא׃

9 שִׁבְעָה שָׁבוּעִין תִּמְנֵי לָךְ מִדִּשָׁרֵי מַגְּלָא בַּחֲצַד עוּמְרָא דַּאֲרָמוּתָא תְּשָׁרֵי לְמִמְנֵי שִׁבְעָה שָׁבוּעִין׃

10 וְתַעְבֵּד חַגָּא דְשָׁבוּעַיָּא קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ מִיסַּת נִדְבַת יְדָךְ דְּתִתֵּן כְּמָא דִיבָרְכִינָּךְ יְיָ אֱלָהָךְ׃

11 וְתַחְדֵּי קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ אַתְּ וּבְרָךְ וּבְרַתָּךְ וְעַבְדָּךְ וְאַמְתָךְ וְלֵיוָאָה דִּי בְקִרְוָךְ וְגִיּוֹרָא וְיִתַּמָא וְאַרְמְלְתָא דְּבֵינָךְ בְּאַתְרָא דְיִתְרְעֵי יְיָ אֱלָהָךְ לְאַשְׁרָאָה שְׁכִינְתֵּיהּ תַּמָּן׃

יו

3 לֹא־תֹאכַל עָלָיו חָמֵץ שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל־עָלָיו מַצּוֹת לֶחֶם עֹנִי כִּי בְחִפָּזוֹן יָצָאתָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְמַעַן תִּזְכֹּר אֶת־יוֹם צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ׃

4 וְלֹא־יֵרָאֶה לְךָ שְׂאֹר בְּכָל־גְּבֻלְךָ שִׁבְעַת יָמִים וְלֹא־יָלִין מִן־הַבָּשָׂר אֲשֶׁר תִּזְבַּח בָּעֶרֶב בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן לַבֹּקֶר׃

5 לֹא תוּכַל לִזְבֹּחַ אֶת־הַפָּסַח בְּאַחַד שְׁעָרֶיךָ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ׃

6 כִּי אִם־אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם תִּזְבַּח אֶת־הַפֶּסַח בָּעָרֶב כְּבוֹא הַשֶּׁמֶשׁ מוֹעֵד צֵאתְךָ מִמִּצְרָיִם׃

7 וּבִשַּׁלְתָּ וְאָכַלְתָּ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בּוֹ וּפָנִיתָ בַבֹּקֶר וְהָלַכְתָּ לְאֹהָלֶיךָ׃

8 שֵׁשֶׁת יָמִים תֹּאכַל מַצּוֹת וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי עֲצֶרֶת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲשֶׂה מְלָאכָה׃

9 שִׁבְעָה שָׁבֻעֹת תִּסְפָּר־לָךְ מֵהָחֵל חֶרְמֵשׁ בַּקָּמָה תָּחֵל לִסְפֹּר שִׁבְעָה שָׁבֻעוֹת׃

10 וְעָשִׂיתָ חַג שָׁבֻעוֹת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ מִסַּת נִדְבַת יָדְךָ אֲשֶׁר תִּתֵּן כַּאֲשֶׁר יְבָרֶכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃

11 וְשָׂמַחְתָּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתֶּךָ וְעַבְדְּךָ וַאֲמָתֶךָ וְהַלֵּוִי אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ וְהַגֵּר וְהַיָּתוֹם וְהָאַלְמָנָה אֲשֶׁר בְּקִרְבֶּךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם׃

ιϛ'.

3. Οὐ φαγῇ ἐπ' αὐτοῦ ζύμην. ἑπτὰ ἡμέρας φαγῇ ἐπ' αὐτοῦ ἄζυμα, ἄρτον κακώσεως, ὅτι ἐν σπουδῇ ἐξήλθετε ἐξ αἰγύπτου νυκτός, ἵνα μνησθῆτε τὴν ἡμέραν τῆς ἐξοδίας ὑμῶν ἐκ γῆς αἰγύπτου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ὑμῶν.

4. Οὐκ ὀφθήσεταί σοι ζύμη ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις σου ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ οὐ κοιμηθήσεται ἀπὸ τῶν κρεῶν ὧν θύσητε τὸ ἑσπέρας τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ εἰς τὸ πρωΐ.

5. Οὐ δυνήσῃ θῦσαι τὸ πάσχα ἐν οὐδεμιᾷ τῶν πόλεών σου, ὧν κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι.

6. Ἀλλ' ἢ εἰς τὸν τόπον, ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ, ἐκεῖ θύσεις τὸ πάσχα ἑσπέρας πρὸς δυσμὰς ἡλίου, ἐν τῷ καιρῷ ᾧ ἐξήλθες ἐκ γῆς αἰγύπτου.

7. Καὶ ἑψήσεις, καὶ ὀπτήσεις, καὶ φαγῇ ἐν τῷ τόπῳ, ᾧ ἐὰν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου αὐτόν, καὶ ἀποστραφήσῃ τὸ πρωΐ, καὶ ἀπελεύσῃ εἰς τοὺς οἴκους σου.

8. Ἓξ ἡμέρας φαγῇ ἄζυμα, τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἐξόδιον ἑορτὴ κυρίῳ τῷ θεῷ σου οὐ ποιήσεις ἐν αὐτῇ πᾶν ἔργον, πλὴν ὅσα ποιηθήσεται τῇ ψυχῇ.

9. Ἑπτὰ ἑβδομάδας ὁλοκλήρους ἐξαριθμήσεις σεαυτῷ. ἀρξαμένου σου δρέπανον ἐπ' ἀμητόν, ἄρξῃ ἐξαριθμῆσαι ἑπτὰ ἑβδομάδας.

10. Καὶ ποιήσεις ἑορτὴν ἑβδομάδων κυρίῳ τῷ θεῷ σου, καθὼς ἡ χείρ σου ἰσχύει, ὅσα ἂν δῷ σοι, καθότι ηὐλόγησέ σε κύριος ὁ θεός σου.

11. Καὶ εὐφρανθήσῃ ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου, σὺ καὶ ὁ υἱός σου, καὶ ἡ θυγάτηρ σου, καὶ ὁ παῖς σου, καὶ ἡ παιδίσκη σου, καὶ ὁ λευΐτης ὁ ἐν ταῖς πόλεσί σου, καὶ ὁ προσήλυτος, καὶ ὁ ὀρφανός, καὶ ἡ χήρα ἡ ἐν ὑμῖν, ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἐὰν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου αὐτόν, ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ.

CAP. XVI.

3. Non comedes in eo panem fermentatum: Septem diebus comedes abſque fermento afflictionis panem, quoniam in pavore egreſſus es de Ægypto, ut memineris diei egreſſionis tuæ de Ægypto, omnibus diebus vitæ tuæ.

4. Non apparebit fermentatum in omnibus terminis tuis ſeptem diebus, & non remanebit de carnibus eius quod immolatum eſt veſpere in die primo uſque mané.

5. Non poteris immolare Phaſe in qualibet urbium tuarum, quas Dominus Deus tuus daturus eſt tibi:

6. Sed in loco quem elegerit Dominus Deus tuus, ut habitet nomen eius ibi· immolabis Phaſe veſpere ad ſolis occaſum, quando egreſſus es de Ægypto.

7. Et coques, & comedes in loco quem elegerit Dominus Deus tuus, manéque conſurgens vades in tabernacula tua.

8. Sex diebus comedes azyma: & in die ſeptima, quia collecta eſt Domini Dei tui, non facies opus.

9. Septem hebdomadas numerabis tibi ab ea die qua falcem in ſegetem miſeris:

10. Et celebrabis diem feſtum hebdomadarum Domino Deo tuo, oblationem ſpontaneā manus tuæ, quam offeres iuxta benedictionem Domini Dei tui.

11. Et epulaberis coram Domino Deo tuo, tu & filius tuus, & filia tua, & ſervus tuus, & ancilla tua, & Levites qui eſt intra portas tuas, & advena ac pupillus & vidua, qui morantur vobiſcum: in loco quem elegerit Dominus Deus tuus, ut habitet nomen eius ibi.

Das XVI. Capitel.

3. Du ſolt kein Geſeurts auff das Feſt eſſen. Sieben tage ſoltu vngeſeurt Brot des ellendes eſſen / Denn mit forcht biſtu auß Egyptenland gezogen auff daß du des tags deines außzugs auß Egyptenland gedenckeſt dein lebenlang.

4. Es ſoll in ſieben tagen kein geſeurts geſehen werden/in alle deinen Grentzen: Vnd ſoll auch nichts vom fleiſch / das des abends am erſten tage geſchlachtet iſt/über nacht bleiben/biß an den morgen.

5. Du kanſt nicht Paſſah ſchlachten in irgend deiner Thor einem/die dir der HERR dein Gott gegeben hat.

6. Sondern an der ſtet/die der HErr dein Gott erwehlen wird/das ſein Name daſelbs wone/da ſoltu das Paſſah ſchlachten/des abends/wenn die Sonne iſt vntergangen / zu der zeit als du auß Egypten zogeſt.

7. Vnd ſolts kochen vnnd eſſen an der ſtet/die dir der HErr dein Gott erwehlen wird/vnd darnach dich wenden des morgens/vnd heimgehē in deine Hüttē.

8. Sechs tage ſoltu vngeſeurtes eſſen/vnd am ſibenden tag iſt die verſamlung des HERrn deines Gottes/Da ſoltu kein arbeit thun.

9. Sieben wochen ſoltu dir zehlen/ vnnd anheben zuzehlen/wenn man anſehet mit der Sichel in der Saat.

10. Vnd ſolt halten das Feſt der Wochen dem HErrn deinem Gott/ daß du ein freywillige gabe deiner hand gebeſt/ nach dem dich der HErr dein Gott geſegnet hat.

11. Vnd ſolt frölich ſein für Gott deinem HErren / du vnd dein Son vnnd deine Tochter/dein Knecht/dein magd/ vnnd der Levit der in deinem Thor iſt/ der Frembdling / der Waiſe vnnd die Witwen/die vnter dir ſind/an der ſtet die der HErr dein Gott erwehlet hat/ daß ſein Name da wohne.

CHAP. XVI

3. Tu ne mangeras point de pain leué auec icelle: tu mangeras auec icelle, par ſept iours des pains ſans leuain, pains d'affliction, d'autant que tu es ſorti en haſte du païs d'Egypte: afin qu'il te ſouuiene tous les iours de ta vie du iour que tu es ſorti du païs d'Egypte.

4. Il ne ſe verra point de leuain chez toi en tous tes quartiers par ſept iours: & on ne gardera rien de la chair du ſacrifice que tu auras fait au ſoir du premier iour iuſques au matin.

5. Tu ne pourras point ſacrifier la Paſque en aucun lieu de ta demeurance, que l'Eternel ton Dieu te donne.

6. Mais au lieu que l'Eternel ton Dieu aura choiſi pour y colloquer ſon nom, là tu ſacrifieras la Paſque au ſoir, ſi toſt que le ſoleil ſera couché, droitement aut temps que tu ſortis d'Egypte.

7. Et la cuiras, puis la mangeras au lieu que l'Eternel ton Dieu aura choiſi. Et au matin tu t'en retourneras, & t'en iras en tes tentes.

8. Par ſix iours tu mangeras des pains ſans leuain, & au ſeptieme iour, *qui eſt* aſſemblee ſolennelle à l'Eternel ton Dieu, tu ne feras œuure aucune.

9. Tu te conteras ſept ſemaines, tu commenceras à conter *ces* ſept ſemaines, depuis que tu auras commencé à mettre la faucille en la moiſſon.

10. Puis tu feras la feſte ſolenelle des ſemaines à l'Eternel ton Dieu, en preſentant l'offrande voluntaire de ta main, laquelle tu donneras, ainſi que l Eternel ton Dieu t'aura benit.

11. Et t'eſiouïras en la preſence de l'Eternel ton Dieu, toi, ton fils, ta fille, ton ſeruiteur, ta ſeruante, & le Leuite, qui *eſt* dedans tes portes, l'eſtranger, l'orphelin, & la vefue, qui *ſont* parmi toi, au lieu que l'Eternel ton Dieu aura choiſi pour y colloquer ſon nom.

יו

12 וְתִדְכַּר אֲרֵי עַבְדָּא הֲוֵיתָ בְּמִצְרַיִם וְתִטַּר וְתַעְבֵּיד יָת קְיָמַיָּא הָאִלֵּין׃

13 חַגָּא דִמְטַלַּיָּא תַּעְבֵּיד לָךְ שִׁבְעָא יוֹמִין בְּמִכְנְשָׁךְ מֵאִדְּרָךְ וּמִמַּעְצַרְתָּךְ׃

14 וְתֶחְדֵּי בְּחַגָּךְ אַתְּ וּבְרָךְ וּבְרַתָּךְ וְעַבְדָּךְ וְאַמְתָךְ וְלֵיוָאָה וְגִיּוֹרָא וְיִתַּמָּא וְאַרְמַלְתָּא דִּבְקִרְוָךְ׃

15 שִׁבְעָה יוֹמִין תֵּיחוֹג קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ בְּאַתְרָא דְּיִתְרְעֵי יְהוָה אֲרֵי יְבָרְכִנָּךְ יְיָ אֱלָהָךְ בְּכָל עֲלַלְתָּךְ וּבְכֹל עוֹבָדֵי יְדָךְ וּתְהֵי בְּרַם חָדֵי׃

16 תְּלָת זִמְנִין בְּשַׁתָּא יִתְחֲזוֹן כָּל דְּכוּרָךְ קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ בְּאַתְרָא דְּיִתְרְעֵי בְּחַגָּא דְפַטִּירַיָּא וּבְחַגָּא דְשָׁבוּעַיָּא וּבְחַגָּא דִמְטַלַּיָּא וְלָא יִתְחֲזוֹן קֳדָם יְיָ רֵיקָנִין׃

17 גְּבַר כְּמַתְּנַת יְדֵיהּ כְּבִרְכְתָא דַּיְיָ אֱלָהָךְ דִּיהַב לָךְ׃

18 דַּיָּנִין וּפוּרְעָנִין תְּמַנֵּי לָךְ בְּכָל קִרְוָךְ דַּיְיָ אֱלָהָךְ יָהֵיב לָךְ לְשִׁבְטָךְ וִידוּנוּן יָת עַמָּא דִּין דִּקְשׁוֹט׃

19 לָא תַצְלֵי דִין לָא תִשְׁתְּמוֹדַע אַפִּין וְלָא תְקַבֵּל שׁוֹחְדָּא אֲרֵי שׁוֹחְדָּא מְעַוַּר עֵינֵי חַכִּימִין וּמְקַלְקֵל פִּתְגָּמִין תְּרִיצִין׃

20 קֻשְׁטָא קֻשְׁטָא תְּהֵי רָדֵיף בְּדִיל דְּתֵיחֵי וְתֵירַת יָת אַרְעָא דַּיְיָ אֱלָהָךְ יָהֵיב לָךְ׃

יו

12 וְזָכַרְתָּ כִּי־עֶבֶד הָיִיתָ בְּמִצְרָיִם וְשָׁמַרְתָּ וְעָשִׂיתָ אֶת־הַחֻקִּים הָאֵלֶּה׃

13 חַג הַסֻּכֹּת תַּעֲשֶׂה לְךָ שִׁבְעַת יָמִים בְּאָסְפְּךָ מִגָּרְנְךָ וּמִיִּקְבֶךָ׃

14 וְשָׂמַחְתָּ בְּחַגֶּךָ אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתֶּךָ וְעַבְדְּךָ וַאֲמָתֶךָ וְהַלֵּוִי וְהַגֵּר וְהַיָּתוֹם וְהָאַלְמָנָה אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ׃

15 שִׁבְעַת יָמִים תָּחֹג לַיהֹוָה אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה כִּי יְבָרֶכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל תְּבוּאָתְךָ וּבְכֹל מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ וְהָיִיתָ אַךְ שָׂמֵחַ׃

16 שָׁלוֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יֵרָאֶה כָל־זְכוּרְךָ אֶת־פְּנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחָר בְּחַג הַמַּצּוֹת וּבְחַג הַשָּׁבֻעוֹת וּבְחַג הַסֻּכּוֹת וְלֹא יֵרָאֶה אֶת־פְּנֵי יְהוָה רֵיקָם׃

17 אִישׁ כְּמַתְּנַת יָדוֹ כְּבִרְכַּת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן־לָךְ׃

18 שֹׁפְטִים וְשֹׁטְרִים תִּתֶּן־לְךָ בְּכָל־שְׁעָרֶיךָ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ לִשְׁבָטֶיךָ וְשָׁפְטוּ אֶת־הָעָם מִשְׁפַּט־צֶדֶק׃

19 לֹא־תַטֶּה מִשְׁפָּט לֹא תַכִּיר פָּנִים וְלֹא־תִקַּח שֹׁחַד כִּי הַשֹּׁחַד יְעַוֵּר עֵינֵי חֲכָמִים וִיסַלֵּף דִּבְרֵי צַדִּיקִים׃

20 צֶדֶק צֶדֶק תִּרְדֹּף לְמַעַן תִּחְיֶה וְיָרַשְׁתָּ אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ׃

ιϛ'.

12. Καὶ μνησθήσῃ, ὅτι οἰκέτης ἦσθα ἐν γῇ αἰγύπτου, καὶ φυλάξεις, καὶ ποιήσεις τὰς ἐντολὰς ταύτας.

13. Ἑορτὴν τῶν σκηνῶν ποιήσεις σεαυτῷ ἑπτὰ ἡμέρας, ἐν τῷ συναγαγεῖν σε ἐκ τῆς ἅλωνός σου, καὶ ἀπὸ τῆς ληνοῦ σου.

14. Καὶ εὐφρανθήσῃ ἐπὶ τῇ ἑορτῇ σου, σὺ καὶ ὁ υἱός σου, καὶ ἡ θυγάτηρ σου, ὁ παῖς σου, καὶ ἡ παιδίσκη σου, καὶ ὁ λευΐτης, καὶ ὁ προσήλυτος, καὶ ὁ ὀρφανὸς, καὶ ἡ χήρα ἡ οὖσα ἐν ταῖς πόλεσί σου.

15. Ἑπτὰ ἡμέρας ἑορτάσεις κυρίῳ τῷ θεῷ σου, ἐν τῷ τόπῳ, ᾧ ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου αὐτὸν, ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ. ἐὰν δὲ εὐλογήσῃ σε κύριος ὁ θεός σου, ἐν πᾶσι τοῖς γεννήμασί σου, καὶ ἐν παντὶ ἔργῳ τῶν χειρῶν σου, καὶ ἔσῃ εὐφραινόμενος.

16. Τρεῖς καιροὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ὀφθήσεται πᾶν ἀρσενικόν σου, ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου, ἐν τῷ τόπῳ, ᾧ ἐὰν ἐκλέξηται αὐτὸν κύριος ὁ θεός σου, ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν ἀζύμων, καὶ ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν ἑβδομάδων, καὶ ἐν τῇ ἑορτῇ τῆς σκηνοπηγίας. οὐκ ὀφθήσῃ ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ σου κενός.

17. Ἕκαστος κατὰ τὴν δύναμιν τῶν χειρῶν ὑμῶν, κατὰ τὴν εὐλογίαν κυρίου τοῦ θεοῦ σου, ἣν ἔδωκέ σοι.

18. Κριτὰς καὶ γραμματεοεισαγωγεῖς καταστήσεις σεαυτῷ ἐν πάσαις ταῖς πόλεσί σου, αἷς κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι, κατὰ φυλὰς, καὶ κρινοῦσι τὸν λαὸν κρίσιν δικαίαν.

19. Οὐκ ἐκκλινοῦσι κρίσιν, οὐδὲ ἐπιγνώσονται πρόσωπον, οὐδὲ λήψονται δῶρον. τὰ γὰρ δῶρα ἐκτυφλοῖ ὀφθαλμοὺς σοφῶν, καὶ ἐξαίρει λόγους δικαίων.

20. Δικαίως τὸ δίκαιον διώξῃ, ἵνα ζῆτε, καὶ εἰσελθόντες κληρονομήσητε τὴν γῆν ἣν κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι.

CAP. XVI.

12. Et recordaberis quoniam ſervus fueris in Ægypto: cuſtodiesq; ac facies quæ tibi præcepta ſunt.

13. Solemnitatem quoque tabernaculorum celebrabis per ſeptem dies, quando collegeris de area & torculari fruges tuas:

14. Et epulaberis in feſtivitate tua, tu & filius tuus & filia, & ſervus tuus & ancilla, Levites quoque & advena, & pupillus ac vidua qui intra portas tuas ſunt.

15. Septem diebus Domino Deo tuo feſta celebrabis in loco quem elegerit Dominus: benedicetq; tibi Dominus Deus tuus in cunctis frugibus tuis, & in omni opere manuum tuarum, erisque in lætitia.

16. Tribus vicibus per annum apparebit omne maſculinum tuum in conſpectu Domini Dei tui in loco quẽ elegerit, in ſolennitate azymorum, & in ſolennitate hebdomadarum, & in ſolennitate tabernaculorũ. Non apparebit ante Dominum vacuus:

17. Sed offeret unuſquiſq; ſecundum quod habuerit iuxta benedictionem Domini Dei ſui, quam dederit ei.

18. Iudices & magiſtros conſtitues in omnibus portis tuis, quas Dominus Deus tuus dederit tibi, per ſingulas tribus tuas: ut iudicent populum iuſto iudicio.

19. Nec in alteram partem declinent. Non accipies perſonam, nec munera: quia munera excæcant oculos ſapientum, & mutant verba iuſtorum.

20. Iuſte quod iuſtum eſt perſequêris: ut vivas, & poſſideas Terram quam Dominus Deus tuus dederit tibi.

Das XVI. Capitel.

12. Vnd gedenck/daß du Knecht in Egypten geweſen biſt/daß du halteſt vnd thuſt nach diſen Gebotten.

13. Das Feſt der Laubhütten ſoltu halten ſieben tage/wenn du haſt eingeſamlet von deinem Tenne vnd von deiner Kelter.

14. Vnd ſolt frölich ſein auff dein Feſt/du vnnd dein Son/deine Tochter/dein Knecht/dein Magd/der Levit/der Frembdling/der Waiſe/vnd die Witwe/die in deinem Thor ſind.

15. Sieben tage ſoltu dem HErrn deinem Gott das Feſt halten/an der ſtet/die der HErr erwehlen wird. Denn der HErr dein Gott wird dich ſegenen inn alle deinem einkommen/vnnd in allen wercken deiner hende/darumb ſoltu frölich ſein.

16. Dreymal des Jars ſoll alles/was Männlich iſt vnter dir/für dem HERren deinem Gott erſcheinen/an der ſtet/die der HERR erwehlen wird. Auffs Feſt der vngeſeurten Brot/auffs Feſt der Wochen/vnd auffs Feſt der Laubhütten. Es ſoll aber nicht leer für dem HERREN erſcheinen.

17. Ein jeglicher nach der gabe ſeiner hand/nach dem ſegen/den dir der HErr dein Gott gegeben hat.

18. Richter vnd Amptleute ſoltu dir ſetzen in allen deinen Thoren/die dir der HErr dein GOtt geben wirdt/vnter deinen Stämmen/daß ſie das Volck richten mit rechtem gericht.

19. Du ſolt das Recht nicht beugen/vnd ſolt auch kein Perſon anſehen/noch Geſchenck nemen/denn die Geſchenck machen die Weiſen blind/vnd verkeren die ſachen der gerechten.

20. Was recht iſt/dem ſoltu nachjagen/Auff daß du leben vnnd einnemen mügeſt das Land/daß dir der HERR dein Gott geben wird.

CHAP. XVI.

12. Et auras ſouuenance que tu as eſté ſerf en Egypte, & prendras garde à faire ces ſtatus ici.

13. Tu feras la feſte ſolennelle des tabernacles par ſept iours, apres que tu auras recueilli *les reuenus* de ton aire & de ta cuue.

14. Et t'eſiouïras en ta feſte ſolennelle, toi ton fils, ta fille, ton ſeruiteur & ta ſeruante, le Leuite, l'eſtranger, l'orphelin, & la vefue qui *ſont* dedans tes portes.

15. Par ſept iours tu celebreras la feſte ſolennelle à l'Eternel ton Dieu, au lieu que l'Eternel aura choiſi: quand l'Eternel ton Dieu t'aura benit en toute ta cueillete, & en tout l'ouurage de tes mains: & de fait, tu ſeras ioyeux.

16. Trois fois l'an tout maſle d'entre vous ſe preſentera deuant l'Eternel ton Dieu, au lieu qu'il aura choiſi, c'eſt aſſauoir en la feſte ſolennelle des pains ſans leuain, & en la feſte ſolennelle des ſemaines, & en la feſte ſolennelle des tabernacles. Et nul ne ſe preſentera deuant la face de l'Eternel à vuide.

17. *Mais* vn chacun donnera ſelon le moyen qu'il aura, ſuiuant la benediction de l'Eternel ton Dieu, laquelle il t'aura donnee.

18. Tu t'eſtabliras des iuges & des preuoſts en toutes les villes, que l'Eternel ton Dieu te donne, ſelon tes tribus: afin qu'ils iugent le peuple par droit iugement.

19. Tu ne peruertiras point le droit, & n'auras point eſgard à l'apparence des perſonnes: & ne prendras aucun preſent: car le preſent aueugle les yeux des ſages & renuerſe les paroles des iuſtes.

20. Tu ſuiuras vne entiere iuſtice, afin que tu viues, & poſſedes le païs que l'Eternel ton Dieu te donne.

יו

21 לָא תִנְצּוֹב לָךְ אֲשֵׁירַת כָּל אִילָן בִּסְטַר מַדְבְּחָא דַייָ אֱלָהָךְ דְתַעְבֵּד לָךְ׃

22 וְלָא תְקִים לָךְ קָמָא דְרָחֵיק יְיָ אֱלָהָךְ׃

יז

1 לָא תִכּוֹס קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ תּוֹר וְאִמַּר דִיהֵי בֵיהּ מוּמָא כֹּל מִדַּעַם בִּישׁ אֲרֵי מְרָחַק קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ הוּא׃

2 אֲרֵי יִשְׁתְּכַח בֵּינָךְ בַּחֲדָא מִן קִרְוָךְ דַייָ אֱלָהָךְ יָהֵיב לָךְ גְּבַר אוֹ אִתְּתָא דְיַעְבֵּיד דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ ל לְמֶיבַּר עַל קְיָמֵיהּ׃

3 וַאֲזַל וּפְלַח לְטַעֲוָת עַמְמַיָּא וּסְגִיד לְהוֹן ו וּלְשִׁמְשָׁא וּלְסִיהֲרָא אוֹ לְכָל חֵילֵי שְׁמַיָּא דְלָא פַקֵּידִית׃

4 וְאִתְחַוָּה לָךְ וְתִשְׁמַע וְתִתְבַּע יָאוּת וְהָא קֻשְׁטָא כֵּיוָן פִּתְגָמָא אִתְעֲבֵידַת תּוֹעֵבְתָּא הָדָא בְּיִשְׂרָאֵל׃

5 וְתַפֵּיק יָת גַּבְרָא הַהוּא אוֹ יָת אִתְּתָא הַהִיא דַעֲבַדוּ יָת פִּתְגָמָא בִּישָׁא הָדֵין לְקִרְוָךְ יָת גַּבְרָא אוֹ יָת אִתְּתָא וְתִרְגְּמִינּוּן בְּאַבְנַיָּא וִימוּתוּן׃

6 עַל מֵימַר תְּרֵין סַהֲדִין אוֹ תְלָתָא סַהֲדִין יִתְקְטֵל דְּחַיָּב קְטוֹל לָא יִתְקְטֵל עַל מֵימַר סָהִד חָד׃

7 יְדָא דְסַהֲדַיָּא תְּהֵי בֵיהּ בְּקַדְמֵיתָא לְמִקְטְלֵיהּ וִידָא דְכָל עַמָּא בְּבָתְרֵיתָא וּתְפַלֵּי עָבֵיד דְּבִישׁ מִבֵּינָךְ׃

יו

21 לֹא־תִטַּע לְךָ אֲשֵׁרָה כָּל־עֵץ אֵצֶל מִזְבַּח יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה־לָּךְ׃

22 וְלֹא־תָקִים לְךָ מַצֵּבָה אֲשֶׁר שָׂנֵא יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ׃

יז

1 לֹא־תִזְבַּח לַיהֹוָה אֱלֹהֶיךָ שׁוֹר וָשֶׂה אֲשֶׁר יִהְיֶה בוֹ מוּם כֹּל דָּבָר רָע כִּי תוֹעֲבַת יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ הוּא׃

2 כִּי־יִמָּצֵא בְקִרְבְּךָ בְּאַחַד שְׁעָרֶיךָ אֲשֶׁר־יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ אִישׁ אוֹ־אִשָּׁה אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֶת־הָרַע בְּעֵינֵי יְהֹוָה־אֱלֹהֶיךָ לַעֲבֹר בְּרִיתוֹ׃

3 וַיֵּלֶךְ וַיַּעֲבֹד אֱלֹהִים אֲחֵרִים וַיִּשְׁתַּחוּ לָהֶם וְלַשֶּׁמֶשׁ אוֹ לַיָּרֵחַ אוֹ לְכָל־צְבָא הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר לֹא־צִוִּיתִי׃

4 וְהֻגַּד־לְךָ וְשָׁמָעְתָּ וְדָרַשְׁתָּ הֵיטֵב וְהִנֵּה אֱמֶת נָכוֹן הַדָּבָר נֶעֶשְׂתָה הַתּוֹעֵבָה הַזֹּאת בְּיִשְׂרָאֵל׃

5 וְהוֹצֵאתָ אֶת־הָאִישׁ הַהוּא אוֹ אֶת־הָאִשָּׁה הַהִוא אֲשֶׁר עָשׂוּ אֶת־הַדָּבָר הָרָע הַזֶּה אֶל־שְׁעָרֶיךָ אֶת־הָאִישׁ אוֹ אֶת־הָאִשָּׁה וּסְקַלְתָּם בָּאֲבָנִים וָמֵתוּ׃

6 עַל־פִּי שְׁנַיִם עֵדִים אוֹ שְׁלֹשָׁה עֵדִים יוּמַת הַמֵּת לֹא יוּמַת עַל־פִּי עֵד אֶחָד׃

7 יַד הָעֵדִים תִּהְיֶה־בּוֹ בָרִאשֹׁנָה לַהֲמִיתוֹ וְיַד כָּל־הָעָם בָּאַחֲרֹנָה וּבִעַרְתָּ הָרָע מִקִּרְבֶּךָ׃

ιϛ'.

21. Οὐ φυτεύσεις σεαυτῷ ἄλσος. πᾶν ξύλον παρὰ τὸ θυσιαστήριον κυρίου τοῦ θεοῦ σου, ὃ ποιήσεις σεαυτῷ.

22. Οὐ στήσεις σεαυτῷ στήλην, ἃ ἐμίσησε κύριος ὁ θεός σου.

ιζ.

1. Οὐ προσοίσεις κυρίῳ τῷ θεῷ σου μόσχον ἢ πρόβατον, ἐν ᾧ ἐστιν ἐν αὐτῷ μῶμος, πᾶν ῥῆμα πονηρόν· ὅτι βδέλυγμα κυρίῳ τῷ θεῷ ἐστιν.

2. Ἐὰν δὲ εὑρεθῇ ἐν σοὶ ἐν μιᾷ τῶν πόλεών σου, ὧν κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι, ἀνὴρ ἢ γυνὴ, ὅστις ποιήσει τὸ πονηρὸν ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου, παρελθεῖν τὴν διαθήκην αὐτοῦ.

3. Καὶ ἀπελθόντες λατρεύσωσι θεοῖς ἑτέροις, καὶ προσκυνήσωσιν αὐτοῖς, τῷ ἡλίῳ, ἢ τῇ σελήνῃ, ἢ παντὶ τῶν ἐκ τοῦ κόσμου τοῦ οὐρανοῦ, ἃ οὐ προσέταξά σοι.

4. Καὶ ἀναγγελῇ σοι, καὶ ἐκζητήσῃς σφόδρα, καὶ ἰδοὺ ἀληθὲς γέγονε τὸ ῥῆμα, γεγένηται τὸ βδέλυγμα τοῦτο ἐν Ἰσραήλ.

5. Καὶ ἐξάξεις τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον ἢ τὴν γυναῖκα ἐκείνην, οἵτινες ἐποίησαν τὸ πρᾶγμα τὸ πονηρὸν τοῦτο, ἐπὶ τὴν πύλην, καὶ λιθοβολήσετε αὐτοὺς ἐν λίθοις, καὶ τελευτήσουσιν.

6. Ἐπὶ δυσὶ μάρτυσιν, ἢ ἐπὶ τρισὶν ἀποθανεῖται ὁ ἀποθνήσκων· οὐκ ἀποθανεῖται ἐφ' ἑνὶ μάρτυρι.

7. Καὶ ἡ χεὶρ τῶν μαρτύρων ἔσται ἐπ' αὐτῷ ἐν πρώτοις θανατῶσαι αὐτόν, καὶ ἡ χεὶρ παντὸς τοῦ λαοῦ ἐπ' ἐσχάτῳ. καὶ ἐξαρεῖτε τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.

CAP. XVI.

21. Non plantabis lucum & omnem arborem iuxta altare Domini Dei tui.

22. Nec facies tibi atque conſtitues ſtatuam: quæ odit Dominus Deus tuus.

CAP. XVII.

1. Non immolabis Domino Deo tuo bovem & ovem in quo eſt macula aut quippiam vitii: quia abominatio eſt Domino Deo tuo.

2. Cum reperti fuerint apud te intra unã portarum tuarũ, quas Dominus Deus tuus dabit tibi, vir aut mulier qui faciant malum in conſpectu Domini Dei tui, tranſgrediantur pactum illius.

3. Vt vadant & ſerviant diis alienis, & adorent eos, ſolem & lunam, & omnem militiam cæli, quæ non præcepi:

4. Et hoc tibi fuerit nuntiatum, audiensq; inquiſieris diligenter, & verum eſſe repereris; & abominatio facta eſt in Iſrael:

5. Educes virum ac mulierem, qui rem ſceleratiſſimã perpetrarunt, ad portas civitatis tuæ, & lapidibus obruentur.

6. In ore duorum aut trium teſtium peribit qui interficietur. Nemo occidatur, vno contra ſe dicente teſtimonium.

7. Manus teſtium prima interficiet eum, & manus reliqui populi extrema mittetur: ut auferas malum de medio tui.

Das XVI. Capitel.

21. Du ſolt keinen Hayn von Bäumen pflantzen bey den Altar deß HErrn deines Gottes/ den du dir macheſt.

22. Du ſolt dir keine Seule auffrichten/ welche der HERR dein Gott haſſet.

Das XVII. Capitel.

Du ſolt dem HERRN deinem Gott kein Ochſen oder Schaf opffern/ das einen feil oder jrgend etwas böß an jhm hat/ denn es iſt dem HERRN deinem Gott ein grewel.

2. Wenn vnter dir in der Thor einem/ die der HERR dein Gott geben wird/ funden wird ein Mann oder Weib/ der da vbels thut für den augen deß HErrn deines GOttes/ daß er ſeinen Bund übergehet.

3. Vnd hingehet/ vnnd dienet andern Göttern/ vnd betet ſie an/ es ſey Sonn oder Mond/ oder jrgend ein Heer deß Himmels/ das ich nicht gebotten habe.

4. Vnd wird dir angeſagt/ vnd höreſt es/ ſo ſolt du wol darnach fragen/ vnnd wenn du findeſt/ daß gewiß waar iſt/ daß ſolcher grewel in Iſrael geſchehen iſt.

5. So ſolt du denſelben Mann/ oder daſſelb Weib außführen/ die ſolchs vbel gethan haben/ zu deinem Thor/ vnd ſolt ſie zu todt ſteinigen.

6. Auff zwey oder dreyer Zeugẽ mund ſol ſterben/ wer deß todtes werth iſt/ Aber auff eines Zeugen Mund ſol er nicht ſterben.

7. Die Hand der Zeugen ſol die erſte ſein jn zu tödten/ vnd darnach die hand alles Volcks/ daß du den böſen von dir thuſt.

CHAP. XVI.

21. Tu ne planteras point de boſcage, de quelque arbre que ce ſoit aupres de l'autel de l'Eternel ton Dieu, que tu te ſeras fait.

22. Tu ne te dreſſeras point non plus de ſtatue: ce que l'Eternel ton Dieu a en haine.

CHAP. XVII.

1. Tu ne ſacrifieras point à l'Eternel ton Dieu ni bœuf ni menue beſte qui ait en ſoi tare *ou* vice aucun car *c'eſt* abomination à l'Eternel ton Dieu.

2. Quand il ſe trouuera parmi toi en quelcune de tes villes que l'Eternel ton Dieu te donne homme ou femme, qui face ce qui eſt de plaiſant à l'Eternel tõ Dieu, en tranſgreſſant ſon alliance;

3. Et qui aille & ſerue à d'autres dieux, & ſe proſterne deuant iceux, ſoit deuant le ſoleil, ou deuant la lune, ou deuant choſe que ce ſoit de l'armee du ciel, ce que ie n'ai pas commandé.

4. Et que *cela* t'aura eſté rapportes & que tu *l*'auras entendu: lors tu t'en queſteras ſoigneuſement, & ſi tu trouues que ce qu'on a dit ſoit veritable & certain, qu'vne telle abomination ait eſté faite en Iſrael.

5. Adonc tu feras ſotir vers tes portes vn tel homme, ou vne telle femme, qui aura fait ce meſchant acte la ceſt homme-la & ceſte femme-la, & les aſſommeras de pierres, & ils mourront.

6. On fera mourir celui qui doit mourir ſur la parole de deux ou de trois teſmoins: *mais* on ne le fara pas mourir ſur la parole d'vn ſeul teſmoin.

7. La main des teſmoins ſera premierement contre lui pour le faire mourir, puis apres la main de tout le peuple: ainſi tu racleras ce meſchant du milieu de toi.

יז

8 אֲרֵי יִתְפָּרַשׁ מִינָךְ פה
פִּתְגָּמָא לְדִינָא בֵּין דָּם
לְדָם בֵּין דִּין לְדִין וּבֵין
מַכְתַּשׁ סְגִירוּ לְמַכְתַּשׁ
סְגִירוּ בְּפִתְגָּמֵי פְּלוּגַת
דִּינָא בְּקִרְוָךְ וּתְקוּם
וְתִיסַּק לְאַתְרָא דְּיִתְרְעֵי
יְיָ אֱלָהָךְ בֵּיהּ׃

9 וְתֵיתֵי לְוָת כָּהֲנַיָּא
לֵיוָאֵי וּלְוָת דַּיָּנָא דִּיהֵי
בְּיוֹמַיָּא הָאִנּוּן וְתִתְבַּע
וִיחַוּוּן לָךְ יָת פִּתְגָּמָא
דְּדִינָא׃

10 וְתַעְבֵּיד עַל מֵמַר
פִּתְגָּמָא דִּיחַוּוּן לָךְ מִן
אַתְרָא הַהוּא דְּיִתְרְעֵי
יְיָ וְתִיטַּר לְמֶעְבַּד כְּכֹל
דְּיַלְפוּנָךְ׃

11 עַל מֵימַר אוֹרַיְתָא
דְּיַלְפוּנָךְ וְעַל דִּינָא דְּיֵימְרוּן
לָךְ תַּעְבֵּד לָא תִסְטֵי מִן
פִּתְגָּמָא דִּיחַוּוּן לָךְ ל
לְיַמִּינָא וְלִשְׂמָאלָא׃

12 וְגַבְרָא דְּיַעְבֵּד בְּרֶשַׁע
בְּדִיל דְּלָא לְקַבָּלָא מִן
כַּהֲנָא דְּקָאֵים לְשַׁמָּשָׁא
תַּמָּן קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ אוֹ
מִן דַּיָּנָא וְיִתְקְטֵל גַּבְרָא
הַהוּא וּתְפַלֵּי עָבֵיד דְּבִישׁ
מִיִּשְׂרָאֵל׃

13 וְכָל עַמָּא יִשְׁמְעוּן
וְיִדַּחֲלוּן וְלָא יַרְשְׁעוּן עוֹד׃

14 אֲרֵי תֵיעוֹל לְאַרְעָא
דַּייָ אֱלָהָךְ יָהֵיב לָךְ ות
וְתֵירְתַהּ וְתִתֵּב בַּהּ וְתֵימַר
אֵימַנֵּי עֲלַי מַלְכָּא כְּכָל
עַמְמַיָּא דִּי בְּסַחְרָנָי׃

15 מַנָּאָה תְמַנֵּי עֲלָךְ
מַלְכָּא דְּיִתְרְעֵי יְיָ אֱלָהָךְ
בֵּיהּ מִגּוֹ אֲחָךְ תְּמַנֵּי עֲלָךְ
מַלְכָּא לֵית לָךְ רְשׁוּ
לְמַנָּאָה עֲלָךְ גְּבַר נֻכְרַי
דְּלָא אֲחוּךְ הוּא׃

יז

8 כִּי יִפָּלֵא מִמְּךָ דָבָר לַמִּשְׁפָּט
בֵּין־דָּם לְדָם בֵּין־דִּין לְדִין וּבֵין
נֶגַע לָנֶגַע דִּבְרֵי רִיבֹת בִּשְׁעָרֶיךָ
וְקַמְתָּ וְעָלִיתָ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר
יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בּוֹ׃

9 וּבָאתָ אֶל־הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם
וְאֶל הַשֹּׁפֵט אֲשֶׁר יִהְיֶה בַּיָּמִים
הָהֵם וְדָרַשְׁתָּ וְהִגִּידוּ לְךָ אֵת
דְּבַר הַמִּשְׁפָּט׃

10 וְעָשִׂיתָ עַל־פִּי הַדָּבָר אֲשֶׁר
יַגִּידוּ לְךָ מִן־הַמָּקוֹם הַהוּא אֲשֶׁר
יִבְחַר יְהוָה וְשָׁמַרְתָּ לַעֲשׂוֹת כְּכֹל
אֲשֶׁר יוֹרוּךָ׃

11 עַל־פִּי הַתּוֹרָה אֲשֶׁר יוֹרוּךָ
וְעַל־הַמִּשְׁפָּט אֲשֶׁר־יֹאמְרוּ לְךָ
תַּעֲשֶׂה לֹא תָסוּר מִן־הַדָּבָר אֲשֶׁר־
יַגִּידוּ לְךָ יָמִין וּשְׂמֹאל׃

12 וְהָאִישׁ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה בְזָדוֹן
לְבִלְתִּי שְׁמֹעַ אֶל־הַכֹּהֵן הָעֹמֵד
לְשָׁרֶת שָׁם אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
אוֹ אֶל־הַשֹּׁפֵט וּמֵת הָאִישׁ הַהוּא
וּבִעַרְתָּ הָרָע מִיִּשְׂרָאֵל׃

13 וְכָל־הָעָם יִשְׁמְעוּ וְיִרָאוּ
וְלֹא יְזִידוּן עוֹד׃

14 כִּי־תָבֹא אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ וִירִשְׁתָּהּ
וְיָשַׁבְתָּה בָּהּ וְאָמַרְתָּ אָשִׂימָה עָלַי
מֶלֶךְ כְּכָל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר סְבִיבֹתָי׃

15 שׂוֹם תָּשִׂים עָלֶיךָ מֶלֶךְ אֲשֶׁר
יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בּוֹ מִקֶּרֶב
אַחֶיךָ תָּשִׂים עָלֶיךָ מֶלֶךְ לֹא
תוּכַל לָתֵת עָלֶיךָ אִישׁ נָכְרִי אֲשֶׁר
לֹא־אָחִיךָ הוּא׃

ιζ´.

8. Ἐὰν δὲ ἀδυνατήσῃ ἀπὸ σοῦ ῥῆμα ἐν κρίσει, ἀνὰ μέσον αἷμα αἵματος, καὶ ἀνὰ μέσον κρίσις κρίσεως, καὶ ἀνὰ μέσον ἁφὴ ἁφῆς, καὶ ἀνὰ μέσον ἀντιλογία ἀντιλογίας, ῥήματα κρίσεως ἐν ταῖς πόλεσί σου, καὶ ἀναστὰς ἀναβήσῃ εἰς τὸν τόπον, ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου, (ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ.)

9. Καὶ ἐλεύσῃ πρὸς τοὺς ἱερεῖς τοὺς λευΐτας, καὶ πρὸς τὸν κριτήν, ὃς ἂν γένηται ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ ἐκζητήσαντες ἀναγγελοῦσί σοι τὴν κρίσιν.

10. Καὶ ποιήσεις κατὰ τὸ ῥῆμα ὃ ἂν ἀναγγείλωσί σοι οἱ ἐκ τοῦ τόπου, οὗ ἐὰν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου, ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ, καὶ φυλάξῃ σφόδρα ποιῆσαι κατὰ πάντα ὅσα ἂν νομοθετηθῇ σοι.

11. Κατὰ τὸν νόμον καὶ κατὰ τὴν κρίσιν, ἣν ἂν εἴπωσί σοι, ποιήσεις. οὐκ ἐκκλινεῖς ἀπὸ τοῦ ῥήματος, οὗ ἐὰν ἀναγγείλωσί σοι, δεξιὰ οὐδὲ ἀριστερά.

12. Καὶ ὁ ἄνθρωπος ὃς ἐὰν ποιήσῃ ἐν ὑπερηφανίᾳ τοῦ μὴ ὑπακοῦσαι τοῦ ἱερέως τοῦ παρεστηκότος λειτουργεῖν, ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ σου, ἢ τοῦ κριτοῦ ὃς ἂν γένηται ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ ἀποθανεῖται ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, καὶ ἐξαρεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ Ἰσραήλ.

13. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀκούσας φοβηθήσεται, καὶ οὐκ ἀσεβήσει ἔτι.

14. Ἐὰν δὲ εἰσέλθης εἰς τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι ἐν κλήρῳ, καὶ κατακληρονομήσης αὐτήν, καὶ κατοικήσης ἐπ᾽ αὐτῆς, καὶ εἴπης. καταστήσω ἐπ᾽ ἐμαυτὸν ἄρχοντα, καθὰ καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ μου.

15. Καθιστῶν καταστήσεις ἐπὶ σεαυτὸν ἄρχοντα, ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου αὐτόν, ἐκ τῶν ἀδελφῶν σου καταστήσεις ἐπὶ σεαυτὸν ἄρχοντα. οὐ δυνήσῃ καταστῆσαι ἐπὶ σεαυτὸν ἄρχοντα ἄνθρωπον ἀλλότριον, ὅτι οὐκ ἀδελφός σου ἐστί.

CAP. XVII.

8. Si difficile & ambiguum apud te iudicium eſſe proſpexeris inter ſanguinē & ſanguinē, cauſam & cauſam, lepram & non lepram, & iudicum inter portas tuas videris verba variari: ſurge, & aſcende ad locum quem elegerit Dominus Deus tuus.

9. Venieſque ad ſacerdotes Levitici generis, & ad iudicē qui fuerit illo tempore: quæreſque ab eis, qui indicabunt tibi iudicij veritatem.

10. Et facies quodcunque dixerint qui præſunt loco quem elegerit Dominus, & & docuerint te.

11. Iuxta legem eius, ſequeriſque ſententiam eorum, nec declinabis ad dexteram neque ad ſiniſtram.

12. Qui autem ſuperbierit, nolens obedire ſacerdotis imperio, qui eo tempore miniſtrat Domino Deo tuo: ex decreto iudicis morietur homo ille, & auferes malum de Iſraël;

13. Cunctuſq; populus audiens timebit, ut nullus deinceps intumeſcat ſuperbia.

14. Cum ingreſſus fueris Terram quam Dominus Deus tuus dabit tibi, & poſſederis eam, habitaveriſq; in illa, & dixeris, Conſtituā ſuper me regem, ſicut habent omnes per circuitum nationes:

15. Eum conſtitues quem Dominus Deus tuus elegerit de numero fratrum tuorum. Non poteris alterius gentis hominē regem facere, qui non ſit frater tuus.

Das XVII. Capitel.

8. Wenn eine ſach für Gericht dir zu ſchwer ſein wird / zwiſchen Blut vnnd Blut / zwiſchen handel vnd handel / zwiſchen ſchaden vnnd ſchaden / vnnd was zenckiſche ſachen ſind in deinen Thoren / ſo ſoltu dich auffmachen vnd hinauffgehen zu der ſtet / die dir der HERR dein Gott erwehlen wird.

9. Vnd zu den Prieſtern / den Leviten / vnnd zu dem Richter / der zur zeit ſein wird / kommen vnd fragen / die ſollen dir das vrtheil ſprechen.

10. Vnd du ſolt thun nach dem / daß ſie dir ſagen / an der ſtet / die der HERr erwehlet hat / vnnd ſolts halten / daß du thuſt nach allem das ſie dich lehren werden.

11. Nach dem Geſetz daß ſie dich leren / vnnd nach dem recht daß ſie dir ſagen / ſoltu dich halten / daß du von demſelben nicht abweicheſt / weder zur rechten noch zur lincken.

12. Vnnd wo jemand vermeſſen handeln würde / daß er dem Prieſter nicht gehorchet / der daſelbs in des HERRn deines Gottes Ampt ſtehet / oder dem Richter / der ſoll ſterben / vnd ſolt den böſen auß Iſrael thun.

13. Das alles Volck höre vnd förchte ſich vnd nicht mehr vermeſſen ſey.

14. Wenn du inß Land kommeſt / daß dir der HERr dein Gott geben wird / vnnd nimmſt es ein / vnnd woneſt darinnen / vnd wirſt ſagen: Ich will einen König vber mich ſetzen / wie alle Völcker vmb mich her haben.

15. So ſoltu den zum König über dich ſetzen / den der HERR dein GOtt erwehlen wird. Du ſolt aber auß deinen Brüdern einen zum König über dich ſetzen. Du kanſt nicht jrgend einen frembden / der nicht dein Bruder iſt / über dich ſetzen.

CHAP. XVII.

8. Quand la choſe te ſera trop difficile pour iuger entre meurtre & meurtre, ētre cauſe & cauſe, entre playe & playe, *qui ſont* affaires de proces en tes portes: lors tu te leueras & monteras au lieu que l'Eternel ton Dieu aura choiſi.

9. Et viendras aux Sacrificateurs qui ſont de la race de Levi, & au iuge qui ſera en ce temps la: & t'enquerras, & ils te declareront ce que porte le droit.

10. Et feras de poinct en poinct ce qu'ils t'auront declaré du lieu que l'Eternel aura choiſi, & prendras garde à faire ſelon tout ce qu'ils t'auront enſeigne.

11. Tu feras de poinct en poinct ce que dit la Loy qu'ils te auront enſeignee, & ſelon le droit qu'ils t'auront declaré, & ne te deſtourneras de ce qu'ils t'auront declaré, ni à droite ni à gauche.

12. Mais l'homme qui ſe ſera porte fierement pour ne point obeïr au Sacrificateur (qui aſſiſte pour miniſtrer là à l'Eternel ton Dieu) ou au iuge ceſt homme la mourra, & racleras ce meſchant d'Iſraël.

13. Afin que tout le peuple *l'*entende & craigne, & d'oreſenauant ne ſe porte point fierement.

14. Quand tu ſeras entré au païs que l'Eternel ton Dieu te donne, & le poſſederas, & y demeureras, ſi tu dis, l'eſtablirai vn roy ſur moi, cōme toutes les nations qui *ſont* à l'entour de moi:

15. Tu ne faudras à eſtablir pour roy ſur toi, celui que l'Eternel ton Dieu aura choiſi: tu eſtabliras ſur toi pour roy vn d'entre tes freres: & ne pourras eſtablir ſur toi vn homme eſtranger, lequel ne ſoit ton frere.

יז

16 לְחוֹד לָא יַסְגֵּי לֵיהּ סוּסְוָן וְלָא יָתִיב יָת עַמָּא לְמִצְרָיִם בְּדִיל לְאַסְגָּאָה לֵיהּ סוּסְוָן וַייָ אֲמַר לכ לְכוֹן לָא תוֹסִיפוּן לְמִיתַּב בְּאוֹרְחָא הָדֵין עוֹד׃

17 וְלָא יַסְגֵּי לֵיהּ נְשִׁין וְלָא יִטְעֵי לִבֵּיהּ וְכַסְפָּא וְדַהֲבָא לָא יַסְגֵּי לֵיהּ לַחֲדָא׃

18 וִיהֵי כְּמִתְּבֵיהּ עַל כָּרְסֵי מַלְכוּתֵיהּ וְיִכְתּוֹב לֵיהּ יָת פַּתְשֶׁגֶן אוֹרַיְתָא הָדָא עַל סִפְרָא מִן קֳדָם כַּהֲנַיָּא לֵיוָאֵי׃

19 וּתְהֵי עִמֵּיהּ וִיהֵי קָרֵי בֵיהּ כָּל יוֹמֵי חַיּוֹהִי בְּדִיל דְּיֵילַף לְמִדְחַל קֳדָם יְיָ אֱלָהֵיהּ לְמִטַּר יָת כָּל פִּתְגָּמֵי אוֹרַיְתָא הָדָא וְיָת קְיָמַיָּא הָאִלֵּין לְמֶעְבַּדְהוֹן׃

20 בְּדִיל דְּלָא יְרִים לִבֵּיהּ מֵאֲחוֹהִי וּבְדִיל דְּלָא לְמִסְטֵי מִן תַּפְקֶדְתָּא לְיַמִּינָא וְלִשְׂמָאלָא בְּדִיל דְּיוֹרֵךְ יוֹמִין עַל מַלְכוּתֵיהּ הוּא וּבְנוֹהִי בְּגוֹ יִשְׂרָאֵל׃

יח

1 לָא יְהֵי לְכַהֲנַיָּא לֵיוָאֵי כָּל שִׁבְטָא דְּלֵוִי חוּלָק וְאַחְסָנָא עִם יִשְׂרָאֵל קֻרְבְּנַיָּא דַּייָ וְאַחְסַנְתֵּיהּ יֵיכְלוּן׃

2 וְאַחְסָנָא לָא יְהֵי לֵיהּ בְּגוֹ אֲחוֹהִי מַתְּנָן דִּי יְהַב לֵיהּ יְיָ אִינּוּן אח אַחְסַנְתֵּיהּ כְּמָא דְּמַלֵּיל לֵיהּ׃

3 וְדֵין יְהֵי דַּחֲזֵי לְכַהֲנַיָּא מִן עַמָּא מִן נִכְסֵי נכ נִכְסֵיתָא אִם תּוֹר אִם אִימַּר וְיִתֵּן לְכַהֲנָא דְּרוֹעָא וְלוֹעָא וְקֵיבְתָא׃

יז

16 רַק לֹא־יַרְבֶּה לּוֹ סוּסִים וְלֹא־יָשִׁיב אֶת־הָעָם מִצְרַיְמָה לְמַעַן הַרְבּוֹת סוּס וַיהֹוָה אָמַר לָכֶם לֹא תֹסִפוּן לָשׁוּב בַּדֶּרֶךְ הַזֶּה עוֹד׃

17 וְלֹא יַרְבֶּה־לּוֹ נָשִׁים וְלֹא יָסוּר לְבָבוֹ וְכֶסֶף וְזָהָב לֹא יַרְבֶּה לּוֹ מְאֹד׃

18 וְהָיָה כְשִׁבְתּוֹ עַל כִּסֵּא מַמְלַכְתּוֹ וְכָתַב לוֹ אֶת־מִשְׁנֵה הַתּוֹרָה הַזֹּאת עַל־סֵפֶר מִלִּפְנֵי הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם׃

19 וְהָיְתָה עִמּוֹ וְקָרָא בוֹ כָּל־יְמֵי חַיָּיו לְמַעַן יִלְמַד לְיִרְאָה אֶת־יְהֹוָה אֱלֹהָיו לִשְׁמֹר אֶת־כָּל־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת וְאֶת־הַחֻקִּים הָאֵלֶּה לַעֲשֹׂתָם׃

20 לְבִלְתִּי רוּם־לְבָבוֹ מֵאֶחָיו וּלְבִלְתִּי סוּר מִן־הַמִּצְוָה יָמִין וּשְׂמֹאול לְמַעַן יַאֲרִיךְ יָמִים עַל־מַמְלַכְתּוֹ הוּא וּבָנָיו בְּקֶרֶב יִשְׂרָאֵל׃

יח

1 לֹא־יִהְיֶה לַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם כָּל־שֵׁבֶט לֵוִי חֵלֶק וְנַחֲלָה עִם־יִשְׂרָאֵל אִשֵּׁי יְהֹוָה וְנַחֲלָתוֹ יֹאכֵלוּן׃

2 וְנַחֲלָה לֹא־יִהְיֶה־לּוֹ בְּקֶרֶב אֶחָיו יְהֹוָה הוּא נַחֲלָתוֹ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר־לוֹ׃

3 וְזֶה יִהְיֶה מִשְׁפַּט הַכֹּהֲנִים מֵאֵת הָעָם מֵאֵת זֹבְחֵי הַזֶּבַח אִם שׁוֹר אִם־שֶׂה וְנָתַן לַכֹּהֵן הַזְּרֹעַ וְהַלְּחָיַיִם וְהַקֵּבָה׃

ιζ.

16. Πλὴν οὐ πληθυνεῖ ἑαυτῷ ἵππον, οὐδ᾽ οὐ μὴ ἀποστρέψῃ τὸν λαὸν εἰς αἴγυπτον, ὅπως μὴ πληθύνῃ ἑαυτῷ ἵππον. ὁ δὲ κύριος εἶπεν ὑμῖν, οὐ προσθήσεσθε ἀποστρέψαι τῇ ὁδῷ ταύτῃ ἔτι.

17. Καὶ οὐ πληθυνεῖ ἑαυτῷ γυναῖκας, ἵνα μὴ μεταστῇ αὐτοῦ ἡ καρδία· καὶ ἀργύριον καὶ χρυσίον οὐ πληθυνεῖ ἑαυτῷ σφόδρα.

18. Καὶ ἔσται ὅταν καθίσῃ ἐπὶ τοῦ δίφρου τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ, καὶ γράψῃ ἑαυτῷ τὸ δευτερονόμιον τοῦτο εἰς βιβλίον, παρὰ τῶν ἱερέων τῶν λευιτῶν.

19. Καὶ ἔσται μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἀναγνώσεται ἐν αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἵνα μάθῃ φοβεῖσθαι κύριον τὸν θεὸν αὐτοῦ, φυλάσσεσθαι πάσας τὰς ἐντολὰς ταύτας, καὶ τὰ δικαιώματα ταῦτα, ποιεῖν αὐτά.

20. Ἵνα μὴ ὑψωθῇ ἡ καρδία αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, ἵνα μὴ παραβῇ ἀπὸ τῶν ἐντολῶν, δεξιὰ ἢ ἀριστερά, ὅπως ἂν μακροχρόνιος ᾖ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ, αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ, ἐν τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ.

ΚΕΦΑΛ. ιη΄.

1. Οὐκ ἔσται τοῖς ἱερεῦσι τοῖς λευίταις, ὅλῃ φυλῇ λευὶ μερὶς, οὐδὲ κλῆρος μετὰ ἰσραήλ· καρπώματα κυρίου ὁ κλῆρος αὐτῶν, φάγονται αὐτά.

2. Κλῆρος δὲ οὐκ ἔσται αὐτῷ ἐν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, κύριος αὐτὸς κλῆρος αὐτοῦ, καθὰ εἶπεν αὐτῷ.

3. Καὶ αὕτη ἡ κρίσις τῶν ἱερέων τὰ παρὰ τοῦ λαοῦ, παρὰ τῶν θυόντων τὰς θυσίας, ἐάν τε μόσχον, ἐάν τε πρόβατον, καὶ δώσει τὸν βραχίονα τῷ ἱερεῖ, καὶ τὰ σιαγόνια, καὶ τὸ ἔνυστρον.

CAP XVII.

16. Cumq; fuerit conſtitutus, non multiplicabit ſibi equos, nec reducet populum in Ægyptum, equitatus numero ſublevatus, præſertim cùm Dominus præceperit vobis ut nequaquam amplius per eandem viam revertamini.

17. Non habebit uxores plurimas quæ alliciant animum eius, neque argenti & auri immenſa pondera.

18. Poſtquam autem ſederit in ſolio regni ſui, deſcribet ſibi Deuteronomium legis huius in volumine, accipiens exemplar à ſacerdotibus Leviticæ tribus.

19. Et habebit ſecum, legetq; illud omnibus diebus vitæ ſuæ: ut diſcat timere Dominum Deum ſuum, & cuſtodire verba & ceremonias eius, quæ in lege præcepta ſunt.

20. Nec elevetur cor eius in ſuperbiam ſuper fratres ſuos, neque declinet in partem dexteram vel ſiniſtram, ut longo tempore regnet ipſe & filius eius ſuper Iſraël.

CAP. XVIII.

1. Non habebunt ſacerdotes & Levitæ & omnes qui de eadem tribu ſunt, partem & hęreditatem cum reliquo Iſrael, quia ſacrificia Domini, & oblationes eius comedent.

2. Et nihil aliud accipient de poſſeſſione fratrum ſuorum: Dominus enim ipſe eſt hæreditas eorum: ſicut locutus eſt illis.

3. Hoc erit iudicium ſacerdotum à populo, & ab his qui offerunt victimas: ſive bovem, ſive ovem immolaverint, dabunt ſacerdoti armum ac ventriculum:

Das XVII. Capitel.

16. Allein/daß er nicht vil Röſſer halte/vnd führe daß Volck nicht wider inn Egypten/vmb der Röſſer menge willen weil der HERR euch geſägt hat/daß jr fort nicht wider durch diſen weg kommen ſolt.

17. Er ſoll auch nicht viel Weiber nemen / daß ſein hertz nicht abgewandt werde. Vnd ſoll auch nicht vil ſilber vnd gold ſammlen.

18. Vnd wenn er nun ſitzen wird auff dem ſtul ſeines Königreichs/ſoll er diß ander Geſetz von den Prieſtern/den Leviten nemen/vnnd auff ein Buch ſchreiben laſſen.

19. Das ſoll bey jm ſein/vnd ſoll drinnen leſen ſein lebenlang / Auff daß er lerne förchten den HErrn ſeinen Gott/ daß er halte alle Wort diſes Geſetzes/ vnd diſe Rechte/daß er darnach thu.

20. Er ſoll ſein hertz nicht erheben ůber ſeine Brůder/vnd ſoll nicht weichen von dem Gebot/weder zur rechten noch zur lincken/ Auff daß er ſeine tage verlenge auff ſeinem Königreich/er vnnd ſeine Kinder in Jſrael.

Das XVIII. Capitel.

DJe Prieſter/die Leviten des gantzen Stamms Levi / ſollen nicht theil noch erbe haben mit Jſrael/ Die Opffer des HErrn vnd ſein Erbtheil ſollen ſie eſſen.

2. Darumb ſollen ſie kein Erbe vnter jren Brůdern haben / das der HErr jr Erbe iſt/wie er jnen geredt hat.

3. Das ſoll aber das Recht der Prieſter ſein an dem Volck/ vnnd an denen/ die da opffern/es ſey Ochß oder Schaſe / Das man dem Prieſter gebe den Arm vnd beyde backen vnd den Wanſt.

CHAP. XVII.

16. Quoi que ce ſoit, il ne le fera point amas de cheuaux, & ne remenera point le peuple en Egypte pout faire amas de cheuaux: veu que l'Eternel vous a dit, vous ne retournerez plus iamais par ce chemin-la.

17. Il ne prendra point auſſi pluſieurs femmes, afin que ſon cœur ne ſe deſtourne point: auſſi ne s'amaſſera il point beaucoup d'argent, ni beaucoup d'or.

18. Et aduiendra que ſi toſt qu'il ſera aſſis ſur le throne de ſon regne, il eſcrira pour ſoi vn double de ceſte loy en vn liure, *la prenant* de la preſence des Sacrificateurs qui ſont de la race de Levi.

19. Et il demeurera par deuers lui, & il lira en icelui tous les iours de ſa vie: afin qu'il apprene à craindre l'Eternel ſon Dieu, & à prendre garde à toutes les paroles de ceſte loy, & à ces ſtatuts, pour les faire.

20 Afin que ſon cœur ne s'eſleue point par deſſus ſes freres, & qu'il ne ſe deſtourne de ce commandement ni à droite ni à gauche: à ce qu'il allonge ces iours en ſon regne, lui & ſes fils au milieu d'Iſreel.

CHAP. XVIII.

1. Les Sacrificateurs qui ſont de la race de Leui *voire* toute la tribu de Leui, n'auront point de part ne d'heritage auec *le reſte* d'Iſrael: *mais* ils mangeront les ſacrifices de l'Eternel faits par feu, & l'heritage d'icelui.

2. Ils n'auront poinr donc d'heritage entre leurs freres: l'Eternel eſt leur heritage, comme il leur *en* a parle.

3. Or c'*eſt* ici le droit des ſacrificateurs *lequel ils prendront* du peuple, *aſſauoir* de ceux qui ſacrifieront quelque ſacrifice, ſoit bœuf, ou quelque menue beſte, c'eſt qu on donnera au Sacrificateur l'eſpaule, les machoires, & le ventre.

יח

4 רֵישׁ עִיבוּרָךְ חַמְרָךְ ו
וּמִשְׁחָךְ וְרֵישׁ גֵּיזַּת עָנָךְ
תִּתֵּן לֵיהּ׃

5 אֲרֵי בֵיהּ יִתְרְעֵי יְיָ א
אֱלָהָךְ מִכָּל שִׁבְטָךְ לְמֵיקָם
לְשַׁמָּשָׁא בִּשְׁמָא דַיְיָ הוּא
וּבְנוֹהִי כָּל יוֹמַיָּא׃

6 וַאֲרֵי יֵיתֵי לֵיוָאָה
מֵחֲדָא מִן קִרְוָךְ מִכָּל
יִשְׂרָאֵל דְּהוּא דָר תַּמָּן וְיֵיתֵי
בְּכָל רְעוּת נַפְשֵׁיהּ לְאַתְרָא
דְּיִתְרְעֵי יְיָ׃

7 וִישַׁמֵּשׁ בִּשְׁמָא דַיְיָ
אֱלָהֵיהּ כְּכָל אֲחוֹהִי לֵיוָאֵי
דִּמְשַׁמְּשִׁין תַּמָּן קֳדָם
יְיָ׃

8 חוּלַק כְּחוּלַק יֵיכְלוּן
בַּר מִמַּשְׁרְתָּא דְּיֵיתֵי ב
בְּשַׁבַּתָּא דְּכֵן אַתְקִינוּ
אֲבָהָתָא׃

9 אֲרֵי אַתְּ עָלֵיל לְאַרְעָא
דַּיְיָ אֱלָהָךְ יָהֵיב לָךְ לָא
תֵילַף לְמֶעְבַּד כְּתוֹעֲבָתָא
דְּעַמְמַיָּא הָאִנּוּן׃

10 לָא יִשְׁתְּכַח בָּךְ מַעְבַּר
בְּרֵיהּ וּבְרַתֵּיהּ בְּנוּרָא קָסֵם
קִסְמִין מְעַנֵּן וּמְנַחֵשׁ ות
וְחָרָשׁ׃

11 וְרָטִין רְטָן וְשָׁאֵיל ב
בִּדִּין וּזְכוּרוּ וְתָבַע מִן
מֵיתַיָּא׃

12 אֲרֵי מְרַחַק קֳדָם יְיָ
כָּל עָבֵיד אִלֵּין וּבְדִיל
תּוֹעֵיבָתָא הָאִלֵּין יְיָ
אֱלָהָךְ מְתָרֵךְ יַתְהוֹן מִן
קֳדָמָךְ׃

13 שְׁלִים תְּהֵי בְּדַחַלְתָּא
דַּיְיָ אֱלָהָךְ׃

14 אֲרֵי עַמְמַיָּא הָאִלֵּין
דְּאַתְּ יָרֵית יַתְהוֹן מִן
מְעַנְנַיָּא וּמִן קָסְמַיָּא
שָׁמְעִין וְאַתְּ לָא כֵן יְהַב
לָךְ יְיָ אֱלָהָךְ׃

יח

4 רֵאשִׁית דְּגָנְךָ תִּירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ
וְרֵאשִׁית גֵּז צֹאנְךָ תִּתֶּן־לוֹ׃

5 כִּי בוֹ בָּחַר יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ מִכָּל־
שְׁבָטֶיךָ לַעֲמֹד לְשָׁרֵת בְּשֵׁם־
יְהֹוָה הוּא וּבָנָיו כָּל־הַיָּמִים׃

6 וְכִי־יָבֹא הַלֵּוִי מֵאַחַד שְׁעָרֶיךָ
מִכָּל־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־הוּא גָּר שָׁם
וּבָא בְּכָל־אַוַּת נַפְשׁוֹ אֶל־הַמָּקוֹם
אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהֹוָה׃

7 וְשֵׁרֵת בְּשֵׁם יְהֹוָה אֱלֹהָיו
כְּכָל־אֶחָיו הַלְוִיִּם הָעֹמְדִים שָׁם
לִפְנֵי יְהֹוָה׃

8 חֵלֶק כְּחֵלֶק יֹאכֵלוּ לְבַד מִמְכָּרָיו
עַל־הָאָבוֹת׃

9 כִּי אַתָּה בָּא אֶל־הָאָרֶץ
אֲשֶׁר־יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ לֹא־
תִלְמַד לַעֲשׂוֹת כְּתוֹעֲבֹת הַגּוֹיִם
הָהֵם׃

10 לֹא־יִמָּצֵא בְךָ מַעֲבִיר בְּנוֹ־
וּבִתּוֹ בָּאֵשׁ קֹסֵם קְסָמִים מְעוֹנֵן
וּמְנַחֵשׁ וּמְכַשֵּׁף׃

11 וְחֹבֵר חָבֶר וְשֹׁאֵל אוֹב וְיִדְּעֹנִי
וְדֹרֵשׁ אֶל־הַמֵּתִים׃

12 כִּי־תוֹעֲבַת יְהֹוָה כָּל־עֹשֵׂה
אֵלֶּה וּבִגְלַל הַתּוֹעֵבֹת הָאֵלֶּה יְהֹוָה
אֱלֹהֶיךָ מוֹרִישׁ אוֹתָם מִפָּנֶיךָ׃

13 תָּמִים תִּהְיֶה עִם יְהֹוָה
אֱלֹהֶיךָ׃

14 כִּי הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אַתָּה
יוֹרֵשׁ אוֹתָם אֶל־מְעֹנְנִים וְאֶל־
קֹסְמִים יִשְׁמָעוּ וְאַתָּה לֹא כֵן
נָתַן לְךָ יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ׃

ιή.

4. Καὶ τὰς ἀπαρχὰς τοῦ σίτου σου, καὶ τοῦ οἴνου σου, καὶ τοῦ ἐλαίου σου, καὶ τὴν ἀπαρχὴν τῶν κουρῶν τῶν προβάτων σου δώσεις αὐτῷ.

5. Ὅτι αὐτὸν ἐξελέξατο κύριος ὁ θεός σου ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν σου, παρεστάναι ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου, λειτουργεῖν καὶ εὐλογεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου, αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, πάσας τὰς ἡμέρας.

6. Ἐὰν δὲ παραγένηται ὁ λευίτης ἐκ μιᾶς τῶν πόλεων ὑμῶν, ἐκ πάντων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, οὗ αὐτὸς παροικεῖ, καθ' ὅ,τι ἐπιθυμεῖ αὐτοῦ ἡ ψυχὴ, εἰς τὸν τόπον ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος.

7. Καὶ λειτουργήσει τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, ὥσπερ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ οἱ λευῖται, οἱ παρεστηκότες ἐκεῖ ἔναντι κυρίου.

8. Μερίδα μεμερισμένην φάγεται, πλὴν τῆς πράσεως τῆς κατὰ πατριάν.

9. Ἐὰν δὲ εἰσέλθῃς εἰς τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι, οὐ μαθήσῃ ποιεῖν κατὰ τὰ βδελύγματα τῶν ἐθνῶν ἐκείνων.

10. Οὐχ εὑρεθήσεται ἐν σοὶ περικαθαίρων τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ἢ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ ἐν πυρὶ, μαντευόμενος μαντείαν, καὶ κληδονιζόμενος, καὶ οἰωνιζόμενος, φαρμακὸς.

11. Ἐπάδων ἐπαοιδὴν, ἐγγαστρίμυθος, καὶ τερατοσκόπος καὶ ἐπερωτῶν τοὺς νεκρούς.

12. Ἔστι γὰρ βδέλυγμα κυρίῳ τῷ θεῷ σου, πᾶς ποιῶν ταῦτα· ἕνεκα γὰρ τῶν βδελυγμάτων τούτων, κύριος ὁ θεός σου ἐξολοθρεύσει αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου σου.

13. Τέλειος ἔσῃ ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου.

14. Τὰ γὰρ ἔθνη ταῦτα, οὓς σὺ κατακληρονομεῖς αὐτοὺς, οὗτοι κληδονισμάτων καὶ μαντειῶν ἀκούσονται. σοὶ δὲ οὐχ οὕτως ἔδωκε κύριος ὁ θεός σου.

CAP. XVIII.

4. Primitias frumenti, vini & olei, & lanarum partem ex ovium tonſione.

5. Ipſum enim elegit Dominus Deus tuus de cunctis tribubus tuis, ut ſtet, & miniſtret nomini Domini ipſe & filii eius in ſempiternum.

6. Si exierit Levites ex una urbium tuarum ex omni Iſraël in qua habitat, & voluerit venire, deſiderans locum quem elegerit Dominus.

7. Miniſtrabit in nomine Domini Dei ſui, ſicut omnes fratres eius Levitæ, qui ſtabunt eo tempore coram Domino.

8. Partem ciborum eandem accipiet quam & cæteri: excepto eo quod in urbe ſua ex paterna ei ſucceſſione debetur.

9. Quando ingreſſus fueris Terram quam Dominus Deus tuus dabit tibi, cave ne imitari velis abominationes illarum gentium.

10. Nec inveniatur in te qui luſtret filium ſuum, aut filiam, ducens per ignem; aut qui ariolos ſciſcitetur, & obſervet ſomnia atque auguria, nec ſit maleficus.

11. Nec incantator, neque qui pythones conſulat, nec divinos, & quærat à mortuis veritatem.

12. Omnia enim hæc abominatur Dominus, & propter iſtiusmodi ſcelera delebit eos in introitu tuo.

13. Perfectus eris, & abſque macula cum Domino Deo tuo.

14. Gentes iſtæ quarum poſſidebis terram, augures & divinos audiunt: tu autem à Domino Deo tuo aliter inſtitutus es.

Das XVIII. Capitel.

4. Vnd das Erſtling deines Korns/ deines Moſts/ vnd deines öls/ vnd das Erſtling von der ſchur deiner ſchafe.

5. Denn der HErr dein Gott hat jn erwehlet/ auß allen deinen Stämmen/ daß er ſtehe am Dienſt im Namen des HErrn/ er vnd ſeine Söne ewiglich.

6. Wenn ein Levit kommt/ auß jrgend einer deiner Thoren/ oder ſonſt jrgend auß gantz Iſrael/ da er ein Gaſt iſt/ vnd kommet nach aller luſt ſeiner Seele an den ort/ den der HErr erwehlet hat.

7. Das er diene im Namen des HErren ſeines Gottes/ wie alle ſeine Brüder die Leviten/ die daſelbs für dem HERRN ſtehen.

8. Die ſollen gleichen theil zu eſſen haben/ über daß er hat von dem verkaufften gut ſeiner Väter.

9. Wenn du in das Land kommſt/ daß dir der HERR dein Gott geben wird/ ſo ſoltu nicht lernen thun die greuel diſer Völcker.

10. Daß nicht vnter dir funden werde/ der ſeinen Son oder Tochter durchs feuer gehen laſſe/ oder ein Weiſſager/ oder ein Tagwehler/ oder der auff Vogelgeſchrey achte/ oder ein Zauberer.

11. Oder beſchwerer/ oder Waarſager/ oder ein Zeichendeuter/ oder der die Todten frage.

12. Denn wer ſolches thut/ der iſt dem HErren ein greuel/ vnnd vmb ſolcher greuel willen vertreibt ſie der HErr dein Gott für dir her.

13. Du aber ſolt ohn wandel ſein mit dem HErrn deinem Gott.

14. Denn diſe Völcker/ die du einnemen wirſt/ gehorchen den Tagwehlern vnd Weiſſagern/ Aber du ſolt dich nicht alſo halten gegen dem HErrn deinem Gott.

CHAP. XVIII.

4. Tu leur donneras les premices de ton froment, de ton vin, & de ton huile, & les premices de la toiſon de tes brebis.

5. Car l'Eternel ton Dieu l'a choiſi d'entre toutes tes tribus pour aſſiſter à faire le ſeruice au nom de l'Eternel, lui & ſes fils, à touſiours.

6. Or quand le Leuite viendra de quelque lieu de ta demeurance, de quelque endroit que ce ſoit d'Iſraël, là où il ſeiourne, & viendra ſelon tout le ſouhait de ſon ame au lieu que l'Eternel aura choiſi:

7. Il adminiſtrera au nom de l'Eternel ſon Dieu, comme tous ſes freres Leuites qui aſſiſtent en la preſence de l'Eternel.

8. Ils mangeront égale portion auec les autres, outre ce que chacun pourra auoir de ce qu'il aura vendu aux familles de ſes peres.

9. Quand tu ſeras entré au païs que l'Eternel ton Dieu te donne, tu n'apprendras point à faire ſelon les abominations de ces nations la.

10. Il ne ſe trouuera point parmi toi aucũ qui face paſſer par le feu ſon fils ou ſa fille, ni deuin vſant de deuinemens, ni prognoſtiqueur de temps, ni aucun qui vſe de predictions, ni ſorcier.

11. Ni enchanteur vſant d'enchantement, ni homme demandant cõſeil à vn eſprit de python, ni diſeur de bonne auẽture, ni aucun ꝗ s'enqueſte vers les morts.

12. Car quiconque fait telles choſes *eſt* abomination à l'Eternel & à cauſe de telles abominations l'Eternel ton Dieu dechaſſe ces nations-la de deuant toi.

13. Tu ſeras entier auec l'Eternel ton Dieu.

14. Car ces nations la, le païs deſquelles tu t'en vas poſſeder, eſcoutent les prognoſtiqueurs, & deuins: mais quãt à toi l'Eternel, ton Dieu ne t'a point permis de faire ainſi.

יח

15 נְבִיאָה מִבֵּינָךְ מֵאַחָךְ דִּכְוָתִי יְקִים לָךְ יְיָ אֱלָהָךְ מִנֵּיהּ תְּקַבְּלוּן׃

16 בְּכֹל דִּשְׁאֵילְתָּא מִן קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ בְּחוֹרֵב בְּיוֹמָא דִקְהָלָא לְמֵימַר לָא אוֹסֵף לְמִשְׁמַע יַת קָל (מֵימְרָא) דַּיְיָ אֱלָהִי וְיַת אֶשָּׁתָא רַבְּתָא הָדָא לָא אֶחֱזֵי עוֹד וְלָא אֱמוּת׃

17 וַאֲמַר יְיָ לִי אַתְקִינוּ דְּמַלִּילוּ׃

81 נְבִיָּא אָקִים לְהוֹן מִגּוֹ אֲחֵיהוֹן דִּכְוָתָךְ וְאֶתֵּן פִּתְגָּמֵי נְבִיאוּתִי בְּפוּמֵיהּ וִימַלֵּיל עִמְּהוֹן יַת כָּל דְּאֵיפַקְּדִינֵּיהּ׃

19 וִיהֵי גַּבְרָא דְּלָא יְקַבֵּל מִן פִּתְגָּמַי דִּי מַלֵּיל בִּשְׁמִי (מֵימְרִי) יִתְבַּע מִינֵּיהּ׃

20 בְּרַם נְבִיָּא דִּיַרְשַׁע לְמַלָּלָא פִּתְגָּמָא בִּשְׁמִי יַת דְּלָא פַקֵּדְתֵּיהּ לְמַלָּלָא וְדִי מַלֵּיל בְּשׁוּם טַעֲוָת עַמְמַיָּא וְיִתְקְטֵל נְבִיָּא הַהוּא׃

21 וַאֲרֵי תֵימַר בְּלִבָּךְ א אֵיכְדֵין נִידַּע יַת פִּתְגָּמָא דְּלָא מַלְּלֵיהּ יְיָ׃

22 דִּי מַלֵּיל נְבִיָּא בִּשְׁמָא דַּיְיָ וְלָא יְהֵי פִּתְגָּמָא וְלָא יִתְקַיַּם הוּא פִּתְגָּמָא דְּלָא מַלְּלֵיהּ יְיָ בִּרְשַׁע מַלְּלֵיהּ נְבִיָּא לָא תִדְחַל מִינֵּיהּ׃

יח

15 נָבִיא מִקִּרְבְּךָ מֵאַחֶיךָ כָּמֹנִי יָקִים לְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֵלָיו תִּשְׁמָעוּן׃

16 כְּכֹל אֲשֶׁר־שָׁאַלְתָּ מֵעִם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּחֹרֵב בְּיוֹם הַקָּהָל לֵאמֹר לֹא אֹסֵף לִשְׁמֹעַ אֶת־קוֹל יְהוָה אֱלֹהָי וְאֶת־הָאֵשׁ הַגְּדֹלָה הַזֹּאת לֹא־אֶרְאֶה עוֹד וְלֹא אָמוּת׃

17 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָי הֵיטִיבוּ אֲשֶׁר דִּבֵּרוּ׃

18 נָבִיא אָקִים לָהֶם מִקֶּרֶב אֲחֵיהֶם כָּמוֹךָ וְנָתַתִּי דְבָרַי בְּפִיו וְדִבֶּר אֲלֵיהֶם אֵת כָּל־אֲשֶׁר אֲצַוֶּנּוּ׃

19 וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא־יִשְׁמַע אֶל־דְּבָרַי אֲשֶׁר יְדַבֵּר בִּשְׁמִי אָנֹכִי אֶדְרֹשׁ מֵעִמּוֹ׃

20 אַךְ הַנָּבִיא אֲשֶׁר יָזִיד לְדַבֵּר דָּבָר בִּשְׁמִי אֵת אֲשֶׁר לֹא־צִוִּיתִיו לְדַבֵּר וַאֲשֶׁר יְדַבֵּר בְּשֵׁם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וּמֵת הַנָּבִיא הַהוּא׃

21 וְכִי תֹאמַר בִּלְבָבֶךָ אֵיכָה נֵדַע אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר לֹא־דִבְּרוֹ יְהוָה׃

22 אֲשֶׁר יְדַבֵּר הַנָּבִיא בְּשֵׁם יְהוָה וְלֹא־יִהְיֶה הַדָּבָר וְלֹא יָבֹא הוּא הַדָּבָר אֲשֶׁר לֹא־דִבְּרוֹ יְהוָה בְּזָדוֹן דִּבְּרוֹ הַנָּבִיא לֹא תָגוּר מִמֶּנּוּ׃

ιη.

15. Προφήτην ἐκ τῶν ἀδελφῶν σου, ὡς ἐμὲ, ἀναστήσει σοι κύριος ὁ θεός σου· αὐτοῦ ἀκούσεσθε κατὰ πάντα.

16. Ὅσα ᾐτήσω παρὰ κυρίου τοῦ θεοῦ σου ἐν χωρὴβ, τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐκκλησίας, λέγοντες, οὐ προσθήσομεν ἀκοῦσαι τὴν φωνὴν κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, καὶ τὸ πῦρ τοῦτο τὸ μέγα οὐκ ὀψόμεθα ἔτι, οὐδὲ μὴ ἀποθάνωμεν.

17. Καὶ εἶπε κύριος πρός με, ὀρθῶς πάντα ὅσα ἐλάλησαν.

18. Προφήτην ἀναστήσω αὐτοῖς ἐκ μέσου τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν, ὥσπερ σε· καὶ δώσω τὸ ῥῆμά μου ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ, καὶ λαλήσει αὐτοῖς καθ' ὅτι ἂν ἐντείλωμαι αὐτῷ.

19. Καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὃς ἐὰν μὴ ἀκούσῃ τὸν λόγον αὐτοῦ, ὅσα ἂν λαλήσῃ ὁ προφήτης ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐγὼ ἐκδικήσω ἐξ αὐτοῦ.

20. Πλὴν ὁ προφήτης ὃς ἂν ἀσεβήσῃ, λαλῆσαι ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ῥῆμα, ὃ οὐ προσέταξα αὐτῷ λαλῆσαι, καὶ ὅσα ἂν λαλήσῃ, ἐπ' ὀνόματι θεῶν ἑτέρων, ἀποθανεῖται ὁ προφήτης ἐκεῖνος.

21. Ἐὰν δὲ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου, πῶς γνωσόμεθα τὸ ῥῆμα, ὃ οὐκ ἐλάλησε κύριος;

22. Ὅσα ἐὰν λαλήσῃ ὁ προφήτης ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου, καὶ μὴ γένηται τὸ ῥῆμα, καὶ μὴ συμβῇ, τοῦτο τὸ ῥῆμα ὃ οὐκ ἐλάλησε κύριος, ἐν ἀσεβείᾳ ἐλάλησεν ὁ προφήτης ἐκεῖνος· οὐκ ἀφέξεσθε ἀπ' αὐτοῦ.

יט

1 אֲרֵי יְשֵׁיצֵי יְיָ אֱלָהָךְ יַת עַמְמַיָּא דַּיְיָ אֱלָהָךְ יָהֵיב לָךְ יַת אַרְעֲהוֹן ו וְתֵירְתִינּוּן וְתֵיתֵב בְּקִרְוֵיהוֹן וּבְבָתֵּיהוֹן׃

יט

1 כִּי־יַכְרִית יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ אֶת־אַרְצָם וִירִשְׁתָּם וְיָשַׁבְתָּ בְעָרֵיהֶם וּבְבָתֵּיהֶם׃

ΚΕΦΑΛ. ιθ.

1. Ἐὰν δὲ ἀφανίσῃ κύριος ὁ θεός σου τὰ ἔθνη, ἃ κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι τὴν γῆν αὐτῶν, καὶ κατακληρονομήσῃς αὐτοὺς καὶ κατοικήσῃς ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς οἴκοις αὐτῶν.

CAP. XVIII.

15. Prophetam de gente tua & de fratribus tuis ſicut me, ſuſcitabit tibi Dominus Deus tuus: ipſum audies,

16. Vt petiſti à Domino Deo tuo in Horeb, quando concio congregata eſt, atq; dixiſti, Vltrà non audiam vocem Domini Dei mei, & ignem hunc maximum amplius non videbo, ne moriar.

17. Et ait Dominus mihi, Bene omnia ſunt locuti.

18. Prophetam ſuſcitabo eis de medio fratrum ſuorum ſimilem tui: & ponam verba mea in ore eius, loqueturq; ad eos omnia quæ præcepero illi.

19. Qui autem verba eius quæ loquetur in nomine meo, audire noluerit, ego ultor exiſtam.

20. Propheta autem qui arrogantia depravatus voluerit loqui in nomine meo, quæ ego non præcepi illi ut diceret, aut ex nomine alienorum deorum, interficietur.

21. Quòd ſi tacita cogitatione reſponderis, Quomodo poſſum intelligere verbum quod Dominus non eſt locutus?

22. Hoc habebis ſignum, Quod in nomine Domini Propheta ille prædixerit, & non evenerit: hoc Dominus non eſt locutus, ſed per tumorem animi ſui Propheta confinxit: & idcirco non timebis eum.

CAP. XIX.

1. Cum diſperdiderit Dominus Deus tuus gentes, quarum tibi traditurus eſt terram, & poſſederis eam, habitaveriſque in urbibus eius, & in ædibus:

Das XVIII. Capitel.

15. Einen Propheten wie mich/ wird der HERR dein GOtt dir erwecken/ auß dir vnd deinen Brüdern/ Dem ſolt jr gehorchen.

16. Wie du denn von dem HERrn deinem Gott gebeten haſt zu Horeb/ am tage der verſamlung/ vnd ſprachſt: Jch will fort nicht mehr hören die ſtimm des HErrn meines Gottes/ vnd das groſſe feuer nicht mehr ſehen / daß ich nicht ſterbe.

17. Vnd der HErr ſprach zu mir: Sie haben wol geredt.

18. Jch will jnen einen Propheten / wie du biſt/ erwecken auß jren Brüdern/ vnd meine wort in ſeinen mund geben / Der ſoll zu jnen reden/ alles was ich jhm gebieten werde.

19. Vnd wer meine Wort nicht hören wirdt / die er inn meinem Namen reden wird/ von dem will ichs fordern.

20. Doch wenn ein Prophet vermeſſen iſt zu reden in meinem Namen / daß ich jm nicht gebotten habe zu reden/ vnd welcher redet inn dem Namen anderer Götter/ derſelb Prophet ſol ſterben.

21. Ob du aber inn deinem hertzen ſagen würdeſt: Wie kan ich mercken / welches wort der HErr nicht geredt hat?

22. Wenn der Prophet redet inn dem Namen des HERrn / vnd wird nichts drauß/ vnnd kommt nicht/ Das iſt das wort/ daß der HErr nit geredt hat / der Prophet hats auß vermeſſenheit geredt/ darumb ſcheu dich nicht für jm.

Das XIX. Capitel.

WEnn der HERR dein GOtt die Völcker außgerottet hat / welcher Land dir der HERR dein GOtt geben wird/ daß du ſie einnemeſt/ vnd in jhren Städten vnd Häuſern woneſt.

CHAP. XVIII.

15. L' Eternel ton Dieu te ſuſcitera vn Prophete comme moi d' entre tes freres vous l'eſcouterez:

16. Suiuant tout ce que tu as demandé à l' Eternel ton Dieu en Horeb, au iour de la congregation diſant, Que ie n' oye plus la voix de l'Eternel mon Dieu: & que ie ne voye plus ce grand feu, de peur que ie ne meure.

17. Lors l'Eternel me dit, Ils ont bien dit ce qu' ils ont dit.

18. Ie leur ſuſciterai vn Prophete comme toi d'entre leurs freres, & mettrai mes paroles en ſa bouche: & il leur dira tout ce que ie lui aurai commandé.

19. Et aduiendra que quiconque n'eſcoutera mes paroles qu'il aura dites en mon nom, ie lui en demanderai conte.

20, Mais le Prophete qui ſe ſera porté ſi fierement que de dire *quelque* parole en mon nom, laquelle ie ne lui aurai point commandeé de dire, ou qui aura parlè au nom d'autres dieux, ce prophete-la mourra.

21. Que ſi tu dis en ton cœur, Comment cognoiſtrons-nous la parole que l' Eternel n'aura point dite?

22. Quand ce Prophete-la aura parlé au nom de l'Eternel, & que ceſte choſe ne ſera point, ni n' adviendta point, ceſte parole la *eſt* celle que l'Eternel ne lui a point, dite, *mais* le Prophete l'a dite par fierté: ainſi n aye piont peur de lui.

CHAP. XIX.

1. Quand l' Eternel ton Dieu aura exterminé les nations, deſquelles l'Eternel ton Dieu te donne le pais, & que tu poſſederas leur pais, & demeureras en leurs villes, & en leurs maiſons.

יט

2 תְּלָת קִרְוִין תַּפְרֵישׁ לָךְ בְּגוֹ אַרְעָךְ דַּיְיָ אֱלָהָךְ יָהֵיב לָךְ לְמֵירְתַהּ׃

3 תַּתְקֵין לָךְ אוֹרְחָא וּתְתַלֵּית יָת תְּחוּם אַרְעָךְ דְּיַחְסְנִנָּךְ יְיָ אֱלָהָךְ וִיהֵי לְמֶעְרוֹק לְתַמָּן כָּל קָטוֹלָא׃

4 וְדֵין פִּתְגָּם קָטוֹלָא דְּיֶעְרוֹק לְתַמָּן וְיִתְקַיַּם דִּקְטוֹל יָת חַבְרֵיהּ בְּלָא מַדְּעֵיהּ וְהוּא לָא סָנֵי לֵיהּ מֵאִתְּמָלֵי וּמִדְּקַמּוֹהִי׃

5 וּדְיֵעוֹל עִם חַבְרֵיהּ בְּחוּרְשָׁא לְמִקַּץ אָעִין וְתִתְמְרֵיג יְדֵיהּ בְּבַרְזְלָא לְמִקְצֵי אָעָא וְיִשְׁתְּלֵיף בַּרְזְלָא מִן אָעָא וְיַשְׁכַּח יָת חַבְרֵיהּ וִימוּת הוּא יֶעְרוֹק לַחֲדָא מִן קִרְוַיָּא הָאִלֵּין וְיִתְקַיָּם׃

6 דִּלְמָא יִרְדּוֹף גָּאֵל דְּמָא בָּתַר קָטוֹלָא אֲרֵי יֵחַם לִבֵּיהּ וְיִדְבְּקִינֵּיהּ אֲרֵי תִסְגֵּי אוֹרְחָא וְיִקְטְלִינֵּיהּ נְפַשׁ וְלֵיהּ לֵית חוֹבַת דִּין דִּקְטוֹל אֲרֵי לָא סָנֵי הוּא לֵיהּ מֵאִתְּמָלֵי וּמִדְּקַמּוֹהִי׃

7 עַל כֵּן אֲנָא מְפַקֵּד לָךְ לְמֵימַר תְּלָת קִרְוִין תַּפְרֵישׁ לָךְ׃

8 וְאִם יַפְתֵּי יְיָ אֱלָהָךְ יָת תְּחוּמָךְ כְּמָא דְּקַיֵּים לַאֲבָהָתָךְ וְיִתֵּין לָךְ יָת כָּל אַרְעָא דְּמַלֵּיל לְמִתַּן לַאֲבָהָתָךְ׃

9 אֲרֵי תִיטַּר יָת כָּל תַּפְקֵידְתָּא הָדָא לְמֶיעְבְּדַהּ דַּאֲנָא מְפַקֵּד לָךְ יוֹמָא דֵין לְמִרְחַם יָת יְיָ אֱלָהָךְ וְלִמְהָךְ בְּאוֹרְחָן דְּתַקְּנָן קֳדָמוֹהִי כָּל יוֹמַיָּא וְתוֹסֵיף לָךְ עוֹד תְּלָת קִרְוִין עַל תְּלָת אִלֵּין׃

יט

2 שָׁלוֹשׁ עָרִים תַּבְדִּיל לָךְ בְּתוֹךְ אַרְצְךָ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ לְרִשְׁתָּהּ׃

3 תָּכִין לְךָ הַדֶּרֶךְ וְשִׁלַּשְׁתָּ אֶת־גְּבוּל אַרְצְךָ אֲשֶׁר יַנְחִילְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהָיָה לָנוּס שָׁמָּה כָּל־רֹצֵחַ׃

4 וְזֶה דְּבַר הָרֹצֵחַ אֲשֶׁר־יָנוּס שָׁמָּה וָחָי אֲשֶׁר יַכֶּה אֶת־רֵעֵהוּ בִּבְלִי־דַעַת וְהוּא לֹא־שֹׂנֵא לוֹ מִתְּמֹל שִׁלְשֹׁם׃

5 וַאֲשֶׁר יָבֹא אֶת־רֵעֵהוּ בַיַּעַר לַחְטֹב עֵצִים וְנִדְּחָה יָדוֹ בַגַּרְזֶן לִכְרֹת הָעֵץ וְנָשַׁל הַבַּרְזֶל מִן־הָעֵץ וּמָצָא אֶת־רֵעֵהוּ וָמֵת הוּא יָנוּס אֶל־אַחַת הֶעָרִים־הָאֵלֶּה וָחָי׃

6 פֶּן־יִרְדֹּף גֹּאֵל הַדָּם אַחֲרֵי הָרֹצֵחַ כִּי יֵחַם לְבָבוֹ וְהִשִּׂיגוֹ כִּי־יִרְבֶּה הַדֶּרֶךְ וְהִכָּהוּ נָפֶשׁ וְלוֹ אֵין מִשְׁפַּט־מָוֶת כִּי לֹא שֹׂנֵא הוּא לוֹ מִתְּמוֹל שִׁלְשׁוֹם׃

7 עַל־כֵּן אָנֹכִי מְצַוְּךָ לֵאמֹר שָׁלֹשׁ עָרִים תַּבְדִּיל לָךְ׃

8 וְאִם־יַרְחִיב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־גְּבֻלְךָ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַאֲבֹתֶיךָ וְנָתַן לְךָ אֶת־כָּל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר דִּבֶּר לָתֵת לַאֲבֹתֶיךָ׃

9 כִּי־תִשְׁמֹר אֶת־כָּל־הַמִּצְוָה הַזֹּאת לַעֲשֹׂתָהּ אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְלָלֶכֶת בִּדְרָכָיו כָּל־הַיָּמִים וְיָסַפְתָּ לְךָ עוֹד שָׁלֹשׁ עָרִים עַל־הַשָּׁלֹשׁ הָאֵלֶּה׃

ιθʹ.

2. Τρεῖς πόλεις διαστελεῖς σεαυτῷ ἐν μέσῳ ἐν τῆς γῆς σου, ἣν κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι.

3. Στόχασαι σὺ τὴν ὁδόν, καὶ τριμεριεῖς τὰ ὅρια τῆς γῆς σου, ἣν καταμερίζει σοι κύριος ὁ θεός σου, καὶ ἔσται ἐκεῖ καταφυγὴ παντὶ φονευτῇ.

4. Τοῦτο δὲ ἔσται τὸ πρόσταγμα τοῦ φονευτοῦ, ὃς ἂν φύγῃ ἐκεῖ καὶ ζήσεται ὃς ἂν πατάξῃ τὸν πλησίον αὐτοῦ ἀκουσίως, καὶ οὗτος οὐ μισῶν αὐτὸν πρὸ τῆς χθὲς, καὶ πρὸ τῆς τρίτης.

5. Καὶ ὃς ἐὰν εἰσέλθῃ μετὰ πλησίον αὐτοῦ εἰς τὸν δρυμὸν συναγαγεῖν ξύλα, καὶ ἐκκρουσθῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ τῇ ἀξίνῃ τοῦ κόπτοντος τὸ ξύλον, καὶ ἐκπεσὸν τὸ σιδήριον ἀπὸ τοῦ ξύλου, τύχῃ τοῦ πλησίον καὶ ἀποθάνῃ, οὗτος καταφεύξεται εἰς μίαν τῶν πόλεων τούτων καὶ ζήσεται.

6. Ἵνα μὴ διώξας ὁ ἀγχιστεύων τοῦ αἵματος ὀπίσω τοῦ φονεύσαντος, ὅτι παρατεθέρμανται τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, καὶ καταλάβῃ αὐτὸν, ἐὰν μακροτέρα ᾖ ἡ ὁδὸς, καὶ πατάξῃ αὐτοῦ τὴν ψυχὴν, καὶ ἀποθάνῃ, καὶ τούτῳ οὐκ ἔστι κρίσις θανάτου, ὅτι οὐ μισῶν ἦν αὐτὸν, πρὸ τῆς χθὲς καὶ πρὸ τῆς τρίτης.

7. Διὰ τοῦτο ἐγώ σοι ἐντέλλομαι τὸ ῥῆμα τοῦτο, λέγων· τρεῖς πόλεις διαστελεῖς σεαυτῷ.

8. Ἐὰν δὲ ἐμπλατύνῃ κύριος ὁ θεός σου τὰ ὅριά σου, ὃν τρόπον ὤμοσε τοῖς πατράσι σου, καὶ δώῃ σοι κύριος πᾶσαν τὴν γῆν ἣν εἶπε δοῦναι τοῖς πατράσι σου.

9. Ἐὰν εἰσακούσῃς ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολὰς ταύτας, ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, ἀγαπᾶν κύριον τὸν θεόν σου, πορεύεσθαι ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας, καὶ προσθήσεις σεαυτῷ ἔτι τρεῖς πόλεις πρὸς τὰς τρεῖς ταύτας.

CAP. XIX.

2. Tres civitates ſeparabis tibi in medio Terræ, quam Dominus Deus tuus dabit tibi in poſſeſſionem.

3. Sternens diligenter viam: & in tres æqualiter partes totã Terræ tuæ provinciam divides: ut habeat è vicino qui propter homicidium profugus eſt, quò poſſit evadere.

4. Hæc erit lex homicidæ fugientis, cuius vita ſervanda eſt, Qui percuſſerit proximum ſuum neſciens, & qui heri & nudiuſtertius nullum contra eum odium habuiſſe comprobatur:

5. Sed abiiſſe cum eo ſimpliciter in ſylvam ad ligna cædenda, & in ſucciſione lignorum ſecuris fugerit manu ferrumq́;. lapſum de manubrio amicũ eius percuſſerit, & occiderit. hic ad unam ſupra dictarum urbium confugiet, & vivet.

6. Ne forſitan proximus eius, cuius effuſus eſt ſanguis, dolore ſtimulatus, perſequatur, & apprehendat eum ſi longior via fuerit, & percutiat animam eius qui non eſt reus mortis: quia nullum contra eum, qui occiſus eſt, odium prius habuiſſe monſtratur.

7. Idcirco præcipio tibi, ut tres civitates æqualis inter ſe ſpatij dividas.

8. Cum autem dilataverit Dominus Deus tuus terminos tuos, ſicut iuravit patribus tuis, & dederit tibi cunctam terram quam eis pollicitus eſt.

9. (Si tamen cuſtodieris mandata eius, & feceris quæ hodie præcipio tibi, ut diligas Dominum Deum tuum, & ambules in viis eius omni tempore) addes tibi tres alias civitates, & ſupradictatum trium urbium numerum duplicabis.

Das XIX. Capitel.

2. Solt du dir drey Städte außſondern im Lande / das dir der HERR dein Gott geben wird einzunemmen.

3. Vnd ſolt gelegene ort wehlen / vnd die Grentze deines Lands / das dir der HERR dein Gott außtheilen wird / in drey Kreiß ſcheiden / daß dahin fliehe / wer einen Todtſchlag gethan hat.

4. Vnd das ſol die ſache ſein / daß dahin fliehe der einen todtſchlag gethan hat / daß er lebendig bleibe.

Weñ jemand ſeinen Nechſten ſchlegt / nicht fürſetzlich / vnnd hat vorhin keinen haß auff jn gehabt.

5. Sondern / als wenn jemand mit ſeinem Nechſten inn den Wald gienge / holtz zu hawen / vnd holet mit der Hand die axt auß / das holtz abzuhawen / vnd das Eiſen führe vom ſtil / vnd treffe ſeinen Nechſten / vnd er ſtürbe / Der ſoll in dieſer Städt eine fliehen / daß er lebendig bleibe.

6. Auff daß nicht der Blutrecher dem Todtſchläger nachjage / weil ſein hertz erhitzt iſt / vnd ergreiffe jn / weil der weg ſo ferne iſt / vnnd ſchlage jhm ſeine Seele / ſo doch kein vrtheil deß todts an jhm iſt / weil er keinen haß vorhin zu jm getragen hat.

7. Darumb gebiete ich dir / daß du drey Städte außſonderſt.

8. Vnd ſo der HErr dein Gott deine Grentze weitern wird / wie er deinen Vätern geſchworen hat / vnd gibt dir alles Land / das er geredt hat deinen Vätern zu geben

9. (So du anders alle dieſe Gebot halten wirſt / daß du darnach thuſt / die ich dir heute gebiete / daß du den HErrn deinen Gott liebeſt / vnd in ſeinen wegen wandelſt / dein lebenlang) So ſolt du noch drey Städte thun zu dieſen dreyen.

CHAP. XIX.

2. Lors tu te ſepareras trois villes parmi ton païs que l'Eternel ton Dieu, te donne pour le poſſeder.

3. Tu dreſſeras le chemin, & diuiſeras en trois les contrees de ton païs que l'Eternel ton Dieu te donnera en heritage: & ce ſera afin que tout meurtrier s'y enfuye.

4. Or c' *eſt* ici comme on procedera à l' 'endroit du meurtrier, lequel s'en ſera enfuï là, afin qu'il viue: Celui qui aura frapé ſon prochain par meſgarde, & ne l'ayãt point haï auparauant.

5. Comme celui qui ſera alle auec ſon prochain à la foreſt, pour couper du bois, & que ſa main s'eſtant auancee auec la coignee pour couper du hois, le fer ſoit eſchappé hors du manche, & ait rencontré ſon prochain, tellement qu'il *en* meure: icelui s'enfuira en vne de ces villes la, afin qu'il viue:

6. De peur que le prochain garent du ſang ne pourſuiue le meurtrier, 'cependant que ſon cœur eſt eſchauffe, & l'atteigne, ſi le chemin eſtoit trop long, & le frape à mort, combien qu'vn tel ne fuſt coulpable de mort, d'autant qu'il ne haïſſoit point ſon prochain au parauant.

7. Pourtant ie te commãde, diſant, Separe-toi trois villes.

8. Que ſi l'Eternel ton Dieu eſlargit tes confins, ainſi qu'il a iuré à tes peres: & te donne tout le païs, qu'il a promis de donner à tes peres.

9. (Pourueu que tu prenes garde à faire tous ces commandemens ici, leſquels ie te commande auiourd'hui, afin que tu aimes l'Eternel ton Dieu, & que tu chemines en ſes voyes à touſiours:) lors tu t'adiouſteras encore trois villes outre ces trois-la.

יט

10 וְלָא יִשְׁתְּפֵךְ דַּם זַכַּאי
בְּגוֹ אַרְעָךְ דַּייָ אֱלָהָךְ יָהֵיב
לָךְ אַחְסָנָא וִיהֵי עֲלָךְ
חוֹבַת דִּין דִּקְטוֹל׃

11 וַאֲרֵי יְהֵי גְּבַר סָנֵי לח
לְחַבְרֵיהּ וְיִכְמוֹן לֵיהּ וי
וִיקוּם עֲלוֹהִי וְיִקְטְלִנֵּהּ
נְפַשׁ וִימוּת וְיֵעֲרוֹק לַחֲדָא
מִן קִרְוַיָּא הָאִלֵּין׃

12 וְיִשְׁלְחוּן סָבֵי קַרְתֵּיהּ
וְיִדְבְּרוּן יָתֵיהּ מִתַּמָּן וי
וְיִמְסְרוּן יָתֵיהּ בְּיַד גָּאֵל
דְּמָא וִימוּת׃

13 לָא תְחוּס עֵינָךְ עֲלוֹהִי
וּתְפַלֵּי אַשְׁדֵי דַּם זַכַּי מ
מִיִּשְׂרָאֵל וְיֵיטַב לָךְ׃

14 לָא תְשַׁנֵּי תְּחוּמָא
דְּחַבְרָךְ דְּתַחִימוּ קַדְמָאֵי
בְּאַחְסַנְתָּךְ דְּתַחְסֵין בא
בְּאַרְעָא דַּייָ אֱלָהָךְ יָהֵיב
לָךְ לְמֵירְתַהּ׃

15 לָא יְקוּם סָהִיד חַד
בִּגְבַר לְכָל עֲוָיָן וּלְכָל
חוֹבִין בְּכָל חֵטְא דְּיֶחֱטֵי
עַל מֵימַר תְּרֵין סָהֲדִין אוֹ
עַל מֵימַר תְּלָתָא סָהֲדִין
יִתְקַיַּם פִּתְגָּמָא׃

16 אֲרֵי יְקוּם סָהִיד שְׁקַר
בִּגְבַר לְאַסְהָדָא בֵּיהּ
סַטְיָא׃

17 וִיקוּמוּן תְּרֵין גֻּבְרַיָּא
דִּילְהוֹן דִּינָא קֳדָם יְיָ
וּקְדָם כַּהֲנַיָּא וְדַיָּנַיָּא
דִּיהוֹן בְּיוֹמַיָּא הָאִנּוּן׃

18 וְיִתְבְּעוּן דַּיָּנַיָּא יָאוּת
וְהָא סָהִיד שְׁקַר סָהֲדָא
שִׁקְרָא אַסְהֵיד בַּאֲחוּהִי׃

19 וְתַעְבְּדוּן לֵיהּ כְּמָא
דְּחַשִּׁיב לְמֶעְבַּד לַאֲחוּהִי
וּתְפַלֵּי עָבֵיד דְּבִישׁ מב
מִבֵּינָךְ׃

20 וּדְיִשְׁתַּאֲרוּן יִשְׁמְעוּן
וְיִדְחֲלוּן וְלָא יוֹסְפוּן ל
לְמֶעְבַּד עוֹד כְּפִתְגָּמָא
בִּישָׁא הָדֵין בֵּינָךְ׃

יט

10 וְלֹא יִשָּׁפֵךְ דָּם נָקִי בְּקֶרֶב
אַרְצְךָ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ
נַחֲלָה וְהָיָה עָלֶיךָ דָּמִים׃

11 וְכִי יִהְיֶה אִישׁ שֹׂנֵא לְרֵעֵהוּ
וְאָרַב לוֹ וְקָם עָלָיו וְהִכָּהוּ נֶפֶשׁ
וָמֵת וְנָס אֶל־אַחַת הֶעָרִים הָאֵל׃

12 וְשָׁלְחוּ זִקְנֵי עִירוֹ וְלָקְחוּ אֹתוֹ
מִשָּׁם וְנָתְנוּ אֹתוֹ בְּיַד גֹּאֵל הַדָּם
וָמֵת׃

13 לֹא־תָחוֹס עֵינְךָ עָלָיו וּבִעַרְתָּ
דַם־הַנָּקִי מִיִּשְׂרָאֵל וְטוֹב לָךְ׃

14 לֹא תַסִּיג גְּבוּל רֵעֲךָ אֲשֶׁר
גָּבְלוּ רִאשֹׁנִים בְּנַחֲלָתְךָ אֲשֶׁר
תִּנְחַל בָּאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
נֹתֵן לְךָ לְרִשְׁתָּהּ׃

15 לֹא־יָקוּם עֵד אֶחָד בְּאִישׁ
לְכָל־עָוֺן וּלְכָל־חַטָּאת בְּכָל־
חֵטְא אֲשֶׁר יֶחֱטָא עַל־פִּי שְׁנֵי
עֵדִים אוֹ עַל־פִּי שְׁלֹשָׁה־עֵדִים
יָקוּם דָּבָר׃

16 כִּי־יָקוּם עֵד־חָמָס בְּאִישׁ
לַעֲנוֹת בּוֹ סָרָה׃

17 וְעָמְדוּ שְׁנֵי־הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־
לָהֶם הָרִיב לִפְנֵי יְהוָה לִפְנֵי
הַכֹּהֲנִים וְהַשֹּׁפְטִים אֲשֶׁר יִהְיוּ
בַּיָּמִים הָהֵם׃

18 וְדָרְשׁוּ הַשֹּׁפְטִים הֵיטֵב וְהִנֵּה
עֵד־שֶׁקֶר הָעֵד שֶׁקֶר עָנָה בְאָחִיו׃

19 וַעֲשִׂיתֶם לוֹ כַּאֲשֶׁר זָמַם
לַעֲשׂוֹת לְאָחִיו וּבִעַרְתָּ הָרָע
מִקִּרְבֶּךָ׃

20 וְהַנִּשְׁאָרִים יִשְׁמְעוּ וְיִרָאוּ
וְלֹא־יֹסִפוּ לַעֲשׂוֹת עוֹד כַּדָּבָר
הָרָע הַזֶּה בְּקִרְבֶּךָ׃

ιθʹ.

10. Καὶ οὐκ ἐκχυθήσεται αἷμα ἀναίτιον ἐν τῇ γῇ σου, ἣν κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι ἐν κλήρῳ, καὶ οὐκ ἔσται ἐν σοὶ αἵματι ἔνοχος.

11. Ἐὰν δὲ γένηται ἐν σοὶ ἄνθρωπος μισῶν τὸν πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἐνεδρεύσῃ αὐτὸν, καὶ ἐπαναστῇ ἐπ' αὐτὸν, καὶ πατάξῃ αὐτοῦ τὴν ψυχὴν, καὶ ἀποθάνῃ, καὶ φύγῃ εἰς μίαν τῶν πόλεων τούτων.

12. Καὶ ἀποστελοῦσιν ἡ γερουσία τῆς πόλεως αὐτοῦ, καὶ λήψονται αὐτὸν ἐκεῖθεν, καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν εἰς χεῖρας τῶν ἀγχιστευόντων τοῦ αἵματος, καὶ ἀποθανεῖται.

13. Οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός σου ἐπ' αὐτῷ, καὶ καθαριεῖς τὸ αἷμα τὸ ἀναίτιον ἐξ Ἰσραὴλ, ἵνα εὖ σοι γένηται.

14. Οὐ μετακινήσεις ὅρια τοῦ πλησίον σου, ἃ ἔστησαν οἱ πατέρες σου ἐν τῇ κληρονομίᾳ σου, ἣν κατακληρονομήθης ἐν τῇ γῇ, ἣν κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι ἐν κλήρῳ νεμῆσαι αὐτήν.

15. Οὐκ ἐμμενεῖ μάρτυς εἷς μαρτυρῆσαι κατὰ ἀνθρώπου, κατὰ πᾶσαν ἀδικίαν, καὶ κατὰ πᾶν ἁμάρτημα, καὶ κατὰ πᾶσαν ἁμαρτίαν ἣν ἐὰν ἁμάρτῃ. ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων, καὶ ἐπὶ στόματος τριῶν μαρτύρων στήσεται πᾶν ῥῆμα.

16. Ἐὰν δὲ καταστῇ μάρτυς ἄδικος κατὰ ἀνθρώπου, καταλέγων αὐτοῦ ἀσέβειαν.

17. Καὶ στήσονται οἱ δύο ἄνθρωποι, οἷς ἐστιν αὐτοῖς ἡ ἀντιλογία ἔναντι κυρίου, καὶ ἔναντι τῶν ἱερέων, καὶ ἔναντι τῶν κριτῶν, οἳ ἂν ὦσιν ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις.

18. Καὶ ἐξετάσωσιν οἱ κριταὶ ἀκριβῶς, καὶ ἰδοὺ μάρτυς ἄδικος ἐμαρτύρησεν ἀδικίᾳ ἀντέστη κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.

19. Καὶ ποιήσετε αὐτῷ, ὃν τρόπον ἐπονηρεύσατο ποιῆσαι κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. καὶ ἐξαρεῖτε τὸ πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.

20. Καὶ οἱ ἐπίλοιποι, ἀκούσαντες φοβηθήσονται, καὶ οὐ προσθήσουσιν ἔτι ποιεῖν κατὰ τὸ ῥῆμα τὸ πονηρὸν τοῦτο ἐν ὑμῖν.

CAP. XIX.

10. Vt non effundatur ſanguis innoxius in medio Terræ, quā Dominus Deus tuus dabit tibi poſsidendam, ne ſis, ſanguinis reus.

11. Si quis autem odio habens proximum ſuum, inſidiatus fuerit vitæ eius, ſurgensque percuſſerit illum, & mortuus fuerit, fugeritq; ad vnam de ſupradictis urbibus.

12. Mittent ſeniores civitatis illius, & arripient eum de loco effugii, tradentq; in manu proximi, cuius ſanguis effuſus eſt, & morietur.

13. Non miſereberis eius, & auferes innoxium ſanguinem de Iſraël, ut bene ſit tibi.

14. Non aſſumes & transferes terminos proximi tui quos fixerunt priores in poſſeſſione tua, quam Dominus Deus tuus dabit tibi in Terra quam acceperis poſſidendam.

15. Non ſtabit teſtis unus contra aliquem, quicquid illud peccati & facinoris fuerit: ſed in ore duorum aut trium teſtium ſtabit omne verbum.

16. Si ſteterit teſtis mendax contra hominem, accuſans eum prævaricationis.

17. Stabunt ambo, quorum cauſa eſt, ante Dominum in conſpectu ſacerdotum & iudicum qui fuerint in diebus illis.

18. Cumq; diligentiſſimé perſcrutantes invenerint falſum teſtem dixiſſe contra fratrem ſuum mendacium:

19. Reddent ei ſicut fratri ſuo facere cogitavit, & auferes malum de medio tui:

20. Vt audientes cæteri timorem habeant, & nequaquam talia audeant facere.

Das XIX. Capitel.

10. Auff daß nicht vnſchuldig Blut in deinem Lande vergoſſen werde / das dir der HERr dein Gott gibt zum Erbe / vnnd komme Blutſchulden auff dich.

11. Wenn aber jemand haß tregt wider ſeinen Nechſten / vnd lauret auff jn / vnd macht ſich über jn / vnd ſchlegt jhm ſeine Seele todt / vnnd fleucht inn dieſer Städte eine.

12. So ſollen die Elteſten inn ſeiner Stadt hin ſchicken / vnnd von dannen holen laſſen / vnnd jhn in die hände deß Blutrechers geben / daß er ſterbe.

13. Dein augen ſollen ſein nicht verſchonen / vnd ſolt das vnſchuldig Blut auß Jſrael thun / daß dirs wolgehe.

14. Du ſolt deines Nechſten Grentze nicht zu rück treiben / die die vorigen geſetzt haben in deinem Erbtheil / daß du erbeſt im Lande / das dir der HERR dein Gott gegeben hat einzunemen.

15. Es ſol kein einzeler Zeuge wider jemand aufftretten / über jrgend einer Miſſethat oder Sünde / es ſey welcherley Sünd es ſey / die man thun kan / ſondern inn dem mund zweyer oder dreyer Zeugen ſoll die Sache beſtehen.

16. Wenn ein freſeler Zeuge wider jemand aufftritt / über jhn zu bezeugen eine übertrettung.

17. So ſollen die beyde Männer / die eine Sach miteinander haben / für dem HERrn / für den Prieſtern vnd Richtern ſtehen / die zur ſelben zeit ſein werden.

18. Vnnd die Richter ſollen wol forſchen / vnnd wenn der falſche Zeuge hat ein falſch zeugnuß wider ſeinen Bruder gegeben.

19. So ſollet jhr jhm thun / wie er gedacht ſeinem Bruder zu thun / daß du den böſen von dir wegthuſt.

20. Auff daß die andern hören / ſich förchten / vnd nicht mehr ſolche böſe ſtück furnemen zu thun vnter dir.

CHAP. XIX.

10. Afin que le ſang de celui qui eſt innocent ne ſoit eſpandu parmi ton païs, lequel l'Eternel ton Dieu te dōne *en* heritage, & que tu ſois coulpable de meurtre.

11. Mais quand vn homme aura haï ſon prochain, & lui aura dreſſé des embuſches, & ſe ſera eſleué contre lui, & l'aura frapé à mort, & s'en ſera fuï en l'vne de ces villes-la.

12. Lors les anciens de ſa ville enuoyeront, & le tireront de là, & le liureront en la main du prochain garent du ſang, afin qu'il meure.

13. Ton œil ne l'eſpargnera point: ains tu racleras d'Iſrael le meſchef du ſang de l'innocent, & bien te ſera.

14. Tu ne tranſporteras point les bornes de ton prochain, leſquels les predeceſſeurs auront bornees en ton heritage que tu poſſederas, au païs que l'Eternel ton Dieu te donne pour le poſſeder.

15. Vn teſmoin ſeul ne ſera point valable cōtre aucun en quelque forfait & peché que ce ſoit, de quelque peché qu'on aït commis: mais ſur la parole de deux ou de trois teſmoins la choſe ſera valable. 1 . Quand vn faux teſmoin s'eſleuera contre quelcun pour teſtifier de quelque choſe peruerſe cōtre lui:

17. Adonc ces deux hommes-la qui auront debat entre eux, comparoiſtront deuant l'Eternel, en la preſēce des Sacrificateurs & des iuges qui ſerōt en ce temps-la.

18. Et les iuges s'enqueſteront ſoigneuſement: & s'il ſe trouue que ce teſmoin ſoit faux teſmoin, qu'il aît teſtifié fauſſement contre ſon frere:

19. Tu lui feras ainſi qu'il auoit pourpenſé de faire à ſon frere, & ainſi racleras le meſchant du milieu de toi.

20. Et les autres oyans cela craindrōt, & d'oreſenauāt ne ferōt plus ſelon ce meſchāt acte-la au milieu de toi.

יט

21 וְלָא תְחוּס עֵינָךְ נַפְשָׁא חֲלָף נַפְשָׁא עֵינָא חֲלָף עֵינָא שִׁנָּא חֲלָף שִׁנָּא יְדָא חֲלָף יְדָא רַגְלָא חֲלָף רַגְלָא׃

כ

1 אֲרֵי תִפּוֹק לְאַגָּחָא קְרָבָא עַל בַּעֲלֵי דְבָבָךְ וְתֶחֱזֵי סוּסָוָן וּרְתִיכִין עַם סַגִּי מִינָּךְ לָא תִדְחַל מִנְּהוֹן אֲרֵי יְיָ אֱלָהָךְ (מֵימְרֵיהּ) בְּסַעְדָּךְ דְּאַסְּקָךְ מֵאַרְעָא דְמִצְרָיִם׃

2 וִיהֵי כְּמִקְרַבְכוֹן לְאַגָּחָא קְרָבָא וְיִתְקָרֵב כַּהֲנָא וִימַלֵּיל עִם עַמָּא׃

3 וְיֵימַר לְהוֹן שְׁמַע יִשְׂרָאֵל אַתּוּן מִתְקָרְבִין יוֹמָא דֵין לְאַגָּחָא קְרָבָא עַל בַּעֲלֵי דְבָבֵיכוֹן לָא יְזוּעַ לִבְּכוֹן לָא תִדְחֲלוּן וְלָא תִתְבַּהֲתוּן וְלָא תִתַּבְּרוּן מִן קֳדָמֵיהוֹן׃

4 אֲרֵי יְיָ אֱלָהָךְ דִּמְדַבַּר קֳדָמֵיכוֹן לְאַגָּחָא לְכוֹן קְרָב עִם בַּעֲלֵי דְבָבֵיכוֹן לְמִפְרַק יָתְכוֹן׃

5 וִימַלְּלוּן סַרְכַיָּא עִם עַמָּא לְמֵימַר מַן גַּבְרָא דִּבְנָא בֵּיתָא חַדְתָּא וְלָא חַנְכֵיהּ יְהָךְ וִיתוּב לְבֵיתֵיהּ דִּלְמָא יִתְקְטֵל בִּקְרָבָא וּגְבַר אוֹחֲרַן יַחְנְכִינֵּיהּ׃

6 וּמַן גַּבְרָא דִּנְצַב כַּרְמָא וְלָא אַחֲלֵיהּ יְהָךְ וִיתוּב לְבֵיתֵיהּ דִּלְמָא יִתְקְטֵל בִּקְרָבָא וּגְבַר אוֹחֲרַן יַחֲלִינֵּיהּ׃

7 וּמַן גַּבְרָא דְּאָרֵשׂ אִתְּתָא וְלָא נַסְבַהּ יְהָךְ וִיתוּב לְבֵיתֵיהּ דִּלְמָא יִתְקְטֵל בִּקְרָבָא וּגְבַר אוֹחֲרַן יִסְּבִינַּהּ׃

8 וְיוֹסְפוּן סַרְכַיָּא לְמַלָּלָא עִם עַמָּא וְיֵימְרוּן מַן גַּבְרָא דְּדָחִיל וּתְבִיר לִבָּא יְהָךְ וִיתוּב לְבֵיתֵיהּ וְלָא יִתְּבַר יָת לִבָּא דַּאֲחוֹהִי כְּלִבֵּיהּ׃

יט

21 וְלֹא תָחוֹס עֵינֶךָ נֶפֶשׁ בְּנֶפֶשׁ עַיִן בְּעַיִן שֵׁן בְּשֵׁן יָד בְּיָד רֶגֶל בְּרָגֶל׃

כ

1 כִּי־תֵצֵא לַמִּלְחָמָה עַל־אֹיְבֶךָ וְרָאִיתָ סוּס וָרֶכֶב עַם רַב מִמְּךָ לֹא תִירָא מֵהֶם כִּי־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עִמָּךְ הַמַּעַלְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃

2 וְהָיָה כְּקָרָבְכֶם אֶל־הַמִּלְחָמָה וְנִגַּשׁ הַכֹּהֵן וְדִבֶּר אֶל־הָעָם׃

3 וְאָמַר אֲלֵהֶם שְׁמַע יִשְׂרָאֵל אַתֶּם קְרֵבִים הַיּוֹם לַמִּלְחָמָה עַל־אֹיְבֵיכֶם אַל־יֵרַךְ לְבַבְכֶם אַל־תִּירְאוּ וְאַל־תַּחְפְּזוּ וְאַל־תַּעַרְצוּ מִפְּנֵיהֶם׃

4 כִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הַהֹלֵךְ עִמָּכֶם לְהִלָּחֵם לָכֶם עִם־אֹיְבֵיכֶם לְהוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם׃

5 וְדִבְּרוּ הַשֹּׁטְרִים אֶל־הָעָם לֵאמֹר מִי־הָאִישׁ אֲשֶׁר בָּנָה בַיִת־חָדָשׁ וְלֹא חֲנָכוֹ יֵלֵךְ וְיָשֹׁב לְבֵיתוֹ פֶּן־יָמוּת בַּמִּלְחָמָה וְאִישׁ אַחֵר יַחְנְכֶנּוּ׃

6 וּמִי־הָאִישׁ אֲשֶׁר נָטַע כֶּרֶם וְלֹא חִלְּלוֹ יֵלֵךְ וְיָשֹׁב לְבֵיתוֹ פֶּן־יָמוּת בַּמִּלְחָמָה וְאִישׁ אַחֵר יְחַלְּלֶנּוּ׃

7 וּמִי־הָאִישׁ אֲשֶׁר אֵרַשׂ אִשָּׁה וְלֹא לְקָחָהּ יֵלֵךְ וְיָשֹׁב לְבֵיתוֹ פֶּן־יָמוּת בַּמִּלְחָמָה וְאִישׁ אַחֵר יִקָּחֶנָּה׃

8 וְיָסְפוּ הַשֹּׁטְרִים לְדַבֵּר אֶל־הָעָם וְאָמְרוּ מִי־הָאִישׁ הַיָּרֵא וְרַךְ הַלֵּבָב יֵלֵךְ וְיָשֹׁב לְבֵיתוֹ וְלֹא יִמַּס אֶת־לְבַב אֶחָיו כִּלְבָבוֹ׃

ιθ'.

21. Οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός σου ἐπ᾽ αὐτῷ. ψυχὴν ἀντὶ ψυχῆς, ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος, χεῖρα ἀντὶ χειρός, πόδα ἀντὶ ποδός. (καθ᾽ ὅτι ἄν τις δῷ μῶμον τῷ πλησίον, οὕτω δώσετε αὐτῷ.)

ΚΕΦΑΛ. κ'.

1. Ἐὰν δὲ ἐξέλθῃς εἰς πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου, καὶ ἴδῃς ἵππον, καὶ ἀναβάτην, καὶ λαὸν πλείονά σου, οὐ φοβηθήσῃ ἀπ᾽ αὐτῶν, ὅτι κύριος ὁ θεός σου μετὰ σοῦ, ὁ ἀναβιβάσας σε ἐκ γῆς αἰγύπτου.

2. Καὶ ἔσται ὅταν ἐγγίσῃς τῷ πολέμῳ, καὶ προσεγγίσας ὁ ἱερεὺς λαλήσει τῷ λαῷ.

3. Καὶ ἐρεῖ πρὸς αὐτούς. ἄκουε ἰσραήλ, ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε σήμερον εἰς πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν. μὴ ἐκλυέσθω ἡ καρδία ὑμῶν, μὴ φοβεῖσθε, μηδὲ θραύεσθε, μηδὲ ἐκκλίνητε ἀπὸ προσώπου αὐτῶν.

4. Ὅτι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὁ προπορευόμενος μεθ᾽ ὑμῶν, συνεκπολεμῆσαι ὑμῖν τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, καὶ διασῶσαι ὑμᾶς.

5. Καὶ λαλήσουσιν οἱ γραμματεῖς πρὸς τὸν λαὸν, λέγοντες. τίς ὁ ἄνθρωπος ὁ οἰκοδομήσας οἰκίαν καινὴν, καὶ οὐκ ἐνεκαίνισεν αὐτήν; πορευέσθω καὶ ἐπιστραφήτω εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, μὴ ἀποθάνῃ ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ ἄνθρωπος ἕτερος ἐγκαινιεῖ αὐτήν.

6. Καὶ τίς ὁ ἄνθρωπος ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, καὶ οὐκ εὐφράνθη ἐξ αὐτοῦ; πορευέσθω καὶ ἐπιστραφήτω εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, μὴ ἀποθάνῃ ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ ἄνθρωπος ἕτερος εὐφρανθήσεται ἐξ αὐτῆς.

7. Καὶ τίς ὁ ἄνθρωπος, ὅστις μεμνήστευται γυναῖκα, καὶ οὐκ ἔλαβεν αὐτήν; πορευέσθω καὶ ἐπιστραφήτω εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, μὴ ἀποθάνῃ ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ ἄνθρωπος ἕτερος λήψεται αὐτήν.

8. Καὶ προσθήσουσιν οἱ γραμματεῖς λαλῆσαι πρὸς τὸν λαὸν, καὶ ἐροῦσι· τίς ὁ ἄνθρωπος ὁ φοβούμενος, καὶ δειλὸς τῇ καρδίᾳ; πορευέσθω, καὶ ἀποστραφήτω εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, ἵνα μὴ δειλιάνῃ τὴν καρδίαν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ὥσπερ ἡ καρδία αὐτοῦ.

CAP. XIX.

21. Non miſereberis eius, ſed animã pro anima, oculum pro oculo, dentem pro dente, manum pto manu, pedem pro pede exiges.

CAP. XX.

1. Si exieris ad bellum contra hoſtes tuos, & videris equitatus & currus, & maiorem quam tu habeas, adverſarij exercitus multitudinem, non timebis eos: quia Dominus Deus tuus tecum eſt, qui eduxit te de Terra Ægypti.

2. Appropinquante autem iam prælio, ſtabit ſacerdos ante aciem, & ſic loquetur ad populum.

3. Audi Iſraël vos hodie contra inimicos veſtros pugnam committitis, non pertimeſcat cor veſtrũ, nolite metuere, nolite cedere, nec formidetis eos:

4. Quia Dominus Deus veſter in medio veſtri eſt, & pro vobis contra adverſarios dimicabit, ut eruat vos de periculo.

5. Duces quoq; per ſingulas turmas audiente exercitu proclamabunt, Quis eſt homo qui ædificavit domũ novam, & non dedicavit eam? vadat & revertatur in domũ ſuam, ne forte moriatur in bello, & alius dedicet eam. 6. Quis eſt homo qui plantavit vineã, & necdũ fecit eam eſſe communem, de qua veſci omnibus liceat? vadat, & revertatur in domum ſuam: ne forte moriatur in bello, & alius homo eius fungatur officio.

7. Quis eſt homo qui deſpondit uxorem, & non accepit eam? vadat & revertatur in domum ſuam, ne fortè moriatur in bello, & alius homo accipiat eam.

8. His dictis addent reliqua & loquentur ad populum. Quis eſt homo formidoloſus, & corde pavido? vadat, & revertatur in domum ſuã, ne pavere faciat corda fratrum ſuorum, ſicut ipſe timore perterritus eſt.

Das XIX. Capitel.

21. Dein auge ſoll ſein nicht ſchonen/ Seel vmb Seel / Aug vmb Aug/ zan vmb zan / hand vmb hand / fuß vmb fuß.

Das XX. Capitel.

WEnn du in einẽ Krieg zeuchſt/ wider deine Feinde/ vnd ſiheſt Roß vnd Wagen des Volcks / das gröſſer ſey denn du/ ſo förchte dich nicht für jhnen/ denn der HERR dein Gott/ der dich auß Egyptenland geführet hat/ iſt mit dir.

2. Wenn jhr nun hinzukommet zum ſtreit / ſo ſoll der Prieſter herzutretten/ vnd mit dem Volck reden.

3. Vnd zu jnen ſprechen: Jſrael höre zu/ jr gehet heut in den ſtreit wider euer Feinde / euer Hertz verzage nicht/ förchtet euch nicht/ vnd erſchrecket nicht vnd laſt euch nicht grauen für jnen.

4. Denn der HERR euer Gott gehet mit euch/ daß er für euch ſtreite mit euren Feinden/ euch zu helffen.

5. Aber die Amptleute ſollen mit dem Volck reden vnd ſagen: Welcher ein neu Hauß gebauet hat/ vnd hats noch nicht eingeweihet/ der gehe hin vñ bleib in ſeinem Hauſe/ auff daß er nicht ſterbe im Krieg/ vnd ein ander weihe es ein.

6. Welcher einen Weinberg gepflantzet hat/ vnd hat jhn noch nicht gemein gemacht/ der gehe hin vnd bleibe daheime / daß er nicht im Kriege ſterbe/ vnd ein ander mache jn gemein.

7. Welcher ein Weib jhm vertrauet hat/ vnd hat ſie noch nicht heimgeholet/ der gehe hin vnd bleibe daheime/ daß er nicht im Krieg ſterbe/ vnd ein ander hole ſie heim.

8. Vnd die Amptleute ſollen weiter mit dem Volck reden / vnd ſprechen: Welcher ſich förchtet vnd ein verzagt hertz hat/ der gehe hin/ vnd bleibe daheime/ auff daß er nicht auch ſeiner Brüder hertz feig mache/ wie ſein hertz iſt.

CHAP. XIX.

21. Ton œil ne l'eſpargnera point *mais il y aura* vie pour vie, œil pour œil, dent pour dent, main pour main, pied pour pied.

CHAP. XX.

1. Quand tu iras en guerre contre tes ennemis, & verras cheuaux & chariots, vn peuple plus grand que toi, n'aye point peur d'eux, car l'Eternel ton Dieu qui t'a fait monter *hors* du païs d'Egypte, *eſt* auec toi.

2. Et quand ce viendra qu'on approchera du combat, le Sacrificateur s'auancera, & parlera au peuple:

3. Et leur dira, Eſcoute, Iſraël, vous-vous approchez auiourd'hui pour cõbatre vos ennemis que voſtre cœur ne deuiene poĩt laſche: ne craignez point ne ſoies point eſperdus, & ne ſoyez point effrayes à cauſe d'eux.

4. Car l'Eternel voſtre Dieu *eſt* celui qui marche auec vous ponr combatre pour vous contre vos ennemis, *&* pour vous preſeruer.

5. Alors les preuoſts parleront au peuple, diſans, Qui *eſt* celui qui a baſti vne maiſon neufue, & ne l'a point dediee qu'il s'en aille & retourne en ſa maiſõ, de peur qu'il ne meure en la bataille, & qu'vn autre la dedie.

6. Item, qui *eſt* celui qui a planté vne vigne, & n'en a point encore cueilli le fruict pour ſoi? qu'il s'en aille & retourne en ſa maiſon, de peur qu'il ne meure en la bataille, & qu'vn autre en cueille le fruict.

7. Item, qui *eſt* celui qui a fiancé vne femme, & ne l'a point eſpouſee? qu'il s'en aille, & retourne en ſa maiſon, de peur qu'il ne meure en la bataille, & qu'vn autre l'eſpouſe 8. Item, les preuoſts pourſuiuront à parler au peuple, & diront, Qui *eſt* celui qui eſt craintif & laſche de cœur qu'il s'en aille & retourne en ſa maiſõ, afin que le cœur de ſes freres ne ſe fonde comme le ſien.

פתגמיא	הדברים	ΔΕΥΤΕΡΟΝ
כ	כ	κ'.
9 וִיהֵי כַּד יְשֵׁיצוּן סָרְכַיָּא לְמַלָּלָא עִם עַמָּא וִימַנּוּן רַבָּנֵי חֵילָא בְּרֵישׁ עַמָּא׃	9 וְהָיָה כְּכַלֹּת הַשֹּׁטְרִים לְדַבֵּר אֶל־הָעָם וּפָקְדוּ שָׂרֵי צְבָאוֹת בְּרֹאשׁ הָעָם׃	9. Καὶ ἔσται ὅταν παύσωνται οἱ γραμματεῖς λαλοῦντες πρὸς τὸν λαὸν, καὶ καταστήσουσιν ἄρχοντας τῆς στρατιᾶς, προηγουμένους τοῦ λαοῦ.
10 אֲרֵי תִתְקָרַב לְקַרְתָּא לְאַגָּחָא קְרָבָא עֲלַהּ וְתִקְרֵי לַהּ מִלִּין דִּשְׁלָם׃	10 כִּי־תִקְרַב אֶל־עִיר לְהִלָּחֵם עָלֶיהָ וְקָרָאתָ אֵלֶיהָ לְשָׁלוֹם׃	10. Ἐὰν δὲ προσέλθῃς πρὸς πόλιν ἐκπολεμῆσαι αὐτὴν, καὶ ἐκκαλέσῃς αὐτοὺς μετ᾽ εἰρήνης.
11 וִיהֵי אִם שְׁלָם תְּתִיבִנָּךְ וְתִפְתַּח לָךְ וִיהֵי כָּל עַמָּא דְּיִשְׁתְּכַח בַּהּ יְהוֹן לָךְ לְמַסְּקֵי מִסִּין וְיִפְלְחוּנָךְ׃	11 וְהָיָה אִם־שָׁלוֹם תַּעַנְךָ וּפָתְחָה לָךְ וְהָיָה כָּל־הָעָם הַנִּמְצָא־בָהּ יִהְיוּ לְךָ לָמַס וַעֲבָדוּךָ׃	11. Ἐὰν μὲν εἰρηνικὰ ἀποκριθῶσί σοι, καὶ ἀνοίξωσί σοι, ἔσται πᾶς ὁ λαὸς οἱ εὑρεθέντες ἐν τῇ πόλει, ἔσονταί σοι φορολόγητοι, καὶ ὑπήκοοί σοι.
12 וְאִם לָא תַשְׁלֵים עִמָּךְ וְתַעְבֵּיד עִמָּךְ קְרָבָא וּתְצוּר עֲלַהּ׃	12 וְאִם־לֹא תַשְׁלִים עִמָּךְ וְעָשְׂתָה עִמְּךָ מִלְחָמָה וְצַרְתָּ עָלֶיהָ׃	12. Ἐὰν δὲ μὴ ὑπακούσωσί σοι, καὶ ποιήσωσι πρὸς σὲ πόλεμον, περικαθιεῖς αὐτήν.
13 וְיִמְסְרִנַּהּ יְיָ אֱלָהָךְ בִּידָךְ וְתִמְחֵי יָת כָּל דְּכוּרַהּ לְפִתְגָם דְּחָרֶב׃	13 וּנְתָנָהּ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּיָדֶךָ וְהִכִּיתָ אֶת־כָּל־זְכוּרָהּ לְפִי־חָרֶב׃	13 Καὶ παραδώσει αὐτὴν κύριος ὁ θεός σου εἰς χεῖράς σου, καὶ πατάξεις πᾶν ἀρσενικὸν αὐτῆς ἐν φόνῳ μαχαίρας.
14 לְחוֹד נְשַׁיָּא וְטַפְלָא וּבְעִירָא וְכֹל דִּיהֵי בְקַרְתָּא כָּל עֲדָאַהּ תֵּיבוֹז לָךְ וְתֵיכוֹל יָת עֲדָאָה דְּסָנְאָךְ דִּיהַב יְיָ אֱלָהָךְ לָךְ׃	14 רַק הַנָּשִׁים וְהַטַּף וְהַבְּהֵמָה וְכֹל אֲשֶׁר יִהְיֶה בָעִיר כָּל־שְׁלָלָהּ תָּבֹז לָךְ וְאָכַלְתָּ אֶת־שְׁלַל אֹיְבֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָךְ׃	14. Πλὴν τῶν γυναικῶν καὶ τῆς ἀποσκευῆς, καὶ πάντα τὰ κτήνη, καὶ πάντα ὅσα ἂν ὑπάρχῃ ἐν τῇ πόλει, καὶ πᾶσαν τὴν ἀπαρτίαν προνομεύσεις σεαυτῷ, καὶ φαγῇ πᾶσαν τὴν προνομὴν τῶν ἐχθρῶν σου, ὧν κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι.
15 כֵּן תַּעְבֵּיד לְכָל קִרְוַיָּא דְּרְחִיקִין מִנָּךְ לַחְדָּא דְּלָא מִקִּרְוֵי עַמְמַיָּא הָאִלֵּין אִנּוּן׃	15 כֵּן תַּעֲשֶׂה לְכָל־הֶעָרִים הָרְחֹקֹת מִמְּךָ מְאֹד אֲשֶׁר לֹא־מֵעָרֵי הַגּוֹיִם־הָאֵלֶּה הֵנָּה׃	15. Οὕτω ποιήσεις πάσας τὰς πόλεις τὰς μακρὰν οὔσας ἀπὸ σοῦ σφόδρα, αἳ οὐχὶ ἀπὸ τῶν πόλεων τῶν ἐθνῶν τούτων.
16 לְחוֹד מִקִּרְוֵי עַמְמַיָּא הָאִלֵּין דַּייָ אֱלָהָךְ יָהֵיב לָךְ אַחְסָנָא לָא תְיַחֵי כָּל נִשְׁמְתָא׃	16 רַק מֵעָרֵי הָעַמִּים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ נַחֲלָה לֹא תְחַיֶּה כָּל־נְשָׁמָה׃	16. Οὐδὲ ἀπὸ τῶν πόλεων τούτων, ὧν κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι, κληρονομεῖν τὴν γῆν αὐτῶν, οὐ ζωγρήσετε ἀπ᾽ αὐτῶν πᾶν ἐμπνέον.
17 אֲרֵי גַמָּרָא תְּגַמְּרִינּוּן חִתָּאֵי וֶאֱמוֹרָאֵי כְּנַעֲנָאֵי וּפְרִזָּאֵי חִוָּאֵי וִיבוּסָאֵי כְּמָא דְּפַקְדָךְ יְיָ אֱלָהָךְ׃	17 כִּי־הַחֲרֵם תַּחֲרִימֵם הַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי הַכְּנַעֲנִי וְהַפְּרִזִּי הַחִוִּי וְהַיְבוּסִי כַּאֲשֶׁר צִוְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃	17. Ἀλλὰ ἀναθέματι ἀναθεματιεῖτε αὐτοὺς, τὸν χετταῖον, καὶ τὸν ἀμορραῖον, καὶ τὸν χαναναῖον, καὶ τὸν φερεζαῖον, καὶ εὐαῖον, καὶ ἰεβουσαῖον, καὶ γεργεσαῖον, ὃν τρόπον ἐνετείλατό σοι κύριος ὁ θεός σου.
18 בְּדִיל דְּלָא יֵילְפוּן יָתְכוֹן לְמֶעְבַּד כְּכֹל תו תּוֹעֲבָתְהוֹן דַּעֲבָדִין לְטַעֲוָתְהוֹן וּתְחוּבוּן קֳדָם יְיָ אֱלָהֲכוֹן׃	18 לְמַעַן אֲשֶׁר לֹא־יְלַמְּדוּ אֶתְכֶם לַעֲשׂוֹת כְּכֹל תּוֹעֲבֹתָם אֲשֶׁר עָשׂוּ לֵאלֹהֵיהֶם וַחֲטָאתֶם לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃	18. Ἵνα μὴ διδάξωσι ποιεῖν ὑμᾶς πάντα τὰ βδελύγματα αὐτῶν, ὅσα ἐποίησαν τοῖς θεοῖς αὐτῶν, καὶ ἁμαρτήσεσθε ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν.

CAP. XX.

9. Cumque ſiluerint duces exercitus, & finem loquendi fecerint, unuſquisque ſuos ad bellandum cuneos præparabit.

10. Si quando acceſſeris ad expugnandam civitatem offeres ei primùm pacem.

11. Si receperit, & aperuerit tibi portas, cunctus populus qui in ea eſt, ſalvabitur, & ſerviet tibi ſub tributo.

12. Sin autem fœdus inire noluerit, & cœperit contra te bellum, oppugnabis eam.

13. Cumq; tradiderit Dominus Deus tuus illam in manu tua, percuties omne quod in ea generis maſculini eſt, in ore gladij,

14. Abſque mulieribus & infantibus, iumentis & cæteris quæ in civitate ſunt. Omnem prædam exercitui divides, & comedes de ſpolijs hoſtium tuorum, quæ Dominus Deus tuus dederit tibi.

15. Sic facies cunctis civitatibus quæ à te procul valde ſunt, & non ſunt de his urbibus quas in poſſeſſionem accepturus es.

16. De his autem civitatibus quæ dabuntur tibi, nullum omnino permittes vivere.

17. Sed interficies in ore gladij, Hethæum videlicet & Amorrhæum, & Chananæum, Phereſæum, & Hevæum, & Iebuſæum, ſicut præcepit tibi Dominus Deus tuus.

18. Ne forte doceant vos facere cunctas abominationes quas ipſi operati ſunt dijs ſuis, & peccetis in Dominum Deum veſtrum.

Das XX. Capitel.

9. Vnd wenn die Amptleute außgeredt haben mit dem Volck / ſo ſollen ſie die Hauptleute für daß Volck an die ſpitzen ſtellen.

10. Wenn du für eine Stadt zeuchſt/ ſie zubeſtreiten/ſo ſoltu jr den fried anbieten.

11. Antwortet ſie dir friedlich /vnd thut dir auff/ſo ſoll alle das Volck das drinnen funden wirdt / dir zinßbar vnd vnterthan ſein.

12. Will ſie aber nicht friedlich mit dir handeln/ vnd will mit dir kriegen/ ſo belägere ſie.

13. Vnd wenn ſie der HERR dein Gott dir in die hand gibt/ſo ſoltu alles was Männlich drinnen iſt / mit des Schwerts ſcherpffe ſchlagen.

14. Ohn die Weiber/kinder vnd vieh/ vnd alles was in der Stadt iſt/vnd allen Raub ſoltu vnter dich außtheilen/ vnd ſolt eſſen von der Außbeut deiner Feinde/die dir der HERR dein Gott gegeben hat.

15. Alſo ſoltu allen Stetten thun/die ſehr fern von dir ligen / vnd nicht hie von den Städten ſind diſer Völcker.

16. Aber in den Städten diſer Völcker/die dir der HERR dein Gott zum Erbe geben wird/ſoltu nichts leben laſſen/was den odem hat.

17. Sondern ſolt ſie verbannen/ Nemlich die Hethiter/Amoriter/Cananiter/Phereſiter/Heviter vnd Jebuſiter/wie dir der HERR dein GOtt gebotten hat.

18. Auff daß ſie euch nicht leren thun alle die greuel/die ſie jren Göttern thun vnd jr euch verſündigt an dem HErrn eurem Gott.

CHAP. XX.

9. Et ſi toſt que les preuoſts auront acheué de parler au peuple, ils tengeront les chefs des bandes à la teſte de chacune troupe.

10. Quand tu t' approcheras d vne ville pour la combatre, tu lui preſenteras la paix.

11. Lors ſi elle te fait reſponſe de paix, & t' ouure *les portes,* tout le peuple qui ſera trouue en icelle, te ſera tributaire, & te ſeruira.

12 Mais ſi elle n' appointe auec toi, ains qu' elle face la guerre contre toi, lors tu mettras le ſiege á l' encontre.

13. Er quand l'Eternel ton Dieu l' aura liuree en tes mains, tu feras paſſer au trẽchant de l' eſpee tout maſſe eſtant en icelle.

14. Seulement les femmes, la meſgnie, les beſtes, & tout ce qui ſera en la ville, *aſſauoir* tout le butin d' icelle, tu le pilleras pour toi: ſi mangeras le butin de tes ennemis, que l' Eternel ton Dieu t' aura donné.

15. Tu en feras ainſi à toutes les villes qui ſont fort loin de toi, leſquelles ne *ſont* point des villes de ces nations ici.

16. Mais tu ne lairras viure perſonne qui ſoit des villes de ces peuples que l' Eternel ton Dieu te donne *en* heritage.

17. Ains tu ne faudras point à les deſtruire à la façon de l' interdit, *aſſauoir* les Hethiens, les Amorrheens, les Cananeens, les Phereziens, les Heuiens, les Iebuſiens, comme l' Eternel ton Dieu t'a commande.

18 Afin qu' ils ne vous aprenent á faire ſelon toutes leurs abominations qu' ils ont faites à leurs dieux, & que vous ne pechiez contre l' Eternel voſtre Dieu.

כ

19 כִּי־תָצוּר אֶל־עִיר יָמִים רַבִּים לְהִלָּחֵם עָלֶיהָ לְתָפְשָׂהּ לֹא־תַשְׁחִית אֶת־עֵצָהּ לִנְדֹּחַ עָלָיו גַּרְזֶן כִּי מִמֶּנּוּ תֹאכֵל וְאֹתוֹ לֹא תִכְרֹת כִּי הָאָדָם | עֵץ הַשָּׂדֶה לָבֹא מִפָּנֶיךָ בַּמָּצוֹר׃

20 רַק עֵץ אֲשֶׁר־תֵּדַע כִּי לֹא־עֵץ מַאֲכָל הוּא אֹתוֹ תַשְׁחִית וְכָרָתָּ וּבָנִיתָ מָצוֹר עַל־הָעִיר אֲשֶׁר־הִוא עֹשָׂה עִמְּךָ מִלְחָמָה עַד רִדְתָּהּ׃

כ

19 אֲרֵי תְצוּר לְקַרְתָּא יוֹמִין סַגִּיאִין לְאַגָּחָא עֲלַהּ לְמִכְבְּשַׁהּ לָא תְחַבֵּל יַת אִילָנַהּ לַאֲרָמָא עֲלוֹהִי בַּרְזְלָא אֲרֵי מִנֵּיהּ תֵּיכוּל וְיָתֵיהּ לָא תְקוּץ אֲרֵי לָא כַּאֲנָשָׁא אִילַן חַקְלָא לְמֵיעַל מִן קֳדָמָךְ בִּצְיָרָא׃

20 לְחוֹד אִילָן דְּתִידַע אֲרֵי לָא אִילָן דְּמֵיכַל הוּא יָתֵיהּ תְּחַבֵּל וּתְקוּץ ות וְתִבְנֵי כַּרְקוֹמִין עַל ק קַרְתָּא דְּהִיא עָבְדָא עִמָּךְ קְרָבָא עַד דְּתִתְכְּבְשַׁהּ׃

κ΄.

19. Ἐὰν δὲ μὴ περικαθίσῃς περὶ πόλιν, ἡμέρας πλείονας ἐκπολεμῆσαι αὐτὴν, εἰς κατάληψιν αὐτῆς, οὐκ ἐξολοθρεύσεις τὰ δένδρα αὐτῆς, ἐπιβαλεῖν ἐπ᾽ αὐτὰ σίδηρον, ἀλλὰ ἀπ᾽ αὐτοῦ φαγῇ, αὐτὸ δὲ οὐκ ἐκκόψεις. μὴ ἄνθρωπος τὸ ξύλον τὸ ἐν τῷ δρυμῷ εἰσελθεῖν ἀπὸ προσώπου εἰς τὸν χάρακα.

20. Ἀλλὰ τὸ ξύλον ὃ ἐπίστασαι ὅτι οὐ καρπόβρωτόν ἐστι, τοῦτο ἐξολοθρεύσεις, καὶ ἐκκόψεις, καὶ οἰκοδομήσεις χαράκωσιν ἐπὶ τὴν πόλιν, ἥτις ποιεῖ πρὸς σὲ τὸν πόλεμον, ἕως ἂν παραδοθῇ.

כא

1 כִּי־יִמָּצֵא חָלָל בָּאֲדָמָה אֲשֶׁר יְהוָֹה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ לְרִשְׁתָּהּ נֹפֵל בַּשָּׂדֶה לֹא נוֹדַע מִי הִכָּהוּ׃

2 וְיָצְאוּ זְקֵנֶיךָ וְשֹׁפְטֶיךָ וּמָדְדוּ אֶל־הֶעָרִים אֲשֶׁר סְבִיבֹת הֶחָלָל׃

3 וְהָיָה הָעִיר הַקְּרֹבָה אֶל־הֶחָלָל וְלָקְחוּ זִקְנֵי הָעִיר הַהִוא עֶגְלַת בָּקָר אֲשֶׁר לֹא־עֻבַּד בָּהּ אֲשֶׁר לֹא־מָשְׁכָה בְּעֹל׃

4 וְהוֹרִדוּ זִקְנֵי הָעִיר הַהִוא אֶת־הָעֶגְלָה אֶל־נַחַל אֵיתָן אֲשֶׁר לֹא יֵעָבֵד בּוֹ וְלֹא יִזָּרֵעַ וְעָרְפוּ־שָׁם אֶת־הָעֶגְלָה בַּנָּחַל׃

5 וְנִגְּשׁוּ הַכֹּהֲנִים בְּנֵי לֵוִי כִּי בָם בָּחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשָׁרְתוֹ וּלְבָרֵךְ בְּשֵׁם יְהוָה וְעַל־פִּיהֶם יִהְיֶה כָּל־רִיב וְכָל־נָגַע׃

6 וְכֹל זִקְנֵי הָעִיר הַהִוא הַקְּרֹבִים אֶל־הֶחָלָל יִרְחֲצוּ אֶת־יְדֵיהֶם עַל־הָעֶגְלָה הָעֲרוּפָה בַנָּחַל׃

כא

1 אֲרֵי יִשְׁתְּכַח קְטִילָא בְּאַרְעָא דַּייָ אֱלָהָךְ יָהֵיב לָךְ לְמֵירְתַהּ רְמֵי בְּחַקְלָא לָא יְדִיעַ מַן קַטְלֵיהּ׃

2 וְיִפְּקוּן סָבָךְ וְדַיָּנָךְ ני וְיִמְשְׁחוּן לְקִרְוַיָּא די וְסַחְרָנוּת קְטִילָא׃

3 וּתְהֵי קַרְתָּא דְּקָרִיבָא לִקְטִילָא וְיִסְּבוּן סָבֵי קַרְתָּא הַהִיא עֶגְלַת תּוֹרִין דְּלָא אִתְפְּלַח בַּהּ דְּלָא נְגִידַת בְּנִירָא׃

4 וְיַחְתוּן סָבֵי קַרְתָּא הַהִיא יַת עֶגְלְתָא לְנַחְלָא בַּיִּיר דְּלָא יִתְפְּלַח בֵּיהּ וְלָא יִזְדְּרַע וְיִקְפוּן תַּמָּן יַת עֶגְלְתָא בְּנַחְלָא׃

5 וְיִתְקָרְבוּן כַּהֲנַיָּא בְּנֵי לֵוִי אֲרֵי בְהוֹן אִתְרְעִי ייי אֱלָהָךְ לְשַׁמָּשׁוּתֵיהּ ול וּלְבָרָכָא בִּשְׁמָא דַּייָ וְעַל מֵימְרֵיהוֹן יְהֵי כָּל דִּין וְכָל מַכְתַּשׁ סְגִירוּ׃

6 וְכֹל סָבֵי קַרְתָּא הַהִיא דְּקָרִיבִין לִקְטִילָא יַסְחוּן יַת יְדֵיהוֹן עַל עֶגְלְתָא דִּנְקִיפָא בְּנַחְלָא׃

ΚΕΦΑΛ. κα΄.

1. Ἐὰν δὲ εὑρεθῇ τραυματίας ἐν τῇ γῇ, ἣν κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι κληρονομῆσαι, πεπτωκὼς ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ οὐκ οἴδασι τὸν πατάξαντα.

2. Ἐξελεύσεται ἡ γερουσία σου καὶ οἱ κριταί σου, καὶ ἐκμετρήσουσιν ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς κύκλῳ τοῦ τραυματίου.

3. Καὶ ἔσται ἡ πόλις ἡ ἐγγίζουσα τῷ τραυματίᾳ, καὶ λήψεται ἡ γερουσία τῆς πόλεως ἐκείνης δάμαλιν ἐκ βοῶν, ἥτις οὐκ εἴργασται, καὶ ἥτις οὐχ εἵλκυσε ζυγόν.

4. Καὶ καταβιβάσουσιν ἡ γερουσία τῆς πόλεως ἐκείνης τὴν δάμαλιν εἰς φάραγγα τραχεῖαν, ἥτις οὐκ εἴργασται, οὐδὲ σπείρεται, καὶ νευροκοπήσουσι τὴν δάμαλιν ἐν τῇ φάραγγι.

5. Καὶ προσελεύσονται οἱ ἱερεῖς οἱ Λευῖται, ὅτι αὐτοὺς ἐξελέξατο κύριος ὁ θεός σου, παρεστηκέναι αὐτῷ, καὶ εὐλογεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τῷ στόματι αὐτῶν ἔσται πᾶσα ἀντιλογία, καὶ πᾶσα ἁφή.

6. Καὶ πᾶσα ἡ γερουσία τῆς πόλεως ἐκείνης, οἱ ἐγγίζοντες τῷ τραυματίᾳ, νίψονται τὰς χεῖρας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τῆς δαμάλεως τῆς νενευροκοπημένης ἐν τῇ φάραγγι.

CAP. XX.

19. Quando obſederis civitatem multo tempore, & munitionibus circumdederis ut expugnes eam, non ſuccîdes arbores de quibus veſci poteſt, nec ſecuribus per circuitum debes vaſtare regionẽ: quoniam lignum eſt, & non homo, nec poteſt bellantium contra te augere numerum.

20. Si qua autem ligna non ſunt pomifera, ſed agreſtia, & in cæteros apta uſus, ſuccide, & inſtrue machinas, donec capias civitatem quæ contra te dimicat.

CAP. XXI.

1. Quando inventum fuerit in terra quam Dominus Deus tuus daturus eſt tibi, hominis cadaver occiſi & ignorabitur cædis reus.

2. Egredientur maiores natu, & iudices tui, & metientur à loco cadaveris ſingularum per circuitum ſpatia civitatum:

3. Et quam viciniorem cæteris eſſe perſpexerint, ſeniores civitatis illius tollent vitulam de armento, quæ non traxit iugum, nec terram ſcidit vomere.

4. Et ducent eam ad vallem aſperam atq; ſaxoſam, quæ nunquam arata eſt, nec ſementẽ recepit: & cædent in ea cervices vitulæ.

5. Accedentq; ſacerdotes filij Levi, quos elegerit Dominus Deus tuus ut miniſtrẽt ei, & benedicant in nomine eius, & ad verbũ eorũ omne negotium pendet: & quicquid mundum vel immundum eſt, iudicetur,

6. Et venient maiores natu civitatis illius ad interfectum, lavabuntque manus ſuas ſuper vitulam quæ in valle percuſſa eſt.

Das XX. Capitel.

19. Wenn du für einer Stadt lange zeit ligen muſt/wider die du ſtreiteſt ſie zuerobern/ſo ſoltu die Bäume nicht verderben/daß du mit Exten dran fahreſt/denn du kanſt davon eſſen/darumb ſoltu ſie nicht außrotten/Iſts doch holtz auff dem Felde/vnnd nicht menſch/daß es für dir ein Bolwerck ſein müge.

20. Welchs aber Bäume ſind/die du weiſt daß man nicht davon iſſet/die ſolt du verderben vnd außrotten/vnnd Bolwerck drauß bauen wider die Stadt/die mit dir krieget/biß daß du jhr mechtig werdeſt.

Das XXI. Capitel.

WEnn man einen erſchlagenen findet im Lande/daß dir der HERR dein Gott geben wird einzunemen/vnnd ligt im Felde/vnnd man nicht weiß/wer jhn geſchlagen hat.

2. So ſollen deine Elteſten vnd Richter hinauß gehen/vnnd von dem erſchlagenen meſſen an die ſtädte/die vmbher ligen.

3. Welche Stadt die neheſt iſt/derſelben Elteſten ſollen eine junge Kue von den rindern nemen/damit man nicht gearbeitet hat/noch am Joch gezogen hat.

4. Vnnd ſollen ſie hinab führen in einen kieſichten grund/der weder gearbeitet noch beſeet iſt/vnd daſelbs im grund jr den halß abhauen.

5. Da ſollen herzu kommen die Prieſter/die Kinder Levi (Denn der HERr dein Gott hat ſie erwehlet/daß ſie jhm dienen/vnd ſeinen Namen loben/vnnd nach jrem Mund ſollen alle ſachen vnd alle ſchäden gehandelt werden.)

6. Vnd alle Elteſten derſelben Stadt ſollen herzu tretten zu dem erſchlagenen/vnnd jhre hende waſchen über die junge Kue/der im grund der halß abgehauen iſt.

CHAP. XX.

19. Quand tu tiendras vne ville aſſigee par pluſieurs iours, la batant pour la prẽdre, tu ne degaſteras point les arbres d'icelle auancãt la coignee deſſus: car tu pourras manger d'iceux, & pourtant tu ne les couperas point, (car l'arbre des chãps *eſt* vn homme pour les employer au ſiege.

20. Mais tu degaſteras & couperas ſeulement les arbres que tu cognoiſtras n'eſtre point arbres fructiers: & en baſtiras des forts contre la ville qui guerroye contre toi, iuſques à tant qu'elle ſoit ſubiuguee.

CAP. XX.

1. Quand il ſe trouuera ſur la terre que l'Eternel ton Dieu te doñe pour la poſſeder, vn homme qui ait eſté tué, giſant au champ, *&* qu'on ne ſaura qui l'aura tué:

2. Lors tes anciens & tes iuges ſortiront, & meſureront depuis l'homme qui aura eſté tué iuſques aux villes qui ſont tout à l'entour d'icelui.

3. Puis les anciens de la plus prochaine ville de l'homme qui aura eſté tué, prendront vne ieune vache du troupeau, de la quelle on ne ſe ſoit point ſerui, *&* qui n'ait point tiré au ioug.

4. Et les anciens de ceſte ville la feront deſcendre la ieune vache en vne vallee rude, en laquelle on ne laboure, ne ſeme, & là en la vallee ils decolleront la ieune vache.

5. Et les Sacrificateurs fils de Leui s'approcheront (car l'Eternel tõ Dieu les a choiſis pour lui miniſtrer, & pour benir au nom de l'Eternel, & a fin qu'a leur parole toute cauſe & toute playe ſoit definie.)

6. Lors tous les anciens de ceſte ville-la, qui ſeront les plus pres de l'homme qui aura eſté tué, laueront leurs mains ſur la ieune vache decollee en la vallee.

כא

7 וְיָתִיבוּן וְיֵימְרוּן יְדָנָא
לָא אֲשַׁדָא יַת דְּמָא הָדֵין
וְעֵינָנָא לָא חֲזָאָה׃

8 כַּהֲנַיָּא יֵימְרוּן כַּפַּר
לְעַמָּךְ יִשְׂרָאֵל דִּפְרַקְתָּא
יְהֹוָה וְלָא תִתֵּן חוֹבַת דַּם
זַכַּי בְּגוֹ עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל וי
וְיִתְכַּפַּר לְהוֹן עַל דְּמָא׃

9 וְאַתְּ תְּבַלֵּי אַשְׁדֵי דַם
זַכַּי מִבֵּינָךְ אֲרֵי תַעְבֵּד דכ
דְּכָשַׁר קֳדָם יְיָ׃

10 אֲרֵי תִפּוֹק לְאַגָּחָא
קְרָבָא עַל בַּעֲלֵי דְבָבָךְ
וְיִמְסְרִינּוּן יְיָ אֱלָהָךְ בִּידָךְ
וְתִשְׁבֵּי שִׁבְיְהוֹן׃

11 וְתֶחֱזֵי בְּשִׁבְיָא אִתְּתָא
שַׁפִּירַת חֵזוּ וְתִתְרְעֵי בַהּ
וְתִסְּבַהּ לָךְ לְאִנְתּוּ׃

12 וְתַעֲלִינַּהּ לְגוֹ בֵּיתָךְ ו
וּתְגַלַּח יַת רֵישַׁהּ וּתְרַבֵּי
יַת טוּפְרָהָא׃

13 וְתַעְדֵּי יַת כְּסוּת
שִׁבְיַהּ מִינַּהּ וְתֵתֵב בְּבֵיתָךְ
וְתִבְכֵּי יַת אֲבוּהָא וְיַת
אִמַּהּ יְרַח יוֹמִין וּבָתַר כ
כֵּן תֵּעוֹל לְוָתַהּ וְתִבְעֲלִינַּהּ
וּתְהֵי לָךְ לְאִתּוּ׃

14 וִיהֵי אִם לָא תִתְרְעֵי
בַהּ וְתִפְטְרִינַּהּ לְנַפְשַׁהּ
וְזַבָּנָא לָא תְזַבְּנִינַּהּ
בְּכַסְפָּא לָא תִתַּגַּר בַּהּ
חֲלַף דְּעַנֵּיתַהּ׃

15 אֲרֵי יֶהֶוְיָן לִגְבַר תַּרְתֵּין
נְשִׁין חֲדָא רְחוּמְתָּא
וַחֲדָא שְׂנוּאֲתָא וִילִידָן
לֵיהּ בְּנִין רְחוּמְתָּא וש
וּשְׂנוּאֲתָא וִיהֵי בְרָא
בֻּכְרָא לִסְנוּאֲתָא׃

16 וִיהֵי בְּיוֹמָא דְיַחְסֵין
לִבְנוֹהִי יַת דִּיהֵי לֵיהּ לֵית
לֵיהּ רְשׁוּ לְבַכָּרָא יַת בַּר
רְחוּמְתָּא עַל אַפֵּי בַר
שְׂנוּאֲתָא בֻּכְרָא׃

כא

7 וְעָנוּ וְאָמְרוּ יָדֵינוּ לֹא שָׁפְכָה
אֶת־הַדָּם הַזֶּה וְעֵינֵינוּ לֹא רָאוּ׃

8 כַּפֵּר לְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־
פָּדִיתָ יְהוָה וְאַל־תִּתֵּן דָּם
נָקִי בְּקֶרֶב עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וְנִכַּפֵּר
לָהֶם הַדָּם׃

9 וְאַתָּה תְּבַעֵר הַדָּם הַנָּקִי
מִקִּרְבֶּךָ כִּי־תַעֲשֶׂה הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי
יְהוָה׃

10 כִּי־תֵצֵא לַמִּלְחָמָה עַל־
אֹיְבֶיךָ וּנְתָנוֹ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּיָדֶךָ
וְשָׁבִיתָ שִׁבְיוֹ׃

11 וְרָאִיתָ בַּשִּׁבְיָה אֵשֶׁת יְפַת־
תֹּאַר וְחָשַׁקְתָּ בָהּ וְלָקַחְתָּ לְךָ
לְאִשָּׁה׃

12 וַהֲבֵאתָהּ אֶל־תּוֹךְ בֵּיתֶךָ
וְגִלְּחָה אֶת־רֹאשָׁהּ וְעָשְׂתָה
אֶת־צִפָּרְנֶיהָ׃

13 וְהֵסִירָה אֶת־שִׂמְלַת שִׁבְיָהּ
מֵעָלֶיהָ וְיָשְׁבָה בְּבֵיתֶךָ וּבָכְתָה
אֶת־אָבִיהָ וְאֶת־אִמָּהּ יֶרַח יָמִים
וְאַחַר כֵּן תָּבוֹא אֵלֶיהָ וּבְעַלְתָּהּ
וְהָיְתָה לְךָ לְאִשָּׁה׃

14 וְהָיָה אִם־לֹא חָפַצְתָּ בָּהּ
וְשִׁלַּחְתָּהּ לְנַפְשָׁהּ וּמָכֹר לֹא־
תִמְכְּרֶנָּה בַּכָּסֶף לֹא־תִתְעַמֵּר בָּהּ
תַּחַת אֲשֶׁר עִנִּיתָהּ׃

15 כִּי־תִהְיֶיןָ לְאִישׁ שְׁתֵּי נָשִׁים
הָאַחַת אֲהוּבָה וְהָאַחַת שְׂנוּאָה
וְיָלְדוּ־לוֹ בָנִים הָאֲהוּבָה וְהַשְּׂנוּאָה
וְהָיָה הַבֵּן הַבְּכֹר לַשְּׂנִיאָה׃

16 וְהָיָה בְּיוֹם הַנְחִילוֹ אֶת־בָּנָיו
אֵת אֲשֶׁר־יִהְיֶה לוֹ לֹא יוּכַל לְבַכֵּר
אֶת־בֶּן־הָאֲהוּבָה עַל־פְּנֵי בֶן־
הַשְּׂנוּאָה הַבְּכֹר׃

κα.

7. Καὶ ἀποκριθέντες ἐροῦσιν· αἱ χεῖρες ἡμῶν οὐκ ἐξέχεαν τὸ αἷμα τοῦτο, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν οὐχ ἑωράκασιν.

8. Ἵλεως γενοῦ τῷ λαῷ σου Ἰσραήλ, οὓς ἐλυτρώσω ἐκ γῆς Αἰγύπτου κύριε, ἵνα μὴ γένηται αἷμα ἀναίτιον ἐν τῷ λαῷ σου Ἰσραήλ· καὶ ἐξιλασθήσεται αὐτοῖς τὸ αἷμα.

9. Σὺ δὲ ἐξαρεῖς τὸ αἷμα τὸ ἀναίτιον ἐξ ὑμῶν αὐτῶν, ἐὰν ποιήσετε τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀρεστὸν ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου.

10. Ἐὰν δὲ ἐξέλθῃς εἰς πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου, καὶ παραδῷ αὐτοὺς κύριος ὁ θεός σου εἰς τὰς χεῖράς σου, καὶ προνομεύσῃς τὴν προνομὴν αὐτῶν.

11. Καὶ ἴδῃς ἐν τῇ προνομῇ γυναῖκα καλὴν τῷ εἴδει, καὶ ἐνθυμηθῇς αὐτῆς, καὶ λάβῃς αὐτὴν σεαυτῷ γυναῖκα.

12. Καὶ εἰσάξῃς αὐτὴν ἔνδον εἰς τὴν οἰκίαν σου, καὶ ξυρήσῃς τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, καὶ περιονυχίσῃς αὐτήν.

13. Καὶ περιελεῖς τὰ ἱμάτια τῆς αἰχμαλωσίας αὐτῆς ἀπ᾽ αὐτῆς, καὶ καθιεῖται ἐν τῇ οἰκίᾳ σου, καὶ κλαύσεται τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα μηνὸς ἡμέρας, καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσῃ πρὸς αὐτήν, καὶ συνοικισθήσῃ αὐτῇ, καὶ ἔσται σου γυνή.

14. Καὶ ἔσται ἐὰν μὴ θέλῃς αὐτήν, ἐξαποστελεῖς αὐτὴν ἐλευθέραν, καὶ πράσει οὐ πραθήσεται ἀργυρίου· οὐκ ἀθετήσεις αὐτήν, διότι ἐταπείνωσας αὐτήν.

15. Ἐὰν δὲ γένωνται ἀνθρώπῳ δύο γυναῖκες, μία αὐτῶν ἠγαπημένη, καὶ μία αὐτῶν μισουμένη, καὶ τέκωσιν αὐτῷ ἡ ἠγαπημένη καὶ ἡ μισουμένη, καὶ γένηται υἱὸς πρωτότοκος τῆς μισουμένης.

16. Καὶ ἔσται ᾗ ἂν ἡμέρᾳ κατακληροδοτῇ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ, οὐ δυνήσεται πρωτοτοκεῦσαι τὸν υἱὸν τῆς ἠγαπημένης, ὑπεριδὼν τὸν υἱὸν τῆς μισουμένης τὸν πρωτότοκον.

CAP. XXI.

7. Et dicent, Manus noſtræ non effuderunt ſanguinem hunc, nec oculi viderunt.

8. Propitius eſto populo tuo Iſrael, quem redemiſti Domine, & ne reputes ſanguinem innocentem in medio populi tui Iſraél. Et auferetur ab eis reatus ſanguinis.

9. Tu autem alienus eris ab innocentis cruore, qui fuſus eſt, cùm feceris quod præcepit Dominus.

10. Si egreſſus fueris ad pugnam contra inimicos tuos, & tradiderit eos Dominus Deus tuus in manu tua, captivosque duxeris.

11. Et videris in numero captivorum mulierem pulchram, & adamaveris eam, volueriſq́; habere vxorem,

12. Introduces eam in domum tuam: quæ radet cæſariem, & circumcîdet ungues,

13. Et deponet veſtem in qua capta eſt: ſedensque in domo tua, flebit patrem & matrem ſuam vno menſe: & poſtea intrabis ad eam, dormieſq́; cum illa, & erit uxor tua.

14. Si autem poſtea non ſederit animo tuo, dimittes eam liberam, nec vendere poteris pecunia, nec opprimere per potentiam: quia humiliaſti eam.

15. Si habuerit homo vxores duas, vnam dilectam, & alteram odioſam genueritque ex eis liberos, & fuerit filius odioſæ primogenitus,

16. Volueritq́; ſubſtantiam inter filios ſuos dividere: non poterit filium dilectæ facere primogenitum, & præferre filio odioſæ.

Das XXI. Capitel.

7. Vnd ſollen antworten/ vnnd ſagen: Vnſer hände haben diß Blut nicht vergoſſen/ ſo habens auch vnſer augen nit geſehen.

8. Sey gnedig deinem Volck Iſrael/ das du der HErr erlöſet haſt/ lege nicht das vnſchuldige Blut auff dein Volck Iſrael/ So werden ſie über dem Blut verſöhnet ſein.

9. Alſo ſolt du das vnſchuldige Blut von dir thun/ daß du thuſt was recht iſt für den augen deß HERRN.

10. Wenn du in einen Streit zeuchſt wider deine feinde/ vnd der HErr dein Gott gibt dir ſie in deine hände/ daß du jre Gefangen wegführeſt.

11. Vnd ſiheſt vnter den Gefangenen ein ſchön Weib/ vnd haſt luſt zu jr/ daß du ſie zum Weibe nemeſt.

12. So führe ſie in dein hauß/ vnd laß jhr das haar abſcheren/ vnd jhre negel beſchneiden.

13. Vnnd die Kleider ablegen/ darinnen ſie gefangen iſt/ vnd laß ſie ſitzen in deinem hauſe/ vnd beweinẽ einen Mond lang jhren Vater vnd jre Muter/ darnach ſchlaff bey jr/ vnd nimm ſie zu der Ehe/ vnd laß ſie dein Weib ſein.

14. Wenn du aber nicht luſt zu jr haſt/ ſo ſolt du ſie außlaſſen/ wo ſie hin will/ vñ nicht vmb Gelt verkauffen noch verſetzen/ darumb daß du ſie gedemütiget haſt.

15. Wenn jemand zwey Weiber hat/ Eine die er lieb hat/ vnnd eine die er haſſet/ vnd ſie jm Kinder geberen/ beyde die liebe vnd die feindſelige/ daß der Erſtgeborner der feindſeligen iſt.

16. Vnd die zeit kompt/ daß er ſeinen Kindern das Erbe außtheile/ So kan er nicht den Son der liebſten zum Erſtgebornen Son machen/ für den erſtgebornen Son der feindſeligen.

CHAP. XXI.

7. Et prendront la parole, & diront, Nos mains n'ont point eſpandu ce ſang, nos yeux auſſi ne l'ont point veu *eſpandre*.

8. O Eternel ſois propice à ton peuple Iſrael que tu as racheté, & n'impute point le meſchef du ſang innocent au milieu de ton peuple Iſrael. Et le meurtre ſera reparé pour eux.

9. Et tu racleras le meſchef du ſang innocent du milieu de toi, d'autant que tu auras fait ce que l'Eternel approuue & trouue droit.

10. Quand tu ſeras allé en guerre contre tes ennemis, & que l'Eternel tõ Dieu les aura liurés en ta main, & en auras amené des priſoniers:

11. Si tu vois entre les priſonniers vne femme de belle taille, & que tu l'aimes pour te la prendre à femme:

12. Alors tu la meneras en ta maiſon, & elle raira ſa teſte, & fera ſes ongles:

13. Et oſtera de deſſus ſoi les veſtemens qu'elle auoit en ſa captiuite, & demeurera en ta maiſon, & pleurera ſon pere & ſa mere vn mois entier: & puis tu viendras vers elle, & lui ſeras mari, & elle te ſera pour femme.

14. S'il aduient qu'elle ne te plaiſe plus, tu l'enuoyeras à ſa volonté, & ne la pourras aucunemẽt vendre pour argent, ni en faire aucune trafique, d'autant que tu l'auras humiliee.

15. Quand vn homme aura deux femmes, l'vne aimee & l'autres haïe, & qu'elles lui auront enfanté des enfans, tant l'aimee que celle qui eſt haïe, & que le fils aiſné ſoit de celle qui eſt haïe.

16. Quand ce viendra au iour qu'il partagera à ſes enfans ce qu'il aura, alors il ne pourra pas faire aiſné le fils de l'aimee deuant le fils de celle qui eſt haïe, leqnel eſt premier-né:

כא

17 אֲרֵי יַת בֻּכְרָא בַּר שְׂנוּאֲתָא יַפְרֵישׁ לְמִתַּן לֵיהּ תְּרֵין חוּלָקִין בְּכֹל דְּיִשְׁתְּכַח לֵיהּ אֲרֵי הוּא רֵישׁ תְּקְפֵיהּ לֵיהּ חֲזְיָא בְּכֵירוּתָא׃

18 אֲרֵי יְהֵי לִגְבַר בַּר סָטֵי וּמָרוֹד לֵיתוֹהִי מְקַבֵּל לְמֵימַר אֲבוּהִי וּלְמֵימַר אִמֵּיהּ וּמַלְפִין יָתֵיהּ וְלָא מְקַבֵּיל מִנְּהוֹן׃

19 וְיֶחְדוּן בֵּיהּ אֲבוּהִי וְאִמֵּיהּ וְיַפְּקוּן יָתֵיהּ לִקְדָם סָבֵי קַרְתֵּיהּ וְלִתְרַע בֵּית דִּין אַתְרֵיהּ׃

20 וְיֵימְרוּן לְסָבֵי קַרְתֵּיהּ בְּרַנָא דֵּין סָטֵי וּמָרוֹד לֵיתוֹהִי מְקַבֵּל לְמֵימְרַנָא זָלֵיל בְּשַׂר וְסָבֵא חֲמַר׃

21 וְיִרְגְּמוּנֵּיהּ כָּל אֱנָשֵׁי קַרְתֵּיהּ בְּאַבְנַיָּא וִימוּת וּתְפַלֵּי עָבֵיד דְּבִישׁ מִבֵּינָךְ וְכָל יִשְׂרָאֵל יִשְׁמְעוּן וְיִדְחֲלוּן׃

22 וַאֲרֵי יְהֵי בִּגְבַר חוֹבַת דִּין דִּקְטוֹל וְיִתְקְטֵל וְתִצְלוֹב יָתֵיהּ עַל צְלִיבָא׃

23 לָא תְבִית נְבִילְתֵּיהּ עַל צְלִיבָא אֲרֵי מִקְבַּר תִּקְבְּרִנֵּיהּ בְּיוֹמָא הַהוּא אֲרֵי עַל דְּחָב קֳדָם יְיָ אִצְטְלֵב וְלָא תְסָאֵיב יַת אַרְעָךְ דַּייָ אֱלָהָךְ יָהֵיב לָךְ אַחְסָנָא׃

כב

1 לָא תֶחְזֵי יַת תּוֹרָא דַּאֲחוּךְ אוֹ יַת אִמְּרֵיהּ דְּטָעַן וְתִתְכְּבֵישׁ מִנְּהוֹן אֲתָבָא תְּתֵיבִנּוּן לַאֲחוּךְ׃

2 וְאִם לָא קָרִיב אֲחוּךְ לְוָתָךְ וְלָא יְדַעְתְּ לֵיהּ וְתִכְנְשִׁנֵּיהּ לְגוֹ בֵּיתָךְ וִיהֵי עִמָּךְ עַד דְּתִבַע אֲחוּךְ יָתֵיהּ וְתָתֵיבִנֵּיהּ לֵיהּ׃

כא

17 כִּי אֶת־הַבְּכֹר בֶּן־הַשְּׂנוּאָה יַכִּיר לָתֶת לוֹ פִּי שְׁנַיִם בְּכֹל אֲשֶׁר־יִמָּצֵא לוֹ כִּי־הוּא רֵאשִׁית אֹנוֹ לוֹ מִשְׁפַּט הַבְּכֹרָה׃

18 כִּי־יִהְיֶה לְאִישׁ בֵּן סוֹרֵר וּמוֹרֶה אֵינֶנּוּ שֹׁמֵעַ בְּקוֹל אָבִיו וּבְקוֹל אִמּוֹ וְיִסְּרוּ אֹתוֹ וְלֹא יִשְׁמַע אֲלֵיהֶם׃

19 וְתָפְשׂוּ בוֹ אָבִיו וְאִמּוֹ וְהוֹצִיאוּ אֹתוֹ אֶל־זִקְנֵי עִירוֹ וְאֶל־שַׁעַר מְקֹמוֹ׃

20 וְאָמְרוּ אֶל־זִקְנֵי עִירוֹ בְּנֵנוּ זֶה סוֹרֵר וּמֹרֶה אֵינֶנּוּ שֹׁמֵעַ בְּקֹלֵנוּ זוֹלֵל וְסֹבֵא׃

21 וּרְגָמֻהוּ כָּל־אַנְשֵׁי עִירוֹ בָאֲבָנִים וָמֵת וּבִעַרְתָּ הָרָע מִקִּרְבֶּךָ וְכָל־יִשְׂרָאֵל יִשְׁמְעוּ וְיִרָאוּ׃

22 וְכִי־יִהְיֶה בְאִישׁ חֵטְא מִשְׁפַּט־מָוֶת וְהוּמָת וְתָלִיתָ אֹתוֹ עַל־עֵץ׃

23 לֹא־תָלִין נִבְלָתוֹ עַל־הָעֵץ כִּי־קָבוֹר תִּקְבְּרֶנּוּ בַּיּוֹם הַהוּא כִּי־קִלְלַת אֱלֹהִים תָּלוּי וְלֹא תְטַמֵּא אֶת־אַדְמָתְךָ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ נַחֲלָה׃

כב

1 לֹא־תִרְאֶה אֶת־שׁוֹר אָחִיךָ אוֹ אֶת־שֵׂיוֹ נִדָּחִים וְהִתְעַלַּמְתָּ מֵהֶם הָשֵׁב תְּשִׁיבֵם לְאָחִיךָ׃

2 וְאִם־לֹא קָרוֹב אָחִיךָ אֵלֶיךָ וְלֹא יְדַעְתּוֹ וַאֲסַפְתּוֹ אֶל־תּוֹךְ בֵּיתֶךָ וְהָיָה עִמְּךָ עַד דְּרֹשׁ אָחִיךָ אֹתוֹ וַהֲשֵׁבֹתוֹ לוֹ׃

κα´.

17. Ἀλλὰ τὸν πρωτότοκον υἱὸν τῆς μισουμένης ἐπιγνώσεται, δοῦναι αὐτῷ διπλᾶ ἀπὸ πάντων ὧν ἂν εὑρεθῇ αὐτῷ, ὅτι οὗτός ἐστιν ἀρχὴ τέκνων αὐτοῦ, καὶ τούτῳ καθήκει τὰ πρωτοτόκια.

18. Ἐὰν δέ τινι ᾖ υἱὸς ἀπειθὴς, καὶ ἐρεθιστὴς, οὐχ ὑπακούων φωνὴν πατρὸς αὐτοῦ, καὶ φωνὴν μητρὸς αὐτοῦ, καὶ παιδεύσωσιν αὐτὸν, καὶ μὴ εἰσακούῃ αὐτῶν.

19. Καὶ συλλαβόντες αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, ἐξάξουσιν αὐτὸν ἐπὶ τὴν γερουσίαν τῆς πόλεως αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τὴν πύλην τοῦ τόπου αὐτοῦ.

20. Καὶ ἐροῦσι τοῖς ἀνδράσι τῆς πόλεως αὐτοῦ· ὁ υἱὸς ἡμῶν οὗτος ἀπειθεῖ, καὶ ἐρεθίζει, καὶ οὐχ ὑπακούει τῆς φωνῆς ἡμῶν, συμβολοκοπῶν οἰνοφλυγεῖ.

21. Καὶ λιθοβολήσουσιν αὐτὸν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως αὐτοῦ ἐν λίθοις, καὶ ἀποθανεῖται. καὶ ἐξαρεῖς τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν, καὶ οἱ ἐπίλοιποι ἀκούσαντες φοβηθήσονται.

22. Ἐὰν δὲ γένηται ἔν τινι ἁμαρτία κρίμα θανάτου, καὶ ἀποθάνῃ, καὶ κρεμάσητε αὐτὸν ἐπὶ ξύλου.

23 Οὐκ ἐπικοιμηθήσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ξύλου, ἀλλὰ ταφῇ θάψετε αὐτὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅτι κεκατηραμένος ὑπὸ θεοῦ πᾶς κρεμάμενος ἐπὶ ξύλου, καὶ οὐ μιάνητε τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι ἐν κλήρῳ.

ΚΕΦΑΛ. κβ´.

1. Μὴ ἰδὼν τὸν μόσχον τοῦ ἀδελφοῦ σου, ἢ τὸ πρόβατον αὐτοῦ πλανώμενον ἐν τῇ ὁδῷ, ὑπερίδῃς αὐτά. ἀποστροφῇ ἀποστρέψεις αὐτὰ τῷ ἀδελφῷ σου.

2. Ἐὰν δὲ μὴ ἐγγίζῃ ὁ ἀδελφός σου πρὸς σὲ, μηδὲ ἐπίσῃ αὐτὸν, συνάξεις αὐτὰ ἔνδον εἰς τὴν οἰκίαν σου, καὶ ἔσται μετὰ σοῦ, ἕως ἂν ζητήσῃ αὐτὰ ὁ ἀδελφός σου, καὶ ἀποδώσεις αὐτὰ αὐτῷ.

CAP. XXI.

17. Sed filiũ odioſæ agnoſcet primogenitum, dabitque ei de his quæ habuerit cuncta duplicia: iſte eſt enim principium liberorum eius, & huic debentur primogenita.

18. Si genuerit homo filium contumacem & protervum, qui non audierit patris ac matris imperium, & coërcitus obedire contempſerit:

19. Apprehendent eum, & ducent ad ſeniores civitatis illius & ad portam iudicij.

20. Dicentq; ad eos, Filius noſter iſte protervus & contumax eſt, monita noſtra audire contemnit, commeſſationibus vacat, & luxuriæ atque convivijs:

21. Lapidibus eum obruet populus civitatis, & morietur, ut auferatis malum de medio veſtri, & univerſus Iſraël audiens pertimeſcat.

22. Quando peccaverit homo quod morte plectendum eſt, & adiudicatus morti appenſus fuerit in patibulo:

23. Non permanebit cadaver eius in ligno, ſed in eadem die ſepelietur: quia maledictus à Deo eſt qui pendet in ligno; & nequaquam contaminabis Terram tuam quam Dominus Deus tuus dederit tibi in poſſeſſionem.

CAP. XXII.

1. Non videbis bovem fratris tui, aut ovem errantem & præteribis: ſed reduces fratri tuo.

2. Etiamſi non eſt propinquus frater tuus, nec noſti eum: duces in domum tuam. & erunt apud te quamdiu quærat ea frater tuus, & recipiat.

Das XXI. Capitel.

17. Sondern er ſoll den Son der Feindſeligen für den erſten Son erkennen/daß er jm zweyfeltig gebe/alles das für handen iſt / denn derſelbige iſt ſeine erſte krafft vnnd der erſtengeburt Recht iſt ſein.

18. Wenn jemand einen eigenwilligen vnnd vngehorſamen Sohn hat/der ſeines Vaters vnnd Muter ſtimm nicht gehorchet / vnnd wenn ſie jn züchtigen/ jnen nicht gehorchen will.

19. So ſoll jhn ſein Vater vnd Muter greiffen / vnnd zu den Elteſten der Stadt führen/vnd zu dem Thor deſſelben orts.

20. Vnnd zu den Elteſten der Stadt ſagē: Diſer vnſer Sohn iſt eigenwillig vnnd vngehorſam/vnnd gehorcht vnſer ſtimm nicht/vnd iſt ein Schlemmer vnd Trunckenbold.

21. So ſollen jhn ſteinigen/alle Leute derſelbigen Stadt/daß er ſterbe / Vnnd ſolt alſo den böſen von dir thun/das es gantz Iſrael höre vnd ſich förchte.

22. Wenn jemand eine ſünde gethan hat/die des todes wirdig iſt / vnnd wird alſo getödt/das man jn an ein holtz henget.

23. So ſoll ſein Leichnam nicht über nacht an dem holtz bleiben / Sondern ſolt jn deſſelben tags begraben / Denn ein gehenckter iſt verflucht bey GOtt. Auff daß du dein Land nicht vervnreigeſt/daß dir der HERR dein GOtt gibt zum Erbe.

Das XXII. Capitel.

WEnn du deines Bruders Ochſen oder Schaf ſiheſt jrre gehen / ſo ſoltu dich nicht entziehen von jhnen / ſondern ſolt ſie wider zu deinem Bruder führen.

2. Wenn aber dein Bruder dir nicht nahe iſt/vnd kenneſt jn nicht/ſo ſoltu ſie in dein Hauß nemen/daß ſie bey dir ſeyē/ biß ſie dein Bruder ſuche / vnd denn jhm widergebeſt.

CHAP. XXI.

17. Mais il recognoiſtra le fils de celle qui eſt haie pour ſon premier-né, lui donnant la portion de deux de tout ce qui ſe trouuera lui appartenir: car icelui *eſt* le commencement de ſa vigueur: le droit d'aiſneſſe lui *appartient*.

18. Quand vn homme aura vn enfant reueſche & rebelle, n'obeiſſant point à la voix de ſon pere, ni à la voix de ſa mere, & ils l'auront chaſtie, & il ne les aura point eſcoutés.

19. Lors le pere & la mere le prendront, & le meneront aux anciens de ſa ville, & à la porte de ſon lieu.

20. Et diront aux anciens de ſa ville, Ceſtui-ci noſtre fils *eſt* reue ſche & rebelle, il n'obeit point à noſtre voix, *il eſt* gourmand & yurõgne.

21. Et toutes les gens de ſa ville l'aſſommeront de pierres, & il mourra: & ainſi tu racleras le meſchant du milieu de toi, afin que tout Iſraël l'entende & craigne.

22. Quand vn homme aura commis quelque peché digne de mort, & qu'on le fera mourir, & que tu le pēdras ſur le bois.

23. Le corps mort d'icelui ne demeurera point la nuict ſur le bois, ains tu ne faudras point de l'enſeuelir le meſme iour: car celui qui eſt pendu *eſt* malediction de Dieu: parquoi tu ne ſouilleras point ta terre, que l'Eternel ton Dieu te donne *en* heritage.

CHAP. XXII.

1. Tu ne verras point le bœuf ou la menue beſte de ton frere eſgarés & te cacheras d'eux: *ains* tu ne faudras point à les ramener à ton frere.

2. Que ſi ton frere ne demeure point pres de toi, ou que tu ne le cognoiſſes point; tu les retireras meſme dedans ta maiſon, & ſeront auec toi iuſques à ce que tō frere les cerche, & adonc tu les lui rendras.

כב

3 וכן תעביד לחמריה
וכן תעביד לכסותיה וכן
תעביד לכל אבדתא
דאחוך דתיבד מניה ות
ותשכחיניה לית לך רשו
לאתכסאה:

4 לא תחזי ית חמרא
דאחוך או תוריה רמן ב
בארחא ותתכבש מנהון
אקמא תקים עימיה:

5 לא יהי תיקון זין ד
דגבר על איתא ולא יתקן
גבר בתיקוני איתא ארי
מרחק קדם ייי אלהך כל
עביד אלין:

6 ארי תערע קינא ד
דצפרא קדמך בארחא
בכל אילן או על ארעא
אפרוחין או ביעין ואמא
רביעא על אפרוחין א
על ביעין לא תסב אמא
על בניא:

7 שלחא תשלח ית
אמא וית בניא תסב לך
בדיל דייטב לך ותוריך
יומין:

8 ארי תבני ביתא ח
חדתא ותעביד תיקא
לאגרך ולא תשוי חובת
קטול בביתך ארי יפול
דנפיל מיניה:

9 לא תזרע כרמך ע
עירובין דלמא תסתאב
דמערת זרעא דתזרע
ועללת כרמא:

10 לא תרדי בתורא
ובחמרא כחדא:

11 לא תלבש שעטנזא
עמר וכיתן מחובר כחדא:

12 כרוספדין תעביד לך
על ארבע כנפי כסותך
דתתכסי בה:

13 ארי יסב גבר איתתא
ויעול לותה ויסנינה:

כב

3 וְכֵן תַּעֲשֶׂה לַחֲמֹרוֹ וְכֵן תַּעֲשֶׂה
לְשִׂמְלָתוֹ וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְכָל־אֲבֵדַת
אָחִיךָ אֲשֶׁר־תֹּאבַד מִמֶּנּוּ וּמְצָאתָהּ
לֹא תוּכַל לְהִתְעַלֵּם׃

4 לֹא־תִרְאֶה אֶת־חֲמוֹר אָחִיךָ
אוֹ שׁוֹרוֹ נֹפְלִים בַּדֶּרֶךְ וְהִתְעַלַּמְתָּ
מֵהֶם הָקֵם תָּקִים עִמּוֹ׃

5 לֹא־יִהְיֶה כְלִי־גֶבֶר עַל־אִשָּׁה
וְלֹא־יִלְבַּשׁ גֶּבֶר שִׂמְלַת אִשָּׁה
כִּי תוֹעֲבַת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כָּל־
עֹשֵׂה אֵלֶּה׃

6 כִּי יִקָּרֵא קַן־צִפּוֹר לְפָנֶיךָ
בַּדֶּרֶךְ בְּכָל־עֵץ אוֹ עַל־הָאָרֶץ
אֶפְרֹחִים אוֹ בֵיצִים וְהָאֵם רֹבֶצֶת
עַל־הָאֶפְרֹחִים אוֹ עַל־הַבֵּיצִים
לֹא־תִקַּח הָאֵם עַל־הַבָּנִים׃

7 שַׁלֵּחַ תְּשַׁלַּח אֶת־הָאֵם וְאֶת־
הַבָּנִים תִּקַּח־לָךְ לְמַעַן יִיטַב לָךְ
וְהַאֲרַכְתָּ יָמִים׃

8 כִּי תִבְנֶה בַּיִת חָדָשׁ וְעָשִׂיתָ
מַעֲקֶה לְגַגֶּךָ וְלֹא־תָשִׂים דָּמִים
בְּבֵיתֶךָ כִּי־יִפֹּל הַנֹּפֵל מִמֶּנּוּ׃

9 לֹא־תִזְרַע כַּרְמְךָ כִּלְאָיִם פֶּן־
תִּקְדַּשׁ הַמְלֵאָה הַזֶּרַע אֲשֶׁר תִּזְרָע
וּתְבוּאַת הַכָּרֶם׃

10 לֹא־תַחֲרֹשׁ בְּשׁוֹר־וּבַחֲמֹר
יַחְדָּו׃

11 לֹא תִלְבַּשׁ שַׁעַטְנֵז צֶמֶר
וּפִשְׁתִּים יַחְדָּו׃

12 גְּדִלִים תַּעֲשֶׂה־לָּךְ עַל־
אַרְבַּע כַּנְפוֹת כְּסוּתְךָ אֲשֶׁר
תְּכַסֶּה־בָּהּ׃

13 כִּי־יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה וּבָא
אֵלֶיהָ וּשְׂנֵאָהּ׃

κβ'.

3. Οὕτω ποιήσεις τὸν ὄνον αὐτοῦ, καὶ οὕτω ποιήσεις τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, καὶ οὕτω ποιήσεις κατὰ πᾶσαν ἀπώλειαν τοῦ ἀδελφοῦ σου, ὅσα ἐὰν ἀπόληται παρ' αὐτοῦ, καὶ εὑρήσεις αὐτά, οὐ δυνήσῃ ὑπεριδεῖν αὐτά.

4. Οὐχ ὑπερόψει τὸν ὄνον τοῦ ἀδελφοῦ σου, ἢ τὸν μόσχον αὐτοῦ πεπτωκότα ἐν τῇ ὁδῷ, μὴ ὑπερίδῃς αὐτούς, ἀνιστῶν ἀναστήσεις μετ' αὐτοῦ.

5. Οὐκ ἔσται σκεύη ἀνδρὸς ἐπὶ γυναικί, οὐδὲ μὴ ἐνδύσηται ἀνὴρ στολὴν γυναικείαν, ὅτι βδέλυγμα κυρίῳ τῷ θεῷ σου ἐστὶ πᾶς ποιῶν ταῦτα.

6. Ἐὰν δὲ συναντήσῃς νοσσιᾷ ὀρνέων πρὸ προσώπου σου ἐν τῇ ὁδῷ, ἢ ἐπί τινι δένδρῳ, ἢ ἐπὶ τῆς γῆς, νεοσσοῖς ἢ ᾠοῖς, καὶ ἡ μήτηρ θάλπῃ ἐπὶ τῶν νεοσσῶν ἢ ἐπὶ τῶν ᾠῶν, οὐ λήψῃ τὴν μητέρα μετὰ τῶν τέκνων.

7. Ἀποστολῇ ἀποστελεῖς τὴν μητέρα, τὰ δὲ παιδία λήψῃ σεαυτῷ, ἵνα εὖ σοι γένηται, καὶ πολυήμερος ἔσῃ.

8. Ἐὰν δὲ οἰκοδομήσῃς οἰκίαν καινήν, ποιήσεις στεφάνην τῷ δώματί σου, καὶ οὐ ποιήσεις φόνον ἐν τῇ οἰκίᾳ σου, ἐὰν πέσῃ ὁ πεσὼν ἀπ' αὐτῆς

9. Οὐ κατασπερεῖς τὸν ἀμπελῶνά σου διάφορον, ἵνα μὴ ἁγιασθῇ τὸ γένημα, καὶ τὸ σπέρμα, ὃ ἐὰν σπείρῃς μετὰ τοῦ γενήματος τοῦ ἀμπελῶνός σου.

10. Οὐκ ἀροτριάσεις ἐν μόσχῳ καὶ ὄνῳ ἐπὶ τὸ αὐτό.

11. Οὐκ ἐνδύσῃ κίβδηλα, ἔρια, καὶ λινοῦν ἐν τῷ αὐτῷ.

12. Στρεπτὰ ποιήσεις σεαυτῷ ἐπὶ τῶν τεσσάρων κρασπέδων τῶν περιβολαίων σου, ἃ ἂν περιβάλῃ ἐν αὐτοῖς.

13. Ἐὰν δὲ λάβῃ τις γυναῖκα, καὶ συνοικήσῃ αὐτῇ, καὶ μισήσῃ αὐτήν.

CAP. XXII.

3. Similiter facies de aſino, & de veſtimento, & de omni re fratris tui quæ perierit: ſi inveneris eam, ne negligas quaſi alienam.

4. Si videris aſinum fratris tui aut bovem cecidiſſe in via, non deſpicies, ſed ſublevabis cum eo.

5. Non induetur mulier veſte virili, nec vir utetur veſte fœminea: abominabilis enim apud Deum eſt qui facit hæc.

6. Si ambulans per viam, in arbore vel in terra nidum avis inveneris & matrē pullis vel ovis deſuper incubantem: non tenebis eam cum filiis:

7. Sed abire patieris, captos tenens filios: ut bené ſit tibi, & longo vivas tempore.

8. Cum ædificaveris domum novam, facies murum tecti per circuitum: ne effundatur ſanguis in domo tua, & ſis reus labente alio, & in præceps ruente.

9. Non ſeres vineam tuam altero ſemine: ne & ſementis quam ſeviſti, & quæ naſcuntur ex vinea, pariter ſanctificentur.

10. Non arabis in bove ſimul & aſino.

11. Non induêris veſtimento quod ex lana linoq; contextum eſt.

12. Funiculos in fimbriis facies per quatuor angulos pallij tui quo operiris.

13. Si duxerit vir uxorem, & poſtea odio habuerit eam.

Das XXII. Capitel.

3. Alſo ſoltu thun mit ſeinem Eſel/ mit ſeinem Kleid/vnd mit allem verlornen / daß dein Bruder verleuret/vnd du es findeſt/du kanſt dich nit entziehen.

4. Wenn du deines Bruders Eſel oder Ochſen ſiheſt fallen auff dem Wege/ſo ſoltu du dich nicht von jhm entziehen/ſondern ſolt jhm auffhelffen.

5. Ein Weib ſoll nicht Manns gerethe tragen / vnd ein Mann ſoll nicht Weiberkleider anthun/Denn wer ſolches thut / der iſt dem HERRN deinem Gott ein greuel.

6. Wenn du auff dem wege findeſt ein Vogelneſt/ auff einem Baum oder auff der Erden / mit Jungen oder mit äyern/vnd daß die Muter auff den jungen oder auff den äyern ſitzt / ſo ſoltu nicht die Muter mit den Jungen nemen.

7. Sondern ſolt die Muter fliegen laſſen/vnd die jungen nemen/ auff daß dirs wolgehe/vnd lang lebeſt.

8. Wenn du ein neu Hauß baueſt/ſo mache ein lehnen drumb/auff deinem Dache / auff daß du nicht Blut auff dein Hauß ladeſt/wenn jemandt herab fiele.

9. Du ſolt deinen Weinberg nicht mit mancherley beſeen/daß du nicht zur Fülle heiligeſt ſolchen Samen (den du geſeet haſt) neben dem einkommen des Weinbergs.

10. Du ſolt nicht Ackern zu gleich mit einem Ochſen vnd Eſel.

11. Du ſolt nicht anziehen ein Kleid/ von Wollen vnd leinen zugleich gemenget.

12. Du ſolt dir Läplein machen an den vier fittichen deines Mantels / damit du dich bedeckeſt.

13. Wenn jemand ein Weib nimmt/ vnd wird jr gram/wenn er ſie beſchlaffen hat.

CHAP. XXII.

3. Tu feras ainſi de ſon aſne & feras ainſi de ſon veſtement, & feras ainſi de toute choſe que ton frere aura perdue, & laquelle tu auras trouue ayant eſté eſgaree, tu ne t'en pourras cacher.

4. Tu ne verras point l'aſne de ton frere, ou ſon bœuf, tombés par le chemin, & te cacheras d'eux, *ains* tu ne faudras point à *les* releuer auec lui.

5. La femme ne portera point habillement d'homme, & l'homme ne veſtira point veſtement de femme: car quiconque fait telles choſes *eſt* abomination à l'Eternel ton Dieu.

6. Quand tu rencontreras par le chemin, en quelque arbre, ou ſur la terre, vn nid d'oiſeaux, auec les petis ou les œufs, & la mere couuant les petis ou les œufs tu ne prendras point la mere auec les petis;

7. Ains tu ne faudras point de laiſſer aller la mere, & prendras les petis pour toi: afin qu'il te ſoit bien, & que tu allonges *tes* iours.

8. Quand tu baſtiras vne maiſon neuue, tu feras des defenſes tout à l'entour de tō toict: afin que tu ne rendes ta maiſon coulpable de ſang, ſi quelcun tōboit delá.

9. Tu ne planteras point ta vigne de diuerſes ſortes de plant, de peur que ce qu'aura foiſonné le plant que tu auras planté & le rapport de ta vigne ne ſoit pollué.

10. Tu ne laboureras point auec vn aſne & vn bœuf enſemble.

11. Tu ne te veſtiras point de drap tiſſu de diuerſſes eſpeces *aſſauoir* de laine & de lin enſemble.

12. Tu te feras des bandes aux quatre pans de ta robbe, de laquelle tu te couures.

13. Quand quelcun aura pris femme, & qu'eſtant venu vers elle, puis apres il la haïra:

כב

14 וִישַׁוֵּי לַהּ תַּסְקוּפֵי מִלִּין וְיַפֵּק עֲלַהּ שׁוּם בִּישׁ וְיֵימַר יָת אִתְּתָא הָדָא נְסֵבִית וּקְרֵיבִית לְוָתַהּ וְלָא אַשְׁכַּחִית לַהּ בְּתוּלִין׃

15 וְיִסַּב אֲבוּהָא דְעוּלֵימְתָּא וְאִמַּהּ וְיַפְּקוּן יָת בְּתוּלֵי עוּלֵימְתָּא לִקְדָם סָבֵי קַרְתָּא לִתְרַע בֵּית דִּין אַתְרַהּ׃

16 וְיֵימַר אֲבוּהָא דְעוּלֵימְתָּא לְסָבַיָּא יָת בְּרַתִּי יְהָבִית לְגַבְרָא הָדֵין לְאִנְתּוּ וּסְנִינַהּ׃

17 וְהָא הוּא שַׁוִּי תַּסְקוּפֵי מִלִּין לְמֵימַר לָא אַשְׁכַּחִית לִבְרַתָּךְ בְּתוּלִין וְאִלֵּין בְּתוּלֵי בְרַתִּי וְיִפְרְשׂוּן שׁוֹשִׁיפָא קֳדָם סָבֵי קַרְתָּא׃

18 וְיִסְּבוּן סָבֵי קַרְתָּא הַהִוא יָת גַּבְרָא וְיַלְקוּן יָתֵיהּ׃

19 וְיִגְבּוּן יָתֵיהּ מְאָה סִלְעִין דִּכְסַף וְיִתְּנוּן לַאֲבוּהָא דְעוּלֵימְתָּא אֲרֵי אַפֵּיק שׁוּם בִּישׁ עַל בְּתוּלְתָּא דְיִשְׂרָאֵל וְלֵיהּ תְּהֵי לְאִנְתּוּ לֵית לֵיהּ רְשׁוּ לְמִפְטְרַהּ כָּל יוֹמוֹהִי׃

20 וְאִם קֻשְׁטָא הֲוָה פִּתְגָּמָא הָדֵין לָא אִשְׁתְּכַחוּ בְּתוּלִין לְעוּלֵימְתָּא׃

21 וְיַפְּקוּן יָת עוּלֵימְתָּא לִתְרַע בֵּית אֲבוּהָא וְיִרְגְּמוּנַהּ אֱנָשֵׁי קַרְתַּהּ בְּאַבְנַיָּא וִימוּת אֲרֵי עֲבַדַת קְלָנָא בְּיִשְׂרָאֵל לְזַנָּאָה בֵּית אֲבוּהָא וּתְפַלֵּי עָבֵיד דְּבִישׁ מִבֵּינָךְ׃

22 אֲרֵי יִשְׁתְּכַח גְּבַר דְיִשְׁכּוּב עִם אִתְּתָא אִתַּת גְּבַר וִימוּתוּן אַף תַּרְוֵיהוֹן גַּבְרָא דְיִשְׁכּוּב עִם אִתְּתָא וְאִתְּתָא וּתְפַלֵּי עָבֵיד דְּבִישׁ מִיִּשְׂרָאֵל׃

כב

14 וְשָׂם לָהּ עֲלִילֹת דְּבָרִים וְהוֹצִא עָלֶיהָ שֵׁם רָע וְאָמַר אֶת־הָאִשָּׁה הַזֹּאת לָקַחְתִּי וָאֶקְרַב אֵלֶיהָ וְלֹא־מָצָאתִי לָהּ בְּתוּלִים׃

15 וְלָקַח אֲבִי הַנַּעֲרָ וְאִמָּהּ וְהוֹצִיאוּ אֶת־בְּתוּלֵי הַנַּעֲרָ אֶל־זִקְנֵי הָעִיר הַשָּׁעְרָה׃

16 וְאָמַר אֲבִי הַנַּעֲרָ אֶל־הַזְּקֵנִים אֶת־בִּתִּי נָתַתִּי לָאִישׁ הַזֶּה לְאִשָּׁה וַיִּשְׂנָאֶהָ׃

17 וְהִנֵּה־הוּא שָׂם עֲלִילֹת דְּבָרִים לֵאמֹר לֹא־מָצָאתִי לְבִתְּךָ בְּתוּלִים וְאֵלֶּה בְּתוּלֵי בִתִּי וּפָרְשׂוּ הַשִּׂמְלָה לִפְנֵי זִקְנֵי הָעִיר׃

18 וְלָקְחוּ זִקְנֵי הָעִיר־הַהִוא אֶת־הָאִישׁ וְיִסְּרוּ אֹתוֹ׃

19 וְעָנְשׁוּ אֹתוֹ מֵאָה כֶסֶף וְנָתְנוּ לַאֲבִי הַנַּעֲרָה כִּי הוֹצִיא שֵׁם רָע עַל בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל וְלוֹ־תִהְיֶה לְאִשָּׁה לֹא־יוּכַל לְשַׁלְּחָהּ כָּל־יָמָיו׃

20 וְאִם־אֱמֶת הָיָה הַדָּבָר הַזֶּה לֹא־נִמְצְאוּ בְתוּלִים לַנַּעֲרָ׃

21 וְהוֹצִיאוּ אֶת־הַנַּעֲרָ אֶל־פֶּתַח בֵּית־אָבִיהָ וּסְקָלוּהָ אַנְשֵׁי עִירָהּ בָּאֲבָנִים וָמֵתָה כִּי־עָשְׂתָה נְבָלָה בְּיִשְׂרָאֵל לִזְנוֹת בֵּית אָבִיהָ וּבִעַרְתָּ הָרָע מִקִּרְבֶּךָ׃

22 כִּי־יִמָּצֵא אִישׁ שֹׁכֵב עִם־אִשָּׁה בְעֻלַת־בַּעַל וּמֵתוּ גַּם־שְׁנֵיהֶם הָאִישׁ הַשֹּׁכֵב עִם־הָאִשָּׁה וְהָאִשָּׁה וּבִעַרְתָּ הָרָע מִיִּשְׂרָאֵל׃

κβ.

14. Καὶ ἐπιθῇ αὐτῇ προφασιστικοὺς λόγους, καὶ κατενέγκῃ αὐτῆς ὄνομα πονηρὸν, καὶ λέγῃ· τὴν γυναῖκα ταύτην εἴληφα, καὶ προσελθὼν αὐτῇ οὐχ εὕρηκα αὐτῆς παρθενίαν.

15. Καὶ λαβὼν ὁ πατὴρ τῆς παιδὸς καὶ ἡ μήτηρ ἐξοίσουσι τὰ παρθένια τῆς παιδὸς πρὸς τὴν γερουσίαν ἐπὶ τὴν πύλην.

16. Καὶ ἐρεῖ ὁ πατὴρ τῆς παιδὸς τῇ γερουσίᾳ· τὴν θυγατέρα μου ταύτην δέδωκα τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ γυναῖκα, καὶ μισήσας αὐτὴν αὐτός.

17. Ἐπιτίθησιν αὐτῇ προφασιστικοὺς λόγους λέγων. οὐχ εὕρηκα τῇ θυγατρί σου παρθενίαν, καὶ ταῦτα τὰ παρθένια τῆς θυγατρός μου, καὶ ἀναπτύξουσι τὸ ἱμάτιον ἐναντίον τῆς γερουσίας τῆς πόλεως ἐκείνης.

18. Καὶ λήψεται ἡ γερουσία τῆς πόλεως ἐκείνης τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, καὶ παιδεύσουσιν αὐτόν.

19. Καὶ ζημιάσουσιν αὐτὸν ἑκατὸν σίκλους, καὶ δώσουσι τῷ πατρὶ τῆς νεάνιδος, ὅτι ἐξένεγκεν ὄνομα πονηρὸν ἐπὶ παρθένον Ἰσραηλῖτιν, καὶ αὐτοῦ ἔσται γυνή, οὐ δυνήσεται ἐξαποστεῖλαι αὐτὴν τὸν ἅπαντα χρόνον.

20. Ἐὰν δὲ ἐπ᾽ ἀληθείας γένηται ὁ λόγος οὗτος, καὶ μὴ εὑρεθῇ παρθενία τῇ νεάνιδι.

21. Καὶ ἐξάξουσι τὴν νεᾶνιν ἐπὶ τὰς θύρας τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς αὐτῆς, καὶ λιθοβολήσουσιν αὐτὴν λίθοις (οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως αὐτῆς,) καὶ ἀποθανεῖται, ὅτι ἐποίησεν ἀφροσύνην ἐν υἱοῖς Ἰσραὴλ ἐκπορνεῦσαι τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτῆς, καὶ ἐξαρεῖς τὸ πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.

22. Ἐὰν δὲ εὑρεθῇ ἄνθρωπος κοιμώμενος μετὰ γυναικὸς συνῳκισμένης ἀνδρὶ, ἀποκτενεῖτε ἀμφοτέρους, τόν τε ἄνδρα τὸν κοιμώμενον μετὰ τῆς γυναικὸς, καὶ τὴν γυναῖκα, καὶ ἐξαρεῖς τὸ πονηρὸν ἐξ Ἰσραήλ.

CAP. XXII.

14. Quæſieritque occaſiones quibus dimittat eam, obiiciens ei nomen peſſimum, & dixerit, Vxorem hanc accepi, & ingreſſus ad eam non inveni virginem:

15. Tollent eam pater & mater eius, & ferent ſecum ſigna virginitatis eius ad ſeniores urbis qui in porta ſunt:

16. Et dicet pater, Filiam meam dedi huic vxorem: quam quia odit.

17. Imponit ei nomen peſſimum, ut dicat, Non inveni filiam tuam virginem: & ecce hæc ſunt ſigna virginitatis filiæ meæ, expandēt veſtimenta coram ſenioribus civitatis.

18 Apprehendentq́; ſenes urbis illius, virum, & verberabunt illum;

19. Condemnantes inſuper centum ſiclis argenti, quos dabit patri puellæ, quoniam diffamavit nomen peſſimum ſuper virginem Iſraël: habebitq́; eam uxorem, & non poterit dimittere eam omnibus diebus vitæ ſuæ.

20. Quòd ſi verum eſt quod obijcit, & non eſt in puella inventa virginitas:

21. Eiicient eam extra fores domus patris ſui, & lapidibus obruent viri civitatis illius, & morietur: quoniam fecit nefas in Iſraël, ut fornicaretur in domo patris ſui: & auferes malum de medio tui.

22. Si dormierit vir cum uxore alterius, uterque morietur, id eſt adulter & adultera: & auferes malum de Iſraël.

Das XXII. Capitel.

14. Vnd legt jr was ſchendlichs auff/ vnd bringet ein böß geſchrey vber ſie auß/ vnd ſpricht: Das Weib hab ich genommen/ vnd da ich mich zu jhr thet/ fand ich ſie nicht Jungfrau.

15. So ſollen der Vater vnd Muter der Dirnen/ ſie nemen/ vnd für die Elteſten der Stadt in dem Thor herfür bringen/ der Dirnen Jungfrauſchafft.

16. Vnnd der Dirnen Vater ſoll zu den Elteſten ſagen/ Ich hab diſem Mann meine Tochter zum Weibe gegeben/ nun iſt er jr gram worden.

17. Vnd legt ein ſchendlich ding auff ſie/ vnd ſpricht: Ich habe deine Tochter nicht Jungfrau funden/ Hie iſt die Jungfrauſchafft meiner Tochter. Vnd ſollen die Kleider für den Elteſten der Stadt außbreiten.

18. So ſollen die Elteſten der Stadt den Mann nemen/ vnd züchtigen.

19. Vnd vmb hundert Seckel ſilbers büſſen/ vnd die ſelben der Dirnen Vater geben/ darumb daß er ein Jungfrau in Iſrael berüchtiget hat/ vnnd ſoll ſie zum Weibe haben/ daß er ſie ſein lebenlang nicht laſſen müge.

20. Iſts aber die waarheit/ daß die Dirne nit iſt Jungfrau funden.

21. So ſoll man ſie herauß für die Thür jhres Vaters Hauß führen/ vnnd die Leute der Stadt ſollen ſie zu todt ſteinigen/ darumb daß ſie eine thorheit in Iſrael begangen hat/ vnd in jres Vaters Hauſe gehuret hat/ Vnnd ſolt das böſe von dir thun.

22. Wenn jemandt erfunden wirdt/ der bey einem Weibe ſchlefft/ die einen Ehemann hat/ ſo ſollen ſie beyde ſterben/ der Mann vnd das Weib/ bey dem er geſchlaffen hat/ vnd ſolt das böſe von Iſrael thun.

CHAP. XXII.

14. Tellement qu'il lui mette ſus quelque choſe qui baille occaſion de parler, ayant leué contre elle quelque blaſme, & ayant dit, I'ai prins ceſt femme, & quand ie ſuis approché d'elle, ie n'ai point trouué en elle ſon pucelage:

15. Lors le pere & la mere de la ieune fille prendront & produiront les marques du pucelage d'icelle deuant les ancines de la ville à la porte.

16. Et le pere de la ieune fille dira aux auciens, I'ai donné ma fille à ceſt homme ici pour femme, & il l'a prinſe en haine.

17. Et voici, il lui a mis ſus choſe qui baille occaſion de parler, diſant, Ie n'ai point trouué en ta fille le pucelage: toutesfois voici les marques du pucelage de ma fille, & eſtendront le drap deuant les anciens de la ville.

18. Lors les anciens de ceſte ville la prendront le mari, & le chaſtieront.

19. Et d'autant qui l'aura leué blaſme cõtre vne pucelle d'Iſraël, ils le condamneront à cent *pieces* d'argẽt, leſquelles ils bailleront au pere de la ieune fille: & icelle lui ſera pour femme, & il ne la pourra renuoyer tant qu'il viura.

20. Mais ſi ceſte parole eſt veritable, *que le* pucelage n'ait point eſté trouué en la ieune fille:

21. Lors ils feront ſortir la ieune fille à la porte de la maiſon de ſon pere, & les gens de ſa ville l'aſſommerõt de pierres, & elle mourra: car elle a commis vilenie en Iſraël, paillardant en la maiſon de ſon pere: & ainſi racleras le mal du milieu de toi.

22. Quand vn homme aura eſté trouué couché auec vne femme mariee á vn mari, ils mourront, meſme tous deux *aſſauoir* l'homme qui a couché auec la femme & la femme auſſi: & racleras le mal d'Iſrael.

כב

23 כִּי יִהְיֶה נַעֲרָ בְתוּלָה מְאֹרָשָׂה לְאִישׁ וּמְצָאָהּ אִישׁ בָּעִיר וְשָׁכַב עִמָּהּ׃

24 וְהוֹצֵאתֶם אֶת־שְׁנֵיהֶם אֶל־שַׁעֲרֵי הָעִיר הַהִוא וּסְקַלְתֶּם אֹתָם בָּאֲבָנִים וָמֵתוּ אֶת־הַנַּעֲרָ עַל־דְּבַר אֲשֶׁר לֹא־צָעֲקָה בָעִיר וְאֶת־הָאִישׁ עַל־דְּבַר אֲשֶׁר־עִנָּה אֶת־אֵשֶׁת רֵעֵהוּ וּבִעַרְתָּ הָרָע מִקִּרְבֶּךָ׃

25 וְאִם־בַּשָּׂדֶה יִמְצָא הָאִישׁ אֶת־הַנַּעֲרָ הַמְאֹרָשָׂה וְהֶחֱזִיק־בָּהּ הָאִישׁ וְשָׁכַב עִמָּהּ וּמֵת הָאִישׁ אֲשֶׁר־שָׁכַב עִמָּהּ לְבַדּוֹ׃

26 וְלַנַּעֲרָ לֹא־תַעֲשֶׂה דָבָר אֵין לַנַּעֲרָ חֵטְא מָוֶת כִּי כַּאֲשֶׁר יָקוּם אִישׁ עַל־רֵעֵהוּ וּרְצָחוֹ נֶפֶשׁ כֵּן הַדָּבָר הַזֶּה׃

27 כִּי בַשָּׂדֶה מְצָאָהּ צָעֲקָה הַנַּעֲרָ הַמְאֹרָשָׂה וְאֵין מוֹשִׁיעַ לָהּ׃

28 כִּי־יִמְצָא אִישׁ נַעֲרָ בְתוּלָה אֲשֶׁר לֹא־אֹרָשָׂה וּתְפָשָׂהּ וְשָׁכַב עִמָּהּ וְנִמְצָאוּ׃

29 וְנָתַן הָאִישׁ הַשֹּׁכֵב עִמָּהּ לַאֲבִי הַנַּעֲרָ חֲמִשִּׁים כָּסֶף וְלוֹ־תִהְיֶה לְאִשָּׁה תַּחַת אֲשֶׁר עִנָּהּ לֹא־יוּכַל שַׁלְּחָהּ כָּל־יָמָיו׃

כב

23 אֲרֵי יְהֵי עֲלֵימְתָּא בְתוּלְתָּא דִּמְאָרְסָא לִגְבַר וְיַשְׁכְּחָהּ גַּבְרָא בְּקַרְתָּא וְיִשְׁכּוֹב עִמַּהּ׃

24 וְתַפְּקוּן יָת תַּרְוֵיהוֹן לִתְרַע קַרְתָּא הַהִיא וְתִרְגְּמוּן יָתְהוֹן בְּאַבְנַיָּא וִימוּתוּן יָת עֲלֵימְתָּא עַל עֵיסַק דְּלָא צְוָחַת בְּקַרְתָּא וְיָת גַּבְרָא עַל עֵיסַק דְּעַנִּי יָת אִתַּת חַבְרֵיהּ וּתְפַלֵּי עָבֵיד דְּבִישׁ מִבֵּינָךְ׃

25 וְאִם בְּחַקְלָא יַשְׁכַּח גְּבַר יָת עֲלֵימְתָּא דִּמְאָרְסָא וְיִתְקַף בַּהּ גַּבְרָא וְיִשְׁכּוֹב עִמַּהּ וִימוּת גַּבְרָא דְּיִשְׁכּוֹב עִמַּהּ בִּלְחוֹדוֹהִי׃

26 וּלְעֲלֵימְתָּא לָא תַעְבֵּיד מִדַּעַם לֵית לְעֲלֵימְתָּא חוֹבַת דִּין דִּקְטוֹל אֲרֵי כְּמָא דִּיקוּם גְּבַר עַל חַבְרֵיהּ וְיִקְטְלִינֵּיהּ נְפַשׁ כֵּן פִּתְגָּמָא הָדֵין׃

27 אֲרֵי בְּחַקְלָא אַשְׁכְּחַהּ צְוָחַת עֲלֵימְתָּא דִּמְאָרְסָא וְלֵית דְּפָרִיק לַהּ׃

28 אֲרֵי יַשְׁכַּח גְּבַר עַל עֲלֵימְתָּא בְתוּלְתָּא דִּי לָא מְאָרְסָא וְיַחְדִינַּהּ וְיִשְׁכּוֹב עִמַּהּ וְיִשְׁתַּכְחוּן׃

29 וְיִתֵּן גַּבְרָא דְּיִשְׁכּוֹב עִמַּהּ לַאֲבוּהָא דְּעֲלֵימְתָּא חַמְשִׁין סִלְעִין דִּכְסַף וְלֵיהּ תְּהֵי לְאִנְתּוּ חֲלָף דְּעַנְיַהּ לֵית לֵיהּ רְשׁוּ לְמִפְטְרַהּ כָּל יוֹמוֹהִי׃

κβ΄.

23. Ἐὰν δὲ γένηται παῖς παρθένος μεμνηστευμένη ἀνδρὶ, καὶ εὑρὼν αὐτὴν ἄνθρωπος ἐν πόλει, κοιμηθῇ μετ᾽ αὐτῆς.

24. Ἐξάξετε ἀμφοτέρους ἐπὶ τὴν πύλην τῆς πόλεως αὐτῶν, καὶ λιθοβοληθήσονται ἐν λίθοις, καὶ ἀποθανοῦνται, τὴν νεᾶνιν, ὅτι οὐκ ἐβόησεν ἐν τῇ πόλει· καὶ τὸν ἄνθρωπον, ὅτι ἐταπείνωσε τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἐξαρεῖς τὸ πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.

25. Ἐὰν δὲ ἐν πεδίῳ εὕρῃ ἄνθρωπος τὴν παῖδα τὴν μεμνηστευμένην, καὶ βιασάμενος κοιμηθῇ μετ᾽ αὐτῆς, ἀποκτενεῖτε τὸν ἄνθρωπον τὸν κοιμώμενον μετ᾽ αὐτῆς μόνον.

26. Τῇ δὲ νεάνιδι οὐ ποιήσετε οὐδέν· οὐκ ἔστι τῇ νεάνιδι ἁμάρτημα θανάτου. ὅτι ὡς εἴ τις ἐπαναστῇ ἄνθρωπος ἐπὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ, καὶ φονεύσῃ αὐτοῦ ψυχὴν, οὕτω τὸ πρᾶγμα τοῦτο.

27. Ὅτι ἐν τῷ ἀγρῷ εὗρεν αὐτήν. ἐβόησεν ἡ νεᾶνις ἡ μεμνηστευμένη, καὶ ὁ βοηθήσων οὐκ ἦν αὐτῇ.

28. Ἐὰν δέ τις εὕρῃ τὴν παῖδα τὴν παρθένον, ἥτις οὐ μεμνήστευται, καὶ βιασάμενος αὐτὴν κοιμηθῇ μετ᾽ αὐτῆς, καὶ εὑρεθῇ.

29. Δώσει ὁ ἄνθρωπος ὁ κοιμηθεὶς μετ᾽ αὐτῆς τῷ πατρὶ τῆς νεάνιδος, πεντήκοντα δίδραχμα ἀργυρίου, καὶ αὐτοῦ ἔσται γυνὴ, ἀνθ᾽ ὧν ἐταπείνωσεν αὐτήν. οὐ δυνήσεται ἐξαποστεῖλαι αὐτὴν τὸν ἅπαντα χρόνον.

כג

1 לֹא־יִקַּח אִישׁ אֶת־אֵשֶׁת אָבִיו וְלֹא יְגַלֶּה כְּנַף אָבִיו׃

2 לֹא־יָבֹא פְצוּעַ־דַּכָּא וּכְרוּת שָׁפְכָה בִּקְהַל יְהוָה׃

3 לֹא־יָבֹא מַמְזֵר בִּקְהַל יְהוָה גַּם דּוֹר עֲשִׂירִי לֹא־יָבֹא לוֹ בִּקְהַל יְהוָה׃

כג

1 לָא יִסַּב גְּבַר יָת אִתַּת אֲבוּהִי וְלָא יְגַלֵּי כַּנְפָא דַּאֲבוּהִי׃

2 לָא יִדְכֵּי דִּפְסִיק וּדִמְחַבַּל וּדְגִזִיר דִּמְשַׁלַּף לְמֵעַל בִּקְהָלָא דַּייָ׃

3 וְלָא יִדְכֵּי מַמְזֵרָא לְמֵיעַל בִּקְהָלָא דַּייָ אַף דָּרָא עֲשִׂירָאָה לָא יִדְכֵּי לְהוֹן לְמֵיעַל בִּקְהָלָא דַּייָ׃

ΚΕΦΑΛ. κγ΄.

1. Οὐ λήψεται ἄνθρωπος τὴν γυναῖκα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἀνακαλύψει συγκάλυμμα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

2. Οὐκ εἰσελεύσεται θλαδίας καὶ ἀποκεκομμένος εἰς ἐκκλησίαν κυρίου.

3. Οὐκ εἰσελεύσεται ἐκ πόρνης εἰς ἐκκλησίαν κυρίου ἕως δεκάτης γενεᾶς.

CAP. XXII.

23. Si puellam virginem deſponderit vir, & invenerit eam aliquis in civitate, & concubuerit cum ea.

24. Educes vtrumq́; ad portam civitatis illius, & lapidibus obruentur: puella, quia non clamavit, cum eſſet in civitate: vir, quia humiliavit uxorem proximi ſui. & auferes malum de medio tui.

25. Sin autem in agro repererit vir puellam quæ deſpóſata eſt, & apprehendens concubuerit cum ea, ipſe morietur ſolus:

26. Puella nihil patietur, nec eſt rea mortis: quoniam ſicut latro conſurgit contra fratrem ſuum, & occîdit animam eius, ita & puella perpeſſa eſt.

27. Sola erat in agro: clamavit & nullus affuit qui liberaret eam.

27. Si invenerit vir puellam virginem quæ non habet ſponſum, & apprehendens concubuerit cum illa, & res ad iudicium venerit:

29. Dabit qui dormivit cū ea, patri puellæ quinquaginta ſiclos argenti, & habebit eam uxorem, quia humiliavit illam: non poterit dimittere eam cunctis diebus vitæ ſuæ.

CAP. XXIII.

1. Non accipiet homo uxorem patris ſui, nec revelabit operimentum eius.

2. Non intrabit eunuchus attritis vel amputatis teſticulis, & abſciſſo veretro eccleſiam Domini.

3. Non ingredietur mamzer, hoc eſt de ſcorto natus in eccleſiam Domini, uſque ad decimam generationem.

Das XXII. Capitel.

23. Wenn eine Dirne jemandt vertrauet iſt/ vnd ein Mann krieget ſie in der Stadt/ vnd ſchlefft bey jr.

24. So ſolt jhr ſie alle beide zu der Stadt thor außführen/ vnd ſolt ſie beyde ſteinigen/ daß ſie ſterben. Die Dirne darumb / daß ſie nicht geſchryen hat/ weil ſie in der Stadt war/ den Mann darumb/ daß er ſeines nechſten Weib geſchendet hat/ vnd ſolt das böſe von dir thun.

25. Wenn aber jemand eine vertraute Dirne auff dem Felde krieget/ vnd ergreiffet ſie/ vnd ſchläfft bey jr/ ſo ſoll der Mann alleine ſterben der bey jhr geſchlaffen hat.

26. Vnd der Dirne ſoltu nichts thun/ denn ſie hat keine ſünde des todts werth gethan. Sondern gleich wie jemandt ſich wider ſeinen nechſten erhübe / vnd ſchlüge ſeine Seele tod/ ſo iſt diß auch.

27. Denn er fand ſie auff dem Felde / vnd die vertrauete Dirne ſchrey/ vnd war niemand der jr halff.

28. Wenn jemand an eine Jungfrau kommt die nicht vertrauet iſt / vnd ergreifft ſie/ vnd ſchlefft bey jr/ vnd findet ſich alſo.

29. So ſoll/ der ſie beſchlaffen hat/ jhrem Vater fünfftzig Sekel Silbers geben / vnd ſoll ſie zum Weibe haben/ darumb/ daß er ſie geſchwechet hat/ Er kan ſie nicht laſſen ſein lebenlang.

Das XXIII. Capitel.

NJemand ſoll ſeines Vaters Weib nemen/ vnd nicht auffdecken ſeines Vaters decke.

2. Es ſoll kein zerſtoſſener noch verſchnittener in die gemeine des HERrn kommen.

3. Es ſoll auch kein Hurnkind in die gemeine des HERRN kommen/ auch nach dem zehenden Gelied/ ſondern ſoll ſchlecht nicht in die Gemeine des HErren kommen.

CHAP. XXII.

23. Quand vne ieune fille vierge ſera fiancee à vn hõme, & quelcun l'aura trouuee en la ville, & aura couché auec elle:

24. Vous les ferez ſortir tous deux à la porte de la ville, & les aſſõmerez de pierres & ils mourront: aſſauoir la ieune fille, à cauſe qu'elle n'a point crié *eſtant* en la ville, & l'homme à cauſe qu' il a violé la femme de ſon prochain: & tu racleras le mal du milieu de toi.

25. Que ſi quelcun trouue és champs vne ieune fille fiancee, & il lui fait force, & couche auec elle, alors l' homme qui aura couché auec elle mourra lui ſeul.

26. Mais tu ne feras rien à la ieune fille: il n' *y a* point de peché digne mort en la ieune fille. Car ce cas *eſt* tel, comme ſi quelcun s' eſleuoit contre ſon prochain, & lui oſtoit la vie.

27. D'autant que l' ayant trouue aux champs, la ieune fille fiancee a crié, & nul ne l' a deliuree.

28. Quand quelcun trouuera vne ieune fille vierge non fiancee, & la prendra, & couchera auec elle, & qu'ils ſoyent trouués:

29. L' homme qui aura couché auec elle, donnera au pere de la ieune fille cinquante *pieces* d' argent: & *icelle* lui ſera pour femme, pource qu' il l' a humiliee. Il ne la pourra laiſſer tant qu' il viura.

CHAP. XXIII.

1. Nul ne prendra la femme de ſon pere ni ne deſcouurira le pan *de la robbe* de ſon pere.

2. Ce lui qui eſt chaſtré par froiſſure, ou par taillure n' entrera point en la congregation de l' Eternel.

3. Le baſtard n' entrera point en la cõgregation de l' Eternel, meſme ſa dixieme generation n' entrera point en la congregation de l' Eternel.

כג

4 לָא יִדְכֵּי עַמּוֹנָאֵי וּמוֹאֲבָאֵי לְמֵיעַל בִּקְהָלָא דַּייָ אַף דָּרָא עֲשִׂירָאָה לָא יִדְכֵּי לְהוֹן לְמֵיעַל בִּקְהָלָא דַּייָ עַד עָלְמָא׃

5 עַל עֵיסַק דְּלָא עֲרַעוּ יָתְכוֹן בְּלַחְמָא וּבְמַיָּא בְּאָרְחָא בְּמִפַּקְכוֹן מִמִּצְרָיִם וְדִי אֲגַר עֲלָךְ יָת בִּלְעָם בַּר בְּעוֹר מִפְּתוֹר אֲרָם דְּעַל פְּרָת לְלַטָּיוּתָךְ׃

6 וְלָא אֲבֵי יְיָ אֱלָהָךְ לְקַבָּלָא מִן בִּלְעָם וַהֲפַךְ יְיָ אֱלָהָךְ לָךְ יָת לְוָטַיָּא לְבִרְכָתָא אֲרֵי רַחְמָךְ יְיָ אֱלָהָךְ׃

7 לָא תִתְבַּע שְׁלָמְהוֹן וְטָבַתְהוֹן כָּל יוֹמָךְ לְעָלַם׃

8 לָא תְרַחֵק אֱדוֹמָאָה אֲרֵי אֲחוּךְ הוּא לָא תְרַחֵק מִצְרָאָה אֲרֵי דַּיָּר הֲוֵיתָ בְּאַרְעֵיהּ׃

9 בְּנִין דְּאִתְיְלִידוּ לְהוֹן דָּרָא תְלִיתָאָה יִדְכּוּן לְהוֹן לְמֵיעַל בִּקְהָלָא דַּייָ׃

10 אֲרֵי תִפּוֹק לְמַשְׁרִיתָא עַל בַּעֲלֵי דְבָבָךְ וְתִסְתַּמַּר מִכֹּל מִדַּעַם בִּישׁ׃

11 אֲרֵי יְהֵי בָךְ גְּבַר דִּי לָא יְהֵי דְכֵי מִקְּרֵה לֵילְיָא וְיִפּוֹק לְמִבָּרָא לְמַשְׁרִיתָא לָא יֵיעוֹל לְגוֹ מַשְׁרִיתָא׃

12 וִיהֵי לְעִידָּן רַמְשָׁא יַסְחֵי בְּמַיָּא וּבְמֵיעַל שִׁמְשָׁא יֵעוֹל לְגוֹ מ מַשְׁרִיתָא׃

13 וַאֲתַר מְתַקַּן תְּהֵי לָךְ מִבָּרָא לְמַשְׁרִיתָא וְתִפּוֹק תַּמָּן לְבָרָא׃

14 וְסִיכְּתָא תְּהֵי לָךְ עַל אֵזֵנָךְ וִיהֵי בְּמִתְּבָךְ לְבָרָא וְתַחְפַּר בַּהּ וּתְתוּב וּתְכַסֵּי יָת מַפְּקָנָךְ׃

כג

4 לֹא־יָבֹא עַמּוֹנִי וּמוֹאָבִי בִּקְהַל יְהוָה גַּם דּוֹר עֲשִׂירִי לֹא־יָבֹא לָהֶם בִּקְהַל יְהוָה עַד־עוֹלָם׃

5 עַל־דְּבַר אֲשֶׁר לֹא־קִדְּמוּ אֶתְכֶם בַּלֶּחֶם וּבַמַּיִם בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרָיִם וַאֲשֶׁר שָׂכַר עָלֶיךָ אֶת־בִּלְעָם בֶּן־בְּעוֹר מִפְּתוֹר אֲרַם נַהֲרַיִם לְקַלְלֶךָּ׃

6 וְלֹא־אָבָה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹעַ אֶל־בִּלְעָם וַיַּהֲפֹךְ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְּךָ אֶת־הַקְּלָלָה לִבְרָכָה כִּי אֲהֵבְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃

7 לֹא־תִדְרֹשׁ שְׁלֹמָם וְטֹבָתָם כָּל־יָמֶיךָ לְעוֹלָם׃

8 לֹא־תְתַעֵב אֲדֹמִי כִּי אָחִיךָ הוּא לֹא־תְתַעֵב מִצְרִי כִּי־גֵר הָיִיתָ בְאַרְצוֹ׃

9 בָּנִים אֲשֶׁר־יִוָּלְדוּ לָהֶם דּוֹר שְׁלִישִׁי יָבֹא לָהֶם בִּקְהַל יְהוָה׃

10 כִּי־תֵצֵא מַחֲנֶה עַל־אֹיְבֶיךָ וְנִשְׁמַרְתָּ מִכֹּל דָּבָר רָע׃

11 כִּי־יִהְיֶה בְךָ אִישׁ אֲשֶׁר לֹא־יִהְיֶה טָהוֹר מִקְּרֵה־לָיְלָה וְיָצָא אֶל־מִחוּץ לַמַּחֲנֶה לֹא יָבֹא אֶל־תּוֹךְ הַמַּחֲנֶה׃

12 וְהָיָה לִפְנוֹת־עֶרֶב יִרְחַץ בַּמָּיִם וּכְבֹא הַשֶּׁמֶשׁ יָבֹא אֶל־תּוֹךְ הַמַּחֲנֶה׃

13 וְיָד תִּהְיֶה לְךָ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה וְיָצָאתָ שָׁמָּה חוּץ׃

14 וְיָתֵד תִּהְיֶה לְךָ עַל־אֲזֵנֶךָ וְהָיָה בְּשִׁבְתְּךָ חוּץ וְחָפַרְתָּה בָהּ וְשַׁבְתָּ וְכִסִּיתָ אֶת־צֵאָתֶךָ׃

κγ΄.

4. Οὐκ εἰσελεύσεται ἀμμανίτης καὶ μωαβίτης εἰς ἐκκλησίαν κυρίου, καὶ ἕως δεκάτης γενεᾶς οὐκ εἰσελεύσεται εἰς ἐκκλησίαν κυρίου, καὶ ἕως εἰς τὸν αἰῶνα.

5. Παρὰ τὸ μὴ συναντῆσαι αὐτοὺς ὑμῖν μετὰ ἄρτων καὶ ὕδατος ἐν τῇ ὁδῷ, ἐκπορευομένων ὑμῶν ἐξ αἰγύπτου, καὶ ὅτι ἐμισθώσαντο ἐπὶ σὲ τὸν βαλαὰμ υἱὸν βεὼρ ἐκ τῆς μεσοποταμίας, καταράσασθαί σε.

6. Καὶ οὐκ ἠθέλησε κύριος ὁ θεός σου εἰσακοῦσαι τοῦ βαλαάμ, καὶ μετέστρεψε κύριος ὁ θεός σου τὰς κατάρας εἰς εὐλογίας, διότι ἠγάπησέ σε κύριος ὁ θεός σου.

7. Οὐ προσαγορεύσεις εἰρηνικὰ αὐτοῖς καὶ συμφέροντα αὐτοῖς πάσας τὰς ἡμέρας σου, εἰς τὸν αἰῶνα.

8. Οὐ βδελύξῃ ἰδουμαῖον, ὅτι ἀδελφός σου ἐστίν, οὐ βδελύξῃ αἰγύπτιον, ὅτι πάροικος ἐγένου ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ.

9. Υἱοὶ ἐὰν γεννηθῶσιν αὐτοῖς, γενεᾷ τρίτῃ εἰσελεύσονται εἰς ἐκκλησίαν κυρίου.

10. Ἐὰν δὲ ἐξέλθῃς παρεμβαλεῖν ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου, καὶ φυλάξῃ ἀπὸ παντὸς ῥήματος πονηροῦ.

11. Ἐὰν ᾖ ἐν σοὶ ἄνθρωπος, ὃς οὐκ ἔστι καθαρὸς ἐκ ῥύσεως αὐτοῦ νυκτός, καὶ ἐξελεύσεται ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ οὐκ εἰσελεύσεται εἰς τὴν παρεμβολήν.

12. Καὶ ἔσται τὸ πρὸς ἑσπέραν λούσεται τὸ σῶμα αὐτοῦ ὕδατι, καὶ δεδυκότος τοῦ ἡλίου εἰσελεύσεται εἰς τὴν παρεμβολήν.

13. Καὶ τόπος ἔσται σοι ἔξω τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἐξελεύσῃ ἐκεῖ ἔξω.

14. Καὶ πάσσαλος ἔσται σοι ἐπὶ τῆς ζώνης σου· καὶ ἔσται ὅταν διακαθιζάνῃς ἔξω, καὶ ὀρύξῃς ἐν αὐτῷ καὶ ἐπαγαγὼν καλύψεις τὴν ἀσχημοσύνην σου ἐν αὐτῷ.

CAP. XXIII.

4. Ammonites & Moabites etiam poſt decimam generationem non intrabunt eccleſiam Domini, in æternum:

5. Quia noluerunt vobis occurrere cum pane & aqua in via quando egreſſi eſtis de Ægypto: & quia conduxerunt contra te Balaam filiũ Beor de Meſopotamia Syriæ ut malediceret tibi:

6. Et noluit Dominus Deus tuus audire Balaam, vertitque maledictionem eius in benedictionem tuam, eo quod diligeret te.

7. Non facies cum eis pacem, nec quæras eis bona cunctis diebus vitæ tuæ, in ſempiternum,

8. Non abominaberis Idumæum, quia frater tuus eſt: nec Ægyptium: quia advena fuiſti in terra ejus.

9. Qui nati fuerint ex eis, tertia generatione intrabunt in eccleſiam Domini.

10. Quando egreſſus fueris adverſus hoſtes tuos in pugnam, cuſtodies te ab omni re mala.

11. Si fuerit inter vos homo qui nocturno pollutus ſit ſomnio, egredietur extra caſtra, & non revertetur,

12. Priuſquam ad veſperam lavetur aqua: & poſt ſolis occaſum regredietur in caſtra.

13. Habebis locum extra caſtra ad quem egrediaris ad requiſita naturæ.

14. Gerens paxillum in balteo, cumq; ſederis, fodies per circuitum, & egeſta humo operies quo relevatus es:

Das XXIII. Capitel.

4. Die Ammoniter vnnd Moabiter ſöllen nicht in die Gemeine des HErrn kommen / auch nach dem zehenden gelied / ſondern ſie ſollen nimmermehr hinein kommen.

5. Darumb / daß ſie euch nicht zuvorkamen mit brot vnnd waſſer / auff dem wege / da jr auß Egypten zoget / vnd dazu wider euch dingeten den Bileam den Son Beor / von Pethor / auß Meſopotamia / daß er dich verfluchen ſolte.

6. Aber der HERR dein Gott wolt Bileam nicht hören / vnnd wandelt dir den fluch in den ſegen / darumb daß dich der HERR dein Gott lieb hatte.

7. Du ſolt jnen weder glück noch guts wünſchen / dein lebenlang ewiglich.

8. Die Edomiter ſoltu nicht für greuel halten / Er iſt dein Bruder. Den Egypter ſoltu auch nicht für greuel halten denn du biſt ein Frembdling inn ſeinem Lande geweſen.

9. Die Kinder die ſie im dritten Gelied zeugen / ſollen in die Gemeine des HErren kommen.

10. Wenn du auß dem Lager geheſt / wider deine Feinde / ſo hüte dich für allem böſen.

11. Wenn jemandt vnter dir iſt / der nicht rein iſt / das jhm des nachts was widerfahren iſt / der ſoll hinauß für das Läger gehen. Vnd nicht wider hinein kommen.

12. Biß er für abends ſich mit Waſſer bade / Vnd wenn die Sonn vntergangen iſt / ſoll er wider ins Lager gehen.

13. Vnd du ſolt auſſen für dem Läger einen ort haben / dahin du zur noth hinauß geheſt.

14. Vnd ſolt ein ſcheufflein haben / vnd wenn du dich drauſſen ſetzen wilt / ſoltu damit graben / vnd wenn du geſeſſen biſt ſoltu zuſcharren was von dir gangē iſt.

CHAP. XXIII.

4. Le Hammonite & le Moabite n'entreront point en la cõgregation de l'Eternel: voire leur dixeime generation n'entrera point en la congregation de l'Eternel à iamais.

5. Pource qu'ils ne ſont point venus au deuant de vous auec pain & eau, par le chemin, quand vous ſortiez d'Egypte, & pource auſſi qu'on a loe cõtrê vous Balaam fils de Behor de Pethor de Meſopotamie, pour vous maudire.

6. Et l'Eternel ton Dieu n'eut point à gre d'eſcouter Balaam: ains l'Eternel ton Dieu conuertit la malediction en benediction, pource que l'Eternel ton Dieu t'aime.

7. Tu ne cercheras iamais tant que tu viuras leur paix, ne leur bien.

8. Tu n'auras point en abomination l'Idumeen, car il *eſt* ton frere: tu n'auras point en abomination l'Egyptien, car tu as eſte eſtranger en ſon païs.

9. Les enfans qui leur naiſtront en la troiſime generation, entreront en la congregation de l'Eternel.

10 Quand tu marcheras en armes contre tes ennemis, tu te garderas de toute choſe mauuaiſe.

11. S'il y a quelcun d'entre vous qui ne ſoit point net pour quelque accident qui lui ſoit aduenu de nuict, lors il ſortira hors du camp, *&* n'entrera point dedans le camp.

12. Et ſur le ſoir il ſe lauera d'eau: & ſi toſt que le ſoleil ſera couche il rentrera dedans le camp.

13. Tu auras quelque endroit hors du camp auquel tu ſortiras:

14. Et auras vn pic entre tes vtenſiles: & quand tu voudras t'aſſeoir dehors, tu fouïras auec icelui, & t'en retourneras ayant couuert ce qui ſera ſorti de toi.

כג

15 אֲרֵי יְיָ אֱלָהָךְ שְׁכִינְתֵּיהּ מְהַלְּכָא בְּגוֹ מַשְׁרִיתָךְ לְשֵׁיזָבוּתָךְ וְלְמִסַר סָנְאָךְ בִּידָךְ וִיהֵי מַשְׁרִיתָךְ קַדִּישׁ וְלָא יִתְחֲזֵי בָךְ עֲבֵירַת פִּתְגָּם ויתוּב (מֵימְרֵיהּ) מִלְּאוֹטָבָא לָךְ:

16 לָא תִמְסַר עֲבֵד עַמְמִין לְרִבּוֹנֵיהּ דְּיִשְׁתְּזֵב לְוָתָךְ מִלְּוַת רִבּוֹנֵיהּ:

17 עִמָּךְ יְתֵב בֵּינָךְ בְּאַתְרָא דְיִתְרְעֵי בַּחֲדָא מִן קִרְוָךְ בִּדְיוֹטַב לֵיהּ לָא תוֹנְנֵיהּ:

18 לָא תְהֵי אִתְּתָא מִבְּנָת יִשְׂרָאֵל לִגְבַר עֲבֵד וְלָא יִסַּב גַּבְרָא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִתְּתָא אֲמָה:

19 לָא תָעֵיל אֲגַר זַנִּיתָא וְחִלְּפַן כַּלְבָּא לְבֵית דַּיְיָ אֱלָהָךְ לְכָל נִדְרָא אֲרֵי מְרַחֲקָא דַּיְיָ אֱלָהָךְ אַף תַּרְוֵיהוֹן:

20 לָא תְרַבֵּי לַאֲחוּךְ רִבִּית כְּסַף רִבִּית עִיבוּר רִבִּית כָּל מִדַּעַם דְּיִתְרַבֵּי:

21 לְבַר עַמְמִין תְּרַבֵּי וּלְאַחוּךְ לָא תְרַבֵּי בְּדִיל דִּי יְבָרְכִינָּךְ יְיָ אֱלָהָךְ בְּכֹל אוֹשָׁטוּת יְדָךְ עַל אַרְעָא דְּאַתְּ עָלֵיל תַּמָּן לְמֵירְתַהּ:

22 אֲרֵי תִדַּר נְדַר קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ לָא תְאַחַר לְשַׁלְּמֵיהּ אֲרֵי מִתְבַּע יִתְבְּעִינֵּיהּ יְיָ אֱלָהָךְ מִינָךְ וִיהֵי בָךְ חוֹבָא:

23 וַאֲרֵי תִתְמְנַע לְמִדַּר לָא יְהֵי בָךְ חוֹבָא:

24 אַפָּקוּת סִפְוָתָךְ תִּטַּר וְתַעְבֵּיד כְּמָא דִּנְדַרְתְּ קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ נִדְבְתָא דְּמַלֵּילְתָּא בְּפוּמָךְ:

כג

15 כִּי יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ מִתְהַלֵּךְ בְּקֶרֶב מַחֲנֶךָ לְהַצִּילְךָ וְלָתֵת אֹיְבֶיךָ לְפָנֶיךָ וְהָיָה מַחֲנֶיךָ קָדוֹשׁ וְלֹא־יִרְאֶה בְךָ עֶרְוַת דָּבָר וְשָׁב מֵאַחֲרֶיךָ:

16 לֹא־תַסְגִּיר עֶבֶד אֶל־אֲדֹנָיו אֲשֶׁר־יִנָּצֵל אֵלֶיךָ מֵעִם אֲדֹנָיו:

17 עִמְּךָ יֵשֵׁב בְּקִרְבְּךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר בְּאַחַד שְׁעָרֶיךָ בַּטּוֹב לוֹ לֹא תּוֹנֶנּוּ:

18 לֹא־תִהְיֶה קְדֵשָׁה מִבְּנוֹת יִשְׂרָאֵל וְלֹא־יִהְיֶה קָדֵשׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

19 לֹא־תָבִיא אֶתְנַן זוֹנָה וּמְחִיר כֶּלֶב בֵּית יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ לְכָל־נֶדֶר כִּי תוֹעֲבַת יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ גַּם־שְׁנֵיהֶם:

20 לֹא־תַשִּׁיךְ לְאָחִיךָ נֶשֶׁךְ כֶּסֶף נֶשֶׁךְ אֹכֶל נֶשֶׁךְ כָּל־דָּבָר אֲשֶׁר יִשָּׁךְ:

21 לַנָּכְרִי תַשִּׁיךְ וּלְאָחִיךָ לֹא תַשִּׁיךְ לְמַעַן יְבָרֶכְךָ יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל מִשְׁלַח יָדֶךָ עַל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־אַתָּה בָא־שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ:

22 כִּי־תִדֹּר נֶדֶר לַיהֹוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא תְאַחֵר לְשַׁלְּמוֹ כִּי־דָרֹשׁ יִדְרְשֶׁנּוּ יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ מֵעִמָּךְ וְהָיָה בְךָ חֵטְא:

23 וְכִי תֶחְדַּל לִנְדֹּר לֹא־יִהְיֶה בְךָ חֵטְא:

24 מוֹצָא שְׂפָתֶיךָ תִּשְׁמֹר וְעָשִׂיתָ כַּאֲשֶׁר נָדַרְתָּ לַיהֹוָה אֱלֹהֶיךָ נְדָבָה אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ בְּפִיךָ:

κγ.

15. Ὅτι κύριος ὁ θεός σου ἐμπεριπατεῖ ἐν τῇ παρεμβολῇ σου, ἐξελέσθαι σε, καὶ παραδοῦναι τὸν ἐχθρόν σου, (εἰς τὰς χεῖράς σου) πρὸ προσώπου σου. καὶ ἔσται ἡ παρεμβολή σου ἁγία, καὶ οὐκ ὀφθήσεται ἐν σοὶ ἀσχημοσύνη πράγματος, καὶ ἀποστρέψει ἀπὸ σοῦ.

16. Οὐ παραδώσεις παῖδα τῷ κυρίῳ αὐτοῦ, ὃς προσέθεταί σοι παρὰ τοῦ κυρίου αὐτοῦ.

17. Μετὰ σοῦ κατοικήσει, ἐν ὑμῖν κατοικήσει ἐν παντὶ τόπῳ οὗ ἂν ἀρέσῃ αὐτῷ, οὐ θλίψεις αὐτόν.

18. Οὐκ ἔσται πόρνη ἀπὸ θυγατέρων ἰσραὴλ, καὶ οὐκ ἔσται πορνεύων ἀπὸ τῶν υἱῶν ἰσραήλ. (Οὐκ ἔσται τελεσφόρος ἀπὸ θυγατέρων ἰσραὴλ, καὶ οὐκ ἔσται τελισκόμενος πρὸς πᾶσαν εὐχὴν ἀπὸ υἱῶν ἰσραήλ.)

19. Οὐ προσοίσεις μίσθωμα πόρνης, οὐδὲ ἄλλαγμα κυνὸς εἰς τὸν οἶκον κυρίου τοῦ θεοῦ σου πρὸς πᾶσαν εὐχὴν, ὅτι βδέλυγμα κυρίῳ τῷ θεῷ σου ἐστὶ καὶ ἀμφότερα.

20. Οὐκ ἐκτοκιεῖς τῷ ἀδελφῷ σου τόκον ἀργυρίου, καὶ τόκον βρωμάτων, καὶ τόκον παντὸς πράγματος, οὗ ἐὰν ἐκδανείσῃς.

21. Τῷ ἀλλοτρίῳ ἐκτοκιεῖς, τῷ ἀδελφῷ σου οὐκ ἐκτοκιεῖς ἵνα εὐλογήσῃ σε κύριος ὁ θεός σου ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου ἐπὶ τῆς γῆς, εἰς ἣν εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν.

22. Ἐὰν δὲ εὔξῃ εὐχὴν κυρίῳ τῷ θεῷ σου, οὐ χρονιεῖς ἀποδοῦναι αὐτὴν, ὅτι ἐκζητῶν ἐκζητήσει κύριος ὁ θεός σου παρὰ σοῦ, καὶ ἔσται ἐν σοὶ ἁμαρτία.

23. Ἐὰν δὲ μὴ θέλῃς εὔξασθαι, οὐκ ἔστι σοι ἁμαρτία.

24. Τὰ ἐκπορευόμενα διὰ τῶν χειλέων σου φυλάξῃ, καὶ ποιήσεις ὃν τρόπον ηὔξω κυρίῳ τῷ θεῷ σου δόμα, ὃ ἐλάλησας τῷ στόματί σου.

CAP. XXIII.

15. (Dominus enim Deus tuus ambulat in medio caſtrorum, ut eruat te, & tradat tibi inimicos tuos) & ſint caſtra tua ſancta, & nihil in eis appareat fœditatis, ne derelinquat te.

16. Non trades ſervum domino ſuo, qui ad te confugerit.

17. Habitabit tecum in loco qui ei placuerit, & in una urbium tuarum requieſcet: ne contriſtes eum.

18. Non erit meretrix de filiabus Iſraël, nec ſcortator de filijs Iſraël.

19. Non offeres mercedem proſtibuli, nec pretium canis in domo Domini Dei tui, quicquid illud eſt quod voverint? quia abominatio eſt utrumque apud Dominum Deum tuum.

20. Non fœnerabis fratri tuo ad uſuram pecuniam, nec fruges, nec quamlibet aliam rem;

21. Sed alieno. Fratri autem tuo abſq; uſura id quo indiget, commodabis: ut benedicat tibi Dominus Deus tuus in omni opere tuo in Terra ad quam ingrederis poſſidendam.

22. Cum votum voveris Domino Deo tuo, non tardabis reddere: quia requiret illud Dominus Deus tuus, & ſi moratus fueris, reputabitur tibi in peccatum.

23. Si nolueris polliceri, abſq; peccato eris.

24. Quod autem ſemel egreſſum eſt de labiis tuis, obſervabis, & facies ſicut promiſiſti Domino Deo tuo, & propria voluntate & ore tuo locutus es.

Das XXIII. Capitel.

15. Denn der HErr dein Gott wandelt vnter deinem Lager/ daß er dich errette/ vnnd gebe deine feinde für dir. Darumb ſol dein Lager heilig ſein/ daß kein ſchand vnter dir geſehen werde/ vnd er ſich von dir wende.

16. Du ſolt den Knecht nicht ſeinem Herrn überantworten/ der von jhm zu dir ſich entwandt hat.

17. Er ſoll bey dir bleiben an dem ort/ den er erwehlet inn deiner Thor einem/ jm zu gut/ vnd ſolt jn nicht ſchinden.

18. Es ſoll keine Hure ſein vnter den Töchtern Jſrael/ Vnd kein Hurer vnter den Sönen Jſrael.

19. Du ſolt kein Hurnlohn noch hundgeld inn das Hauß GOttes deines HErrn bringen/ auß jrgend einem gelübd/ denn das iſt dem HERRN deinem Gott beydes ein grewel.

20. Du ſolt an deinem Bruder nicht wuchern/ weder mit Geld noch mit Speiſe/ noch mit allem damit man wuchern kan.

21. An dem Frembden magſtu wuchern/ aber nicht an deinem Bruder/ auff daß dich der HERR dein Gott ſegene/ inn allem das du fürnimbſt/ im Lande/ dahin du kommeſt daſſelb einzunemen.

22. Wenn du dem HERRN deinem Gott ein gelübd thuſt/ ſo ſolt du es nicht verziehen zu halten/ Denn der HERR dein Gott wirds von dir fordern/ vnd wird dir Sünde ſein.

23. Wenn du das geloben vnterwegen leſſeſt/ ſo iſt dirs keine Sünde.

24. Aber was zu deinen Lippen außgangen iſt/ ſolt du halten vnnd darnach thun/ wie du dem HErrn deinem Gott freywillig gelobt haſt/ das du mit deinem Mund geredt haſt.

CHAP. XXIII.

15. Car l'Eternel ton Dieu marche parmi ton camp, pour te deliurer, & liurer tes ennemis deuant toi. Que tout ton camp donques ſoit ſainct, afin qu'il ne voye choſe vileine en toi, & ne ſe deſtourne arriere de toi.

16. Tu ne liureras point à ſon maiſtre le ſerf qui ſe ſera ſauué chez toi d'auec ſon maiſtre.

17. Ains il demeurera auec toi au milieu de toi, au lieu qu'il aura choiſi en l'vne de tes villes, où bon lui ſemblera: tu ne le moleſteras point.

18. Qu'il n'y ait point entre les filles d'Iſraël aucune paillarde, ni entre les fils d'Iſrael aucun proſtitué à palliardiſe.

19. Tu n'apporteras point en la maiſon de l'Eternel tõ Dieu pour aucun vœu le ſalaire d'vne paillarde, ni le prix d'vn chien: car ces deux choſes ſont abomination deuant l'Eternel ton Dieu.

20. Tu ne bailleras point à vſure à ton frere, ſoit á vſure d'argent, ou á vſure de viures, ou à vſure de quelque choſe en laquelle on commet vſure.

21. Tu bailleras bien à vſure au foraïn, mais tu ne bailleras point à vſure à ton frere: afin que l'Eternel ton Dieu te benie en tout ce à quoi tu mettras la main, au païs, auquel tu vas entrer pour le poſſeder.

22. Quand tu auras voué vn vœu à l'Eternel ton Dieu tu ne tarderas point de l'accomplir: car l'Eternel ton Dieu ne faudroit point à le requerir de toi: ainſi il y auroit peché en toi.

23. Mais quand tu t'abſtiendras de vouer, il n'y aura point de peché en toi.

24. Tu prendras garde à faire ce que tu auras proferé de ta bouche, ainſi que tu l'auras voué de ton bon gré à l'Eternel ton Dieu, *voire* ce que tu auras prononcé de ta bouche.

כג

25 אֲרֵי תִתְּגַר בְּכַרְמָא דְחַבְרָךְ וְתֵיכוּל עִנְבִין כְּנַפְשָׁךְ לְמִשְׂבְּעָךְ וּלְמָנָךְ לָא תִתֵּן׃

25 אֲרֵי תִתְּגַר בְּקָמְתָא דְחַבְרָךְ וְתִקְטוֹף מְלִילָן בִּידָךְ וּמַגָּלָא לָא תְרִים עַל קָמְתָא דְחַבְרָךְ׃

כד

1 אֲרֵי יִסַּב גְּבַר אִתְּתָא וְיִבְעֲלִינַּהּ וִיהֵי אִם לָא תַשְׁכַּח רַחֲמִין בְּעֵינוֹהִי אֲרֵי אַשְׁכַּח בַּהּ עֲבֵירַת פִּתְגָּם וְיִכְתּוֹב לַהּ גֵּט פִּטּוּרִין וְיִתֵּן בִּידַהּ וי וְיִפְטְרִינַּהּ מִבֵּיתֵיהּ׃

2 וְתִפּוֹק מִבֵּיתֵיהּ וּתְהָךְ וּתְהֵי לִגְבַר אָחֳרָן׃

3 וְיִסְנְיִנַּהּ גַּבְרָא בָתְרָאָה וְיִכְתּוֹב לַהּ גֵּט פִּטּוּרִין וְיִתֵּן בִּידַהּ וְיִפְטְרִינַּהּ מ מִבֵּיתֵיהּ אוֹ אֲרֵי יְמוּת גַּבְרָא בָתְרָאָה דְּנַסְבַהּ לֵיהּ לְאִתּוּ׃

4 לֵית לֵיהּ רְשׁוּ לְבַעְלַהּ קַדְמָאָה דְּפַטְרַהּ לְמֵתוּב לְנַסְבַהּ לְמֶהֱוֵי לֵיהּ לְאִנְתּוּ בָּתַר דְּאִסְתְּאָבַת אֲרֵי מְרַחֲקָא הִיא קֳדָם יְיָ וְלָא תְחַיֵּיב יָת אַרְעָא דַּייָ אֱלָהָךְ יָהֵיב לָךְ אַחְסָנָא׃

5 אֲרֵי יִסַּב גְּבַר אִתְּתָא חַדְתָּא לָא יִפּוֹק בְּחֵילָא וְלָא יִעְבַּר עֲלוֹהִי לְכָל מִדַּעַם פְּנֵי יְהֵי לְבֵיתֵיהּ שַׁתָּא חֲדָא וְיַחְדֵּי יָת אִתְּתֵיהּ דִּנְסֵיב׃

6 לָא תִסַּב מַשְׁכּוֹנָא רֵחַיָּא וְרִכְבָּא אֲרֵי בְּהוֹן מִתְעֲבֵד מְזוֹן לְכָל נְפָשׁ׃

כג

25 כִּי תָבֹא בְּכֶרֶם רֵעֶךָ וְאָכַלְתָּ עֲנָבִים כְּנַפְשְׁךָ שָׂבְעֶךָ וְאֶל־כֶּלְיְךָ לֹא תִתֵּן׃

26 כִּי תָבֹא בְּקָמַת רֵעֶךָ וְקָטַפְתָּ מְלִילֹת בְּיָדֶךָ וְחֶרְמֵשׁ לֹא תָנִיף עַל קָמַת רֵעֶךָ׃

כד

1 כִּי־יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה וּבְעָלָהּ וְהָיָה אִם־לֹא תִמְצָא־חֵן בְּעֵינָיו כִּי־מָצָא בָהּ עֶרְוַת דָּבָר וְכָתַב לָהּ סֵפֶר כְּרִיתֻת וְנָתַן בְּיָדָהּ וְשִׁלְּחָהּ מִבֵּיתוֹ׃

2 וְיָצְאָה מִבֵּיתוֹ וְהָלְכָה וְהָיְתָה לְאִישׁ־אַחֵר׃

3 וּשְׂנֵאָהּ הָאִישׁ הָאַחֲרוֹן וְכָתַב לָהּ סֵפֶר כְּרִיתֻת וְנָתַן בְּיָדָהּ וְשִׁלְּחָהּ מִבֵּיתוֹ אוֹ כִי יָמוּת הָאִישׁ הָאַחֲרוֹן אֲשֶׁר־לְקָחָהּ לוֹ לְאִשָּׁה׃

4 לֹא־יוּכַל בַּעְלָהּ הָרִאשׁוֹן אֲשֶׁר־שִׁלְּחָהּ לָשׁוּב לְקַחְתָּהּ לִהְיוֹת לוֹ לְאִשָּׁה אַחֲרֵי אֲשֶׁר הֻטַּמָּאָה כִּי־תוֹעֵבָה הִוא לִפְנֵי יְהוָה וְלֹא תַחֲטִיא אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ נַחֲלָה׃

5 כִּי־יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה חֲדָשָׁה לֹא יֵצֵא בַּצָּבָא וְלֹא־יַעֲבֹר עָלָיו לְכָל־דָּבָר נָקִי יִהְיֶה לְבֵיתוֹ שָׁנָה אֶחָת וְשִׂמַּח אֶת־אִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר־לָקָח׃

6 לֹא־יַחֲבֹל רֵחַיִם וָרָכֶב כִּי־נֶפֶשׁ הוּא חֹבֵל׃

κγ΄.

25. Ἐὰν δὲ εἰσέλθῃς εἰς τὸν ἀμπελῶνα τοῦ πλησίον σου, φαγῇ σταφυλὴν, ὅσον ἂν ψυχήν σου ἐμπλησθῆναι, εἰς δὲ ἄγγος οὐ μὴ ἐμβάλῃς.

26. Ἐὰν δὲ εἰσέλθῃς εἰς τὸν ἀμητὸν τοῦ πλησίον σου, καὶ συλλέξῃς ἐν ταῖς χερσί σου στάχυας, καὶ δρέπανον οὐ μὴ ἐπιβάλῃς ἐπὶ τὸν ἀμητὸν τοῦ πλησίον σου.

ΚΕΦΑΛ. κδ΄.

1. Ἐὰν δέ τις λάβῃ γυναῖκα καὶ συνοικήσῃ αὐτῇ, καὶ ἔσται ἐὰν μὴ εὕρῃ χάριν ἐνώπιον αὐτοῦ, ὅτι εὕρηκεν ἐν αὐτῇ ἄσχημον πρᾶγμα, καὶ γράψει αὐτῇ βιβλίον ἀποστασίου, καὶ δώσει εἰς τὰς χεῖρας αὐτῆς, καὶ ἐξαποστελεῖ αὐτὴν ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ.

2. Καὶ ἀπελθοῦσα γένηται ἀνδρὶ ἑτέρῳ.

3. Καὶ μισήσῃ αὐτὴν ὁ ἀνὴρ ὁ ἔσχατος, καὶ γράψῃ αὐτῇ βιβλίον ἀποστασίου, καὶ δώσει αὐτῇ εἰς τὰς χεῖρας αὐτῆς, καὶ ἐξαποστελεῖ αὐτὴν ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, ἢ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ὁ ἔσχατος, ὃς ἔλαβεν αὐτὴν ἑαυτῷ γυναῖκα.

4. Οὐ δυνήσεται ὁ ἀνὴρ ὁ πρότερος ὁ ἐξαποστείλας αὐτὴν, ἐπαναστρέψας λαβεῖν αὐτὴν ἑαυτῷ γυναῖκα, μετὰ τὸ μιανθῆναι αὐτήν· ὅτι βδέλυγμά ἐστιν ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου· καὶ οὐ μιανεῖτε τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν ἐν κλήρῳ.

5. Ἐὰν δέ τις λάβῃ γυναῖκα προσφάτως, οὐκ ἐξελεύσεται εἰς πόλεμον, καὶ οὐκ ἐπιβληθήσεται αὐτῷ οὐδὲν πρᾶγμα· ἀθῷος ἔσται ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, ἐνιαυτὸν ἕνα εὐφρανεῖ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἣν ἔλαβεν.

6. Οὐκ ἐνεχυράσεις μύλον, οὐδὲ ἐπιμύλιον, ὅτι ψυχὴν οὗτος ἐνεχυράζει.

CAP. XXIII.

25. Ingreſſus vineam proximi tui, comede uvas quantum tibi placuerit: foras autem ne efferas tecum.

26. Si intraveris ſegetem amici tui, franges ſpicas, & manu conteres: falce autem non metes.

Das XXIII. Capitel.

25. Wenn du inn deines Nechſten Weinberg geheſt/ ſo magſt du der Drauben eſſen nach deinem willen/ biß du ſatt habeſt/ Aber du ſolt nichts in dein Geſeß thun.

26. Wenn du in die Saat deines Nechſten geheſt/ ſo magſt du mit der Hand Ehern abrupffen/ aber mit der Sicheln ſolt du nicht drinnen hin vnd her fahren.

CHAP. XXIII.

25. Quand tu entreras en la vigne de ton prochain, tu pourras biẽ manger des raiſins ſelon ton appetit iuſques à en eſtre raſſaſié: mais tu n'en mettras point en ton vaieſſeau.

26. Quand tu entreras dans les blés de ton prochain, tu pourras bien arracher des eſpics auec ta main: mais tu ne mettras point la faucille dans les blés de tõ prochain.

CAP. XXIIII.

1. Si acceperit homo uxorem, & habuerit eam, & non invenerit gratiam ante oculos eius propter aliquam fœditatem: ſcribet libellum repudij, & dabit in manu illius, & dimittet eam de domo ſua.

2. Cumq; egreſſa alterum maritum duxerit,

3. Et ille quoque oderit eam, dederitq; ei libellum repudij, & dimiſerit de domo ſua, vel certé mortuus fuerit:

4. Non poterit prior maritus recipere eam in uxorẽ: quia polluta eſt, & abominabilis facta eſt coram Domino: ne peccare facias terram tuam, quam Dominus Deus tuus tradiderit tibi poſſidendam.

5. Cum acceperit homo nuper uxorem, non procedet ad bellum, nec ei quippiam neceſſitatis iniungetur publicæ ſed vacabit absque culpa domui ſuæ, ut uno anno lætetur cum uxore ſua.

6. Non accipies loco pignoris inferiorem & ſuperiorem molam: quia animam ſuam appoſuit tibi.

Das XXIIII. Capitel.

1. Wenn jemand ein Weib nimpt/ vnd ehelicht ſie/ vnd ſie nicht gnade findet für ſeinen augen/ vmb etwa einer vnluſt willen/ ſo ſoll er einen Scheidbrieff ſchreiben/ vnd jhr in die hand geben/ vnd auß ſeinem hauſe laſſen.

2. Wenn ſie denn auß ſeinem hauſe gangen iſt/ vnd hingehet/ vnd wird eines andern Weib.

3. Vnd derſelbige ander Mann jhr auch gram wird/ vnnd einen Scheidbrieff ſchreibt/ vnd jhr in die hand gibt/ vnnd ſie auß ſeinem hauſe leſt/ Oder ſo derſelb ander Mann ſtirbt/ der ſie jhm zum Weibe genommen hatte:

4. So kan ſie jhr erſter Mann der ſie außließ/ nicht widerumb nemen/ daß ſie ſein Weib ſey/ nach dem ſie iſt vnrein/ denn ſolches iſt ein grewel für dem HERRN/ auff daß du das Land nicht zu ſünden macheſt/ das dir der HERR dein Gott zum erbe gegeben hat.

5. Wenn jemand newlich ein Weib genommen hat/ der ſol nicht in die heerfahrt ziehen/ vnnd man ſol jhm nichts aufflegen. Er ſol frey in ſeinem Hauſe ſeyn ein Jar lang/ daß er frölich ſey mit ſeinem Weibe das er genommen hat.

6. Du ſolt nicht zu pfand nemen den vnterſten vnd öberſten Mülſtein/ Deñ er hat dir die Seele zu pfand geſetzt.

CHAP. XXIIII.

1. Quand quelcun aura pris vne femme, & ſe ſera marié a elle, s'il aduient qu'elle ne trouue grace deuãt les yeux d'icelui, d'autant qu'il aura trouué quelque choſe mal honneſte en elle, il lui eſcrira vne lettre de diuorce, & *les* lui baillera en la main, & l'enuoyera de ſa maiſon.

2. Et quand elle ſera ſortie de ſa maiſon, & s'en eſtant allee elle ſe ſera mariee à vn autre mari.

3. Si ce dernier mari la prẽd en haine, & lui eſcrit vne lettre de diuorce, & *les* lui baille en la main, & l'enuoye de ſa maiſon, ou que ce dernier mari qui l'auoit prinſe à femme, meure:

4. Lors ſon premier mari qui l'auoit renuoyee, ne la pourra prendre derechef à femme, de puis qu'il a fait qu'elle s'eſt polluee: car c'eſt abomination deuant l'Eternel: ainſi tu ne rendras point coulpable de peché le païs lequel l'Eternel ton Dieu te donne *en* heritage.

5. Quand quelcun prendra nouuelle fẽme, il n'ira point à la guerre, & ne lui ſera impoſee charge d'affaire quelconque: mais vn an durant il ſera exempt en ſa maiſon, & reſiouïra ſa fẽme, laquelle il aura prinſe.

6. On ne prendra point pour gage les deux meules, non pas meſme la meule d'enhaut, pourcequ'on prendroit la vie en gage.

כד

7 אֲרֵי יִשְׁתְּכַח גְּבַר דִּי
דִּיגְנוֹב נַפְשָׁא מֵאַחוּהִי
מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִתְגַּר בֵּיהּ
וִיזַבְּנִינֵּיהּ וְיִתְקְטֵל גַּנָּבָא
הַהוּא וּתְפַלֵּי עָבֵיד דְּבִישׁ
מִבֵּינָךְ׃

8 אִסְתְּמַר בְּמַכְתַּשׁ סג
סְגִירוּ לְמִטַּר לַחֲדָא ו
וּלְמֶעְבַּד כְּכֹל דִּיַלְּפוּן יָת
יָתְכוֹן כַּהֲנַיָּא לֵוָאֵי כְּמָא
דְּפַקֵּדְתִּינּוּן תִּטְּרוּן למ
לְמֶעְבָּד׃

9 הֱוֵי דְּכִיר יָת דַּעֲבַד יְיָ
אֱלָהָךְ לְמִרְיָם בְּאָרְחָא
בְּמִפַּקְכוֹן מִמִּצְרָיִם׃

10 אֲרֵי תַרְשֵׁי בְּחַבְרָךְ ר
רְשׁוּת מִדַּעַם לָא תֵיעוֹל
לְבֵיתֵיהּ לְמִסַּב מַשְׁכּוֹנֵיהּ׃

11 בְּבָרָא תְּקוּם וְגַבְרָא
דְּאַתְּ רָשֵׁי בֵּיהּ יַפֵּיק לְוָתָךְ
יָת מַשְׁכּוֹנָא לְבָרָא׃

12 וְאִם גְּבַר מִסְכֵּן הוּא
לָא תִשְׁכּוּב בְּמַשְׁכּוֹנֵיהּ׃

13 אֲתָבָא תָתֵיב לֵיהּ יָת
מַשְׁכּוֹנָא כְּמֵיעַל שִׁמְשָׁא
וְיִשְׁכּוּב בִּכְסוּתֵיהּ ויב
וִיבָרְכִינָּךְ וְלָךְ תְּהֵי זָכוּ
קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ׃

14 לָא תַעְשׁוֹק אֲגִירָא
עַנְיָא וּמִסְכֵּינָא מֵאַחָךְ
אוֹ מִן גִּיּוֹרָךְ דִּי בְּאַרְעָךְ
בְּקִרְוָךְ׃

15 בְּיוֹמֵיהּ תִּתֵּן אַגְרֵיהּ
וְלָא תֵיעוֹל עֲלוֹהִי שִׁמְשָׁא
אֲרֵי מִסְכֵּן הוּא וְלֵיהּ הוּא
מְסַר יָת נַפְשֵׁיהּ וְלָא יִקְרֵי
עֲלָךְ קֳדָם יְיָ וִיהֵי בָךְ
חוֹבָא׃

16 לָא יְמוּתוּן אֲבָהָן עַל
פּוּם בְּנִין וּבְנִין לָא יְמוּתוּן
עַל פּוּם אֲבָהָן אֱנָשׁ
בְּחוֹבֵיהּ יְמוּתוּן׃

כד

7 כִּי־יִמָּצֵא אִישׁ גֹּנֵב נֶפֶשׁ מֵאֶחָיו
מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהִתְעַמֶּר־בּוֹ וּמְכָרוֹ
וּמֵת הַגַּנָּב הַהוּא וּבִעַרְתָּ הָרָע
מִקִּרְבֶּךָ׃

8 הִשָּׁמֶר בְּנֶגַע־הַצָּרַעַת לִשְׁמֹר
מְאֹד וְלַעֲשׂוֹת כְּכֹל אֲשֶׁר־יוֹרוּ
אֶתְכֶם הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם כַּאֲשֶׁר
צִוִּיתִם תִּשְׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת׃

9 זָכוֹר אֵת אֲשֶׁר־עָשָׂה יְהֹוָה
אֱלֹהֶיךָ לְמִרְיָם בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתְכֶם
מִמִּצְרָיִם׃

10 כִּי־תַשֶּׁה בְרֵעֲךָ מַשַּׁאת
מְאוּמָה לֹא־תָבֹא אֶל־בֵּיתוֹ
לַעֲבֹט עֲבֹטוֹ׃

11 בַּחוּץ תַּעֲמֹד וְהָאִישׁ אֲשֶׁר
אַתָּה נֹשֶׁה בוֹ יוֹצִיא אֵלֶיךָ אֶת־
הָעֲבוֹט הַחוּצָה׃

12 וְאִם־אִישׁ עָנִי הוּא לֹא
תִשְׁכַּב בַּעֲבֹטוֹ׃

13 הָשֵׁב תָּשִׁיב לוֹ אֶת־הָעֲבוֹט
כְּבוֹא הַשֶּׁמֶשׁ וְשָׁכַב בְּשַׂלְמָתוֹ
וּבֵרְכֶךָּ וּלְךָ תִּהְיֶה צְדָקָה לִפְנֵי
יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ׃

14 לֹא־תַעֲשֹׁק שָׂכִיר עָנִי וְאֶבְיוֹן
מֵאַחֶיךָ אוֹ מִגֵּרְךָ אֲשֶׁר בְּאַרְצְךָ
בִּשְׁעָרֶיךָ׃

15 בְּיוֹמוֹ תִתֵּן שְׂכָרוֹ וְלֹא־
תָבוֹא עָלָיו הַשֶּׁמֶשׁ כִּי עָנִי הוּא
וְאֵלָיו הוּא נֹשֵׂא אֶת־נַפְשׁוֹ וְלֹא
יִקְרָא עָלֶיךָ אֶל־יְהֹוָה וְהָיָה
בְךָ חֵטְא׃

16 לֹא־יוּמְתוּ אָבוֹת עַל־בָּנִים
וּבָנִים לֹא־יוּמְתוּ עַל־אָבוֹת
אִישׁ בְּחֶטְאוֹ יוּמָתוּ׃

κδʹ.

7. Ἐὰν δὲ ἁλῷ ἄνθρωπος κλέπτων ψυχὴν ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ τῶν υἱῶν ἰσραήλ, καὶ καταδυναστεύσας αὐτὸν ἀποδῶται, ἀποθανεῖται ὁ κλέπτης ἐκεῖνος, καὶ ἐξαρεῖτε τὸ πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.

8. Πρόσεχε σεαυτῷ ἐν τῇ ἁφῇ τῆς λέπρας, καὶ φυλάξῃ σφόδρα ποιεῖν κατὰ πάντα τὸν νόμον ὃν ἂν ἀναγγείλωσιν ὑμῖν οἱ ἱερεῖς οἱ λευῖται, ὃν τρόπον ἐνετειλάμην ὑμῖν φυλάξασθαι ποιεῖν.

9. Μνήσθητι ὅσα ἐποίησε κύριος ὁ θεός σου τῇ μαριὰμ ἐν τῇ ἐξόδῳ, ἐκπορευομένων ὑμῶν ἐξ αἰγύπτου.

10. Ἐὰν δὲ ὀφείλημα ᾖ ἐν τῷ πλησίον σου, ὀφείλημα ὁτιοῦν, οὐκ εἰσελεύσῃ εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐνεχυράσαι τὸ ἐνέχυρον.

11. Ἔξω στήσῃ, καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗ τὸ δάνειόν σου ἐστὶν ἐν αὐτῷ, ἐξοίσει σοι τὸ ἐνέχυρον ἔξω.

12. Ἐὰν δὲ ὁ ἄνθρωπος πένηται, οὐ κοιμηθήσῃ ἐν τῷ ἐνεχύρῳ αὐτοῦ.

13. Ἀποδόσει ἀποδώσεις αὐτῷ τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ περὶ δυσμὰς ἡλίου, καὶ κοιμηθήσεται ἐν τῷ ἱματίῳ αὐτοῦ, καὶ εὐλογήσει σε, καὶ σοὶ ἔσται ἐλεημοσύνη ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου.

14. Οὐκ ἀποστερήσεις μισθὸν πένητος καὶ ἐνδεοῦς ἐκ τῶν ἀδελφῶν σου, ἢ ἐκ τῶν προσηλύτων τῶν ἐν ταῖς πόλεσί σου.

15. Αὐθήμερον ἀποδώσεις τὸν μισθὸν αὐτοῦ, οὐκ ἐπιδύσεται ὁ ἥλιος ἐπ' αὐτῷ, ὅτι πένης ἐστί, καὶ ἐπ' αὐτῷ ἔχει τὴν ἐλπίδα, καὶ οὐ καταβοήσεται κατὰ σοῦ πρὸς κύριον, καὶ ἔσται ἐν σοὶ ἁμαρτία.

16. Οὐκ ἀποθανοῦνται πατέρες ὑπὲρ τέκνων, καὶ υἱοὶ οὐκ ἀποθανοῦνται ὑπὲρ πατέρων, ἕκαστος τῇ ἑαυτοῦ ἁμαρτίᾳ ἀποθανεῖται.

CAP. XXIIII.

7. Si deprehenſus fuerit homo ſollicitans fratrem ſuum de filijs Iſrael, & vendito eo acceperit pretium : interficietur, & auferes malum de medio tui.

8. Obſerva diligenter ne incurras plagam lepræ, ſed facies quæcumq; docuerint te ſacerdotes Levitici generis iuxta id quod pręcepi eis, & imple ſollicitè.

9. Mementote quæ fecerit Dominus Deus veſter Mariæ in via cùm egrederemini de Ægypto.

10. Cùm repetes á proximo tuo rem aliquam quam debet tibi non ingredieris domum eius ut pignus auferas:

11. Sed ſtabis foris, & ille tibi proferet quod habuerit.

12. Sin autem pauper eſt, non pernoctabit apud te pignus.

13. Sed ſtatim reddes ei ante ſolis occaſum: ut dormiens in veſtimento ſuo, benedicat tibi, & habeas iuſtitiam coram Domino Deo tuo.

14. Non negabis mercedem indigentis, & pauperis fratris tui, ſive advenæ qui tecum moratur in terra, & intra portas tuas eſt:

15. Sed eadem die reddes ei pretiũ laboris ſui ante Solis occaſum, quia pauper eſt, & ex eo ſuſtentat animam ſuã: ne clamet contra te ad Dominum, & reputetur tibi in peccatum.

16. Non occidentur patres pro filiis, nec filii pro patribus, ſed unuſquisq; pro peccato ſuo morietur.

Das XXIIII. Capitel.

7. Wenn jemandt funden wirdt/der auß ſeinen Brůdern eine Seele ſtilet/auß den Kindern Iſrael/vnd verſetzt oder verkaufft ſie / Solcher Dieb ſoll ſterben/daß du das böſe von dir thuſt.

8. Hüte dich für der plage des Auſſatzs/daß du mit fleiß halteſt vnd thuſt/alles daß dich die Prieſter / die Leviten lehren/Vnd wie ſie euch gebieten / das ſolt jr halten/vnd darnach thun.

9. Bedenckt/was der HERR dein Got thet mit Mir Jam auff dem wege/da jr auß Egypten zoget.

10. Wenn du deinem Nechſten irgend eine ſchuld borgeſt/ſo ſoltu nicht in ſein Hauß gehen/vnd jm ein pfand nemen.

11. Sondern du ſolt hauſſen ſtehen/vnd er/dem du borgeſt/ſol ſein pfand zu dir herauß bringen.

12. Iſt er aber ein dürfftiger / ſo ſoltu dich nicht ſchlaffen legen über ſeinem pfand.

13. Sondern ſolt jm ſein pfand wider geben/wenn die Sonne vntergehet/daß er in ſeinem kleide ſchlaffe / vnd ſegene dich/daß wird dir für dem HERRN deinem Gott ein gerechtigkeit ſein.

14. Du ſolt dem dürfftigen vnd armen ſeinen lohn nicht vorhalten / er ſey von deinen Brůdern oder Frembdlingen/der in deinem Land vnd in deinem Thor iſt.

15. Sondern ſolt jm ſeinen Lohn des Tags geben/daß die Sonn nicht drüber vntergehe/denn er iſt dürfftig / vnd erhelt ſeine Seele damit / auff daß er nicht wider dich den HERRN anruffe/vnd ſey dir Sünde.

16. Die Väter ſollen nicht für die Kinder/noch die Kinder für die Väter ſterben / Sondern ein jeglicher ſoll für ſeine Sünde ſterben.

CHAP. XXIIII.

7. Quand on trouuera quelcun qui aura commis larrecin de la perſonne de quelcun de ſes freres des enfans d'Iſraël, & en aura fait trafique, & l'aura vendu: ce larron-la mourra, & racleras le mal du milieu de toi.

8. Pren garde a la playe de la lepre, afin que tu gardes ſoigneuſement, & faces ſelon tout ce que les Sacrificateurs, qui ſont de la race de Leui, vous enſeigneront: vous prendrez garde à faire ſelon ce que ie leur ai commande.

9. Qu'il te ſouuiene de ce que l'Eternel ton Dieu fit à Marie en chemin, apres que vous fuſtes ſortis d'Egypte.

10. Quand tu auras droit d'exiger de tõ prochain quelque choſe qui te ſoit deuë, tu n'entreras point en ſa maiſon pour prendra ſon gage:

11. Mais tu te tiendras dehors, & l'homme du quel tu exiges t'apportera le gage dehors.

12. Et ſi l'homme eſt poure, tu ne te coucheras point en ayant encore ſon gage.

13. Ains tu ne faudras point à lui rendre le gage ſi toſt que le ſoleil ſera couché afin qu'il couche en ſon aucouſtrement, & te benie: & cela te ſera iuſtice deuant l'Eternel ton Dieu.

14. Tu ne feras point de tort au mercenaire poure & ſouffreteux d'entre tes freres, ou d'entre les eſtrangers, qui demeurent en ton pais en quelcune de tes demeurances.

15. Tu lui donneras ſon loyer le iour meſme qu'il aura trauaille, auant que le ſoleil ſe couche: car il *eſt* poure, & c'eſt ce à quoi s'attend ſon ame: afin qu'il ne crie point contre toi à l'Eternel, & qu'il y ait peche en toi.

16. On ne fera point mourir les peres pour les enfans, on ne fera point auſſi mourir les enfans pour les peres: mais on fera mourir vn chacun pour ſon peché.

כד

17 לָא תַצְלֵי דִּין דַּיָּיר
יְתִים וְלָא תִסַּב מַשְׁכּוֹנָא
לְבוּשׁ אַרְמְלָא׃

18 וְתִדְכַּר אֲרֵי עַבְדָּא
הֲוֵיתָ בְּמִצְרַיִם וּפַרְקָךְ יְיָ
אֱלָהָךְ מִתַּמָּן עַל כֵּן אֲנָא
מְפַקֵּיד לָךְ לְמֶעְבַּד יָת
פִּתְגָּמָא הָדֵין׃

19 אֲרֵי תֶחְצַד חֲצָדָךְ ב
בְּחַקְלָךְ וְתִנְשֵׁי עֻמְרָא
בְּחַקְלָא לָא תְתוּב ל
לְנִסְבֵיהּ לְגִיּוֹרָא לְיַתְמָא
וּלְאַרְמַלְתָּא יְהֵי בְּדִיל
דִּיבָרְכִינָךְ יְיָ אֱלָהָךְ בְּכֹל
עוֹבָדֵי יְדָךְ׃

20 אֲרֵי תַחְבּוֹט זֵיתָךְ לָא
תְבַלֵּי בַּתְרָךְ לְגִיּוֹרָא ל
לְיַתְמָא וּלְאַרְמַלְתָּא
יְהֵי׃

21 אֲרֵי תִקְטוֹף כַּרְמָךְ לָא
תְעַלֵּל בַּתְרָךְ לְגִיּוֹרָא
לְיַתְמָא וּלְאַרְמַלְתָּא יְהֵי׃

22 וְתִדְכַּר אֲרֵי עַבְדָּא
הֲוֵיתָא בְּאַרְעָא דְמִצְרַיִם
עַל כֵּן אֲנָא מְפַקֵּד לָךְ
לְמֶעְבַּד יָת פִּתְגָּמָא
הָדֵין׃

כד

17 לֹא תַטֶּה מִשְׁפַּט גֵּר יָתוֹם
וְלֹא תַחֲבֹל בֶּגֶד אַלְמָנָה׃

18 וְזָכַרְתָּ כִּי עֶבֶד הָיִיתָ בְּמִצְרַיִם
וַיִּפְדְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִשָּׁם עַל־
כֵּן אָנֹכִי מְצַוְּךָ לַעֲשׂוֹת אֶת־
הַדָּבָר הַזֶּה׃

19 כִּי תִקְצֹר קְצִירְךָ בְשָׂדֶךָ
וְשָׁכַחְתָּ עֹמֶר בַּשָּׂדֶה לֹא תָשׁוּב
לְקַחְתּוֹ לַגֵּר לַיָּתוֹם וְלָאַלְמָנָה
יִהְיֶה לְמַעַן יְבָרֶכְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
בְּכֹל מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ׃

20 כִּי תַחְבֹּט זֵיתְךָ לֹא תְפַאֵר
אַחֲרֶיךָ לַגֵּר לַיָּתוֹם וְלָאַלְמָנָה
יִהְיֶה׃

21 כִּי תִבְצֹר כַּרְמְךָ לֹא תְעוֹלֵל
אַחֲרֶיךָ לַגֵּר לַיָּתוֹם וְלָאַלְמָנָה
יִהְיֶה׃

22 וְזָכַרְתָּ כִּי־עֶבֶד הָיִיתָ בְּאֶרֶץ
מִצְרָיִם עַל־כֵּן אָנֹכִי מְצַוְּךָ
לַעֲשׂוֹת אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה׃

κδʹ.

17. Οὐκ ἐκκλινεῖς κρίσιν προσηλύτου, καὶ ὀρφανοῦ, (καὶ χήρας,) καὶ οὐκ ἐνεχυράσεις ἱμάτιον χήρας.

18. Καὶ μνησθήσῃ ὅτι οἰκέτης ἦσθα ἐν γῇ αἰγύπτῳ, καὶ ἐλυτρώσατό σε κύριος ὁ θεός σου ἐκεῖθεν. διὰ τοῦτο ἐγώ σοι ἐντέλλομαι ποιεῖν τὸ ῥῆμα τοῦτο.

19. Ἐὰν ἀμήσῃς τὸν ἀμητόν σου ἐν τῷ ἀγρῷ σου, καὶ ἐπιλάθῃ δράγμα (ἐν τῷ ἀγρῷ σου,) οὐκ ἐπαναστραφήσῃ λαβεῖν αὐτό, (τῷ πτωχῷ, καὶ) τῷ προσηλύτῳ, καὶ τῷ ὀρφανῷ, καὶ τῇ χήρᾳ ἔσται, ἵνα εὐλογήσῃ σε κύριος ὁ θεός σου ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν σου.

20. Ἐὰν δὲ ἐλαιολογήσῃς, οὐκ ἐπαναστρέψεις καλαμήσασθαι τὰ ὀπίσω σου, τῷ προσηλύτῳ, καὶ τῷ ὀρφανῷ, καὶ τῇ χήρᾳ ἔσται.

21. Ἐὰν δὲ τρυγήσῃς τὸν ἀμπελῶνά σου, οὐκ ἐπανατρυγήσεις τὰ ὀπίσω σου, (τῷ πτωχῷ, καὶ) τῷ προσηλύτῳ, καὶ τῷ ὀρφανῷ, καὶ τῇ χήρᾳ ἔσται.

22. Καὶ μνησθήσῃ ὅτι οἰκέτης ἦσθα ἐν γῇ αἰγύπτῳ. διὰ τοῦτο ἐγώ σοι ἐντέλλομαι ποιεῖν τὸ ῥῆμα τοῦτο.

כה

1 אֲרֵי יְהֵי דִּין בֵּין גב
גֻּבְרִין וְיִתְקָרְבוּן לְוָת ד
דִּינָא וִידִינוּנוּן וִיזַכּוּן יָת
זַכָּאָה וִיחַיְּבוּן יָת חַיָּבָא׃

2 וִיהֵי אִם בַּר חַיָּיב
לְאַלְקָאָה חַיָּבָא וִי
וִירְמִינֵּיהּ דַּיָּנָא וְיַלְקִינֵּיהּ
קֳדָמוֹהִי כְּמִסַּת חוֹבְתֵיהּ
בְּמִנְיָן׃

3 אַרְבְּעִין יַלְקִינֵּיהּ לָא
יוֹסֵף דִּלְמָא יוֹסֵף לָא
לְאַלְקָיוּתֵיהּ עַל אִלֵּין
מַחָא סַגִּי וְיֵיקַל אָחוּךְ
לְעֵינָךְ׃

4 לָא תֵיחוֹד פּוּם תּוֹרָא
בְּדִישֵׁיהּ׃

כה

1 כִּי־יִהְיֶה רִיב בֵּין אֲנָשִׁים
וְנִגְּשׁוּ אֶל־הַמִּשְׁפָּט וּשְׁפָטוּם
וְהִצְדִּיקוּ אֶת־הַצַּדִּיק וְהִרְשִׁיעוּ
אֶת־הָרָשָׁע׃

2 וְהָיָה אִם־בִּן הַכּוֹת הָרָשָׁע
וְהִפִּילוֹ הַשֹּׁפֵט וְהִכָּהוּ לְפָנָיו כְּדֵי
רִשְׁעָתוֹ בְּמִסְפָּר׃

3 אַרְבָּעִים יַכֶּנּוּ לֹא יֹסִיף פֶּן־
יֹסִיף לְהַכֹּתוֹ עַל־אֵלֶּה מַכָּה רַבָּה
וְנִקְלָה אָחִיךָ לְעֵינֶיךָ׃

4 לֹא־תַחְסֹם שׁוֹר בְּדִישׁוֹ׃

ΚΕΦΑΛ. κεʹ.

1. Ἐὰν δὲ γένηται ἀντιλογία ἀνὰ μέσον ἀνθρώπων, καὶ προσέλθωσιν εἰς κρίσιν, καὶ κρίνωσι, καὶ δικαιώσωσι τὸν δίκαιον, καὶ καταγνῶσι τοῦ ἀσεβοῦς.

2. Καὶ ἔσται ἐὰν ἄξιος ᾖ πληγῶν ὁ ἀσεβῶν, καὶ καθιεῖς αὐτὸν ἔναντι τῶν κριτῶν, καὶ μαστιγώσουσιν αὐτὸν ἐναντίον αὐτῶν, κατὰ τὴν ἀσέβειαν αὐτοῦ ἀριθμῷ.

3. Τεσσαράκοντα μαστιγώσουσιν αὐτόν, καὶ οὐ προσθήσουσι. ἐὰν δὲ προσθῶσι μαστιγῶσαι αὐτὸν ὑπὲρ ταύτας τὰς πληγὰς πλείους, ἀσχημονήσει ὁ ἀδελφός σου ἐναντίον σου.

4. Οὐ φιμώσεις βοῦν ἀλοῶντα.

CAP. XXIIII.

17. Non pervertes iudicium advenæ & pupilli, nec auferes pignoris loco viduæ veſtimentum.

18. Memento quòd ſervieris in Ægypto, & eruerit te Dominus Deus tuus inde. Idcirco præcipio tibi ut facias hanc rem.

19. Quando meſſueris ſegetem in agro tuo, & oblitus manipulum reliqueris: non revertêris ut tollas illum: ſed advenam & pupillum, & viduam auferre patiêris, ut benedicat tibi Dominus Deus tuus in omni opere manuum tuarum.

20. Si fruges collegeris olivarum, quicquid remanſerit in arboribus, non reverteris ut colligas: ſed relinques advenæ pupillo ac viduæ.

21. Si vindemiaveris vineam tuam, non colliges remanentes racêmos, ſed cedent in uſus advenæ, pupilli, ac viduæ.

22. Memento quòd & tu ſervieris in Ægypto, & idcirco præcipio tibi ut facias hanc rem.

Das XXIIII. Capitel.

17. Du ſolt das Recht deß Frembdlingen vnd deß Waiſen nicht beugen/ vñ ſolt der Witwen nicht das kleid zum pfand nemen.

18. Denn du ſolt gedencken/ daß du knecht in Egypten geweſen biſt/ vnd der HErr dein Gott dich von dannen erlöſet hat. Darumb gebiete ich dir/ daß du ſolchs thuſt.

19. Wenn du auff deinem Acker geerndtet haſt/ vnd einer Garben vergeſſen haſt auff dem Acker/ ſo ſolt du nicht vmbkehren dieſelbigen zu holen/ Sondern ſie ſol deß Frembdlingẽ/ deß Waiſen/ vnd der Witwen ſein/ auff daß dich der HERR dein Gott ſegene/ in allen wercken deiner hände.

20. Wenn du deine Oelbäume haſt geſchüttelt/ ſo ſolt du nicht nachſchütteln/ es ſol deß Frembdlingẽ/ deß Waiſen/ vnd der Witwen ſein.

21. Wenn du deinen Weinberg geleſen haſt/ ſo ſolt du nicht nachleſen/ es ſol deß Frembdlingen/ deß Waiſen/ vnd der Witwen ſein.

22. Vnd ſolt gedencken/ daß du knecht inn Egyptenland geweſen biſt/ Darumb gebiete ich dir/ daß du ſolchs thuſt.

CHAP. XXIIII.

17. Tu ne peruertiras point le droit de l'eſtranger *ni* de l'orphelin, & ne prendras point pour gage l'habillement de la vefue.

18. Et il te ſouuiendra que tu as eſté ſerf en Egypte, & que l'Eternel ton Dieu t'a racheté de là pourtant ie te cõmande de faire ces choſes ici.

29. Quand tu moiſſonneras ta moiſſon en tõ champ, & que tu auras oublié quelque poignee d'eſpics au champ, tu ne retourneras point pour la prendre: *mais cela* ſera pour l'eſtranger, pour l'orphelin, & pour la vefue: afin que l'Eternel ton Dieu te benie en toute l'œuure de ta main.

20. Quand tu battras tes oliuiers, tu n'y retourneras point pour recercher branche apres branche: *mais cela* ſera pour l'eſtranger, pour l'orphelin, & pour la vefue.

21. Quand tu vendangeras ta vigne, tu ne grappilleras point les raiſins qui ſeront demeurés apres toi? *mais cela* ſera pour l'eſtranger, pour l'orphelin, & pour la vefue.

22. Et il te ſouuiendra que tu às eſté ſerf au païs d'Egypte: pourtant ie te commande de faire ces choſes ici.

CAP. XXV.

1. Si fuerit cauſa inter aliquos, & interpellaverint iudices: quẽ iuſtum eſſe perſpexerint illi iuſtitiæ palmã dabunt: quem impium, cõdemnabunt impietatis.

2. Sin autem eum qui peccavit, dignum viderint plagis: proſternẽt, & coram ſe facient verberari. Pro menſura peccati, erit & plagarum modus:

3. Ita duntaxat, ut quadragenarium numerum non excedant: ne fœdè laceratus ante oculos tuos abeat frater tuus.

4. Non ligabis os bovis terentis in area fruges tuas.

Das XXV. Capitel.

WEnn ein Hader iſt zwiſchen Männern/ ſo ſoll man ſie für Gericht bringen/ vnd ſie richten/ vnnd den Gerechten recht ſprechen/ vnd den Gottloſen verdammen.

2. Vnnd ſo der Gottloſe ſchlege verdienet hat/ ſoll jn der Richter heiſſen niderfallen/ vnd ſollen jn für jm ſchlagen/ nach der maß vnd zal ſeiner miſſethat.

3. Wenn man jhm viertzig Schlege gegeben hat/ ſol man nicht mehr ſchlagen/ auff daß nicht/ ſo man mehr ſchlege gibt/ er zu viel geſchlagen werde/ vnd dein Bruder ſcheußlich für deinen augen ſey.

4. Du ſolt dem Ochſen der da driſchet/ nicht das Maul verbinden.

CHAP. XXV.

1. Quand il y aura eu different entre quelques vns, & qu'ils viendront en iugement, afin qu'on les iuge, on iuſtifiera le iuſte, & on cõdamnera le meſchant.

2. Si le meſchant a merité d'eſtre batu, le iuge le fera ietter par terre, & batre deuant ſoi ſelon l'exigence de ſon meſfait, par certain nombre de *coups*.

3. Il le fera dõques batre de quarante *coups*, & non plus: de peur que s'il continue à le batre outre ces coups-la, la playe ne *ſoit* exceſſiue, & que ton frere ne ſoit vilipẽdé deuant tes yeux. 4. Tu n'émuſeléras point le bœuf, lors qu'il foule le grain.

כה

5 אֲרֵי יִתְּבוּן אַחִין כַּחֲדָא
וִימוּת חַד מִנְּהוֹן וּבַר
לֵית לֵיהּ לָא תְהֵי אִתַּת
מִיתָא לְבָרָא לִגְבַר חִלוֹנָי
יְבָמַהּ יֵעוֹל עֲלַהּ וְיִסְּבִינַּהּ
לֵיהּ לְאִנְתּוּ וְיִבְּמִינַּהּ׃

6 וִיהֵי בֻּכְרָא דִּתְלִיד
יְקוּם עַל שׁוּם אֲחוּהִי
מִיתָא וְלָא יִתְמְחֵי שְׁמֵיהּ
מִיִּשְׂרָאֵל׃

7 וְאִם לָא יִצְבֵּי גַּבְרָא
לְמִסַּב יַת יְבִמְתֵּיהּ וְתִסַּק
יְבִמְתֵּיהּ לִתְרַע בֵּית דִּינָא
לִקְדָם סָבַיָּא וְתֵימַר סָרֵב
יְבָמִי לַאֲקָמָא לַאֲחוּהִי
שְׁמָא בְּיִשְׂרָאֵל לָא אָבֵי
יַבְּמִי׃

8 וְיִקְרוּן לֵיהּ סָבֵי קַרְתֵּיהּ
וִימַלְּלוּן עִמֵּיהּ וִיקוּם
וְיֵימַר לָא רְעֵיתִי לְנַסְּבַהּ׃

9 וְתִתְקָרֵב יְבִמְתֵּיהּ לֵיהּ
לִקְדָם סָבַיָּא וְתִשְׁרֵי סֵינֵיהּ
מֵעַל רִגְלֵיהּ וְתָרוֹק ב
בְּאַנְפּוֹהִי וְתָתֵיב וְתֵימַר
כְּדֵין יִתְעֲבֵד לְגַבְרָא דִּי
לָא יִבְנֵי יַת בֵּית אֲחוּהִי׃

10 וְיִתְקְרֵי שְׁמֵיהּ בְּיִשְׂרָאֵל
בֵּית שְׁרֵי סֵינָא׃

11 אֲרֵי יִנְצוּן גֻּבְרִין כַּחֲדָא
גַּבְרָא וַאֲחוּהִי וְתִתְקָרֵב
אִתַּת חַד לְשֵׁיזָבָא יַת
בַּעְלַהּ מִיְּדָא דְּמָחוֹהִי
וְתוֹשֵׁט יְדַהּ וְתַתְקֵיף בְּבֵית
בַּהְתְּתֵיהּ׃

12 וּתְקוּץ יַת יְדַהּ לָא
תְחוּס עֵינָךְ׃

13 לָא יְהֵי לָךְ בְּכִיסָךְ
מַתְקָל וּמַתְקָל רַבָּא
וּזְעֵירָא׃

14 לָא יְהֵי לָךְ בְּבֵיתָךְ
מְכִילָא וּמְכִילָא רַבָּא
וּזְעֵירָא׃

כה

5 כִּֽי־יֵשְׁבוּ אַחִים יַחְדָּו וּמֵת
אַחַד מֵהֶם וּבֵן אֵֽין־לוֹ לֹא־תִהְיֶה
אֵֽשֶׁת־הַמֵּת הַחוּצָה לְאִישׁ זָר
יְבָמָהּ יָבֹא עָלֶיהָ וּלְקָחָהּ לוֹ לְאִשָּׁה
וְיִבְּמָֽהּ׃

6 וְהָיָה הַבְּכוֹר אֲשֶׁר תֵּלֵד יָקוּם
עַל־שֵׁם אָחִיו הַמֵּת וְלֹא־יִמָּחֶה
שְׁמוֹ מִיִּשְׂרָאֵֽל׃

7 וְאִם־לֹא יַחְפֹּץ הָאִישׁ לָקַחַת
אֶת־יְבִמְתּוֹ וְעָלְתָה יְבִמְתּוֹ
הַשַּׁעְרָה אֶל־הַזְּקֵנִים וְאָמְרָה
מֵאֵן יְבָמִי לְהָקִים לְאָחִיו שֵׁם
בְּיִשְׂרָאֵל לֹא אָבָה יַבְּמִֽי׃

8 וְקָֽרְאוּ־לוֹ זִקְנֵֽי־עִירוֹ וְדִבְּרוּ
אֵלָיו וְעָמַד וְאָמַר לֹא חָפַצְתִּי
לְקַחְתָּֽהּ׃

9 וְנִגְּשָׁה יְבִמְתּוֹ אֵלָיו לְעֵינֵי
הַזְּקֵנִים וְחָלְצָה נַעֲלוֹ מֵעַל רַגְלוֹ
וְיָרְקָה בְּפָנָיו וְעָנְתָה וְאָמְרָה
כָּכָה יֵעָשֶׂה לָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא־
יִבְנֶה אֶת־בֵּית אָחִֽיו׃

10 וְנִקְרָא שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל בֵּית
חֲלוּץ הַנָּֽעַל׃

11 כִּֽי־יִנָּצוּ אֲנָשִׁים יַחְדָּו אִישׁ
וְאָחִיו וְקָֽרְבָה אֵשֶׁת הָאֶחָד לְהַצִּיל
אֶת־אִישָׁהּ מִיַּד מַכֵּהוּ וְשָׁלְחָה
יָדָהּ וְהֶחֱזִיקָה בִּמְבֻשָֽׁיו׃

12 וְקַצֹּתָה אֶת־כַּפָּהּ לֹא
תָחוֹס עֵינֶֽךָ׃

13 לֹא־יִהְיֶה לְךָ בְּכִֽיסְךָ אֶבֶן
וָאָבֶן גְּדוֹלָה וּקְטַנָּֽה׃

14 לֹא־יִהְיֶה לְךָ בְּבֵיתְךָ אֵיפָה
וְאֵיפָה גְּדוֹלָה וּקְטַנָּֽה׃

κε.

5. Ἐὰν δὲ κατοικῶσιν ἀδελφοὶ ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ ἀποθάνῃ εἷς ἐξ αὐτῶν, σπέρμα δὲ μὴ ᾖ αὐτῷ, οὐκ ἔσται ἡ γυνὴ τοῦ τεθνηκότος ἔξω ἀνδρὶ μὴ ἐγγίζοντι. ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς εἰσελεύσεται πρὸς αὐτὴν, καὶ λήψεται αὐτὴν ἑαυτῷ γυναῖκα, καὶ συνοικήσει αὐτῇ.

6. Καὶ ἔσται, τὸ παιδίον ὃ ἐὰν τεχθῇ κατασταθήσεται ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ τετελευτηκότος. καὶ οὐκ ἐξαλειφθήσεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐξ Ἰσραήλ.

7. Ἐὰν δὲ μὴ βούληται ὁ ἄνθρωπος λαβεῖν τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ ἀναβήσεται ἡ γυνὴ ἐπὶ τὴν πύλην ἐπὶ τὴν γερουσίαν, καὶ ἐρεῖ· οὐ θέλει ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἀνδρός μου ἀναστῆσαι τὸ ὄνομα τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἐν Ἰσραήλ, οὐκ ἠθέλησεν ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἀνδρός μου.

8. Καὶ καλέσουσιν αὐτὸν ἡ γερουσία τῆς πόλεως ἐκείνης, καὶ ἐροῦσιν αὐτῷ, καὶ στὰς εἴπῃ· οὐ βούλομαι λαβεῖν αὐτήν.

9. Καὶ προσελθοῦσα ἡ γυνὴ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ πρὸς αὐτὸν ἔναντι τῆς γερουσίας, καὶ ὑπολύσει τὸ ὑπόδημα αὐτοῦ τὸ ἓν, ἀπὸ τοῦ ποδὸς αὐτοῦ, καὶ ἐμπτύσεται εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἀποκριθεῖσα ἐρεῖ, οὕτω ποιήσουσι τῷ ἀνθρώπῳ, ὃς οὐκ οἰκοδομήσει τὸν οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.

10. Καὶ κληθήσεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐν Ἰσραὴλ, ὁ οἶκος τοῦ ὑπολυθέντος τὸ ὑπόδημα.

11. Ἐὰν δὲ μάχωνται δύο ἄνθρωποι ἐπὶ τὸ αὐτὸ, ἄνθρωπος μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ προσέλθῃ ἡ γυνὴ ἑνὸς αὐτῶν, ἐξελέσθαι τὸν ἄνδρα αὐτῆς ἐκ χειρὸς τοῦ τύπτοντος αὐτὸν, καὶ ἐκτείνασα τὴν χεῖρα αὐτῆς ἐπιλάβηται τῶν διδύμων αὐτοῦ.

12. Ἀποκόψεις τὴν χεῖρα αὐτῆς, οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός σου ἐπ' αὐτῇ.

13. Οὐκ ἔσται ἐν τῷ μαρσίππῳ σου στάθμιον καὶ στάθμιον, μέγα ἢ μικρόν.

14. Οὐκ ἔσται ἐν τῇ οἰκίᾳ σου μέτρον καὶ μέτρον, μέγα καὶ μικρόν.

CAP. XXV.

5. Quando habitaverint fratres ſimul, & unus ex eis abſque liberis mortuus fuerit, uxor defuncti non nubet alteri: ſed accipiet eam frater eius & ſuſcitabit ſemen fratris ſui:

6. Et primogenitum ex ea filium nomine illius appellabit, ut non deleatur nomen eius ex Iſraël.

7. Sin autem noluerit accipere uxorem fratris ſui, quæ ei lege debetur, perget mulier ad portam civitatis, & interpellabit maiores natu, dicetque: Non vult frater viri mei ſuſcitare ſemen fratris ſui in Iſraël: nec me in coniugium ſumere.

8. Statimq; accerſiri eum facient, & interrogabunt. Si reſponderit: Nolo eam uxorem accipere:

9. Accedet mulier ad eum coram ſenioribus, & tollet calceamentũ de pede eius, ſpuetq; in faciem illius, & dicet, Sic fiet homini qui non ædificat domum fratris ſui.

10. Et vocabitur nomen illius in Iſraël, Domus diſcalceati.

11. Si habuerint inter ſe iurgium viri duo, & vnus contra alterum rixari cœperit, volenſq; uxor alterius eruere virum ſuum de manu fortioris, miſeritq; manum, & apprehenderit verenda eius.

12. Abſcindes manum illius, nec flectêris ſuper eam ulla miſericordia.

13. Non habebis in ſacculo diverſa pondera, maius & minus:

14. Nec erit in domo tu modius maior & minor.

Das XXV. Capitel.

5. Wenn Brüder bey einander wohnen / vnd einer ſtirbt on Kinder/ſo ſoll des verſtorbenen Weib nicht einen Frembden Mann drauſſen nemen/ſondern jr Schwager ſoll ſie beſchlaffen/ vnd zum Weibe nemen / vnd ſie ehelichen.

6. Vnd den erſten Sohn den ſie gebirt/ſoll er beſtettigen nach dem Namen ſeines verſtorbenen Bruders / daß ſein Name nicht vertilget werde auß Iſrael.

7. Gefellet aber dem Mann nicht/ daß er ſeine Schwägerin neme / ſo ſoll ſie / ſeine Schwägerin hinauff gehen vnter das Thor für die Elteſten/vnd ſagen: Mein Schwager wegert ſich ſeinem Bruder einen Namen zuerwecken in Iſrael/vnd will mich nicht Ehelichẽ.

8. So ſollen jn die Elteſten der Stadt fordern / vnd mit jhm reden. Wenn er denn ſtehet vnd ſpricht: Es gefellet mir nicht ſie zu nemen.

9. So ſoll ſeine Schwägerin zu jhm tretten für den Elteſten/ vnd jhm einen Schuch außziehen von ſeinen Füſſen/ vnd jhn anſpeyen/vnd ſoll antworten/ vnd ſprechen: Alſo ſoll man thun einem jeden Mañ/der ſeines Bruders Hauß nicht erbauen will.

10. Vnd ſein Name ſoll in Iſrael heiſſen/des Barfüſſers hauß.

11. Wenn ſich zween Mäñer miteinander hadern/vnd des einẽ Weib laufft zu/daß ſie jhren Mann errette von der hand des der jhn ſchlegt/vnd ſtreckt jhre hand auß / vnd ergreifft jhn bey ſeiner Scham.

12. So ſoltu jr die Hand abhauen/vñ dein auge ſoll jr nicht verſchonen.

13. Du ſolt nicht zweyerley Gewicht in deinem ſack/groß vnd klein haben.

14. Vnd in deinem Hauſe ſoll nicht zweyerley Scheffel / groß vnd klein ſein.

CHAP. XXV.

5. Quand il y aura des freres demeurans enſemble, que l' vn d' entre eux viendra à mourir ſans enfans, lors la femme du defunct ne ſe mariera point dehors à vn eſtrãger: mais ſon beau-frere viendra vers elle, & la prendra à femme, & l' eſpouſera cõme eſtant ſon beau frere.

6. Et le premier-né qu' elle enfantera, ſuccedera au lieu du frere mort, & portera ſon nom, afin que le nom d' icelui ne ſoit efface d' Iſraël.

7. Et s' il ne plaiſt à ceſt hõme la de prendre ſa belle-ſœur, lors ſa belle ſœur montera à la porte vers les anciens, & dira, Mon beau-frere refuſe de ſuſciter le nõ à ſon frere en Iſraël & ne prẽd point à gré de m' eſpouſer comme eſtant beau frere.

8. Lors les anciens de ſa ville l' appeleront, & parleront à lui: & s' il demeure ferme, & dit, Il ne me plaiſt point de la prendre:

9. Adonc ſa belle-ſœur s' approchera de lui deuant les anciens, & lui deſchauſſera le ſoulier de ſon pied, & lui crachera au viſage & prenant, la parole, dira, Ainſi ſera fait à l' homme qui n' edifiera point la maiſon de ſon frere.

10. Et ſon nom ſera appele en Iſraël, la maiſon de celui á qui on a deſchauſſe le ſoulier.

11. Quand quelques vns auront noiſe enſemble l' vn contre l' autre, ſi la femme de l' vn s' approche pour deliurer ſon mari de la main de celui qui le bat, & qu' auançant ſa main elle l' empoigne par ſes parties honteuſes:

12 Lors tu lui couperas la main, & ton œil ne l' eſpargnera point.

13. Tu n' auras point en ton ſachet deux ſortes de pierres *à peſer*, vne grande & vne petite.

14. Il n' y aura point auſſi en ta maiſõ deux ſortes d'Epha, vn grand & vn petit.

כה

15 מַתְקָלִין שַׁלְמִין דִּקְשׁוֹט יְהוֹן לָךְ מְכִילָן שַׁלְמִין דִּקְשׁוֹט יְהוֹן לָךְ בְּדִיל דְּיוֹרְכוּן יוֹמָךְ עַל אַרְעָא דַּייָ אֱלָהָךְ יָהֵיב לָךְ׃

16 אֲרֵי מְרַחֲקָא דַּייָ אֱלָהָךְ כָּל עָבֵיד אִלֵּין כֹּל עָבֵיד שְׁקָר׃

17 הֱוֵי דְּכִיר יַת דַּעֲבַד לָךְ עֲמָלֵק בְּאָרְחָא בְּמִפַּקְכוֹן מִמִּצְרָיִם׃

18 דְּעָרְעָךְ בְּאוֹרְחָא וְקַטֵּיל בָּךְ כָּל דַּהֲווֹ מִתְאַחֲרִין בַּתְרָךְ וְאַתְּ מְשַׁלְהֵי וְלָאֵי וְלָא דָחֵיל יְקָרָא דַּייָ׃

19 וִיהֵי כַּד יְנִיחַ יְיָ אֱלָהָךְ לָךְ מִכָּל בַּעֲלֵי דְבָבָךְ מִסְּחוֹר סְחוֹר בְּאַרְעָא דַּייָ אֱלָהָךְ יָהֵיב לָךְ אַחְסָנָא לְמֵירְתַהּ תִּמְחֵי יַת דָּכְרָנָא דַּעֲמָלֵק מִתְּחוֹת שְׁמַיָּא לָא תִּנְשֵׁי׃

כה

15 אֶבֶן שְׁלֵמָה וָצֶדֶק יִהְיֶה־לָּךְ אֵיפָה שְׁלֵמָה וָצֶדֶק יִהְיֶה־לָּךְ לְמַעַן יַאֲרִיכוּ יָמֶיךָ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ׃

16 כִּי תוֹעֲבַת יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ כָּל־עֹשֵׂה אֵלֶּה כֹּל עֹשֵׂה עָוֶל׃

17 זָכוֹר אֵת אֲשֶׁר־עָשָׂה לְךָ עֲמָלֵק בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרָיִם׃

18 אֲשֶׁר קָרְךָ בַּדֶּרֶךְ וַיְזַנֵּב בְּךָ כָּל־הַנֶּחֱשָׁלִים אַחֲרֶיךָ וְאַתָּה עָיֵף וְיָגֵעַ וְלֹא יָרֵא אֱלֹהִים׃

19 וְהָיָה בְּהָנִיחַ יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ לְךָ מִכָּל־אֹיְבֶיךָ מִסָּבִיב בָּאָרֶץ אֲשֶׁר יְהֹוָה־אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ נַחֲלָה לְרִשְׁתָּהּ תִּמְחֶה אֶת־זֵכֶר עֲמָלֵק מִתַּחַת הַשָּׁמָיִם לֹא תִּשְׁכָּח׃

κεʹ.

15. Στάθμιον ἀληθινὸν καὶ δίκαιον ἔσται σοι, καὶ μέτρον ἀληθινὸν καὶ δίκαιον ἔσται σοι, ἵνα πολυήμερος γένῃ ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι ἐν κλήρῳ.

16. Ὅτι βδέλυγμα κυρίῳ τῷ θεῷ σου πᾶς ποιῶν ταῦτα, πᾶς ποιῶν ἄδικον.

17. Μνήσθητι ὅσα ἐποίησέ σοι ἀμαλὴκ ἐν τῇ ὁδῷ, ἐκπορευομένου σου ἐξ αἰγύπτου.

18. Πῶς ἀντέστη σοι ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ἔκοψέ σου τὴν οὐραγίαν, τοὺς κοπιῶντας ὀπίσω σου. σὺ δὲ ἐπείνας καὶ ἐκοπίας, καὶ οὐκ ἐφοβήθη τὸν θεόν.

19. Καὶ ἔσται ἡνίκα ἐὰν καταπαύσῃ σε κύριος ὁ θεός σου ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν σου, τῶν κύκλῳ, ἐν τῇ γῇ ᾗ κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι ἐν κλήρῳ, κατακληρονομῆσαι αὐτὴν, ἐξαλείψεις τὸ ὄνομα ἀμαλὴκ ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν οὐρανὸν, καὶ οὐ μὴ ἐπιλάθῃ.

כו

1 וִיהֵי אֲרֵי תֵיעוֹל לְאַרְעָא דַּייָ אֱלָהָךְ יָהֵיב לָךְ אַחְסָנָא וְתֵירְתַהּ וְתֵיתֵב בַּהּ׃

2 וְתִסַּב מֵרֵישׁ כָּל אִבָּא דְאַרְעָא דְּתַיְתֵי מֵאַרְעָךְ דַּייָ אֱלָהָךְ יָהֵיב לָךְ וּתְשַׁוֵּי בְסַלָּא וּתְהָךְ לְאַתְרָא דְּיִתְרְעֵי יְיָ אֱלָהָךְ לְאַשְׁרָאָה שְׁכִינְתֵּיהּ תַּמָּן׃

3 וְתֵיתֵי לְוָת כַּהֲנָא דִּי יְהֵי בְּיוֹמַיָּא הָאִנּוּן וְתֵימַר לֵיהּ חַוֵּיתִי יוֹמָא דֵין קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ אֲרֵי עָלֵית לְאַרְעָא דְּקַיֵּים יְיָ לַאֲבָהָתָנָא לְמִתַּן לָנָא׃

4 וְיִסַּב כַּהֲנָא סַלָּא מִן יְדָךְ וְיַצְנְעִינֵּיהּ קֳדָם מַדְבְּחָא דַּייָ אֱלָהָךְ׃

כו

1 וְהָיָה כִּי־תָבוֹא אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ נַחֲלָה וִירִשְׁתָּהּ וְיָשַׁבְתָּ בָּהּ׃

2 וְלָקַחְתָּ מֵרֵאשִׁית כָּל־פְּרִי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר תָּבִיא מֵאַרְצְךָ אֲשֶׁר יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ וְשַׂמְתָּ בַטֶּנֶא וְהָלַכְתָּ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם׃

3 וּבָאתָ אֶל־הַכֹּהֵן אֲשֶׁר יִהְיֶה בַּיָּמִים הָהֵם וְאָמַרְתָּ אֵלָיו הִגַּדְתִּי הַיּוֹם לַיהֹוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי־בָאתִי אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהֹוָה לַאֲבֹתֵינוּ לָתֶת לָנוּ׃

4 וְלָקַח הַכֹּהֵן הַטֶּנֶא מִיָּדֶךָ וְהִנִּיחוֹ לִפְנֵי מִזְבַּח יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ׃

ΚΕΦΑΛ. κϛʹ.

1. Καὶ ἔσται ἐὰν εἰσέλθῃς εἰς τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι ἐν κλήρῳ, κατακληρονομῆσαι αὐτὴν, καὶ κατοικήσῃς ἐπ᾽ αὐτῆς.

2. Καὶ λήψῃ ἀπὸ τῆς ἀπαρχῆς τῶν καρπῶν τῆς γῆς σου, ἧς κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι ἐν κλήρῳ, καὶ ἐμφαλεῖς εἰς κάρταλλον, καὶ πορεύσῃ εἰς τὸν τόπον, ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος ὁ θεός σου ἐπικληθῆναι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκεῖ.

3. Καὶ ἐλεύσῃ πρὸς τὸν ἱερέα, ὃς ἂν ᾖ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν· ἀναγγέλλω σήμερον κυρίῳ τῷ θεῷ σου, ὅτι εἰσελήλυθα εἰς τὴν γῆν ἣν ὤμοσε κύριος τοῖς πατράσιν ὑμῶν δοῦναι ὑμῖν.

4. Καὶ λήψεται ὁ ἱερεὺς τὸν κάρταλλον ἐκ τῶν χειρῶν σου, καὶ θήσει αὐτὸν ἀπέναντι τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου τοῦ θεοῦ σου.

CAP. XXV.

15. Pondus habebis iuſtum & verum, & modius æqualis & verus erit tibi: ut multo vivas tempore ſuper Terram quam Dominus Deus tuus dederit tibi.

16. Abominatur enim Dominus tuus eum qui facit hæc & averſatur omnem iniuſtitiam.

17. Memento quæ fecerit tibi Amalec in via quando egrediebaris ex Ægypto:

18. Quomodo occurrerit tibi, & extremos agminis tui, qui laſſi reſidebant, ceciderit, quando tu eras fame & labore confectus, & non timuerit Deum.

19. Cùm ergo Dominus Deus tuus dederit tibi requiem, & ſubiecerit cunctas per circuitum nationes in Terra quã tibi pollicitus eſt: delebis nomen eius ſub cælo. Cave ne obliviſcaris.

CAP. XXVI.

1. Cumq; intraveris Terram quam Dominus Deus tuus tibi daturus eſt poſſidendam & obtinueris eam, atque habitaveris in ea.

2. Tolles de cunctis frugibus tuis primitias, & pones in cartallo, pergeſq; ad locum quem Dominus Deus tuus elegerit, vt ibi invocetur nomen eius:

3. Accedeſque ad ſacerdotem qui fuerit in diebus illis, & dices ad eum, Profiteor hodie coram Domino Deo tuo, quòd ingreſſus ſum in Terram pro qua iuravit patribus noſtris, ut daret eam nobis.

4. Suſcipienſque ſacerdos cartallum de manu eius, ponet ante altare Domini Dei tui.

Das XXV. Capitel.

15. Du ſolt ein völlig vnd recht gewicht / vnd einen völligen vnd rechten Scheffel haben / auff daß dein Leben lang were in dem Lande / daß dir der HERR dein Gott geben wirt.

16. Denn wer ſolchs thut/der iſt dem HErren deinem GOtt ein greuel / wie alle die übel thun.

17. Gedenck was dir die Amalekiter theten/auff dem wege/da jhr auß Egypten zoget.

18. Wie ſie dich angriffen auff dem Wege/vnd ſchlugen deine hinderſten/alle die ſchwachen/die dir hinden nachzogen / da du müde vnd matt wareſt vnd fürchten Gott nicht.

19. Wenn nun der HErr dein Gott dich zu ruhe bringt von allen deinen Feinden vmbher/im Land/daß dir der HErr dein Gott gibt zum Erbe einzunemen/ſo ſoltu daß gedechtniß der Amalekiter außtilgen vnter dem Himel. Das vergiß nicht.

Das XXVI. Capitel.

WEnn du ins Landt kommſt/daß dir der HErr dein Gott zum Erbe geben wird/vnd nimmſts ein/vnd woneſt drinnen.

2. So ſoltu nemen allerley erſte Früchte des Lands/die auß der Erden kommen/die der HErr dein GOtt dir gibt/vnd ſolt ſie in einen Korb legen/vnd hin gehen an den ort/den der HERR dein Gott erwehlen wird / daß ſein Name daſelbs wone.

3. Vnd ſolt zu dem Prieſter kommen/der zu der zeit da iſt/vnd zu jm ſagen: Ich bekenne heut dem HERRN deinem Gott/daß ich kommen bin in das Land/daß der HERR vnſern Vätern geſchworen hat vns zu geben.

4. Vnd der Prieſter ſoll den Korb nemen von deiner Hand / vnd vor dem Altar des HERRN deines GOttes niderſetzen.

CHAP. XXV.

15. Ains tu auras les pierres *à peſer* entieres & iuſtes, pareillement l'Epha entier & iuſte, afin que tes iours ſoyent allongés ſur la terre que l'Eternel ton Dieu te dõne.

16. Car quiconque fait cela, quiconque fait iniquité, *eſt* en abomination deuant l'Eternel ton Dieu.

17. Qu'il te ſouuiene de ce que t'a fait Hamalek en chemin, quand vous ſortiez d'Egypte.

18. Comme il t'eſt venu rencontrer en chemin, & t'a frapé en queuë tous les debiles qui te ſuiuoyent, quãd tu eſtois las & trauaillé, & n'a point eu crainte de Dieu.

19. Quand donques l'Eternel ton Dieu t'aura donné repos de tous tes ennemis tout à l'entour, au pais que l'Eternel ton Dieu te donne *en* heritage pour le poſſeder, lors tu effaceras la memoire de Hamalek de deſſous les cieux: ne l'oublie point.

CHAP. XXVI.

1. Quand tu ſeras entre au pais, que l'Eternel ton Dieu te donne *en* heritage, & le poſſederas, & y demeureras.

2 Lors tu prendras des premices de tous les fruicts de la terre, & les apporteras du pais que l'Eternel ton Dieu te donne, & les mettras en vne corbeille, & iras au lieu que l'Eternel ton Dieu aura choiſi pour y colloquer ſon nom.

3: Et viendras au Sacrificateur qui ſera en ce tẽps-la, & lui diras, Ie declare auiourd'hui a l'Eternel ton Dieu que ie ſuis paruenu au pais que l'Eternel a iure a nos peres de nous donner.

4. Et le Sacrificateur prẽdra la corbeille de ta main, & la poſera deuant l'autel de l'Eternel ton Dieu.

כו

5 וְתָתֵיב וְתֵימַר קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ לָבָן אֲרַמָּאָה בְּעָא לְאוֹבָדָא יָת אַבָּא וּנְחַת לְמִצְרַיִם וְדָר תַּמָּן בְּעַם זְעֵיר וַהֲוָה תַמָּן לְעַם רַב תַּקִּיף וְסַגִּי׃

6 וְאַבְאִישׁוּ לָנָא מִצְרָאֵי וְעַנִּיוּנָנָא וִיהַבוּ עֲלָנָא פָּלְחָנָא קַשְׁיָא׃

7 וְצַלֵּינָא קֳדָם יְיָ אֱלָהָא דַאֲבָהָתַנָא וְקַבֵּיל יְיָ צְלֹתָנָא וּגְלֵי קֳדָמוֹהִי עַמְלָנָא וְלֵיאוּתָנָא וְדוּחְקָנָא׃

8 וְאַפְּקָנָא יְיָ מִמִּצְרַיִם בִּידָא תַקִּיפָא וּבִדְרָעָא מְרָמְמָא וּבְחֵיזוּ רַבָּא וּבְאָתִין וּבְמוֹפְתִין׃

9 וְאַיְתְיָנָא לְאַתְרָא הָדֵין וִיהַב לָנָא יָת אַרְעָא הָדָא אַרְעָא עָבְדָא חֲלָב וּדְבָשׁ׃

10 וּכְעַן הָא אַיְתֵיתִי יָת רֵישׁ אִבָּא דְאַרְעָא דִּיהַבְתְּ לִי יְיָ וְתַצְנְעִינֵּיהּ קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ וְתִסְגּוּד קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ׃

11 וְתִחְדֵּי בְּכָל טָבָתָא דִּי יְהַב לָךְ יְיָ אֱלָהָךְ ול וּלְאֱנָשׁ בֵּיתָךְ אַתְּ וְלֵיוָאָה וְגִיּוֹרָא דִּי בֵינָךְ׃

12 אֲרֵי תְשֵׁיצֵי לְעַשָּׂרָא יָת כָּל מַעְשַׂר עֲלַלְתָּךְ בְּשַׁתָּא תְלִיתָאָה שַׁתָּא דְמַעְשְׂרָתָא וְתִתֵּן לְלֵיוָאָה לְגִיּוֹרָא לְיִתַּמָּא ול וּלְאַרְמַלְתָּא וְיֵיכְלוּן בְּקִרְוָךְ וְיִשְׂבְּעוּן׃

13 וְתֵימַר קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ פַּלֵּיתִי קֹדֶשׁ מַעְשְׂרָא מִן בֵּיתָא וְאַף יְהַבְתֵּיהּ לְלֵוָאָה לְגִיּוֹרָא לְיִתַּמָּא וּלְאַרְמַלְתָּא כְּכָל תַּפְקֵידְתָּךְ דְּפַקֵּדְתַּנִי לָא עֲבָרִית מִפִּקּוֹדָךְ וְלָא אַנְשֵׁיתִי׃

כו

5 וְעָנִיתָ וְאָמַרְתָּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲרַמִּי אֹבֵד אָבִי וַיֵּרֶד מִצְרַיְמָה וַיָּגָר שָׁם בִּמְתֵי מְעָט וַיְהִי־שָׁם לְגוֹי גָּדוֹל עָצוּם וָרָב׃

6 וַיָּרֵעוּ אֹתָנוּ הַמִּצְרִים וַיְעַנּוּנוּ וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבֹדָה קָשָׁה׃

7 וַנִּצְעַק אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֵינוּ וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֶת־קֹלֵנוּ וַיַּרְא אֶת־עָנְיֵנוּ וְאֶת־עֲמָלֵנוּ וְאֶת־לַחֲצֵנוּ׃

8 וַיֹּצִאֵנוּ יְהוָה מִמִּצְרַיִם בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרֹעַ נְטוּיָה וּבְמֹרָא גָּדֹל וּבְאֹתוֹת וּבְמֹפְתִים׃

9 וַיְבִאֵנוּ אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה וַיִּתֶּן־לָנוּ אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ׃

10 וְעַתָּה הִנֵּה הֵבֵאתִי אֶת־רֵאשִׁית פְּרִי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־נָתַתָּה לִּי יְהוָה וְהִנַּחְתּוֹ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃

11 וְשָׂמַחְתָּ בְכָל־הַטּוֹב אֲשֶׁר נָתַן־לְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּלְבֵיתֶךָ אַתָּה וְהַלֵּוִי וְהַגֵּר אֲשֶׁר בְּקִרְבֶּךָ׃

12 כִּי תְכַלֶּה לַעְשֵׂר אֶת־כָּל־מַעְשַׂר תְּבוּאָתְךָ בַּשָּׁנָה הַשְּׁלִישִׁת שְׁנַת הַמַּעֲשֵׂר וְנָתַתָּה לַלֵּוִי לַגֵּר לַיָּתוֹם וְלָאַלְמָנָה וְאָכְלוּ בִשְׁעָרֶיךָ וְשָׂבֵעוּ׃

13 וְאָמַרְתָּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בִּעַרְתִּי הַקֹּדֶשׁ מִן־הַבַּיִת וְגַם נְתַתִּיו לַלֵּוִי וְלַגֵּר לַיָּתוֹם וְלָאַלְמָנָה כְּכָל־מִצְוָתְךָ אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי לֹא־עָבַרְתִּי מִמִּצְוֺתֶיךָ וְלֹא שָׁכָחְתִּי׃

κϛ'.

5. Καὶ ἀποκριθήσῃ καὶ ἐρεῖς ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου· Συρίαν ἀπέβαλεν ὁ πατήρ μου, καὶ κατέβη εἰς Αἴγυπτον, καὶ παρῴκησεν ἐκεῖ ἐν ἀριθμῷ βραχεῖ, καὶ ἐγένετο ἐκεῖ εἰς ἔθνος μέγα, καὶ πλῆθος πολὺ καὶ μέγα.

6. Καὶ ἐκάκωσαν ἡμᾶς οἱ Αἰγύπτιοι, καὶ ἐταπείνωσαν ἡμᾶς, καὶ ἐπέθηκαν ἡμῖν ἔργα σκληρά.

7. Καὶ ἀνεβοήσαμεν πρὸς κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ εἰσήκουσε κύριος τῆς φωνῆς ἡμῶν, καὶ εἶδε τὴν ταπείνωσιν ἡμῶν, καὶ τὸν μόχθον ἡμῶν, καὶ τὸν θλιμμὸν ἡμῶν.

8. Καὶ ἐξήγαγεν ἡμᾶς κύριος ἐξ Αἰγύπτου αὐτὸς ἐν ἰσχύϊ μεγάλῃ, ἐν χειρὶ κραταιᾷ, καὶ ἐν τῷ βραχίονι αὐτοῦ τῷ ὑψηλῷ, καὶ ἐν ὁράμασι μεγάλοις, καὶ ἐν σημείοις, καὶ ἐν τέρασι.

9. Καὶ εἰσήγαγεν ἡμᾶς εἰς τὸν τόπον τοῦτον, καὶ ἔδωκεν ἡμῖν τὴν γῆν ταύτην, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι.

10. Καὶ νῦν ἰδοὺ ἐνήνοχα τὴν ἀπαρχὴν τῶν γεννημάτων τῆς γῆς, ἧς ἔδωκάς μοι, κύριε, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι, καὶ ἀφήσεις αὐτὰ ἀπέναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου, καὶ προσκυνήσεις ἐκεῖ ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου.

11. Καὶ εὐφρανθήσῃ ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἀγαθοῖς, οἷς ἔδωκέ σοι κύριος ὁ θεός σου, καὶ τῇ οἰκίᾳ σου, καὶ ὁ λευίτης, καὶ ὁ προσήλυτος ὁ ἐν σοί.

12. Ἐὰν δὲ συντελέσῃς ἀποδεκατῶσαι πᾶν τὸ ἐπιδέκατον τῶν γεννημάτων τῆς γῆς σου ἐν τῷ ἔτει τῷ τρίτῳ, τὸ δεύτερον ἐπιδέκατον δώσεις τῷ λευίτῃ, καὶ τῷ προσηλύτῳ, καὶ τῷ ὀρφανῷ, καὶ τῇ χήρᾳ, καὶ φάγονται ἐν ταῖς πόλεσί σου, καὶ ἐμπλησθήσονται.

13. Καὶ ἐρεῖς ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου· ἐξεκάθαρα τὰ ἅγια ἐκ τῆς οἰκίας μου, καὶ ἔδωκα αὐτὰ τῷ λευίτῃ, καὶ τῷ προσηλύτῳ, καὶ τῷ ὀρφανῷ, καὶ τῇ χήρᾳ, κατὰ πάσας τὰς ἐντολάς σου, ἃς ἐνετείλω μοι, οὐ παρῆλθον τὴν ἐντολήν σου, καὶ οὐκ ἐπελαθόμην.

CAP. XXVI.

5. Et loquêris in conſpectu Domini Dei tui, Syrus perſequebatur patrem meum, qui deſcendit in Ægyptum, & ibi peregrinatus eſt in pauciſſimo numero: crevitque in gentem magnam ac robuſtam & infinitæ multitudinis.

6. Afflixeruntque nos Ægyptij, & perſecuti ſunt, imponentes onera graviſſima:

7 Et clamavimus ad Dominum Deum patrum noſtrorum: qui exaudivit nos, & reſpexit humilitatem noſtram, & laborem, atque anguſtiam:

8. Et eduxit nos de Ægypto in manu forti, & brachio extento, in ingenti pavore, in ſignis atque portentis:

9 Et introduxit ad locum iſtum, & tradidit nobis Terram lacte & melle manantem.

10. Et idcirco nunc offero primitias frugum Terræ quam Dominus dedit mihi. Et dimittes eas in conſpectu Domini Dei tui: & adorato Domino Deo tuo,

11. Epulaberis in omnibus bonis quæ Dominus Deus tuus dederit tibi, & domui tuæ, tu & Levites, & advena qui tecum eſt.

12. Quando compleveris decimam cunctarum frugũ tuarum, anno decimarum tertio dabis Levitæ, & advenæ, & pupillo & viduæ, ut comedant intra portas tuas, & ſaturentur.

13. Loquerisq; in conſpectu Domini Dei tui, Attuli quod ſanctificatum eſt de domo mea, & dedi illud Levitæ & advenæ, & pupillo ac viduæ, ſicut iuſſiſti mihi: non præterivi mandata tua, nec ſum oblitus imperij tui.

Das XXVI. Capitel.

5. Da ſolt du antworten/vnd ſagen für dem HERRN deinem Gott: Die Syrer wolten meinen Vater vmbbringen / der zoch hinab in Egypten / vnd war daſelbs ein Frembdling mit geringem Volck / vnd ward daſelbs ein groß ſtarck vnd vil Volck.

6. Aber die Egypter handelten vns übel/vnd zwungen vns/vnd legten einen harten Dienſt auff vns.

7. Da ſchryen wir zu dem HERrn dem Gott vnſer Väter/vnd der HERr erhöret vnſer ſchreyen / vnd ſahe vnſer ellend/angſt vnd not.

8. Vnd führet vns auß Egypten/mit mechtiger Hand / vnd außgerecktem Arm/vnd mit groſſem ſchrecken / durch Zeichen vnd Wunder.

9. Vnd bracht vns an diſen ort / vnd gab vns diß Land / da Milch vnd Honig innen fleuſt.

10. Nun bringe ich die erſten früchte des Lands/die du HERR mir gegeben haſt / vnd ſolt ſie laſſen für dem HErrn deinem Gott/ vnd anbeten für dem HErrn deinem Gott.

11. Vnd frölich ſein über allem Gut/ daß dir der HERr dein Gott gegeben hat/vnd deinem Hauſe/ du vnd der Levit/vnd der Frembdling der bey dir iſt.

12. Wenn du alle Zehenden deines einkommens zuſamen bracht haſt im dritten Jar/das iſt ein Zehenden Jar/ ſo ſoltu dem Leviten/dem Frembdlingē dem Waiſen/vnd den Witwen geben daß ſie eſſen in deinem Thor / vnd ſatt werden.

13. Vnd ſolt ſprechen für dem HERREN deinem Gott: Jch hab bracht das geheiliget iſt auß meinem Hauſe/ vnd habs gegeben den Leviten / den Frembdlingen / den Waiſen vnd den Witwen/nach alle deinem Gebot/daß du mir gebotten haſt / Jch hab deine Gebot nicht übergangen / noch vereaſſen.

CHAP. XXVI.

5. Puis tu prendras la parole, & diras deuant l'Eternel ton Dieu, Mon pere a eſté vn poure miſerable Syrien, & eſt deſcendu en Egypte auec petit nombre de gens, & y a ſeiourné, & eſt deuenu là vne nation grande, forte, & en grand nombre.

6. Puis les Egyptiens nous ont mal traittés, & nous ont affliges, & ont mis ſur nous vne dure ſeruitude.

7. Dont nous auons crie à l'Eternel le Dieu de nos peres, & l'Eternel a exauce noſtre voix, & a regarde noſtre affliction, noſtre trauail & noſtre oppreſſe.

8. Et nous a tires hors d'Egypte par main forte, & par bras eſtendu, auec gsand effroi, & auec ſignes & miracles 9. Depuis il nous a amenes en ce lieu-ci, & nous a donne ce païs ici, *qui eſt* vn païs decoulant de laict & de miel.

10. Maintenant donc voici, i'ai apporte les premices des fruicts de la terre, que tu m'as donnee, ô Eternel. Ainſi tu poſeras la corbeille deuant l'Eternel ton Dieu, & te proſterneras deuant l'Eternel ton Dien.

11. Et t'eſiouïras de tout le bien que l'Eternel ton Dieu t'aura donne, & à ta maiſon, toi, & le Leuite, & l'eſtranger qui *eſt* parmi toi.

12. Quand tu auras acheue de diſmer toutes les diſmes de ton reuenu en la troiſieme annee *qui eſt* l'an de diſmes, tu les bailleras au Leuite, à l'eſtranger, à l'orphelin, & à la vefue, & ils les mangeront aux lieux de ta demeurance, & en ſeront raſſaſies.

13. Et diras en la preſence de l Eternel ton Dieu, I'ai entieremẽt oſte de *ma* maiſon ce qui eſtoit ſainct, & meſme l'ai donne au Leuite, à l'eſtranger, à l orphelin, & à la vefue, ſelon tous tes cõmandemens que tu m'as cõmades: ie n'ai rien trãſgreſſe de tes cõmandemens, & ne les ai point oublies.

כו

14 לָא אֲכַלִית בְּאֶבְלִי
מִינֵּיהּ וְלָא בַלֵּיתִי מִינֵּיהּ
בִּדְמְסָאַב וְלָא יְהַבִית
מִינֵּיהּ עַל מֵית קַבֵּילִית
(בְּמֵימְרָא) דַיְיָ אֱלָהִי
עֲבַדִית כְּכֹל דְפַקֵדְתָּנִי׃

15 אִסְתְּכֵי מִמְּדוֹר קֻדְשָׁךְ
מִן שְׁמַיָּא וּבָרֵיךְ יָת עַמָּךְ
יָת יִשְׂרָאֵל וְיָת אַרְעָא
דִיהַבְתְּ לָנָא כְּמָא
דְקַיֵּימְתָּא לַאֲבָהָתָנָא
אַרְעָא עָבְדָא חֲלַב
וּדְבָשׁ׃

16 יוֹמָא הָדֵין יְיָ אֱלָהָךְ
מְפַקְּדָךְ לְמֶעְבַּד יָת ק
קְיָמַיָּא הָאִלֵּין וְיָת דִּינַיָּא
וְתִטַּר וְתַעְבֵּד יָתְהוֹן בְּכָל
לִבָּךְ וּבְכָל נַפְשָׁךְ׃

17 יָת יְיָ חֲטַבְתְּ יוֹמָא
דֵין לְמֶהֱוֵי לָךְ לֶאֱלָהּ ול
וּלְמְהָךְ בְּאוֹרְחָן דְּתַקְנָן
קֳדָמוֹהִי וּלְמִטַּר קְיָמוֹהִי
וּפִקּוֹדוֹהִי וְדִינוֹהִי ול
וּלְקַבָּלָא בְּמֵימְרֵיהּ׃

18 וַיְיָ חַטְבָךְ יוֹמָא דֵין
לְמֶהֱוֵי לֵיהּ לְעַם חֲבִיב
כְּמָא דְמַלֵּיל לָךְ וּלְמִטַּר
כָּל פִּקּוֹדוֹהִי׃

19 וּלְמִתְּנָךְ עִלָּאָה עַל
כָּל עַמְמַיָּא דַּעֲבַד ל
לְתֻשְׁבְּחָא וּלְשׁוּם וְלִרְבוּ
וּלְמֶהֱוָךְ עַם קַדִּישׁ קֳדָם
יְיָ אֱלָהָךְ כְּמָא דְמַלֵּיל׃

כז

1 וּפַקֵּיד מֹשֶׁה וְסָבֵי ב
יִשְׂרָאֵל יָת עַמָּא לְמֵימַר
טַר יָת כָּל תַּפְקֵדְתָּא דַאֲנָא
מְפַקֵּד יָתְכוֹן יוֹמָא דֵין׃

2 וִיהֵי בְּיוֹמָא דְתַעְבְּרוּן
יָת יַרְדְּנָא לְאַרְעָא דַיְיָ
אֱלָהָךְ יָהֵיב לָךְ וּתְקִים
לָךְ אַבְנִין רַבְרְבִין וּתְסוּד
יָתְהוֹן בְּסִידָא׃

כו

14 לֹא־אָכַלְתִּי בְאֹנִי מִמֶּנּוּ וְלֹא־
בִעַרְתִּי מִמֶּנּוּ בְּטָמֵא וְלֹא־נָתַתִּי
מִמֶּנּוּ לְמֵת שָׁמַעְתִּי בְּקוֹל יְהוָה
אֱלֹהָי עָשִׂיתִי כְּכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי׃

15 הַשְׁקִיפָה מִמְּעוֹן קָדְשְׁךָ מִן־
הַשָּׁמַיִם וּבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ אֶת־
יִשְׂרָאֵל וְאֵת הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּה
לָנוּ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבֹתֵינוּ אֶרֶץ
זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ׃

16 הַיּוֹם הַזֶּה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
מְצַוְּךָ לַעֲשׂוֹת אֶת־הַחֻקִּים הָאֵלֶּה
וְאֶת־הַמִּשְׁפָּטִים וְשָׁמַרְתָּ וְעָשִׂיתָ
אוֹתָם בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשֶׁךָ׃

17 אֶת־יְהוָה הֶאֱמַרְתָּ הַיּוֹם
לִהְיוֹת לְךָ לֵאלֹהִים וְלָלֶכֶת
בִּדְרָכָיו וְלִשְׁמֹר חֻקָּיו וּמִצְוֹתָיו
וּמִשְׁפָּטָיו וְלִשְׁמֹעַ בְּקֹלוֹ׃

18 וַיהוָה הֶאֱמִירְךָ הַיּוֹם לִהְיוֹת
לוֹ לְעַם סְגֻלָּה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר־
לָךְ וְלִשְׁמֹר כָּל־מִצְוֹתָיו׃

19 וּלְתִתְּךָ עֶלְיוֹן עַל כָּל־
הַגּוֹיִם אֲשֶׁר עָשָׂה לִתְהִלָּה וּלְשֵׁם
וּלְתִפְאָרֶת וְלִהְיֹתְךָ עַם־קָדֹשׁ
לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֵּר׃

כז

1 וַיְצַו מֹשֶׁה וְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־
הָעָם לֵאמֹר שָׁמֹר אֶת־כָּל־
הַמִּצְוָה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם
הַיּוֹם׃

2 וְהָיָה בַּיּוֹם אֲשֶׁר תַּעַבְרוּ אֶת־
הַיַּרְדֵּן אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ וַהֲקֵמֹתָ לְךָ אֲבָנִים
גְּדֹלוֹת וְשַׂדְתָּ אֹתָם בַּשִּׂיד׃

κϛ΄

14. Καὶ οὐκ ἔφαγον ἐν ὀδύνῃ μου ἀπ᾽ αὐτῶν, οὐκ ἐκάρπωσα ἀπ᾽ αὐτῶν εἰς ἀκάθαρτον, οὐκ ἔδωκα ἀπ᾽ αὐτῶν τῷ τεθνηκότι, ὑπήκουσα τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ μου, ἐποίησα καθὰ ἐνετείλω μοι.

15. Κάτιδε ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ ἁγίου σου, ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ εὐλόγησον τὸν λαόν σου τὸν ἰσραήλ, καὶ τὴν γῆν ἣν ἔδωκας αὐτοῖς, καθὰ ὤμοσας τοῖς πατράσιν ἡμῶν, δοῦναι ἡμῖν γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι.

16. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ κύριος ὁ θεός σου ἐνετείλατό σοι ποιῆσαι πάντα τὰ δικαιώματα ταῦτα, καὶ τὰ κρίματα· καὶ φυλάξεσθε καὶ ποιήσετε αὐτὰ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας ὑμῶν καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς ὑμῶν.

17. Τὸν θεὸν εἵλου σήμερον εἶναί σου θεόν, καὶ πορεύεσθαι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ φυλάσσεσθαι τὰ δικαιώματα, καὶ τὰς ἐντολάς, καὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ, καὶ ὑπακούειν τῆς φωνῆς αὐτοῦ.

18. Καὶ κύριος εἵλατό σε σήμερον γενέσθαι σεαυτῷ λαὸν περιούσιον, καθάπερ εἶπέ σοι, φυλάττειν πάσας τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ.

19. Καὶ εἶναί σε ὑπεράνω πάντων τῶν ἐθνῶν, ὅς ἐποίησέ σε ὀνομαστόν, καὶ καύχημα, καὶ δοξαστόν, εἶναί σε λαὸν ἅγιον κυρίῳ τῷ θεῷ σου, καθὼς ἐλάλησε.

ΚΕΦΑΛ. κζ΄.

1. Καὶ προσέταξε μωϋσῆς, καὶ ἡ γερουσία υἱῶν ἰσραὴλ λέγων· φυλάσσεσθε πάσας τὰς ἐντολὰς ταύτας, ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον.

2. Καὶ ἔσται, ᾗ ἂν ἡμέρᾳ διαβῆτε τὸν ἰορδάνην εἰς τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι ἐν κλήρῳ καὶ στήσεις σεαυτῷ λίθους μεγάλους, καὶ κονιάσεις αὐτοὺς κονίᾳ.

CAP. XXVI.

14. Non comedi ex eis in luctu meo, nec ſeparavi ea in qualibet immunditia, nec expendi ex his quicquam in re funebri. Obedivi voci Domini Dei mei, & feci omnia ſicut præcepiſti mihi.

15. Reſpice de ſanctuario tuo, & de excelſo cælorum habitaculo, & benedic populo tuo Iſraël, & Terræ quam dediſti nobis, ſicut iuraſti patribus noſtris, terræ lacte & melle mananti.

16. Hodie Dominus Deus tuus præcepit tibi ut facias mandata hæc atque iudicia: ut cuſtodias & impleas ex toto corde tuo, & ex tota anima tua.

17. Dominum elegiſti hodie, ut ſit tibi Deus, & ambules in viis eius, ut cuſtodias ceremonias illius, & mandata atque iudicia, & obedias eius imperio.

18. En Dominus elegit te hodie ut ſis ei populus peculiaris, ſicut locutus eſt tibi, & cuſtodias omnia præcepta illius.

19. Et faciet te excelſiorem cunctis gentibus quas creavit in laudem, & nomen, & gloriam ſuam: ut ſis populus ſanctus Domini Dei tui, ſicut locutus eſt.

CAP. XXVII.

1. Præcepit autem Moyſes & ſeniores Iſraël populo, dicentes, Cuſtodite omne mandatum quod præcipio vobis hodie.

2. Cumque tranſieritis Iordanem in Terram quam Dominus Deus tuus dabit tibi, eriges ingentes lapides & calce levigabis eos.

Das XXVI. Capitel.

14. Ich hab nicht davon geſſen in meinem leide/vnd hab nicht davon gethan in vnreinigkeit / ich hab nicht zu den todten davon gegeben. Ich bin der ſtimm des HERRN meines Gottes gehorſam geweſt/vnd habe gethan alles/wie du mir gebotten haſt.

15. Sihe herab von deiner heiligen Wonung vom Himel / vnd ſegene dein Volck Iſrael / vnd das Land daß du vns gegeben haſt / wie du vnſern Vätern geſchworen haſt/ein land da milch vnd honig innen fleuſt.

16. Heutes tages gebeut dir der HErr dein Gott/daß du thuſt nach allen diſen Gebotten vnd Rechten/daß du ſie halteſt/vñ darnach thuſt von gantzem hertzen/vnd von gantzer ſeelen.

17. Dem HErrn haſtu heute geredt/daß er dein Gott ſey/daß du in allen ſeinen wegen wandleſt / vnd halteſt ſeine Geſetz/Gebott vnd Rechte/vnd ſeiner ſtimme gehorcheſt.

18. Vnd der HErr hatt dir heute geredt / daß du ſein eigen Volck ſein ſolt/wie er dir geredt hat/Daß du alle ſeine Gebott halteſt.

19. Vnd er dich das höheſt mache/vnd du gerhůmet / gepreiſet vnd geehret werdeſt über alle völcker/die er gemacht hat/daß du dem HErrn deinem GOtt ein heilig Volck ſeyeſt/wie er geredt hat.

Das XXVII. Capitel.

VND Moſe gebot ſampt den Elteſten Iſrael dem Volck / vnd ſprach: Behaltet alle Gebot/die ich euch heute gebiete.

2. Vnd zu der zeit/wenn jhr über den Jordan gehet ins Land / daß dir der HErr dein Gott geben wird/ſoltu groſſe ſteine auffrichten/vnnd ſie mit Kalck tünchen.

CHAP. XXVI.

14. Ie n'en ai point mãgé en mon affliction,& n'en ai rien oſté pour l'appliquer à quelque vſage ſouillé, & n'en ai point donné pour le mort: i'ai obeï à la voix de l'Eternel mon Dieu, i'ai fait ſelon tout ce que tu m'auois cõmandé.

15. Regarde de ta ſaincte habitatiõ *aſſauoir* des cieux, & beni ton peuple Iſraël, & la terre que tu nous as donnee, comme tu auois iuré à nos peres *qui eſt* vn pais decoulant de laict & de miel.

16. Ce iourd'hui l'Eternel ton Dieu te commande de faire ces ſtatuts ici, & ces droits: pren donc garde à les faire de tout ton cœur,& de toute ton ame.

17. Tu as auiourd'hui ſurhauſſé l'Eternel à ce qu'il te ſoit Dieu, & que tu chemines en ſes voyes, & gardes ſes ſtatuts, ſes commandemens, & ſes droits, & que tu obeïſſes à ſa voix.

18 Auſſi l'Eternel t'a ſurhauſſé auiourd'hui, à ce que tu lui ſois vn peuple precieux, ſelon qu'il t'*en* a parlé, & que tu gardes tous ſes commandemens:

19. Et qu'il te mette haut eſleué en louange, en renõ, & en gloire par deſſus toutes les nations qu'il a creées, & que tu ſois vn peuple ſainct à l'Eternel ton Dieu, ainſi qu'il a parlé.

CHAP. XXVII.

1. Or Moyſe & les anciens d'Iſrael commanderent au peuple, diſans, Gardes tous les commandemens que ie vous commande auiourd'hui.

2. C'eſt qu'au iour que tu auras paſſé le Iordain *pour entrer* au païs que l'Eternel ton Dieu te donne, tu te dreſſeras, de grandes pierres,& les enduiras de chaux.

כז

3 וְתִכְתּוֹב עֲלֵיהוֹן יָת
כָּל פִּתְגָּמֵי אוֹרַיְתָא הָדָא
בְּמֶעְבְּרָךְ בְּדִיל דְּתֵיעוֹל
לְאַרְעָא דַּייי אֱלָהָךְ יָהֵיב
לָךְ אַרְעָא עָבְדָא חֲלָב
וּדְבַשׁ כְּמָא דְּמַלֵּיל ייי
אֱלָהָא דַּאֲבָהָתָךְ לָךְ׃

4 וִיהֵי בְּמֶעְבַּרְכוֹן יָת
יַרְדְּנָא תְּקִימוּן יָת אַבְנַיָּא
הָאִלֵּין דַּאֲנָא מְפַקֵּד יָת
יָתְכוֹן יוֹמָא דֵין בְּטוּרָא
דְעֵיבָל וּתְסוּד יָתְהוֹן י
בְּסִידָא׃

5 וְתִבְנֵי תַמָּן מַדְבְּחָא
קֳדָם ייי אֱלָהָךְ מַדְבַּח
אַבְנִין לָא תְּרִים עֲלֵיהוֹן
בַּרְזְלָא׃

6 אַבְנִין שַׁלְמָן תִּבְנֵי יָת
מַדְבְּחָא דַּייי אֱלָהָךְ ו
וְתַסֵּיק עֲלוֹהִי עֲלָוָן קֳדָם
ייי אֱלָהָךְ׃

7 וְתִכּוֹס נִכְסַת קֻדְשִׁין
וְתֵיכוּל תַּמָּן וְתֶחְדֵּי קֳדָם
ייי אֱלָהָךְ׃

8 וְתִכְתּוֹב עַל אַבְנַיָּא
יָת כָּל פִּתְגָּמֵי אוֹרַיְתָא
הָדָא פָּרֵישׁ יָאוּת׃

9 וּמַלֵּיל מֹשֶׁה וְכַהֲנַיָּא
לֵוָאֵי עִם כָּל יִשְׂרָאֵל
לְמֵימַר אַצֵּית וּשְׁמַע
יִשְׂרָאֵל יוֹמָא דֵין הֲוֵיתָא
לְעַם קֳדָם ייי אֱלָהָךְ׃

10 וּתְקַבֵּיל (בְּמֵימְרָא)
דַּייי אֱלָהָךְ וְתַעְבֵּיד יָת
פִּקּוֹדוֹהִי וְיָת קְיָמוֹהִי
דַּאֲנָא מְפַקְּדָךְ יוֹמָא דֵין׃

11 וּפַקֵּיד מֹשֶׁה יָת עַמָּא
בְּיוֹמָא הַהוּא לְמֵימַר׃

12 אִלֵּין יְקוּמוּן לְבָרָכָא
יָת עַמָּא עַל טוּרָא
דִגְרִיזִים בְּמֶעְבַּרְכוֹן יָת
יַרְדְּנָא שִׁמְעוֹן וְלֵוִי וי
וִיהוּדָה וְיִשָּׂשכָר וְיוֹסֵף
וּבִנְיָמִן׃

13 וְאִלֵּין יְקוּמוּן עַל
לְוָטַיָּא בְּטוּרָא דְעֵיבָל
רְאוּבֵן גָּד וְאָשֵׁר וּזְבוּלֻן דָּן
וְנַפְתָּלִי׃

כז

3 וְכָתַבְתָּ עֲלֵיהֶן אֶת־כָּל־דִּבְרֵי
הַתּוֹרָה הַזֹּאת בְּעָבְרֶךָ לְמַעַן
אֲשֶׁר תָּבֹא אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ אֶרֶץ זָבַת
חָלָב וּדְבַשׁ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה
אֱלֹהֵי־אֲבֹתֶיךָ לָךְ׃

4 וְהָיָה בְּעָבְרְכֶם אֶת־הַיַּרְדֵּן
תָּקִימוּ אֶת־הָאֲבָנִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר
אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם בְּהַר
עֵיבָל וְשַׂדְתָּ אוֹתָם בַּשִּׂיד׃

5 וּבָנִיתָ שָּׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ
מִזְבַּח אֲבָנִים לֹא־תָנִיף עֲלֵיהֶם
בַּרְזֶל׃

6 אֲבָנִים שְׁלֵמוֹת תִּבְנֶה אֶת־
מִזְבַּח יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהַעֲלִיתָ עָלָיו
עוֹלֹת לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ׃

7 וְזָבַחְתָּ שְׁלָמִים וְאָכַלְתָּ שָּׁם
וְשָׂמַחְתָּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃

8 וְכָתַבְתָּ עַל־הָאֲבָנִים אֶת־כָּל־
דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת בַּאֵר הֵיטֵב׃

9 וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה וְהַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם
אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הַסְכֵּת׀
וּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם הַזֶּה נִהְיֵיתָ
לְעָם לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ׃

10 וְשָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
וְעָשִׂיתָ אֶת־מִצְוֹתָו וְאֶת־חֻקָּיו
אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם׃

11 וַיְצַו מֹשֶׁה אֶת־הָעָם בַּיּוֹם
הַהוּא לֵאמֹר׃

12 אֵלֶּה יַעַמְדוּ לְבָרֵךְ אֶת־
הָעָם עַל־הַר גְּרִזִּים בְּעָבְרְכֶם
אֶת־הַיַּרְדֵּן שִׁמְעוֹן וְלֵוִי וִיהוּדָה
וְיִשָּׂשכָר וְיוֹסֵף וּבִנְיָמִן׃

13 וְאֵלֶּה יַעַמְדוּ עַל־הַקְּלָלָה
בְּהַר עֵיבָל רְאוּבֵן גָּד וְאָשֵׁר
וּזְבוּלֻן דָּן וְנַפְתָּלִי׃

κζ.

3. Καὶ γράψεις ἐπὶ τῶν λίθων πάντας τοὺς λόγους τοῦ νόμου τούτου, ὡς ἂν διαβῆτε τὸν ἰορδάνην ἡνίκα ἂν εἰσέλθῃς εἰς τὴν γῆν ἣν κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι, ὃν τρόπον εἶπε κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων σου σοί.

4. Καὶ ἔσται ὡς ἂν διαβῆτε τὸν ἰορδάνην, στήσετε τοὺς λίθους τούτους οὓς ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον, ἐν ὄρει γαιβάλ, καὶ κονιάσεις αὐτοὺς κονίᾳ.

5. Καὶ οἰκοδομήσεις ἐκεῖ θυσιαστήριον κυρίῳ τῷ θεῷ σου, θυσιαστήριον ἐκ λίθων. οὐκ ἐπιβαλεῖς ἐπ' αὐτοὺς σίδηρον.

6. Λίθους ὁλοκλήρους οἰκοδομήσεις τὸ θυσιαστήριον κυρίῳ τῷ θεῷ σου, καὶ ἀνοίσεις ἐπ' αὐτοῦ ὁλοκαυτώματα κυρίῳ τῷ θεῷ σου.

7. Καὶ θύσεις θυσίαν σωτηρίου, καὶ φαγῇ καὶ ἐμπλησθήσῃ ἐκεῖ, καὶ εὐφρανθήσῃ ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ σου.

8. Καὶ γράψεις ἐπὶ τῶν λίθων τούτων, πάντα τὸν νόμον τοῦτον, σαφῶς σφόδρα.

9. Καὶ ἐλάλησε μωϋσῆς καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ λευῖται, παντὶ ἰσραὴλ λέγοντες, σιώπα καὶ ἄκουε ἰσραήλ· ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ γέγονας εἰς λαὸν κυρίῳ τῷ θεῷ σου.

10. Καὶ εἰσακούσῃ τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου, καὶ ποιήσεις πάσας τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, ἃ ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον.

11. Καὶ ἐνετείλατο μωϋσῆς τῷ λαῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγων.

12. Οὗτοι στήσονται εὐλογεῖν τὸν λαὸν ἐν ὄρει γαριζείν, διαβάντες τὸν ἰορδάνην, συμεὼν, λευΐ, ἰούδας, ἰσσάχαρ, ἰωσὴφ, καὶ βενιαμείν.

13. Καὶ οὗτοι στήσονται ἐπὶ τῆς κατάρας ἐν ὄρει γαιβάλ, ῥουβὴν, γὰδ, καὶ ἀσὴρ, ζαβουλὼν, δὰν, καὶ νεφθαλείμ.

CAP. XXVII.

3. Vt poſſis in eis ſcribere omnia verba legis huius, Iordane trāſmiſſo: ut introeas Terram quam Dominus Deus tuus dabit tibi, terram lacte & melle manantem, ſicut iuravit patribus tuis.

4. Quando ergo tranſieritis Iordanem, erigite lapides quos ego hodie pręcipio vobis in monte Hebal, & levigabis eos calce.

5. Et ædificabis ibi altare Domino Deo tuo de lapidibus quos ferrum nō tetigit.

6. Et de ſaxis informibus & impolitis: & offeres ſuper eo holocauſta Domino Deo tuo.

7. Et immolabis hoſtias pacificas, comedesq́; ibi, & epulaberis coram Domino Deo tuo.

8. Et ſcribes ſuper lapides omnia verba legis huius planè & lucidè.

9. Dixeruntq́; Moyſes & ſacerdotes Levitici generis ad omnem Iſraelem, Attende, & audi Iſrael, Hodie factus es populus Domini Dei tui.

10. Audies vocem eius, & facies mandata atq; iuſtitias quas ego præcipio tibi.

11. Præcepitq́; Moyſes populo in die illo, dicens:

12. Hi ſtabunt ad benedicendū Domino ſuper montem Garizim, Iordane tranſmiſſo: Simeon, Levi, Iudas, Iſſachar, Ioſeph, & Ben-iamin.

13. Et è regione iſti ſtabunt ad maledicendū in monte Hebal: Ruben, Gad, & Aſer, & Zabulon, Dan, & Nephthali.

Das XXVII. Capitel.

3. Vnd drauff ſchreiben alle wort diſes Geſetzes/ wenn du hinüber kommeſt Auff daß du kommeſt ins Land/ daß der HERR dein GOtt dir geben wirdt/ ein Land da Milch vnd Honig innen fleuſt/ wie der HErr deiner Väter Gott dir geredt hat.

4. Wenn jr nun über den Jordan gehet / ſo ſolt jhr ſolche ſteine auffrichten/ (davon ich euch heute gebiete) auff dem Berge Ebal/ vnd mit Kalck tünchen.

5. Vnd ſolt daſelbs dem HERRN deinem Gott einen ſteinen Altar bauē/ darüber kein Eiſen feret.

6. Von gantzen Steinen ſoltu diſen Altar dem Herren deinem Gott bauen/ vnd Brandopffer drauff opffern dem HERRN deinem Gott.

7. Vnd ſolt Danckopffer opffern/ vnd daſelbs eſſen vnd frölich ſein für dem HERRN deinem Gott.

8. Vnd ſolt auff die ſteine alle wort diſes Geſetzes ſchreiben klar vnd deutlich.

9. Vnd Moſe ſampt den Prieſtern den Leviten redeten mit dem gantzen Jſrael/ vnd ſprachen: Merck vñ höre zu Jſrael/ Heute diſes tages biſtu ein volck worden des HErrn deines Gottes.

10. Daß du der ſtimme des HERREN deines Gottes gehorſam ſeyeſt/ vnd thuſt nach ſeinen Gebotten vnd Rechten/ die ich dir heute gebiete.

11. Vnd Moſe gebot dem volck deſſelben tages/ vnd ſprach:

12. Diſe ſollen ſtehen auff dem Berge Griſim zu ſegnen das Volck/ wenn jr über den Jordan gangen ſeyt/ Simeon/ Levi/ Juda/ Jſaſchar/ Joſeph vnd BenJamin.

13. Vnd diſe ſollen ſtehen auff dem Berge Ebal/ zu fluchen/ Ruben/ Gad/ Aſſer/ Sebulon/ Dan / vnnd Naphthali.

CHAP. XXVII.

3. Et eſcriras ſur icelles toutes les paroles de ceſte Loy-ci, quand tu ſeras paſſé afin que tu entres au païs que l'Eternel ton Dieu te donne, *qui eſt* vn païs decoulant de laict & de miel: ainſi que l'Eternel lé Dieu de tes peres t'*en* a parlé.

4. Quand donques vous aurez paſſé le Iordain, vous dreſſerez ces pierres-la telles que ie vous commande auiourd'hui, en la montagne de Hebal, & les enduirez de chaux.

5. Tu baſtiras auſſi là vn autel à l'Eternel ton Dieu, vn autel de pierres, ſur leſquelles tu ne leueras point le fer.

6. Tu baſtiras l'autel de l'Eternel ton Dieu de pierres entieres: & offriras ſur icelui holocauſtes à l'Eternel ton Dieu.

.7 Tu y offriras auſſi des ſacrifices de proſperités, & mangeras là, & t'eſiouiras deuant l'Eternel ton Dieu.

8. Et eſcriras ſur ces pierres la toutes les paroles de ceſte Loy-ci, les engrauant bien auant

9. Et Moyſe, & les Sacrificateurs qui ſont de la race de Levi parlerent à tout Iſrael, diſans, Eſcoute & enté, Iſrael, diſans, tu es auiourd'hui deuenu vn peuple à l'Eternel ton Dieu.

10. Tu obeiras donc à la voix de l'Eternel ton Dieu, & feras ces cōmandemens & ces ſtatuts qui ie te commande auiourd'hui.

11. Moyſe commande auſſi en ce iour-la au peuple, diſant.

12. Ceux-ci ſe tiendront ſur la montagne de Guerizim, pour benir le peuple, quand vous aures paſſé le Iordain, *aſſauoir*, Simeon, Leui, Iuda, Iſſacar, Ioſeph, & Beniamin.

13. Et ceux-ci ſe tiendront pour maudire ſur la montagne de Hebal, *aſſauoir* Ruben, Gad, Aſçer, Zabulon, Dan & Nephthali.

כז

14 וִיתִיבוּן לֵיוָאֵי וְיֵימְרוּן לְכָל גְּבַר יִשְׂרָאֵל קָלָא רָמָא׃

15 לִיט גַּבְרָא דְּיַעְבֵּד צְלֵם וּמַתְּכָא מְרַחֲקָא דַּיְיָ עוֹבַד יְדֵי אוּמָּן וִישַׁוֵּי בְּסִתְרָא וִיתִיבוּן כָּל עַמָּא וְיֵימְרוּן אָמֵן׃

16 לִיט דְּיֵקֵל אֲבוּהִי וְאִמֵּיהּ וְיֵימַר כָּל עַמָּא אָמֵן׃

17 לִיט דִּישַׁנֵּי תְּחוּמָא דְּחַבְרֵיהּ וְיֵימַר כָּל עַמָּא אָמֵן׃

18 לִיט דְּיַטְעֵי עַוִּירָא בְּאָרְחָא וְיֵימַר כָּל עַמָּא אָמֵן׃

19 לִיט דְּיַצְלֵי דִּין דַּיָּיר יַתִּים וְאַרְמְלָא וְיֵימַר כָּל עַמָּא אָמֵן׃

20 לִיט דְּיִשְׁכּוּב עִם אִתַּת אֲבוּהִי אֲרֵי גַּלִּי כַּנְפָא דַּאֲבוּהִי וְיֵימַר כָּל עַמָּא אָמֵן׃

21 לִיט דְּיִשְׁכּוּב עִם כָּל בְּעִירָא וְיֵימַר כָּל עַמָּא אָמֵן׃

22 לִיט דְּיִשְׁכּוּב עִם אֲחָתֵיהּ בַּת אֲבוּהִי אוֹ בַת אִמֵּיהּ וְיֵימַר כָּל עַמָּא אָמֵן׃

23 לִיט דְּיִשְׁכּוּב עִם חֲמוֹתֵיהּ וְיֵימַר כָּל עַמָּא אָמֵן׃

24 לִיט דְּיִמְחֵא חַבְרֵיהּ בְּסִתְרָא וְיֵימַר כָּל עַמָּא אָמֵן׃

25 לִיט דִּמְקַבֵּל שׁוֹחֲדָא לְמִקְטַל נְפַשׁ דַּם זַכַּאי וְיֵימַר כָּל עַמָּא אָמֵן׃

26 לִיט דְּלָא יְקַיֵּם יָת פִּתְגָּמֵי אוֹרָיְתָא הָדָא לְמֶעְבַּד יָתְהוֹן וְיֵימַר כָּל עַמָּא אָמֵן׃

כז

14 וְעָנוּ הַלְוִיִּם וְאָמְרוּ אֶל־כָּל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל קוֹל רָם׃

15 אָרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה פֶסֶל וּמַסֵּכָה תּוֹעֲבַת יְהוָה מַעֲשֵׂה יְדֵי חָרָשׁ וְשָׂם בַּסָּתֶר וְעָנוּ כָל־הָעָם וְאָמְרוּ אָמֵן׃

16 אָרוּר מַקְלֶה אָבִיו וְאִמּוֹ וְאָמַר כָּל־הָעָם אָמֵן׃

17 אָרוּר מַסִּיג גְּבוּל רֵעֵהוּ וְאָמַר כָּל־הָעָם אָמֵן׃

18 אָרוּר מַשְׁגֶּה עִוֵּר בַּדָּרֶךְ וְאָמַר כָּל־הָעָם אָמֵן׃

19 אָרוּר מַטֶּה מִשְׁפַּט גֵּר־יָתוֹם וְאַלְמָנָה וְאָמַר כָּל־הָעָם אָמֵן׃

20 אָרוּר שֹׁכֵב עִם־אֵשֶׁת אָבִיו כִּי גִלָּה כְּנַף אָבִיו וְאָמַר כָּל־הָעָם אָמֵן׃

21 אָרוּר שֹׁכֵב עִם־כָּל־בְּהֵמָה וְאָמַר כָּל־הָעָם אָמֵן׃

22 אָרוּר שֹׁכֵב עִם־אֲחֹתוֹ בַּת־אָבִיו אוֹ בַת־אִמּוֹ וְאָמַר כָּל־הָעָם אָמֵן׃

23 אָרוּר שֹׁכֵב עִם־חֹתַנְתּוֹ וְאָמַר כָּל־הָעָם אָמֵן׃

24 אָרוּר מַכֵּה רֵעֵהוּ בַּסָּתֶר וְאָמַר כָּל־הָעָם אָמֵן׃

25 אָרוּר לֹקֵחַ שֹׁחַד לְהַכּוֹת נֶפֶשׁ דַּם נָקִי וְאָמַר כָּל־הָעָם אָמֵן׃

26 אָרוּר אֲשֶׁר לֹא־יָקִים אֶת־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה־הַזֹּאת לַעֲשׂוֹת אוֹתָם וְאָמַר כָּל־הָעָם אָמֵן׃

κζ.

14. Καὶ ἀποκριθέντες ἐροῦσιν οἱ λευῖται παντὶ Ἰσραὴλ φωνῇ μεγάλῃ.

15. Ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος ὅστις ποιήσει γλυπτὸν καὶ χωνευτόν, βδέλυγμα κυρίῳ, ἔργον χειρῶν τεχνίτου, καὶ θήσει αὐτὸ ἐν ἀποκρύφῳ. καὶ ἀποκριθεὶς πᾶς ὁ λαὸς ἐρεῖ, γένοιτο.

16. Ἐπικατάρατος ὁ ἀτιμάζων πατέρα αὐτοῦ, ἢ μητέρα αὐτοῦ. καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός, γένοιτο.

17. Ἐπικατάρατος ὁ μετατιθεὶς ὅρια τοῦ πλησίον. καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός, γένοιτο.

18. Ἐπικατάρατος ὁ πλανῶν τυφλὸν ἐν ὁδῷ, καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός, γένοιτο.

19. Ἐπικατάρατος ὃς ἂν ἐκκλίνῃ κρίσιν προσηλύτου, καὶ ὀρφανοῦ, καὶ χήρας. καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός, γένοιτο.

20. Ἐπικατάρατος ὁ κοιμώμενος μετὰ γυναικὸς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὅτι ἀπεκάλυψε συγκάλυμμα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός, γένοιτο.

21. Ἐπικατάρατος ὁ κοιμώμενος μετὰ παντὸς κτήνους. καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός, γένοιτο.

22. Ἐπικατάρατος ὁ κοιμώμενος μετὰ ἀδελφῆς ἐκ πατρὸς αὐτοῦ, ἢ ἐκ μητρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός, γένοιτο.

23. Ἐπικατάρατος ὁ κοιμώμενος μετὰ πενθερᾶς αὐτοῦ. καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός, γένοιτο.

24. Ἐπικατάρατος ὁ τύπτων τὸν πλησίον δόλῳ, καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός, γένοιτο.

25. Ἐπικατάρατος ὃς ἂν λάβῃ δῶρα πατάξαι ψυχὴν αἵματος ἀθώου, καὶ ἐροῦσι πᾶς ὁ λαός, γένοιτο.

26. Ἐπικατάρατος πᾶς ὁ ἄνθρωπος ὅστις οὐκ ἐμμένει πᾶσι τοῖς λόγοις τοῦ νόμου τούτου, ποιῆσαι αὐτούς, καὶ ἐρεῖ πᾶς ὁ λαός, γένοιτο.

CAP. XXVII.

14. Et pronunciabunt Levitæ, dicentq; ad omnes viros Iſraël excelſa voce,

15. Maledictus homo qui facit ſculptile & conflatile, abominationem Domini, opus manuum artificum, ponetque illud in abſcondito. & reſpondebit omnis populus, & dicet Amen,

16. Maledictus qui non honorat patrem ſuum & matrem. & dicet omnis populus, Amen.

17. Maledictus qui transfert terminos proximi ſui. & dicet omnis populus, Amẽ.

18. Maledictus qui errare facit cæcum in itinere. & dicet omnis populus, Amen.

19. Maledictus qui pervertit iudiciũ advenæ, pupilli, & viduæ. & dicet omnis populus, Amen.

20. Maledictus qui dormit cum uxore patris ſui, & revelat operimentum lectuli eius. & dicet omnis populus, Amen.

21. Maledictus qui dormit cum omni iumento. & dicet omnis populus, Amen.

22. Maledictus qui dormit cum ſorore ſua filia patris ſui, vel matris ſuæ. & dicet omnis populus, Amen.

23 Maledictus qui dormit cum ſocru ſua. & dicet omnis populus, Amen.

24. Maledictus qui clam percuſſerit proximũ ſuum. & dicet omnis populus, Amen.

25. Maledictus qui accipit munera, ut percutiat animã ſanguinis innocentis. & dicet omnis populus Amen.

26. Maledictus qui non permanet in ſermonibus legis huius, nec eos opere perficit. & dicet omnis populus Amen,

Das XXVII. Capitel.

14. Vnd die Leviten ſollen anheben/ vnd ſagen zu jederman von Jſrael mit lauter ſtimme.

15. Verflucht ſey/ wer ein götzen oder gegoſſen Bild macht / ein greuel des HERREN/ ein Werck der Werckmeiſter hende / vnd ſetzt es verborgen/ Vnd alles Volck ſol antworten vnd ſagen/ Amen.

16. Verflucht ſey / wer ſeim Vater oder Muter flucht / vnd alles Volck ſoll ſagen: Amen.

17. Verflucht ſey/ wer ſeines Nechſten Grentze endert/ vnd alles Volck ſol ſagen: Amen.

18. Verflucht ſey/ wer ein blinden irren macht auff dem wege / vnd alles Volck ſoll ſagen: Amen.

19. Verflucht ſey / Wer das Recht des Frembdlingen / des Waiſen vnd der Witwen beuget / Vnd alles Volck ſoll ſagen: Amen.

20. Verflucht ſey/ wer bey ſeines Vaters Weibe ligt / daß er auffdecke den fittich ſeines Vaters/ Vnd alles Volck ſoll ſagen: Amen.

21. Verflucht ſey / wer irgend bey einem Vieh ligt/ vnd alles Volck ſoll ſagen: Amen.

22. Verflucht ſey / wer bey ſeiner Schweſter ligt/ die ſeines Vaters oder ſeiner Muter Tochter iſt / Vnd alles Volck ſoll ſagen: Amen.

23. Verflucht ſey / wer bey ſeiner Schwiger ligt/ Vnd alles Volck ſoll ſagen: Amen.

24. Verflucht ſey/ wer ſeinen Nechſten heimlich ſchlegt/ Vnnd alles Volck ſoll ſagen: Amen.

25. Verflucht ſey/ wer geſchenck nimpt daß er die Seele des vnſchuldigẽ bluts ſchlegt/ Vnd alles Volck ſoll ſagen: Amen.

26. Verflucht ſey/ wer nicht alle wort diſes Geſetzes erfüllet / daß er darnach thue/ Vnd alles volck ſoll ſagen: Amen.

CHAP. XXVII.

14. Et les Leuites prendrõt la parole, & diront à haute voix à tous les hommes d Iſraël,

15. Maudit *ſoit* l'homme qui fera image de taille ou de fonte, *ce qui eſt* abomination à l'Eternel, ouurage des mains d'vn ouurier, meſme qui la mettra en cachette: & tout le peuple reſpondra, & dira, Amen.

16. Maudit *ſoit* celui qui aura vilipendé ſon pere, ou ſa mere: & tout le peuple dira Amen.

17. Maudit *ſoit* celui qui tranſporte la borne de ſon prochain: & tout le peuple dira, Amen.

18. Maudit *ſoit* celui qui fait fouruoyer l'aueugle en chemin: & tout le peuple dira, Amen.

19. Maudit *ſoit* celui qui peruertit le droit de l'eſtranger, de l'orphelin, & de la vefue: & tout le peuple dira, Amẽ.

20. Maudit *ſoit* celui qui couche auec la femme de ſon pere: car il deſcouure le pan de la robbe de ſon pere: & tout le peuple dira, Amẽ.

21. Maudit *ſoit* celui qui couche auec aucune beſte: & tout le peuple dira, Amẽ.

22. Maudit *ſoit* celui qui couche auec ſa ſœur, fille de ſon pere, ou fille de ſa mere: & tout le peuple dira, Amẽ.

23. Maudit *ſoit* celui qui couche auec ſa belle-mere: & tout le peuple dira, Amẽ.

24. Maudit *ſoit* celui qui frape ſon prochain en cachette: & tout le peuple dira, Amen.

25. Maudit *ſoit* celui qui prend quelque don pour mettre à mort l'homme innocent: & tout le peuple dira, Amen.

26. Maudit *ſoit* celui qui n'eſt permanent és paroles de ceſte Loy-ci pour les faire: & tout le peuple dira Amen.

כח

1 וִיהֵי אִם קַבָּלָא תְקַבֵּל (בְּמֵימְרָא) דַּייי אֱלָהָךְ לְמִטַּר לְמֶעְבַּד יָת כָּל פִּקּוֹדוֹהִי דַּאֲנָא מְפַקֵּד לָךְ יוֹמָא דֵין וְיִתְּנִינָּךְ ייי אֱלָהָךְ עִלָּאָה עַל כָּל עַמְמֵי אַרְעָא׃

2 וְיֵיתוֹן עֲלָךְ כָּל בִּרְכָתָא הָאִלֵּין וְיִדְבְּקוּנָּךְ אֲרֵי תְקַבֵּל (בְּמֵימְרָא) דַּייי אֱלָהָךְ׃

3 בְּרִיךְ אַתְּ בְּקַרְתָּא וּבְרִיךְ אַתְּ בְּחַקְלָא׃

4 בְּרִיךְ וַלְדָּא דִמְעָךְ וְאִיבָּא דְאַרְעָךְ וּוַלְדָּא דִבְעִירָךְ בַּקְרֵי תוֹרָךְ וְעֶדְרֵי עָנָךְ׃

5 בְּרִיךְ סַלָּךְ וְאַצְוָתָךְ׃

6 בְּרִיךְ אַתְּ בְּמֵעֲלָךְ וּבְרִיךְ אַתְּ בְּמִפְּקָךְ׃

7 יִתֵּן ייי יָת בַּעֲלֵי דְבָבָךְ דְּקָיְמִין עֲלָךְ תְּבִירִין קֳדָמָךְ בְּאוֹרְחָא חַד יִפְּקוּן לְוָתָךְ וּבְשִׁבְעָה אוֹרְחִין יֶעֶרְקוּן מִן קֳדָמָךְ׃

8 יְפַקֵּד ייי עִמָּךְ יָת בִּרְכְתָא בְּאוֹצָרָךְ וּבְכֹל אוֹשָׁטוּת יְדָךְ וִיבָרְכִינָּךְ בְּאַרְעָא דַּייי אֱלָהָךְ יָהֵיב לָךְ׃

9 יְקִימִינָּךְ ייי לֵיהּ לְעַם קַדִּישׁ כְּמָא דְקַיֵּים לָךְ אֲרֵי תִטַּר יָת פִּקּוֹדַיָּא דַּייי אֱלָהָךְ וּתְהָךְ בְּאָרְחָן דְּתַקְנָן קֳדָמוֹהִי׃

10 וְיֶחֱזוּן כָּל עַמְמֵי אַרְעָא אֲרֵי שְׁמָא דַּייי יִתְקְרֵי עֲלָךְ וְיִדְחֲלוּן מִינָּךְ׃

11 וְיוֹתְרִינָּךְ ייי לְטָבָא בְּוַלְדָּא דִמְעָךְ וּבְוַלְדָּא דִבְעִירָךְ וּבְאִיבָּא דְאַרְעָךְ עַל אַרְעָא דְקַיֵּים ייי לַאֲבָהָתָךְ לְמִתַּן לָךְ׃

כח

1 וְהָיָה אִם־שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־מִצְוֹתָיו אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם וּנְתָנְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עֶלְיוֹן עַל כָּל־גּוֹיֵי הָאָרֶץ׃

2 וּבָאוּ עָלֶיךָ כָּל־הַבְּרָכוֹת הָאֵלֶּה וְהִשִּׂיגֻךָ כִּי תִשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃

3 בָּרוּךְ אַתָּה בָּעִיר וּבָרוּךְ אַתָּה בַּשָּׂדֶה׃

4 בָּרוּךְ פְּרִי־בִטְנְךָ וּפְרִי אַדְמָתְךָ וּפְרִי בְהֶמְתֶּךָ שְׁגַר אֲלָפֶיךָ וְעַשְׁתְּרוֹת צֹאנֶךָ׃

5 בָּרוּךְ טַנְאֲךָ וּמִשְׁאַרְתֶּךָ׃

6 בָּרוּךְ אַתָּה בְּבֹאֶךָ וּבָרוּךְ אַתָּה בְּצֵאתֶךָ׃

7 יִתֵּן יְהוָה אֶת־אֹיְבֶיךָ הַקָּמִים עָלֶיךָ נִגָּפִים לְפָנֶיךָ בְּדֶרֶךְ אֶחָד יֵצְאוּ אֵלֶיךָ וּבְשִׁבְעָה דְרָכִים יָנוּסוּ לְפָנֶיךָ׃

8 יְצַו יְהוָה אִתְּךָ אֶת־הַבְּרָכָה בַּאֲסָמֶיךָ וּבְכֹל מִשְׁלַח יָדֶךָ וּבֵרַכְךָ בָּאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ׃

9 יְקִימְךָ יְהוָה לוֹ לְעַם קָדוֹשׁ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע־לָךְ כִּי תִשְׁמֹר אֶת־מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהָלַכְתָּ בִּדְרָכָיו׃

10 וְרָאוּ כָּל־עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם יְהוָה נִקְרָא עָלֶיךָ וְיָרְאוּ מִמֶּךָּ׃

11 וְהוֹתִרְךָ יְהוָה לְטוֹבָה בִּפְרִי בִטְנְךָ וּבִפְרִי בְהֶמְתְּךָ וּבִפְרִי אַדְמָתֶךָ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֶיךָ לָתֶת לָךְ׃

ΚΕΦΑΛ. κη'.

1. (Καὶ ἔσται ὡς ἂν διαβῆτε τὸν ἰορδάνην εἰς τὴν γῆν ἣν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν) ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσετε τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, φυλάσσειν καὶ ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ἃς ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, καὶ δώσει σε κύριος ὁ θεός σου ὑπεράνω πάντων τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς.

2. Καὶ ἥξουσιν ἐπὶ σὲ πᾶσαι αἱ εὐλογίαι αὗται καὶ εὑρήσουσί σε. ἐὰν ἀκοῇ εἰσακούσῃς τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου.

3. Εὐλογημένος σὺ ἐν πόλει, καὶ εὐλογημένος σὺ ἐν ἀγρῷ.

4. Εὐλογημένα τὰ ἔγγονα τῆς κοιλίας σου, καὶ τὰ γεννήματα τῆς γῆς σου, καὶ τὰ βουκόλια τῶν βοῶν σου, καὶ τὰ ποίμνια τῶν προβάτων σου.

5. Εὐλογημέναι αἱ ἀποθῆκαί σου, τὰ ἐγκαταλείμματά σου.

6. Εὐλογημένος σὺ ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαί σε, καὶ εὐλογημένος σὺ ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαί σε.

7. Παραδῷ σοι κύριος ὁ θεός σου τοὺς ἐχθρούς σου τοὺς ἀνθεστηκότας σοι, συντετριμμένους πρὸ προσώπου σου. ὁδῷ μιᾷ ἐξελεύσονται πρὸς σέ, καὶ ἐν ἑπτὰ ὁδοῖς φεύξονται ἀπὸ προσώπου σου.

8. Ἀποστείλαι κύριος ἐπὶ σὲ τὴν εὐλογίαν ἐν τοῖς ταμιείοις σου, καὶ ἐν πᾶσιν οὗ ἂν ἐπιβάλῃς τὴν χεῖρά σου, καὶ εὐλογήσει σε ἐπὶ τῆς γῆς ἧς κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι.

9. Ἀναστήσαι σε κύριος (ὁ θεός σου) ἑαυτῷ λαὸν ἅγιον, ὃν τρόπον ὤμοσε τοῖς πατράσι σου, ἐὰν εἰσακούσῃς τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου, καὶ πορευθῇς ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ.

10. Καὶ ὄψονταί σε πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς, ὅτι τὸ ὄνομα κυρίου ἐπικέκληταί σοι, καὶ φοβηθήσονταί σε.

11. Καὶ πληθυνεῖ σε κύριος ὁ θεός σου εἰς ἀγαθά, ἐπὶ τοῖς ἐκγόνοις τῆς κοιλίας σου καὶ ἐπὶ τοῖς ἐκγόνοις τῶν κτηνῶν σου, καὶ ἐπὶ τοῖς γεννήμασι τῆς γῆς σου, ἐπὶ τῆς γῆς σου ἧς ὤμοσε κύριος τοῖς πατράσι σου δοῦναί σοι.

CAP. XXVIII.

1. Si autem audieris vocem Domini Dei tui, ut facias atque cuſtodias omnia mandata eius quæ ego præcipio tibi hodie, faciet te Dominus Deus tuus excelſiorem cunctis gentibus quæ verſantur in terra.

2. Venientq; ſuper te univerſæ benedictiones iſtæ, & apprehendent te: ſi tamen præcepta eius audieris.

3. Benedictus tu in civitate, & benedictus in agro.

4. Benedictus fructus ventris tui, & fructus terræ tuæ, fructusq; iumentorum tuorum, greges armentorum tuorum, & caulæ ovium tuarum.

5. Benedicta horrea tua, & benedictæ reliquiæ tuæ.

6. Benedictus eris ingrediens & egrediens.

7. Dabit Dominus inimicos tuos qui conſurgunt adverſum te, corruentes in conſpectu tuo: per vnam viam venient contra te, & per ſeptem fugient à facie tua.

8. Emittet Dominus benedictionem ſuper cellaria tua, & ſuper omnia opera manuum tuarum: benedicetq; tibi in terra quam acceperis.

9. Suſcitabit te Dominus ſibi in populum ſanctum, ſicut iuravit tibi: ſi cuſtodieris mandata Domini Dei tui, & ambulaveris in viis eius.

10. Videbuntq; omnes terrarum populi quod nomen Domini invocatum ſit ſuper te, & timebunt te.

11. Abundare faciet te Dominus omnibus bonis, fructu uteri tui, & fructu iumẽtorum tuorũ, fructu Terræ tuæ quam iuravit Dominus patribus tuis ut daret tibi.

Das XXVIII. Capitel.

Vnd wenn du der ſtimm des HERREN deines GOttes gehorchen wirſt/daß du halteſt vnd thuſt alle ſeine Gebot/die ich dir heut gebiete/ſo wirdt dich der HERR dein GOtt das höheſt machen über alle Völcker auff Erden.

2. Vnd werden über dich kommen alle diſe Segen/vnd werden dich treffen/darumb/daß du der ſtimm des HERREN deines Gottes biſt gehorſam geweſt.

3. Geſegnet wirſtu ſein in der Stadt/geſegnet auff dem Acker.

4. Geſegnet wird ſein die Frucht deines Leibs / die Frucht deines Lands/vnd die Frucht deines Viehs / vnd die Frücht deiner Ochſen / vnd die Frücht deiner Schaff.

5. Geſegnet wirdt ſein dein Korb vnd dein übriges.

6. Geſegnet wirſtu ſein/wenn du eingeheſt/geſegnet wenn du außgeheſt.

7. Vnd der HErr wird deine Feinde/die ſich wider dich aufflehnen / für dir ſchlagen. Durch einen weg ſollen ſie außziehen wider dich/vnd durch ſieben wege für dir fliehen.

8. Der HERR wirdt gebieten dem Segen / daß er mit dir ſey in deinem Keller/vnd in allem daß du fürnimmſt/vnd wird dich ſegenen / in dem Lande daß dir der HERR dein Gott gegeben hat.

9. Der HERR wird dich jhm zum heiligen volck auffrichten/wie er dir geſchworen hat / darumb daß du die Gebot des HERRN deines GOttes helteſt/vnd wandelſt in ſeinen wegen.

10. Das alle Völcker auff Erden werden ſehen/daß du nach dem Namen des HERRN genennet biſt vnd werden ſich für dir förchten.

11. Vnd der HErr wird machen/daß du überfluß an Gütern haben wirſt/an der Frucht deines Leibs/an der Frucht deines Viehs / vnd an der Frucht deines Ackers / auff dein Land/ das der HErr deinen Vätern geſchworen hat dir zu geben.

CHAP. XXVIII.

1. Or il aduiendra, ſi tu obeïs ſoigneuſement à la voix de l' Eternel ton Dieu, & que tu prenes garde à faire tous ſes commandemens leſquels ie te commande auiourd' hui: que l' Eternel ton Dieu te rendra haut eſleué par deſſus toutes les nations de la terre.

2. Et toutes ces benedictions ici viendrõt ſur toi, & t' atteindront, quand tu obeïras à la voix de l' Eternel ton Dieu.

3. Tu *ſeras* benit en la ville, tu *ſeras* auſſi benit aux chãps.

4. Le fruict de ton ventre *ſera* benit, & le fruict de ta terre, & le fruict de ton beſtail: la portiere de tes vaches, & les brebis de ton troupeau.

5. Ta corbeille *ſera* benite, & ta may.

6. Tu *ſeras* benit en ton entree, tu *ſeras* auſſi benit en ta ſortie.

7. L' Eternel fera que tes ennemis qui s' eſleueront contre toi ſeront batus deuant toi: ils ſortiront contre toi par vn chemin, & par ſept chemins s' enfuiront deuant toi.

8. L'Eternel commandera à la benediction qu'elle ſoit auec toi, en tes greniers, & en tout ce à quoi tu mettras ta main: & te benira au pais que l' Eternel ton Dieu te donne.

9. L' Eternel ton Dieu t' eſtablira pour lui eſtre vn peuple ſainct, ſelon qu' il t'a iuré, quand tu garderas les commandemens de l' Eternel ton Dieu, & chemineras en ſes voyes.

10. Et tous les peuples de la terre verront que le nom de l'Eternel eſt reclamé ſur toi, & auront peur de toi.

11. Et l' Eternel ton Dieu te fera abõder en bien, prouenant du fruict de ton ventre, & du fruict de tes beſtes, & du fruict de ta terre, ſur la terre que l' Eternel a iuré à tes peres de te donner.

כח

12 יִפְתַּח יְיָ לָךְ יָת אוֹצְרֵיהּ טָבָא יָת שְׁמַיָּא לְמִתַּן מְטַר אַרְעָךְ בְּעִידָּנֵיהּ וּלְבָרָכָא יָת כָּל עוֹבָדֵי יְדָךְ וְתוֹזֵיף לְעַמְמִין סַגִּיאִין וְאַתְּ לָא תְוֹזֵיף׃

13 וְיִתְּנִינָּךְ יְיָ לְתַקִּיף וְלָא לְחַלָּשׁ וּתְהֵי לְחוֹד לְעֵילָּא וְלָא תְהֵי לְתַחְתָּא אֲרֵי תְקַבֵּיל לְפִקּוֹדַיָּא דַּייָ אֱלָהָךְ דַּאֲנָא מְפַקֵּד לָךְ יוֹמָא דֵין לְמִטַּר וּלְמֶעְבַּד׃

14 וְלָא תִסְטֵי מִכָּל פִּתְגָּמַיָּא דַּאֲנָא מְפַקֵּד יַתְכוֹן יוֹמָא דֵין יַמִּינָא וּשְׂמָאלָא לִמְהָךְ בָּתַר טַעֲוָת עַמְמַיָּא לְמִפְלְחִינּוּן׃

15 וִיהֵי אִם לָא תְקַבֵּל (בְּמֵימְרָא) דַּייָ אֱלָהָךְ לְמִטַּר לְמֶעְבַּד יָת כָּל פִּקּוֹדוֹהִי וּקְיָמוֹהִי דַּאֲנָא מְפַקֵּד לָךְ יוֹמָא דֵין וְיֵיתוּן עֲלָךְ כָּל לְוָטַיָּא הָאִלֵּין וְיַדְבְּקוּנָּךְ׃

16 לִיט אַתְּ בְּקַרְתָּא וְלִיט אַתְּ בְּחַקְלָא׃

17 לִיט סַלָּךְ וְאַצְוָתָךְ׃

18 לִיט וַלְדָּא דִמְעָךְ וְאִיבָּא דְאַרְעָךְ בַּקְרֵי תוֹרָךְ וְעֶדְרֵי עָנָךְ׃

19 לִיט אַתְּ בְּמֵעָלָךְ וְלִיט אַתְּ בְּמִפְּקָךְ׃

20 יְגָרֵי יְיָ בָּךְ יָת מְאֵרְתָּא יָת שִׁגּוּשְׁיָא וְיָת מַזּוֹפִיתָא בְּכָל אוֹשָׁטוּת יְדָךְ דְּתַעְבֵּיד עַד דְּתִשְׁתֵּיצֵי וְעַד דְּתֵיבַד בִּבְרִיעַ מִן קֳדָם בִּישׁוּת עוֹבָדָךְ דִּשְׁבַקְתָּ לְדַחַלְתִּי׃

21 יַדְבֵּק יְיָ בָּךְ יָת מוֹתָנָא עַד דִּישֵׁיצֵי יָתָךְ מֵעַל אַרְעָא דְּאַתְּ עָלֵיל לְתַמָּן לְמֵירְתַהּ׃

כח

12 יִפְתַּח יְהוָה לְךָ אֶת־אוֹצָרוֹ הַטּוֹב אֶת־הַשָּׁמַיִם לָתֵת מְטַר־אַרְצְךָ בְּעִתּוֹ וּלְבָרֵךְ אֵת כָּל־מַעֲשֵׂה יָדֶךָ וְהִלְוִיתָ גּוֹיִם רַבִּים וְאַתָּה לֹא תִלְוֶה׃

13 וּנְתָנְךָ יְהוָה לְרֹאשׁ וְלֹא לְזָנָב וְהָיִיתָ רַק לְמַעְלָה וְלֹא תִהְיֶה לְמָטָּה כִּי־תִשְׁמַע אֶל־מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם לִשְׁמֹר וְלַעֲשׂוֹת׃

14 וְלֹא תָסוּר מִכָּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם יָמִין וּשְׂמֹאול לָלֶכֶת אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים לְעָבְדָם׃

15 וְהָיָה אִם־לֹא תִשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־מִצְוֹתָיו וְחֻקֹּתָיו אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם וּבָאוּ עָלֶיךָ כָּל־הַקְּלָלוֹת הָאֵלֶּה וְהִשִּׂיגוּךָ׃

16 אָרוּר אַתָּה בָּעִיר וְאָרוּר אַתָּה בַּשָּׂדֶה׃

17 אָרוּר טַנְאֲךָ וּמִשְׁאַרְתֶּךָ׃

18 אָרוּר פְּרִי־בִטְנְךָ וּפְרִי אַדְמָתֶךָ שְׁגַר אֲלָפֶיךָ וְעַשְׁתְּרֹת צֹאנֶךָ׃

19 אָרוּר אַתָּה בְּבֹאֶךָ וְאָרוּר אַתָּה בְּצֵאתֶךָ׃

20 יְשַׁלַּח יְהוָה בְּךָ אֶת־הַמְּאֵרָה אֶת־הַמְּהוּמָה וְאֶת־הַמִּגְעֶרֶת בְּכָל־מִשְׁלַח יָדְךָ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה עַד הִשָּׁמֶדְךָ וְעַד־אֲבָדְךָ מַהֵר מִפְּנֵי רֹעַ מַעֲלָלֶיךָ אֲשֶׁר עֲזַבְתָּנִי׃

21 יַדְבֵּק יְהוָה בְּךָ אֶת־הַדָּבֶר עַד כַּלֹּתוֹ אֹתְךָ מֵעַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־אַתָּה בָא־שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ׃

κη'.

12. Ἀνοίξαι σοι κύριος τὸν θησαυρὸν αὐτοῦ τὸν ἀγαθὸν, τὸν οὐρανὸν, δοῦναι τὸν ὑετὸν τῇ γῇ σου ἐπὶ καιροῦ αὐτοῦ. εὐλογήσαι πάντα τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου, καὶ δανειεῖς ἔθνεσι πολλοῖς, σὺ δὲ οὐ δανιῇ, καὶ ἄρξεις σὺ ἐθνῶν πολλῶν, σοῦ δὲ οὐκ ἄρξουσι.

13. Καταστήσαι σε κύριος ὁ θεός σου εἰς κεφαλὴν, καὶ μὴ εἰς οὐρὰν, καὶ ἔσῃ τότε ἐπάνω, καὶ οὐκ ἔσῃ ὑποκάτω, ἐὰν εἰσακούσῃς τῶν ἐντολῶν κυρίου τοῦ θεοῦ σου, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, φυλάσσειν καὶ ποιεῖν.

14. Οὐ παραβήσῃ ἀπὸ πάντων τῶν λόγων ὧν ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, δεξιὰ ἢ ἀριστερὰ, πορεύεσθαι ὀπίσω θεῶν ἑτέρων λατρεύειν αὐτοῖς.

15. Καὶ ἔσται ἐὰν μὴ εἰσακούσῃς τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου, φυλάσσειν καὶ ποιεῖν πάσας τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, ἐλεύσονται ἐπὶ σὲ πᾶσαι αἱ κατάραι αὗται, καὶ καταλήψονταί σε.

16. Ἐπικατάρατος σὺ ἐν πόλει, καὶ ἐπικατάρατος σὺ ἐν ἀγρῷ.

17. Ἐπικατάρατοι αἱ ἀποθῆκαί σου, καὶ τὰ ἐγκαταλείμματά σου.

18. Ἐπικατάρατα τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας σου, καὶ τὰ γενήματα τῆς γῆς σου, τὰ βουκόλια τῶν βοῶν σου, καὶ τὰ ποίμνια τῶν προβάτων σου.

19. Ἐπικατάρατος σὺ ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαί σε, καὶ ἐπικατάρατος σὺ ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαί σε.

20. Ἐξαποστείλαι κύριος σοὶ τὴν ἔνδειαν, καὶ τὴν ἐκλιμίαν, καὶ τὴν ἀνάλωσιν ἐπὶ πάντα, οὗ ἐὰν ἐπιβάλῃς τὴν χεῖρά σου, ὅσα ἂν ποιήσῃς, ἕως ἂν ἐξολοθρεύσῃ σε, καὶ ἕως ἂν ἀπολέσῃ σε ἐν τάχει, διὰ τὰ πονηρὰ ἐπιτηδεύματά σου, διότι ἐγκατέλιπές με.

21. Προσκολλήσαι κύριος εἰς σὲ τὸν θάνατον, ἕως ἂν ἐξαναλώσῃ σε ἀπὸ τῆς γῆς, εἰς ἣν σὺ εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν.

CAP. XXVIII.

12. Aperiet Dominus theſaurum ſuum optimum, cælum, ut tribuat pluviam terræ tuæ in tempore ſuo: benedicetque cunctis operibus manuum tuarum. Et fœnerabis gentibus multis, & ipſe à nullo fœnus accipies.

13. Conſtituet te Dominus in caput, & non in caudam: & eris ſemper ſuprà, & non ſubter: ſi tamen audieris mandata Domini Dei tui quæ ego præcipio tibi hodie, & cuſtodieris & feceris.

14. Ac non declinaveris ab eis *quæ ego præcipio tibi hodiè,* nec ad dexteram, nec ad ſiniſtrã, nec ſecutus fueris deos alienos, neq; colueris eos.

15. Quòd ſi audire nolueris vocem Domini Dei tui, ut cuſtodias & facias omnia mandata eius & ceremonias quas ego præcipio tibi hodie, venient ſuper te omnes maledictiones iſtæ, & apprehendent te.

16. Maledictus eris in civitate, maledictus in agro.

17. Maledictum horreum tuum, & maledictæ reliquiæ tuæ.

18. Maledictus fructus ventris tui, & fructus terræ tuæ, armenta boum tuorum, & greges ovium tuarum.

19. Maledictus eris ingrediens, & maledictus egrediens.

20. Mittet Dominus ſuper te famem & eſuriem, & increpationem in omnia opera tua quæ tu facies donec conterat te, & perdat velociter, propter adinuentiones tuas peſſimas in quibus reliquiſti me.

21. Adiungat tibi Dominus peſtilentiam, donec conſumat te de terra ad quam ingrederis poſſidendam.

Das XXVIII. Capitel.

12. Vnd der HERR wirdt dir ſeinen guten ſchatz auffthun/ den Himel/ daß er deinem Land Regen gebe zu ſeiner zeit/ vnd daß er ſegene alle werck deiner Hende. Vnd du wirſt vielen Völckern leihen / Du aber wirſt von niemand borgen.

13. Vnd der HERR wirdt dich zum haupt machen/ vnd nicht zum ſchwantz/ vnd wirſt oben ſchweben/ vnd nicht vnten ligen/ darumb daß du gehorſam biſt den Gebotten des HErrn deines Gottes / die ich dir heute gebiete zu halten vnd zu thun.

14. Vnd das du nicht weicheſt/ von irgend einem wort / daß ich euch heute gebiete/ weder zur rechten noch zur lincken / damit du andern Göttern nachwandelteſt jnen zu dienen.

15. Wenn du aber nicht gehorchen wirſt der ſtimm des HERRN deines Gottes/ daß du halteſt vnd thuſt alle ſeine Gebot vnd Rechte/ die ich dir heute gebiete/ ſo werden alle diſe Flůche über dich kommen vnd dich treffen.

16. Verflucht wirſtu ſein in der Stadt/ verflucht auff dem Acker.

17. Verflucht wird ſein dein Korb vnd dein ůbrigs.

18. Verflucht wirdt ſein die Frucht deines Leibs/ die Frucht deines Lands/ die frucht deiner Ochſen/ vnd die frucht deiner Schaf.

19. Verflucht wirſtu ſein / wenn du eingeheſt/ verflucht wenn du außgeheſt.

20. Der HERR wirdt vnter dich ſenden vnfall/ vnrath vnd vnglůck/ in allem daß du für die hand nimmſt/ daß du thuſt/ biß du vertilget werdeſt vnnd bald vntergeheſt/ vmb deines böſen weſens willen / daß du mich verlaſſen haſt.

21. Der HERR wirdt dir die ſterbdrůſe anhengen/ biß daß er dich vertilge/ in dem Lande dahin du kommeſt daſſelbe einzunemen.

CHAP. XXVIII.

12. L'Eternel t'ouurira ſon threſor, aſſauoir les cieux, pour donner la pluye telle qu'il faut à ta terre en ſa ſaiſon, & pour benir toute l'œuure de tes mains, & tu preſteras à beaucoup de nations, & n'emprunteras point.

13. L'Eternel te conſtituera pour teſte, & nõ pas pour queuë, & tu ſeras ſeulement au deſſus, & non point au deſſous: quand tu obeiras aux commandemens de l'Eternel tõ Dieu, leſquels ie te cõmande auiourd'hui pour prendre garde à les faire.

14. Et ne te deſtourneras ni à droite ni à gauche, d'aucune des paroles que ie te cõmande auiourd'hui, pour cheminer apres d'autres dieux, *&* les ſeruir.

15. Mais ſi tu n'obeis à la voix de l'Eternel ton Dieu, pour prendre garde à faire tous ſes commandemens, & ſes ſtatuts que ie te cõmande auiourd'hui, il aduiendra que toutes ces maledictions ïci viendront ſur toi, & t'atteindront.

16. Tu *ſeras* maudit en la ville, tu *ſeras* auſſi maudit aux champs.

17. Ta corbeille *ſera* maudite, & ta may.

18. Le fruict de ton ventre *ſera* maudit, & le fruict de ta terre, la portiere de tes vaches, & les brebis de ton troupeau.

19. Tu *ſeras* maudit en ton entree, tu *ſeras* auſſi maudit en ta ſortie.

20. L'Eternel enuoyera ſur toi malediction, effroi & diſſipation en tout ce a quoi tu mettras la main, *&* que tu feras, iuſques la que tu ſeras deſtruit, & iuſques la que tu periras tout ſoudain, a cauſe de la mauuaiſtié de tes deportemens par leſquels tu m'auras abandonne.

21. L'Eternel fera que la mortalite s'attachera a toi, iuſques a ce qu'il t'aura conſume de deſſus la terre, en laquelle tu vas pour la poſſeder.

כח

22 יִמְחִינָךְ יְיָ בְּשַׁחֶפְתָּא וּבְקַדַּחְתָּא וּבְדַלֶּקְתָּא וּבְחַרְחוּרָא וּבְחַרְבָּא וּבְשִׁדָּפוֹנָא וּבְיֵרָקוֹנָא וְיִרְדְּפוּנָךְ עַד דְּתֵיבַד׃

23 וִיהוֹן שְׁמַיָּא דְּעִלָּוֵי רֵאשָׁךְ חֲסִינִין כִּנְחָשָׁא מִלְּאַחָתָא מִטְרָא וְאַרְעָא דִּתְחוֹתָךְ תַּקִּיפָא כְּפַרְזְלָא מִלְּמֶעְבַּד פֵּירִין׃

24 יִתֵּן יְיָ יָת מְטַר אַרְעָךְ אַבְקָא וְעַפְרָא מִן שְׁמַיָּא יֵחוֹת עֲלָךְ עַד דְּתִשְׁתֵּצֵי׃

25 יִתְּנִינָךְ יְיָ תְּבִיר קֳדָם בַּעֲלֵי דְבָבָךְ בְּאוֹרְחָא חַד תִּפּוֹק לְוָתֵיהּ וּבְשִׁבְעָא אוֹרְחִין תֶּעֱרוֹק מִן קֳדָמוֹהִי וּתְהֵי לְזִיעַ לְכֹל מַלְכְוָת אַרְעָא׃

26 וּתְהֵי נְבֵלְתָךְ מְשַׁגְרָא לְמֵיכַל לְכָל עוֹפָא דִשְׁמַיָּא וְלִבְעִירָא דְאַרְעָא וְלֵית דְּמָנִיד׃

27 יִמְחִינָךְ יְיָ בְּשִׁחְנָא דְמִצְרָאֵי וּבִטְחוֹרֵי וּבִגְרַבָא וּבְחֲרָס יַבִּישׁ דִּי לָא תִיכּוֹל לְאִתַּסָּאָה׃

28 יִמְחִינָךְ יְיָ בְּטַפְשׁוּתָא וּבְסָמָאוּתָא וּבְשַׁעֲמָמוּת לִבָּא׃

29 וּתְהֵי מְמַשֵּׁשׁ בְּטִיהֲרָא כְּמָא דִּמְמַשֵּׁשׁ עַוִּירָא בְּקִבְלָא וְלָא תַצְלַח יָת אוֹרְחָת טוּבָךְ וּתְהֵי לְחוֹד עֲשִׁיק וַאֲנִיס כָּל יוֹמַיָּא וְלֵית דְּפָרִיק׃

30 אִתְּתָא תְּאָרוֹס וּגְבַר אָחֳרָן יִשְׁכְּבִינַּהּ בֵּיתָא תִבְנֵי וְלָא תֵיתֵיב בֵּיהּ כַּרְמָא תִצּוֹב וְלָא תְחַלְלִינֵּיהּ׃

31 תּוֹרָךְ יְהֵי נְכִיס לְעֵינָךְ וְלָא תֵיכוֹל מִנֵּיהּ חֲמָרָךְ יְהֵי אָנִיס מִן קֳדָמָךְ וְלָא יְתוּב לָךְ עָנָךְ יְהוֹן מְסִירִין לְבַעֲלֵי דְבָבָךְ וְלֵית לָךְ פָּרִיק׃

כח

22 יַכְּכָה יְהוָה בַּשַּׁחֶפֶת וּבַקַּדַּחַת וּבַדַּלֶּקֶת וּבַחַרְחֻר וּבַחֶרֶב וּבַשִּׁדָּפוֹן וּבַיֵּרָקוֹן וּרְדָפוּךָ עַד אָבְדֶךָ׃

23 וְהָיוּ שָׁמֶיךָ אֲשֶׁר עַל־רֹאשְׁךָ נְחֹשֶׁת וְהָאָרֶץ אֲשֶׁר־תַּחְתֶּיךָ בַּרְזֶל׃

24 יִתֵּן יְהוָה אֶת־מְטַר אַרְצְךָ אָבָק וְעָפָר מִן־הַשָּׁמַיִם יֵרֵד עָלֶיךָ עַד הִשָּׁמְדָךְ׃

25 יִתֶּנְךָ יְהוָה נִגָּף לִפְנֵי אֹיְבֶיךָ בְּדֶרֶךְ אֶחָד תֵּצֵא אֵלָיו וּבְשִׁבְעָה דְרָכִים תָּנוּס לְפָנָיו וְהָיִיתָ לְזַעֲוָה לְכֹל מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ׃

26 וְהָיְתָה נִבְלָתְךָ לְמַאֲכָל לְכָל־עוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְבֶהֱמַת הָאָרֶץ וְאֵין מַחֲרִיד׃

27 יַכְּכָה יְהוָה בִּשְׁחִין מִצְרַיִם וּבָעְפֹלִים וּבַגָּרָב וּבֶחָרֶס אֲשֶׁר לֹא־תוּכַל לְהֵרָפֵא׃

28 יַכְּכָה יְהוָה בְּשִׁגָּעוֹן וּבְעִוָּרוֹן וּבְתִמְהוֹן לֵבָב׃

29 וְהָיִיתָ מְמַשֵּׁשׁ בַּצָּהֳרַיִם כַּאֲשֶׁר יְמַשֵּׁשׁ הָעִוֵּר בָּאֲפֵלָה וְלֹא תַצְלִיחַ אֶת־דְּרָכֶיךָ וְהָיִיתָ אַךְ עָשׁוּק וְגָזוּל כָּל־הַיָּמִים וְאֵין מוֹשִׁיעַ׃

30 אִשָּׁה תְאָרֵשׂ וְאִישׁ אַחֵר יִשְׁגָּלֶנָּה בַּיִת תִּבְנֶה וְלֹא־תֵשֵׁב בּוֹ כֶּרֶם תִּטַּע וְלֹא תְחַלְּלֶנּוּ׃

31 שׁוֹרְךָ טָבוּחַ לְעֵינֶיךָ וְלֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ חֲמֹרְךָ גָּזוּל מִלְּפָנֶיךָ וְלֹא יָשׁוּב לָךְ צֹאנְךָ נְתֻנוֹת לְאֹיְבֶיךָ וְאֵין לְךָ מוֹשִׁיעַ׃

κή.

22. Πατάξαι σε κύριος ἀπορίᾳ, καὶ πυρετῷ, καὶ ῥίγει, καὶ ἐρεθισμῷ, καὶ φόνῳ, καὶ ἀνεμοφθορίᾳ, καὶ τῇ ὠχρίᾳ. καὶ καταδιώξονταί σε, ἕως ἂν ἀπολέσωσί σε.

23. Καὶ ἔσται ὁ οὐρανὸς ὁ ὑπὲρ κεφαλῆς σου χαλκοῦς, καὶ ἡ γῆ ἡ ὑποκάτω σου σιδηρᾶ.

24. Δώῃ κύριος τὸν ὑετὸν τῆς γῆς σου κονιορτόν, καὶ χοῦς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβήσεται ἐπὶ σέ, ἕως ἂν ἐκτρίψῃ σε, καὶ ἕως ἂν ἀπολέσῃ σε.

25. Δώῃ σε κύριος ἐπὶ κοπὴν ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν σου. ἐν ὁδῷ μιᾷ ἐξελεύσῃ πρὸς αὐτοὺς, καὶ ἐν ἑπτὰ ὁδοῖς φεύξῃ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ ἔσῃ ἐν διασπορᾷ ἐν πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς.

26. Καὶ ἔσονται οἱ νεκροὶ ὑμῶν κατάβρωμα τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀποσοβῶν.

27. Πατάξαι σε κύριος ἐν ἕλκει αἰγυπτίῳ εἰς τὰς ἕδρας, καὶ ψώρᾳ ἀγρίᾳ, καὶ κνήφῃ, ὥστε μὴ δύνασθαί σε ἰαθῆναι.

28. Πατάξαι σε κύριος παραπληξίᾳ, καὶ ἀορασίᾳ, καὶ ἐκστάσει διανοίας.

29. Καὶ ἔσῃ ψηλαφῶν μεσημβρίας, ὡσεὶ ψηλαφήσαι ὁ τυφλὸς ἐν τῷ σκότει. καὶ οὐκ εὐοδώσει τὰς ὁδοὺς σου, καὶ ἔσῃ τότε ἀδικούμενος, καὶ διαρπαζόμενος πάσας τὰς ἡμέρας, καὶ οὐκ ἔσται σοι ὁ βοηθῶν.

30. Γυναῖκα λήψῃ, καὶ ἀνὴρ ἕτερος ἕξει αὐτήν, οἰκίαν οἰκοδομήσεις, καὶ οὐ κατοικήσεις ἐν αὐτῇ, ἀμπελῶνα φυτεύσεις, καὶ οὐ μὴ τρυγήσεις αὐτόν.

31. Ὁ μόσχος σου ἐσφαγμένος ἐνώπιόν σου, καὶ οὐ φάγῃ ἐξ αὐτοῦ. ὁ ὄνος σου ἡρπαγμένος ἀπὸ σοῦ, καὶ οὐκ ἀποδοθήσεταί σοι. τὰ πρόβατά σου δεδομένα τοῖς ἐχθροῖς σου, καὶ οὐκ ἔσται σοι ὁ βοηθῶν.

CAP. XXVIII.

22. Percutiat te Dominus egeſtate, febri & frigore, ardore & æſtu, & aëre corrupto ac rubigine, & perſequatur donec pereas.

23. Sit cælum quod ſupra te eſt, æneum: & terra quam calcas, ferrea.

24. Det Dominus imbrem terræ tuæ pulverem, & de cælo deſcendat ſuper te cinis, donec conteraris.

25. Tradat te Dominus corruentem ante hoſtes tuos, per unam viam egrediaris contra eos, & per ſeptem fugias, & diſpergaris per omnia regna terræ.

26. Sitq́; cadaver tuum in eſcam cunctis volatilibus cæli, & beſtiis terræ, & non ſit qui abigat.

27. Percutiat te Dominus hulcere Ægypti, & partem corporis per quam ſtercora egeruntur, ſcabie quoque & prurigine: ita ut curari nequeas.

28. Percutiat te Dominus amentia & cæcitate ac furore mentis,

29. Et palpes in meridie ſicut palpare ſolet cæcus in tenebris, & non dirigas vias tuas. Omniq́; tempore calumniam ſuſtineas, & opprimaris violentia, nec habeas qui liberet te.

30 Vxorem accipias, & alius dormiat cum ea. Domū ædifices, & non habites in ea. Plantes vineam, & non vindemies eam.

31. Bos tuus immoletur coram te, & non comedas ex eo. Aſinus tuus rapiatur in conſpectu tuo, & non reddatur tibi. Oves tuæ dentur inimicis tuis, & non ſit qui te adiuvet.

Das XXVIII. Capitel.

22. Der HERR wird dich ſchlagen mit geſchwulſt/fieber/hitze/brunſt/dürre/gifftiger lufft/vnd geelſucht/vñ wirt dich verfolgen/biß er dich vmbbringe.

23. Dein Himmel / der über deinem Haupt iſt/wird ehrnen ſein/vnd die Erden vnter dir eiſern.

24. Der HErr wirdt deinem Lande Staub vnd Aſchen für Regen geben vom Himel auff dich / biß du vertilget werdeſt.

25. Der HERR wirdt dich für deinen Feinden ſchlagen/durch einen Weg wirſtu zu jnen außziehen/vnd durch ſieben Wege wirſtu für jhnen fliehen/vnd wirſt zuſtreuet werden vnter alle Reich auff Erden.

26. Dein Leichnam wird ein Speiſe ſein allem gevögel des Himels/ vnd allem Thier auff Erden / vnd niemandt wird ſein der ſie ſcheucht.

27. Der HERR wird dich ſchlagen mit Drüſen Egypti/mit Feigwartzen/ mit grind vnd kretz/daß du nicht kanſt heil werden.

28. Der HERR wirdt dich ſchlagen mit wahnſinn/blindheit vnd raſen des hertzen.

29. Vnd wirſt tappen im Mittag/ wie ein blinder tappet im dunckeln/vnd wirſt auff deinem wege kein glück haben. Vnd wirſt gewalt vnd vnrecht leiden müſſen dein lebeulang / vnd niemandt wird dir helffen.

30. Ein Weib wirſtu dir vertrauen laſſen/aber ein ander wird bey jr ſchlafſen. Ein Hauß wirſtu bauen / aber du wirſt nicht drinnen wohnen. Einen Weinberg wirſtu pflantzen / aber du wirſt jn nicht gemein machen.

31. Dein Ochſe wird für deinen Augen geſchlachtet werden / aber du wirſt nicht davon eſſen. Dein Eſel wird für deinem angeſichte mit gewalt genommen/vnd dir nicht wider gegeben werden. Dein Schaf wird deinen Feinden gegeben werden/vnd niemand wird dir helfen.

CHAP. XXVIII.

22. L'Eternel te frapera de langueur, d'ardeur, de fieure, & de chaud mal, & d'eſpee, & de ſechereſſe, & de nielle: qui te perſecuteront, iuſques à ce que tu periſſes.

23. Et tes cieux qui ſeront ſur ta teſte, ſeront d'airain: & la terre qui ſera deſſous toi, ſera de fer.

24. L'Eternel te donnera au lieu de la pluye telle qu'il faut à ta terre, pouſſiere & poudre *qui* deſcendra ſur toi des cieux iuſques à ce que tu ſois exterminé.

25. Et l'Eternel fera que tu ſeras batu deuant tes ennemis. tu ſortiras pat vn chemin contre eux, & par ſept chemins tu t'enfuïras deuãt eux: & ſeras remué par tous les royaumes de la terre.

26. Et ſera ta charonge en viande à tous les oiſeaux de cieux, & aux beſtes de la terre, & n'*y aura* nul qui les effarouche.

27. L'Eternel te frapera de l'vlcere d'Egypte, & d'hemorroïdes, & de rongne, & de gratelle, dont tu ne pourras guairir.

28. L'Eternel te frapera de forcenerie, & d'aueuglement, & d'eſtonnement de cœur.

29. Et iras taſtonnant en plein midi, ainſi comme vn aueugle taſtonne en tenebres, & n'ameneras point à hereux ſucces tes entrepriſes, & ne feras autre choſe que ſouffrir torts & pilleries, & n'*y aura* perſonne qui *te* garentiſſe

30. Tu fianceras femme, mais vn autre dormira auec elle: tu baſtiras des maiſons, mais tu n'y demeureras point: tu planteras des vignes, mais tu n'en cueilliras point le fruict pour toi.

31. Ton bœuf ſera tué toi le voyant, mais tu n'en mangeras point: ton aſne ſera raui de deuant toi, & ne te ſera point rendu: tes brebis ſeront liurees à tes ennemis, tu n auras perſonne pour *les* recuure.

כח

32 בְּנָךְ וּבְנָתָךְ מְסִירִין ל
לְעַם אוֹחְרִי וְעֵינָךְ חָזְיָן
וִיסוּפָן בְּגַלָלְהֵן כָּל יוֹמָא
וְלֵית חֵילָא בִּידָךְ׃

33 אִבָּא דְּאַרְעָךְ וְכָל
לֵיאוּתָךְ יֵאכוּל עַם דִּי לָא
יְדַעְתָּא וּתְהֵי לְחוֹד עֲשִׁיק
וְרָצִיץ כָּל יוֹמַיָּא׃

34 וּתְהֵי מִשְׁתַּטֵּי מֵחֵיזוּ
עֵינָךְ דְּתֶחֱזֵי׃

35 יִמְחִינָּךְ יְיָ בְּשִׁחְנָא
בִּישָׁא עַל רְכוּבִין וְעַל
שָׁקִין דִּי לָא תִיכּוּל
לְאִתַּסָּאָה מִפַּרְסַת
רַגְלָךְ וְעַד מוֹחָאךְ׃

36 יַגְלֵי יְיָ יָתָךְ וְיָת מַלְכָּךְ
דְּתְקִים עֲלָךְ לְעַמָּא דִּי
לָא יְדַעְתָּא אַתְּ וַאֲבָהָתָךְ
וְתִפְלַח תַּמָּן לְעַמְמַיָּא
פָּלְחֵי טַעֲוָתָא אָעָא ו
וְאַבְנָא׃

37 וּתְהֵי לְצָדוּ לְמַתְלָא
וּלְשׁוֹעֵי בְּכֹל עַמְמַיָּא
דְּאַגְלָךְ יְיָ לְתַמָּן׃

38 בַּר זְרַע סַגִּי תַּפֵּיק ל
לְחַקְלָא וּזְעֵיר תִּכְנוֹשׁ
אֲרֵי יְחַסְלִינֵּיהּ גּוֹבָאָה׃

39 כַּרְמִין תִּנְצֵיב וְתִפְלַח
וְחַמְרָא לָא תִשְׁתֵּי וְלָא
תִכְנוֹשׁ אֲרֵי תֵיכְלִינֵּיהּ ת
תּוֹלַעְתָּא׃

40 זֵיתִין יְהוֹן לָךְ בְּכָל
תְּחוּמָךְ וּמִשְׁחָא לָא
תְשׁוּף אֲרֵי יִתְרוּן זֵיתָךְ׃

41 בְּנִין וּבְנָן תְּלֵיד וְלָא
יְהוֹן לָךְ אֲרֵי יְהָכוּן בש
בְּשִׁבְיָא׃

42 כָּל אִילָנָךְ וְאִיבָּא
דְּאַרְעָךְ יְתָרֵיךְ סַקָּאָה׃

43 תּוֹתַב עֲרַל דִּי בֵּינָךְ
יְהֵי סָלִיק עֵיל מִינָּךְ לע
לְעֵילָּא לְעֵילָּא וְאַתְּ תְּהֵי
נָחֵית לְתַחְתָּא לְתַחְתָּא׃

כח

32 בָּנֶיךָ וּבְנֹתֶיךָ נְתֻנִים לְעַם
אַחֵר וְעֵינֶיךָ רֹאוֹת וְכָלוֹת אֲלֵיהֶם
כָּל־הַיּוֹם וְאֵין לְאֵל יָדֶךָ׃

33 פְּרִי אַדְמָתְךָ וְכָל־יְגִיעֲךָ יֹאכַל
עַם אֲשֶׁר לֹא־יָדָעְתָּ וְהָיִיתָ רַק
עָשׁוּק וְרָצוּץ כָּל־הַיָּמִים׃

34 וְהָיִיתָ מְשֻׁגָּע מִמַּרְאֵה עֵינֶיךָ
אֲשֶׁר תִּרְאֶה׃

35 יַכְּכָה יְהוָה בִּשְׁחִין רָע עַל־
הַבִּרְכַּיִם וְעַל־הַשֹּׁקַיִם אֲשֶׁר
לֹא־תוּכַל לְהֵרָפֵא מִכַּף רַגְלְךָ
וְעַד קָדְקֳדֶךָ׃

36 יוֹלֵךְ יְהוָה אֹתְךָ וְאֶת־מַלְכְּךָ
אֲשֶׁר תָּקִים עָלֶיךָ אֶל־גּוֹי אֲשֶׁר
לֹא־יָדַעְתָּ אַתָּה וַאֲבֹתֶיךָ וְעָבַדְתָּ
שָּׁם אֱלֹהִים אֲחֵרִים עֵץ וָאָבֶן׃

37 וְהָיִיתָ לְשַׁמָּה לְמָשָׁל וְלִשְׁנִינָה
בְּכֹל הָעַמִּים אֲשֶׁר־יְנַהֶגְךָ
יְהוָה שָׁמָּה׃

38 זֶרַע רַב תּוֹצִיא הַשָּׂדֶה וּמְעַט
תֶּאֱסֹף כִּי יַחְסְלֶנּוּ הָאַרְבֶּה׃

39 כְּרָמִים תִּטַּע וְעָבָדְתָּ וְיַיִן
לֹא־תִשְׁתֶּה וְלֹא תֶאֱגֹר כִּי
תֹאכְלֶנּוּ הַתֹּלָעַת׃

40 זֵיתִים יִהְיוּ לְךָ בְּכָל־גְּבוּלֶךָ
וְשֶׁמֶן לֹא תָסוּךְ כִּי יִשַּׁל זֵיתֶךָ׃

41 בָּנִים וּבָנוֹת תּוֹלִיד וְלֹא־
יִהְיוּ לָךְ כִּי יֵלְכוּ בַּשֶּׁבִי׃

42 כָּל־עֵצְךָ וּפְרִי אַדְמָתֶךָ
יְיָרֵשׁ הַצְּלָצַל׃

43 הַגֵּר אֲשֶׁר בְּקִרְבְּךָ יַעֲלֶה
עָלֶיךָ מַעְלָה מָּעְלָה וְאַתָּה תֵרֵד
מַטָּה מָּטָּה׃

κή.

32. Οἱ υἱοί σου καὶ αἱ θυγατέρες σου δεδομέναι ἔθνει ἑτέρῳ, καὶ οἱ ὀφθαλμοί σου ὄψονται σφακελίζοντες εἰς αὐτὰ, καὶ οὐκ ἰσχύσει ἡ χείρ σου.

33. Τὰ ἐκφόρια τῆς γῆς σου, καὶ πάντας τοὺς πόνους σου, φάγεται ἔθνος ὃ οὐκ ἐπίστασαι, καὶ ἔσῃ ἀδικούμενος καὶ τεθραυσμένος πάσας τὰς ἡμέρας.

34. Καὶ ἔσῃ παράπληκτος διὰ τὰ ὁράματα τῶν ὀφθαλμῶν σου, ἃ βλέψῃ.

35. Πατάξαι σε κύριος ἐν ἕλκει πονηρῷ ἐπὶ τὰ γόνατα, καὶ ἐπὶ τὰς κνήμας, ὥστε μὴ δύνασθαι ἰαθῆναί σε, ἀπὸ ἴχνους τῶν ποδῶν σου ἕως τῆς κορυφῆς σου.

36. Ἀπαγάγοι κύριός σε, καὶ τοὺς ἄρχοντάς σου, οὓς ἂν καταστήσεις ἐπὶ σεαυτὸν, εἰς ἔθνος ὃ οὐκ ἐπίστασαι σὺ, καὶ οἱ πατέρες σου, καὶ λατρεύσεις ἐκεῖ θεοῖς ἑτέροις, ξύλοις καὶ λίθοις.

37. Καὶ ἔσῃ ἐκεῖ ἐν αἰνίγματι καὶ παραβολῇ καὶ διηγήματι, ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν, εἰς οὓς ἂν ἀπαγάγῃ σε κύριος ἐκεῖ.

38. Σπέρμα πολὺ ἐξοίσεις εἰς τὸ πεδίον, καὶ ὀλίγα εἰσοίσεις, ὅτι κατέδεται αὐτὰ ἡ ἀκρίς.

39. Ἀμπελῶνα φυτεύσεις, καὶ κατεργᾷ, καὶ οἶνον οὐ πίεσαι, οὐδὲ εὐφρανθήσῃ ἐξ αὐτοῦ, ὅτι καταφάγεται αὐτὰ ὁ σκώληξ.

40. Ἐλαῖαι ἔσονταί σοι ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις σου, καὶ ἔλαιον οὐ χρίσῃ, ὅτι ἐκρυήσεται ἡ ἐλαία σου.

41. Υἱοὺς καὶ θυγατέρας γεννήσεις, καὶ οὐκ ἔσονταί σοι· ἀπελεύσονται γὰρ ἐν αἰχμαλωσίᾳ.

42. Πάντα τὰ ξύλινά σου καὶ τὰ γεννήματα τῆς γῆς σου ἐξαναλώσει ἡ ἐρυσίβη.

43. Ὁ προσήλυτος ὅς ἐστιν ἐν σοὶ, ἀναβήσεται ἐπὶ σὲ ἄνω ἄνω, σὺ δὲ καταβήσῃ κάτω κάτω.

CAP. XXVIII.

32. Filij tui & filiæ tuæ tradantur alteri populo, videntibus oculis tuis, & deficientibus ad conſpectum eorum tota die, & non ſit fortitudo in manu tua.

33. Fructus terræ tuæ, & omnes labores tuos comedat populus quem ignoras: & ſis ſemper calumniam ſuſtinens, & oppreſſus cunctis diebus.

34. Et ſtupens ad terrorem eorum quæ videbunt oculi tui.

35 Percutiat te Dominus hulcere peſſimo in genibus & in ſuris, ſanariq; non poſſis à planta pedis uſque ad verticem tuum.

36. Ducetq́; te Dominus, & regem quem conſtitues ſuper te, in Gentem quam ignoras tu & patres tui: & ſervies ibi diis alienis, ligno & lapidi.

37. Et eris perditus, in proverbium ac fabulam omnibus populis, ad quos te introduxerit Dominus.

38. Sementem multam iacies in terram, & modicum congregabis: quia locuſtæ devorabunt omnia.

39. Vineam plantabis, & fodies; & vinum non bibes, nec colliges ex ea quippiam: quoniam vaſtabitur vermibus.

40. Olivas habebis in omnibus terminis tuis, & non vngêris oleo: quia defluent, & deperibunt.

41. Filios generabis, & filias, & non fruêris eis: quoniam ducentur in captivitatẽ.

42. Omnes arbores tuas & fruges terræ tuæ rubigo conſumet.

43. Advena qui tecum verſatur in terra, aſcendet ſuper te, eritq; ſublimior: tu autẽ deſcendes, & eris inferior.

Das XXVIII. Capitel.

32. Deine Söhne vnd deine Töchter werden einem andern Volck gegeben werden / daß deine Augen zuſehen vnd verſchmachten über jnen täglich. Vnd wird keine ſtercke in deinen henden ſein.

33. Die Früchte deines Lands / vnd alle deine arbeit wird ein Volck verzehren / daß du nicht kenneſt / vnd wirſt vnrecht leiden / vnd zuſtoſſen werden dein lebenlang.

34. Vnd wirſt vnſinnig werden für dem / daß deine Augen ſehen müſſen.

35. Der HERR wird dich ſchlagen mit einer böſen drüß an den knien vnd waden / daß du nicht kanſt geheilet werden von den Fußſolen an biß auff die ſcheitel.

36. Der HErr wird dich vnd deinen König / den du über dich geſetzt haſt / treiben vnter ein volck daß du nicht kenneſt / noch deine Väter / vnd wirſt daſelbs dienen andern Göttern / holtz vnd ſteinen.

37. Vnd wirſt ein ſcheuſal / vnd ein Sprichwort vnd ſpot ſein vnter allen Völckern / da dich der HERR hingetrieben hat.

38. Du wirſt vil Samens außführen auff das Feld / vnd wenig einſammlen / denn die Heuſchrecken werdens abfreſſen.

39. Weinberge wirſtu pflantzen vnd bauen / aber keinen Wein trincken noch leſen / denn die Würme werdens verzehren.

40. Oelbäum wirſtu haben in allen deinen Grentzẽ / aber du wirſt dich nicht ſalben mit öle / deñ dein Oelbaum wird außgeriſſen werden.

41. Söne vnd Töchter wirſtu zeugen vnd doch nicht haben / denn ſie werden gefangen weggeführt werden.

42. Alle deine Bäume vnd Früchte deines Landes wird das vnzifer freſſen.

43. Der Frembdling / der bey dir iſt / wird über dich ſteigen / vnd immer oben ſchweben / Du aber wirſt herunder ſteigen / vnd immer vnterligen.

CHAP. XXVIII.

32. Tes fils & tes filles ſeront liurees à vn autre peuple, & tes yeux *le* verront, & ſe cõſumerõt tout le iour *regardãt* vers iceux, & tu n'auras en ta main pouuoir aucun.

33. Et le peuple que tu n' auras point cognu mangera le fruict de ta terre & tout tõ labeur, & tu ne feras autre choſe que ſouffrir torts & concuſſions tous les iours.

34. Et ſeras forcené pour les choſes que tu verras de tes yeux.

35. L, Eternel te frapera de mauuais vlcere ſur les genoux, & ſur les cuiſſes dõt tu ne pourras eſtre guairi: *voire ìl t' en frapera* depuis la plante de ton pied iuſques au ſommet de ta teſte,

36. L'Eternel fera marcher toi & ton roy que tu auras eſtabli ſur toi vers vne natiõ que tu n' auras point cognue, ni toi ni tes peres, & la tu ſeruiras à d' autres dieux, au bois & à la pierre.

37. Et là tu ſeras en eſbahiſſement, en dicton, & en brocarderie parmi tous les peuples vers leſquels l' Eternel t'aura emmené.

38. Tu ietreras beaucoup de ſemence au champ, & recuilliras peu: car les ſauterelles la conſumeront.

39. Tu planteras tes vignes, & les cultiueras, mais tu n' *en* boiras point le vin, & *n'en* recueilliras rien: car la vermine en mangera *le fruict*.

40. Tu auras des oliuiers en tous tes quartiers, & ne t' oindras point d'huile: car tes oliuiers perdront leur fruict.

41. Tu engendreras fils & filles, mais ils ne ſeront pas à toi: car ils iront en captiuité,

42. Les hanetons degaſteront tous tes arbres, enſemble le fruict de la terre.

43. L' eſtranger qui *eſt* au milieu de toi, montera par deſſus toi bien fort haut: & tu deſcendras bien fort bas.

כח

44 הוּא יוֹזְפִינָךְ וְאַתְּ לָא תוֹזְפִינֵיהּ הוּא יְהֵי לְתַקִּיף וְאַתְּ תְּהֵי לְחַלָּשׁ:

45 וְיֵיתוּן עֲלָךְ כָּל לְוָטַיָּא הָאִלֵּין וְיִרְדְּפוּנָךְ וְיִדְבְּקוּנָךְ עַד דְּתִשְׁתְּצָךְ אֲרֵי לָא קַבֵּילְתָּא (בְּמֵימְרָא) דַּיְיָ אֱלָהָךְ לְמִשַּׁר פִּקּוֹדוֹהִי ו וּקְיָמוֹהִי דְּפַקְּדָךְ:

46 וִיהוֹן בָּךְ לְאָתִין וּל וּלְמוֹפְתִין וּבִבְנָךְ עַד עָלַם:

47 חֲלַף דִּי לָא פְּלַחְתָּא קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ בְּחֶדְוָה וּבְקַשִּׁיטוּת לִבָּא מִסַּגִּיוּת כּוֹלָּא:

48 וְתִפְלַח יָת בַּעֲלֵי דְבָבָךְ דִּיגָרֵי יְיָ בָּךְ בְּכַפְנָא וּבְצַחוּתָא וּבְעַרְטְלָיוּתָא וּבַחֲסִירוּת כּוֹלָּא וְיִתֵּן נִיר פַּרְזְלָא עַל צַוְּארָךְ עַד דִּישֵׁיצֵי יָתָךְ:

49 יַיְתֵי יְיָ עֲלָךְ עַם מֵרָחִיק מִסְּיָפֵי אַרְעָא כְּמָא דְּיִשְׁתְּדֵי נִשְׁרָא עַם דְּלָא תְקַבֵּל בְּלִישָׁנֵיהּ:

50 עַם תַּקִּיף אַפִּין דִּי לָא נְסֵיב אַפִּין לְסָבָא וְעַל יַנְקָא לָא יְרַחֵם:

51 וְיֵיכוּל וַלְדָּא דִּבְעִירָךְ וְאִיבָּא דְּאַרְעָךְ עַד ד דְּתִשְׁתֵּצָךְ דִּי לָא יַשְׁאַר לָךְ עִיבוּרָא חַמְרָא וּמִשְׁחָא בַּקְרֵי תוֹרָךְ ו וְעֶדְרֵי עָנָךְ עַד דְּיוֹבֵד יָתָךְ:

52 וְיָעִיק לָךְ בְּכָל קִרְוָךְ עַד דְּכַבֵּשׁ שׁוּרָךְ כְּרִיכָתָא וְתַקִּיפָתָא דְּאַתְּ רָחִיץ לְאִשְׁתֵּזָבָא בְּהוֹן בְּכָל אַרְעָא וְיָעִיק לָךְ בְּכָל קִרְוָךְ בְּכָל אַרְעָךְ דִּי יְהַב יְיָ אֱלָהָךְ לָךְ:

כח

44 הוּא יַלְוְךָ וְאַתָּה לֹא תַלְוֶנּוּ הוּא יִהְיֶה לְרֹאשׁ וְאַתָּה תִּהְיֶה לְזָנָב:

45 וּבָאוּ עָלֶיךָ כָּל־הַקְּלָלוֹת הָאֵלֶּה וּרְדָפוּךָ וְהִשִּׂיגוּךָ עַד הִשָּׁמְדָךְ כִּי־לֹא שָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹר מִצְוֹתָיו וְחֻקֹּתָיו אֲשֶׁר צִוָּךְ:

46 וְהָיוּ בְךָ לְאוֹת וּלְמוֹפֵת וּבְזַרְעֲךָ עַד־עוֹלָם:

47 תַּחַת אֲשֶׁר לֹא־עָבַדְתָּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּשִׂמְחָה וּבְטוּב לֵבָב מֵרֹב כֹּל:

48 וְעָבַדְתָּ אֶת־אֹיְבֶיךָ אֲשֶׁר יְשַׁלְּחֶנּוּ יְהוָה בָּךְ בְּרָעָב וּבְצָמָא וּבְעֵירֹם וּבְחֹסֶר כֹּל וְנָתַן עֹל בַּרְזֶל עַל־צַוָּארֶךָ עַד הִשְׁמִידוֹ אֹתָךְ:

49 יִשָּׂא יְהוָה עָלֶיךָ גּוֹי מֵרָחֹק מִקְצֵה הָאָרֶץ כַּאֲשֶׁר יִדְאֶה הַנָּשֶׁר גּוֹי אֲשֶׁר לֹא־תִשְׁמַע לְשֹׁנוֹ:

50 גּוֹי עַז פָּנִים אֲשֶׁר לֹא־יִשָּׂא פָנִים לְזָקֵן וְנַעַר לֹא יָחֹן:

51 וְאָכַל פְּרִי בְהֶמְתְּךָ וּפְרִי־אַדְמָתְךָ עַד הִשָּׁמְדָךְ אֲשֶׁר לֹא־יַשְׁאִיר לְךָ דָּגָן תִּירוֹשׁ וְיִצְהָר שְׁגַר אֲלָפֶיךָ וְעַשְׁתְּרֹת צֹאנֶךָ עַד הַאֲבִידוֹ אֹתָךְ:

52 וְהֵצַר לְךָ בְּכָל־שְׁעָרֶיךָ עַד רֶדֶת חֹמֹתֶיךָ הַגְּבֹהוֹת וְהַבְּצֻרוֹת אֲשֶׁר אַתָּה בֹּטֵחַ בָּהֵן בְּכָל־אַרְצֶךָ וְהֵצַר לְךָ בְּכָל־שְׁעָרֶיךָ בְּכָל־אַרְצְךָ אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָךְ:

κή.

44. οὗτος δανείσει σοί, σὺ δὲ τούτῳ οὐ δανείσεις, οὗτος ἔσται εἰς κεφαλὴν, σὺ δὲ ἔσῃ εἰς οὐράν.

45. Καὶ ἐλεύσονται ἐπὶ σὲ πᾶσαι αἱ κατάραι αὗται, καὶ καταδιώξονταί σε, καὶ καταλήψονταί σε, ἕως ἂν ἐξολοθρεύσῃ σε, καὶ ἕως ἂν ἀπολέσῃ σε, ὅτι οὐκ εἰσήκουσας τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου, τοῦ φυλάσσεσθαι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, ὅσα ἐνετείλατό σοι.

46. Καὶ ἔσται ἐν σοὶ σημεῖα, καὶ τέρατα, καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου ἕως τοῦ αἰῶνος.

47. Ἀνθ' ὧν οὐκ ἐλάτρευσας κυρίῳ τῷ θεῷ σου ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἐν ἀγαθῇ καρδίᾳ, διὰ τὸ πλῆθος πάντων.

48. Καὶ λατρεύσεις τοῖς ἐχθροῖς σου, οὓς ἐπαποστελεῖ κύριος ὁ θεός σου ἐπὶ σὲ ἐν λιμῷ, καὶ ἐν δίψει, καὶ ἐν γυμνότητι, καὶ ἐν ἐκλείψει πάντων. καὶ ἐπιθήσει κλοιὸν σιδηροῦν ἐπὶ τὸν τράχηλόν σου, ἕως ἂν ἐξολοθρεύσῃ σε.

49. Καὶ ἐπάξει ἐπὶ σὲ κύριος ἔθνος μακρόθεν ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς, ὡσεὶ ὅρμημα ἀετοῦ, ἔθνος ὃ οὐκ ἀκούσῃ τῆς φωνῆς αὐτοῦ.

50. Ἔθνος ἀναιδὲς προσώπῳ, ὅστις οὐ θαυμάσει πρόσωπον πρεσβυτέρου, καὶ νέον οὐκ ἐλεήσει.

51. Καὶ κατέδεται τὰ ἔκγονα τῶν κτηνῶν σου, καὶ τὰ γεννήματα τῆς γῆς σου, ὥστε μὴ καταλιπεῖν σοι σῖτον, οἶνον, ἔλαιον, τὰ βουκόλια τῶν βοῶν σου, καὶ τὰ ποίμνια τῶν προβάτων σου, ἕως ἂν ἀπολέσῃ σε.

52. Καὶ ἐκτρίψῃ σε ἐν πάσαις ταῖς πόλεσί σου, ἕως ἂν καθαιρεθῶσι τὰ τείχη σου τὰ ὑψηλὰ, καὶ τὰ ὀχυρὰ, ἐφ' οἷς σὺ πέποιθας ἐπ' αὐτοῖς, ἐν πάσῃ τῇ γῇ σου. καὶ θλίψει σε ἐν πάσαις ταῖς πόλεσί σου, αἷς ἔδωκέ σοι κύριος ὁ θεός σου.

CAP. XXVIII.

44. Ipſe fœnerabit tibi, & tu non fœnerabis ei. Ipſe erit in caput, & tu eris in caudam.

45. Et venient ſuper te omnes maledictiones iſtæ, & perſequentes apprehendēt te, donec intereas: quia non audiviſti vocem Domini Dei tui, nec ſervaſti mandata eius, & cæremonias quas præcepit tibi.

46. Erunt in te ſigna atq; prodigia, & in ſemine tuo uſque in ſempiternum:

47. Eo quòd non ſervieris Domino Deo tuo in gaudio, cordiſq; lætitia, propter rerum omnium abundantiam.

48. Servies inimico tuo quem emittet tibi Dominus in fame, & ſiti, & nuditate, & omni penuria; & ponet iugum ferreū ſuper cervicem tuam, donec te conterat.

49. Adducet Dominus ſuper te gentē de longinquo, & de extremis terræ finibus in ſimilitudinē aquilæ volātis cum impetu: cuius linguam intelligere non poſſis.

50. Gentem procaciſſimam, quæ non deferat ſeni, nec miſereatur parvuli.

51. Et devoret fructum iumentornm tuorum, ac fruges Terræ tuæ: donec intereas, & non relinquat tibi triticum, vinum, & oleum, armenta boum, & greges ovium; donec te diſperdat,

52. Et conterat in cunctis urbibus tuis, & deſtruantur muri tui firmi atque ſublimes, in quibus habebas fiduciam in omni Terra tua. Obſideberis intra portas tuas in omni Terra tua quā dabit tibi Dominus Deus tuus.

Das XXVIII. Capitel.

44. Er wird dir leihen/du aber wirſt jm nicht leihen / Er wird das Haupt ſein/vnd du wirſt der ſchwantz ſein.

45. Vnd werden alle diſe Flůche ůber dich kommen / vnd dich verfolgen vnd treffen / biß du vertilget werdeſt/ darumb/daß du der ſtimm des HERREN deines GOttes nicht gehorchet haſt / daß du ſeine Gebot vnd Rechte hielteſt/die er dir gebotten hat.

46. Darumb werden Zeichen vnd Wunder an dir ſein / vnd an deinem Samen ewiglich.

47. Daß du dem HERRN deinem Gott nicht gedienet haſt mit freude vnd luſt deines hertzen/da du allerley genug hatteſt.

48. Vnd wirſt deinem Feinde/den dir der HERR zu ſchicken wird / dienen in hunger vnd durſt / in blöſſe vnd allerley mangel / vnd wird ein Eiſern Joch auff deinen halß legen/biß daß er dich vertilge.

49. Der HErr wird ein Volck ůber dich ſchicken / von ferne von der Welt ende/wie ein Adeler fleugt/des Sprache du nicht verſteheſt.

50. Ein frech volck/das nicht anſihet die Perſon des alten / noch ſchonet der Jůnglingen.

51. Vnd wirdt verzehren die Frucht deines Viehs / vnd die Frucht deines Landes / biß du vertilget werdeſt/ vnd wird dir nichts ůberlaſſen an Korn/ moſt/öle / an frůchten der Ochſen vnd Schafen/biß daß dichs vmbbringe.

52. Vnd wird dich ängſten in allen deinen Thoren/ biß daß es niderwerffe deine hohe vnd veſte Mauren/darauff du dich verleſſeſt/in alle deinem Lande vnd wirſt geängſtet werden in allen deinen Thoren/in deinem gantzen Lande/ daß dir der HERr dein Gott gegeben hat.

CHAP. XXVIII.

44. Il te preſtera, & tu ne lui preſteras point: il deuiendra teſte, & tu deuiendras queuë:

45. Et toutes ces maledictions viendront ſur toi, & pourſuiuront, & t' atteindront, iuſques à ce que tu ſois exterminé: d' autant que tu n' auras pas obeï à la voix de l'Eternel ton Dieu, pour garder les commandemens, & ſes ſtatuts qu'il t'a commandés.

46. Et *ces choſes* ſeront en toi & en ta poſterité pour *eſtre* ſignes & choſes prodigieuſes à iamais.

47. D'autant que tu n'auras point ſerui à l' Eternel ton Dieu en ioye, & de bon cœur, pour l'abondance de toutes choſes:

48. Tu ſeruiras en faim, en ſoif, en nudite, & en diſette de toutes choſes à ton ennemi que l' Eternel enuoyera contre toi: & il metra vn ioug de fer ſur ton col, iuſques à ce qu' il t' ait exterminé.

49. L'Eternel leuera contre toi de loin, *aſſauoir* du bout de la terre, vne natiō, *laquelle volera* comme vole l'aigle: vne nation de la quelle tu n' entendras point le langage:

50. Vne nation impudente, qui n'aura point eſgard à la perſonne de l' ancien, & qui n'aura point merci de l' enfant.

51. Icelle mangera les fruicts de tes beſtes, & les fruicts de ta terra, iuſques à ce que tu ſois exterminé: elle ne te laiſſere rien de reſte, ni froment, ni vin, ni huile, ni portiere de tes vaches, ni brebis de ton tropeau, iuſques à ce qu'elle t'ait ruiné.

52. Et t'aſſiegera en toutes tes villes, iuſques á ce que tes murailles les plus hautes & les plus fortes, ſur leſquelles tu te ſeras aſſeuré en tout ton pais, tombent bas: voire elle aſſiegera toutes tes villes par tout le pais que l' Eternel ton Dieu t' aura donné.

כח

53 וְאָכַלְתָּ פְרִי־בִטְנְךָ בְּשַׂר בָּנֶיךָ וּבְנֹתֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן־לְךָ יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ בְּמָצוֹר וּבְמָצוֹק אֲשֶׁר־יָצִיק לְךָ אֹיְבֶךָ׃

54 הָאִישׁ הָרַךְ בְּךָ וְהֶעָנֹג מְאֹד תֵּרַע עֵינוֹ בְאָחִיו וּבְאֵשֶׁת חֵיקוֹ וּבְיֶתֶר בָּנָיו אֲשֶׁר יוֹתִיר׃

55 מִתֵּת לְאַחַד מֵהֶם מִבְּשַׂר בָּנָיו אֲשֶׁר יֹאכֵל מִבְּלִי הִשְׁאִיר־לוֹ כֹּל בְּמָצוֹר וּבְמָצוֹק אֲשֶׁר יָצִיק לְךָ אֹיִבְךָ בְּכָל־שְׁעָרֶיךָ׃

56 הָרַכָּה בְךָ וְהָעֲנֻגָּה אֲשֶׁר לֹא־נִסְּתָה כַף־רַגְלָהּ הַצֵּג עַל־הָאָרֶץ מֵהִתְעַנֵּג וּמֵרֹךְ תֵּרַע עֵינָהּ בְּאִישׁ חֵיקָהּ וּבִבְנָהּ וּבְבִתָּהּ׃

57 וּבְשִׁלְיָתָהּ הַיּוֹצֵת מִבֵּין רַגְלֶיהָ וּבְבָנֶיהָ אֲשֶׁר תֵּלֵד כִּי־תֹאכְלֵם בְּחֹסֶר־כֹּל בַּסָּתֶר בְּמָצוֹר וּבְמָצוֹק אֲשֶׁר יָצִיק לְךָ אֹיִבְךָ בִּשְׁעָרֶיךָ׃

58 אִם־לֹא תִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת הַכְּתֻבִים בַּסֵּפֶר הַזֶּה לְיִרְאָה אֶת־הַשֵּׁם הַנִּכְבָּד וְהַנּוֹרָא הַזֶּה אֵת יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ׃

59 וְהִפְלָא יְהֹוָה אֶת־מַכֹּתְךָ וְאֵת מַכּוֹת זַרְעֶךָ מַכּוֹת גְּדֹלֹת וְנֶאֱמָנוֹת וָחֳלָיִם רָעִים וְנֶאֱמָנִים׃

60 וְהֵשִׁיב בְּךָ אֵת כָּל־מַדְוֵה מִצְרַיִם אֲשֶׁר יָגֹרְתָּ מִפְּנֵיהֶם וְדָבְקוּ בָּךְ׃

61 גַּם כָּל־חֳלִי וְכָל־מַכָּה אֲשֶׁר לֹא כָתוּב בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֹּאת יַעְלֵם יְהֹוָה עָלֶיךָ עַד הִשָּׁמְדָךְ׃

כח

53 וְתֵיכוּל וַלְדָּא דִּמְעָךְ
בְּשַׂר בְּנָךְ וּבְנָתָךְ דִּי יְהַב לָךְ
יְיָ אֱלָהָךְ בְּצִירָא וב
וּבְעַקְתָּא דִּי יְעִיק לָךְ
סָנְאָךְ׃

54 גַּבְרָא דְּרַכִּיךְ בָּךְ ו
וְדִמְפַנַּק לַחֲדָא תִּבְאַשׁ
עֵינֵיהּ בַּאֲחוּהִי וּבְאִתַּת
קְיָמֵיהּ וּבִשְׁאָר בְּנוֹהִי ד
דְּיִשְׁתָּאַר׃

55 מִלְּמִתַּן לְחַד מִנְּהוֹן
מִבְּשַׂר בְּנוֹהִי דְּיֵיכוּל
מִדְּלָא אִשְׁתְּאַר לֵיהּ כּוֹלָּא
בְּצִירָא וּבְעַקְתָּא דִּיְעִיק
לָךְ סָנְאָךְ בְּכָל קִרְוָךְ׃

56 דְּרַכִּיכָא בָךְ וְדִי מ
מְפַנְּקָא דִּי לָא נַסָּאת
פַּרְסַת רִגְלָהּ לְאַחָתָא
עַל אַרְעָא מִדְּפַנְּקוּתָא
וּמֵרַכִּיכוּ תִּבְאַשׁ עֵינָהּ ב
בִּגְבַר קְיָמַהּ וּבִבְרַהּ וּב
וּבְרַתַּהּ

57 וּבִזְעֵיר בְּנָהָא דְּיִפְּקוּן
מִנַּהָא וּבִבְנָהָא דְּתֵלֵיד
אֲרֵי תֵיכְלִינּוּן בַּחֲסִירוּת
כּוֹלָּא בְּסִתְרָא בְּצִירָא
וּבְעַקְתָּא דִּיְעִיק לָךְ ס
סָנְאָךְ בְּקִרְוָךְ׃

58 אִם לָא תִטַּר לְמֶעְבַּד
יַת כָּל פִּתְגָּמֵי אוֹרַיְתָא
הָדָא דִּכְתִיבִין בְּסִפְרָא
הָדֵין לְמִדְחַל יַת שְׁמָא
יַקִּירָא וּדְחִילָא הָדֵין יַת
יְיָ אֱלָהָךְ׃

59 וְיַפְרֵישׁ יְיָ יַת מַחָתָךְ
וְיַת מַחַת בְּנָךְ מָחָן סַגִּיאָן
וְתִימְנָן וּמַרְעִין בִּישִׁין וה
וְהֵימְנִין׃

60 וְיָתֵיב בָּךְ יַת כָּל
מַכְתָּשֵׁי מִצְרָאֵי דִּדְחֵילְתָּא
מִן קֳדָמֵיהוֹן וְיִדְבְּקוּן בָּךְ׃

61 אַף כָּל מַרְעִין וְכָל
מָחָאן דִּי לָא כְתִיב בִּסְפַר
אוֹרַיְתָא הָדֵין יַסְקִינּוּן יְיָ
עֲלָךְ עַד דְּתִשְׁתֵּיצֵי׃

κη'.

53. Καὶ φαγῇ τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας σου, κρέα υἱῶν σου, καὶ θυγατέρων σου, ἃ ἔδωκέ σοι κύριος ὁ θεός σου, ἐν τῇ στενοχωρίᾳ σου, καὶ ἐν τῇ θλίψει, ᾗ θλίψει σε ὁ ἐχθρός σου.

54. Ὁ ἁπαλὸς ἐν σοὶ, καὶ ὁ τρυφερὸς σφόδρα, βασκανεῖ τῷ ὀφθαλμῷ αὐτοῦ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ τὴν γυναῖκα τὴν ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ, καὶ τὰ καταλελειμμένα τέκνα, ἃ ἂν καταλειφθῇ αὐτῷ.

55. Ὥστε δοῦναι ἑνὶ αὐτῶν ἀπὸ τῶν σαρκῶν τῶν τέκνων αὐτοῦ, ὧν ἂν κατεσθίῃ, διὰ τὸ μὴ καταλειφθῆναι αὐτῷ μηδὲν ἐν τῇ στενοχωρίᾳ καὶ ἐν τῇ θλίψει σου, ᾗ ἂν θλίψωσί σε οἱ ἐχθροί σου ἐν πάσαις ταῖς πόλεσι σου.

56. Καὶ ἡ ἁπαλὴ ἐν ὑμῖν καὶ ἡ τρυφερὰ σφόδρα, ἧς οὐχὶ πεῖραν ἔλαβον ὁ ποὺς αὐτῆς βαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς, διὰ τὴν τρυφερότητα, καὶ διὰ τὴν ἁπαλότητα, βασκανεῖ τῷ ὀφθαλμῷ αὐτῆς τὸν ἄνδρα αὐτῆς τὸν ἐν τῷ κόλπῳ αὐτῆς, καὶ τὸν υἱὸν καὶ τὴν θυγατέρα αὐτῆς.

57. Καὶ τὸ κόριον αὐτῆς, τὸ ἐξελθὸν διὰ τῶν μηρῶν αὐτῆς, καὶ τὸ τέκνον αὐτῆς ὃ ἐὰν τέκῃ. καταφάγεται γὰρ αὐτὰ, διὰ τὴν ἔνδειαν πάντων κρυφῇ ἐν τῇ στενοχωρίᾳ, καὶ ἐν τῇ θλίψει ᾗ θλίψει σε ὁ ἐχθρός σου ἐν πάσαις ταῖς πόλεσί σου.

58. Ἐὰν μὴ εἰσακούσητε ποιεῖν πάντα τὰ ῥήματα τοῦ νόμου τούτου, τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ, φοβεῖσθαι τὸ ὄνομα τὸ ἔντιμον καὶ τὸ θαυμαστὸν τοῦτο, κύριον τὸν θεόν σου.

59. Καὶ παραδοξάσει κύριος τὰς πληγάς σου καὶ τὰς πληγὰς τοῦ σπέρματός σου, πληγὰς μεγάλας καὶ θαυμαστὰς, καὶ νόσους πονηρὰς καὶ πιστάς.

60. Καὶ ἐπιστρέψει ἐπὶ σὲ πᾶσαν τὴν ὀδύνην αἰγύπτου τὴν πονηρὰν, ἣν διευλαβοῦ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ κολληθήσονται ἐν σοί.

61. Καὶ πᾶσαν μαλακίαν, καὶ πᾶσαν πληγὴν τὴν μὴ γεγραμμένην, καὶ πᾶσαν τὴν γεγραμμένην ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου τούτου, ἐπάξει κύριος ἐπὶ σὲ, ἕως ἂν ἐξολοθρεύσῃ σε.

CAP. XXVIII.

53. Et comedes fructum uteri tui, & carnes filiorum tuorum & filiarum tuarum quas dederit tibi Dominus Deus tuus in anguſtia & vaſtitate qua opprimet te hoſtis tuus.

54. Homo delicatus in te, & luxurioſus valde invidebit fratri ſuo, & uxori quæ cubat in ſinu ſuo,

55. Ne det eis de carnibus filiorum ſuorum quas comedet, eo quòd nihil aliud habeat in obſidione & penuria qua vaſtaverint te inimici tui intra omnes portas tuas.

56. Tenera mulier & delicata quæ ſuper terrã ingredi non valebat, nec pedis veſtigium figere propter mollitiem & teneritudinem nimiam, invidebit viro ſuo qui cubat in ſinu eius, ſuper filii & filiæ carnibus.

57. Et illuvie ſecundinarum quæ egrediuntur de medio feminum eius, & ſuper liberis qui eadem hora nati ſunt: comedent enim eos clàm propter rerum omnium penuriam, in obſidione & vaſtitate qua opprimet te inimicus tuus intra portas tuas.

58. Niſi cuſtodieris, & feceris omnia verba legis huius quæ ſcripta ſunt in hoc volumine, & timueris nomen eius glorioſum & terribile, hoc eſt Dominum Deum tuum.

59. Augebit Dominus plagas tuas & plagas ſeminis tui, plagas magnas & perſeverantes, infirmitates peſſimas & perpetuas.

60. Et convertet in te omnes afflictiones Ægypti, quas timuiſti, & adhęrebunt tibi.

61. Inſuper & univerſos languores, & plagas quæ nõ ſunt ſcriptæ in volumine legis huius, inducet Dominus ſuper te, donec te conterat:

Das XXVIII. Capitel.

53. Du wirſt die Frucht deines Leibs freſſen/das Fleiſch deiner Söhne vnd deiner Töchter / die dir der HERR dein GOtt gegeben hat / in der angſt vnd not/damit dich dein Feind drengen wird.

54. Daß ein Mann/der zuvor ſehr zertlich vnd in lůſten gelebt hat vnter euch/wird ſeinem Bruder / vnd dem Weib in ſeinen armen. Vnd dem Son der noch ůbrig iſt von ſeinen Söhnen.

55. Vergönnen zu geben jemandt vnter jnen/von dem Fleiſch ſeiner Söne/daß er friſſet/ Sintemal jm nichts ůbrig iſt von allem gut / in der angſt vnd not/damit dich dein Feind drengen wird in allen deinen Thoren.

56. Ein Weib vnter euch/das zuvor zertlich vnd in lůſten gelebt hat/ daß ſie nicht verſucht hat jre Fußſolen auff die Erden zuſetzen/fůr zertligkeit vnd wolluſt/die wird dem Mann in jren armen vnd jhrem Son/vnd jhrer Tochter vergönnen.

57. Die Afftergeburt/die zwiſchen jr eigen beinen ſind außgangen / dazu jre Söhne/die ſie geboren hat/denn ſie werden ſie fůr allerley mangel heimlich eſſen/in der angſt vnd noth/ damit dich dein Feind drengen wird in deinen Thoren.

58. Wo du nicht wirſt halten/daß du thuſt alle wort diſes Geſetzes/die in diſem Buch geſchrieben ſind / daß du förchteſt diſen herꝛlichen vnd ſchrecklichen Namen/den HErrn deinen Gott.

59. So wirdt der HErr wunderlich mit dir vmbgehen/mit plagen auff dich vnd deinen Samen / mit groſſen vnd langwirigen plagen / mit böſen vnd langwirigen kranckheiten.

60. Vnd wird dir zuwenden alle ſeuche Egypti/dafůr du dich förchteſt/ vnd werden dir anhangen.

61. Dazu alle Kranckheiten/vnd alle plagē/die nicht geſchrieben ſind in dem Buch diſeß geſetzes/wird der HERR ůber dich kommen laſſen/biß du vertilget werdeſt.

CHAP. XXVIII.

53. Tu mangeras le fruict de ton ventre, la chair de tes filles, que l'Eternel tõ Dieu t'aura donnés durant le ſiege & la deſtreſſe, dont ton ennemi te ſerrera.

54. *Tellemẽt que* l'homme le plus tendre & le plus delicat d'entre vous regardera d'vn œil malin ſon frere, & ſa femme bienaimee, & le demeurant de ſes enfans qu'il aura gardes de reſte:

55. Pour ne donner point a aucun d'eux de la chair de ſes enfans, laquelle il mangera: d'autant q'il ne lui ſera rien demeure du tout, à cauſe du ſiege & de la deſtreſſe, dont ton ennemi te ſerrera en toutes tes villes,

56 La plus tendre & la plus delicate d'entre vous, qui n'aura point eſſayé de mettre la plante de ſon pied ſur terre, pour ſes delices, & pour ſa tendreté, regardera d'vn œil malin ſon mari bienaimé, ſon fils, & ſa fille:

57. Et la taye de ſon petit enfant, qui ſortira d'entre ſes pieds, & les enfans qu'elle enfantera: car elle le mangera ſecretement pour la diſette *qu'elle aura* de toutes choſes à cauſe du ſiege & de la deſtreſſe, dont ton ennemi te ſerrera en toutes tes villes.

58. Si tu ne prens garde à faire toutes les paroles de ceſte Loy-ci, qui ſont eſcrites en ce liure ici, craignant ce nom-la glorieux & terrible, aſſauoir l'Eternel ton Dieu:

59. Lors l'Eternel rendra tes playes & les playes de ta poſterite meueilleuſes, playes grandes & certaines, maladies mauuaiſes & certaines.

60. Et fera tourner ſur toi toutes les langueurs d'Egypte, deſquelles tu as eu peur, & elles s'attacheront à toi.

61. Meſme l'Eternel fera venir ſur toi toute *autre* maladie, & toute *autre* playe qui n'eſt point eſcrite au liure de ceſte Loy ci iuſques à ce que tu ſois exterminé.

כח

62 וְתִשְׁתַּאֲרוּן עַם דְּמִנְיָן
חֲלַף דַּהֲוֵיתוּן כְּכוֹכְבֵי ש
שְׁמַיָּא לְמִסְגֵּי אֲרֵי לָא
קַבֵּלְתָּא (בְּמֵימְרָא) דַּייָ
אֱלָהָךְ׃

63 וִיהֵי כְּמָא דַּחֲדִי יְיָ
עֲלֵיכוֹן לְאוֹטָבָא יַתְכוֹן
וּלְאַסְגָּאָה יַתְכוֹן כֵּן יֶחְדֵּי
יְהֹוָה עֲלֵיכוֹן לְאוֹבָדָא
יַתְכוֹן וּלְשֵׁיצָאָה יַתְכוֹן
וְתִטַּלְטְלוּן מֵעַל אַרְעָא
דְּאַתְּ עָלֵיל לְתַמָּן לְמ
לְמֵירְתַהּ׃

64 וִיבַדְּרִינָךְ יְיָ בְּכָל
עַמְמַיָּא מִסְּיָפֵי אַרְעָא
וְעַד סְיָפֵי אַרְעָא וְתִפְלַח
תַּמָּן לְעַמְמַיָּא פָּלְחֵי
טַעֲוָתָא דִּי לָא יְדַעְתָּא
אַתְּ וַאֲבָהָתָךְ אָעָא ו
וְאַבְנָא׃

65 וּבְעַמְמַיָּא הָאִלֵּין לָא
תְנוּחַ וְלָא יְהֵי מְנַח ל
לְפַרְסַת רַגְלָךְ וְיִתֵּן יְיָ לָךְ
תַּמָּן לֵב תָּהֵי וְחָשְׁכוּ עַיְנִין
וּמַפְּחַן נְפַשׁ׃

66 וִיהוֹן חַיָּיךְ תְּלָן לָךְ
מִלְּקֳבֵל וּתְהֵי דָּחֵיל
בְּלֵילְיָא וּבִימָמָא וְלָא
תְהֵימִן בְּחַיָּיךְ׃

67 בְּצַפְרָא תֵּימַר מַן יִתֵּן
רַמְשָׁא וּבְרַמְשָׁא תֵּימַר
מַן יִתֵּן צַפְרָא מִתְּהוּרַת
לִבָּךְ דִּתְהֵי תָּהֵי וּמֵחֵיזוּ
עֵינָךְ דְּתֶחֱזֵי׃

68 וִיתִיבִנָּךְ יְיָ לְמִצְרַיִם
בִּסְפִינָן בְּאוֹרְחָא דַּאֲמָרִית
לָךְ לָא תוֹסֵיף עוֹד לְמֶחֱזַהּ
וְתִזְדַּבְּנוּן תַּמָּן לְבַעֲלֵי דב
דְבָבָךְ לְעַבְדִּין וּלְאַמְהָן ו
וְלֵית דְּקָנֵי׃

כח

62 וְנִשְׁאַרְתֶּם בִּמְתֵי מְעָט תַּחַת
אֲשֶׁר הֱיִיתֶם כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לָרֹב
כִּי לֹא שָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃

63 וְהָיָה כַּאֲשֶׁר־שָׂשׂ יְהוָה עֲלֵיכֶם
לְהֵיטִיב אֶתְכֶם וּלְהַרְבּוֹת אֶתְכֶם
כֵּן יָשִׂישׂ יְהוָה עֲלֵיכֶם לְהַאֲבִיד
אֶתְכֶם וּלְהַשְׁמִיד אֶתְכֶם וְנִסַּחְתֶּם
מֵעַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־אַתָּה בָא־
שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ׃

64 וֶהֱפִיצְךָ יְהוָה בְּכָל־הָעַמִּים
מִקְצֵה הָאָרֶץ וְעַד־קְצֵה הָאָרֶץ
וְעָבַדְתָּ שָּׁם אֱלֹהִים אֲחֵרִים
אֲשֶׁר לֹא־יָדַעְתָּ אַתָּה וַאֲבֹתֶיךָ
עֵץ וָאָבֶן׃

65 וּבַגּוֹיִם הָהֵם לֹא תַרְגִּיעַ
וְלֹא־יִהְיֶה מָנוֹחַ לְכַף־רַגְלֶךָ וְנָתַן
יְהוָה לְךָ שָׁם לֵב רַגָּז וְכִלְיוֹן
עֵינַיִם וְדַאֲבוֹן נָפֶשׁ׃

66 וְהָיוּ חַיֶּיךָ תְּלֻאִים לְךָ מִנֶּגֶד
וּפָחַדְתָּ לַיְלָה וְיוֹמָם וְלֹא תַאֲמִין
בְּחַיֶּיךָ׃

67 בַּבֹּקֶר תֹּאמַר מִי־יִתֵּן עֶרֶב
וּבָעֶרֶב תֹּאמַר מִי־יִתֵּן בֹּקֶר מִפַּחַד
לְבָבְךָ אֲשֶׁר תִּפְחָד וּמִמַּרְאֵה
עֵינֶיךָ אֲשֶׁר תִּרְאֶה׃

68 וֶהֱשִׁיבְךָ יְהוָה מִצְרַיִם בָּאֳנִיּוֹת
בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר אָמַרְתִּי לְךָ לֹא־תֹסִיף
עוֹד לִרְאֹתָהּ וְהִתְמַכַּרְתֶּם שָׁם
לְאֹיְבֶיךָ לַעֲבָדִים וְלִשְׁפָחוֹת וְאֵין
קֹנֶה׃

κή.

62. Καὶ καταλειφθήσεσθε ἐν ἀριθμῷ βραχεῖ, ἀνθ' ὧν ὅτι ἦτε ὡσεὶ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ εἰς πλῆθος, ὅτι οὐκ εἰσηκούσατε τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν.

63. Καὶ ἔσται, ὃν τρόπον εὐφράνθη κύριος ἐφ' ὑμῖν, εὖ ποιῆσαι ὑμᾶς, καὶ πληθῦναι ὑμᾶς, οὕτως εὐφρανθήσεται κύριος ἐφ' ὑμῖν ἐξολοθρεῦσαι ὑμᾶς, καὶ ἐξαρθήσεσθε ἀπὸ τῆς γῆς εἰς ἣν ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε ἐκεῖ, κληρονομῆσαι αὐτήν.

64. Καὶ διασπερεῖ σε κύριος ὁ θεός σου εἰς πάντα τὰ ἔθνη, ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς ἕως ἄκρου αὐτῆς, καὶ δουλεύσεις ἐκεῖ θεοῖς ἑτέροις, ξύλοις καὶ λίθοις, οἷς οὐκ ἠπίστω σὺ καὶ οἱ πατέρες σου.

65. Ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐκείνοις οὐκ ἀναπαύσει σε, οὐδ' οὐ μὴ γένηται στάσις τῷ ἴχνει τοῦ ποδός σου. καὶ δώσει σοι κύριος ἐκεῖ καρδίαν ἀθυμοῦσαν, καὶ ἐκλείποντας ὀφθαλμοὺς, καὶ τηκομένην ψυχήν.

66. Καὶ ἔσται ἡ ζωή σου κρεμαμένη ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν σου, καὶ φοβηθήσῃ ἡμέρας καὶ νυκτὸς, καὶ οὐ πιστεύσεις τῇ ζωῇ σου.

67. Τὸ πρωῒ ἐρεῖς· πῶς ἂν γένοιτο ἑσπέρα; καὶ τὸ ἑσπέρας ἐρεῖς, πῶς ἂν γένοιτο πρωΐ; ἀπὸ τοῦ φόβου τῆς καρδίας σου οὗ φοβηθήσῃ, καὶ ἀπὸ τῶν ὁραμάτων τῶν ὀφθαλμῶν σου ὧν ὄψῃ.

68. Καὶ ἀποστρέψει σε κύριος ὁ θεὸς εἰς αἴγυπτον ἐν πλοίοις, καὶ ἐν τῇ ὁδῷ, ᾗ εἶπα, οὐ προσθήσεσθε ἔτι ἰδεῖν αὐτήν. καὶ πραθήσεσθε ἐκεῖ τοῖς ἐχθροῖς ὑμῶν, εἰς παῖδας καὶ εἰς παιδίσκας καὶ οὐκ ἔσται ὁ κτώμενος.

כט

1 אִלֵּין פִּתְגָּמֵי קְיָמָא
דְּפַקִּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה
לְמִגְזַר יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
בְּאַרְעָא דְמוֹאָב בַּר מ
מִקְיָמָא דִּגְזַר עִמְּהוֹן
בְּחוֹרֵב׃

כט

1 אֵלֶּה דִבְרֵי הַבְּרִית אֲשֶׁר־צִוָּה
יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה לִכְרֹת אֶת־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ מוֹאָב מִלְּבַד הַבְּרִית
אֲשֶׁר־כָּרַת אִתָּם בְּחֹרֵב׃

ΚΕΦΑΛ. κθ'.

1. Οὗτοι οἱ λόγοι τῆς διαθήκης ἧς ἐνετείλατο κύριος τῷ μωϋσῇ, στῆσαι τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ ἐν τῇ γῇ μωὰβ, πλὴν τῆς διαθήκης, ἧς διέθετο αὐτοῖς ἐν χωρήβ.

CAP. XXVIII.

62. Et remanebitis pauci numero, qui prius eratis ſicut aſtra cæli præ multitudine; quoniam non audiſti vocem Domini Dei tui.

63. Et ſicut ante lætatus eſt Dominus ſuper vos, bene vobis faciens, voſq; multiplicans: ſic lætabitur diſperdens vos atque ſubvertens, ut auferamini de Terra ad quam ingredieris poſſidendam.

64. Diſperget te Dominus in omnes populos à ſummitate terræ uſque ad terminos eius: & ſervies ibi diis alienis, quos & tu ignoras & patres tui, lignis & lapidibus.

65. In gentibus quoq; illis non quieſces, neque erit requies veſtigio pedis tui. Dabit enim tibi Dominus ibi cor pavidum, & deficientes oculos, & animam conſumptam mœrore:

66. Et erit vita tua quaſi pendens ante te. Timebis nocte & die, & non credes vitæ tuæ.

67. Mane dices, Quis mihi det veſperum: & veſpere, Quis mihi det mane? propter cordis tui formidinem, qua terreberis, & propter ea quæ tuis videbis oculis.

68. Reducet te Dominus claſſibus in Ægyptum per viã de qua dixit tibi ut eam amplius non videres. Ibi vendêris inimicis tuis in ſervos & ancillas, & non erit qui emat.

CAP. XXIX.

1. Hæc ſunt verba fœderis quod præcepit Dominus Moyſi ut feriret cum filiis Iſraël in Terra-Moab: præter illud fœdus quod cum eis pepigit in Horeb:

Das XXVIII. Capitel.

62. Vnd wird euer wenig Pöbels überbleiben/die jr vorhin geweſen ſeydt/ wie die Stern am Himel nach der menge/darumb daß du nicht gehorchet haſt der ſtimm des HERRN deines Gottes.

63. Vnd wie ſich der HERR über euch zuvor freuete / daß er euch guts thet/vnd mehret euch/Alſo wird er ſich über euch freuen/daß er euch vmbbringe vnd vertilge. Vnd werdet verſtöret werden von dem Land/da du einzeuchſt jetzt einzunemen.

64. Denn der HERR wird dich zuſtreuen vnter alle Völcker/von eim ende der Welt biß ans ander/vnd wirſt daſelbs andern Göttern dienen/die du nicht kenneſt / noch deine Väter/holtz vnd ſteinen.

65. Dazu wirſtu vnter denſelben Völckern kein bleibend weſen haben/ vnd deine Fußſolen werden keine ruhe haben. Denn der HErr wird dir daſelbs ein bebends hertz geben/ vnd verſchmachte augen/ vnd verdorrete Seele.

66. Daß dein leben wird für dir ſchweben. Nacht vnd tag wirſtu dich förchten/vnd deines lebens nicht ſicher ſein.

67. Des morgens wirſtu ſagen? Ach daß ich den abend erleben möchte/Deß abends wirſtu ſagen: Ach daß ich den morgen erleben möchte/ für forcht deines hertzen/die dich ſchrecken wird/vnd für dem/daß du mit deinen augen ſehen wirſt.

68. Vnd der HERR wirdt dich mit Schif vol wider in Egypten führen/ durch den weg/ davon ich geſagt hab: Du ſolt jn nicht mehr ſehen. Vnd jhr werdet daſelbs euren Feinden zu Knechten vnd Mägden verkaufft werden/vnd wird kein kauffer da ſein.

Das XXIX. Capitel.

DJß ſind die Wort des Bunds / den der HErr Moſe gebotten hat / zu machen mit den Kindern Iſrael/in der Moabiter Lande / zum andern mal/ nach dem er den ſelben mit jnen gemacht hatte in Horeb.

CHAP. XXVIII.

62. Et vous reſterez en petit nombre, au lieu que vous aurez eſté comme les eſtoiles des cieux' tãt vous eſtiez en grand nombre, pource que tu n'auras point obeï a la voix de l' Eternel ton Dieu.

63. Et aduiendra qu' ainſi que l'Eternel s'eſt eſiouï ſur vous, en vous bien faiſant, & en vous multipliant: ſemblablemẽt l'Eternel s'eſiouira ſur vous, en vous faiſant perir, & en vous exterminant: & ſeres arrachés de deſſus la terre à laquelle vous allez pour la poſſeder.

64. Et l' Eternel t' eſparda parmi tous les peuples, depuis vn bout de la terre iuſques à l' autre, & là tu ſeruiras à d'autres dieux, que ni toi ni tes peres n' auez point cognus *aſſauoir* au bois & á la pierre.

65. Encore n' auras-tu nul repos parmi ces nations-la, meſme la plante de ton pied n' aura nul repos: car l' Eternel te donnera là vn cœur tremblant, & defallance d' yeux, & deſtreſſe d' ame.

66. Et ta vie ſera pendante deuant toi: ſi ſeras en effroi nuict & iour, & ne ſeras point aſſeuré de ta vie.

67. Tu diras au matin, Qui me fera voir le ſoir? & au ſoir du diras, Qui me fera voir le matin ? à cauſe de l'effroi de ton cœur dont tu ſeras effrayé, & à cauſe de ce que tu verras de tes yeux.

68. Et l'Eternel te fera retourner en Egypte par nauires, pour faire le voyage duquel ie t' ai dit, Il ne t' aduiendra plus de le voir & vous vous vendrez là à vos ennemis pour *eſtre* ſerfs & ſerues, & n'*y aura* nul qui *vous* achete.

CHAP. XXIX.

1. Ce *ſont* ici les paroles de l'alliance que l'Eternel commanda à Moyſe de traitter auec les enfans d' Iſraël, au païs de Moab outre l'alliance qu' il auoit traittee auec eux en Horeb.

כט

2 וּקְרָא מֹשֶׁה לְכָל יִשְׂרָאֵל וַאֲמַר לְהוֹן אַתּוּן חֲזֵיתוּן יַת כָּל דַּעֲבַד יְיָ לְעֵינֵיכוֹן בְּאַרְעָא דְמִצְרַיִם לְפַרְעֹה וּלְכָל עַבְדוֹהִי וּלְכָל אַרְעֵיהּ׃

3 נִסִּין רַבְרְבִין דַּחֲזוֹ עֵינָךְ אָתַיָּא וּמוֹפְתַיָּא רַבְרְבַיָּא הָאִינּוּן׃

4 וְלָא יְהַב יְהוָה לְכוֹן לִיבָּא לְמִדַּע וְאַף לָא עַיְנִין לְמֶחֱזֵי וְאֻדְנִין לְמִשְׁמַע עַד יוֹמָא הָדֵין׃

5 וְדַבְּרִית יַתְכוֹן אַרְבְּעִין שְׁנִין בְּמַדְבְּרָא לָא בְלִיאַת כְּסוּתְכוֹן מִנְּכוֹן וּמְסָנָךְ לָא יְחִיפוּ מֵעַל רַגְלָךְ׃

6 לַחְמָא לָא אֲכַלְתּוּן וַחֲמַר וּמְרַת לָא שְׁתֵיתוּן בְּדִיל דְּתִדְּעוּן אֲרֵי אֲנָא יְיָ אֱלָהֲךְ׃

7 וַאֲתֵיתוּן לְאַתְרָא הָדֵין וּנְפַק סִיחוֹן מַלְכָּא דְחֶשְׁבּוֹן וְעוֹג מַלְכָּא דְמַתְנַן לְקַדָּמוּתָנָא לְאַגָּחָא קְרָבָא וּמְחֵינוּנוּן׃

8 וּכְבַשְׁנָא יַת אַרְעֲהוֹן וִיהַבְנָהּ לְאַחְסָנָא לְשִׁבְטָא דִרְאוּבֵן וּלְשִׁבְטָא דְגָד וּלְפַלְגּוּת שִׁבְטָא דִמְנַשֶּׁה׃

9 וְתִטְּרוּן יַת פִּתְגָּמֵי קְיָמָא הָדֵין וְתַעְבְּדוּן יַתְהוֹן בְּדִיל דְּתַשְׂכְּלוּן יַת כָּל דְּתַעְבְּדוּן׃

10 אַתּוּן קַיָּמִין יוֹמָא דֵין כֻּלְּכוֹן קֳדָם יְיָ אֱלָהֲכוֹן רֵישֵׁיכוֹן שִׁבְטֵיכוֹן סָבֵיכוֹן וְסָרְכֵיכוֹן כֹּל אֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל׃

11 טַפְלֵיכוֹן נְשֵׁיכוֹן וְגִיּוֹרָךְ דִּי בְּגוֹ מַשְׁרִיתָךְ מִלָּקֵט אָעָךְ עַד מָלֵי מֵימָךְ׃

כט

2 וַיִּקְרָא מֹשֶׁה אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אַתֶּם רְאִיתֶם אֵת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה לְעֵינֵיכֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם לְפַרְעֹה וּלְכָל־עֲבָדָיו וּלְכָל־אַרְצוֹ׃

3 הַמַּסּוֹת הַגְּדֹלֹת אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֶיךָ הָאֹתֹת וְהַמֹּפְתִים הַגְּדֹלִים הָהֵם׃

4 וְלֹא־נָתַן יְהוָה לָכֶם לֵב לָדַעַת וְעֵינַיִם לִרְאוֹת וְאָזְנַיִם לִשְׁמֹעַ עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃

5 וָאוֹלֵךְ אֶתְכֶם אַרְבָּעִים שָׁנָה בַּמִּדְבָּר לֹא־בָלוּ שַׂלְמֹתֵיכֶם מֵעֲלֵיכֶם וְנַעַלְךָ לֹא־בָלְתָה מֵעַל רַגְלֶךָ׃

6 לֶחֶם לֹא אֲכַלְתֶּם וְיַיִן וְשֵׁכָר לֹא שְׁתִיתֶם לְמַעַן תֵּדְעוּ כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

7 וַתָּבֹאוּ אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה וַיֵּצֵא סִיחֹן מֶלֶךְ־חֶשְׁבּוֹן וְעוֹג מֶלֶךְ־הַבָּשָׁן לִקְרָאתֵנוּ לַמִּלְחָמָה וַנַּכֵּם׃

8 וַנִּקַּח אֶת־אַרְצָם וַנִּתְּנָהּ לְנַחֲלָה לָראוּבֵנִי וְלַגָּדִי וְלַחֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשִּׁי׃

9 וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־דִּבְרֵי הַבְּרִית הַזֹּאת וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם לְמַעַן תַּשְׂכִּילוּ אֵת כָּל־אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּן׃

10 אַתֶּם נִצָּבִים הַיּוֹם כֻּלְּכֶם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם רָאשֵׁיכֶם שִׁבְטֵיכֶם זִקְנֵיכֶם וְשֹׁטְרֵיכֶם כֹּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל׃

11 טַפְּכֶם נְשֵׁיכֶם וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בְּקֶרֶב מַחֲנֶיךָ מֵחֹטֵב עֵצֶיךָ עַד שֹׁאֵב מֵימֶיךָ׃

κθ'.

2. Καὶ ἐκάλεσε μωϋσῆς πάντας τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· ὑμεῖς ἑωράκατε πάντα ὅσα ἐποίησε κύριος (ὁ θεὸς ὑμῶν) ἐν γῇ αἰγύπτου ἐνώπιον ὑμῶν, φαραὼ καὶ πᾶσι τοῖς θεράπουσιν αὐτοῦ, καὶ πάσῃ τῇ γῇ αὐτοῦ.

3. Τοὺς πειρασμοὺς τοὺς μεγάλους, οὓς ἑωράκασιν οἱ ὀφθαλμοί σου, τὰ σημεῖα καὶ τὰ τέρατα τὰ μεγάλα ἐκεῖνα, (τὴν χεῖρα τὴν κραταιὰν, καὶ τὸν βραχίονα τὸν ὑψηλόν.)

4. Καὶ οὐκ ἔδωκε κύριος ὁ θεὸς ὑμῖν καρδίαν εἰδέναι, καὶ ὀφθαλμοὺς βλέπειν, καὶ ὦτα ἀκούειν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

5. Καὶ ἤγαγεν ὑμᾶς τεσσαράκοντα ἔτη ἐν τῇ ἐρήμῳ· οὐκ ἐπαλαιώθη τὰ ἱμάτια ὑμῶν, καὶ τὰ ὑποδήματα ὑμῶν οὐ κατετρίβη ἀπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν.

6. Ἄρτον οὐκ ἐφάγετε, οἶνον καὶ σίκερα οὐκ ἐπίετε, ἵνα γνῶτε, ὅτι οὗτος κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

7. Καὶ ἤλθετε ἕως τοῦ τόπου τούτου, καὶ ἐξῆλθε σηὼν βασιλεὺς ἐσεβὼν, καὶ ὢγ βασιλεὺς τῆς βασὰν, εἰς συνάντησιν ἡμῖν ἐν πολέμῳ· καὶ ἐπατάξαμεν αὐτούς (ἐν τῷ πολέμῳ.)

8. Καὶ ἐλάβομεν τὴν γῆν αὐτῶν, καὶ ἔδωκα αὐτὴν ἐν κλήρῳ τῷ ῥουβὴν καὶ τῷ γαδδὶ, καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς μανασσῆ.

9. Καὶ φυλάξεσθε (ποιεῖν) πάντας τοὺς λόγους τῆς διαθήκης ταύτης, ποιεῖν αὐτοὺς, ἵνα συνῆτε πάντα ὅσα ἐποιήσατε.

10. Ὑμεῖς ἑστήκατε πάντες σήμερον ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν. οἱ ἀρχίφυλοι ὑμῶν, καὶ ἡ γερουσία ὑμῶν, καὶ οἱ κριταὶ ὑμῶν, (καὶ οἱ γραμματοεισαγωγεῖς ὑμῶν.) πᾶς ἀνὴρ ἰσραήλ.

11. Καὶ αἱ γυναῖκες ὑμῶν, καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν, καὶ ὁ προσήλυτος ὁ ἐν μέσῳ τῆς παρεμβολῆς ὑμῶν, ἀπὸ ξυλοκόπου ὑμῶν, ἕως ὑδροφόρου ὑμῶν.

CAP. XXIX.

2. Vocavitque Moyſes omnem Iſraël, & dixit ad eos, Vos vidiſtis univerſa quæ fecit Dominus coram vobis in Terra-Ægypti Pharaoni, & omnibus ſervis eius, univerſæque terræ illius,

3. Tentationes magnas, quas viderunt oculi tui, ſigna illa portentaque ingentia.

4 Et non dedit vobis Dominus cor intelligens, & oculos videntes, & aures quæ poſſunt audire, uſq; in præſentem diem.

5. Adduxit vos quadraginta annis per deſertum: non ſunt attrita veſtimenta veſtra, nec calceamenta pedum veſtrorum vetuſtate conſumpta ſunt.

6. Panem non comediſtis, vinum & ſiceram non bibiſtis: ut ſciretis quia ipſe eſt Dominus Deus veſter.

7. Et veniſtis ad hunc locum: egreſſusque eſt Sehon rex Heſebon, & Og rex Baſan occurrentes nobis ad pugnam. Et percuſſimus eos.

8. Et tulimus terram eorum, ac tradidimus poſſidendam Ruben & Gad, & dimidiæ tribui Manaſſe.

9. Cuſtodite ergo verba pacti huius & implete ea: ut intelligatis univerſa quæ facitis.

10. Vos ſtatis hodie cuncti coram Domino Deo veſtro, principes veſtri, & tribus, ac maiores natu, atq; doctores, omnis populus Iſraël,

11 Liberi & uxores veſtræ, & advenæ qui tecũ morantur in caſtris, exceptis lignorum cæſoribus, & his qui comportant aquas:

Das XXIX. Capitel.

2. Vnd Moſe rieff dem gantzen Iſrael/ vnd ſprach zu jnen: Jr habt geſehen alles/ was der HERR gethan hat in Egypten für ewern augen/ dem Pharao mit alle ſeinen knechten/ vnd ſeinem gantzen Lande.

3. Die groſſen verſuchungen/ die deine augen geſehen haben/ daß es groſſe Zeichen vnd Wunder waren.

4. Vnnd der HERR hat euch biß auff dieſen heutigen tag noch nicht gegeben ein Hertz/ das verſtendig were/ Augen die da ſehen/ vnd Ohren die da höreten.

5. Er hat euch viertzig Jar inn der Wüſten laſſen wandeln/ Ewer kleider ſind an euch nicht veraltet/ vnnd dein Schuch iſt nicht veraltet an deinen füſſen.

6. Ihr habt kein Brot geſſen vnd keinen Wein getruncken/ noch ſtarcke Getrencke/ auff daß du wiſſeſt/ daß ich der HErr ewer Gott bin.

7. Vnd da jhr kamet an dieſen ort/ zog auß der König Sihon zu Heſbon/ vnd der König Og zu Baſan/ vns entgegen mit vns zu ſtreitten.

8. Vnd wir haben ſie geſchlagen/ vnd jhr Land eingenommen/ vnd zum Erbtheil gegeben den Rubenitern vnnd Gadditern/ vnd dem halben Stamm der Manaſſiter.

9. So haltet nun die wort dieſes Bunds/ vnnd thut darnach/ auff daß jr weißlich handeln müget in alle eurem thun.

10. Jr ſtehet heute alle für dem HErrn ewrem Gott/ die Oberſten ewer ſtämmen/ ewer Elteſten/ ewer Amptleute/ ein jederman in Iſrael.

11. Ewer Kinder/ ewer Weiber/ dein Frembdling der inn deinem Lager iſt/ beyde dein Holtzhauer vnd deine Waſſerſchöpffer.

CHAP. XXIX.

2. Moyſe donc appela tout Iſrael, & leur dit, Vous auez veu tout ce que l'Eternel a fait en voſtre preſence au païs de Egypte, à Pharao, & à tous ſes ſeruiteurs & à tout ſon païs:

3. Les eſpreuues grandes que tes yeux ont veues, ces ſignes, & ces grands miracles la.

4. Et l'Eternel ne vous a point donné cœur pour entendre, ni yeux pour voir, ni oreilles pour ouïr, iuſques à ce iourd'hui.

5. Et ie vous ai conduit quarante ans par le deſert, ſans que vos veſtemens ſoyent enuieillis ſur vous, ne que ton ſoulier ſe ſoit enuieilli ſur ton pied.

6. Vous n'auez point mangé de pain, ni beu de vin ni de ceruoiſe, afin que vous cognoiſſiez que ie *ſuis* l'Eternel voſtre Dieu.

7. Finalement vous eſtes paruenus en ce lieu-ci: & Sihon roy de Heſcbon & Hog roy de Baſcan ſont ſortis au deuant de nous pour nous combatre, & nous les auons batus.

8. Et auons prins leur pais, & l'auons baillé en heritage aux Rubenites & à la demie tribu de Manaſſé.

9. Vous garderez donc les paroles de ceſte alliance ci, & les ferez, afin que vous adreſſiez en tout ce que vous ferez.

10. Vous comparoiſſez tous auiourd'hui deuant l'Eternel voſtre Dieu, les chefs de vos tribus, vos anciens, vos preuoſts, & tout homme d'Iſrael.

11. Voſtre meſgnie, vos femmes, & ton eſtranger qui *eſt* au milieu de ton camp, depuis ton coupeur de bois iuſques à ton puiſeur d'eau:

כט

12 לַאֲעָלוּתָךְ בִּקְיָמָא דַּייָ אֱלָהָךְ וּבְמוֹמָתֵיהּ דַּייָ אֱלָהָךְ גָּזַר עִמָּךְ יוֹמָא דֵין׃

13 בְּדִיל לְקַיָּמָא יָתָךְ יוֹמָא דֵין קֳדָמוֹהִי לְעַם וְהוּא יְהֵי לָךְ לֶאֱלָהּ כְּמָא דְּמַלֵּיל לָךְ וּכְמָא דְּקַיֵּים לַאֲבָהָתָךְ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב׃

14 וְלָא עִמְּכוֹן בִּלְחוֹדֵיכוֹן אֲנָא גָּזַר יָת קְיָמָא הָדָא וְיָת מוֹמָתָא הָדָא׃

15 אֲרֵי יָת מַן דְּאִיתוֹהִי הָכָא עִמָּנָא קָאֵים יוֹמָא דֵין קֳדָם יְיָ אֱלָהָנָא וְיָת מַן דְּלֵיתוֹהִי הָכָא עִמָּנָא יוֹמָא דֵין׃

16 אֲרֵי אַתּוּן יְדַעְתּוּן יָת דִּיתֵיבְנָא בְּאַרְעָא דְמִצְרָיִם וְיָת דַּעֲבַרְנָא בֵּינֵי עַמְמַיָּא דַּעֲבַרְתּוּן׃

17 וַחֲזֵיתוּן יָת שִׁקּוּצֵיהוֹן וְיָת טַעֲוָתְהוֹן אָעָא וְאַבְנָא כַּסְפָּא וְדַהֲבָא דְּעִמְּהוֹן׃

18 דִּלְמָא אִית בְּכוֹן גְּבַר אוֹ אִתָּא אוֹ זַרְעִית אוֹ שִׁבְטָא דְּלִבֵּיהּ פָּנֵי יוֹמָא דֵין (מִדְּחַלְתָּא) דַּייָ אֱלָהָנָא לִמְהָךְ לְמִפְלַח יָת טַעֲוַת עַמְמַיָּא הָאִינוּן דִּלְמָא אִית בְּכוֹן גְּבַר מְהַרְהֵר חֶטְאִין אוֹ זָדוֹן׃

19 וִיהֵי כְּמִשְׁמְעֵיהּ יָת פִּתְגָּמֵי מוֹמָתָא הָדָא וְיִתְחַשַּׁב בְּלִבֵּיהּ לְמֵימַר שְׁלָמָא יְהֵי לִי אֲרֵי בְּהִרְהוּר לִבִּי אֲנָא אָזֵיל בְּדִיל לְאוֹסָפָא לֵיהּ חֶטְאֵי שָׁלוּתָא עַל זְדָנוּתָא׃

כט

12 לְעָבְרְךָ֗ בִּבְרִ֛ית יְהוָ֥ה אֱלֹהֶ֖יךָ וּבְאָלָת֑וֹ אֲשֶׁר֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהֶ֔יךָ כֹּרֵ֥ת עִמְּךָ֖ הַיּֽוֹם׃

13 לְמַ֣עַן הָקִֽים־אֹתְךָ֩ הַיּ֨וֹם ל֜וֹ לְעָ֗ם וְה֤וּא יִֽהְיֶה־לְּךָ֙ לֵֽאלֹהִ֔ים כַּאֲשֶׁ֖ר דִּבֶּר־לָ֑ךְ וְכַאֲשֶׁ֤ר נִשְׁבַּע֙ לַאֲבֹתֶ֔יךָ לְאַבְרָהָ֥ם לְיִצְחָ֖ק וּֽלְיַעֲקֹֽב׃

14 וְלֹ֥א אִתְּכֶ֖ם לְבַדְּכֶ֑ם אָֽנֹכִ֗י כֹּרֵת֙ אֶת־הַבְּרִ֣ית הַזֹּ֔את וְאֶת הָאָלָ֖ה הַזֹּֽאת׃

15 כִּ֠י אֶת־אֲשֶׁ֨ר יֶשְׁנ֜וֹ פֹּ֗ה עִמָּ֙נוּ֙ עֹמֵ֣ד הַיּ֔וֹם לִפְנֵ֖י יְהוָ֣ה אֱלֹהֵ֑ינוּ וְאֵ֨ת אֲשֶׁ֥ר אֵינֶ֛נּוּ פֹּ֖ה עִמָּ֥נוּ הַיּֽוֹם׃

16 כִּֽי־אַתֶּ֣ם יְדַעְתֶּ֔ם אֵ֥ת אֲשֶׁר־יָשַׁ֖בְנוּ בְּאֶ֣רֶץ מִצְרָ֑יִם וְאֵ֧ת אֲשֶׁר־עָבַ֛רְנוּ בְּקֶ֥רֶב הַגּוֹיִ֖ם אֲשֶׁ֥ר עֲבַרְתֶּֽם׃

17 וַתִּרְאוּ֙ אֶת־שִׁקּ֣וּצֵיהֶ֔ם וְאֵ֖ת גִּלֻּלֵיהֶ֑ם עֵ֣ץ וָאֶ֔בֶן כֶּ֥סֶף וְזָהָ֖ב אֲשֶׁ֥ר עִמָּהֶֽם׃

18 פֶּן־יֵ֣שׁ בָּ֠כֶם אִ֣ישׁ אוֹ־אִשָּׁ֞ה א֧וֹ מִשְׁפָּחָ֣ה אוֹ־שֵׁ֗בֶט אֲשֶׁר֩ לְבָב֨וֹ פֹנֶ֤ה הַיּוֹם֙ מֵעִם֙ יְהוָ֣ה אֱלֹהֵ֔ינוּ לָלֶ֣כֶת לַעֲבֹ֔ד אֶת־אֱלֹהֵ֖י הַגּוֹיִ֣ם הָהֵ֑ם פֶּן־יֵ֣שׁ בָּכֶ֗ם שֹׁ֛רֶשׁ פֹּרֶ֥ה רֹ֖אשׁ וְלַעֲנָֽה׃

19 וְהָיָ֡ה בְּשָׁמְעוֹ֩ אֶת־דִּבְרֵ֨י הָאָלָ֜ה הַזֹּ֗את וְהִתְבָּרֵ֨ךְ בִּלְבָב֤וֹ לֵאמֹר֙ שָׁל֣וֹם יִֽהְיֶה־לִּ֔י כִּ֛י בִּשְׁרִר֥וּת לִבִּ֖י אֵלֵ֑ךְ לְמַ֛עַן סְפ֥וֹת הָרָוָ֖ה אֶת־הַצְּמֵאָֽה׃

κθ'.

12. Παρελθεῖν ἐν τῇ διαθήκῃ κυρίου τοῦ θεοῦ σου, καὶ ἐν ταῖς ἀραῖς αὐτοῦ, ὅσα κύριος ὁ θεός σου διατίθεται πρὸς σὲ σήμερον.

13. Ἵνα στήσῃ σε ἑαυτῷ εἰς λαὸν, καὶ αὐτὸς ἔσται σου θεὸς, ὃν τρόπον εἶπέ σοι, καὶ ὃν τρόπον ὤμοσε τοῖς πατράσι σου, ἀβραὰμ, καὶ ἰσαὰκ, καὶ ἰακώβ.

14. Καὶ οὐχ ὑμῖν μόνοις ἐγὼ διατίθεμαι τὴν διαθήκην ταύτην, καὶ τὴν ἀρὰν ταύτην.

15. Ἀλλὰ καὶ τοῖς ὧδε οὖσι μεθ' ὑμῶν σήμερον ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, καὶ τοῖς μὴ οὖσιν μεθ' ὑμῶν ὧδε σήμερον.

16. Ὅτι ὑμεῖς οἴδατε ὡς κατῳκήσαμεν ἐν γῇ αἰγύπτῳ, ὡς παρήλθομεν ἐν μέσῳ τῶν ἐθνῶν. Οὓς παρήλθετε.

17. Καὶ ἴδετε τὰ βδελύγματα αὐτῶν, καὶ τὰ εἴδωλα αὐτῶν, ξύλον καὶ λίθον, ἀργύριον καὶ χρυσίον, ἅ ἐστι παρ' αὐτοῖς.

18. Μή τίς ἐστιν ἐν ὑμῖν ἀνὴρ ἢ γυνὴ, ἢ πατριὰ, ἢ φυλή τινος, ἢ διάνοια ἐξέκλινεν ἀπὸ κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, πορεύεσθαι λατρεύειν τοῖς θεοῖς τῶν ἐθνῶν ἐκείνων, μή τις ἐστὶν ῥίζα ἄνω φύουσα, ἐν χολῇ καὶ πικρίᾳ.

19. Καὶ ἔσται ἐὰν ἀκούσῃ τὰ ῥήματα τῆς ἀρᾶς ταύτης, καὶ ἐπιφημίσηται ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ λέγων· ὅσιά μοι γένοιτο, ὅτι ἐν τῇ ἀποπλανήσει τῆς καρδίας μου πορεύσομαι, ἵνα μὴ συναπολέσῃ ὁ ἁμαρτωλὸς τὸν ἀναμάρτητον.

CAP. XXIX.	Das XXIX. Capitel.	CHAP. XXIX.
12. Vt tranſeas in fœdere Domini Dei tui, & in iureiurando quod hodie Dominus Deus tuus percutit tecum:	12. Daß du einher gehen ſolt in dem Bund des HERRN deines Gottes vnd in dem Eide / den der HErr dein Gott heute mit dir macht.	12. Afin que tu entres en l' alliance de l' Eternel ton Dieu, & en l' execration du ſerment qu' il té fait faire, laquelle *alliance* l' Eternel ton Dieu traitte auiourd'hui auec toi:
13. Vt ſuſcitet te ſibi in populum, & ipſe ſit Deus tuus ſicut locutus eſt tibi, & ſicut iuravit patribus tuis Abraham, Iſaac & Iacob.	13. Auff daß er dich heute jhm zum Volck auffrichte / vnd er dein Gott ſey / wie er dir geredt hat / vnd wie er deinen Vätern / Abraham / Iſaac vnd Jacob geſchworen hat.	13. Afin qu' il t' eſtabliſſe auiourd'hui pour *eſtre* ſon peuple, & qu' il te ſoit Dieu, ainſi qu' il t' a dit, & ainſi qu' il a iure à tes peres Abraham, Iſaac, & Iacob.
14. Nec vobis ſolis ego hoc fœdus ferio, & hæc iuramẽta confirmo,	14. Denn ich mache diſen Bund vñ diſen Eid nicht mit euch alleine.	14. Et ce n' eſt pas ſeulemẽt auec vous que ie traitte ceſte alliance-ci, & ceſte execration du ſerment que vous faites.
15. Sed cunctis præſentibus & abſentibus.	15. Sondern beide mit euch / die jhr heute hie ſeydt / vnd mit vns ſtehet für dem HERREN vnſerm Gott / vnd mit denen / die heute nicht mit vns ſeynd.	15. Mais c'eſt tant auec celui qui eſt ici auec nous, eſtant auiourd' hui deuant l' Eternel noſtre Dieu, qu' auſſi auec celui qui n' *eſt* point ici auec nous auiourd'hui.
16. Vos enim noſtis quomodo habitaverimus in terra Ægypti, & quomodo tranſierimus per medium nationũ, quas tranſeuntes.	16. Denn jr wiſſet / wie wir in Egyptenland gewohnet haben / vnd mitten durch die Heiden gezogen ſindt / durch welche jr zoget.	16. Car vous ſauez que nous auõs demeuré au païs d'Egypte, & que nous auons paſſé parmi les nations par leſquelles vous auez paſſé:
17. Vidiſtis, abominationes & ſordes, id eſt, idola eorum, lignum & lapidem, argentum & aurum quæ colebant.	17. Vnd ſahet jre Greuel vnd jre götzen / holtz vnd ſtein / ſilber vnd gold / die bey jnen waren.	17. Et vous auez veu leurs abominations, & leurs dieux de fiente, bois & pierre, argent & or, qui *ſont* entr' eux:
18. Ne fortè ſit inter vos vir aut mulier, familia aut tribus cuius cor averſum eſt hodie à Domino Deo noſtro: ut vadat & ſerviat diis illarum Gentium: & ſit inter vos radix germinans fel & amaritudinem.	18. Das nicht villeicht ein Mann oder ein Weib / oder ein Geſind / oder ein Stamm vnter euch ſey / des hertze heute ſich von dem HERRn vnſerm Gott gewandt habe / daß es hingehe vnd diene den Göttern diſer Völcker / vnd werde villeicht eine Wurtzel vnter euch / die da Galle vnd Wermut trage.	18. De peur qu' il n' y ait entre vous hõme, ou femme, ou famille, ou tribu, qui deſtourne auiourd' hui ſon cœur de l' Eternel noſtre Dieu, pour aller ſeruir aux dieux de ces nations *&* qu' il n' y ait entre vous racine produiſant fiel & aluïne:
19. Cumque audierit verba iuramenti huius, benedicat ſibi in corde ſuo, dicens. Pax erit mihi, & ambulabo in pravitate cordis mei: & aſſumat ebria ſitientem.	19. Vnd ob er ſchon höre die Wort diſes Fluchs / dennoch ſich ſegene in ſeinem hertzen / vnd ſpreche: Es gehet mir wol / weil ich wandele / wie es mein hertz dünckt / Auff daß die trunckene mit der durſtigen dahin fahren.	19. Et qu' il n' aduiene que qu elcunn oyant les paroles de ceſte execration du ſerment que vous faites, ne ſe benie en ſon cœur, diſant, I'aurai paix encore que ie chemine ſelon que ie l' ai arreſté en mon cœur: afin d' adiouſter l' yurongnerie à l'alteration.

כט

20 לָא יֵיבֵי יְיָ לְמִשְׁבַּק לֵיהּ אֲרֵי בְּכֵין יִתְקַף רֻגְזָא דַּייָ וְחֵמְתֵיהּ בְּגַבְרָא הַהוּא וְיִדְבְּקוּן בֵּיהּ כָּל לְוָטַיָּא דִּכְתִיבִין בְּסִפְרָא הָדֵין וְיִמְחֵי יְיָ יָת שְׁמֵיהּ מִתְּחוֹת שְׁמַיָּא׃

21 וְיַפְרְשִׁנֵּיהּ יְיָ לְבִישָׁא מִכֹּל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל כְּכָל לְוָטֵי קְיָמָא דִּכְתִיבִין בְּסִפַר אוֹרַיְתָא הָדֵין׃

22 וְיֵימַר דָּרָא בַּתְרָאָה בְּנֵיכוֹן דִּיקוּמוּן מִן בָּתְרֵיכוֹן וּבַר עַמְמִין דִּי יֵיתֵי מֵאֲרַע רְחִיקָא וְיֶחֱזוּן יָת מַחְתָא דְאַרְעָא הַהִיא וְיָת מַרְעֲהָא דְּאַמְרַע יְיָ בַּהּ׃

23 גָּפְרִיתָא וּמִלְחָא יְקֵידָא כָּל אַרְעַהּ לָא תִזְדְּרַע וְלָא תַצְמַח וְלָא יִסַּק בַּהּ כָּל עִסְבָּא כְּהַפֵּכְתָא סְדוֹם וַעֲמוֹרָה אַדְמָה וּצְבוֹיִם דַּהֲפַךְ יְיָ בְּרֻגְזֵיהּ וּבְחֵמְתֵיהּ׃

24 וְיֵימְרוּן כָּל עַמְמַיָּא עַל מָה עֲבַד יְיָ כְּדֵין ל לְאַרְעָא הָדָא מָה תְּקוֹף רֻגְזָא רַבָּא הָדֵין׃

25 וְיֵימְרוּן עַל דִּשְׁבַקוּ יָת קְיָמָא דַּייָ אֱלָהָא דַּאֲבָהָתְהוֹן דִּגְזַר עִמְּהוֹן בְּאַפָּקוּתֵיהּ יָתְהוֹן מא מֵאַרְעָא דְמִצְרָיִם׃

26 וַאֲזַלוּ וּפְלַחוּ לְטַעֲוַת עַמְמַיָּא וּסְגִידוּ לְהוֹן דַּחֲלָן דְּלָא יְדַעִינּוּן וְלָא אוֹטִיבָא לְהוֹן׃

27 וּתְקֵיף רֻגְזָא דַּייָ בְּאַרְעָא הַהִיא לְאַיְתָאָה עֲלַהּ יָת כָּל לְוָטַיָּא דִּכְתִיבִין בְּסִפְרָא הָדֵין׃

כט

20 לֹא־יֹאבֶה יְהוָה סְלֹחַ לוֹ כִּי אָז יֶעְשַׁן אַף־יְהוָה וְקִנְאָתוֹ בָּאִישׁ הַהוּא וְרָבְצָה בּוֹ כָּל־הָאָלָה הַכְּתוּבָה בַּסֵּפֶר הַזֶּה וּמָחָה יְהוָה אֶת־שְׁמוֹ מִתַּחַת הַשָּׁמָיִם׃

21 וְהִבְדִּילוֹ יְהוָה לְרָעָה מִכֹּל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אָלוֹת הַבְּרִית הַכְּתוּבָה בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה׃

22 וְאָמַר הַדּוֹר הָאַחֲרוֹן בְּנֵיכֶם אֲשֶׁר יָקוּמוּ מֵאַחֲרֵיכֶם וְהַנָּכְרִי אֲשֶׁר יָבֹא מֵאֶרֶץ רְחוֹקָה וְרָאוּ אֶת־מַכּוֹת הָאָרֶץ הַהִוא וְאֶת־תַּחֲלֻאֶיהָ אֲשֶׁר־חִלָּה יְהוָה בָּהּ׃

23 גָּפְרִית וָמֶלַח שְׂרֵפָה כָל־אַרְצָהּ לֹא תִזָּרַע וְלֹא תַצְמִחַ וְלֹא־יַעֲלֶה בָהּ כָּל־עֵשֶׂב כְּמַהְפֵּכַת סְדֹם וַעֲמֹרָה אַדְמָה וּצְבֹיִים אֲשֶׁר הָפַךְ יְהוָה בְּאַפּוֹ וּבַחֲמָתוֹ׃

24 וְאָמְרוּ כָּל־הַגּוֹיִם עַל־מֶה עָשָׂה יְהוָה כָּכָה לָאָרֶץ הַזֹּאת מֶה חֳרִי הָאַף הַגָּדוֹל הַזֶּה׃

25 וְאָמְרוּ עַל אֲשֶׁר עָזְבוּ אֶת־בְּרִית יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתָם אֲשֶׁר כָּרַת עִמָּם בְּהוֹצִיאוֹ אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃

26 וַיֵּלְכוּ וַיַּעַבְדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים וַיִּשְׁתַּחֲווּ לָהֶם אֱלֹהִים אֲשֶׁר לֹא־יְדָעוּם וְלֹא חָלַק לָהֶם׃

27 וַיִּחַר־אַף יְהוָה בָּאָרֶץ הַהִוא לְהָבִיא עָלֶיהָ אֶת־כָּל־הַקְּלָלָה הַכְּתוּבָה בַּסֵּפֶר הַזֶּה׃

κθ'.

20. Οὐ μὴ θελήσῃ ὁ θεὸς εὐιλατεῦσαι αὐτῷ, ἀλλ' ἢ τότε ἐκκαυθήσεται ὀργὴ κυρίου, καὶ ὁ ζῆλος αὐτοῦ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ, καὶ κολληθήσονται ἐν αὐτῷ πᾶσαι αἱ ἀραὶ τῆς διαθήκης ταύτης, αἱ γεγραμμέναι ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου τούτου, καὶ ἐξαλείψει κύριος τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν οὐρανόν.

21. Καὶ διαστελεῖ αὐτὸν κύριος εἰς κακὰ, ἐκ πάντων τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, κατὰ πάσας τὰς ἀρὰς τῆς διαθήκης τῆς γεγραμμένης ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου τούτου.

22. Καὶ ἐροῦσιν, ἡ γενεὰ ἡ ἑτέρα, οἱ υἱοὶ ὑμῶν, οἱ ἀναστήσονται μεθ' ὑμᾶς, καὶ ὁ ἀλλότριος ὃς ἂν ἔλθῃ ἐκ γῆς μακρόθεν, καὶ ὄψονται τὰς πληγὰς τῆς γῆς ἐκείνης, καὶ τὰς νόσους αὐτῆς, ἃς ἀπέστειλε κύριος ἐπ' αὐτήν.

23. Θεῖον καὶ ἅλας κατακεκαυμένον· πᾶσα ἡ γῆ αὐτῆς οὐ σπαρήσεται, οὐδὲ ἀνατελεῖ, οὐδὲ μὴ ἀναβῇ ἐπ' αὐτῆς πᾶν χλωρὸν, ὥσπερ κατεστράφη σόδομα, καὶ γόμοῤῥα, ἀδαμὰ, καὶ σεβωεὶμ, ἃς κατέστρεψε κύριος ἐν θυμῷ καὶ ὀργῇ αὐτοῦ.

24. Καὶ ἐροῦσι πάντα τὰ ἔθνη· διατί ἐποίησε κύριος οὕτω τῇ γῇ ταύτῃ; τίς ὁ θυμὸς τῆς ὀργῆς ὁ μέγας οὗτος;

25. Καὶ ἐροῦσιν· ὅτι κατέλιπον τὴν διαθήκην κυρίου τοῦ θεοῦ τῶν πατέρων αὐτῶν, ἣν διέθετο τοῖς πατράσιν αὐτῶν, ὅτε ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

26. Καὶ προσελθόντες ἐλάτρευσαν θεοῖς ἑτέροις, καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς, οἷς οὐκ ἠπίσταντο, οὐδὲ διένειμεν αὐτοῖς.

27. Καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐπὶ τὴν γῆν ἐκείνην, ἐπαγαγεῖν ἐπ' αὐτὴν κατὰ πάσας τὰς ἀρὰς τῆς διαθήκης, τὰς γεγραμμένας ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου τούτου.

CAP. XXIX.

20. Et Dominus non ignoſcat ei: ſed tunc quam maxime furor eius fumet, & zelus contra hominem illum, & ſedeant ſuper eum omnia maledicta quæ ſcripta ſunt in hoc volumine: & deleat Dominus nomen eius ſub cœlo,

21. Et conſumat eum in perditionem ex omnibus tribubus Iſraël iuxta maledictiones quæ in libro legis huius ac fœderis continentur.

22. Dicetq; ſequens generatio, & filii qui naſcentur deinceps, & peregrini qui de longe venerint, videntes plagas Terræ illius, & infirmitates quibus eam afflixerit Dominus,

23. Sulphure, & ſolis ardore comburens, ita ut ultra non ſeratur, nec virês quippiam germinet, in exemplum ſubverſionis Sodomæ & Gomorrhæ, Adamæ & Seboim quas ſubvertit Dominus in ira & in furore ſuo.

24. Et dicent omnes Gentes, Quare ſic fecit Dominus Terræ huic? quæ eſt hæc ira furoris eius immenſa.

25. Et reſpondebunt, Quia dereliquerunt pactum Domini quod pepigit cum patribus eorum, quando eduxit eos de Terra Ægypti:

26. Et ſervierunt dijs alienis, & adoraverunt eos quos neſciebant, & quibus non fuerant attributi:

27. Idcirco iratus eſt furor Domini contra Terram iſtam ut induceret ſuper eam omnia maledicta quæ in hoc volumine ſcripta ſunt.

Das XXIX. Capitel.

20. Da wird der HERR dem nicht gnedig ſein/ſondern deñ wirdt ſein zorn vnd eifer rauchen über ſolchen Mañ/ vnd werden ſich auff jn legen alle Flüche/die in diſem Buch geſchrieben ſind. Vnd der HERR wird ſeinen Namen außtilgen vnter dem Himel.

21. Vnd wird jn abſöndern zum vnglück/auß allen Stem̃en Jſrael/ lauts aller Flüche des Bunds / der in dem Buch diſes Geſetzes geſchrieben iſt.

22. So werden denn ſagen die nachkommen euer Kinder/die nach euch aufkommen werden / vnd die Frembden/ die auß fernen Landen kommen / ſo ſie die plagen diſes Landes ſehen / vnd die Kranckheiten/damit ſie der HERR beladen hat.

23. Daß er alle jr Land mit Schwefel vnd Saltz verbrandt hat / daß ſie nicht beſeet werden mag/ noch wechſet/ noch kein kraut driñen auffgehet/gleich wie Sodom / Gomorra/Adama vnd Zeboim vmgekehret ſindt/die der HErr in ſeinem zorn vnd grimm vmbgekehret hat.

24. So werden alle Völcker ſagen: Warumb hat der HErr diſem Land alſo gethan? Was iſt das für ſo groſſer grimmiger zorn?

25. So wird man ſagen: Darumb daß ſie den Bund des HErrn jrer Väter Gott verlaſſen haben / den er mit jhnen machet / da er ſie auß Egypten Land führet.

26. Vnd ſind hingegangen/ vnd haben andern Göttern gedienet / vnd ſie angebetet / ſolche Götter die ſie nicht kennen/vnd die jnen nichts gegeben haben.

27. Darumb iſt des HErren zorn ergrimmet über diß Land/daß er über ſie hat kommen laſſen alle Flüche die in diſem Buch geſchrieben ſtehen.

CHAP. XXIX.

20. L'Eternel n'aura point à grè de lui pardonner, mais alors la colere de l' Eternel & ſa ialouſie fumera contre ceſt homme-la, & toute l' execration du ſerment que vous faites, laquelle eſt eſcrite en ce liure ici, demeurera ſur lui, & l' Eternel effacera le nom d' icelui de deſſous les cieux.

21. Et l'Eternel le ſeparera de toutes les tribus d' Iſraël en malheur, ſelon toutes les execrations du ſermenr de l'alliance eſcrite en ce liure de la Loy.

22. Dont dira la generation à venir *aſſauoir* vos enfans qui viendront apres vous, & le forain qui viendra de pais lointain, quand ils verront les playes de ce pais, & les maladies d'icélui, deſquelles l' Eternel le rendra languiſſant:

23. Et que toute la terre de ce pais-la ſera ſoulphre, ſel & bruſlure, qu' elle ne ſera point ſemee, & ne fera rien germer, & que nulle herbe n'en ſortira, ainſi cõme en la ſubverſion de Sodome, & de Gomorre, & d'Adma, & de Tſeboim, que l' Eternel a ſubuerties en ſa colere e en ſa fureur:

24. Meſme toutes les nations diront, Porquoi a ainſi fait l' Eternel à ce païs ici? quelle *eſt* l' ardeur de ceſte grande colere?

25. Et on reſpondra D' autant qu' ils ont abandonné l'alliance de l' Eternel le Dieu de leurs peres, laquelle il auoit traitee auec eux, quand il les fit ſortir hors du païs d' Egypte.

26. Car ils s' en ſont allés & ont ſerui à d' autres dieux, & ſe ſont proſternes deuant iceux: dieux leſquels ils n' auoyent point cognus, & pas vn deſquels ne leur auoit rien de parti.

27. Ainſi la colere de l'Eternel s' eſt embraſee contre ce païs, pour faire venir ſur icelui toutes les maledictions eſcrites en ce liure ici.

כט

28 וְטַלְטְלִינוּן יְיָ מֵעַל
אַרְעֲהוֹן בִּרְגַז וּבְחֵמָה
וּבִתְקוֹף רַב וְאַגְלֵינוּן לְא
לְאַרַע אוֹחֲרִי כְּיוֹמָא
הָדֵין׃

29 דְּמִטַּמְּרָן קֳדָם יְיָ
אֱלָהַנָא וּדְגַלְיָן לָנָא
וְלִבְנָנָא עַד עָלְמָא לְמֶעְבַּד
יָת כָּל פִּתְגָמֵי אוֹרַיְתָא
הָדָא׃

ל

1 וִיהֵי אֲרֵי יֵיתוּן עֲלָךְ כָּל
פִּתְגָמַיָּא הָאִלֵּין בִּרְכָן
וּלְוָטִין דִּיהָבֵית קֳדָמָךְ
וְתָתֵיב לְלִבָּךְ בְּכָל עַמְמַיָּא
דְּאַגְלְיָךְ יְיָ אֱלָהָךְ לְתַמָּן׃

2 וּתְתוּב (לְדַחֲלְתָא) דַּיְיָ
אֱלָהָךְ וּתְקַבֵּל בְּמֵימְרֵיהּ
כְּכֹל דַּאֲנָא מְפַקֵּד לָךְ
יוֹמָא דֵין אַתְּ וּבְנָךְ בְּכָל
לִבָּךְ וּבְכָל נַפְשָׁךְ׃

3 וִיתֵיב יְיָ אֱלָהָךְ יָת
שְׁבִי גָלְוָתָךְ וִירַחֵם עֲלָךְ
וִיתוּב וִיכַנְּשִׁנָּךְ מִכָּל
עַמְמַיָּא דְּבַדְּרָךְ יְיָ אֱלָהָךְ
לְתַמָּן׃

4 אִם יְהוֹן גָּלְוָתָךְ
בִּסְיָפֵי שְׁמַיָּא מִתַּמָּן
יְכַנְּשִׁנָּךְ יְיָ אֱלָהָךְ וּמִתַּמָּן
יְקָרְבִנָּךְ׃

5 וְיָעֵלִנָּךְ יְיָ אֱלָהָךְ לְאַרְעָא
דִּירִיתוּ אֲבָהָתָךְ
וְתֵירְתַהּ וְיוֹטֵב לָךְ וְיַסְגִּנָּךְ
מֵאֲבָהָתָךְ׃

6 וְיַעְדֵּי יְיָ אֱלָהָךְ יָת
טַפְשׁוּת לִבָּךְ וְיָת טַפְשׁוּת
לִבָּא דִּבְנָךְ לְמִרְחַם יָת
יְיָ אֱלָהָךְ בְּכָל לִבָּךְ וּבְכָל
נַפְשָׁךְ בְּדִיל חַיָּיךְ׃

7 וְיִתֵּן יְיָ אֱלָהָךְ יָת כָּל
לְוָטַיָּא הָאִלֵּין עַל בַּעֲלֵי
דְבָבָךְ וְעַל סָנְאָךְ דִּרְדָפוּךְ׃

כט

28 וַיִּתְּשֵׁם יְהוָה מֵעַל אַדְמָתָם
בְּאַף וּבְחֵמָה וּבְקֶצֶף גָּדוֹל וַיַּשְׁלִכֵם
אֶל־אֶרֶץ אַחֶרֶת כַּיּוֹם הַזֶּה׃

29 הַנִּסְתָּרֹת לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ
וְהַנִּגְלֹת לָנוּ וּלְבָנֵינוּ עַד־עוֹלָם
לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה
הַזֹּאת׃

ל

1 וְהָיָה כִי־יָבֹאוּ עָלֶיךָ כָּל־
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הַבְּרָכָה וְהַקְּלָלָה
אֲשֶׁר נָתַתִּי לְפָנֶיךָ וַהֲשֵׁבֹתָ אֶל־
לְבָבֶךָ בְּכָל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִדִּיחֲךָ
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה׃

2 וְשַׁבְתָּ עַד־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
וְשָׁמַעְתָּ בְקֹלוֹ כְּכֹל אֲשֶׁר־אָנֹכִי
מְצַוְּךָ הַיּוֹם אַתָּה וּבָנֶיךָ בְּכָל־
לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשֶׁךָ׃

3 וְשָׁב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־שְׁבוּתְךָ
וְרִחֲמֶךָ וְשָׁב וְקִבֶּצְךָ מִכָּל־הָעַמִּים
אֲשֶׁר הֱפִיצְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה׃

4 אִם־יִהְיֶה נִדַּחֲךָ בִּקְצֵה
הַשָּׁמָיִם מִשָּׁם יְקַבֶּצְךָ יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ וּמִשָּׁם יִקָּחֶךָ׃

5 וֶהֱבִיאֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶל־
הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יָרְשׁוּ אֲבֹתֶיךָ וִירִשְׁתָּהּ
וְהֵיטִבְךָ וְהִרְבְּךָ מֵאֲבֹתֶיךָ׃

6 וּמָל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־לְבָבְךָ
וְאֶת־לְבַב זַרְעֶךָ לְאַהֲבָה אֶת־
יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־
נַפְשְׁךָ לְמַעַן חַיֶּיךָ׃

7 וְנָתַן יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֵת כָּל־
הָאָלוֹת הָאֵלֶּה עַל־אֹיְבֶיךָ וְעַל־
שֹׂנְאֶיךָ אֲשֶׁר רְדָפוּךָ׃

κθ'.

28. Καὶ ἐξῆρεν αὐτοὺς κύριος ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν ἐν θυμῷ καὶ ὀργῇ καὶ παροξυσμῷ μεγάλῳ σφόδρα, καὶ ἐξέβαλεν αὐτοὺς εἰς γῆν ἑτέραν ὡσεὶ νῦν.

29. Τὰ κρυπτὰ κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν, τὰ δὲ φανερὰ ἡμῖν καὶ τοῖς τέκνοις ἡμῶν εἰς τὸν αἰῶνα, ποιεῖν πάντα τὰ ῥήματα τοῦ νόμου τούτου.

ΚΕΦΑΛ. λ'.

1. Καὶ ἔσται ὡς ἂν εἰσέλθωσιν ἐπὶ σὲ πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα, ἡ εὐλογία καὶ ἡ κατάρα, ἣν δέδωκα πρὸ προσώπου σου, καὶ δέξῃ εἰς τὴν καρδίαν σου ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν οὗ ἐὰν διασκορπίσῃ σε κύριος ὁ θεός σου ἐκεῖ.

2. Καὶ ἐπιστραφήσῃ ἐπὶ κύριον τὸν θεόν σου, καὶ ὑπακούσῃ τῆς φωνῆς αὐτοῦ κατὰ πάντα ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου.

3. Καὶ ἰάσεται κύριος τὰς ἁμαρτίας σου, καὶ ἐλεήσει σε, καὶ πάλιν συνάξει σε ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν, εἰς οὓς διεσκόρπισε κύριος ὁ θεός σου ἐκεῖ.

4. Ἐὰν ᾖ ἡ διασπορά σου ἀπ' ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ ἕως ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ, ἐκεῖθεν συνάξει σε κύριος ὁ θεός σου, καὶ ἐκεῖθεν λήψεταί σε.

5. Καὶ εἰσάξει σε κύριος ὁ θεός σου εἰς τὴν γῆν ἣν ἐκληρονόμησαν οἱ πατέρες σου, καὶ κληρονομήσεις αὐτήν, καὶ εὖ σε ποιήσει, καὶ πλεονασόν σε ποιήσει ὑπὲρ τοὺς πατέρας σου.

6. Καὶ περικαθαριεῖ κύριος τὴν καρδίαν σου, καὶ τὴν καρδίαν τοῦ σπέρματός σου, ἀγαπᾶν κύριον τὸν θεόν σου, ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου ἵνα ζώσης σύ.

7. Καὶ δώσει κύριος ὁ θεός σου τὰς ἀρὰς ταύτας ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου, καὶ ἐπὶ τοὺς μισοῦντάς σε, οἳ ἐδίωξάν σε.

CAP. XXIX.

28. Et eiecit eos de terra ſua in ira & in furore, & in indignatione maxima, proiecitq; in terrã alienam, ſicut hodie comprobatur

29. Abſcondita, Domino Deo noſtro: quæ manifeſta ſunt, nobis & filiis noſtris uſque in ſempiternum, ut faciamus univerſa legis huius.

CAP. XXX.

1. Cum ergo venerint ſuper te omnes ſermones iſti, benedictio ſive maledictio quam propoſui in conſpectu tuo: & ductus pœnitudine cordis tui in univerſis gentibus, in quas te diſperſerit Dominus Deus tuus.

2. Et reverſus fueris ad eum, & obedieris eius imperijs, ſicut ego hodie præcipio tibi, cum filiis tuis, in toto corde tuo, & in tota anima tua:

3. Reducet te Dominus Deus tuus de captivitate tua, ac miſerebitur tui, & rurſum congregabit te de cunctis populis in quos te antea diſperſit.

4. Si ad cardines cæli fueris diſſipatus, inde te retrahet Dominus Deus tuus; & aſſumet.

5. Atq; introducet in Terram quam poſſederunt patres tui, & obtinebis eam: & benedicens tibi, maioris numeri te eſſe faciet, quam fuerint patres tui.

6. Circumcidet Dominus Deus tuus cor tuum, & cor ſeminis tui: ut diligas Dominum Deum tuum in toto corde tuo, & in tota anima tua, ut poſſis vivere.

7. Omnes autem maledictiones has convertet ſuper inimicos tuos, & eos qui oderunt te, & perſequuntur.

Das XXIX. Capitel.

28. Vnd der HERR hat ſie auß irem Lande geſtoſſen/mit groſſem zorn/grimm vnd vngnaden / vnd hat ſie in ein ander Land geworffen/wie es ſtehet heutiges tages.

29. Das geheimniß des HERRN vnſers GOttes iſt offenbar / vns vnd vnſern Kindern ewiglich/daß wir thun ſollen alle wort diſes Geſetzes.

Das XXX. Capitel.

WEnn nun über dich kommet dis alles/es ſey der Segen oder der fluch/die ich dir fürgelegt habe / vnd in dein Hertz geheſt / wo du vnter den Heiden biſt/da dich der HErr dein GOtt hin verſtoſſen hat.

2. Vnd bekereſt dich zu dem HERrn deinem GOtt / daß du ſeiner Stimm gehorcheſt/du vnd deine kinder von gantzem hertzen/vnd von gantzer Seele / in allem daß ich dir heute gebiete.

3. So wird der HERR dein Gott deine gefengniß wenden/vnd ſich deiner erbarmen/vnd wird dich wider verſamlen auß allen Völckern/dahin dich der HERR dein Gott verſtreuet hat.

4. Wenn du biß an der Himel Ende verſtoſſen wereſt/ſo wird dich doch der HErr dein Gott von dannen ſammlen/vnd dich von dannen holen.

5. Vnd wirdt dich in das Land bringen / daß deine Väter beſeſſen haben/vnd wirſt es einnemen / vnd wird dir guts thun/vnd dich mehren über deine Väter.

6. Vnd der HErr dein Gott wird dein hertz beſchneiden/vnd das hertz deines Samens/daß du den HErren deinen Gott liebeſt von gantzem hertzen / vnd von gantzer Seelen/auff daß du leben mügeſt.

7. Aber diſe flüche wird der HERR dein Gott alle auff deine Feinde legen/vnd auff die dich haſſen vnd verfolgen.

CHAP. XXIX.

28. Et l'Eternel les a arrachés de leur terre, en colere, & en fureur, & en grande indignation, & les a deiettés en vn autre pais, comme *appert* ce iourd'hui.

29. Les choſes cachees *appartienent* à l'Eternel noſtre Dieu: mais les choſes reuelees *ſont* pour nous & pour nos enfans à iamais, afin que nous facions toutes les paroles de ceſte Loy-ci.

CHAP. XXX.

1. Or il aduiendra quand toutes ces choſes-la ſeront venues ſur toi, ſoit benediction ſoit malediction, que ie t' ai miſes au deuant, & que tu *les* auras ramenees à ton cœur, *eſtant* parmi toutes les nations eſquelles l'Eternel tõ Dieu t'aura pouſſé.

2. Et que tu ſeras retourné iuſques a l'Eternel ton Dieu, & auras eſcouté, toi & tes enfans, de tout ton cœur & de toute ton ame, ſa voix, ſelon tout ce que ie te commande auiourd'hui.

3. Que l'Eternel ton Dieu ramenera à repos tes captifs & aura compaſſion de toi: & derechef te raſſemblera d'entre tous les peuples, eſquels l'Eternel ton Dieu, t'auoit eſpars.

4. Quand tes deſchaſſes ſeroyent au bout des cieux, l'Eternel ton Dieu te raſſemblera de là, & te prẽdra de là:

5. Voire l'Eternel ton Dieu te remenera au pais que tes peres auront poſſede, & tu le poſſederas: il te fera du bien, & te fera croiſtre plus qu'il n'a fait tes peres.

6. Et l'Eternel ton Dieu circoncira ton cœur, & le cœur de ta poſterité, afin que tu aimes l'Eternel ton Dieu de tout ton cœur, & de toute ton ame, à ce que tu viues

7. Et l' Eternel ton Dieu mettra toutes ces execrations-la du ſermẽt que vous auez fait ſur tes ennemis, & ſur ceux qui te haïſſent, leſquels t'auront perſecuté.

ל

8 וְאַתְּ תְּתוּב וּתְקַבֵּל (לְמֵימְרָא) דַּייָ וְתַעְבֵּיד יָת כָּל פִּקּוֹדוֹהִי דַּאֲנָא מְפַקֵּיד לָךְ יוֹמָא דֵין׃

9 וְיוֹתְרִינָּךְ יְיָ אֱלָהָךְ ב בְּכֹל עוּבָדֵי יְדָךְ בִּוְלָדָא דִּמְעָךְ וּבִוְלָדָא דִּבְעִירָךְ וּבְאִיבָּא דְּאַרְעָךְ לְטָבָא אֲרֵי יְתוּב יְהֹוָה לְמֶחְדֵי עֲלָךְ לְטָבָא כְּמָא דַּחֲדִי עַל אֲבָהָתָךְ׃

10 אֲרֵי תְקַבֵּל (לְמֵימְרָא) דַּייָ אֱלָהָךְ לְמִטַּר פק פִּקּוֹדוֹהִי וּקְיָמוֹהִי דכ דִּכְתִיבִין בִּסְפַר אוֹרַיְתָא הָדֵין אֲרֵי תְתוּב לד (לְדַחֲלְתָא) דַּייָ אֱלָהָךְ בְּכָל לִבָּךְ וּבְכָל נַפְשָׁךְ׃

11 אֲרֵי תַפְקֵידְתָּא הָדָא דַּאֲנָא מְפַקֵּיד לָךְ יוֹמָא דֵין לָא מְפָרְשָׁא הִיא מִינָּךְ וְלָא רְחִיקָא הִיא׃

12 לָא בִשְׁמַיָּא הִיא לְמֵימַר מַן יִסַּק לָנָא לִשְׁמַיָּא וְיִסְבָהּ לָנָא וְיַשְׁמְעִנָּנָא יָתַהּ ונע וְנַעְבְּדִינַהּ׃

13 וְלָא מֵעִבְרָא לְיַמָּא הִיא לְמֵימַר מַן יְעִיבַּר לָנָא לְעִבְרָא דְיַמָּא וְיִסְבָהּ לָנָא וְיַשְׁמְעִנָּנָא יָתַהּ וְנַעְבְּדִינַהּ׃

14 אֲרֵי קָרִיב לָךְ פת פִּתְגָּמָא לַחְדָא בְּפוּמָךְ וּבְלִבָּךְ לְמֶעְבְּדֵיהּ׃

15 חֲזֵי דִּיהַבִית קֳדָמָךְ יוֹמָא דֵין יָת חַיֵּי וְיָת טַבְתָּא וְיָת מוֹתָא וְיָת בִּישָׁא׃

16 דַּאֲנָא מְפַקֵּיד לָךְ יוֹמָא דֵין לְמִרְחַם יָת יְיָ אֱלָהָךְ וְלִמְהַךְ בְּאוֹרְחָן דְּתַקְנָן קֳדָמוֹהִי וּלְמִטַּר פִּקּוֹדוֹהִי וּקְיָמוֹהִי וד וְדִינוֹהִי וְתֵיחֵי וְתִסְגֵּי וי וִיבָרְכִינָּךְ יְיָ אֱלָהָךְ בא בְּאַרְעָא דְּאַתְּ עָלֵיל לְתַמָּן לְמֵירְתַהּ׃

ל

8 וְאַתָּה תָשׁוּב וְשָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהֹוָה וְעָשִׂיתָ אֶת־כָּל־מִצְוֹתָיו אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם׃

9 וְהוֹתִירְךָ יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל מַעֲשֵׂה יָדֶךָ בִּפְרִי בִטְנְךָ וּבִפְרִי בְהֶמְתְּךָ וּבִפְרִי אַדְמָתְךָ לְטֹבָה כִּי יָשׁוּב יְהֹוָה לָשׂוּשׂ עָלֶיךָ לְטוֹב כַּאֲשֶׁר שָׂשׂ עַל־אֲבֹתֶיךָ׃

10 כִּי תִשְׁמַע בְּקוֹל יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹר מִצְוֹתָיו וְחֻקֹּתָיו הַכְּתוּבָה בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה כִּי תָשׁוּב אֶל־יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשֶׁךָ׃

11 כִּי הַמִּצְוָה הַזֹּאת אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם לֹא־נִפְלֵאת הִוא מִמְּךָ וְלֹא רְחֹקָה הִוא׃

12 לֹא בַשָּׁמַיִם הִוא לֵאמֹר מִי יַעֲלֶה־לָּנוּ הַשָּׁמַיְמָה וְיִקָּחֶהָ לָּנוּ וְיַשְׁמִעֵנוּ אֹתָהּ וְנַעֲשֶׂנָּה׃

13 וְלֹא־מֵעֵבֶר לַיָּם הִוא לֵאמֹר מִי יַעֲבָר־לָנוּ אֶל־עֵבֶר הַיָּם וְיִקָּחֶהָ לָּנוּ וְיַשְׁמִעֵנוּ אֹתָהּ וְנַעֲשֶׂנָּה׃

14 כִּי־קָרוֹב אֵלֶיךָ הַדָּבָר מְאֹד בְּפִיךָ וּבִלְבָבְךָ לַעֲשֹׂתוֹ׃

15 רְאֵה נָתַתִּי לְפָנֶיךָ הַיּוֹם אֶת־הַחַיִּים וְאֶת־הַטּוֹב וְאֶת־הַמָּוֶת וְאֶת־הָרָע׃

16 אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ לָלֶכֶת בִּדְרָכָיו וְלִשְׁמֹר מִצְוֹתָיו וְחֻקֹּתָיו וּמִשְׁפָּטָיו וְחָיִיתָ וְרָבִיתָ וּבֵרַכְךָ יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ בָּאָרֶץ אֲשֶׁר־אַתָּה בָא־שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ׃

λ'.

8. Καὶ σὺ ἐπιστραφήσῃ, καὶ εἰσακούσῃ τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου, καὶ ποιήσεις τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον.

9. Καὶ πολυωρήσει σε κύριος ὁ θεός σου, ἐν παντὶ ἔργῳ τῶν χειρῶν σου, ἐν τοῖς ἐκγόνοις τῆς κοιλίας σου. καὶ ἐν τοῖς ἐκγόνοις τῶν κτηνῶν σου, καὶ ἐν τοῖς γεννήμασι τῆς γῆς σου, ὅτι ἐπιστρέψει κύριος ὁ θεός σου εὐφρανθῆναι ἐπὶ σὲ εἰς ἀγαθὰ, καθότι εὐφράνθη ἐπὶ τοῖς πατράσι σου.

10. Ἐὰν εἰσακούσῃς τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ σου, φυλάσσεσθαι (καὶ ποιεῖν πάσας) τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, καὶ τὰς κρίσεις αὐτοῦ, τὰς γεγραμμένας ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου τούτου. ἐὰν ἐπιστραφῇς ἐπὶ κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου.

11. Ὅτι ἡ ἐντολὴ αὕτη, ἣν ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, οὐχ ὑπέρογκός ἐστιν, οὐδὲ μακρὰν ἀπὸ σοῦ ἐστιν.

12. Οὐκ ἐν τῷ οὐρανῷ ἐστι, λέγων, τίς ἀναβήσεται ἡμῖν εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ λήψεται ἡμῖν αὐτὴν, καὶ ἀκούσαντες αὐτὴν ποιήσομεν;

13. Οὐδὲ πέραν τῆς θαλάσσης ἐστὶ, λέγων· τίς διαπεράσεται ἡμῖν εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης, καὶ λήψεται ἡμῖν αὐτὴν, καὶ ἀκούσαντες αὐτὴν ποιήσομεν;

14. Ἐγγύς σου ἐστὶ τὸ ῥῆμα σφόδρα ἐν τῷ στόματί σου, καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ σου, καὶ ἐν ταῖς χερσί σου ποιεῖν αὐτό.

15. Ἰδοὺ δέδωκα πρὸ προσώπου σου σήμερον, τὴν ζωὴν καὶ τὸν θάνατον, τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν. (Ἐὰν δὲ εἰσακούσητε τὰς ἐντολὰς κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν.)

16. Ὅσας ἐγὼ ἐντέλλομαί σοι σήμερον, ἀγαπᾶν κύριον τὸν θεόν σου, πορεύεσθαι ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ φυλάσσειν τὰ δικαιώματα αὐτοῦ καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ τὰς κρίσεις αὐτοῦ, καὶ ζήσεσθε, καὶ πολλοὶ ἔσεσθε, καὶ εὐλογήσει σε κύριος ὁ θεός σου ἐν πάσῃ τῇ γῇ, εἰς ἣν εἰσπορεύῃ ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν.

CAP. XXX.

8. Tu autem revertêris, & audies vocem Domini Dei tui: facieſque univerſa mandata quæ ego præcipio tibi hodie:

9. Et abundare te faciet Dominus Deus tuus in cunctis operibus manuum tuarum, in ſobole uteri tui, & in fructu iumentorum tuorũ, in hubertate terræ tuæ, & in rerum omniũ largitate. Revertetur enim Dominus, ut gaudeat ſuper te in omnibus bonis, ſicut gaviſus eſt in patribus tuis:

10. Si tamen audieris vocem Domini Dei tui, & cuſtodieris pręcepta eius & ceremonias, quæ in hac lege conſcripta ſunt: & revertaris ad Dominum Deum tuũ in toto corde tuo, & in tota anima tua.

11. Mandatum hoc quod ego pręcipio tibi hodie, non ſupra te eſt, neque procul poſitum.

12. Nec in cœlo ſitum, ut poſſis dicere. Quis noſtrum valet ad cælum aſcendere, ut deferat illud ad nos, ut audiamus, atq; opere compleamus?

13. Neque trans mare poſitum, ut cauſeris, & dicas, Quis è nobis poterit transfretare mare, & illud ad nos uſque deferre: ut poſſimus audire, & facere quod præceptum eſt?

14. Sed iuxta te eſt ſermo valde, in ore tuo & in corde tuo, ut facias illum.

15. Conſidera quod hodie propoſuerim in conſpectu tuo vitam & bonum, & ecõtrario mortem & malum:

16, Vt diligas Dominum Deum tuum, & ambules in viis eius, & cuſtodias mandata illius ac ceremonias atque iudicia: & vivas, atque multiplicet te, benedicatq; tibi in Terra ad quam ingrederis poſſidendam.

Das XXX. Capitel.

8. Du aber wirſt dich bekehren / vnd der ſtimm des HERRN gehorchen / daß du thuſt alle ſeine Gebot / die ich dir heute gebiete.

9. Vnd der HERR dein Gott wird dir glück geben in allen wercken deiner hende / An der Frucht deines Leibs / an der Frucht deines Viehs / an der Frucht deines Landes / daß dirs zu gut komme Denn der HErr wird ſich wenden / daß er ſich ůber dir freue dir zu gůt / wie er ſich ůber deinen vätern gefreuet hat.

10. Darumb daß du der ſtimm des HERRN deines Gottes gehorcheſt / zuhalten ſeine Gebot vnd Rechte / die geſchrieben ſtehen im Buch diſes Geſetzes / ſo du dich wirſt bekehren zu dem HErrn deinem Gott / von gantzem hertzen / vnd von gantzer Seele.

11. Denn das Gebot daß ich dir heute gebiete / iſt dir nicht verborgen / noch zu ferne.

12. Noch im Himel / daß du möchteſt ſagen: Wer will vns in den Himel fahren / vnd vns holen / daß wirs hören vnd thun?

13. Es iſt auch nicht jenſeyt des Meeres / daß du möchteſt ſagen: Wer will vns ůber das Meer fahren / vnd vns holen / daß wirs hören vnd thun?

14. Denn es iſt das Wort faſt nahe bey dir in deinem Munde / vnd in deinem hertzen / daß du es thuſt.

15. Sihe ich habe dir heute fürgelegt / das leben vnd das gut / den todt vnd das böſe / der ich dir heute gebiete.

16. Daß du den HERRN deinen Gott liebeſt / vnd wandelſt in ſeinen wegen / vnd ſeine Gebote / Geſetz vnd Rechte halteſt / vnd leben můgeſt / vnd gemehret werdeſt / vnd dich der HErr dein Gott ſegene im Lande / da du einzeuchſt / daſſelb einzunemen.

CHAP. XXX.

8. Ainſi tu retourneras, & obeïras à la voix de l'Eternel, & feras tous ſes commandemens que ie te commande aiourd'hui.

9. (Et l'Eternel ton Dieu te fera abonder en bien prouenant de toute l'œuure de ta main, du fruict de ton ventre, du fruict de tes beſtes & du fruict de ta terre: car l'Eternel ton Dieu ſe retournera pour s'eſiouïr ſur toi en bien, ainſi qu'ils s'eſt eſioui ſur tes peres,

10 Quand tu obeïras à la voix de l'Eternel ton Dieu, gardant ſes cõmandemens, & ſes ordonances eſcrites en ce liure ici de la Loy: quand tu te retourneras à l'Eternel ton Dieu de tout ton cœur, & de toute ton âme.)

11. Car ce commandemẽt ici que ie te commonde auiourd'hui n'eſt point trop haut pour toi, & n'en eſt point loin.

12. Il n'eſt pas és cieux pour dire, Qui eſtcè qui montera pour nous aux cieux, & le nous apportera, pour le nous faire ouïr, afin que nous le facions?

13. Auſſi n'eſt il pas outre mer, pour dire, Qui eſt-ce qui paſſera outre mer pour nous, & le nous apportera, afin de nous le faire ouïr, & que nous le facions?

14. Car ceſte parole *eſt* fort pres de toi, en ta bouche & en ton cœur pour la faire.

15. Regarde, i'ai mis auiourd'hui deuant toi tant la vie & le bien, que la mort & le mal.

16. Car ie te commande auiourd'hui d'aimer l'Eternel ton Dieu, de cheminer en ſes voyes, & de garder ſes commandemens, & ſes ordonances, & ſes droits: afin que tu vives, & ſois multiplié, & que l'Eternel ton Dieu te benie au païs, auquel tu vas pour le poſſeder.

ל

17 וְאִם יִתְפְּנֵי לִבָּךְ וְלָא תְקַבֵּל וְתִטְעֵי וְתִסְגֻּד לְטַעֲוָת עַמְמַיָּא וְתִפְלְחִינּוּן׃

18 חַוֵּיתִי לְכוֹן יוֹמָא דֵין אֲרֵי מֵיבַד תֵּיבְדוּן לָא תוֹרְכוּן יוֹמִין עַל אַרְעָא דְּאַתְּ עָבֵר יָת יַרְדְּנָא לְמֵיעַל לְתַמָּן לְמֵירְתַהּ׃

19 אַסְהֵדִית בְּכוֹן יוֹמָא דֵין יָת שְׁמַיָּא וְיָת אַרְעָא חַיֵּי וּמוֹתָא יְהָבֵית קֳדָמָךְ בִּרְכָן וּלְוָטִין וְתִתְרְעֵי בְּחַיֵּי בְּדִיל דְּתֵיחֵי אַתְּ וּבְנָךְ׃

20 לְמִרְחַם יָת יְיָ אֱלָהָךְ לְקַבָּלָא לְמֵימְרֵיהּ וּלְאִתְקָרָבָא לְדַחַלְתֵּיהּ אֲרֵי הוּא חַיָּיךְ וְאוֹרְכוּת יוֹמָךְ לְמִתַּב עַל אַרְעָא דְּקַיֵּים יְיָ לַאֲבָהָתָךְ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב לְמִתַּן לְהוֹן׃

ל

17 וְאִם־יִפְנֶה לְבָבְךָ וְלֹא תִשְׁמָע וְנִדַּחְתָּ וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ לֵאלֹהִים אֲחֵרִים וַעֲבַדְתָּם׃

18 הִגַּדְתִּי לָכֶם הַיּוֹם כִּי אָבֹד תֹּאבֵדוּן לֹא־תַאֲרִיכֻן יָמִים עַל־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אַתָּה עֹבֵר אֶת־הַיַּרְדֵּן לָבוֹא שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ׃

19 הַעִדֹתִי בָכֶם הַיּוֹם אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ הַחַיִּים וְהַמָּוֶת נָתַתִּי לְפָנֶיךָ הַבְּרָכָה וְהַקְּלָלָה וּבָחַרְתָּ בַּחַיִּים לְמַעַן תִּחְיֶה אַתָּה וְזַרְעֶךָ׃

20 לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁמֹעַ בְּקֹלוֹ וּלְדָבְקָה־בוֹ כִּי הוּא חַיֶּיךָ וְאֹרֶךְ יָמֶיךָ לָשֶׁבֶת עַל־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֶיךָ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב לָתֵת לָהֶם׃

λ΄.

17. Καὶ ἐὰν μεταστῇ ἡ καρδία σου, καὶ μὴ εἰσακούσῃς, καὶ πλανηθεὶς προσκυνήσῃς θεοῖς ἑτέροις, καὶ λατρεύσῃς αὐτοῖς·

18. Ἀναγγέλλω σοι σήμερον, ὅτι ἀπωλείᾳ ἀπολεῖσθε, καὶ οὐ μὴ πολυήμεροι γένοισθε ἐπὶ τῆς γῆς, (ἧς κύριος ὁ θεός σου δίδωσί σοι,) εἰς ἣν ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν ἰορδάνην ἐκεῖ, κληρονομῆσαι αὐτήν.

19. Διαμαρτύρομαι ὑμῖν σήμερον τόν τε οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, τὴν ζωὴν καὶ τὸν θάνατον, δέδωκα πρὸ προσώπου ὑμῶν τὴν εὐλογίαν καὶ τὴν κατάραν. καὶ ἔκλεξαι τὴν ζωὴν, ἵνα ζώσῃς σὺ καὶ τὸ σπέρμα σου.

20. Ἀγαπᾷν κύριον τὸν θεόν σου, εἰσακούειν τῆς φωνῆς αὐτοῦ, καὶ ἔχεσθαι αὐτοῦ· ὅτι τοῦτο ἡ ζωή σου, καὶ ἡ μακρότης τῶν ἡμερῶν σου, κατοικεῖν ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ὤμοσε κύριος τοῖς πατράσι σου, ἀβραὰμ καὶ ἰσαὰκ καὶ ἰακὼβ, δοῦναι αὐτοῖς.

לא

1 וַאֲזַל מֹשֶׁה וּמַלֵּיל יָת פִּתְגָּמַיָּא הָאִלֵּין עִם כָּל יִשְׂרָאֵל׃

2 וַאֲמַר לְהוֹן בַּר מְאָה וְעֶשְׂרִין שְׁנִין אֲנָא יוֹמָא דֵין לֵית אֲנָא יָכֵיל עוֹד לְמִפַּק וּלְמֵיעַל וַייָ אֲמַר לִי לָא תִעְבַּר יָת יַרְדְּנָא הָדֵין׃

3 יְיָ אֱלָהָךְ הוּא עָבֵר קֳדָמָךְ הוּא יְשֵׁיצֵי יָת עַמְמַיָּא הָאִלֵּין מִן קֳדָמָךְ וְתֵירְתִינּוּן יְהוֹשֻׁעַ הוּא עָבֵר קֳדָמָךְ כְּמָא דְּמַלֵּיל יְהוָה׃

4 וְיַעֲבֵיד יְיָ לְהוֹן כְּמָא דַּעֲבַד לְסִיחוֹן וּלְעוֹג מַלְכֵי אֱמוֹרָאָה וּלְאַרְעֲהוֹן דְּשֵׁיצֵי יָתְהוֹן׃

לא

1 וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל׃

2 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם בֶּן־מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה אָנֹכִי הַיּוֹם לֹא־אוּכַל עוֹד לָצֵאת וְלָבוֹא וַיהוָה אָמַר אֵלַי לֹא תַעֲבֹר אֶת־הַיַּרְדֵּן הַזֶּה׃

3 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הוּא עֹבֵר לְפָנֶיךָ הוּא־יַשְׁמִיד אֶת־הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה מִלְּפָנֶיךָ וִירִשְׁתָּם יְהוֹשֻׁעַ הוּא עֹבֵר לְפָנֶיךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה׃

4 וְעָשָׂה יְהוָה לָהֶם כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְסִיחוֹן וּלְעוֹג מַלְכֵי הָאֱמֹרִי וּלְאַרְצָם אֲשֶׁר הִשְׁמִיד אֹתָם׃

ΚΕΦΑΛ. λα΄.

1. Καὶ συνετέλεσε μωϋσῆς λαλῶν πάντας τοὺς λόγους τούτους, πρὸς πάντας υἱοὺς ἰσραήλ.

2. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, ἑκατὸν καὶ εἴκοσι ἐτῶν ἐγώ εἰμι σήμερον, οὐ δυνήσομαι ἔτι εἰσπορεύεσθαι, καὶ ἐκπορεύεσθαι, κύριος δὲ εἶπε πρός με, οὐ διαβήσῃ τὸν ἰορδάνην τοῦτον.

3. Κύριος ὁ θεός σου ὁ προπορευόμενος πρὸ προσώπου σου, αὐτὸς ἐξολοθρεύσει τὰ ἔθνη ταῦτα ἀπὸ προσώπου σου, καὶ κληρονομήσεις αὐτούς, καὶ ἰησοῦς ὁ προπορευόμενος πρὸ προσώπου σου, καθὰ ἐλάλησε κύριος.

4. Καὶ ποιήσει κύριος αὐτοῖς, καθὼς ἐποίησε σηὼν καὶ ὢγ δυσὶ βασιλεῦσι τῶν ἀμορραίων, οἳ ἦσαν πέραν τοῦ ἰορδάνου, καὶ τῇ γῇ αὐτῶν, καθότι ἐξωλόθρευσεν αὐτούς.

CAP. XXX.

17. Si autem averſum fuerit cor tuum, & audire nolueris, atque errore deceptus adoraveris deos alienos, & ſervieris eis.

18. Prædico tibi hodie quòd pereas, & parvo tempore morêris in Terra ad quam Iordane tranſmiſſo ingredieris poſſidendam.

19. Teſtes invoco hodie cælum & terram, quod propoſuerim vobis vitam & bonum, benedictionem & maledictionem. Elige ergo vitam, ut & tu vivas, & ſemen tuum.

20. Et diligas Dominum Deum tuum, atq; obedias voci eius, & illi adhæreas (ipſe eſt enim vita tua, & longitudo dierum tuorum) ut habites in Terra pro qua iuravit Dominus patribus tuis Abraham, Iſaac, & Iacob, ut daret eam illis.

Das XXX. Capitel.

17. Wendeſtu aber dein hertz/ vnd gehorcheſt nicht ſondern leſſeſt dich verführen/ daß du andere Götter anbeteſt vnd jnen dieneſt.

18. So verkůndige ich euch heute/ daß jr vmbkommen werdet/ vnd nicht lange in dẽ Lande bleiben/ da du hinein zeuchſt ůber den Jordan/ daſſelbe einzunemen.

19. Jch neme Himel vnd Erden heute ůber euch zu zeugen/ Jch habe euch leben vnd todt/ Segen vnd Fluch fürgelegt/ daß du das leben erwehleſt/ vnd du vnd dein Samen leben můgeſt.

20. Daß jhr den HERRN euren Gott liebet vnd ſeiner ſtimme gehorchet vnd jm anhanget/ denn das iſt dein leben vnd dein langes alter/ daß du im Lande wohneſt/ daß der HERR deinen Vätern Abraham/ Jſaac vnd Jacob geſchworen hat jnen zu geben.

CHAP. XXX.

17. Mais ſi ton cœur ſe deſtourne, & que tu n'obeïſſes *á ces commandemens*, & que tu t'abandoñes à te proſterner deuant d'autres dieux, & à leur ſeruir:

18. Ie vous declare auiourd'hui que pour certain vous perirez, & n'allongerez point vos iours ſur la terre, pour en laquelle entrer, *&* la poſſeder vous paſſez le Iordain.

19. Ie pren auioud'hui en teſmoins les cieux & la terre contre vous, que i'ai mis deuant toi la vie & la mort, la benediction: & la malediction choiſi donc la vie, afin que tu viues, toi & ta poſterité:

20. En aimant l'Eternel ton Dieu, en obeïſſant à ſa voix, & adherant à icelui. Car c'*eſt* lui *qui eſt* ta vie, & la longueur de des iours, afin que tu demeures ſur la terre laquelle l'Eternel a iuré à tes perés, Abraham, Iſaac, & Iacob, de leur donner.

CAP. XXXI.

1. Abiit itaque Moyſes, & locutus eſt omnia verba hæc ad univerſum Iſraël.

2. Et dixit ad eos, Centum viginti annorum ſum hodie, non poſſum ultra egredi & ingredi, præſertim cum & Dominus dixerit mihi, Non tranſibis Iordanem iſtum.

3. Dominus ergo Deus tuus trãſibit ante te. ipſe delebit omnes gentes has in conſpectu tuo, & poſſidebis eas: & Ioſue iſte tranſibit ante te, ſicut locutus eſt Dominus.

4. Facietque Dominus eis: ſicut fecit Sehon & Og regibus Amorrhæorum, & terræ eorum, delebitque eos.

Das XXXI. Capitel.

VND Moſe gieng hin/ vnd redet diſe wort mit dem gantzen Jſrael.

2. Vnd ſprach zu jnen: Jch bin heute hundert vnd zweintzig Jar alt/ Jch kan nicht mehr auß vnd eingehen. Dazu hat der HErr zu mir geſagt: Du ſolt nicht ůber diſen Jordan gehen.

3. Der HERR dein Gott wird ſelber fůr dir hergehen/ Er wird ſelber diſe Vôlcker fůr dir her vertilgen/ daß du ſie einnemeſt/ Joſua der ſoll fůr dir hinůber gehen/ wie der HErr geredt hat.

4. Vnd der HERR wird jnen thun/ wie er gethan hat Sihon vnd Og/ den Kônigen der Amoriter/ vnd jrem Lande/ welche er vertilget hat.

CHAP. XXXI.

1. Puis apres Moyſe s'en alla, & tint ces propos ici à tout Iſraël:

2. Et leur dit Ie *ſuis* auiourd'hui aagé de ſix vingts, ans ie ne pourrai plus aller ne venir: auſſi l'Eternel m'a dit, Tu ne paſſeras point ce Iordain ici.

3 C'eſt l'Eternel ton Dieu qui paſſé deuant toi: icelui exterminera ces nations-la de deuant toi, & tu poſſederas leur païs: Ioſue eſt celui qui doit paſſer deuant toi, comme l'Eternel *en* à parlé,

4. Et l'Eternel leur fera ainſi qu'il a fait à Sihon & à Hog Rois des Amorrheens & a leur païs, leſquels il a extermines.

לא

5 וְיִמְסְרִינּוּן יְיָ קֳדָמֵיכוֹן וְתַעְבְּדוּן לְהוֹן כְּכָל תַּפְקֵידְתָּא דְּפַקֵּידִית יָתְכוֹן׃

6 תְּקוֹפוּ וְעִלַּימוּ לָא תִדְחֲלוּן וְלָא תִתַּבְּרוּן מִן קֳדָמֵיהוֹן אֲרֵי יְיָ אֱלָהָךְ (מֵימְרֵיהּ) דִּמְדַבַּר קֳדָמָךְ לָא יִשְׁבְּקִינָּךְ וְלָא יְרַחֲקִינָּךְ׃

7 וּקְרָא מֹשֶׁה לִיהוֹשֻׁעַ וַאֲמַר לֵיהּ לְעֵינֵי כָל יִשְׂרָאֵל תְּקֵיף וְעַלֵּים אֲרֵי אַתְּ תֵּיעוֹל עִם עַמָּא הָדֵין לְאַרְעָא דְּקַיֵּים יְיָ לַאֲבָהָתְהוֹן לְמִתַּן לְהוֹן וְאַתְּ תַּחְסְנִנַּהּ לְהוֹן׃

8 וַיְיָ הוּא מְדַבַּר קֳדָמָךְ (מֵימְרֵיהּ) יְהֵי בְסַעְדָּךְ לָא יִשְׁבְּקִינָּךְ וְלָא יְרַחֲקִינָּךְ לָא תִדְחַל וְלָא תִתְּבַר׃

9 וּכְתַב מֹשֶׁה יָת אוֹרַיְתָא הָדָא וִיהָבַהּ לְכָהֲנַיָּא בְּנֵי לֵוִי דְּנָטְלִין יָת אֲרוֹן קְיָמָא דַּייָ וּלְכָל סָבֵי יִשְׂרָאֵל׃

10 וּפַקֵּיד מֹשֶׁה יָתְהוֹן לְמֵימַר מִסּוֹף שְׁבַע שְׁנִין בִּזְמַן שַׁתָּא דִשְׁמִטְּתָא בְּחַגָּא דִמְטַלַּיָּא׃

11 בְּמֵיתֵי כָל יִשְׂרָאֵל לְאִתַּחֲזָאָה קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ בְּאַתְרָא דְּיִתְרְעֵי תִּקְרֵי יָת אוֹרַיְתָא הָדָא קֳדָם כָּל יִשְׂרָאֵל וְתַשְׁמְעִינּוּן׃

12 כְּנוֹשׁ יָת עַמָּא גֻּבְרַיָּא וּנְשַׁיָּא וְטַפְלָא וְגִיּוֹרָךְ דִּי בְקִרְוָךְ בְּדִיל דְּיִשְׁמְעוּן וּבְדִיל דְּיֵילְפוּן וְיִדְחֲלוּן קֳדָם יְיָ אֱלָהֲכוֹן וְיִטְּרוּן לְמֶעְבַּד יָת כָּל פִּתְגָמֵי אוֹרַיְתָא הָדָא׃

לא

5 וּנְתָנָם יְהוָה לִפְנֵיכֶם וַעֲשִׂיתֶם לָהֶם כְּכָל־הַמִּצְוָה אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֶתְכֶם׃

6 חִזְקוּ וְאִמְצוּ אַל־תִּירְאוּ וְאַל־תַּעַרְצוּ מִפְּנֵיהֶם כִּי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הוּא הַהֹלֵךְ עִמָּךְ לֹא יַרְפְּךָ וְלֹא יַעַזְבֶךָּ׃

7 וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לִיהוֹשֻׁעַ וַיֹּאמֶר אֵלָיו לְעֵינֵי כָל־יִשְׂרָאֵל חֲזַק וֶאֱמָץ כִּי אַתָּה תָּבוֹא אֶת־הָעָם הַזֶּה אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתָם לָתֵת לָהֶם וְאַתָּה תַּנְחִילֶנָּה אוֹתָם׃

8 וַיהוָה הוּא הַהֹלֵךְ לְפָנֶיךָ הוּא יִהְיֶה עִמָּךְ לֹא יַרְפְּךָ וְלֹא יַעַזְבֶךָּ לֹא תִירָא וְלֹא תֵחָת׃

9 וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת־הַתּוֹרָה הַזֹּאת וַיִּתְּנָהּ אֶל־הַכֹּהֲנִים בְּנֵי לֵוִי הַנֹּשְׂאִים אֶת־אֲרוֹן בְּרִית יְהוָה וְאֶל־כָּל־זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל׃

10 וַיְצַו מֹשֶׁה אוֹתָם לֵאמֹר מִקֵּץ שֶׁבַע שָׁנִים בְּמֹעֵד שְׁנַת הַשְּׁמִטָּה בְּחַג הַסֻּכּוֹת׃

11 בְּבוֹא כָל־יִשְׂרָאֵל לֵרָאוֹת אֶת־פְּנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחָר תִּקְרָא אֶת־הַתּוֹרָה הַזֹּאת נֶגֶד כָּל־יִשְׂרָאֵל בְּאָזְנֵיהֶם׃

12 הַקְהֵל אֶת־הָעָם הָאֲנָשִׁים וְהַנָּשִׁים וְהַטַּף וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ לְמַעַן יִשְׁמְעוּ וּלְמַעַן יִלְמְדוּ וְיָרְאוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְשָׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת׃

λά.

5. Καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος ἐνώπιον ὑμῶν. καὶ ποιήσετε αὐτοῖς, καθότι ἐνετειλάμην ὑμῖν.

6. Ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε, μὴ φοβοῦ, μηδὲ δειλιάζῃς, μηδὲ πτοηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, ὅτι κύριος ὁ θεός σου, οὗτος ὁ προπορευόμενος μεθ' ὑμῶν, οὐ μή σε ἀνῇ, οὐδ' οὐ μή σε ἐγκαταλίπῃ.

7. Καὶ ἐκάλεσε μωϋσῆς ἰησοῦν, καὶ εἶπεν αὐτῷ, ἔναντι παντὸς ἰσραήλ· ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε. σὺ γὰρ εἰσελεύσῃ πρὸ προσώπου τοῦ λαοῦ τούτου, εἰς τὴν γῆν, ἣν ὤμοσε κύριος τοῖς πατράσιν ὑμῶν δοῦναι αὐτοῖς, καὶ σὺ κατακληρονομήσεις αὐτοῖς αὐτήν.

8. Καὶ κύριος ὁ συμπορευόμενος μετὰ σοῦ οὐκ ἀνήσει σε, οὐδ' οὐ μὴ σε ἐγκαταλίπῃ. μὴ φοβοῦ, μηδὲ δειλία.

9. Καὶ ἔγραψε μωϋσῆς πάντα τὰ ῥήματα τοῦ νόμου τούτου εἰς βιβλίον, καὶ ἔδωκε τοῖς ἱερεῦσι τοῖς υἱοῖς λευὶ τοῖς αἴρουσι τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου, καὶ τοῖς πρεσβυτέροις υἱῶν ἰσραήλ.

10. Καὶ ἐνετείλατο μωϋσῆς αὐτοῖς, (ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ) λέγων· μετὰ ἑπτὰ ἔτη ἐν καιρῷ ἐνιαυτοῦ τῆς ἀφέσεως, ἐν ἑορτῇ σκηνοπηγίας.

11. Ἐν τῷ συμπορεύεσθαι πάντα ἰσραὴλ, ὀφθῆναι ἐνώπιον κυρίου τοῦ θεοῦ σου, ἐν τῷ τόπῳ ᾧ ἐκλέξηται κύριος, ἀναγνώσεσθε τὸν νόμον τοῦτον ἔναντι παντὸς ἰσραὴλ εἰς τὰ ὦτα αὐτῶν.

12. Ἐκκλησιάσατε τὸν λαὸν, τοὺς ἄνδρας καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ ἔκγονα, καὶ τὸν προσήλυτόν σου τὸν ἐν ταῖς πόλεσί σου, ἵνα ἀκούσωσι καὶ ἵνα μάθωσι φοβεῖσθαι κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν, καὶ ἀκούσονται, ποιεῖν πάντας τοὺς λόγους τοῦ νόμου τούτου.

CAP. XXXI.

5. Cùm ergo & hos tradiderit vobis, ſimiliter facietis eis ſicut præcepi vobis.

6. Viriliter agite, & confortamini: nolite timere, nec paveatis ad conſpectum eorum: quia Dominus Deus tuus ipſe eſt ductor tuus & non dimittet, nec derelinquet te.

7. Vocauitq; Moyſes Ioſue, & dixit ei coram omni Iſrael, Confortare, & eſto robuſtus: tu enim introduces populum iſtum in Terram quam daturum ſe patribus eorum iuravit Dominus, & tu eam ſorte divides.

8. Et Dominus qui ductor eſt veſter, ipſe erit tecum: non dimittet, nec derelinquet te: noli timere nec paveas:

9. Scripſit itaque Moyſes legem hanc, & tradidit eam ſacerdotibus filiis Levi, qui portabant arcam fœderis Domini, & cunctis ſenioribus Iſraël.

10. Præcepitque eis dicens: Poſt ſeptem annos, anno remiſſionis, in ſolennitate tabernaculorum,

11. Convenientibus cunctis ex Iſraël, ut appareant in conſpectu Domini Dei tui in loco quem elegerit Dominus: leges verba legis huius corā omni Iſraël, audientibus eis,

12. Et in unum omni populo congregato, tam viris quàm mulieribus, parvulis & advenis qui ſunt intrà portas tuas: ut audientes diſcant, & timeāt Dominū Deum veſtrum, & cuſtodiant impleantque omnes ſermones legis huius.

Das XXXI. Capitel.

5. Wenn ſie nun der HERR für euch geben wird / ſo ſolt jhr jhnen thun nach allem Gebot / daß ich euch gebotten habe.

6. Seydt getroſt vnd vnverzagt / förchtet euch nicht / vnd laſt euch nicht für jnen grauen / denn der HErr dein Gott wird ſelber mit dir wandeln / vnd wirdt die hand nicht abthun / noch dich verlaſſen.

7. Vnd Moſe rieff Joſua / vnd ſprach zů jm / für den Augen des gantzen Jſrael: Sey getroſt vnd vnverzagt / denn du wirſt diß Volck ins Land bringen / daß der HERR jhren Vätern geſchworen hat jnen zu geben / vnd du wirſt es vnter ſie außtheilen.

8. Der HErr aber der ſelber für euch her gehet / der wird mit dir ſein / vnd wird die hand nicht abthun noch dich verlaſſen / förchte dich nicht / vnd erſchrick nicht.

9. Vnd Moſe ſchreib diß Geſetz / vnd gabs den Prieſtern / den Kindern Levi / die die Lade des Bunds des HERRn trugen / vnd allen Elteſten Jſrael.

10. Vnd gebot jhnen / vnd ſprach: Ja über ſieben jar / zur zeit des Erlaßjars / am Feſt der Laubhütten.

11. Wenn das gantze Jſrael kommt zu erſcheinen für dem HERRN deinem Gott / an dem ort / den er erwehlen wird / ſoltu diß Geſetz für dem gantzen Jſrael außruffen laſſen / für jhren Ohren.

12. Nemblich / für der verſammlung des Volcks beide der Männer vnd Weiber / Kinder / vnd deines Frembdlings der in deinem Thor iſt / auff daß ſie hören vnd lernen / damit ſie den HErrn jren Gott förchten / vnd halten / daß ſie thun alle Wort diſes Geſetzes.

CHAP. XXXI.

5. Et l'Eternel les liurera deuant vous, & vous leur feres totalement ſelon le cōmandement que ie vous ai commandé.

6. Fortifiez vous donques & vous renforcez, ne craignez point, ne ſoyez ponit, effrayés à cauſe d'eux: car c'eſt l'Eternel ton Dieu qui marche auecques toi il ne te delaiſſera point, ni ne t'abandonnera point.

7. Et Moyſe appela Ioſué, & lui dit en la preſence de tout Iſrael, Fortifie toi, & te renforce: car tu entreras auecques ce peuple ci au païs que l'Eternel a iuré à leurs peres de leur donner, & c'eſt toi qui les en mettras en poſſeſſion.

8. Car l'Eternel *qui* eſt celui qui marche deuant toi, lui-meſme ſera auecques toi: il ne te delaiſſera point, ni ne t'abandonnera point: ne crain donc point, & ne ſois point effraye.

9. Or Moyſe eſcriuit ceſte Loy, & la bailla aux Sacrificateurs, enfans de Leui portans l'Arche de l'alliance de l'Eternel, & à tous les Anciens d'Iſrael.

10. Et Moyſe leur commanda diſant, De ſept en ſept ans, au propre temps de l'an de relaſche, en la feſte des tabernacles.

11. Quand tout Iſrael ſera venu pour comparoir deuant la face de l'Eternel ton Dieu, au lieu qu'il aura choiſi, lors tu liras ceſte Loy ci deuant tout Iſrael, eux l'oyans:

12. Ayant aſſemble le peuple, hommes & femmes, & *leur* meſgnie, & ton eſtranger qui ſera dedans tes portes, à fin qu'ils oyent, & aprenent, & craignent l'Eternel voſtre Dieu, prenét garde à faire toutes les paroles de ceſte Loy ci

לא

13 וּבְנֵיהוֹן דְּלָא יָדְעוּ יִשְׁמְעוּן וְיֵילְפוּן לְמִדְחַל קֳדָם יְיָ אֱלָהֲכוֹן כָּל יוֹמַיָּא דְּאַתּוּן קַיָּמִין עַל אַרְעָא דְּאַתּוּן עָבְרִין יָת יַרְדְּנָא תַּמָּן לְמֵירְתַהּ׃

14 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה הָא קְרִיבוּ יוֹמָךְ לִמְמָת קְרֵי יָת יְהוֹשֻׁעַ וְאִתְעַתַּדוּ בְּמַשְׁכַּן זִימְנָא וא וְאֵיפַקְּדִינֵּיהּ וַאֲזַל מֹשֶׁה וִיהוֹשֻׁעַ וְאִתְעַתַּדוּ בְּמַשְׁכַּן זִמְנָא׃

15 וְאִתְגְּלִי יְיָ בְּמַשְׁכְּנָא בְּעַמּוּדָא דַעֲנָנָא וְקָם עַמּוּדָא דַעֲנָנָא עַל תְּרַע מַשְׁכְּנָא׃

16 וַאֲמַר יְיָ לְמֹשֶׁה הָא אַתְּ שָׁכִיב עִם אֲבָהָתָךְ וִיקוּם עַמָּא הָדֵין וְיִטְעֵי בָּתַר טַעֲוָת עַמְמֵי אַרְעָא דְּהוּא עָלֵל לְתַמָּן בֵּינֵיהוֹן וְיִשְׁבְּקוּן (דַּחַלְתִּי) וְיַשְׁנוּן יָת קְיָמִי דִּגְזָרִית עִמְּהוֹן׃

17 וְיִתְקַף רֻגְזִי בְּהוֹן ב בְּעִדָּנָא הַהוּא וְאַרְחֵקִינּוּן וְאַסַּלֵּק שְׁכִנְתִּי מִנְּהוֹן וִיהוֹן לְמִבַּז וִיעָרְעָן יָתְהוֹן בִּישָׁן סַגִּיאָן וְעָקָן וְיֵימַר בְּעִדָּנָא הַהִיא הֲלָא מִדְּלֵית שְׁכִינַת אֱלָהִי בֵּינִי עָרְעוּנִי בִּישָׁתָא הָאִלֵּין׃

18 וַאֲנָא סַלָּקָא אֲסַלֵּק שְׁכִנְתִּי מִנְּהוֹן בְּעִדָּנָא הַהִיא עַל כָּל בִּישְׁתָא דַּעֲבַד אֲרֵי אִתְפְּנִיאוּ בָּתַר טַעֲוָת עַמְמַיָּא׃

19 וּכְעַן כְּתֻבוּ לְכוֹן יָת תֻּשְׁבַּחְתָּא הָדָא וְאַלְּפַהּ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל שַׁוְיַהּ בְּפ בְּפוּמְהוֹן בְּדִיל דִּתְהֵי קֳדָמַי תֻּשְׁבַּחְתָּא הָדָא לְסָהִיד בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃

לא

13 וּבְנֵיהֶם אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּ יִשְׁמְעוּ וְלָמְדוּ לְיִרְאָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם כָּל־הַיָּמִים אֲשֶׁר אַתֶּם חַיִּים עַל־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אַתֶּם עֹבְרִים אֶת־הַיַּרְדֵּן שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ׃

14 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה הֵן קָרְבוּ יָמֶיךָ לָמוּת קְרָא אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וְהִתְיַצְּבוּ בְּאֹהֶל מוֹעֵד וַאֲצַוֶּנּוּ וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה וִיהוֹשֻׁעַ וַיִּתְיַצְּבוּ בְּאֹהֶל מוֹעֵד׃

15 וַיֵּרָא יְהוָה בָּאֹהֶל בְּעַמּוּד עָנָן וַיַּעֲמֹד עַמּוּד הֶעָנָן עַל־פֶּתַח הָאֹהֶל׃

16 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה הִנְּךָ שֹׁכֵב עִם־אֲבֹתֶיךָ וְקָם הָעָם הַזֶּה וְזָנָה אַחֲרֵי אֱלֹהֵי נֵכַר־הָאָרֶץ אֲשֶׁר הוּא בָא־שָׁמָּה בְּקִרְבּוֹ וַעֲזָבַנִי וְהֵפֵר אֶת־בְּרִיתִי אֲשֶׁר כָּרַתִּי אִתּוֹ׃

17 וְחָרָה אַפִּי בוֹ בַיּוֹם־הַהוּא וַעֲזַבְתִּים וְהִסְתַּרְתִּי פָנַי מֵהֶם וְהָיָה לֶאֱכֹל וּמְצָאֻהוּ רָעוֹת רַבּוֹת וְצָרוֹת וְאָמַר בַּיּוֹם הַהוּא הֲלֹא עַל כִּי־אֵין אֱלֹהַי בְּקִרְבִּי מְצָאוּנִי הָרָעוֹת הָאֵלֶּה׃

18 וְאָנֹכִי הַסְתֵּר אַסְתִּיר פָּנַי בַּיּוֹם הַהוּא עַל כָּל־הָרָעָה אֲשֶׁר עָשָׂה כִּי פָנָה אֶל־אֱלֹהִים אֲחֵרִים׃

19 וְעַתָּה כִּתְבוּ לָכֶם אֶת־הַשִּׁירָה הַזֹּאת וְלַמְּדָהּ אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל שִׂימָהּ בְּפִיהֶם לְמַעַן תִּהְיֶה־לִּי הַשִּׁירָה הַזֹּאת לְעֵד בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃

λα΄.

13. Καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν οἳ οὐκ οἴδασιν, ἀκούσονται καὶ μαθήσονται φοβεῖσθαι κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν πάσας τὰς ἡμέρας, ὅσας αὐτοὶ ζῶσιν ἐπὶ τῆς γῆς, εἰς ἣν ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν ἰορδάνην ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν.

14. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς μωϋσῆν· ἰδοὺ ἠγγίκασιν αἱ ἡμέραι τοῦ θανάτου σου. κάλεσον τὸν ἰησοῦν, καὶ στῆτε ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου. καὶ ἐντελοῦμαι αὐτῷ, καὶ ἐπορεύθη μωϋσῆς καὶ ἰησοῦς εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἔστησαν παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου.

15. Καὶ κατέβη κύριος ἐν στύλῳ νεφέλης, (καὶ ἔστη ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου,) καὶ ἔστη ὁ στῦλος τῆς νεφέλης παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς.

16. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς μωϋσῆν· ἰδοὺ σὺ κοιμᾶσαι μετὰ τῶν πατέρων σου, καὶ ἀναστὰς οὗτος ὁ λαὸς ἐκπορνεύσει ὀπίσω θεῶν ἀλλοτρίων τῆς γῆς, εἰς ἣν οὗτος εἰσπορεύεται ἐκεῖ εἰς αὐτήν, καὶ ἐγκαταλείψουσί με, καὶ διασκεδάσουσι τὴν διαθήκην μου, ἣν διεθέμην αὐτοῖς.

17. Καὶ ὀργισθήσεται θυμῷ αὐτοῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. καὶ καταλείψω αὐτούς, καὶ ἀποστρέψω τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἔσται κατάβρωμα. καὶ εὑρήσουσιν αὐτὸν κακὰ πολλὰ καὶ θλίψεις. καὶ ἐρεῖ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ· διότι οὐκ ἔστι κύριος ὁ θεός μου ἐν ἡμῖν, εὕροσάν με τὰ κακὰ ταῦτα.

18. Ἐγὼ δὲ ἀποστροφῇ ἀποστρέψω τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, διὰ πάσας τὰς κακίας ἃς ἐποίησαν, ὅτι ἐπέστρεψαν ἐπὶ θεοὺς ἀλλοτρίους.

19. Καὶ νῦν γράψατε τὰ ῥήματα τῆς ᾠδῆς ταύτης, καὶ διδάξατε αὐτὴν τοὺς υἱοὺς ἰσραήλ, καὶ ἐμβάλλετε αὐτὴν εἰς τὸ στόμα αὐτῶν, ἵνα γένηταί μοι ἡ ᾠδὴ αὕτη εἰς μαρτύριον ἐν τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ.

CAP. XXXI.

13. Filii quoque eorum qui nunc ignorant: ut audire poſſint, & timeant Dominum Deum ſuum cunctis diebus quibus verſantur in terra ad quam vos Iordane tranſmiſſo pergitis obtinendam.

14. Et ait Dominus ad Moyſen, ecce propè ſunt dies mortis tuæ: voca Ioſue, & ſtate in tabernaculo teſtimonii, ut præcipiam ei. Abierunt ergo Moyſes & Ioſue, & ſteterunt in tabernaculo teſtimonii:

15. Apparuitque Dominus ibi in columna nubis, quæ ſtetit in introitu tabernaculi.

16. Dixitque Dominus ad Moyſen, Ecce tu dormies cum patribus tuis, & populus iſte conſurgens fornicabitur poſt deos alienos in Terra ad quam ingredietur ut habitet in ea: ibi derelinquet me, & irritum faciet fœdus quod pepigi cum eo.

17. Et iraſcetur furor meus contra eum in die illo: & derelinquam eum, & abſcondam faciem meam ab eo, & erit in devorationem: invenient eum omnia mala & afflictiones; ita ut dicat in illo die, Verè quia Deus non eſt mecum, invenerunt me hæc mala.

18. Ego autem abſcondam, & celabo faciem meam in die illo propter omnia mala quæ fecit, quia ſecutus eſt deos alienos.

19. Nunc itaque ſcribite vobis canticum iſtud, & docete filios Iſraël: ut memoriter teneant, & ore decantent, & ſit mihi carmen iſtud pro teſtimonio inter filios Iſraël.

Das XXXI. Capitel.

13. Vnd daß jhre Kinder/ die es nicht wiſſen/ auch hören vnd lernen/ damit ſie den HERRN ewern Gott förchten/ alle ewer lebtage/ die jhr auff dem Lande lebet/ darein jhr gehet über den Jordan einzunemen.

14. Vnd der HErr ſprach zu Moſe: Sihe deine zeit iſt herbey kommen/ daß du ſterbeſt/ Ruffe Joſua/ vnd trettet in die Hütten deß Stiffts/ daß ich jm befelch thue. Moſe gieng hin mit Joſua/ vnd tratten in die Hütten deß Stiffts.

15. Der HERR aber erſchein in der Hütten/ in einer Wolckenſeule/ vnd dieſelb Wolckenſeule ſtund in der Hütten Thür.

16. Vnd der HERr ſprach zu Moſe: Sihe/ du wirſt ſchlaffen mit deinen Vätern/ vnd diß Volck wird auffkommen/ vñ wird frembden Göttern nachhuren deß Lands/ darein ſie kommen/ vnd wird mich verlaſſen/ vñ den Bund fahren laſſen/ den ich mit jhm gemacht habe.

17. So wird mein zorn ergrimmen über ſie zur ſelben zeit/ vnnd werde ſie verlaſſen/ vnd mein Antlitz für jnen verbergen/ daß ſie verzehret werden. Vnd wenn ſie denn viel vnglücks vnd angſtreffen wird/ werden ſie ſagen: Hat mich nicht diß übel alles betretten/ weil mein Gott nicht mit mir iſt?

18. Jch aber werde mein Antlitz verbergen zu der zeit/ vmb alles böſen willen/ das ſie gethan haben/ daß ſie ſich zu andern Göttern gewandt haben.

19. So ſchreibet euch nun diß Lied/ vnd lehret es die Kinder Jſrael/ vnd legets in jhren Mund/ daß mir das Lied ein Zeuge ſey vnter den Kindern Jſrael.

CHAP. XXXI.

13. Et que leurs enfans qui n' en auront eu cognoiſſance, oyent, & apprenent, pour craindre l' Eternel voſtre Dieu tous les iours que vous ſerez viuans ſur la terre, pour laquelle poſſeder vous paſſez le Iordain.

14. Lors l' Eternel dit à Moyſe, Voici, le iour de ta mort eſt prochain: appele Ioſué & vous preſentez au tabernacle d' aſſignation, afin que ie l' inſtruiſe de ſa charge. Moyſe donc & Ioſué allerent, & ſe preſenterent au tabernacle d' aſſignation.

15 Adonc l' Eternel apparut au tabernacle, en la colomne de nuee: & la colomne de nuee s' arreſta ſur l' entree du tabernacle.

16. Et l'Eternel dit à Moyſe, Voici, tu t en vas dormier auec tes peres: & ce peuple ſe leuera, & paillardera *allant* apres les dieux des eſtrangers, qui ſont au païs auquel il va, *pour eſtre* parmi eux: & m' abandonnera, & enfraindra mon alliance que i' ai traittee auecques lui.

17. Et en ce iour la ma colere s' embraſera contre lui, & ie les abandonnerai, & cacherai ma face d' eux, & il ſera expoſé en proye: & pluſieurs maux & angoiſſes le trouuerent: dont il dira en ce iour-la, N'eſt ce pas pource que mon Dieu n'eſt point au milieu de moi, que ces maux ici m' ont ttouué.

18. Mais en ce iour-la ie cacherai du tout ma face, à cauſe de tout le mal qu' il aura fait, d' autant qu' il ſe ſera deſtourné vers d' autres dieux

19 Maintenant donc eſcriuez-vous ce cantique ci & l' enſeignez aux enfans d' Iſrael: mets-le en leur bouche, afin que ce cantique ci me ſerve de teſmoin contre les enfans d' Iſraël.

לא

20 אֲרֵי אַעֲלִינּוּן לְאַרְעָא דְקַיֵּמִית לַאֲבָהָתְהוֹן עָבְדָא חֲלַב וּדְבַשׁ וְיֵיכְלוּן וְיִשְׂבְּעוּן וְיִתְפַּנְּקוּן וְיִתְפְּנוּן בָּתַר טַעֲוַת עַמְמַיָּא וְיִפְלְחוּן לְהוֹן וִירַגְּזוּן קֳדָמַי וִישַׁנּוּן יָת קְיָמִי׃

21 וִיהֵי אֲרֵי יְעָרְעָן יָתְהוֹן בִּישָׁן סַגִּיאָן וְעָקָן וְתָתֵיב תֻּשְׁבַּחְתָּא הָדָא קֳדָמוֹהִי לְסָהִיד אֲרֵי לָא תִתְנְשֵׁי מִפּוּם בְּנֵיהוֹן אֲרֵי גְלֵי קֳדָמַי יִצְרְהוֹן דְּאִנּוּן עָבְדִין יוֹמָא דֵין עַד לָא אַעֵלִנּוּן לְאַרְעָא דְקַיֵּמִית׃

22 וּכְתַב מֹשֶׁה יָת תֻּשְׁבַּחְתָּא הָדָא בְּיוֹמָא הַהוּא וְאַלְּפַהּ יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

23 וּפַקֵּיד יָת יְהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן וַאֲמַר תְּקַף וְעַלַּם אֲרֵי אַתְּ תָּעֵיל יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְאַרְעָא דְקַיֵּמִית לְהוֹן (וּמֵימְרִי) יְהֵי בְּסַעֲדָךְ׃

24 וַהֲוָה כַּד שֵׁיצֵי מֹשֶׁה לְמִכְתַּב יָת פִּתְגָמֵי אוֹרָיְתָא הָדָא עַל סִפְרָא עַד דִּשְׁלִימוּ׃

25 וּפַקֵּיד מֹשֶׁה יָת לֵיוָאֵי נָטְלֵי אֲרוֹן קְיָמָא דַייָ לְמֵימָר׃

26 סַבוּ יָת סִפְרָא דְאוֹרָיְתָא הָדֵין וּתְשַׁוּוֹן יָתֵיהּ בִּסְטַר אֲרוֹן קְיָמָא דַייָ אֱלָהֲכוֹן וִיהֵי תַמָּן בָּךְ לְסָהִיד׃

27 אֲרֵי אֲנָא יָדַעְנָא יָת סָרְבָנוּתָךְ וְיָת קְדָלָךְ קַשְׁיָא הָא עַד דַּאֲנָא קַיָּם עִמְּכוֹן יוֹמָא דֵין מְסָרְבִין הֲוֵיתוּן קֳדָם יְיָ וְאַף אֲרֵי בָתַר דְּאָמוּתִית׃

לא

20 כִּי־אֲבִיאֶנּוּ אֶל־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתִּי לַאֲבֹתָיו זָבַת חָלָב וּדְבַשׁ וְאָכַל וְשָׂבַע וְדָשֵׁן וּפָנָה אֶל־אֱלֹהִים אֲחֵרִים וַעֲבָדוּם וְנִאֲצוּנִי וְהֵפֵר אֶת־בְּרִיתִי׃

21 וְהָיָה כִּי־תִמְצֶאןָ אֹתוֹ רָעוֹת רַבּוֹת וְצָרוֹת וְעָנְתָה הַשִּׁירָה הַזֹּאת לְפָנָיו לְעֵד כִּי לֹא תִשָּׁכַח מִפִּי זַרְעוֹ כִּי יָדַעְתִּי אֶת־יִצְרוֹ אֲשֶׁר הוּא עֹשֶׂה הַיּוֹם בְּטֶרֶם אֲבִיאֶנּוּ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבָּעְתִּי׃

22 וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת־הַשִּׁירָה הַזֹּאת בַּיּוֹם הַהוּא וַיְלַמְּדָהּ אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל׃

23 וַיְצַו אֶת־יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן וַיֹּאמֶר חֲזַק וֶאֱמָץ כִּי אַתָּה תָּבִיא אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתִּי לָהֶם וְאָנֹכִי אֶהְיֶה עִמָּךְ׃

24 וַיְהִי כְּכַלּוֹת מֹשֶׁה לִכְתֹּב אֶת־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה־הַזֹּאת עַל־סֵפֶר עַד תֻּמָּם׃

25 וַיְצַו מֹשֶׁה אֶת־הַלְוִיִּם נֹשְׂאֵי אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה לֵאמֹר׃

26 לָקֹחַ אֵת סֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה וְשַׂמְתֶּם אֹתוֹ מִצַּד אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְהָיָה־שָׁם בְּךָ לְעֵד׃

27 כִּי אָנֹכִי יָדַעְתִּי אֶת־מֶרְיְךָ וְאֶת־עָרְפְּךָ הַקָּשֶׁה הֵן בְּעוֹדֶנִּי חַי עִמָּכֶם הַיּוֹם מַמְרִים הֱיִתֶם עִם־יְהוָה וְאַף כִּי־אַחֲרֵי מוֹתִי׃

λα'.

20. Εἰσάξω γὰρ αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν, ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν αὐτῶν, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι. καὶ φάγονται, καὶ ἐμπλησθέντες κορέσουσι, καὶ ἐπιστραφήσονται ἐπὶ θεοὺς ἀλλοτρίους, καὶ λατρεύσουσιν αὐτοῖς, καὶ παροξυνοῦσί με, καὶ διασκεδάσουσι τὴν διαθήκην μου. (ἣν διεθέμην αὐτοῖς.)

21. Καὶ ἔσται ὅταν εὕρωσιν αὐτὸν κακὰ πολλὰ καὶ θλίψεις, καὶ ἀντικαταστήσεται ἡ ᾠδὴ αὕτη κατὰ πρόσωπον αὐτῶν μαρτυροῦσα· οὐ γὰρ μὴ ἐπιλησθῇ ἀπὸ στόματος αὐτῶν, καὶ ἀπὸ στόματος τοῦ σπέρματος αὐτῶν. ἐγὼ γὰρ οἶδα τὴν πονηρίαν αὐτῶν, ὅσα ποιήσουσιν ὧδε σήμερον, πρὸ τοῦ εἰσαγαγεῖν με αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν, ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν αὐτῶν.

22. Καὶ ἔγραψε μωϋσῆς τὴν ᾠδὴν ταύτην ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, καὶ ἐδίδαξεν αὐτὴν τοὺς υἱοὺς ἰσραήλ.

23 Καὶ ἐνετείλατο μωϋσῆς ἰησοῦ υἱῷ ναυῆ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε, σὺ γὰρ εἰσάξεις τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ εἰς τὴν γῆν ἣν ὤμοσεν αὐτοῖς κύριος, καὶ αὐτὸς ἔσται μετὰ σοῦ.

24. Ἡνίκα δὲ συνετέλεσε μωϋσῆς γράφων πάντας τοὺς λόγους τοῦ νόμου τούτου εἰς βιβλίον ἕως εἰς τέλος.

25. Καὶ ἐνετείλατο τοῖς λευίταις τοῖς αἴρουσι τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου λέγων.

26. Λαβόντες τὸ βιβλίον τοῦ νόμου τούτου θήσετε αὐτὸ ἐκ πλαγίων τῆς κιβωτοῦ τῆς διαθήκης κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, καὶ ἔσται ἐκεῖ ἐν σοὶ εἰς μαρτύριον.

27. Ὅτι ἐγὼ ἐπίσταμαι τὸν ἐρεθισμόν σου. καὶ τὸν τράχηλόν σου τὸν σκληρόν. ἔτι γὰρ ἐμοῦ ζῶντος μεθ' ὑμῶν σήμερον παραπικραίνοντες ἦτε τὰ πρὸς τὸν θεόν, πῶς οὐχὶ καὶ ἔσχατον τοῦ θανάτου μου;

CAP. XXXI.

20. Introducam enim eum in Terram pro qua iuravi patribus eius, lacte & melle manantem. Cumq; comederint, & ſaturati, craſſique fuerint, avertentur ad deos alienos, & ſervient eis detrahentq; mihi, & irritum facient pactum meum.

21. Poſtquam invenerint eum mala multa & afflictiones, reſpondebit ei canticū iſtud pro teſtimonio, quod nulla delebit oblivio ex ore ſeminis tui. Scio enim cogitationes eius quæ facturus ſit hodie, antequam introducam eum in Terrā quam ei pollicitus ſum.

22. Scripſit ergo Moyſes canticum, & docuit filios Iſraël.

23. Præcepitque Dominus Ioſue filio Nun, & ait, Confortare, & eſto robuſtus: tu enim introduces filios Iſraël in Terram quam pollicitus ſum, & ego ero tecum.

24. Poſtquam ergo ſcripſit Moyſes verba legis huius in volumine, atq; complevit,

25. Præcepit Levitis qui portabant arcam fœderis Domini, dicens,

26. Tollite librum iſtum, & ponite eum in latere arcæ fœderis Domini Dei veſtri: ut ſit ibi contra tē in teſtimonium.

27. Ego enim ſcio contentionem tuam, & cervicem tuam duriſſimam. Adhuc viuente me & ingrediente vobiſcum, ſemper contentiosè egiſtis contra Dominum: quanto magis cùm mortuus fuero?

Das XXXI. Capitel.

20. Denn ich will ſie ins Land bringen / daß ich jhren Vätern geſchworen habe/da Milch vnd Honig innen fleuſt. Vnd wenn ſie eſſen/vnd ſatt vnd fett werden / ſo werden ſie ſich wenden zu andern Göttern/vnd jnen dienen / vnd mich leſtern/vnd meinen Bundt fahren laſſen.

21. Vnd wenn ſie denn vil vnglück vnd angſt betretten wird/ſo ſol diß Lied jnen antworten zum zeugniß / denn es ſoll nicht vergeſſen werden auß dem Mund jres Samens. Denn ich weiß jre gedancken/damit ſie ſchon jetzt vmbgehen/ehe ich ſie ins Land bringe / daß ich geſchworen hab.

22. Alſo ſchreib Moſe diß Lied zur ſelbigen zeit/vnd lehret es die Kinder Jſrael.

23. Vnd befahl Joſua dem Sohn Nun/vnd ſprach: Sey getroſt vnd vnverzagt/denn du ſolt die Kinder Jſrael ins Land führen/daß ich jnen geſchworen habe/vnd ich will mit dir ſein.

24. Da nun Moſe die wort diſes Geſetzes gantz außgeſchrieben hatte in ein Buch.

25. Gebot er den Leviten/die die Laden des Zeugniß des HERRN trugen/vnd ſprach:

26. Nemet das Buch diſes Geſetzes vnd legt es in die ſeite der Laden des Bunds des HErrn euers Gottes/daß es daſelbs ein Zeuge ſey wider dich.

27. Denn ich kenne deinen vngehorſam vnd halßſtarrigkeit. Sihe weil ich noch heute mit euch lebe/ſeydt jr vngehorſam geweſt wider den HErrn/Wie viel mehr nach meinem todt.

CHAP. XXXI.

20. Car ie l'introduirai en la terre decoulante de laict & de miel: de la quelle i' ai iuré à ſes peres, & il mangera & ſera raſſaſié, engraiſſé; puis il ſe deſtournera vers d' autres dieux, & ils leur ſeruiront, & m' irriteront par meſpris, enfraindront mon alliance.

21. Et aduiendra quand pluiſieurs maux & angoiſſes les auront trouués, que ce cantique-ci depoſera cōtre eux comme teſmoin: d' autant qu' il ne ſera point oublié de la bouche de leur poſterité. Car ie cognoi leur imagination, & ce qu' ils font deſia auiourd'hui deuāt que ie les introduiſe au païs duquel i' ai iuré.

22. Ainſi Moyſe eſcriuit ce cantique en ce iour-la, & l' enſeigna aux enfans d'Iſrael.

23. Et l'Eternel commanda à Ioſué fils de Nun, diſant, Fortifie-toi, & te renforce, car c' eſt toi qui introduiras les enfans d' Iſrael au pais duquel ie leur ai iuré: & ie ſerai auec toi.

24. Et aduint que quand Moyſe eut acheué d'eſcrire les paroles de ceſte Loy-ci en vn liure, ſans qu'ils s'en faluſt rien:

25. Il commanda aux Leuites portans l' Arche de l'alliance de l'Eternel, diſant,

26. Prenez ce liure ici de la Loy, & le mettez à coſté de l'Arche d'alliance de l' Eternel voſtre Dieu, & il ſera là pour teſmoin contre toi.

27. Car ie cognoi ta rebellion & ton col roide. Voici, moi eſtant encore auiourd hui viuant auecques vous, vous auez eſté rebelles contre l'Eternel, combien donques le ſerez-vous plus apres ma mort?

לא

28 כְּנוֹשׁוּ לְוָתִי יַת כָּל סָבֵי שִׁבְטֵיכוֹן וְסָרְכֵיכוֹן וַאֲמַלֵּיל קֳדָמֵיהוֹן יַת פִּתְגָמַיָּא הָאִלֵּין וְאַסְהֵיד בְּהוֹן יַת שְׁמַיָּא וְיַת אַרְעָא׃

29 אֲרֵי יְדַעְנָא בָּתַר דְּאֵמוּת אֲרֵי חַבָּלָא תְחַבְּלוּן וְתִסְטוּן מִן אוֹרְחָא דְּפַקֵּידִית יָתְכוֹן וּתְעָרַע יָתְכוֹן בִּישְׁתָא בְּסוֹף יוֹמַיָּא אֲרֵי תַעְבְּדוּן דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ לְאַרְגָּזָא קֳדָמוֹהִי בְּעוֹבָדֵי יְדֵיכוֹן׃

30 וּמַלֵּיל מֹשֶׁה קֳדָם כָּל קְהָלָא דְיִשְׂרָאֵל יַת פִּתְגָמֵי תֻשְׁבַּחְתָּא הָדָא עַד דִּשְׁלִימוּ׃

לב

1 אַצִּיתוּ שְׁמַיָּא וַאֲמַלֵּיל וְתִשְׁמַע אַרְעָא מֵימְרֵי פוּמִי׃

2 יִבְסַם כְּמִטְרָא אֻלְפָנִי יִתְקַבַּל כְּטַלָּא מֵימְרִי כְּרוּחֵי מִטְרָא דְּנָשְׁבִין עַל דִּתְאָה וְכִרְסִיסֵי מַלְקוֹשָׁא דְּעַל עִשְׂבָּא׃

3 אֲרֵי בִּשְׁמָא דַּייָ אֲנָא מְצַלֵּי הַבוּ רְבוּתָא קֳדָם אֱלָהָנָא׃

4 תַּקִּיפָא דְּשַׁלְמִין עוֹבָדוֹהִי אֲרֵי כָּל אוֹרְחָתֵיהּ דִּינָא אֱלָהָא מְהֵימְנָא דְּמִן קֳדָמוֹהִי עַוְלָה לָא נָפֵיק מִן קֳדָם זַכַּי וְקַשִּׁיט הוּא׃

5 חַבִּילוּ לְהוֹן וְלָא לֵיהּ בְּנַיָּא דִּפְלַחוּ לְטַעֲוָתָא דָּרָא דְּאַשְׁנִיוּ עוֹבָדוֹהִי הוּא וְאִשְׁתַּנִּיוּ׃

6 הָא קֳדָם יְיָ אַתּוּן גָּמְלִין דָּא עַמָּא דְּקַבִּילוּ אוֹרָיְתָא וְלָא חַכִּימוּ הֲלָא הוּא אֲבוּךְ וְאַתְּ דִּילֵיהּ הוּא עַבְדָךְ וְאַתְקְנָךְ׃

7 אִדְּכַר יוֹמִין דְּמִן עַלְמָא אִסְתַּכַּלוּ בִּשְׁנֵי דָּר וְדָר שְׁאַל לַאֲבוּךְ וִיחַוֵּי לָךְ סָבָךְ וְיֵימְרוּן לָךְ׃

לא

28 הַקְהִילוּ אֵלַי אֶת־כָּל־זִקְנֵי שִׁבְטֵיכֶם וְשֹׁטְרֵיכֶם וַאֲדַבְּרָה בְאָזְנֵיהֶם אֵת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְאָעִידָה בָּם אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ׃

29 כִּי יָדַעְתִּי אַחֲרֵי מוֹתִי כִּי־הַשְׁחֵת תַּשְׁחִתוּן וְסַרְתֶּם מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֶתְכֶם וְקָרָאת אֶתְכֶם הָרָעָה בְּאַחֲרִית הַיָּמִים כִּי־תַעֲשׂוּ אֶת־הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה לְהַכְעִיסוֹ בְּמַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם׃

30 וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה בְּאָזְנֵי כָּל־קְהַל יִשְׂרָאֵל אֶת־דִּבְרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת עַד תֻּמָּם׃

לב

1 הַאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם וַאֲדַבֵּרָה וְתִשְׁמַע הָאָרֶץ אִמְרֵי־פִי׃

2 יַעֲרֹף כַּמָּטָר לִקְחִי תִּזַּל כַּטַּל אִמְרָתִי כִּשְׂעִירִם עֲלֵי־דֶשֶׁא וְכִרְבִיבִים עֲלֵי־עֵשֶׂב׃

3 כִּי שֵׁם יְהוָה אֶקְרָא הָבוּ גֹדֶל לֵאלֹהֵינוּ׃

4 הַצּוּר תָּמִים פָּעֳלוֹ כִּי כָל־דְּרָכָיו מִשְׁפָּט אֵל אֱמוּנָה וְאֵין עָוֶל צַדִּיק וְיָשָׁר הוּא׃

5 שִׁחֵת לוֹ לֹא בָּנָיו מוּמָם דּוֹר עִקֵּשׁ וּפְתַלְתֹּל׃

6 הַלְיְהוָה תִּגְמְלוּ־זֹאת עַם נָבָל וְלֹא חָכָם הֲלוֹא־הוּא אָבִיךָ קָּנֶךָ הוּא עָשְׂךָ וַיְכֹנְנֶךָ׃

7 זְכֹר יְמוֹת עוֹלָם בִּינוּ שְׁנוֹת דֹּר־וָדֹר שְׁאַל אָבִיךָ וְיַגֵּדְךָ זְקֵנֶיךָ וְיֹאמְרוּ לָךְ׃

λα΄.

28. Ἐκκλησιάσατε πρός με τοὺς φυλάρχους ὑμῶν, καὶ τοὺς πρεσβυτέρους ὑμῶν, (καὶ τοὺς κριτὰς ὑμῶν, καὶ τοὺς γραμματοεισαγωγεῖς ὑμῶν,) ἵνα λαλήσω εἰς τὰ ὦτα αὐτῶν πάντας τοὺς λόγους τούτους, καὶ διαμαρτύρομαι αὐτοῖς τόν τε οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.

29. Οἶδα γὰρ ὅτι ἐπ' ἐσχάτῳ τῆς τελευτῆς μου ἀνομίᾳ ἀνομήσετε, καὶ ἐκκλινεῖτε ἐκ τῆς ὁδοῦ ἧς ἐνετειλάμην ὑμῖν, καὶ συναντήσεται ὑμῖν τὰ κακὰ, ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν, ὅτι ποιήσετε τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ, παροργίσαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν ὑμῶν.

30. Καὶ ἐλάλησε Μωϋσῆς εἰς τὰ ὦτα πάσης τῆς ἐκκλησίας Ἰσραὴλ τὰ ῥήματα τῆς ᾠδῆς ταύτης, ἕως εἰς τέλος.

ΚΕΦΑΛ. λβ΄.

1. Πρόσεχε οὐρανὲ καὶ λαλήσω, καὶ ἀκουέτω ἡ γῆ ῥήματα ἐκ στόματός μου.

2. Προσδοκάσθω ὡς ὑετὸς τὸ ἀπόφθεγμά μου, καὶ καταβήτω ὡς δρόσος τὰ ῥήματά μου, ὡσεὶ ὄμβρος ἐπ' ἄγρωστιν, καὶ ὡσεὶ νιφετὸς ἐπὶ χόρτον.

3. Ὅτι ὄνομα κυρίου ἐκάλεσα, δότε μεγαλωσύνην τῷ θεῷ ἡμῶν.

4. Θεὸς, ἀληθινὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ, καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ κρίσεις. θεὸς πιστὸς, καὶ οὐκ ἔστιν ἀδικία ἐν αὐτῷ. δίκαιος καὶ ὅσιος ὁ κύριος.

5. Ἡμάρτοσαν οὐκ αὐτῷ τέκνα μωμητὰ, γενεὰ σκολιὰ καὶ διεστραμμένη.

6. Ταῦτα κυρίῳ ἀνταποδίδοτε; οὕτος λαὸς μωρὸς, καὶ οὐχὶ σοφός. οὐκ αὐτὸς οὗτός σου πατὴρ, ἐκτήσατό σε καὶ ἐποίησέ σε, καὶ ἔπλασέ σε.

7. Μνήσθητε ἡμέρας αἰῶνος, σύνετε δὴ ἔτη γενεᾶς γενεῶν, ἐπερώτησον τὸν πατέρα σου, καὶ ἀναγγελεῖ σοι, τοὺς πρεσβυτέρους σου, καὶ ἐροῦσί σοι.

CAP. XXXI.

28. Congregate ad me omnes maiores natu per tribus veſtras, atque doctores, & loquar audientibus eis ſermones iſtos, & invocabo contra eos cælum & terram.

29. Novi enim quòd poſt mortem meam iniquè agetis, & declinabitis citò de via quam præcepi vobis: & occurrent vobis mala in extremo tempore, quando feceritis malum in conſpectu Domini, ut irritetis eum per opera manuum veſtrarum.

30. Locutus eſt ergo Moyſes audiente univerſo cætu Iſraël verba carminis huius & ad finem uſq; complevit.

Das XXXI. Capitel.

28. So verſamlet nun für mich alle Elteſten euer Stämme vnd euer amptleute/ daß ich diſe Wort für jren Ohren rede/ vnd Himmel vnd Erden wider ſie zu Zeugen neme.

29. Denn ich weiß daß jrs nach meinem tode verderben werdet / vnd auß dem Wege tretten / den ich euch gebotten habe/ ſo wird euch denn vnglück begegnen hernach/ darumb daß jr übel gethan habt für den Augen des HERREN/ daß jhr jhn erzürnet durch euer hende werck.

30. Alſo redet Möſe die Wort diſes Lieds gantz auß für den ohren der gantzen Gemeine Jſrael.

CHAP. XXXI.

28. Faites aſſembler vers moi tous les anciens de vos tribus, & vos prevoſts, & ie dirai ces paroles ici, eux les oyans; & appelerai en teſmoins contre eux les cieux & la terre

29. Car ie ſai qu' apres ma mort vous ne faudrez point à vous corrompre, & vous vous deſtournerez de la voye laquelle ie vous ai commandee, & à la fin mal vous adviendra, d' autant que vous aurez fait ce qui eſt deſplaiſant à l' Eternel, en le deſpitant par l' ouurage de vos mains.

30. Ainſi Moyſe prononca les paroles de ce cantique-ci, ſans qu'ils s'en faluſt rien, toute la congregation d' Iſraël l'oyant.

CAP. XXXII.

1 Audite cæli quæ loquor, audiat terra verba oris mei.

2. Concreſcat in pluviam doctrina mea, fluat ut ros eloquium meum, quaſi imber ſuper herbam, & quaſi ſtillæ ſuper gramina.

3. Quia nomen Domini invocabo: date magnificentiam Deo noſtro.

4. Dei perfecta ſunt opera, & omnes viæ eius iudicia: Deus fidelis, & abſque ulla iniquitate, iuſtus & rectus.

5. Peccaverunt ei & non filii eius in ſordibus, generatio prava atque perverſa.

6. Hæccine reddis Domino popule ſtulte & inſipiens? nunquid non ipſe eſt pater tuus, qui poſſedit te, & fecit, & creavit te?

7. Memento dierum antiquorum, cogita generationes ſingulas: interroga patrem tuum, & annuntiabit tibi maiores tuos, & dicent tibi.

Das XXXII. Capitel.

MErckt auff jr Himel/ ich will reden/ vnd die Erde höre die rede meines Mundes.

2. Meine lere trieffe wie der Regen/ vnd meine rede flieſſe wie der thau. Wie der Regen auff das Graß/ vnd wie die tropffen auff das kraut.

3. Denn ich wil den Namen des HErren preiſen/ gebt vnſerm Gott allein die ehre.

4. Er iſt ein Felß/ ſeine werck ſind vnſtrefflich/ denn alles was er thut das iſt recht. Treu iſt Gott vnd kein böſes an jm/ Gerecht vnd fromm iſt er.

5. Die verkehrete vnd böſe art fellet von jm ab/ ſie ſind ſchandflecken / vnd nicht ſeine Kinder.

6. Danckeſtu alſo dem HERRN deinem Got/ du toll vnd thöricht volck? Jſt er nicht dein Vater/ vnd dein HErr? Jſts nicht er allein / der dich gemacht vnd bereitet hat?

7. Gedenck der vorigen zeit biß daher / vnd betrachte was er gethan hat an den alten Vätern. Frage deinen Vater/ der wirdt dirs verkündigen/ deine Elteſten die werden dirs ſagen.

CHAP. XXXII.

1. *Vous* cieux preſtez l'oreille, & que la terre eſcoute les paroles de ma bouche.

2. Ma doctrine decoulera comme la pluye: ma parole degouttera comme la roſee comme la pluye menue ſur l' herbe poignante, & comme la groſſe pluye ſur l' herbe auancee.

3. D' autant que i' inuoquerai le nom de l'Eternel, donnez grandeur à noſtre Dieu.

4. L'œuure du Rocher *eſt* parfait: car toutes ſes voyes *ſont* iugement; L. *Dieu* Fort *eſt* verité, & ſans iniquité il *eſt* iuſte & droit.

5. Ils ſe ſont corrompus enuers lui; leur tache n' *eſt* point des enfans d' icelui, c' *eſt* vne generation perverſe & reueſche.

6. Et ce ainſi que tu recompenſes l' Eternel, peuple fol & *qui* n' *es* pas ſage? n' *eſt* il pas ton pere, *qui* t'a acquis? icelui t'a fait & t'façonné.

7. Aye ſouuenance du temps iadis, conſiderez les annees de chaque generation: demande à ton pere, & il te *l'* anoncera: *&* a tes anciens; & ils te *le* diront.

לב

8 בְּאַחְסָנוּת עִלָּאָה
עַמְמַיָּא בְּאַפְרָשׁוּתֵיהּ
בְּנֵי אֱנָשָׁא קַיֵּים תְּחוּמֵי
עַמְמַיָּא לְמִנְיַן בְּנֵי י
יִשְׂרָאֵל׃
9 אֲרֵי חוּלָקָא דַיְיָ עַמֵּיהּ
יַעֲקֹב עֲדַב אַחְסַנְתֵּיהּ׃
10 סַפֵּיק צָרְכֵיהוֹן בְּאַרַע
מַדְבְּרָא וּבֵית צַחֲוָנָא
אֲתַר דְּלֵית מַיָּא א
אַשְׁרֵינוּן סְחוֹר סְחוֹר
לִשְׁכִינְתֵּיהּ אַלֵּיפִנּוּן פ
פִּתְגָּמֵי אוֹרַיְתֵיהּ נַטְרִינּוּן
כְּבָבַת עֵינֵיהוֹן׃
11 כְּנִשְׁרָא דִּמְחִישׁ ל
לְקִנֵּיהּ עַל בְּנוֹהִי מִתְחוֹפַף
פָּרֵס גַּדְפּוֹהִי מְקַבְּלְהוֹן
מְנַטֵּלְהוֹן עַל תְּקוֹף א
אֲבָרוֹהִי׃
12 יְיָ בִּלְחוֹדֵיהוֹן עֲתִיד
לְאַשְׁרָיוּתְהוֹן בְּעָלְמָא
דְּהוּא עָתִיד לְאִתְחַדָּתָא
וְלָא יִתְקַיָּם קֳדָמוֹהִי
פֻּלְחַן טַעֲוָן׃
13 אַשְׁרֵינוּן עַל תָּקְפֵי
אַרְעָא אוֹכְלִינּוּן בִּזַּת
סָנְאֵיהוֹן וִיהַב לְהוֹן בִּזַּת
שַׁלִּיטֵי קִרְוִין וְנִכְסֵי יָתְבִין
בְּרַכִּין תַּקִּיפִין׃
14 יְהַב לְהוֹן בִּזַּת מ
מַלְכֵיהוֹן וְשַׁלִּיטֵיהוֹן עִם
עוֹתַר רַבְרְבֵיהוֹן ות
וְתַקִּיפֵיהוֹן עַמָּא ד
דְאַרְעֲהוֹן וְאַחְסַנְתְּהוֹן עִם
בִּזַּת חֵילֵיהוֹן וּמַשְׁרְיָתְהוֹן
וְדַם גִּבָּרֵיהוֹן אִתְּשַׁד כ
כְּמַיָּא׃ 15 וְעַתַּר יִשְׂרָאֵל
וּבְעַט אַצְלַח תְּקוֹף קְנָא
נִכְסִין שְׁבַק פֻּלְחַן אֱלָהָא
דַּעֲבָדֵיהּ וְאַרְגֵּיז קֳדָם
תַּקִּיפָא דְּפָרְקֵיהּ׃
16 אַקְנִיאוּ קֳדָמוֹהִי ב
בְּפֻלְחַן טַעֲוָן בְּתוֹעֵיבָתָא
אַרְגִּיזוּ קֳדָמוֹהִי׃ 17 דַּבַּחוּ
לְשֵׁדִין דְּלֵית בְּהוֹן צְרוֹךְ
דַּחְלָן דְּלָא יְדַעוּנוּן חַדְתָּן
דְּמִקָּרִיב אִתְעֲבִידָא לָא
אִתְעַסַּקוּ בְּהוֹן אֲבָהָתְכוֹן׃
18 דַּחֲלַת תַּקִּיפָא דִּי בְּרָךְ
אִתְנְשֵׁיתָ שְׁבַקְתָּא פֻּלְחַן
אֱלָהָא דַּעְבָדָךְ׃

לב

8 בְּהַנְחֵל עֶלְיוֹן גּוֹיִם בְּהַפְרִידוֹ
בְּנֵי אָדָם יַצֵּב גְּבֻלֹת עַמִּים
לְמִסְפַּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

9 כִּי חֵלֶק יְהוָה עַמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל
נַחֲלָתוֹ׃

10 יִמְצָאֵהוּ בְּאֶרֶץ מִדְבָּר וּבְתֹהוּ
יְלֵל יְשִׁמֹן יְסֹבְבֶנְהוּ יְבוֹנְנֵהוּ
יִצְּרֶנְהוּ כְּאִישׁוֹן עֵינוֹ׃

11 כְּנֶשֶׁר יָעִיר קִנּוֹ עַל־גּוֹזָלָיו
יְרַחֵף יִפְרֹשׂ כְּנָפָיו יִקָּחֵהוּ יִשָּׂאֵהוּ
עַל־אֶבְרָתוֹ׃

12 יְהוָה בָּדָד יַנְחֶנּוּ וְאֵין עִמּוֹ
אֵל נֵכָר׃

13 יַרְכִּבֵהוּ עַל־בָּמֳתֵי אָרֶץ
וַיֹּאכַל תְּנוּבֹת שָׂדָי וַיֵּנִקֵהוּ דְבַשׁ
מִסֶּלַע וְשֶׁמֶן מֵחַלְמִישׁ צוּר׃

14 חֶמְאַת בָּקָר וַחֲלֵב צֹאן עִם־
חֵלֶב כָּרִים וְאֵילִים בְּנֵי־בָשָׁן
וְעַתּוּדִים עִם־חֵלֶב כִּלְיוֹת חִטָּה
וְדַם־עֵנָב תִּשְׁתֶּה־חָמֶר׃

15 וַיִּשְׁמַן יְשֻׁרוּן וַיִּבְעָט שָׁמַנְתָּ
עָבִיתָ כָּשִׂיתָ וַיִּטֹּשׁ אֱלוֹהַ עָשָׂהוּ
וַיְנַבֵּל צוּר יְשֻׁעָתוֹ׃

16 יַקְנִאֻהוּ בְּזָרִים בְּתוֹעֵבֹת
יַכְעִיסֻהוּ׃

17 יִזְבְּחוּ לַשֵּׁדִים לֹא אֱלֹהַּ
אֱלֹהִים לֹא יְדָעוּם חֲדָשִׁים מִקָּרֹב
בָּאוּ לֹא שְׂעָרוּם אֲבֹתֵיכֶם׃

18 צוּר יְלָדְךָ תֶּשִׁי וַתִּשְׁכַּח אֵל
מְחֹלְלֶךָ׃

λβʹ.

8. Ὅτε διεμέριζεν ὁ ὕψιστος ἔθνη, ὡς διέσπειρεν υἱοὺς ἀδάμ, ἔστησεν ὅρια ἐθνῶν κατὰ ἀριθμὸν ἀγγέλων θεοῦ.

9. Καὶ ἐγενήθη μερὶς κυρίου λαὸς αὐτοῦ ἰακὼβ, σχοίνισμα κληρονομίας αὐτοῦ ἰσραήλ.

10. Αὐτάρκησεν αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐν δίψει καύματος, ἐν ἀνύδρῳ. ἐκύκλωσεν αὐτὸν, καὶ ἐπαίδευσεν αὐτὸν, καὶ διεφύλαξεν αὐτὸν, ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ.

11. Ὡς ἀετὸς σκεπάσαι νοσσιὰν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοῖς νεοσσοῖς αὐτοῦ ἐπεπόθησε, διεὶς τὰς πτέρυγας αὐτοῦ, ἐδέξατο αὐτοὺς, καὶ ἀνέλαβεν αὐτοὺς ἐπὶ τῶν μεταφρένων αὐτοῦ.

12. Κύριος μόνος ἦγεν αὐτοὺς, καὶ οὐκ ἦν μετ' αὐτῶν θεὸς ἀλλότριος.

13. Ἀνεβίβασεν αὐτοὺς ἐπὶ τὴν ἰσχὺν τῆς γῆς, ἐψώμισεν αὐτοὺς γεννήματα ἀγρῶν, ἐθήλασαν μέλι ἐκ πέτρας, καὶ ἔλαιον ἐκ στερεᾶς πέτρας.

14. Βούτυρον βοῶν καὶ γάλα προβάτων, μετὰ στέατος ἀρνῶν καὶ κριῶν, υἱῶν ταύρων καὶ τράγων, μετὰ στέατος νεφρῶν πυροῦ. καὶ αἷμα σταφυλῆς ἔπιον οἶνον.

15. Καὶ ἔφαγεν ἰακὼβ καὶ ἐνεπλήσθη, καὶ ἀπελάκτισεν ὁ ἠγαπημένος, ἐλιπάνθη, ἐπαχύνθη, ἐπλατύνθη καὶ ἐγκατέλιπε θεὸν τὸν ποιήσαντα αὐτὸν, καὶ ἀπέστη ἀπὸ θεοῦ σωτῆρος αὐτοῦ.

16. Παρώξυνάν με ἐπ' ἀλλοτρίοις. ἐν βδελύγμασιν αὐτῶν ἐξεπίκρανάν με.

17. Ἔθυσαν δαιμονίοις καὶ οὐ θεῷ, θεοῖς οἷς οὐκ ᾔδεισαν, καινοὶ καὶ πρόσφατοι ἥκασιν, οὓς οὐκ ᾔδεισαν οἱ πατέρες αὐτῶν.

18. Θεὸν τὸν γεννήσαντά σε ἐγκατέλιπες, καὶ ἐπελάθου θεοῦ τοῦ τρέφοντός σε.

CAP. XXXII.

8 Quando dividebat altiſſimus gentes: quando ſeparabat filios Adam, conſtituit terminos populorum iuxta numerum filiorum Iſraél.

9. Pars autem Domini, pôpulus eius: Iacob funiculus hæreditatis eius.

10. Invenit eum in terra deſerta, in loco horroris, & vaſtæ ſolitudinis: circumduxit eũ & docuit: & cuſtodivit quaſi pupillam oculi ſui.

11. Sicut aquila provocans ad volandum pullos ſuos, & ſuper eos volitans, expandit alas ſuas: & aſſumpſit eum, atque portauit in humeris ſuis.

12. Dominus ſolus dux eius fuit: & non erat cum eo Deus alienus.

13. Conſtituit eum ſuper excelſam terram: vt comederet fructus agrorum, vt ſugeret mel de petra, oleũq; de ſaxo duriſſimo:

14. Butyrum de armento, & lac de ovibus cum adipe agnorum, & arietum filiorum Baſan, & hircos cum medulla tritici, & ſanguinẽ vuæ biberet meraciſſimum.

15. Incraſſatus eſt dilectus, & recalcitrauit: incraſſatus, impinguatus, dilatatus, dereliquit Deum factorem ſuum, & receſſit à Deo ſalutari ſuo.

16. Provocaverunt eum in diis alienis, & in abominationibus ad iracundiam concitaverunt.

17. Immolaverunt dæmoniis & non Deo, diis quos ignorabant: noui recenteſq; venerunt, quos non coluerunt patres eorum.

18. Deum qui te genuit dereliquiſti, & oblitus es Domini creatoris tui.

Das XXXII. Capitel.

8. Da der Allerhöheſt die Völcker zertheilet/vnd zerſtrewet der Menſchen kinder. Da ſetzet er die Grentzen der Völcker/nach der zal der kinder Iſrael.

9. Denn deß HERRn theil iſt ſein Volck/Jacob iſt die ſchnur ſeines Erbs.

10. Er fand jhn in der Wüſten/ in der dürren einöde/ da es heulet. Er führet jn vnd gab jm das Geſetz/Er behütet jn wie ſein Augapffel.

11. Wie ein Adeler außführet ſeine Jungen/vñ über jnẽ ſchwebet. Er breittet ſeine fittich auß/ vnd nam jhn/ vnd trug ſie auff ſeinen Flügeln.

12. Der HERR allein leitet jn/vnd war kein frembder Gott mit jm.

13. Er ließ jn hoch herfahren auff Erden/ vnd nehret jn mit den früchten deß Feldes. Vnd ließ jhn Honig ſaugen auß den Felſen/ vnnd öle auß den harten Steinen.

14. Butter von den Kühen/ vñ milch von Schafen/ ſampt dem fetten von den Lämmern. Vnd feiſte Wider vnd Böcke mit fetten Nieren/vnd Weitzen/ vnd trencket jhn mit gutem Draubenblut.

15. Da er aber fett vnnd ſatt ward/ ward er geyl. Er iſt fett vnd dick vnnd ſtarck worden/vnd hat den Gott faren laſſen/ der jn gemacht hat. Er hat den Felß ſeines heyls gering geachtet.

16. Vnd hat jn zu eyfer gereltzet durch frembde. Durch die grewel hat er jn erzürnet.

17. Sie haben den Feldteuffeln geopffert/ vnnd nicht jhrem Gott. Den Göttern die ſie nicht kennetẽ/den newen die vor nicht geweſt ſind/die ewer Väter nicht geehret haben.

18: Deinen Felß/ der dich gezeuget hat/haſt du auß der acht gelaſſen/Vnd haſt vergeſſen GOttes/ der dich gemacht hat.

CHAP. XXXII.

8. Quand le Souuerain partageoit les nations, quãd il ſeparoit les enfans des hommes les vns d' auec les autres, *lors* il eſtablit les bornes des peuples ſelon le nõbre des enfans d' Iſrael.

9. Car la portion de l' Eternel *c' eſt* ſon peuple, & Iacob *eſt* le lot de ſon heritage.

10. Il l' a trouué en vn païs de deſert, & en vn lieu hideux, *où il n' y auoit que* hurlement de deſolation: il l' a pourmené, il lui a donné adreſſe, *&* la gardé comme la prunelle de ſon œil.

11. Cõme l' aigle eſmeut ſa nichee, couue les petis eſtẽd ſes ailes, les acueille *&* les porte ſur ſes ailes:

12. L' Eternel ſeul l' a conduit, & n' y a point eu auecques lui de *Dieu* Fort *qui fuſt* eſtrange.

13. Il l' a fait paſſer à cheual par deſſus les lieux haut eſleues de la terre, dont il a mangé les fruicts des chãps, & lui a fait ſuccer de la roche le miel, & du caillou de rocher l' huile:

14. Le beure des vaches, & le laict des brebis, auecques la graiſſe des agneaux & des moutons nés en Baſçan, & des boucs auecques la fleur du froment, & tu as beu le vin qui eſtoit le ſang de la grappe.

15. Mais le droiturier s' eſt engraiſſé, & a regimbé: (tu t' es fait gras, gros *&* eſpes:) & ſi a quitté Dieu qui l' a fait, & a vilené le Rocher de ſon ſalut.

16. Ils l' ont eſmeu à ialouſie par les *dieux* eſtranges, ils l' ont deſpité par des abominations.

17. Ils ont ſacrifié aux diables *qui* ne *ſont* point Dieu: aux dieux qu' ils n auoyent point cognus, nouueaux, *qui* eſtoyent venus depuis n' agueres, deſquels vos peres n' ont point eu peur

18. Tu as oublie le Rocher *qui* t' a engendré, & as mis en oubli le *Dieu* Fort qui t' a forme.

לב

19 וגלי קדם ייי ותקיף רגזיה מדארגיזו קדמוהי בנין ובנן:

20 ואמר אסליק שכנתי מנהון גלי קדמי מה יהי בסופיהון ארי דרא דאשניו אינון בניא דלית בהון הימנו:

21 אינון אקניאו קדמי בלא דחלן ארגיזו קדמי בפלחן טעון ואנא אקנינון בלא עם בעמא טפשא ארגזנון:

22 ארי קידום תקיף כאישתא נפק מן קדמי ברגז ושיצי עד שאול ארעיתא אסיף ארעא ועללתה ושיצי עד סיפי טוריא:

23 אסיף עליהון בישין מכתשי איגרי בהון:

24 נפיחי כפן ואכילי עוף וכתישי רוחין בישין ושן חיות ברא איגרי בהון עם חמת תניניא דזחלין בעפרא:

25 מברא תתכל חרבא ומתוניא חרגת מותא אף עולימיהון אף עולימתהון ינקיהון עם סביהון:

26 אמרית יחול רגזי עליהון ואשיצינון אבטל מבני אנשא דכרנהון:

27 אלולפון רגזא דסנאה כניש דילמא יתרברבון בעל דבבא דילמא ימרון ידנא תקיפת לנא ולא מן קדם ייי הות כל דא:

28 ארי עם מאבדי עצה אינון ולית בהון סכלתנו:

לב

19 וַיַּרְא יְהוָה וַיִּנְאָץ מִכַּעַס בָּנָיו וּבְנֹתָיו׃

20 וַיֹּאמֶר אַסְתִּירָה פָנַי מֵהֶם אֶרְאֶה מָה אַחֲרִיתָם כִּי דוֹר תַּהְפֻּכֹת הֵמָּה בָּנִים לֹא־אֵמֻן בָּם׃

21 הֵם קִנְאוּנִי בְלֹא־אֵל כִּעֲסוּנִי בְּהַבְלֵיהֶם וַאֲנִי אַקְנִיאֵם בְּלֹא־עָם בְּגוֹי נָבָל אַכְעִיסֵם׃

22 כִּי־אֵשׁ קָדְחָה בְאַפִּי וַתִּיקַד עַד־שְׁאוֹל תַּחְתִּית וַתֹּאכַל אֶרֶץ וִיבֻלָהּ וַתְּלַהֵט מוֹסְדֵי הָרִים׃

23 אַסְפֶּה עָלֵימוֹ רָעוֹת חִצַּי אֲכַלֶּה־בָּם׃

24 מְזֵי רָעָב וּלְחֻמֵי רֶשֶׁף וְקֶטֶב מְרִירִי וְשֶׁן־בְּהֵמוֹת אֲשַׁלַּח־בָּם עִם־חֲמַת זֹחֲלֵי עָפָר׃

25 מִחוּץ תְּשַׁכֶּל־חֶרֶב וּמֵחֲדָרִים אֵימָה גַּם־בָּחוּר גַּם־בְּתוּלָה יוֹנֵק עִם־אִישׁ שֵׂיבָה׃

26 אָמַרְתִּי אַפְאֵיהֶם אַשְׁבִּיתָה מֵאֱנוֹשׁ זִכְרָם׃

27 לוּלֵי כַּעַס אוֹיֵב אָגוּר פֶּן־יְנַכְּרוּ צָרֵימוֹ פֶּן־יֹאמְרוּ יָדֵנוּ רָמָה וְלֹא יְהוָה פָּעַל כָּל־זֹאת׃

28 כִּי־גוֹי אֹבַד עֵצוֹת הֵמָּה וְאֵין בָּהֶם תְּבוּנָה׃

λβʹ.

19. Καὶ εἶδε κύριος καὶ ἐζήλωσε, καὶ παρωξύνθη δι' ὀργὴν υἱῶν αὐτῶν καὶ θυγατέρων.

20. Καὶ εἶπεν· ἀποστρέψω τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν, καὶ δείξω, τί ἔσται αὐτοῖς ἐπ' ἐσχάτων, ὅτι γενεὰ ἐξεστραμμένη ἐστίν, υἱοὶ οἷς οὐκ ἔστι πίστις ἐν αὐτοῖς.

21. Αὐτοὶ παρεζήλωσάν με ἐπ' οὐ θεῷ, παρώργισάν με ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν· κἀγὼ παραζηλώσω αὐτοὺς ἐπ' οὐκ ἔθνει. ἐπὶ ἔθνει ἀσυνέτῳ παροργιῶ αὐτούς.

22. Ὅτι πῦρ ἐκκέκαυται ἐκ τοῦ θυμοῦ μου, καυθήσεται ἕως ᾅδου κατωτάτου, καταφάγεται γῆν καὶ τὰ γενήματα αὐτῆς, φλέξει θεμέλια ὀρέων.

23. Συνάξω εἰς αὐτοὺς κακά, καὶ τὰ βέλη μου συντελέσω εἰς αὐτούς.

24. Τηκόμενοι λιμῷ καὶ βρώσει ὀρνέων, καὶ ὀπισθότονος ἀνίατος, ὀδόντας θηρίων ἐπαποστελῶ εἰς αὐτούς, μετὰ θυμοῦ συρόντων ἐπὶ τῆς γῆς.

25. Ἔξωθεν ἀτεκνώσει αὐτοὺς μάχαιρα, καὶ ἐκ τῶν ταμιείων φόβος, νεανίσκος σὺν παρθένῳ, θηλάζων μετὰ καθεστηκότος πρεσβυτέρου.

26. Εἶπα, διασπερῶ αὐτούς, καταπαύσω δὴ ἐξ ἀνθρώπων τὸ μνημόσυνον αὐτῶν.

27. Εἰ μὴ δι' ὀργὴν ἐχθρῶν, ἵνα μὴ μακροχρονίσωσι, καὶ ἵνα μὴ συνεπιθῶνται οἱ ὑπεναντίοι, μὴ εἴπωσιν, ἡ χεὶρ ἡμῶν ὑψηλή, καὶ οὐχὶ κύριος ἐποίησε ταῦτα πάντα.

28. Ὅτι ἔθνος ἀπολωλεκὸς βουλήν ἐστι, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς ἐπιστήμη.

CAP. XXXII.

19. Vidit Dominus, & ad iracundiam concitatus eſt: quia provocaverunt eum filii ſui & filiæ.

20. Et ait: abſcondã faciem meam ab eis, & conſiderabo noviſſima eorum; generatio enim perverſa eſt, & infideles filii.

21. Ipſi me provocaverunt in eo qui non erat Deus, & irritaverunt in vanitatibus ſuis:& ego provocabo eos in eo qui non eſt populus, & in gente ſtulta irritabo illos.

22. Ignis ſuccenſus eſt in furore meo, & ardebit uſq; ad inferni noviſſima: devorabitque terram cum germine ſuo, & montium fundamenta comburet.

23. Congregabo ſuper eos mala, & ſagittas meas complebo in eis.

24. Conſumentur fame, & devorabunt eos aves morſu amariſſimo: dentes beſtiarum immittam in eos, cum furore trahentium ſuper terram, atque ſerpentium.

25. Foris vaſtabit eos gladius, & intus pavor, iuvenem ſimul ac virginem, lactentem cum homine ſene.

26. Et dixi, Vbinam ſunt? ceſſare faciam ex hominibus memoriam eorum:

27. Sed propter iram inimicorum diſtuli: ne fortè ſuperbirent hoſtes eorum, & dicerent, Manus noſtra excelſa, & non Dominus, fecit hæc omnia.

28. Gens abſque conſilio eſt: & ſine prudentia.

Das XXXII. Capitel.

19. Vnd da es der HERR ſahe/ward er zornig über ſeine Söne vnd Töchter.

20. Vnd er ſprach: Jch will mein Antlitz für jhnen verbergen/ vnd ſehen was jnen zu letzt widerfahren wird/deñ es iſt ein verkehrete art/ es ſind vntreue Kinder.

21. Sie haben mich gereitzt an dem/ daß nicht Gott iſt. Mit jhrer Abgötterey haben ſie mich erzůrnet. Vnd ich wil ſie wider reitzen an dem/das nicht ein Volck iſt/An eim närrichten Volck will ich ſie erzůrnen.

22. Denn das feuer iſt angangen durch meinen zorn/ vnd wird brennen biß in die vnterſten helle. Vnd wirdt verzehren das land mit ſeinem gewechs vnd wird anzůnden die Grůndveſte der Berge.

23. Jch will alles vnglůck über ſie heuffen/Jch will alle meine pfeile in ſie ſchieſſen.

24. Für hunger ſollen ſie verſchmachten/vnd verzehret werden vom Fieber/ vnd jehem todt/Jch will der Thier zäne vnter ſie ſchicken/vnd ſchlangengifft.

25. Außwendig wird ſie das ſchwerdt berauben/vnd inwendig das ſchrecken/ beyde Jünglinge vnd Jungfrauen/die Seuglinge mit dem grawen Mann.

26. Jch will ſagen/wo ſind ſie? Jch werde jr gedechtniß auffheben vnter den Menſchen.

27. Wenn ich nicht den zorn der feinde ſcheuete/daß nicht jre Feinde ſtoltz wůrden/vnd möchten ſagen/ Vnſer macht iſt hoch/vnd der HERR hat nicht ſolches alles gethan.

28. Deñ es iſt ein Volck da kein rath in iſt/vnd iſt kein verſtand: in jhnen.

CHAP. XXXII.

19. Et l'Eternel l'a veu, & a eſté irrité d'autant que ſes fils & ſes filles l'ont prouoqué à courroux.

20. Et a dit, Ie cacherai ma face d'eux, ie verrai quelle *ſera* leur fin: car ils *ſont* vne race peruerſe, enfãs eſquels il n'y *a* nulle aſſeurance.

21. Ils m'ont eſmeu à ialouſie, par ce qui n'eſt point le *Dieu* Fort, & m'ont prouoqué à courroux par leurs vanites: ainſi les eſmouuerai-ie á ialouſie par vn qui n'eſt point peuple: & les prouoquerai à courroux par vne nation folle.

22 Car le feu s'eſt allumé en ma colere, & abruſlé iuſqu'au fonds des plus bas lieux, & a deuoré la terre & le fruict d'icelle, & a embraſé les fõdamens des montagnes.

23. I'employerai ſur eux toute ſorte de maux, & deſcocherai toutes mes fleſches ſur eux.

24. Ils *ſeront* bruſlés de famine, & rongés d'ardeur, & de deſtruction amere: & i'enuoyerai contre eux les dents des beſtes, auecques le venin des ſerpens qui ſe trainent en la pouſſiere.

25. L'eſpee *venant* de hors les priuera les vns des autres, pareillement la frayeur *venant* des cabinets: meſme le ieune homme, meſme la pucelle, l'enfant tettant auecques l'homme chenu.

26. I'euſſe dit, Ie les eſpardrai és coins *de la terre*, & ferai ceſſer leur memoire d'entre les hommes,

27. Si ie ne craignoy l'indignation de l'ennemi, qu'il n'aduinſt que parauenture leurs aduerſaires ſe meſcognuſſent, & que parauenture ils ne diſſent, Noſtre main s'eſt hauſſee, & l'Eternel n'a point fait tout ceci.

28. Car ils *ſont* vne nation qui ſe perd par *ſes* conſeils, & n'*y a* en eux aucune intelligence.

לב׳

29 אִלּוּ חַכִּימוּ אִסְתַּכַּלוּ
בְּדָא סְבַרוּ מָה יְהֵי
בְּסוֹפְהוֹן׃

30 אֵיכְדֵין יִרְדּוֹף חַד א
אַלְפָא וּתְרֵין יְעַרְקוּן
לְרִבּוֹתָא אֱלָהֵין תַּקִּיפְהוֹן
מַסְרִינּוּן וַיהֹוָה אַשׁ
אַשְׁלֵימִנּוּן׃

31 אֲרֵי לָא כְתַקְפָנָא
תֻּקְפְהוֹן וּבַעֲלֵי דְבָבָנָא
הֲווֹ דַיָּנָנָא׃

32 אֲרֵי כְּפוּרְעָנוּת עַמָּא
דִסְדוֹם פֻּרְעָנוּתְהוֹן ול
וְלָקוּתְהוֹן כְּעַם עֲמוֹרָה
מַחָתְהוֹן בִּישִׁין כְּרֵישֵׁי
חִוְיָן וְתַשְׁלוּמַת עוֹבָדֵיהוֹן
כִּמְרָרוּתְהוֹן׃

33 הָא כִמְרָרַת תַּנִּינַיָּא כַּס
פּוּרְעָנוּתְהוֹן וּכְרֵישׁ פִּתְנֵי
חִוְיָן אַכְזְרָאִין׃

34 הֲלָא כָל עוֹבָדֵיהוֹן
גְּלַן קֳדָמַי גְּנִיזִין לְיוֹם
דִּינָא בְּאוֹצְרָי׃

35 קֳדָמַי פּוּרְעָנוּתָא
וַאֲנָא אֲשַׁלֵּם לְעִדָּן דְּיִגְלוֹן
מִן אַרְעֲהוֹן אֲרֵי קָרִיב יוֹם
תַּבְרְהוֹן וּמַבַּע דַּעֲתִיד ל
לְהוֹן׃

36 אֲרֵי יְדִין יְיָ דִּינָא
דְעַמֵּיהּ וּפוּרְעָנוּת עב
עַבְדוֹהִי צַדִּיקַיָּא יִתְפְּרַע
אֲרֵי גְלֵי קֳדָמוֹהִי דִּבְעִדָּן
דְּתִתְקוֹף עֲלֵיהוֹן מָחַת
סָנְאָה יְהוֹן מְטַלְטְלִין
וּשְׁבִיקִין׃

37 וְיֵימַר אָן דַּחַלְתְהוֹן
תַּקִּיפָא דַּהֲווֹ רְחִיצִין בֵּיהּ׃

38 דִּי תְרַב נִכְסָתְהוֹן הֲווֹ
אָכְלִין שָׁתַן חֲמַר נִסְכֵּיהוֹן
יְקוּמוּן כְּעַן וְיִסַּעֲדוּנְכוֹן
יְהוֹן עֲלֵיכוֹן מָגֵן׃

39 חֲזוֹ כְּעַן אֲרֵי אֲנָא
אֲנָא הוּא וְלֵית אֱלָהּ בַּר
מִנִּי אֲנָא מֵמִית וּמְחֵי
מָחֵינָא וְאַף מַסֵּינָא
וְלֵית מִן יְדִי מְשֵׁיזִיב׃

40 אֲרֵי אַתְקֵינִית בִּשְׁמַיָּא
בֵּית שְׁכִנְתִּי וַאֲמַרִית
קַיָּם אֲנָא לְעָלְמִין׃

לב

29 לוּ חָכְמוּ יַשְׂכִּילוּ זֹאת יָבִינוּ
לְאַחֲרִיתָם׃

30 אֵיכָה יִרְדֹּף אֶחָד אֶלֶף וּשְׁנַיִם
יָנִיסוּ רְבָבָה אִם־לֹא כִּי־צוּרָם
מְכָרָם וַיהֹוָה הִסְגִּירָם׃

31 כִּי לֹא כְצוּרֵנוּ צוּרָם וְאֹיְבֵינוּ
פְּלִילִים׃

32 כִּי מִגֶּפֶן סְדֹם גַּפְנָם וּמִשַּׁדְמֹת
עֲמֹרָה עֲנָבֵמוֹ עִנְּבֵי רוֹשׁ אַשְׁכְּלֹת
מְרֹרֹת לָמוֹ׃

33 חֲמַת תַּנִּינִם יֵינָם וְרֹאשׁ
פְּתָנִים אַכְזָר׃

34 הֲלֹא־הוּא כָּמֻס עִמָּדִי
חָתוּם בְּאֹצְרֹתָי׃

35 לִי נָקָם וְשִׁלֵּם לְעֵת תָּמוּט
רַגְלָם כִּי קָרוֹב יוֹם אֵידָם וְחָשׁ
עֲתִדֹת לָמוֹ׃

36 כִּי־יָדִין יְהֹוָה עַמּוֹ וְעַל־
עֲבָדָיו יִתְנֶחָם כִּי יִרְאֶה כִּי־אָזְלַת
יָד וְאֶפֶס עָצוּר וְעָזוּב׃

37 וְאָמַר אֵי אֱלֹהֵימוֹ צוּר
חָסָיוּ בוֹ׃

38 אֲשֶׁר חֵלֶב זְבָחֵימוֹ יֹאכֵלוּ
יִשְׁתּוּ יֵין נְסִיכָם יָקוּמוּ וְיַעְזְרֻכֶם
יְהִי עֲלֵיכֶם סִתְרָה׃

39 רְאוּ עַתָּה כִּי אֲנִי אֲנִי
הוּא וְאֵין אֱלֹהִים עִמָּדִי אֲנִי
אָמִית וַאֲחַיֶּה מָחַצְתִּי וַאֲנִי אֶרְפָּא
וְאֵין מִיָּדִי מַצִּיל׃

40 כִּי־אֶשָּׂא אֶל־שָׁמַיִם יָדִי
וְאָמַרְתִּי חַי אָנֹכִי לְעֹלָם׃

λβ'.

29. Οὐκ ἐφρόνησαν συνιέναι, ταῦτα καταδεξάσθωσαν εἰς τὸν ἐπιόντα χρόνον.

30. Πῶς διώξεται εἷς χιλίους, καὶ δύο μετακινήσουσι μυριάδας; εἰ μὴ ὁ θεὸς ἀπέδοτο αὐτοὺς, καὶ ὁ κύριος παρέδωκεν αὐτούς.

31. Ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ θεὸς ἡμῶν, ὡς οἱ θεοὶ αὐτῶν. οἱ δὲ ἐχθροὶ ἡμῶν ἀνόητοι.

32. Ἐκ γὰρ ἀμπέλου σοδόμων ἡ ἄμπελος αὐτῶν, καὶ ἡ κληματὶς αὐτῶν ἐκ γομόῤῥας. ἡ σταφυλὴ αὐτῶν, σταφυλὴ χολῆς, βότρυς πικρίας αὐτοῖς.

33. Θυμὸς δρακόντων ὁ οἶνος αὐτῶν, καὶ θυμὸς ἀσπίδων ἀνίατος.

34. Οὐκ ἰδοὺ ταῦτα συνῆκται παρ' ἐμοὶ, καὶ ἐσφράγισται ἐν τοῖς θησαυροῖς μου;

35. Ἡμέρᾳ ἐκδικήσεως ἀνταποδώσω, ἐν καιρῷ ὅταν σφαλῇ ὁ ποὺς αὐτῶν, ὅτι ἐγγὺς ἡ ἡμέρα ἀπωλείας αὐτῶν. καὶ πάρεστιν ἕτοιμα ὑμῖν.

36. Ὅτι κρινεῖ κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοῖς δούλοις αὐτοῦ παρακληθήσεται. εἶδε γὰρ αὐτοὺς παραλελυμένους καὶ ἐκλελοιπότας ἐν ἐπαγωγῇ, καὶ παρειμένους.

37. Καὶ εἶπε κύριος· ποῦ εἰσὶν οἱ θεοὶ αὐτῶν, ἐφ' οἷς ἐπεποίθεισαν ἐπ' αὐτοῖς;

38. Ὧν τὸ στέαρ τῶν θυσιῶν αὐτῶν ἠσθίετε, καὶ ἐπίνετε τὸν οἶνον τῶν σπονδῶν αὐτῶν, ἀναστήτωσαν καὶ βοηθησάτωσαν ὑμῖν, καὶ γενηθήτωσαν ὑμῖν σκεπασταί.

39. Ἴδετε ἴδετε ὅτι ἐγώ εἰμι, καὶ οὐκ ἔστι θεὸς πλὴν ἐμοῦ. ἐγὼ ἀποκτενῶ καὶ ζῆν ποιήσω, πατάξω, κἀγὼ ἰάσομαι, καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἐξελεῖται ἐκ τῶν χειρῶν μου.

40. Ὅτι ἀρῶ εἰς τὸν οὐρανὸν τὴν χεῖρά μου, καὶ ὀμοῦμαι τῇ δεξιᾷ μου, καὶ ἐρῶ· ζῶ ἐγὼ εἰς τὸν αἰῶνα.

CAP. XXXII.

29. Vtinam ſaperent, & intelligerent, ac noviſſima providerent.

30. Quomodo perſequebatur unus mille, & duo fugarent decem millia? nònne ideò, quià Deus ſuus vendidit eos, & Dominus concluſit illos?

31. Non enim eſt Deus noſter ut dii eorum: & inimici noſtri ſunt iudices.

32. De vinea Sodomorum, vinea eorum, & de ſuburbanis Gomorrhæ: uva eorum uva fellis & botri amariſſimi.

33. Fel draconum vinum eorum, & venenum aſpidum inſanabile.

34. Nònne hæc condita ſunt apud me, & ſignata in theſauris meis?

35. Mea eſt ultio, & ego retribuam eis in tempore, ut labatur pes eorum: iuxta eſt dies perditionis, & adeſſe feſtinant tempora.

36. Iudicabit Dominus populum ſuum, & in ſervis ſuis miſerebitur: videbit quòd infirmata ſit manus, & clauſi quoque defecerunt, reſiduiquę conſumpti ſunt.

37. Et dicet, Vbi ſunt dii eorum, in quibus habebant fiduciam?

38. De quorum victimis comedebant adipes, & bibebāt vinum libaminū: ſurgant & opitulentur vobis, & in neceſſitate vos protegant.

39. Videte quod ego ſim ſolus, & non ſit alius Deus præter me: ego occidam, & ego vivere faciam: percutiam, & ego ſanabo, & non eſt qui de manu mea poſſit eruere.

40. Levabo ad cælum manum meam, & dicam, vivo ego in æternum.

Das XXXII. Capitel.

29. O daß ſie weiſe weren vnd vernemen ſolchs/ daß ſie verſtünden/ was jhnen hernach begegnen wird.

30. Wie gehets zu/ daß einer wirdt jr tauſent jagen/ vnd zween werden zehen tauſent flüchtig machen. Jſts nicht alſo/ daß ſie jhr Felß verkaufft hat? Vnd der HERR hat ſie übergeben.

31. Denn vnſer Felß iſt nicht wie jrer Felß/ Deß ſind vnſer Feinde ſelbs Richter.

32. Denn jr Weinſtock iſt des Weinſtocks zu Sodom/ vnd von dem Acker Gomorra/ Jre Drauben ſind gall/ ſie haben bittere beere.

33. Jr Wein iſt Trachengifft/ vnd wütiger Otterngall.

34. Jſt ſolchs nicht bey mir verborgen? vnd verſigelt in meinen ſchätzen?

35. Die Rache iſt mein/ ich wil vergelten/ Zu ſeiner zeit ſoll jhr Fuß gleiten/ Denn die zeit jhres vnglücks iſt nahe/ vnd jr künfftiges eilet herzu.

36. Denn der HERR wirdt ſein Volck richten/ vnd über ſeine Knecht wird er ſich erbarmen. Denn er wird anſehen/ daß jre macht dahin iſt/ vnd beide das verſchloſſen vnd verlaſſen weg iſt.

37. Vnd man wird ſagen: Wo ſind jre Gotter? Jr Felß/ darauff ſie traueten?

38. Von welcher Opffer ſie fett aſſen/ vnd trancken den Wein jhres Tranckopffers/ laſt ſie aufſtehen vnd euch helffen/ vnd euch ſchützen.

39. Sehet jr nun/ daß ichs allein bin/ vnd iſt kein GOtt neben mir? Jch kan tödten vnd lebendig machen/ Jch kan ſchlagen vnd kan heylen/ vnd iſt niemand der auß meiner hand errette.

40. Denn ich will meine hand in den Himel heben/ vnd will ſagen: Jch lebe ewiglich.

CHAP. XXXII.

29. O s'ils euſſent eſté ſages, ils euſſent eſté aduiſes en ceci, & euſſent conſideré leur derniere fin!

30. Comment vn en pourſuiuroit-il mille, & deux en mettroyent-ils en fuïte dix mille, ſi ce n'eſtoit que leur Rocher les a vendus, & l'Eternel les a enſerrés?

31. Car leur Rocher n'eſt pas comme noſtre Rocher: & nos ennemis en *ſeront* iuges.

32. Car leur vigne *a eſté prinſe* de la vigne de Sodome, & du terroir de Gomorre, & leurs grappes *ſont* grappes de fiel, ils ont les raiſins amers.

33. Leur vin *eſt* venin de dragon, & fiel cruel d'aſpic.

34. Cela n'eſt-il pas ſerré chez moi & ſcellé en mes threſors?

35. La vengeance m'appartient, & la retribution, au temps que leur pied gliſſera: car le iour de leur calamité eſt pres, & les choſes qui leur deuoient aduenir ſe haſtent.

36. Car l'Eternel fera iuſtice à ſon peuple, & il ſe repentira ſur ſes ſeruiteurs: quand il verra que la force s'en ſera allée, & n'y aura rien de reſte, ni ſerré ni delaiſſé.

37. Et il dira, Où ſont leurs dieux, le Rocher vers lequel ils ſe retiroyent?

38. Des ſacrifices deſquels ils mangeoyent la graiſſe, & beuuoyent le vin de leurs aſperſions: qu'ils ſe levent, & qu'ils vous aident, qu'ils vous ſoyent pour cachette.

39. Regardez maintenant que ce ſuis-ie, ce ſuis-ie moi, & n'*y a* point de dieu auec moy: ie fai mourir, & fai viure: ie naure & ie guairi, & n'*y a* perſonne qui puiſſe deliurer *aucun* de ma main.

40. Car ie leue ma main vers les cieux, & di, Ie *ſuis* vivant eternellement:

לכ

41 אִם עַל חַד תְּרֵין כְּחֵיזוּ בַּרְקָא מִסּוֹף שְׁמַיָּא וְעַד סוֹף שְׁמַיָּא תִּתְגְּלֵי חַרְבִּי וְתִתְקַף בְּדִינָא יְדִי אָתֵיב פֻּרְעֲנוּתָא לְסָנְאַי וּלְבַעֲלֵי דְבָבַי אֲשַׁלֵּם׃

42 אֲרַוֵּי גִּירַי מִדְּמָא וְחַרְבִּי תִּקְטֹל בְּעַמְמַיָּא מִדַּם קְטִילִין וּשְׁבַן לְאַעְדָּאָה כִּתְרִין מֵרֵישׁ סָנְאָה וּבְעֵל דְּבָבָא׃

43 שַׁבַּחוּ עַמְמַיָּא דִּינָא דְּעַמֵּיהּ אֲרֵי פּוּרְעֲנוּת עַבְדוֹהִי צַדִּיקַיָּא מִתְפְּרַע וּפוּרְעֲנוּתָא יָתֵיב לְסָנְאוֹהִי וִיכַפַּר עַל אַרְעֵיהּ וְעַל עַמֵּיהּ׃

44 וַאֲתָא מֹשֶׁה וּמַלֵּיל יָת כָּל פִּתְגָּמֵי תֻּשְׁבַּחְתָּא הָדָא קֳדָם עַמָּא הוּא וְהוֹשֵׁעַ בַּר נוּן׃

45 וְשֵׁיצִי מֹשֶׁה לְמַלָּלָא יָת כָּל פִּתְגָּמַיָּא הָאִלֵּין עִם כָּל יִשְׂרָאֵל׃

46 וַאֲמַר לְהוֹן שַׁוּוּ לִבְּכוֹן לְכָל פִּתְגָּמַיָּא דַּאֲנָא מַסְהֵיד בְּכוֹן יוֹמָא דֵין דְּתְפַקְּדוּנוּן יָת בְּנֵיכוֹן לְמִטַּר לְמֶעְבַּד יָת כָּל פִּתְגָּמֵי אוֹרַיְתָא הָדָא׃

47 אֲרֵי לָא פִּתְגָּם רֵיקָן הוּא מִנְּכוֹן אֲרֵי הוּא חַיֵּיכוֹן וּבְפִתְגָּמָא הָדֵין תּוֹרְכוּן יוֹמִין עַל אַרְעָא דְּאַתּוּן עָבְרִין יָת יַרְדְּנָא לְתַמָּן לְמֵירְתַהּ׃

48 וּמַלֵּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה בִּכְרַן יוֹמָא הָדֵין לְמֵימָר׃

49 סַק לְטוּרָא דַּעֲבָרָאֵי הָדֵין לְטוּרָא דִּנְבוֹ דִּי בְּאַרְעָא דְּמוֹאָב דְּעַל אַפֵּי יְרֵחוֹ וַחֲזֵי יָת אַרְעָא דִּכְנַעַן דַּאֲנָא יָהֵב לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְאַחְסָנָא׃

לב

41 אִם־שַׁנּוֹתִי בְּרַק חַרְבִּי וְתֹאחֵז בְּמִשְׁפָּט יָדִי אָשִׁיב נָקָם לְצָרָי וְלִמְשַׂנְאַי אֲשַׁלֵּם׃

42 אַשְׁכִּיר חִצַּי מִדָּם וְחַרְבִּי תֹּאכַל בָּשָׂר מִדַּם חָלָל וְשִׁבְיָה מֵרֹאשׁ פַּרְעוֹת אוֹיֵב׃

43 הַרְנִינוּ גוֹיִם עַמּוֹ כִּי דַם־עֲבָדָיו יִקּוֹם וְנָקָם יָשִׁיב לְצָרָיו וְכִפֶּר אַדְמָתוֹ עַמּוֹ׃

44 וַיָּבֹא מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר אֶת־כָּל־דִּבְרֵי הַשִּׁירָה־הַזֹּאת בְּאָזְנֵי הָעָם הוּא וְהוֹשֵׁעַ בִּן־נוּן׃

45 וַיְכַל מֹשֶׁה לְדַבֵּר אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל׃

46 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם שִׂימוּ לְבַבְכֶם לְכָל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר אָנֹכִי מֵעִיד בָּכֶם הַיּוֹם אֲשֶׁר תְּצַוֻּם אֶת־בְּנֵיכֶם לִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת׃

47 כִּי לֹא־דָבָר רֵק הוּא מִכֶּם כִּי־הוּא חַיֵּיכֶם וּבַדָּבָר הַזֶּה תַּאֲרִיכוּ יָמִים עַל־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אַתֶּם עֹבְרִים אֶת־הַיַּרְדֵּן שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ׃

48 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה לֵאמֹר׃

49 עֲלֵה אֶל־הַר הָעֲבָרִים הַזֶּה הַר־נְבוֹ אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ מוֹאָב אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי יְרֵחוֹ וּרְאֵה אֶת־אֶרֶץ כְּנַעַן אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לַאֲחֻזָּה׃

λβʹ.

41. Ὅτι παροξυνῶ ὡς ἀστραπὴν τὴν μάχαιράν μου, καὶ ἀνθέξεται κρίματος ἡ χείρ μου, καὶ ἀνταποδώσω δίκην τοῖς ἐχθροῖς, καὶ τοῖς μισοῦσί με ἀνταποδώσω.

42. Μεθύσω τὰ βέλη μου ἀφ' αἵματος, καὶ ἡ μάχαιρά μου φάγεται κρέα, ἀφ' αἵματος τραυματιῶν καὶ αἰχμαλωσίας, ἀπὸ κεφαλῆς ἀρχόντων ἐχθρῶν. (Εὐφράνθητε οὐρανοὶ ἅμα αὐτῷ, καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι θεοῦ.)

43. Εὐφράνθητε ἔθνη μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, (καὶ ἐνισχυσάτωσαν αὐτῷ πάντες υἱοὶ θεοῦ.) ὅτι τὸ αἷμα τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἐκδικεῖται, καὶ ἐκδικήσει, καὶ ἀνταποδώσει δίκην τοῖς ἐχθροῖς αὐτοῦ (καὶ τοῖς μισοῦσιν αὐτὸν ἀνταποδώσει) καὶ ἐκκαθαριεῖ κύριος τὴν γῆν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, (καὶ ἔγραψε μωϋσῆς τὴν ᾠδὴν ταύτην ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἐδίδαξεν αὐτὴν τοὺς υἱοὺς ἰσραήλ.)

44. Καὶ εἰσῆλθε μωϋσῆς (πρὸς τὸν λαόν,) καὶ ἐλάλησε πάντας τοὺς λόγους τοῦ νόμου τούτου εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ, αὐτὸς καὶ ἰησοῦς ὁ τοῦ ναυή.

45. Καὶ συνετέλεσε μωϋσῆς λαλῶν τοὺς λόγους τούτους πάντας παντὶ ἰσραήλ.

46. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· προσέχετε τῇ καρδίᾳ ὑμῶν, ἐπὶ πάντας τοὺς λόγους τούτους οὓς ἐγὼ διαμαρτύρομαι ὑμῖν σήμερον, ἃ ἐντελεῖσθε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν, φυλάσσειν καὶ ποιεῖν πάντας τοὺς λόγους τοῦ νόμου τούτου.

47. Ὅτι οὐχὶ λόγος κενὸς οὗτος ὑμῖν, ὅτι αὕτη ἡ ζωὴ ὑμῶν, καὶ ἕνεκεν τοῦ λόγου τούτου μακροημερεύσετε ἐπὶ τῆς γῆς, εἰς ἣν ὑμεῖς διαβαίνετε τὸν ἰορδάνην ἐκεῖ κληρονομῆσαι αὐτήν.

48. Καὶ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωϋσῆν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, λέγων.

49. Ἀνάβηθι εἰς τὸ ὄρος τὸ ἀβαρεὶμ, ὅ ἐστιν ἐν γῇ μωὰβ κατὰ πρόσωπον ἱεριχώ. καὶ ἴδε τὴν γῆν χαναὰν ἣν ἐγὼ δίδωμι τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ εἰς κατάσχεσιν.

CAP. XXXII.

41. Si acuero ut fulgur gladium meum ; & arripuerit iudicium manus mea: reddam ultionem hoſtibus meis, & his qui oderunt me retribuam.

42. Inebriabo ſagittas meas ſanguine, & gladius meus devorabit carnes, de cruore occiſorum, & de captivitate, nudati inimicorum capitis.

43. Laudate gentes populum eius, quia ſanguinem ſervorum ſuorum ulciſcetur: & vindictam retribuet in hoſtes eorum, & propitius erit terræ populi ſui.

44. Venit ergo Moyſes, & locutus eſt omnia verba cantici huius in auribus populi, ipſe & Ioſue filius Nun.

45. Complevitque omnes ſermones iſtos, loquens ad univerſum Iſrael,

46. Et dixit ad eos: Ponite corda veſtra in omnia verba quæ ego teſtificor vobis hodie: ut mandetis ea filiis veſtris cuſtodire & facere, & implere univerſa quæ ſcripta ſunt legis huius:

47. Quia non in caſſum præcepta ſunt vobis, ſed ut ſinguli in eis viverent: quæ facientes longo perſeveretis tempore in Terra ad quam Iordane tranſmiſſo ingredimini poſſidendam.

48. Locutusq; eſt Dominus ad Moyſen in eadem die, dicens,

49. Aſcende in montem iſtum Abarim (id eſt tranſituum) in montem Nebo qui eſt in Terra Moab contra Iericho: & vide Terram Chanáan, quam ego tradam filiis Iſrael obtinendam.

Das XXXII. Capitel.

41. Weñ ich den blitz meines Schwerts wetzen werde/ vnd meine hand zur ſtraffe greiffen wird/ ſo will ich mich wider rechen an meinen Feinden / vnd denen die mich haſſen/ vergelten.

42. Ich will meine Pfeil mit blut truncken machen / vnd mein Schwert ſoll Fleiſch freſſen/ ůber dem blut der erſchlagenen/ vnd ůber dem Gefengniß/ vnd ůber dem entblo̊ſſeten haupt des Feindes.

43. Jauchtzet alle / die jr ſein Volck ſeydt / Denn er wird das Blut ſeiner Knechte rechen / Vnd wird ſich an ſeinen Feinden rechen / vnd gnedig ſein dem Lande ſeines Volcks.

44. Vnd Moſe kam / vnd redet alle wort diſes Liedes/ fůr den Ohren des Volcks/ er vnd Joſua der Son Nun.

45. Da nnn Moſe ſolches alles außgeredt hatte zum gantzen Iſrael.

46. Sprach er zu jhnen : Nemet zu hertzen alle wort/ die ich euch heute bezeuge/ daß jr euren kindern befelcht/ daß ſie halten vnd thun alle wort diſes Geſetzes.

47. Denn es iſt nicht ein vergeblich wort an euch/ ſondern es iſt euer leben/ vnd ſolch wort wirdt euer leben verlengen auff dem Lande da jr hingehet ůber den Jordan/ daß jrs einnemet.

48. Vnd der HERR redet mit Moſe deſſelben tages/ vnd ſprach:

49. Gehe auff das Gebirge Abarim auff dem Berge Nebo / der da ligt im Moabiter Land / gegen Jericho ůber/ vnd beſihe daß Land Canaan / daß ich den Kindern Iſrael zum eigenthumb geben werde.

CHAP. XXXII.

41. Si i'aguiſe la lame de mon eſpee, & ma main ſaiſit le iugement, ie ferai tourner la vengeance ſur mes aduerſaires, & le rendrai a ceux qui me haïſſent.

42. I'enyurerai mes fleches de ſang, & mon eſpee deuorera la chair, *voire i'eniurerai mes fleches* du ſang des occis, & des captifs, dés le chef, en vengeance d' ennemi.

43. Natiõs, eſiouiſſez-vous *&* ſon peuple: car il vengera le ſang de ſes ſeruiteurs, & fera tourner la vengeance ſur ſes ennemis, & fera expiation de ſa terre *&* de ſon peuple.

44. Moyſe donc vint, & prononca toutes les paroles de ce cantique-la, le peuple l' oyant, lui & Oſee fils de Nun.

45. Et quand Moyſe eut acheué de prononcer toutes ces paroles-la à tout Iſraël

46. Il leur dit, Mettez voſtre cœur à toutes ces paroles, dont ie vous ſomme auiourd'hui d' encharger vos enfans, afin qu'ils prenent garde à faire toutes les paroles de ceſte Loy ci.

47. Car ce n' eſt pas vne parole qui vous ſoit propoſee en vain, ains c' eſt voſtre vie & par ceſte parole vous allongerez vos iours ſur la terre pour laquelle poſſeder vous vous en allez paſſer le Iordain.

48. En ce meſme iour-la l'Eternel parla à Moyſe, diſant,

49. Monte ſur ceſte montagne-ci de Habarim, en la montaigne de Nebò, qui *eſt* au païs de Moab, a l'oppoſite de Ierico ; puis regarde le pais de Canaan, lequel ie donne aux enfans d'Iſrael en poſſeſſion.

לב

50 וּמוּת בְּטוּרָא דְּאַתְּ סָלֵיק לְתַמָּן וְאִתְכְּנֵישׁ ל לְעַמָּךְ כְּמָא דְּמִית אַהֲרֹן אֲחוּךְ בְּהֹר טוּרָא וְיִתְכְּנֵשׁ לְעַמֵּיהּ׃

51 עַל דְּסָרֵיבְתּוּן (בְּמֵימְרִי) בְּגוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמֵי מַצּוּת רְקַם מַדְבְּרָא דְצִן עַל דְּלָא קַדֵּשְׁתּוּן יָתִי בְּגוֹ בְּנֵי יש יִשְׂרָאֵל׃

52 אֲרֵי מִקְּבֵיל תִּחְזֵי יָת אַרְעָא וּלְתַמָּן לָא תֵעוּל לְאַרְעָא דַּאֲנָא יָהֵב לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃

לב

50 וּמֻת בָּהָר אֲשֶׁר אַתָּה עֹלֶה שָׁמָּה וְהֵאָסֵף אֶל־עַמֶּיךָ כַּאֲשֶׁר־מֵת אַהֲרֹן אָחִיךָ בְּהֹר הָהָר וַיֵּאָסֶף אֶל־עַמָּיו׃

51 עַל אֲשֶׁר מְעַלְתֶּם בִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמֵי־מְרִיבַת קָדֵשׁ מִדְבַּר־צִן עַל אֲשֶׁר לֹא־קִדַּשְׁתֶּם אוֹתִי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

52 כִּי מִנֶּגֶד תִּרְאֶה אֶת־הָאָרֶץ וְשָׁמָּה לֹא תָבוֹא אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־אֲנִי נֹתֵן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃

λϐ.

50. Καὶ τελεύτα ἐν τῷ ὄρει εἰς ὃ ἀναβαίνεις ἐκεῖ, καὶ προστέθητι πρὸς τὸν λαόν σου, ὃν τρόπον ἀπέθανεν ἀαρὼν ὁ ἀδελφός σου ἐν ὢρ τῷ ὄρει, καὶ προσετέθη πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ.

51. Διότι ἠπειθήσατε τῷ ῥήματί μου, ἐν τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ, ἐπὶ τοῦ ὕδατος ἀντιλογίας κάδης ἐν τῇ ἐρήμῳ σίν. διότι οὐχ ἡγιάσατέ με ἐν τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ.

52. Ὅτι ἀπέναντι ὄψει τὴν γῆν, καὶ ἐκεῖ οὐκ εἰσελεύσῃ εἰς τὴν γῆν ἣν ἐγὼ δίδωμι τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ.

לג

1 וְדָא בִּרְכְתָא דְּבָרֵיךְ מֹשֶׁה נְבִיָּא דַּייָ יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קֳדָם מוֹתֵיהּ׃

2 וַאֲמַר יְיָ מִסִּינַי אִתְגְּלִי וְזִיהוֹר יְקָרֵיהּ מִשֵּׂעִיר א אִתְחֲזֵי לָנָא אִתְגְּלִי ב בִּגְבוּרְתֵּיהּ עַל טוּרָא דְּפָארָן וְעִימֵּיהּ רִבְוָת קַדִּישִׁין כְּתַב יְמִינֵיהּ מִגּוֹ אִישָׁתָא אוֹרָיְתָא יְהַב לָנָא׃

3 בְּרַם חַבֵּיבִינּוּן לְשִׁבְטַיָּא כָּל קַדִּישׁוֹהִי בֵּית יִשְׂרָאֵל בִּגְבוּרָא אַפֵּיקִינּוּן אפ מִמִּצְרַיִם וְאִנּוּן מְדַבְּרִין תְּחוֹת עֲנָנָךְ נָטְלִין עַל מֵימְרָךְ׃

4 אוֹרָיְתָא יְהַב לָנָא מֹשֶׁה מְסָרַהּ יְרוּתָּא לִכְנִשַׁת יַעֲקֹב׃

5 וַהֲוָה בְיִשְׂרָאֵל מַלְכָּא בְּאִתְכַּנָּשׁוּת רֵישֵׁי עַמָּא כַּחֲדָא שִׁבְטַיָּא דְיִשְׂרָאֵל׃

6 יְחֵי רְאוּבֵן לְחַיֵּי עָלְמָא וּמוֹתָא תִנְיָנָא לָא יְמוּת וִיקַבְּלוּן בְּנוֹהִי אַחְסַנְתְּהוֹן בְּמִנְיָנֵיהוֹן׃

7 וְדָא לִיהוּדָה וַאֲמַר קַבֵּיל יְיָ צְלוֹתֵיהּ דִּיהוּדָה בְּמִפְּקֵיהּ לִקְרָבָא וּלְעַמֵּיהּ ת תְּתִיבִינֵּיהּ לִשְׁלָם יְדוֹהִי יַעְבְּדָן לֵיהּ פּוּרְעָנוּתָא מִסָּנְאוֹהִי וְסָעִיד מִבַּעֲלֵי דְבָבוֹהִי תְּהֵי לֵיהּ׃

לג

1 וְזֹאת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בֵּרַךְ מֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי מוֹתוֹ׃

2 וַיֹּאמַר יְהֹוָה מִסִּינַי בָּא וְזָרַח מִשֵּׂעִיר לָמוֹ הוֹפִיעַ מֵהַר פָּארָן וְאָתָה מֵרִבְבֹת קֹדֶשׁ מִימִינוֹ אֵשׁ דָּת לָמוֹ׃

3 אַף חֹבֵב עַמִּים כָּל־קְדֹשָׁיו בְּיָדֶךָ וְהֵם תֻּכּוּ לְרַגְלֶךָ יִשָּׂא מִדַּבְּרֹתֶיךָ׃

4 תּוֹרָה צִוָּה־לָנוּ מֹשֶׁה מוֹרָשָׁה קְהִלַּת יַעֲקֹב׃

5 וַיְהִי בִישֻׁרוּן מֶלֶךְ בְּהִתְאַסֵּף רָאשֵׁי עָם יַחַד שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל׃

6 יְחִי רְאוּבֵן וְאַל־יָמֹת וִיהִי מְתָיו מִסְפָּר׃

7 וְזֹאת לִיהוּדָה וַיֹּאמַר שְׁמַע יְהֹוָה קוֹל יְהוּדָה וְאֶל־עַמּוֹ תְּבִיאֶנּוּ יָדָיו רָב לוֹ וְעֵזֶר מִצָּרָיו תִּהְיֶה׃

ΚΕΦΑΛ. λγ.

1. Καὶ αὕτη ἡ εὐλογία, ἣν ηὐλόγησε μωϋσῆς ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ τοὺς υἱοὺς ἰσραήλ, πρὸ τῆς τελευτῆς αὐτοῦ.

2. Καὶ εἶπε· κύριος ἐκ σινᾶ ἥκει, καὶ ἐπέφανεν ἐκ σηεὶρ ἡμῖν, καὶ κατέσπευσεν ἐξ ὄρους φαράν, σὺν μυριάσι κάδης. ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ ἄγγελοι, ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ.

3. Καὶ ἐφείσατο τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἡγιασμένοι ὑπὸ τὰς χεῖράς σου. καὶ οὗτοι ὑπὸ σέ εἰσι, καὶ ἐδέξατο ἀπὸ τῶν λόγων αὐτοῦ.

4. Νόμον, ὃν ἐνετείλατο ἡμῖν μωϋσῆς, καὶ κληρονομίαν συναγωγῆς ἰακώβ.

5. Καὶ ἔσται ἐν τῷ ἠγαπημένῳ ἄρχων, συναχθέντων ἀρχόντων λαῶν ἅμα φυλαῖς ἰσραήλ.

6. Ζήτω ῥουβὴν, καὶ μὴ ἀποθανέτω, καὶ (συμεὼν) ἔστω πολὺς ἐν ἀριθμῷ.

7. Καὶ αὕτη ἰούδα. εἰσάκουσον κύριε φωνῆς ἰούδα, καὶ εἰς τὸν λαὸν αὐτοῦ, εἰσέλθοισαν, αἱ χεῖρες αὐτοῦ διακρινοῦσιν αὐτῷ, καὶ βοηθὸς ἐκ τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ ἔσῃ.

CAP. XXXII.

50. Et morere in monte. Quem conſcendens iungêris populis tuis, ſicut mortuus eſt Aaron frater tuus in monte Hor, & appoſitus populis ſuis.

51. Quia prævaricati eſtis contra me in medio filiorum Iſraël ad Aquas contradictionis in Cades deſerti Sin; & non ſanctificaſtis me inter filios Iſraël.

52. E contra videbis Terram, & non ingredieris in eam quam ego dabo filiis Iſrael.

CAP. XXXIII.

1. Hæc eſt benedictio qua benedixit Moyſes homo Dei filiis Iſraël ante mortem ſuam.

2. Et ait, Dominus de Sinai venit, & de Seir ortus eſt nobis: apparuit de monte Pharan, & cum eo ſanctorum millia. In dextera eius ignea lex.

3. Dilexit populos, omnes ſancti in manu illius ſunt: & qui appropinquant pedibus eius, accipient de doctrina illius.

4. Legem præcepit nobis Moyſes, hæreditatem multitudinis Iacob.

5. Erit apud rectiſſimum rex, congregatis principibus populi cum tribubus Iſrael.

6. Vivat Ruben, & non moriatur, & ſit parvus in numero.

7. Hæc eſt Iudæ benedictio, Audi Domine vocem Iudæ, & ad populum ſuum introduc eum: manus eius pugnabunt pro eo, & adiutor illius contra adverſarios eius erit.

Das XXXII. Capitel.

50. Vnd ſtirb auff dem Berg/ wenn du hinauff kommen biſt/vnd verſammle dich zu deinem Volck/ gleich wie dein Bruder Aaron ſtarb auff dem Berge Hor/vnd ſich zu ſeinem Volck verſamlet.

51. Darumb/daß jr euch an mir verſündiget habt vnter den Kindern Jſrael/bey dem Hadderwaſſer zu Kades in der Wüſten Zin/daß jr mich nicht heiligtet vnter den Kindern Jſrael.

52. Denn du ſolt das Land gegen dir ſehen/daß ich den Kindern Jſrael gebe/ Aber du ſolt nicht hinein kommen.

Das XXXIII. Capitel.

DJß iſt der Segen/damit Moſe der Mann Gottes/ die Kinder-Jſrael vor ſeinem Todt ſegenet.

2. Vnd ſprach: Der HERR iſt von Sinai kommen/vnd iſt jhnen auffgangen von Seir/ er iſt herfür gebrochen von dem Berge Paran/ vnd iſt kommen mit vil tauſent heiligen. Jn ſeiner Rechten hand iſt ein feuriges Geſetz an ſie.

3. Wie hat er die Leute ſo lieb/ Alle ſeine Heiligen ſind in deiner hand/ Sie werden ſich ſetzen zu deinen Füſſen/ vnd werden lernen von deinen worten.

4. Moſe hat vns das Geſetz geboten/dem Erbe der gemeine Jacob.

5. Vnd er verwaltet das Ampt eines Königs/vnd hielt zuſam̃en die Häupter des Volcks ſampt den ſtämmen Jſrael.

6. Ruben lebe vnd ſterbe nicht/ vnd ſein Pöbel ſey gering.

7. Diß iſt der Segen Juda. Vnd er ſprach: HERR erhöre die ſtimm Juda/mache jhn zum Regenten in ſeinem Volck/ vnd laß ſeine macht groß werden/ vnd jhm müſſe wider ſeine Feinde geholffen werden.

CHAP. XXXII.

50. Et tu mourras en la montagne à laquelle tu mõtes, & ſeras retirè vers tes peuples, ainſi qu' eſt mort Aaron ton frere en la montagne de Hor, & a eſté retiré vers ſes peuples:

51. D'autant que vous auez forfait contre moi au milieu des enfans d' Iſrael és eaux de l'eſtrif de Kadés au deſert de Tſin: pource que vous ne m' auez point ſanctifié au miliêu des enfans d' Iſrael.

52. Pourtant tu verras vis à vis de toi le païs, mais tu n' y entreras point, aſſauoir au païs que ie donne aux enfans d'Iſrael.

CHAP. XXXIII.

1. Or c' *eſt* ici la benediction de laquelle Moyſe homme de Dieu benit les enfans d'Iſrael deuant ſa mort.

2. Il dit dõques, L'Eternel eſt venu de Sinaï, & leur eſt leué de Sehir: il *leur* a relui de la montagne de Paran, & eſt ſorti d'entre les dix milliers de ſaincts, & de ſa dextre le feu de la Loy *s'*eſt *adreſſé* à eux.

3. Et meſme il aime les peuples, tous les ſaincts d' icelui *ſont* en ta main: & iceux ſe ſont tenus entre tes pieds, *chacun d'eux* prendra de tes paroles.

4. Moyſe nous a commandé la Loy *qui eſt* l'heritage de la congregation de Iacob.

5. Et a eſté roy entre les droits, quand les chefs du peuple ſe ſont aſſemblés, *aſſauoir* les tribus d' Iſrael enſemble;

6. Viue Ruben, & ne meure point encore que ſes hommes ſoyent en petit nombre.

7. Et c' *eſt* ici pour Iuda: & *Moyſe* dit, O Eternel, eſcoute la voix de Iuda, & le fai rentrer vers ſon peuple: que ſes mains lui ſuffiſent, & que tu lui ſois en aide contre ſes ennemis.

לג

8 וּלְלֵוִי אֲמַר תּוּמַיָּא וְאוּרַיָּא אַלְבֵּשְׁתָּא לִגְבַר דְּאִשְׁתְּכַח חֲסִיד קֳדָמָךְ דְּנַסִּיתוֹהִי בְּנִסֵּתָא וַהֲוָה שְׁלִים בְּחַנְתֵּיהּ עַל מֵי מַצּוּתָא וְאִשְׁתְּכַח מְהֵימָן׃

9 דְּעַל אֲבוּהִי וְעַל אִמֵּיהּ לָא רַחִים כַּד חָבוּ מִן דִּינָא וְאַפֵּי אֲחוֹהִי וּבְנוֹהִי לָא נְסַב אֲרֵי נְטַרוּ מַטְּרַת מֵימְרָךְ וּקְיָמָךְ לָא אַשְׁנִיוּ׃

10 כַּשְׁרִין אִלֵּין דְּיַלְּפוּן דִּינָךְ לְיַעֲקֹב וְאוֹרַיְתָךְ לְיִשְׂרָאֵל יְשַׁוּוּן קְטֹרֶת בֻּסְמִין קֳדָמָךְ וּגְמִיר לְרַעֲוָא עַל מַדְבְּחָךְ׃

11 בָּרֵיךְ יְיָ נִכְסוֹהִי וְקֻרְבַּן יְדוֹהִי קַבֵּיל בְּרַעֲוָא תְּבַר חַרְצָא דְּסָנְאוֹהִי וּבַעֲלֵי דְבָבוֹהִי דְּלָא יְקוּמוּן׃

12 לְבִנְיָמִן אֲמַר רְחִימָא דַּייָ יִשְׁרֵי לְרוּחְצָן עֲלוֹהִי יְהֵי מָגֵין עֲלוֹהִי כָּל יוֹמַיָּא וּבְאַרְעֵיהּ תִּשְׁרֵי שְׁכִינְתָּא׃

13 וּלְיוֹסֵף אֲמַר מְבָרְכָא מִן קֳדָם יְיָ אַרְעֵיהּ עָבְדָא מַגְדְּנִין מִטַּלָּא דִּשְׁמַיָּא מִלְּעֵילָא וּמִמַּבּוּעֵי עֵינָוַת תְּהוֹמִין דְּנָגְדִין מִמַּעֲמַקֵּי אַרְעָא׃

14 וַעֲבְדָא מַגְדְּנִין עֲלַלָן מִבּוּל שִׁמְשָׁא וַעֲבְדָא מַגְדְּנִין מֵרֵישׁ יְרַח בִּירַח׃

15 וּמֵרֵישׁ טוּרַיָּא בֻּכְּרַיָּא וּמִטּוּב רָמָן דְּלָא פָּסְקָן׃

16 וּמִטּוּב אֲרַע וּמְלָאָהּ רַעֲוָא לֵיהּ דִּשְׁכִנְתֵּיהּ בִּשְׁמַיָּא וְעַל מֹשֶׁה אִתְגְּלִי בְּאַסָּנָא יֶיתְיָן כָּל אִלֵּין לְרֵישָׁא דְּיוֹסֵף וּלְגַבְרָא פְּרִישָׁא דַּאֲחוֹהִי׃

לג

8 וּלְלֵוִי אָמַר תֻּמֶּיךָ וְאוּרֶיךָ לְאִישׁ חֲסִידֶךָ אֲשֶׁר נִסִּיתוֹ בְּמַסָּה תְּרִיבֵהוּ עַל־מֵי מְרִיבָה׃

9 הָאֹמֵר לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ לֹא רְאִיתִיו וְאֶת־אֶחָיו לֹא הִכִּיר וְאֶת־בָּנָו לֹא יָדָע כִּי שָׁמְרוּ אִמְרָתֶךָ וּבְרִיתְךָ יִנְצֹרוּ׃

10 יוֹרוּ מִשְׁפָּטֶיךָ לְיַעֲקֹב וְתוֹרָתְךָ לְיִשְׂרָאֵל יָשִׂימוּ קְטוֹרָה בְּאַפֶּךָ וְכָלִיל עַל־מִזְבְּחֶךָ׃

11 בָּרֵךְ יְהוָה חֵילוֹ וּפֹעַל יָדָיו תִּרְצֶה מְחַץ מָתְנַיִם קָמָיו וּמְשַׂנְאָיו מִן־יְקוּמוּן׃

12 לְבִנְיָמִן אָמַר יְדִיד יְהוָה יִשְׁכֹּן לָבֶטַח עָלָיו חֹפֵף עָלָיו כָּל־הַיּוֹם וּבֵין כְּתֵפָיו שָׁכֵן׃

13 וּלְיוֹסֵף אָמַר מְבֹרֶכֶת יְהוָה אַרְצוֹ מִמֶּגֶד שָׁמַיִם מִטָּל וּמִתְּהוֹם רֹבֶצֶת תָּחַת׃

14 וּמִמֶּגֶד תְּבוּאֹת שָׁמֶשׁ וּמִמֶּגֶד גֶּרֶשׁ יְרָחִים׃

15 וּמֵרֹאשׁ הַרְרֵי־קֶדֶם וּמִמֶּגֶד גִּבְעוֹת עוֹלָם׃

16 וּמִמֶּגֶד אֶרֶץ וּמְלֹאָהּ וּרְצוֹן שֹׁכְנִי סְנֶה תָּבוֹאתָה לְרֹאשׁ יוֹסֵף וּלְקָדְקֹד נְזִיר אֶחָיו׃

λγʹ.

8. Καὶ τῷ λευὶ εἶπε· δότε λευὶ δήλους αὐτοῦ, καὶ ἀλήθειαν αὐτοῦ τῷ ἀνδρὶ τῷ ὁσίῳ, ὃν ἐπείρασαν αὐτὸν ἐν πείρᾳ, ἐλοιδόρησαν αὐτὸν ἐφ᾽ ὕδατος ἀντιλογίας.

9. Ὁ λέγων τῷ πατρὶ αὐτοῦ καὶ τῇ μητρὶ αὐτοῦ, οὐχ ἑώρακά σε, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ οὐκ ἐπέγνω, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ οὐκ ἔγνω· ἐφύλαξε τὰ λόγιά σου, καὶ τὴν διαθήκην σου διετήρησε.

10. Δηλώσουσι τὰ δικαιώματά σου τῷ ἰακώβ, καὶ τὸν νόμον σου τῷ ἰσραὴλ, ἐπιθήσουσι θυμίαμα ἐν ὀργῇ σου διαπαντὸς ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου σου.

11. Εὐλόγησον κύριε τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ, καὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ δέξαι, πάταξον ὀσφὺν ἐπανεστηκότων ἐχθρῶν αὐτοῦ, καὶ οἱ μισοῦντες αὐτὸν μὴ ἀναστήτωσαν.

12. Καὶ τῷ βενιαμὶν εἶπεν, ἠγαπημένος ὑπὸ κυρίου, πεποιθὼς κατασκηνώσει, καὶ ὁ θεὸς σκιάζει ἐπ᾽ αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέρας, καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ὤμων αὐτοῦ κατέπαυσε.

13. Καὶ τῷ ἰωσὴφ εἶπεν· ἀπ᾽ εὐλογίας κυρίου ἡ γῆ αὐτοῦ, ἀπὸ ὡρῶν οὐρανοῦ καὶ δρόσου καὶ ἀπὸ ἀβύσσων πηγῶν κάτωθεν.

14. Καὶ καθ᾽ ὥραν γεννημάτων ἡλίου τροπῶν, καὶ ἀπὸ συνόδων μηνῶν.

15. Καὶ ἀπὸ κορυφῆς ὀρέων ἀρχῆς, καὶ ἀπὸ κορυφῆς βουνῶν ἀενάων.

16. Καὶ καθ᾽ ὥραν γῆς πληρώσεως, καὶ τὰ δεκτὰ τῷ ὀφθέντι ἐν τῇ βάτῳ, ἔλθοισαν ἐπὶ κεφαλὴν ἰωσὴφ, καὶ ἐπὶ κορυφῆς δοξασθεὶς ἐν ἀδελφοῖς.

CAP. XXXIII.

8. Levi quoque ait, Perfectio tua, & doctrina tua viro ſancto tuo, quem probaſti in tentatione, & iudicaſti ad Aquas-contradictionis.

9. Qui dixit patri ſuo, & matri ſuæ, Neſcio vos: & fratribus ſuis, ignoro illos: & neſcierunt filios ſuos. Hi cuſtodierunt eloquium tuum, & pactum tuum ſervaverunt.

10. Iudicia tua, ô Iacob, & legem tuam ô Iſraël: ponent thymiama in furore tuo, & holocauſtum ſuper altare tuum.

11. Benedic Domine fortitudini eius, & opera manuum illius ſuſcipe. Percute dorſa inimicorum eius: & qui oderunt eum non conſurgant.

12. Et Ben-iamin ait, Amantiſſimus Domini habitabit confidenter in eo: quaſi in thalamo tota die morabitur, & inter humeros illius requieſcet.

13. Ioſeph quoque ait, De benedictione Domini terra eius, de pomis cæli, & rore, atque abyſſo ſubiacente.

14. De pomis fructuum ſolis ac lunæ

15. De vertice antiquorum montium, de pomis collium æternorum.

16. Et de frugibus terræ, & de plenitudine eius. Benedictio illius qui apparuit in Rubo, veniat ſuper caput Ioſeph, & ſuper verticem Nazaræi inter fratres ſuos.

Das XXXIII. Capitel.

8. Vnnd zu Levi ſprach er: Dein Recht vnd dein Liecht bleib bey deinem heiligen Mann/ den du verſuchet haſt zu Maſſa/ da jr haddertet am Haderwaſſer.

9. Wer zu ſeinem Vatter vnd zu ſeiner Mutter ſpricht: Ich ſehe jhn nicht/ vnnd zu ſeinem Bruder/ ich kenne jhn nicht/ vnd zu ſeinem Sohn/ Ich weiß nicht/ die halten deine Rede vnd bewaren deinen Bund.

10. Die werden Jacob deine Rechte lehren/ vnnd den Iſrael dein Geſetze. Die werden Reuchwerck für deine Naſen legen/ vnnd gantze Opffer auff deinen Altar.

11. HERR ſegene ſein vermügen/ vnnd laß dir gefallen die Werck ſeiner hende/ Zuſchlage den rücken dere/ die ſich wider jhn aufflehnen/ vnd dere die jhn haſſen/ daß ſie nicht auffkommen.

12. Vnnd zu BenJamin ſprach er: Das liebliche deß HERRN wird ſicher wohnen/ allezeit wird er über jhm halten/ vnd wird zwiſchen ſeinen ſchuldern wohnen.

13. Vnnd zu Joſeph ſprach er: Sein Land ligt im Segen deß HERRN/ Da ſind edle früchte vom Himel/ vom Thaw/ vnd von der Tieffen die hunden ligt.

14. Da ſind edle frücht von der Sonnen/ vnnd edle reiffe früchte der Monden.

15. Vnnd von den hohen Bergen gegen Morgen/ vnd von den Hügeln für vnd für.

16. Vnd edlen früchten von der Erden/ vnnd was drinnen iſt. Die gnade deß der in dem Buſch wohnete/ komme auff das Haupt Joſeph/ vnnd auff den ſcheitel deß Naſir vnter ſeinen Brüdern.

CHAP. XXXIII.

8. Il dit auſſi touchant Leui, Tes Tummims & tes Vrims *ſont* à l' homme qui eſt ton bien-aime lequel tu as eſprouue en Maſſa: & auec lequel tu as eſtriue aux eaux de Meriba.

9. *C'eſt lui* qui dit de ſon pere & de ſa mere, Ie ne l'ai point veu: & qui n' a point recognu ſes freres; & n' a non plus cognu ſes enfans: car ils ont garde tes paroles, & garderont ton alliance.

10. Ils enſeigneront tes iugemens à Iacob, & ta Loy à Iſrael: ils mettront le parfum en tes narines, & tout ſacrifice qui ſe conſume entierement au feu ſur ton autel.

11 O Eternel, beni ſes bandes, & que l' œuure de ſes mains te ſoit agreable: tranſperce les reins à ceux qui s'eſleuent cõtre lui, & à ceux qui le haiſſent, ſi toſt qu'ils ſe ſeront eſleues.

12. Il dit touchant Ben-iamin, L'aime de l'Eternel habitera ſeuremẽt auec lui: il le couurira tout le iour, & ſe tiendra entre les eſpaules d'icelui.

13. Item, il dit touchant Ioſeph, Son pais eſt benit de l' Eternel de ce qui eſt le plus exquis aux cieux, de la roſee, & de l'abyſme giſant en bas:

14. Et de ce qui eſt le plus exquis entre les choſes que fait produire le ſoleil, & de ce qui eſt le plus exquis ẽtre les choſes que fait produire la lune:

15. Et du coupeau des montagnes ancienes, & de ce qui eſt le plus exquis des coſtaux d eternite.

16. Et de ce qui eſt le plus exquis de la terre, & de l' abondance d'icelle. & de la bienvuiellance de celui qui ſe tenoit au buiſſon, laquelle viene ſur la teſte de Ioſeph, & ſur le ſommet du chef du Nazarien d'entre ſes freres.

לג

17 בְּכוֹר שׁוֹרוֹ הָדָר לוֹ וְקַרְנֵי רְאֵם קַרְנָיו בָּהֶם עַמִּים יְנַגַּח יַחְדָּו אַפְסֵי־אָרֶץ וְהֵם רִבְבוֹת אֶפְרַיִם וְהֵם אַלְפֵי מְנַשֶּׁה׃

18 וְלִזְבוּלֻן אָמַר שְׂמַח זְבוּלֻן בְּצֵאתֶךָ וְיִשָּׂשכָר בְּאֹהָלֶיךָ׃

19 עַמִּים הַר־יִקְרָאוּ שָׁם יִזְבְּחוּ זִבְחֵי־צֶדֶק כִּי שֶׁפַע יַמִּים יִינָקוּ וּשְׂפֻנֵי טְמוּנֵי חוֹל׃

20 וּלְגָד אָמַר בָּרוּךְ מַרְחִיב גָּד כְּלָבִיא שָׁכֵן וְטָרַף זְרוֹעַ אַף־קָדְקֹד׃

21 וַיַּרְא רֵאשִׁית לוֹ כִּי־שָׁם חֶלְקַת מְחֹקֵק סָפוּן וַיֵּתֵא רָאשֵׁי עָם צִדְקַת יְהוָה עָשָׂה וּמִשְׁפָּטָיו עִם־יִשְׂרָאֵל׃

22 וּלְדָן אָמַר דָּן גּוּר אַרְיֵה יְזַנֵּק מִן־הַבָּשָׁן׃

23 וּלְנַפְתָּלִי אָמַר נַפְתָּלִי שְׂבַע רָצוֹן וּמָלֵא בִּרְכַּת יְהוָה יָם וְדָרוֹם יְרָשָׁה׃

24 וּלְאָשֵׁר אָמַר בָּרוּךְ מִבָּנִים אָשֵׁר יְהִי רְצוּי אֶחָיו וְטֹבֵל בַּשֶּׁמֶן רַגְלוֹ׃

25 בַּרְזֶל וּנְחֹשֶׁת מִנְעָלֶךָ וּכְיָמֶיךָ דָּבְאֶךָ׃

26 אֵין כָּאֵל יְשֻׁרוּן רֹכֵב שָׁמַיִם בְּעֶזְרֶךָ וּבְגַאֲוָתוֹ שְׁחָקִים׃

27 מְעֹנָה אֱלֹהֵי קֶדֶם וּמִתַּחַת זְרֹעֹת עוֹלָם וַיְגָרֶשׁ מִפָּנֶיךָ אוֹיֵב וַיֹּאמֶר הַשְׁמֵד׃

לג

17 רַבָּא דִבְנוֹהִי זִיוָא לֵיהּ וּגְבוּרָן דְאִתְעֲבִידָא לֵיהּ מִן קֳדָם תְּקָפָא וְרוּמָא דִילֵיהּ בִּגְבוּרְתֵיהּ עַמְמַיָּא יְקַטֵּל כַּחֲדָא עַד סְיָפֵי אַרְעָא וְאִינּוּן רִבְוָתָא דְבֵית אֶפְרַיִם וְאִינּוּן אַלְפַיָּא דְבֵית מְנַשֶּׁה׃

18 וְלִזְבוּלוּן אֲמַר חֲדִי זְבוּלֻן בְּמִפְּקָךְ לְאַגָּחָא קְרָבָא עַל בַּעֲלֵי דְבָבָךְ וְיִשָּׂשכָר בְּמַהֲכָךְ לְמֶעְבַּד זִמְנֵי מוֹעֲדַיָּא בִּירוּשְׁלֶם׃

19 שִׁבְטַיָּא דְיִשְׂרָאֵל לְטוּר בֵּית מַקְדְּשָׁא יִתְכַּנְּשׁוּן תַּמָּן יִכְסוּן נִכְסַת קֻדְשׁ׳ לְרַעֲוָא אֲרֵי נִכְסֵי עַמְמַיָּא יֵיכְלוּן וְסִימָן דְמִטַּמְּרָן בְּחָלָא יִתְגַּלְיָן לְהוֹן׃

20 וּלְגָד אֲמַר בְּרִיךְ דְיַפְתֵּי לְגָד כְּלֵיתָא שָׁרֵי וְיִקַטֵּל שִׁלְטוֹנִין עִם מַלְכִין׃

21 וְאִתְקַבַּל בְּקַדְמֵיתָא דִילֵיהּ אֲרֵי תַמָּן בְּאַחְסַנְתֵּיהּ מֹשֶׁה סָפְרָא רַבָּא דְיִשְׂרָאֵל קְבִיר וְהוּא נָפֵיק וְעָאל בְּרֵישׁ עַמָּא זַכְוָן קֳדָם יְיָ עֲבַד וְדִינוֹהִי עִם יִשְׂרָאֵל׃

22 וּלְדָן אֲמַר דָּן תַּקִּיף כְּגוּר אַרְיָוָן אַרְעֵיהּ שַׁתְיָא מִנַּחְלַיָּא דְנָגְדִין מִן מַתְנָן׃

23 וּלְנַפְתָּלִי אֲמַר נַפְתָּלִי שְׂבַע רַעֲוָא וּמְלֵי בִּרְכָן מִן קֳדָם יְיָ מַעֲרַב יַם גִּינּוֹסַר וְדָרוֹמָא יֵירָת׃

24 וּלְאָשֵׁר אֲמַר בְּרִיךְ מִבִּרְכַּת בְּנַיָּא אָשֵׁר יְהֵי רַעֲוָא לַאֲחוֹהִי וְיִתְרַבֵּי בְּתַפְנוּקֵי מַלְכִין׃

25 תַּקִּיף כְּפַרְזְלָא וּכְנְחָשָׁא מוֹתְבָךְ וּכְיוֹמֵי עוּלֵימוּתָךְ תָּקְפָךְ׃

26 לֵית אֱלָהָא כֶּאֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל דִשְׁכִינְתֵּיהּ בִּשְׁמַיָּא בְּסַעֲדָךְ וְתָקְפֵיהּ בִּשְׁמֵי שְׁמַיָּא׃

27 מְדוֹר אֱלָהָךְ דְמִלְקַדְמִין (וּבְמֵימְרֵיהּ) אִתְעֲבֵד עָלְמָא וְתָרֵיךְ מִן קֳדָמָךְ סָנְאָה וַאֲמַר שֵׁיצִי׃

λγ΄.

17. Πρωτότοκος ταύρου τὸ κάλλος αὐτοῦ, κέρατα μονοκέρωτος τὰ κέρατα αὐτοῦ, ἐν αὐτοῖς ἔθνη κερατιεῖ ἅμα, ἕως ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς, αὗται μυριάδες ἐφραὶμ, καὶ αὗται χιλιάδες μανασσῆ.

18. Καὶ τῷ ζαβουλὼν εἶπεν. εὐφράνθητι ζαβουλὼν ἐν ἐξοδίᾳ σου, καὶ ἰσάχαρ ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτοῦ.

19. Ἔθνη (ἐξολοθρεύσουσι, καὶ) ἐπικαλέσεσθε ἐκεῖ, καὶ θύσετε ἐκεῖ θυσίαν δικαιοσύνης, ὅτι πλοῦτος θαλάσσης θηλάσει σε, καὶ ἐμπόρια ἀπὸ ἐθνῶν παράλιον κατοικούντων.

20. Καὶ τῷ γὰδ εἶπεν· εὐλογημένος ἐμπλατύνων γάδ, ὡς λέων ἀνεπαύσατο, συντρίψας βραχίονα καὶ ἄρχοντα.

21. Καὶ εἶδεν ἀπαρχὴν αὐτοῦ, ὅτι ἐκεῖ ἐμερίσθη γῆ ἀρχόντων συνηγμένον ἅμα ἀρχηγοῖς λαῶν. δικαιοσύνην κύριος ἐποίησε, καὶ κρίσιν αὐτοῦ μετὰ ἰσραήλ.

22. Καὶ τῷ δὰν εἶπεν· δὰν σκύμνος λέοντος, καὶ ἐκπηδήσεται ἐκ τοῦ βασάν.

23. Καὶ τῷ νεφθαλεὶμ εἶπε. νεφθαλεὶμ πλησμονὴ δεκτῶν, καὶ ἐμπλησθήτω εὐλογίας παρὰ κυρίου, θάλασσαν καὶ λίβα κληρονομήσει.

24. Καὶ τῷ ἀσὴρ εἶπεν· εὐλογημένος ἀπὸ τέκνων ἀσὴρ, καὶ ἔσται δεκτὸς τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ· βάψει ἐν ἐλαίῳ τὸν πόδα αὐτοῦ.

25. Σίδηρος καὶ χαλκὸς τὸ ὑπόδημα αὐτοῦ ἔσται, καὶ ὡς αἱ ἡμέραι σου ἡ ἰσχύς σου.

26. Οὐκ ἔστιν ὥσπερ ὁ θεὸς τοῦ ἠγαπημένου, ὁ ἐπιβαίνων ἐπὶ τὸν οὐρανὸν, βοηθός σου, καὶ ὁ μεγαλοπρεπὴς τοῦ στερεώματος.

27 Καὶ σκεπάσει σε θεοῦ ἀρχῆς, καὶ ὑπὸ ἰσχὺν βραχιόνων ἀενάων, καὶ ἐκβαλεῖ ἀπὸ προσώπου σου ἐχθρὸν, λέγων, ἀπόλοιο.

CAP. XXXIII.

17. Quaſi primogeniti tauri pulchritudo eius, cornua rhinocerotis cornua illius: in ipſis ventilabit Gẽtes uſq; ad terminos terræ, hæ ſunt multitudines Ephraim, & hæc millia Manaſſe.

18. Et Zabulon ait, Lætare Zabulō in exitu tuo, & Iſſachar in tabernaculis tuis.

19. Populos vocabunt ad montem: ibi immolabunt victimas iuſtitiæ. Quia inundationem maris quaſi lac ſugent, & theſauros abſconditos arenarum.

20. Et Gad ait, benedictus in latitudine Gad: quaſi leo requievit, cepitque brachium & verticem.

21. Et vidit principatum ſuum, quod in parte ſua doctor eſſet repoſitus: qui fuit cum principibus populi, & fecit iuſtitias Domini, & iudicium ſuum cum Iſraël.

22. Dan quoque ait, Dan catulus leonis, fluet largiter de Baſan.

23. Et Nephthali dixit, Naphthali abundantia perfruetur, & plenus erit benedictionibus Domini: mare & meridiem poſſidebit.

24. Aſer quoq; ait, Benedictus in filiis Aſer, ſit placens fratribus ſuis, & tingat in oleo pedem ſuum.

25. Ferrum & æs calceamentum eius. Sicut dies iuventutis tuæ, ita & ſenectus tua.

26. Non eſt Deus alius ut Deus rectiſſimi: aſcenſor cæli auxiliator tuus. Magnificentia eius diſcurrunt nubes.

27. Habitaculum eius ſurſum, & ſubter brachia ſempiterna: eiiciet à facie tua inimicum, dicetque, Conterere.

Das XXXIII. Capitel.

17. Seine Herrligkeit iſt wie ein erſtgeborner Ochſe/ vnd ſeine Hörner ſind wie Einhörners hörner/ Mit denſelben wird er die Völcker ſtoſſen zu hauff/ biß an deß Landes ende. Das ſind die tauſend Ephraim/ vnnd die tauſend Manaſſe.

18. Vnd zu Sebulon ſprach er: Sebulon frewe dich deines Außzugs. Aber Iſaſchar frewe dich deiner Hütten.

19. Sie werden die Völcker auff den Berg ruffen/ vnd daſelbs opffern Opffer der Gerechtigkeit. Denn ſie werden die menge deß Meers ſaugen// vnd die verſenckte Schätz im Sande.

20. Vnd zu Gad ſprach er: Gad ſey geſegnet der Raummacher/ Er ligt wie ein Löw/ vnd raubet den arm vnnd die ſcheitel.

21. Vnd er ſahe/ daß jhm ein Haupt gegeben war/ ein Lehrer der verborgen iſt/ welcher kam mit den Oberſten deß Volcks/ vnnd verſchafft die Gerechtigkeit deß HERRN/ vnd ſeine Rechte an Iſrael.

22. Vnnd zu Dan ſprach er: Dan ein junger Löwe/ er wird flieſſen von Baſan.

23. Vnnd zu Naphthali ſprach er: Naphthali wird genug haben/ was er begert/ vñ wird vol Segens deß HErrn ſein/ gegen Abend vnnd Mittag wird ſein Beſitz ſein.

24. Vnd zu Aſſer ſprach er? Aſſer ſey geſegnet mit Sönen/ er ſey angenem ſeinen Brůdern/ vnd tuncke ſeinen Fuß in öle.

25. Eiſen vnd Ertz ſey an ſeinen Schuhen/ Dein alter ſey wie deine jugend.

26. Es iſt kein Gott/ als der GOtt deß Gerechten/ der im Himel ſitzt/ der ſey deine hůlffe/ vnd deß Herrligkeit in Wolcken iſt.

27. Das iſt die Wohnung Gottes von anfang/ vñ vnter den armen ewiglich. Vnnd er wird für dir her deinen feind außtreiben/ vnd ſagen: Sey vertilget.

CHAP. XXXII.

17. Sa beauté eſt comme d'vn premier-né de ſes taureaux, & ſes cornes comme les cornes d'vne licorne: il heurtera auec icelles les peuples tout enſemble iuſques aux bouts de la terre. Ce *ſont* les dix milliers d'Ephraïm, & ce *ſont* les milliers de Manaſſé.

18. Item, il dit touchant ZABVLON, eſiouï-toi, Zabulon, en ta ſortie: & toi Iſſacar, en tes tabernacles.

19. Ils appeleront les peuples en la montagne, là ils ſacrifieront ſacrifices de iuſtice: car ils ſucceront l'abondance de la mer, & les choſes les plus cachees au ſablon.

20. Item, il dit touchant GAD, Benit *ſoit* celui qui fait eſlargir Gad: il habite comme vn vieil lion, & deſchire bras & teſte.

21. Il a regardé le commencement du païs pour ſoi d'autant que l'eſtoit la portion cachee du Legiſlateur: & eſt venu auecques les principaux du peuple: *&* a fait la iuſtice de l'Eternel, & ſes iugemens auec Iſrael.

22. Item, il dit touchant DAN, Dan *eſt* vn faon de lion' il ſautera de Baſçan

23. Item, il dit touchant NEPHTHALI Nephthali *eſt* raſſaſié de bienvueillance, & rempli de la benediction de l'Eternel poſſede l'Occident & le Midi.

24. Item, il dit touchant ASCER, Aſçer *ſera* benit en enfans· qu'il ſoit le bienvoulu de ſes freres: meſme il trempe ſō pied en l'huile.

25. Ta fermeture *ſera* fer & airain, & ta force *ſera* ſelon tes iours.

26. O droit, il n'y en a point qui ſoit ſemblable au *Dieu* Fort, qui cheuauche ſur les cieux pour ton aide, & ſur les nues en ſa hauteſſe.

27. C'*eſt* vne retraite que le Dieu *qui eſt* de tout temps & *d'eſtre* ſous les bras eternels: car il a dechaſſé de deuant toi tes ennemis, & a dit Extermine.

לג

28 וּשְׁרָא יִשְׂרָאֵל לְרוּחְצָן בִּלְחוֹדוֹהִי כְּעֵין בִּרְכְתָא דְּבָרְכִינּוּן יַעֲקֹב אֲבוּהוֹן בְּאַרַע עָבְדָא עִיבוּר וַחֲמַר אַף שְׁמַיָּא דְּעִלָּוֵיהוֹן יַשְׁמְשׁוּנּוּן בְּטַלָּא׃

26 טוּבָךְ יִשְׂרָאֵל לֵית דִּכְוָתָךְ עַמָּא דְּפִרְקָנֵיהּ מִן קֳדָם יְיָ תְּקוֹף סַעֲדָךְ וּדְמִן קֳדָמוֹהִי נִצְחָן גב גְּבוּרְתָךְ וְיִתְכַּדְּבוּן סָנְאָךְ לָךְ וְאַתְּ עַל פְּרִיקַת צַוְּארֵי מַלְכֵיהוֹן תִּדְרוֹךְ׃

לד

1 וּסְלֵיק מֹשֶׁה מִמֵּישְׁרַיָּא דְּמוֹאָב לְטוּרָא דִּנְבוֹ רֵישׁ רָמָתָא דְּעַל אַפֵּי יְרֵחוֹ וְאַחְזְיֵיהּ יְיָ יָת כָּל אַרְעָא יָת גִּלְעָד עַד דָּן׃

2 וְיָת כָּל נַפְתָּלִי וְיָת אֲרַע אֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה וְיָת כָּל אֲרַע יְהוּדָה עַד יַמָּא מַעַרְבָאָה׃

3 וְיָת דָּרוֹמָא וְיָת מֵישְׁרָא בִּקְעַת יְרֵחוֹ קַרְתָּא דְּדִקְלַיָּא עַד צוֹעַר׃

4 וַאֲמַר יְיָ לֵיהּ דָּא אַרְעָא דְּקַיֵּימִית לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב לְמֵימַר לִבְנָךְ אֶתְּנִנַּהּ אַחְזֵיתָךְ בְּעֵינָךְ וְתַמָּן לָא תֶעְבַּר׃

5 וּמִית תַּמָּן מֹשֶׁה עַבְדָּא דַּייָ בְּאַרְעָא דְּמוֹאָב עַל (מֵימְרָא) דַּייָ׃

6 וּקְבַר יָתֵיהּ בְּחֵילְתָא בְּאַרְעָא דְּמוֹאָב לָקֳבֵל בֵּית פְּעוֹר וְלָא יְדַע אֱנָשׁ יָת קְבוּרְתֵיהּ עַד יוֹמָא הָדֵין׃

7 וּמֹשֶׁה בַּר מְאָה וְעֶשְׂרִין שְׁנִין כַּד מִית לָא כְהַת עֵינֵיהּ וְלָא שְׁנָא זִיו יְקָרָא דְּאַפּוֹהִי׃

8 וּבְכוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יָת מֹשֶׁה בְּמֵישְׁרַיָּא דְּמוֹאָב תְּלָתִין יוֹמִין וּשְׁלִימוּ יוֹמֵי בְּכִיתָא אֶבְלֵיהּ דְּמֹשֶׁה׃

לג

28 וַיִּשְׁכֹּן יִשְׂרָאֵל בֶּטַח בָּדָד עֵין יַעֲקֹב אֶל־אֶרֶץ דָּגָן וְתִירוֹשׁ אַף־שָׁמָיו יַעַרְפוּ־טָל׃

29 אַשְׁרֶיךָ יִשְׂרָאֵל מִי כָמוֹךָ עַם נוֹשַׁע בַּיהוָה מָגֵן עֶזְרֶךָ וַאֲשֶׁר־חֶרֶב גַּאֲוָתֶךָ וְיִכָּחֲשׁוּ אֹיְבֶיךָ לָךְ וְאַתָּה עַל־בָּמוֹתֵימוֹ תִדְרֹךְ׃

לד

1 וַיַּעַל מֹשֶׁה מֵעַרְבֹת מוֹאָב אֶל־הַר נְבוֹ רֹאשׁ הַפִּסְגָּה אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי יְרֵחוֹ וַיַּרְאֵהוּ יְהוָה אֶת־כָּל־הָאָרֶץ אֶת־הַגִּלְעָד עַד־דָּן׃

2 וְאֵת כָּל־נַפְתָּלִי וְאֶת־אֶרֶץ אֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה וְאֵת כָּל־אֶרֶץ יְהוּדָה עַד הַיָּם הָאַחֲרוֹן׃

3 וְאֶת־הַנֶּגֶב וְאֶת־הַכִּכָּר בִּקְעַת יְרֵחוֹ עִיר הַתְּמָרִים עַד־צֹעַר׃

4 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו זֹאת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב לֵאמֹר לְזַרְעֲךָ אֶתְּנֶנָּה הֶרְאִיתִיךָ בְּעֵינֶיךָ וְשָׁמָּה לֹא תַעֲבֹר׃

5 וַיָּמָת שָׁם מֹשֶׁה עֶבֶד־יְהוָה בְּאֶרֶץ מוֹאָב עַל־פִּי יְהוָה׃

6 וַיִּקְבֹּר אֹתוֹ בַגַּי בְּאֶרֶץ מוֹאָב מוּל בֵּית פְּעוֹר וְלֹא־יָדַע אִישׁ אֶת־קְבֻרָתוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃

7 וּמֹשֶׁה בֶּן־מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה בְּמֹתוֹ לֹא־כָהֲתָה עֵינוֹ וְלֹא־נָס לֵחֹה׃

8 וַיִּבְכּוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־מֹשֶׁה בְּעַרְבֹת מוֹאָב שְׁלֹשִׁים יוֹם וַיִּתְּמוּ יְמֵי בְכִי אֵבֶל מֹשֶׁה׃

λγʹ.

28. Καὶ κατασκηνώσει ἰσραὴλ μόνος πεποιθὼς, ἐπὶ γῆς ἰακὼβ, ἐπὶ σίτου καὶ οἴνου, καὶ ὁ οὐρανὸς αὐτῷ συννεφὴς δρόσῳ.

29. Μακάριος σὺ ἰσραήλ. τίς ὅμοιός σοι, λαὸς σωζόμενος ὑπὸ κυρίου; ὑπερασπιεῖ ὁ βοηθός σου, καὶ ἡ μάχαιρα καύχημά σου, καὶ ψεύσονταί σε οἱ ἐχθροί σου, καὶ σὺ ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτῶν ἐπιβήσῃ.

ΚΕΦΑΛ. λδʹ.

1. Καὶ ἀνέβη μωϋσῆς ἀπὸ ἀραβὼθ μωὰβ, ἐπὶ τὸ ὄρος μωὰβ ἐπὶ κορυφὴν φασγά, ἥ ἐστι κατὰ πρόσωπον ἱεριχώ. καὶ ἔδειξεν αὐτῷ κύριος πᾶσαν τὴν γῆν γαλαὰδ ἕως δάν.

2. Καὶ πᾶσαν τὴν γῆν νεφθαλὶ, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἐφραὶμ καὶ μανασσῆ, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἰούδα ἕως τῆς θαλάσσης τῆς ἐσχάτης.

3. Καὶ τὴν ἔρημον, καὶ τὰ περίχωρα ἱεριχὼ, πόλιν φοινίκων ἕως σηγώρ.

4. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς μωϋσῆν· αὕτη ἡ γῆ ἣν ὤμοσα τῷ ἀβραὰμ καὶ ἰσαὰκ καὶ ἰακὼβ, λέγων· τῷ σπέρματι ὑμῶν δώσω αὐτήν· καὶ ἔδειξα αὐτὴν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου, καὶ ἐκεῖ οὐκ εἰσελεύσῃ.

5. Καὶ ἐτελεύτησεν ἐκεῖ μωϋσῆς οἰκέτης κυρίου ἐν γῇ μωὰβ, διὰ ῥήματος κυρίου.

6. Καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν γῇ μωὰβ ἐγγὺς οἴκου φογώρ, καὶ οὐκ οἶδεν οὐδεὶς τὴν ταφὴν αὐτοῦ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

7. Μωϋσῆς δὲ ἦν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι ἐτῶν ἐν τῷ τελευτῆσαι αὐτὸν, οὐκ ἠμαυρώθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ, οὐδὲ ἐφθάρησαν τὰ χελώνια αὐτοῦ.

8. Καὶ ἔκλαυσαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ τὸν μωϋσῆν ἐν ἀραβὼθ μωὰβ ἐπὶ τοῦ ἰορδάνου, κατὰ ἱεριχὼ, τριάκοντα ἡμέρας. καὶ συνετελέσθησαν αἱ ἡμέραι πένθους κλαυθμοῦ μωϋσῆ

CAP. XXXIII.

28. Habitabit Iſraël confidenter, & ſolus. Oculus Iacob in terra frumenti & vini, cæliq; caligabunt rore.

29. Beatus es tu Iſraël, quis ſimilis tui popule, qui ſalvaris in Domino ? ſcutum auxilii tui, & gladius gloriæ tuæ. negabunt te inimici tui, & tu eorum colla calcabis.

CAP. XXXIIII.

1. Aſcendit ergo Moyſes de campeſtribus Moab ſuper montem Nebo, in verticem Phaſga contra Iericho: oſtenditque ei Dominus omnē Terram-Galaad uſque Dan.

2. Et univerſum Nephthali, terramque Ephraim & Manaſſe, & omnem terram uſque ad mare noviſſimum.

3. Et auſtralem partem, & latitudinem campi Iericho civitatis palmarum uſque Segor.

4. Dixitque Dominus ad eum, Hæc eſt terra, pro qua iuravi Abraham, Iſaac, & Iacob, dicens, Semini tuo dabo eam. Vidiſti eam oculis tuis, & non tranſibis ad illam.

5. Mortuusq; eſt ibi Moyſes ſervus Domini, in terra Moab, iubente Domino:

6. Et ſepelivit eum in valle Terræ-Moab contra Phogor & non cognovit homo ſepulchrum eius uſque in præſentem diem.

7. Moyſes centum & viginti annorum erat quando mortuus eſt: non caligavit oculus eius, nec dentes illius moti ſunt.

8. Fleveruntq; eum filii Iſrael in campeſtribus Moab triginta diebus: & completi ſunt dies planctus lugentium Moyſen.

Das XXXIII. Capitel.

28. Jſrael wird ſicher alleine wonen/ der Brunn Jacob wirdt ſein auff dem Lande/ da Korn vnd Moſt iſt/ dazu ſein Himmel wird mit thau trieffen.

29. Wol dir Jſrael/ wer iſt dir gleich? O Volck/ daß du durch den HERRN ſelig wirſt/ der deiner hůlffe Schild/ vnd das Schwerdt deines Siegs iſt/ Deinen feinden wirds fehlen/ aber du wirſt auff jrer höhe einher tretten.

Das XXXIIII. Capitel.

VND Moſe gieng von dem gefilde der Moabiter/ auff dem Berg Nebo/ auff die ſpitze des Gebirges Piſzga/ gegen Jericho über/ vnd der HErr zeiget jm das gantze Land Gilead biß gen Dan.

2. Vnd das gantze Naphthali/ vnͩ das Land Ephraim vnd Manaſſe/ vnͩ das gantze Land Juda/ biß an das euſſerſte Meer.

3. Vnd gegen Mittag/ vnd die gegend der breite Jeriho der Palmenſtadt/ biß gen Zoar:

4. Vnd der HERR ſprach zu jhm: Diß iſt das Land/ daß ich Abraham/ Jſaac vnd Jacob geſchworen habe/ vnd geſagt: Jch will es deinem Samen geben/ du haſt es mit deinen augen geſehen/ aber du ſolt nicht hinüber gehen.

5. Alſo ſtarb Moſe der Knecht des HERREN daſelbs/ im Lande der Moabiter/ nach dem Wort des HERREN.

6. Vnd er begrub jn im Thal im Lande der Moabiter/ gegen dem Hauſe Peor/ vnd hat niemand ſein Grab erfahren/ biß auff diſen heutigen tag.

7. Vnd Moſe war hundert vnd zweintzig Jar alt/ da er ſtarb/ Seine Augen waren nicht tunckel worden/ vnd ſeine krafft war nicht verfallen.

8. Vnd die Kinder Jſrael beweineten Moſe im gefilde der Moabiter/ dreiſſig tage/ vnd wurden volendet die tage des weinens vnd klagens über Moſe.

CHAP. XXXIII.

28. Iſrael donc habitera ſeul ſeurement, l'œil de Iacob ſera vers vn pais de froment & de vin ſes cieux meſme diſtilleront la roſee.

29. O que tu *es* bien-heureux Iſrael: qui *eſt* le peuple ſemblable à toi, qui ait eſte gardé par l'Eternel, bouclier de ton aide, & qui *eſt* l'eſpee par laquelle tu as eſté hautement eſleué ? tes ennemis te ſeront rendus mattés, & tu fouleras de tes pieds leurs hauts lieux.

CHAP. XXXIIII.

1. Lors Moyſe monta des campagnes de Moab en la montagne de Nebò, au ſommet de la colline, qui *eſt* vis à vis de Ierico: & l' Eternel lui fit voir tout le païs depuis Galaad iuſque en Dan.

2. Enſemble tout *le pais de* Nephthali, & le païs d'Ephraïm & Manaſſe, & tout le païs de Iuda, iuſqu'à la mer Occidentale.

3. Et le Midi, & la campagne de la plaine de Ierico, ville des palmes, iuſqu' à Tſohar.

4. Et l'Eternel lui dit C'*eſt* ici le pais duquel i'ai iuré à Abraham, à Iſaac, & à Iacob, diſant, Ie le donnerai a ta poſterité: ie te l' ai fait voir de tes yeux, mais tu n' y entreras point.

5. Ainſi Moyſe ſeruiteur de l'Eternel morut là au pais de Moab, ſuiuant le mandement de l' Eternel.

6. Et il l'enſeuelit en la vallee, au pais de Moab, vis à vis de Beth-Pehor: & nul n' a cognu ſon ſepulcre iuſqu'à ce iourd'hui.

7. Or Moyſe *eſtoit* aagé de ſix vingts ans quand il mourut: ſa veue n' eſtoit point accourcie, & ſa vigueur n' ſtoit point paſſee.

8. Et les enfans d'Iſrael pleurerent Moyſe trente iours es campagnes de Moab, & ainſi furent accomplis les iours du pleur du dueil de Moyſe.

לד

9 וִיהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן מְלֵי
רוּחַ חָכְמְתָא אֲרֵי סְמַךְ
מֹשֶׁה יַת יְדוֹהִי עֲלוֹהִי
וְקַבִּילוּ מִינֵּיהּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וַעֲבַדוּ כְּמָא דְּפַקֵּיד יְיָ יַת
מֹשֶׁה׃

10 וְלָא קָם נְבִיָּאה עוֹד
בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה דְּאִתְגְּלִי
לֵיהּ יְיָ אַפִּין בְּאַפִּין׃

11 לְכָל אָתַיָּא וּמוֹפְתַיָּא
דְּשַׁלְּחֵיהּ יְיָ לְמֶעְבַּד בא
בְּאַרְעָא דְמִצְרָיִם ל
לְפַרְעֹה וּלְכָל עַבְדוֹהִי
וּלְכָל אַרְעֵיהּ׃

12 וּלְכֹל יְדָא תַקִּיפְתָּא
וּלְכֹל חֶזְוָנָא רַבָּא דַּעֲבַד
מֹשֶׁה לְעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל׃

חזק

לד

9 וִיהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן מָלֵא רוּחַ
חָכְמָה כִּֽי־סָמַךְ מֹשֶׁה אֶת־יָדָיו
עָלָיו וַיִּשְׁמְעוּ אֵלָיו בְּנֵֽי־יִשְׂרָאֵל
וַיַּעֲשׂוּ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־
מֹשֶׁה׃

10 וְלֹא־קָם נָבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל
כְּמֹשֶׁה אֲשֶׁר יְדָעוֹ יְהוָה פָּנִים
אֶל־פָּנִים׃

11 לְכָל־הָאֹתֹת וְהַמּוֹפְתִים
אֲשֶׁר שְׁלָחוֹ יְהוָה לַעֲשׂוֹת בְּאֶרֶץ
מִצְרָיִם לְפַרְעֹה וּלְכָל־עֲבָדָיו
וּלְכָל־אַרְצוֹ׃

12 וּלְכֹל הַיָּד הַחֲזָקָה וּלְכֹל
הַמּוֹרָא הַגָּדוֹל אֲשֶׁר עָשָׂה מֹשֶׁה
לְעֵינֵי כָּל־יִשְׂרָאֵל׃

תם ונשלם

λδʹ.

9. Καὶ ἰησοῦς υἱὸς ναυῆ, ἐνεπλήσθη πνεύματος συνέσεως. ἐπέθηκε γὰρ μωϋσῆς τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπ' αὐτὸν, καὶ εἰσήκουσαν αὐτοῦ οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ, καὶ ἐποίησαν καθότι ἐνετείλατο κύριος τῷ μωϋσῇ.

10. Καὶ οὐκ ἀνέστη ἔτι προφήτης ἐν ἰσραὴλ, ὡς μωϋσῆς, ὃν ἔγνω κύριος αὐτὸν πρόσωπον κατὰ πρόσωπον.

11. Ἐν πᾶσι τοῖς σημείοις καὶ τέρασιν, ὃν ἀπέστειλεν αὐτὸν κύριος ποιῆσαι αὐτὰ ἐν γῇ αἰγύπτῳ φαραῷ, καὶ τοῖς θεράπουσιν αὐτοῦ, καὶ τῇ γῇ αὐτοῦ.

12. Καὶ τὰ θαυμάσια τὰ μεγάλα, καὶ πᾶσαν τὴν χεῖρα τὴν κραταιὰν, ἃ ἐποίησε μωϋσῆς ἔναντι παντὸς ἰσραήλ.

ΤΕΛΟΣ.

CAP. XXXIIII.	Das XXXIIII. Capitel.	CHAP. XXXIIII.
9. Ioſue verò filius Nun repletus eſt Spiritu ſapientiæ, quia Moyſes poſuit ſuper eum manus ſuas. Et obedierunt ei filii Iſrael feceruntque ſicut præcepit Dominus Moyſi.	9. Joſua aber der Sohn Nun ward erfüllet mit dem Geiſt der Weißheit. Deñ Moſe hatte ſeine hende auff jn gelegt/ Vnd die Kinder Iſrael gehorchten jm/ vnd thaten wie der HERR Moſe gebotten hatte.	9. Et Ioſué fils de Nun fut rempli d' Eſprit de ſapience; pource que Moyſe auoit poſé ſes mains ſur lui: & les enfans d' Iſrael lui obeïrent; & firent ainſi que l' Eternel auoit commandé à Moyſe.
10. Et non ſurrexit ultra propheta in Iſrael ſicut Moyſes, quem noſſet Dominus facie ad faciem.	10. Vnd es ſtund hinfort kein Prophet in Iſrael auff / wie Moſe/ den der HERR erkennet hette von angeſicht.	10. Or depuis ne s'eſt leué Prophete en Iſrael comme Moyſe, que l' Eternel ait cognu face à face.
11. In omnibus ſignis atq; portentis, quæ miſit per eum, ut faceret in Terra Ægypti Pharaoni, & omnibus ſervis eius, univerſæque terræ illius,	11. Zu allerley Zeichen vnd Wunder dazu jhn der HERRE ſandte / daß er ſie thet in Egyptenland / an Pharao vnd an allen ſeinen Knechten / vnd an allem ſeinem Lande.	11. Selon tous les ſignes & miracles, pour leſquels faire au païs d' Egypte, dauant Pharao, & tous ſes ſeruiteurs, & tout ſon païs, l' Eternel l'auoit enuoyé:
12. Et cunctam manum robuſtam magnaq; mirabilia, quæ fecit Moyſes coram univerſo Iſrael.	12. Vnd zu aller diſer mechtiger hand vnd groſſen geſichten / die Moſe thet für den augen des gantzen Iſraels.	12. Et ſelon toute ceſte main forte & toute ceſte grande frayeur: leſquelles *choſes* Moyſe a fait es, tout Iſrael le voyant.
FINIS.	ENDE.	FINIS.

IOSVE,

EBRAICE.
CHALDAICE.
GRÆCE.
LATINE.
GERMANICE.
GALLICE.

Ex

Diſpoſitione & Adornatione
ELIAE HVTTERI
GERMANI.

א

וַהֲוָה בָּתַר דְּמִית מֹשֶׁה עַבְדָּא דַיְיָ וַאֲמַר יְיָ לִיהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן מְשַׁמְשָׁנֵיהּ דְּמֹשֶׁה לְמֵימָר׃

2 מֹשֶׁה עַבְדִּי מִית וּכְעַן קוּם עֲבַר יָת יַרְדְּנָא הָדֵין אַתְּ וְכָל עַמָּא הָדֵין לְאַרְעָא דַאֲנָא יָהֵיב לְהוֹן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃

3 כָּל אַתְרָא דְּתִדְרוֹךְ פַּרְסַת רַגְלֵיכוֹן בֵּיהּ לְכוֹן יְהַבְתֵּיהּ כְּמָא דְּמַלֵּלִית עִם מֹשֶׁה׃

4 מִמַּדְבְּרָא וְלִבְנָן הָדֵין וְעַד נַהֲרָא רַבָּא נַהֲרָא פְּרָת כֹּל אֲרַע חִתָּאֵי וְעַד יַמָּא רַבָּא מַעְלְנֵי שִׁמְשָׁא יְהוֹן תְּחוּמְכוֹן׃

5 לָא יִתְעַתַּד אֱנָשׁ קֳדָמָךְ כָּל יוֹמֵי חַיָּךְ כְּמָא דַהֲוָה (מֵימְרִי) בְּסַעְדֵּיהּ דְּמֹשֶׁה כֵּן יְהֵי (מֵימְרִי) בְּסַעְדָּךְ לָא אֶשְׁבְּקִינָּךְ וְלָא אֶרְחֲקִינָּךְ׃

6 תְּקֵיף וְעֱלַם אֲרֵי אַתְּ תַּחְסֵין יָת עַמָּא הָדֵין יָת אַרְעָא דְּקַיֵּימִית לַאֲבָהָתְהוֹן לְמִתַּן לְהוֹן׃

7 לְחוֹד תְּקֵיף וְעֱלַם לַחֲדָא לְמִטַּר לְמֶעְבַּד כְּכָל אוֹרַיְתָא דְּפַקְדָךְ מֹשֶׁה עַבְדִּי לָא תִסְטֵי מִינֵּיהּ יַמִּינָא וּשְׂמָאלָא בְּדִיל דְּתִצְלַח בְּכָל אֲתַר דִּתְהָךְ׃

א

וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן מְשָׁרֵת מֹשֶׁה לֵאמֹר׃

2 מֹשֶׁה עַבְדִּי מֵת וְעַתָּה קוּם עֲבֹר אֶת־הַיַּרְדֵּן הַזֶּה אַתָּה וְכָל־הָעָם הַזֶּה אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן לָהֶם לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃

3 כָּל־מָקוֹם אֲשֶׁר תִּדְרֹךְ כַּף־רַגְלְכֶם בּוֹ לָכֶם נְתַתִּיו כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֶל־מֹשֶׁה׃

4 מֵהַמִּדְבָּר וְהַלְּבָנוֹן הַזֶּה וְעַד־הַנָּהָר הַגָּדוֹל נְהַר־פְּרָת כֹּל אֶרֶץ הַחִתִּים וְעַד־הַיָּם הַגָּדוֹל מְבוֹא הַשָּׁמֶשׁ יִהְיֶה גְּבוּלְכֶם׃

5 לֹא־יִתְיַצֵּב אִישׁ לְפָנֶיךָ כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ כַּאֲשֶׁר הָיִיתִי עִם־מֹשֶׁה אֶהְיֶה עִמָּךְ לֹא אַרְפְּךָ וְלֹא אֶעֶזְבֶךָּ׃

6 חֲזַק וֶאֱמָץ כִּי אַתָּה תַּנְחִיל אֶת־הָעָם הַזֶּה אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתִּי לַאֲבוֹתָם לָתֵת לָהֶם׃

7 רַק חֲזַק וֶאֱמַץ מְאֹד לִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת כְּכָל־הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוְּךָ מֹשֶׁה עַבְדִּי אַל־תָּסוּר מִמֶּנּוּ יָמִין וּשְׂמֹאול לְמַעַן תַּשְׂכִּיל בְּכֹל אֲשֶׁר תֵּלֵךְ׃

ΚΕΦΑΛ. α'.

Καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν τελευτὴν μωϋσῆ δούλου κυρίου, καὶ εἶπε κύριος τῷ ἰησοῦ υἱῷ ναυῆ, τῷ λειτουργῷ μωϋσῆ λέγων·

2. Μωϋσῆς ὁ θεράπων μου τετελεύτηκε. νῦν οὖν ἀναστὰς διάβηθι τὸν ἰορδάνην, σὺ καὶ πᾶς ὁ λαὸς οὗτος, εἰς τὴν γῆν, ἣν ἐγὼ δίδωμι αὐτοῖς, (τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ.)

3. Πᾶς ὁ τόπος ἐφ' ὃν ἂν ἐπιβῆτε τῷ ἴχνει τῶν ποδῶν ὑμῶν, ὑμῖν δώσω αὐτὸν, ὃν τρόπον εἴρηκα τῷ μωϋσεῖ.

4. Τὴν ἔρημον καὶ τὸν ἀντιλίβανον, ἕως τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου. ποταμοῦ εὐφράτου, καὶ ἕως τῆς θαλάσσης ἐσχάτης ἀφ' ἡλίου δυσμῶν ἔσται τὰ ὅρια ὑμῶν.

5. Οὐκ ἀντιστήσεται ἄνθρωπος κατενώπιον ὑμῶν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου. καὶ ὥσπερ ἤμην μετὰ μωϋσῆ, οὕτως ἔσομαι καὶ μετὰ σοῦ, καὶ οὐκ ἐγκαταλείψω σε, οὐδ' ὑπερόψομαί σε.

6. Ἴσχυε καὶ ἀνδρίζου· σὺ γὰρ ἀποδιαστελεῖς τῷ λαῷ τούτῳ τὴν γῆν, ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν ὑμῶν δοῦναι αὐτοῖς.

7. Ἴσχυε οὖν καὶ ἀνδρίζου σφόδρα, φυλάσσεσθαι καὶ ποιεῖν, καθότι ἐνετείλατο μωϋσῆς ὁ παῖς μου. καὶ οὐκ ἐκκλινεῖς ἀπ' αὐτῶν εἰς δεξιὰ ἢ ἀριστερά, ἵνα συνῇς ἐν πᾶσιν οἷς ἐὰν πράσσῃς.

IOSVE. Das Buch Joſua. IOSVE.

CAP. I.

ET factum eſt poſt mortem Moyſi ſervi Domini, ut loqueretur Dominus ad Ioſue filium Nun, miniſtrum Moyſi, & diceret ei.

2. Moyſes ſervus meus mortuus eſt: ſurge, & transi Iordanem iſtum tu & omnis populus tecum, in Terram quam ego dabo filiis Iſrael.

3. Omnem locum quē calcaverit veſtigium pedis veſtri, vobis tradam, ſicut locutus ſum Moyſi.

4. A deſerto & Libano uſque ad fluuiū magnum Euphraten̄, omnis terra Hethæorum uſq; ad mare magnum contra ſolis occaſum erit terminus veſter.

5. Nullus poterit vobis reſiſtere cunctis diebus vitæ tuæ: ſicut fui cum Moyſe, ita ero tecum: non dimittam, nec derelinquam te.

6. Confortare & eſto robuſtus: tu enim ſorte divides populo huic terram pro qua iuravi patribus tuis ut traderem eam illis.

7. Confortare igitur, & eſto robuſtus valde: ut cuſtodias, & facias omnem legem quā præcepit tibi Moyſes ſervus meus: ne declines ab ea ad dexteram vel ad ſiniſtram, ut intelligas cuncta quæ agis.

Das erſte Capitel.

NAch dem tod Moſe des Knechts des HERREN/ ſprach der HERR zu Joſua/ dem Sohn Nun/ Moſes Diener.

2. Mein Knecht Moſe iſt geſtorben/ So mach dich nun auff/ vnd zeuch über diſen Jordan / du vnd diß gantze Volck/ in das Land/ daß ich jhnen / den Kindern Iſrael gegeben habe.

3. Alle ſtet / darauff euer Fußſolen tretten werden/ hab ich euch gegeben/ wie ich Moſe geredt habe.

4. Von der Wüſten an vnd diſem Libano/ biß an das groſſe waſſer Phrath das gantze Land der Hethiter / biß an das groſſe Meer gegen dem Abend/ ſollen euer Grentze ſein.

5. Es ſoll dir niemand widerſtehen dein Lebenlang/ Wie ich mit Moſe geweſen bin/ alſo wil ich auch mit dir ſein/ Ich will dich nicht verlaſſen noch von dir weichen.

6. Sey getroſt vnd vnverzagt / denn du ſolt diſem Volck das Land außtheilen/ das ich jhren Vätern geſchworen habe/ daß ichs jnen geben wolt.

7. Sey nur getroſt vnd ſehr freudig/ daß du halteſt vnd thuſt aller ding nach dem Geſetz/ daß dir Moſe mein Knecht gebotten hat. Weiche nicht davon weder zur Rechten noch zur Lincken / Auff daß du weißlich handeln mügeſt/ in allem daß du thun ſolt.

CHAP. I.

OR aduint apres la mort de Moyſe ſeruiteur de l'Eternel, que l'Eternel parla à Ioſué fils de Nun, qui auoit ſerui Moyſe, diſant.

2. Moyſe mon ſeruiteur eſt mort, maintenant donc leue-toi, paſſe ce Iordain ici, toi & tout ce peuple-ci, *pour entrer* au païs que ie leur dōne, *aſſauoir* aux enfans d'Iſrael.

3. Ie vous ai donné tout lieu ou la plante de voſtre pied marchera, ſelon que i'ai dit à Moyſe.

4. Vos frontieres ſeront depuis ce deſert & ce Liban-la, iuſqu'à ce grand fleuue, le fleuue d'Euphrates: tout le païs des Hethiens iuſqu'à la grand' mer *vers* le ſoleil couchant.

5. Nul ne pourra ſubſiſter deuant toi tous les iours de ta vie: ainſi que i'ai eſté auec Moyſe, ie ſerai auec toi: ie ne te delaiſſerai point, ni ne t'abandonnerai point.

6. Fortifie-toi & te renforce: car c'eſt toi qui mettras ce peuple en poſſeſſion du païs duquel i'ai iuré à leurs peres que ie *le* leur donneroy.

7. Seulement fortifie-toi & te renforce de plus en plus, afin que tu prenes garde à faire ſelon toute la Loy que Moyſe mon ſeruiteur t'a cōmandee. Ne te deſtourne d'icelle ni à droite ni à gauche, afin que tu adreſſes par tout où tu iras.

א

8 לָא יַעְדֵּי סִפְרָא ד דְאוֹרַיְתָא הָדֵין מִפּוּמָךְ וּתְהֵי הָגֵי בֵּיהּ יֵימָם וְלֵילֵי בְּדִיל דְּתִטַּר לְמֶעְבַּד כְּכָל דִּכְתִיב בֵּיהּ אֲרֵי בְּכֵן ת תַּצְלַח יָת אָרְחָתָךְ וּבְכֵן תַּכְשִׁיט׃

9 הֲלָא פַּקֵּידְתָּךְ תְּקֵיף וֶאֱלַם לָא תִדְחַל וְלָא תִתְבַּר אֲרֵי בְּסַעְדָּךְ מֵי (מֵימְרָא) דַּייָ אֱלָהָךְ בְּכָל אֲתַר דִּתְהָךְ׃

10 וּפַקֵּיד יְהוֹשֻׁעַ יָת סָרְכֵי עַמָּא לְמֵימָר׃

11 עֲבַרוּ בְּגוֹ מַשְׁרִיתָא וּפַקִּידוּ יָת עַמָּא לְמֵימָר אַתְקִינוּ לְכוֹן זְוָדִין אֲרֵי בְּסוֹף תְּלָתָא יוֹמִין אַתּוּן עָבְרִין יָת יַרְדְּנָא הָדֵין לְמֵיעַל לְמֵירַת יָת אַרְעָא דַּייָ אֱלָהֲכוֹן יָהֵב לְכוֹן לְמֵירְתַהּ׃

12 וּלְשִׁבְטָא דִרְאוּבֵן זל וּלְשִׁבְטָא גָד וּלְפַלְגוּת שִׁבְטָא דִמְנַשֶּׁה אֲמַר יְהוֹשֻׁעַ לְמֵימָר׃

13 הֱווֹ דְכִירִין יָת פִּתְגָּמָא דְּפַקֵּיד יַתְכוֹן מֹשֶׁה עַבְדָּא דַּייָ לְמֵימָר יְיָ אֱלָהֲכוֹן מְנִיחַ לְכוֹן וִיהֵב לְכוֹן יָת אַרְעָא הָדָא׃

14 נְשֵׁיכוֹן וְטַפְלֵיכוֹן וב וּבְעִירְכוֹן יִתְבוּן בְּאַרְעָא דִּיהַב לְכוֹן מֹשֶׁה בְּעִבְרָא דְיַרְדְּנָא וְאַתּוּן תֶּעְבְּרוּן מְזָרְזִין קֳדָם אֲחוּכוֹן כֹּל גִּבָּרֵי חֵילָא וְתִסְעֲדוּן י יַתְהוֹן׃

15 עַד דִּינִיחַ יְיָ לַאֲחֵיכוֹן כְּוָתְכוֹן וְיֵירְתוּן אַף אִנּוּן יָת אַרְעָא דַּייָ אֱלָהֲכוֹן יָהֵיב לְכוֹן וּתְתוּבוּן לְאַרַע יְרוּתַּתְכוֹן וְתֵירְתוּן יָתַהּ דִּיהַב לְכוֹן מֹשֶׁה עַבְדָּא דַּייָ בְּעִבְרָא דְיַרְדְּנָא מַדְנַח שִׁמְשָׁא׃

א

8 לֹא־יָמוּשׁ סֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה מִפִּיךָ וְהָגִיתָ בּוֹ יוֹמָם וָלַיְלָה לְמַעַן תִּשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת כְּכָל־הַכָּתוּב בּוֹ כִּי־אָז תַּצְלִיחַ אֶת־דְּרָכֶךָ וְאָז תַּשְׂכִּיל׃

9 הֲלוֹא צִוִּיתִיךָ חֲזַק וֶאֱמָץ אַל־תַּעֲרֹץ וְאַל־תֵּחָת כִּי עִמְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל אֲשֶׁר תֵּלֵךְ׃

10 וַיְצַו יְהוֹשֻׁעַ אֶת־שֹׁטְרֵי הָעָם לֵאמֹר׃

11 עִבְרוּ בְּקֶרֶב הַמַּחֲנֶה וְצַוּוּ אֶת־הָעָם לֵאמֹר הָכִינוּ לָכֶם צֵידָה כִּי בְּעוֹד שְׁלֹשֶׁת יָמִים אַתֶּם עֹבְרִים אֶת־הַיַּרְדֵּן הַזֶּה לָבֹא לָרֶשֶׁת אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם נֹתֵן לָכֶם לְרִשְׁתָּהּ׃

12 וְלָרֻאוּבֵנִי וְלַגָּדִי וְלַחֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה אָמַר יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר׃

13 זָכוֹר אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה אֶתְכֶם מֹשֶׁה עֶבֶד־יְהוָה לֵאמֹר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם מֵנִיחַ לָכֶם וְנָתַן לָכֶם אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת׃

14 נְשֵׁיכֶם טַפְּכֶם וּמִקְנֵיכֶם יֵשְׁבוּ בָּאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַן לָכֶם מֹשֶׁה בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן וְאַתֶּם תַּעַבְרוּ חֲמֻשִׁים לִפְנֵי אֲחֵיכֶם כֹּל גִּבּוֹרֵי הַחַיִל וַעֲזַרְתֶּם אוֹתָם׃

15 עַד־אֲשֶׁר־יָנִיחַ יְהוָה לַאֲחֵיכֶם כָּכֶם וְיָרְשׁוּ גַם־הֵמָּה אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם נֹתֵן לָהֶם וְשַׁבְתֶּם לְאֶרֶץ יְרֻשַּׁתְכֶם וִירִשְׁתֶּם אוֹתָהּ אֲשֶׁר נָתַן לָכֶם מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן מִזְרַח הַשָּׁמֶשׁ׃

α΄.

8. Καὶ οὐκ ἀποστήσεται ἡ βίβλος τοῦ νόμου τούτου ἐκ τοῦ στόματός σου, καὶ μελετήσεις ἐν αὐτῷ ἡμέρας καὶ νυκτὸς, ἵνα συνῇς ποιεῖν πάντα τὰ γεγραμμένα. ὅτι τότε εὐοδωθήσῃ καὶ εὐοδώσεις τὰς ὁδούς σου, καὶ τότε συνήσεις.

9. Ἰδοὺ ἐντέλλομαί σοι ἴσχυε καὶ ἀνδρίζου, μὴ δειλιάσῃς, μηδὲ φοβηθῇς, ὅτι μετὰ σοῦ κύριος ὁ θεός σου εἰς πάντα οὗ ἐὰν πορεύῃ.

10. Καὶ ἐνετείλατο ἰησοῦς τοῖς γραμματεῦσι τοῦ λαοῦ λέγων.

11. Εἰσέλθετε κατὰ μέσον τῆς παρεμβολῆς τοῦ λαοῦ, καὶ ἐντείλασθε τῷ λαῷ λέγοντες· ἑτοιμάζεσθε ἐπισιτισμὸν, ὅτι ἔτι τρεῖς ἡμέραι ὑμεῖς διαβήσεσθε τὸν ἰορδάνην τοῦτον εἰσελθόντες κατασχεῖν τὴν γῆν ἣν κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν.

12. Καὶ τῷ ῥουβὴν καὶ τῷ γὰδ καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς μανασσῆ εἶπεν ἰησοῦς.

13. Μνήσθητε τὸ ῥῆμα κυρίου ὃ ἐνετείλατο ὑμῖν μωϋσῆς ὁ παῖς κυρίου λέγων· κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν κατέπαυσεν ὑμᾶς καὶ ἔδωκεν ὑμῖν τὴν γῆν ταύτην.

14. Αἱ γυναῖκες ὑμῶν καὶ τὰ παιδία ὑμῶν καὶ τὰ κτήνη ὑμῶν, κατοικείτωσαν ἐν τῇ γῇ, ἣ ἔδωκεν ὑμῖν. ὑμεῖς δὲ διαβήσεσθε εὔζωνοι πρότεροι τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν πᾶς ὁ ἰσχύων, καὶ συμμαχήσετε αὐτοῖς.

15. Ἕως ἂν καταπαύσῃ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν, ὥσπερ καὶ ὑμᾶς καὶ κληρονομήσωσι καὶ οὗτοι τὴν γῆν, ἣν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν δίδωσιν αὐτοῖς· καὶ ἀπελεύσεσθε ἕκαστος εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ, ἣν ἔδωκεν ὑμῖν μωϋσῆς ἐν τῷ πέραν τοῦ ἰορδάνου, ἐπ᾽ ἀνατολῶν ἡλίου.

CAP. I.

8. Non recedat volumen legis huius ab ore tuo: ſed meditaberis in eo diebus ac noctibus, ut cuſtodias & facias omnia quæ ſcripta ſunt in eo: tunc diriges viam tuā, & intelliges eam.

9. Ecce præcipio tibi, confortare, & eſto robuſtus. Noli metuere, & noli timere: quoniam tecum eſt Dominus Deus tuus in omnibus ad quæcunque perrexeris.

10. Præcepitq́; Ioſue principibus populi, dicens:

11. Tranſite per medium caſtrorum, & imperate populo, ac dicite: Præparate vobis cibaria: quoniam poſt diem tertium tranſibitis Iordanem, & intrabitis ad poſſidendam Terram quam Dominus Deus veſter daturus eſt vobis.

12. Rubenitis quoque & Gaditis, & dimidiæ tribui Manaſſe ait.

13. Mementote ſermonis quem præcepit vobis Moyſes famulus Domini, dicens: Dominus Deus veſter dedit vobis requiem, & omnem Terram.

14. Vxores veſtræ & filii, ac iumenta manebunt in Terra quam tradidit vobis Moyſes trans Iordanem: vos autem tranſite armati antè fratres veſtros, omnes fortes manu, & pugnate pro eis.

15. Donec det Dominus requiem fratribus veſtris ſicut & vobis dedit, & poſſideant ipſi quoque Terram quam Dominus Deus veſter daturus eſt eis: & ſic revertimini in Terram poſſeſſionis veſtræ, & habitabitis in ea quā vobis dedit Moyſes famulus Domini trans Iordanem contra Solis ortum.

Das erſte Capitel.

8. Vnnd laß das Buch diſes Geſetzes nicht von deinem Munde kom̄en/ ſondern betracht es tag vnnd nacht/ auff daß du halteſt vnnd thuſt aller ding nach dem/ das drinnen geſchrieben ſtehet. Als denn wird dir gelingen in allem daß du thuſt/ vnnd wirſt weißlich handeln können.

9. Sihe/ Ich hab dir gebotten daß du getroſt vnd freudig ſeyeſt/ laß dir nicht grauen/ vnd entſetze dich nicht/ denn der HERR dein GOtt iſt mit dir/ in allem daß du thun wirſt.

10. Da Gebot Joſua den Hauptleuten des Volcks/ vnnd ſprach:

11. Gehet durch das Lager/ vnd gebietet dem Volck/ vnnd ſprecht: Schaffet euch vorrath/ denn ůber drey tage werdet jr ůber diſen Jordan gehen/ daß jhr hinein kommet/ vnnd das Land einnemet/ daß euch der HERR euer Gott geben wird.

12. Vnd zu den Rubenitern/ Gaditern/ vnd dem halben Stamm Manaſſe/ ſprach Joſua:

13. Gedencket an das Wort/ daß euch Moſe der Knecht des HERRN ſagt/ vnnd ſprach: der HERR euer Gott hat euch zu ruhe bracht/ vnnd diß Land gegeben.

14. Eure Weiber vnd Kinder vnnd Vieh laſt im Land bleiben/ daß euch Moſe gegeben hat/ diſſeit des Jordans/ jr aber ſolt fůr euren Brůdern her ziehen gerůſtet/ was ſtreitbar Männer ſindt/ vnd jhnen helffen.

15. Biß daß der HERR euer Brůder auch zu ruhe bringet/ wie euch/ daß ſie auch einnemen das Land/ das jhnen der HERR euer GOtt geben wird/ Als denn ſolt jr wider vmbkehren in euer Land/ das euch Moſe der Knecht des HERRN eingegeben hat zu beſitzen/ diſſeyd des Jordans gegen der Sonnen auffgang.

CHAP. I.

8. Ce liure de la Loy ne departira point de ta bouche: ains tu mediteras en icelui iour & nuict, afin que tu prenes garde à faire ſelon tout ce qui eſt eſcrit en icelui, car lors tu rendras heureuſes tes entrepriſes, & lors tu adreſſeras.

9. Ne t'ai-ie pas commandé, *diſant*, Fortifie-toi & te renforce? Ne t'eſpouuante point, & ne t'effraye de rien: car l'Eternel ton Dieu *eſt* auec toi, par tout où tu iras.

10. Adonc Ioſué commanda aux preuoſts du peuple, diſant.

11. Paſſez par le camp, & commandez au peuple, diſans, Appreſtez-vous de la prouiſion: car encore trois iours & vous paſſerrez ce Iordain ici, pour venir à poſſeder le païs, que l'Eternel voſtre Dieu vous donne afin que vous le poſſediez.

12. Ioſué parla auſſi aux Rubenites, & aux Gadites, & à la moitié de la tribu de Manaſſé, diſant.

13. Ayez ſouuenance de la parole que vous a commandee Moyſe ſeruiteur de l'Eternel, diſant, L'Eternel voſtre Dieu vous met en repos, & vous a donné ce païs ici.

14. Vos femmes, voſtre meſgnie, & vos beſtes demeureront au pais que vous a donné Moyſe au deça du Iordain: mais vous paſſerez en armes deuant vos freres, tous les forts & Vaillans *d'entre vous*, & leur ſerez en aide.

15. Iuſques à ce que l'Eternel ait mis en repos vos freres comme vous, & qu'iceux auſſi poſſedent le pais que l'Eternel voſtre Dieu leur dōne: puis vous retournerez au païs de voſtre poſſeſſion, & le poſſederez: *aſſauoir celui* que Moyſe ſeruiteur de l'Eternel vous a donné au deça du Iordain, *vers* le ſoleil leuant.

א

16 וַאֲתִיבוּ יָת יְהוֹשֻׁעַ לְמֵימָר כְּכֹל דְּפַקֵּדְתָּנָא נַעְבֵּד וּלְכָל אֲתַר דְּתִשְׁלְחִנָּנָא נְהָךְ׃

17 כְּכֹל דְּקַבֵּלְנָא מִן מֹשֶׁה כֵּן נְקַבֵּל מִינָּךְ לְחוֹד יְהֵי (מֵימְרָא) דַּיְיָ אֱלָהָךְ בְּסַעְדָּךְ כְּמָא דַּהֲוָה בְּסַעְדֵּיהּ דְּמֹשֶׁה׃

18 כָּל גְּבַר דְּיִסָּרֵב עַל מֵימְרָךְ וְלָא יְקַבֵּל יָת פִּתְגָּמָךְ לְכֹל דְּתַפְקְדִנֵּיהּ יִתְקְטֵל לְחוֹד תְּקַף וְעַלֵּם׃

ב

1 וּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן מִן שִׁטִּין תְּרֵין גֻּבְרִין מְאַלְּלִין בְּרָז לְמֵימָר אֱזִילוּ חֲזוֹ יָת אַרְעָא וְיָת יְרִיחוֹ וַאֲזַלוּ וְעָלוּ לְבֵית אִתְּתָא פּוּנְדְּקִיתָא וּשְׁמַהּ רָחָב וּשְׁכִיבוּ תַּמָּן׃

2 וְאִתְּאֲמַר לְמַלְכָּא דִּירִיחוֹ לְמֵימָר הָא גֻּבְרַיָּא אֲתוֹ הָלְכָא בְּלֵילְיָא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְאַלָּלָא יָת אַרְעָא׃

3 וּשְׁלַח מַלְכָּא דִּירִיחוֹ לְוַת רָחָב לְמֵימָר אַפִּיקִי גֻּבְרַיָּא דַּאֲתוֹ לְוָתִיךְ דְּעָלוּ לְבֵיתִיךְ אֲרֵי לְאַלָּלָא יָת כָּל אַרְעָא אֲתוֹ׃

4 וּדְבָרַת אִתְּתָא יָת תְּרֵין גֻּבְרַיָּא וְאַטְמַרְתִּנּוּן וַאֲמָרַת בְּקֻשְׁטָא אֲתוֹ לְוָתִי גֻּבְרַיָּא וְלָא יְדַעִית אִי מִנָּן אִינּוּן׃

5 וַהֲוָה עִדָּן לְמֵיחַד תַּרְעָא בְּקַבְלָא וְגֻבְרַיָּא נְפַקוּ וְלָא יְדַעִית לְאָן אֲזַלוּ גֻּבְרַיָּא רְדוֹפוּ בִּפְרִיעַ בָּתְרֵיהוֹן אֲרֵי תַדְבְּקוּנוּן׃

א

16 וַיַּעֲנוּ אֶת־יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר כֹּל אֲשֶׁר־צִוִּיתָנוּ נַעֲשֶׂה וְאֶל־כָּל־אֲשֶׁר תִּשְׁלָחֵנוּ נֵלֵךְ׃

17 כְּכֹל אֲשֶׁר־שָׁמַעְנוּ אֶל־מֹשֶׁה כֵּן נִשְׁמַע אֵלֶיךָ רַק יִהְיֶה יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ עִמָּךְ כַּאֲשֶׁר הָיָה עִם־מֹשֶׁה׃

18 כָּל־אִישׁ אֲשֶׁר־יַמְרֶה אֶת־פִּיךָ וְלֹא־יִשְׁמַע אֶת־דְּבָרֶיךָ לְכֹל אֲשֶׁר־תְּצַוֶּנּוּ יוּמָת רַק חֲזַק וֶאֱמָץ׃

ב

1 וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן מִן־הַשִּׁטִּים שְׁנַיִם אֲנָשִׁים מְרַגְּלִים חֶרֶשׁ לֵאמֹר לְכוּ רְאוּ אֶת־הָאָרֶץ וְאֶת־יְרִיחוֹ וַיֵּלְכוּ וַיָּבֹאוּ בֵּית אִשָּׁה זוֹנָה וּשְׁמָהּ רָחָב וַיִּשְׁכְּבוּ־שָׁמָּה׃

2 וַיֵּאָמַר לְמֶלֶךְ יְרִיחוֹ לֵאמֹר הִנֵּה אֲנָשִׁים בָּאוּ הֵנָּה הַלַּיְלָה מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַחְפֹּר אֶת־הָאָרֶץ׃

3 וַיִּשְׁלַח מֶלֶךְ יְרִיחוֹ אֶל־רָחָב לֵאמֹר הוֹצִיאִי הָאֲנָשִׁים הַבָּאִים אֵלַיִךְ אֲשֶׁר־בָּאוּ לְבֵיתֵךְ כִּי לַחְפֹּר אֶת־כָּל־הָאָרֶץ בָּאוּ׃

4 וַתִּקַּח הָאִשָּׁה אֶת־שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים וַתִּצְפְּנוֹ וַתֹּאמֶר כֵּן בָּאוּ אֵלַי הָאֲנָשִׁים וְלֹא יָדַעְתִּי מֵאַיִן הֵמָּה׃

5 וַיְהִי הַשַּׁעַר לִסְגּוֹר בַּחֹשֶׁךְ וְהָאֲנָשִׁים יָצָאוּ לֹא יָדַעְתִּי אָנָה הָלְכוּ הָאֲנָשִׁים רִדְפוּ מַהֵר אַחֲרֵיהֶם כִּי תַשִּׂיגוּם׃

α'.

16 Καὶ ἀποκριθέντες τῷ ἰησοῦ εἶπαν· πάντα ὅσα ἐὰν ἐντείλῃ ἡμῖν, ποιήσομεν, καὶ εἰς πάντα τόπον οὗ ἐὰν ἀποστείλῃς ἡμᾶς, πορευσόμεθα.

17. Κατὰ πάντα ὅσα ἠκούομεν μωϋσῆ, ἀκουσόμεθά σου. πλὴν ἔστω κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν μετὰ σοῦ, ὃν τρόπον ἦν μετὰ μωϋσῆ.

18. Ὁ δὲ ἄνθρωπος ὃς ἂν ἀπειθήσῃ σοι, καὶ ὃς ἂν μὴ ἀκούσῃ τῶν ῥημάτων σου. καθότι ἐὰν ἐντείλῃ αὐτῷ, ἀποθανέτω. ἀλλὰ ἴσχυε καὶ ἀνδρίζου.

ΚΕΦΑΛ. β'.

1. Καὶ ἀπέστειλεν ἰησοῦς υἱὸς ναυῆ ἐκ σαττεὶν δύο νεανίσκους κατασκοπεῦσαι, λέγων. ἀνάβητε καὶ ἴδετε τὴν γῆν, καὶ τὴν ἱεριχώ. καὶ πορευθέντες οἱ δύο νεανίσκοι ἦλθον εἰς ἱεριχώ, καὶ εἰσῆλθον εἰς οἰκίαν γυναικὸς πόρνης ᾗ τὸ ὄνομα ῥαάβ, καὶ κατέπαυσαν ἐκεῖ.

2. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ βασιλεῖ ἱεριχώ· ἰδοὺ ἄνδρες εἰσπεπόρευνται ὧδε τῶν υἱῶν ἰσραήλ, κατασκοπεῦσαι τὴν γῆν.

3. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς ἱεριχώ, καὶ εἶπε πρὸς ῥαὰβ λέγων· ἐξάγαγε τοὺς ἄνδρας τοὺς εἰσπορευομένους εἰς τὴν οἰκίαν σου τὴν νύκτα. κατασκοπεῦσαι γὰρ τὴν γῆν ἥκασι.

4. Καὶ λαβοῦσα ἡ γυνὴ τοὺς δύο ἄνδρας, ἔκρυψεν αὐτούς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς λέγουσα· εἰσεληλύθασι πρός με οἱ ἄνδρες, καὶ οὐκ οἶδα πόθεν ἦσαν.

5. Ὡς δὲ ἡ πύλη ἐκλείετο ἐν τῷ σκότει, καὶ οἱ ἄνδρες ἐξῆλθον οὐκ ἐπίσταμαι ποῦ πεπόρευνται. καταδιώξατε ὀπίσω αὐτῶν, εἰ καταλήψεσθε αὐτούς.

CAP. I.

16. Reſponderunq́; ad Ioſue, atque dixerunt, Omnia quæ præcipiſti nobis, faciemus: & quocunque miſeris, ibimus.

17. Sicut obedivimus in cunctis Moyſi, ita obediemus & tibi: tantum ſit Dominus Deus tuus tecum, ſicut fuit cum Moyſe.

18. Qui contradixerit ori tuo, & non obedierit cunctis ſermonibus quos præceperis ei, moriatur: tu tantum confortare, & viriliter age.

CAP. II.

1. Miſit igitur Ioſue filius Nun de Setim duos viros exploratores in abſcondito: & dixit eis, Ite, & conſiderate Terram, urbemq́; Iericho. Qui pergentes ingreſſi ſunt domum mulieris meretricis, nomine Rahab, & quieverunt apud eam.

2. Nuntiatumq́; eſt regi Iericho, & dictum, Ecce viri ingreſſi ſunt huc per noctem de filiis Iſrael, ut explorarent Terram.

3. Miſitque rex Iericho ad Rahab, dicens: Educ viros qui venerunt ad te, & ingreſſi ſunt domum tuam: exploratores quippe ſunt, & omnem terram conſiderare venerunt.

4. Tollensq; mulier viros, abſcondit, & ait, Fateor venerunt ad me, ſed neſciebam unde eſſent.

5. Cumq́; porta clauderetur in tenebris, & illi pariter exierunt, neſcio quo abierunt: perſequimini citò, & comprehendetis eos.

Das erſte Capitel.

16. Vnd ſie antworten Joſua / vnd ſprachen: Alles was du vns gebotten haſt / das wollen wir thun / vnnd wo du vns hin ſendeſt / da wollen wir hingehen.

17. Wie wir Moſe gehorſam ſindt geweſen / ſo wollen wir dir auch gehorſam ſein / Allein daß der HERR dein Gott nur mit dir ſey / wie er mit Moſe war.

18. Wer deinem Mund vngehorſam iſt / vnnd nicht gehorchet deinen Worten / in allem daß du vns gebeuteſt / der ſoll ſterben / ſey nur getroſt vnd vnverzagt.

Das II. Capitel.

JOſua aber der Son Nun / hatte zween Kunthſchaffer heimlich außgeſand von Sittim / vnd jnen geſagt: Gehet hin / beſehet das Land vnd Jeriho. Die giengen hin / vnd kamen inn das Hauß einer Huren / die hieß Rahab / vnd kehreten zu jr ein.

2. Da ward dem Könige zu Jeriho geſagt: Sihe es ſind in diſer Nacht Männer herein kommen von den kindern Jſrael / das Land zu erkunden.

3. Da ſandte der König zu Jeriho zu Rahab / vnd ließ jr ſagen: Gib die Männer herauß / die zu dir inn dein Hauß kommen ſind / denn ſie ſind kommen das gantze Land zu erkunden.

4. Aber das weib verbarg die zween Männer / vnd ſprach alſo: Es ſind ja Männer zu mir herein kommen / aber ich wuſte nicht von wannen ſie waren.

5. Vnnd da man die Thor wolt zu ſchlieſſen / da es finſter war / giengen ſie hinauß / daß ich nicht weiß / wo ſie hingangen ſind / Jaget jhnen eilend nach / denn jr werdet ſie ergreiffen.

CHAP. I.

16 Lors ils reſpondirent à Ioſue, diſans, Tout ce que tu nous as commandé, nous *le* ferons, & par tout où tu nous enuoyeras nous irons.

17. Tout ainſi que nous auons obeï a Moyſe, ainſi t'obeïrons-nous: ſeulement que l'Eternel ton Dieu ſoit auec toi, comme il a eſté auec Moyſe.

18 Tout homme qui rebellera à ton commandement, & n'obeïra point à tes paroles en tout ce que tu commanderas, ſera mis à mort, ſeulement fortifie-toi, & te renforce.

CHAP. II.

1. Or Ioſue fils de Nun auoit enuoyé de Scitrim deux hommes qui ſecretement eſpiaſſent, diſant, Allez, cõſiderez le pais, & Ierico. Ils partirent donc, & vindrent en la maiſon d'vne femme palliarde nommee Rahab, & coucherent là.

2. Lors fut dit au roy de Ierico, Voici des hommes qui ſont ici venus ceſte nuict de la part des enfans d'Iſrael pour eſpier le pais.

3. Et le roy de Ierico enuoya vers Rahab, diſant, Fai ſortir les hommes qui ſont venus chez toi, & ſont entres en ta maiſon: car ils ſont venus pour eſpier tout le païs.

4. Or la femme auoit prins ces deux hommes, & les auoit caches: Si dit, Vrai *eſt* que des hommes ſont venus vers moi: mais ie ne ſauoy d'ou ils *eſtoyent*.

5. Et comme on fermoit la porte, qu'il faiſoit noir, ces hommes-la ſont ſortis, ie ne ſai où ſont alles ces hõmes-la, pourſuuiez-les haſtiuement: car vous les atteindrez.

ב

6 וְהִיא אַסְקַתְנוּן לְאִגְּרָא וְאַטְמַרְתִּנוּן בִּטְעוּנֵי כִּי כִיתָּנָא דְסִדִירִין לָהּ עַל אִיגְּרָא׃

7 וְגֻבְרַיָּא רְדַפוּ בָּתְרֵיהוֹן בְּאוֹרַח יַרְדְּנָא עַד מְגִיזָתָא וְתַרְעָא אֲחַדוּ בָּתַר דִּנְפַקוּ רָדְפַיָּא בָּתְרֵיהוֹן׃

8 וְאִינּוּן עַד לָא שְׁכִיבוּ וְהִיא סְלֵיקַת לְוַתְהוֹן לְאִגְּרָא׃

9 וַאֲמַרֶת לְגֻבְרַיָּא יְדַעְנָא אֲרֵי יְהַב יְיָ לְכוֹן יַת א אַרְעָא וַאֲרֵי נְפַלַת אֵימַתְכוֹן עֲלָנָא וַאֲרֵי אִתְּבַרוּ כָּל יָתְבֵי אַרְעָא מִן קֳדָמֵיכוֹן׃

10 אֲרֵי שְׁמַעְנָא יַת דְּיַבֵּישׁ יְיָ יַת מֵי יַמָּא דְסוּף מִן קֳדָמֵיכוֹן בְּמִיפַּקְכוֹן מ מִמִּצְרָיִם וּדְעֲבַדְתּוּן לִתְרֵין מַלְכֵי אֱמוֹרָאָה דִּבְעִבְרָא דְיַרְדְּנָא לְסִיחוֹן וּלְעוֹג דְּגַמַּרְתּוּן יַתְהוֹן׃

11 וּשְׁמַעְנָא וְאִתְמְסִי לִבָּנָא וְלָא אִשְׁתַּאֲרַת עוֹד רוּחַ בֶּאֱנָשׁ מִן קד קֳדָמֵיכוֹן אֲרֵי יְיָ אֱלָהֲכוֹן הוּא אֱלֹהִים דִּשְׁכִינְתֵּיהּ בִּשְׁמַיָּא מִלְּעֵלָּא וְשַׁלִּיט עַל אַרְעָא מִלְּרַע׃

12 וּכְעַן קַיִּמוּ כְעַן לִי ב (בְּמֵימְרָא) דַּייָ אֲרֵי עֲבָדֵית עִמְּכוֹן טֵיבוּ וְתַעְבְּדוּן אַף אַתּוּן עִם בֵּית אֲבָא טֵיבוּ וְתִתְּנוּן לִי אָת דִּקְשׁוֹט׃

13 וְתֵיחוּן יַת אֲבָא וְיַת אִמָּא וְיַת אַחַי וְיַת אַחְוָתַי וְיַת כָּל דִּילְהוֹן וּתְשֵׁזְבוּן יַת נַפְשָׁתָנָא מִמּוֹתָא׃

14 וַאֲמַרוּ לַהּ גֻּבְרַיָּא נַפְשָׁנָא מְסִירָן חֲלַף נַפְשֵׁיכוֹן לִמְמַת אִם לָא תְחַוְיָן יַת פִּתְגָּמָנָא דֵין וִיהֵי כַּד יִתֵּן יְיָ לָנָא יַת אַרְעָא וְנַעְבֵּיד עִמִּךְ טֵיבוּ דִּקְשׁוֹט׃

ב

6 וְהִיא הֶעֱלָתַם הַגָּגָה וַתִּטְמְנֵם בְּפִשְׁתֵּי הָעֵץ הָעֲרֻכוֹת לָהּ עַל־הַגָּג׃

7 וְהָאֲנָשִׁים רָדְפוּ אַחֲרֵיהֶם דֶּרֶךְ הַיַּרְדֵּן עַל־הַמַּעְבְּרוֹת וְהַשַּׁעַר סָגָרוּ אַחֲרֵי כַּאֲשֶׁר יָצְאוּ הָרֹדְפִים אַחֲרֵיהֶם׃

8 וְהֵמָּה טֶרֶם יִשְׁכָּבוּן וְהִיא עָלְתָה עֲלֵיהֶם עַל־הַגָּג׃

9 וַתֹּאמֶר אֶל־הָאֲנָשִׁים יָדַעְתִּי כִּי־נָתַן יְהוָה לָכֶם אֶת־הָאָרֶץ וְכִי־נָפְלָה אֵימַתְכֶם עָלֵינוּ וְכִי נָמֹגוּ כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ מִפְּנֵיכֶם׃

10 כִּי שָׁמַעְנוּ אֵת אֲשֶׁר־הוֹבִישׁ יְהוָה אֶת־מֵי יַם־סוּף מִפְּנֵיכֶם בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרָיִם וַאֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם לִשְׁנֵי מַלְכֵי הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן לְסִיחֹן וּלְעוֹג אֲשֶׁר הֶחֱרַמְתֶּם אוֹתָם׃

11 וַנִּשְׁמַע וַיִּמַּס לְבָבֵנוּ וְלֹא־קָמָה עוֹד רוּחַ בְּאִישׁ מִפְּנֵיכֶם כִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הוּא אֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל־הָאָרֶץ מִתָּחַת׃

12 וְעַתָּה הִשָּׁבְעוּ־נָא לִי בַּיהוָה כִּי־עָשִׂיתִי עִמָּכֶם חָסֶד וַעֲשִׂיתֶם גַּם־אַתֶּם עִם־בֵּית אָבִי חֶסֶד וּנְתַתֶּם לִי אוֹת אֱמֶת׃

13 וְהַחֲיִתֶם אֶת־אָבִי וְאֶת־אִמִּי וְאֶת־אַחַי וְאֶת־אַחְוֹתַי וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר לָהֶם וְהִצַּלְתֶּם אֶת־נַפְשֹׁתֵינוּ מִמָּוֶת׃

14 וַיֹּאמְרוּ לָהּ הָאֲנָשִׁים נַפְשֵׁנוּ תַחְתֵּיכֶם לָמוּת אִם לֹא תַגִּידוּ אֶת־דְּבָרֵנוּ זֶה וְהָיָה בְּתֵת יְהוָה לָנוּ אֶת־הָאָרֶץ וְעָשִׂינוּ עִמָּךְ חֶסֶד וֶאֱמֶת׃

β'.

6. Αὕτη δὲ ἀνεβίβασεν αὐτοὺς ἐπὶ τὸ δῶμα, καὶ ἔκρυψεν αὐτοὺς ἐν λινοκαλάμῃ τῇ ἡτοιμασμένῃ αὐτῇ ἐπὶ τοῦ δώματος.

7. Καὶ οἱ ἄνδρες κατεδίωξαν ὀπίσω αὐτῶν ὁδὸν τὴν ἐπὶ τοῦ Ἰορδάνου ἐπὶ τὰς διαβάσεις, καὶ ἡ πύλη ἐκλείσθη, καὶ ἐγένετο ὡς ἐξῆλθον οἱ καταδιώκοντες ὀπίσω αὐτῶν.

8. Καὶ (αὐτοὶ) πρὶν ἢ κοιμηθῆναι αὐτούς, καὶ αὐτὴ ἀνέβη πρὸς αὐτοὺς ἐπὶ τὸ δῶμα.

9. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· ἐπίσταμαι ὅτι ἔδωκε κύριος τὴν γῆν ὑμῖν. ἐπιπέπτωκε γὰρ ὁ φόβος ὑμῶν ἐφ᾽ ἡμᾶς, καὶ κατέπτησαν πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ἀφ᾽ ὑμῶν.

10. Ἀκηκόαμεν γὰρ ὅτι ἐξήρανε κύριος ὁ θεὸς τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, ὅτε ἐξεπορεύεσθε ἐξ Αἰγύπτου· καὶ ὅσα ἐποιήσατε τοῖς δυσὶ βασιλεῦσι τῶν ἀμορραίων, οἳ ἦσαν πέραν τοῦ Ἰορδάνου, τῷ Σηὼν καὶ τῷ Ὤγ, οὓς ἐξωλοθρεύσατε αὐτούς.

11. Καὶ ἀκούσαντες ἡμεῖς ἐξέστημεν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν, καὶ οὐκ ἔστη ἔτι πνεῦμα ἐν οὐδενὶ ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, ὅτι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, θεὸς ἐν οὐρανῷ ἄνω, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς κάτω.

12. Καὶ νῦν ὀμόσατέ μοι κύριον τὸν θεόν, ὅτι ἐγὼ ποιῶ ὑμῖν ἔλεος, καὶ ποιήσατε καὶ ὑμεῖς ἔλεος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός μου. καὶ δώσετέ μοι σημεῖον ἀληθινόν.

13. Καὶ ζωγρήσατε τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου, καὶ τὴν μητέρα μου, καὶ τοὺς ἀδελφούς μου, καὶ τὰς ἀδελφάς μου, καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτοῖς, καὶ ἐξελεῖσθε τὴν ψυχήν μου ἐκ θανάτου.

14. Καὶ εἶπαν αὐτῇ οἱ ἄνδρες· ἡ ψυχὴ ἡμῶν ἀνθ᾽ ὑμῶν εἰς θάνατον. καὶ αὐτὴ εἶπεν· καὶ ἔσται ὡς ἂν παραδῷ κύριος ὑμῖν τὴν πόλιν, ποιήσετε εἰς ἐμὲ ἔλεος καὶ ἀλήθειαν.

CAP. II.

6 Ipſa autem fecit aſcendere viros in ſolarium domus ſuæ, operuitq; eos ſtipula lini, quæ ibi erat.

7. Hi autem qui miſſi fuerant, ſecuti ſunt eos per viã quæ ducit ad vadum Iordanis: illisque egreſſis ſtatim porta clauſa eſt.

8. Necdum obdormierant qui latebant, & ecce mulier aſcendit ad eos.

9. Et ait, Novi quod Dominus tradiderit vobis Terram: etenim irruit in nos terror veſter, & elanguerunt omnes habitatores terræ.

10. Audivimus quod ſiccaverit Dominus aquas Maris-rubri ad veſtrum introitum, quando egreſſi eſtis ex Ægypto: & quæ feceritis duobus Amorrhæorum regibus qui erant trans Iordanem, Schon & Og, quos interfeciſtis.

11. Et hæc audientes pertimuimus, & elanguit cor noſtrum, nec remanſit in nobis ſpiritus ad introitum veſtrum: Dominus enim Deus veſter ipſe eſt Deus in cælo ſurſum, & in terra deorſum.

12. Nunc ergo iurate mihi per Dominum, ut quo modo ego miſericordiam feci vobiſcum, ita & vos faciatis cum domo patris mei: detiſq; mihi verum ſignum.

13. Vt ſalvetis patrem meum & matrem, fratres ac ſorores meas, & omnia quæ illorum ſunt, & eruatis animas noſtras à morte.

14. Qui reſponderunt ei, Anima noſtra ſit pro vobis in mortem, ſi tamen non prodideris nos, cumq; tradiderit nobis Dominus Terram: faciemus in te miſericordiam & veritatem.

Das II. Capitel.

6. Sie aber ließ ſie auff das Dach ſteigen / vnd verdecket ſie vnter die flachsſtengel/den ſie jr auff dem Dach außgebreitet hatte.

7. Aber die Männer jagten jhnen nach auff dem wege zum Jordan / biß an die Furt/vnd man ſchloß das Thor zu/da die hinauß waren/die jnen nachjagten.

8. Vnnd ehe denn die Männer ſich ſchlaffen legten/ſteig ſie zu jnen hinauff auff das Dach.

9. Vnd ſprach zu jnen: Ich weiß das der HErr euch das Land gegeben hat/ denn ein ſchrecken iſt über vns gefallen für euch/vnd alle Einwohner des Landes ſind für euer zukunfft feig worden.

10. Denn wir haben gehört/wie der HErr hat das Waſſer im Schilffmeer außgetrocknet für euch her / da jhr auß Egypten zoget/vnd was jhr den zween Königen der Amoriter / Sihon vnd Og/jenſeydt dem Jordan gethan habt/ wie jr ſie verbannet habt.

11. Vnd ſind wir ſolches gehört haben/iſt vnſer hertz verzagt / vnd iſt kein muth mehr in jemands für euer zukunfft/Denn der HErr ewer Gott / iſt ein Gott/beide oben im Himel/vnd vnten auff Erden.

12. So ſchweret mir nun bey dem HErren/das / weil ich an euch barmhertzigkeit gethan habe/daß jr auch an meines Vaters Hauſe barmhertzigkeit thut/vnd gebt mir ein gewiß Zeichen.

13. Daß jr leben laſſet meinen Vater meine Muter/meine Brüder/vnd meine Schweſter/vnd alles waß ſie haben vnd errettet vnſer Seelen von dem tode.

14. Die Männer ſprachen zu jhr: Thun wir nicht barmhertzigkeit vnd treu an dir/wenn vns der HERR das Land gibt/ſo ſoll vnſer Seele für euch des todts ſein / So fern du vnſer Geſchefft nicht verrätheſt.

CHAP. II.

6. Or les auoit-elle fait monter au toict, & les auoit cachés en des cheneuotes de lin, qu'elle auoit arrengees ſur le toict.

7. Et quelques gens les pourſuiuirent par le chemin du Iordain iuſqu'aux paſſages: & on ferma la porte apres que furent ſortis ceux qui les pourſuiuoyent.

8. Or deuant qu'ils ſe couchaſſent, elle mõta vers eux ſur le toict.

9. Et leur dit, Ie cognoi que l'Eternel vous a donné le païs: & que la frayeur de vous eſt tombee ſur nous, & que tous les habitans du païs ſont affadis à cauſe de vous.

10. Car nous auons entendu que l'Eternel a tari les eaux de la mer rouge de deuant vous, quand vous ſortiez du païs d'Egypte: & ce que vous auez fait aux deux rois des Amorrheens qui *eſtoyent* au delà du Iordain, aſſauoir Sibon & Hog, leſquels vous auez deſtruits à la facon de l'interdit.

11. Nous l'auons entendu, & noſtre cœur s'eſt fondu & depuis ne s'eſt eſleué courage en aucun homme à cauſe de vous: car l'Eternel voſtre Dieu c'eſt le Dieu des cieux en haut & de la terre en bas.

12. Maintenant donc ie vous prie, iurez moi par l'Eternel, d'autant que ie vous ai fait gratuité, que vous auſſi ferez gratuite à la maiſon de mon pere: & que vous me donniez certaines enſeignes.

13. Que vous ſauuerez la vie à mon pere & à ma mere, à mes freres & a mes ſœurs, & a tous ceux qui leur *appartienent*, & deliurerez nos perſonnes de mort.

14. Et ces hommes lui *reſpon*dirent, Noſtre perſonne *reſpondra* pour vous a mourir, moyennant que vous ne deceliez point ceſtui noſtre affaire: & quand l'Eternel nous aura baille le païs, nous vſerons enuers toi de gratuite & verite

ב

15 וְשַׁלְשַׁלְתִּנּוּן בְּאַטּוּנָא מִן חַרְכְּתָא אֲרֵי בֵיתַהּ בְּכוֹתֶל שׁוּרָא וּבְשׁוּרָא הִיא יָתְבָה׃

16 וַאֲמֶרֶת לְהוֹן לְטוּרָא אֱזִילוּ דִּילְמָא יְעַרְעוּן בְּכוֹן רָדְפַיָּא וְתִטַּמְרוּן תַּמָּן תְּלָתָא יוֹמִין עַד ד דִּיתוּבוּן רָדְפַיָּא וּבָתַר כֵּן תְּהָכוּן לְאָרְחָכוֹן׃

17 וַאֲמַרוּ לַהּ גֻּבְרַיָּא זַכָּאִין אֲנַחְנָא מִמּוֹמָתִיךְ דָּא דְּקַיֵּמְתְּ עֲלָנָא׃

18 הָא אֲנַחְנָא עָלִין בְּאַרְעָא יָת תּוֹרָא דְּחוּט זְהוֹרִיתָא הָדֵין תִּקְטְרִין בְּחַרְכָּא דְּשַׁלְשַׁלְתָּנָא בֵיהּ וְיָת אֲבוּךְ וְיָת אִמֵּךְ וְיָת אָחָךְ וְיָת כָּל בֵּית אֲבוּךְ תְּכַנְשִׁין לְוָתִיךְ לְבֵיתָא׃

19 וִיהֵי כָּל דְּיִפּוֹק מִדַּשֵּׁי בֵיתִיךְ לְבָרָא חוֹבַת קְטוֹלֵיהּ בְּרֵישֵׁיהּ וַאֲנַחְנָא זַכָּאִין וְכֹל דִּי יְהֵי עִמִּךְ בְּבֵיתָא חוֹבַת קְטוֹלֵיהּ בְּרֵישָׁנָא אִם יַד אֱנָשׁ תְּהֵי בֵיהּ׃

20 וְאִם תְּחַוִּין יָת פִּתְגָּמָנָא דֵין וּנְהֵי זַכָּאִין מִמּוֹמָתִיךְ דְּקַיֵּמְתְּ ע עֲלָנָא׃

21 וַאֲמֶרֶת כְּפִתְגָּמֵיכוֹן כֵּן הוּא וְשַׁלְּחִתְנוּן וַאֲזַלוּ וּקְטֶרֶת יָת תּוֹרָא ד דִּזְהוֹרִיתָא בְּחַרְכָּא׃

22 וַאֲזַלוּ וְעַלוּ לְטוּרָא וִיתִיבוּ תַמָּן תְּלָתָא יוֹמִין עַד דְּתָבוּ רָדְפַיָּא וּבְעוֹ רָדְפַיָּא בְּכָל אוֹרְחָא וְלָא אַשְׁכָּחוּ׃

23 וְתָבוּ תְּרֵין גֻּבְרַיָּא וּנְחַתוּ מִן טוּרָא וַעֲבַרוּ וַאֲתוֹ לְוָת יְהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן וְאִשְׁתְּעִיאוּ לֵיהּ יָת כָּל דְּעַרְעָא יָתְהוֹן׃

ב

15 וַתּוֹרִדֵם בַּחֶבֶל בְּעַד הַחַלּוֹן כִּי בֵיתָהּ בְּקִיר הַחוֹמָה וּבַחוֹמָה הִיא יוֹשָׁבֶת׃

16 וַתֹּאמֶר לָהֶם הָהָרָה לֵּכוּ פֶּן־יִפְגְּעוּ בָכֶם הָרֹדְפִים וְנַחְבֵּתֶם שָׁמָּה שְׁלֹשֶׁת יָמִים עַד שׁוֹב הָרֹדְפִים וְאַחַר תֵּלְכוּ לְדַרְכְּכֶם׃

17 וַיֹּאמְרוּ אֵלֶיהָ הָאֲנָשִׁים נְקִיִּם אֲנַחְנוּ מִשְּׁבֻעָתֵךְ הַזֶּה אֲשֶׁר הִשְׁבַּעְתָּנוּ׃

18 הִנֵּה אֲנַחְנוּ בָאִים בָּאָרֶץ אֶת־תִּקְוַת חוּט הַשָּׁנִי הַזֶּה תִּקְשְׁרִי בַּחַלּוֹן אֲשֶׁר הוֹרַדְתֵּנוּ בוֹ וְאֶת־אָבִיךְ וְאֶת־אִמֵּךְ וְאֶת־אַחַיִךְ וְאֵת כָּל־בֵּית אָבִיךְ תַּאַסְפִי אֵלַיִךְ הַבָּיְתָה׃

19 וְהָיָה כֹּל אֲשֶׁר־יֵצֵא מִדַּלְתֵי בֵיתֵךְ הַחוּצָה דָּמוֹ בְרֹאשׁוֹ וַאֲנַחְנוּ נְקִיִּם וְכֹל אֲשֶׁר יִהְיֶה אִתָּךְ בַּבַּיִת דָּמוֹ בְרֹאשֵׁנוּ אִם־יָד תִּהְיֶה־בּוֹ׃

20 וְאִם־תַּגִּידִי אֶת־דְּבָרֵנוּ זֶה וְהָיִינוּ נְקִיִּם מִשְּׁבֻעָתֵךְ אֲשֶׁר הִשְׁבַּעְתָּנוּ׃

21 וַתֹּאמֶר כְּדִבְרֵיכֶם כֶּן־הוּא וַתְּשַׁלְּחֵם וַיֵּלֵכוּ וַתִּקְשֹׁר אֶת־תִּקְוַת הַשָּׁנִי בַּחַלּוֹן׃

22 וַיֵּלְכוּ וַיָּבֹאוּ הָהָרָה וַיֵּשְׁבוּ שָׁם שְׁלֹשֶׁת יָמִים עַד־שָׁבוּ הָרֹדְפִים וַיְבַקְשׁוּ הָרֹדְפִים בְּכָל־הַדֶּרֶךְ וְלֹא מָצָאוּ׃

23 וַיָּשֻׁבוּ שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים וַיֵּרְדוּ מֵהָהָר וַיַּעַבְרוּ וַיָּבֹאוּ אֶל־יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן וַיְסַפְּרוּ־לוֹ אֵת כָּל־הַמֹּצְאוֹת אוֹתָם׃

β.

15. Καί κατεχάλασεν αὐτοὺς ἐν σχοινίῳ διὰ τῆς θυρίδος, ὅτι οἶκος αὐτῆς ἐν τῷ τείχει, καὶ ἐν τῷ τείχει αὐτὴ κατῴκει.

16. καὶ εἶπεν αὐτοῖς· εἰς τὴν ὀρεινὴν ἀπέλθετε, μὴ συναντήσωσιν ὑμῖν οἱ καταδιώκοντες, καὶ κρυβήσεσθε ἐκεῖ τρεῖς ἡμέρας, ἕως ἀναστρέψωσιν οἱ καταδιώκοντες ὀπίσω ὑμῶν, καὶ μετὰ ταῦτα ἀπελεύσεσθε εἰς τὴν ὁδὸν ὑμῶν.

17. Καὶ εἶπαν πρὸς αὐτὴν οἱ ἄνδρες· ἀθῷοί ἐσμεν τῷ ὅρκῳ σου τούτῳ.

18. Ἰδοὺ ἡμεῖς εἰσπορευόμεθα εἰς μέρος τῆς πόλεως, καὶ θήσεις τὸ σημεῖον, τὸ σπαρτίον τὸ κόκκινον, τοῦτο ἐκδήσεις εἰς τὴν θυρίδα δι᾽ ἧς κατεβίβασας ἡμᾶς δι᾽ αὐτῆς· τὸν δὲ πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου, καὶ τοὺς ἀδελφούς σου, καὶ πάντα τὸν οἶκον τοῦ πατρός σου, συνάξεις πρὸς σεαυτὴν εἰς τὴν οἰκίαν σου.

19. Καὶ ἔσται πᾶς ὃς ἂν ἐξέλθῃ τὴν θύραν τῆς οἰκίας σου ἔξω, ἔνοχος ἑαυτῷ ἔσται, ἡμεῖς δὲ ἀθῷοι τῷ ὅρκῳ σου τούτῳ, καὶ ὅσοι ἐὰν γίνωνται μετὰ σοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ σου, ἡμεῖς ἔνοχοι ἐσόμεθα, ἐὰν χεὶρ ἅψηται αὐτοῦ.

20. Ἐὰν δέ (τις ἡμᾶς ἀδικήσῃ, καὶ) ἀποκαλύψῃ τοὺς λόγους ἡμῶν τούτους, ἐσόμεθα ἀθῷοι τῷ ὅρκῳ σου τούτῳ, ᾧ ὥρκισας ἡμᾶς.

21. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· κατὰ τὸ ῥῆμα ὑμῶν οὕτως ἔστω. καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτούς, καὶ ἐπορεύθησαν. καὶ ἔδησε τὸ σημεῖον τὸ κόκκινον ἐν τῇ θυρίδι.

22. Καὶ ἐπορεύθησαν, καὶ ἤλθοσαν εἰς τὴν ὀρεινήν, καὶ κατέμειναν ἐκεῖ τρεῖς ἡμέρας, ἕως ἐπέστρεψαν οἱ διώκοντες. καὶ ἐξεζήτησαν οἱ καταδιώκοντες πάσας τὰς ὁδούς, καὶ οὐχ εὗρον.

23. Καὶ ὑπέστρεψαν οἱ δύο νεανίσκοι, καὶ κατέβησαν ἐκ τοῦ ὄρους, καὶ διέβησαν πρὸς Ἰησοῦν υἱὸν Ναυή, καὶ διηγήσαντο αὐτῷ πάντα τὰ συμβεβηκότα αὐτοῖς.

CAP. II.

15. Demiſit ergo eos per funem de feneſtra: domus enim eius hærebat muro.

16. Dixitque ad eos, Ad montana conſcendite, ne fortè occurrant vobis revertentes: ibiq; latitate tribus diebus, donec redeant; & ſic ibitis per viam veſtram.

17. Qui dixerunt ad eam, Innoxii erimus à iuramento hoc quo adiuraſti nos.

18. Si ingredientibus nobis Terram, ſignum fuerit funiculus iſte coccineus, & ligaveris eum in feneſtra, per quam demiſiſti nos: & patrem tuum, ac matrem, fratresq;, & omnem cognationem tuam congregaveris in domum tuam.

19. Qui oſtium domus tuæ egreſſus fuerit, ſanguis ipſius erit in caput eius, & nos erimus alieni. Cunctorum autem ſanguis qui tecum in domo fuerint, redundabit in caput noſtrum, ſi eos aliquis tetigerit.

20. Quòd ſi nos prodere volueris, & ſermonem iſtum proferre in medium, erimus mundi ab hoc iuramento quo adiuraſti nos.

21. Et illa reſpondit, ſicut locuti eſtis, ita fiat, dimittẽſque eos ut pergerent, appendit funiculum coccineum in feneſtra.

22. Illi verò ambulantes pervenerunt ad montana, & manſerunt ibi tres dies, donec reverterentur qui fuerant perſecuti: quærentes enim per omnem viam, non repererunt eos.

23. Quibus urbem ingreſſis, reverſi ſunt, & deſcenderunt exploratores de monte: & transmiſſo Iordane, venerunt ad Ioſue filiũ Nun, narraveruntq; ei omnia quæ acciderant ſibi.

Das II. Capitel.

15. Da ließ ſie dieſelben am Sail durchs Fenſter hernider/denn jr Hauß war an der Stadtmaure/ vnd ſie wohnet auch auff der Mauren.

16. Vnd ſie ſprach zu jhnen: Gehet auff das Gebirge/ daß euch nicht begegnen die euch nachjagen/vnd verberget euch daſelbs drey tage/ biß daß die wider kommen/ die euch nachjagen/ Darnach gehet euer ſtraſſe.

17. Die Männer aber ſprachen zu jhr: Wir wollen aber des Eids loß ſein/den du von vns genommen haſt.

18. Wenn wir kommen ins Land/ vnd du nicht diß rote Sail in das Fenſter knůpffeſt / damit du vns hernider gelaſſen haſt/vnd zu dir ins Hauß verſammleſt deinen Vater/ deine Muter/ deine Brůder/vnd deines Vaters gantzes Hauß.

19. Vnd wer zur Thůr deines Hauſes herauß gehet/des Blut ſey auff ſeim Haupt/vnd wir vnſchuldig. Aber aller die in deinem Hauſe ſind / ſo eine hand an ſie gelegt wird/ſo ſoll jhr Blut auff vnſerm Haupt ſein.

20. Vnd ſo du etwas von diſem vnſerm Geſchefft wirſt nach ſagen/ſo wollen wir des Eids loß ſein/ den du von vns genommen haſt.

21. Sie ſprach: Es ſey wie jhr ſagt/ vnd ließ ſie gehen/vnd ſie giengen hin/ vnd ſie knůpfft das rote Sail ins Fenſter.

22. Sie aber giengen hin/vnd kamen auffs Gebirge/ vnd blieben drey tage daſelbs / biß daß die wider kamen/die jnen nachjagten/denn ſie hatten ſie geſucht auff allen ſtraſſen/vnd doch nicht funden.

23. Alſo kehreten die zween Männer wider/vnd giengen vom Gebirge/ vnd fuhren über/vnd kamen zu Joſua dem Son Nun/vnd erzehleten jm alles/wie ſie es funden hatten.

CHAP. II.

15. Elle les deualla donc auec vne corde par la feneſtre: car ſa maiſon auoit la paroi en la muraille *de la uille*, & elle habitoit en la muraille *de la ville*.

16. Et leur dit, Allez à la mõtagne, de peur que ceux qui *vous* pourſuiuent ne vous rẽcontrent: & vous cachez là trois iours iuſques à ce que ceux qui *vous* pourſuiuent ſoyent de retour: & puis apres vous irez voſtre chemim.

17. Or ces hõmes lui auoyent dit, *En ceſte maniere* nous *ſerons* quittes de ce tien ſermẽt que tu nous as fait faire.

18. Voici, quand nous entrerons au païs, tu lieras ce cordon de fil d'eſcarlate à la feneſtre par laquelle tu nous auras deuallés: & retireras chez toi dedans ceſte maiſon, ton pere & ta mere, tes freres, & toute la famille de ton pere.

19. Et quiconque ſortira hors de la porte de ta maiſon, ſon ſang *ſera* ſur ſa teſte, & nous en ſerons quittes: mais quiconque ſera auec toi en la maiſon, ſon ſang *ſera* ſur noſtre teſte, ſi aucun met la main ſur lui.

20. Que ſi tu deceles ceſtui noſtre affaire, nous ſerons quittes de ton ſerment que tu nous as fait faire.

21. Et elle *reſpondit*, Ainſi ſoit comme vous l'auez dit. Adonc elle les laiſſa aller, & ils s'en allerent, & elle lia le cordon *de fil* d'eſcarlate à la feneſtre.

22. Et eux cheminans arriuerent à la montagne, & demeurerent là trois iours iuſques à ce que ceux qui *les* pourſuiuoyent fuſſent retournés. Et ceux qui *les* pourſuiuoyent cercherent par tout le chemin, & ne les trouuerent point.

23. Ainſi ces deux ꝑſonages s'en retournerent, & deſcendirent de la mõtagne: ſi paſſerent, & vindrent à Ioſué fils de Nun, & lui raconterent toutes les choſes qui leur eſtoyent ſuruenues.

ב

24 וַאֲמַרוּ לִיהוֹשֻׁעַ אֲרֵי
מְסַר יְיָ בִּידָנָא יָת כָּל
אַרְעָא וְאַף אִתְּבַרוּ כָּל
יָתְבֵי אַרְעָא מִן קֳדָמַנָא׃

ג

1 וְאַקְדֵים יְהוֹשֻׁעַ בְּצַפְרָא
וּנְטַלוּ מִשִּׁטִּין וַאֲתוֹ עַד
יַרְדְּנָא הוּא וְכָל בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וּבָתוּ תַמָּן קֳדָם
דְיֶעְבְּרוּן׃

2 וַהֲוָה מִסּוֹף תְּלָתָא
יוֹמִין וַעֲבַרוּ סַרְכַיָּא בְּגוֹ
מַשְׁרִיתָא׃

3 וּפַקִּידוּ יָת עַמָּא
לְמֵימָר בְּמֶחֱזֵיכוֹן יָת
אֲרוֹן קְיָמָא דַּייָ אֱלָהֲכוֹן
וְכַהֲנַיָּא וְלֵוָאֵי נָטְלִין יָתֵיהּ
וְאַתּוּן תִּטְלוּן מֵאַתְרֵיכוֹן
וּתְהָכוּן בָּתְרוֹהִי׃

4 בְּרַם רָחִיק יְהֵי בֵּינֵיכוֹן
וּבֵינוֹהִי כִּתְרֵין אַלְפִּין א
אַמִּין בִּמְשַׁחְתָּא לָא
תִקְרְבוּן לְוָתֵיהּ בְּדִיל
דְּתִידְעוּן יָת אוֹרְחָא
דִּתְהָכוּן בַּהּ אֲרֵי לָא
עֲבַרְתּוּן בְּאוֹרְחָא מא
מֵאֶתְמָלֵי וּמִדְּקַדְמוֹהִי׃

5 וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ לְעַמָּא
אִזְדַּמַּנוּ אֲרֵי מְחַר יַעְבֵּיד
יְיָ בֵּינֵיכוֹן פְּרִישָׁן׃

6 וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ לְכַהֲנַיָּא
לְמֵימַר טוּלוּ יָת אֲרוֹנָא
דִקְיָמָא וְעִבַרוּ קֳדָם
עַמָּא וּנְטַלוּ יָת אֲרוֹנָא
דִקְיָמָא וַאֲזַלוּ קֳדָם
עַמָּא׃

7 וַאֲמַר יְיָ לִיהוֹשֻׁעַ יו
יוֹמָא דֵין אֶשְׁרֵי לְרַבָּיוּתָךְ
בְּעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל בְּדִיל
דִּידְעוּן אֲרֵי כְּמָא דַהֲוָה
(מֵימְרִי) בְּסַעְדֵיהּ דְּמֹשֶׁה
כֵּן יְהֵא (מֵימְרִי) בְּסַעְדָּךְ׃

8 וְאַתְּ תְּפַקֵּיד יָת כַּהֲנַיָּא
נָטְלֵי אֲרוֹנָא דִקְיָמָא
לְמֵימַר כְּמֵימְטֵיכוֹן עַד
קְצַת מֵי יַרְדְּנָא בְּיַרְדְּנָא
תְּקוּמוּן׃

ב

24 וַיֹּאמְרוּ אֶל־יְהוֹשֻׁעַ כִּֽי־נָתַן
יְהוָה בְּיָדֵנוּ אֶת־כָּל־הָאָרֶץ וְגַם־
נָמֹגוּ כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ מִפָּנֵינוּ׃

ג

1 וַיַּשְׁכֵּם יְהוֹשֻׁעַ בַּבֹּקֶר וַיִּסְעוּ
מֵהַשִּׁטִּים וַיָּבֹאוּ עַד־הַיַּרְדֵּן הוּא
וְכָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיָּלִנוּ שָׁם טֶרֶם
יַעֲבֹרוּ׃

2 וַיְהִי מִקְצֵה שְׁלֹשֶׁת יָמִים
וַיַּעַבְרוּ הַשֹּׁטְרִים בְּקֶרֶב הַמַּחֲנֶה׃

3 וַיְצַוּוּ אֶת־הָעָם לֵאמֹר
כִּרְאֹתְכֶם אֵת אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם וְהַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם נֹשְׂאִים
אֹתוֹ וְאַתֶּם תִּסְעוּ מִמְּקוֹמְכֶם
וַהֲלַכְתֶּם אַחֲרָיו׃

4 אַךְ רָחוֹק יִהְיֶה בֵּינֵיכֶם וּבֵינָו
כְּאַלְפַּיִם אַמָּה בַּמִּדָּה אַל־תִּקְרְבוּ
אֵלָיו לְמַעַן אֲשֶׁר־תֵּדְעוּ אֶת־
הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר תֵּלְכוּ־בָהּ כִּי לֹא
עֲבַרְתֶּם בַּדֶּרֶךְ מִתְּמוֹל שִׁלְשׁוֹם׃

5 וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הָעָם
הִתְקַדָּשׁוּ כִּי מָחָר יַעֲשֶׂה יְהוָה
בְּקִרְבְּכֶם נִפְלָאוֹת׃

6 וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הַכֹּהֲנִים
לֵאמֹר שְׂאוּ אֶת־אֲרוֹן הַבְּרִית
וְעִבְרוּ לִפְנֵי הָעָם וַיִּשְׂאוּ אֶת־
אֲרוֹן הַבְּרִית וַיֵּלְכוּ לִפְנֵי הָעָם׃

7 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ הַיּוֹם
הַזֶּה אָחֵל גַּדֶּלְךָ בְּעֵינֵי כָּל־יִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר יֵדְעוּן כִּי כַּאֲשֶׁר הָיִיתִי עִם־
מֹשֶׁה אֶהְיֶה עִמָּךְ׃

8 וְאַתָּה תְּצַוֶּה אֶת־הַכֹּהֲנִים
נֹשְׂאֵי אֲרוֹן־הַבְּרִית לֵאמֹר כְּבֹאֲכֶם
עַד־קְצֵה מֵי הַיַּרְדֵּן בַּיַּרְדֵּן
תַּעֲמֹדוּ׃

β.

24. Καὶ εἶπαν πρὸς ἰησοῦν, Ὅτι παραδέδωκε κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν πᾶσαν τὴν γῆν ἐν χερσὶν ἡμῶν, καὶ κατέπτηχε πᾶς ὁ κατοικῶν τὴν γῆν ἐκείνην ἀφ' ἡμῶν.

ΚΕΦΑΛ. γ'.

1. Καὶ ὤρθρισεν ἰησοῦς τὸ πρωί, καὶ ἀπῆραν ἐκ σαττιεὶν, καὶ ἦλθον ἕως τοῦ ἰορδάνου, αὐτὸς καὶ πάντες οἱ υἱοὶ ἰσραήλ, καὶ κατέλυσαν ἐκεῖ πρὸ τοῦ διαβῆναι.

2. Καὶ ἐγενήθη μετὰ τρεῖς ἡμέρας, διῆλθον οἱ γραμματεῖς διὰ τῆς παρεμβολῆς.

3. Καὶ ἐνετείλαντο τῷ λαῷ λέγοντες· ὅταν ἴδετε τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν καὶ τοὺς ἱερεῖς ὑμῶν καὶ τοὺς λευίτας αἴροντας αὐτήν, ἀπαρεῖτε ἐκ τῶν τόπων ὑμῶν, καὶ πορεύεσθε ὀπίσω αὐτῆς.

4. Ἀλλὰ μακρὰν ἔστω ἀνὰ μέσον ὑμῶν καὶ ἐκείνης, ὅσον δισχιλίους πήχεις στήσεσθε, μὴ προσεγγίσητε αὐτῇ, ἵνα ἐπίστησθε τὴν ὁδὸν, ἣν πορεύεσθε αὐτήν. οὐ γὰρ πεπόρευσθε τὴν ὁδὸν ἀπ' ἐχθὲς καὶ τρίτης ἡμέρας.

5. Καὶ εἶπεν ἰησοῦς τῷ λαῷ ἁγνίσασθε εἰς τὴν αὔριον, ὅτι αὔριον ποιήσει κύριος ἐν ὑμῖν θαυμάσια.

6. Καὶ εἶπεν ἰησοῦς τοῖς ἱερεῦσιν ἄρατε τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου, καὶ προπορεύεσθε τοῦ λαοῦ. καὶ ἦραν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου, καὶ ἐπορεύοντο ἔμπροσθεν τοῦ λαοῦ.

7. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς ἰησοῦν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἄρχομαι ὑψῶσαί σε κατενώπιον πάντων υἱῶν ἰσραήλ, ἵνα γνῶσιν ὅτι καθότι ἤμην μετὰ μωϋσῆ, οὕτως ἔσομαι καὶ μετὰ σοῦ.

8. Καὶ ἔντειλαι τοῖς ἱερεῦσι τοῖς αἴρουσι τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης λέγων. ὡς ἂν εἰσέλθητε ἐπὶ μέρους τοῦ ὕδατος τοῦ ἰορδάνου, καὶ ἐν τῷ ἰορδάνῃ στήσεσθε.

CAP. II.

24. Atq; dixerunt, Tradidit Dominus omnem terram hanc in manus noſtras, & timore proſtrati ſunt cuncti habitatores eius.

CAP. III.

1. Igitur Ioſue de nocte conſurgens movit caſtra: egredientesq; de Setim, venerunt ad Iordanem ipſe, & omnes filii Iſrael, & morati ſunt ibi per tres dies.

2. Quibus evolutis tranſierunt præcones per caſtrorum medium.

3. Et clamare cœperunt. Quando videritis arcam fœderis Domini Dei veſtri, & ſacerdotes ſtirpis Leviticæ portantes eam, vos quoque conſurgite, & ſequimini præcedentes.

4. Sitq; inter vos & arcam ſpatium cubitorum duûm millium: ut procul videre poſſitis, & noſſe per quam viam ingrediamini: quia prius non ambulaſtis per eam, & cavete ne appropinquetis ad arcam.

5. Dixitq; Ioſue ad populum, ſanctificamini: cras enim faciet Dominus inter vos mirabilia.

6. Et ait ad ſacerdotes, Tollite arcam fœderis, & præcedite populum. Qui iuſſa cõplentes, tulerunt & ambulaverunt ante eos.

7. Dixitq; Dominus ad Ioſue, Hodie incipiam exaltare te coram omni Iſrael: ut ſciant quòd ſicut cum Moyſe fui, ita & tecum ſim.

8. Tu autem præcipe ſacerdotibus qui portant arcam fœderis, & dic eis. Cum ingreſſi fueritis partem aquæ Iordanis, ſtate in ea.

Das II. Capitel.

24. Vnd ſprachen zu Joſua: Der HERR hat vns alles Land in vnſer hende gegeben/Auch ſo ſind alle einwoner des Lands feig fůr vns.

Das III. Capitel.

VND Joſua macht ſich frů auff/vnd ſie zogen auß Sittim/vnd kamen an den Jordan/er vnd alle Kinder Jſrael/vnd blieben daſelbs über nacht/ehe ſie hinůberzogen.

2. Nach dreyen tagen aber giengen die Hauptleute durchs Lager.

3. Vnd gebotten dem Volck/vnd ſprachen: Wenn jr ſehen werdet die Lade des Bunds des HERRN eures Gottes/vnd die Prieſter auß den Leviten ſie tragen/ſo ziehet auß von eurem ort/vnd folget jr nach.

4. Doch das zwiſchen euch vnd ihr raum ſey bey zwey tauſent ellen/Jr ſolt nicht zu jr nahen/auff daß jr wiſſet auff welchem wege jr gehen ſollet/Denn ihr ſeyd den weg vorhin nicht gegangen.

5. Vnd Joſua ſprach zum Volck/Heiliget euch/denn morgen wird der HERR ein Wunder vnter euch thun.

6. Vnd zu den Prieſtern ſprach er: Tragt die Lade des Bunds/vnd gehet für dem Volck her. Da trugen ſie die Lade deß Bunds/vnd giengen für dem Volck her.

7. Vnd der HERR ſprach zu Joſua: Heute will ich anfahen dich groß zu machen für dem gantzen Jſrael/daß ſie wiſſen/wie ich mit Moſe geweſen bin/alſo auch mit dir ſey.

8. Vnd du gebeut den Prieſtern/die die Lade des Bunds tragen/vnd ſprich: wenn jr kommet forn ins Waſſer des Jordans/ſo ſtehet ſtille.

CHAP. II.

24. Et dirent à Ioſué, Pour vrai l'Eternel a baillé tout le païs en noſtre main: & meſmes tous les habitans du païs ſont affadis à cauſe de nous.

CHAP. III.

1. Or Ioſué ſe leua de bon matin, & partirent de Scittim; & arriuerent iuſques au Iordain, lui & tous les enfans d'Iſrael, & logerent là ceſte nuict deuant qu'ils paſſaſſent.

2. Et au bout de trois iours les preuoſts paſſerent par le camp:

3. Et commanderent au peuple, diſans, ſi toſt que vous verrez l'Arche de l'alliance de l'Eternel voſtre Dieu, & les Sacrificateurs qui ſont de la race de Leui la portans, vous departirez de voſtre quartier, & marcherez apres elle.

4. Toutesfois il y aura diſtance entre vous & elle de la meſure enuiron de deux mille coudees: que vous n'approchiez point d'elle afin que vous cognoiſſiez le chemin par lequel vous cheminerez: car vous n'auez point ci deuant paſſé par ce chemin.

5. Ioſué auſſi dit au peuple, Sanctifiez-vous: car l'Eternel fera demain entre vous choſes merueilleuſes.

6. Ioſué parla auſſi aux Sacrificateurs, diſant, Chargez *ſur vous* l'Arche de l'alliance, & paſſez deuant le peuple, Ainſi ils chargerent ſur eux l'Arche de l'alliance, & marcherẽt deuãt le peuple.

7. Or l'Eternel auoit dit à Ioſué, Ce iourd'hui ie commẽcerai à te magnifier, tout Iſrael le voyant: afin qu'ils cognoiſſent qu'ainſi que i'ai eſté auec Moyſe, ie ſerai *auſſi* auec toi.

8. Tu cõmanderas donc aux Sacrificateurs portans l'Arche de l'alliance, diſant, Si toſt que vous arriuerez au bord de l'eau du Iordain, vous-vous arreſterez au Iordain.

ג

9 וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל אִתְקְרִיבוּ הַלְכָא וּשְׁמַעוּ יָת פִּתְגָּמַיָּא דַּיְיָ אֱלָהֲכוֹן׃

10 וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ בְּדָא תִּדְּעוּן אֲרֵי אֱלָהָא קַיָּים יִתְרְעֵי לְאַשְׁרָאָה שְׁכִינְתֵּיהּ בֵּינֵיכוֹן וְתָרָכָא יְתָרֵיךְ מִן קֳדָמֵיכוֹן יַת כְּנַעֲנָאֵי וְיַת חִתָּאֵי וְיַת חִוָּאֵי וְיָת פְּרִיזָאֵי וְיָת גִּרְגָּשָׁאֵי י וֶאֱמוֹרָאֵי וִיבוּסָאֵי׃

11 הָא אֲרוֹן קְיָמָא דְּרִבּוֹן כָּל עָלְמָא עָבַר קֳדָמֵיכוֹן בְּיַרְדְּנָא׃

12 וּכְעַן דַּבַּרוּ לְכוֹן תְּרֵי עֲשַׂר גֻּבְרִין מִשִּׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל גַּבְרָא חַד גַּבְרָא חַד לְשִׁבְטָא׃

13 וִיהֵא כְּמִנַּח פַּרְסַת רִיגְלֵי כַּהֲנַיָּא נָטְלֵי אֲרוֹנָא דַּיְיָ דְּרִבּוֹן כָּל אַרְעָא בְּמֵי יַרְדְּנָא מֵי יַרְדְּנָא יִפְסְקוּן מַיָּא דְּנָחֲתִין מִלְּעֵילָא וִיקוּמוּן רוּקְבָא חַד׃

14 וַהֲוָה כַּד נְטַלוּ עַמָּא מִמַּשְׁכְּנֵיהוֹן לְמֶעְבַּר יַת יַרְדְּנָא וְכַהֲנַיָּא נָטְלֵי אֲרוֹנָא דִקְיָמָא קֳדָם עַמָּא׃

15 וּכְמִמְטֵי נָטְלֵי אֲרוֹנָא עַד יַרְדְּנָא וְרַגְלֵי כַּהֲנַיָּא נָטְלֵי אֲרוֹנָא טְבִילָא בִּקְצַת מַיָּא וְיַרְדְּנָא מְלֵי עַל כָּל כֵּפּוֹהִי כָּל יוֹמֵי ח חַצָּדָא׃

16 וְקָמוּ מַיָּא דְּנָחֲתִין מִלְּעֵלָּא קָמוּ רוּקְבָא חַד דְּרַחִיקִין לַחֲדָא מ מֵאָדָם קַרְתָּא דִּבְסְטַר צָרְתָן וּדְנָחֲתִין לְיַמָּא דְּמֵישְׁרָא לְיַמָּא דְּמִלְחָא שְׁלִימוּ פְּסַקוּ וְעַמָּא עֲבַרוּ לָקֳבֵיל יְרִיחוֹ׃

ג

9 וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל גֹּשׁוּ הֵנָּה וְשִׁמְעוּ אֶת־דִּבְרֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

10 וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ בְּזֹאת תֵּדְעוּן כִּי אֵל חַי בְּקִרְבְּכֶם וְהוֹרֵשׁ יוֹרִישׁ מִפְּנֵיכֶם אֶת־הַכְּנַעֲנִי וְאֶת־הַחִתִּי וְאֶת־הַחִוִּי וְאֶת־הַפְּרִזִּי וְאֶת־הַגִּרְגָּשִׁי וְהָאֱמֹרִי וְהַיְבוּסִי׃

11 הִנֵּה אֲרוֹן הַבְּרִית אֲדוֹן כָּל־הָאָרֶץ עֹבֵר לִפְנֵיכֶם בַּיַּרְדֵּן׃

12 וְעַתָּה קְחוּ לָכֶם שְׁנֵי עָשָׂר אִישׁ מִשִּׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ־אֶחָד אִישׁ־אֶחָד לַשָּׁבֶט׃

13 וְהָיָה כְּנוֹחַ כַּפּוֹת רַגְלֵי הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי אֲרוֹן יְהוָה אֲדוֹן כָּל־הָאָרֶץ בְּמֵי הַיַּרְדֵּן מֵי הַיַּרְדֵּן יִכָּרֵתוּן הַמַּיִם הַיֹּרְדִים מִלְמָעְלָה וְיַעַמְדוּ נֵד אֶחָד׃

14 וַיְהִי בִּנְסֹעַ הָעָם מֵאָהֳלֵיהֶם לַעֲבֹר אֶת־הַיַּרְדֵּן וְהַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי הָאָרוֹן הַבְּרִית לִפְנֵי הָעָם׃

15 וּכְבוֹא נֹשְׂאֵי הָאָרוֹן עַד־הַיַּרְדֵּן וְרַגְלֵי הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי הָאָרוֹן נִטְבְּלוּ בִּקְצֵה הַמָּיִם וְהַיַּרְדֵּן מָלֵא עַל־כָּל־גְּדוֹתָיו כֹּל יְמֵי קָצִיר׃

16 וַיַּעַמְדוּ הַמַּיִם הַיֹּרְדִים מִלְמַעְלָה קָמוּ נֵד־אֶחָד הַרְחֵק מְאֹד בְּאָדָם הָעִיר אֲשֶׁר מִצַּד צָרְתָן וְהַיֹּרְדִים עַל יָם הָעֲרָבָה יָם־הַמֶּלַח תַּמּוּ נִכְרָתוּ וְהָעָם עָבְרוּ נֶגֶד יְרִיחוֹ׃

γ'.

9. Καὶ εἶπεν ἰησοῦς τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ· προσαγάγετε ὧδε, καὶ ἀκούσατε τὸ ῥῆμα κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν.

10. (Καὶ εἶπεν ἰησοῦς) ἐν τούτοις γνώσεσθε ὅτι κύριος ζῶν ἐν ὑμῖν, καὶ ὀλοθρεύων ὀλοθρεύσει ἀπὸ προσώπου ὑμῶν τὸν χαναναῖον καὶ τὸν χετταῖον, καὶ τὸν φερεζαῖον, καὶ τὸν εὐαῖον, καὶ τὸν γεργεσαῖον, καὶ τὸν ἀμορραῖον, καὶ τὸν ἰεβουσαῖον.

11. Ἰδοὺ ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης κυρίου πάσης τῆς γῆς διαβαίνει τὸν ἰορδάνην.

12. Προχειρίσασθε ὑμῖν δώδεκα ἄνδρας ἀπὸ τῶν υἱῶν ἰσραήλ, ἕνα ἀφ' ἑκάστης φυλῆς.

13. Καὶ ἔσται ὡς ἂν καταπαύσωσιν οἱ πόδες τῶν ἱερέων τῶν αἰρόντων τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου πάσης τῆς γῆς, ἐν τῷ ὕδατι τοῦ ἰορδάνου, τὸ ὕδωρ τοῦ ἰορδάνου ἐκλείψει. τὸ δὲ ὕδωρ τὸ καταβαῖνον στήσεται.

14. Καὶ ἐγένετο ὡς ἀπῆρεν ὁ λαὸς ἐκ τῶν σκηνωμάτων αὐτῶν, διαβῆναι τὸν ἰορδάνην, οἱ δὲ ἱερεῖς ἦραν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου πρότεροι τοῦ λαοῦ.

15. Ὡς δὲ εἰσεπορεύοντο οἱ ἱερεῖς οἱ αἴροντες τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου ἐπὶ τὸν ἰορδάνην, καὶ οἱ πόδες τῶν ἱερέων τῶν αἰρόντων τὴν κιβωτὸν (τῆς διαθήκης κυρίου) ἐβάφησαν εἰς τὸ μέρος τοῦ ὕδατος τοῦ ἰορδάνου. ὁ δὲ ἰορδάνης ἐπληροῦτο καθ' ὅλην τὴν κρηπῖδα αὐτοῦ, ὡσεὶ ἡμέραι θερισμοῦ πυρῶν.

16. Καὶ ἔστη τὰ ὕδατα τὰ καταβαίνοντα ἄνωθεν, ἔστη πῆγμα ἓν ἀφεστηκὸς μακρὰν σφόδρα σφόδρα ἀπὸ ἀδαμὶ τῆς πόλεως, ἕως μέρους καριαθιαρίμ. τὸ δὲ καταβαῖνον κατέβη εἰς τὴν θάλασσαν ἀραβά, θάλασσαν τῶν ἁλῶν, ἕως εἰς τέλος ἐξέλιπε, καὶ ὁ λαὸς εἱστήκει ἀπέναντι ἱεριχώ.

CAP. III.

9. Dixitq; Ioſue ad filios Iſrael, Accedite huc, & audite verbum Domini Dei veſtri.

10. Et rurſum, in hoc, inquit, ſcietis quòd Dominus Deus vivens in medio veſtri eſt, & diſperdet in conſpectu veſtro Chananæum & Hethæum, Hevæum & Pherezæum, Gergeſæum quoque & Iebuſæum, & Amorrhæum.

11. Ecce, arca fœderis Domini omnis terræ antecedet vos per Iordanem.

12. Parate duodecim viros de tribubus Iſrael, ſingulos per ſingulas tribus.

13. Et cùm poſuerint veſtigia pedum ſuorum ſacerdotes qui portant arcam Domini Dei universæ terræ in aquis Iordanis, aquæ quæ inferiores ſunt, decurrent atque deficient: quæ autem deſuper veniunt, in una mole conſiſtent.

14. Igitur egreſſus eſt populus de tabernaculis ſuis, ut tranſiret Iordanem: & ſacerdotes qui portabant arcam fœderis pergebant ante eum.

15. Ingreſſisque eis Iordanem, & pedibus eorum in parte aquæ tinctis (Iordanis autem ripas alvei ſui tempore meſſis impleverat.)

16 Steterunt aquæ deſcendentes in loco uno, & ad inſtar montis intumeſcentes apparebant procul ab urbe quę vocatur Edom uſque ad locum Sarthan, quæ autem inferiores erant, in Mare-ſolitudinis (quod nunc vocatur mortuum) deſcenderunt, uſquequo omnino deficerent. Populus autem incedebat contra (Iordanem.)

Das III. Capitel.

9. Vnd Joſua ſprach zu den Kindern Iſrael: Herzu/vnd höret die wort des HErrn eures Gottes.

10. Vnd ſprach: Dabey ſolt jr mercken / daß ein lebendiger GOtt vnter euch iſt/vnd daß er für euch außtreiben wird die Cananiter/Hethiter/Heviter/Phereſiter / Gergoſiter/Amoriter vnd Jebuſiter.

11. Sihe/die Lade des Bunds des Herrſchers über alle welt/wird für euch her gehen in den Jordan.

12. So nemet nun zwölff Männer auß den Stämmen Iſrael / auß jeglichem Stamm einen.

13. Wenn denn die Fußſolen der Priester / die des HERRN Laden / des Herrſchers über alle Welt tragen / in des Jordans waſſer ſich laſſen/ſo wird ſich das Waſſer / das von oben herab fleuſt/im Jordan abreiſſen / das über einem hauffen ſtehen bleibe.

14. Da nun das Volck außzog auß ſeinen Hütten/daß ſie über den Jordan giengen/ vnd die Prieſter die Laden des Bunds für dem Volck her trugen.

15. Vnd an den Jordan kamen / vnd jhre Füſſe forn ins Waſſer duncketen/ (der Jordan aber war voll an allen ſeinen vfern/die gantzen zeit der Ernden.)

16. Da ſtund das Waſſer/das von oben hernider kam/auffgericht über einem hauffen/ſehr ferne von den Leuten der Stadt/die zur ſeiten Zarthan ligt/ Aber das Waſſer/das zum Meer hinunter lieff zum Saltzmeer / das nam abe vnd verfloß. Alſo gieng das Volck hinüber gegen Jeriho

CHAP. III.

9. Et Ioſué dit aux enfans d'Iſrael, Approchez-vous en çà, & eſcoutez les paroles de l'Eternel voſtre Dieu.

10. Puis Ioſué dit, A ceci cognoiſtrez-vous que le *Dieu* Fort viuant *eſt* au milieu de vous, & que pour certain il dechaſſera de deuant vous les Cananeens, les Hethiens, les Heuiens, les Phereziens, les Guirgarſçiens, les Amorrheens, & les Iebuſiens.

11. Voici l'Arche de l'alliance du Dominateur de toute la terre paſſe deuant vous au trauers du Iordain.

12 Maintenant donc prenes-vous douze hommes des tribus d'Iſrael, vn homme de chaque tribu.

13. Car il aduiendra que ſi toſt que les plantes des pieds des Sacrificateurs portans l'Arche de l'Eternel Dominateur de toute la terre, ſeront poſees dedans les eaux du Iordain, les eaux du Iordain ſeront retranchees, les eaux, *di-ie*, qui coulent d'enhaut, & s'arreſteront *en* vn monceau.

14. Et aduint quãd le peuple partit de ſes tentes pour paſſer le Iordain, que les Sacrificateurs portans l'Arche de l'alliance *eſtoyent* deuant le peuple.

15. Et ſi toſt que ceux qui portoyent l'Arche, furent arriués iuſques au Iordain, & les pieds des Sacrificateurs portans l'Arche furent mouillés au bord de l'eau (or le Iordain *eſt* plein par deſſus tous ſes riuages tout le tẽps de la moiſſon.)

16. Les eaux qui deſcendoyent d'enhaut s'arreſterent, & s'eſleuerent *en* vn monceau fort loin, depuis Adã la ville qui *eſt* à coſté de Tſartan: & celles qui deſcẽdoyent *en bas* vers la mer de la campagne *qui eſt* la mer ſalee, defaillirent & furent retranchees: & le peuple paſſa vis à vis de Ierico.

יהושע

ג

17 וְקָמוּ כַהֲנַיָּא נָטְלֵי אֲרוֹן קְיָמָא דַיְיָ בְּיַבֶּשְׁתָּא בְּגוֹ יַרְדְּנָא מַתְקְנַיָּא וְכָל יִשְׂרָאֵל עָבְרִין בְּיַבֶּשְׁתָּא עַד דִּשְׁלִימוּ כָּל עַמָּא לְמֶעְבַּר יָת יַרְדְּנָא׃

ד

1 וַהֲוָה כַּד שְׁלִימוּ כָל עַמָּא לְמֶעְבַּר יָת יַרְדְּנָא וַאֲמַר יְיָ לִיהוֹשֻׁעַ לְמֵימָר׃

2 דַּבָּרוּ לְכוֹן מִן עַמָּא תְּרֵי עֲשַׂר גּוּבְרִין גַּבְרָא חַד גַּבְרָא חַד מִשִּׁבְטָא׃

3 וּפַקִּידוּ יָתְהוֹן לְמֵימַר טוֹלוּ לְכוֹן מִכָּא מִגּוֹ יַרְדְּנָא מִמֵּיקַם רַגְלֵי כַהֲנַיָּא מַתְקְנַיָּא תַּרְתָּא עַשְׂרֵה אַבְנַיָּא וְתַעְבְּרוּן יָתְהוֹן עִמְּכוֹן וְתַחְתוּן יָתְהוֹן בְּבֵירַת מְבָתָא דִּתְבִיתוּן בֵּיהּ בְּלֵילְיָא׃

4 וּקְרָא יְהוֹשֻׁעַ לִתְרֵי עֲשַׂר גַּבְרָא דְּאַתְקֵין מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל גַּבְרָא חַד גַּבְרָא חַד מִשִּׁבְטָא׃

5 וַאֲמַר לְהוֹן יְהוֹשֻׁעַ עִבְרוּ קֳדָם אֲרוֹנָא דַיְיָ אֱלָהֲכוֹן לְגוֹ יַרְדְּנָא וַאֲרִימוּ לְכוֹן גְּבַר אַבְנָא חֲדָא עַל כִּתְפֵיהּ לְמִנְיַן שִׁבְטַיָּא דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃

6 בְּדִיל דִּתְהֵא דָא אָת בֵּינֵיכוֹן אֲרֵי יִשְׁאֲלוּן בְּנֵיכוֹן מְחַר לְמֵימַר מָה אַבְנַיָּא הָאִלֵּין לְכוֹן׃

7 וְתֵימְרוּן לְהוֹן דְּפָסְקוּ מֵי יַרְדְּנָא מִן קֳדָם אֲרוֹן קְיָמָא דַיְיָ בְּמֶעְבְּרֵיהּ בְּיַרְדְּנָא פְּסָקוּ מֵי יַרְדְּנָא וִיהוֹיָין אַבְנַיָּא הָאִלֵּין לְדָכְרָנָא לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַד עָלְמָא׃

יהושע

ג

17 וַיַּעַמְדוּ הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי הָאָרוֹן בְּרִית־יְהוָה בֶּחָרָבָה בְּתוֹךְ הַיַּרְדֵּן הָכֵן וְכָל־יִשְׂרָאֵל עֹבְרִים בֶּחָרָבָה עַד אֲשֶׁר־תַּמּוּ כָּל־הַגּוֹי לַעֲבֹר אֶת־הַיַּרְדֵּן׃

ד

1 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר־תַּמּוּ כָל־הַגּוֹי לַעֲבוֹר אֶת־הַיַּרְדֵּן וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר׃

2 קְחוּ לָכֶם מִן־הָעָם שְׁנֵים עָשָׂר אֲנָשִׁים אִישׁ־אֶחָד אִישׁ־אֶחָד מִשָּׁבֶט׃

3 וְצַוּוּ אוֹתָם לֵאמֹר שְׂאוּ־לָכֶם מִזֶּה מִתּוֹךְ הַיַּרְדֵּן מִמַּצַּב רַגְלֵי הַכֹּהֲנִים הָכִין שְׁתֵּים־עֶשְׂרֵה אֲבָנִים וְהַעֲבַרְתֶּם אוֹתָם עִמָּכֶם וְהִנַּחְתֶּם אוֹתָם בַּמָּלוֹן אֲשֶׁר־תָּלִינוּ בוֹ הַלָּיְלָה׃

4 וַיִּקְרָא יְהוֹשֻׁעַ אֶל־שְׁנֵים הֶעָשָׂר אִישׁ אֲשֶׁר הֵכִין מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ־אֶחָד אִישׁ־אֶחָד מִשָּׁבֶט׃

5 וַיֹּאמֶר לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ עִבְרוּ לִפְנֵי אֲרוֹן יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֶל־תּוֹךְ הַיַּרְדֵּן וְהָרִימוּ לָכֶם אִישׁ אֶבֶן אַחַת עַל־שִׁכְמוֹ לְמִסְפַּר שִׁבְטֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל׃

6 לְמַעַן תִּהְיֶה זֹאת אוֹת בְּקִרְבְּכֶם כִּי־יִשְׁאָלוּן בְּנֵיכֶם מָחָר אֶת־אַבְתֵיהֶם לֵאמֹר מָה הָאֲבָנִים הָאֵלֶּה לָכֶם׃

7 וַאֲמַרְתֶּם לָהֶם אֲשֶׁר נִכְרְתוּ מֵימֵי הַיַּרְדֵּן מִפְּנֵי אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה בְּעָבְרוֹ בַּיַּרְדֵּן נִכְרְתוּ מֵי הַיַּרְדֵּן וְהָיוּ הָאֲבָנִים הָאֵלֶּה לְזִכָּרוֹן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַד־עוֹלָם׃

ΙΗΣΟΥΣ.

γ.

17. Καὶ ἔστησαν οἱ ἱερεῖς οἱ αἴροντες τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου ἐπὶ ξηρᾶς ἐν μέσῳ τοῦ ἰορδάνου, καὶ πάντες οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ διέβαινον διὰ ξηρᾶς, ἕως συνετέλεσε πᾶς ὁ λαὸς διαβαίνων τὸν ἰορδάνην.

ΚΕΦΑΛ. δ'.

1. Καὶ ἐπεὶ συνετέλεσε πᾶς ὁ λαὸς διαβαίνων τὸν ἰορδάνην, εἶπε κύριος τῷ ἰησοῦ λέγων.

2. Παράλαβε ἄνδρας δώδεκα ἀπὸ τοῦ λαοῦ, ἄνδρα ἕνα ἀφ᾽ ἑκάστης φυλῆς.

3. Καὶ σύνταξον αὐτοῖς λέγων· ἀνέλεσθε αὐτοῖς ἐκ μέσου τοῦ ἰορδάνου (ἀπὸ στάσεως ποδῶν τῶν ἱερέων) ἑτοίμους δώδεκα λίθους, καὶ τούτους διακομίσαντες ἅμα ὑμῖν αὐτοῖς, θήσετε αὐτοὺς ἐν τῇ στρατοπεδείᾳ ὑμῶν, οὗ ἐὰν παρεμβάλητε ἐκεῖ τὴν νύκτα.

4. Καὶ ἀνακαλεσάμενος ἰησοῦς δώδεκα ἄνδρας τῶν ἐνδόξων ἀπὸ τῶν υἱῶν ἰσραὴλ, ἕνα ἀφ᾽ ἑκάστης φυλῆς.

5. Εἶπεν αὐτοῖς· προσαγάγετε ἔμπροσθέν μου πρὸ προσώπου κυρίου εἰς μέσον τοῦ ἰορδάνου καὶ ἀνελόμενος ἀράτω ἐκεῖθεν λίθον ἕνα ἕκαστος ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτοῦ, κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν φυλῶν τοῦ ἰσραήλ.

6. Ἵνα ὑπάρχωσιν ὑμῖν οὗτοι εἰς σημεῖον κείμενον διαπαντὸς, ἵνα ὅταν ἐρωτᾷ σε ὁ υἱός σου αὔριον λέγων· τί εἰσιν οἱ λίθοι οὗτοι ἡμῖν;

7. Καὶ σὺ δηλώσεις τῷ υἱῷ σου λέγων· ὅτι ἐξέλιπεν ὁ ἰορδάνης ποταμὸς ἀπὸ προσώπου κιβωτοῦ διαθήκης κυρίου πάσης τῆς γῆς, ὡς διέβαινεν αὐτὸν, καὶ ἐξέλιπε τὸ ὕδωρ τοῦ ἰορδάνου, καὶ ἔσονται ὑμῖν οἱ λίθοι οὗτοι μνημόσυνον τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ, ἕως τοῦ αἰῶνος.

CAP. III.

17. Et ſacerdotes qui portabant arcam fœderis Domimini, ſtabant ſuper ſiccam humum in medio Iordanis accincti, omnisque populus per arentem alveum tranſibat.

CAP. IIII.

1. Quibus transgreſſis dixit Dominus ad Ioſue.

2. Elige duodecim viros ſingulos per ſingulas tribus.

3. Et præcipe eis ut tollant de medio Iordanis alveo, ubi ſteterunt pedes ſacerdotum, duodecim duriſſimos lapides, quos ponetis in loco caſtrorum ubi fixeritis hac nocte tentoria.

4. Vocavitq; Ioſue duodecim viros, quos elegerat de filiis Iſrael, ſingulos de ſingulis tribubus.

5. Et ait ad eos, ite ante arcam Domini Dei veſtri ad Iordanis medium, & portate inde ſinguli ſingulos lapides in humeris veſtris, iuxta numerum filiorum Iſrael.

6. Vt ſit ſignum inter vos. Et quando interrogaverint vos filii veſtri cras, dicentes, Quid ſibi volunt iſti lapides.

7. Reſpondebitis eis, Defecerunt aquę Iordanis antè arcam fœderis Domini, cùm tranſiret eum: idcirco poſiti ſunt lapides iſti in monimentum filiorum Iſrael uſque in æternum.

Das III. Capitel.

17. Vnd die Prieſter/die die Laden des Bunds des HERRN trugen/ ſtunden alſo im trocken mitten im Jordan/vnd gantz Iſrael gieng trocken durch/biß das gantze Volck alles über den Jordan kam.

Das IIII. Capitel.

VNd (da alles Volck über den Jordan kommen war.) ſprach der HERR zu Joſua.

2. Nemet euch zwölff Männer/auß jedlichem Stamm einen.

3. Vnd gebietet jnen/vnnd ſprecht: Hebt auff auß dem Jordan zwölff Steine/von dem ort/da die Füſſe der Prieſter alſo ſtehen/vnnd bringet ſie mit euch hinüber/daß jhr ſie inn der Herberge laſſet/da jr diſe Nacht herbergen werdet.

4. Da rieff Joſua zwölff Männern/die verordnet waren von den Kindern Iſrael/auß jeglichem Stämm einen.

5. Vnd ſprach zu jnen: Gehet hinüber für die Lade des HERREN euers Gottes mitten in den Jordan/vnd hebe ein jedlicher einen ſtein auff ſeine Achſeln/nach der zal der Stemme der Kinder Iſrael.

6. Daß ſie ein Zeichen ſeyen vnter euch. Wenn eure kinder hernachmals jre Väter fragen werden/vnnd ſprechen: Was thun diſe Stein da?

7. Daß jr denn jnen ſaget/wie das Waſſer des Jordans abgeriſſen ſey für der Lade des Bunds des HERREN/da ſie durch den Jordan giengen/daß diſe ſteine den Kindern Iſrael ein ewig gedechtniß ſeyen.

CHAP. III.

17. Mais les Sacrificateurs qui portoyent l'Arche de l'alliance de l'Eternel, s'arreſterent au ſec au milieu du Iordain, eſtans affermis, cependant que tout Iſrael paſſa à ſec, tant que tout le peuple euſt acheué de paſſer le Iordain.

CHAP. IIII.

1. Or aduint que quand tout le peuple eut acheué de paſſer le Iordain, (pource que l'Eternel auoit parlé à Ioſué, diſant.

2. Prenez du peuple douze hommes, *aſſauoir* vn homme de chaque tribu.

3. Et leur commandez, diſant Prenez d'ici du milieu du Iordain, du lieu où s'arreſtent les pieds des Sacrificateurs *y* eſtãs affermis, douze pierres, que vous emporterez auec vous, & les poſerez au lieu où vous logerez ceſte nuict.)

4. Alors Ioſué appela les douze hommes qu'il auoit ordonnés d'entre les enfans d'Iſrael, *aſſauoir* vn homme de chaque tribu.

5. Et leur dit, Paſſez deuant l'Arche de l'Eternel voſtre Dieu, au milieu du Iordain, & qu'vn chacun de vous leue vne pierre ſur ſon eſpaule, ſelon le nombre des tribus des enfans d'Iſrael.

6. A celle fin que ce ſoit vn ſigne entre vous. *Et* quand vos enfans interrogueront par ci apres leurs peres, diſans, Que vous *ſignifient* ces pierres ici?

7. Adonc vous leur reſpondrez que les eaux du Iordain ont eſté retranchees de deuant l'Arche de l'alliance de l'Eternel: *de fait* quand elle paſſa le Iordain, les eaux du Iordain furent retranchees: & pourtant ces pierres-la ſeruiront de memorial aux enfans d'Iſrael à iamais.

ד

8 וַעֲבַדוּ כֵן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּמָא דְפַקֵּד יְהוֹשֻׁעַ וּנ וּנְטַלוּ תַּרְתָּא עַשְׂרֵי אַב אַבְנַיָּא מִגוֹ יַרְדְּנָא כְּמָא דְמַלֵּיל יְיָ עִם יְהוֹשֻׁעַ לְמִנְיַן שִׁבְטַיָּא דִבְנֵי יִ יִשְׂרָאֵל וְאַעְבְּרוּנוּן עִמְּהוֹן לְבֵית מְבָתָא וְאַצְנְעוּנוּן תַּמָּן׃

9 וְתַרְתָּא עַשְׂרֵי אַבְנַיָּא אֲקִים יְהוֹשֻׁעַ בְּגוֹ יַרְדְּנָא בַּאֲתַר מֵיקַם רַגְלֵי כַּהֲנַיָּא נָטְלֵי אֲרוֹנָא דִקְיָמָא וַהֲווֹ תַמָּן עַד יוֹמָא הָדֵין׃

10 וְכַהֲנַיָּא נָטְלֵי אֲרוֹנָא קָיְמִין בְּגוֹ יַרְדְּנָא עַד דִשְׁלִים כָּל פִּתְגָמָא דְפַקֵּד יְיָ יָת יְהוֹשֻׁעַ לְמַלָּלָא עִם עַמָּא כְּכֹל דְפַקֵּיד מֹשֶׁה יָת יְהוֹשֻׁעַ וְאוֹחִיאוּ עַמָּא וַעֲבָרוּ׃

11 וַהֲוָה כַּד שְׁלִים כָּל עַמָּא לְמֶעְבַּר וַעֲבַר אֲרוֹנָא דַיְיָ וְכַהֲנַיָּא קֳדָם עַמָּא׃

12 וַעֲבַרוּ בְּנֵי רְאוּבֵן וּבְנֵי גָד וּפַלְגוּת שִׁבְטָא דִמְנַשֶּׁה מְזָרְזִין קֳדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּמָא דְמַלֵּיל עִמְּהוֹן מֹשֶׁה׃

13 כְּאַרְבְּעִין אַלְפִין מְזָרְזֵי חֵילָא עֲבַרוּ קֳדָם עַמָּא דַיְיָ לִקְרָבָא לְמֵישְׁרֵי יְרִיחוֹ׃

14 בְּיוֹמָא הַהוּא רַבִּי יְיָ יָת יְהוֹשֻׁעַ בְּעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל וּדְחִילוּ מִינֵּהּ כְּמָא דַהֲווֹ דָחֲלִין מִן מֹשֶׁה כָּל יוֹמֵי חַיּוֹהִי׃

15 וַאֲמַר יְיָ לִיהוֹשֻׁעַ ל לְמֵימָר׃

16 פַּקֵּיד יָת כַּהֲנַיָּא נָטְלֵי אֲרוֹנָא דְסַהֲדוּתָא וְיִסְקוּן מִן יַרְדְּנָא׃

17 וּפַקֵּיד יְהוֹשֻׁעַ יָת כַּהֲנַיָּא לְמֵימָר סַקוּ מִן יַרְדְּנָא׃

ד

8 וַיַּעֲשׂוּ־כֵן בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוֹשֻׁעַ וַיִּשְׂאוּ שְׁתֵּי־עֶשְׂרֵה אֲבָנִים מִתּוֹךְ הַיַּרְדֵּן כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ לְמִסְפַּר שִׁבְטֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲבִרוּם עִמָּם אֶל־הַמָּלוֹן וַיַּנִּחוּם שָׁם׃

9 וּשְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אֲבָנִים הֵקִים יְהוֹשֻׁעַ בְּתוֹךְ הַיַּרְדֵּן תַּחַת מַצַּב רַגְלֵי הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי אֲרוֹן הַבְּרִית וַיִּהְיוּ שָׁם עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃

10 וְהַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי הָאָרוֹן עֹמְדִים בְּתוֹךְ הַיַּרְדֵּן עַד־תֹּם כָּל־הַדָּבָר אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־יְהוֹשֻׁעַ לְדַבֵּר אֶל־הָעָם כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּה מֹשֶׁה אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וַיְמַהֲרוּ הָעָם וַיַּעֲבֹרוּ׃

11 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר־תַּם כָּל־הָעָם לַעֲבוֹר וַיַּעֲבֹר אֲרוֹן־יְהוָה וְהַכֹּהֲנִים לִפְנֵי הָעָם׃

12 וַיַּעַבְרוּ בְּנֵי־רְאוּבֵן וּבְנֵי־גָד וַחֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה חֲמֻשִׁים לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֲלֵיהֶם מֹשֶׁה׃

13 כְּאַרְבָּעִים אֶלֶף חֲלוּצֵי הַצָּבָא עָבְרוּ לִפְנֵי יְהוָה לַמִּלְחָמָה אֶל־עַרְבוֹת יְרִיחוֹ׃

14 בַּיּוֹם הַהוּא גִּדַּל יְהוָה אֶת־יְהוֹשֻׁעַ בְּעֵינֵי כָּל־יִשְׂרָאֵל וַיִּרְאוּ אֹתוֹ כַּאֲשֶׁר יָרְאוּ אֶת־מֹשֶׁה כָּל־יְמֵי חַיָּיו׃

15 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר׃

16 צַוֵּה אֶת־הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי אֲרוֹן הָעֵדוּת וְיַעֲלוּ מִן־הַיַּרְדֵּן׃

17 וַיְצַו יְהוֹשֻׁעַ אֶת־הַכֹּהֲנִים לֵאמֹר עֲלוּ מִן־הַיַּרְדֵּן׃

δ.

8. Καὶ ἐποίησαν οὕτως οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ, καθότι ἐνετείλατο κύριος τῷ ἰησοῦ· καὶ ἀναλαβόντες δώδεκα λίθους ἐκ μέσου τοῦ ἰορδάνου, καθάπερ συνέταξε κύριος τῷ ἰησοῦ, ἐν τῇ συντελείᾳ τῆς διαβάσεως τῶν υἱῶν ἰσραὴλ, καὶ διεκόμισαν ἅμα ἑαυτοῖς εἰς τὴν παρεμβολὴν, καὶ ἀπέθηκαν αὐτοὺς ἐκεῖ.

9. Ἔστησε δὲ ἰησοῦς καὶ ἄλλους δώδεκα λίθους ἐν αὐτῷ τῷ ἰορδάνῃ, ἐν τῷ γενομένῳ τόπῳ, τῷ ὑπὸ τοὺς πόδας τῶν ἱερέων τῶν αἰρόντων τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου, καὶ εἰσὶν ἐκεῖ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.

10. Εἱστήκεισαν δὲ οἱ ἱερεῖς οἱ αἴροντες τὴν κιβωτὸν (τῆς διαθήκης κυρίου) ἐν τῷ ἰορδάνῃ, ἕως συνετέλεσεν (ἰησοῦς) πάντα ὅσα ἐνετείλατο κύριος τῷ ἰησοῦ, ἀναγγεῖλαι τῷ λαῷ, κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο μωϋσῆς τῷ ἰησοῦ. καὶ ἔσπευσεν ὁ λαὸς, καὶ διέβη.

11. Καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσε πᾶς ὁ λαὸς διαβῆναι, καὶ διέβη ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης κυρίου, καὶ οἱ ἱερεῖς ἔμπροσθεν αὐτῶν.

12. Καὶ διέβησαν οἱ υἱοὶ ῥουβὴν, καὶ υἱοὶ γὰδ, καὶ οἱ ἡμίσεις φυλῆς μανασσῆ. διεσκευασμένοι ἔμπροσθεν τῶν υἱῶν ἰσραὴλ, καθάπερ ἐνετείλατο αὐτοῖς μωϋσῆς.

13. Τετρακισμύριοι εὔζωνοι εἰς μάχην διέβησαν ἐναντίον κυρίου εἰς πόλεμον, πρὸς τὴν ἱεριχὼ πόλιν.

14. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ηὔξησε κύριος τὸν ἰησοῦν ἐναντίον παντὸς γένους ἰσραήλ· καὶ ἐφοβοῦντο αὐτὸν, ὥσπερ ἐφοβοῦντο μωϋσῆν ὅσον χρόνον ἔζη.

15. Καὶ εἶπε κύριος τῷ ἰησοῦ λέγων.

16. Ἔντειλαι τοῖς ἱερεῦσι τοῖς αἴρουσι τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης τοῦ μαρτυρίου, ἐκβῆναι ἐκ τοῦ ἰορδάνου.

17. Καὶ ἐνετείλατο ἰησοῦς τοῖς ἱερεῦσι λέγων· ἔκβητε ἐκ τοῦ ἰορδάνου.

CAP. IIII.

8. Fecerunt ergo filii Iſrael ſicut præcepit eis Ioſue, portantes de medio ordanis alveo duodecim lapides, ut Dominus ei imperarat, iuxta numerum filiorum Iſrael, uſq; ad locum in quo caſtrametati ſunt, ibique poſuerunt eos.

9. Alios quoque duodecim lapides poſuit Ioſue in medio Iordanis alveo, ubi ſteterunt ſacerdotes, qui portabant arcam fœderis Domini: & ſunt ibi uſque in præſentem diem.

10. Sacerdotes autem qui portabant arcam, ſtabant in Iordanis medio, donec omnia complerentur quæ Ioſue, ut loqueretur ad populum, præceperat Dominus, & dixerat ei Moyſes. Feſtinavitq; populus, & tranſiit.

11. Cumque tranſiſſent omnes, tranſivit & arca Domini, ſacerdotes quoq; pergebant ante populum.

12. Filii quoque Ruben, & Gad, & dimidia tribus Manaſſe, armati præcedebant fratres ſuos filios Iſrael ſicut eis præceperat Moyſes.

13. Et quadraginta pugnatorum millia per turmas, & cuneos, incedebant per plana atque campeſtria urbis ericho.

14. In die illo magnificavit Dominus Ioſue coram omni Iſrael, ut timerent eum, ſicut timuerant Moyſen dũ adhuc viveret.

15. Dixitq; ad eum (Dominus.)

16. Præcipe ſacerdotibus qui portant arcam fœderis, ut aſcendant de Iordane.

17. Qui præcepit eis, dicens: Aſcendite de Iordane.

Das IIII. Capitel.

8. Da thaten die Kinder Jſrael wie jnen Joſua gebotten hatte/ vñ trugen zwölff Steine mitten auß dem Jordan/ wie der HERR zu Joſua geſagt hatte/ nach der zal der Stämme der Kinder Jſrael/ vnnd brachten ſie mit ſich hinüber in die Herberge/ vnd lieſſen ſie daſelbs.

9. Vnd Joſua richtet zwölff ſteine auff mitten im Jordan/ da die Füſſe der Prieſter geſtanden waren/ die die Lade des Bunds trugen/ vnnd ſindt noch daſelbs biß auff diſen tag.

10. Denn die Prieſter/ die die Lade trugen/ ſtunden mitten im Jordan/ biß das alles außgericht ward/ daß der HERr Joſua gebotten hatte dem Volck zu ſagen / wie denn Moſe Joſua gebotten hatte. Vnnd das Volck eilete vnd gieng hinüber.

11. Da nun das Volck gantz hinüber gegangen war/ da gieng die Lade des HERREN auch hinüber/ vnd die Prieſter für dem Volck her.

12. Vnd die Rubeniter vnd Gadditer/ vnd der halbe Stamm Manaſſe giengen gerüſtet für den Kindern Jſrael her / wie Moſe zu jhnen geredt hatte.

13. Bey viertzig tauſendt gerüſter zum Heer/ giengen für dem HERren zum ſtreit auff das gefilde Jeriho.

14. An dem tage machte der HERr Joſua groß für dem gantzen Jſrael/ vnd furchten jn/ wie ſie Moſe furchten/ ſein lebenlang.

15. Vnd der HERR ſprach zu Joſua:

16. Gebeut den Prieſtern / die die Laden des zeugniß tragen / daß ſie auß dem Jordan herauff ſteigen.

17. Alſo gebott Joſua den Prieſtern/ vnd ſprach: Steiget herauff auß dem Jordan.

CHAP. IIII.

8. Les enfans d'Iſrael donc firent comme Ioſué auoit commandé: & enleuerent douze pierres du milieu du Iordain, comme l'Eternel auoit commandé à Ioſué, ſuiuant le nombre des tribus des enfans d'Iſrael, & les emporterent auec eux au lieu où ils deuoyent loger, & les poſerent là.

9. Ioſue auſſi dreſſa douze pierres au milieu du Iordain, au lieu où s'eſtoyent arreſtes les pieds des Sacrificateurs qui portoyent l'Arche de l'alliance: leſquelles ſont *demeurees* là iuſques à ce iourd'hui.

10. Les Sacrificateurs donc qui portoyẽt l'Arche ſe tindrent debout au milieu du Iordain, tant que tout ce que l'Eternel auoit cõmande à Ioſue de dire au peuple fuſt accompli, ſuiuant toutes les choſes que Moyſe auoit commandees à Ioſue: & le peuple ſe haſta & paſſa.

11. Et quand tout le peuple eut acheue de paſſer, lors paſſa l'Arche de l'Eternel, & les Sacrificateurs deuant le peuple.

12. Or les enfans de Ruben, & les enfans de Gad, & la moitie de la tribu de Manaſſe paſſerent en armes deuant les enfans d'Iſrael, cõme Moyſe leur auoit dit.

13. Ils paſſerent, *di-ie*, vers les campagnes de Ierico enuiron de quarante mille hommes en equipage de guerre, deuant l'Eternel, pour combatre.

14. En ce iour-la l'Eternel magnifia Ioſue, tout Iſrael le voyant, & ils le craignirent cõme ils auoyẽt craint Moyſe, tous les iours de ſa vie.

15. Or l'Eternel auoit parle à Ioſue diſant

16. Commande aux Sacrificateurs qui portent l'Arche du Teſmoignage, qu'ils montent hors du Iordain.

17. Et Ioſue auoit commande aux Sacrificateurs; diſant, Montez hors du Iordain.

ד

18 וַהֲוָה כַּד בְּעוֹ לְמִיסַּק כַּהֲנַיָּא נָטְלֵי אֲרוֹן קְיָמָא דַּייָ מִגּוֹ יַרְדְּנָא אִתְנְגִידָא פַּרְסָת רַגְלֵי כַּהֲנַיָּא וּנְחַת עַל יַבֶּשְׁתָּא וְתָבוּ מֵי יַרְדְּנָא לְאַתְרֵיהוֹן וַאֲזַלוּ כְּמֵאֶתְמְלֵי וּמִדְּקַדְמוֹהִי עַל כָּל כֵּיפוֹהִי׃

19 וְעַמָּא סְלִיקוּ מִן יַרְדְּנָא בְּעַשְׂרָא לְיַרְחָא קַדְמָאָה וּשְׁרוֹ בְּגִלְגָּלָא בִּסְיָפֵי מַדְנַח יְרִיחוֹ׃

20 וְיַת תַּרְתֵּי עַשְׂרֵי אַבְנַיָּא הָאִילֵּין דִּנְסִיבוּ מִן יַרְדְּנָא אֲקֵים יְהוֹשֻׁעַ בְּגִלְגָּלָא׃

21 וַאֲמַר לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֵימַר דְּיִשְׁאֲלוּן בְּנֵיכוֹן מְחַר לַאֲבָהָתְהוֹן לְמֵימַר מָה אַבְנַיָּא הָאִילֵּין׃

22 וּתְהוֹדְעוּן יָת בְּנֵיכוֹן לְמֵימַר בְּיַבֶּשְׁתָּא עֲבַר יִשְׂרָאֵל יַת יַרְדְּנָא הָדֵין׃

23 אֲרֵי דְּיַבֵּשׁ יְיָ אֱלָהֲכוֹן יַת מֵי יַרְדְּנָא מִן קֳדָמֵיכוֹן עַד דַּעֲבַרְתּוּן כְּמָא דַּעֲבַד יְיָ אֱלָהֲכוֹן לְיַמָּא דְּסוּף דְּיַבֵּשׁ מִן קֳדָמָנָא עַד דַּעֲבַרְנָא׃

24 בְּדִיל דִּידְעוּן כָּל עַמְמֵי אַרְעָא יַת גְּבוּרְתָּא דַּייָ אֲרֵי תַּקִּיפָא הִיא בְּדִיל דְּתִדְחֲלוּן קֳדָם יְיָ אֱלָהֲכוֹן כָּל יוֹמַיָּא׃

ה

1 וַהֲוָה כַּד שְׁמַעוּ כָּל מַלְכֵי אֱמוֹרָאָה דִּי בְּעִבְרָא דְּיַרְדְּנָא מַעַרְבָא וְכָל מַלְכֵי כְּנַעֲנָאָה דְּעַל יַמָּא יַת דְּיַבֵּשׁ יְיָ יַת מֵי יַרְדְּנָא מִן קֳדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַד דַּעֲבַרוּ וְאִתְמְסִי לִבְּהוֹן וְלָא אִשְׁתְּאָרַת בְּהוֹן עוֹד רוּחַ מִן קֳדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

ד

18 וַיְהִי בַּעֲלוֹת הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי אֲרוֹן בְּרִית־יְהֹוָה מִתּוֹךְ הַיַּרְדֵּן נִתְּקוּ כַּפּוֹת רַגְלֵי הַכֹּהֲנִים אֶל הֶחָרָבָה וַיָּשֻׁבוּ מֵי־הַיַּרְדֵּן לִמְקוֹמָם וַיֵּלְכוּ כִתְמוֹל־שִׁלְשׁוֹם עַל־כָּל־גְּדוֹתָיו׃

19 וְהָעָם עָלוּ מִן־הַיַּרְדֵּן בֶּעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן וַיַּחֲנוּ בַּגִּלְגָּל בִּקְצֵה מִזְרַח יְרִיחוֹ׃

20 וְאֵת שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה הָאֲבָנִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר לָקְחוּ מִן־הַיַּרְדֵּן הֵקִים יְהוֹשֻׁעַ בַּגִּלְגָּל׃

21 וַיֹּאמֶר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אֲשֶׁר יִשְׁאָלוּן בְּנֵיכֶם מָחָר אֶת־אֲבוֹתָם לֵאמֹר מָה הָאֲבָנִים הָאֵלֶּה׃

22 וְהוֹדַעְתֶּם אֶת־בְּנֵיכֶם לֵאמֹר בַּיַּבָּשָׁה עָבַר יִשְׂרָאֵל אֶת־הַיַּרְדֵּן הַזֶּה׃ 23 אֲשֶׁר־הוֹבִישׁ יְהֹוָה אֱלֹהֵיכֶם אֶת־מֵי הַיַּרְדֵּן מִפְּנֵיכֶם עַד־עָבְרְכֶם כַּאֲשֶׁר עָשָׂה יְהֹוָה אֱלֹהֵיכֶם לְיַם־סוּף אֲשֶׁר־הוֹבִישׁ מִפָּנֵינוּ עַד־עָבְרֵנוּ׃

24 לְמַעַן דַּעַת כָּל־עַמֵּי הָאָרֶץ אֶת־יַד יְהֹוָה כִּי חֲזָקָה הִיא לְמַעַן יְרָאתֶם אֶת־יְהֹוָה אֱלֹהֵיכֶם כָּל־הַיָּמִים׃

ה

1 וַיְהִי כִשְׁמֹעַ כָּל־מַלְכֵי הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן יָמָּה וְכָל־מַלְכֵי הַכְּנַעֲנִי אֲשֶׁר עַל־הַיָּם אֵת אֲשֶׁר־הוֹבִישׁ יְהֹוָה אֶת־מֵי הַיַּרְדֵּן מִפְּנֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל עַד־עָבְרָנוּ וַיִּמַּס לְבָבָם וְלֹא־הָיָה בָם עוֹד רוּחַ מִפְּנֵי בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל׃

δ΄.

18. Καὶ ἐγένετο ὡς ἐξέβησαν οἱ ἱερεῖς οἱ αἴροντες τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου ἐκ μέσου τοῦ ἰορδάνου, καὶ ἔθηκαν τοὺς πόδας ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, καὶ ὥρμησε τὸ ὕδωρ τοῦ ἰορδάνου κατὰ χώραν, καὶ ἐπορεύετο καθὰ χθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν δι' ὅλης τῆς κρηπῖδος.

19. Καὶ ὁ λαὸς ἀνέβη ἐκ τοῦ ἰορδάνου δεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου, καὶ κατεστρατοπέδευσαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἐν γαλγάλοις κατὰ μέρος τὸ πρὸς ἡλίου ἀνατολὰς ἀπὸ τῆς ἱεριχώ.

20. Καὶ τοὺς δώδεκα λίθους τούτους οὓς ἔλαβεν ἐκ τοῦ ἰορδάνου, ἔστησεν ἰησοῦς ἐν γαλγάλοις.

21. Καὶ εἶπεν πρὸς τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ, λέγων· ὅταν ἐρωτῶσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν ὑμᾶς λέγοντες· τί εἰσιν οἱ λίθοι οὗτοι;

22. Ἀναγγείλατε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν, ὅτι ἐπὶ ξηρᾶς διέβη ἰσραὴλ τὸν ἰορδάνην.

23. Ἀπεξηράναντος κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν τὸ ὕδωρ τοῦ ἰορδάνου ἐκ τοῦ ἔμπροσθεν αὐτῶν, μέχρις οὗ διέβησαν, καθάπερ ἐποίησε κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν, ἣν ἀπεξήρανε κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἔμπροσθεν ὑμῶν, ἕως παρήλθομεν.

24. Ὅπως γνῶσι πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς, ὅτι ἡ δύναμις κυρίου ἰσχυρά ἐστι, καὶ ἵνα ὑμεῖς σέβησθε τὸν θεὸν ὑμῶν ἐν παντὶ χρόνῳ.

ΚΕΦΑΛ. ε΄.

1. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσαν οἱ βασιλεῖς τῶν ἀμορραίων, οἱ ἦσαν πέραν τοῦ ἰορδάνου παρὰ τὴν θάλασσαν, καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς φοινίκης, οἱ ἦσαν παρὰ τὴν θάλασσαν, ὅτι ἀπεξήρανε κύριος ὁ θεὸς τὸν ἰορδάνην ποταμὸν ἐκ τῶν ἔμπροσθεν τῶν υἱῶν ἰσραὴλ ἐν τῷ διαβαίνειν αὐτοὺς, καὶ κατέβησαν αἱ διάνοιαι αὐτῶν, καὶ κατεπλάγησαν, καὶ οὐκ ἦν ἐν αὐτοῖς φρόνησις οὐδὲ μία ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν ἰσραήλ.

CAP. IIII.

18. Cumque aſcendiſſent portantes arcam fœderis Domini, & ſiccam humum calcare cœpiſſent, reverſæ ſunt aquæ in alveum ſuum, & fluebant ſicut antè conſueverant.

19. Populus autem aſcendit de Iordane decimo die menſis primi, & caſtrametati ſunt in Galgalis contra Orientalem plagam urbis Iericho.

20. Duodecim quoque lapides, quos de Iordanis alveo ſumpſerant, poſuit Ioſue in Galgalis.

21. Et dixit ad filios Iſrael, Quando interrogaverint filii veſtri cras patres ſuos, & dixerint eis, Quid ſibi volunt lapides iſti?

22. Docebitis eos, atque dicetis, Per arentem alveum tranſivit Iſrael Iordanem iſtum.

23. Siccante Domino Deo noſtro aquas eius in conſpectu noſtro, donec tranſiretis: ſicut fecerat prius in mari-rubro, quod ſiccavit donec tranſiremus.

24. Vt diſcant omnes terrarum populi fortiſſimam Domini manum, ut & vos timeatis Dominum Deum veſtrum omni tempore.

CAP. V.

1. Poſtquam ergo audierunt omnes reges Amorrhæorum, qui habitabant trans Iordanem ad Occidẽtalem plagam, & cuncti reges Chanáan, qui propinqua poſſidebant magni maris loca, quòd ſiccaſſet Dominus fluenta Iordanis coram filiis Iſrael donec tranſirent, diſſolutum eſt cor eorum, & non remanſit in eis ſpiritus, timentium introitum filiorum Iſrael.

Das IIII. Capitel.

18. Vnd da die Prieſter/ die die Lade des Bunds des HERRN trugen/ auß dem Jordan herauff ſtiegen/ vnd mit jren Fußſolen auffs trocken tratten/ kam das Waſſer des Jordans wider an ſeine ſtet/ vnd floß wie vorhin an allen ſeinen Vfern.

19. Es war aber der zehende tag des erſten Monden/ da das Volck auß dem Jordan herauff ſteig/ vnd lagerten ſich in Gilgal gegen dem Morgen der Stadt Jerihô.

20. Vnd die zwölff Steine/ die ſie auß dem Jordan genommen hatten/ richtet Joſua auff zu Gilgal.

21. Vnd ſprach zu den Kindern Jſrael: Wenn eure Kinder hernachmals jre Väter fragen werden/ vnd ſagen: Was ſollen diſe ſteine?

22; So ſolt jhrs jhnen kunth thun/ vnd ſagen: Jſrael gieng trocken durch den Jordan.

23. Da der HERR euer Gott/ das Waſſer des Jordans vertrockete fůr euch/ biß jr hinůber gienget. Gleich wie der HERR euer GOtt thet in dem Schilffmeer/ daß er fůr vns vertrocknete/ biß wir hin durch giengen.

24. Auff das alle Völcker auff Erden die hand des HERRN erkennen/ wie mächtig ſie iſt/ daß jr den HERrn euren Gott förchtet allezeit.

Das V. Capitel.

DA nun alle Könige der Amoriter die jenſeydt des Jordans gegen Abend woneten/ vnd alle Könige der Cananiter am Meer höreten/ wie der HERR das Waſſer des Jordans hatte außgetrocknet fůr den Kindern Jſrael/ biß daß ſie hinůber giengen/ verzagt jr hertz/ vnd war kein Muth mehr in jnen fůr den Kindern Jſrael.

CHAP. IIII.

18. Or ſi toſt que les Sacrificateurs, portans l'Arche de l'alliance de l'Eternel, furent montes hors du milieu du Iordain, & que les plantes des pieds des Sacrificateurs furent retirees ſur le ſec, les eaux du Iordain retournerent en leur lieu, & coulerent comme auparauant par deſſus tous ſes riuages.

19. Le peuple donc monta hors du Iordain le dixieme *iour* du premier mois, & ſe camperent en Guilgal au quartier du Leuãt de Ierico.

20. Ioſue auſſi dreſſa en Guilgal ces douze pierres-la qu'ils auoyent prinſes du Iordain.

21. Et parla aux enfans d'Iſrael, diſant, Quand vos enfans interroguerõt par ci apres leurs peres, & diront, Que *ſignifient* ces pierres ici?

22. Vous *le* ferez ſauoir a vos enfans, diſans, Iſrael a paſſe ce Iordain ici a ſec.

23. Car l'Eternel voſtre Dieu a fait tarir les eaux du Iordain de deuant vous iuſqu'a ce que vous fuſſiez paſſes: comme l'Eternel voſtre Dieu a fait a la mer rouge, laquelle il fit tarir de deuant nous, iuſqu'a ce que nous fuſſions paſſes.

24. A fin que tous les peuples de la terre cognoiſſent que la main de l'Eternel eſt forte: afin que vous craigniez a touſiours l'Eternel voſtre Dieu.

CHAP. V.

1. Or aduint qu'auſſi toſt que tous les rois des Amorrheens qui *eſtoyent* au deça du Iordain vers Occident, & tous les rois des Cananeens qui *eſtoyent* aupres de la mer, entendirent que l'Eternel auoit fait tarir les eaux du Iordain de deuant les enfans d'Iſrael, iuſques a ce qu'ils fuſſent paſſes, leur cœur ſe fondit, & n'y auoit plus de courage en eux a cauſe des enfans d'Iſrael.

ה

2 בעידנא ההיא אמר
ייי ליהושע עבד לך או
אזמלון חריפין ותוב גזר
ית בני ישראל תנינות׃

3 ועבד ליה יהושע או
אזמלון חריפין וגזר ית
בני ישראל בגבעתא
דקרו לה גבעת ערלתא׃

4 ודין פתגמא דגזר
יהושע כל עמא דנפקו
ממצרים דכריא כל
גברי מגיחי קרבא מיתו
במדברא באורחא
במפקהון ממצרים׃

5 ארי גזירין הוו כל
עמא דנפקו וכל עמא
דאתילידו במדברא ב
באורחא במפקהון
ממצרים לא גזרו׃

6 ארי ארבעין שנין ה
הליכו בני ישראל במ
במדברא עד דסף כל
עמא גברי מגיחי קרבא
דנפקו ממצרים דלא
קבילו (למימרא) דייי
דקיים ייי להון בדיל דלא
לאחזיותהון ית ארעא
דקיים ייי לאבהתהון למתן
לנא ארעא עבדא חלב
ודבש׃

7 וית בניהון דקמו
בתריהון יתהון גזר ית
יהושע ארי ערלין הוו א
ארי לא גזרו יתהון ב
באורחא׃

8 והוה כד שלימו כל
עמא למגזר ויתיבו עמא
באתרהון במשריתא
עד דאתסיאו׃

9 ואמר ייי ליהושע יו
יומא דין אעדיתי ית
חיסודי מצראי מנכון ו
וקרא שמיה דאתרא ה
ההוא גלגלא עד יומא
הדין׃

ה

2 בָּעֵת הַהִיא אָמַר יְהוָה אֶל־
יְהוֹשֻׁעַ עֲשֵׂה לְךָ חַרְבוֹת צֻרִים
וְשׁוּב מֹל אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
שֵׁנִית׃

3 וַיַּעַשׂ־לוֹ יְהוֹשֻׁעַ חַרְבוֹת צֻרִים
וַיָּמָל אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־
גִּבְעַת הָעֲרָלוֹת׃

4 וְזֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר־מָל יְהוֹשֻׁעַ
כָּל־הָעָם הַיֹּצֵא מִמִּצְרַיִם הַזְּכָרִים
כֹּל אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה מֵתוּ בַמִּדְבָּר
בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתָם מִמִּצְרָיִם׃

5 כִּי־מֻלִים הָיוּ כָּל־הָעָם
הַיֹּצְאִים וְכָל־הָעָם הַיִּלֹּדִים
בַּמִּדְבָּר בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתָם מִמִּצְרַיִם
לֹא־מָלוּ׃

6 כִּי אַרְבָּעִים שָׁנָה הָלְכוּ בְנֵי־
יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר עַד־תֹּם כָּל־הַגּוֹי
אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה הַיֹּצְאִים מִמִּצְרַיִם
אֲשֶׁר לֹא־שָׁמְעוּ בְּקוֹל יְהוָה אֲשֶׁר
נִשְׁבַּע יְהוָה לָהֶם לְבִלְתִּי הַרְאוֹתָם
אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה
לַאֲבוֹתָם לָתֶת לָנוּ אֶרֶץ זָבַת
חָלָב וּדְבָשׁ׃

7 וְאֶת־בְּנֵיהֶם הֵקִים תַּחְתָּם
אוֹתָם מָל יְהוֹשֻׁעַ כִּי־עֲרֵלִים הָיוּ
כִּי לֹא־מָלוּ אוֹתָם בַּדָּרֶךְ׃

8 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר־תַּמּוּ כָל־הַגּוֹי
לְהִמּוֹל וַיֵּשְׁבוּ תַחְתָּם בַּמַּחֲנֶה
עַד־חֲיוֹתָם׃

9 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ
הַיּוֹם גַּלּוֹתִי אֶת־חֶרְפַּת מִצְרַיִם
מֵעֲלֵיכֶם וַיִּקְרָא שֵׁם הַמָּקוֹם
הַהוּא גִּלְגָּל עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃

ε.

2. Ὑπὸ δὲ τοῦτον τὸν καιρὸν εἶπε κύριος τῷ Ἰησοῦ· ποίησον σεαυτῷ μαχαίρας πετρίνας (ἐκ πέτρας ἀκροτόμου,) καὶ καθίσας περίτεμε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐκ δευτέρου.

3. Καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ Ἰησοῦς μαχαίρας πετρίνας ἀκροτόμους, καὶ περιέτεμε τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ ἐπὶ τοῦ καλουμένου τόπου βουνὸς τῶν ἀκροβυστιῶν.

4. (Καὶ οὗτος ὁ λόγος ὃν περιέτεμεν ὁ Ἰησοῦς· πᾶς ὁ λαὸς οἱ ἐκπορευόμενοι ἐξ Αἰγύπτου, τὸ ἀρσενικὸν, πάντες ἄνδρες πολέμου οἱ ἀπέθανον ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐν τῇ ὁδῷ, ἐξελθόντων αὐτῶν ἐξ Αἰγύπτου.

5. Ὅτι περιτετμημένοι ἦσαν πᾶς ὁ λαὸς ὁ ἐξελθών· καὶ πᾶς ὁ λαὸς οἱ γεννηθέντες ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῇ ὁδῷ ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου οὐ περιετμήθησαν.)

6. Τεσσαράκοντα γὰρ ἔτη ἀνέστραπται Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ· διὸ ἀπερίτμητοι ἦσαν οἱ πλεῖστοι αὐτῶν τῶν μαχίμων τῶν ἐξεληλυθότων ἐκ γῆς Αἰγύπτου, οἱ ἀπειθήσαντες τῶν ἐντολῶν κυρίου τοῦ θεοῦ, οἷς καὶ διώρισε κύριος αὐτοῖς μὴ ἰδεῖν αὐτοὺς τὴν γῆν, ἣν ὤμοσε κύριος τοῖς πατράσιν αὐτῶν δοῦναι ἡμῖν, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι.

7. Ἀντὶ δὲ τούτων ἀντικατέστησε τοὺς υἱοὺς αὐτῶν, οὓς Ἰησοῦς περιέτεμεν, ὅτι ἀκρόβυστοι ἦσαν, διὰ τὸ αὐτοὺς γεγεννῆσθαι κατὰ τὴν ὁδὸν ἀπεριτμήτους.

8. Περιτμηθέντες δὲ πᾶν τὸ ἔθνος ἡσυχίαν εἶχον, αὐτόθι καθήμενοι ἐν τῇ παρεμβολῇ ἕως ὑγιάσθησαν.

9. Καὶ εἶπε κύριος τῷ Ἰησοῦ· ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ ἀφεῖλον τὸν ὀνειδισμὸν Αἰγύπτου ἀφ' ὑμῶν. καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου Γάλγαλα ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

CAP. V.

2. Eo tempore ait Dominus ad Ioſue, Fac tibi cultros lapideos, & circuncide ſecundò filios Iſrael.

3. Fecit quoque quod iuſſerat Dominus, & circumcidit filios Iſrael in Colle præputiorum.

4. Hæc autem cauſa eſt ſecundæ circumciſſionis, Omnis populus qui egreſſus eſt de Ægypto generis maſculini, univerſi bellatores viri, mortui ſunt in deſerto per longiſſimos viæ circuitus.

5. *Quia circumciſi erant omnis populus qui exivit: & omnis populus nati in deſerto in via, egreſſis eis de terra Aegypti non circumciſi ſunt.*

6. *Quadraginta enim annis verſatus eſt Iſrael in deſerto, quapropter incircumciſi erant plurimi ipſorum bellatorum qui egreſſi ſunt de terra Aegypti, qui non obedierunt mãdatis Domini Dei: quibus & determinavit Dominus eis, non videre eos terram, quam iuravit Dominus patribus noſtris ut daret nobis terram manantem lacte & melle.*

7. Horum filii in locum ſucceſſerunt patrum, & circuncisi ſunt à Ioſue: quia ſicut nati fuerant, in præputio erant, nec eos in via aliquis circunciderat.

8. Poſtquam autem omnes circuncisi ſunt, manſerunt in eodem caſtrorum loco, donec ſanarentur.

9. Dixitq; Dominus ad Ioſue, Hodie abſtuli opprobrium Ægypti à vobis. Vocatumq; eſt nomen loci illius Galgala, uſque in præſentem diem.

Das V. Capitel.

2. Zu der zeit ſprach der HERR zu Joſua: Mache dir ſteinern Meſſer/vnd beſchneid wider die Kinder Iſrael zum andern mal.

3. Da macht jm Joſua ſteinern Meſſer/vnd beſchneid die Kinder Iſrael auff dem Hügel Araloth.

4. Vnd das iſt die ſache/darumb Joſua beſchneid alles Volck / daß auß Egypten gezogen war/Mannsbilde/denn alle Kriegsleute waren geſtorben in der Wüſten auff dem Wege/da ſie auß Egypten zogen.

5. Denn alles Volck / das außzog/ war beſchnitten. Aber alles Volck das in der Wüſten geboren war / auff dem Wege/da ſie auß Egypten zogen / das war nicht beſchnitten.

6. Denn die Kinder Iſrael wandelten viertzig Jar in der Wüſten/biß daß das gantze Volck der Kriegsmänner/die auß Egypten gezogen waren / vmbkamen / darumb daß ſie der Stimme des HERRN nicht gehorcht hatten. Wie denn der HERR jhnen geſchworen hatte/daß ſie das Land nicht ſehen ſolten/welches der HERR jren Vätern geſchworen hatte / vns zu geben/ ein Land da Milch vnd Honig innen fleuſt.

7. Derſelben Kinder/die an jrer ſtat waren auffkommen / beſchneid Joſua/ Denn ſie hatten Vorhaut / vnd waren auff dem Wege nicht beſchnitten.

8. Vnd da das gantze Volck beſchnitten war/blieben ſie an jrem ort im Lager/biß ſie heil worden.

9. Vnd der HERR ſprach zu Joſua: Heute hab ich die ſchande Egypti von euch gewendet / Vnd dieſelbe ſtet ward Gilgal genennet / biß auff diſen Tag.

CAP. V.

2. En ce temps-la l'Eternel dit à Ioſué, Fai toi des couſteaux trenchans, & derechef circonci pour vne ſecõde fois les enfans d'Iſrael.

3. Et Ioſué ſe fit des couſteaux trenchans, & circoncit les enfans d'Iſrael au coſtau des prepuces.

4. Or telle *eſt* la cauſe pour laquelle Ioſué *les* circoncit: Tout le peuple qui eſtoit ſorti d'Egypte, tous maſles gens de guerre eſtoyent morts au deſert en chemin, apres eſtre ſortis d'Egypte.

5. *Voire* d'autant que tout le peuple qui eſtoit ſorti auoit eſté circoncis: mais qu'ils n'auoyent circoncis pas vn du peuple qui fuſt né au deſert en chemin, apres eſtre ſortis d'Egypte.

6. Car les enfans d'Iſrael auoyent cheminé par le deſert quarante ans, tant que failliſt tout le peuple des gẽs de guerre ſortis d'Egypte, qui n'auoyent point obeï à la voix de l'Eternel: auſquels l'Eternel auoit iuré qu'il ne leur laiſſeroit point voir le païs, duquel l'Eternel auoit iuré à leurs peres qu'il le nous donneroit, *qui eſt* vn pais decoulant de laict & de miel.

7. Dont il auoit ſuſcité leurs enfans au lieu d'eux, leſquels Ioſue circoncit, d'au tant qu'ils eſtoyent incirconcis: car on ne les auoit pas circoncis en chemin.

8. Et quand on eut acheue de circoncir tout le peuple, ils demeurerent en leur lieu au camp, tant qu'ils fuſſent guairis.

9. Et l'Eternel dit à Ioſué, Auiourd'hui i'ai roule arriere de vous l'opprobre d'Egypte. Et on appela le nom de ce lieu-la Guilgal iuſques à ce iourd hui.

ה

10 וּשְׁרוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּגִלְגָּלָא וַעֲבַדוּ יָת פִּיסְחָא בְּאַרְבְּעָה עַשְׂרָא יוֹמָא לְיַרְחָא בְּרַמְשָׁא בְּמֵישְׁרֵי דִירִיחוֹ׃

11 וַאֲכַלוּ מֵעִיבוּרָא דְאַרְעָא מִבָּתַר יוֹמָא טָבָא דְפִסְחָא פַּטִּיר וְקַלְיָא בִּכְרַן יוֹמָא הָדֵין׃

12 וּפְסַק מַנָּא בְּיוֹמָא דְבָתְרוֹהִי בְּמֵיכַלְהוֹן מֵעִיבוּרָא דְאַרְעָא וְלָא הֲוָה עוֹד לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל מַנָּא וַאֲכַלוּ מֵעֲלַלַת אַרְעָא דִכְנַעַן בְּשַׁתָּא הַהִיא׃

13 וַהֲוָה כַּד הֲוָה יְהוֹשֻׁעַ בִּירִיחוֹ וּזְקַף עֵינוֹהִי וַחֲזָא וְהָא גַּבְרָא קָאֵים לְקִבְלֵיהּ וְחַרְבֵּיהּ שְׁלִיפָא בִּידֵיהּ וַאֲזַל יְהוֹשֻׁעַ לְוָתֵיהּ וַאֲמַר לֵיהּ הַלְמְסַעֲדָנָא אַתְּ אָתֵי אִם לְבַעֲלֵי דְבָבָנָא׃

14 וַאֲמַר לָא אֲרֵי אֲנָא מַלְאֲכָא דִשְׁלִיחַ מִן קֳדָם יְיָ כְּעַן אֲתֵיתִי וּנְפַל יְהוֹשֻׁעַ עַל אַפּוֹהִי עַל אַרְעָא וּסְגִיד וַאֲמַר לֵיהּ מָה רִבּוֹנִי מְמַלֵּיל עִם עַבְדֵּיהּ׃

15 וַאֲמַר מַלְאֲכָא דִשְׁלִיחַ מִן קֳדָם יְיָ לִיהוֹשֻׁעַ שְׁרֵי סֵינָךְ מֵעַל רַגְלָךְ אֲרֵי אַתְרָא דְאַתְּ קָאֵים עֲלוֹהִי קַדִּישָׁא הוּא וַעֲבַד יְהוֹשֻׁעַ כֵּן׃

ה

10 וַיַּחֲנוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בַּגִּלְגָּל וַיַּעֲשׂוּ אֶת־הַפֶּסַח בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ בָּעֶרֶב בְּעַרְבוֹת יְרִיחוֹ׃

11 וַיֹּאכְלוּ מֵעֲבוּר הָאָרֶץ מִמָּחֳרַת הַפֶּסַח מַצּוֹת וְקָלוּי בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה׃

12 וַיִּשְׁבֹּת הַמָּן מִמָּחֳרָת בְּאָכְלָם מֵעֲבוּר הָאָרֶץ וְלֹא־הָיָה עוֹד לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל מָן וַיֹּאכְלוּ מִתְּבוּאַת אֶרֶץ כְּנַעַן בַּשָּׁנָה הַהִיא׃

13 וַיְהִי בִּהְיוֹת יְהוֹשֻׁעַ בִּירִיחוֹ וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה־אִישׁ עֹמֵד לְנֶגְדּוֹ וְחַרְבּוֹ שְׁלוּפָה בְּיָדוֹ וַיֵּלֶךְ יְהוֹשֻׁעַ אֵלָיו וַיֹּאמֶר לוֹ הֲלָנוּ אַתָּה אִם־לְצָרֵינוּ׃

14 וַיֹּאמֶר ׀ לֹא כִּי אֲנִי שַׂר־צְבָא־יְהוָה עַתָּה בָאתִי וַיִּפֹּל יְהוֹשֻׁעַ אֶל־פָּנָיו אַרְצָה וַיִּשְׁתָּחוּ וַיֹּאמֶר לוֹ מָה אֲדֹנִי מְדַבֵּר אֶל־עַבְדּוֹ׃

15 וַיֹּאמֶר שַׂר־צְבָא יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ שַׁל־נַעַלְךָ מֵעַל רַגְלֶךָ כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה עֹמֵד עָלָיו קֹדֶשׁ הוּא וַיַּעַשׂ יְהוֹשֻׁעַ כֵּן׃

ε'.

10. Καὶ παρενέβαλον οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἐν γαλγάλοις, καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ τὸ πάσχα τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ ἡμέρα τοῦ μηνὸς, ἀφ' ἑσπέρας ἐπὶ δυσμῶν ἱεριχὼ ἐν τῷ πεδίῳ.

11. Καὶ ἔφαγον ἀπὸ τοῦ σίτου τῆς γῆς τῇ ἐπαύριον τοῦ πάσχα ἄζυμα καὶ νέα ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ.

12 Ἐξέλιπε τὸ μάννα τῇ ἐπαύριον μετὰ τὸ βεβρωκέναι αὐτοὺς ἐκ τοῦ σίτου τῆς γῆς, καὶ οὐκέτι ὑπῆρχε τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ μάννα. ἐκαρπώσαντο δὲ τὴν χώραν τῶν φοινίκων ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ.

13. Καὶ ἐγένετο ὡς ἦν ἰησοῦς ἐν ἱεριχῷ, καὶ ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, εἶδεν ἄνθρωπον ἑστηκότα ἐναντίον αὐτοῦ, καὶ ἡ ῥομφαία αὐτοῦ ἐσπασμένη ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. καὶ προσελθὼν ἰησοῦς, εἶπεν αὐτῷ ἡμέτερος εἶ, ἢ τῶν ὑπεναντίων;

14. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· ἐγὼ ἀρχιστράτηγος δυνάμεως κυρίου, νυνὶ παραγέγονα. καὶ ἰησοῦς ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ, καὶ εἶπε δέσποτα, τί προστάσσεις τῷ σῷ οἰκέτῃ;

15. Καὶ εἶπεν ὁ ἀρχιστράτηγος κυρίου πρὸς ἰησοῦν. λῦσον τὸ ὑπόδημα ἐκ τῶν ποδῶν σου. ὁ γὰρ τόπος ἐφ' ᾧ σὺ ἕστηκας ἐπ' αὐτοῦ, ἅγιός ἐστι. καὶ ἐποίησεν ἰησοῦς οὕτως.

ו

1 וִירִיחוֹ הֲוָת אֲחִידָא בְּדָשִׁין דְּפַרְזְלָא וּמְתַקְּפָא בְּעַבְּרִין דִּנְחָשָׁא מִן קֳדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵית דְּנָפִיק מִנַּהּ וְלֵית דְּעָלֵל לְגַוַּהּ לֵית דְּנָפֵיק מִינַּהּ לְאַגָּחָא קְרָבָא וְלֵית דְּעָלֵיל לְגַוַּהּ לְמִשְׁאַל בִּשְׁלָמָא׃

2 וַאֲמַר יְיָ לִיהוֹשֻׁעַ חֲזֵי דִּמְסָרֵית בִּידָךְ יָת יְרִיחוֹ וְיָת מַלְכַּהּ גִּבָּרֵי חֵילָא׃

ו

1 וִירִיחוֹ סֹגֶרֶת וּמְסֻגֶּרֶת מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵין יוֹצֵא וְאֵין בָּא׃

2 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ רְאֵה נָתַתִּי בְיָדְךָ אֶת־יְרִיחוֹ וְאֶת־מַלְכָּהּ גִּבּוֹרֵי הֶחָיִל׃

ΚΕΦΑΛ. ς'.

1. Καὶ ἱεριχὼ συγκεκλεισμένη καὶ ὠχυρωμένη ἀπὸ προσώπου υἱῶν ἰσραήλ. καὶ οὐδεὶς ἐξεπορεύετο ἐξ αὐτῆς, οὐδὲ εἰσεπορεύετο.

2. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς ἰησοῦν· ἰδοὺ ἐγὼ παραδίδωμί σοι ὑποχείριον τὴν ἱεριχὼ, καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς τὸν ἐν αὐτῇ, δυνατοὺς ἐν ἰσχύϊ.

CAP. V.

10. Manſeruntq; filii Iſrael in Galgalis, & fecerunt Phaſe quartadecima die menſis ad veſperum in campeſtribus Iericho.

11. Et comederunt de frugibus terrę die altero, & azymos panes, & polentam eiuſdem anni.

12. Defecitq; manna poſtquá comederunt de frugib. Terræ, nec uſi ſunt ultrà cibo illo filii Iſrael, ſed comederunt de frugibus præſentis anni Terræ Chanaan.

13. Cùm autem eſſet Ioſue in agro urbis Iericho, levavit oculos, & vidit virum ſtantem contra ſe, evaginatum tenentem gladium, perrexitq; ad eum, & ait, Noſter es, an adverſariorum.

14. Qui reſpondit, Nequaquam, ſed ſum princeps exercitus Domini, & nunc venio. Cecidit Ioſue pronus in terram. Et adorans ait, Quid Dominus meus loquitur ad ſervum ſuum?

15. Solve, inquit, calceamentum tuum de pedibus tuis: locus enim in quo ſtas, ſanctus eſt. Fecitq; Ioſue ut ſibi fuerat imperatum.

CAP. VI.

1. Iericho autem clauſa erat atque munita, timore filiorum Iſrael, & nullus egredi audebat aut ingredi.

2. Dixitque Dominus ad Ioſue, Ecce dedi in manus tuas Iericho, & regem eius, omnesq; fortes viros,

Das V. Capitel.

10. Vnd als die Kinder Jſrael alſo in Gilgal das Lager hatten / hielten ſie Paſſah / am vierzehenden tage des Mond am Abend auff dem gefilde Jeriho.

11. Vnd aſſen vom getreide des Lands / am andern tag Paſſah / nemlich / vngeſeurt Brot vnd Sangen eben deſſelben tags.

12. Vnd das Mann höret auff des andern tages / da ſie des Lands getreid aſſen / daß die Kinder Jſrael kein Mann mehr hatten / ſondern ſie aſſen des Getreides vom Lande Canaan / von demſelben jar.

13. Vnd es begab ſich / da Joſua bey Jeriho war / daß er ſeine augen auffhub vnd ward gewar / daß ein Mann gegen jm ſtund / vnd hatte ein bloß Schwerdt in ſeiner hand. Vnd Joſua ging zu jm: vñ ſprach zu jm: Gehöreſt du vns an / oder vnſer feinde?

14. Er ſprach: nein / ſondern ich bin ein Fürſt über das Heer des HERREN / vnd bin jetzt kommen. Da fiel Joſua auff ſein angeſicht zur Erden / vnd betet an / vnd ſprach zu jm: Was ſaget mein HERR ſeinem Knecht?

15. Vnd der Fürſt über das Heer des HERREN ſprach zu Joſua: Zeuch deine Schuch auß von deinen Füſſen / denn die ſtet / darauff du ſteheſt / iſt heilig. Vnd Joſua thet alſo.

Das VI. Capitel.

Jeriho aber war verſchloſſen / vnd verwaret für den Kindern Jſrael / das niemand auß oder einkommen kondte.

2. Aber der HERR ſprach zu Joſua: Sihe da / Jch hab Jeriho ſampt jrem Könige vnd Kriegsleuten in deine hand gegeben.

CAP. V.

10. Ainſi les enfans d'Iſrael ſe camperent en Guilgal, & celebrerent la Paſque le quatorzieme iour du mois, ſur le ſoir, es campagnes de Ierico.

11. Et mangerent du blé du pais dés le lendemain de la Paſque, *aſſauoir* des pains ſans leuain, & du *grain* roſti, en ce meſme iour.

12. Et la Manne ceſſa dés le lendemain, apres qu'ils eurent mangé du blé du païs: & les enfans d'Iſrael n'eurent plus de Manne, mais mangerent du creu de la terre de Canaan ceſte annee-la.

13. Or il aduint comme Ioſué eſtoit pres de Ierico qu'il leua ſes yeux & regarda: & voici, vn homme ſe tenoit debout vis à vis de lui, qui auoit ſon eſpee deſgainee en ſa main: & Ioſué alla vers lui, & lui dit. *Es*-tu des noſtres, ou de nos ennemis?

14. Et il dit, Non: mais ie *ſuis* le chef de l'armee de l'Eternel: *qui* ſuis venu maintenant Et Ioſue cheut ſur ſa face en terre, & ſe proſterna, & lui dit, Qu'eſt-ce que mõ Seigneur dit à ſon ſeruiteur?

15. Et le chef de l'armee de l'Eternel dit à Ioſue, Deſlie ton ſoulier de tes pieds: car le lieu ſur lequel tu te tiens, eſt ſainct. Et Ioſue *le* fit ainſi.

CHAP. VI.

1. Or Ierico ſe fermoit & ſe tenoit ſoigneuſement fermee à cauſe des enfans d'Iſrael: il n'y auoit perſonne qui en ſortiſt, ne qui *y* entraſt.

2. Et l'Eternél dit à Ioſue, Regarde, i'ai liure en ta main Ierico, & ſon roy, *& ſes hommes* forts & vaillans.

ו

3 וְתַסְחֲרוּן יָת קַרְתָּא
כָּל גִּבָּרֵי חֵילָא דִקְרָבָא
אַקֵּיף יָת קַרְתָּא זִמְנָא
חֲדָא כְּדֵין תַּעְבֵּד שִׁיתָּא
יוֹמִין :

4 וְשִׁבְעָא כָּהֲנַיָּא יִסְּבוּן
שִׁבְעָא שׁוֹפָרַיָּא דְּקֶרֶן ד
דִּכְרַיָּא קֳדָם אֲרוֹנָא דַּייָ
וּבְיוֹמָא שְׁבִיעָאָה תַּסְחֲרוּן
יָת קַרְתָּא שְׁבַע זִמְנִין וכ
וְכָהֲנַיָּא יִתְקְעוּן בְּשׁוֹפָרַיָּא :

5 וִיהֵא בְּמִיגַּד בְּקֶרֶן דִּכְרָא
בְּמִשְׁמַעֲכוֹן יָת קָל ש
שׁוֹפָרָא יַבִּבוּן כָּל עַמָּא
יַבָּבָא רַבָּא וְיִפּוֹל שׁוּרָא
דְקַרְתָּא וְיִתְבְּלַע תְּחוֹתוֹהִי
וְיִסְּקוּן עַמָּא גְּבַר לְקִבְלֵיהּ :

6 וּקְרָא יְהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן
לְכָהֲנַיָּא וַאֲמַר לְהוֹן טוּלוּ
יָת אֲרוֹן קְיָמָא דַּייָ ו
וְשִׁבְעָא כָּהֲנַיָּא יִסְּבוּן ש
שִׁבְעָא שׁוֹפָרַיָּא דְּקֶרֶן
דִּכְרָא קֳדָם אֲרוֹנָא דַּייָ :

7 וַאֲמַר לְעַמָּא עִבְרוּ ו
וְאַקִּיפוּ יָת קַרְתָּא וּמְזָרְזֵי
חֵילָא יֶעְבְּרוּן קֳדָם אֲרוֹנָא
דַּייָ :

8 וַהֲוָה כַּד אֲמַר יְהוֹשֻׁעַ
לְוָת עַמָּא וְשִׁבְעָא כָּהֲנַיָּא
נְסִיבוּ שִׁבְעָא שׁוֹפָרַיָּא
דְּקֶרֶן דִּכְרַיָּא קֳדָם אֲרוֹנָא
דַּייָ אָזְלִין וְתָקְעִין ב
בְּשׁוֹפָרַיָּא וַאֲרוֹן קְיָמָא
דַּייָ אָזֵיל בָּתְרֵיהוֹן :

9 וּמְזָרְזֵי חֵילָא אָזְלִין
קֳדָם כָּהֲנַיָּא תָּקְעֵי שׁוֹפָרַיָּא
וְשִׁבְטָא דְבֵית דָּן אָזֵיל בָּתַר
אֲרוֹנָא וְכָהֲנַיָּא אָזְלִין ו
וְתָקְעִין בְּשׁוֹפָרַיָּא :

10 וְיָת עַמָּא פַּקֵּיד יה
יְהוֹשֻׁעַ לְמֵימַר לָא תְיַבְּבוּן
וְלָא תַשְׁמְעוּן יָת קָלְכוֹן
וְלָא יִפּוֹק מִפּוּמְכוֹן פ
פִּתְגָּמָא עַד יוֹמָא דְאֵימַר
לְכוֹן יַבִּיבוּ וּתְיַבְּבוּן :

ו

3 וְסַבֹּתֶם אֶת־הָעִיר כֹּל אַנְשֵׁי
הַמִּלְחָמָה הַקֵּיף אֶת־הָעִיר פַּעַם
אֶחָת כֹּה תַעֲשֶׂה שֵׁשֶׁת יָמִים :

4 וְשִׁבְעָה כֹהֲנִים יִשְׂאוּ שִׁבְעָה
שׁוֹפְרוֹת הַיּוֹבְלִים לִפְנֵי הָאָרוֹן
וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי תָּסֹבּוּ אֶת־הָעִיר
שֶׁבַע פְּעָמִים וְהַכֹּהֲנִים יִתְקְעוּ
בַּשּׁוֹפָרוֹת :

5 וְהָיָה בִּמְשֹׁךְ בְּקֶרֶן הַיּוֹבֵל
בְּשָׁמְעֲכֶם אֶת־קוֹל הַשּׁוֹפָר
יָרִיעוּ כָל־הָעָם תְּרוּעָה גְדוֹלָה
וְנָפְלָה חוֹמַת הָעִיר תַּחְתֶּיהָ וְעָלוּ
הָעָם אִישׁ נֶגְדּוֹ :

6 וַיִּקְרָא יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן אֶל־
הַכֹּהֲנִים וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם שְׂאוּ אֶת־
אֲרוֹן הַבְּרִית וְשִׁבְעָה כֹהֲנִים
יִשְׂאוּ שִׁבְעָה שׁוֹפְרוֹת יוֹבְלִים
לִפְנֵי אֲרוֹן יְהוָה :

7 וַיֹּאמְרוּ אֶל־הָעָם עִבְרוּ וְסֹבּוּ
אֶת־הָעִיר וְהֶחָלוּץ יַעֲבֹר לִפְנֵי
אֲרוֹן יְהוָה :

8 וַיְהִי כֶּאֱמֹר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הָעָם
וְשִׁבְעָה הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאִים שִׁבְעָה
שׁוֹפְרוֹת הַיּוֹבְלִים לִפְנֵי אֲרוֹן יְהוָה
עָבְרוּ וְתָקְעוּ בַּשּׁוֹפָרוֹת וַאֲרוֹן
בְּרִית יְהוָה הֹלֵךְ אַחֲרֵיהֶם :

9 וְהֶחָלוּץ הֹלֵךְ לִפְנֵי הַכֹּהֲנִים תֹּקְעוּ
הַשּׁוֹפָרוֹת וְהַמְאַסֵּף הֹלֵךְ אַחֲרֵי
הָאָרוֹן הָלוֹךְ וְתָקוֹעַ בַּשּׁוֹפָרוֹת :

10 וְאֶת־הָעָם צִוָּה יְהוֹשֻׁעַ
לֵאמֹר לֹא תָרִיעוּ וְלֹא־תַשְׁמִיעוּ
אֶת־קוֹלְכֶם וְלֹא־יֵצֵא מִפִּיכֶם
דָּבָר עַד יוֹם אָמְרִי אֲלֵיכֶם
הָרִיעוּ וַהֲרֵעֹתֶם :

ϛ.

3. Καὶ κυκλώσατε τὴν πόλιν πάντες ἄνδρες πολέμου κύκλῳ τῆς πόλεως ἅπαξ. οὕτω ποιήσετε ἓξ ἡμέρας.

4. Καὶ ἑπτὰ ἱερεῖς λήψονται ἑπτὰ κερατίνας τοῦ ἰωβὴλ ἐνώπιον τῆς κιβωτοῦ· καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ κυκλώσατε τὴν πόλιν ἑπτάκις, καὶ οἱ ἱερεῖς σαλπιοῦσι ταῖς κερατίναις.

5. Καὶ ἔσται ὡς ἂν σαλπίσητε τῇ σάλπιγγι τοῦ ἰωβὴλ, ἐν τῷ ἀκοῦσαι ὑμᾶς τὴν φωνὴν τῆς κερατίνης ἀνακραγίτωσαν πᾶς ὁ λαὸς, καὶ ἀνακραγόντων αὐτῶν πεσεῖται αὐτόματα τὰ τείχη τῆς πόλεως. καὶ εἰσελεύσεται πᾶς ὁ λαὸς ὁρμήσας ἕκαστος κατὰ πρόσωπον εἰς τὴν πόλιν.

6. Καὶ εἰσῆλθεν ἰησοῦς ὁ τοῦ ναυῆ πρὸς τοὺς ἱερεῖς, καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς, λάβετε τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης. καὶ ἑπτὰ ἱερεῖς λήψονται ἑπτὰ κερατίνας τοῦ ἰωβὴλ κατὰ πρόσωπον τῆς κιβωτοῦ κυρίου.

7. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς λέγων· παραγγείλατε τῷ λαῷ, περιελθεῖν καὶ κυκλῶσαι τὴν πόλιν, καὶ οἱ μάχιμοι παραπορευέσθωσαν ἐνωπλισμένοι ἐναντίον τῆς κιβωτοῦ κυρίου.

8. Καὶ ἐγένετο ὡς εἶπεν ἰησοῦς πρὸς τὸν λαόν. καὶ ἑπτὰ ἱερεῖς ἔχοντες ἑπτὰ σάλπιγγας ἱερὰς παρελθέτωσαν ὡσαύτως ἐναντίον τοῦ κυρίου, παραπορευέσθωσαν, καὶ σημαινέτωσαν εὐτόνως, καὶ ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης κυρίου ἐπακολουθείτω.

9. Οἱ δὲ μάχιμοι παραπορευέσθωσαν ἔμπροσθεν, καὶ οἱ ἱερεῖς σαλπίζοντες ταῖς κερατίναις, καὶ ὁ λοιπὸς ὄχλος ἅπας ὀπίσω τῆς κιβωτοῦ τῆς διαθήκης κυρίου, πορευόμενοι καὶ σαλπίζοντες ταῖς κερατίναις.

10. Τῷ δὲ λαῷ ἐνετείλατο ἰησοῦς λέγων· μὴ βοᾶτε, μὴ δὲ ἀκουσάτω μηδεὶς τὴν φωνὴν ὑμῶν, οὐ διελεύσεται ἐκ στόματος ὑμῶν λόγος· ἕως ἂν ἡμέρᾳ διαγγέλῃ αὐτὸς ἀναβοῆσαι, καὶ τότε ἀναβοήσατε.

CAP. VI.

3. Circuite urbem cuncti bellatores ſemel per diem: ſic facietis ſex diebus.

4. Septimo autem die ſacerdotes tollét ſeptem buccinas, quarum uſus eſt in iubileo, & præcedent arcam fœderis: ſeptiesque circuibitis civitatem, & ſacerdotes clangent buccinis.

5. Cumq; inſonuerit vox tubæ longior atq; conciſior, & in auribus veſtris increpuerit, conclamabit omnis populus vociferatione maxima, & muri funditus corruent civitatis, ingredienturq́; ſinguli per locum contra quem ſteterint.

6. Vocavit ergo Ioſue filius Nun ſacerdotes, & dixit ad eos, Tollite arcam fœderis: & ſeptem alii ſacerdotes tollant ſeptem iubileorum buccinas, & incedant ante arcam Domini.

7. Ad populum quoq; ait, Ite, & circuite civitatem, armati præcedentes arcam Domini.

8. (Cumq́; Ioſue verba finiſſet, & ſeptem ſacerdotes ſeptem buccinis clangerent ante arcam fœderis Domini.)

9. Omnisq́; præcederet armatus exercitus, reliquum vulgus arcam ſequebatur, ac buccinis omnia concrepabant.

10. Præceperat autem Ioſue populo, dicens: Non clamabitis, nec audietur vox veſtra, neque ullus ſermo ex ore veſtro egredietur: donec veniat dies in quo dicam vobis Clamate & vociferamini.

Das VI. Capitel.

3. Laß alle Kriegsmänner rings vmb die Stadt hergehen ein mal/ vnd thu ſechs tage alſo.

4. Am ſiebenden Tage aber / laß die Prieſter ſieben Poſaunen des Halljars nemen für der Laden her/ vnd gehet deſſelben ſiebenden tages/ ſieben mal vmb die Stadt / vnnd laß die Prieſter die Poſaunen blaſen.

5. Vnnd wenn man des Halljars Horn bleſet vnd dönet/ daß jr die Poſaunen höret/ ſo ſoll das gantze Volck ein groß Feldgeſchrey machen/ ſo werden der Stadt Mauren vmbfallen/ vnd das Volck ſoll hinein fallen / ein jeglicher ſtracks für ſich.

6. Da rieff Joſua der Sohn Nun den Prieſtern/ vnnd ſprach zu jhnen: Traget die Lade des Bunds / vnnd ſieben Prieſter laſſet ſieben Halljars Poſaunen tragen für der Lade des HERREN.

7. Zum Volck aber ſprach er: Ziehet hin / vnnd gehet vmb die Stadt/ vnd wer gerüſt iſt / gehe für der Lade des HERRN her.

8. Da Joſua ſolches dem Volck geſagt hatte/ trugen die ſieben Prieſter die ſieben Halljars Poſaunen für der Lade des HERRN her/ vnd giengen vnd blieſen die Poſaunen/ vnd die Lade des Bunds des HERRN folgete jnen nach.

9. Vnnd wer gerüſt war/ gieng für den Prieſtern her / die die Poſaunen blieſen/ vnd der hauffe folgete der Laden nach/ vnd bließ Poſaunen.

10. Joſua aber gebot dem Volck vnd ſprach: Jr ſolt kein Feldgeſchrey machen/ vnd eure Stimme hören laſſen/ noch ein Wort auß eurem Mundt gehen/ biß auff den tag/ wenn ich zu euch ſagen werde: Macht ein Feldgeſchrey/ ſo macht deñ ein feldtgeſchrey.

CHAP. VI.

3. Vous tous donc hommes de guerre circuirez la ville, en tournant vne fois à l'entour d'elle: ainſi feras-tu par ſix iours.

4. Et ſept Sacrificateurs porteront ſept cors de beliers deuant l'Arche: mais au ſeptieme iour vous circuirez la ville par ſept fois, & les Sacrificateurs ſonneront les cors.

5. Et quand ils ſonneront en long auec le cor de belier, ſi toſt que vous orrez le ſon du cor, tout le peuple iettera vn grand cri d'eſiouïſſance, & la muraille de la ville tresbuchera ſous ſoi: & le peuple montera chacun à l'endroit de ſoi.

6. Ioſue dõc fils de Nun appela les Sacrificateurs, & leur dit, Portez l'Arche de l'alliance, & que ſept Sacrificateurs, prenent ſept cors de beliers deuant l'Arche de l'Eternel.

7. Il dit auſſi au peuple, Paſſez & circuiſſez la ville, & que quicõque ſera en armes, paſſe deuant l'Arche de l'Eternel.

8. Et quand Ioſue eut parle au peuple, les ſept Sacrificateurs portans les ſept cors de beliers deuant l'Eternel paſſerent, & ſonnerent auec les cors, & l'Arche de l'alliance de l'Eternel les ſuiuoit.

9. Et quiconque eſtoit en armes alloit deuant les Sacrificateurs ſonnans les cors: mais ceux qui fermoyent l'oſt ſuiuoyent apres l'Arche: alloit-on? on ſonnoit des cors.

10. Or Ioſue auoit cõmandé au peuple, diſant, Vous ne ietterez point de cris d'eſiouïſſance, & ne ferez point ouïr voſtre voix, & il ne ſortira vn ſeul mot de voſtre bouche iuſqu'au iour que ie vous dirai, Iettez cris d'eſiouïſſance lors vous le ferez.

ו

11 וְאַסְחַר אֲרוֹנָא דַיְיָ יַת
קַרְתָּא אַקִיף זִמְנָא חֲדָא
וְעָלוּ לְמַשְׁרִיתָא וּבָתוּ
בְּמַשְׁרִיתָא׃

12 וְאַקְדֵּים יְהוֹשֻׁעַ בְּצַפְרָא
וּנְטַלוּ כַּהֲנַיָּא יַת אֲרוֹנָא
דַיְיָ׃

13 וְשִׁבְעָא כַּהֲנַיָּא נְסִיבוּ
שִׁבְעָא שׁוֹפָרַיָּא דְקֶרֶן
דִיכְרַיָּא קֳדָם אֲרוֹנָא דַיְיָ
אָזְלִין מֵיזַל וְתָקְעִין בשׁ
בְּשׁוֹפָרַיָּא וּמְזָרְזֵי חֵילָא
אָזְלִין קֳדָמֵיהוֹן וְשִׁבְטָא
דְבֵית דָן אָזֵיל בָּתַר אֲרוֹנָא
דַיְיָ וְכַהֲנַיָּא אָזְלִין וְתָקְעִין
בְּשׁוֹפָרַיָּא׃

14 וְאַסְחַרוּ יַת קַרְתָּא
בְּיוֹמָא תִנְיָנָא זִמְנָא חֲדָא
וְתָבוּ לְמַשְׁרִיתָא כְּדֵין
עֲבַדוּ שִׁתָּא יוֹמִין׃

15 וַהֲוָה בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה
וְאַקְדִימוּ כְּמִיסַק צַפְרָא
וְאַסְחַרוּ יַת קַרְתָּא כ
כְּהִלְכְתָא הָדָא שְׁבַע זִמְנִין
לְחוֹד בְּיוֹמָא הַהוּא אַקִיפוּ
יַת קַרְתָּא שְׁבַע זִמְנִין׃

16 וַהֲוָה בְּזִמְנָא שְׁבִיעֲתָא
תְקַעוּ כַּהֲנַיָּא בְּשׁוֹפָרַיָּא
וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ לְעַמָּא יַבִּיבוּ
אֲרֵי יְהַב יְיָ לְכוֹן יַת
קַרְתָּא׃

17 וּתְהֵי קַרְתָּא חֶרְמָא
הִיא וְכָל דְבַהּ קֳדָם יְיָ
לְחוֹד רָחָב פּוּנְדְקִיתָא
תְּחֵי הִיא וְכָל דְעִמַּהּ
בְּבֵיתָא אֲרֵי אַטְמֶרֶת יַת
אִזְגַדַיָּא דִשְׁלַחְנָא׃

18 לְחוֹד אַתּוּן אִסְתַּמַּרוּ
מִן חֶרְמָא דִילְמָא ת
תֶּחֶרְמוּן וְתִסְּבוּן מִן חֶרְמָא
וּתְשַׁוּוּן יַת מַשְׁרִיתָא
דְיִשְׂרָאֵל לְחֶרְמָא ו
וּתְעַכְּרוּן יָתֵיהּ׃

ו

11 וַיַּסֵּב אֲרוֹן־יְהוָה אֶת־הָעִיר
הַקֵּף פַּעַם אֶחָת וַיָּבֹאוּ הַמַּחֲנֶה
וַיָּלִינוּ בַּמַּחֲנֶה׃

12 וַיַּשְׁכֵּם יְהוֹשֻׁעַ בַּבֹּקֶר וַיִּשְׂאוּ
הַכֹּהֲנִים אֶת־אֲרוֹן יְהוָה׃

13 וְשִׁבְעָה הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאִים
שִׁבְעָה שׁוֹפְרוֹת הַיֹּבְלִים לִפְנֵי
אֲרוֹן יְהוָה הֹלְכִים הָלוֹךְ וְתָקְעוּ
בַּשּׁוֹפָרוֹת וְהֶחָלוּץ הֹלֵךְ לִפְנֵיהֶם
וְהַמְאַסֵּף הֹלֵךְ אַחֲרֵי אֲרוֹן יְהוָה
הוֹלֵךְ וְתָקוֹעַ בַּשּׁוֹפָרוֹת׃

14 וַיָּסֹבּוּ אֶת־הָעִיר בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי
פַּעַם אַחַת וַיָּשֻׁבוּ הַמַּחֲנֶה כֹּה
עָשׂוּ שֵׁשֶׁת יָמִים׃

15 וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיַּשְׁכִּמוּ
כַּעֲלוֹת הַשַּׁחַר וַיָּסֹבּוּ אֶת־הָעִיר
כַּמִּשְׁפָּט הַזֶּה שֶׁבַע פְּעָמִים
רַק בַּיּוֹם הַהוּא סָבְבוּ אֶת־
הָעִיר שֶׁבַע פְּעָמִים׃

16 וַיְהִי בַּפַּעַם הַשְּׁבִיעִית תָּקְעוּ
הַכֹּהֲנִים בַּשּׁוֹפָרוֹת וַיֹּאמֶר
יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הָעָם הָרִיעוּ כִּי־
נָתַן יְהוָה לָכֶם אֶת־הָעִיר׃

17 וְהָיְתָה הָעִיר חֵרֶם הִיא
וְכָל־אֲשֶׁר־בָּהּ לַיהוָה רַק רָחָב
הַזּוֹנָה תִּחְיֶה הִיא וְכָל־אֲשֶׁר
אִתָּהּ בַּבַּיִת כִּי הֶחְבְּאַתָה אֶת־
הַמַּלְאָכִים אֲשֶׁר שָׁלָחְנוּ׃

18 וְרַק־אַתֶּם שִׁמְרוּ מִן־הַחֵרֶם
פֶּן־תַּחֲרִימוּ וּלְקַחְתֶּם מִן־הַחֵרֶם
וְשַׂמְתֶּם אֶת־מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל
לְחֵרֶם וַעֲכַרְתֶּם אוֹתוֹ׃

ϛʹ.

11. Καὶ περιελθοῦσα ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης τοῦ θεοῦ τὴν πόλιν κύκλῳ, εὐθέως ἀπῆλθεν εἰς τὴν παρεμβολὴν, καὶ ηὐλίσθη ἐκεῖ.

12. Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ ἀνέστη Ἰησοῦς τὸ πρωΐ, καὶ ἦραν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου.

13. Καὶ οἱ ἑπτὰ ἱερεῖς οἱ φέροντες τὰς ἑπτὰ σάλπιγγας, προεπορεύοντο ἔναντι κιβωτοῦ κυρίου, καὶ (οἱ ἱερεῖς) ἐσάλπιζαν ταῖς σάλπιγξι, καὶ ὁ λοιπὸς ὄχλος ἅπας, καὶ οἱ μάχιμοι εἰσεπορεύοντο μετὰ ταῦτα, καὶ ὁ λοιπὸς ὄχλος ὄπισθεν τῆς κιβωτοῦ τῆς διαθήκης κυρίου, πορευόμενοι καὶ σαλπίζοντες ταῖς κερατίναις. καὶ οἱ ἱερεῖς ἐσάλπιζαν ταῖς κερατίναις σάλπιγξι.

14. Καὶ ὁ λοιπὸς ὄχλος περιεκύκλωσε τὴν πόλιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ ἐγγύθεν, καὶ ἀπῆλθον πάλιν εἰς τὴν παρεμβολήν. οὕτως ἐποίουν ἐπὶ ἓξ ἡμέρας.

15. Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, ἀνέστησαν ἐν τῇ ἀναβάσει ὄρθρου, καὶ περιῆλθον τὴν πόλιν κατὰ τὸ κρίμα τοῦτο ἑπτάκις. πλὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκύκλωσαν τὴν πόλιν ἑπτάκις.

16. Καὶ ἐγένετο τῇ περιόδῳ τῇ ἑβδόμῃ, ἐσάλπισαν οἱ ἱερεῖς ταῖς σάλπιγξι, καὶ εἶπεν Ἰησοῦς τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ· κεκράξατε παρέδωκε γὰρ κύριος ὑμῖν τὴν πόλιν.

17. Καὶ ἔσται ἡ πόλις ἀνάθεμα. αὐτὴ καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν ἐν αὐτῇ τῷ κυρίῳ τῶν δυνάμεων. πλὴν Ῥαὰβ τὴν πόρνην περιποιήσασθε αὐτὴν, καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῆς, ὅτι ἔκρυψε τοὺς ἀγγέλους οὓς ἀπεστείλαμεν.

18. Ἀλλὰ ὑμεῖς φυλάξεσθε ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος, μήποτε ἐνθυμηθέντες ὑμεῖς λάβητε ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος, καὶ ποιήσητε τὴν παρεμβολὴν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἀνάθημα, καὶ ἐκτρίψητε ἡμᾶς.

CAP. VI.	Das VI. Capitel.	CHAP. VI.
11. Circuivit ergo arca Domini civitatem ſemel per diem, & reverſa in caſtra, manſit ibi.	11. Alſo gieng die Lade des HERREN rings vmb die Stadt einmal/ vnd kamen in das Lager/ vnd blieben drinnen.	11. Ainſi fit-il circuïr la ville à l'Arche de l'Eternel en tournant tout à l'entour vne fois, & ils reuindrent au camp, & y logerent.
12. Igitur Ioſue de nocte conſurgente, tulerunt ſacerdotes arcam Domini.	12. Denn Joſua pflegte ſich des morgens frů auffzumachen / vnd die Prieſter trugen die Lade des HERREN.	12. Derechef Ioſué ſe leua de bon matin, & les Sacrificateurs porterent l'Arche de l'Eternel.
13. Et ſeptem ex eis, ſeptem buccinas, quarum in iubileo uſus eſt: præcedebantq; arcam Domini ambulantes atque clangentes: & armatus populus ibat ante eos, vulgus autem reliquum ſequebatur arcam, & buccinis perſonabat.	13. So trugen die ſieben Prieſter die ſieben Halljars Poſaunen für der Lade des HERRN her/ vnd giengen vnnd blieſen Poſaunen/ vnnd wer gerüſt war/ gieng für jnen her/ vnnd der hauffe folget der Lade deß HERRN vnd bließ Poſaunen.	13. Auſſi les ſept Sacrificateurs portans les ſept cors de beliers deuant l'Arche de l'Eternel, marchoyent allans & ſonnans des cors: & quiconque eſtoit en armes, alloit deuant eux: puis ceux qui fermoyent l'oſt, ſuiuoyent l'Arche de l'Eternel: alloit-on ? on ſonnoit des cors.
14. Circuieruntq; civitatem ſecundo die ſemel, & reverſi ſunt in caſtra. Sic fecerunt ſex diebus.	14. Des andern tages giengen ſie auch ein mal vmb die Stadt/ vnd kamen wider ins Lager. Alſo theten ſie ſechs tage.	14. Ainſi circuïrent-ils vne fois la ville au ſecond iour, & retournerent au camp: ainſi firent-ils par ſix iours.
15. Die autem ſeptimo diluculo conſurgentes, circuierunt urbem, ſicut diſpoſitum erat, ſepties.	15. Am ſiebenden tag aber/ da die Morgenröte auffgieng / machten ſie ſich frů auff/ vnd giengen nach derſelben weiſe ſiebenmal vmb die Stadt/ daß ſie deſſelben einigen tages ſiebenmal vmb die Stadt kamen.	15. Mais quand le ſeptieme iour fut venu, ils ſe leuerent de matin comme l'aube du iour montoit, & circuïrent la ville en la meſme maniere par ſept-fois: ce iour-la ſeulement ils circuirent la ville ſept fois.
16. Cumq; ſeptimo circuitu clangerent buccinis ſacerdotes, dixit Ioſue ad omnem Iſrael, Vociferamini: tradidit enim vobis Dominus civitatem.	16. Vnnd am ſiebenden mal da die Prieſter die Poſaunen blieſen/ ſprach Joſua zum Volck: Machet ein Feldgeſchrey/ denn der HERR hat euch die Stadt gegeben.	16. Et à la ſeptieme fois, comme les Sacrificateurs ſonnoyent des cors, Ioſué dit au peuple, Iettez cris d'eſiouiſſance: car l'Eternel vous à donné la ville.
17. Sitq; civitas hæc anáthema: & omnia quæ in ea ſunt, Domino, ſola Rahab meretrix vivat cum univerſis qui cum ea in domo ſunt: abſcondit enim nuntios quos direximus.	17. Aber diſe Stadt vnnd alles was drinnen iſt/ ſoll dem HERRN verbannet ſein/ Alleine die Hure Rahab ſol leben bleiben/ vnd alle die mit jr im Hauſe ſind/ denn ſie hat die Boten verborgen/ die wir außſandten.	17. La ville ſera miſe en interdit à l'Eternel, elle & toutes les choſes qui *ſont* en icelle: ſeulement Rahab la paillarde viura, elle & tous ceux qui *ſeront* auec elle en la maiſon: pource qu'elle à ſoigneuſement caché les meſſagers que nous auions enuoyés.
18. Vos autem cavete ne de his quæ præcepta ſunt quippiam contingatis, & ſitis prævaricationis rei, & omnia caſtra Iſrael ſub peccato ſint atque turbentur.	18. Alleine hůtet euch für dem verbannten/ daß jhr euch nicht verbannet/ ſo jhr des Verbanten/ etwas nemet/ vnnd machet das Lager Iſrael verbannet / vnnd bringet es in Vnglück.	18. Or quoi que ce ſoit donnez-vous garde da l'interdit, de peur que vous ne vous mettiez en interdit, ayans prins de l'interdit, & mettiez le camp d'Iſrael en interdit, & le troubliez.

ו

19 וְכָל כַּסְפָּא וּדְהַבָא וּמָנֵי נְחָשָׁא וּבַרְזְלָא קֻדְשָׁא אִינּוּן קֳדָם יְיָ לְאוֹצַר בֵּית מַקְדְּשָׁא דַּייָ יִתְעַלוּן׃

20 וְיַבִּיבוּ עַמָּא וְתַקִּעוּ בְּשׁוֹפָרַיָּא וַהֲוָה כַּד שְׁמַע עַמָּא יָת קָל שׁוֹפָרָא וְיַבִּיבוּ עַמָּא יַבָּבָא רַבְּתָא וּנְפַל שׁוּרָא דְּקַרְתָּא וְאִתְבְּלַע תְּחוֹתוֹהִי וּסְלִיק עַמָּא לְקַרְתָּא גְּבַר לְקִבְלֵיהּ וּכְבַשׁוּ יָת קַרְתָּא׃

21 וְגַמַּרוּ יָת כָּל דִּבְקַרְתָּא מִגְּבַר וְעַד אִתְּתָא מ מֵעוּלֵימָא וְעַד סָבָא וְעַד תּוֹר וְאִימַּר וַחֲמַר לְפִתְגָּם דְּחָרֶב׃

22 וְלִתְרֵין גֻּבְרַיָּא דְּאַלִּילוּ יָת אַרְעָא אֲמַר יְהוֹשֻׁעַ עוּלוּ לְבֵית אִתְּתָא פּוּנְדְּקִיתָא וְאַפִּיקוּ מִתַּמָּן יָת אִתְּתָא וְיָת כָּל דְּלַהּ כְּמָא דְּקַיֵּימְתּוּן לַהּ׃

23 וְעָלוּ עוּלֵימַיָּא מְאַלְּלַיָּא וְאַפִּיקוּ יָת רָחָב וְיָת אֲבוּהָא וְיָת אִימַּהּ וְיָת אַחָהָא וְיָת כָּל דְּלַהּ וְיָת כָּל זַרְעִיתַהָא אַפִּיקוּ וְאַשְׁרִינּוּן מִבָּרָא לְמַשְׁרִיתָא דְּיִשְׂרָאֵל׃

24 וְקַרְתָּא אוֹקִידוּ ב בְּנוּרָא וְכָל דְּבַהּ לְחוֹד כַּסְפָּא וּדְהַבָא וּמָנֵי נְחָשָׁא וּבַרְזְלָא יְהַבוּ בְּאוֹצַר בֵּית מַקְדְּשָׁא דַּייָ׃

25 וְיָת רָחָב פּוּנְדְּקִיתָא וְיָת בֵּית אֲבוּהָא וְיָת כָּל דְּלַהּ קַיֵּים יְהוֹשֻׁעַ וִיתֵיבַת בְּגוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַד יוֹמָא הָדֵין אֲרֵי אַטְמְרַת יָת אִיזְגַּדַּיָּא דִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ לְאַלָּלָא יָת יְרִיחוֹ׃

ו

19 וְכֹל כֶּסֶף וְזָהָב וּכְלֵי נְחֹשֶׁת וּבַרְזֶל קֹדֶשׁ הוּא לַיהוָה אוֹצַר יְהוָה יָבוֹא׃

20 וַיָּרַע הָעָם וַיִּתְקְעוּ בַּשּׁוֹפָרוֹת וַיְהִי כִשְׁמוֹעַ הָעָם אֶת־קוֹל הַשּׁוֹפָר וַיָּרִיעוּ הָעָם תְּרוּעָה גְדוֹלָה וַתִּפֹּל הַחוֹמָה תַּחְתֶּיהָ וַיַּעַל הָעָם הָעִירָה אִישׁ נֶגְדּוֹ וַיִּלְכְּדוּ אֶת־הָעִיר׃

21 וַיַּחֲרִימוּ אֶת־כָּל־אֲשֶׁר בָּעִיר מֵאִישׁ וְעַד־אִשָּׁה מִנַּעַר וְעַד־זָקֵן וְעַד שׁוֹר וָשֶׂה וַחֲמוֹר לְפִי־חָרֶב׃

22 וְלִשְׁנַיִם הָאֲנָשִׁים הַמְרַגְּלִים אֶת־הָאָרֶץ אָמַר יְהוֹשֻׁעַ בֹּאוּ בֵּית־הָאִשָּׁה הַזּוֹנָה וְהוֹצִיאוּ מִשָּׁם אֶת־הָאִשָּׁה וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לָהּ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתֶּם לָהּ׃

23 וַיָּבֹאוּ הַנְּעָרִים הַמְרַגְּלִים וַיּוֹצִיאוּ אֶת־רָחָב וְאֶת־אָבִיהָ וְאֶת־אִמָּהּ וְאֶת־אַחֶיהָ וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לָהּ וְאֵת כָּל־מִשְׁפְּחוֹתֶיהָ הוֹצִיאוּ וַיַּנִּיחוּם מִחוּץ לְמַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל׃

24 וְהָעִיר שָׂרְפוּ בָאֵשׁ וְכָל־אֲשֶׁר־בָּהּ רַק הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב וּכְלֵי הַנְּחֹשֶׁת וְהַבַּרְזֶל נָתְנוּ אוֹצַר בֵּית־יְהוָה׃

25 וְאֶת־רָחָב הַזּוֹנָה וְאֶת־בֵּית אָבִיהָ וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לָהּ הֶחֱיָה יְהוֹשֻׁעַ וַתֵּשֶׁב בְּקֶרֶב יִשְׂרָאֵל עַד הַיּוֹם הַזֶּה כִּי הֶחְבִּיאָה אֶת־הַמַּלְאָכִים אֲשֶׁר־שָׁלַח יְהוֹשֻׁעַ לְרַגֵּל אֶת־יְרִיחוֹ׃

ϛʹ.

19. Καὶ πᾶν ἀργύριον καὶ χρυσίον, καὶ πᾶς χαλκὸς καὶ σίδηρος ἅγιος ἔσται τῷ κυρίῳ, εἰς θησαυρὸν κυρίῳ εἰσενεχθήσεται.

20. Καὶ ἠλάλαξαν λαός, καὶ ἐσάλπισαν ἐν σάλπιγξιν οἱ ἱερεῖς. ὡς δὲ ἤκουσεν ὁ λαὸς τὴν φωνὴν τῶν σαλπίγγων, ἠλάλαξε πᾶς ὁ λαὸς ἀλαλαγμῷ μεγάλῳ καὶ ἰσχυρῷ, καὶ ἔπεσεν ἅπαν τὸ τεῖχος κύκλῳ, καὶ ἀνέβη πᾶς ὁ λαὸς ἕκαστος εἰς τὴν πόλιν ἐξεναντίας αὐτοῦ, καὶ κατελάβοντο τὴν πόλιν.

21. Καὶ ἀνεθεμάτισεν αὐτὴν ἰησοῦς, καὶ ὅσα ἦν ἐν τῇ πόλει ἀπὸ ἀνδρὸς καὶ ἕως γυναικός, ἀπὸ νεανίσκου καὶ ἕως πρεσβυτέρου, καὶ ἕως μόσχου, καὶ ἕως προβάτου, καὶ ὑποζυγίου, ἐν στόματι ῥομφαίας.

22. Καὶ τοῖς δύο νεανίσκοις τοῖς κατασκοπεύσασι τὴν γῆν, εἶπεν ἰησοῦς· εἰσέλθετε εἰς τὴν οἰκίαν τῆς γυναικὸς τῆς πόρνης, καὶ ἐξαγάγετε αὐτὴν ἐκεῖθεν, καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτῇ, ὡς ὠμώσατε αὐτῇ.

23. Καὶ εἰσῆλθον οἱ δύο νεανίσκοι οἱ κατασκοπεύσαντες τὴν πόλιν, εἰς τὴν οἰκίαν τῆς γυναικός, καὶ ἐξήγαγον ραὰβ τὴν πόρνην, καὶ τὸν πατέρα αὐτῆς, καὶ τὴν μητέρα αὐτῆς, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῆς, καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειαν αὐτῆς, καὶ πάντα ὅσα ἦν αὐτῇ, καὶ κατέστησαν αὐτὴν ἔξω τῆς παρεμβολῆς ἰσραήλ.

24. Καὶ ἡ πόλις ἐνεπρήσθη ἐν πυρὶ σὺν πᾶσι τοῖς ἐν αὐτῇ. πλὴν ἀργυρίου καὶ χρυσίου, καὶ παντὸς χαλκοῦ, καὶ σιδήρου, ἔδωκαν εἰς οἶκον κυρίου εἰσενεχθῆναι κυρίῳ.

25. Καὶ ραὰβ τὴν πόρνην, καὶ πάντα τὸν οἶκον αὐτῆς τὸν πατρικόν, καὶ πάντα τὰ αὐτῆς ἐζώγρησεν ἰησοῦς, καὶ κατῴκισεν ἐν τῷ ἰσραήλ, ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας, διότι ἔκρυψε τοὺς κατασκοπεύσαντας, οὓς ἀπέστειλεν ἰησοῦς κατασκοπεῦσαι τὴν ἱεριχώ.

CAP. VI.

19. Quicquid autem auri aut argenti fuerit, & vaſorum æneorum ac ferri, Domino conſecretur, repoſitum in theſauris eius.

20. Igitur omni populo vociferante, & clangentibus tubis, poſtquam in aures multitudinis vox ſonitusq; increpuit, muri illico corruerunt: & aſcendit vnuſquiſq; per locum qui contra ſe erat: ceperuntque civitatem.

21. Et interfecerunt omnia quæ erant in ea, á viro uſq; ad mulierem, ab infante uſque ad ſenem. Boves quoque & oves, & aſinos in ore gladij percuſſerunt.

22. Duobus autem viris. qui exploratores miſsi fuerant, dixit Ioſue, Ingredimini domum mulieris meretricis, & producite eam, & omnia quæ illius ſunt, ſicut illi iuramento firmaſtis.

23. Ingreſsique iuvenes, eduxerunt Rahab, & parentes eius, fratres quoque, & cũctá ſupellectilem ac cognationem illius, & extra caſtra Iſrael manere fecerunt.

24. Vrbem autẽ & omnia quæ inventa ſunt in ea, ſuccenderunt: abſque auro & argento, & vaſis æneis ac ferro quæ in ærarium Domini conſecrarunt.

25. Rahab vero meretricem, & domum patris eius, & omnia quæ habebat, fecit Ioſue vivere, & habitaverunt in medio Iſrael uſq; in præſentem diem: eo quod abſconderit nuntios quos miſerat ut explorarent Iericho.

Das VI. Capitel.

19. Aber alles Silber vnnd Gold/ ſampt dem ehrnen vnd eiſern gerethe/ ſoll dem HERREN geheiliget ſein/ das zu des HERREN ſchatz komme.

20. Da machet das Volck ein Feldgeſchrey/vnd blieſen Poſaunen/denn als das Volck den hall der Poſaunen höret/macht es ein groß Feldgeſchrey vnd die Mauren fielen vmb/vnd das Volck erſteig die Stadt/ ein jeglicher ſtracks für ſich. Alſo gewonnen ſie die Stadt.

21. Vnd verbannten alles was inn der Stadt war/mit der ſcherpffe des Schwerts/beyde Mann vnd Weib/ Jung vnd Alt/Ochſen/Schafe vnnd Eſel.

22. Aber Joſua ſprach zu den zweyen Männern/die das Land verkunthſchafft hatten: Gehet inn das Hauß der Huren/vnd führet das Weib von dannen herauß mit allem daß ſie hat wie jr geſchworen habt.

23. Da giengen die Jüngling die Kunthſchaffer hinein/vnnd führeten Rahab herauß/ſampt jhrem Vater vnd Muter/vnd brüdern/alles was ſie hatte/vnd alle jhr Geſchlecht/vnd lieſſen ſie hauſſen auſſer dem Lager Jſrael.

24. Aber die Stadt verbrannten ſie mit Feuer/vnd alles was drinnen war/Alleine das Silber vnd Gold/ vñ ehrnen vnd eiſern Gerethe/ theten ſie zum ſchatz in das Hauß des HErren.

25. Rahab aber die Hure/ſampt dem Hauſe jres Vatters/vnnd alles was ſie hatte/ließ Joſua leben/vñ ſie wohnet in Jſrael/biß auff diſen tag/ Darumb daß ſie die Boten verborgen hatte / die Joſua zu verkunthſchaffen geſandt hatte gen Jeriho.

CHAP. VI.

19. Mais tout l'argent & l'or, & les vaiſſeaux d'airain & de fer ſeront ſanctifiés à l'Eternel: ils entreront au threſor de l'Eternel.

20. Le peuple donc ietta cris d'eſiouiſſance, & on ſonna des cors. Or quãd le peuple eut oui le ſon des cors, & ietté vn grand cri d'eſiouïſſance, la muraille tresbucha ſous ſoi: tellement que le peuple monta en la ville, vn chacun à l'endroit de ſoi, & la prindrent.

21. Et mirent entierement à la façon de l'interdit au trenchant de l'eſpee tout ce qui *eſtoit* en la ville, depuis l'homme iuſqu'à la femme, depuis l'enfant iuſqu'à l'hõme ancien, voire iuſqu'au bœuf, & au menu beſtail, & à l'aſne.

22. Mais Ioſué dit aux deux hommes qui auoyent eſpié le pais, Entrez en la maiſon de ceſte femme paillarde, & la faites ſortir de là, & tout ce qui lui *appartient*, comme vous lui auez iuré.

23. Les ieunes *hommes* donc qui auoyent eſpié *le pais*, entrerent, & firent ſortir Rahab, & ſon pere, & ſa mere, & ſes freres, & tout ce qui lui *appartenoit*, & firent ſortir auſſi tous les meſnages qui lui attouchoyent, & les mirent *tous* hors du camp d'Iſrael.

24. Puis ils bruſlerent par feu la ville, & tout ce qui *eſtoit* en icelle ſeulement ils mirẽt l'argẽt & l'or, & les vaiſſeaux d'airain & de fer au threſor de la maiſon de l'Eternel.

25 Ainſi Ioſué ſauua la vie à Rahab la palliarde, & à la maiſon de ſon pere, & à tous ceux qui lui *appartenoyent*: & elle habita parmi Iſrael iuſqu'à ce iourd'hui, pource qu'elle auoit caché les meſſagers que Ioſué auoit enuoyés pour eſpier Ierico.

ו

26 וְאוֹמֵי יְהוֹשֻׁעַ בע
בְּעִידָּנָא הַהִיא לְמֵימַר לִיט
גַּבְרָא קֳדָם יְיָ דִיקוּם וְיִבְנֵי
יַת קַרְתָּא הָדָא יַת יְרִיחוֹ
בְּבְכְרֵיהּ יְשַׁכְלְלִינַּהּ וּבִזְעֵיר
בְּנוֹהִי יְקִים דָּשָׁהָא׃
27 וַהֲוָה (מֵימְרָא) דַּיְיָ
בְּסַעְדֵּיהּ דִיהוֹשֻׁעַ וַהֲוָת
מֵימְרֵיהּ סָגֵי וְרָבֵי בְּכָל
אַרְעָא׃

ז

1 וְשַׁקַּרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שְׁקַר
בְּחֶרְמָא וּנְסֵיב עָכָן בַּר
כַּרְמִי בַּר זַבְדִּי בַּר זֶרַח לש
לְשִׁבְטָא דִיהוּדָה מִן חֶרְמָא
וּתְקֵיף רֻגְזָא דַיְיָ בִּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל׃

2 וּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ גֻּבְרִין מ
מִירִיחוֹ לְעַי דְּעִם בֵּית אָוֶן
מִמַּדְנַח לְבֵית אֵל וַאֲמַר
לְהוֹן לְמֵימַר סַקוּ וְאַלִּילוּ
יַת אַרְעָא וּסְלִיקוּ גֻּבְרַיָּא
וְאַלִּילוּ יַת עָי׃

3 וְתָבוּ לְוַת יְהוֹשֻׁעַ ו
וַאֲמַרוּ לֵיהּ לָא יִסַּק כָּל
עַמָּא כִּתְרֵין אַלְפִין אוֹ
כִּתְלָתָא אַלְפִין גֻּבְרַיָּא
יִסְקוּן וְיִמְחוֹן יַת עָי לָא
תַרְגֵּישׁ לְתַמָּן כָּל עַמָּא אֲרֵי
זְעִירִין אִינּוּן׃

4 וּסְלִיקוּ מִן עַמָּא לְתַמָּן
כִּתְלָתָא אַלְפִין גֻּבְרַיָּא
וְאַפְּכוּ קֳדָם אֱנָשֵׁי עָי׃

5 וּקְטַלוּ מִנְּהוֹן אֱנָשֵׁי עַי
כִּתְלָתִין שִׁיתָּא גֻּבְרִין
וּרְדָפוּנוּן קֳדָם תַּרְעָא עַד
דְּתַבַּרוּנוּן וּמְחוֹנוּן במ
בְּמַחְתָּנָא וְאִתְמְסִי לִבָּא
דְעַמָּא וַהֲוָה לְמַיָּא׃
6 וּבַזַּע יְהוֹשֻׁעַ לְבוּשֵׁיהּ
וּנְפַל עַל אַנְפּוֹהִי עַל אַרְעָא
קֳדָם אֲרוֹנָא דַיְיָ עַד רַמְשָׁא
הוּא וְסָבֵי יִשְׂרָאֵל וְאַסִּיקוּ
עַפְרָא עַל רֵישֵׁיהוֹן׃

ו

26 וַיַּשְׁבַּע יְהוֹשֻׁעַ בָּעֵת הַהִיא לֵאמֹר אָרוּר הָאִישׁ לִפְנֵי יְהוָה אֲשֶׁר יָקוּם וּבָנָה אֶת־הָעִיר הַזֹּאת אֶת־יְרִיחוֹ בִּבְכֹרוֹ יְיַסְּדֶנָּה וּבִצְעִירוֹ יַצִּיב דְּלָתֶיהָ׃
27 וַיְהִי יְהוָה אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וַיְהִי שָׁמְעוֹ בְּכָל־הָאָרֶץ׃

ז

1 וַיִּמְעֲלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מַעַל בַּחֵרֶם וַיִּקַּח עָכָן בֶּן־כַּרְמִי בֶן־זַבְדִּי בֶן־זֶרַח לְמַטֵּה יְהוּדָה מִן־הַחֵרֶם וַיִּחַר־אַף יְהוָה בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃

2 וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ אֲנָשִׁים מִירִיחוֹ הָעַי אֲשֶׁר עִם־בֵּית אָוֶן מִקֶּדֶם לְבֵית־אֵל וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לֵאמֹר עֲלוּ וְרַגְּלוּ אֶת־הָאָרֶץ וַיַּעֲלוּ הָאֲנָשִׁים וַיְרַגְּלוּ אֶת־הָעָי׃

3 וַיָּשֻׁבוּ אֶל־יְהוֹשֻׁעַ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אַל־יַעַל כָּל־הָעָם כְּאַלְפַּיִם אִישׁ אוֹ כִּשְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים אִישׁ יַעֲלוּ וְיַכּוּ אֶת־הָעָי אַל־תְּיַגַּע־שָׁמָּה אֶת־כָּל־הָעָם כִּי מְעַט הֵמָּה׃ 4 וַיַּעֲלוּ מִן־הָעָם שָׁמָּה כִּשְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים אִישׁ וַיָּנֻסוּ לִפְנֵי אַנְשֵׁי הָעָי׃
5 וַיַּכּוּ מֵהֶם אַנְשֵׁי הָעַי כִּשְׁלֹשִׁים וְשִׁשָּׁה אִישׁ וַיִּרְדְּפוּם לִפְנֵי הַשַּׁעַר עַד־הַשְּׁבָרִים וַיַּכּוּם בַּמּוֹרָד וַיִּמַּס לְבַב־הָעָם וַיְהִי לְמָיִם׃ 6 וַיִּקְרַע יְהוֹשֻׁעַ שִׂמְלֹתָיו וַיִּפֹּל עַל־פָּנָיו אַרְצָה לִפְנֵי אֲרוֹן יְהוָה עַד־הָעֶרֶב הוּא וְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲלוּ עָפָר עַל־רֹאשָׁם׃

ς.

26. Καὶ ὥρκισεν ἰησοῦς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λέγων· ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος ἔναντι κυρίου, ὃς ἀναστήσει καὶ οἰκοδομήσει τὴν πόλιν ἐκείνην τὴν ἱεριχώ. ἐν τῷ πρωτοτόκῳ αὐτοῦ θεμελιώσει αὐτὴν, καὶ ἐν τῷ ἐλαχίστῳ αὐτοῦ ἐπιστήσει τὰς πύλας αὐτῆς.

27. Καὶ ἦν κύριος μετὰ ἰησοῦ, καὶ ἦν τὸ ὄνομα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν.

ΚΕΦΑΛ. ζ.

1. Καὶ ἐπλημμέλησαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ πλημμέλειαν μεγάλην, καὶ ἐνοσφίσαντο ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος, καὶ ἔλαβεν ἄχαν υἱὸς χαρμεὶ υἱοῦ ζαβδὶ υἱοῦ ζαρὰ ἐκ τῆς φυλῆς ἰούδα ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος. καὶ ἐθυμώθη κύριος ὀργῇ τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ.

2. Καὶ ἀπέστειλεν ἰησοῦς ἄνδρας ἀπὸ ἱεριχὼ εἰς γαὶ, ἥ ἐστι κατὰ βηθαυὴν πρὸς ἀνατολὰς βαιθήλ. καὶ εἶπεν αὐτοῖς λέγων. ἀναβάντες κατασκέψασθε τὴν γῆν. καὶ ἀνέβησαν οἱ ἄνδρες, καὶ κατεσκέψαντο τὴν γαί.

3. Καὶ ἀνέστρεψαν πρὸς ἰησοῦν, καὶ εἶπαν πρὸς αὐτόν· μὴ ἀναβήτω πᾶς ὁ λαὸς, ἀλλ᾽ ἢ ὡσεὶ δισχίλιοι ἢ τρισχίλιοι ἄνδρες ἀναβήτωσαν, καὶ ἐκπολιορκησάτωσαν τὴν πόλιν· μὴ ἀναγάγῃς ἐκεῖ τὸν λαὸν ἅπαντα· ὀλίγοι γάρ εἰσι.

4. Καὶ ἀνέβησαν ἀπὸ τοῦ λαοῦ ἐκεῖ ὡσεὶ τρισχίλιοι ἄνδρες, καὶ ἔφυγον ἀπὸ προσώπου ἀνδρῶν γαί.

5. Καὶ ἀπέκτειναν ἀπ᾽ αὐτῶν οἱ ἄνδρες γαὶ, ὡς τριακονταὲξ ἄνδρας, καὶ κατεδίωξαν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πύλης, ἕως συνέτριψαν αὐτοὺς ἐπὶ τοῦ καταφεροῦς καὶ ἐπτοήθη ἡ καρδία τοῦ λαοῦ, καὶ ἐγένετο ὥσπερ ὕδωρ.

6. Καὶ διέῤῥυξεν ἰησοῦς τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἔπεσεν ἰησοῦς ἐπὶ τὴν γῆν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἔναντι κυρίου ἕως ἑσπέρας, αὐτὸς καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἰσραὴλ, καὶ ἐπέβαλον τὸν χοῦν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν.

CAP. VI.

26. In tempore illo, imprecatus eſt Ioſue, dicens, Maledictus vir coram Domino, qui ſuſcitaverit, & ædificaverit civitatem Iericho. In primogenito ſuo fundamenta illius iaciat, & in noviſſimo liberorum ponat portas eius.

27. Fuit ergo Dominus cum Ioſue, & nomen eius vulgatum eſt in omni terra.

CAP. VII.

1. Filii autem Iſrael prævaricati ſunt mandatum, & uſurpaverunt de anathemate. Nam Achan filius Charmi, filii Zabdi, filii Zare de tribu Iuda, tulit aliquid de anathemate: iratuſq; eſt Dominus contra filios Iſrael.

2. Cumq; mitteret Ioſue de Iericho viros contra Hai, quæ eſt iuxta Beth-aven ad Orientalem plagam oppidi Bethel, dixit eis, Aſcendite, & explorate Terram. Qui præcepta complentes exploraverunt Hai.

3. Et reverſi dixerunt ei, Non aſcendat omnis populus, ſed duo vel tria millia virorum pergant, & deleant civitatem: quare omnis populus fruſtra vexabitur contra hoſtes pauciſſimos.

4. Aſcenderunt ergo tria millia pugnatorum. Qui ſtatim terga vertentes.

5. Percuſſi ſunt à viris urbis Hai, & corruerunt ex eis triginta & ſex homines: perſecutiq; ſunt eos adverſarii de porta uſque ad Sabarim, & ceciderunt per prona fugientes: pertimuitque cor populi, & ad inſtar aquæ liquefactum eſt.

6. Ioſue verò ſcidit veſtimenta ſua, & pronus cecidit in terram corā arca Domini uſque ad veſperam, tam ipſe quàm omnes ſenes Iſrael: miſeruntq; pulverem ſuper capita ſua.

Das VI. Capitel.

26. Zu der zeit ſchwur Joſua / vnd ſprach: Verflucht ſey der Mann für dem HERREN / der diſe Stadt Jeriho auffrichtet vnnd bauet. Wenn er jren Grund legt / das koſte jhn ſeinen erſten Sohn / vnd wenn er jr thor ſetzt / das koſte jhn ſeinen Jüngſten Sohn.

28. Alſo war der HERR mit Joſua / daß man von jm ſaget inn allen Landen.

Das VII. Capitel.

ABer die Kinder Jſrael vergriffen ſich an dem verbannten. Denn Achan der Sohn Charmi / des Sons Sabdi / des Sohns Serah / vom Stamm Juda / nam des verbannten etwas / da ergrimmet der zorn des HERRN über die Kinder Jſrael.

2. Da nun Joſua Männer außſandt von Jeriho gen Ai / die bey BethAven ligt / gegen dem Morgen für BethEl / vnd ſprach zu jnen: Gehet hinauff / vnd verkunthſchafft das Land. Vnnd da ſie hinauff gegangen waren / vnnd Ai verkunthſchafft hatten.

3. Kamen ſie wider zu Joſua / vnd ſprachen zu jm: Laß nicht das gantze Volck hinauff ziehen / ſondern bey zwey oder drey tauſent Mann / daß ſie hinauff ziehen / vnnd ſchlagen Ai / daß nicht das gantze Volck ſich daſelbs bemühe / Denn jhr iſt wenig.

4. Alſo zogen hinauff des Volcks bey drey tauſent Mann / vnnd die flohen für den Männern zu Ai.

5. Vnd die von Ai ſchlugen jhr bey ſechs vnd dreiſſig Mann / vnd jagten ſie für dem thor biß gen Sabarim / vnd ſchlugen ſie den weg herab. Da ward dem Volck das hertz verzagt / vnd ward zu Waſſer.

6. Joſua aber zureiß ſeine Kleider vnd fiel auff ſein Angeſicht zur Erden für der Laden des HERRn / biß auff den Abend / ſampt den Elteſten Jſrael / vnd worffen ſtaub auff jhre Häupter.

CAP. VI.

26. Et en ce temps-la Ioſue iura, diſant, Maudit *ſoit* l'hōme deuant l'Eternel, qui ſe mettra à *re*baſtir ceſte ville de Ierico. Il la fondera ſur ſon premier-né, & poſera les portes d'icelle ſur ſon puisné.

27. Et l'Eternel fut auec Ioſue: & la renommee d'icelui eſtoit par tout le païs.

CHAP. VII.

1. Mais les enfans d'Iſrael commirent forfaiture en l interdit, car Hacan fils de Carmi, fils de Zabdi, fils de Zara, de la tribu de Iuda, print de l'interdit: & la colere de l'Eternel s'embraſa contre les enfans d'Iſrael.

2. De fait, Ioſue enuoya de Ierico des hommes vers Haï qui *eſtoit* pres de Beth-auen du coſté de l'Orient de Bethel, & parla à eux diſant, Mōtez & eſpiez le païs. Ces hommes donc monterent & eſpierent Haï.

3. Et eſtans retournes à Ioſue lui dirent, Que tout le peuple n'y monte point *mais qu'*enuiron deux mille hommes ou enuiron trois mille hommes *y* montent, & ils batront Haï. Ne traauille point iuſques là tout le peuple: car ils ſont peu.

4. Ainſi monterent là du peuple enuiron trois mille hommes, leſquels s'enfuïrent deuant ceux de Haï.

5. Et ceux de Haï tuerent d'iceux enuiron trente ſix hommes: car ils les pourſuiuirent depuis le deuant de la porte iuſqu'à Sçebarim, & les batirent en vne deſcente: & *ainſi* le cœur du peuple ſe fondit, & devint comme eau.

6. Adonc Ioſue deſchira ſes veſtemens, & cheut ſur ſa face en terre, deuant l'Arche de l'Eternel, iuſqu'au ſoir, lui & les anciens d'Iſrael, & ietterent de la poudre ſur leur teſte.

ז

7 ואמר יהושע קביל בעותי ייי אלהים למה אעברתא אעברא ית עמא הדין ית ירדנא למימסר יתנא בידא דאמוראה לאובדותנא ולוי בזון דשרינא ויתבנא בעברא דירדנא:

8 בבעו ייי מה אימר בתר דאחזרו ישראל קדלהון למיפך קדם בעלי דבביהון:

9 וישמעון כנענאי וכל יתבי ארעא ויסחרון עלנא וישיצון ית שמנא מן ארעא ואת עבד בדיל שמך רבא:

10 ואמר ייי ליהושע קום לך למה דנן את רמי על אפך:

11 חבו ישראל ואף עברו ית קימי דפקדית יתהון ואף נסיבו מן חרמא ואף גנבו ואף כדיבו ואף שויאו במניהון:

12 ולא יכלון בני ישראל למקם קדם בעלי דבביהון קדלהון יהדרון למיפך קדם בעלי דבביהון ארי הוו לחרמא ולא אוסיף למהוי (מימרי) בסעדכון אם לא תשיצון חרמא מביניכון:

13 קום זמין ית עמא ותימר אזדמנו למחר ארי כדנן אמר ייי אלהא דישראל חרמא בינך ישראל לא תיכלון למקם קדם בעלי דבביכון עד דתעדון חרמא מביניכון:

14 ותתקרבון בצפרא לשבטיכון ויהי שבטא דיתאחד מן קדם ייי יתקרב לזרעין וזרעיתא דיתאחד מן קדם ייי תתקרב לבתין וביתא דיתאחד מן קדם ייי יתקרב לגבריא:

ז

7 וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֲהָהּ אֲדֹנָי יְהוִה לָמָה הֵעֲבַרְתָּ הַעֲבִיר אֶת־הָעָם הַזֶּה אֶת־הַיַּרְדֵּן לָתֵת אֹתָנוּ בְּיַד הָאֱמֹרִי לְהַאֲבִידֵנוּ וְלוּ הוֹאַלְנוּ וַנֵּשֶׁב בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן׃

8 בִּי אֲדֹנָי מָה אֹמַר אַחֲרֵי אֲשֶׁר הָפַךְ יִשְׂרָאֵל עֹרֶף לִפְנֵי אֹיְבָיו׃

9 וְיִשְׁמְעוּ הַכְּנַעֲנִי וְכֹל יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ וְנָסַבּוּ עָלֵינוּ וְהִכְרִיתוּ אֶת־שְׁמֵנוּ מִן־הָאָרֶץ וּמַה־תַּעֲשֵׂה לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל׃

10 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ קֻם לָךְ לָמָּה זֶּה אַתָּה נֹפֵל עַל־פָּנֶיךָ׃

11 חָטָא יִשְׂרָאֵל וְגַם עָבְרוּ אֶת־בְּרִיתִי אֲשֶׁר צִוִּיתִי אוֹתָם וְגַם לָקְחוּ מִן־הַחֵרֶם וְגַם גָּנְבוּ וְגַם כִּחֲשׁוּ וְגַם שָׂמוּ בִכְלֵיהֶם׃

12 וְלֹא יֻכְלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָקוּם לִפְנֵי אֹיְבֵיהֶם עֹרֶף יִפְנוּ לִפְנֵי אֹיְבֵיהֶם כִּי הָיוּ לְחֵרֶם לֹא אוֹסִיף לִהְיוֹת עִמָּכֶם אִם־לֹא תַשְׁמִידוּ הַחֵרֶם מִקִּרְבְּכֶם׃

13 קֻם קַדֵּשׁ אֶת־הָעָם וְאָמַרְתָּ הִתְקַדְּשׁוּ לְמָחָר כִּי כֹה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל חֵרֶם בְּקִרְבְּךָ יִשְׂרָאֵל לֹא תוּכַל לָקוּם לִפְנֵי אֹיְבֶיךָ עַד־הֲסִירְכֶם הַחֵרֶם מִקִּרְבְּכֶם׃

14 וְנִקְרַבְתֶּם בַּבֹּקֶר לְשִׁבְטֵיכֶם וְהָיָה הַשֵּׁבֶט אֲשֶׁר־יִלְכְּדֶנּוּ יְהוָה יִקְרַב לַמִּשְׁפָּחוֹת וְהַמִּשְׁפָּחָה אֲשֶׁר־יִלְכְּדֶנָּה יְהוָה תִּקְרַב לַבָּתִּים וְהַבַּיִת אֲשֶׁר יִלְכְּדֶנּוּ יְהוָה יִקְרַב לַגְּבָרִים׃

ζ.

7. Καὶ εἶπεν ἰησοῦς· δέομαι κύριε κύριε, ἱνατί διεβίβασεν ὁ παῖς σου τὸν λαὸν τοῦτον τὸν ἰορδάνην, παραδοῦναι αὐτὸν τῷ ἀμορραίῳ ἀπολέσαι ἡμᾶς; καὶ εἰ κατεμείναμεν καὶ κατῳκίσθημεν παρὰ τὸν ἰορδάνην. (ἐν ἐμοὶ, κύριε)

8. Καὶ τί ἐρῶ; ἐπεὶ μετέβαλεν ἰσραὴλ αὐχένα ἀπέναντι τοῦ ἐχθροῦ αὐτοῦ;

9 Καὶ ἀκούσας ὁ χαναναῖος, καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν, περικυκλώσουσιν ἡμᾶς καὶ ἐκτρίψουσιν ἡμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς. καὶ τί ποιήσεις τὸ ὄνομά σου τὸ μέγα;

10. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς ἰησοῦν· ἀνάστηθι· ἱνατί τοῦτο σὺ πέπτωκας ἐπὶ πρόσωπόν σου;

11. Ἡμάρτηκεν ὁ λαὸς, καὶ παρέβη τὴν διαθήκην μου, ἣν διεθέμην πρὸς αὐτοὺς, καὶ ἔλαβον ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος, καὶ κλέψαντες ἐψεύσαντο, καὶ ἐνέβαλον εἰς τὰ σκεύη αὐτῶν.

12. Καὶ οὐ μὴ δύνωνται οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ὑποστῆναι κατὰ πρόσωπον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, αὐχένα ἀποστρέψουσιν ἐνώπιον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, ὅτι ἐγενήθησαν ἀνάθημα. οὐ προσθήσω ἔτι εἶναι μεθ' ὑμῶν, ἐὰν μὴ ἐξάρητε τὸ ἀνάθημα ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.

13. Ἀναστὰς ἅγνισον τὸν λαὸν, καὶ εἶπον ἁγνισθῆναι εἰς αὔριον, ὅτι τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ἰσραὴλ, τὸ ἀνάθημά ἐστιν ἐν ὑμῖν ἰσραὴλ, οὐ δυνήσεσθε ἀντιστῆναι ἀπέναντι τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν, ἕως ἂν ἐξάρητε τὸ ἀνάθημα ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.

14. Καὶ συναχθήσεσθε πάντες τὸ πρωῒ κατὰ φυλὰς. καὶ ἔσται ἡ φυλὴ ἣν ἂν ἐνδείξηται κύριος, προσάξετε κατὰ δήμους, καὶ τὸν δῆμον ὃν ἂν ἐνδείξῃ κύριος, προσάξετε κατ' οἶκον, καὶ τὸν οἶκον ὃν ἂν ἐνδείξῃ κύριος, προσάξετε κατ' ἄνδρα.

CAP. VII.

7. Et dixit Ioſue, Heu Domine Deus, quid voluiſti traducere populum iſtum Iordanem fluvium, ut traderes nos in manus Amorrhæi, & perderes? utinam ut cœpimus, manſiſſemus trans Iordanem?

8. Mi Domine Deus, quid dicam, videns Iſraelem hoſtibus ſuis terga vertentem?

9. Audient Chananæi, & omnes habitatores terræ, & pariter conglobati circundabunt nos, atque delebunt nomen noſtrum de terra: & quid facies magno nomini tuo?

10. Dixitque Dominus ad Ioſue, Surge, cur iaces pronus in terra?

11. Peccavit Iſrael, & prævaricatus eſt pactum meum: tuleruntque de anathemate, & furati ſunt atque mentiti, & abſconderunt inter vaſa ſua.

12. Nec poterit Iſrael ſtare ante hoſtes ſuos, eoſque fugiet: quia pollutus eſt anathemate, non ero ultrà vobiſcum, donec conteratis eum qui huius ſceleris reus eſt.

13. Surge, ſanctifica populum, & dic eis, Sanctificamini in craſtinum: hæc enim dicit Dominus Deus Iſrael, Anathema in medio tui eſt Iſrael: non poteris ſtare coram hoſtibus tuis, donec deleatur ex te qui hoc contaminatus eſt ſcelere.

14. Accedetiſq; manè ſinguli per tribus veſtras: & quamcunq; tribum ſors invenerit, accedet per cognationes ſuas, & cognatio per domos, domuſque per viros.

Das VII. Capitel.

7. Vnd Joſua ſprach: Ach HERR HERR/ warumb haſt du diß Volck ůber den Jordan geſůhret / daß du vns in die hende der Amoriter gebeſt vns vmbzubringen? O daß wir weren jenſeydt des Jordans blieben/ wie wir angefangen hatten.

8. Ach mein HERR/ was ſoll ich ſagen/ weil Jſrael ſeinen feinden den růcken kehret?

9. Wenn daß die Cananiter vnnd alle einwohner des Lands hören/ ſo werden ſie vns vmbgeben/ vnnd auch vnſern namen außrotten von der Erden / was wilt du denn bey deinem groſſen Namen thun?

10. Da ſprach der HERR zu Joſua: Stehe auff/ warumb ligſt du alſo auff deinem Angeſicht?

11. Jſrael hat ſich verſůndiget/ vnd haben meinen Bund ůbergangen/ den ich jnen gebotten habe/ Dazu haben ſie des Verbannten genommen vnd geſtolen vnd verleugnet/ vnd vnter jre Gerethe gelegt.

12. Die Kinder Jſrael můgen nicht ſtehen fůr jhren Feinden / ſondern můſſen jhren Feinden den růcken kehren/ denn ſie ſind im Bann/ ich werde fort nicht mit euch ſein / wo jhr nicht den Bann auß euch vertilget.

13. Stehe auff vnnd heilige das Volck/ vnd ſprich: Heiliget euch auff morgen/ Denn alſo ſagt der HERR der GOtt Jſrael: Es iſt ein Bann vnter dir Jſrael / darumb kanſt du nicht ſtehen fůr deinen Feinden / biß daß jhr den Bann von euch thut.

14. Vnnd ſollet euch frůe herzu machen / ein Stamm nach dem andern/ vnd welchen Stamm der HErr treffen wirdt/ der ſoll ſich herzu machen/ ein Geſchlecht nach dem andern vnnd welch Geſchlecht der HERR treffen wirdt/ das ſoll ſich herzu machen/ ein Hauß nach dem andern/ vnd welch Hauß der HERR treffen wird daß ſoll ſich herzu machen/ ein Haußwirt nach dem andern.

CHAP. VII.

7. Et Ioſue dit, Hélas, Seigneur Eternel, pourquoi as-tu fait ſi magnifiquement paſſer ce peuple-ci outre le Iordain, pour nous liurer en la main de l'Amorrheen, pour nous faire perir. O que ie voudroye que nous euſſions oſe & fuſſions demeures au delà du Iordain.

8. Las, Seigneur, que dirai-ie puis qu'Iſrael a tourné le dos deuant ſes ennemis.

9. Les Cananeens & tous les habitans du païs *l'*orront, & nous enclorront & retrancheront noſtre nom de *deſſus* la terre, & que feras-tu à ton grand Nom?

10. Adonc l'Eternel dit à Ioſue, Leue-toi: pourquoi te iettes-tu bas ainſi ſur ta face?

11. Iſrael a peché, & meſmes ils ont tranſgreſſé mon alliance que ie leur auoy' commandee, & meſmes ils ont prins de l'interdit, & meſmes *en* ont deſrobé, & meſmes ont menti, & meſmes *l'* ont mis en leurs hardes.

12. Et pourtant les enfans d'Iſrael ne pourront ſubſiſter deuant leurs ennemis, ils tourneront le dos deuant leurs ennemis: car ils ſont deuenus interdit. Ie ne ſerai plus auec vous ſi vous n'exterminez d'entre vous l'interdit.

13. Leue-toi, ſanctifie le peuple: & di, Sanctifiez-vous pour demain: car ainſi a dit l'Eternel le Dieu d'Iſrael, *Il y a* interdit parmi toi, ô Iſrael: tu ne pourras ſubſiſter deuant tes ennemis, iuſqu'à ce que vous ayez oſté l'interdit d'entre vous.

14 Vous-vous approcherez donc de matin ſelon vos tribus: & la tribu que l'Eternel aura ſaiſie, s'approchera ſelon les familles: & la famille que l'Eternel aura ſaiſie, s'approchera ſelon les maiſons: & la maiſon que l'Eternel aura ſaiſie, s'approchera ſelon les teſtes.

ז

15 וִיהֵי דְיִתְאֲחֵד בְּחֶרְמָא יִתּוֹקַד בְּנוּרָא הוּא וְכָל דִילֵיהּ אֲרֵי עֲבַר עַל קְיָמָא דַייָ וַאֲרֵי עֲבַד דְלָא כָשַׁר בְּיִשְׂרָאֵל׃

16 וְאַקְדֵים יְהוֹשֻׁעַ בְּצַפְרָא וְקָרֵיב יָת יִשְׂרָאֵל לְשִׁבְטוֹהִי וְאִתְאֲחֵד שִׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה׃

17 וְקָרֵיב יָת זַרְעִית יְהוּדָה וְיִתְאֲחֵד יָת זַרְעִית זֶרַח וְקָרֵיב יָת זַרְעִית זֶרַח לְגֻבְרַיָא וְאִתְאֲחֵד זַבְדִי׃

18 וְקָרֵיב יָת בֵּיתֵיהּ לְגֻבְרַיָא וְאִתְאֲחֵד עָכָן בַּר כַּרְמִי בַּר זַבְדִי בַּר זֶרַח לְשִׁבְטָא דִיהוּדָה׃

19 וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ לְעָכָן בְּרִי שַׁוִי כְעַן יְקָרָא קֳדָם יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל וְהַב קֳדָמוֹהִי אוֹדָאָה וְחַוִי כְעַן לִי מַה עֲבַדְתְּ לָא תְכַסֵי מִינִי׃

20 וַאֲתֵיב עָכָן יָת יְהוֹשֻׁעַ וַאֲמַר בְּקוּשְׁטָא אֲנָא חָבֵית קֳדָם יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל וְכִדֵין וְכִדֵין עֲבָדֵית׃

21 וַחֲזֵית בְּבִזְתָא אִצְטְלִי בַּבְלַי חַד שַׁפִּיר וּמָאתָן סִלְעִין דִכְסַף וְלִישָׁנָא דְדַהֲבָא חַד חַמְשִׁין סִלְעִין מַתְקָלֵיהּ וְרַגְתִנוּן וּנְסֵבְתִנוּן וְהָא אִנוּן טְמִירִין בְּאַרְעָא בְּגוֹ מַשְׁכְּנִי וְכַסְפָּא תְחוֹתֵיהוֹן׃

22 וּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ אִזְגַדִין וּרְהַטוּ לְמַשְׁכְּנֵיהּ וְהָא טְמִירִין בְּמַשְׁכְּנֵיהּ וְכַסְפָּא תְחוֹתֵיהוֹן׃

23 וּנְסִיבוּנוּן מִגוֹ מַשְׁכְּנָא וְאַיְתִיאוּנוּן לְוָת יְהוֹשֻׁעַ וּלְוָת כָּל יִשְׂרָאֵל וְאַתְּיכוּנוּן קֳדָם יְיָ׃

ז

15 וְהָיָה הַנִּלְכָּד בַּחֵרֶם יִשָּׂרֵף בָּאֵשׁ אֹתוֹ וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ כִּי עָבַר אֶת־בְּרִית יְהוָה וְכִי־עָשָׂה נְבָלָה בְּיִשְׂרָאֵל׃

16 וַיַּשְׁכֵּם יְהוֹשֻׁעַ בַּבֹּקֶר וַיַּקְרֵב אֶת־יִשְׂרָאֵל לִשְׁבָטָיו וַיִּלָּכֵד שֵׁבֶט יְהוּדָה׃

17 וַיַּקְרֵב אֶת־מִשְׁפַּחַת יְהוּדָה וַיִּלְכֹּד אֵת מִשְׁפַּחַת הַזַּרְחִי וַיַּקְרֵב אֶת־מִשְׁפַּחַת הַזַּרְחִי לַגְּבָרִים וַיִּלָּכֵד זַבְדִּי׃

18 וַיַּקְרֵב אֶת־בֵּיתוֹ לַגְּבָרִים וַיִּלָּכֵד עָכָן בֶּן־כַּרְמִי בֶן־זַבְדִּי בֶּן־זֶרַח לְמַטֵּה יְהוּדָה׃

19 וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־עָכָן בְּנִי שִׂים־נָא כָבוֹד לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְתֶן־לוֹ תוֹדָה וְהַגֶּד־נָא לִי מֶה עָשִׂיתָ אַל־תְּכַחֵד מִמֶּנִּי׃

20 וַיַּעַן עָכָן אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וַיֹּאמַר אָמְנָה אָנֹכִי חָטָאתִי לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְכָזֹאת וְכָזֹאת עָשִׂיתִי׃

21 וָאֵרֶא בַשָּׁלָל אַדֶּרֶת שִׁנְעָר אַחַת טוֹבָה וּמָאתַיִם שְׁקָלִים כֶּסֶף וּלְשׁוֹן זָהָב אֶחָד חֲמִשִּׁים שְׁקָלִים מִשְׁקָלוֹ וָאֶחְמְדֵם וָאֶקָּחֵם וְהִנָּם טְמוּנִים בָּאָרֶץ בְּתוֹךְ הָאָהֳלִי וְהַכֶּסֶף תַּחְתֶּיהָ׃

22 וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ מַלְאָכִים וַיָּרֻצוּ הָאֹהֱלָה וְהִנֵּה טְמוּנָה בְּאָהֳלוֹ וְהַכֶּסֶף תַּחְתֶּיהָ׃

23 וַיִּקָּחוּם מִתּוֹךְ הָאֹהֶל וַיְבִאוּם אֶל־יְהוֹשֻׁעַ וְאֶל כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּצִּקֻם לִפְנֵי יְהוָה׃

ζ.

15. Καὶ ὃς ἂν ἐνδειχθῇ ἐν τῷ ἀναθέματι, κατακαυθήσεται πυρὶ, καὶ πάντα ὅσα ἐστὶν αὐτῷ, ὅτι παρέβη τὴν διαθήκην κυρίου, καὶ ἐποίησεν ἀνόμημα ἐν Ἰσραήλ.

16. Καὶ ὤρθρισεν Ἰησοῦς τὸ πρωῒ, καὶ προσήγαγε τὸν λαὸν κατὰ φυλὰς αὐτοῦ, καὶ ἐνεδείχθη ἡ φυλὴ Ἰούδα.

17. Καὶ προσήχθη κατὰ δήμους, καὶ ἐνεδείχθη δῆμος ὁ Ζαραΐ. καὶ προσήχθη δῆμος ὁ Ζαραῒ κατ᾽ οἴκους, καὶ ἐνεδείχθη οἶκος ὁ Ζαβδί.

18. Καὶ προσήχθη ὁ οἶκος αὐτοῦ κατ᾽ ἄνδρα, καὶ ἐνεδείχθη Ἄχαρ υἱὸς Χαρμὶ υἱοῦ Ζαβδὶ, υἱοῦ Ζαρᾶ τῆς φυλῆς Ἰούδα.

19. Καὶ εἶπεν Ἰησοῦς τῷ Ἄχαρ· υἱέ μου, δὸς δόξαν σήμερον τῷ κυρίῳ θεῷ Ἰσραὴλ, καὶ δὸς αὐτῷ τὴν ἐξομολόγησιν, καὶ ἀνάγγειλόν μοι τί ἐποίησας, καὶ μὴ κρύψῃς ἀπ᾽ ἐμοῦ.

20. Καὶ ἀπεκρίθη Ἄχαρ τῷ Ἰησοῦ, καὶ εἶπεν. ἀληθῶς ἐγὼ ἡμάρτον ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ Ἰσραήλ· οὕτω καὶ οὕτως ἐποίησα.

21. Εἶδον ἐν τῇ προνομῇ ψιλὴν ποικίλην μίαν καλὴν, καὶ διακόσια δίδραχμα ἀργυρίου, καὶ γλῶσσαν μίαν χρυσῆν, πεντήκοντα διδράχμων ὁλκὴ αὐτῆς, καὶ ἐνθυμηθεὶς αὐτῶν ἔλαβον. καὶ ἰδοὺ αὐτὰ ἐγκέκρυπται ἐν τῇ γῇ ἐν τῇ σκηνῇ μου, καὶ τὸ ἀργύριον κέκρυπται ὑποκάτω αὐτῶν.

22. Καὶ ἀπέστειλεν Ἰησοῦς ἀγγέλους, καὶ ἔδραμον εἰς τὴν σκηνὴν εἰς τὴν παρεμβολήν· καὶ ταῦτα ἦν κεκρυμμένα ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ, καὶ τὸ ἀργύριον ὑποκάτω αὐτῶν.

23. Καὶ ἐξήνεγκαν αὐτὰ ἐκ τῆς σκηνῆς, καὶ ἤνεγκαν αὐτὰ πρὸς Ἰησοῦν, καὶ πρὸς πάντας τοὺς πρεσβυτέρους Ἰσραὴλ, καὶ ἔθηκαν αὐτὰ ἔναντι κυρίου.

CAP. VII.

15. Et quicunque ille in hoc facinore fuerit deprehẽſus, comburetur igni cum omni ſubſtãtia ſua: quoniam prævaricatus eſt pactum Domini, & fecit nefas in Iſrael.

16. Surgens itaque Ioſue manè, applicuit Iſrael per tribus ſuas, & inventa eſt tribus Iuda.

17. Quæ cùm iuxta familias ſua, eſſet oblata, inventa eſt familia Zare. Illam quoque per domos offerens, reperit Zabdi.

18. Cuius domum in ſingulos dividens viros invenit Achan filium Charmi, filii Zabdi, filii Zare de tribu Iuda.

19. Et ait Ioſue ad Achan, Fili mi, da gloriam Domino Deo Iſrael, & confitere, atq; indica mihi quid feceris, ne abſcondas.

20. *Reſpondit*q; Achan Ioſue, & dixit ei, Verè ego peccavi Domino Deo Iſrael, ſic & ſic feci.

21. Vidi enim inter ſpolia pallium coccineum valde bonum, & ducentos ſiclos argenti, regulamq; auream quinquaginta ſiclorum: & concupiſcens abſtuli, & abſcondi in terra contra medium tabernaculi mei, argentumque foſſa humo operui.

22. Miſit ergo Ioſue miniſtros: qui currentes ad tabernaculum illius, repererunt cuncta abſcondita in eodem loco, & argentum ſimul.

23. Auferenteſque de tentorio tulerũt ea ad Ioſue, & ad omnes filios Iſrael, proiecerũtq; ante Dominum.

Das VII. Capitel.

15. Vnd welcher erfunden wird im Bann/den ſoll man mit Feuer verbrennen mit allem daß er hat/darum̃ daß er den Bund des HERRN über fahren/vnd eine Thorheit inn Jſrael begangen hat.

16. Da macht ſich Joſua des morgens frů auff/vnd bracht Jſrael herzu/einen Stamm nach dem andern/vnd ward getroffen der Stamm Juda.

17. Vnd da er die Geſchlecht in Juda herzu bracht/ward getroffen das Geſchlecht der Serahiter/vnd da er das Geſchlecht der Serahiter herzu bracht/ein Haußwirt nach dem andern/ward Sabdi getroffen.

18. Vnnd da er ſein Hauß herzu bracht/ein Wirt nach dem andern/ward getroffen Achan der Sohn Charmi/des Sohns Sabdi/des Sohns Serah/auß dem Stamm Juda.

19. Vnnd Joſua ſprach zu Achan: Mein Son/gib dem HERRN dem Gott Jſrael die ehre/vnd gib jm das lob/vnnd ſage mir an: Was haſt du gethan? vnd leugne mir nichts.

20. Da antwortet Achan Joſua/vnnd ſprach: Warlich/ich hab mich verſůndigt an dem HERREN/dem Gott Jſrael/Alſo vnnd alſo hab ich gethan.

21. Jch ſahe vnter dem Raub einen kőſtlichen Babyloniſchen Mantel/vnd zwey hundert Seckel Silbers/vnd eine gůldene zunge fůnfftzig Seckel werth am gewichte/des gelůſtet mich/vnd nam es/vnd ſihe/es iſt verſchorren in die Erden in meiner Hůtten/vnd das Silber drunter.

22. Da ſandte Joſua botten hin/die lieffen zur Hůtten/vnd ſihe es war verſchorren inn ſeiner Hůtten/vnnd das Silber drunter.

23. Vnd ſie namens auß der Hůtten/vnd brachtens zu Joſua vnnd zu allen Kindern Jſrael/vnd ſchůttens fůr den HERRN.

CHAP. VI

15. Lors celui qui aura eſté ſaiſi en l'interdit ſera bruſlé au feu, lui & tout ce q *eſt* à lui: d'autant qu'il a transgreſſe l'alliance de l'Eternel, & qu'il a commis vilenie en Iſrael.

16. Ioſué donc ſe leua de bon matin, & fit approcher Iſrael ſelon ſes tribus, & fut ſaiſie la tribu de Iuda.

17. Lors il fit approcher les familles de Iuda, & ſaiſit la famille de ceux qui eſtoyent deſcendus de Zara: puis il fit approcher la famille de ceux qui eſtoyent deſcendus de Zara par teſtes, & Zabdi fut ſaiſi.

18. Et quand il eut fait approcher la maiſon d'icelui par teſtes, Hacan fils de Carmi, fils de Zabdi, fils de Zara de la tribu de Iuda fut ſaiſi.

19. Adonc Ioſue dit à Hacan, Mon fils, donne, ie te prie, gloire à l'Eternel le Dieu d'Iſrael, & lui fai confeſſion: & me declare, ie te prie, que c'eſt que tu as fait, ne me le cele point.

20 Lors Hacan reſpondit à Ioſué, & dit, Vrayement i'ai peché contre l'Eternel le Dieu d'Iſrael, & ai fait ainſi & ainſi.

21. I'ai veu parmi le butin vne belle manteline de Sçinhar, & deux cens ſicles d'argent, & vn lingot d'or du poids de cinquante ſicles: adonc ie les ai conuoités & prins: & voila ces choſes-la *ſont* cachees en terre au milieu de ceſte miene tente, & l'argent aut deſſous de la manteline.

22. Lors Ioſue enuoya des meſſagers qui coururent à ceſte tente-la: & voci *la manteline eſtoit* cachee en ſa tête, & l'argent au deſſous d'icelle.

23. Ils les prindrent donc du milieu de la tente, & les apporterent à Ioſue, & à tous les enfans d'Iſrael, & les deſployerent deuant l'Eternel.

ז

24 וּדְבַר יְהוֹשֻׁעַ יָת עָכָן בַּר זֶרַח וּנְסֵיב יָת כַּסְפָּא וְיָת אוּצְטְלָא וְיָת לִישָּׁנָא דְדַהֲבָא וּדְבַר יָת בְּנוֹהִי וְיָת בְּנָתֵיהּ וְיָת תּוֹרֵיהּ וְיָת חֲמָרֵיהּ וְיָת עָאנֵיהּ וְיָת מַשְׁכְּנֵיהּ וְיָת כָּל דִּילֵיהּ וְכָל יִשְׂרָאֵל עִמֵּיהּ וְאַסִּיקוּ יָתְהוֹן לְמֵישַׁר עָכוֹר׃

25 וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ מָה עֲכַרְתָּנָא יְעַכְּרִינָךְ יְיָ בְּיוֹמָא הָדֵין וּרְגַמוּ יָתֵיהּ כָּל יִשְׂרָאֵל בְּאַבְנָא וְאוֹקִידוּ יָתְהוֹן בְּנוּרָא בָּתַר דִּרְגַמוּ יָתְהוֹן בא בְּאַבְנַיָּא׃

26 וַאֲקִימוּ עֲלוֹהִי דְּגוֹר אַבְנִין רַב עַד יוֹמָא הָדֵין וְתָב יְיָ מִתְּקוֹף רֻגְזֵיהּ ע עַל כֵּן קְרָא שְׁמָא דְאַתְרָא הַהוּא מֵישַׁר עָכוֹר עַד יוֹמָא הָדֵין׃

ז

24 וַיִּקַּח יְהוֹשֻׁעַ אֶת־עָכָן בֶּן־זֶרַח וְאֶת־הַכֶּסֶף וְאֶת־הָאַדֶּרֶת וְאֶת־לְשׁוֹן הַזָּהָב וְאֶת־בָּנָיו וְאֶת־בְּנֹתָיו וְאֶת־שׁוֹרוֹ וְאֶת־חֲמֹרוֹ וְאֶת־צֹאנוֹ וְאֶת־אָהֳלוֹ וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ וַיַּעֲלוּ אֹתָם עֵמֶק עָכוֹר׃

25 וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ מֶה עֲכַרְתָּנוּ יַעְכָּרְךָ יְהוָה בַּיּוֹם הַזֶּה וַיִּרְגְּמוּ אֹתוֹ כָל־יִשְׂרָאֵל אֶבֶן וַיִּשְׂרְפוּ אֹתָם בָּאֵשׁ וַיִּסְקְלוּ אֹתָם בָּאֲבָנִים׃

26 וַיָּקִימוּ עָלָיו גַּל־אֲבָנִים גָּדוֹל עַד הַיּוֹם הַזֶּה וַיָּשָׁב יְהוָה מֵחֲרוֹן אַפּוֹ עַל־כֵּן קָרָא שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא עֵמֶק עָכוֹר עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃

ζ.

24. Καὶ ἔλαβεν ἰησοῦς τὸν ἀχὰρ υἱὸν ζαρᾶ, καὶ τὸ ἀργύριον, καὶ τὴν ψιλὴν, καὶ τὴν γλῶσσαν τὴν χρυσῆν, καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ τὰς θυγατέρας αὐτοῦ, καὶ τοὺς μόσχους αὐτοῦ, καὶ τὰ ὑποζύγια αὐτοῦ, καὶ τὰ πρόβατα αὐτοῦ, καὶ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ, καὶ πᾶς ἰσραὴλ μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἀνήγαγον αὐτοὺς εἰς ἐμεκαχώρ.

25. Καὶ εἶπεν ἰησοῦς τῷ ἀχὰρ, τί ὠλόθρευσας ἡμᾶς; ἐξολοθρεύσαι σε κύριος, καθὰ καὶ σήμερον. καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτὸν ἐν λίθοις πᾶς ἰσραὴλ, καὶ κατέκαυσαν αὐτὰ ἐν πυρὶ, καὶ ἐλιθοβόλησαν αὐτοὺς ἐν λίθοις.

26. Καὶ ἐπέστησαν αὐτῷ σωρὸν λίθων μέγαν, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. καὶ ἐπαύσατο κύριος τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ. διὰ τοῦτο ἐπωνόμασεν αὐτὸ ἐμεκαχὼρ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

ח

1 וַאֲמַר יְיָ לִיהוֹשֻׁעַ לָא תִדְחַל וְלָא תִתְּבַר דְּבַר עִמָּךְ יָת כָּל עַמָּא עָבְדֵי קְרָבָא וְקוּם סַק לָעַי חֲזֵי דִּמְסַרִית בִּידָךְ יָת מַלְכָּא דְעַי וְיָת עַמֵּיהּ וְיָת ק קַרְתֵּיהּ וְיָת אַרְעֵיהּ׃

2 וְתַעְבֵּיד לְעַי וּלְמַלְכַּהּ כְּמָא דַעֲבַדְתָּ לִירִיחוֹ ול וּלְמַלְכַּהּ לְחוֹד עֲדָאַהּ ו וּבְעִירַהּ תִּבְזוּן לְכוֹן אַתְקֵין לָךְ כְּמָנָא לְקַרְתָּא מֵאֲחוֹרַהָא׃

3 וְקָם יְהוֹשֻׁעַ וְכָל עַמָּא עָבְדֵי קְרָבָא לְמִיסַּק לְעַי וּבְחַר יְהוֹשֻׁעַ תְּלָתִין אל אַלְפִין גֻּבְרִין גִּבָּרֵי חֵילָא וְשַׁלְחִינוּן בְּלֵילְיָא׃

4 וּפַקֵּיד יָתְהוֹן לְמֵימַר חֲזוֹ דְאַתּוּן כָּמְנִין לְקַרְתָּא מֵאֲחוֹרֵי קַרְתָּא לָא תִרְחֲקוּן מִן קַרְתָּא לַחֲדָא וּתְהוֹן כּוּלְכוֹן מַתְקְנַיָּא׃

ח

1 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ אַל־תִּירָא וְאַל־תֵּחָת קַח עִמְּךָ אֵת כָּל־עַם הַמִּלְחָמָה וְקוּם עֲלֵה הָעָי רְאֵה נָתַתִּי בְיָדְךָ אֶת־מֶלֶךְ הָעַי וְאֶת־עַמּוֹ וְאֶת־עִירוֹ וְאֶת־אַרְצוֹ׃

2 וְעָשִׂיתָ לָעַי וּלְמַלְכָּהּ כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתָ לִירִיחוֹ וּלְמַלְכָּהּ רַק־שְׁלָלָהּ וּבְהֶמְתָּהּ תָּבֹזּוּ לָכֶם שִׂים־לְךָ אֹרֵב לָעִיר מֵאַחֲרֶיהָ׃

3 וַיָּקָם יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־עַם הַמִּלְחָמָה לַעֲלוֹת הָעָי וַיִּבְחַר יְהוֹשֻׁעַ שְׁלֹשִׁים אֶלֶף אִישׁ גִּבּוֹרֵי הַחַיִל וַיִּשְׁלָחֵם לָיְלָה׃

4 וַיְצַו אֹתָם לֵאמֹר רְאוּ אַתֶּם אֹרְבִים לָעִיר מֵאַחֲרֵי הָעִיר אַל־תַּרְחִיקוּ מִן־הָעִיר מְאֹד וִהְיִיתֶם כֻּלְּכֶם נְכֹנִים׃

ΚΕΦΑΛ. η′.

1. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς ἰησοῦν. μὴ φοβηθῇς, μηδὲ δειλιάσῃς· λάβε μετὰ σεαυτοῦ πάντας τοὺς ἄνδρας τοὺς πολεμιστὰς, καὶ ἀναστὰς ἀνάβηθι εἰς γαί· ἰδοὺ δέδωκα εἰς τὰς χεῖράς σου τὸν βασιλέα γαὶ, καὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ τὴν πόλιν αὐτοῦ, καὶ τὴν γῆν αὐτοῦ.

2. Καὶ ποιήσεις τῇ γαὶ καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς, ὃν τρόπον ἐποίησας τῇ ἱεριχῷ, καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς. καὶ τὴν προνομὴν αὐτῆς, καὶ τῶν κτηνῶν αὐτῆς προνομεύσεις σεαυτῷ· κατάστησον δὲ σεαυτῷ ἔνεδρα τῇ πόλει εἰς τὰ ὀπίσω αὐτῆς.

3. Καὶ ἀνέστη ἰησοῦς, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ πολεμιστὴς, ὥστε ἀναβῆναι εἰς γαί. καὶ ἐπέλεξεν ἰησοῦς τριάκοντα χιλιάδας ἀνδρῶν δυνατοὺς ἐν ἰσχύϊ, καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς νυκτός.

4. Καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς λέγων· ἴδετε, ὑμεῖς ἐνεδρεύσατε ὀπίσω τῆς πόλεως, μὴ μακρὰν γίνεσθε τῆς πόλεως σφόδρα, καὶ ἔσεσθε πάντες ἕτοιμοι.

CAP. VII.

24. Tollens itaque Ioſue Achan filium Zare, argentumq́;, & pallium, & auream regulam, filios quoque & filias eius, boues & aſinos & oues, ipſumq́; tabernaculum & cunctam ſupellectilem: (& omnis Iſrael cum eo) duxerunt eos ad Vallem-achor.

25. Vbi dixit Ioſue, Quia turbaſti nos, exturbet te Dominus in die hac. Lapidavitq́; eum omnis Iſrael: & cuncta quæ illius erant, igne conſumpta ſunt.

26. Congregaveruntq́; ſuper eum acervum magnum lapidum, qui permanet uſque in præſentem diem. Et averſus eſt furor Domini ab eis. Vocatumq́; eſt nomen loci illius, Vallis-achor, uſq; hodie.

CAP. VIII.

1. Dixit autem Dominus ad Ioſue, Ne timeas, neque formides: tolle tecum omnem multitudinem pugnatorum, & conſurgens aſcende in oppidum Hai, ecce tradidi in manum tuam regem eius, & populum, urbemq́; & terram.

2. Facieſq́; urbi Hai, & regi eius, ſicut feciſti Iericho, & regi illius: prædam vero, & omnia animantia diripietis vobis: pone inſidias urbi poſt eam.

3. Surrexitq́; Ioſue, & omnis exercitus bellatorum cum eo, ut aſcenderent in Hai: & electa triginta millia virorum fortiũ miſit nocte.

4. Præcepitq́; eis, dicens, Ponite inſidias poſt civitatem: nec longius recedatis: & eritis omnes parati.

Das VII. Capitel.

24. Da nam Joſua/vnd das gantze Iſrael mit jhm/Achan den Sohn Serah/ſampt dem Silber/Mantel/vnd gülden Zunge/ſeine Söhne vnd Töchter/ſeine Ochſen vnd Eſel vnnd Schafe/ſeine Hütten/vnd alles was er hatte/vnd führeten ſie hinauff ins Thal Achor.

25. Vnnd Joſua ſprach: Weil du vns betrübt haſt/ſo betrübe dich der HERR an diſem tage/Vnd das gantze Iſrael ſteinigeten jn/vnd verbranten ſie mit feuer. Vnd da ſie ſie geſteiniget hatten.

26. Machten ſie über ſie einen groſſen Steinhauffen/der bleibt biß auff diſen tag. Alſo kehret ſich der HERr von dem grimm ſeines zorns/Daher heiſt derſelb ort/das Thal Achor/biß auff diſen tag.

Das VIII. Capitel.

VNd der HERR ſprach zu Joſua: Förchte dich nicht/vnd zage nicht/nimm mit dir alles Kriegsvolck/vnd mache dich auff/vnnd zeuch hinauff gen Ai/Sihe da/Jch hab den König Ai/ſampt ſeinem Volck in ſeiner Stadt vnd Land/inn deine hende gegeben.

2. Vnd ſolt mit Ai vnd jrem Könige thun/wie du mit Jeriho vnd jhrem Könige gethan haſt/On daß jhr jren Raub/jr Vieh vnter euch theilen ſolt/Aber beſtelle einen hinderhalt hinder der Stadt.

3. Da macht ſich Joſua auff/vnnd alles Kriegsvolck/hinauff zu ziehen gen Ai. Vnd Joſua erwehlet dreiſſig tauſent ſtreitbare Mann/vnd ſandte ſie auß bey der Nacht.

4. Vnd gebot jnen/vnd ſprach: Sehet zu/jr ſolt der hinderhalt ſein hinder der Stadt/Machet euch aber nicht all zu ferne von der Stadt/vnd ſeydt alleſampt bereit.

CHAP. VII.

24. Et Ioſué & tout Iſrael auec lui, prenans Hacan fils de Zara, & l'argent, & la mãteline, & le lingot d'or, & ſes fils, & ſes filles, & ſes bœufs, & ſes aſnes, & ſes brebis, & ſa tente, & tout ce qui *eſtoit* à lui, les firent venir en la vallee de Hacor.

25. Si dit Ioſué, Pourquoi nous as-tu troublés? l'Eternel te troublera ce iourd'hui. Et tous les Iſraelites l'aſſommerent de pierres: & les bruſlerent au feu apres les auoir aſſommés de pierres

26. Et dreſſerent ſur icelui vn grand monceau de pierres, *qui dure* iuſques à ce iourd'hui. Et l'Eternel ſe deporta de l'ardeur de ſa colere. Au moyen dequoi on a appelé iuſques à ce iourd'hui le nom de ce lieu-la, La vallee de Hacor.

CHAP. VIII.

1. Puis l'Eternel dit à Ioſué, Ne crain point, & ne t'effraye de rien: pren auec toi tout le peuple duit à la guerre, & te leue, monte en Haï: regarde, i'ai liuré en ta main le roy de Haï, & ſon peuple, & ſa ville, & ſon païs.

2. Si feras à Haï, & à ſon roy, comme tu as fait à Ierico, & à ſon roy: ſeulement vous pillerez pour vous le butin d'icelle, & ſes beſtes. Mets des embuſches à la ville par derriere.

3. Ioſué donc ſe leua, & tout le peuple duit à la guerre pour monter contre Haï: & Ioſué choiſit trente mille hommes forts & vaillans, & les enuoya de nuict.

4. Et leur commanda, diſant, Voyez, vous qui ſerez en embuſches à la ville par deriere: ne vous eſloignez point beaucoup de la ville, ains ſoyez tous preſts.

ח

5 וַאֲנָא וְכָל עַמָּא דְעִמִּי
נִתְקָרֵב לְקַרְתָּא וִיהֵי אֲרֵי
יִפְּקוּן לְקַדְמוּתָנָא כ
כִּדְבְקַדְמֵיתָא וְנִפּוֹךְ
קֳדָמֵיהוֹן׃

6 וְיִפְּקוּן בָּתְרָנָא עַד
דְנִיגוֹד יַתְהוֹן מִן קַרְתָּא
אֲרֵי יֵימְרוּן תְּבִירִין קֳד
קֳדָמָנָא כִּיד בְּקַדְמֵיתָא
וְנִיפּוֹךְ קֳדָמֵיהוֹן׃

7 וְאַתּוּן תְּקוּמוּן מִן כ
כְּמָנָא וּתְתָרְכוּן יַת יָתְבֵי
קַרְתָּא וְיִמְסְרִינַהּ יְיָ
אֱלָהֲכוֹן בִּידְכוֹן׃

8 וִיהֵא בְּמֵיחַדְכוֹן יַת
קַרְתָּא תַּדְלְקוּן יַת קַרְתָּא
בְּנוּרָא כְּפִתְגָמָא דַיְיָ
תַּעְבְּדוּן חֲזוֹ דְפַקֵּידִית
יַתְכוֹן׃

9 וְשַׁלְחִינּוּן יְהוֹשֻׁעַ וַאֲזַלוּ
לִכְמָנָא וִיתִיבוּ בֵּין בֵּית
אֵל וּבֵין לָעַי מַעֲרָב לָעַי
וּבָת יְהוֹשֻׁעַ בְּלֵילְיָא הַהוּא
בְּגוֹ עַמָּא׃

10 וְאַקְדֵּים יְהוֹשֻׁעַ ב
בְּצַפְרָא וּמְנָא יַת עַמָּא
וּסְלֵיק הוּא וְסָבֵי יִשְׂרָאֵל
קֳדָם עַמָּא לְעָי׃

11 וְכָל עַמָּא דְעָבְדֵי
קְרָבָא דְעִמֵּיהּ סְלִיקוּ
וְאִתְקְרַבוּ וַאֲתוֹ מִקֳבֵל
קַרְתָּא וּשְׁרוֹ מִצִּיפּוּנָא
לְעָי וְחֵילְתָא בֵּינוֹהִי וּבֵין
עָי׃

12 וּדְבַר כְּחַמְשָׁא אַלְפִין
גַּבְרָא וְשַׁוִּי יַתְהוֹן כְּמָנָא
בֵּין בֵּית אֵל וּבֵין עָי
מִמַּעֲרָב לְעָי׃

13 וְשַׁוִּיאוּ עַמָּא יַת כָּל
מַשְׁרִיתָא דְמִצִּיפּוּנָא
לְקַרְתָּא וְיַת כְּמָנֵיהּ מַעֲרָב
לְקַרְתָּא וַאֲזַל יְהוֹשֻׁעַ
בְּלֵילְיָא הַהוּא בְּגוֹ
מֵישְׁרָא׃

ח

5 וַאֲנִי וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר אִתִּי
נִקְרַב אֶל־הָעִיר וְהָיָה כִּי־יֵצְאוּ
לִקְרָאתֵנוּ כַּאֲשֶׁר בָּרִאשֹׁנָה וְנַסְנוּ
לִפְנֵיהֶם׃

6 וְיָצְאוּ אַחֲרֵינוּ עַד־הַתִּיקֵנוּ
אוֹתָם מִן־הָעִיר כִּי יֹאמְרוּ נָסִים
לְפָנֵינוּ כַּאֲשֶׁר בָּרִאשֹׁנָה וְנַסְנוּ
לִפְנֵיהֶם׃

7 וְאַתֶּם תָּקֻמוּ מֵהָאוֹרֵב וְהוֹרַשְׁתֶּם
אֶת־הָעִיר וּנְתָנָהּ יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
בְּיֶדְכֶם׃

8 וְהָיָה כְּתָפְשְׂכֶם אֶת־הָעִיר
תַּצִּיתוּ אֶת־הָעִיר בָּאֵשׁ כִּדְבַר
יְהוָה תַּעֲשׂוּ רְאוּ צִוִּיתִי אֶתְכֶם׃

9 וַיִּשְׁלָחֵם יְהוֹשֻׁעַ וַיֵּלְכוּ אֶל־
הַמַּאְרָב וַיֵּשְׁבוּ בֵּין בֵּית־אֵל וּבֵין
הָעַי מִיָּם לָעָי וַיָּלֶן יְהוֹשֻׁעַ בַּלַּיְלָה
הַהוּא בְּתוֹךְ הָעָם׃

10 וַיַּשְׁכֵּם יְהוֹשֻׁעַ בַּבֹּקֶר וַיִּפְקֹד
אֶת־הָעָם וַיַּעַל הוּא וְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל
לִפְנֵי הָעָם הָעָי׃

11 וְכָל־הָעָם הַמִּלְחָמָה אֲשֶׁר
אִתּוֹ עָלוּ וַיִּגְּשׁוּ וַיָּבֹאוּ נֶגֶד הָעִיר
וַיַּחֲנוּ מִצְּפוֹן לָעַי וְהַגַּי בֵּינָו
וּבֵין הָעָי׃

12 וַיִּקַּח כַּחֲמֵשֶׁת אֲלָפִים אִישׁ
וַיָּשֶׂם אֹתָם אֹרֵב בֵּין בֵּית־אֵל
וּבֵין הָעַי מִיָּם לָעִיר׃

13 וַיָּשִׂימוּ הָעָם אֶת־כָּל־
הַמַּחֲנֶה אֲשֶׁר מִצְּפוֹן לָעִיר וְאֶת־
עֲקֵבוֹ מִיָּם לָעִיר וַיֵּלֶךְ יְהוֹשֻׁעַ
בַּלַּיְלָה הַהוּא בְּתוֹךְ הָעֵמֶק׃

η'.

5. Καὶ ἐγὼ, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' ἐμοῦ προσάξωμεν πρὸς τὴν πόλιν. καὶ ἔσται ὡς ἂν ἐξέλθωσιν οἱ κατοικοῦντες γαὶ, εἰς συνάντησιν ἡμῖν, καθάπερ καὶ πρώην, καὶ φευξόμεθα ἀπὸ προσώπου αὐτῶν.

6. Καὶ ὡς ἂν ἐξέλθωσιν ὀπίσω ἡμῶν, ἀποσπάσομεν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πόλεως, καὶ ἐροῦσι· φεύγουσιν οὗτοι ἀπὸ προσώπου ἡμῶν, ὃν τρόπον καὶ ἔμπροσθεν, καὶ φευξόμεθα ἀπ' αὐτῶν.

7. Ὑμεῖς δὲ ἐξαναστήσεσθε ἐκ τῆς ἐνέδρας, καὶ πορεύσεσθε εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἐκτρίψετε τὴν πόλιν· καὶ δώσει αὐτὴν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐν χερσὶν ἡμῶν.

8. Καὶ ἔσται ὡς ἂν συλλάβητε τὴν πόλιν, ἐμπρήσετε αὐτὴν πυρί. κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο ποιήσετε· ἰδοὺ, ἐντέλλομαι ὑμῖν.

9. Καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς ἰησοῦς, καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν ἐνέδραν, καὶ ἐνεκάθισαν ἀνὰ μέσον Βαθὴλ, καὶ ἀνὰ μέσον γαὶ, ἀπὸ θαλάσσης τῆς γαί. καὶ ηὐλίσθη ἰησοῦς τὴν νύκτα ἐκείνην ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ.

10. Καὶ ὀρθρίσας ἰησοῦς πρωῒ, ἐπεσκέψατο τὸν λαόν. καὶ ἀνέβησαν αὐτὸς καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἰσραὴλ κατὰ πρόσωπον τοῦ λαοῦ ἐπὶ γαί.

11. Καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ πολεμιστὴς μετ' αὐτοῦ ἀνέβησαν, καὶ πορευόμενοι ἦλθον ἐξεναντίας τῆς πόλεως ἀπὸ ἀνατολῶν, καὶ τὰ ἔνεδρα τῆς πόλεως ἀπὸ θαλάσσης. καὶ παρενέβαλον ἀπὸ βορρᾶ τῆς γαί. καὶ ἡ κοιλὰς ἀνὰ μέσον αὐτοῦ καὶ τῆς γαί.

12. Καὶ ἔλαβεν ὡς πέντε χιλιάδας ἀνδρῶν, καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἔνεδρον ἀνὰ μέσον Βαιθὴλ, καὶ τῆς γαί, θάλασσαν τῆς γαί.

13. Καὶ ἔθηκεν ὁ λαὸς πᾶσαν τὴν παρεμβολὴν ἣ ἦν ἀπὸ βορρᾶ τῆς πόλεως, καὶ τὰ ἔσχατα αὐτοῦ θάλασσαν τῆς πόλεως. καὶ ἐπορεύθη ἰησοῦς τὴν νύκτα ἐκείνην ἐν μέσῳ τῆς κοιλάδος.

CAP. VIII.

5. Ego autem, & reliqua multitudo, quæ mecum eſt, aſcendemus ex adverſo contra urbem. Cumq; exierint contra nos, ſicut antè fecimus, fugiemus, & terga vertemus.

6. Donec perſequentes ab urbe longius protrahantur: putabunt enim nos fugere ſicut prius. Nobis ergo fugientibus, & illis perſequentibus.

7. Conſurgetis de inſidiis, & vaſtabitis civitatẽ: tradetq́ue eam Dominus Deus veſter in manus veſtras.

8. Cumq́; ceperitis, ſuccendite eam, & ſic omnia facietis, ut iuſſi.

9. Dimiſitq́; eos, & perrexerũt ad locum inſidiarum, ſederuntq́; inter Beth-el & Hai, ad Occidentalem plagam urbis Hai: Ioſue autem nocte illa in medio manſit populi.

10. Surgensq́; diluculo recenſuit ſocios, & aſcendit cum ſenioribus in fronte exercitus.

11. Vallatus auxilio pugnatorum. Cumq; veniſſent, & aſcendiſſent ex adverſo civitatis, ſteterunt ad Septentrionalem urbis plagam, inter quam & eos erat vallis media.

12. Quinque autem millia viros elegerat, & poſuerat in inſidiis inter Beth-el & Hai ex Occidentali parte eiuſdem civitatis.

13. Omnis vero reliquus exercitus ad Aquilonem aciem dirigebat, ita ut noviſſimi multitudinis Occidentalem plagam urbis attingerent. Abiit ergo Ioſue nocte illa, & ſtetit in vallis medio.

Das VIII. Capitel.

5. Ich aber vnnd alles Volck das mit mir iſt/wollen vns zu der Stadt machen. Vnd wenn ſie vns entgegen herauß fahren/wie vorhin/ſo wollen wir für jnen flihen/daß ſie vns nachfolgen herauß.

6. Biß daß wir ſie herauß von der Stadt reiſſen / Denn ſie werden gedencken/wir fliehen für jnen/wie vor hin.

7. Vnd weil wir vor jhnen fliehen/ ſolt jr euch auff machen auß dem hinderhalt / vnnd die Stadt einnemen/ denn der HERR euer Gott wird ſie in euer hende geben.

8. Wenn jhr aber die Stadt eingenommen habt/ſo ſteckt ſie an mit feuer/vnd thut nach dem wort des HErren/Sihe ich habs euch gebotten.

9. Alſo ſandte ſie Joſua hin / vnnd ſie giengen hin auff den hinderhalt/ vnd hielten zwiſchen BethEl vnd Ai/ gegen abend werts an Ai. Joſua aber bleib die nacht vnter dem Volck.

10. Vnnd macht ſich des Morgens frů auff/vnd ordnet das Volck/ vnnd zog hinauff mit den Elteſten Iſrael/ für dem Volck her gen Ai.

11. Vnd alles Kriegsvolck/das bey jm war/zoch hinauff/vnd tratten her zu/vnd kamen gegen die Stadt / vnd lagerten ſich gegen Mitternacht für Ai/daß nur ein thal war zwiſchen jm vnd Ai.

12. Er hatte aber bey fünff tauſend Mann genommen/vnd auff den hinderhalt geſtellet / zwiſchen BethEl vnd Ai gegen abend werts der Stad.

13. Vnd ſie ſtelleten das Volck des gantzen Lagers / das gegen Mitternacht der Stadt war/das ſein letztes reichet gegen dem Abend der Stadt. Alſo gieng Joſua hin inn derſelbigen Nacht mitten in das Thal.

CHAP. VIII.

5. Mais moi, & tout le peuple qui *eſt* auec moi, nous-nous approcherons de la ville: & quand ils ſortirõt pour nous rencontrer, comme *ils ont fait* à la premiere *fois*, nous-nous enfuïrons deuant eux.

6. Ainſi ils ſortiront apres nous tant que nous les arracherons hors la ville: car ils diront, Ils fuyent deuant nous cõme la premiere *fois*. Et fuirons deuant eux.

7. Mais vous-vous leuerez des embuſches, & vous-vous ſaiſirez de la ville: car l'Eternel voſtre Dieu la baillera en vos mains.

8. Et quand vous l'aurez prinſe, vous la mettrez en feu, vous ferez ſelon la parole de l'Eternel. Regardez ie vous *l'*ai commandé.

9. Ioſue donc les enuoya, & ils allerẽt ſe mettre en embuſches, & ſe tindrent entre Beth-el & Haï, à l'Occident de Haï: mais Ioſue demeura ceſte nuict-la parmi le peuple.

10. Puis Ioſue ſe leua de bon matin, & denombra le peuple: & monta lui & les anciens d'Iſrael deuant le peuple vers Haï.

11. Auſſi tout le peuple ordonné à la guerre, qui *eſtoit* auec lui monta, & approcha: & ils vindrent vis à vis de la ville, & ſe camperent du coſté du Septentrion de Haï: & la vallee *eſtoit* entre lui & Haï.

12. Il print auſſi enuiron cinq mille hõmes, leſquels il mit en embuſche entré Beth-el & Haï, à l'Occident de Haï.

13. Et le peuple mit tout le camp qui *eſtoit* du *coſte de* Septentrion contre la ville, & ſon aguet d'Occident cõtre la ville: & ceſte nuict-la Ioſué s'auança dedans la vallee.

ח

14 וַהֲוָה כַּד חֲזָא מַלְכָּא דְעַי וְאוֹחִיאוּ וְאַקְדִּימוּ וּנְפַקוּ אֱנָשֵׁי קַרְתָּא ל לְקַדְמוּת יִשְׂרָאֵל לַאֲגָחָא קְרָבָא הוּא וְכָל עַמֵּיהּ לְזִמְנָא דִּמְתַקָּן לֵיהּ לִקְדָם מֵישְׁרָא וְאִינּוּן לָא יָדְעִין אֲרֵי כְּמָנָא לְהוֹן מֵאֲחוֹרֵי קַרְתָּא׃

15 וְאִתְּבַרוּ יְהוֹשֻׁעַ וְכָל יִשְׂרָאֵל קֳדָמֵיהוֹן וְאַפְּכוּ לְמַדְבְּרָא׃

16 וְאִתְכְּנִישׁוּ כָּל עַמָּא דִּבְעַי לְמִרְדַּף בָּתְרֵיהוֹן ו וּרְדַפוּ בָּתַר יְהוֹשֻׁעַ וא וְאִתְנְגִידוּ מִן קַרְתָּא׃

17 וְלָא אִשְׁתְּאַר אֱנָשׁ בְּעַי וּבֵית אֵל דְּלָא נְפַקוּ בָּתַר יִשְׂרָאֵל וּשְׁבַקוּ יַת קַרְתָּא כִּדְפְּתִיחָא וּרְדַפוּ בָּתַר יִשְׂרָאֵל׃

18 וַאֲמַר יְיָ לִיהוֹשֻׁעַ א אֲרֵים בִּרְמְחָא דִּי בִידָךְ עַל עַי דִּי בִידָךְ אֶמְסְרִינַהּ וַאֲרֵים יְהוֹשֻׁעַ בִּרְמְחָא דִּי בִידֵיהּ עַל קַרְתָּא׃

19 וּכְמָנָא קָם בִּפְרִיעַ מֵאַתְרֵיהּ וּרְהַטוּ כַּדְאֲרֵים יְדֵיהּ וְעָלוּ לְקַרְתָּא וכ וְכַבְשׁוּהָא וְאוֹחִיאוּ ו וְאַדְלִיקוּ יַת קַרְתָּא בְּנוּרָא׃

20 וְאִיתְפְּנִיאוּ אֱנָשֵׁי עַי לַאֲחוֹרֵיהוֹן וַחֲזוֹ וְהָא סָלֵיק תְּנָנָא דְקַרְתָּא לְצֵית שְׁמַיָּא וְלָא הֲוָה בְּהוֹן חֵילָא לְמֵעֲרַק לְכָא וּלְכָא וְעַמָּא דְּאַפַּךְ לְמַדְבְּרָא אִתְחֲזַר עַל רָדְפָא׃

21 וִיהוֹשֻׁעַ וְכָל יִשְׂרָאֵל חֲזוֹ אֲרֵי כְּבַשׁ כְּמָנָא יַת קַרְתָּא וַאֲרֵי סָלֵיק תְּנָנָא דְקַרְתָּא וְתָבוּ וּמְחוֹ יַת אֱנָשֵׁי עָי׃

ח

14 וַיְהִי כִּרְאוֹת מֶלֶךְ־הָעַי וַיְמַהֲרוּ וַיַּשְׁכִּימוּ וַיֵּצְאוּ אַנְשֵׁי־הָעִיר לִקְרַאת־יִשְׂרָאֵל לַמִּלְחָמָה הוּא וְכָל־עַמּוֹ לַמּוֹעֵד לִפְנֵי הָעֲרָבָה וְהוּא לֹא יָדַע כִּי־אֹרֵב לוֹ מֵאַחֲרֵי הָעִיר׃

15 וַיִּנָּגְעוּ יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל לִפְנֵיהֶם וַיָּנֻסוּ דֶּרֶךְ הַמִּדְבָּר׃

16 וַיִּזָּעֲקוּ כָּל־הָעָם אֲשֶׁר בָּעִיר לִרְדֹּף אַחֲרֵיהֶם וַיִּרְדְּפוּ אַחֲרֵי יְהוֹשֻׁעַ וַיִּנָּתְקוּ מִן־הָעִיר׃

17 וְלֹא־נִשְׁאַר אִישׁ בָּעַי וּבֵית אֵל אֲשֶׁר לֹא־יָצְאוּ אַחֲרֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּעַזְבוּ אֶת־הָעִיר פְּתוּחָה וַיִּרְדְּפוּ אַחֲרֵי יִשְׂרָאֵל׃

18 וַיֹּאמֶר יְהֹוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ נְטֵה בַּכִּידוֹן אֲשֶׁר־בְּיָדְךָ אֶל־הָעַי כִּי בְיָדְךָ אֶתְּנֶנָּה וַיֵּט יְהוֹשֻׁעַ בַּכִּידוֹן אֲשֶׁר־בְּיָדוֹ אֶל־הָעִיר׃

19 וְהָאוֹרֵב קָם מְהֵרָה מִמְּקוֹמוֹ וַיָּרוּצוּ כִּנְטוֹת יָדוֹ וַיָּבֹאוּ הָעִיר וַיִּלְכְּדוּהָ וַיְמַהֲרוּ וַיַּצִּיתוּ אֶת־הָעִיר בָּאֵשׁ׃

20 וַיִּפְנוּ אַנְשֵׁי הָעַי אַחֲרֵיהֶם וַיִּרְאוּ וְהִנֵּה עָלָה עֲשַׁן הָעִיר הַשָּׁמַיְמָה וְלֹא־הָיָה בָהֶם יָדַיִם לָנוּס הֵנָּה וָהֵנָּה וְהָעָם הַנָּס הַמִּדְבָּר נֶהְפַּךְ אֶל־הָרוֹדֵף׃

21 וִיהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל רָאוּ כִּי־לָכַד הָאֹרֵב אֶת־הָעִיר וְכִי עָלָה עֲשַׁן הָעִיר וַיָּשֻׁבוּ וַיַּכּוּ אֶת־אַנְשֵׁי הָעָי׃

η'.

14. Καὶ ἐγένετο ὡς εἶδεν ὁ βασιλεὺς τῆς γαί, καὶ ἔσπευσε, καὶ ὤρθρισε, καὶ ἐξῆλθον οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως εἰς συνάντησιν αὐτοῖς ἐπ' εὐθείας εἰς τὸν πόλεμον, αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτοῦ εἰς τὸν καιρὸν, κατὰ πρόσωπον τῆς ἐνέδρας. καὶ αὐτὸς οὐκ ᾔδει, ὅτι ἔνεδρα αὐτῷ ἐστιν ὀπίσω τῆς πόλεως.

15. Καὶ εἶδε, καὶ ἀνεχώρησεν ἰησοῦς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, καὶ ἔφυγον ὁδὸν τῆς ἐρήμου.

16. Καὶ ἐνίσχυσε πᾶς ὁ λαὸς διῶξαι ὀπίσω αὐτῶν, καὶ κατεδίωξαν ὀπίσω τῶν υἱῶν ἰσραήλ, καὶ αὐτοὶ ἀπέστησαν ἀπὸ τῆς πόλεως.

17. Οὐ κατελείφθη οὐδεὶς ἐν τῇ γαὶ καὶ ἐν βαιθὴλ, ὃς οὐ κατεδίωξεν ὀπίσω ἰσραήλ. καὶ κατέλιπον τὴν πόλιν ἠνεῳγμένην, καὶ κατεδίωξαν ὀπίσω ἰσραήλ.

18. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς ἰησοῦν· ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου ἐν τῷ γαισῷ τῷ ἐν τῇ χειρί σου, ἐπὶ τὴν πόλιν· εἰς γὰρ τὰς χεῖράς σου παραδέδωκα αὐτήν, καὶ ἐξέτεινεν ἰησοῦς τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐν τῷ γαισῷ ἐπὶ τὴν πόλιν.

19 Καὶ τὰ ἔνεδρα ἐξανέστησαν ἐν τάχει ἐκ τοῦ τόπου αὐτῶν, καὶ ἐξήλθοσαν ὅτε ἐξέτεινε τὴν χεῖρα καὶ εἰσήλθοσαν εἰς τὴν πόλιν, καὶ κατελάβοντο αὐτήν, καὶ σπεύσαντες ἐνέπρησαν τὴν πόλιν ἐν πυρί.

20. Καὶ περιβλέψαντες οἱ κατοικοῦντες γαὶ εἰς τὰ ὀπίσω αὐτῶν, ἐθεώρουν τὸν καπνὸν ἀναβαίνοντα ἐκ τῆς πόλεως εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ οὐκ ἔτι εἶχον ποῦ φύγωσιν ὧδε ἢ ὧδε. καὶ ὁ λαὸς ὁ φεύγων εἰς τὴν ἔρημον, ἐστράφησαν ἐπὶ τοὺς διώκοντας.

21. Καὶ ἰησοῦς καὶ πᾶς ἰσραὴλ εἶδον ὅτι ἔλαβον τὰ ἔνεδρα τὴν πόλιν, καὶ ὅτι ἀνέβη ὁ καπνὸς τῆς πόλεως εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ μεταβαλόμενοι ἐπάταξαν τοὺς ἄνδρας τῆς γαί.

CAP. VIII.

14. Quod cum vidiſſet rex Hai, feſtinavit manè, & egreſſus eſt cum omni exercitu civitatis, direxitq; aciẽ contra deſertum, ignorans quod poſt tergum laterent inſidiæ.

15 Ioſue verò, & omnis Iſrael ceſſerunt loco, ſimulantes metum, & fugientes per ſolitudinis viam.

16. At illi vociferantes pariter, & ſe mutuò cohortantes, perſecuti ſunt eos. Cumque receſſiſſent à civitate.

17. Et ne unus quidem in urbe Hai, & Beth-el remanſiſſet qui non perſequeretur Iſrael (ſicut eruperant aperta oppida relinquentes.)

18. Dixit Dominus ad Ioſue, Leva clypeum qui in manu tua eſt contra urbem Hai, quoniam tibi tradam eam. Cumq; elevaſſet clypeum ex adverſo civitatis.

19. Inſidiæ quæ latebant, ſurrexerunt confeſtim: & pergentes ad civitatem ceperunt & ſuccenderunt eã.

20. Viri autem civitatis qui perſequebantur Ioſue, reſpicientes & videntes fumũ urbis ad cælum uſque conſcendere, non potuerunt ultrà huc illucq; diffugere: præſertim cùm hi qui ſimulaverant fugam, & tẽdebant ad ſolitudinem, contra perſequentes fortiſſimè reſtitiſſent.

21. Videnſq; Ioſue & omnis Iſrael quòd capta eſſet civitas, & fumus urbis aſcenderet, reverſus percuſſit viros Hai.

Das VIII. Capitel.

14. Als aber der König zu Ai das ſahe/ eileten ſie/ vnd machten ſich frü auff/ vnd die Männer der Stadt herauß/ Jſrael zu begegnen zum ſtreit/ mit alle ſeinem Volck / an einen beſtimmten ort für dem gefilde/ denn er wuſte nicht / daß ein hinderhalt auff jm war hinder der Stadt.

15. Joſua aber vnd gantzes Jſrael ſtelleten ſich als würden ſie geſchlagē für jnen/ vnd flohen auff dem wege zur Wüſten.

16. Da ſchrey das gantze Volck in der Stadt/ das man jhnen ſolt nach jagen. Vnnd ſie jagten auch Joſua nach / vnnd riſſen ſich von der Stadt herauß.

17. Das nicht ein Mann überblieb in Ai vnd BethEl / der nicht außgezogen were Jſrael nach zujagen/ vnd lieſſen die Stadt offen ſtehen / daß ſie Jſrael nachjagten.

18. Da ſprach der HERR zu Joſua: Recke auß die Lantzen in deiner hand gegen Ai/ denn ich wil ſie in deine hand geben.

19. Vnd da Joſua die Lantzen in ſeiner hand gegen der Stadt außreckt/ da brach der hinderhalt auff eilendt auß ſeinem ort/ vnd lieſſen/ nach dem er ſeine Hand außreckt/ vnd kamen in die Stadt/ vnd gewonnen ſie/ vnd eileten/ vnd ſteckten ſie mit Feuer an.

20. Vnd die Männer von Ai wandten ſich/ vnd ſahen hinderſich/ vnd ſahen den rauch der Stadt auffgehen gen Himmel/ vnd hatten nicht raum zufliehen/ weder hin noch her. Vnnd das Volck/ das zur Wüſten floh/ kehret ſich vmb/ jnen nachzujagen.

21. Denn da Joſua vnd das gantze Jſrael ſahe / daß der Hinderhalt die Stadt gewonnen hatte / weil der Stadt rauch auff gieng/ kehreten ſie wider vmb/ vnd ſchlugen die Männer von Ai.

CHAP. VIII.

14. Or aduint que ſi toſt que le roy de Haï *l*'eut veu, les hommes de la ville ſe haſterent, & ſe leuerent de matin, & ſortirent pour rẽcontrer Iſrael pour combatre, le roy & tout ſon peuple au tẽps aſſigne, ſur la campagne. Or ne ſauoit il point qu'il y euſt des embuſches contre lui derriere la ville.

15. Lors Ioſue & tout Iſrael feignans d'eſtre batus à leur rẽcontre, s'enfuïrent par le chemin du deſert.

16. Et pourtant tout le peuple qui *eſtoit* en Hai fut aſſemblé à grand cri pour les pourſuiure: & ils pourſuiuirent Ioſue, & *ainſi* furent arrachés hors de la ville.

17. Et ne reſta pas vn homme en Hai ni en Beth-el, qui ne ſortiſt apres Iſrael: & laiſſerent la ville ouuerte, & pourſuiuirent Iſrael.

18. Adonc l'Eternel dit à Ioſue, Eſten l'eſtendard qui *eſt* en ta main vers Hai: car ie la baillerai en ta main. Et Ioſue eſtendit l'eſtendard qui *eſtoit* en ſa main vers la ville.

19. Alors les embuſches ſe leuerent incõtinent de leur lieu, & cõmencerent à courir ſi toſt qu'il eut eſtendu ſa main, & vindrent en la ville, & la prindrent, & ſe haſterent de mettre la ville en feu.

20. Et les gens de Hai ſe tournans derriere eux, regarderent, & voici, la fumee de la ville montoit au ciel: & il n'y eut en eux aucune force pour fuir ça ou là. Et le peuple qui fuyoit vers le deſert ſe tourna contre ceux qui *les* pourſuiuoyent.

21. Ioſue donc & tout Iſrael, voyans que ceux qui eſtoyent en embuſches auoyent prins la ville, & que la fumee de la ville montoit, retournerent, & fraperent les gens de Hai.

ח

22 וְאִילֵין נְפַקוּ מִן קַרְתָּא לְקַדְמוּתְהוֹן וַהֲווֹ לְיִשְׂרָאֵל בִּמְצִיעִין אִילֵין מִכָּא וְאִילֵין מִיכָּא וּמְחוֹ יָתְהוֹן עַד דְּלָא אִשְׁתְּאַר לְהוֹן שְׁאָר וּמְשֵׁיזִב׃

23 וְיַת מַלְכָּא דְעַי אֲחַדוּ כַּד חָי וְקָרִיבוּ יָתֵיהּ לְוָת יְהוֹשֻׁעַ׃

24 וַהֲוָה כַּד שֵׁיצִי יִשְׂרָאֵל לְקַטָּלָא יַת כָּל יָתְבֵי עַי בְּחַקְלָא בְּמַדְבְּרָא דִּרְדַפוּנוּן בֵּיהּ וְאִתְקְטִלוּ כּוּלְּהוֹן לְפִתְגַּם דְּחָרֶב עַד דְּשַׁלִּימוּ וְתָבוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לְעַי וּמְחוֹ יַתְהוֹן לְפִתְגַּם דְּחָרֶב׃

25 וַהֲוָה כָּל דְּאִתְקְטַלוּ בְּיוֹמָא הַהוּא מִגְּבַר וְעַד אִתְּתָא תְּרֵי עֲשַׂר אַלְפִין כָּל אֱנָשֵׁי דְעָי׃

26 וִיהוֹשֻׁעַ לָא אֲתֵיב יְדֵיהּ דַּאֲרִים בְּרֻמְחָא עַד דְּגַמַּר יַת כָּל יָתְבֵי עָי׃

27 לְחוֹד בְּעִירָא וַעֲדֵי קַרְתָּא הַהִיא בָּזוּ לְהוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּפִתְגָּמָא דַיְיָ דְּפַקֵּיד יַת יְהוֹשֻׁעַ׃

28 וְאוֹקִיד יְהוֹשֻׁעַ יַת עָי וְשַׁוְיָהּ תֵּל חָרוּב לְעָלַם לְצָדוּ עַד יוֹמָא הָדֵין׃

29 וְיַת מַלְכָּא דְעַי צְלַב עַל צְלִיבָא עַד עִידַּן רַמְשָׁא וּכְמֵיעַל שִׁמְשָׁא פַּקֵּיד יְהוֹשֻׁעַ וַאֲחִיתוּ יַת נְבִלְתֵּיהּ מִן צְלִיבָא וּרְמוֹ יָתֵיהּ בְּמַעֲלָנָא דִתְרַע קַרְתָּא וַאֲקִימוּ עֲלוֹהִי דְּגוֹר אַבְנִין רַב עַד יוֹמָא הָדֵין׃

30 בְּכֵין בְּנָא יְהוֹשֻׁעַ מַדְבְּחָא קֳדָם יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל בְּטוּרָא דְעֵיבָל׃

ח

22 וְאֵלֶּה יָצְאוּ מִן־הָעִיר לִקְרָאתָם וַיִּהְיוּ לְיִשְׂרָאֵל בַּתָּוֶךְ אֵלֶּה מִזֶּה וְאֵלֶּה מִזֶּה וַיַּכּוּ אוֹתָם עַד־בִּלְתִּי הִשְׁאִיר לָהֶם שָׂרִיד וּפָלִיט׃

23 וְאֶת־מֶלֶךְ הָעַי תָּפְשׂוּ חָי וַיַּקְרִבוּ אֹתוֹ אֶל־יְהוֹשֻׁעַ׃

24 וַיְהִי כְּכַלּוֹת יִשְׂרָאֵל לַהֲרֹג אֶת־כָּל־יֹשְׁבֵי הָעַי בַּשָּׂדֶה בַּמִּדְבָּר אֲשֶׁר רְדָפוּם בּוֹ וַיִּפְּלוּ כֻלָּם לְפִי־חֶרֶב עַד־תֻּמָּם וַיָּשֻׁבוּ כָל־יִשְׂרָאֵל הָעַי וַיַּכּוּ אֹתָהּ לְפִי־חָרֶב׃

25 וַיְהִי כָל־הַנֹּפְלִים בַּיּוֹם הַהוּא מֵאִישׁ וְעַד־אִשָּׁה שְׁנֵים עָשָׂר אָלֶף כֹּל אַנְשֵׁי הָעָי׃

26 וִיהוֹשֻׁעַ לֹא־הֵשִׁיב יָדוֹ אֲשֶׁר נָטָה בַּכִּידוֹן עַד אֲשֶׁר הֶחֱרִים אֵת כָּל־יֹשְׁבֵי הָעָי׃

27 רַק הַבְּהֵמָה וּשְׁלַל הָעִיר הַהִיא בָּזְזוּ לָהֶם יִשְׂרָאֵל כִּדְבַר יְהוָֹה אֲשֶׁר צִוָּה אֶת־יְהוֹשֻׁעַ׃

28 וַיִּשְׂרֹף יְהוֹשֻׁעַ אֶת־הָעָי וַיְשִׂימֶהָ תֵּל־עוֹלָם שְׁמָמָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃

29 וְאֶת־מֶלֶךְ הָעַי תָּלָה עַל־הָעֵץ עַד־עֵת הָעָרֶב וּכְבוֹא הַשֶּׁמֶשׁ צִוָּה יְהוֹשֻׁעַ וַיֹּרִידוּ אֶת־נִבְלָתוֹ מִן־הָעֵץ וַיַּשְׁלִיכוּ אוֹתָהּ אֶל־פֶּתַח שַׁעַר הָעִיר וַיָּקִימוּ עָלָיו גַּל־אֲבָנִים גָּדוֹל עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃

30 אָז יִבְנֶה יְהוֹשֻׁעַ מִזְבֵּחַ לַיהוָֹה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּהַר עֵיבָל׃

η'.

22. Καὶ οὗτοι ἐξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως εἰς συνάντησιν αὐτῶν. καὶ ἐγενήθησαν ἀνὰ μέσον τοῦ ἰσραὴλ, τῆς παρεμβολῆς, οὗτοι ἐντεῦθεν, καὶ οὗτοι ἐντεῦθεν, καὶ ἐπάταξαν αὐτοὺς ἕως τοῦ μὴ καταλειφθῶσιν αὐτῶν σεσωσμένον καὶ διαπεφευγότα.

23. Καὶ τὸν βασιλέα τῆς γαὶ συνέλαβον ζῶντα, καὶ προσήγαγον αὐτὸν πρὸς τὸν ἰησοῦν.

24. Καὶ ἐγένετο ὡς ἐπαύσαντο οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἀποκτέννοντες ἅπαντας τοὺς ἐν τῇ γαὶ, καὶ τοὺς ἐν τοῖς πεδίοις, καὶ ἐν τῷ ὄρει τῆς καταβάσεως, οὗ κατεδίωξαν αὐτοὺς, καὶ ἔπεσον πάντες ἐν στόματι ῥομφαίας ἀπ' αὐτῆς εἰς τέλος. καὶ ἐπέστρεψεν ἰησοῦς εἰς γαὶ, καὶ ἐπάταξαν αὐτὴν ἐν στόματι ῥομφαίας.

25. Καὶ ἐγενήθησαν πάντες οἱ πεσόντες ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀπὸ ἀνδρὸς καὶ ἕως γυναικὸς, δώδεκα χιλιάδες πάντες οἱ κατοικοῦντες γαί.

26. Καὶ ἰησοῦς οὐκ ἐπέστρεψε χεῖρα αὐτοῦ, ἣν ἐξέτεινεν ἐν τῷ γαισῷ, ἕως ἀνεθεμάτισε πάντας τοὺς κατοικοῦντας γαί.

27. Πλὴν τῶν κτηνῶν καὶ τῶν σκύλων τῶν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ, πάντα ἐπρονόμευσαν ἑαυτοῖς οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ κατὰ πρόσταγμα κυρίου, ὃν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ ἰησοῦ.

28. Καὶ ἐνεπύρισεν ἰησοῦς τὴν πόλιν ἐν πυρὶ, χῶμα ἀοίκητον εἰς τὸν αἰῶνα ἔθηκεν αὐτὴν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

29. Καὶ τὸν βασιλέα τῆς γαὶ ἐκρέμασεν ἐπὶ ξύλου διδύμου, καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ ξύλου ἕως καιροῦ τῆς ἑσπέρας. καὶ ἐπιδύοντος τοῦ ἡλίου συνέταξεν ἰησοῦς, καὶ καθεῖλον τὸ σῶμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ξύλου, καὶ ἔρριψαν αὐτὸ εἰς τὸν βόθρον πρὸς τὴν πύλην τῆς πόλεως, καὶ ἐπέστησαν αὐτῷ σωρὸν λίθων μέγαν, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

30. Τότε ᾠκοδόμησεν ἰησοῦς θυσιαστήριον κυρίῳ τῷ θεῷ ἰσραὴλ ἐν ὄρει γαιβάλ.

CAP. VIII.

22. Siquidem & illi qui ceperant & ſuccenderant civitatem, egreſſi ex urbe contra ſuos, medios hoſtium ferire cœperunt. Cùm ergo ex utraque parte adverſarii cæderentur, ita ut nullus de tanta multitudine ſalvaretur.

23. Regem quoque urbis Hai apprehenderunt viventem, & obtulerunt Ioſue.

24. Igitur omnibus interfectis qui Iſraelem ad deſerta tendentem fuerant perſecuti, & in eodem loco gladio corruentibus, reverſi filii Iſrael percuſſerunt civitatem.

25. Erant autem qui in eodem die conciderant à viro uſque ad mulierem, duodecim millia hominum, omnes urbis Hai.

26. Ioſue verò non contraxit manum, quam in ſublime porrexerat, tènens clypeum, donec interficerentur omnes habitatores Hai.

27. Iumenta autem & prędam civitatis diviſerunt ſibi filii Iſrael, ſicut præceperat Dominus Ioſue.

28. Qui ſuccendit urbem, & fecit eam tumulum ſempiternum.

29. Regem quoque eius ſuſpendit in patibulo uſque ad veſperam & ſolis occaſum. Præcepitque Ioſue, & depoſuerunt cadaver eius de cruce: proieceruntque in ipſo introitu civitatis, congeſto ſuper eum magno acervo lapidum, qui permanet uſque in præſentem diem.

30. Tunc ædificavit Ioſue altare Domino Deo Iſrael in monte Hebal.

Das VIII. Capitel.

22. Vnnd die inn der Stadt kamen auch herauß jnen entgegen / daß ſie mitten vnter Jſrael kamen / von dort her / vnd von hieher / vnd ſchlugen ſie biß das niemandt vnter jhnen überbleib / noch entrinnen kondte.

23. Vnd griffen den König zu Ai lebendig / vnd brachten jn zu Joſua.

24. Vnd da Jſrael alle einwohner zu Ai hatte erwürget auff dem Felde vnd in der Wüſten / die jhnen nach geſagt hatten / vnnd fielen alle durch die ſcherpffe des Schwerts / biß daß ſie alle vmbkamen / da kehret ſich gantz Jſrael zu Ai / vnd ſchlugen ſie mit der ſcherpffe des Schwerdts.

25. Vnnd alle die des tages fielen / beide Mann vnd Weiber / derer waren zwölff tauſent / alles leute von Ai.

26. Joſua aber zoch nicht wider ab ſeine hand / damit er die Lantze außreckt / biß daß verbannet wurden alle Einwohner Ai.

27. On das Vieh / vnd den Raub der Stadt theilete Jſrael auß vnter ſich / nach dem Wort des HERRN / daß er Joſua gebotten hatte.

28. Vnd Joſua brante Ai auß / vnd macht einē hauffen darauß ewiglich / der noch heute da ligt.

29. Vnd ließ den König zu Ai an einen Baum hengen / biß an den Abend. Da aber die Sonne war vnter gangen / gebot er / das man ſeinen Leichnam vom Baum thete / vnnd worffen jhn vnter der Stadt Thor / vnnd machten einen groſſen Steinhauffen auff jn / der biß auff diſen tag da iſt.

30. Da bauete Joſua dem HErrn dem GOtt Jſrael einen Altar auff dem Berge Ebal.

CHAP. VIII.

22. Pareillement les autres ſortirent de la ville à l'encõtre d'eux: ainſi furent-ils enclos des Iſraelites, des vns deça, des autres de là: & furent batus, tellement qu'on n'en laiſſa aucun qui demeuraſt en vie, où qui eſchappaſt.

23. Ils prindrent auſſi le roy de Haï vif, & le preſenterent à Ioſué.

24. Et quand les Iſraelites eurent acheué de tuer tous les habitans de Haï ſur les champs, au deſert où ils les auoyent pourſuiuis, & que tous furent tombés par le trenchant de l'eſpee, iuſques à eſtre entierement desfaits, tous les Iſraelites retournerent en Haï, & la fraperent au trenchant de l'eſpee.

25. Et tous ceux qui tomberent bas en ce iour la tant des hommes que des femmes, furent douze mille, tous gens de Hai.

26. Et Ioſue ne retira point ſa main dont il auoit eſtendu l'eſtendard, iuſqu'à ce qu'on euſt entierement desfait à la façon de l'interdit, tous les habitans de Haï.

27. Seulement les Iſraelites pillerent pour eux les beſtes, & le butin de ceſte ville-la, ſuiuant ce que l'Eternel auoit commandé à Ioſue.

28. Ioſue donc bruſla Hai: & la mit *en* vn monceau perpetuel, *& en* deſert, iuſques a ce iourd'hui.

29. Puis il fit pendre le roy de Haï à vne *potence de* bois, iuſques au temps du ſoir, & comme le ſoleil ſe couchoit Ioſue fit commandement, & on deſpendit de ceſte *potence de* bois la charongne d'icelui, laquelle on ietta à l'entree de la porte de la ville, & dreſſa-on ſur lui vn grand amas de pierres, *qui y demeure* iuſques à ce iourd'hui.

30. Alors Ioſue baſtit vn autel a l'Eternel le Dieu d'Iſrael en la montagne de Hebal.

ח

31 כְּמָא דְּפַקִּיד מֹשֶׁה עַבְדָּא דַייָ יַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּמָא דִּכְתִיב בִּסְפַר אוֹרַיְתָא דְמֹשֶׁה מַדְבַּח אַבְנִין שְׁלֵמָן דְּלָא אִתְרַם עֲלֵיהוֹן בַּרְזְלָא וְאַסִּיקוּ עֲלוֹהִי עֲלָוָן קֳדָם יְיָ וְנַכִּיסוּ נִכְסַת קֻדְשִׁין׃

32 וּכְתַב תַּמָּן עַל אַבְנַיָּא יַת פַּתְשֶׁגֶן אוֹרַיְתָא דְמֹשֶׁה דִּכְתַב קֳדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

33 וְכָל יִשְׂרָאֵל וְסָבוֹהִי וְסָרְכוֹהִי וְדַיָּנוֹהִי קָיְמִין מִיכָּא וּמִכָּא לַאֲרוֹנָא קֳדָם כַּהֲנַיָּא לֵיוָאֵי נָטְלֵי אֲרוֹנָא דִקְיָמָא דַייָ כְּגִיּוֹרָא כְּיַצִּיבָא פַּלְגֵּיהוֹן לָקֳבֵל טוּרָא דִגְרִיזִין וּפַלְגֵּיהוֹן לָקֳבֵיל טוּרָא דְעֵיבָל כְּמָא דְּפַקֵּיד מֹשֶׁה עַבְדָּא דַייָ לְבָרָכָא יַת עַמָּא דְיִשְׂרָאֵל בְּקַדְמֵיתָא׃

34 וּבָתַר כֵּן קְרָא יַת כָּל פִּתְגָּמֵי אוֹרַיְתָא בִּרְכָן וּלְוָטִין כְּכָל דִּכְתִיב בְּסִפְרָא דְאוֹרַיְתָא׃

35 לָא הֲוָה פִּתְגָּמָא מִכֹּל דְּפַקֵּיד מֹשֶׁה דְּלָא קְרָא יְהוֹשֻׁעַ קֳדָם כָּל קְהָלָא דְיִשְׂרָאֵל וּנְשַׁיָּא וְטַפְלָא וְגִיּוֹרַיָּא דְּאָזְלִין בֵּינֵיהוֹן׃

ט

1 וַהֲוָה כַּד שְׁמַעוּ כָּל מַלְכַיָּא דִּי בְּעִיבְרָא דְיַרְדְּנָא בְּטוּרָא וּבְשְׁפֵלְתָּא וּבְכָל סְפַר יַמָּא רַבָּא דִּלְקֳבֵיל לִבְנָן חִיתָּאֵי וֶאֱמוֹרָאֵי כְּנַעֲנָאֵי פְּרִיזָאֵי חִיוָּאֵי וִיבוּסָאֵי׃

2 וְאִתְכַּנַּשׁוּ כַּחֲדָא לְאַגָּחָא קְרָבָא עִם יְהוֹשֻׁעַ וְעִם יִשְׂרָאֵל סִיעָא חֲדָא׃

3 וְיָתְבֵי גִבְעוֹן שְׁמַעוּ יַת דַּעֲבַד יְהוֹשֻׁעַ לִירִיחוֹ וּלְעָי׃

ח

31 כַּאֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה עֶבֶד־יְהוָה אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כַּכָּתוּב בְּסֵפֶר תּוֹרַת מֹשֶׁה מִזְבַּח אֲבָנִים שְׁלֵמוֹת אֲשֶׁר לֹא־הֵנִיף עֲלֵיהֶן בַּרְזֶל וַיַּעֲלוּ עָלָיו עֹלוֹת לַיהוָה וַיִּזְבְּחוּ שְׁלָמִים׃

32 וַיִּכְתָּב־שָׁם עַל־הָאֲבָנִים אֵת מִשְׁנֵה תּוֹרַת מֹשֶׁה אֲשֶׁר כָּתַב לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

33 וְכָל־יִשְׂרָאֵל וּזְקֵנָיו וְשֹׁטְרִים וְשֹׁפְטָיו עֹמְדִים מִזֶּה וּמִזֶּה לָאָרוֹן נֶגֶד הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם נֹשְׂאֵי אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה כַּגֵּר כָּאֶזְרָח חֶצְיוֹ אֶל־מוּל הַר־גְּרִזִים וְהַחֶצְיוֹ אֶל־מוּל הַר־עֵיבָל כַּאֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה עֶבֶד־יְהוָה לְבָרֵךְ אֶת־הָעָם יִשְׂרָאֵל בָּרִאשֹׁנָה׃

34 וְאַחֲרֵי־כֵן קָרָא אֶת־כָּל־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַבְּרָכָה וְהַקְּלָלָה כְּכָל־הַכָּתוּב בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה׃

35 לֹא־הָיָה דָבָר מִכֹּל אֲשֶׁר־צִוָּה מֹשֶׁה אֲשֶׁר לֹא־קָרָא יְהוֹשֻׁעַ נֶגֶד כָּל־קְהַל יִשְׂרָאֵל וְהַנָּשִׁים וְהַטַּף וְהַגֵּר הַהֹלֵךְ בְּקִרְבָּם׃

ט

1 וַיְהִי כִשְׁמֹעַ כָּל־הַמְּלָכִים אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן בָּהָר וּבַשְּׁפֵלָה וּבְכֹל חוֹף הַיָּם הַגָּדוֹל אֶל־מוּל הַלְּבָנוֹן הַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי הַכְּנַעֲנִי הַפְּרִזִּי הַחִוִּי וְהַיְבוּסִי׃

2 וַיִּתְקַבְּצוּ יַחְדָּו לְהִלָּחֵם עִם־יְהוֹשֻׁעַ וְעִם־יִשְׂרָאֵל פֶּה אֶחָד׃

3 וְיֹשְׁבֵי גִבְעוֹן שָׁמְעוּ אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוֹשֻׁעַ לִירִיחוֹ וְלָעָי׃

ή.

31. Καθότι ἐνετείλατο μωϋσῆς ὁ θεράπων κυρίου τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ, καθὰ γέγραπται ἐν τῷ νόμῳ μωϋσῆ, θυσιαστήριον ἐκ λίθων ὁλοκλήρων, ἐφ᾽ οὓς οὐκ ἐπεβλήθη ἐπ᾽ αὐτοὺς σίδηρος. καὶ ἀνεβίβασεν ἐκεῖ ὁλοκαυτώματα κυρίῳ, καὶ θυσίαν σωτηρίου.

32. Καὶ ἔγραψεν ἰησοῦς τὸ δευτερονόμιον ἐπὶ τῶν λίθων, νόμον μωϋσῆ, ὃν ἔγραψεν ἐνώπιον τῶν υἱῶν ἰσραήλ.

33. Καὶ πᾶς ἰσραὴλ καὶ οἱ πρεσβύτεροι αὐτῶν, καὶ οἱ δικασταὶ αὐτῶν, καὶ οἱ γραμματεῖς αὐτῶν, παρεπορεύοντο ἔνθεν καὶ ἔνθεν τῆς κιβωτοῦ ἀπέναντι. καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ λευῖται ἦραν τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης κυρίου, καὶ ὁ προσήλυτος καὶ ὁ αὐτόχθων ἦσαν οἱ ἡμίσεις αὐτῶν πλησίον ὄρους γαριζὶν, καὶ οἱ ἡμίσεις αὐτῶν πλησίον ὄρους γαιβὰλ, καθὰ ἐνετείλατο μωϋσῆς ὁ θεράπων κυρίου εὐλογῆσαι τὸν λαὸν ἰσραὴλ ἐν πρώτοις.

34. Καὶ μετὰ ταῦτα ἀνέγνω ἰησοῦς πάντα τὰ ῥήματα τοῦ νόμου τούτου, τὰς εὐλογίας, καὶ τὰς κατάρας, κατὰ πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ μωϋσῆ.

35. Οὐκ ἦν ῥῆμα ἀπὸ πάντων ὧν ἐνετείλατο μωϋσῆς τῷ ἰησοῦ, ὃ οὐκ ἀνέγνω ἰησοῦς εἰς τὰ ὦτα πάσης τῆς ἐκκλησίας υἱῶν ἰσραὴλ, τοῖς ἀνδράσι καὶ ταῖς γυναιξὶ, καὶ τοῖς παιδίοις, καὶ τοῖς προσηλύτοις τοῖς προσπορευομένοις τῷ ἰσραήλ.

ΚΕΦΑΛ. θ'.

1. Ὡς δ᾽ ἤκουσαν πάντες οἱ βασιλεῖς τῶν ἀμορραίων, οἱ ἐν τῷ πέραν τοῦ ἰορδάνου, οἱ ἐν τῇ ὀρεινῇ, καὶ οἱ ἐν τῇ πεδινῇ, καὶ οἱ ἐν πάσῃ τῇ παραλίᾳ τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης, καὶ οἱ πρὸς τῷ ἀντιλιβάνῳ, οἱ χετταῖοι καὶ οἱ ἀμορραῖοι, καὶ οἱ γεργεσαῖοι, καὶ οἱ χαναναῖοι, καὶ οἱ φερεζαῖοι, καὶ οἱ εὐαῖοι, καὶ οἱ ἰεβουσαῖοι.

2. Καὶ συνῆλθοσαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ εἰς τὸ πολεμῆσαι ἰησοῦν, καὶ ἰσραὴλ ἅμα πάντες.

3. Καὶ οἱ κατοικοῦντες γαβαὼν ἤκουσαν πάντα ὅσα ἐποίησε κύριος τῇ ἱεριχὼ καὶ τῇ γαΐ.

CAP. VIII.

31. Sicut præceperat Moyſes famulus Domini filiis Iſrael, & ſcriptum eſt in volumine legis Moyſi, Altare de lapidibus impolitis quos ferrum non tetigit: & obtulit ſuper eo holocauſta Domino, immolavitq; pacificas victimas.

32. Et ſcripſit ſuper lapides Deuteronomiũ legis Moyſi, quod ille digeſſerat coram filiis Iſrael.

33. Omnis autem populus, & omnes maiores natu, duceſq; ac iudices ſtabãt ex utraque parte arcæ, in conſpectu ſacerdotum qui portabant arcam fœderis Domini, ut aduena ita & indigena. Media pars eorum iuxta montem Garizim, & media iuxta montem Hebal, ſicut præceperat Moyſes famulus Domini. Et primùm quidem benedixit populo Iſrael.

34. Poſt hæc legit omnia verba benedictionis & maledictionis, & cuncta quæ ſcripta erant in legis volumine.

35. Nihil ex his quæ Moyſes iuſſerat reliquit intactũ, ſed univerſa replicavit coram omni multitudine Iſrael, mulieribus ac parvulis & aduenis, qui inter eos morabantur.

CAP. IX.

1. Quibus auditis, cuncti reges trans Iordanem qui verſabantur in montanis & campeſtribus, in maritimis ac littore Magni-maris, hi quoq; qui habitabant iuxta Libanũ, Hethæus & Amorrhæus, Chananæus, Pherezęus, & Hevęus, & Iebuſæus.

2. Congregati ſunt pariter, ut pugnarent contra Ioſue & Iſrael uno animo, eademq; ſententia.

3. At hi qui habitabant in Gabaon, audientes cuncta quæ fecerat Ioſue, Iericho & Hai.

Das VIII. Capitel.

31. (Wie Moſe der knecht des HErren gebotten hatte den kindern Jſrael. Als geſchriben ſtehet im geſetzbuch Moſe/ einen Altar von gantzen ſteinen/die mit keinẽ eiſen behauen waren)vnd opfferte dem HErrn drauff Brandopffer vnd Danckopffer.

32. Vnnd ſchreib daſelbs auff die ſteine das ander Geſetz/ das Moſe den Kindern Jſrael für geſchrieben hatte.

33. Vnd das gantze Jſrael mit ſeinen Elteſten vnd Amptleuten / vnnd Richtern/ſtunden zu beiden ſeiten der Laden/gegen den Prieſtern auß Levi/ die die Lade des Bunds des HErrn trugen/die frembdlingen ſo wol als die einheimiſchen/Eine helfft neben dem Berge Griſim / vnnd die ander helfft neben dem Berge Ebal / wie Moſe der Knecht des HERRN vorhin gebotten hatte/zu ſegenen das Volck Jſrael.

34. Darnach ließ er außruffen alle wort des Geſetzes vom Segen vnnd Fluch / wie es geſchrieben ſtehet im Geſetzbuch.

35. Es war kein wort / das Moſe gebotten hatte/das Joſua nicht hette laſſen außruffen für der gantzen Gemeine Jſrael / vnnd für den Weibern vnd Kindern vnd frembdlingen / die vnter jnen wandelten.

Das IX. Capitel.

DA nun das höreten alle Könige/ die jenſeyd des Jordans waren auff den gebirgen/vnnd in den gründen/vnd an allen anfurten des groſſen Meers/auch die neben dem Berge Libanon waren/nemlich / die Hethiter/Amoriter/Cananiter/Phereſiter/Heviter/vnd Jebuſiter.

2. Samleten ſie ſich eintrechtiglich zuhauff/das ſie wider Joſua vnd wider Jſrael ſtritten.

3. Aber die Bürger zu Gibeon/ da ſie höreten / was Joſua mit Jeriho vnd Ai gethan hatte.

CHAP. VIII.

31. Comme Moyſe ſeruiteur de l'Eternel *l*'auoit cõmandé aux enfans d'Iſrael, ainſi qu'il eſt eſcrit au liure de la Loy de Moyſe, *voire* vn autel de pierres entieres, ſur leſquelles *nul* n'auoit leué le fer: & offrirẽt ſur icelui holocauſtes à l'Eternel, & ſacrifierẽt ſacrifices de proſperités.

32. Il eſcriuit auſſi là ſur des pierres vn double de la Loy de Moyſe, laquelle il auoit miſe par eſcrit deuant les enfans d'Iſrael,

33. Et tout Iſrael, & ſes anciens & preuoſts, & ſes iuges eſtoyent au deça & au delà de l'Arche, vis à vis des Sacrificateurs qui ſont de la race de Leui, portans l'Arche de l'alliance de l'Eternel, tãt les eſtrangers que les Hebrieux naturels: vne moitié d'iceux contre la montagne de Guerizim, & le autre moitié d'iceux contre la montagne de Hebal, cõme Moyſe ſeruiteur de l'Eternel *l*'auoit cõmandé, pour benir le peuple d'Iſrael à la premiere *fois*.

34. Et apres cela il leut tout haut toutes les paroles de la Loy, tant les benedictions que les maledictions: le tout entierement, ſuiuant ce qui eſt eſcrit au liure de la Loy.

35. Il n'y eut riẽ de tout ce que Moyſe auoit cõmandé, que Ioſue ne leuſt tout haut deuant toute la congregation d'Iſrael, meſme des femmes, & de la meſgnie, & des eſtrãgers conuerſans parmi eux.

CHAP. IX.

1. Or ſi toſt que tous les rois qui *eſtoyent* au deça du Iordain, en la montagne, & en la plaine, & en tout le riuage de la grand'mer, iuſques cõtre le Liban, eurent entendu *cela: aſſauoir* les Hethiens, les Amorrheens, les Cananeẽs, les Phereziens, les Heuiens, & les Iebuſiens.

2. Ils s'aſſemblerent enſẽble pour guerroyer cõtre Ioſue & Iſrael, d'vn cõmun accord.

3. Et les habitãs de Gabaon ayans entendu ce que Ioſue auoit fait à Ierico, & à Haï.

ט

4 וַעֲבַדוּ אַף אִינוּן בח
בְּחוּכְמָא וַאֲזַלוּ וְאִזְדַּוַּדוּ
וּנְסִיבוּ שַׂקִּין בָּלָן לת
לַחֲמָרֵיהוֹן וְזִיקִין דַּחֲמַר
בָּלָן וּמְבַזְעִין וּמְצָרְרִין׃

5 וּמְסָנַן בָּלָן וּמְרַקְעִין
בְּרִיגְלֵיהוֹן וּכְסוּתָא בָלְיָא
עֲלֵיהוֹן וְכֹל לְחֵם זְוָדֵיהוֹן
יָבֵשׁ הֲוָה כִּסְנִין׃

6 וַאֲזַלוּ לְוָת יְהוֹשֻׁעַ
לְמַשְׁרִיתָא לְגִלְגָּלָא
וַאֲמַרוּ לֵיהּ וְלֶאֱנַשׁ יש
יִשְׂרָאֵל מֵאֲרַע רְחִיקָא
אֲתֵינָא וּכְעַן גְּזַרוּ לָנָא
קְיָם׃

7 וַאֲמַרוּ אֱנַשׁ יִשְׂרָאֵל
לְחִוָּאָה מָאִים בֵּינַי אַתְּ
יָתֵב וְאֵיכְדֵּין אֶגְזַר עִמָּךְ
קְיָם׃

8 וַאֲמַרוּ לִיהוֹשֻׁעַ עַבְדָּךְ
אֲנַחְנָא וַאֲמַר לְהוֹן יה
יְהוֹשֻׁעַ מַן אַתּוּן וּמְנַן
אֲתֵיתוּן׃

9 וַאֲמַרוּ לֵיהּ מֵאֲרַע ר
רְחִיקָא לַחֲדָא אֲתוֹ
עַבְדָּךְ לִשְׁמָא דַייָ אֱלָהָךְ
אֲרֵי שְׁמַעְנָא יָת שְׁמַע
גְּבוּרְתֵיהּ וְיָת כָּל דַּעֲבַד
בְּמִצְרָיִם׃

10 וְיָת כָּל דַּעֲבַד לִתְרֵין
מַלְכֵי אֱמוֹרָאָה דִּי ב
בְּעִיבְרָא דְיַרְדְּנָא לְסִיחוֹן
מַלְכָּא דְחֶשְׁבּוֹן וּלְעוֹג
מַלְכָּא דְמַתְנַן דבע
דִּבְעַשְׁתָּרוֹת׃

11 וַאֲמַרוּ לָנָא סָבָנָא
וְכָל יָתְבֵי אַרְעָנָא לְמֵימַר
סַבוּ בִּידֵיכוֹן זְוָדִין לְאוֹרְחָא
וְאִיזִילוּ לְקַדְמוּתְהוֹן ות
וְתֵימְרוּן לְהוֹן עַבְדֵיכוֹן
אֲנַחְנָא וּכְעַן גְּזַרוּ לָנָא
קְיָם׃

12 דֵּין לַחְמָנָא כַּד חַמִּים
אִיזְדַּוַּדְנָא יָתֵיהּ מִבָּתָּנָא
בְּיוֹם מִיפַּקְנָא לְמֵיתֵי
לְוָתְכוֹן וּכְעַן הָא יָבֵשׁ
וַהֲוָה כִּסְנִין׃

ט

4 וַיַּעֲשׂוּ גַּם־הֵמָּה בְּעָרְמָה
וַיֵּלְכוּ וַיִּצְטַיָּרוּ וַיִּקְחוּ שַׂקִּים בָּלִים
לַחֲמוֹרֵיהֶם וְנֹאדוֹת יַיִן בָּלִים
וּמְבֻקָּעִים וּמְצֹרָרִים׃

5 וּנְעָלוֹת בָּלוֹת וּמְטֻלָּאוֹת
בְּרַגְלֵיהֶם וּשְׂלָמוֹת בָּלוֹת עֲלֵיהֶם
וְכֹל לֶחֶם צֵידָם יָבֵשׁ הָיָה נִקֻּדִים׃

6 וַיֵּלְכוּ אֶל־יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הַמַּחֲנֶה
הַגִּלְגָּל וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו וְאֶל־אִישׁ־
יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ רְחוֹקָה בָּאנוּ וְעַתָּה
כִּרְתוּ־לָנוּ בְרִית׃

7 וַיֹּאמְרוּ אִישׁ־יִשְׂרָאֵל אֶל־
הַחִוִּי אוּלַי בְּקִרְבִּי אַתָּה יוֹשֵׁב
וְאֵיךְ אֶכְרָות־לְךָ בְרִית׃

8 וַיֹּאמְרוּ אֶל־יְהוֹשֻׁעַ עֲבָדֶיךָ
אֲנָחְנוּ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם יְהוֹשֻׁעַ מִי
אַתֶּם וּמֵאַיִן תָּבֹאוּ׃

9 וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו מֵאֶרֶץ רְחוֹקָה
מְאֹד בָּאוּ עֲבָדֶיךָ לְשֵׁם יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ כִּי־שָׁמַעְנוּ שָׁמְעוֹ וְאֵת
כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה בְּמִצְרָיִם׃

10 וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה לִשְׁנֵי
מַלְכֵי הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן
לְסִיחוֹן מֶלֶךְ חֶשְׁבּוֹן וּלְעוֹג מֶלֶךְ־
הַבָּשָׁן אֲשֶׁר בְּעַשְׁתָּרוֹת׃

11 וַיֹּאמְרוּ אֵלֵינוּ זְקֵינֵינוּ וְכָל־
יֹשְׁבֵי אַרְצֵנוּ לֵאמֹר קְחוּ בְיֶדְכֶם
צֵידָה לַדֶּרֶךְ וּלְכוּ לִקְרָאתָם
וַאֲמַרְתֶּם אֲלֵיהֶם עַבְדֵיכֶם אֲנַחְנוּ
וְעַתָּה כִּרְתוּ־לָנוּ בְרִית׃

12 זֶה לַחְמֵנוּ חָם הִצְטַיַּדְנוּ
אֹתוֹ מִבָּתֵּינוּ בְּיוֹם צֵאתֵנוּ לָלֶכֶת
אֲלֵיכֶם וְעַתָּה הִנֵּה יָבֵשׁ וְהָיָה
נִקֻּדִים׃

θʹ.

4. Καὶ ἐποίησαν καί γε αὐτοὶ μετὰ πανουργίας, καὶ ἐλθόντες ἐπεσιτίσαντο, καὶ ἡτοιμάσαντο· καὶ λαβόντες σάκκους παλαιοὺς ἐπὶ τῶν ὄνων αὐτῶν, καὶ ἀσκοὺς οἴνου παλαιοὺς καὶ κατεῤῥωγότας ἀποδεδεμένους.

5. Καὶ τὰ κοῖλα τῶν ὑποδημάτων αὐτῶν, καὶ τὰ σανδάλια αὐτῶν, παλαιὰ καὶ καταπεπελματωμένα ἐν τοῖς ποσὶν αὐτῶν, καὶ τὰ ἱμάτια αὐτῶν πεπαλαιωμένα ἐπάνω αὐτῶν, καὶ οἱ ἄρτοι τοῦ ἐπισιτισμοῦ αὐτῶν ἐγενήθησαν ξηροὶ καὶ εὐρωτιῶντες καὶ βεβρωμένοι.

6. Καὶ ἦλθον πρὸς ἰησοῦν εἰς τὴν παρεμβολὴν ἰσραὴλ ἕως γάλγαλα, καὶ εἶπαν πρὸς ἰησοῦν καὶ πρὸς πάντα ἰσραήλ· ἐκ γῆς μακρόθεν ἥκαμεν, καὶ νῦν διάθεσθε ἡμῖν διαθήκην.

7. Καὶ εἶπαν υἱοὶ ἰσραὴλ πρὸς τὸν εὐαῖον· ὅρα μὴ ἐν ἐμοὶ κατοικῆς, καὶ πῶς σοι διαθῶμαι διαθήκην;

8. Καὶ εἶπαν πρὸς ἰησοῦν· οἰκέται σου ἐσμέν. καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς ἰησοῦς· πόθεν ἐστὲ; καὶ πόθεν παραγεγόνατε;

9. Καὶ εἶπαν πρὸς αὐτόν· ἐκ γῆς μακρόθεν σφόδρα ἥκασιν οἱ παῖδές σου ἐν ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ σου· ἀκηκόαμεν γὰρ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ἅπαντα ὅσα ἐποίησεν ἐν αἰγύπτῳ.

10. Καὶ πάντα ὅσα ἐποίησε τοῖς δυσὶ βασιλεῦσι τῶν ἀμορραίων, οἳ ἦσαν πέραν τοῦ ἰορδάνου, τῷ σηὼν βασιλεῖ ἐσεβὼν, καὶ τῷ ὢγ βασιλεῖ τῆς βασὰν, ὃς κατῴκει ἐν ἀσταρὼθ (καὶ ἐν ἀδραείν.)

11. Καὶ ἀκούσαντες εἶπαν πρὸς ἡμᾶς οἱ πρεσβύτεροι ἡμῶν, καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ἡμῶν, λέγοντες. λάβετε ἑαυτοῖς ἐπισιτισμὸν εἰς τὴν ὁδὸν, καὶ πορεύθητε εἰς συνάντησιν αὐτῶν, καὶ ἐρεῖτε πρὸς αὐτούς· οἰκέται ὑμῶν ἐσμὲν, καὶ νῦν διάθεσθε ἡμῖν διαθήκην.

12. Οὗτοι οἱ ἄρτοι ἡμῶν, θερμοὺς ἐφωδιάσθημεν αὐτοὺς ἀπὸ οἴκου ἡμῶν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ᾗ ἐξήλθομεν παραγενέσθαι πρὸς ὑμᾶς, νῦν δὲ ἰδοὺ ἐξηράνθησαν καὶ γεγόνασι βεβρωμένοι.

CAP. IX.

4. Callidè cogitantes tulerunt ſibi cibaria, ſaccos veteres aſinis imponentes, & utres vinarios ſciſſos atque conſutos.

5. Calceamentaq; perantiqua quæ ad indicium vetuſtatis pittaciis conſuta erant, induti veteribus veſtimentis: panes quoq;, quos portabant ob viaticum, duri erant, & in fruſta comminuti.

6. Perrexeruntq; ad Ioſue, qui tunc morabatur in caſtris Galgalæ, & dixerunt ei, atque ſimul omni Iſraeli, De terra longinqua venimus, pacem vobiſcum facere cupientes.

7. Reſponderuntq; viri Iſrael ad eos atque dixerunt, Ne fortè in terra quæ nobis ſorte debetur, habitetis, & non poſſimus fœdus inire vobiſcum.

8. At illi ad Ioſue, Servi inquiunt, tui ſumus. Quibus Ioſue ait, Quinam eſtis vos? aut unde veniſtis?

9. Reſponderunt, De terra longinqua valde, venerunt ſervi tui in nomine Domini Dei tui. Audivimus enim famam potentiæ eius, cuncta quæ fecit in Ægypto.

10. Et duobus regibus Amorrhæorum qui fuerunt trans Iordanem, Sehon regi Heſebon, & Og regi Baſan, qui erant in Aſtaroth.

11. Dixeruntq; nobis ſeniores, & omnes habitatores Terræ noſtræ, Tollite in manibus cibaria ob longiſſimā viam, & occurrite eis, & dicite, Servi veſtri ſumus, fœdus inite nobiſcum.

12. En, panes quando egreſſi ſumus de domibus noſtris, ut veniremus ad vos, calidos ſumpſimus, nunc ſicci facti ſunt, & vetuſtate nimia comminuti.

Das IX. Capitel.

4. Erdachten ſie eine liſt. Giengen hin vnd ſchickten eine Botſchafft/vnd namen alte Säcke auff jre Eſel / vnd alte zuriſſen geflickte Weinſchleuche.

5. Vnd alte geflickte Schuch an jre Fůſſe / vnnd zogen alte Kleider an/ vnnd alles Brot daß ſie mit ſich namen/war hart vnd ſchimlicht.

6. Vnnd giengen zu Joſua ins Lager gen Gilgal/vnd ſprachen zu jhm vnd zum gantzen Iſrael: Wir kommen auß fernen Landen / So macht nun einen Bund mit vns.

7. Da ſprach das gantz Iſrael zu dem Heviter: Villeicht möchteſt du vnter vns wohnen werden/wie köndt ich denn einen Bund mit dir machen?

8. Sie aber ſprachen zu Joſua: Wir ſind deine knechte. Joſua ſprach zu jnen: Wer ſeyd jr/vnnd von wannen kommt jhr?

9. Sie ſprachen: Deine Knechte ſind auß ſehr fernen Landen kommen vmb des Namens willen des HERREN deines Gottes. Denn wir haben ſein gerůcht gehöret/ vnnd alles was er in Egypten gethan hat.

10. Vnd alles was er den zweyen Königen der Amoriter jenſeydt dem Jordan gethan hat/Sihon dem Könige zu Hesbon/vnd Og dem Könige zu Baſan/der zu Aſtaroth wohnet.

11. Darumb ſprachen vnſere Elteſten vnd alle einwohner vnſers Landes: Nemet ſpeiſe mit euch auff die Raiſe/vnd gehet hin jnen entgegen/ vnd ſprecht zu jhnen: Wir ſind eure Knechte. So macht nun einen Bund mit vns.

12. Diß vnſer Brodt/daß wir auß vnſern Häuſern zu vnſer Speiſe namen/war noch friſch / da wir außzogen zu euch/Nun aber ſihe/iſt es hart vnd ſchimmlicht.

CAP. IX.

4. Auoyent meſmes vſé de fineſſe: car ils s'eſtoyent mis en chemin, & auoyent contrefait les ambaſſadeurs, & auoyent prins de vieux ſacs pour leurs aſnes, & de vieux ouaires de vin ayans eſté rõpus & puis rapetaces.

5. Et de vieux ſouliers & raboblinés en leurs pieds, & de vieux habillemens ſur eux: & tout le pain de leur prouiſion eſtoit deuenu ſec, & pur biſcuit.

6. Et eſtans venus à Ioſue au camp en Guilgal, lui dirent, & aux principaux d'Iſrael, Nous ſommes venus de païs lointain: maintenant donc traittez alliance auec nous.

7. Alors les principaux d'Iſrael *reſpon*dirent à ces Heuiens, Peut-eſtre que vous habitez parmi nous: & comment traitterions-nous alliance auec vous.

8. Mais ils dirent à Ioſué, Nous *ſommes* tes ſeruiteurs. Lors Ioſue leur dit, Qui *eſtes*-vous? & d'où viẽdriez-vous?

9. Ils lui *reſpon*dirent, Tes ſeruiteurs ſont venus d'vn païs fort lointain, au renom de l'Eternel ton Dieu: car nous auons ouï ſa renommee, & toutes les choſes qu'il a faites en Egypte.

10. Dauantage tout ce qu'il a fait aux deux rois des Amorrheens qui *eſtoyent* au delà du Iordain, à Sihon roy de Heſçbon, & à Hog roy de Baſçan qui *demeuroit* en Haſçtaroth.

11. Et nos anciens & tous les habitans de noſtre pais nous ont dit ces meſmes mots, Prenez auec vous de la prouiſion pour le chemin, & allez au deuant d'eux, & leur dites, Nous ſommes vos ſeruiteurs, & maintenant traittez alliance auec nous.

12. C'*eſt* ici noſtre pain: nous l'auons prins de nos maiſons tout chaud pour noſtre prouiſion, dés le iour que nous en ſommes ſortis pour venir vers vous: mais maintenant voici, il eſt deuenu ſec, & pur biſcuit.

ט

13 וְאִילֵין זִיקִין דַחֲמַר דִי
מְלֵינָא כַּד חַדְתִּין וְהָא
אִתְבְּזַעוּ וְאִילֵין תּוֹתְבָנָא
וּמְסָנָנָא בְּלִיאוּ מִסְּגֵי
אוֹרְחָא לַחֲדָא׃

14 וְקַבִּילוּ גֻבְרַיָּא ל
לְפִתְגָמֵיהוֹן וְאִלְפַן מִן ק
קֳדָם יְיָ לָא תְּבַעוּ׃

15 וַעֲבַד לְהוֹן יְהוֹשֻׁעַ ש
שְׁלָם וּגְזַר לְהוֹן קְיָם
לְקַיָּמוּתְהוֹן וְקַיִּמוּ לְהוֹן
רַבְרְבֵי כְּנִשְׁתָּא׃

16 וַהֲוָה מִסּוֹף תְּלָתָא
יוֹמִין בָּתַר דִּגְזַרוּ לְהוֹן ק
קְיָם וּשְׁמַעוּ אֲרֵי קָרִיבִין
אִנּוּן לֵיהּ וּבֵינֵיהוֹן אִנּוּן
יָתְבִין׃

17 וּנְטַלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וַאֲתוֹ לְקִרְוֵיהוֹן בְּיוֹמָא
תְּלִיתָאָה וְקִרְוֵיהוֹן גִּבְעוֹן
וּכְפִירָה וּבְאֵרוֹת וְקִרְיַת
יְעָרִים׃

18 וְלָא מְחוֹנוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
אֲרֵי קַיִּימוּ לְהוֹן רַבְרְבֵי
כְנִשְׁתָּא (בְּמֵימְרָא) דַּייָ
אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל וְאִתְרַעֲמוּ
כָּל כְּנִשְׁתָּא עַל רַבְרְבַיָּא׃

19 וַאֲמַרוּ כָּל רַבְרְבַיָּא
לְכָל כְּנִשְׁתָּא אֲנַחְנָא
קַיֵּימְנָא לְהוֹן (בְּמֵימְרָא)
דַייָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל
וּכְעַן לָא נִיכּוֹל לְאַנְזָקָא
לְהוֹן׃

20 דָא נַעְבֵּד לְהוֹן וּנְקַיֵּים
יָתְהוֹן וְלָא יְהֵא עֲלָנָא
רֻגְזָא עַל קְיָמָא דְקַיֵּימְנָא
לְהוֹן׃

21 וַאֲמַרוּ לְהוֹן רַבְרְבַיָּא
יֵיחוֹן וִיהוֹן לָקְטֵי אָעִין ו
וּמְלָן מַיָּא לְכָל כְּנִשְׁתָּא
כְּמָא דְמַלִּילוּ לְהוֹן ר
רַבְרְבַיָּא׃

22 וּקְרָא לְהוֹן יְהוֹשֻׁעַ
וּמַלִּיל עִמְּהוֹן לְמֵימַר
לְמָה שַׁקַּרְתּוּן בָּנָא לְמֵימַר
רְחִיקִין אֲנַחְנָא מִנְּכוֹן ל
לַחֲדָא וְאַתּוּן בֵּינָנָא יָתְבִין׃

ט

13 וְאֵלֶּה נֹאדוֹת הַיַּיִן אֲשֶׁר
מִלֵּאנוּ חֲדָשִׁים וְהִנֵּה הִתְבַּקָּעוּ
וְאֵלֶּה שַׂלְמוֹתֵינוּ וּנְעָלֵינוּ בָּלוּ
מֵרֹב הַדֶּרֶךְ מְאֹד׃

14 וַיִּקְחוּ הָאֲנָשִׁים מִצֵּידָם וְאֶת־
פִּי יְהוָה לֹא שָׁאָלוּ׃

15 וַיַּעַשׂ לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ שָׁלוֹם
וַיִּכְרֹת לָהֶם בְּרִית לְחַיּוֹתָם וַיִּשָּׁבְעוּ
לָהֶם נְשִׂיאֵי הָעֵדָה׃

16 וַיְהִי מִקְצֵה שְׁלֹשֶׁת יָמִים
אַחֲרֵי אֲשֶׁר־כָּרְתוּ לָהֶם בְּרִית
וַיִּשְׁמְעוּ כִּי־קְרֹבִים הֵם אֵלָיו
וּבְקִרְבּוֹ הֵם יֹשְׁבִים׃

17 וַיִּסְעוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וַיָּבֹאוּ
אֶל־עָרֵיהֶם בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי
וְעָרֵיהֶם גִּבְעוֹן וְהַכְּפִירָה וּבְאֵרוֹת
וְקִרְיַת יְעָרִים׃

18 וְלֹא הִכּוּם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי־
נִשְׁבְּעוּ לָהֶם נְשִׂיאֵי הָעֵדָה בַּיהוָה
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּלֹּנוּ כָל־הָעֵדָה
עַל־הַנְּשִׂיאִים׃

19 וַיֹּאמְרוּ כָל־הַנְּשִׂיאִים אֶל־
כָּל־הָעֵדָה אֲנַחְנוּ נִשְׁבַּעְנוּ לָהֶם
בַּיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְעַתָּה לֹא
נוּכַל לִנְגֹּעַ בָּהֶם׃

20 זֹאת נַעֲשֶׂה לָהֶם וְהַחֲיֵה אוֹתָם
וְלֹא־יִהְיֶה עָלֵינוּ קֶצֶף עַל־הַשְּׁבוּעָה
אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְנוּ לָהֶם׃

21 וַיֹּאמְרוּ אֲלֵיהֶם הַנְּשִׂיאִים
יִחְיוּ וַיִּהְיוּ חֹטְבֵי עֵצִים וְשֹׁאֲבֵי־
מַיִם לְכָל־הָעֵדָה כַּאֲשֶׁר דִּבְּרוּ
לָהֶם הַנְּשִׂיאִים׃

22 וַיִּקְרָא לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ וַיְדַבֵּר
אֲלֵיהֶם לֵאמֹר לָמָּה רִמִּיתֶם אֹתָנוּ
לֵאמֹר רְחוֹקִים אֲנַחְנוּ מִכֶּם מְאֹד
וְאַתֶּם בְּקִרְבֵּנוּ יֹשְׁבִים׃

θ.

13. Καὶ οὗτοι οἱ ἀσκοὶ τοῦ οἴνου, οὓς ἐπλήσαμεν καινούς· καὶ οὗτοι ἐρρώγασι. καὶ ταῦτα τὰ ἱμάτια ἡμῶν, καὶ τὰ ὑποδήματα ἡμῶν, πεπαλαίωνται ἀπὸ τῆς ὁδοῦ τῆς πολλῆς σφόδρα.

14. Καὶ ἔλαβον οἱ ἄρχοντες τοῦ ἐπισιτισμοῦ αὐτῶν, καὶ τὸ στόμα κυρίου οὐκ ἐπηρώτησαν.

15. Καὶ ἐποίησεν ἰησοῦς πρὸς αὐτοὺς εἰρήνην, καὶ διέθετο πρὸς αὐτοὺς διαθήκην, τοῦ διασῶσαι αὐτούς, καὶ ὤμοσαν αὐτοῖς οἱ ἄρχοντες τῆς συναγωγῆς.

16. Καὶ ἐγένετο μετὰ τρεῖς ἡμέρας, μετὰ τὸ διαθέσθαι πρὸς αὐτοὺς διαθήκην, ἤκουσαν ὅτι ἐγγύθεν αὐτῶν εἰσὶ, καὶ ὅτι ἐν αὐτοῖς κατοικοῦσι.

17. Καὶ ἀπῆραν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ, καὶ ἦλθον εἰς τὰς πόλεις αὐτῶν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ. αἱ δὲ πόλεις αὐτῶν, γαβαὼν καὶ κεφιρὰ, καὶ βηρὼτ, καὶ πόλις ἰαρείμ.

18. Καὶ οὐκ ἐπολέμισαν αὐτοῖς οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ, ὅτι ὤμοσαν αὐτοῖς πάντες οἱ ἄρχοντες τῆς συναγωγῆς, κύριον τὸν θεὸν ἰσραήλ. καὶ διεγόγγυσε πᾶσα ἡ συναγωγὴ ἐπὶ τοῖς ἄρχουσι.

19. Καὶ εἶπαν πάντες οἱ ἄρχοντες πάσῃ τῇ συναγωγῇ· ἡμεῖς ὠμόσαμεν αὐτοῖς κύριον τὸν θεὸν ἰσραὴλ, καὶ νῦν οὐ δυνησόμεθα ἅψασθαι αὐτῶν.

20. Τοῦτο ποιήσομεν αὐτοῖς, ζωγρῆσαι αὐτούς, καὶ περιποιησόμεθα αὐτοὺς, καὶ οὐκ ἔσται καθ' ἡμῶν ὀργὴ διὰ τὸν ὅρκον ὃν ὠμόσαμεν αὐτοῖς.

21. Καὶ εἶπαν αὐτοῖς οἱ ἄρχοντες· ζήσονται καὶ ἔσονται ξυλοφόροι καὶ ὑδροφόροι πάσῃ τῇ συναγωγῇ, καθάπερ εἶπαν αὐτοῖς οἱ ἄρχοντες.

22. Καὶ συνεκάλεσεν αὐτοὺς ἰησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, λέγων. διὰ τί παρελογίσασθέ με λέγοντες, μακρὰν ἀπὸ σοῦ ἐσμὲν σφόδρα, ὑμεῖς δὲ ἐγχώριοί ἐστε τῶν κατοικούντων ἐν ἡμῖν;

CAP. IX.

13. Vtres vini novos implevimus, nunc rupti ſunt & ſoluti, veſtes & calceamẽta quibus induimur, & quæ habemus in pedibus, ob lõgitudinem longioris vię trita ſunt, & penè conſumpta.

14. Suſceperunt igitur de cibariis eorum, & os Domini non interrogaverunt,

15. Fecitq; Ioſue cum eis pacem, & inito fœdere pollicitus eſt ut non occiderentur: principes quoque multitudinis iuraverunt eis.

16. Poſt dies autem tres initi fœderis, audierũt quòd in vicino habitarent, & inter eos futuri eſſent.

17. Moveruntq; caſtra filii Iſrael, & venerũt in civitates eorum die tertio, quarum hæc vocabula ſunt, Gabaon, & Caphira, & Beroth, & Cariath-iarim.

18. Et non percuſſerunt eos, eo quòd iuraſſent eis principes multitudinis in nomine Domini Dei Iſrael. Murmuravit itaque omne vulgus contra principes.

19. Qui reſponderunt eis, Iuravimus eis in nomine Domini Dei Iſrael, & idcirco non poſſumus eos contingere.

20. Sed hoc faciemus eis, Reſerventur quidem ut vivant, ne contra nos ira Domini concitetur, ſi peieraverimus

21. Sed ſic vivant, ut in uſus univerſæ multitudinis ligna cædant, aquaſque comportent. Quibus hæc loquentibus.

22. Vocavit Gabaonitas Ioſue, & dixit eis, cur nos decipere fraude voluiſtis ut diceretis, Procul valde habitamus à vobis, cùm in medio noſtri ſitis.

Das IX. Capitel.

13. Vnnd diſe Weinſchleuche fülleten wir neu/vnnd ſihe/ſie ſind zu riſſen/vnd diſe vnſer Kleider vnd ſchuch ſind alt worden/über der ſehr langen Raiſe.

14. Da namen die Hauptleute jre Speiſe an/vnnd fragten den Mundt des HERRN nicht.

15. Vnnd Joſua macht friden mit jnen/vnd richtet einen Bund mit jhnen auff/daß ſie leben bleiben ſolten/vnd die Oberſten der Gemeine ſchwuren jnen.

16. Aber über drey tage/nach dem ſie mit jhnen ein Bund gemacht hatten/kam es für ſie/daß jene nahe bey jnen waren/vnd würden vnter jhnen wohnen.

17. Denn da die Kinder Jſrael fort zogen/kamen ſie des dritten tags zu jhren Stedten/die hieſſen Gibeon/Caphira/Beeroth/vnd Kiriath Jearim.

18. Vnd ſchlugen ſie nicht/darumb das jnen die Oberſten der Gemeine geſchworen hatten bey dem HERrn dem Gott Jſrael. Da aber die gantze Gemeine wider die Oberſten murret.

19. Sprachen alle Oberſten der gantzen Gemeine: Wir haben jhnen geſchworen bey dem HERRN dem Gott Jſrael/darumb können wir ſie nicht antaſten.

20. Aber das wollen wir thun/laſſet ſie leben/das nicht ein zorn über vns komme/vmb des Eids willen/den wir jnen gethan haben.

21. Vnd die Oberſten ſprachen zu jnen: Laſſet ſie leben/daß ſie holtzhauer vnd Waſſertreger ſein der gantzen gemeine/wie jhnen die Oberſten geſagt haben.

22. Da riefſ jnen Joſua vnd redet mit jnen/vnd ſprach: Warumb habt jr vns betrogen/vnd geſagt: Jr ſeydt ſehr ferne von vns/ſo jhr doch vnter vns wohnet?

CHAP. IX.

13. Et ce *ſont* ici les ouaires de vin que nous auons remplis tout neufs, & voici ils ſe ſont rompus: & ces habillemens noſtres, & *ces* ſouliers noſtres ſont uſes à cauſe du treſ-long chemin.

1 . Ces hommes donques prindrent de leur prouiſion: & n'interroguerent point la bouche de l'Eternel.

15. Et Ioſué fit paix auec eux, & traitta alliance auec eux qu'il les laiſſeroit viure: & les principaux de l'aſſemblee leur en firent le ſerment.

16. Mais il aduint trois iours apres l'alliance traittee auec eux, qu'ils entendirent qu'ils *eſtoyent* prochains d'eux, & qu'ils habitoyent parmi eux.

17. Car les enfans d'Iſrael partirent, & vindrent aux villes d'iceux le troiſieme iour. Or leurs villes *eſtoyent* Gabaon, Kephira, Beeroth, & Kirjath-jeharim.

18. Et les enfans d'Iſrael ne les fraperent point, à cauſe que les principaux de l'aſſemblee leur auoyent fait ſerment par l'Eternel le Dieu d'Iſrael: & toute l'aſſemblee murmura contre les principaux.

19. Lors tous les principaux dirent à toute l'aſſemblee, Nous leur auons fait ſermẽt par l'Eternel le Dieu d'Iſrael: & pourtant nous ne les pourrions maintenant toucher.

20. Faiſons-leur ceci & qu'on les laiſſe viure: afin qu'il n'y ait point de colere contre nous, à cauſe du ſerment que nous leur auons fait.

21. Les principaux donc leur dirent, Ils viuront, mais ils furent coupeurs de bois, & puiſeurs d'eau pour toute l'aſſemblee: comme *auſſi* les principaux leur dirent.

22. Car Ioſué les appela, & parla à eux, diſant, Pourquoi nous auez-vous trompés, diſans, Nous *ſommes* fort eſlongnés de vous: veu que vous habitez parmi nous?

ט

23 וּכְעַן לִיטִין אַתּוּן וְלָא יִפְסְקוּן מִנְּכוֹן עַבְדִּין וּלְקָטֵי אָעִין וּמָלֵן מַיָּא לְבֵית מַקְדְּשָׁא דֶּאֱלָהִי׃

24 וַאֲתִיבוּ יָת יְהוֹשֻׁעַ וַאֲמַרוּ אֲרֵי אִתְחַוָּאָה אִתְחַוָּא לְעַבְדָּךְ יַת דְּפַקִּיד יְיָ אֱלָהָךְ יַת מֹשֶׁה עַבְדֵּיהּ לְמִתַּן לְכוֹן יַת כָּל אַרְעָא וּלְשֵׁיצָאָה יַת כָּל יָתְבֵי אַרְעָא מִן קֳדָמֵיכוֹן וּדְחֵילְנָא לַחֲדָא לְנַפְשָׁתָנָא מִן קֳדָמֵיכוֹן וַעֲבַדְנָא יַת פִּתְגָּמָא הָדֵין׃

25 וּכְעַן הָא אֲנַחְנָא מְסִירִין בִּידָךְ כִּשְׁפַר וּכְתַקִּין בְּעֵינָךְ לְמֶעְבַּד לָנָא עֲבֵיד׃

26 וַעֲבַד לְהוֹן כֵּן וְשֵׁיזֵיב יַתְהוֹן מִידָא דִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְלָא קַטְלוּנוּן׃

27 וּמַנִּינוּן יְהוֹשֻׁעַ בְּיוֹמָא הַהוּא לָקָטֵי אָעִין וּמָלֵן מַיָּא לִכְנִשְׁתָּא וּלְמַדְבְּחָא דַּייָ עַד יוֹמָא הָדֵין לְאַתְרָא דְּיִתְרְעֵי׃

י

1 וַהֲוָה כַּד שְׁמַע אֲדוֹנִי צֶדֶק מַלְכָּא דִירוּשְׁלֶם אֲרֵי כְבַשׁ יְהוֹשֻׁעַ יַת עַי וְגַמְרַהּ כְּמָא דַּעֲבַד לִירִיחוֹ וּלְמַלְכַּהּ כֵּן עֲבַד לְעַי וּלְמַלְכַּהּ וַאֲרֵי אַשְׁלִימוּ יָתְבֵי גִבְעוֹן יַת יִשְׂרָאֵל וַהֲווֹ בֵּינֵיהוֹן׃

2 וּדְחִילוּ לַחֲדָא אֲרֵי קַרְתָּא רַבְּתָא גִּבְעוֹן כַּחֲדָא מִקִּרְוֵי מַלְכוּתָא וַאֲרֵי הִיא רַבְּתָא מִן עַי וְכָל גַּבְרָהָא גִּיבָּרִין׃

3 וּשְׁלַח אֲדֹנִי צֶדֶק מַלְכָּא דִירוּשְׁלֶם לְוַת הוֹהָם מַלְכָּא דְּחֶבְרוֹן וּלְוַת פִּרְאָם מַלְכָּא דְּיַרְמוּת וּלְוַת יָפִיעַ מַלְכָּא דְלָכִישׁ וּלְוַת דְּבִיר מַלְכָּא דְעֶגְלוֹן לְמֵימַר׃

ט

23 וְעַתָּה אֲרוּרִים אַתֶּם וְלֹא־יִכָּרֵת מִכֶּם עֶבֶד וְחֹטְבֵי עֵצִים וְשֹׁאֲבֵי־מַיִם לְבֵית אֱלֹהָי׃

24 וַיַּעֲנוּ אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וַיֹּאמְרוּ כִּי הֻגֵּד הֻגַּד לַעֲבָדֶיךָ אֵת אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־מֹשֶׁה עַבְדּוֹ לָתֵת לָכֶם אֶת־כָּל־הָאָרֶץ וּלְהַשְׁמִיד אֶת־כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ מִפְּנֵיכֶם וַנִּירָא מְאֹד לְנַפְשֹׁתֵינוּ מִפְּנֵיכֶם וַנַּעֲשֵׂה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה׃

25 וְעַתָּה הִנְנוּ בְיָדֶךָ כַּטּוֹב וְכַיָּשָׁר בְּעֵינֶיךָ לַעֲשׂוֹת לָנוּ עֲשֵׂה׃

26 וַיַּעַשׂ לָהֶם כֵּן וַיַּצֵּל אוֹתָם מִיַּד בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וְלֹא הֲרָגוּם׃

27 וַיִּתְּנֵם יְהוֹשֻׁעַ בַּיּוֹם הַהוּא חֹטְבֵי עֵצִים וְשֹׁאֲבֵי־מַיִם לָעֵדָה וּלְמִזְבַּח יְהוָה עַד־הַיּוֹם הַזֶּה אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחָר׃

י

1 וַיְהִי כִשְׁמֹעַ אֲדֹנִי־צֶדֶק מֶלֶךְ יְרוּשָׁלַםִ כִּי־לָכַד יְהוֹשֻׁעַ אֶת־הָעַי וַיַּחֲרִימָהּ כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לִירִיחוֹ וּלְמַלְכָּהּ כֵּן־עָשָׂה לָעַי וּלְמַלְכָּהּ וְכִי הִשְׁלִימוּ יֹשְׁבֵי גִבְעוֹן אֶת־יִשְׂרָאֵל וַיִּהְיוּ בְּקִרְבָּם׃

2 וַיִּירְאוּ מְאֹד כִּי עִיר גְּדוֹלָה גִּבְעוֹן כְּאַחַת עָרֵי הַמַּמְלָכָה וְכִי הִיא גְדוֹלָה מִן־הָעַי וְכָל־אֲנָשֶׁיהָ גִּבֹּרִים׃

3 וַיִּשְׁלַח אֲדֹנִי־צֶדֶק מֶלֶךְ יְרוּשָׁלַםִ אֶל־הוֹהָם מֶלֶךְ־חֶבְרוֹן וְאֶל־פִּרְאָם מֶלֶךְ־יַרְמוּת וְאֶל־יָפִיעַ מֶלֶךְ־לָכִישׁ וְאֶל־דְּבִיר מֶלֶךְ־עֶגְלוֹן לֵאמֹר׃

θ'.

23. Καὶ νῦν ἐπικατάρατοι ἐστε· οὐ μὴ ἐκλείπῃ ἐξ ὑμῶν δοῦλος, οὐδὲ ξυλοκόπος, οὐδὲ ὑδροφόρος ἐμοὶ καὶ τῷ θεῷ μου.

24. Καὶ ἀπεκρίθησαν τῷ ἰησοῦ λέγοντες· ὅτι ἀπαγγελίᾳ ἀπηγγέλη ἡμῖν ὅσα συνέταξε κύριος ὁ θεός σου μωϋσεῖ τῷ παιδὶ αὐτοῦ, δοῦναι ὑμῖν τὴν γῆν ταύτην, καὶ ἐξολοθρεῦσαι ἡμᾶς καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐπ' αὐτῆς ἀπὸ προσώπου ὑμῶν. καὶ ἐφοβήθημεν σφόδρα περὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, καὶ ἐποιήσαμεν τὸ πρᾶγμα τοῦτο.

25. Καὶ νῦν ἰδοὺ ἡμεῖς ὑποχείριοι ὑμῶν, ὡς ἀρέσκει ὑμῖν, καὶ ὡς δοκεῖ ὑμῖν ποιήσατε ἡμῖν.

26. Καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς οὕτως, καὶ ἐξείλετο αὐτοὺς ἰησοῦς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκ χειρὸς υἱῶν ἰσραὴλ, καὶ οὐκ ἀνεῖλον αὐτούς.

27. Καὶ κατέστησεν αὐτοὺς ἰησοῦς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ξυλοκόπους, καὶ ὑδροφόρους πάσῃ τῇ συναγωγῇ, καὶ τῷ θυσιαστηρίῳ τοῦ θεοῦ. (Διὰ τοῦτο ἐγένοντο οἱ κατοικοῦντες γαβαὼν ξυλοκόποι καὶ ὑδροφόροι τῷ θυσιαστηρίῳ τοῦ θεοῦ,) ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας, καὶ εἰς τὸν τόπον ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος.

ΚΕΦΑΛ. ι'.

1 Ὡς δὲ ἤκουσεν ἀδωνισεδὲκ βασιλεὺς ἱερουσαλὴμ ὅτι ἔλαβεν ἰησοῦς τὴν γαῖ, καὶ ἐξωλόθρευσεν αὐτὴν ὃν τρόπον ἐποίησε τὴν ἱεριχὼ καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς, οὕτως ἐποίησε καὶ τὴν γαῖ καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς, καὶ ὅτι ηὐτομόλησαν οἱ κατοικοῦντες γαβαὼν (πρὸς ἰησοῦν καὶ) πρὸς ἰσραὴλ, καὶ ἐγένοντο ἐν μέσῳ αὐτῶν.

2. Καὶ ὅτι αὕτη μεγάλη ὑπὲρ τὴν γαῖ, ἐφοβήθησαν ἑαυτοῖς σφόδρα· ᾔδεσαν γὰρ ὅτι ἡ πόλις ἦν μεγάλη γαβαὼν ὡσεὶ μία τῶν μητροπόλεων, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες αὐτῆς ἰσχυροί.

3. Καὶ ἀπέστειλεν ἀδωνισεδὲκ βασιλεὺς ἱερουσαλὴμ πρὸς ἐλὰμ βασιλέα χεβρὼν, καὶ πρὸς φεραὰν βασιλέα ἱεριμοὺθ, καὶ πρὸς ἀφιὲ βασιλέα λαχὶς, καὶ πρὸς δαβεὶρ βασιλέα ἐγλὼν λέγων.

CAP. IX.

23. Itaque ſub maledictione eritis, & non deficiet de ſtirpe veſtra ligna cædens, aquaſq; comportans in domum Dei mei.

24. Qui responderunt, Nuntiatum eſt nobis ſervis tuis, quòd promiſiſſet Dominus Deus tuus Moyſi ſervo ſuo ut traderet vobis omnem Terram, & diſperderet cunctos habitatores eius. Timuimus igitur valde, & providimus animabus noſtris, veſtro terrore compulſi, & hoc cōſilium inivimus.

25. Nunc autem in manu tua ſumus: quod tibi bonum & rectum videtur, fac nobis

26. Fecit ergo Ioſue ut dixerat, & liberavit eos de manu filiorum Iſrael, ut non ociderentur.

27. Decrevitq; in illo die eos eſſe in miniſterio cuncti populi & altaris Domini, cædentes ligna, & aquas comportantes, uſque in præſens tempus: in loco quem Dominus elegiſſet.

CAP. X.

1. Quæ cum audiſſet Adoni-ſedec rex Ieruſalē, quòd ſcilicet cepiſſet Ioſue Hai, & ſubvertiſſet eam (ſicut enim fecerat Iericho & regi eius, ſic fecit Hai, & regi illius) & quòd transfugiſſent Gabaonitæ ad Iſrael, & eſſent fœderati eorum:

2. Timuit valde. Vrbs enim magna erat Gabaon, & una civitatum regalium; & maior oppido Hai, omneſq; bellatores eius fortiſſimi.

3. Miſit ergo Adoni ſedec rex Ieruſalem ad Oham regem Hebron, & ad Pharam regem Ierimoth, ad Iaphia quoque regem Lachis, & ad Dabir regem Eglon, dicens.

Das IX. Capitel.

23. Darumb ſolt jr verflucht ſein/ das vnter euch nicht auff hören/ Knechte die Holtz hauen/ vnd waſſer tragen zum Hauſe meines Gottes.

24. Sie antworten Joſua/ vnnd ſprachen: Es iſt deinen Knechten angeſagt/ daß der HERR dein Gott/ Moſe ſeinem Knecht gebotten habe/ daß er euch das gantze Land geben/ vnd für euch her alle Einwohner des Landes vertilgen wolle/ da forchten wir vnſers lebens für euch ſehr/ vnnd haben ſolchs gethan.

25. Nun aber ſihe/ wir ſind inn deinen henden/ was dich gut vnnd recht dünckt vns zu thun/ das thu.

26. Vnd er thet jnen alſo/ vnd errettet ſie von der Kinder Jſrael hand/ daß ſie ſie nicht erwürgeten.

27. Alſo macht ſie Joſua deſſelben tags zu Holtzhauern vnd Waſſerträgern der Gemeine/ vnnd zum Altar des HERRN/ biß auff diſen tag/ an dem ort/ den er erwehlen würde.

Das X. Capitel.

DA aber AdoniZedeck der König zu Jeruſalem höret/ das Joſua Ai gewonnen/ vnd ſie verbannet hatte/ vnd Ai ſampt jrem Könige gethan hatte/ gleich wie er Jeriho vnd jhrem Könige gethan hatte/ vnnd daß die zu Gibeon fride mit Jſrael gemacht hatten/ vnd vnter ſie kommen waren.

2. Fürchten ſie ſich ſehr/ (Denn Gibeon war eine groſſe Stadt/ wie eine Königliche Stadt/ vnnd gröſſer den Ai/ vñ alle jre Bürger ſtreitbar.)

3. Sandte er zu Hoham dem Könige zu Hebron/ vnd zu Piream dem Könige zu Jarmuth/ vnd zu Japhia dem Könige zu Lachis/ vnd zu Debir dem Könige zu Eglon/ vnd ließ jhnen ſagen:

CHAP. IX.

23. Et *pourtant* maintenant vous *eſtes* maudits, & il ne ſera iamais qu'il n'y ait ſerf entre vous, & coupeurs de bois & puiſeurs d'eau pour la maiſon de mon Dieu.

24. Lors ils reſpondirent à Ioſue, & dirent, Apres qu'il a eſté aſſeurement rapporté à tes ſeruiteurs que l'Eternel ton Dieu auoit cōmandé à Moyſe ſon ſeruiteur qu'on vous donnaſt tout le pais, & qu'on exterminaſt tous les habitans du pais de deuant vous, nous auons craint grandement pour nos perſonnes à cauſe de vous, & auons fait ceci.

25. Et maintenant nous voici en ta main, fai-*nous* cōme il te ſemblera bon & droit de nous faire.

26. Il leur fit donc ainſi, & les deliura de la main des enfans d'Iſrael, tellement qu'ils ne les tuerent point.

27. Et en ce iour-la Ioſue les ordonna coupeurs de bois & puiſeurs d'eau pour l'aſſemblee, & pour l'autel de l'Eternel, iuſqu'à ce iourd'hui, au lieu qu'icelui choiſiroit.

CHAP. X.

1. Apres donc qu'Adonitſedek roy de Ieruſalem eut entendu que Ioſue auoit prins Hai, & qu'il l'auoit entierement deſfaite à la façon de l'interdit (comme il auoit fait à Ierico & au roy d'icelle qu'il auoit fait le ſemblable à Hai & au roy d'icelle) & que les habitans de Gabaon auoyent fait paix auec les Iſraelites, & eſtoyent parmi eux:

2. Alors ils craignirent fort, d'autant que Gabaon *eſtoit* vne grande ville, comme vne cité de royaume: & qu'elle *eſtoit* plus grande que Hai: & *que* tous ſes hommes *eſtoyent* forts.

3. Pour ceſte cauſe Adonitſedek roy de Ieruſalem enuoya vers Hoham roy de Hebron, & vers Piream roy de Iarmuth, & vers Iaphiah roy de Lakis, & vers Debir roy de Heglon, *leur* diſant.

י

4 סַקוּ לְוָתִי וְסַעֲדוּנִי ו
וּנְמַחֵי יַת גִּבְעוֹן אֲרֵי א
אַשְׁלֵימַת עִם יְהוֹשֻׁעַ וְעִם
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

5 וְאִתְכְּנִישׁוּ וּסְלִיקוּ ח
חַמְשָׁא מַלְכֵי אֱמוֹרָאָה
מַלְכָּא דִירוּשְׁלֶם מַלְכָּא
דְחֶבְרוֹן מַלְכָּא דְיַרְמוּת
מַלְכָּא דְלָכִישׁ מַלְכָּא
דְעֶגְלוֹן אִינּוּן וְכָל מש
מַשְׁרְיָתְהוֹן וּשְׁרוֹ עַל ג
גִּבְעוֹן וְאַגִּיחוּ קְרָבָא
עֲלַהּ׃

6 וּשְׁלַחוּ אֱינָשֵׁי גִבְעוֹן
לְוָת יְהוֹשֻׁעַ לְמַשְׁרִיתָא
לְגִלְגְּלָא לְמֵימַר לָא
תִּרְשֵׁל יְדָךְ מֵעַבְדָּךְ סַק
לְוָתָנָא בִּפְרִיעַ וּפְרוֹק לָנָא
וּסְעוֹדְנָא אֲרֵי אִתְכְּנִישׁוּ
עֲלָנָא כָּל מַלְכֵי אֱמוֹרָאָה
יָתְבֵי טוּרָא׃

7 וּסְלֵיק יְהוֹשֻׁעַ מִן גל
גִּלְגָּלָא הוּא וְכָל עַמָּא
עָבְדֵי קְרָבָא עִימֵּיהּ וְכָל
גִּיבָּרֵי חֵילָא׃

8 וַאֲמַר יְיָ לִיהוֹשֻׁעַ לָא
תִּדְחַל מִנְּהוֹן אֲרֵי בִידָךְ
מְסַרְתִּינּוּן לָא יִתְעַתַּד
אֱנָשׁ מִנְּהוֹן קֳדָמָךְ׃

9 וַאֲתָא לְוָתְהוֹן יְהוֹשֻׁעַ
בִּתְכֵיף כָּל לֵילְיָא סְלֵיק
מִן גִּלְגָּלָא׃

10 וְתַבְרִינּוּן יְיָ קֳדָם
יִשְׂרָאֵל וּמְחַנּוּן מְחָתָא
רַבְּתָא בְּגִבְעוֹן וּרְדַפִינּוּן
בְּאוֹרַח מַסְּקָנָא דְבֵית
חוֹרוֹן וּמְחַנּוּן עַד עֲזֵקָה
וְעַד מַקֵּדָה׃

11 וַהֲוָה בְּמִיפְּכֵהוֹן מִן
קֳדָם יִשְׂרָאֵל אִינּוּן
בְּמַחֲתָנָא דְבֵית חוֹרוֹן וּמִן
קֳדָם יְיָ אִתְרְמִיאָה
עֲלֵיהוֹן אַבְנִין דְבַרְדָּא מִן
שְׁמַיָּא עַד דְאָתוֹ לַעֲזֵקָה
וּמִיתוּ סַגִּיאִין דְּמִיתוּ ב
בְּאַבְנֵי בַרְדָּא מִדְּקַטִילוּ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּחַרְבָּא׃

י

4 עֲלוּ־אֵלַי וְעִזְרֻנִי וְנַכֶּה אֶת־
גִּבְעוֹן כִּי־הִשְׁלִימָה אֶת־יְהוֹשֻׁעַ
וְאֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

5 וַיֵּאָסְפוּ וַיַּעֲלוּ חֲמֵשֶׁת מַלְכֵי
הָאֱמֹרִי מֶלֶךְ יְרוּשָׁלִַם מֶלֶךְ־חֶבְרוֹן
מֶלֶךְ־יַרְמוּת מֶלֶךְ־לָכִישׁ מֶלֶךְ
עֶגְלוֹן הֵם וְכָל־מַחֲנֵיהֶם וַיַּחֲנוּ
עַל־גִּבְעוֹן וַיִּלָּחֲמוּ עָלֶיהָ׃

6 וַיִּשְׁלְחוּ אַנְשֵׁי גִבְעוֹן אֶל־
יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הַמַּחֲנֶה הַגִּלְגָּלָה
לֵאמֹר אַל־תֶּרֶף יָדְךָ מֵעֲבָדֶיךָ
עֲלֵה אֵלֵינוּ מְהֵרָה וְהוֹשִׁיעָה לָּנוּ
וְעָזְרֵנוּ כִּי נִקְבְּצוּ אֵלֵינוּ כָּל־מַלְכֵי
הָאֱמֹרִי יֹשְׁבֵי הָהָר׃

7 וַיַּעַל יְהוֹשֻׁעַ מִן־הַגִּלְגָּל הוּא
וְכָל־עַם הַמִּלְחָמָה עִמּוֹ וְכֹל
גִּבּוֹרֵי הֶחָיִל׃

8 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ אַל־
תִּירָא מֵהֶם כִּי בְיָדְךָ נְתַתִּים לֹא־
יַעֲמֹד אִישׁ מֵהֶם בְּפָנֶיךָ׃

9 וַיָּבֹא אֲלֵיהֶם יְהוֹשֻׁעַ פִּתְאוֹם
כָּל־הַלַּיְלָה עָלָה מִן־הַגִּלְגָּל׃

10 וַיְהֻמֵּם יְהוָה לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל
וַיַּכֵּם מַכָּה־גְדוֹלָה בְּגִבְעוֹן
וַיִּרְדְּפֵם דֶּרֶךְ מַעֲלֵה בֵית־חוֹרֹן
וַיַּכֵּם עַד־עֲזֵקָה וְעַד־מַקֵּדָה׃

11 וַיְהִי בְּנֻסָם מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל
הֵם בְּמוֹרַד בֵּית־חוֹרֹן וַיהוָה
הִשְׁלִיךְ עֲלֵיהֶם אֲבָנִים גְּדוֹלוֹת
מִן־הַשָּׁמַיִם עַד־עֲזֵקָה וַיָּמֻתוּ
רַבִּים אֲשֶׁר־מֵתוּ בְּאַבְנֵי הַבָּרָד
מֵאֲשֶׁר הָרְגוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בֶּחָרֶב׃

ι.

4. Δεῦτε ἀνάβητε πρός με, καὶ βοηθήσατέ μοι, καὶ ἐκπολεμήσωμεν τὴν γαβαών. ηὐτομόλησαν γὰρ πρὸς ἰησοῦν καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς ἰσραήλ.

5. Καὶ συνήχθησαν καὶ ἀνέβησαν οἱ πέντε βασιλεῖς τῶν ἀμορραίων, βασιλεὺς ἱερουσαλὴμ, καὶ βασιλεὺς χεβρὼν, καὶ βασιλεὺς ἱεριμοὺθ, καὶ βασιλεὺς λαχεὶς, καὶ βασιλεὺς αἰγλὼν, αὐτοὶ καὶ πᾶς ὁ λαὸς αὐτῶν, καὶ περιεκάθισαν τὴν γαβαὼν, καὶ ἐξεπολιόρκουν αὐτήν.

6. Καὶ ἀπέστειλαν οἱ κατοικοῦντες γαβαὼν πρὸς ἰησοῦν εἰς τὴν παρεμβολὴν ἰσραὴλ εἰς γάλγαλα, λέγοντες· μὴ ἐκλύσῃς τὰς χεῖράς σου ἀπὸ τῶν παίδων σου· ἀνάβηθι πρὸς ἡμᾶς τὸ τάχος, καὶ βοήθησον ἡμῖν, καὶ ἐξελοῦ ἡμᾶς, ὅτι συνηγμένοι εἰσὶν ἐφ᾽ ἡμᾶς πάντες οἱ βασιλεῖς τῶν ἀμορραίων οἱ κατοικοῦντες τὴν ὀρεινήν.

7. Καὶ ἀνέβη ἰησοῦς ἐκ γαλγάλων, αὐτὸς, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ πολεμιστὴς μετ᾽ αὐτοῦ. πᾶς δυνατὸς ἐν ἰσχύϊ.

8. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς ἰησοῦν· μὴ φοβηθῇς αὐτοὺς, εἰς γὰρ τὰς χεῖράς σου παραδέδωκα αὐτούς· οὐχ ὑποστήσεται ἐξ αὐτῶν οὐδεὶς ἐνώπιον ὑμῶν.

9. Καὶ ἐπεὶ παρεγένετο ἰησοῦς ἐπ᾽ αὐτοὺς ἄφνω, ὅλην τὴν νύκτα εἰσεπορεύθη ἰησοῦς ἐκ γαλγάλων.

10 Καὶ ἐξέστησεν αὐτοὺς κύριος ἀπὸ προσώπου ἰσραήλ, καὶ συνέτριψεν αὐτοὺς κύριος συντριβὴν μεγάλην ἐν γαβαὼν, καὶ κατεδίωξαν αὐτοὺς ὁδὸν τὴν ἀναβάσεως βηθωρὼν, καὶ κατέκοπτον αὐτοὺς ἕως ἀζηκᾶ καὶ ἕως μακηδά.

11. Ἐν δὲ τῷ φεύγειν αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου υἱῶν ἰσραὴλ ἐπὶ τῆς καταβάσεως βηθωρὼν, καὶ κύριος ἐπέρριψεν αὐτοῖς λίθους μεγάλους χαλάζης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἕως ἀζηκᾶ. καὶ ἐγένοντο πλείους οἱ ἀποθανόντες διὰ τοὺς λίθους τῆς χαλάζης, ἢ οὓς ἀπέκτειναν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ μαχαίρᾳ ἐν τῷ πολέμῳ.

CAP. X.

4. Ad me aſcendite,& ferte præſidium, ut expugnemus Gabaon, quare tranſfugerit ad Ioſue, & ad filios Iſrael.

5. Congregati igitur aſcenderunt quinq; reges Amorrhæorum : rex Ieruſalem, rex Hebron, rex Ierimoth, rex Lachis, rex Eglon, ſimul cum exercitibus ſuis, & caſtrametati ſunt circa Gabaon,oppugnantes eam.

6. Habitatores autem Gabaon urbis obſeſſæ miſerunt ad Ioſue, qui tunc morabatur in caſtris apud Galgalam, & dixerunt ei, Ne retrahas manus tuas ab auxilio ſervorum tuorum, aſcende citò, & libera nos, ferque præſidium : convenerunt enim adverſum nos omnes reges Amorrhæorum, qui habitant in montanis.

7. Aſcenditque Ioſue de Galgalis,& omnis exercitus bellatorum cum eo, viri fortiſſimi.

8. Dixitque Dominus ad Ioſue, Ne timeas eos : in manus enim tuas tradidi illos : nullus ex eis tibi reſiſtere poterit.

9. Irruit itaque Ioſue ſuper eos repentè, tota nocte aſcēdens de Galgalis.

10. Et conturbavit eos Dominus à facie Iſrael? contrivitq; plaga magna in Gabaon, ac perſecutus eſt eos per viam aſcenſus Beth-horon,& percuſſit uſque Azéca & Maceda.

11. Cumq; fugerent filios Iſrael, & eſſent in deſcenſu Beth horon, Dominus miſit ſuper eos lapides magnos de cælo uſque ad Azéca : & mortui ſunt multo plures lapidibus grandinis, quam quos gladio percuſſerant filii Iſrael.

Das X. Capitel.

4. Kommt herauff zu mir/vnd helfft mir/daß wir Gibeon ſchlagen/denn ſie hat mit Joſua vnnd den Kindern Jſrael frieden gemacht.

5. Da kamen zu hauff vnnd zogen hinauff die fünff König der Amoriter/der Könige zu Jeruſalem/der König zu Hebron/der König zu Jarmuth/der König zu Lachis/der König zu Eglon/mit alle jrem Heerlager/vnd belegten Gibeon/vnnd ſtritten wider ſie.

6. Aber die zu Gibeon ſandten zu Joſua ins Lager gen Gilgal/vnd lieſſen jm ſagen: Zeuch deine hand nicht ab von deinen Knechten/komb zu vns herauff eilend/rette vnnd hilff vnns/Denn es haben ſich wider vnns zuſammen geſchlagen/alle Könige der Amoriter/die auff dem Gebirge wonen.

7. Joſua zog hinauff von Gilgal/vnd alles Kriegsvolck mit jm/vnnd alle ſtreitbare Männer.

8. Vnnd der HERR ſprach zu Joſua: Förchte dich nicht für jnen/denn ich habe ſie inn deine hende gegeben/niemand vnter jnen wird für dir ſtehen können.

9. Alſo kam Joſua plötzlich über ſie/denn die gantze nacht zoch er herauff von Gilgal.

10. Aber der HERR ſchreckt ſie für Jſrael/daß ſie eine groſſe Schlacht ſchlugen zu Gibeon/vnd jagten jnen nach den weg hinan zu BethHoron/vnd ſchlugen ſie biß gen Aſeka vnnd Makeda.

11. Vnd da ſie für Jſrael flohen den weg herab zu BethHoron/ließ der HERR einen groſſen Hagel vom Himel auff ſie fallen biß gen Aſeka/daß ſie ſtorben. Vnd viel mehr ſtorben jhr von dem Hagel/denn die kinder Jſrael mit dem Schwerdt erwürgeten.

CHAP. X.

4. Montez vers moi,& me donnez ſecours, afin que nous frapions Gabaon : car elle a fait paix auec Ioſue, & auec les enfans d'Iſrael.

5. Ainſi donc s'aſſemblerent & monterent cinq rois des Amorrheens, le roy de Ieruſalem, le roy de Hebrõ, le roy de Iarmuth, le roy de Lakis, *&* le roy de Heglon, eux & toutes leurs armees, & camperent contre Gabaon, & guerroyerent contre elle.

6. Pourtant ceux de Gabaon enuoyerent à Ioſue au camp iuſques en Guilgal, diſans, Ne retire point tes mains de tes ſeruiteurs monte promptement vers nous, & nous garde, & nous donne ſecours : car tous les rois des Amorrheens qui habitent és montagnes,ſe ſont aſſemblés contre nous.

7. Ioſué donc monta de Guilgal, lui & tout le peuple propre à la guerre auec lui, & tous les hommes forts & vaillans.

8. Et l'Eternel dit à Ioſué, Ne les crain point : car ie les ai liurés en ta main,& n'y aura aucun d'eux qui ſubſiſte deuant toi.

9. Ioſue donc vint ſoudainement à eux: toute la nuict il monta de Guilgal.

10. Et l'Eternel les mit en route à la preſence d'Iſrael, & les frapa d'vne grande deſconfiture pres de Gabaon : & les pourſuiuit par le chemin de la montee de Beth-horon, & les frapa iuſques en Hazeka, & iuſques en Makkeda.

11. Et comme ils s'enfuyoyent de deuant Iſrael, & eſtoyent en la deſcente de Beth-horon, l'Eternel ietta des cieux ſur eux de groſſes pierres iuſques en Hazeka, dont ils moururent. Il y en eut plus *de ceux* qui moururent des pierres de greſle, que *de ceux* que les enfans d'Iſrael tuerent auec l'eſpee.

י

12 אָז יְדַבֵּר יְהוֹשֻׁעַ לַיהוָה בְּיוֹם תֵּת יְהוָה אֶת־הָאֱמֹרִי לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר לְעֵינֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁמֶשׁ בְּגִבְעוֹן דּוֹם וְיָרֵחַ בְּעֵמֶק אַיָּלוֹן׃

13 וַיִּדֹּם הַשֶּׁמֶשׁ וְיָרֵחַ עָמַד עַד־יִקֹּם גּוֹי אֹיְבָיו הֲלֹא־הִיא כְתוּבָה עַל־סֵפֶר הַיָּשָׁר וַיַּעֲמֹד הַשֶּׁמֶשׁ בַּחֲצִי הַשָּׁמַיִם וְלֹא־אָץ לָבוֹא כְּיוֹם תָּמִים׃

14 וְלֹא הָיָה כַּיּוֹם הַהוּא לְפָנָיו וְאַחֲרָיו לִשְׁמֹעַ יְהוָה בְּקוֹל אִישׁ כִּי יְהוָה נִלְחָם לְיִשְׂרָאֵל׃

15 וַיָּשָׁב יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ אֶל־הַמַּחֲנֶה הַגִּלְגָּלָה׃

16 וַיָּנֻסוּ חֲמֵשֶׁת הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה וַיֵּחָבְאוּ בַמְּעָרָה בְּמַקֵּדָה׃

17 וַיֻּגַּד לִיהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר נִמְצְאוּ חֲמֵשֶׁת הַמְּלָכִים נֶחְבְּאִים בַּמְּעָרָה בְּמַקֵּדָה׃

18 וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ גֹּלּוּ אֲבָנִים גְּדֹלוֹת אֶל־פִּי הַמְּעָרָה וְהַפְקִידוּ עָלֶיהָ אֲנָשִׁים לְשָׁמְרָם׃

19 וְאַתֶּם אַל־תַּעֲמֹדוּ רִדְפוּ אַחֲרֵי אֹיְבֵיכֶם וְזִנַּבְתֶּם אוֹתָם אַל־תִּתְּנוּם לָבוֹא אֶל־עָרֵיהֶם כִּי נְתָנָם יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם בְּיֶדְכֶם׃

20 וַיְהִי כְּכַלּוֹת יְהוֹשֻׁעַ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְהַכּוֹתָם מַכָּה גְדוֹלָה־מְאֹד עַד־תֻּמָּם וְהַשְּׂרִידִים שָׂרְדוּ מֵהֶם וַיָּבֹאוּ אֶל־עָרֵי הַמִּבְצָר׃

21 וַיָּשֻׁבוּ כָל־הָעָם אֶל־הַמַּחֲנֶה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ מַקֵּדָה בְּשָׁלוֹם לֹא־חָרַץ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְאִישׁ אֶת־לְשֹׁנוֹ׃

י

12 בְּכֵן שַׁבַּח יְהוֹשֻׁעַ קֳדָם יְיָ בְּיוֹמָא דִּמְסַר יְיָ יָת אֱמוֹרָאָה קֳדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַאֲמַר לְעֵינֵי יִשְׂרָאֵל שִׁמְשָׁא בְּגִבְעוֹן אוֹרִיךְ וְסִיהֲרָא בְּמֵישַׁר אַיָּלוֹן׃

13 וְאוֹרִיךְ שִׁמְשָׁא וְסִיהֲרָא קָם עַד דְּאִתְפְּרַע עַמָּא דְיִשְׂרָאֵל מִבַּעֲלֵי דְבָבֵיהוֹן הֲלָא הִיא כְּתִיבָא עַל סִפְרָא דְאוֹרָיְתָא וְקָם שִׁמְשָׁא בְּפַלְגוּת שְׁמַיָּא וְלָא רְחֵק לְמֵיעַל כְּיוֹם שְׁלִים׃

14 וְלָא הֲוָה כְּיוֹמָא הַהוּא קֳדָמוֹהִי וּבָתְרוֹהִי דְּאִתְקַבְּלַת קֳדָם יְיָ צְלוֹת אֱינָשׁ אֲרֵי יְיָ (בְּמֵימְרֵיהּ) אַגִּיחַ קְרָבָא לְיִשְׂרָאֵל׃

15 וְתָב יְהוֹשֻׁעַ וְכָל יִשְׂרָאֵל עִמֵּיהּ לְמַשְׁרִיתָא לְגִלְגָּלָא׃

16 וְאַפְּכוּ חַמְשָׁא מַלְכַיָּא הָאִלֵּין וְאִטַּמָּרוּ בִּמְעַרְתָּא בְּמַקֵּדָה׃

17 וְאִתְחַוָּה לִיהוֹשֻׁעַ לְמֵימַר אִשְׁתְּכַחוּ חַמְשָׁא מַלְכַיָּא טְמִירִין בִּמְעַרְתָּא בְּמַקֵּדָה׃

18 וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ קָרִיבוּ אַבְנִין רַבְרְבָן לְפוּמָא דִמְעַרְתָּא וּמַנּוּ עֲלַהּ גֻּבְרִין לְמַטַּרְהוֹן׃

19 וְאַתּוּן לָא תְקוּמוּן רְדוּפוּ בָּתַר בַּעֲלֵי דְבָבֵיכוֹן וְתַדְבְּקוּן יָתְהוֹן לָא תִשְׁבְּקוּנוּן לְמֵיעַל לְקִרְוֵיהוֹן אֲרֵי מַסְרִינוּן יְיָ אֱלָהֲכוֹן בִּידְכוֹן׃

20 וַהֲוָה כַּד שֵׁיצִי יְהוֹשֻׁעַ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִמְחֵיהוֹן מַחְתָּא רַבְּתָא לַחֲדָא עַד דְּשַׁלִּימוּ וּמְשֵׁיזְבַיָּא אִשְׁתְּזִיבוּ מִנְּהוֹן וְעָלוּ לְקִרְוִין כְּרִיכָן׃

21 וְתָבוּ כָּל עַמָּא לְמַשְׁרִיתָא לְוָת יְהוֹשֻׁעַ לְמַקֵּדָה לִשְׁלָם לָא הֲוָה נִיזְקָא לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִרְחַק גְּבַר יָת נַפְשֵׁיהּ׃

ι.

12. Τότε ἐλάλησεν ἰησοῦς πρὸς κύριον, ᾗ ἡμέρᾳ παρέδωκε κύριος ὁ θεὸς τὸν ἀμορραῖον ὑποχείριον υἱῶν ἰσραὴλ, (ἡνίκα συνέτριψεν αὐτοὺς ἐν γαβαὼν, καὶ συνετρίβησαν ἀπὸ προσώπου ἰσραήλ.) καὶ εἶπεν ἰησοῦς· στήτω ὁ ἥλιος κατὰ γαβαὼν, καὶ ἡ σελήνη κατὰ φάραγγα αἰλών.

13. Καὶ ἔστη ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη ἐν στάσει, ἕως ἠμύνατο ὁ θεὸς τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν. οὐχὶ τοῦτο γεγραμμένον ἐπὶ βιβλίου τοῦ εὐθοῦς; καὶ ἔστη ὁ ἥλιος κατὰ μέσον τοῦ οὐρανοῦ, οὐ προεπορεύετο ἐπὶ δυσμὰς εἰς τέλος ἡμέρας μιᾶς.

14. Καὶ οὐκ ἐγένετο ἡμέρα τοιαύτη οὐδὲ τὸ πρότερον, οὐδὲ τὸ ἔσχατον, ὥστε ἐπακοῦσαι τὸν θεὸν φωνῆς ἀνθρώπου, ὅτι κύριος συνεξεπολέμησε τῷ ἰσραήλ.

15. Καὶ ἐπέστρεψεν ἰησοῦς καὶ πᾶς ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν παρεμβολὴν εἰς γάλγαλα.

16. Καὶ ἔφυγον οἱ πέντε βασιλεῖς οὗτοι, καὶ κατεκρύβησαν εἰς τὸ σπήλαιον τὸ ἐν μακηδά.

17. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ ἰησοῦ, λέγοντες. εὕρηνται οἱ πέντε βασιλεῖς κεκρυμμένοι ἐν τῷ σπηλαίῳ τῷ ἐν μακηδᾶ.

18. Καὶ εἶπεν ἰησοῦς· κυλίσατε λίθους μεγάλους ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ σπηλαίου, καὶ καταστήσατε ἐπ' αὐτοὺς ἄνδρας τοῦ φυλάσσειν ἐπ' αὐτούς.

19. Ὑμεῖς δὲ μὴ στήκατε ὧδε, ἀλλὰ καταδιώκετε ὀπίσω τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν, καὶ καταλάβετε τὴν οὐραγίαν αὐτῶν, καὶ μὴ φείσησθε αὐτῶν, καὶ μὴ ἀφῆτε αὐτοὺς εἰσελθεῖν εἰς τὰς πόλεις αὐτῶν· παρέδωκε γὰρ αὐτοὺς κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν.

20. Καὶ ἐγένετο ὡς κατέπαυσεν ἰησοῦς, καὶ πᾶς ἰσραὴλ κόπτοντες αὐτοὺς κοπὴν μεγάλην σφόδρα ἕως εἰς τέλος, καὶ οἱ διασωζόμενοι διεσώθησαν ἀπ' αὐτῶν, καὶ εἰσήλθοσαν εἰς τὰς πόλεις τὰς ὀχυράς.

21. Καὶ ἀπεστράφη πᾶς ὁ λαὸς εἰς τὴν παρεμβολὴν πρὸς ἰησοῦν εἰς μακηδᾶ ὑγιὴς, καὶ οὐκ ἔγρυξεν οὐδεὶς τῶν υἱῶν ἰσραὴλ τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ.

CAP. X.

12. Tunc locutus eſt Ioſue Domino in die qua tradidit Amorrhæum in conſpectu filiorum Iſrael, dixitque coram eis, Sol contra Gabaon ne movearis, & Luna contra vallem Aialon.

13. Steteruntq; Sol & Luna, donec vlciſceretur ſe gẽs de inimicis ſuis. Nonne ſcriptum eſt hoc in libro iuſtorum? Stetit itaq; Sol in medio cæli, & non feſtinavit occumbere ſpatio unius diei.

14. Non fuit antea & poſtea tam longa dies; obediente Domino voci hominis, & pugnante pro Iſrael

15. Reverſusque eſt Ioſue cum omni Iſrael in caſtra Galgalæ.

16. Fugerant enim quinq; reges, & ſe abſconderant in ſpelunca urbis Maceda.

17. Nuntiatumq; eſt Ioſue quòd inuenti eſſent quinq; reges latentes in ſpelunca urbis Maceda.

18. Qui præcepit ſociis, & ait, Volvite ſaxa ingentia ad os ſpeluncæ, & ponite viros induſtrios qui clauſos cuſtodiant.

19. Vos autem nolite ſtare, ſed perſequimini hoſtes, & extremos quoſq; fugientium cædite: nec dimittatis eos urbium ſuarum intrare præſidia, quos tradidit Dominus Deus in manus veſtras.

20. Cæſis ergo adverſariis plaga magna, & uſque ad internecionem penè conſumptis, hi qui Iſrael effugere potuerunt, ingreſſi ſunt civitates munitas.

21. Reverſusq; eſt omnis exercitus ad Ioſue in Maceda, ubi tunc erant caſtra, ſani, & integro numero: nulluſq; contra filios Iſrael mutire auſus eſt.

Das X. Capitel.

12. Da redet Joſua mit dem HErren des tages / da der HERR die Amoriter übergab für den Kindern Iſrael / vnnd ſprach für gegenwertigem Iſrael: Sonne ſtehe ſtill zu Gibeon / vnd Mond im thal Ajalon.

13. Da ſtund die Sonne vnnd der Mond ſtille / biß das ſich das Volck an ſeinen Feinden rechete. Iſt diß nicht geſchrieben im Buch des frommen? Alſo ſtund die Sonne mitten am Himmel / vnd verzog vnter zu gehen einen gantzen tag.

14. Vnd war kein tag diſem gleich / weder zuvor noch darnach / da der HERRE der Stimme eines Mannes gehorcht / denn der HERR ſtreit für Iſrael.

15. Joſua aber zoch wider inns Lager gen Gilgal / vnd das gantze Iſrael mit jm.

16. Aber diſe fünff Könige waren geflohen / vnd hatten ſich verſteckt in die höle zu Makeda.

17. Da ward Joſua angeſagt: Wir haben die fünff Könige gefunden / verborgẽ in der höle zu Makeda.

18. Joſua ſprach: So waltzet groſſe ſteine für das loch der höle / vnd beſtellet Männer dafür die jr hüten.

19. Ihr aber ſtehet nicht ſtille / ſondern jaget euren Feinden nach / vnnd ſchlaget jhre hinderſten / vnnd laſt ſie nicht in jre Städte kommen / Denn der HERR euer Gott hat ſie in eure hende gegeben.

20. Vnd da Joſua vnnd die Kinder Iſrael vollendet hatten diſe ſehr groſſe Schlacht an jnen / vnd gar geſchlagen / was überbleib von jhnen / das kam in die veſten Städte.

21. Alſo kam alles Volck wider ins Lager zu Joſua gen Makeda mit friede / vnd dorffte niemandt für den Kindern Iſrael ſeine zungen regen.

CHAP. X.

12. Alors Ioſue parla à l'Eternel, le iour que l'Eternel liura l'Amorrheen aux enfans d'Iſrael: puis dit en la preſence d'Iſrael, Soleil, demeure coi en Gabaon, & *toy* Lune, en la vallee d Aialon.

13. Et le ſoleil ſe tint coi, & la lune s'arreſta, iuſques à ce que le peuple ſe fuſt vengé de ſes ennemis. Ceci n'eſt-il pas eſcrit au liure du droiturier? le ſoleil donc s'arreſta au milieu des cieux, & ne ſe haſta point de ſe coucher enuiron vn iour entier.

14. Et n'a point eſté de iour ſemblable à ceſtui-la, deuant ni apres icelui, l'Eternel exauçant la voix d'vn homme: car l'Eternel combatoit pour les Iſraelites.

15. Et Ioſué & tout Iſrael auec lui, s'en retourna au camp iuſques en Guilgal.

16. Au reſte ces cinq rois-la s'en eſtoyent fuis, & s'eſtoyent cachés en vne cauerne en Makkeda.

17. Or auoit on fait vn rapport à Ioſue en telles paroles, On a trouué les cinq rois cachés en vne cauerne en Makkeda.

18. Et Ioſue auoit dit, Roulez de grandes pierres à la gueule de la cauerne, & ordonnez pres d'icelle quelques hommes pour les garder.

19. Mais quant à vous, ne vous arreſtez point, pourſuiuez vos ennemis, & les desfaites iuſques au dernier, *&* ne les laiſſez point entrer dans leurs villes: car l'Eternel voſtre Dieu les a liurés en voſtre main.

20. Et quand Ioſue auec les enfans d'Iſrael eut acheué de les fraper d'vne treſgrãde deſconfiture, iuſqu'à eſtre du tout desfaits, & que ceux d'entre eux qui eſtoyent eſchappés, ſe furent rerirés dans les villes cloſes.

21. Tout le peuple retourna en paix au camp vers Ioſue *en* Makkeda: *&* nul ne remua ſa langue contre aucun des enfans d'Iſrael.

י

22 וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ פְּתַחוּ יַת פּוּמָא דִמְעַרְתָּא וְאַפִּיקוּ לְוָתִי יַת חַמְשָׁא מַלְכַיָּא הָאִלֵּין מִן מְעַרְתָּא׃

23 וַעֲבַדוּ כֵּן וְאַפִּיקוּ לְוָתֵיהּ יַת חַמְשָׁא מַלְכַיָּא הָאִלֵּין מִן מְעַרְתָּא יַת מַלְכָּא דִירוּשְׁלֶם וְיַת מַלְכָּא דְחֶבְרוֹן וְיַת מַלְכָּא דְיַרְמוּת יַת מַלְכָּא דְלָכִישׁ וְיַת מַלְכָּא דְעֶגְלוֹן׃

24 וַהֲוָה כַּד אַפִּיקוּ יַת מַלְכַיָּא הָאִלֵּין לְוַת יְהוֹשֻׁעַ וּקְרָא יְהוֹשֻׁעַ לְכָל אֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל וַאֲמַר לְשִׁלְטוֹנֵי גַּבְרֵי עָבְדֵי קְרָבָא דַּאֲזַלוּ עִמֵּיהּ קְרִיבוּ שַׁווּ יַת רִיגְלֵיכוֹן עַל צַוְּארֵי מַלְכַיָּא הָאִלֵּין וּקְרִיבוּ וְשַׁוִּיאוּ יַת רִגְלֵיהוֹן עַל צַוְּארֵיהוֹן׃

25 וַאֲמַר לְהוֹן יְהוֹשֻׁעַ לָא תִדְחֲלוּן וְלָא תִתַּבְרוּן תַּקִּיפוּ וְעַלִּימוּ אֲרֵי כְדֵין יַעְבֵּד יְיָ לְכָל בַּעֲלֵי דְבָבֵיכוֹן דְּאַתּוּן מְגִיחִין קְרָבָא בְּהוֹן׃

26 וּמְחַנּוּן יְהוֹשֻׁעַ בָּתַר כֵּן וְקַטְלִינּוּן וּצְלַבִינּוּן עַל חַמְשָׁא צְלִיבִין וַהֲווֹ צְלִיבִין עַל צְלִיבַיָּא עַד רַמְשָׁא׃

27 וַהֲוָה לְעִידָּן מֵיעַל שִׁמְשָׁא פַּקִּיד יְהוֹשֻׁעַ וְאַחִיתוּנּוּן מֵעַל צְלִיבַיָּא וּרְמוֹנוּן בִּמְעַרְתָּא דְּאִטַּמַּרוּ תַמָּן וְשַׁוִּיאוּ אַבְנִין רַבְרְבָן עַל פּוּמָא דִמְעַרְתָּא עַד כְּרַן יוֹמָא הָדֵין׃

28 וְיַת מַקֵּדָה כְּבַשׁ יְהוֹשֻׁעַ בְּיוֹמָא הַהוּא וּמְחָהָא לְפִתְגָּם דְּחָרֶב וְיַת מַלְכַּהּ גַּמַּר יַתְהוֹן וְיַת כָּל נַפְשָׁתָא דְּבַהּ לָא אַשְׁאַר מְשֵׁיזִיב וַעֲבַד לְמַלְכָּא דְמַקֵּדָה כְּמָא דַּעֲבַד לְמַלְכָּא דִירִיחוֹ׃

י

22 וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ פִּתְחוּ אֶת־פִּי הַמְּעָרָה וְהוֹצִיאוּ אֵלַי אֶת־חֲמֵשֶׁת הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה מִן־הַמְּעָרָה׃

23 וַיַּעֲשׂוּ־כֵן וַיֹּצִיאוּ אֵלָיו אֶת־חֲמֵשֶׁת הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה מִן־הַמְּעָרָה אֶת מֶלֶךְ יְרוּשָׁלַםִ אֶת־מֶלֶךְ חֶבְרוֹן אֶת־מֶלֶךְ יַרְמוּת אֶת־מֶלֶךְ לָכִישׁ אֶת־מֶלֶךְ עֶגְלוֹן׃

24 וַיְהִי כְּהוֹצִיאָם אֶת־הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ וַיִּקְרָא יְהוֹשֻׁעַ אֶל־כָּל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אֶל־קְצִינֵי אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה הֶהָלְכוּא אִתּוֹ קִרְבוּ שִׂימוּ אֶת־רַגְלֵיכֶם עַל־צַוְּארֵי הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה וַיִּקְרְבוּ וַיָּשִׂימוּ אֶת־רַגְלֵיהֶם עַל־צַוְּארֵיהֶם׃

25 וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם יְהוֹשֻׁעַ אַל־תִּירְאוּ וְאַל־תֵּחָתּוּ חִזְקוּ וְאִמְצוּ כִּי כָכָה יַעֲשֶׂה יְהוָה לְכָל־אֹיְבֵיכֶם אֲשֶׁר אַתֶּם נִלְחָמִים אוֹתָם׃

26 וַיַּכֵּם יְהוֹשֻׁעַ אַחֲרֵי־כֵן וַיְמִיתֵם וַיִּתְלֵם עַל חֲמִשָּׁה עֵצִים וַיִּהְיוּ תְּלוּיִם עַל־הָעֵצִים עַד־הָעָרֶב׃

27 וַיְהִי לְעֵת בּוֹא הַשֶּׁמֶשׁ צִוָּה יְהוֹשֻׁעַ וַיֹּרִידוּם מֵעַל הָעֵצִים וַיַּשְׁלִכֻם אֶל־הַמְּעָרָה אֲשֶׁר נֶחְבְּאוּ־שָׁם וַיָּשִׂמוּ אֲבָנִים גְּדֹלוֹת עַל־פִּי הַמְּעָרָה עַד־עֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה׃

28 וְאֶת־מַקֵּדָה לָכַד יְהוֹשֻׁעַ בַּיּוֹם הַהוּא וַיַּכֶּהָ לְפִי־חֶרֶב וְאֶת־מַלְכָּהּ הֶחֱרִם אוֹתָם וְאֶת־כָּל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־בָּהּ לֹא הִשְׁאִיר שָׂרִיד וַיַּעַשׂ לְמֶלֶךְ מַקֵּדָה כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְמֶלֶךְ יְרִיחוֹ׃

ι.

22. Καὶ εἶπεν ἰησοῦς· ἀνοίξατε τὸ σπήλαιον, καὶ ἐξαγάγετε τοὺς πέντε βασιλεῖς τούτους ἐκ τοῦ σπηλαίου.

23. Καὶ ἐποίησαν οὕτως, καὶ ἐξήγαγον πρὸς αὐτὸν τοὺς πέντε βασιλεῖς τούτους ἐκ τοῦ σπηλαίου, τὸν βασιλέα ἱερουσαλὴμ, καὶ τὸν βασιλέα χεβρὼν, καὶ τὸν βασιλέα ἱερμοὺθ, καὶ τὸν βασιλέα λαχεῖς, καὶ τὸν βασιλέα αἰγλών.

24. Καὶ ἐπεὶ ἐξήγαγον αὐτοὺς πρὸς ἰησοῦν· καὶ συνεκάλεσεν ἰησοῦς πάντα ἄνδρα ἰσραὴλ, καὶ τοὺς ἐναρχομένους τοῦ πολέμου τοὺς συμπορευομένους αὐτῷ, λέγων πρὸς αὐτούς· προπορεύεσθε καὶ ἐπίθετε τοὺς πόδας ὑμῶν ἐπὶ τοὺς τραχήλους αὐτῶν. καὶ προσελθόντες ἐπέθηκαν τοὺς πόδας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς τραχήλους αὐτῶν.

25. Καὶ εἶπεν ἰησοῦς πρὸς αὐτούς· μὴ φοβηθῆτε αὐτοὺς, μηδὲ δειλιάσητε· ἀνδρίζεσθε καὶ ἰσχύετε, ὅτι οὕτω ποιήσει κύριος πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς ὑμῶν, οὓς ὑμεῖς καταπολεμεῖτε αὐτούς.

26. Καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς ἰησοῦς μετὰ τοῦτο, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτούς. καὶ ἐκρέμασεν αὐτοὺς ἐπὶ πέντε ξύλων. καὶ ἦσαν κρεμάμενοι ἐπὶ τῶν ξύλων ἕως ἑσπέρας.

27. Καὶ ἐγενήθη πρὸς ἡλίου δυσμὰς, καὶ ἐνετείλατο ἰησοῦς καὶ καθεῖλον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ξύλων, καὶ ἔρριψαν αὐτοὺς εἰς τὸ σπήλαιον εἰς ὃ κατέφυγον ἐκεῖ. καὶ ἐπεκύλισαν λίθους μεγάλους ἐπὶ τὸ σπήλαιον ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.

28. Καὶ τὴν μακηδὰν ἔλαβον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἐφόνευσαν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους, καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς, καὶ ἐξωλόθρευσαν αὐτὴν, καὶ πᾶν ἐμπνέον ὃ ἦν ἐν αὐτῇ, καὶ οὐ κατελείφθη οὐδεὶς ἐν αὐτῇ διασεσωσμένος καὶ διαπεφευγώς. καὶ ἐποίησαν τῷ βασιλεῖ μακηδὰ, ὃν τρόπον ἐποίησαν τῷ βασιλεῖ ἱεριχώ.

CAP. X.

22. Præcepitq́; Ioſue, dicens, Aperite os ſpeluncæ, & producite ad me quinque reges qui in ea latitant.

23. Feceruntq́; miniſtri ut ſibi fuerat imperatum: & adduxerunt ad eum quinq; reges de ſpelunca regem Ieruſalem, regem Hebron, regē Ierimoth, regem Lachis, regem Eglon.

24. Cumq́; adducti eſſent ad eum, vocavit omnes viros Iſrael, & ait ad principes exercitus qui ſecum erant, Ite, & ponite pedes ſuper colla regum iſtorum. Qui cùm perrexiſſent, & ſubiectorum colla pedibus calcarent.

25. Rurſum ait ad eos, Nolite timere, nec paveatis, confortamini & eſtote robuſti: ſic enim faciet Dominus cunctis hoſtibus veſtris adverſum quos dimicatis.

26. Percuſſitque Ioſue, & interfecit eos, atque ſuſpendit ſuper quinque ſtipites, fueruntq́; ſuſpenſi uſque ad veſperum.

27. Cumq; occumberet ſol, præcepit ſociis ut deponerent eos de patibulis. Qui depoſitos proiecerunt in ſpeluncam in qua latuerant, & poſuerunt ſuper os eius ſaxa ingentia, quæ permanent uſque in præſens.

28. Eodem die Macedam quoque cepit Ioſue, & percuſſit in ore gladii, regemq́; illius interfecit, & omnes habitatores eius: non dimiſit in ea ſaltem parvas reliquias. Fecitque regi Maceda ſicut fecerat regi Iericho.

Das X. Capitel.

22. Joſua aber ſprach: Macht auff das loch der ho̊le/ vnd bringet herfůr die fůnff Ko̊nige zu mir.

23. Sie theten alſo/ vnnd brachten die fůnff Ko̊nige zu jm auß der ho̊le/ den Ko̊nig zu Jeruſalem/ den Ko̊nig zu Hebron/ den Ko̊nig zů Jarmuth/ den Ko̊nig zu Lachis/ den Ko̊nig zu Eglon.

24. Da aber die fůnff Ko̊nige zu jm herauß bracht waren/ rieff Joſua dem gantzen Jſrael/ vnd ſprach zu den Oberſten des Kriegsvolcks/ die mit jm zogen: Kommt herzu/ vnd trettet diſen Ko̊nigen mit Fůſſen auff die Hålſe. Vnd ſie kamen herzu vnd tratten mit Fůſſen auff jre Hålſe.

25. Vnd Joſua ſprach zu jnen: Fo̊rchtet euch nicht/ vnnd erſchreckt nicht/ ſeydt getroſt vnd vnverzagt/ denn alſo wirdt der HERR allen euren feinden thun/ wider die jr ſtreitet.

26. Vnd Joſua ſchlug ſie darnach/ vnd to̊dtet ſie/ vnd hieng ſie auff fůnff Båume/ vnd ſie hiengen an den Båumen biß zu abend.

27. Da aber die Sonne war vntergangen/ gebot er/ daß man ſie von den Båumen neme/ vnd wůrffe ſie in die ho̊le/ darinnen ſie ſich verkrochen hatten/ vnd legten groſſe Steine fůr der ho̊le loch/ die ſind noch da auff diſen tag.

28. Deſſelben tags gewan Joſua auch Makeda/ vnd ſchlug ſie mit der ſcherpffe des Schwerds/ dazu jhren Ko̊nig/ vnd verbannet ſie/ vnnd alle Seelen die drinnen waren/ vnnd ließ niemandt ůberbleiben. Vnd thet dem Ko̊nige zu Makeda/ wie er dem Ko̊nige zu Jeriho gethan hatte.

CHAP. X.

22. Alors Ioſue dit, Ouurez la gueula de la cauerne, & m'amenez ces cinq rois la hors de la cauerne.

23 Et ils *le* firent ainſi. Ils lui amenerent donc hors de la cauerne ces cinq rois-la, le roy de Ieruſalem, le roy de Hebron, le roy de Iarmuth, le roy de Lakis, *&* le roy de Heglon.

24. Et apres qu'ils eurent amené à Ioſue ces cinq rois-la hors de la cauerne, Ioſué appela tous les hommes d'Iſrael: Si dit aux capitaines des gens de guerre qui eſtoyent alles auec lui, Approchez-vous, mettez vos pieds ſur les cols de ces rois ici. Et ils s'approcherent, & mirent leurs pieds ſur leurs cols.

25. Adonc Ioſue leur dit, Ne craignez point, & ne ſoyez point effrayés fortifiez vous, & vous renforcez: car l'Eternel fera en ceſte ſorte à tous vos ennemis, contre leſquels vous combatez.

26. Et apres cela Ioſue les frapa, & les fit mourir, & les pendit à cinq *potences de* bois, & demeurerent pendus à ces *potences de* bois iuſques au ſoir.

27. Ioſue donques comme le ſoleil s'en alloit coucher fit commandement, & on les oſta de ces *ponteces de* bois, & on les ietta en la cauerne, en laquelle ils s'eſtoyent cachés: & on mit de grandes pierres à la gueule de la cauerne, *qui y ſont* iuſqu'à ce iourd'hui meſme.

28. Ioſue print auſſi Makkeda en ce meſme iour la, & la frapa au trenchant de l'eſpee, & desfit à la façon de l'interdit leur roy enſemble auec eux, & ne laiſſa eſchapper aucune perſonne qui *fuſt* en icelle: & fit au roy de Makkeda comme il auoit fait au roy de Ierico.

י׳

29 וַעֲבַר יְהוֹשֻׁעַ וְכָל יִשְׂרָאֵל עִמֵּיהּ מִמַּקֵּדָה לְלִבְנָה וְאַגִּיחַ קְרָבָא עִם לִבְנָה׃

30 וּמְסַר יְיָ אַף יָתַהּ בִּידָא דְיִשְׂרָאֵל וְיָת מַלְכַּהּ וּמְחָהָא לְפִתְגַם דְּחָרֶב וְיָת כָּל נַפְשָׁתָא דְבַהּ לָא אִשְׁתְּאַר בַּהּ מְשֵׁיזִיב וַעֲבַד לְמַלְכַּהּ כְּמָא דַּעֲבַד לְמַלְכָּא דִירִיחוֹ׃

31 וַעֲבַר יְהוֹשֻׁעַ וְכָל יִשְׂרָאֵל עִמֵּיהּ מִלִּבְנָה לְלָכִישׁ וּשְׁרָא עֲלַהּ וְאַגִּיחַ קְרָבָא בַהּ׃

32 וּמְסַר יְיָ יָת לָכִישׁ בִּידָא דְיִשְׂרָאֵל וְכַבְשַׁהּ בְּיוֹמָא תִנְיָנָא וּמְחָהָא לְפִתְגַם דְּחָרֶב וְיָת כָּל נַפְשָׁתָא דְבַהּ כְּכֹל דַּעֲבַד לְלִבְנָה׃

33 בְּכֵן סְלֵיק הוֹרָם מַלְכָּא דְגֶזֶר לְמִסְעַד יָת לָכִישׁ וּמְחָהִי יְהוֹשֻׁעַ וְיָת עַמֵּיהּ עַד דְּלָא אִשְׁתְּאַר לֵיהּ מְשֵׁיזִיב׃

34 וַעֲבַר יְהוֹשֻׁעַ וְכָל יִשְׂרָאֵל עִמֵּיהּ מִלָּכִישׁ לְעֶגְלוֹן וּשְׁרוֹ עֲלַהּ וְאַגִּיחוּ קְרָבָא עֲלַהּ׃

35 וְכַבְשׁוּהָא בְּיוֹמָא הַהוּא וּמְחוֹהָא לְפִתְגַם דְּחָרֶב וְיָת כָּל נַפְשָׁתָא דְבַהּ בְּיוֹמָא הַהוּא גְּמַר כְּכֹל דַּעֲבַד לְלָכִישׁ׃

36 וּסְלֵיק יְהוֹשֻׁעַ וְכָל יִשְׂרָאֵל עִמֵּיהּ מֵעֶגְלוֹן לְחֶבְרוֹן וְאַגִּיחוּ קְרָבָא עֲלַהּ׃

37 וְכַבְשׁוּהָא וּמְחוֹהָא לְפִתְגַם דְּחָרֶב וְיָת מַלְכַּהּ וְיָת כָּל קִרְוַהָא וְיָת כָּל נַפְשָׁתָא דְבַהּ לָא אִשְׁתְּאַר מְשֵׁיזִיב כְּכֹל דַּעֲבַד לְעֶגְלוֹן וּגְמַר יָתַהּ וְיָת כָּל נַפְשָׁתָא דְבַהּ׃

י׳

29 וַיַּעֲבֹר יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ מִמַּקֵּדָה לִבְנָה וַיִּלָּחֶם עִם־לִבְנָה׃

30 וַיִּתֵּן יְהוָה גַּם־אוֹתָהּ בְּיַד יִשְׂרָאֵל וְאֶת־מַלְכָּהּ וַיַּכֶּהָ לְפִי־חֶרֶב וְאֶת־כָּל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־בָּהּ לֹא־הִשְׁאִיר בָּהּ שָׂרִיד וַיַּעַשׂ לְמַלְכָּהּ כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְמֶלֶךְ יְרִיחוֹ׃

31 וַיַּעֲבֹר יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ מִלִּבְנָה לָכִישָׁה וַיִּחַן עָלֶיהָ וַיִּלָּחֶם בָּהּ׃

32 וַיִּתֵּן יְהוָה אֶת־לָכִישׁ בְּיַד יִשְׂרָאֵל וַיִּלְכְּדָהּ בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי וַיַּכֶּהָ לְפִי־חֶרֶב וְאֶת־כָּל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־בָּהּ כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשָׂה לְלִבְנָה׃

33 אָז עָלָה הֹרָם מֶלֶךְ גֶּזֶר לַעְזֹר אֶת־לָכִישׁ וַיַּכֵּהוּ יְהוֹשֻׁעַ וְאֶת־עַמּוֹ עַד־בִּלְתִּי הִשְׁאִיר־לוֹ שָׂרִיד׃

34 וַיַּעֲבֹר יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ מִלָּכִישׁ עֶגְלֹנָה וַיַּחֲנוּ עָלֶיהָ וַיִּלָּחֲמוּ עָלֶיהָ׃

35 וַיִּלְכְּדוּהָ בַּיּוֹם הַהוּא וַיַּכּוּהָ לְפִי־חֶרֶב וְאֵת כָּל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־בָּהּ בַּיּוֹם הַהוּא הֶחֱרִים כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשָׂה לְלָכִישׁ׃

36 וַיַּעַל יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ מֵעֶגְלוֹנָה חֶבְרוֹנָה וַיִּלָּחֲמוּ עָלֶיהָ׃

37 וַיִּלְכְּדוּהָ וַיַּכּוּהָ לְפִי־חֶרֶב וְאֶת־מַלְכָּהּ וְאֶת־כָּל־עָרֶיהָ וְאֶת־כָּל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־בָּהּ לֹא־הִשְׁאִיר שָׂרִיד כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשָׂה לְעֶגְלוֹן וַיַּחֲרֵם אוֹתָהּ וְאֶת־כָּל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־בָּהּ׃

ι.

29. Καὶ ἀπῆλθεν ἰησοῦς καὶ πᾶς ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ ἐκ μακηδᾶ εἰς λεμνᾶ, καὶ ἐπολιόρκει λεβνᾶ.

30. Καὶ παρέδωκε κύριος καὶ αὐτὴν ἐν χειρὶ ἰσραήλ· καὶ ἔλαβον αὐτὴν καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς, καὶ ἐφόνευσαν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους, καὶ πᾶν ἐμπνέον ἐν αὐτῇ, οὐ κατελείφθη ἐν αὐτῇ οὐδὲ εἷς διασεσωσμένος καὶ διαπεφευγώς. καὶ ἐποίησε τῷ βασιλεῖ αὐτῆς, ὃν τρόπον ἐποίησε τῷ βασιλεῖ ἱεριχῶ.

31. Καὶ ἀπῆλθεν ἰησοῦς καὶ πᾶς ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ ἐκ λεβνᾶ εἰς λαχεῖς, καὶ περιεκάθισεν αὐτὴν, καὶ ἐπολιόρκει αὐτήν.

32. Καὶ παρέδωκε κύριος τὴν λαχεῖς εἰς τὰς χεῖρας ἰσραὴλ, καὶ ἔλαβεν αὐτὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ, καὶ ἐφόνευσεν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους, καὶ ἐξωλόθρευσεν αὐτὴν, ὃν τρόπον ἐποίησε τῇ λεβνᾶ.

33. Τότε ἀνέβη ὠρὰμ βασιλεὺς γαζὲρ βοηθήσων τῇ λαχεῖς, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἰησοῦς ἐν στόματι ξίφους, καὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, ἕως τοῦ μὴ καταλειφθῆναι αὐτῷ σεσωσμένον καὶ διαπεφευγότα.

34. Καὶ ἀπῆλθεν ἰησοῦς καὶ πᾶς ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ ἐκ λαχεῖς εἰς ἐγλὼν, καὶ περιεκάθισεν αὐτὴν, καὶ ἐξεπολιόρκησεν αὐτήν.

35. (Καὶ παρέδωκεν αὐτὴν κύριος ἐν χειρὶ ἰσραὴλ,) καὶ ἔλαβεν αὐτὴν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἐφόνευσεν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους, καὶ πᾶν ἐμπνέον ἐν αὐτῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐφόνευσαν, ὃν τρόπον ἐποίησαν τῇ λαχεῖς.

36. Καὶ ἀπῆλθεν ἰησοῦς καὶ πᾶς ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ ἀπὸ ἐγλὼν εἰς χεβρὼν, καὶ περιεκάθισαν αὐτήν.

37. Καὶ ἔλαβον αὐτὴν, καὶ ἐπάταξαν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους, καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς, καὶ πάσας τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ πάντα τὰ ἐμπνέοντα ὅσα ἦν ἐν αὐτῇ· οὐκ ἦν διασεσωσμένος, ὃν τρόπον ἐποίησαν τῇ ἐγλὼν, ἐξωλόθρευσαν αὐτὴν, καὶ πάντα ὅσα ἦν ἐν αὐτῇ.

CAP. X.

29. Tranſivit autem cum omni Iſrael de Maceda in Lebna, & pugnabat contra eam.

30. Quam tradidit Dominus cum rege ſuo in manus Iſrael: percuſſeruntq́; urbem in ore gladii, & omnes habitatores eius, non dimiſerunt in ea ullas reliquias. Feceruntq́; regi Lebna ſicut fecerant regi Iericho.

31. De Lebna tranſivit in Lachis cum omni Iſrael: & exercitu per gyrum diſpoſito oppugnabat eam.

32. Traditítque Dominus Lachis in manus Iſrael, & cepit eam die altero, atque percuſſit in ore gladii, omnemq́; animam quæ fuerat in ea, ſicut fecerat Lebna.

33. Eo tempore aſcendit Horam rex Gazer, ut auxiliaretur Lachis: quem percuſſit Ioſue cum omni populo eius uſque ad internecionem.

34. Tranſivitq́; de Lachis in Eglon, & circumdedit.

35. Atque expugnavit eam in eadem die: percuſſitq́; in ore gladii omnes animas quæ erant in ea iuxta omnia quæ fecerat Lachis.

36. Aſcendit quoque cum omni Iſrael de Eglon in Hebron, & pugnavit contra eam.

37. Cepitq́;, & percuſſit in ore gladii, regem quoque eius & omnia oppida regionis illius, univerſasq́; animas quę in ea fuerant commoratæ: non reliquit in ea ullas reliquias: ſicut fecerat Eglon, ſic fecit & Hebron, cuncta quæ in ea reperit, conſumens gladio.

Das X. Capitel.

29. Da zoch Joſua vnd das gantze Iſrael mit jm von Makeda gen Libna/vnd ſtreit wider ſie.

30. Vnd der HERR gab dieſelbige auch inn die Hand Iſrael/mit jhrem Könige / vnnd er ſchlug ſie mit der ſcherpffe des Schwerts/vnd alle ſeelen die drinnen waren/ vnnd ließ niemand drinnen ůberbleiben. Vnd thet jrem Könige / wie er dem Könige zu Jeriho gethan hatte.

31. Darnach zog Joſua vnnd das gantz Iſrael mit jhm von Libna gen Lachis/vnd belegten vnnd beſtritten ſie.

32. Vnnd der HERR gab Lachis auch inn die hende Iſrael/ daß ſie ſie des andern tags gewonnen. Vnnd ſchlugē ſie mit der ſcherffe des ſchwertes/vnnd alle Selen die drinnen waren/ aller ding/ wie er Libna gethan hatte.

33. Zu derſelbigen zeit zog Horam der König zu Geſer hinauff/ Lachis zu helffen/ Aber Joſua ſchlug jn mit all ſeinem Volck/ biß das niemandt drinnen ůberblieb.

34. Vnnd Joſua zog von Lachis ſampt dem gantzen Iſrael gen Eglon vnd belegt vnd beſtreitt ſie.

35. Vnd gewan ſie deſſelbigen tags vnnd ſchlug ſie mit der ſcherffe des Schwerts/vnd verbannet alle Seelen die drinnen waren/ deſſelben tags aller dings / wie er Lachis gethan hatte.

36. Darnach zog Joſua hinauff ſampt dem gantzen Iſrael von Eglon gen Hebron/vnd beſtreitt ſie.

37. Vnd gewan ſie/vnnd ſchlug ſie mit der ſcherffe des ſchwerts/ vnd jhren König/mit alle jhren Städten/ vnd alle Seelen die drinnen waren/ vnd ließ niemandt ůberbleiben/ aller ding wie er Eglon gethan hatte/ vnd verbannet ſie/ vnnd alle Seelen die drinnen waren.

CHAP. X.

29. Puis apres Ioſue & tout Iſrael auec lui paſſa de Makkeda en Libna, & guerroya contre Libna,

30. Et l'Eternel la liura auſſi bien en la main d'Iſrael, & le roy d'icelle: & il la frapa au trenchant de l'eſpee, & n'en laiſſa eſchapper aucune perſonne qui y *fuſt*: & fit au roy d'icelle ainſi qu'il auoit fait au roy de Ierico.

31. Puis apres Ioſue & tout Iſrael auec lui paſſa de Libna en Lakis, & ſe campa deuant icelle, & guerroya à l'encontre.

32. Et l'Eternel liura Lakis en la main d'Iſrael, qui la print le deuxieme iour, & la frapa au trenchāt de l'eſpee, & toute perſonne qui *eſtoit* en icelle, tout ainſi comme il auoit fait à Libna.

33. Lors Horam roy de Guezer monta pour ſecourir Lakis: & Ioſué le frapa, *lui* & ſon peuple, de ſorte qu'il ne lui en laiſſa eſchapper pas vn.

34. Puis apres Ioſue & tout Iſrael auec lui paſſa de Lakis en Heglon: & ſe camperent deuant icelle, & guerroyerent à l'encontre.

35. Et la prindrent ce iour-la meſme, & la fraperent au trenchant de l'eſpee: & *Ioſue* des fit à la façon de l'interdit en ce meſme iour-la toute perſonne qui y *eſtoit*, tout ainſi qu'il auoit fait à Lakis.

36. Puis apres Ioſue & tout Iſrael auec lui monta de deuers Heglon en Hebron, & guerroyerent contre elle.

37. Et la prindrent, & la fraperent au trenchant de l'eſpee, & ſon roy, & toutes les villes d'icelle, & toute perſonne qui y *eſtoit*: il n'en laiſſa eſchapper aucun, tout ainſi qu'il auoit fait à Heglon: il la desfit donc à la façon de l'interdit, & toute perſonne qui y *eſtoit*.

י

38 וְתָב יְהוֹשֻׁעַ וְכָל יִשְׂרָאֵל עִמֵּיהּ לִדְבִיר וְאַגִּיחַ קְרָבָא עֲלַהּ׃

39 וְכַבְשַׁהּ וְיַת מַלְכַּהּ וְיַת כָּל קִרְוָהָא וּמְחוֹנוּן לְפִתְגַּם דְּחָרֶב וְגַמַּרוּ יַת כָּל נַפְשָׁתָא דְּבַהּ לָא אַשְׁאַר מְשֵׁיזִיב כְּמָא דַּעֲבַד לְחֶבְרוֹן כֵּן עֲבַד לִדְבִיר וּלְמַלְכַּהּ וּכְמָא דַּעֲבַד לְלִבְנָה וּלְמַלְכַּהּ׃

40 וּמְחָא יְהוֹשֻׁעַ יַת כָּל יָתְבֵי אַרְעָא טוּרָא וְדָרוֹמָא וְשַׁפֵּלְתָּא וּמַשְׁפַּךְ מַרְמָתָא וְיַת כָּל מַלְכֵיהוֹן לָא אַשְׁאַר מְשֵׁיזִיב וְיַת כָּל נִשְׁמָה גַּמַּר כְּמָא דְּפַקֵּיד יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל׃

41 וּמְחָנוּן יְהוֹשֻׁעַ מֵרְקַם גֵּיאָה וְעַד עַזָּה וְיַת כָּל אַרְעָא דְגוֹשֶׁן וְעַד גִּבְעוֹן׃

42 וְיַת כָּל מַלְכַיָּא הָאִלֵּין וְיַת אַרְעֲהוֹן כְּבַשׁ יְהוֹשֻׁעַ וּמְנָא חֲדָא אֲרֵי יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל אַגִּיחַ קְרָבָא לְיִשְׂרָאֵל׃

43 וְתָב יְהוֹשֻׁעַ וְכָל יִשְׂרָאֵל עִמֵּיהּ לְמַשְׁרִיתָא לְגִלְגָּלָא׃

יא

1 וַהֲוָה כַּד שְׁמַע יָבִין מַלְכָּא דְחָצוֹר וּשְׁלַח לְוָת יוֹבָב מַלְכָּא דְמָדוֹן וּלְוַת מַלְכָּא דְשִׁמְרוֹן וּלְוַת מַלְכָּא דְאַכְשָׁף׃

2 וּלְמַלְכַיָּא דְמִצִּיפּוּנָא בְּטוּרָא וּבְמֵישְׁרָא דָרוֹם גִּינּוֹסַר וּבְשַׁפֵּלְתָּא וּבְפִילְכֵי דוֹר מַעַרְבָא׃

3 וּכְנַעֲנָאָה מִמַּדִּינְחָא וּמִמַּעַרְבָא וֶאֱמוֹרָאֵי וְחִתָּאֵי וּפְרִיזָּאֵי וִיבוּסָאֵי בְּטוּרָא וְחִוָּאֵי בְּשִׁיפּוּלֵי חֶרְמוֹן בְּאַרְעָא מִצְפְּיָא׃

י

38 וַיָּשָׁב יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ דְּבִרָה וַיִּלָּחֶם עָלֶיהָ׃

39 וַיִּלְכְּדָהּ וְאֶת־מַלְכָּהּ וְאֶת־כָּל־עָרֶיהָ וַיַּכּוּם לְפִי־חֶרֶב וַיַּחֲרִימוּ אֶת־כָּל־נֶפֶשׁ אֲשֶׁר־בָּהּ לֹא הִשְׁאִיר שָׂרִיד כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְחֶבְרוֹן כֵּן־עָשָׂה לִדְבִרָה וּלְמַלְכָּהּ וְכַאֲשֶׁר עָשָׂה לְלִבְנָה וּלְמַלְכָּהּ׃

40 וַיַּכֶּה יְהוֹשֻׁעַ אֶת־כָּל־הָאָרֶץ הָהָר וְהַנֶּגֶב וְהַשְּׁפֵלָה וְהָאֲשֵׁדוֹת וְאֵת כָּל־מַלְכֵיהֶם לֹא הִשְׁאִיר שָׂרִיד וְאֵת כָּל־הַנְּשָׁמָה הֶחֱרִים כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃

41 וַיַּכֵּם יְהוֹשֻׁעַ מִקָּדֵשׁ בַּרְנֵעַ וְעַד־עַזָּה וְאֵת כָּל־אֶרֶץ גֹּשֶׁן וְעַד־גִּבְעוֹן׃

42 וְאֵת כָּל־הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה וְאֶת־אַרְצָם לָכַד יְהוֹשֻׁעַ פַּעַם אֶחָת כִּי יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל נִלְחָם לְיִשְׂרָאֵל׃

43 וַיָּשָׁב יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ אֶל־הַמַּחֲנֶה הַגִּלְגָּלָה׃

יא

1 וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ יָבִין מֶלֶךְ־חָצוֹר וַיִּשְׁלַח אֶל־יוֹבָב מֶלֶךְ מָדוֹן וְאֶל־מֶלֶךְ שִׁמְרוֹן וְאֶל־מֶלֶךְ אַכְשָׁף׃

2 וְאֶל־הַמְּלָכִים אֲשֶׁר מִצְּפוֹן בָּהָר וּבָעֲרָבָה נֶגֶב כִּנְרוֹת וּבַשְּׁפֵלָה וּבְנָפוֹת דּוֹר מִיָּם׃

3 הַכְּנַעֲנִי מִמִּזְרָח וּמִיָּם וְהָאֱמֹרִי וְהַחִתִּי וְהַפְּרִזִּי וְהַיְבוּסִי בָּהָר וְהַחִוִּי תַּחַת חֶרְמוֹן בְּאֶרֶץ הַמִּצְפָּה׃

ι.

38. Καὶ ἀπέστρεψεν ἰησοῦς καὶ πᾶς ἰσραὴλ μετ' αὐτοῦ εἰς δαβεὶρ, καὶ περικαθίσαντες αὐτὴν, ἔλαβεν αὐτήν.

39. Καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς, καὶ τὰς πάσας κώμας αὐτῆς· καὶ ἐπάταξαν αὐτὴν ἐν στόματι ξίφους· καὶ ἐξωλόθρευσαν αὐτὴν, καὶ πᾶν ἐμπνέον ἐν αὐτῇ, καὶ οὐ κατέλιπον οὐδένα διασεσωσμένον. ὃν τρόπον ἐποίησαν τῇ χεβρὼν, καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς, οὕτως ἐποίησαν τῇ δαβεὶρ, καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς· καὶ καθάπερ ἐποίησεν τῇ λεμνὰ καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῆς.

40. Καὶ ἐπάταξεν ἰησοῦς πᾶσαν τὴν γῆν τὴν ὀρεινὴν, καὶ τὴν ναγὲβ, καὶ τὴν πεδινὴν, καὶ τὴν ἀσηδὼθ, καὶ πάντας τοὺς βασιλεῖς αὐτῆς· οὐ κατέλιπον ἐν αὐτῇ διασεσωσμένον, καὶ πᾶν ἐμπνέον ζωῆς ἐξ αὐτῆς ἐξωλόθρευσαν, ὃν τρόπον ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς ἰσραήλ.

41. Καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς ἰησοῦς ἀπὸ καδὴς βαρνῆ ἕως γάζης, πᾶσαν τὴν γοσὸμ ἕως γαβαών.

42. Καὶ πάντας τοὺς βασιλεῖς τούτους καὶ τὴν γῆν αὐτῶν ἔλαβεν ἰησοῦς εἰσάπαξ· ὅτι κύριος ὁ θεὸς ἰσραὴλ συνεπολέμει τῷ ἰσραήλ.

43. Καὶ ἀνέστρεψεν ἰησοῦς εἰς γαλγαλά.

ΚΕΦΑΛ. ια.

1. Ὡς δὲ ἤκουσεν ἰαβεὶν βασιλεὺς ἀσὼρ, ἀπέστειλε πρὸς ἰωβὰβ βασιλέα μαδὼν, καὶ πρὸς βασιλέα σεμερὼν, καὶ πρὸς βασιλέα ἀχσάφ.

2. Καὶ πρὸς τοὺς βασιλεῖς τοὺς κατὰ σιδῶνα τὴν μεγάλην, εἰς τὴν ὀρεινὴν εἰς ῥαβὰθ ἀπέναντι χενερὲθ, καὶ εἰς τὸ πεδίον, καὶ εἰς ναφεδδὼρ, καὶ εἰς τοὺς παραλίους.

3. Χαναναίους ἀπὸ ἀνατολῶν, καὶ εἰς τοὺς παραλίους, ἀμορραίους, καὶ τοὺς χετταίους, καὶ φερεζαίους, καὶ ἰεβουσαίους τοὺς ἐν τῷ ὄρει, καὶ τοὺς εὐαίους, καὶ τοὺς ὑπὸ τὴν ἀερμὼν εἰς γῆν μασσηφά.

CAP. X.

38. Inde reverſus in Dabir.

39. Cepit eam, atque vaſtavit: regem quoque eius atque omnia per circuitum oppida percuſſit in ore gladii: non dimiſit in ea ullas reliquias: ſicut fecerat Hebron & Lebna & regibus earum, ſic fecit Dabir & regi illius.

40. Percuſſit itaque Ioſue omnem Terram mōtanam, & meridianam atque campeſtrem, & Aſedoth cum regibus ſuis: non dimiſit in ea ullas reliquias, ſed omne quod ſpirare poterat interfecit, ſicut præceperat ei Dominus Deus Iſrael.

41. A Cadeſ-barne uſque Gazam. Omnem Terram Geſſen uſque Gabaon.

42. Vniverſosq; reges & regiones eorum uno impetu cepit atque vaſtavit: Dominus enim Deus Iſrael pugnavit pro eo.

43. Reverſusq; eſt cum omni Iſrael ad locum caſtrorum in Galgala.

CAP. XI.

1. Quæ cùm audiſſet Iabin rex Aſor, miſit ad Iobab regem Madon, & ad regem Semeron, atque ad regem Achſaph.

2. Ad reges quoque Aquilonis, qui habitabant in mōtanis & in planitie contra meridiem Ceneroth, in campeſtribus quoque & regionibus Dor iuxta mare.

3. Chananæum quoq; ab Oriente & Occidente, & Amorrhæum atq; Hethæum ac Pherezæum & Iebuſæum in montanis: Hevæum quoque qui habitabat ad radices Hermon in Terra Maſpha.

Das X. Capitel.

38. Da kehret Joſua wider vmb ſampt dem gantzen Jſrael gen Debir/ vnd beſtreit ſie.

39. Vnnd gewan ſie/ſampt jhrem Könige/vnd alle jre Städte. Vnnd ſchlugen ſie mit der ſcherffe des Schwerdts / vnnd verbanneten alle Seelen die drinnen waren/vnnd ließ niemandt überbleiben. Wie er Hebron gethan hatte / ſo thet er auch Debir/vnd jrem Könige/vnd wie er Libna vnd jrem Könige gethan hatte.

40. Alſo ſchlug Joſua alles Land auff dem Gebirge/vnd gegen mittag vnd in den Gründen/vnd an den Bächen/mit allen jren Königen/vnd ließ niemand überbleiben/vnd verbannet alles was odem hatte/wie der HErr der Gott Jſrael gebotten hatte.

41. Vnd ſchlug ſie von Kades Barnea an/biß gen Gaſa/vnd das gantze Land Goſen/biß gen Gibeon.

42. Vnnd gewan alle diſe Könige mit jrem Lande/auff ein mal / denn der HERR der GOtt Jſrael ſtreit für Jſrael.

43. Vnd Joſua zog wider ins Lager gen Gilgal/mit dem gantzen Jſrael.

Das XI. Capitel.

DA aber Jabin der König zu Hazor ſolches hörete/ſandte er zu Jobab dem Könige zu Madon/vnd zum Könige zu Simron/vnd zum Könige zu Achſaph.

2. Vnnd zu den Königen die gegen Mitternacht auff dem Gebirge/vnd auff dem gefilde gegen Mittag Cinneroth/vnd in den Gründen/ vnnd in Naphoth Dor am Meer wohneten.

3. Die Cananiter gegen dem morgen vnd Abend. Die Amoriter/Hethiter/Phereſiter vnd Jebuſiter/auff dem Gebirge/darzu die Heviter vntē am berge Hermon im Lande Mizpa.

CHAP. X.

38. Puis apres Ioſue & tout Iſrael auec lui rebrouſſa chemin vers Debir : & guerroya contre icelle.

39. Et la print, & ſon roy, & toutes les villes d'icelle: & les fraperent au trēchant de l'eſpee, & desfirent à la façon de l'interdit toute perſonne qui y *eſtoit* : il n'en laiſſa eſchapper aucun : comme il auoit fait à Hebron, ainſi fit-il à Debir & à ſon roy, & comme il auoit fait à Libna & à ſon roy.

40. Ioſue donc frapa tout ce païs-la, la montagne, & le Midi, & la plaine, & les pantes de mōtagne, & tous leurs rois : il n'en laiſſa eſchapper *aucun* : & desfit à la façon de l'interdit toute perſonne viuante, ainſi que l'Eternel le Dieu d'Iſrael auoit commandé.

41. *Ainſi* Ioſue les frapa depuis Kades-barné iuſques en Gaza : enſemble tout le pais de Goſçen, voire iuſques en Gabaon.

42. Or Ioſue print *tout* à vne fois tous ces rois-la & leur païs : pourrautant que l'Eternel le Dieu d'Iſrael combatoit pour Iſrael.

43. Finalement Ioſue & tout Iſrael auec lui s'en retourna au camp iuſques en Guilgal.

CHAP. XI.

1. Et ſi toſt que Iabin roy de Hatſor eut entendu *ces choſes*, il enuoya à Iobab roy de Madon, & au roy de Sçimron, & au roy d'Acſçaph.

2. Aux rois auſſi qui *habitoyent* deuers le Septentrion, és montagnes & en la campagne, *vers* le Midi de Kinnaroth, & en la plaine, & en Naphoth-Dor deuers l'Occident.

3. *Au* Cananeen de deuers Orient & Occident, & *à* l'Amorrheen, & *au* Hethien, & *au* Pherezien, & *au* Iebuſiē és montagnes : & *au* Heuien ſous Hermon au païs de Mitſpa.

יא

4 וּנְפַקוּ אִינוּן וְכָל
מַשְׁרִיָתְהוֹן עִמְּהוֹן עַם
סַגִּיא כְּחָלָא דְעַל כֵּיף
יַמָּא לִסְגֵי וְסוּסָוָן וּרְתִיכִין
סַגִּיא לַחֲדָא׃

5 וְאִיזְדַּמַּנוּ כָּל מַלְכַיָּא
הָאִילֵין וַאֲתוֹ וּשְׁרוֹ כַּחֲדָא
עַל מֵי מְרוֹם לְאַגָּחָא
קְרָבָא עִם יִשְׂרָאֵל׃

6 וַאֲמַר יְיָ לִיהוֹשֻׁעַ לָא
תִדְחַל מִן קֳדָמֵיהוֹן אֲרֵי
מְחַר כְּעִידָנָא הָדֵין אֲנָא
מְסַר יָת כּוּלְּהוֹן קְטִילִין
קֳדָם יִשְׂרָאֵל יָת סוּסָוָתְהוֹן
תְּעַקַּר וְיָת רְתִיכֵיהוֹן
תּוֹקִיד בְּנוּרָא׃

7 וַאֲתָא יְהוֹשֻׁעַ וְכָל עַמָּא
עָבְדֵי קְרָבָא עִמֵּיהּ
לְוָתְהוֹן וְאִינוּן שְׁרַן עַל מֵי
מְרוֹם בִּתְכֵיף וּנְפַלוּ
בְּהוֹן׃

8 וּמְסָרִינּוּן יְיָ בִּידָא
דְיִשְׂרָאֵל וּמְחוֹנוּן וּרְדָפוּנוּן
עַד צִידוֹן רַבְּתָא וְעַד
חֲרִיצֵי מַיָּא וְעַד בִּקְעַת
מִצְפַּיָא מָדִינְחָא וּמְחוֹנוּן
עַד דְּלָא אִשְׁתְּאַר לְהוֹן
מְשֵׁיזִיב׃

9 וַעֲבַד לְהוֹן יְהוֹשֻׁעַ
כְּמָא דַאֲמַר לֵיהּ יְיָ יָת
סוּסָוָתְהוֹן עַקַּר וְיָת
רְתִיכֵיהוֹן אוֹקִיד בְּנוּרָא׃

10 וְתָב יְהוֹשֻׁעַ בְּעִידָנָא
הַהִיא וּכְבַשׁ יָת חָצוֹר וְיָת
מַלְכַּהּ גְּמַר לְפִתְגָּם דְּחָרֶב
אֲרֵי חָצוֹר מִלְּקַדְמִין הִיא
רֵישׁ כָּל מַלְכְוָתָא הָאִילֵין׃

11 וּמְחוֹ יָת כָּל נַפְשָׁתָא
דְּבַהּ לְפִתְגָּם דְּחָרֶב גְּמַר
גְּמִירָא לָא אִשְׁתְּאַר כָּל
נִשְׁמָה וְיָת חָצוֹר אוֹקִיד
בְּנוּרָא׃

יא

4 וַיֵּצְאוּ הֵם וְכָל־מַחֲנֵיהֶם
עִמָּם עַם־רָב כַּחוֹל אֲשֶׁר עַל־
שְׂפַת־הַיָּם לָרֹב וְסוּס וָרֶכֶב
רַב־מְאֹד׃

5 וַיִּוָּעֲדוּ כֹּל הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה
וַיָּבֹאוּ וַיַּחֲנוּ יַחְדָּו אֶל־מֵי מֵרוֹם
לְהִלָּחֵם עִם־יִשְׂרָאֵל׃

6 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ
אַל־תִּירָא מִפְּנֵיהֶם כִּי־מָחָר כָּעֵת
הַזֹּאת אָנֹכִי נֹתֵן אֶת־כֻּלָּם חֲלָלִים
לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־סוּסֵיהֶם תְּעַקֵּר
וְאֶת־מַרְכְּבֹתֵיהֶם תִּשְׂרֹף בָּאֵשׁ׃

7 וַיָּבֹא יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־עַם הַמִּלְחָמָה
עִמּוֹ עֲלֵיהֶם עַל־מֵי מֵרוֹם
פִּתְאֹם וַיִּפְּלוּ בָּהֶם׃

8 וַיִּתְּנֵם יְהוָה בְּיַד־יִשְׂרָאֵל
וַיַּכּוּם וַיִּרְדְּפוּם עַד־צִידוֹן רַבָּה
וְעַד מִשְׂרְפוֹת מַיִם וְעַד־בִּקְעַת
מִצְפֶּה מִזְרָחָה וַיַּכֻּם עַד־בִּלְתִּי
הִשְׁאִיר־לָהֶם שָׂרִיד׃

9 וַיַּעַשׂ לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ כַּאֲשֶׁר אָמַר־
לוֹ יְהוָה אֶת־סוּסֵיהֶם עִקֵּר וְאֶת־
מַרְכְּבֹתֵיהֶם שָׂרַף בָּאֵשׁ׃

10 וַיָּשָׁב יְהוֹשֻׁעַ בָּעֵת הַהִיא
וַיִּלְכֹּד אֶת־חָצוֹר וְאֶת־מַלְכָּהּ
הִכָּה בֶחָרֶב כִּי־חָצוֹר לְפָנִים הִיא
רֹאשׁ כָּל־הַמַּמְלָכוֹת הָאֵלֶּה׃

11 וַיַּכּוּ אֶת־כָּל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־
בָּהּ לְפִי־חֶרֶב הַחֲרֵם לֹא
נוֹתַר כָּל־נְשָׁמָה וְאֶת־חָצוֹר
שָׂרַף בָּאֵשׁ׃

ιά.

4. Καὶ ἐξῆλθον αὐτοὶ καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν μετ᾽ αὐτῶν, λαὸς πολὺς ὥσπερ ἡ ἄμμος ἡ παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσης τῷ πλήθει, καὶ ἵπποι, καὶ ἅρματα πολλὰ σφόδρα.

5. Καὶ συνέβαλλον πάντες οἱ βασιλεῖς οὗτοι, καὶ παρεγένοντο καὶ παρενέβαλον ἐπὶ τὸ αὐτὸ, ἐπὶ τοῦ ὕδατος μερρὼν, πολεμῆσαι τὸν ἰσραήλ.

6. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς ἰησοῦν· μὴ φοβηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, ὅτι αὔριον ταύτην τὴν ὥραν ἐγὼ παραδίδωμι τετροπωμένους αὐτοὺς πάντας ἐναντίον τοῦ ἰσραήλ. τοὺς ἵππους αὐτῶν νευροκοπήσεις, καὶ τὰ ἅρματα αὐτῶν κατακαύσεις ἐν πυρί.

7. Καὶ ἦλθεν ἰησοῦς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ πολεμιστὴς μετ᾽ αὐτοῦ ἐπ᾽ αὐτοὺς ἐπὶ τὸ ὕδωρ μερρὼν ἐξάπινα, καὶ ἔπεσον ἐπ᾽ αὐτοὺς (ἐν τῇ ὀρεινῇ.)

8. Καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος ὑποχειρίους ἰσραήλ. καὶ κόπτοντες αὐτοὺς, κατεδίωκον αὐτοὺς ἕως σιδῶνος τῆς μεγάλης, καὶ ἕως μασρεφὰθ μαείμ, καὶ ἕως τῶν πεδίων μαστηφὰ κατ᾽ ἀνατολὰς, καὶ κατέκοψαν αὐτοὺς, ἕως τοῦ μὴ καταλειφθῆναι αὐτῶν διασεσωσμένον καὶ διαπεφευγότα.

9. Καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς ἰησοῦς ὃν τρόπον ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος. τοὺς ἵππους αὐτῶν ἐνευροκόπησε, καὶ τὰ ἅρματα αὐτῶν ἐνέπρησε πυρί.

10. Καὶ ἐπέστρεψεν ἰησοῦς ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ κατελάβετο τὴν ἀσὼρ καὶ τὸν βασιλέα αὐτῆς ἀπέκτεινεν ἐν ῥομφαίᾳ. ἦν δὲ ἀσὼρ τὸ πρότερον ἄρχουσα πασῶν τῶν βασιλειῶν τούτων.

11. Καὶ ἀπέκτεινε πᾶν ἐμπνέον ἐν αὐτῇ ἐν στόματι ξίφους, καὶ ἐξωλέθρευσαν πάντας, καὶ οὐ κατελείφθη ἐν αὐτῇ πᾶν ἐμπνέον. καὶ τὴν ἀσὼρ ἐνέπρησαν ἐν πυρί.

CAP. XI.

4. Egreſſique ſunt omnes cum turmis ſuis, populus multus nimis ſicut arena quę eſt in littore maris, equi quoque & currus immenſæ multitudinis.

5. Conveneruntq; omnes reges iſti in unum ad aquas-Merom, ut pugnarent contra Iſrael.

6. Dixitque Dominus ad Ioſue, Ne timeas eos: cras enim hac eadem hora ego tradam omnes iſtos vulnerandos in conſpectu Iſrael: equos eorum ſubneruabis, & currus igne combures.

7. Venitq; Ioſue, & omnis exercitus cum eo adverſus illos ad aquas-Meron ſubitò, & irruerunt ſuper eos.

8. Tradiditq; illos Dominus in manus Iſrael. Qui percuſſerunt eos, & perſecuti ſunt uſque ad Sidonem magnam ad aquas-Maſerephoth; campumq; Maſphe, qui eſt ad Orientalem illius partem. Itaque percuſſit omnes, ut nullas dimitteret ex eis reliquias.

9. Fecitq; ſicut præceperat ei Dominus, equos eorum ſubneruavit, curruſq; combuſſit igni.

10. Reverſuſq; ſtatim cepit Aſor: & regem eius percuſſit gladio. Aſor enim antiquitus inter omnia regna hæc principatum tenebat.

11. Percuſſitq; omnes animas quæ ibidem morabantur: non dimiſit in ea ullas reliquas, ſed uſque ad internecionem univerſa vaſtavit, ipſamq; urbem peremit incendio.

Das XI. Capitel.

4. Diſe zogen auß mit alle jhrem Heer / ein groß volck / ſo vil als des Sands am Meer / vnd ſehr vil Roß vnd Wagen.

5. Alle diſe Könige verſammleten ſich / vnd kamen vnnd lagerten ſich zu hauffe / an das Waſſer Merom / zu ſtreitten mit Iſrael.

6. Vnnd der HERR ſprach zu Joſua: Förchte dich nicht für jnen / denn Morgen vmb diſe zeit will ich ſie alle erſchlagen geben / für den Kindern Iſrael / jhre Roſſe ſolt du verlemen / vnd jre Wagen mit Feuer verbrennen.

7. Vnd Joſua kam plötzlich über ſie vnnd alles Kriegsvolck mit jhm am Waſſer Merom / vnd überfielen ſie.

8. Vnd der HERR gab ſie inn die hende Iſrael / vnnd ſchlugen ſie / vnnd jagten ſie biß gen groſſen Zidon / vnd biß an die warme Waſſer / vnnd biß an die breite zu Mizpe gegen dem Morgen / vnnd ſchlugen ſie / biß daß niemandt vnter jnen überbleib.

9. Da thet jhnen Joſua / wie der HERR jm geſagt hat / vnnd verlemet jre Roſſe / vnnd verbrannt jhre Wagen.

10. Vnd kehret vmb zu derſelbigen zeit / vnd gewan Hazor / vnnd ſchlug jren König mit dem Schwert (denn Hazor war vorhin die Hauptſtadt aller diſer Königreich.)

11. Vnnd ſchlugen alle Seelen die drinnen waren / mit der ſcherpffe des Schwerts / vnd verbannten ſie / vnnd ließ nichts überbleiben / das den Odem hatte / vnnd verbrannt Hazor mit Feuer.

CAP. XI.

4. Ceux-ci donc & toutes leurs armees auec eux ſortirent, vn grand peuple comme le ſablon qui *eſt* ſur le bord de la mer, pour la *grande* multitude: *il y auoit* auſſi cheuaux & chariots en fort grand nombre.

5. Tous ces rois-la s'eſtans donné aſſignation, vindrent, & ſe camperent enſemble aupres des eaux de Merom, pour combatre contre Iſrael.

6. Lors l'Eternel dit à Ioſue, Ne les crain point: car demain enuiron ceſte heure ie les liurerai tous naurés à mort deuant Iſrael: tu couperas les iarrets à leurs cheuaux, & bluſleras au feu leurs chariots.

7. Ioſue donc & tout le peuple de guerre auec lui vint ſoudainement contre eux aupres des eaux de Merom, & ſe ruerent ſur eux.

8. Et l'Eternel les liura en la main d'Iſrael, & ils les fraperent, & les pourſuiuirent iuſques à Sidon la grande, & iuſques aux bruſlures des eaux, & iuſques en la campagne de Mitſpé vers Oriēt, & les fraperent tant qu'ils n'en laiſſerent eſchapper aucun.

9. Et Ioſué leur fit comme l'Eternel lui auoit dit: il coupa les iarrets de leurs cheuaux, & bruſla au feu leurs chariots.

10. Comme Ioſué s'en retournoit en ce meſme temps, il print Hatſor, & frapa le roy d'icelle auec l'eſpee: car Hatſor auoit eſté au parauant chef de tous ces royaumes-la.

11. Ils fraperent auſſi toute perſonne qui y *eſtoit*, au trenchant de l'eſpee, *les* deſtruiſans à la façon de l'interdit: il n'y reſta aucune perſonne viuante, & on bruſla au feu Hatſor,

יא

12 וְיַת כָּל קִירְוֵי מַלְכַיָּא הָאִילֵין כָּל מַלְכֵיהוֹן כְּבַשׁ יְהוֹשֻׁעַ וּמְחָנוּן לְפִתְגַם דְּחָרֶב גַּמַּר יַתְהוֹן כְּמָא דְּפַקֵּיד מֹשֶׁה עַבְדָּא דַיְיָ׃

13 לְחוֹד כָּל קִירְוַיָּא דְּקָיְמִין עַל תּוּקְפְּהוֹן לָא אוֹקְדִנּוּן יִשְׂרָאֵל אֱלָהֵין יַת חָצוֹר בִּלְחוֹדַהּ אוֹקֵיד בְּנוּרָא יְהוֹשֻׁעַ׃

14 וְכָל עֲדָאָה קִירְוַיָּא הָאִילֵין וּבְעִירָא בַּזּוּ לְהוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְחוֹד יַת כָּל אֱינָשָׁא מְחוֹ לְפִתְגַם דְּחָרֶב עַד דְּשֵׁיצִיאוּ יַתְהוֹן לָא אַשְׁאַרוּ כָּל נְשָׁמָה׃

15 כְּמָא דְּפַקֵּיד יְיָ יַת מֹשֶׁה עַבְדֵּיהּ כֵּן פַּקֵּיד מֹשֶׁה יַת יְהוֹשֻׁעַ וְכֵן עֲבַד יְהוֹשֻׁעַ לָא בַטֵּיל פִּתְגָּמָא מִכֹּל דְּפַקֵּיד יְיָ יַת מֹשֶׁה׃

16 וְאַחְסִין יְהוֹשֻׁעַ יַת כָּל אַרְעָא הָדָא טוּרָא וְיַת כָּל אֲרַע דָּרוֹמָא וְיַת כָּל אַרְעָא דְגֹשֶׁן וְיַת שְׁפֵילְתָא וְיַת מֵישְׁרָא וְיַת טוּרָא דְיִשְׂרָאֵל וּשְׁפֵילָתֵיהּ׃

17 מִן טוּרָא פְּלִיגָא דְּסָלֵיק לְשֵׂעִיר וְיַת מֵישַׁר גָּד בְּבִקְעַת לִיבְנָן שִׁיפּוּלֵי טוּרָא דְחֶרְמוֹן וְיַת כָּל מַלְכֵיהוֹן כְּבַשׁ וּמְחָנוּן ו וְקַטְלִינּוּן׃

18 יוֹמִין סַגִּיאִין עֲבַד י יְהוֹשֻׁעַ עִם כָּל מַלְכַיָּא הָאִילֵין קְרָבָא׃

19 לָא הֲוָת קַרְתָּא דְּאַשְׁלֵימַת עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֱלָהֵין חִוָּאֵי יָתְבֵי גִּבְעוֹן יַת כּוֹלָּא נְסִיבוּ בִּקְרָבָא׃

20 אֲרֵי מִן קֳדָם יְיָ הֲוָת לְתַקָּפָא יַת לִבְּהוֹן לְסַדָּרָא קְרָבָא עִם יִשְׂרָאֵל בְּדִיל לְגַמָּרוּתְהוֹן בְּדִיל דְּלָא יְהוֹן עֲלֵיהוֹן רַחֲמִין אֲרֵי בְּדִיל לְשֵׁיצָיוּתְהוֹן כְּמָא דְּפַקֵּיד יְיָ יַת מֹשֶׁה׃

יא

12 וְאֶת־כָּל־עָרֵי הַמְּלָכִים
הָאֵלֶּה וְאֶת־כָּל־מַלְכֵיהֶם לָכַד
יְהוֹשֻׁעַ וַיַּכֵּם לְפִי־חֶרֶב הֶחֱרִים
אוֹתָם כַּאֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה עֶבֶד
יְהֹוָה׃ 13 רַק כָּל־הֶעָרִים
הָעֹמְדוֹת עַל־תִּלָּם לֹא־שְׂרָפָם
יִשְׂרָאֵל זוּלָתִי אֶת־חָצוֹר לְבַדָּהּ
שָׂרַף יְהוֹשֻׁעַ׃
14 וְכֹל שְׁלַל הֶעָרִים הָאֵלֶּה
וְהַבְּהֵמָה בָּזְזוּ לָהֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
רַק אֶת־כָּל־הָאָדָם הִכּוּ לְפִי־
חֶרֶב עַד־הִשְׁמִדָם אוֹתָם לֹא
הִשְׁאִירוּ כָּל־נְשָׁמָה׃
15 כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהֹוָה אֶת־מֹשֶׁה
עַבְדּוֹ כֵּן־צִוָּה מֹשֶׁה אֶת־יְהוֹשֻׁעַ
וְכֵן עָשָׂה יְהוֹשֻׁעַ לֹא־הֵסִיר דָּבָר
מִכֹּל אֲשֶׁר־צִוָּה יְהֹוָה אֶת־מֹשֶׁה׃
16 וַיִּקַּח יְהוֹשֻׁעַ אֶת־כָּל־הָאָרֶץ
הַזֹּאת הָהָר וְאֶת־כָּל־הַנֶּגֶב וְאֵת
כָּל־אֶרֶץ הַגֹּשֶׁן וְאֶת־הַשְּׁפֵלָה וְאֶת־
הָעֲרָבָה וְאֶת־הַר יִשְׂרָאֵל וּשְׁפֵלָתֹה׃
17 מִן־הָהָר הֶחָלָק הָעוֹלֶה שֵׂעִיר
וְעַד־בַּעַל גָּד בְּבִקְעַת הַלְּבָנוֹן
תַּחַת הַר־חֶרְמוֹן וְאֵת כָּל־מַלְכֵיהֶם
לָכַד וַיַּכֵּם וַיְמִיתֵם׃
18 יָמִים רַבִּים עָשָׂה יְהוֹשֻׁעַ אֶת־
כָּל־הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה מִלְחָמָה׃
19 לֹא־הָיְתָה עִיר אֲשֶׁר הִשְׁלִימָה
אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בִּלְתִּי הַחִוִּי יֹשְׁבֵי
גִבְעוֹן אֶת־הַכֹּל לָקְחוּ בַמִּלְחָמָה׃
20 כִּי־מֵאֵת יְהֹוָה הָיְתָה לְחַזֵּק
אֶת־לִבָּם לִקְרַאת הַמִּלְחָמָה אֶת־
יִשְׂרָאֵל לְמַעַן הַחֲרִימָם לְבִלְתִּי
הֱיוֹת־לָהֶם תְּחִנָּה כִּי לְמַעַן
הַשְׁמִידָם כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהֹוָה אֶת־
מֹשֶׁה׃

ιά.

12. Καὶ πάσας τὰς πόλεις τῶν βασιλέων τούτων, καὶ πάντας τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν ἔλαβεν ἰησοῦς, καὶ ἀνεῖλεν αὐτοὺς ἐν στόματι ξίφους, καὶ ἐξωλόθρευσεν αὐτοὺς, ὃν τρόπον συνέταξε μωϋσῆς ὁ παῖς κυρίου.

13. Ἀλλὰ πάσας τὰς πόλεις τὰς κεχωματισμένας οὐκ ἐνέπρησεν ἰσραήλ· πλὴν τὴν ἀσὼρ μόνην, αὐτὴν ἐνέπρησεν ἰησοῦς.

14. Καὶ πάντα τὰ σκῦλα αὐτῆς καὶ τὰ κτήνη προενομεύσαντο ἑαυτοῖς οἱ υἱοὶ ἰσραήλ. αὐτοὺς δὲ πάντας ἐξωλόθρευσαν ἐν στόματι ξίφους, ἕως ἀπώλεσαν αὐτοὺς οὐ κατέλιπον ἐξ αὐτῶν οὐδὲν ἐμπνέον.

15. Ὃν τρόπον συνέταξε κύριος τῷ μωϋσεῖ τῷ παιδὶ αὐτοῦ, καὶ καθὼς ἐνετείλατο μωϋσῆς τῷ ἰησοῦ, οὕτως ἐποίησεν ἰησοῦς· οὐ παρέβη οὐδὲν ἀπὸ πάντων ὧν συνέταξε κύριος τῷ μωϋσεῖ.

16. Καὶ ἔλαβεν ἰησοῦς πᾶσαν τὴν γῆν ταύτην, τὴν ὀρεινὴν, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν ναγὲβ καὶ πᾶσαν τὴν γῆν γοσὸμ, καὶ τὴν πεδινὴν, καὶ τὴν πρὸς δυσμαῖς, καὶ τὸ ὄρος ἰσραὴλ, καὶ τὰ πεδινὰ τὰ πρὸς τῷ ὄρει.

17. Ἀπὸ τοῦ ὄρους ἀλὰκ, καὶ ὃ προσαναβαίνει εἰς σηείρ, καὶ ἕως βαλγὰδ, καὶ τὸ πεδίον τοῦ λιβάνου, ὑπὸ τὸ ὄρος τὸ ἀερμών. καὶ πάντας τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν ἔλαβε, καὶ ἀνεῖλεν αὐτοὺς, καὶ ἀπέκτεινε.

18. Καὶ ἡμέρας πλείους ἐποίησεν ἰησοῦς πρὸς πάντας τοὺς βασιλεῖς τούτους τὸν πόλεμον.

19. Καὶ οὐκ ἦν πόλις, ἥτις οὐ παρέδωκε τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ, πλὴν ὁ εὐαῖος ὁ κατοικῶν ἐν γαβαών. πάντας ἔλαβεν ἐν πολέμῳ.

20. Ὅτι διὰ κυρίου ἐγένετο κατισχύσαι αὐτῶν τὴν καρδίαν, συναντᾷν εἰς πόλεμον πρὸς ἰσραὴλ, ἵνα ἐξολοθρεύσωσιν αὐτοὺς, ὅπως μὴ δοθῇ αὐτοῖς ἔλεος, ἀλλ᾽ ἵνα ἐξολοθρεύσωσι, ὃν τρόπον εἶπε κύριος πρὸς μωϋσῆν.

CAP. XI.

12. Et omnes per circuitum civitates, reges quoque earum cepit, percuſſit atque delevit, ſicut præceperat ei Moyſes famulus Domini.

13 Abſque urbibus quæ erant in collibus & in tumulis ſitæ, cæteras ſuccendit Iſrael: unam tãtum Aſor munitiſſimam flamma conſumpſit.

14. Omnemq́; prædam iſtarum urbium ac iumenta diviſerunt ſibi filii Iſrael, cunctis hominibus interfectis.

15. Sicut præceperat Dominus Moyſi ſervo ſuo, ita præcepit Moyſes Ioſue: & ille univerſa complevit: non præteriit de univerſis mandatis, nec unum quidem verbum quod iuſſerat Dominus Moyſi.

16 Cepit itaque Ioſue omnem Terram montanam, & meridianam, terramq; Geſſen, & planitiem, & Occidentalem plagam, mõtemq́; Iſrael, & campeſtria eius.

17. Et partem montis, quæ aſcendit Seir uſque Baalgad per planitiem Libani ſubter montem Hermon: omnes reges eorum cepit, percuſſit, & occidit.

18. Multo tempore pugnavit Ioſue contra reges iſtos.

19. Non fuit civitas, quæ ſe non traderet filiis Iſrael, præter Heuæum, qui habitabat in Gabaon: omnes enim bellando cepit.

20. Domini enim ſententia fuerat, ut indurarentur corda eorum, & pugnarent contra Iſrael, & caderent, & non mererentur ullam clementiam, ac perirent, ſicut præceperat Dominus Moyſi.

Das XI. Capitel.

12. Dazu alle Städte diſer Könige gewan Joſua mit jhren Konigen/ vnnd ſchlug ſie mit der ſcherpffe des Schwerdts/ vnnd verbannet ſie/ wie Moſe der Knecht des HERRN gebotten hatte.

13. Doch verbranten die Kinder Iſrael keine Städte die auff Hügeln ſtunden/ ſondern Hazor alleine verbrandte Joſua.

14. Vnd allen Raub diſer Städte/ vnnd das Vieh theileten die Kinder Iſrael vnter ſich/ aber alle Menſchen ſchlugen ſie mit der ſcherpffe des Schwerdts / biß ſie die vertilgeten/ vnnd lieſſen nichts überbleiben/ das den odem hatte.

15. Wie der HERR Moſe ſeinem Knecht / vnnd Moſe Joſua gebotten hatte/ So thet Joſua/ das nicht feilet an allem daß der HErr Moſe gebotten hatte.

16. Alſo nam Joſua alle diß Land ein auff dem Gebirge/ vnd alles was gegen Mittag ligt / vnnd alles Land Goſen/ vnd die Gründe vnd Felder/ vnnd das Gebirge Iſrael mit ſeinen Gründen.

17. Von dem Gebirge an/ das das Land hinauff gen Seir ſcheidet / biß gen BaalGad/ in der breite des Berges Libanon vnten am Berge Hermon/ alle jre Könige gewan er / vnnd ſchlug ſie/ vnd tödtet ſie.

18. Er ſtreit aber eine lange zeit mit diſen Königen.

19. Es war aber keine Stadt / die ſich mit friden ergebe den Kindern Iſrael (außgenommen die Heviter/ die zu Gibeon wohneten) ſondern ſie gewonnen ſie alle mit ſtreit.

20. Vnd das geſchach alſo von dem HERRn/ daß jr hertz verſtockt würde/ mit ſtreit zu begegen den Kindern Iſrael / auff daß ſie verbannet würden/ vnd jnen keine gnade widerfüre/ ſondern vertilget würden / wie der HERR Moſe gebotten hatte.

CHAP. XI.

12. Ioſue print auſſi toutes les villes de ces rois-la, & tous les rois d'icelles, & les frapa au trẽchant de l'eſpee, & les deſtruiſit à la façon de l'interdit, ainſi que Moyſe ſeruiteur de l'Eternel auoit commandé.

13 Seulement Iſrael ne bruſla point aucune des villes qui *eſtoyent* demeurees debout en leur eſtre, excepté Hatſor ſeule, que Ioſue bruſla.

14. Et les enfans d'Iſrael pillerent pour eux tout le butin de ces villes-la, & les beſtes: ſeulement ils frapperent au trenchant de l'eſpee tous les hommes, iuſques à ce qu'ils les euſſent extermines: ils n'*y* laiſſerent de reſte aucune perſonne vivante.

15. Comme l'Eternel auoit commandé à Moyſe ſon ſeruiteur, ainſi Moyſe commanda à Ioſue: & Ioſue fit ainſi, *tellement* qu'il n'omit rien de tout ce que l'Eternel auoit commandé à Moyſe.

16. Ioſue donc print tout ce pais-la, la montagne, & tout le *païs* du Midi, enſemble tout le pais de Goſçen, la plaine, & la campagne, la mõtagne d'Iſrael, & ſa plaine.

17. Depuis la montagne de Halak qui monte *vers* Sehir, voire iuſqu'à Bahal-gad en la campagne du Liban ſous la montagne de Hermon: il print auſſi tous leurs rois, & les frapa & les fit mourir.

18. Ioſue fit la guerre pluſieurs iours contre tous ces rois-la.

19. Il n'y eut aucune ville qui fiſt paix auec les enfans d'Iſrael, excepté les Heuiens qui habitoyent en Gabaon: Ils les prindrent toutes par guerre.

20. Car *cela* venoit de l'Eternel, qu'ils endurciſſent leur cœur à ce qu'ils ſortiſſent, pour rencontrer Iſrael au cõbat, afin qu'il les deſtruiſit à la façon de l'interdit, ſans qu'il leur fiſt aucune grace: ains qu'il les exterminaſt, ainſi que l'Eternel auoit cõmandé à Moyſe.

יא

21 וַאֲתָא יְהוֹשֻׁעַ בְּעִידָנָא
הַהִיא וְשֵׁיצֵי יָת גִּבָּרַיָּא
מִן טוּרָא מִן חֶבְרוֹן מִן
דְּבִיר מִן עֲנָב וּמִכָּל טוּר
יְהוּדָה וּמִכָּל טוּרָא
דְּיִשְׂרָאֵל עִם קִרְוֵיהוֹן
גַּמְרִינוּן יְהוֹשֻׁעַ׃

22 לָא אִשְׁתְּאָרוּ גִּבָּרַיָּא
בַּאֲרַע בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְחוֹד
בְּעַזָּה בְּגַת וּבְאַשְׁדּוֹד
אִשְׁתְּאָרוּ׃

23 וּנְסִיב יְהוֹשֻׁעַ יָת כָּל
אַרְעָא כְּכָל דְּמַלִּיל יְיָ
עִם מֹשֶׁה וִיהָבַהּ יְהוֹשֻׁעַ
לְאַחְסָנָא לְיִשְׂרָאֵל
בְּפַלְגְּוָתְהוֹן לְשִׁבְטֵיהוֹן ו
וְאַרְעָא שְׁדוֹכַת מִלְּמֶעֱבַד
קְרָבָא׃

יב

1 וְאִלֵּין מַלְכֵי אַרְעָא
דִּמְחוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וִירִיתוּ
יָת אַרְעֲהוֹן בְּעִבְרָא דִּי
דְיַרְדְּנָא מַדְנַח שִׁמְשָׁא
מִנַּחֲלָא דְאַרְנוֹן עַד טוּרָא
דְחֶרְמוֹן וְכָל מֵישַׁר מ
מַדִּינְחָא׃

2 סִיחוֹן מַלְכָּא דֶּאֱמוֹרָאָה
דְּיָתֵיב בְּחֶשְׁבּוֹן שַׁלִּיט מ
מֵעֲרוֹעֵר דְּעַל כֵּיף נַחֲלָא
דְּאַרְנוֹן וְגוֹ נַחֲלָא וּפַלְגּוּת
אַרְעָא דְגִלְעָד וְעַד יוּבְקָא
נַחֲלָא תְּחוּמָא דִבְנֵי עַמּוֹן׃

3 וּמֵישְׁרָא עַד יַם גִּינּוֹסַר
מַדִּינְחָא וְעַד יַמָּא
דְּמֵישְׁרָא יַמָּא דְמִלְחָא
מַדִּינְחָא אוֹרַח בֵּית
יְשִׁימוֹת וּמִדָּרוֹמָא תְּחוֹת
מַשְׁפַּךְ מֵירָמָתָא׃

4 וּתְחוּם עוֹג מַלְכָּא
דְּמַתְנָן מִשְׁאַר גִּבָּרַיָּא
דְּיָתֵיב בְּעַשְׁתָּרוֹת וּב
וּבְאֶדְרֶעִי׃

5 וְשַׁלִּיט בְּטוּרָא דְּחֶרְמוֹן
וּבְסַלְכָה וּבְכָל מַתְנָן עַד
תְּחוּם גְּשׁוּרָאָה וְאַפְקִירוֹס
וּפַלְגּוּת אַרְעָא דְּגִלְעָד
תְּחוּם סִיחוֹן מַלְכָּא
דְּחֶשְׁבּוֹן׃

יא

21 וַיָּבֹא יְהוֹשֻׁעַ בָּעֵת הַהִיא
וַיַּכְרֵת אֶת־הָעֲנָקִים מִן־הָהָר מִן־
חֶבְרוֹן מִן־דְּבִר מִן־עֲנָב וּמִכֹּל
הַר יְהוּדָה וּמִכֹּל הַר יִשְׂרָאֵל עִם־
עָרֵיהֶם הֶחֱרִימָם יְהוֹשֻׁעַ׃

22 לֹא־נוֹתַר עֲנָקִים בְּאֶרֶץ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל רַק בְּעַזָּה בְּגַת וּבְאַשְׁדּוֹד
נִשְׁאָרוּ׃

23 וַיִּקַּח יְהוֹשֻׁעַ אֶת־כָּל־הָאָרֶץ
כְּכֹל אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
וַיִּתְּנָהּ יְהוֹשֻׁעַ לְנַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל
כְּמַחְלְקֹתָם לְשִׁבְטֵיהֶם וְהָאָרֶץ
שָׁקְטָה מִמִּלְחָמָה׃

יב

1 וְאֵלֶּה מַלְכֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר הִכּוּ
בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וַיִּרְשׁוּ אֶת־אַרְצָם
בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן מִזְרְחָה הַשָּׁמֶשׁ מִנַּחַל
אַרְנוֹן עַד־הַר חֶרְמוֹן וְכָל־
הָעֲרָבָה מִזְרָחָה׃

2 סִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי הַיּוֹשֵׁב
בְּחֶשְׁבּוֹן מֹשֵׁל מֵעֲרוֹעֵר אֲשֶׁר עַל־
שְׂפַת־נַחַל אַרְנוֹן וְתוֹךְ הַנַּחַל
וַחֲצִי הַגִּלְעָד וְעַד יַבֹּק הַנַּחַל גְּבוּל
בְּנֵי עַמּוֹן׃

3 וְהָעֲרָבָה עַד־יָם כִּנְרוֹת מִזְרָחָה
וְעַד יָם הָעֲרָבָה יָם־הַמֶּלַח מִזְרָחָה
דֶּרֶךְ בֵּית הַיְשִׁמוֹת וּמִתֵּימָן תַּחַת
אַשְׁדּוֹת הַפִּסְגָּה׃

4 וּגְבוּל עוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן מִיֶּתֶר
הָרְפָאִים הַיּוֹשֵׁב בְּעַשְׁתָּרוֹת
וּבְאֶדְרֶעִי׃

5 וּמֹשֵׁל בְּהַר חֶרְמוֹן וּבְסַלְכָה
וּבְכָל־הַבָּשָׁן עַד־גְּבוּל הַגְּשׁוּרִי
וְהַמַּעֲכָתִי וַחֲצִי הַגִּלְעָד גְּבוּל סִיחוֹן
מֶלֶךְ־חֶשְׁבּוֹן׃

ια΄.

21. Καὶ ἦλθεν ἰησοῦς ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ ἐξωλόθρευσε τοὺς ἐνακεὶμ ἐκ τῆς ὀρεινῆς, ἐκ χεβρὼν, καὶ ἐκ δαβεὶρ, καὶ ἐξ ἀνὼβ, καὶ ἐκ παντὸς ὄρους ἰσραὴλ, καὶ ἐκ παντὸς ὄρους ἰούδα σὺν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν, καὶ ἐξωλέθρευσεν αὐτοὺς ἰησοῦς.

22. Οὐ κατελείφθη τῶν ἐνακεὶμ ὑπὸ τῶν υἱῶν ἰσραὴλ, ἀλλὰ πλὴν ἐν γάζῃ καὶ ἐν γὲθ, καὶ ἐν ἀσηδὼθ κατελείφθησαν.

23. Καὶ ἔλαβεν ἰησοῦς πᾶσαν τὴν γῆν, καθότι ἐνετείλατο κύριος τῷ μωϋσεῖ, καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς ἰησοῦς ἐν κληρονομίᾳ ἰσραὴλ ἐν μερισμῷ αὐτῶν κατὰ φυλὰς αὐτῶν, καὶ ἡ γῆ κατέπαυσε πολεμουμένη.

ΚΕΦΑΛ. ιβ΄.

1. Καὶ οὗτοι οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, οὓς ἀνεῖλε μωϋσῆς καὶ οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ, καὶ κατεκληρονόμησαν τὴν γῆν αὐτῶν πέραν τοῦ ἰορδάνου, ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν, ἀπὸ φάραγγος ἀρνῶν, ἕως τοῦ ὄρους ἀερμὼν, καὶ πᾶσαν τὴν ἄραβα ἀπὸ ἀνατολῶν.

2. Τὸν σηὼν βασιλέα τῶν ἀμορραίων, ὃς κατῴκει ἐν ἐσεβὼν, κυριεύων ἀπὸ ἀροὴρ, ἥ ἐστιν ἐπὶ τοῦ χείλους ἐν τῇ φάραγγι ἀρνῶν κατὰ μέρος τῆς φάραγγος, καὶ τὸ ἥμισυ τῆς γαλαὰδ ἕως ἰαβὸκ τοῦ χειμάρρου, ὅρια υἱῶν ἀμμών.

3. Καὶ ἡ ἄραβα ἕως τῆς θαλάσσης χενερὲθ, κατ' ἀνατολὰς καὶ ἕως τῆς θαλάσσης ἄραβα, θάλασσαι τῶν ἁλῶν, ἀπὸ ἀνατολῶν ὁδὸν τὴν κατὰ βηθσιμὼθ, καὶ ἀπὸ θαιμὰν τὴν ὑπὸ ἀσηδὼθ-φασγά.

4. Καὶ ὅρια ὢγ βασιλέως βασὰν, ὃς ὑπελείφθη ἐκ τῶν γιγάντων, ὁ κατοικῶν ἐν ἀσταρὼθ καὶ ἐν ἐδραεῖν.

5. Ἄρχων ἀπὸ ὄρους ἀερμὼν, καὶ ἀπὸ σελχὰ, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν βασὰν ἕως ὁρίων γεσχεὶ, καὶ τὴν μαχαθὶ, καὶ τὸ ἥμισυ γαλαὰδ, ὁρίων σηὼν βασιλέως ἐσεβών.

CAP. XI.

21. In illo tempore. venit Ioſue, & interfecit Enacim de montanis Hebron, & Dabir, & Anab, & de omni mõte Iuda & Iſrael, urbesq; eorum delevit.

22. Non reliquit ullum de ſtirpe Enacim, in Terra filiorum Iſrael: abſque civitatibus Gaza, & Geth, & Azoto, in quibus ſolùm relicti ſunt.

23. Cepit ergo Ioſue omnem Terram, ſicut locutus eſt Dominus ad Moyſen, & tradidit eam in poſſeſſionem filiis Iſrael ſecundum partes & tribus ſuas, quievitque Terra à præliis.

CAP. XII.

1. Hi ſunt reges quos percuſſerunt filii Iſrael, & poſſederunt Terrã eorum trans Iordanem ad Solis ortum, à torrente Arnon uſque ad montem Hermon, & omnẽ Orientalem plagam quæ reſpicit ſolitudinem.
2. Sehon rex Amorrhæorum, qui habitavit in Heſebon, dominatus eſt ab Aroer quæ ſita eſt ſuper ripam torrentis Arnon, & mediæ partis in valle, dimidiæq; Galaad, uſque ad torrentem-Ieboc, qui eſt terminus filiorum Ammon.
3. Et à ſolitudine uſque ad Mare-Ceneroth contra Orientem, & uſque ad Mare-deſerti, quod eſt mare ſalſiſſimum, ad Orientalem plagam per viam quæ ducit Beth-ſimoth: & ab Auſtrali parte, quæ ſubiacet Aſedoth, Phaſga.
4. Terminus Og regis Baſan, de reliquiis Raphaim, q; habitavit in Aſtaroth, & in Edrai.
5. Et dominatus eſt in monte Hermon, & in Salecha, atque in univerſa Baſan, uſque ad terminos Geſſuri, & Machati, & dimidiæ partis Galaad: terminos Sehon regis Heſebon.

Das XI. Capitel.

21. Zu der zeit kam Joſua/ vnd rottet auß die Enakim von dem Gebirge/ von Hebron/ von Debir/ von Anab/ von allem Gebirge Juda/ vnd von allem Gebirge Jſrael/ vnnd verbannet ſie mit jren Städten.

22. Vnd ließ keinen Enakim überbleiben im Lande der Kinder Jſrael/ on zu Gaſa/ zu Gath/ zu Asdod/ da blieben jr über.

23. Alſo nam Joſua alles Land ein aller ding/ wie der HERR zu Moſe geredt hatte/ vnd gab ſie Jſrael zum erbe/ einem jeglichen Stamm ſein theil/ vnd das Land höret auff zu kriegen.

Das XII. Capitel.

Diß ſind die Könige des Landes/ die die Kinder Jſrael ſchlugen/ vnd namen jr Land ein/ jenſeydt des Jordans/ gegen der Sonnen auffgang/ von dem waſſer bey Arnon an/ biß an den Berg Hermon/ vnnd das gantze gefilde gegen dem Morgen.

2. Sihon der König der Amoriter/ der zu Hesbon wohnet/ vnd herrſchet von Aroer an/ die am Vfer ligt des Waſſers bey Arnon/ vnnd mitten im Waſſer/ vnd über das halbe Gilead/ biß an das Waſſer Jabok/ der die Grentze iſt der Kinder Ammon.

3. Vnd über das gefilde/ biß an das Meer Cinneroth gegen Morgen/ vñ biß an das Meer im gefilde/ nemlich das Saltzmeer gegen Morgen/ des weges gen Beth Jeſimoth/ vnnd von Mittag vnten an den Bächen des Gebirges Pisga.

4. Dazu die Grentze des Königes Og zu Baſan/ der noch von den Riſen übrig war/ vnd wohnete zu Aſtaroth vnd Edrei.

5. Vnnd herrſchete über den Berg Hermon/ über Salcha/ vñ über gantz Baſan/ biß an die Grentze Geſuri vnd Maachati/ vnnd des halben Gilead/ welches die Grentze war Sihon des Königs zu Hesbon.

CHAP. XI.

21. En ce temps-la auſſi Ioſue vint, & retrancha les Hanakins des montagnes, de Hebron, de Debir, de Hanab, & de toute montagne de Iuda, & de toute montagne d'Iſrael: Ioſue les deſtruiſit à la façon de l'interdit auec leurs villes.

22. Il ne reſta aucun des Hanakins au païs des enfans d'Iſrael: il en demeura de reſte ſeulement en Gaza, en Gath & en Aſçdod.

23. Ioſue donc print tout le païs, ſelon tout ce que l'Eternel auoit dit à Moyſe, & le bailla en heritage à Iſrael, ſelon leurs portions, par leurs tribus: & le païs fut à recoi, ſans auoir guerre.

CHAP. XII.

1. Or ce *ſont* ici les rois du païs que les enfans d'Iſrael frapperent, le païs deſquels ils poſſederent au delà du Iordain vers le ſoleil leuant: depuis le torrent d'Arnon iuſques à la mõtagne de Hermon, & toute la cãpagne vers Oriẽt:
2. *Aſſauoir* Sihon roy des Amorrheens, qui habitoit en Heſçbon, ayant domination depuis Haroher qui *eſt* ſur le bord du torrent d'Arnon, & *depuis* le dedans du torrent, & la moitié de Galaad, voire iuſqu'au torrent de Iabbok, *qui eſt* la borne des enfans de Hammon.
3. Et *depuis* la campagne iuſqu'à la mer de Kinnaroth vers Orient & iuſqu'à la mer de la campagne: *qui eſt* la mer ſalee vers Orient, au chemin de Beth-jeſçimoth: & depuis le Midi au deſſous d'Aſçdoth de Piſga.
4. Davantage les contrees de Hog roy de Baſçan *qui eſtoit* du reſte des Rephains, habitant en Haſçtaroth & en Edrehi
5. Et qui dominoit en la montagne de Hermon, & en Salca, & par tout Baſçan, iuſqu'aux confins des Gueſçuriens & des Mahacathiens, & de la moitié de Galaad, frontiere de Sihon roy de Heſçbon.

יב

6 מֹשֶׁה עֶבֶד־יְהוָה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
הִכּוּם וַיִּתְּנָהּ מֹשֶׁה עֶבֶד־יְהוָה
יְרֻשָּׁה לָראוּבֵנִי וְלַגָּדִי וְלַחֲצִי
שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה׃
7 וְאֵלֶּה מַלְכֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר הִכָּה
יְהוֹשֻׁעַ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן
יָמָּה מִבַּעַל גָּד בְּבִקְעַת הַלְּבָנוֹן
וְעַד־הָהָר הֶחָלָק הָעֹלֶה שֵׂעִירָה
וַיִּתְּנָהּ יְהוֹשֻׁעַ לְשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל
יְרֻשָּׁה בְּמַחְלְקֹתָם׃
8 בָּהָר וּבַשְּׁפֵלָה וּבָעֲרָבָה
וּבָאֲשֵׁדוֹת וּבַמִּדְבָּר וּבַנֶּגֶב הַחִתִּי
הָאֱמֹרִי וְהַכְּנַעֲנִי הַפְּרִזִּי הַחִוִּי
וְהַיְבוּסִי׃
9 מֶלֶךְ יְרִיחוֹ אֶחָד מֶלֶךְ הָעַי
אֲשֶׁר־מִצַּד בֵּית־אֵל אֶחָד׃
10 מֶלֶךְ יְרוּשָׁלַםִ אֶחָד מֶלֶךְ
חֶבְרוֹן אֶחָד׃
11 מֶלֶךְ יַרְמוּת אֶחָד מֶלֶךְ לָכִישׁ
אֶחָד׃ 12 מֶלֶךְ עֶגְלוֹן אֶחָד
מֶלֶךְ גֶּזֶר אֶחָד׃
13 מֶלֶךְ דְּבִר אֶחָד מֶלֶךְ גֶּדֶר
אֶחָד׃ 14 מֶלֶךְ חָרְמָה אֶחָד
מֶלֶךְ עֲרָד אֶחָד׃
15 מֶלֶךְ לִבְנָה אֶחָד מֶלֶךְ עֲדֻלָּם
אֶחָד׃ 16 מֶלֶךְ מַקֵּדָה אֶחָד
מֶלֶךְ בֵּית־אֵל אֶחָד׃
17 מֶלֶךְ תַּפּוּחַ אֶחָד מֶלֶךְ חֵפֶר
אֶחָד׃
18 מֶלֶךְ אֲפֵק אֶחָד מֶלֶךְ לַשָּׁרוֹן
אֶחָד׃
19 מֶלֶךְ מָדוֹן אֶחָד מֶלֶךְ חָצוֹר
אֶחָד׃
20 מֶלֶךְ שִׁמְרוֹן מְראוֹן אֶחָד
מֶלֶךְ אַכְשָׁף אֶחָד׃

יב

6 מֹשֶׁה עַבְדָּא דַיְיָ וּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל מְחוֹנוּן וִיהַבַהּ
מֹשֶׁה עַבְדָּא דַיְיָ יְרוּתָא
לְשִׁבְטָא דִרְאוּבֵן וּלְשִׁבְטָא
דְגָד וּלְפַלְגוּת שִׁבְטָא
דִמְנַשֶּׁה׃
7 וְאִלֵּין מַלְכֵי אַרְעָא
דִּמְחָא יְהוֹשֻׁעַ וּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל בְּעִבְרָא דְיַרְדְּנָא
מַעַרְבָא מִמֵּישַׁר גָּד ב
בְּבִקְעַת לִבְנָן וְעַד טוּרָא
פְּלִיגָא דְּסָלֵיק לְשֵׂעִיר
וִיהַבַהּ יְהוֹשֻׁעַ לְשִׁבְטַיָּא
דְיִשְׂרָאֵל יְרוּתָא ב
בְּפַלְגוּתְהוֹן׃
8 בְּטוּרָא וּבִשְׁפֵלְתָא
וּבְמֵישְׁרָא וּבְמַשְׁפַּךְ מי
מֵירָמָתָא וּבְמַדְבְּרָא
וּבְדָרוֹמָא חִתָּאֵי וא
וֶאֱמוֹרָאֵי וּכְנַעֲנָאֵי ופ
וּפְרִיזָאֵי חִוָּאֵי וִיבוּסָאֵי׃
9 מַלְכָּא דִירִיחוֹ חַד
מַלְכָּא דְעַי דִּבְסְטַר
בֵּיתְאֵל חַד׃
10 מַלְכָּא דִירוּשְׁלֶם חַד
מַלְכָּא דְחֶבְרוֹן חַד׃
11 מַלְכָּא דְיַרְמוּת חַד
מַלְכָּא דְלָכִישׁ חַד׃
12 מַלְכָּא דְעֶגְלוֹן חַד
מַלְכָּא דְגֶזֶר חַד׃
13 מַלְכָּא דִדְבִיר חַד
מַלְכָּא דְגֶדֶר חַד׃
14 מַלְכָּא דְחָרְמָה חַד
מַלְכָּא דַעֲרַד חַד׃
15 מַלְכָּא דְלִבְנָה חַד
מַלְכָּא דַעֲדֻלָּם חַד׃
16 מַלְכָּא דְמַקֵּדָא חַד
מַלְכָּא דְבֵיתְאֵל חַד׃
17 מַלְכָּא דְתַפּוּחַ חַד
מַלְכָּא דְחֵפֶר חַד׃
18 מַלְכָּא דַאֲפֵק חַד
מַלְכָּא דְלַשָּׁרוֹן חַד׃
19 מַלְכָּא דְמָדוֹן חַד
מַלְכָּא דְחָצוֹר חַד׃
20 מַלְכָּא דְשִׁמְרוֹן מְרוֹן
חַד מַלְכָּא דַאֲכְשָׁף חַד׃

ιβ΄.

6. Μωϋσῆς ὁ παῖς κυρίου, καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐπάταξαν αὐτούς. καὶ ἔδωκεν αὐτὴν μωϋσῆς ὁ παῖς κυρίου ἐν κληρονομίᾳ ῥουβὴν καὶ γὰδ, καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς μανασσῆ.

7. Καὶ οὗτοι οἱ βασιλεῖς τῶν ἀμορραίων οὓς ἀνεῖλεν ἰησοῦς, καὶ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐν τῷ πέραν τοῦ ἰορδάνου, παρὰ θάλασσαν βαλγὰδ, ἐν τῷ πεδίῳ τοῦ λιβάνου, καὶ ἕως ὄρους τοῦ ἀλὸκ, ἀναβαινόντων εἰς σηείρ. καὶ ἔδωκεν αὐτὴν ἰησοῦς ταῖς φυλαῖς, Ἰσραὴλ κληρονομίαν κατὰ κλῆρον αὐτῶν.

8. Ἐν τῷ ὄρει, καὶ ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ ἐν ἄραβα, καὶ ἐν ἀσηδὼθ, καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἐν ναγὲβ, τὸν χετταῖον, καὶ τὸν ἀμορραῖον, καὶ τὸν χαναναῖον, καὶ τὸν Φερεζαῖον, καὶ τὸν εὐαῖον, καὶ τὸν ἰεβουσαῖον.

9. Τὸν βασιλέα ἱεριχὼ, καὶ τὸν βασιλέα τῆς γαὶ, ἥ ἐστι πλησίον βαιθήλ.

10. Βασιλέα ἱερουσαλὴμ, βασιλέα χεβρών.

11. Βασιλέα ἱεριμοὺθ, βασιλέα λαχεῖς.

12. Βασιλέα ἐγλὼμ, βασιλέα γαζέρ.

13. Βασιλέα δαβεὶρ, βασιλέα γαδέρ.

14. Βασιλέα ἑρμὰ, βασιλέα ἀρέδ.

15. Βασιλέα λεβνὰ, βασιλέα ὀδολλάμ.

16. Βασιλέα μακηδὰ, βασιλέα βαιθήλ.

17. Βασιλέα ἀπφοὺ, βασιλέα ὀφέρ.

18. Βασιλέα ἀφὲκ, βασιλέα χεσαρώμ.

19. Βασιλέα μαδὼν, βασιλέα ἀζώρ.

20. Βασιλέα σαμβρὼν, μαρρὼν, βασιλέα ἀχσάφ.

CAP. XII.

6. Moyſes famulus Domini, & filii Iſrael percuſſerunt eos, tradiditq́; Terram eorum Moyſes in poſſeſſionem Rubenitis, & Gaditis, & dimidiæ tribui Manaſſe.

7. Hi ſunt reges Terræ, quos percuſſit Ioſue & filii Iſrael trans Iordanem ad Occidẽtalem plagam, à Baalgad in campo Libani, uſq; ad montem cuius pars aſcendit in Seir: tradiditq́; eam Ioſue in poſſeſſionẽ tribubus Iſrael, ſingulis partes ſuas.

8. Tam in montanis quam in planis atque campeſtribus. In Aſeroth, & in ſolitudine, ac in meridie Hethæus fuit & Amorrhæus, Chananæus & Pherezæus, & Hevæus, & Iebuſæus.

9. Rex Iericho unus: rex Hai, quæ eſt ex latere Bethel, unus.

10. Rex Ieruſalem unus, rex Hebron unus.

11. Rex Ierimoth unus, rex Lachis unus.

12. Rex Eglon unus, rex Gazer unus.

13. Rex Dabir unus, rex Gader unus.

14. Rex Herma unus, rex Hered unus.

15. Rex Lebna unus, rex Adullam unus.

16. Rex Maceda unus, rex Beth-el unus.

17. Rex Taphua unus, rex Opher unus.

18. Rex Aphec unus, rex Saron unus.

19. Rex Madon unus, rex Aſor unus.

20. Rex Semeron unus, rex Achſaph unus.

Das XII. Capitel.

6. Moſe der Knecht des HERRN vnnd die Kinder Jſrael ſchlugen ſie/ vnd Moſe der Knecht des HERRN gab ſie einzunemen den Rubenitern/ Gadditern/ vnd dem halben Stamm Manaſſe.

7. Diß ſindt die Könige des Landes/ die Joſua ſchlug/ vnd die Kinder Jſrael/ diſſeyd des Jordans gegẽ dem Abend / von BaalGad an/ auff der breite des Berges Libanon/ biß an den Berg / der das Land hinauff gen Seir ſcheidet / vnnd das Joſua den Stämmen Jſrael einzunemen gab/ eim jeglichen ſein theil.

8. Was auff den Gebirgen/ gründen/ gefilden/ an Bächen/ in der Wüſten vnnd gegen Mittag war/ die Hethiter/ Amoriter/ Cananiter/ Phereſiter/ Heviter/ vnd Jebuſiter.

9. Der König zu Jeriho/ der König zu Ai/ die zur ſeiten an BethEl ligt.

10. Der König zu Jeruſalem / der König zu Hebron.

11. Der König zu Jarmuth / der König zu Lachis.

12. Der König zu Eglon/ der König zu Geſer.

13. Der König zu Debir/ der König zu Geder.

14. Der König zu Harma/ der König zu Arad.

15. Der König zu Libna/ der König zu Adullam.

16. Der Konig zu Makeda/ der König zu BethEl.

17. Der König zu Thapuah/ der König zu Hepher.

18. Der König zu Aphek/ der König zu Laſaron.

19. Der König zu Madon/ der König zu Hazor.

20. Der König zu SimronMeron/ der König zu Achſaph.

CHAP. XII.

6. Moyſe ſeruiteur de l'Eternel & les enfans d'Iſrael les fraperent: & Moyſe ſeruiteur de l'Eternel en bailla la poſſeſſion aux Rubenites, & aux Gadites, & a la demie tribu de Manaſſé.

7. Et ce *ſont* ici les rois du païs que Ioſue & les enfans d'Iſrael fraperent au deça du Iordain vers Occident, depuis Bahal-Gad en la campagne du Liban iuſqu'à la montagne de Halak qui mõte vers Sehir, & lequel Ioſue bailla aux tribus d'Iſrael *en* poſſeſſion ſelon leurs portions.

8. En montagnes, & en plaines, & en campagnes, & en pantes de montagne, & en *païs* de deſert & de Midi: les Hethiens, les Amorrheens, les Cananeens, les Phereziens, les Heuiens, & les Iebuſiens.

9. Le roy de Ierico, vn: le roy de Haï qui *eſtoit* à coſté de Beth-el, vn:

10. Le roy de Ieruſalem, vn: le roy de Hebron, vn.

11. Le roy de Iarmuth, vn: le roy de Lakis, vn:

2. Le roy de Heglon, vn: le roy de Guezer, vn:

3. Le roy de Debir, vn: le roy de Gueder, vn:

14. Le roy de Horma, vn: le roy de Harad, vn:

15. Le roy de Libna, vn: le roy de Hadullam, vn:

16. Le roy de Makkeda, vn: le roy de Beth-el, vn:

17. Le roy de Tappuah, vn: le roy de Hepher, vn:

18. Le roy d'Aphek vn: le roy de Sçaron, vn:

19. Le roy de Madon, vn: le roy de Hatſor, vn:

20. Le roy de Sçimron-Meron, vn: le roy de Aſçaph, vn:

יב

21 מַלְכָּא דְתַעֲנַךְ חַד מַלְכָּא דִמְגִדּוֹ חַד׃

22 מַלְכָּא דְקֶדֶשׁ חַד מַלְכָּא דְיָקְנְעָם לְכַרְמֶל חַד׃

23 מַלְכָּא דְדוֹר לְבִילְכֵי דוֹר חַד. מַלְכָּא דְעַמְמֵי לְגִלְגַּל חַד׃

24 מַלְכָּא דְתִרְצָה חַד כָּל מַלְכַיָּא תְּלָתִין וְחַד׃

יג

1 וִיהוֹשֻׁעַ סִיב עָאל בְּיוֹמִין וַאֲמַר יְיָ לֵיהּ אַתְּ סִיבְתָּא עָלְתָּא בְּיוֹמַיָּא וְאַרְעָא אִשְׁתְּאָרַת סַגִיאַת לַחְדָּא לְמֵירְתַהּ׃

2 דָּא אַרְעָא דְאִשְׁתְּאָרַת כָּל תְּחוּם פְּלִשְׁתָּאֵי וְכָל גְּשׁוּרָאֵי׃

3 מִן שִׁיחוֹר דְעַל אַפֵּי מִצְרַיִם וְעַד תְּחוּם עֶקְרוֹן צִיפּוּנָה עַל אֲרַע כְּנַעֲנָאֵי מִתְחַשְּׁבָא חַמְשָׁא טוּרְנֵי פְּלִשְׁתָּאֵי עַזָּאֵי וְאַשְׁדּוֹדָאֵי אַשְׁקְלוֹנָאֵי גִּיתָּאֵי ועק וְעֶקְרוֹנָאֵי וְעַוָּאֵי׃

4 מִדָּרוֹמָא כָּל אֲרַע כְּנַעֲנָאֵי וּמְעַרְתָּא דְכָל צִידוֹנָאֵי עַד אֲפֵקָה עַד תְּחוּם אֱמוֹרָאָה׃

5 וַאֲרַע גִּבְלָאֵי וְכָל לִבְנָן מַדְנַח שִׁמְשָׁא מִמֵּישַׁר גַּד שִׁיפּוֹלֵי טוּרָא דְחֶרְמוֹן עַד מַעֲלָנָא דַחֲמָת׃

6 וְכָל יָתְבֵי טוּרָא מִן לִבְנָן עַד חַרְצֵי מַיָּא כָּל צִידוֹנָאֵי (בְּמֵימְרִי) את אֲתָרְכִינּוּן מִן קֳדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְחוּד פַּלִיגְהָא לְיִשְׂרָאֵל בְּאַחְסָנָא כְּמָא דְפַקֵּידְתָּךְ׃

יב

21 מֶלֶךְ תַּעְנַךְ אֶחָד מֶלֶךְ מְגִדּוֹ אֶחָד׃

22 מֶלֶךְ קֶדֶשׁ אֶחָד מֶלֶךְ יָקְנְעָם לַכַּרְמֶל אֶחָד׃

23 מֶלֶךְ דּוֹר לְנָפַת דּוֹר אֶחָד מֶלֶךְ־גּוֹיִם לְגִלְגָּל אֶחָד׃

24 מֶלֶךְ תִּרְצָה אֶחָד כָּל־מְלָכִים שְׁלֹשִׁים וְאֶחָד׃

יג

1 וִיהוֹשֻׁעַ זָקֵן בָּא בַּיָּמִים וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו אַתָּה זָקַנְתָּה בָּאתָ בַיָּמִים וְהָאָרֶץ נִשְׁאֲרָה הַרְבֵּה־מְאֹד לְרִשְׁתָּהּ׃

2 זֹאת הָאָרֶץ הַנִּשְׁאָרֶת כָּל־גְּלִילוֹת הַפְּלִשְׁתִּים וְכָל־הַגְּשׁוּרִי׃

3 מִן־הַשִּׁיחוֹר אֲשֶׁר י עַל־פְּנֵי מִצְרַיִם וְעַד גְּבוּל עֶקְרוֹן צָפוֹנָה לַכְּנַעֲנִי תֵּחָשֵׁב חֲמֵשֶׁת סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים הָעַזָּתִי וְהָאַשְׁדּוֹדִי הָאֶשְׁקְלוֹנִי הַגִּתִּי וְהָעֶקְרוֹנִי וְהָעַוִּים׃

4 מִתֵּימָן כָּל־אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי וּמְעָרָה אֲשֶׁר לַצִּידֹנִים עַד־אֲפֵקָה עַד גְּבוּל הָאֱמֹרִי׃

5 וְהָאָרֶץ הַגִּבְלִי וְכָל־הַלְּבָנוֹן מִזְרַח הַשֶּׁמֶשׁ מִבַּעַל גָּד תַּחַת הַר־חֶרְמוֹן עַד לְבוֹא חֲמָת׃

6 כָּל־יֹשְׁבֵי הָהָר מִן־הַלְּבָנוֹן עַד־מִשְׂרְפֹת מַיִם כָּל־צִידֹנִים אָנֹכִי אוֹרִישֵׁם מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רַק הַפִּלֶהָ לְיִשְׂרָאֵל בְּנַחֲלָה כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ׃

ιβ.

21. Βασιλέα θανὰχ, βασιλέα μαγεδδών.

22. Βασιλέα κεδὲς, βασιλέα ἰεκονὰμ τοῦ χερμέλ.

23. Βασιλέα ἀδὼρ τοῦ ναφὰθ δὼρ, βασιλέα γωεὶμ τῆς γελγέλ.

24. Βασιλέα θερσά. πάντες οὗτοι οἱ βασιλεῖς τριάκοντα καὶ εἷς.

ΚΕΦΑΛ. ιγ'.

1. Καὶ ἰησοῦς πρεσβύτερος προβεβηκὼς τῶν ἡμερῶν, καὶ εἶπε κύριος πρὸς ἰησοῦν· σὺ γεγήρακας προβέβηκας τῶν ἡμερῶν, καὶ ἡ γῆ ὑπολέλειπται πολλὴ σφόδρα εἰς κληρονομίαν.

2. Καὶ αὕτη ἡ γῆ καταλελειμμένη, πάντα ὅρια φυλιστιεὶμ, καὶ πᾶς ὁ γεσουρὶ, (καὶ ὁ χαναναῖος.)

3. Ἀπὸ τῆς ἀοικήτου τῆς κατὰ πρόσωπον αἰγύπτου, ἕως τῶν ὁρίων ἀκκαρὼν ἐξ εὐωνύμου τῶν χαναναίων, προσλογίζεται ταῖς πέντε σατραπείαις τῶν φυλιστιεὶμ, τῷ γαζαίῳ, καὶ τῷ ἀζωτίῳ, καὶ τῷ ἀσκαλωνίτῃ, καὶ τῷ γεθθαίῳ, καὶ τῷ ἀκκαρωνίτῃ, καὶ τῷ εὐαίῳ.

4. Ἐκ θαιμὰν, καὶ πάσῃ τῇ γῇ χαναὰν ἐναντίον ἀπὸ γάζης. καὶ οἱ σιδώνιοι, ἕως ἀφεκὰ, ἕως τῶν ὁρίων τῶν ἀμορραίων.

5. Καὶ πᾶσαν τὴν γῆν γαμβλὶ φυλιστιεὶμ, καὶ πάντα τὸν λίβανον ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου ἀπὸ γαλγὰλ ὑπὸ τὸ ὄρος τὸ ἀερμὼν, ἕως τῆς εἰσόδου αἱμάθ.

6. Πᾶς ὁ κατοικῶν τὴν ὀρεινὴν, ἀπὸ τοῦ λιβάνου ἕως τῆς μασρεφὼθ-μαΐμ, πάντας τοὺς σιδωνίους, ἐγὼ αὐτοὺς ἐξολοθρεύσω ἀπὸ προσώπου υἱῶν ἰσραήλ. ἀλλὰ διάδος αὐτὴν ἐν κλήρῳ τῷ ἰσραὴλ, ὃν τρόπον ἐνετειλάμην σοι.

CAP. XII.

21. Rex Thenac unus, rex Mageddo unus.

22. Rex Cedes unus, rex Iachanan Carmeli unus.

23. Rex Dor, & provinciæ Dor unus, rex gentium Galgal unus.

24. Rex Therſa unus: omnes reges triginta unus.

CAP. XIII.

1. Ioſue ſenex provectæque ætatis erat, & dixit Dominus ad eum, Senuiſti, & longævus es, terraque latiſſima derelicta eſt, quæ nec dum ſorte diviſa eſt.

2. Omnis videlicet Galilæa, Philiſthiim, & univerſa Geſſuri.

3. A fluvio turbido qui irrigat Ægyptum, uſque ad terminos Accaron contra Aquilonem, Terra-Chanaan: quæ in quinque regulos Philiſthiim dividitur, Gazzæos, & Azotios, Aſcalonitas, Gethæos, & Accaronitas *& Havæos*.

4. Ad meridiem vero ſunt (Heuæi,) omnis Terra-Chanáan, & Maara Sidoniorum, uſque Apheca & terminos Amorrhæi.

5. Eiuſque confinia, Libani quoque regio contra Orientem à Baal-gad ſub monte Hermon, donec ingrediaris Emath.

6. Omnium qui habitant in monte à Libano, uſque ad Aquas-Maſerephoth, univerſiq; Sidonii. Ego ſum qui delebo eos à facie filiorum Iſrael. Veniat ergo in partem hæreditatis Iſrael, ſicut præcepi tibi.

Das XII. Capitel.

21. Der König zu Thaenach / der König zu Megiddo.

21. Der König zu Kedes/der König zu Jakneam am Charmel.

23. Der König zu Naphoth Dor / der König der Heiden zu Gilgal.

24. Der König zu Thirza / Das ſind ein vnd dreiſſig Könige.

Das XIII. Capitel.

DA nun Joſua alt war vnd wol betaget ſprach der HERR zu jhm: Du biſt alt worden vnd wol betaget/ vnd das Lands iſt noch faſt vil übrig einzunemen.

2. Nemlich/das gantze Galilea der Philiſter/vnd gantz Geſſuri.

3. Von Sihor an/der für Egypten fleuſt/biß an die Grentze Ekron gegen Mitternacht/die den Cananitern zugerechnet wird/fünff Herrn der Philiſter / nemlich / der Gaſiter/der Asdoditer/der Askloniter/der Gethiter der Ekroniter vnd die Aviter.

4. Von Mittag an aber iſt das gantze Land der Cananiter vnd Meara der Zidonier biß gen Aphek / biß an die Grentze der Amoriter.

5. Da zu das Land der Gibliter/ vnd der gantze Libanon / gegen der Sonnen Auffgang/ von Baal Gad an/vnter dem Berge Hermon / biß man kommet gen Hamath.

6. Alle die auff dem Gebirge wohnen/von Libanon an/biß an die warme Waſſer/vnd alle Zidonier/ich wil ſie vertreiben für den Kindern Jſrael/ Loſſe nun drumb ſie außzutheilen vnter Jſrael/wie ich dir gebotten habe.

CHAP. XII.

21. Le roy de Tahanac, vn: le roy de Meguiddo, vn.

22. Le roy de Kedes, vn: le roy de Iokneham de Carmel, vn:

23. Le roy de Dor pres de Naphath-Dor, vn: le roy de Gojim pres Guilgal, vn:

24. Le roy de Tirtſa, vn: tous *ces* rois *furent* trente & vn.

CHAP. XIII.

1. Or quand Ioſue fut deuenu vieil & auancé en aage, l'Eternel lui dit, Tu es deuenu vieil & auancé en aage: & ſi eſt encore demeuré de reſte fort grand païs à poſſeder.

2. *C'eſt* ici le païs qui demeure de reſte, *aſſauoir* toutes les contrees des Philiſtins, & tout Gueſçuri

3. Depuis Sçihor qui *eſt* au deuant d'Egypte, voire iuſqu'aux frontieres de Hekron vers le Septentrion, *cela* eſt reputé des Cananeens: *aſſauoir* les cinq gouuernemens des Philiſtins *qui ſont* celui de Gaza, celui d'Aſçdod, celui d'Aſçkelon, celui de Gath, & celui de Hekron, & les Havviens.

4. Du *coſte du* Midi tout le païs des Cananeens, & Mehara qui *eſt* aux Sidoniens iuſques vers Aphek, iuſqu'aux frontieres des Amorrheens.

5. Le païs auſſi qui appartient aux Guibliens, & tout le Liban, *vers* le ſoleil leuant, de puis Bahal-Gad, ſous la montagne de Hermon, iuſques à l'entree de Hamath.

6. Tous les habitans de la montagne depuis le Liban iuſqu'aux bruſlures des eaux, tous les Sidoniens, moi-meſme ie les dechaſſerai de deuant les enfans d'Iſrael: tant ſeulement fai qu'on en iette *les lots*, afin qu'elle ſoit à Iſrael en heritage, comme ie t'ai commandé.

יג

7 וּכְעַן פַּלֵּיג יָת אַרְעָא הָדָא בְּאַחְסָנָא לְתִשְׁעַת שִׁבְטִין וּלְפַלְגוּת שִׁבְטָא דִמְנַשֶּׁה׃

8 וְעִימֵּיהּ שִׁבַט רְאוּבֵן וְשִׁבַט גָּד קַבִּלוּ אַחְסַנְתְּהוֹן דִּיהַב לְהוֹן מֹשֶׁה בְּעִיבְרָא דְיַרְדְּנָא מִמַּדִּינְחָא כְּמָא דִיהַב לְהוֹן מֹשֶׁה עַבְדָּא דַיְיָ׃

9 מֵעֲרוֹעֵר דְּעַל כֵּיף נַחֲלָא דְאַרְנוֹן וְקַרְתָּא דִּי בְגוֹ נַחֲלָא וְכָל מֵישַׁר מֵידְבָא עַד דִּיבוֹן׃

10 וְכָל קִירְוֵי סִיחוֹן מַלְכָּא דֶאֱמוֹרָאָה דִּמְלַךְ בְּחֶשְׁבּוֹן עַד תְּחוּם בְּנֵי עַמּוֹן׃

11 וְאַרַע גִּלְעָד וּתְחוּם גְּשׁוּרָאָה וְאַפְקֵירוֹס וְכָל טוּרָא דְחֶרְמוֹן וְכָל מַתְנַן עַד סַלְכָה׃

12 כָּל מַלְכוּת עוֹג בְּמַתְנָן דִּמְלַךְ בְּעַשְׁתָּרוֹת וּבְאֶדְרֶעִי הוּא אִשְׁתְּאַר מִשְּׁאַר גִּבָּרַיָּא וּמְחָנוּן מֹשֶׁה וְתָרְכִינּוּן׃

13 וְלָא תָרִיכוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יָת גְּשׁוּרָאָה וְיַת אַפְקֵירוֹס וִיתֵיב גְּשׁוּרָאָה וְאַפְקֵירוֹס בְּגוֹ יִשְׂרָאֵל עַד יוֹמָא הָדֵין׃

14 לְחוֹד לְשִׁבְטָא דְלֵוִי לָא יְהַב אַחְסָנָא קוּרְבָּנַיָּא דַיְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל אִינּוּן אַחֲסַנְתֵּיהּ כְּמָא דְמַלֵּיל לֵיהּ׃

15 וִיהַב מֹשֶׁה לְשִׁבְטָא דִבְנֵי רְאוּבֵן לְזַרְעֲיָתְהוֹן׃

16 וַהֲוָה לְהוֹן תְּחוּמָא מֵעֲרוֹעֵר דְּעַל כֵּיף נַחֲלָא דְאַרְנוֹן וְקַרְתָּא דִּי בְגוֹ נַחֲלָא וְכָל מֵישְׁרָא עַד מֵידְבָא׃

יג

7 וְעַתָּה חַלֵּק אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת בְּנַחֲלָה לְתִשְׁעַת הַשְּׁבָטִים וַחֲצִי הַשֵּׁבֶט הַמְנַשֶּׁה׃

8 עִמּוֹ הָרְאוּבֵנִי וְהַגָּדִי לָקְחוּ נַחֲלָתָם אֲשֶׁר נָתַן לָהֶם מֹשֶׁה בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן מִזְרָחָה כַּאֲשֶׁר נָתַן לָהֶם מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה׃

9 מֵעֲרוֹעֵר אֲשֶׁר עַל־שְׂפַת־נַחַל אַרְנוֹן וְהָעִיר אֲשֶׁר בְּתוֹךְ־הַנַּחַל וְכָל־הַמִּישֹׁר מֵידְבָא עַד־דִּיבוֹן׃

10 וְכֹל עָרֵי סִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר מָלַךְ בְּחֶשְׁבּוֹן עַד־גְּבוּל בְּנֵי עַמּוֹן׃

11 וְהַגִּלְעָד וּגְבוּל הַגְּשׁוּרִי וְהַמַּעֲכָתִי וְכֹל הַר חֶרְמוֹן וְכָל־הַבָּשָׁן עַד־סַלְכָה׃

12 כָּל־מַמְלְכוּת עוֹג בַּבָּשָׁן אֲשֶׁר־מָלַךְ בְּעַשְׁתָּרוֹת וּבְאֶדְרֶעִי הוּא נִשְׁאַר מִיֶּתֶר הָרְפָאִים וַיַּכֵּם מֹשֶׁה וַיֹּרִשֵׁם׃

13 וְלֹא הוֹרִישׁוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַגְּשׁוּרִי וְאֶת־הַמַּעֲכָתִי וַיֵּשֶׁב גְּשׁוּר וּמַעֲכָת בְּקֶרֶב יִשְׂרָאֵל עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃

14 רַק לְשֵׁבֶט הַלֵּוִי לֹא נָתַן נַחֲלָה אִשֵּׁי יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הוּא נַחֲלָתוֹ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר־לוֹ׃

15 וַיִּתֵּן מֹשֶׁה לְמַטֵּה בְנֵי־רְאוּבֵן לְמִשְׁפְּחֹתָם׃

16 וַיְהִי לָהֶם הַגְּבוּל מֵעֲרוֹעֵר אֲשֶׁר עַל־שְׂפַת נַחַל־אַרְנוֹן וְהָעִיר אֲשֶׁר בְּתוֹךְ־הַנַּחַל וְכָל־הַמִּישֹׁר עַל־מֵידְבָא׃

ιγʹ.

7. Καὶ νῦν μέρισον τὴν γῆν ταύτην ἐν κληρονομίᾳ, ταῖς ἐννέα φυλαῖς, καὶ τῷ ἡμίσει τῆς φυλῆς μανασσῆ [ἀπὸ τοῦ ἰορδάνου ἕως τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης, κατὰ δυσμὰς ἡλίου δώσεις αὐτήν. ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη ὁριεῖ. ταῖς δὲ δυσὶ φυλαῖς καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς μανασσῆ.]

8. Τοῖς μετ' αὐτοῦ, τῷ ῥουβὴν καὶ τῷ γὰδ, ἐλάβοσαν τὴν κληρονομίαν αὐτῶν, ἣν ἔδωκεν αὐτοῖς μωϋσῆς ἐν τῷ πέραν τοῦ ἰορδάνου, κατ' ἀνατολὰς ἡλίου δέδωκεν αὐτοῖς μωϋσῆς ὁ παῖς κυρίου.

9. Ἀπὸ ἀροὴρ, ἥ ἐστιν ἐπὶ τοῦ χείλους χειμάρρου ἀρνῶν, καὶ τὴν πόλιν τὴν ἐν μέσῳ τῆς φάραγγος, καὶ πᾶσαν τὴν μισὼρ ἀπὸ μαδαβὰν, ἕως διβών.

10. Καὶ πάσας τὰς πόλεις σηὼν βασιλέως ἀμορραίων, ὃς ἐβασίλευσεν ἐν ἐσεβὼν, ἕως τῶν ὁρίων υἱῶν ἀμμών.

11. Καὶ τὴν γαλαδῖτιν, καὶ τὰ ὅρια γεσσουρὶ, καὶ τοῦ μαχαθὶ πᾶν ὄρος ἀερμὼν, καὶ πᾶσαν τὴν βασανῖτιν ἕως σελχά.

12. Πᾶσαν τὴν βασιλείαν ὢγ ἐν τῇ βασανίτιδι, ὃς ἐβασίλευσεν ἐν ἀσταρὼθ καὶ ἐν ἐδραείν. οὗτος κατελείφθη ἀπὸ τοῦ λείμματος τῶν γιγάντων, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν μωϋσῆς καὶ ἐξωλόθρευσε.

13. Καὶ οὐκ ἐξωλόθρευσαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ τὸν γεσσουρὶ, καὶ τὸν μαχαθὶ, καὶ τὸν χαναναῖον· καὶ κατῴκει βασιλεὺς γεσσουρὶ καὶ ὁ μαχαθὶ ἐν τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

14. Πλὴν τῇ φυλῇ λευὶ, οὐκ ἐδόθη κληρονομία. κύριος ὁ θεὸς ἰσραὴλ, αὐτὸς κληρονομία αὐτῶν, καθὰ εἶπεν αὐτοῖς κύριος (καὶ οὗτος ὁ καταμερισμὸς ὃν κατεμέρισε μωϋσῆς τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ, ἐν ἀραβὼθ μωὰβ, ἐν τῷ πέραν τοῦ ἰορδάνου κατὰ ἱεριχώ.)

15. Καὶ ἔδωκε μωϋσῆς τῇ φυλῇ υἱῶν ῥουβὴν κατὰ δήμους αὐτῶν.

16. Καὶ ἐγενήθη αὐτῷ τὰ ὅρια ἀπὸ ἀροὴρ, ἥ ἐστι κατὰ πρόσωπον φάραγγος ἀρνῶν, καὶ ἡ πόλις ἡ ἐν τῇ φάραγγι ἀρνῶν, καὶ πᾶσαν τὴν μισὼρ, ἕως μεδαβά.

CAP. XIII.

7. Et nunc divide Terram in poſſeſſionem novem tribubus, & dimidiæ tribui Manaſſe.

8. Cum qua Ruben & Gad poſſederunt terram, quam tradidit eis Moyſes famulus Domini trans fluenta Iordanis ad Orientalem plagam.

9. Ab Aroër quæ ſita eſt in ripa torrentis Arnon, & in vallis medio, univerſaque campeſtria Medaba, uſque Dibon.

10. Et cunctas civitates Sehon regis Amorrhæi, qui regnavit in Heſebon uſque ad terminos filiorum Ammon.

11. Et Galaad, ac terminum Geſſuri & Machati, & omnem montem Hermon, & univerſam Baſan, uſque ad Salecha.

12. Omne regnum Og in Baſan, qui regnavit in Aſtaroth & Edrai, ipſe fuit de reliquiis Raphaim: percuſſitq; eos Moyſes, atq; delevit.

13. Nolueruntq; diſperdere filii Iſrael Geſſuri & Machati: & habitaverunt in medio Iſrael uſq; in præſentem diem.

14. Tribui autem Levi non dedit poſſeſſionem: ſed ſacrificia & victimæ Domini Dei Iſrael, ipſa eſt eius hæreditas, ſicut locutus eſt illi.

15. Dedit ergo Moyſes poſſeſſionem tribui filiorum Ruben iuxta cognationes ſuas.

16. Fuitque terminus eorum ab Aroër, quæ ſita eſt in ripa torrentis Arnon, & in valle eiuſdem torrentis media: univerſam planitiem, quæ ducit Medaba.

Das XIII. Capitel.

7. So theile nun diß Land zum erbe vnter die neun Stämme / vnd vnter den halben Stamm Manaſſe.

8. Denn die Rubeniter vnd Gaditer haben mit dem andern halben Manaſſe jr Erbtheil empfangen/ daß jnen Moſe gab jenſeydt dem Jordan gegen dem Auffgang / wie jnẽ daſſelb Moſe der Knecht des HERRN gegeben hat.

9. Von Aroer an/ die am Vfer des Waſſers bey Arnon ligt/ vnd von der Stadt mitten im Waſſer / vnnd alle gegend Medba biß gen Dibon.

10. Vnnd alle Städte Sihon des Koniges der Amoriter/ der zu Hesbon ſaß/ biß an die Grentze der Kinder Ammon.

11. Dazu Gilead vnnd die Grentze an Geſſuri vnd Maachathi vnnd den gantzen Berg Hermon/ vnd das gantze Baſan/ biß gen Salcha.

12. Das gantze Reich Og zu Baſan/ der zu Aſtharoth vnd Edrei ſaß/ welcher noch ein übriger war von den Riſen. Moſe aber ſchlug ſie/ vnd vertrieb ſie.

13. Die Kinder Jſrael vertrieben aber die zu Geſſur vnd zu Maachath nicht/ ſondern es wonet beyde Geſſur vnnd Maachath vnter den Kindern Jſrael/ biß auff diſen tag.

14. Aber dem Stamm der Leviten gab er kein Erbtheil/ denn das Opffer des HERRN des Gottes Jſrael iſt jr Erbtheil / wie er jnen geredt hat.

15. Alſo gab Moſe dem Stamm der Kinder Ruben nach jhren Geſchlechten.

16. Daß jhre Grentze waren/ von Aroer die am Vfer des Waſſers bey Arnon ligt/ vnd die Stadt mitten im Waſſer/ mit allem ebenfelde/ biß gen Medba.

CHAP. XII.

7. Maintenant donc diuiſe ce païs ici en heritage aux neuf tribus, & à la moitié de la tribu de Manaſſé.

8. *Car* auec l'autre demie tribu d'icelui les Rubenites & Gadites ont prins leur heritage, que Moyſe leur a dõné au de là du Iordain vers Orient, ſelon que Moyſe ſeruiteur de l'Eternel leur a donné.

9. Depuis Haroher qui *eſt* ſur le bord du torrent d'Arnon, & la ville qui *eſt* dedans le torrent, & tout le plat pais de Medeba, iuſqu'en Dibon.

10. Et tout tes les villes de Sihon roy des Amorrheens qui regnoit en Heſçbon, iuſqu'aux confins des enfans de Hammon.

11. Et Galaad, & les confins des Gueſçuriens & des Mahacathiens, & toute la montagne de Hermon, & tout Baſçan iuſqu'en Salca.

12. Tout le royaume de Hog en Baſçan, qui regnoit en Haſçtaroth, & en Edrehi, *&* qui eſtoit demeuré de reſte du reſidu des Rephains: leſquels *rois* Moyſe deſconfit, & deſpoſſeda.

13. (Or les enfans d'Iſrael ne deſpoſſederent point les Gueſçuriens & les Mahacathiens: mais les Gueſçuriens & les Mahacathiens ont habité parmi Iſrael iuſqu'à ce iourd'hui.)

14 Tant ſeulement il ne bailla point d'heritage à la tribu de Leui: les ſacrifices de l'Eternel le Dieu d'Iſrael faits par feu ſont ſon heritage, cõme il lui *en* auoit parlé.

15. Moyſe donc donna *heritage* à la tribu des enfans de Ruben ſelon leurs familles.

16. Et leur borne fut depuis Haroher qui *eſt* ſur le bord du torrent d'Arnon, & la ville qui *eſt* dedans le torrent, & tout le plat pais *qui eſt* aupres de Medeba.

יג

17 חֶשְׁבּוֹן וְכָל קִירְוָהָא דִּי בְּמֵישְׁרָא דִּיבוֹן וּבָמוֹת בַּעַל וּבֵית בַּעַל מְעוֹן׃

18 וְיַהֲצָה וּקְדֵמוֹת וּמֵיפַעַת׃

19 וְקִרְיָתַיִם וְשִׂיבְמָה וְצֶרֶת שַׁחַר בְּטוּרָא דְעֵמֶק׃

20 וּבֵית פְּעוֹר וּמַשְׁפַּךְ רָמָתָא וּבֵית יְשִׁימוֹת׃

21 וְכָל קִרְוֵי מֵישְׁרָא וְכָל מַלְכוּת סִיחוֹן מַלְכָּא דֶאֱמוֹרָאָה דִּמְלַךְ בְּחֶשְׁבּוֹן דִּמְחָא מֹשֶׁה יָתֵיהּ וְיַת רַבְרְבֵי מִדְיָן יַת אֱוִי וְיַת רֶקֶם וְיַת צוּר וְיַת חוּר וְיַת רֶבַע רַבְרְבֵי סִיחוֹן יָתְבֵי אַרְעָא׃

22 וְיַת בִּלְעָם בַּר בְּעוֹר קָסוֹמָא קְטַלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּחַרְבָּא עַל קְטִילֵיהוֹן׃

23 וַהֲוָה תְּחוּם בְּנֵי רְאוּבֵן יַרְדְּנָא וּתְחוּמָא דָא אַחְסָנַת בְּנֵי רְאוּבֵן לְזַרְעֲיָתְהוֹן קִרְוֵי יִשְׂרָאֵל וּפַצְחֵיהֶן׃

24 וִיהַב מֹשֶׁה לְשִׁבְטָא דְגָד לִבְנֵי גָד לְזַרְעֲיָתְהוֹן׃

25 וַהֲוָה לְהוֹן תְּחוּמָא יַעְזֵר וְכָל קִירְוֵי גִלְעָד וּפַלְגּוּת אֲרַע בְּנֵי עַמּוֹן עַד עֲרוֹעֵר דְּעַל אַפֵּי רַבָּה׃

26 וּמֵחֶשְׁבּוֹן עַד רָמַת הַמִּצְפֶּה וּבְטוֹנִים וּמִמַּחֲנַיִם עַד תְּחוּם לִדְבִיר׃

27 וּבְמֵישְׁרָא בֵּית הָרָם וּבֵית נִמְרָה וְסוּכּוֹת וְצִיפוּנָא שְׁאָר מַלְכוּת סִיחוֹן מַלְכָּא דְחֶשְׁבּוֹן יַרְדְּנָא וּתְחוּם עַד סוֹף יַמָּא דְגִינּוֹסַר עִבְרָא דְיַרְדְּנָא מַדִּינְחָא׃

28 דָא אַחְסָנַת בְּנֵי גָד לְזַרְעֲיָתְהוֹן קִרְוַיָּא וּפַצְחֵיהֶן׃

יג

17 חֶשְׁבּוֹן וְכָל־עָרֶיהָ אֲשֶׁר בַּמִּישׁוֹר דִּיבוֹן וּבָמוֹת בַּעַל וּבֵית בַּעַל מְעוֹן׃

18 וְיַהְצָה וּקְדֵמוֹת וּמֵפָעַת׃

19 וְקִרְיָתַיִם וְשִׂבְמָה וְצֶרֶת הַשַּׁחַר בְּהַר הָעֵמֶק׃

20 וּבֵית פְּעוֹר וְאַשְׁדּוֹת הַפִּסְגָּה וּבֵית הַיְשִׁמוֹת׃

21 וְכֹל עָרֵי הַמִּישֹׁר וְכָל־מַמְלְכוּת סִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר מָלַךְ בְּחֶשְׁבּוֹן אֲשֶׁר הִכָּה מֹשֶׁה אֹתוֹ וְאֶת־נְשִׂיאֵי מִדְיָן אֶת־אֱוִי וְאֶת־רֶקֶם וְאֶת־צוּר וְאֶת־חוּר וְאֶת־רֶבַע נְסִיכֵי סִיחוֹן יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ׃

22 וְאֶת־בִּלְעָם בֶּן־בְּעוֹר הַקּוֹסֵם הָרְגוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בַּחֶרֶב אֶל־חַלְלֵיהֶם׃

23 וַיְהִי גְּבוּל בְּנֵי רְאוּבֵן הַיַּרְדֵּן וּגְבוּל זֹאת נַחֲלַת בְּנֵי־רְאוּבֵן לְמִשְׁפְּחוֹתָם הֶעָרִים וְחַצְרֵיהֶן׃

24 וַיִּתֵּן מֹשֶׁה לְמַטֵּה גָד לִבְנֵי־גָד לְמִשְׁפְּחֹתָם׃

25 וַיְהִי לָהֶם הַגְּבוּל יַעְזֵר וְכָל־עָרֵי הַגִּלְעָד וַחֲצִי אֶרֶץ בְּנֵי עַמּוֹן עַד־עֲרוֹעֵר אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי רַבָּה׃

26 וּמֵחֶשְׁבּוֹן עַד־רָמַת הַמִּצְפֶּה וּבְטֹנִים וּמִמַּחֲנַיִם עַד־גְּבוּל לִדְבִר׃

27 וּבָעֵמֶק בֵּית הָרָם וּבֵית נִמְרָה וְסֻכּוֹת וְצָפוֹן יֶתֶר מַמְלְכוּת סִיחוֹן מֶלֶךְ חֶשְׁבּוֹן הַיַּרְדֵּן וּגְבֻל עַד־קְצֵה יָם־כִּנֶּרֶת עֵבֶר הַיַּרְדֵּן מִזְרָחָה׃

28 זֹאת נַחֲלַת בְּנֵי־גָד לְמִשְׁפְּחֹתָם הֶעָרִים וְחַצְרֵיהֶם׃

ιγ'.

17. Ἐσεβὼν, καὶ πάσας τὰς πόλεις αὐτῆς, τὰς οὔσας ἐν τῇ μισὼρ καὶ δαιβὼρ, καὶ βαμὼθ βαὰλ, καὶ οἴκους βελμών.

18. Καὶ ἰασσὰ, καὶ κεδημὼθ, καὶ μηφαάθ.

19. Καὶ καριαθαῒμ, καὶ σεβαμὰ, καὶ σὰρθ, καὶ σιὼρ ἐν τῷ ὄρει αἰνάκ.

20. Καὶ βαιθφογὼρ, καὶ ἀσηδὼθ φασγὰ καὶ βηθσιμοὺθ.

21. Καὶ πάσας τὰς πόλεις τοῦ μισὼρ, καὶ πᾶσαν τὴν βασιλείαν τοῦ σηὼν βασιλέως τῶν ἀμορραίων, ὃς ἐβασίλευσεν ἐν ἐσεβὼν, ὃν ἐπάταξε μωϋσῆς αὐτὸν καὶ τοὺς ἡγουμένους μαδιὰμ, καὶ τὸν εὐῒ, καὶ τὸν ῥοκὸμ, καὶ τὸν σοὺρ, καὶ τὸν οὔρ, καὶ τὸν ῥεβὲκ ἄρχοντας σηὼν, τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν.

22. Καὶ τὸν βαλαὰμ τὸν τοῦ βαιὼρ τὸν μάντιν ἀπέκτειναν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἐν ῥομφαίᾳ ἐν τῇ τροπῇ.

23. Ἐγένετο δὲ τὰ ὅρια υἱῶν ῥουβὴν, ὁ ἰορδάνης ὅριον. αὕτη ἡ κληρονομία υἱῶν ῥουβὴν, κατὰ δήμους αὐτῶν, αἱ πόλεις καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν.

24. Ἔδωκε δὲ μωϋσῆς τοῖς υἱοῖς γὰδ κατὰ δήμους αὐτῶν.

25. Καὶ ἐγένετο αὐτῶν τὰ ὅρια ἰαζὴρ, πᾶσαι πόλεις γαλαὰδ, καὶ τὸ ἥμισυ γῆς υἱῶν ἀμμὼν, ἕως ἀροὴρ ἥ ἐστι κατὰ πρόσωπον ῥαββάθ.

26. Καὶ ἀπὸ ἐσεβὼν, ἕως ῥαμὼθ κατὰ τὴν μασφὰ, καὶ βοτανὶμ, καὶ μαναὶμ ἕως τῶν ὁρίων δαβήρ.

27. Καὶ ἐν ἐμὲκ βηθαρὰμ, καὶ βηθναμρᾶ, καὶ σωχὼθ, καὶ σαφὼν, καὶ τὴν λοιπὴν βασιλείαν σηὼν βασιλέως ἐσεβών. ὁ ἰορδάνης ὁριεῖ ἕως τοῦ μέρους τῆς θαλάσσης χενερὲθ, πέραν τοῦ ἰορδάνου ἀπ' ἀνατολῶν.

28. Αὕτη ἡ κληρονομία υἱῶν γὰδ κατὰ δήμους αὐτῶν, καὶ κατὰ πόλεις αὐτῶν, καὶ ἐπαύλεις αὐτῶν.

CAP. XIII.

17. Et Heſebon, cunctoſq; viculos earum qui ſunt in campeſtribus: Dibon quoq; & Bamoth-baal, & oppidum Baalmeon.

18. Et Iaſſa, & Cedimoth, & Mepháath.

19. Et Caritháim, & Sabama, & Sarathaſar in monte convallis.

20. Bethphogor & Aſedoth Phaſga, & Beth-ieſimoth.

21. Et omnes urbes campeſtres, univerſaque regna Sehon regis Amorrhæi qui regnavit in Heſebon, quem percuſſit Moyſes cum principibus Madiam: Hevæum, & Recem, & Sur, & Hur, & Rebe duces Sehon habitatores Terræ.

22. Et Balaam filium Beor ariolum occiderunt filii Iſrael gladio cum cæteris interfectis.

23. Factuſq; eſt terminus filiorum Ruben Iordanis fluvius. Hæc eſt poſſeſſio Rubenitarum per cognationes ſuas urbium & viculorum.

24. Deditq; Moyſes tribui Gad & filiis eius per cognationes ſuas poſſeſſionem, cuius hæc diviſio eſt.

25. Terminus Iaſer, & omnes civitates Galaad, & dimidiam partem terræ filiorum Ammon, uſque ad Aroër quæ eſt contra Rabba.

26. Et ab Heſebon uſque Ramoth, Maſphe & Betonim: & à Manáim uſq; ad terminos Dabir.

27. In valle quoq; Beth-aram, & Beth nemra, & Socoth, & Saphon reliquã partem regni Sehon regis Heſebon, huius quoq; finis Iordanis eſt uſque ad extremam partem maris Cenéreth trans Iordanem ad orientalem plagam.

28. Hæc eſt poſſeſſio filiorum Gad per familias ſuas, & civitates, & villæ earum.

Das XIII. Capitel.

17. Hesbon/vnd alle jhre Stedte die im eben Felde ligen/Dibon/Bamoth Baal/vnd Beth Baal Meon.

18. Jahza/Kedemoth/Mephaath.

19. Kiriathaim/Sibma/Zereth-Sahar/auff dem Gebirge im Thal.

20. Beth Peor/die Bäche am Piſga/vnd Beth Jeſimoth.

21. Vnnd alle Stedte auff der eben/Vnd das gantze Reich Sihon des Königs der Amoriter/der zu Hesbon ſaß/den Moſe ſchlug/ſampt den Fürſten Midian/Evi/Rekem/Zur/Hur/vnd Reba/die gewaltigen des Königes Sihon/die im Lande wohneten.

22. Dazu Bileam den Son Beor/den weiſſager/erwürgeten die kinder Jſrael mit dem Schwert/ſampt den erſchlagenen.

23. Vnd die Grentze der kinder Ruben war der Jordan. Das iſt das erbtheil der kinder Ruben vnter jren Geſchlechtẽ/Städten vnd Dörffern.

24. Dem Stamm der Kinder Gad vnter jren Geſchlechten gab Moſe.

25. Daß jre Grentze waren Jaeſer vnd alle Städte in Gilead/vnd das halbe Land der Kinder Ammon/ biß gen Aroer/welche ligt für Rabbath.

26. Vnd von Hesbon biß gen Ramath Mizpe vnd Betonim/vnd von Mahanaim biß an die Grentze Debir.

27. Jm thal aber Betharam/Bethnimra/Sucoth/vnd Zaphon/die übrig war von dem Reich Sihon des Königes zu Hesbon/daß der Jordan die Grentze war/biß ans ende des Meers Cinnereth/diſſeidt des Jordans gegen dem auffgang.

28. Das iſt das Erbtheil der Kinder Gad in jren Geſchlechten/Stedten vnd Dörffern.

CAP. XIII.

17. Heſçbon & toutes ſes villes, qui *eſtoyent* au plat pais: Dibon, & Bamoth-Bahal, & Beth-Bahal-mehon.

18. Et Iaharſa, & Kedemoth, & Mephahath.

19. Et Kirjathajim, & Sibma, & Tſerethſçahar en la montagne de la vallee.

20. Et Beth-Pehor, & Aſçdoth de Piſga, & Beth jeſçimoth.

21. Et toutes les villes du plat pais, & tout le royaume de Sihon roy des Amorrheens, qui regnoit en Heſçbon: lequel Moyſe deſconfit, enſemble les principaux de Madian, aſſauoir Eui, Rekem, Tſur, Hur, & Rebah, princes *releuans* de Sihon, habitans au pais.

22. Les enfans d'Iſrael firent paſſer auſſi par l'eſpee Balaam fils de Behor, deuin, auec les autres qui y furent tues.

23. Et la borne des enfans de Ruben fut le Iordain, & *ſa* borne. Tel *fut* l'heritage des enfans de Ruben ſelon leurs familles, *aſſauoir* ces villes-la, & leurs villages.

24. Item, Moyſe donna *heritage* à la tribu de Gad, pour les enfans de Gad, ſelon leurs familles.

25. Et leur contree fut Iahzer, & toutes les villes de Galaad, & la motié du pais des enfans de Hammon, iuſques en Haroher qui *eſt* vis à vis de Rabba.

26. Et depuis Heſçbon iuſqu'en Ramathmitſpe, & Betonim: & depuis Mahanaim iuſqu'aux frontierres de Debir.

27. Et en la vallee Beth haram, & Beth-nimra, & Succoth, & Tſaphon: le reſte du royaume de Sihon roy de Heſçbon, le Iordain, & *ſa* borne, iuſqu'au bout de la mer de Kinnereth au de là du Iordain vers Orient.

28. Tel *fut* l'heritage des enfans de Gad, ſelon leurs familles, *aſſauoir* ces villes-la, & leurs villages.

יג

29 וִיהַב מֹשֶׁה לְפַלְגוּת שִׁבְטָא דִמְנַשֶּׁה וַהֲוָת לְפַלְגוּת שִׁבְטָא דִמְנַשֶּׁה לְזַרְעֲיָתְהוֹן׃

30 וַהֲוָה תְחוּמְהוֹן מִמַּחֲנַיִם וְכָל מַתְנָן כָּל מַלְכְוָת עוֹג מַלְכָּא דְמַתְנָן וְכָל כַּפְרָנֵי יָאִיר דִּבְמַתְנָן שִׁתִּין קִרְוִין׃

31 וּפַלְגוּת אֲרַע דְגִלְעָד וְעַשְׁתָּרוֹת וְאֶדְרֶעִי קִרְוֵי מַלְכוּת עוֹג בְּמַתְנָן לִבְנֵי מָכִיר בַּר מְנַשֶּׁה לְפַלְגוּת בְּנֵי מָכִיר לְזַרְעֲיָתְהוֹן׃

32 וְאִלֵּין דְאַחְסִין מֹשֶׁה בְּמֵישְׁרַיָּא דְמוֹאָב מֵעִיבְרָא לְיַרְדְּנָא דִירִיחוֹ מַדִּינְחָא׃

33 וּלְשִׁבְטָא דְלֵוִי לָא יְהַב מֹשֶׁה אַחְסָנָא מַתְּנָן דִּיהַב לֵהּ יְיָ אִנּוּן אַחְסַנְתֵּיהוֹן כְּמָא דְּמַלֵּיל לְהוֹן׃

יד

1 וְאִלֵּין דְּאַחְסִינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאַרְעָא דִכְנַעַן דְּאַחְסִינוּ יָתְהוֹן אֶלְעָזָר כָּהֲנָא וִיהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן וְרֵישֵׁי אֲבָהָת שִׁבְטַיָּא לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃

2 בְּעַדְבָא יִתְפַּלְגוּן לְהוֹן אַחְסַנְתֵּיהוֹן כְּמָא דְּפַקֵּיד יְיָ יָת מֹשֶׁה לְתִשְׁעַת שִׁבְטִין וּפַלְגוּת שִׁבְטָא׃

3 אֲרֵי יְהַב מֹשֶׁה אַחְסָנַת תְּרֵין שִׁבְטִין וּפַלְגוּת שִׁבְטָא מֵעִבְרָא לְיַרְדְּנָא וּלְלֵיוָאֵי לָא יְהַב אַחְסָנָא בֵּינֵיהוֹן׃

4 אֲרֵי הֲווֹ בְנֵי יוֹסֵף תְּרֵין שִׁבְטִין מְנַשֶּׁה וְאֶפְרַיִם וְלָא יְהַבוּ חוּלַק לְלֵוָאֵי בְּאַרְעָא אֱלָהֵן קִרְוִין לְמִיתַּב וְרַוְחֵיהוֹן לִבְעִירֵיהוֹן וּלְקִנְיָנֵיהוֹן׃

יג

29 וַיִּתֵּן מֹשֶׁה לַחֲצִי שֵׁבֶט מְנַשֶּׁה וַיְהִי לַחֲצִי מַטֵּה בְנֵי־מְנַשֶּׁה לְמִשְׁפְּחֹתָם׃

30 וַיְהִי גְבוּלָם מִמַּחֲנַיִם כָּל־הַבָּשָׁן כָּל־מַמְלְכוּת עוֹג מֶלֶךְ־הַבָּשָׁן וְכָל־חַוֺּת יָאִיר אֲשֶׁר בַּבָּשָׁן שִׁשִּׁים עִיר׃

31 וַחֲצִי הַגִּלְעָד וְעַשְׁתָּרוֹת וְאֶדְרֶעִי עָרֵי מַמְלְכוּת עוֹג בַּבָּשָׁן לִבְנֵי מָכִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה לַחֲצִי בְנֵי־מָכִיר לְמִשְׁפְּחוֹתָם׃

32 אֵלֶּה אֲשֶׁר־נִחַל מֹשֶׁה בְּעַרְבוֹת מוֹאָב מֵעֵבֶר לְיַרְדֵּן יְרִיחוֹ מִזְרָחָה׃

33 וּלְשֵׁבֶט הַלֵּוִי לֹא־נָתַן מֹשֶׁה נַחֲלָה יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הוּא נַחֲלָתָם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָהֶם׃

יד

1 וְאֵלֶּה אֲשֶׁר־נָחֲלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר נִחֲלוּ אוֹתָם אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וִיהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן וְרָאשֵׁי אֲבוֹת הַמַּטּוֹת לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃

2 בְּגוֹרַל נַחֲלָתָם כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה לָתֵת לְתִשְׁעַת הַמַּטּוֹת וַחֲצִי הַמַּטֶּה׃

3 כִּי נָתַן מֹשֶׁה נַחֲלַת שְׁנֵי הַמַּטּוֹת וַחֲצִי הַמַּטֶּה מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן וְלַלְוִיִּם לֹא־נָתַן נַחֲלָה בְּתוֹכָם׃

4 כִּי־הָיוּ בְנֵי־יוֹסֵף שְׁנֵי מַטּוֹת מְנַשֶּׁה וְאֶפְרָיִם וְלֹא־נָתְנוּ חֵלֶק לַלְוִיִּם בָּאָרֶץ כִּי אִם־עָרִים לָשֶׁבֶת וּמִגְרְשֵׁיהֶם לְמִקְנֵיהֶם וּלְקִנְיָנָם׃

ιγ'.

29. Καὶ ἔδωκε μωϋσῆς τῷ ἡμίσει φυλῆς μανασσῆ. καὶ ἐγενήθη τῷ ἡμίσει φυλῆς υἱῶν μανασσῆ κατὰ δήμους αὐτῶν.

30. Καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια αὐτῶν ἀπὸ μαναΐμ, καὶ πᾶσα βασιλεία βασὰν, καὶ πᾶσα βασιλεία ὢγ βασιλέως τῆς βασὰν, καὶ πάσας τὰς κώμας ἰαὶρ, αἵ εἰσιν ἐν τῇ βασανίτιδι, ἑξήκοντα πόλεις.

31. Καὶ τὸ ἥμισυ τῆς γαλαὰδ, καὶ ἐν ἀσταρὼθ, καὶ ἐν ἐδραεῒν, πόλεις τῆς βασιλείας ὢγ ἐν τῇ βασανίτιδι. (καὶ ἐδόθησαν) τοῖς υἱοῖς μαχεὶρ υἱοῦ μανασσῆ, καὶ τοῖς ἡμίσεσιν υἱοῖς μαχεὶρ κατὰ δήμους αὐτῶν.

32. Οὗτοί εἰσιν οὓς κατεκληρονόμησε μωϋσῆς ἐν ἀραβὼθ μωὰβ, ἐν τῷ πέραν τοῦ ἰορδάνου, κατὰ ἱεριχὼ ἀπ' ἀνατολῶν.

33. Καὶ τῇ φυλῇ λευῒ οὐκ ἔδωκεν μωϋσῆς κληρονομίαν. κύριος ὁ θεὸς ἰσραὴλ αὐτὸς κληρονομία αὐτῶν, ὃν τρόπον ἐλάλησεν αὐτοῖς.

ΚΕΦΑΛ. ιδ'.

1. Καὶ οὗτοι οἱ κατακληρονομήσαντες υἱῶν ἰσραὴλ ἐν γῇ χαναὰν, οἷς κατεκληρονόμησαν αὐτοῖς ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς καὶ ἰησοῦς ὁ τοῦ ναυῆ, καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν πατριῶν φυλῶν τῶν υἱῶν ἰσραήλ.

2. Κατὰ κλήρους ἐκληρονομήθησαν, ὃν τρόπον ἐνετείλατο κύριος ἐν χειρὶ μωϋσῆ ταῖς ἐννέα φυλαῖς, καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς.

3. Ἔδωκε γὰρ μωϋσῆς κληρονομίαν ταῖς δύο φυλαῖς, καὶ τῇ ἡμίσει φυλῆς ἀπὸ τοῦ πέραν τοῦ ἰορδάνου. καὶ τοῖς λευΐταις οὐκ ἔδωκε κλῆρον ἐν αὐτοῖς.

4. Ὅτι ἦσαν οἱ υἱοὶ ἰωσὴφ δύο φυλαὶ, μανασσῆ καὶ ἐφραίμ. καὶ οὐκ ἐδόθη μερὶς ἐν τῇ γῇ τοῖς λευΐταις, ἀλλ' ἢ πόλεις κατοικεῖν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα αὐταῖς τοῖς κτήνεσιν αὐτῶν, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν.

CAP. XIII.

29. Dedit & dimidiæ tribui Manaſſe, filiiſq́; eius iuxta cognationes ſuas poſſeſſionem.

30. Cuius hoc principium eſt: à Manáim univerſam Baſan, & cuncta regna Og regis Baſan, omneſque vicos Iair qui ſunt in Baſan: ſexaginta oppida.

31. Et dimidiam partem Galaad, & Aſtaroth, & Edrai urbes regni Og in Baſan: filiis Machir, filii Manaſſe dimidiæ parti filiorum Machir iuxta cognationes ſuas.

32. Hanc poſſeſſionem diviſit Moyſes in campeſtribus Moab, trans Iordanem contra Iericho ad Orientalem plagam.

33. Tribui autem Levi non dedit poſſeſſionē: quoniam Dominus Deus Iſrael ipſe eſt poſſeſſio eius, ut locutus eſt illi.

CAP. XIIII.

1. Hoc eſt quod poſſederunt filii Iſrael in Terra Canáan, quam dederūt eis Eleazar ſacerdos, & Ioſue filius Nûn, & principes familiarum per tribus Iſrael.

2. Sorte omnia dividentes, ſicut præceperat Dominus in manu Moyſi, novem tribubus, & dimidiæ tribui.

3. Duabus enim tribubus, & dimidiæ dederat Moyſes trans Iordanem poſſeſſionem: abſque Levitis, qui nihil terræ acceperunt inter fratres ſuos.

4 Sed in eorū ſucceſſerunt locum filii Ioſeph in duas diviſi tribus, Manaſſe & Ephráim: nec acceperunt Levitæ aliam in terra partem, niſi urbes ad habitandum, & ſuburbana earum ad alenda iumenta, & pecora ſua.

Das XIII. Capitel.

29. Dem halben Stamm der Kinder Manaſſe nach jren Geſchlechten gab Moſe.

30. Daß jhre Grentze waren von Mahanaim an/das gantze Baſan/das gantze Reich Og des Königes zu Baſan/vnnd alle flecken Jair die inn Baſan ligē/nemlich ſechtzig Städte.

31. Vnd das halbe Gilead/Aſtharoth/Edrei/die Städte des Königreichs Ogs zu Baſan/gab er den Kindern Machir des Sons Manaſſe/das iſt der helffte der Kinder Machir nach jren Geſchlechten.

32. Das iſt/das Moſe außgetheilet hat inn dem gefilde Moab/jenſeydt des Jordans für Jeriho/gegen dem Auffgang.

33. Aber dem Stamm Levi gab Moſe kein Erbtheil/denn der HERr der Gott Jſrael iſt jr Erbtheil/wie er jnen geredt hat.

Das XIIII. Capitel.

DJß iſt aber/daß die Kinder Jſrael eingenommen haben im Lande Canaan/das vnter ſie außgetheilet haben/der Prieſter Eleaſar vnd Joſua der Son Nun/vnnd die öberſten Väter vnter den Stämmen der Kinder Jſrael.

2. Sie theileten es aber durchs loß vnter ſie/wie der HERR durch Moſen gebotten hatte/zu geben den zehendhalben Stämmen.

3. Denn den zweyen vnd dem halben Stamm/hatte Moſe Erbtheil gegeben jenſeydt dem Jordan. Den Leviten aber hatte er kein Erbtheil vnter jnen gegeben.

4. Denn der Kinder Joſeph worden zween Stemme/Manaſſe vnnd Ephraim/Darumb gaben ſie den Leviten kein theil am Lande/ſondern Städte/drinnen zu wohnen/vnnd Vorſtädte für jr Vieh vnd Haabe.

CAP. XIII.

29. Item Moyſe donna *heritage* à la moitié de la tribu de Manaſſé, lequel eſt demeuré à la moitié de la tribu des enfans de Manaſſé, ſelon leurs familles.

30 Leur contree fut depuis Mahanajim, tout Baſçan, *&* tout le royaume de Hog roy de Baſçan, & tous les bourgs de Iaïr qui *ſont* en Baſçan, ſoixante villes.

31. Et la moitié de Galaad, & Haſçtaroth & Edrehi villes du royaume de Hog en Baſçan, *furent* aux enfans de Makir fils de Manaſſé, aſſauoir à la moitié des enfans de Makir, ſelon leurs familles.

32. Ce *ſont* la *les contrees* que Moyſe *eſtant* és cāpagnes de Moab, auoit departi en heritage, de *ce qui eſtoit* au de là du Iordain de Ierico, vers Orient.

33. Or Moyſe ne donna point d'heritage à la tribu de Leui: *car* l'Eternel le Dieu d'Iſrael eſt leur heritage, cōme il leur *en* a parlé.

CHAP. XIIII.

1. Senſuit ce que les enfans d'Iſráel eurent pour heritage au païs de Canaan, qu'Eleazar le Sacrificateur, & Ioſue fils de Nun, & les chefs des peres des tribus des enfans d'Iſrael leur departirēt en heritage.

2. Selon le ſort de leur heritage; comme l'Eternel auoit commandé par le moyen de Moyſe, touchant les neuf tribus & la moitié d'vne tribu.

3. Car Moyſe auoit donne heritage à deux tribus, & à la moitie d'vne tribu au de là du Iordain: mais il n'auoit point donne d'heritage parmi eux aux Leuites.

4 D'autant que les enfans de Ioſeph furēt deux tribus, Manaſſé & Ephraïm, pourtant on ne donna point de part aux Leuites au pais: excepté les villes pour habiter, auec leurs fauxbourgs pour leurs tropeaux, & pour *le reſte de* leur cheuance

יד

5 כמא דפקיד יי ית משה כן עבדו בני ישראל ופליגו ית ארעא׃

6 וקריבו בני יהודה לות יהושע בגלגלא ואמר ליה כלב בר יפנה קנזאה את ידעת ית פתגמא דמליל יי עם משה נביאה דיי על עיסק דילי ועל דילך ברקם גיאה׃

7 בר ארבעין שנין אנא כד שלח משה עבדא דיי יתי מרקם גאה לאללא ית ארעא ואתיבית יתיה פתגמא כמא דהוה עם לבי׃

8 ואחי דסליקו עמי תברו ית לבא דעמא ואנא אשלימית בתר (דחלתא) דיי אלהי׃

9 וקיים משה ביומא ההוא למימר אם לא ארעא דדרכת פרסת ריגלך בה דילך תהי לאחסנא ולבנך עד עלמא ארי אשלימתא בתר (דחלתא) דיי אלהי׃

10 וכען ארי קיים יי יתי כמא דמליל דנן ארבעין וחמש שנין מעידן דמליל יי ית פתגמא הדין עם משה דאזל עם ישראל במדברא וכען הא אנא יומא דין בר תמנן וחמש שנין׃

11 עד כען אנא יומא דין תקיף כדביומא דשלח יתי משה כחילי דבכן וכחילי דכען לאגחא קרבא ולמיפק ולמיעל׃

12 וכען הב לי ית טורא הדין דמליל יי ביומא ההוא ארי את שמעתא ביומא ההוא ארי גברין תמן וקרויא רברבין כריכן מאים יהא (מימרא) דיי בסעדי ואתריכנון כמא דמליל יי׃

יד

5 כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה כֵּן עָשׂוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּחְלְקוּ אֶת־הָאָרֶץ׃

6 וַיִּגְּשׁוּ בְנֵי־יְהוּדָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ בַּגִּלְגָּל וַיֹּאמֶר אֵלָיו כָּלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה הַקְּנִזִּי אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה אִישׁ־הָאֱלֹהִים עַל־אֹדוֹתַי וְעַל־אֹדוֹתֶיךָ בְּקָדֵשׁ בַּרְנֵעַ׃

7 בֶּן־אַרְבָּעִים שָׁנָה אָנֹכִי בִּשְׁלֹחַ מֹשֶׁה עֶבֶד־יְהוָה אֹתִי מִקָּדֵשׁ בַּרְנֵעַ לְרַגֵּל אֶת־הָאָרֶץ וָאָשֵׁב אֹתוֹ דָּבָר כַּאֲשֶׁר עִם־לְבָבִי׃

8 וְאַחַי אֲשֶׁר עָלוּ עִמִּי הִמְסִיו אֶת־לֵב הָעָם וְאָנֹכִי מִלֵּאתִי אַחֲרֵי יְהוָה אֱלֹהָי׃

9 וַיִּשָּׁבַע מֹשֶׁה בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר אִם־לֹא הָאָרֶץ אֲשֶׁר דָּרְכָה רַגְלְךָ בָּהּ לְךָ תִהְיֶה לְנַחֲלָה וּלְבָנֶיךָ עַד־עוֹלָם כִּי מִלֵּאתָ אַחֲרֵי יְהוָה אֱלֹהָי׃

10 וְעַתָּה הִנֵּה הֶחֱיָה יְהוָה אוֹתִי כַּאֲשֶׁר דִּבֵּר זֶה אַרְבָּעִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה מֵאָז דִּבֶּר יְהוָה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה אֶל־מֹשֶׁה אֲשֶׁר־הָלַךְ יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר וְעַתָּה הִנֵּה אָנֹכִי הַיּוֹם בֶּן־חָמֵשׁ וּשְׁמוֹנִים שָׁנָה׃

11 עוֹדֶנִּי הַיּוֹם חָזָק כַּאֲשֶׁר בְּיוֹם שְׁלֹחַ אוֹתִי מֹשֶׁה כְּכֹחִי אָז וּכְכֹחִי עָתָּה לַמִּלְחָמָה וְלָצֵאת וְלָבוֹא׃

12 וְעַתָּה תְּנָה־לִּי אֶת־הָהָר הַזֶּה אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא כִּי־אַתָּה שָׁמַעְתָּ בַיּוֹם הַהוּא כִּי־עֲנָקִים שָׁם וְעָרִים גְּדֹלוֹת בְּצֻרוֹת אוּלַי יְהוָה אוֹתִי וְהוֹרַשְׁתִּים כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה׃

ιδ'.

5. Ὃν τρόπον ἐνετείλατο κύριος τῷ μωϋσῇ, οὕτως ἐποίησαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ, καὶ ἐμερίσαντο τὴν γῆν.

6. Καὶ προσήλθοσαν οἱ υἱοὶ ἰούδα πρὸς ἰησοῦν ἐν γαλγάλοις· καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν χάλεβ ὁ τοῦ ἰεφοννὴ ὁ κενεζαῖος· σὺ ἐπίστῃ τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησε κύριος πρὸς μωϋσῆν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ περὶ ἐμοῦ καὶ σοῦ ἐν καδὴς βαρνῆ.

7. Τεσσαράκοντα γὰρ ἐτῶν ἤμην, ὅτε ἀπέστειλέ με μωϋσῆς ὁ δοῦλος κυρίου ἐκ καδὴς βαρνὴ κατασκοπεῦσαι τὴν γῆν. καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ λόγον κατὰ τὸν νοῦν αὐτοῦ.

8. Οἱ ἀδελφοί μου, οἱ συναναβάντες μετ' ἐμοῦ, μετέστησαν τὴν διάνοιαν τοῦ λαοῦ. ἐγὼ δὲ προσετέθην ἐπακολουθῆσαι κυρίῳ τῷ θεῷ μου.

9. Καὶ ὤμοσε μωϋσῆς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ λέγων· ἡ γῆ ἐφ' ἣν ἐπέβης, σοὶ ἔσται ἐν κλήρῳ καὶ τοῖς τέκνοις σου εἰς τὸν αἰῶνα, ὅτι προσετέθης ἐπακολουθῆσαι ὀπίσω κυρίου τοῦ θεοῦ μου.

10. Καὶ νῦν ἰδοὺ, διέθρεψέ με κύριος ὃν τρόπον εἶπε. τοῦτο τεσσαρακοστὸν καὶ πέμπτον ἔτος ἀφ' οὗ ἐλάλησε κύριος τὸ ῥῆμα τοῦτο πρὸς μωϋσῆν, καὶ ἐπορεύθη ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ. καὶ νῦν ἰδοὺ ἐγὼ εἰμὶ σήμερον ὀγδοήκοντα καὶ πέντε ἐτῶν.

11. Ἔτι εἰμὶ σήμερον ἰσχύων, ὡσεὶ ὅτε ἀπέστειλέ με μωϋσῆς, ὡσαύτως ἰσχύω νῦν, ἐξελθεῖν καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὸν πόλεμον.

12. Καὶ νῦν αἰτοῦμαί σε τὸ ὄρος τοῦτο, καθὰ εἶπε κύριος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. ὅτι σὺ ἀκήκοας τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. νῦν δὲ οἱ ἐνακεὶμ ἐκεῖ εἰσὶ, πόλεις ὀχυραὶ καὶ μεγάλαι. ἐὰν οὖν κύριος μετ' ἐμοῦ ᾖ, ἐξολοθρεύσω αὐτοὺς, ὃν τρόπον εἶπέ μοι κύριος.

CAP. XIIII.

5. Sicut præceperat Dominus Moyſi, ita fecerunt filii Iſrael, & diviſerunt terram.

6. Acceſſerunt itaque filii Iuda ad Ioſue in Galgala, locutusq; eſt ad eũ Caleb filius Iephone Cenezæus, Noſti quid locutus ſit Dominus ad Moyſen hominem Dei de me & te in Cades-barne.

7. Quadraginta annorum eram quando miſit me Moyſes famulus Domini de Cades-barne, & conſiderarem Terram, nuntiaviq; ei quod mihi verum videbatur.

8. Fratres autem mei qui aſcenderant mecum, diſſolverunt cor populi: & nihilominus ego ſecutus ſum Dominum Deum meum.

9. Iuravitque Moyſes in die illo, dicens: Terra quam calcavit pes tuus, erit poſſeſſio tua, & filiorum tuorum in æternum: quia ſecutus es Dominum Deum meum.

10. Conceſſit ergo Dominus vitam mihi, ſicut pollicitus eſt uſque in præſentem diem. Quadraginta & quinque anni ſunt ex quo locutus eſt Dominus verbum iſtud ad Moyſen, quando ambulabat Iſrael per ſolitudinem: hodie octoginta quinque annorum ſum.

11. Sic valens, ut eo valebam tempore quãdo ad explorandum miſſus ſum: illius in me temporis fortitudo uſque hodie perſeverat, tam ad bellandum, quàm ad gradiendum.

12. Da ergo mihi montem iſtum quem pollicitus eſt Dominus te quoq; audiente, in quo Enacim ſunt, & urbes magnæ atque munitæ: ſi fortè ſit Dominus mecum, & potuero delere eos: ſicut promiſit mihi.

Das XIIII. Capitel.

5. Wie der HERR Moſe gebotten hatte/ ſo theten die kinder Jſrael/ vnd theileten das Land.

6. Da tratten herzu die Kinder Juda zu Joſua zu Gilgal/ vnnd Caleb der Sohn Jephunne der Keniſiter ſprach zu jhm: Du weiſſeſt/ was der HERR zu Moſe dem Mann Gottes ſagete von meinen vnd deinen wegen in Kades Barnea.

7. Jch war viertzig Jar alt/ da mich Moſe der Knecht des HERRN außſandte von Kades Barnea/ das Land zu verkunthſchaffen/ vnd ich jm wider ſagt nach meinem gewiſſen.

8. Aber meine Brüder/ die mit mir hinauff gegangen waren/ machten dem Volck das hertz verzagt/ Jch aber folgte dem HERRN meinem Gott treulich.

9. Da ſchwur Moſe deſſelben tags vnnd ſprach: Das Land/ darauff du mit deinem Fuß getretten haſt/ ſoll dein vnd deiner Kinder Erbtheil ſein ewiglich/ darumb daß du dem HERREN meinem GOtt treulich gefolget haſt.

10. Vnd nun ſihe/ der HERR hat mich leben laſſen/ wie er geredt hat. Es ſind nun fünff vnd viertzig Jar/ daß der HERR ſolches zu Moſe ſagt/ die Jſrael in der Wüſten gewandelt hat/ Vnd nun ſihe/ Jch bin heute fünff vnd achtzig Jar alt.

11. Vnd bin noch heutiges tages ſo ſtarck/ als ich war des tages/ da mich Moſe außſandte/ wie meine krafft war dazumal/ alſo iſt ſie auch jetzt zu ſtreiten/ vnd auß vnd ein zugehen.

12. So gib mir nun diß Gebirge/ davon der HERR geredt hat an jenem Tage/ denn du haſt gehört am ſelben tage/ Denn es wohnen die Enakim droben/ vnnd ſind groſſe vnnd veſte Städte/ Ob der HERR mit mir ſein wolt/ daß ich ſie vertreibe/ wie der HERR geredt hat.

CHAP. XIIII.

5. Comme l'Eternel auoit commandé à Moyſe, ainſi firent les enfans d'Iſrael; & partirent la terre.

6. Or les enfans de Iuda vindrent à Ioſue en Guilgal: & Caleb fils de Iephunné Kenizien, lui dit, Tu ſais la parole que l'Eternel a dite à Moyſe homme de Dieu, à cauſe de moi & à cauſe de toi, en Kadés-barné.

7. I'*eſtoy* aagé de quarante ans quand Moyſe ſeruiteur de l'Eternel m'enuoya de Kadés-barné pour eſpier le païs: & lui rapporatai la choſe comme *elle eſtoit* en mon cœur.

8. Et mes freres qui eſtoyent montés auec moi, faiſoyent fondre le cœur du peuple: mais ie perſeuerai de ſuiure l'Eternel mon Dieu.

9. Et Moyſe iura en ce iour-la, diſant, ſi la terre ſur laquelle ton pied a marché n'eſt à toi en heritage, & à tes enfans à iamais: à cauſe que tu as perſeueré de ſuiure l'Eternel mon Dieu.

10. Or maintenant voici, l'Eternel m'a fait viure, ainſi qu'il *en* auoit parle. *Il y a* deſia quarante cinq ans, depuis que l'Eternel pronõça ceſte parole à Moyſe, lors que Iſrael cheminoit par le deſert: & maintenant voici, ie *ſuis* aagé pour le iourd'hui de quatre vingts & cinq ans.

11. *Et ſi* ſuis encores auiourd'hui *auſſi* fort comme *i'eſtoy* le iour que Moyſe m'enuoya. Et telle *eſt* maintenant ma force qu'elle *eſtoit* alors pour le combat, & pour aller & venir.

12. Maintenant donc donne-moi ceſte montagne-la, de laquelle l'Eternel parla en ce iour-la. Car tu ouïs ce iour-la que les Hanakins *ſont* là, & *qu'il y a* de grandes villes cloſes: peut eſtre que l'Eternel *ſera* auec moi, & ie les deſpoſſederai, comme l'Eternel *en* a parlé.

יד

13 וּבָרְכֵיהּ יְהוֹשֻׁעַ וִיהַב
יָת חֶבְרוֹן לְכָלֵב בַּר יְפֻנֶּה
לְאַחְסָנָא׃

14 עַל כֵּן הֲוָת חֶבְרוֹן
לְכָלֵב בַּר יְפֻנֶּה קְנִיזָאָה
לְאַחְסָנָא עַד יוֹמָא הָדֵין
חֲלַף דְּאַשְׁלֵים בָּתַר דח
(דְּחַלְתָּא) דַייָ אֱלָהָא
דְיִשְׂרָאֵל׃

15 וְשׁוּם חֶבְרוֹן מִלְּקַדְמִין
קִרְיַת אַרְבַּע אֱנָשׁ רַב
בְּגִבָּרַיָּא הוּא וְאַרְעָא
שְׁדוֹכַת מִלְּמֶעְבַּד קְרָבָא׃

13 וַיְבָרְכֵהוּ יְהוֹשֻׁעַ וַיִּתֵּן אֶת־
חֶבְרוֹן לְכָלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה לְנַחֲלָה׃

14 עַל־כֵּן הָיְתָה־חֶבְרוֹן לְכָלֵב
בֶּן־יְפֻנֶּה הַקְּנִזִּי לְנַחֲלָה עַד הַיּוֹם
הַזֶּה יַעַן אֲשֶׁר מִלֵּא אַחֲרֵי יְהוָה
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃

15 וְשֵׁם חֶבְרוֹן לְפָנִים קִרְיַת
אַרְבַּע הָאָדָם הַגָּדוֹל בָּעֲנָקִים
הוּא וְהָאָרֶץ שָׁקְטָה מִמִּלְחָמָה׃

ιδ΄.

13. Καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν ἰησοῦς καὶ ἔδωκε τὴν χεβρὼν τῷ χάλεβ υἱῷ ἰεφοννῆ (τοῦ κενεζαίου) ἐν κλήρῳ.

14. Διὰ τοῦτο ἐγενήθη χεβρὼν τῷ χάλεβ τῷ τοῦ ἰεφοννῆ τοῦ κενεζαίου ἐν κλήρῳ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, διὰ τὸ αὐτὸν ἐπακολουθῆσαι τῷ προστάγματι κυρίου τοῦ θεοῦ ἰσραήλ.

15. Τὸ δὲ ὄνομα τῆς χεβρὼν ἦν τὸ πρότερον πόλις ἀρβό. (μητρόπολις) τῶν ἐνακὶμ αὕτη. καὶ ἡ γῆ ἐκόπασε τοῦ πολέμου.

טו

1 וַהֲוָה עַדְבָא לְשִׁבְטָא
דִבְנֵי יְהוּדָה לְזַרְעִיָּתְהוֹן
עַל תְּחוּם אֱדוֹם מַדְבְּרָא
דְצִין דָּרוֹמָא מִסְּיָפֵי
דָרוֹמָא׃

2 וַהֲוָה לְהוֹן תְּחוּם
דָּרוֹמָא מִסְּיָפֵי יַמָּא
דְמִלְחָא מִן כֵּיפָא
דְּמִתְפְּנֵי דָרוֹמָא׃

3 וּנְפַק לְמִדָּרוֹמָא ל
לְמַסְקָנָא דְעַקְרַבִּים
וַעֲבַר לְצִין וּסְלֵיק מד
מִדָּרוֹמָא לִרְקַם גֵּיאָה
וַעֲבַר לְחֶצְרוֹן וּסְלֵיק לא
לְאַדַּר וּמִסְתְּחַר לְקַרְקָעָה׃

4 וַעֲבַר לְעַצְמוֹן וּנְפַק
לְנַחְלָא דְמִצְרַיִם וַהֲווֹ
מַפְּקָנוֹהִי לִתְחוּמָא ד
דְיַמָּא דֵין יְהֵא לְכוֹן
תְּחוּם דָּרוֹמָא׃

5 וּתְחוּם קִידוּמָא יַמָּא
דְמִלְחָא עַד סְיָפֵי יַרְדְּנָא
וּתְחוּמָא לְרוּחַ צִיפּוּנָא
מִכֵּיף יַמָּא מִסְּיָפֵי יר
יַרְדְּנָא׃

6 וּסְלֵיק תְּחוּמָא לְבֵית
חָגְלָה וַעֲבַר מִצִּיפּוּנָא
לְבֵית מֵישְׁרָא וּסְלֵיק ת
תְּחוּמָא לְאֶבֶן בּוֹהַן בַּר
רְאוּבֵן׃

1 וַיְהִי הַגּוֹרָל לְמַטֵּה בְּנֵי יְהוּדָה
לְמִשְׁפְּחֹתָם אֶל־גְּבוּל אֱדוֹם
מִדְבַּר־צִן נֶגְבָּה מִקְצֵה תֵימָן׃

2 וַיְהִי לָהֶם גְּבוּל נֶגֶב מִקְצֵה
יָם הַמֶּלַח מִן־הַלָּשֹׁן הַפֹּנֶה
נֶגְבָּה׃

3 וְיָצָא אֶל־מִנֶּגֶב לְמַעֲלֵה
עַקְרַבִּים וְעָבַר צִנָה וְעָלָה מִנֶּגֶב
לְקָדֵשׁ בַּרְנֵעַ וְעָבַר חֶצְרוֹן וְעָלָה
אַדָּרָה וְנָסַב הַקַּרְקָעָה׃

4 וְעָבַר עַצְמוֹנָה וְיָצָא נַחַל
מִצְרַיִם וְהָיָה תֹּצְאוֹת הַגְּבוּל יָמָּה
זֶה־יִהְיֶה לָכֶם גְּבוּל נֶגֶב׃

5 וּגְבוּל קֵדְמָה יָם הַמֶּלַח עַד־
קְצֵה הַיַּרְדֵּן וּגְבוּל לִפְאַת צָפוֹנָה
מִלְּשׁוֹן הַיָּם מִקְצֵה הַיַּרְדֵּן׃

6 וְעָלָה הַגְּבוּל בֵּית חָגְלָה
וְעָבַר מִצְּפוֹן לְבֵית הָעֲרָבָה וְעָלָה
הַגְּבוּל אֶבֶן בֹּהַן בֶּן־רְאוּבֵן׃

ΚΕΦΑΛ. ιε΄.

1. Καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια φυλῆς υἱῶν ἰούδα κατὰ δήμους αὐτῶν, ἀπὸ τῶν ὁρίων τῆς ἰδουμαίας, ἀπὸ τῆς ἐρήμου σὶν πρὸς λίβα, ἕως κάδης πρὸς νότον.

2. Καὶ ἐγενήθη αὐτῶν τὰ ὅρια ἀπὸ λιβὸς ἕως μέρους θαλάσσης τῆς ἁλυκῆς, ἀπὸ τῆς λοφιᾶς τῆς φερούσης ἐπὶ νότον.

3. Καὶ διαπορεύεται ἀπέναντι τῆς προσαναβάσεως ἀκραββείμ, καὶ ἐκπεριπορεύεται σινὰ, καὶ ἀναβαίνει ἀπὸ λιβὸς ἐπὶ κάδης βαρνῆ, καὶ ἐκπορεύεται ἐσρὼν, καὶ προσαναβαίνει εἰς ἀδδαρὰ, καὶ ἐκπεριπορεύεται τὴν κατὰ δυσμὰς κάδης, καὶ ἐκπεριπορεύεται ἀκαρκά.

4. Καὶ πορεύεται ἐπὶ ἀσεμωνᾶ, καὶ διεκβαλεῖ ἕως φάραγγος αἰγύπτου, καὶ ἔσται αὐτοῦ ἡ διέξοδος τῶν ὁρίων ἐπὶ τὴν θάλασσαν. ταῦτά ἐστιν αὐτῶν τὰ ὅρια ἀπὸ λιβός.

5. Καὶ τὰ ὅρια ἀπὸ ἀνατολῶν πᾶσα ἡ θάλασσα ἡ ἁλυκὴ ἕως μέρους τοῦ ἰορδάνου. καὶ τὰ ὅρια αὐτῶν ἐπὶ βορρᾶν, καὶ ἀπὸ τῆς λοφιᾶς τῆς θαλάσσης, καὶ ἀπὸ τοῦ μέρους τοῦ ἰορδάνου.

6. Ἐπιβαίνει τὰ ὅρια ἐπὶ βαιθαγλὰ, καὶ παραπορεύεται ἀπὸ βορρᾶ ἐπὶ βαιθ-άραβα, καὶ προσαναβαίνει τὰ ὅρια ἐπὶ λίθων βαιὼρ υἱοῦ ῥουβίν.

CAP. XIIII.

13. Benedixitq; ei Ioſue: & tradidit ei Hebron in poſſeſſionem.

14. Atque ex eo fuit Hebron Caleb filio Iéphone Cenezæo uſque in præſentem diem: quia ſecutus eſt Dominum Deum Iſrael.

15. Nomen Hebron antè vocabatur Cariath-Arbe: Adam maximus ibi inter Enacim ſitus eſt: & Terra ceſſavit à prœliis.

CAP. XV.

1. Igitur ſors filiorum Iudæ per cognationes ſuas iſta fuit: A termino Edom uſq; ad deſertum Sin contra Meridiem, & uſque ad extremam partem auſtralis plagę.

2. Initium eius à ſummitate maris ſalſiſſimi, & à lingua eius quæ reſpicit Meridiem.

3. Egrediturq; contra Aſcenſum ſcorpionis, & pertranſit in Sina: aſcenditq; in Cadeſ-barne, & pervenit in Eſron, aſcendens ad Addar, & circumiens Carcaa.

4. Atque inde pertranſiens in Aſemona, & perveniens ad Torrentem Ægypti: eruntque termini eius mare magnum, hic erit finis meridianæ plagæ.

5. Ab Oriente verò erit initium mare ſalſiſſimum uſque ad extrema Iordanis: & ea quæ reſpiciunt ad Aquilonem à lingua maris uſque ad eundem Iordanis fluvium.

6. Aſcenditq; terminus in Beth-hagla, & tranſit ab aquilone in Beth araba: aſcendens ad lapidem-Boen filii Ruben.

Das XIIII. Capitel.

13. Da ſegenet jn Joſua/vnnd gab alſo Hebron Caleb dem Sohn Jephunne zum Erbtheil.

14. Daher ward Hebron Calebs des Sons Jephunne des Keniſiters erbtheil/biß auff diſen tag/darumb/ daß er dem HERRN dem GOtt Iſrael treulich gefolget hatte.

15. Aber Hebron hieß vor zeiten KiriathArba / der ein groſſer Menſch war vnter den Enakim. Vnnd das Land hatte auffgehöret mit kriegen.

Das XV. Capitel.

Das Loß des Stamms der Kinder Juda vnter jhren Geſchlechten/ war die Grentze Edom an der Wüſten Zin/die gegen Mittag ſtöſſt an der ecken der Mittags Länder.

2. Das jr Mittags Grentze waren von der ecken an dem Saltzmeer/das iſt/von der Zungen die gegen Mittag werts gehet.

3. Vnd kommt hinauß von dannen hinauff zu Akrabbim / vnnd gehet durch Zin/vnd gehet aber hinauff von Mittagwerts gegen Kades Barnea vnd gehet durch Hezron / vnnd gehet hinauff gen Adar / vnnd lencket ſich vmb Karkaa.

4. Vnnd gehet durch Azmon/vnnd kommt hinauß an den Bach Egypti/ daß das Ende der Grentze das Meer wird / daß ſey euer Grentze gegen Mittag.

5. Aber die Morgen grentze iſt von dem Saltzmeer an / biß an des Jordans ende. Die Grentze gegen Mitternacht iſt von der Zungen des Meeres/die am ort des Jordans iſt.

6. Vnd gehet herauff gen Beth Hagla/vnd zeucht ſich von Mitternacht werts gen Beth Araba/vnnd kommt herauff zum ſtein Bohen des Sohns Ruben.

CHAP. XIIII.

13. Ioſue donc le benit, & bailla Hebron en heritage à Caleb fils de Iephunné.

14. Et pourtant Hebron fut à Caleb fils de Iephunné Kenizien, en heritage iuſques à ce iourd'hui : pource qu'il auoit perſeueré de ſuiure l'Eternel le Dieu d'Iſrael.

15. Or le nom de Hebron *eſtoit* auparauant Kirjath-Arbah, *lequel Arbah* auoit eſté fort grand homme entre les Hanakins. Et le pais fut à recoi ſans auoir guerre.

CHAP. XV.

1. Tel fut le ſort de la tribu des enfans de Iuda ſelō leurs familles. Aux confins d'Edom, le deſert de Tſin *tendant* vers Midi, *fut* le dernier bout de Midi.

2. Tellement que leur frontiere *du coſte* de Midi fut le dernier bout de la mer ſalee, depuis le bras qui regarde vers le Midi.

3. Et deuoit ſortir vers le Midi de la montee de Hakrabbim, & paſſer en Tſin: & montant du Midi de Kadés-barné paſſer *en* Hetſron: puis montant en Addar ſe tourner vers Karkah:

4. Puis paſſant vers Hatſmon ſortir *au* torrent d'Egypte: tellement que les iſſues de ceſte frontiere deuoyent ſe rendre en la mer. Telle (*dit Ioſue*) ſera voſtre frontiere du Midi.

5. Or la frontiere vers Orient *ſera* la mer ſalee iuſqu'au bout du Iordain : & la frontiere du canton de *ce qui va* vers Septentrion *ſera* depuis le bras de la mer *qui eſt* au bout du Iordain.

6. Et ceſte frontiere montera *iuſqu'en* Beth-hogla, & paſſera *du coſte* du Septentrion de Beth-haraba : & ceſte frontiere montera *iuſqu'à* la pierre de Bohan fils de Ruben.

טו

7 וְסָלֵיק תְּחוּמָא לִדְבִיר
מִמֵּישַׁר עָכוֹר וּצְפוּנָא
מִתְפְּנֵי לְגִלְגָּלָא דִּלְקֳבֵיל
מַסְּקָנַת דְּאָדוּמִים
דְּמִדָּרוֹם לְנַחְלָא וַעֲבַר
תְּחוּמָא לְמֵי עֵין שֶׁמֶשׁ
וַהֲווֹ מַפְקָנוֹהִי לְעֵין ק
קַצָּרָא׃

8 וּסְלֵיק תְּחוּמָא לְחֵילַת
בַּר הִנּוֹם דִּלְעֵיבַר יְבוּס
מִדָּרוֹמָא הִיא יְרוּשְׁלֶם
וּסְלֵיק תְּחוּמָא לְרֵישׁ
טוּרָא דְּעַל אַפֵּי חֵילַת בַּר
הִנּוֹם מַעַרְבָא דִּבְסְיָפֵי
מֵישַׁר גִּבָּרַיָּא צִיפּוּנָא׃

9 וְיִסְחַר תְּחוּמָא מֵרֵישׁ
טוּרָא לְמַבּוּעַ מֵי נֶפְתּוֹחַ
וְנָפֵיק לְקִרְוֵי טוּרָא דְּעֶפְרוֹן
וְתָאַר תְּחוּמָא לְבַעֲלָה
הִיא קִרְיַת יְעָרִים׃

10 וּמִסְתְּחַר תְּחוּמָא
מִבַּעֲלָה לְיַמָּא לְטוּרָא
דְּשֵׂעִיר וַעֲבַר לְעֵיבַר טוּר
יְעָרִים מִצִּיפּוּנָא הִיא
כְּסָלוֹן וּנְחַת לְבֵית שֶׁמֶשׁ
וַעֲבַר לְתִמְנָה׃

11 וְנָפֵיק תְּחוּמָא לְעֵיבַר
עֶקְרוֹן לְצִיפּוּנָא וְתָאַר
תְּחוּמָא לְשִׁכְּרוֹן וַעֲבַר
לְטוּר בַּעֲלָה וְנָפֵיק לְיַבְנְאֵל
וַהֲווֹן מַפְקָנוֹהִי לִתְחוּמָא
דְּיַמָּא׃

12 וּתְחוּם מַעַרְבָא יַמָּא
רַבָּה וּתְחוּמֵהּ דֵּין תְּחוּם
בְּנֵי יְהוּדָה סְחוֹר סְחוֹר
לְזַרְעֲיָתְהוֹן׃

13 וּלְכָלֵב בַּר יְפֻנֶּה יְהַב
חוּלָק בְּגוֹ בְּנֵי יְהוּדָה עַל
(מֵימְרָא) דַּייָ לִיהוֹשֻׁעַ
יָת קִרְיַת אַרְבַּע אֲבוּהוֹן
דְּגִבָּרַיָּא הִיא חֶבְרוֹן׃

טו

7 וְעָלָה הַגְּבוּל דְּבִרָה מֵעֵמֶק
עָכוֹר וְצָפוֹנָה פֹּנֶה אֶל־הַגִּלְגָּל
אֲשֶׁר־נֹכַח לְמַעֲלֵה אֲדֻמִּים
אֲשֶׁר מִנֶּגֶב לַנָּחַל וְעָבַר הַגְּבוּל
אֶל־מֵי עֵין־שֶׁמֶשׁ וְהָיוּ תֹצְאֹתָיו
אֶל־עֵין רֹגֵל׃

8 וְעָלָה הַגְּבוּל גֵּי בֶן־הִנֹּם
אֶל־כֶּתֶף הַיְבוּסִי מִנֶּגֶב הִיא
יְרוּשָׁלִָם וְעָלָה הַגְּבוּל אֶל־רֹאשׁ
הָהָר אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי גֵי־הִנֹּם
יָמָּה אֲשֶׁר בִּקְצֵה עֵמֶק־רְפָאִים
צָפוֹנָה׃

9 וְתָאַר הַגְּבוּל מֵרֹאשׁ הָהָר אֶל־
מַעְיַן מֵי נֶפְתּוֹחַ וְיָצָא אֶל־עָרֵי
הַר־עֶפְרוֹן וְתָאַר הַגְּבוּל בַּעֲלָה
הִיא קִרְיַת יְעָרִים׃

10 וְנָסַב הַגְּבוּל מִבַּעֲלָה יָמָּה
אֶל־הַר שֵׂעִיר וְעָבַר אֶל־כֶּתֶף
הַר־יְעָרִים מִצָּפוֹנָה הִיא כְסָלוֹן
וְיָרַד בֵּית־שֶׁמֶשׁ וְעָבַר תִּמְנָה׃

11 וְיָצָא הַגְּבוּל אֶל־כֶּתֶף עֶקְרוֹן
צָפוֹנָה וְתָאַר הַגְּבוּל שִׁכְּרוֹנָה
וְעָבַר הַר־הַבַּעֲלָה וְיָצָא יַבְנְאֵל
וְהָיוּ תֹּצְאוֹת הַגְּבוּל יָמָּה׃

12 וּגְבוּל יָם הַיָּמָּה הַגָּדוֹל
וּגְבוּל זֶה גְּבוּל בְּנֵי־יְהוּדָה
סָבִיב לְמִשְׁפְּחֹתָם׃

13 וּלְכָלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה נָתַן חֵלֶק
בְּתוֹךְ בְּנֵי־יְהוּדָה אֶל־פִּי יְהוָה
לִיהוֹשֻׁעַ אֶת־קִרְיַת אַרְבַּע אֲבִי
הָעֲנָק הִיא חֶבְרוֹן׃

ιε'.

7. Καὶ προσαναβαίνει τὰ ὅρια ἐπὶ δαιβηρὰ τῆς φάραγγος ἀχώρ, καὶ κατὰ βορρᾶν καταβαίνει ἐπὶ γαλγὰλ, ἥ ἐστιν ἀπέναντι τῆς προσβάσεως ὀδδομὶν, ἥ ἐστι κατὰ νότον τῇ φάραγγι. καὶ διεκβάλλει τὸ ὅριον ἐπὶ τὸ ὕδωρ τῆς πηγῆς ἡλίου, καὶ ἔσται αὐτοῦ ἡ διέξοδος πηγὴ ῥαγήλ.

8. Καὶ ἀναβαίνει τὰ ὅρια εἰς φάραγγα ἐνόμ. ἐπὶ νότου τοῦ ἰεβοὺς ἀπὸ λιβὸς, αὕτη ἐστὶν ἱερουσαλὴμ, καὶ διεκβάλλει τὰ ὅρια ἐπὶ κορυφὴν ὄρους, ἥ ἐστι κατὰ πρόσωπον φάραγγος ἐννὸν, πρὸς θαλάσσῃ ἥ ἐστιν ἐκ μέρους γῆς ῥαφαεὶν ἐπὶ βορρᾶν.

9. Καὶ διεκβάλλει τὸ ὅριον ἀπὸ κορυφῆς τοῦ ὄρους, ἐπὶ πηγὴν ὕδατος ναφθὼ, καὶ διεκβάλλει ἐπὶ κώμας ὄρους ἐφρὼν, καὶ ἐξάξει τὸ ὅριον εἰς βαὰλ, αὕτη ἐστὶ πόλις ἰαρείμ.

10. Καὶ περιελεύσεται ὅριον ἀπὸ βαὰλ ἐπὶ θάλασσαν, καὶ παρελεύσεται εἰς ὄρος σηεὶρ, καὶ παρελεύσεται ἐπὶ νότου πόλιν ἰαρὶμ ἐπὶ βορρᾶν· αὕτη ἐστὶ χασλών. καὶ καταβήσεται ἐπὶ πόλιν ἡλίου, καὶ παρελεύσεται ἐπὶ νότον.

11. Καὶ διεκβάλλει τὸ ὅριον κατὰ νότου ἀκκαρὼν ἐπὶ βορρᾶν, καὶ διεκβάλλει τὰ ὅρια εἰς σακχαρωνὰ, καὶ παρελεύσεται ὄρος γῆς βααλὰ, καὶ διεκβάλλει ἐπὶ ἰαβνὴλ, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος τῶν ὁρίων ἐπὶ θάλασσαν.

12. Καὶ τὰ ὅρια αὐτῶν ἀπὸ θαλάσσης, ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη ὁριεῖ. ταῦτα τὰ ὅρια υἱῶν ἰούδα κύκλῳ κατὰ δήμους αὐτῶν.

13. Καὶ τῷ χάλεβ υἱῷ ἰεφοννὴ ἔδωκε μερίδα ἐν μέσῳ υἱῶν ἰούδα, διὰ προστάγματος τοῦ θεοῦ. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἰησοῦς τὴν πόλιν ἀρβὲ, πατρὸς ἐνὰκ, αὕτη ἐστὶ χεβρών.

CAP. XV.

7. Et tendens uſque ad terminos Debera de Valle-achor, contra Aquilonem reſpiciens Galgala, quæ eſt ex adverſo Aſcenſionis-adommim, ab auſtrali parte torrentis: tranſitq́; aquas quæ vocantur Fons-ſolis: & erũt exitus eius ad Fontem-rogel.

8. Aſcenditq́ue per convallem filii Ennom ex latere Iebuſæi ad Meridiem, hæc eſt Ieruſalem: & inde ſe erigens ad verticem montis, qui eſt contra Ge-Ennom ad occidentem in ſummitate Vallis-raphaim contra Aquilonem.

9. Pertranſitq́; à vertice montis uſque ad fontem aquæ Nephthoa: & pervenit uſque ad vicos montis Ephron: inclinaturq́; in Baala, quæ eſt Cariath-iarim, id eſt, urbs ſylvarum.

10. Et circuit de Baala cõtra Occidentem, uſque ad Montem Seir: tranſitq́; iuxta latus montis Iarim ad Aquilonem in Cheſlon: & deſcẽdit in Beth-ſames, tranſitq́; in Thamna.

11. Et pervenit contra Aquilonem partis Accaron ex latere: inclinaturq́ue Sechrona, & tranſit montem Baala: pervenitq́; in Iebneel, & magni maris contra Occidentem fine concluditur.

12. Hi ſunt termini filiorum Iuda per circuitum in cognationibus ſuis.

13. Caleb verò filio Iephone dedit partem in medio filiorum Iuda, ſicut præceperat ei Dominus: Cariath-Arbe patris Enac, ipſa eſt Hebron.

Das XV. Capitel.

7. Vnnd gehet herauff gen Debir vom Thal Achor/ vnd von dem Mitternachts ort/ der gegẽ Gilgal ſihet/ welche ligt gegen über zu Adumim hinauff/ die vom Mittag werts am Waſſer ligt / Darnach gehet ſie zu dem Waſſer EnSemes/ vnd kommet hinauß zum Brunn Rogel.

8. Darnach gehet ſie herauff zum thal des Sohns Hinnam/ an der ſeiten her des Jebuſiters/ der von Mittag werts wonet/ das iſt Jeruſalem/ vnd kommet herauf auff die ſpitze des Berges/ der für dem Thal Hinnam ligt von abend werts / welcher ſtöſſet an die ecke des Thals Raphaim gegen Mitternacht zu.

9. Darnach kom̃t ſie von deſſelben Berges ſpitzen zu dem Waſſerbrunn Nephthoah/ vnnd kommt herauß zu den Stedten des Gebirges Ephron/ vnnd neiget ſich gen Baala/ das iſt Kiriath Jearim.

10. Vnnd lencket ſich herumb von Baala gegen dem Abend zum Gebirge Seir/ vnnd gehet an der ſeiten her des Gebirges Jearim von Mitternacht werts/ das iſt Cheſſalon/ vnnd kommet herab gen Beth Semes/ vnd gehet durch Thimna.

11. Vnd bricht herauß an der ſeicen Ekron her gegen Mitternacht werts/ vnd zeucht ſich gen Sichron/ vnd gehet über den Berg Baala/ vnd kom̃t herauß gen Jabneel/ daß jr letztes iſt das Meer.

12. Die Grentze aber gegen Abend iſt das groſſe Meer. Das iſt die grentze der Kinder Juda vmbher in jhren Geſchlechten.

13. Caleb aber dem Sohn Jephunne ward ſein theil gegeben vnter den Kindern Juda/ nach dem der HERr Joſua befalh / nemlich/ die Kiriath-Arba / des Vatters Enak/ das iſt Hebron.

CAP. XV.

7. Puis ceſte frontiere mõtera vers Debir, depuis la vallee de Hacor, voire vers le Septentrion, regardant Guilgal, laquelle *eſt* vis à vis de la montee d'Adummim, qui *eſt* au Midi du torrẽt: puis ceſte frontiere paſſera vers les eaux de Henſçemes, & ſes iſſues ſe rendrõt à Hẽnoguel.
8. Puis ceſte frontiere mõtera *par* la vallee du fils de Hinnom iuſqu'au coſte de Iebuſi de deuers le Midi, qui *eſt* Ieruſalem: puis ceſte frõtiere montera iuſqu'au ſommet de la montagne qui *eſt* vis à vis de la vallee de Hinnom vers Occident, *&* qui *eſt* aut bout de la vallee des Rephains, vers Septentrion.
9. Puis ceſte frontiere s'allignera depuis le ſommet de la montagne iuſqu'à la fontiane des eaux de Nephtóah, & ſortira és villes de la montagne de Hephron: puis ceſte frontiere s'allignera à Bahala, qui *eſt* Kirjath-jeharim. 10. Puis ceſte frontiere ſe tournera depuis Bahala vers Occident iuſqu'à la mõtagne de Sehir: puis paſſera iuſqu'au coſté de la montagne de Ieharim de deuers le Septentrion qui *eſt* Keſalon: puis deſcendant en Beth-ſçemes, paſſera *en* Timna.
11. Puis ceſte frontiere ſortira iuſqu'au coſté de Hekrõ vers Septentrion, & ceſte frõtiere s'allignera vers Sçikkeron, puis aiant paſſé la mõtagne de Bahala ſortira en Iabneel: tellement que les iſſues de ceſté frontiere ſe rendront en la mer.
12. Or la frontiere *du coſte* d'Occident *ſera ce* qui *eſt* vers la grand'mer, & *ſa* borne. Telle *fut* la frontiere des enfans de Iuda de tous coſtés, ſelon leurs familles. 13. Au reſte on auoit dõne à Caleb fils de Iephunné vne portion au milieu des enfans de Iuda ſuiuant le mandement de l'Eternel *fait* à Ioſue, aſſauoir Kirjath-Arbah, *lequel Arbah eſtoit* pere de Hanak. *Or Kiriath-Arbah* c'eſt Hebron.

טו

14 וְתָרֵיךְ מִתַּמָּן כָּלֵב יָת תְּלָתָא בְּנֵי גִבָּרַיָא יָת שֵׁשַׁי וְיָת אֲחִימָן וְיָת תַּלְמַי בְּנֵי גִבָּרַיָא׃

15 וּסְלֵיק מִתַּמָּן לְוָת יָתְבֵי דְבִיר וְשׁוּם דְּבִיר מִלְּקַדְמִין קִרְיַת אַרְכֵי׃

16 וַאֲמַר כָּלֵב דְּיִמְחֵי יָת קִרְיַת אַרְכֵי וְיִכְבְּשִׁנַּהּ וְאֶתֵּן לֵיהּ יָת עַכְסָה בְּרַתִּי לְאִנְתּוּ׃

17 וּכְבָשַׁהּ עָתְנִיאֵל בַּר קְנַז אֲחוּהִי דְּכָלֵב וִיהַב לֵיהּ יָת עַכְסָה בְּרַתֵּיהּ לְאִנְתּוּ׃

18 וַהֲוָה בְּמֵיעֲלַהּ וּמַלְכְתֵּיהּ לְמִשְׁאַל מִן אֲבוּהָא אַחֲסַנְתָּא וְאִתְרְכִינַת מֵעַל חֲמָרָא וַאֲמַר לַהּ כָּלֵב מַה לִּיךְ׃

19 וַאֲמֶרֶת הַב לִי אַחֲסַנְתָּא אֲרֵי לַאֲרַע דָּרוֹמָא יְהַבְתַּנִי וְתִתֵּן לִי אֲתַר בֵּית שַׁקְיָא דְמַיָּא וִיהַב לַהּ יָת בֵּית שַׁקְיָא עִילָּאָה וְיָת בֵּית שַׁקְיָא תְּחוֹתָאָה׃

20 דָּא אַחֲסָנַת שִׁבְטָא דִבְנֵי יְהוּדָה לְזַרְעֲיָתְהוֹן׃

21 וַהֲוָאָה קִרְוַיָּא מִסְּיָפֵי לְשִׁבְטָא דִבְנֵי יְהוּדָה עַל תְּחוּם אֱדוֹם בִּדְרוֹמָא קַבְצְאֵל וְעֵדֶר וְיָגוּר׃

22 וְקִינָה וְדִימוֹנָה וְעַדְעָדָה׃

23 וְקֶדֶשׁ וְחָצִיר וְיִתְנָן׃

24 זִיף וָטֶלֶם וּבְעָלוֹת׃

25 וְחָצוֹר חֲדַתָּה וְקִרְיוֹת חֶצְרוֹן הִיא חָצוֹר׃

26 אֲמָם וּשְׁמַע וּמוֹלָדָה׃

27 וַחֲצַר גַּדָּה וְחֶשְׁמוֹן וּבֵית פָּלֶט׃

28 וַחֲצַר שׁוּעָל וּבְאֵר שֶׁבַע וּבִזְיוֹתְיָה׃

29 בַּעֲלָה וְעִיִּים וְעָצֶם׃

30 וְאֶלְתּוֹלַד וּכְסִיל וְחָרְמָה׃

טו

14 וַיֹּרֶשׁ מִשָּׁם כָּלֵב אֶת־שְׁלוֹשָׁה בְּנֵי הָעֲנָק אֶת־שֵׁשַׁי וְאֶת־אֲחִימַן וְאֶת־תַּלְמַי יְלִידֵי הָעֲנָק׃

15 וַיַּעַל מִשָּׁם אֶל־יֹשְׁבֵי דְּבִר וְשֵׁם־דְּבִר לְפָנִים קִרְיַת־סֵפֶר׃

16 וַיֹּאמֶר כָּלֵב אֲשֶׁר־יַכֶּה אֶת־קִרְיַת־סֵפֶר וּלְכָדָהּ וְנָתַתִּי לוֹ אֶת־עַכְסָה בִתִּי לְאִשָּׁה׃

17 וַיִּלְכְּדָהּ עָתְנִיאֵל בֶּן־קְנַז אֲחִי כָלֵב וַיִּתֶּן־לוֹ אֶת־עַכְסָה בִתּוֹ לְאִשָּׁה׃

18 וַיְהִי בְּבוֹאָהּ וַתְּסִיתֵהוּ לִשְׁאֹל מֵאֵת־אָבִיהָ שָׂדֶה וַתִּצְנַח מֵעַל הַחֲמוֹר וַיֹּאמֶר־לָהּ כָּלֵב מַה־לָּךְ׃

19 וַתֹּאמֶר תְּנָה־לִּי בְרָכָה כִּי אֶרֶץ הַנֶּגֶב נְתַתָּנִי וְנָתַתָּה לִי גֻּלֹּת מָיִם וַיִּתֶּן־לָהּ אֵת גֻּלֹּת עִלִּיּוֹת וְאֵת גֻּלֹּת תַּחְתִּיּוֹת׃

20 זֹאת נַחֲלַת מַטֵּה בְנֵי־יְהוּדָה לְמִשְׁפְּחֹתָם׃

21 וַיִּהְיוּ הֶעָרִים מִקְצֵה לְמַטֵּה בְנֵי־יְהוּדָה אֶל־גְּבוּל אֱדוֹם בַּנֶּגְבָּה קַבְצְאֵל וְעֵדֶר וְיָגוּר׃

22 וְקִינָה וְדִימוֹנָה וְעַדְעָדָה׃

23 וְקֶדֶשׁ וְחָצוֹר וְיִתְנָן׃

24 זִיף וָטֶלֶם וּבְעָלוֹת׃

25 וְחָצוֹר חֲדַתָּה וּקְרִיּוֹת חֶצְרוֹן הִיא חָצוֹר׃

26 אֲמָם וּשְׁמַע וּמוֹלָדָה׃

27 וַחֲצַר גַּדָּה וְחֶשְׁמוֹן וּבֵית פָּלֶט׃

28 וַחֲצַר שׁוּעָל וּבְאֵר שֶׁבַע וּבִזְיוֹתְיָה׃

29 בַּעֲלָה וְעִיִּים וָעָצֶם׃

30 וְאֶלְתּוֹלַד וּכְסִיל וְחָרְמָה׃

ιε.

14. Καὶ ἐξωλόθρευσεν ἐκεῖθεν χάλεβ υἱὸς ἰεφοννῆ τοὺς τρεῖς υἱοὺς ἐνὰκ, καὶ τὸν σησαῒον, καὶ τὸν ἀχιμὰ, καὶ τὸν θολμαῒ, γεννήματα τοῦ ἐνάκ.

15. Καὶ ἀνέβη ἐκεῖθεν (χάλεβ) ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας δαβείρ. τὸ δὲ ὄνομα δαβεὶρ, ἦν πόλις γραμμάτων τὸ πρότερον.

16. Καὶ εἶπε χάλεβ· ὃς ἂν λάβῃ τὴν πόλιν τῶν γραμμάτων, καὶ κατακυριεύσῃ αὐτῆς, καὶ δώσω αὐτῷ τὴν ἀχὰν θυγατέρα μου εἰς γυναῖκα.

17. Καὶ ἔλαβεν αὐτὴν γοθονιὴλ, υἱὸς κενὲζ, ὁ ἀδελφὸς χάλεβ ὁ νεώτερος, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ἀχὰν θυγατέρα αὐτοῦ αὐτῷ εἰς γυναῖκα.

18. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι αὐτὴν, καὶ συνεβουλεύσατο αὐτῷ λέγουσα· αἰτήσομαι τὸν πατέρα μου ἀγρὸν, καὶ ἐβόησεν ἀπὸ τοῦ ὄνου. καὶ εἶπεν αὐτῇ χάλεβ· τί ἐστι σοί;

19. Καὶ εἶπεν αὐτῷ· δός μοι εὐλογίαν, ὅτι εἰς γῆν νότου δέδωκάς με, δός μοι τὴν γωλαθμαΐμ. καὶ ἔδωκεν αὐτῇ χάλεβ τὴν γωλαθμαῒμ τὴν ἄνω, καὶ τὴν γωλὰθ τὴν κάτω.

20. Αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν ἰούδα κατὰ δήμους αὐτῶν.

21. Ἐγενήθησαν δὲ αἱ πόλεις αὐτῶν, πόλεις πρὸς τῇ φυλῇ υἱῶν ἰούδα ἐπὶ ὁρίων ἐδὼμ ἐπὶ τῆς ἐρήμου, καβσεὴλ, καὶ ἐδραῒ, καὶ ἰαγοὺρ.

22. Καὶ κινὰ, καὶ διμωνὰ, καὶ ἀδαδὰ.

23. Καὶ κεδὲς, καὶ ἔθνα.

24. Ζεὶφ, καὶ τελὲμ, καὶ βαλὰθ.

25. Καὶ ἀζὼρ τὴν καινὴν, καὶ αἱ πόλεις ἐσρων· αὕτη ἐστὶν ἀζώρ.

26. Ἀμὰμ, καὶ σαμὲ, (καὶ θαμαὰ,) καὶ μωλαδὰ, (καὶ ἀσαρσοῦ.)

27. Καὶ ἀσεργαδδὰ· καὶ ἀσμὼν, καὶ βηθφαλεθ.

28. Καὶ ἀσαρσουλὰ, καὶ βηρσαβεὲ, καὶ ἐβεζουθιαὶ, (καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν, καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν.)

29. Βααλὰ, καὶ εὐεὶμ, καὶ ἀσέμ.

30. Καὶ ἐλθωλὰθ, καὶ χεσὶλ, καὶ ἑρμά.

CAP. XV.

14. Delevitq; ex ea Caleb tres filios Enac, Seſai & Ahiman & Tholmai de ſtirpe Enac.

15. Atque inde conſcendens venit ad habitatores Dabir, quæ prius vocabatur Cariath-ſepher, id eſt civitas literarum.

16. Dixitq; Caleb, Qui percuſſerit Cariath-ſepher, & ceperit eam, dabo ei Axam filiam meam uxorem.

17. Cepitque eam Othoniel filius Cenez frater Caleb iunior: deditq; ei Axam filiam ſuam uxorem.

18. Qui cum pergerent ſimul, ſuaſa eſt à viro ſuo ut peteret à patre ſuo agrum, ſuſpiravitq; ut ſedebat in aſino. Cui Caleb, Quid habes, inquit?

19. At illa reſpondit, Da mihi benedictionem: Terram auſtralem & arentem dediſti mihi, iunge & irriguam. Dedit itaque ei Caleb irriguum ſuperius & inferius.

20. Hæc eſt poſſeſſio tribus filiorum Iuda per cognationes ſuas.

21. Erantq; civitates ab extremis partibus filiorum Iuda iuxta terminos Edom à Meridie: Cabſeel & Eder & Iagur.

22. Et Cina & Dimona & Adada.

23. Et Cedes & Aſor & Iethnam.

24. Ziph & Telem & Baloth.

25. Aſor nova & Carioth, Heſron, hæc eſt Aſor.

26. Amam, Sama, & Molada,

27. Et Aſergadda & Haſſemon, & Beth-phelet.

28. Et Haſerſual & Berſabee & Baziothia.

29. Et Baala & Im & Eſem.

30. Et Eltholad & Ceſil & Harma.

Das XV. Capitel.

14. Vnnd Caleb vertreib von dannen die drey Söhne Enak/ Seſai/ Ahiman/ vnd Thalmai/ geboren von Enak.

15. Vnnd zoch von dannen hinauff zu den Einwohnern Debir/ Debir aber hieß vor zeiten Kiriath Sepher.

16. Vnd Caleb ſprach: Wer Kiriath Sepher ſchlegt vnnd gewinnet/ dem wil ich meine tochter Achſa zum Weibe geben.

17. Da gewan ſie Athniel der Son Kenas des Bruders Caleb/ vnnd er gab jm ſeine tochter Achſa zů Weibe.

18. Vnd es begab ſich/ da ſie einzog/ ward jhr gerahten einen Acker zu fodern von jhrem Vatter/ vnnd ſie fiel vom Eſel. Da ſprach Caleb zu jhr Was iſt dir?

19. Sie ſprach: Gib mir einen Segen/ denn du haſt mir ein Mittags Land gegeben/ gib mir auch Waſſerquelle. Da gab er jr quelle oben vnd vnten.

20. Diß iſt das Erbtheil des Stamms der Kinder Juda vnter jhren Geſchlechten.

21. Vnd die Städte des Stamms der Kinder Juda/ von einer ecken zu der andern/ an der Grentze der Edomiter gegen Mittag/ waren dieſe/ Kabzeel/ Eder/ Jagur.

22. Kina/ Dimona/ AdAda.

23. Kedes/ Hazor/ Jthnan.

24. Siph/ Telem/ Bealoth.

25. Hazor Hadata/ Kirioth Hezron/ das iſt Hazor.

26. Amam/ Sema/ Molada.

27. Hazar Gadda/ Heßmon/ Beth-Palet.

28. Hazat Sual/ Beer Seba/ Bisjoth Ja.

29. Baela/ Jiim/ Azem.

30. Eldolad/ Cheſil/ Harma.

CHAP. XV.

14. Et Caleb deſpoſſeda de là les trois fils de Hanak, aſſauoir Sçeſçai, Ahiman, & Talmai, enfans de Hanak.

15. Et de là il monta vers les habitãs de Debir, de laquelle le nom *eſtoit* auparauant Kirjath-ſepher.

16. Et aleb dit, Qui frapera Kirjath-ſepher, & la prendra, ie lui donnerai ma fille Hacſa pour femme.

17. Hothniel donc fils de Kenaz, frere de Caleb, la print: & il lui donna ſa fille Hacſa pour femme.

18. Et aduint comme elle venoit *vers lui*, qu'elle l'incita à demander à ſon pere vn champ: puis elle ſe ietta fort impetueuſement de deſſus l'aſne, & Caleb lui dit, Qu'as-tu?

19. Et elle *reſpon*dit, Donne-moi vn preſent: puis que tu m'as donné vne terre ſeche, donne-moi auſſi des fontenils d'eaux. Et il lui donna les fontenils de deſſus, & les fontenils de deſſous.

20. C'*eſt* ici l'heritage de la tribu des enfans de Iuda ſelon leurs familles.

21. Les villes du bout de la tribu des enfans de Iuda pres la cõtree d'Edom, *tirant* vers le Midi, furent Kabtſeel, Heder, Iagur.

22. Kina, Dimona, Hadhada.

23. Kedés, Hatſor, Iithnan.

24. Ziph, Telem, Behaloth.

25. Hatſor, Hadatta, Kerijoth, Hetſron qui *eſt* Hatſor.

26. Amam, Sçemah, Molada.

27. Hatſar-gadda, Heſçmon, Beth-pelet.

28. Hatſar-ſçuhal, Beer-ſçebah, Bizjotheja.

29. Bahala, Hijim, Herſem.

30. Eltolad, Keſil, Hormah.

טו

31 וְצִקְלַג וּמַדְמַנָּה ו
וְסַנְסַנָּה׃
32 וּלְבָאוֹת וְשִׁלְחִים וְעַיִן
וְרִמּוֹן כָּל קִרְוַיָּא עֶשְׂרִין
וּתְשַׁע וּפַצְחֵיהֶן׃
33 בִּשְׁפֵלְתָּא אֶשְׁתָּאוֹל
וְצָרְעָה וְאַשְׁנָה׃
34 וְזָנוֹחַ וְעֵין גַּנִּים תַּפּוּחַ
וְהָעֵינָם׃
35 יַרְמוּת וַעֲדֻלָּם שׂוֹכֹה
וַעֲזֵקָה׃
36 וּשְׁעָרַיִם וַעֲדִיתַיִם
וְהַגְּדֵרָה וּגְדֵרוֹתָיִם קִירְוַיָּא
אַרְבַּע עֶשְׂרֵי וּפַצְחֵיהֶן׃
37 צְנָן וַחֲדָשָׁה וּמִגְדַּל
גָּד׃
38 וְדִלְעָן וּמִצְפָּה וי
וְיָקְתְאֵל׃
39 לָכִישׁ וּבַצְקַת וְעֶגְלוֹן׃
40 וְכַבּוֹן וְלַחְמָס וכ
וְכִתְלִישׁ׃
41 וּגְדֵרוֹת בֵּית דָּגוֹן
וְנַעֲמָה וּמַקֵּדָה קִירְוַיָּא
שִׁית עֶשְׂרֵי וּפַצְחֵיהֶן׃
42 לִבְנָה וָעֶתֶר וְעָשָׁן׃
43 וְיִפְתַּח וְאַשְׁנָה וּנְצִיב׃
44 וּקְעִילָה וְאַכְזִיב ומ
וּמָרֵאשָׁה קִירְוִין תְּשַׁע
וּפַצְחֵיהֶן׃
45 עֶקְרוֹן וְכַפְרָנָהָא
וּפַצְחָהָא׃
46 מֵעֶקְרוֹן וּמַעְרְבָא
כָּל קִירְוַיָּא דְּעַל תְּחוּם
אַשְׁדּוֹד וּפַצְחֵיהֶן׃
47 אַשְׁדּוֹד כַּפְרָנָהָא
וּפַצְחָהָא עַזָּה כַּפְרָנָהָא
וּפַצְחָהָא עַד נַחְלָא
דְמִצְרַיִם וְיַמָּא רַבָּא
וּתְחוּמֵיהּ׃
48 וּבְטוּרָא שָׁמִיר וְיַתִּיר
וְשׂוֹכֹה׃
49 וְדַנָּה וְקִרְיַת סַנָּה
הִיא דְבִיר׃
50 וַעֲנָב וְאֶשְׁתְּמֹה וְעָנִים׃
51 וְגוֹשֶׁן וְחוֹלוֹן וְגִילֹה ק
קִרְוִין חַד עֶשְׂרֵה וּפַצְחֵיהֶן׃
52 אֲרַב וְרוּמָה וְאֶשְׁעָן׃
53 וְיָנוּם וּבֵית תַּפּוּחַ
וַאֲפֵקָה׃
54 וְחֻמְטָה וְקִרְיַת
אַרְבַּע הִיא חֶבְרוֹן וְצִיעוֹר
קִרְוִין תְּשַׁע וּפַצְחֵיהֶן׃

טו

31 וְצִקְלַג וּמַדְמַנָּה וְסַנְסַנָּה׃
32 וּלְבָאוֹת וְשִׁלְחִים וְעַיִן וְרִמּוֹן
כָּל־עָרִים עֶשְׂרִים וָתֵשַׁע וְחַצְרֵיהֶן׃
33 בַּשְּׁפֵלָה אֶשְׁתָּאוֹל וְצָרְעָה
וְאַשְׁנָה׃
34 וְזָנוֹחַ וְעֵין־גַּנִּים תַּפּוּחַ וְהָעֵינָם׃
35 יַרְמוּת וַעֲדֻלָּם שׂוֹכֹה וַעֲזֵקָה׃
36 וְשַׁעֲרַיִם וַעֲדִיתַיִם וְהַגְּדֵרָה
וּגְדֵרֹתָיִם עָרִים אַרְבַּע־עֶשְׂרֵה
וְחַצְרֵיהֶן׃
37 צְנָן וַחֲדָשָׁה וּמִגְדַּל־גָּד׃
38 וְדִלְעָן וְהַמִּצְפֶּה וְיָקְתְאֵל׃
39 לָכִישׁ וּבָצְקַת וְעֶגְלוֹן׃
40 וְכַבּוֹן וְלַחְמָס וְכִתְלִישׁ׃
41 וּגְדֵרוֹת בֵּית־דָּגוֹן וְנַעֲמָה
וּמַקֵּדָה עָרִים שֵׁשׁ־עֶשְׂרֵה
וְחַצְרֵיהֶן׃
42 לִבְנָה וָעֶתֶר וְעָשָׁן׃
43 וְיִפְתָּח וְאַשְׁנָה וּנְצִיב׃
44 וּקְעִילָה וְאַכְזִיב וּמָרֵאשָׁה
עָרִים תֵּשַׁע וְחַצְרֵיהֶן׃
45 עֶקְרוֹן וּבְנֹתֶיהָ וַחֲצֵרֶיהָ׃
46 מֵעֶקְרוֹן וָיָמָּה כֹּל אֲשֶׁר־
עַל־יַד אַשְׁדּוֹד וְחַצְרֵיהֶן׃
47 אַשְׁדּוֹד בְּנוֹתֶיהָ וַחֲצֵרֶיהָ עַזָּה
בְּנוֹתֶיהָ וַחֲצֵרֶיהָ עַד־נַחַל מִצְרָיִם
וְהַיָּם הַגָּבוֹל וּגְבוּל׃
48 וּבָהָר שָׁמִיר וְיַתִּיר וְשׂוֹכֹה׃
49 וְדַנָּה וְקִרְיַת־סַנָּה הִיא דְבִר׃
50 וַעֲנָב וְאֶשְׁתְּמֹה וְעָנִים׃
51 וְגֹשֶׁן וְחֹלֹן וְגִלֹה עָרִים אַחַת־
עֶשְׂרֵה וְחַצְרֵיהֶן׃
52 אֲרַב וְרוּמָה וְאֶשְׁעָן׃
53 וְיָנוּם וּבֵית־תַּפּוּחַ וַאֲפֵקָה׃
54 וְחֻמְטָה וְקִרְיַת־אַרְבַּע הִיא
חֶבְרוֹן וְצִיעֹר עָרִים תֵּשַׁע וְחַצְרֵיהֶן׃

ιε΄.

31. Καὶ σικελὲγ, καὶ μεδεμηνὰ, καὶ σανσανά.

32. Καὶ ἀλβὼν, καὶ σελεεὶμ, καὶ ἀεὶν, καὶ ῥεμμών. πᾶσαι αἱ πόλεις εἰκοσιεννέα. καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.

33. Ἐν τῇ πεδινῇ ἐσθαὸλ, καὶ σαρεὰ, καὶ ἀσνά.

34. Καὶ ζανὼ, καὶ ὀγγονεὶμ, καὶ θαφφουὰ, καὶ ἠναείμ.

35. Καὶ ἰερμοὺθ, καὶ ὀδολλὰμ, καὶ σωχὼ, καὶ ἀζηκά.

36. Καὶ σαρεεὶμ, καὶ ἀδιαγεθθαὶμ, καὶ γαδηρὰ, καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν, καὶ αἱ πόλεις δεκατέσσαρες, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.

37. Σεννὰν, καὶ ἀδασὰ, καὶ μαγδαλγάδ.

38. Καὶ δαλαὰν, καὶ μασεφὰ, καὶ ἰεχθαήλ.

39. Καὶ λαχεῖς, καὶ βασκὰθ, καὶ ἀγλώμ.

40. Καὶ χαββὰν, καὶ λαμὰς, καὶ χαθαλείς.

41. Καὶ γαδηρὼθ, καὶ βηθαγὼν, καὶ νααμὰ, καὶ μακηδά. πόλεις ἑκκαίδεκα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.

42. Λεβνὰ, καὶ ἀδὲρ, καὶ ἀασάν.

43. Καὶ ἰεφθὰ, καὶ ἀσεννὰ, καὶ νεσείβ.

44. Καὶ κελαὶ, καὶ ἀχζὶβ, καὶ μαρησὰ, πόλεις ἐννέα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.

45. Ἀκκαρὼν, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῆς.

46. Ἀπὸ ἀκκαρὼν καὶ εἰς θάλασσαν ἰαμναὶ, καὶ πᾶσαι ὅσαι εἰσὶ πλησίον ἐσδὼδ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.

47. Ἐσδὼδ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῆς. γάζα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς καὶ ἐπαύλεις αὐτῆς, ἕως τοῦ χειμάρρου αἰγύπτου, καὶ ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη διορίζει.

48. Καὶ ἐν τῇ ὀρεινῇ σαφεὶρ καὶ ἰεθὲρ, καὶ σωχώ.

49. Καὶ ῥεννὰ, καὶ πόλις γραμμάτων, αὕτη ἐστὶ δαβείρ.

50. Καὶ ἀνὰβ καὶ ἐσθεμὼ, καὶ ἀναίβ.

51. Καὶ γοσὸμ, καὶ χιλουὼν, καὶ γιλὼ, πόλεις ἕνδεκα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.

52. Ἐρὲβ, καὶ ῥουμᾶ, καὶ ἐσάν.

53. Καὶ ἰανοὺμ, καὶ βηθθαπφοὺθ, καὶ ἀφακᾶ.

54. Καὶ ἀμματὰ, καὶ πόλις σαρβὼ, αὕτη ἐστὶ χεβρὼν, καὶ σιὼρ, πόλεις ἐννέα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.

CAP. XV.

31. Et Siceleg & Medemena & Senſenna.

32. Lebaoth & Selim & Aen Remon, omnes civitates vigintı novem, & villæ earum.

33. In campeſtribus verò: Eſtaol & Sárea & Aſena.

34. Et Zanoe & Engannim & Taphúa & Enaim.

35. Et Ierimoth & Adullam, Socho & Azeca.

36. Et Saraim & Aditháim & Gedera & Gederothaim: urbes quatuordecim, & villæ earum.

37. Sanan & Hadaſſa & Magdal-gad.

38. Delean & Maſepha & Iecthel.

39. Lachis & Baſcath & Eglon.

40. Chebbon & Léheman & Cethlis.

41. Et Gideroth & Beth-dagon & Naama & Maceda: civitates ſedecim, & villæ earum.

42. Labana & Ether & Aſan.

43. Iephtha & Eſna & Neſib.

44. Et Ceila & Achzib & Mareſa: civitates novem, & villæ earum.

45. Accaron cum vicis & villulis ſuis.

46. Ab Accaron uſque ad mare: omnia quæ vergunt ad Azotum & viculos eius.

47. Azotus cum vicis & villulis ſuis, Gaza cũ vicis & villulis ſuis, uſque ad torrentem-Ægypti, & mare-magnum terminus eius

48. Et in monte: Samir & Iether & Socoth.

49. Et Danna & Cariath-ſenna, hæc eſt Dabir.

50. Anab & Iſtemo & Anim.

51. Goſen & Olon & Gilo: civitates undecim & villæ earum.

52. Arab & Ruma & Eſaan.

53. Et Ianum & Beth-thaphua & Apheca.

54. Athmatha & Cariath-arbe, hęc eſt Hebron, & Sior: civitates novem, & villæ earum.

Das XV. Capitel.

31. Ziklag / Madmanna / SanSanna.

32. Lebaoth / Silhim / Ain / Rimon / das ſind neun vnd zweintzig Städte vnd jre Dörffer.

33. In den Gründē aber war Eſthaol / Zarea / Aſna.

34. Sanoah / EnGanim / Thapuah / Enam.

35. Jarmuth / Adullam / Socho Aſeka.

36. Saeraim / Adithaim / Gedera / Giderothaim. Das ſindt viertzehen Städte vnd jre Dörffer.

37. Zenän / Hadaſa / MigdalGad.

38. Dilean / Mizpe / Jakthiel.

39. Lachis / Bazekath / Eglon.

40. Chabon / Lahman / Cithlis.

41. Gederoth / BethDagon / Naema / Makeda. Das ſind ſechzehen Städte vnd jre Dörffer.

42. Libna / Ether / Aſan.

43. Jephthah / Aſna / Nezib.

44. Kegila / Achſib / Mareſa / Das ſindt neun Städte / vnd jre Dörffer.

45. Ekron mit jren Töchtern vnnd Dörffern.

46. Von Ekron vnd ans Meer / alles was an Asdod langet vnnd jhre Dörffer.

47. Asdod mit jren Töchtern vnnd Dörffern. Gaſa mit jhren Töchtern vnd Dörffern / biß an das Waſſer Egypti / vnnd das groſſe Meer iſt ſeine Grentze.

48. Auff dem Gebirge aber war Samir / Jathir / Socho.

49. Danna / KiriathSanna / das iſt Debir.

50. Anab / Eſthemo / Anim.

51. Goſen / Holon / Gilo / das ſindt eilff Städte vnd jre Dörffer.

52. Arab / Duma / Eſeon.

53. Janum / BethThapuah / Apheka.

54. Humta / KiriathArba / das iſt / Hebron / Zior. Das ſind neun Städte vnd jre Dörffer.

CHAP. XV.

31. Tſiklag, Madmanna, Sanſanna.

32. Lebaoth, Sçilhim, Hajin, & Rimmõ: en tout vingt neuf villes & leurs villages.

33. En la plaine, Eſçtaol, Tſorha, Aſçna.

34. Zanoah, Hen-gannim, Tappuah, Henam.

35. Iarmuth, Haddullam, Soco, Hazeka.

36. Sçaharajim, Hadithajim, Guedera, & Guederothajim, quatorze villes, & leurs villages.

37. Tſenan, Hadaſça, Migdal Gad.

38. Dilhan, Mitſpé Ioktheel.

39. Lakis, Botskath, Heglon.

40. Cabbon, Lahmas, Kithlis.

41. Guederoth, Beth-Dagon, Nahama, & Makkeda: ſeize villes, & leurs villages.

42. Libna, Hether, Haſçan.

43. Iiphtah, Aſçna, Netſib.

44. Kehila, Aczib, & Mareſça: neuf villes, & leurs villages.

45. Hekron, & les villes de ſon reſſort, & ſes villages.

46. Depuis Hekron tirant meſmes vers la mer, toutes celles qui *ſont* ioignant le reſſort d'Aſçdod, & leurs villages.

47. Aſçdod, les villes de ſon reſſort, & ſes villages. Gaza, les villes de ſon reſſort, & ſes villages, iuſqu'au torrent d'Egypte: & la grande mer, & *ſa* borne.

48. Et en la montagne, Sçamir, Iattir, Soco.

49. Danna, Kirjath-ſanna, qui *eſt* Debir.

50. Hanab, Eſçtemo, Hanim.

51. Goſçen, Holon, & Guilo: onze villes, & leurs villages.

52. Arab, Duma, Heſçehan.

53. Ianum, Beth-tappuah, Apheka.

54. Humta, Kirjath-Arbah qui *eſt* Hebron, & Tſior neuf villes, & leurs villages.

טו

55 מְעוֹן כַּרְמֶל וְזִיף וְיוּטָה׃

56 וְיִזְרְעֶאל וְיָקְדְעָם וְזָנוֹחַ׃

57 הַקַּיִן גִּבְעָה וְתִמְנָה קִרְוִין עַשְׂרָא וּפַצְחֵיהֶן׃

58 חַלְחוּל בֵּית צוּר וּגְדוֹר׃

59 וּמַעֲרָת וּבֵית עֲנוֹת וְאֶלְתְּקוֹן קִרְוִין שִׁית וּפַצְחֵיהֶן׃

60 קִרְיַת בַּעַל הִיא קִרְיַת יְעָרִים וְהָרַבָּה קִרְוִין תַּרְתֵּין וּפַצְחֵיהֶן׃

61 בְּמַדְבְּרָא בֵּית מֵישְׁרָא מִדִּין וּסְכָכָה׃

62 וְהַנִּבְשָׁן וְקַרְתָּה דְמִלְחָא וְעֵין גֶּדִי קִרְוִין שִׁית וּפַצְחֵיהֶן׃

63 וְיָת יְבוּסָאֵי יָתְבֵי יְרוּשְׁלֶם לָא יְכִילוּ בְּנֵי יְהוּדָה לְתָרָכוּתְהוֹן וִיתִיבוּ יְבוּסָאֵי עִם בְּנֵי יְהוּדָה בִּירוּשְׁלֶם עַד יוֹמָא הָדֵין׃

יו

1 וּנְפַק עַדְבָא לִבְנֵי יוֹסֵף מִיַּרְדְּנָא דִירִיחוֹ לְמֵי יְרִיחוֹ מַדִּינְחָא לְמַדְבְּרָא דְסָלֵיק מִירִיחוֹ בְּטוּרָא דְבֵיתְאֵל׃

2 וְנָפֵיק מִבֵּית אֵל לְלוּז וְעָבַר לִתְחוּם אַרְכִּי לַעֲטָרוֹת׃

3 וְנָחֵית לְיַמָּא לִתְחוּם לְיַפְלֵיט עַד תְּחוּם בֵּית חוֹרוֹן אַרְעָאָה וְעַד גָּזֵר וַהֲווֹ מַפְּקָנוֹהִין לְיַמָּא׃

4 וְאַחְסִינוּ בְּנֵי יוֹסֵף מְנַשֶּׁה וְאֶפְרָיִם׃

5 וַהֲוָה תְּחוּם בְּנֵי אֶפְרַיִם לְזַרְעֲיָתְהוֹן וַהֲוָה תְּחוּם אַחֲסַנְתְּהוֹן מַדִּינְחָא עַטְרוֹת אַדָּר עַד בֵּית חוֹרוֹן עִילָאָה׃

6 וְנָפֵיק תְּחוּמָא לְיַמָּא לְמִכְמְתָת מִצִּפּוּנָא וּמִסְתְּחַר תְּחוּמָא מִמַּדִּינְחָא לְתַאֲנַת שִׁילֹה וְעָבַר לֵיהּ מִמַּדְנַח לְיָנוֹחַ׃

טו

55 מָעוֹן כַּרְמֶל וָזִיף וְיוּטָּה׃

56 וְיִזְרְעֶאל וְיָקְדְעָם וְזָנוֹחַ׃

57 הַקַּיִן גִּבְעָה וְתִמְנָה עָרִים עֶשֶׂר וְחַצְרֵיהֶן׃

58 חַלְחוּל בֵּית־צוּר וּגְדוֹר׃

59 וּמַעֲרָת וּבֵית־עֲנוֹת וְאֶלְתְּקֹן עָרִים שֵׁשׁ וְחַצְרֵיהֶן׃

60 קִרְיַת־בַּעַל הִיא קִרְיַת יְעָרִים וְהָרַבָּה עָרִים שְׁתַּיִם וְחַצְרֵיהֶן׃

61 בַּמִּדְבָּר בֵּית הָעֲרָבָה מִדִּין וּסְכָכָה׃

62 וְהַנִּבְשָׁן וְעִיר־הַמֶּלַח וְעֵין גֶּדִי עָרִים שֵׁשׁ וְחַצְרֵיהֶן׃

63 וְאֶת־הַיְבוּסִי יוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַם לֹא־יָכְלוּ בְנֵי־יְהוּדָה לְהוֹרִישָׁם וַיֵּשֶׁב הַיְבוּסִי אֶת־בְּנֵי יְהוּדָה בִּירוּשָׁלַם עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃

י ו

1 וַיֵּצֵא הַגּוֹרָל לִבְנֵי יוֹסֵף מִיַּרְדֵּן יְרִיחוֹ לְמֵי יְרִיחוֹ מִזְרָחָה הַמִּדְבָּר עֹלֶה מִירִיחוֹ בָּהָר בֵּית־אֵל׃

2 וְיָצָא מִבֵּית־אֵל לוּזָה וְעָבַר אֶל־גְּבוּל הָאַרְכִּי עֲטָרוֹת׃

3 וְיָרַד יָמָּה אֶל־גְּבוּל הַיַּפְלֵטִי עַד־גְּבוּל בֵּית־חוֹרֹן תַּחְתּוֹן וְעַד־גָּזֶר וְהָיוּ תֹצְאֹתוֹ יָמָּה׃

4 וַיִּנְחֲלוּ בְנֵי־יוֹסֵף מְנַשֶּׁה וְאֶפְרָיִם׃ 5 וַיְהִי גְּבוּל בְּנֵי־אֶפְרַיִם לְמִשְׁפְּחֹתָם וַיְהִי גְּבוּל נַחֲלָתָם מִזְרָחָה עַטְרוֹת אַדָּר עַד־בֵּית חוֹרֹן עֶלְיוֹן׃

6 וְיָצָא הַגְּבוּל הַיָּמָּה הַמִּכְמְתָת מִצָּפוֹן וְנָסַב הַגְּבוּל מִזְרָחָה תַּאֲנַת שִׁלֹה וְעָבַר אוֹתוֹ מִמִּזְרַח יָנוֹחָה׃

ιε'.

55. Μαὼν, καὶ καρμὴλ, καὶ ζεὶφ, καὶ ἰεττά.

56. Καὶ ἐζραὲλ, καὶ ἰεκδαὰμ, καὶ ζανωακίμ.

57. Καὶ γαβαὰ, καὶ θαμνὰ, πόλεις δέκα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.

58. Ἐλοὺλ, καὶ βηθσοὺρ, καὶ γεδούρ.

59. Καὶ μαγαρὼθ, καὶ βηθανὼθ, καὶ ἐλθεκὲν, πόλεις ἕξ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.

60. Καριαθβαὰλ, αὕτη πόλις ἰαρεὶμ καὶ ἀρεββὰ, πόλεις δύο, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν, καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν.

61. Ἐν τῇ ἐρήμῳ βηθαραβὰ, καὶ μαδὼν, καὶ ἰχοράν.

62. Καὶ νεβσὰν, καὶ αἱ πόλεις τῶν ἁλῶν, καὶ ἠνγαδδὶ, πόλεις ἕξ, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.

63. Καὶ ὁ ἰεβουσαῖος κατῴκει ἐν ἰερουσαλὴμ, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν οἱ υἱοὶ ἰούδα ἀπολέσαι αὐτούς. καὶ κατῴκησεν ὁ ἰεβουσαῖος μετὰ τῶν υἱῶν ἰούδα ἐν ἰερουσαλὴμ, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

ΚΕΦΑΛ. ιϛ'.

1. Καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια υἱῶν ἰωσὴφ ἀπὸ τοῦ ἰορδάνου τοῦ κατὰ ἱεριχὼ ἀπὸ ἀνατολῶν, τὴν ἔρημον, καὶ ἀναβήσεται ἀπὸ ἱεριχὼ εἰς τὴν ὀρεινὴν εἰς βαιθήλ.

2. Καὶ ἐξελεύσεται ἀπὸ βαιθὴλ εἰς λουζὰ, καὶ παρελεύσεται ἐπὶ τὰ ὅρια τοῦ ἀρχιαταρώθ.

3. Καὶ διελεύσεται ἐπὶ τὴν θάλασσαν ἐπὶ τὰ ὅρια τοῦ ἰεφλατὶ, ἕως τῶν ὁρίων βαιθωρὼν τῆς κάτω, καὶ ἕως γάζερ. καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτῶν ἐπὶ τὴν θάλασσαν.

4. Καὶ ἐκληρονόμησαν οἱ υἱοὶ ἰωσὴφ, ἐφραὶμ καὶ μανασσῆ, καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια υἱῶν ἐφραὶμ κατὰ δήμους αὐτῶν.

5. Καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια τῆς κληρονομίας αὐτῶν ἀπ' ἀνατολῶν ἀταρὼθ ἀδὰρ, ἕως βαιθωρῶν τῆς ἄνω, καὶ γαζαρά.

6. Καὶ διελεύσεται τὰ ὅρια ἐπὶ τὴν θάλασσαν, εἰς μαχθὼθ ἀπὸ βορρᾶ, καὶ παρελεύσεται ἐπ' ἀνατολὰς εἰς θηναθσηλὼ, καὶ παρελεύσεται αὐτὸ ἀπ' ἀνατολῶν εἰς ἰανωχά.

CAP. XV.

55. Maon & Charmel & Ziph & Iota.

56. Iezrael & Iucadam & Zanoe.

57. Accain, Gabaa & Thãna: civitates decem & villæ earum.

58. Halhul & Beth-ſur, & Gedor.

59. Mareth, & Beth-anoth, & Eltecon: civitates ſex & villæ earum.

60. Cariathbaal, hæc eſt Cariathiarim urbs ſilvarum, & Arebba: civitates duæ, & villæ earum.

61. In deſerto Beth-araba, Meddin, & Sachacha.

62. Et Nebſan, & Civitas ſalis, & Engaddi: civitates ſex, & villæ earum.

63. Iebuſæum autem habitatorem Ieruſalem non potuerunt filii Iuda delere: habitavitq; Iebuſæus cum filiis Iuda in Ieruſalem uſque in præſentem diem.

CAP. XVI.

1. Cecidit quoque ſors filiorum Ioſeph ab Iordane contra Iericho & aquas eius, ab Oriente: ſolitudo quæ aſcendit de Iericho ad montem Bethel:

2. Et egreditur de Beth-el Luzam: tranſitq; terminum Archi, Atharoth.

3. Et deſcendit ad Occidentem iuxta terminum Iephleti, uſque ad terminos Beth-horon inferioris, & Gazer: finiunturq; regiones eius mari magno.

4. Poſſederunt que filii Ioſeph Manaſſes & Ephráim.

5. Et factus eſt terminus filiorum Ephràim per cognationes ſuas: & poſſeſſio eorum contra Orientem Ataroth-addar uſque Bethhoron ſuperiorem.

6. Egrediunturq; confinia in mare: Machmethath verò Aquilonem reſpicit, & circuit terminos contra Orientem in Thanathſelo: & pertranſit ab Oriente Ianoë.

Das XV. Capitel.

55. Maon/Carmel/Siph/Juta.

56. Jeſreel/Jakdeam/Sanoah.

57. Kain/Gibea/Thimna/Das ſind zehen Städte vnd jre Dörffer.

58. Halhul/Bethzur/Gedor.

59. Maahrath/BethAnoth/Elthekon/Das ſind ſechs Städte vnd jre Dörffer.

60. KiriathBaal/das iſt/Kiriath Jearim/Harabba/zwo Städte vnd jre Dörffer.

61. In der Wüſten aber war Beth Araba/Middin/Sechacha.

62. Nibſan vnnd die Saltzſtadt/vnd Engeddi/Das ſind ſechs Städte vnd jre Dörffer.

63. Die Jebuſiter aber wohneten zu Jeruſalem/vnd die Kinder Juda kondten ſie nicht vertreiben. Alſo blieben die Jebuſiter mit den kindern Juda zu Jeruſalem biß auff diſen tag.

Das XVI. Capitel.

VNd das Loß fiel den Kindern Joſeph vom Jordan gegen Jeriho biß zum Waſſer bey Jeriho vom auffgang werts/vnd die Wüſten die herauff gehet von Jeriho durch das Gebirge BethEl.

2. Vnd kommt von BethEl herauß gen Lus/vnd gehet durch die Grentze ArchiAtharoth.

3. Vnnd zeucht ſich hernider gegen Abend werts zu der Grentze Japhleti/biß an die grentze des nidern BethHoron/vnd biß gen Gaſer/vnnd das ende iſt am Meer.

4. Das haben zum Erbtheil genommen die Kinder Joſeph/Manaſſe vñ Ephraim.

5. Die Grentze der Kinder Ephraim vnter jren Geſchlechten jres Erbtheiles von Auffgang werts/war AtharothAdar/biß gen öbern BethHorõ.

6. Vnd gehet auß gegen Abend bey Michmethath/die gegen mitternacht ligt/daſelbs lencket ſie ſich herumb gegen dem auffgang der Stadt ThaenathSilo/vnnd gehet dadurch vom Auffgang werts gen Janoha.

CHAP. XV.

55. Mahon, Carmel, Ziph, Iuta.

56. Iizrehel, Iokdeham, Zanoah.

57. Kajin, Guibha, & Timna: dix villes, & leurs villages.

58. Halhul, Beth-tſur, Guedor. 59. Maharath, Beth-hanoth, & Eltekon: ſix villes, & leurs villages.

60. Kirjat-bahal, qui *eſt* Kirjath-jeharim, & Rabba: deux villes, & leurs villages.

61. Au deſert, Beth-haraba, Middin, Secaca.

62. Nibſçan, & la ville du ſel, & Henguedi: ſix villes, & leurs villages.

63. Au reſte les enfans de Iuda ne peurent deſpoſſeder les Iebuſiens qui habitoyent en Ieruſalem: pource le Iebuſien à habité auec les enfans de Iuda en Ieruſalem, iuſqu'à ce iourd'hui.

CHAP. XVI.

1. Puis le ſort eſcheut aux enfans de Ioſeph depuis le Iordain de Ierico aux eaux de Ierico vers Oriẽt, *qui eſt* le deſert: mõtant de Ierico par la mõtagne iuſqu'en Bethel.

2. Et *ceſte frontiere* deuoit ſortir de Beth-el vers Luz, puis paſſer ſur les confins de l'Arkiẽ iuſqu'en Hataroth.

3. Puis deuoit deſcendre tirant vers Occident, aux confins du Iaphletien, iuſqu'aux confins de Beth-horon la baſſe, puis iuſqu'en Guezer tellement que ſes iſſues ſe deuoyent rendre en la mer. 4. Ainſi les enfans de Ioſeph *aſſauoir* Manaſſé & Ephraïm prindrent leur heritage. 5. Or la frontiere des enfans d'Ephraïm ſelõ leurs familles fut *telle*, que la frontiere de leur heritage vers Oriẽt fut Hatroth-addar iuſqu'en Beth-horon la haute.

6. Et ceſte frontiere deuoit ſortir vers la mer en Micmethath *du coſte* de Septentrion: & ceſte frontiere deuoit ſe tourner vers Orient *iuſqu'en* Tahanath-Sçilo, & l'outrepaſſant *du coſte* d'Orient ſe rendre en Ianoah.

יו

7 וְנָחֵית מִיָּנוֹחַ לַעֲטָרוֹת
וּלְנַעֲרָת וּמָעֲרַע בִּירִיחוֹ
וְנָפֵיק לְיַרְדְּנָא׃

8 מִתַּפּוּחַ אָזֵיל תְּחוּמָא
לְיַמָּא לְנַחְלָא דְקָנָה וַהֲווֹ
מַפְּקָנוֹהִי לְיַמָּא דָא
אַחְסָנַת שִׁבְטָא דִבְנֵי
אֶפְרַיִם לְזַרְעֲיָתְהוֹן׃

9 וְקִירְוַיָּא דְמַפְרְשָׁן לִבְנֵי
אֶפְרַיִם בְּגוֹ אַחְסָנַת בְּנֵי
מְנַשֶּׁה כָּל קִירְוַיָּא
וּפַצְחֵיהֶן׃

10 וְלָא תָרְכוּ יַת כְּנַעֲנָאָה
דְיָתְבִין בְּגָזֶר וִיתִיבוּ כנ
כְּנַעֲנָאֵי בְּגוֹ בְּנֵי אֶפְרַיִם
עַד יוֹמָא הָדֵין וַהֲווֹ לְמַסְקֵי
מִסִּין פָּלְחִין׃

יז

1 וַהֲוָה עַדְבָא לְשִׁבְטָא
דִמְנַשֶּׁה אֲרֵי הוּא בְּכְרָא
דְיוֹסֵף לְמָכִיר בְּכְרָא
דִמְנַשֶּׁה אֲבוּהִי דְגִלְעָד
אֲרֵי הוּא הֲוָה גְּבַר עָבֵד
קְרָבִין וַהֲווֹ לֵיהּ אֲרַע גל
גִלְעָד וּמַתְנָן׃

2 וַהֲווֹ לִבְנֵי מְנַשֶּׁה
דְאִשְׁתְּאַרוּ לְזַרְעֲיָתְהוֹן
לִבְנֵי אֲבִיעֶזֶר וְלִבְנֵי חֵלֶק
וְלִבְנֵי אַשְׂרִיאֵל וְלִבְנֵי שֶׁכֶם
וְלִבְנֵי חֵפֶר וְלִבְנֵי שְׁמִידָע
אִלֵּין בְּנֵי מְנַשֶּׁה בַּר יוֹסֵף
דִּכְרַיָּא לְזַרְעֲיָתְהוֹן׃

3 וְלִצְלָפְחָד בַּר חֵפֶר בַּר
גִּלְעָד בַּר מָכִיר בַּר מְנַשֶּׁה
לָא הֲווֹ לֵיהּ בְּנִין אֱלָהֵין
בְּנָן וְאִלֵּין שְׁמָהָת בְּנָתֵיהּ
מַחְלָה וְנוֹעָה חָגְלָה
מִלְכָּה וְתִרְצָה׃

4 וְקָרִיבָא לְקֳדָם אֶלְעָזָר
כַּהֲנָא וְלִקְדָם יְהוֹשֻׁעַ בַּר
נוּן וְלִקְדָם רַבְרְבַיָּא
לְמֵימַר יְיָ פַּקֵּיד יַת
מֹשֶׁה לְמִתַּן לָנָא אַחְסָנָא
בְּגוֹ אַחָנָא וִיהַב לְהוֹן עַל
מֵימְרָא דַייָ אַחְסָנָא
בְּגוֹ אַחֵי אֲבוּהוֹן׃

יו

7 וְיָרַד מִיָּנוֹחָה עֲטָרוֹת וְנַעֲרָתָה
וּפָגַע בִּירִיחוֹ וְיָצָא הַיַּרְדֵּן׃

8 מִתַּפּוּחַ יֵלֵךְ הַגְּבוּל יָמָּה
נַחַל קָנָה וְהָיוּ תֹּצְאֹתָיו הַיָּמָּה
זֹאת נַחֲלַת מַטֵּה בְנֵי־אֶפְרַיִם
לְמִשְׁפְּחֹתָם׃

9 וְהֶעָרִים הַמִּבְדָּלוֹת לִבְנֵי
אֶפְרַיִם בְּתוֹךְ נַחֲלַת בְּנֵי־מְנַשֶּׁה
כָּל־הֶעָרִים וְחַצְרֵיהֶן׃

10 וְלֹא הוֹרִישׁוּ אֶת־הַכְּנַעֲנִי
הַיּוֹשֵׁב בְּגָזֶר וַיֵּשֶׁב הַכְּנַעֲנִי בְּקֶרֶב
אֶפְרַיִם עַד־הַיּוֹם הַזֶּה וַיְהִי
לְמַס־עֹבֵד׃

יז

1 וַיְהִי הַגּוֹרָל לְמַטֵּה מְנַשֶּׁה
כִּי־הוּא בְּכוֹר יוֹסֵף לְמָכִיר בְּכוֹר
מְנַשֶּׁה אֲבִי הַגִּלְעָד כִּי הוּא הָיָה
אִישׁ מִלְחָמָה וַיְהִי־לוֹ הַגִּלְעָד
וְהַבָּשָׁן׃ 2 וַיְהִי לִבְנֵי
מְנַשֶּׁה הַנּוֹתָרִים לְמִשְׁפְּחֹתָם לִבְנֵי
אֲבִיעֶזֶר וְלִבְנֵי־חֵלֶק וְלִבְנֵי אַשְׂרִיאֵל
וְלִבְנֵי־שֶׁכֶם וְלִבְנֵי־חֵפֶר וְלִבְנֵי
שְׁמִידָע אֵלֶּה בְּנֵי מְנַשֶּׁה בֶּן־יוֹסֵף
הַזְּכָרִים לְמִשְׁפְּחֹתָם׃

3 וְלִצְלָפְחָד בֶּן־חֵפֶר בֶּן־גִּלְעָד
בֶּן־מָכִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה לֹא־הָיוּ לוֹ
בָּנִים כִּי אִם־בָּנוֹת וְאֵלֶּה שְׁמוֹת
בְּנֹתָיו מַחְלָה וְנֹעָה חָגְלָה מִלְכָּה
וְתִרְצָה׃

4 וַתִּקְרַבְנָה לִפְנֵי אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן
וְלִפְנֵי יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן וְלִפְנֵי
הַנְּשִׂיאִים לֵאמֹר יְהוָה צִוָּה אֶת־
מֹשֶׁה לָתֶת־לָנוּ נַחֲלָה בְּתוֹךְ
אַחֵינוּ וַיִּתֵּן לָהֶם אֶל־פִּי יְהוָה
נַחֲלָה בְּתוֹךְ אֲחֵי אֲבִיהֶן׃

ιϛ.

7. Καὶ καταβήσεται ἀπὸ ἰανωχὰ, εἰς ἀταρὼθ καὶ ναααραθὰ, (καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν,) καὶ διελεύσεται ἐπὶ ἱεριχὼ καὶ διεκβαλεῖ ἐπὶ τὸν ἰορδάνην.

8. Καὶ ἀπὸ δαφφοὺθ παρελεύσεται τὰ ὅρια ἐπὶ θάλασσαν ἐπὶ χείμαῤῥουν κανὰ, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτοῦ ἐπὶ θάλασσαν· αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν ἐφραὶμ κατὰ δήμους αὐτῶν.

9. Καὶ αἱ πόλεις αἱ ἀφορισθεῖσαι τοῖς υἱοῖς ἐφραῒμ, ἀνὰ μέσον τῆς κληρονομίας υἱῶν μανασσῆ, πᾶσαι αἱ πόλεις, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.

10. Καὶ οὐκ ἀπώλεσεν ἐφραῒμ τὸν χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν γαζὲρ, καὶ κατῴκει ὁ χαναναῖος ἐν τῷ ἐφραῒμ, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, καὶ ἐγένοντο ὑπόφοροι δοῦλοι.

ΚΕΦΑΛ. ιζ.

1. Καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια φυλῆς υἱῶν μανασσῆ, ὅτι οὗτος πρωτότοκος τῷ ἰωσὴφ, τῷ μαχεὶρ πρωτοτόκῳ μανασσῆ πατρὶ γαλαάδ. ἀνὴρ γὰρ πολεμιστὴς ἦν ἐν τῇ γαλααδίτιδι, καὶ ἐν τῇ βασανίτιδι.

2. Καὶ ἐγενήθη τοῖς υἱοῖς μανασσῆ τοῖς λοιποῖς κατὰ δήμους αὐτῶν, τοῖς υἱοῖς ἀχιέζερ, καὶ τοῖς υἱοῖς ἐλὲκ, καὶ τοῖς υἱοῖς ἐσεριὴλ, καὶ τοῖς υἱοῖς ἐχὲμ, καὶ τοῖς υἱοῖς ἐφὲρ, καὶ τοῖς υἱοῖς σεμιραέ. οὗτοι υἱοὶ μανασσῆ, υἱοῦ ἰωσὴφ, οἱ ἄρσενες κατὰ δήμους αὐτῶν.

3. Καὶ τῷ σαλπαὰδ υἱῷ ἐφὲρ, υἱοῦ γαλαὰδ, υἱοῦ μαχεὶρ. υἱοῦ μανασσῆ. οὐκ ἦσαν αὐτῷ υἱοὶ, ἀλλὰ θυγατέρες. καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν θυγατέρων σαλπαὰδ, μαλαὰ, καὶ νουὰ, καὶ αἰγλὰ, καὶ μελχὰ, καὶ θερσᾶ.

4. Καὶ ἔστησαν ἐναντίον ἐλεαζὰρ τοῦ ἱερέως, καὶ ἐναντίον ἰησοῦ υἱοῦ ναυῆ, καὶ ἐναντίον τῶν ἀρχόντων λέγουσαι· ὁ θεὸς ἐνετείλατο διὰ χειρὸς μωϋσῆ, δοῦναι ἡμῖν κληρονομίαν ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν· καὶ ἐδόθη αὐταῖς κληρονομία διὰ προστάγματος κυρίου, κλῆρος ἐν τοῖς ἀδελφοῖς τοῦ πατρὸς αὐτῶν.

CAP. XVI.

7. Deſcenditq; de Ianoë in Ataroth & Naarátha: & pervenit in Iericho, egrediturq; ad Iordanem.

8. De Taphúa pertranſit contra mare in Vallem arundineti, ſuntq; egreſſus eius in mare ſalſiſſimum, hæc eſt poſſeſſio tribus filiorum Ephráim per familias ſuas.

9. Vrbesque ſeparatæ ſunt filiis Ephráim in medio poſſeſſionis filiorum Manaſſe, & villæ earum.

10. Et non interfecerunt filii Ephtáim Chananæum qui habitabat in Gazer: habitavitq; Chananæus in medio Ephráim uſque in diem hanc tributarius.

Das XVI. Capitel.

7. Vnd kommt herab von Janoha gen Ataroth vnd Naaratha / vnnd ſtößet an Jeriho / vnnd gehet auß am Jordan.

8. Von Thapuah gehet ſie gegen Abend werts gen Nahal Kana / vnnd jr ende iſt am Meer. Das iſt das Erbtheil des Stamms der Kinder Ephraim vnter jren Geſchlechten.

9. Vnnd alle Grentzſtädte / ſampt jren Dörffern der Kinder Ephraim / waren gemenget vnter dem Erbtheil der Kinder Manaſſe.

10. Vnd ſie vertrieben die Cananiter nicht / die zu Gaſer wohneten / Alſo bliebē die Cananiter vnter Ephraim / biß auff diſen tag / vnnd wurden zinßbar.

CHAP. XVI.

7. Puis deſcendre de deuers Ianoah en Hataroth, & vers Naharath, puis ſe rencontrer en Ierico, & ſortir au Iordain.

8. Puis ceſte frontiere deuoit aller de Tappuah tirant vers la mer iuſqu'au torrent de Kana: tellement que les iſsues ſe deuoyent rendre en la mer. Ce *fut* là l'heritage de la tribu des ẽfans d'Ephraïm, ſelon leurs familles.

9. Auec les villes ſeparees pour les enfans d'Ephraïm parmi l'heritage des enfans de Manaſſé, toutes ces villes, *di-ie*, auec leurs villages.

10. Or ils ne deſpoſſederent point les Cananeens qui habitoyent en Guezer: pource les Cananeens ont habité parmi Ephraïm iuſqu'à ce iourd'hui, mais ils ont eſté tributaires *&* aſſervis.

CAP. XVII.

1. Cecidit autem ſors tribui Manaſſe: (ipſe enim eſt primogenitus Ioſeph) Machir primogenito Manaſſe patri Galaad, qui fuit vir pugnator, habuitq; poſſeſſionem Galaad & Baſan.

2. Et reliquis filiorum Manaſſe iuxta familias ſuas, filiis Abiézer, & filiis Helec, & filiis Eſriel, & filiis Sechem, & filiis Hepher, & filiis Semida, iſti ſunt filii Manaſſe, filii Ioſeph, mares per cognationes ſuas.

3. Salphaad verò filio Hepher, filii Galaad, filii Machir filii Manaſſe non erant filii, ſed ſolæ filiæ: quarum iſta ſunt nomina, Maala & Noa & Hegla & Melcha & Therſa.

4. Veneruntq; in conſpectu Eleazari ſacerdotis, & Ioſue filii Nun, & principum dicentes Dominus præcepit per manum Moyſi, ut daretur nobis poſeſſio in medio fratrum noſtrorum. Deditq; eis iuxta imperium Domini poſeſſionem in medio fratrum patris earum.

Das XVII. Capitel.

Vnd das Loß fiel dem Stam̄ Manaſſe / denn er iſt Joſephs erſter Son / vnd fiel auff Machir den erſten Sohn Manaſſe den Vater Gilead / denn er war ein ſtreitbar Mann / darumb ward jm Gilead vnd Baſan.

2: Den andern Kindern aber Manaſſe vnter jhren Geſchlechten fiel es auch / nemlich den Kindern Abieſer / den Kindern Helek / den Kindern Aſriel / den Kindern Sechem / den Kindern Hepher / vnnd den Kindern Semida. Das ſind die Kinder Manaſſe des Sohns Joſeph / Mannsbilder vnter jren Geſchlechten.

3. Aber Zelaphehad der Son Hepher des Sons Gilead / des Sons Machir / des Sons Manaſſe / hatte keine Söne / ſondern Töchter / vnd jhr Namen ſind diſe / Mahala / Noa / Hagla Milca / Thirza.

4. Vnd tratten fůr den Prieſter Eleazar vnd fůr Joſua den Son Nun / vnd fůr die Oberſten / vnnd ſprachen: Der HERR hat Moſe gebottē / daß er vns ſoll Erbtheil geben vnter vnſern Brůdern. Vnnd man gab jhnen Erbtheil vnter den Brůdern jres Vaters / nach dem befelch des HERren.

CHAP. XVII.

1. Il y eut auſſi ſort pour la tribu de Manaſſé: car icelui *fut* le premier-né de Ioſeph, Quāt à Makir premier né de Manaſſé *&* pere de Galaad, pource qu'il fut hōme belliqueux, il eut Galaad & Baſçā.

2. Puis le reſte des enfans de Manaſſé eut *ce ſort* ſelon ſes familles: aſſauoir les enfans d'Abihezer, les enfans de Helek, les enfans d'Aſriel, les enfans de Sçekem, les enfans de Hepher, & les enfans de Sçemidah. Iceux ſont les enfans maſles de Manaſſé fils de Ioſeph, ſelō leurs familles. 3 Or Tſelophcad fils de Hepher, fils de Galaad, fils de Makir, fils de Manaſſe, n'eut point de fils, mais des filles: deſquelles les noms ſont Mahla, Noha, Hogla, Milca, & Tirtſa.

4. Celles-ci s'en vindrent deuant Eleazar le Sacrificateur, & deuant Ioſué fils de Nun, & deuāt les principaux *du peuple*, diſans, L'Eternel à commandé à Moyſe qu'on nous dōnaſt heritage parmi nos freres. Et pourtāt on leur dōna heritage parmi les freres de leur pere, ſuiuant le mandement de l'Eternel.

יז

5 וּנְפַלוּ עַדְבֵי מְנַשֶּׁה
עַשְׂרָא לְבַד מֵאַרַע גִלְעָד
וּמַתְנָן דְמֵעִיבְרָא לְיַרְדְנָא׃

6 אֲרֵי בְנָת מְנַשֶּׁה א
אַחְסִינָא אַחְסָנָא בְּגוֹ
בְּנוֹהִי וְאַרַע גִלְעָד הֲוָת
לִבְנֵי מְנַשֶּׁה דְאִשְׁתְּאַרוּ׃

7 וַהֲוָה תְחוּם מְנַשֶּׁה
מֵאָשֵׁר לְמִכְמְתָת דְעַל
אַפֵּי שְׁכֶם וְאָזֵל תְּחוּמָא
לְמִיַּמִינָא לְוַת יָתְבֵי עֵין
תַּפּוּחַ׃

8 לִמְנַשֶּׁה הֲוָת אֲרַע
תַּפּוּחַ וְתַפּוּחַ עַל תְּחוּם
מְנַשֶּׁה לִבְנֵי אֶפְרָיִם׃

9 וְנָחֵית תְּחוּמָא לְנַחֲלָא
דְקָנָה לְדָרוֹמָא לְנַחֲלַת
קִרְוַיָא הָאִלֵּין לְאֶפְרָיִם
בְּגוֹ קִרְוֵי מְנַשֶּׁה וּתְחוּם
מְנַשֶּׁה מִצִּיפּוּנָא לְנַחֲלָא
וִיהוֹן מַפְקָנוֹהִי לְיַמָּא׃

10 דָרוֹמָא לְאֶפְרָיִם
וְצִיפּוּנָא לִמְנַשֶּׁה וַהֲוֵי
יַמָּא תְּחוּמֵיהּ וּבְאָשֵׁר מ
מְעָרְעִין מִצִּיפּוּנָא ו
וּבְיִשָּׂשכָר מִמַּדִינְחָא׃

11 וַהֲוָה לִמְנַשֶּׁה בְּשֶׁבֶט
יִשָּׂשכָר וּבְאָשֵׁר בֵּית שְׁאָן
וְכַפְרָנָהָא וְיִבְלְעָם
וְכַפְרָנָהָא וְיָת יָתְבֵי דֹאר
וְכַפְרָנָהָא וְיָתְבֵי עֵין דֹאר
וְכַפְרָנָהָא וְיָתְבֵי תַעְנָךְ
וְכַפְרָנָהָא וְיָתְבֵי מְגִדּוֹ
וְכַפְרָנָהָא תְּלָתָא פַּלְכִין׃

12 וְלָא יְכִילוּ בְּנֵי מְנַשֶּׁה
לְתָרָכָא יָת קִרְוַיָא הָאִלֵּין
וּשְׁרֵי כְנַעֲנָאָה לְמִיתַּב
בְּאַרְעָא הָדָא׃

13 וַהֲוָה כַּד תַּקִּיפוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וּמַנִּיאוּ יָת
כְּנַעֲנָאֵי לְמַסְּקֵי מִסִּין
וְתָרָכָא לָא תָרְכוּנוּן׃

יז

5 וַיִּפְּלוּ חַבְלֵי־מְנַשֶּׁה עֲשָׂרָה
לְבַד מֵאֶרֶץ הַגִּלְעָד וְהַבָּשָׁן אֲשֶׁר
מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן׃

6 כִּי בְּנוֹת מְנַשֶּׁה נָחֲלוּ נַחֲלָה
בְּתוֹךְ בָּנָיו וְאֶרֶץ הַגִּלְעָד הָיְתָה
לִבְנֵי־מְנַשֶּׁה הַנּוֹתָרִים׃

7 וַיְהִי גְבוּל־מְנַשֶּׁה מֵאָשֵׁר
הַמִּכְמְתָת אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי שְׁכֶם
וְהָלַךְ הַגְּבוּל אֶל־הַיָּמִין אֶל־
יֹשְׁבֵי עֵין תַּפּוּחַ׃

8 לִמְנַשֶּׁה הָיְתָה אֶרֶץ תַּפּוּחַ
וְתַפּוּחַ אֶל־גְּבוּל מְנַשֶּׁה לִבְנֵי
אֶפְרָיִם׃

9 וְיָרַד הַגְּבוּל נַחַל קָנָה נֶגְבָּה
לַנַּחַל עָרִים הָאֵלֶּה לְאֶפְרַיִם בְּתוֹךְ
עָרֵי מְנַשֶּׁה וּגְבוּל מְנַשֶּׁה מִצְּפוֹן
לַנַּחַל וַיְהִי תֹצְאֹתָיו הַיָּמָּה׃

10 נֶגְבָּה לְאֶפְרַיִם וְצָפוֹנָה לִמְנַשֶּׁה
וַיְהִי הַיָּם גְּבוּלוֹ וּבְאָשֵׁר יִפְגְּעוּן
מִצָּפוֹן וּבְיִשָּׂשכָר מִמִּזְרָח׃

11 וַיְהִי לִמְנַשֶּׁה בְּיִשָּׂשכָר וּבְאָשֵׁר
בֵּית־שְׁאָן וּבְנוֹתֶיהָ וְיִבְלְעָם
וּבְנוֹתֶיהָ וְאֶת־יֹשְׁבֵי דֹאר וּבְנוֹתֶיהָ
וְיֹשְׁבֵי עֵין־דֹּאר וּבְנוֹתֶיהָ וְיֹשְׁבֵי
תַעְנַךְ וּבְנֹתֶיהָ וְיֹשְׁבֵי מְגִדּוֹ וּבְנוֹתֶיהָ
שְׁלֹשֶׁת הַנָּפֶת׃

12 וְלֹא יָכְלוּ בְּנֵי מְנַשֶּׁה לְהוֹרִישׁ
אֶת־הֶעָרִים הָאֵלֶּה וַיּוֹאֶל הַכְּנַעֲנִי
לָשֶׁבֶת בָּאָרֶץ הַזֹּאת׃

13 וַיְהִי כִּי חָזְקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וַיִּתְּנוּ אֶת־הַכְּנַעֲנִי לָמַס וְהוֹרֵשׁ
לֹא הוֹרִישׁוֹ׃

ιζ.

5. Καὶ ἔπεσεν ὁ σχοινισμὸς αὐτῶν μανασσῆ, πεδίον λαβὰδ, ἐκ τῆς γῆς γαλαὰδ, καὶ τῆς βασὰν, ἥ ἐστι πέραν τοῦ ἰορδάνου.

6. Ὅτι θυγατέρες υἱῶν μανασσῆ ἐκληρονόμησαν κλῆρον ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν. ἡ δὲ γῆ γαλαὰδ ἐγενήθη τοῖς υἱοῖς μανασσῆ τοῖς καταλελειμμένοις.

7. Καὶ ἐγενήθη ὅρια υἱῶν μανασσῆ ἀπὸ ἀσὴρ, μαχθὼθ, ἡ δανὰθ, ἥ ἐστι κατὰ πρόσωπον συχὲμ, καὶ πορεύεται τὰ ὅρια ἐπὶ ἰαμεὶν, καὶ ἰασεὶμ ἐπὶ πηγὴν θαφθώθ.

8. Τῷ μανασσῆ ἔσται γῆ θαπφοῦ, καὶ θαπφοῦ ἐπὶ τῶν ὁρίων μανασσῆ τοῖς υἱοῖς ἐφραίμ.

9. Καὶ καταβήσεται τὰ ὅρια ἐπὶ φάραγγα κανὲ ἐπὶ λίβα, κατὰ φάραγγα ἰαιὲρ ἡ τερέβινθος τῷ ἐφραίμ, ἀνὰ μέσον πόλεως μανασσῆ. καὶ ὅρια μανασσῆ ἐπὶ βορρᾶν εἰς τὸν χειμάρρουν, καὶ ἔσται αὐτοῦ ἡ διέξοδος θάλασσα.

10. Ἀπὸ λιβὸς τῷ ἐφραίμ, καὶ ἐπὶ βορρᾶν τῷ μανασσῆ, καὶ ἔσται ἡ θάλασσα ὅρια αὐτῆς, καὶ ἐπὶ ἀσὴρ συνάψουσιν ἐπὶ βορρᾶν. καὶ τῷ ἰσάχαρ ἀπὸ ἀνατολῶν.

11. Καὶ ἔσται μανασσῆ ἐν ἰσάχαρ, καὶ ἐν ἀσὴρ βαιθσὰν, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν, καὶ αἱ ἰαβλαὰμ καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς, καὶ τοὺς κατοικοῦντας δὼρ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν δὼρ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ τοὺς κατοικοῦντας ταναὰχ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ τοὺς κατοικοῦντας μαγεδδὼ καὶ τὰς κώμας αὐτῆς, καὶ τὸ τρίτον τῆς ναφεθὰ, (καὶ τὰς κώμας αὐτῆς.)

12. Καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν οἱ υἱοὶ μανασσῆ ἐξολοθρεῦσαι τὰς πόλεις ταύτας. καὶ ἤρξατο ὁ χαναναῖος κατοικεῖν ἐν τῇ γῇ ταύτῃ.

13. Καὶ ἐγενήθη ἐπεὶ κατίσχυσαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ, καὶ ἐποίησαν τοὺς χαναναίους ὑπηκόους, ὀλοθρεῦσαι δὲ αὐτοὺς οὐκ ἐξωλόθρευσαν.

CAP. XVII.

5. Et ceciderunt funiculi Manaſſe, decem, abſque terra-Galaad & Baſan trans Iordanem.

6. Filiæ enim Manaſſe poſſederunt hæreditatem in medio filiorum eius. Terra autem Galaad cecidit in ſortem filiorum Manaſſe qui reliqui erant.

7. Fuitq; terminus Manaſſe ab Aſer, Machmathath quæ reſpicit Sichem : & egreditur ad dextram iuxta habitatores Fontis-Taphúæ.

8. Etenim in ſorte Manaſſe ceciderat Terra Taphúe, quæ eſt iuxta terminos Manaſſe filiorum Ephráim.

9. Deſcenditq; terminus Vallis-arundineti in meridiem torrentis civitatum Ephráim, quæ in medio ſunt urbium Manaſſe : terminus Manaſſe ab Aquilone torrentis, & exitus eius pergit ad mare.

10. Ita ut poſſeſſio Ephráim ſit ab Auſtro, & ab Aquilone Manaſſe, & utramque claudat mare, & coniungantur ſibi in Tribu Aſer ab Aquilone, & in tribu Iſſachar ab Oriente.

11. Fuitq; hęreditas Manaſſe in Iſſachar & in Aſer, Bethſan & viculi eius, & Ieblaam cum viculis ſuis, & habitatores Dor cum oppidis ſuis, habitatores quoq; Endor cum viculis ſuis : ſimiliterq; habitatores Tenac cum viculis ſuis, & habitatores Mageddo cum viculis ſuis, & tertia pars urbis Nopheth.

12. Nec potuerunt filii Manaſſe has civitates ſubvertere, ſed cœpit Chananæus habitare in terra ipſa.

13. Poſtquam autem convaluerunt filii Iſrael, ſubiecerunt Chananæos, & fecerunt ſibi tributarios, nec interfecerunt eos.

Das XVII. Capitel.

5. Es fielen aber auff Manaſſe zehen ſchnůre auſſer dem Lande Gilead vnd Baſan/ das jenſeydt dem Jordan ligt.

6. Denn die Töchter Manaſſe namen Erbtheil vnter ſeinen Söhnen/ vnnd das Land Gilead ward den andern Kindern Manaſſe.

7. Vnnd die Grentze Manaſſe war von Aſſer an gen Michmethath/ die fůr Sechem ligt/ vñ langet zur rechten an die von En Tapuah.

8. Denn das Land Thapuah ward Manaſſe/ vnd iſt die Grentze Manaſſe an die Kinder Ephraim.

9. Darnach kommt ſie herab gen Nahal Kana/ gegen Mittagwerts/ zun Bachſtedten/ die Ephraims ſind vnter den Städten Manaſſe. Aber von Mitternacht iſt die Grentze Manaſſe am Bach / vnnd endet ſich am Meer.

10. Dem Ephraim gegen Mittag/ vnd dem Manaſſe gegẽ Mitternacht vnd das Meer iſt ſeine Grentze/ vnnd ſoll ſtoſſen an Aſſer von Mitternacht vnd an Jſaſchar von Morgen.

11. So hatte nun Manaſſe vnter Jſaſchar vnd Aſſer/ Beth Sean vnd jre Töchter/ Jeblaam vnd jhre Töchter / vnnd die zu Dor vnnd jhre Töchter/ vnd die zu En Dor vnd jhre Töchter / vnd die zu Thaanach vnnd jre Töchter/ vnd die zu Megiddo vnd jre Töchter/ vnd das dritte theil Napheth.

12. Vnd die Kinder Manaſſe kondten diſe Städte nicht einnemen / ſondern die Cananiter fiengẽ an zu wohnen in demſelbigen Lande.

13. Da aber die Kinder Jſrael mechtig worden/ machten ſie die Cananiter zinßbar/ vnd vertrieben ſie nicht.

CHAP. XVII.

5. Et dix lots eſcheurent à Manaſſé, outre le pais de Galaad & de Baſçan, qui *eſtoyent* au de là du Iordain.

6. Car les filles de Manaſſé eurent heritage parmi les enfans d'icelui : & le pais de Galaad fut pour le reſte des enfans de Manaſſé.

7. Or la frontiere de Manaſſé fut *du coſte* d'Aſçer *venant* en Micmethath, laquelle eſtoit au deuant de Sichẽ : puis ceſte frõtiere deuoit aller à main droite vers les habitans de Hen-Tappuah.

8. Or le pais de Tappuah appartenoit à Manaſſé : mais Tappuah *qui eſtoit* pres des confins de Manaſſé, *appartenoit* aux enfans d'Ephraïm.

9. De là deuoit deſcendre la frontiere au torrent de Kana tirant vers le Midi du torrent. Ces villes-la *ſont* d'Ephraïm, parmi les villes de Manaſſé. Au reſte la frontiere de Manaſſé *eſtoit* du coſté du Septentrion du torrent, & ſes iſſues ſe deuoyent rendre en la mer.

10. Ce qui eſtoit vers le Midi *eſtoit* à Ephraïm, & ce qui eſtoit vers le Septentriõ *eſtoit* à Manaſſé, & il auoit la mer pour ſa borne : & du coſté de Septentrion *les frontieres* ſe rẽcontroyent en Aſçer, & en Iſſacar du coſté d'Oriẽt.

11. Car Manaſſé eut és quartiers d'Iſſacar & d'Aſçer, Beth ſçean & les villes de ſon reſſort, & Iiblehã & les villes de ſon reſſort, & les habitans de Dor & les villes de ſon reſſort, & les habitans de Hendor & les villes de ſon reſſort, & les habitans de Tahanac & les villes de ſon reſſort, & les habitãs de Meguiddo & les villes de ſon reſſort, qui *ſont* trois contrees.

12. Au reſte les enfans de Manaſſé ne peurent deſpoſſeder de ces villes-la *les habitans*: ains les Cananeens oſerent bien demeurer en ce meſme pais. 13. Mais depuis que les enfans d'Iſrael ſe furent fortifiés, ils rendirent les Cananeens tributaires : toutes fois ils ne les deſpoſſederent point du tout.

יז

14 וּמַלִּילוּ בְּנֵי יוֹסֵף לִיהוֹשֻׁעַ לְמֵימַר מָה דֵין יְהַבְתָּ לִי אַחְסָנָא חַד וְעַדְבָא חַד וַאֲנָא עַם סַגִּי עַד לְסַגִּי בָּרְכַנִי יְיָ׃

15 וַאֲמַר לְהוֹן יְהוֹשֻׁעַ אִם עַם סַגִּיא אַתּוּן סַקוּ לְכוֹן לְחוּרְשָׁא וְתַתְקֵין לָךְ תַּמָּן אֲתַר בְּאַרְעָא דִפְרִיזָאֵי וְגִיבָּרַיָּא אֲרֵי עַק לְכוֹן טוּרָא דְבֵית אֶפְרָיִם׃

16 וַאֲמַרוּ בְּנֵי יוֹסֵף לָא יַסְפֵּיק לָנָא טוּרָא וּרְתִיכִין דְבַרְזְלָא בְּכָל כְּנַעֲנָאֵי דְיָתְבִין בְּאַרַע מֵישְׁרָא לִדְבְבֵית שְׁאָן וְכַפְרְנָהָא וְלִדְבְבֵית מֵישַׁר יִזְרְעֶאל׃

17 וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ לִבְנֵי יוֹסֵף לְאֶפְרַיִם וְלִמְנַשֶּׁה לְמֵימַר עַם סַגִּי אַתּוּן וְחֵיל סַגִּיא לְכוֹן וְלָא יְהֵי לְכוֹן עַדְבָא חַד׃

18 אֲרֵי טוּרָא יְהֵי לָךְ אֲרֵי חוּרְשָׁא הוּא וְתַתְקְנִינֵיהּ וִיהֵי לָךְ מַפְקָנוֹהִי אֲרֵי תְתָרְכוּן יַת כְּנַעֲנָאֵי אֲרֵי רְתִיכִין דְבַרְזְלָא לְהוֹן אֲרֵי תַּקִּיפִין אִינּוּן׃

יח

1 וְאִתְכְּנַשׁוּ כָּל כְּנִישְׁתָּא דִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְשִׁילוֹ וְאַשְׁרִיאוּ תַּמָּן יַת מַשְׁכַּן זִימְנָא וְאַרְעָא אִתְכְּבִישַׁת קֳדָמֵיהוֹן׃

2 וְאִשְׁתְּאַרוּ בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל דְלָא פַלִּיגוּ יַת אַחֲסַנְתֵּיהוֹן שִׁבְעָא שִׁיבְטִין׃

3 וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַד אֵימָתַי אַתּוּן מִתְרַשְּׁלִין לְמֵיעַל לְמֵירַת יַת אַרְעָא דִיהַב לְכוֹן יְיָ אֱלָהָא דַאֲבָהָתְכוֹן׃

יז

14 וַיְדַבְּרוּ בְּנֵי יוֹסֵף אֶת־יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר מַדּוּעַ נָתַתָּה לִּי נַחֲלָה גּוֹרָל אֶחָד וְחֶבֶל אֶחָד וַאֲנִי עַם־רָב עַד אֲשֶׁר־עַד־כֹּה בֵּרְכַנִי יְהוָה׃

15 וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם יְהוֹשֻׁעַ אִם־עַם־רַב אַתָּה עֲלֵה לְךָ הַיַּעְרָה וּבֵרֵאתָ לְךָ שָׁם בְּאֶרֶץ הַפְּרִזִּי וְהָרְפָאִים כִּי־אָץ לְךָ הַר־אֶפְרָיִם׃

16 וַיֹּאמְרוּ בְּנֵי יוֹסֵף לֹא־יִמָּצֵא לָנוּ הָהָר וְרֶכֶב בַּרְזֶל בְּכָל־הַכְּנַעֲנִי הַיֹּשֵׁב בְּאֶרֶץ־הָעֵמֶק וְלַאֲשֶׁר בְּבֵית־שְׁאָן וּבְנוֹתֶיהָ וְלַאֲשֶׁר בְּעֵמֶק יִזְרְעֶאל׃

17 וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־בֵּית יוֹסֵף לְאֶפְרַיִם וְלִמְנַשֶּׁה לֵאמֹר עַם־רַב אַתָּה וְכֹחַ גָּדוֹל לָךְ לֹא־יִהְיֶה לְךָ גּוֹרָל אֶחָד׃

18 כִּי הַר־יִהְיֶה־לָּךְ כִּי־יַעַר הוּא וּבֵרֵאתוֹ וְהָיָה לְךָ תֹּצְאֹתָיו כִּי־תוֹרִישׁ אֶת־הַכְּנַעֲנִי כִּי רֶכֶב בַּרְזֶל לוֹ כִּי חָזָק הוּא׃

יח

1 וַיִּקָּהֲלוּ כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל שִׁלֹה וַיַּשְׁכִּינוּ שָׁם אֶת־אֹהֶל מוֹעֵד וְהָאָרֶץ נִכְבְּשָׁה לִפְנֵיהֶם׃

2 וַיִּוָּתְרוּ בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר לֹא־חָלְקוּ אֶת־נַחֲלָתָם שִׁבְעָה שְׁבָטִים׃

3 וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַד־אָנָה אַתֶּם מִתְרַפִּים לָבוֹא לָרֶשֶׁת אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַן לָכֶם יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵיכֶם׃

ιζ'.

14. Ἀντεῖπαν δὲ οἱ υἱοὶ ἰωσὴφ τῷ ἰησοῦ λέγοντες· διατί ἐκληρονόμησας ἡμᾶς κλῆρον ἕνα, καὶ σχοίνισμα ἕν; ἐγὼ δὲ λαὸς πολύς εἰμι, καὶ ὁ θεός με εὐλόγησε.

15. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἰησοῦς· εἰ λαὸς πολὺς εἶ σὺ, ἀνάβηθι εἰς τὸν δρυμὸν, καὶ ἐκκαθάρισον σεαυτῷ ἐκεῖ, ἐν τῇ γῇ τοῦ φερεζαίου, καὶ τοῦ ῥαφαεὶμ, εἰ στενοχωρεῖ σε τὸ ὄρος ἐφραίμ.

16. Καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ ἰωσήφ· οὐκ ἀρέσκει ἡμῖν τὸ ὄρος ἐφραὶμ, καὶ ἵππος ἐπίλεκτος, καὶ σίδηρος παντὶ τῷ χαναναίῳ τῷ κατοικοῦντι ἐν ἐμοὶ ἐν βαιθσὰν, καὶ ἐν ταῖς κώμαις αὐτῆς, καὶ ἐν τῇ κοιλάδι ἰεζραέλ.

17. Καὶ εἶπεν ἰησοῦς τοῖς υἱοῖς ἰωσὴφ τῷ ἐφραὶμ, καὶ τῷ μανασσῇ, λέγων· εἰ λαὸς πολὺς εἶ, καὶ ἰσχὺν μεγάλην ἔχεις, οὐκ ἔσται σοι κλῆρος εἷς.

18. Ὁ γὰρ δρυμὸς ἔσται σοι, ὅτι δρυμός ἐστι, καὶ ἐκκαθαριεῖς αὐτὸν, καὶ ἔσται σοι αἱ ἔξοδοι αὐτοῦ, ὅταν ἐξολοθρεύσῃς τὸν χαναναῖον, ὅτι ἵππος ἐπίλεκτος αὐτῷ ἐστὶ, ὅτι ἰσχυρός ἐστι· σὺ γὰρ ὑπερισχύσεις αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛ. ιη'.

1. Καὶ ἐκκλησιάσθη πᾶσα ἡ συναγωγὴ υἱῶν ἰσραὴλ εἰς σηλὼ, καὶ ἔπηξαν ἐκεῖ τὴν σκηνὴν τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἡ γῆ ἐκρατήθη ὑπ' αὐτῶν.

2. Καὶ κατελείφθησαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ, οἳ οὐ κατεκληρονόμησαν τὴν κληρονομίαν αὐτῶν ἑπτὰ φυλαί.

3. Καὶ εἶπεν ἰησοῦς τοῖς υἱοῖς ἰσραήλ· ἕως τίνος ὑμεῖς ἐκλυθήσεσθε εἰσελθεῖν κληρονομῆσαι τὴν γῆν ἣν ἔδωκεν ὑμῖν κύριος ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν;

CAP. XVII.

14. Locutiq́; ſunt filii Ioſeph ad Ioſue, & dixerunt, Quare dediſti mihi Terram in poſſeſſinem ſortis & funiculi unius, cũ ſim tantæ multitudinis, & benedixerit mihi Dominus?

15. Ad quos Ioſue ait, Si populus multus es, aſcende in ſilvam, & ſuccîde tibi ſpatia in terra Pherezæi: & Raphaim: quia anguſta eſt tibi poſſeſſio montis Ephraim.

16. Cui reſponderunt filii Ioſeph, Non poterimus ad montana conſcendere, cùm ferreis curribus utantur Chananæi qui habitant in terra campeſtri, in qua ſitæ ſunt Bethſan cum viculis ſuis, & Iezrael mediam poſſidens vallem.

17. Dixitq́; Ioſue ad domum Ioſeph, ad Ephráim & Manaſſe, Populus multus es, & magnæ fortitudinis, non habebis ſortem unam.

18. Sed tranſibis ad montem, & ſuccîdes tibi, atque purgabis ad habitãdum ſpatia: & poteris ultrà procedere cum ſubverteris Chananæum, quem dicis ferreos habere currus, & eſſe fortiſſimum.

CAP. XVIII.

1. Congregatiq́; ſunt omnes filii Iſrael in Silo, ibique fixerunt tabernaculum teſtimonii, & fuit eis Terra ſubiecta.

2. Remanſerunt autem filiorum Iſrael ſeptem tribus, quæ necdum acceperant poſſeſſiones ſuas.

3. Ad quos Ioſue ait, Vſquequò marcetis ignavia, & non intratis ad poſſidendam Terram, quam Dominus Deus patrum veſtrorum dedit vobis?

Das XVII. Capitel.

14. Da redeten die Kinder Joſeph mit Joſua/vnd ſprachen: Warumb haſt du mir nur ein Loß vnnd eine ſchnur des Erbtheils gegeben? vnnd ich bin doch ein gros Volck/wie mich der HERR ſo geſegnet hat:

15. Da ſprach Joſua zu jnen: Weil du ein groß volck biſt/ſo gehe hinauff in den Wald/vnd haue vmb daſelbs im Lande der Phereſiter/vnd Riſen/ weil dir das Gebirge Ephraim zu enge iſt.

16. Da ſprachen die Kinder Joſeph: Das Gebirge werden wir nicht erlangen/denn es ſindt eiſern Wagen bey allē Cananitern/die im thal des Landes wohnen / bey welchen ligt BethSean vnd jre Töchter/vnd Jeſreel im Thal.

17. Joſua ſprach zum Hauſe Joſeph/zu Ephraim vnd Manaſſe: du biſt ein groß Volck/vnnd weil du ſo groß biſt/muſt du nicht ein Loß haben.

18. Sondern das Gebirge ſoll dein ſein/da der Wald iſt/den haue vmb/ſo wird er deines Loß ende ſein/wenn du die Cananiter vertreibſt / die eiſern Wagen haben/vñ mechtig ſind.

Das XVIII. Capitel.

VNd es verſamlet ſich die gantze Gemeine der Kinder Jſrael gen Silo / vnnd richten daſelbs auff die Hütten des Stiffts/vnnd das Land war jnen vnterworffen.

2. Vnnd waren noch ſieben Stämme der Kinder Jſrael/ denen ſie jhr Erbtheil nicht außgetheilet hatten.

3. Vnd Joſua ſprach zu den Kindern Jſrael: Wie lange ſeydt jhr ſo laß/daß jhr nicht hingehet das Land einzunemen / daß euch der HERR euer Väter Gott gegeben hat?

CHAP. XVII.

14. Or les enfans de Ioſeph parlerent à Ioſué, diſans, Pourquoi m'as-tu donné en heritage vn ſeul lot & vn ſeul partage, veu que ie ſuis vn grãd peuple, tant l'Eternel ma benit iuſqu'à preſent?

15. Et Ioſue leur dit, Si tu *es ſi* grand peuple, monte en la foreſt, & coupe la pour te faire place au pais des Phereziens, & des Rephains, ſi la montagne d'Ephraim eſt trop eſtroite pour toi.

16. Lors les enfans de Ioſeph *reſpon*dirent, Ceſte mõtagne ne nous ſuffira point: & puis tous les Cananeens qui habitent au pais de la vallee, ont des chariots de fer pour ceux qui *habitent* en Beth-ſçean, & aux villes de ſon reſſort, & pour ceux qui *habitent* en la vallee de Iizrehel.

17. Ioſue donques parla à la maiſon de Ioſeph, aſſauoir à Ephraim & à Manaſſé, diſant, Tu *es* vn grand peuple, & as vne grande force: tu n' auras pas vn lot ſeul.

18. Car tu auras la montagne: *&* pource que c'eſt vne foreſt tu la couperas, & les iſſues d'icelle t'appartiendront. Car tu en deſpoſſederas les Cananeens, quoi qu'ils y ayent des chariots de fer, *&* quelques puiſſans qu ils ſoyent.

CHAP. XVIII.

1. Or toute l'aſſemblee des enfans d'Iſrael s'aſſembla en Sçilo, & poſerent la le tabernacle d'aſſignation, apres que le pais eut eſté aſsuietti deuant eux.

2. Et eſtoyent reſtees entre les enfans d'iſrael ſept tribus auſquelles on n'auoit point diſtribue leur heritage.

3. Ioſue donques dit aux enfans d'Iſrael, Iuſques à quand vous porterez-vous laſchement à paſſer outre pour poſſeder le pais que l Eternel le Dieu de vos peres vous a donné?

יח

4 הַבוּ לְכוֹן תְּלָתָא גֻּבְרִין לְשִׁבְטָא וְאֶשְׁלְחִינּוּן וִיקוּמוּן וְיִתְהַלְּכוּן בְּאַרְעָא וְיִכְתְּבוּן יָתַהּ לְפוּם אַחְסַנְתֵּיהוֹן וְיֵיתוּן לְוָתִי׃

5 וְיִתְפַּלְּגוּן יָתַהּ לְשִׁבְעָא חוּלָקִין דְּבֵית יְהוּדָה יְקוּמוּן עַל תְּחוּמֵיהוֹן מִדָּרוֹמָא וּדְבֵית יוֹסֵף יְקוּמוּן עַל תְּחוּמֵיהוֹן מִצִּפּוּנָא׃

6 וְאַתּוּן תִּכְתְּבוּן יַת אַרְעָא לְשִׁבְעָא חוּלָקִין וְתֵיתוּן לְוָתִי הָכָא וְאַרְמֵי לְכוֹן עַדְבִין הָכָא קֳדָם יְיָ אֱלָהָנָא׃

7 אֲרֵי לֵית חוּלַק לְלֵיוָאֵי בֵּינֵיכוֹן אֱלָהֵין מַתְּנָן דִּיהַב לְהוֹן יְיָ אִינּוּן אַחְסַנְתְּהוֹן וְשִׁבְטָא דְגָד וְשִׁבְטָא דִרְאוּבֵן וּפַלְגוּת שִׁבְטָא דִמְנַשֶּׁה קַבִּילוּ אַחְסַנְתֵּיהוֹן מֵעִבְרָא לְיַרְדְּנָא מַדִּינְחָא דִּיהַב לְהוֹן מֹשֶׁה עַבְדָּא דַיְיָ׃

8 וְקָמוּ גֻּבְרַיָּא וַאֲזַלוּ וּפַקֵּיד יְהוֹשֻׁעַ יַת דַּאֲזַלוּ לְמִכְתַּב יַת אַרְעָא לְמֵימַר אִיזִילוּ וְהַלִּיכוּ בְּאַרְעָא וּכְתוּבוּ יָתַהּ וְתוּבוּ לְוָתִי וְהָכָא אַרְמֵי לְכוֹן עַדְבִין קֳדָם יְיָ בְּשִׁילוֹ׃

9 וַאֲזַלוּ גֻּבְרַיָּא וַעֲבַרוּ בְּאַרְעָא וּכְתַבוּהָא לְקִרְוַיָּא לְשִׁבְעָא חוּלָקִין עַל סִפְרָא וַאֲתוֹ לְוָת יְהוֹשֻׁעַ לְמַשְׁרִיתָא לְשִׁילוֹ׃

10 וּרְמָא לְהוֹן יְהוֹשֻׁעַ עַדְבִין בְּשִׁילוֹ קֳדָם יְיָ וּפַלֵּיג תַּמָּן יְהוֹשֻׁעַ יַת אַרְעָא לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל כְּפוּלְגָתְהוֹן׃

11 וּסְלֵיק עַדְבָא שִׁבְטָא דִבְנֵי בִנְיָמִין לְזַרְעֲיָתְהוֹן וּנְפַק תְּחוּם עַדְבְהוֹן בֵּין בְּנֵי יְהוּדָה וּבֵין בְּנֵי יוֹסֵף׃

יח

4 הָבוּ לָכֶם שְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים לַשָּׁבֶט וְאֶשְׁלָחֵם וְיָקֻמוּ וְיִתְהַלְּכוּ בָאָרֶץ וְיִכְתְּבוּ אוֹתָהּ לְפִי נַחֲלָתָם וְיָבֹאוּ אֵלָי׃

5 וְהִתְחַלְּקוּ אוֹתָהּ לְשִׁבְעָה חֲלָקִים יְהוּדָה יַעֲמֹד עַל־גְּבוּלוֹ מִנֶּגֶב וּבֵית יוֹסֵף יַעַמְדוּ עַל־גְּבוּלָם מִצָּפוֹן׃

6 וְאַתֶּם תִּכְתְּבוּ אֶת־הָאָרֶץ שִׁבְעָה חֲלָקִים וַהֲבֵאתֶם אֵלַי הֵנָּה וְיָרִיתִי לָכֶם גּוֹרָל פֹּה לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ׃

7 כִּי אֵין־חֵלֶק לַלְוִיִּם בְּקִרְבְּכֶם כִּי־כְהֻנַּת יְהוָה נַחֲלָתוֹ וְגָד וּרְאוּבֵן וַחֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה לָקְחוּ נַחֲלָתָם מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן מִזְרָחָה אֲשֶׁר נָתַן לָהֶם מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה׃

8 וַיָּקֻמוּ הָאֲנָשִׁים וַיֵּלֵכוּ וַיְצַו יְהוֹשֻׁעַ אֶת־הַהֹלְכִים לִכְתֹּב אֶת־הָאָרֶץ לֵאמֹר לְכוּ וְהִתְהַלְּכוּ בָאָרֶץ וְכִתְבוּ אוֹתָהּ וְשׁוּבוּ אֵלַי וּפֹה אַשְׁלִיךְ לָכֶם גּוֹרָל לִפְנֵי יְהוָה בְּשִׁלֹה׃

9 וַיֵּלְכוּ הָאֲנָשִׁים וַיַּעַבְרוּ בָאָרֶץ וַיִּכְתְּבוּהָ לֶעָרִים לְשִׁבְעָה חֲלָקִים עַל־סֵפֶר וַיָּבֹאוּ אֶל־יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הַמַּחֲנֶה שִׁלֹה׃

10 וַיַּשְׁלֵךְ לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ גּוֹרָל בְּשִׁלֹה לִפְנֵי יְהוָה וַיְחַלֶּק־שָׁם יְהוֹשֻׁעַ אֶת־הָאָרֶץ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל כְּמַחְלְקֹתָם׃

11 וַיַּעַל גּוֹרַל מַטֵּה בְנֵי־בִנְיָמִן לְמִשְׁפְּחֹתָם וַיֵּצֵא גְּבוּל גּוֹרָלָם בֵּין בְּנֵי יְהוּדָה וּבֵין בְּנֵי יוֹסֵף׃

ιη.

4. Δότε ἐξ ὑμῶν ἄνδρας τρεῖς ἐκ φυλῆς, καὶ ἀποστελῶ αὐτούς, καὶ ἀναστάντες διελθέτωσαν τὴν γῆν, καὶ διαγραψάτωσαν αὐτὴν ἐναντίον μου, καθὰ δεήσῃ διελεῖν αὐτήν, καὶ ἦλθον πρὸς αὐτόν.

5. Καὶ διεῖλεν αὐτοῖς ἑπτὰ μερίδας. ἰούδας στήσεται αὐτοῖς ὅριον ἀπὸ λιβός, καὶ οἱ υἱοὶ ἰωσὴφ στήσονται ἐπὶ τὸ ὅριον αὐτῶν ἀπὸ βορρᾶ.

6. Ὑμεῖς δὲ μερίσατε τὴν γῆν ἑπτὰ μερίδας, καὶ ἀνενέγκατε πρός με ὧδε, καὶ ἐξοίσω ὑμῖν κλῆρον ὧδε ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν.

7. Οὐ γάρ ἐστι μερὶς τοῖς υἱοῖς λευὶ ἐν ὑμῖν, ὅτι ἡ ἱερατεία κυρίου μερὶς αὐτῶν. καὶ γὰδ καὶ ῥουβὴν, καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς μανασσῆ ἐλάβοσαν τὴν κληρονομίαν αὐτῶν πέραν τοῦ ἰορδάνου ἐπ᾽ ἀνατολάς, ἣν ἔδωκεν αὐτοῖς μωϋσῆς ὁ παῖς κυρίου.

8. Καὶ ἀναστάντες οἱ ἄνδρες ἐπορεύθησαν καὶ ἐνετείλατο ἰησοῦς τοῖς ἀνδράσι τοῖς πορευομένοις χωροβατῆσαι τὴν γῆν, λέγων διέλθετε καὶ πορεύθητε τὴν γῆν, καὶ χωροβατήσατε αὐτήν. καὶ παραγενήθητε ὧδε πρός με, καὶ ἐξοίσω ὑμῖν ὧδε κλῆρον ἔναντι κυρίου ἐν σηλώ.

9. Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ ἄνδρες, καὶ διῆλθον ἐν τῇ γῇ, καὶ ἐχωροβάτησαν τὴν γῆν, καὶ εἶδον αὐτήν, καὶ ἔγραψαν αὐτὴν κατὰ πόλεις αὐτῆς ἑπτὰ μερίδας εἰς βιβλίον, καὶ ἤνεγκαν πρὸς ἰησοῦν εἰς τὴν παρεμβολὴν ἐν σηλώ.

10. Καὶ ἐνέβαλεν αὐτοῖς ἰησοῦς κλῆρον ἐν σηλὼ ἔναντι κυρίου, καὶ ἐμέρισεν ἐκεῖ ἰησοῦς τὴν γῆν τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ κατὰ μερισμοὺς αὐτῶν.

11. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος φυλῆς υἱῶν βενιαμὶν πρῶτος κατὰ δήμους αὐτῶν· καὶ ἐξῆλθεν ὅρια τοῦ κλήρου αὐτῶν ἀνὰ μέσον υἱῶν ἰούδα, καὶ ἀνὰ μέσον υἱῶν ἰωσήφ.

CAP. XVIII.

4. Eligite de ſingulis tribubus ternos viros, ut mittam eos, & pergant atque circumeant Terram, & deſcribant eam iuxta numerum uniuscuiusq; multitudinis: referantq; ad me quod deſcripſerint.

5. Dividite vobis terram in ſeptem partes: Iudas ſit in terminis ſuis ab Auſtrali plaga, & domus Ioſeph ab Aquilone.

6. Mediam inter hos Terram in ſeptem partes deſcribite: & huc venietis ad me, ut coram Domino Deo veſtro mittam vobis hîc ſortem.

7. Quia non eſt inter vos pars Levitarum, ſed ſacerdotium Domini eſt eorum hæreditas. Gad autem & Ruben, & dimidia tribus Manaſſe iam acceperant poſſeſſiones ſuas trans Iordanem ad Orientalem plagam: quas dedit eis Moyſes famulus Domini.

8. Cumq; ſurrexiſſent viri, ut pergerent ad deſcribendam Terram, præcepit eis Ioſue, dicens, Circuite Terram, & deſcribite eam, ac revertimini ad me: ut hîc coram Domino, in Silo mittam vobis ſortem.

9. Itaque perrexerunt: & luſtrantes eam, in ſeptem partes diviſerunt, ſcribentes in volumine. Reverſiq; ſunt ad Ioſue in caſtra Silo.

10. Qui miſit ſortes corã Domino in Silo, diviſitq; Terram filiis Iſrael in ſeptem partes.

11. Et aſcendit ſors prima filiorum Ben-iamin per familias ſuas, ut poſſiderent Terram inter filios Iuda & filios Ioſeph.

Das XVIII. Capitel.

4. Schaffet euch auß jeglichem Stamm drey Männer / daß ich ſie ſende / vnnd ſie ſich auffmachen / vnnd durchs Land gehen / vnd beſchreibens nach jren Erbtheilen / vnnd kommen zu mir.

5. Theilet das Land in ſieben theil / Juda ſoll bleiben auff ſeiner Grentze von Mittag her / vnnd das Hauß Joſeph ſoll bleiben auff ſeiner Grentze von Mitternacht her.

6. Ihr aber beſchreibet das Landt der ſieben theil / vnd bringet ſie zu mir hieher / ſo will ich euch das Loß werffen für dem HERRN vnſerm Gott.

7. Denn die Leviten haben kein theil vnter euch / ſondern das Prieſterthumb des HERREN iſt jhr Erbtheil. Gad aber vnd Ruben / vnd der halbe Stamm Manaſſe / haben jhr theil genommen jenſeydt dem Jordan gegen dem Morgen / das jhnen Moſe der Knecht des HERREN gegeben hat.

8. Da machten ſich die Männer auff / daß ſie hingiengen. Vnd Joſua gebott jnen / daß ſie hin wolten gehen das Land zu beſchreiben / vnd ſprach: Gehet hin vnnd durchwandelt das Land / vnd beſchreibet es / vnd kommt wider zu mir / daß ich euch hie das Loß werffe für dem HERREN zu Silo.

9. Alſo giengen die Männer hin / vñ durchzogen das Land / vnnd beſchriebens auff einen Brieff / nach den städten / in ſieben theil / vnd kamen zu Joſua ins Lager gen Silo.

10. Da warff Joſua das Loß über ſie zu Silo für dem HERRN / vnnd theilet daſelbs das Land auß vnter die Kinder Iſrael / einem jeglichen ſein theil.

11. Vnd das Loß des Stamms der kinder Ben Jamin fiel nach jren Geſchlechten / vnd die Grentze jhres Loß gieng auß zwiſchen den Kindern Juda vnd den Kindern Joſeph.

CAP. XVIII.

4. Baillez d'entre vous trois hommes de chaque tribu, leſquels i'enuoyerai: & ils s'achemineront & trauerſeront par le païs, & en feront vne figure ſelon leur heritage, & puis s'en reuiendront à moi.

5. Ils ſe la diuiſeront en ſept parts. Iuda demeurera en ſes limites du coſté de Midi: & la maiſon de Ioſeph demeurera en ſes limites du coſté de Septentrion.

6. Vous donques faites vne figure du païs en ſept parts, & me l'apportez ici: puis ie vous ietterai ici le ſort deuant l'Eternel noſtre Dieu.

7. Car il n'y a point de portion pour les Leuites parmi vous: d'autant que la ſacrificature de l'Eternel *eſt* leur heritage. Quant à Gad & Ruben, & la motié de la tribu de Manaſſé, ils ont pris leur heritage au delà du Iordain vers l'Orient, que Moyſe ſeruiteur de l'Eternel leur donné.

8 Ces hommes-la donques ſe leuerent, & s'en allerent: & Ioſué commanda à ceux qui s'en alloyent de faire vne figure du païs, diſant, Allez & trauerſez par le païs, & en faites vne figure, puis apres retournez à moi, & ie vous ietterai ici le ſort deuant l'Eternel en Sçilo.

9. Or ces hommes-la s'en allerent, & paſſerent par le pais, & en firent vne figure en vn liure, ſelon les villes, en ſept parties: & reuindrent à Ioſué au camp en Sçilo.

10. Et Ioſué leur ietta le ſort en Sçilo deuant l'Eternel: & là Ioſué partagea le pais aux enfans d'Iſrael ſelon leurs parts.

11. Lors le ſort de la tribu des enfans de Beniamin monta ſelon leurs familles, & la contree de leur ſort eſcheut entre les enfans de Iuda, & les enfans de Ioſeph.

יח	יח	ιή.
12 וַהֲוָה לְהוֹן תְּחוּמָא לְרוּחַ צִפּוּנָא מִן יַרְדְּנָא וּסְלֵיק תְּחוּמָא לְעִיבַר יְרִיחוֹ מִצִּיפּוּנָא וּסְלֵיק בְּטוּרָא לְיַמָּא וַהֲווֹן מַפְּקָנוֹהִי לְמַדְבְּרָא בֵּית אָוֶן׃	12 וַיְהִי לָהֶם הַגְּבוּל לִפְאַת צָפוֹנָה מִן־הַיַּרְדֵּן וְעָלָה הַגְּבוּל אֶל־כֶּתֶף יְרִיחוֹ מִצָּפוֹן וְעָלָה בָהָר יָמָּה וְהָיָה תֹּצְאֹתָיו מִדְבָּרָה בֵּית אָוֶן׃	12. Καὶ ἐγενήθη αὐτῶν τὰ ὅρια ἀπὸ βορρᾶ, ἀπὸ τοῦ ἰορδάνου, καὶ προσαναβήσεται τὸ ὅριον κατὰ νώτου ἱεριχὼ ἐπὶ βορρᾶ, καὶ ἀναβήσεται ἐπὶ τὸ ὄρος ἐπὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ἔσται αὐτοῦ ἡ διέξοδος ἡ μαδμαρῖτις βαιθωλὼ.
13 וְעָבַר מִתַּמָּן תְּחוּמָא לְלוּז דִּלְעִיבַר לוּז דָּרוֹמָא הִיא בֵּית אֵל וְנָחֵית תְּחוּמָא לְעַטְרוֹת אַדָּר עַל טוּרָא דְּמִדָּרוֹמָא לְבֵית חוֹרוֹן אַרְעָתָא׃	13 וְעָבַר מִשָּׁם הַגְּבוּל לוּזָה אֶל־כֶּתֶף לוּזָה נֶגְבָּה הִיא בֵּית אֵל וְיָרַד הַגְּבוּל עַטְרוֹת אַדָּר עַל־הָהָר אֲשֶׁר מִנֶּגֶב לְבֵית־חֹרוֹן תַּחְתּוֹן׃	13. Καὶ διελεύσεται ἐκεῖθεν τὰ ὅρια λουζά, ἐπὶ νώτου λουζὰ ἀπὸ τοῦ νότου, αὕτη ἐστὶ βαιθήλ. καὶ καταβήσεται τὰ ὅρια ἀπὸ ἀταρὼθ ἐδδὰρ ἐπὶ τὴν ὀρεινήν, ἥ ἐστι πρὸς λίβα βαιθωρὼν ἡ κάτω.
14 וְתָאַר תְּחוּמָא וּמִסְתְּחַר לְרוּחַ מַעַרְבָא לְדָרוֹמָא מִן טוּרָא דְּעַל אַפֵּי בֵּית חוֹרוֹן דָּרוֹמָא וִיהוֹן מַפְּקָנוֹהִי עַל קִרְיַת בַּעַל הִיא קִרְיַת יְעָרִים קַרְתָּא דִּבְנֵי יְהוּדָה דָּא רוּחַ מַעַרְבָא׃	14 וְתָאַר הַגְּבוּל וְנָסַב לִפְאַת־יָם נֶגְבָּה מִן־הָהָר אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי בֵּית־חֹרוֹן נֶגְבָּה וְהָיָה תֹצְאֹתָיו אֶל־קִרְיַת־בַּעַל הִיא קִרְיַת יְעָרִים עִיר בְּנֵי יְהוּדָה זֹאת פְּאַת־יָם׃	14. Καὶ διελεύσεται τὰ ὅρια, καὶ περιελεύσεται ἐπὶ τὸ μέρος τὸ βλέπον εἰς θάλασσαν ἀπὸ λιβός, ἀπὸ τοῦ ὄρους ἐπὶ πρόσωπον βαιθωρὼν λίβα· καὶ ἔσται αὐτοῦ ἡ διέξοδος εἰς καριὰθ βαάλ, αὕτη ἐστὶ καριαθιαρεὶν πόλις υἱῶν ἰούδα. τοῦτο ἐστὶ τὸ μέρος τὸ πρὸς θάλασσαν.
15 וְרוּחַ דָּרוֹמָא מִסְּיָפֵי קִרְיַת יְעָרִים וְנָפֵיק תְּחוּמָא לְיַמָּא וְנָפֵיק לְמַבּוּעַ מֵי נֶפְתּוֹחַ׃	15 וּפְאַת־נֶגְבָּה מִקְצֵה קִרְיַת יְעָרִים וְיָצָא הַגְּבוּל יָמָּה וְיָצָא אֶל־מַעְיַן מֵי נֶפְתּוֹחַ׃	15. Καὶ μέρος τὸ πρὸς λίβα ἀπὸ μέρους καριαθβαάλ, καὶ διελεύσεται τὰ ὅρια θαλάσσης εἰς γαΐν, καὶ ἐξελεύσεται ἐπὶ πηγὴν ὕδατος ναφθώ.
16 וְנָחֵית תְּחוּמָא לִסְטַר טוּרָא דְּעַל אַפֵּי חֵילַת בַּר הִנּוֹם דִּי בְּמֵישַׁר גִּיבָּרַיָּא צִיפּוּנָא וְנָחֵית לְחֵילַת הִנּוֹם לְעִיבַר יְבוּס דָּרוֹמָא וְנָחֵית לְעֵין קַצְרָא׃	16 וְיָרַד הַגְּבוּל אֶל־קְצֵה הָהָר אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי גֵּי בֶן־הִנֹּם אֲשֶׁר בְּעֵמֶק רְפָאִים צָפוֹנָה וְיָרַד גֵּי הִנֹּם אֶל־כֶּתֶף הַיְבוּסִי נֶגְבָּה וְיָרַד עֵין רֹגֵל׃	16. Καὶ καταβήσεται τὰ ὅρια ἐπὶ μέρους τοῦ ὄρους ὅ ἐστι κατὰ πρόσωπον νάπης υἱοῦ ἐννώμ, ὅ ἐστιν ἐκ μέρους ἐμὲκ ῥαφαεὶν ἀπὸ βορρᾶ καὶ καταβήσεται ἐπὶ γαιεννὸμ ἐπὶ νώτου ἰεβοὺς ἀπὸ λιβός, καὶ καταβήσεται ἐπὶ πηγὴν ῥωγήλ.
17 וְתָאַר מִצִּיפּוּנָא וְנָפֵיק לְעֵין שֶׁמֶשׁ וְנָפֵיק לִגְלִגְלָא דִּלְקֳבֵיל מַסְּקָנָא דַּאֲדוּמִים וְנָחֵית לְאֶבֶן בּוֹהַן בַּר רְאוּבֵן׃	17 וְתָאַר מִצָּפוֹן וְיָצָא עֵין שֶׁמֶשׁ וְיָצָא אֶל־גְּלִילוֹת אֲשֶׁר־נֹכַח מַעֲלֵה אֲדֻמִּים וְיָרַד אֶבֶן בֹּהַן בֶּן־רְאוּבֵן׃	17. Καὶ διεκβαλεῖ ἐπὶ βορρᾶν, καὶ διελεύσεται ἐπὶ πηγὴν σαμές, καὶ παρελεύσεται ἐπὶ γαλιλὼθ, ἥ ἐστιν ἀπέναντι πρὸς ἀνάβασιν ἐδωμείμ. καὶ καταβήσεται ἐπὶ λίθον βαὰν υἱῶν ῥουβήν.
18 וְעָבַר לְעִיבְרָא דִּלְקֳבֵיל מֵישְׁרָא צִיפּוּנָא וְנָחֵית לְעַרְבָתָא׃	18 וְעָבַר אֶל־כֶּתֶף מוּל־הָעֲרָבָה צָפוֹנָה וְיָרַד הָעֲרָבָתָה׃	18. Καὶ διελεύσεται κατὰ νώτου βηθαραβὰ ἀπὸ βορρᾶ, καὶ καταβήσεται ἐπὶ ἀραβά.

CAP. XVIII.

12. Fuitq́; terminus eorum contra Aquilonem à Iordane: pergens iuxta latus Iericho Septentrionalis plagæ, & inde contra Occidentem ad montana conſcendens, & perveniens ad ſolitudinem Bethaven.

13. Atque pertranſiens iuxta Luzam ad Meridiem, ipſa eſt Beth-el: deſcenditq́; in Ataroth-addar in montẽ qui eſt ad Meridiem Beth-horon inferioris.

14. Et inclinatur circuiens contra mare ad Meridiem montis qui reſpicit Beth-horon contra Africum: ſuntq́ue exitus eius in Cariath-báal, quę vocatur & Cariath-iarim, urbem filiorum Iuda, hæc eſt plaga contra mare, ad Occidentem.

15. A Meridie autem ex parte Cariath-iarim egreditur terminus contra mare, & pervenit uſque ad fontem aquarum Nephtóa.

16. Deſcenditq́; in partem montis qui reſpicit Vallem filiorum Ennom: & eſt cõtra ſeptentrionalem plagam in extrema parte Vallis-raphaim, Deſcenditq́; in Ge-Ennon (id eſt, Vallem Ennon) iuxta latus Iebuſæi ad Auſtrum: & pervenit ad Fontem-rogel.

17. Tranſiens ad Aquilonem, & egrediens ad En-ſemes, (id eſt fontem ſolis:) & pertranſit uſq; ad tumulos qui ſunt è regione Aſcenſus-adommim: deſcenditque Aben-boen, id eſt, lapidem Boen filii Ruben.

18. Et pertranſit ex latere Aquilonis ad campeſtria: deſcenditq́; in planitiem.

Das XVIII. Capitel.

12. Vnnd jhre Grentze war an der ecken gegen Mitternacht vom Jordan an/vnd gehet herauff an der ſeiten Jeriho/von Mitternacht werts/ vnd kommt auffs Gebirge gegen Abend werts / vnnd gehet auß an der Wüſten BethAven.

13. Vnd gehet von dannen gen Lus an der ſeiten her an Lus gegen Mittag werts/das iſt BethEl/vnd kommet hinab gen AtharothAdar an dẽ Berge / der vom Mittag ligt an dem nidern BethHoron.

14. Darnach neiget ſie ſich / vnnd lencket ſich vmb zur ecken des Abends gegen Mittag von dem Berge / der für BethHoron gegen mittag werts ligt/vnd endet ſich an KiriathBaal/ das iſt KiriathJearim / die Stadt der Kinder Juda/Das iſt die ecke gegen Abend.

15. Aber die ecke gegen Mittag iſt von KiriathJearim an / vnnd gehet auß gegen Abend/vnnd kommet hinauß zum Waſſerbrunnen Nephthoah.

16. Vnnd gehet herab an des Berges ende/der für dem thal des Sons Hinnam ligt/welches im grunde Raphaim gegen Mitternacht ligt/vnnd gehet herab durchs thal Hinnam/an der ſeiten der Jebuſiter am Mittage/ vnd kommet hinab zum Brunn Rogel.

17. Vnnd zeucht ſich von Mitternacht werts/ vnd kommt hinauß gen EnSemes / vnnd kommt hinauß zu den hauffen die gegen Adumim hinauff ligen/vnd kommt herab zum Stein Bohen des Sons Ruben.

18. Vnd gehet zur ſeiten hin neben dem gefilde/das gegen Mitternacht ligt/vnd kom̃et hinab auffs gefilde.

CHAP. XVIII.

12. Et leur frontiere fut au cantõ de *ce qui tire* vers Septentrion depuis le Iordain: & ceſte frontiere deuoit mõter à coſté de Ierico deuers le Septentrion, puis monter en la montagne tirant vers l'Occident: tellement que les iſſues ſe deuoyent rendre au deſert de Beth-auen.

13. Puis ceſte frontiere deuoit paſſer de là vers Luz, à coſté de Luz (qui *eſt* Beth el) *tirant* vers Midi: puis ceſte frontiere deuoit deſcendre en Hatroth-addar, aupres de la montagne qui *eſt* du coſté du Midi de Beth-horon la baſſe.

14. Puis ceſte frontiere deuoit s'alligner & tourner vers le canton de l'Occident *qui regarde* vers le Midi, depuis la montagne qui *eſt* vis à vis de Beth horon, vers Midi: tellemẽt que ſes iſſues ſe deuovent rendre en Kirjath-bahal, (qui *eſt* Kirjath-jeharim) ville des enfans de Iuda. C'*eſt* la le canton de l'Occident.

15. Mais le canton de *ce qui tire* vers le Midi *eſt* depuis le bout de Kirjath-jeharim: & ceſte frontiere deuoit ſortir vers l'Occident, puis elle deuoit ſortir à la fontaine des eaux de Nephtóah.

16. Puis ceſte frontiere deuoit deſcendre au bout de la montagne qui *eſt* vis à vis de la vallee du fils de Hinnom, *&* qui *eſt* en la vallee des Rephains, vers Septentrion: puis deſcendre *par* la vallee de Hinnom iuſqu'au coſté du Iebuſien vers le Midi: puis deſcendre à Hen-roguel.

17. Puis elle ſe deuoit alligner du coſté de Septentrion, & ſortir à Hen-ſçemes, puis ſortir vers Gueliloth qui *eſt* vis à vis de la montee d'Adummim, & deſcendre à la pierre de Bohan fils de Ruben.

18. Puis paſſer à coſté de ce qui eſt vis à vis de Haraba vers le Septentrion, puis deſcendre en Haraba.

יח

19 וְעָבַר תְּחוּמָא לְעִיבַר בֵּית חָגְלָה לְצִפּוּנָא וַהֲווֹ מַפְּקָנֵי תְחוּמָא לְכֵיף יַמָּא דְמִלְחָא לְצִיפּוּנָא לְסִיָפֵי יַרְדְּנָא דָרוֹמָא דֵּין תְּחוּם דָּרוֹמָא׃

20 וְיַרְדְּנָא תְּחוּמָא לַהּ לְרוּחַ קִידוּמָא דָּא אַחְסָנַת בְּנֵי בִנְיָמִן לִתְחוּמָהָא סְחוֹר סְחוֹר לְזַרְעֲיָתְהוֹן׃

21 וַהֲוָאָה קִרְוַיָּא לְשִׁבְטָא דִבְנֵי בִנְיָמִין לְזַרְעֲיָתְהוֹן יְרִיחוֹ וּבֵית חָגְלָה וּמֵישַׁר קְצִיץ׃

22 וּבֵית מֵישְׁרָא וּצְמָרַיִם וּבֵיתאֵל׃

23 וְעַוִּים וְהַפָּרָה וְעָפְרָה׃

24 וּכְפַר עַמּוֹנָי וְעָפְנִי וְגַבַע קִרְוִין תַּרְתָּא עֶשְׂרֵה וּפַצְחֵיהֶן׃

25 גִּבְעוֹן וְהָרָמָה וב וּבְאֵרוֹת׃

26 וְהַמִּצְפֶּה וְהַכְּפִירָא וְהַמּוֹצָה׃

27 וְרֶקֶם וְיִרְפְּאֵל וְתַרְאֲלָה׃

28 וְצֵלַע הָאֶלֶף וִיבוּס הִיא יְרוּשְׁלֶם גִּבְעַת קִרְיַת קִרְוִין אַרְבַּע עֶשְׂרֵה וּפּ וּפַצְחֵיהֶן דָּא אַחְסָנַת בְּנֵי בִנְיָמִין לְזַרְעֲיָתְהוֹן׃

יט

1 וּנְפַק עַדְבָא תִנְיָנָא לְשִׁמְעוֹן לְשִׁבְטָא דִבְנֵי שִׁמְעוֹן לְזַרְעֲיָתְהוֹן וַהֲוָת אַחֲסַנְתְּהוֹן בְּגוֹ אַחֲסָנַת בְּנֵי יְהוּדָה׃

2 וַהֲוָא לְהוֹן בְּאַחְסַנְתְּהוֹן בְּאֵר שֶׁבַע וְשֶׁבַע וּמוֹלָדָה׃

3 וַחֲצַר שׁוּעַל וּבָלָה וְעָצֶם׃

4 וְאֶלְתּוֹלַד וּבְתוּל ו וְחָרְמָה׃

5 וְצִקְלָג וּבֵית הַמַּרְכָּבוֹת וַחֲצַר סוּסָה׃

יח

19 וְעָבַר הַגְּבוּל אֶל־כָּתֵף בֵּית־חָגְלָה צָפוֹנָה וְהָיָה תֹּצְאוֹת הַגְּבוּל אֶל־לְשׁוֹן יָם־הַמֶּלַח צָפוֹנָה אֶל־קְצֵה הַיַּרְדֵּן נֶגְבָּה זֶה גְּבוּל נֶגֶב׃

20 וְהַיַּרְדֵּן יִגְבֹּל־אֹתוֹ לִפְאַת־קֵדְמָה זֹאת נַחֲלַת בְּנֵי בִנְיָמִן לִגְבוּלֹתֶיהָ סָבִיב לְמִשְׁפְּחֹתָם׃

21 וְהָיוּ הֶעָרִים לְמַטֵּה בְּנֵי בִנְיָמִן לְמִשְׁפְּחוֹתֵיהֶם יְרִיחוֹ וּבֵית־חָגְלָה וְעֵמֶק קְצִיץ׃

22 וּבֵית הָעֲרָבָה וּצְמָרַיִם וּבֵית־אֵל׃

23 וְהָעַוִּים וְהַפָּרָה וְעָפְרָה׃

24 וּכְפַר הָעַמּוֹנִי וְהָעָפְנִי וָגָבַע עָרִים שְׁתֵּים־עֶשְׂרֵה וְחַצְרֵיהֶן׃

25 גִּבְעוֹן וְהָרָמָה וּבְאֵרוֹת׃

26 וְהַמִּצְפֶּה וְהַכְּפִירָה וְהַמֹּצָה׃

27 וְרֶקֶם וְיִרְפְּאֵל וְתַרְאֲלָה׃

28 וְצֵלַע הָאֶלֶף וְהַיְבוּסִי הִיא יְרוּשָׁלִַם גִּבְעַת קִרְיַת עָרִים אַרְבַּע־עֶשְׂרֵה וְחַצְרֵיהֶן זֹאת נַחֲלַת בְּנֵי־בִנְיָמִן לְמִשְׁפְּחֹתָם׃

יט

1 וַיֵּצֵא הַגּוֹרָל הַשֵּׁנִי לְשִׁמְעוֹן לְמַטֵּה בְנֵי־שִׁמְעוֹן לְמִשְׁפְּחוֹתָם וַיְהִי נַחֲלָתָם בְּתוֹךְ נַחֲלַת בְּנֵי־יְהוּדָה׃

2 וַיְהִי לָהֶם בְּנַחֲלָתָם בְּאֵר־שֶׁבַע וְשֶׁבַע וּמוֹלָדָה׃

3 וַחֲצַר שׁוּעָל וּבָלָה וָעָצֶם׃

4 וְאֶלְתּוֹלַד וּבְתוּל וְחָרְמָה׃

5 וְצִקְלַג וּבֵית־הַמַּרְכָּבוֹת וַחֲצַר סוּסָה׃

ιη′.

19. Καὶ παρελεύσεται τὰ ὅρια ἐπὶ νῶτον βηθαγλὰ ἀπὸ βορρᾶ, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος τῶν ὁρίων ἐπὶ λοφίαν τῆς θαλάσσης τῶν ἁλῶν ἀπὸ βορρᾶ, εἰς μέρος τοῦ ἰορδάνου ἀπὸ λιβός. ταῦτα τὰ ὅριά ἐστιν ἀπὸ λιβός.

20. Καὶ ὁ ἰορδάνης ὁριεῖ αὐτὴν ἀπὸ μέρους ἀνατολῶν, αὕτη ἡ κληρονομία υἱῶν βενιαμὶν, τὰ ὅρια αὐτῆς κύκλῳ κατὰ δήμους αὐτῶν.

21. Καὶ ἐγενήθησαν αἱ πόλεις τῆς φυλῆς τῶν υἱῶν βενιαμὶν κατὰ δήμους αὐτῶν, ἱεριχὼ, καὶ βηθαγλὰ, καὶ ἀμεκασείς.

22. Καὶ βαιθαραβὰ, καὶ σεμρεὶμ, καὶ βηθήλ.

23. Καὶ ἀβεῖμ, καὶ ἀφρὰ, καὶ ἀφραθά.

24. Καὶ ἐπίκιον ἀμμωνᾶ, καὶ τὴν ἀφνεὶ, καὶ γαβαὰ, πόλεις δώδεκα, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.

25. Γαβαὼν, καὶ ῥαμὰ, καὶ βηρὼθ.

26. Καὶ μασφᾶ, καὶ χεφειρὰ, καὶ μωσᾶ.

27. Καὶ ῥεκὲμ, καὶ ἱερφαὴλ, καὶ θεραλὰ.

28. Καὶ σηλαλὲφ, καὶ ἰεβοὺς, αὕτη ἐστὶν ἱερουσαλὴμ, καὶ γαβαὰθ, καὶ πόλεις ἰαρεὶμ δεκατρεῖς, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν, αὕτη ἡ κληρονομία υἱῶν βενιαμὶν κατὰ δήμους αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛ. ιθ′.

1. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ δεύτερος τῷ συμεὼν, τῇ φυλῇ τῶν υἱῶν συμεὼν κατὰ δήμους αὐτῶν, καὶ ἐγενήθη ἡ κληρονομία αὐτοῦ ἀνὰ μέσον κλήρου υἱῶν ἰούδα.

2. Καὶ ἐγενήθη ὁ κλῆρος αὐτῶν βηρσαβεὲ, καὶ σαβεὲ, καὶ μωλαδᾶ.

3. Καὶ ἀσερσουὰλ, καὶ βωλὰ, καὶ ἀσώμ.

4. Καὶ ἐλθουλὰδ, καὶ βαθοὺλ, καὶ ἑρμᾶ.

5. Καὶ σεκελᾶ, καὶ βαιθμὰρ, καὶ χασεβὼθ, καὶ ἀσερσουλά.

CAP. XVIII.

19. Et prætergreditur contra Aquilonem Beth-hagla: ſuntque exitus eius contra linguam maris ſalſiſſimi ab Aquilone in fine Iordanis ad auſtralem plagam.

20. Qui eſt terminus illius ab Oriente, hæc eſt poſſeſſio filiorum Ben-iamin per terminos ſuos in circuitu, & familias ſuas.

21. Fueruntq; ciuitates eius, Iericho & Beth-hagla & Vallis caſis.

22. Beth-araba & Samaráim & Beth-el.

23. Et Avim & Aphara & Ophera.

24. Villa-hemona & Ophni & Gábee: ciuitates duodecim, & villæ earum.

25. Gabaon & Rama & Beroth.

26. Et Meſphe, & Caphara & Amoſa.

27. Et Recem, Iarephel & Tharela.

28. Et Sela, Eleph, & Iebus quæ eſt Ieruſalem, Gabaath & Cariath: ciuitates quatuordecim, & villæ earum. Hæc eſt poſſeſſio filiorum Ben-iamin iuxta familias ſuas.

CAP. XIX.

1. Et egreſſa eſt ſors ſecunda filiorum Simeon per cognationes ſuas, fuitque hæreditas eorum in medio poſſeſſionis filiorum Iuda.

2. Ber-ſabee & Sabee & Molada.

3. Et Haſer-ſual, Bala & Aſem.

4. Et Eltholad, Bethul & Harma.

5. Et Siceleg & Beth-marchaboth & Haſer-ſula.

Das XVIII. Capitel.

19. Vnnd gehet an der ſeiten BethHagla / die gegen Mitternacht ligt / vnnd iſt ſein ende an der Zunge des Saltzmeers / gegen Mitternacht / an dem ort des Jordans gegen Mittag / das iſt die Mittags Grentze.

20. Aber die ecke gegen Morgen ſol der Jordan enden. Das iſt das Erbtheil der Kinder BenJamin in jhren Grentzen vmbher / vnter jhren Geſchlechten.

21. Die Städte aber des Stam̃s der Kinder BenJamin vnter jhren Geſchlechten ſind diſe / Jeriho / BethHagla / EmekKeziz.

22. BethAraba / Zemaraim / BethEl.

23. Avim / Hapara / Ophra.

24. Caphar / Amonai / Aphni / Gaba / Das ſind zwölff Städte vnd jre Dörffer.

25. Gibeon / Rama / Beeroth.

26. Mizpe / Caphira / Moza.

27. Rekem / Jerpeel / Thareala.

28. Zela / Eleph / vnd die Jebuſiter / das iſt das Jeruſalem / Gibeath / Kiriath / vierzehen Städte vnnd jhre Dörffer. Das iſt das Erbtheil der Kinder BenJamin in jren Geſchlechten.

Das XIX. Capitel.

DArnach fiel das ander Loß des Stammes der Kinder Simeon / nach jren Geſchlechten / vnd jhr Erbtheil war vnter dem Erbtheil der kinder Juda.

2. Vnd es ward jnen zum Erbtheil / BeerSeba / Seba / Molada.

3. HazarSual / Bala / Azem.

4. ElTholad / Bethul / Harma.

5. Ziklag / BethMarcaboth / HazarSuſſa.

CHAP. XVIII.

19. Puis ceſte frontiere deuoit paſſer à coſté de Beth-hogla vers Septentrion etellemẽt que les iſſues de eſté frontiere ſe deuoyent rẽdre au bras de la mer ſalee *qui eſt* vers Septentrion, au bout du Iordain *regardant* vers Midi. Telle *fut* la frontiere du Midi.

20. Et le Iordain le deuoit borner au cantõ de *ce qui tire* vers Orient. Tel *fut* l'heritage des enfans de Beniamin ſelon ſes frontieres de tous coſtés, ſelon leurs familles.

21. Or les villes de la tribu des enfans de Beniamin, ſelon leurs familles, deuoyent eſtre, Ierico, Beth-hogla, Hemek-ketſits.

22. Beth-haraba, Tſemarajim, Beth-el.

23. Havvim, Para, Hophra.

24. Kephar-hammonai, Hophni, & Guebach: douze villes, & leurs villages.

25. Gabaon, Rama, Beeroth.

26. Mitſpé, Kephira, Motſa.

27. Rekem, Iirpeel, Tareala.

28. Tſelah, Eleph, Iebuſi, (qui *eſt* Ieruſalem) Guibhath *&* Kirjath: quatorze villes, & leurs villages. Tel *fut* l'heritage des enfans de Beniamin, ſelon leurs familles.

CHAP. XIX.

1. Le deuxieme ſort eſcheut à Simeon pour la tribu des enfans de Simeõ, ſelon leurs famill es, & leur heritage fut parmi: l'heritage des enfans de Iuda.

2. Et eurent en leur heritage Beerh-ſçebah, Sçebah, Molada.

3. Hatſar-ſçuhal, Bala' Hetſem.

4. Eltolad, Bethul, Horma.

5. Tſiklag, Beth-marcaboth, Hatſar-ſuſa.

יט

6 וּבֵית לְבָאוֹת וְשָׁרוּחֶן
קִרְוִין תְּלָת עַשְׂרֵה
וּפַצְחֵיהֶן׃

7 עֵין רִמּוֹן וָעֶתֶר וְעָשָׁן
קִרְוִין אַרְבַּע וּפַצְחֵיהֶן׃

8 וְכָל פַּצְחַיָּא דִּי ב
בִּסְחָרָנוּת קִרְוַיָּא הָאִלֵּין
עַד בַּעֲלַת בְּאֵר רָמַת
דָּרוֹמָא דָּא אַחְסָנַת
שִׁבְטָא דִּבְנֵי שִׁמְעוֹן ל
לְזַרְעֲיָתְהוֹן׃

9 מֵעֲדַב בְּנֵי יְהוּדָה א
אַחְסָנַת בְּנֵי שִׁמְעוֹן אֲרֵי
הֲוָה חוּלַק בְּנֵי יְהוּדָה סַגִּי
מִנְּהוֹן וְאַחְסִינוּ בְּנֵי שִׁמ
שִׁמְעוֹן בְּגוֹ אַחְסַנְתְּהוֹן׃

10 וּסְלֵיק עַדְבָא תְּלִיתָאָה
לִבְנֵי זְבוּלֻן לְזַרְעֲיָתְהוֹן ו
וַהֲוָה תְּחוּם אַחְסַנְתְּהוֹן
עַד שָׂרִיד׃

11 וּסְלֵיק תְּחוּמְהוֹן לְיַמָּא
וּמַרְעֲלָא וּמְעָרַע בְּדַבֶּשֶׁת
וּמְעָרַע בְּנַחְלָא דְּעַל אַפֵּי
יָקְנְעָם׃

12 וְתָב מִשָּׂרִיד לְקִדּוּם
מַדְנַח שִׁמְשָׁא עַל תְּחוּם
כִּסְלוֹת תָּבוֹר וְנָפֵיק ל
לְדָבְרַת וּסְלֵיק לְיָפִיעַ׃

13 וּמִתַּמָּן עֲבַר לְקִדּוּמָא
מַדִּינְחָא לְגִיתָּה חֵפֶר
לְעִתָּה קָצִין וְנָפֵיק לְרִמּוֹן
דִּמְתוֹאַר וּמִתַּמָּן מִסְתְּחַר
לְנֵיעָה׃

14 וּמִסְתְּחַר לֵיהּ תְּחוּמָא
מִצִּיפּוּנָא לְחַנָּתוֹן וִיהוֹן
מַפְּקָנוֹהִי לְחֵילַת יִפְתַּח
אֵל׃

15 וְקַטָּת וְנַהֲלָל וְשִׁמְרוֹן
וְיִדְאֲלָה וּבֵית לָחֶם קִרְוִין
תַּרְתָּא עַשְׂרֵה וּפַצְחֵיהֶן׃

16 דָּא אַחְסָנַת בְּנֵי זְבוּלֻן
לְזַרְעֲיָתְהוֹן קִירְוַיָּא ה
הָאִלֵּין וּפַצְחֵיהֶן׃

17 לְיִשָּׂשכָר נְפַק עַדְבָא
רְבִיעָאָה לִבְנֵי יִשָּׂשכָר
לְזַרְעֲיָתְהוֹן׃

18 וַהֲוָה תְּחוּמְהוֹן י
יִזְרְעֶאל וְהַכְּסֻלּוֹת וְשׁוּנֵם׃

19 וַחֲפָרַיִם וְשִׁיאוֹן ו
וַאֲנָחֲרַת׃

יט

6 וּבֵית לְבָאוֹת וְשָׁרוּחֶן עָרִים
שְׁלֹשׁ־עֶשְׂרֵה וְחַצְרֵיהֶן׃

7 עַיִן רִמּוֹן וָעֶתֶר וְעָשָׁן עָרִים
אַרְבַּע וְחַצְרֵיהֶן׃

8 וְכָל־הַחֲצֵרִים אֲשֶׁר סְבִיבוֹת
הֶעָרִים הָאֵלֶּה עַד־בַּעֲלַת בְּאֵר
רָאמַת נֶגֶב זֹאת נַחֲלַת מַטֵּה בְנֵי־
שִׁמְעוֹן לְמִשְׁפְּחֹתָם׃

9 מֵחֶבֶל בְּנֵי יְהוּדָה נַחֲלַת בְּנֵי
שִׁמְעוֹן כִּי־הָיָה חֵלֶק בְּנֵי־יְהוּדָה
רַב מֵהֶם וַיִּנְחֲלוּ בְנֵי־שִׁמְעוֹן
בְּתוֹךְ נַחֲלָתָם׃

10 וַיַּעַל הַגּוֹרָל הַשְּׁלִישִׁי לִבְנֵי
זְבוּלֻן לְמִשְׁפְּחֹתָם וַיְהִי גְּבוּל
נַחֲלָתָם עַד־שָׂרִיד׃

11 וְעָלָה גְבוּלָם לַיָּמָּה וּמַרְעֲלָה
וּפָגַע בְּדַבָּשֶׁת וּפָגַע אֶל־הַנַּחַל
אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי יָקְנְעָם׃

12 וְשָׁב מִשָּׂרִיד קֵדְמָה מִזְרַח
הַשֶּׁמֶשׁ עַל־גְּבוּל כִּסְלֹת תָּבֹר
וְיָצָא אֶל־הַדָּבְרַת וְעָלָה יָפִיעַ׃

13 וּמִשָּׁם עָבַר קֵדְמָה מִזְרָחָה
גִּתָּה חֵפֶר עִתָּה קָצִין וְיָצָא רִמּוֹן
הַמְּתֹאָר הַנֵּעָה׃

14 וְנָסַב אֹתוֹ הַגְּבוּל מִצְּפוֹן
חַנָּתוֹן וְהָיוּ תֹּצְאֹתָיו גֵּי יִפְתַּח־אֵל׃

15 וְקַטָּת וְנַהֲלָל וְשִׁמְרוֹן וְיִדְאֲלָה
וּבֵית לָחֶם עָרִים שְׁתֵּים־עֶשְׂרֵה
וְחַצְרֵיהֶן׃ 16 זֹאת נַחֲלַת
בְּנֵי־זְבוּלֻן לְמִשְׁפְּחֹתָם הֶעָרִים
הָאֵלֶּה וְחַצְרֵיהֶן׃

17 לְיִשָּׂשכָר יָצָא הַגּוֹרָל הָרְבִיעִי
לִבְנֵי יִשָּׂשכָר לְמִשְׁפְּחוֹתָם׃

18 וַיְהִי גְּבוּלָם יִזְרְעֶאלָה
וְהַכְּסֻלּוֹת וְשׁוּנֵם׃

19 וַחֲפָרַיִם וְשִׁיאוֹן וַאֲנָחֲרַת׃

ιθ΄.

6. Καὶ Βηθλεβαὼθ, καὶ οἱ ἀγροὶ αὐτῶν πόλεις, δεκατρεῖς, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.

7. Αἴν καὶ ῥεμμὼν, καὶ ἔθερ, καὶ ἀσὰν, πόλεις τέσσαρες καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.

8. Καὶ πᾶσαι αἱ ἐπαύλεις αἱ περικύκλῳ τῶν πόλεων τούτων, ἕως Βαλὲθ Βηραμμὼθ, πορευομένων κατὰ λίβα. αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν συμεὼν κατὰ δήμους αὐτῶν.

9. Ἀπὸ τοῦ κλήρου τοῦ ἰούδα, ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν συμεὼν, ὅτι ἐγενήθη ἡ μερὶς υἱῶν ἰούδα μείζων τῆς αὐτῶν, καὶ ἐκληρονόμησαν οἱ υἱοὶ συμεὼν ἐν μέσῳ τοῦ κλήρου αὐτῶν.

10. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ τρίτος τῷ ζαβουλὼν κατὰ δήμους αὐτῶν. καὶ ἔσται τὰ ὅρια τῆς κληρονομίας αὐτῶν ἕως σαρίδ.

11. Καὶ προσαναβαίνει τὰ ὅρια αὐτῶν εἰς θάλασσαν καὶ μαραλὰ, καὶ συνάψει ἐπὶ δαβασθαὶ, καὶ ἀπαντήσει εἰς τὴν φάραγγα, ἥ ἐστι κατὰ πρόσωπον ἰεκνάμ.

12. Καὶ ἀναστρέψει ἀπὸ σαρὶδ ἐξ ἐναντίας ἀπὸ ἀνατολῶν σαμὲς ἐπὶ τὰ ὅρια ἰχασελὼθ θαβώρ. καὶ διελεύσεται ἐπὶ δαβρὰθ, καὶ προσαναβήσεται ἐπὶ ἀφιέ.

13. Καὶ ἐκεῖθεν παρελεύσεται ἐξ ἐναντίας ἐπ᾽ ἀνατολὰς ἐπὶ γοθθαεφὲρ, ἐπὶ πόλιν κασὶμ, καὶ διελεύσεται ἐπὶ ῥεμμωνὰ ἀμμαθουὰρ ἀννηά.

14. Καὶ περιελεύσεται τὰ ὅρια ἐπὶ Βοῤῥᾶ ἐπὶ ἐναβὼθ. καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτῶν ἐπὶ γαὶ ἰεφθαήλ.

15. Καὶ κατλὰθ, καὶ ναλὼθ, καὶ σεμρὼμ, καὶ ἰαδηλὰ, καὶ βηθλεὲμ, πόλεις δώδεκα. καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.

16. Αὕτη ἡ κληρονομία τῆς φυλῆς υἱῶν ζαβουλὼν, κατὰ δήμους αὐτῶν, αἱ πόλεις αὐτῶν, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.

17. Καὶ τῷ ἰσάχαρ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ τέταρτος, τοῖς υἱοῖς ἰσσάχαρ κατὰ συγγενείας αὐτῶν.

18. Καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια αὐτῶν ἰεζραὲλ, καὶ ἀχασαλὼθ, καὶ σουνήμ.

19. Καὶ ἀφεραεὶμ, καὶ σιὼν, καὶ ῥεναὼθ, καὶ ἀναρέθ

CAP. XIX.

6. Et Bethlebaoth & Sarohen: civitates tredecim, & villæ earum.

7. Ain & Remmon & Athar & Aſan: civitates quatuor, & villæ earum.

8. Omnes viculi per circuitum urbium iſtarum uſque ad Baalath, Beer, Ramath contra Auſtralem plagam. Hæc eſt hæreditas filiorum Simeon iuxta cognationes ſuas.

9. In poſſeſſione & funiculo filiorum uda: quia maior erat, & idcirco filii Simeon poſſederunt in medio hæreditatis eorum.

10. Ceciditq; ſors tertia filiorum Zabulon per cognationes ſuas: & factus eſt terminus poſſeſſionis eorum uſque Sarid.

11. Aſcenditq; de mari & Medalaa, & peruenit in Debbáſeth: uſque ad torrentem qui eſt contra Ieconam.

12. Et revertitur de Sared contra Orientem in finem Cheſeleth-Thabor: & egreditur ad Dabereth, aſcenditq; contra Iaphie.

13. Et inde pertranſit uſq; ad Orientalẽ plagam Gethhepher & Tacaſin: & egreditur in Remmon, Amthar & Noa.

14. Et circuit ad Aquilonem Hanathon: ſuntque egreſſus eius Vallis-iephthael.

15. Et Cateth & Naalol & Semeron & Iedala & Bethlehem: civitates duodecim, & villæ earum.

16. Hæc eſt hæreditas tribus filiorum Zabulon per cognationes ſuas, urbes & viculi earum.

17. Iſſachar egreſſa eſt ſors quarta per cognationes ſuas.

18. Fuitq; eius hæreditas Iezraël & Caſaloth & Sunem,

19. Et Hapharaim & Seon & Anaharath.

Das XIX. Capitel.

6. BethLebaoth / Saruhen / das ſind dreytzehen Städte vñ jre Dörffer.

7. Ain/Rimon/Ether/Aſan. Das ſind vier Städte vnd jre Dörffer.

8. Dazu alle Dörffer/die vmb diſe Städte ligen / biß gen Baalath/ BeerRamhath gegen Mittag. Das iſt das Erbtheil des Stamms der Kinder Simeon in jren Geſchlechtẽ.

9. Denn der Kinder Simeon Erbtheil iſt vnter der ſchnur der Kinder Juda/Weil das Erbtheil der Kinder Juda jnen zu groß war / darumb erbeten die Kinder Simeon vnter jrem Erbtheil.

10. Das dritte Los fiel auff die kinder Sebulon nach jren Geſchlechten/ Vnd die Grentze jres Erbtheils war biß gen Sarid.

11. Vnd gehet hinauff zum Abendwerts/gen Mareala/vnnd ſtöſſet an Dabaſeth/vnd ſtöſſet an den bach der für Jakneam fleuſt.

13. Vnd wendet ſich von Sarid gegen der Sonnen auffgang/biß an die Grentze Cisloth Thabor/ vnd kom̃et hinauß gen Dabrath / vnnd langet hinauff gen Japhia.

13. Vnd von dannen gehet ſie gegen dem Auffgang durch Githa/Hepher/ Jtha/Kazin/vnd kommt hinauß gen Rimon/Mithoar vnd Nea.

14. Vnd lencket ſich rumb von mitternacht gen Nathon/vnnd endet ſich im Thal JephthahEl.

15. Katath/Nahalal/Simron/Jedeala vnnd BethLehem / Das ſindt zwölff Städte vnd jre Dörffer.

16. Das iſt das Erbtheil der Kinder Sebulon in jhren Geſchlechten/ das ſind jre Städte vnd Dörffer.

17. Das vierdte Loß fiel auff die Kinder Jſaſchar / nach jhren Geſchlechten.

18. Vnd jre Grentze war Jeſreel/ Cheſulloth/Sunem.

19. Hapharaim / Sion / Anaharath.

CHAP. XIX.

6. Beth-lebaoth, & Sçaruhẽ: treize villes & leurs villages.

7. Hajin, Rimmon, Hether, & Halçan: quatre villes, & leurs villages. 8. Et tous les villages qui *eſtoyent* à l'enuiron de ces villes-la iuſqu'en Bahalath beer *qui eſt* Rama de Midi. Tel *fut* l'heritage de la tribu des enfans de Simeon, ſelon leurs familles.

9 L heritage des enfans de Simeon *fut* dù lot des enfans de Iuda: car la part des enfans de Iuda eſtoit trop grãde pour eux: parquoi les enfans de Simeon eurent leur heritage parmi le leur.

10. Le troiſieme ſort monta pour les enfans de Zabulon, ſelon leurs familles: & la frontiere de leur heritage fut iuſqu'en Sarid.

11. Puis leur frontiere deuoit monter vers le *quartier de* deuers la mer, voire *iuſqu'en* Marhala, puis ſe rencõtrer en Dabbeſçeth, puis ſe rencontrer au torrent qui *eſt* vis à vis de Iokneham.

12. Or *ceſte frontiere* deuoit retourner de Sarid vers Orient *c'eſt à dire vers* le ſoleil leuant, aux confins de Kiſloth tabor, puis ſortir vers Dabrath, & monter en Iaphiah.

13 Puis de la paſſer vers Orient, *c'eſt à dire* vers le Leuãt, en Guitta-Hepher *qui eſt* Hitta-katſin, puis ſortir en Rimmon-Methoar *qui aſt* Neha.

14. Puis ceſte frõtiere ſe deuoit tourner du coſté du Septẽtrion en Hannathõ: tellement que ſes iſſues ſe deuoyent rendre en la vallee de Iiphtah el. 15. Auec Kattath, Nahalal, Sçimron, Iideala, & Beth-lehem, *il y auoit* douze villes, & leurs villages.

16. Tel *fut* l'heritage des enfans de Zabulon, ſelon leurs familles: ces villes-la, & leurs villages. 17. Le quatrieme ſort eſcheut à Iſſacar, pour les enfans d'Iſſacar, ſelõ leurs familles. 18. Et leur contree fut *ce qui eſt* vers Iizrehel, Keſulloth, Sçunem.

19. Hapharajim, Sçion, Anaharath.

יט

20 וְהָרַבִּית וְקִשְׁיוֹן וְאָבֶץ׃

21 וְרֶמֶת וְעֵין גַּנִּים וְעֵין חַדָּה וּבֵית פַּצֵּץ׃

22 וּמְעָרַע תְּחוּמָא בְּתָבוֹר וְשַׁחֲצִימָה וּבֵית שֶׁמֶשׁ וִיהוֹן מַפְקָנוֹהִי דִּתְחוּמָא לְיַרְדְּנָא קִירְוִין שִׁית עֶשְׂרֵה וּפַצְחֵיהֶן׃

23 דָּא אַחֲסָנַת שִׁבְטָא דִּבְנֵי יִשָּׂשכָר לְזַרְעֲיָתְהוֹן קִירְוַיָּא וּפַצְחֵיהֶן׃

24 וּנְפַק עַדְבָא חֲמִישָׁאָה לְשִׁבְטָא דִּבְנֵי אָשֵׁר לְזַרְעֲיָתְהוֹן׃

25 וַהֲוָה תְּחוּמְהוֹן חֶלְקַת וַחֲלִי וָבֶטֶן וְאַכְשָׁף׃

26 וְאַלַּמֶּלֶךְ וְעַמְעָד וּמִשְׁאָל וּמְעָרַע בְּכַרְמְלָא לְיַמָּא וּבְשִׁיחוֹר לִבְנָת׃

27 וְתָאִיב מִמַּדְנַח שִׁמְשָׁא בֵּית דָּגוֹן וּמְעָרַע בִּזְבוּלֻן וּבְחֵילַת יִפְתַּח אֵל לְצִיפּוּנָא בֵּית מֵישְׁרָא וּנְעִיאֵל וְנָפֵיק לְכָבוּל מִצִּיפּוּנָא׃

28 וְעֶבְרוֹן וּרְחֹב וְחַמּוֹן וְקָנָה עַד צִידוֹן רַבְּתָא׃

29 וְתָאֵב תְּחוּמָא לְרָמְתָא וְעַד קִירְוִין כְּרִיכָן קִרְוֵי תּוּקְפָּא וְתָאֵב תְּחוּמָא לְחוֹסָה וִיהוֹן מַפְקָנוֹהִי לְיַמָּא מֵעֲדַב אַכְזִיב׃

30 וְעֻמָּה וַאֲפֵק וּרְחוֹב קִירְוִין עֶשְׂרִין וּתְרֵין וּפַצְחֵיהֶן׃

31 דָּא אַחֲסָנַת שִׁבְטָא דִּבְנֵי אָשֵׁר לְזַרְעֲיָתְהוֹן קִרְוַיָּא הָאִלֵּין וּפַצְחֵיהֶן׃

32 לִבְנֵי נַפְתָּלִי נְפַק עַדְבָא שְׁתִיתָאָה לִבְנֵי נַפְתָּלִי לְזַרְעֲיָתְהוֹן׃

33 וַהֲוָה תְּחוּמְהוֹן מֵחֵלֶף מֵאֵלוֹן בְּצַעֲנַנִּים וַאֲדָמִי הַנֶּקֶב וְיַבְנְאֵל עַד לַקּוּם וַהֲווֹ מַפְקָנוֹהִי לְיַרְדֵּן׃

יט

20 וְהָרַבִּית וְקִשְׁיוֹן וָאָבֶץ׃

21 וְרֶמֶת וְעֵין־גַּנִּים וְעֵין חַדָּה וּבֵית פַּצֵּץ׃

22 וּפָגַע הַגְּבוּל בְּתָבוֹר וְשַׁחֲצוֹמָה וּבֵית שֶׁמֶשׁ וְהָיוּ תֹּצְאוֹת גְּבוּלָם הַיַּרְדֵּן עָרִים שֵׁשׁ־עֶשְׂרֵה וְחַצְרֵיהֶן׃

23 זֹאת נַחֲלַת מַטֵּה בְנֵי־יִשָּׂשכָר לְמִשְׁפְּחוֹתָם הֶעָרִים וְחַצְרֵיהֶן׃

24 וַיֵּצֵא הַגּוֹרָל הַחֲמִישִׁי לְמַטֵּה בְנֵי־אָשֵׁר לְמִשְׁפְּחֹתָם׃

25 וַיְהִי גְּבוּלָם חֶלְקַת וַחֲלִי וָבֶטֶן וְאַכְשָׁף׃

26 וְאַלַּמֶּלֶךְ וְעַמְעָד וּמִשְׁאָל וּפָגַע בְּכַרְמֶל הַיָּמָּה וּבְשִׁיחוֹר לִבְנָת׃

27 וְשָׁב מִזְרַח הַשֶּׁמֶשׁ בֵּית דָּגֹן וּפָגַע בִּזְבוּלֻן וּבְגֵי יִפְתַּח־אֵל צָפוֹנָה בֵּית הָעֵמֶק וּנְעִיאֵל וְיָצָא אֶל־כָּבוּל מִשְּׂמֹאל׃

28 וְעֶבְרֹן וּרְחֹב וְחַמּוֹן וְקָנָה עַד צִידוֹן רַבָּה׃

29 וְשָׁב הַגְּבוּל הָרָמָה וְעַד־עִיר מִבְצַר־צֹר וְשָׁב הַגְּבוּל חֹסָה וְהָיוּ תֹצְאֹתָיו הַיָּמָּה מֵחֶבֶל אַכְזִיבָה׃

30 וְעֻמָה וַאֲפֵק וּרְחֹב עָרִים עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם וְחַצְרֵיהֶן׃

31 זֹאת נַחֲלַת מַטֵּה בְנֵי־אָשֵׁר לְמִשְׁפְּחֹתָם הֶעָרִים הָאֵלֶּה וְחַצְרֵיהֶן׃

32 לִבְנֵי נַפְתָּלִי יָצָא הַגּוֹרָל הַשִּׁשִּׁי לִבְנֵי נַפְתָּלִי לְמִשְׁפְּחֹתָם׃

33 וַיְהִי גְבוּלָם מֵחֵלֶף מֵאֵלוֹן בְּצַעֲנַנִּים וַאֲדָמִי הַנֶּקֶב וְיַבְנְאֵל עַד־לַקּוּם וַיְהִי תֹצְאֹתָיו הַיַּרְדֵּן׃

ιθ'.

20. Καὶ ῥαββὼθ, καὶ κισιω, καὶ ἀαμὲ.

21. Καὶ ῥαμὲθ, καὶ ἰεὼ γαννὶμ, καὶ ἠναδδὰ, καὶ βαιθφασὴς.

22. Καὶ συνάψει τὰ ὅρια ἐπὶ θαβὼρ, καὶ ἐπὶ σασιμὰ, καὶ βαιθσαμύς· πόλεις ἑκκαίδεκα. καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν. καὶ ἔσται ἡ διέξοδος τῶν ὁρίων αὐτῶν ὁ ἰορδάνης.

23. Αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν ἰσάχαρ κατὰ δήμους αὐτῶν, καὶ αἱ πόλεις καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν.

24. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ πέμπτος τῇ φυλῇ υἱῶν ἀσὴρ κατὰ δήμους αὐτῶν.

25. Καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια αὐτῶν χελκὰθ, καὶ ὀολεὶ, καὶ βατνὲ, καὶ ἀχσὰφ.

26. Καὶ ἀλιμέλεχ, καὶ ἀμαὰδ, καὶ μασὰλ. καὶ συνάψει τῷ καρμήλῳ κατὰ θάλασσαν, καὶ τῷ σιὼρ, καὶ λαβανάθ.

27. Καὶ ἐπιστρέψει ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου βηθδαγὼν, καὶ συνάψει τῷ ζαβουλὼν καὶ ἐν γαὶ ἰεφθαὴλ, κατὰ βοῤῥᾶν, βηθαεμὲκ, καὶ ναιὴλ, καὶ διελεύσεται εἰς χαβὼλ ἀπὸ ἀριστερῶν.

28. Καὶ ἀχρὰν, καὶ ῥοὼβ, καὶ ἀμμὼν, καὶ κανὰ, ἕως σιδῶνος τῆς μεγάλης.

29. Καὶ ἀναστρέψει τὰ ὅρια εἰς ῥαμὰ, καὶ ἕως πόλεως ὀχυρώματος τῶν τυρίων· καὶ ἀναστρέψει τὰ ὅρια ἐπὶ ὡσὰ, καὶ ἔσται ἡ διέξοδος αὐτοῦ ἡ θάλασσα, ἀπὸ τοῦ χοινίσματος ἀχζίβ.

30. Καὶ ἀμμὰ, καὶ ἀφὲκ, καὶ ῥοὼβ, πόλεις εἰκοσιδύο, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.

31. Αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν ἀσὴρ κατὰ δήμους αὐτῶν αἱ πόλεις αὐτῶν, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.

32. Καὶ τῷ νεφθαλεὶμ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ ἕκτος, τοῖς υἱοῖς νεφθαλεὶμ κατὰ δήμους αὐτῶν.

33. Καὶ ἐγένετο τὰ ὅρια αὐτῶν μεελὲφ, καὶ μηλὼμ, καὶ βεσενανεὶμ, καὶ ἀδαμὶ, καὶ νακὲβ, καὶ ἰαβνὴ, ἕως λακκὼν, καὶ ἐγενήθησαν αἱ διέξοδοι αὐτῶν ὁ ἰορδάνης.

CAP. XIX.

20. Et Rabboth & Ceſion Abes.

21. Et Rameth & Engannim, & Enhadda & Bethpheſes.

22. Et pervenit terminus eius uſque Thabor & Seheſima & Bethſemes: eruntque exitus eius Iordanis: civitates ſedecim, & villæ earum.

23. Hæc eſt poſſeſſio filiorum Iſſachar per cognationes ſuas: urbes & viculi earum.

24. Ceciditq; ſors quinta tribui filiorum Aſer per cognationes ſuas.

25. Fuitq; terminus eorum Halcath & Chali & Beten & Axaph.

26. Et Elmélech & Amaad & Meſſal: & pervenit uſque ad Carmelum maris & Sihor & Labanath.

27. Ac revertitur contra Orientem Beth-dagon: & pertranſit uſque Zabulon & Vallem-Iephtael contra Aquilonem in Bethemec & Nehiel. Egrediturq; ad lævam Cabul.

28. Et Abran & Rohob & Hamon & Cana, uſque ad Sidonem magnam.

29. Revertiturq; in Horma uſque ad civitatem munitiſſimam Tyrum, & uſque Hoſa: eruntque exitus eius in mare de funiculo Achziba:

30. Et Amma & Aphec & Rohob, civitates viginti duę, & villæ earum.

31. Hæc eſt poſſeſſio filiorum Aſer per cognationes ſuas, urbesq; & viculi earum.

32. Filiorum Nephthali ſexta ſors cecidit per familias ſuas.

33 Et cœpit terminus de Heleph & Elon in Saananim & Adami, quæ eſt Neceb, & Iebnael uſque Lecum: & egreſsus eorum uſque ad Iordanem;

Das XIX. Capitel.

20. Rabith/Kiſeon/Abez.

21. Remeth/EnGannem / Enhada/BetPazez.

22. Vnd ſtöſſet an Thabor/Sahazima/Beth Semes. Vnnd jr ende iſt am Jordan/ſechzehen Städte vnnd jhre Dörffer.

23. Das iſt das Erbtheil des ſtammes der Kinder Jſaſchar inn jhren Geſchlechten/Städten vñ Dörffern.

24. Das fünffte Loß fiel auff den Stamm der Kinder Aſſer/nach jren Geſchlechten.

25. Vnd jre Grentze war Helkath/Hali/Beten/Achſaph.

26. AlaMelech/Amead/Miſeal/vnd ſtöſſet an den Carmel am Meer/vnd an Sihor Libnath.

27. Vnd wendet ſich gegen der Sonnen auffgang/gen Beth Dagon/vnd ſtöſſet an Sebulon/vnd an das thal JephthahEl an die Mitternacht/Beth Emek/Negiel/vnd kommt hinauß zu Cabul zur lincken.

28. Ebron/Rebob/Hamon/Kana/biß an groß Zidon.

29. Vnnd wendet ſich gen Rama/biß zu der veſten Stadt Zor / vnnd wendet ſich gen Hoſſa/vnd endet ſich am Meer/der ſchnur nach gẽ Achſib.

30. Vma/Aphek/Rehob/zwo vnd zweintzig Städte vnd jre Dörffer.

31. Das iſt das Erbtheil des ſtam̃s der Kinder Aſſer in jhren Geſchlechten/Städten vnd Dörffern.

32. Das ſechſte Loß fiel auff die kinder Naphthali/in jren Geſchlechten.

33. Vnnd jhre Grentze waren von Heleph / Elon / durch Zaenannim/Adami Nekep/JabneEl/biß gen Lakum/vnd endet ſich am Jordan.

CAP. XIX.

20. Rabbith, Kiſçjon, Ebets.

21- Remeth, Hen-gannim, Hen hadda, & Beth-patſets.

22. Et la frontiere ſe deuoit rencontrer en Tabor, & vers Sçahatſim, & en Beth-ſçemes: tellement que les iſſues de leur frontiere ſe devoyent rendre au Iordain: ſeize villes & leurs villages.

23. Tel *fut* l'heritage de la tribu des enfans d'Iſſacar, ſelon leurs familles: ces villes-la, & leurs villages.

24. Le cinquieme ſort eſcheut à la tribu des enfans d'Aſçer, ſelon leurs familles.

25. Et en leur frontiere fut Helkath, Hali, Beten, Acſçaph.

26. Alammelec, Hamhad, & Miſçeal: & ſe deuoit rencontrer en Carmel, au *quartier* de deuers la mer, & en Sçihor vers Benath.

27. Puis deuoit s'en retourner vers le ſoleil leuant en Beth-dagon, & ſe rẽcontrer en Zabulon, & en la vallee de Iiphtah-el vers le Septentrion, *& en* Beth-hemek & Nehiel: puis ſortit en Cabul à *la main* gauche.

28. Et en Hebron, & Rehob, & Hammon, & Kana iuſqu'en Sidon la grande.

29. Puis la frontiere deuoit s'en retourner en Rama, voire iuſqu'à Tſor ville forte, puis ceſte frontiere deuoit s'en retourner en Hoſa: tellement que ſes iſſues ſe deuoyent rendre au *quartier qui eſt* vers la mer, depuis la portion tirant à Aczib.

30. Auec hummah, & Aphek, & Rehob, *il y auoit* vingtdeux villes, & leurs villages. 31. Tel *fut* l'heritage de la tribu des enfans d'Aſçer ſelon leurs familles: ces villes-la & leurs villages.

32. Le ſixieme ſort eſcheut aux enfans de Nephthali, ſelõ, pour les ẽfans de Nephthali leurs familles.

33 Et leur frontiere fut depuis Heleph, *&* depuis Allon en Tſahanannim, & Adami-nekeb, & Iabneel iuſqu'à Lakkũ: tellement que ſes iſſues ſe deuoyent rendre au Iordain.

יט

34 וְתָאֵיב תְּחוּמָא לְיַמָּא
לְאַזְנוֹת תָּבוֹר וְנָפֵיק מִתַּמָּן
לְחֻקוֹק וּמָעֲרַע בִּזְבוּלֻן
מִדָּרוֹמָא וּבְאָשֵׁר מָעֲרַע
מִמַּעַרְבָא וּבִיהוּדָה יַרְדְּנָא
מַדְנַח שִׁמְשָׁא׃

35 וְקִירְוִין כְּרִיכָן הַצַּדִּים
צַד וְחַמַּת רַקַּת וְכִנֶּרֶת׃

36 וַאֲדָמָה וְהָרָמָה
וְחָצוֹר׃

37 וְקֶדֶשׁ וְאֶדְרֶעִי וְעֵין
חָצוֹר׃

38 וְיִרְאוֹן וּמִגְדַּל אֵל
חֳרֵם וּבֵית עֲנָת וּבֵית שָׁמֶשׁ
קִירְוִין תְּשַׁע עֶשְׂרֵה ו
וּפַצְחֵיהֶן׃

39 דָּא אַחֲסָנַת שִׁבְטָא
דִּבְנֵי נַפְתָּלִי לְזַרְעֲיָתְהוֹן
קִרְוַיָּא וּפַצְחֵיהֶן׃

40 לְשִׁבְטָא דִּבְנֵי דָן
לְזַרְעֲיָתְהוֹן נְפַק עַדְבָא
שְׁבִיעָאָה׃

41 וַהֲוָה תְּחוּם אח
אַחְסַנְתְּהוֹן צָרְעָה וא
וְאֶשְׁתָּאוֹל וְעִיר שָׁמֶשׁ׃

42 וְשַׁעֲלַבִּין וְאַיָּלוֹן וי
וְיִתְלָה׃

43 וְאֵילוֹן וְתִמְנָתָה ו
וְעֶקְרוֹן׃

44 וְאַלְתְּקֵה וְגִבְּתוֹן
וּבַעֲלָת׃

45 וִיהֻד וּבְנֵי בְרַק וְגַת
רִמּוֹן׃

46 וּמֵי הַיַּרְקוֹן וְהָרַקּוֹן
עִם תְּחוּמָא דִּלְקֳבֵיל יָפוֹ׃

47 וּנְפַק תְּחוּם בְּנֵי דָן
מִנְּהוֹן וּסְלִיקוּ בְּנֵי דָן וא
וְאַגִּיחוּ קְרָבָא עִם לֶשֶׁם
וּכְבַשׁוּ יָתַהּ וּמְחוֹ יָתַהּ
לְפִתְגַּם דְּחָרֶב וְאַחְסִינוּ
יָתַהּ וִיתִיבוּ בַהּ וּקְרוֹ ל
לְלֶשֶׁם דָּן כְּשׁוּם דָּן
אֲבוּהוֹן׃

48 דָּא אַחֲסָנַת שִׁבְטָא
דִּבְנֵי דָן לְזַרְעֲיָתְהוֹן קר
קִרְוַיָּא הָאִלֵּין וּפַצְחֵיהֶן׃

49 וְשֵׁיצִיאוּ לְאַחְסָנָא
יָת אַרְעָא לִתְחוּמַהָא
וִיהַבוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אַחְסָנָא
לִיהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן בֵּינֵיהוֹן׃

יט

34 וְשָׁב הַגְּבוּל יָמָּה אַזְנוֹת
תָּבוֹר וְיָצָא מִשָּׁם חֻקֹקָה וּפָגַע
בִּזְבוּלֻן מִנֶּגֶב וּבְאָשֵׁר פָּגַע מִיָּם
וּבִיהוּדָה הַיַּרְדֵּן מִזְרַח הַשָּׁמֶשׁ׃

35 וְעָרֵי מִבְצָר הַצִּדִּים צֵר וְחַמַּת
רַקַּת וְכִנָּרֶת׃

36 וַאֲדָמָה וְהָרָמָה וְחָצוֹר׃

37 וְקֶדֶשׁ וְאֶדְרֶעִי וְעֵין חָצוֹר׃

38 וְיִרְאוֹן וּמִגְדַּל־אֵל חֳרֵם
וּבֵית־עֲנָת וּבֵית שָׁמֶשׁ עָרִים
תְּשַׁע־עֶשְׂרֵה וְחַצְרֵיהֶן׃

39 זֹאת נַחֲלַת מַטֵּה בְנֵי־נַפְתָּלִי
לְמִשְׁפְּחֹתָם הֶעָרִים וְחַצְרֵיהֶן׃

40 לְמַטֵּה בְנֵי־דָן לְמִשְׁפְּחֹתָם
יָצָא הַגּוֹרָל הַשְּׁבִיעִי׃

41 וַיְהִי גְּבוּל נַחֲלָתָם צָרְעָה
וְאֶשְׁתָּאוֹל וְעִיר שָׁמֶשׁ׃

42 וְשַׁעֲלַבִּין וְאַיָּלוֹן וְיִתְלָה׃

43 וְאֵילוֹן וְתִמְנָתָה וְעֶקְרוֹן׃

44 וְאֶלְתְּקֵה וְגִבְּתוֹן וּבַעֲלָת׃

45 וִיהֻד וּבְנֵי־בְרַק וְגַת־רִמּוֹן׃

46 וּמֵי הַיַּרְקוֹן וְהָרַקּוֹן עִם־
הַגְּבוּל מוּל יָפוֹ׃

47 וַיֵּצֵא גְבוּל בְּנֵי־דָן מֵהֶם
וַיַּעֲלוּ בְנֵי־דָן וַיִּלָּחֲמוּ עִם־לֶשֶׁם
וַיִּלְכְּדוּ אוֹתָהּ וַיַּכּוּ אוֹתָהּ לְפִי־חֶרֶב
וַיִּרְשׁוּ אוֹתָהּ וַיֵּשְׁבוּ בָהּ וַיִּקְרְאוּ
לְלֶשֶׁם דָּן כְּשֵׁם דָּן אֲבִיהֶם׃

48 זֹאת נַחֲלַת מַטֵּה בְנֵי־דָן
לְמִשְׁפְּחֹתָם הֶעָרִים הָאֵלֶּה
וְחַצְרֵיהֶן׃

49 וַיְכַלּוּ לִנְחֹל אֶת־הָאָרֶץ
לִגְבוּלֹתֶיהָ וַיִּתְּנוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל נַחֲלָה
לִיהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן בְּתוֹכָם׃

ιθʹ.

34. Καὶ ἐπιστρέψει τὰ ὅρια ἐπὶ θάλασσαν, ἀζανὼθ θαβώρ, καὶ διελεύσεται ἐκεῖθεν εἰς ἰκώκ. καὶ συνάψει τῷ ζαβουλὼν ἀπὸ νότου, καὶ τῷ ἀσὴρ συνάψει κατὰ θάλασσαν, καὶ ἰούδα ὁ ἰορδάνης ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου.

35. Καὶ αἱ πόλεις τειχήρεις τῶν τυρίων, ἀστηδεὶμ τύρος, καὶ ἀμμαθ, καὶ ῥεκκάθ, καὶ χανερέθ.

36. Καὶ ἀδαμὶ, καὶ ῥαμὰ, καὶ ἀσώρ.

37. Καὶ καδὲς, καὶ ἐδραεῖ, καὶ πηγαὶ ἀσώρ.

38. Καὶ ἐρὼν, καὶ μαγδαλιὴλ, ὠρὲμ, καὶ βηθανὰθ, καὶ θασμοὺς πόλεις δεκαεννέα καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν.

39. Αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν νεφθαλεὶμ, κατὰ συγγενείας αὐτῶν, καὶ αἱ πόλεις, καὶ αἱ ἐπαύλεις αὐτῶν.

40. Καὶ τῇ φυλῇ υἱῶν δὰν ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος ὁ ἕβδομος.

41. Καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια αὐτῶν σαραὰ, καὶ ἐσθαὸλ, καὶ πόλεις σαμές.

42. Καὶ σαλαβεὶν, καὶ ἰβαλὼν, καὶ ἰεθλά.

43. Καὶ αἰλὼν, καὶ θαμνὰ, καὶ ἀκκαρών.

44. Καὶ ἐλθεκὼ, καὶ γαβαθὼν, καὶ βααλώθ.

45. Καὶ ἰοὺδ, καὶ βανηβαρὰκ, καὶ γεθρεμμών.

46. Καὶ ἀπὸ θαλάσσης ἱερακὼν καὶ ἡρεκκὼν ὅριον πλησίον ἰόππης.

47. Καὶ ἐξῆλθεν τὸ ὅριον υἱῶν δὰν, καὶ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ δὰν, καὶ ἐπολέμησαν τὴν λέσεν, καὶ κατελάβοντο αὐτὴν, καὶ ἐπάταξαν αὐτὴν ἐν στόματι μαχαίρας, καὶ κατεκληρονόμησαν αὐτὴν, καὶ κατῴκησαν αὐτὴν, καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα τῇ λέσει δὰν, κατὰ τὸ ὄνομα δὰν τοῦ πατρὸς αὐτῶν.

48. Αὕτη ἡ κληρονομία φυλῆς υἱῶν δὰν, κατὰ δήμους αὐτῶν, αἱ πόλεις αὐτῶν, καὶ αἱ κῶμαι αὐτῶν.

49. Καὶ συνετέλεσαν τοῦ κληροδοτῆσαι τὴν γῆν εἰς τὰ ὅρια αὐτῆς, καὶ ἔδωκαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ κλῆρον τῷ ἰησοῦ τῷ υἱῷ ναυῆ ἐν αὐτοῖς.

CAP. XIX.

34. Revertiturq́; terminus contra Occidentem in Azanoth-Thabor, atque inde egreditur in Hucúca, & pertranſit in Zabulon contra Meridiem, & in Azer contra Occidentem, & in Iuda ad Iordanem contra ortum ſolis.

35. Civitates munitiſſimæ, Aſſedim, Ser & Emath & Reccath & Cenéreth.

36. Et Edema & Arama, Aſor.

37. Et Cedes & Edrai, Enhazor.

38. Et Ieron & Magdalel, Horẽ & Bethanath & Bethſames: civitates decem & novem, & villæ earum.

39. Hæc eſt poſſeſſio tribus filiorum Nephthali per cognationes ſuas, urbes & viculi earum.

40. Tribui filiorum Dan per familias ſuas egreſſa eſt ſors ſeptima.

41. Et fuit terminus poſſeſſionis eius, Saraa, & Eſthaol, & Hir-ſemes, id eſt, civitas ſolis.

42. Selebin & Aialon & Iethela.

43. Elon & Themna & Acron.

44. Elthece, Gebbethon & Balaath.

45. Et Iud & Bane & Barac & Geth-remmon.

46. Et Meaiarcon & Arecon, cum termino qui reſpicit Ioppen.

47. Et ipſo fine concluditur, Aſcenderuntq́; filii Dan, & pugnaverunt contra Leſem, ceperuntque eam: & percuſſerunt eam in ore gladii; & poſſederunt, & habitaverunt in ea, vocantes nomen eius Leſem-Dan, ex nomine Dan patris ſui.

48. Hæc eſt poſſeſſio tribus filiorum Dan, per cognationes ſuas, urbes & viculi earum.

49. Cumq́; compleſſet ſorte dividere Terram ſingulis per tribus ſuas, dederunt filii Iſrael poſſeſſionem Ioſue filio Nun, in medio ſui.

Das XIX. Capitel.

34. Vnnd wendet ſich zum Abend gen Aſnoth Thabor/ vnd kommt von dannen hinauß gen Hukok/ vnd ſtöſſet an Sebulon gegen Mittag/ vñ an Aſſer gegen Abend/ vnd an Juda am Jordan gegen der Sonnen auffgang.

35. Vnnd hat veſte Städte/ Zidim/ Zer/ Hamath/ Rakath/ Chinnareth.

36. Adama/ Rama/ Hazor.

37. Kedes/ Edrei/ Enhazor.

38. Jereon / MigdalEl/ Harem/ BethAnath/ BethSames/ neunzehen Städte vnd jre Dörffer.

39. Das iſt das Erbtheil des ſtammes der Kinder Naphthali/ inn jren geſchlechten/ Städten vnd Dörffern.

40. Das ſiebende Loß fiel auff den Stamm der Kinder Dan/ nach jren Geſchlechten.

41. Vnd die Grentze jres Erbtheils waren/ Zarea/ Eſthaol/ Jrſames.

42. Saelabin/ Ajalon/ Jethla.

43. Elon/ Thimnath/ Ekron.

44. Eltheke/ Gibethon/ Baalath.

45. Jehud/ Bne Barak/ Gath Rimon.

46. MeJarkon / Rakon / mit den Grentzen neben Japho.

47. Vnd an denſelben endet ſich die Grentze der Kinder Dan. Vnnd die kinder Dan zogen hinauff vnnd ſtritten wider Leſem/ vnd gewonnen / vnd ſchlugen ſie mit der ſcherpffe des Schwerts/ vnnd namen ſie ein/ vnnd wohneten drinnen vnnd nenneten ſie Dan/ nach jres Vaters Namen.

48. Das iſt das Erbtheil des ſtam̃s der Kinder Dan/ in jren Geſchlechtẽ/ Städten vnd Dörffern.

49. Vnd da ſie das Land gar außgetheilet hatten mit ſeinen Grentzen/ gaben die Kinder Iſrael Joſua dem Son Nun ein Erbtheil vnter jnen.

CHAP. XIX.

34. Puis ceſte frontiere deuoit s'en retourner *tirant* vers Occident, à Aznoth-Tabor, puis ſortir de là en Hukkok, tellement que du coſté de Midi elle deuoit ſe rencontrer en Zabulon, & du coſté d'Occident elle deuoit ſe rencontrer en Aſçer. Or iuſqu'en Iuda le Iordain *eſtoit au* ſoleil leuant.

35. Au reſte les villes cloſes *eſtoyent* Tſiddim, Tſer, Hammath, Rakkath, Kinnereth.

36. Adama, Rama, Hatſor.

37. Kedés, Edrehi, Hen-Hatſor.

38. Iireon, Migdal-el Harẽ, Beth-hanath, & Beth ſçemes: *il y auoit* dixneuf villes, & leurs villages.

39. Tel fut l'heritage de la tribu des ẽfans de Nephthali, ſelon leurs familles: ces villes-la, & leurs villages.

40. Le ſeptieme ſort eſcheut à la tribu des enfans de Dan ſelon leurs familles.

41. Et la contree de leur heritage fut, Tſorha, Eſçtaol, Hir-ſçemes.

42. Sçahalabbim, Ajalon, Iithla.

43. Elon, Timnatha, Hekrõ.

44. Elteké, Guibbethon, Bahalath.

45. Iehud, Bené-Berak, Gath-rimmon.

46. Mé-jarkon, & Rakkon, auec la borne *qui eſt* vis à vis de Iapho.

47. Or la cõtree des enfans de Dan eſtoit eſcheute *trop petite* à le equipollent d'eux: & pourtant les enfans de Dã monterent, & combatirent contre Leſçem, & la prindrent, & la fraperent au trenchant de l'eſpee, & la poſſederent, & habiterent en icelle, & appelerent Leſçem, Dã, du nom de Dan leur pere.

48. Tel *fut* l'heritage de la tribu des enfans de Dan, ſelon leurs familles: ces villes-la & leurs villages.

49. Au reſte apres qu'on eut acheué de partager le pais ſelon ſes contrees, les enfans d'Iſrael dõnerent heritage à Ioſué fils de Nun, parmi eux.

יט

50 עַל מֵימְרָא דַיְיָ יְהַבוּ לֵיהּ יָת קַרְתָּא דִשְׁאַל יָת תִּמְנַת סֶרַח בְּטוּרָא דְבֵית אֶפְרַיִם וּבְנָא יָת קַרְתָּא וִיתֵיב בַּהּ׃

51 אִלֵּין אַחְסַנְתָּי דא דְאַחְסִינוּ אֶלְעָזָר כַּהֲנָא וִיהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן וְרֵישֵׁי אֲבָהָתָא לְשִׁבְטַיָּא דִבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּעַדְבָא בְּשִׁילוֹ קֳדָם יְיָ בִּתְרַע מַשְׁכַּן זִמְנָא וְשֵׁיצִיאוּ מִלְּפַלָּגָא יָת אַרְעָא׃

כ

1 וּמַלֵּיל יְיָ עִם יְהוֹשֻׁעַ לְמֵימָר׃

2 מַלֵּיל עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֵימָר הַבוּ לְכוֹן יָת קִרְוֵי שֵׁיזָבוּתָא דְמַלֵּילִית עִמְּכוֹן בִּידָא דְמֹשֶׁה׃

3 לְמֵעֲרַק לְתַמָּן קָטוֹלָא דִיקְטוֹל נַפְשָׁא בְּשָׁלוּ בְּלָא מַדְעֵיהּ וִיהוֹן לְכוֹן ל לְשֵׁיזָבָא מִגָּאֵל דְּמָא׃

4 וְיֵעֲרוֹק לַחֲדָא מִקִּרְוַיָּא הָאִלֵּין וִיקוּם בְּמַעֲלָנָא דִתְרַע קַרְתָּא הַהִיא וִימַלֵּיל קֳדָם סָבֵי קַרְתָּא הַהִיא יָת פִּתְגָּמוֹהִי וִיכַנְשׁוּן יָתֵיהּ לְקַרְתָּא לְוָתְהוֹן וְיִתְּנוּן לֵיהּ אֲתַר וִיתֵיב עִמְּהוֹן׃

5 וַאֲרֵי יִרְדּוֹף גָּאֵל דְּמָא בַּתְרוֹהִי וְלָא יִמְסְרוּן יָת קָטוֹלָא בִּידֵיהּ אֲרֵי בְלָא מַדְעֵיהּ קְטַל יָת חַבְרֵיהּ וְלָא סָנֵי הוּא לֵיהּ מֵאִתְמָלֵי וּמִדְּקַדְמוֹהִי׃

6 וִיתֵיב בְּקַרְתָּא הַהִיא עַד דִּיקוּם קֳדָם כְּנִשְׁתָּא לְדִינָא עַד דִימוּת כַּהֲנָא רַבָּא דִיהֵי בְּיוֹמַיָּא הָאִינוּן בְּכֵן יְתוּב קָטוֹלָא וְיֵעוֹל לְקַרְתֵּיהּ וּלְבֵיתֵיהּ לְקַרְתָּא דַעֲרַק מִתַּמָּן׃

יט

50 עַל־פִּי יְהוָה נָתְנוּ לוֹ אֶת־הָעִיר אֲשֶׁר שָׁאָל אֶת־תִּמְנַת־סֶרַח בְּהַר אֶפְרָיִם וַיִּבְנֶה אֶת־הָעִיר וַיֵּשֶׁב בָּהּ׃

51 אֵלֶּה הַנְּחָלוֹת אֲשֶׁר־נִחֲלוּ אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וִיהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן וְרָאשֵׁי הָאָבוֹת לְמַטּוֹת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּגוֹרָל בְּשִׁלֹה לִפְנֵי יְהוָה פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וַיְכַלּוּ מֵחַלֵּק אֶת־הָאָרֶץ׃

כ

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר׃

2 דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר תְּנוּ לָכֶם אֶת־עָרֵי הַמִּקְלָט אֲשֶׁר־דִּבַּרְתִּי אֲלֵיכֶם בְּיַד־מֹשֶׁה׃

3 לָנוּס שָׁמָּה רוֹצֵחַ מַכֵּה־נֶפֶשׁ בִּשְׁגָגָה בִּבְלִי־דָעַת וְהָיוּ לָכֶם לְמִקְלָט מִגֹּאֵל הַדָּם׃

4 וְנָס אֶל־אַחַת מֵהֶעָרִים הָאֵלֶּה וְעָמַד פֶּתַח שַׁעַר הָעִיר וְדִבֶּר בְּאָזְנֵי זִקְנֵי הָעִיר־הַהִיא אֶת־דְּבָרָיו וְאָסְפוּ אֹתוֹ הָעִירָה אֲלֵיהֶם וְנָתְנוּ־לוֹ מָקוֹם וְיָשַׁב עִמָּם׃

5 וְכִי יִרְדֹּף גֹּאֵל הַדָּם אַחֲרָיו וְלֹא־יַסְגִּרוּ אֶת־הָרֹצֵחַ בְּיָדוֹ כִּי בִּבְלִי־דַעַת הִכָּה אֶת־רֵעֵהוּ וְלֹא־שֹׂנֵא הוּא לוֹ מִתְּמוֹל שִׁלְשׁוֹם׃

6 וְיָשַׁב בָּעִיר הַהִיא עַד־עָמְדוֹ לִפְנֵי הָעֵדָה לַמִּשְׁפָּט עַד־מוֹת הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל אֲשֶׁר יִהְיֶה בַּיָּמִים הָהֵם אָז יָשׁוּב הָרוֹצֵחַ וּבָא אֶל־עִירוֹ וְאֶל־בֵּיתוֹ אֶל־הָעִיר אֲשֶׁר־נָס מִשָּׁם׃

ιθ'.

50. Διὰ προστάγματος κυρίου, καὶ ἔδωκαν αὐτῷ τὴν πόλιν ἣν ᾐτήσατο, ταμναθ σαραχ, ἥ ἐστιν ἐν τῷ ὄρει Ἐφραΐμ, καὶ ᾠκοδόμησε τὴν πόλιν, καὶ κατῴκει ἐν αὐτῇ.

51. Αὗται αἱ διαιρέσεις, ἃς κατεκληροδότησαν Ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς, καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ, καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν πατριῶν ἐν ταῖς φυλαῖς τοῦ Ἰσραὴλ κατὰ κλήρους ἐν Σηλὼμ ἐναντι κυρίου παρὰ τὰς θύρας τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου καὶ ἐπορεύθησαν ἐμβατεῦσαι τὴν γῆν.

ΚΕΦΑΛ. κ'.

1. Καὶ ἐλάλησε κύριος τῷ Ἰησοῦ λέγων.

2. Λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ λέγων· δότε τὰς πόλεις τῶν φυγαδευτηρίων ἃς εἶπα πρὸς ὑμᾶς διὰ Μωϋσῆ.

3. Φυγαδευτήριον τῷ φονευτῇ τῷ πατάξαντι ψυχὴν ἀκουσίως ἄνευ προνοίας, καὶ ἔσονται αἱ πόλεις ὑμῖν φυγαδευτήριον, ἀπὸ τοῦ ἀγχιστεύοντος τὸ αἷμα.

4. Καὶ φεύξεται εἰς μίαν τῶν πόλεων τούτων, καὶ στήσεται ἐπὶ τὴν θύραν τῆς πύλης τῆς πόλεως αὐτοῦ, καὶ λαλήσει ἐν τοῖς ὠσὶ τῶν πρεσβυτέρων τῆς πόλεως ἐκείνης τοὺς λόγους αὐτοῦ. καὶ ἐπιστρέψουσιν αὐτὸν ἡ συναγωγὴ πρὸς αὐτοὺς, καὶ δώσουσιν αὐτῷ τόπον, καὶ κατοικήσει μετ' αὐτῶν.

5. Καὶ ὅτι διώξει ὁ ἀγχιστεύων τὸ αἷμα ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ οὐ συγκλείσουσι τὸν φονεύσαντα ἐν χειρὶ αὐτοῦ, ὅτι οὐκ εἰδὼς ἐπάταξε τὸν πλησίον αὐτοῦ, καὶ οὐ μισῶν αὐτὸς αὐτὸν ἀπ' ἐχθὲς καὶ τρίτης.

6. Καὶ κατοικήσει ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ ἕως ἂν στῇ κατὰ πρόσωπον τῆς συναγωγῆς εἰς κρίσιν, ἕως ἀποθάνῃ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας ὃς ἔσται ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις. τότε ἐπιστρέψει ὁ φονεύσας, καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὴν πόλιν αὐτοῦ, καὶ πρὸς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ πρὸς τὴν πόλιν ὅθεν ἔφυγεν ἐκεῖθεν.

CAP. XIX.

50. Iuxta præceptum Domini, urbem quam poſtulavit, Thamnath-ſaraa in mõte Ephràim: & ædificavit civitatem, habitavitq; in ea.

51. Hæ ſunt poſſeſſiones quas ſorte diviſerunt Eleazar ſacerdos, & Ioſue filius Nun, & principes familiarum, ac tribuum filiorum Iſrael, in Silo coram Domino ad oſtium tabernaculi teſtimonii, partitique ſunt Terram.

CAP. XX.

1. Et locutus eſt Dominus ad Ioſue dicens,

2. Loquere filiis Iſrael, & dic eis, Separate urbes fugitivorum, de quibus locutus ſum ad vos per manum Moyſi.

3. Vt confugiat ad eas quicunque animam percuſſerit neſcius: & poſſit evadere iram proximi qui ultor eſt ſanguinis.

4. Cùm ad unam harum confugerit civitatum: ſtabitq; ante portam civitatis, & loquetur ſenioribus urbis illius ea quæ ſe comprobent innocentem: ſicque ſuſcipient eum, & dabant ei locum ad habitandum.

5. Cumq; ultor ſanguinis eum fuerit perſecutus, non tradent in manus eius: quia ignorans percuſſit proximum eius, nec ante biduum triduúmve eius probatur inimicus.

6. Et habitabit in civitate illa, donec ſtet ante iudicium cauſam reddens facti ſui, & moriatur ſacerdos magnus qui fuerit in illo tempore: tunc revertetur homicida, & ingredietur civitatem & domum ſuam de qua fugerat.

Das XIX. Capitel.

50. Vnd gaben jm nach dem befelch des HErrn die Stadt/die er foddert/ nemlich/Thimnath Serah/auff dem Gebirge Ephraim. Da bauete er die Stadt/vnd wohnet drinnen.

51. Daß ſind die Erbtheil/die Eleaſar der Prieſter vnd Joſua der Son Nun/vnd die Oberſten der Väter vnter den Geſchlechten/durchs Loß den Kindern Iſrael außtheileten zu Silo für dem HErren/für der Thür der Hütten des Stiffts/vnd volendeten alſo das außtheilen des Lands.

Das XX. Capitel.

VNnd der HErr redet mit Joſua/ vnnd ſprach:

2. Sage den Kindern Iſrael: Gebt vnter euch Freyſtädte/davon ich durch Moſe euch geſagt habe.

3. Dahin fliehen möge ein Todtſchleger/der eine Seele vnverſehens vnd vnwiſſend ſchlegt/daß ſie vnter euch frey ſeyen für dem Blut rächer.

4. Vnd der da fleucht zu der Städte eine/ſoll ſtehen auſſen für der Stadtthor/vnd für den Elteſten der Stadt ſeine ſache anſagen/So ſollen ſie jhn zu ſich in die Stadt nemen/vnnd jhm raum geben/daß er bey jnen wohne.

5. Vnnd wenn der Blut rächer jhm nachjaget/ſollen ſie den Todtſchläger nicht inn ſeine hende übergeben/weil er vnwiſſend ſeinen nechſten geſchlagen hat/vnd iſt jm zuvor nicht feindt geweſen.

6. So ſoll er in der Stadt wohnen biß daß er ſtehe für der Gemeine für Gericht / biß daß der Hoheprieſter ſterbe / der zurſelben zeit ſein wird/ Als denn ſol der Todtſchläger wider kommen inn ſeine Stadt/vnnd inn ſein Hauß/zur Stadt/davon er geflohen iſt.

CHAP. XIX.

50. Suiuant le mandement de l'Eternel ils lui dõnerent la ville qu'il demanda, aſſauoir Timnath-ſerah en la montagne d'Ephraïm: & il baſtit la ville, & y habita.

51. Tels *furent* les heritages qu'Eleazar le Sacrificateur, & Ioſué fils de Nun, & les chefs des peres des tribus des enfans d'Iſrael partagerent par ſort en Sçilo, deuant l'Eternel, à l'entree du tabernacle d'aſſignation: & *ainſi* acheuerẽt de diuiſer le pais.

CHAP. XX.

1. Puis l'Eternel parla à Ioſué, diſant.

2. Parle aux enfans d'Iſrael, diſant, Ordonnez-vous les villes de refuge, deſquelles ie vous ai parlé par le moyen de Moyſe.

3. Afin que le meurtrier qui aura tué quelcun par ignorance, ſans y penſer, s'y enfuye: & elles vous ſeront pour refuge de deuant le garent du ſang.

4. Et *le meurtrier* s'enfuira en l'vne de ces villes-la, & s'arreſtera à l'entree de la porte de la ville, & propoſera ce qu'il aura à dire, les Anciẽs de ceſte ville-la l'eſcoutans: & ils le retireront à eux dans la ville, & lui donneront place, & il demeurera auec eux.

5. Et quand le garent du ſang le pourſuiura, ils ne liureront point le meurtrier en ſa main: d'autant qu'il aura tué ſon prochain ſans y penſer, & qu'il ne le haïoit point auparauant.

6. Ains il demeurera en ceſte ville-la, iuſqu'a ce qu'il comparoiſſe deuant l'aſſemblee en iugemẽt, *voire* iuſqu'à ce que meure le ſouuerain Sacrificateur, lequel ſera de ce temps-la: lors le meurtrier retournera, & viendra à ſa ville & en ſa maiſon, à la ville dont ils s'en ſera fui.

כ

7 וְזַמִּינוּ יָת קֶדֶשׁ בִּגְלִילָא בְּטוּרָא דְבֵית נַפְתָּלִי וְיָת שְׁכֶם בְּטוּרָא דְבֵית אֶפְרַיִם וְיָת קִרְיַת אַרְבַּע הִיא חֶבְרוֹן בְּאַרַע דְבֵית יה יְהוּדָה׃

8 וּמֵעִבְרָא לְיַרְדְּנָא דִירִיחוֹ מַדִינְחָא יְהַבוּ יָת בֶּצֶר בְּמַדְבְּרָא כמ בְּמֵישְׁרָא מִשִּׁבְטָא דִרְאוּבֵן וְיָת רָאמוֹת בְּגִלְעָד מִשִּׁבְטָא דְגָד וְיָת גּוֹלָן בְּמַתְנָן מִשִּׁבְטָא דִמְנַשֶּׁה׃

9 אִילֵין הֲוָאָה קִרְוַיָּא דִמְזַמְּנָן לְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּלְגִיּוֹרָא דְיִתְגַּיְּרוּן בֵּינֵיהוֹן לְמֵעֲרַק לְתַמָּן כָּל דְיִקְטוֹל נַפְשָׁא בְּשָׁלוּ וְלָא יְמוּת בְּיַד גָּאֵל דְּמָא עַד דִּיקוּם קֳדָם כְּנִישְׁתָּא׃

כא

1 וּקְרִיבוּ רֵישֵׁי אֲבָהָת לֵיוָאֵי לְוַת אֶלְעָזָר כַּהֲנָא וּלְוַת יְהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן וּלְוַת רֵישֵׁי אֲבָהָת שִׁבְטַיָּא דִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃

2 וּמַלִּילוּ עִמְּהוֹן בְּשִׁילוֹ בְּאַרְעָא דִכְנַעַן לְמֵימַר יְיָ פַּקֵּיד בִּידָא דְמֹשֶׁה לְמִתַּן לָנָא קִרְוִין לְמִיתַּב ור וְרָוְחֵיהוֹן לִבְעִירָנָא׃

3 וִיהַבוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְלֵיוָאֵי מֵאַחְסַנְתְּהוֹן עַל (מֵימְרָא) דַיְיָ יָת קִרְוַיָּא הָאִילֵין וְיָת רָוְחֵיהֶן׃

4 וּנְפַק עַדְבָא לְזַרְעִיַּת קְהָת וַהֲוָה לִבְנֵי אַהֲרֹן כַּהֲנָא מִן לֵיוָאֵי מִשִּׁבְטָא דִיהוּדָה וּמִשִּׁבְטָא דְשִׁמְעוֹן וּמִשֶּׁבֶט בִּנְיָמִין בְּעַדְבָא קִרְוִין תְּלָת עֶשְׂרֵה׃

5 וְלִבְנֵי קְהָת דְאִשְׁתְּאָרוּ מִזַּרְעִיַּת שִׁבְטָא דְאֶפְרַיִם וּמִשִּׁבְטָא דְדָן וּמִפַּלְגוּת שִׁבְטָא דִמְנַשֶּׁה בְּעַדְבָא קִרְוִין עַשְׂרָא׃

כ

7 וַיַּקְדִּשׁוּ אֶת־קֶדֶשׁ בַּגָּלִיל בְּהַר נַפְתָּלִי וְאֶת־שְׁכֶם בְּהַר אֶפְרָיִם וְאֶת־קִרְיַת אַרְבַּע הִיא חֶבְרוֹן בְּהַר יְהוּדָה׃

8 וּמֵעֵבֶר לְיַרְדֵּן יְרִיחוֹ מִזְרָחָה נָתְנוּ אֶת־בֶּצֶר בַּמִּדְבָּר בַּמִּישֹׁר מִמַּטֵּה רְאוּבֵן וְאֶת־רָאמֹת בַּגִּלְעָד מִמַּטֵּה גָד וְאֶת־גּוֹלָן בַּבָּשָׁן מִמַּטֵּה מְנַשֶּׁה׃

9 אֵלֶּה הָיוּ עָרֵי הַמּוּעָדָה לְכֹל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכָם לָנוּס שָׁמָּה כָּל־מַכֵּה־נֶפֶשׁ בִּשְׁגָגָה וְלֹא יָמוּת בְּיַד גֹּאֵל הַדָּם עַד־עָמְדוֹ לִפְנֵי הָעֵדָה׃

כא

1 וַיִּגְּשׁוּ רָאשֵׁי אֲבוֹת הַלְוִיִּם אֶל־אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְאֶל־יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן וְאֶל־רָאשֵׁי אֲבוֹת הַמַּטּוֹת לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃

2 וַיְדַבְּרוּ אֲלֵיהֶם בְּשִׁלֹה בְּאֶרֶץ כְּנַעַן לֵאמֹר יְהוָה צִוָּה בְיַד־מֹשֶׁה לָתֶת־לָנוּ עָרִים לָשָׁבֶת וּמִגְרְשֵׁיהֶן לִבְהֶמְתֵּנוּ׃

3 וַיִּתְּנוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לַלְוִיִּם מִנַּחֲלָתָם אֶל־פִּי יְהוָה אֶת־הֶעָרִים הָאֵלֶּה וְאֶת־מִגְרְשֵׁיהֶן׃

4 וַיֵּצֵא הַגּוֹרָל לְמִשְׁפְּחֹת הַקְּהָתִי וַיְהִי לִבְנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֵן מִן־הַלְוִיִּם מִמַּטֵּה יְהוּדָה וּמִמַּטֵּה הַשִּׁמְעֹנִי וּמִמַּטֵּה בִנְיָמִן בַּגּוֹרָל עָרִים שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה׃

5 וְלִבְנֵי קְהָת הַנּוֹתָרִים מִמִּשְׁפְּחֹת מַטֵּה־אֶפְרַיִם וּמִמַּטֵּה־דָן וּמֵחֲצִי מַטֵּה מְנַשֶּׁה בַּגּוֹרָל עָרִים עָשֶׂר׃

κ΄.

7. Καὶ διέστειλαν τὴν κεδὲς ἐν τῇ γαλιλαίᾳ ἐν τῷ ὄρει τῷ νεφθαλεὶμ, καὶ συχὲμ ἐν τῷ ὄρει τῷ ἐφραίμ. καὶ τὴν πόλιν ἀρβὸ, αὕτη ἐστὶ χεβρὼν ἐν τῷ ὄρει τῷ ἰούδα.

8. Καὶ ἐν τῷ πέραν τοῦ ἰορδάνου ἱεριχὼ, ἀπ' ἀνατολῶν, ἔδωκαν τὴν βοσὸρ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῷ πεδίῳ ἀπὸ τῆς φυλῆς ῥουβὴν, καὶ τὴν ῥαμὼθ ἐν τῇ γαλαὰδ ἐκ τῆς φυλῆς γὰδ, καὶ τὴν γωλὰν ἐν τῇ βασανίτιδι ἐκ τῆς φυλῆς μανασσῆ.

9. Αὗται ἦσαν αἱ πόλεις αἱ ἐπίκλητοι πᾶσι τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ, καὶ τῷ προσηλύτῳ τῷ προσκειμένῳ ἐν αὐτοῖς, καταφυγεῖν ἐκεῖ, παντὶ τῷ παίοντι ψυχὴν ἀκουσίως, ἵνα μὴ ἀποθάνῃ ἐκ χειρὸς τοῦ ἀγχιστεύοντος τὸ αἷμα, ἕως ἂν καταστῇ ἔναντι τῆς συναγωγῆς εἰς κρίσιν.

ΚΕΦΑΛ. κα΄.

1. Καὶ προσήλθοσαν οἱ ἀρχιπατριῶται τῶν υἱῶν λευὶ πρὸς ἐλεάζαρ τὸν ἱερέα, καὶ πρὸς ἰησοῦν τὸν τοῦ ναυῆ, καὶ πρὸς τοὺς ἀρχιφύλους πατριῶν ἐκ τῶν φυλῶν τῶν υἱῶν ἰσραήλ.

2. Καὶ εἶπαν πρὸς αὐτοὺς ἐν σιλὼ ἐν γῇ χαναὰν λέγοντες· ἐνετείλατο κύριος ἐν χειρὶ μωϋσῆ δοῦναι ὑμῖν πόλεις κατοικεῖν, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῶν τοῖς κτήνεσιν ἡμῶν.

3. Καὶ ἔδωκαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ τοῖς λευίταις ἐν τῷ κατακληρονομεῖν αὐτοὺς διὰ προστάγματος κυρίου τὰς πόλεις ταύτας καὶ τὰ περισπόρια αὐτῶν.

4. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ κλῆρος τῷ δήμῳ καὰθ, καὶ ἐγένετο τοῖς υἱοῖς ἀαρὼν τοῖς ἱερεῦσι τοῖς λευίταις ἀπὸ φυλῆς ἰούδα, καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς συμεὼν, καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς βενιαμεὶν, κληρωτὶ πόλεις δεκατρεῖς.

5. Καὶ τοῖς υἱοῖς καὰθ τοῖς καταλελειμμένοις, ἐκ τῆς συγγενείας φυλῆς ἐφραὶμ, καὶ ἐκ τῆς φυλῆς δὰν καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς μανασσῆ, κληρωτὶ πόλεις δέκα.

CAP. XX.

7. Decreveruntq; Cedes in Galilæa montis Nephthali, & Sichem in monte Ephráim, & Cariath-Arbe, ipſa eſt Hebron in monte Iuda.

8. Et trans Iordanem contra Orientalem plagam Iericho, ſtatuerunt Boſor, quæ ſita eſt in campeſtri ſolitudine de tribu Ruben, & Ramoth in Galaad de tribu Gad, & Gaulon in Baſan de tribu Manaſſe.

9. Hæ civitates conſtitutę ſunt cunctis filiis Iſrael, & aduenis qui habitabant inter eos: ut fugeret ad eas qui animam neſcius percuſſiſſet, & non moreretur in manu proximi, effuſum ſanguinem vindicare cupientis, donec ſtaret ante populum expoſiturus cauſam ſuam.

CAP. XXI.

1. Acceſſeruntque principes familiarum Leui ad Eleazarum ſacerdotem, & Ioſue filium Nun, & ad duces cognationum per ſingulas tribus filiorum Iſrael.

2. Locutiq; ſunt ad eos in Silo Terræ-Chanáan, atque dixerunt, Dominus præcepit per manum Moyſi, ut darentur nobis urbes ad habitandum, & ſuburbana earum ad alenda iumenta.

3. Dederuntq; filii Iſrael de poſſeſſionibus ſuis iuxta imperium Domini, civitates & ſuburbana earum.

4. Egreſſaque eſt ſors in familiam Caath filiorum Aaron ſacerdotis de tribu Iuda & Simeon & Beniamin, civitates tredecim.

5. Et reliquis filiorũ Caath, id eſt Levitis qui ſuperfuerant, de tribubus Ephráim, & Dan, & dimidia tribu Manaſſe, civitates decem.

Das XX. Capitel.

7. Da heiligeten ſie Kedes in Galilea auff dem Gebirge Naphthali/ vnnd Sechem auff dem Gebirge Ephraim/ vnnd KiriathArba/ das iſt Hebron/ auff dem Gebirge Juda.

8. Vnnd jenſeydt des Jordans/ da Jeriho ligt/ gegen dem auffgang/ gaben ſie Bezer inn der Wüſten auff der ebene auß dem Stamm Ruben/ vnd Ramoth in Gilead auß dem Stam̃ Gad/ vnd Golan in Baſan auß dem Stamm Manaſſe.

9. Das waren die Städte beſtim̃t allen kindern Jſrael/ vnd den frembdlingen die vnter jhnen wohneten/ daß dahin fliehe/ wer eine Seele vnverſehens ſchlegt/ daß er nicht ſterbe durch den Blut rächer/ biß daß er für der Gemeine geſtanden ſey.

Das XXI. Capitel.

DA tratten herzu die Oberſten Väter vnter den Leuiten/ zu dem Prieſter Eleaſar vñ Joſua dem Son Nun/ vnd zu den öberſten Vätern vnter den Stämmen der Kinder Jſrael.

2. Vnd redten mit jnen zu Silo im Lande Canaan/ vnd ſprachen: Der HERR hat gebotten durch Moſe/ das man vnns Städte geben ſolle zu wohnen/ vnd derſelben Vorſtädte zu vnſerm Vieh.

3. Da gaben die Kinder Jſrael den Leuiten von jren Erbtheilen/ nach dẽ befelch des HERRN/ dieſe Städte vnd jre Vorſtädte.

4. Vnnd das Loß fiel auff das Geſchlecht der Kahathiter/ vnd wurden den Kindern Aaron des Prieſters auß den Leviten/ durchs Loß dreyzehen Städte/ von dem Stamm Juda von dem Stamm Simeon/ vnd von dem Stamm BenJamin.

5. Den andern Kindern aber Kahath deſſelben Geſchlechts/ wurden durchs Loß zehen Städte von dem Stamm Ephraim/ von dem Stam̃ Dan/ vnd von dem halben Stamm Manaſſe.

CHAP. XX.

7. Ils dedierent donc Kedés en Galilee en la montagne de Nephtali, & Sichem en la montagne d'Ephraïm, & Kirjath-Arbah (qui *eſt* Hebron) en la montagne de Iuda.

8. Et au delà du Iordain de Ierico vers le Leuant, ils ordonnerent de la tribu de Ruben, Betſer au deſert, au plat pais, & Ramoth en Galaad, de la tribu de Gad, & Golan en Baſçan, de la tribu de Manaſſé.

9. Ce furent là les villes aſſignees à tous les enfans d'Iſrael, & à l'eſtranger conuerſant parmi eux, afin que quiconque auroit tué quelcun par ignorance, s'enfuiſt là, & ne mouruſt point de la main du garent du ſang, iuſques à ce qu'ils comparuſt deuant l'aſſemblee.

CHAP. XXI.

1. Or les chefs des peres des Leuites vindrent à Eleazar le Sacrificateur, & à Ioſué fils de Nun, & aux chefs des peres des tribus des enfans d'Iſrael.

2. Et parlerent à eux en Sçilo au pais de Canaan, diſans, l'Eternel à commandé par le moyẽ de Moyſe qu'on nous donnaſt des villes pour habiter, & leurs fauxbourgs pour nos beſtes.

3. Et pourtant les enfans d Iſrael donnerent de leur heritage aux Leuites, ſuiuant le mandement de l'Eternel, aſſauoir ces villes ici auec leurs fauxbourgs.

4. Car le ſort eſcheut aux familles des Kehathites: & aduindrent par ſort aux enfans d'Aaron le Sacrificateur *qui eſtoyent* des Leuites, treize villes, de la tribu de Iuda, & de la tribu des Simeonites, & de la tribu de Beniamin.

5. Et au reſte des enfans de Kehath *aduindrent* par ſort dix villes, des familles de la tribu de Ephraïm, & de la tribu de Dan, & de la demie tribu de Manaſſe.

כא

6 וְלִבְנֵי גֵרְשׁוֹן מִזַּרְעֲיַת שִׁבְטָא דְיִשָּׂשכָר וּמִשִּׁבְטָא דְאָשֵׁר וּמִשִּׁבְטָא דְנַפְתָּלִי וּמִפַּלְגּוּת שִׁבְטָא דִמְנַשֶּׁה בְּמַתְנַן בְּעַדְבָא קִרְוִין תְּלָת עֲשַׂר:

7 לִבְנֵי מְרָרִי לְזַרְעֲיָתְהוֹן מִשִּׁבְטָא דִרְאוּבֵן וּמִשִּׁבְטָא דְגָד וּמִשִּׁבְטָא דִזְבוּלֻן קִרְוִין תַּרְתָּא עֶשְׂרֵה:

8 וִיהַבוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְלֵיוָאֵי יַת קִרְוַיָּא הָאִלֵּין וְיַת רַוְחֵיהֶן כְּמָא דְפַקֵּיד יְיָ בִּידָא דְמשֶׁה בְּעַדְבָא:

9 וִיהַבוּ מִשִּׁבְטָא דְבֵית יְהוּדָה וּמִשִּׁבְטָא דִבְנֵי שִׁמְעוֹן יַת קִרְוַיָּא הָאִלֵּין דְאִתְפָּרַשָׁא בִשְׁמָהָן:

10 וַהֲווֹ לִבְנֵי אַהֲרֹן מִזַּרְעֲיַת קְהָת מִבְּנֵי לֵוִי אֲרֵי לְהוֹן הֲוָה עַדְבָא קַדְמָאָה:

11 וִיהַבוּ לְהוֹן יַת קִרְיַת אַרְבַּע אֲבוּהוֹן דְגִבָּרַיָּא הִיא חֶבְרוֹן בְּטוּרָא דְבֵית יְהוּדָה וְיַת רַוְחָהָא סַחְרָנָהָא:

12 וְיַת חֲקַל קַרְתָּא וְיַת רַוְחָהָא יְהַבוּ לְכָלֵב בַּר יְפֻנֶּה בְּאַחֲסַנְתֵּיהּ:

13 וְלִבְנֵי אַהֲרֹן כַּהֲנָא יְהַבוּ יַת קִרְיַת שֵׁיזָבוּת קָטוֹלָא יַת חֶבְרוֹן וְיַת רַוְחָהָא וְיַת לִבְנָה וְיַת רַוְחָהָא:

14 וְיַת יַתִּיר וְיַת רַוְחָהָא וְיַת אֶשְׁתְּמוֹעַ וְיַת רַוְחָהָא:

15 וְיַת חוֹלוֹן וְיַת רַוְחָהָא וְיַת דְּבִיר וְיַת רַוְחָהָא:

16 וְיַת עַיִן וְיַת רַוְחָהָא וְיַת יֻטָּה וְיַת רַוְחָהָא יַת בֵּית שֶׁמֶשׁ וְיַת רַוְחָהָא קִרְוִין תְּשַׁע מִן תְּרֵין שִׁבְטַיָּא הָאִלֵּין:

כא

6 וְלִבְנֵי גֵרְשׁוֹן מִמִּשְׁפְּחוֹת מַטֵּה־יִשָּׂשכָר וּמִמַּטֵּה־אָשֵׁר וּמִמַּטֵּה נַפְתָּלִי וּמֵחֲצִי מַטֵּה מְנַשֶּׁה בַבָּשָׁן בַּגּוֹרָל עָרִים שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה:

7 לִבְנֵי מְרָרִי לְמִשְׁפְּחֹתָם מִמַּטֵּה רְאוּבֵן וּמִמַּטֵּה־גָד וּמִמַּטֵּה זְבוּלֻן עָרִים שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה:

8 וַיִּתְּנוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לַלְוִיִּם אֶת־הֶעָרִים הָאֵלֶּה וְאֶת־מִגְרְשֵׁיהֶן כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה בַּגּוֹרָל:

9 וַיִּתְּנוּ מִמַּטֵּה בְּנֵי יְהוּדָה וּמִמַּטֵּה בְּנֵי שִׁמְעוֹן אֵת הֶעָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר־יִקְרָא אֶתְהֶן בְּשֵׁם:

10 וַיְהִי לִבְנֵי אַהֲרֹן מִמִּשְׁפְּחוֹת הַקְּהָתִי מִבְּנֵי לֵוִי כִּי לָהֶם הָיָה הַגּוֹרָל רִאשֹׁנָה:

11 וַיִּתְּנוּ לָהֶם אֶת־קִרְיַת אַרְבַּע אֲבִי הָעֲנוֹק הִיא חֶבְרוֹן בְּהַר יְהוּדָה וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ סְבִיבֹתֶיהָ:

12 וְאֶת־שְׂדֵה הָעִיר וְאֶת־חֲצֵרֶיהָ נָתְנוּ לְכָלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה בַּאֲחֻזָּתוֹ:

13 וְלִבְנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֵן נָתְנוּ אֶת־עִיר מִקְלַט הָרֹצֵחַ אֶת־חֶבְרוֹן וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ וְאֶת־לִבְנָה וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ:

14 וְאֶת־יַתִּר וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ וְאֶת־אֶשְׁתְּמֹעַ וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ:

15 וְאֶת־חֹלֹן וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ וְאֶת־דְּבִר וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ:

16 וְאֶת־עַיִן וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ וְאֶת־יֻטָּה וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ וְאֶת־בֵּית שֶׁמֶשׁ וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ עָרִים תֵּשַׁע מֵאֵת שְׁנֵי הַשְּׁבָטִים הָאֵלֶּה:

κα'.

6. Καὶ τοῖς υἱοῖς γερσὼν ἀπὸ τῆς συγγενείας φυλῆς ἰσαχὰρ, καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς ἀσὴρ, καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς νεφθαλεὶμ, καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσεως φυλῆς μανασσῆ, ἐν τῇ βασὰν, κληρωτὶ πόλεις δεκατρεῖς.

7. Καὶ τοῖς υἱοῖς μεραρὶ κατὰ δήμους αὐτῶν ἀπὸ τῆς φυλῆς ρουβὶμ, καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς γὰδ, καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς ζαβουλὼν, κληρωτὶ πόλεις δώδεκα.

8. Καὶ ἔδωκαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ τοῖς λευίταις, τὰς πόλεις ταύτας καὶ τὰ περισπόρια αὐτῶν, ὃν τρόπον ἐνετείλατο κύριος τῷ μωϋσῇ, κληρωτί.

9. Καὶ ἔδωκεν ἡ φυλὴ υἱῶν ἰούδα, καὶ ἡ φυλὴ υἱῶν συμεὼν, τὰς πόλεις ταύτας, καὶ ἐπεκλήθησαν ἐν ὀνόματι.

10. Καὶ ἐγένοντο τοῖς υἱοῖς ἀαρὼν ἀπὸ τοῦ δήμου τοῦ καὰθ τῶν υἱῶν λευὶ, ὅτι τούτοις ἐγενήθη ὁ κλῆρος πρῶτος.

11. Καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς τὴν καριαθαρβὼκ μητρόπολιν τῶν ἐνὰκ, αὕτη ἐστὶ χεβρὼν ἐν τῷ ὄρει ἰούδα. τὰ δὲ περισπόρια αὐτῆς τὰ κύκλῳ αὐτῆς.

12. Καὶ τοὺς ἀγροὺς τῆς πόλεως καὶ τὰς κώμας αὐτῆς ἔδωκεν (ἰησοῦς) τῷ χάλεβ υἱῷ ἰεφοννὴ ἐν κατασχέσει αὐτοῦ.

13. Καὶ τοῖς υἱοῖς ἀαρὼν τοῦ ἱερέως ἔδωκεν τὴν πόλιν φυγαδευτήριον τῷ φονεύσαντι, τὴν χεβρὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτήν. καὶ τὴν λεβνὰ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ.

14 Καὶ τὴν ἰεθὲρ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ. καὶ τὴν ἰεθεσμὼ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ.

15. Καὶ τὴν ἐλλὼ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ. καὶ τὴν δαβεὶρ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ.

16. Καὶ τὴν αἲν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ. καὶ τὴν ἰετὰ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ. καὶ τὴν βεθσαμὴς, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ· πόλεις ἐννέα παρὰ τῶν δύο φυλῶν τούτων.

CAP. XXI.

6. Porrò filiis Gerſon egreſſa eſt ſors, ut acciperent de tribubus Iſſachar & Aſer & Nephthali, dimidiaq; tribu Manaſſe in Baſan civitates numero tredecim.

7. Et filiis Merari per cognationes ſuas de tribubus Ruben & Gad & Zabulon urbes duodecim.

8. Dederuntque filii Iſrael Leuitis civitates & ſuburbana earum, ſicut præcepit Dominus per manum Moyſi, ſingulis ſorte tribuentes.

9. De tribubus filiorum Iuda & Simeon dedit Ioſue civitates: quarum iſta ſunt nomina.

10. Filiis Aaron per familias Caath Levitici generis (prima enim ſors illis egreſſa eſt.)

11. Cariath-Arbe patris Enac, quæ vocatur Hebron, in monte Iuda, & ſuburbana eius per circuitum.

12. Agros verò, & villas eius dederat Caleb filio Iephone ad poſſidendum.

13. Dedit ergo filiis Aaron ſacerdotis Hebron confugii civitatem, ac ſuburbana eius: & Lobnam cum ſuburbanis ſuis.

14. Et Iether (*cum ſuburbanis ſuis*) & Eſtemo (*cum ſuburbanis ſuis.*)

15. Et Holon (*cum ſuburbanis ſuis*) & Dabit (*cum ſuburbanis ſuis.*)

16. Et Ain, & Ieta, & Bethſames, cum ſuburbanis ſuis: civitates novem de tribubus, ut dictum eſt, duabus.

Das XXI. Capitel.

6. Aber den Kindern Gerſon deſſelben Geſchlechts/ wurden durchs Loß dreyzehen Städte/ von dem Stamm Jſaſchar/ von dem Stamm Aſſer/ vnnd von dem Stamm Naphthali/ vnnd von dem halben Stamm Manaſſe zu Baſan.

7. Den Kindern Merari/ jres Geſchlechts/ wurden zwölff Städte/ von dem Stamm Ruben/ von dem Stamm Gad/ vnd von dem Stamm Sebulon.

8. Alſo gaben die Kinder Jſrael den Leviten durchs Loß diſe Städte vnd jhre Vorſtädte/ wie der HErr durch Moſe gebotten hatte.

9. Von dem ſtamm der Kinder Juda/ vnnd von dem ſtamm der Kinder Simeon/ gaben ſie diſe Städte/ die ſie mit jren Namen nenneten.

10. Den Kindern Aaron des Geſchlechts der Kahathiter/ auß den kindern Levi/ denn das erſte Loß war jhr.

11. So gaben ſie jnen nun Kiriath-Arba/ die des Vaters Enak war/ das iſt Hebron/ auff dem Gebirge Juda/ vnd jre Vorſtädte vmb ſie her.

12. Aber den Acker der Stadt vnd jhre Dörffer gaben ſie Caleb dem Son Jephunne/ zu ſeinem Erbe.

13. Alſo gaben ſie den Kindern Aaron des Prieſters/ die Freyſtadt der Todtſchläger/ Hebron vnnd jre Vorſtädte/ Libna vnd jre Vorſtädte.

14. Jathir vnnd jhre Vorſtädte/ Eſthmoa vnd jhre Vorſtädte.

15. Holon vnnd jre Vorſtädte/ Debir vnd jre Vorſtädte.

16. Ain vnnd jhre Vorſtädte/ Juta vnd jre Vorſtädte/ BethSemes vnd jre Vorſtädte/ Neun Städte von diſen zweyen Stämmen.

CHAP. XXI.

6. Et aux enfans de Guerſçon *aduindrent* par ſort treize villes, des familles de la tribu d'Iſſacar, & de la tribu d'Aſçer, & de la tribu de Nephthali, & de la demie tribu de Manaſſé en Baſçan.

7. Item, aux enfans de Merari ſelon leurs familles, douze villes, de la tribu de Ruben, & de la tribu de Gad, & de la tribu de Zabulon.

8. Les enfans d'Iſrael donques donnerent par ſort aux Leuites ces villes-la, auec leurs fauxbourgs, ſelon que l'Eternel auoit commandé par le moyen de Moyſe.

9. Ils donnerent donc de la tribu des enfans de Iuda & de la tribu des enfans de Simeon, ces villes, leſquelles on nommera par *leur* nom.

10. Dont elles furent pour les enfans d'Aarõ *qui eſtoyent* des familles des Kehathites, *leſquels eſtoyent* des enfans de Leui, (car le premier ſort fut à eux.)

11. Et on leur donna Kirjath-Arbah, *lequel Arbah eſtoit* pere de Hanok, laquelle *eſt* Hebron, en la montágne de Iuda, & ſes fauxbourgs autour d'icelle.

12. Mais quand au territoire de la ville, & à ſes villages, on *les* donna à Caleb fils de Iephunné pour ſa poſſeſſion.

13. On donna donc aux enfans d'Aaron le Sacrificateur la ville du refuge du meurtrier, aſſauoir Hebron, auec ſes fauxbourgs: & Libna, auec ſes fauxbourgs.

14. Et Iattir, auec ſes fauxbourgs: & Eſçtemoah, auec ſes fauxbourgs:

15. Et Holon, auec ſes fauxbourgs: & Debir, auec ſes fauxbourgs.

16. Et Hajim, auec ſes fauxbourgs: & Iutta, auec ſes fauxbourgs: & Beth-ſçemes, auec ſes fauxbourgs: neuf villes de ces deux tribus-la.

כא

17 וּמִשִּׁבְטָא דִּבְנְיָמִין יַת גִּבְעוֹן וְיַת רַוְחָהָא יַת גֶּבַע וְיַת רַוְחָהָא׃

18 יַת עֲנָתוֹת וְיַת רַוְחָהָא וְיַת עַלְמוֹן וְיַת רַוְחָהָא קִרְוִין אַרְבַּע׃

19 כָּל קִרְוֵי בְּנֵי אַהֲרֹן כָּהֲנַיָּא תְּלָת עֶשְׂרֵה קִרְוִין וְרַוְחֵיהֶן׃

20 וּלְזַרְעֲיַת בְּנֵי קְהָת לְלֵיוָאֵי דְּאִשְׁתַּאֲרוּ מִבְּנֵי קְהָת וַהֲוָאָה קִרְוֵי עַדְבְּהוֹן מִשִּׁבְטָא דִּבְנֵי אֶפְרַיִם׃

21 וִיהַבוּ לְהוֹן יַת קִרְיַת שֵׁזָבוּת קָטוֹלַיָּא יַת שְׁכֶם וְיַת רַוְחָהָא בְּטוּרָא דְּבֵית אֶפְרַיִם וְיַת גֶּזֶר וְיַת רַוְחָהָא׃

22 וְיַת קִבְצַיִם וְיַת רַוְחָהָא וְיַת בֵּית חוֹרוֹן וְיַת רַוְחָהָא קִרְוִין אַרְבַּע׃

23 וּמִשִּׁבְטָא דְּדָן יַת אֶלְתְּקֵא וְיַת רַוְחָהָא יַת גִּבְּתוֹן וְיַת רַוְחָהָא׃

24 יַת אַיָּלוֹן וְיַת רַוְחָהָא יַת גַּת רִמּוֹן וְיַת רַוְחָהָא קִרְוִין אַרְבַּע׃

25 וּמִפַּלְגוּת שִׁבְטָא דִּמְנַשֶּׁה יַת תַּעְנָךְ וְיַת רַוְחָהָא וְיַת גַּת רִמּוֹן וְיַת רַוְחָהָא קִרְוִין תַּרְתֵּין׃

26 כָּל קִרְוִין עֲשַׂר וְרַוְחֵיהֶן לְזַרְעֲיַת בְּנֵי קְהָת דְּאִשְׁתְּאָרוּ׃

27 וְלִבְנֵי גֵּרְשׁוֹן מִזַּרְעִית לֵיוָאֵי מִפַּלְגוּת שִׁבְטָא דִּמְנַשֶּׁה יַת קִרְיַת שֵׁזָבוּת קָטוֹלָא יַת גּוֹלָן בְּמַתְנַן וְיַת רַוְחָהָא וְיַת בְּעֶשְׁתְּרָה וְיַת רַוְחָהָא קִרְוִין תַּרְתֵּין׃

כא

17 וּמִמַּטֵּה בִנְיָמִן אֶת־גִּבְעוֹן וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ אֶת־גֶּבַע וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ׃

18 אֶת־עֲנָתוֹת וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ וְאֶת־עַלְמוֹן וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ עָרִים אַרְבַּע׃

19 כָּל־עָרֵי בְנֵי־אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים שְׁלֹשׁ־עֶשְׂרֵה עָרִים וּמִגְרְשֵׁיהֶן׃

20 וּלְמִשְׁפְּחוֹת בְּנֵי־קְהָת הַלְוִיִּם הַנּוֹתָרִים מִבְּנֵי קְהָת וַיְהִי עָרֵי גוֹרָלָם מִמַּטֵּה אֶפְרָיִם׃

21 וַיִּתְּנוּ לָהֶם אֶת־עִיר מִקְלַט הָרֹצֵחַ אֶת־שְׁכֶם וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ בְּהַר אֶפְרָיִם וְאֶת־גֶּזֶר וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ׃

22 וְאֶת־קִבְצַיִם וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ וְאֶת־בֵּית חוֹרֹן וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ עָרִים אַרְבַּע׃

23 וּמִמַּטֵּה־דָן אֶת־אֶלְתְּקֵא וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ וְאֶת־גִּבְּתוֹן וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ׃

24 אֶת־אַיָּלוֹן וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ אֶת־גַּת־רִמּוֹן וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ עָרִים אַרְבַּע׃

25 וּמִמַּחֲצִית מַטֵּה מְנַשֶּׁה אֶת־תַּעְנַךְ וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ וְאֶת־גַּת רִמּוֹן וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ עָרִים שְׁתָּיִם׃

26 כָּל־עָרִים עֶשֶׂר וּמִגְרְשֵׁיהֶן לְמִשְׁפְּחוֹת בְּנֵי־קְהָת הַנּוֹתָרִים׃

27 וְלִבְנֵי גֵרְשׁוֹן מִמִּשְׁפְּחֹת הַלְוִיִּם מֵחֲצִי מַטֵּה מְנַשֶּׁה אֶת־עִיר מִקְלַט הָרֹצֵחַ אֶת־גֹּלָן בַּבָּשָׁן וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ וְאֶת־בְּעֶשְׁתְּרָה וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ עָרִים שְׁתָּיִם׃

κα΄.

17. Καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς βενιαμεὶν τὴν γαβαών, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ, καὶ τὴν γαβὲ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ.

18. Καὶ ἀναθὼθ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ· καὶ τὴν ἀλμὼ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ. πόλεις τέσσαρες.

19. Πᾶσαι αἱ πόλεις υἱῶν ἀαρὼν τῶν ἱερέων, πόλεις δεκατρεῖς, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῶν.

20. Καὶ τοῖς δήμοις υἱῶν καὰθ τοῖς λευΐταις τοῖς καταλελειμμένοις ἀπὸ τῶν υἱῶν καὰθ, καὶ ἐγενήθη ἡ πόλις τῶν ὁρίων αὐτῶν, ἀπὸ φυλῆς ἐφραίμ.

21. Καὶ ἔδωκαν αὐτοῖς τὴν πόλιν τοῦ φυγαδευτηρίου, τὴν τοῦ φονεύοντος, τὴν συχὲμ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ. καὶ τὴν γαζὲρ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ.

22. Καὶ τὴν καβσαὶμ καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ. καὶ τὴν ἄνω βαιθωρὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ πόλεις τέσσαρες.

23. Καὶ ἐκ τῆς φυλῆς δὰν, τὴν ἐλθεκὼ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ. καὶ τὴν γαβεθών, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ.

24. Καὶ τὴν αἰλών, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ. καὶ τὴν γεθρεμμών, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ. πόλεις τέσσαρες.

25. Καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς μανασσῆ, τὴν θαναὰχ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ, καὶ τὴν βαιθσὰν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ, πόλεις δύο.

26. Αἱ πᾶσαι πόλεις δέκα, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐταῖς. τοῖς δήμοις υἱῶν καὰθ τοῖς ὑπολελειμμένοις.

27. Καὶ τοῖς υἱοῖς γηρσὼν, τοῖς συγγενέσιν λευΐταις ἐκ τοῦ ἡμίσους φυλῆς μανασσῆ, τὰς πόλεις τὰς ἀφωρισμένας τοῖς φονεύουσι, τὴν γωλὰν ἐν τῇ βασανίτιδι, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ· καὶ τὴν βεεσθερὰ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ, πόλεις δύο.

CAP. XXI.

17. De tribu autem filiorum Ben-iamin, Gabaon, & Gabaë.

18. Et Anathoth, & Almon, cum ſuburbanis ſuis: civitates quatuor.

19. Omnes ſimul civitates filiorum Aaron ſacerdotis tredecim, cum ſuburbanis ſuis.

20. Reliquis verò per familias filiorum Caath Leuitici generis hæc eſt data poſſeſſio. De tribu Ephráim.

21. Vrbes confugii Sichem cum ſuburbanis ſuis in mõte Ephráim, & Gazer.

22. Et Cibſáim & Beth-horon, cum ſuburbanis ſuis, civitates quatuor.

23. De tribu quoque Dan, Eltheco & Gabathon.

24. Et Aialon & Gethremmon, cum ſuburbanis ſuis, civitates quatuor.

25. Porrò de dimidia tribu Manaſſe, Thanach & Geth-remmon, cum ſuburbanis ſuis, civitates duæ.

26. Omnes civitates decem, & ſuburbana earum, datæ ſunt filiis Caath inferioris gradus.

27. Filiis quoque Gerſon Levitici generis dedit de dimidia tribu Manaſſe confugii civitates, Gaulon in Baſan, & Boſram, cum ſuburbanis ſuis, civitates duas.

Das XXI. Capitel.

17. Von dem Stamm BenJamin aber gaben ſie vier Städte / Gibeon vnd jre Vorſtädte / Geba vnd jre vorſtädte.

18. Anathoth vnd jhre Vorſtädte / Almon vnd jre Vorſtädte.

19. Das alle Städte der Kinder Aaron des Prieſters / waren dreyzehen mit jren vorſtädten.

20. Den Geſchlechten aber der andern Kinder Kahath den Leviten. Wurden durch jr Loß vier Städte von dem Stamm Ephraim.

21. Vnd gaben jhnen die Freyſtadt der Todtſchläger / Sechem vnnd jhre Vorſtädte / auff dem Gebirge Ephraim / Geſer vnd jre Vorſtädte.

22. Kibzaim vnnd jhre Vorſtädte / Beth Horon vnd jre Vorſtedte.

23. Von dem Stamm Dan vier Städte / Eltheke vnnd jre Vorſtädte / Gibthon vnd jre Vorſtädte.

24. Ajalon vnnd jhre Vorſtädte / Gath Rimon vnd jre vorſtädte.

25. Von dem halben Stamm Manaſſe zwo Städte / Thaenach vnd jre Vorſtädte / Gath Rimon vnnd jhre Vorſtädte.

26. Das alle Städte der andern Kinder des Geſchlechts Kahath waren zehen mit jren Vorſtädten.

27. Den Kindern aber Gerſon auß den Geſchlechten der Leviten wurden gegeben / von dem halben Stamm Manaſſe zwo Städte / die Freyſtadt für die Todtſchläger / Golan inn Baſan vnd jre Vorſtädte / Beeſthra vnd jre vorſtädte.

CHAP. XXI.

17. Et de la tribu de Beniamin, Gabaõ, auec ſes fauxbourgs: & Guebah, auec ſes fauxbourgs.

18. Hannathoth, auec ſes fauxbourgs: & Halmon, auec ſes fauxbourgs: quatre villes.

19. Toutes les villes des enfans d'Aaron, Sacrificateurs *furent* treize villes, & leurs fauxbourgs.

20. Or quant aux familles des enfans de Kehath, Leuites, qui eſtoyent le reſte des enfans de Kehath, il y eut des villes de leur ſort de la tribu d'Ephraïm.

21. Et on leur donna la ville du refuge du meurtrier, aſſauoir Sichem, auec ſes fauxbourgs, en la montagne d'Ephraïm: & Guezer, auec ſes fauxbourgs.

22. Et Kibtſajim, auec ſes fauxbourgs: & Beth-horon, auec ſes fauxbourgs: quatre villes.

23. Et de la tribu de Dan, Elteké, auec ſes fauxbourgs: Guibbethon, auec ſes fauxbourgs.

24. Ajalon, auec ſes fauxbourgs: Gath-rimmon, auec ſes fauxbourgs: quatre villes.

25. Et de la moitié de la tribu de Manaſſé, Tahanac, auec ſes fauxbourgs: & Gath-rimmon, auec ſes fauxbourgs: deux villes.

26. Toutes les villes *furent* dix, auec leurs fauxbourgs, pour les familles des enfans de Kehath qui eſtoyent de reſte.

27. Pareillement aux enfans de Guerſçon *qui eſtoyent* des familles des Leuites, *fut donnee* de la moitié de la tribu de Manaſſé, la ville du refuge du meurtrier, aſſauoir Golan en Baſçan, auec ſes fauxbourgs: & Beheſçtera, auec ſes fauxbourgs: deux villes.

כא

28 וּמִשִּׁבְטָא דְיִשָּׂשכָר
יַת קִשְׁיוֹן וְיַת רַוְחָהָא יַת
דָּבְרַת וְיַת רַוְחָהָא׃

29 וְיַת יַרְמוּת וְיַת רַוְחָהָא
יַת עֵין גַּנִּים וְיַת רַוְחָהָא
קִירְוִין אַרְבַּע׃

30 וּמִשִּׁבְטָא דְאָשֵׁר יַת
מִשְׁאָל וְיַת רַוְחָהָא יַת
עַבְדּוֹן וְיַת רַוְחָהָא׃

31 יַת חֶלְקָת וְיַת רַוְחָהָא
וְיַת רְחוֹב וְיַת רַוְחָהָא
קִירְוִין אַרְבַּע׃

32 וּמִשִּׁבְטָא דְנַפְתָּלִי יַת
קִרְיַת שֵׁיזָבוּת קָטוֹלָא יַת
קֶדֶשׁ בְּגָלִיל וְיַת רַוְחָהָא
וְיַת חַמּוֹת דֹּאר וְיַת
רַוְחָהָא וְיַת קַרְתָּן וְיַת
רַוְחָהָא קִירְוִין תְּלָת׃

33 כָּל קִרְוֵי בְּנֵי גֵרְשׁוֹן
לְזַרְעֲיָתְהוֹן תְּלָת עֲשַׂר
קִרְוִין וְרַוְחֵיהֶן׃

34 וּלְזַרְעֲיָת בְּנֵי מְרָרִי
לֵיוָאֵי דְאִשְׁתְּאָרוּ מִן ש
שִׁבְטָא דִזְבוּלֻן יַת יָקְנְעָם
וְיַת רַוְחָהָא וְיַת קַרְתָּה
וְיַת רַוְחָהָא׃

35 יַת דִּמְנָה וְיַת רַוְחָהָא
יַת נַהֲלָל וְיַת רַוְחָהָא
קִרְוִין אַרְבַּע׃

36 וּמִשִּׁבְטָא דִרְאוּבֵן יַת
בֶּצֶר וְיַת רַוְחָהָא יַת יָהְצָה
וְיַת רַוְחָהָא׃

37 יַת קְדֵמוֹת וְיַת
רַוְחָהָא יַת מֵיפַעַת וְיַת
רַוְחָהָא קִרְוִין אַרְבַּע׃

38 וּמִשִּׁבְטָא דְגָד יַת
קִרְיַת שֵׁזָבוּת קָטוֹלָא יַת
רָמוֹת בְּגִלְעָד וְיַת רַוְחָהָא
וְיַת מַחֲנַיִם וְיַת
רַוְחָהָא׃

כא

28 וּמִמַּטֵּה יִשָּׂשכָר אֶת־קִשְׁיוֹן
וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ אֶת־דָּבְרַת וְאֶת־
מִגְרָשֶׁהָ׃

29 אֶת־יַרְמוּת וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ
אֶת־עֵין גַּנִּים וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ
עָרִים אַרְבַּע׃

30 וּמִמַּטֵּה אָשֵׁר אֶת־מִשְׁאָל
וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ אֶת־עַבְדּוֹן וְאֶת־
מִגְרָשֶׁהָ׃

31 אֶת־חֶלְקָת וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ
וְאֶת־רְחֹב וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ עָרִים
אַרְבַּע׃

32 וּמִמַּטֵּה נַפְתָּלִי אֶת־עִיר
מִקְלַט הָרֹצֵחַ אֶת־קֶדֶשׁ בַּגָּלִיל
וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ וְאֶת־חַמֹּת דֹּאר
וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ וְאֶת־קַרְתָּן וְאֶת־
מִגְרָשֶׁהָ עָרִים שָׁלֹשׁ׃

33 כָּל־עָרֵי הַגֵּרְשֻׁנִּי לְמִשְׁפְּחֹתָם
שְׁלֹשׁ־עֶשְׂרֵה עִיר וּמִגְרְשֵׁיהֶן׃

34 וּלְמִשְׁפְּחוֹת בְּנֵי־מְרָרִי הַלְוִיִּם
הַנּוֹתָרִים מֵאֵת מַטֵּה זְבוּלֻן אֶת־
יָקְנְעָם וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ וְאֶת־
קַרְתָּה וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ׃

35 אֶת־דִּמְנָה וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ
אֶת־נַהֲלָל וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ עָרִים
אַרְבַּע׃

36 וּמִמַּטֵּה רְאוּבֵן אֶת־בֶּצֶר
וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ וְאֶת־יַהְצָה וְאֶת־
מִגְרָשֶׁהָ׃

37 אֶת־קְדֵמוֹת וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ
וְאֶת־מֵיפַעַת וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ
עָרִים אַרְבַּע׃

38 וּמִמַּטֵּה גָד אֶת־עִיר מִקְלַט
הָרֹצֵחַ אֶת־רָמֹת בַּגִּלְעָד וְאֶת־
מִגְרָשֶׁהָ וְאֶת־מַחֲנַיִם וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ׃

κα.

28. Καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς ἰσσάχαρ, τὴν κισιὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ. καὶ τὴν δαβερὼθ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ.

29. Καὶ τὴν ἰερμὼθ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ. καὶ πηγὴν γραμμάτων, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ. πόλεις τέσσαρες.

30. Καὶ ἐκ τῆς φυλῆς ἀσὴρ, τὴν μασαὰλ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ. καὶ τὴν ἀβδὼν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ.

31. Καὶ χελκὰθ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ. καὶ τὴν ῥοὰβ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ· πόλεις τέσσαρες.

32. Καὶ ἐκ τῆς φυλῆς νεφθαλεὶμ, τὴν πόλιν τὴν ἀφωρισμένην τῷ φονεύσαντι, καὶ τὴν κεδὲς ἐν τῇ γαλιλαίᾳ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ, καὶ τὴν ἐμαθδὼρ, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ. καὶ τὴν καρθὰν, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐτῇ· πόλεις τρεῖς.

33. Πᾶσαι αἱ πόλεις τοῦ γερσὼν κατὰ δήμους αὐτῶν, πόλεις δεκατρεῖς, καὶ τὰ ἀφωρισμένα τὰ πρὸς αὐταῖς.

34. Καὶ τῷ δήμῳ τῶν υἱῶν μεραρὶ τοῖς λευίταις τοῖς λοιποῖς, ἐκ τῆς φυλῆς υἱῶν ζαβουλὼν, τὴν ἰεκναὰμ, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ καρθὰ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς.

35. Καὶ τὴν δαμνὰ, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς, καὶ τὴν δαχὼλ, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς· πόλεις τέσσαρες.

36. Καὶ ἐκ τῆς φυλῆς ῥουβὴν, τὴν βοσὸρ καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς. καὶ τὴν ἰαζὴρ, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς.

37. Καὶ τὴν γεδσὼμ, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς· καὶ τὴν μασφὰ, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς. πόλεις τέσσαρες.

38. Καὶ ἀπὸ τῆς φυλῆς γὰδ, τὴν πόλιν τοῦ φυγαδευτηρίου τοῦ φονεύσαντος, τὴν ῥαμὼθ ἐν τῇ γαλαὰδ, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς. καὶ τὴν μαναὶμ, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς.

CAP. XXI.	Das XXI. Capitel.	CHAP. XXI.
28. Porro de tribu Iſſachar, Ceſion, & Dabereth.	28. Von dem Stamm Jſaſchar vier Städte/Kiſion vnd jre vorſtädte Dabrath vnd jre Vorſtädte.	28. Et de la tribu d'Iſſacar, Kiſçiõ, auec ſes fauxbourgs: Dobrath, auec ſes fauxbourgs:
29. Et Iarmoth, & Engannim, cum ſuburbanis ſuis, civitates quatuor.	29. Jarmuth vnnd jre Vorſtädte/ EnGannim vnd jre Vorſtädte.	29. Iarmuth, auec ſes fauxbourgs: Hengannim, auec ſes fauxbourgs: quatre villes.
30. De tribu autem Aſer, Maſal & Abdon.	30. Von dem Stamm Aſſer vier Städte/Miſeal vnd jhre vorſtädte/ Abdon vnd jre vorſtädte:	30. Et de la tribu d'Aſçer, Miſçeal, auec ſes fauxbourgs: Habdon, auec ſes fauxbourgs:
31. Et Helcath, & Rohob, cum ſuburbanis ſuis, civitates quatuor.	31. Helkath vnd jre Vorſtädte/Rehob vnd jre Vorſtädte.	31. Helkath, auec ſes fauxbourgs: & Rehob, auec ſes fauxbourgs: quatre villes.
32. De tribu quoq; Nephthali civitates confugii, Cedes in Galilæa, & Hāmothdor, & Carthan, cum ſuburbanis ſuis, civitates tres,	32. Von dem Stamm Naphthali drey Städte / die Freyſtadt Kedes für die todtſchläger in Galilea vnnd jre Vorſtädte / Hamoth Dor vnd jre vorſtädte/Karthan vñ jre vorſtädte.	32. Et de la tribu de Nephthali, la ville du refuge du meurtrier, aſſauoir Kedés en Galilee, auec ſes fauxbourgs Hammoth-Dor, auec ſes fauxbourgs: & Kartan, auec ſes fauxbourgs: trois villes.
33. Omnes urbes familiarum Gerſon, tredecim, cum ſuburbanis ſuis.	33. Das alle Städte des Geſchlechts der Gerſoniter waren dreyzehen mit jren Vorſtädten.	33. Toutes les villes des Guerſçonites ſelon leurs familles *furent* treize villes, & leurs fauxbourgs.
34. Filiis autem Merari Levitis inferioris gradus per familias ſuas data eſt de tribu Zabulon, Iecnam & Cartha.	34. Den Geſchlechten aber der Kinder Merari/ den andern Leuiten wurden gegeben / Von dem Stamm Sebulon vier Städte / Jakneam vnd jhre Vorſtädte/ Kartha vnd jre Vorſtädte.	34. Puis aux familles des enfans de Merari qui eſtoyẽt les Leuites qui reſtoyent *furent donnees* de la tribu de Zabulon, Iokneham, auec ſes fauxbourgs: Karta, auec ſes fauxbourgs.
35. Et Damna & Naalol, civitates quatuor, cum ſuburbanis ſuis.	35. Dimna vnd jre Vorſtädte/Nahalal vnd jhre Vorſtädte.	35. Dimna, auec ſes fauxbourgs: & Nahalal, auec ſes fauxbourgs: quatre villes.
36. (De tribu Ruben ultra Iordanem contra Iericho civitates refugii, Boſor in ſolitudine, Miſor & Iazer.)	36. Von dem Stamm Ruben vier Städte / Bezer vnd jhre Vorſtädte/ Jahza vnd jre Vorſtädte.	36. Et de la tribu de Ruben, Betſer, auec ſes fauxbourgs, & Iahtſa, auec ſes fauxbourgs.
37. (Et Iethſon & Mephaath, civitates quatuor cum ſuburbanis ſuis.)	37. Kedemoth vnd jre Vorſtädte/ Mephaath vnnd jhre Vorſtädte.	37. Kedemoth, auec ſes fauxbourgs: & Nephahath, auec ſes fauxbourgs: quatre villes.
38. (De tribu Gad civitates confugii, Ramoth in Galaad, & Manáim.)	38. Von dem Stamm Gad/vier Städte / die Freyſtadt für die Todtſchläger/Ramoth in Gilead vnd jre Vorſtädte. Mahanaim vnd jre Vorſtädte.	38. Et de la tribu de Gad, la ville du refuge du meurtrier, aſſauoir Ramoth en Galaad, auec ſes fauxbourgs: & Mahanajim, auec ſes fauxbourgs:

כא

39 יַת חֶשְׁבּוֹן וְיַת רְוַחְהָא
יַת יַעְזֵר וְיַת רְוַחְהָא כָּל
קִירְוִין אַרְבַּע׃

40 כָּל קִירְוַיָּא לִבְנֵי
מְרָרִי לְזַרְעֲיָתְהוֹן דא
דְּאִשְׁתְּאָרוּ מִזַּרְעִית
לֵיוָאֵי וַהֲוָה עַדְבְהוֹן קי
קִירְוִין תַּרְתָּא עַשְׂרֵה׃

41 כָּל קִירְוֵי לֵיוָאֵי בְּגוֹ
אַחֲסָנַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
קִירְוִין אַרְבְּעִין וּתְמָנֵי
וְרַוְחֵיהֶן׃

42 יֶהֶוְיָן קִירְוַיָּא הָאִלֵּין
קַרְתָּא קַרְתָּא וְרַוְחָהָא
סְחַרְנָהָא כֵּן לְכָל קִירְוַיָּא
הָאִלֵּין׃

43 וִיהַב יְיָ לְיִשְׂרָאֵל יַת
כָּל אַרְעָא דְּקַיֵּים לְמִתַּן
לַאֲבָהָתְהוֹן וְאַחְסִינוּהָא
וִיתִיבוּ בָהּ׃

44 וְאָנִיחַ יְיָ לְהוֹן מ
מִסְּחוֹר סְחוֹר כְּכָל דְּקַיֵּים
לַאֲבָהָתְהוֹן וְלָא קָם אֱנַשׁ
קֳדָמֵיהוֹן מִכָּל בַּעֲלֵי
דְבָבֵיהוֹן יַת כָּל בַּעֲלֵי
דְבָבֵיהוֹן מְסַר יְיָ בִּידֵיהוֹן׃

45 לָא בַטִּיל פִּתְגָּמָא
מִכֹּל פִּתְגָּמוֹהִי תַקִּנַיָּא
דְּמַלֵּיל יְיָ עַל בֵּית יִשְׂרָאֵל
כּוּלְּהוֹן יִתְקַיְּמוּן׃

כב

1 בְּכֵין קְרָא יְהוֹשֻׁעַ
לְשִׁבְטָא דִּרְאוּבֵן וּלְשִׁבְטָא
דְגָד וּלְפַלְגוּת שִׁבְטָא
דִּמְנַשֶּׁה׃

2 וַאֲמַר לְהוֹן אַתּוּן נט
נְטַרְתּוּן יַת כָּל דְּפַקֵּיד
יָתְכוֹן מֹשֶׁה עַבְדָּא דַּייָ
וְקַבֵּלְתּוּן לְמֵימְרִי לְכֹל
דְּפַקֵּדִית יָתְכוֹן׃

3 לָא שְׁבַקְתּוּן יַת
אֲחוּכוֹן דְּנָן יוֹמִין סַגִּיאִין
עַד יוֹמָא הָדֵין וּנְטַרְתּוּן
יַת מַטְּרַת תַּפְקֶדְתָּא
(מֵימְרָא) דַּייָ אֱלָהֲכוֹן׃

כא

39 אֶת־חֶשְׁבּוֹן וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ
אֶת־יַעְזֵר וְאֶת־מִגְרָשֶׁהָ כָּל־
עָרִים אַרְבַּע׃

40 כָּל־הֶעָרִים לִבְנֵי מְרָרִי
לְמִשְׁפְּחֹתָם הַנּוֹתָרִים מִמִּשְׁפְּחוֹת
הַלְוִיִּם וַיְהִי גּוֹרָלָם עָרִים שְׁתֵּים
עֶשְׂרֵה׃

41 כֹּל עָרֵי הַלְוִיִּם בְּתוֹךְ אֲחֻזַּת
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל עָרִים אַרְבָּעִים
וּשְׁמֹנֶה וּמִגְרְשֵׁיהֶן׃

42 תִּהְיֶינָה הֶעָרִים הָאֵלֶּה עִיר
עִיר וּמִגְרָשֶׁיהָ סְבִיבֹתֶיהָ כֵּן לְכָל־
הֶעָרִים הָאֵלֶּה׃

43 וַיִּתֵּן יְהוָה לְיִשְׂרָאֵל אֶת־
כָּל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָתֵת
לַאֲבוֹתָם וַיִּרָשׁוּהָ וַיֵּשְׁבוּ בָהּ׃

44 וַיָּנַח יְהוָה לָהֶם מִסָּבִיב כְּכֹל
אֲשֶׁר־נִשְׁבַּע לַאֲבוֹתָם וְלֹא־עָמַד
אִישׁ בִּפְנֵיהֶם מִכָּל־אֹיְבֵיהֶם אֵת
כָּל־אֹיְבֵיהֶם נָתַן יְהוָה בְּיָדָם׃

45 לֹא־נָפַל דָּבָר מִכֹּל הַדָּבָר
הַטּוֹב אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהוָה אֶל־
בֵּית יִשְׂרָאֵל הַכֹּל בָּא׃

כב

1 אָז יִקְרָא יְהוֹשֻׁעַ לָרְאוּבֵנִי
וְלַגָּדִי וְלַחֲצִי מַטֵּה מְנַשֶּׁה׃

2 וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם אַתֶּם שְׁמַרְתֶּם
אֵת כָּל־אֲשֶׁר צִוָּה אֶתְכֶם מֹשֶׁה
עֶבֶד יְהוָה וַתִּשְׁמְעוּ בְקוֹלִי לְכֹל
אֲשֶׁר־צִוִּיתִי אֶתְכֶם׃

3 לֹא־עֲזַבְתֶּם אֶת־אֲחֵיכֶם
זֶה יָמִים רַבִּים עַד־הַיּוֹם הַזֶּה
וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־מִשְׁמֶרֶת מִצְוַת
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

κα'.

39. Καὶ ἐσεβὼν, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς. καὶ τὴν ἰαζὴρ, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῆς· πᾶσαι αἱ πόλεις τέσσαρες.

40. Πᾶσαι αἱ πόλεις τοῖς υἱοῖς μεραρὶ κατὰ δήμους αὐτῶν τῶν καταλελειμμένων ἀπὸ τῆς φυλῆς τῆς λευΐ. καὶ ἐγενήθη τὰ ὅρια αὐτῶν πόλεις δώδεκα.

41. Πᾶσαι αἱ πόλεις τῶν λευϊτῶν ἐν μέσῳ τῆς κατασχέσεως υἱῶν ἰσραὴλ, τεσσαράκοντα ὀκτὼ πόλεις, καὶ τὰ περισπόρια αὐτῶν κύκλῳ τῶν πόλεων τούτων.

42. Πόλεις καὶ πόλεις, καὶ τὰ περισπόρια κύκλῳ τῆς πόλεως. οὕτως πάσαις ταῖς πόλεσι ταύταις.

43. Καὶ ἔδωκε κύριος τῷ ἰσραὴλ πᾶσαν τὴν γῆν, ἣν ὤμοσε δοῦναι τοῖς πατράσιν αὐτῶν, καὶ κατεκληρονόμησαν αὐτὴν, καὶ κατῴκησαν ἐν αὐτῇ.

44. Καὶ κατέπαυσεν αὐτοὺς κύριος κυκλόθεν, καθότι ὤμοσε τοῖς πατράσιν αὐτῶν· οὐκ ἀνέστη οὐθεὶς κατενώπιον αὐτῶν ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν. πάντας τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν παρέδωκεν αὐτοῖς κύριος εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν.

45. Οὐ διέπεσεν ῥῆμα ἀπὸ πάντων τῶν ῥημάτων τῶν καλῶν, ὧν ἐλάλησε κύριος τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ· πάντα παρεγένετο.

ΚΕΦΑΛ. κβ'.

1. Τότε συνεκάλεσεν ἰησοῦς τοὺς υἱοὺς ῥουβὴν, καὶ τοὺς υἱοὺς γὰδ, καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς μανασσῆ.

2. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς. ὑμεῖς ἀκηκόατε πάντα ὅσα ἐνετείλατο ὑμῖν μωϋσῆς ὁ παῖς κυρίου, καὶ ὑπηκούσατε τῆς φωνῆς μου, κατὰ πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν.

3. Οὐκ ἐγκαταλείπετε τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν, ταύτας τὰς ἡμέρας, καὶ πλείους, ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. ἐφυλάξατε τὴν ἐντολὴν κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν.

CAP. XXI.

39. Et Heſebon & Iazer, civitates quatuor, cum ſuburbanis ſuis.

40. Omnes urbes filiorum Merari per familias & cognationes ſuas duodecim.

41. Itaque civitates univerſæ Levitarum in medio poſſeſſionis filiorum Iſrael fuerunt quadraginta octo, cum ſuburbanis ſuis.

42. Singulæ per familias diſtributæ (*cum ſuburbanis ſuis.*)

43. Deditque Dominus Deus Iſraeli omnem Terram, quam traditurum ſe patribus eorum iuraverat: & poſſederunt illam, atque habitaverunt in ea

44. Dataq; eſt ab eo pax in omnes per circuitum nationes: nullusq; eis hoſtium reſiſtere auſus eſt, ſed cuncti in eorum ditionem redacti ſunt.

45. Ne unum quidem verbum, quod illis præſtiturum ſe eſſe promiſerat, irritum fuit, ſed rebus expleta ſunt omnia.

CAP. XXII.

1. Eodem tempore vocavit Ioſue Rubenitas, & Gaditas, & dimidiam tribum Manaſſe.

2. Dixitq; ad eos, Feciſtis omnia quæ præcepit vobis Moyſes famulus Domini: mihi quoque in omnibus obediſtis.

3. Nec reliquiſtis fratres veſtros longo tempore, uſque in præſentem diem, cuſtodientes præceptum Domini Dei veſtri.

Das XXI. Capitel.

39. Hesbon vnd jre Vorſtädte/ Jaeſer vnd jre Vorſtädte.

40. Das aller Städte der Kinder Merari vnter jren Geſchlechten/ der andern Leviten nach jrem Loß waren zwölffe.

41. Aller Städte der Leviten vnter dem Erbe der Kinder Iſrael / waren acht vnd viertzig mit jhren Vorſtädten.

42. Vnnd ein jedliche diſer Städte hatte jhr Vorſtadt vmb ſich her/ eine wie die ander.

43. Alſo gab der HERR dem Iſrael alles Land/ daß er geſchworen hatte jren Vätern zu geben/ vnnd ſie namens ein vnnd wohneten drinnen.

44. Vnd der HERR gab jnen ruhe von allen vmbher/ wie er jren Vätern geſchworen hatte/ vnd ſtund jr Feinde keiner wider ſie/ ſondern alle jhre Feinde gab er in jre Hende.

45. Vnnd es feilet nichts an allem Guten/ daß der HERR dem Hauſe Iſrael geredt hatte/ es kam alles.

Das XXII. Capitel.

DA rieff Joſua die Rubeniter vnnd Gadditer/ vnd den halben Stam̃ Manaſſe.

2. Vnd ſprach zu jnen: Jhr habt alles gehalten / was euch Moſe der Knecht des HERRN gebotten hat/ vnd gehorcht meiner Stimm in allem das ich euch gebotten habe.

3. Jr habt euer Brůder nicht verlaſſen eine lange zeit her/ biß auff diſen tag / vnnd habt gehalten an dem Gebot des HERRN euers Gottes.

CAP. XXI.

39. Heſçbon, auec ſes fauxbourgs: & Iahzer, auec les fauxbourgs: *en* tout quatre villes.

40. Toutes ces villes-la *furent donnees* aux enfans de Merari, ſelon leurs familles, qui eſtoyent le reſte des familles des Leuites: & fut leur ſort de douze villes.

41. Toutes les villes des Levites *qui eſtoyent* parmi la poſſeſſion des enfans d'Iſrael, *furent* quarante huit, & leurs fauxbourgs.

42. Ces villes deuoyent eſtre telles, que chacune eſtant à part, auroit ſes fauxbourgs autour de ſoi *&* ainſi *deuoit-il eſtre* de toutes ces villes-la.

43. L'Eternel donc dona à Iſrael tout le païs, lequel il auoit iuré de donner à leurs peres: & ils le poſſederent, & habiterent en icelui.

44. Et l'Eternel leur donna repos tout à l'entour, tout entierement ainſi comme il auoit iuré à leurs peres: & n'y eut aucun de tous leurs ennemis qui ſubſiſtaſt deuant eux: *ains* l'Eternel liura tous leurs ẽnemis en leurs mains.

45. Il ne tomba pas *vn ſeul* mot de toutes les bõnes paroles que l'Eternel auoit dites à la maiſon d'Iſrael: tout aduint.

CHAP. XXII.

1. Alors Ioſué appela les Rubenites, & les Gadites, & la demie tribu de Manaſſe.

2. Et leur dit, Vous auez gardé tout ce que Moyſe ſeruiteur de l'Eternel vous auoit commandé, & auez obeï à ma parole en tout ce que ie vous ai commandé.

3. Vous n'auez point abandonné vos freres, il y a deſia long temps iuſques à ce iourd'hui: ains auez prins garde à l'obſeruation du cõmandement de l'Eternel voſtre Dieu.

כב

4 וּכְעַן אֲנִיחַ יְיָ אֱלָהֲכוֹן
לַאֲחוּכוֹן כְּמָא דְמַלֵיל
לְהוֹן וּכְעַן אִיתְפְּנוֹ וְאֱזִילוּ
לְכוֹן לְקִירְוֵיכוֹן לַאֲרַע א
אַחְסַנְתֵיהוֹן דִיהַב לְכוֹן
מֹשֶׁה עַבְדָא דַיְיָ בְּעִיבְרָא
דְיַרְדְּנָא׃

5 לְחוֹד אִיסְתַּמַּר לַחֲדָא
לְמֶעְבַּד יַת תַּפְקֵידְתָּא
וְיַת אוֹרַיְתָא דְפַקֵיד יַתְכוֹן
מֹשֶׁה עַבְדָא דַיְיָ לְמִרְחַם
יַת יְיָ אֱלָהֲכוֹן וּלְמֵהָךְ
בְּכָל אוֹרְחָן דְתַקְנָן ק
קֳדָמוֹהִי וּלְמִיטַּר כָּל
פִּיקוֹדוֹהִי וּלְאִתְקָרָבָא
בְּדַחֲלְתֵיהּ וּלְמִפְלַח קד
קֳדָמוֹהִי בְּכָל לִבְּכוֹן וּבְכָל
נַפְשְׁכוֹן׃

6 וּבָרְכִינוּן יְהוֹשֻׁעַ וש
וְשַׁלְחִינוּן וַאֲזַלוּ לְקִרְוֵיהוֹן׃

7 וּלְפַלְגוּת שִׁבְטָא
דִמְנַשֶּׁה יְהַב מֹשֶׁה
בְּמַתְנַן וּלְפַלְגֵיהוֹן יְהַב
יְהוֹשֻׁעַ עִם אֲחֵיהוֹן ב
בְּעִיבְרָא דְיַרְדְּנָא לְמַעְרְבָא
וְאַף אֲרֵי שַׁלְחִינוּן יְהוֹשֻׁעַ
לְקִרְוֵיהוֹן וּבָרְכִינוּן׃

8 וַאֲמַר לְהוֹן לְמֵימַר
בְּנִכְסִין סַגִיאִין תּוּבוּ לק
לְקִרְוֵיכוֹן וּבִבְעִירָא סַגִי
לַחֲדָא בְּכַסְפָּא וּבְדַהֲבָא
וּבִנְחָשָׁא וּבְבַרְזְלָא
וּבִלְבוּשִׁין סַגִיאִין לַחֲדָא
פַּלִיגוּ בִּיזַת בַּעֲלֵי דְבָבֵיכוֹן
עִם אֲחוּכוֹן׃

9 וְתָבוּ וַאֲזַלוּ בְּנֵי רְאוּבֵן
וּבְנֵי גָד וּפַלְגוּת שִׁבְטָא
דִמְנַשֶּׁה מִלְוַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
מִשִּׁילוֹ דִי בְּאַרְעָא דִכְנַעַן
לְמֵיזַל לַאֲרַע גִלְעָד לַאֲרַע
אַחְסַנְתֵּיהוֹן דְאַחְסִינוּ בַהּ
עַל (מֵימְרָא) דַיְיָ בִּידָא
דְמֹשֶׁה׃

כב

4 וְעַתָּה הֵנִיחַ יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
לַאֲחֵיכֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָהֶם וְעַתָּה
פְּנוּ וּלְכוּ לָכֶם לְאָהֳלֵיכֶם אֶל־
אֶרֶץ אֲחֻזַּתְכֶם אֲשֶׁר נָתַן לָכֶם
מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן׃

5 רַק שִׁמְרוּ מְאֹד לַעֲשׂוֹת אֶת־
הַמִּצְוָה וְאֶת־הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוָּה
אֶתְכֶם מֹשֶׁה עֶבֶד־יְהוָה לְאַהֲבָה
אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְלָלֶכֶת
בְּכָל־דְּרָכָיו וְלִשְׁמוֹר מִצְוֺתָיו
וּלְדָבְקָה־בוֹ וּלְעָבְדוֹ בְּכָל־לְבַבְכֶם
וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם׃

6 וַיְבָרְכֵם יְהוֹשֻׁעַ וַיְשַׁלְּחֵם וַיֵּלְכוּ
אֶל־אָהֳלֵיהֶם׃

7 וְלַחֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה נָתַן
מֹשֶׁה בַּבָּשָׁן וּלְחֶצְיוֹ נָתַן יְהוֹשֻׁעַ
עִם־אֲחֵיהֶם מֵעֵבֶר הַיַּרְדֵּן יָמָּה
וְגַם כִּי שִׁלְּחָם יְהוֹשֻׁעַ אֶל־
אָהֳלֵיהֶם וַיְבָרְכֵם׃

8 וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לֵאמֹר בִּנְכָסִים
רַבִּים שׁוּבוּ אֶל־אָהֳלֵיכֶם
וּבְמִקְנֶה רַב־מְאֹד בְּכֶסֶף וּבְזָהָב
וּבִנְחֹשֶׁת וּבְבַרְזֶל וּבִשְׂלָמוֹת הַרְבֵּה
מְאֹד חִלְקוּ שְׁלַל אֹיְבֵיכֶם עִם־
אֲחֵיכֶם׃

9 וַיָּשֻׁבוּ וַיֵּלְכוּ בְּנֵי־רְאוּבֵן וּבְנֵי־
גָד וַחֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה מֵאֵת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִשִּׁלֹה אֲשֶׁר־בְּאֶרֶץ
כְּנַעַן לָלֶכֶת אֶל־אֶרֶץ הַגִּלְעָד
אֶל־אֶרֶץ אֲחֻזָּתָם אֲשֶׁר נֹאחֲזוּ־
בָהּ עַל־פִּי יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה׃

κβ'.

4. Νῦν δὲ κατέπαυσε κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν, ὃν τρόπον εἶπεν αὐτοῖς. νῦν οὖν ἀποστραφέντες, ἀπέλθετε εἰς τοὺς οἴκους ὑμῶν, καὶ εἰς τὴν γῆν τῆς κατασχέσεως ὑμῶν ἣν ἔδωκεν ὑμῖν μωϋσῆς δοῦλος κυρίου ἐν τῷ πέραν τοῦ ἰορδάνου.

5. Ἀλλὰ φυλάξασθε σφόδρα ποιεῖν τὰς ἐντολὰς καὶ τὸν νόμον ὃν ἐνετείλατο ὑμῖν μωϋσῆς ὁ παῖς κυρίου, ἀγαπᾶν κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν, καὶ πορεύεσθαι ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, φυλάσσεσθαι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ προσκεῖσθαι αὐτῷ, καὶ λατρεύειν αὐτῷ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας ὑμῶν, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς ὑμῶν.

6. Καὶ εὐλογήσας αὐτοὺς ἰησοῦς, ἐξαπέστειλεν αὐτούς, καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν.

7. Καὶ τοῖς ἡμίσεσι φυλῆς μανασσῆ ἔδωκε μωϋσῆς ἐν τῇ βασάν· καὶ τοῖς ἡμίσεσιν ἔδωκεν ἰησοῦς μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ παρὰ τὸν ἰορδάνην παρὰ θάλασσαν, καὶ ἡνίκα ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν, καὶ εὐλόγησεν αὐτούς.

8. Λέγων· ἐν χρήμασι πολλοῖς ἀπήλθοσαν εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν, καὶ κτήνη πολλὰ σφόδρα, καὶ ἀργύριον, καὶ χρυσίον καὶ χαλκὸν καὶ σίδηρον καὶ ἱματισμὸν πολὺν σφόδρα, καὶ διείλαντο τὴν προνομὴν τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν.

9. Καὶ ἀπέστρεψαν καὶ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ ῥουβὴν καὶ οἱ υἱοὶ γὰδ, καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς μανασσῆ ἀπὸ τῶν υἱῶν ἰσραὴλ ἐν σηλὼν, ἐκ γῆς χαναὰν, ἀπελθεῖν εἰς τὴν γῆν γαλαὰδ, εἰς γῆν κατασχέσεως αὐτῶν, ἣν ἐκληρονόμησαν αὐτὴν διὰ προστάγματος κυρίου ἐν χειρὶ μωϋσῆ.

CAP. XXII.

4. Quia igitur dedit Dominus Deus veſter fratribus veſtris quietem & pacem, ſicut pollicitus eſt: revertimini, & ite in tabernacula veſtra, & in terram poſſeſſionis, quam tradidit vobis Moyſes famulus Domini trans Iordanem.

5. Ita duntaxat, ut cuſtodiatis attente, & opere compleatis mandatum & legem quam præcepit vobis Moyſes famulus Domini, ut diligatis Dominum Deum veſtrum, & ambuletis in omnibus viis eius, & obſervetis mandata illius, adhæreatiſq; ei, ac ſerviatis in omni corde, & in omni anima veſtra.

6. Benedixitque eis Ioſue, & dimiſit eos. Qui reverſi ſunt, in tabernacula ſua.

7. Dimidiæ autem tribui Manaſſe poſſeſſionem Moyſes dederat in Baſan: & idcirco mediæ quæ ſuperfuit, dedit Ioſue ſortem inter cæteros fratres ſuos trans Iordanem ad Occidentalem plagam. Cumq; dimitteret eos in tabernacula ſua, & benedixiſſet eis.

8. Dixit ad eos, In multa ſubſtantia atque divitiis revertimini ad ſedes veſtras, cum argento & auro, ære ac ferro, & veſte multiplici: dividite prędam hoſtium cum fratribus veſtris.

9. Reverſiq; ſunt, & abierunt filii Ruben, & filii Gad, & dimidia tribus Manaſſe, à filiis Iſrael de Silo, quæ ſita eſt in Chanáan, ut intrarent Galaad Terram poſſeſſionis ſuæ, quam obtinuerant iuxta imperium Domini in manu Moyſi.

Das XXII. Capitel.

4. Weil nun der HErr euer GOtt hat eure Brůder zu ruhe bracht / wie er jnen geredt hat / ſo wendet euch nun vnd ziehet hin in eure Hůtten im Lande eures Erbes / daß euch Moſe der Knecht des HERRN gegeben hat jenſeydt dem Jordan.

5. Haltet aber nur an mit fleiß / daß jr thut nach dem Gebot vnd Geſetze / daß euch Moſe der Knecht des HERRN gebotten hat / daß jhr den HErrn euren Gott liebet / vnd wandelt auff allen ſeinen wegen / vnd ſeine Gebot haltet / vnd im anhanget / vnd jhm dienet von gantzem hertzen / vnnd von gantzer Seelen.

6. Alſo ſegenet ſie Joſua / vnnd ließ ſie gehen / vnd ſie giengen zu jren Hůtten.

7. Dem halben Stamm Manaſſe hatte Moſe gegeben zu Baſan / die ander helfft gab Joſua vnter jren brůdern diſſeydt dem Jordan gegen Abend. Vnd da er ſie ließ gehen zu jren Hůtten / vnd ſie geſegenet hatte.

8. Sprach er zu jnen: Jr kommt wider heim mit groſſem Gut zu euren Hůtten / mit ſehr viel Viehs / Silber / Gold / Ertz / Eiſen vnnd Kleidern / ſo theilet nun den Raub eurer Feinde auß / vnter eure Brůder.

9. Alſo kehreten vmb die Rubeniter / Gadditer / vnnd der halbe ſtamm Manaſſe / vnd giengen von den Kindern Iſrael auß Silo / die im Lande Canaan ligt / daß ſie ins Land Gilead zoͤgen / zum Lande jhres Erbes / daß ſie erbten auß befelch des HErren durch Moſe.

CHAP. XXII.

4. Or maintenant l'Eternel voſtre Dieu a donné repos à vos freres, ſelon qu'il leur *en* auoit parlé: maintenant donc retournez, & vous en allez en vos tabernacles, en la terre de voſtre poſſeſſion, laquelle Moyſe ſeruiteur de l'Eternel vous a donnee au de là du Iordain.

5. Tant ſeulement prenez garde ſoigneuſement à faire le commandement & la Loy, que Moyſe ſeruiteur de l'Eternel vous a commandee, Que vous aimiez l'Eternel voſtre Dieu, & cheminiez en toutes ſes voyes, & que vous gardiez ſes commandemens, & lui adheriez, & le ſeruiez de tout voſtre cœur, & toute voſtre ame.

6. Puis Ioſué les benit, & les renuoya, & ils s'en allerent en leurs tabernacles.

7. Or Moyſe auoit donné à la moitié de la tribu de Manaſſé *heritage* en Baſçan: & Ioſué donna à l'autre moitié d'icelle *heritage* auec leurs freres au deca du Iordain vers l'Occident. Au reſte Ioſué les renuoyant en leurs tabernacles, & les beniſſant.

8. Parla à eux, diſant, Retournez auec grandes richeſſes en vos tabernacles, & auec fort grande quantité de beſtail, auec argent, or, airain, fer, & veſtemens, en fort grande abondance: partiſſez le butin de vos ennemis auec vos freres.

9. Ainſi donc les enfans de Ruben, & les enfans de Gad, & la demie tribu de Manaſſe s'en rentournerent, & departirent de Sçilo qui *eſt* au païs de Canaan, d'auec les enfans d'Iſrael pour s'en aller au païs de Galaad, en la terre de leur poſſeſſion de laquelle on les auoit fait iouïr, ſuiuant le mandement de l'Eternel par le moyen de Moyſe.

כב

10 וַאֲתוֹ לִגְלִילֵי דְיַרְדְּנָא דִי בְּאַרְעָא דִכְנַעַן וּבְנוֹ בְנֵי רְאוּבֵן וּבְנֵי גָד וּפַלְגוּת שִׁבְטָא דִמְנַשֶּׁה תַמָּן מַדְבְּחָא עַל יַרְדְּנָא מַדְבַּח רַב לְמֶחֱזֵי׃

11 וּשְׁמַעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֵימָר הָא בְנוֹ בְּנֵי רְאוּבֵן וּבְנֵי גָד וּפַלְגוּת שִׁבְטָא דִמְנַשֶּׁה יָת מַדְבְּחָא לָקֳבֵיל אַרְעָא דִכְנַעַן בִּגְלִילֵי יַרְדְּנָא לְעִיבַר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

12 וּשְׁמַעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאִתְכְּנַשׁוּ כָּל כְּנִישְׁתָּא דִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְשִׁילוֹ ל לְמִיסַּק עֲלֵיהוֹן לְחֵילָא׃

13 וּשְׁלַחוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְוַת בְּנֵי רְאוּבֵן וּלְוַת בְּנֵי גָד וּלְוַת פַּלְגוּת שִׁבְטָא דִמְנַשֶּׁה לְאַרַע גִּלְעָד יַת פִּנְחָס בַּר אֶלְעָזָר כַּהֲנָא׃

14 וְעַשְׂרָא רַבְרְבִין עִימֵּהּ רַבָּא חַד רַבָּא חַד לְבֵית אֲבָהָת לְכָל שִׁבְטַיָּא דְיִשְׂרָאֵל וּגְבַר רֵישׁ בֵּית אֲבָהָתְהוֹן אִינּוּן לְאַלְפַיָּא דְיִשְׂרָאֵל׃

15 וַאֲתוֹ לְוַת בְּנֵי רְאוּבֵן וּלְוַת בְּנֵי גָד וּלְוַת פַּלְגוּת שִׁבְטָא דִמְנַשֶּׁה לְאַרַע גִּלְעָד וּמַלִּילוּ עִמְּהוֹן למ לְמֵימָר׃

16 כִּדְנַן אֲמַרוּ כָּל כ כְּנִישְׁתָּא דַייָ מַה שִׁקְרָא הָדֵין דְשַׁקַּרְתּוּן (בְּמֵימַר) אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל לְמֵיתַב יוֹמָא דֵין מִבָּתַר פּוּלְחָנָא דַייָ בְּמִבְנֵיכוֹן לְכוֹן מַדְבְּחָא לְמִמְרַדְכוֹן יוֹמָא דֵין (בְּמֵימְרָא) דַייָ׃

כב

10 וַיָּבֹאוּ אֶל־גְּלִילוֹת הַיַּרְדֵּן אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיִּבְנוּ בְנֵי־רְאוּבֵן וּבְנֵי־גָד וַחֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה שָׁם מִזְבֵּחַ עַל־הַיַּרְדֵּן מִזְבֵּחַ גָּדוֹל לְמַרְאֶה׃

11 וַיִּשְׁמְעוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הִנֵּה־בָנוּ בְנֵי־רְאוּבֵן וּבְנֵי־גָד וַחֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה אֶת־הַמִּזְבֵּחַ אֶל־מוּל אֶרֶץ כְּנַעַן אֶל־גְּלִילוֹת הַיַּרְדֵּן אֶל־עֵבֶר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

12 וַיִּשְׁמְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקָּהֲלוּ כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל שִׁלֹה לַעֲלוֹת עֲלֵיהֶם לַצָּבָא׃

13 וַיִּשְׁלְחוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־בְּנֵי־רְאוּבֵן וְאֶל־בְּנֵי־גָד וְאֶל־חֲצִי שֵׁבֶט־מְנַשֶּׁה אֶל־אֶרֶץ הַגִּלְעָד אֶת־פִּינְחָס בֶּן־אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן׃

14 וַעֲשָׂרָה נְשִׂאִים עִמּוֹ נָשִׂיא אֶחָד נָשִׂיא אֶחָד לְבֵית אָב לְכֹל מַטּוֹת יִשְׂרָאֵל וְאִישׁ רֹאשׁ בֵּית־אֲבוֹתָם הֵמָּה לְאַלְפֵי יִשְׂרָאֵל׃

15 וַיָּבֹאוּ אֶל־בְּנֵי־רְאוּבֵן וְאֶל־בְּנֵי־גָד וְאֶל־חֲצִי שֵׁבֶט־מְנַשֶּׁה אֶל־אֶרֶץ הַגִּלְעָד וַיְדַבְּרוּ אִתָּם לֵאמֹר׃

16 כֹּה־אָמְרוּ כֹּל עֲדַת יְהוָה מָה־הַמַּעַל הַזֶּה אֲשֶׁר מְעַלְתֶּם בֵּאלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לָשׁוּב הַיּוֹם מֵאַחֲרֵי יְהוָה בִּבְנוֹתְכֶם לָכֶם מִזְבֵּחַ לִמְרָדְכֶם הַיּוֹם בַּיהוָה׃

κβ'.

10. Καὶ ἦλθοσαν εἰς γαλιλὰθ τοῦ ἰορδάνου, ἥ ἐστιν ἐν γῇ χαναάν. καὶ ᾠκοδόμησαν οἱ υἱοὶ ῥουβὴν, καὶ οἱ υἱοὶ γὰδ, καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς μανασσῆ ἐκεῖ βωμὸν ἐπὶ τοῦ ἰορδάνου, βωμὸν μέγαν τοῦ ἰδεῖν.

11. Καὶ ἤκουσαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ λεγόντων· ἰδοὺ ᾠκοδομήκασιν οἱ υἱοὶ ῥουβὴν καὶ οἱ υἱοὶ γὰδ καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς μανασσῆ βωμὸν ἐφ' ὁρίων γῆς χαναὰν ἐπὶ τοῦ γαλιλὰθ τοῦ ἰορδάνου ἐν τῷ πέραν υἱῶν ἰσραήλ.

12. Καὶ ἤκουσαν οἱ υἱοὶ ἰσραήλ, καὶ συνηθροίσθησαν πάντες οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ εἰς σηλὼν, ὥστε ἀναβάντες ἐκπολεμῆσαι αὐτούς.

13. Καὶ ἀπέστειλαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ πρὸς τοὺς υἱοὺς ῥουβὴν, καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς γὰδ, καὶ πρὸς τὸ ἥμισυ φυλῆς μανασσῆ, εἰς τὴν γῆν γαλαὰδ, τόν τε φινεὲς υἱὸν ἐλεαζὰρ υἱοῦ ἀαρὼν τοῦ ἱερέως.

14. Καὶ δέκα τῶν ἀρχόντων μετ' αὐτοῦ, ἄρχων εἷς ἀπὸ οἴκου πατριᾶς, ἀπὸ πασῶν τῶν φυλῶν ἰσραήλ, ἄνδρες ἄρχοντες οἴκων πατριῶν ἦσαν χιλίαρχοι ἰσραήλ.

15. Καὶ παρεγένοντο πρὸς τοὺς υἱοὺς ῥουβὴν, καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς γὰδ, καὶ πρὸς τὸ ἥμισυ φυλῆς μανασσῆ, εἰς γῆν γαλαὰδ, καὶ ἐλάλησαν πρὸς αὐτοὺς λέγοντες.

16. Τάδε λέγει πᾶσα ἡ συναγωγὴ κυρίου. τίς ἡ πλημμέλεια αὕτη ἣν ἐπλημμελήσατε ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ ἰσραὴλ, ἀποστραφῆναι σήμερον ἀπὸ κυρίου θεοῦ ἰσραὴλ, οἰκοδομήσαντες ἑαυτοῖς βωμὸν, ἀποστάντας ὑμᾶς γενέσθαι σήμερον ἀπὸ κυρίου;

CAP. XXII.

10. Cumq́; veniſſent ad tumulos Iordanis, in Terram-Chanáan, ædificaverunt iuxta Iordanem altare infinitæ magnitudinis.

11. Quod cùm audiſſent filii Iſrael, & ad eos certi nuntii detuliſſent ædificaſſe filios Ruben, & Gad, & dimidiæ tribus Manaſſe altare in Terra Chanán, ſuper Iordanis tumulos, contra filios Iſrael.

12. Convenerunt omnes in Silo, ut aſcenderent, & dimicarent contra eos.

13. Et interim miſerunt ad illos in Terram-Galaad Phinees filium Eleazari ſacerdotem.

14. Et decem principes cum eo, ſingulos de ſingulis tribubus.

15. Qui venerunt ad filios Ruben, & Gad, & dimidiæ tribus Manaſſe in Terram-Galaad.

16. Dixeruntque ad eos. Hæc mandat omnis populus Domini, Quæ eſt iſta transgreſſio? Cur reliquiſtis Dominum Deum Iſrael, ædificantes altare ſacrilegum, & à cultu illius recedentes?

Das XXII. Capitel.

10. Vnd da ſie kamen an die hauffen am Jordan/die im lande Canaan ligen/baueten dieſelben Rubeniter/Gadditer/vnd der halbe Stamm Manaſſe/daſelbs am Jordan einen groſſen ſchönen Altar.

11. Da aber die Kinder Jſrael höreten ſagen: Sihe die Kinder Ruben die Kinder Gad/vnnd der halbe Stamm Manaſſe/haben einen Altar gebauet gegen das Land Canaan an den hauffen am Jordan diſſeit der Kinder Jſrael.

12. Da verſammleten ſie ſich mit der gantzen Gemeine zu Silo. Daß ſie wider ſie hinauff zögen mit einem Heer.

13. Vnd ſandten zu jnen inns Land Gilead/Pinehas den Son Eleaſar des Prieſters.

14. Vnd mit jm zehen Oberſte Fürſten/vnter den Häuſern jhrer Väter/auß jeglichem Stamm Jſrael einen.

15. Vnd da ſie zu jnen kamen inns Land Gilead/redeten ſie mit jhnen/vnd ſprachen:

16. So leſſet euch ſagen die gantze Gemeine des HERRN: Wie verſündigt jr euch alſo an dem Gott Jſrael? daß jhr euch heute kehret von dem HERRN/damit daß jhr euch einen Altar bauet/daß jhr abfallet von dem HERRN.

CHAP. XXII.

10. Or vindrent-ils aux limites du Iordain, qui *eſtoyent* au païs de Canaan: & les enfans de Ruben, & les enfans de Gad, & la demie tribu de Manaſſé baſtirent là vn autel, ioignant le Iordain, *voire* vn autel grand à le voir.

11. Et les enfans d'Iſrael ouïrent dire; Voila, les enfans de Ruben, & les enfans de Gad, & la demie tribu de Manaſſé ont baſti vn autel regardant le pais de Canaan, és limites du Iordain, du coſté des enfans d'Iſrael.

12. Les enfans donc d'Iſrael entendirent *cela*: & toute l'aſſemblee des enfans d'Iſrael s'aſſembla en Sçilo, pour monter en bataille à l'encontre d'eux.

13. Or les enfans d'Iſrael envoyerent vers les enfans de Ruben, & vers les enfans de Gad, & vers la demie tribu de Manaſſé, au pais de Galaad, Phinees fils d'Eleazar le Sacrificateur.

14. Et auec lui dix Seigneurs, *aſſauoir* vn Seigneur de chacune maiſon des peres, de toutes les tribus d'Iſrael: car il y auoit en *tous* les milliers d'Iſrael vn chef de chacune maiſon de leurs peres.

15. *Ceux-ci* donc vindrent vers les enfans de Ruben, & vers les enfans de Gad, & vers la demie tribu de Manaſſé au pais de Galaad, & parlerent à eux, diſans,

16. Ainſi à dit toute l'aſſemblee de l Eternel, Quel *eſt* ce forfait ici, que vous auez commis cõtre le Dieu d'Iſrael, pour vous deſtourner auiourd'hui d'apres l'Eternel, en vous baſtiſſant vn autel, pour, vous reuolter auiourd'hui contre l'Eternel?

יהושע	יהושע	ΙΗΣΟΥΣ.
כב	כב	κβ'.
17 הַזְעֵיר לָנָא יָת חוֹבָא דִפְעוֹר דְּלָא אִדַּכֵּינָא מִינֵּהּ עַד יוֹמָא הָדֵין וַהֲוָה מַחְתָּא בִּכְנִשְׁתָּא דַייָ׃	17 הַמְעַט־לָנוּ אֶת־עֲוֺן פְּעוֹר אֲשֶׁר לֹא־הִטַּהַרְנוּ מִמֶּנּוּ עַד הַיּוֹם הַזֶּה וַיְהִי הַנֶּגֶף בַּעֲדַת יְהֹוָה׃	17. Μὴ μικρὸν ὑμῖν τὸ ἁμάρτημα Φογὼρ ὅτι οὐκ ἐκαθαρίσθημεν ἀπ' αὐτοῦ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης; καὶ ἐγενήθη πληγὴ ἐν τῇ συναγωγῇ κυρίου;
18 וְאַתּוּן תְּתוּבוּן יוֹמָא דֵין מִבָּתַר (דַּחְלְתָא) דַייָ וִיהֵי אַתּוּן תִּמְרְדוּן יוֹמָא דֵין (בְּמֵימְרָא) דַייָ וּמְחַר עַל כָּל כְּנִשְׁתָּא דְיִשְׂרָאֵל יְהֵא רָגְזָא׃	18 וְאַתֶּם תָּשֻׁבוּ הַיּוֹם מֵאַחֲרֵי יְהֹוָה וְהָיָה אַתֶּם תִּמְרְדוּ הַיּוֹם בַּיהֹוָה וּמָחָר אֶל־כָּל־עֲדַת יִשְׂרָאֵל יִקְצֹף׃	18. Καὶ ὑμεῖς ἀποστραφήσεσθε σήμερον ἀπὸ κυρίου καὶ ἔσται ἐὰν ἀποστῆτε σήμερον ἀπὸ κυρίου, καὶ αὔριον, ἐπὶ πάντα ἰσραὴλ ἔσται ἡ ὀργὴ κυρίου.
19 בְּרַם אִם מְסָאֲבָא אֲרַע אַחְסַנְתְּהוֹן עִיבְרוּ לְכוֹן לַאֲחָסָנַת עַמָּא דַייָ דִּשְׁרָא תַמָּן מַשְׁכְּנָא דַייָ וְאַחְסִינוּ בֵּינָנָא וכ (וּבְמֵימְרָא) דַייָ לָא תִמְרְדוּן וּבְנָא לָא תִמְרְדוּן בְּמִבְנֵיכוֹן לְכוֹן מַדְבְּחָא בַּר מִמַּדְבְּחָא דַייָ א אֱלָהָנָא׃	19 וְאַךְ אִם־טְמֵאָה אֶרֶץ אֲחֻזַּתְכֶם עִבְרוּ לָכֶם אֶל־אֶרֶץ אֲחֻזַּת יְהֹוָה אֲשֶׁר שָׁכַן־שָׁם מִשְׁכַּן יְהֹוָה וְהֵאָחֲזוּ בְּתוֹכֵנוּ וּבַיהֹוָה אַל־תִּמְרֹדוּ וְאֹתָנוּ אַל־תִּמְרֹדוּ בִּבְנֹתְכֶם לָכֶם מִזְבֵּחַ מִבַּלְעֲדֵי מִזְבַּח יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ׃	19. Καὶ νῦν εἰ μικρὰ ὑμῖν ἡ γῆ τῆς κατασχέσεως ὑμῶν, διάβητε ὑμεῖς εἰς τὴν γῆν τῆς κυρίου κατασχέσεως, οὗ κατασκηνοῖ ἐκεῖ ἡ σκηνὴ κυρίου, καὶ κατακληρονομήσατε ἐν ἡμῖν, καὶ μὴ ἀπὸ κυρίου ἀποστάται γενήθητε, καὶ ἀφ' ἡμῶν μὴ ἀποστῆτε διὰ τὸ οἰκοδομῆσαι ὑμᾶς βωμὸν ἔξω τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν.
20 הֲלָא עָכָן בַּר זֶרַח שַׁקַּר שְׁקַר בְּחֶרְמָא וְעַל כָּל כְּנִשְׁתָּא דְיִשְׂרָאֵל הֲוָה רָגְזָא וְהוּא גַּבְרָא חַד לָא מִית בְּחוֹבֵיהּ׃	20 הֲלוֹא עָכָן בֶּן־זֶרַח מָעַל מַעַל בַּחֵרֶם וְעַל־כָּל־עֲדַת יִשְׂרָאֵל הָיָה קָצֶף וְהוּא אִישׁ אֶחָד לֹא גָוַע בַּעֲוֺנוֹ׃	20. Οὐκ ἰδοὺ ἄχαρ ὁ τοῦ ζαρᾶ, πλημμελείᾳ ἐπλημμέλησεν ἀπὸ τοῦ ἀναθέματος, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν συναγωγὴν ἰσραὴλ ἐγενήθη ἡ ὀργή; καὶ οὗτος εἷς μόνος ἦν, μὴ οὗτος ἀπέθανεν ἐν τῇ ἑαυτοῦ ἁμαρτίᾳ;
21 וַאֲתִיבוּ בְּנֵי רְאוּבֵן וּבְנֵי גָד וּפַלְגוּת שִׁבְטָא דִמְנַשֶּׁה וּמַלִּילוּ עִם רֵישֵׁי אַלְפַיָּא דְיִשְׂרָאֵל׃	21 וַיַּעֲנוּ בְּנֵי־רְאוּבֵן וּבְנֵי־גָד וַחֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה וַיְדַבְּרוּ אֶת־רָאשֵׁי אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל׃	21. Καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ υἱοὶ ῥουβὴν καὶ οἱ υἱοὶ γὰδ καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς μανασσῆ, καὶ ἐλάλησαν τοῖς χιλιάρχοις ἰσραὴλ λέγοντες.
22 אֵל אֱלָהִים יְיָ אֵל אֱלָהִים יְיָ קֳדָמוֹהִי גְּלֵי וְיִשְׂרָאֵל בְּסוֹפָא יְדַע אִם בְּמֵימְרַד וְאִם בְּשִׁקְרָא שַׁקַּרְנָא (בְּמֵימְרָא) דַייָ לָא תִפְרְקִינָנָא יוֹמָא דֵין׃	22 אֵל אֱלֹהִים יְהֹוָה אֵל אֱלֹהִים יְהֹוָה הוּא יֹדֵעַ וְיִשְׂרָאֵל הוּא יֵדָע אִם־בְּמֶרֶד וְאִם־בְּמַעַל בַּיהֹוָה אַל־תּוֹשִׁיעֵנוּ הַיּוֹם הַזֶּה׃	22. Ὁ θεὸς ὁ θεός, κύριός ἐστι, καὶ ὁ θεὸς ὁ θεὸς κύριος αὐτὸς οἶδε, καὶ ἰσραὴλ αὐτὸς γνώσεται εἰ ἐν ἀποστάσει ἐπλημμελήσαμεν ἀπέναντι κυρίου, μὴ ῥύσαιτο ἡμᾶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ.
23 לְמִבְנֵי לָנָא מַדְבְּחָא לְמֵיתַב מִבָּתַר פֻּלְחָנָא דַייָ וְאִם לְאַסָּקָא עֲלוֹהִי עֲלָתָא וּמִנְחָתָא וְאִם לְמֶעְבַּד עֲלוֹהִי נִכְסַת קֻדְשִׁין יְיָ הוּא יִתְבַּע׃	23 לִבְנוֹת לָנוּ מִזְבֵּחַ לָשׁוּב מֵאַחֲרֵי יְהֹוָה וְאִם־לְהַעֲלוֹת עָלָיו עוֹלָה וּמִנְחָה וְאִם־לַעֲשׂוֹת עָלָיו זִבְחֵי שְׁלָמִים יְהֹוָה הוּא יְבַקֵּשׁ׃	23. Καὶ εἰ ᾠκοδομήσαμεν ἑαυτοῖς βωμόν, ὥστε ἀποστῆναι ἡμᾶς ἀπὸ κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν, ἢ ὥστε ἀναβιβάσαι ἡμᾶς ἐπ' αὐτὸ θυσίαν ὁλοκαυτωμάτων, ἢ ὥστε ποιῆσαι ἐπ' αὐτοῦ θυσίαν σωτηρίου, κύριος αὐτὸς ἐκζητήσαι.

CAP. XXII.

17. An parum vobis eſt quod peccaſtis in Beelphegor, & uſque in præſentem diem macula huius ſceleris in vobis permanet, multique de populo corruerunt.

18. Et vos hodie reliquiſtis Dominum,

Et cras in univerſum Iſrael ira eius deſæviet.

19. Quòd ſi putatis immundam eſſe terram poſſeſſionis veſtræ, tranſite ad Terram in qua tabernaculum Domini eſt, & habitate inter nos: tantùm ut à Domino, & à noſtro conſortio non recedatis, ædificato altari præter altare Domini Dei noſtri.

20. Nonne Achan filius Zare præterit mandatum Domini, & ſuper omnem populum Iſrael ira eius incubuit? Et ille erat unus homo, atque utinam ſolus periiſſet in ſcelere ſuo.

21. Reſponderuntque filii Ruben, & Gad, & dimidia tribus Manaſſe principibus legationis Iſrael.

22. Fortiſſimus Deus Dominus, ipſe novit, & Iſrael ſimul intelliget, ſi prævaricationis animo hoc altare conſtruximus, non cuſtodiat nos, ſed puniat nos in præſenti.

23. Et ſi ea mente fecimus ut holocauſta, & ſacrificium & pacificas victimas ſuper eo imponeremus, ipſe quærat & iudicet.

Das XXII. Capitel.

17. Jſts vns zu wenig an der miſſethat Peor? von welcher wir noch auff diſen tag nicht gereiniget ſindt/ vnd kam eine plage vnter die Gemeine des HERRN.

18. Vnd jhr wendet euch heute von dem HERRN weg/ vnnd ſeyd heute abtrünnig worden von dem HErrn/ daß jhr heute oder morgen über die gantze Gemeine Jſrael erzürne.

19. Düncket euch das Land euers Erbes vnrein/ ſo kommet herüber ins Land daß der HErr hat/ da die wohnung des HErrn ſtehet / vnnd erbet vnter vns/ vnd werdet nicht abtrünnig von dem HErren/ vnnd von vns/ daß jr euch einen Altar bauet / auſſer dem Altar des HErrn vnſers Gottes.

20. Verſündigt ſich nicht Achan der Sohn Serah am verbannten/ vnd der zorn kam über die gantze Gemeine Jſrael/ vnnd er gieng nicht allein vnter über ſeiner Miſſethat.

21. Da antworten die Kinder Ruben/ vnnd die Kinder Gad/ vnnd der halbe Stamm Manaſſe/ vnd ſagten zu den Häuptern vnd Fürſten Jſrael.

22. Der ſtarcke GOtt der HErr/ der ſtarcke GOtt der HErr weiß/ ſo weiß Jſrael auch/ fallen wir abe oder ſündigen wider den HErrn / ſo helffe er vns heute nicht.

23. Vnd ſo wir darumb den Altar gebauet haben / daß wir vnns von dem HErrn wenden wolten/ Brandopffer oder Speißopffer drauff opffern / oder Danckopffer drauff thun dem HErrn/ ſo foddere er es.

CHAP. XXII.

17. Nous *fut-ce* peu de choſe que l'iniquité de Pehor, de laquelle nous ne nous ſommes pas encores bien nettoyés iuſqu'à ce iourd'hui: combien qu'il en ſoit aduenu vne playe ſur l'aſſemblee de l'Eternel?

18. Que vous-vous deſtourniez auiourd hui d'apres l'Eternel: & qu'il aduiene que vous-vous reuoltiez auiourd'hui contre l'Eternel, & que demain il s'indigne contre toute l'aſſemblee d'Iſrael.

19. Et quoi que ce ſoit, ſi la terre de voſtre poſſeſſion *eſt* ſouillee, paſſez en la terre de la poſſeſſion de l' Eternel, en laquelle à eſte logé le pauillon de l'Eternel: & ayez poſſeſſion parmi nous, & ne vous reuoltez point contre l'Eternel, & ne vous reuoltez point d'auec nous, en vous baſtiſſant vn autel, outre l'autel de l'Eternel noſtre Dieu

20. Hacan fils de Zara ne commit il pas forfaiture en l'interdit, dont il y eut de l'indignation contre toute l'aſſemblee d'Iſrael? & ceſt homme ne mourut pas ſeul pour ſon iniquité.

21. Mais les enfans de Ruben, & les enfans de Gad, & la demie tribu de Manaſſé reſpondirent, & dirent aux chefs des milliers d'Iſrael.

22. Le Fort, le Dieu, l'Eternel, *le* ſait lui-meſme, & Iſrael meſme *le* cognoiſtra. Si c'eſt par reuolte, & ſi c'eſt par forfaiture contre l'Eternel, que tu ne nous preſerues point auiord'hui.

23. Que nous-nous ſoyons baſti vn autel pour nous deſtourner d'apres l'Eternel; Et ſi ça eſté pour offrir ſur icelui holocauſte, ou gaſteau, ou ſi ça eſté pour faire ſur icelui ſacrifice de proſperités, *que* l'Eternel lui meſme *le* redemande.

כב

24 וְאִם לָא מִיוּצְפָא מִפִּתְגָמָא עֲבַדְנָא יַת דָא לְמֵימַר מְחַר יֵימְרוּן בְּנֵיכוֹן לִבְנָנָא לְמֵימַר מָה לְכוֹן חוּלָק (בְּמֵימְרָא) דַיְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל׃

25 וּתְחוּם יְהַב יְיָ בֵּינָנָא וּבֵינֵיכוֹן בְּנֵי רְאוּבֵן וּבְנֵי גָד יַת יַרְדְנָא לֵית לְכוֹן חוּלָק (בְּמֵימְרָא) דַיְיָ וִיבַטְלוּן בְּנֵיכוֹן יַת בְּנָנָא בְּדִיל דְלָא לְמִדְחַל מִן קֳדָם יְיָ׃

26 וַאֲמַרְנָא נַעְבֵּד כְּעַן לָנָא לְמִבְנֵי יַת מַדְבְּחָא לָא לַעֲלָתָא וְלָא לְנִכְסַת קוּדְשַׁיָא׃

27 אֲרֵי סָהִיד הוּא בֵּינָנָא וּבֵינֵיכוֹן וּבֵין דָרָנָא בַּתְרָנָא לְמִפְלַח יַת פֻּלְחָנָא דַיְיָ קֳדָמוֹהִי בַּעֲלָוָתָנָא וּבְדִבְחָנָא וּבְנִכְסַת קוּדְשָׁנָא וְלָא יֵימְרוּן בְּנֵיכוֹן מְחַר לִבְנָנָא לֵית לְכוֹן חוּלָק (בְּמֵימְרָא) דַיְיָ׃

28 וַאֲמַרְנָא וִיהֵי אֲרֵי יֵימְרוּן לָנָא וּלְדָרָנָא מְחַר וְנֵימַר חֲזוֹ יַת דְמוּת מַדְבְּחָא דַיְיָ דַעֲבַדוּ אֲבָהָתָנָא לָא לַעֲלָתָא וְלָא לְנִכְסַת קוּדְשַׁיָא אֲרֵי סָהִיד הוּא בֵּינָנָא וּבֵינֵיכוֹן׃

29 חַס לָנָא מִנָנָא מִלְמֶחְטֵי קֳדָמוֹהִי לְמִמְרַד (בְּמֵימְרָא) דַיְיָ וּלְמֵתַב יוֹמָא דֵין מִבָּתַר פֻּלְחָנָא דַיְיָ לְמִבְנֵי מַדְבְּחָא לַעֲלָתָא וּלְמִנְחָתָא וּלְנִכְסַת קוּדְשַׁיָא בַּר מִמַּדְבְּחָא דַיְיָ אֱלָהָנָא דִי קֳדָם מַשְׁכְּנֵיהּ׃

כב

24 וְאִם־לֹא מִדְּאָגָה מִדָּבָר עָשִׂינוּ אֶת־זֹאת לֵאמֹר מָחָר יֹאמְרוּ בְנֵיכֶם לְבָנֵינוּ לֵאמֹר מַה־לָּכֶם וְלַיהֹוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃

25 וּגְבוּל נָתַן־יְהֹוָה בֵּינֵנוּ וּבֵינֵיכֶם בְּנֵי־רְאוּבֵן וּבְנֵי־גָד אֶת־הַיַּרְדֵּן אֵין־לָכֶם חֵלֶק בַּיהֹוָה וְהִשְׁבִּיתוּ בְנֵיכֶם אֶת־בְּנֵינוּ לְבִלְתִּי יְרֹא אֶת־יְהֹוָה׃

26 וַנֹּאמֶר נַעֲשֶׂה־נָּא לָנוּ לִבְנוֹת אֶת־הַמִּזְבֵּחַ לֹא לְעוֹלָה וְלֹא לְזָבַח׃

27 כִּי עֵד הוּא בֵּינֵינוּ וּבֵינֵיכֶם וּבֵין דֹּרוֹתֵינוּ אַחֲרֵינוּ לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדַת יְהֹוָה לְפָנָיו בְּעֹלוֹתֵינוּ וּבִזְבָחֵינוּ וּבִשְׁלָמֵינוּ וְלֹא־יֹאמְרוּ בְנֵיכֶם מָחָר לְבָנֵינוּ אֵין־לָכֶם חֵלֶק בַּיהֹוָה׃

28 וַנֹּאמֶר וְהָיָה כִּי־יֹאמְרוּ אֵלֵינוּ וְאֶל־דֹּרֹתֵינוּ מָחָר וְאָמַרְנוּ רְאוּ אֶת־תַּבְנִית מִזְבַּח יְהֹוָה אֲשֶׁר־עָשׂוּ אֲבוֹתֵינוּ לֹא לְעוֹלָה וְלֹא לְזֶבַח כִּי־עֵד הוּא בֵּינֵינוּ וּבֵינֵיכֶם׃

29 חָלִילָה לָּנוּ מִמֶּנּוּ לִמְרֹד בַּיהֹוָה וְלָשׁוּב הַיּוֹם מֵאַחֲרֵי יְהֹוָה לִבְנוֹת מִזְבֵּחַ לְעֹלָה לְמִנְחָה וּלְזָבַח מִלְּבַד מִזְבַּח יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ אֲשֶׁר לִפְנֵי מִשְׁכָּנוֹ׃

κβʹ.

24. Ἀλλ' ἕνεκεν εὐλαβείας ῥήματος ἐποιήσαμεν τοῦτο, λέγοντες· ἵνα μὴ αὔριον εἴπωσι τὰ τέκνα ὑμῶν τοῖς τέκνοις ἡμῶν λέγοντες· τί ὑμῖν καὶ κυρίῳ τῷ θεῷ Ἰσραήλ;

25. Καὶ ὅρια ἔθηκε κύριος ἀνὰ μέσον ἡμῶν καὶ ὑμῶν, οἱ υἱοὶ Ῥουβὴν, καὶ οἱ υἱοὶ Γὰδ, τὸν Ἰορδάνην, καὶ οὐκ ἔστιν ὑμῖν μερὶς κυρίου, καὶ ἀπαλλοτριώσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν τοὺς υἱοὺς ἡμῶν, ἵνα μὴ σέβωνται κύριον.

26. Καὶ εἴπαμεν ποιῆσαι οὕτω, τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν βωμὸν τοῦτον, οὐχ ἕνεκα καρπωμάτων, οὐδ' ἕνεκεν θυσιῶν.

27. Ἀλλ' ἵνα ᾖ μαρτύριον τοῦτο ἀνὰ μέσον ἡμῶν καὶ ὑμῶν, καὶ ἀνὰ μέσον τῶν τέκνων ἡμῶν μεθ' ἡμᾶς, τοῦ λατρεύειν λατρείαν κυρίου ἐναντίον αὐτοῦ, ἐν τοῖς καρπώμασιν ἡμῶν, καὶ ἐν ταῖς θυσίαις ἡμῶν, καὶ ἐν ταῖς θυσίαις τῶν σωτηρίων ἡμῶν. καὶ οὐκ ἐροῦσι τὰ τέκνα ὑμῶν τοῖς τέκνοις ἡμῶν αὔριον, οὐκ ἔστιν ὑμῖν μερὶς κυρίου.

28. Καὶ εἴπαμεν, ἐὰν γένηταί ποτε καὶ λαλήσωσι πρὸς ἡμᾶς, ἢ καὶ ταῖς γενεαῖς ἡμῶν αὔριον, καὶ ἐροῦσιν, ἴδετε ὁμοίωμα τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου ὃ ἐποίησαν οἱ πατέρες ἡμῶν, οὐχ ἕνεκα καρπωμάτων, οὐδὲ ἕνεκα θυσιῶν, ἀλλὰ μαρτύριόν ἐστιν ἀνὰ μέσον ἡμῶν, καὶ ἀνὰ μέσον ὑμῶν, (καὶ ἀνὰ μέσον τῶν τέκνων ἡμῶν.)

29. Μὴ γένοιτο οὖν ἡμᾶς ἀποστῆναι ἀπὸ κυρίου ὥστε ἀποστραφῆναι ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ ἀπὸ κυρίου, ὥς τε οἰκοδομῆσαι ἡμᾶς θυσιαστήριον τοῖς καρπώμασι, καὶ ταῖς θυσίαις σαλαμεῖν, καὶ τῇ θυσίᾳ τῶν σωτηρίων πλὴν τοῦ θυσιαστηρίου κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν, ὅ ἐστιν ἀπέναντι τῆς σκηνῆς αὐτοῦ.

CAP. XXII.

24. Et non ea magis cogitatione atque tractatu, ut diceremus, Cras dicent filii veſtri filiis noſtris, Quid vobis & Domino Deo Iſrael?

25. Terminum poſuit Dominus inter nos & vos ô filii Ruben, & filii Gad, Iordanem fluvium: & idcirco partem non habetis in Domino. Et per hanc occaſionē avertent filii veſtri filios noſtros à timore Domini.

26. Putavimus itaque melius, & diximus. Exſtruamus nobis altare, non in holocauſta, ne que ad victimas offerendas.

27. Sed in teſtimonium inter nos & vos, & ſobolem noſtram veſtramque progeniem, ut ſerviamus Domino, & iuris noſtri ſit offerre & holocauſta, & victimas, & pacificas hoſtias: & nequaquam dicant cras filii veſtri filiis noſtris, Non eſt vobis pars in Domino.

28. Quòd ſi voluerint dicere, reſpondebunt eis, Ecce altare Domini quod fecerunt patres noſtri, non in holocauſta, neque in ſacrificium, ſed in teſtimonium noſtrum ac veſtrum.

29. Abſit à nobis hoc ſcelus, ut recedamus à Domino, & eius veſtigia relinquamus exſtructo altari ad holocauſta, & ſacrificia, & victimas offerendas præter altare Domini Dei noſtri quod exſtructum eſt ante tabernaculum eius.

Das XXII. Capitel.

24. Vnnd ſo wirs nicht viel mehr auß ſorge des dings gethan haben/ vnnd ſprachen: Heut oder morgen möchten eure Kinder zu vnſern Kindern ſagen: Was gehet euch der HERRE der Gott Iſrael an?

25. Der HERR hat den Jordan zur Grentze geſetzt zwiſchen vns vnd euch Kindern Ruben vnnd Gad/ jhr habt kein theil am HERREN/ Damit würden eure Kinder vnſer kinder von der forcht des HERRN weiſen.

26. Darumb ſprachen wir: Laſſt vnns einen Altar bauen/ nicht zum Opffer/ noch zum Brandtopffer.

27. Sondern daß er ein Zeuge ſey zwiſchen vns vnnd euch vnnd vnſern Nachkommen/ daß wir dem HERREN dienſt thun mögen für jm/ mit vnſern Brandtopffern/ Danckopffern vnd andern Opffern/ vnnd eure Kinder heut oder morgen nicht ſagen dörffen zu vnſern Kindern: Jhr habt kein theil an dem HERRN.

28. Wenn ſie aber alſo zu vns ſagen würden/ oder zu vnſern Nachkommen/ heut oder morgen/ ſo köndten ſie ſagen: Sehet die gleichnuß des Altars des HERRn/ den vnſer Väter gemachet haben/ nicht zum Opffer noch zum Brandopffer/ ſondern zum Zeugen zwiſchen vns vnd euch.

29. Das ſey ferne von vnns/ daß wir abtrünnig werden von dem HErrn/ daß wir vnns heute wolten von jhm wenden/ vnnd einen Altar bauen zum Brandopffer/ vnnd zum Speißopffer/ vnd andern Opffern/ Auſſer dem Altar des HErrn vnſers Gottes/ der für ſeiner wohnung ſtehet.

CHAP. XXII.

24. Et ſi pluſtoſt nous ne l'auons fait pour crainte de ceci, diſans, Vos enfans parleront ci apres à nos enfans, diſans, Qu'auez-vous à faire auec l'Eternel le Dieu d'Iſrael.

25. Car ô *vous* enfans de Ruben, & enfans de Gad, l'Eternel a mis pour borne entre nous & vous le Iordain, vous n'auez point de part en l'Eternel. Par ainſi vos enfans feroyent deſiſter nos enfans de là en auant de craindre l Eternel.

26. Pourtant nous auons dit, Metons-nous maintenant à baſtir vn autel, non point pour holocauſte, ne pour ſacrifice:

27. Ains à ce qu'il ſerue de teſmoignage entre nous & vous, & entre nos generations *qui viendront* apres nous, pour exercer le ſeruice de l'Eternel deuant icelui en nos holocauſtes, & en nos ſacrifices, & en nos ſacrifices de proſperités: & que vos enfans ne diſent point ci apres à nos enfans, Vous n'auez point de part en l'Eternel.

28. Et pourtant nous auons dit, Lors qu'ils nous diront *ceci*, ou à nos generations, ci apres, nous *leur* dirons, Voyez la reſſemblance de l'autel de l'Eternel, que nos peres ont fait, non point pour holocauſte, ne pour ſacrifice, ains à ce qu'il ſoit teſmoin entre nous & vous.

29. Ia ne nous aduiene que nous-nous reuoltions contre l'Eternel, & que nous-nous deſtournions auiourd'hui d'apres l'Eternel, en baſtiſſant vn autel pour holocauſte, pour gâſteau, & pour ſacrifice, outre l'autel de l'Eternel noſtre Dieu, lequel *eſt* deuant le pauillon d'icelui.

כב

30 וּשְׁמַע פִּינְחָס כַּהֲנָא
וְרַבְרְבֵי כְּנִשְׁתָּא וְרֵישֵׁי
אַלְפַיָּא דְיִשְׂרָאֵל דְּעִמֵּיהּ
יָת פִּתְגָּמַיָּא דְּמַלִּילוּ בְּנֵי
רְאוּבֵן וּבְנֵי גָד וּבְנֵי מְנַשֶּׁה
וּשְׁפַר בְּעֵינֵיהוֹן׃

31 וַאֲמַר פִּינְחָס בַּר א
אֶלְעָזָר כַּהֲנָא לִבְנֵי רְאוּבֵן
וְלִבְנֵי גָד וְלִבְנֵי מְנַשֶּׁה
יוֹמָא דֵין יְדַעְנָא אֲרֵי
בֵּינָנָא שַׁרְיָא שְׁכִינְתָּא
דַּייָי דְּלָא שַׁקַּרְתּוּן ב
(בְּמֵימְרָא) דַּייָי שִׁקְרָא
הָדֵין בְּכֵן שֵׁיזַבְתּוּן יָת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל מִיַּד (מֵימְרָא)
דַּייָי׃

32 וְתָב פִּינְחָס בַּר אֶלְעָזָר
כַּהֲנָא וְרַבְרְבַיָּא מִלְּוַת
בְּנֵי רְאוּבֵן וּמִלְּוַת בְּנֵי גָד
מֵאֲרַע גִּלְעָד לַאֲרַע דִּכְנַעַן
לְוַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַאֲתִיבוּ
יַתְהוֹן פִּתְגָּמָא׃

33 וּשְׁפַר פִּתְגָּמָא בְּעֵינֵי
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאוֹדִיאוּ קֳדָם
ייָי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלָא אֲמַרוּ
לְמִסַּק עֲלֵיהוֹן לְחֵילָא
לְחַבָּלָא יָת אַרְעָא דִּבְנֵי
רְאוּבֵן וּבְנֵי גָד יָתְבִין בַּהּ׃

34 וּקְרוֹ בְּנֵי רְאוּבֵן וּבְנֵי
גָד סָהִיד לְמַדְבְּחָא אֲרֵי
סָהִיד הוּא בֵּינָנָא אֲרֵי ייָי
הוּא הָאֱלֹהִים׃

כג

1 וַהֲוָה לִזְמַן יוֹמִין ס
סַגִּיאִין בָּתַר דְּאָנִיחַ ייָי ל
לְיִשְׂרָאֵל מִכָּל בַּעֲלֵי
דְבָבֵיהוֹן סְחוֹר סְחוֹר וִי
וִיהוֹשֻׁעַ סִיב עַל בְּיוֹמִין׃

2 וּקְרָא יְהוֹשֻׁעַ לְכָל
יִשְׂרָאֵל לְסָבוֹהִי וּלְרֵישׁוֹהִי
וּלְדַיָּנוֹהִי וּלְסָרְכוֹהִי וא
וַאֲמַר לְהוֹן אֲנָא סָבֵית
עָלֵית בְּיוֹמַיָּא׃

כב

30 וַיִּשְׁמַע פִּינְחָס הַכֹּהֵן וּנְשִׂיאֵי
הָעֵדָה וְרָאשֵׁי אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
אִתּוֹ אֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבְּרוּ
בְּנֵי־רְאוּבֵן וּבְנֵי־גָד וּבְנֵי מְנַשֶּׁה
וַיִּיטַב בְּעֵינֵיהֶם׃

31 וַיֹּאמֶר פִּינְחָס בֶּן־אֶלְעָזָר
הַכֹּהֵן אֶל־בְּנֵי־רְאוּבֵן וְאֶל־בְּנֵי־
גָד וְאֶל־בְּנֵי מְנַשֶּׁה הַיּוֹם יָדַעְנוּ
כִּי־בְתוֹכֵנוּ יְהֹוָה אֲשֶׁר לֹא־
מְעַלְתֶּם בַּיהֹוָה הַמַּעַל הַזֶּה אָז
הִצַּלְתֶּם אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִיַּד
יְהֹוָה׃

32 וַיָּשָׁב פִּינְחָס בֶּן־אֶלְעָזָר
הַכֹּהֵן וְהַנְּשִׂיאִים מֵאֵת בְּנֵי־רְאוּבֵן
וּמֵאֵת בְּנֵי־גָד מֵאֶרֶץ הַגִּלְעָד
אֶל־אֶרֶץ כְּנַעַן אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וַיָּשִׁבוּ אוֹתָם דָּבָר׃

33 וַיִּיטַב הַדָּבָר בְּעֵינֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וַיְבָרְכוּ אֱלֹהִים בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא
אָמְרוּ לַעֲלוֹת עֲלֵיהֶם לַצָּבָא לְשַׁחֵת
אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר בְּנֵי־רְאוּבֵן וּבְנֵי־
גָד יֹשְׁבִים בָּהּ׃

34 וַיִּקְרְאוּ בְּנֵי־רְאוּבֵן וּבְנֵי־
גָד לַמִּזְבֵּחַ כִּי־עֵד הוּא בֵּינֹתֵינוּ
כִּי יְהֹוָה הָאֱלֹהִים׃

כג

1 וַיְהִי מִיָּמִים רַבִּים אַחֲרֵי
אֲשֶׁר־הֵנִיחַ יְהֹוָה לְיִשְׂרָאֵל מִכָּל־
אֹיְבֵיהֶם מִסָּבִיב וִיהוֹשֻׁעַ זָקֵן בָּא
בַּיָּמִים׃

2 וַיִּקְרָא יְהוֹשֻׁעַ לְכָל־יִשְׂרָאֵל
לִזְקֵנָיו וּלְרָאשָׁיו וּלְשֹׁפְטָיו וּלְשֹׁטְרָיו
וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֲנִי זָקַנְתִּי בָּאתִי
בַּיָּמִים׃

κβ΄.

30. Καὶ ἀκούσαντες Φινεὲς ὁ ἱερεὺς, καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες τῆς συναγωγῆς, καὶ οἱ χιλίαρχοι ἰσραὴλ, οἳ ἦσαν μετ᾽ αὐτοῦ, τοὺς λόγους οὓς ἐλάλησαν οἱ υἱοὶ ῥουβὴν, καὶ οἱ υἱοὶ γὰδ, καὶ τὸ ἥμισυ φυλῆς μανασσῆ, καὶ ἤρεσεν αὐτοῖς.

31. Καὶ εἶπε Φινεὲς υἱὸς ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς τοῖς υἱοῖς ῥουβὴν καὶ τοῖς υἱοῖς γὰδ, καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς μανασσῆ· σήμερον ἐγνώκαμεν ὅτι μεθ᾽ ἡμῶν κύριος, διότι οὐκ ἐπλημμελήσατε ἐναντίον κυρίου πλημμέλειαν ταύτην. καὶ ὅτι ἐρρύσασθε τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ ἐκ χειρὸς κυρίου.

32. Καὶ ἀπέστρεψε Φινεὲς υἱὸς ἐλεάζαρ ὁ ἱερεὺς, καὶ οἱ ἄρχοντες πατριῶν ἀπὸ τῶν υἱῶν ῥουβὴν, καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν γὰδ, καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμίσους φυλῆς μανασσῆ, ἐκ γῆς γαλαὰδ εἰς γῆν χαναὰν πρὸς τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ, καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς τοὺς λόγους.

33. Καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ, καὶ εὐλόγησαν τὸν θεὸν υἱῶν ἰσραήλ. καὶ ἐλάλησαν πρὸς τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ, καὶ εἶπαν μηκέτι ἀναβῆναι πρὸς αὐτοὺς εἰς πόλεμον ἐξολεθρεῦσαι τὴν γῆν τῶν υἱῶν ῥουβὴν, καὶ τῶν υἱῶν γὰδ, καὶ τοῦ ἡμίσους φυλῆς μανασσῆ, καὶ κατῴκησαν ἐπ᾽ αὐτῆς.

34. Καὶ ἐπωνόμασεν ἰησοῦς τὸν βωμὸν, τῷ ῥουβὴν καὶ τῷ γὰδ, καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς μανασσῆ, καὶ εἶπεν ὅτι μαρτύριόν ἐστιν ἀνὰ μέσον αὐτῶν, ὅτι κύριος ὁ θεὸς θεὸς αὐτῶν ἐστί.

ΚΕΦΑΛ. κγ΄.

1. Καὶ ἐγένετο μεθ᾽ ἡμέρας πλείους, μετὰ τὸ καταπαῦσαι κύριον τὸν θεὸν ἰσραὴλ ἀπὸ πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ κυκλόθεν, καὶ ἰησοῦς πρεσβύτερος προβεβηκὼς ταῖς ἡμέραις.

2. Καὶ συνεκάλεσεν ἰησοῦς πάντας τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ, καὶ τὴν γερουσίαν αὐτῶν, καὶ τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν, καὶ τοὺς δικαστὰς αὐτῶν, καὶ τοὺς γραμματεῖς αὐτῶν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἐγὼ γεγήρακα καὶ προβέβηκα ταῖς ἡμέραις.

CAP. XXII.

30. Quibus auditis, Phinees ſacerdos, & principes legationis Iſrael, qui erant cum eo, placati ſunt: & verba filiorum Ruben, & Gad, & dimidiæ tribus Manaſſe, libentiſſimè ſuſceperunt.

31. Dixitq; Phinees filius Eleazari ſacerdos ad eos, Nũc ſcimus quod nobiſcum ſit Dominus, quoniam alieni eſtis à prævaricatione hac, & liberaſtis filios Iſrael de manu Domini.

32. Reverſusq; eſt cum principibus à filiis Ruben & Gad de Terra Galaad, finium Chanáan ad filios Iſrael, & retulit eis.

33. Placuitq; ſermo cunctis audientibus. Et laudaverunt Deum filii Iſrael, & nequaquam ultrà dixerunt, ut aſcenderent contra eos, atque pugnarent, & delerent Terram poſſeſſionis eorum.

34. Vocaveruntq; filii Ruben, & filii Gad, altare quod exſtruxerant, Teſtimonium noſtrum, quod Dominus ipſe ſit Deus.

CAP. XXIII.

1. Evoluto autem multo tempore poſtquam pacem dederat Dominus Iſraeli, ſubiectis in gyro nationibus univerſis, & Ioſue iam longævo & perſenilis ætatis.

2. Vocavit Ioſue omnem Iſraelem, maioresq; natu, & principes ac duces, & magiſtros, Dixitq; ad eos, Ego ſenui, & progreſſioris ætatis ſum.

Das XXII. Capitel.

30. Da aber Pinehas der Prieſter vnnd die Oberſten der Gemeine/ die Fürſten Iſrael/ die mit jm waren/ hȯreten diſe wort/ die die Kinder Ruben Gad vnnd Manaſſe ſagten/ gefielen ſie jnen wol.

31. Vnd Pinehas der Son Eleaſar des Prieſters ſprach zu den Kindern Ruben/ Gad vnnd Manaſſe: Heute erkennen wir/ daß der HERR vnter vns iſt/ daß jhr euch nicht an dem HERRN verſündigt habt inn diſer that/ Nun habt jhr die Kinder Iſrael errettet auß der Handt des HERREN.

32. Da zoch Pinehas der Son Eleaſar des Prieſters/ vnnd die Oberſten/ auß dem Land Gilead/ von den Kindern Ruben vnd Gad/ wider ins Land Canaan zu den Kindern Iſrael vnd ſagtens jnen an.

33. Das gefiel den Kindern Iſrael wol/ vnd lobten den Gott der Kinder Iſrael/ vnd ſagten nicht mehr/ daß ſie hinauff wolten ziehen/ mit eine͂ Heer wider ſie/ zu verderben das Land/ da die Kinder Ruben vnnd Gad innen wohneten.

34. Vnnd die Kinder Ruben vnnd Gad hieſſen den Altar/ Daß er Zeuge ſey zwiſchen vns/ vnnd/ das der HERR Gott ſey.

Das XXIII. Capitel.

VNd nach langer zeit/ da der HErr hatte Iſrael zu ruhe bracht für allen jren Feinden vmbher/ vnd Joſua nun alt vnd wol betaget war.

2. Berieff er das gantz Iſrael vnnd jre Elteſten/ Häupter/ Richter vnnd Amptleute/ vnnd ſprach zu jhnen: Ich bin alt vnd wol betaget.

CHAP. XXII.

30. Or apres que Phinee le Sacrificateur, & les principaux de l'aſſemblee, aſſauoir les chefs des milliers d'Iſrael, qui *eſtoyent* auec lui, eurent ouï les propos que les enfans de Ruben, & les enfans de Gad, & les enfans de Manaſſé *leur* dirent, cela leur pleut.

31. Et Phinees fils d'Eleazar le Sacrificateur dit aux enfans de Ruben, & aux enfans de Gad, & aux enfans de Manaſſé, Nous cognoiſſons auiourd'hui que l'Eternel *eſt* parmi nous, de ce que vous n'auez point commis ce forfait contre l'Eternel: *ains des* lors auez deliuré les enfans d'Iſrael de la main de l'Eternel.

32. Ainſi Phinees fils d'Eleazar le Sacrificateur, & ces Signeurs-la s'en retournerent d'auec les enfans de Ruben, & d'auec les enfans de Gad, du pais de Galaad au pais de Canaan, vers les enfans d'Iſrael, & leur rapporterent le fait.

33. Et la choſe pleut aux enfans d'Iſrael: & les enfans d'Iſrael benirent Dieu, & ne parlerent plus de monter en bataille a l'encontre d'eux pour degaſter le pais auquel habitoyent les enfans de Ruben, & les enfans de Gad.

34. Et les enfans de Ruben, & les enfans de Gad appelerent l'autel, Hed: Car, *dirent-ils*, il *eſt* teſmoin entre nous que l'Eternel *eſt* le Dieu.

CHAP. XXIII.

1. Or il aduint pluſieurs iours apres, l'Eternel ayant donné repos à Iſrael de tous leurs ennemis à l'enuiron, que Ioſué deuint vieil, *&* auancé en aage.

2. Lors Ioſué appela tout Iſrael, ſes anciens, & ſes chefs, & ſes iuges, & ſes preuoſts, & leur dit, Ie ſuis deuenu ancien, *&* auancé en aage.

כג

3 וְאַתּוּן חֲזֵיתוּן יָת כָּל
דַּעֲבַד יְיָ אֱלָהֲכוֹן יָת כָּל
עַמְמַיָּא הָאִלֵּין מִן
קֳדָמֵיכוֹן אֲרֵי יְיָ אֱלָהֲכוֹן
(מֵימְרֵיהּ) מְגִיחַ לְכוֹן׃

4 חֲזוֹ דְּפַלְגִית לְכוֹן יָת
עַמְמַיָּא דְּאִשְׁתְּאָרוּ ה
הָאִלֵּין בְּאַחֲסָנָא לשׁ
לְשִׁבְטֵיכוֹן מִן יַרְדְּנָא וְכָל
עַמְמַיָּא דְּשֵׁיצֵיתִי וְיַמָּא
רַבָּא מַעֲלָנֵי שִׁמְשָׁא׃

5 וַיְיָ אֱלָהֲכוֹן הוּא י
יְתַבְּרִינּוּן מִן קֳדָמֵיכוֹן וי
וִיתָרֵיךְ יָתְהוֹן מִן קֳדָמֵיכוֹן
וְתֵירְתוּן יָת אַרְעֲהוֹן כְּמָא
דְּמַלִּיל יְיָ אֱלָהֲכוֹן לְכוֹן׃

6 וְתִתְקְפוּן לַחֲדָא לְמִטַּר
וּלְמֶעְבַּד יָת כָּל דִּכְתִיב
בִּסְפַר אוֹרַיְתָא דְּמֹשֶׁה
בְּדִיל דְּלָא לְמִסְטֵי מִינַּהּ
לְיַמִּינָא וְלִשְׂמָאלָא׃

7 בְּדִיל דְּלָא לְאִתְעָרְבָא
בְּעַמְמַיָּא הָאִלֵּין דא
דְּאִשְׁתְּאָרוּ הָאִלֵּין עִמְּכוֹן
וּבְשׁוּם טַעֲוָתְהוֹן לָא
תִדְכְּרוּן וְלָא תְקַיְּמוּן
וְלָא תִפְלְחוּנּוּן וְלָא תִסְגְּדוּן
לְהוֹן׃

8 אֱלָהֵין (בְּדַחְלְתָא) דַּיְיָ
אֱלָהֲכוֹן תִּדְבְּקוּן כְּמָא
דַּעֲבַדְתּוּן עַד יוֹמָא הָדֵין׃

9 וְתָרֵיךְ יְיָ מִן קֳדָמֵיכוֹן
עַמְמִין רַבְרְבִין וְתַקִּיפִין
וְאַתּוּן לָא קָם אֱינָשׁ
קֳדָמֵיכוֹן עַד יוֹמָא הָדֵין׃

10 גַּבְרָא חַד מִנְּכוֹן יִרְדַּף
אַלְפָא אֲרֵי יְיָ אֱלָהֲכוֹן
(מֵימְרֵיהּ) מְגִיחַ לְכוֹן
קְרָבָא כְּמָא דְּמַלִּיל לְכוֹן׃

11 וְתִסְתַּמְּרוּן לַחֲדָא
לְנַפְשָׁתֵיכוֹן לְמִרְחַם יָת
יְיָ אֱלָהֲכוֹן׃

כג

3 וְאַתֶּם רְאִיתֶם אֵת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם לְכָל־הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה מִפְּנֵיכֶם כִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הוּא הַנִּלְחָם לָכֶם׃

4 רְאוּ הִפַּלְתִּי לָכֶם אֶת־הַגּוֹיִם הַנִּשְׁאָרִים הָאֵלֶּה בְּנַחֲלָה לְשִׁבְטֵיכֶם מִן־הַיַּרְדֵּן וְכָל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִכְרַתִּי וְהַיָּם הַגָּדוֹל מְבוֹא הַשָּׁמֶשׁ׃

5 וַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם הוּא יֶהְדֳּפֵם מִפְּנֵיכֶם וְהוֹרִישׁ אֹתָם מִלִּפְנֵיכֶם וִירִשְׁתֶּם אֶת־אַרְצָם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם לָכֶם׃

6 וַחֲזַקְתֶּם מְאֹד לִשְׁמֹר וְלַעֲשׂוֹת אֵת כָּל־הַכָּתוּב בְּסֵפֶר תּוֹרַת מֹשֶׁה לְבִלְתִּי סוּר מִמֶּנּוּ יָמִין וּשְׂמֹאול׃

7 לְבִלְתִּי בוֹא בַּגּוֹיִם הָאֵלֶּה הַנִּשְׁאָרִים הָאֵלֶּה אִתְּכֶם וּבְשֵׁם אֱלֹהֵיהֶם לֹא־תַזְכִּירוּ וְלֹא תַשְׁבִּיעוּ וְלֹא תַעַבְדוּם וְלֹא תִשְׁתַּחֲווּ לָהֶם׃

8 כִּי אִם־בַּיהוָה אֱלֹהֵיכֶם תִּדְבָּקוּ כַּאֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃

9 וַיּוֹרֶשׁ יְהוָה מִפְּנֵיכֶם גּוֹיִם גְּדֹלִים וַעֲצוּמִים וְאַתֶּם לֹא־עָמַד אִישׁ בִּפְנֵיכֶם עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃

10 אִישׁ־אֶחָד מִכֶּם יִרְדָּף־אָלֶף כִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הוּא הַנִּלְחָם לָכֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָכֶם׃

11 וְנִשְׁמַרְתֶּם מְאֹד לְנַפְשֹׁתֵיכֶם לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

κγ'.

3. Ὑμεῖς δὲ ἑωράκατε σύμπαντα ὅσα ἐποίησε κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι τούτοις ἀπὸ προσώπου ὑμῶν. ὅτι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, αὐτὸς ὁ ἐκπολεμήσας ὑμῖν.

4. Ἴδετε ὅτι ἀπέρριφα ὑμῖν τὰ ἔθνη τὰ καταλελειμμένα ὑμῖν ταῦτα ἐν τοῖς κλήροις εἰς τὰς φυλὰς ὑμῶν, ἀπὸ τοῦ ἰορδάνου πάντα τὰ ἔθνη ἐξωλόθρευσα, καὶ ἀπὸ τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης ὁριεῖ ἐπὶ δυσμαῖς ἡλίου.

5. Κύριος δὲ ὁ θεὸς ὑμῶν, αὐτὸς ἐξολεθρεύσει αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, καὶ ἐξολεθρεύσῃ αὐτοὺς, ἀπὸ προσώπου ὑμῶν καὶ κατακληρονομήσετε τὴν γῆν αὐτῶν, καθὰ ἐλάλησε κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὑμῖν.

6. Καὶ ἰσχύσατε οὖν σφόδρα φυλάσσειν καὶ ποιεῖν πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου μωϋσῆ, ἵνα μὴ ἐκκλίνητε ἀπ' αὐτοῦ εἰς δεξιὰ ἢ εἰς εὐώνυμα.

7. Ὅπως μὴ εἰσέλθητε εἰς τὰ ἔθνη τὰ καταλελειμμένα ταῦτα μεθ' ὑμῶν· καὶ τὰ ὀνόματα τῶν θεῶν αὐτῶν οὐκ ὀνομασθήσεται ἐν ὑμῖν, καὶ οὐκ ὀμόσητε οὔτε μὴ λατρεύσητε αὐτοῖς. οὔτε μὴ προσκυνήσητε αὐτοῖς.

8. Ἀλλ' ἢ κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν προσκολληθήσεσθε, καθάπερ ἐποιήσατε ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

9. Καὶ ἐξωλόθρευσε κύριος αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου ὑμῶν, ἔθνη μεγάλα, καὶ ἰσχυρά· καὶ ὑμῖν οὐδεὶς ἀντέστη κατενώπιον ὑμῶν, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

10. Ἀνὴρ εἷς ἐξ ὑμῶν ἐδίωξε χιλίους, ὅτι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, οὗτος συνεκπολεμεῖ ὑμῖν, καθάπερ εἶπεν ὑμῖν.

11. Καὶ φυλάξεσθε σφόδρα ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν, τοῦ ἀγαπᾷν κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν.

CAP. XXIII.

3. Voſque cernitis omnia quæ fecerit Dominus Deus veſter cunctis per circuitum nationibus, quomodo pro vobis ipſe pugnaverit.

4. Et nunc quia vobis ſorte diviſit omnẽ Terram, ab Orientali parte Iordanis uſque ad mare magnum, multæque adhuc ſuperſunt nationes.

5. Dominus Deus veſter diſperdet eas, & auferet à facie veſtra, & poſsidebitis Terram, ſicut vobis pollicitus eſt.

6. Tantum confortamini, & eſtote ſoliciti, ut cuſtodiatis cuncta quæ ſcripta ſunt in volumine legis Moyſi: & non declinetis ab eis neque ad dexteram neque ad ſiniſtram.

7. Ne poſtquam intraveritis ad Gentes, quæ inter vos futuræ ſunt, juretis in nomine Deorum earum, & ſerviatis eis, & adoretis illos.

8. Sed adhæreatis Domino Deo veſtro, quod feciſtis uſque in diem hanc.

9. Et tunc auferet Dominus Deus in conſpectu veſtro gentes magnas & robuſtiſsimas, & nullus vobis reſiſtere poterit.

10. Vnus è vobis perſequetur hoſtiũ mille viros: quia Dominus Deus veſter pro vobis ipſe pugnabit, ſicut policitus eſt.

11. Hoc tantum diligentiſsimè præcavete, ut diligatis Dominum Deum veſtrum.

Das XXIII. Capitel.

3. Vnnd jr habt geſehen alles was der HERR euer Gott gethan hat/ an allen diſen Völckern für euch her/ denn der HERR euer GOtt hat ſelber für euch geſtritten.

4. Sehet/ich hab euch die übrigen Völcker durchs Loß zugetheilet/ einem jeglichen Stamm ſeinen Erbtheil vom Jordan an/vnnd alle Völcker die ich außgerottet habe/vnd am groſſen Meer gegen der Sonnen vntergang.

5. Vnd der HERR euer Gott wird ſie außſtoſſen für euch/ vnd von euch vertreiben/daß jr jr Land einnemet/ Wie euch der HERR euer Gott geredt hat.

6. So ſeydt nun ſehr getroſt/daß jr haltet vnd thut alles was geſchrieben ſtehet im Geſetzbuch Moſe/ daß jhr nicht davon weichet/ weder zur rechten noch zur lincken.

7. Auff daß jr nicht vnter diſe übrige Völcker kommt/die mit euch ſind/ vnd nicht gedenckt noch ſchweret bey dem Namen jrer Göeter/noch jhnen dienet/noch ſie anbetet.

8. Sondern dem HERRN eurem Gott anhanget/wie jr biß auff diſen tag gethan habt.

9. So wird der HERR für euch her vertreiben groſſe vnnd mechtige Völcker/vnnd niemand hat euch wider ſtanden biß auff diſen tag.

10. Euer einer wird tauſent jagen/ denn der HERR euer Gott ſtreitet für euch/wie er euch geredt hat.

11. Darumb ſo behütet auffs fleiſſigſt euer Seelen/daß jhr den HERREN euren Gott lieb habet.

CHAP. XXIII.

3. Vous auez veu auſſi tout ce que l'Eternel voſtre Dieu a fait à toutes ces nations, à cauſe de vous. Car l'Eternel voſtre Dieu eſt celui qui cõbat pour vous.

4. Voyez, ie vous ai departi par ſort en heritage ſelon vos tribus, ces nations-la qui ſont de reſte, depuis le Iordain, enſemble toutes les nations que i'ai exterminees, & ce qui *eſt* à la grand'mer *vers* le ſoleil couchant.

5. Et l'Eternel voſtre Dieu les deboutera de deuant vous, & les deſpoſſedera de voſtre preſence: & vous poſſederez leur païs en heritage, comme l'Eternel voſtre Dieu vous *en* a parlé.

6. Fortifiez-vous donc de plus en plus, pour garder & faire tout ce qui eſt eſcrit au liure de la Loy de Moyſe: afin que vous ne vous en deſtourniez ni à droite ni à gauche.

7. Et que vous ne vous meſliez auec ces nations-la qui ſont de reſte auec vous, & ne facies mention du nom de leurs dieux, & n'y faciez iurer *aucun*, & ne les ſeruiez, & ne vous proſterniez deuant iceux.

8. Ains adheriez à l'Eternel voſtre Dieu, cõme vous auez fait iuſques à ce iourd'hui.

9. Pourtant l'Eternel a deſpoſſedé de deuant vous des nations grandes & fortes: & quant à vous, nul n'a ſubſiſté deuant vous iuſques à ce iourd'hui.

10. Vn ſeul homme d'entre vous en pourſuiura mille: car l'Eternel voſtre Dieu eſt celui qui combat pour vous comme il vous *en* a parlé.

11. Prenez donc garde ſoigneuſement ſur vos ames ames que vous aimiez l'Eternel voſtre Dieu.

כג

12 אֲרֵי אִם מֵיתַב ת
תְּתוּבוּן וְתִדְבְּקוּ בִּשְׁאַר ע
עַמְמַיָּא הָאִלֵּין דְּא
דְּאִשְׁתְּאַרוּ הָאִלֵּין עִמְּכוֹן
וְתִתְחַתְּנוּן בְּהוֹן וְתִתְעָרְבוּן
בְּהוֹן וְאִינוּן יִתְעָרְבוּן בְּכוֹן׃

13 מִידַע תִּדְעוּן אֲרֵי לָא
יוֹסִיף (מֵימְרָא) דַּיְיָ
אֱלָהֲכוֹן לְתָרָכָא יָת
עַמְמַיָּא הָאִלֵּין מִן ק
קֳדָמֵיכוֹן וִיהוֹן לְכוֹן לְתַבָּר
וּלְתַקְלָא וּלְסִיעַן נָטְלָן זֵין
לְקִבְלֵיכוֹן וּלְמַשִּׁירִין מִק
מִקְּפַנְכוֹן עַד דְּתֵיבְדוּן מֵעַל
אַרְעָא טַבְתָּא הָדָא דִּיהַב
לְכוֹן יְיָ אֱלָהֲכוֹן׃

14 הָא אֲנָא אָזֵיל יוֹמָא
דֵּין בְּאוֹרַח כָּל אַרְעָא
וְתִדְעוּן בְּכָל לִבְּכוֹן וּבְכָל
נַפְשְׁכוֹן אֲרֵי לָא בְטֵיל
פִּתְגָּמָא חַד מִכֹּל פִּתְגָּמַיָּא
תָּקְנַיָּא דְּמַלֵּיל יְיָ אֱלָהֲכוֹן
עֲלֵיכוֹן כּוּלְּהוֹן אִתְקַיְּימוּ
לְכוֹן וְלָא בְטֵיל מִנְּהוֹן
פִּתְגָּמָא חָד׃

15 וִיהֵי כְּמָא דְּאִתְקַיְּימוּ
עֲלֵיכוֹן כָּל פִּתְגָּמַיָּא
תַּקְנַיָּא דְּמַלֵּיל יְיָ אֱלָהֲכוֹן
עֲלֵיכוֹן כֵּן יַיְתֵי יְיָ עֲלֵיכוֹן
יָת כָּל פִּתְגָּמָא בִּישָׁא עַד
דִּישֵׁיצֵי יָתְכוֹן מֵעַלָּוֵי א
אַרְעָא טַבְתָּא הָדָא דִּיהַב
לְכוֹן יְיָ אֱלָהֲכוֹן׃

16 בְּמֶעְבַּרְכוֹן יָת קְיָמָא
דַּיְיָ אֱלָהֲכוֹן דְּפַקֵּיד יָתְכוֹן
וְתֵהָכוּן וְתִפְלְחוּן לְטָעֲוַת
עַמְמַיָּא וְתִסְגְּדוּן לְהוֹן
וְיִתְקוֹף רוּגְזָא דַּיְיָ בְּכוֹן
וְתֵיבְדוּן בִּבְרִיעַ מֵעַל אַרְעָא
טַבְתָּא דִּיהַב לְכוֹן׃

כג

12 כִּי אִם־שׁוֹב תָּשׁוּבוּ
וּדְבַקְתֶּם בְּיֶתֶר הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה
הַנִּשְׁאָרִים הָאֵלֶּה אִתְּכֶם
וְהִתְחַתַּנְתֶּם בָּהֶם וּבָאתֶם בָּהֶם
וְהֵם בָּכֶם׃

13 יָדוֹעַ תֵּדְעוּ כִּי לֹא יוֹסִיף
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם לְהוֹרִישׁ אֶת־
כָּל־הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה מִלִּפְנֵיכֶם וְהָיוּ
לָכֶם לְפַח וּלְמוֹקֵשׁ וּלְשֹׁטֵט
בְּצִדֵּיכֶם וְלִצְנִנִים בְּעֵינֵיכֶם עַד
אֲבָדְכֶם מֵעַל הָאֲדָמָה הַטּוֹבָה
הַזֹּאת אֲשֶׁר נָתַן לָכֶם יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם׃

14 וְהִנֵּה אָנֹכִי הוֹלֵךְ הַיּוֹם
בְּדֶרֶךְ כָּל־הָאָרֶץ וִידַעְתֶּם
בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם כִּי
לֹא־נָפַל דָּבָר אֶחָד מִכֹּל
הַדְּבָרִים הַטּוֹבִים אֲשֶׁר דִּבֶּר
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם עֲלֵיכֶם הַכֹּל
בָּאוּ לָכֶם לֹא־נָפַל מִמֶּנּוּ דָּבָר
אֶחָד׃

15 וְהָיָה כַּאֲשֶׁר־בָּא עֲלֵיכֶם
כָּל־הַדָּבָר הַטּוֹב אֲשֶׁר דִּבֶּר
יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲלֵיכֶם כֵּן
יָבִיא יְהוָה עֲלֵיכֶם אֵת כָּל־
הַדָּבָר הָרָע עַד־הַשְׁמִידוֹ אוֹתְכֶם
מֵעַל הָאֲדָמָה הַטּוֹבָה הַזֹּאת
אֲשֶׁר נָתַן לָכֶם יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

16 בְּעָבְרְכֶם אֶת־בְּרִית יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר צִוָּה אֶתְכֶם
וַהֲלַכְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים
אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם וְחָרָה
אַף־יְהוָה בָּכֶם וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה
מֵעַל הָאָרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר נָתַן
לָכֶם׃

κγ'.

12. Ἐὰν γὰρ ἀποστραφῆτε καὶ προστεθῆτε τοῖς ὑπολειφθεῖσιν ἔθνεσι τούτοις μεθ' ὑμῶν, καὶ ἐπιγαμίας ποιήσητε πρὸς αὐτοὺς, καὶ συγκαταμιγῆτε αὐτοῖς, καὶ αὐτοὶ ὑμῖν.

13. Γνώσει γινώσκετε, ὅτι οὐ μὴ προσθῇ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν τοῦ ἐξολοθρεῦσαι τὰ ἔθνη ταῦτα ἀπὸ προσώπου ὑμῶν. καὶ ἔσονται ὑμῖν εἰς παγίδας, καὶ εἰς σκάνδαλα, καὶ εἰς ἥλους ἐν ταῖς πτέρναις ὑμῶν, καὶ εἰς βολίδας ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑμῶν, ἕως ἀπόλησθε ἀπὸ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς ταύτης, ἧς ἔδωκεν ὑμῖν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

14. Ἐγὼ δὲ ἀποτρέχω σήμερον τὴν ὁδὸν, καθὰ καὶ πάντες οἱ ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ γνώσεσθε ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ ὑμῶν καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ ὑμῶν, καὶ διότι οὐ διέπεσε λόγος εἷς ἀπὸ πάντων τῶν λόγων τῶν ἀγαθῶν ὧν εἶπε κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν πρὸς ὑμᾶς, πάντα ἥκε ὑμῖν, ἓν οὐ διαπεφώνηκεν ἐξ αὐτῶν.

15. Καὶ ἔσται, ὃν τρόπον ἥκει ἐφ' ὑμᾶς πάντα τὰ ῥήματα τὰ καλὰ ἃ ἐλάλησε κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐφ' ὑμᾶς, οὕτως ἐπάξει κύριος ἐφ' ὑμᾶς πάντα τὰ ῥήματα τὰ πονηρὰ, ἕως ἂν ἐξολοθρεύσῃ ὑμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς ταύτης, ἧς ἔδωκεν ὑμῖν κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν.

16. Ἐν τῷ παραβαίνειν ὑμᾶς τὴν διαθήκην κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἣν ἐνετείλατο ὑμῖν, καὶ πορευθέντες λατρεύσητε θεοῖς ἑτέροις, καὶ προσκυνήσητε αὐτοῖς. καὶ ὀργισθήσεται θυμῷ κύριος ἐν ὑμῖν, καὶ ἀποστρέψει σε τὸ τάχος ἀπὸ τῆς γῆς τῆς ἀγαθῆς, ἧς ἔδωκε κύριος ὑμῖν.

CAP. XXIII.

12. Quòd ſi volueritis gentium harum quæ inter vos habitant, erroribus adhærere, & cum eis miſcere connubia, atque amicitias copulare:

13. Iam nunc ſcitote quòd Dominus Deus veſter non eas deleat ante faciem veſtram, ſed ſint vobis in foveam ac laqueum, & offendiculum ex latere veſtro, & ſudes in oculis veſtris, donec vos auferat atque diſperdat de Terra hac optima quam tradidit vobis.

14. En ego hodie ingredior viam univerſæ terræ, & toto animo cognoſcetis quòd de omnibus verbis quæ ſe Dominus præſtiturum vobis eſſe pollicitus eſt, unum non præterierit in caſſum.

15. Sicut ergo implevit opere quod promiſit, & proſpera cuncta venerunt: ſic adducet ſuper vos quicquid malorum comminatus eſt, donec vos auferat atque diſperdat de Terra hac optima quam tradidit vobis.

16. Eo quòd præterieritis pactum Domini Dei veſtri, quod pepigit vobiſcum, & ſervieritis diis alienis, & adoraveritis eos: cito atque velociter conſurget in vos furor Domini, & auferemini ab hac Terra optima quam tradidit vobis.

Das XXIII. Capitel.

12. Wo jhr euch aber vmbwendet/ vnnd diſen übrigen Völckern anhanget/ vnd euch mit jhnen verheiratet/ daß jhr vnter ſie/ vnnd ſie vnter euch kommen.

13. So wiſſet/ daß der HERR euer Gott/ wird nicht mehr alle diſe völcker für euch vertreiben/ ſondern ſie werden euch zum ſtrick vnd netz/ vnnd zum Geiſſel inn euer ſeiten werden/ vnd zum Stachel in euren augen/ biß daß er euch vmbbringe von dem guten Lande/ daß euch der HERR euer Gott gegeben hat.

14. Sihe/ ich gehe heute dahin/ wie alle Welt/ vnd jr ſolt wiſſen von gantzem Hertzen/ vnd von gantzer Seele/ daß nicht ein wort gefeilet hat/ an alle dem guten/ daß der HERR euer GOtt euch geredt hat/ Es iſt alles kommen vnd keins verblieben.

15. Gleich wie nun alles Gutes kommen iſt / daß der HERR euer Gott euch geredt hat: Alſo wird der HERR auch über euch kommen laſſen alles böſe/ biß er euch vertilge/ von diſem guten Lande/ daß euch der HERR euer Gott gegeben hat.

16. Wenn jr übertrettet den Bund des HERREN eures Gottes/ den er euch gebotten hat/ vnnd hingehet vnd andern Göttern dienet/ vnnd ſie anbetet/ daß der zorn des HERRN über euch ergrimmet/ vnnd euch bald vmbbringet von dem guten Land/ daß er euch gegeben hat.

CHAP. XXIII.

12. Autrement ſi vous-vous *en* deſtournez aucunement, & adherez à la reſte de ces nations, aſſauoir à ceux qui ſont demeurés de reſte auec vous, & prenez alliance auec eux, & vous meſlez auec eux, & eux auec vous.

13. Sachez pour certain que l'Eternel voſtre Dieu ne pourſuiura plus à deſpoſſeder ces nations de voſtre preſence: ains ils vous ſeront en pieges & en laqs, & fleau à vos coſtés, & pointes à vos yeux, iuſqu'à ce que vous periſſiez de deſſus ceſte bonne terre que l Eternel voſtre Dieu vous à donnee.

14. Or voici ie vai ce iourd'hui par le chemin de toute la terre: & vous cognoiſtrez en tout voſtre cœur, & en toute voſtre ame qu'il n'eſt point tombé vn ſeul mot de toutes les bonnes paroles que l'Eternel voſtre Dieu a dites de vous: *ains* le tout vous eſt aduenu, *tellement* qu'il n'en eſt point tombé vn ſeul mot.

15. Et aduiendra que comme toute bonne parole laquelle l'Eternel voſtre Dieu vous auoit dite eſt aduenue ſur vous: ainſi l'Eternel amenera ſur vous toute mauuaiſe parole, tant qu'il vous ait exterminés de deſſus ceſte bonne terre, laquelle l'Eternel voſtre Dieu vous a donnee.

16. Quand vous aurez tranſgreſſé l'alliance de l'Eternel voſtre Dieu, qu'il vous à commandee, & que vous ſerez allés ſeruir à d'autres dieux, & vous ſerez proſternés deuant iceux, la colere de l'Eternel s'embraſera contre vous, & vous perirez incontinent de deſſus ceſte bonne terre qu'il vous a donnee.

כד

1 וּכְנַשׁ יְהוֹשֻׁעַ יַת כָּל שִׁבְטַיָּא דְיִשְׂרָאֵל לִשְׁכֶם וּקְרָא לְסָבֵי יִשְׂרָאֵל וּלְרֵישׁוֹהִי וּלְדַיָּנוֹהִי ול וּלְסָרְכוֹהִי וְאִתְעַתַּדוּ קֳדָם יְיָ׃

2 וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ לְכָל עַמָּא כִּדְנַן אֲמַר יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל בְּעֵבֶר פְּרָת יְתִיבוּ אֲבָהָתְכוֹן מֵעָלְמָא תֶּרַח אֲבוּהִי דְאַבְרָהָם וַאֲבוּהִי דְנָחוֹר וּפְלַחוּ לְטַעֲוַת עַמְמַיָּא׃

3 וְדַבְרֵית יַת אֲבוּכוֹן יַת אַבְרָהָם מֵעֵבֶר פְּרָת וְדַבָּרֵית יָתֵיהּ בְּכָל אַרְעָא דִכְנַעַן וְאַסְגֵּיתִי יַת בְּנוֹהִי וִיהָבֵית לֵיהּ יַת יִצְחָק׃

4 וִיהָבֵית לְיִצְחָק יַת יַעֲקֹב וְיַת עֵשָׂו וִיהָבֵית לְעֵשָׂו יַת טוּרָא דְשֵׂעִיר לְמֵירַת יָתֵיהּ וְיַעֲקֹב וּבְנוֹהִי נְחַתוּ לְמִצְרָיִם׃

5 וּשְׁלַחִית יַת מֹשֶׁה וְיַת אַהֲרֹן וּמְחֵית יַת מִצְרָאֵי כְּמָא דַעֲבָדִית בֵּינֵיהוֹן וּבָתַר כֵּן אַפֵּקִית יָתְכוֹן׃

6 וְאַפֵּקִית יַת אֲבָהָתְכוֹן מִמִּצְרַיִם וַאֲתֵיתוּן לְיַמָּא וּרְדַפוּ מִצְרָאֵי בָּתַר אֲבָהָתְכוֹן בִּרְתִיכִין וּבְפָרָשִׁין לְיַמָּא דְסוּף׃

7 וּצְעִיקוּ קֳדָם יְיָ וְשַׁוִּי קְבָלָא בֵּינֵיכוֹן וּבֵין מִצְרָאֵי וְאַיְתִי עֲלֵיהוֹן יַת יַמָּא וַחֲפָנוּן וַחֲזָאָה עֵינֵיכוֹן יַת דַּעֲבָדִית בְּמִצְרַיִם וִיתֵיבְתּוּן בְּמַדְבְּרָא יוֹמִין סַגִּיאִין׃

8 וְאַעֲלֵית יָתְכוֹן לְאַרַע אֱמוֹרָאֵי דְיָתֵיב בְּעִיבְרָא דְיַרְדְּנָא וְאַגִּיחוּ קְרָבָא עִמְּכוֹן וּמְסָרֵית יָתְהוֹן בִּידְכוֹן וִירִיתוּן יַת אַרְעֲהוֹן וְשֵׁיצֵיתִינוּן מִן קֳדָמֵיכוֹן׃

כד

1 וַיֶּאֱסֹף יְהוֹשֻׁעַ אֶת־כָּל־שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל שְׁכֶמָה וַיִּקְרָא לְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וּלְרָאשָׁיו וּלְשֹׁפְטָיו וּלְשֹׁטְרָיו וַיִּתְיַצְּבוּ לִפְנֵי הָאֱלֹהִים׃

2 וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־כָּל־הָעָם כֹּה־אָמַר יְהֹוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּעֵבֶר הַנָּהָר יָשְׁבוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵעוֹלָם תֶּרַח אֲבִי אַבְרָהָם וַאֲבִי נָחוֹר וַיַּעַבְדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים׃

3 וָאֶקַּח אֶת־אֲבִיכֶם אֶת־אַבְרָהָם מֵעֵבֶר הַנָּהָר וָאוֹלֵךְ אוֹתוֹ בְּכָל־אֶרֶץ כְּנָעַן וָאַרְבֶּה אֶת־זַרְעוֹ וָאֶתֶּן־לוֹ אֶת־יִצְחָק׃

4 וָאֶתֵּן לְיִצְחָק אֶת־יַעֲקֹב וְאֶת־עֵשָׂו וָאֶתֵּן לְעֵשָׂו אֶת־הַר שֵׂעִיר לָרֶשֶׁת אוֹתוֹ וְיַעֲקֹב וּבָנָיו יָרְדוּ מִצְרָיִם׃

5 וָאֶשְׁלַח אֶת־מֹשֶׁה וְאֶת־אַהֲרֹן וָאֶגֹּף אֶת־מִצְרַיִם כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתִי בְּקִרְבּוֹ וְאַחַר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם׃

6 וָאוֹצִיא אֶת־אֲבוֹתֵיכֶם מִמִּצְרַיִם וַתָּבֹאוּ הַיָּמָּה וַיִּרְדְּפוּ מִצְרַיִם אַחֲרֵי אֲבוֹתֵיכֶם בְּרֶכֶב וּבְפָרָשִׁים יַם־סוּף׃

7 וַיִּצְעֲקוּ אֶל־יְהֹוָה וַיָּשֶׂם מַאֲפֵל בֵּינֵיכֶם וּבֵין הַמִּצְרִים וַיָּבֵא עָלָיו אֶת־הַיָּם וַיְכַסֵּהוּ וַתִּרְאֶינָה עֵינֵיכֶם אֵת אֲשֶׁר־עָשִׂיתִי בְּמִצְרָיִם וַתֵּשְׁבוּ בַמִּדְבָּר יָמִים רַבִּים׃

8 וָאָבִיאָה אֶתְכֶם אֶל־אֶרֶץ הָאֱמֹרִי הַיּוֹשֵׁב בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן וַיִּלָּחֲמוּ אִתְּכֶם וָאֶתֵּן אוֹתָם בְּיֶדְכֶם וַתִּירְשׁוּ אֶת־אַרְצָם וָאַשְׁמִידֵם מִפְּנֵיכֶם׃

ΚΕΦΑΛ. κδ΄.

1. Καὶ συνήγαγεν ἰησοῦς πάσας τὰς φυλὰς ἰσραὴλ εἰς συχὲμ, καὶ συνεκάλεσε τοὺς πρεσβυτέρους ἰσραὴλ, καὶ τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν, καὶ τοὺς δικαστὰς αὐτῶν, καὶ τοὺς γραμματεῖς αὐτῶν, καὶ ἔστησεν ἀπέναντι κυρίου τοῦ θεοῦ.

2. Καὶ εἶπεν ἰησοῦς πρὸς πάντα τὸν λαόν· Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς τοῦ ἰσραήλ· πέραν τοῦ ποταμοῦ παρῴκησαν οἱ πατέρες ὑμῶν τὸ ἀπαρχῆς, θάρρα ὁ πατὴρ ἀβραὰμ, καὶ ὁ πατὴρ ναχὼρ, καὶ ἐλάτρευσαν θεοῖς ἑτέροις.

3 Καὶ ἔλαβον τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν ἀβραὰμ ἐκ τοῦ πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ ὡδήγησα αὐτὸν ἐν πάσῃ τῇ γῇ χαναάν, καὶ ἐπλήθυνα τὸ σπέρμα αὐτοῦ, καὶ ἔδωκα αὐτῷ τὸν ἰσαάκ.

4. Καὶ ἔδωκα τῷ ἰσαὰκ τὸν ἰακὼβ καὶ τὸν ἠσαῦ. καὶ ἔδωκα τῷ ἠσαῦ τὸ ὄρος τὸ σηεὶρ κληρονομίαν αὐτῷ. καὶ ἰακὼβ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ κατέβησαν εἰς αἴγυπτον.

5. Καὶ ἀπέστειλα μωϋσῆν καὶ ἀαρὼν, καὶ ἐπάταξε κύριος τὴν αἴγυπτον ἐν σημείοις οἷς ἐποίησεν ἐν αὐτοῖς.

6. Καὶ μετὰ ταῦτα ἐξήγαγεν τοὺς πατέρας ὑμῶν ἐξ αἰγύπτου, καὶ εἰσήλθετε εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ κατεδίωξαν οἱ αἰγύπτιοι ὀπίσω τῶν πατέρων ὑμῶν ἐν ἅρμασι καὶ ἐν ἵπποις, εἰς τὴν θάλασσαν τὴν ἐρυθράν.

7. Καὶ ἀνεβόησαν πρὸς κύριον, καὶ ἔδωκε νεφέλην καὶ γνόφον ἀνὰ μέσον ὑμῶν, καὶ ἀνὰ μέσον τῶν αἰγυπτίων, καὶ ἐπήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐκάλυψεν αὐτοὺς, καὶ εἴδοσαν οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ὅσα ἐποίησε κύριος ἐν γῇ αἰγύπτῳ. καὶ ἦτε ἐν τῇ ἐρήμῳ ἡμέρας πλείους.

8. Καὶ ἤγαγον ὑμᾶς εἰς γῆν ἀμορραίων τῶν κατοικούντων πέραν τοῦ ἰορδάνου καὶ παρετάξατο ὑμῖν, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν, καὶ κατεκληρονομήσατε τὴν γῆν αὐτῶν, καὶ ἐξωλεθρεύσατε αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου ὑμῶν.

CAP. XXIIII.

1. Congregavitquè Ioſue omnes tribus Iſrael in Sichem, & vocavit maiores natu, ac principes, & iudices, & magiſtros: Steteruntquè in conſpectu Domini,

2. Et ad populum ſic locutus eſt, Hæc dicit Dominus Deus Iſrael, Trans fluvium habitaverunt patres veſtri ab initio, Thare pater Abraham, & Nachor: ſervieruntquè diis alienis.

3. Tuli ergo patrem veſtrum Abraham de Meſopotamiæ finibus: & adduxi eum in terram Chanaan: multiplicaviquè ſemen eius. & dedi ei Iſaac:

4. Illiquè rurſum dedi Iacob & Eſau. E quibus, Eſau dedi montem Seir ad poſsidendum: Iacob vero, & filii eius deſcenderunt in Aegyptum.

5. Miſiquè Moyſen & Aaron, & percuſsi Aegyptum multis ſignis atq; portentis.

6. Eduxique vos & patres veſtros de Aegypto, & veniſtis ad mare: perſecutiquè ſunt Aegyptii patres veſtros cum curribus & equitatu, uſq; ad mare rubrum.

7. Clamaverunt autem ad Dominum filii Iſrael: qui poſuit tenebras inter vos & Aegyptios & adduxit ſuper eos mare, & operuit eos. Viderunt oculi veſtri cuncta quæ in Aegypto fecerim, & habitaſtis in ſolitudine multo tempore,

8. Et introduxi vos in Terram-Amorrhæi, qui habitabat trans Iordanem. Cumq; pugnarent contra vos, tradidi eos in manus veſtras, & poſſediſtis Terram eorum, atque interfeciſtis eos.

Das XXIIII. Capitel.

JOſua verſammlet alle Stämme Jſrael gen Sichem / vnnd berieff die Elteſten von Jſrael / die Häupter / Richter / vnd Amptleute. Vnd da ſie für Gott getretten waren.

2. Sprach er zum gantzen Volck / ſo ſagt der HERR der Gott Jſrael: Euer Väter wohneten vor zeiten jenſeyd dem Waſſer / Tharah / Abrahams vnd Nahors Vatter / vnd dieneten andern Göttern.

3. Da nam ich euern Vatter Abraham jenſeyd des Waſſers / vnnd ließ jhn wandern im gantzen Land Canaan / vnd mehret jm ſeinen Samen / vnd gab jm Jſaac.

4. Vnd Jſaac gab ich Jacob vnnd Eſau / vnnd gab Eſau das Gebirge Seir zu beſitzen / Jacob aber vnd ſeine Kinder zogen hinab in Egypten.

5. Da ſandte ich Moſen vnnd Aaron / vnd plaget Egypten / wie ich vnter jnen gethan habe.

6. Darnach führet ich euch vnd eure Väter auß Egypten. Vnd da jhr ans Meer kamet / vnnd die Egypter euren Vätern / nachjagten mit Wagen vnnd Reutern an das Schilffmeer.

7. Da ſchryen ſie zum HERRN / der ſetzt ein Finſternuß zwiſchen euch vnd den Egyptern / vnnd führet das Meer über ſie / vnd bedecket ſie. Vnnd eure augen haben geſehen / was ich in Egypten gethan habe / vnd jr habt gewohnet inn der Wüſten eine lange zeit.

8. Vnd ich hab euch bracht inn das Land der Amoriter / die jenſeyt dem Jordan wohneten / vnnd da ſie wider euch ſtritten / gab ich ſie in eure hände / daß ihr jr Land beſaſſet / vnd vertilget ſie für euch her.

CHAP. XXIIII.

1. Ioſué aſſembla auſſi toutes les tribus d'Iſrael en Sichem: & appela les anciens d'Iſrael, & ſes chefs, & ſes iuges, & ſes preuoſts, qui ſe preſenterent deuant Dieu.

2. Et Ioſué dit à tout le peuple, Ainſi à dit l'Eternel le Dieu d'Iſrael, Vos peres ont habité iadis au delà du fleuue, *aſſauoir* Taré pere d'Abraham, & pere de Nacor: & ont ſerui à d'autres dieux.

3. Mais i'ai prins voſtre pere Abraham de delà le fleuue, & l'ai fait aller par tout le païs de Canaan, & ſi ai multiplié ſa poſterité, & lui ai donné Iſaac.

4. Et à Iſaac i'ai donné Iacob & Eſau: & ai donné à Eſau le mont de Sehir, pour le poſſeder: mais Iacob & ſes enfans ſont deſcendus en Egypte.

5. Puis i'ai enuoyé Moyſe & Aaron, & ai frapé l'Egypte, ſelon ce que i'ai fait au milieu d'icelle, puis vos *en* ai fait ſortir.

6. I'ai donc fait ſortir vos peres hors d'Egypte, & vous eſtes venus és *quartiers* de deuers la mer: & les Egyptiens ont pourſuiui vos peres auec chariots & gens de cheual, iuſqu'à la mer rouge.

7. Alors ils crierent à l'Eternel, & il mit vne obſcurité entre vous & les Egyptẽs, & puis il amena ſur eux la mer qui les couurit: ſi virent vos yeux ce que ie fi contre les Egyptiens. Puis vous auez demeuré long temps au deſert.

8. Puis apres ie vous ai amenés au païs des Amorrheens qui habitoyent au delà du Iordain: & ils guerroyerent contre vous, & ie les liurai en voſtre main, & vous auez prins poſſeſſion de leur païs, & ie les ai exterminés de deuant vous.

כד

9 וְקָם בָּלָק בַּר צִפּוֹר
מַלְכָּא דְמוֹאָב וַאֲגִיחַ
קְרָבָא בְּיִשְׂרָאֵל וּשְׁלַח וּקְרָא
לְבִלְעָם בַּר בְּעוֹר לְמֵילַט
יָתְכוֹן׃

10 וְלָא אֲבֵיתִי לְקַבָּלָא
מִן בִּלְעָם וּבָרֵיךְ בְּרָכָא
יָתְכוֹן וְשֵׁיזֵבִית יָתְכוֹן
מִיְּדֵהוֹן׃

11 וַעֲבַרְתּוּן יָת יַרְדְּנָא
וַאֲתֵיתוּן לִירִיחוֹ וַאֲגִיחוּ
קְרָבָא עִמְּכוֹן יָתְבֵי יְרִיחוֹ
אֱמוֹרָאֵי וּפְרִזָּאֵי וּכְנַעֲנָאֵי
וְחִתָּאֵי וְגִרְגְּשָׁאֵי וְחִוָּאֵי
וִיבוּסָאֵי וּמְסָרֵית יָתְהוֹן
בִּידֵיכוֹן׃

12 וְשַׁלְחֵית קֳדָמֵיכוֹן יָת
עַרְעִיתָא וְתָרֵכַת יָתְהוֹן מִן
קֳדָמֵיכוֹן תְּרֵין מַלְכֵי אמ
אֱמוֹרָאָה לָא בְחַרְבָּךְ וְלָא
בְקַשְׁתָּךְ׃

13 וִיהַבִית לְכוֹן אַרְעָא
דְּלָא לְאֵיתוּן בַּהּ וְקִרְוִין
דְּלָא בְנֵיתוּן וִיתֵיבְתּוּן
בְּהֵין כַּרְמִין וְזֵיתִין דְּלָא
נְצַבְתּוּן אַתּוּן אָכְלִין׃

14 וּכְעַן דְּחִילוּ מִן קֳדָם
יְיָ וּפְלַחוּ קֳדָמוֹהִי בש
בִּשְׁלֵמוּתָא וּבְקוּשְׁטָא
וְאַעְדּוֹ יָת טַעֲוָתָא דִּפְלַחוּ
אֲבָהָתְכוֹן בְּעֵבַר פְּרָת
וּבְמִצְרַיִם וּפְלַחוּ קֳדָם
יְיָ׃

15 וְאִם בִּישׁ בְּעֵינֵיכוֹן
לְמִפְלַח קֳדָם יְיָ בְּחַרוּ
לְכוֹן יוֹמָא דֵין יָת מַן
תִּפְלְחוּן אִם יָת טַעֲוָתָא
דִּפְלַחוּ אֲבָהָתְכוֹן דִּי מֵעֵבֶר
פְּרָת וְאִם יָת טַעֲוָתָא
דֶאֱמוֹרָאָה דְּאַתּוּן יָתְבִין
בְּאַרְעֲהוֹן בְּרַם אֲנָא וֶאֱנָשׁ
בֵּיתִי נִפְלַח קֳדָם יְיָ׃

16 וַאֲתֵיב עַמָּא וַאֲמַר
חַס לַנָא מִלְּמִשְׁבַּק יָת
פָּלְחָנָא דַיְיָ לְמִפְלַח ל
לְטַעֲוָת עַמְמַיָּא׃

כד

9 וַיָּקָם בָּלָק בֶּן־צִפּוֹר מֶלֶךְ
מוֹאָב וַיִּלָּחֶם בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁלַח
וַיִּקְרָא לְבִלְעָם בֶּן־בְּעוֹר לְקַלֵּל
אֶתְכֶם׃ 10 וְלֹא אָבִיתִי לִשְׁמֹעַ
לְבִלְעָם וַיְבָרֶךְ בָּרוֹךְ אֶתְכֶם
וָאַצִּל אֶתְכֶם מִיָּדוֹ׃

11 וַתַּעַבְרוּ אֶת־הַיַּרְדֵּן וַתָּבֹאוּ
אֶל־יְרִיחוֹ וַיִּלָּחֲמוּ בָכֶם בַּעֲלֵי־
יְרִיחוֹ הָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי וְהַכְּנַעֲנִי
וְהַחִתִּי וְהַגִּרְגָּשִׁי הַחִוִּי וְהַיְבוּסִי
וָאֶתֵּן אוֹתָם בְּיֶדְכֶם׃

12 וָאֶשְׁלַח לִפְנֵיכֶם אֶת־
הַצִּרְעָה וַתְּגָרֶשׁ אוֹתָם מִפְּנֵיכֶם
שְׁנֵי מַלְכֵי הָאֱמֹרִי לֹא בְחַרְבְּךָ
וְלֹא בְקַשְׁתֶּךָ׃

13 וָאֶתֵּן לָכֶם אֶרֶץ אֲשֶׁר לֹא־
יָגַעְתָּ בָּהּ וְעָרִים אֲשֶׁר לֹא־
בְנִיתֶם וַתֵּשְׁבוּ בָּהֶם כְּרָמִים
וְזֵיתִים אֲשֶׁר לֹא־נְטַעְתֶּם אַתֶּם
אֹכְלִים׃

14 וְעַתָּה יְראוּ אֶת־יְהוָה וְעִבְדוּ
אֹתוֹ בְּתָמִים וּבֶאֱמֶת וְהָסִירוּ
אֶת־אֱלֹהִים אֲשֶׁר עָבְדוּ
אֲבוֹתֵיכֶם בְּעֵבֶר הַנָּהָר וּבְמִצְרַיִם
וְעִבְדוּ אֶת־יְהוָה׃

15 וְאִם רַע בְּעֵינֵיכֶם לַעֲבֹד
אֶת־יְהוָה בַּחֲרוּ לָכֶם הַיּוֹם
אֶת־מִי תַעֲבֹדוּן אִם אֶת־
אֱלֹהִים אֲשֶׁר־עָבְדוּ אֲבוֹתֵיכֶם
אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַנָּהָר וְאִם אֶת־
אֱלֹהֵי הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר אַתֶּם יֹשְׁבִים
בְּאַרְצָם וְאָנֹכִי וּבֵיתִי נַעֲבֹד
אֶת־יְהוָה׃

16 וַיַּעַן הָעָם וַיֹּאמֶר חָלִילָה
לָּנוּ מֵעֲזֹב אֶת־יְהוָה לַעֲבֹד
אֱלֹהִים אֲחֵרִים׃

κδ΄.

9. Καὶ ἀνέστη βαλὰκ ὁ τοῦ σεπφὼρ βασιλεὺς μωὰβ, καὶ παρετάξατο τῷ ἰσραὴλ, καὶ ἀποστείλας ἐκάλεσε τὸν βαλαὰμ υἱὸν βεὼρ ἀράσασθαι ὑμῖν.

10. Καὶ οὐκ ἠθέλησε κύριος ὁ θεὸς ἀπολέσαι σε καὶ εὐλογίᾳ εὐλόγησεν ὑμᾶς, καὶ ἐξείλετο ὑμᾶς ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ παρέδωκεν αὐτούς.

11. Καὶ διέβητε τὸν ἰορδάνην, καὶ παρεγενήθητε εἰς ἱεριχὼ, καὶ ἐπολέμησαν πρὸς ὑμᾶς οἱ κατοικοῦντες ἱεριχὼ, ὁ ἀμορραῖος, καὶ ὁ Φερεζαῖος, καὶ ὁ χαναναῖος, καὶ ὁ χετταῖος, καὶ ὁ γεργεσαῖος, καὶ ὁ εὐαῖος, καὶ ὁ ἰεβουσαῖος, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν.

12. Καὶ ἐξαπέστειλε προτέραν ὑμῶν τὴν σφηκίαν, καὶ ἐξέβαλεν αὐτοὺς ἀπὸ προσώπου ὑμῶν δύο βασιλεῖς τῶν ἀμορραίων, οὐκ ἐν τῇ ῥομφαίᾳ σου, οὐδὲ ἐν τῷ τόξῳ σου.

13. Καὶ ἔδωκεν ὑμῖν γῆν ἐφ' ἣν οὐκ ἐκοπιάσατε ἐπ' αὐτὴν, καὶ πόλεις ἃς οὐκ ᾠκοδομήσατε, καὶ κατῳκίσθητε ἐν αὐταῖς. καὶ ἀμπελῶνας καὶ ἐλαιῶνας οὓς οὐ κατεφυτεύσατε, ὑμεῖς ἔδεσθε.

14. Καὶ νῦν φοβήθητε τὸν κύριον, καὶ λατρεύσατε αὐτῷ ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ ἐν εὐθύτητι, καὶ περιέλεσθε τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους, οἷς ἐλάτρευσαν οἱ πατέρες ὑμῶν ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἐν αἰγύπτῳ, καὶ λατρεύσατε τῷ κυρίῳ.

15. Εἰ δὲ μὴ ἀρέσκει ὑμῖν λατρεύειν τῷ κυρίῳ, ἐκλέξασθε ὑμῖν αὐτοῖς σήμερον, τίνι λατρεύσητε, εἴτε τοῖς θεοῖς τῶν πατέρων ὑμῶν τοῖς ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ, εἴτε τοῖς θεοῖς τῶν ἀμορραίων, ἐν οἷς ὑμεῖς κατοικεῖτε ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν. ἐγὼ δὲ καὶ ὁ οἶκός μου λατρεύσομεν κυρίῳ, ὅτι ἅγιός ἐστι.

16. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ λαὸς εἶπε· μὴ γένοιτο ἡμῖν καταλιπεῖν τὸν κύριον, ὥστε λατρεύειν θεοῖς ἑτέροις.

CAP. XXIIII.

9. Surrexit autem Balac filius Sephor rex Moab, & pugnavit contra Iſraelem. Militq;, & vocavit Balaam filium Beor, ut malediceret vobis.

10. Et ego nolui audire eum, ſed è cõtrario per illum benedixi vobis, & liberavi vos de manu eius.

11. Tranſiſtiſq; Iordanem, & veniſtis ad Iericho. Pugnaveruntq; contra vos viri civitatis eius, Amorrhæus, & Pherezæus, & Chananæus, & Hethæus, & Gergeſæus, & Heuæus, & Iebuſæus, & tradidi illos in manus veſtras.

12. Miſiq; ante vos crabrones: & eieci eos de locis ſuis. duos reges Amorrhæorum, non in gladio & in arcu tuo.

13. Dediq; vobis Terram in qua non laboraſtis, & urbes quas non ædificaſtis, ut habitaretis in eis: vineas & oliveta quæ non plantaſtis.

14. Nunc ergo timete Dominum, & ſervite ei perfecto corde atque veriſsimo: & auferte deos quibus ſervierunt patres veſtri in Meſopotamia & in Aegypto, ac ſervite Domino.

15. Sin autem malum vobis videtur ut Domino ſerviatis, optio vobis datur: eligite hodie quod placet, cui ſervire potiſsimum debeatis. utrum diis quibus ſervierunt patres veſtri in Meſo potamia, an diis Amorrhæorum, in quorum terra habitatis: ego autem & domus mea ſerviemus Domino.

16. Reſponditq; populus, & ait, Abſit à nobis ut relinquamus Dominum, & ſerviamus diis alienis.

Das XXIIII. Capitel.

9. Da macht ſich auff Balak der Sohn Zipor / der Moabiter König / vnnd ſtreit wider Iſrael / vnd ſandte hin / vñ ließ ruffen Bileam den Son Beor / daß er euch verfluchet.

10. Aber ich wolte jhn nicht hören / vnnd er ſegenet euch / vnd ich errettet euch auß ſeinen henden.

11. Vnd da jr über den Jordan gienget / vnnd gen Jeriho kamet / ſtritten wider euch die Bürger von Jeriho / die Amoriter / Phereſiter / Cananiter / Hethiter / Girgoſiter / Heviter vnd Jebuſiter / aber ich gab ſie in eure hende.

12. Vnd ſandte Horniſſen für euch her / die trieben ſie auß für euch her / die zwen Könige der Amoriter / Nicht durch dein Schwerdt noch durch deinen Bogen.

13. Vnd hab euch ein Land gegeben / daran jr nicht gearbeitet habt / vnnd ſtädte die jr nicht gebauet habt / daß jr driñen wohnet / vnd eſſet von Weinbergen vnd Oelbergen / die jr nicht gepflantzet habt.

14. So förchtet nun den HERRN / vnd dienet jm treulich vnd rechtſchaffen / vnd laſſet fahren die Götter / den eure Väter gedienet haben jenſeydt dem Waſſer / vnnd in Egypten / vnnd dienet dem HERRN.

15. Gefellet es euch aber nicht / daß jr dem HERRN dienet / ſo erwehlet euch heute / welchem jr dienẽ wolt / dem Gott dem euer Väter gedienet haben jenſeyd dem Waſſer / oder den Göttern der Amoriter / inn welcher Land jr wohnet / Ich aber vnnd mein Hauß wollen dem Herꝛn dienen.

16. Da antwortet das Volck vnnd ſprach: Das ſey ferne von vns / daß wir den HERRN verlaſſen / vnnd andern Göttern dienen.

CHAP. XXIIII.

9. Auſſi Balak fils de Tſippor, roy de Moab, s'eſleua, & fit la guerre à Iſrael: & enuoya appeler Balaam fils de Behor, pour vous maudire.

10. Mais ie ne voulu point eſcouter Balaam: ains il vous benit de plus en plus, & ie vous deliurai de la main d'icelui.

11. Et paſſaſtes le Iordain, & vinſtes pres de Ierico: & les ſeigneurs de Ierico, les Amorrheens, les Phereziens, les Cananeens, les Hethiens, les Guirgaſçiens, les Heuiens, & les Iebuſiens guerroyerent contre vous, & ie les liurai en voſtre main.

12. Et i'enuoyai deuant vous des frellons qui les dechaſſerent de deuant vous *comme* les deux rois de ces Amorrheens-la: ce n'a point eſté par ton eſpee ou par ton arc.

13. Et ie vous ai donné la terre en laquelle, vous n'auiez point trauaillé & les villes que vous n'auiez point baſties, & vous habitez en icelles: & mangez des vignes & des oliuiers que vous n'auez point plantés.

14. Maintenant donc craignez l'Eternel, & le ſeruez en integrité, & en verité: & oſtez les dieux auſquels vos peres ont ſerui au delà du fleuue, & en Egypte: & ſeruez à l'Eternel.

15. Que s'il vous deſplaiſt de ſeruir à l'Eternel, choiſiſſez vous auiourd'hui à qui vous voulez ſeruir, ou aux dieux auſquels vos peres qui *eſtoyent* au delà du fleuue ont ſerui, ou bien aux dieux des Amorrheens, au païs deſquels vous habitez: mais quant à moi & à ma maiſon nous ſeruirons à l'Eternel.

16. Lors le peuple reſpondit, diſant, Ia ne nous auiene d'abandonner l'Eternel pour ſeruir à d'autres dieux.

כד

17 ארי יי אלהנא הוא דאסיק יתנא וית אבהתנא מארעא דמצרים מבית עבדותא ודעבד לעיננא ית אתיא רברבתא האילין ונטרנא בכל אורחא דהליכנא בה ובכל עממיא דעברנא ביניהון:

18 ותריך יי ית כל עממיא וית אמוראה יתבי ארעא מן קדמנא ואף אנחנא נפלח קדם יי ארי הוא אלהנא:

19 ואמר יהושע לעמא לא תיכלון למפלח קדם יי ארי אלהא קדישא הוא אל קנוא הוא מן קדם דין לא ישבוק לחוביכון ולחטאיכון:

20 ארי תשבקון ית פלחנא דיוי ותפלחון לטעות עממיא ויתוב ויבאש לכון וישיצי יתכון בתר דאוטיב לכון:

21 ואמר עמא ליהושע לא אלהין קדם יי נפלח:

22 ואמר יהושע לעמא סהדין אתון בנפשתכון ארי אתון בחרתון לכון ית פלחנא דיוי למפלח קדמוהי ואמרו סהדין:

23 וכען אעדו ית טעות עממיא דביניכון ואפנו ית לבכון לפלחנא דיוי אלהא דישראל:

24 ואמרו עמא ליהושע קדם יי אלהנא נפלח ולמימריה נקביל:

25 וגזר יהושע קים לעמא ביומא ההוא ושוי ליה קים ודין בשכם:

כד

17 כי יהוה אלהינו הוא המעלה אתנו ואת־אבותינו מארץ מצרים מבית עבדים ואשר עשה לעינינו את־האתות הגדלות האלה וישמרנו בכל־הדרך אשר־הלכנו בה ובכל העמים אשר עברנו בקרבם:

18 ויגרש יהוה את־כל־העמים ואת־האמרי ישב הארץ מפנינו גם־אנחנו נעבד את־יהוה כי־הוא אלהינו:

19 ויאמר יהושע אל־העם לא תוכלו לעבד את־יהוה כי־אלהים קדשים הוא אל־קנוא הוא לא־ישא לפשעכם ולחטאותיכם:

20 כי תעזבו את־יהוה ועבדתם אלהי נכר ושב והרע לכם וכלה אתכם אחרי אשר־היטיב לכם:

21 ויאמר העם אל־יהושע לא כי את־יהוה נעבד:

22 ויאמר יהושע אל־העם עדים אתם בכם כי־אתם בחרתם לכם את־יהוה לעבד אותו ויאמרו עדים:

23 ועתה הסירו את־אלהי הנכר אשר בקרבכם והטו את־לבבכם אל־יהוה אלהי ישראל:

24 ויאמרו העם אל־יהושע את־יהוה אלהינו נעבד ובקולו נשמע:

25 ויכרת יהושע ברית לעם ביום ההוא וישם לו חק ומשפט בשכם:

κδ.

17. Κύριος γὰρ ὁ θεὸς ἡμῶν αὐτὸς θεός ἐστιν, αὐτὸς ἀνήγαγεν ἡμᾶς καὶ τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐκ γῆς αἰγύπτου ἐξ οἴκου δουλείας, καὶ ὅσα ἐποίησεν ἡμῖν τὰ σημεῖα τὰ μεγάλα ταῦτα, καὶ διεφύλαξεν ἡμᾶς ἐν πάσῃ τῇ ὁδῷ, ᾗ ἐπορεύθημεν ἐν αὐτῇ, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν οὓς παρήλθομεν δι᾽ αὐτῶν.

18. Καὶ ἐξέβαλε κύριος πάντα τὰ ἔθνη καὶ τὸν ἀμορραῖον τὸν κατοικοῦντα τὴν γῆν ἀπὸ προσώπου ἡμῶν. ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς λατρεύσομεν τῷ κυρίῳ. οὗτος γὰρ ὁ θεὸς ἡμῶν ἐστι.

19. Καὶ εἶπεν ἰησοῦς πρὸς τὸν λαόν· οὐ μὴ δύνησθε λατρεύειν κυρίῳ τῷ θεῷ, ὅτι ὁ θεὸς ἅγιός ἐστι, καὶ ζηλώσας οὗτος, οὐκ ἀνήσει τὰ ἁμαρτήματα ὑμῶν, καὶ τὰ ἀνομήματα ὑμῶν.

20. Ἡνίκα ἂν ἐγκαταλίπητε τὸν κύριον καὶ λατρεύσητε τοῖς θεοῖς ἀλλοτρίοις, καὶ ἐπελθὼν κακώσει ὑμᾶς, καὶ ἐξαναλώσει ὑμᾶς, ἀνθ᾽ ὧν εὖ ἐποίησεν ὑμῖν.

21. Καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς ἰησοῦν· οὐχί, ἀλλὰ τῷ κυρίῳ λατρεύσομεν.

22. Καὶ εἶπεν ἰησοῦς πρὸς τὸν λαόν. μάρτυρες ὑμεῖς καθ᾽ ὑμῶν, ὅτι ὑμεῖς ἐξελέξασθε ἑαυτοῖς τὸν κύριον λατρεύειν αὐτῷ, καὶ εἶπαν, μάρτυρες.

23. Καὶ νῦν περιέλεσθε τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους τοὺς ἐν ὑμῖν, καὶ εὐθύνατε τὴν καρδίαν ὑμῶν πρὸς κύριον τὸν θεὸν ἰσραήλ.

24. Καὶ εἶπεν ὁ λαὸς πρὸς ἰησοῦν· κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν λατρεύσομεν, καὶ τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκουσόμεθα.

25. Καὶ διέθετο ἰησοῦς διαθήκην πρὸς τὸν λαὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ νόμον καὶ κρίσιν ἐν συχὲμ, ἐνώπιον τῆς σκηνῆς τοῦ θεοῦ ἰσραήλ.

CAP. XXIIII.

17 Dominus Deus noſter ipſe eduxit nos & patres noſtros de Terra AEgypti, de domo ſervitutis: fecitq; videntibus nobis ſigna ingentia, & cuſtodivit nos in omni via per quam ambulavimus, & in cunctis populis per quos tranſivimus.

18 Et eiecit univerſas gentes, Amorrhæum habitatorem Terræ quam nos intravimus. Serviemus igitur Domino, quia ipſe eſt Deus noſter.

19 Dixitq;. Ioſue ad populum, Non poteritis ſervire Domino: Deus enim ſanctus, & fortis æmulator eſt, nec ignoſcet ſceleribus veſtris atque peccatis.

20 Si dimiſeritis Dominum, & ſervieritis diis alienis, convertet ſe, & affliget vos, atq; ſubvertet poſtquam vobis præſtiterit bona.

21 Dixitq; populus ad Ioſue, Nequaquam ita ut loqueris erit, ſed Domino ſerviemus.

22 Et Ioſue ad populum, Teſtes, inquit, vos eſtis, quia ipſi elegeritis vobis Dominum ut ſerviatis ei. Reſponderuntq; Teſtes.

23 Nunc ergo, ait, auferte Deos alienos de medio veſtri, & inclinate corda veſtra ad Dominum Deum Iſrael.

24. Dixitq; populus ad Ioſue, Domino Deo noſtro ſerviemus, & obedientes erimus præceptis eius.

25. Percuſsit ergo Ioſue in die illo fœdus, & propoſuit populo præcepta atque iudicia in Sichem.

Das XXIIII. Capitel.

17. Denn der Herr vnſer Gott hat vns vnd vnſer Väter auß Egyptenland geführet/ auß dem Dienſthauſe/ vnnd hat für vnſern augen ſolche groſſe Zeichen gethan/ vnd vns behütet auff dem gantzen wege/ den wir gezogen ſind/ vnnd vnter allen Völckern/ durch welche wir gegangen ſind.

18. Vnnd hat außgeſtoſſen für vns her/ alle Völcker der Amoriter/ die im Lande wohneten/ Darumb wollen wir auch dem Herrn dienen/ Denn er iſt vnſer Gott.

19. Joſua ſprach zum Volck: Ihr köndt dem Herrn nicht dienen/ denn er iſt ein heiliger GOTT/ ein eiferiger Gott/ der euer übertretung vnd ſünde nicht ſchonen wirdt.

20. Wenn jr aber den Herrn verlaſſet/ vnd einem frembden Gott dienet/ ſo wirdt er ſich wenden/ vnd euch plagen/ vnd euch vmbbringen/ nach dem er euch guts gethan hat.

21. Das Volck aber ſprach zu Joſua: Nicht alſo/ ſondern wir wollen dem Herrn dienen.

22. Da ſprach Joſua zum Volck: Jr ſeyt Zeugen über euch/ daß jr den Herrn euch erwehlet habt/ daß jr jm dienet. Vnd ſie ſprachen: Ja.

23. So thut nun von euch die frembden Götter/ die vnter euch ſind/ vnnd neiget euer Hertz zu dem Herrn/ dem Gott Iſrael.

24. Vnnd das Volck ſprach zu Joſua: Wir wollen dem Herren vnſerm Gott dienen/ vnnd ſeiner ſtimme gehorchen.

25. Alſo macht Joſua deſſelben tages einen Bund mit dem Volck/ vnd leget jhnen Geſetz vnnd Rechte für zu Sichem.

CHAP. XXIIII.

17. Car l'Eternel noſtre Dieu eſt celui qui nous à fait monter, & nous & nos peres hors du païs d'Egypte, de la maiſon de ſeruitude, & qui à fait deuant nos yeux ces grands ſignes-la, & qui nous à gardés en tout le chemin par lequel nous auons cheminé, & entre tous les peuples parmi leſquels nous auons paſſé.

18. Et l'Eternel a dechaſſé de deuant nous tous les peuples, & meſme les Amorrheens qui habitoyent en ce pais. Auſſi nous, ſeruirons-nous à l'Eternel: car il *eſt* noſtre Dieu.

19. Et Ioſué dit au peuple, Vous ne pourrez ſeruir à l'Eternel, car c'eſt le Dieu ſainct, c'eſt le *Dieu* Fort *qui eſt* ialoux, il ne pardonnera point à voſtre reuolte, ni à vos peches.

20. Quand vous aurez abandonné l'Eternel, & aurez ſerui aux dieux des eſtrangers, il ſe retournera, & vous fera du mal, & vous conſumera apres vous auoir fait du bien.

21. Lors le peuple dit à Ioſué, Non: mais nous ſeruirons à l'Eternel

22. Et Ioſué dit au peuple, Vous *eſtes* teſmoins contre vous meſmes, que vous-vous eſtes choſi l'Eternel pour lui ſeruir. Et ils *reſpondirent*, *Nous en ſommes* teſmoins.

23 Maintenant donc, *dit Ioſue*, oſtez les dieux des eſtrangers qui ſont parmi vous: & enclinez voſtre cœur à l'Eternel le Dieu d'Iſrael.

24. Lors le peuple *reſpondit* à Ioſué, Nous ſeruirons à l'Eternel noſtre Dieu, & obeïrons à ſa voix.

25. Ioſué donc traitta alliance en ce iour-la auec le peuple: & lui propoſa ordonnance & iugement en Sichem.

כד

26 וּכְתַב יְהוֹשֻׁעַ יָת
פִּתְגָמַיָּא הָאִלֵּין בִּסְפַר
אוֹרָיְתָא דַייָ וּנְסֵיב אַבְנָא
רַבְּתָא וַאֲקֵימָהּ תַּמָּן
תְּחוֹת אֱלָתָא דִּי בְּבֵית
מַקְדְּשָׁא דַייָ׃

27 וַאֲמַר יְהוֹשֻׁעַ לְכָל
עַמָּא הָא אַבְנָא הָדָא תְּהֵי
לָנָא כִּתְרֵין לוּחֵי אֶבֶן
קְיָמָא אֲרֵי יָתַהּ עֲבַדְנָא
לְסַהֲדוּ אֲרֵי פִּתְגָמַיָּא
דִּכְתִיבִין עֲלַהָא מֵעִין כָּל
פִּתְגָמַיָּא דַייָ דְּמַלֵּיל
עִמָּנָא וּתְהֵי בְּכוֹן לְדָכְרָן
דִּילְמָא תְּכַדְּבוּן קֳדָם
אֱלָהָכוֹן׃

28 וּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ יָת
עַמָּא גְּבַר לְאַחְסַנְתֵּיהּ׃

29 וַהֲוָה בָּתַר פִּתְגָמַיָּא
הָאִלֵּין וּמִית יְהוֹשֻׁעַ בַּר
נוּן עַבְדָּא דַייָ בַּר מְאָה
וַעֲשַׂר שְׁנִין׃

30 וּקְבַרוּ יָתֵיהּ בִּתְחוּם
אַחְסַנְתֵּיהּ בְּתִמְנַת סֶרַח דִּי
בְּטוּרָא דְבֵית אֶפְרָיִם
מִצִּפּוּנָא לְטוּר גָּעַשׁ׃

31 וּפְלַח יִשְׂרָאֵל קֳדָם
יְיָ כָּל יוֹמֵי יְהוֹשֻׁעַ וְכָל
יוֹמֵי סָבַיָּא דְּאוֹרִיכוּ יוֹמִין
בָּתַר יְהוֹשֻׁעַ וְדִי יְדַעוּ יָת כָּל
עוֹבָדָא דַייָ דַּעֲבַד לְיִשְׂרָאֵל׃

32 וְיָת גַּרְמֵי יוֹסֵף ד
דְאַפִּיקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מ
מִמִּצְרַיִם קְבַרוּ בִשְׁכֶם
בְּאַחְסָנַת חַקְלָא דִּזְבַן
יַעֲקֹב מִן בְּנֵי חֲמוֹר אֲבוּהִי
דִשְׁכֶם בִּמְאָה חוּרְפָן וַהֲווֹ
לִבְנֵי יוֹסֵף לְאַחְסָנָא׃

33 וְאֶלְעָזָר בַּר אַהֲרֹן מִית
וּקְבַרוּ יָתֵיהּ בְּגִבְעָתָא
דְּפִינְחָס בְּרֵיהּ דְּאִתְיְהִבַת
לֵיהּ בְּטוּר דְּבֵית אֶפְרָיִם׃

חזק

כד

26 וַיִּכְתֹּב יְהוֹשֻׁעַ אֶת־הַדְּבָרִים
הָאֵלֶּה בְּסֵפֶר תּוֹרַת אֱלֹהִים
וַיִּקַּח אֶבֶן גְּדוֹלָה וַיְקִימֶהָ שָּׁם
תַּחַת הָאַלָּה אֲשֶׁר בְּמִקְדַּשׁ יְהוָה׃

27 וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־כָּל־
הָעָם הִנֵּה הָאֶבֶן הַזֹּאת תִּהְיֶה־בָּנוּ
לְעֵדָה כִּי־הִיא שָׁמְעָה אֵת
כָּל־אִמְרֵי יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר עִמָּנוּ
וְהָיְתָה בָכֶם לְעֵדָה פֶּן־תְּכַחֲשׁוּן
בֵּאלֹהֵיכֶם׃

28 וַיְשַׁלַּח יְהוֹשֻׁעַ אֶת־הָעָם
אִישׁ לְנַחֲלָתוֹ׃

29 וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
וַיָּמָת יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן עֶבֶד יְהוָה
בֶּן־מֵאָה וָעֶשֶׂר שָׁנִים׃

30 וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ בִּגְבוּל נַחֲלָתוֹ
בְּתִמְנַת־סֶרַח אֲשֶׁר בְּהַר־אֶפְרָיִם
מִצְּפוֹן לְהַר־גָּעַשׁ׃

31 וַיַּעֲבֹד יִשְׂרָאֵל אֶת־יְהוָה
כֹּל יְמֵי יְהוֹשֻׁעַ וְכֹל יְמֵי הַזְּקֵנִים
אֲשֶׁר הֶאֱרִיכוּ יָמִים אַחֲרֵי יְהוֹשֻׁעַ
וַאֲשֶׁר יָדְעוּ אֵת כָּל־מַעֲשֵׂה
יְהוָה אֲשֶׁר עָשָׂה לְיִשְׂרָאֵל׃

32 וְאֶת־עַצְמוֹת יוֹסֵף אֲשֶׁר־
הֶעֱלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם
קָבְרוּ בִשְׁכֶם בְּחֶלְקַת הַשָּׂדֶה
אֲשֶׁר קָנָה יַעֲקֹב מֵאֵת בְּנֵי־
חֲמוֹר אֲבִי־שְׁכֶם בְּמֵאָה קְשִׂיטָה
וַיִּהְיוּ לִבְנֵי־יוֹסֵף לְנַחֲלָה׃

33 וְאֶלְעָזָר בֶּן־אַהֲרֹן מֵת
וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ בְּגִבְעַת פִּינְחָס
בְּנוֹ אֲשֶׁר נִתַּן־לוֹ בְּהַר
אֶפְרָיִם׃

תם ונשלם

κδʹ.

26. Καὶ ἔγραψε τὰ ῥήματα ταῦτα εἰς βιβλίον νόμου τοῦ θεοῦ. καὶ ἔλαβεν ἰησοῦς λίθον μέγαν, καὶ ἔστησεν αὐτὸν ὑπὸ τὴν τερέβινθον τὴν ἀπέναντι κυρίου.

27. Καὶ εἶπεν ἰησοῦς πρὸς πάντα τὸν λαόν· ἰδοὺ ὁ λίθος οὗτος ἔσται ὑμῖν εἰς μαρτύριον ὅτι αὐτὸς ἀκήκοε πάντα τὰ λεχθέντα ὑπὸ κυρίου, ὅσα ἐλάλησε πρὸς ὑμᾶς σήμερον· καὶ οὗτος ἔσται ἐν ὑμῖν εἰς μαρτύριον ἐπ᾽ ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν, ἡνίκα ἂν ψευσητε κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν.

28. Καὶ ἐξαπέστειλεν ἰησοῦς τὸν λαόν, ἕκαστον εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

29. Καὶ ἐγένετο μετ᾽ ἐκεῖνα, καὶ ἀπέθανεν ἰησοῦς υἱὸς ναυῆ δοῦλος κυρίου, ἑκατὸν καὶ δέκα ἐτῶν.

30. Καὶ ἔθαψαν αὐτὸν πρὸς τοῖς ὁρίοις τοῦ κλήρου αὐτοῦ, ἐν θαμνασαχάρ, ἐν τῷ ὄρει τοῦ ἐφραΐμ, ἀπὸ τοῦ βορρᾶ τοῦ ὄρους γαάς.

31. Καὶ ἐλάτρευσεν ἰσραὴλ τῷ κυρίῳ πάσας τὰς ἡμέρας ἰησοῦ, καὶ πάσας τὰς ἡμέρας τῶν πρεσβυτέρων ὅσοι ἐφείλκυσαν τὸν χρόνον μετὰ ἰησοῦ, καὶ ὅσοι εἴδοσαν πάντα τὰ ἔργα κυρίου ὅσα ἐποίησε τῷ ἰσραήλ.

32. Καὶ τὰ ὀστᾶ ἰωσὴφ ἀνήγαγον οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἐξ αἰγύπτου, καὶ κατώρυξαν αὐτὰ ἐν σικίμοις ἐν τῇ μερίδι τοῦ ἀγροῦ, οὗ ἐκτήσατο ἰακὼβ παρὰ τῶν ἀμορραίων τῶν κατοικούντων ἐν σικίμοις, ἀμνάδων ἑκατόν, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ ἰωσὴφ ἐν μερίδι.

33. Καὶ ἐλεάζαρ υἱὸς ἀαρὼν (ὁ ἱερεὺς) ἐτελεύτησε, καὶ ἐτάφη ἐν γαβαὰθ φινεὲς τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ἣν ἔδωκεν αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει τῷ ἐφραΐμ.

ΤΕΛΟΣ.

CAP. XXIIII.

26. Scripſit quoque omnia verba hæc in volumine legis Domini: & tulit lapidem pergrandè, poſuitquè eum ſubter quercum quæ erat in ſanctuario Domini:

27. Et dixit ad omnem populum, En lapis iſte erit vobis in teſtimonium, quod audieritis omnia verba Domini quæ locutus eſt vobis: ne fortè poſtea negare velitis, & mentiri Domino Deo veſtro.

28. Dimiſitquè populum, ſingulos in poſſeſsionem ſuam.

29. Et poſt hæc mortuus eſt Ioſue filius Nun ſervus Domini, centum & decem annorum.

30. Sepelieruntquè eum in finibus poſſeſsionis ſuæ in Thamnath-ſare, quæ eſt ſita in monte Ephraim, à Septrentrionali parte montis Gaas.

31. Servivitquè Iſrael Domino cunctis diebus Ioſue & ſeniorum, qui longo vixerant tempore poſt Ioſue, & qui noverant omnia opera Domini quæ fecerat in Iſrael.

32. Oſſa quoque Ioſeph, quæ tulerant filii Iſrael de Aegypto, ſepelierunt in Sichem, in parte agri quem emerat Iacob à filiis Hemor patris Sichem, centum novellis ovibus, & fuit in poſſeſsionem filiorum Ioſeph.

33. Eleaſar quoque filius Aaron mortuus eſt: & ſepelierunt eum in Gabaath Phinees filii eius, quæ data eſt ei in monte Ephraim.

FINIS.

Das XXIIII. Capitel.

26. Vnd Joſua ſchreib dis alles ins Geſetzbuch Gottes/ vnnd nam einen groſſen Stein/ vnd richtet jn auff daſelbs vnter einer Eiche/ die bey dem Heiligthumb des HErrn war.

27. Vnd ſprach zum gantzen Volck: Sihe / diſer Stein ſoll Zeuge ſein zwiſchen vns/ denn er hat gehöret alle rede des HErrn/ die er mit vns geredt hat/ vnd ſoll ein zeuge über euch ſein/ daß jr euren Gott nicht verleugnet.

28. Alſo ließ Joſua das Volck/ einen jeglichen in ſein Erbtheil.

29. Vnnd es begab ſich nach dieſem Geſchicht/ das Joſua der Son Nun/ der Knecht des HErren ſtarb / da er hundert vnd zehen Jar alt war.

30. Vnd man begrub jn in der grentze ſeines Erbtheils zu Timnath Serah / die auff dem Gebirge Ephraim ligt/ von Mitternacht werts am berge Gaas.

31. Vnd Iſrael dienete dem HErrn/ ſo lange Joſua lebt vnd die Elteſten/ welche lange zeit lebten nach Joſua/ die alle Werck des HErrn wuſten/ die er an Iſrael gethan hatte.

32. Die gebeine Joſeph/ welche die Kinder Iſrael hatten auß Egypten bracht/ begruben ſie zu Sichem / inn dem ſtück feldes / das Jacob kaufft von den Kindern Hemor/ des Vaters Sichem/ vmb hundert groſchen/ vnd ward der Kinder Joſeph Erbtheil.

33. Eleaſar der Son Aaron ſtarb auch/ vnd ſie begruben jhn zu Gibea ſeines Sons Pinehas/ die jhm gegeben war auff dem gebirge Ephraim.

ENDE.

CHAP. XXIIII.

26. Si eſcriuit Ioſué ces paroles ici au liure de la Loy de Dieu. Il print auſſi vne grande pierre, & l'eſleua là ſous vn cheſne qui *eſtoit* au Sanctuarie de l'Eternel.

27. Et Ioſué dit à tout le peuple, Voici, ceſte pierre-ci nous ſera en teſmoignage: car elle à ouï toutes les paroles de l'Eternel qu'il nous a dites: & ſi ſera en teſmoignage contre vous: afin que parauenture vous ne mentiez contre voſtre Dieu.

28. Puis Ioſué renuoya le peuple, vn chacun à ſon heritage.

29. Or aduint apres ces choſes que Ioſué fils de Nun, ſeruiteur de l'Eternel, mourut, aagé de cent & dix ans,

30. Et on l'enſeuelit dans les bornes de ſon heritage, en Timnath-ſerah, qui *eſt* en la montagne d'Ephraïm, du *coſte du* Septentrion de la montagne de Gahas.

31. Et Iſrael ſeruit à l'Eternel tout le temps de Ioſué, & tout le temps des Anciens qui ſurueſcurent à Ioſué, & qui auoyent cognu toutes les œuures de l'Eternel, qu'il auoit faites pour Iſrael.

32. On enſeuelit auſſi en Sichem les os de Ioſeph que les enfans d'Iſrael auoyent apportés d'Egypte, en vn endroit du champ que Iacob auoit acheté cent pieces d'argent des enfans de Hemor pere de Sichem: & furent en *poſſeſſion d'* heritage aux enfans de Ioſeph.

33. Pareillement Eleazar fils d'Aaron mourut, & on l'enſeuelit au coſtau de Phinees ſon fils, lequel lui auoit eſté donné en la montagne d'Ephraïm.

FINIS.

LIBER
IUDICUM,

EBRAICE.
CHALDAICE.
GRÆCE.
LATINE.
GERMANICE.
GALLICE.

Ex

Diſpoſitione & Adornatione
ELIAE HUTTERI
GERMANI.

בגידון | שופטים | ΚΡΙΤΩΝ.

א

וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת יְהוֹשֻׁעַ וַיִּשְׁאֲלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּיהוָה לֵאמֹר מִי יַעֲלֶה־לָּנוּ אֶל־הַכְּנַעֲנִי בַּתְּחִלָּה לְהִלָּחֶם בּוֹ׃

2 וַיֹּאמֶר יְהוָה יְהוּדָה יַעֲלֶה הִנֵּה נָתַתִּי אֶת־הָאָרֶץ בְּיָדוֹ׃

3 וַיֹּאמֶר יְהוּדָה לְשִׁמְעוֹן אָחִיו עֲלֵה אִתִּי בְגוֹרָלִי וְנִלָּחֲמָה בַּכְּנַעֲנִי וְהָלַכְתִּי גַם־אֲנִי אִתְּךָ בְּגוֹרָלֶךָ וַיֵּלֶךְ אִתּוֹ שִׁמְעוֹן׃

4 וַיַּעַל יְהוּדָה וַיִּתֵּן יְהוָה אֶת־הַכְּנַעֲנִי וְהַפְּרִזִּי בְּיָדָם וַיַּכּוּם בְּבֶזֶק עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים אִישׁ׃

5 וַיִּמְצְאוּ אֶת־אֲדֹנִי בֶזֶק בְּבֶזֶק וַיִּלָּחֲמוּ בּוֹ וַיַּכּוּ אֶת־הַכְּנַעֲנִי וְאֶת־הַפְּרִזִּי׃

6 וַיָּנָס אֲדֹנִי בֶזֶק וַיִּרְדְּפוּ אַחֲרָיו וַיֹּאחֲזוּ אֹתוֹ וַיְקַצְּצוּ אֶת־בְּהֹנוֹת יָדָיו וְרַגְלָיו׃

7 וַיֹּאמֶר אֲדֹנִי־בֶזֶק שִׁבְעִים מְלָכִים בְּהֹנוֹת יְדֵיהֶם וְרַגְלֵיהֶם מְקֻצָּצִים הָיוּ מְלַקְּטִים תַּחַת שֻׁלְחָנִי כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתִי כֵּן שִׁלַּם־לִי אֱלֹהִים וַיְבִיאֻהוּ יְרוּשָׁלִַם וַיָּמָת שָׁם׃

8 וַיִּלָּחֲמוּ בְנֵי־יְהוּדָה בִּירוּשָׁלִַם וַיִּלְכְּדוּ אוֹתָהּ וַיַּכּוּהָ לְפִי־חָרֶב וְאֶת־הָעִיר שִׁלְּחוּ בָאֵשׁ׃

א

וַהֲוָה בָּתַר דְּמִית יְהוֹשֻׁעַ וּשְׁאִילוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (בְּמֵימְרָא) דַּייָ לְמֵימַר מַן יִסַּק לָנָא לְוָת כְּנַעֲנָאָה בְּקַדְמֵיתָא לְאַגָּחָא קְרָבָא בֵּיהּ׃

2 וַאֲמַר יְיָ יְהוּדָה יִסַּק הָא מְסָרִית יָת יָתְבֵי אַרְעָא בִּידֵיהּ׃

3 וַאֲמַר יְהוּדָה לְשִׁמְעוֹן אֲחוּהִי סַק עִמִּי בְּעַדְבִי וּנְגִיחַ קְרָבָא בִּכְנַעֲנָאָה וְאֵיהָךְ אַף אֲנָא עִמָּךְ בְּעַדְבָךְ וַאֲזַל עִמֵּיהּ שִׁמְעוֹן׃

4 וּסְלִיקוּ דְּבֵית יְהוּדָה וּמְסַר יְיָ יָת כְּנַעֲנָאֵי וּפְרִיזָאֵי בִּידֵיהוֹן וּמְחוֹנוּן בְּבֶזֶק עַשְׂרָא אַלְפִין גַּבְרָא׃

5 וְאַשְׁכַּחוּ יָת אֲדֹנִי בֶזֶק בְּבֶזֶק וַאֲגִיחוּ קְרָבָא בֵּיהּ וּמְחוֹ יָת כְּנַעֲנָאֵי וְיָת פְּרִיזָאֵי׃

6 וְאַפַּךְ אֲדֹנִי בֶזֶק וּרְדַפוּ בָּתְרוֹהִי וַאֲחַדוּ יָתֵיהּ וְקַצִּיצוּ יָת קַרְצוּלֵי יְדוֹהִי וְרַגְלוֹהִי׃

7 וַאֲמַר אֲדֹנִי בֶזֶק שִׁבְעִין מַלְכִין קַרְצוּלֵי יְדֵיהוֹן וְרַגְלֵיהוֹן מְקַצְּצִין הֲווֹ מְלַקְּטִין לַחְמָא תְּחוֹת פָּתוֹרִי כְּמָא דַעֲבֵדִית כֵּן שַׁלֵּים לִי יְיָ וְאַיְיתוֹהִי לִירוּשְׁלֶם וּמִית תַּמָּן׃

8 וַאֲגִיחוּ קְרָבָא בְּנֵי יְהוּדָה בִּירוּשְׁלֶם וּכְבַשׁוּ יָתַהּ וּמְחוֹהָא לְפִתְגָּם דְּחָרֶב וְיָת קַרְתָּא אוֹקִידוּ בְּנוּרָא׃

ΚΕΦΑΛ. α΄.

Καὶ ἐγένετο μετὰ τὴν τελευτὴν ἰησοῦ, καὶ ἐπηρώτων οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἐν κυρίῳ λέγοντες· τίς ἀναβήσεται ἡμῖν πρὸς τὸν χαναναῖον ἀφηγούμενος, τοῦ πολεμῆσαι ἐν αὐτοῖς;

2. Καὶ εἶπε κύριος· ἰούδας ἀναβήσεται, ἰδοὺ δέδωκα τὴν γῆν ἐν χειρὶ αὐτοῦ.

3. Καὶ εἶπεν ἰούδας πρὸς συμεὼν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. ἀνάβηθι μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ κλήρῳ μου, καὶ πολεμήσωμεν ἐν τῷ χαναναίῳ, καὶ πορεύσομαι καὶ ἐγὼ μετὰ σοῦ ἐν τῷ κλήρῳ σου. καὶ ἐπορεύθη μετ' αὐτοῦ συμεών.

4. Καὶ ἀνέβη ἰούδας, καὶ ἔδωκε κύριος τὸν χαναναῖον καὶ τὸν φερεζαῖον ἐν χειρὶ αὐτοῦ καὶ ἐπάταξαν αὐτοὺς ἐν βεζὲκ δέκα χιλιάδας ἀνδρῶν.

5. Καὶ εὗρον τὸν ἀδωνιβεζὲκ ἐν τῇ βεζὲκ, καὶ ἐπολέμησαν ἐν αὐτῷ, καὶ ἐπάταξαν τὸν χαναναῖον καὶ τὸν φερεζαῖον.

6. Καὶ ἔφυγεν ἀδωνιβεζὲκ, καὶ κατέδραμον ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ κατελάβοσαν αὐτὸν, καὶ ἀπέκοψαν τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν αὐτοῦ, καὶ τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν αὐτοῦ.

7. Καὶ εἶπεν ἀδωνιβεζέκ. ἑβδομήκοντα βασιλεῖς τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν αὐτῶν, ἀποκεκομμένοι ἦσαν, συλλέγοντες τὰ ὑποκάτω τῆς τραπέζης μου. καθὼς οὖν ἐποίησα, οὕτως ἀνταπέδωκέ μοι ὁ θεός. καὶ ἄγουσιν αὐτὸν εἰς ἱερουσαλὴμ, καὶ ἀπέθανεν ἐκεῖ.

8. Καὶ ἐπολέμησαν οἱ υἱοὶ ἰούδα ἐν ἱερουσαλὴμ, καὶ κατέλαβον αὐτήν. καὶ ἐπάταξαν αὐτὴν ἐν στόματι ῥομφαίας, καὶ τὴν πόλιν ἐνέπρησαν ἐν πυρί.

IVDICVM. Das Buch der Richter. IVGES.

CAP. I.

POſt mortem Ioſue conſuluerunt filii Iſrael Dominum, dicentes, Quis aſcendet ante nos conrra Chananæum, & erit dux belli?

2. Dixitq; Dominus, Iudas aſcendet: ecce tradidi Terram in manus eius.

3. Et ait Iudas Simeoni fratri ſuo, Aſcende mecum in ſortem meā, & pugna comtra Chananæum, ut & ego pergam tecum in ſortem tuam. Et abiit cum eo Simeon.

4. Aſcenditq; Iudas, & tradidit Dominus Chananęum, ac Pherezæum in manus eorum: & percuſſerunt in Bezec decem millia virorum.

5. Inveneruntq; Adoni bézec in Bezec, & pugnaverunt contra eum, ac percuſſerunt Chananæum, & Pherezæum.

6. Fugit autem Adonibézec: quem perſecuti comprehenderunt, cæſis ſummitatibus manuum eius ac pedum.

7. Dixitq; Adonibézec, Septuaginta reges amputatis manuum ac pedum ſummitatibus, colligebant ſub mēſa mea ciborum reliquias: ſicut feci, ita reddidit mihi Deus. Adduxeruntq; eum in Ieruſalem, & ibi mortuus eſt.

8. Oppugnantes ergo filii Iuda Ieruſalem, ceperunt eam, & percuſſerunt in ore gladii, tradentes cunctam incendio civitatem.

Das Erſte Capitel.

NAch dem todt Joſua fragten die Kinder Jſrael den HERREN/vnd ſprachen: Wer ſol vnter vns den Krieg führen wider die Cananiter?

2. Der HERR ſprach: Juda ſoll jhn führen/Sihe/ich hab das Land in ſeine hand gegeben.

2. Da ſprach Juda zu ſeinem Bruder Simeon: Zeuch mit mir hinauff in meinem Loß/vnnd laß vnns wider die Cananiter ſtreiten/ſo wil ich wider mit dir ziehen in deinem Loß. Alſo zoch Simeon mit jm.

4. Da nun Juda hinauff zoch/gab ihm der HERR die Cananiter vnd Phereſiter in jre hende/vnd ſchlugen zu Beſek zehen tauſent Mann.

5. Vnd funden den Adoni Beſek zu Beſek/vnnd ſtritten wider jhn/vnd ſchlugen die Cananiter vnd Phereſiter.

6. Aber Adoni Beſek flohe/vñ ſie jagten jm nach/vnnd da ſie jn ergriffen/verhieben ſie jm die Daumen an ſeinen henden vnd fůſſen.

7. Da ſprach Adoni Beſek: Siebentzig Könige mit verhauenen daumen jhrer hende vnnd fůſſe laſen auff vnter meinem Tiſch. Wie ich nun gethan habe/ſo hat mir GOtt wider vergolten. Vnnd man bracht jhn gen Jeruſalem/daſelbs ſtarb er.

8. Aber die Kinder Juda ſtritten wider Jeruſalem/vnd gewonnen ſie/vnd ſchlugen ſie mit der ſcherpffe des Schwerts/vnnd zůndten die Stadt an.

CHAP. I.

OR aduint qu'apres la mort de Ioſué les enfans d'Iſrael interroguerēt l'Eternel, diſans, Qui eſt ce d'entre nous qui montera le premier contre les Cananeens pour guerroyer contre eux?

2. Et l'Eternel *reſpondit*, Iuda *y* montera: voici i'ai baillé le païs en ſa main.

3. Et Iuda dit à Simeon ſon frere, Monte auec moi en mon partage, & nous guerroyerons contre les Cananeens, & i'irai auſſi auec toi en ton partage. Ainſi Simeon s'en alla auec lui.

4. Iuda donc monta, & l'Eternel liura les Cananeens & les Phereziens en leur main: & ils frapetent d'iceux en Bezek dix mille hommes.

5. Car ayans trouué Adoni bezek en Bezek ils guerroyerent contre lui, & fraperent les Cananeens & les Phereziens.

6. Or Adoni-bezek s'en fuit, mais ils le pourſuiuirent: & l'ayans ſaiſi, ils couperēt les pouces de ſes mains & de ſes pieds.

7. Dont Adoni-bezek dit, Septante rois ayans les pouces de leurs mains & de leurs pieds coupés, ont eſté recueillans *du pain* ſous ma table: comme i'ai fait, ainſi Dieu m'a recompenſé. Et eſtant amené *en* Ieruſalem, il y mourut.

8. Or les enfans de Iuda auoyent guerroyé contre Ieruſalem, & l'auoyent prinſé & frapee au trenchant de l'eſpee, & mis la ville en feu.

א

9 וּבָתַר כֵּן נְחַתוּ בְּנֵי יה
יְהוּדָה לְאַגָּחָא קְרָבָא
בִּכְנַעֲנָאָה יָתֵיב טוּרָא
וְדָרוֹמָא וְשַׁפֵּלְתָּא׃

10 וַאֲזַלוּ דְבֵית יְהוּדָה
לְוָת כְּנַעֲנָאָה דְיָתְבִין
בְּחֶבְרוֹן וּשׁוּם חֶבְרוֹן
מִלְקַדְמִין קִרְיַת אַרְבַּע
וּמְחוֹ יַת שֵׁשַׁי וְיַת אֲחִימָן
וְיַת תַּלְמָי׃

11 וַאֲזַלוּ מִתַּמָּן לְוָת
יָתְבֵי דְבִיר וּשׁוּם דְּבִיר
מִלְקַדְמִין קִרְיַת אַרְכֵי׃

12 וַאֲמַר כָּלֵב דְּיִמְחֵי
יַת קִרְיַת אַרְכֵי וְיִכְבְּשִׁינַהּ
וְאֶתֵּן לֵיהּ יַת עַכְסָה
בְּרַתִּי לְאִנְתּוּ׃

13 וְכַבְשַׁהּ עָתְנִיאֵל בַּר
קְנַז אֲחוּהִי דְכָלֵב דִּזְעֵיר
מִינֵּיהּ וִיהַב לֵיהּ יַת ע
עַכְסָה בְּרַתֵּיהּ לְאִנְתּוּ׃

14 וַהֲוָה בְּמֵיעֲלַהּ ומ
וּמַלְכְּתֵיהּ לְמִשְׁאַל מִן
אֲבוּהָא אַחֲסָנָא ו
וְאִתְרְכִינַת מֵעַל חֲמָרָא
וַאֲמַר לַהּ כָּלֵב מָה לִיךְ׃

15 וַאֲמֶרֶת לֵיהּ הַב לִי
אַחְסָנָא אֲרֵי לַאֲרַע דָּרוֹמָא
יְהַבְתַּנִי וְתִתֵּן לִי אֲרַע
בֵּית שַׁקְיָא דְמַיָּא וִיהַב לַהּ
כָּלֵב יַת בֵּית שַׁקְיָא
עִילָאָה וְיַת בֵּית שַׁקְיָא
תַּחְתָּאָה׃

16 וּבְנֵי שַׁלְמָאָה חֲמוּהִי
דְמֹשֶׁה סְלִיקוּ מִקִּרְיַת
יְרִיחוֹ עִם בֵּית יְהוּדָה
לְמַדְבַּר יְהוּדָה דִּי בִדְרוֹם
עֲרוֹד וַאֲזַלוּ וִיתִיבוּ עִם
עַמָּא׃

17 וַאֲזַל יְהוּדָה עִם
שִׁמְעוֹן אֲחוּהִי וּמְחוֹ יַת
כְּנַעֲנָאָה יָתֵיב צְפַת וְגַמַּרוּ
יָתַהּ וּקְרָא יַת שְׁמָא
דְקַרְתָּא חָרְמָה׃

18 וּכְבַשׁ יְהוּדָה יַת עַזָּה
וְיַת תְּחוּמַהּ וְיַת אַשְׁקְלוֹן
וְיַת תְּחוּמַהּ וְיַת עֶקְרוֹן
וְיַת תְּחוּמַהּ׃

א

9 וְאַחַר יָרְדוּ בְּנֵי יְהוּדָה לְהִלָּחֵם
בַּכְּנַעֲנִי יוֹשֵׁב הָהָר וְהַנֶּגֶב וְהַשְּׁפֵלָה׃

10 וַיֵּלֶךְ יְהוּדָה אֶל־הַכְּנַעֲנִי
הַיּוֹשֵׁב בְּחֶבְרוֹן וְשֵׁם־חֶבְרוֹן
לְפָנִים קִרְיַת אַרְבַּע וַיַּכּוּ אֶת־
שֵׁשַׁי וְאֶת־אֲחִימַן וְאֶת־תַּלְמָי׃

11 וַיֵּלֶךְ מִשָּׁם אֶל־יוֹשְׁבֵי דְּבִיר
וְשֵׁם־דְּבִיר לְפָנִים קִרְיַת־סֵפֶר׃

12 וַיֹּאמֶר כָּלֵב אֲשֶׁר יַכֶּה אֶת־
קִרְיַת סֵפֶר וּלְכָדָהּ וְנָתַתִּי לוֹ אֶת־
עַכְסָה בִתִּי לְאִשָּׁה׃

13 וַיִּלְכְּדָהּ עָתְנִיאֵל בֶּן־קְנַז אֲחִי
כָלֵב הַקָּטֹן מִמֶּנּוּ וַיִּתֶּן־לוֹ אֶת־
עַכְסָה בִתּוֹ לְאִשָּׁה׃

14 וַיְהִי בְּבוֹאָהּ וַתְּסִיתֵהוּ לִשְׁאוֹל
מֵאֵת־אָבִיהָ הַשָּׂדֶה וַתִּצְנַח מֵעַל
הַחֲמוֹר וַיֹּאמֶר־לָהּ כָּלֵב מַה־לָּךְ׃

15 וַתֹּאמֶר לוֹ הָבָה־לִּי בְרָכָה
כִּי אֶרֶץ הַנֶּגֶב נְתַתָּנִי וְנָתַתָּה לִי גֻּלֹּת
מָיִם וַיִּתֶּן־לָהּ כָּלֵב אֵת גֻּלֹּת
עִלִּית וְאֵת גֻּלֹּת תַּחְתִּית׃

16 וּבְנֵי קֵינִי חֹתֵן מֹשֶׁה עָלוּ
מֵעִיר הַתְּמָרִים אֶת־בְּנֵי יְהוּדָה
מִדְבַּר יְהוּדָה אֲשֶׁר בְּנֶגֶב עֲרָד
וַיֵּלֶךְ וַיֵּשֶׁב אֶת־הָעָם׃

17 וַיֵּלֶךְ יְהוּדָה אֶת־שִׁמְעוֹן
אָחִיו וַיַּכּוּ אֶת־הַכְּנַעֲנִי יוֹשֵׁב צְפַת
וַיַּחֲרִימוּ אוֹתָהּ וַיִּקְרָא אֶת־שֵׁם־
הָעִיר חָרְמָה׃

18 וַיִּלְכֹּד יְהוּדָה אֶת־עַזָּה וְאֶת־
גְּבוּלָהּ וְאֶת־אַשְׁקְלוֹן וְאֶת־גְּבוּלָהּ
וְאֶת־עֶקְרוֹן וְאֶת־גְּבוּלָהּ׃

α'.

9. Καὶ μετὰ ταῦτα, κατέβησαν οἱ υἱοὶ ἰούδα πολεμῆσαι ἐν τῷ χαναναίῳ, τῷ κατοικοῦντι τὴν ὀρεινὴν, κατὰ τὸν νότον καὶ τὴν πεδινήν.

10. Καὶ ἐπορεύθη ἰούδας πρὸς τὸν χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν χεβρὼν, καὶ ἐξῆλθε χεβρὼν ἐξ ἐναντίας· τὸ δὲ ὄνομα χεβρὼν ἦν ἔμπροσθεν καριαθ ἀρβὸ. καὶ ἐπάταξε τὸν σεσὶ, καὶ τὸν ἀχιμὰν, καὶ τὸν θολμὶ, γεννήματα τοῦ ἐνάκ.

11. Καὶ ἀνέβησαν ἐκεῖθεν πρὸς τοὺς κατοικοῦντας δαβεὶρ, τὸ δὲ ὄνομα δαβεὶρ ἦν ἔμπροσθεν πόλις γραμμάτων.

12. Καὶ εἶπε χάλεβ ὃς ἂν πατάξῃ τὴν πόλιν τῶν γραμμάτων, καὶ προκαταλάβηται αὐτὴν, δώσω αὐτῷ τὴν ἀχὰ θυγατέρα μου εἰς γυναῖκα.

13. Καὶ προκατελάβετο αὐτὴν γοθονιὴλ υἱὸς κενὲζ ἀδελφοῦ χάλεβ ὁ νεώτερος ὑπὲρ αὐτὸν, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ χάλεβ τὴν ἀχὰν θυγατέρα αὐτοῦ αὐτῷ εἰς γυναῖκα.

14. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτὴν, καὶ ἔπεισεν αὐτὴν αἰτῆσαι παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἀγρὸν, καὶ (ἐγόγγυζεν) ἐπάνω τοῦ ὑποζυγίου καὶ εἶπεν αὐτῇ χάλεβ· τί ἐστι σοί;

15. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ἀχά· δός μοι εὐλογίαν, ὅτι εἰς γῆν νότου ἐκδέδοσαί με, καὶ δώσεις μοι λύτρωσιν ὕδατος. καὶ ἔδωκεν αὐτῇ χάλεβ κατὰ τὴν καρδίαν αὐτῆς, λύτρωσιν μετεώρων, καὶ λύτρωσιν ταπεινῶν.

16. Καὶ οἱ υἱοὶ ἰωβὰθ τοῦ κιναίου πενθεροῦ μωϋσῆ, ἀνέβησαν ἐκ τῆς πόλεως τῶν φοινίκων πρὸς τοὺς υἱοὺς ἰούδα εἰς τὴν ἔρημον, ἥ ἐστιν ἐν τῷ νότῳ ἰούδα ἐπὶ καταβάσεως ἀρὲδ, καὶ ἐπορεύθησαν καὶ κατῴκησαν μετὰ τοῦ λαοῦ.

17. Καὶ ἐπορεύθη ἰούδας μετὰ συμεὼν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξε τὸν χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν σεφὲθ, καὶ ἀνεθεμάτισαν αὐτὴν, (καὶ ἐξωλόθρευσαν αὐτὴν,) καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα τῆς πόλεως, ἐξολόθρευσις.

18. Καὶ ἐκληρονόμησεν ἰούδας τὴν γάζαν καὶ τὸ ὅριον αὐτῆς, καὶ τὴν ἀσκάλωνα καὶ τὸ ὅριον αὐτῆς, καὶ τὴν ἀκαρὼν καὶ τὸ ὅριον αὐτῆς.

CAP. I.

9. Et poſtea deſcendentes pugnaverunt contra Chananæum qui habitabat in mõtanis, & ad meridiem in campeſtribus.

10. Pergenſq; Iudas contra Chananæum qui habitabat in Hebron, (cuius nomen fuit antiquitus Cariath arbe) percuſſit Seſai, & Ahiman, & Tholmai.

11. Atque inde profectus abiit ad habitatores Dabir, cuius nomen vetus erat Cariath-ſepher, (id eſt, civitas literarum)

12. Dixitq́; Caleb, Qui percuſſerit Cariath-ſepher, & vaſtaverit eam, dabo ei Axam filiam meam uxorem.

13. Cumq́; cepiſſet eam Othoniel filius Cenez frater Caleb minor, dedit ei Axam filiam ſuam coniugem.

14. Quam pergentem in itinere monuit vir ſuus ut peteret à patre ſuo agrum. Quæ cum ſuſpiraſſet ſedens in aſino, dixit ei Caleb, Quid habes?

15. At illa reſpondit, Da mihi benedictionem: quia terram arentem dediſti mihi; da & irriguam aquis. Dedit ergo ei Caleb irriguum ſuperius, & irriguum inferius.

16. Filii autem Cinæi Cognati Moyſi aſcenderunt de Civitate-palmarum, cum filiis Iuda in deſertum ſortis eius, quod eſt ad meridiem Arad, & habitaverunt cum eo.

17. Abiit autem Iudas cum Simeone fratre ſuo, & percuſſerunt ſimul Chananęum qui habitabat in Sephath, & interfecerunt eum. Vocatumq́; eſt nomen urbis, Horma, id eſt, anáthema

18. Cepitque Iudas Gazam cum finibus ſuis, & Aſcalonem, atque Accaron cum terminis ſuis.

Das erſte Capitel.

9. Darnach zogen die Kinder Juda herab zu ſtreiten wider die Cananiter/die auff dem Gebirge vnnd gegen mittag vnd in den gründen wohneten.

10. Vnnd Juda zoch hin wider die Cananiter/die zu Hebron wohneten/ (Hebron aber hieß vor zeiten Kiriath Arba) vnd ſchlugen den Seſai vnnd Ahiman vnd Thalmai.

11. Vnd zoch von dannen wider die Einwohner zu Debir/(Debir aber hieß vorzeiten KiriathSepher.)

12. Vnd Caleb ſprach: Wer KiriathSepher ſchleget vnnd gewinnet/ dem wil ich meine tochter Achſa zum Weibe geben.

13. Da gewan ſie Athniel / der Sohn Kenas des Calebs jüngſter Bruder/Vnd er gab jm ſeine tochter Achſa zum Weibe.

14. Vnnd es begab ſich/da ſie einzoch/ward jhr gerahten/daß ſie foddern ſolt einen acker von jrem Vater/ vnd fiel vom Eſel. Da ſprach Caleb zu jr: Was iſt dir?

15. Sie ſprach: Gib mir einen Segen/Denn du haſt mir ein Mittags land gegeben/gib mir auch ein wäſſerigs. Da gab er jr ein wäſſeriges oben vnd vnten.

16. Vnnd die Kinder des Keniters Moſe Schwager/zogen herauff auß der Palmenſtadt/mit den Kindern Juda in die Wüſten Juda/die da ligt gegen Mittag der Stadt Arad/vnd gieng hin vnd wonet vnter dem volck.

17. Vnd Juda zoch hin mit ſeinem Bruder Simeon/vnnd ſchlugen die Cananiter zu Zephath/vnd verbanneten ſie / vnnd nenneten die Stadt Harma.

18. Dazu gewan Juda Gaza mit jrer zugehör/vnd Asklon mit jrer zugehör/vnd Ekron mit jrer zugehör.

CHAP. I.

9. Et puis apres les enfans de Iuda eſtoyent deſcendus pour guerroyer contre les Cananeens habitans és mõtagnes, & au Midi, & en la plaine.

10. Iuda donc s'en eſtoit allé contre les Cananeens qui habitoyent en Hebron (or le nom de Hebron *eſtoit* auparauant Kirjath-arbah) & auoit frapé Sçeſçai, Ahiman, & Talmai.

11. Et de là s'en eſtoit allé contre les habitans de Debir, de laquelle le nom *eſtoit* auparauant Kirjath-ſepher.

12. Et Caleb auoit dit, Qui frapera Kirjath-ſepher, & la prendra, ie lui donnerai ma fille Hacſa pour femme.

13. Hothniel donc fils de Kenaz, frere de Caleb moindre que lui la print: & il lui donna ſa fille Hacſa pour femme.

14. Et aduint comme elle venoit *vers lui*, qu'elle l'incita à demander à ſon pere vn champ: puis elle ſe ietta fort impetueuſement de deſſus l'aſne, & Caleb lui dit Qu'as tu?

15. Et elle lui *reſpon*dit, Donne-moi vn preſent: puis que tu m'as donné vne terre ſeche, donne-moi auſſi de fontenils d'eaux. Et Caleb lui donna les fontenils *du quartier* de deſſus, & les fontenils *du quartier* de deſſous.

16. Or les enfans du Kenien, beau-pere de Moyſe, eſtoyent mõtés de la ville des palmes auec les enfans de Iuda, au deſert de Iuda qui *eſt* au Midi de Harad: d'autant qu'ils auoyent marché & demeuré auec le peuple.

17. Au reſte Iuda s'en alla auec Simeon ſon frere: & ils fraperent les Cananeens habitans en Tſephath, & la deſtruiſirẽt à la façon de l'interdit, dont on appela le mon de la ville, Horma.

18. Iuda print auſſi Gaza auec ſes confins, Aſçkelon auec ſes confins, & Hekron auec ſes confins.

א

19 וַהֲוָה (מֵימְרָא) דַיְיָ בְּסַעֲדֵיהּ דְבֵית יְהוּדָה וְתָרִיכוּ יַת יָתְבֵי טוּרָא (בָּתַר כֵּן דְחָבוּ) לָא יְכִילוּ לְתָרָכָא יַת יָתְבֵי מֵישְׁרָא אֲרֵי רְתִיכֵי דְבַרְזְלָא ל לְהוֹן׃

20 וִיהַבוּ לְכָלֵב יַת חֶבְרוֹן כְּמָא דְמַלֵּיל מֹשֶׁה וְתָרִיךְ מִתַּמָּן יַת תְּלָתָא בְּנֵי גִּיבָּרַיָּא׃

21 וְיַת יְבוּסָאֵי יָתְבֵי יְרוּשְׁלֶם לָא תָרִיכוּ בְּנֵי בִנְיָמִין וִיתִיבוּ יְבוּסָאֵי עִם בְּנֵי בִנְיָמִין בִּירוּשְׁלֶם עַד יוֹמָא הָדֵין׃

22 וּסְלִיקוּ דְבֵית יוֹסֵף אַף אִינוּן לְבֵית אֵל (וּמֵימְרָא) דַיְיָ בְּסַעְדְהוֹן׃

23 וְשַׁלַחוּ מְאַלְלִין דְבֵית יוֹסֵף לְבֵית־אֵל וְשׁוּם קַרְתָּא מִלְּקַדְמִין לוּז׃

24 וַחֲזוֹ נָטְרַיָּא גַּבְרָא נָפֵיק מִן קַרְתָּא וַאֲמַרוּ לֵיהּ אַחְזֵינָנָא כְּעַן יַת מַעֲלָנָא דְקַרְתָּא וְנַעְבֵּיד עִמָּךְ טֵיבוּ׃

25 וְאַחְזִינוּן יַת מַעֲלָנָא דְקַרְתָּא וּמְחוֹ יַת קַרְתָּא לְפִתְגַּם דְּחָרֶב וְיַת גַּבְרָא וְיַת כָּל זַרְעִיתֵיהּ שֵׁיזִיבוּ׃

25 וַאֲזַל גַּבְרָא לַאֲרַע חִיתָּאֵי וּבְנָא קַרְתָּא וּקְרָא שְׁמַהּ לוּז הוּא שְׁמַהּ עַד יוֹמָא הָדֵין׃

27 וְלָא תָרִיכוּ דְבֵית מְנַשֶּׁה יַת בֵּית שְׁאָן וְיַת כַּפְרָנָהָא וְיַת תַּעְנָךְ וְיַת כַּפְרָנָהָא וְיַת יָתְבֵי דוֹר וְיַת כַּפְרָנָהָא וְיַת יָתְבֵי יִבְלְעָם וְיַת כַּפְרָנָהָא וְיַת יָתְבֵי מְגִדּוֹ וְיַת כַּפְרָנָהָא וּשְׁרֵי כְנַעֲנָאָה לְמֵיתַּב בְּאַרְעָא הָדָא׃

א

19 וַיְהִי יְהוָה אֶת־יְהוּדָה וַיֹּרֶשׁ אֶת־הָהָר כִּי לֹא לְהוֹרִישׁ אֶת־יֹשְׁבֵי הָעֵמֶק כִּי־רֶכֶב בַּרְזֶל לָהֶם׃

20 וַיִּתְּנוּ לְכָלֵב אֶת־חֶבְרוֹן כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה וַיּוֹרֶשׁ מִשָּׁם אֶת־שְׁלֹשָׁה בְּנֵי הָעֲנָק׃

21 וְאֶת־הַיְבוּסִי יֹשֵׁב יְרוּשָׁלִַם לֹא הוֹרִישׁוּ בְּנֵי בִנְיָמִן וַיֵּשֶׁב הַיְבוּסִי אֶת־בְּנֵי בִנְיָמִן בִּירוּשָׁלִַם עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃

22 וַיַּעֲלוּ בֵית־יוֹסֵף גַּם־הֵם בֵּית־אֵל וַיהוָה עִמָּם׃

23 וַיָּתִירוּ בֵית־יוֹסֵף בְּבֵית־אֵל וְשֵׁם־הָעִיר לְפָנִים לוּז׃

24 וַיִּרְאוּ הַשֹּׁמְרִים אִישׁ יוֹצֵא מִן־הָעִיר וַיֹּאמְרוּ לוֹ הַרְאֵנוּ נָא אֶת־מְבוֹא הָעִיר וְעָשִׂינוּ עִמְּךָ חָסֶד׃

25 וַיַּרְאֵם אֶת־מְבוֹא הָעִיר וַיַּכּוּ אֶת־הָעִיר לְפִי־חָרֶב וְאֶת־הָאִישׁ וְאֶת־כָּל־מִשְׁפַּחְתּוֹ שִׁלֵּחוּ׃

26 וַיֵּלֶךְ הָאִישׁ אֶרֶץ הַחִתִּים וַיִּבֶן עִיר וַיִּקְרָא שְׁמָהּ לוּז הוּא שְׁמָהּ עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃

27 וְלֹא־הוֹרִישׁ מְנַשֶּׁה אֶת־בֵּית־שְׁאָן וְאֶת־בְּנוֹתֶיהָ וְאֶת־תַּעְנַךְ וְאֶת־בְּנֹתֶיהָ וְאֶת־יוֹשְׁבֵי דוֹר וְאֶת־בְּנוֹתֶיהָ וְאֶת־יוֹשְׁבֵי יִבְלְעָם וְאֶת־בְּנֹתֶיהָ וְאֶת־יוֹשְׁבֵי מְגִדּוֹ וְאֶת־בְּנוֹתֶיהָ וַיּוֹאֶל הַכְּנַעֲנִי לָשֶׁבֶת בָּאָרֶץ הַזֹּאת׃

α'.

19. Καὶ ἦν κύριος μετὰ ἰούδα, καὶ ἐκληρονόμησε τὸ ὄρος. διότι οὐκ ἠδυνάσθησαν κληρονομῆσαι τοὺς κατοικοῦντας τὴν κοιλάδα, ὅτι ἅρματα σιδηρᾶ αὐτοῖς.

20. Καὶ ἔδωκαν τῷ χάλεβ τὴν χεβρὼν, καθὼς ἐλάλησε μωϋσῆς. (καὶ ἐκληρονόμησεν ἐκεῖθεν τὰς τρεῖς πόλεις τῶν υἱῶν ἐνάκ,) καὶ ἐξῆρεν ἐκεῖθεν τοὺς τρεῖς υἱοὺς ἐνάκ.

21. Καὶ τὸν ἰεβουσαῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν ἱερουσαλὴμ, οὐκ ἐξῆραν οἱ υἱοὶ βενιαμείν. καὶ κατῴκησεν ὁ ἰεβουσαῖος μετὰ τῶν υἱῶν βενιαμεὶν ἐν ἱερουσαλεὶμ. ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

22. Καὶ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ ἰωσὴφ καί γε αὐτοὶ εἰς βαιθὴλ, καὶ κύριος ἦν μετ' αὐτῶν.

23. Καὶ παρενέβαλεν ὁ οἶκος ἰσραὴλ κατὰ βαιθήλ. τὸ δὲ ὄνομα τῆς πόλεως ἦν ἔμπροσθεν λουζά.

24. Καὶ εἶδον οἱ φυλάσσοντες ἄνδρα ἐκπορευόμενον ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἔλαβον αὐτὸν, καὶ εἶπον αὐτῷ· δεῖξον ἡμῖν τῆς πόλεως τὴν εἴσοδον, καὶ ποιήσομεν μετὰ σοῦ ἔλεος.

25. Καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς τὴν εἴσοδον τῆς πόλεως, καὶ ἐπάταξαν τὴν πόλιν ἐν στόματι ῥομφαίας, τὸν δὲ ἄνδρα καὶ τὴν συγγένειαν αὐτοῦ ἐξαπέστειλαν.

26. Καὶ ἀπῆλθεν ὁ ἀνὴρ εἰς γῆν χεθθιεὶμ, καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ πόλιν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτῆς λουζᾶ· τοῦτο ὄνομα αὐτῆς ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

27. Καὶ οὐκ ἐκληρονόμησε μανασσῆς τὴν βεθσὰν, οὐδὲ τὰς θυγατέρας αὐτῆς, οὐδὲ τὴν θαναὰχ, καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῆς, οὐδὲ τοὺς κατοικοῦντας δὼρ, οὐδὲ τὰ περίοικα αὐτῆς, καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἰεβλαὰμ, οὐδὲ τὰ περίοικα αὐτῆς, καὶ τοὺς κατοικοῦντας μαγεδὼ, οὐδὲ τὰ περίοικα αὐτῆς, καὶ ἤρξατο ὁ χαναναῖος κατοικεῖν ἐν τῇ γῇ ταύτῃ.

CAP. I.

19. Fuitq; Dominus cum Iuda, & montana poſſedit: nec potuit delere habitatores vallis, quia falcatis curribus abundabant.

20. Dederuntq; Caleb Hebron, ſicut dixerat Moyſes, qui delevit ex ea tres filios Enac.

21. Iebuſæum autem habitatorem Ieruſalem non deleverunt filii Ben iamin: habitavitq; Iebuſæus cum filiis Beniamin in Ieruſalem uſq; in præſentem diem.

22. Domus quoque Ioſeph aſcẽdit in Beth-el, fuitque Dominus cum eis.

23. Nam cum obſiderent urbem quæ prius Luza vocabatur.

24. Viderunt hominem egredientem de civitate, dixeruntq; ad eum, Oſtende nobis introitum civitatis, & faciemus tecum miſericordiam.

25. Qui cum oſtendiſſet eis, percuſſerunt urbem in ore gladii: hominem autem illum, & omnem cognationem eius dimiſerunt.

26. Qui dimiſſus, abiit in Terram Hethim, & ædificavit ibi civitatem, vocavitq; eam Luzam: quæ ita appellatur uſque in præſentem diem.

27. Manaſſes quoque non delevit Beth-ſan, & Tanach cum viculis ſuis, & habitatores Dor, & Ieblaam, & Mageddo cum viculis ſuis, cœpitq; Chananæus habitare cum eis.

Das Erſte Capitel.

19. Vnd der HErr war mit Juda/ daß er das Gebirge einnam / Denn er kondt die Einwohner im grunde nicht einnemen/ darum̃ daß ſie eiſern Wagen hatten.

20. Vnnd ſie gaben dem Caleb Hebron/ wie Moſe geſagt hatte/ vnnd er vertrieb darauß die drey Söhne des Enak.

21. Aber die Kinder BenJamin vertrieben die Jebuſiter nicht/ die zu Jeruſalem wohneten/ ſondern die Jebuſiter wohneten bey den Kindern BenJamin zu Jeruſalem biß auff dieſen tag.

22. Deſſelbigen gleichen zogen auch die kinder Joſephs hinauff gen BethEl/ vnd der HErr war mit jnen.

23. Vnd das Hauß Joſeph verkunthſchafften BethEl (die vorhin Luß hieß.)

24. Vnnd die Wechter ſahen einen Mann auß der Stadt gehen/ vnnd ſprachen zu jhm: Weiſe vns/ wo wir in die Stadt kommen/ ſo wollen wir Barmhertzigkeit an dir thun.

25. Vnd da er jnen zeiget/ wo ſie in die Stadt kemen / ſchlugen ſie die Stadt mit der ſcherpffe des ſchwerts Aber den Mann vnnd alle ſein Geſchlecht lieſſen ſie gehen.

26. Da zog derſelb Mann inns Land der Hethiter / vnnd bauete eine Stadt / vnnd hieß ſie Lus / die heiſt noch heutiges tages alſo.

27. Vnnd Manaſſe vertreib nicht BethSean mit jren Töchtern / noch Thaenach mit iren Töchtern/ noch die Einwoner zu Dor mit jren töchtern/ noch die Einwohner zu Jebleam mit jhren Töchtern/ noch die Einwohner zu Megiddo mit jren Töchtern / Vnd die Cananiter fiengen an zu wohnen in demſelbigen Lande.

CHAP. I.

19. Et l'Eternel fut auec Iuda, & ils deſpoſſederent *les habitans de* la montagne: mais ils ne deſpoſſederent point les habitans de la vallee, d'autant qu'ils auoyent des chariots de fer.

20. Et on donna, ſelon que Moyſe auoit dit, Hebron à Caleb: lequel en deſpoſſeda les trois fils de Hanak.

21. Quant aux enfans de Beniamin ils ne deſpoſſederent point le Iebuſien qui habitoit en Ieruſalem: & pourtant le Iebuſien à habité auec les enfans de Beniamin en Ieruſalem iuſques à ce iourd'hui.

22. *Ceux* auſſi *de* la maiſon de Ioſeph monterent *contre* Beth-el, & l'Eternel *fut* auec eux.

23. Si firent *ceux de* la maiſon de Ioſeph eſpier Beth-el, le nom de laquelle *eſtoit* auparauant, Luz.

24. Et les eſpies virent vn homme ſortant de la ville, auquel ils dirent, Nous te prions que tu nous monſtres l'entree de la ville, & nous te ferons gratuité.

25. Il leur monſtra donc l'entree de la ville, & ils la fraperent au trenchant de l'eſpee: mais ils laiſſerent en aller ceſt homme-la, & toute ſa famille.

26. Puis ceſt homme s'en eſtant allé au païs des Hethiens, baſtit vne ville, & appela ſon nom Luz, qui eſt le nom d'icelle iuſqu'à ce iourd'hui.

27. Item, Manaſſé ne deſpoſſeda point *les habitans* de Beth-ſçean, ne des villes du reſſort d'icelle: ni *les habitans* de Tahanac, ne des villes du reſſort d'icelle: ni les habitans de Dor, ne des villes du reſſort d'icelle: ni les habitãs de Iibleham, ne des villes du reſſort d'icelle: ni les habitans de Meguiddo, ne des villes du reſſort d'icelle: ains les Cananeens oſerent habiter en ce païs-la.

א

28 וַהֲוָה כַּד תְּקֵיף יִשְׂרָאֵל וּמַנִּי יַת כְּנַעֲנָאָה לְמַסְּקֵי מִסִּין וְתָרָכָא לָא תָרְכִינּוּן׃

29 וּדְבֵית אֶפְרַיִם לָא תָרִיכוּ יַת כְּנַעֲנָאֵי דְּיָתְבִין בְּגָזֶר וִיתִיבוּ כְּנַעֲנָאֵי בֵּינֵיהוֹן בְּגָזֶר׃

30 דְּבֵית זְבוּלֻן לָא תָרִיכוּ יַת יָתְבֵי קִטְרוֹן וְיַת יָתְבֵי נַהֲלוֹל וִיתִיבוּ כְּנַעֲנָאֵי בֵּינֵיהוֹן וַהֲווֹ לְמַסְּקֵי מי מִסִּין׃

31 דְּבֵית אָשֵׁר לָא תָרִיכוּ יַת יָתְבֵי עַכּוֹ וְיַת־יָתְבֵי צִידוֹן וְיַת אַחְלָב וְיַת אַכְזִיב וְיַת חֶלְבָּה וְיַת אֲפִיק וְיַת רְחוֹב׃

32 וִיתִיבוּ דִבְנֵי אָשֵׁר בְּגוֹ כְּנַעֲנָאֵי יָתְבֵי אַרְעָא אֲרֵי לָא תָרְכִינּוּן׃

33 דִּבְנֵי נַפְתָּלִי לָא תָרִיכוּ יַת יָתְבֵי בֵּית שֶׁמֶשׁ וְיַת יָתְבֵי בֵּית עֲנָת וִיתִיבוּ בְּגוֹ כְּנַעֲנָאֵי יָתְבֵי אַרְעָא וְיָתְבֵי בֵּית שֶׁמֶשׁ וּבֵית עֲנָת הֲווֹ לְהוֹן לְמַסְּקֵי מִסִּין׃

34 וּדְחָקוּ אֱמוֹרָאֵי יַת בְּנֵי דָן לְטוּרָא אֲרֵי לָא שַׁבְקוּנּוּן לְמֵיחַת למ לְמֵישְׁרָא׃

35 וּשְׁרוֹ אֱמוֹרָאֵי לְמִיתַּב בְּטוּר חֶרֶס בְּאַיָּלוֹן וּב וּבְשַׁעַלְבִים וּתְקֵיפַת בֵּית יוֹסֵף וַהֲווֹ לְמַסְּקֵי מִסִּין׃

36 וּתְחוּם אֱמוֹרָאָה מִמַּסְקָנָא דְּעַקְרַבִּים מִן כֵּיפָא וּלְעֵילָא׃

ב

1 וּסְלֵיק נְבִיָּא בִּשְׁלִיחוּת מִן קֳדָם יְיָ מִן גִּלְגָּלָא לְבוֹכִים וַאֲמַר אַסֵּיקִית יַתְכוֹן מִמִּצְרַיִם וְאַעֵלִית יַתְכוֹן לְאַרְעָא דְּקַיֵּימִית לַאֲבָהָתְכוֹן וַאֲמָרִית לָא אַשְׁנֵי קְיָמִי דְּעִמְּכוֹן ל לְעָלַם׃

א

28 וַיְהִי כִּי־חָזַק יִשְׂרָאֵל וַיָּשֶׂם אֶת־הַכְּנַעֲנִי לָמַס וְהוֹרֵישׁ לֹא־הוֹרִישׁוֹ׃

29 וְאֶפְרַיִם לֹא הוֹרִישׁ אֶת־הַכְּנַעֲנִי הַיּוֹשֵׁב בְּגָזֶר וַיֵּשֶׁב הַכְּנַעֲנִי בְּקִרְבּוֹ בְּגָזֶר׃

30 זְבוּלֻן לֹא הוֹרִישׁ אֶת־יוֹשְׁבֵי קִטְרוֹן וְאֶת־יוֹשְׁבֵי נַהֲלֹל וַיֵּשֶׁב הַכְּנַעֲנִי בְּקִרְבּוֹ וַיִּהְיוּ לָמַס׃

31 אָשֵׁר לֹא הוֹרִישׁ אֶת־יֹשְׁבֵי עַכּוֹ וְאֶת־יוֹשְׁבֵי צִידוֹן וְאֶת־אַחְלָב וְאֶת־אַכְזִיב וְאֶת־חֶלְבָּה וְאֶת־אֲפִיק וְאֶת־רְחֹב׃

32 וַיֵּשֶׁב הָאָשֵׁרִי בְּקֶרֶב הַכְּנַעֲנִי יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ כִּי לֹא הוֹרִישׁוֹ׃

33 נַפְתָּלִי לֹא־הוֹרִישׁ אֶת־יֹשְׁבֵי בֵית־שֶׁמֶשׁ וְאֶת־יֹשְׁבֵי בֵית־עֲנָת וַיֵּשֶׁב בְּקֶרֶב הַכְּנַעֲנִי יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ וְיֹשְׁבֵי בֵית־שֶׁמֶשׁ וּבֵית עֲנָת הָיוּ לָהֶם לָמַס׃

34 וַיִּלְחֲצוּ הָאֱמֹרִי אֶת־בְּנֵי־דָן הָהָרָה כִּי־לֹא נְתָנוֹ לָרֶדֶת לָעֵמֶק׃

35 וַיּוֹאֶל הָאֱמֹרִי לָשֶׁבֶת בְּהַר־חֶרֶס בְּאַיָּלוֹן וּבְשַׁעַלְבִים וַתִּכְבַּד יַד בֵּית־יוֹסֵף וַיִּהְיוּ לָמַס׃

36 וּגְבוּל הָאֱמֹרִי מִמַּעֲלֵה עַקְרַבִּים מֵהַסֶּלַע וָמָעְלָה׃

ב

1 וַיַּעַל מַלְאַךְ יְהוָה מִן־הַגִּלְגָּל אֶל־הַבֹּכִים וַיֹּאמֶר אַעֲלֶה אֶתְכֶם מִמִּצְרַיִם וָאָבִיא אֶתְכֶם אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לַאֲבֹתֵיכֶם וָאֹמַר לֹא־אָפֵר בְּרִיתִי אִתְּכֶם לְעוֹלָם׃

α΄.

28. Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐνίσχυσεν Ἰσραήλ, καὶ ἔθετο τὸν χαναναῖον εἰς φόρον, καὶ ἐξαίρων οὐκ ἐξῆρεν αὐτόν.

29. Καὶ Ἐφραὶμ οὐκ ἐξῆρε τὸν χαναναῖον τὸν κατοικοῦντα ἐν Γαζὲρ, καὶ κατῴκησεν ὁ χαναναῖος ἐν μέσῳ αὐτοῦ ἐν Γαζέρ, (καὶ ἐγένετο αὐτῷ εἰς φόρον.)

30. Καὶ Ζαβουλὼν, οὐκ ἐξῆρε τοὺς κατοικοῦντας Χεδρὼν, καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν Νααλώλ. καὶ κατῴκησεν ὁ χαναναῖος ἐν μέσῳ αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο αὐτῷ εἰς φόρον.

31. Καὶ Ἀσὴρ οὐκ ἐξῆρε τοὺς κατοικοῦντας Ἀκχὼρ, (καὶ ἐγένετο αὐτῷ εἰς φόρον, καὶ τοὺς κατοικοῦντας Δὼρ,) καὶ τοὺς κατοικοῦντας Σιδῶνα, καὶ τοὺς κατοικοῦντα Δαλὰφ, καὶ τὴν Ἀχαζὶβ, καὶ τὴν Ἑλβὰ, καὶ τὴν Ἀφὲκ, καὶ τὴν Ῥοώβ.

32. Καὶ κατῴκησεν ὁ Ἀσὴρ ἐν μέσῳ τοῦ χαναναίου τοῦ κατοικοῦντος τὴν γῆν, ὅτι οὐκ ἠδυνάσθη ἐξᾶραι αὐτόν.

33. Καὶ Νεφθαλεὶμ οὐκ ἐξῆρε τοὺς κατοικοῦντας Βεθσαμὺς, οὐδὲ τοὺς κατοικοῦντας Βεθανὰχ, καὶ κατῴκησε Νεφθαλεὶμ ἐν μέσῳ τοῦ χαναναίου τοῦ κατοικοῦντος τὴν γῆν· οἱ δὲ κατοικοῦντες Βεθσαμὺς καὶ τὴν Βεθενὰχ ἐγενήθησαν αὐτῷ εἰς φόρον.

34. Καὶ ἐξέθλιψεν ὁ ἀμορραῖος τοὺς υἱοὺς Δὰν εἰς τὸ ὄρος, ὅτι οὐκ ἀφῆκεν αὐτοὺς καταβῆναι εἰς τὴν κοιλάδα.

35. Καὶ ἤρξατο ὁ ἀμορραῖος κατοικεῖν ἐν τῷ ὄρει τοῦ μυρσινῶνος, (οὗ αἱ ἄρκτοι καὶ ἀλώπεκες) ἐν τῷ μυρσινῶνι, καὶ ἐν Σαλαβίν. καὶ ἐβαρύνθη ἡ χεὶρ οἴκου Ἰωσὴφ ἐπὶ τὸν ἀμορραῖον, καὶ ἐγένετο αὐτῷ εἰς φόρον.

36. Καὶ τὸ ὅριον τοῦ ἀμορραίου ἐπάνω τῆς ἀναβάσεως Ἀκραβείν, ἀπὸ τῆς πέτρας καὶ ἐπάνω.

ΚΕΦΑΛ. β΄.

1. Καὶ ἀνέβη ἄγγελος κυρίου ἀπὸ Γαλγὰλ ἐπὶ τὸν κλαυθμῶνα, (καὶ ἐπὶ Βαιθὴλ, καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰσραὴλ,) καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· (τάδε λέγει κύριος·) ἀνεβίβασα ὑμᾶς ἐξ Αἰγύπτου, καὶ εἰσήγαγον ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν ὑμῶν τοῦ δοῦναι ὑμῖν. καὶ εἶπον· οὐ διασκεδάσω τὴν διαθήκην μου τὴν μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα.

28. Poſtquam autem confortatus eſt Iſrael, fecit eos tributarios, & delere noluit.

29. Ephráim etiam non interfecit Chananæum qui habitabat in Gazer, ſed habitavit cum eo.

30. Zabulon non delevit habitatores Cetron, & Naalon: ſed habitavit Chananæus in medio eius, factusq; eſt ei tributarius.

31. Aſer quoque non delevit habitatores Accho, & Sidonis, Ahalab, & Achazib, & Helba, & Aphec, & Rohob.

32. Habitavitq; in medio Chananæi habitatoris illius terræ, nec interfecit eum.

33. Nephthali quoque non delevit habitatores Beth-ſemes, & Beth-anath: & habitavit inter Chananæum habitatorem Terræ, fueruntq; ei Bethſemitæ & Bethanitæ tributarii.

34. Arctavitque Amorrhæus filios Dan in monte, nec dedit eis locũ ut ad planiora deſcenderent.

35. Habitavitq; in monte Hares, quod interpretatur teſtatio, in Aialon & Salebim. Et aggravata eſt manus domus Ioſeph, factusque eſt ei tributarius.

36. Fuit autem terminus Amorrhæi ab Aſcenſu ſcorpionis, Petra, & ſuperiora loca.

28. Da aber Iſrael mechtig ward/ macht er die Cananiter zinßbar/ vnd vertrieb ſie nicht.

29. Deßgleichen vertrieb auch Ephraim die Cananiter nicht / die zu Gaſer wohneten/ ſondern die Cananiter wohneten vnter jhnen zu Gaſer.

30. Sebulon vertrieb auch nicht die Einwohner zu Kitron vnd Nahalol/ ſondern die Cananiter wohneten vnter jnen/ vnd waren zinßbar.

31. Aſſer vertreib die Einwohner zu Ako nicht/ noch die Einwohner zu Zidon/ zu Ahelab/ zu Achſib/ zu Helba/ zu Aphik vnd zu Rehob.

32. Sondern die Aſſeriter wohneten vnter den Cananitern / die im Land wohneten / denn ſie vertrieben ſie nicht.

33. Naphthali vertreib die Einwoner nicht zu BethSemes / noch zu BethAnath / ſondern wohnet vnter den Cananitern / die im Lande wohneten/ aber die zu BethSemes vñ zu BethAnath wurden zinßbar.

34. Vnd die Amoriter drungen die Kinder Dan auffs Gebirge / vnnd lieſſen nicht zu/ daß ſie herunder inn den grund kemen.

35. Vnnd die Amoriter fiengen an zu wohnen auff dem Gebirge Heres/ zu Ajalon vnnd zu Saalbim. Doch ward jhnen die hand des Hauſes Joſeph zu ſchwer/ vnd wurden zinßbar.

36. Vnd die Grentze der Amoriter war/ da man gen Akrabbim hinauff gehet/ vnd von dem Felß vnd von der höhe.

28. Vrai eſt qu'il aduint quãd Iſrael fut renforcé, qu'il rendit les Cananeens tributaires: mais il ne les deſpoſſeda pas du tout.

29. Item, Ephraïm ne deſpoſſeda point les Cananeens qui habitoyent en Guezer: ains les Cananeens habiterent parmi lui en Guezer.

30. Zabulon ne deſpoſſeda point les habitans de Kitron, ne les habitans de Nahalol: ains les Cananeens habiterent parmi lui, & lui furent tributaires.

31. Aſçer ne deſpoſſeda point les habitans de Hacco, ne les habitans de Sidon, ne dAhlab, ne d'Aczib, ne de Helba, ne Aphik, ne de Rehob. 32. Ains ceux d'Aſçer habiterẽt parmi les Cananeens habitans du païs: car ils ne les deſpoſſederent point.

33. Nephthali ne deſpoſſeda point les habitãs de Bethſemes ne les habitãs de Bethhanath, ains il habita parmi les Cananeens habitans du païs: & les habitans de Bethſçemes & de Beth-hanath leur furent tributaires.

34. Et les Amorrheens tindrent enſerrés à la montagne les enfans de Dan: tellement qu'ils ne ſouffroyent point qu'ils deſcendiſſent en la vallee.

35. Et oſerent ces Amorrheens-la habiter en Harheres, en Ajalon, & en Sçahalbim: mais la main de la maiſon de Ioſeph fut renforcee, & ils furent rendus tributaires.

36. Or la contree des Amorrheens *eſtoit* depuis la montee de Hakrabbim, depuis la roche & au deſſus.

CAP. II.

1. Aſcenditq; angelus Domini de Galgalis ad Locum flentium, & ait, Eduxi vos de Ægypto, & introduxi in Terram pro qua iuravi patribus veſtris: & pollicitus ſum ut non facerem irritum pactum meum vobiſcum in ſempiternum.

Das II. Capitel.

ES kam aber der Engel des HErrn herauff von Gilgal gen Bochim/ vnnd ſprach: Ich hab euch auß Egypten herauff geführet/ vnnd ins Land bracht/ daß ich euren vätern geſchworen hab/ vnd ſprach: Ich wolt meinen Bund mit eucht nich nachlaſſen ewiglich.

CHAP. II.

1. Or l'Ange de l'Eternel monta de Guilgal en Bokim, & dit, Ie vous ai fait monter hors d'Egypte, & vous ai fait entrer au païs duquel i'auoy iuré à vos peres, & ai dit, Ie n'enfreindrai iamais mon alliance *traittee* auec vous.

ב

2 וְאַתּוּן לָא תִגְזְרוּן קְיָם לְיָתְבֵי אַרְעָא הָדָא אֱגוֹרֵיהוֹן תְּתָרְעוּן וְלָא קַבֶּלְתּוּן לְמֵימְרִי מָה דָא עֲבַדְתּוּן׃

3 וְאַף אֲמָרִית לָא אֲתָרֵיךְ יָתְהוֹן מִן קֳדָמֵיכוֹן וִיהוֹן לְכוֹן לִמְעִיקִין וט
וְטַעֲוָתְהוֹן יְהוֹן לְכוֹן ל
לְתַקְלָא׃

4 וַהֲוָה כַּד מַלֵּיל גַּבְרָא דַיְיָ יָת פִּתְגָמַיָּא הָאִלֵּין עִם כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַאֲרִימוּ עַמָּא יָת קָלְהוֹן וּבְכוֹ׃

5 וּקְרוֹ שְׁמֵיהּ דְּאַתְרָא הַהוּא בוֹכִים וּנְכִיסוּ תַמָּן נִכְסַת קוּדְשִׁין קֳדָם יְיָ׃

6 וְשַׁלַּח יְהוֹשֻׁעַ יָת עַמָּא וַאֲזַלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל גְּבַר לְאַחְסַנְתֵּיהּ לְמֵירַת יָת אַרְעָא׃

7 וּפְלַחוּ עַמָּא קֳדָם יְיָ כָּל יְמֵי יְהוֹשֻׁעַ וְכָל יוֹמֵי סָבַיָּא דְאוֹרִיכוּ יוֹמִין בָּתַר יְהוֹשֻׁעַ דַּחֲזוֹ יָת כָּל עוֹבָדָא דַיְיָ רַבָּא דַעֲבַד לְיִשְׂרָאֵל׃

8 וּמִית יְהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן עַבְדָּא דַיְיָ בַּר מְאָה וַעֲשַׂר שְׁנִין׃

9 וּקְבַרוּ יָתֵיהּ בִּתְחוּם אַחְסַנְתֵּיהּ בְּתִמְנַת סֶרַח בְּטוּרָא דְבֵית אֶפְרַיִם מִצִּפּוּנָא לְטוּר גָּעַשׁ׃

10 וְאַף כָּל דָּרָא הַהוּא אִתְכְּנִישׁוּ לְבֵית אֲבָהָתוֹהִי וְקָם דָּרָא אוּחְרָנָא בָּתְרֵיהוֹן דְּלָא יְדַעוּ ל
לְמִדְחַל מִן קֳדָם יְיָ וְאַף יָת עוֹבָדָא דַעֲבַד לְיִשְׂרָאֵל׃

11 וַעֲבַדוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יָת דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ וּפְלַחוּ יָת בַּעֲלַיָּא׃

ב

2 וְאַתֶּם לֹא־תִכְרְתוּ בְרִית לְיוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ הַזֹּאת מִזְבְּחוֹתֵיהֶם תִּתֹּצוּן וְלֹא־שְׁמַעְתֶּם בְּקֹלִי מַה־זֹּאת עֲשִׂיתֶם׃

3 וְגַם אָמַרְתִּי לֹא־אֲגָרֵשׁ אוֹתָם מִפְּנֵיכֶם וְהָיוּ לָכֶם לְצִדִּים וֵאלֹהֵיהֶם יִהְיוּ לָכֶם לְמוֹקֵשׁ׃

4 וַיְהִי כְּדַבֵּר מַלְאַךְ יְהוָה אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל־כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׂאוּ הָעָם אֶת־קוֹלָם וַיִּבְכּוּ׃

5 וַיִּקְרְאוּ שֵׁם־הַמָּקוֹם הַהוּא בֹּכִים וַיִּזְבְּחוּ־שָׁם לַיהוָה׃

6 וַיְשַׁלַּח יְהוֹשֻׁעַ אֶת־הָעָם וַיֵּלְכוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אִישׁ לְנַחֲלָתוֹ לָרֶשֶׁת אֶת־הָאָרֶץ׃

7 וַיַּעַבְדוּ הָעָם אֶת־יְהוָה כֹּל יְמֵי יְהוֹשֻׁעַ וְכֹל יְמֵי הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר הֶאֱרִיכוּ יָמִים אַחֲרֵי יְהוֹשֻׁעַ אֲשֶׁר רָאוּ אֵת כָּל־מַעֲשֵׂה יְהוָה הַגָּדוֹל אֲשֶׁר עָשָׂה לְיִשְׂרָאֵל׃

8 וַיָּמָת יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן עֶבֶד יְהוָה בֶּן־מֵאָה וָעֶשֶׂר שָׁנִים׃

9 וַיִּקְבְּרוּ אוֹתוֹ בִּגְבוּל נַחֲלָתוֹ בְּתִמְנַת־חֶרֶס בְּהַר אֶפְרָיִם מִצְּפוֹן לְהַר־גָּעַשׁ׃

10 וְגַם כָּל־הַדּוֹר הַהוּא נֶאֶסְפוּ אֶל־אֲבוֹתָיו וַיָּקָם דּוֹר אַחֵר אַחֲרֵיהֶם אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּ אֶת־יְהוָה וְגַם אֶת־הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר עָשָׂה לְיִשְׂרָאֵל׃

11 וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיַּעַבְדוּ אֶת־הַבְּעָלִים׃

β′.

2. Καὶ ὑμεῖς οὐ διαθήσεσθε διαθήκην τοῖς ἐγκαθημένοις εἰς τὴν γῆν ταύτην, (οὐδὲ τοῖς θεοῖς αὐτῶν οὐ μὴ προσκυνήσητε·) ἀλλὰ (τὰ γλυπτὰ αὐτῶν συντρίψετε, καὶ) θυσιαστήρια αὐτῶν κατασκάψετε, καὶ οὐκ εἰσηκούσατε τῆς φωνῆς μου, ὅτι ταῦτα ἐποιήσατε.

3. Κἀγὼ εἶπα· (οὐ προσθήσω μετοικῆσαι τὸν λαόν, ὃν εἶπα τοῦ ἐξῶσαι,) οὐ μὴ ἐξάρω αὐτοὺς ἐκ προσώπου ὑμῶν, καὶ ἔσονται ὑμῖν εἰς συνοχάς, καὶ οἱ θεοὶ αὐτῶν ἔσονται ὑμῖν εἰς σκάνδαλον.

4. Καὶ ἐγένετο ὡς ἐλάλησεν ὁ ἄγγελος κυρίου τοὺς λόγους τούτους πρὸς πάντας υἱοὺς ἰσραήλ, καὶ ἐπῆραν ὁ λαὸς τὴν φωνὴν αὐτῶν, καὶ ἔκλαυσαν.

5. Διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου κλαυθμῶνες, καὶ ἔθυσαν ἐκεῖ τῷ κυρίῳ.

6. Καὶ ἐξαπέστειλεν ὁ ἰησοῦς τὸν λαόν, καὶ ἀπῆλθον οἱ υἱοὶ ἰσραήλ, (ἕκαστος εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ, καὶ) ἕκαστος εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ κατακληρονομῆσαι αὐτήν.

7. Καὶ ἐδούλευσεν ὁ λαὸς τῷ κυρίῳ, πάσας τὰς ἡμέρας ἰησοῦ, καὶ πάσας τὰς ἡμέρας τῶν πρεσβυτέρων ὅσοι ἐμακροημέρευσαν μετὰ ἰησοῦ, ὅσοι ἔγνωσαν πᾶν τὸ ἔργον κυρίου τὸ μέγα, ὃ ἐποίησε τῷ ἰσραήλ.

8. Καὶ ἐτελεύτησεν ἰησοῦς ὁ υἱὸς ναυῆ, δοῦλος κυρίου υἱὸς δέκα καὶ ἑκατὸν ἐτῶν.

9. Καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν ὅρει τῆς κληρονομίας αὐτοῦ, ἐν θαμναθαρὲς ἐν ὄρει ἐφραίμ, ἀπὸ βορρᾶ τοῦ ὄρους γαάς.

10. Καὶ πᾶσα ἡ γενεὰ ἐκείνη προσετέθησαν πρὸς τοὺς πατέρας αὐτῶν. καὶ ἀνέστη γενεὰ ἑτέρα μετ' αὐτούς, οἳ οὐκ ἔγνωσαν τὸν κύριον, καὶ τὸ ἔργον ὃ ἐποίησε τῷ ἰσραήλ.

11. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου, καὶ ἐλάτρευσαν τοῖς βααλείμ.

CAP. II.

2. Ita duntaxat ut non feriretis fœdus cum habitatoribus Terræ huius, & aras eorum ſubverteretis: & noluiſtis audire vocem meam: cur hoc feciſtis?

3. Quam ob rem nolui delere eos à facie veſtra: ut habeatis hoſtes, & dii eorum ſint vobis in ruinam.

4. Cumq́; loqueretur angelus Domini hæc verba ad omnes filios Iſrael, elevaverunt vocem ſuam, & fleverunt.

5. Et vocatum eſt nomen loci illius, Locus flentium, ſive lacrymarum: immolaveruntque ibi hoſtias Domino.

6. Dimiſit ergo Ioſue populum, & abierunt filii Iſrael unuſquiſq; in poſſeſſinem ſuam, ut obtinerent eam.

7. Servieruntq́; Domino cunctis diebus eius, & ſeniorum, qui longo poſt eũ vixerunt tempore, & noverant omnia opera Domini quæ fecerat cum Iſrael.

8. Mortuus eſt autem Ioſue filius Nun, famulus Domini, centum & decem annorum.

9. Et ſepelierunt eum in finibus poſſeſſionis ſuæ in Thamnath-ſare in monte Ephráim, à Septentrionali plaga montis Gaas.

10. Omniſq́; illa generatio congregata eſt ad patres ſuos: & ſurrexerunt alii, qui non noverant Dominum, & opera quæ fecerat cum Iſrael.

11. Feceruntq́; filii Iſrael malum in conſpectu Domini, & ſervierunt Baalim.

Das II. Capitel.

2. Daß jr nicht ſoltet einen Bund machen mit den Einwohnern diſes Lands/vnd jre Altar zubrechen. Aber jhr habt meiner Stimm nicht gehorchet/ warumb habt jhr daß gethan?

3. Da ſprach ich auch: Jch will ſie nicht vertreiben für euch/ daß ſie euch zum ſtricke werden/vnnd jhre Götter zum netze.

4. Vnnd da der Engel des HErrn ſolche wort geredt hatte zu allen kindern Jſrael/hub das volck ſeine ſtimme auff/vnd weineten.

5. Vnd hieſſen die ſtet Bochim/ vnd opfferten daſelbs dem HErrn.

6. Denn als Joſua das Volck von ſich gelaſſen hatte/ vnnd die Kinder Jſrael hingezogen waren/ ein jeglicher in ſein Erbtheil/das Land einzunemen.

7. Dienete das Volck dem HErrn/ ſo lange Joſua lebet/vnd die Elteſten die lange nach Joſua lebten/ vnd alle die groſſe werck des HErrn geſehen hatten/die er Jſrael gethan hatte.

8. Da nun Joſua der Sohn Nun geſtorben war/der Knecht des HErren/als er hundert vnd zehen Jar alt war.

9. Begruben ſie jn in den Grentzen ſeines Erbtheils zu Thimnath Heeres/auff dem Gebirge Ephraim von Mitternacht werts am berge Gaas.

10. Da auch alle die zu der zeit gelebt hatten/zu jren Vätern verſamblet worden/kam nach jhnen ein ander Geſchlecht auff/daß den HErrn nicht kennet/noch die werck die er an Jſrael gethan hatte.

11. Da theten die Kinder Jſrael übel für dem HErrn/ vnnd dieneten Baalim.

CHAP. II.

2. Et vous auſſi ne traitterez point d'alliance auec les habitans de ce pais ici, *ains* vous demolirez leurs autels mais vous n'auez point obeï à ma voix. Qu'*eſt*-ce *que* vou auez fait?

3. Dont auſſi i'ai dit, Ie ne les dechaſſerai point de deuant vous, ains ils ſeront à vos coſtés, & leurs dieux vous ſeront en laqs.

4. Et aduint que ſi toſt que l'Ange de l'Eternel eut dit ces paroles-la à tous les enfans d'Iſrael, le peuple eſleua ſa voix, & pleura.

5. Dont ils appelerent le nom de ce lieu-la Bokim, & ſacrifierent là à l'Eternel.

6. Or Ioſué ayant renuoyé le peuple, les enfans d'Iſrael s'en eſtoyent allés chacun à ſon heritage, pour poſſeder le païs.

7. Et le peuple auoit ſerui à l'Eternel, tout le temps de Ioſué, & tout le temps des Anciens qui ſurueſcurent à Ioſué, *&* qui auoyent veu toutes les grandes œuures de l'Eternel, qu'il auoit faites pour Iſrael.

8. Puis eſtoit mort Ioſué fils de Nun, ſeruiteur de l'Eternel, aagé de cent & dix ans.

9. Et on l'auoit enſeueli dans les bornes de ſon heritage en Timnath-heres, en la montagne d'Ephraïm, du *coſte du* Septentrion de la montagne de Gahas.

10. Et auſſi toute ceſte generation-la auoit eſté retiree auec ſe peres: puis vne autre generation s'eſtoit leuee apres eux, laquelle n'auoit point cognu l'Eternel, ni auſſi les œuures qu'il auoit faites pour Iſrael.

11. Les enfans d'Iſrael donc firent ce qui eſt deſplaiſant à l'Eternel, & ſeruirent aux Bahalins.

ב

12 וַיַּעַזְבוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתָם הַמּוֹצִיא אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וַיֵּלְכוּ אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים מֵאֱלֹהֵי הָעַמִּים אֲשֶׁר סְבִיבֹתֵיהֶם וַיִּשְׁתַּחֲווּ לָהֶם וַיַּכְעִסוּ אֶת־יְהוָה׃

13 וַיַּעַזְבוּ אֶת־יְהוָה וַיַּעַבְדוּ לַבַּעַל וְלָעַשְׁתָּרוֹת׃

14 וַיִּחַר־אַף יְהוָה בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּתְּנֵם בְּיַד שֹׁסִים וַיָּשֹׁסּוּ אֹתָם וַיִּמְכְּרֵם בְּיַד אֹיְבֵיהֶם מִסָּבִיב וְלֹא־יָכְלוּ עוֹד לַעֲמֹד לִפְנֵי אוֹיְבֵיהֶם׃

15 בְּכֹל אֲשֶׁר יָצְאוּ יַד־יְהוָה הָיְתָה־בָּם לְרָעָה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה וְכַאֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לָהֶם וַיֵּצֶר לָהֶם מְאֹד׃

16 וַיָּקֶם יְהוָה שֹׁפְטִים וַיּוֹשִׁיעוּם מִיַּד שֹׁסֵיהֶם׃

17 וְגַם אֶל־שֹׁפְטֵיהֶם לֹא שָׁמֵעוּ כִּי זָנוּ אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים וַיִּשְׁתַּחֲווּ לָהֶם סָרוּ מַהֵר מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הָלְכוּ אֲבוֹתָם לִשְׁמֹעַ מִצְוֹת־יְהוָה לֹא־עָשׂוּ כֵן׃

18 וְכִי־הֵקִים יְהוָה לָהֶם שֹׁפְטִים וְהָיָה יְהוָה עִם־הַשֹּׁפֵט וְהוֹשִׁיעָם מִיַּד אֹיְבֵיהֶם כֹּל יְמֵי הַשּׁוֹפֵט כִּי־יִנָּחֵם יְהוָה מִנַּאֲקָתָם מִפְּנֵי לֹחֲצֵיהֶם וְדֹחֲקֵיהֶם׃

19 וְהָיָה בְּמוֹת הַשּׁוֹפֵט יָשֻׁבוּ וְהִשְׁחִיתוּ מֵאֲבוֹתָם לָלֶכֶת אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים לְעָבְדָם וּלְהִשְׁתַּחֲוֹת לָהֶם לֹא הִפִּילוּ מִמַּעַלְלֵיהֶם וּמִדַּרְכָּם הַקָּשָׁה׃

ב

12 וּשְׁבַקוּ יָת פָּלְחָנָא
דַיְיָ אֱלָהָא דַאֲבָהָתְהוֹן
דְאַפִּיק יָתְהוֹן מֵאַרְעָא
דְמִצְרַיִם וּטְעוֹ בָּתַר ט
טַעֲוָתָא מִטַעֲוַת עַמְמַיָא
דִי בְסָחְרָנֵיהוֹן וּסְגִידוּ לְהוֹן
וְאַרְגִיזוּ קֳדָם יְיָ׃

13 וּשְׁבַקוּ יָת (פָּלְחָנָא)
דַיְיָ וּפְלַחוּ לְבַעֲלָא י
וּלְעַשְׁתְּרָתָא׃

14 וּתְקֵיף רֻגְזָא דַיְיָ
בְּיִשְׂרָאֵל וּמְסָרִינוּן בְּיַד
בּוֹזְזִין וּבְזוֹ יָתְהוֹן ו
וּמְסָרִינוּן בְּיַד בַּעֲלֵי דב
דְבָבֵיהוֹן מִסְחוֹר סְחוֹר
וְלָא יְכִילוּ עוֹד לְמֵיקַם
קֳדָם בַּעֲלֵי דְבָבֵיהוֹן׃

15 בְּכֹל אֲתַר דִי נְפַקוּ
מָחָא מִן קֳדָם יְיָ הֲוָת
בְּהוֹן לְבִישָׁא כְּמָא דְמַלִיל
יְיָ וּכְמָא דְקַיֵים יְיָ לְהוֹן
וְעָקַת לְהוֹן לַחֲדָא׃

16 וַאֲקֵים יְיָ נְגִידִין
וּפָרְקִינוּן מִיַד בָּזְזֵיהוֹן׃

17 וְאַף מִן נְגוֹדֵיהוֹן לָא
קַבִּילוּ אֲרֵי טְעוֹ בָּתַר ט
טַעֲוָת עַמְמַיָא וּסְגִידוּ
לְהוֹן סְטוֹ בִּפְרִיעַ מִן אר
אָרְחָא דַהֲלִיכוּ אֲבָהָתְהוֹן
לְקַבָּלָא פִּקוֹדַיָא דַיְיָ וְלָא
עֲבַדוּ כֵן׃

18 וַאֲרֵי אֲקִים יְיָ לְהוֹן
נְגוֹדִין וַהֲוָה (מֵימְרָא)
דַיְיָ בְּסַעֲדֵיהּ דִנְגוֹדָא
וּפָרִיק לְהוֹן מִיַד בַּעֲלֵי ד
דְבָבֵיהוֹן כָּל יוֹמֵי נְגוֹדָא
אֲרֵי מְתִיב יְיָ מֵימְרֵה
דַאֲמַר וּמְקַבֵּיל צְלוֹתְהוֹן
וּפָרִיק לְהוֹן מִדַחֲקֵיהוֹן
וּמִשַׁעְבְּדֵיהוֹן׃

19 וַהֲוֵי כַּד מָיֵית נְגוֹדָא
תָיְבִין וּמְחַבְּלִין מָא
מֵאֲבָהָתְהוֹן לְמֵהָךְ בָּתַר
טַעֲוָת עַמְמַיָא לְמִפְלְחִהוֹן
וּלְמִסְגַד לְהוֹן לָא שָׁבְקִין
מֵעוֹבָדֵיהוֹן בִּישַׁיָא ו
וּמֵאָרְחָתְהוֹן מְקַלְקְלָתָא׃

β΄.

12. Καὶ ἐγκατέλιπον κύριον τὸν θεὸν τῶν πατέρων αὐτῶν, τὸν ἐξαγαγόντα αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου, καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω θεῶν ἑτέρων, ἀπὸ τῶν θεῶν τῶν λαῶν τῶν περὶ κύκλῳ αὐτῶν, καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς, καὶ παρώργισαν τὸν κύριον.

13. Καὶ ἐγκατέλιπον αὐτὸν, καὶ ἐλάτρευσαν τῇ βάαλ, καὶ ταῖς ἀστάρταις.

14. Καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος τῷ ἰσραὴλ, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς ἐν χειρὶ προνομευόντων, καὶ κατεπρονόμευσαν αὐτοὺς, καὶ ἀπέδοτο αὐτοὺς ἐν χειρὶ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν κυκλόθεν. καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν ἔτι ἀντιστῆναι κατὰ πρόσωπον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν.

15. Ἐν πᾶσιν οἷς ἐπορεύοντο. καὶ χεὶρ κυρίου ἦν ἐν αὐτοῖς εἰς κακὰ, καθὼς ἐλάλησε κύριος, καὶ καθὼς ὤμοσε κύριος αὐτοῖς, καὶ ἐξέθλιψεν αὐτοὺς σφόδρα.

16. Καὶ ἤγειρε κύριος κριτὰς, καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς κύριος ἐκ χειρὸς τῶν προνομευόντων αὐτούς.

17. Καί γε τῶν κριτῶν αὐτῶν οὐκ ἐπήκουσαν. ὅτι ἐξεπόρνευσαν ὀπίσω θεῶν ἑτέρων, καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς. (καὶ παρώργισαν τὸν κύριον,) καὶ ἐξέκλιναν ταχὺ ἐκ τῆς ὁδοῦ ἧς ἐπορεύθησαν οἱ πατέρες αὐτῶν. τοῦ εἰσακούειν τὰς ἐντολὰς κυρίου. οὐκ ἐποίησαν οὕτω.

18. Καὶ ὅτι ἤγειρε κύριος αὐτοῖς κριτὰς, καὶ ἦν κύριος μετὰ τοῦ κριτοῦ, καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν αὐτῶν πάσας τὰς ἡμέρας τοῦ κριτοῦ, ὅτι παρεκλήθη κύριος ἀπὸ τοῦ στεναγμοῦ αὐτῶν, ἀπὸ προσώπου τῶν πολιορκούντων αὐτοὺς καὶ κακούντων αὐτούς.

19. Καὶ ἐγένετο ὡς ἀπέθνησκεν ὁ κριτὴς, καὶ ἀπέστρεφον, καὶ πάλιν διέφθειραν ὑπὲρ τοὺς πατέρας αὐτῶν πορεύεσθαι ὀπίσω θεῶν ἑτέρων, λατρεύειν αὐτοῖς καὶ προσκυνεῖν αὐτοῖς. οὐκ ἀπέρριψαν τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν τῆς σκληρᾶς.

CAP. II.

12. Ac dimiſerunt Dominum Deum patrum ſuorum, qui eduxerat eos de terra-Ægypti: & ſecuti ſunt deos alienos, deos quoq; populorũ qui habitabant in circuitu eorum, & adoraverunt eos: & ad iracundiam concitaverunt Dominum.

13. Dimittentes eum, & ſervientes Baal & Aſtharoth.

14. Iratuſq; Dominus contra Iſrael, tradidit eos in manus diripientium: qui ceperunt eos, & vendiderunt hoſtibus qui habitabant per gyrum: nec potuerunt reſiſtere adverſariis ſuis.

15. Sed quocunque pergere voluiſſent, manus Domini ſuper eos erat, ſicut locutus eſt, & iuravit eis: & vehementer afflicti ſunt.

16. Suſcitavitq́; Dominus iudices qui liberarent eos de vaſtantium manibus.

17. Sed nec eos audire voluerunt, fornicantes cum diis alienis, & adorantes eos. Citò deſeruerunt viam per quam ingreſſi fuerant patres eorum: & audientes mandata Domini, omnia fecêre contraria.

18. Cumq́; Dominus iudices ſuſcitaret, in diebus eorum flectebatur miſericordia, & audiebat afflictorum gemitus, & liberabat eos de cæde vaſtantium.

19. Poſtquam autem mortuus eſſet iudex, revertebantur, & multo faciebant peiora quam fecerant patres eorum, ſequentes deos alienos, ſervientes eis, & adorãtes illos. Non dimiſerũt adinventiones ſuas, & viam duriſſimam per quam ambulare conſueverant.

Das II. Capitel.

12. Vnd verlieſſen den HERREN jrer Vaͤter GOtt/ der ſie auß Egyptenland gefuͤhꝛet hatte/ vnd folgeten andern Goͤttern nach/ auch den Goͤttern der Voͤlcker/ die vmb ſie her wohneten/ vnd betten ſie an/ vnd erzuͤrneten den HERRN.

13. Denn ſie verlieſſen je vnd je den HERRN/ vnd dieneten Baal vnnd Aſtharoth.

14. So ergrimmet denn der zorn deß Herꝛn uͤber Jſrael/ vnd gab ſie in die Hand dere/ die ſie raubeten/ daß ſie ſie beraubten/ vnd verkaufft ſie in die haͤnde jrer Feinde vmbher. Vnd ſie kondten nicht mehr jhren Feinden widerſtehen.

15. Sondern wo ſie hinauß wolten/ ſo war des HERRN hand wider ſie zum Vngluͤck/ wie denn der HERR jnen geſagt vnnd geſchworen hatte/ vnd wurden hart gedrenget.

16. Wenn denn der HERR Richter aufferwecket/ die jnen holffen auß der Raͤuber hand.

17. So gehorchten ſie den Richtern auch nicht/ ſondern hureten andern Goͤttern nach/ vnd betten ſie an/ vnd wichen bald von dem wege/ da jhre Vaͤter auffgegangen waren/ des HErrn Gebotten zu gehorchen/ vnd thaͤten nicht wie dieſelben.

18. Wenn aber der HERR jhnen Richter erwecket/ ſo war der HErr mit dem Richter/ vnd halff jnen auß jrer Feinde hand/ ſo lang der Richter lebet/ denn es jammert den HErren jhr weheklagen/ uͤber die ſo ſie zwungen vnd drengeten.

19. Wenn aber der Richter ſtarb/ ſo wandten ſie ſich/ vnnd verderbeten es mehr denn jhre Vaͤter/ daß ſie andern Goͤttern folgeten/ jhnen zu dienen vnd ſie anzubeten/ ſie fielen nicht von jhrem fuͤrnemen/ noch von jhrem halßſtarrigen weſen.

CHAP. II.

12. Et ayans abandonnè l'Eternel le Dieu de leurs peres, qui les auoit fait ſortir hors du païs d'Egypte, ils allerent apres d'autres dieux d'entre les dieux des peuples qui *eſtoyent* tout à l'entour d'eux, & ſe proſternerent deuant iceux: dont ils deſpiterent l'Eternel.

13. Ils abandonnerent donques l'Eternel, & ſeruirent à Bahal & à Haſçtaroth.

14. Dont la colere de l'Eternel s'embraſa contre Iſrael, & il les liura en la main des pillards qui les pillerent: & les vendit en la main de leurs ennemis d'alentour, & ne peurent plus ſubſiſter deuant leurs ennemis.

15. Par tout où ils alloyent, la main de l'Eternel eſtoit contre eux en mal, comme l'Eternel *en* auoit parlé, & comme l'Eternel leur auoit iure: ainſi furent-ils fort oppreſſés.

16. Et l'Eternel leur ſuſcitoit des Iuges, qui les deliuroyent de la main de ceux qui les pilloyent.

17. Mais ils ne vouloyent pas meſmes eſcouter leurs Iuges, ainçois ils paillardoyent apres d'autres dieux, & ſe proſternoyent deuant iceux, & ſe deſtournoyent tout auſſi toſt du chemin par lequel auoyent cheminé leurs peres obeïſſans aux commandemens de l'Eternel: ils ne faiſoyent pas ainſi.

18. Or quand l'Eternel leur ſuſcitoit des Iuges, l'Eternel eſtoit auſſi auec le Iuge, & les deliuroit de la main de leurs ennemis tout le temps du Iuge: car l'Eternel ſe repentoit pour les ſanglots qu'ils iettoyent à cauſe de ceux qui les opprimoyent & angoiſſoyent.

19. Puis il aduenoit que quand le Iuge mouroit, derechef ils ſe corrompoyent plus que leurs peres, allans apres d'autres dieux pour les ſeruir, & ſe proſterner deuant iceux, ils ne rabbatoyẽt rien de leurs deportemẽs ni de leur train obſtiné

ב

20 וּתְקֵיף רוּגְזָא דַייָ בְּיִשְׂרָאֵל וַאֲמַר חֲלָף דַעֲבַרוּ עַמָּא הָדֵין עַל קְיָמִי דְפַקֵּידִית יָת אֲבָהָתְהוֹן וְלָא קַבִּילוּ לְמֵימְרִי׃

21 אַף אֲנָא לָא אוֹסֵיף לְתָרָכָא אֱנַשׁ מִן קֳדָמֵיהוֹן מִן עַמְמַיָּא דִי שְׁבַק יְהוֹשֻׁעַ וּמִית׃

22 בְּדִיל לְנַסָּאָה בְּהוֹן יַת יִשְׂרָאֵל הֲנָטְרִין אִינּוּן יַת אוֹרְחָן דְתַקְנָן מִן קֳדָם יְיָ לִמְהָךְ בְּהוֹן כְּמָא דִי נְטַרוּ אֲבָהָתְהוֹן אִם לָא׃

23 וּשְׁבַק יְיָ יַת עַמְמַיָּא הָאִילֵּין בְּדִיל דְלָא לְתָרָכוּתְהוֹן בִּפְרִיעַ וְלָא מַסְרִינּוּן בִּידָא דִיהוֹשֻׁעַ׃

ג

1 וְאִילֵּין עַמְמַיָּא דִשְׁבַק יְיָ לְנַסָּאָה בְהוֹן יַת יִשְׂרָאֵל יַת כָּל דְלָא הֲווֹ יָדְעִין יַת כָּל קְרָבֵי כְנָעַן׃

2 לְחוֹד בְּדִיל דְיִדְעוּן דָרַיָּא דִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְאַלָּפוּתְהוֹן קְרָבָא לְחוֹד דְמִלְקַדְמִין לָא הֲווֹ יָדְעִין לְהוֹן׃

3 חַמְשָׁא טוּרְנֵי פְלִשְׁתָּאֵי וְכָל כְּנַעֲנָאֵי וְצִידוֹנָאֵי וְחִוָּאֵי יָתְבֵי טוּרָא דְלִבְנָן מִטּוּר מֵישַׁר חֶרְמוֹן עַד מַעֲלָנָא דַחֲמָת׃

4 וַהֲווֹ לְנַסָּאָה בְהוֹן יַת יִשְׂרָאֵל לְמִידַע הֲיִקַבְּלוּן יַת פִּקּוֹדַיָּא דַייָ דְפַקֵּיד יַת אֲבָהָתְהוֹן בִּידָא דְמשֶׁה׃

5 וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יְתִיבוּ בְּגוֹ כְּנַעֲנָאֵי חִתָּאֵי וֶאֱמוֹרָאֵי וּפְרִיזָאֵי וְחִוָּאֵי וִיבוּסָאֵי׃

ב

20 וַיִּחַר־אַף יְהֹוָה בְּיִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר יַעַן אֲשֶׁר עָבְרוּ הַגּוֹי הַזֶּה אֶת־בְּרִיתִי אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֶת־אֲבוֹתָם וְלֹא שָׁמְעוּ לְקוֹלִי׃

21 גַּם־אֲנִי לֹא אוֹסִיף לְהוֹרִישׁ אִישׁ מִפְּנֵיהֶם מִן־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־עָזַב יְהוֹשֻׁעַ וַיָּמֹת׃

22 לְמַעַן נַסּוֹת בָּם אֶת־יִשְׂרָאֵל הֲשֹׁמְרִים הֵם אֶת־דֶּרֶךְ יְהֹוָה לָלֶכֶת בָּם כַּאֲשֶׁר שָׁמְרוּ אֲבוֹתָם אִם־לֹא׃

23 וַיַּנַּח יְהֹוָה אֶת־הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה לְבִלְתִּי הוֹרִישָׁם מַהֵר וְלֹא נְתָנָם בְּיַד־יְהוֹשֻׁעַ׃

ג

1 וְאֵלֶּה הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִנִּיחַ יְהֹוָה לְנַסּוֹת בָּם אֶת־יִשְׂרָאֵל אֵת כָּל־אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּ אֵת כָּל־מִלְחֲמוֹת כְּנָעַן׃

2 רַק לְמַעַן דַּעַת דֹּרוֹת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לְלַמְּדָם מִלְחָמָה רַק אֲשֶׁר־לְפָנִים לֹא יְדָעוּם׃

3 חֲמֵשֶׁת סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים וְכָל־הַכְּנַעֲנִי וְהַצִּידֹנִי וְהַחִוִּי יֹשֵׁב הַר הַלְּבָנוֹן מֵהַר בַּעַל חֶרְמוֹן עַד לְבוֹא חֲמָת׃

4 וַיִּהְיוּ לְנַסּוֹת בָּם אֶת־יִשְׂרָאֵל לָדַעַת הֲיִשְׁמְעוּ אֶת־מִצְוֹת יְהֹוָה אֲשֶׁר־צִוָּה אֶת־אֲבוֹתָם בְּיַד־מֹשֶׁה׃

5 וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יָשְׁבוּ בְּקֶרֶב הַכְּנַעֲנִי הַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי׃

β'.

20. Καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐν τῷ ἰσραὴλ, καὶ εἶπεν. ἀνθ' ὧν ὅσα ἐγκατέλιπε τὸ ἔθνος τοῦτο τὴν διαθήκην μου, ἣν ἐνετειλάμην αὐτοῖς καὶ τοῖς πατράσιν αὐτῶν, καὶ οὐχ ὑπήκουσαν τῆς φωνῆς μου.

21. Καὶ ἐγὼ οὐ προσθήσω τοῦ ἐξᾶραι ἄνδρα ἐκ προσώπου αὐτῶν, ἀπὸ τῶν ἐθνῶν, ὧν κατέλιπεν ἰησοῦς υἱὸς ναυῆ, καὶ ἀφῆκε.

22. Τοῦ πειράσαι ἐν αὐτοῖς τὸν ἰσραὴλ, εἰ φυλάσσονται τὴν ὁδὸν κυρίου πορεύεσθαι ἐν αὐτῇ, ὃν τρόπον ἐφύλαξαν οἱ πατέρες αὐτῶν, ἢ οὔ.

23. Καὶ ἀφῆκε κύριος τὰ ἔθνη ταῦτα, τοῦ μὴ ἐξᾶραι αὐτὰ τὸ τάχος, καὶ οὐ παρέδωκεν αὐτὰ ἐν χειρὶ ἰησοῦ.

ΚΕΦΑΛ. γ'.

1. Καὶ ταῦτα τὰ ἔθνη ἀφῆκε κύριος, ὥστε πειράσαι ἐν αὐτοῖς τὸν ἰσραὴλ, ἅπαντας τοὺς μὴ ἐγνωκότας πάντας τοὺς πολέμους χαναάν.

2. Πλὴν διὰ τὰς γενεὰς τῶν υἱῶν ἰσραὴλ, τοῦ διδάξαι αὐτοὺς πόλεμον. πλὴν οἱ ἔμπροσθεν αὐτῶν οὐκ ἔγνωσαν αὐτά.

3. Τὰς πέντε σατραπείας τῶν ἀλλοφύλων, καὶ πάντα τὸν χαναναῖον, καὶ τὸν σιδώνιον, καὶ τὸν εὐαῖον, τὸν κατοικοῦντα τὸν λίβανον, ἀπὸ τοῦ ὄρους τοῦ βαὰλ ἑρμὼν, ἕως (λαβω) εμάθ.

4. Καὶ ἐγένετο ὥστε πειράσαι ἐν αὐτοῖς τὸν ἰσραὴλ, γνῶναι εἰ εἰσακούσονται τὰς ἐντολὰς κυρίου, ἃς ἐνετείλατο κύριος τοῖς πατράσιν αὐτῶν ἐν χειρὶ μωϋσῆ.

5. Καὶ οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ κατῴκησαν ἐν μέσῳ τοῦ χαναναίου, καὶ τοῦ χετταίου, καὶ τοῦ ἀμορραίου, καὶ τοῦ φερεζαίου, καὶ τοῦ εὐαίου (καὶ τοῦ γεργεσαίου,) καὶ τοῦ ἰεβουσαίου.

CAP. II.

20. Iratusq; eſt furor Domini in Iſrael, & ait, Quia irritum fecit gens iſta pactum meum quod pepigeram cũ patribus eorum, & vocem meam audire contempſit.

21. Et ego non delebo gentes quas dimiſit Ioſue, & mortuus eſt.

22. Vt in ipſis experiar Iſrael, utrum cuſtodiant viam Domini, & ambulent in ea, ſicut cuſtodierunt patres eorum, an non.

23. Dimiſit ergo Dominus omnes nationes has, & citò ſubvertere noluit, nec tradidit in manus Ioſue.

Das II. Capitel.

20. Darumb ergrimmet denn des HERREN zorn über Jſrael/ daß er ſprach: Weil diß volck meinen Bund übergangen hat/ den ich jren Vätern gebotten hab/ vnd gehorchen meiner Stimme nicht.

21. So wil ich auch hinfort die Heiden nicht vertreiben / die Joſua hat gelaſſen/ da er ſtarb.

22. Daß ich Jſrael an jnen verſuche/ ob ſie auff den Wegen des HErren bleiben/ daß ſie drieñ wandeln/ wie jhre Väter geblieben ſindt/ oder nicht.

23. Alſo ließ der HErr dieſe Heiden/ daß er ſie nicht bald vertrieb/ die er nicht hatte in Joſua hand übergeben.

CHAP. II.

20. Pourtant la colere de l'Eternel s'embraſa contre Iſrael, & dit, Pource que ceſte nation à tranſgreſſé mon alliance que i'auoye commãdee à leurs peres, & n'ont point obeï à ma voix.

21. Auſſi ne deſpoſſederai-ie plus de deuant eux perſonne des nations que Ioſué delaiſſa quand il mourut:

22. Afin d'eſprouuer par icelles Iſrael, aſſauoir-mon s'ils garderont la voye de l'Eternel pour y cheminer, comme leurs peres l'ont gardee, ou non.

23. L'Eternel donc laiſſa ces nations-la ſans les deſpoſſeder ſi toſt, & ne les liura point en la main de Ioſué.

CAP. III.

1. Hæ ſunt gentes quas Dominus dereliquit, ut erudiret in eis Iſraelem, & omnes qui non noverant bella Chananæorum.

2. Et poſtea diſcerent filii eorum certare cum hoſtibus, & habere conſuetudinem prœliandi.

3. Quinque ſatrapas Philiſtinorum, omnemq; Chananæum, & Sidonium, atque Hevæum qui habitabat in monte Libano, de monte Baal-Hermon uſque ad introitum Emath.

4. Dimiſitque eos, ut in ipſis experiretur Iſraelem, utrum audirent mandata Domini quæ præceperat patribus eorum per manum Moyſi, an non.

5. Itaque filii Iſrael habitaverunt in medio Chananæi, & Hethæi, & Amorrhæi, & Pherezæi, & Heuæi, & Iebuſæi.

Das III. Capitel.

DJß ſind die Heiden die der HErr ließ bleiben/ daß er an jnen Jſrael verſuchte/ vnnd nicht wuſten vmb die Kriege Canaan.

2. Vnd daß die Geſchlechte der kinder Jſrael wiſſten vnd lerneten ſtreiten/ die vorhin nichts drumb wuſten.

3. Nemlich / die fünff Fürſten der Philiſter / vnd alle Cananiter vnnd Zidonier/ vnd Heviter/ die am Berge Libanon wohneten / von dem Berg BaalHermon an / biß man kommt gen Hemath.

4. Dieſelben blieben / Jſrael an denſelben zuverſuchen / daß es kunth würde/ ob ſie den Gebotten des HErren gehorchten/ die er jhren Vätern gebotten hatte/ durch Moſen.

5. Da nun die Kinder Jſrael alſo wohneten / vnter den Cananitern/ Hethitern/ Amoritern/ Phereſitern/ Hevitern vnd Jebuſitern.

CHAP. III.

1. Or ce *ſont* ici les nations que l'Eternel laiſſa pour eſprouuer par icelles Iſrael, aſſauoir tous ceux qu'n auoyent point cognu toutes les batailles de Canaan.

2. Afin pour le moins que les generations des enfans d'Iſrael apprinſent en leur enſeignant que c'eſt que de la guerre: au moins ceux qui au parauant n'en auoyent rien cognu.

3. Les cinq gouuernemens des Philiſtins, & tous les Cananeens, Sidoniens, & Heuiens habitans en la montagne du Liban, depuis la mõtagne de Bahal-hermon iuſques à l'entree de Hamath.

4. Iceux donc ſeruirent pour eſprouuer par eux Iſrael, aſſauoir-mon s'ils obeïroyent aux commandemẽs de l'Eternel, qu'il auoit commandés à leurs peres par le moyen de Moyſe.

5. Ainſi les enfans d'Iſrael habiterent parmi les Cananeens, Hethiens, Amorrheens, Phereziens, Heuiens, & Iebuſiens.

ג

6 וַיִּקְחוּ אֶת־בְּנוֹתֵיהֶם לָהֶם
לְנָשִׁים וְאֶת־בְּנוֹתֵיהֶם נָתְנוּ
לִבְנֵיהֶם וַיַּעַבְדוּ אֶת־אֱלֹהֵיהֶם׃

7 וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הָרַע
בְּעֵינֵי יְהוָה וַיִּשְׁכְּחוּ אֶת־יְהוָה
אֱלֹהֵיהֶם וַיַּעַבְדוּ אֶת־הַבְּעָלִים
וְאֶת־הָאֲשֵׁרוֹת׃

8 וַיִּחַר־אַף יְהוָה בְּיִשְׂרָאֵל
וַיִּמְכְּרֵם בְּיַד כּוּשַׁן רִשְׁעָתַיִם
מֶלֶךְ אֲרַם נַהֲרָיִם וַיַּעַבְדוּ בְנֵי־
יִשְׂרָאֵל אֶת־כּוּשַׁן רִשְׁעָתַיִם
שְׁמֹנֶה שָׁנִים׃

9 וַיִּזְעֲקוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה
וַיָּקֶם יְהוָה מוֹשִׁיעַ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל
וַיּוֹשִׁיעֵם אֵת עָתְנִיאֵל בֶּן־קְנַז
אֲחִי כָלֵב הַקָּטֹן מִמֶּנּוּ׃

10 וַתְּהִי עָלָיו רוּחַ־יְהוָה וַיִּשְׁפֹּט
אֶת־יִשְׂרָאֵל וַיֵּצֵא לַמִּלְחָמָה
וַיִּתֵּן יְהוָה בְּיָדוֹ אֶת־כּוּשַׁן
רִשְׁעָתַיִם מֶלֶךְ אֲרָם וַתָּעָז יָדוֹ
עַל כּוּשַׁן רִשְׁעָתָיִם׃

11 וַתִּשְׁקֹט הָאָרֶץ אַרְבָּעִים שָׁנָה
וַיָּמָת עָתְנִיאֵל בֶּן־קְנַז׃

12 וַיֹּסִפוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת
הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיְחַזֵּק יְהוָה אֶת־
עֶגְלוֹן מֶלֶךְ־מוֹאָב עַל־יִשְׂרָאֵל
עַל כִּי־עָשׂוּ אֶת־הָרַע בְּעֵינֵי
יְהוָה׃

13 וַיֶּאֱסֹף אֵלָיו אֶת־בְּנֵי עַמּוֹן
וַעֲמָלֵק וַיֵּלֶךְ וַיַּךְ אֶת־יִשְׂרָאֵל
וַיִּירְשׁוּ אֶת־עִיר הַתְּמָרִים׃

14 וַיַּעַבְדוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־
עֶגְלוֹן מֶלֶךְ־מוֹאָב שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה
שָׁנָה׃

ג

6 וּנְסִיבוּ יָת בְּנָתְהוֹן
לְהוֹן לִנְשִׁין וְיָת בְּנָתְהוֹן
יְהַבוּ לִבְנֵיהוֹן וּפְלַחוּ יָת
טַעֲוָתְהוֹן׃

7 וַעֲבַדוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יָת
דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ וְאִתְנְשִׁיאוּ
יָת פֻּלְחָנָא דַּייָ אֱלָהֲהוֹן
וּפְלַחוּ לְבַעֲלַיָּא ול
וְלַאֲשֵׁירָתָא׃

8 וּתְקֵיף רוּגְזָא דַּייָ
בְּיִשְׂרָאֵל וּמְסַרִינוּן בִּידָא
דְכוּשַׁן חַיָּבָא מַלְכָּא
דַאֲרָם דְּעַל פְּרָת וּפְלַחוּ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יָת כּוּשַׁן
חַיָּבָא תְּמָנֵי שְׁנִין׃

9 וּזְעִיקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
קֳדָם יְיָ וַאֲקִים יְיָ פָּרִיק
לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וּפַרְקִינוּן יָת
עָתְנִיאֵל בַּר קְנַז אֲחוּהִי
דְכָלֵב דִּזְעֵיר מִינֵּיהּ׃

10 וּשְׁרַת עֲלוֹהִי רוּחַ
נְבוּאָה מִן קֳדָם יְיָ וּדְן
יָת יִשְׂרָאֵל וּנְפַק לְאַגָּחָא
קְרָבָא וּמְסַר יְיָ בִּידֵיהּ
יָת כּוּשַׁן חַיָּבָא מַלְכָּא
דַאֲרָם וּתְקֵיפַת יְדֵיהּ עַל
כּוּשַׁן חַיָּבָא׃

11 וּשְׁדוּכַת אַרְעָא
דְיִשְׂרָאֵל אַרְבְּעִין שְׁנִין
וּמִית עָתְנִיאֵל בַּר קְנַז׃

12 וְאוֹסִיפוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לְמֶעְבַּד דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ
וּתְקֵיף יְיָ יָת עֶגְלוֹן
מַלְכָּא דְמוֹאָב עַל יִשְׂרָאֵל
עַל דַּעֲבַדוּ יָת דְּבִישׁ קֳדָם
יְיָ׃

13 וּכְנַשׁ לְוָתֵיהּ יָת בְּנֵי
עַמּוֹן וַעֲמָלֵק וַאֲזַל וּמְחָא
יָת יִשְׂרָאֵל וִירִיתוּ יָת
קַרְתָּא דִירִיחוֹ׃

14 וּפְלַחוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
יָת עֶגְלוֹן מַלְכָּא דְמוֹאָב
תַּמְנֵי עֲשַׂר שְׁנִין׃

γ'.

6. Καὶ ἔλαβον τὰς θυγατέρας αὐτῶν ἑαυτοῖς εἰς γυναῖκας, καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν ἔδωκαν τοῖς υἱοῖς αὐτῶν, καὶ ἐλάτρευσαν τοῖς θεοῖς αὐτῶν.

7. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ τὸ πονηρὸν ἔναντι κυρίου, καὶ ἐπελάθοντο κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν, καὶ ἐλάτρευσαν τῇ βααλ καὶ τοῖς ἄλσεσι.

8. Καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐν τῷ ἰσραήλ, καὶ ἀπέδοτο αὐτοὺς εἰς χεῖρας χουσὰν ῥεσαθαὶμ βασιλέως μεσοποταμίας συρίας, καὶ ἐδούλευσαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ τῷ χουσαν ῥεσαθαὶμ ἔτη ὀκτώ.

9. Καὶ ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ πρὸς κύριον. καὶ ἤγειρε κύριος σωτῆρα τῷ ἰσραήλ, καὶ ἔσωσεν αὐτούς, τὸν γοθονιὴλ υἱὸν κενὲζ, ἀδελφοῦ χάλεβ τὸν νεώτερον αὐτοῦ. (καὶ εἰσήκουσεν αὐτῶν.)

10. Καὶ ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα κυρίου, καὶ ἔκρινε τὸν ἰσραήλ, καὶ ἐξῆλθεν ἐπὶ τὸν πόλεμον πρὸς χουσανρεσαθαὶμ. καὶ παρέδωκε κύριος ἐν χειρὶ αὐτοῦ τὸν χουσὰν ῥεσαθαὶμ βασιλέα συρίας, καὶ ἐκραταιώθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἐπὶ τὸν χουσὰν ῥεσαθαίμ.

11. Καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ ἔτη τεσσαράκοντα, καὶ ἀπέθανε γοθονιὴλ υἱὸς κενέζ.

12. Καὶ προσέθεντο οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον κυρίου, καὶ ἐνίσχυσε κύριος τὸν αἰγλὼμ βασιλέα μωὰβ ἐπὶ τὸν ἰσραήλ, διὰ τὸ πεποιηκέναι αὐτοὺς τὸ πονηρὸν ἔναντι κυρίου.

13. Καὶ συνήγαγε πρὸς αὐτὸν πάντας τοὺς υἱοὺς ἀμμὼν καὶ ἀμαλήκ, καὶ ἐπορεύθη καὶ ἐπάταξε τὸν ἰσραήλ, καὶ ἐκληρονόμησε τὴν πόλιν τῶν φοινίκων.

14. Καὶ ἐδούλευσαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ τῷ αἰγλὼμ βασιλεῖ μωὰβ ἔτη δεκαοκτώ.

CAP. III.	Das III. Capitel.	CHAP. III.
6. Et duxerunt uxores filias eorum, ipſique filias ſuas filiis eorum tradiderunt, & ſervierunt diis eorum.	6. Namen ſie jener Töchter zu Weibern/vnnd gaben jhre Töchter jener Söhne/vnd dieneten jener Göttern.	6. Et prindrent les filles d'iceux pour eux à femmes, & baillerent leurs filles aux fils d'iceux, & ſeruirent à leurs dieux.
7. Feceruntque malum in conſpectu Domini, & obliti ſunt Dei ſui, ſervientes Baalim & Aſtaroth.	7. Vnd theten übel für dem HERREN/vnd vergaſſen des HERRN jres Gottes/vnnd dieneten Baalim vnd den Haynen.	7. Les enfans d'Iſrael donc firent ce qui eſt deſplaiſant à l'Eternel, & oublierent l'Eternel, leur Dieu, & ſeruirent aux Bahalins & aux boſcages.
8. Iratuſque contra Iſraël Dominus, tradidit eos in manus Chuſan-raſatháim regis Meſopotamiæ, ſervieruntq; ei octo annis.	8. Da ergrimmet der zorn des HERRN über Iſrael/vnd verkaufft ſie vnter die Hand Cuſan Riſathaim/dem Könige zu Meſopotamia/vnd dieneten alſo die Kinder Iſrael dem Cuſan Riſathaim acht jar.	8. Parquoi la colere de l'Eternel s'embraſa contre Iſrael: & il les vendit en la main de Cuſçan riſçhathájim, roy de Meſopotamie. Et les enfans d'Iſrael ſeruirent à Cuſçan riſçhathájim huit ans.
9. Et clamaverunt ad Dominum: qui ſuſcitavit eis ſalvatorem, & liberavit eos, Othoniel videlicet filium Cenez, fratrem Caleb minorem.	9. Da ſchrien die Kinder Iſrael zu dem HERRN/vnd der HERR erwecket jnen einen Heiland der ſie erlöſet/Athniel/den Sohn Kenas/Calebs jüngſten Bruders.	9. Puis les enfans d'Iſrael crierent à l'Eternel, & l'Eternel leur ſuſcita vn liberateur qui les deliura, aſſauoir Hothniel fils de Kenaz, frere de Caleb moindre que lui
10. Fuitque in eo Spiritus Domini, & iudicavit Iſraël, Egreſſuſq; eſt ad pugnam, & tradidit Dominus in manus eius Chuſan-raſatháim regem Syriæ, & oppreſſit eum.	10. Vnnd der Geiſt des HERRN war in jm/vnnd ward Richter in Iſrael/vnd zoch auß zum Streit/vnnd der HErr gab den König zu Syrien Cuſan Riſathaim inn ſeine hand/das ſeine hand über jhn zu ſtarck ward.	10. Et l'Eſprit de l'Eternel fut ſur lui, & il iugea Iſrael, & ſortit en bataille, & l'Eternel liura en ſa main Cuſçan-riſçha-thájim le roy d'Aram; & fut ſa main fortifiee contre Cuſçan-riſçhathájim.
11. Quievitq; terra quadraginta annis, & mortuus eſt Othoniel filius Cenez.	11. Da ward das Land ſtill viertzig Jar/Vnd Athniel der Sohn Kenas ſtarb.	11. Ainſi le païs fut à recoi quarante ans. Et Hothniel fils de Kenaz mourut.
12. Addiderunt autem filii Iſraël facere malum in cõſpectu Domini: qui confortavit adverſum eos Eglon regem Moab: quia fecerunt malum in conſpectu eius.	12. Aber die Kinder Iſrael theten fürder übels für dem HERRN/da ſterckt der HERR Eglon den König der Moabiter wider Iſrael/darumb daß ſie übels thaten für dem HERREN.	12. Puis les enfans d'Iſrael derechef ſe mirent à faire ce qui eſt deſplaiſant à l'Eternel. Et l'Eternel fortifia Heglon roy de Moab contre Iſrael, pource qu'ils auoyent fait ce qui eſt deſplaiſant à l'Eternel.
13. Et copulavit ei filios Ammon, & Amalec: abiitq; & percuſſit Iſraël, atque poſſedit Vrbem-palmarum.	13. Vnd ſammlet zu jm die Kinder Ammon/vnd die Amalekiter/vnnd erzog hin vnd ſchlug Iſrael/vnnd nam ein die Palmenſtadt.	13. Icelui donc aſſembla à ſoi les enfans de Hammon & de Hamalek, & s'en alla, & frapa Iſrael, & poſſederent la ville des palmes.
14. Servieruntq; filii Iſraël Eglon regi Moab decem & octo annis.	14. Vnd die Kinder Iſrael dieneten Eglon der Moabiter König achtzehen Jar.	14. Et les enfans d'Iſrael ſeruirent à Heglon roy de Moab dixhuit ans.

ג

15 וּזְעִיקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קֳדָם יְיָ וַאֲקִים יְיָ לְהוֹן פָּרִיק יַת אֵהוּד בַּר גֵּרָא בַּר שְׁבַט בִּנְיָמִין גְּבַר גְּמִיד בִּידֵיהּ דִּימִינָא וְשַׁדַּרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בִּידֵיהּ תִּקְרוּבְתָּא לְעֶגְלוֹן מַלְכָּא דְמוֹאָב׃

16 וַעֲבַד לֵיהּ אֵהוּד חַרְבָּא וְלָהּ תְּרֵין פּוּמִין גַּרְמִידָא אָרְכַּהּ וְזָרֵיז יָתַהּ מִלְּרַע לִלְבוּשׁוֹהִי עַל יַרְכֵּיהּ דִּימִינָא׃

17 וְקָרֵיב יַת תִּקְרוּבְתָּא לְעֶגְלוֹן מַלְכָּא דְמוֹאָב וְעֶגְלוֹן גְּבַר פַּטִּים לַחְדָּא׃

18 וַהֲוָה כַּד שֵׁיצֵי לְקָרָבָא יַת תִּקְרוּבְתָּא וְשַׁלַּח יַת עַמָּא נָטְלֵי תִּקְרוּבְתָּא׃

19 וְהוּא תָּב מִן מַחְצְבַיָּא דְּעִם גִּלְגָּלָא וַאֲמַר פִּתְגָּמָא דְסִתְרָא אִית לִי לְמַלָּלָא עִמָּךְ מַלְכָּא וַאֲמַר סְלֵיק וּנְפַקוּ מֵעִלָּוֹהִי כָּל דְּקָיְמִין עִלָּוֹהִי׃

20 וְאֵהוּד עָאל לְוָתֵיהּ וְהוּא יָתֵיב בַּעֲלִיַּת בֵּית קַיְטָא דִּילֵיהּ בִּלְחוֹדוֹהִי וַאֲמַר אֵהוּד פִּתְגָּמָא דַּיְיָ אִית לִי לְמַלָּלָא עִמָּךְ וְקָם מֵעַל כּוּרְסֵיהּ׃

21 וְאוֹשִׁיט אֵהוּד יַת סְמָאלֵיהּ וּנְסֵיב יַת חַרְבָּא מֵעַל יַרְכֵּיהּ דִּימִינָא וְקַבְעָהּ בִּמְעוֹהִי׃

22 וְעַאל אַף דִּסְתָּקָא בָּתַר שִׁנָּנָא וְטַמְטֵים שׁוּמְנָא בְּאַפֵּי שִׁנָּנָא אֲרֵי לָא שְׁלַף חַרְבָּא מִמְּעוֹהִי וּנְפַק אוּכְלֵיהּ שְׁפִיךְ׃

23 וּנְפַק אֵהוּד לְאַכְסַדְרָא וַאֲחַד דָּשֵׁי עִלִּיתָא בְּאַפּוֹהִי וַאֲגַף׃

24 וְהוּא נְפַק וְעַבְדוֹהִי אֲתוֹ וַחֲזוֹ וְהָא דָּשֵׁי עִלִּיתָא אֲחִידָן וַאֲמָרוּ בְּרַם עָבֵיד הוּא יַת צוֹרְכֵיהּ בְּאִידְרוֹן בֵּית קַיְטָא׃

ג

15 וַיִּזְעֲקוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהֹוָה וַיָּקֶם יְהֹוָה לָהֶם מוֹשִׁיעַ אֶת־אֵהוּד בֶּן־גֵּרָא בֶּן־הַיְמִינִי אִישׁ אִטֵּר יַד־יְמִינוֹ וַיִּשְׁלְחוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּיָדוֹ מִנְחָה לְעֶגְלוֹן מֶלֶךְ מוֹאָב׃

16 וַיַּעַשׂ לוֹ אֵהוּד חֶרֶב וְלָהּ שְׁנֵי פֵיוֹת גֹּמֶד אָרְכָּהּ וַיַּחְגֹּר אוֹתָהּ מִתַּחַת לְמַדָּיו עַל יֶרֶךְ יְמִינוֹ׃

17 וַיַּקְרֵב אֶת־הַמִּנְחָה לְעֶגְלוֹן מֶלֶךְ מוֹאָב וְעֶגְלוֹן אִישׁ בָּרִיא מְאֹד׃

18 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר כִּלָּה לְהַקְרִיב אֶת־הַמִּנְחָה וַיְשַׁלַּח אֶת־הָעָם נֹשְׂאֵי הַמִּנְחָה׃

19 וְהוּא שָׁב מִן־הַפְּסִילִים אֲשֶׁר אֶת־הַגִּלְגָּל וַיֹּאמֶר דְּבַר־סֵתֶר לִי אֵלֶיךָ הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר הָס וַיֵּצְאוּ מֵעָלָיו כָּל־הָעֹמְדִים עָלָיו׃

20 וְאֵהוּד בָּא אֵלָיו וְהוּא יֹשֵׁב בַּעֲלִיַּת הַמְּקֵרָה אֲשֶׁר־לוֹ לְבַדּוֹ וַיֹּאמֶר אֵהוּד דְּבַר־אֱלֹהִים לִי אֵלֶיךָ וַיָּקָם מֵעַל הַכִּסֵּא׃

21 וַיִּשְׁלַח אֵהוּד אֶת־יַד שְׂמֹאלוֹ וַיִּקַּח אֶת־הַחֶרֶב מֵעַל יֶרֶךְ יְמִינוֹ וַיִּתְקָעֶהָ בְּבִטְנוֹ׃

22 וַיָּבֹא גַם־הַנִּצָּב אַחַר הַלַּהַב וַיִּסְגֹּר הַחֵלֶב בְּעַד הַלַּהַב כִּי לֹא שָׁלַף הַחֶרֶב מִבִּטְנוֹ וַיֵּצֵא הַפַּרְשְׁדֹנָה׃

23 וַיֵּצֵא אֵהוּד הַמִּסְדְּרוֹנָה וַיִּסְגֹּר דַּלְתוֹת הָעֲלִיָּה בַּעֲדוֹ וְנָעָל׃

24 וְהוּא יָצָא וַעֲבָדָיו בָּאוּ וַיִּרְאוּ וְהִנֵּה דַּלְתוֹת הָעֲלִיָּה נְעֻלוֹת וַיֹּאמְרוּ אַךְ מֵסִיךְ הוּא אֶת־רַגְלָיו בַּחֲדַר הַמְּקֵרָה׃

γʹ.

15. Καὶ ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ πρὸς κύριον, καὶ ἤγειρεν αὐτοῖς κύριος σωτῆρα τὸν ἀὼδ υἱὸν γηρὰ, υἱὸν τοῦ ἰεμινὶ, ἄνδρα ἀμφοτεροδέξιον, καὶ ἐξαπέστειλαν δῶρα οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἐν χειρὶ αὐτοῦ τῷ αἰγλὼν βασιλεῖ μωάβ.

16. Καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ ἀὼδ μάχαιραν δίστομον, σπιθαμῆς τὸ μῆκος αὐτῆς, καὶ περιεζώσατο αὐτὴν ὑπὸ τὸν μανδύαν ἐπὶ τὸν μηρὸν αὐτοῦ τὸν δεξιόν. (καὶ ἐπορεύθη.)

17. Καὶ προσήνεγκε τὰ δῶρα τῷ αἰγλὼν βασιλεῖ μωὰβ καὶ αἰγλὼν ἀνὴρ ἀστεῖος σφόδρα.

18. Καὶ ἐγένετο ὡς συνετέλεσεν ἀὼδ προσφέρων τὰ δῶρα, καὶ ἐξαπέστειλε τοὺς αἴροντας τὰ δῶρα.

19. Καὶ αὐτὸς ὑπέστρεψεν ἀπὸ τῶν γλυπτῶν τῶν ἐν γαλγάλ. καὶ εἶπεν (ἀὼδ) λόγος μοι κρύφιος πρὸς σὲ, βασιλεῦ. καὶ εἶπεν αἰγλὼν πρὸς αὐτόν· σιώπα. καὶ ἐξῆλθον ἀπ᾽ αὐτοῦ πάντες οἱ παρεστηκότες αὐτῷ.

20. Καὶ ἀὼδ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὸν, καὶ αὐτὸς ἐκάθητο ἐν τῷ ὑπερῴῳ τῷ θερινῷ τῷ αὐτοῦ μονώτατος. καὶ εἶπεν ἀὼδ· λόγος θεοῦ μοι πρὸς σὲ, βασιλεῦ καὶ ἐξανέστη αἰγλὼν ἐκ τοῦ θρόνου ἐγγὺς αὐτοῦ. (καὶ ἐγένετο ἅμα τῷ ἀναστῆναι αὐτόν.)

21. Ἐξέτεινεν ἀὼδ τὴν χεῖρα τὴν ἀριστερὰν αὐτοῦ, καὶ ἔλαβε τὴν μάχαιραν ἀπὸ ἄνωθεν τοῦ μηροῦ αὐτοῦ τοῦ δεξιοῦ, καὶ ἐνέπηξεν αὐτὴν εἰς τὴν κοιλίαν αἰγλών.

22. Καὶ ἐπεισήνεγκε καί γε τὴν λαβὴν ὀπίσω τῆς φλογὸς, καὶ ἀπέκλεισε τὸ στέαρ κατὰ τῆς φλογὸς, ὅτι οὐκ ἐξέσπασε τὴν μάχαιραν ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ.

23. Καὶ ἐξῆλθεν ἀὼδ εἰς τὴν προστάδα. καὶ ἐξῆλθεν ἀὼδ τοὺς διατεταγμένους, καὶ ἀπέκλεισε τὰς θύρας τοῦ ὑπερῴου ἐπ᾽ αὐτὸν, καὶ ἐσφήνωσε, (καὶ αὐτὸς ἐξῆλθε.)

24. Καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ εἰσῆλθον, καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ αἱ θύραι τοῦ ὑπερῴου ἐσφηνωμέναι. καὶ εἶπαν· μή ποτε πρὸς δίφρους κάθηται ἐν τῇ ἀποχωρήσει τοῦ κοιτῶνος.

CAP. III.

15. Et poſtea clamaverunt ad Dominum : qui ſuſcitavit eis ſalvatorem vocabulo Aod, filium Gera, filii Iemini, qui utraque manu pro dextera utebatur. Miseruntque filii Iſraël per illum munera Eglon regi Moab.

16. Qui fecit ſibi gladium ancipitem, habentem in medio capulum longitudinis palmæ manus, & accinctus eſt eo ſubter ſagum in dextro femore.

17. Obtulitq; munera Eglon tegi Moab. Erat autem Eglon craſſus nimis.

18. Cumq; obtuliſſet ei munera, proſecutus eſt ſocios qui cum eo venerant.

19. Et reverſus de Galgalis, ubi erant idôla, dixit ad regem, Verbum ſecretum habeo ad te ô Rex. Et ille imperavit ſilentium: egreſſiſq; omnibus qui circa eum erant.

20. Ingreſſus eſt Aod ad eum, ſedebat autem in æſtivo cœnaculo ſolus, dixitque, Verbum Dei habeo ad te. Qui ſtatim ſurrexit de throno.

21. Extenditq; Aod ſiniſtram manum, & tulit ſicam de dextro femore ſuo, infixitq; eam in ventrem eius tam validè.

22. Vt capulus ſequeretur ferrum in vulnere, ac pinguiſſimo adipe ſtringeretur. Nec eduxit gladium, ſed ita ut percuſſerat, reliquit in corpore: ſtatimq; per ſecreta naturæ alvi ſtercora proruperunt.

23. Aod autem clauſis diligentiſſimè oſtiis cœnaculi, & obfirmatis ſera.

24. Per poſtîcum egreſſus eſt. Serviq; regis ingreſſi viderunt clauſas fores cœnaculi, atque dixerunt. Forſitan purgat alvum in æſtivo cœnaculo.

Das III. Capitel.

15. Da ſchryen ſie zu dem HErrn/ vnnd der HErr erwecket jhnen einen Heiland/ Ehud den Son Gera/ des Sons Jemini/ der war linck. Vnd da die Kinder Jſrael durch denſelbigen Geſchenck ſandten/ Eglon der Moabiter Könige.

16. Macht jm Ehud ein zweyſchneidig Schwerdt/ einer Ellen lang/ vnd gürtet es vnter ſein Kleid auff ſeine rechte hüfft.

17. Vnd bracht das Geſchenck dem Eglon der Moabiter Könige/ Eglon aber war ein ſehr fetter Mann.

18. Vnd da er das Geſchenck hatte überantwortet/ ließ er das Volck/ die das Geſchenck getragen hatten.

19. Vnd kehret vmb von den Götzen zu Gilgal/ vnd ließ anſagen: Jch hab o König dir was heimlichs zu ſagen. Er aber hieß ſchweigen/ vnd giengen auß von jm alle die vmb jn ſtunden.

20. Vnnd Ehud kam zu jm hinein/ Er aber ſaß inn der Sommerleube. Vnnd Ehud ſprach: Jch hab Gottes Wort an dich/ Da ſtund er auff von ſeinem ſtul.

21. Ehud aber recket ſeine lincke hand auß/ vnd nam das Swert von ſeiner rechten hüfft. Vnd ſtieß jm inn ſeinen Bauch.

22. Das auch das hefft der ſchneiden nach hinein fuhr/ vnnd das fette das hefft verſchloß/) denn er zoch das Schwert nicht auß ſeinem Bauch) daß der Miſt von jm gieng.

23. Aber Ehud gieng den Saal hinauß/ vnd thet die Thür hinder jm zu/ vnd verſchloß ſie.

24. Da er nun hinauß war/ kamen ſeine Knechte hinein/ vnd ſahen/ daß die Thür der Sommerleube verſchloſſen war/ vnd ſprachen: Er iſt villeicht zu ſtul gangen in der Kammer an der Sommerleube.

CHAP. III.

15. Puis les enfans d'Iſrael crierent à l'Eternel, & l'Eternel leur ſuſcita vn liberateur, aſſauoir Ehud le fils de Guera, Beniamite, duquel perſonnage la main droite eſtoit ſerree. Et les enfans d'Iſrael enuoyerent par le moyen d'icelui vn preſent à Heglon roy de Moab.

16. Or Ehud s'eſtoit fait vne dague à deux trēchans, de la longueur d'vne coudee, laquelle il auoit ceinte deſſous ſes veſtemens, ſur ſa cuiſſe droite.

17. Si preſenta le don à Heglon roy de Moab: & Heglō eſtoit vn homme fort gras.

18. Or aduint quand il eut acheué de preſenter le don, qu'il reconduiſit le peuple qui auoit apporté le don.

19. Puis eſtant retourné depuis les perrieres qui *eſtoyent* vers Guilgal, il dit, O roy, i'ai à te *dire* vn mot de ſecret: & il lui *reſpon*dit, Taitoi. Et tous ceux qui aſſiſtoyent pres de lui, ſortirent arriere de lui.

20. Lors Ehud vint à lui, (or eſtoit-il aſſis ſeul en ſa garderobbe fraiſche) ſi dit, I'ai vn mot de *par* Dieu à te dire. Lors il ſe leua du throne.

21. Et Ehud auançant ſa main gauche print la dague de deſſus ſa cuiſſe droite, & la lui fourra au ventre.

22. Tellement que la poignee entra apres l'alumelle, & la graiſſe enſerra l'alumelle, de ſorte qu'il ne pouuoit tirer la dague du ventre d'icelui: puis il en ſortit iuſqu' à la fiente.

23. Apres cela Ehud ſortit par deuers le porche fermāt apres ſoi les portes de la chambre, laquelle il ſerra à la clef.

24. Ainſi il ſortit: & les ſeruiteurs de Heglon vindrent, & regarderent, & voila, les portes de la chambre eſtoyent ſerrees à la clef: dont ils dirent, Il faut bien dire qu'il eſt à ſes affaires en la garderobbe fraiſche.

ג

25 וְאוֹרִיכוּ עַד סַגִּי וְהָא לֵיתוֹהִי פָּתַח דָּשֵׁי עִלִּיתָא וּנְסִיבוּ יָת מַפְתְּחָתָא וּפְתַחוּ וְהָא רִבּוֹנְהוֹן טָרִיף רְמֵי עַל אַרְעָא מִית׃

26 וְאֵהוּד אִשְׁתֵּיזַב עַד אִתְעַכּוּבֵיהוֹן וְהוּא עֲבַר יָת מַחְצְבַיָּא וְאִשְׁתֵּיזַב לִשְׂעִירָת׃

27 וַהֲוָה בְּמֵיתוֹהִי וּתְקַע בְּשׁוֹפָרָא בְּטוּרָא דְבֵית אֶפְרַיִם וּנְחַתוּ עִימֵּיהּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִן טוּרָא וְהוּא קֳדָמֵיהוֹן׃

28 וַאֲמַר לְהוֹן רְדוּפוּ בָּתְרַי אֲרֵי מְסַר יְיָ יָת בַּעֲלֵי דְבָבֵיכוֹן יָת מוֹאֲבָאֵי בִּידֵיכוֹן וּנְחַתוּ בָּתְרוֹהִי וַאֲחַדוּ יָת מְגִיזָת יַרְדְּנָא עַל מוֹאֲבָאֵי וְלָא שְׁבַקוּ אֱנָשׁ לְמֶעְבַּר׃

29 וּקְטַלוּ יָת מוֹאֲבָאֵי בְּעִידָּנָא הַהִיא כְּעַסְרָת אַלְפִין גַּבְרָא כָּל אֵימְתָן וְכָל גִּיבַּר חֵילָא וְלָא אִשְׁתֵּיזַב אֱנָשׁ׃

30 וְאִיתְּבַרוּ מוֹאֲבָאֵי ב בְּיוֹמָא הַהוּא תְּחוֹת יַד אֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל וּשְׁדוֹכַת אַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל תְּמָנַן שְׁנִין׃

31 וּבָתְרוֹהִי הֲוָה שַׁמְגַּר בַּר עֲנָת וּקְטַל יָת פְּלִשְׁתָּאֵי שִׁית מְאָה גַּבְרֵי בְּפַרְשׁ תּוֹרַיָּא וּפְרַק אַף הוּא יָת יִשְׂרָאֵל׃

ד

1 וְאוֹסִיפוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֶעְבַּד דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ וְאֵהוּד מִית׃

2 וּמְסַרִינוּן יְיָ בְּיַד יָבִין מַלְכָּא דִּכְנַעַן דִּי מְלַךְ בְּחָצוֹר וְרַב חֵילֵיהּ סִיסְרָא וְהוּא יָתֵיב בִּתְקוֹף כְּרַכֵּי עַמְמַיָּא׃

ג

25 וַיָּחִילוּ עַד־בּוֹשׁ וְהִנֵּה אֵינֶנּוּ פֹתֵחַ דַּלְתוֹת הָעֲלִיָּה וַיִּקְחוּ אֶת־הַמַּפְתֵּחַ וַיִּפְתָּחוּ וְהִנֵּה אֲדֹנֵיהֶם נֹפֵל אַרְצָה מֵת׃

26 וְאֵהוּד נִמְלַט עַד הִתְמַהְמְהָם וְהוּא עָבַר אֶת־הַפְּסִילִים וַיִּמָּלֵט הַשְּׂעִירָתָה׃

27 וַיְהִי בְּבוֹאוֹ וַיִּתְקַע בַּשּׁוֹפָר בְּהַר אֶפְרָיִם וַיֵּרְדוּ עִמּוֹ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מִן־הָהָר וְהוּא לִפְנֵיהֶם׃

28 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם רִדְפוּ אַחֲרַי כִּי־נָתַן יְהוָה אֶת־אֹיְבֵיכֶם אֶת־מוֹאָב בְּיֶדְכֶם וַיֵּרְדוּ אַחֲרָיו וַיִּלְכְּדוּ אֶת־מַעְבְּרוֹת הַיַּרְדֵּן לְמוֹאָב וְלֹא־נָתְנוּ אִישׁ לַעֲבֹר׃

29 וַיַּכּוּ אֶת־מוֹאָב בָּעֵת הַהִיא כַּעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים אִישׁ כָּל־שָׁמֵן וְכָל־אִישׁ חָיִל וְלֹא נִמְלַט אִישׁ׃

30 וַתִּכָּנַע מוֹאָב בַּיּוֹם הַהוּא תַּחַת יַד יִשְׂרָאֵל וַתִּשְׁקֹט הָאָרֶץ שְׁמוֹנִים שָׁנָה׃

31 וְאַחֲרָיו הָיָה שַׁמְגַּר בֶּן־עֲנָת וַיַּךְ אֶת־פְּלִשְׁתִּים שֵׁשׁ מֵאוֹת אִישׁ בְּמַלְמַד הַבָּקָר וַיּוֹשַׁע גַּם־הוּא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃

ד

1 וַיֹּסִפוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וְאֵהוּד מֵת׃

2 וַיִּמְכְּרֵם יְהוָה בְּיַד יָבִין מֶלֶךְ־כְּנַעַן אֲשֶׁר מָלַךְ בְּחָצוֹר וְשַׂר־צְבָאוֹ סִיסְרָא וְהוּא יוֹשֵׁב בַּחֲרֹשֶׁת הַגּוֹיִם׃

γ'.

25. Καὶ προσέμειναν αἰσχυνόμενοι, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν ὁ ἀνοίγων τὰς θύρας τοῦ ὑπερῴου. καὶ ἔλαβον τὴν κλεῖδα, καὶ ἤνοιξαν, καὶ ἰδοὺ ὁ κύριος αὐτῶν πεπτωκὼς ἐπὶ τὴν γῆν, τεθνηκώς.

26. Καὶ Αὼδ διεσώθη, ἕως ἐθορυβοῦντο. (καὶ οὐκ ἦν ὁ προσνοῶν αὐτῷ.) καὶ αὐτὸς παρῆλθε τὰ γλυπτά, καὶ διεσώθη εἰς σειρωθά.

27. Καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἦλθεν (Αὼδ εἰς τὴν γῆν Ἰσραήλ,) καὶ ἐσάλπισεν ἐν κερατίναις ἐν τῷ ὄρει Ἐφραίμ, καὶ κατέβησαν σὺν αὐτῷ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀπὸ τοῦ ὄρους, καὶ αὐτὸς ἔμπροσθεν αὐτῶν.

28. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, καταβαίνετε ὀπίσω μου, ὅτι παρέδωκε κύριος ὁ θεὸς τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν τὴν Μωὰβ ἐν χειρὶ ἡμῶν. καὶ κατέβησαν ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ προκατελάβοντο τὰς διαβάσεις τοῦ Ἰορδάνου τῆς Μωάβ, καὶ οὐκ ἀφῆκαν ἄνδρα διαβῆναι.

29. Καὶ ἐπάταξαν τὴν Μωὰβ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὡσεὶ δέκα χιλιάδας ἀνδρῶν, πάντας τοὺς μαχητὰς τοὺς ἐν αὐτοῖς, καὶ πάντα ἄνδρα δυνάμεως, καὶ οὐ διεσώθη ἀνήρ.

30. Καὶ ἐνετράπη Μωὰβ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὑπὸ τὴν χεῖρα Ἰσραήλ, καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ ὀγδοήκοντα ἔτη, (καὶ ἔκρινεν αὐτοὺς Αὼδ ἕως οὗ ἀπέθανε.)

31. Καὶ μετ' αὐτὸν ἀνέστη Σαμεγὰρ υἱὸς Ἀνάθ, καὶ ἐπάταξε τοὺς ἀλλοφύλους εἰς ἑξακοσίους ἄνδρας ἐν τῷ ἀροτρόποδι τῶν βοῶν, καὶ ἔσωσε καὶ αὐτὸς τὸν Ἰσραήλ.

ΚΕΦΑΛ. δ'.

1. Καὶ προσέθεντο οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου, καὶ Αὼδ ἀπέθανε.

2. Καὶ ἀπέδοτο αὐτοὺς κύριος ἐν χειρὶ Ἰαβεὶν, βασιλέως Χαναὰν, ὃς ἐβασίλευσεν ἐν Ἀσώρ, καὶ ὁ ἄρχων τῆς δυνάμεως αὐτοῦ Σισαρά, καὶ αὐτὸς κατῴκει ἐν Ἀρισὼθ τῶν ἐθνῶν.

CAP. III.

25. Expectantesq; diu donec erubeſcerent, & videntes quod nullus aperiret, tulerunt clavem : & aperientes invenerunt Dominum ſuum in terra iacētem mortuum.

26. Aod autem dum illi turbarentur, effugit, & pertranſiit Locum Idolorū unde reverſus fuerat. Venitq; in Seirath.

27. Et ſtatim inſonuit buccina in monte Ephráim : deſcenderuntq; cum eo filii Iſrael, ipſo in fronte gradiente.

28. Qui dixit ad eos, Sequimini me : tradidit enim Dominus inimicos noſtros Moabitas in manus noſtras. Deſcenderuntq; poſt eum, & occupaverunt vada Iordanis quæ tranſmittunt in Moab : & non dimiſerunt tranſire quenquam.

29. Sed percuſſerunt Moabitas in tempore illo, circiter decem millia, omnes robuſtos & fortes viros, nullus eorum evadere potuit.

30. Humiliatuſq; eſt Moab in die illo ſub manu Iſrael : & quievit Terra octoginta annis.

31. Poſt hunc fuit Samgar filius Anath, qui percuſſit de Philiſthiim ſexcentos viros vomere : & ipſe quoque defendit Iſrael.

CAP. IIII.

1. Addideruntque filii Iſrael facere malum in conſpectu Domini poſt mortem Aod.

2. Et tradidit illos Dominus in manus Iabin regis Chanáan, qui regnavit in Aſor : habuitq; ducem exercitus ſui nomine Siſaram, ipſe autem habitabat in Haroſeth-gentium.

Das III. Capitel.

25. Da ſie aber ſo lange harreten/ biß ſie ſich ſchemeten/denn niemandt thet die Thür der Leuben auff/namen ſie den Schlüſſel vnnd ſchloſſen auff/ Sihe/da lag jhr Herr auff der Erden todt.

26. Ehud aber war entrunnen dieweil ſie verzogen/ vnnd gieng für den Götzen über/vnd entran biß gen Seirath.

27. Vnd da er hinein kam/bließ er die Poſaunen auff dem Gebirge Ephraim. Vnnd die Kinder Iſrael zogen mit jm vom Gebirge/vnnd er für jnen her.

28. Vnd ſprach zu jnen: Jaget mir nach/denn der HERR hat euch die Moabiter eure Feinde inn eure hende gegeben / Vnnd ſie jagten jhm nach/ vnnd gewonnen die Furt am Jordan ein/die gen Moab gehet/vnnd lieſſen niemand hinübergehen.

29. Vnd ſchlugen die Moabiter zu der zeit/bey zehen tauſend mann/allzumal die beſten vnd ſtreitbare Männer/daß nicht einer entran.

30. Alſo wurden die Moabiter zu der zeit vnter die Hand der Kinder Iſrael gedempfft/vnd das Land war ſtille achtzig Jar.

31. Darnach war Samgar der Son Anath/der ſchlug ſechshundert Philiſter / mit einem Ochſenſtecken/ vnd erlöſet auch Iſrael.

Das IIII. Capitel.

ABer die Kinder Iſrael theten förder übel für dem HERRN/da Ehud geſtorben war.

2. Vnnd der HERR verkaufft ſie inn die Hand Jabin der Cananiter König / der zu Hazor ſaß/vnnd ſein Feldhauptmann war Siſſera/ vnnd er wohnet zu Haroſeth der Heiden.

CHAP. III.

25. Et attendirent tant qu'ils furent honteux : & de fait, il n'ouuroit point les portes de la chambre. Si prindrent la clef, & l'ouurirent: & voici leur ſeigneur eſtoit cheut mort à terre.

26. Mais Ehud eſchappa pendant qu'ils s'amuſoyent, & paſſa les perrieres, & ſe ſauua en Sehira.

27. Et aduint que quand il *y* fut entré, il ſonna la trompette en la montagne d'Ephraim, & les enfans d'Iſrael deſcendirent auec lui de la montagne: & icelui *eſtoit* deuant eux.

28. Et il leur dit, Suiuez-moi, car l'Eternel à liuré vos ennemis, *aſſauoir* les Moabites, en voſtre main. Ainſi ils deſcendirent apres lui, & ſe ſaiſirent des paſſages du Iordain contre les Moabites, & ne laiſſerēt paſſer perſonne.

29. Et en ce temps-la ils fraperent des Moabites enuiron dix mille hommes, tous refaits, & tous gens vaillans, & n'en eſchappa aucun.

30. En ce iour-la donc Moab fut abbaiſſé ſous la main d'Iſrael : & le païs fut à recoi octante ans.

31. Et apres lui fut Sçamgar fils de Hanath, qui frapa des Philiſtins ſix cens hommes auec vne gaule à bœufs, & deliura auſſi Iſrael.

CHAP. IIII.

1. Mais les enfans d'Iſrael ſe mirent derechef à faire ce qui eſt deſplaiſant à l'Eternel, apres qu'Ehud fut mort.

2. Pourtant l'Eternel les vendit en la main de Iabin roy de Canaan, regnant en Hatſor : de l'armee duquel Siſera eſtoit chef, qui habitoit en Haroſçeth des Gentils.

ד

3 וַיִּצְעֲקוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה כִּי תְּשַׁע מֵאוֹת רֶכֶב־בַּרְזֶל לוֹ וְהוּא לָחַץ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּחָזְקָה עֶשְׂרִים שָׁנָה׃

4 וּדְבוֹרָה אִשָּׁה נְבִיאָה אֵשֶׁת לַפִּידוֹת הִיא שֹׁפְטָה אֶת־יִשְׂרָאֵל בָּעֵת הַהִיא׃

5 וְהִיא יוֹשֶׁבֶת תַּחַת־תֹּמֶר דְּבוֹרָה בֵּין הָרָמָה וּבֵין בֵּית־אֵל בְּהַר אֶפְרָיִם וַיַּעֲלוּ אֵלֶיהָ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לַמִּשְׁפָּט׃

6 וַתִּשְׁלַח וַתִּקְרָא לְבָרָק בֶּן־אֲבִינֹעַם מִקֶּדֶשׁ נַפְתָּלִי וַתֹּאמֶר אֵלָיו הֲלוֹא־צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵי־יִשְׂרָאֵל לֵךְ וּמָשַׁכְתָּ בְּהַר תָּבוֹר וְלָקַחְתָּ עִמְּךָ עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים אִישׁ מִבְּנֵי נַפְתָּלִי וּמִבְּנֵי זְבוּלֻן׃

7 וּמָשַׁכְתִּי אֵלֶיךָ אֶל־נַחַל קִישׁוֹן אֶת־סִיסְרָא שַׂר־צְבָא יָבִין וְאֶת־רִכְבּוֹ וְאֶת־הֲמוֹנוֹ וּנְתַתִּיהוּ בְּיָדֶךָ׃

8 וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ בָּרָק אִם־תֵּלְכִי עִמִּי וְהָלָכְתִּי וְאִם־לֹא תֵלְכִי עִמִּי לֹא אֵלֵךְ׃

9 וַתֹּאמֶר הָלֹךְ אֵלֵךְ עִמָּךְ אֶפֶס כִּי לֹא תִהְיֶה תִּפְאַרְתְּךָ עַל־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר־אַתָּה הוֹלֵךְ כִּי בְיַד־אִשָּׁה יִמְכֹּר יְהוָה אֶת־סִיסְרָא וַתָּקָם דְּבוֹרָה וַתֵּלֶךְ עִם־בָּרָק קֶדְשָׁה׃

10 וַיַּזְעֵק בָּרָק אֶת־זְבוּלֻן וְאֶת־נַפְתָּלִי קֶדְשָׁה וַיַּעַל בְּרַגְלָיו עֲשֶׂרֶת אַלְפֵי אִישׁ וַתַּעַל עִמּוֹ דְּבוֹרָה׃

11 וְחֶבֶר הַקֵּינִי נִפְרָד מִקַּיִן מִבְּנֵי חֹבָב חֹתֵן מֹשֶׁה וַיֵּט אָהֳלוֹ עַד־אֵילוֹן בְּצַעֲנִים אֲשֶׁר אֶת־קֶדֶשׁ׃

ד

3 וּצְעִיקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קֳדָם יְיָ אֲרֵי תְּשַׁע מְאָה רְתִיכִין דְּבַרְזְלָא לֵיהּ וְהוּא דְּחַק יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בִּתְקוֹפָא עֶשְׂרִין שְׁנִין׃

4 וּדְבוֹרָה אִתְּתָא נְבִיאֲתָא אִתַּת לַפִּידוֹת הִיא דָּיְנָא יַת יִשְׂרָאֵל בְּעִידָּנָא הַהִיא׃

5 וְהִיא יָתְבָא בְּקִרְתָּא בַּעֲטָרוֹת דְּבוֹרָה בֵּין הָרָמָה וּבֵין בֵּית־אֵל בְּטוּרָא דְּבֵית אֶפְרַיִם וְסָלְקִין לְוָתַהּ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְדִינָא׃

6 וּשְׁלַחַת וּקְרָת לְבָרָק בַּר אֲבִינוֹעַם מִקֶּדֶשׁ דְּבֵית נַפְתָּלִי וַאֲמֶרֶת לֵיהּ הֲלָא פַּקֵּיד יְיָ אֱלָהָא דְּיִשְׂרָאֵל אֱזִיל וְתִתְנְגִיד בְּטוּרָא דְתָבוֹר וְתִדְבַּר עִמָּךְ עַשְׂרָא אַלְפִין גַּבְרָא מִן בְּנֵי נַפְתָּלִי וּמִן בְּנֵי זְבוּלֻן׃

7 וְאִיתַבִּיב עַל יְדָךְ לְנַחְלָא דְקִישׁוֹן יַת סִיסְרָא רַב חֵילָא דְיָבִין וְיַת רְתִיכוֹהִי וְיַת מַשְׁרְיָתֵיהּ וְאֶמְסְרִינֵיהּ בִּידָךְ׃

8 וַאֲמַר לַהּ בָּרָק אִם תֵּיזְלִין עִמִּי וְאֵיזֵיל וְאִם לָא תֵּיזְלִין עִמִּי לָא אֵיזִיל׃

9 וַאֲמֶרֶת מֵיזַל אֵיזֵיל עִמָּךְ לְחוֹד אֲרֵי לָא תְהֵי תּוּשְׁבַּחְתָּךְ עַל אוֹרְחָא דְאַתְּ אָזֵיל אֲרֵי בְּיַד אִתְּתָא יִמְסַר יְיָ יַת סִיסְרָא וְקָמַת דְּבוֹרָה וַאֲזַלַת עִם בָּרָק לְקֶדֶשׁ׃

10 וּכְנַשׁ בָּרָק יַת שְׁבַט זְבוּלֻן וְיַת שְׁבַט נַפְתָּלִי לְקֶדֶשׁ וּסְלִיקוּ עִימֵּיהּ עַשְׂרָא אַלְפִין גַּבְרָא וּסְלֵיקַת עִימֵּיהּ דְּבוֹרָה׃

11 וְחֶבֶר שַׁלְמָאָה אִתְפְּרַשׁ מִשַּׁלְמָאֵי מִן בְּנֵי חוֹבָב חֲמוּהִי דְמֹשֶׁה וּפַרְסֵיהּ לְמַשְׁכְּנֵיהּ עִם מֵישַׁר אַגְנַיָּא דְעִם קֶדֶשׁ׃

δ΄.

3. Καὶ ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ πρὸς κύριον, ὅτι ἐννακόσια ἅρματα σιδηρᾶ ἦν αὐτῷ, καὶ αὐτὸς ἔθλιψε τὸν Ἰσραὴλ κατακράτος εἴκοσι ἔτη.

4. Καὶ δεβόρρα γυνὴ προφῆτις γυνὴ λαφιδώθ, αὕτη ἔκρινε τὸν Ἰσραὴλ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ.

5. Καὶ αὕτη ἐκάθητο ὑπὸ φοίνικα δεβόρρα, ἀνὰ μέσον τῆς ῥαμᾶ, καὶ ἀνὰ μέσον βαιθὴλ ἐν τῷ ὄρει ἐφραΐμ, καὶ ἀνέβαινον πρὸς αὐτὴν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐκεῖ τοῦ κρίνεσθαι.

6. Καὶ ἀπέστειλε δεβόρρα καὶ ἐκάλεσε τὸν βαρὰκ υἱὸν ἀβινεέμ, ἐκ κεδὲς νεφθαλείμ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν. οὐχὶ ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ σοι; καὶ ἀπελεύσῃ εἰς ὄρος θαβώρ, καὶ λήψῃ μετὰ σεαυτοῦ δέκα χιλιάδας ἀνδρῶν ἀπὸ τῶν υἱῶν νεφθαλείμ, καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν ζαβουλών.

7. Καὶ ἐπάξω πρὸς σὲ εἰς τὸν χειμάῤῥουν κισσῶν τὸν σισάρα ἄρχοντα τῆς δυνάμεως ἰαβίν, καὶ τὰ ἅρματα αὐτοῦ, καὶ πλῆθος αὐτοῦ, καὶ παραδώσω αὐτὸν ἐν τῇ χειρί σου;

8. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν βαράκ· ἐὰν πορευθῇς μετ᾽ ἐμοῦ πορεύσομαι, καὶ ἐὰν μὴ πορευθῇς μετ᾽ ἐμοῦ οὐ πορεύσομαι, (ὅτι οὐκ οἶδα τὴν ἡμέραν ἐν ᾗ εὐοδοῖ κύριος τὸν ἄγγελον μετ᾽ ἐμοῦ.)

9. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν δεβόρρα· πορευομένη πορεύσομαι μετὰ σοῦ, πλὴν γίνωσκε ὅτι οὐκ ἔσται τὸ προτέρημά σου ἐπὶ τὴν ὁδὸν ἣν σὺ πορεύῃ, ὅτι ἐν χειρὶ γυναικὸς ἀποδώσεται κύριος τὸν σισάρα. καὶ ἀνέστη δεβόρρα, καὶ ἐπορεύθη μετὰ τοῦ βαρὰκ ἐκ κάδης.

10. Καὶ παρήγγειλε βαρὰκ τῷ ζαβουλὼν καὶ τῷ νεφθαλεὶμ εἰς κεδές, καὶ ἀνέβησαν κατὰ πόδας αὐτοῦ δέκα χιλιάδες ἀνδρῶν. καὶ ἀνέβη δεβόρρα μετ᾽ αὐτοῦ.

11. Καὶ οἱ πλησίον τοῦ κιναίου ἐχωρίσθησαν ἀπὸ κενᾶ, καὶ ἀπὸ τῶν υἱῶν ἰωβὰκ γαμβροῦ μωϋσῆ καὶ ἔπηξε τὴν σκηνὴν αὐτοῦ ἕως δρυὸς ἀναπαυομένων, ἥ ἐστιν ἐχόμενα κεδές.

CAP. IIII.

3. Clamaveruntq; filii Iſrael ad Dominum, nongentos enim habebat falcatos currus, & per viginti annos vehementer oppreſſerat eos.

4. Erat autem Debora prophetis uxor Lapidoth, quæ iudicabat populum in illo tempore.

5. Et ſedebat ſub palma, quæ nomine illius vocabatur, inter Rama & Beth-el in monte Ephráim: aſcendebantq; ad eam filii Iſrael in omne iudicium.

6. Quæ miſit, & vocavit Barac filium Abi-nóem de Cedes Nephthali: dixitq; ad eum, Præcepit tibi Dominus Deus Iſrael, vade, & duc exercitum in montem Thabor, tolleſque tecum decem millia pugnatorum de filiis Nephthali, & de filiis Zabulon.

7. Ego autem adducam ad te in loco Torrentis-ciſon, Siſaram principē exercitus Iabin, & currus eius, atque omnem multitudinem, & tradam eos in manu tua.

8. Dixitq; ad eam Barac, Si venis mecum, vadam: ſi nolueris venire mecum, non pergam.

9. Quæ dixit ad eum, Ibo quidem tecum, ſed in hac vice victoria non reputabitur tibi, quia in manu mulieris tradetur Siſara. Surrexit itaque Debora, & perrexit cum Barac in Cedes.

10. Qui, accitis Zabulon & Nephthali, aſcendit cum decem millibus pugnatorum, habens Deboram in comitatu ſuo.

11. Haber autem Cinæus receſſerat quondam à cæteris Cinæis fratribus ſuis filiis Hobab, cognati Moyſi: & tetenderat tabernacula uſque ad vallem quæ vocatur Sennim, & erat iuxta Cedes.

Das IIII. Capitel.

3. Vnnd die Kinder Jſrael ſchryen zum HERRN / denn er hatte neun hundert eiſern Wagen / vnnd zwang die Kinder Jſrael mit gewalt zweintzig Jar.

4. Zu derſelbigen zeit war Richterin in Jſrael / die Prophetin Debora / ein Eheweib des Lapidoth.

5. Vnnd ſie wohnet vnter der Palmen Debora / zwiſchen Rama vnnd BethEl / auff dem Gebirge Ephraim / Vnd die Kinder Jſrael kamen zu jr hinauff / für Gericht.

6. Dieſelbige ſandt hin / vnnd ließ ruffen Barak dem Sohn AbiNoam von Kedes Naphthali / vnnd ließ jhm ſagen: Hat dir nicht der HErr der Gott Jſrael gebotten / gehe hin vnnd zeuch auff den Berg Thabor / vnnd nimm zehen tauſent Mann mit dir / von den Kindern Naphthali vnnd Sebulon?

7. Denn ich will Siſſera den Feldhauptmann Jabin / zu dir ziehen an das Waſſer Kiſon / mit ſeinen Wagen / vnd mit ſeiner menge / vnnd will jhn in deine hende geben.

8. Barak ſprach zu jr: Wenn du mit mir zeuchſt / ſo wil ich ziehen / Zeuchſt du aber nicht mit mir / ſo will ich nicht ziehen.

9. Sie ſprach: Jch will mit dir ziehen / aber der preiß wird nicht dein ſein auff diſer reiſe die du thuſt / ſondern der HErr wird Siſſera in eines Weibs hand übergeben. Alſo macht ſich Debora auff / vnnd zoch mit Barak gen Kedes.

10. Da rieff Barak Sebulon vnd Naphthali gen Kedes / vnnd zoch zu Fuß mit zehen tauſent Mann / Debora zoch auch mit jm.

11. Heber aber der Keniter war von den Kenitern / von den Kindern Hobab Moſes Schwager gezogen / vnd hatte ſeine Hütten auffgeſchlagen bey den eichen Zaanaim neben Kedes.

CHAP. IIII.

3. Adonc les enfans d'Iſrael crierent à l'Eternel: car il auoit neuf cens chariots de fer; & auoit violentement opprimé les enfans d'Iſrael vingt ans.

4. En ce temps-la Debora propheteſſe, femme de Lappidoth, iugeoit Iſrael.

5. Et ceſte Debora habitoit ſous vn palmier entre Rama & Beth-el, en la montagne d'Ephraïm: & les enfans d'Iſrael montoyent vers elle pour *auoir* iugement.

6. Or elle enuoya, & appela Barac fils de Abinoham de Kedés de Nephthali, & lui dit, L'Eternel le Dieu d'Iſrael n'a-il pas fait commandement, *diſant*, Va, attire en la montagne de Tabor, & pren auec toi dix mille hōmes des enfans de Nephthali & des enfans de Zabulon?

7. I'attirerai auſſi à toi au torrent de Kiſçon Siſera chef de l'armee de Iabin, auec ſes chariots & la multitude de ſes gens, & le liurerai en ta main?

8. Et Barac lui dit, Si tu viens auec moi, i'y irai: mais ſi tu ne viens auec moi, ie n'y irai point.

9. Et elle *reſpon*dit, Ie ne faudrai point d'aller auec toi: mais tu n'auras point d'honneur au chemin que tu tiens: car l'Eternel vendra Siſera en la main d'vne femme. Debora donc ſe leuant s'en alla auec Barac en Kedés.

10. Et Barac ayant aſſemblé Zabulon & Nephthali en Kedés, fit monter apres ſoi dix mille hommes: & Debora monta auec lui.

11. Or Heber Kenien des enfans de Hobab beau-pere de Moyſe, s'eſtant ſeparé de Kain, auoit tendu ſes tabernacles iuſqu'à la cheſnaye de Tſahanajim, qui *eſt* lez Kedés.

ד

12 וְחַוִּיאוּ לְסִיסְרָא אֲרֵי
סְלֵיק בָּרָק בַּר אֲבִינוֹעַם
לְטוּר תָּבוֹר׃

13 וּכְנַשׁ סִיסְרָא יַת כָּל
רְתִיכֵיהּ תְּשַׁע מְאָה ר
רְתִיכִין דְבַרְזְלָא וְיַת כָּל
עַמָּא דְעִמֵּיהּ מִתְּקוֹף
כְּרַכֵּי עַמְמַיָא לְנַחְלָא
דְקִישׁוֹן׃

14 וַאֲמֶרֶת דְבוֹרָה לְבָרָק
קוּם אֲרֵי דֵין יוֹמָא דִימְסַר
ייָ יַת סִיסְרָא בִּידָךְ הֲלָא
(מַלְאֲכָא) דַייָ נָפֵק ל
לְאַצְלָחָא קֳדָמָךְ וּנְחַת
בָּרָק מִטּוּרָא דְתָבוֹר ו
וְעַשְׂרָה אַלְפִין גַּבְרָא
בַּתְרוֹהִי׃

15 וְתַבַּר ייָ יַת סִיסְרָא
וְיַת כָּל רְתִיכַיָא וְיַת כָּל
מַשִׁרְיָתָא לְפִתְגַם דְחָרֶב
קֳדָם בָּרָק וּנְחַת סִיסְרָא
מֵעַל רְתִיכָא וְאַפֵּךְ ב
בְּרִיגְלוֹהִי׃

16 וּבָרָק רְדַף בָּתַר רת
רְתִיכַיָא וּבָתַר מַשִׁרְיָתָא
עַד תְּקוֹף כְּרַכֵּי עַמְמַיָא
וְאִתְקְטִילָא כָּל מַשִׁרְיַת
סִיסְרָא לְפִתְגַם דְחָרֶב לָא
אִשְׁתְּאַר עַד חָד׃

17 וְסִיסְרָא אַפֵּךְ בְּרִגְלוֹהִי
לְמַשְׁכְּנָא דְיָעֵל אִתַּת
חֶבֶר שַׁלְמָאָה אֲרֵי שְׁלָמָא
בֵּין יָבִין מַלְכָּא דְחָצוֹר
וּבֵין בֵּית חֶבֶר שַׁלְמָאָה׃

18 וּנְפַקַת יָעֵל לְקַדָּמוּת
סִיסְרָא וַאֲמֶרֶת לֵיהּ זוּר
רִיבּוֹנִי זוּר לְוָתִי לָא ת
תִדְחַל וְזָר לְוָתַהּ לְמַשְׁכְּנָא
וְכַסִּיתֵיהּ בְּגוּנְכָּא׃

19 וַאֲמַר לַהּ אַשְׁקִינִי כְּעַן
זְעֵיר מַיָא אֲרֵי צְחֵינָא
לְמִשְׁתֵּי וּפְתַחַת יַת נוֹדָא
דְחֶלְבָּא וְאַשְׁקִיתֵיהּ ו
וְכַסִּיתֵיהּ׃

20 וַאֲמַר לַהּ קוּמִי בִּתְרַע
מַשְׁכְּנָא וִיהֵי אִם אֱינַשׁ
יֵיתֵי וְיִשְׁאֲלִינִּיךְ וְיֵימַר
הַאִית הָכָא גַּבְרָא וְתֵימְרִין
לֵית׃

ד

12 וַיַּגִּדוּ לְסִיסְרָא כִּי עָלָה בָּרָק
בֶּן־אֲבִינֹעַם הַר־תָּבוֹר׃

13 וַיַּזְעֵק סִיסְרָא אֶת־כָּל־רִכְבּוֹ
תְּשַׁע מֵאוֹת רֶכֶב בַּרְזֶל וְאֶת־
כָּל־הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ מֵחֲרֹשֶׁת
הַגּוֹיִם אֶל־נַחַל קִישׁוֹן׃

14 וַתֹּאמֶר דְּבֹרָה אֶל־בָּרָק קוּם
כִּי זֶה הַיּוֹם אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה אֶת־
סִיסְרָא בְּיָדֶךָ הֲלֹא יְהוָה יָצָא
לְפָנֶיךָ וַיֵּרֶד בָּרָק מֵהַר תָּבוֹר
וַעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים אִישׁ אַחֲרָיו׃

15 וַיָּהָם יְהוָה אֶת־סִיסְרָא וְאֶת־
כָּל־הָרֶכֶב וְאֶת־כָּל־הַמַּחֲנֶה לְפִי־
חֶרֶב לִפְנֵי בָרָק וַיֵּרֶד סִיסְרָא
מֵעַל הַמֶּרְכָּבָה וַיָּנָס בְּרַגְלָיו׃

16 וּבָרָק רָדַף אַחֲרֵי הָרֶכֶב וְאַחֲרֵי
הַמַּחֲנֶה עַד חֲרֹשֶׁת הַגּוֹיִם וַיִּפֹּל
כָּל־מַחֲנֵה סִיסְרָא לְפִי־חֶרֶב לֹא
נִשְׁאַר עַד־אֶחָד׃

17 וְסִיסְרָא נָס בְּרַגְלָיו אֶל־
אֹהֶל יָעֵל אֵשֶׁת חֶבֶר הַקֵּינִי כִּי
שָׁלוֹם בֵּין יָבִין מֶלֶךְ־חָצוֹר וּבֵין
בֵּית חֶבֶר הַקֵּינִי׃

18 וַתֵּצֵא יָעֵל לִקְרַאת סִיסְרָא
וַתֹּאמֶר אֵלָיו סוּרָה אֲדֹנִי סוּרָה
אֵלַי אַל־תִּירָא וַיָּסַר אֵלֶיהָ
הָאֹהֱלָה וַתְּכַסֵּהוּ בַּשְּׂמִיכָה׃

19 וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ הַשְׁקִינִי־נָא מְעַט־
מַיִם כִּי צָמֵאתִי וַתִּפְתַּח אֶת־נֹאוד
הֶחָלָב וַתַּשְׁקֵהוּ וַתְּכַסֵּהוּ׃

20 וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ עֲמֹד פֶּתַח
הָאֹהֶל וְהָיָה אִם־אִישׁ יָבֹא
וּשְׁאֵלֵךְ וְאָמַר הֲיֵשׁ־פֹּה אִישׁ
וְאָמַרְתְּ אָיִן׃

δ'.

12. Καὶ ἀνηγγέλη τῷ σισάρᾳ, ὅτι ἀνέβη βαρὰκ υἱὸς ἀβινεὲμ εἰς ὄρος θαβώρ.

13. Καὶ ἐκάλεσε σισάρα πάντα τὰ ἅρματα αὐτοῦ, ἐννακόσια ἅρματα σιδηρᾶ, καὶ πάντα τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐτοῦ, ἀπὸ ἀρισὼθ τῶν ἐθνῶν εἰς τὸν χειμάῤῥουν κισσῶν.

14. Καὶ εἶπε δεβόῤῥα πρὸς βαράκ· ἀνάστηθι, ὅτι αὕτη ἡ ἡμέρα ἐν ᾗ παρέδωκε κύριος τὸν σισάρα ἐν τῇ χειρί σου, ὅτι κύριος ἔμπροσθέν σου. καὶ κατέβη βαρὰκ ἀπὸ τοῦ ὄρους θαβώρ, καὶ δέκα χιλιάδες ἀνδρῶν ὀπίσω αὐτοῦ.

15. Καὶ ἐξέστησε κύριος τὸν σισάρα, καὶ πάντα τὰ ἅρματα αὐτοῦ, καὶ πᾶσαν τὴν παρεμβολὴν αὐτοῦ ἐν στόματι ῥομφαίας ἐνώπιον βαράκ. καὶ κατέβη σισάρα ἀπὸ ἄνωθεν τοῦ ἅρματος αὐτοῦ, καὶ ἔφυγε τοῖς ποσὶν αὐτοῦ.

16. Καὶ βαρὰκ διώκων ὀπίσω τῶν ἁρμάτων αὐτοῦ, καὶ ὀπίσω τῆς παρεμβολῆς ἕως δρυμοῦ τῶν ἐθνῶν. καὶ ἔπεσε πᾶσα ἡ παρεμβολὴ σισάρα ἐν στόματι ῥομφαίας, οὐ κατελείφθη ἕως ἑνός.

17. Καὶ σισάρα ἀνεχώρησε τοῖς ποσὶν αὐτοῦ εἰς σκηνὴν ἰαὴλ γυναικὸς χαβὲρ τοῦ κιναίου, ὅτι εἰρήνη ἀνὰ μέσον ἰαβεὶν βασιλέως ἀσὼρ, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ οἴκου χαβὲρ τοῦ κιναίου.

18. Καὶ ἐξῆλθεν ἰαὴλ εἰς ἀπάντησιν σισάρα, καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἔκκλινον κύριέ μου, ἔκκλινον πρός με, μὴ φοβοῦ. καὶ ἐξέκλινε πρὸς αὐτὴν εἰς τὴν σκηνήν, καὶ συνεκάλυψεν αὐτὸν ἐν τῇ δέῤῥει αὐτῆς.

19. Καὶ εἶπε σισάρα πρὸς αὐτήν· πότισόν με δὴ μικρὸν ὕδωρ, ὅτι ἐδίψησα. καὶ ἤνοιξε τὸν ἀσκὸν τοῦ γάλακτος, καὶ ἐπότισεν αὐτὸν, καὶ συνεκάλυψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ.

20. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὴν σισάρα· στῆθι δὴ ἐν τῇ θύρᾳ τῆς σκηνῆς, καὶ ἔσται ἐάν τις εἰσέλθῃ πρός σε, καὶ ἐρωτήσῃ σε, καὶ εἴπῃ σοι, ἔστιν ἐνταῦθα ἀνήρ; καὶ ἐρεῖς, οὐκ ἔστι.

12. Nuntiatumq; eſt Siſaræ quòd aſcendiſſet Barac filius Abinóem, in montem Thabor.

13. Et congregavit nongentos falcatos currus, & omnem exercitum de Haroſeth-gentium ad Torrentem-ciſon.

14. Dixitq; Debora ad Barac, Surge, hæc eſt enim dies in qua tradidit Dominus Siſaram in manus tuas: en ipſe ductor eſt tuus. Deſcendit itaque Barac de monte Thabor, & decem millia pugnatorum cum eo.

15. Perterruitque Dominus Siſaram, & omnes currus eius, univerſamq; multitudinem in ore gladii ad cõſpectum Barac: in tantum, ut Siſara de curru deſiliens, pedibus fugeret.

16. Et Barac perſequeretur fugientes currus, & exercitum uſque ad Haroſeth-gentium, & omnis hoſtium multitudo uſque ad internecionem caderet.

17. Siſara autem fugiens pervenit ad tentorium Iahel uxoris Haber Cinæi. Erat autem pax inter Iabin regem Azor, & domum Haber Cinæi.

18. Egreſſa igitur Iahel in occurſum Siſaræ, dixit ad eum, Intra ad me domine mi, intra, ne timeas. Qui ingreſſus tabernaculum eius, & opertus ab ea pallio.

19. Dixit ad eam, Da mihi obſecro paululum aquæ, quia ſitio valde. Quæ aperuit utrem lactis, & dedit ei bibere, & operuit illum.

20. Dixitq; Siſara ad eam, Sta ante oſtium tabernaculi: & cùm venerit aliquis interrogans te, & dicens, Nunquid hic eſt aliquis? Reſpondebis, Nullus eſt.

12. Da ward Siſſera angeſagt/ daß Barak der Son AbiNoam auff den Berg Thabor gezogen were.

13. Vnd er rieff allen ſeinen Wagen zuſammen neun hundert eiſern Wagen/ vnd allem volck daß mit jm war/ von Haroſeth der Heiden/ an das Waſſer Kiſon.

14. Debora aber ſprach zu Barak: Auff/ das iſt der tag/ da dir der HErr Siſſera hat inn deine hand gegeben/ denn der HERR wird für dir herauß ziehen/ Alſo zoch Barak von dem Berge Thabor herab/ vnnd die zehen tauſent Mann jm nach.

15. Aber der HERR erſchrecket den Siſſera/ ſampt allen ſeinen Wagen vnnd gantzem Heer/ für der ſcherpffe des Schwerdts Barack/ das Siſſera von ſeinem Wagen ſprang/ vnnd floh zu Fuſſe.

16. Barak aber jaget nach den Wagen vnd dem Heer biß gen Haroſeth der Heiden/ vnd alles Heer Siſſera fiel für der ſcherpffe des ſchwerts daß nicht einer überbleib.

17. Siſſera aber flohe zu Fuſſe inn die Hütten Jael/ des Weibs Heber des Keniters/ Denn der König Jabin zu Hazor/ vnnd das Hauß Heber des Keniters/ ſtunden mit einander im friede.

18. Jael aber gieng herauß Siſſera entgegen/ vnnd ſprach zu jm: Weiche mein Herr/ weiche zu mir/ vnd förchte dich nicht. Vnd er weich zu jr ein in jre Hütten/ vnd ſie deckte jn zu mit einem Mantel.

19. Er aber ſprach zu jr: Lieber gib mir ein wenig Waſſers zu trincken/ denn mich dürſtet. Da thet ſie auff einen Milchtopff/ vnd gab jhm zu trincken/ vnd decket jn zu.

20. Vnd er ſprach zu jr: Tritt inn der Hütten Thür/ vnd wenn jemand kommt/ vnd fragt/ ob jemand hie ſey? So ſprich/ niemand.

12. Lors on rapporta à Siſera que Barac fils d'Abinoham eſtoit monté en la mõtagne de Tabor.

13. Et Siſera aſſembla tous ſes chariots, *aſsauoir* neuf cens chariots de fer, & tout le peuple qui eſtoit auec lui, depuis Haroſçeth de Gentils iuſqu'au torrent de Kiſçon.

14. Et Debora dit à Barac, Leue-toi: car *c'eſt* ici le iour que l'Eternel à liuré Siſera en ta main. L'Eternel n'eſt-il pas ſorti deuant toi? Barac donc deſcendit de la montagne de Tabor, & dix mille hommes apres lui.

15. Et l'Eternel mit en route Siſera, & tous ſes chariots, & tout le camp au trenchãt de l'eſpee, deuant Barac, tellement que Siſera deſcendit du chariot, & s'enfuït à pied.

16. Et Barac pourſuiuit les chariots & le champ iuſques en Haroſçeth des Gentils: & tout le champ de Siſera fut abbatu au trenchant de l'eſpee, il n'en demeura iuſqu' à vn.

17. Et Siſera s'enfuit à pied au tabernacle de Iahel femme de Heber Kenien: car *il y auoit* paix ẽtre Iabin roy de Hatſor, & entre la maiſon de Heber Kenien.

18. Et Iahel ſortie au deuant de Siſera, lui dit, Mon ſeigneur, retire-toi, retire-toi chez moi, ne crain point. Il ſe retira donc chez elle au tabernacle, & elle le couurit d'vne couuerture.

19. Puis il lui dit, Ie te prie donne-moi vn petit d'eau à boire, car i'ai ſoif: & elle ouurant vn baril de laict lui donna à boire, & le couurit.

20. Derechef il lui dit, Demeure à l'entree du tabernacle, & au cas que quelcun viene, & t'interrogue, diſant, Y a-il ici quelcun? Lors tu reſpondras, Non.

ד

21 וּנְסִיבַת יָעֵל אִתַּת
חֶבֶר יַת סִיכַּת מַשְׁכְּנָא
וְשַׁוִּיאַת יַת אַרְזַבְּתָא
בִּידָהָא וְעַלַּת לְוָתֵיהּ בְּרָז
וְקַשְׁרַת יַת סִיכְּתָא
בְּצִידְעֵיהּ וְנָעֲצַת בְּאַרְעָא
וְהוּא דָמוֹךְ וְאִישְׁתַּלְהִי
וּמִית׃
22 וְהָא בָרָק רְדַף יַת
סִיסְרָא וּנְפַקַת יָעֵל
לְקַדָּמוּתֵיהּ וַאֲמַרַת לֵיהּ
אִיתָא וְאַחְזִינָּךְ יַת גַּבְרָא
דְאַתְּ בָּעֵי וְעַל לְוָתַהּ וְהָא
סִיסְרָא טָרִיף דְמִית
וְסִיכְּתָא נְעִיצָא בְּצִידְעֵיהּ׃
23 וְתַבַּר יְיָ בְּיוֹמָא הַהוּא
יַת יָבִין מַלְכָּא דִכְנַעַן
קֳדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃
24 וַאֲזַלַת יַד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
אָזְלָא וְתָקְפָא עַל יָבִין
מַלְכָּא דִכְנַעַן עַד דִּי
דִישֵׁיצִיאוּ יַת יָבִין מַלְכָּא
דִכְנָעַן׃

ה

1 וְשַׁבַּחַת דְּבוֹרָה וּבָרָק בַּר
אֲבִינוֹעַם בְּעִידָנָא הַהוּא
לְמֵימַר׃
2 כַּד מְרַדוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל
אֲתוֹ עֲלֵיהוֹן עַמְמַיָּא
וְטָרְדוּנוּן מִקִּירְוֵיהוֹן וְכַד
תָּבוּ לְמֶעְבַּד אוֹרַיְתָא
אִיתְגַּבַּרוּ אִינוּן עַל בַּעֲלֵי
דְבָבֵיהוֹן וְתָרֵיכוּנוּן מֵעַל
תְּחוּם אַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל
בְּכֵין עַל פּוּרְעָנוּת תְּבָר
סִיסְרָא וּמַשִּׁירְיָתֵיהּ וְעַל
נִיסָּא וּפוּרְקָנָא דְאִתְעֲבֵד
לְיִשְׂרָאֵל בְּכֵן תָּבוּ חַכִּימַיָּא
לְמֵיתַב בְּבָתֵּי כְנִישָׁתָא
בְּרֵישׁ גְּלֵי לְאַלָּפָא יַת עַמָּא
פִּתְגָּמֵי אוֹרַיְתָא בְּכֵין
בָּרִיכוּ וְאוֹדוּ קֳדָם יְיָ׃
3 שְׁמַעוּ מַלְכַיָּא וְאַצִּיתוּ
שִׁלְטוֹנַיָּא אֲמָרַת דְּבוֹרָה
בִּנְבוּאָה יְיָ אֲנָא מְשַׁבְּחָא
וּמוֹדְיָא וּמְבָרְכָא קֳדָם יְיָ
אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל׃ 4 יְיָ
בְּיוֹם אִתְגְּלִיוּתָךְ לְהוֹן
מִשֵּׂעִיר בְּהוֹפָעוּת יְקָרָךְ
וְעַל תְּחוּמֵי אַרְעָא דֶאֱדוֹם
אַרְעָא זָעַת אַף שְׁמַיָּא מִכּוֹ
אַף עֲנָנַיָּא נְגַדוּ מִטְרָא׃
5 טוּרַיָּא זָעוּ מִן קֳדָם יְיָ
דֵּין סִינַי אִיתְרַגִּיף וְאִי
וְאִיתְרַגִּישׁ וּסְלִיק תְּנָנֵיהּ
כִּתְנָנָא דְאַתּוּנָא מִן קֳדָם
דְּאִתְגְּלִי עֲלוֹהִי יְקָרָא דַייָ
אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל׃

ד

21 וַתִּקַּח יָעֵל אֵשֶׁת־חֶבֶר אֶת־
יְתַד הָאֹהֶל וַתָּשֶׂם אֶת־הַמַּקֶּבֶת
בְּיָדָהּ וַתָּבוֹא אֵלָיו בַּלָּאט וַתִּתְקַע
אֶת־הַיָּתֵד בְּרַקָּתוֹ וַתִּצְנַח בָּאָרֶץ
וְהוּא־נִרְדָּם וַיָּעַף וַיָּמֹת׃
22 וְהִנֵּה בָרָק רֹדֵף אֶת־סִיסְרָא
וַתֵּצֵא יָעֵל לִקְרָאתוֹ וַתֹּאמֶר לוֹ
לֵךְ וְאַרְאֶךָּ אֶת־הָאִישׁ אֲשֶׁר־אַתָּה
מְבַקֵּשׁ וַיָּבֹא אֵלֶיהָ וְהִנֵּה סִיסְרָא
נֹפֵל מֵת וְהַיָּתֵד בְּרַקָּתוֹ׃
23 וַיַּכְנַע אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַהוּא
אֵת יָבִין מֶלֶךְ־כְּנָעַן לִפְנֵי בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל׃
24 וַתֵּלֶךְ יַד בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל הָלוֹךְ
וְקָשָׁה עַל יָבִין מֶלֶךְ־כְּנָעַן עַד
אֲשֶׁר הִכְרִיתוּ אֵת יָבִין מֶלֶךְ כְּנָעַן׃

ה

1 וַתָּשַׁר דְּבוֹרָה וּבָרָק בֶּן־אֲבִינֹעַם
בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר׃

2 בִּפְרֹעַ פְּרָעוֹת בְּיִשְׂרָאֵל
בְּהִתְנַדֵּב עָם בָּרְכוּ יְהוָה׃

3 שִׁמְעוּ מְלָכִים הַאֲזִינוּ רֹזְנִים
אָנֹכִי לַיהוָה אָנֹכִי אָשִׁירָה אֲזַמֵּר
לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃

4 יְהוָה בְּצֵאתְךָ מִשֵּׂעִיר בְּצַעְדְּךָ
מִשְּׂדֵה אֱדוֹם אֶרֶץ רָעָשָׁה גַּם־
שָׁמַיִם נָטָפוּ גַּם־עָבִים נָטְפוּ
מָיִם׃

5 הָרִים נָזְלוּ מִפְּנֵי יְהוָה זֶה
סִינַי מִפְּנֵי יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃

δ'.

21. Καὶ ἔλαβεν ἰαὴλ γυνὴ χόβερ τὸν πάσσαλον τῆς σκηνῆς, καὶ ἔθηκε τὴν σφῦραν ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς, καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὸν ἡσυχῇ, καὶ ἐνέκρουσε τὸν πάσσαλον ἐν τῇ γνάθῳ αὐτοῦ, καὶ διήλασεν ἐν τῇ γῇ. καὶ αὐτὸς ἀπεσκάρισε, καὶ ἐξέψυξε. καὶ ἀπέθανε.

22. Καὶ ἰδοὺ βαρὰκ διώκων τὸν σισάρα, καὶ ἐξῆλθεν ἰαὴλ εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν, δεῦρο καὶ δείξω σοι τὸν ἄνδρα ὃν σὺ ζητεῖς. καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὴν, καὶ ἰδοὺ σισάρα ἐῤῥιμμένος νεκρὸς, καὶ ὁ πάσσαλος ἐν τῷ κροτάφῳ αὐτοῦ.

23. Καὶ ἐταπείνωσεν ὁ θεὸς τὸν ἰαβεὶν βασιλέα χαναὰν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐνώπιον υἱῶν ἰσραήλ.

24. Καὶ ἐπορεύετο χεὶρ τῶν υἱῶν ἰσραὴλ πορευομένη, καὶ σκληρυνομένη ἐπὶ ἰαβεὶν βασιλέα χαναὰν, ἕως ὅτου ἐξωλόθρευσαν αὐτόν.

ΚΕΦΑΛ. ε'.

1. Καὶ ᾖσε δεβόῤῥα καὶ βαρὰκ υἱὸς ἀβινεὲμ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ εἶπεν.

2. Ἐν τῷ ἄρξασθαι ἀρχηγοὺς ἐν ἰσραὴλ ἐν προαιρέσει λαοῦ, εὐλογεῖτε κύριον.

3. Ἀκούσατε βασιλεῖς, καὶ ἐνωτίσασθε σατράπαι· ἐγὼ τῷ κυρίῳ ᾄσομαι, καὶ ψαλῶ τῷ θεῷ ἰσραήλ.

4. Κύριε ἐν τῇ ἐξόδῳ σου ἐκ σηεὶρ, ἐν τῷ ἀπαίρειν σε ἐξ ἀγροῦ ἐδὼμ, γῆ ἐσείσθη, καὶ ὁ οὐρανὸς ἐταράχθη, καὶ αἱ νεφέλαι ἔσταξαν ὕδωρ.

5. Ὄρη ἐσαλεύθησαν ἀπὸ προσώπου κυρίου (ἐλωι,) τοῦτο σινὰ ἀπὸ προσώπου κυρίου, θεοῦ ἰσραήλ.

CAP. IIII.

21. Tulit itaque Iahel uxor Haber, clavum tabernaculi, aſſumens pariter & malleum: & ingreſſa abſconditè, & cum ſilentio poſuit ſupra tempus capitis eius clavum, percuſſumq́; malleo defixit in cerebrum uſque ad terram: qui ſoporem morti ſocians defecit, & mortuus eſt.

22. Et ecce Barac ſequens Siſaram veniebat: egreſſaq́; Iahel in occurſum eius, dixit ei, Veni, & oſtendam tibi virum quem quæris. Qui cùm intraſſet ad eam, vidit Siſaram iacētem mortuum, & clavum infixum in tempore eius,

23. Humlliavit ergo Deus in die illò Iabin regem Chanáan coram filiis Iſraël.

24. Qui creſcebant quotidie, & forti manu opprimebant Iabin regem Chanáan, donec delerent eum.

CAP. V.

1. Cecineruntq́; Debora & Barac filius Abinóen in illo die, dicentes.

2. Qui ſponte obtuliſtis de Iſraël animas veſtras ad periculum, benedicite Domino.

3. Audite reges, auribus percipite principes: Ego ſum, ego ſum quæ Domino canam, pſallam Domino Deo Iſraël.

4. Domine cùm exires de Seir, & tranſires per regiones Edom, terra mota eſt, cælique ac nubes diſtillaverunt aquis.

5. Montes fluxerunt à facie Domini, & Sinai à facie Domini Dei Iſraël.

Das IIII. Capitel.

21. Da nam Jael/das Weib Heber/einen Nagel von der Hütten/vnd einen Hamer in jre Hand/vnd gieng leiſe zu jhm hinein/vnd ſchlug jm den Nagel durch ſeinen Schlaff/daß er zur Erden ſanck/Er aber entſchlummet/ward onmecheig vnd ſtarb.

22. Da aber Barak Siſſera nachjaget/gieng jm Jael entgegen herauß vnd ſprach zu jm: Gehe her/ich will dir den Mann zeigen/den du ſucheſt. Vnd da er zu jr hinein kam/lag Siſſera todt/vnd der Nagel ſtackt in ſeinem Schlaff.

23. Alſo dempfft Gott zu der zeit Jabin der Cananiter König/für den Kindern Jſrael.

24. Vnnd die hand der Kinder Jſrael fuhr fort/vnd ward ſtarck wider Jabin der Cananiter König/biß ſie jn außrotten.

Das V. Capitel.

DA ſang Debora vnnd Barak der Son AbiNoam zu der zeit/vnnd ſprachen:

2. Lobet den HERRN/das Jſrael wider frey iſt worden/vnd das Volck willig dazu geweſen iſt.

3. Höret zu jr Könige/vnd mercket auff jr Fürſten/Jch/Jch will dem HERREN ſingen/Dem HERREN/dem Gott Jſrael/wil ich ſpielen.

4. HERR/da du von Seir außzogeſt/vnd einher giengeſt vom Felde Edom/da erzittert die Erde/der Himel troff/vnd die Wolcken troffen mit Waſſer.

5. Die Berge ergoſſen ſich für dem HERREN/der Sinai für dem HERRN dem Gott Jſrael.

CHAP. IIII.

21. Et Iahel femme de Heber print vn clou de tabernacle: & prenant vn marteau en ſa main, vint à lui coyement, & lui ficha le clou en la temple, lequel s'enfonça en terre, (or dormoit il profondement, & eſtoit las:) & ainſi il mourut.

22. Et voici, Barac pourſuiuoit Siſera, & Iahel ſortit au deuant de lui, & lui dit, Vien, & ie te monſtrerai l'homme que tu cerches. Et Barac entra chez elle, & voici, Siſera giſoit mort, & le clou eſtoit en la temple d'icelui.

23. En ce iour-la donques Dieu abaiſſa Iabin le roy de Canaan deuant les enfans d'Iſrael.

24. Et la puiſſance des enfans d'Iſrael s'auançoit, & ſe faiſoit roide de plus en plus contre Iabin roy de Canaan, iuſques à ce qu'ils l'euſſent exterminé.

CHAP. V.

1. En ce iour-la Debora chanta, & Barac auſſi fils d'Abinoham, en diſant.

2. Beniſſez l'Eternel de ce qu'il a fait telles vengeances en Iſrael, & de ce que le peuple s'eſt rendu volontaire.

3. Vous rois, eſcoutez, vous princes, preſtez l'oreille: moi, moi, ie chanterai à l'Eternel, ie pſalmodierai à l'Eternel le Dieu d'Iſrael.

4. O Eternel, quand tu ſortis de Sehir, quand tu demarchas du territoire d'Edom, la terre fut esbranlee, meſme les cieux fondirent, meſme les nuees fondirent en eaux.

5. Les montagnes s'eſcoulerent de deuant l'Eternel, ce Sinaï *meſme* de deuant l'Eternel le Dieu d'Iſrael.

ה

6 כַּד תָּבוּ בְּיוֹמֵי שַׁמְגַּר בַּר עֲנַת בְּיוֹמֵי יָעֵל פְּסַקוּ עָדֵי אָרְחָן דַּהֲווֹ מְהַלְּכִין בִּשְׁבִילִין מְתַקְּנִין תָּבוּ לְמֶהֱוֵי אָזְלִין בְּאוֹרְחָן מְגַנְּבָן׃

7 חֲרוּבָא קִרְוֵי פַּצְחַיָּא דַּהֲוָאָה יָתְבִין בְּאַרְעָא דְּיִשְׂרָאֵל אִצְטַדִּיאוּ וְאִשְׁלְדְלוּ דַּיָּרֵיהוֹן עַד דְּאִשְׁתַּלְחִית אֲנָא דְּבוֹרָה אִשְׁתַּלְחִית לְאִתְנַבָּאָה בְּגוֹ בֵּית יִשְׂרָאֵל׃

8 כַּד אִתְרְעִיאוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְמִפְלַח לְטַעֲוָתָא חַדְתָּן דְּמִקָּרִיב אִתְעֲבִידָא דְּלָא אִתְעַסַּקוּ בְּהוֹן אֲבָהָתְהוֹן אֲתוֹ עֲלֵיהוֹן עַמְמַיָּא וּטְרָדוּנוּן מִקִּרְוֵיהוֹן וְכַד תָּבוּ לְאוֹרָיְתָא אִתְעֲבִידוּ לְהוֹן נִסִּין וּגְבוּרָן לָא יְכִילוּ לְהוֹן דְּכַד אֲתָא עֲלֵיהוֹן סָנְאָה וּמְעִיקָא בְּאַרְבְּעִין אַלְפִין אֲחָדֵי סַיְפִין וּבְשִׁיתִּין אַלְפִין אֲחָדֵי רוּמְחִין וּבְשַׁבְעִין אַלְפִין אֲחָדֵי תְּרִיסִין וּבְתַמְנֵי אַלְפִין מְחַצְּצֵי גִּירַיָּא בַּר מִתְּשַׁע מְאָה רְתִיכִין דְּבַרְזְלָא דַּהֲווֹ עִמֵּיהּ כָּל אִלֵּין אַלְפַיָּא וְכָל אִלֵּין מַשִּׁרְיָתָא לָא יְכִילוּ לְאַגָּחָא קְרָבָא בְּיִשְׂרָאֵל׃

9 אֲמֶרֶת דְּבוֹרָה בִּנְבוּאָה אֲנָא שְׁלִיחָא לְשַׁבָּחָא לְסַפְרֵי יִשְׂרָאֵל דְּכַד הֲוָת עָקְתָא הַהִיא לָא פְּסַקוּ מִלְּמִדְרַשׁ בְּאוֹרָיְתָא וּכְדוּ יָאֵי לְהוֹן דְּיָתְבִין בְּבֵית כְּנִישְׁתָּא בְּרֵישׁ גְּלֵי וּמַלְּפִין יָת עַמָּא פִּתְגָּמֵי אוֹרָיְתָא וּמְבָרְכִין וּמוֹדִין קֳדָם יְיָ׃

10 דַּהֲווֹ מְבַטְּלִין עִסְקֵיהוֹן רְכִיבִין עַל אֲתָנָן דַּחֲשִׁיכָן בְּכָל מִינֵי צִיּוּרִין וּמְהַלְּכִין בְּכָל תְּחוּם אַרְעָא דְּיִשְׂרָאֵל וּמִתְחַבְּרִין לְמִתַּב עַל דִּינָא יְהוֹן אָזְלִין בְּאוֹרְחָתְהוֹן וּמִשְׁתָּעַן עַל גְּבוּרָן דְּאִתְעֲבִידָא לְהוֹן׃

ה

6 בִּימֵי שַׁמְגַּר בֶּן־עֲנָת בִּימֵי יָעֵל חָדְלוּ אֳרָחוֹת וְהֹלְכֵי נְתִבוֹת יֵלְכוּ אֳרָחוֹת עֲקַלְקַלּוֹת׃

7 חָדְלוּ פְרָזוֹן בְּיִשְׂרָאֵל חָדֵלּוּ עַד שַׁקַּמְתִּי דְּבוֹרָה שַׁקַּמְתִּי אֵם בְּיִשְׂרָאֵל׃

8 יִבְחַר אֱלֹהִים חֲדָשִׁים אָז לָחֶם שְׁעָרִים מָגֵן אִם־יֵרָאֶה וָרֹמַח בְּאַרְבָּעִים אֶלֶף בְּיִשְׂרָאֵל׃

9 לִבִּי לְחוֹקְקֵי יִשְׂרָאֵל הַמִּתְנַדְּבִים בָּעָם בָּרְכוּ יְהוָה׃

10 רֹכְבֵי אֲתֹנוֹת צְחֹרוֹת יֹשְׁבֵי עַל־מִדִּין וְהֹלְכֵי עַל־דֶּרֶךְ שִׂיחוּ׃

έ.

6. Ἐν ἡμέραις σαμεγὰρ υἱοῦ ἀνὰθ, ἐν ἡμέραις ἰαὴλ, ἐξέλιπον βασιλεῖς καὶ ἐπορεύθησαν ἀτραπούς, ἐπορεύθησαν ὁδοὺς διεστραμμένας.

7. Ἐξέλιπον οἱ κατοικοῦντες ἰσραὴλ, ἐξέλιπον, ἕως οὗ ἀνέστη δεβόῤῥα, ἕως οὗ ἐξανέστη μήτηρ ἐν τῷ ἰσραήλ.

8. Ἡρέτισαν θεοὺς κενούς, (ὡς ἄρτον κρίθινον) τότε ἐπολέμησαν πόλεις ἀρχόντων. σκέπη νεανίδων σιρομαστῶν ἐὰν ὀφθῇ, καὶ σιρομάστης ἐν τεσσαράκοντα χιλιάσιν ἐν τῷ ἰσραήλ.

9. Ἡ καρδία μου ἐπὶ τὰ διατεταγμένα τῷ ἰσραήλ. οἱ δυνάσται τοῦ λαοῦ εὐλογεῖτε τὸν κύριον.

10. Ἐπιβεβηκότες ἐπὶ ὑποζυγίων μεσημβρίας καὶ λαμπηνῶν, καθήμενοι ἐπὶ κριτηρίου, καὶ πορευόμενοι, συνέδρων φθέγξασθε.

CAP. V.	Das V. Capitel.	CHAP. V.
6. In diebus Samgar filii Anath, in diebus Iahel quieverunt ſemitæ: & qui ingrediebantur per eas ambulaverunt per calles devios.	6. Zun zeiten Samgar des Sohns Anath / zun zeiten Jael waren vergangen die wege/vnd die da auf pfatten gehen ſolten/die wandelten durch krumme wege.	6. Es iours de Sçamgar fils de Hanath, és iours de Iahel, les chemins paſſans auoyent ceſſé, & ceux qui alloyent par les chemins alloyent par les deſtours.
7. Ceſſaverunt fortes in Iſraël, & quieverunt: donec ſurgeret Debora, ſurgeret mater in Iſraël.	7. Es gebrach / an Bauren gebrachs in Jſrael/biß daß ich Debora auff kam/biß ich auff kam eine Mutter in Jſrael.	7. Les villes non murees auoyent ceſſé en Iſrael, elles auoyent ceſſé, iuſqu'à ce que moi Debora me ſuis leuee, que ie me ſuis leuee *pour eſtre* mere en Iſrael.
8. Nova bella elegit Dominus, & portas hoſtium ipſe ſubvertit: clypeus & haſta ſi apparuerunt in quadraginta millibus Iſraël.	8. Ein newes hat Gott erwehlet/ Er hat die thor beſtritten/es war kein Schild noch Spieß vnter viertzig tauſent in Jſrael zu ſehen.	8. Choiſiſſoit-il des dieux nouueaux? alors eſtoit la guerre aux portes. S'il a eſté veu bouclier ni iaueline en quarante mille d'Iſrael.
9. Cor meum diligit principes Iſraël: qui propria voluntate obtuliſtis vos diſcri mini, benedicite Domino.	9. Mein Hertz iſt wol an den Regenten Jſrael/ die freywillig ſind vnter dem Volcke/Lobet den HErrn.	9. I'ai mon cœur vers les gouuerneurs d' Iſrael, *&* ceux qui ſe ſont rendus volontaires d'entre le peuple: beniſſez l'Eternel.
10. Qui aſcenditis ſuper nitentes aſinos, & ſedetis in iudicio, & ambulatis in via, loquimini.	10. Die jr auff ſchönen Eſelin reitet/die jr am Gericht ſitzt/vnd ſinget/ die jr auff dem Wege gehet.	10. Vous qui montez ſur les aſneſſes blanches, *&* qui vous ſeez és lieux de iuſtice, & qui allez par les chemins, parlez.

ה

11 מֵאֲתַר דַּהֲווֹ אָנְסִין
לְהוֹן וְנָסְבִין מַה דִּי בִּי
בִּידֵיהוֹן בֵּית מְתוּבַת
מְכַבְּסִין וּכְמָנַת לִיסְטִין עַל
גּוּבִּין בֵּית שַׁקְיָא דְּמַיָּא
אַתְרָא דְּיִתְעֲבִידָא לְהוֹן
נִיסִּין וּגְבוּרָן לִדְבֵית י
יִשְׂרָאֵל מִלְּקַדְמִין אֲתַר
דַּהֲוָאָה בְּנַת יִשְׂרָאֵל נָפְקָן
לְמִמְלֵי מַיָּא דַּחֲלִין ל
לְאַשְׁמָעָא קַל טַרְפַּת
פַּרְסַת רַגְלָאֵי מִן קֳדָם
כְּמָנַת סָנְאָה וּמְעִיקָא
תַּמָּן יוֹדוּן עַל זַכְוָתָא דַּיְיָ
וְעַל זָכוּתֵיהּ דְּיָתֵיב קִירְוֵי
פַּצְחַיָּא בְּאַרְעָא דְּיִשְׂרָאֵל
בְּכֵין נְחָתוּ מִכְּרַכֵּי תוּ
תּוּקְפָּא לְמֵיתַב בְּקִירְוֵי
פַּצְחַיָּא עַמֵּיהּ דַּיְיָ׃

12 שַׁבַּחִי שַׁבַּחִי דְּבוֹרָה
שַׁבַּחִי וְאוֹדִי מַלִּילִי ת
תּוּשְׁבַּחְתָּא קוּם בָּרָק
וּשְׁבֵי שִׁבְיָךְ בַּר אֲבִינוֹעַם׃

13 בְּכֵין נְחֵית חַד מ
מִמַּשְׁרִיַת יִשְׂרָאֵל וְתַבַּר
תְּקוֹף גִּיבָּרֵי עַמְמַיָּא הָא
לָא מִגְּבוּרָא דִּדְהוֹן הֲוָת
רָא אֱלָהֵין יְיָ תַּבַּר קֳדָם
עַמֵּיהּ תְּקוֹף גִּיבָּרֵי סַנ
סָנְאֵיהוֹן׃

14 מִדְּבֵית אֶפְרַיִם קָם
יְהוֹשֻׁעַ בַּר נוּן בְּקַדְמֵיתָא
וְאַגִּיחַ קְרָבָא בִּדְבֵית
עֲמָלֵק בַּתְרוֹהִי קָם מַלְכָּא
שָׁאוּל מִדְּבֵית בִּנְיָמִן
קְטֵיל יָת דְּבֵית עֲמָלֵק
וְאַגִּיחַ קְרָבָא בִּשְׁאַר ע
עַמְמַיָּא מִדְּבֵית מָכִיר
נְחָתוּ מַרְשְׁמִין בִּקְרָבָא
וּמִשֵּׁבֶט זְבוּלֻן כָּתְבִין בּ
בְּקוֹלְמוֹס דְּסָפַר׃

15 וְרַבְרְבֵי יִשָּׂשכָר מִי
מִישְׁתַּמְעִין לְמִילֵי דְּבוֹרָה
וּשְׁאַר שִׁבְטַיָּא דְּיִשְׂרָאֵל
מְשַׁמְשִׁין קֳדָם בָּרָק
מִשְׁתַּלְחִין בְּקִירְוֵי מֵישְׁרָא
לְכָל אֲתַר דִּצְרִיךְ לְתַמָּן
בְּתוּשְׁלַחְתֵּיהּ אֲזְלִין ב
בְּזַרְעִית רְאוּבֵן סַגִּיאִין
נִיכְלֵי לִבָּא׃

ה

11 מִקּוֹל מְחַצְצִים בֵּין מַשְׁאַבִּים
שָׁם יְתַנּוּ צִדְקוֹת יְהוָה צִדְקֹת
פִּרְזוֹנוֹ בְּיִשְׂרָאֵל אָז יָרְדוּ לַשְּׁעָרִים
עַם־יְהוָה׃

12 עוּרִי עוּרִי דְּבוֹרָה עוּרִי עוּרִי
דַּבְּרִי־שִׁיר קוּם בָּרָק וּשֲׁבֵה שֶׁבְיְךָ
בֶּן־אֲבִינֹעַם׃

13 אָז יְרַד שָׂרִיד לְאַדִּירִים עָם
יְהוָה יְרַד־לִי בַּגִּבּוֹרִים׃

14 מִנִּי אֶפְרַיִם שָׁרְשָׁם בַּעֲמָלֵק
אַחֲרֶיךָ בִנְיָמִין בַּעֲמָמֶיךָ מִנִּי מָכִיר
יָרְדוּ מְחֹקְקִים וּמִזְּבוּלֻן מֹשְׁכִים
בְּשֵׁבֶט סֹפֵר׃

15 וְשָׂרַי בְּיִשָּׂשכָר עִם־דְּבֹרָה
וְיִשָּׂשכָר כֵּן בָּרָק בָּעֵמֶק שֻׁלַּח
בְּרַגְלָיו בִּפְלַגּוֹת רְאוּבֵן גְּדֹלִים
חִקְקֵי־לֵב׃

έ.

11. Φωνὴν ἀνακρουομένων ἀνὰ μέσον εὐφραινομένων ἐκεῖ δώσουσι δικαιοσύνην κυρίῳ δικαιοσύνας ἐνίσχυσον ἐν τῷ ἰσραήλ. τότε κατέβη εἰς τὰς πόλεις αὐτοῦ ὁ λαὸς κυρίου.

12. Ἐξεγείρου ἐξεγείρου δεβόρρα, ἐξεγείρου ἐξεγείρου, λάλει μετ᾽ ᾠδῆς. ἐξανίστασο βαράκ, (καὶ κατίσχυσον δεβόρρα τὸν βαράκ,) καὶ αἰχμαλώτιζε αἰχμαλωσίαν σου υἱὸς ἀβινεέμ.

13. Τότε ἐμεγαλύνθη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ λαὸς κυρίου. κύριε ταπείνωσόν μοι τοὺς ἰσχυροτέρους μου.

14. Λαὸς ἐφραὶμ ἐπι ἐτιμωρήσατο αὐτοὺς ἐν κοιλάδι. ἀδελφός σου βενιαμεὶν ἐν λαοῖς σου. ἐξ ἐμοῦ μαχεὶρ κατέβησαν ἐξερευνῶντες, καὶ ἐκ ζαβουλὼν ἐνισχύοντες ἐν σκήπτρῳ διηγήσεως γραμματέως.

15. Καὶ ἀρχηγοὶ ἐν ἰσσάχαρ μετὰ δεβόρρας. καὶ ἰσσάχαρ, οὕτω βαράκ. ἐν τῇ κοιλάδι ἐξαπέστειλε πεζοὺς αὐτοῦ, εἰς τὴν κοιλάδα, ἐν διαιρέσει ῥουβὴν, μεγάλοι ἀκριβασμοὶ καρδίας.

CAP. V.	Das V. Capitel.	CHAP. V.
11. Vbi colliſi ſunt currus, & hoſtium ſuffocatus eſt exercitus, ibi narrentur iuſtitiæ Domini, & clementia in fortes Iſtaël: tunc deſcendit populus Domini ad portas, & obtinuit principatum.	11. Da die Schützen ſchryen zwiſchen den Schöpffern / da ſage man von der Gerechtigkeit des HERRn / von der gerechtigkeit ſeiner Bauren inn Jſrael / Da zoge des HERRN Volck herab zu den Thoren.	11. A cauſe du bruit des archers parmi les lieux où on puiſoit l'eau, qu'on y deuiſe des iuſtices de l'Eternel, & des iuſtices de ſes villes non murees en Iſrael· Lors le peuple de Dieu deſcendra aux portes.
12. Surge, ſurge Debora, ſurge, ſurge, & loquere canticum: Surge Barac, & apprehende captivos tuos fili Abi·nóem.	12. Wolauff / Wolauff Debora / wolauff / wolauff / vnd ſing ein Liedlein / Mach dich auff Barak / vnd fange deine fänger / du Son AbiNoam.	12. Reſueille-toi, reſueille, Debora: reſueille-toi, reſueille, di le cantique: leue-toi Barac, & emmene captif ce que tu as prins captif, toi fils d'Abinoham.
13. Salvatæ ſunt reliquiæ populi, Dominus in fortibus dimicavit.	13. Da herrſcheten die verlaſſene über die mechtigen leute / Der HErr hat geherrſchet durch mich über die gewaltigen.	13. Lors a-il fait dominer le reſchappé, *aſſauoir* le peuple ſur les magnifiques. L'Eternel m'a fait dominer ſur les forts.
14. Ex Ephráim delevit eos in Amalec, & poſt eum ex Ben-iamin in populos tuos ô Amalec: de Machir principes deſcenderunt, & de Zabulon qui exercitum ducerent ad bellandum.	14. Auß Ephraim war jre Wurtzel wider Amaleck / vnnd nach dir BenJamin inn deinem Volck. Von Machir ſindt Regenten kommen / vnnd von Sebulon ſind Regierer worden durch die ſchreibfeder.	14. Leur racine *eſt* depuis Ephraïm iuſqu'en Hamalek: & apres toi Beniamin entre tes peuples: de Makir ſont deſcendus les gouuerneurs, & de Zabulon ceux qui manient la plume du ſcribe.
15. Duces Iſſachar fuêre cum Debora, & Barac veſtigia ſunt ſecuti, qui quaſi in præceps ac barathrum ſe diſcrimini dedit: diviſo contra ſe Ruben, magnanimorum reperta eſt contentio.	15. Vnnd Fürſten zu Jſaſchar waren mit Debora / vnnd Jſaſchar war wie Barack im grunde geſandt mit ſeinem Fußvolck / Ruben hielt hoch von jm / vnd ſondert ſich von vns.	15. Et les principaux d'Iſſacar *ont eſte* auec Debora, & Iſſacar ainſi que Barac, il a eſté enuoyé auec ſa ſuite en la vallee: és ſeparations de Ruben *il y a eu* de grandes conſiderations en leur cœur.

ה

16 לָמָּה יָשַׁבְתָּ בֵּין הַמִּשְׁפְּתַיִם
לִשְׁמֹעַ שְׁרִקוֹת עֲדָרִים לִפְלַגּוֹת
רְאוּבֵן גְּדוֹלִים חִקְרֵי־לֵב׃

17 גִּלְעָד בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן שָׁכֵן וְדָן
לָמָּה יָגוּר אֳנִיּוֹת אָשֵׁר יָשַׁב לְחוֹף
יַמִּים וְעַל מִפְרָצָיו יִשְׁכּוֹן׃

18 זְבֻלוּן עַם חֵרֵף נַפְשׁוֹ לָמוּת
וְנַפְתָּלִי עַל מְרוֹמֵי שָׂדֶה׃

19 בָּאוּ מְלָכִים נִלְחָמוּ אָז
נִלְחֲמוּ מַלְכֵי כְנַעַן בְּתַעְנַךְ עַל־
מֵי מְגִדּוֹ בֶּצַע כֶּסֶף לֹא לָקָחוּ׃

20 מִן־שָׁמַיִם נִלְחָמוּ הַכּוֹכָבִים
מִמְּסִלּוֹתָם נִלְחֲמוּ עִם־סִיסְרָא׃

21 נַחַל קִישׁוֹן גְּרָפָם נַחַל קְדוּמִים
נַחַל קִישׁוֹן תִּדְרְכִי נַפְשִׁי עֹז׃

22 אָז הָלְמוּ עִקְּבֵי־סוּס מִדַּהֲרוֹת
דַּהֲרוֹת אַבִּירָיו׃

23 אוֹרוּ מֵרוֹז אָמַר מַלְאַךְ יְהוָה
אֹרוּ אָרוֹר יֹשְׁבֶיהָ כִּי לֹא־
בָאוּ לְעֶזְרַת יְהוָה לְעֶזְרַת יְהוָה
בַּגִּבּוֹרִים׃

24 תְּבֹרַךְ מִנָּשִׁים יָעֵל אֵשֶׁת
חֶבֶר הַקֵּינִי מִנָּשִׁים בָּאֹהֶל תְּבֹרָךְ׃

ה

16 לְמָא תַבְתּוּן מִמַּשְׁרְיַת
קְרָבָא לְמִתַּב בֵּין תְּחוּמַיָּא
לְמִשְׁמַע בְּשׂוֹרָא לְמִדַּע
אַיְדָא מַשִּׁרְיֵי נִצְחָנָא
בִּקְרָבָא לְמֶהֱוֵי עִימֵּיהּ
לְבָרָק אַתּוּן אָמְרִין דִילָךְ
אֲנַחְנָא וּלְסִיסְרָא אַתּוּן
אָמְרִין דִילָךְ אֲנַחְנָא
הַכְדֵין כָּשַׁר לְכוֹן לְמֶעְבַּד
דְבֵית רְאוּבֵן הֲלָא יָדְעִיתּוּן
דְקֳדָמוֹהִי גַּלְיָן מַחְשְׁבָת
לִיבָּא׃
17 דְבֵית גִּלְעָד בְּעִיבְרָא
דְיַרְדְּנָא שָׁרוֹ וּדְבֵית דָּן
גָּזוּ עֲבַרוּ יַרְדְּנָא וְשַׁוִּיאוּ
נִכְסֵיהוֹן בִּסְפִינָן דְבֵית
אָשֵׁר עַל סְפַר יַמָּא שְׁרוֹ
קִירְוֵי עַמְמַיָּא דְבַגַּרוּ
תָּבוּ וּבְנוֹנוּן וִיתִבוּ בְהוֹן׃
18 דְבֵית זְבוּלֻן לְקֳבֵיל
עַמְמַיָּא דְגַדִּיפוּ מְסַרוּ
נַפְשֵׁיהוֹן לְקַטָּלָא אִינוּן
וּדְבֵית נַפְתָּלִי יְשַׁבְּחוּנוּן
כָּל יָתְבֵי אַרְעָא׃
19 אֲתוֹ מַלְכַיָּא נְגִיחוּ
קְרָבָא בְּכֵין אַגִּיחוּ מַלְכֵי
כְנַעַן בְּתַעְנַךְ הֲווֹ שָׁרַן
וּמָטָן עַד מֵי מְגִדּוֹ מָמוֹן
דִכְסַף לָא קַבִּילוּ׃
20 מִן שְׁמַיָּא אִיתְגַּח
עִמְּהוֹן קְרָבָא מֵאֲתַר
דְנָפְקִין כּוֹכְבַיָּא מִכִּבְשֵׁי
דַבְּרֵיהוֹן תַּמָּן אִיתְגַּח ק
קְרָבָא עִם סִיסְרָא׃
21 נַחֲלָא דְקִישׁוֹן תַּבְרִינוּן
נַחֲלָא דְאִיתְעֲבִידָא בֵּיהּ
נִיסִין וּגְבוּרָן לְיִשְׂרָאֵל
מִלְקַדְמִין הִיא נַחֲלָא
דְקִישׁוֹן תַּמָּן דוּשִׁישַׁת
נַפְשִׁי קְטִילֵי גִּבָּרֵיהוֹן ב
בְּתְקוֹף׃
22 בְּכֵין אִישְׁתַּלְפָא טוּפְרֵי
סוּסָוָתְהוֹן מִפִּינוּךְ דַהֲוָה
מְפַנִּיךְ קֳדָם רְתִיכֵי ג
גִּבָּרוֹהִי׃ 23 לוּטוּ מֵרוֹז
אָמַר בָּרָק נְבִיאָה דַייָ לוּטוּ
תַּבְּרוּ יָת יָתְבָהָא אֲרֵי לָא
אֲתוֹ לְסִיעוּדָן עַמָּא דַייָ
לְסִיעוּדָן עַמָּא דַייָ כַּד
אַגִּיחַ קְרָבָא בְּגִבָּרַיָּא׃
24 תִּתְבָּרַךְ מִבִּרְכַּת נְשַׁיָּא
טָבְתָא יָעֵל אִתַּת חֶבֶר
שַׁלְמָאָה כַּחֲדָא מִנְּשַׁיָּא
דִמְשַׁמְּשָׁן בְּבָתֵּי מֶדְרָשִׁין
תִּתְבָּרַךְ׃

έ.

16. Ἵνα τί μοι κάθησαι ἀνὰ μέσον τῶν μοσφαθαὶμ, τοῦ εἰσακούειν συρισμοὺς ἐξεγειρόντων, τοῦ ἐλθεῖν ἐς τὰ τοῦ ῥουβὴν, μεγάλοι ἐξιχνιασμοὶ καρδίας;

17. Γαλαὰδ ἐν τῷ πέραν τοῦ ἰορδάνου κατεσκήνωσε. καὶ δὰν ἵνα τί παροικεῖς πλοίοις; ἀσὴρ παρῴκησεν παρ' αἰγιαλὸν θαλασσῶν, καὶ ἐπὶ τὰς διακοπὰς αὐτοῦ κατεσκήνωσε.

18. Ζαβουλὼν λαὸς ὀνειδίσας ψυχὴν αὐτοῦ εἰς θάνατον, καὶ νεφθαλεὶμ ἐπὶ ὕψη ἀγροῦ.

19. Ἦλθον αὐτῷ βασιλεῖς, καὶ παρετάξαντο. τό τε ἐπολέμησαν βασιλεῖς χαναὰν, ἐν θανααχ ἐπὶ ὕδατος μαγεδδώ. πλεονεξίαν ἀργυρίου οὐκ ἔλαβον.

20. Ἐξ οὐρανοῦ παρετάξαντο οἱ ἀστέρες, ἐκ τῆς τάξεως αὐτῶν παρετάξαντο μετὰ σισάρα.

21. Χειμάρρους κισσῶν ἐξέβαλεν αὐτοὺς, χειμάρρους καδημεὶν, χειμάρρους κισσῶν, καταπατήσει αὐτὸν ψυχή μου δυνατή.

22. Τότε ἐνεβροχοπτήθησαν πτέρναι ἵππων, καὶ ὁμαλιεῖ αὐτοὺς ἡ πτέρνα μου τὰς ὕβρεις ἐκστάσεως αὐτῶν.

23. Καταράσασθε μαζὼρ, εἶπεν ὁ ἄγγελος κυρίου· καταρᾶσθε καταράσασθε τοὺς ἐνοικοῦντας αὐτὴν, ὅτι οὐκ ἤλθεν εἰς τὴν βοήθειαν κυρίου. βοηθὸς κύριος ἐν μαχηταῖς.

24. Εὐλογηθείη ἐκ γυναικῶν ἰαὴλ, γυνὴ χαβὲρ τοῦ κιναίου, ἐκ γυναικῶν ἐν σκηνῇ εὐλογηθείη.

CAP. V.	Das V. Capitel.	CHAP. V.
16. Quare habitas inter duos terminos, ut audias ſibilos gregum? diviſo contra ſe Ruben, magnanimorum reperta eſt contentio.	16. Warumb bleibſt du zwiſchen den Hürten/zu hören das blecken der Herde/vnd heltſt groß von dir/ vnnd ſonderſt dich von vns.	16. Pourquoi t'es-tu tenu entre les barres de eſtables, pour ouïr les ſifflemens des troupeaux? es ſeparations de Ruben *il y a eu* de fort profonds diſcours en leur cœur.
17. Galaad trans Iordanem quieſcebat, & Dan vacabat navibus: Aſer habitabat in littore maris, & in portubus morabatur.	17. Gilead bleib jenſeydt dem Jordan/vnd warumb wohnet Dan vnter den Schiffen? Aſſer ſaß an der anfurt des Meers/vnnd bleib in ſeinen zerriſſenen Flecken.	17. Galaad eſt demeré au delà du Iordain: & Dan pourquoi a-il voyagé és nauires? Aſçer s'eſt tenu au haure de la mer, & eſt demeuré en ſes lieux rompus.
18. Zabulon verò & Nephthali obtulerũt animas ſuas morti in regione Merome.	18. Sebulons Volck aber waget ſeine Seele in den todt/Naphthali auch in der höhe des Feldes.	18. Zabulon? *c'eſt* vn peuple *qui* a expoſé ſon ame à la mort, & Nephthali auſſi: & *ce* en haute campagne.
19. Venerunt reges & pugnaverunt, pugnaverunt reges Chanáan in Tanach iuxta aquas Maggedo, & tamen nihil tulêre prædantes.	19. Die Könige kamen vnd ſtritten Da ſtritten die Könige der Cananiter zu Thaanach am Waſſer Megiddo / aber ſie brachten keinen gewinn davon.	19. Les rois ſont venus, ils ont combatu: lors ont combatu les rois de Canaan en Tahanac, pres des eaux de Meguiddo, mais ils n'ont point emporté gain d'argent.
20. De cælo dimicatum eſt contra eos: ſtellæ manentes in ordine & curſu ſuo, adverſus Siſaram pugnaverunt.	20. Vom Himel ward wider ſie geſtritten/Die Stern in jren leufften ſtritten wider Siſſera.	20. On a combatu des cieux, voire les eſtoiles ont combatu du lieu de leur cours contre Siſera.
21. Torrens Ciſon traxit cadavera eorum, torrens Cadumim, torrens Ciſon: conculca anima mea robuſtos.	21. Der Bach Kiſon waltzet ſie/der Bach Kedumim / der Bach Kiſon. Tritt meine Seele auff die ſtarcken.	21. Le torrent de Kiſçon les a raclés, le torrent ancien, torrent de Kiſçon: mon ame tu as foulé aux pieds la force.
22. Vngulæ equorum ceciderunt, fugientibus impetu, & per præceps ruentibus fortiſſimis hoſtium.	22. Da raſſelten der Pferde Füſſe für dem zagen jrer mechtigen Reuter.	22. Lors furent caſſés les ongles des cheuaux du batement des pieds, du batement des pieds de ſes puiſſans *cheuaux*.
23. Maledicite Terræ Meroz dixit angelus Domini, maledicite habitatoribus eius, quia non venerunt ad auxilium Domini, in adiutorium fortiſſimorum eius.	23. Fluchet der Stadt Meros/ ſprach der Engel des HERRN / fluchet jhren Bürgern/ daß ſie nicht kamen dem HERRN zu hůlff/ zu hůlff dem HErrn zu den Helden.	23. Maudiſſez Meroz, a dit, l'Ange de l'Eternel: maudiſſez à bon eſcient ſes habitans, car ils ne ſont point venus à l'aide de l'Eternel, à l'aide de l'Eternel auec les forts.
24. Benedicta inter mulieres Iahel uxor Haber Cinæi, & benedicatur in tabernaculo ſuo.	24. Geſegnet ſey vnter den Weibern Jael/das Weib Heber des Keniters/ geſegnet ſey ſie inn der Hůtten vnter den Weibern.	24. Benite ſoit Iahel femme de Heber Kenien par deſſus les femmes: qu'elle ſoit benite par deſſus les femmes *qui ſe tienent* és tabernacles.

ה

25 מַיָא שְׁאַל יָתַהּ סִיסְרָא רְשִׁיעָא חַלְבָּא אַשְׁקִיתֵיהּ לְמִדַּע אִם רַעְיוֹנוֹהִי עֲלוֹהִי בְּפִילֵי גִיבָּרַיָא קָרִיבַת לְקָדָמוֹהִי שְׁמַן דְגוּבְנִין׃

26 יְדַהּ לְסִיכְּתָא אוֹשִׁיטַת וְיַמִינַהּ לְאַרְזַבְּתָא דְנָפְחִין לְמִתְבַּר רְשִׁיעִין וַאֲנוּסִין מַחֲתֵהּ לְסִיסְרָא תַּבְּרֶת רֵישֵׁיהּ בָּעַת מוֹחֵיהּ אַעְבְּרֶת בְּצִדְעֵיהּ׃

27 בֵּין רִיגְלָהָא כְּרַע נְפַל שְׁכִיב בֵּין רִיגְלָהָא כְּרַע נְפַל בַּאֲתַר דִכְרַע תַּמָן נְפַל בְּזִיזָא סִיסְרָא׃

28 בְּעַד מִן חֲרַכָּא אַסְתְּכִיאַת וּמְדַיְקָא אִמֵּיהּ דְסִיסְרָא מִבֵּינֵי אַעֲיָתָא אֲמֶרֶת מָה דֵין אוֹחֲרָא רְתִיכוֹהִי דְסִיסְרָא בְּרִי מִלְּמֵיתֵי מָה דֵין אִי אִתְעַכַּבוּ רָהֲטַיָא דַהֲווֹ מַיְתִין לִי אִגֶּרֶת נִצְחָנִין׃

29 חַכִּימַת פְּרִיסְתְּוָתָהָא עָנְיָן לָהּ אַף הִיא בְּחוּכְמָהָא מְתִיבָא לְמֵימַר לְהֵין׃

30 מִדְּמַשְׁכְּחִין וּמְפַלְּגִין בִּיזְתָא יָהֲבִין גְּבַר וּבֵיתֵהּ לְכָל חַד וְחַד בִּיזָּא סַגִּי קֳדָם סִיסְרָא בִּיזַּת צִיּוּרֵי צִבְעוֹנִין עַל צַוְּארֵיהּ נִכְסֵי עַתִּירַיָא וּמָנֵי חֲמוּדָא קֳדָם גִּיבָּרוֹהִי דְבַזּוּ׃

31 כֵּן יֵיבְדוּן כָּל סָנְאַי עַמָּךְ יְיָ וְרַחֲמוֹהִי יְהוֹן עֲתִידִין לְאַזְהָרָה כְּמִיפַּק שִׁמְשָׁא בִּגְבוּרְתֵּיהּ וּשְׁדוֹכַת אַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל מִלְּמֶעְבַּד קְרָבָא אַרְבְּעִין שְׁנִין׃

ו

1 וַעֲבַדוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דְבִישׁ קֳדָם יְיָ וּמְסַרִינוּן יְיָ בְּיַד מִדְיָנָאֵי שְׁבַע שְׁנִין׃

2 וּתְקִיפַת יַד מִדְיָנָאֵי עַל יִשְׂרָאֵל מִן קֳדָם מִדְיָנָאֵי עֲבַדוּ לְהוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יַת מַטְמוֹרְיָתָא דִבְטוּרַיָא וְיַת מְעַרְתָּא וְיַת מְצָדָתָא׃

ה

25 מַיִם שָׁאַל חָלָב נָתָנָה בְּסֵפֶל אַדִּירִים הִקְרִיבָה חֶמְאָה׃

26 יָדָהּ לַיָּתֵד תִּשְׁלַחְנָה וִימִינָהּ לְהַלְמוּת עֲמֵלִים וְהָלְמָה סִיסְרָא מָחֲקָה רֹאשׁוֹ וּמָחֲצָה וְחָלְפָה רַקָּתוֹ׃

27 בֵּין רַגְלֶיהָ כָּרַע נָפַל שָׁכָב בֵּין רַגְלֶיהָ כָּרַע נָפָל בַּאֲשֶׁר כָּרַע שָׁם נָפַל שָׁדוּד׃

28 בְּעַד הַחַלּוֹן נִשְׁקְפָה וַתְּיַבֵּב אֵם סִיסְרָא בְּעַד הָאֶשְׁנָב מַדּוּעַ בֹּשֵׁשׁ רִכְבּוֹ לָבוֹא מַדּוּעַ אֶחֱרוּ פַּעֲמֵי מַרְכְּבוֹתָיו׃

29 חַכְמוֹת שָׂרוֹתֶיהָ תַּעֲנֶינָּה אַף־הִיא תָּשִׁיב אֲמָרֶיהָ לָהּ׃

30 הֲלֹא יִמְצְאוּ יְחַלְּקוּ שָׁלָל רַחַם רַחֲמָתַיִם לְרֹאשׁ גֶּבֶר שְׁלַל צְבָעִים לְסִיסְרָא שְׁלַל צְבָעִים רִקְמָה צֶבַע רִקְמָתַיִם לְצַוְּארֵי שָׁלָל׃

31 כֵּן יֹאבְדוּ כָל־אוֹיְבֶיךָ יְהוָה וְאֹהֲבָיו כְּצֵאת הַשֶּׁמֶשׁ בִּגְבֻרָתוֹ וַתִּשְׁקֹט הָאָרֶץ אַרְבָּעִים שָׁנָה׃

ו

1 וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיִּתְּנֵם יְהוָה בְּיַד־מִדְיָן שֶׁבַע שָׁנִים׃

2 וַתָּעָז יַד־מִדְיָן עַל־יִשְׂרָאֵל מִפְּנֵי מִדְיָן עָשׂוּ לָהֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַמִּנְהָרוֹת אֲשֶׁר בֶּהָרִים וְאֶת־הַמְּעָרוֹת וְאֶת־הַמְּצָדוֹת׃

ε΄.

25. Ὕδωρ ᾔτησεν αὐτὴν, καὶ γάλα ἔδωκεν αὐτῷ, ἐν λεκάνῃ δυναστῶν προσήνεγκε βούτυρον.

26. Τὴν χεῖρα αὐτῆς (τὴν ἀριστερὰν) εἰς πάσσαλον ἐξέτεινε, καὶ τὴν δεξιὰν αὐτῆς εἰς ἀποτομὰς κατακόπων, καὶ ἀπέτεμε σισάρα, διήλασε κρόταφον αὐτοῦ, διήλασε κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἐπάταξεν.

27. Ἀνὰ μέσον τῶν ποδῶν αὐτῆς βαρυνθεὶς ἔπεσε, καὶ ἀφύπνωσεν ἀνὰ μέσον τῶν σκελῶν αὐτῆς, ἐν ᾧ ἔκαμψε καθὼς κατεκλείσθη, ἐκεῖ ἔπεσε ταλαιπώρως.

28. Διὰ τῆς θυρίδος διέκυπτεν ἡ μήτηρ σισάρα διὰ τῆς δικτυωτῆς, διότι ᾐσχάτισε τὸ ἅρμα αὐτοῦ παραγενέσθαι; διὰ τί ἐχρόνισαν ἴχνη ἁρμάτων αὐτοῦ;

29. Σοφαὶ ἀρχουσῶν αὐτῆς ἀνταπεκρίθησαν πρὸς αὐτήν· καὶ αὐτὴ ἀνταπεκρίνετο λόγους αὐτῆς αὐτῇ.

30. Οὐχ εὑρήσουσιν αὐτὸν διαμερίζοντα σκῦλα, φιλιάζοντα φίλοις εἰς κεφαλὴν ἀνδρὸς δυνάστου σκῦλα βαμμάτων τῷ σισάρα, σκῦλα βαμμάτων ποικιλίας, βάμμα ποικιλτῶν, αὐτὰ τῷ τραχήλῳ αὐτοῦ σκῦλα.

31. Οὕτως ἀπόλοιντο πάντες οἱ ἐχθροί σου κύριε, καὶ οἱ ἀγαπῶντες αὐτὸν, καθὼς ἡ ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου ἐν δυναστείᾳ αὐτοῦ. καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ τεσσαράκοντα ἔτη.

ΚΕΦΑΛ. ϛ΄.

1. Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ, τὸ πονηρὸν ἔναντι κυρίου, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος ἐν χειρὶ μαδιὰμ ἑπτὰ ἔτη.

2. Καὶ κατίσχυσε χεὶρ μαδιὰμ ἐπὶ ἰσραήλ. καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἀπὸ προσώπου μαδιὰμ τὰς μάνδρας ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ τοῖς σπηλαίοις, καὶ τοῖς ὀχυρώμασι.

CAP. V.	Das V. Capitel.	CHAP. V.
25. Aquam petenti lac dedit, & in phiala principum obtulit butyrum.	25. Milch gab ſie da er Waſſer foddert/vnd Butter bracht ſie dar in einer herrlichen Schalen.	25. Il a demandé de l'eau, elle *lui* a donné du laict, elle *lui* a preſenté du beurre, en la taſſe des magnifiques.
26. Siniſtram manum miſit ad clavum, & dexteram ad fabrorum malleos, percuſſitq; Siſaram quærens in capite vulneri locum, & tempus validè perforans.	26. Sie greiff mit jrer hand den Nagel/vnd mit jrer rechten den Schmidhamer. Vnnd ſchlug Siſſera durch ſein Haupt/ vnnd zuquitzſchet vnnd durchboret ſeinen ſchlaff.	26. Elle a auancé ſa main *gauche* au clou, & ſa *main* droite au marteau des trauailleurs, & a martelé Siſera, & lui a raclé la teſte: elle à transpercé & trauerſé ſes templs.
27. Inter pedes eius ruit, defecit, & mortuus eſt: voluebatur ante pedes eius, & iacebat exanimis & miſerabilis.	27. Zu jren Füſſen krümmet er ſich/ fiel nider vnd legt ſich/ Er krům̄et ſich/ vnd fiel nieder zu jhren Füſſen/ wie er ſich krümmet/ ſo lag er verderbet.	27. Il eſt tombé ſur ſes genoux entre les pieds d'icelle, il eſt cheu, il a eſté eſtendu tout plat: entre les pieds d'icelle il eſt tombé ſur ſes genoux, il eſt cheu: là où il eſt tombé ſur ſes genoux, là eſt-il cheu tout gaſtè.
28. Per feneſtram reſpiciens ululabat mater eius: & de cœnaculo loquebatur, Cur moratur regredi currus eius? quare tardaverunt pedes quadrigarum illius?	28. Die Muter Siſſera ſahe zum Fenſter auß/ vnd heulet durchs Gitter/ warumb verzeucht ſein Wagen/ daß er nicht kommet? Wie bleiben die Räder ſeiner Wagen ſo dahinden?	28. La mere de Siſera a regardé par la feneſtre, & s'eſt eſcriee *en regardant* par les treillis, Pourquoi demeure ſon chariot à venir? Pourquoi tardent les allures de ſes chariots?
29. Vna ſapientior cæteris uxoribus eius, hæc ſocrui verba reſpondit.	29. Die weiſeſten vnter ſeinē Frawen antworten/ da ſie jre Klagwort immer widerholet:	29 Et les plus ſages de ſes dames *lui* ont reſpondu: elle auſſi ſe reſpondoit à ſoi-meſme.
30. Forſitan nunc dividit ſpolia, & pulcherrima fœminarum eligitur ei: veſtes diverſorum colorum Siſaræ traduntur in prædam, & ſupellex varia ad ornanda colla congeritur.	30. Sollen ſie denn nicht finden vñ außtheilen den Raub/ einem jeglichē Mann eine Metzen oder zwo zur außbeut/ vnd Siſſera bunte geſtickte kleider zur außbeute/ geſtickte bunthe kleider vmb den Halß zur außbeute?	30. N'ont-ils pas trouué? Ils partiſſent le butin, vne fille, *voire* deux filles à vn chacun par teſte. Le butin *des veſtemens* de couleurs *eſt* à Siſera, le butin de couleurs de broderie, couleur de broderie à deux endroits à l'entour du col *de ceux* du butin.
31. Sic pereant omnes inimici tui Domine: qui autem diligunt te, ſicut ſol in ortu ſuo ſplendet, ita rutilent. Quievitq; Terra per quadraginta annos.	31. Alſo müſſen vmbkom̄en HERr alle deine Feinde/ Die jn aber lieb haben/ müſſen ſein wie die Sonne auffgehet/ in jrer macht. Vnnd das Land war ſtille viertzig Jar.	31. Ainſi periſſent, ô Eternel, tous tes ennemis, & ceux qui t'aiment ſoyent comme *le* Soleil quand il ſort en ſa force. Et le païs fut à recoi quarante ans.
CAP. VI.	Das VI. Capitel.	CHAP. VI.
1. Fecerunt autem filii Iſrael malum in conſpectu Domini: qui tradidit illos in manu Madian ſeptem annis.	VNd da die Kinder Jſrael übels theten für dem HERRN/ gab ſie der HERR vnter die hand der Midianiter ſieben Jar.	1. Or les enfans d'Iſrael firent ce qui *eſt* deſplaiſant à l'Eternel: & l'Eternel les liura en la main de Madian par ſept ans.
2. Et oppreſſi ſunt valde ab eis. Feceruntq; ſibi antra & ſpeluncas in montibus, & munitiſſima ad repugnandum loca.	2. Vnd da der Midianiter hand zu ſtarck ward über Jſrael/ machten die Kinder Jſrael für ſich klüfften inn den Gebirgen vnd hölen/ vnd Veſtunge.	2. Et la main de Madian ſe renforça contre Iſrael: *tellement qu'* à cauſe des Madianites les enfans d'Iſrael ſe firent ces creux qui *ſont* és montagnes, & des cauernes, & des forts.

ו

3 וַהֲוָה כַּד זְרַע יִשְׂרָאֵל
וְסָלְקִין מִדְיָנָאֵי וַעֲמַלְקָאֵי
וּבְנֵי מַדִּינְחָא וְסָלְקִין
עֲלֵיהוֹן׃

4 וְשָׁרָן עֲלֵיהוֹן וּמְחַבְּלִין
יַת עֲלַלְתָּא דְאַרְעָא עַד
מַעֲלָנָא דְעַזָּה וְלָא
מַשְׁאֲרִין מָזוֹן לְקַיָּמָא
נְפַשׁ בְּיִשְׂרָאֵל וְאִימַּר
וְתוֹר וַחֲמָר׃

5 אֲרֵי אִנּוּן וְגֵיתֵיהוֹן ס
סָלְקִין וּמַשְׁכְּנֵיהוֹן וְאָתָן
כְּמִיסַּת גּוּבָא לִסְגֵי וּלְהוֹן
וְלִגְמַלֵּיהוֹן לֵית מִנְיָן
וְעָלִין בְּאַרְעָא לְחַבָּלוּתַהּ׃

6 וּמְאַךְ יִשְׂרָאֵל לַחֲדָא
מִן קֳדָם מִדְיָנָאֵי וּזְעִיקוּ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קֳדָם יְיָ׃

7 וַהֲוָה כַּד זְעִיקוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל קֳדָם יְיָ עַל עֵיסַק
מִדְיָנָאֵי׃

8 וּשְׁלַח יְיָ גַּבְרָא נְבִיָּא
לְוַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַאֲמַר
לְהוֹן כִּדְנָן אֲמַר יְיָ אֱלָהָא
דְיִשְׂרָאֵל אֲנָא אַסֵּיקִית
יַתְכוֹן מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם
וְאַפֵּיקִית יַתְכוֹן מִבֵּית
עַבְדוּתָא׃

9 וְשֵׁיזֵבִית יַתְכוֹן מִידָא
דְמִצְרָאֵי וּמִיַּד כָּל
דָּחֲקֵיכוֹן וְתָרֵיכִית יַתְהוֹן
מִן קֳדָמֵיכוֹן וִיהֵבִית לְכוֹן
יַת אַרְעֲהוֹן׃

10 וַאֲמָרִית לְכוֹן אֲנָא
יְיָ אֱלָהֲכוֹן לָא תִדְחֲלוּן יַת
טַעֲוָת אֱמוֹרָאֵי דְאַתּוּן
יָתְבִין בְּאַרְעֲהוֹן וְלָא
קַבֵּלְתּוּן לְמֵימְרִי׃

11 וַאֲתָא מַלְאֲכָא דַיְיָ
וִיתֵיב תְּחוֹת בּוּטְמָתָא
דִּי בְּעָפְרָה דִּי לְיוֹאָשׁ
אֲבוּהִי דְעֶזֶר וְגִדְעוֹן בְּרֵיהּ
חָבֵיט חִטִּין בְּמַעְצַרְתָּא
לְעָרְקָא מִן קֳדָם מִדְיָנָאֵי׃

ו

3 וְהָיָה אִם־זָרַע יִשְׂרָאֵל
וְעָלָה מִדְיָן וַעֲמָלֵק וּבְנֵי־קֶדֶם
וְעָלוּ עָלָיו׃

4 וַיַּחֲנוּ עֲלֵיהֶם וַיַּשְׁחִיתוּ אֶת־
יְבוּל הָאָרֶץ עַד־בּוֹאֲךָ עַזָּה
וְלֹא־יַשְׁאִירוּ מִחְיָה בְּיִשְׂרָאֵל
וְשֶׂה וָשׁוֹר וַחֲמוֹר׃

5 כִּי הֵם וּמִקְנֵיהֶם יַעֲלוּ
וְאָהֳלֵיהֶם יָבֹאוּ כְדֵי־אַרְבֶּה לָרֹב
וְלָהֶם וְלִגְמַלֵּיהֶם אֵין מִסְפָּר
וַיָּבֹאוּ בָאָרֶץ לְשַׁחֲתָהּ׃

6 וַיִּדַּל יִשְׂרָאֵל מְאֹד מִפְּנֵי מִדְיָן
וַיִּזְעֲקוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה׃

7 וַיְהִי כִּי־זָעֲקוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
אֶל־יְהוָה עַל אֹדוֹת מִדְיָן׃

8 וַיִּשְׁלַח יְהוָה אִישׁ נָבִיא אֶל־
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר לָהֶם כֹּה־
אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אָנֹכִי
הֶעֱלֵיתִי אֶתְכֶם מִמִּצְרַיִם וָאוֹצִיא
אֶתְכֶם מִבֵּית עֲבָדִים׃

9 וָאַצִּל אֶתְכֶם מִיַּד מִצְרַיִם
וּמִיַּד כָּל־לֹחֲצֵיכֶם וָאֲגָרֵשׁ אוֹתָם
מִפְּנֵיכֶם וָאֶתְּנָה לָכֶם אֶת־
אַרְצָם׃

10 וָאֹמְרָה לָכֶם אֲנִי יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם לֹא תִירְאוּ אֶת־אֱלֹהֵי
הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר אַתֶּם יוֹשְׁבִים
בְּאַרְצָם וְלֹא שְׁמַעְתֶּם בְּקוֹלִי׃

11 וַיָּבֹא מַלְאַךְ יְהוָה וַיֵּשֶׁב תַּחַת
הָאֵלָה אֲשֶׁר בְּעָפְרָה אֲשֶׁר לְיוֹאָשׁ
אֲבִי הָעֶזְרִי וְגִדְעוֹן בְּנוֹ חֹבֵט
חִטִּים בַּגַּת לְהָנִיס מִפְּנֵי מִדְיָן׃

ϛ'.

3. Καὶ ἐγένετο ὅτε ἔσπειρεν ἀνὴρ ἰσραὴλ, καὶ ἀνέβαινε μαδιὰμ καὶ ἀμαλὴκ, καὶ οἱ υἱοὶ ἀνατολῶν, καὶ ἀνέβαινον ἐπ' αὐτόν.

4. Καὶ παρενέβαλον ἐπ' αὐτοὺς, καὶ διέφθειρον τὰ ἐκφόρια τῆς γῆς, ἕως τοῦ ἐλθεῖν εἰς γάζαν, καὶ οὐχ ὑπελείποντο ὑπόστασιν ζωῆς ἐν ἰσραὴλ, καὶ ποίμνιον, καὶ μόσχον, καὶ ὄνον.

5. Ὅτι καὶ αὐτοὶ καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν ἀνέβαινον, καὶ τὰς σκηνὰς αὐτῶν παρέφερον, καὶ παρεγίνοντο ὡς ἀκρὶς εἰς πλῆθος, καὶ αὐτοῖς καὶ ταῖς καμήλοις αὐτῶν οὐκ ἦν ἀριθμός. καὶ παρεγένοντο ἐν τῇ γῇ ἰσραὴλ τοῦ διαφθείραι αὐτήν.

6. Καὶ ἐπτώχευσεν ἰσραὴλ σφόδρα ἀπὸ προσώπου μαδιὰμ, καὶ οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ πρὸς κύριον ἐκέκραξαν.

7. Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ πρὸς κύριον διὰ μαδιάμ.

8. Καὶ ἐξαπέστειλε κύριος ἄνδρα προφήτην πρὸς τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ἰσραὴλ· ἐγώ εἰμι ὁ ἀναβιβάσας ὑμᾶς ἐξ αἰγύπτου, καὶ ἐξήγαγον ὑμᾶς ἐξ οἴκου δουλείας.

9. Καὶ ἐξειλόμην ὑμᾶς ἐκ χειρὸς αἰγύπτου, καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν θλιβόντων ὑμᾶς, καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς ἐκ προσώπου ὑμῶν, καὶ ἔδωκα ὑμῖν τὴν γῆν αὐτῶν.

10. Καὶ εἶπα ὑμῖν· ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, οὐ φοβηθήσεσθε τοὺς θεοὺς τοῦ ἀμοῤῥαίου, ἐν οἷς ὑμεῖς κατοικεῖτε ἐν τῇ γῇ αὐτῶν, καὶ οὐκ εἰσηκούσατε τῆς φωνῆς μου.

11. Καὶ ἦλθεν ἄγγελος κυρίου, ἐκάθισεν ὑπὸ τὴν δρῦν τὴν οὖσαν ἐν ἐφρὰ τὴν τοῦ ἰωὰς πατρὸς τοῦ ἐζρί. καὶ γεδεὼν ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐρράβδιζε πυροὺς ἐν ληνῷ τοῦ ἐκφυγεῖν ἐκ προσώπου μαδιάμ.

CAP. VI.

3. Cumque ſeuiſſet Iſraël, aſcendebat Madian & Amalec, cæteriq; Orientalium nationum.

4. Et apud eos figentes tentoria, ſicut erant in herbis cuncta vaſtabant uſq; ad introitum Gazæ: nihilq; omninò ad vitam pertinens relinquebant in Iſraël, non oves, non boves, non aſinos.

5. Ipſi enim & univerſi greges eorum veniebant cum tabernaculis ſuis, & inſtar locuſtarum univerſa complebant, innumera multitudo hominum, & camelorum, quicquid tetigerant devaſtantes.

6. Humiliatusq; eſt Iſraël valde in conſpectu Madian.

7. Et clamavit ad Dominum poſtulans auxilium cōtra Madianitas.

8. Qui miſit ad eos virum prophetam, & locutus eſt, Hęc dicit Dominus Deus Iſraël: Ego vos feci conſcendere de Ægypto, & eduxi vos de domo ſervitutis.

9 Et liberavi de Manu Ægyptiorum & omnium inimicorum qui affligebāt vos: eieciq; eos ad introitum veſtrum, & tradidi vobis Terram eorum.

10. Et dixi, Ego Dominus Deus veſter, ne timeatis deos Amorrhæorū, in quorum terra habitatis. Et noluiſtis audire vocem meam.

11. Venit autem angelus Domini, & ſedit ſub quercu quæ erat in Ephra, & pertinebat ad Ioas patrem familiæ Ezri. Cumque Gedeon filius eius excuteret atq; purgaret frumenta in torculari, ut fugeret Madian.

Das VI. Capitel.

3. Vnd wenn Jſrael etwas ſeete/ ſo kamen die Midianiter vnd Amalekiter vnnd die auß dem Morgenland herauff über ſie.

4. Vnd lagerten ſich wider ſie/ vnd verderbeten das gewechs auff dem Land/ biß hinan gen Gaza/ vnd lieſſen nichts übrigs von Nahrung inn Jſrael/ weder Schaf/ noch Ochſen/ noch Eſel.

5. Denn ſie kamen herauff mit jrem Vieh vnnd Hütten/ wie ein groſſe menge Heuſchrecken/ daß weder ſie noch jre Kameel zu zehlen waren/ vnd fielen inns Land/ daß ſie es verderbeten.

6. Alſo ward Jſrael ſehr geringe für den Midianitern. Da ſchrien die Kinder Jſrael zu dem HERRN.

7. Als ſie aber zu dem HERRN ſchryen vmb der Midianiter willen/

8. Sandte der HErr einen Propheten zu jhnen/ der ſprach zu jhnen: So ſpricht der HErr der GOtt Jſrael: Jch hab euch auß Egypten geführet/ vnd auß dem Dienſthauſe bracht.

9. Vnd hab euch errettet von der Egypter hand. Vnd von aller hand die euch drengeten/ vnnd hab ſie für euch herauß geſtoſſen/ vnnd jhr Land euch gegeben.

10. Vnd ſprach zu euch: Jch bin der HErr euer GOtt/ förchtet nicht der Amoriter Götter/ in welcher Land jr wohnet/ vnnd jhr habt meiner ſtimm nicht gehorchet.

11. Vnd ein Engel des HErren kam vnd ſetzet ſich vnter eine Eiche/ zu Ophra/ die war Joas des Vaters der Eſriter/ vnd ſein Son Gideon draſch Weitzen an der Kelter/ daß er flöhe für den Midianitern.

CHAP. VI.

3. Car il aduenoit que quād Iſrael auoit ſemé, Madian montoit, enſemble Hamalek, & les Orientaux, & mōtoyent contre lui.

4. Et faiſans vn camp contre eux degaſtoyēt les fruicts du païs iuſqu'à ce qu'on viene en Gaza, & ne laiſſoyent de reſte viures quelconques en Iſrael, ni menu beſtail, ni bœufs, ni aſnes.

5. Car eux & leurs tropeaux montoyent, & venoyent auec leurs tentes cōme tant & plus de ſauterelles pour la grande multitude qu'ils eſtoyent, tellement que eux & leurs chameaux *eſtoyent* ſans nombre, & venoyent au païs pour le degaſter.

6. Iſrael donc fut fort appouri par Madian, dont les enfans d'Iſrael crierent à l'Eternel.

7. Si aduint que quand les enfans d'Iſrael eurent crié vers l'Eternel à l'occaſion de Madian.

8. L'Eternel enuoya vn Prophete vers les enfans d'Iſrael, qui leur dit, Ainſi à dit l'Eternel le Dieu d'Iſrael, Ie vous ai fait monter hors d'Egypte, & vous ai retirés de la maiſon de ſeruitude.

9. Et vous ai deliurés de la main des Egyptiens, & de la main de tous ceux qui vous oppreſſoyent, & les ai dechaſſés arriere de vous, & vous ai donné leur païs.

10. Ie vous ai dit auſſi, Ie *ſuis* l'Eternel voſtre Dieu, vous ne craindrez point les dieux des Amorrheens, au païs deſquels vous habitez: mais vous n'auez point obeï à ma voix.

11. Puis l'Ange de l'Eternel vint, & s'aſſit ſous le cheſne qui *eſt* en Hophra, appartenant à Ioas Abihezerite. Et Gedeon ſon fils eſcoüoit le froment au preſſoir, pour le faire eſchapper de deuant Madian.

ו

12 וְאִתְחֲזִי לֵיהּ מַלְאֲכָא דַייָ וַאֲמַר לֵיהּ (מֵימְרָא) דַייָ בְּסַעְדָּךְ גִּיבַּר חֵילָא׃

13 וַאֲמַר לֵיהּ גִּדְעוֹן בְּבָעוּ רִבּוֹנִי וְאִית (שְׁכִינְתָּא) דַייָ בְּסַעְדָּנָא וּלְמָה עַרְעָנָא כָּל אִלֵּין וְאָן כָּל פִּרְשְׁוָתֵיהּ דְּאִישְׁתְּעִיאוּ ל לָנָא אֲבָהָתָנָא לְמֵימַר הֲלָא מִמִּצְרַיִם אַסְּקָנָא יְיָ וּכְעַן רַטְשָׁנָא יְיָ וּמְסַרְנָא בְּיַד מִדְיָנָאֵי׃

14 וְאִתְפְּנִי לֵיהּ מַלְאֲכָא דַייָ וַאֲמַר אֱזֵיל בְּחֵילָךְ דֵּין וְתִפְרוֹק יַת יִשְׂרָאֵל מִידָא דְמִדְיָנָאֵי הֲלָא שְׁלַחְתָּךְ׃

15 וַאֲמַר לֵיהּ בְּבָעוּ אֲדֹנָי בְּמָה אֶפְרוֹק יַת יִשְׂרָאֵל הָא זַרְעִיתִי זְעֵירָא בְּשִׁבַט מְנַשֶּׁה וַאֲנָא חַלָּשׁ בְּבֵית אֲבָא׃

16 וַאֲמַר לֵיהּ יְיָ אֲרֵי י יְהֵא (מֵימְרִי) בְּסַעְדָּךְ וְתִקְטוֹל יַת מִדְיָנָאֵי כְּגַבְרָא חַד׃

17 וַאֲמַר לֵיהּ אִם כְּעַן אַשְׁכְּחִית רַחֲמִין קֳדָמָךְ וְתַעְבֵּיד לִי אָת דְּאַתְּ מְמַלֵּל עִמִּי׃

18 לָא כְעַן תַּעְדֵּי מִכָּאן עַד מֵיתִי לְוָתָךְ וְאַסֵּיק יַת תִּקְרוּבְתִּי וְאָנִיחַ קֳדָמָךְ וַאֲמַר אֲנָא אוֹרִיךְ עַד דְּתְתוּב׃

19 וְגִדְעוֹן אֲתָא וַעֲבַד גַּדְיָא בַּר עִזֵּי וּמְכִילְתָּא דְקִמְחָא אֵפָה פַּטִּיר בִּשְׂרָא שַׁוִּי בְּסַלָּא וְתַבְשִׁילָא שַׁוִּי בְּקִדְרָא וְאַפֵּיק לְוָתֵיהּ לִתְחוֹת אֵלָתָא וְקָרֵיב׃

29 וַאֲמַר לֵיהּ מַלְאֲכָא דַייָ סַב יַת בִּשְׂרָא וְיַת פַּטִּירַיָּא וְאַחֵית לְכֵיפָא דֵיכִי וְיַת תַּבְשִׁילָא שְׁפוֹךְ וַעֲבַד כֵּן׃

ו

12 וַיֵּרָא אֵלָיו מַלְאַךְ יְהוָה וַיֹּאמֶר אֵלָיו יְהוָה עִמְּךָ גִּבּוֹר הֶחָיִל׃

13 וַיֹּאמֶר אֵלָיו גִּדְעוֹן בִּי אֲדֹנִי וְיֵשׁ יְהוָה עִמָּנוּ וְלָמָּה מְצָאַתְנוּ כָּל־זֹאת וְאַיֵּה כָל־נִפְלְאֹתָיו אֲשֶׁר סִפְּרוּ־לָנוּ אֲבוֹתֵינוּ לֵאמֹר הֲלֹא מִמִּצְרַיִם הֶעֱלָנוּ יְהוָה וְעַתָּה נְטָשָׁנוּ יְהוָה וַיִּתְּנֵנוּ בְּכַף מִדְיָן׃

14 וַיִּפֶן אֵלָיו יְהוָה וַיֹּאמֶר לֵךְ בְּכֹחֲךָ זֶה וְהוֹשַׁעְתָּ אֶת־יִשְׂרָאֵל מִכַּף מִדְיָן הֲלֹא שְׁלַחְתִּיךָ׃

15 וַיֹּאמֶר אֵלָיו בִּי אֲדֹנָי בַּמָּה אוֹשִׁיעַ אֶת־יִשְׂרָאֵל הִנֵּה אַלְפִּי הַדַּל בִּמְנַשֶּׁה וְאָנֹכִי הַצָּעִיר בְּבֵית אָבִי׃

16 וַיֹּאמֶר אֵלָיו יְהוָה כִּי אֶהְיֶה עִמָּךְ וְהִכִּיתָ אֶת־מִדְיָן כְּאִישׁ אֶחָד׃

17 וַיֹּאמֶר אֵלָיו אִם־נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ וְעָשִׂיתָ לִּי אוֹת שָׁאַתָּה מְדַבֵּר עִמִּי׃

18 אַל־נָא תָמֻשׁ מִזֶּה עַד־בֹּאִי אֵלֶיךָ וְהֹצֵאתִי אֶת־מִנְחָתִי וְהִנַּחְתִּי לְפָנֶיךָ וַיֹּאמַר אָנֹכִי אֵשֵׁב עַד־שׁוּבֶךָ׃

19 וְגִדְעוֹן בָּא וַיַּעַשׂ גְּדִי־עִזִּים וְאֵיפַת־קֶמַח מַצּוֹת הַבָּשָׂר שָׂם בַּסַּל וְהַמָּרַק שָׂם בַּפָּרוּר וַיּוֹצֵא אֵלָיו אֶל־תַּחַת הָאֵלָה וַיַּגַּשׁ׃

20 וַיֹּאמֶר אֵלָיו מַלְאַךְ הָאֱלֹהִים קַח אֶת־הַבָּשָׂר וְאֶת־הַמַּצּוֹת וְהַנַּח אֶל־הַסֶּלַע הַלָּז וְאֶת־הַמָּרַק שְׁפוֹךְ וַיַּעַשׂ כֵּן׃

ϛʹ.

12. Καὶ ὤφθη αὐτῷ ἄγγελος κυρίου, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· κύριος μετὰ σοῦ, δυνατὸς τῇ ἰσχύϊ.

13. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν γεδεών· ἐν ἐμοὶ κύριέ μου· καὶ εἰ ἔστι κύριος μεθ' ἡμῶν, καὶ ἱνατί εὗρεν ἡμᾶς πάντα τὰ κακὰ ταῦτα; καὶ ποῦ ἐστι πάντα τὰ θαυμάσια αὐτοῦ ὅσα διηγήσαντο ἡμῖν οἱ πατέρες ἡμῶν λέγοντες· οὐχὶ ἐξ αἰγύπτου ἀνήγαγεν ἡμᾶς κύριος; καὶ νῦν ἀπώσατο ἡμᾶς κύριος, καὶ παρέδωκεν ἡμᾶς ἐν χειρὶ μαδιάμ;

14. Καὶ ἐπέβλεψε πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος κυρίου, καὶ εἶπεν αὐτῷ. πορεύου ἐν τῇ ἰσχύϊ σου ταύτῃ, καὶ σώσεις τὸν ἰσραὴλ ἐκ χειρὸς μαδιάν· καὶ ἰδοὺ ἐξαπέστειλά σε.

15. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν γεδεών· ἐν ἐμοὶ κύριε, ἐν τίνι σώσω τὸν ἰσραήλ; ἰδοὺ ἡ χιλιάς μου ταπεινοτέρα ἐν μανασσῇ, καὶ ἐγώ εἰμι μικρότερος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός μου.

16. Καὶ εἶπε πρός αὐτὸν κύριος· ὅτι ἔσομαι μετά σοῦ, καὶ πατάξεις τὴν μαδιὰμ ὡσεὶ ἄνδρα ἕνα.

17. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν γεδεών· καὶ εἰ εὗρον χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου, καὶ ποιήσεις μοι σημεῖον ὅτι σὺ λαλεῖς μετ' ἐμοῦ.

18. Μὴ δὴ χωρισθῇς ἐντεῦθεν ἕως τοῦ ἐλθεῖν με πρὸς σέ, καὶ οἴσω τὴν θυσίαν μου, καὶ θήσω ἐνώπιόν σου. καὶ εἶπεν· ἐγώ εἰμι, καθήσομαι ἕως τοῦ ἐπιστρέψαι σε.

19. Καὶ γεδεὼν εἰσῆλθε, καὶ ἐποίησεν ἔριφον αἰγῶν, καὶ οἰφὶ ἀλεύρου ἄζυμα, καὶ τὰ κρέα ἔθηκεν ἐπὶ τὸ κανοῦν, καὶ τὸν ζωμὸν ἐξέχεεν εἰς χύτραν, καὶ ἐξήνεγκε πρὸς αὐτὸν ὑπὸ τὴν δρῦν, καὶ προσεκύνησε.

20. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος κυρίου· λάβε τὰ κρέα καὶ τοὺς ἄρτους τοὺς ἀζύμους, καὶ θὲς πρὸς τὴν πέτραν ἐκείνην, καὶ τὸν ζωμὸν ἔκχεον, καὶ ἐποίησεν οὕτως.

CAP. VI.

12. Apparuit ei Angelus Domini, & ait, Dominus tecum virorum fortiſſime.

13. Dixitq; ei Gedeon, Obſecro mi domine, ſi Dominus nobiſcū eſt, cur ergo apprehenderunt nos hæc omnia? ubi ſunt mirabilia eius quæ narraverunt patres noſtri, atque dixerunt, De Ægypto eduxit nos Dominus? Nunc autem dereliquit nos Dominus, & tradidit in manus Madian.

14. Reſpexitque ad eum Dominus, & ait, Vade in hac fortitudine tua, & liberabis Iſraël de manu Madian: ſcito quòd miſerim te.

15. Qui reſpondens ait, Obſecro mi domine, in quo liberabo Iſraël? ecce familia mea infima eſt in Manaſſe, & ego minimus in domo patris mei.

16. Dixitque ei Dominus, Ego ero tecum: & percuties Madian quaſi unum virum.

17. Et ille, Si inueni, inquit, gratiam coram te, da mihi ſignum quòd tu ſis qui loqueris ad me.

18. Ne recedas hinc, donec revertar ad te, portans ſacrificium, & offerens tibi. Qui reſpondit, Ego præſtolabar adventum tuum.

19. Ingreſſus eſt itaque Gedeon, & coxit hœdum, & de farinæ modio azymos panes: carneſq; ponens in caniſtro, & ius carnium mittens in ollam, tulit omnia ſub quercu, & obtulit ei.

20. Cui dixit angelus Domini, Tolle carnes & azymos panes, & pone ſupra petram illam, & ius déſuper funde. Cumq; feciſſet ita.

Das VI. Capitel.

12. Da erſchein jhm der Engel des HERREN/vnd ſprach zu jm: Der HERR mit dir/du ſtreitbarer Held.

13. Gideon aber ſprach zu jm: Mein Herꝛ/iſt der HERR mit vnns/warumb iſt vns denn ſolchs alles widerfahren? Vnd wo ſind alle ſeine Wunder/die vns vnſer Vaͤter erzehleten/vnd ſprachen: Der HERR hat vns auß Egypten gefůhꝛet? Nun aber hat vns der HERR verlaſſen/vnd vnter der Midianiter hende gegeben.

14. Der HERR aber wandt ſich zu jm/vnd ſprach: Gehe hin in dieſer deiner krafft/Du ſolt Jſrael erloͤſen auß der Midianiter hende/Sihe/ich hab dich geſandt.

15. Er aber ſprach zu jhm: Mein Herꝛ/womit ſoll ich Jſrael erloͤſen? Sihe meine Freundſchafft iſt die geringſte inn Manaſſe/vnnd ich bin der kleineſt in meines Vaters Hauſe.

16. Der HERR aber ſprach zu jm: Jch will mit dir ſein/daß du die Midianiter ſchlagen ſolt/wie einen einzelen Mann.

17. Er aber ſprach zu jm: Lieber/hab ich gnade fůr dir funden/ſo mach mir ein zeichen/daß du es ſeyeſt/der mit mir redet.

18. Weiche nicht biß ich zu dir komme/vnd bringe mein Speißoffer/daß ich fůr dir laſſe. Er ſprach: Jch will bleiben/biß daß du wider kommeſt.

19. Vnd Gideon kam vnd ſchlachtet ein Zigenboͤcklein/vnnd ein Epha vngeſeurts mehls vnd legt Fleiſch in einen Korb/vnd thet die brůhe in ein Toͤpffen/vnd brachts zu jhm herauß vnter die Eiche/vnd tratt herzu.

20. Aber der Engel Gottes ſprach zu jm: Nim das Fleiſch vnd das vngeſeurt/vnd laß es auff dem Felß der hie iſt/vnd geuß die brůhe auß. Vnd er thet alſo.

CHAP. VI.

12. Lors l'Ange de l'Eternel lui apparut, & lui dit, Tresfort & vaillant homme, l'Eternel *eſt* auec toi.

13. Auquel *reſpon*dit Gedeon, Las, mon ſeigneur que l'Eternel ſoit auec nous; & pour quoi nous ſont aduenues toutes ces choſes ici? Et où *ſont* toutes les merueilles d'icelui que nos peres nous ont racontees, diſans, L'Eternel ne nous a-il pas fait monter hors d'Egypte? car maintenant l'Eternel nous à abandonnés, & nous à liurés en la main des Madianites.

14. Et l'Eternel regardant vers lui, dit, Va auec ceſte tiene force, & tu deliureras Iſrael de la main des Madianites. Ne t'ai-ie pas enuoyé.

15. Et il lui *reſpon*dit, Las, mon ſeigneur! par quel moyen deliurerai-ie Iſrael? Voici, mon millier *eſt* le plus poure *qui ſoit* en Manaſſé: & ie *ſuis* le plus petit de la maiſon de mon pere.

16. Et l'Eternel lui dit, D'autant que ie ſerai auec toi: & tu fraperas les Madianites comme s'ils n'eſtoyent qu'vn ſeul homme.

17. Et il lui *reſpon*dit, Ie te prie, ſi i'ai trouué grace enuers toi, que tu me donnes vn ſigne *pour monſtrer* que *c'eſt* toi, qui parles auec moi.

18. Ie te prie ne bouge d'ici, tant que ie viene à toi, & apporte mõ preſent, & le mette deuant toi. Et il dit, I'*y* demeurerai iuſqu'à ce que tu reuienes.

19. Lors Gedeon r'entra & appreſta vn cheureau de laict, & des gaſteaux ſans leuain d'vn Epha de farine: & mit la chair en vn panier, & le brouët en vn pot: & *les* lui apporta ſous le cheſne, & *les lui* preſenta.

20. Et l'Ange de Dieu lui dit, Pren ceſte chair, & ces gaſteaux ſans leuain, & *les* mets ſur ce rocher, & reſpan le brouët: & il fit ainſi.

ו

21 וַיִּשְׁלַח מַלְאַךְ יְהוָה אֶת־קְצֵה הַמִּשְׁעֶנֶת אֲשֶׁר בְּיָדוֹ וַיִּגַּע בַּבָּשָׂר וּבַמַּצּוֹת וַתַּעַל הָאֵשׁ מִן־הַצּוּר וַתֹּאכַל אֶת־הַבָּשָׂר וְאֶת־הַמַּצּוֹת וּמַלְאַךְ יְהוָה הָלַךְ מֵעֵינָיו׃

22 וַיַּרְא גִּדְעוֹן כִּי־מַלְאַךְ יְהוָה הוּא וַיֹּאמֶר גִּדְעוֹן אֲהָהּ אֲדֹנָי יְהוִה כִּי־עַל־כֵּן רָאִיתִי מַלְאַךְ יְהוָה פָּנִים אֶל־פָּנִים׃

23 וַיֹּאמֶר לוֹ יְהוָה שָׁלוֹם לְךָ אַל־תִּירָא לֹא תָּמוּת׃

24 וַיִּבֶן שָׁם גִּדְעוֹן מִזְבֵּחַ לַיהוָה וַיִּקְרָא־לוֹ יְהוָה שָׁלוֹם עַד הַיּוֹם הַזֶּה עוֹדֶנּוּ בְּעָפְרַת אֲבִי הָעֶזְרִי׃

25 וַיְהִי בַּלַּיְלָה הַהוּא וַיֹּאמֶר לוֹ יְהוָה קַח אֶת־פַּר־הַשּׁוֹר אֲשֶׁר לְאָבִיךָ וּפַר הַשֵּׁנִי שֶׁבַע שָׁנִים וְהָרַסְתָּ אֶת־מִזְבַּח הַבַּעַל אֲשֶׁר לְאָבִיךָ וְאֶת־הָאֲשֵׁרָה אֲשֶׁר־עָלָיו תִּכְרֹת׃

26 וּבָנִיתָ מִזְבֵּחַ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ עַל רֹאשׁ הַמָּעוֹז הַזֶּה בַּמַּעֲרָכָה וְלָקַחְתָּ אֶת־הַפָּר הַשֵּׁנִי וְהַעֲלִיתָ עוֹלָה בַּעֲצֵי הָאֲשֵׁרָה אֲשֶׁר תִּכְרֹת׃

27 וַיִּקַּח גִּדְעוֹן עֲשָׂרָה אֲנָשִׁים מֵעֲבָדָיו וַיַּעַשׂ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלָיו יְהוָה וַיְהִי כַּאֲשֶׁר יָרֵא אֶת־בֵּית אָבִיו וְאֶת־אַנְשֵׁי הָעִיר מֵעֲשׂוֹת יוֹמָם וַיַּעַשׂ לָיְלָה׃

28 וַיַּשְׁכִּימוּ אַנְשֵׁי הָעִיר בַּבֹּקֶר וְהִנֵּה נֻתַּץ מִזְבַּח הַבַּעַל וְהָאֲשֵׁרָה אֲשֶׁר־עָלָיו כֹּרָתָה וְאֵת הַפָּר הַשֵּׁנִי הֹעֲלָה עַל־הַמִּזְבֵּחַ הַבָּנוּי׃

ו

21 וְאוֹשֵׁיט מַלְאֲכָא דַיְיָ יָת רֵישׁ שׁוּטִיתָא דְבִידֵיהּ וְקָרֵיב בְּבִשְׂרָא וּבְפַטִירָא וּסְלֵיקַת אֶשָּׁתָא מִן טִינָרָא וַאֲכַלַת יָת בִּשְׂרָא וְיָת פַּטִירַיָא וּמַלְאֲכָא דַיְיָ אִסְתְּלֵיק מִלְּקֳבֵיל עֵינוֹהִי׃

22 וַחֲזָא גִּדְעוֹן אֲרֵי מ מַלְאֲכָא דַיְיָ הוּא וַאֲמַר גִּדְעוֹן בְּבָעוּ יְיָ אֱלֹהִים אֲרֵי עַל כֵּן חֲזֵיתִי מַלְאֲכָא דַיְיָ אַפִּין בְּאַפִּין׃

23 וַאֲמַר לֵיהּ יְיָ שְׁלָם לָךְ לָא תִדְחַל לָא תְמוּת׃

24 וּבְנָא תַמָּן גִּדְעוֹן מַדְבְּחָא קֳדָם יְיָ וּפְלַח עֲלוֹהִי קֳדָם יְיָ דַּעֲבַד לֵיהּ שְׁלָמָא עַד יוֹמָא הָדֵין עַד כְּעַן אִיתוֹהִי בְּעָפְרַת דַּאֲבוּהִי דְעֶזֶר׃

25 וַהֲוָה בְּלֵילְיָא הַהוּא וַאֲמַר לֵיהּ יְיָ סַב יָת תּוֹר בַּר תּוֹרֵי דִילַאֲבוּךְ וְתוֹרָא תִנְיָנָא דְאִיתְפַּטִּם שְׁבַע שְׁנִין וְתִתְפַּגַּר יָת אֵיגוֹרָא דְבַעֲלָא דַאֲבוּךְ וְיָת אֲשֵׁירְתָא דַעֲלוֹהִי תְּקוּץ׃

26 וְתִבְנֵי מַדְבְּחָא קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ עַל רֵישׁ תּוּקְפָּא הָדֵין בְּסִידְרָא וְתִיסַּב יָת תּוֹרָא תִנְיָנָא וְתַסֵּיק עֲלָוָתָא בְּאָעֵי אֲשֵׁירְתָא דִתְקוּץ׃

27 וּדְבַר גִּדְעוֹן עַסְרָא גֻּבְרִין מֵעַבְדוֹהִי וַעֲבַד כ כְּמָא דְמַלֵּיל עִימֵּיהּ יְיָ וַהֲוָה מִדְּדָחֵיל מִבֵּית אֲבוּהִי וּמִן אֱנָשֵׁי קַרְתָּא מִלְּמֶעְבַּד בִּימָמָא וַעֲבַד בְּלֵילְיָא׃

28 וְאַקְדִּימוּ אֱנָשֵׁי ק קַרְתָּא בְּצַפְרָא וְהָא מִתְרַע אֵיגוֹרָא דְבַעֲלָא וַאֲשֵׁירְתָא דַעֲלוֹהִי קְצִיצָא וְיָת תּוֹרָא תִנְיָנָא מַסֵּק עַל מַדְבְּחָא דִבְנֵי׃

ϛʹ.

21. Καὶ ἐξέτεινεν ὁ ἄγγελος κυρίου τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου τῆς ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἥψατο τῶν κρεῶν, καὶ τῶν ἀζύμων, καὶ ἀνήφθη πῦρ ἐκ τῆς πέτρας, καὶ κατέφαγε τὰ κρέα καὶ τοὺς ἀζύμους· καὶ ὁ ἄγγελος κυρίου ἀπῆλθεν ἀπὸ ὀφθαλμῶν αὐτοῦ.

22. Καὶ εἶδε γεδεὼν, ὅτι ἄγγελος κυρίου ἐστί. καὶ εἶπε γεδεών· οἴμοι κύριε, κύριε, ὅτι εἶδον τὸν ἄγγελον κυρίου πρόσωπον πρὸς πρόσωπον.

23. Καὶ εἶπεν αὐτῷ κύριος· εἰρήνη σοι, μὴ φοβοῦ, οὐ μὴ ἀποθάνῃς.

24. Καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ γεδεὼν θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ, καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸ, εἰρήνη κυρίου, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης· ἔτι ὄντος αὐτοῦ ἐν ἐφραθὰ πατρὸς τοῦ ἐζρί.

25. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ, καὶ εἶπεν αὐτῷ κύριος· λάβε τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν τοῦ πατρός σου, καὶ τὸν μόσχον τὸν δεύτερον τὸν ἑπταετῆ, καὶ καθελεῖς τὸ θυσιαστήριον τοῦ Βααλ, ὅ ἐστι τοῦ πατρός σου· καὶ τὸ ἄλσος τὸ ἐπ᾽ αὐτῷ ἐκκόψεις.

26. Καὶ οἰκοδομήσεις τὸ θυσιαστήριον κυρίῳ τῷ θεῷ σου (τῷ ὀφθέντι σοι) ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ μαωζ τοῦ ὄρους ἐν τῇ παρατάξει, καὶ λήψῃ τὸν μόσχον τὸν δεύτερον, καὶ ἀνοίσεις ὁλοκαυτώματα ἐν τοῖς ξύλοις τοῦ ἄλσους, οὗ ἐκκόψεις.

27. Καὶ ἔλαβε γεδεὼν δέκα ἄνδρας ἀπὸ τῶν δούλων αὐτοῦ, καὶ ἐποίησε καθὰ ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν κύριος. καὶ ἐγένετο, ὡς ἐφοβήθη τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ τοὺς ἄνδρας τῆς πόλεως, τοῦ μὴ ποιῆσαι ἡμέρας, καὶ ἐποίησε νυκτός.

28. Καὶ ὤρθρισαν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως τοπρωΐ, καὶ ἰδοὺ κατεσκαμμένον τὸ θυσιαστήριον τοῦ Βααλ, καὶ τὸ ἄλσος τὸ ἐπ᾽ αὐτῷ ἐκκεκομμένον, καὶ ὁ μόσχος ὁ σιτευτὸς ἀνενηνεγμένος εἰς ὁλοκαύτωμα ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ ᾠκοδομημένον.

CAP. VI.

21. Extendit Angelus Domini ſummitatem virgæ quam tenebat in manu, & tetigit carnes & panes azymos: aſcenditq; ignis de petra, & carnes, azymoſq; panes conſumpſit: angelus autem Domini evanuit ex oculis eius.

22. Videnſq; Gedeon quòd eſſet angelus Domini, ait, Heu mi Domine Deus: quia vidi angelum Domini à facie ad faciem.

23. Dixitque ei Dominus, Pax tecum: ne timeas, non morieris.

24. Ædificavit ergo ibi Gedeon altare Domino, vocavitq; illud Domini pax, uſque in præſentem diem. Cumq; adhuc eſſet in Ephra quæ eſt familiæ Ezri.

25. Nocte illa dixit Dominus ad eum, Tolle taurum patris tui, & alterum taurum annorum ſeptem, deſtrueſque aram Baal quæ eſt patris tui: & nemus quod circa aram eſt, ſuccîde.

26. Et ædificabis altare Domino Deo tuo in ſummitate petræ huius, ſuper quam antè ſacrificium poſuiſti: tolleſq; taurum ſecundum, & offeres holocauſtum ſuper ſtruem lignorum quæ de memore ſuccideris.

27. Aſſumptis ergo Gedeon decem viris de ſervis ſuis, fecit ſicut præceperat ei Dominus. Timens autem domum patris ſui, & homines illius civitatis, per diem noluit facere, ſed omnia nocte complevit.

28. Cumq; ſurrexiſſent viri oppidi eius manè, viderũt deſtructam aram Baal, lucumq; ſuccîſum, & taurum alterum impoſitum ſuper altare quod tunc ędificatum erat.

Das VI. Capitel.

21. Da recket der Engel des HERREN den ſtecken auß/ den er inn der hand hatte/ vnd růret mit der ſpitzen das fleiſch/ vnnd das vngeſeurt mehl an/ Vnnd das Feuer fuhr auß dem Felß/ vnd verzehret das fleiſch vnnd vngeſeurt mehl/ Vnnd der Engel des HERREN verſchwand auß ſeinen Augen.

22. Da nun Gideon ſahe/ daß es ein Engel des HERREN war/ ſprach er: O HERR HERR/ habe ich alſo einẽ Engel des HERRn von angeſicht geſehen?

23. Aber der HERR ſprach zu jm: fride ſey mit dir/ förchte dich nicht/ du wirſt nicht ſterben.

24. Da bauet Gideon daſelbs dem HERRN einen Altar/ vnd hieß jn/ Der Herr des Friedes/ der ſtehet noch biß auff den heutigen tag/ zu Ophra des Vaters der Eſriter.

25. Vnnd in derſelben nacht ſprach der Herre zu jm: Nimm einen Farren vnter den Ochſen/ die deines Vaters ſind / vnnd einen andern Farren/ der ſiebenjärig iſt/ vnd zubrich den Altar Baal / der deines Vaters iſt/ vnnd haue ab den Hayn/ der dabey ſtehet.

26. Vnnd baue dem HErren deinem Gott oben auff der höhe diſes Felſen einen Altar/ vnd růſte jn zu/ vnd nim̃ den andern Farren/ vnnd opffere ein Brandtopffer mit dem Holtz des Hayns/ den du abgehauen haſt.

27. Da nam Gideon zehen Mån- ner auß ſeinen Knechten/ vnd thet wie jm der HErr geſagt hatte. Aber er forcht ſich ſolches zu thun des Tages/ für ſeines Vaters hauß vnd den Leuten in der Stadt/ vnnd thets bey der nacht.

28. Da nun die Leute in der Stadt des morgens frů auffſtunden/ Sihe/ da war der Altar Baal zubrochen/ vnd der Hayn dabey abgehauen/ vnd der ander Farr ein Brandopffer auff dem Altar der gebauet war.

CHAP. VI.

21. Adonc l'Ange de l'Eternel ayant auancé le bout du baſton qu'il auoit en la main, toucha la chair, & les gaſteaux ſans leuain, & le feu monta du rocher, & conſuma la chair, & les gaſteaux ſans leuain: Et l'Ange de l'Eternel s'en alla de deuant icelui.

22. Et Gedeon vid que c'*eſtoit* l'Ange de l'Eternel, ſi dit, Hà, Seigneur Eternel, pour cela ai-ie veu l'Ange de l'Eternel face à face!

23. Et l'Eternel lui dit, Il va bien pour toi: ne crain point, tu ne mourras point.

24. Et Gedeon baſtit là vn autel à l'Eternel, & l'appela Iehovah-Sçalom: lequel eſt iuſques à ce iourd'hui en Hophra des Abihezerites.

25. Or aduint en ceſte nuict là, que l'Eternel lui dit, Pren le bouueau d'entre les bœufs qui *ſont* à ton pere, aſſauoir ce deuxieme boueau aagé de ſept ans, & demoli l'autel de Bahal qui *eſt* à ton pere, & coupe le boſcage qui *eſt* aupres.

26. Et baſti vn autel à l'Eternel ton Dieu ſur le coupeau de ce fort ici en lieu cõuenable: ſi prendras ce deuxieme taureau, & l'offriras en holocauſte auec les arbres du boſcage que tu couperas.

27. Gedeon donc ayant prins dix hommes d'entre ſes ſeruiteurs, fit ainſi que l'Eternel lui auoit dit: & d'autant qu'il craignoit la maiſon de ſon pere, & les gens de la ville, s'il l'euſt fait de iour, il le fit de nuict.

28. Et les gens de la ville ſe leuerent de bon matin, & voici, l'autel de Bahal auoit eſté demoli, & le boſcage qui *eſtoit* aupres coupé, & le deuxieme taureau offert en holocauſte ſur l'autel qu'on auoit baſti.

ו

29 וַאֲמַרוּ גְּבַר לְחַבְרֵיהּ מַן עֲבַד פִּתְגָּמָא הָדֵין וּתְבַעוּ וּבְעוֹ וַאֲמַרוּ גִּדְעוֹן בַּר יוֹאָשׁ עֲבַד יָת פִּתְגָּמָא הָדֵין׃

30 וַאֲמַרוּ אֱנָשֵׁי קַרְתָּא לְיוֹאָשׁ אַפֵּיק יָת בְּרָךְ וְיִתְקְטִיל אֲרֵי תְרַע יָת אֵיגוֹרָא דְבַעְלָא וַאֲרֵי קַץ אֲשֵׁרְתָא דַעֲלוֹהִי׃

31 וַאֲמַר יוֹאָשׁ לְכָל דְּקָמוּ עֲלוֹהִי הַאַתּוּן תִּתְפַּרְעוּן לְבַעְלָא אִם אַתּוּן תִּפְרְקוּן יָתֵיהּ דִּי דְיִתְפְּרַע לֵיהּ יִתְקְטִיל בְּרַם אַרְכָא יְהַב לֵיהּ עַד צַפְרָא וְאִם צְרוֹךְ אִית בֵּיהּ יִתְפְּרַע לֵיהּ בַּעְלָא אֲרֵי תְרַע יָת אֵיגוֹרֵיהּ׃

32 וּקְרָא לֵיהּ בְּיוֹמָא הַהוּא יְרֻבַּעַל לְמֵימַר יִתְפְּרַע לֵיהּ בַּעְלָא אֲרֵי תְרַע יָת אֵיגוֹרֵיהּ׃

33 וְכָל מִדְיָנָאֵי וַעֲמַלְקָאֵי וּבְנֵי מַדִּינְחָא אִתְכְּנִישׁוּ כַּחֲדָא וַעֲבַרוּ וּשְׁרוֹ בְּמֵישַׁר יִזְרְעֶאל׃

34 וְרוּחַ גְּבוּרָה מִן קֳדָם יְיָ לְבִישַׁת יָת גִּדְעוֹן וּתְקַע בְּשׁוֹפָרָא וְאִתְכְּנִישׁ אֱנָשׁ אֲבִיעֶזֶר בָּתְרוֹהִי׃

35 וְאִיזְגַּדִּין שְׁלַח בְּכָל תְּחוּם מְנַשֶּׁה וְאִתְכְּנִישׁוּ אַף אִינוּן בָּתְרוֹהִי וְאִיזְגַּדִּין שְׁלַח בְּשִׁבְט אָשֵׁר וּבְשִׁבְט זְבוּלֻן וּבְשִׁבְט נַפְתָּלִי וּסְלִיקוּ לְקַדָּמוּתְהוֹן׃

36 וַאֲמַר גִּדְעוֹן קֳדָם יְיָ אִם אִיתָךְ פָּרִיק בִּידִי יָת יִשְׂרָאֵל כְּמָא דְמַלֵּילְתָּא׃

ו

29 וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ מִי עָשָׂה הַדָּבָר הַזֶּה וַיִּדְרְשׁוּ וַיְבַקְשׁוּ וַיֹּאמְרוּ גִּדְעוֹן בֶּן־יוֹאָשׁ עָשָׂה הַדָּבָר הַזֶּה׃

30 וַיֹּאמְרוּ אַנְשֵׁי הָעִיר אֶל־יוֹאָשׁ הוֹצֵא אֶת־בִּנְךָ וְיָמֹת כִּי נָתַץ אֶת־מִזְבַּח הַבַּעַל וְכִי כָרַת הָאֲשֵׁרָה אֲשֶׁר־עָלָיו׃

31 וַיֹּאמֶר יוֹאָשׁ לְכֹל אֲשֶׁר־עָמְדוּ עָלָיו הַאַתֶּם תְּרִיבוּן לַבַּעַל אִם־אַתֶּם תּוֹשִׁיעוּן אוֹתוֹ אֲשֶׁר יָרִיב לוֹ יוּמַת עַד־הַבֹּקֶר אִם־אֱלֹהִים הוּא יָרֶב לוֹ כִּי נָתַץ אֶת־מִזְבְּחוֹ׃

32 וַיִּקְרָא־לוֹ בַיּוֹם־הַהוּא יְרֻבַּעַל לֵאמֹר יָרֶב בּוֹ הַבַּעַל כִּי נָתַץ אֶת־מִזְבְּחוֹ׃

33 וְכָל־מִדְיָן וַעֲמָלֵק וּבְנֵי־קֶדֶם נֶאֶסְפוּ יַחְדָּו וַיַּעַבְרוּ וַיַּחֲנוּ בְּעֵמֶק יִזְרְעֶאל׃

34 וְרוּחַ יְהוָה לָבְשָׁה אֶת־גִּדְעוֹן וַיִּתְקַע בַּשּׁוֹפָר וַיִּזָּעֵק אֲבִיעֶזֶר אַחֲרָיו׃

35 וּמַלְאָכִים שָׁלַח בְּכָל־מְנַשֶּׁה וַיִּזָּעֵק גַּם־הוּא אַחֲרָיו וּמַלְאָכִים שָׁלַח בְּאָשֵׁר וּבִזְבֻלוּן וּבְנַפְתָּלִי וַיַּעֲלוּ לִקְרָאתָם׃

36 וַיֹּאמֶר גִּדְעוֹן אֶל־הָאֱלֹהִים אִם־יֶשְׁךָ מוֹשִׁיעַ בְּיָדִי אֶת־יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ׃

ϛ.

29. Καὶ εἶπεν ἀνὴρ πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ· τίς ἐποίησε τὸ πρᾶγμα τοῦτο; καὶ ἀνήταζον, καὶ ἐξεζήτουν, καὶ εἶπαν· ὅτι γεδεὼν ὁ υἱὸς ἰωὰς, ἐποίησε τὸ πρᾶγμα τοῦτο.

30. καὶ εἶπαν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως πρὸς ἰωὰς, ἐξάγαγε τὸν υἱόν σου, καὶ ἀποθανέτω, ὅτι κατέσκαψε τὸ θυσιαστήριον τοῦ βάαλ, καὶ ὅτι ἐξέκοψε τὸ ἄλσος τὸ ἐπ᾽ αὐτῷ.

31. Καὶ εἶπεν ἰωὰς πρὸς τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐπανιστημένους ἐπ᾽ αὐτόν· μὴ ὑμεῖς νῦν δικάζεσθε περὶ τοῦ βάαλ, ἢ ὑμεῖς σώσετε αὐτόν; ὃς ἀντεδίκησεν αὐτῷ, ἀποθανεῖται ἕως πρωΐ. εἰ θεός αὐτός ἐστιν, ἐκδικήσει ἑαυτὸν ὅτι κατέσκαψε τὸ θυσιαστήριον αὐτοῦ.

32. Καὶ ἐπεκάλεσεν αὐτὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἱεροβαάλ, λέγων· δικαστήριον τοῦ βάαλ, ὅτι κατέσκαψε τὸ θυσιαστήριον αὐτοῦ.

33. Καὶ πᾶσα μαδιάμ, καὶ ἀμαλὴκ, καὶ οἱ υἱοὶ ἀνατολῶν συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ παρῆλθον καὶ παρενέβαλον ἐν τῇ κοιλάδι ἰεζραέλ.

34. Καὶ πνεῦμα θεοῦ ἐνεδυνάμωσε τὸν γεδεὼν, καὶ ἐσάλπισεν ἐν κερατίνῃ, καὶ ἐβόησεν ἀβιάζερ ὀπίσω αὐτοῦ.

35. Καὶ ἀγγέλους ἐξαπέστειλεν ἐν παντὶ μανασσῇ, καὶ ἐβόησε καὶ αὐτὸς ὀπίσω αὐτοῦ. καὶ ἀγγέλους ἐξαπέστειλεν ἐν ἀσὴρ, καὶ ἐν ζαβουλὼν, καὶ ἐν νεφθαλείμ, καὶ ἀνέβησαν εἰς ἀπάντησιν αὐτῷ.

36. Καὶ εἶπε γεδεὼν πρὸς τὸν θεόν· εἰ σώζεις ἐν τῇ χειρί μου τὸν ἰσραὴλ, καθὼς ἐλάλησας.

CAP. VI.	Das VI. Capitel.	CHAP. VI.
29. Dixeruntq́; ad invicem, Quis hoc fecit? Cumq́; perquirerent auctorem facti, dictum eſt, Gedeon filius Ioas fecit hæc omnia.	29. Vnd einer ſprach zum andern: Wer hat das gethan? Vnnd da ſie ſuchten vnnd nach fragten/ward geſagt: Gideon der Sohn Joas hat das gethan.	29. Dont ils diſoyent les vns aux autres, Qui à fait ceci? Et s'eſtans enquis, & ayans cerché, ils dirent, Gedeon le fils de Ioas à fait ceci.
30. Et dixerunt ad Ioas, Produc filium tuum huc, ut moriatur: quia deſtruxit aram Baal, & ſuccîdit nemus.	30. Da ſprachen die Leute der Stadt zu Joas: Gib deinen Sohn herauß/er muß ſterben / daß er den Altar Baal zerbrochen / vnnd den Hayn dabey abgehauen hat.	30. Puis les gens de la ville dirent à Ioas, Amene hors ton fils, & qu'il meure: car il à demoli l'autel de Bahal, & auſſi à coupé le boſcage qui *eſtoit* aupres.
31. Quibus ille reſpondit, Nunquid ultores eſtis Baal, ut pugnetis pro eo? qui adverſarius eſt eius, moriatur antequam lux craſtina veniat, ſi deus eſt vindicet ſe de eo qui ſuffodit aram eius.	31. Joas aber ſprach zu allen die bey jm ſtunden: Wolt jhr vmb Baal hadern? Wolt jhr jm helffen? Wer vmb jn hadert/der ſoll diſes morgens ſterben. Jſt er Gott/ſo rechte er vmb ſich ſelbs/daß ſein Altar zubrochen iſt.	31. Et Ioas *reſpon*dit à tous ceux qui s'adreſſerent à lui, Eſt-ce vous qui prendrez la querele pour Bahal? eſt-ce vous qui le ſauuerez? Quiconque aura prins la querele pour icelui ſera mis à mort entre ci & le matin. S'il eſt dieu, qu'il prene la querele pour ſoi, de ce qu'on à demoli ſon autel.
32. Ex illo die vocatus eſt Gedeon, Ierobáal: eo quòd dixiſſet Ioas, Vlciſcatur ſe de eo Baal, qui fodit aram eius.	32. Von dem tag an hieß man jn JerubBaal/vnnd ſprach: Baal rechte vmb ſich ſelbs/daß ſein Altar zubrochen iſt.	32. Et en ce iour-la il l'appela Ierubbahal, diſant, Que Bahal prene la querele contre lui, de ce qu'il à demoli ſon autel.
33. Igitur omnis Madian & Amelec & Orientales populi congregati ſunt ſimul, & tranſeuntes Iordanem, caſtrametati ſunt in valle Iezraël.	33. Da nun alle Midianiter/vnnd Amalekiter/vnnd die auß dem Morgenland ſich zu hauff verſam̃let hatten/vnd zogen herdurch/vnd lagerten ſich im grunde Jeſreel.	33. Or tous les Madianites, les Hamalekites, & les Orientaux s'aſſemblerent tous en vn, & ayans paſſé le Iordain ſe camperent en la vallee de Iizrehel.
34. Spiritus autem Domini induit Gedeon, qui clangens buccina convocavit domum Abié-zer, ut ſequeretur ſe.	35. Zog der Geiſt des HErren Gideon an / Vnnd er ließ die Poſaunen blaſen/vnd rieff AbiEſer/daß ſie jhm folgeten.	34. Et l'Eſprit de l'Eternel reueſtit Gedeon: & il ſonna la trompette, & les Abihezerites s'aſſemblerent apres lui.
35. Miſitq́; nuntios in univerſum Manaſſen, qui & ipſe ſecutus eſt eum: & alios nũntios in Aſer & Zabulon & Nephthali, qui occurrerunt ei.	36. Vnd ſandte Botſchafft in gantz Manaſſe/vnd rieff jn an/daß ſie jhm auch nachfolgetẽ. Er ſandte auch botſchafft zu Aſſer vnnd Sebulon vnnd Naphthali/die kamen herauf jm entgegen.	35. Il enuoya auſſi des meſſaggers par tout Manaſſé, qui pareillement s'aſſembla apres lui: puis il enuoya des meſſagers en Aſçer, en Zabulon, & en Nephthali, leſquels monterent pour aller au deuant d'eux.
36. Dixitq́; Gedeon ad Dominum, Si ſalvum facis per manum meam Iſraël, ſicut locutus es.	37. Vnnd Gideon ſprach zu Gott: Wilt du Jſrael durch meine hand erlöſen/wie du geredt haſt.	36. Et Gedeon dit à Dieu, Si du dois deliurer Iſrael par mon moyen, comme tu as dit.

ו

37 הָא אֲנָא מַחֵית יַת גִּזַּת עַמְרָא בְּבֵית אִידְּרֵי אִם טַלָּא יְהֵא עַל גִּיזְתָא בִּלְחוֹדַהּ וְעַל כָּל אַרְעָא יוּבְשָׁא וְאִידַע אֲרֵי תִפְרוֹק בִּידִי יַת יִשְׂרָאֵל כְּמָא דְמַלֵּילְתָּא׃

38 וַהֲוָה כֵן וְאַקְדֵּים בְּיוֹמָא דְבָתְרוֹהִי וַעֲצַר יַת גִּיזְתָא וּנְפַק טַלָּא מִן גִּיזְתָא מְלֵא לְקָנָא מַיָּא׃

39 וַאֲמַר גִּדְעוֹן קֳדָם יְיָ לָא יִתְקוֹף רֻגְזָךְ בִּי וַאֲמַלֵּיל בְּרַם זִמְנָא הָדָא אֲנַסֵּי כְּעַן לְחוֹד זִמְנָא הָדָא בְּגִיזְתָא יְהֵא כְעַן יוּבְשָׁא בְּגִיזְתָא בִּלְחוֹדַהּ וְעַל כָּל אַרְעָא יְהֵא טַלָּא׃

40 וַעֲבַד יְיָ כֵּן בְּלֵילְיָא הַהוּא וַהֲוָה יוּבְשָׁא עַל גִּיזְתָא בִּלְחוֹדַהּ וְעַל כָּל אַרְעָא הֲוָה טַלָּא׃

ו

37 הִנֵּה אָנֹכִי מַצִּיג אֶת־גִּזַּת הַצֶּמֶר בַּגֹּרֶן אִם טַל יִהְיֶה עַל־הַגִּזָּה לְבַדָּהּ וְעַל כָּל־הָאָרֶץ חֹרֶב וְיָדַעְתִּי כִּי־תוֹשִׁיעַ בְּיָדִי אֶת־יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ׃

38 וַיְהִי־כֵן וַיַּשְׁכֵּם מִמָּחֳרָת וַיָּזַר אֶת־הַגִּזָּה וַיִּמֶץ טַל מִן־הַגִּזָּה מְלוֹא הַסֵּפֶל מָיִם׃

39 וַיֹּאמֶר גִּדְעוֹן אֶל־הָאֱלֹהִים אַל־יִחַר אַפְּךָ בִּי וַאֲדַבְּרָה אַךְ הַפָּעַם אֲנַסֶּה־נָּא רַק־הַפַּעַם בַּגִּזָּה יְהִי־נָא חֹרֶב אֶל־הַגִּזָּה לְבַדָּהּ וְעַל־כָּל־הָאָרֶץ יִהְיֶה־טָּל׃

40 וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים כֵּן בַּלָּיְלָה הַהוּא וַיְהִי־חֹרֶב אֶל־הַגִּזָּה לְבַדָּהּ וְעַל־כָּל־הָאָרֶץ הָיָה טָל׃

ϛ´.

37. Ἰδοὺ ἐγὼ ἀπερείδομαι τὸν πόκον τῶν ἐρίων ἐν τῇ ἅλωνι καὶ ἐὰν δρόσος γένηται ἐπὶ τὸν πόκον μόνον, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ξηρασία, καὶ γνώσομαι ὅτι σώσεις ἐν τῇ χειρί μου, τὸν ἰσραὴλ, ὃν τρόπον ἐλάλησας.

38. Καὶ ἐγένετο οὕτως. καὶ ὤρθρισε γεδεὼν τῇ ἐπαύριον, καὶ ἀπεπίασε τὸν πόκον, καὶ ἀπέρρυη δρόσος ἐκ τοῦ πόκου πλήρης λεκάνη ὕδατος.

39. Καὶ εἶπε γεδεὼν πρὸς τὸν θεόν· μὴ ὀργισθήτω ὁ θυμός σου ἐν ἐμοὶ, καὶ λαλήσω ἔτι ἅπαξ, καὶ πειράσω ἔτι ἅπαξ ἐν τῷ πόκῳ, καὶ γενηθήτω ξηρασία ἐπὶ τὸν πόκον μόνον ἐπὶ δὲ πᾶσαν τὴν γῆν γενηθήτω δρόσος.

40. Καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς οὕτως ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ, καὶ ἐγένετο ξηρασία ἐπὶ τὸν πόκον μόνον, ἐπὶ δὲ πᾶσαν τὴν γῆν ἐγενήθη δρόσος.

ז

1 וְאַקְדֵּים יְרוּבַּעַל הוּא גִדְעוֹן וְכָל עַמָּא דְעִימֵּיהּ וּשְׁרוֹ עַל עֵין חֲרוֹד וּמַשְׁרִיַת מִדְיָנָאֵי שָׁרְיָא לְקִבְלֵיהּ מִצִּיפּוּנָא מִגִּבְעֲתָא דְמִסְתַּכְיָא לְמֵישְׁרָא׃

2 וַאֲמַר יְיָ לְגִדְעוֹן סַגִּי עַמָּא דְעִמָּךְ מִלְּמִמְסַר יַת מִדְיָנָאֵי בִּידֵיהוֹן ד דִילְמָא יִתְרַבְרְבוּן קֳדָמַי יִשְׂרָאֵל לְמֵימַר יְדָנָא פָּרְקַת לָנָא׃

3 וּכְעַן אַכְרִיז כְּעַן קֳדָם עַמָּא לְמֵימַר מַן דָּחֵיל וְזָע יְתוּב וְיִתְבְּחַר מִטּוּרָא דְגִלְעָד וְתָב מִן עַמָּא עֶשְׂרִין וְתַרֵין אַלְפִין זע וְעַסְרָא אַלְפִין אִשְׁתְּאָרוּ׃

ז

1 וַיַּשְׁכֵּם יְרֻבַּעַל הוּא גִדְעוֹן וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ וַיַּחֲנוּ עַל־עֵין חֲרֹד וּמַחֲנֵה מִדְיָן הָיָה־לּוֹ מִצָּפוֹן מִגִּבְעַת הַמּוֹרֶה בָּעֵמֶק׃

2 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־גִּדְעוֹן רַב הָעָם אֲשֶׁר אִתָּךְ מִתִּתִּי אֶת־מִדְיָן בְּיָדָם פֶּן־יִתְפָּאֵר עָלַי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר יָדִי הוֹשִׁיעָה לִּי׃

3 וְעַתָּה קְרָא נָא בְּאָזְנֵי הָעָם לֵאמֹר מִי־יָרֵא וְחָרֵד יָשֹׁב וְיִצְפֹּר מֵהַר גִּלְעָד וַיָּשָׁב מִן־הָעָם עֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם אֶלֶף וַעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים נִשְׁאָרוּ׃

ΚΕΦΑΛ. ζ´.

1. Καὶ ὤρθρισεν ἱεροβάαλ, αὐτός ἐστι γεδεὼν, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ πηγὴν ἀρέδ· καὶ ἡ παρεμβολὴ μαδιὰμ καὶ ἀμαλὴκ ἦν αὐτῷ ἀπὸ βορρᾶ ἐπὶ βουνοῦ τοῦ μωσὲ, γαβαὰθ, ἀμωρὲ, τοῦ ἐν τῇ κοιλάδι.

2. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς γεδεών· πολὺς ὁ λαὸς ὁ μετὰ σοῦ, ὥστε μὴ παραδοῦναί με τὴν μαδιὰμ ἐν τῇ χειρὶ αὐτῶν, μή ποτε καυχήσηται ἰσραὴλ ἐπ᾽ ἐμὲ λέγων· ἡ χείρ μου ἔσωσέ με. (καὶ εἶπε κύριος πρὸς αὐτόν.)

3. Λάλησον δὴ εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ λέγων· τίς ὁ φοβούμενος καὶ δειλός; ἀποστραφήτω. καὶ ἐξώρμησαν ἀπὸ τοῦ ὄρους γαλαάδ, καὶ ἀπεστράφησαν ἀπὸ τοῦ λαοῦ εἴκοσι καὶ δύο χιλιάδες, καὶ δέκα χιλιάδες ὑπελείφθησαν.

CAP. VI.

37. Ponam hoc vellus lanæ in area: ſi ros in ſolo vellere fuerit, & in omni terra ſiccitas, ſciam quòd per manum meam, ſicut locutus es, liberabis Iſraël.

38. Factumq; eſt ita. Et de nocte conſurgens expreſſo vellere, concham rore implevit.

39. Dixitq; rurſus ad Dominum, Ne iraſcatur furor tuus contra me ſi adhuc ſemel tentavero, ſignum quærens in vellere, Oro ut ſolum vellus ſiccum ſit,& omnis terra rore madens.

40. Fecitq; Dominus nocte illa ut poſtulaverat: & fuit ſiccitas in ſolo vellere, & ros in omni terra.

Das VI. Capitel.

37. So will ich ein Fell mit der Wollen auff die Tenne legen. Wirdt der Thau auff dem Fell allein ſein/ vnd auff der gantzen Erden trocken/ ſo wil ich mercken/ daß du Iſrael erlöſen wirſt durch meine hand/ wie du geredt haſt.

38. Vnd es geſchach alſo. Vnnd da er des andern morgens frů auffſtund drucket er den thau auß dem Fell/ vnd füllet eine Schale vol des Waſſers.

39. Vnd Gideon ſprach zu GOtt: Dein zorn ergrim̃e nicht wider mich/ daß ich noch ein mal rede. Ich wills nur noch einmal verſuchen mit dem Fell. Es ſey allein auff dem fell trocken/ vnd thau auff der gantzen Erden.

40. Vnnd GOtt thet alſo dieſelbe Nacht/ das trocken war allein auff dem Fell/ vnnd thau auff der gantzen Erden.

CHAP. VI.

37. Voici, ie m'en vai mettre vne toiſon en l'aire: ſi la roſee eſt ſur la toiſon ſeule, & le ſec *eſt* par toute la place, ie cognoiſtrai que tu deliureras Iſrael par mon moyen, ſelon que tu en as parlé.

38. Et ainſi en aduint: car lui s'eſtant leué de matin le lendemain, & ayant preſſé ceſte toiſon, il en fit ſortir pleine vne taſſe d'eau de roſee.

39. Derechef Gedeon dit à Dieu, Que ta colere ne s'embraſe point contre moi, & Ie parlerai ſeulement ceſte fois: Ie te prie que ie face vn eſſay en la toiſon pour ceſte fois ſeulemẽt, Ie te prie que le ſec ſoit ſur la toiſon ſeule, & que la roſee ſoit ſur toute la place.

40. Et Dieu fit ainſi ceſte nuict-la: car le ſec fut ſur la toiſon ſeule, & la roſee fut ſur toute la place.

CAP. VII.

1. Igitur Ierobáal qui & Gedeon, de nocte conſurgens, & omnis populus cum eo, venit ad fontem qui vocatur Harad, erant autem caſtra Madian in valle ad Septentrionalem plagam collis excelſi.

2. Dixitque Dominus ad Gedeon, Multus tecum eſt populus, nec tradetur Madian in manus eius: ne glorietur contra me Iſraël, & dicat, Meis viribus liberatus ſum.

3. Loquere ad populum, & cunctis audientibus prædica, Qui formidoloſus & timidus eſt, revertatur. Receſſeruntque de monte Galaad, & reverſi ſunt ex populo viginti duo millia virorum, & tantum decem millia remanſerunt.

Das VII. Capitel.

DA macht ſich JerubBaal/ das iſt Gideon/ frů auff/ vnd alles volck das mit jhm war/ vnnd lagerten ſich an dem Brunn Harod/ daß er das Heer der Midianiter hatte gegen Mitternacht hinder den Hügeln der Warte im grund.

2. Der HErr aber ſprach zu Gideon: Des Volcks iſt zu viel das mit dir iſt/ daß ich ſolt Midian inn jhre hende geben/ Iſrael möchte ſich rühmen wider mich/ vnnd ſagen: meine hand hat mich erlöſet.

3. So laß nun außſchreyen für den Ohren des Volcks vnnd ſagen: Wer blöde vnd verzagt iſt/ der kehre vmb/ vnd hebe ſich bald vom Gebirge Gilead. Da kehret des Volcks vmb/ zwey vnd zweintzig tauſent/ das nur zehen tauſent überblieben.

CHAP. VII.

1. Ierubbahal donc, qui *eſt* Gedeon, ſe leuant de matin, & tout le peuple qui *eſtoit* auec lui ſe camperent pres de la fontaine de Harod: & ils auoyent le camp de Madian du coſté de Septentrion, de deuers le coſtau de Moreh en la vallee.

2. Or l'Eternel dit à Gedeon, le peuple qui *eſt* auec toi *eſt* en trop grand nombre, à ce que ie liure Madian en leur main: afin que parauenture Iſrael ne ſe glorifie contre moi, diſant, Ma main m'a deliuré.

3. Maintenant donc fai publier, le peuple l'oyant, & qu'on die, Quiconque *eſt* craintif & poureux, qu'ils s'en retourne & deſloge dés le matin du coſté de la montagne de Galaad, & il en retourna du peuple vingt & deux mille, & en reſta dix mille.

ז

4 וַאֲמַר יְיָ לְגִדְעוֹן עוֹד עַמָּא סַגִּי אַחֵית יָתְהוֹן לְמַיָּא וְאֶבְחֲרִנּוּן לָךְ תַּמָּן וִיהֵי דְּאֵימַר לָךְ דֵּין יֵיזִיל עִמָּךְ הוּא יֵיזִיל עִמָּךְ וְכֹל דְּאֵימַר לָךְ דֵּין לָא יֵיזִיל עִמָּךְ הוּא לָא יֵיזִיל׃

5 וְאַחֵית יָת עַמָּא לְמַיָּא וַאֲמַר יְיָ לְגִדְעוֹן כָּל דִּילָחֵיךְ בְּלִישָּׁנֵיהּ מִן מַיָּא כְּמָא דִּמְלַחֵיךְ כַּלְבָּא תְּקִים יָתֵיהּ בִּלְחוֹדוֹהִי וְכָל דִּכְרַע עַל בִּרְכּוֹהִי לְמִשְׁתֵּי׃

6 וַהֲוָה מִנְיַן דְּשָׁדָן בִּידֵיהוֹן לְפוּמְהוֹן תְּלָת מְאָה גַּבְרֵי וְכָל שְׁאָר עַמָּא כְּרַעוּ עַל בִּרְכֵיהוֹן לְמִשְׁתֵּי מַיָּא׃

7 וַאֲמַר יְיָ לְגִדְעוֹן בִּתְלָת מְאָה גֻּבְרִין דְּשָׁדָן בִּידֵיהוֹן לְפוּמְהוֹן אֶפְרוֹק יָתְכוֹן וְאֶמְסַר יָת מִדְיָנָאֵי בִּידָךְ וְכָל עַמָּא יֵזְלוּן גְּבַר לְאַתְרֵיהּ׃

8 וּנְסִיבוּ יָת זְוָדֵי עַמָּא בִּידֵיהוֹן וְיָת שׁוֹפָרֵיהוֹן וְיָת כָּל אֱינַשׁ יִשְׂרָאֵל שַׁלַּח גְּבַר לְקִירְווֹהִי וּבִתְלָת מְאָה גַּבְרָא אַתְקֵיף וּמַשִּׁירְיַת מִדְיָנָאֵי שָׁרְיָא לְקִבְלֵיהּ מִשִּׁיפּוּלֵי מֵישְׁרָא׃

9 וַהֲוָה בְּלֵילְיָא הַהוּא וַאֲמַר לֵיהּ יְיָ קוּם חוּת בְּמַשְׁרִיתָא אֲרֵי מְסַרְתִּינּוּן בִּידָךְ׃

10 וְאִם דָּחֵיל אַתְּ לְמֵיחַת חוּת אַתְּ וּפוּרָה עוּלֵימָךְ לְמַשְׁרִיתָא׃

11 וְתִשְׁמַע מָה דִּי מְמַלְּלִין וּבָתַר כֵּן יִתְקְפָן יְדָךְ וְתֵחוֹת בְּמַשְׁרִיתָא וּנְחַת הוּא וּפוּרָה עוּלֵימֵיהּ לִסְטַר מְזָרְזַיָּא דִּי בְּמַשְׁרִיתָא׃

ז

4 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־גִּדְעוֹן עוֹד הָעָם רָב הוֹרֵד אוֹתָם אֶל־הַמַּיִם וְאֶצְרְפֶנּוּ לְךָ שָׁם וְהָיָה אֲשֶׁר אֹמַר אֵלֶיךָ זֶה יֵלֵךְ אִתָּךְ הוּא יֵלֵךְ אִתָּךְ וְכֹל אֲשֶׁר־אֹמַר אֵלֶיךָ זֶה לֹא־יֵלֵךְ עִמָּךְ הוּא לֹא יֵלֵךְ׃

5 וַיּוֹרֶד אֶת־הָעָם אֶל־הַמָּיִם וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־גִּדְעוֹן כֹּל אֲשֶׁר־יָלֹק בִּלְשׁוֹנוֹ מִן־הַמַּיִם כַּאֲשֶׁר יָלֹק הַכֶּלֶב תַּצִּיג אוֹתוֹ לְבָד וְכֹל אֲשֶׁר־יִכְרַע עַל־בִּרְכָּיו לִשְׁתּוֹת׃

6 וַיְהִי מִסְפַּר הַמְלַקְקִים בְּיָדָם אֶל־פִּיהֶם שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אִישׁ וְכֹל יֶתֶר הָעָם כָּרְעוּ עַל־בִּרְכֵיהֶם לִשְׁתּוֹת מָיִם׃

7 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־גִּדְעוֹן בִּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת הָאִישׁ הַמְלַקְקִים אוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם וְנָתַתִּי אֶת־מִדְיָן בְּיָדֶךָ וְכָל־הָעָם יֵלְכוּ אִישׁ לִמְקֹמוֹ׃

8 וַיִּקְחוּ אֶת־צֵדָה הָעָם בְּיָדָם וְאֵת־שׁוֹפְרוֹתֵיהֶם וְאֵת כָּל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל שִׁלַּח אִישׁ לְאֹהָלָיו וּבִשְׁלֹשׁ־מֵאוֹת הָאִישׁ הֶחֱזִיק וּמַחֲנֵה מִדְיָן הָיָה לוֹ מִתַּחַת בָּעֵמֶק׃

9 וַיְהִי בַּלַּיְלָה הַהוּא וַיֹּאמֶר אֵלָיו יְהוָה קוּם רֵד בַּמַּחֲנֶה כִּי נְתַתִּיו בְּיָדֶךָ׃

10 וְאִם־יָרֵא אַתָּה לָרֶדֶת רֵד אַתָּה וּפֻרָה נַעַרְךָ אֶל־הַמַּחֲנֶה׃

11 וְשָׁמַעְתָּ מַה־יְדַבֵּרוּ וְאַחַר תֶּחֱזַקְנָה יָדֶיךָ וְיָרַדְתָּ בַּמַּחֲנֶה וַיֵּרֶד הוּא וּפֻרָה נַעֲרוֹ אֶל־קְצֵה הַחֲמֻשִׁים אֲשֶׁר בַּמַּחֲנֶה׃

ζ.

4. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς γεδεών· ἔτι ὁ λαὸς πολύς ἐστι· κατάγαγε αὐτοὺς εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ δοκιμῶ αὐτούς σοι ἐκεῖ καὶ ἔσται ὃν ἐὰν εἴπω πρὸς σὲ οὗτος πορεύσεται μετὰ σοῦ, οὗτος πορεύσεται μετὰ σοῦ, καὶ πᾶς ὃν ἂν εἴπω ὅτι οὐ πορεύσεται μετὰ σοῦ, καὶ αὐτὸς οὐ πορεύσεται μετὰ σοῦ.

5. Καὶ κατεβίβασε τὸν λαὸν εἰς τὸ ὕδωρ. καὶ εἶπε κύριος πρὸς γεδεών· πᾶς ὃς ἂν λάψῃ τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ὕδατος, ὡς ἐὰν λάψῃ ὁ κύων, στήσεις αὐτὸν κατὰ μόνας· καὶ πᾶς ὃς ἐὰν κάμψῃ ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ πιεῖν, (μεταστήσεις αὐτὸν καθ᾽ αὑτόν.)

6. Καὶ ἐγένετο ὁ ἀριθμὸς τῶν λαψάντων ἐν τῇ χειρὶ αὐτῶν ἐν τῇ γλώσσῃ αὐτῶν, τριακόσιοι ἄνδρες· καὶ πᾶν τὸ κατάλοιπον τοῦ λαοῦ ἔκαμψαν ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτῶν τοῦ πιεῖν ὕδωρ.

7. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς γεδεών· ἐν τοῖς τριακοσίοις ἀνδράσι τοῖς λάψασι σώσω ὑμᾶς, καὶ παραδώσω τὴν μαδιὰμ ἐν χειρί σου, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀποτρεχέτω ἀνὴρ εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

8. Καὶ ἔλαβον τὸν ἐπισιτισμὸν τοῦ λαοῦ ἐν τῇ χειρὶ αὐτῶν, καὶ τὰς κερατίνας αὐτῶν, καὶ πάντα ἄνδρα ἰσραὴλ ἐξαπέστειλεν ἄνδρα εἰς τὸ σκήνωμα αὐτοῦ, τῶν δὲ τριακοσίων ἀνδρῶν ἐκράτησεν. ἡ δὲ παρεμβολὴ μαδιὰμ ἦσαν αὐτοῦ ὑποκάτωθεν ἐν τῇ κοιλάδι.

9. Καὶ ἐγενήθη ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν κύριος· ἀνάστα, κατάβηθι τὸ τάχος ἐντεῦθεν εἰς τὴν παρεμβολήν, ὅτι παρέδωκα αὐτὴν ἐν τῇ χειρί σου.

10. Εἰ δὲ φοβῇ σὺ καταβῆναι, κατάβηθι σὺ καὶ φαρὰ τὸ παιδάριόν σου εἰς τὴν παρεμβολήν.

11. Καὶ ἀκούσῃ τί λαλήσουσι, καὶ μετὰ ταῦτα ἰσχύσουσιν αἱ χεῖρές σου, καὶ καταβήσῃ ἐν τῇ παρεμβολῇ. καὶ κατέβη αὐτὸς καὶ φαρὰ τὸ παιδάριον αὐτοῦ εἰς μέρος τῶν πεντήκοντα τῶν ἐν τῇ παρεμβολῇ.

CAP. VII.

4. Dixitq́; Dominus ad Gedeon, adhuc populus multus eſt, duc eos ad aquas, & ibi probabo illos: & de quo dixero tibi ut tecum vadat, ipſe pergat: quem ire prohibuero, revertatur.

5. Cumq́; deſcendiſſet populus ad aquas, dixit Dominus ad Gedeon. Qui lingua lambuerint aquas, ſicut ſolent canes lambere, ſeparabis eos ſeorſum: qui autem curvatis genibus biberint, in altera parte erunt.

6. Fuit itaque numerus eorum qui manu ad os projiciente, lambuerant aquas, trecenti viri: omnis autem reliqua multitudo flexo poplite biberat.

7. Et ait Dominus ad Gedeon, In trecentis viris qui lambuerunt aquas, liberabo vos, & tradam in manu tua Madian: omnis autem reliqua multitudo revertatur in locum ſuum.

8. Sumptis itaque pro numero cibariis & tubis, omnem reliquam multitudinem abire præcepit ad tabernacula ſua: & ipſe cum trecentis viris ſe certamini dedit. Caſtra autem Madian erant ſubter in valle.

9. Eadem nocte dixit Dominus ad eum, Surge, & deſcende in caſtra: quia tradidi eos in manu tua.

10. Sin autem ſolus ire formidas, deſcendat tecum Phara puer tuus.

11. Et cum audieris quid loquantur, tunc confortabuntur manus tuæ, & ſecutior ad hoſtium caſtra deſcendes. Deſcendit ergo ipſe & Phara puer eius in partem caſtrorum, ubi erant armatorum vigiliæ.

Das VII. Capitel.

4. Vnd der HERR ſprach zu Gideon: Deß Volcks iſt noch zu viel/ führe ſie hinab ans Waſſer/ daſelbs wil ich ſie dir prüfen. Vnd von welchē ich dir ſagen werde/ daß er mit dir ziehen ſoll/ der ſoll mit dir ziehen/ Von welchem aber ich ſagen werde/ daß er nicht mit dir ziehen ſoll/ der ſol nicht ziehen.

5. Vnd er führet das volck hinab ans Waſſer. Vnd der HERR ſprach zu Gideon: Welcher mit ſeiner zungen des Waſſers lecket/ wie ein Hund lecket/ den ſtelle beſonders/ deſſelben gleichen welcher auff ſeine knie fellt zu trincken.

6. Da war die zahl derer die geleckt hatten auß der hand zum mund/ drey hundert Mann/ das ander Volck alles hatte kniend gedrungen.

7. Vnd der HERR ſprach zu Gideon: Durch die drey hundert Mañ/ die geleckt haben/ will ich euch erlöſen vnd die Midianiter in deine hende geben/ Aber das ander Volck laß alles gehen an ſeinen ort.

8. Vnd ſie namen fütterung für das Volck mit ſich/ vnd jre Poſaunen/ Aber die andern Iſraeliten ließ er alle gehen/ einen jeglichen in ſeine Hütten. Er aber ſtercket ſich mit drey hundert Mann. Vnd das Heer der Midianiter lag drunden für jm im grunde.

9. Vnd der HERR ſprach in derſelben Nacht zu jm: Stehe auff/ vnd gehe hinab zum Lager/ denn ich habs in deine hende gegeben.

10. Förchteſtu dich aber hinab zu gehen/ ſo laß deinen Knaben Pura mit dir hinab gehen zum Lager.

11. Daß du höreſt was ſie reden/ Darnach ſolt du mit der macht hinab ziehen zum Lager. Da gieng Gideon mit ſeinem Knaben Pura hinab an den ort der Schiltwächter/ die im Lager waren.

CHAP. VII.

4. Et l'Eternel dit à Gedeon, Encore y a-il du peuple en trop grand nombre: fai les deſcendre vers l'eau, & là ie te les trierai: & celui de qui ie te dirai, ceſtui-ci ira auec toi, il ira auec toi: & de quiconque ie te dirai, ceſtui ci n'ira point auec toi, il n'y ira point.

5. Il fit donc deſcendre le peuple vers l'eau, & l'Eternel dit à Gedeon, Quiconque lappera l'eau de ſa langue, comme le chien lappe, tu le mettras à part: pareillement tous ceux qui ſe courberont ſur leurs genoux pour boire.

6. Et le nombre de ceux qui lappoyent auec leur main, *la portans* à leur bouche, fut de trois cens hommes: & tout le reſidu du peuple ſe courba ſur ſes genoux pour boire de l'eau.

7. Adonc l'Eternel dit à Gedeon, Ie vous deliurerai par ces trois cens hommes qui ont lappé: & liurerai Madian en ta main: & que tout le peuple s'en aille chacun en ſon lieu.

8. Ainſi le peuple print en ſa main de la prouiſion, enſemble leurs trompettes. Et Gedeon renuoya tous les hommes d'Iſrael, chacun en ſa tête, & retint les trois cens hommes: or il auoit le camp de Madian au deſſous en la vallee.

9. Et aduint en ceſte nuict-la que l'Eternel lui dit, Leue-toi, deſcen au camp, car ie l'ai liuré en ta main.

10. Et ſi tu crains d'y deſcēdre, deſcen vers le camp toi & Puráh ton garçon.

11. Lors tu orras ce qu'ils diront, & tes mains ſeront fortifiees, puis apres tu deſcendras au camp. Il y deſcendit donc auec Puráh ſon garçon iuſqu'au premier corps de garde qui *eſtoit* au camp.

ו

12 וּמִדְיָנָאֵי וַעֲמַלְקָאֵי וְכָל בְּנֵי מַדִינְחָא רָמַן בְּמֵישְׁרָא כְּגוֹבָא לִסְגֵי וְלִגְמַלֵיהוֹן לֵית מִנְיַן כְּחָלָא דְעַל כֵּיף יַמָּא לִסְגֵי׃

13 וַאֲתָא גִדְעוֹן וְהָא גַבְרָא מִשְׁתָּעֵי לְחַבְרֵיהּ חֶלְמָא וַאֲמַר הָא חֶלְמָא חֲלֵימִית וְהָא חֲרַר דִלְחֵם שְׂעוֹרִין מִתְהַפִּיךְ בְּמ בְּמַשְׁרִיַת מִדְיָנָאֵי וַאֲתָא עַד מַשְׁכְּנָא וּמְחָהִי וּנְפַל וְהַפְכֵיהּ לְעֵילָא וּנְפַל מַשְׁכְּנָא׃

14 וַאֲתֵיב חַבְרֵיהּ וַאֲמַר לֵית דָּא אֱלָהֵן חַרְבָּא דְגִדְעוֹן בַּר יוֹאָשׁ אֱינָשׁ י יִשְׂרָאֵל מְסַר יְיָ בִּידֵיהּ יַת מִדְיָנָאֵי וְיַת כָּל מַשְׁרִיתֵהּ׃

15 וַהֲוָה כַּד שְׁמַע גִדְעוֹן יַת שׁוּעִית חֶלְמָא וְיַת פִּישְׁרֵיהּ וְאוֹדֵי וְתָב לְמ לְמַשְׁרִיתָא דְיִשְׂרָאֵל וַאֲמַר קוּמוּ אֲרֵי מְסַר יְיָ בִּיד בִּידֵיכוֹן יַת מַשְׁרִיתָא דְמִדְיָנָאֵי׃

16 וּפַלִּיג יַת תְּלָת מְאָה גַבְרָא לִתְלָת מַשִּׁירְיָן וִיהַב שׁוֹפָרַיָא בְּיַד כּוּלְהוֹן וְכַדִּין רֵיקָנִין וּבְעוֹרַיָא בְּגוֹ כַּדַּיָא׃

17 וַאֲמַר לְהוֹן מִנִּי תח תֶחֱזוּן וְכֵן תַּעְבְּדוּן וְהָא אֲנָא אָתֵי בִּסְיָפֵי מִשׁ מַשְׁרִיתָא וִיהֵי כְּמָא דְאֶעְבֵּיד כֵּן תַּעְבְּדוּן׃

18 וְאֶתְקַע בְּשׁוֹפָרָא אֲנָא וְכָל דְעִימִּי וְתִתְקְעוּן בְּשׁוֹפָרַיָא אַף אַתּוּן בס בְּסַחְרָנוּת כָּל מַשְׁרִיתָא וְתֵימְרוּן חַרְבָּא מִן קֳדָם יְיָ וְנִצְחָנָא עַל יְדֵי גִדְעוֹן׃

ז

12 וּמִדְיָן וַעֲמָלֵק וְכָל־בְּנֵי־קֶדֶם נֹפְלִים בָּעֵמֶק כָּאַרְבֶּה לָרֹב וְלִגְמַלֵּיהֶם אֵין מִסְפָּר כַּחוֹל שֶׁעַל־שְׂפַת הַיָּם לָרֹב׃

13 וַיָּבֹא גִדְעוֹן וְהִנֵּה־אִישׁ מְסַפֵּר לְרֵעֵהוּ חֲלוֹם וַיֹּאמֶר הִנֵּה חֲלוֹם חָלַמְתִּי וְהִנֵּה צְלִיל לֶחֶם שְׂעֹרִים מִתְהַפֵּךְ בְּמַחֲנֵה מִדְיָן וַיָּבֹא עַד־הָאֹהֶל וַיַּכֵּהוּ וַיִּפֹּל וַיַּהַפְכֵהוּ לְמַעְלָה וְנָפַל הָאֹהֶל׃

14 וַיַּעַן רֵעֵהוּ וַיֹּאמֶר אֵין זֹאת בִּלְתִּי אִם־חֶרֶב גִּדְעוֹן בֶּן־יוֹאָשׁ אִישׁ יִשְׂרָאֵל נָתַן הָאֱלֹהִים בְּיָדוֹ אֶת־מִדְיָן וְאֶת־כָּל־הַמַּחֲנֶה׃

15 וַיְהִי כִשְׁמֹעַ גִּדְעוֹן אֶת־מִסְפַּר הַחֲלוֹם וְאֶת־שִׁבְרוֹ וַיִּשְׁתָּחוּ וַיָּשָׁב אֶל־מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר קוּמוּ כִּי־נָתַן יְהוָה בְּיֶדְכֶם אֶת־מַחֲנֵה מִדְיָן׃

16 וַיַּחַץ אֶת־שְׁלֹשׁ־מֵאוֹת הָאִישׁ שְׁלֹשָׁה רָאשִׁים וַיִּתֵּן שׁוֹפָרוֹת בְּיַד־כֻּלָּם וְכַדִּים רֵקִים וְלַפִּדִים בְּתוֹךְ הַכַּדִּים׃

17 וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם מִמֶּנִּי תִרְאוּ וְכֵן תַּעֲשׂוּ וְהִנֵּה אָנֹכִי בָא בִּקְצֵה הַמַּחֲנֶה וְהָיָה כַאֲשֶׁר אֶעֱשֶׂה כֵּן תַּעֲשׂוּן׃

18 וְתָקַעְתִּי בַּשּׁוֹפָר אָנֹכִי וְכָל־אֲשֶׁר אִתִּי וּתְקַעְתֶּם בַּשּׁוֹפָרוֹת גַּם־אַתֶּם סְבִיבוֹת כָּל־הַמַּחֲנֶה וַאֲמַרְתֶּם לַיהוָה וּלְגִדְעוֹן׃

ζ.

12. Καὶ μαδιὰμ, καὶ ἀμαλὴκ, καὶ πάντες οἱ υἱοὶ ἀνατολῶν παρεμβεβλήκεισαν ἐν τῇ κοιλάδι ὡς ἀκρὶς εἰς πλῆθος, καὶ ταῖς καμήλοις αὐτῶν οὐκ ἦν ἀριθμὸς, ἀλλ' ἦσαν ὥσπερ ἡ ἄμμος ἡ ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς θαλάσσης εἰς πλῆθος.

13. Καὶ εἰσῆλθε γεδεὼν, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἐξηγεῖτο τῷ πλησίον αὐτοῦ ἐνύπνιον καὶ εἶπεν· ἰδοὺ ἐνυπνιασάμην ἐνύπνιον, καὶ ἰδοὺ μαγὶς ἄρτου κριθίνου, κυλιομένη ἐν τῇ παρεμβολῇ μαδιὰμ, καὶ ἦλθεν ἕως τῆς σκηνῆς μαδιὰμ, καὶ ἐπάταξεν αὐτὴν, καὶ ἔπεσεν, καὶ κατέστρεψεν αὐτὴν, καὶ ἔπεσεν ἡ σκηνή.

14. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ πλησίον αὐτοῦ, καὶ εἶπεν. οὐκ ἔστιν αὕτη, ἀλλ' ἢ ῥομφαία γεδεὼν υἱοῦ ἰωὰς ἀνδρὸς ἰσραήλ. παρέδωκεν ὁ θεὸς ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὴν μαδιὰμ, καὶ πᾶσαν τὴν παρεμβολήν.

15. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσε γεδεὼν τὴν διήγησιν τοῦ ἐνυπνίου, καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ, καὶ προσεκύνησε κύριον, καὶ ἀπέστρεψεν εἰς τὴν παρεμβολὴν ἰσραὴλ καὶ εἶπεν· ἀνάστητε, ὅτι παρέδωκε κύριος ἐν χερσὶν ὑμῶν τὴν παρεμβολὴν μαδιάμ.

16. Καὶ διεῖλε τοὺς τριακοσίους ἄνδρας εἰς τρεῖς ἀρχὰς, καὶ ἔδωκε κερατίνας ἐν χειρὶ πάντων, καὶ ὑδρίας κενὰς, καὶ λαμπάδας ἐν μέσῳ τῶν ὑδριῶν.

17. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· ἀπ' ἐμοῦ ὄψεσθε, καὶ οὕτω ποιήσετε, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ εἰσπορεύομαι ἐν μέσῳ τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἔσται καθὼς ἂν ποιήσω, οὕτω ποιήσετε.

18. Καὶ σαλπιῶ ἐν τῇ κερατίνῃ ἐγὼ, καὶ πάντες οἱ μετ' ἐμοῦ. καὶ σαλπιεῖτε ταῖς κερατίναις καὶ ὑμεῖς κύκλῳ ὅλης τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἐρεῖτε· ῥομφαία τῷ κυρίῳ καὶ τῷ γεδεών.

CAP. VII.

12. Madian autem & Amalec, & omnes Orientales populi fuſi iacebant in valle, ut locuſtarum multitudo: cameli quoque innumerabiles erant, ſicut arena quæ iacet in littore maris.

13. Cumq́; veniſſet Gedeon, narrabat aliquis ſomnium proximo ſuo: & in hunc modum referebat quod viderat, Vidi ſomnium, & videbatur mihi quaſi ſubcineritius panis ex hordeo volvi, & in caſtra Madian deſcendere: cumq́; perveniſſet ad tabernaculum, percuſſit illud, atque ſubvertit, & terræ funditus coæquavit.

14. Reſpondit is cui loquebatur, Non eſt hoc aliud, niſi gladius Gedeonis filii Ioas viri Iſraëlitæ, tradidit enim Dominus in manus eius Madian, & omnia caſtra eius.

15. Cumq́; audiſſet Gedeon ſomnium, & interpretationem eius, adoravit: & reverſus eſt ad caſtra Iſraël, & ait, Surgite, tradidit enim Dominus in manus noſtras caſtra Madian.

16. Diviſitq́; trecentos viros in tres partes, & dedit tubas in manibus eorum, lagenaſq́; vacuas, ac lampades in medio lagenarum.

17. Et dixit ad eos, Quod me facere videritis, hoc facite: ingrediar partem caſtrorum, & quod fecero ſectamini.

18. Quando perſonuerit tuba in manu mea, vos quoque per caſtrorum circuitum clangite, & conclamate, Domino & Gedeoni.

Das VII. Capitel.

12. Vnd die Midianiter vnd Amalekiter/vnnd alle auß dem Morgenland / hatten ſich nidergelegt im grunde/wie eine menge Heuſchrecken vnd jre Kamel waren nicht zu zehlen für der menge/wie der Sand am Vfer des Meers.

13. Da nun Gideon kam/ ſihe/da erzehlet einer dem andern einē traum vnnd ſprach: Sihe/mir hat getreumet/mich daucht/ein geröſtet gerſtenbrot weltzet ſich zum Heer der Midianiter/vnd da es kam an die Gezelte/ſchlug es dieſelbigen/vnnd warff ſie nider/vnnd kehret ſie vmb/das öberſt zu vnterſt/das daß Gezelt lag.

14. Da antwortet der ander: Das iſt nichts anders/denn das Schwert Gideons/des Sons Joas des Jſraeliten/Got hat die Midianiter in ſeine hende gegeben / mit dem gantzen Heer.

15. Da Gideon den höret ſolchen traum erzehlen/vnd ſeine außlegung betet er an/vnd kam wider inns Heer Jſrael/vnd ſprach: Macht euch auff/denn der HErr hat das Heer der Midianiter in euer hende gegeben.

16. Vnd er theilet die drey hundert Mann inn drey hauffen/vnnd gab einem jeglichen eine Poſaun in ſeine hand/vnd ledige Krüge vnnd Fackeln drinnen.

17. Vnd ſprach zu jhnen/ſehet auff mich/vnnd thut auch alſo/vnnd ſihe/wenn ich an den ort des Heers kom̃e/wie ich thue/ſo thut jr auch.

18. Wenn ich die Poſaune blaſe/vnnd alle die mit mir ſind/ſo ſolt jhr auch die Poſaunen blaſen vmbs gantz Heer/vnd ſprechen: Hie HErr vnd Gideon.

CHAP. VII.

12. Or Madian & Hamalek & tous les Orientaux *eſtoyent* eſtendus par la vallee comme ſauterelles tant il y en auoit, & leurs chameaux *eſtoyent* ſans nombre, comme le ſablon qui *eſt* ſur le bord de la mer, tant il y en auoit.

13. Gedeon donques *y* eſtant arriué, voici vn homme qui racontoit à ſon compagnon, vn ſonge & qui diſoit, Voici, I'ai ſongé vn ſonge, Il me ſembloit qu'vn tourteau de pain d'orge ſe rouloit vers le camp de Madian: & eſtant venu iuſqu'aux tentes les à frapees, tellement que elles en ſont cheutes, & les à renuerſees par en haut, & elles ſont cheutes.

14. Lors ſon compagnon reſondit & dit, Ceci n'*eſt* autre choſe que l'eſpee de Gedeō fils de Ioas homme d'Iſrael. Dieu à liuré Madian & tout ce camp en ſa main.

15. Et quand Gedeon eut ouï le recit du ſonge, & la declaration d'icelui, il ſe proſterna: & eſtant retourne au camp d'Iſrael, dit, Leuez-vous, car l'Eternel à liuré le camp de Madian en vos mains.

16. Si diuiſa les trois cens hommes en trois bandes, & bailla des trompettes en la main d'vn chacun d'eux, & des cruches vuides, & des flambeaux dedans les cruches.

17. Et leur dit, Prenez garde à moi, & faites comme ie ferai, c'eſt que quand ie ſerai paruenu au bout du camp, vous ferez de meſme que ie ferai.

10. Quand donc ie ſonnerai la trompette, & tous ceux qui *ſont* auec moi, lors vous ſonnerez auſſi les trompettes à l'entour de tout le camp, & direz l'eſpee de l'Eternel, & de Gedeon.

ז

19 וַאֲתָא גִדְעוֹן וּמְאָה גַבְרָא דְעִימֵיהּ בִּסְיָפֵי מַשְׁרִיתָא בְּרֵישׁ מַטַּרְתָּא מְצִיעֲתָא בְּרַם אֲקָמָא אֲקִימוּ יַת נָטְרַיָּא וּתְקַעוּ בְּשׁוֹפָרַיָּא וּנְפַצוּ כַּדַּיָּא דִבְידֵיהוֹן׃

20 וּתְקַעוּ תְּלָת מַשְׁרְיָן בְּשׁוֹפָרַיָּא וְתַבַּרוּ כַּדַּיָּא וְאַתְקִיפוּ בְּיַד שְׂמָאלֵיהוֹן בִּבְעוּרַיָּא וּבְיַד יְמִינֵיהוֹן שׁוֹפָרַיָּא לְמִתְקַע וַאֲמַרוּ חַרְבָּא מִן קֳדָם יְיָ וְנִצְחָנָא עַל יְדֵי גִדְעוֹן׃

21 וְקָמוּ גְּבַר בְּאַתְרֵיהּ סְחוֹר סְחוֹר לְמַשְׁרִיתָא וּרְהַטַת כָּל מַשְׁרִיתָא וְיַבִּיבוּ וְאַבַּכוּ׃

22 וּתְקַעוּ תְּלָת מְאָה שׁוֹפָרַיָּא וְשַׁוִּי יְיָ יַת חֶרֶב גְּבַר בְּחַבְרֵיהּ וּבְכָל מַשְׁרִיתָא וְאַבְּכַרַת מִמַּשְׁרִיתָא עַד בֵּית שִׁטָּא לִצְרֵירַת עַד כֵּיף מֵישַׁר מְחוֹלָה לְטַבָּרַת׃

23 וְאִתְכְּנֵישׁ אֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל מִשֵּׁבֶט נַפְתָּלִי וּמִן שְׁבַט אָשֵׁר וּמִן כָּל שִׁבְטָא דִמְנַשֶּׁה וּרְדַפוּ בָּתַר מִדְיָנָאֵי׃

24 וְאִיזְגַּדִּין שְׁלַח גִּדְעוֹן בְּכָל טוּרָא דְאֶפְרַיִם לְמֵימַר חוּתוּ לְקַדְמוּת מִדְיָנָאֵי וִיחוּדוּ עֲלֵיהוֹן יַת מְגִיזָתָא עַד בֵּית בָּרָה וְיַת יַרְדְּנָא וְאִתְכְּנֵישׁ כָּל אֱנָשׁ דְבֵית אֶפְרַיִם וַאֲחַדוּ יַת מְגִיזָתָא עַד בֵּית בָּרָה וְיַת יַרְדְּנָא׃

25 וַאֲחַדוּ תְּרֵין רַבְרְבֵי מִמִּדְיָנָאֵי יַת עוֹרֵב וְיַת זְאֵב וּקְטַלוּ יַת עוֹרֵב בִּשְׁקִיף עוֹרֵב וְיַת זְאֵב קְטַלוּ בְּמֵישַׁר זְאֵב וּרְדַפוּ בָּתַר מִדְיָנָאֵי וְרֵישׁ עוֹרֵב וּזְאֵב אַיְתִיאוּ לְוָת גִּדְעוֹן מֵעִבְרָא לְיַרְדְּנָא׃

ז

19 וַיָּבֹא גִדְעוֹן וּמֵאָה־אִישׁ אֲשֶׁר־אִתּוֹ בִּקְצֵה הַמַּחֲנֶה רֹאשׁ הָאַשְׁמֹרֶת הַתִּיכוֹנָה אַךְ הָקֵם הֵקִימוּ אֶת־הַשֹּׁמְרִים וַיִּתְקְעוּ בַּשּׁוֹפָרוֹת וְנָפוֹץ הַכַּדִּים אֲשֶׁר בְּיָדָם׃

20 וַיִּתְקְעוּ שְׁלֹשֶׁת הָרָאשִׁים בַּשּׁוֹפָרוֹת וַיִּשְׁבְּרוּ הַכַּדִּים וַיַּחֲזִיקוּ בְיַד־שְׂמֹאולָם בַּלַּפִּידִים וּבְיַד־יְמִינָם הַשּׁוֹפָרוֹת לִתְקוֹעַ וַיִּקְרְאוּ חֶרֶב לַיהוָה וּלְגִדְעוֹן׃

21 וַיַּעַמְדוּ אִישׁ תַּחְתָּיו סָבִיב לַמַּחֲנֶה וַיָּרָץ כָּל־הַמַּחֲנֶה וַיָּרִיעוּ וַיָּנִיסוּ׃

22 וַיִּתְקְעוּ שְׁלֹשׁ־מֵאוֹת הַשּׁוֹפָרוֹת וַיָּשֶׂם יְהוָה אֵת חֶרֶב אִישׁ בְּרֵעֵהוּ וּבְכָל־הַמַּחֲנֶה וַיָּנָס הַמַּחֲנֶה עַד־בֵּית הַשִּׁטָּה צְרֵרָתָה עַד שְׂפַת־אָבֵל מְחוֹלָה עַל־טַבָּת׃

23 וַיִּצָּעֵק אִישׁ־יִשְׂרָאֵל מִנַּפְתָּלִי וּמִן־אָשֵׁר וּמִן־כָּל־מְנַשֶּׁה וַיִּרְדְּפוּ אַחֲרֵי מִדְיָן׃

24 וּמַלְאָכִים שָׁלַח גִּדְעוֹן בְּכָל־הַר אֶפְרַיִם לֵאמֹר רְדוּ לִקְרַאת מִדְיָן וְלִכְדוּ לָהֶם אֶת־הַמַּיִם עַד־בֵּית בָּרָה וְאֶת־הַיַּרְדֵּן וַיִּצָּעֵק כָּל־אִישׁ אֶפְרַיִם וַיִּלְכְּדוּ אֶת־הַמַּיִם עַד־בֵּית בָּרָה וְאֶת־הַיַּרְדֵּן׃

25 וַיִּלְכְּדוּ שְׁנֵי־שָׂרֵי מִדְיָן אֶת־עֹרֵב וְאֶת־זְאֵב וַיַּהַרְגוּ אֶת־עוֹרֵב בְּצוּר־עוֹרֵב וְאֶת־זְאֵב הָרְגוּ בְיֶקֶב־זְאֵב וַיִּרְדְּפוּ אֶל־מִדְיָן וְרֹאשׁ־עֹרֵב וּזְאֵב הֵבִיאוּ אֶל־גִּדְעוֹן מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן׃

ζ'.

19. Καὶ εἰσῆλθε γεδεὼν καὶ οἱ ἑκατὸν ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ ἐν μέρει τῆς παρεμβολῆς, ἀρχομένης τῆς φυλακῆς τῆς μεσούσης, πλὴν ἐγέρσει ἤγειραν τοὺς φυλάσσοντας. καὶ ἐσάλπισαν ταῖς κερατίναις, καὶ ἐξετίναξαν τὰς ὑδρίας τὰς ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν.

20. Καὶ ἐσάλπισαν αἱ τρεῖς ἀρχαὶ ἐν ταῖς κερατίναις, καὶ συνέτριψαν τὰς ὑδρίας, καὶ ἐλάβοντο ἐν τῇ χειρὶ τῇ ἀριστερᾷ αὐτῶν τῶν λαμπάδων, καὶ ἐν τῇ χειρὶ τῇ δεξιᾷ αὐτῶν αἱ κερατίναι τοῦ σαλπίζειν. καὶ ἀνέκραξαν· ῥομφαία τῷ κυρίῳ καὶ τῷ γεδεών.

21. Καὶ ἔστησαν ἕκαστος καθ' ἑαυτὸν κύκλῳ τῆς παρεμβολῆς, καὶ ἔδραμον πᾶσα ἡ παρεμβολὴ, καὶ ἐσήμαναν καὶ ἔφυγον.

22. Καὶ ἐσάλπισαν αἱ τριακόσιαι κερατίναι. καὶ ἔθετο κύριος μάχαιραν ἀνδρὸς ἐν τῷ πλησίον αὐτοῦ καὶ ἐν ὅλῃ τῇ παρεμβολῇ, καὶ ἔφυγεν ἡ παρεμβολὴ ἕως τῆς βηθασεττὰ, καὶ συνήγαγεν ἕως χείλους ἀβελμαουλὰ, καὶ ἐπὶ ταβὲδ.

23. Καὶ ἐβόησεν ἀνὴρ ἰσραὴλ ἐκ νεφθαλεὶμ, καὶ ἐξ ἀσὴρ, καὶ ἐκ παντὸς μανασσῆ, καὶ κατεδίωξαν ὀπίσω μαδιάμ.

24. Καὶ ἀγγέλους ἐξαπέστειλε γεδεὼν ἐν παντὶ ὄρει ἐφραΐμ, λέγων· καταβῆτε εἰς συνάντησιν μαδιὰμ, καὶ καταλάβετε ἑαυτοῖς τὸ ὕδωρ ἕως βαιθβηρὰ, καὶ τὸν ἰορδάνην· καὶ ἐβόησε πᾶς ἀνὴρ ἐφραΐμ, καὶ προκατελάβοντο τὸ ὕδωρ ἕως βαιθβηρὰ καὶ τὸν ἰορδάνην.

25. Καὶ συνελάβοντο τοὺς δύο ἄρχοντας μαδιὰμ, τὸν ὠρὴβ καὶ τὸν ζὴβ, καὶ ἀπέκτειναν τὸν ὠρὴβ ἐν σοὺρ ὠρὴβ, καὶ τὸν ζὴβ ἀπέκτειναν ἐν ἰακεβζήβ. καὶ κατεδίωξαν τὴν μαδιάμ. καὶ τὴν κεφαλὴν ὠρὴβ καὶ ζὴβ ἤνεγκαν πρὸς γεδεὼν ἐκ τοῦ πέραν τοῦ ἰορδάνου.

CAP. VII.

19. Ingreſſusq́; eſt Gedeon, & trecenti viri qui erant cum eo in partem caſtrorum, incipientibus vigiliis noctis mediæ, & cuſtodibus ſuſcitatis, cœperunt buccinis clangere, & complodere inter ſe lagenas.

20. Cumq́; per gyrum caſtrorum in tribus perſonarent locis, & hydrias confregiſſent, tenuerunt ſiniſtris manibus lampades, & dextris ſonantes tubas, clamaveruntq́; Gladius Domini & Gedeonis.

21. Stantes ſinguli in loco ſuo per circuitum caſtrorum hoſtilium. Omnia itaque caſtra turbata ſunt, & vociferantes, ululanteſque fugerunt.

22. Et nihilominus inſiſtebant trecenti viri buccinis perſonantes. Immiſitq́; Dominus gladium in omnibus caſtris, & mutua ſe cæde truncabant, fugientes uſque ad Beth-ſeca & crepidinem Abelmehula in Tabbath.

23. Conclamantes autem viri Iſraël de Nephthali & Aſer, & omni Manaſſe perſequebantur Madian.

24. Miſitq́; Gedeon nuntios in omnem montem Ephráim, dicens, Deſcendite in occurſum Madian, & occupate aquas uſque Beth-bera atque Iordanem. Clamavitq́; omnis Ephráim, & præoccupavit aquas atq́; Iordanem uſque Beth-bera.

25. Apprehenſoſque duos viros Madian, Oreb & Zeb, interfecit Oreb in Petra-Oreb, Zeb verô in Torculari-Zeb Et perſecuti ſunt Madian, capita Oreb & Zeb portantes ad Gedeon trans fluenta Iordanis.

Das VII. Capitel.

19. Alſo kam Gideon vnd hundert Mann mit im an den ort des Heers an die erſten Wechter/ die da verordnet waren/ vnd weckten ſie auff/ vnnd blieſen mit Poſaunen/ vñ zu ſchlugen die Krůge in jren henden.

20. Alſo blieſen alle drey hauffen mit Poſaunen / vnnd zubrochen die Krůge. Sie hielten aber die Fackeln in jrer lincken hand/ vnnd die Poſaunen in jrer rechten hand/ daß ſie blieſen / vnd rieffen: Hie Schwert des HErꝛn vnd Gideon.

21. Vnd ein jeglicher ſtund auff ſeinem ort/ vmb das Heer her. Da ward das gantze Heer lauffend/ vnd ſchryen vnd flohen.

22. Vnnd in dem die drey hundert Mann blieſen die Poſaunen / ſchafft der HErꝛ/ das im gantzen Heer eines jeglichen Schwert wider den andern war. Vnnd das Heer flohe biß gen Beth Sitta Zeredatha / biß an die Grentze der breite Mehola bey Tabath.

23. Vnnd die Månner Iſrael von Naphthali / von Aſſer vnd von gantzem Manaſſe ſchryen vnd jagten den Midianitern nach.

24. Vnd Gideon ſandte Botſchafft auff das gantze Gebirge Ephraim/ vnnd ließ ſagen: Kommt herab den Midianitern entgegen/ vnd verlaufft jnen das Waſſer / biß gen Beth Bara/ vnd den Jordan. Da ſchryen alle die von Ephraim waren/ vnd verlieſſen jhnen das Waſſer/ biß gen Beth Bara vnd den Jordan.

24. Vnd fiengen zween Fůrſten der Midianiter/ Oreb vnd Seb/ vnd erwůrgeten Oreb auff dem Felß Oreb/ vnnd Seb inn der Kelter Seb/ vnnd jagten die Midianiter/ vnd brachten die Håupter Oreb vnnd Seb zu Gideon ůber den Jordan.

CHAP. VII.

19. Gedeon donc, & les cent hommes qui *eſtoyent* auec lui vindrent au bout du camp comme on venoit de poſer la ſeconde garde: ils ne faiſoyent que poſer les gardes, qu'ils ſonnerent les trõpettes, & caſſerent les cruches qu'ils auoyent en leurs mains,

20. Ainſi les trois bandes ſonnerent les trompettes, & caſſerent les cruches, tenans en leur main gauche les flãbeaux, & en leur main droite les trompettes pour ſonner, & crioyent, l'eſpee de l'Eternel, & de Gedeon.

21. Et ils ſe tindrent chacun en ſa place à l'entour du camp: & toute l'armee couroit ça & là, s'eſcriant, & fuyant.

22. Car comme les trois cens ſonnoyent les trompettes, l'Eternel mit l'eſpee d'vn chacun contre ſon compagnon, meſmes par tout le camp. Et l'armee s'enfuit iuſqu'en Beth-ſçittah, vers Tſerera, iuſqu'au bord d'Abel-meholah, vers Tabbat.

23. Et les hommes d'Iſrael, aſſauoir de Nephthali, & d'Aſçer, & de tout Manaſſé s'aſſemblerent, & pourſuiuirent Madian.

24. Lors Gedeon enuoya des meſſagers par toute la montagne d'Ephraïm, diſant, deſcendez pour recontrer Madian, & vous ſaiſiſſez les premiers des eaux, aſſauoir du Iordain iuſqu'en Beth-bara. Les hommes d'Ephraïm donques, s'eſtans aſſemblés, ſe ſaiſirent des eaux aſſauoir du Iordain iuſques en Beth-bara.

25. Et prindrent deux des chefs de Madian, aſſauoir Horeb & Zeeb, & tuerent Horeb au rocher de Horeb, mais ils tuerent Zeeb, au preſſoir de Zeeb, & pourſuiuirent Madian, & apporterent les teſtes de Horeb & de Zeeb à Gedeon au deça du Iordain.

ח

1 וַאֲמַרוּ לֵיהּ אֱנָשׁ אֶפְרַיִם מַה פִּתְגָּמָא הָדֵין עֲבַדְתְּ לָנָא בְּדִיל מַה לָא קְרֵיתָא לָנָא כַּד אֲזַלְתָּ לְאַגָּחָא קְרָבָא בְּמִדְיָנָאֵי וְדָיְנִין עִימֵּיהּ בִּתְקוֹף׃

2 וַאֲמַר לְהוֹן מַה עֲבַדִית כְּעַן כְּוָתְכוֹן הֲלָא טָבִין חַלָּשַׁיָּא דְּבֵית אֶפְרַיִם מִתַּקִּיפַיָּא דְּבֵית אֲבִיעֶזֶר׃

3 בִּידְכוֹן מְסַר יְיָ יָת רַבְרְבֵי מִדְיָן יָת עוֹרֵב וְיָת זְאֵב וּמַה יְכֵלְנָא לְמֶעְבַּד כְּוָתְכוֹן בְּכֵן נָחַת רוּחַתְהוֹן מִינֵּיהּ בְּמַלָּלוּתֵיהּ פִּתְגָּמָא הָדֵין׃

4 וַאֲתָא גִּדְעוֹן לְיַרְדְּנָא עָבַר הוּא וּתְלָת מְאָה גַּבְרָא דְּעִימֵּיהּ כַּד מְשַׁלְהָן וְרָדְפִין׃

5 וַאֲמַר לֶאֱנָשֵׁי סֻכּוֹת הָבוּ כְּעַן פִּתָּא דִּלְחֵמָא לְעַמָּא דְּעִמִּי אֲרֵי מְשַׁלְהָן אִינּוּן וַאֲנָא רָדֵיף בָּתַר זֶבַח וְצַלְמֻנָּע מַלְכֵי מִדְיָן׃

6 וַאֲמַרוּ רַבְרְבֵי סוּכּוֹת הָא כְּאִילוּ זֶבַח וְצַלְמֻנָּע כְּעַן מְסִירִין בִּידָךְ אֲרֵי נִיתֵּן לְחֵילָךְ לַחְמָא׃

7 וַאֲמַר גִּדְעוֹן בְּכֵן כַּד יִמְסַר יְיָ יָת זֶבַח וְיָת צַלְמֻנָּע בִּידִי וְאֶדּוּשׁ יָת בִּשְׂרֵיכוֹן עַל כּוּבֵי מַדְבְּרָא וְעַל בַּרְקָנַיָּא׃

8 וּסְלֵיק מִתַּמָּן לִפְנוּאֵל וּמַלֵּיל עִמְּהוֹן כְּהָדָא וַאֲתִיבוּ יָתֵיהּ אֱנָשׁ פְּנוּאֵל כְּמָא דַּאֲתִיבוּ אֱנָשֵׁי סֻכּוֹת׃

9 וַאֲמַר אַף לֶאֱנָשֵׁי פְּנוּאֵל לְמֵימַר כַּד אֵתוּב בִּשְׁלָם אֶיתְרַע יָת מִגְדְּלָא הָדֵין׃

ח

1 וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אִישׁ אֶפְרַיִם מָה־הַדָּבָר הַזֶּה עָשִׂיתָ לָּנוּ לְבִלְתִּי קְרֹאות לָנוּ כִּי הָלַכְתָּ לְהִלָּחֵם בְּמִדְיָן וַיְרִיבוּן אִתּוֹ בְּחָזְקָה׃

2 וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם מֶה־עָשִׂיתִי עַתָּה כָּכֶם הֲלֹא־טוֹב עֹלְלוֹת אֶפְרַיִם מִבְצִיר אֲבִיעֶזֶר׃

3 בְּיֶדְכֶם נָתַן אֱלֹהִים אֶת־שָׂרֵי מִדְיָן אֶת־עֹרֵב וְאֶת־זְאֵב וּמַה־יָּכֹלְתִּי עֲשׂוֹת כָּכֶם אָז רָפְתָה רוּחָם מֵעָלָיו בְּדַבְּרוֹ הַדָּבָר הַזֶּה׃

4 וַיָּבֹא גִדְעוֹן הַיַּרְדֵּנָה עֹבֵר הוּא וּשְׁלֹשׁ־מֵאוֹת הָאִישׁ אֲשֶׁר אִתּוֹ עֲיֵפִים וְרֹדְפִים׃

5 וַיֹּאמֶר לְאַנְשֵׁי סֻכּוֹת תְּנוּ־נָא כִּכְּרוֹת לֶחֶם לָעָם אֲשֶׁר בְּרַגְלָי כִּי־עֲיֵפִים הֵם וְאָנֹכִי רֹדֵף אַחֲרֵי זֶבַח וְצַלְמֻנָּע מַלְכֵי מִדְיָן׃

6 וַיֹּאמֶר שָׂרֵי סֻכּוֹת הֲכַף זֶבַח וְצַלְמֻנָּע עַתָּה בְּיָדֶךָ כִּי־נִתֵּן לִצְבָאֲךָ לָחֶם׃

7 וַיֹּאמֶר גִּדְעוֹן לָכֵן בְּתֵת יְהוָה אֶת־זֶבַח וְאֶת־צַלְמֻנָּע בְּיָדִי וְדַשְׁתִּי אֶת־בְּשַׂרְכֶם אֶת־קוֹצֵי הַמִּדְבָּר וְאֶת־הַבַּרְקֳנִים׃

8 וַיַּעַל מִשָּׁם פְּנוּאֵל וַיְדַבֵּר אֲלֵיהֶם כָּזֹאת וַיַּעֲנוּ אוֹתוֹ אַנְשֵׁי פְנוּאֵל כַּאֲשֶׁר עָנוּ אַנְשֵׁי סֻכּוֹת׃

9 וַיֹּאמֶר גַּם־לְאַנְשֵׁי פְנוּאֵל לֵאמֹר בְּשׁוּבִי בְשָׁלוֹם אֶתֹּץ אֶת־הַמִּגְדָּל הַזֶּה׃

ΚΕΦΑΛ. η'.

1. Καὶ εἶπαν πρὸς γεδεὼν ἀνὴρ ἐφραΐμ· τί τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐποίησας ἡμῖν τοῦ μὴ καλέσαι ἡμᾶς, ὅτε ἐξεπορεύου παρατάξασθαι ἐν τῇ μαδιάμ; καὶ ἐκρίνοντο μετ᾽ αὐτοῦ κραταιῶς.

2. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· τί ἐποίησα νῦν καθὼς ὑμεῖς; οὐχὶ κρείττων ἐπιφυλλὶς ἐφραΐμ ἢ τρυγητὸς ἀβιέζερ;

3. Ἐν χειρὶ ὑμῶν παρέδωκε κύριος τοὺς ἄρχοντας μαδιάμ, τὸν ὠρὴβ καὶ τὸν ζήβ· καὶ τί ἠδυνήθην ποιῆσαι καθὼς ὑμεῖς; τότε ἀνῆκε τὸ πνεῦμα αὐτῶν ἀπ᾽ αὐτοῦ ἐν τῷ λαλῆσαι αὐτὸν τὸν λόγον τοῦτον.

4. Καὶ ἦλθε γεδεὼν ἐπὶ τὸν ἰορδάνην, καὶ διέβη αὐτὸς, καὶ οἱ τριακόσιοι ἄνδρες οἱ μετ᾽ αὐτοῦ, ὀλιγοψυχοῦντες, καὶ πεινῶντες.

5. Καὶ εἶπε τοῖς ἀνδράσι σοκχώθ· δότε δὴ ἄρτους εἰς τὴν τροφὴν τῷ λαῷ τούτῳ τῷ μετ᾽ ἐμοῦ, ὅτι πεινῶσιν. ἐγὼ δὲ διώκω ὀπίσω τοῦ ζεβεὲ, καὶ σαλμανὰ βασιλέων μαδιάμ.

6. Καὶ εἶπαν οἱ ἄρχοντες σοκχὼθ, μὴ χεὶρ ζεβεὲ καὶ σαλμανὰ νῦν ἐν τῇ χειρί σου, ὅτι δώσομεν τῇ στρατιᾷ σου ἄρτους;

7. Καὶ εἶπε γεδεών· διὰ τοῦτο, ἐν τῷ δοῦναι κύριον τὸν ζεβεὲ καὶ τὸν σαλμανὰ ἐν τῇ χειρί μου, καὶ ἐγὼ καταξανῶ τὰς σάρκας ὑμῶν ἐν ταῖς ἀκάνθαις τῆς ἐρήμου, καὶ ἐν τοῖς βορκοννειμ.

8. Καὶ ἀνέβη ἐκεῖθεν εἰς φανουὴλ, καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς κατὰ ταῦτα. καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ ἄνδρες φανουὴλ, ὃν τρόπον ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ ἄνδρες σοκχώθ.

9. Καὶ εἶπε γεδεὼν τοῖς ἀνδράσι φανουὴλ λέγων· ἐν τῷ ἐπιστρέφειν με μετ᾽ εἰρήνης, κατασκάψω τὸν πύργον τοῦτον.

CAP. VIII.

1. Dixeruntq; ad eum viri Ephráim, Quid eſt hoc quod facere voluiſti, ut nos non vocares, cum ad pugnã pergeres contra Madian? iurgantes fortiter, & prope vim inferentes.

2. Quibus ille reſpondit, Quid enim tale facere potui, quale vos feciſtis? nónne melior eſt racêmus Ephráim, vindemiis Abi-ézer?

3. In manus veſtras Dominus tradidit principes Madian, Oreb & Zeb: quid tale facere potui, quale vos feciſtis? Quod cùm locutus eſſet, requievit ſpiritus eorum, quo tumebant contra eum.

4. Cumq; veniſſet Gedeon ad Iordanem, tranſivit eum cum trecentis viris qui ſecum erant; & præ laſſitudine, fugientes perſequi non poterant.

5. Dixitq; ad viros Socoth, Date, obſecro, panes populo qui mecum eſt, quia valde defecerunt: ut poſſimus perſequi Zebee & Salmana reges Madian.

6. Reſponderunt principes Socoth, forſitan palmæ manuum Zébee & Salmana in manu tua ſunt, & idcirco poſtulas ut demus exercitui tuo panes.

7. Quibus ille ait, Cum ergo tradiderit Dominus Zébee & Salmana in manus meas, & cum reverſus fuero victor in pace, conteram carnes veſtras cum ſpinis, tribulisq; deſerti

8. Et inde conſcendens, venit in Phanuël: locutusq; eſt ad viros loci illius ſimilia. Cui & illi reſponderunt ſicut reſponderãt viri Socoth.

9. Dixit itaque eis, Cum reverſus fuero victor in pace, deſtruam turrim hanc.

Das VIII. Capitel.

VNNd die Månner von Ephraim ſprachen zu jm: Warumb haſt du vnns das gethan/ daß du vnns nicht rieffeſt/ da du in ſtreit zogeſt wider die Midianiter? Vnnd zanckten ſich mit jm hefftiglich.

2. Er aber ſprach zu jhnen: was hab ich jetzt gethan / das euer that gleich ſey? Iſt nicht ein Rebe Ephraim beſſer/ denn die gantze Weinernd AbiEſer?

3. Gott hat die Fůrſten der Midianiter/ Oreb vnnd Seb / in euer hende gegeben / wie hette ich kőnnen das thun daß jr gethan habt? Da er ſolches redet/ ließ jr zorn von jm abe.

4. Da nun Gideon an den Jordan kam/ gieng er hinuber mit den dreyhundert Mann die bey jhm waren/ vnd waren můde/ vnd jagten nach.

5. Vnnd er ſprach zu den Leuten zu Sucoth: Lieber gebt dem Volck das vnter mir iſt etliche Brot / denn ſie ſindt můde/ daß ich nachjage den Kőnigen der Midianiter / Seba vnnd Zalmuna.

6. Aber die Oberſten zu Sucoth ſprachen: Sind die feuſte Sebah vñ Zalmuna ſchon inn deinen henden/ daß wir deinem Heer ſollen brot geben.

7. Gideon ſprach: Wol an / wenn der HErr Sebah vnd Zalmuna inn meine hand gibt/ will ich euer Fleiſch mit dornen auß der Wůſten/ vnd mit hecken zu dreſchen.

8. Vnd er zoch von dannen hinauff gen Pnuel/ vnd redet auch alſo zu jhnen/ Vnd die Leute zu Pnuel antworten jm gleich/ wie die zu Sucoth.

9. Vnnd er ſprach auch zu den Leuten zu Pnuel: Komm ich mit frieden wider / ſo will ich dieſen Thurn zubrechen.

CHAP. VIII.

1. Alors les hommes d'Ephraïm lui dirent, Que veut dire ce que tu nous as fait, de ne nous auoir point appelés, quand tu es allé à la guerre contre Madian? & querelerent auec lui fort rudement.

2. Et il leur *reſpon*dit, Qu'ai-ie fait maintenant au prix de vous? Les grappillages d'Ephraïm ne ſont-ils pas meilleurs que la vendange d'Abihezer?

3. Dieu à liuré les chefs de Madian en vos mains, aſſauoir Horeb & Zeeb: & qu'ai-ie peu faire au prix de vous? & leur courage fut adouci enuers lui, quand il eut ainſi parlé.

4. Or quand Gedeon fut arriué au Iordain, il s'en alloit paſſer, mais les trois cens hommes qui *eſtoyent* auec lui eſtoyent las, *& toutesfois* pourſuiuoyent *l'ennemi.*

5. Pourtant il dit aux gens de Succoth, Donnez, ie vous prie, au peuple qui me ſuit, quelques miches de pain: car ils *ſont* las: & *ainſi* ie pourſuiurai Zebah & Tſalmunah rois de Madian.

6. Mais les principaux de Succoth *reſpon*dirent, La paulme de Zebah & Tſalmunah *eſt-elle* maintenant en ta main, que nous donnions du pain à ton armee?

7. Et Gedeon dit, Quand donc l'Eternel aura liuré Zebah & Tſalmunah en ma main: alors ie froiſſerai voſtre chair auec des eſpines du deſert, & des chardons.

8. Puis de là il monta en Penuel, & tint ſemblables propos à ceux de Penuel. Et les gens de Penuel lui reſpondirent comme les gens de Succoth auoyent reſpondu

9. Il parla donc auſſi aux hommes de Penuel, diſant, Quand ie retournerai en paix, ie demolirai ceſte tour.

ח

10 וְזֶבַח וְצַלְמֻנָּע בְּקַרְקוֹר
וּמַשְׁרְיָתְהוֹן עִמְּהוֹן כ
כַּחֲמְשָׁא עֲשַׂר אַלְפִין כָּל
דְּאִשְׁתְּאַרוּ מִכָּל מַשְׁרְיַת
בְּנֵי מַדִּינְחָא וּדְאִתְקְטַלוּ
מְאָה וְעֶשְׂרִין אַלְפִין
גַּבְרֵי שָׁלְפֵי סַיְפָא׃

11 וּסְלִיק גִּדְעוֹן בְּאוֹרַח
מַשְׁרְיַת עַרְבָאֵי דְּשָׁרַן
בִּשְׁכוּנִין בְּמַדְבְּרָא מ
מִמַּדִּינְחָא לְנוֹבַח וְרָמָתָא
וּמְחָא יַת מַשְׁרִיתָא
וּמַשְׁרִיתָא שָׁרְיָא ל
לְרוּחְצָן׃

12 וְאַפְּכוּ זֶבַח וְצַלְמֻנָּע
וּרְדַף בָּתְרֵיהוֹן וּכְבַשׁ יַת
תְּרֵין מַלְכֵי מִדְיָן יַת זֶבַח
וְיַת צַלְמֻנָּע וְכָל מַשְׁרִיתָא
אֲזִיעַ׃

13 וְתָב גִּדְעוֹן בַּר יוֹאָשׁ
מִן קְרָבָא עַד לָא מֵיעַל
שִׁמְשָׁא׃

14 וַאֲחַד עוּלֵימָא מ
מֵאֱינָשֵׁי סֻכּוֹת וּשְׁאֵילֵיהּ
וּכְתַב לֵיהּ יַת רַבְרְבֵי סֻכּוֹת
וְיַת סָבָהָא שִׁבְעִין וְשִׁבְעָא
גַּבְרָא׃

15 וַאֲתָא לְוַת אֱינָשֵׁי
סֻכּוֹת וַאֲמַר הָא זֶבַח
וְצַלְמֻנָּע דְּחַסֵּדְתּוּן יָתִי
לְמֵימַר הָא כְּאִילוּ זֶבַח
וְצַלְמֻנָּע כְּעַן מְסִירִין בִּי
בִּידָךְ אֲרֵי נִיתֵּן לְגַבְרָךְ
דִּמְשַׁלְהַן לַחְמָא׃

16 וּדְבַר יַת סָבֵי קַרְתָּא
וּדְבַר יַת כּוּבֵי מַדְבְּרָא
וְיַת בַּרְקָנַיָּא וְגָרִיד ע
עֲלֵיהוֹן יַת אֱנָשֵׁי סֻכּוֹת׃

17 וְיַת מִגְדַּל פְּנוּאֵל
תְּרַע וּקְטַל יַת אֱינָשֵׁי
קַרְתָּא׃

18 וַאֲמַר לְזֶבַח וּלְצַלְמֻנָּע
הֵיכָא גֻּבְרַיָּא דִּקְטַלְתּוּן
בְּתָבוֹר וַאֲמָרוּ כְּוָתָךְ כֵּן
אַף אִינּוּן חַד מִנְּהוֹן כְּח
כְּחֵיזוּ דִבְנֵי מַלְכָּא׃

ח

10 וְזֶבַח וְצַלְמֻנָּע בַּקַּרְקֹר וּמַחֲנֵיהֶם עִמָּם כַּחֲמֵשֶׁת עָשָׂר אֶלֶף כֹּל הַנּוֹתָרִים מִכֹּל מַחֲנֵה בְנֵי־קֶדֶם וְהַנֹּפְלִים מֵאָה וְעֶשְׂרִים אֶלֶף אִישׁ שֹׁלֵף חָרֶב׃

11 וַיַּעַל גִּדְעוֹן דֶּרֶךְ הַשְּׁכוּנֵי בָאֳהָלִים מִקֶּדֶם לְנֹבַח וְיָגְבֳּהָה וַיַּךְ אֶת־הַמַּחֲנֶה וְהַמַּחֲנֶה הָיָה בֶטַח׃

12 וַיָּנוּסוּ זֶבַח וְצַלְמֻנָּע וַיִּרְדֹּף אַחֲרֵיהֶם וַיִּלְכֹּד אֶת־שְׁנֵי מַלְכֵי מִדְיָן אֶת־זֶבַח וְאֶת־צַלְמֻנָּע וְכָל־הַמַּחֲנֶה הֶחֱרִיד׃

13 וַיָּשָׁב גִּדְעוֹן בֶּן־יוֹאָשׁ מִן־הַמִּלְחָמָה מִלְמַעֲלֵה הֶחָרֶס׃

14 וַיִּלְכָּד־נַעַר מֵאַנְשֵׁי סֻכּוֹת וַיִּשְׁאָלֵהוּ וַיִּכְתֹּב אֵלָיו אֶת־שָׂרֵי סֻכּוֹת וְאֶת־זְקֵנֶיהָ שִׁבְעִים וְשִׁבְעָה אִישׁ׃

15 וַיָּבֹא אֶל־אַנְשֵׁי סֻכּוֹת וַיֹּאמֶר הִנֵּה זֶבַח וְצַלְמֻנָּע אֲשֶׁר חֵרַפְתֶּם אוֹתִי לֵאמֹר הֲכַף זֶבַח וְצַלְמֻנָּע עַתָּה בְּיָדֶךָ כִּי נִתֵּן לַאֲנָשֶׁיךָ הַיְּעֵפִים לָחֶם׃

16 וַיִּקַּח אֶת־זִקְנֵי הָעִיר וְאֶת־קוֹצֵי הַמִּדְבָּר וְאֶת־הַבַּרְקֳנִים וַיֹּדַע בָּהֶם אֵת אַנְשֵׁי סֻכּוֹת׃

17 וְאֶת־מִגְדַּל פְּנוּאֵל נָתָץ וַיַּהֲרֹג אֶת־אַנְשֵׁי הָעִיר׃

18 וַיֹּאמֶר אֶל־זֶבַח וְאֶל־צַלְמֻנָּע אֵיפֹה הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר הֲרַגְתֶּם בְּתָבוֹר וַיֹּאמְרוּ כָּמוֹךָ כְמוֹהֶם אֶחָד כְּתֹאַר בְּנֵי הַמֶּלֶךְ׃

η'.

10. Καὶ ζεβεὲ καὶ σαλμανὰ ἐν καρκὰρ, καὶ ἡ παρεμβολὴ αὐτῶν μετ' αὐτῶν, ὡσεὶ δεκαπέντε χιλιάδες. πάντες οἱ καταλειφθέντες ἐν πάσῃ τῇ παρεμβολῇ υἱῶν ἀνατολῶν. καὶ οἱ πεπτωκότες ἦσαν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι χιλιάδες ἀνδρῶν ἐσπασμένων ῥομφαίαν.

11. Καὶ ἀνέβη γεδεὼν ὁδὸν τῶν κατοικούντων ἐν σκηναῖς, ἀπὸ ἀνατολῶν τῆς ναβαεὶ, καὶ ἐξεναντίας ναβὲ, καὶ ἐπάταξε τὴν παρεμβολήν. ἡ δὲ παρεμβολὴ ἦν πεποιθυῖα.

12. Καὶ ἔφυγε ζεβεὲ καὶ σαλμανὰ, καὶ ἐδίωξεν ὀπίσω αὐτῶν, καὶ ἐκράτησε τοὺς δύο βασιλεῖς μαδιὰμ τὸν ζεβεὲ καὶ τὸν σαλμανὰ, καὶ πᾶσαν τὴν παρεμβολὴν αὐτῶν ἐξέστησε.

13. Καὶ ἀνέστρεψε γεδεὼν υἱὸς ἰωὰς ἐκ τοῦ πολέμου ἀπὸ ἀναβάσεως ἀρές.

14. Καὶ συνέλαβε παιδάριον ἐκ τῶν ἀνδρῶν σοκχὼθ, καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν, καὶ ἀπεγράψατο πρὸς αὐτὸν τοὺς ἄρχοντας σοκχὼθ, καὶ τοὺς πρεσβυτέρους αὐτῆς, ἑβδομήκοντα καὶ ἑπτὰ ἄνδρας.

15. Καὶ παρεγένετο γεδεὼν πρὸς τοὺς ἄρχοντας σοκχὼθ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἰδοὺ ζεβεὲ καὶ σαλμανὰ δι' οὓς ὠνειδίσατέ με λέγοντες· μὴ χεὶρ ζεβεὲ καὶ σαλμανᾶ νῦν ἐν τῇ χειρί σου; ὅτι δώσομεν τοῖς ἀνδράσι σου τοῖς ἐκλυομένοις ἄρτους;

16. Καὶ ἔλαβε τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς πρεσβυτέρους τῆς πόλεως, καὶ κατέξανεν αὐτοὺς, καὶ τὰς ἀκάνθας τῆς ἐρήμου, καὶ τὰς βαρκηνεὶμ, καὶ κατέξανεν ἐν αὐτοῖς τοὺς ἄνδρας σοκχώθ.

17. Καὶ τὸν πύργον Φανουὴλ κατέσκαψε, καὶ ἀπέκτεινε τοὺς ἄνδρας τῆς πόλεως.

18. Καὶ εἶπε πρὸς ζεβεὲ καὶ σαλμανά· ποῖοι οἱ ἄνδρες οὓς ἀπεκτείνατε ἐν θαβώρ; καὶ εἶπαν· ὡς εἰ σύ. ὡς αὐτοί. (ὅμοιος σοὶ, ὅμοιος αὐτοῖς.) ὡς εἶδος υἱῶν βασιλέως.

CAP. VIII.

10. Zébee autem & Salmana requieſcebant cum omni exercitu ſuo. Quindecim enim millia viri remanſerant ex omnibus turmis Orientalium populorum, cæſis centum viginti millibus bellatorum, & educentium gladium.

11. Aſcendenſq; Gedeon per viam eorum qui in tabernaculis morabantur ad Orientalem partem Nobe, & Iegbaa, percuſſit caſtra hoſtium, qui ſecuri erant, & nihil adverſi ſuſpicabantur.

12. Fugeruntq; Zébee & Salmana, quos perſequens Gedeon comprehendit, turbato omni exercitu eorum.

13. Revertenſque de bello ante ſolis ortum.

14. Apprehendit puerum de viris Socoth: interrogavitque eum nomina principum & ſeniorum Socoth, & deſcripſit ſeptuaginta ſeptem viros.

15. Venitque ad Socoth, & dixit eis: En Zébee & Salmana ſuper quibus exprobraſtis mihi, dicentes, Forſitan manus Zébee & Salmana in manibus tuis ſunt, & idcirco poſtulas ut demus viris qui laſſi ſunt & defecerunt, panes.

16. Tulit ergo ſeniores civitatis, & ſpinas deſerti ac tribulos, & contrivit cum eis, atque comminuit viros Socoth.

17. Turrim quoque Phanuël ſubvertit, occiſis habitatoribus civitatis.

18. Dixitque ad Zébee & Salmana, Quales fuerunt viri quos occidiſtis in Thabor? Qui reſponderunt, Similes tui, & unus ex eis quaſi filius regis.

Das VIII. Capitel.

10. Sebah aber vnd Zalmuna waren zu Karkor/vnd jr Heer mit jhnen bey fünfftzehen tauſent/die alle überblieben waren vom gantzen Heer/deren auß Morgenland/denn hundert vnnd zweintzig tauſent waren gefallen/die Schwert außziehen kondten.

11. Vnnd Gideon zoch hinauff auff der Straſſen/da man in Hütten wonet/gegen Morgen gen Nobah/vnnd Jagbeha/vnd ſchlug das Heer/denn das Heer war ſicher.

12. Vnd Sebah vnd Zalmuna flohen/aber er jaget jnen nach/vnd fieng die zween Könige der Midianiter/Sebah vnd Zalmuna/vñ zurſchreckt das gantze Heer.

13. Da nun Gideon der Son Joas wider kam vom ſtreit/ehe die Sonne herauff kommen war.

14. Fieng er einen Knaben auß den Leuten zu Sucoth/vnd fragt jn/der ſchrieb jhm auff die Oberſten zu Sucoth/vnd jre Elteſten/ſieben vnd ſiebentzig Mann.

15. Vnd er kam zu den Leuten zu Sucoth/vnnd ſprach: Sihe hie iſt Sebah vnd Zalmuna/über welchen jhr mich ſpottet/vnnd ſpracht: Iſt denn Sebah vnd Zalmuna fauſt ſchon inn deinen henden/daß wir deinen leuten die müde ſindt/brot geben ſollen?

16. Vnnd er nam die Elteſten der Stadt/vnd dornen auß der Wüſten vnnd hecken/vnnd ließ es die Leute zu Sucoth fülen.

17. Vnd den Thurn Pnuel zubrach er/vnnd erwürget die Leute der Stadt.

18. Vnnd er ſprach zu Sebah vnnd Zalmuna: Wie waren die Männer/die jr erwürget zu Thabor? Sie ſprachen: Sie waren wie du/vnd ein jeglicher ſchön wie eines Königs Kinder.

CHAP. VIII.

10. Or Zebah & Tſalmunah *eſtoyent* en Karkor, & leurs armees auec eux, enuiron quinze mille hommes, *aſſauoir* tous ceux qui eſtoyent demeurés de reſte de toute l'armee des Orientaux: & eux qui i eſtoyent tõbés morts *eſtoyent* ſix vingts mille hommes deſgainans l'eſpee

11. Et Gedeon monta par le chemin de ceux qui habitant és tentes, du coſte Oriental de Nobah & de Iogbeha, & deſconfit l'armee, qui ſe tenoit aſſeuree.

12. Et comme Zebah & Tſalmunah fuyoyent, il les pourſuiuit, & print les deux rois de Madian, Zebah & Tſalmunah, & mit en route toute l'armee.

13. Puis Gedeon fils de Ioas retourna de la bataille de la montee de Heres.

14. Et prenant vn garçon de Succoth, l'interroga: lequel lui mit par eſcrit les principaux de Succoth, & les anciens d'icelle, *aſſauoir* ſeptante ſept hommes.

14. Et s'en vint aux gens de Succoth, & dit, Voici Zebah & Tſalmunah leſquels vous m'auez reprochés, diſant, La paulme de Zebah & de Tſalmunah *eſt-elle* maintenant en ta main, que nous donnions du pain à tes gens qui ſont laſſés?

16. Il print donc les anciens de la ville & des eſpines du deſert, & des chardons, & en froiſſa les hommes de Succoth.

17. Or il auoit demoli la tour de Penuel, & auoit mis à morte les gens de la ville.

18. Puis il dit à Zebah, & à Tſalmunah, Quels *eſtoyent* ces perſonages, que vous auez tues en Tabor? Ils *reſpon*dirent, *Ils eſtoyent* du tout tels que tu es, chacun d'eux reſſembloit à des enfans de roy.

ח

19 וַאֲמַר אַחַי בְּנֵי אִמִּי אִינּוּן קַיָּם הוּא יְיָ אִילוּ קַיֵּימְתּוּן יָתְהוֹן לָא קְטָלִית יָתְכוֹן׃

20 וַאֲמַר לְיֶתֶר בְּכְרֵיהּ קוּם קְטוֹל יָתְהוֹן וְלָא שְׁלַף עוּלֵימָא חַרְבֵּיהּ אֲרֵי דָחֵיל אֲרֵי עַד כְּעַן הוּא יָנִיק׃

21 וַאֲמַרוּ זֶבַח וְצַלְמֻנָּע קוּם אַתְּ וּשְׁלַט בָּנָא אֲרֵי כְּגַבְרָא כֵּן גְּבוּרְתֵּיהּ וְקָם גִּדְעוֹן וּקְטַל יָת זֶבַח וְיָת צַלְמֻנָּע וּנְסֵיב יָת עֲנָקַיָּא דִּי בְּצַוְּארֵי גַמְלֵיהוֹן׃

22 וַאֲמַרוּ אֱנַשׁ יִשְׂרָאֵל לְגִדְעוֹן מְלוֹךְ עֲלָנָא אַף אַתְּ אַף בְּרָךְ אַף בַּר בְּרָךְ אֲרֵי פְרַקְתָּנָא מִיַּד מִדְיָנָאֵי׃

23 וַאֲמַר לְהוֹן גִּדְעוֹן לָא אֶמְלוֹךְ אֲנָא עֲלֵיכוֹן וְלָא יִמְלוֹךְ בְּרִי עֲלֵיכוֹן יְיָ מַלְכָּא עֲלֵיכוֹן׃

24 וַאֲמַר לְהוֹן גִּדְעוֹן שָׁאֵיל אֲנָא מִנְּכוֹן שְׁאֵילָה וְהַבוּ לִי גְּבַר קְדָשֵׁיהּ מִן בִּיזְּתָא אֲרֵי קְדָשֵׁי דְדַהֲבָא לְהוֹן אֲרֵי עַרְבָאֵי קְטִילוּ׃

25 וַאֲמַרוּ מִיתַּן נִתֵּן וּפְרַשׂוּ יָת כְּסוּתָא וּרְמוֹ לְתַמָּן גְּבַר קְדָשֵׁיהּ מִן בִּיזְּתָא׃

26 וַהֲוָה מַתְקַל קְדָשֵׁי דְדַהֲבָא דִּשְׁאַל אֲלַף וּשְׁבַע מְאָה דַהֲבָא בַּר מִן סַהֲרוֹנַיָּא וּכְלִילַיָּא וּלְבוּשֵׁי אַרְגְּוָנָא דְעַל מַלְכֵי מִדְיָן וּבַר מִן עֲנָקַיָּא דִּי בְּצַוְּארֵי גַמְלֵיהוֹן׃

ח

19 וַיֹּאמַר אַחַי בְּנֵי־אִמִּי הֵם חַי־יְהוָה לוּ הַחֲיִתֶם אוֹתָם לֹא הָרַגְתִּי אֶתְכֶם׃

20 וַיֹּאמֶר לְיֶתֶר בְּכוֹרוֹ קוּם הֲרֹג אוֹתָם וְלֹא־שָׁלַף הַנַּעַר חַרְבּוֹ כִּי יָרֵא כִּי עוֹדֶנּוּ נָעַר׃

21 וַיֹּאמֶר זֶבַח וְצַלְמֻנָּע קוּם אַתָּה וּפְגַע־בָּנוּ כִּי כָאִישׁ גְּבוּרָתוֹ וַיָּקָם גִּדְעוֹן וַיַּהֲרֹג אֶת־זֶבַח וְאֶת־צַלְמֻנָּע וַיִּקַּח אֶת־הַשַּׂהֲרֹנִים אֲשֶׁר בְּצַוְּארֵי גְמַלֵּיהֶם׃

22 וַיֹּאמְרוּ אִישׁ־יִשְׂרָאֵל אֶל־גִּדְעוֹן מְשָׁל־בָּנוּ גַּם־אַתָּה גַּם־בִּנְךָ גַּם בֶּן־בְּנֶךָ כִּי הוֹשַׁעְתָּנוּ מִיַּד מִדְיָן׃

23 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם גִּדְעוֹן לֹא־אֶמְשֹׁל אֲנִי בָּכֶם וְלֹא־יִמְשֹׁל בְּנִי בָּכֶם יְהוָה יִמְשֹׁל בָּכֶם׃

24 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם גִּדְעוֹן אֶשְׁאֲלָה מִכֶּם שְׁאֵלָה וּתְנוּ־לִי אִישׁ נֶזֶם שְׁלָלוֹ כִּי־נִזְמֵי זָהָב לָהֶם כִּי יִשְׁמְעֵאלִים הֵם׃

25 וַיֹּאמְרוּ נָתוֹן נִתֵּן וַיִּפְרְשׂוּ אֶת־הַשִּׂמְלָה וַיַּשְׁלִיכוּ שָׁמָּה אִישׁ נֶזֶם שְׁלָלוֹ׃

26 וַיְהִי מִשְׁקַל נִזְמֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר שָׁאָל אֶלֶף וּשְׁבַע־מֵאוֹת זָהָב לְבַד מִן־הַשַּׂהֲרֹנִים וְהַנְּטִפוֹת וּבִגְדֵי הָאַרְגָּמָן שֶׁעַל מַלְכֵי מִדְיָן וּלְבַד מִן־הָעֲנָקוֹת אֲשֶׁר בְּצַוְּארֵי גְמַלֵּיהֶם׃

η΄.

19. Καὶ εἶπε γεδεών· ἀδελφοί μου καὶ υἱοὶ τῆς μητρός μου εἰσίν. (καὶ ὤμοσεν αὐτοῖς,) ζῇ κύριος, εἰ ἐζωογονήσατε αὐτοὺς, οὐκ ἂν ἀπέκτεινα ὑμᾶς.

20. Καὶ εἶπεν τῷ ἰέθερ τῷ πρωτοτόκῳ αὐτοῦ· ἀναστὰς ἀπόκτεινον αὐτούς, καὶ οὐκ ἔσπασε τὸ παιδάριον αὐτοῦ τὴν μάχαιραν αὐτοῦ, (ὅτι ἐφοβήθη,) ὅτι νεώτερος ἦν.

21. Καὶ εἶπε ζεβεὲ καὶ σαλμανᾶ· ἀνάστα δὴ σὺ, καὶ ἀπάντησον ἡμῖν, ὅτι ὡς ἀνὴρ ἡ δύναμις αὐτοῦ. καὶ ἀνέστη γεδεὼν, καὶ ἀνεῖλε τὸν ζεβεὲ καὶ τὸν σαλμανᾶ, καὶ ἔλαβε τοὺς μηνίσκους τοὺς ἐν τοῖς τραχήλοις τῶν καμήλων αὐτῶν.

22. Καὶ εἶπεν ἀνὴρ ἰσραὴλ πρὸς γεδεών. ἄρχε ἡμῶν καὶ σὺ καὶ υἱοί σου, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ υἱοῦ σου, ὅτι σὺ ἔσωσας ἡμᾶς ἐκ χειρὸς μαδιάμ.

23. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς γεδεών· οὐκ ἄρξω ἐγὼ ὑμῶν, καὶ οὐκ ἄρξει ὁ υἱός μου ὑμῶν, κύριος ἄρξει ὑμῶν.

24. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς γεδεών. αἰτήσομαι παρ' ὑμῶν αἴτησιν, καὶ δότω μοι ἀνὴρ ἐνώτιον ἐκ τῶν σκύλων αὐτοῦ. ὅτι ἐνώτια χρυσᾶ ἦν αὐτοῖς, ὅτι ἦσαν ἰσμαηλῖται.

25. Καὶ εἶπαν· διδόντες δώσομεν. καὶ ἀνέπτυξε τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, καὶ ἔρριψεν ἀνὴρ ἐκεῖ ἐνώτιον τῶν σκύλων αὐτοῦ.

26. Καὶ ἐγένετο ὁ σταθμὸς τῶν ἐνωτίων τῶν χρυσῶν ὧν ᾐτήσατο, σίκλοι χίλιοι καὶ ἑπτακόσιοι χρυσίου, πλὴν τῶν σιρώνων, καὶ τῶν ὁρμίσκων καὶ τῶν περιβολαίων τῶν πορφυρῶν τῶν ἐπὶ τοῖς βασιλεῦσι μαδιὰμ, καὶ πλὴν τῶν κλοιῶν τῶν ἐν τοῖς τραχήλους τῶν καμήλων αὐτῶν.

CAP. VIII.

19. Quibus ille reſpondit, Fratres mei fuerunt, filii matris meæ, vivit Dominus, quia ſi ſervaſſetis eos, non vos occiderem.

20. Dixitq; Iether primogenito ſuo, Surge & interfice eos, Qui non eduxit gladium: timebat enim, quia adhuc puer erat.

21. Dixeruntque Zébee & Salmana, Tu ſurge, & irrue in nos: quia iuxta ætatem robur eſt hominis. Surrexit Gedeon, & interfecit Zébee & Salmana: & tulit ornamenta ac bullas quibus colla regalium camelorum decorari ſolent.

22. Dixeruntq; omnes viri Iſraël ad Gedeon, Dominare noſtri tu & filius tuus & filius filii tui: quia liberaſti nos de manu Madian.

23. Quibus ille ait, Non dominabor veſtri, nec dominabitur in vos filius meus, ſed dominabitur vobis Dominus.

24. Dixitq; ad eos, Vnam petitionem poſtulo à vobis, Date mihi inaures ex præda veſtra. Inaures enim aureas Iſmaelitæ habere conſueverant.

25. Qui reſponderunt, Libentiſſimè dabimus. Expandenteſq; ſuper terram pallium, proiecerunt in eo inaures de præda.

26. Et fuit pondus poſtulatarum inaurium, mille ſeptingenti auri ſicli, abſq; ornamentis, & monilibus, & veſte purpurea, quibus reges Madian uti ſoliti erant, & præter torques aureas camelorum.

Das VIII. Capitel.

19. Er aber ſprach: Es ſind meine Brüder/ meiner Muter Söhne geweſt. So waar der HERR lebt/ wo jr ſie hettet leben laſſen/ wolt ich euch nicht erwürgen.

20. Vnd ſprach zu ſeinem erſtgebornen Sohn Jether: Stehe auff/ vnnd erwürge ſie. Aber der Knabe zoch ſein Schwerdt nicht auß/ denn er forchte ſich/ weil er noch ein Knabe war.

21. Sebah aber vnd Zalmuna ſprachen: Stehe du auff vnnd mache dich an vns/ Denn darnach der Mañ iſt/ iſt auch ſeine krafft. Alſo ſtund Gideon auff vnd erwürget Sebah vnnd Zalmuna/ vnnd nam die Spangen die an jrer Kamelen hälſe waren.

22. Da ſprachen zu Gideon etliche in Jſrael: Sey Herꝛ über vns du vnd dein Son vnd deines Sons Sohn/ weil du vnns von der Midianiter hand erlöſet haſt.

23. Aber Gideon ſprach zu jhnen: Jch wil nicht Herꝛ ſein über euch/ vnd mein Sohn ſoll auch nicht Herꝛ über euch ſein/ ſondern der HERR ſoll HERR über euch ſein.

24. Gideon aber ſprach zu jhnen: Eins beger ich von euch/ Ein jeglicher gebe mir die Stirnbande/ die er geraubt hat. Denn weil es Jſmaeliter waren/ hatten ſie güldene Stirnbande.

25. Sie ſprachen: die wollen wir geben/ vnnd breitten ein Kleid auß/ vnnd ein jeglicher warff die Stirnbande drauff/ die er geraubt hatte.

26. Vnd die Gülden Stirnbande/ die er foderte/ machten am gewichte/ tauſent ſieben hundert Seckel Goldes/ on die Spangen vnd Ketten vnd Scharlacken Kleider/ die der Midianiter Könige tragen/ vnnd ohn die Halßband jrer Cameelen.

CHAP. VIII.

19. Et il leur dit, *C'eſtoyent* mes freres, enfans de ma mere. L'Eternel *eſt* viuant, ſi vous les euſſiez preſerues en vie, ie ne vous tueroye point.

20. Puis il dit à Iether ſon premier-né, Leue-toi, tue les: mais le ieune garçon ne deſgaina point ſon eſpee, car il auoit peur, pource qu'il eſtoit encore ieune garçon.

21. Et Zebah & Tſalmunah dirêt, Leue toi toi meſme, & te rue ſur nous Car quel *eſt* l'homme, *telle eſt* ſa force. Et Gedeon ſe leua, & tua Zebah & Tſalmunah, & print les coilliers qui *eſtoyent* aux cols de leurs chameaux.

22. Et ceux d'Iſrael tous d'vn accord dirent à Gedeō, Domine ſur nous, tant toi que ton fils, & le fils de tō fils: car tu nous as diliurés de la main de Madian.

23. Et Gedeon leur *reſpon*dit, ie ne dominerai point ſur vous, ni mon fils ne dominera point ſur vous: *mais* l'Eternel dominera ſur vous.

24. Bien leur dit Gedeon, Ie vous ferai vne requeſte, *c'eſt* que vous me donniez vn chacun de vous les bagues qu'il à butinees. Car les ennemis auoyent des bagues d'or pource qu'ils eſtoyent Iſmaelites.

25. Et ils *reſpon*dirent, Nous les baillerons treſvolontiers: & eſtendans vn manteau ils ietterent là vn chacun les bagues qu'il auoit butinees.

26. Et fut le poids des bagues d'or qu'il auoit demandees, mille & ſept cens *ſicles* d'or, ſans les colliers, bagues de ſenteur, & veſtemens d'eſcarlate, qui *eſtoyent* ſur les rois de Madian, & ſans les chaines qui *eſtoyent* aux cols de leurs chameaux.

ח

27 וַעֲבַד יָתֵיהּ גִּדְעוֹן לְאֵפוֹדָא וַאֲקֵים יָתֵיהּ בְּקַרְתֵּיהּ בְּעָפְרָה וּטְעוֹ כָל יִשְׂרָאֵל בָּתְרוֹהִי לְתַמָּן וַהֲוָה לְגִדְעוֹן וּלְבֵיתֵיהּ לְתַקָּלָה׃

28 וְאִתְכְּנַעוּ מִדְיָנָאֵי קֳדָם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלָא אוֹסִיפוּ לְאַרָמָא רֵישֵׁיהוֹן וּשְׁדוֹכַת אַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל אַרְבְּעִין שְׁנִין בְּיוֹמֵי גִדְעוֹן׃

29 וַאֲזַל יְרוּבַּעַל בַּר יוֹאָשׁ וִיתֵיב בְּבֵיתֵיהּ׃

30 וּלְגִדְעוֹן הֲווֹ שַׁבְעִין בְּנִין נָפְקֵי יַרְכֵּיהּ אֲרֵי נְשִׁין סַגִּיאָן הֲוָאָה לֵיהּ׃

31 וּלְחֵינָתֵיהּ דְּבִשְׁכֶם יְלֵידַת לֵיהּ אַף הִיא בַּר וְשַׁוִּי יָת שְׁמֵיהּ אֲבִימֶלֶךְ׃

32 וּמִית גִּדְעוֹן בַּר יוֹאָשׁ בְּסֵיבוּ טָבָא וְאִתְקְבַר בְּקִבְרָא דְיוֹאָשׁ אֲבוּהִי בְּעָפְרָה דַּאֲבוּהִי דְעֶזֶר׃

33 וַהֲוָה כַּד מִית גִּדְעוֹן וְתָבוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּטְעוֹ בָּתַר בַּעֲלַיָּא וְשַׁוִּיאוּ לְהוֹן בְּעֵיל קְיָם לְטַעֲוָתָא׃

34 וְלָא אִדְכַּרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יָת פָּלְחָנָא דַיְיָ אֱלָהֲהוֹן דְּשֵׁיזֵיב יָתְהוֹן מִיַּד כָּל בַּעֲלֵי דְבָבֵיהוֹן מִסְחוֹר סְחוֹר׃

35 וְלָא עֲבַדוּ טֵיבוּ עִם בֵּית יְרֻבַּעַל הוּא גִדְעוֹן כְּכָל טָבְתָא דַּעֲבַד עִם יִשְׂרָאֵל׃

ט

1 וַאֲזַל אֲבִימֶלֶךְ בַּר יְרוּבַּעַל לִשְׁכֶם לְוָת אֲחֵי אִמֵּיהּ וּמַלֵּיל עִמְּהוֹן וְעִם כָּל זַרְעִית בֵּית אֲבוּהָא דְאִמֵּיהּ לְמֵימַר׃

ח

27 וַיַּעַשׂ אֹתוֹ גִדְעוֹן לְאֵפוֹד וַיַּצֵּג אֹתוֹ בְעִירוֹ בְּעָפְרָה וַיִּזְנוּ כָל־יִשְׂרָאֵל אַחֲרָיו שָׁם וַיְהִי לְגִדְעוֹן וּלְבֵיתוֹ לְמוֹקֵשׁ׃

28 וַיִּכָּנַע מִדְיָן לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא יָסְפוּ לָשֵׂאת רֹאשָׁם וַתִּשְׁקֹט הָאָרֶץ אַרְבָּעִים שָׁנָה בִּימֵי גִדְעוֹן׃

29 וַיֵּלֶךְ יְרֻבַּעַל בֶּן־יוֹאָשׁ וַיֵּשֶׁב בְּבֵיתוֹ׃

30 וּלְגִדְעוֹן הָיוּ שִׁבְעִים בָּנִים יֹצְאֵי יְרֵכוֹ כִּי־נָשִׁים רַבּוֹת הָיוּ לוֹ׃

31 וּפִילַגְשׁוֹ אֲשֶׁר בִּשְׁכֶם יָלְדָה־לּוֹ גַם־הִיא בֵּן וַיָּשֶׂם אֶת־שְׁמוֹ אֲבִימֶלֶךְ׃

32 וַיָּמָת גִּדְעוֹן בֶּן־יוֹאָשׁ בְּשֵׂיבָה טוֹבָה וַיִּקָּבֵר בְּקֶבֶר יוֹאָשׁ אָבִיו בְּעָפְרָה אֲבִי הָעֶזְרִי׃

33 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר מֵת גִּדְעוֹן וַיָּשׁוּבוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּזְנוּ אַחֲרֵי הַבְּעָלִים וַיָּשִׂימוּ לָהֶם בַּעַל בְּרִית לֵאלֹהִים׃

34 וְלֹא זָכְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם הַמַּצִּיל אוֹתָם מִיַּד כָּל־אֹיְבֵיהֶם מִסָּבִיב׃

35 וְלֹא־עָשׂוּ חֶסֶד עִם־בֵּית יְרֻבַּעַל גִּדְעוֹן כְּכָל־הַטּוֹבָה אֲשֶׁר עָשָׂה עִם־יִשְׂרָאֵל׃

ט

1 וַיֵּלֶךְ אֲבִימֶלֶךְ בֶּן־יְרֻבַּעַל שְׁכֶמָה אֶל־אֲחֵי אִמּוֹ וַיְדַבֵּר אֲלֵיהֶם וְאֶל־כָּל־מִשְׁפַּחַת בֵּית־אֲבִי אִמּוֹ לֵאמֹר׃

η΄.

27. Καὶ ἐποίησεν αὐτὸ γεδεὼν εἰς ἐφοὺδ, καὶ ἔστησεν αὐτὸ ἐν τῇ πόλει αὐτοῦ ἐν ἐφραθᾶ. καὶ ἐξεπόρνευσε πᾶς ἰσραὴλ ὀπίσω αὐτοῦ ἐκεῖ καὶ ἐγένετο τῷ γεδεὼν καὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ εἰς σκάνδαλον.

28. Καὶ ἐνετράπη μαδιὰμ ἐνώπιον τῶν υἱῶν ἰσραὴλ, καὶ οὐ προσέθεντο ἆραι κεφαλὴν αὐτῶν. καὶ ἡσύχασεν ἡ γῆ τεσσαράκοντα ἔτη ἐν ἡμέραις γεδεών.

29. Καὶ ἐπορεύθη ἱεροβάαλ υἱὸς ἰωὰς, καὶ κατῴκησεν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ.

30. Καὶ τῷ γεδεὼν ἦσαν υἱοὶ ἑβδομήκοντα, ἐκπορευόμενοι ἐκ μηρῶν αὐτοῦ, ὅτι γυναῖκες πολλαὶ ἦσαν αὐτῷ.

31. Καὶ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ ἡ ἐν σικίμοις, ἔτεκεν αὐτῷ καί γε αὐτὴ υἱὸν, καὶ ἐπέθηκε τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀβιμέλεχ.

32. Καὶ ἀπέθανε γεδεὼν υἱὸς ἰωὰς ἐν πόλει ἀγαθῇ, καὶ ἐτάφη ἐν τῷ τάφῳ ἰωὰς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν ἐφραθᾶ, πατρὸς τοῦ ἐσρί.

33. Καὶ ἐγενήθη ὡς ἀπέθανε γεδεὼν, καὶ ἀπεστράφησαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ, καὶ ἐξεπόρνευσαν ὀπίσω τῶν βααλείμ, καὶ ἔθεντο αὐτοῖς τὸν βααλβερεὶθ (διαθήκην,) τοῦ εἶναι αὐτὸν αὐτοῖς εἰς θεόν.

34. Καὶ οὐκ ἐμνήσθησαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν, τοῦ ῥυσαμένου αὐτοὺς ἐκ χειρὸς πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν κυκλόθεν.

35. Καὶ οὐκ ἐποίησαν ἔλεος μετὰ τοῦ οἴκου ἱεροβάαλ. αὐτός ἐστι γεδεὼν, κατὰ πᾶσαν τὴν ἀγαθωσύνην ἣν ἐποίησε μετὰ ἰσραήλ.

ΚΕΦΑΛ. θ΄.

1. Καὶ ἐπορεύθη ἀβιμέλεχ υἱὸς ἱεροβάαλ εἰς σίκιμα πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς, καὶ πρὸς πᾶσαν τὴν συγγένειαν τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς τῆς μητρὸς αὐτοῦ, λέγων.

CAP. VIII.

27. Fecitq; ex eo Gedeon Ephod, & poſuit illud in civitate ſua Ephra. Fornicatusq; eſt omnis Iſraël in eo, & factum eſt Gedeoni & omni domui eius in ruinam.

28. Humiliatus eſt autem Madiam coram filiis Iſraël, nec potuerunt ultrà cervices elevare: ſed quievit terra per quadraginta annos quibus Gedeon præfuit.

29. Abiit itaque Ierobáal filius Ioas, & habitavit in domo ſua.

30. Habuitque ſeptuaginta filios, qui egreſſi ſunt de femore eius: eo quòd plures haberet uxores

31. Concubina autem illius, quam habebat in Sichem, genuit ei filium nomine Abi-mélech.

32. Mortuuſq; eſt Gedeon filius Ioas in ſenectute bona, & ſepultus eſt in ſepulchro Ioas patris ſui in Ephra de familia Ezri.

33. Poſtquam autem mortuus eſt Gedeon, averſi ſunt filii Iſraël, & fornicati ſunt in Báalim. Percuſſeruntque cum Baal fœdus, ut eſſet eis in deum.

34. Nec recordati ſunt Domini Dei ſui, qui eruit eos de manibus inimicorum ſuorum omnium per circuitũ.

35. Nec fecerunt miſericordiam cum domo Ierobáal Gedeon iuxta omnia bona quæ fecerat Iſraëli.

CAP. IX.

1. Abiit autem Abi-mélech filius Ierobáal in Sichem ad fratres matris ſuæ: & locutus eſt ad eos, & ad omnem cognationem domus patris matris ſuæ, dicens:

Das VIII. Capitel.

27. Vnd Gideon macht einen Leibrock drauß/vnd ſetzt es in ſeine Stad zu Ophra. Vnd gantz Jſrael verhurete ſich dran daſelbs/ vnnd gerieth Gideon vnd ſeinem Hauß zum ergerniß.

28. Alſo wurden die Midianiter gedemůtiget fůr den Kindern Jſrael/ vnd huben jren Kopff nicht mehr empor/vnd das Land war ſtille viertzig Jahr/ſo lange Gideon lebet.

29. Vnnd JerubBaal der Sohn Joas/gieng hin vnd wonet in ſeinem Hauſe.

30. Vnnd Gideon hatte ſiebentzig Söhne/die auß ſeiner hůfft kommen waren/denn er hatte vil weiber.

31. Vnnd ſein Kebsweib/daß er zu Sichem hatte/gebar jhm auch einen Son/den nennet er AbiMelech.

32. Vnnd Gideon der Sohn Joas ſtarb im guten alter / vnnd ward begraben in ſeines Vaters Joas Grab/ zu Ophra des Vaters der Eſriter.

33. Da aber Gideon geſtorben war/ kehreten ſich die Kinder Jſrael vmb/ vnd hureten den Baalim nach / vnnd machten jhnen BaalBerith zum Gott.

34. Vnd die Kinder Jſrael gedachten nicht an den HERRN jhren Gott / der ſie errettet hatte von der hand aller jrer Feinde vmbher.

35. Vnd theten nicht barmhertzigkeit an dem Hauſe JerubBaal Gideon/wie er alles guts an Jſrael gethan hatte.

Das IX. Capitel.

ABiMelech aber der Sohn JerubBaal / gieng hin gen Sichem zu den Brůdern ſeiner Muter / vnnd redet mit jhnen / vnnd mit dem gantzen Geſchlecht des Hauſes ſeiner Muter Vater/vnd ſprach:

CHAP. VIII.

27. Puis Gedeon en fit vn Ephod, & le poſa en ſa ville, qui eſtoit Hophra : & tout Iſrael paillarda apres icelui en ce lieu la, ce qui tourna en laqs à Gedeon, & à ſa maiſon.

28. Ainſi Madian fut abaiſſé deuant les enfans d'Iſrael, & n'eſleua plus ſa teſte, & le païs fut à recoi par quarante ans és iours de Gedeõ.

29. Ierubbahal donc fils de Ioas s'en vint *en ſa ville*, & ſe tint en ſa maiſon.

30. Or Gedeon eut ſeptante fils qui ſortirẽt de ſa hanche, d'autant qu'il eut pluſieurs femmes.

31. Et ſa concubine qui *eſtoit* en Sichem lui enfanta auſſi vn fils, & il lui impoſa nom Abimelec.

32. Puis Gedeon fils de Ioas mourut en bonne vieilleſſe, & fut enſeueli au ſepulcre de Ioas ſon pere, en Hophra, *qui eſtoit* des Abihezerites.

33. Et aduint apres que Gedeõ fut mort, que les enfans d'Iſrael ſe deſtournerent, & paillarderent apres les Bahalins, & s'eſtablirent Bahalberith pour dieu.

34. Ainſi les enfans d'Iſrael n'eurent point de ſouuenãce de l'Eternel leur Dieu, qui les auoit deliurés de la main de tous leurs ennemis d'à l'entour.

35. Et n'vſerent d'aucune gratuité enuers la maiſon de Ierubbahal Gedeon, ſelon tout ce bien-la qu'il auoit fait à Iſrael.

CHAP. IX.

1. Car Abimelec fils de Ierubbahal s'en alla en Sichem vers les freres de ſa mere, & parla à eux, & à toute la famille de la maiſon du pere de ſa mere, diſant.

ט

2 מַלִּילוּ כְעַן קֳדָם כָּל יָתְבֵי בֵּית שְׁכֶם מַה טַב לְכוֹן דְּיִמְלְכוּן עֲלֵיכוֹן שַׁבְעִין גַּבְרָא כָּל בְּנֵי יְרוּבַּעַל אוֹ דְּיִמְלוֹךְ עֲלֵיכוֹן גַּבְרָא חַד וְתִדְכְּרוּן אֲרֵי קָרִיבְכוֹן וּבִשְׂרְכוֹן אֲנָא׃

3 וּמַלִּילוּ אֲחֵי אִימֵּיהּ עֲלוֹהִי קֳדָם כָּל יָתְבֵי שְׁכֶם יָת כָּל פִּתְגָּמַיָּא הָאִלֵּין וְאִתְפְּנִי לִבְּהוֹן בָּתַר אֲבִימֶלֶךְ אֲרֵי אֲמַרוּ אֲחוּנָא הוּא׃

4 וִיהַבוּ לֵיהּ שַׁבְעִין כְּסַף מִבֵּית בְּעֵיל קְיָם וַאֲגַר בְּהוֹן אֲבִימֶלֶךְ גֻּבְרִין סְרִיקִין וּבַקָּרִים וַאֲזַלוּ בָּתְרוֹהִי׃

5 וְעַאל לְבֵית אֲבוּהִי לְעָפְרָה וּקְטַל יָת אֲחוּהִי בְּנֵי יְרוּבַּעַל שַׁבְעִין גַּבְרָא עַל אַבְנָא חֲדָא וְאִשְׁתְּאַר יוֹתָם בַּר יְרוּבַּעַל זְעֵירָא אֲרֵי אִיטַּמַּר׃

6 וְאִתְכְּנִישׁוּ כָּל יָתְבֵי שְׁכֶם וְכָל בֵּית מִלּוֹא וַאֲזַלוּ וְאַמְלִיכוּ יָת אֲבִימֶלֶךְ לְמֶהֱוֵי מַלְכָּא עִם מֵישַׁר קָמְתָא דְּבִשְׁכֶם׃

7 וְחַוִּיאוּ לְיוֹתָם וַאֲזַל וְקָם בְּרֵישׁ טוּרָא דִּבְגְרִיזִים וַאֲרֵים קָלֵיהּ וּקְרָא וַאֲמַר לְהוֹן קַבִּילוּ מִנִּי יָתְבֵי שְׁכֶם וִיקַבֵּל צְלוֹתְכוֹן יְיָ׃

8 הֲמֵיזַל אֲזַלוּ אִילָנַיָּא לְמַנָּאָה עֲלֵיהוֹן מַלְכָּא וַאֲמַרוּ לְזֵיתָא מְלוֹךְ עֲלָנָא׃

9 וַאֲמַר לְהוֹן זֵיתָא הַאֶשְׁבּוֹק יָת מִשְׁחִי דְּמִינֵּיהּ מְיַקְּרִין קֳדָם יְיָ וּבֵיהּ מִתְפַּנְּקִין בְּנֵי אֱנָשָׁא וְאֵיהָךְ לְמֶעְבַּד מַלְכוּ עַל אִילָנַיָּא׃

ט

2 דַּבְּרוּ־נָא בְּאָזְנֵי כָל־בַּעֲלֵי שְׁכֶם מַה־טּוֹב לָכֶם הֲמְשֹׁל בָּכֶם שִׁבְעִים אִישׁ כֹּל בְּנֵי יְרֻבַּעַל אִם־מְשֹׁל בָּכֶם אִישׁ אֶחָד וּזְכַרְתֶּם כִּי־עַצְמְכֶם וּבְשַׂרְכֶם אָנִי׃

3 וַיְדַבְּרוּ אֲחֵי־אִמּוֹ עָלָיו בְּאָזְנֵי כָּל־בַּעֲלֵי שְׁכֶם אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיֵּט לִבָּם אַחֲרֵי אֲבִימֶלֶךְ כִּי אָמְרוּ אָחִינוּ הוּא׃

4 וַיִּתְּנוּ־לוֹ שִׁבְעִים כֶּסֶף מִבֵּית בַּעַל בְּרִית וַיִּשְׂכֹּר בָּהֶם אֲבִימֶלֶךְ אֲנָשִׁים רֵיקִים וּפֹחֲזִים וַיֵּלְכוּ אַחֲרָיו׃

5 וַיָּבֹא בֵית־אָבִיו עָפְרָתָה וַיַּהֲרֹג אֶת־אֶחָיו בְּנֵי־יְרֻבַּעַל שִׁבְעִים אִישׁ עַל־אֶבֶן אֶחָת וַיִּוָּתֵר יוֹתָם בֶּן־יְרֻבַּעַל הַקָּטֹן כִּי נֶחְבָּא׃

6 וַיֵּאָסְפוּ כָּל־בַּעֲלֵי שְׁכֶם וְכָל־בֵּית מִלּוֹא וַיֵּלְכוּ וַיַּמְלִיכוּ אֶת־אֲבִימֶלֶךְ לְמֶלֶךְ עִם־אֵלוֹן מֻצָּב אֲשֶׁר בִּשְׁכֶם׃

7 וַיַּגִּדוּ לְיוֹתָם וַיֵּלֶךְ וַיַּעֲמֹד בְּרֹאשׁ הַר־גְּרִזִּים וַיִּשָּׂא קוֹלוֹ וַיִּקְרָא וַיֹּאמֶר לָהֶם שִׁמְעוּ אֵלַי בַּעֲלֵי שְׁכֶם וְיִשְׁמַע אֲלֵיכֶם אֱלֹהִים׃

8 הָלוֹךְ הָלְכוּ הָעֵצִים לִמְשֹׁחַ עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ וַיֹּאמְרוּ לַזַּיִת מָלְוֹכָה עָלֵינוּ׃

9 וַיֹּאמֶר לָהֶם הַזַּיִת הֶחֳדַלְתִּי אֶת־דִּשְׁנִי אֲשֶׁר־בִּי יְכַבְּדוּ אֱלֹהִים וַאֲנָשִׁים וְהָלַכְתִּי לָנוּעַ עַל־הָעֵצִים׃

θʹ.

2. Λαλήσατε δὴ ἐν τοῖς ὠσὶ πάντων τῶν ἀνδρῶν σικίμων· ποῖον βέλτιον ὑμῖν, τὸ ἄρχειν ὑμῶν ἑβδομήκοντα ἄνδρας πάντας υἱοὺς ἱεροβάαλ, ἢ κυριεύειν ἡμῶν ἄνδρα ἕνα; καὶ μνήσθητε ὅτι ὀστοῦν ὑμῶν. καὶ σὰρξ ὑμῶν εἰμὶ ἐγώ.

3. Καὶ ἐλάλησαν περὶ αὐτοῦ οἱ ἀδελφοὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, ἐν τοῖς ὠσὶ πάντων τῶν ἀνδρῶν σικίμων, πάντας τοὺς λόγους τούτους· καὶ ἔκλινεν ἡ καρδία αὐτῶν ὀπίσω ἀβιμέλεχ, ὅτι εἶπαν, ἀδελφὸς ἡμῶν ἐστι.

4. Καὶ ἔδωκαν αὐτῷ ἑβδομήκοντα ἀργυρίου ἐκ τοῦ οἴκου Βααλβερεὶθ διαθήκης· καὶ ἐμισθώσατο ἐν αὐτοῖς ἀβιμέλεχ ἄνδρας κενοὺς, καὶ θαμβουμένους, καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω αὐτοῦ.

5. Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ εἰς ἐφραθᾶ, καὶ ἀπέκτεινε τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, τοὺς υἱοὺς ἱεροβάαλ, ἑβδομήκοντα ἄνδρας ἐπὶ λίθον ἕνα. καὶ ὑπελείφθη ἰωάθαμ υἱὸς ἱεροβάαλ ὁ νεώτερος, ὅτι ἐκρύβη.

6. Καὶ συνήχθησαν πάντες οἱ ἄνδρες σικίμων, καὶ πᾶς ὁ οἶκος μααλώ. καὶ ἐπορεύθησαν, καὶ ἐβασίλευσαν τὸν ἀβιμέλεχ βασιλέα πρὸς τῆς βαλανωτῆς στάσεως τῆς ἐν σικίμοις.

7. Καὶ ἀνηγγέλη τῷ ἰωάθαμ καὶ ἐπορεύθη, καὶ ἔστη ἐν τῇ κορυφῇ τοῦ ὄρους γαριζεὶν, καὶ ἐπῆρε τὴν φωνὴν αὐτοῦ, καὶ ἐκάλεσε καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἀκούσατέ μου ἄνδρες σικίμων, καὶ ἀκούσεται ὑμῶν ὁ θεός.

8. Πορευόμενα ἐπορεύθησαν τὰ ξύλα τοῦ χρῖσαι ἐφ' ἑαυτῶν βασιλέα. καὶ εἶπον τῇ ἐλαίᾳ· βασίλευσον ἐφ' ἡμῶν.

9. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡ ἐλαία. ἀφεῖσα τὴν πιότητά μου, ἣν ἐν ἐμοὶ ἐδόξασεν ὁ θεὸς καὶ οἱ ἄνθρωποι, πορευθῶ ἄρχειν τῶν ξύλων;

CAP. IX.

2. Loquimini ad omnes viros Sichem, Quid vobis eſt melius, ut dominentur veſtri ſeptuaginta viri omnes filii Ierobáal, an ut dominetur vobis vnus vir? ſimulquè conſiderate quòd os veſtrum, & caro veſtra ſum,

3. Locutiquè ſunt fratres matris eius de eo, ad omnes viros Sichem, univerſos ſermones iſtos, & inclinaverunt cor eorum poſt Abimélech, dicentes, frater noſter eſt.

4. Dederuntquè illi ſeptuaginta pondera argenti de phano Baal-berith. Qui conduxit ſibi ex eo viros inopes & vagos, ſecutiquè ſunt eum.

5. Et venit in domum patris ſui in Ephra, & occidit fratres ſuos filios Ierobáal ſeptuaginta viros, ſuper lapidem unum: remanſitquè Ioatham filius Ierobáal minimus, & abſconditus eſt.

6. Congregati ſunt autem omnes viri Sichem, & univerſæ familiæ urbis Mello: abieruntquè & conſtituerunt regem Abi-mélech, iuxta quercum quæ ſtabat in Sichem.

7. Quod cum nuntiatum eſſet Ioatham, ivit, & ſtetit in vertice montis Garizim: elevataquè voce, clamavit & dixit, Audite me viri Sichē, ita ut audiat vos Deus.

8. Ierunt ligna, ut ungerent ſuper ſe regem: dixeruntq; olivæ, Impera nobis.

9. Quæ reſpondit, Nunquid poſſum deſerere pinguedinem meam, qua & dii utuntur, & homines, & venire ut inter ligna promovear?

Das IX. Capitel.

2. Lieber redet für den ohren aller Månner zu Sichem: Was iſt euch beſſer / das ſiebentzig Månner/alle Kinder JerubBaal/über euch Herrn ſeyen/oder daß Ein Mann über euch Herr ſey? Gedenckt auch dabey / daß ich euer Gebein vnd Fleiſch bin.

3. Da redten die Brůder ſeiner Mutter von jhm alle diſe wort/für den ohren aller Månner zu Sichem/ vnnd jhr hertz neiget ſich AbiMelech nach/denn ſie gedachten / er iſt vnſer Bruder.

4. Vnd gaben jm ſiebentzig Silberling auß dem Hauß BaalBerith. Vnnd AbiMelech beſtellet damit loſe leichtfertige Månner/die jm nachfolgeten.

5. Vnnd er kam inn ſeines Vaters Hauß gen Ophra/vnd erwürget ſeine Brůder die Kinder JerubBaal/ ſiebentzig Mann auff einem ſtein/ es bleib aber über Jotham/der jůngſt Son JerubBaal/denn er ward verſtecket.

6. Vnnd es verſammleten ſich alle Månner von Sichem/vnd das gantze Hauß Millo giengen hin vnnd machtē AbiMelech zum Kônige/ bey der hohen Eichen/die zu Sichem ſtehet.

7. Da das angeſagt ward dem Jotham/gieng er hin/vnd tratt auff die hôhe des Berges Griſim/vnnd hub auff ſeine Stimm/rieff/vnnd ſprach zu jhnen: Hôret mich jhr Månner zu Sichem/daß euch Gott auch hôre.

8. Die Båume giengen hin/ daß ſie einen Kônig über ſich ſalbeten/ vnd ſprachen zum Oelbaum: Sey vnſer Kônig.

9. Aber der Oelbaum antwortet jnen: Soll ich mein fettigkeit laſſen/ die beide Gôtter vnnd Menſchen an mir preiſen/ vnnd hingehen/ daß ich ſchwebe über die Båume.

CHAP. IX.

2. Ie vous prie, faites entendre ces paroles à tous les Seigneurs de Sichem, Lequel vous ſemble le meilleur, ou que ſeptante hommes *qui ſont* tous enfans de Ierubbahal, ayent domination ſur vous, ou bien qu'vn ſeul hōme domine ſur vous? Et meſmes qu'il vous ſouuiene que ie ſuis voſtre os & voſtre chair.

3. Les freres donc de ſa mere dirent de lui toutes ces paroles-la, oyans tous les Seigneurs de Sichem, & leur cœur fut encliné apres Abimelec: Car, dirent-ils, c'*eſt* noſtre frere.

4. Et lui donnerent ſeptante *pieces* d'argent *prinſes* de la maiſon de Bahal-berith, deſquelles Abimelec ſoudoya des hommes n'ayans rien & vagabons qui le ſuiuirent.

5. Si vint en la maiſon de ſon pere en Hophra, & tua ſur vne meſme pierre ſes freres, enfans de Ierubbahal, *aſſauoir* ſeptante hommes: mais Iotham le plus petit fils de Ierubbahal demeura de reſte: car il s'eſtoit caché.

6. Et tous les Seigneurs de Sichem s'aſſemblerent, & toute la maiſon de Millo, & vindrent, & eſtablirent Abimelec pour roy aupres de la cheſnaye de haute fuſtaye qui *eſt* en Sichem.

7. Et on le rapporta à Iotham, qui s'en alla, & ſe tint au ſommet de la montagne de Guerizim, & eſleuant ſa voix, cria, & leur dit, Eſcoutez-moi, Seigneurs de Sichem, & que Dieu vous oye.

8. Les arbres s'en allerent *vn iour* en toute diligence pour oindre par deſſus eux vn roy, & dirent à l'oliuier, Regne ſur nous.

9. Mais l'oliuier leur *reſpon*dit, Me feroit on quitter ma graiſſe, de laquelle par mon moyen Dieu & les hommes ſont honorès, afin que i'aille tracaſſer pour les *autres* arbres?

בגודרין	שופטים	ΚΡΙΤΩΝ.
ט	ט	θ'.
10 וַאֲמַרוּ אִילָנַיָּא לִתְאֵינְתָּא אֵיתָא אַתְּ מְלוֹכִי עֲלָנָא׃	10 וַיֹּאמְרוּ הָעֵצִים לַתְּאֵנָה לְכִי אַתְּ מָלְכִי עָלֵינוּ׃	10. Καὶ εἶπον τὰ ξύλα τῇ συκῇ· δεῦρο βασίλευσον ἐφ' ἡμῶν.
11 וַאֲמָרֶת לְהוֹן תְּאֵינְתָּא הַאֲשְׁבּוֹק יַת חוֹלְיִי וְיַת הִבְלָתִי שַׁפִּירְתָּא וְאֵיהָךְ לְמֶעְבַּד מַלְכוּ עַל אִילָנַיָּא׃	11 וַתֹּאמֶר לָהֶם הַתְּאֵנָה הֶחֳדַלְתִּי אֶת־מָתְקִי וְאֶת־תְּנוּבָתִי הַטּוֹבָה וְהָלַכְתִּי לָנוּעַ עַל־הָעֵצִים׃	11. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡ συκῆ· ἀφεῖσα τὴν γλυκύτητά μου, καὶ τὸ γέννημά μου τὸ ἀγαθὸν, πορευθῶ ἄρχειν τῶν ξύλων;
12 וַאֲמַרוּ אִילָנַיָּא לְגֻפְנָא אֵיתָא כְּעַן מְלוֹכִי עֲלָנָא׃	12 וַיֹּאמְרוּ הָעֵצִים לַגֶּפֶן לְכִי אַתְּ מְלוֹכִי עָלֵינוּ׃	12. Καὶ εἶπαν τὰ ξύλα τῇ ἀμπέλῳ· δεῦρο βασίλευσον ἐφ' ἡμῶν.
13 וַאֲמָרֶת לְהוֹן גֻּפְנָא הַאֲשְׁבּוֹק יַת חַמְרִי דִּמְנֵיהּ מְנַסְּכִין קֳדָם יְיָ וּבֵיהּ חָדָן רַבְרְבַיָּא וְאֵיהָךְ לְמֶעְבַּד מַלְכוּ עַל אִילָנַיָּא׃	13 וַתֹּאמֶר לָהֶם הַגֶּפֶן הֶחֳדַלְתִּי אֶת־תִּירוֹשִׁי הַמְשַׂמֵּחַ אֱלֹהִים וַאֲנָשִׁים וְהָלַכְתִּי לָנוּעַ עַל־הָעֵצִים׃	13. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἡ ἄμπελος· ἀφεῖσα τὸν οἶνόν μου, τὴν εὐφροσύνην τοῦ θεοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων, πορευθῶ ἄρχειν τῶν ξύλων;
14 וַאֲמַרוּ כָּל אִילָנַיָּא לְאַטָדָא אֵיתָא אַתְּ מְלוֹךְ עֲלָנָא׃	14 וַיֹּאמְרוּ כָל־הָעֵצִים אֶל־הָאָטָד לֵךְ אַתָּה מְלוֹךְ עָלֵינוּ׃	14. Καὶ εἶπαν πάντα τὰ ξύλα πρὸς τὴν ῥάμνον. δεῦρο βασίλευσον ἐφ' ἡμῶν.
15 וַאֲמַר אַטָדָא לְאִילָנַיָּא אִם בְּקֻשְׁט אַתּוּן מְשַׁחִין יָתִי לְמֶהֱוֵי מַלְכָּא עֲלֵיכוֹן עוּלוּ שְׁרוֹ בְטוּלִי וְאִם לָא תִפּוֹק אֶשָּׁתָא מִן אַטָדָא וְתֵיכוֹל יַת אַרְזֵי לִבְנָן׃	15 וַיֹּאמֶר הָאָטָד אֶל־הָעֵצִים אִם בֶּאֱמֶת אַתֶּם מֹשְׁחִים אֹתִי לְמֶלֶךְ עֲלֵיכֶם בֹּאוּ חֲסוּ בְצִלִּי וְאִם־אַיִן תֵּצֵא אֵשׁ מִן־הָאָטָד וְתֹאכַל אֶת־אַרְזֵי הַלְּבָנוֹן׃	15. Καὶ εἶπεν ἡ ῥάμνος πρὸς τὰ ξύλα· εἰ ἐν ἀληθείᾳ χρίετέ με ὑμεῖς τοῦ βασιλεύειν ἐφ' ὑμᾶς, δεῦτε πεποίθατε ἐν τῇ σκέπῃ μου. καὶ εἰ μὴ, ἐξέλθοι πῦρ ἐκ τῆς ῥάμνου, καὶ καταφάγοι τὰς κέδρους τοῦ λιβάνου.
16 וּכְעַן אִם בְּקֻשְׁטָא וּבִשְׁלֵימוּתָא עֲבַדְתּוּן וְאַמְלֵכְתּוּן יַת אֲבִימֶלֶךְ וְאִם טָבְתָא עֲבַדְתּוּן עִם יְרֻבַּעַל וְעִם בֵּיתֵיהּ וְאִם כִּגְמוּלָא דִּידוֹהִי עֲבַדְתּוּן לֵיהּ׃	16 וְעַתָּה אִם־בֶּאֱמֶת וּבְתָמִים עֲשִׂיתֶם וַתַּמְלִיכוּ אֶת־אֲבִימֶלֶךְ וְאִם־טוֹבָה עֲשִׂיתֶם עִם־יְרֻבַּעַל וְאִם־בֵּיתוֹ וְעִם־כִּגְמוּל יָדָיו עֲשִׂיתֶם לוֹ׃	16. Καὶ νῦν εἰ ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐν τελειότητι ἐποιήσατε, καὶ ἐβασιλεύσατε τὸν ἀβιμέλεχ, καὶ εἰ καλῶς ἐποιήσατε μετὰ ἱεροβάαλ, καὶ μετὰ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ εἰ κατὰ τὸ ἀνταπόδομα τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἐποιήσατε αὐτῷ.
17 בְּרַם דְּאַגִּיחַ קְרָבָא אַבָּא עֲלֵיכוֹן וּמְסַר יַת נַפְשֵׁיהּ כְּעַל גַּב לְאִתְקְטָלָא וְשֵׁיזֵיב יָתְכוֹן מִיַּד מִדְיָנָאֵי׃	17 אֲשֶׁר־נִלְחַם אָבִי עֲלֵיכֶם וַיַּשְׁלֵךְ אֶת־נַפְשׁוֹ מִנֶּגֶד וַיַּצֵּל אֶתְכֶם מִיַּד מִדְיָן׃	17. Ὡς ἐπολέμησεν ὁ πατήρ μου ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ ἔρριψε τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐξεναντίας, καὶ ἐρρύσατο ὑμᾶς ἐκ χειρὸς μαδιάμ.
18 וְאַתּוּן קַמְתּוּן עַל בֵּית אַבָּא יוֹמָא דֵין וּקְטַלְתּוּן יַת בְּנוֹהִי שִׁבְעִין גַּבְרָא עַל אַבְנָא חֲדָא וְאַמְלֵכְתּוּן יַת אֲבִימֶלֶךְ בַּר אַמְתֵיהּ עַל יָתְבֵי שְׁכֶם אֲרֵי אֲחוּכוֹן הוּא׃	18 וְאַתֶּם קַמְתֶּם עַל־בֵּית אָבִי הַיּוֹם וַתַּהַרְגוּ אֶת־בָּנָיו שִׁבְעִים אִישׁ עַל־אֶבֶן אֶחָת וַתַּמְלִיכוּ אֶת־אֲבִימֶלֶךְ בֶּן־אֲמָתוֹ עַל־בַּעֲלֵי שְׁכֶם כִּי אֲחִיכֶם הוּא׃	18. Καὶ ὑμεῖς ἐπανέστητε ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου σήμερον, καὶ ἀπεκτείνατε τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ἑβδομήκοντα ἄνδρας ἐπὶ λίθον ἕνα, καὶ ἐβασιλεύσατε τὸν ἀβιμέλεχ υἱὸν τῆς παιδίσκης αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς ἄνδρας σικίμων. ὅτι ἀδελφὸς ὑμῶν ἐστί.

CAP. IX.	Das IX. Capitel.	CHAP. IX.
10. Dixeruntq; ligna ad arborem ficum, Veni, & ſuper nos regnum accipe.	10. Da ſprachen die Bäume zum Feigenbaum: Komm du/vnnd/ſey vnſer König.	10. Puis les arbres dirent au figuier, Vien ça toi, *&* regne ſur nous.
11. Quæ reſpondit eis, Nunquid poſſum deſerere dulcedinem meam, fructusquè ſuaviſsimos, & ire ut inter cætera ligna promovear?	11. Aber der Feigenbaum ſprach zu jnen: Soll ich meine ſüſſigkeit vnnd meine gute Frucht laſſen/vnd hin gehen/daß ich über den Bäumen ſchwebe?	11. Et le figuier leur *reſpon*dit, Me feroit-on quitter ma douceur, & mon bon fruict, afin que i'aille tracaſſer pour les *autres* arbres?
12. Locutaquè ſunt ligna ad vitem, Veni & impera nobis.	12. Da ſprachen die Bäume zum Weinſtock: Komm du vnnd ſey vnſer König.	12. Puis les arbres dirent à la vigne, Vien-ça, toi, & regne ſur nous.
13. Quæ reſpondit eis, Nunquid poſſum deſerere vinum meum, quod lætificat Deum & homines, & inter ligna cætera promoveri?	13. Aber der Weinſtock ſprach zu jnen: Soll ich meinen Moſt laſſen/der Götter vnnd Menſchen frölich macht/vnnd hin gehen/daß ich über den Bäumen ſchwebe?	13. Et la vigne *reſpon*dit, Me feroit-on quitter mon bon vin, qui reſiouït Dieu, & les hommes, afin que i'aille tracaſſer pour les *autres* arbres?
14. Dixeruntquè omnia ligna ad rhamnum, Veni & impera ſuper nos.	14. Da ſprachen alle Bäume zum Dornbuſch: Komm du/vnd ſey vnſer König.	14. En apres, tous les arbres dirent à l'eſpine, Vien ça toi, & regne ſur nous.
15 Quæ reſpondit eis, Si verè me regem vobis conſtituitis, venite, & ſub vmbra mea requieſcite. ſi autem non vultis, egrediatur ignis de rhamno, & devoret cedros Libani.	15. Vnnd der Dornbuſch ſprach zu den Bäumen: Iſts waar/daß jhr mich zum König ſalbet über euch/ſo kommt vnd vertrauet euch vnter meinen ſchatten/Wo nicht/ſo gehe Feuer auß dem Dornbuſch/vnnd verzehre die Cedern Libanon.	15. Et l'eſpine *reſpon*dit aux arbres, Si c'eſt en ſincerité que vous m'oignez pour roy ſur vous, venez & vous retirez ſous mon ombre: ſinon, que le feu ſorte de l'eſpine, & deuore les cedres du Liban.
16. Nunc igitur ſi rectè & abſque peccato conſtituiſtis ſuper vos regem Abimélech, & bene egiſtis cum Ierobáal & cum domo eius, & reddidiſtis vicem beneficiis eius.	16. Habt jhr nun recht vnnd redlich gethan/daß jr Abimelech zum Könige gemacht habt/vñ habt jr wol gethan an JerubBaal/vnd an ſeinem Hauſe vnd habe jm gethan wie er vmb euch verdienet hat.	16. Maintenant donc, Si vous auez procedé en ſincerité & integrité, en eſtabliſſant Abimelec pour roy, & ſi vous vous eſtes bien portés enuers Ierubbahal, & enuers ſa maiſon, & ſi vous lui auez fait ſelon ce qu'il vous y à ſemons par ſes faits.
17. Qui pugnavit pro vobis, & animam ſuam dedit periculis, ut erueret vos de manu Madian.	17. Daß mein Vater vmb euert willen geſtritten hat/vnd ſeine Seel dahin geworffen von ſich/daß er euch errettet von der Midianiter hand.	17. (D'autant que mon pere à bataillé pour vous, & à abandonné ſa vie, & vous à deliurés de la main de Madian.
18. Qui nunc ſurrexiſtis contra domum patris mei, & interfeciſtis filios eius ſeptuaginta viros ſuper unum lapidem, & conſtituiſtis regem Abi-mélech filium ancillæ eius ſuper habitatores Sichem, eo quod frater veſter ſit:	18. Vnnd jhr lehnet euch auff heute wider meines Vaters Hauß/vnd erwürget ſeine Kinder/ſiebentzig Mañ auff einem Stein/vnnd machet euch einen König/AbiMelech/ſeiner Magd Sohn/über die Männer zu Sichem/weil er euer Bruder iſt.	18. Mais vous-vous eſtes eſleués contre la maiſon de mon pere auiourd'hui, & auez tué ſur vne pierre ſes enfans, *aſſauoir* ſeptante hommes, & auez eſtabli pour roy Abimelec fils de ſa ſeruante, ſur les Seigneurs de Sichem, pourtant qu'il *eſt* voſtre frere.)

ט

19 וְאִם בִּקְשׁוֹט וּבִשְׁלֵמוּתָא עֲבַדְתּוּן עִם יְרֻבַּעַל וְעִם בֵּיתֵיהּ יוֹמָא דֵין חֲדוֹ בַּאֲבִימֶלֶךְ וְיֶחְדֵּי אַף הוּא בְּכוֹן׃

20 וְאִם לָא תִּיפּוֹק אִישָׁתָא מֵאֲבִימֶלֶךְ וְתֵיכוֹל יָת יָתְבֵי שְׁכֶם וְיָת בֵּית מִלּוֹא וְתִיפּוֹק אִשָּׁתָא מִיָּתְבֵי שְׁכֶם וּמִבֵּית מִלּוֹא וְתֵיכוֹל יָת אֲבִימֶלֶךְ׃

21 וְאַפֵּךְ יוֹתָם וַעֲרַק וַאֲזַל לִבְאֵר וִיתֵיב תַּמָּן מִן קֳדָם אֲבִימֶלֶךְ אֲחוּהִי׃

22 וּמְלַךְ אֲבִימֶלֶךְ עַל יִשְׂרָאֵל תְּלָת שְׁנִין׃

23 וְשַׁלַּח יְיָ רוּחַ בִּישְׁתָא בֵּין אֲבִימֶלֶךְ וּבֵין יָתְבֵי שְׁכֶם וְשַׁקַּרוּ יָתְבֵי שְׁכֶם בַּאֲבִימֶלֶךְ׃

24 לְמֵיתֵי חֲטוֹף שִׁבְעִין בְּנֵי יְרֻבַּעַל וּדְמְהוֹן לְשַׁוָּאָה עַל אֲבִימֶלֶךְ אֲחוּהוֹן דִּקְטַל יַתְהוֹן וְעַל יָתְבֵי שְׁכֶם דְּתַקִּיפוּ יָת יְדוֹהִי לְמִקְטַל יָת אֲחוֹהִי׃

25 וְשַׁוִּיאוּ לֵיהּ יָתְבֵי שְׁכֶם כְּמָנִין עַל רֵישֵׁי טוּרַיָּא וַאֲנִסִין יָת כָּל דַּעֲבַר עֲלֵיהוֹן בְּאוֹרְחָא וְאִתְחַוָּאָה לַאֲבִימֶלֶךְ׃

26 וַאֲתָא גַּעַל בַּר עֶבֶד וַאֲחוֹהִי וַעֲבַרוּ בִשְׁכֶם וְאִתְרְחִיצוּ עֲלוֹהִי יָתְבֵי שְׁכֶם׃

ט

19 וְאִם־בֶּאֱמֶת וּבְתָמִים עֲשִׂיתֶם עִם־יְרֻבַּעַל וְעִם־בֵּיתוֹ הַיּוֹם הַזֶּה שִׂמְחוּ בַּאֲבִימֶלֶךְ וְיִשְׂמַח גַּם־הוּא בָּכֶם׃

20 וְאִם־אַיִן תֵּצֵא אֵשׁ מֵאֲבִימֶלֶךְ וְתֹאכַל אֶת־בַּעֲלֵי שְׁכֶם וְאֶת־בֵּית מִלּוֹא וְתֵצֵא אֵשׁ מִבַּעֲלֵי שְׁכֶם וּמִבֵּית מִלּוֹא וְתֹאכַל אֶת־אֲבִימֶלֶךְ׃

21 וַיָּנָס יוֹתָם וַיִּבְרַח וַיֵּלֶךְ בְּאֵרָה וַיֵּשֶׁב שָׁם מִפְּנֵי אֲבִימֶלֶךְ אָחִיו׃

22 וַיָּשַׂר אֲבִימֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל שָׁלֹשׁ שָׁנִים׃

23 וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים רוּחַ רָעָה בֵּין אֲבִימֶלֶךְ וּבֵין בַּעֲלֵי שְׁכֶם וַיִּבְגְּדוּ בַעֲלֵי־שְׁכֶם בַּאֲבִימֶלֶךְ׃

24 לָבוֹא חֲמַס שִׁבְעִים בְּנֵי־יְרֻבָּעַל וְדָמָם לָשׂוּם עַל־אֲבִימֶלֶךְ אֲחִיהֶם אֲשֶׁר־הָרַג אוֹתָם וְעַל־בַּעֲלֵי שְׁכֶם אֲשֶׁר־חִזְּקוּ אֶת־יָדָיו לַהֲרֹג אֶת־אֶחָיו׃

25 וַיָּשִׂימוּ לוֹ בַעֲלֵי שְׁכֶם מְאָרְבִים עַל רָאשֵׁי הֶהָרִים וַיִּגְזְלוּ אֵת כָּל־אֲשֶׁר־יַעֲבֹר עֲלֵיהֶם בַּדָּרֶךְ וַיֻּגַּד לַאֲבִימֶלֶךְ׃

26 וַיָּבֹא גַּעַל בֶּן־עֶבֶד וְאֶחָיו וַיַּעַבְרוּ בִּשְׁכֶם וַיִּבְטְחוּ־בוֹ בַּעֲלֵי שְׁכֶם׃

θ.

19. Καὶ εἰ ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐν τελειότητι ἐποιήσατε μετὰ ἱεροβάαλ καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ, εὐλογηθείητε ὑμεῖς καὶ εὐφρανθείητε ἐν ἀβιμέλεχ, καὶ εὐφρανθείη καί γε αὐτὸς ἐν ἡμῖν.

20. Καὶ εἰ μὴ ἐξέλθοι πῦρ ἐξ ἀβιμέλεχ, καὶ καταφάγοι τοὺς ἄνδρας σικίμων, καὶ τὸν οἶκον μααλῶ, καὶ ἐξέλθοι πῦρ ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν σικίμων καὶ ἐκ τοῦ οἴκου μααλῶ, καὶ καταφάγοι τὸν ἀβιμέλεχ.

21. Καὶ ἀπέδρα ἰωάθαμ, καὶ ἔφυγε, καὶ ἐπορεύθη εἰς βηρὰ, καὶ κατῴκησεν ἐκεῖ ἀπὸ προσώπου ἀβιμέλεχ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.

22. Καὶ ἦρξεν ἀβιμέλεχ ἐπὶ τῷ ἰσραὴλ τρία ἔτη.

23. Καὶ ἐξαπέστειλεν ὁ θεὸς πνεῦμα πονηρὸν ἀνὰ μέσον ἀβιμέλεχ, καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ἀνδρῶν σικίμων, καὶ ἠθέτησαν οἱ ἄνδρες σικίμων ἐν τῷ οἴκῳ ἀβιμέλεχ.

24. Τοῦ ἐπαγαγεῖν τὴν ἀδικίαν τῶν ἑβδομήκοντα υἱῶν ἱεροβάαλ, καὶ τὸ αἷμα αὐτῶν ἐπιθεῖναι ἐπὶ ἀβιμέλεχ τὸν ἀδελφὸν αὐτῶν ὃς ἀπέκτεινεν αὐτοὺς, καὶ ἐπὶ τοὺς ἄνδρας σικίμων ὅτι ἐνίσχυσαν τὰς χεῖρας αὐτοῦ ὥστε ἀποκτεῖναι τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ.

25. Καὶ ἔθεντο αὐτῷ οἱ ἄνδρες σικίμων ἔνεδρα ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν ὀρέων. καὶ ἀνήρπαζον πάντας τοὺς διαπορευομένους ἐπ᾽ αὐτοὺς ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ἀπηγγέλη τῷ ἀβιμέλεχ.

26. Καὶ ἦλθε γααλ υἱὸς ἀβέδ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ παρῆλθον εἰς σίκιμα, καὶ ἤλπισαν ἐπ᾽ αὐτῷ ἄνδρες σικίμων.

CAP. IX.

19. Si ergo rectè & abſque vitio egiſtis cum Ierobaal & domo eius; hodie lætemini in Abi-mélech, & ille lætetur in vobis.

20. Sin autem perverſè, egrediatur ignis ex eo, & conſumat habitatores Sichem, & oppidum Mello: egrediaturquè ignis de viris Sichem, & de oppido Mello, & devoret Abi-mélech.

21. Quæ cum dixiſſet, fugit, & abiit in Bera: habitavitquè ibi ob metum Abi-mélech fratris ſui.

22. Regnavit itaque Abi-mélech ſuper Iſrael tribus annis.

23. Miſitquè Dominus ſpiritum peſsimum inter Abi-melech, & habitatores Sichem: qui cœperunt eum deteſtari.

24. Et ſcelus interfectionis ſeptuaginta filiorum Ierobaal, & effuſionem ſanguinis eorum conferre in Abi-melech fratrem ſuum, & in cæteros Sichimorum principes qui eum adiuverant.

25. Poſueruntquè inſidias adverſum eum in ſummitate montium: & dum illius præſtolabantur adventum, exercebant latrocinia, agentes prædas de prætereuntibus, nuntiatumq; eſt Abi-mélech.

26. Venit autem Gaal filius Obed cum fratribus ſuis, & tranſivit in Sichimam. Ad cuius adventum erecti habitatores Sichem.

Das IX. Capitel.

19. Habt jr nun recht vnd redlich gehandelt an JerubBaal/vnnd an ſeinem hauſe an diſem tage/ſo ſeydt frölich über dem AbiMelech/ vnnd er ſey frölich über euch.

20. Wo nicht / ſo gehe Feuer auß von AbiMelech / vnnd verzehre die Männer zu Sichem/vnd das Hauß Millo/vnd gehe auch Feuer auß von den Männern zu Sichem/ vnnd vom Hauß Millo/ vnd verzehre AbiMelech.

21. Vnd Jotham floh vnd entweich/ vnd gieng gen Ber/vnnd wohnet daſelbs für ſeinem Bruder AbiMelech.

22. Als nun AbiMelech drey Jahr über Jſrael geherrſchet hatte.

23. Sandte Gott einen böſen willen zwiſchen AbiMelech vnnd den Männern zu Sichem. Denn die Männer zu Sichem verſprachen AbiMelech.

24. Vnd zogen an den frefel/an den ſiebentzig Söhnen JerubBaal begangen/ vnnd legten derſelben Blut auff AbiMelech jren Bruder / der ſie erwürget hatte / vnnd auff die Männer zu Sichem/die jm ſeine hand dazu geſterckt hatten/daß er ſeine Brüder erwürgete.

25. Vnnd die Männer zu Sichem beſtelleten einen Hinderhalt auff den ſpitzen der Berge/vnnd raubeten alle die auff der ſtraſſen zu jhnen wandelten. Vnd es ward AbiMelech angeſagt.

26. Es kam aber Gaal der Sohn Ebed vnd ſeine Brüder/vnd giengen zu Sichem ein/vnnd die Männer zu Sichem verlieſſen ſich auff jhn.

CHAP. IX.

19. Voire ſi vous auez procedé ce iourd'hui en ſincerité & integrité enuers Ierubbahal, & enuers ſa maiſon, reſiouïſſez-vous d'Abimelec, & qu'il ſe reſiouïſſe auſſi de vous.

20. Sinon, que le feu ſorte d'Abimelec, & deuore les Seigneurs de Sichem, & la maiſon de Millo: & que le feu ſorte des Seigneurs de Sichem, & de la maiſon de Millo, & deuore Abimelec.

21. Puis Iotham s'en fuit, voire en diligence, & s'en alla en Beer, & y demeura, à cauſe d'Abimelec ſon frere.

22. Et Abimelec domina ſur Iſrael trois ans.

23. Mais Dieu enuoya vn mauuais eſprit entre Abimelec, & les Seigneurs de Sichem: & les Seigneurs de Sichem furent deſloyaux à Abimelec.

24. Afin que la violence faite aux ſeptante enfans de Ierubbahal, enſemble leur ſang vinſt pour eſtre mis ſur Abimelec leur frere, qui les auoit tués, & ſur les Seigneurs de Sichem qui lui auoyẽt tenu la main à ce qu'il tuaſt ſes freres.

25. Les Seigneurs de Sichem donques lui mirent des embuſches ſur les coupeaux des montagnes, qui pilloyent chacun qui paſſoit par le chemin aupres d'icelles. Ce qui fut rapporté à Abimelec.

26. Lors Gahal fils de Hebed, & ſes freres, vindrent & paſſerent en Sichem: ſur lequel les Seigneurs de Sichem s'aſſeurerent.

בגודין	שופטים	ΚΡΙΤΩΝ.
ט	ט	θʹ.
27 וּנְפַקוּ לְחַקְלָא וּקְטַפוּ יַת כַּרְמֵיהוֹן וַעֲצַרוּ וַעֲבַדוּ חִינְגִין וְעָלוּ לְבֵית טַעֲוַתְהוֹן וַאֲכַלוּ וּשְׁתִיוּ וְלַטִיטוּ יַת אֲבִימֶלֶךְ׃	27 וַיֵּצְאוּ הַשָּׂדֶה וַיִּבְצְרוּ אֶת־כַּרְמֵהֶם וַיִּדְרְכוּ וַיַּעֲשׂוּ הִלּוּלִים וַיָּבֹאוּ בֵּית אֱלֹהֵיהֶם וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ וַיְקַלְלוּ אֶת־אֲבִימֶלֶךְ׃	27. Καὶ ἐξῆλθον εἰς ἀγρὸν, καὶ ἐτρύγησαν τοὺς ἀμπελῶνας αὐτῶν, καὶ ἐπάτουν, καὶ ἐποίησαν χορούς· καὶ ἐξῆλθον εἰς οἶκον θεοῦ αὐτῶν, καὶ ἔφαγον, καὶ ἔπιον, καὶ κατηρῶντο τὸν ἀβιμέλεχ.
28 וַאֲמַר גַּעַל בַּר עֶבֶד מַן אֲבִימֶלֶךְ וּמַן שְׁכֶם אֲרֵי נִפְלְחִינֵיהּ הֲלָא בַּר יְרֻבַּעַל וּזְבוּל שִׁלְטוֹנֵיהּ פְּלַחוּ יַת אֱינָשֵׁי חֲמוֹר אֲבוּהִי דִשְׁכֶם וּמָא דֵין נִפְלְחִינֵיהּ אֲנַחְנָא׃	28 וַיֹּאמֶר גַּעַל בֶּן־עֶבֶד מִי־אֲבִימֶלֶךְ וּמִי־שְׁכֶם כִּי נַעַבְדֶנּוּ הֲלֹא בֶן־יְרֻבַּעַל וּזְבֻל פְּקִידוֹ עִבְדוּ אֶת־אַנְשֵׁי חֲמוֹר אֲבִי שְׁכֶם וּמַדּוּעַ נַעַבְדֶנּוּ אֲנָחְנוּ׃	28. Καὶ εἶπε γαὰλ υἱὸς ἀβέδ· τίς ἐστιν ἀβιμέλεχ; καὶ τίς ἐστιν υἱὸς συχὲμ, ὅτι δουλεύσομεν αὐτῷ; οὐχὶ υἱὸς ἱεροβάαλ, καὶ ζεβοὺλ ἐπίσκοπος αὐτοῦ, δοῦλος αὐτοῦ σὺν τοῖς ἀνδράσιν ἐμμὼρ πατρὸς συχέμ; καὶ τί ὅτι δουλεύσομεν αὐτῷ ἡμεῖς;
29 וּמַן יְמַסַּר יַת עַמָּא הָדֵין בִּידִי וַאֲעְדֵי יַת אֲבִימֶלֶךְ וַאֲמַר לַאֲבִימֶלֶךְ טַקֵּיס יַת מַשְׁרִיָתָךְ וּפוּק׃	29 וּמִי יִתֵּן אֶת־הָעָם הַזֶּה בְּיָדִי וְאָסִירָה אֶת־אֲבִימֶלֶךְ וַיֹּאמֶר לַאֲבִימֶלֶךְ רַבֶּה צְבָאֲךָ וָצֵאָה׃	29. Καὶ τίς δῴη τὸν λαὸν τοῦτον ἐν χειρί μου; καὶ μεταστήσω τὸν ἀβιμέλεχ; καὶ ἐρῶ τῷ ἀβιμέλεχ· πλήθυνον τὴν δύναμίν σου, καὶ ἔξελθε.
30 וּשְׁמַע זְבוּל רַב קַרְתָּא יַת פִּתְגָמֵי גַּעַל בַּר עֶבֶד וּתְקֵיף רָגְזֵיהּ׃	30 וַיִּשְׁמַע זְבֻל שַׂר הָעִיר אֶת־דִּבְרֵי גַּעַל בֶּן־עֶבֶד וַיִּחַר אַפּוֹ׃	30. Καὶ ἤκουσε ζεβοὺλ ὁ ἄρχων τῆς πόλεως τοὺς λόγους γαὰλ υἱοῦ ἀβέδ, καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ.
31 וּשְׁלַח אִזְגַּדִּין לְוַת אֲבִימֶלֶךְ בְּרָז לְמֵימָר הָא גַּעַל בַּר עֶבֶד וַאֲחוֹהִי אָתַן לִשְׁכֶם וְהָא אִינּוּן צָיְרִין עַל קַרְתָּא עֲלָךְ׃	31 וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים אֶל־אֲבִימֶלֶךְ בְּתָרְמָה לֵאמֹר הִנֵּה גַעַל בֶּן־עֶבֶד וְאֶחָיו בָּאִים שְׁכֶמָה וְהִנָּם צָרִים אֶת־הָעִיר עָלֶיךָ׃	31. Καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς ἀβιμέλεχ μετὰ δώρων λέγων· ἰδοὺ γαὰλ υἱὸς ἀβέδ, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ παραγεγόνασιν εἰς σίκιμα, καὶ οἵδε πολιορκοῦσι τὴν πόλιν ἐπὶ σέ.
32 וּכְעַן קוּם בְּלֵילְיָא אַתְּ וְעַמָּא דְעִמָּךְ וּכְמוֹן בַּהּ בְּחַקְלָא׃	32 וְעַתָּה קוּם לַיְלָה אַתָּה וְהָעָם אֲשֶׁר־אִתָּךְ וֶאֱרֹב בַּשָּׂדֶה׃	32. Καὶ νῦν ἀνάστηθι νυκτὸς, σὺ καὶ ὁ λαὸς ὁ μετὰ σοῦ, καὶ ἐνέδρευον τὸ πρωῒ ἐν τῷ ἀγρῷ.
33 וִיהֵא בְּצַפְרָא כְּמִדְנַח שִׁמְשָׁא תַּקְדִּים וְתִתְנְגִיד עַל קַרְתָּא וְהָא הוּא וְעַמָּא דְעִמֵּיהּ נָפְקִין לְוָתָךְ וְתַעְבֵּיד לֵיהּ כְּמָא דְתַשְׁכַּח יְדָךְ׃	33 וְהָיָה בַבֹּקֶר כִּזְרֹחַ הַשֶּׁמֶשׁ תַּשְׁכִּים וּפָשַׁטְתָּ עַל־הָעִיר וְהִנֵּה־הוּא וְהָעָם אֲשֶׁר־אִתּוֹ יֹצְאִים אֵלֶיךָ וְעָשִׂיתָ לּוֹ כַּאֲשֶׁר תִּמְצָא יָדֶךָ׃	33. Καὶ ἔσται τὸ πρωῒ, ἅμα τῷ ἀνατεῖλαι τὸν ἥλιον, ὀρθριεῖς καὶ ἐκτενεῖς ἐπὶ τὴν πόλιν. καὶ ἰδοὺ αὐτὸς καὶ ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ ἐκπορεύονται πρὸς σέ. καὶ ποιήσεις αὐτῷ καθάπερ ἐὰν εὕρῃ ἡ χείρ σου.
34 וְקָם אֲבִימֶלֶךְ וְכָל עַמָּא דְעִמֵּיהּ בְּלֵילְיָא וּכְמַנוּ עַל שְׁכֶם אַרְבַּע מַשְׁרְיָן׃	34 וַיָּקָם אֲבִימֶלֶךְ וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר־עִמּוֹ לָיְלָה וַיֶּאֶרְבוּ עַל־שְׁכֶם אַרְבָּעָה רָאשִׁים׃	34. Καὶ ἀνέστη ἀβιμέλεχ καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ νυκτὸς, καὶ ἐνήδρευσαν ἐπὶ σίκιμα τέσσαρες ἀρχαί.

CAP. IX.	Das IX. Capitel.	CHAP. IX.
27. Egreſsi ſunt in agros vaſtantes vineas, uvasquè calcantes: Et factis cantantium choris ingreſsi ſunt phanum dei ſui, & inter epulas & pocula maledicebant Abi-mélech,	27. Vnd zogen herauß auffs Feld/ vnd laſen ab jre Weinberge/ vnd kelterten/ vnd machten einen Tantz/ vnd giengen in jres Gottes Hauß/ vnnd aſſen vnd truncken vnnd fluchten dem AbiMelech.	27. Et eſtans ſortis aux champs ils vendangerent leurs vignes, & *en* foulerent *la vendange*, & firent bonne chere: & entrerent en la maiſon de leur dieu, & mangerent, & beurent, & maudirent Abimelec,
28. Clamante Gaal filio Obed, Quis eſt Abi-mélech, & quæ eſt Sichem, ut ſerviamus ei? nunquid non eſt filius Ierobaal, & conſtituit principem Zebul ſervum ſuum ſuper viros Emor patris Sichem? Cur ergo ſerviemus ei?	28. Vnd Gaal der Son Ebed ſprach: Wer iſt AbiMelech? vnd was iſt Sichem/ daß wir jm dienen ſolten? Iſt er nicht JerubBaals Sohn/ vnnd hat Sebul ſeinen Knecht her geſetzt über die Leute Hemor des vaters Sichem? Warumb ſolten wir jm dienen?	28. Adonc Gahal fils de Hebed dit, Qui *eſt* Abimelec, & quelle *eſt* Sichem, que nous ſeruions à Abimelec? N'*eſt*-il pas fils de Ierubbahal? Et Zebul *n'eſt-il pas* preuoſt d'icelui? Seruez *pluſtoſt* aux hommes de Hemor, pere de Sichem. Mais pour quelle raiſon ſeruirions-nous à ceſtui ci?
29. Vtinam daret aliquis populum iſtum ſub manu mea, ut auferrem de medio Abi-mélech, Dictumq; eſt Abi-mélech. Congrega exercitus multitudinem, & veni.	29. Wolt Gott das Volck were vnter meiner hand/ daß ich den AbiMelech vertriebe. Vnd es ward AbiMelech geſagt: Mehre dein Heer/ vnnd zeuch auß.	29. A la miene volonte qu'on me baillaſt ce peuple ſous ma conduite, & ie dechaſſeroye Abimelec. Si dit à Abimelec, Multiplie ton armee, & ſors.
30. Zebul enim princeps civitatis auditis ſermonibus Gaal filii Obed, iratus eſt valde.	30. Denn Sebul der Oberſt in der Stadt/ da er die wort Gaal des Sons Ebed höret/ ergrimmet er inn ſeinem zorn.	30. Et Zebul capitaine de la ville entēdit les paroles de Gahal fils de Hebed, dont ſa colere s'embraſa.
31. Et miſit clam ad Abi-mélech nuntios, dicens, Ecce, Gaal filius Obed venit in Sichimam cum fratribus ſuis, & oppugnat adverſum te civitatem.	31. Vnd ſandte Botſchafft zu AbiMelech heimlich/ vnd ließ jm ſagen: Sihe/ Gaal der Son Ebed vnd ſeine Brüder ſindt gen Sichem kommen/ vnd machen dir die Stadt widerwertig.	31. Puis il enuoya finement des meſſagers vers Abimelec, diſant, Voici, Gahal fils de Hebed, & ſes freres, qui ſont entrés en Sichem: Et voici, ils arment la ville contre toi.
32. Surge itaq; nocte cum populo qui tecum eſt, & latita in agro:	32. So mache dich nun auff bey der Nacht/ du vnd dein Volck das bey dir iſt/ vnnd mach einen hinderhalt auff ſie im Felde.	32. Maintenant donc leue-toi de nuict, toi & le peuple qui *eſt* auec toi, & mets des embuſches aux champs.
33. Et primo mane oriente ſole, irrue ſuper civitatem: illo autem egrediente adverſum te cum populo ſuo, fac ei quod potueris.	33. Vnnd des Morgens wenn die Sonne auffgehet/ ſo mache dich früe auff/ vnnd überfalle die Stadt/ vnnd wo er vnd das Volck das bey jhm iſt/ zu dir hinauß zeucht/ ſo thu mit jhm/ wie es deine Hand findet.	33. Et quand ce viendra au matin, enuiron le ſoleil leuãt, tu te leueras de matin, & te rueras ſur la ville: & voici, lui & le peuple qui *eſt* auec lui ſortiront contre toi, & tu lui feras ſelon la commodité qui ſe preſentera.
34. Surrexit itaque Abi-mélech cum omni exercitu ſuo nocte, & tetendit inſidias iuxta Sichimam in quatuor locis.	34. AbiMelech ſtund auff bey der Nacht/ vnd alles Volck daß bey jhm war/ vnd hielt auff Sichem mit vier Hauffen.	34. Abimelec donc ſe leua de nuict, & tout le peuple qui *eſtoit* auec lui, & mirent des embuſches contre Sichem, *leſquelles ils partirent* en quatre bandes.

נגודין	שופטים	ΚΡΙΤΩΝ.
ט	ט	θʹ.
35 וּנְפַק גַּעַל בַּר עֶבֶד וְקָם בְּמַעֲלָנָא דִתְרַע קַרְתָּא וְקָם אֲבִימֶלֶךְ וְעַמָּא דְעִמֵּיהּ מִן כְּמָנָא׃	35 וַיֵּצֵא גַּעַל בֶּן־עֶבֶד וַיַּעֲמֹד פֶּתַח שַׁעַר הָעִיר וַיָּקָם אֲבִימֶלֶךְ וְהָעָם אֲשֶׁר־אִתּוֹ מִן־הַמַּאְרָב׃	35. Καὶ ἐξῆλθε γαὰλ υἱὸς ἀβέδ, καὶ ἔστη πρὸς τῇ θύρᾳ τῆς πύλης τῆς πόλεως, καὶ ἀνέστη ἀβιμέλεχ καὶ ὁ λαὸς ὁ μετ᾽ αὐτοῦ ἐκ τῶν ἐνέδρων.
36 וַחֲזָא גַעַל יָת עַמָּא וַאֲמַר לִזְבוּל הָא עַמָּא נָחִית מֵרֵישֵׁי טוּרַיָּא וַאֲמַר לֵיהּ זְבוּל יָת טוּלָא דְטוּרַיָּא אַתְּ חָזֵי כְּגַבְרַיָּא׃	36 וַיַּרְא־גַעַל אֶת־הָעָם וַיֹּאמֶר אֶל־זְבֻל הִנֵּה־עָם יוֹרֵד מֵרָאשֵׁי הֶהָרִים וַיֹּאמֶר אֵלָיו זְבֻל אֵת צֵל הֶהָרִים אַתָּה רֹאֶה כָּאֲנָשִׁים׃	36. Καὶ εἶδε γαὰλ υἱὸς ἀβὲδ τὸν λαὸν, καὶ εἶπε πρὸς ζεβοὺλ· ἰδοὺ λαὸς καταβαίνων ἀπὸ τῶν κορυφῶν τῶν ὀρέων. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ζεβοὺλ· τὴν σκιὰν τῶν ὀρέων σὺ ὁρᾷς ὡς ἄνδρας.
37 וְאוֹסִיף עוֹד גַּעַל לְמַלָּלָא וַאֲמַר הָא עַמָּא נָחְתִין מִן תּוּקְפָא דְאַרְעָא וּמַשְׁרִיתָא חֲדָא אָתְיָא מֵאוֹרַח מֵישַׁר מְעוֹנְנִים׃	37 וַיֹּסֶף עוֹד גַּעַל לְדַבֵּר וַיֹּאמֶר הִנֵּה־עָם יוֹרְדִים מֵעִם טַבּוּר הָאָרֶץ וְרֹאשׁ־אֶחָד בָּא מִדֶּרֶךְ אֵלוֹן מְעוֹנְנִים׃	37. Καὶ προσέθετο ἔτι γαὰλ τοῦ λαλῆσαι, καὶ εἶπεν· ἰδοὺ λαὸς καταβαίνων κατὰ θάλασσαν, ἀπὸ τοῦ ἐχόμενα τοῦ ὀμφαλοῦ τῆς γῆς, καὶ ἀρχὴ, μία παραγίνεται ἀπὸ ὁδοῦ δρυὸς ἀποβλεπόντων.
38 וַאֲמַר לֵיהּ זְבוּל אָן אִינוּן בִּתְגָמָךְ דַּאֲתְּ אָמֵר מַן אֲבִימֶלֶךְ אֲרֵי נִפְלְחִינֵיהּ הֲלָא דֵין עַמָּא דְקַצֶצְתָּא בֵּיהּ פּוּק בְּבָעוּ כְּעַן וְאַגַּח קְרָבָא בֵּיהּ׃	38 וַיֹּאמֶר אֵלָיו זְבֻל אַיֵּה אֵפוֹא פִיךָ אֲשֶׁר תֹּאמַר מִי אֲבִימֶלֶךְ כִּי נַעַבְדֶנּוּ הֲלֹא זֶה הָעָם אֲשֶׁר מָאַסְתָּה בּוֹ צֵא־נָא עַתָּה וְהִלָּחֶם בּוֹ׃	38. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ζεβούλ· ποῦ ἐστι νῦν τὸ στόμα σου τὸ λέγον· τίς ἐστιν ἀβιμέλεχ, ὅτι δουλεύσομεν αὐτῷ; οὐκ ἰδοὺ οὗτός ἐστιν ὁ λαὸς ὃν ἐξουδένωσας; ἔξελθε δὴ νῦν, καὶ πολέμει πρὸς αὐτόν.
39 וּנְפַק גַּעַל קֳדָם בַּעֲלֵי שְׁכֶם וְאַגַּח קְרָבָא ב בַּאֲבִימֶלֶךְ׃	39 וַיֵּצֵא גַעַל לִפְנֵי בַּעֲלֵי שְׁכֶם וַיִּלָּחֶם בַּאֲבִימֶלֶךְ׃	39. Καὶ ἐξῆλθε γαὰλ ἀπὸ προσώπου τῶν ἀνδρῶν σικίμων, καὶ ἐπολέμησεν πρὸς ἀβιμέλεχ.
40 וּרְדָפֵיהּ אֲבִימֶלֶךְ וְאַפַּךְ מִן קֳדָמוֹהִי וּנְפַלוּ קְטִילִין סַגִּיאִין עַד מַעֲלָנָא ר דִתְרְעָא׃	40 וַיִּרְדְּפֵהוּ אֲבִימֶלֶךְ וַיָּנָס מִפָּנָיו וַיִּפְּלוּ חֲלָלִים רַבִּים עַד־פֶּתַח הַשָּׁעַר׃	40. Καὶ κατεδίωξεν αὐτὸν ἀβιμέλεχ, καὶ ἔφυγεν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἔπεσον τραυματίαι πολλοὶ, ἕως τῶν θυρῶν τῆς πόλεως.
41 וִיתֵיב אֲבִימֶלֶךְ בא בְּאָרוּמָה וְתָרִיךְ זְבוּל יָת גַּעַל וְיָת אֲחוֹהִי מִלְּמֵיתַב בִּשְׁכֶם׃	41 וַיֵּשֶׁב אֲבִימֶלֶךְ בָּארוּמָה וַיְגָרֶשׁ זְבֻל אֶת־גַּעַל וְאֶת־אֶחָיו מִשֶּׁבֶת בִּשְׁכֶם׃	41. Καὶ ἐκάθισεν ἀβιμέλεχ ἐν ἀριμὰ, καὶ ἐξέβαλε ζεβοὺλ τὸν γαὰλ καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, μὴ κατοικεῖν ἐν σικίμοις.
42 וַהֲוָה בְּיוֹמָא דְבָתְרוֹהִי וּנְפַק עַמָּא לְחַקְלָא וְחַוִּיאוּ לַאֲבִימֶלֶךְ׃	42 וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַיֵּצֵא הָעָם הַשָּׂדֶה וַיַּגִּדוּ לַאֲבִימֶלֶךְ׃	42. Καὶ ἐγενήθη τῇ ἐπαύριον, καὶ ἐξῆλθεν ὁ λαὸς εἰς τὸ πεδίον, καὶ ἀπηγγέλη τῷ ἀβιμέλεχ.
43 וּדְבַר יָת עַמָּא וּפַלְגִינּוּן לִתְלָת מַשְׁרְיָן וּכְמַן בְּחַקְלָא וַחֲזָא וְהָא עַמָּא נָפֵיק מִן קַרְתָּא וְקָם עֲלֵיהוֹן וְקַטְלִינּוּן׃	43 וַיִּקַּח אֶת־הָעָם וַיֶּחֱצֵם לִשְׁלֹשָׁה רָאשִׁים וַיֶּאֱרֹב בַּשָּׂדֶה וַיַּרְא וְהִנֵּה הָעָם יֹצֵא מִן־הָעִיר וַיָּקָם עֲלֵיהֶם וַיַּכֵּם׃	43. Καὶ παρέλαβε τὸν λαὸν, καὶ διεῖλεν αὐτὸν εἰς τρεῖς ἀρχὰς, καὶ ἐνήδρευσεν αὐτῷ, καὶ εἶδε, καὶ ἰδοὺ λαὸς ἐξῆλθεν ἐκ τῆς πόλεως. καὶ ἀνέστη ἐπ᾽ αὐτοὺς, καὶ ἐπάταξεν αὐτούς.

CAP. IX.

35. Egreſſusquè eſt Gaal filius Obed, & ſtetit in introitu portæ civitatis Surrexit autem Abi-melech, & omnis exercitus cum eo de inſidiarum loco.

36. Cumquè vidiſſet populum Gaal, dixit ad Zebul, Ecce, de montibus multitudo deſcendit. Cui ille reſpondit, Vmbras montium vides quaſi capita hominum, ,& hoc errore deciperis.

37. Rurſumq; Gaal ait, Ecce populus de umbilico terræ deſcendit, & unus cuneus venit per viam quæ reſpicit quercum.

38. Cui dixit Zebul, Vbi eſt nunc os tuum, quo loquebaris? Quis eſt Abi-mélech ut ſerviamùs ei? Nonne hic populus eſt, quē deſpiciebas? Egredere & pugna contra eum.

39. Abiit ergo Gaal ſpectante Sichimorum populo & pugnavit contra Abi-mélech.

40. Qui perſecutus eſt eum fugientem & in urbem cōpulit: cecideruntquè ex parte eius plurimi, uſq; ad portam civitatis.

41. Et Abi-mélech ſedit in Ruma: Zebul autem, Gaal, & ſocios eius expulit de urbe, nec in ea paſſus eſt commorari.

42. Sequenti ergo die egreſſus eſt populus in campum. Quod cum nunciatum eſſet Abi-mélech,

43. Tulit exercitum ſuum, & diviſit in tres turmas, tendens inſidias in agris. Videnſquè quod egrederetur populus de civitate, ſurrexit & irruit in eos.

Das IX. Capitel.

35. Vnd Gaal der Son Ebed zoch herauß / vnnd tratt für die Thůr an der Stadt Thor. Aber AbiMelech macht ſich auff/auß dem hinderhalt/ ſampt dem Volck das mit jm war.

36. Da nun Gaal das Volck ſahe ſprach er zu Sebul: Sihe / da kom̃t ein Volck von der hőhe des Gebirges hernider. Sebul aber ſprach zu jhm? Du ſiheſt die ſchatten der Berge für Leute an.

37. Gaal redet noch mehr / vnnd ſprach: Sihe/ein Volck kommt hernider auß dem Mittel des Landes/ vnd ein hauffe kommt auff dem wege zur Zaubereiche.

38. Da ſprach Sebul zu jhm: Wo iſt nun hie dein maul/ daß da ſaget: Wer iſt AbiMelech/ daß wir jm dienen ſollen? Jſt das nicht das Volck/ daß du verachtet haſt?

39. Zeuch nun auß vnnd ſtreit mit jm. Gaal zoch auß für den Männern zu Sichem her / vnnd ſtreit mit AbiMelech.

40. Aber AbiMelech jaget jhn/daß er flohe für jm/vnd fielen viel erſchlagene/biß an die Thůr des Thors.

41. Vnd AbiMelech bleib zu Aruma. Sebul aber verjaget den Gaal vnd ſeine Brůder/daß ſie zu Sichem nicht muſten bleiben.

42. Auff den Morgen aber gieng das Volck herauß auffs Feld. Da das AbiMelech ward angeſagt.

43. Nam er das Volck/vnd theilets inn drey hauffen/vnnd macht ein hinderhalt auff ſie im Feld. Als er nun ſahe/das das Volck auß der Stadt gieng / erhnb er ſich über ſie/ vnnd ſchlug ſie.

CHAP. IX.

35. Lors Gahal fils de Hebed ſortit, & s'arreſta à l'entree de la porte de la ville: & Abimelec, & tout le peuple qui *eſtoit* auec lui ſe leuerent des embuſches.

36. Et Gahal ayant apperceu ce peuple-la, dit à Zebul, Voici du peuple qui deſcend des coupeaux des mōtagnes. Et Zebul lui dit, Tu apperçois l'ombre des montagnes comme *ſi c'eſtoyent* des hommes.

37. Et Gahal parla derechef, & dit, Voici du peuple qui deſcend du milieu du païs, & vne bande vient du chemin de la cheſnaye des prognoſtiqueurs.

38. Et Zebul lui dit, Où *eſt* maintenant ta vanterie, quand tu diſois, Qui *eſt* Abimelec, que nous lui ſeruiōs? N'*eſt* ce pas ici ce peuple que tu as meſpriſé? Sors maintenant, ie te prie, & bataille contre eux.

39. Lors Gahal ſortit conduiſant les Seigneurs de Sichem, & batailla contre Abimelec.

40. Et Abimelec le pourſuiuit, comme il s'enfuyoit de deuant lui, & pluſieurs tomberent naurés à mort iuſques à l'entree de la porte.

41. Et Abimelec s'arreſta en Aruma: & Zebul repouſſa Gahal & ſes freres, à ce qu'ils ne demeuraſſent plus en Sichem.

42. Et aduint que des le lendemain le peuple ſortit aux champs, ce qui fut rapporté à Abimelec.

43. Lequel print du peuple, & le diuiſa en trois bandes, & *les* mit en embuſche par les champs, & ayant apperceu que le peuple ſortoit de la ville, il ſe leua contre eux, & les deſconfit.

ט

44 וַאֲבִימֶלֶךְ וּמַשִּׁרְיָתָא דְעִמֵּיהּ אִתְנְגִידוּ וְקָמוּ בְּמַעֲלָנָא דִּתְרַע קַרְתָּא וְתַרְתֵּין מַשִּׁרְיָן אִתְנְגִידוּ עַל כָּל דִּי בְּחַקְלָא וְקַטְלוּנוּן׃

45 וַאֲבִימֶלֶךְ אַגִּיחַ בְּקַרְתָּא כָּל יוֹמָא הַהוּא וּכְבַשׁ יָת קַרְתָּא וְיָת עַמָּא דְּבַהּ קְטַל וְתָרַע יָת קַרְתָּא וְזַרְעַהּ מִילְחָא׃

46 וּשְׁמַעוּ כָּל יָתְבֵי מִגְדַּל שְׁכֶם וַאֲתוֹ לִצְרִיחַ בֵּיתְאֵל לְמִגְזַר קְיָם׃

47 וְאִתְחַוָּאָה לַאֲבִימֶלֶךְ אֲרֵי אִתְכְּנִישׁוּ כָּל יָתְבֵי מִגְדַּל שְׁכֶם׃

48 וּסְלֵיק אֲבִימֶלֶךְ לְטוּרָא דְצַלְמוֹן הוּא וְכָל עַמָּא דְעִמֵּיהּ וּנְסֵיב אֲבִימֶלֶךְ יָת כּוּלְבַיָּא בִּידֵיהּ וּקְץ שׂוֹכַת אָעִין וּנְטַלַהּ וְשַׁוִּי עַל כַּתְפֵּיהּ וַאֲמַר לְעַמָּא דְעִמֵּיהּ מָה חֲזֵיתוּן עַבְדֵית אוֹחוּ טַב עֲבִידוּ כְּוָתִי׃

49 וְקַצּוּ אַף כָּל עַמָּא גְּבַר סוֹכֵיהּ וַאֲזַלוּ בָּתַר אֲבִימֶלֶךְ וְשַׁוִּיאוּ עַל צְרִיחַ וְאַדְלִיקוּ עֲלֵיהוֹן יָת צְרִיחַ בְּנוּרָא וְאִיתְקְטַלוּ אַף כָּל אֱינָשֵׁי מִגְדַּל שְׁכֶם כְּאֶלֶף גְּבַר וְאִיתְּתָא׃

50 וַאֲזַל אֲבִימֶלֶךְ לְתֵבֵץ וּשְׁרָא בְּתֵבֵץ וְכַבְשַׁהּ׃

51 וּמִגְדַּל תַּקִּיף הֲוָה בְּגוֹ קַרְתָּא וְאַפַּכוּ לְתַמָּן כָּל גֻּבְרַיָּא וּנְשַׁיָּא וְכָל יָתְבֵי קַרְתָּא וְאַגִּיפוּ בְּאַפֵּיהוֹן וּסְלִיקוּ עַל אִיגַּר מִגְדְּלָא׃

52 וַאֲתָא אֲבִימֶלֶךְ עַד מִגְדְּלָא וְאַגִּיחַ קְרָבָא בֵּיהּ וּקְרֵיב עַד תְּרַע מִגְדְּלָא לְאוֹקָדוּתֵיהּ בְּנוּרָא׃

ט

44 וַאֲבִימֶלֶךְ וְהָרָאשִׁים אֲשֶׁר עִמּוֹ פָּשְׁטוּ וַיַּעַמְדוּ פֶּתַח שַׁעַר הָעִיר וּשְׁנֵי הָרָאשִׁים פָּשְׁטוּ עַל־כָּל־אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה וַיַּכּוּם׃

45 וַאֲבִימֶלֶךְ נִלְחָם בָּעִיר כֹּל הַיּוֹם הַהוּא וַיִּלְכֹּד אֶת־הָעִיר וְאֶת־הָעָם אֲשֶׁר־בָּהּ הָרָג וַיִּתֹּץ אֶת־הָעִיר וַיִּזְרָעֶהָ מֶלַח׃

46 וַיִּשְׁמְעוּ כָּל־בַּעֲלֵי מִגְדַּל שְׁכֶם וַיָּבֹאוּ אֶל־צְרִיחַ בֵּית אֵל בְּרִית׃

47 וַיֻּגַּד לַאֲבִימֶלֶךְ כִּי הִתְקַבְּצוּ כָּל־בַּעֲלֵי מִגְדַּל־שְׁכֶם׃

48 וַיַּעַל אֲבִימֶלֶךְ הַר־צַלְמוֹן הוּא וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר־אִתּוֹ וַיִּקַּח אֲבִימֶלֶךְ אֶת־הַקַּרְדֻּמּוֹת בְּיָדוֹ וַיִּכְרֹת שׂוֹכַת עֵצִים וַיִּשָּׂאֶהָ וַיָּשֶׂם עַל־שִׁכְמוֹ וַיֹּאמֶר אֶל־הָעָם אֲשֶׁר־עִמּוֹ מָה רְאִיתֶם עָשִׂיתִי מַהֲרוּ עֲשׂוּ כָמוֹנִי׃

49 וַיִּכְרְתוּ גַם־כָּל־הָעָם אִישׁ שׂוֹכֹה וַיֵּלְכוּ אַחֲרֵי אֲבִימֶלֶךְ וַיָּשִׂימוּ עַל־הַצְּרִיחַ וַיַּצִּיתוּ עֲלֵיהֶם אֶת־הַצְּרִיחַ בָּאֵשׁ וַיָּמֻתוּ גַּם כָּל־אַנְשֵׁי מִגְדַּל־שְׁכֶם כְּאֶלֶף אִישׁ וְאִשָּׁה׃

50 וַיֵּלֶךְ אֲבִימֶלֶךְ אֶל־תֵּבֵץ וַיִּחַן בְּתֵבֵץ וַיִּלְכְּדָהּ׃

51 וּמִגְדַּל־עֹז הָיָה בְתוֹךְ הָעִיר וַיָּנֻסוּ שָׁמָּה כָּל־הָאֲנָשִׁים וְהַנָּשִׁים וְכֹל בַּעֲלֵי הָעִיר וַיִּסְגְּרוּ בַּעֲדָם וַיַּעֲלוּ עַל־גַּג הַמִּגְדָּל׃

52 וַיָּבֹא אֲבִימֶלֶךְ עַד־הַמִּגְדָּל וַיִּלָּחֶם בּוֹ וַיִּגַּשׁ עַד־פֶּתַח הַמִּגְדָּל לְשָׂרְפוֹ בָאֵשׁ׃

θʹ.

44. Καὶ ἀβιμέλεχ καὶ οἱ ἀρχηγοὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἐξετάθησαν, καὶ ἔστησαν παρὰ τὴν θύραν τῆς πύλης τῆς πόλεως, καὶ αἱ δύο ἀρχαὶ ἐξεχύθησαν ἐπὶ πάντας τοὺς ἐν τῷ ἀγρῷ, καὶ ἐπάταξαν αὐτούς.

45. Καὶ ἀβιμέλεχ ἐπολέμει ἐν τῇ πόλει ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην, καὶ κατελάβοντο τὴν πόλιν, καὶ τὸν λαὸν τὸν ἐν αὐτῇ ἀπέκτειναν. καὶ τὴν πόλιν καθεῖλε, καὶ ἔσπειρεν αὐτὴν ἅλας.

46. Καὶ ἤκουσαν πάντες οἱ ἄνδρες τοῦ πύργου σικίμων, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸ ὀχύρωμα οἴκου βηθηλβερεὶθ διαθήκης.

47. Καὶ ἀπηγγέλη τῷ ἀβιμέλεχ ὅτι συνήχθησαν πάντες οἱ ἄνδρες πύργου σικίμων.

48. Καὶ ἀνέβη ἀβιμέλεχ εἰς τὸ ὄρος ἐλμὼν, αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετ' αὐτοῦ· καὶ ἔλαβεν ἀβιμέλεχ τὴν ἀξίνην ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ ἔκοψε φορτίον ξύλων, καὶ ἦρεν αὐτὸ, καὶ ἐπέθηκεν αὐτὸ ἐπὶ τοὺς ὤμους αὐτοῦ, καὶ εἶπε πρὸς τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐτοῦ· τί ἴδετέ με ποιοῦντα; ταχέως ποιήσατε, ὡς καὶ ἐγώ.

49. Καὶ ἔκοψαν καί γε πάντες αὐτοὶ ἕκαστος φορτίον, καὶ ἦραν, καὶ ἐπορεύθησαν ὀπίσω ἀβιμέλεχ, καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὸ ὀχύρωμα, καὶ ἐνέπρησαν ἐπ' αὐτοὺς τὸ ὀχύρωμα ἐν πυρὶ, καὶ ἀπέθανον καί γε πάντες οἱ ἄνδρες πύργου σικίμων, ὡσεὶ χίλιοι ἄνδρες καὶ γυναῖκες.

50. Καὶ ἐπορεύθη ἀβιμέλεχ εἰς θηβῆς, καὶ περιεκάθισεν ἐπ' αὐτὴν, καὶ προκατελάβετο αὐτήν.

51. Καὶ πύργος ἦν ἰσχυρὸς ἐν μέσῳ τῆς πόλεως. καὶ ἔφυγον ἐκεῖ πάντες οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες, καὶ πάντες οἱ ἡγούμενοι τῆς πόλεως, καὶ ἀπέκλεισαν ἐφ' ἑαυτοὺς, καὶ ἀνέβησαν ἐπὶ τὸ δῶμα τοῦ πύργου.

52. Καὶ ἦλθεν ἀβιμέλεχ ἕως τοῦ πύργου, καὶ ἐξεπολέμησεν αὐτόν. καὶ ἤγγισε ἀβιμέλεχ ἕως τῆς θύρας τοῦ πύργου τοῦ ἐμπρῆσαι αὐτὸν ἐν πυρί.

CAP. IX.

44 Cum cuneo ſuo, oppugnans & obſidens civitatem: duæ autem turmæ palantes per campum adverſarios perſequebantur.

45. Porro Abimélech omni die illo oppugnabat urbem: quam cepit, interfectis habitatoribus eius, ipſaquè deſtructa, ita ut ſal in ea diſpergeret.

46 Quod cum audiſſent qui habitabant in turri Sichimorum, ingreſsi ſunt phanum dei ſui Berith, ubi fœdus cum eo pepigerant, & ex eo locus nomen acceperat qui erat munitus valde.

47. Abi-mélech quoque audiens viros turris Sichimorum pariter conglobatos.

48. Aſcendit in montem Selmon cum omni populo ſuo: & arrepta ſecuri, præcidit arboris ramum, impoſitumquè ferens humero, dixit ad ſocios, Quod me vidiſtis facere, citò facite,

49. Igitur certatim ramos de arboribus præcidentes, ſequebantur ducem. Qui circundantes præſidium, ſuccenderunt: atque ita factum eſt, ut fumo & igne mille hominum necarentur, viri pariter & mulieres habitatorum turris Sichem.

50. Abi-mélech autem inde proficiſcens venit ad oppidum Thebes, quod circundans obſidebat exercitu.

51. Erat autem turris excelſa in media ciuitate, ad quam confugerant ſimul viri ac mulieres, & omnes principes civitatis, clauſa firmiſsimè ianua, & ſuper turris tectũ ſtantes per propugnacula.

52. Accedensquè Abi-mélech iuxta turrim, pugnabat fortiter: & appropinquans oſtio, ignem ſupponere nitebatur.

Das I X. Capitel.

44. AbiMelech aber vnd die hauffen die bey jhm waren/ überfielen ſie/ vnnd tratten an die Thür der Stadt Thor/ Vnnd zween der hauffen überfielen alle die auff dem Felde waren/ vnd ſchlugen ſie.

45. Da ſtreit AbiMelech wider die Stadt denſelben gantzen tag/ vnd gewann ſie/ vnnd erwürget das Volck/ das drinnen war / vnnd zubrach die Stadt/ vnd ſeet Saltz drauff.

46. Da das höreten alle Männer des Thurns zu Sichem/ giengẽ ſie in die Veſtung des Hauſes des Gottes Berith.

47. Da das AbiMelech hörete/ daß ſich alle Männer des Thurns zu Sichem verſammlet hatten.

48. Gieng er auff den Berg Zalmon mit all ſeinem Volck/ daß bey jm war/ Vnd nam ein Axt in ſeine hand/ vnd hieb einen Aſt von Bäumen/ vnd hub jn auff ſeine Achſel/ vnnd ſprach zu allem Volck / das mit jhm war: Was jhr geſehen habt daß ich thu/ das thut auch jr eilend/ wie ich.

49. Da hieb alles Volck ein jedlicher einen aſt ab / vnnd folgten AbiMelech nach / vnnd legten ſie an die Veſtung/ vnd ſtecktens an mit Feuer/ daß auch alle Männer des Thurns zu Sichem ſturben/ bey tauſent Mañ vnd Weib.

50. AbiMelech aber zoch gen Thebez/ vnd belegt ſie/ vnd gewann ſie.

51. Es war aber ein ſtarcker Thurn mitten inn der Stadt / auff welchen flohen alle Männer vnnd Weiber/ vnnd alle Bürger der Stadt/ vnnd ſchloſſen hinder ſich zu/ vnnd ſtiegen auff das Dach des Thurens.

52. Da kam AbiMelech zum Thurn vnd ſtreit dawider vnd nahet ſich zur Thür des Thurns / daß er jhn mit Feuer verbrennete.

CHAP. IX.

44. Car Abimelec, & la bande qui eſtoit auec lui s'eſpandirent, & ſe tindrent à l'entree de la porte de la ville, mais les deux *autres* bandes ſe ruerent ſur tous ceux qui *eſtoyent* aux champs, & les deſconfirent.

45. Si combatit Abimelec tout ce iour-la contre la ville, & print la ville, & mit à mort le peuple qui *eſtoit* en icelle, & ayant raſé la ville, y ſema du ſel.

46. Et tous les Seigneurs de la tour de Sichem, ayans entendu *cela*, ſe retirerent dans le fort, qui eſtoit la maiſon du dieu Berith.

47. Et on rapporta à Abimelec que tous les Seigneurs de la tour de Sichem s'eſtoyent aſſemblés *dans le fort*.

48. Adonc Abimelec mõta au mont de Tſalmon, lui & tout le peuple qui *eſtoit* auec lui, & Abimelec print des coignees en ſa main, & coupa vne branche d'arbre, & la porta, l'ayant miſe ſur ſon eſpaule: Si dit au peuple qui *eſtoit* auec lui, Auez vous veu ce *que* i'ai fait? deſpeſchez vous, faites comme moi.

49. Chacun donc de tout le peuple coupa vne branche, & ſuiuirent Abimelec, & les mirent ioignant le fort, & y ayans mis le feu, embraſerent le fort. Et toutes les perſonnes de la tour de Sichem moururent, *qui eſtoyent* enuiron mille, qu'hommes que femmes.

50. Puis Abimelec s'en allant à Tebets, y aſſit ſon camp, & la print.

51. Or y auoit-il au milieu de la ville vne tour forte, en laquelle s'enfuïrent tous les hõmes & les femmes, & tous les Seigneurs de la ville, & ayans fermé les portes aprés eux monterent ſur le toict de la tour.

52. Lors Abimelec venant iuſqu'à la tour, l'aſſaillit, & s'aprocha iuſqu'à la porte de la tour pour la bruſler par feu.

ט

53 וּרְמַת אִתְּתָא חֲדָא פַּלְגּוּת רְכַב רֵיחַי עַל רֵישָׁא דַאֲבִימֶלֶךְ וְרַעַת יָת גַּלְגַּלְתֵּיהּ:

54 וּקְרָא בִּפְרִיעַ לְעוּלֵימָא נָטֵל זֵינֵיהּ וַאֲמַר לֵיהּ שְׁלֹף חַרְבָּךְ וּקְטוּלְנִי דִּלְמָא יֵימְרוּן עֲלַי אִתְּתָא קַטְלַתֵּיהּ וְקַטְלֵיהּ עוּלֵימֵיהּ וּמִית:

55 וַחֲזוֹ אֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל אֲרֵי מִית אֲבִימֶלֶךְ וַאֲזַלוּ גְּבַר לְאַתְרֵיהּ:

56 וַאֲתֵיב יְיָ יַת בִּישַׁת אֲבִימֶלֶךְ דַּעֲבַד לַאֲבוּהִי לְמִקְטַל יַת שַׁבְעִין אֲחוּהִי:

57 וְיַת כָּל בִּישַׁת אֱנָשֵׁי שְׁכֶם אֲתִיב יְיָ בְּרֵישֵׁיהוֹן וַאֲתָת לְהוֹן לְוָטַת יוֹתָם בַּר יְרֻבָּעַל:

ט

53 וַתַּשְׁלֵךְ אִשָּׁה אַחַת פֶּלַח רֶכֶב עַל־רֹאשׁ אֲבִימֶלֶךְ וַתָּרִץ אֶת־גֻּלְגָּלְתּוֹ:

54 וַיִּקְרָא מְהֵרָה אֶל־הַנַּעַר נֹשֵׂא כֵלָיו וַיֹּאמֶר לוֹ שְׁלֹף חַרְבְּךָ וּמוֹתְתֵנִי פֶּן־יֹאמְרוּ לִי אִשָּׁה הֲרָגָתְהוּ וַיִּדְקְרֵהוּ נַעֲרוֹ וַיָּמֹת:

55 וַיִּרְאוּ אִישׁ־יִשְׂרָאֵל כִּי־מֵת אֲבִימֶלֶךְ וַיֵּלְכוּ אִישׁ לִמְקֹמוֹ:

56 וַיָּשֶׁב אֱלֹהִים אֵת רָעַת אֲבִימֶלֶךְ אֲשֶׁר עָשָׂה לְאָבִיו לַהֲרֹג אֶת־שִׁבְעִים אֶחָיו:

57 וְאֵת כָּל־רָעַת אַנְשֵׁי שְׁכֶם הֵשִׁיב אֱלֹהִים בְּרֹאשָׁם וַתָּבֹא אֲלֵיהֶם קִלְלַת יוֹתָם בֶּן־יְרֻבָּעַל:

θ'.

53. Καὶ ἔρριψε γυνὴ μία κλάσμα μύλου ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἀβιμέλεχ, καὶ συνέκλασε τὸ κρανίον αὐτοῦ.

54. Καὶ ἐβόησε τὸ τάχος πρὸς τὸ παιδάριον τὸ αἶρον τὰ σκεύη αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ σπάσαι τὴν ῥομφαίαν σου καὶ θανάτωσόν με, μήποτε εἴπωσιν ὅτι γυνὴ ἀπέκτεινεν αὐτόν. καὶ ἐξεκέντησεν αὐτὸν τὸ παιδάριον αὐτοῦ, καὶ ἀπέθανε.

55. Καὶ εἶδεν ἀνὴρ ἰσραὴλ ὅτι ἀπέθανεν ἀβιμέλεχ, καὶ ἀπῆλθεν ἀνὴρ εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

56. Καὶ ἐπέστρεψεν ὁ θεὸς τὴν κακίαν ἀβιμέλεχ ἣν ἐποίησε τῷ πατρὶ αὐτοῦ, ἀποκτεῖναι τοὺς ἑβδομήκοντα ἀδελφοὺς αὐτοῦ.

57. Καὶ πᾶσαν τὴν κακίαν ἀνδρῶν σικίμων, ἐπέστρεψεν ὁ θεὸς εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτῶν, καὶ ἐπῆλθεν ἐπ' αὐτοὺς ἡ κατάρα ἰωάθαμ τοῦ υἱοῦ ἱεροβάαλ.

י

1 וְקָם בָּתַר אֲבִימֶלֶךְ לְמִפְרַק יַת יִשְׂרָאֵל תּוֹלָע בַּר פּוּאָה בַּר אַחְבּוּהִי גְּבַר מִשִּׁבְטָא דְיִשָּׂשכָר וְהוּא יָתֵיב בְּשָׁמִיר בְּטוּרָא דְבֵית אֶפְרָיִם:

2 וְדָן יַת יִשְׂרָאֵל עֶשְׂרִין וּתְלָת שְׁנִין וּמִית וְאִתְקְבַר בְּשָׁמִיר:

3 וְקָם בַּתְרוֹהִי יָאִיר גִּלְעָדָאָה וְדָן יַת יִשְׂרָאֵל עֶשְׂרִין וְתַרְתֵּין שְׁנִין:

4 וַהֲווֹ לֵיהּ תְּלָתִין בְּנִין רְכִיבִין עַל תְּלָתִין עוּלִין וּתְלָתִין קִרְוִין לְהוֹן לְהוֹן קְרַת כַּפְרָנֵי יָאִיר עַד יוֹמָא הָדֵין דִּי בְּאַרַע גִּלְעָד:

5 וּמִית יָאִיר וְאִתְקְבַר בְּקָמוֹן:

י

1 וַיָּקָם אַחֲרֵי אֲבִימֶלֶךְ לְהוֹשִׁיעַ אֶת־יִשְׂרָאֵל תּוֹלָע בֶּן־פּוּאָה בֶּן־דּוֹדוֹ אִישׁ יִשָּׂשכָר וְהוּא יֹשֵׁב בְּשָׁמִיר בְּהַר אֶפְרָיִם:

2 וַיִּשְׁפֹּט אֶת־יִשְׂרָאֵל עֶשְׂרִים וְשָׁלֹשׁ שָׁנָה וַיָּמָת וַיִּקָּבֵר בְּשָׁמִיר:

3 וַיָּקָם אַחֲרָיו יָאִיר הַגִּלְעָדִי וַיִּשְׁפֹּט אֶת־יִשְׂרָאֵל עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה:

4 וַיְהִי־לוֹ שְׁלֹשִׁים בָּנִים רֹכְבִים עַל־שְׁלֹשִׁים עֲיָרִים וּשְׁלֹשִׁים עֲיָרִים לָהֶם יִקְרְאוּ חַוֹּת יָאִיר עַד הַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַגִּלְעָד:

5 וַיָּמָת יָאִיר וַיִּקָּבֵר בְּקָמוֹן:

ΚΕΦΑΛ. ί.

1. Καὶ ἀνέστη μετὰ ἀβιμέλεχ τοῦ σῶσαι τὸν ἰσραὴλ θωλὰ υἱὸς φουὰ, υἱὸς πατραδέλφου αὐτοῦ, ἀνὴρ ἰσσάχαρ, καὶ αὐτὸς κατῴκει ἐν σαμαρείᾳ ἐν ὄρει ἐφραίμ.

2. Καὶ ἔκρινε τὸν ἰσραὴλ εἴκοσι καὶ τρία ἔτη. καὶ ἀπέθανε, καὶ ἐτάφη ἐν σαμαρείᾳ.

3. Καὶ ἀνέστη μετ' αὐτὸν ἰαὴρ ὁ γαλααδίτης, καὶ ἔκρινε τὸν ἰσραὴλ εἴκοσι καὶ δύο ἔτη.

4. Καὶ ἐγένοντο αὐτῷ τριάκοντα (καὶ δύο) υἱοὶ ἐπιβεβηκότες ἐπὶ τριάκοντα (καὶ δύο) πώλους. καὶ τριάκοντα (καὶ δύο) πόλεις αὐτοῖς, καὶ αὐτὰς ἐκάλεσεν ἐπαύλεις ἰαὴρ, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, αἵ εἰσιν ἐν τῇ γῇ γαλαάδ.

5. Καὶ ἀπέθανεν ἰαὴρ, καὶ ἐτάφη ἐν καμών.

CAP. IX.

53. Et ecce, una mulier fragmen molæ déſuper iaciens, illiſit capiti Abimélech, & confregit cerebrum eius.

54. Qui vocavit citò armigerum ſuum, & ait ad eum, Evagîna gladium tuum, & percute me: ne fortè dicatur quòd à fœmina interfectus ſim. Qui iuſſa perficiens, interfecit eum.

55. Illoq; mortuo, omnes qui cum eo erant de Iſraël, reverſi ſunt in ſedes ſuas.

56. Et reddidit Deus malum quod fecerat Abi-mélech contra patrem ſuum, interfectis ſeptuaginta fratribus ſuis.

57. Sichimitis quoq; quod operati erant, retributum eſt, & venit *ſuper eos* maledictio Ioatham filii Ierobáal.

CAP. X.

1. Poſt Abi-mélech ſurrexit dux in Iſraël Thola filius Phua patrui Abi-mélech, vir de Iſſachar, qui habitavit in Samir montis Ephráim.

2. Et iudicavit Iſraëlem viginti & tribus annis, mortuuſq; eſt, ac ſepultus in Samir.

3. Huic ſucceſſit Iair Galaadites, qui iudicavit Iſraëlem per viginti & duos annos.

4. Habens triginta filios ſedentes ſuper triginta pullos aſinarum, & principes triginta civitatum, quæ ex nomine eius ſunt appellatæ Avoth-Iair, id eſt, oppida-Iair, uſque in præſentem diem in Terra-Galaad.

5. Mortuuſq; eſt Iair: ac ſepultus in loco cui eſt vocabulum Camon.

Das IX. Capitel.

53. Aber ein Weib warff ein ſtück von einem Mülſtein AbiMelech auff den kopff/vnd zubrach jhm den Schedel.

54. Da rieff AbiMelech eilend dem Knaben/der ſein Waffen trug/vnd ſprach zu jm: Zeuch dein ſchwert auß/vnnd tödte mich/daß man nicht von mir ſage: Ein Weib hat jhn erwürget. Da durchſtach jn ſein Knabe/vnd er ſtarb.

55. Da aber die Jſraeliter/die mit jm waren/ſahen daß AbiMelech tod war/gieng ein jeglicher an ſeinen ort.

56. Alſo bezahlet Gott AbiMelech das übel/daß er an ſeinem Vater gethan hatte/da er ſeine ſiebentzig Brüder erwürget.

57. Deſſelben gleichen alles übel der Männer Sichem/vergalt jhnen Gott auff jren kopff/vnd kam über ſie der fluch Jotham/des Sons JerubBaal.

Das X. Capitel.

NAch AbiMelech machet ſich auff zu helffen Jſrael/Thola ein Mañ von Jſaſchar/ein Sohn Pua/des Sons Dodo. Vnd er wohnet zu Samir auff dem Gebirge Ephraim.

2. Vnnd richtet Jſrael drey vnnd zweintzig jar/vnd ſtarb/vnnd ward begraben zu Samir.

3. Nach jm macht ſich auff Jair ein Gileaditer/vnnd richtet Jſrael zwey vnd zweintzig Jar.

4. Vnd hatte dreiſſig Söhne/auff dreiſſig Eſelfüllen reiten/vnnd hatte dreiſſig Städte/die hieſſen Dörffer Jair/biß auff diſen tag/vnd ligen inn Gilead.

5. Vnnd Jair ſtarb/vnnd ward begraben zu Kamon.

CHAP. IX.

53. Mais vne femme ietta vne piece de meule ſur la teſte d'Abimelec, & lui caſſa le teſt.

54. Dont il appela incontinent le garçon qui portoit ſes armes, auquel il dit, Tire ton eſpee, & me tue, afin que parauenture on ne die de moi, vne femme l'à tué. Son garçon donc le transperça, & il mourut.

55 Et voyans ceux d'Iſrael qu'Abimelec eſtoit mort, vn chacun s'en alla en ſon lieu.

56. Ainſi Dieu fit retourner la meſchanceté d'Abimelec, qu'il auoit commiſe contre ſon pere, en tuant ſes ſeptante freres.

57. Enſemble toute la meſchanceté des hommes de Sichem: Dieu, *di-ie*, *la* fit retourner ſur leur teſte, tellement que la malediction de Iotham fils de Ierubbahal vint ſur eux.

CHAP. XI.

1. Apres Abimelec, Tolah fils de Puah, fils de Dodo, homme d'Iſſacar, fut ſuſcité pour deliurer Iſrael: & habitoit en Sçamir en la mõtagne d'Ephraïm.

2. Et il iugea Iſrael vingt & trois ans, puis mourut, & fut enſeueli en Sçamir.

3. Et apres lui fut ſuſcité Iaïr Galaadite, lequel iugea Iſrael vingt & deux ans.

4. Et icelui eut trente fils eſtans montés ſur trente aſnons, & ayans trente villes, qu'on appele les villes de Iaïr iuſques à ce iourd'hui, qui *ſont* au païs de Galaad.

5. Et Iaïr mourut, & fut enſeueli en Kamon.

נגורין	שופטים	ΚΡΙΤΩΝ.
י	י	ι.
6 וְאוֹסִיפוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֶעְבַּד דְּבִישׁ קֳדָם יְיָ וּפְלַחוּ יָת בַּעֲלַיָא וְיָת עַשְׁתְּרָתָא וְיָת טַעֲוָת אֲרָם וְיָת טַעֲוָת צִידוֹן וְיָת טַעֲוָת מוֹאָב וְיָת טַעֲוָת בְּנֵי עַמּוֹן וְיָת טַעֲוָת פְּלִשְׁתָּאֵי וּשְׁבַקוּ יָת פָּלְחָנָא דַּייָ וְלָא פְּלַחוּ קֳדָמוֹהִי׃	6 וַיֹּסִפוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיַּעַבְדוּ אֶת־הַבְּעָלִים וְאֶת־הָעַשְׁתָּרוֹת וְאֶת־אֱלֹהֵי אֲרָם וְאֶת־אֱלֹהֵי צִידוֹן וְאֵת אֱלֹהֵי מוֹאָב וְאֵת אֱלֹהֵי בְנֵי־עַמּוֹן וְאֵת אֱלֹהֵי פְלִשְׁתִּים וַיַּעַזְבוּ אֶת־יְהוָה וְלֹא עֲבָדוּהוּ׃	6. Καὶ προσέθεντο οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου, καὶ ἐλάτρευσαν ταῖς βααλεὶμ, καὶ ταῖς ἀσταρὼθ, καὶ τοῖς θεοῖς συρίας, καὶ τοῖς θεοῖς σιδῶνος, καὶ τοῖς θεοῖς μωὰβ, καὶ τοῖς θεοῖς υἱῶν ἀμμὼν, καὶ τοῖς θεοῖς τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐγκατέλιπον τὸν κύριον, καὶ οὐκ ἐδούλευσαν αὐτῷ.
7 וּתְקֵיף רֻגְזָא דַּייָ בְּיִשְׂרָאֵל וּמְסַרִינוּן בְּיַד פְּלִשְׁתָּאֵי וּבְיַד בְּנֵי עַמּוֹן׃	7 וַיִּחַר־אַף יְהוָה בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּמְכְּרֵם בְּיַד פְּלִשְׁתִּים וּבְיַד בְּנֵי עַמּוֹן׃	7. Καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ κύριος ἐν τῷ ἰσραὴλ, καὶ ἀπέδοτο αὐτοὺς ἐν χειρὶ ἀλλοφύλων, καὶ ἐν χειρὶ υἱῶν ἀμμών.
8 וּדְחַקוּ וְשַׁעְבִּידוּ יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּשַׁתָּא הַהִיא תְּמָנֵי עֲשַׂר שְׁנִין יָת כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דִּבְעִבְרָא דְיַרְדְּנָא בְּאַרַע אֱמוֹרָאָה דִּי בְגִלְעָד׃	8 וַיִּרְעֲצוּ וַיְרֹצְצוּ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁנָה הַהִיא שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה שָׁנָה אֶת־כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן בְּאֶרֶץ הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר בַּגִּלְעָד׃	8. Καὶ ἐσάθρωσαν καὶ ἔθλασαν τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ὀκτωκαίδεκα ἔτη πάντας τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ, τοὺς ἐν τῷ πέραν τοῦ ἰορδάνου, ἐν γῇ τοῦ ἀμορραίου ἐν τῇ γαλαάδ.
9 וַעֲבַרוּ בְּנֵי עַמּוֹן יָת יַרְדְּנָא לְאַגָּחָא קְרָבָא אַף בִּדְבֵית יְהוּדָה וּבִבְנֵי בִנְיָמִין וּבִבְנֵי אֶפְרַיִם וְעָקַת לְיִשְׂרָאֵל לַחֲדָא׃	9 וַיַּעַבְרוּ בְנֵי־עַמּוֹן אֶת־הַיַּרְדֵּן לְהִלָּחֵם גַּם־בִּיהוּדָה וּבְבִנְיָמִין וּבְבֵית אֶפְרָיִם וַתֵּצֶר לְיִשְׂרָאֵל מְאֹד׃	9. Καὶ διέβησαν οἱ υἱοὶ ἀμμὼν τὸν ἰορδάνην ἐκπολεμῆσαι καὶ ἐν τῷ ἰούδα, καὶ ἐν τῷ βενιαμεὶν, καὶ ἐν τῷ οἴκῳ ἐφραίμ· καὶ ἐθλίβησαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ σφόδρα.
10 וּזְעִיקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קֳדָם יְיָ לְמֵימַר חַבְנָא קֳדָמָךְ וַאֲרֵי שְׁבַקְנָא יָת פָּלְחָנָא דֶּאֱלָהָנָא וּפְלַחְנָא יָת בַּעֲלַיָא׃	10 וַיִּזְעֲקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה לֵאמֹר חָטָאנוּ לָךְ וְכִי עָזַבְנוּ אֶת־אֱלֹהֵינוּ וַנַּעֲבֹד אֶת־הַבְּעָלִים׃	10. Καὶ ἐκέκραξαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ πρὸς κύριον λέγοντες· ἡμάρτομέν σοι, ὅτι ἐγκατελίπομεν τὸν θεὸν ἡμῶν, καὶ ἐλατρεύσαμεν τοῖς βααλίμ.
11 וַאֲמַר יְיָ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל הֲלָא מִמִּצְרַיִם וּמִן אֱמוֹרָאֵי וּמִן בְּנֵי עַמּוֹן וּמִן פְּלִשְׁתָּאֵי׃	11 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֲלֹא מִמִּצְרַיִם וּמִן־הָאֱמֹרִי וּמִן־בְּנֵי עַמּוֹן וּמִן־פְּלִשְׁתִּים׃	11. Καὶ εἶπε κύριος πρὸς τοὺς υἱοὺς ἰσραήλ· οὐχ οἱ αἰγύπτιοι, καὶ οἱ ἀμορραῖοι, καὶ οἱ υἱοὶ ἀμμὼν, καὶ μωὰβ, καὶ ἀλλόφυλοι.
12 וְצִידוֹנָאֵי וַעֲמַלְקָאֵי וַאֲנַשׁ מָעוֹן דְּחַקוּ יַתְכוֹן וּבְעֵיתוּן מִן קֳדָמַי וּפְרָקִית יַתְכוֹן מִן יְדֵיהוֹן׃	12 וְצִידוֹנִים וַעֲמָלֵק וּמָעוֹן לָחֲצוּ אֶתְכֶם וַתִּצְעֲקוּ אֵלַי וָאוֹשִׁיעָה אֶתְכֶם מִיָּדָם׃	12. Καὶ σιδώνιοι, καὶ ἀμαλὴκ, καὶ χανάαν ἐξέθλιψαν ὑμᾶς, καὶ ἐκεκράξατε πρός με, καὶ ἔσωσα ὑμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτῶν;
13 וְאַתּוּן שְׁבַקְתּוּן פָּלְחָנִי וּפְלַחְתּוּן לְטַעֲוַת עַמְמַיָּא בְּכֵן לָא אוֹסֵף לְמִפְרַק יַתְכוֹן׃	13 וְאַתֶּם עֲזַבְתֶּם אוֹתִי וַתַּעַבְדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים לָכֵן לֹא אוֹסִיף לְהוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם׃	13. Καὶ ὑμεῖς ἐγκατελίπετέ με καὶ ἐδουλεύσατε θεοῖς ἑτέροις; διὰ τοῦτο οὐ προσθήσω τοῦ σῶσαι ὑμᾶς.

CAP. X.

6. Filii autem Iſraël peccatis veteribus iungentes nova, fecerunt malum in conſpectu Domini, & ſervierunt idôlis, Baalim & Aſtaroth, & diis Syriæ ac Sidonis & Moab & filiorum Ammon & Philiſthiim: dimiſeruntque Dominum, & non coluerunt eum.

7. Contra quos Dominus iratus, tradidit eos in manus Philiſthiim & filiorum Ammon.

8. Afflictique ſunt, & vehementer oppreſſi per annos decem & octo, omnes qui habitabant trans Iordanem in Terra-Amorrhæi, quæ eſt in Galaad.

9. Intantum, ut filii Ammon Iordane transmiſſo vaſtarent Iudam & Ben-iamin & Ephráim: afflictuſque eſt Iſraël nimis.

10. Et clamantes ad Dominum, dixerunt, Peccavimus tibi, quia dereliquimus Dominum Deum noſtrum, & ſervivimus Baalim.

11. Quibus locutus eſt Dominus, Nunquid non Ægyptii & Amorrhæi, filiíque Ammon & Philiſthiim.

12. Sidonii quoque & Amalec & Chanáan oppreſſerunt vos: & clamaſtis ad me, & erui vos de manu eorum?

13. Et tamen reliquiſtis me, & coluiſtis deos alienos: idcirco non addam ut ultrà vos liberem.

Das X. Capitel.

6. Aber die Kinder Jſrael theten fürder übel für dem HERRN/ vnnd dieneten Baalim vnd Aſtaroth/ vnd den Göttern zu Siria/ vnd den Göttern zu Zidon/ vnd den Göttern Moab/ vnd den Göttern der Kinder Ammon/ vnd den Göttern der Philiſter/ vnd verlieſſen den HERREN/ vnnd dieneten jm nicht.

7. Da ergrim̃et der zorn des HErren über Jſrael/ vnd verkaufft ſie vnter die hand der Philiſter vnd der kinder Ammon.

8. Vnnd ſie zutratten vnd zuſchlugen die Kinder Jſrael/ von dem Jahr an wol achzehen jar/ nemlich alle kinder Jſrael/ jenſeydt dem Jordan/ im Land der Amoriter/ das inn Gilead ligt.

9. Dazu zogen die Kinder Ammon über den Jordan/ vnnd ſtritten wider Juda/ BenJamin/ vnnd wider das haus Ephraim/ Alſo das Jſrael ſehr geängſtet ward.

10. Da ſchryen die Kinder Jſrael zum HErren/ vnd ſprachen: Wir haben an dir geſundigt/ denn wir haben vnſern Gott verlaſſen/ vnd Baalim gedienet.

11. Aber der Herr ſprach zu den kindern Jſrael: Haben euch nicht auch gezwungen die Egypter/ die Amoriter/ die Kinder Ammon/ die Philiſter.

12. Die Zidonier/ die Amalekiter vnnd Maoniter? vnnd ich halff euch auß jren henden/ da jr zu mir ſchryet.

13. Noch habt jhr mich verlaſſen/ vnnd andern Göttern gedienet/ darumb will ich euch nicht mehr helffen.

CHAP. X.

6. Puis les enfans d'Iſrael recommencerent à faire ce qui eſt deſplaiſant à l'Eternel, & ſeruirent aux Bahalins, & à Haſçtaroth, aſſauoir aux dieux de Syrie, aux dieux de Sidon, aux dieux de Moab, aux dieux des enfans de Hammon, & aux dieux des Philiſthins, & abandonnerent l'Eternel, & ne lui ſeruoyent plus.

7. Adonc la colere de l'Eternel s'embraſa contre Iſrael, tellement qu'il les vendit en la main des Philiſthins, & en la main des enfans de Hammon.

8. Qui opprimerent, & foulerent les enfans d'Iſrael en ceſte annee-la qui eſtoit la dixhuitieme: tous les enfans d'Iſrael, *di-ie*, qui *eſtoyent* au de là du Iordain au païs des Amorrheens qui *eſt* en Galaad.

9. Meſmes les enfans de Hammon paſſerent le Iordain pour combatre auſſi contre Iuda, & contre Beniamin, & contre la maiſon d'Ephraïm: & Iſrael fut fort angoiſſé.

10. Adonc les enfans d'Iſrael crierent à l'Eternel, diſans, Nous auons peché contre toi, & de fait nous auons abandonné noſtre Dieu, & auons ſerui aux Bahalins.

11. Mais l'Eternel *reſpon*dit aux enfans d'Iſrael, N'auez-vous pas eſté oppreſſés des Egyptiens, des Amorrheens, des enfans de Hammon, des Philiſtins.

12. Des Sidoniens, des Hamalekites, & des Mahonites? & quand vous auez crié vers moi, ie vous ai deliurés de leurs mains.

13. Mais vous m'auez abandonné, & auez ſerui à d'autres dieux: pourtant ie ne vous deliurerai plus.

י	י	ι.
14 אִיזִילוּ וּבְעוֹ מִן טַעֲוָתָא דְאִתְרְעֵיתוּן בְּהוֹן הָאִם יָכְלִין לְמִפְרְקְכוֹן בְּעִידַן עָקַתְכוֹן׃	14 לְכוּ וְזַעֲקוּ אֶל־הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בְּחַרְתֶּם בָּם הֵמָּה יוֹשִׁיעוּ לָכֶם בְּעֵת צָרַתְכֶם׃	14. Βαδίζετε, καὶ βοᾶτε πρὸς τοὺς θεοὺς οὓς ἐξελέξασθε ἐν αὐτοῖς, καὶ αὐτοὶ σωσάτωσαν ὑμᾶς ἐν καιρῷ θλίψεως ὑμῶν.
15 וַאֲמַרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קֳדָם יְיָ חַבְנָא עֲבֵיד אַתְּ לָנָא כְּכָל דְתַקִין קֳדָמָךְ בְּרַם שֵׁיזְבְנָא כְּעַן יוֹמָא הָדֵין׃	15 וַיֹּאמְרוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה חָטָאנוּ עֲשֵׂה־אַתָּה לָנוּ כְּכָל־הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ אַךְ הַצִּילֵנוּ נָא הַיּוֹם הַזֶּה׃	15. Καὶ εἶπαν υἱοὶ ἰσραὴλ πρὸς κύριον· ἡμάρτομεν, ποίησον σὺ ἡμῖν κατὰ πάντα ὅσα ἂν ἀρέσκῃ ἐνώπιόν σου· πλὴν ἐξελοῦ ἡμᾶς δὴ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ.
16 וְאַעְדִּיאוּ יַת טַעֲוַת עַמְמַיָּא מִבֵּינֵיהוֹן וּפְלַחוּ קֳדָם יְיָ וַתִּקְצַר נַפְשׁוֹ בַּעֲמַל יִשְׂרָאֵל׃	16 וַיָּסִירוּ אֶת־אֱלֹהֵי הַנֵּכָר מִקִּרְבָּם וַיַּעַבְדוּ אֶת־יְהוָה וַתִּקְצַר נַפְשׁוֹ בַּעֲמַל יִשְׂרָאֵל׃	16. Καὶ μετέστησαν τοὺς θεοὺς τοὺς ἀλλοτρίους ἐκ μέσου αὐτῶν, καὶ ἐλάτρευσαν τῷ κυρίῳ μόνῳ, καὶ οὐκ εὐηρέστησεν ἐν τῷ λαῷ, καὶ ὠλιγοψύχησεν ἐν τῷ κόπῳ ἰσραήλ.
17 וְאִתְכְּנִישׁוּ בְּנֵי עַמּוֹן וּשְׁרוֹ בְּגִלְעָד וְאִתְכְּנִישׁוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּשְׁרוֹ בְּמִצְפַּיָא׃	17 וַיִּצָּעֲקוּ בְּנֵי עַמּוֹן וַיַּחֲנוּ בַּגִּלְעָד וַיֵּאָסְפוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ בַּמִּצְפָּה׃	17. Καὶ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ ἀμμών, καὶ παρενέβαλον ἐν γαλαάδ, καὶ ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ καὶ παρενέβαλον ἐν τῇ μασσηφᾶ.
18 וַאֲמַרוּ עַמָּא רַבְרְבֵי גִלְעָד גְּבַר לְחַבְרֵיהּ מַן גב גַּבְרָא דִּישָׁרֵי לְאַגָּחָא קְרָבָא בִּבְנֵי עַמּוֹן יְהֵי לְרֵישָׁא לְכָל יָתְבֵי גִלְעָד׃	18 וַיֹּאמְרוּ הָעָם שָׂרֵי גִלְעָד אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ מִי הָאִישׁ אֲשֶׁר יָחֵל לְהִלָּחֵם בִּבְנֵי עַמּוֹן יִהְיֶה לְרֹאשׁ לְכֹל יֹשְׁבֵי גִלְעָד׃	18. Καὶ εἶπαν ὁ λαὸς οἱ ἄρχοντες γαλαάδ, ἀνὴρ πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ· τίς ὁ ἀνὴρ ὃς ἄρξεται πολεμῆσαι ἐν τοῖς υἱοῖς ἀμμών, καὶ ἔσται εἰς κεφαλὴν πᾶσι τοῖς κατοικοῦσι γαλαάδ;
יא	יא	ΚΕΦΑΛ. ιά.
1 וְיִפְתָּח גִּלְעָדָאָה הֲוָה גִּיבַּר חֵילָא וְהוּא בַּר אִיתְּתָא פּוּנְדְּקִיתָא וְאוֹלֵיד גִּלְעָד יַת יִפְתָּח׃	1 וְיִפְתָּח הַגִּלְעָדִי הָיָה גִּבּוֹר חַיִל וְהוּא בֶּן־אִשָּׁה זוֹנָה וַיּוֹלֶד גִּלְעָד אֶת־יִפְתָּח׃	1. Καὶ ἰεφθάε ὁ γαλααδίτης ἦν δυνατὸς ἐν ἰσχύϊ, καὶ οὗτος υἱὸς γυναικὸς πόρνης. καὶ ἔτεκε τῷ γαλαὰδ τὸν ἰεφθάε.
2 וִילֵידַת אִתַּת גִּלְעָד לֵיהּ בְּנִין וּרְבִיאוּ בְּנֵי אִתְּתָא וְתָרִיכוּ יַת יִפְתָּח וַאֲמַרוּ לֵיהּ לָא תַחְסִין בְּבֵית אֲבוּנָא אֲרֵי בַּר אִיתְּתָא מִשַּׁבְטָא אוּחְרִי אַתְּ׃	2 וַתֵּלֶד אֵשֶׁת־גִּלְעָד לוֹ בָּנִים וַיִּגְדְּלוּ בְנֵי־הָאִשָּׁה וַיְגָרְשׁוּ אֶת־יִפְתָּח וַיֹּאמְרוּ לוֹ לֹא־תִנְחַל בְּבֵית־אָבִינוּ כִּי בֶּן־אִשָּׁה אַחֶרֶת אָתָּה׃	2. Καὶ ἔτεκεν ἡ γυνὴ γαλαὰδ αὐτῷ υἱοὺς, καὶ ἡδρύνθησαν οἱ υἱοὶ τῆς γυναικὸς, καὶ ἐξέβαλον τὸν ἰεφθάε, καὶ εἶπαν αὐτῷ· οὐ κληρονομήσεις ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς ὑμῶν, ὅτι γυναικὸς ἑταίρας υἱὸς εἶ σύ.
3 וַעֲרַק יִפְתָּח מִן קֳדָם אֲחוּהִי וִיתֵיב בְּאַרַע טוֹב וְאִתְכְּנִישׁוּ לְוָת יִפְתָּח גֻּבְרִין סְרִיקִין וּנְפַקוּ עִי עִימֵּיהּ׃	3 וַיִּבְרַח יִפְתָּח מִפְּנֵי אֶחָיו וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ טוֹב וַיִּתְלַקְּטוּ אֶל־יִפְתָּח אֲנָשִׁים רֵיקִים וַיֵּצְאוּ עִמּוֹ׃	3. Καὶ ἀπέδρα ἰεφθάε ἐκ προσώπου τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, καὶ κατῴκησεν ἐν γῇ τώβ. καὶ συνελέγοντο πρὸς τὸν ἰεφθάε ἄνδρες λιτοί, καὶ συνεξεπορεύοντο μετ' αὐτοῦ.

CAP. X.

14. Ite, & invocate deos quos elegiſtis: ipſi vos liberent in tempore anguſtiæ.

15. Dixeruntq; filii Iſraël ad Dominum, Peccavimus, redde tu nobis quicquid tibi placet: tantum nunc libera nos.

16. Quæ dicentes, omnia de finibus ſuis alienorum deorum idola proiecerunt, & ſervierunt Domino Deo: qui doluit ſuper miſeriis eorum.

17. Itaque filii Ammon cõclamantes, in Galaad fixêre tentoria: contra quos cõgregati filii Iſraël, in Maſpha caſtrametati ſunt.

18. Dixeruntq; principes Galaad ſinguli ad proximos ſuos, Qui primus ex nobis contra filios Ammon cœperit dimicare, erit dux populi Galaad.

CAP. XI.

1. Fuit itaq; in illo tempore Iephte Galaadites vir fortiſſimus atque pugnator, filius mulieris meretricis, qui natus eſt de Galaad.

2. Habuit autem Galaad uxorem, de qua ſuſcepit filios: qui poſtquam creverant, eiecerunt Iephte, dicentes, Hæres in domo patris noſtri eſſe non poteris, quia de altera matre natus es.

3. Quos ille fugiens atque devitans, habitavit in Terra Tob: congregatiq; ſunt ad eum viri inopes, & latrocinantes, & quaſi principem ſequebantur.

Das X. Capitel.

14. Gehet hin / vnnd ſchreyet die Götter an/die jhr erwehlet habt/laſt euch dieſelben helffen zur zeit euers trübſals.

15. Aber die Kinder Iſrael ſprachen zu dem HERRN: Wir haben geſündigt/mache es nur du mit vnns / wie dirs gefellet/Allein errette vns zu diſer zeit.

16. Vnnd ſie theten von ſich die frembden Götter/vnnd dieneten dem HERRN/vnd es jammert jhn/daß Iſrael ſo geplagt ward.

17. Vnd die Kinder Ammon ſchryen vnd lagerten ſich in Gilead/Aber die Kinder Iſrael verſammleten ſich/ vnd lagerten ſich zu Mizpa.

18. Vnd das Volck der Oberſten zu Gilead ſprachen vntereinander: Welcher anfehet zu ſtreitten wider die Kinder Ammon / der ſoll das Haupt ſein/über alle die inn Gilead wohnen.

Das XI. Capitel.

JEphthah ein Gileaditer/war ein ſtreitbarer Held/aber ein Hurenkind / Gilead aber hatte Jephthah gezeuget.

2. Da aber das Weib Gilead jhm Kinder gebar / vnd deſſelben Weibs kinder groß wurden/ſtieſſen ſie Jephthah auß/vnd ſprachen zu jhm: Du ſolt nicht erben inn vnſers Vaters Hauß / denn du biſt eines andern Weibs Sohn.

3. Da flohe er für ſeinen Brüdern/ vnnd wohnet im Lande Tob/vnnd es ſammleten ſich zu jhm loſe Leute/vnd zogen auß mit jm.

CHAP. X.

14. Allez, & criez vers les dieux que vous auez choiſis, qu'ils vous deliurent au temps de voſtre deſtreſſe.

15. Mais les enfans d'Iſrael *reſpon*dirẽt à l'Eternel, Nous auons peché, fai-nous quant à toi, tout ainſi que bon te ſemblera: ſeulement nous te prions que tu nous deliures ce iourd'hui.

16. Lors ils oſterent de parmi eux, les dieux des eſtrangers, & ſeruirent à l'Eternel, qui eut regret en ſon cœur pour le trauail d'Iſrael.

17. Or les enfans de Hammon s'aſſemblerent, & ſe camperent en Galaad: & les enfans d'Iſrael auſſi s'aſſemblerent, & ſe camperent en Mitſpa.

18. Et le peuple, *aſſauoir* les principaux de Galaad dirent l'vn à l'autre: Qui *ſera* le perſonnage qui commencera à combatre contre les enfans de Hammon? il ſera pour chef à tous les habitans de Galaad.

CHAP. XI.

1. Or Iephthé Galaadite eſtoit vn fort & vaillant homme, mais fils d'vne paillarde, toutesfois Galaad l'auoit engendré.

2. Et la femme de Galaad lui auoit enfanté des fils: & quand les fils de ceſte femme la furent grands, ils dechaſſerent Iephthé lui diſans, Tu n'auras point de partage en la maiſon de noſtre pere, car tu es fils d'vne femme eſtrangere.

3. Iephthé donc s'enfuit de deuant ſes freres, & habita au païs de Tob: & ſe ramaſſerent vers Iephthé des gens n'ayans rien, qui alloyent & venoyent auec lui.

יא

4 וַהֲוָה לִזְמַן יוֹמִין וַאֲגִיחוּ קְרָבָא בְּנֵי עַמּוֹן עִם יִשְׂרָאֵל׃

5 וַהֲוָה כַּד אַגִּיחוּ קְרָבָא בְּנֵי עַמּוֹן עִם יִשְׂרָאֵל וַאֲזַלוּ סָבֵי גִלְעָד לְמִדְבַּר יַת יִפְתָּח מֵאֲרַע טוֹב׃

6 וַאֲמַרוּ לְיִפְתָּח אֵיתָא וּתְהֵי לָנָא לְרַבָּא וְנַגִּיחַ קְרָבָא בִּבְנֵי עַמּוֹן׃

7 וַאֲמַר יִפְתָּח לְסָבֵי גִלְעָד הֲלָא אַתּוּן סְנֵיתוּן יָתִי וְתָרֵכְתּוּנִי מִבֵּית אַבָּא וּמַדִּין אֲתֵיתוּן לְוָתִי כְּעַן כַּד עָקַת לְכוֹן׃

8 וַאֲמַרוּ סָבֵי גִלְעָד לִיפְתָּח בְּכֵין כְּעַן תַּבְנָא לְוָתָךְ וּתְהָךְ עִמָּנָא וְתַגִּיחַ קְרָבָא בִּבְנֵי עַמּוֹן וּתְהֵי לָנָא לְרֵישׁ לְכָל יָתְבֵי גִלְעָד׃

9 וַאֲמַר יִפְתָּח לְסָבֵי גִלְעָד אִם מְתִיבִין אַתּוּן יָתִי לְאַגָּחָא קְרָבָא בִּבְנֵי עַמּוֹן וְיִמְסַר ייי יַתְהוֹן קֳדָמַי אֲנָא אֱהֵי לְכוֹן לְרֵישׁ׃

10 וַאֲמַרוּ סָבֵי גִלְעָד לְיִפְתָּח (מֵימְרָא) דַּייי יְהֵי סָהִיד בֵּינָנָא אִם לָא כְּפִתְגָּמָךְ כֵּן נַעְבֵּיד׃

11 וַאֲזַל יִפְתָּח עִם סָבֵי גִלְעָד וּמַנִּיאוּ עַמָּא יָתֵיהּ עֲלֵיהוֹן לְרֵישׁ וּלְרַבָּא וְסַדַּר יִפְתָּח יָת כָּל פִּתְגָּמוֹהִי קֳדָם ייי בְּמִצְפָּה׃

12 וּשְׁלַח יִפְתָּח אִזְגַּדִּין לְוָת מַלְכָּא דִּבְנֵי עַמּוֹן לְמֵימַר מָה לִי וְלָךְ אֲרֵי אֲתֵיתָא לְוָתִי לְאַגָּחָא קְרָבָא בְּאַרְעִי׃

יא

4 וַיְהִי מִיָּמִים וַיִּלָּחֲמוּ בְנֵי־עַמּוֹן עִם־יִשְׂרָאֵל׃

5 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר־נִלְחֲמוּ בְנֵי־עַמּוֹן עִם־יִשְׂרָאֵל וַיֵּלְכוּ זִקְנֵי גִלְעָד לָקַחַת אֶת־יִפְתָּח מֵאֶרֶץ טוֹב׃

6 וַיֹּאמְרוּ לְיִפְתָּח לְכָה וְהָיִיתָה לָּנוּ לְקָצִין וְנִלָּחֲמָה בִּבְנֵי עַמּוֹן׃

7 וַיֹּאמֶר יִפְתָּח לְזִקְנֵי גִלְעָד הֲלֹא אַתֶּם שְׂנֵאתֶם אֹתִי וַתְּגָרְשׁוּנִי מִבֵּית אָבִי וּמַדּוּעַ בָּאתֶם אֵלַי עַתָּה כַּאֲשֶׁר צַר לָכֶם׃

8 וַיֹּאמְרוּ זִקְנֵי גִלְעָד אֶל־יִפְתָּח לָכֵן עַתָּה שַׁבְנוּ אֵלֶיךָ וְהָלַכְתָּ עִמָּנוּ וְנִלְחַמְתָּ בִּבְנֵי עַמּוֹן וְהָיִיתָ לָּנוּ לְרֹאשׁ לְכֹל יֹשְׁבֵי גִלְעָד׃

9 וַיֹּאמֶר יִפְתָּח אֶל־זִקְנֵי גִלְעָד אִם־מְשִׁיבִים אַתֶּם אוֹתִי לְהִלָּחֵם בִּבְנֵי עַמּוֹן וְנָתַן יְהוָה אוֹתָם לְפָנָי אָנֹכִי אֶהְיֶה לָכֶם לְרֹאשׁ׃

10 וַיֹּאמְרוּ זִקְנֵי־גִלְעָד אֶל־יִפְתָּח יְהוָה יִהְיֶה שֹׁמֵעַ בֵּינוֹתֵינוּ אִם־לֹא כִדְבָרְךָ כֵּן נַעֲשֶׂה׃

11 וַיֵּלֶךְ יִפְתָּח עִם־זִקְנֵי גִלְעָד וַיָּשִׂימוּ הָעָם אוֹתוֹ עֲלֵיהֶם לְרֹאשׁ וּלְקָצִין וַיְדַבֵּר יִפְתָּח אֶת־כָּל־דְּבָרָיו לִפְנֵי יְהוָה בַּמִּצְפָּה׃

12 וַיִּשְׁלַח יִפְתָּח מַלְאָכִים אֶל־מֶלֶךְ בְּנֵי־עַמּוֹן לֵאמֹר מַה־לִּי וָלָךְ כִּי־בָאתָ אֵלַי לְהִלָּחֵם בְּאַרְצִי׃

ια.

4. Καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας, καὶ ἐπολέμησαν οἱ υἱοὶ ἀμμὼν μετὰ ἰσραήλ.

5. Καὶ ἐγενήθη ἡνίκα ἐπολέμησαν οἱ υἱοὶ ἀμμὼν μετὰ ἰσραὴλ, καὶ ἐπορεύθησαν οἱ πρεσβύτεροι γαλαὰδ, παραλαβεῖν τὸν ἰεφθάε ἐν τῇ γῇ τώβ.

6. Καὶ εἶπαν πρὸς ἰεφθάε, δεῦρο καὶ ἔσῃ ἡμῖν εἰς ἡγούμενον, καὶ πολεμήσομεν ἐν τοῖς υἱοῖς ἀμμών.

7. Καὶ εἶπεν ἰεφθάε τοῖς πρεσβυτέροις γαλαὰδ, οὐχὶ ὑμεῖς ἐμισήσατέ με, καὶ ἐξεβάλετέ με ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου, καὶ ἐξαπεστείλατέ με ἀφ' ὑμῶν; καὶ τί ὅτι ἤλθετε πρός με νῦν, ἡνίκα ἐθλίβητε.

8. Καὶ εἶπαν οἱ πρεσβύτεροι γαλαὰδ πρὸς ἰεφθάε· οὐχ οὕτως νῦν ἤλθομεν πρὸς σὲ, καὶ συμπορεύσῃ ἡμῖν, καὶ πολεμήσομεν ἐν τοῖς υἱοῖς ἀμμών, καὶ ἔσῃ ἡμῖν εἰς κεφαλὴν πᾶσι τοῖς κατοικοῦσι γαλαάδ.

9. Καὶ εἶπεν ἰεφθάε πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους γαλαάδ· εἰ ἐπιστρέφετέ με ὑμεῖς πολεμῆσαι ἐν τοῖς υἱοῖς ἀμμὼν, καὶ παραδῷ αὐτοὺς κύριος ἐνώπιον ἐμοῦ, ἐγὼ ὑμῖν ἔσομαι εἰς ἄρχοντα;

10. Καὶ εἶπαν οἱ πρεσβύτεροι γαλαὰδ πρὸς ἰεφθάε· κύριος ἔσται ὁ ἀκούων ἀνὰ μέσον ἡμῶν, εἰ μὴ κατὰ τὸ ῥῆμά σου οὕτω ποιήσομεν.

11. Καὶ ἐπορεύθη ἰεφθάε μετὰ τῶν πρεσβυτέρων γαλαὰδ, καὶ κατέστησαν αὐτὸν ὁ λαὸς εἰς κεφαλὴν ἐπ' αὐτῶν καὶ εἰς ἡγούμενον. καὶ ἐλάλησεν ἰεφθάε πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ ἐνώπιον κυρίου ἐν μασηφᾶ.

12. Καὶ ἀπέστειλεν ἰεφθάε ἀγγέλους πρὸς βασιλέα υἱῶν ἀμμὼν λέγων. τί ἐμοὶ καὶ σοί; ὅτι ἥκεις πρός με σὺ τοῦ πολεμῆσαι ἐν τῇ γῇ μου.

CAP. XI.

4. In illis diebus pugnabant filii Ammon contra Iſrael.

5. Quibus acriter inſtantibus perrexerunt maiores natu de Galaad, ut tollerent in auxilium ſui Iephte de Terra Tob.

6. Dixeruntq́ue ad eum, Veni, & eſto princeps noſter, & pugna contra filios Ammon.

7. Quibus ille reſpondit, Nonne vos eſtis qui odiſtis me, & eieciſtis de domo patris mei, & nunc veniſtis ad me neceſſitate compulſi?

8. Dixeruntq́ue principes Galaad ad Iephte, Ob hanc igitur cauſam nunc ad te venimus, ut proficiſcaris nobiſcum, & pugnes contra filios Ammon, ſisq́; dux omnium qui habitant in Galaad.

9. Iephte quoque dixit eis, Si verè veniſtis ad me, ut pugnem pro vobis contra filios Ammon, tradideritq́ue eos Dominus in manus meas, ego ero veſter princeps?

10. Qui reſponderunt ei, Dominus qui hęc audit, ipſe mediator ac teſtis eſt quod noſtra promiſſa faciemus.

11. Abiit itaque Iephte cum principibus Galaad, feciťqe eum omnis populus principem ſui. Locutuſq́; eſt Iephte omnes ſermones ſuos coram Domino in Maſpha.

12. Et miſit nuntios ad regem filiorum Ammon, qui ex perſona ſua dicerent, Quid mihi & tibi eſt, quia veniſti contra me, ut vaſtares terram meam?

Das XI. Capitel.

4. Vnnd über etliche zeit hernach/ ſtritten die Kinder Ammon mit Iſrael.

5. Da nun die Kinder Ammon alſo ſtritten mit Iſrael/ giengen die Elteſten von Gilead hin/ daß ſie Jephthah holeten auß dem Lande Tob.

6. Vnnd ſprachen zu jhm: Komm/ vnd ſey vnſer Hauptmann / daß wir ſtreitten wider die Kinder Ammon.

7. Aber Jephthah ſprach zu den Elteſten von Gilead: Seyt jhr nicht die mich haſſen/ vnd auß meines Vaters Hauß geſtoſſen habt/ vnnd nun kommt jhr zu mir/ weil jhr in trübſal ſeydt?

8. Die Elteſten von Gilead ſprachen zu Jephthah: Darumb kom̃en wir nun wider zu dir/ daß du mit vns zieheſt/ vnd helffeſt vns ſtreittẽ wider die Kinder Ammon/ vnd ſeyeſt vnſer Haupt über alle die in Gilead wohnen.

9. Jephthah ſprach zu den Elteſten von Gilead: So jr mich wider holet zu ſtreiten wider die Kinder Ammon/ vnnd der HERR ſie für mir geben wird/ ſoll ich denn euer Haupt ſein?

10. Die Elteſten von Gilead ſprachen zu Jephthah: Der HERRE ſey zuhörer zwiſchen vnns / wo wir nicht thun / wie du geſagt haſt.

11. Alſo gieng Jephthah mit den Elteſten von Gilead/ vnnd das Volck ſatzt jn zum Haupt vnnd Oberſten über ſich. Vnd Jephthah redet ſolches alles für dem HERRN zu Mizpa.

12. Da ſandte Jephthah botſchafft zum Könige der kinder Ammon/ vnd ließ jm ſagen: Waß haſt du mit mir zu ſchaffen / daß du kommeſt zu mir wider mein Land zu ſtreiten?

CHAP. XI.

4. Si aduint quelques iours apres que les enfans de Hāmon guerroyerent contre Iſrael.

5. Et comme les enfans de Hammon guerroyent contre Iſrael, les anciens de Galaad s'en allerent pour prendre Iephthé de la contree de Tob.

6. Et dirent à Iephthé, Vien, & ſois noſtre capitaine, afin que nous combations contre les enfans de Hammon.

7. Et Iephthé *reſpon*dit aux anciens de Galaad, N'eſt ce pas vous qui m'auez haï, & dechaſſé de la maiſon de mon pere? & pourquoi eſtes-vous venus à moi maintenant que vous eſtes en affliction?

8. Adonc les anciens de Galaad dirent à Iehthé, Pourtant ſommes-nous maintenant retournés à toi, afin que tu vienes auec nous, & que tu combates contre les enfans de Hammon, & que tu ſois noſtre chef, *aſſauoir* de *nous* tous qui habitons en Galaad.

9. Et Iephthé *reſpon*dit aux anciens de Galaad, Si vous me ramenez pour combatre contre les enfans de Hammon, & que l'Eternel les liure entre mes mains, ie ſerai voſtre chef.

10. Et les anciens de Galaad dirent à Iephthé, Que l'Eternel ſoit eſcoutant entre nous, ſi nous ne faiſons du tout ſelon ta parole.

11. Iephthé donc s'en alla auec les anciens de Galaad, & le peuple l'eſtabilit ſur ſoi pour chef, & pour capitaine: & Iephthé dit deuant l'Eternel en Mitſpa toutes les paroles qu'il auoit dites.

12. Puis Iephthé enuoya des meſſagers au roy des enfans de Hammon pour *lui* dire, Qu'y a-il entre toi & moi que tu ſois venu contre moi pour guerroyer en mon païs?

יא

13 ואמר מלכא דבני
עמון לאזגדי יפתח ארי
נסיב ישראל ית ארעי
במסקיה ממצרים מ
מארנונא ועד יובקא ועד
ירדנא וכען אתיב יתהון
בשלם׃

14 ואוסיף עוד יפתח
ושלח איזגדין לות מלכא
דבני עמון׃

15 ואמר ליה כדנן אמר
יפתח לא נסיב ישראל
ית ארע מואבאי וית
ארע בני עמון׃

16 ארי במסקהון מ
ממצרים ואזל ישראל
במדברא עד ימא דסוף
ואתא לרקם׃

17 ושלח ישראל אזגדין
לות מלכא דאדום למימר
איעבר כען בארעך ולא
קביל מלכא דאדום ואף
לות מלכא דמואב שלח
ולא אבא ויתיב ישראל
ברקם׃

18 ואזל במדברא ואקיף
ית ארע אדומאי וית
ארע מואבאי ואתא
ממדנח שמשא לארע
מואבאי ושרו בעיברא
דארנון ולא עלו בתחום
מואב ארי ארנון תחום
מואב׃

19 ושלח ישראל אזגדין
לות סיחון מלכא ד
דאמוראה מלכא דחשבון
ואמר ליה ישראל נעיבר
כען בארעך עד אתרי׃

יא

13 וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ בְּנֵי־עַמּוֹן אֶל־
מַלְאֲכֵי יִפְתָּח כִּי־לָקַח יִשְׂרָאֵל
אֶת־אַרְצִי בַּעֲלוֹתוֹ מִמִּצְרַיִם
מֵאַרְנוֹן וְעַד־הַיַּבֹּק וְעַד־הַיַּרְדֵּן
וְעַתָּה הָשִׁיבָה אֶתְהֶן בְּשָׁלוֹם׃

14 וַיּוֹסֶף עוֹד יִפְתָּח וַיִּשְׁלַח
מַלְאָכִים אֶל־מֶלֶךְ בְּנֵי עַמּוֹן׃

15 וַיֹּאמֶר לוֹ כֹּה אָמַר יִפְתָּח
לֹא־לָקַח יִשְׂרָאֵל אֶת־אֶרֶץ
מוֹאָב וְאֶת־אֶרֶץ בְּנֵי עַמּוֹן׃

16 כִּי בַּעֲלוֹתָם מִמִּצְרָיִם וַיֵּלֶךְ
יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר עַד־יַם־סוּף
וַיָּבֹא קָדֵשָׁה׃

17 וַיִּשְׁלַח יִשְׂרָאֵל מַלְאָכִים אֶל־
מֶלֶךְ אֱדוֹם לֵאמֹר אֶעְבְּרָה־נָּא
בְאַרְצֶךָ וְלֹא שָׁמַע מֶלֶךְ אֱדוֹם
וְגַם אֶל־מֶלֶךְ מוֹאָב שָׁלַח וְלֹא
אָבָה וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בְּקָדֵשׁ׃

18 וַיֵּלֶךְ בַּמִּדְבָּר וַיָּסָב אֶת־
אֶרֶץ אֱדוֹם וְאֶת־אֶרֶץ מוֹאָב
וַיָּבֹא מִמִּזְרַח־שֶׁמֶשׁ לְאֶרֶץ מוֹאָב
וַיַּחֲנוּן בְּעֵבֶר אַרְנוֹן וְלֹא־בָאוּ
בִּגְבוּל מוֹאָב כִּי אַרְנוֹן גְּבוּל
מוֹאָב׃

19 וַיִּשְׁלַח יִשְׂרָאֵל מַלְאָכִים אֶל־
סִיחוֹן מֶלֶךְ־הָאֱמֹרִי מֶלֶךְ חֶשְׁבּוֹן
וַיֹּאמֶר לוֹ יִשְׂרָאֵל נַעְבְּרָה־נָּא
בְאַרְצְךָ עַד־מְקוֹמִי׃

ια.

13. Καὶ εἶπε βασιλεὺς υἱῶν ἀμμὼν πρὸς τοὺς ἀγγέλους ἰεφθάε· διότι ἔλαβεν ἰσραὴλ τὴν γῆν μου ἐν τῇ ἀναβάσει αὐτοῦ ἐξ αἰγύπτου, ἀπὸ ἀρνῶν ἕως ἰαβὼκ, καὶ ἕως τοῦ ἰορδάνου. καὶ νῦν ἐπίστρεψον αὐτὴν μετ᾽ εἰρήνης, (καὶ πορεύσομαι καὶ ἀπέστρεψαν οἱ ἄγγελοι πρὸς ἰεφθάε.)

14. Καὶ προσέθετο ἔτι ἰεφθάε, καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς τὸν βασιλέα υἱῶν ἀμμών.

15. Καὶ εἶπαν αὐτῷ· Τάδε λέγει ἰεφθάε· οὐκ ἔλαβεν ἰσραὴλ τὴν γῆν μωὰβ, καὶ τὴν γῆν υἱῶν ἀμμών.

16. Ὅτι ἐν τῷ ἀναβαίνειν αὐτοὺς ἐξ αἰγύπτου, ἐπορεύθη ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἕως θαλάσσης ἐρυθρᾶς, καὶ ἦλθεν ἕως κάδης.

17. Καὶ ἀπέστειλεν ἰσραὴλ ἀγγέλους πρὸς βασιλέα ἐδὼμ, λέγων· παρελεύσομαι διὰ τῆς γῆς σου καὶ οὐκ ἤκουσε βασιλεὺς ἐδώμ. καί γε πρὸς βασιλέα μωὰβ ἀπέστειλε, καὶ οὐκ ἤθελε, καὶ ἐκάθισεν ἰσραὴλ ἐν κάδης.

18. Καὶ διῆλθεν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἐκύκλωσε τὴν γῆν ἐδὼμ καὶ τὴν γῆν μωὰβ, καὶ παρεγένετο κατ᾽ ἀνατολὰς ἡλίου τῆς γῆς μωὰβ, καὶ παρενέβαλεν ἐν τῷ πέραν ἀρνῶν, καὶ οὐκ εἰσῆλθεν εἰς τὸ ὅριον μωὰβ· ὅτι ἀρνῶν ὅριον μωάβ.

19. Καὶ ἀπέστειλεν ἰσραὴλ ἀγγέλους πρὸς σηὼν βασιλέα ἀμορραίου, βασιλέα ἐσεβών. καὶ εἶπεν αὐτῷ ἰσραήλ· παρελεύσομαι δὴ διὰ τῆς γῆς σου ἕως τοῦ τόπου μου.

CAP. XI.	Das XI. Capitel.	CHAP. XI.
13. Quibus ille reſpondit, Quia tulit Iſraël terram meam, quando aſcendit de Ægypto à finibus Arnon uſq; Ieboc atq; Iordanem: nunc ergo cum pace redde mihi eam.	13. Der König der Kinder Ammon antwortet den Botē Jephthah: Darumb das Iſrael mein Land genommen hat/da ſie auß Egypten zogen/von Arnon an biß an Jabok/vnd biß an den Jordan/ ſo gib mirs nun wider mit frieden.	13. Et le roy des enfans de Hammon *reſpon*dit aux meſſagers de Iephté, Pource qu'Iſrael a prins mon païs quand il montoit d'Egypte, depuis Arnon iuſques à Iabbok, voire iuſqu'au Iordain: maintenant donc renmoi ces *contrees*-la amiablement.
14. Per quos rurſum mandavit Iephte, & imperavit eis ut dicerent regi Ammon,	14. Jephthah aber ſandte noch mehr Boten zum Könige der Kinder Ammon.	14. Mais Iephté enuoya derechef des meſſagers au roy des enfans de Hammon:
15. Hæc dicit Iephte, Non tulit Iſraël Terram-Moab, nec Terram filiorum Ammon.	15. Die ſprachen zu jm: So ſpricht Jephthah: Iſrael hat kein Land genommen/weder den Moabitern noch den Kindern Ammon.	15. Qui lui dirent, Ainſi à dit Iephté, Iſrael n'a rien prins du païs de Moab, ni du païs des enfans de Hammon.
16. Sed quando de Ægypto conſcenderunt, ambulavit per ſolitudinem uſque ad Mare-rubrum, & venit in Cades.	16. Denn da ſie auß Egypten zogen / wandelt Iſrael durch die Wüſten biß an das Schilffmeer/vnnd kam gen Kades.	16. Mais comme Iſrael montant d'Egypte fut venu par le deſert iuſques à la mer rouge, & fut paruenu en Kadés:
17. Miſitq; nuntios ad regem Edom, dicens, Dimitte me ut tranſeam terram tuam. Qui noluit acquieſcere precibus eius. Miſit quoque ad regem Moab, qui & ipſe tranſitum præbere contempſit. Manſit itaque in Cades.	17. Vnd ſandte Boten zum Könige der Edomiter/vnd ſprach: Laß mich durch dein Land ziehen. Aber der Edomiter König erhöret ſie nicht. Auch ſandten ſie zum Könige der Moabiter / der wolt auch nicht. Alſo blieb Iſrael in Kades.	17. Et qu'il eut enuoyé des meſſagers au roy d'Edom, diſant, Que ie paſſe, ie te prie, par ton païs: & que le roy d'Edom n'y voulut point entendre: & qu'il eut enuoyé de meſmes au roy de Moab, qui ne *le* voulut non plus: & qu'Iſrael ayant demeuré en Kadés.
18. Et circuivit ex latere Terram-Edom, & Terrram-Moab: venitq; contra Orientalem plagam Terræ-Moab, & caſtrametatus eſt trans Arnon: nec voluit intrare terminos Moab: Arnon quippe confinium eſt Terræ-Moab.	18. Vnd wandelt inn der Wüſten/ vnd vmbzogen das Land der Edomiter vnd Moabiter/ vnd kam von der Sonnen auffgang an der Moabiter Land/vnnd lagerten ſich jenſeydt des Arnon/vnd kamen nicht in die Grentze der Moabiter / Denn Arnon iſt der Moabiter Grentze.	18. Et ayant chemine par le deſert, eut circui le païs d'Edom, & le païs de Moab, & fut arriue au païs de Moab, du coſté d'Orient: il ſe campa au delà d'Arnon, & n'entra point dedans les frontieres de Moab: d'autant qu'Arnon *eſtoit* la frontiere de Moab.
19. Miſit itaque Iſraël nuntios ad Sehon regem Amorrhæorum, qui habitabat in Heſebon, & dixerunt ei, Dimitte ut tranſeam per terram tuam uſque ad (fluvium.)	19. Vnnd Iſrael ſandte Boten zu Sihon/der Amoriter König zu Hesbon/vnnd ließ jhm ſagen: Laß vnns durch dein Land ziehen biß an meinen ort.	19. Mais Iſrael enuoya des meſſagers à Sihon roy des Amorrheens *qui eſtoit* roy de Heſçbon, & Iſrael lui manda, Nous te prions que nous paſſions par ton païs, iuſqu'à noſtre lieu.

יא

20 וְלָא הֶאֱמִין סִיחוֹן יַת יִשְׂרָאֵל לְמֶעְבַּר בִּתְחוּמֵיהּ וּכְנַשׁ סִיחוֹן יַת כָּל עַמֵּיהּ וּשְׁרוֹ בְּיָהַץ וַאֲגִיחַ קְרָבָא עִם יִשְׂרָאֵל׃

21 וּמְסַר יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל יַת סִיחוֹן וְיַת כָּל עַמֵּיהּ בִּידָא דְיִשְׂרָאֵל וּמְחוֹנוּן וִירֵית יִשְׂרָאֵל יַת כָּל אֲרַע אֱמוֹרָאָה יָתֵיב בְּאַרְעָא הַהִיא׃

22 וִירִיתוּ יַת כָּל תְּחוּם אֱמוֹרָאָה מֵאַרְנוֹנָא וְעַד יוּבְקָא וּמִמַּדְבְּרָא וְעַד יַרְדְּנָא׃

23 וּכְעַן יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל תָּרֵיךְ יַת אֱמוֹרָאָה מִן קֳדָם עַמֵּיהּ יִשְׂרָאֵל וְאַתְּ מְדַמֵּי לְמֵירְתָהּ׃

24 הֲלָא יַת דְיַחְסְנִינָּךְ כְּמוֹשׁ טַעֲוָתָךְ יָתֵיהּ תַּחְסִין וְיַת כָּל דְתָרֵיךְ יְיָ אֱלָהָנָא מִן קֳדָמָנָא יָתֵיהּ נֵירָת׃

25 וּכְעַן הֲטָב טָב אַתְּ מִבָּלָק בַּר צִפּוֹר מַלְכָּא דְמוֹאָב הֲמֵידָן דָּן עִם יִשְׂרָאֵל וְאִם קְרָבָא אַגִּיחַ בְּהוֹן׃

26 כַּד יָתֵיב יִשְׂרָאֵל בְּחֶשְׁבּוֹן וּבְכַפְרָנָהָא וּבְעַרְעוֹר וּבְכַפְרָנָהָא וּבְכָל קִרְוַיָּא דְעַל תְּחוּמֵי אַרְנוֹן תְּלָת מְאָה שְׁנִין וּמָדֵין לָא שֵׁיזֵבְתּוּן בְּעִידָנָא הַהִיא׃

27 וַאֲנָא לָא חָבֵית לָךְ וְאַתְּ עָבֵד עִמִּי בִּישָׁא לְאַגָּחָא קְרָבָא עִמִּי יְדִין יְיָ דְעָבֵד דִּינָא יוֹמָא דֵין בֵּין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבֵין בְּנֵי עַמּוֹן׃

יא

20 וְלֹא־הֶאֱמִין סִיחוֹן אֶת־יִשְׂרָאֵל עֲבֹר בִּגְבֻלוֹ וַיֶּאֱסֹף סִיחוֹן אֶת־כָּל־עַמּוֹ וַיַּחֲנוּ בְּיָהְצָה וַיִּלָּחֶם עִם־יִשְׂרָאֵל׃

21 וַיִּתֵּן יְהֹוָה אֱלֹהֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־סִיחוֹן וְאֶת־כָּל־עַמּוֹ בְּיַד יִשְׂרָאֵל וַיַּכּוּם וַיִּירַשׁ יִשְׂרָאֵל אֵת כָּל־אֶרֶץ הָאֱמֹרִי יוֹשֵׁב הָאָרֶץ הַהִיא׃

22 וַיִּירְשׁוּ אֵת כָּל־גְּבוּל הָאֱמֹרִי מֵאַרְנוֹן וְעַד־הַיַּבֹּק וּמִן־הַמִּדְבָּר וְעַד־הַיַּרְדֵּן׃

23 וְעַתָּה יְהֹוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הוֹרִישׁ אֶת־הָאֱמֹרִי מִפְּנֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְאַתָּה תִּירָשֶׁנּוּ׃

24 הֲלֹא אֵת אֲשֶׁר יוֹרִישְׁךָ כְּמוֹשׁ אֱלֹהֶיךָ אוֹתוֹ תִירָשׁ וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר הוֹרִישׁ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ מִפָּנֵינוּ אוֹתוֹ נִירָשׁ׃

25 וְעַתָּה הֲטוֹב טוֹב אַתָּה מִבָּלָק בֶּן־צִפּוֹר מֶלֶךְ מוֹאָב הָרֹב רָב עִם־יִשְׂרָאֵל אִם־נִלְחֹם נִלְחַם בָּם׃

26 בְּשֶׁבֶת יִשְׂרָאֵל בְּחֶשְׁבּוֹן וּבִבְנוֹתֶיהָ וּבְעַרְעוֹר וּבִבְנוֹתֶיהָ וּבְכָל־הֶעָרִים אֲשֶׁר עַל־יְדֵי אַרְנוֹן שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וּמְדּוּעַ לֹא־הִצַּלְתֶּם בָּעֵת הַהִיא׃

27 וְאָנֹכִי לֹא־חָטָאתִי לָךְ וְאַתָּה עֹשֶׂה אִתִּי רָעָה לְהִלָּחֶם בִּי יִשְׁפֹּט יְהֹוָה הַשֹּׁפֵט הַיּוֹם בֵּין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבֵין בְּנֵי עַמּוֹן׃

ιά.

20. Καὶ οὐκ ἠθέλησε σηὼν τὸν ἰσραὴλ διελθεῖν διὰ τῶν ὁρίων αὐτοῦ· καὶ συνήγαγε σηὼν πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ παρενέβαλεν εἰς ἰασσά, καὶ ἐπολέμησε μετὰ ἰσραήλ.

21. Καὶ παρέδωκε κύριος ὁ θεὸς ἰσραὴλ τὸν σηὼν καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν χειρὶ ἰσραήλ, καὶ ἐπάταξεν αὐτούς. Καὶ ἐκληρονόμησεν ἰσραὴλ πᾶσαν τὴν γῆν τοῦ ἀμορραίου τοῦ κατοικοῦντος ἐν τῇ γῇ ἐκείνῃ.

22. Καὶ ἐκληρονόμησε πᾶν τὸ ὅριον τοῦ ἀμορραίου ἀπὸ ἀρνῶν καὶ ἕως τοῦ ἰαβώκ, καὶ ἀπὸ τῆς ἐρήμου καὶ ἕως τοῦ ἰορδάνου.

23 Καὶ νῦν κύριος ὁ θεὸς ἰσραὴλ ἐξῆρε τὸν ἀμορραῖον ἐκ προσώπου τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ἰσραήλ, καὶ σὺ κληρονομήσεις αὐτόν;

24. Οὐχὶ ὅσα κατεκληρονόμησέ σοι χαμὼς ὁ θεός σου, ταῦτα κατακληρονομήσεις; καὶ πάντας οὓς ἐξῆρε, καὶ πάντα ὅσα κατεκληρονόμησεν ἡμῖν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐκ προσώπου ἡμῶν, αὐτὰ κληρονομήσομεν.

25. Καὶ νῦν μὴ κρείσσων εἶ σὺ βαλὰκ υἱοῦ σεπφὼρ βασιλέως μωάβ· μὴ μάχῃ ἐμαχέσατο μετὰ ἰσραήλ, ἢ πολεμῶν ἐπολέμησεν αὐτούς.

26. Ἐν τῷ οἰκῆσαι τὸν ἰσραὴλ ἐν ἐσεβὼν, καὶ ἐν ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς, καὶ ἐν ἀροὴρ, καὶ ἐν ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς, καὶ ἐν πάσαις ταῖς πόλεσι ταῖς παρὰ τὸν ἰορδάνην τριακόσια ἔτη, τί ὅτι οὐκ ἐρρύσαντο αὐτοὺς ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ.

27. Κἀγὼ οὐχ ἥμαρτόν σοι, καὶ σὺ ποιεῖς μετ᾽ ἐμοῦ πονηρίαν, τοῦ πολεμῆσαι ἐν ἐμοί. κρίναι κύριος ὁ κρίνων σήμερον ἀνὰ μέσον υἱῶν ἰσραήλ, καὶ ἀνὰ μέσον υἱῶν ἀμμών.

CAP. XI.

20. Qui & ipſe Iſraël verba deſpiciens, non dimiſit eum tranſire per terminos ſuos: ſed infinita multitudine congregata egreſſus eſt contra eum in Iaſa, & fortiter reſiſtebat.

21. Tradiditq́; eum Dominus in manus Iſraël cum omni exercitu ſuo, & percuſſit eum, & poſſedit omnem Terram Amorrhæi habitatoris regionis illius.

22. Et univerſos fines eius de Arnon uſque Ieboc, & de ſolitudine uſque ad Iordanem.

23. Dominus ergo Deus Iſraël ſubvertit Amorrhæũ, pugnante contra illum populo ſuo Iſraël, & tu nunc vis poſſidere terram eius?

24. Nonne ea quæ poſſedit Chamos Deus tuus, tibi iure debentur? Quæ autem Dominus Deus noſter victor obtinuit, in noſtram cedent poſſeſſionem.

25. Niſi fortè melior es Balac filio Sephor rege Moab: aut docere potes, quòd iurgatus ſit contra Iſraël, & pugnaverit contra eum.

26. Quando habitavit in Heſebon, & viculis eius, & in Aroër, & villis illius, vel in cunctis civitatibus iuxta Iordanem, per trecentos annos. Quare tanto tempore nihil ſuper hac repetitione tentaſtis?

27. Igitur non ego pecco in te, ſed tu contra me malè agis, indicens mihi bella non iuſta. Iudicet Dominus arbiter huius diei inter Iſraël, & inter filios Ammon.

Das XI. Capitel.

20. Aber Sihon vertrauet Iſrael nicht durch ſeine grentze zu ziehen/ ſondern verſammlet all ſein Volck/ vnd lagert ſich zu Jahza/ vnnd ſtreit mit Iſrael.

21. Der HERR aber der Gott Iſrael / gab den Sihon mit all ſeinem Volck inn die hende Iſrael/daß ſie ſie ſchlugen. Alſo nam Iſrael ein alles Land der Amoriter/die in demſelben Land wohneten.

22. Vnnd namen alle Grentze der Amoriter ein / von Arnon an/biß an Jabok/vnnd von der Wüſten an/biß an den Jordan.

23. So hat nun der HERR der Gott Iſrael / die Amoriter vertrieben für ſeinem Volck Iſrael/vnnd du wilt ſie einnemen?

24. Du ſolteſt die einnemen/die dein Gott Camos vertriebe/vnd vns laſſen einnemen / alle die der HERR vnſer Gott für vns vertrieben hat.

25. Meinſt du / daß du beſſer recht habeſt/denn Balak der Sohn Zipor der Moabiter König? Hat derſelb auch ie gerechtet oder geſtritten wider Iſrael.

26. Ob wol Iſrael nun drey hundert jar gewohnet hat in Hesbon/ vñ jren töchtern/in Aroer vnd jren töchtern/vnnd allen Städten die am Arnon ligen? Warumb errettet jhrs nicht zu derſelben zeit?

27. Ich hab nichs an dir geſündigt/ vnnd du thuſt ſo übel an mir/daß du wider mich ſtreitteſt. Der HERR felle heut ein Vrtheil zwiſchen Iſrael vnd den Kindern Ammon.

CHAP. XI.

20. Mais Sihon ne ſe fia point à Iſrael du paſſage par ſes contrées, ains aſſembla tout ſon peuple, & ſe camperent vers Iáhats, & guerroyerent contre Iſrael.

21. Et l'Eternel le Dieu d'Iſrael liura Sihon & tout ſon peuple en la main d'Iſrael, tellement qu'Iſrael les deſconfit, & print en poſſeſſiõ tout le païs des Amorrheens qui habitoyent en ce païs-la.

22. Ils prindrent donc en peſſeſſion toute la contree des Amorrheens depuis Arnon iuſqu'à Iabbok, & depuis le deſert iuſques au Iordain.

23. Parquoi l'Eternel le Dieu d'Iſrael maintenant a deſpoſſedé les Amorrheens de deuant ſon peuple Iſrael: en aurois-tu donc la poſſeſſion?

24. N'aurois-tu pas la poſſeſſion de ce de quoi Kemos ton dieu t'auroit donné la poſſeſſion? Ainſi nous poſſederons le païs de tous ceux que l'Eternel noſtre Dieu aura dechaſſés de deuant nous.

25. Or maintenant vaux tu mieux en quelque ſorte que ce ſoit que Balak fils de Tſippor roy de Moab? Et lui n'a-il pas debatu & combatu tant qu'il à peu contre Iſrael.

26. Pendant qu'Iſrael a habité en Heſçbon, & és villes, du reſſort d'icelle, & en Harhor, & és villes du reſſort d'icelle, & en toutes les villes qui *ſont* le long d'Arnon, par l'eſpace de trois cens ans, pourquoi ne *les* auez-vous recouurees durant ce temps-la?

27. Ie ne t'ai point donc offenſé, mais tu me fais vn meſchant tour de guerroyer contre moi. Que l'Eternel, qui eſt le Iuge, iuge auiourd'hui entre les enfans d'Iſrael & les enfans de Hammon.

יא

28 וְלָא קַבִּיל מַלְכָּא
דִבְנֵי עַמּוֹן לְפִתְגָמֵי יִפְתָּח
דִשְׁלַח לְוָתֵיהּ׃

29 וּשְׁרַת עַל יִפְתָּח רוּחַ
גְבוּרְתָּא מִן קֳדָם יְיָ וַעֲבַר
יַת גִלְעָד וְיַת מְנַשֶּׁה וַעֲבַר
יַת מִצְפַּיָת דְגִלְעָד
וּמִמִּצְפַּיָת דְגִלְעָד עֲבַר
יַת בְּנֵי עַמּוֹן׃

30 וְקַיֵּים יִפְתָּח קְיָם
קֳדָם יְיָ וַאֲמַר אִם מִמְסַר
תִּמְסַר יַת בְּנֵי עַמּוֹן בִּידִי׃

31 וִיהֵי מִיפַּק דְיִפּוֹק בַּר
מִדָּשֵׁי בֵיתִי לְקַדְמוּתִי כַּד
אֵתוּב בִּשְׁלָם מִבְּנֵי עַמּוֹן
וִיהֵי קֳדָם יְיָ וְאַסְקִינֵּיהּ
עֲלָתָא׃

32 וַעֲבַר יִפְתָּח לְוַת בְּנֵי
עַמּוֹן לְאַגָּחָא קְרָבָא בְּהוֹן
וּמַסְרִינּוּן יְיָ בִּידֵיהּ׃

33 וּמְחָנוּן מֵעֲרֹעֵר וְעַד
מַעֲלָנָת דְמִנִּית עֶשְׂרִין
קִרְוִין וְעַד מֵישַׁר כַּרְמַיָּא
מַחָתָא רַבְּתָא לַחֲדָא
וְאִתְּבַרוּ בְּנֵי עַמּוֹן קֳדָם
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

34 וַאֲתָא יִפְתָּח לְמִצְפַּיָא
לְבֵיתֵיהּ וְהָא בְרַתֵּיהּ
נָפְקָא לְקַדְמוּתֵיהּ ב
בְּתוּפִּין וּבְחִינְגִין וּלְחוֹד
הִיא יְחִידָה לֵית לֵיהּ מִינַּהּ
בַּר אוֹ בְרַת׃

35 וַהֲוָה כַּד חֲזָא יָתַהּ
וּבַזַּע יַת לְבוּשׁוֹהִי וַאֲמַר
וָוי בְּרַתִּי אַכְרָעָא אַכ
אַכְרַעְתִּינִי וְאַתְּ הֲוֵית
בְּעוֹכְרַי וַאֲנָא פְּתַחִית
פּוּמִי בִּנְדַר קֳדָם יְיָ וְלָא
אֵיכוּל לְמֵיתָב׃

יא

28 וְלֹא שָׁמַע מֶלֶךְ בְּנֵי עַמּוֹן
אֶל־דִּבְרֵי יִפְתָּח אֲשֶׁר שָׁלַח
אֵלָיו׃

29 וַתְּהִי עַל־יִפְתָּח רוּחַ יְהוָה
וַיַּעֲבֹר אֶת־הַגִּלְעָד וְאֶת־מְנַשֶּׁה
וַיַּעֲבֹר אֶת־מִצְפֵּה גִלְעָד וּמִמִּצְפֵּה
גִלְעָד עָבַר בְּנֵי עַמּוֹן׃

30 וַיִּדַּר יִפְתָּח נֶדֶר לַיהוָה
וַיֹּאמַר אִם־נָתוֹן תִּתֵּן אֶת־בְּנֵי
עַמּוֹן בְּיָדִי׃

31 וְהָיָה הַיּוֹצֵא אֲשֶׁר יֵצֵא
מִדַּלְתֵי בֵיתִי לִקְרָאתִי בְּשׁוּבִי
בְשָׁלוֹם מִבְּנֵי עַמּוֹן וְהָיָה לַיהוָה
וְהַעֲלִיתִהוּ עוֹלָה׃

32 וַיַּעֲבֹר יִפְתָּח אֶל־בְּנֵי־עַמּוֹן
לְהִלָּחֶם בָּם וַיִּתְּנֵם יְהוָה בְּיָדוֹ׃

33 וַיַּכֵּם מֵעֲרוֹעֵר וְעַד־בּוֹאֲךָ
מִנִּית עֶשְׂרִים עִיר וְעַד אָבֵל
כְּרָמִים מַכָּה גְּדוֹלָה מְאֹד וַיִּכָּנְעוּ
בְּנֵי עַמּוֹן מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

34 וַיָּבֹא יִפְתָּח הַמִּצְפָּה אֶל־
בֵּיתוֹ וְהִנֵּה בִתּוֹ יֹצֵאת לִקְרָאתוֹ
בְּתֻפִּים וּבִמְחֹלוֹת וְרַק הִיא
יְחִידָה אֵין־לוֹ מִמֶּנּוּ בֵּן אוֹ־
בַת׃

35 וַיְהִי כִרְאוֹתוֹ אוֹתָהּ וַיִּקְרַע
אֶת־בְּגָדָיו וַיֹּאמֶר אֲהָהּ בִּתִּי
הַכְרֵעַ הִכְרַעְתִּנִי וְאַתְּ הָיִית בְּעֹכְרָי
וְאָנֹכִי פָּצִיתִי פִי אֶל־יְהוָה וְלֹא
אוּכַל לָשׁוּב׃

ια΄.

28. Καὶ οὐκ εἰσήκουσε βασιλεὺς υἱῶν ἀμμὼν τῶν λόγων ἰεφθάε, ὧν ἀπέστειλε πρὸς αὐτόν.

29. Καὶ ἐγενήθη ἐπὶ ἰεφθάε πνεῦμα κυρίου, καὶ διέβη τὸν γαλαάδ, καὶ τὸν μανασσῆ, καὶ διέβη τὴν σκοπιὰν γαλαάδ, καὶ ἀπὸ σκοπιᾶς γαλαὰδ εἰς τὸ πέραν υἱῶν ἀμμών.

30. Καὶ ηὔξατο ἰεφθάε εὐχὴν τῷ κυρίῳ, καὶ εἶπεν. ἐὰν παραδόσει παραδῷς μοι τοὺς υἱοὺς ἀμμὼν ἐν τῇ χειρί μου.

31. Καὶ ἔσται ὁ ἐκπορευόμενος ὃς ἂν ἐξέλθῃ ἐκ τῶν θυρῶν τοῦ οἴκου μου εἰς ἀπάντησίν μου, ἐν τῷ ἐπιστρέψαι με ἐν εἰρήνῃ ἀπὸ τῶν υἱῶν ἀμμών, καὶ ἔσται τῷ κυρίῳ, ἀνοίσω αὐτὸν ὁλοκαύτωμα.

32. Καὶ διέβη ἰεφθάε πρὸς τοὺς υἱοὺς ἀμμών, τοῦ πολεμῆσαι πρὸς αὐτούς. καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος ἐν χειρὶ αὐτοῦ.

33. Καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς ἀπὸ ἀροὴρ, ἕως τοῦ ἐλθεῖν σεμενιὲθ, εἴκοσι πόλεις, καὶ ἕως ἄβελ ἀμπελώνων, πληγὴν μεγάλην σφόδρα. καὶ ἐνετράπησαν οἱ υἱοὶ ἀμμὼν ἀπὸ προσώπου υἱῶν ἰσραήλ.

34. Καὶ ἦλθεν ἰεφθάε εἰς μασσηφὰ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ ἐξεπορεύετο εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ, ἐν τυμπάνοις καὶ ἐν χοροῖς· καὶ αὕτη μονογενὴς αὐτῷ ἀγαπητή. καὶ οὐκ ἔστιν αὐτῷ πλὴν αὐτῆς υἱὸς ἢ θυγάτηρ.

35. Καὶ ἐγενήθη ἡνίκα εἶδεν αὐτὴν αὐτὸς, καὶ διέῤῥηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ εἶπεν· οἴμοι θύγατέρ μου ἐμπεποδοστάτηκάς με, εἰς σκῶλον ἐγένου ἐν ὀφθαλμοῖς μου· ἐγὼ γὰρ ἤνοιξα τὸ στόμα μου περὶ σοῦ πρὸς κύριον. καὶ οὐ δυνήσομαι ἀποστρέψαι.

CAP. XI.	Das XI. Capitel.	CHAP. XI.
28. Noluitquè acquieſcere rex filiorum Ammon verbis Iephte, quæ per nuntios mandaverat.	28. Aber der König der Kinder Ammon erhöret die rede Jephthah nicht/ die er zu jm ſandte.	28. Mais le roy des enfans de Hammõ ne voulut point entendre aux paroles de Iephthé qu'il lui auoit mandees.
29. Factus eſt ergo ſuper Iephte Spiritus Domini, & circuiens Galaad & Manaſſe, Maſpha quoq; Galaad, & inde tranſiens ad filios Ammon.	29. Da kam der Geiſt des HErrn auff Jephthah/ vnd zoch durch Gilead vnd Manaſſe/ vnd durch Mizpe/ das in Gilead ligt/ vnnd von Mizpe das inn Gilead ligt/ auff die Kinder Ammon.	29. L'Eſprit de l'Eternel donc fut ſur Iephthé, qui paſſa au trauers de Galaad & de Manaſſé : & paſſa iuſqu'en Mitſpé de Galaad, & de Mitſpé de Galaad paſſa iuſques aux enfans de Hammon.
30. Votum vovit Domino, dicens, Si tradideris filios Ammon in manus meas.	30. Vnnd Jephthah gelobt dem HErren ein Gelübd/ vnnd ſprach: Gibſt du die Kinder Ammon in meine hand.	30. Adonc Iephthé voua vn vœu à l'Eternel, & dit, Si pour certain tu liures les enfans de Hammon en ma main.
31. Quicunq; primus fuerit egreſſus de foribus domus meæ, mihiq; occurrerit revertenti cum pace á filiis Ammon, eum holocauſtum offeram Domino.	31. Was zu meiner Haußthür herauß mir entgegen gehet/ wenn ich mit frieden wider komme/ von den Kindern Ammon/ das ſoll des HErren ſein/ vnnd wills zum Brandtopffer opffern.	31. Lors quoi que ce ſoit qui ſorte des portes de ma maiſon au deuant de moi quand ie retournerai en paix des enfans de Hammon, cela ſera à l'Eternel, & ie l'offrirai en holocauſte.
32 Tranſivitq; Iephte ad filios Ammon, ut pugnaret contra eos: quos tradidit Dominus in manus eius.	32. Alſo zoch Jephthah auff die kinder Ammon wider ſie zu ſtreitten. Vnd der HErr gab ſie in ſeine hende.	32. Iephthé donc paſſa iuſques où eſtoyent les enfans de Hammon pour combatre contre eux : & l'Eternel les liura en la main d'icelui.
33. Percuſſitq; ab Aroër uſque dum venias in Mennith, viginti civitates, & uſq; ad Abel, quæ eſt vineis conſita, plaga magna nimis, humiliatiquè ſunt filii Ammon á filiis Iſraël.	33. Vnd er ſchlug ſie von Aroer an/ biß man kom̃et gen Minnith/ zweinzig Städte/ vnd biß an den Plan der Weinberge ein ſehr groſſe Schlacht Vnd wurden alſo die Kinder Ammon gedemütiget für den Kindern Iſrael.	33. Qui les desfit d'vne treſgrande deſconfiture, depuis Haroher iuſqu'à ce que tu viens en Minnith, en vingt villes, & iuſques à la plaine des vignes: dont furent abbaiſſés les enfans de Hammon deuant les enfans d'Iſrael.
34. Revertente autem Iephte in Maſpha domum ſuam, occurrit ei unigenita filia ſua cum tympanis & choris: non enim habebat alios liberos.	34. Da nun Jephthah kam gen Mizpa zu ſeinem Hauſe/ Sihe/ da gehet ſeine Tochter herauß jm entgegen mit Paucken vnd Reigen/ vnd ſie war ein einges Kind/ vnnd er hatte ſonſt keinen Son noch Tochter.	34. Puis comme Iephthé venoit en Mitſpa en ſa maiſon, voici ſortit ſa fille au deuant de lui auec tabours & fleutes qui eſtoit ſeule & vnique, ſans qu'il euſt autre fils ou fille *iſſus* de ſoi.
35. Qua viſa ſcidit veſtimēta ſua, & ait, Heu mihi filia mea, decepiſti me, & ipſa decepta es. aperui enim os meum ad Dominum, & aliud facere non potero.	35. Vnd da er ſie ſahe/ zureiß er ſeine Kleider/ vnnd ſprach: Ach mein Tochter/ wie beugeſt du mich/ vnnd betrübeſt mich/ denn ich habe meinen Mund auffgethan gegen dem HErren/ vnnd kans nicht widerruffen.	35. Et aduint que ſi toſt qu'il l'eut apperceuë, il deſchira ſes veſtemens, & dit, Hà, ma fille, tu m'as du tout abbaiſſé, & es du nombre de ceux qui me troublent: Car i'ai ouuert ma bouche à l'Eternel &, ne *m'en* pourrai retracter.

יא

36 וַאֲמֶרֶת לֵיהּ אַבָּא
פְּתַחְתָּא יַת פּוּמָךְ בְּנִדַר
קֳדָם יְיָ עֲבֵיד לִי כְּמָא
דִּנְפַק מִפּוּמָךְ בָּתַר דַּעֲבַד
יְיָ לָךְ פּוּרְעָנוּתָא מִבַּעֲלֵי
דְבָבָךְ מִבְּנֵי עַמּוֹן׃

37 וַאֲמֶרֶת לַאֲבוּהָא
יִתְעֲבֵיד לִי פִּתְגָּמָא הָדֵין
שְׁבוֹק מִנִּי תַּרְתֵּין יַרְחִין
וְאֵיהָךְ וְאֶתְנְגֵיד עַל טוּרַיָּא
וְאֶבְכֵּי עַל בְּתוּלַי אֲנָא
וְחַבְרָתָי׃

38 וַאֲמַר אֱזִילִי וּשְׁלַח יָתַהּ
תְּרֵין יַרְחִין וַאֲזַלַת הִיא
וְחַבְרָתַהָא וּבְכָת עַל
בְּתוּלְהָא עַל טוּרַיָּא׃

39 וַהֲוָה מִסּוֹף תְּרֵין
יַרְחִין וְתָבַת לַאֲבוּהָא וַעֲבַד
לַהּ יַת נִדְרֵיהּ דִּנְדַר וְהִיא
לָא יָדְעָה גְּבַר וַהֲוָה לִגְזֵירָא
בְּיִשְׂרָאֵל׃

40 מִזְּמַן לִזְמַן אָזְלָן בְּנַת
יִשְׂרָאֵל לְאַלָּאָה לְבַת יִפְתָּח
גִּלְעָדָאָה אַרְבְּעָה יוֹמִין
בְּשַׁתָּא׃

יב

1 וְאִתְכְּנִישׁ אֱנַשׁ אֶפְרַיִם
וַעֲבַר לְצִפּוּנָא וַאֲמַרוּ
לְיִפְתָּח מָה דֵּין עֲבַרְתָּ
לְאַגָּחָא קְרָבָא בִּבְנֵי עַמּוֹן
וְלָנָא לָא קְרֵיתָא לְמֵיזַל
עִמָּךְ בֵּיתָךְ נוֹקֵיד עֲלָךְ
בְּנוּרָא׃

2 וַאֲמַר יִפְתָּח לְהוֹן אֱנַשׁ
דִּין הֲוֵיתִי אֲנָא וְעַמִּי וּבְנֵי
עַמּוֹן לַחֲדָא וּבְעֵית מִנְּכוֹן
וְלָא פְּרַקְתּוּן יָתִי מִידֵיהוֹן׃

יא

36 וַתֹּ֣אמֶר אֵלָ֗יו אָבִי֙ פָּצִ֤יתָה
אֶת־פִּ֙יךָ֙ אֶל־יְהוָ֔ה עֲשֵׂ֣ה לִ֔י
כַּאֲשֶׁ֖ר יָצָ֣א מִפִּ֑יךָ אַחֲרֵ֡י אֲשֶׁר֩
עָשָׂ֨ה לְךָ֧ יְהוָ֛ה נְקָמ֥וֹת מֵאֹיְבֶ֖יךָ
מִבְּנֵ֥י עַמּֽוֹן׃

37 וַתֹּ֙אמֶר֙ אֶל־אָבִ֔יהָ יֵעָ֥שֶׂה
לִּ֖י הַדָּבָ֣ר הַזֶּ֑ה הַרְפֵּ֨ה מִמֶּ֜נִּי
שְׁנַ֣יִם חֳדָשִׁ֗ים וְאֵֽלְכָה֙ וְיָרַדְתִּ֣י
עַל־הֶהָרִ֔ים וְאֶבְכֶּה֙ עַל־בְּתוּלַ֔י
אָנֹכִ֖י וְרֵעְיֹתָֽי׃

38 וַיֹּ֣אמֶר לֵ֔כִי וַיִּשְׁלַ֥ח אוֹתָ֖הּ
שְׁנֵ֣י חֳדָשִׁ֑ים וַתֵּ֤לֶךְ הִיא֙ וְרֵ֣עוֹתֶ֔יהָ
וַתֵּ֥בְךְּ עַל־בְּתוּלֶ֖יהָ עַל־
הֶהָרִֽים׃

39 וַיְהִ֞י מִקֵּ֣ץ שְׁנַ֣יִם חֳדָשִׁ֗ים
וַתָּ֙שָׁב֙ אֶל־אָבִ֔יהָ וַיַּ֣עַשׂ לָ֔הּ
אֶת־נִדְר֖וֹ אֲשֶׁ֣ר נָדָ֑ר וְהִיא֙ לֹא־
יָדְעָ֣ה אִ֔ישׁ וַתְּהִי־חֹ֖ק בְּיִשְׂרָאֵֽל׃

40 מִיָּמִ֣ים יָמִ֗ימָה תֵּלַ֙כְנָה֙
בְּנ֣וֹת יִשְׂרָאֵ֔ל לְתַנּ֕וֹת לְבַת־יִפְתָּ֖ח
הַגִּלְעָדִ֑י אַרְבַּ֥עַת יָמִ֖ים בַּשָּׁנָֽה׃

יב

1 וַיִּצָּעֵק֙ אִ֣ישׁ אֶפְרַ֔יִם וַֽיַּעֲבֹ֖ר
צָפ֑וֹנָה וַיֹּאמְר֨וּ לְיִפְתָּ֜ח מַדּ֣וּעַ
עָבַ֣רְתָּ לְהִלָּחֵ֣ם בִּבְנֵֽי־עַמּ֗וֹן
וְלָ֙נוּ֙ לֹ֣א קָרָ֔אתָ לָלֶ֖כֶת עִמָּ֑ךְ
בֵּיתְךָ֕ נִשְׂרֹ֥ף עָלֶ֖יךָ בָּאֵֽשׁ׃

2 וַיֹּ֤אמֶר יִפְתָּח֙ אֲלֵיהֶ֔ם אִ֣ישׁ
רִ֗יב הָיִ֛יתִי אֲנִ֥י וְעַמִּ֖י וּבְנֵֽי־עַמּ֑וֹן
מְאֹ֑ד וָאֶזְעַ֣ק אֶתְכֶ֔ם וְלֹֽא־
הוֹשַׁעְתֶּ֥ם אוֹתִ֖י מִיָּדָֽם׃

ιά.

36. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· εἰ ἐν ἐμοὶ ἤνοιξας τὸ στόμα σου πρός κύριον, ποίησόν μοι ὃν τρόπον ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ στόματός σου, ἀνθ' ὧν ἐποίησέ σοι κύριος ἐκδικήσεις ἐκ τῶν ἐχθρῶν σου, ἐκ τῶν υἱῶν ἀμμών.

37. Καὶ εἶπε πρὸς τὸν πατέρα αὐτῆς· καὶ ποίησόν μοι τὸ ῥῆμα τοῦτο· ἔασόν με δύο μῆνας, καὶ πορεύσομαι. καὶ καταβήσομαι ἐπὶ τὰ ὄρη, καὶ κλαύσομαι ἐπὶ τὰ παρθενεῖά μου, ἐγὼ καὶ αἱ συνεταιρίδες μου.

38. Καὶ εἶπε· πορεύου. καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτὴν δύο μῆνας, καὶ ἐπορεύθη καὶ αὐτὴ καὶ αἱ συνεταιρίδες αὐτῆς, καὶ ἔκλαυσεν ἐπὶ τὰ παρθενεῖα αὐτῆς ἐπὶ τὰ ὄρη.

39. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ τέλος τῶν δύο μηνῶν, καὶ ἀνέκαμψε πρὸς τὸν πατέρα αὐτῆς, καὶ ἐτέλεσεν ἐν αὐτῇ τὴν εὐχὴν αὐτοῦ ἣν ηὔξατο. καὶ αὕτη οὐκ ἔγνω ἄνδρα. καὶ ἐγενήθη εἰς πρόσταγμα ἐν ἰσραήλ.

40. Ἐξ ἡμερῶν εἰς ἡμέρας συνεπορεύοντο αἱ θυγατέρες ἰσραὴλ θρηνεῖν τὴν θυγατέρα ἰεφθάε, τοῦ γαλααδίτου τεσσάρας ἡμέρας ἐν τῷ ἐνιαυτῷ.

ΚΕΦΑΛ. ιβ´.

1. Καὶ συνήχθησαν οἱ υἱοὶ ἐφραΐμ, καὶ ἦλθον εἰς σεφινά. καὶ εἶπαν πρὸς ἰεφθάε· τί ὅτι ἐπορεύθης πολεμεῖν πρὸς τοὺς υἱοὺς ἀμμών, καὶ ἡμᾶς οὐ κέκληκας πορευθῆναι μετὰ σοῦ; τὸν οἶκόν σου ἐμπρήσομεν ἐπὶ σὲ ἐν πυρί.

2. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς ἰεφθάε· ἀνὴρ ἀντιδικῶν ἤμην ἐγώ τε καὶ ὁ λαός μου, καὶ οἱ υἱοὶ ἀμμὼν (ἐταπείνουν με σφόδρα,) καὶ ἐβόησα πρὸς ὑμᾶς, καὶ οὐκ ἐσώσατέ με ἐκ χειρὸς αὐτῶν.

CAP. XI.	Das XI. Capitel.	CHAP. XI.
36. Cui illa reſpondit, Pater mi, ſi aperuiſti os tuum ad Dominum, fac mihi quodcumque pollicitus es, conceſſa tibi ultione atque victoria de hoſtibus tuis.	36. Sie aber ſprach: Mein Vater/ haſt du deinen Mund auffgethan gegen dem HERREN/ ſo thu mir wie es auß deinem Mnnde gangen iſt/ nach dem der HErr dich gerochen hat an deinen Feinden den Kindern Ammon.	36. Et elle lui *reſpon*dit, Mon pere, as-tu ouuert ta bouche à l'Eternel? fai-moi ſelon ce qui eſt ſorti de ta bouche, puis que l'Eternel t'a vengé de tes ennemis, les enfans de Hammon.
37. Dixitq; ad patrem, hoc ſolum mihi præſta quod deprecor, dimitte me ut duobus menſibus circumeam montes, & plangam virginitatem meam cum ſodalibus meis.	37. Vnd ſie ſprach zu jrem Vater: Du wolteſt mir das thun / daß du mich laſſeſt zween Monden/ daß ich von hinnen hinab gehe/ auff die Berge/ vnd meine Jungfrauſchafft beweine mit meinen Geſpielen.	37. Toutesfois elle dit à ſon pere, Que ceci me ſoit fait: laiſſe-moi pour deux mois, afin que ie m'en aille, & deſcende par les montagnes, & pleure ma virginité, moi & mes compagnes.
38. Cui ille reſpondit, Vade, Et dimiſit eam duobus menſibus. Cumqùe abiiſſet cum ſociis ac ſodalibus ſuis, flebat virginitatem ſuam in montibus.	38. Er ſprach: Gehe hin/ vnnd ließ ſie zween Mondten gehen. Da gieng ſie hin/ mit jhren Geſpielen/ vnnd beweinet jhre Jungfrauſchafft auff den Bergen.	38. Et il dit, Va, & il la laiſſa aller pour deux mois Elle s'en alla donc auec ſes compagnes, & pleura ſa virginité par les montagnes.
39. Expletiſqúe duobus menſibus, *reverſa eſt ad patrem* ſuum, & fecit ei ſicut voverat, quæ ignorabat virum. Exinde mos increvit in Iſrael, & conſuetudo ſervata eſt.	39. Vnd nach zween Monden kam ſie wider zu jrem Vater / vnnd er thet jr/ wie er gelobt hatte / Vnnd ſie war nie keines Mans ſchuldig geworden. Vnd ward eine gewonheit in Jſrael.	39. Et aduint qu'au bout de deux mois elle retourna à ſon pere, & il lui fit ſelon le vœu qu'il auoit voué: & icelle n'auoit point cognu d'homme. Dont y eut vne couſtume en Iſrael.
40. Vt poſt anni circulum conveniant in unum filiæ Iſrael & plangant filiam Iephte Galaaditæ diebus quatuor.	40. Daß die Töchter Jſrael järlich hingehen/ zu klagen die tochter Jephthah des Gileaditers / des jars vier tage.	40. Que d'an en an les filles d'Iſrael aloyent pour lamenter la fille de Iephthé Galaadite per quatre iours l'annee.
CAP. XII.	Das XII. Capitel.	CHAP. XII.
1. Ecce autem in Ephraim orta eſt ſeditio, nam tranſeuntes contra Aquilonem, dixerunt ad Iephte, Quare vadens ad pugnam contra filios Ammon, vocare nos noluiſti, ut pergeremus tecum? Igitur incendemus domum tuam.	VNd die von Ephraim ſchryen/ vnnd giengen zur Mitternachtwerts/ vnnd ſprachen zu Jephthah: Warumb biſt du in den ſtreit gezogen wider die Kinder Ammon/ vnnd haſt vnns nicht geruffen/ daß wir mit dir zoͤgen? Wir wollen dein Hauß ſampt dir mit feuer verbrennen.	1. Or les hommes d'Ephraïm s'eſtans aſſemblés paſſerent vers Aquilon, & dirent à Iephthé, Pourquoi es-tu paſſé pour combatre contre les enfans de Hammon, & ne nous as point appelés pour aller auec toi? Nous bruſlerons au feu ta maiſon, & toi auec.
2. Quibus ille reſpondit, Diſceptatio erat mihi & populo meo contra filios Ammon vehemens: vocaviquè vos ut præberetis mihi auxilium, & facere noluiſtis.	2. Jephthah ſprach zu jhnen: Jch vnnd mein Volck hatten eine groſſe ſache mit den Kindern Ammon/ vnnd ich ſchrey euch an/ Aber jr halfft mir nicht auß jren henden.	2. Et Iephthé leur dit, I'ai eu grand different auec les enfans de Hammon, moi & mon peuple, & quand ie vous ai appelés, vous ne m'auez point deliuré de leurs mains.

יב

3 וַחֲזֵית אֲרֵי לֵיתָךְ פָּרִיק וּמְסָרֵית נַפְשִׁי בִּעֲל גַּב לְאִתְקְטָלָא וַעֲבָרִית לְוָת בְּנֵי עַמּוֹן וּמְסָרִינּוּן יְיָ בִּידִי וּלְמָה סְלֵיקְתּוּן לְוָתִי יוֹמָא הָדֵין לְאַגָּחָא קְרָבָא בִּי׃

4 וּכְנַשׁ יִפְתָּח יָת כָּל אֱנָשֵׁי גִלְעָד וְאַגִּיחַ קְרָבָא עִם דְּבֵית אֶפְרַיִם וּמְחוֹ אֱנָשֵׁי גִלְעָד יָת דְּבֵית אֶפְרַיִם אֲרֵי אֲמַרוּ מְשֵׁיזְבַיָא דְּבֵית אֶפְרַיִם מָה אַתּוּן חֲשִׁיבִין דְּבֵית גִּלְעָד בְּגוֹ בֵּית אֶפְרַיִם בְּגוֹ בֵּית מְנַשֶּׁה׃

5 וַאֲחִידוּ דְּבֵית גִּלְעָד יַת מְגִיזָת יַרְדְּנָא עַל דְּבֵית אֶפְרַיִם וַהֲוֵי כַּד אֲמַר חַד מִמְּשֵׁיזְבַיָא דְּבֵית אֶפְרַיִם אֶעְבַּר וְאָמְרִין לֵיהּ אֱנָשֵׁי גִלְעָד אֶפְרָתִי אַתְּ וַאֲמַר לָא׃

6 וְאָמְרִין לֵיהּ אֱמַר כְּעַן שׁוּבַּלְתָּא וַאֲמַר סוּבַּלְתָּא וְלָא מִתְקֵין לְמַלָּלָא כֵּן וְאָחֲדִין לֵיהּ וְנָכְסִין לֵיהּ בִּמְגִיזָת יַרְדְּנָא וְאִתְקְטָלוּ בְּעִידָּנָא הַהִיא מִדְּבֵית אֶפְרַיִם אַרְבְּעִין וּתְרֵין אַלְפִין׃

7 וְדָן יִפְתָּח יַת יִשְׂרָאֵל שִׁית שְׁנִין וּמִית יִפְתָּח גִּלְעָדָאָה וְאִתְקְבַר בְּקִרְוֵי גִלְעָד׃

8 וְדָן בַּתְרוֹהִי יַת יִשְׂרָאֵל אִבְצָן מִדְּבֵית לָחֶם׃

9 וַהֲוָה לֵיהּ תְּלָתִין בְּנִין וּתְלָתִין בְּנָן שַׁלַּח לְבָרָא וּתְלָתִין כַּלָּן אַעֵיל לִבְנוֹהִי מִן בָּרָא וְדָן יַת יִשְׂרָאֵל שְׁבַע שְׁנִין׃

10 וּמִית אִבְצָן וְאִתְקְבַר בְּבֵית לָחֶם׃

יב

3 וָאֶרְאֶה כִּי־אֵינְךָ מוֹשִׁיעַ וָאָשִׂימָה נַפְשִׁי בְכַפִּי וָאֶעְבְּרָה אֶל־בְּנֵי עַמּוֹן וַיִּתְּנֵם יְהוָה בְּיָדִי וְלָמָה עֲלִיתֶם אֵלַי הַיּוֹם הַזֶּה לְהִלָּחֶם בִּי׃

4 וַיִּקְבֹּץ יִפְתָּח אֶת־כָּל־אַנְשֵׁי גִלְעָד וַיִּלָּחֶם אֶת־אֶפְרָיִם וַיַּכּוּ אַנְשֵׁי גִלְעָד אֶת־אֶפְרַיִם כִּי אָמְרוּ פְּלִיטֵי אֶפְרַיִם אַתֶּם גִּלְעָד בְּתוֹךְ אֶפְרַיִם בְּתוֹךְ מְנַשֶּׁה׃

5 וַיִּלְכֹּד גִּלְעָד אֶת־מַעְבְּרוֹת הַיַּרְדֵּן לְאֶפְרָיִם וְהָיָה כִּי יֹאמְרוּ פְּלִיטֵי אֶפְרַיִם אֶעֱבֹרָה וַיֹּאמְרוּ־לוֹ אַנְשֵׁי־גִלְעָד הַאֶפְרָתִי אַתָּה וַיֹּאמֶר לֹא׃

6 וַיֹּאמְרוּ לוֹ אֱמָר־נָא שִׁבֹּלֶת וַיֹּאמֶר סִבֹּלֶת וְלֹא יָכִין לְדַבֵּר כֵּן וַיֹּאחֲזוּ אוֹתוֹ וַיִּשְׁחָטוּהוּ אֶל־מַעְבְּרוֹת הַיַּרְדֵּן וַיִּפֹּל בָּעֵת הַהִיא מֵאֶפְרַיִם אַרְבָּעִים וּשְׁנַיִם אָלֶף׃

7 וַיִּשְׁפֹּט יִפְתָּח אֶת־יִשְׂרָאֵל שֵׁשׁ שָׁנִים וַיָּמָת יִפְתָּח הַגִּלְעָדִי וַיִּקָּבֵר בְּעָרֵי גִלְעָד׃

8 וַיִּשְׁפֹּט אַחֲרָיו אֶת־יִשְׂרָאֵל אִבְצָן מִבֵּית לָחֶם׃

9 וַיְהִי־לוֹ שְׁלֹשִׁים בָּנִים וּשְׁלֹשִׁים בָּנוֹת שִׁלַּח הַחוּצָה וּשְׁלֹשִׁים בָּנוֹת הֵבִיא לְבָנָיו מִן־הַחוּץ וַיִּשְׁפֹּט אֶת־יִשְׂרָאֵל שֶׁבַע שָׁנִים׃

10 וַיָּמָת אִבְצָן וַיִּקָּבֵר בְּבֵית לָחֶם׃

ιή.

3. Καὶ εἶδον ὅτι οὐκ ἦν ὁ σώζων, καὶ ἔθηκα τὴν ψυχήν μου ἐν τῇ χειρί μου, καὶ διέβην πρὸς τοὺς υἱοὺς ἀμμών, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος ἐν τῇ χειρί μου. καὶ ἵνα τί ἀνέβητε πρός με τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ πολεμεῖν ἐν ἐμοί;

4. Καὶ συνήθροισεν ἰεφθάε, πάντας τοὺς ἄνδρας γαλαάδ, καὶ ἐπολέμει τὸν ἐφραίμ, καὶ ἐπάταξαν ἄνδρες γαλαὰδ τὸν ἐφραίμ, ὅτι εἶπαν οἱ διασεσωσμένοι τοῦ ἐφραὶμ ὑμεῖς γαλαὰδ ἐν μέσῳ τοῦ ἐφραίμ, καὶ ἐν μέσῳ τοῦ μανασσῆ.

5. Καὶ προκατελάβετο γαλαὰδ τὰς διαβάσεις τοῦ ἰορδάνου τοῦ ἐφραίμ. καὶ ἐγενήθη ὅτε εἶπαν οἱ διασεσωσμένοι τοῦ ἐφραίμ, διαβῶμεν δή. καὶ εἶπαν αὐτοῖς οἱ ἄνδρες γαλαὰδ μὴ ἐκ τοῦ ἐφραὶμ ὑμεῖς; καὶ εἶπαν, οὐκ ἐσμέν.

6. Καὶ εἶπαν αὐτοῖς· εἴπατε δὴ σύνθημα. καὶ οὐ κατηύθυναν τοῦ λαλῆσαι οὕτως. καὶ ἐπελάβοντο αὐτῶν, καὶ ἔσφαζον αὐτοὺς ἐπὶ τὰς διαβάσεις τοῦ ἰορδάνου. καὶ ἔπεσαν ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐξ ἐφραὶμ δύο καὶ τεσσαράκοντα χιλιάδες.

7. Καὶ ἔκρινεν ἰεφθάε τὸν ἰσραὴλ ἓξ ἔτη, καὶ ἀπέθανεν ἰεφθάε ὁ γαλααδίτης, καὶ ἐτάφη ἐν τῇ πόλει αὐτοῦ γαλαάδ.

8. Καὶ ἔκρινε μετ᾽ αὐτὸν τὸν ἰσραὴλ ἀβεσσὰν ἐκ βηθλεέμ.

9. Καὶ ἐγένοντο αὐτῷ τριάκοντα υἱοί, καὶ τριάκοντα θυγατέρες, ἐξαπεσταλμέναι ἔξω, καὶ τριάκοντα γυναῖκας εἰσήγαγε τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἔξωθεν· καὶ ἔκρινε τὸν ἰσραὴλ ἑπτὰ ἔτη.

10. Καὶ ἀπέθανεν ἀβεσσάν, καὶ ἐτάφη ἐν βηθλεέμ.

3. Quod cernens, poſui animam meam in manibus meis, tranſiviquè ad filios Ammon, & tradidit eos Dominus in manus meas, Quid commerui, ut adverſum me conſurgatis in prœlium?

4. Vocatis itaq; ad ſe cunctis viris Galaad, pugnabat contra Ephraim: percuſſeruntq; viri Galaad Ephraim, quia dixerat, Fugitivus eſt Galaad de Ephraim, & habitat in medio Ephraim & Manaſſe.

5. Occupaveruntq; Galaaditæ vada Iordanis, per quę Ephráim reverſurus erat. Cũquè veniſſet ad ea de Ephràim numero, fugiens, atque dixiſſet, Obſecro ut me tranſire permittas: Dicebant ei Galaaditæ, Nunquid Ephratæus es? *quo dicente*, Non ſum:

6. Interrogabant eum. Dic ergo Schibboleth, (quod interpretatur ſpica.) Qui reſpondebat, Sibboleth: eadem litera ſpicam exprimere non valens. Statimquè apprehenſum iugulabant in ipſo Iordanis tranſitu. Et ceciderunt in illo tempore de Ephraim quadraginta duo millia.

7. Iudicauit itaque Iephte Galaadites Iſraël ſex annis: & mortuus eſt, ac ſepultus in ciuitate ſua Galaad.

8. Poſt hunc iudicauit Iſraël Abeſan de Beth-lehem.

9. Qui habuit triginta filios, & totidem filias: quas emittens foras, maritis dedit, & eiuſdem numeri filiis ſuis accepit vxores, introducens in domum ſuam.

10. Qui ſeptem annis iudicauit Iſrael: mortuusque eſt, ac ſepultus in Beth-lehem.

3. Da ich nun ſahe/daß jhr nicht helffen woltet/ſtellet ich meine Seele in meine Hand/vnd zog hin wider die Kinder Ammon/vnnd der HERR gab ſie inn meine Hand. Warumb kommt jr nun zu mir herauff/wider mich zu ſtreiten?

4. Vnnd Jephthah ſammlet alle Männer in Gilead/vnd ſtreit wider Ephraim/vnd die Männer in Gilead ſchlugen Ephraim/darumb daß ſie ſagten: Seydt doch jr Gileaditer vnter Ephraim vnnd Manaſſe/als die flüchtigen zu Ephraim.

5. Vnnd die Gileaditer námen ein die furt des Jordans für Ephraim. Wenn nun ſprachen die flüchtigen Ephraim: Laß mich hinüber gehen/ſo ſprachen die Männer von Gilead zu jm: Biſt du ein Ephraiter? wenn er denn antwortet: Nein.

6. So hieſſen ſie jn ſprechen: Schiboleth/ſo ſprach er: Siboleth/vnnd kondts nicht recht reden/So griffen ſie jn/vnd ſchlugen jn an der furt des Jordans/das zu der zeit von Ephraim fielen zwey vnd viertzig tauſent.

7. Jephthah aber richtet Jſrael ſechs Jar/Vnd Jephthah der Gileaditer ſtarb/vnnd ward begraben inn den Städten zu Gilead.

8. Nach diſem richtet Jſrael Ebzan von Bethlehem.

9. Der hatte dreiſſig Söhne/vnnd dreiſſig Töchter ſatzt er auß/vnnd dreiſſig Töchter nam er von auſſen ſeinen Söhnen.

10. Vnd richter Jſrael ſieben Jahr/vnnd ſtarb/vnnd ward begraben zu Bethlehem.

3. Et voyant que vous ne me deliuriez pas, i'ai mis ma vie en hazard, & ſuis paſſé iuſques où eſtoyent les enfans de Hammon, & l'Eternel les à liurés en ma main. Pourquoi donc eſtes-vous montés ce iourd'hui vers moi, pour guerroyer contre moi?

4. Puis Iephthé ayant aſſemblé toutes les gens de Galaad combatit contre Ephraïm: & ceux de Galaad batirent Ephraïm, pourtant qu'ils auoyent dit, Vous *eſtes* des eſchappés d'Ephraïm, Galaad *eſt* au milieu d'Ephraïm, au milieu de Manaſſé.

5. Et les Galaadites prindrent les paſſages du Iordain deuant que ceux d'Ephraïm y arriuaſſent. Et aduint que quand quelcun de ceux d'Ephraïm qui eſtoyent eſchappés, diſoit, Que ie paſſe: les gens de Galaad lui diſoyent, *Es* tu Ephratien? & il reſpondoit, Non.

6. Adonc ils lui diſoyent, Di vn peu Sçibboleth, & il diſoit Sibboleth, & ne pouuoit adreſſer à prononcer ainſi: adonc le ſaiſiſſans ils le mettoyent à mort aux paſſages du Iordain. Et en ce temps-la tomberent d'Ephraïm quarante deux mille *hommes*.

7. Et Iephthé iugea Iſrael ſi xans: puis Iephthé Galaadite mourut, & fut enſeueli en *vne* des villes de Galaad.

8. Apres lui Ibtſan de Bethlehem iugea Iſrael.

9. Qui eut trente fils, & maria hors de ſa maiſon trẽte filles & print de dehors trente filles pour ſes fils: & iugea Iſrael ſept ans.

10. Puis Ibtſan mourut, & fut enſeueli en Beth-lehem.

גגודין	שופטים	ΚΡΙΤΩΝ.
יב	יב	ιβ'.
11 וְדָן בָּתְרוֹהִי יַת יִשְׂרָאֵל אֵילוֹן דְּמִשִּׁבְטָא דִזְבוּלֻן וְדָן יַת יִשְׂרָאֵל עֲשַׂר שְׁנִין׃	11 וַיִּשְׁפֹּט אַחֲרָיו אֶת־יִשְׂרָאֵל אֵילוֹן הַזְּבוּלֹנִי וַיִּשְׁפֹּט אֶת־יִשְׂרָאֵל עֶשֶׂר־שָׁנִים׃	11. Καὶ ἔκρινε μετ' αὐτὸν τὸν ἰσραὴλ αἰλὼν ὁ ζαβουλωνίτης, καὶ ἔκρινεν τὸν ἰσραὴλ δέκα ἔτη.
12 וּמִית אֵילוֹן דְּמִבֵּית זְבוּלֻן וְאִתְקְבַר בְּאֵילוֹן בְּאַרַע שִׁבְט זְבוּלֻן׃	12 וַיָּמָת אֵילוֹן הַזְּבוּלֹנִי וַיִּקָּבֵר בְּאַיָּלוֹן בְּאֶרֶץ זְבוּלֻן׃	12. Καὶ ἀπέθανεν αἰλὼν ὁ ζαβουλωνίτης, καὶ ἐτάφη ἐν αἰλεὶμ ἐν γῇ ζαβουλών.
13 וְדָן בָּתְרוֹהִי יַת יִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹן בַּר הִילֵּל דְּמִפִּרְעָתוֹן׃	13 וַיִּשְׁפֹּט אַחֲרָיו אֶת־יִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹן בֶּן־הִלֵּל הַפִּרְעָתוֹנִי׃	13. Καὶ ἔκρινε μετ' αὐτὸν τὸν ἰσραὴλ ἀβδὼν υἱὸς ἐλλὴχ ὁ φαραθωνίτης.
14 וַהֲוָה לֵיהּ אַרְבְּעִין בְּנִין וּתְלָתִין בְּנֵי בְנִין רָכְבִין עַל שַׁבְעִין עִילִין וְדָן יַת יִשְׂרָאֵל תְּמָנֵי שְׁנִין׃	14 וַיְהִי־לוֹ אַרְבָּעִים בָּנִים וּשְׁלֹשִׁים בְּנֵי בָנִים רֹכְבִים עַל־שִׁבְעִים עֲיָרִים וַיִּשְׁפֹּט אֶת־יִשְׂרָאֵל שְׁמֹנֶה שָׁנִים׃	14. Καὶ ἐγένοντο αὐτῷ τεσσαράκοντα υἱοί, καὶ τριάκοντα υἱοὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ, ἐπιβαίνοντες ἐπὶ ἑβδομήκοντα πώλους, καὶ ἔκρινε τὸν ἰσραὴλ ὀκτὼ ἔτη.
15 וּמִית עַבְדּוֹן בַּר הִלֵּל דְּמִפִּרְעָתוֹן וְאִתְקְבַר בְּפִרְעָתוֹן בְּאַרַע שִׁבְט אֶפְרַיִם בְּטוּרָא דְּבֵית עֲמָלֵק׃	15 וַיָּמָת עַבְדּוֹן בֶּן־הִלֵּל הַפִּרְעָתוֹנִי וַיִּקָּבֵר בְּפִרְעָתוֹן בְּאֶרֶץ אֶפְרַיִם בְּהַר הָעֲמָלֵקִי׃	15. Καὶ ἀπέθανεν ἀβδὼν υἱὸς ἐλλὴχ ὁ φαραθωνίτης, καὶ ἐτάφη ἐν φαραθὼν ἐν ὄρει ἀμαλήκ.
יג	יג	ΚΕΦΑΛ. ιγ'.
1 וְאוֹסִיפוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֶעְבַּד דְּבִישׁ קֳדָם ייי וּמְסַרִינּוּן ייי בְּיַד פְּלִשְׁתָּאֵי אַרְבְּעִין שְׁנִין׃	1 וַיֹּסִפוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיִּתְּנֵם יְהוָה בְּיַד־פְּלִשְׁתִּים אַרְבָּעִים שָׁנָה׃	1. Καὶ προσέθεντο ἔτι οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐναντίον κυρίου, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς κύριος ἐν χειρὶ ἀλλοφύλων, τεσσαράκοντα ἔτη.
2 וַהֲוָה גַּבְרָא חַד מִצָּרְעָה מִזַּרְעִית דָּן וּשְׁמֵיהּ מָנוֹחַ וְאִתְּתֵיהּ עַקְרָה לֵית לַהּ וְלַד׃	2 וַיְהִי אִישׁ אֶחָד מִצָּרְעָה מִמִּשְׁפַּחַת הַדָּנִי וּשְׁמוֹ מָנוֹחַ וְאִשְׁתּוֹ עֲקָרָה וְלֹא יָלָדָה׃	2. Καὶ ἐγένετο ἀνὴρ εἷς ἐκ σαραὰ ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ δὰν, καὶ ὄνομα αὐτῷ μανωέ. καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ στεῖρα, καὶ οὐκ ἔτικτε.
3 וְאִתְחֲזִי מַלְאֲכָא דַּייי לְאִתְּתָא וַאֲמַר לַהּ הָא כְעַן אַתְּ עַקְרָא וְלֵית לִיךְ וְלַד וְתַעְדִּין וְתֵלְדִין בַּר׃	3 וַיֵּרָא מַלְאַךְ־יְהוָה אֶל־הָאִשָּׁה וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ הִנֵּה־נָא אַתְּ־עֲקָרָה וְלֹא יָלַדְתְּ וְהָרִית וְיָלַדְתְּ בֵּן׃	3. Καὶ ὤφθη ἄγγελος κυρίου πρὸς τὴν γυναῖκα, καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν. ἰδοὺ δὴ σὺ στεῖρα, καὶ οὐ τέτοκας, καὶ ἐν γαστρὶ ἕξεις καὶ τέξῃ υἱόν.
4 וּכְעַן אִסְתַּמַּרִי כְעַן וְלָא תִשְׁתִּין חֲמַר חֲדַת וְעַתִּיק וְלָא תֵיכְלִין כָּל מְסָאַב׃	4 וְעַתָּה הִשָּׁמְרִי נָא וְאַל־תִּשְׁתִּי יַיִן וְשֵׁכָר וְאַל־תֹּאכְלִי כָּל־טָמֵא׃	4. Καὶ νῦν φύλαξαι δὴ καὶ μὴ πίῃς οἶνον καὶ σίκερα, καὶ μὴ φάγῃς πᾶν ἀκάθαρτον.
5 אֲרֵי הָא אַתְּ מְעַדְיָא וְתֵלְדִין בַּר וּמְסַפַּר לָא יְעִיבַּר עַל רֵישֵׁיהּ אֲרֵי נְזִירָא דַּייי יְהֵא רַבְיָא מִן בִּטְנָא וְהוּא יִשְׁרֵי לְמִפְרַק יַת יִשְׂרָאֵל מִידָא דִפְלִשְׁתָּאֵי׃	5 כִּי הִנָּךְ הָרָה וְיֹלַדְתְּ בֵּן וּמוֹרָה לֹא־יַעֲלֶה עַל־רֹאשׁוֹ כִּי־נְזִיר אֱלֹהִים יִהְיֶה הַנַּעַר מִן־הַבָּטֶן וְהוּא יָחֵל לְהוֹשִׁיעַ אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּד פְּלִשְׁתִּים׃	5. Ὅτι ἰδοὺ σὺ ἐν γαστρὶ ἕξεις καὶ τέξῃ υἱόν, καὶ σίδηρος ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ οὐκ ἀναβήσεται, ὅτι ναζηραῖον τῷ θεῷ ἔσται τὸ παιδάριον ἐκ τῆς γαστρός, καὶ αὐτὸς ἄρξεται σώζειν τὸν ἰσραὴλ ἐκ χειρὸς φυλιστιείμ.

CAP. XII.

11. Cui ſucceſsit Ahialon Zabulonites: & iudicavit Iſrael decem annis:

12. Mortuuſquè eſt ac ſepultus in Zabulon.

13. Poſt hunc iudicavit Iſrael Abdon filius Elel Pharathonites.

14. Qui habuit quadraginta filios, & triginta ex eis nepotes, aſcendentes ſuper ſeptuaginta pullos aſinarum, & iudicavit Iſrael octo annis:

15. Mortuusquè eſt ac ſepultus in Pharathon terræ Ephraim in monte Amalec.

CAP. XIII.

1. Rurſumquè *filii* Iſrael fecerunt malum in conſpectu Domini qui tradidit eos in manus Philiſthinorum quadraginta annis.

2. Erat autem quidam vir de Saraa, & de ſtirpe Dan, nomine Manue, habens uxorem ſterilem.

3. Cui apparuit angelus Domini, & dixit ad eam, ſterilis es & abſq; liberis: ſed concipies & paries filium.

4. Cave ergo ne bibas vinum ac ſiceram, nec immundum quicquam comedas.

5. Quia concipies, & paries filiũ, cuius non tanget caput novacula: erit enim nazaræus Dei ab infantia ſua, & ex matris utero, & ipſe incipiet liberare Iſrael de manu Philiſtinorum.

Das XII. Capitel.

11. Nach diſem richtet Iſrael Elon/ ein Sebuloniter/vnnd richtet Iſrael zehen Jar.

12. Vnd ſtarb/vnd ward begraben zu Ajalon im Lande Sebulon.

13. Nach diſem richtet Iſrael Abdon ein Son Hillel/ein Pireathoniter.

14. Der hatte viertzig Söhne/vnd dreiſſig Neffen/die auff ſiebentzig Eſelfüllen ritten/vnnd richtet Iſrael acht Jahr.

15. Vnd ſtarb/vnd ward begraben zu Pireathon im Lande Ephraim/auff dem Gebirge der Amalekiter.

Das XIII. Capitel.

VNd die Kinder Iſrael theten fürder übel für dem HERREN/vnd der HERR gab ſie inn die hende der Philiſter viertzig Jar.

2. Es war aber ein Mann zu Zarea/von einem Geſchlecht der Daniter/mit Namen Manoah/vnnd ſein Weib war vnfruchtbar/vnnd gebar nichts.

3. Vnd der Engel des HERREN erſchein dem Weibe/vnd ſprach zu jr: Sihe/du biſt vnfruchtbar/vnnd gebireſt nichts/Aber du wirſt ſchwanger werden/vnd einen Son geberen.

4. So hüt dich nun/daß du nicht Wein noch ſtarck getrenck trinckeſt/vnd nichts vnreins eſſeſt.

5. Denn du wirſt ſchwanger werden/vnnd einen Sohn geberen/dem kein Schermeſſer ſoll auffs haupt kommen/denn der Knab wird ein verlobter Gottes ſein von Muterleibe/vnd er wird anfahen Iſrael zu erlöſen/auß der Philiſter Hand.

CHAP. XII.

11. Apres lui Elon Zabulonite iugea Iſrael, & le iugea par dix ans.

12. Puis Elon Zabulonite mourut, & fut enſeueli en Ajalon, en la terre de Zabulon

13. Apres lui Habdon fils d'Hillel Pirhathonite iugea Iſrael.

14. Qui eut quarante fils, & trente petis fils, montans ſur ſeptante aſnons: & iugea Iſrael huict ans.

15. Puis Habdon fils d'Hillel Pirhathonite mourut, & fut enſeueli en Pirhathon, en la terre d'Ephraïm, en la montagne de l'Hamalekite.

CHAP. XIII.

1. Et les enfans d'Iſrael recommencerent à faire ce qui eſt deſplaiſant à l'Eternel, & l'Eternel les liura en la main des Philiſtins par quarante ans.

2. Or y auoit-il vn homme de Tſorha d'vne famille de ceux de Dan, le nom duquel *eſtoit* Manoah, & la femme d'icelui *eſtoit* ſterile, & n'auoit *iamais* eu d'enfant.

3. Et l'Ange de l'Eternel apparut à ceſte femme-la, & lui dit, Voici, tu *es* ſterile, & n'as *iamais* eu d'enfant: mais tu conceuras & enfanteras vn fils.

4. Et pourtant garde-toi dés maintenant que tu ne boiues vin ni ceruoiſe, & que tu ne manges choſe aucune ſouillee.

5. Car voici, tu t'en vas eſtre enceinte, & enfanteras vn fils, & le raſoir ne montera point ſur ſa teſte: d'autant que l'enfant ſera Nazarien de Dieu des le ventre *de ſa mere:* & ſera celui qui commencera à deliurer Iſrael de la main des Philiſtins.

יג

6 וַאֲתַת אִיתְּתָא וַאֲמַרַת לְבַעֲלַהּ לְמֵימַר נְבִיָּא דַייָ אֲתָא לְוָתִי וְחֶזְוֵיהּ כְּחֵיזוּ מַלְאֲכָא דַייָ חֲסִין לַחֲדָא וְלָא שְׁאֶלְתֵּיהּ מֵאֵידֵין הוּא וְיַת שְׁמֵיהּ לָא חַוִּי לִי׃

7 וַאֲמַר לִי הָא אַתְּ מְעַדְּיָא וְתֵילְדִין בַּר וּכְעַן לָא תִשְׁתִּין חֲמַר חֲדַת וְעַתִּיק וְלָא תֵיכְלִין כָּל מְסָאַב אֲרֵי נְזִירָא דַייָ יְהֵא רַבְיָא מִן בִּטְנָא עַד יוֹם מוֹתֵיהּ׃

8 וְצַלִּי מָנוֹחַ קֳדָם יְיָ וַאֲמַר בְּבָעוּ יְיָ נְבִיָּא דַייָ דִּשְׁלַחְתָּא יֵיתֵי כְעַן עוֹד לְוָתַנָא וְיַלְפִינַּנָא מָה נַעְבֵּד לְרַבְיָא דְּיִתְיְלִיד׃

9 וּשְׁמִיעַ קֳדָם יְיָ צְלוֹתֵיהּ דְּמָנוֹחַ וַאֲתָא מַלְאֲכָא דַייָ עוֹד לְוַת אִיתְּתָא וְהִיא יָתְבָה בְּחַקְלָא וּמָנוֹחַ בַּעֲלַהּ לֵית עִמַּהּ׃

10 וְאוֹחִיאַת אִתְּתָא וּרְהַטַת וְחַוִּיאַת לְבַעֲלַהּ וַאֲמֶרֶת לֵיהּ הָא אִתְחֲזִי לִי גַּבְרָא דַּאֲתָא יוֹמָא דֵיכֵי לְוָתִי׃

11 וְקָם וַאֲזַל מָנוֹחַ בָּתַר אִתְּתֵיהּ וַאֲתָא לְוַת גַּבְרָא וַאֲמַר לֵיהּ הַאַתְּ גַּבְרָא דְּמַלֵּילְתָּא עִם אִתְּתָא וַאֲמַר אֲנָא׃

12 וַאֲמַר מָנוֹחַ כְּעַן יִתְקַיְּמוּן בְּפִתְגָּמָךְ מַה יְהֵא דְּחָזֵי לְרַבְיָא וּמַה נַעְבֵּיד לֵיהּ׃

13 וַאֲמַר מַלְאֲכָא דַייָ לְמָנוֹחַ מִכֹּל דַּאֲמָרִית לְאִתְּתָא תִּסְתַּמַּר׃

יג

6 וַתָּבֹא הָאִשָּׁה וַתֹּאמֶר לְאִישָׁהּ לֵאמֹר אִישׁ הָאֱלֹהִים בָּא אֵלַי וּמַרְאֵהוּ כְּמַרְאֵה מַלְאַךְ הָאֱלֹהִים נוֹרָא מְאֹד וְלֹא שְׁאִלְתִּיהוּ אֵי־מִזֶּה הוּא וְאֶת־שְׁמוֹ לֹא־הִגִּיד לִי׃

7 וַיֹּאמֶר לִי הִנָּךְ הָרָה וְיֹלַדְתְּ בֵּן וְעַתָּה אַל־תִּשְׁתִּי יַיִן וְשֵׁכָר וְאַל־תֹּאכְלִי כָּל־טֻמְאָה כִּי־נְזִיר אֱלֹהִים יִהְיֶה הַנַּעַר מִן־הַבֶּטֶן עַד־יוֹם מוֹתוֹ׃

8 וַיֶּעְתַּר מָנוֹחַ אֶל־יְהוָה וַיֹּאמַר בִּי אֲדוֹנָי אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר שָׁלַחְתָּ יָבוֹא־נָא עוֹד אֵלֵינוּ וְיוֹרֵנוּ מַה־נַּעֲשֶׂה לַנַּעַר הַיּוּלָּד׃

9 וַיִּשְׁמַע הָאֱלֹהִים בְּקוֹל מָנוֹחַ וַיָּבֹא מַלְאַךְ הָאֱלֹהִים עוֹד אֶל־הָאִשָּׁה וְהִיא יוֹשֶׁבֶת בַּשָּׂדֶה וּמָנוֹחַ אִישָׁהּ אֵין עִמָּהּ׃

10 וַתְּמַהֵר הָאִשָּׁה וַתָּרָץ וַתַּגֵּד לְאִישָׁהּ וַתֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּה נִרְאָה אֵלַי הָאִישׁ אֲשֶׁר־בָּא בַיּוֹם אֵלָי׃

11 וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ מָנוֹחַ אַחֲרֵי אִשְׁתּוֹ וַיָּבֹא אֶל־הָאִישׁ וַיֹּאמֶר לוֹ הַאַתָּה הָאִישׁ אֲשֶׁר־דִּבַּרְתָּ אֶל־הָאִשָּׁה וַיֹּאמֶר אָנִי׃

12 וַיֹּאמֶר מָנוֹחַ עַתָּה יָבֹא דְבָרְךָ דבריך מַה־יִּהְיֶה מִשְׁפַּט הַנַּעַר וּמַעֲשֵׂהוּ׃

13 וַיֹּאמֶר מַלְאַךְ יְהוָה אֶל־מָנוֹחַ מִכֹּל אֲשֶׁר־אָמַרְתִּי אֶל־הָאִשָּׁה תִּשָּׁמֵר׃

ιγ'.

6. Καὶ εἰσῆλθεν ἡ γυνὴ, καὶ εἶπε τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς λέγουσα· ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ἦλθε πρός με: καὶ ἡ ὅρασις αὐτοῦ ὡς ὅρασις ἀγγέλου τοῦ θεοῦ, ἐπιφανὴς σφόδρα. καὶ ἠρώτων αὐτὸν πόθεν ἐστὶ, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ οὐκ ἀπήγγελέ μοι.

7. Καὶ εἶπέ μοι· ἰδοὺ σὺ ἐν γαστρὶ ἕξεις καὶ τέξῃ υἱόν. καὶ νῦν φυλάξαι καὶ μὴ πίῃς οἶνον καὶ σίκερα, καὶ μὴ φάγῃς πᾶσαν ἀκαθαρσίαν, ὅτι ναζαραῖον θεοῦ ἔσται τὸ παιδάριον ἀπὸ τῆς γαστρὸς, ἕως ἡμέρας θανάτου αὐτοῦ.

8. Καὶ ἐδεήθη μανωὲ τοῦ κυρίου, καὶ εἶπεν· ἐν ἐμοὶ κύριε, ἄνθρωπος τοῦ θεοῦ ὃν ἀπέστειλας, ἐλθέτω δὴ ἐπὶ πρὸς ἡμᾶς, καὶ φωτισάτω ἡμᾶς, τί ποιήσωμεν τῷ παιδαρίῳ τῷ τικτομένῳ.

9. Καὶ ἐπήκουσεν ὁ θεὸς τῆς φωνῆς μανωὲ, καὶ παρεγένετο ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ ἐπὶ πρὸς τὴν γυναῖκα, αὐτῆς καθημένης ἐν τῷ ἀγρῷ, καὶ μανωὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς οὐκ ἦν μετ' αὐτῆς.

10. Καὶ ἐτάχυνεν ἡ γυνὴ καὶ ἐξέδραμε, καὶ ἀπήγγειλε τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· ἰδοὺ ὦπταί μοι ὁ ἀνὴρ ὃς ἦλθεν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ πρός με.

11. Καὶ ἀνέστη, καὶ ἐπορεύθη μανωὲ, ὀπίσω τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, καὶ ἦλθε πρὸς τὸν ἄνδρα, καὶ εἶπεν αὐτῷ· εἰ σὺ εἶ ὁ ἀνὴρ ὁ λαλήσας πρὸς τὴν γυναῖκα; καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος, ἐγώ.

12. Καὶ εἶπε μανωέ· νῦν δὴ, ἐλθόντος τοῦ ῥήματός σου, τί ἔσται τὸ κρίμα τοῦ παιδαρίου. καὶ τί τὰ ἔργα αὐτοῦ.

13 Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος κυρίου πρὸς μανωέ· ἀπὸ πάντων ὧν εἶπα πρὸς τὴν γυναῖκα φυλαξάσθω.

CAP. XIII.

6. Quæ cum veniſſet ad maritum ſuum dixit ei, Vir Dei venit ad me habens vultum Angelicum, terribilis nimis. Quem cum interrogaſſem quis eſſet, & unde veniſſet, & quo nomine vocaretur, noluit mihi dicere:

7. Sed hoc reſpondit, Ecce concipies & paries filium: cave ne vinum bibas, nec ſiceram, & ne aliquo veſcaris immundo: erit enim puer nazaræus Dei ab infantia ſua, & ex utero matris ſuæ, uſque ad diem mortis ſuæ.

8. Oravit itaque Manue Dominum, & ait, Obſecro Domine, ut vir Dei quem miſiſti, veniat iterum, & doceat nos quid debeamus facere de puero qui naſciturus eſt.

9. Exaudivitq; Dominus deprecantem Manue, & apparuit rurſum angelus Dei vxori eius ſedenti in agro. Manue autem maritus eius non erat cum ea.

10. Quæ cum vidiſſet angelum. Feſtinavit, & cucurrit ad virum ſuum, nunciavitq; ei, dicens, Ecce apparuit mihi vir quem antea videram.

11. Qui ſurrexit, & ſecutus eſt uxorem ſuam: veniensq; ad virum, dixit ei, Tu es qui locutus es mulieri? Et ille reſpondit, ego ſum.

12. Cui Manue, Quando, inquit, ſermo tuus fuerit expletus, quid vis ut faciat puer? aut á quo ſe obſervare debebit?

13. Dixitq; angelus Domini ad Manue: Ab omnibus quæ locutus ſum uxori tuæ, abſtineat ſe.

Das XIII. Capitel.

6. Da kam das Weib vnd ſagts jhrem Mann an/vnd ſprach: Es kam ein Mann Gottes zu mir/vnnd ſeine Geſtalt war anzuſehen wie ein Engel Gottes/faſt erſchrecklich/daß ich jhn nicht fraget/wo her/oder wo hin/ vnd er ſaget mir nicht wie er hieſſe.

7. Er ſprach aber zu mir: Sihe/du wirſt ſchwanger werden/vnnd einen Sohn geberen/So trincke nun keinẽ Wein noch ſtarck getrencke / vnd iß nichts vnreines/denn der Knab ſoll ein verlobter Gottes ſein von Muter leibe an/biß in ſeinen todt.

8. Da bat Manoah den HERREN/vnd ſprach: Ach HERR/laß den Mann Gottes wider zu vnns kommen/den du geſandt haſt/daß er vns lehre/was wir mit dem Knaben thun ſollen/der geboren ſoll werden.

9. Vnd Gott erhöret die Stim̃ Manoah. Vñ der Engel Gottes kam wider zum Weibe/ſie ſaß aber auff dem Felde/vnnd jr Mann Manoah war nicht bey jr.

10. Da lieff ſie eilend vnd ſagts jhrem Mann an / vnnd ſprach zu jhm: Sihe / der Mann iſt mir erſchienen/ der heut zu mir kam.

11. Manoah macht ſich auff / vnnd gieng ſeinem Weib nach/vnd kam zu dem Mann/vnnd ſprach zu jm: Biſt du der Mann/der mit dem Weibe geredt hat? Er ſprach: Ja.

12. Vnnd Manoah ſprach: Wenn nun kom̃en wird/daß du geredt haſt/ welch ſoll des Knabens weiſe vnnd werck ſein?

13. Der Engel des HERrn ſprach zu Manoah: Er ſol ſich hüten für allem/daß ich dem Weibe geſagt habe.

CHAP. XIII.

6. Or la femme vint, & parla à ſon mari, diſant, Vn homme de Dieu eſt venu à moi, le regard duquel *eſt* ſemblable au regard d'vn Ange de Dieu, fort venerable, & ne l'ai point interrogué d'où il eſtoit, & ſi ne m'a point declaré ſon nom.

7. Mais il m'a dit, Voici, tu t'en vas eſtre enceinte, & enfanteras vn fils: maintenant donc ne boi point de vin ni de ceruoiſe, & ne mange choſe aucune ſouillee, Car ceſt enfant ſera Nazarien de Dieu dés le ventre *de ſa mere* iuſques au iour de ſa mort.

8. Et Manoah pria inſtamment l'Eternel, & dit, Las, Seigneur; que l'homme de Dieu que tu as enuoyé, viene encore, ie te prie, par deuers nous, & nous enſeigne ce que nous deuons faire à l'enfant, mais qu'il ſoit né.

9. Et Dieu exauça la priere de Manoah Ainſi l'Ange de Dieu vint derechef à la femme comme elle eſtoit aſſiſe en vn champ: mais Manoah ſon mari n'*eſtoit* point auec celle.

10. Et la femme ſe haſtant courut, & le rapporta à ſon mari, lui diſant, Voici, l'homme qui eſtoit venu l'autre iour à moi, m'eſt apparu.

11. Si ſe leua Manoah, & alla apres ſa femme: & venant à l'homme lui dit, *Es*-tu ceſt homme-la qui a parlé à ceſte femme ici? Et il *reſpon*dit, *Ce ſuis*-ie.

12. Et Manoah dit, Or aduiendra tout ce que tu as dit. *Mais* quel ordre faudra-il tenir enuers l'enfant; & que lui faudra-il faire.

13. Et l'Ange de l'Eternel *reſpon*dit à Manoah, La femme ſe gardera de toutes les choſes dont ie l'ai aduertie.

יג

14 מִכֹּל דְיִפּוֹק מִגֻּפְנָא דְחַמְרָא לָא תֵיכוֹל וַחֲמַר חֲדַת וְעַתִּיק לָא תִשְׁתֵּי וְכָל מְסָאַב לָא תֵיכוֹל כְּכֹל דְפַקֵידְתַּהּ תִּיטַּר׃

15 וַאֲמַר מָנוֹחַ לְמַלְאֲכָא דַייָ נְיַחוּד כְּעַן יָתָךְ וְנַעְבֵּיד קֳדָמָךְ גַּדְיָא בַּר עִיזֵי׃

16 וַאֲמַר מַלְאֲכָא דַייָ לְמָנוֹחַ אִם תְּיַחְדִינַּנִי לָא אֵיכוֹל בְּלַחְמָךְ וְאִם תַּעְבֵּיד עֲלָתָא קֳדָם ייָ תַּסְקִנַּהּ אֲרֵי לָא יְדַע מָנוֹחַ אֲרֵי מַלְאֲכָא דַייָ הוּא׃

17 וַאֲמַר מָנוֹחַ לְמַלְאֲכָא דַייָ מַן שְׁמָךְ אֲרֵי יִתְקַיְּמוּן פִּתְגָמָךְ וּנְיַקְּרִינָךְ׃

18 וַאֲמַר לֵיהּ מַלְאֲכָא דַייָ לְמָה דְנַן אַתְּ שָׁאֵיל לִשְׁמִי וְהוּא מְפָרַשׁ׃

19 וּנְסֵיב מָנוֹחַ יָת גַּדְיָא בַּר עִיזֵי וְיָת תִּקְרֻבְתָּא וְאַסִּיק עַל טִינָּרָא קֳדָם ייָ וּמְפָרַשׁ לְמֶעְבַּד וּמָנוֹחַ וְאִתְּתֵיהּ חָזָן׃

20 וַהֲוָה בְּמִיסַּק שַׁלְהוֹבִיתָא מֵעִלָּוֵי מַדְבְּחָא לְצֵית שְׁמַיָּא וּסְלֵיק מַלְאֲכָא דַייָ בְּשַׁלְהוֹבִית מַדְבְּחָא וּמָנוֹחַ וְאִתְּתֵיהּ חָזָן וּנְפַלוּ עַל אַפֵּיהוֹן עַל אַרְעָא׃

21 וְלָא אוֹסֵיף עוֹד מַלְאֲכָא דַייָ לְאִתְחֲזָאָה לְמָנוֹחַ וּלְאִתְּתֵיהּ בְּכֵן יְדַע מָנוֹחַ אֲרֵי מַלְאֲכָא דַייָ הוּא׃

22 וַאֲמַר מָנוֹחַ לְאִתְּתֵיהּ מֵמָת נְמוּת אֲרֵי מַלְאֲכָא דַייָ חֲזֵינָא׃

יג

14 מִכֹּל אֲשֶׁר־יֵצֵא מִגֶּפֶן הַיַּיִן לֹא תֹאכַל וְיַיִן וְשֵׁכָר אַל־תֵּשְׁתְּ וְכָל־טֻמְאָה אַל־תֹּאכַל כֹּל אֲשֶׁר־צִוִּיתִיהָ תִּשְׁמֹר׃

15 וַיֹּאמֶר מָנוֹחַ אֶל־מַלְאַךְ יְהוָה נַעְצְרָה־נָּא אוֹתָךְ וְנַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ גְּדִי עִזִּים׃

16 וַיֹּאמֶר מַלְאַךְ יְהוָה אֶל־מָנוֹחַ אִם־תַּעְצְרֵנִי לֹא־אֹכַל בְּלַחְמֶךָ וְאִם־תַּעֲשֶׂה עֹלָה לַיהוָה תַּעֲלֶנָּה כִּי לֹא־יָדַע מָנוֹחַ כִּי־מַלְאַךְ יְהוָה הוּא׃

17 וַיֹּאמֶר מָנוֹחַ אֶל־מַלְאַךְ יְהוָה מִי שְׁמֶךָ כִּי־יָבֹא דְבָרְךָ וְכִבַּדְנוּךָ׃

18 וַיֹּאמֶר לוֹ מַלְאַךְ יְהוָה לָמָּה זֶּה תִּשְׁאַל לִשְׁמִי וְהוּא־פֶלִאי׃

19 וַיִּקַּח מָנוֹחַ אֶת־גְּדִי הָעִזִּים וְאֶת־הַמִּנְחָה וַיַּעַל עַל־הַצּוּר לַיהוָה וּמַפְלִא לַעֲשׂוֹת וּמָנוֹחַ וְאִשְׁתּוֹ רֹאִים׃

20 וַיְהִי בַעֲלוֹת הַלַּהַב מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ הַשָּׁמַיְמָה וַיַּעַל מַלְאַךְ־יְהוָה בְּלַהַב הַמִּזְבֵּחַ וּמָנוֹחַ וְאִשְׁתּוֹ רֹאִים וַיִּפְּלוּ עַל־פְּנֵיהֶם אָרְצָה׃

21 וְלֹא־יָסַף עוֹד מַלְאַךְ יְהוָה לְהֵרָאֹה אֶל־מָנוֹחַ וְאֶל־אִשְׁתּוֹ אָז יָדַע מָנוֹחַ כִּי־מַלְאַךְ יְהוָה הוּא׃

22 וַיֹּאמֶר מָנוֹחַ אֶל־אִשְׁתּוֹ מוֹת נָמוּת כִּי אֱלֹהִים רָאִינוּ׃

ιγ'.

14. Ἀπὸ παντὸς ὃ ἐκπορεύεται ἐξ ἀμπέλου, οὐ φάγεται, καὶ οἶνον καὶ σίκερα μὴ πιέτω, καὶ πᾶν ἀκάθαρτον μὴ φαγέτω. πάντα ὅσα ἐνετειλάμην αὐτῇ φυλαξάσθω.

15. Καὶ εἶπε μανωὲ πρὸς τὸν ἄγγελον κυρίου· βιασώμεθα δή σε, καὶ ποιήσωμεν ἐνώπιόν σου ἔριφον αἰγῶν.

16. Καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος κυρίου πρὸς μανωέ. ἐὰν βιάσῃ με, οὐ φάγομαι τῶν ἄρτων σου. καὶ ἐὰν ποιήσῃς ὁλοκαύτωμα, τῷ κυρίῳ ἀνοίσεις αὐτό, ὅτι οὐκ ἔγνω μανωὲ ὅτι ἄγγελος κυρίου αὐτός.

17. Καὶ εἶπε μανωὲ πρὸς τὸν ἄγγελον κυρίου· τί τὸ ὄνομά σου; ἵνα ὅταν ἔλθῃ τὸ ῥῆμά σου. δοξάσωμέν σε.

18. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος κυρίου· ἵνα τί τοῦτο ἐρωτᾷς τὸ ὄνομά μου; καὶ αὐτό ἐστι θαυμαστόν.

19. Καὶ ἔλαβε μανωὲ τὸν ἔριφον τῶν αἰγῶν, καὶ τὴν θυσίαν, καὶ ἀνήνεγκεν ἐπὶ τὴν πέτραν τῷ κυρίῳ τῷ θαυμαστὰ ποιοῦντι. καὶ μανωὲ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἐθεώρουν.

20. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀναβῆναι τὴν φλόγα ἐπάνωθεν τοῦ θυσιαστηρίου εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἀνέβη ὁ ἄγγελος κυρίου ἐν τῇ φλογὶ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ μανωὲ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἐθεώρουν, καὶ ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν ἐπὶ τὴν γῆν.

21. Καὶ οὐ προσέθηκεν ἔτι ὁ ἄγγελος κυρίου ὀφθῆναι πρὸς μανωὲ, καὶ πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. τότε γνω μανωὲ, ὅτι ἄγγελος κυρίου ἐστί.

22. Καὶ εἶπε μανωὲ πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. θανάτῳ ἀποθανούμεθα, ὅτι θεὸν ἑωράκαμεν.

CAP. XIII.

14. Et quicquid ex vinea naſcitur, non comedat: vinum & ſiceram non bibat, nullo veſcatur immundo: & quod ei præcepi, impleat atque cuſtodiat.

15. Dixitqùe Manue ad angelum Domini, Obſecro te ut acquieſcas precibus meis, & faciamus tibi hœdum de capris.

16. Cui reſpondit angelus, Si me cogis, non comedam panes tuos: ſi autem vis holocauſtum facere, offer illud Domino. Et neſciebat Manue quod angelus Domini eſſet.

17. Dixitq; ad eum, Quod eſt tibi nomen, ut ſi ſermo tuus fuerit expletus, honoremus te?

18. Cui ille reſpondit, Cur quæris nomen meum, quod eſt mirabile?

19. Tulit itaq; Manue hœdum de capris, & libamenta, & poſuit ſuper petram. offerens Domino qui facit mirabilia: ipſe autem & uxor eius intuebantur.

20. Cumque aſcenderet flamma altaris in cælum, angelus Domini pariter in flamma aſcendit. Quod cum vidiſſet Manue & uxor eius, proni ceciderunt in terram.

21. Et ultra eis non apparuit angelus Domini. Statimqùe intellexit Manue angelum Domini eſſe.

22. Et dixit ad uxorem ſuam, Morte moriemur, quia vidimus Dominum.

Das XIII. Capitel.

14. Er ſoll nicht eſſen/das auß dem Weinſtock kom̃t/vnd ſol keinen Wein noch ſtarck getrenck trincken / vnnd nichts vnreins eſſen/alles was ich jr gebotten hab/ſoll er halten.

15. Manoah ſprach zum Engel des HERREN: Lieber laß dich halten/ wir wollen vor ein Zigenböcklein opffern.

16. Aber der Engel des HERRN antwortet Manoah: Weñ du gleich mich hie helteſt/ſo eſſe ich doch deiner Speiſe nicht/Wilt du aber dem Herren ein Brandopffer thun / ſo magſt du es opffern / denn Manoah wuſte nicht/daß es ein Engel des HERRn war.

17. Vnd Manoah ſprach zum Engel des HERRN: Wie heiſſeſt du/ daß wir dich preiſen/wenn nun kommet was du geredt haſt?

18. Aber der Engel des HERRN ſprach zu jhm: Warumb frageſt du nach meinem Namen/der doch wunderſam iſt.

19. Da nam Manoah ein Zigenböcklein vnd Speißopffer / vnnd opfferts auff einem Felß dem HERRN vnnd er machts wunderbarlich/Manoah aber vnd ſein Weib ſahen zu.

20. Vnd da die Lohe aufffuhr/ vom Altar gen Himel/fuhr der Engel des HERRN in der lohe des Altars hin auff. Da das Manoah vnd ſein weib ſahen/fielen ſie zur Erden auff jr Angeſicht.

21. Vnnd der Engel des HERRN erſchein nicht mehr Manoah vnd ſeinem Weibe. Da erkandte Manoah daß es ein Engel des HERREN war.

22. Vnnd ſprach zu ſeinem Weibe: Wir müſſen des Todts ſterben / das wir Gott geſehen haben.

CHAP. XIII.

14. Et elle ne mangera rien qui ſorte de vigne portant vin, & ne boira ni vin, ni ceruoiſe, & ne mangera choſe aucune ſouillee. Elle prendra garde à tout ce que ie lui ai commandé.

15. Lors Manoah dit à l'Ange de l'Eternel, Ie te prie, que nous te retenions, & nous t'appreſterõs vn cheureau de laict.

16. Et l'Ange de l'Eternel *reſpon*dit à Manoah, Encores que tu me retinſes, ie ne mangeroy' point de ton pain: mais ſi tu fais holocauſte, tu l'offriras à l'Eternel: car Manoah ne ſauoit point que ce *fuſt* l'Ange de l'Eternel.

17. Derechef Manoah dit à l'Ange de l'Eternel, Quel *eſt* ton nom, afin que quand ce que tu as dit ſera aduenu, nous t'honorions?

18. Et l'Ange de l'Eternel lui dit, Pourquoi demandes-tu ainſi de mon nom, d'autant qu'il *eſt* eſmerueillable?

19. Adonc Manoah print vn cheureau de laict, & vn gaſteau, & les offrit à l'Eternel ſur le rocher Et l'Ange fit choſe merueilleuſe, Manoah & ſa femme le voyans.

20. C'eſt, que la flamme montant de deſſus l'autel vers les cieux, l'Ange de l'Eternel monta auſſi auec la flamme de l'autel: ce que voyant Manoah & ſa femme, ils tomberent ſur leur face en terre.

21. Et l'Ange de l'Eternel n'apparut plus à Manoah ni à ſa femme. Lors Manoah cognut que c'eſtoit l'Ange de l'Eternel.

22. Si dit Manoah à ſa femme, pour certain nous mourrons, de autant que nous auons veu Dieu.

יג

23 וַאֲמֶרֶת לֵיהּ אִתְּתֵיהּ אִילוּ רַעֲוָא מִן קֳדָם יְיָ דִּנְמוּת לָא קַבֵּיל מִיְּנַנָא עֲלָתָא וּמִנְחָתָא וְלָא אַחֲזִינַנָא יָת כָּל אִלֵּין וּכְעִידָּן בְּכֵן לָא אַשְׁמְעִינָנָא כְּהָדָא׃

24 וִילֵידַת אִתְּתָא בַּר וּקְרָת יָת שְׁמֵיהּ שִׁמְשׁוֹן וּרְבָא רַבְיָא וּבָרְכֵיהּ יְיָ׃

25 וּשְׁרִיאַת רוּחַ גְּבוּרָא מִן קֳדָם יְיָ לְתַקָּפוּתֵיהּ בְּמַשְׁרִיַת דָּן בֵּין צָרְעָה וּבֵין אֶשְׁתָּאוֹל׃

יד

1 וּנְחַת שִׁמְשׁוֹן לְתִמְנַת וַחֲזָא אִתְּתָא בְּתִמְנָת מִבְּנָת פְּלִשְׁתָּאֵי׃

2 וּסְלֵיק וְחַוִּי לַאֲבוּהִי וּלְאִמֵּיהּ וַאֲמַר אִתְּתָא חֲזֵיתִי בְּתִמְנָת מִבְּנָת פְּלִשְׁתָּאֵי וּכְעַן סַבוּ כְעַן יָתַהּ לִי לְאִנְתּוּ׃

3 וַאֲמַר לֵיהּ אֲבוּהִי וא וְאִמֵּיהּ הֲלֵית בִּבְנָת אֲחָךְ וּבְכָל עַמִּי אִתְּתָא דְּאַתְּ אָזֵיל לְמִיסַּב אִתְּתָא מִפְּלִשְׁתָּאֵי עֲרֵלַיָּא וַאֲמַר שִׁמְשׁוֹן לַאֲבוּהִי יָתַהּ סַב לִי אֲרֵי הִיא כְּשָׁרַת בְּעֵינָי׃

4 וַאֲבוּהִי וְאִמֵּיהּ לָא יָדְעִין אֲרֵי מִן קֳדָם יְיָ הִיא וַאֲרֵי תַסְקוּפָא הוּא בָּעֵי לְאִתְגָּרָאָה בִּפְלִשְׁתָּאֵי וּבְעִידָּנָא הַהִיא פְּלִשְׁתָּאֵי שָׁלְטִין בְּיִשְׂרָאֵל׃

5 וּנְחַת שִׁמְשׁוֹן וַאֲבוּהִי וְאִמֵּיהּ לְתִמְנָת וַאֲתוֹ עַד כַּרְמֵי תִמְנָת וְהָא אַרְיָא בַּר אַרְיָוָן נָהֵים לְקַדָּמוּתֵיהּ׃

6 וּשְׁרַת עֲלוֹהִי רוּחַ גְּבוּרָא מִן קֳדָם יְיָ וְהַדְּמֵיהּ כְּמָא דִּמְהַדְּמִין גַּדְיָא וּמִדַּעַם לֵית בִּידֵיהּ וְלָא חַוִּי לַאֲבוּהִי וּלְאִמֵּיהּ יָת דַּעֲבַד׃

יג

23 וַתֹּאמֶר לוֹ אִשְׁתּוֹ לוּ חָפֵץ יְהוָה לַהֲמִיתֵנוּ לֹא־לָקַח מִיָּדֵנוּ עֹלָה וּמִנְחָה וְלֹא הֶרְאָנוּ אֶת־כָּל־אֵלֶּה וְכָעֵת לֹא הִשְׁמִיעָנוּ כָּזֹאת׃

24 וַתֵּלֶד הָאִשָּׁה בֵּן וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ שִׁמְשׁוֹן וַיִּגְדַּל הַנַּעַר וַיְבָרְכֵהוּ יְהוָה׃

52 וַתָּחֶל רוּחַ יְהוָה לְפַעֲמוֹ בְּמַחֲנֵה דָן בֵּין צָרְעָה וּבֵין אֶשְׁתָּאֹל׃

יד

1 וַיֵּרֶד שִׁמְשׁוֹן תִּמְנָתָה וַיַּרְא אִשָּׁה בְּתִמְנָתָה מִבְּנוֹת פְּלִשְׁתִּים׃

2 וַיַּעַל וַיַּגֵּד לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ וַיֹּאמֶר אִשָּׁה רָאִיתִי בְתִמְנָתָה מִבְּנוֹת פְּלִשְׁתִּים וְעַתָּה קְחוּ־אוֹתָהּ לִי לְאִשָּׁה׃

3 וַיֹּאמֶר לוֹ אָבִיו וְאִמּוֹ הַאֵין בִּבְנוֹת אַחֶיךָ וּבְכָל־עַמִּי אִשָּׁה כִּי־אַתָּה הוֹלֵךְ לָקַחַת אִשָּׁה מִפְּלִשְׁתִּים הָעֲרֵלִים וַיֹּאמֶר שִׁמְשׁוֹן אֶל־אָבִיו אוֹתָהּ קַח־לִי כִּי־הִיא יָשְׁרָה בְעֵינָי׃

4 וְאָבִיו וְאִמּוֹ לֹא יָדְעוּ כִּי מֵיְהוָה הִיא כִּי־תֹאֲנָה הוּא־מְבַקֵּשׁ מִפְּלִשְׁתִּים וּבָעֵת הַהִיא פְּלִשְׁתִּים מֹשְׁלִים בְּיִשְׂרָאֵל׃

5 וַיֵּרֶד שִׁמְשׁוֹן וְאָבִיו וְאִמּוֹ תִּמְנָתָה וַיָּבֹאוּ עַד־כַּרְמֵי תִמְנָתָה וְהִנֵּה כְּפִיר אֲרָיוֹת שֹׁאֵג לִקְרָאתוֹ׃

6 וַתִּצְלַח עָלָיו רוּחַ יְהוָה וַיְשַׁסְּעֵהוּ כְּשַׁסַּע הַגְּדִי וּמְאוּמָה אֵין בְּיָדוֹ וְלֹא הִגִּיד לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה׃

ιγʹ.

23. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ἡ γυνὴ αὐτοῦ· εἰ ἐβούλετο ὁ κύριος θανατῶσαι ἡμᾶς, οὐκ ἂν ἐδέξατο ἐκ τῆς χειρὸς ἡμῶν ὁλοκαύτωμα ἢ θυσίαν, καὶ οὐκ ἂν ἐφώτισεν ἡμᾶς ταῦτα πάντα, καὶ καθὼς ὁ καιρὸς, οὐκ ἂν ἀκουστὰ ἐποίησεν ἡμῖν ταῦτα.

24. Καὶ ἔτεκεν ἡ γυνὴ υἱὸν, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ σαμψών· καὶ ηὐξήθη τὸ παιδάριον, καὶ εὐλόγησεν αὐτὸν κύριος.

25. Καὶ ἤρξατο πνεῦμα κυρίου συμπορεύεσθαι αὐτῷ ἐν παρεμβολῇ δὰν, ἀνὰ μέσον σαραὰ καὶ ἀνὰ μέσον ἐσθαόλ.

ΚΕΦΑΛ. ιδʹ.

1. Καὶ κατέβη σαμψὼν εἰς θαμναθᾶ, καὶ εἶδε γυναῖκα ἐν θαμναθᾶ ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἤρεσεν ἐνώπιον αὐτοῦ.

2. Καὶ ἀνέβη καὶ ἀπήγγειλε τῷ πατρὶ αὐτοῦ, καὶ τῇ μητρὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπε· γυναῖκα ἑώρακα ἐν θαμναθᾶ ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν ἀλλοφύλων, καὶ νῦν λάβετε αὐτὴν μοι εἰς γυναῖκα.

3. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ· μὴ οὐκ ἔστιν ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν ἀδελφῶν σου καὶ ἐν παντὶ τῷ λαῷ μου γυνὴ, ὅτι σὺ πορεύῃ λαβεῖν γυναῖκα ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν ἀλλοφύλων τῶν ἀπεριτμήτων; καὶ εἶπε σαμψὼν πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ· ταύτην λάβε μοι, ὅτι αὕτη ἤρεσεν ἐν ὀφθαλμοῖς μου.

4. Καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ οὐκ ἔγνωσαν ὅτι παρὰ κυρίου ἐστὶν, ὅτι ἀνταπόδομα αὐτὸς ἐκζητεῖ ἐκ τῶν ἀλλοφύλων. καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ οἱ ἀλλόφυλοι ἐκυρίευον τῶν υἱῶν ἰσραήλ.

5. Καὶ κατέβη σαμψὼν καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἰς θαμναθᾶ, καὶ ἐξέκλιναν εἰς ἀμπελῶνα θαμναθᾶ, καὶ ἰδοὺ σκύμνος λέοντος ὠρυόμενος εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ.

6. Καὶ κατεύθυνεν ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα κυρίου, καὶ διέσπασεν αὐτὸν ὡς ἔριφον αἰγῶν, καὶ οὐδὲν ἦν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. καὶ οὐκ ἀπήγγειλε τῷ πατρὶ αὐτοῦ οὐδὲ τῇ μητρὶ αὐτοῦ ὃ ἐποίησε.

CAP. XIII.

23. Cui reſpondit mulier, Si Dominus nos vellet occidere, de manibus noſtris holocauſtum & libamenta non ſuſcepiſſet, nec oſtendiſſet nobis hæc omnia, neque ea quæ ſunt ventura, dixiſſet.

24. Peperit itaque filium, & vocavit nomen eius Samſon. Crevitq; puer, & benedixit ei Dominus.

25. Cœpitque ſpiritus Domini eſſe cum eo in caſtris Dan inter Saraa & Eſthaol.

CAP. XIIII.

1. Deſcendit ergo Samſon in Thamnatha, videnſq; ibi mulierem de filiabus Philiſtiim.

2. Aſcendit, & nuntiavit patri ſuo, & *matri ſuæ*, dicens, Vidi mulierē in Thamnátha de filiabus Philiſthinorum: quam quæſo ut mihi accipiatis uxorem.

3. Cui dixerunt pater & mater ſua, Nunquid nôn eſt mulier in filiabus fratrum tuorum, & in omni populo tuo, quia vis accipere uxorem de Philiſthiim, qui incircumciſi ſunt? Dixitque Samſon ad patrem ſuum. Hanc mihi accipe: quia placuit oculis meis.

4. Parentes autem eius neſciebant quòd res à Domino fieret, & quæreret occaſionem contra Philiſtiim: eo enim tempore Philiſthiim dominabantur Iſraëli.

5. Deſcendit itaque Samſon cum patre ſuo & matre in Thamnátha. Cumq; veniſſent ad vineas oppidi, apparuit catulus leonis ſævus, & rugiens & occurrit ei.

6. Irruit autem ſpiritus Domini in Samſon, & dilaceravit leonem, quaſi hœdum in fruſta decerperet, nihil omnino habens in manu: & hoc patri & matri noluit indicare.

Das XIII. Capitel.

23. Aber ſein Weib antwortet jm: Wenn der HERR luſt hette vnns zu tödten/ So hette er das Brandopffer vnnd Speißopffer nicht genommen von vnſern hendē/ Er hette vns auch nicht ſolchs alles erzeiget/ noch vnns ſolches hören laſſen/ wie jetzt geſchehen iſt.

24. Vnnd das Weib gebar einen Son/ vnd hieß jn Simſon/ vnnd der Knabe wuchs/ vnd der HERR ſegnet jn.

25. Vnd der Geiſt des HERRN fieng an jn zu treiben im Lager Dan/ zwiſchen Zarea vnd Eſthaol.

Das XIIII. Capitel.

SImſon gieng hinab gen Thimnath/ vnd ſahe ein weib zu Thimnath vnter den töchtern der Philiſter.

2. Vnd da er herauff kam/ ſagt ers an ſeinem Vater vnnd ſeiner Muter/ vnnd ſprach: Jch hab ein Weib geſehen zu Thimnath vnter den töchtern der Philiſter/ gebt mir nun dieſelbe zum Weibe.

3. Sein Vater vnnd ſein Muter ſprachen zu jhm: Jſt denn nun kein Weib vnter den Töchtern deiner brůder/ vnnd in all deinem Volck/ daß du hingeheſt/ vnnd nimmſt ein Weib bey den Philiſtern/ die vnbeſchnittē ſind? Simſon ſprach zu ſeinē Vater: Gib mir diſe/ deñ ſie gefellet meinē augen.

4. Aber ſein Vater vnnd ſeine Muter wuſſten nicht/ daß es von dem HERRN were/ Denn er ſucht vrſach an die Philiſter. Die Philiſter aber herrſchetē zu der zeit ůber Jſrael.

5. Alſo gieng Simſon hinab mit ſeinem Vater vnnd ſeiner Muter gen Thimnath. Vnd als ſie kamen an die Weinberge zu Thimnath/ Sihe/ da kam ein Junger Löwe brůllend jhm entgegen.

6. Vnd der Geiſt des HERRN gerieth ůber jn/ vnd zuriſſe jn/ wie man ein Böcklein zureiſſet/ vnd hatte doch gar nichts in ſeiner hand/ vnd ſagts nicht an ſeinem Vater noch ſeiner Muter was er gethan hatte.

CHAP. XIII.

23. Mais ſa femme lui *reſpon*dit, Si l'Eternel nous euſt voulu faire mourir, il n'euſt pas prins de noſtre main l'holocauſte, ni le gſtaeau, & ne nous euſt point fait voir toutes ces choſes-la, ni veu le tēps où nous ſommes, il ne nous euſt pas fait entendre de telles choſes que nous auons entendues. 24. Puis ceſte femme-la enfanta vn fils, & appela ſon nom Samſon, & l'enfant deuint grand, & l'Eternel le benit.

25. Et l'Eprit de l'Eternel commença de le toucher en Mahane-dan, entre Tſorha & Eſçtaol.

CHAP. XIIII.

1. Or Samſon eſtant deſcēdu en Timna, il y vid vne femme d'entre les filles des Philiſtins. 2. Et eſtant remonté le declara à ſon pere, & à ſa mere, diſant, I'ai veu vne femme en Timna d'entre les filles des Philiſtins: maintenant donc prenez-la afin qu'elle ſoit ma femme.

3. Et ſon pere & ſa mere lui dirent, N'y a-il point de femme parmi les filles de tes freres, & parmi tout mon peuple, que tu ailles prēdre femme d'entre les Philiſtins incirconcis? Et Samſon dit à ſon pere, Prenez-la moi, car elle plaiſt à mes yeux.

4. Or ſon pere & ſa mere ne ſauoyent point que cela *eſtoit* de par l'Eternel, car il cerchoit que les Philiſtins lui baillaſſent quelque occaſiō. Et en ce tēps-la les Philiſtins auoiēt domination ſur Iſrael.

5. Samſon donc deſcendit auec ſon pere, & ſa mere en Timna, & vindrent iuſques aux vignes de Timna, & voici, vn ieune lion rugiſſant *venoit* contre lui.

6. Et l'Eſprit de l'Eternel ayant ſaiſi Samſon, il deſchira le lion comme s'il euſt deſchiré vn cheureau, ſans auoir rien qui fuſt en ſa main: & il ne declara point à ſon pere ni à ſa mere ce qu'il auoit fait.

יד	יד	ιδ.
7 וּנְחַת וּשְׁאֵיל בְּאִיתְּתָא וּכְשָׁרַת בְּעֵינֵי שִׁמְשׁוֹן׃	7 וַיֵּרֶד וַיְדַבֵּר לָאִשָּׁה וַתִּישַׁר בְּעֵינֵי שִׁמְשׁוֹן׃	7. Καὶ κατέβησαν καὶ ἐλάλησαν τῇ γυναικὶ, καὶ ἤρεσεν ἐνώπιον σαμψών.
8 וְתָב לִזְמַן יוֹמִין למ לְמִיסְבַהּ וְזָר לְמֶחְזֵי יַת פִּגְרָא דְאַרְיָא וְהָא קִינָא דְדַבַּרְיָתָא בְּפִיגְרָא דְאַרְיָא וּבֵיהּ דוּבְשָׁא׃	8 וַיָּשָׁב מִיָּמִים לְקַחְתָּהּ וַיָּסַר לִרְאוֹת אֵת מַפֶּלֶת הָאַרְיֵה וְהִנֵּה עֲדַת דְּבוֹרִים בִּגְוִיַּת הָאַרְיֵה וּדְבָשׁ׃	8. Καὶ ὑπέστρεψε μεθ᾽ ἡμέρας λαβεῖν αὐτὴν, καὶ ἐξέκλινεν ἰδεῖν τὸ πτῶμα τοῦ λέοντος, καὶ ἰδοὺ συστροφὴ μελισσῶν ἐν τῷ στόματι τοῦ λέοντος, καὶ μέλι.
9 וּנְסַחֵיהּ בִּידֵיהּ וַאֲזַל מֵיזַל וְאָכֵיל וַאֲזַל לְוַת אֲבוּהִי וּלְוַת אִמֵּיהּ וִיהַב לְהוֹן וַאֲכַלוּ וְלָא חַוִּי לְהוֹן אֲרֵי מִפִּגְרָא דְאַרְיָא נְסֵיחַ דוּבְשָׁא׃	9 וַיִּרְדֵּהוּ אֶל־כַּפָּיו וַיֵּלֶךְ הָלוֹךְ וְאָכֹל וַיֵּלֶךְ אֶל־אָבִיו וְאֶל־אִמּוֹ וַיִּתֵּן לָהֶם וַיֹּאכֵלוּ וְלֹא־הִגִּיד לָהֶם כִּי מִגְּוִיַּת הָאַרְיֵה רָדָה הַדְּבָשׁ׃	9. Καὶ ἐξεῖλεν αὐτὸ εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύετο πορευόμενος καὶ ἔσθων. καὶ ἐπορεύθη πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ πρὸς τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἔφαγον, καὶ οὐκ ἀνήγγειλεν αὐτοῖς ὅτι ἐκ τῆς ἕξεως τοῦ λέοντος ἐξεῖλε τὸ μέλι.
10 וּנְחַת אֲבוּהִי עַל עֵסַק אִתְּתָא וַעֲבַד תַּמָּן ש שִׁמְשׁוֹן מִשְׁתְּיָא אֲרֵי כֵּן עָבְדִין עוּלֵימַיָּא׃	10 וַיֵּרֶד אָבִיהוּ אֶל־הָאִשָּׁה וַיַּעַשׂ שָׁם שִׁמְשׁוֹן מִשְׁתֶּה כִּי כֵּן יַעֲשׂוּ הַבַּחוּרִים׃	10. Καὶ κατέβη ὁ πατὴρ αὐτοῦ πρὸς τὴν γυναῖκα, καὶ ἐποίησεν ἐκεῖ σαμψὼν πότον ἡμέρας ἑπτὰ, ὅτι οὕτως ἐποίουν οἱ νεανίσκοι.
11 וַהֲוָה כַּד חֲזוֹ יָתֵיהּ וְדַבַּרוּ תְּלָתִין גֻּבְרִין וַהֲווֹ עִמֵּיהּ׃	11 וַיְהִי כִּרְאוֹתָם אוֹתוֹ וַיִּקְחוּ שְׁלֹשִׁים מֵרֵעִים וַיִּהְיוּ אִתּוֹ׃	11. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ φοβεῖσθαι αὐτοὺς αὐτὸν, παρακατέστησαν αὐτῷ ἑταίρους τριάκοντα, καὶ ἦσαν μετ᾽ αὐτοῦ.
12 וַאֲמַר לְהוֹן שִׁמְשׁוֹן א אֵיחוֹד כְּעַן לְכוֹן חוּדִיתָא אִם חַוָּאָה תְּחַווּן יָתַהּ לִי שִׁבְעָא יוֹמֵי מִשְׁתְּיָא וְתַשְׁכְּחוּן וְאֶתֵּן לְכוֹן ת תְּלָתִין פִּלְדְּסִין וּתְלָתִין אִיצְטְלָן דִּלְבוּשָׁא׃	12 וַיֹּאמֶר לָהֶם שִׁמְשׁוֹן אָחוּדָה נָּא לָכֶם חִידָה אִם־הַגֵּד תַּגִּידוּ אוֹתָהּ לִי שִׁבְעַת יְמֵי הַמִּשְׁתֶּה וּמְצָאתֶם וְנָתַתִּי לָכֶם שְׁלֹשִׁים סְדִינִים וּשְׁלֹשִׁים חֲלִפֹת בְּגָדִים׃	12. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς σαμψών. προβάλω δὴ ὑμῖν τὸ πρόβλημά μου. καὶ ἐὰν ἀπαγγέλλοντες ἀπαγγείλητέ μοι αὐτὸ ἐν ταῖς ἑπτὰ ἡμέραις τοῦ πότου, καὶ εὕρετε δώσω ὑμῖν τριάκοντα σινδόνας καὶ τριάκοντα στολὰς ἱματίων.
13 וְאִם לָא תִיכְלוּן לְחַוָּאָה לִי וְתִתְּנוּן אַתּוּן לִי תְּלָתִין פִּלְדְּסִין וּתְלָתִין אִצְטְלָן דִּלְבוּשָׁא וַאֲמַרוּ לֵיהּ חוּד חִידָתָךְ ונגש וְנִשְׁמְעִינַהּ׃	13 וְאִם־לֹא תוּכְלוּ לְהַגִּיד לִי וּנְתַתֶּם אַתֶּם לִי שְׁלֹשִׁים סְדִינִים וּשְׁלֹשִׁים חֲלִיפוֹת בְּגָדִים וַיֹּאמְרוּ לוֹ חוּדָה חִידָתְךָ וְנִשְׁמָעֶנָּה׃	13. Καὶ ἐὰν μὴ δύνησθε αὐτὸ ἐπαγγεῖλαί μοι, καὶ δώσετε ὑμεῖς ἐμοὶ τριάκοντα σινδόνας καὶ τριάκοντα στολάς. καὶ εἶπαν αὐτῷ· προβαλοῦ τὸ πρόβλημά σου, καὶ ἀκουσόμεθα αὐτό.
14 וַאֲמַר לְהוֹן מֵאָכְלָא נְפַק מֵיכְלָא וּמִתַּקִּיפָא נְפַק חוּלְיָא וְלָא יְכִילוּ לְחַוָּאָה חוּדִיתָא תְּלָתָא יוֹמִין׃	14 וַיֹּאמֶר לָהֶם מֵהָאֹכֵל יָצָא מַאֲכָל וּמֵעַז יָצָא מָתוֹק וְלֹא יָכְלוּ לְהַגִּיד הַחִידָה שְׁלֹשֶׁת יָמִים׃	14. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἐκ τοῦ ἔσθοντος ἐξῆλθε βρῶσις, καὶ ἐξ ἰσχυροῦ ἐξῆλθε γλυκύ. καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν ἀπαγγεῖλαι τὸ πρόβλημα ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας.
15 וַהֲוָה בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה וַאֲמַרוּ לְאִתַּת שִׁמְשׁוֹן שַׁדִּילִי יַת בַּעְלִיךְ וִיחַוֵּי לָנָא יַת חוּדִיתָא דִּילְמָא נוֹקִיד יָתִיךְ וְיַת בֵּית א אֲבוּיִךְ בְּנוּרָא הַלְמ הַלְמִסְכְּנוּתָנָא קְרֵיתוּן לָנָא הַלְכָא׃	15 וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיֹּאמְרוּ לְאֵשֶׁת־שִׁמְשׁוֹן פַּתִּי אֶת־אִישֵׁךְ וְיַגֶּד־לָנוּ אֶת־הַחִידָה פֶּן־נִשְׂרֹף אוֹתָךְ וְאֶת־בֵּית אָבִיךְ בָּאֵשׁ הַלְיָרְשֵׁנוּ קְרָאתֶם לָנוּ הֲלֹא׃	15. Καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ (τετάρτῃ,) καὶ εἶπαν τῇ γυναικὶ σαμψών· ἀπάτησον δὴ τὸν ἄνδρα σου, καὶ ἀπαγγειλάτω σοι τὸ πρόβλημα, μήποτε ἐμπυρίσωμέν σε καὶ τὸν οἶκον τοῦ πατρός σου ἐν πυρί. ἢ πτωχεῦσαι ἐκαλέσατε ἡμᾶς;

CAP. XIIII.

7. Deſcenditq; & locutus eſt mulieri quæ placuerat oculis eius.

8. Et poſt aliquot dies revertens ut acciperet eam, decliuavit ut videret cadaver leonis, & ecce examen apum in ore leonis erat ac favus mellis.

9. Quem cum ſumpſiſſet in manibus, comedebat in via: veniensq; ad patrem ſuum & matrem, dedit eis partem; qui & ipſi comederunt: nec tamen eis voluit indicare quòd mel de corpore leonis aſſumpſerat.

10. Deſcendit itaque pater eius ad mulierem, & fecit filio ſuo Samſon convivium, ſic enim iuvenes facere conſueverant.

11. Cùm ergo *cives loci illius* vidiſſent eum, dederunt ei ſodales triginta qui eſſent cum eo.

12. Quibus locutus eſt Samſon, Proponam vobis problema: quod ſi ſolveritis mihi intra ſeptem dies convivii, dabo vobis triginta ſindones, & totidem tunicas.

13. Sin autem non potueritis ſolvere, vos dabitis mihi triginta ſindones, & eiuſdem numeri tunicas. Qui reſponderunt ei, Propone problema, ut audiamus.

14. Dixitq; eis, De comedente exivit cibus, & de forti egreſſa eſt dulcedo, nec potuerunt per tres dies propoſitionem ſolvere.

15. Cumque adeſſet dies ſeptimus, dixerunt ad uxorem Samſon, Blandire viro tuo, & ſuade ei ut indicet tibi quid ſignificet problema, quod ſi facere nolueris, incendemus te, & domum patris tui, an idcirco vocaſtis nos ad nuptias ut ſpoliaretis.

Das XIIII. Capitel.

7. Da er nun hinab kam/ redet er mit dem Weibe/ vnnd ſie gefiel Simſon inn ſeinen augen.

8. Vnd nach etlichen tagen kam er wider/ daß er ſie neme. Vnd trat auß dem wege/ daß er das Aaß des Löwens beſehe/ Sihe/ da war ein Binſchwarm inn dem Aaß des Löwens vnnd honig.

9. Vnd nams in ſeine hand/ vnnd aß davon vnterwegen/ vnd gieng zu ſeinem Vater vnnd zu ſeiner Muter/ vnd gab jnen daß ſie auch aſſen. Er ſagt jhnen aber nicht an/ daß er das Honig von des Löwen Aaß genommen hatte.

10. Vnnd da ſein Vater hinab kam zu dem Weibe/ machte Simſon daſelbs eine hochzeit/ wie die Jünglinge zuthun pflegen.

11. Vnnd da ſie jhn ſahen/ gaben ſie jm dreiſſig geſellen zu/ die bey jm ſein ſolten.

12. Simſon aber ſprach zu jhnen: Jch will euch ein Rezel auffgeben/ wenn jr mir daß errathet vnnd trefft/ diſe ſieben tage der Hochzeit/ ſo will ich euch dreiſſig Hembde geben/ vnnd dreiſſig Feyerkleider.

13. Köndt jrs aber nicht errathen/ ſo ſolt jr mir dreiſſig Hembde vnnd dreiſſig Feyerkleider geben. Vnnd ſie ſprachen zu jm: Gib dein Retzel auff/ laß vns hören.

14. Er ſprach zu jhnen: Speiſſe gieng von dem Freſſer/ vnd ſüſſigkeit von dem ſtarcken. Vnd ſie kondten in dreyen tagen das Retzel nicht errathen.

15. Am ſiebenden tage ſprachen ſie zu Simſons Weibe: Vberrede deinen Mann/ daß er vns ſage das Retzel/ Oder wir werden dich vnd deines Vaters Hauß mit feuer verbrennen/ habt jhr vns hieher geladen/ daß jhr vns arm machet oder nicht?

CHAP. XIIII.

7. Il deſcendit donc, & parla à la femme: & la femme lui pleut.

8. Puis retournant quelques iours apres pour la prẽdre, il ſe deſtourna pour voir la charongne du lion: & voici vn eſſain de mouſches à miel au dedans de la charongne du lion, & du miel.

9. Et il en print en ſa main, & s'en alla ſon chemin mangeant ſi paruint à ſon pere, & à ſa mere, & leur en donna, & ils *en* mangerent: mais il ne leur declara pas qu'il auoit prins ce miel du dedans de la charongne du lion.

10. Son pere donc deſcendit vers ceſte femme-la, & Samſon fit là vn banquet: car ainſi auoyent accouſtumé de faire les ieunes gens.

11. Et aduint que ſi toſt qu'on l'eut veu, on print trente compagnons, qui furent auec lui.

12. Et Samſon leur dit, Ie vous propoſerai maintenant vne ſentence à deuiner: & ſi vous me la declarez bien dedans les ſept iours du banquet, & la trouuez, ie vous donnerai trente linges, aſſauoir trente robbes de rechange:

13. Mais ſi vous ne me la declarez, vous me donnerez trente linges, aſſauoir trente robbes de rechange. Et ils lui reſpondirent, Propoſe ta ſentence à deuiner, & nous l'orrons.

14. Et il leur dit, De celui qui mangeoit eſt procedee la viande, & du fort eſt procedee, la douceur. Et ils ne peurent declarer la ſentence à deuiner par trois iours.

15. Et quand ce vint au ſeptieme iour, ils dirent à la femme de Samſon, Indui ton mari à ce qu'il nous declare la ſentence à deuiner, que parauenture nous ne té bruslions au feu, toi & la maiſon de ton pere. Nous auez-vous appelés ici, afin qu'on euſt le noſtre? n'*eſt il pas ainſi?*

יד

16 וּבְכָת אִיתַּת שִׁמְשׁוֹן
עֲלוֹהִי וַאֲמֶרֶת לְחוֹד
סְנֵיתַנִי וְלָא רְחֵמְתַּנִי
חוּדִיתָא חַדְתָּא לִבְנֵי עַמִּי
וְלִי לָא חַוֵּיתָא וַאֲמַר לַהּ
הָא לַאֲבָא וּלְאִימָּא לָא
חַוֵּיתִי וְלִיךְ אֲכְדֵין אֲחַוֵּי׃

17 וּבְכָת עֲלוֹהִי שִׁבְעָא
יוֹמִין דַּהֲוָה לְהוֹן מִשְׁתְּיָא
וַהֲוָה בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה
וְחַוִּי לַהּ אֲרֵי דְּחַקְתֵּיהּ ו
וְחַוִּיאַת חוּדִיתָא לִבְנֵי
עַמַּהּ׃

18 וַאֲמַרוּ לֵיהּ אֱנָשֵׁי ק
קַרְתָּא בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה
עַד לָא מֵיעַל שִׁמְשָׁא מַה
חֲלֵי מִדִּבְשָׁא וּמַה תַּקִּיף
מֵאַרְיָא וַאֲמַר לְהוֹן
אִילוּלֵפוֹן בְּדַקְתּוּן בא
בְּאִיתְּתִי לָא אַשְׁכַּחְתּוּן
חוּדְתִי׃

19 וּשְׁרָת עֲלוֹהִי רוּחַ
גְּבוּרָה מִן קֳדָם יְיָ וּנְחַת
לְאַשְׁקְלוֹן וּקְטַל מִנְּהוֹן
תְּלָתִין גַּבְרָא וּנְסֵיב יָת
זְרָזֵיהוֹן וִיהַב אִיצְטְלַיָּא
לִדְחַוִּיאוּ חוּדִיתָא וּתְקֵיף
רָגְזֵיהּ וּסְלֵיק לְבֵית אֲבוּהִי׃

20 וַהֲוָת אִתַּת שִׁמְשׁוֹן
לְחַבְרֵיהּ דַּהֲוָת שׁוֹשׁ
שׁוֹשְׁבִינֵיהּ׃

טו

1 וַהֲוָה לִזְמַן יוֹמִין בְּיוֹמֵי
חֲצַד חִיטִּין וְאִדְכַּר שִׁמְשׁוֹן
יָת אִתְּתֵיהּ בְּגַדְיָא בַּר
עִזֵּי וַאֲמַר אֵעוֹל לְוָת
אִתְּתִי לְאִדְּרוֹן בֵּית
מִשְׁכְּבָא וְלָא שַׁבְקֵיהּ
אֲבוּהָ לְמֵיעַל׃

יד

16 וַתֵּבְךְּ אֵשֶׁת שִׁמְשׁוֹן עָלָיו
וַתֹּאמֶר רַק־שְׂנֵאתַנִי וְלֹא אֲהַבְתָּנִי
הַחִידָה חַדְתָּ לִבְנֵי עַמִּי וְלִי לֹא
הִגַּדְתָּה וַיֹּאמֶר לָהּ הִנֵּה לְאָבִי
וּלְאִמִּי לֹא הִגַּדְתִּי וְלָךְ אַגִּיד׃

17 וַתֵּבְךְּ עָלָיו שִׁבְעַת הַיָּמִים
אֲשֶׁר־הָיָה לָהֶם הַמִּשְׁתֶּה וַיְהִי
בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיַּגֶּד־לָהּ כִּי
הֱצִיקַתְהוּ וַתַּגֵּד הַחִידָה לִבְנֵי
עַמָּהּ׃

18 וַיֹּאמְרוּ לוֹ אַנְשֵׁי הָעִיר בַּיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי בְּטֶרֶם יָבֹא הַחַרְסָה
מַה־מָּתוֹק מִדְּבַשׁ וּמֶה עַז מֵאֲרִי
וַיֹּאמֶר לָהֶם לוּלֵא חֲרַשְׁתֶּם
בְּעֶגְלָתִי לֹא מְצָאתֶם חִידָתִי׃

19 וַתִּצְלַח עָלָיו רוּחַ יְהֹוָה וַיֵּרֶד
אַשְׁקְלוֹן וַיַּךְ מֵהֶם שְׁלֹשִׁים אִישׁ
וַיִּקַּח אֶת־חֲלִיצוֹתָם וַיִּתֵּן הַחֲלִיפוֹת
לְמַגִּידֵי הַחִידָה וַיִּחַר אַפּוֹ וַיַּעַל
בֵּית אָבִיהוּ׃

20 וַתְּהִי אֵשֶׁת שִׁמְשׁוֹן לְמֵרֵעֵהוּ
אֲשֶׁר רֵעָה לוֹ׃

טו

1 וַיְהִי מִיָּמִים בִּימֵי קְצִיר
חִטִּים וַיִּפְקֹד שִׁמְשׁוֹן אֶת־אִשְׁתּוֹ
בִּגְדִי עִזִּים וַיֹּאמֶר אָבֹאָה אֶל־
אִשְׁתִּי הֶחָדְרָה וְלֹא־נְתָנוֹ אָבִיהָ
לָבוֹא׃

ιδ'.

16. Καὶ ἔκλαυσεν ἡ γυνὴ σαμψὼν πρὸς αὐτὸν, καὶ εἶπεν αὐτῷ πλὴν ἐμίσησάς με, καὶ οὐκ ἠγάπησάς με, ὅτι τὸ πρόβλημα ὃ προεβάλου τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ μου, οὐκ ἀπήγγειλας καὶ ἐμοὶ αὐτό. καὶ εἶπεν αὐτῇ σαμψών· ἰδοὺ τῷ πατρί μου καὶ τῇ μητρί μου οὐκ ἀπήγγειλα αὐτὸ, καὶ σοὶ ἀπαγγελῶ;

17. Καὶ ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτὸν ἐπὶ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ αἷς ἦν ἐν αὐταῖς ὁ πότος. καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῇ, ὅτι παρηνώχλησεν αὐτόν· καὶ αὐτὴ ἀπήγγειλε τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ αὐτῆς.

18. Καὶ εἶπαν αὐτῷ οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ πρὶν δῦναι τὸν ἥλιον· τί γλυκύτερον μέλιτος, καὶ τί ἰσχυρότερον λέοντος· καὶ εἶπεν αὐτοῖς σαμψών. εἰ μὴ κατεδαμάσατέ μου τὴν δάμαλιν, οὐκ ἂν εὕρετε τὸ πρόβλημά μου.

19. Καὶ κατεύθυνεν ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα κυρίου, καὶ κατέβη εἰς ἀσκάλωνα, καὶ ἔπαισεν ἐκεῖθεν τριάκοντα ἄνδρας, καὶ ἔλαβε τὰς στολὰς αὐτῶν, καὶ ἔδωκε τὰς στολὰς τοῖς ἀπαγγείλασι τὸ πρόβλημα. καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ σαμψὼν, καὶ ἀνέβη εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

20. Καὶ συνῴκησεν ἡ γυνὴ σαμψὼν τῷ νυμφαγωγῷ αὐτοῦ, ὃς ἦν ἑταῖρος αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛ. ιε'.

1. Καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας ἐν ἡμέραις θερισμοῦ πυρῶν, καὶ ἐπεσκέψατο σαμψὼν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ φέρων ἔριφον αἰγῶν, καὶ εἶπεν· εἰσελεύσομαι πρὸς τὴν γυναῖκά μου, καὶ εἰς τὸν κοιτῶνα· καὶ οὐκ ἀφῆκεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτῆς εἰσελθεῖν.

CAP. XIIII.

16. Quæ fundebat apud Samſon lacrymas, & querebatur dicens, Odiſti me, & non diligis: idcirco problema quod propoſuiſti filiis populi mei, non vis mihi exponere. At ille reſpondit, Patri meo & matri nolui dicere: & tibi indicare potero?

17. Septem igitur diebus convivii flebat ante eum: tandemq; die ſeptimo cum ei eſſet moleſta, expoſuit. Quæ ſtatim indicavit civibus ſuis.

18. Et illi dixerunt ei die ſeptimo ante ſolis occubitum, Quid dulcius melle, & quid fortius leone? Qui ait ad eos, Si non araſſetis in vitula mea, non inveniſſetis propoſitionem meam.

19. Irruit itaque in eum ſpiritus Domini, deſcenditq; Aſcalonem, & percuſſit ibi triginta viros: quorum ablatas veſtes dedit iis qui problema ſolverant. Iratuſque nimis aſcendit in domum patris ſui.

20. Vxor autem eius accepit maritum unum de amicis eius & pronubis.

CAP. XV.

1. Poſt aliquantulum autem temporis, cùm dies triticeæ meſſis inſtarent, venit Samſon inviſere volens uxorem ſuam, & attulit ei hœdum de capris. Cumque cubiculum eius ſolito vellet intrare, prohibuit illum pater illius,

Das XIIII. Capitel.

16. Da weinet Simſons Weib fůr jm/ vnnd ſprach: Du biſt mir gram vnnd haſt mich nicht lieb/ du haſt den Kindern meines Volcks ein Retzel auffgegeben/ vnd haſt mirs nicht geſagt. Er aber ſprach zu jr: Sihe/ ich habs meinem Vater vnnd meiner Muter nicht geſagt/ vnd ſolt dirs ſagen.

17. Vnnd ſie weinet die ſieben tage fůr jm/ weil ſie Hochzeit hatten/ aber am ſiebenden tage ſagt ers jhr/ denn ſie trieb jn ein/ Vnnd ſie ſagt das Retzel jres volcks Kindern.

18. Da ſprachen die Männer der Stadt zu jhm am ſiebenden tage/ ehe die Sonne vntergienge: Was iſt ſüſſer denn Hönig? Was iſt ſtercker deñ der Löwe? Aber er ſprach zu jhnen: Wenn jhr nicht hettet mit meinem Kalb gepflůget/ jr hettet mein Retzel nicht troffen.

19. Vnd der Geiſt des HERREN geriet ůber jn/ vnnd gieng hinab gen Asklon/ vnnd ſchlug dreiſſig Mann vnter jnen/ vnd nam jr gewand/ vnnd gab Feyerkleider denen/ die das Retzel errathen hatten. Vnd ergrimmet in ſeinem zorn/ vnd gieng herauff inn ſeines Vaters Hauß.

20. Aber Simſons Weib war einem ſeiner geſellen gegeben/ der jm zu gehöret.

Das XV. Capitel.

ES begab ſich aber nach etlichen tagen/ vmb die Weitzenernde/ das Simſon ſein Weib beſucht mit einem Zigenböcklein. Vnnd als er gedacht/ Jch wil zu meinem Weibe gehen inn die Kammer/ wolt jhn jr Vater nicht hineinlaſſen.

CHAP. XIIII.

16. La femme de Samſon donc pleura apres lui, diſant, Tu me hais ſeulement, & ne m'aimes point: n'as-tu pas propoſé vne ſentence à deuiner aux enfans de mon peuple, & ne me l'as point declaree? Et il lui *reſpon*dit, Voici, ie ne l'ai point declaree à mon pere ni à ma mere, & te la declareroy' ie?

17. Ainſi elle pleuroit apres lui durant les ſept iours que le banquet leur fut fait: & quand ce vint au ſeptieme iour, il la lui declara: pourtant qu'elle le tormentoit: puis elle la declara aux enfans de ſon peuple.

18. Les gens de la ville donc lui dirent au ſeptieme iour, auant que le ſoleil ſe couchaſt, Qu'y a-il de plus doux que le miel, & qu'y a il de plus fort que le lion? Et il leur dit, Si vous n'euſſiez point labouré auec ma ieune vache, vous n'euſſiez point trouué ma ſentence à deuiner.

19. Et l'Eſprit de l'Eternel le ſaiſit, & il deſcendit en Aſçkelon, & tua trente hommes de ceux d'Aſçkelon, & print leurs deſpouilles, & donna les robbes de rechange à ceux qui auoyent declaré la ſentence à deuiner: & ſa colere s'embraſa, dont il monta en la maiſon de ſon pere.

20. Et la femme de Samſon fut mariee au compagnon d'icelui, duquel il s'eſtoit accointe.

CHAP. XV.

1. Or aduint quelques iours apres, au temps de la moiſſon des bleds, que Samſon alla viſiter ſa femme, portãt vn cheureau de laict, & dit, I'entrerai à ma femme en ſa chambrette, mais le pere d'icelle ne lui permit point d'y entrer.

טו

2 ואמר אבוהא מימר
אמירית ארי מסנא
סניתה ויהביתה לחברך
הלא אחתה זערתא
שפירתא מינה תהוי
כען לך חלופה:

3 ואמר להון שמשון ז
זכאי אנא הדא זימנא
מפלשתאי אעביד עמ
עמהון בישא:

4 ואזל שמשון ואחד
תלת מאה תעלין ונסיב
בעוריא וקטר דנבא בריש
דנבא ושוי בעורא חדא
בין תרין דנביא במציעין:

5 ואדליק אשתא ב
בבעוריא ושלח בקמת
פלשתאי ואדליק מגדישא
ועד קמא ועד כרמיא
ועד זיתא:

6 ואמרו פלשתאי מן
עבד דא ואמרו שמשון
חתניה דתימנאי ארי נסיב
ית אתתיה ויהבה לחבריה
וסליקו פלשתאי ואוקידו
יתה וית אבוהא בנורא:

7 ואמר להון שמשון אם
תעבדון כהדא אלהן כד
איתפרע מנכון ובתר כן
אתמנע:

8 ומחא יתהון פרשין
עם רגלאין מחא סגיאה
ונחת ויתיב בשקיף כיף
עיטם:

9 וסליקו פלשתאי ושרו
בארעא דבית יהודה
ואיתרטישו על לחי:

10 ואמרו אנשי דבית
יהודה למה סליקתון
עלנא ואמרו למיסר ית
שמשון סליקנא למעבד
ליה כמא דעבד לנא:

טו

2 וַיֹּאמֶר אָבִיהָ אָמֹר אָמַרְתִּי
כִּי־שָׂנֹא שְׂנֵאתָהּ וָאֶתְּנֶנָּה לְמֵרֵעֶךָ
הֲלֹא אֲחֹתָהּ הַקְּטַנָּה טוֹבָה מִמֶּנָּה
תְּהִי־נָא לְךָ תַּחְתֶּיהָ׃

3 וַיֹּאמֶר לָהֶם שִׁמְשׁוֹן נִקֵּיתִי
הַפַּעַם מִפְּלִשְׁתִּים כִּי־עֹשֶׂה אֲנִי
עִמָּם רָעָה׃

4 וַיֵּלֶךְ שִׁמְשׁוֹן וַיִּלְכֹּד שְׁלֹשׁ־
מֵאוֹת שׁוּעָלִים וַיִּקַּח לַפִּדִים
וַיֶּפֶן זָנָב אֶל־זָנָב וַיָּשֶׂם לַפִּיד
אֶחָד בֵּין־שְׁנֵי הַזְּנָבוֹת בַּתָּוֶךְ׃

5 וַיַּבְעֶר־אֵשׁ בַּלַּפִּידִים וַיְשַׁלַּח
בְּקָמוֹת פְּלִשְׁתִּים וַיַּבְעֵר מִגָּדִישׁ
וְעַד־קָמָה וְעַד־כֶּרֶם זָיִת׃

6 וַיֹּאמְרוּ פְלִשְׁתִּים מִי עָשָׂה־
זֹאת וַיֹּאמְרוּ שִׁמְשׁוֹן חֲתַן הַתִּמְנִי
כִּי לָקַח אֶת־אִשְׁתּוֹ וַיִּתְּנָהּ לְמֵרֵעֵהוּ
וַיַּעֲלוּ פְלִשְׁתִּים וַיִּשְׂרְפוּ אוֹתָהּ
וְאֶת־אָבִיהָ בָּאֵשׁ׃

7 וַיֹּאמֶר לָהֶם שִׁמְשׁוֹן אִם־
תַּעֲשׂוּן כָּזֹאת כִּי אִם־נִקַּמְתִּי
בָּכֶם וְאַחַר אֶחְדָּל׃

8 וַיַּךְ אוֹתָם שׁוֹק עַל־יָרֵךְ
מַכָּה גְּדוֹלָה וַיֵּרֶד וַיֵּשֶׁב בִּסְעִיף
סֶלַע עֵיטָם׃

9 וַיַּעֲלוּ פְלִשְׁתִּים וַיַּחֲנוּ בִּיהוּדָה
וַיִּנָּטְשׁוּ בַּלֶּחִי׃

10 וַיֹּאמְרוּ אִישׁ יְהוּדָה לָמָה
עֲלִיתֶם עָלֵינוּ וַיֹּאמְרוּ לֶאֱסוֹר אֶת
שִׁמְשׁוֹן עָלִינוּ לַעֲשׂוֹת לוֹ כַּאֲשֶׁר
עָשָׂה לָנוּ׃

ιε.

2. Καὶ εἶπεν ὁ πατὴρ αὐτῆς. εἰπὼν εἶπον ὅτι μισῶν ἐμίσησας αὐτὴν, καὶ ἔδωκα αὐτὴν ἑνὶ τῶν συνεταίρων σου. οὐκ ἰδοὺ ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς ἡ νεωτέρα κρείσσων αὐτῆς ἐστίν; ἔστω δή σοι ἀντὶ αὐτῆς.

3. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Σαμψών· ἠθῷωμαι τὸ ἅπαξ ἀπὸ τῶν ἀλλοφύλων, ὅτι ποιῶ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν κακά.

4. Καὶ ἐπορεύθη Σαμψὼν, καὶ συνέλαβε τριακοσίας ἀλώπεκας, καὶ ἔλαβε λαμπάδας, καὶ συνέδησε κέρκον πρὸς κέρκον, καὶ ἔθησε λαμπάδα μίαν ἀνὰ μέσον τῶν δύο κέρκων.

5. Καὶ ὡδήγησε, καὶ ἐξέκαυσε πῦρ ἐν ταῖς λαμπάσι, καὶ ἐξαπέστειλεν ἐν τοῖς στάχυσι τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἐνεπύρισε τοὺς στάχυας ἀπὸ ἅλωνος καὶ ἕως σταχύων ὀρθῶν, καὶ ἀμπελῶνας καὶ ἐλαίας.

6. Καὶ εἶπαν οἱ ἀλλόφυλοι· τίς ἐποίησε ταῦτα, εἰ μὴ Σαμψὼν ὁ γαμβρὸς τοῦ Θαμναταίου; ὅτι ἔλαβε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ συνεταίρῳ αὐτοῦ. καὶ ἀνέβησαν οἱ ἀλλόφυλοι, καὶ ἐνέπρησαν τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτῆς καὶ αὐτὴν ἐν πυρί.

7. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς Σαμψών· ἐὰν ποιήσητε οὕτως ταύτην, οὐκ εὐδοκήσω, ἀλλὰ τὴν ἐκδίκησίν μου ἐξ ἑνὸς ἑκάστου ὑμῶν ποιήσομαι.

8. Καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς κνήμην ἐπὶ μηρὸν πληγὴν μεγάλην, καὶ κατέβη καὶ κατῴκει παρὰ τῷ χειμάρρῳ ἐν τῷ σπηλαίῳ τῆς πέτρας ἠτάμ.

9. Καὶ ἀνέβησαν οἱ ἀλλόφυλοι. καὶ παρενέβαλον ἐν ἰούδα, καὶ ἐξερρίφησαν ἐν λεχί.

10. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς πᾶς ἀνὴρ ἰούδα· ἵνα τί ἀνέβητε ἐφ' ἡμᾶς; καὶ εἶπαν οἱ ἀλλόφυλοι, δῆσαι τὸν σαμψὼν ἀνέβημεν, καὶ ποιῆσαι αὐτῷ ὃν τρόπον ἐποίησεν ἡμῖν.

CAP. XV.

2. Dicens, Putavi quòd odiſſes eam, & ideò tradidi illam amico tuo: ſed habet ſororem, quæ iunior & pulchrior illa eſt, ſit tibi pro ea uxor.

3. Cui Samſon reſpondit, Ab hac die non erit culpa in me contra Philiſthæos: faciam enim vobis mala.

4. Perrexitq́; & cepit trecentas vulpes, caudasq́; earum iunxit ad caudas, & faces ligavit in medio.

5. Quas igne ſuccendens, dimiſit, ut huc illucq́; diſcurrerent Quæ ſtatim perrexerunt in ſegetes Philiſthinorum. Quibus ſuccenſis, & comportatæ iam fruges, & adhuc ſtantes in ſtipula, concrematæ ſunt, in tantum, ut vineas quoque & oliveta, flamma conſumeret.

6. Dixeruntq́; Philiſthiim, Quis fecit hanc rem? Quibus dictum eſt, Samſon gener Thamnathæi: quia tulit uxorem eius, & alteri tradidit, hæc operatus eſt. Aſcenderuntq́; Philiſthiim: & cõbuſſerunt tam mulierem quam patrem eius.

7. Quibus ait Samſon, Licet hæc feceritis, tamen adhuc ex vobis expetam ultionem, & tunc quieſcam.

8. Percuſſitq́; eos ingenti plaga, ita ut ſtupentes ſuram femori imponerent. Et deſcendens habitavit in ſpelunca petræ Etam.

9. Igitur aſcendentes Philiſthiim in Terram-Iuda caſtrametati ſunt in loco qui poſtea vocatus eſt Lechi, id eſt maxilla: ubi eorum fuſus eſt exercitus.

10. Dixeruntq́; ad eos de tribu Iuda, Cur aſcendiſtis adverſum nos? Qui reſponderunt, Vt ligemus Samſon venimus, & reddamus ei quę in nos operatus eſt.

Das XV. Capitel.

2. Vnd ſprach: Ich meinet du wereſt jr gram worden/vnnd hab ſie deinem Freunde gegeben. Sie hat aber eine Jüngere Schweſter/ die iſt ſchöner denn ſie/die laß dein ſein für diſe.

3. Da ſprach Simſon zu jnen: Ich hab einmal eine rechte ſach wider die Philiſter/ich will euch ſchaden thun.

4. Vnnd Simſon gieng hin/vnnd fieng drey hundert Füchſe/vnnd nam Brende/vnd keret ja einen ſchwantz zum andern/vnd thet einen Brand ja zwiſchen zween ſchwentze.

5. Vnnd zündet die an mit Feuer/ vnd ließ ſie vnter das Korn der Philiſter/vnd zündet alſo an die Mandel ſam̃t dem ſtehenden Korn/vnd Weinberge/vnd Oelbäume.

6. Da ſprachen die Philiſter: Wer hat das gethan? Da ſagt man: Simſon der Eidam des Thimniters/darumb daß er jm ſein Weib genommen/ vnnd ſeinem Freunde gegeben hat. Da zogen die Philiſter hinauff/ vnd verbrandten ſie ſam̃t jrem Vater mit Feuer.

7. Simſon aber ſprach zu jhnen: Ob jhr ſchon das gethan habt/doch wil ich mich an euch ſelbs rechen/ vnd darnach auffhören.

8. Vnnd ſchlug ſie hart / beide an Schultern vnd Lenden. Vnd zog hinab/ vnnd wohnete in der Steinklufft zu Etam.

9. Da zogen die Philiſter hinauff/ vnd belagerten Juda/vnd lieſſen ſich nider zu Lehi.

10. Aber die von Juda ſprachen: Warumb ſeydt jr wider vns herauff zogen? Sie antworten: Wir ſindt herauff kommen Simſon zu binden/ daß wir jm thun/wie er vns gethan hat.

CHAP. XV.

2. Car il lui dit, I'ai eſtimé pour vrai que tu la haïſſois du tout, pourtant l'ai-ie baillee à ton compagnon. Sa ſœur puis-nee n'eſt elle pas plus belle qu'elle? Ie te prie donc, qu'elle ſoit tiene au lieu de celle-la.

3. Et Samſon dit touchant iceux, A ceſte fois ie ſerai innocent au prix des Philiſtins, quand ie leur ferai du mal.

4. Samſon donc s'en alla, & print trois cens renards, & print auſſi des flambeaux, & tourna les renards queuë contre queuë, & mit vn flābeau entre les deux queuës au beau milieu.

5. Puis il mit le feu és flambeaux, & laſcha *les renards* es bleds des Philiſtins, qui eſtoyent debout. Il enflamba donc tant le bled qui eſtoit en tas, que celui qui eſtoit debout, meſmes iuſques aux vignes & oliuiers.

6. Et les Philiſtins dirent, Qui a fait ceci? Et on *reſpon*dit, Samſon le beau fils du Timnien, pource qu'il *lui* à prins ſa femme, & l'a baillee à ſon compagnon. Les Philiſtins donc monterent, & la bruſlerent au feu, elle & ſon pere.

7. Lors Samſon leur dit, En faites vous ainſi? mais ie me vengerai de vous deuant que ie ceſſe.

8. Et il les batit dos & ventre d'vne grande desfaite: puis il deſcendit, & s'arreſta en vn quartier du rocher de Heram.

9. Adonc les Philiſtins monterent, & ſe camperent en Iuda, & s'eſpandirent en Lehi.

10. Et les hommes de Iuda dirent, Pourquoi eſtes-vous montés contre nous? Ils *reſpon*dirent, Nous ſommes montés pour lier Samſon, afin que nous lui facions cõme il nous a fait.

טו

11 וּנְחַתוּ תְּלָתָא אַלְפִין גַּבְרָא מִדְּבֵית יְהוּדָה לִשְׁקִיף כֵּיף עֵיטָם וַאֲמַרוּ לְשִׁמְשׁוֹן הֲלָא יְדַעְתְּ אֲרֵי שַׁלִּיטִין בָּנָא פְּלִשְׁתָּאֵי וּמַה דָּא עֲבַדְתָּ לָנָא וַאֲמַר לְהוֹן כְּמָא דַעֲבַדוּ לִי כֵּן עֲבָדֵית לְהוֹן׃

12 וַאֲמַרוּ לֵיהּ לְמֵיסְרָךְ נְחַתְנָא לְמִמְסְרָךְ בִּידָא דִפְלִשְׁתָּאֵי וַאֲמַר לְהוֹן שִׁמְשׁוֹן קַיִּימוּ לִי דִילְמָא תִּשְׁלְטוּן בִּי אַתּוּן׃

13 וַאֲמַרוּ לֵיהּ לְמֵימַר לָא אֲרֵי מֵיסַר נֵיסְרִינָּךְ וְנִמְסְרִינָּךְ בִּידֵיהוֹן וּמִקְטַל לָא נִקְטְלִינָּךְ וַאֲסָרוּהִי בְּתַרְתֵּין גְּדִילָן חַדְתָּן וְאַסְּקוּהִי מִן כֵּיפָא׃

14 הוּא אֲתָא עַד לֶחִי וּפְלִשְׁתָּאֵי יַבִּיבוּ לְקַדְמוּתֵיהּ וּשְׁרַת עֲלוֹהִי רוּחַ גְּבוּרָה מִן קֳדָם יְיָ וַהֲוָה גְדִילָתָא דְעַל דְּרָעוֹהִי כְּכִיתָּנָא דְאַרַח בֵּיהּ נוּרָא וְאִיתְפְּסַקוּ אֵיסָרוֹהִי מֵעַל יְדוֹהִי׃

15 וְאַשְׁכַּח לוֹעָא דַחֲמָרָא בְּטִינְתָּא וְאוֹשִׁיט יְדֵיהּ וּנְסַבָהּ וּקְטַל בָּהּ אֲלַף גַּבְרָא׃

16 וַאֲמַר שִׁמְשׁוֹן בְּלוֹעָא דַחֲמָרָא רְמִיתִינּוּן דְּגוֹרִין דְּגוֹרִין בְּלוֹעָא דַחֲמָרָא קְטָלֵית אֲלַף גַּבְרָא׃

17 וַהֲוָה בְּשֵׁיצָיוּתֵיהּ לְמַלָּלָא וּרְמָא לוֹעָא מִן יְדֵיהּ וּקְרָא לְאַתְרָא הַהוּא רָמַת לֶחִי׃

18 וּצְחִי לַחֲדָא וְצַלִּי קֳדָם יְיָ וַאֲמַר אַתְּ עֲבַדְתְּ עַל יְדָא דְעַבְדָּךְ יָת פּוּרְקָנָא רַבָּא הָדֵין וּכְעַן אֲמוּת בִּצְחוּתָא וְאִיתְמְסַר בִּידָא דְעָרְלָאֵי׃

טו

11 וַיֵּרְדוּ שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים אִישׁ מִיהוּדָה אֶל־סְעִיף סֶלַע עֵיטָם וַיֹּאמְרוּ לְשִׁמְשׁוֹן הֲלֹא יָדַעְתָּ כִּי־מֹשְׁלִים בָּנוּ פְּלִשְׁתִּים וּמַה־זֹּאת עָשִׂית לָּנוּ וַיֹּאמֶר לָהֶם כַּאֲשֶׁר עָשׂוּ לִי כֵּן עָשִׂיתִי לָהֶם׃

12 וַיֹּאמְרוּ לוֹ לֶאֱסָרְךָ יָרַדְנוּ לְתִתְּךָ בְּיַד־פְּלִשְׁתִּים וַיֹּאמֶר לָהֶם שִׁמְשׁוֹן הִשָּׁבְעוּ לִי פֶּן־תִּפְגְּעוּן בִּי אַתֶּם׃

13 וַיֹּאמְרוּ לוֹ לֵאמֹר לֹא כִּי־אָסֹר נֶאֱסָרְךָ וּנְתַנּוּךָ בְיָדָם וְהָמֵת לֹא נְמִיתֶךָ וַיַּאַסְרֻהוּ בִּשְׁנַיִם עֲבֹתִים חֲדָשִׁים וַיַּעֲלוּהוּ מִן־הַסָּלַע׃

14 הוּא־בָא עַד־לֶחִי וּפְלִשְׁתִּים הֵרִיעוּ לִקְרָאתוֹ וַתִּצְלַח עָלָיו רוּחַ יְהוָה וַתִּהְיֶינָה הָעֲבֹתִים אֲשֶׁר עַל־זְרוֹעוֹתָיו כַּפִּשְׁתִּים אֲשֶׁר בָּעֲרוּ בָאֵשׁ וַיִּמַּסּוּ אֱסוּרָיו מֵעַל יָדָיו׃

15 וַיִּמְצָא לְחִי־חֲמוֹר טְרִיָּה וַיִּשְׁלַח יָדוֹ וַיִּקָּחֶהָ וַיַּךְ־בָּהּ אֶלֶף אִישׁ׃

16 וַיֹּאמֶר שִׁמְשׁוֹן בִּלְחִי הַחֲמוֹר חֲמוֹר חֲמֹרָתָיִם בִּלְחִי הַחֲמוֹר הִכֵּיתִי אֶלֶף אִישׁ׃

17 וַיְהִי כְּכַלּוֹתוֹ לְדַבֵּר וַיַּשְׁלֵךְ הַלְּחִי מִיָּדוֹ וַיִּקְרָא לַמָּקוֹם הַהוּא רָמַת לֶחִי׃

18 וַיִּצְמָא מְאֹד וַיִּקְרָא אֶל־יְהוָה וַיֹּאמַר אַתָּה נָתַתָּ בְיַד־עַבְדְּךָ אֶת־הַתְּשׁוּעָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת וְעַתָּה אָמוּת בַּצָּמָא וְנָפַלְתִּי בְּיַד הָעֲרֵלִים׃

ιε'.

11. Καὶ κατέβησαν τρισχίλιοι ἐξ ἰούδα ἄνδρες εἰς τρυμαλιὰν τῆς πέτρας ἠτάμ, καὶ εἶπαν πρὸς σαμψών· οὐκ οἶδας ὅτι κυριεύουσιν οἱ ἀλλόφυλοι ἡμῶν, καὶ ἵνα τί ταῦτα ἐποίησας ἡμῖν; καὶ εἶπεν αὐτοῖς σαμψών· ὃν τρόπον ἐποίησάν μοι, οὕτως ἐποίησα αὐτοῖς.

12. Καὶ εἶπαν αὐτῷ. δῆσαί σε κατέβημεν, τοῦ παραδοῦναί σε εἰς χεῖρας ἀλλοφύλων. καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὀμόσατέ μοι, καὶ μὴ ἀποκτείνητέ με ὑμεῖς, καὶ παράδοτέ με ὑμεῖς, μή ποτε ἀπαντήσητε ἐν ἐμοὶ ὑμεῖς.

13. Καὶ ὤμοσαν αὐτῷ λέγοντες οὐχὶ, ἀλλ' ἢ δεσμῷ δήσομέν σε, καὶ παραδώσομέν σε εἰς χεῖρας αὐτῶν, θανάτῳ δὲ οὐ θανατώσομέν σε. καὶ ἔδησαν αὐτὸν ἐν δυσὶ καλωδίοις καινοῖς, καὶ ἀνήνεγκαν αὐτὸν ἀπὸ τῆς πέτρας ἐκείνης.

14. Καὶ αὐτὸς ἦλθεν ἕως σιαγόνος. καὶ οἱ ἀλλόφυλοι ἠλάλαξαν καὶ ἔδραμον εἰς συνάντησιν αὐτοῦ, καὶ κατεύθυνεν ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα κυρίου, καὶ ἐγένετο τὰ καλώδια τὰ ἐν τοῖς βραχίοσιν αὐτοῦ ὡσεὶ στυππίον, ἡνίκα ἂν ὀσφρανθῇ πυρὸς, καὶ ἐτάκησαν οἱ δεσμοὶ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν βραχιόνων αὐτοῦ.

15. Καὶ εὗρε σιαγόνα ὄνου ἐξερριμμένην, καὶ ἐξέτεινε τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἔλαβεν αὐτὴν, καὶ ἐπάταξεν ἐν αὐτῇ χιλίους ἄνδρας.

16. Καὶ εἶπεν σαμψών· ἐν σιαγόνι ὄνου ἐξαλείφων ἐξήλειψα αὐτοὺς, ὅτι ἐν τῇ σιαγόνι τοῦ ὄνου ἐπάταξα χιλίους ἄνδρας.

17. Καὶ ἐγένετο ἡνίκα συνετέλεσε λαλῶν, καὶ ἔρριψε τὴν σιαγόνα ἀπὸ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐκάλεσε τὸν τόπον ἐκεῖνον, ἀναίρεσις σιαγόνος.

18. Καὶ ἐδίψησε σφόδρα, καὶ ἐβόησε πρὸς κύριον, καὶ εἶπε· σὺ εὐώδωσας ἐν χειρὶ τοῦ δούλου σου τὴν σωτηρίαν τὴν μεγάλην ταύτην, καὶ νῦν ἀποθανοῦμαι ἐν δίψη, καὶ ἐμπεσοῦμαι ἐν χειρὶ τῶν ἀπεριτμήτων;

CAP. XV.

11. Deſcenderunt ergo tria millia virorum de Iuda, ad ſpecum ſilicis Etam, dixeruntq; ad Samſon, Neſcis quòd Philiſthiim imperent nobis? quare hoc facere voluiſti? Quibus ille ait, Sicut fecerunt mihi, ſic feci eis.

12. Ligare, inquiunt, te venimus, & tradere in manus Philiſtinorum. Quibus Samſon, Iurate, ait, & ſpondete mihi quòd non occidatis me.

13 Dixerunt, Non te occidemus, ſed vinctum tradimus. Ligaveruntq; eum duobus novis funibus, & tulerunt eum de petra Etam.

14. Qui cùm veniſſet ad locum Maxillæ, & Philiſthiim vociferantes occurriſſent ei, irruit Spiritus Domini in eũ: & ſicut ſolent ad odorem ignis ligna conſumi, ita vincula quibus ligatus erat, diſſipata ſunt & ſoluta.

15. Inventamq; maxillam, id eſt mandibulam aſini, quæ iacebat, arripiens, interfecit in ea mille viros.

16. Et ait. In maxilla aſini, in mandibula pulli aſinarum delevi eos, & percuſſi mille viros.

17. Cumque hæc verba canens compleſſet, proiecit mandibulam de manu, & vocavit nomen loci illius Ramath-lechi, quod interpretatur elevatio maxillæ.

18. Sitienſq; valdè, clamavit ad Dominum, & ait, Tu dediſti in manu ſervi tui ſalutem hanc maximam atq; victoriam: & en ſiti morior, incidamq; in manus incircumciſorum.

Das XV. Capitel.

11. Da zogen drey tauſend Mann von Juda/ hinab inn die Steinklufft zu Etam/ vnnd ſprachen zu Simſon: Weiſt du nicht daß die Philiſter über vns herrſchen? Warumb haſt du deñ das an vns gethan? Er ſprach zu jhnen: Wie ſie mir gethan haben/ ſo hab ich jnen wider gethan.

12. Sie ſprachen zu jm: Wir ſindt herab kommen dich zu binden/ vnd in der Philiſter hende zu geben. Simſon ſprach zu jnen: So ſchweret mir/ daß jr mir nicht wehren wolt.

13. Sie antworten jm: Wir wollen dir nicht wehren/ ſondern wollen dich nur binden/ vnd in jhre hende geben vnd wollen dich nicht tödten. Vnd ſie bunden jn mit zwey neuen ſtricken/ vnd führeten jn herauff vom Felß.

14. Vñ da er kam biß gen Lehi/ jauchzeten die Philiſter zu jm zu. Aber der Geiſt des HERREN gerieth über jn/ vnnd die ſtricke an ſeinen Armen wurden wie Faden/ die das Feuer verſenget hat/ daß die Band an ſeinen henden zuſchmoltzen.

15. Vnd er fand einen faulen Eſelskinbaken/ Da reckt er ſeine hand auß vnd nam jn/ vnnd ſchlug damit tauſent Mann.

16. Vnd Simſon ſprach: Da ligen ſie bey hauffen/ durch eins Eſels Kinbacken hab ich tauſent Mañ geſchlagen.

17. Vnd da er das außgeredt hatte/ warff er den Kinbacken auß ſeiner hand/ vnd hieß die ſtet Ramath Lehi.

18. Da jn aber ſehr dürſtet/ rieff er den HERRN an/ vnnd ſprach: Du haſt ſolch groß heil gegeben/ durch die hand deines Knechts/ Nun aber muß ich durſts ſterben/ vnnd inn der vnbeſchnitten hende fallen.

CHAP. XV.

11. Lors deſcendirent trois mille hommes de Iuda au quartier du rocher de Hetam, & dirent à Samſon, Ne ſais-tu pas que les Philiſtins dominent ſur nous? Pourquoi donc nous as tu fait ceci? Il leur *reſpon*dit, Comme ils m'ont fait ainſi leur ai-ie fait

12. Derechef ils lui dirent, Nous ſommes deſcendus pour te lier, afin que nous te liurions en la main des Philiſtins. Et Samſon leur dit, Iurez-moi: afin que parauenture vous ne vous iettiez ſur moi.

13. Et ils *reſpon*dirent, diſans, Non: mais nous te lierons tresbien, afin que nous te liuriõs entre leurs mains: toutesfois nous ne te tuerons point. Ils le lierẽt donc de deux cordes neuues, & le firent monter hors du rocher.

14. Or quand il fut venu iuſques à Lehi, les Philiſtins ietterent cris d'eſiouïſſance à ſa rencontre, & l'Eſprit de l'Eternel le ſaiſit, & les cordes, qui *eſtoyent* ſur ſes bras, deuindrent comme du lin où on à mis le feu, dont ſes liens s'eſcoulerent de deſſus ſes mains.

15 Et ayant trouué vne maſchoire d'aſne, qui n'eſtoit pas encore deſechee, eſtendant ſa main il l'empoigna, & en tua mille hommes.

16. Puis Samſon dit, Auec vne maſchoire d'aſne vn monceau, deux monceaux: auec vne maſchoire d'aſne i'ai tué mille hommes.

17. Et quand il eut acheué de parler, il ietta hors de ſa main la maſchoire, & nomma ce lieu-la Ramath-lehi.

18. Et eut fort grand ſoif, & cria à l'Eternel, diſant, Tu as mis en la main de ton ſeruiteur ceſte grande deliurance ici: & maintenant mourroy'-ie de ſoif, & tomberoy'-ie entre les mains des incirconcis?

טו

19 וּבְזַע אֱלֹהִים יַת כֵּיפָא
דִּי בְּלוֹעָא וּנְפַקוּ מִינֵּיהּ
מַיָּא וּשְׁתִי וְתָבַת רוּחֵיהּ
וַחֲיָא עַל כֵּן אִתְקְרָא
שְׁמַהּ עֵינָא דְּאִתְיְהִיבַת
בִּצְלוֹתָא דְשִׁמְשׁוֹן הָדָא
הִיא קַיְמָא בִּלְחִי עַד
יוֹמָא הָדֵין׃

20 וְדָן יַת יִשְׂרָאֵל בְּיוֹמֵי
פְּלִשְׁתָּאֵי עֶשְׂרִין שְׁנִין׃

יו

1 וַאֲזַל שִׁמְשׁוֹן לְעַזָּא
וַחֲזָא תַמָּן אִתְּתָא
פּוּנְדְּקִיתָא וְעַל לְוָתַהּ׃

2 לְעַזָּתָאֵי אִתְחַוָּה
לְמֵימַר אֲתָא שִׁמְשׁוֹן
הָלְכָא וְאַסְחַרוּ וּכְמַנוּ לֵיהּ
כָּל לֵילְיָא בְּמַעֲלָנָא דִתְרַע
קַרְתָּא וּשְׁתִיקוּ כָּל לֵילְיָא
לְמֵימַר עַד נְהוֹר צַפְרָא
וְנִקְטְלִינֵּיהּ׃

3 וּשְׁכַב שִׁמְשׁוֹן עַד פַּל
פַּלְגּוּת לֵילְיָא וְקָם
בְּפַלְגּוּת לֵילְיָא וַאֲחַד
בְּדָשֵׁי תְּרַע קַרְתָּא וּבִתְרֵין
סִיפַּיָּא וּנְטָלִינּוּן עִם עַבְרָא
וְשַׁוִּי עַל כַּתְפוֹהִי וא
וְאַסְּקִינּוּן לְרֵישׁ טוּרָא
דְּעַל אַפֵּי חֶבְרוֹן׃

4 וַהֲוָה בָּתַר כֵּן וּרְחֵים
אִתְּתָא בְּנַחֲלָא דְסוֹרֵק
וּשְׁמַהּ דְּלִילָה׃

5 וּסְלִיקוּ לְוָתַהּ טוּרְנֵי
פְּלִשְׁתָּאֵי וַאֲמַרוּ לַהּ ש
שַׁדְּלִי יָתֵיהּ וַחֲזִי בְּמָה
חֵילֵיהּ סַגִּי וּבְמָה נִיכּוּל
לֵיהּ וְנֵיסְרִינֵּיהּ לְעַנָּיוּתֵיהּ
וַאֲנַחְנָא נִתֵּן לִיךְ גְּבַר אֲלַף
וּמְאָה סִלְעִין דִּכְסַף׃

6 וַאֲמֶרֶת דְּלִילָה ל
לְשִׁמְשׁוֹן חַוִּי כְעַן לִי בְּמָה
חֵילָךְ סַגִּיא וּבְמָה תִּתְאֲסַר
לְעַנָּיוּתָךְ׃

טו

19 וַיִּבְקַע אֱלֹהִים אֶת־הַמַּכְתֵּשׁ
אֲשֶׁר־בַּלְּחִי וַיֵּצְאוּ מִמֶּנּוּ מַיִם
וַיֵּשְׁתְּ וַתָּשָׁב רוּחוֹ וַיֶּחִי עַל־כֵּן ׀
קָרָא שְׁמָהּ עֵין הַקּוֹרֵא אֲשֶׁר בַּלְּחִי
עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃

20 וַיִּשְׁפֹּט אֶת־יִשְׂרָאֵל בִּימֵי
פְלִשְׁתִּים עֶשְׂרִים שָׁנָה׃

יו

1 וַיֵּלֶךְ שִׁמְשׁוֹן עַזָּתָה וַיַּרְא־שָׁם
אִשָּׁה זוֹנָה וַיָּבֹא אֵלֶיהָ׃

2 לָעַזָּתִים ׀ לֵאמֹר בָּא שִׁמְשׁוֹן
הֵנָּה וַיָּסֹבּוּ וַיֶּאֶרְבוּ־לוֹ כָל־הַלַּיְלָה
בְּשַׁעַר הָעִיר וַיִּתְחָרְשׁוּ כָל־הַלַּיְלָה
לֵאמֹר עַד־אוֹר הַבֹּקֶר וַהֲרַגְנֻהוּ׃

3 וַיִּשְׁכַּב שִׁמְשׁוֹן עַד־חֲצִי הַלַּיְלָה
וַיָּקָם ׀ בַּחֲצִי הַלַּיְלָה וַיֶּאֱחֹז בְּדַלְתוֹת
שַׁעַר־הָעִיר וּבִשְׁתֵּי הַמְּזוּזוֹת וַיִּסָּעֵם
עִם־הַבְּרִיחַ וַיָּשֶׂם עַל־כְּתֵפָיו
וַיַּעֲלֵם אֶל־רֹאשׁ הָהָר אֲשֶׁר עַל־
פְּנֵי חֶבְרוֹן׃

4 וַיְהִי אַחֲרֵי־כֵן וַיֶּאֱהַב אִשָּׁה
בְּנַחַל שׂוֹרֵק וּשְׁמָהּ דְּלִילָה׃

5 וַיַּעֲלוּ אֵלֶיהָ סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים
וַיֹּאמְרוּ לָהּ פַּתִּי אוֹתוֹ וּרְאִי בַּמֶּה
כֹּחוֹ גָדוֹל וּבַמֶּה נוּכַל לוֹ וַאֲסַרְנוּהוּ
לְעַנּוֹתוֹ וַאֲנַחְנוּ נִתַּן־לָךְ אִישׁ אֶלֶף
וּמֵאָה כָּסֶף׃

6 וַתֹּאמֶר דְּלִילָה אֶל־שִׁמְשׁוֹן
הַגִּידָה־נָּא לִי בַּמֶּה כֹּחֲךָ גָדוֹל
וּבַמֶּה תֵאָסֵר לְעַנּוֹתֶךָ׃

ιε'.

19. Καὶ ἤνοιξεν ὁ θεὸς τὸ τραῦμα τὸ ἐν τῇ σιαγόνι, καὶ ἐξήλθεν ἐξ αὐτῆς ὕδατα, καὶ ἔπιε, καὶ ἐπέστρεψε τὸ πνεῦμα αὐτοῦ καὶ ἀνέψυξε. Διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτῆς, πηγὴ τοῦ ἐπικαλουμένου, ἥ ἐστιν ἐν σιαγόνι, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης.

20. Καὶ ἔκρινε τὸν ἰσραὴλ ἐν ἡμέραις ἀλλοφύλων εἴκοσιν ἔτη.

ΚΕΦΑΛ. ιϛ'.

1. Καὶ ἐπορεύθη σαμψὼν εἰς γάζαν, καὶ εἶδεν ἐκεῖ γυναῖκα πόρνην, καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτήν.

2. Καὶ ἀπηγγέλη τοῖς γαζαίοις λέγοντες· ἥκει σαμψὼν ὧδε. καὶ κατεκύκλωσαν, καὶ ἐνήδρευσαν ἐπ' αὐτὸν ὅλην τὴν νύκτα ἐπὶ τῆς πύλης τῆς πόλεως. καὶ ἐκώφευσαν ὅλην τὴν νύκτα λέγοντες· ἕως διαφαύσῃ ὁ ὄρθρος μείνωμεν, καὶ ἀποκτείνωμεν αὐτόν.

3. Καὶ ἐκοιμήθη σαμψὼν ἕως τοῦ μεσονυκτίου, καὶ ἀνέστη ἐν ἡμίσει τῆς νυκτός, καὶ ἐπελάβετο τῶν δύο θυρῶν τῆς πύλης τῆς πόλεως σὺν τοῖς δυσὶ σταθμοῖς, καὶ ἀνεβάστασεν αὐτὰς σὺν τῷ μοχλῷ, καὶ ἔθηκεν αὐτὰ ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτοῦ, καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὰ ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους, ὅ ἐστιν ἐπὶ προσώπου τοῦ χεβρών, καὶ ἔθηκεν αὐτὰ ἐκεῖ.

4. Καὶ ἐγένετο μετὰ τοῦτο, καὶ ἠγάπησε γυναῖκα ἐκ τοῦ χειμάρρου σωρὴχ, καὶ ὄνομα αὐτῇ δαλιλά.

5. Καὶ ἀνέβησαν πρὸς αὐτὴν οἱ ἄρχοντες τῶν ἀλλοφύλων, καὶ εἶπαν αὐτῇ· ἀπάτησον αὐτὸν, καὶ ἴδε ἐν τίνι ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ ἐστὶν ἡ μεγάλη, καὶ ἐν τίνι δυνησόμεθα πρὸς αὐτὸν, καὶ δήσομεν αὐτὸν ὥστε ταπεινῶσαι αὐτὸν, καὶ ἡμεῖς δώσομέν σοι ἀνὴρ χιλίους καὶ ἑκατὸν ἀργυρίου.

6. Καὶ εἶπε δαλιλὰ πρὸς σαμψών· ἀπάγγειλον δή μοι, ἐν τίνι ἡ ἰσχύς σου ἡ μεγάλη, καὶ ἐν τίνι δεθήσῃ τοῦ ταπεινωθῆναί σε.

CAP. XV.

19. Aperuit itaque Dominus molarem dentem in maxilla aſini, & egreſſæ ſunt ex eo aquæ. Quibus hauſtis refocillavit ſpiritum, & vires recepit. Idcirco appellatum eſt nomen loci illius, Fons-invocantis- de maxilla, uſq; in præſentem diem.

20. Iudicavitque Iſraël in diebus Philiſthiim viginti annis.

CAP. XVI.

1. Abiit quoque in Gazam, & vidit ibi mulierem meretricem, ingreſſusque eſt ad eam.

2. Quod cum audiſſent Philiſthiim, & percrebruiſſet apud eos intraſſe urbem Samſon, circundederunt eũ, poſitis in porta civitatis cuſtodibus: & ibi tota nocte cum ſilentio prȩſtolantes, ut facto mane exeuntem occiderent.

3. Dormivit autem Samſon uſque ad medium noctis: & inde conſurgens apprehendit ambas portæ fores cum poſtibus ſuis & ſera, impoſitaſq; humeris ſuis portavit ad verticem montis qui reſpicit Hebron.

4. Poſt hæc amavit mulierem, quæ habitabat in Valle-ſorec, & vocabatur Dalila.

5. Veneruntq; ad eam principes Philiſthinorum, atque dixerunt, Decipe eum, & diſce ab illo, in quo habeat tantam fortitudinẽ, & quomodo eum ſuperare valeamus, & vinctum affligere, quod ſi feceris, dabimus tibi ſinguli mille & centum argenteos.

6. Locuta eſt ergo Dalila ad Samſon, Dic mihi, obſecro, in quo ſit tua maxima fortitudo, & quid ſit quo ligatus erumpere ne queas?

Das XV. Capitel.

19. Da ſpaltet Gott einen Backenzan inn dem Kinbacken / das waſſer herauß gieng / vnd als er tranck / kam ſein Geiſt wider / vnd ward erquicket Darumb heiſt er noch heutigs tags / des Anrůffers Brunn / der im Kinbacken ward.

20. Vnnd er richtet Iſrael zu der Philiſter zeit zweintzig Jar.

Das XVI. Capitel.

SImſon gieng hin gen Gaſa / vnnd ſahe daſelbs eine Hure / vnnd lag bey jr.

2. Da ward den Gaſitern geſagt: Simſon iſt herein kommen / vnnd ſie vmbgaben jn / vnd lieſſen auff jn lauren die gantze nacht inn der Stadt Thor / vnnd waren die gantze Nacht ſtille / vnnd ſprachen: Harr / morgen wenns Liecht wird / wollen wir jn erwůrgen.

3. Simſon aber lag biß zu mitternacht / da ſtund er auf zur mitternacht vñ ergreiff beyde Thůr an der Stadt Thor / ſampt den beiden Pfoſten / vnd hub ſie auß mit den Rigeln / vnd legt ſie auff ſeine Schultern / vnnd trug ſie hinauff auff die höhe des Berges fůr Hebron.

4. Darnach gewann er ein Weib lieb am bach Sorek / die hieß Delila.

5. Zu der kamen der Philiſter Fůrſten hinauff / vnd ſprachen zu jhr: Vberrede jhn / vnd beſihe / worinnen er ſolche groſſe krafft hat / vnnd womit wir jn ůbermögen / daß wir jn binden vnd zwingen / ſo wollen wir dir geben ein jeglicher tauſent vnnd hundert Silberling.

6. Vnd Delila ſprach zu Simſon: Lieber ſage mir / worinn deine groſſe krafft ſey / vnnd womit man dich binden můge / daß man dich zwinge.

CHAP. XV.

19. Lors Dieu fendit vne dent moliere qui *eſtoit* en la maſchoire, & d'icelle ſortit de l'eau: & qnand il eut beu, l'eſprit lui reuint, & il reprint vigueur. Et pourtant fut appelé le nom de ce lieu-la Hen-hakkore, qui *eſt* en Lehi iuſques à ce iourd'hui.

20. Et il iugea Iſrael au tẽps des Philiſtins par vingt ans.

CHAP. XVI.

1. Or Samſon s'en alla en Gaza, & vid là vne paillarde, & entra vers elle.

2. Dont il fut dit à ceux de Gaza, Samſon eſt venu ici: & ils l'enuironnerent, & lui mirent des embuſches toute la nuict à la porte de la ville, & ſaccouſterent entr'eux toute la nuict, diſans, *Qu'on ne bouge* iuſques au poinct du iour, & nous le tuerons

3. Mais Samſon apres auoir dormi iuſqu'à la minuit, ſe leua: & ſe ſaiſit des portes de la ville, auec les deux poſteaux, & les enleua auec la barre, & *les* mit ſur ſes eſpaules, & les tranſporta ſur le ſommet de la montagne qui *eſt* vis à vis de Hebron.

4. Aduint puis apres qu'il aima vne femme, *qui ſe tenoit* pres du torrent de Sçorek, le nom de laquelle *eſtoit* Delila.

5. Et les gouuerneurs des Philiſtins, monterent vers elle, & lui dirent, Indui le tant que tu ſaches en quoi *giſt* ſa grande force, & comment nous le ſurmonterons, afin que nous le liyons pour le matter: & nous te donnerons vn chacun onze cens *pieces* d'argent.

6. Delila donc dit à Samſon, Declare-moi, ie te prie, en quoi *gìſt* ta grande force, & dequoi tu ſerois bien lié pour te matter.

יו

7 וַאֲמַר לַהּ שִׁמְשׁוֹן אִם יִיסְרוּנִי בְּשִׁבְעָה יְתָרִין רְטִיבִין דְּלָא יַבִּישׁוּ וְאֶחֱלוֹשׁ וְאֶהֱוֵי כְּחַד מִבְּנֵי אֱנָשָׁא׃

8 וְאַסִּיקוּ לַהּ טוּרְנֵי פְלִשְׁתָּאֵי שִׁבְעָא יְתָרִין רַטִיבִין דְּלָא יַבִּישׁוּ וא וַאֲסַרְתֵּיהּ בְּהוֹן׃

9 וּכְמָנָא יָתֵיב לַהּ ב בְּאִידְרוֹן בֵּית מִשְׁכְּבָא וַאֲמֶרֶת לֵיהּ פְּלִשְׁתָּאֵי אֲתוֹ עֲלָךְ שִׁמְשׁוֹן וּפְסַק יַת יְתָרַיָּא כְּמָא דְּמִתְפְּסֵק חוּטָא דְכִיתָּנָא דַּאֲרַח בֵּיהּ נוּרָא וְלָא אִתְיְדַע חֵילֵיהּ׃

10 וַאֲמֶרֶת דְּלִילָה לְשִׁמְשׁוֹן הָא שַׁקַּרְתָּ בִי וּמַלֵּלְתָּ עִמִּי כַּדָּבִין כְּעַן חַוִּי לִי בְּמָה תִתְאֲסַר׃

11 וַאֲמַר לַהּ אִם מֵיסַר יֵסְרוּנַנִי בִּגְדִילָן חַדְתָּן דְּלָא אִתְעֲבִידַת בְּהוֹן עִיבִידְתָּא וְאֶתְחלוּשׁ וְאֶהֱוֵי כְּחַד מִן בְּנֵי אֱנָשָׁא׃

12 וּנְסִיבַת דְּלִילָה גְּדִילָן חַדְתָּן וַאֲסַרְתֵּיהּ בְּהוֹן ד וַאֲמֶרֶת לֵיהּ פְּלִשְׁתָּאֵי אֲתוֹ עֲלָךְ שִׁמְשׁוֹן וּכְמָנָא יָתֵיב בְּאִידְרוֹן בֵּית מ מִשְׁכְּבָא וּפַסְקִינּוּן מֵעַל דְּרָעוֹהִי כְּחוּט׃

13 וַאֲמֶרֶת דְּלִילָה לְשִׁמְשׁוֹן עַד הָכָא שַׁקַּרְתָּ בִי וּמַלֵּילְתָּ עִמִּי כַּדָּבִין חַוִּי לִי בְּמָה תִתְאֲסַר וַאֲמַר לַהּ אִם תִּשְׁתִּין יַת שְׁבַע גְּדִילָת רֵישִׁי עִם אַכְסְנָא דְמַשְׁתֵּיתָא׃

14 וּנְקַשַׁת בְּסִיכְּתָא וַאֲמֶרֶת לֵיהּ פְּלִשְׁתָּאֵי אֲתוֹ עֲלָךְ שִׁמְשׁוֹן וְאִתְּעַר מִשְּׁנְתֵיהּ וּנְטַל יַת אַכְסַן דְּגַרְדָּאִין וְיָת מַשְׁתֵּיתָא׃

יו

7 וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ שִׁמְשׁוֹן אִם־יַאַסְרֻנִי בְּשִׁבְעָה יְתָרִים לַחִים אֲשֶׁר לֹא־חֹרָבוּ וְחָלִיתִי וְהָיִיתִי כְּאַחַד הָאָדָם׃

8 וַיַּעֲלוּ־לָהּ סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים שִׁבְעָה יְתָרִים לַחִים אֲשֶׁר לֹא־חֹרָבוּ וַתַּאַסְרֵהוּ בָּהֶם׃

9 וְהָאֹרֵב יֹשֵׁב לָהּ בַּחֶדֶר וַתֹּאמֶר אֵלָיו פְּלִשְׁתִּים עָלֶיךָ שִׁמְשׁוֹן וַיְנַתֵּק אֶת־הַיְתָרִים כַּאֲשֶׁר יִנָּתֵק פְּתִיל־הַנְּעֹרֶת בַּהֲרִיחוֹ אֵשׁ וְלֹא נוֹדַע כֹּחוֹ׃

10 וַתֹּאמֶר דְּלִילָה אֶל־שִׁמְשׁוֹן הִנֵּה הֵתַלְתָּ בִּי וַתְּדַבֵּר אֵלַי כְּזָבִים עַתָּה הַגִּידָה־נָּא לִי בַּמֶּה תֵּאָסֵר׃

11 וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ אִם־אָסוֹר יַאַסְרוּנִי בַּעֲבֹתִים חֲדָשִׁים אֲשֶׁר לֹא־נַעֲשָׂה בָהֶם מְלָאכָה וְחָלִיתִי וְהָיִיתִי כְּאַחַד הָאָדָם׃

12 וַתִּקַּח דְּלִילָה עֲבֹתִים חֲדָשִׁים וַתַּאַסְרֵהוּ בָּהֶם וַתֹּאמֶר אֵלָיו פְּלִשְׁתִּים עָלֶיךָ שִׁמְשׁוֹן וְהָאֹרֵב יֹשֵׁב בֶּחָדֶר וַיְנַתְּקֵם מֵעַל זְרֹעֹתָיו כַּחוּט׃

13 וַתֹּאמֶר דְּלִילָה אֶל־שִׁמְשׁוֹן עַד־הֵנָּה הֵתַלְתָּ בִּי וַתְּדַבֵּר אֵלַי כְּזָבִים הַגִּידָה לִּי בַּמֶּה תֵּאָסֵר וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ אִם־תַּאַרְגִי אֶת־שֶׁבַע מַחְלְפוֹת רֹאשִׁי עִם־הַמַּסָּכֶת׃

14 וַתִּתְקַע בַּיָּתֵד וַתֹּאמֶר אֵלָיו פְּלִשְׁתִּים עָלֶיךָ שִׁמְשׁוֹן וַיִּיקַץ מִשְּׁנָתוֹ וַיִּסַּע אֶת־הַיְתַד הָאֶרֶג וְאֶת־הַמַּסָּכֶת׃

ιϛʹ.

7. Καὶ εἶπεν αὐτῇ σαμψών· ἐὰν δήσωσί με ἐν ἑπτὰ νευρίαις ὑγραῖς μὴ διεφθαρμέναις, καὶ ἀσθενήσω, καὶ ἔσομαι ὡς εἷς τῶν ἀνθρώπων.

8. Καὶ ἀνήνεγκαν αὐτῇ οἱ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων ἑπτὰ νευρίας ὑγρὰς μὴ διεφθαρμένας, καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν αὐταῖς.

9. Καὶ τὸ ἔνεδρον αὐτῆς ἐκάθητο ἐν τῷ ταμειῳ. καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· ἀλλόφυλοι ἐπὶ σὲ σαμψών· καὶ τὰς νευρὰς διέρρηξεν ὡς εἴ τις διασπάσοι στρέμμα στυππείου ἐν τῷ ὀσφρανθῆναι αὐτὸ πυρὸς, καὶ οὐκ ἐγνώσθη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ.

10. Καὶ εἶπε δαλιλὰ πρὸς σαμψών· ἰδοὺ ἐπλάνησάς με, καὶ ἐλάλησας πρός με ψευδῆ· νῦν οὖν ἀνάγγειλόν μοι, ἐν τίνι δεθήσῃ;

11. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν· ἐὰν δεσμεύοντες δήσωσί με ἐν καλωδίοις καινοῖς, οἷς οὐκ ἐγένετο ἐν αὐτοῖς ἔργον, καὶ ἀσθενήσω, καὶ ἔσομαι ὡς εἷς τῶν ἀνθρώπων.

12. Καὶ ἔλαβε δαλιλὰ καλώδια καινὰ, καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν αὐτοῖς, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· οἱ ἀλλόφυλοι ἐπὶ σὲ σαμψών, καὶ τὸ ἔνεδρον ἐκάθητο ἐν τῷ ταμείῳ, καὶ διέσπασεν αὐτὰ ἀπὸ τῶν βραχιόνων αὐτοῦ ὡσεὶ ῥάμμα.

13. Καὶ εἶπε δαλιλὰ πρὸς σαμψών· ἕως νῦν παρελογίσω με, καὶ ἐλάλησας πρός με ψευδῆ; ἀνάγγειλόν μοι ἐν τίνι δεθήσῃ. καὶ εἶπεν αὐτῇ· ἐὰν ὑφάνῃς τὰς ἑπτὰ σειρὰς τῆς κεφαλῆς μου μετὰ τοῦ διάσματος, καὶ ἐγκρούσῃς ἐν τῷ πασσάλῳ εἰς τὸν τοῖχον, καὶ ἔσομαι ἀσθενής, καὶ ἐποίησεν αὐτῷ δαλιλὰ οὕτως, καὶ ἐδιάσατο τοὺς ἑπτὰ βοστρύχους τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ μετὰ τῆς ἐκστάσεως.

14. Καὶ ἐνέκρουσε τοῖς πασσάλοις εἰς τὸν τοῖχον. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν· ἀλλόφυλλοι ἐπὶ σε σαμψών. καὶ ἐξηγέρθη ἀπὸ τοῦ ὕπνου αὐτοῦ, καὶ ἐξέσπασε τοὺς πασσάλους ἐν τῷ ὑφάσματι ἐκ τοῦ τοίχου, καὶ τὸ διάσμα, (καὶ οὐκ ἐγνώσθη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ.)

CAP. XVI.

7. Cui reſpondit Samſon, Si ſeptem nerviceis funibus necdum ſiccis, & adhuc humentibus ligatus fuero, infirmus ero ut cæteri homines.

8. Attuleruntque ad eam ſatrapæ Philiſthinorum ſeptem funes, ut dixerat: quibus vinxit eum.

9. Latentibus apud ſe inſidiis, & in cubiculo finem rei expectantibus: clamavitq; ad eum, Philiſthiim ſuper te Samſon. Qui rupit vincula, quomodo ſi rumpat quis filum de ſtupa tortum ſputamine, cum odorem ignis acceperit: & non eſt cognitum in quo eſſet fortitudo eius.

10. Dixitq; ad eum Dalila, Ecce illuſiſti mihi: & falſum locutus es: ſaltem nunc indica mihi quo ligari debeas.

11. Cui ille reſpondit, Si ligatus fuero novis funibus, qui nunquam fuerunt in opere, infirmus ero, & aliorum hominum ſimilis.

12. Quibus rurſum Dalila vinxit eum, & clamavit, Philiſthiim ſuper te Samſon, in cubiculo inſidiis præparatis. Qui ita rupit vincula quaſi fila telarum.

13. Dixitq; Dalila rurſum ad eum, Vſquequò decipis me, & falſum loqueris? oſtende quo vinciri debeas. Cui reſpondit Samſon, Si, inquit, ſeptem crines capitis mei cum licio plexueris, & clavum his circumligatum terræ fixeris, infirmus ero.

14. Quod cùm feciſſet Dalila, dixit ad eũ, Philiſthiim ſuper te Samſon. Qui conſurgens de ſomno extraxit clavum cum crinibus & licio.

Das XVI. Capitel.

7. Simſon ſprach zu jhr: Wenn man mich binde mit ſieben Seilen von friſchem baſt/ die noch nicht verdorret ſind/ ſo würde ich ſchwach/ vñ were wie ein ander Menſch.

8. Da brachten der Philiſter Fürſten zu jr hinauff ſieben Seile von friſchem baſt / die noch nicht verdorret waren/ vnd ſie band jn damit.

9. (Man hielt aber auff jn bey jr in der Kammer) vnd ſie ſprach zu jhm: Die Philiſter über dir Simſon. Er aber zureiß die Seile wie eine flechſen ſchnur zureiſt / wenn ſie ans Feuer reucht/ vnd war nicht kunth/ wo ſeine krafft were.

10. Da ſprach Delila zu Simſon: Sihe du haſt mich geteuſcht vnd mir gelogen / Nun ſo ſage mir doch/ womit kan man dich binden?

11. Er antwortet jr: Wenn ſie mich binden mit neuen ſtricken / damit nie keine arbeit geſchehen iſt/ ſo würde ich ſchwach/ vnd wie ein ander Menſch.

12. Da nam Delila neue ſtricke/ vñ band jn damit/ vnd ſprach: Philiſter über dir Simſon/ (Man hielt aber auff jn in der Kammer) Vnnd er zureiß ſie von ſeinen armen / wie einen faden.

13. Delila aber ſprach zu jm: Noch haſt du mich geteuſcht/ vnd mir gelogen/ Lieber ſage mir doch/ wo mit kan man dich binden? Er antwortet jhr: Wenn du ſieben locke meines haupts flöchteſt mit einem Flechtband.

14. Vnd heffteſt ſie mit einem Nagel ein. Vnd ſie ſprach zu jm: Philiſter über dir Simſon. Er aber wachet auff von ſeinem Schlaff/ vnd zog die geflochtene Löcke mit Nagel vnnd flechtband herauß.

CHAP. XVI.

7. Et Samſon lui *reſpon*dit, Si on me lioit de ſept cordes freſches, qui n'auroyent encores eſté ſechees, ie deuiendroy' ſans force, & ſeroy comme vn autre homme.

8 Les gouuerneurs donc des Philiſtins lui enuoyerent ſept cordes freſches, qui n'auoyent encores eſté ſechees, & elle l'en lia.

9. Or y auoit-il des embuſches poſſees chez elle en la chãbrette: & elle lui dit, Les Philiſtins *ſont* ſur toi, Samſon. Lors il rompit les cordes, comme ſe romproit vn filet d'eſtouppes dés qu'il ſent le feu: & ſa force ne fut point cognue.

10. Puis Delila dit à Samſon, Voici, tu t'es mocqué de moi, car tu m'as dit des menſonges: Ie te prie declare-moi maintenant de quoi tu ſeras bien lie.

11. Et il lui *reſpon*dit, Si on me lioit ſerré de courroyes neuues, deſquelles on ne ſe ſeroit encore ſerui, ie deuiẽdroy' ſans force, & ſeroy comme vn autre hommé.

12. Delila donc print des courroyes neuues, & l'en lia: puis lui dit, Les Philiſtins *ſont* ſur toi Samſon. Or les embuſches eſtoyent poſees en la chambrette: & il rompit les couroys, de deſſus ſes bras comme vn filet.

13. Puis Delila dit à Samſon, Tu t'es mocqué de moi iuſques ici, & m'as dit de menſonges: declare-moi dequoi tu ſerois bien lié. Et il dit, *Ce ſeroit* ſi tu auois tiſſu ſept floquets de ma teſte autour d'vn enſeuble.

14. Et elle *les* ficha *dans l'enſuble* auec l'attache, & dit, Les Philiſtins *ſont* ſur toi, Samſon. Lors il ſe reſueilla de ſon ſomne, & en leua l'attache de la tiſſure auec l'enſuble.

יו

15 וַאֲמָרַת לֵיהּ אֵיכְדֵין תֵּימַר רְחֵמְתִּיךְ וְלִבָּךְ לֵית עִמִּי דְּנָן תְּלָת זִמְנִין שַׁקַּרְתְּ בִּי וְלָא חַוֵּיתָ לִי בְּמָה חֵילָךְ סַגִּי׃

16 וַהֲוָה כַּד אַעִיקַת לֵיהּ בְּפִתְגָמָהָא כָּל יוֹמַיָּא וּדְחַקְתֵּיהּ וַעֲקַת נַפְשֵׁיהּ לְמֵמָת׃

17 וְחַוִּי לָהּ יָת כָּל לִבֵּיהּ וַאֲמַר לַהּ מַסְפַּר לָא עֲדָא עַל רֵישִׁי אֲרֵי נְזִירָא דַּייָ אֲנָא מִבִּטְנָא דְאִמָּא אִם אִתְגַּלַּח וְיַעְדֵּי מִינִּי חֵילִי וְאֶחְלוֹשׁ וְאֶהֱוֵי כְּכָל אֱנָשָׁא׃

18 וַחֲזָת דְּלִילָה אֲרֵי חַוִּי לַהּ יָת כָּל לִבֵּיהּ וּשְׁלַחַת וּקְרָת לְטוּרְנֵי פְּלִשְׁתָּאֵי לְמֵימַר סַקוּ זִמְנָא הָדָא אֲרֵי חַוִּי לִי יָת כָּל לִבֵּיהּ וּסְלִיקוּ לְוָתַהּ טוּרְנֵי פְּלִשְׁתָּאֵי וְאַסִּיקוּ כַּסְפָּא בִּידֵיהוֹן׃

19 וְאַשְׁכְּבַתֵּיהּ עַל בִּרְכָּהָא וּקְרָת לְגַבְרָא וְגַדַּעַת יָת שְׁבַע גְּדִילָת רֵישֵׁיהּ וּשְׁרִיאַת לְעַנָּיוּתֵיהּ וַעֲדָא חֵילֵיהּ מִנֵּיהּ׃

20 וַאֲמָרַת פְּלִשְׁתָּאֵי אָתוֹ עֲלָךְ שִׁמְשׁוֹן וְאִתְּעַר מִשֵּׁינְתֵיהּ וַאֲמַר אֶפּוֹק כִּזְמַן בִּזְמַן וְאִיתְגַּבַּר וְהוּא לָא יְדַע אֲרֵי גְבוּרְתָּא דַּייָ עֲדָת מִינֵּיהּ׃

21 וַאֲחָדוּהִי פְּלִשְׁתָּאֵי וְנַקַּרוּ יָת עֵינוֹהִי וַאֲחִידוּ יָתֵיהּ לְעַזָּה וַאֲסָרוּהִי בְּשַׁלְשְׁלָן דִּנְחָשׁ וַהֲוָה טָחֵין רֵחַיָּא בְּבֵית אֲסִירֵי׃

יו

15 וַתֹּאמֶר אֵלָיו אֵיךְ תֹּאמַר אֲהַבְתִּיךְ וְלִבְּךָ אֵין אִתִּי זֶה שָׁלֹשׁ פְּעָמִים הֵתַלְתָּ בִּי וְלֹא־הִגַּדְתָּ לִּי בַּמֶּה כֹּחֲךָ גָדוֹל׃

16 וַיְהִי כִּי־הֵצִיקָה לּוֹ בִדְבָרֶיהָ כָּל־הַיָּמִים וַתְּאַלְצֵהוּ וַתִּקְצַר נַפְשׁוֹ לָמוּת׃

17 וַיַּגֶּד־לָהּ אֶת־כָּל־לִבּוֹ וַיֹּאמֶר לָהּ מוֹרָה לֹא־עָלָה עַל־רֹאשִׁי כִּי־נְזִיר אֱלֹהִים אֲנִי מִבֶּטֶן אִמִּי אִם־גֻּלַּחְתִּי וְסָר מִמֶּנִּי כֹחִי וְחָלִיתִי וְהָיִיתִי כְּכָל־הָאָדָם׃

18 וַתֵּרֶא דְלִילָה כִּי־הִגִּיד לָהּ אֶת־כָּל־לִבּוֹ וַתִּשְׁלַח וַתִּקְרָא לְסַרְנֵי פְלִשְׁתִּים לֵאמֹר עֲלוּ הַפַּעַם כִּי־הִגִּיד לָהּ אֶת־כָּל־לִבּוֹ וְעָלוּ אֵלֶיהָ סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים וַיַּעֲלוּ הַכֶּסֶף בְּיָדָם׃

19 וַתְּיַשְּׁנֵהוּ עַל־בִּרְכֶּיהָ וַתִּקְרָא לָאִישׁ וַתְּגַלַּח אֶת־שֶׁבַע מַחְלְפוֹת רֹאשׁוֹ וַתָּחֶל לְעַנּוֹתוֹ וַיָּסַר כֹּחוֹ מֵעָלָיו׃

20 וַתֹּאמֶר פְּלִשְׁתִּים עָלֶיךָ שִׁמְשׁוֹן וַיִּקַץ מִשְּׁנָתוֹ וַיֹּאמֶר אֵצֵא כְּפַעַם בְּפַעַם וְאִנָּעֵר וְהוּא לֹא יָדַע כִּי יְהוָה סָר מֵעָלָיו׃

21 וַיֹּאחֲזוּהוּ פְלִשְׁתִּים וַיְנַקְּרוּ אֶת־עֵינָיו וַיּוֹרִידוּ אוֹתוֹ עַזָּתָה וַיַּאַסְרוּהוּ בַּנְחֻשְׁתַּיִם וַיְהִי טוֹחֵן בְּבֵית הָאֲסִירִים׃

ιϛʹ.

15. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν δαλιλά· πῶς ἐρεῖς, ἠγάπηκά σε, καὶ ἡ καρδία σου οὐκ ἔστι μετ᾽ ἐμοῦ; τοῦτο τρίτον ἐπλάνησάς με, καὶ οὐκ ἀπήγγειλάς μοι ἐν τίνι ἡ ἰσχύς σου ἡ μεγάλη.

16. Καὶ ἐγένετο ὅτι κατειργάσατο αὐτὸν ἐν λόγοις αὐτῆς ὅλην τὴν νύκτα, καὶ περιώχλησεν αὐτὸν καὶ ὠλιγοψύχησεν εἰς θάνατον.

17. Καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῇ πάντα τὰ ἀπὸ καρδίας αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῇ· ξυρὸν οὐκ ἀναβήσεται ἐπὶ τὴν κεφαλήν μου, ὅτι ναζηραῖος θεοῦ ἐγώ εἰμι ἐκ κοιλίας μητρός μου; καὶ ἐὰν ξυρήσωμαι, ἀποστήσεται ἀπ᾽ ἐμοῦ ἡ ἰσχύς μου, καὶ ἀσθενήσω, καὶ ἔσομαι κατὰ πάντας τοὺς ἀνθρώπους.

18. Καὶ εἶδε δαλιλά, ὅτι ἀπήγγειλεν αὐτῇ πάντα τὰ ἀπὸ καρδίας αὐτοῦ, καὶ ἀπέστειλε, καὶ ἐκάλεσε πάντας τοὺς σατράπας τῶν ἀλλοφύλων, λέγουσα· ἀνάβητε τὸ ἅπαξ τοῦτο, ὅτι ἀπήγγειλέ μοι πᾶσαν τὴν καρδίαν αὐτοῦ. καὶ ἀνέβησαν πρὸς αὐτὴν πᾶσαι αἱ σατραπεῖαι τῶν ἀλλοφύλων, καὶ ἤνεγκαν τὸ ἀργύριον ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν.

19. Καὶ ἐκοίμισεν αὐτὸν ἀνὰ μέσον τῶν γονάτων αὐτῆς, καὶ ἐκάλεσε τὸν κουρέα, καὶ ἐξύρησε τοὺς ἑπτὰ βοστρύχους τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ἤρξατο ταπεινοῦσθαι, καὶ ἀπέστη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ ἀπ᾽ αὐτοῦ.

20. Καὶ εἶπε δαλιλά, ἀλλόφυλοι ἐπὶ σὲ σαμψών· καὶ ἐξηγέρθη ἐκ τοῦ ὕπνου αὐτοῦ, καὶ εἶπεν· ἐξελεύσομαι καὶ ποιήσω καθὼς ἀεί, καὶ ἀποτινάξομαι. καὶ αὐτὸς οὐκ ἔγνω ὅτι ὁ κύριος ἀπέστη ἐπάνωθεν αὐτοῦ.

21. Καὶ ἐπελάβοντο αὐτοῦ οἱ ἀλλόφυλοι, καὶ ἐξώρυξαν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς γάζαν, καὶ ἔδησαν αὐτὸν ἐν πέδαις χαλκαῖς, καὶ ἦν ἀλήθων ἐν οἴκῳ τῆς φυλακῆς.

CAP. XVI.

15. Dixitq́; ad eum Dalila, Quomodo dicis quòd amas me, cùm animus tuus non ſit mecum? Per tres vices mentitus es mihi, & noluiſti dicere in quo ſit maxima fortitudo tua.

16. Cumq́; moleſta eſſet ei, & per multos dies iugiter adhæreret, ſpatium ad quietē non tribuens, defecit anima eius, & ad mortem uſque laſſata eſt.

17. Tunc aperiens veritatem rei, dixit ad eam, Ferrum nunquam aſcendit ſuper caput meum, quia nazaræus, id eſt, conſecratus Deo ſum de utero matris meæ: ſi raſum fuerit caput meum, recedet à me fortitudo mea, & deficiam, eroq́; ſicut cæteri homines.

18. Videnſq́; illa quòd confeſſus ei eſſet omnem animū ſuum, miſit ad principes Philiſtinorum ac mandavit. Aſcendite adhuc ſemel, quia nunc mihi aperuit cor ſuum. Qui aſcenderunt aſſumpta pecunia quam promiſerant.

19. At illa dormire eum fecit ſuper genua ſua, & in ſinu ſuo reclinare caput. Vocavitq́; tonſorem, & raſit ſeptē crines eius, & cœpit abigere eum, & à ſe repellere: ſtatim enim ab eo fortitudo diſceſſit.

20. Dixitq́ue, Philiſthiim ſuper te Samſon, Qui de ſomno conſurgens, dixit in animo ſuo, Egrediar ſicut antè feci, & me excutiam, neſciens quòd receſſiſſet ab eo Dominus.

21. Quem cùm apprehendiſſent Philiſthiim, ſtatim eruerunt oculos eius, & duxerunt Gazam vinctum catenis, & clauſum in carcere molere fecerunt.

Das XVI. Capitel.

15. Da ſprach ſie zu jm: Wie kanſt du ſagen/ du habeſt mich lieb/ ſo dein hertz doch nicht mit mir iſt? Dreymal haſt du mich geteuſcht/ vnd mir nicht geſaget/ worinnen deine groſſe krafft ſey.

16. Da ſie jhn aber treib mit jhren worten alle tag vnnd zu plaget jhn/ ward ſeine Seele matt/ biß an den todt.

17. Vnd ſagt jr ſein gantzes Hertz/ vñ ſprach zu jr: Es iſt nie kein Schermeſſer auff mein Haupt kom̃en/ denn ich bin ein verlobter Gottes von Muterleib an. Wenn du mich beſchöreſt/ ſo wiche meine krafft von mir/ daß ich ſchwach würde/ vnnd wie alle andere Menſchen.

18. Da nun Delila ſahe/ daß er jr alle ſein hertz offenbaret hatte/ ſandte ſie hin/ vnd ließ der Philiſter Fürſten ruffen/ vnd ſagen: Kommt noch einmal herauff/ denn er hat mir all ſein hertz offenbaret. Da kamē der Philiſter Fürſten zu jr herauff/ vnd brachten das Geldt mit ſich in jrer Hand.

19. Vnd ſie ließ jhn entſchlaffen auff jrer Schoß/ vnd rieff einem/ der jhm die ſieben Lockē ſeines haupts abſchöre. Vnd ſie fieng an jn zu zwingen/ da war ſeine krafft von jm gewichen.

20. Vnd ſie ſprach zu jm: Philiſter über dir Simſon. Da er nun von ſeinem Schlaff erwacht/ gedacht er: ich will außgehen/ wie ich mehrmahl gethan habe/ ich will mich außreiſſen/ vnd wuſte nicht daß der HERR von jm gewichen war.

21. Aber die Philiſter griffen jn/ vnd ſtochen jm die augen auß/ vnd führeten jn hinab gen Gaſa/ vnnd bunden jhn mit zwo ehrnen Ketten/ vnnd er muſt malen im Gefengnuß.

CHAP. XVI.

15. Sur cela elle lui dit, Comment dis-tu, Ie t'aime, veu que ton cœur n'*eſt* point auec moi? Tu t'es mocqué de moi par trois fois, & ne m'as point declaré en quoi *giſt* ta grande force.

16. Et aduint qu'elle le tormentoit tous les iours par ſes paroles, & le preſſoit iuſqu'au bout, tellement que ſon ame en fut en angoiſſe iuſques à la mort.

17. Lors il lui declara tout ſon cœur, & lui dit, Le raſoir n'eſt iamais monté ſur ma teſte: car ie *ſuis* Nazarien de Dieu dés le ventre de ma mere: *parquoi* ſi ie ſuis raſé, ma force ſe retirera de moi, & deuiendrai ſans force, & ſerai ainſi que tous *autres* hommes *ſont*.

18. Delila donc voyant qu'il lui auoit declaré tout ſon cœur, enuoya appeler les gouuerneurs des Philiſtins, diſant, Montez à ceſte fois: car il m'a declaré tout ſon cœur. Et pourtant les gouuerneurs des Philiſtins monterent vers elle, portans l'argent en leurs mains.

19. Et elle le endormit ſur ſes genoux, & appela vn hōme, & lui fit raſer les ſept floquets de ſa teſte, & commença de le matter, & ſa force ſe retira de lui.

20. Adonc elle dit, Les Philiſtins *ſont* ſur toi, Samſon. Et ils s'eſueilla de ſon ſomne, & dit, Ie ſortirai comme aux autres fois, & me ſeccourrai *de leurs* mains: mais il ne ſauoit point que l'Eternel s'eſtoit retiré de lui.

21. Les Philiſtins donc le ſaiſirent, & lui creuerent les yeux: ſi le menerent en Gaza, & le lierent de deux chaines d'airain, & il mouloit en la priſon.

יו

22 וְשָׁרֵי שְׂעַר רֵישֵׁיהּ לְצַמָּחָא בָּתַר דְּאִתְגַּלַּח׃

23 וְטוּרְנֵי פְּלִשְׁתָּאֵי אִתְכְּנִישׁוּ לְדַבָּחָא דְּבַח רַב לְדָגוֹן טַעֲוַתְהוֹן וּלְחֶדְוָא וַאֲמַרוּ מְסָרַת דַּחַלְתָּנָא בִּידָנָא יָת שִׁמְשׁוֹן בְּעֵיל דְּבָבָנָא׃

24 וַחֲזוֹ יָתֵיהּ עַמָּא וְשַׁבַּחוּ יָת טַעֲוַתְהוֹן אֲרֵי אֲמַרוּ מְסָרַת דַּחַלְתָּנָא בִּידָנָא יָת בְּעֵיל דְּבָבָנָא וְיָת מַחֲרִיב אַרְעָנָא וְדַאַסְגֵּי יָת קְטִילָנָא׃

25 וַהֲוָה כַּד שְׁפַר לִבְּהוֹן וַאֲמַרוּ קְרוֹ לְשִׁמְשׁוֹן וִיחַיֵּיךְ לָנָא וּקְרוֹ לְשִׁמְשׁוֹן מִבֵּית אֲסִירַיָּא וְחַיֵּיךְ קֳדָמֵיהוֹן וַאֲקִימוּ יָתֵיהּ בֵּין עַמּוּדַיָּא׃

26 וַאֲמַר שִׁמְשׁוֹן לְעוּלֵימָא דְּמַתְקֵיף בִּידֵיהּ שְׁבוֹק מִינִּי וַאֲמִישֵׁנִי יָת עַמּוּדַיָּא דְּבֵיתָא מִתְקַן עֲלֵיהוֹן וְאֶסְתְּמֵךְ עֲלֵיהוֹן׃

27 וּבֵיתָא מָלֵי גֻּבְרַיָּא וּנְשַׁיָּא וְתַמָּן כָּל טוּרְנֵי פְּלִשְׁתָּאֵי וְעַל אִיגָּרָא כִּתְלָתָא אַלְפִין גְּבַר וְאִתְּתָא דְּחָזַן בְּחוּכָא דְשִׁמְשׁוֹן׃

28 וְצַלִּי שִׁמְשׁוֹן קֳדָם יְיָ וַאֲמַר יְיָ יְעוֹל דָּכְרָנִי כְּעַן קֳדָמָךְ וְתַקְּפִנִי כְּעַן בְּרַם בְּזִימְנָא הָדָא יְיָ וְאֶתְפְּרַע פּוּרְעָנוּתָא חֲדָא מִתַּרְתֵּין עֵינַי דְּנַקַּרוּ פְּלִשְׁתָּאֵי׃

29 וַאֲחַד שִׁמְשׁוֹן יָת תְּרֵין עַמּוּדֵי מְצִיעָאֵי דְּבֵיתָא מִתְקַן עֲלֵיהוֹן וְאִסְתְּמֵיךְ עֲלֵיהוֹן חַד בִּימִינֵיהּ וְחַד בִּשְׂמָאלֵיהּ׃

יו

22 וַיָּחֶל שְׂעַר־רֹאשׁוֹ לְצַמֵּחַ כַּאֲשֶׁר גֻּלָּח׃

23 וְסַרְנֵי פְלִשְׁתִּים נֶאֶסְפוּ לִזְבֹּחַ זֶבַח־גָּדוֹל לְדָגוֹן אֱלֹהֵיהֶם וּלְשִׂמְחָה וַיֹּאמְרוּ נָתַן אֱלֹהֵינוּ בְּיָדֵנוּ אֵת שִׁמְשׁוֹן אוֹיְבֵנוּ׃

24 וַיִּרְאוּ אֹתוֹ הָעָם וַיְהַלְלוּ אֶת־אֱלֹהֵיהֶם כִּי אָמְרוּ נָתַן אֱלֹהֵינוּ בְיָדֵנוּ אֶת־אוֹיְבֵנוּ וְאֵת מַחֲרִיב אַרְצֵנוּ וַאֲשֶׁר הִרְבָּה אֶת־חֲלָלֵינוּ׃

25 וַיְהִי כִּי־טוֹב לִבָּם וַיֹּאמְרוּ קִרְאוּ לְשִׁמְשׁוֹן וִישַׂחֶק לָנוּ וַיִּקְרְאוּ לְשִׁמְשׁוֹן מִבֵּית הָאֲסִירִים וַיְצַחֵק לִפְנֵיהֶם וַיַּעֲמִידוּ אוֹתוֹ בֵּין הָעַמּוּדִים׃

26 וַיֹּאמֶר שִׁמְשׁוֹן אֶל־הַנַּעַר הַמַּחֲזִיק בְּיָדוֹ הַנִּיחָה אוֹתִי וַהֲיִמִשֵׁנִי אֶת־הָעַמֻּדִים אֲשֶׁר הַבַּיִת נָכוֹן עֲלֵיהֶם וְאֶשָּׁעֵן עֲלֵיהֶם׃

27 וְהַבַּיִת מָלֵא הָאֲנָשִׁים וְהַנָּשִׁים וְשָׁמָּה כֹּל סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים וְעַל־הַגָּג כִּשְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים אִישׁ וְאִשָּׁה הָרֹאִים בִּשְׂחוֹק שִׁמְשׁוֹן׃

28 וַיִּקְרָא שִׁמְשׁוֹן אֶל־יְהוָה וַיֹּאמַר אֲדֹנָי יְהוִה זָכְרֵנִי נָא וְחַזְּקֵנִי נָא אַךְ הַפַּעַם הַזֶּה הָאֱלֹהִים וְאִנָּקְמָה נְקַם־אַחַת מִשְּׁתֵי עֵינַי מִפְּלִשְׁתִּים׃

29 וַיִּלְפֹּת שִׁמְשׁוֹן אֶת־שְׁנֵי עַמּוּדֵי הַתָּוֶךְ אֲשֶׁר הַבַּיִת נָכוֹן עֲלֵיהֶם וַיִּסָּמֵךְ עֲלֵיהֶם אֶחָד בִּימִינוֹ וְאֶחָד בִּשְׂמֹאלוֹ׃

ιϛʹ.

22. Καὶ ἤρξατο ἡ θρὶξ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ βλαστάνειν καθὼς ἐξυρήσατο.

23. Καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν ἀλλοφύλων συνήχθησαν τοῦ θῦσαι θυσίαν μεγάλην δαγὼν τῷ θεῷ αὐτῶν, καὶ τοῦ εὐφρανθῆναι, καὶ εἶπαν παρέδωκεν ὁ θεὸς ἡμῶν ἐν χειρὶ ἡμῶν, τὸν σαμψὼν, τὸν ἐχθρὸν ἡμῶν.

24. Καὶ εἶδον αὐτὸν ὁ λαὸς, καὶ ᾔνεσαν τοὺς θεοὺς αὐτῶν, ὅτι εἶπαν, παρέδωκεν ὁ θεὸς ἡμῶν ἐν χειρὶ ἡμῶν τὸν ἐχθρὸν ἡμῶν, καὶ τὸν ἐξερημοῦντα τὴν γῆν ἡμῶν, ὅστις ἐπλήθυνε τοὺς τραυματίας ἡμῶν.

25. Καὶ ἐγένετο ὅτε ἠγαθύνθη ἡ καρδία αὐτῶν, καὶ εἶπαν καλέσατε τὸν σαμψὼν ἐξ οἴκου τῆς φυλακῆς, καὶ παιξάτω ἐνώπιον ἡμῶν. καὶ ἐκάλεσαν τὸν σαμψὼν ἐξ οἴκου δεσμωτηρίου, καὶ ἔπαιζον αὐτῷ, καὶ ἔστησαν αὐτὸν ἀνὰ μέσον δύο στύλων.

26. Καὶ εἶπε σαμψὼν πρὸς τὸν νεανίσκον τὸν κρατοῦντα τὴν χεῖρα αὐτοῦ· ἄφες με, καὶ ψηλαφήσω τοὺς κίονας ἐφ' ὧν ὁ οἶκος ἐπεστήρικτο ἐπ' αὐτῶν, καὶ ἐπιστηρίξομαι ἐπ' αὐτῶν.

27. Ὁ δὲ οἶκος ἦν πλήρης ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, καὶ ἐκεῖ πάντες οἱ σατράπαι τῶν ἀλλοφύλων. καὶ ἐπὶ τοῦ δώματος ὡσεὶ τρισχίλιοι ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ἐμβλέποντες ἐμπαιζόμενον τὸν σαμψών.

28. Καὶ ἐβόησε σαμψὼν πρὸς κύριον, καὶ εἶπε· κύριε κύριε τῶν δυνάμεων, μνήσθητί μου, καὶ ἐνίσχυσόν με δὴ πλὴν, καί γε τὸ ἅπαξ τοῦτο θεέ. καὶ ἐκδικήσω ἐκδίκησιν μίαν ἀντὶ τῶν δύο ὀφθαλμῶν μου τοῖς ἀλλοφύλοις.

29. Καὶ περιέλαβε σαμψὼν τοὺς δύο στύλους τοὺς μέσους ὧν ὁ οἶκος ἐπεστήρικτο ἐπ' αὐτῶν, καὶ ἐπεστηρίξατο ἐπ' αὐτοῖς, ἕνα ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, καὶ ἕνα ἐν τῇ ἀριστερᾷ αὐτοῦ.

CAP. XVI.

22. Iamq; capilli eius renaſci cœperant.

23. Et principes Philiſthinorum convenerunt in unum ut immolarent hoſtias magnificas Dagon deo ſuo, & epularentur, dicentes, Tradidit deus noſter inimicum noſtrum Samſon in manus noſtras.

24. Quod etiam populus videns, laudabat deum ſuũ, eademq; dicebat, Tradidit deus noſter adverſarium noſtrum in manus noſtras, qui delevit terram noſtram, & occîdit plurimos.

25. Lætantesq́; per convivia, ſumptis iam epulis, præceperunt ut vocaretur Samſon, & ante eos luderet: Qui adductus de carcere ludebat ante eos, feceruntq́ue eum ſtare inter duas columnas.

26. Qui dixit puero regenti greſſus ſuos, Dimitte me, ut tangam columnas quibus omnis imminet domus, & recliner ſuper eas, & paululum requieſcam.

27. Domus autem erat plena virorum ac mulierum, & erant ibi omnes principes Philiſtinorum, ac de tecto & ſolario circiter tria millia utriuſque ſexus ſpectantes ludentem Samſon.

28. At ille invocato Domino ait, Domine Deus, memento mei, & redde mihi nunc fortitudinem priſtinã Deus meus, ut ulciſcar me de hoſtibus meis, & pro amiſſione duoram luminum unam ultionem recipiam.

29. Et apprehendens ambas columnas, quibus innitebatur domus, alteramq́ue earum dextera, & alteram leva tenens.

Das XVI. Capitel.

22. Aber das Haar ſeines Haupts ſieng an wider zu wachſen/ wo es beſchoren war.

23. Da aber der Philiſter Fürſten ſich verſamleten/ jrem Gott Dagon ein groß Opffer zu thun/ vnnd ſich zu freuen/ ſprachen ſie: Vnſer Gott hat vnns vnſern Feind Simſon inn vnſere hende gegeben.

24. Deſſelben gleichen als jhn das Volck ſahe/ lobten ſie jren Gott/ denn ſie ſprachen: Vnſer Gott hat vnns vnſern Feind in vnſere hende gegeben der vnſer Land verderbet/ vnnd vnſer viel erſchlug.

25. Da nun jr hertz guter ding war/ ſprachen ſie: Laſſt Simſon holen/ daß er für vns ſpiele. Da holeten ſie Simſon auß dem Gefengniß/ vnd er ſpielet für jnen/ Vnnd ſie ſtelleten jhn zwiſchen zwo Seulen.

26. Simſon aber ſprach zu dem Knaben/ der jhn bey der Hand leitet: laß mich / daß ich die Seulen taſte/ auff welchen das Hauß ſtehet / daß ich mich dran lehne.

27 Das Hauß aber war vol Männer vnd Weiber. Es waren auch der Philiſter Fürſten alle da / vnnd auff dem Dach bey drey tauſent Mann vnd Weib/ die zu ſahen wie Simſon ſpielet.

28. Simſon aber rieff den HErren an/ vnnd ſprach: HERR HERR/ gedencke mein / vnd ſtercke mich/ doch Gott dißmal/ daß ich für meine beide augen mich eines reche an den Philiſtern.

29. Vnnd er faſſet die zwo mittel Seulen / auff welchen das Hauß geſetzt war/ vnd drauff ſich hielt/ eine in ſeine rechte/ die ander inn ſeine lincke Hand.

CHAP. XVI.

22. Et les cheueux de ſa teſte commencerent à reuenir comme *ils eſtoyent* alors qu'il fut raſe.

23. Or les gouuerneurs des Philiſtins aſſemblerent pour ſacrifier vn grand ſacrifice à Dagon leur dieu, & pour ſe reſiouïr, & ils dirent, Noſtre dieu a liuré entre nos mains Samſon noſtre ennemi.

24. Pareillement le peuple l'ayant veu, il loüa ſon dieu, diſant, Noſtre dieu a liuré entre nos mains noſtre ennemi, & le deſtructeur de noſtre païs, & *celui* qui en a tant meurtri d'entre nous.

25. Car il aduint que comme ils auoyent le cœur ioyeux, ils dirent, Faites venir Samſon, afin qu'il nous face rire. Ils appelerent donc Samſon de la priſon: & il ſe iouoit deuant eux: & ils le firent tenir entre les piliers.

26. Lors Samſon dit au garçon qui le tenoit par la main, Mets-moi en telle place que ie puiſſe toucher les piliers ſur leſquels la maiſon eſt aſſiſe, afin que ie m'appuye contre iceux.

27. Or la maiſon *eſtoit* pleine d'hommes & de femmes, & là *eſtoyent* tous les gouuerneurs des Philiſtins: meſmes ſur le toict *il y auoit* que d'hommes, que de femmes, pres de trois mille, qui regardoyent comme Samſon ſe iouoit

28. Adonc Samſon inuoqua l'Eternel, & dit, Seigneur Eternel, ie te prie, aye memoire de moi: ô Dieu, ie te prie, fortifie-moi ſeulement à ceſte fois, & que ie me venge pour vn coup des Philiſtins pour mes deux yeux.

29. Samſon donc ſe guindant, embraſſa les deux piliers du milieu ſur leſquels la maiſon eſtoit aſſiſé, & ſe ioignit à iceux, dont l'vn eſtoit à main droite, & l'autre à la gauche.

יו

30 וַאֲמַר שִׁמְשׁוֹן תְּמוּת נַפְשִׁי עִם פְּלִשְׁתָּאֵי וּנְגַד בְּחֵילָא וּנְפַל בֵּיתָא עַל טוּרְנַיָּא וְעַל כָּל עַמָּא דְבֵיהּ וַהֲווֹ קְטִילַיָּא דִקְטַל בְּמוֹתֵיהּ סַגִּיאִין מִדִּקְטַל בְּחַיּוֹהִי:

31 וּנְחַתוּ אֲחוֹהִי וְכָל בֵּית אֲבוּהִי וּנְטַלוּ יָתֵיהּ וּסְלִיקוּ וּקְבַרוּ יָתֵיהּ בֵּין צָרְעָה וּבֵין אֶשְׁתָּאוֹל בְּקִבְרָא דְמָנוֹחַ אֲבוּהִי וְהוּא דָן יַת יִשְׂרָאֵל עַשְׂרִין שְׁנִין:

יז

1 וַהֲוָה גְּבַר מִטּוּרָא דְאֶפְרָיִם וּשְׁמֵיהּ מִיכָיְהוּ:

2 וַאֲמַר לְאִמֵּיהּ אֶלֶף וּמְאָה סִלְעִין דִּכְסַף דְּאִינְסִיב לִיךְ וְאַתְּ אוֹמֵית וְאַף אֲמַרְתְּ קֳדָמַי הָא כַּסְפָּא עִמִּי אֲנָא נְסֵיבְתֵּיהּ וַאֲמֶרֶת אִמֵּיהּ בְּרִיךְ בְּרִי קֳדָם יְיָ:

3 וַאֲתֵיב יַת אֶלֶף וּמְאָה סִלְעִין דִּכְסַף לְאִמֵּיהּ וַאֲמֶרֶת אִמֵּיהּ אַקְדָּשָׁא אַקְדֵּישִׁית יַת כַּסְפָּא קֳדָם יְיָ מִן יְדִי לִבְרִי לְמֶעְבַּד צֶלֶם וּמַתְכָא וּכְעַן אֲתִיבִנֵּיהּ לָךְ:

4 וַאֲתֵיב יַת כַּסְפָּא לְאִמֵּיהּ וּנְסֵיבַת אִמֵּיהּ מָאתַן סִלְעִין דִּכְסַף וִיהַבְתֵּיהּ לְקֵינָאָה וַעֲבָדֵיהּ צֶלֶם וּמַתְכָא וַהֲוָה בְּבֵית מִיכָה:

5 וְגַבְרָא מִיכָה לֵיהּ בֵּית טַעֲוָתָא וַעֲבַד אֵפוֹד וּדְמָאִין וְקָרֵיב יַת קוּרְבַּן חַד מִבְּנוֹהִי וַהֲוָה לֵיהּ לְכוֹהֵן:

יו

30 וַיֹּאמֶר שִׁמְשׁוֹן תָּמוֹת נַפְשִׁי עִם־פְּלִשְׁתִּים וַיֵּט בְּכֹחַ וַיִּפֹּל הַבַּיִת עַל־הַסְּרָנִים וְעַל־כָּל־הָעָם אֲשֶׁר־בּוֹ וַיִּהְיוּ הַמֵּתִים אֲשֶׁר הֵמִית בְּמוֹתוֹ רַבִּים מֵאֲשֶׁר הֵמִית בְּחַיָּיו:

31 וַיֵּרְדוּ אֶחָיו וְכָל־בֵּית אָבִיהוּ וַיִּשְׂאוּ אֹתוֹ וַיַּעֲלוּ וַיִּקְבְּרוּ אוֹתוֹ בֵּין צָרְעָה וּבֵין אֶשְׁתָּאֹל בְּקֶבֶר מָנוֹחַ אָבִיו וְהוּא שָׁפַט אֶת־יִשְׂרָאֵל עֶשְׂרִים שָׁנָה:

יז

1 וַיְהִי־אִישׁ מֵהַר־אֶפְרָיִם וּשְׁמוֹ מִיכָיְהוּ:

2 וַיֹּאמֶר לְאִמּוֹ אֶלֶף וּמֵאָה הַכֶּסֶף אֲשֶׁר לֻקַּח־לָךְ וְאַתְּי אָלִית וְגַם אָמַרְתְּ בְּאָזְנַי הִנֵּה־הַכֶּסֶף אִתִּי אֲנִי לְקַחְתִּיו וַתֹּאמֶר אִמּוֹ בָּרוּךְ בְּנִי לַיהוָה:

3 וַיָּשֶׁב אֶת־אֶלֶף־וּמֵאָה הַכֶּסֶף לְאִמּוֹ וַתֹּאמֶר אִמּוֹ הַקְדֵּשׁ הִקְדַּשְׁתִּי אֶת־הַכֶּסֶף לַיהוָה מִיָּדִי לִבְנִי לַעֲשׂוֹת פֶּסֶל וּמַסֵּכָה וְעַתָּה אֲשִׁיבֶנּוּ לָךְ:

4 וַיָּשֶׁב אֶת־הַכֶּסֶף לְאִמּוֹ וַתִּקַּח אִמּוֹ מָאתַיִם כֶּסֶף וַתִּתְּנֵהוּ לַצּוֹרֵף וַיַּעֲשֵׂהוּ פֶּסֶל וּמַסֵּכָה וַיְהִי בְּבֵית מִיכָיְהוּ:

5 וְהָאִישׁ מִיכָה לוֹ בֵּית אֱלֹהִים וַיַּעַשׂ אֵפוֹד וּתְרָפִים וַיְמַלֵּא אֶת־יַד אַחַד מִבָּנָיו וַיְהִי־לוֹ לְכֹהֵן:

ιϛʹ.

30. Καὶ εἶπε σαμψών· ἀποθανέτω ἡ ψυχή μου μετὰ τῶν ἀλλοφύλων. καὶ ἔκλινεν ἐν ἰσχύϊ, καὶ ἔπεσεν ὁ οἶκος ἐπὶ τοὺς σατράπας, καὶ ἐπὶ πάντα τὸν λαὸν τὸν ἐν αὐτῷ· καὶ ἐγενήθησαν οἱ τεθνηκότες οὓς ἐθανάτωσε σαμψὼν ἐν τῷ θανάτῳ αὐτοῦ, πλείους ὑπὲρ οὓς ἐθανάτωσεν ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ.

31. Καὶ κατέβησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ πᾶς ὁ οἶκος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ ἔλαβον αὐτὸν, καὶ ἀνέβησαν καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἀνὰ μέσον σαραὰ, καὶ ἀνὰ μέσον ἐσθαόλ, ἐν τῷ τάφῳ μανωὲ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· καὶ αὐτὸς ἔκρινε τὸν ἰσραὴλ εἴκοσιν ἔτη.

ΚΕΦΑΛ. ιζʹ.

1. Καὶ ἐγένετο ἀνὴρ ἐξ ὄρους ἐφραίμ, καὶ ὄνομα αὐτῷ μιχά.

2. Καὶ εἶπε τῇ μητρὶ αὐτοῦ· χιλίους καὶ ἑκατὸν ἀργυρίους τοὺς συλληφθέντας σοι, καὶ ἐξώρκισας καὶ εἶπας ἐν τοῖς ὠσί μου. ἰδοὺ τὸ ἀργύριον παρ᾽ ἐμοί, ἐγὼ ἔλαβον αὐτό. καὶ εἶπεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ. εὐλογημένος ὁ υἱός μου τῷ κυρίῳ.

3. Καὶ ἀπέδωκε τοὺς χιλίους καὶ ἑκατὸν ἀργυρίους τῇ μητρὶ αὐτοῦ. καὶ εἶπεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ· ἁγιασμῷ ἡγίασα τὸ ἀργύριον τῷ κυρίῳ ἐκ τῆς χειρός μου κατὰ μόνας, τοῦ ποιῆσαι γλυπτὸν καὶ χωνευτὸν, καὶ νῦν ἀποδώσω αὐτό σοι.

4. Καὶ ἀπέδωκε τὸ ἀργύριον τῇ μητρὶ αὐτοῦ, καὶ ἔλαβεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ διακοσίους τοῦ ἀργυρίου, καὶ ἔδωκεν αὐτὸ τῷ χωνευτῇ, καὶ ἐποίησεν αὐτὸ γλυπτὸν καὶ χωνευτὸν, καὶ ἐγένετο ἐν τῷ οἴκῳ μιχά.

5. Καὶ ὁ οἶκος μιχὰ αὐτῷ οἶκος θεοῦ. καὶ ἐποίησεν ἐφοὺδ καὶ θεραφεὶν, καὶ ἐνέπλησε τὴν χεῖρα ἑνὸς τῶν υἱῶν αὐτοῦ, καὶ ἐγενήθη αὐτῷ εἰς ἱερέα.

CAP. XVI.

30. Ait, Moriatur anima mea cum Philiſthiim, cõcuſſiſq; fortiter columnis, cecidit domus ſuper omnes principes, & cæteram multitudinem quæ ibi erat: multoque plures interfecit moriens, quam antè vivus occiderat.

31. Deſcendentes autem fratres eius & univerſa cognatio tulerunt corpus eius, & ſepelierunt inter Saraa & Eſthaol in ſepulchro patris ſui Manue: iudicavitq; Iſraël viginti annis.

CAP. XVII.

1. Fuitq; eo tempore vir quidam de monte Ephráim nomine Michas.

2. *Qui dixit matri ſuæ,* Mille & centum argenteos quos ſeparaveras tibi, & ſuper quibus me audiente iuraveras, ecce ego habeo, & apud me ſunt. Cui illa reſpondit, Benedictus filius meus Domino.

3. Reddidit ergo eos matri ſuæ, quæ dixerat ei, Conſecravi, & vovi hoc argentum Domino, ut de manu mea ſuſcipiat filius meus, & faciat ſculptile atque conflatile: & nunc trado illud tibi.

4. Reddidit igitur eos matri ſuæ: quæ tulit ducentos argenteos, & dedit eos argentario, ut faceret ex eis ſculptile atque conflatile, quod fuit in domo Michæ.

5. Qui ædiculam quoque in ea Deo ſeparavit, & fecit ephod, & theraphim, id eſt veſtem ſacerdotalem, & idola: implevitq; unius filiorum ſuorum manum, & factus eſt ei ſacerdos.

Das XVI. Capitel.

30. Vnd ſprach: Meine Seele ſterbe mit den Philiſtern/vnd neiget ſich krefftiglich. Da fiel das Hauß auff die Fürſten/vnd auff alles Volck das drinnen war / daß der todten mehr war/die in ſeinem Todt ſtorben/denn die bey ſeinem Leben ſtorben.

31. Da kamen ſeine Brůder hernider/vnd ſeines Vaters gantzes hauß vnd huben jn auff/vnd trugen jn hinauff/vnd begruben jn inn ſeines Vaters Manoah Grab / zwiſchen Zarea vnd Eſthaol. Er richtet aber Iſrael zweintzig Jar.

Das XVII. Capitel.

ES war ein Mann auff dem Gebirge Ephraim/mit Namen Micha.

2. Der ſprach zu ſeiner Muter: Die tauſent vnnd hundert Silberlinge / die du zu dir genommen haſt/ vnd geſchworen/vnd geſagt für meinen ohren: Sihe / daſſelb gelt iſt bey mir/ich habs zu mir genommen. Da ſprach ſeine Muter: Geſegnet ſey mein Son dem HErren.

3. Alſo gab er ſeiner Muter die tauſent vnd hundert Silberlinge wider. Vnnd ſeine Muter ſprach: Ich hab das Gelt dem HErrn geheiliget von meiner hand für meinen Sohn / daß man ein Bildniß vnd Abgott machen ſol/darum̄ ſo gebe ichs dir nun wider.

4. Aber er gab ſeiner Muter das Gelt wider. Da nam ſeine Muter zwey hundert Silberling / vnnd thet ſie zu dem Goldſchmid/der macht jhr ein Bilde vnd Abgott/ das war darnach im Hauſe Micha.

5. Vnd der Mann Micha hatte alſo ein Gotteshauß. Vnnd machet einen Leibrock vnd Heiligthumb / vnd füllet ſeiner Söhne einem die Hand/ daß er ſein Prieſter ward.

CHAP. XVI.

30. Et dit, Que ie meure auec les Philiſtins. Il s'eſtendit donc de *toute ſa* force, & la maiſon cheut ſur les gouuerneurs & ſur tout le peuple qui y *eſtoit*. Et y eut beaucoup plus de morts, qu'il fit mourir en ſa mort, qu'il n'en auoit fait mourir en ſa vie.

31. Puis apres ſes freres, & toute la maiſon de ſon pere deſcendirent, & l'emporterent: & eſtans remontés, l'enſeuelirent entre Tſorha & Eſçtaol, au ſepulcre de Manoah ſon pere. Or il iugea Iſrael vingt ans.

CHAP. XVII.

1. Or y auoit-il eu vn homme de la mõtagne d'Ephraïm, le nom duquel *eſtoit* Mica.

2. Lequel dit à ſa mere, Les onze cens *pieces* d'argent qui t'ont eſté prinſes, pour leſquelles tu vſas de maudiſſons, que meſmes tu prononças, moi l'oyant, voici, i'ai ceſt argent-la par deuers moi, ie l'auoy' prins. Adonc ſa mere dit, Benit *ſoit* mon fils enuers l'Eternel.

3. Et quand il rendit à ſa mere les onze cens *pieces* d'argent, ſa mere dit, I'auoy' entierement dedié de ma main ceſt argent à l'Eternel pour mon fils, pour en faire vne image taillee, & vne de fonte: parquoi maintenant ie te le rendrai.

4. Lui donc rendant ceſt argent-la à ſa mere, elle en print deux cens *pieces*, & les bailla au fondeur, qui en fit vne image taillee, & vne de fonte, & elles furent en la maiſon de Mica.

5 Pourtant ceſt homme, *aſſauoir* Mica, eut vne maiſon de dieux, & fit vn Ephod & des marmouſets, & conſacra l'vn de ſes fils, qui lui ſeruit de Sacrificateur.

יז

6 בְּיוֹמַיָּא הָאִנּוּן לֵית מַלְכָּא בְּיִשְׂרָאֵל גְּבַר דְּכָשַׁר בְּעֵינוֹהִי יַעְבֵּיד׃

7 וַהֲוָה עוּלֵימָא מִדְּבֵית לֶחֶם דְּבֵית יְהוּדָה מִזַּרְעִית יְהוּדָה וְהוּא לֵוָאָה וְהוּא דָּר תַּמָּן׃

8 וַאֲזַל גַּבְרָא מִקַּרְתֵּיהּ מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה לְמִידַּר בַּאֲתַר דְּיִשְׁכַּח וַאֲתָא לְטוּרָא דְּבֵית אֶפְרַיִם עַד בֵּית מִיכָה לְמֶעְבַּד אוֹרְחֵיהּ׃

9 וַאֲמַר לֵיהּ מִיכָה מְנָן אַתְּ אָתֵי וַאֲמַר לֵיהּ לֵיוָאָה אֲנָא מִבֵּית לֶחֶם דְּבֵית יְהוּדָה וַאֲנָא אָזֵיל לְמִידַּר בַּאֲתַר דְּאֶשְׁכַּח׃

10 וַאֲמַר לֵיהּ מִיכָה תֵּב עִמִּי וֶהֱוֵי לִי לְאָב וּלְכָהֵין וַאֲנָא אֶתֵּן לָךְ עֲסַר סִלְעִין דִּכְסַף לִזְמַן עִידָּן וְזוּג לְבוּשִׁין וּפַרְנוּסָךְ וַאֲזַל לֵיוָאָה׃

11 וּצְבִי לֵיוָאָה לְמִיתַּב עִם גַּבְרָא וַהֲוָה עוּלֵימָא לֵיהּ כְּחַד מִבְּנוֹהִי׃

12 וְקָרִיב מִיכָה יָת קוּרְבַּן לֵיוָאָה וַהֲוָה לֵיהּ עוּלֵימָא לְכָהֵין וַהֲוָה בְּבֵית מִיכָה׃

13 וַאֲמַר מִיכָה כְּעַן יְדַעְנָא אֲרֵי אוֹטֵיב יְיָ לִי אֲרֵי הֲוָה לִי לֵיוָאָה לְכָהֵין׃

יח

1 בְּיוֹמַיָּא הָאִנּוּן לֵית מַלְכָּא בְּיִשְׂרָאֵל וּבְיוֹמַיָּא הָאִנּוּן שִׁבְטָא דְּבֵית דָּן בָּעַן לְהוֹן אַחְסָנָא לְמִיתַּב אֲרֵי לָא אִתְפְּלֵיגַת עַד יוֹמָא הַהוּא בְּגוֹ שִׁבְטַיָּא דְּיִשְׂרָאֵל בְּאַחְסָנָא׃

יז

6 בַּיָּמִים הָהֵם אֵין מֶלֶךְ בְּיִשְׂרָאֵל אִישׁ הַיָּשָׁר בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה׃

7 וַיְהִי־נַעַר מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה מִמִּשְׁפַּחַת יְהוּדָה וְהוּא לֵוִי וְהוּא גָר־שָׁם׃

8 וַיֵּלֶךְ הָאִישׁ מֵהָעִיר מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה לָגוּר בַּאֲשֶׁר יִמְצָא וַיָּבֹא הַר־אֶפְרַיִם עַד־בֵּית מִיכָה לַעֲשׂוֹת דַּרְכּוֹ׃

9 וַיֹּאמֶר־לוֹ מִיכָה מֵאַיִן תָּבוֹא וַיֹּאמֶר אֵלָיו לֵוִי אָנֹכִי מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה וְאָנֹכִי הֹלֵךְ לָגוּר בַּאֲשֶׁר אֶמְצָא׃

10 וַיֹּאמֶר לוֹ מִיכָה שְׁבָה עִמָּדִי וֶהְיֵה־לִי לְאָב וּלְכֹהֵן וְאָנֹכִי אֶתֶּן־לְךָ עֲשֶׂרֶת כֶּסֶף לַיָּמִים וְעֵרֶךְ בְּגָדִים וּמִחְיָתֶךָ וַיֵּלֶךְ הַלֵּוִי׃

11 וַיּוֹאֶל הַלֵּוִי לָשֶׁבֶת אֶת־הָאִישׁ וַיְהִי הַנַּעַר לוֹ כְּאַחַד מִבָּנָיו׃

12 וַיְמַלֵּא מִיכָה אֶת־יַד הַלֵּוִי וַיְהִי־לוֹ הַנַּעַר לְכֹהֵן וַיְהִי בְּבֵית מִיכָה׃

13 וַיֹּאמֶר מִיכָה עַתָּה יָדַעְתִּי כִּי־יֵיטִיב יְהוָה לִי כִּי הָיָה־לִי הַלֵּוִי לְכֹהֵן׃

יח

1 בַּיָּמִים הָהֵם אֵין מֶלֶךְ בְּיִשְׂרָאֵל וּבַיָּמִים הָהֵם שֵׁבֶט הַדָּנִי מְבַקֶּשׁ־לוֹ נַחֲלָה לָשֶׁבֶת כִּי לֹא־נָפְלָה לּוֹ עַד־הַיּוֹם הַהוּא בְּתוֹךְ שִׁבְטֵי־יִשְׂרָאֵל בְּנַחֲלָה׃

ιζʹ.

6. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, οὐκ ἦν βασιλεὺς ἐν ἰσραήλ, ἀνὴρ τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ἐποίει.

7. Καὶ ἐγένετο παιδάριον ἐν Βηθλεὲμ ἰούδα ἐκ τῆς συγγενείας δήμου ἰούδα, καὶ οὗτος λευίτης, καὶ οὗτος παρῴκει ἐκεῖ.

8. Καὶ ἐπορεύθη ὁ ἀνὴρ ἐκ τῆς πόλεως Βηθλεὲμ ἰούδα, παροικεῖν οὗ ἂν εὕρῃ· καὶ ἦλθεν ἕως ὄρους ἐφραΐμ, καὶ ἕως οἴκου μιχᾶ τοῦ ποιῆσαι τὴν ὁδὸν αὐτοῦ.

9. Καὶ εἶπεν αὐτῷ μιχᾶ· πόθεν ἔρχῃ; καὶ εἶπεν αὐτῷ λευίτης· ἐγώ εἰμι ἐκ Βηθλεὲμ ἰούδα, καὶ ἐγὼ πορεύομαι παροικεῖν οὗ ἂν εὕρω.

10. Καὶ εἶπεν αὐτῷ μιχᾶ· κάθου μετ᾽ ἐμοῦ, καὶ γίνου μοι εἰς πατέρα καὶ εἰς ἱερέα, καὶ ἐγὼ δώσω σοι δέκα ἀργυρίου εἰς ἡμέρας, καὶ ζεῦγος ἱματίων, καὶ τὰ πρὸς ζωήν σου. καὶ ἐπορεύθη ὁ λευίτης.

11. Καὶ ἤρξατο παροικεῖν παρὰ τῷ ἀνδρί. καὶ ἐγενήθη τὸ παιδάριον αὐτῷ ὡς εἷς τῶν υἱῶν αὐτοῦ.

12. Καὶ ἐνέπλησε μιχᾶ τὴν χεῖρα τοῦ λευίτου, καὶ ἐγενήθη αὐτῷ τὸ παιδάριον εἰς ἱερέα, καὶ ἦν ἐν τῷ οἴκῳ μιχᾶ.

13. Καὶ εἶπε μιχά· νῦν ἔγνων ὅτι ἠγαθοποίησέ μοι κύριος, ὅτι ἐγενήθη μοι ὁ λευίτης εἰς ἱερέα.

ΚΕΦΑΛ. ιή.

1. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οὐκ ἦν βασιλεὺς ἐν ἰσραήλ. καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἡ φυλὴ τοῦ δὰν, ἐζήτει ἑαυτῇ κληρονομίαν τοῦ κατοικεῖν, ὅτι οὐκ ἐνέπεσεν αὐτῇ ἕως τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ἐν μέσῳ φυλῶν υἱῶν ἰσραὴλ κληρονομία.

CAP. XVII.

6 In diebus illis non erat rex in Iſraël, ſed unuſquiſq; quod ſibi rectum videbatur, hoc faciebat.

7. Fuit quoque alter adoleſcens de Bethlehem Iuda, ex cognatione eius: eratque ipſe Levites, & habitabat ibi.

8. Egreſſusq; de civitate Beth-léhem, peregrinari voluit ubicunque ſibi commodum reperiſſet. Cumq; veniſſet in mõtem Ephráim iter faciens, & declinaſſet parumper in domũ Michæ.

9. Interrògatus eſt ab eo unde veniſſet. Qui reſpondit, Levita ſum de Beth-léhem Iuda, & vado ut habitem ubi potuero, & utile mihi eſſe proſpexero.

24. Dixitq; Michas, Mane apud me, & *eſto mihi parens* ac ſacerdos: daboq; tibi per annos ſingulos decem argenteos, ac veſtem duplicem, & quæ ad victum ſunt neceſſaria.

11. Acquievit, & manſit apud hominem, fuitque illi quaſi unus de filiis.

12. Implevitq; Michas manum eius, & habuit puerum ſacerdotem apud ſe.

13. Nunc ſcio, dicens, quòd bene faciet mihi Deus habenti Levitici generis ſacerdotem.

CAP. XVIII.

1. In diebus illis non erat rex in Iſraël, & tribus Dan quærebat poſſeſſionem ſibi, ut habitaret in ea: uſque ad illum enim diem inter cæteras tribus ſortem non acceperat.

Das XVII. Capitel.

6. Zu der zeit war kein König inn Iſrael/ vnd ein jedlicher thet was jhn recht dauchte.

7. Es war aber ein Jüngling von Bethlehem Juda / vnter dem Geſchlecht Juda/ vnnd er war ein Levit/ vnd war frembd daſelbs.

8. Er zog aber auß der Stadt Bethlehem Juda/ zu wandern wo er hin kondte. Vnd da er auffs Gebirge Ephraim kam zum Hauſe Micha/ daß er ſeinen weg gienge.

9. Fragt jn Micha: Wo kommſtu her? Er antwortet jhm: Ich bin ein Levit von Bethlehem Juda/ vñ wandere/ wo ich hin kan.

10. Micha ſprach zu jm: Bleib bey mir / du ſolt mein Vater vnnd mein Prieſter ſein/ Ich will dir järlich zehen Silberlinge vnnd benandte Kleider vnd deine nahrung geben/ vnd der Levit gieng hin.

11. Der Levit trat an zu bleiben bey dem Mann/ vnd er hielt den Knaben gleich wie einen Son.

12. Vnd Micha füllet dem Leviten die Hand/ daß er ſein Prieſter ward/ vnd war alſo im Hauſe Micha.

13. Vnd Micha ſprach: Nun weiß ich / daß mir der HERR wird wol thun / weil ich einen Leviten zum Prieſter habe.

Das XVIII. Capitel.

ZV der zeit war kein König in Iſrael Vnd der Stam̃ der Daniter ſuchte jm ein Erbtheil/ da ſie wohnen möchten/ denn es war biß auff den tag noch kein Erbe für ſie gefallen vnter den Stämmen Iſrael.

CHAP. XVII.

6. En ce temps-la il n'*y auoit* point de roy en Iſrael: vn chacun faiſoit ce qui lui ſembloit eſtre droit.

7. Or il y eut vn ieune homme de Beth-lehem de Iuda, (*laquelle eſt* de la famille de Iuda) qui eſtoit Leuite, & auoit ſeiourné là.

8. Lequel partit de ceſte ville-la *aſſauoir* de Beth-lehem de Iuda, pour aller demeurer où il trouueroit *ſa commodite.* Si vint tirant ſon chemin en la montagne d'Ephraïm iuſques à la maiſon de Mica.

9. Et Mica lui dit, D'où viens-tu? Le Leuite lui *reſpon*dit, *Ie ſuis* de Beth-lehem de Iuda, & m'en vai pour demeurer où ie trouuerai *ma commodite.*

10. Et Mica lui dit, Demeure auec moi, & me ſois pour pere, & pour Sacrificateur, & ie te donnerai dix *pieces* d'argent par an, & ce que couſteront tes habillemens, & ton viure. Et le Leuite y alla.

11. Ainſi le Leuite s'accorda de demeurer auec ceſt homme-la, & ce ieune homme lui fut comme l'vn de ſes enfans.

12. Et Mica conſacra le Leuite, & ce ieune homme lui ſeruit de Sacrificateur, & demeura en la maiſon d'icelui.

13. Lors Mica dit, Maintenant cognoy-ie que l'Eternel me fera du bien, d'autant que i'ai vn Leuite pour Sacrificateur.

CAP. XVIII.

1. En ce temps-la il n'*y auoit* point de roy en Iſrael, & en ce meſme temps-la tribu de Dan cerchoit heritage pour ſoi, pour *y* demeurer: Car iuſqu'à ce temps-la il ne lui en eſtoit point eſcheu entre les tribus d'Iſrael pour le poſſeder

יח

2 וּשְׁלַחוּ בְנֵי דָן מִזַּרְעֲיָתְהוֹן חַמְשָׁא גֻבְרִין מִקְצַתְהוֹן גֻבְרִין בְּנֵי חֵילָא מִצָּרְעָה וּמֵאֶשְׁתָּאוֹל לְאַלָּלָא יָת אַרְעָא וּלְמִבְדְּקַהּ וַאֲמַרוּ לְהוֹן אֱזִילוּ בְּדוֹקוּ יָת אַרְעָא וַאֲתוֹ לְטוּרָא דְבֵית אֶפְרַיִם עַד בֵּית מִיכָה וּבָתוּ תַמָּן׃

3 אִנּוּן עִם בֵּית מִיכָה וְאִנּוּן אִשְׁתְּמוֹדַעוּ יָת קָל עוּלֵימָא לֵיוָאָה וְזָרוּ לְתַמָּן וַאֲמַרוּ לֵיהּ מַן אַיְתָךְ הַלְכָא וּמָה אַתְּ עָבֵיד בָּא וּמָה לָךְ כְּדֵין׃

4 וַאֲמַר לְהוֹן כְּדֵין וּכְדֵין עֲבַד לִי מִיכָה וַאַגְרַנִי וַאֲהֵוֵי לֵיהּ לְכָהֵן׃

5 וַאֲמַרוּ לֵיהּ שְׁאַל כְּעַן (בְּמֵימְרָא) דַייָ וְנֵידַע הֲתַצְלַח אוֹרְחָנָא דַאֲנַחְנָא אָזְלִין עֲלַהּ׃

6 וַאֲמַר לְהוֹן כַּהֲנָא אֱזִילוּ לִשְׁלָם אַתְקִין יְיָ אוֹרְחֲכוֹן דִּי תְהָכוּן בַּהּ׃

7 וַאֲזַלוּ חַמְשָׁא גֻבְרִין וַאֲתוֹ לְלַיִשׁ וַחֲזוֹ יָת עַמָּא דִּי בְגַוַּהּ יָתְבִין לְרוֹחְצָן כְּהִילְכַת צִידוֹנָאֵי דְשָׁקְטִין וְשָׁרַן לְרוֹחְצָן וְלֵית דְּמַנְזֵיק פִּתְגָּמָא בְּאַרְעָא יָרְתִין וְעֵירִין וּרְחוֹקִין אִנּוּן מִצִּידוֹנָאֵי וּפִתְגָּם לֵית לְהוֹן עִם אֱנָשׁ׃

8 וַאֲתוֹ לְוָת אֲחֵיהוֹן לְצָרְעָה וּלְאֶשְׁתָּאוֹל וַאֲמַרוּ לְהוֹן אֲחֵיהוֹן מָה אַתּוּן׃

יח

2 וַיִּשְׁלְחוּ בְנֵי־דָן מִמִּשְׁפַּחְתָּם חֲמִשָּׁה אֲנָשִׁים מִקְצוֹתָם אֲנָשִׁים בְּנֵי־חַיִל מִצָּרְעָה וּמֵאֶשְׁתָּאֹל לְרַגֵּל אֶת־הָאָרֶץ וּלְחָקְרָהּ וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם לְכוּ חִקְרוּ אֶת־הָאָרֶץ וַיָּבֹאוּ הַר־אֶפְרַיִם עַד־בֵּית מִיכָה וַיָּלִינוּ שָׁם׃

3 הֵמָּה עִם־בֵּית מִיכָה וְהֵמָּה הִכִּירוּ אֶת־קוֹל הַנַּעַר הַלֵּוִי וַיָּסוּרוּ שָׁם וַיֹּאמְרוּ לוֹ מִי־הֱבִיאֲךָ הֲלֹם וּמָה־אַתָּה עֹשֶׂה בָּזֶה וּמַה־לְּךָ פֹה׃

4 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם כָּזֹה וְכָזֶה עָשָׂה לִי מִיכָה וַיִּשְׂכְּרֵנִי וָאֱהִי־לוֹ לְכֹהֵן׃

5 וַיֹּאמְרוּ לוֹ שְׁאַל־נָא בֵאלֹהִים וְנֵדְעָה הֲתַצְלִיחַ דַּרְכֵּנוּ אֲשֶׁר אֲנַחְנוּ הֹלְכִים עָלֶיהָ׃

6 וַיֹּאמֶר לָהֶם הַכֹּהֵן לְכוּ לְשָׁלוֹם נֹכַח יְהוָה דַּרְכְּכֶם אֲשֶׁר תֵּלְכוּ־בָהּ׃

7 וַיֵּלְכוּ חֲמֵשֶׁת הָאֲנָשִׁים וַיָּבֹאוּ לָיְשָׁה וַיִּרְאוּ אֶת־הָעָם אֲשֶׁר־בְּקִרְבָּהּ יֹשֶׁבֶת לָבֶטַח כְּמִשְׁפַּט צִידֹנִים שֹׁקֵט וּבֹטֵחַ וְאֵין־מַכְלִים דָּבָר בָּאָרֶץ יוֹרֵשׁ עֶצֶר וּרְחֹקִים הֵמָּה מִצִּידֹנִים וְדָבָר אֵין־לָהֶם עִם־אָדָם׃

8 וַיָּבֹאוּ אֶל־אֲחֵיהֶם צָרְעָה וְאֶשְׁתָּאֹל וַיֹּאמְרוּ לָהֶם אֲחֵיהֶם מָה אַתֶּם׃

ιη´.

2. Καὶ ἐξαπέστειλαν οἱ υἱοὶ δὰν ἀπὸ δήμων αὐτῶν, πέντε ἄνδρας ἀπὸ τοῦ μέρους αὐτῶν, ἄνδρας υἱοὺς δυνάμεως ἐκ σαραὰ, καὶ ἐσθαόλ, τοῦ κατασκέψασθαι τὴν γῆν, καὶ ἐξιχνιάσαι αὐτήν. καὶ εἶπαν πρὸς αὐτούς. πορεύεσθε καὶ ἐρευνήσατε τὴν γῆν. καὶ παρεγένοντο εἰς ὄρος ἐφραὶμ ἕως οἴκου μιχᾶ, καὶ κατέπαυσαν ἐκεῖ.

3. Αὐτῶν ὄντων ἐν τῷ οἴκῳ μιχᾶ, καὶ αὐτοὶ ἐπέγνωσαν τὴν φωνὴν τοῦ παιδαρίου τοῦ λευίτου, καὶ ἐξέκλιναν ἐκεῖ, καὶ εἶπαν αὐτῷ· τίς ἤγαγέ σε ὧδε; καὶ σὺ τί ποιεῖς ἐνταῦθα; καὶ τί σοί ἐστιν ὧδε;

4. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· οὕτω καὶ οὕτως ἐποίησέ μοι μιχὰ, καὶ ἐμισθώσατό με, καὶ ἐγενήθην αὐτῷ εἰς ἱερέα.

5. Καὶ εἶπαν αὐτῷ· ἐπερώτησον δὴ ἐν τῷ θεῷ, καὶ γνωσόμεθα εἰ κατευοδοῖ τὴν ὁδὸν ἡμῶν, ἣν ἡμεῖς πορευόμεθα ἐπ᾽ αὐτήν.

6. Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἱερεύς· πορεύεσθε εἰς εἰρήνην, ἐνώπιον κυρίου ἡ ὁδὸς ὑμῶν καθ᾽ ἣν πορεύεσθε ἐν αὐτῇ.

7. Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ πέντε ἄνδρες, καὶ παρεγένοντο εἰς λαϊσὰ, καὶ εἶδον τὸν λαὸν τὸν κατοικοῦντα ἐν αὐτῇ ἐγκαθήμενον ἐπ᾽ ἐλπίδι, κατὰ τὴν σύγκρισιν σιδωνίων, ἡσυχάζοντα ἐν ἐλπίδι, καὶ μὴ δυναμένους λαλῆσαι ῥῆμα ἐν τῇ γῇ κληρονόμος θησαυροῦ, ὅτι μακράν εἰσιν ἀπὸ σιδῶνος, καὶ λόγος οὐκ ἦν αὐτοῖς μετὰ συρίας.

8. Καὶ παρεγένοντο οἱ πέντε ἄνδρες πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν εἰς σαραὰ καὶ ἐσθαόλ. καὶ ἔλεγον αὐτοῖς οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν· τί ὑμεῖς κάθησθε; καὶ εἶπαν.

CAP. XVIII.

2. Miſerunt ergo filii Dan, ſtirpis & familiæ ſuæ quinq; viros fortiſſimos de Saraa & Eſthaol, ut explorarent terram, & diligenter inſpicerent: dixeruntq; eis, Ite, & conſiderate terram. Qui cùm pergentes veniſſent in montem Ephráim, & intraſſent domum Michę, requieverunt ibi.

3. Et agnoſcentes vocem adoleſcentis Levitæ, utenteſq; illius diverſorio, dixerunt ad eum, Quis te huc adduxit? Quid hîc agis? quã ob cauſam huc venire voluiſti?

4. Qui reſpondit eis, Hæc & hęc præſtitit mihi Michas, & me mercede conduxit ut ſim ei ſacerdos,

5. Rogaverunt autem eum ut conſuleret Dominum, & ſcire poſſent an proſpero itinere pergerent, & res haberet effectum.

6. Qui reſpondit eis, Ite cum pace, Dominus reſpicit viam veſtram, & iter quò pergitis.

7. Euntes igitur quinque viri venerunt Lais: videruntque populum habitantem in ea abſque ullo timore, iuxta conſuetudinem Sidoniorum, ſecurum & quietum, nullo ei penitus reſiſtente, magnarumq; opum, & procul à Sidône atque à cunctis hominibus ſeparatum.

8. Reverſiq; ad fratres ſuos in Saraa & Eſthaol, & quid egiſſent ſciſcitantibus.

Das XVIII. Capitel.

2. Vnnd die Kinder Dan ſandten auß jren Geſchlechten von jren enden fünff ſtreitbare Männer/ von Zarea vnnd Eſthaol/ das Land zu erkunden vnnd zuerforſchen/ vnnd ſprachen zu jnen: Ziehet hin vnnd erforſchet das Land. Vnnd ſie kamen auff das Gebirge Ephraim ans Hauß Micha/ vnd blieben übernacht daſelbs.

3. Vnd weil ſie da bey dem Geſinde Micha waren/ kanten ſie die ſtimme des Knabens des Leviten/ Vnnd ſie wichen dahin/ vnd ſprachen zu jm: Wer hat dich hieher bracht? Was machſt du da? Vnd was haſt du hie?

4. Er antwortet jnen: So vnnd ſo hat Micha an mir gethan/ vnnd hat mich gedinget/ daß ich ſein Prieſter ſey.

5. Sie ſprachen zu jm: Lieber frage Gott/ daß wir erfahren/ ob vnſer weg/ den wir wandeln/ auch wol gerathen werde.

6. Der Prieſter antwortet jhnen: Ziehet hin mit friden/ Euer weg iſt recht für dem HERREN/ den jhr ziehet.

7. Da giengen die fünff Männer hin/ vnd kamen gen Lais/ vnnd ſahen das Volck/ das drinnen war/ ſicher wohnen/ auff die Weiſe wie die Zidonier/ ſtille vnnd ſicher/ vnnd war niemand der jhnen Leid thet im Lande/ oder Herr über ſie were/ vnnd waren ferne von den Zidoniern/ vnd hatten nichts mit Leuten zuthun.

8. Vnd ſie kamen zu jhren Brüdern gen Zarea vnd Eſthaol/ vnd jre Brüder ſprachen zu jhnen: Wie ſtehets mit euch?

CHAP. XVIII.

2. Parquoi les enfans de Dan enuoyerent de leur famille cinq hommes d'vne & d'autre qualité, gens vaillans, de Tſorha & d'Eſçtaol, pour eſpier le païs, & le recognoiſtre ſoigneuſement: & leur dirent, Allez *&* recognoiſſez ſoigneuſement le païs. Ils vindrent donc à la montagne de Ephraïm iuſques à la maiſon de Mica, & y paſſerent la nuict.

3. Et quand ils furent aupres de la maiſon de Mica, ils recognurent la voix du ieune homme Leuite: dont s'eſtans deſtournés vers ceſte maiſon-la, ils lui dirent, Qui t'a amené par deça, & que fais-tu ici, & qu'as-tu ici?

4. Et il *reſpon*dit, Mica m'a fait en telle & telle ſorte, c'eſt qu'il m'a loé, & ie lui ſers de Sacrificateur.

5. Derechef ils dirent, Nous te prions que tu interrogues Dieu, afin que nous ſachions ſi le voyage que nous entreprenons proſperera.

6. Et le Sacrificateur leur dit, Allez en paix: l'Eternel a deuant ſes yeux le voyage que vous entreprenez.

7. Ces cinq hommes donc s'en allerent, & arriuerent en Laïs: & virent le peuple, qui ſe tenoit en ceſte ville-la habitee en aſſeurance, eſtre en repos, & ſe tenir aſſeuré à la façon des Sidoniens, & qu'il n'y auoit perſonne au païs qui *leur* fiſt honte en choſe aucune, d'autant qu'ils eſtoyent libres de toute ancieneté: auſſi *eſtoyent* ils loin des Sidoniens, & n'auoyent accointance auec perſonne.

8. Puis eſtans reuenus à leurs freres *en* Tſorha & Eſçtaol, leurs freres leur dirent, Que *rapportez*-vous.

יח

9 וַאֲמַרוּ קוּמוּ וְנִיסַק עֲלֵיהוֹן אֲרֵי חֲזֵינָא יָת אַרְעָא וְהָא טָבָא לַחֲדָא וְאַתּוּן שָׁתְקִין לָא תִתְרַשְׁלוּן לְמֵיזַל לְמֵיעַל לְמֵירַת יָת אַרְעָא׃

10 כְּמֵיתֵיכוֹן תֵּעֲלוּן לְוַת עַמָּא דְּשָׁרַן לְרוּחְצָן וְאַרְעָא פְּתַיוּת יְדִין אֲרֵי מַסְרַהּ יְיָ בִּידְכוֹן אַתְרָא דְּלֵית תַּמָּן חֶסְרָן כָּל מִדַּעַם דִּי בְאַרְעָא׃

11 וּנְטַלוּ מִתַּמָּן מִזַּרְעִית דָּן מִצָּרְעָה וּמֵאֶשְׁתָּאוֹל שִׁית מְאָה גַּבְרָא מְזָרְזִין בְּמָנֵי קְרָבָא׃

12 וּסְלִקוּ וּשְׁרוֹ בְּקִרְיַת יְעָרִים בְּאַרְעָא דְּבֵית יְהוּדָה עַל כֵּן קְרוֹ לְאַתְרָא הַהוּא מַשְׁרִית דָּן עַד יוֹמָא הָדֵין הָא הוּא אֲחוֹרֵי קִרְיַת יְעָרִים׃

13 וַעֲבַרוּ מִתַּמָּן לְטוּרָא דְּבֵית אֶפְרַיִם וַאֲתוֹ עַד בֵּית מִיכָה׃

14 וַאֲתִיבוּ חַמְשָׁא גֻּבְרַיָּא הַאֲזַלוּ לְאַלָּלָא יָת אַרְעָא דְּלַיִשׁ וַאֲמַרוּ לַאֲחֵיהוֹן הֲיָדְעִתּוּן אֲרֵי אִית בְּבָתַּיָּא הָאִלֵּין אֵפוֹד וּדְמָאִין וְצַלְמָן וּמַתְּכָא וּכְעַן דְּעוּ מָה תַּעְבְּדוּן׃

15 וְזָרוּ לְתַמָּן וַאֲתוֹ לְבֵית עוּלֵימָא לֵיוָאָה לְבֵית מִיכָה וּשְׁאִילוּ לֵיהּ לִשְׁלָם׃

16 וְשִׁית מְאָה גֻּבְרִין מְזָרְזִין בְּמָנֵי קְרָבֵיהוֹן קָיְמִין בְּמַעֲלָנָא דְתַרְעָא דְּמִבְּנֵי דָן׃

יח

9 וַיֹּאמְרוּ קוּמָה וְנַעֲלֶה עֲלֵיהֶם כִּי רָאִינוּ אֶת־הָאָרֶץ וְהִנֵּה טוֹבָה מְאֹד וְאַתֶּם מַחְשִׁים אַל־תֵּעָצְלוּ לָלֶכֶת לָבֹא לָרֶשֶׁת אֶת־הָאָרֶץ׃

10 כְּבֹאֲכֶם תָּבֹאוּ אֶל־עַם בֹּטֵחַ וְהָאָרֶץ רַחֲבַת יָדַיִם כִּי־נְתָנָהּ אֱלֹהִים בְּיֶדְכֶם מָקוֹם אֲשֶׁר אֵין־שָׁם מַחְסוֹר כָּל־דָּבָר אֲשֶׁר בָּאָרֶץ׃

11 וַיִּסְעוּ מִשָּׁם מִמִּשְׁפַּחַת הַדָּנִי מִצָּרְעָה וּמֵאֶשְׁתָּאֹל שֵׁשׁ־מֵאוֹת אִישׁ חָגוּר כְּלֵי מִלְחָמָה׃

12 וַיַּעֲלוּ וַיַּחֲנוּ בְּקִרְיַת יְעָרִים בִּיהוּדָה עַל־כֵּן קָרְאוּ לַמָּקוֹם הַהוּא מַחֲנֵה דָן עַד הַיּוֹם הַזֶּה הִנֵּה אַחֲרֵי קִרְיַת יְעָרִים׃

13 וַיַּעַבְרוּ מִשָּׁם הַר־אֶפְרָיִם וַיָּבֹאוּ עַד־בֵּית מִיכָה׃

14 וַיַּעֲנוּ חֲמֵשֶׁת הָאֲנָשִׁים הַהֹלְכִים לְרַגֵּל אֶת־הָאָרֶץ לַיִשׁ וַיֹּאמְרוּ אֶל־אֲחֵיהֶם הַיְדַעְתֶּם כִּי יֵשׁ בַּבָּתִּים הָאֵלֶּה אֵפוֹד וּתְרָפִים וּפֶסֶל וּמַסֵּכָה וְעַתָּה דְּעוּ מַה־תַּעֲשׂוּ׃

15 וַיָּסוּרוּ שָׁמָּה וַיָּבֹאוּ אֶל־בֵּית־הַנַּעַר הַלֵּוִי בֵּית מִיכָה וַיִּשְׁאֲלוּ־לוֹ לְשָׁלוֹם׃

16 וְשֵׁשׁ־מֵאוֹת אִישׁ חֲגוּרִים כְּלֵי מִלְחַמְתָּם נִצָּבִים פֶּתַח הַשָּׁעַר אֲשֶׁר מִבְּנֵי דָן׃

ιη'.

9. Ἀνάστητε καὶ ἀναβῶμεν ἐπ' αὐτούς, ὅτι ἑωράκαμεν τὴν γῆν, καὶ ἰδοὺ ἀγαθὴ σφόδρα, καὶ ὑμεῖς ἡσυχάζετε, μὴ ὀκνήσητε τοῦ πορευθῆναι εἰσελθεῖν τοῦ κληρονομῆσαι τὴν γῆν.

10. Καὶ ἡνίκα ἐὰν ἔλθητε, ἥξετε πρὸς λαὸν πεποιθότα, καὶ ἡ γῆ εὐρύχωρος, ὅτι παρέδωκεν αὐτὴν ὁ θεὸς ἐν χειρὶ ὑμῶν, τόπος ὅπου οὐκ ἔστιν ἐκεῖ ὑστέρημα παντὸς ῥήματος ὅσα ἐστὶν ἐν τῇ γῇ.

11. Καὶ ἀπῆραν ἐκεῖθεν ἐκ συγγενείας δήμων τοῦ δὰν ἐκ σαραὰ καὶ ἐξ ἐσθαὸλ εἴκοσιν ἄνδρες περιεζωσμένοι σκεύη παρατάξεως.

12. Καὶ ἀνέβησαν καὶ παρενέβαλον ἐν καριαθιαρεὶμ ἐν ἰούδα. διὰ τοῦτο ἐκλήθη τῷ τόπῳ ἐκείνῳ παρεμβολὴ δάν, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. ἰδοὺ κατόπισθεν καριαθιαρείμ.

13. Καὶ παρῆλθον ἐκεῖθεν ἕως τοῦ ὄρους ἐφραΐμ, καὶ ἦλθον ἕως οἴκου μιχᾶ.

14. Καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ πέντε ἄνδρες οἱ πορευθέντες κατασκέψασθαι τὴν γῆν λαϊσά, καὶ εἶπαν πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν· εἰ οἴδατε ὅτι ἐστὶν ἐν τοῖς οἴκοις τούτοις ἐφοὺδ καὶ θεραφεὶν καὶ γλυπτὸν καὶ χωνευτόν. καὶ νῦν γνῶτε τί ποιήσετε.

15. Καὶ ἐξέκλιναν ἐκεῖ, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸν οἶκον τοῦ παιδαρίου τοῦ λευίτου εἰς τὸν οἶκον τοῦ μιχά. καὶ ἠσπάσαντο αὐτὸν εἰς εἰρήνην.

16. Καὶ οἱ ἑξακόσιοι ἄνδρες περιεζωσμένοι σκεύη πολεμικὰ αὐτῶν ἐστηλωμένοι παρὰ τὴν θύραν τοῦ πυλῶνος, οἱ ἐκ τῶν υἱῶν δάν.

CAP. XVIII.	Das XVIII. Capitel.	CAP. XVIII.
9. Reſponderunt, Surgite, & aſcendamus ad eos: vidimus enim terram valde opulentam & huberem: nolite negligere, nolite ceſſare, eamus, & poſſideamus eam, nullus erit labor.	9. Sie ſprachen: Auff/ laſſt vnns zu jhnen hinauff ziehen/ denn wir haben das Land beſehen/ das iſt faſt gut Darumb eilet vnd ſeydt nicht faul zu ziehen/ das jr kommt das Land einzunemen.	9. Et ils *reſpon*dirent, Sus, montons contre eux : car nous auons veu le païs, & l'auons trouué tresbon. Et vous eſtes ſans rien faire? Ne ſoyez point laſches à partir, pour entrer à poſſeder le païs.
10. Intrabimus ad ſecuros, in regionem latiſſimam, tradetque nobis Dominus locum, in quo nullius rei eſt penuria, eorum quę gignuntur in terra.	10. Wenn jr kommet/ werdet jhr zu einem ſichern Volck kommen/ vnd das Land iſt weit vnnd breit/ denn GOtt hats inn euer hende gegeben/ Einen ſolchen ort / da nichts gebricht/ alles das auff Erden iſt.	10 Quand vous *y* entrerez, vous viendrez vers vn peuple qui ſe tient aſſeure, & en vn païs de grande eſtendue: car Dieu l'a liuré entre vos mains: *c'eſt* vn lieu auquel il n'y a faute d'aucune choſe qui *ſoit* ſur terre.
11. Profecti igitur ſunt de cognatione Dan, id eſt, de Saraa & Eſthaol ſexcenti viri accincti armis bellicis.	11. Da zogen von dannen auß den Geſchlechten Dan von Zarea vnnd Eſthaol/ ſechs hundert Mañ/ gerůſt mit jren waffen zum ſtreit.	11. Il partit donc de là, de la famille de ceux de Dan, *aſſauoir* de Tſorha & Eſçtaol, ſix cens hommes equippés de harnois de guerre:
12. Aſcendenteſq; manſerunt in Cariath-iarim Iudæ: qui locus ex eo tempore Caſtrorum-*Dan, nomen* accepit, & eſt poſt tergum Cariath-iarim.	12. Vnd zogen hinauff/ vnnd lagerten ſich zu Kiriath Jearim inn Juda/ Daher nenneten ſie die ſtet / das Lager Dan / biß auff diſen tag/ das hinder Kiriath Jearim iſt.	12. Et montans'ils camperent en Kirjath-jeharim, *qui eſt* en Iuda: dont on a appelé ce lieu-la Mahane-dan, iuſques à ce iourd'hui, & il eſt derriere Kirjath-jeharim.
13. Inde tranſierunt in mõtem Ephráim. Cumque veniſſent ad domum Michæ.	13. Vnd von dannen giengen ſie auf das Gebirge Ephraim/ vnnd kamen zum Hauſe Micha.	13. Puis de là ils paſſerent à la montagne d'Ephraïm, & arriuerent iuſques en la maiſon de Mica.
14. Dixerunt quinque viri, qui prius miſſi fuerant ad cõſiderandam Terram-Lais, cæteris fratribus ſuis, Noſtis quòd in domibus iſtis ſit Ephod, & theraphim, & ſculptile atque conflatile: videte quid vobis placeat.	14. Da antworten die fůnff Männer / die außgegangen waren das Land Lais zu erkunden/ vnd ſprachen zu jren Brůdern: Wiſſet jr auch/ daß in diſen Häuſern ein Leibrock/ Heiligthumb/ Bildniß vnnd Abgott ſind? Nun můget jhr dencken was euch zuthun iſt.	14. Lors les cinq perſonnages qui eſtoyēt allés pour eſpier le païs *en* Laïs, prenans la parole, dirent à leurs freres, Sauez-vous bien qu'en ces maiſons ici il y ait vn Ephod, & des marmouſets, vne image de taille & de fonte? Aduiſez donc maintenant que vous aurez à faire.
15. Et cùm paululum declinaſſent, ingreſſi ſunt domum adoleſcentis Levitæ, qui erat in domo Michæ: ſalutaveruntque eum verbis pacificis.	15. Sie kehreten da ein/ vnd kamē an das Hauß des Knabens des Leviten in Micha Hauſe/ vnd grůſſeten jn freundtlich.	15. Et pourtant ils ſe deſtournerent là, & vindrent en la maiſon du ieune homme Leuite, *aſſauoir* en la maiſon de Mica, & le ſaluerent.
16. Sexcenti autem viri ita ut erant armati, ſtabant ante oſtium.	16. Aber die ſechs hundert gerůſte mit jrem Harniſch/ die von den Kindern Dan waren/ ſtunden fůr dem Thor.	16. Or les ſix cens hommes qui *eſtoyent* des enfans de Dan, eſtans equippés de leurs harnois de guerre, s'arreſterent à l'entree de la porte:

יח

17 וּסְלִיקוּ חַמְשָׁא גֻּבְרִין דַּאֲזָלִין לְאַלָּלָא יַת אַרְעָא אֲתוֹ לְתַמָּן נְסִיבוּ יַת צֶלֶם וְיַת אֵפוֹדָא וְיַת דְּמָאִין וְיַת מַתְּכָא וְכַהֲנָא קָאֵים בְּמַעֲלָנָא דְתַרְעָא וְשִׁית מְאָה גַּבְרָא דִּמְזָרְזֵי בְּמָנֵי קְרָבָא׃

18 וְאִלֵּין עַלּוּ לְבֵית מִיכָה וּנְסִיבוּ יַת צֶלֶם אֵפוֹדָא וְיַת דְּמָאִין וְיַת מַתְּכָא וַאֲמַר לְהוֹן כַּהֲנָא מָה אַתּוּן עָבְדִין׃

19 וַאֲמַרוּ לֵיהּ שְׁתוֹק שַׁוִּי יְדָךְ עַל פּוּמָךְ וְאִיתָא עִמָּנָא וֶהֱוֵי לָנָא לְאָב וּלְכַהֵין הֲטָב דִּתְהֵי כָהֵין לְבֵית גַּבְרָא חַד אוֹ דִּתְהֵי כָהֵין לְשֵׁבֶט וּלְזַרְעוּ בֵּי בְּיִשְׂרָאֵל׃

20 וּשְׁפַר לִבָּא דְכַהֲנָא וּנְסֵיב יַת אֵפוֹדָא וְיַת דְּמָאִין וְיַת צַלְמָא וְעַל בְּגוֹ עַמָּא׃

21 וְאִתְפְּנִיאוּ וַאֲזַלוּ וְשַׁוִּיאוּ יַת טַפְלָא וְיַת בְּעִירָא וְיַת קִנְיָנָא קֳדָמֵיהוֹן׃

22 אִנּוּן אַרְחִיקוּ מִבֵּית מִיכָה וְגֻבְרַיָּא דִּי בְּבָתַיָּא דְּעִם בֵּית מִיכָה אִתְכְּנִישׁוּ וְאַדְבִּיקוּ יַת בְּנֵי דָן׃

23 וּקְרוֹ לְבֵית דָּן וְאַסְחַרוּ אַפֵּיהוֹן וַאֲמַרוּ לְמִיכָה מָה לָךְ אֲרֵי אִתְכְּנֵישְׁתָּא׃

24 וַאֲמַר יַת דַּחַלְתִּי דַּעֲבָדֵית נְסֵיבְתּוּן וְדַבַּרְתּוּן וְיַת כַּהֲנָא וַאֲזַלְתּוּן וּמַה לִּי עוֹד וּמַה דֵּין אַתּוּן אָמְרִין לִי מַה לָּךְ׃

יח

17 וַיַּעֲלוּ חֲמֵשֶׁת הָאֲנָשִׁים הַהֹלְכִים לְרַגֵּל אֶת־הָאָרֶץ בָּאוּ שָׁמָּה לָקְחוּ אֶת־הַפֶּסֶל וְאֶת־הָאֵפוֹד וְאֶת־הַתְּרָפִים וְאֶת־הַמַּסֵּכָה וְהַכֹּהֵן נִצָּב פֶּתַח הַשַּׁעַר וְשֵׁשׁ־מֵאוֹת הָאִישׁ הֶחָגוּר כְּלֵי הַמִּלְחָמָה׃

18 וְאֵלֶּה בָּאוּ בֵּית מִיכָה וַיִּקְחוּ אֶת־פֶּסֶל הָאֵפוֹד וְאֶת־הַתְּרָפִים וְאֶת־הַמַּסֵּכָה וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם הַכֹּהֵן מָה אַתֶּם עֹשִׂים׃

19 וַיֹּאמְרוּ לוֹ הַחֲרֵשׁ שִׂים־יָדְךָ עַל־פִּיךָ וְלֵךְ עִמָּנוּ וֶהְיֵה־לָנוּ לְאָב וּלְכֹהֵן הֲטוֹב הֱיוֹתְךָ כֹהֵן לְבֵית אִישׁ אֶחָד אוֹ הֱיוֹתְךָ כֹהֵן לְשֵׁבֶט וּלְמִשְׁפָּחָה בְּיִשְׂרָאֵל׃

20 וַיִּיטַב לֵב הַכֹּהֵן וַיִּקַּח אֶת־הָאֵפוֹד וְאֶת־הַתְּרָפִים וְאֶת־הַפָּסֶל וַיָּבֹא בְּקֶרֶב הָעָם׃

21 וַיִּפְנוּ וַיֵּלֵכוּ וַיָּשִׂימוּ אֶת־הַטַּף וְאֶת־הַמִּקְנֶה וְאֶת־הַכְּבוּדָּה לִפְנֵיהֶם׃

22 הֵמָּה הִרְחִיקוּ מִבֵּית מִיכָה וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר בַּבָּתִּים אֲשֶׁר עִם־בֵּית מִיכָה נִזְעֲקוּ וַיַּדְבִּיקוּ אֶת־בְּנֵי־דָן׃

23 וַיִּקְרְאוּ אֶל־בְּנֵי־דָן וַיַּסֵּבּוּ פְּנֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ לְמִיכָה מַה־לְּךָ כִּי נִזְעָקְתָּ׃

24 וַיֹּאמֶר אֶת־אֱלֹהַי אֲשֶׁר־עָשִׂיתִי לְקַחְתֶּם וְאֶת־הַכֹּהֵן וַתֵּלְכוּ וּמַה־לִּי עוֹד וּמַה־זֶּה תֹּאמְרוּ אֵלַי מַה־לָּךְ׃

ιη'.

17. Καὶ ἀνέβησαν οἱ πέντε ἄνδρες οἱ πορευόμενοι κατασκέψασθαι τὴν γῆν, καὶ ἐπελθόντες ἐκεῖ, ἔλαβον τὸ γλυπτὸν, καὶ τὸ ἐφοὺδ, καὶ τὸ θεραφεὶν, καὶ τὸ χωνευτόν. καὶ ὁ ἱερεὺς ἐστηλωμένος περὶ τῇ θύρᾳ τοῦ πυλῶνος, καὶ οἱ ἑξακόσιοι ἄνδρες οἱ περιεζωσμένοι σκεύη πολεμικά.

18. Καὶ οὗτοι εἰσῆλθον εἰς οἶκον μιχᾶ, καὶ ἔλαβον τὸ γλυπτὸν καὶ τὸ ἐφοὺδ, καὶ τὸ θεραφεὶν καὶ τὸ χωνευτὸν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ ἱερεύς· τί ὑμεῖς ποιεῖτε;

19. Καὶ εἶπαν πρὸς αὐτόν· κώφευσον, ἐπίθες τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὸ στόμα σου, καὶ ἐλθὲ μεθ' ἡμῶν, καὶ ἔσῃ ἡμῖν εἰς πατέρα καὶ εἰς ἱερέα. μὴ βέλτιον εἶναί σε ἱερέα οἴκου ἀνδρὸς ἑνὸς, ἢ γενέσθαι σε ἱερέα φυλῆς, καὶ συγγενείας ἐν ἰσραήλ.

20. Καὶ ἠγαθύνθη ἡ καρδία τοῦ ἱερέως, καὶ ἔλαβε τὸ ἐφοὺδ καὶ τὸ θεραφεὶν, καὶ τὸ γλυπτὸν καὶ τὸ χωνευτὸν, καὶ εἰσῆλθεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ.

21. Καὶ ἐπέστρεψαν καὶ ἀπῆλθον, καὶ ἔταξαν τὴν παροικίαν καὶ τὴν κτῆσιν αὐτῶν τὴν ἔνδοξον ἔμπροσθεν αὐτῶν.

22. Αὐτῶν δὲ μεμακρυγκότων ἀπὸ οἴκου μιχᾶ, καὶ οἱ ἄνδρες οἱ ἐν ταῖς οἰκίαις μετὰ τοῦ οἴκου μιχά. ἔκραζον καὶ κατέλαβον τοὺς υἱοὺς δαν.

23. Καὶ ἐβόησαν πρὸς υἱοὺς δαν. καὶ ἐπέστρεψαν οἱ υἱοὶ δαν τὰ πρόσωπα αὐτῶν, καὶ εἶπαν πρὸς μιχά· τί ἐστί σοι ὅτι ἔκραξας;

24. Καὶ εἶπε μιχᾶ· ὅτι τοὺς θεοὺς μου οὓς ἐποίησα ἐμαυτῷ. ἐλάβετε, καὶ τὸν ἱερέα, καὶ ἀπήλθετε· καὶ τί μοι ἔτι; καὶ τί τοῦτό μοι λέγετε, τί τοῦτο κράζεις;

CAP. XVIII.

17. At illi qui ingreſſi fuerant domum iuvenis, ſculptile & ephod & theraphim, atque conflatile tollere nitebantur, & ſacerdos ſtabat ante oſtium, ſexcentis viris fortiſſimis haud procul expectantibus.

18. Tulerunt igitur qui intraverant, ſculptile, ephod & idôla, atque conflatile. Quibꝰ dixit ſacerdos, Quid facitis ?

19. Cui reſponderunt, Tace, & pone digitum ſuper os tuum: veniq; nobiſcum, ut habeamus te patrem ac ſacerdotem. Quid tibi melius eſt, ut ſis ſacerdos in domo unius viri, an in vna tribu & familia in Iſraël?

20. Quod cum audiſſet, acquievit ſermonibus eorum, & tulit ephod & idôla, ac ſculptile, & profectus eſt cum eis.

21. Qui cùm pergerent, & ante ſe ire feciſſent parvulos ac iumenta, & omne quod erat pretioſum.

22. Iamq; à domo Michæ eſſent procul, viri qui habitabant in ædibus Michæ cõclamantes ſecuti ſunt.

23. Et poſt tergum clamare cœperunt. Qui cùm reſpexiſſent, dixerunt ad Micham, Quid tibi vis ? cur clamas?

24. Qui reſpondit, Deos meos quos mihi feci, tuliſtis, & ſacerdotem & omnia quæ habeo: & dicitis, Quid tibi eſt ?

Das XVIII. Capitel.

17. Vnd die fünff Männer/die das Land zu erkunden außgezogen waren giengen hinauff vnnd kamen dahin/ vnnd namen das Bild/den Leibrock/ das Heiligthumb vnd Abgott/ Dieweil ſtund der Prieſter für dem Thor/ bey den ſechshundert gerüſten mit jhrem Harniſch.

18. Als nun jene ins Hauß Micha kommen waren/vnd namen das Bilde / den Leibrock / das Heiligthumb vnnd Abgott / ſprach der Prieſter zu jnen: Was macht jr?

19. Sie antworten jm: Schweig vnd halt das Maul zu/vnd zeuch mit vns/daß du vnſer Vater vnd Prieſter ſeyeſt. Iſt dirs beſſer/daß du in des einigen Manns hauß Prieſter ſeyeſt / oder vnter einem gantzen Stamm vnnd Geſchlecht in Iſrael?

20. Das gefiel dem Prieſter wol/vñ nam beide den Leibrock / das Heiligthumb vnd Bilde/vnd kam mit vnter das Volck.

21. Vnnd da ſie ſich wandten vnnd hinzogen / ſchickten ſie die Kindlein vnd das Vieh/vnnd was ſie köſtlichs hatten/vor jnen her.

22. Da ſie nun fern von Michas hauß kamen/ſchryen die Männer/ ſo in den Häuſern waren / bey Michas Hauß / vnnd folgeten den Kindern Dan nach.

23. Vnd rieffen den Kindern Dan. Sie aber wandtẽ jr antlitz vmb/ vnd ſprachen zu Micha: Was iſt dir/daß du alſo ein geſchrey macheſt?

24. Er antwortet: Jhr habt meine Götter genommen / die ich gemacht hatte/vnnd den Prieſter/vnnd ziehet hin/vnd was hab ich nu mehr? Vnd jr fragt noch was mir feile?

CHAP. XVIII.

17. Mais les cinq perſonnages qui eſtoyent allés pour eſpier le païs, montans y entrerent, & prindrent l'image taillee, l'Ephod les marmouſets, & l'image de fonte, pendant que le Sacrificateur eſtoit à l'entree de la porte, auec les ſix cens hommes equippés de harnois de guerre.

18. Iceux donc eſtans entrés en la maiſon de Mica, prindrent l'image taillee, l'Ephod, les marmouſets, & l'image de fonte. Et le Sacrificateur leur dit, Que faites vous?

19. Et ils lui dirent, Tai-toi, & mets ta main ſur ta bouche: & t'*en* vien auec nous, & nous ſois pour pere, & pour Sacrificateur. Lequel te vaut-il mieux, d'eſtre Sacrificateur de la maiſon d'vn homme ſeul, ou d'eſtre Sacrificateur d'vne tribu, & d'vne famille en Iſrael.

20. Et le Sacrificateur en fut reſiouï en ſon cœur, dont il print l'Ephod, les marmouſets, & l'image taillee, & ſe mit au milieu du peuple.

21. Ils retournerent donques, & reprindrent leur chemin, & mirent deuant eux la meſgnie, le beſtail, & le bagage.

22. Quand ils furent eſloignés de la maiſon de Mica, ceux qui *eſtoyent* és maiſons d'aupres celle de Mica furent aſſembles à grand cri, & atteignirent les enfans de Dan:

23. Si crierent apres eux: & eux tournans viſage dirent à Mica, Que te faut-il, que tu t'es ainſi eſcrié pour amaſſer des gens?

24. Il *reſpon*dit, vous auez raui mes dieux que i'auoy' faits, enſemble le Sacrificateur, & vous-vous en eſtes allés: Et que me reſte-il plus? Et comment me dites-vous, Que te faut-il?

יח

25 וַאֲמַרוּ לֵיהּ בְּנֵי דָן לָא
תִשְׁמַע קָלָךְ עִמָּנָא דִילְמָא
יִשְׁלְטוּן בְּכוֹן גֻּבְרִין מְרִירֵי
נַפְשָׁן וְתוֹסֵיף נַפְשָׁךְ וְנֶפֶשׁ
אֱנָשׁ בֵּיתָךְ׃

26 וַאֲזַלוּ בְּנֵי דָן ל
לְאוֹרְחָתְהוֹן וַחֲזָא מִיכָה
אֲרֵי תַקִּיפִין אִינּוּן מִינֵּיהּ
וְאִתְפְּנִי וְתָב לְבֵיתֵיהּ׃

27 וְאִינּוּן נְסִיבוּ יָת דַּעֲבַד
מִיכָה וּדְבַרוּ יָת כַּהֲנָא
דַּהֲוָה לֵיהּ וַאֲתוֹ עַד לַיִשׁ
עַל עַמָּא דְשָׁקְטִין וְשָׁרָן
לְרוֹחְצָן וּמְחוֹ יָתְהוֹן לפ
לְפִתְגַּם דְּחָרֶב וְיָת קַרְתָּא
אוֹקִידוּ בְּנוּרָא׃

28 וְלֵית דִּמְשֵׁיזֵיב אֲרֵי
רְחִיקִין אִינּוּן מִצִּידוֹנָאֵי
וּפִתְגָּם לֵית לְהוֹן עִם
אֱנָשׁ וְאִנּוּן בְּמֵישַׁר דִּלְבֵית
רְחוֹב וּבְנוֹ יָת קַרְתָּא
וִיתִיבוּ בַהּ׃

29 וּקְרוֹ שְׁמָא דְקַרְתָּא
דָּן כְּשׁוּם דָּן אֲבוּהוֹן
דְּאִתְיְלִיד לְיִשְׂרָאֵל וּבְרַם
לַיִשׁ שְׁמָא דְקַרְתָּא
מִלְּקַדְמִין׃

30 וַאֲקִימוּ לְהוֹן בְּנֵי דָן
יָת צַלְמָא וִיהוֹנָתָן בַּר
גֵּרְשׁוֹם בַּר מְנַשֶּׁה הוּא
וּבְנוֹהִי הֲווֹ כּוּמְרִין לְשִׁבְטָא
דִבְנֵי דָן עַד יוֹמָא דִּגְלוֹ
יָתְבֵי אַרְעָא׃

31 וְשַׁוִּיאוּ לְהוֹן יָת צֶלֶם
מִיכָה דַּעֲבַד כָּל יוֹמִין
דַּהֲוָה קַיָּים בֵּית מַקְדְּשָׁא
דַּייָ בְּשִׁילֹה׃

יח

25 וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו בְּנֵי־דָן אַל־
תַּשְׁמַע קוֹלְךָ עִמָּנוּ פֶּן־יִפְגְּעוּ
בָכֶם אֲנָשִׁים מָרֵי נֶפֶשׁ וְאָסַפְתָּה
נַפְשְׁךָ וְנֶפֶשׁ בֵּיתֶךָ׃

26 וַיֵּלְכוּ בְנֵי־דָן לְדַרְכָּם וַיַּרְא
מִיכָה כִּי־חֲזָקִים הֵמָּה מִמֶּנּוּ
וַיִּפֶן וַיָּשָׁב אֶל־בֵּיתוֹ׃

27 וְהֵמָּה לָקְחוּ אֵת אֲשֶׁר־עָשָׂה
מִיכָה וְאֶת־הַכֹּהֵן אֲשֶׁר הָיָה־
לוֹ וַיָּבֹאוּ עַל־לַיִשׁ עַל־עַם שֹׁקֵט
וּבֹטֵחַ וַיַּכּוּ אוֹתָם לְפִי־חָרֶב
וְאֶת־הָעִיר שָׂרְפוּ בָאֵשׁ׃

28 וְאֵין מַצִּיל כִּי רְחוֹקָה־
הִיא מִצִּידוֹן וְדָבָר אֵין־לָהֶם
עִם־אָדָם וְהִיא בָּעֵמֶק אֲשֶׁר
לְבֵית־רְחוֹב וַיִּבְנוּ אֶת־הָעִיר
וַיֵּשְׁבוּ בָהּ׃

29 וַיִּקְרְאוּ שֵׁם־הָעִיר דָּן
בְּשֵׁם דָּן אֲבִיהֶם אֲשֶׁר יוּלַּד
לְיִשְׂרָאֵל וְאוּלָם לַיִשׁ שֵׁם־הָעִיר
לָרִאשֹׁנָה׃

30 וַיָּקִימוּ לָהֶם בְּנֵי־דָן אֶת־
הַפָּסֶל וִיהוֹנָתָן בֶּן־גֵּרְשֹׁם בֶּן־
מְנַשֶּׁה הוּא וּבָנָיו הָיוּ כֹהֲנִים
לְשֵׁבֶט הַדָּנִי עַד־יוֹם גְּלוֹת הָאָרֶץ׃

31 וַיָּשִׂימוּ לָהֶם אֶת־פֶּסֶל מִיכָה
אֲשֶׁר עָשָׂה כָּל־יְמֵי הֱיוֹת בֵּית־
הָאֱלֹהִים בְּשִׁלֹה׃

ιη.

25. Καὶ εἶπαν πρὸς αὐτὸν οἱ υἱοὶ δάν· μὴ ἀκουσθήτω δὴ ἡ φωνή σου μεθ' ἡμῶν, μήποτε ἀπαντήσωσιν ὑμῖν ἄνδρες κατώδυνοι ψυχὴν αὐτῶν, καὶ προσθήσεις τὴν ψυχήν σου, καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ οἴκου σου.

26. Καὶ ἐπορεύθησαν οἱ υἱοὶ δὰν εἰς τὴν ὁδὸν αὐτῶν. καὶ εἶδε μιχᾶ ὅτι ἰσχυρότεροί εἰσιν αὐτοῦ, καὶ ἐξένευσε καὶ ἀνέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

27. Καὶ αὐτοὶ ἔλαβον ὅσα ἐποίησε μιχᾶ, καὶ τὸν ἱερέα ὃς ἦν αὐτῷ, καὶ ἦλθον ἐπὶ λαϊσὰ ἐπὶ λαὸν ἡσυχάζοντα καὶ πεποιθότα ἐπ' ἐλπίδι, καὶ ἐπάταξαν αὐτοὺς ἐν στόματι ῥομφαίας, καὶ τὴν πόλιν ἐνέπρησαν ἐν πυρί.

28. Καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐξαιρούμενος, ὅτι μακράν ἐστιν ἀπὸ σιδῶνος, καὶ λόγος οὐκ ἔστιν αὐτοῖς μετὰ ἀνθρώπου. καὶ αὐτὴ ἐν τῇ κοιλάδι, ἥ ἐστι τοῦ οἴκου ῥοώβ. καὶ ᾠκοδόμησαν τὴν πόλιν, καὶ κατῴκησαν ἐν αὐτῇ.

29. Καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα τῆς πόλεως δάν, ἐν ὀνόματι δὰν τοῦ πατρὸς αὐτῶν, ὃς ἐγενήθη τῷ ἰσραήλ. καὶ ἦν λαῒς ὄνομα τῇ πόλει τὸ πρότερον.

30. Καὶ ἀνέστησαν ἑαυτοῖς οἱ υἱοὶ τοῦ δὰν τὸ γλυπτόν, καὶ ἰωναθὰν υἱὸς γηρσὼν υἱοῦ μανασσῆ, αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἦσαν ἱερεῖς τῇ φυλῇ δάν, ἕως τῆς ἡμέρας τῆς μετοικησίας τῆς γῆς.

31. Καὶ ἔταξαν ἑαυτοῖς τὸ γλυπτὸν μιχᾶ, ὃ ἐποίησε μιχᾶ πάσας τὰς ἡμέρας ὅσας ἦν ὁ οἶκος τοῦ θεοῦ ἐν σηλώμ.

CAP. XVIII.	Das XVIII. Capitel.	CHAP. XVIII.
25. Dixeruntq; ei filii Dan, Cave ne ultrà loquaris ad nos, & veniant ad te viri animo concitati, & ipſe cum omni domo tua pereas.	25. Aber die Kinder Dan ſprachen zu jm: Laß deine Stimm nicht hören bey vnns/ daß nicht auff dich ſtoſſen zornige Leute/ vnd deine Seele/ vnnd deines Hauſes Seele nicht auffgereumet werde.	25. Et les enfans de Dan lui dirent, Ne fai point ouïr ta voix apres nous, de peur que ces gens eſtans picqués en leur courage ne ſe ruent ſur vous, & que vous n'y laiſſiez la vie, toi & tous ceux de ta famille.
26. Et ſic cœpto itinere perrexerunt. Videns autem Michas quòd fortiores ſe eſſent, reverſus eſt in domum ſuam.	26. Alſo giengen die Kinder Dan jres weges. Vnd Micha/ da er ſahe daß ſie jhm zu ſtarck waren/ wandt er ſich/ vnnd kam wider zu ſeinem Hauſe.	26. Les enfans donques de Dan allerent leur chemin, mais Mica ayant veu qu'ils eſtoyent plus forts que lui, il tourna viſage, & s'en reuint en ſa maiſon.
27. Sexcenti autem viri tulerunt ſacerdotem, & quę ſupra diximus: veneruntq; in Lais ad populum quieſcentem atque ſecurum, & percuſſerunt eos in ore gladii: urbemq; incendio tradiderunt.	27. Sie aber namen/ das Micha gemacht hatte/ vnd den Prieſter den er hatte/ vnnd kamen an Lais/ an ein ſtill ſicher Volck/ vnd ſchlugen ſie mit der ſcherpffe des Schwerts/ vnnd verbrandten die Stadt mit Feuer.	27. Ainſi ayans prins les choſes que Mica auoit faites, & le Sacrificateur qu'il auoit, ils arriuerent en Laïs, vers vn peuple qui eſtoit en repos, & ſe tenoit aſſeuré: ſi les fraperent au trenchant de l'eſpee, & ayans mis le feu en la ville, la bruſlerent.
28. Nullo penitus ferente præſidium, eo quòd procul habitarent à Sidône, & cum nullo hominum haberent quicquam ſocietatis ac negotii. Erat autem civitas ſita in regione Rohob: quam rurſum exſtruentes habitaverunt in ea.	28. Vnnd war niemandt der ſie errettet/ denn ſie lag ferne von Zidon/ vnd hatten mit den Leuten nichts zuſchaffen/ vnd ſie lag im Grunde/ welcher an BethRehob ligt.	28. Et n'y eut perſonne qui la deliuraſt: Car elle eſtoit loin de Sidon, & n'auoit accointance auec perſonne, & eſtoit aſſiſe en la vallee qui appartenoit au *pais de* Beth-rehob: puis ils baſtirent *là* vne ville, & y habiterent.
29. Vocato nomine civitatis Dan, iuxta vocabulum patris ſui quem genuerat Iſraël, quæ prius Lais dicebatur.	29. Da baueten ſie die Stadt vnd wohneten drinnen/ vnnd nenneten ſie Dan/ nach dem Namen jres Vaters Dan/ der von Iſrael geboren war/ vnd die Stadt hieß vorzeiten Lais.	29. Et appelerent le nom de ceſte ville-la, Dan: ſelon le nom de Dan leur pere, qui eſtoit né à Iſrael: comme ainſi fuſt que la ville euſt nom auparauant Laïs.
30. Poſueruntq; ſibi ſculptile, & Ionathan filium Gerſom filii (Moyſi,) ac filios eius ſacerdotes in tribu Dan, uſque ad diem captivitatis ſuæ.	30. Vnd die Kinder Dan richteten für ſich auff das Bilde. Vnnd Jonathan der Sohn Gerſon/ des Sohns Manaſſe/ vnnd ſeine Söhne waren Prieſter vnter dem Stamm der Daniter/ biß an die zeit/ da ſie auß dem Lande gefangen geführt worden.	30. Et les enfans de Dan ſe dreſſerent vne image taillee, & Ionathan fils de Guerſçom, fils de Manaſſé, lui & ſes enfans furent Sacrificateurs pour la tribu de Dan iuſques au iour qu'elle departit du païs.
31. Manſitque apud eos idolum Michæ omni tempore quo fuit domus Dei in Silo.	31. Vnd ſatzten alſo vnter ſich das Bilde Micha/ daß er gemacht hatte/ ſo lang als das Hauß Gottes war zu Silo.	31. Ils s'y eſtablirent donc l'image taillee que Mica auoit faite, tout le temps que la maiſon de Dieu fut en Sçilo.

יט

1 וַהֲוָה בְּיוֹמַיָא הָאִינוּן וּמַלְכָּא לֵית בְּיִשְׂרָאֵל וַהֲוָה גַּבְרָא לֵוָאָה דָּר בִּסְיָפֵי טוּרָא דְבֵית אֶפְרַיִם וּנְסִיב לֵיהּ אִתְּתָא לְחֵינָתָא מִבֵּית לֶחֶם דְּבֵית יְהוּדָה׃

2 וּבְסַרַת עֲלוֹהִי לְחֵינָתֵיהּ וַאֲזַלַת מִלְּוָתֵיהּ לְבֵית אֲבוּהָא לְבֵית לֶחֶם דְּבֵית יְהוּדָה וַהֲוָת תַּמָּן יוֹמִין אַרְבְּעָא יַרְחִין׃

3 וְקָם בַּעְלַהּ וַאֲזַל בַּתְרַהָא לְמַלָּלָא עַל לִבַּהּ לַאֲתָבוּתַהּ וְעוּלֵימֵיהּ עִמֵּיהּ וְזוּג חֲמָרִין וְאַעֲלְתֵיהּ לְבֵית אֲבוּהָא וַחֲזְיֵיהּ אֲבוּהָא דְעוּלֵימְתָא וַחֲדִי לְקַדְמוּתֵיהּ׃

4 וְאַתְקֵיף בֵּיהּ חֲמוּהִי אֲבוּהָא דְעוּלֵימְתָא וִיתֵיב עִמֵּיהּ תְּלָתָא יוֹמִין וַאֲכַלוּ וּשְׁתִיוּ וּבָתוּ תַמָּן׃

5 וַהֲוָה בְּיוֹמָא רְבִיעָאָה וְאַקְדִּימוּ בְצַפְרָא וְקָם לְמֵיזַל וַאֲמַר אֲבוּהָא דְעוּלֵימְתָא לַחֲתָנֵיהּ סְעַד לִבָּךְ בְּפִתָּא דְלַחְמָא וּבָתַר כֵּן תֵּיזְלוּן׃

6 וְאַסְחַרוּ וַאֲכַלוּ תַּרְוֵיהוֹן כַּחֲדָא וּשְׁתִיאוּ וַאֲמַר אֲבוּהָא דְעוּלֵימְתָא לַחֲתָנֵיהּ שְׁרֵי כְעַן וּבִית וְיִשְׁפַּר לִבָּךְ׃

7 וְקָם גַּבְרָא לְמֵיזַל וְאַתְקֵיף בֵּיהּ חֲמוּהִי וְתָב וּבָת תַּמָּן׃

8 וְאַקְדִּימוּ בְצַפְרָא בְּיוֹמָא חֲמִישָׁאָה לְמֵיזַל וַאֲמַר אֲבוּהָא דְעוּלֵימְתָא סְעֵיד כְּעַן לִבָּךְ וְאִתְעַכַּבוּ עַד מִתְפְּנֵי יוֹמָא וַאֲכַלוּ תַּרְוֵיהוֹן׃

יט

1 וַיְהִי בַּיָּמִים הָהֵם וּמֶלֶךְ אֵין בְּיִשְׂרָאֵל וַיְהִי אִישׁ לֵוִי גָּר בְּיַרְכְּתֵי הַר־אֶפְרַיִם וַיִּקַּח־לוֹ אִשָּׁה פִילֶגֶשׁ מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה׃

2 וַתִּזְנֶה עָלָיו פִּילַגְשׁוֹ וַתֵּלֶךְ מֵאִתּוֹ אֶל־בֵּית אָבִיהָ אֶל־בֵּית לֶחֶם יְהוּדָה וַתְּהִי־שָׁם יָמִים אַרְבָּעָה חֳדָשִׁים׃

3 וַיָּקָם אִישָׁהּ וַיֵּלֶךְ אַחֲרֶיהָ לְדַבֵּר עַל־לִבָּהּ לַהֲשִׁיבוֹ וְנַעֲרוֹ עִמּוֹ וְצֶמֶד חֲמֹרִים וַתְּבִיאֵהוּ בֵּית אָבִיהָ וַיִּרְאֵהוּ אֲבִי הַנַּעֲרָה וַיִּשְׂמַח לִקְרָאתוֹ׃

4 וַיֶּחֱזַק־בּוֹ חֹתְנוֹ אֲבִי הַנַּעֲרָה וַיֵּשֶׁב אִתּוֹ שְׁלֹשֶׁת יָמִים וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ וַיָּלִינוּ שָׁם׃

5 וַיְהִי בַּיּוֹם הָרְבִיעִי וַיַּשְׁכִּימוּ בַבֹּקֶר וַיָּקָם לָלֶכֶת וַיֹּאמֶר אֲבִי הַנַּעֲרָה אֶל־חֲתָנוֹ סְעָד לִבְּךָ פַּת־לֶחֶם וְאַחַר תֵּלֵכוּ׃

6 וַיֵּשְׁבוּ וַיֹּאכְלוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו וַיִּשְׁתּוּ וַיֹּאמֶר אֲבִי הַנַּעֲרָה אֶל־הָאִישׁ הוֹאֶל־נָא וְלִין וְיִטַב לִבֶּךָ׃

7 וַיָּקָם הָאִישׁ לָלֶכֶת וַיִּפְצַר־בּוֹ חֹתְנוֹ וַיָּשָׁב וַיָּלֶן שָׁם׃

8 וַיַּשְׁכֵּם בַּבֹּקֶר בַּיּוֹם הַחֲמִישִׁי לָלֶכֶת וַיֹּאמֶר אֲבִי הַנַּעֲרָה סְעָד־נָא לְבָבְךָ וְהִתְמַהְמְהוּ עַד־נְטוֹת הַיּוֹם וַיֹּאכְלוּ שְׁנֵיהֶם׃

ΚΕΦΑΛ. ιθ'.

1. Καὶ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, οὐκ ἦν βασιλεὺς ἐν Ἰσραήλ. καὶ ἐγένετο ἀνὴρ λευίτης παροικῶν ἐν μηροῖς ὄρους Ἐφραίμ, καὶ ἔλαβεν ἑαυτῷ γυναῖκα παλλακὴν ἐκ Βηθλεὲμ Ἰούδα.

2. Καὶ ὠργίσθη αὐτῷ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ, καὶ ἀπῆλθε παρ' αὐτοῦ εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτῆς εἰς Βηθλεὲμ Ἰούδα, καὶ ἐγένετο ἐκεῖ ἡμέρας τετραμήνων.

3. Καὶ ἀνέστη ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ ἐπορεύθη κατόπισθεν αὐτῆς τοῦ λαλῆσαι ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῆς, τοῦ διαλλάξαι αὐτὴν αὐτῷ, καὶ ἀπαγαγεῖν αὐτὴν πάλιν πρὸς ἑαυτόν, καὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, καὶ ζεῦγος ὑποζυγίων. καὶ ἐπορεύθη ἕως οἴκου τοῦ πατρὸς αὐτῆς, καὶ εἶδεν αὐτὸν ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος, καὶ παρῆν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ.

4. Καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος, καὶ ἐκάθισε μετ' αὐτοῦ τρεῖς ἡμέρας, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον καὶ ὕπνωσαν ἐκεῖ.

5. Καὶ ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ, καὶ ὤρθρισαν πρωΐ, καὶ ἀνέστη τοῦ ἀπελθεῖν. καὶ εἶπεν ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος πρὸς τὸν νυμφίον αὐτοῦ· στήρισον τὴν καρδίαν σου κλάσματι ἄρτου, καὶ μετὰ τοῦτο πορεύεσθε.

6. Καὶ ἐκάθισαν καὶ ἔφαγον ἀμφότεροι ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ ἔπιον· καὶ εἶπεν ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος πρὸς τὸν ἄνδρα· ἀρξάμενος αὐλίσθητι, καὶ ἀγαθυνθήτω ἡ καρδία σου.

7. Καὶ ἀνέστη ὁ ἀνὴρ τοῦ ἀπελθεῖν, καὶ ἐβιάσατο αὐτὸν ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ, καὶ ἐκάθισε, καὶ πάλιν ηὐλίσθη ἐκεῖ.

8. Καὶ ὤρθρισε πρωῒ τῇ ἡμέρᾳ τῇ πέμπτῃ, τοῦ ἀπελθεῖν. καὶ εἶπεν ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος· στήρισον δὴ τὴν καρδίαν σου ἄρτῳ, καὶ στρατεύθητι ἕως κλίνῃ ἡ ἡμέρα, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον ἀμφότεροι.

CAP. XIX.

1. In diebus illis non erat rex in Iſraël. Fuit quidam vir Levites, habitans in latere montis Ephráim, qui accepit uxorem de Beth-léhem Iuda.

2. Quæ reliquit eum, & reverſa eſt in domum patris ſui in Beth-lehem, manſitq; apud eum quatuor menſibus.

3. Secutusq́ue eſt eam vir ſuus, volens reconciliari ei, atque blandiri, & ſecum reducere, habens in comitatu puerum & duos aſinos: quæ ſuſcepit eum, & introduxit in domum patris ſui. Quod cum audiſſet ſocer eius, eumq́ue vidiſſet, occurrit ei lætus.

4. Et amplexatus eſt hominem, Manſitq; gener in domo ſoceri tribus diebus, comēdens cum eo & bibens familiariter.

5. Die autem quarto de nocte conſurgens, proficiſci voluit. Quem tenuit ſocer, & ait ad eum, Guſta prius puſillum panis, & conforta ſtomachum, & ſic proficiſcêris.

6. Sederuntq́ue ſimul, ac comederunt & biberunt. Dixitq; pater puellæ ad generum ſuum, Quæſo te ut hodie hîc maneas, pariterq; lætemur.

7. At ille conſurgens, cœpit velle proficiſci. Et nihilominus obnixè eum ſocer tenuit, & apud ſe fecit manere.

8. Mane autem facto, parabat Levites iter. Cui ſocer rurſum, Obſecro, inquit, ut paululum cibi capias, & aſſumptis viribus, donec increſcat dies, poſtea proficiſcaris. Comederunt ergo ſimul.

Das XIX. Capitel.

ZV der zeit war kein König in Iſrael. Vnd ein Levitiſcher Mann war Frembdling/an der ſeiten des Gebirges Ephraim/vnd hatte jm ein Kebsweib zum Weib genom̃en von Bethlehem Juda.

2. Vnd da ſie hatte neben jm gehuret/lieff ſie von jhm zu jhres Vaters Hauſe gen Bethlehem Juda / vnnd war daſelbs vier Monden lang.

3. Vnnd jhr Mann macht ſich auff vnd zoch jr nach/daß er freundlich mit jr redet/vnnd ſie wider zu ſich holet/vnd hatte einen Knaben vnnd ein par Eſel mit ſich. Vnd ſie führet jn in jres Vaters Hauß. Da jn aber der Dirnen Vater ſahe/ward er fro. Vnd empfieng jhn.

4. Vnd ſein Schweher der Dirnen Vater/hielt jn/daß er drey tage bey jm blieb/aſſen vnd truncken/vnd blieben des Nachts da.

5. Des vierdten tags machten ſie ſich des morgens frü auff / vnnd er ſtund auff vnnd wolt ziehen. Da ſprach der Dirnen Vater zu ſeinem Eidam: Labe dein hertz vor mit eim biſſen Brots/darnach ſolt jr ziehen.

6. Vnd ſie ſatzten ſich vnd aſſen beide mit einander vnnd truncken. Da ſprach der Dirnen Vater zu dem Mann: Lieber bleib über nacht / vnd laß dein Hertz guter ding ſein.

7. Da aber der Mann auff ſtund/ vnnd wolt ziehen / nötiget jhn ſein Schweher / daß er über nacht da bleib.

8. Des Morgens am fünfften tag/ macht er ſich frü auff/ vnnd wolt ziehen. Da ſprach der Dirnen Vater: Lieber labe dein Hertz/vnnd laß vns verziehen/biß ſich der tag neiget/ vnd aſſen alſo die beide mit einander.

CHAP. XIX.

1. Il aduint auſſi en ce temps-la, n'y ayant point de Roy en Iſrael, qu'il y eut vn Leuite, demeurant és coſtés de la montagne d'Ephraim, qui print vne femme concubine de Beth-lehem de Iuda.

2. Mais ſa concubine paillarda aupres de lui, & s'en alla d'auec lui en la maiſon de ſon pere en Beth-lehem de Iuda, & y fut quelques iours, *aſſauoir* quatre mois.

3. Puis le mari d'icelle ſe leua, & s'en alla apres elle, pour parler à elle, ſelon le cœur d'icelle, *&* la ramener. Il auoit auſſi ſon garçon auec loi, & vne couple d'aſnes: & elle le fit entrer en la maiſon de ſon pere. Et le pere de la ieune femme le voyant, ſe reſiouït de ſa rencontre.

4. Son beau-pere donc, pere de la ieune femme, le retint à grande inſtance, *de ſorte qu'*il demeura auec lui trois iours: ſi mangerent & beurent, & firēt là leur giſte.

5. Quand ce vint au quatrieme iour qu'ils s'eſtoyent leués de bon matin, il ſe mit en chemin pour s'en aller: mais le pere de la ieune femme dit à ſon beau-fils, Renforce ton cœur d'vne bouchee de pain: puis apres vous-vous en irez.

6. Ils s'aſſirent donc, & mangerēt eux deux enſemble: & le pere de la ieune femme dit au mari, Ie te prie qu'il te plaiſe de paſſer encore ici ceſte nuict, & que ton cœur ſe reſiouïſſe.

7. Et comme le mari ſe fut mis en chemin pour s'en aller, ſon beau-pere le preſſa, tellement qu'il s'en retourna, & il y paſſa encore la nuict.

8. Derechef au cinquieme iour il ſe leua de bon matin pour s'en aller, & le pere de la ieune femme dit, Ie te prie renforce ton cœur: & ils tarderent iuſqu'à ce que le iour s'abbaiſſaſt, pendant qu' ils mangeoyent eux deux *enſemble*.

נגודין	שופטים	ΚΡΙΤΩΝ.
יט	יט	ιθ'.
9 וְקָם גַּבְרָא לְמֵיזַל הוּא וּלְחֵינָתֵיהּ וְעוּלֵימֵיהּ וַאֲמַר לֵיהּ חֲמוּהִי אֲבוּהָא דְעוּלֵימְתָּא הָא כְעַן בְּנָא יוֹמָא לְמֶעֱרַב בִּיתוּ כְעַן הָכָא לְחוּד בַּדֵּי יוֹמָא דֵין בֵּית כָּא וְיִשְׁפַּר לִבָּךְ וְתַקְדְּמוּן מְחַר לְאוֹרַחְכוֹן וְתֵהָךְ לְקִירְוָךְ׃	9 וַיָּקָם הָאִישׁ לָלֶכֶת הוּא וּפִילַגְשׁוֹ וְנַעֲרוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ חֹתְנוֹ אֲבִי הַנַּעֲרָה הִנֵּה־נָא רָפָה הַיּוֹם לַעֲרוֹב לִינוּ נָא הִנֵּה חֲנוֹת הַיּוֹם לִין פֹּה וְיִיטַב לְבָבְךָ וְהִשְׁכַּמְתֶּם מָחָר לְדַרְכְּכֶם וְהָלַכְתָּ לְאֹהָלֶךָ׃	9. Καὶ ἀνέστη ὁ ἀνὴρ τοῦ ἀπελθεῖν αὐτὸς καὶ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ, καὶ τὸ παιδάριον αὐτοῦ. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ γαμβρὸς αὐτοῦ ὁ πατὴρ τῆς νεάνιδος· ἰδοὺ δὴ κέκλικεν ἡμέρα εἰς ἑσπέραν, αὐλίσθητι ὧδε ἔτι σήμερον, καὶ μείνατε ὧδε, καὶ ἀγαθυνθήτω ἡ καρδία σου, καὶ ὀρθριεῖτε αὔριον εἰς τὴν ὁδὸν ὑμῶν, καὶ ἀπελεύσῃ εἰς τὸ σκήνωμά σου.
10 וְלָא אֲבָה גַּבְרָא לְמֵבַת וְקָם וַאֲזַל וַאֲתָא עַד לָקֳבֵיל יְבוּס הִיא יְרוּשְׁלֶם וְעִימֵּיהּ זוּג חֲמָרִין חֲשִׁיקִין וּלְחֵינָתֵיהּ עִמֵּיהּ׃	10 וְלֹא־אָבָה הָאִישׁ לָלוּן וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ וַיָּבֹא עַד־נֹכַח יְבוּס הִיא יְרוּשָׁלִָם וְעִמּוֹ צֶמֶד חֲמוֹרִים חֲבוּשִׁים וּפִילַגְשׁוֹ עִמּוֹ׃	10. Καὶ οὐκ ἠθέλησεν ὁ ἀνὴρ αὐλισθῆναι, καὶ ἀνέστη καὶ ἀπῆλθε. καὶ παρεγένοντο ἕως ἀπέναντι ἰεβοὺς, αὕτη ἐστὶν ἰερουσαλὴμ, καὶ μετ' αὐτοῦ ζεῦγος ὑποζυγίων ἐπισεσαγμένων, καὶ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ ἐπ' αὐτὴν μετ' αὐτοῦ.
11 אִינּוּן עִם יְבוּס וְיוֹמָא מָאךְ לַחְדָּא וַאֲמַר עוּלֵימָא לְרִבּוֹנֵיהּ אֱתָא כְעַן וְנִזוּר לְקַרְתָּא דִיבוּסָאֵי הָדָא וּנְבִית בַּהּ׃	11 הֵם עִם־יְבוּס וְהַיּוֹם רַד מְאֹד וַיֹּאמֶר הַנַּעַר אֶל־אֲדֹנָיו לְכָה־נָּא וְנָסוּרָה אֶל־עִיר־הַיְבוּסִי הַזֹּאת וְנָלִין בָּהּ׃	11. Αὐτοὶ κατὰ ἰεβοὺς, αὕτη ἐστὶν ἰερουσαλὴμ, καὶ ἡ ἡμέρα κεκλικυῖα σφόδρα, καὶ εἶπε τὸ παιδάριον πρὸς τὸν κύριον αὐτοῦ· δεῦρο δὴ καὶ ἐκκλινοῦμεν εἰς τὴν πόλιν τοῦ ἰεβουσαίου ταύτην, καὶ αὐλισθῶμεν ἐν αὐτῇ.
12 וַאֲמַר לֵיהּ רִבּוֹנֵיהּ לָא נִזוּר לְקִרְיַת בְּנֵי עַמְמַיָּא דְלָא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִינּוּן וְנִתְמְטֵי עַד גִּבְעָתָא׃	12 וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲדֹנָיו לֹא נָסוּר אֶל־עִיר נָכְרִי אֲשֶׁר לֹא־מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵנָּה וְעָבַרְנוּ עַד־גִּבְעָה׃	12. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ· οὐκ ἐκκλινοῦμεν εἰς πόλιν ἀλλοτρίου ἐν ᾗ οὐκ ἔστιν ἐκ τῶν υἱῶν ἰσραὴλ, καὶ παρελευσόμεθα ἕως γαβαά.
13 וַאֲמַר לְעוּלֵימֵיהּ אֱתָא וְנִתְקָרֵיב בְּחַד מִן אַתְרַיָּא וּנְבִית בְּגִבְעֲתָא אוֹ בְּרָמְתָא׃	13 וַיֹּאמֶר לְנַעֲרוֹ לְךָ וְנִקְרְבָה בְּאַחַד הַמְּקוֹמוֹת וְלַנּוּ בַגִּבְעָה אוֹ בָרָמָה׃	13. Καὶ εἶπε τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ· δεῦρο καὶ ἐγγίσωμεν ἑνὶ τῶν τόπων, καὶ αὐλισθῶμεν ἐν γαβαᾷ ἢ ἐν ῥαμᾷ.
14 וַעֲבַרוּ וַאֲזַלוּ וְעַלַת לְהוֹן יִשְׁמְשָׁא בִּסְטַר גִּבְעֲתָא דִּלְשִׁבַט בִּנְיָמִן׃	14 וַיַּעַבְרוּ וַיֵּלֵכוּ וַתָּבֹא לָהֶם הַשֶּׁמֶשׁ אֵצֶל הַגִּבְעָה אֲשֶׁר לְבִנְיָמִן׃	14. Καὶ παρῆλθον καὶ ἀπῆλθον, καὶ ἔδυ αὐτοῖς ὁ ἥλιος ἐχόμενα τῆς γαβαὰ, ἥ ἐστι τοῦ βενιαμείν.
15 וּזְרוּ לְתַמָּן לְמֵיעַל לְמֵבַת בְּגִבְעֲתָא וַאֲתָא וִיתֵיב בִּרְחוֹבָא דְקַרְתָּא וְלֵית אֱנָשׁ דִּיכַנֵּישׁ יַתְהוֹן לְבֵיתָא לְמֵבַת׃	15 וַיָּסֻרוּ שָׁם לָבוֹא לָלוּן בַּגִּבְעָה וַיָּבֹא וַיֵּשֶׁב בִּרְחוֹב הָעִיר וְאֵין אִישׁ מְאַסֵּף־אוֹתָם הַבַּיְתָה לָלוּן׃	15. Καὶ ἐξέκλιναν ἐκεῖ τοῦ εἰσελθεῖν καταλῦσαι ἐν γαβαᾷ. καὶ εἰσῆλθε καὶ ἐκάθισεν ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς πόλεως, καὶ οὐκ ἔστιν ἀνὴρ ὁ συνάγων αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον τοῦ καταλῦσαι.

CAP. XIX.	Das XIX. Capitel.	CHAP. XIX.
9. Surrexitq; adoleſcens, ut pergeret cum uxore ſua & puero. Cui rurſum locutus eſt ſocer, Cōſidera quòd dies ad occaſum declivior ſit, & propinquat ad veſperum: mane apud me etiam hodie, & duc lætum diem, & cras proficiſcêris ut vadas in domum tuam.	9. Vnd der Mann macht ſich auff/ vnnd wolt ziehen mit ſeinem Kebsweib vnd mit ſeinem Knaben. Aber ſein Schweher/ der Dirnen Vater/ ſprach zu jhm: Sihe der tag leſt abe/ vnnd will abend werden/ bleib ůber nacht/ Sihe/ hie iſt herberge noch diſen tag/ bleibe hie ůber nacht/ vnd laß dein Hertz guter ding ſein/ Morgen ſo ſtehet jr frů auff/ vnnd ziehet eures weges zu deiner Hůtten.	9. Puis le mari ſe mit en chemin pour s'en aller, lui & ſa concubine, & ſon garçon, & le beau-pere d'celui, pere de la ieune femme, lui dit, Voici maintenant le iour s'abbaiſſe, tirant ſur le ſoir, ie vous prie paſſez ici la nuict, voici le iour qui finit, paſſe ici la nuict, & que ton cœur ſe reſiouïſſe: & demain au matin vous-vous leuerez *pour tirer* voſtre chemin, & t'en iras en ta maiſon.
10. Noluit gener acquieſcere ſermonibus eius: ſed ſtatim perrexit, & venit cōtra Iebus, quæ altero nomine vocatur Ieruſalem, ducens ſecum duos aſinos onuſtos, & concubinam.	10. Aber der Mann wolt nicht ůber nacht bleiben/ ſondern macht ſich auff vnd zoch hin/ vnd kam biß fůr Jebus das iſt Jeruſalem/ vnnd ſein par Eſel beladen/ vnd ſein Kebsweib mit jm.	10. Mais il ne vint point à gré au mari d'*y* paſſer la nuict: ains il ſe leua, & s'en alla, & vint iuſques vis à vis de Iebus qui *eſt* Ieruſalem, ayant auec ſoi les deux aſnes embaſtés, & ſa concubine.
11. Iamq; aderant iuxta Iebus, & dies mutabatur in noctem: dixitq; puer ad dominū ſuum, Veni, obſecro, declinemus ad urbem Iebuſæorum, & maneamus in ea.	11. Da ſie nun bey Jebus kamen/ fiel der tag faſt dahin. Vnd der Knabe ſprach zu ſeinem Herꝛn: Lieber zeuch vnd laß vns in diſe Stadt der Jebuſiter einkehren/ vnnd ůber nacht drinnen bleiben.	11. Or comme ils *eſtoyent* pres de Iebus, le iour eſtoit fort auancé: dont le garçon dit à ſon maiſtre, Marchez, ie vous prie, & nous deſtournons vers ceſte ville la des Iebuſiens, & que nous y paſſions la nuict.
12. Cui reſpondit Dominus, Non ingrediar oppidum gentis alienæ, quæ non eſt de filiis Iſraël, ſed tranſibo uſque Gabaa.	12. Aber ſein Herꝛ ſprach zu jhm: Wir wollen nicht inn der Frembden Stadt einkehren/ die nicht ſind von den Kindern Iſrael/ ſondern wollen hinůber gen Gibea.	12. Et ſon maiſtre lui *reſpon*dit, Nous ne nous deſtournerons point vers aucune ville des eſtrangers, là où il n'*y a* point d'enfans d'Iſrael: mais nous paſſerons iuſqu'en Guibha.
13. Et cùm illuc pervenero, manebimus in ea, aut certè in urbe Rama.	13. Vnd ſprach zu ſeinem Knaben: Gehe fort/ daß wir hinzu kommen an einen ort/ vnd ůbernacht zu Gibea oder Rama bleiben.	13. Il dit auſſi à ſon garçon, Marche, & nous gagnerons l'vn de ces lieux-la, & paſſerons la nuict en Guibha, ou en Rama.
14. Tranſierunt ergo Iebus, & cœptum carpebant iter, occubuitq; eis ſol iuxta Gabaa, quæ eſt in tribu Beniamin:	14. Vnd ſie zogen fort vnd wandelten/ vnd die Sonne gieng jhnen vnter hart bey Gibea/ die da ligt vnter BenJamin.	14. Ils paſſerent donc outre, & marcherent, & le ſoleil leur coucha pres de Guibha, qui *appartient* à Beniamin.
15. Diverteruntque ad eam, ut manerent ibi. Quò cùm intraſſent, ſedebant in platea civitatis, & nullus eos recipere voluit hoſpitio.	15. Vnnd ſie kehreten daſelbs ein/ daß ſie hinein kemen/ vnnd ůbernacht zu Gibea blieben. Da er aber hinein kam/ ſatzt er ſich in der Stadt gaſſen Denn es war niemandt/ der ſie die Nacht im Hauſe herbergen wolt.	15. Lors ils ſe deſtournerent vers Guibha, pour y entrer, *& y* paſſer la nuict: là où eſtant entré, il demeura en la place de la ville, & n'y auoit perſonne qui les retiraſt chez ſoi pour *y* paſſer la nuict.

יט

16 וְהָא גַּבְרָא סָבָא אָתָא מִן עִיבִידְתֵּיהּ מִן חַקְלָא בְּרַמְשָׁא וְגַבְרָא מִטּוּרָא דְּבֵית אֶפְרַיִם וְהוּא דָּר בְּגִבְעֲתָא וְאֵינָשֵׁי אַתְרָא בְּנֵי שִׁבְטָא דִּבְנֵי בִּנְיָמִין׃

17 וּזְקַף עֵינוֹהִי וַחֲזָא יָת גַּבְרָא דְּאָרַח בִּרְחוֹבָא דְּקַרְתָּא וַאֲמַר גַּבְרָא סָבָא לְאָן אַתְּ אָזֵיל וּמְנַן אַתְּ אָתֵי׃

18 וַאֲמַר לֵיהּ עָבְרִין אֲנַחְנָא מִבֵּית לֶחֶם דְּבֵית יְהוּדָה עַד סְיָפֵי טוּרָא דְּבֵית אֶפְרַיִם מִתַּמָּן אֲנָא וַאֲנָא אָזֵיל עַד בֵּית לֶחֶם דְּבֵית יְהוּדָה וּלְבֵית מַקְדְּשָׁא דַּייָ אֲנָא אָזֵיל וְלֵית אֱנָשׁ דִּיכְנֵישׁ יָתִי לְבֵיתָא׃

19 וְאַף תִּיבְנָא אַף כִּיסָּתָא אִית לַחֲמָרָנָא וְאַף לֶחֶם וַחֲמַר אִית לִי וּלְאַמְתָךְ וּלְעוּלֵימָא דְּעִם עַבְדָּךְ לֵית חוּסְרַן כָּל מִדָּעַם׃

20 וַאֲמַר גַּבְרָא סָבָא שְׁלָם לָךְ לְחוֹד כָּל חֶסְרוֹנָךְ עֲלַי לְחוֹד בִּרְחוֹבָא לָא תְּבִית׃

21 וְאַעֲלֵיהּ לְבֵיתֵיהּ וּרְמָא כִּיסָּתָא לַחֲמָרֵיהּ וְאַסְחִיו רִגְלֵיהוֹן וַאֲכַלוּ וּשְׁתִיאוּ׃

22 אִינּוּן מוֹטְבִין יָת לִבְּהוֹן וְהָא אֱנָשֵׁי קַרְתָּא גַּבְרֵי בְּנֵי רִשְׁעָא אַקִּיפוּ יָת בֵּיתָא דְּחָקִין לְמִתְבַּר דָּשָׁא וַאֲמַרוּ לְגַבְרָא מָרֵיהּ דְּבֵיתָא סָבָא לְמֵימַר אַפֵּיק יָת גַּבְרָא דְּעַל לְבֵיתָךְ וְנִדְעִינֵּיהּ׃

יט

16 וְהִנֵּה אִישׁ זָקֵן בָּא מִן־מַעֲשֵׂהוּ מִן־הַשָּׂדֶה בָּעֶרֶב וְהָאִישׁ מֵהַר אֶפְרַיִם וְהוּא־גָר בַּגִּבְעָה וְאַנְשֵׁי הַמָּקוֹם בְּנֵי יְמִינִי׃

17 וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיַּרְא אֶת־הָאִישׁ הָאֹרֵחַ בִּרְחֹב הָעִיר וַיֹּאמֶר הָאִישׁ הַזָּקֵן אָנָה תֵלֵךְ וּמֵאַיִן תָּבוֹא׃

18 וַיֹּאמֶר אֵלָיו עֹבְרִים אֲנַחְנוּ מִבֵּית־לֶחֶם יְהוּדָה עַד־יַרְכְּתֵי הַר־אֶפְרַיִם מִשָּׁם אָנֹכִי וָאֵלֵךְ עַד־בֵּית־לֶחֶם יְהוּדָה וְאֶת־בֵּית יְהוָה אֲנִי הֹלֵךְ וְאֵין אִישׁ מְאַסֵּף אוֹתִי הַבָּיְתָה׃

19 וְגַם־תֶּבֶן גַּם־מִסְפּוֹא יֵשׁ לַחֲמוֹרֵינוּ וְגַם לֶחֶם וָיַיִן יֶשׁ־לִי וְלַאֲמָתֶךָ וְלַנַּעַר עִם־עֲבָדֶיךָ אֵין מַחְסוֹר כָּל־דָּבָר׃

20 וַיֹּאמֶר הָאִישׁ הַזָּקֵן שָׁלוֹם לָךְ רַק כָּל־מַחְסוֹרְךָ עָלָי רַק בָּרְחוֹב אַל־תָּלַן׃

21 וַיְבִיאֵהוּ לְבֵיתוֹ וַיָּבוֹל לַחֲמוֹרִים וַיִּרְחֲצוּ רַגְלֵיהֶם וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ׃

22 הֵמָּה מֵיטִיבִים אֶת־לִבָּם וְהִנֵּה אַנְשֵׁי הָעִיר אַנְשֵׁי בְנֵי־בְלִיַּעַל נָסַבּוּ אֶת־הַבַּיִת מִתְדַּפְּקִים עַל־הַדָּלֶת וַיֹּאמְרוּ אֶל־הָאִישׁ בַּעַל הַבַּיִת הַזָּקֵן לֵאמֹר הוֹצֵא אֶת־הָאִישׁ אֲשֶׁר־בָּא אֶל־בֵּיתְךָ וְנֵדָעֶנּוּ׃

ιθ.

16. Καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ πρεσβύτης εἰσῆλθεν ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ ἐξ ἀγροῦ ἑσπέρας, καὶ ὁ ἀνὴρ ἐξ ὄρους Ἐφραίμ, καὶ αὐτὸς παρῴκει ἐν Γαβαᾶ, καὶ οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου υἱοὶ Βενιαμείν.

17. Καὶ ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ εἶδε τὸν ἄνδρα τὸν ὁδοιπόρον ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς πόλεως. καὶ εἶπεν ὁ ἀνὴρ ὁ πρεσβύτης· ποῦ πορεύῃ, καὶ πόθεν ἔρχῃ;

18. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Διαβαίνομεν ἡμεῖς ἐκ Βηθλεὲμ Ἰούδα ἕως μηρῶν ὄρους Ἐφραίμ, ἐγὼ ἐκεῖθεν εἰμί, καὶ ἐπορεύθην ἕως Βηθλεὲμ Ἰούδα, καὶ εἰς τὸν οἶκόν μου ἐγὼ ἀποτρέχω, καὶ οὐκ ἔστιν ἀνὴρ συνάγων με εἰς οἰκίαν.

19. Καί γε ἄχυρα καὶ χορτάσματα τοῖς ὄνοις ἡμῶν ὑπάρχει, καὶ ἄρτος καὶ οἶνος ὑπάρχει ἐμοὶ καὶ τῇ παιδίσκῃ καὶ τῷ νεανίσκῳ τοῖς δούλοις σου, οὐκ ἔστιν ὑστέρημα παντὸς πράγματος.

20. Καὶ εἶπεν ὁ πρεσβύτης ἀνήρ· εἰρήνη σοι, πλὴν πᾶν τὸ ὑστέρημά σου ἐπ᾽ ἐμέ· πλὴν ἐν τῇ πλατείᾳ μὴ καταλύσῃς.

21. Καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, καὶ παρενέβαλε τοῖς ὑποζυγίοις αὐτοῦ, καὶ ἐνίψαντο τοὺς πόδας αὐτῶν καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον.

22. Αὐτῶν δὲ ἀγαθυνθέντων τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, καὶ ἰδοὺ ἄνδρες τῆς πόλεως υἱοὶ παρανόμων, περιεκύκλωσαν τὴν οἰκίαν, καὶ ἔκρουσαν ἐπὶ τὴν θύραν, καὶ εἶπαν πρὸς τὸν ἄνδρα τὸν κύριον τῆς οἰκίας τὸν πρεσβύτην λέγοντες· ἐξάγαγε τὸν ἄνδρα τὸν εἰσελθόντα εἰς τὴν οἰκίαν σου, ἵνα γνῶμεν αὐτόν.

CAP. XIX.	Das XIX. Capitel.	CHAP. XIX.
16. Et ecce, apparuit homo ſenex, revertens de agro & de opere ſuo veſperi, qui & ipſe de monte erat Ephráim, & peregrinus habitabat in Gabaa, homines autem regionis illius erant filii Iemini.	16. Vnd ſihe/da kam ein alter Mañ von ſeiner arbeit vom Felde am abend/vnd er war auch vom Gebirge Ephraim/vnd ein frembdling zu Gibea. Aber die Leute des orts waren Kinder Jemini.	16. Mais voici vn homme ancien que venoit des chãps de ſa beſonge, ſur le ſoir, & ceſt homme-la *eſtoit* de la montagne d'Ephraïm, mais il demeuroit en Guibha: (& les gens de ce lieu-la *eſtoyent* enfans de Iemini.)
17. Elevatiſq; oculis, vidit ſenex ſedentem hominem cum ſarcinulis ſuis in platea civitatis: & dixit ad eum, Vn̄de venis? & quo vadis?	17. Vnd da er ſeine augen auffhub/ vnnd ſahe den Gaſt auff der Gaſſen/ ſprach er zu jhm: Wo wilt du hin? vnd wo kommſt du her?	17. Lequel leuant ſes yeux vid ce paſſant en la place de la ville. Adonc ceſt homme ancien *lui* dit, Où vas-tu, & d'où viens-tu?
18: Qui reſpondit ei, Profecti ſumus de Beth-lehem Iuda, & pergimus ad locum noſtrum, qui eſt in latere montis Ephráim, vnde ieramus in Beth-lehem: & nunc vadimus ad domum Dei, nulluſque ſub tectum ſuum nos vult recipere.	18. Er aber antwortet jm: Wir reiſen von Bethlehem Juda / biß wir kommen an die ſeite des Gebirges Ephraim/da her ich bin/vnd bin gen Bethlehem Juda gezogen/vnnd zihe jetzt zum Hauſe des HERRN/vnnd niemandt will mich herbergen.	18. Et il lui *reſpon*dit, Nous paſſons de Beth-lehem de Iuda vers les coſtés de la montagne d'Ephraïm, d'où ie ſuis: d'autant que i'eſtoy' allé iuſqu'en Beth-lehem de Iuda: mais maintenant ie m'en vai à la maiſon de l'Eternel, & n'*y a* perſonne qui me retire chez ſoi.
19. *Habentes paleas & fœnum* in aſinorum pabulum, & panem ac vinum in meos & ancillæ tuæ uſus, & pueri qui mecum eſt: nulla re indigemus, niſi hoſpitio.	19. Wir haben ſtroh vnd futter für vnſer Eſel/vnd Brot vnnd Wein für mich vnnd deine Magd/vnnd für den Knaben / der mit deinem Knecht iſt/ das vns nichts gebricht.	19. Si auons *nous* de la paille & du fourrage pour nos aſnes, & auſſi du pain & du vin pour moi & pour ta ſeruante, & pour le garçon *qui eſt* auec tes ſeruiteurs, nous n'*auons* faute de choſe aucune.
20. Cui reſpondit ſenex, Pax tecum ſit, ego præbebo omnia quæ neceſſaria ſunt: tantùm quæſo, ne in platea maneas.	20. Der alte Mann ſprach: Friede ſey mit dir/Alles was dir mangelt findeſt du bey mir / bleib nur über nacht nicht auff der Gaſſen.	20. Et l'homme ancien lui dit, Paix te ſoit, quoi que ce ſoit ie me charge de tout ce de quoi tu as faute: ſeulemẽt que tu ne paſſes point la nuict ſur la place.
21. Introduxitq; eum in domum ſuam, & pabulum aſinis præbuit: ac poſtquam laverunt pedes ſuos, recepit eos in convivium.	21. Vnd führet jhn inn ſein Hauß/ vnnd gab den Eſeln futter/ vnnd ſie wuſchen jhre füſſe/ vnnd aſſen vnnd truncken.	21. Lors il le fit entrer en ſa maiſon, & bailla du fourrage aux aſnes: & eux ayans laué leurs pieds mangerent & beurent.
22. Illis epulantibus, & poſt laborem itineris, cibo & potu reficientibus corpora, venerunt viri civitatis illius, filii Belial (id eſt, abſque iugo) & circundantes domum ſenis, fores pulſare cæperunt, clamantes ad dominum domus, atque dicentes, Educ virum qui ingreſſus eſt domum tuam, ut abutamur eo.	22. Vnnd da jr hertz nun guter dinge war / Sihe/ da kamen die Leute der ſtadt/ böſe Buben/ vñ vmbgaben das Hauß/vnd bochten an die Thür/ vnd ſprachen zu dem alten Mann/ dem Haußwirt: Bringe den Mann herauß/der inn dein Hauß kommen iſt/ daß wir jn erkennen.	22. Cõme ils faiſoyent bonne chere, voici les gens de la ville, meſchans garnemens, enuironnerent la maiſon, heurtans à la porte, & parlerẽt à l'hõme ancien, maiſtre de la maiſon, diſans, Amene dehors ceſt homme qui eſt entré en ta maiſon, afin que nous le cognoiſſions.

יט

23 וּנְפַק לְוָתְהוֹן גַּבְרָא מָרֵיהּ דְּבֵיתָא וַאֲמַר לְהוֹן בְּבָעוּ אַחַי לָא תַבְאֲשׁוּן כְּעַן בָּתַר דְּעַל גַּבְרָא הָדֵין לְבֵיתִי לָא תַעְבְּדוּן יַת קְלָנָא הָדָא׃

24 הָא בְּרַתִּי בְּתוּלְתָא וּלְחֵינְתֵיהּ אַפֵּיק כְּעַן יָתְהֶן וְעַנּוּ יָתְהֶן וַעֲבִידוּ לְהֶן דְּתַקִּין בְּעֵינֵיכוֹן וּלְגַבְרָא הָדֵין לָא תַעְבְּדוּן עֵיסַק קְלָנָא הָדָא׃

25 וְלָא אֲבוֹ גֻּבְרַיָּא לְקַבָּלָא מִינֵּיהּ וְאַתְקֵיף גַּבְרָא בִּלְחֵינְתֵיהּ וְאַפֵּיק לְוָתְהוֹן לְבָרָא וִידַעוּ יָתַהּ וְאִיתְלַעֲבוּ בַּהּ כָּל לֵילְיָא עַד צַפְרָא וְשַׁלְחוּהָא כְּמִיסַּק צַפְרָא׃

26 וַאֲתַת אִתְּתָא לְמִפְּנֵי צַפְרָא וּנְפַלַת בִּתְרַע בֵּית גַּבְרָא דְרִבּוֹנַהּ תַּמָּן עַד דִּינְהַר׃

27 וְקָם רִיבּוֹנַהָא בְּצַפְרָא וּפְתַח דָּשֵׁי בֵיתָא וּנְפַק לְמֵיזַל לְאָרְחֵיהּ וְהָא אִתְּתָא לְחֵינְתֵיהּ רְמִיָא בִּתְרַע בֵּיתָא וִידַהָא מַחְתָן עַל סִיפָּא׃

28 וַאֲמַר לַהּ קוּמִי וְנֵיזֵיל וְלָא מְתִיבָא וְנַסְבַהּ עַל חֲמָרָא וְקָם גַּבְרָא וַאֲזַל לְאַתְרֵיהּ׃

29 וַאֲתָא לְבַיְתֵיהּ וּנְסֵיב יַת סַכִּינָא וְאַתְקֵיף בִּלְחֵינְתֵיהּ וְהַדְּמַהּ לְאֵיבָרָהָא לִתְרֵין עֲשַׂר אֵיבָרִין וְשַׁלְּחַהּ בְּכָל תְּחוּם אַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל׃

יט

23 וַיֵּצֵא אֲלֵיהֶם הָאִישׁ בַּעַל הַבַּיִת וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם אַל־אַחַי אַל־תָּרֵעוּ נָא אַחֲרֵי אֲשֶׁר־בָּא הָאִישׁ הַזֶּה אֶל־בֵּיתִי אַל־תַּעֲשׂוּ אֶת־הַנְּבָלָה הַזֹּאת׃

24 הִנֵּה בִתִּי הַבְּתוּלָה וּפִילַגְשֵׁהוּ אוֹצִיאָה־נָּא אוֹתָם וְעַנּוּ אוֹתָם וַעֲשׂוּ לָהֶם הַטּוֹב בְּעֵינֵיכֶם וְלָאִישׁ הַזֶּה לֹא תַעֲשׂוּ דְּבַר הַנְּבָלָה הַזֹּאת׃

25 וְלֹא־אָבוּ הָאֲנָשִׁים לִשְׁמֹעַ לוֹ וַיַּחֲזֵק הָאִישׁ בְּפִילַגְשׁוֹ וַיֹּצֵא אֲלֵיהֶם הַחוּץ וַיֵּדְעוּ אוֹתָהּ וַיִּתְעַלְּלוּ־בָהּ כָּל־הַלַּיְלָה עַד־הַבֹּקֶר וַיְשַׁלְּחוּהָ בַּעֲלוֹת הַשָּׁחַר׃

26 וַתָּבֹא הָאִשָּׁה לִפְנוֹת הַבֹּקֶר וַתִּפֹּל פֶּתַח בֵּית־הָאִישׁ אֲשֶׁר־אֲדוֹנֶיהָ שָּׁם עַד־הָאוֹר׃

27 וַיָּקָם אֲדֹנֶיהָ בַּבֹּקֶר וַיִּפְתַּח דַּלְתוֹת הַבַּיִת וַיֵּצֵא לָלֶכֶת לְדַרְכּוֹ וְהִנֵּה הָאִשָּׁה פִילַגְשׁוֹ נֹפֶלֶת פֶּתַח הַבַּיִת וְיָדֶיהָ עַל־הַסַּף׃

28 וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ קוּמִי וְנֵלֵכָה וְאֵין עֹנֶה וַיִּקָּחֶהָ עַל־הַחֲמוֹר וַיָּקָם הָאִישׁ וַיֵּלֶךְ לִמְקֹמוֹ׃

29 וַיָּבֹא אֶל־בֵּיתוֹ וַיִּקַּח אֶת־הַמַּאֲכֶלֶת וַיַּחֲזֵק בְּפִילַגְשׁוֹ וַיְנַתְּחֶהָ לַעֲצָמֶיהָ לִשְׁנֵים עָשָׂר נְתָחִים וַיְשַׁלְּחֶהָ בְּכֹל גְּבוּל יִשְׂרָאֵל׃

ιθ'.

23. Καὶ ἐξῆλθε πρὸς αὐτοὺς ὁ ἀνὴρ ὁ κύριος τοῦ οἴκου, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· μηδαμῶς ἀδελφοί, μὴ πονηρεύσησθε δὴ μετὰ τὸ εἰσελθεῖν τὸν ἄνδρα τοῦτον εἰς τὴν οἰκίαν μου, μὴ ποιήσητε τὴν ἀφροσύνην ταύτην,

24. Ἰδοὺ ἡ θυγάτηρ μου ἡ παρθένος, καὶ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ, ἐξάξω δὴ αὐτὰς, καὶ ταπεινώσατε αὐτὰς, καὶ ποιήσατε αὐταῖς τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν, καὶ τῷ ἀνδρὶ τούτῳ μὴ ποιήσητε τὸ ῥῆμα τῆς ἀφροσύνης ταύτης.

25. Καὶ οὐκ ἠθέλησαν οἱ ἄνδρες τοῦ ἀκοῦσαι αὐτοῦ. καὶ ἐπελάβετο ὁ ἀνὴρ τῆς παλλακῆς αὐτοῦ, καὶ ἐξήγαγεν αὐτὴν πρὸς αὐτοὺς ἔξω, καὶ ἔγνωσαν αὐτὴν, καὶ ἐνέπαιξαν αὐτῇ ὅλην τὴν νύκτα ἕως τὸ πρωΐ, καὶ ἐξαπέστειλαν αὐτὴν ἅμα τῷ ἀναβαίνειν τὸν ὄρθρον.

26. Καὶ ἦλθεν ἡ γυνὴ τὸ πρὸς πρωΐ, καὶ ἔπεσε παρὰ τὴν θύραν τοῦ πυλῶνος τοῦ οἴκου τοῦ ἀνδρὸς, οὗ ἦν ὁ κύριος αὐτῆς ἐκεῖ, ἕως οὗ διεφώτισε.

27. Καὶ ἀνέστη ὁ κύριος αὐτῆς τὸ πρωΐ, καὶ ἤνοιξε τὰς θύρας τοῦ οἴκου, καὶ ἐξῆλθε τοῦ ἀπελθεῖν εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ· καὶ ἰδοὺ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἡ παλλακὴ πεπτωκυῖα παρὰ τὴν θύραν τοῦ οἴκου· καὶ αἱ χεῖρες αὐτῆς ἐπὶ τὸ πρόθυρον.

28. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν· ἀνάστηθι καὶ ἀπέλθωμεν. καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ, ἀλλὰ ἐτεθνήκει. καὶ ἀνέλαβεν αὐτὴν ἐπὶ τὸ ὑποζύγιον, καὶ ἀνέστη ὁ ἀνὴρ, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

29. Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἔλαβε τὴν μάχαιραν, καὶ ἐπελάβετο τῆς παλλακῆς αὐτοῦ, καὶ ἐμέλισεν αὐτὴν κατὰ τὰ ὀστᾶ αὐτῆς, εἰς δώδεκα μερίδας, καὶ ἀπέστειλεν αὐτὰ εἰς πάσας τὰς φυλὰς Ἰσραήλ.

CAP. XIX.	Das XIX. Capitel.	CHAP. XIX.
23. Egreſſusque eſt ad eos ſenex, & ait, Nolite fratres, nolite facere malum hoc: quia ingreſſus eſt homo hoſpitium meum, & ceſſate ab hac ſtultitia.	23. Aber der Mann der Haußwirt gieng zu jnen herauß/vnnd ſprach zu jnen: Nicht meine Brůder/thut nicht ſo ůbel/nach dem diſer Mann in mein Hauß kommen iſt/thut nicht eine ſolche thorheit.	23. Mais ceſt homme, *aſſauoir* le maiſtre de la maiſon, ſortit vers eux, & leur dit, Non, mes freres, ne *lui* faites point de mal, ie vous prie. Puis que ceſt homme ici eſt entré en ma maiſon, ne faites point vne telle vilenie.
24. Habeo filiam virginem, & hic homo habet cõcubinam, educam eas ad vos, ut humilietis eas, & veſtram libidinem compleatis: tantum, obſecro, ne ſcelus hoc contra naturam, operemini in virum.	24. Sihe/ich habe eine Tochter/noch eine Jungfrau/vnnd dieſer ein Kebsweib/die will ich euch herauß bringen/die möcht jr zu ſchanden machen vnd thut mit jnen was euch gefellet/ Aber an diſem Mann thut nicht eine ſolche Thorheit.	24. Voici ma fille qui *eſt* vierge, & la concubine d'icelui, que ie les vous amene dehors maintenant, & les violez, & faites d'icelles comme bon vous ſemblera: mais ne commettez point ce vilain acte à l'endroit de ceſt homme ici.
25. Nolebant acquieſcere ſermonibus illius, quod cernens homo, eduxit ad eos concubinam ſuam, & eis tradidit illudendam: qua cùm tota nocte abuſi eſſent, dimiſerunt eam manè.	25. Aber die Leute wolten jm nicht gehorchen. Da faſſet der Mann ſein Kebsweib/vnd bracht ſie zu jnen hinauß/die erkenneten ſie/vnnd zuarbeiten ſich die gantze nacht/biß an den Morgen/ Vnnd da die Morgenröte anbrach/lieſſen ſie ſie gehen.	25. Mais ces gens-la ne le voulurent point eſcouter: parquoi ce perſonnage empoigna ſa concubine, & la leur mena dehors: & ils la congnurent, & abuſerent d'icelle toute la nuict iuſques au matin, puis la renuoyerent comme l'aube du iour ſe leuoit.
26. At mulier recedentibus tenebris, venit ad oſtiũ domus, ubi manebat Dominus ſuus, & ibi corruit.	26. Da kam das Weib hart vor Morgens/vnd fiel nider fůr der thůr am hauſe des Manns/da jr Herr innen war / vnnd lag da biß es Liecht ward.	26 Ceſte femme donc, ainſi que le iour approchoit, s'en reuint, & eſtant tombee à la porte de la maiſon de l'homme, où *eſtoit* ſon ſeigneur, elle y demeura iuſques au iour.
27. Mane facto, ſurrexit homo, & aperuit oſtium, ut cœptam expleret viam: & ecce concubina eius iacebat ante oſtium ſparſis in limine manibus.	27. Da nun jr Herr des Morgens auffſtund/vnd die Thůr auffthet am Hauſe/vnd herauß gieng/daß er ſeines wegs zöge / Sihe / da lag ſein Kebsweib fůr der Thůr des hauſes/vnd jre Hende auff der Schwelle.	27. Et ſon ſeigneur ſe leua de matin, & ayant ouuert la porte, il ſortoit pour aller ſon chemin, mais voici ſa femme concubine qui eſtoit tombee à la porte de la maiſon, & auoit ſes mains ſur le ſueil.
28 Cui ille, putans eam quieſcere, loquebatur, Surge, & ambulemus. Qua nihil reſpondente, intelligens quòd erat mortua, tulit eam. & impoſuit aſino, reverſusque eſt in domum ſuam.	28. Er aber ſprach zu jhr/ſtehe auff/laß vnns ziehen/Aber ſie antwortet nicht. Da nam er ſie auff den Eſel/macht ſich auff / vnnd zoch an ſeinen ort.	28. Lors il lui dit, Leue-toi, & nous en allons: mais il n'*y auoit* perſonne qui reſpondiſt. Adonc il la chargea ſur vn aſne, & ſe mit en chemin, & s'en alla en ſon quartier.
29. Quam cum eſſet ingreſſus, arripuit gladium, & cadaver uxoris cum oſſibus ſuis in duodecim partes ac fruſta concîdens, miſit in omnes terminos Iſraël.	29. Als er nun heim kam / nam er ein Meſſer/vnd faſſet ſein Kebsweib vnd ſtůcket ſie mit bein vnd mit alle/in zwölff ſtůck/vnd ſandte ſie inn alle Grentze Iſrael.	29. Et eſtant venu en ſa maiſon, il print vn couſteau, & empoignant ſa concubine il la deſpeça auec ſes os en douze pieces, & en enuoya par tous les quartiers d'Iſrael.

יט

30 וִיהֵי כָּל דַּחֲזֵי וַאֲמַר
לָא הֲוָה וְלָא אִתְחֲזִיאַת
כְּהָדָא לְמִן יוֹמָא דִּסְלִיקוּ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאַרְעָא
דְּמִצְרַיִם עַד יוֹמָא הָדֵין
שַׁוּוּ לִבְּכוֹן עֲלַהּ אִי
אִתְיַעֲצוּ וּמַלִּילוּ׃

כ

1 וּנְפַקוּ כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְאִתְכְּנִישַׁת כְּנִשְׁתָּא
כְּגַבְרָא חַד לְמִדָּן וְעַד בְּאֵר
שֶׁבַע וְאַרַע גִּלְעָדָאָה לִקְדָם
יְיָ לְמִצְפַּיְתָא׃

2 וְאִתְעַתַּדוּ רֵישֵׁי כָּל
עַמָּא כָּל שִׁבְטַיָּא דְּיִשְׂרָאֵל
בִּקְהַל עַמָּא דַּייָ אַרְבַּע
מְאָה אַלְפִין גְּבַר רִגְלִי
שָׁלְפֵי סַיְפָא׃

3 וּשְׁמַעוּ בְּנֵי בִנְיָמִין אֲרֵי
סְלִיקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמ
לְמִצְפַּיְתָא וַאֲמַרוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל מַלִּילוּ אֵיכְדֵין
הֲוָת בִּישְׁתָא הָדָא׃

4 וַאֲתֵיב גַּבְרָא לֵיוָאָה
בַּעֲלַהּ דְּאִתְּתָא קְטִילְתָּא
וַאֲמַר לְגִבְעֲתָא דִּלְשִׁבְטָא
בִנְיָמִין עֲלֵית אֲנָא
וּלְחֵינְתִי לְמֵבָת׃

5 וְקָמוּ עֲלַי יָתְבֵי גִבְעֲתָא
וְאַקִּיפוּ עֲלַי יָת בֵּיתָא
בְּלֵילְיָא עֲלַי חֲשִׁיבוּ ל
לְמִקְטַל וְיָת לְחֵינְתִי
עַנּוּהָא וּמִיתַת׃

6 וְאַחֲדִית בִּלְחֵינְתִי
וְהַדֵּימְתַּהּ וְשַׁלַּחְתַּהּ בְּכָל
תְּחוּם אַחְסָנַת אַרְעָא
דְּיִשְׂרָאֵל אֲרֵי עֲבַדוּ עֵיצַת
חֶטְאִין וּדְלָא כָשַׁר בֵּי
בְּיִשְׂרָאֵל׃

7 הָא כוּלְכוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
הֲבוּ לְכוֹן פִּתְגָם וְעֵיצָה
הָלְכָא׃

יט

30 וְהָיָה כָל־הָרֹאֶה וְאָמַר לֹא־
נִהְיְתָה וְלֹא־נִרְאֲתָה כָּזֹאת לְמִיּוֹם
עֲלוֹת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
עַד הַיּוֹם הַזֶּה שִׂימוּ־לָכֶם
עָלֶיהָ עֻצוּ וְדַבֵּרוּ׃

כ

1 וַיֵּצְאוּ כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַתִּקָּהֵל
הָעֵדָה כְּאִישׁ אֶחָד לְמִדָּן וְעַד־
בְּאֵר שֶׁבַע וְאֶרֶץ הַגִּלְעָד אֶל־
יְהוָה הַמִּצְפָּה׃

2 וַיִּתְיַצְּבוּ פִּנּוֹת כָּל־הָעָם כֹּל
שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל בִּקְהַל עַם הָאֱלֹהִים
אַרְבַּע מֵאוֹת אֶלֶף אִישׁ רַגְלִי
שֹׁלֵף חָרֶב׃

3 וַיִּשְׁמְעוּ בְּנֵי בִנְיָמִן כִּי־עָלוּ
בְנֵי־יִשְׂרָאֵל הַמִּצְפָּה וַיֹּאמְרוּ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דַּבְּרוּ אֵיכָה נִהְיְתָה
הָרָעָה הַזֹּאת׃

4 וַיַּעַן הָאִישׁ הַלֵּוִי אִישׁ הָאִשָּׁה
הַנִּרְצָחָה וַיֹּאמַר הַגִּבְעָתָה אֲשֶׁר
לְבִנְיָמִן בָּאתִי אֲנִי וּפִילַגְשִׁי לָלוּן׃

5 וַיָּקֻמוּ עָלַי בַּעֲלֵי הַגִּבְעָה
וַיָּסֹבּוּ עָלַי אֶת־הַבַּיִת לָיְלָה
אוֹתִי דִּמּוּ לַהֲרֹג וְאֶת־פִּילַגְשִׁי
עִנּוּ וַתָּמֹת׃

6 וָאֹחֵז בְּפִילַגְשִׁי וָאֲנַתְּחֶהָ
וָאֲשַׁלְּחֶהָ בְּכָל־שְׂדֵה נַחֲלַת יִשְׂרָאֵל
כִּי עָשׂוּ זִמָּה וּנְבָלָה בְּיִשְׂרָאֵל׃

7 הִנֵּה כֻלְּכֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָבוּ
לָכֶם דָּבָר וְעֵצָה הֲלֹם׃

ιθ΄.

30. Καὶ ἐγένετο πᾶς ὁ ὁρῶν ἔλεγεν· οὔτε ἐγενήθη, οὔτε ὤφθη οὕτως ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἀναβάσεως υἱῶν ἰσραὴλ ἐκ τῆς αἰγύπτου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, θέσθε δὴ ἑαυτοῖς περὶ αὐτῆς βουλὴν, καὶ λαλήσατε.

ΚΕΦΑΛ. κ΄.

1. Καὶ ἐξῆλθον πάντες οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ, καὶ ἐξεκκλησιάσθησαν πᾶσα ἡ συναγωγὴ ὡς ἀνὴρ εἷς, ἀπὸ δὰν ἕως βηρσαβεὲ, καὶ ἐν γῇ γαλαὰδ, πρὸς κύριον εἰς μασσηφᾶ.

2. Καὶ ἔστη τὸ κλίμα παντὸς τοῦ λαοῦ, πᾶσαι αἱ φυλαὶ τοῦ ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ λαοῦ τοῦ θεοῦ τετρακόσιαι χιλιάδες ἀνδρῶν πεζῶν σπωμένων ῥομφαίαν.

3. Καὶ ἤκουσαν οἱ υἱοὶ βενιαμεὶν, ὅτι ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ εἰς μασσηφᾶ· καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ ἰσραήλ· λαλήσατε, ποῦ ἐγένετο ἡ κακία αὕτη;

4. Καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἀνὴρ ὁ λευίτης ὁ ἀνὴρ τῆς γυναικὸς τῆς πεφονευμένης, καὶ εἶπεν· εἰς γαβαὰ τῆς βενιαμεὶν ἦλθον ἐγὼ καὶ ἡ παλλακή μου τοῦ καταλῦσαι.

5. Καὶ ἀνέστησαν ἐπ' ἐμὲ ἄνδρες οἱ παρὰ τῆς γαβαὰ, καὶ περιεκύκλωσαν ἐπ' ἐμὲ ἐπὶ τὴν οἰκίαν νυκτὸς, καὶ ἐμὲ ἠθέλησαν ἀποκτεῖναι, καὶ τὴν παλλακήν μου ἐταπείνωσαν, καὶ ἐνέπαιξαν, καὶ ἀπέθανε.

6. Καὶ ἐπελαβόμην τῆς παλλακῆς μου, καὶ ἐμέλισα αὐτὴν, καὶ ἐξαπέστειλα ἐν παντὶ ὁρίῳ κληρονομίας ἰσραὴλ, ὅτι ἐποίησαν ἀφροσύνην ἐν ἰσραήλ.

7. Ἰδοὺ πάντες ὑμεῖς οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ, δότε αὐτοῖς λόγον καὶ βουλὴν ὧδε.

CAP. XIX.

30. Quod cum vidiſſent ſinguli conclamabant, Nunquam res talis facta eſt in Iſraël ex eo die quo aſcenderunt patres noſtri de Ægypto, uſque in præſens tempus: ferte ſententiam, & in commune decernite quid facto opus ſit.

CAP. XX.

1. Egreſſi itaque ſunt omnes filii Iſraël, & pariter congregati, quaſi vir unus, de Dan uſque Berſabee, & Terra-Galaad ad Dominum in Maſpha.

2. Omnesq; anguli populorum, & cunctæ tribus Iſraël in Eccleſiam populi Dei convenerunt quadringenta millia peditum pugnatorum.

3. *(Nec latuit filios Beniamin quòd aſcendiſſēt filii Iſraël in Maſpha.)* Interrogatusq; Levita maritus mulieris interfectæ, quomodo tantum ſcelus perpetratum eſſet.

4. Reſpondit, Veni in Gabaa Ben-iamin cum uxore mea, illucq; diverti.

5. Et ecce homines civitatis illius circundederunt nocte domum in qua manebam, volentes me occidere, & uxorem meam incredibili furore libidinis vexantes, deniq; mortua eſt.

6. Quam arreptam, in fruſta concîdi, miſiq; partes in omnes terminos poſſeſſionis veſtræ: quia nunquam tantum nefas, & tam grande piaculum factum eſt in Iſraël.

7. Adeſtis omnes filii Iſraël, decernite quid facere debeatis.

Das XIX. Capitel.

30. Wer das ſahe / der ſprach: Solchs iſt nicht geſchehen noch geſehen / ſint der zeit die Kinder Jſrael auß Egypten Land gezogen ſindt / biß auff diſen tag / Nun bedenckt euch über dem / vnd gebt rath / vnd ſaget an.

Das XX. Capitel.

DA zogen die Kinder Jſrael auß / vnnd verſammleten ſich zu hauff wie ein Mañ / von Dan biß gen Berſeba / vnd vom Land Gilead zu dem HERRN gen Mizpa.

2. Vnnd tratten zu hauff die Oberſten des gantzen Volcks aller Ståmme Jſrael / in der Gemeine Gottes / vier hundert tauſent Mann zu fuß / die das ſchwerdt außzogen.

3. Aber die Kinder Ben Jamin ho̊reten / daß die Kinder Jſrael hinauß gen Mizpa gezogen waren. Vnnd die Kinder Jſrael ſprachen: Saget / wie iſt das ůbel zu gangen?

4. Da antwortet der Levit / des Weibs Mann die erwůrget war / vnd ſprach: Jch kam gen Gibea inn Ben Jamin mit meinem Kebsweibe / ůbernacht dazubleiben.

5. Da machten ſich wider mich auff die Bůrger zu Gibea / vnd vmbgaben mich im Hauß deß nachts / vnd gedachten mich zu erwůrgen / vnd haben mein Kebs Weib geſchendet / daß ſie geſtorben iſt.

6. Da faſſet ich mein Kebsweib vnd zuſtůcket ſie / vnnd ſand es in alle Feld des Erbs Jſrael / denn ſie haben einen mutwillen vnd thorheit gethan in Jſrael.

7. Sihe da ſeydt jr Kinder Jſrael alle / ſchaffet euch rath vnnd thut hie zu.

CHAP. XIX.

30. Dont aduint que chacun qui vid cela, dit, Telle choſe n'a eſté faite ni veuë, depuis le iour que les enfans d'Iſrael ſont montés hors du païs d'Egypte, iuſques à ce iour d'hui, penſez ſur cela, conſultez & parlementez.

CHAP. XX.

1. Alors tous les enfans d'Iſrael ſortirent, & l'aſſemblee fut congregee comme ſi ce n'euſt eſté qu'vn ſeul homme, Depuis Dan iuſqu'en Beer-ſçebah, & iuſqu'au païs de Galaad, vers l'Eternel, en Mitſpa

2. Et les cantons de tout le peuple, *aſſauoir* toutes les tribus d'Iſrael aſſiſterẽt en la congregation du peuple de Dieu, quatre cens mille hommes de pied deſgainans l'eſpee.

3. Et les enfans de Beniamin entendirent que les enfans d'Iſrael eſtoyent montés en Mitſpa Les enfans donc d'Iſrael dirent, Qu'on declare comment ce mal ici eſt aduenu.

4. Et le Leuite mari de la femme tuee reſpondit, & dit, Eſtans arriués en Guibha, qui *eſt* de Beniamin, moi & ma concubine, pour *y* paſſer la nuict.

5. Les Seigneurs de Guibha ſe ſont eſleués contre moi, & ont enuironné de nuict la maiſon contre moi, pretendans de me tuer: & ont tellement violé ma concubine qu'elle en eſt morte:

6. Et pourtant ayant empoigné ma concubine, ie l'ai deſpecee, & en ai enuoyé *les pieces* par tous les quartiers de l'heritage d'Iſrael: Car ils ont fait vne meſchanceté pourpenſee, & vne vilenie en Iſrael.

7. Vous voici tous, enfans d'Iſrael, deliberez en ici entre vous, & en donnez aduis.

נגודין	שופטים	ΚΡΙΤΩΝ.
כ	כ	κʹ.
8 וְקָם כָּל עַמָּא כְּגַבְרָא חַד לְמֵימַר לָא נֵיזִיל גְּבַר לְמַשְׁכְּנֵיהּ וְלָא נֵזוּר גְּבַר לְבֵיתֵיהּ׃	8 וַיָּקָם כָּל־הָעָם כְּאִישׁ אֶחָד לֵאמֹר לֹא נֵלֵךְ אִישׁ לְאָהֳלוֹ וְלֹא נָסוּר אִישׁ לְבֵיתוֹ׃	8. Καὶ ἀνέστη πᾶς ὁ λαὸς ὡς ἀνὴρ εἷς λέγοντες· οὐκ εἰσελευσόμεθα ἀνὴρ εἰς τὸ σκήνωμα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐκκλινοῦμεν ἀνὴρ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.
9 וּכְעַן דֵּין פִּתְגָּמָא דְּנַעְבֵּיד לְגִבְעָתָא וְנִתְמַנֵּי עֲלַהָא בְּעַדְבָא׃	9 וְעַתָּה זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה לַגִּבְעָה עָלֶיהָ בְּגוֹרָל׃	9. Καὶ νῦν τὸ ῥῆμα τοῦτο, ὃ ποιήσομεν τῇ γαβαὰ· ἀναβησόμεθα ἐπ' αὐτὴν ἐν κλήρῳ.
10 וְנִדַבַּר עַשְׂרָא גַּבְרִין לִמְאָה לְכָל שִׁבְטַיָּא דְּיִשְׂרָאֵל וּמְאָה לְאַלְפָּא וְאַלְפָּא לְרִבּוֹתָא לְמִיסַּב זְוָדִין לְעַמָּא לְמֶעְבַּד לְאַיְתָיוּתְהוֹן לְגִבְעָתָא דְּבֵית בִּנְיָמִין כְּכָל קְלָנָא דַּעֲבַד בְּיִשְׂרָאֵל׃	10 וְלָקַחְנוּ עֲשָׂרָה אֲנָשִׁים לַמֵּאָה לְכֹל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל וּמֵאָה לָאֶלֶף וְאֶלֶף לָרְבָבָה לָקַחַת צֵדָה לָעָם לַעֲשׂוֹת לְבוֹאָם לְגֶבַע בִּנְיָמִן כְּכָל־הַנְּבָלָה אֲשֶׁר עָשָׂה בְּיִשְׂרָאֵל׃	10. Πλὴν ληψόμεθα δέκα ἄνδρας τοῖς ἑκατὸν εἰς πάσας φυλαὶ ἰσραήλ, καὶ ἑκατὸν τοῖς χιλίοις, καὶ χιλίους τοῖς μυρίοις, λαβεῖν ἐπισιτισμὸν τῷ λαῷ, ἐπιτελέσαι τοῖς εἰσπορευομένοις εἰς τὴν γαβαὰ τοῦ Βενιαμεὶν, κατὰ πᾶσαν τὴν ἀφροσύνην ἣν ἐποίησαν ἐν ἰσραήλ.
11 וְאִתְכְּנִישׁ כָּל אֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל לְקַרְתָּא כְּגַבְרָא חַד שָׁוָן׃	11 וַיֵּאָסֵף כָּל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל אֶל־הָעִיר כְּאִישׁ אֶחָד חֲבֵרִים׃	11. Καὶ συνήχθη πᾶς ἀνὴρ ἰσραὴλ εἰς τὴν πόλιν, ὡς ἀνὴρ εἷς ἐκ τῶν πόλεων ἐρχόμενοι.
12 וּשְׁלַחוּ שִׁבְטַיָּא דְּיִשְׂרָאֵל גַּבְרִין בְּכָל שִׁבְטֵי בִנְיָמִין לְמֵימַר מָה בִּישְׁתָּא הָדָא דַּהֲוָת בְּכוֹן׃	12 וַיִּשְׁלְחוּ שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל אֲנָשִׁים בְּכָל־שִׁבְטֵי בִנְיָמִן לֵאמֹר מָה הָרָעָה הַזֹּאת אֲשֶׁר נִהְיְתָה בָּכֶם׃	12. Καὶ ἐξαπέστειλαν αἱ φυλαὶ ἰσραὴλ ἄνδρας ἐν πάσῃ φυλῇ Βενιαμεὶν λέγοντες· τίς ἡ κακία αὕτη ἡ γενομένη ἐν ὑμῖν;
13 וּכְעַן אַיְתוֹ יָת גַּבְרַיָּא בְּנֵי רִשְׁעָא דִּי בְּגִבְעָתָא וְנִקְטְלִינּוּן וּנְבַלֵּי עָבְדֵי בִּישְׁתָּא מִיִּשְׂרָאֵל וְלָא אֲבוֹ בְּנֵי בִנְיָמִין לְקַבָּלָא לְמֵימַר אֲחֵיהוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃	13 וְעַתָּה תְּנוּ אֶת־הָאֲנָשִׁים בְּנֵי־בְלִיַּעַל אֲשֶׁר בַּגִּבְעָה וּנְמִיתֵם וּנְבַעֲרָה רָעָה מִיִּשְׂרָאֵל וְלֹא אָבוּ בְּנֵי בִּנְיָמִן לִשְׁמֹעַ בְּקוֹל אֲחֵיהֶם בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל׃	13. Καὶ νῦν δότε τοὺς ἄνδρας τοὺς ἀσεβεῖς τοὺς ἐν γαβαὰ τοὺς υἱοὺς Βελίαλ, καὶ θανατώσομεν αὐτοὺς, καὶ ἐξαροῦμεν κακίαν ἐξ ἰσραήλ. καὶ οὐκ ἠθέλησαν οἱ υἱοὶ Βενιαμεὶν εἰσακοῦσαι τῆς φωνῆς τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν, τῶν υἱῶν ἰσραήλ.
14 וְאִתְכְּנִישׁוּ בְּנֵי בִנְיָמִין מִן קִרְוַיָּא לְגִבְעָתָא לְמִיפַּק לְאַגָּחָא קְרָבָא עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃	14 וַיֵּאָסְפוּ בְנֵי־בִנְיָמִן מִן־הֶעָרִים הַגִּבְעָתָה לָצֵאת לַמִּלְחָמָה עִם־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃	14. Καὶ συνήχθησαν οἱ υἱοὶ Βενιαμεὶν ἐκ τῶν πόλεων αὐτῶν εἰς γαβαὰ ἐξελθεῖν εἰς παράταξιν πρὸς υἱοὺς ἰσραήλ.
15 וְאִתְמְנִיוּ בְּנֵי בִנְיָמִין בְּיוֹמָא הַהוּא מִן קִרְוַיָּא עַשְׂרִין וְשִׁיתָּא אַלְפִין גַּבְרָא שָׁלְפֵי סַיְפָּא בַּר מִיָּתְבֵי גִבְעָתָא אִתְמְנִיאוּ שְׁבַע מְאָה גְּבַר עוּלֵים׃	15 וַיִּתְפָּקְדוּ בְנֵי בִנְיָמִן בַּיּוֹם הַהוּא מֵהֶעָרִים עֶשְׂרִים וְשִׁשָּׁה אֶלֶף אִישׁ שֹׁלֵף חָרֶב לְבַד מִיֹּשְׁבֵי הַגִּבְעָה הִתְפָּקְדוּ שְׁבַע מֵאוֹת אִישׁ בָּחוּר׃	15. Καὶ ἐπεσκέπησαν οἱ υἱοὶ Βενιαμεὶν ἐκ τῶν πόλεων ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδες ἀνδρῶν σπωμένων ῥομφαίαν χωρὶς τῶν κατοικούντων τὴν γαβαά, οἳ ἐπεσκέπησαν ἑπτακόσιοι ἄνδρες ἐκλεκτοί.

CAP. XX.

8. Stansq; omnis populus,& quaſi unius hominis ſermone reſpondit, Non recedemus in tabernacula noſtra, nec ſuam quiſquam intrabit domum.

9. Sed hoc contra Gabaa in commune faciemus.

10. Decem viri eligantur è centum ex omnibus tribubus Iſraël,& centum de mille, & mille de decem millibus, ut comportent exercitui cibaria, & poſſimus pugnare contra Gabaa Ben-iamin, & reddere ei pro ſcelere quod meretur.

11. Convenitq; univerſus Iſraël ad civitatem quaſi homo unus eadem mente, unoq; conſilio.

12. Et miſerunt nuntios ad omnem tribum Ben-iamin, qui dicerent, Cur tantum nefas in vobis repertum eſt?

13. Tradite homines de Gabaa, qui hoc flagitium perpetrarunt, ut moriantur, & auferatur malum de Iſraël. Qui noluerunt fratrum ſuorum filiorum Iſraël audire mandatum.

14. Sed ex cunctis urbibus quæ ſortis ſuæ erant, convenerunt in Gabaa, ut illis ferrent auxilium,& contra univerſum populum Iſraël dimicarent.

15. Inventiq; ſunt viginti quinque millia de Ben-iamin educentium gladium, præter habitatores Gabaa, qui ſeptingenti erant viri fortiſſimi.

Das XX. Capitel.

8. Da macht ſich alles Volck auff/ wie ein Mann/vnnd ſprach: Es ſoll niemand in ſeine Hütten gehen/ noch in ſein Hauß kehren.

9. Sondern das wollen wir jetzt thun wider Gibea. Laſſt vns loſen.

10. Vnnd nemen zehen Mann von hundert/vnnd hundert von tauſent/ vnnd tauſent von zehen tauſent/auß allen Stām̄en Iſrael/daß ſie Speiſe nemen für das Volck/ daß ſie kommen vnnd thun mit Gibea BenJamin/nach all jrer Thorheit/ die ſie in Iſrael gethan haben.

11. Alſo verſammleten ſich zu der Stadt alle Männer Iſrael/ wie ein Mann/vnd verbunden ſich.

12. Vnd die Stämme Iſrael ſandten Männer zu allen Geſchlechten BenJamin/vnd lieſſen jhnen ſagen: Was iſt das für ein Boßheit/die bey euch geſchehen iſt?

13. So gebt nun her die Männer/ die böſen Buben zu Gibea/daß wir ſie tödten/ vnnd das übel auß Iſrael thun. Aber die Kinder BenJamin wolten nicht gehorchen der Stimm jrer Brüder/der Kinder Iſrael.

14. Sondern ſie verſammleten ſich auß den Städten gen Gibea/außzuziehen inn den Streit wider die Kinder Iſrael.

15. Vnd wurden des tags gezehlet der Kinder BenJamin auß den Städten / ſechs vnd zweintzig tauſent Mann/die das Schwerdt außzogen / Ohn die Bürger zu Gibea. Der wurden ſieben hundert gezehlet auſſerleſen Mann.

CHAP. XX.

8. Et tout le peuple ſe leua comme ſi ce n'euſt eſté qu' vn ſeul homme, diſant, Vn ſeul de nous n'ira en ſa tente, ni vn ſeul de nous ne s'eſcartera vers ſa maiſon.

9. Mais maintenant c'*eſt* ici ce que nous ferons à Guibha, *procedans* contre elle par ſort.

10. Nous prendrons dix hommes de cent par toutes les tribus d'Iſrael, & cent de mille, & mille de dix mille, qui prendront de la prouiſiō pour le peuple, afin qu'eſtans entrés en Guibha de Beniamin, ils la traittent ſelon toute la vilenie qu'elle a faite en Iſrael.

11. Ainſi tous ceux d'Iſrael furent aſſemblés contre ceſte ville-la, eſtans ligués comme s'ils n'euſſent eſté qu'vn ſeul homme.

12. Adonc les tribus d'Iſrael enuoyerent des perſonnages par toute la tribu de Beniamin pour *lui* dire, Quel mal *eſt* ceſtui ci qui eſt aduenu entre vous?

13. Maintenant donc liurez-nous ces meſchans garnemens qui *ſont* en Guibha, afin que nous les facions mourir,& que nous raclions le mal diu milieu d'Iſrael. Mais les Beniamites ne vouluerent point eſcouter la voix de leurs freres les enfans d'Iſrael.

14. Ains les Beniamites *departans* de *leurs* villes s'aſſemblerent en Guibha,pour ſortir en bataille contre les enfans d'Iſrael.

15. Tellement que de ces villes-la les enfans de Beniamin furent denombrés par eux-meſmes en ce iour-la vingtſix mille hommes deſgainans l'eſpee, ſans les habitans de Guibha, qui furent denombrés ſept cens hommes d'eſlite.

כ

16 מכל עמא הדין שבע
מאה גבר עולים גברא
גמיד בידיה דימינא כל
אילין דשדן אבנא בקילעא
ומרמן בבינת שערא ולא
משנן׃

17 ואנש ישראל את
אתמניאו בר מדבירת
בנימין ארבע מאה אלפין
גברא שלפי סיפא כל
אילין גברי עבדי קרבא׃

18 וקמו וסליקו לבית
אל ושאילו (במימרא)
דיי ואמרו בני ישראל
מן יסק לנא בקדמיתא
לאגחא קרבא עם בני
בנימין ואמר יי יהודה
בקדמיתא׃

19 וקמו בני ישראל
בצפרא ושרו על גבעתא׃

20 ונפקו אנשי ישראל
לאגחא קרבא עם בני
בנימין וסדרו עמהון
אנשי ישראל קרבא על
גבעתא׃

21 ונפקו בני בנימין מן
גבעתא וחבילו בישראל
ביומא ההוא עשרין
ותרתין אלפין גברא
קטילין רמן לארעא׃

22 ואיתקיף עמא אנש
ישראל ואוסיפו לסדרא
קרבא באתר דסדרו
קרבא תמן ביומא
קדמאה׃

23 וסליקו בני ישראל
ובכו קדם יי עד רמשא
ושאילו (במימרא) דיי
למימר האוסיף למקרב
לאגחא קרבא עם בני
בנימין אחי ואמר יי
סקו עליהון׃

24 וקריבו בני ישראל
לות בני בנימין ביומא
תנינא׃

כ

16 מִכֹּל הָעָם הַזֶּה שְׁבַע מֵאוֹת
אִישׁ בָּחוּר אִטֵּר יַד־יְמִינוֹ כָּל־
זֶה קֹלֵעַ בָּאֶבֶן אֶל־הַשַּׂעֲרָה
וְלֹא יַחֲטִא׃

17 וְאִישׁ יִשְׂרָאֵל הִתְפָּקְדוּ לְבַד
מִבִּנְיָמִן אַרְבַּע מֵאוֹת אֶלֶף אִישׁ
שֹׁלֵף חָרֶב כָּל־זֶה אִישׁ מִלְחָמָה׃

18 וַיָּקֻמוּ וַיַּעֲלוּ בֵית־אֵל וַיִּשְׁאֲלוּ
בֵאלֹהִים וַיֹּאמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
מִי יַעֲלֶה־לָּנוּ בַתְּחִלָּה לַמִּלְחָמָה
עִם־בְּנֵי בִנְיָמִן וַיֹּאמֶר יְהוָה
יְהוּדָה בַתְּחִלָּה׃

19 וַיָּקוּמוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בַּבֹּקֶר
וַיַּחֲנוּ עַל־הַגִּבְעָה׃

20 וַיֵּצֵא אִישׁ יִשְׂרָאֵל לַמִּלְחָמָה
עִם־בִּנְיָמִן וַיַּעַרְכוּ אִתָּם אִישׁ־
יִשְׂרָאֵל מִלְחָמָה אֶל־הַגִּבְעָה׃

21 וַיֵּצְאוּ בְנֵי־בִנְיָמִן מִן־הַגִּבְעָה
וַיַּשְׁחִיתוּ בְיִשְׂרָאֵל בַּיּוֹם הַהוּא
שְׁנַיִם וְעֶשְׂרִים אֶלֶף אִישׁ אָרְצָה׃

22 וַיִּתְחַזֵּק הָעָם אִישׁ יִשְׂרָאֵל
וַיֹּסִפוּ לַעֲרֹךְ מִלְחָמָה בַּמָּקוֹם
אֲשֶׁר עָרְכוּ־שָׁם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן׃

23 וַיַּעֲלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וַיִּבְכּוּ
לִפְנֵי־יְהוָה עַד־הָעֶרֶב וַיִּשְׁאֲלוּ
בַּיהוָה לֵאמֹר הַאוֹסִיף לָגֶשֶׁת
לַמִּלְחָמָה עִם־בְּנֵי בִנְיָמִן אָחִי
וַיֹּאמֶר יְהוָה עֲלוּ אֵלָיו׃

24 וַיִּקְרְבוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־
בְּנֵי בִנְיָמִן בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי׃

κ'.

16. Ἐκ παντὸς τοῦ λαοῦ (ἑπτακόσιοι ἄνδρες ἐκλεκτοὶ) ἀμφοτεροδέξιοι, πάντες οὗτοι σφενδονῆται βάλλοντες λίθους πρὸς τὴν τρίχα, καὶ οὐ διαμαρτάνοντες.

17. Καὶ πᾶς ἀνὴρ ἰσραὴλ ἐπεσκέπησαν χωρὶς τῶν υἱῶν Βενιαμεὶν τετρακόσιαι χιλιάδες ἀνδρῶν σπωμένων ῥομφαίαν, καὶ πάντες οὗτοι ἄνδρες πολεμισταί.

18. Καὶ ἀνέστησαν καὶ ἀνέβησαν εἰς Βαιθὴλ, καὶ ἐπηρώτησαν ἐν τῷ θεῷ, καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ ἰσραήλ· τίς ἀναβήσεται ἡμῖν ἀφηγούμενος πολεμῆσαι μετὰ τῶν υἱῶν Βενιαμείν; καὶ εἶπε κύριος· ἰούδας ἀναβήσεται ἀφηγούμενος.

19. Καὶ ἀνέστησαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ τοπρωῒ, καὶ παρενέβαλον ἐπὶ τὴν γαβαά.

20. Καὶ ἐξῆλθε πᾶς ἀνὴρ ἰσραὴλ εἰς πόλεμον μετὰ Βενιαμεὶν, καὶ παρετάξαντο μετ' αὐτῶν ἀνὴρ ἰσραὴλ εἰς πόλεμον πρὸς τὴν γαβαά.

21. Καὶ ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ Βενιαμεὶν ἐκ τῆς πόλεως, καὶ διέφθειραν ἐν ἰσραὴλ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ δύο καὶ εἴκοσι χιλιάδας ἀνδρῶν ἐπὶ τὴν γῆν.

22. Καὶ ἐνίσχυσαν πᾶς ἀνὴρ ἰσραὴλ, καὶ προσέθεντο παρατάξασθαι πόλεμον ἐν τῷ τόπῳ, ᾧ παρετάξαντο ἐκεῖ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πρώτῃ.

23. Καὶ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ, καὶ ἔκλαυσαν ἐνώπιον κυρίου ἕως ἑσπέρας, καὶ ἐπηρώτησαν ἐν κυρίῳ λέγοντες· εἰ προσθῶ ἔτι προσεγγίσαι εἰς πόλεμον μετὰ Βενιαμεὶν τοῦ ἀδελφοῦ μου; καὶ εἶπε κύριος· ἀνάβητε πρὸς αὐτόν.

24. Καὶ προσήλθοσαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ πρὸς υἱοὺς Βενιαμεὶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ.

CAP. XX.

16. *(Ex univerſo populo ſeptingenti viri fortiſſimi)* ita ſiniſtra, ut dextra prœliantes: & ſic fundis lapides ad certum iacientes, ut capillum quoque poſſent percutere, & nequaquam in alteram partem ictus lapidis deferretur.

17. Virorum quoq; Iſraël, abſque filiis Ben-iamin, inventa ſunt quadringenta millia educentium gladios, & paratorum ad pugnam.

18. Qui ſurgentes venerunt in domum Dei, hoc eſt, in Silo: conſuluerúntq; Dominum, atque dixerunt, Quis erit in exercitu noſtro princeps certaminis contra filios Ben-iamin? Quibus reſpondit Dominus, Iudas ſit dux veſter.

19. Statimque filii Iſraël ſurgentes manè, caſtrametati ſunt iuxta Gabaa:

20. Et inde procedentes ad pugnam contra Ben-iamin, urbem oppugnare cœperunt.

21. Egreſſiq; filii Ben-iamin de Gabaa, occiderunt de filiis Iſraël die illo viginti duo millia virorum.

22. Rurſum filii Iſraël & fortitudine & numero confidentes, in eodem loco in quo prius certaverant, aciem direxerunt.

23. Ita tamen ut prius aſcenderent & flerent coram Domino uſque ad noctem: conſulerentq; eum, & dicerent, Debeo ultrà procedere ad dimicandum contra filios Ben-iamin fratres meos, an non? Quibus ille reſpondit. Aſcendite ad eos, & inite certamen.

24. Cumq; filii Iſraël, altera die cõtra filios Ben-iamin ad prœlium proceſſiſſent.

Das XX. Capitel.

16. Vnnd vnter allem diſem Volck waren ſieben hundert Mann außerleſen/die linck waren / vnnd kondten mit der Schleuder ein Haar treffen/ daß ſie nicht feileten.

17. Aber der von Jſrael (ohn die von BenJamin) wurden gezehlet vier hundert tauſent Mann/die das Schwerdt führeten / vnnd alle ſtreitbare Männer.

18. Die machten ſich auff/vnnd zogen hinauff zum Hauſe Gottes / vnd fragten GOtt/vnnd ſprachen: Wer ſoll für vns hinauff ziehen/den ſtreit anzufahen mit den Kindern BenJamin? Der HERR ſprach: Juda ſoll anfahen.

19. Alſo machten ſich die Kinder Jſrael des morgens auff/ vnd lagerten ſich für Gibea.

20. Vnnd ein jederman von Jſrael gieng herauß zu ſtreiten mit BenJamin/vnd ſchickten ſich zu ſtreiten wider Gibea.

21. Da fielen die Kinder BenJamin herauß auß Gibea/vnd ſchlugen des tages vnter Jſrael zwey vnnd zweintzig tauſent zu boden.

22. Aber das Volck/der Mann von Jſrael/ermanet ſich/vnd rüſteten ſich noch weiter zu ſtreiten/am ſelben ort/ da ſie ſich des vorigen tags gerüſtet hatten.

23. Vnnd die Kinder Jſrael zogen hinauff/vnd weineten für dem HERREN biß an den Abend/vnd fragten den HERRN/vnnd ſprachen: ſollen wir mehr nahen zu ſtreiten mit den Kindern BenJamin / vnſern Brüdern? Der HERR ſprach: Ziehet hinauff zu jnen.

24. Vnnd da die Kinder Jſrael ſich machten an die Kinder BenJamin des andern tages.

CHAP. XX.

16. De tout ce peuple-la *il y en auoit* ſept cens hommes de eſlite, deſquels la main droite eſtoit ſerree: tous tirans la pierre d'vne fonde à vn cheueu, & n'y failloyent point.

17. Et les hommes d'Iſrael furent denombrés, hormis Beniamin, quatre cens mille hommes deſgainans l'eſpee, tous gens de guerre.

18. Or ils partirent, & monterent en la maiſon du *Dieu* Fort, & interroguerent Dieu, les enfans d'Iſrael donc dirent, Qui eſt-ce d'entre nous qni montera le premier pour guerroyer contre les enfans de Beniamin? Et l'Eternel *reſpon*dit, Iuda *montera* le premier.

19. Puis les enfans d'Iſrael ſe leuerent de matin, & cãperent pres de Guibha.

20. Et ceux d'Iſrael ſortirent en bataille contre Beniamin, & rangerent contre eux leur bataille pres de Guibha.

21. Adonc les enfans de Beniamin ſortirent de Guibha, & en ce iour-la ils ruerent par terre de ceux d'Iſrael vingt deux mille hommes.

22. Toutesfois le peuple de ceux d'Iſrael ſe renforça, & rangea derechef la bataille au lieu où il l'auoit rangee au premier iour.

23. D'autant que les enfans d'Iſrael eſtoyent montés, & auoyent pleuré deuant l'Eternel iuſqu'au ſoir, & auoyent interrogué l'Eternel en diſant, Approcherai-ie derechef pour combatre contre les enfans de Beniamin, *qui eſt* mon frere? Et l'Eternel auoit reſpondu, Montez contre lui.

24. Les enfans d'Iſrael donc s'approcherent des enfans de Beniamin pour la ſeconde iournee.

כ

25 וַיֵּצֵא בִנְיָמִן לִקְרָאתָם מִן־
הַגִּבְעָה בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי וַיַּשְׁחִיתוּ
בִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עוֹד שְׁמֹנַת עָשָׂר
אֶלֶף אִישׁ אַרְצָה כָּל־אֵלֶּה
שֹׁלְפֵי חָרֶב׃

26 וַיַּעֲלוּ כָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְכָל־
הָעָם וַיָּבֹאוּ בֵית־אֵל וַיִּבְכּוּ
וַיֵּשְׁבוּ שָׁם לִפְנֵי יְהוָה וַיָּצוּמוּ
בַיּוֹם הַהוּא עַד־הָעָרֶב וַיַּעֲלוּ
עֹלוֹת וּשְׁלָמִים לִפְנֵי יְהוָה׃

27 וַיִּשְׁאֲלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בַּיהוָה
וְשָׁם אֲרוֹן בְּרִית הָאֱלֹהִים
בַּיָּמִים הָהֵם׃

28 וּפִינְחָס בֶּן־אֶלְעָזָר בֶּן־אַהֲרֹן
עֹמֵד לְפָנָיו בַּיָּמִים הָהֵם לֵאמֹר
הַאוֹסִף עוֹד לָצֵאת לַמִּלְחָמָה
עִם־בְּנֵי־בִנְיָמִן אָחִי אִם־אֶחְדָּל
וַיֹּאמֶר יְהוָה עֲלוּ כִּי מָחָר אֶתְּנֶנּוּ
בְיָדֶךָ׃

29 וַיָּשֶׂם יִשְׂרָאֵל אֹרְבִים אֶל־
הַגִּבְעָה סָבִיב׃

30 וַיַּעֲלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־
בְּנֵי בִנְיָמִן בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַיַּעַרְכוּ
אֶל־הַגִּבְעָה כְּפַעַם בְּפָעַם׃

31 וַיֵּצְאוּ בְנֵי־בִנְיָמִן לִקְרַאת
הָעָם הָנְתְּקוּ מִן־הָעִיר וַיָּחֵלּוּ
לְהַכּוֹת מֵהָעָם חֲלָלִים כְּפַעַם
בְּפַעַם בַּמְסִלּוֹת אֲשֶׁר אַחַת עֹלָה
בֵּית־אֵל וְאַחַת גִּבְעָתָה בַּשָּׂדֶה
כִּשְׁלֹשִׁים אִישׁ בְּיִשְׂרָאֵל׃

כ

25 וּנְפַקוּ דְבֵית בִּנְיָמִין
לְקַדְמוּתְהוֹן מִן גִּבְעָתָא
בְּיוֹמָא תִנְיָנָא וְחַבִּילוּ
בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל עוֹד תְּמָנַת
עֲשַׂר אַלְפִין גַּבְרָא קְטִילִין
רְמוֹן לְאַרְעָא כָּל אִילֵין
שָׁלְפֵי סַיְפָא׃

26 וּסְלִיקוּ כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְכָל עַמָּא וַאֲתוֹ לְבֵית אֵל
וּבְכוֹ וִיתִיבוּ תַמָּן קֳדָם יְיָ
וְצָמוּ בְּיוֹמָא הַהוּא עַד
רַמְשָׁא וְאַסִּיקוּ עֲלָוָן
וְנִכְסַת קוּדְשִׁין קֳדָם יְיָ׃

27 וּשְׁאִילוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
(בְּמֵימְרָא) דַיְיָ וְתַמָּן
אֲרוֹן קְיָמָא דַיְיָ בְּיוֹמַיָּא
הָאִינוּן׃

28 וּפִינְחָס בַּר אֶלְעָזָר
כַּהֲנָא קָאִים קֳדָמוֹהִי
בְּיוֹמַיָּא הָאִינוּן לְמֵימַר
הַאוֹסִיף עוֹד לְמִיפַּק ל
לַאֲגָחָא קְרָבָא עִם בְּנֵי
בִנְיָמִין אֲחִי אִם אִתְמְנַע
וַאֲמַר יְיָ סַקוּ אֲרֵי מְחַר
אֶמְסְרִינּוּן בִּידָךְ׃

29 וְשַׁוִּי יִשְׂרָאֵל כְּמָנִין
עַל גִּבְעֲתָא סְחוֹר סְחוֹר׃

30 וּסְלִיקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לְוַת בְּנֵי בִנְיָמִין בְּיוֹמָא
תְּלִיתָאָה וְסַדַּרוּ קְרָבָא
עַל גִּבְעֲתָא כִּזְמַן בִּזְמָן׃

31 וּנְפַקוּ בְּנֵי בִנְיָמִין ל
לְקַדְמוּת עַמָּא אִתְנַגִּידוּ
מִן קַרְתָּא וּשְׁרִיאוּ לְקַטָּלָא
מֵעַמָּא קְטִילִין כִּזְמַן
בִּזְמַן בְּכִבְשׁ אָרְחָתָא
חֲדָא דְסָלְקָא לְבֵית אֵל
וַחֲדָא לְגִבְעֲתָא בְּחַקְלָא
כִּתְלָתִין גַּבְרָא בְּיִשְׂרָאֵל׃

κ΄.

25. Καὶ ἐξῆλθε βενιαμεὶν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῖς ἐκ τῆς γαβαὰ αὐτῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ, καὶ διέφθειραν ἔτι ἐκ τοῦ λαοῦ ὀκτωκαίδεκα χιλιάδας ἀνδρῶν ἐπὶ τὴν γῆν, πάντες οὗτοι ἐσπασμένοι ῥομφαίαν.

26. Καὶ ἀνέβησαν πάντες οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ, καὶ πᾶς ὁ λαὸς, καὶ ἤλθοσαν εἰς βαιθὴλ, καὶ ἔκλαυσαν, καὶ ἐκάθισαν ἔναντι κυρίου, καὶ ἐνήστευσαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἕως ἑσπέρας. καὶ ἀνήνεγκαν ὁλοκαύτωμα σωτηρίου ἔναντι κυρίου.

27. Καὶ ἐπηρώτησαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἐν κυρίῳ. καὶ ἐκεῖ κιβωτὸς διαθήκης κυρίου τοῦ θεοῦ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις.

28. Καὶ φινεὲς υἱὸς ἐλεάζαρ υἱοῦ ἀαρὼν παρεστηκὼς ἐνώπιον αὐτῆς ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις. λέγοντες· εἰ προσθῶ ἔτι ἐξελθεῖν εἰς πόλεμον μετὰ υἱῶν βενιαμεὶν τοῦ ἀδελφοῦ μου, ἢ κοπάσω; καὶ εἶπε κύριος. ἀνάβητε, καὶ αὔριον παραδώσω αὐτὸν ἐν τῇ χειρὶ ὑμῶν.

29. Καὶ ἔθηκαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἔνεδρα τῇ γαβαᾷ κύκλῳ.

30 Καὶ ἀνέβησαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ πρὸς τὸν βενιαμεὶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, καὶ παρετάξαντο πρὸς τὴν γαβαὰ ὡς ἅπαξ καὶ ἅπαξ.

31. Καὶ ἐξῆλθον οἱ υἱοὶ βενιαμεὶν εἰς ἀπάντησιν τοῦ λαοῦ, καὶ ἐξελκύσθησαν ἐκ τῆς πόλεως, καὶ ἤρξαντο τύπτειν ἐκ τοῦ λαοῦ τραυματίας, καθὼς ἅπαξ καὶ ἅπαξ ἐν ταῖς ὁδοῖς ἥ ἐστι μία ἀναβαίνουσα εἰς βαιθὴλ, καὶ μία ἀναβαίνουσα εἰς γαβαὰ, ἐν τῷ ἀγρῷ, ὡσεὶ τριάκοντα ἄνδρας ἐν τῷ ἰσραήλ.

CAP. XX.

25 Eruperunt filii Ben-iamin de portis Gabaa: & occurrentes eis, tanta in illos cæde bacchati ſunt, ut decẽ & octo millia virorum educentium gladium proſternerent.

26. Quam ob rem omnes filii Iſraël venerunt in domum Dei, & ſedentes flebant coram Domino: ieiunaveruntq́; die illo uſque ad veſperam, & obtulerunt ei holocauſta, atque pacificas victimas.

27. Et ſuper ſtatu ſuo interrogaverunt. Eo tempore ibi erat arca fœderis Domini.

28. Et Phinees filius Eleazari filii Aaron præpoſitus domus. *Conſuluerunt* igitur Dominum, atque dixerunt, Exire ultrà debemus ad pugnam contra filios Ben-iamin fratres noſtros, an quieſcere? Quibus ait Dominus, Aſcendite: cras enim tradam eos in manus veſtras.

29. Poſueruntq́; filii Iſraël inſidias per circuitum urbis Gabaa:

30. Et tertia vice, ſicut ſemel & bis, contra Ben-iamin exercitum produxerunt.

31. Sed & filii Ben-iamin audacter eruperunt de civitate, & fugientes adverſarios longius perſecuti ſunt, ita ut vulnerarent ex eis ſicut primo die & ſecundo, & cæderent per duas ſemitas vertentes terga, quarum una ferebatur in Beth el, & altera in Gabaa, atque proſternerent triginta circiter viros.

Das XX. Capitel.

25. Fielen die BenJamiter herauß auß Gibea jhnen entgegen deſſelben tags / vnnd ſchlugen von den Kindern Iſrael noch achtzehen tauſent zu boden/die alle das Schwerdt führeten.

26. Da zogen alle Kinder Iſrael hinauff/vnd alles Volck/ vnd kamen zum Hauſe Gottes/ vnnd weineten/ vnd blieben daſelbs fůr dem HERrn vnnd faſteten den tag biß zu abend/ vnnd opfferten Brandopffer vnnd Danckopffer fůr dem HERREN.

27. Vnd die Kinder Iſrael fragten den HERrn/ (Es war aber daſelbs die Lade des Bunds Gottes zu derſelbigen zeit.

28. Vnd Pinehas/der Son Eleaſar/Aarons Sohn/ſtund fůr jhm zu derſelbigen zeit) vnd ſprachen: Sollen wir mehr außziehen zu ſtreitẽ mit den kindern BenJamin vnſern Brůdern / oder ſoll ich ablaſſen? Der HERR ſprach: Ziehet hinauff/morgen will Jch ſie in eure hende geben.

29. Vnd die Kinder Iſrael beſtelleten einen Hinderhalt auff Gibea vmbher.

30. Vnnd zogen alſo die Kinder Iſrael hinauff/des dritten tags/ an die Kinder BenJamin/vnd růſteten ſich an Gibea/wie vor zweymals.

31. Da fuhren die Kinder BenJamin herauß dem Volck entgegen/vnd riſſen ſich von der Stadt/vnd fiengen an zu ſchlagen / vnnd zuverwunden vom Volck / wie vor zwey mals im Feld auff zwo ſtraſſen / der eine gen BethEl/die ander gen Gibea gehet/ bey dreiſſig Mann in Iſrael.

CHAP. XX.

25. Pareillement Beniamin ſortit de Guibha pour ceſte ſeconde iournee à l'encontre d'eux, & ils ruerent par terre des enfans d'Iſrael encore dixhuit mille hommes, tous deſgainans l'eſpee.

26. Alors tous les enfans d'Iſrael, & tout le peuple monterent, & vindrent en la maiſon du *Dieu* Fort, & pleurerent, & ſe tindrent là deuant l'Eternel, & iuſnerent ce iour la iuſqu'au ſoir, & offrirent holocauſtes, & ſacrifices de proſperités deuant l'Eternel.

27. Puis apres les enfans d' ſrael interroguerent l'Eternel, (Or là *eſtoit* l'Arche de l'alliance de Dieu en ces iours la:

28. Et Phinees fils d'Eleazar fils d'Aaron, aſſiſtoit deuant l'Eternel en ces iours-la: diſans, Sortirai-ie encore vne autre fois en batille contre les enfans de Beniamin, *qui eſt* mon frere, ou ſi ie deſiſterai? Et l'Eternel *reſpon*dit, Montez, car demain ie les liurerai en voſtre main.

29. Et Iſrael mit des embuſches à l'entour de Guibha.

30. Or les enfans d'Iſrael monterent pour la troiſieme iournee contre les enfans de Beniamin, & ſe rangerent contre Guibha comme aux autres fois.

31. Adonc les enfans de Beniamin eſtans ſortis pour rencontrer le peuple, furent attirés hors de la viile, & cõmencerent à fraper quelques vns du peuple, enuiron trente hommes d'Iſrael qui furent bleſſés à mort à ceſte fois comme aux autres, *aſſauoir* par les chemins, dont l'vn monte en la maiſon du *Dieu* Fort, & l'autre en Guibha, parmi les champs.

כ

32 וַאֲמַרוּ בְּנֵי בִנְיָמִין ת תְּבִירִין אִנּוּן קֳדָמַנָא כְּקַדְמֵיתָא וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲמַרוּ נִיפּוּק וְנִיגוֹדִינּוּן מִן קַרְתָּא לִכְבִישַׁיָא:

33 וְכָל אֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל קָמוּ מֵאַתְרֵיהוֹן וְסַדַּרוּ קְרָבָא בְּמֵישְׁרֵי יְרִיחוֹ וּכְמָנָא דְיִשְׂרָאֵל מֵגִיחַ מֵאַתְרֵיהּ מִמֵּישַׁר גב גִּבְעָתָא:

34 וַאֲתוֹ מִדָּרוֹם ל לְגִבְעָתָא עַשְׂרָה אַלְפִין גְּבַר עוּלֵים מִכָּל יִשְׂרָאֵל וְעָבְדֵי קְרָבָא תַּקִּיפִי וְאִינּוּן לָא יָדְעִין אֲרֵי קְרִיבַת דְּתֵיתֵי לְהוֹן ב בִּישְׁתָּא:

35 וְתַבַּר יְיָ יָת דְּבֵית בִּנְיָמִין קֳדָם יִשְׂרָאֵל וְחַבִּילוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל ג בִּדְבֵית בִּנְיָמִין בְּיוֹמָא הַהוּא עֶשְׂרִין וְחַמְשָׁא אַלְפִין וּמְאָה גַּבְרָא כָּל אִילֵין שָׁלְפֵי סַיְפָא:

36 וַחֲזוֹ בְּנֵי בִנְיָמִין אֲרֵי אִתְּבַרוּ וִיהַבוּ אֱנָשׁ יש יִשְׂרָאֵל אַתְרָא לִדְבֵית בִּנְיָמִין אֲרֵי אִתְרְחִיצוּ עַל כְּמָנָא דְשַׁוִּיאוּ עַל גִּבְעָתָא:

37 וּכְמָנָא אוֹחוּ וְאִתְנְגִידוּ עַל גִּבְעָתָא וְאִתְנְגִיד כְּמָנָא וּמְחָא יָת כָּל קַרְתָּא לְפִתְגַם דְּחָרֶב:

38 וְזִמְנָא הֲוָה מְתַקַּן לֶאֱנַשׁ יִשְׂרָאֵל עִם כְּמָנָא דִיסְגּוֹן לְאַסָּקוּתְהוֹן יְטוּר דִּתְנָן מִן קַרְתָּא:

39 וְאִתְחֲזַר אֱנַשׁ יִשְׂרָאֵל בִּקְרָבָא וּדְבֵית בִּנְיָמִין שְׁרִיאוּ לְקַטָּלָא קְטִילִין בֶּאֱנַשׁ יִשְׂרָאֵל כִּתְלָתִין גַּבְרָא אֲרֵי אֲמַרוּ בְּרַם אִתְּבַר תְּבִירִין אִנּוּן קד קֳדָמַנָא כִּקְרָבָא קַדְמָאָה:

כ

32 וַיֹּאמְרוּ בְּנֵי בִנְיָמִן נִגָּפִים הֵם לְפָנֵינוּ כְּבָרִאשֹׁנָה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אָמְרוּ נָנוּסָה וּנְתַקְּנֻהוּ מִן־הָעִיר אֶל־הַמְסִלּוֹת:

33 וְכֹל אִישׁ יִשְׂרָאֵל קָמוּ מִמְּקוֹמוֹ וַיַּעַרְכוּ בְּבַעַל תָּמָר וְאֹרֵב יִשְׂרָאֵל מֵגִיחַ מִמְּקֹמוֹ מִמַּעֲרֵה־גָבַע:

34 וַיָּבֹאוּ מִנֶּגֶד לַגִּבְעָה עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים אִישׁ בָּחוּר מִכָּל־יִשְׂרָאֵל וְהַמִּלְחָמָה כָּבֵדָה וְהֵם לֹא יָדְעוּ כִּי־נֹגַעַת עֲלֵיהֶם הָרָעָה:

35 וַיִּגֹּף יְהוָה אֶת־בִּנְיָמִן לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּשְׁחִיתוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּבִנְיָמִן בַּיּוֹם הַהוּא עֶשְׂרִים וַחֲמִשָּׁה אֶלֶף וּמֵאָה אִישׁ כָּל־אֵלֶּה שֹׁלֵף חָרֶב:

36 וַיִּרְאוּ בְנֵי־בִנְיָמִן כִּי נִגָּפוּ וַיִּתְּנוּ אִישׁ־יִשְׂרָאֵל מָקוֹם לְבִנְיָמִן כִּי בָטְחוּ אֶל־הָאֹרֵב אֲשֶׁר שָׂמוּ אֶל־הַגִּבְעָה:

37 וְהָאֹרֵב הֵחִישׁוּ וַיִּפְשְׁטוּ אֶל־הַגִּבְעָה וַיִּמְשֹׁךְ הָאֹרֵב וַיַּךְ אֶת־כָּל־הָעִיר לְפִי־חָרֶב:

38 וְהַמּוֹעֵד הָיָה לְאִישׁ יִשְׂרָאֵל עִם־הָאֹרֵב הֶרֶב לְהַעֲלוֹתָם מַשְׂאַת הֶעָשָׁן מִן־הָעִיר:

39 וַיַּהֲפֹךְ אִישׁ־יִשְׂרָאֵל בַּמִּלְחָמָה וּבִנְיָמִן הֵחֵל לְהַכּוֹת חֲלָלִים בְּאִישׁ־יִשְׂרָאֵל כִּשְׁלֹשִׁים אִישׁ כִּי אָמְרוּ אַךְ נִגּוֹף נִגָּף הוּא לְפָנֵינוּ כַּמִּלְחָמָה הָרִאשֹׁנָה:

κ'.

32. Καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ Βενιαμεὶν, προσκόπτουσιν ἐνώπιον ἡμῶν καθὼς ἔμπροσθεν. καὶ οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ εἶπαν· Φύγωμεν, καὶ ἐκσπάσωμεν αὐτοὺς ἐκ τῆς πόλεως εἰς τὰς ὁδούς. καὶ ἐποίησαν οὕτω.

33 Καὶ πᾶς ἀνὴρ ἰσραὴλ ἀνέστη ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ, καὶ παρετάξαντο ἐν Βαὰλ θαμάρ, καὶ τὸ ἔνεδρον ἰσραὴλ ἐξεπάλαιεν ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ, ἀπὸ δυσμῶν τῆς γαβαά.

34. Καὶ παρεγένοντο ἐξεναντίας τῆς γαβαὰ δέκα χιλιάδες ἀνδρῶν ἐκλεκτῶν ἐκ παντὸς ἰσραὴλ, καὶ ὁ πόλεμος ἐβαρύνθη, καὶ αὐτοὶ οὐκ ἔγνωσαν ὅτι ἀφῆπται ἐπ' αὐτοὺς ἡ κακία.

35. Καὶ ἐτρόπωσε κύριος τὸν Βενιαμεὶν κατὰ πρόσωπον ἰσραήλ. καὶ διέφθειραν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἐν τῷ Βενιαμεὶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδας καὶ ἑκατὸν ἄνδρας, πάντες οὗτοι σπώμενοι ῥομφαίαν.

36. Καὶ εἶδον οἱ υἱοὶ Βενιαμεὶν ὅτι τετρόπωνται, καὶ ἔδωκεν ἀνὴρ ἰσραὴλ τῷ Βενιαμεὶν τόπον, ὅτι ἤλπισαν ἐπὶ τὸ ἔνεδρον ὃ ἔταξαν πρὸς τὴν γαβαά.

37. Καὶ τὸ ἔνεδρον ὥρμησε καὶ ἐξεχύθησαν πρὸς τῇ γαβαᾷ, καὶ ἐπορεύθη τὸ ἔνεδρον, καὶ ἐπάταξε τὴν πόλιν ὅλην ἐν στόματι ῥομφαίας.

38. Καὶ σημεῖον ἦν τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ μετὰ τοῦ ἐνέδρου τῆς μάχης, ἀνενέγκαι αὐτοὺς πυρσὸν τοῦ καπνοῦ ἀπὸ τῆς πόλεως.

39. Καὶ ἀνέστρεψεν ἀνὴρ ἰσραὴλ ἐν τῷ πολέμῳ. καὶ Βενιαμεὶν ἤρκται τοῦ τύπτειν τραυματίας ἐν τῷ ἀνδρὶ ἰσραὴλ ὡσεὶ τριάκοντα ἄνδρας ὅτι εἶπαν· πάλιν τροπούμενος τροποῦται ἐναντίον ἡμῶν καθὼς ὁ πόλεμος ὁ ἔμπροσθεν.

CAP. XX.

32. Putaverunt enim ſolito eos more cædere Qui fugam arte ſimulantes inierunt conſilium ut abſtraherent eos de civitate, & quaſi fugientes ad ſupradictas ſemitas perducerent.

33. Omnes itaque filii Iſraël ſurgẽtes de ſedibus ſuis, tetenderunt aciem in loco qui vocatur Baal-thamar. Inſidiæ quoque quæ circa urbem erant, paulatim ſe aperire cœperunt, & ab Occidentali urbis parte procedere.

34. Sed & alia decem millia virorum de univerſo Iſraël, habitatores urbis ad certamina provocabant. Ingravatumq; eſt bellum contra filios Ben-iamin: & non intellexerunt quòd ex omni parte illis inſtaret interitus.

35. Percuſſitq; eos Dominus in conſpectu filiorum Iſraël, & interfecerunt ex eis in illo die vigintiquinque millia, & centum viros, omnes bellatores & educentes gladium.

36. Filii autem Ben-iamin cum ſe inferiores eſſe vidiſſent, cœperũt fugere. Quod cernentes filii Iſraël, dederunt eis ad fugiendum locum, ut ad præparatas inſidias devenirent, quas iuxta urbem poſuerant.

37. Qui cùm repentè de latibulis ſurrexiſſent, & Ben-iamin terga cædentibus daret, ingreſſi ſunt civitatem, & percuſſerunt eam in ore gladii.

38. Signum autem dederant filii Iſraël his quos in inſidiis collocaverant, ut poſtquam urbem cœpiſſent, ignẽ accenderent: ut aſcendente in altum fumo, captam urbem demonſtrarent.

39. Quod cùm cernerent filii Iſraël in ipſo certamine poſiti (putaverunt enim filii Ben-iamin eos fugere, & inſtantiùs perſequebantur, cæſis de exercitu eorum triginta viris.)

Das XX. Capitel.

32. Da gedachten die Kinder BenJamin/ Sie ſind geſchlagen für vns wie vorhin. Aber die Kinder Iſrael ſprachen: Laſſt vns fliehen/ daß wir ſie von der Stadt reiſſen auff die ſtraſſen.

33. Da machten ſich auff alle Mañ von Iſrael von jrem ort/ vnd rüſteten ſich zu Baal Thamar. Vnnd der hinderhalt Iſrael brach herfür an ſeinem ort/ von der höle Gaba.

34. Vnd kamen gegen Gibea zehen tauſent Mann/ außerleſen auß gantzem Iſrael/ daß der ſtreit hart ward/ Sie wuſten aber nicht/ daß ſie das vnglück treffen würde.

35. Alſo ſchlug der HERR BenJamin für den Kindern Iſrael/ daß die Kinder Iſrael auff den tag verderbeten fünff vnd zweintzig tauſent vnd hundert Mann in BenJamin/ die alle das Schwerdt führeten.

36. Denn da die Kinder BenJamin ſahen/ daß ſie geſchlagen waren/ gaben jnen die Männer Iſrael raum/ denn ſie verlieſſen ſich auff den Hinderhalt/ den ſie bey Gibea beſtellet hatten.

37. Vnd der Hinderhalt eilet auch vnd brach herfür zu Gibea zu/ vnnd zoch ſich hinan/ vnd ſchlug die gantze ſtadt mit der ſcherpffe des Schwerts.

38. Sie hatten aber eine Loſung mit einander/ die Männer von Iſrael vnnd der Hinderhalt/ mit dem Schwert über ſie zu fallen/ wenn der Rauch von der Stadt ſich erhübe.

39. Da nun die Männer von Iſrael ſich wanden im ſtreit/ vnd BenJamin anfieng zuſchlagen/ vnnd verwundten in Iſrael bey dreiſſig Mañ/ vnnd gedachten/ ſie ſind für vnns geſchlagen wie im vorigen Streit.

CHAP. XX.

32. Er les enfans de Beniamin dirent, Ils tombent batus deuant nous comme la premiere fois. Mais les enfans d'Iſrael diſoyent, Fuyons, & les attrayons hors de la ville, aux chemins.

33. Tous ceux d'Iſrael donc ſe leuans de leur lieu, ſe rangerent en Bahal-tamar: & les embuſches auſſi ſortirent de leur lieu, *aſſauoir* de la prairie de Guibha.

34. Si vindrent contre Guibha dix mille hommes d'eſlite de tout Iſrael, & la meſlee fut rude: & eux n'apperceurent point que le mal les atteignoit.

35. L'Eternel donc batit Beniamin deuant les Iſraelites: & les enfans d'Iſrael en ce iour-la ruerent par terre vingt cinq mille & cent hõmes de Beniamin, tous deſgainans l'eſpee.

36. Les enfans de Beniamin donc virẽt qu'ils eſtoyent batus. Or ceux d'Iſrael auoyent fait place à ceux de Beniamin: car ils s'aſſeuroyent ſur les embuſches qu'ils auoyent miſes pres de Guibha.

37. Et les embuſches tout incontinent s'eſtendirent vers Guibha: ainſi les embuſches vindrent à la file, & fraperent toute la ville au trenchant de l'eſpee.

38. Or ceux d'Iſrael auoyent certain ſignal auec les embuſches, *aſſauoir*, qu'ils fiſſent leuer bien haut á forfumee de la ville.

39. Ceux d'Iſrael donc auoyent tourné le dos en la bataille, & Beniamin auoit commencé de fraper & bleſſer à mort de ceux d'Iſrael, enuiron trente hommes. Car ils diſoyent, Quoi qu'il y ait, pour certain ils tombent batus deuant nous comme à la premiere bataille.

כ

40 וּכְמָנָא שְׁרֵי לְאַסָּקָא מִן קַרְתָּא יְתוֹר דִּתְנָן וְאִתְפְּנִיאוּ דְבֵית בִּנְיָמִין לַאֲחוֹרֵיהוֹן וְהָא סְלֵיק תְּנָנָא דְקַרְתָּא לְצֵית שְׁמַיָּא׃

41 וֶאֱנַשׁ יִשְׂרָאֵל אִתְחֲזַר וְאִתְבְּהִיל אֱנַשׁ בִּנְיָמִין אֲרֵי חֲזָא אֲרֵי קְרֵיבַת הַתִיתֵי עֲלֵיהוֹן בִּישְׁתָּא׃

42 וְאִתְפְּנִיאוּ קֳדָם אֱנַשׁ יִשְׂרָאֵל לְאוֹרַח מ מַדְבְּרָא וְעָבְדֵי קְרָבָא אַדְבְּקוּנוּן וֶאֱנָשֵׁי כְּמָנָא קָמוּ מִקִּרְוֵיהוֹן קָטְלִין ב בְּהוֹן מִיכַן וּמִיכַן׃

43 טַלְטִילוּ יָת בִּנְיָמִין וּרְדַפוּנוּן מִבֵּית נְיָחֵיהוֹן טְרָדוּנוּן עַד לְקֳבֵיל גִּבְעֲתָא מַדְנַח שִׁמְשָׁא׃

44 וְאִתְקְטַלוּ מִדְּבֵית בִּנְיָמִין תְּמָנַת עֲשַׂר אַלְפִין גַּבְרָא כָּל אִילֵין גַּבְרֵי עָבְדֵי קְרָבָא׃

45 וְאִתְפְּנִיאוּ וְאַפְּכוּ ל לְמַדְבְּרָא לְכֵיף רִמּוֹן וְאִטְּמָרוּ בִּכְבִישַׁיָּא ח חַמְשָׁא אַלְפִין גַּבְרָא וְאַדְבִּיקוּ בָּתְרֵיהוֹן עַד ג גִּדְעוֹם וְקַטִּילוּ מִנְּהוֹן תְּרֵין אַלְפִין גַּבְרָא׃

46 וַהֲווֹ כָּל דְּאִתְקְטִילוּ מִדְּבֵית בִּנְיָמִין עֶשְׂרִין וְחַמְשָׁא אַלְפִין גַּבְרָא שָׁלְפֵי סַיְפָא בְּיוֹמָא הַהוּא יַת כָּל אִילֵין גַּבְרֵי עָבְדֵי קְרָבָא׃

47 וְאִתְפְּנִיאוּ וְאַפְּכוּ ל לְמַדְבְּרָא לְכֵיף רִמּוֹן שִׁית מְאָה גַּבְרָא וִיתִיבוּ בְּכֵיף רִמּוֹן אַרְבְּעָה י יַרְחִין׃

48 וֶאֱנַשׁ יִשְׂרָאֵל תָּבוּ לְוָת בְּנֵי בִנְיָמִין וּמְחוֹנוּן לְפַתְגַּם דְּחָרֶב מִקִּרְוֵיהוֹן גַּמְרִינוּן עַד בְּעִירָא וְעַד כָּל דְּאִשְׁתְּכַח אַף כָּל קִרְוַיָּא דְּאִשְׁתְּכַחָא אוֹקִידוּ בְּנוּרָא׃

כ

40 וְהַמַּשְׂאֵת הֵחֵלָּה לַעֲלוֹת מִן־הָעִיר עַמּוּד עָשָׁן וַיִּפֶן בִּנְיָמִן אַחֲרָיו וְהִנֵּה עָלָה כְלִיל־הָעִיר הַשָּׁמָיְמָה׃

41 וְאִישׁ יִשְׂרָאֵל הָפַךְ וַיִּבָּהֵל אִישׁ בִּנְיָמִן כִּי רָאָה כִּי־נָגְעָה עָלָיו הָרָעָה׃

42 וַיִּפְנוּ לִפְנֵי אִישׁ יִשְׂרָאֵל אֶל־דֶּרֶךְ הַמִּדְבָּר וְהַמִּלְחָמָה הִדְבִּיקָתְהוּ וַאֲשֶׁר מֵהֶעָרִים מַשְׁחִיתִים אוֹתוֹ בְּתוֹכוֹ׃

43 כִּתְּרוּ אֶת־בִּנְיָמִן הִרְדִיפֻהוּ מְנוּחָה הִדְרִיכֻהוּ עַד נֹכַח הַגִּבְעָה מִמִּזְרַח שָׁמֶשׁ׃

44 וַיִּפְּלוּ מִבִּנְיָמִן שְׁמֹנָה־עָשָׂר אֶלֶף אִישׁ אֶת־כָּל־אֵלֶּה אַנְשֵׁי חָיִל׃

45 וַיִּפְנוּ וַיָּנֻסוּ הַמִּדְבָּרָה אֶל־סֶלַע הָרִמּוֹן וַיְעֹלְלֻהוּ בַּמְסִלּוֹת חֲמֵשֶׁת אֲלָפִים אִישׁ וַיַּדְבִּיקוּ אַחֲרָיו עַד־גִּדְעֹם וַיַּכּוּ מִמֶּנּוּ אַלְפַּיִם אִישׁ׃

46 וַיְהִי כָל־הַנֹּפְלִים מִבִּנְיָמִן עֶשְׂרִים וַחֲמִשָּׁה אֶלֶף אִישׁ שֹׁלֵף חֶרֶב בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־כָּל־אֵלֶּה אַנְשֵׁי־חָיִל׃

47 וַיִּפְנוּ וַיָּנֻסוּ הַמִּדְבָּרָה אֶל־סֶלַע הָרִמּוֹן שֵׁשׁ מֵאוֹת אִישׁ וַיֵּשְׁבוּ בְּסֶלַע רִמּוֹן אַרְבָּעָה חֳדָשִׁים׃

48 וְאִישׁ יִשְׂרָאֵל שָׁבוּ אֶל־בְּנֵי בִנְיָמִן וַיַּכּוּם לְפִי־חֶרֶב מֵעִיר מְתֹם עַד־בְּהֵמָה עַד כָּל־הַנִּמְצָא גַּם כָּל־הֶעָרִים הַנִּמְצָאוֹת שִׁלְּחוּ בָאֵשׁ׃

κʹ.

40. Καὶ τὸ σύσσημον ἀνέβη ἐπιπλεῖον ἐκ τῆς πόλεως στῦλος καπνοῦ, καὶ ἐπέβλεψε Βενιαμεὶν ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ἀνέβη συντέλεια τῆς πόλεως εἰς τὸν οὐρανόν.

41. Καὶ ἀνὴρ ἰσραὴλ ἀνέστρεψε, καὶ ἔσπευσεν ἀνὴρ Βενιαμεὶν, καὶ εἶδον ὅτι ἧπται αὐτοῦ ἡ κακία.

42. Καὶ ἔκλιναν ἐνώπιον ἀνδρὸς ἰσραὴλ εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἐρήμου, καὶ ὁ πόλεμος κατέφθασεν ἐπ' αὐτούς. καὶ οἱ ἀπὸ τῶν πόλεων διέφθειρον αὐτὸν ἐν μέσῳ αὐτῶν.

43. Καὶ κατέκοψαν τὸν Βενιαμεὶν, καὶ ἐδίωξαν αὐτὸν, ἀπὸ νουὰ [κατὰ πόδα αὐτοῦ ἕως ἀπέναντι γαβαὰ καταπαῦσαι αὐτὸν κατάπαυσιν, καὶ] κατεπάτησεν αὐτὸν ἕως ἐξεναντίας τῆς γαβαὰ πρὸς ἀνατολὰς ἡλίου.

44. Καὶ ἔπεσον ἐκ τοῦ Βενιαμεὶν ὀκτωκαίδεκα χιλιάδες ἀνδρῶν, οἱ πάντες οὗτοι ἄνδρες δυνατοί.

45. Καὶ ἐπέβλεψαν οἱ λοιποὶ, καὶ ἔφυγον εἰς τὴν ἔρημον πρὸς τὴν πέτραν τὴν ῥεμμὼν, καὶ ἐκαλαμήσαντο αὐτοῦ ἐν ταῖς ὁδοῖς πέντε χιλιάδας ἀνδρῶν, καὶ προσεκολλήθησαν ὀπίσω αὐτῶν ἕως γαδαὰμ, καὶ ἐπάταξαν ἐξ αὐτοῦ δισχιλίους ἄνδρας.

46. Καὶ ἐγένοντο πάντες οἱ πεπτωκότες ἐν τῷ Βενιαμεὶν, εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδες ἀνδρῶν σπωμένων ῥομφαίαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. οἱ πάντες οὗτοι ἄνδρες δυνάμεως.

47. Καὶ ἐξέκλιναν οἱ λοιποὶ, καὶ ἔφυγον εἰς τὴν ἔρημον πρὸς τὴν πέτραν ῥεμμὼν, ἑξακόσιοι ἄνδρες, καὶ ἐκάθισαν ἐν τῇ πέτρᾳ ῥεμμὼν τετράμηνον.

48. Καὶ ἀνὴρ ἰσραὴλ ἀνεκάλεσεν εἰς τοὺς υἱοὺς Βενιαμεὶν, καὶ ἐπάταξαν αὐτοὺς ἐν στόματι ῥομφαίας, ἀπὸ πόλεως ἑξῆς ἕως κτήνους, ἕως παντὸς τοῦ εὑρεθέντος εἰς πάσας τὰς πόλεις, καὶ τὰς πόλεις τὰς εὑρεθείσας ἐνέπρησαν ἐν πυρί.

40 Et viderunt quaſi columnam fumi de civitate cõſcendere; Ben-iamin quoque reſpiciens retrò, cum captam cerneret civitatem, & flammas in ſublime ferri.

41. Qui prius ſimulaverant fugam, verſa facie fortiùs reſiſtebant. Quod cum vidiſſent filii Ben-iamin

42. In fugam verſi ſunt, & ad viam deſerti ire cœperũt, illuc quoque eos adverſariis perſequentibus, ſed & hi qui urbem ſuccenderant, occurrerunt eis.

43. Atque ita factum eſt, ut ex utraque parte ab hoſtibus cęderentur, nec erat ulla requies morientium. Ceciderunt atque proſtrati ſunt ad Orientalem plagam urbis Gabaa

44. Fuerunt autem qui in eodem loco interfecti ſunt, decem & octo millia virorum, omnes robuſtiſſimi pugnatores.

45. Quod cùm vidiſſent, qui remanſerant de Ben-iamin, fugerunt in ſolitudinẽ: & pergebant ad petram, cuius vocabulum eſt Remmon. In illa quoque fuga palantes, & in diverſa tendentes, occiderunt quinque millia viros. Et cùm ultrà tenderent, perſecuti ſunt eos, & interfecerunt etiam alia duo millia.

46. Et ſic factum eſt, ut omnes qui ceciderãt de Ben-iamin in diverſis locis, eſſent vigintiquinque millia pugnatores ad bella promptiſſimi.

47. Remanſerunt itaque de omni numero Ben-iamin, qui evadere potuerunt, & fugere in ſolitudiné, ſexcenti viri: ſederuntq; in Petra-remmon menſibus quatuor.

48. Regreſſi autem filii Iſraël, omnes reliquias civitatis à viris uſque ad iumenta gladio percuſſerunt, cunctaſque urbes & viculos Ben-iamin vorax flamma conſumpſit.

40. Da fieng an ſich zu erheben von der Stadt ein Rauch ſtracks überſich/ Vnd BenJamin wandt ſich hinderſich/ vnd ſihe/ da gieng die Stadt gantz auff gen Himel.

41. Vnnd die Männer von Iſrael wandten ſich auch vmb/ vnd erſchreckten die Männer BenJamin/ Deñ ſie ſahen/ daß ſie das Vnglück treffen wolt.

42. Vnnd wandten ſich für den Männern Iſrael/ auff den weg zur Wüſten/ aber der ſtreit folget jhnen nach/ dazu die von den Städten hinein kommen waren/ die verderbeten ſie drinnen.

43. Vnd ſie vmbringeten BenJamin vnd jagten jm nach/ biß gen Menuah/ vnd zu tratten ſie biß für Gibea/ gegen der Sonnen Auffgang.

44. Vnd es fielen von BenJamin achtzehen tauſent Mann/ die alle ſtreitbare Männer waren.

45. Da wandten ſie ſich vnd flohen zu der Wüſten/ an den Felß Rim̃on/ Aber auff derſelben Straſſen ſchlugen ſie fünff tauſent Mann/ vnnd folgeten jnen hinden nach biß gen Gideom/ vnd ſchlugen jr zwey tauſent.

46. Vnd alſo fielen des tages von BenJamin fünff vnnd zweintzig tauſent Mann/ die das Schwerdt führeten/ vnnd alle ſtreitbare Männer waren.

47. Nur ſechs hundert Mañ wandten ſich vnnd flohen zur Wüſten zum Felß Rimmon/ vnd blieben im Felß Rimmon vier Monden.

48. Vnd die Männer Iſrael kamen wider zu den Kindern BenJamin/ vnnd ſchlugen mit der ſcherpffe des Schwerdts die inn der Stadt/ beide Leute vnd Vieh/ vnd alles was man fand/ vnd alle Städte/ die man fand/ verbrandt man mit Feuer.

40. Mais quand la fumee qui auoit eſté eſleuee commença à monter de la ville *comme* vne colomne de fumee, Beniamin ſe retourna derriere ſoi, & voici toute la ville montoit en feu vers le ciel.

41. Adonc ceux d'Iſrael tournerent viſage, & ceux de Beniamin furent eſperdus: car ils virent que *leur* mal les auoit atteints.

42. Dont ils tournerent le dos deuãt ceux d'Iſrael vers le chemin du deſert: mais la bataille les ſerra de pres. Et quant à ceux des villes, ils les ruerent par terre en leurs propres lieux.

43. Ils enuironnerent *donc* ceux de Beniamin, *&* les pourſuiuirent, & les foulerent aux pieds *depuis* Menuha iuſqu'à l'oppoſite de Guibha deuers le ſoleil leuant.

44. Et tomberent de Beniamin dixhuit mille hommes qui *eſtoyent* tous vaillans hommes.

45. Adonc *ceux de Beniamin* tournans le dos fuirent vers le deſert au rocher de Rimmon, & *ceux d'Iſrael* en grappilerẽt par les chemins cinq mille hommes, & les pourſuiuans de pres iuſqu'en Guidhom, ils en fraperent deux mille hommes.

46. Tous ceux donc qui tomberent en ce iour-la de Beniamin, furent vingt cinq mille hommes deſgainans l'eſpee qui *eſtoyent* tous vaillans hommes.

47. Et il y eut ſix cens hommes de ceux qui auoyent tourné le dos, qui eſchapperent vers le deſert au rocher de Rimmon, qui demeurerent au rocher de Rimmon quatre mois.

48. Et ceux d'Iſrael retournerent vers les enfans de Beniamin, & les fraperent au trenchant de l'eſpee, tant les hommes de *chacune* ville que les béſtes, iuſques à tout ce qui ſe trouua. Ils mirent auſſi en feu toutes les villes qui ſe trouuerent.

כא

1 וֶאֱנָשׁ יִשְׂרָאֵל קַיִּימוּ בְּמִצְפַּיָא לְמֵימַר אֱנָשׁ מִנַּנָא לָא יִתֵּן בְּרַתֵּיהּ לִדְבֵית בִּנְיָמִין לְאִנְתּוּ׃

2 וַאֲתָא עַמָּא לְבֵית אֵל וִיתִיבוּ תַמָּן עַד רַמְשָׁא קֳדָם ייי וַאֲרִימוּ קָלְהוֹן וּבְכוֹ בְּכוּ סַגִּיא׃

3 וַאֲמַרוּ לְמָה ייי אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל הֲוָת דָא בְּיִשְׂרָאֵל לְמִסְגֵי יוֹמָא דֵין מִיִּשְׂרָאֵל שִׁבְטָא חַד׃

4 וַהֲוָה בְּיוֹמָא דְבַתְרוֹהִי וְאַקְדִּימוּ עַמָּא וּבְנוֹ תַמָּן מַדְבְּחָא וְאַסִּיקוּ עֲלָוָן וְנִכְסַת קוּדְשִׁין׃

5 וַאֲמַרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מַן דְּלָא סְלֵיק בִּקְהָלָא מִכָּל שִׁבְטַיָּא דְיִשְׂרָאֵל לִקֳדָם ייי אֲרֵי שְׁבוּעֲתָא רַבָּא הֲוָת לִדְלָא סְלֵיק לִקֳדָם ייי לְמִצְפַּיָא לְמֵימַר אִתְקְטָלָא יִתְקְטִיל׃

6 וְאִתְנַחֲמוּ דְבֵית יִשְׂרָאֵל עַל דְּבֵית בִּנְיָמִין אֲחֵיהוֹן וַאֲמַרוּ אִתְמְנַע יוֹמָא דֵין שִׁבְטָא חַד מִיִּשְׂרָאֵל׃

7 מָה נַעְבֵּיד לְהוֹן לִדְאִשְׁתְּאָרוּ לִנְשִׁין וַאֲנַחְנָא קַיֵּימְנָא (בְּמֵימְרָא) דַייָ בְּדִיל דְּלָא לְמִתַּן לְהוֹן מִבְּנָתָנָא לִנְשִׁין׃

8 וַאֲמַרוּ מַן חַד מִשִּׁבְטַיָּא דְיִשְׂרָאֵל דְּלָא סְלֵיק לִקֳדָם ייי לְמִצְפַּיָא וְהָא לָא אֲתָא אֱנָשׁ לְמַשְׁרִיתָא מִיָּבֵשׁ גִּלְעָד לִקְהָלָא׃

9 וְאִתְמְנִיאוּ עַמָּא וְהָא לֵית תַּמָּן אֱנָשׁ מִיָּתְבֵי יָבֵשׁ גִּלְעָד׃

כא

1 וְאִישׁ יִשְׂרָאֵל נִשְׁבַּע בַּמִּצְפָּה לֵאמֹר אִישׁ מִמֶּנּוּ לֹא־יִתֵּן בִּתּוֹ לְבִנְיָמִן לְאִשָּׁה׃

2 וַיָּבֹא הָעָם בֵּית־אֵל וַיֵּשְׁבוּ שָׁם עַד־הָעֶרֶב לִפְנֵי הָאֱלֹהִים וַיִּשְׂאוּ קוֹלָם וַיִּבְכּוּ בְּכִי גָדוֹל׃

3 וַיֹּאמְרוּ לָמָה יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הָיְתָה־זֹּאת בְּיִשְׂרָאֵל לְהִפָּקֵד הַיּוֹם מִיִּשְׂרָאֵל שֵׁבֶט אֶחָד׃

4 וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַיַּשְׁכִּימוּ הָעָם וַיִּבְנוּ־שָׁם מִזְבֵּחַ וַיַּעֲלוּ עֹלוֹת וּשְׁלָמִים׃

5 וַיֹּאמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִי אֲשֶׁר לֹא־עָלָה בַקָּהָל מִכָּל־שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה כִּי הַשְּׁבוּעָה הַגְּדוֹלָה הָיְתָה לַאֲשֶׁר לֹא־עָלָה אֶל־יְהוָה הַמִּצְפָּה לֵאמֹר מוֹת יוּמָת׃

6 וַיִּנָּחֲמוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־בִּנְיָמִן אָחִיו וַיֹּאמְרוּ נִגְדַּע הַיּוֹם שֵׁבֶט אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל׃

7 מַה־נַּעֲשֶׂה לָהֶם לַנּוֹתָרִים לְנָשִׁים וַאֲנַחְנוּ נִשְׁבַּעְנוּ בַיהוָה לְבִלְתִּי תֵּת־לָהֶם מִבְּנוֹתֵינוּ לְנָשִׁים׃

8 וַיֹּאמְרוּ מִי אֶחָד מִשִּׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר לֹא־עָלָה אֶל־יְהוָה הַמִּצְפָּה וְהִנֵּה לֹא בָא־אִישׁ אֶל־הַמַּחֲנֶה מִיָּבֵישׁ גִּלְעָד אֶל־הַקָּהָל׃

9 וַיִּתְפָּקֵד הָעָם וְהִנֵּה אֵין־שָׁם אִישׁ מִיּוֹשְׁבֵי יָבֵשׁ גִּלְעָד׃

ΚΕΦΑΛ. κά.

1. Καὶ οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ὤμοσαν ἐν μασσηφᾶ λέγοντες. ἀνὴρ ἐξ ἡμῶν οὐ δώσει τὴν θυγατέρα αὐτοῦ τῷ βενιαμεὶν εἰς γυναῖκα.

2. Καὶ παρεγένοντο πᾶς ὁ λαὸς εἰς βαιθὴλ, καὶ ἐκάθισαν ἐκεῖ ἕως ἑσπέρας ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, καὶ ἦραν τὴν φωνὴν αὐτῶν, καὶ ἔκλαυσαν κλαυθμὸν μέγαν.

3. Καὶ εἶπαν· ἱνατί κύριε ὁ θεὸς ἰσραὴλ ἐγενήθη αὕτη σήμερον ἐν τῷ ἰσραὴλ, τοῦ ἐπισκεπῆναι σήμερον ἐν τῷ ἰσραὴλ φυλὴν μίαν;

4. Καὶ ἐγένετο τῇ ἐπαύριον καὶ ὤρθρισαν ὁ λαὸς, καὶ ᾠκοδόμησαν ἐκεῖ θυσιαστήριον, καὶ ἀνήνεγκαν ὁλοκαυτώματα σωτηρίου.

5. Καὶ εἶπαν οἱ υἱοὶ ἰσραήλ. τίς ὁ μὴ ἀναβὰς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐκ πασῶν φυλῶν ἰσραὴλ πρὸς κύριον; ὅτι ὁ ὅρκος μέγας ἦν τῷ μὴ ἀναβάντι πρὸς κύριον εἰς μασσηφᾶ, λέγοντες· θανάτῳ ἀποθανεῖται.

6. Καὶ παρεκλήθησαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ περὶ βενιαμεὶν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν, καὶ εἶπαν· ἀφῄρηται σήμερον φυλὴ μία ἐξ ἰσραήλ.

7. Τί ποιήσομεν αὐτοῖς τοῖς ὑπολειφθεῖσιν εἰς γυναῖκας; καὶ ἡμεῖς ὠμόσαμεν τῷ κυρίῳ τοῦ μὴ δοῦναι αὐτοῖς ἀπὸ τῶν θυγατέρων ἡμῶν εἰς γυναῖκας.

8. Καὶ εἶπαν. τίς μία τῶν φυλῶν ἰσραὴλ, ἥτις οὐκ ἀνέβη πρὸς κύριον εἰς μασσηφᾶ; καὶ ἰδοὺ οὐκ ἀνῆλθεν ἀνὴρ εἰς τὴν παρεμβολὴν ἀπὸ ἰαβεὶς γαλαὰδ εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

9. Καὶ ἐπεσκέπη ὁ λαὸς, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἔστιν ἐκεῖ ἀνὴρ ἀπὸ τῶν οἰκούντων ἰαβεῖς γαλαάδ.

CAP. XXI.

1. Iuraverant quoque filii Iſraël in Maſpha, & dixerunt, Nullus noſtrûm dabit filiis Ben-iamin de filiabus ſuis uxorem.

2. Veneruntq; omnes ad domum Dei in Silo, & in conſpectu eius ſedentes uſque ad veſperam, levaverunt vocem, & magno ululatu cœperunt flere.

3. Dicentes, Quare Domine Deus Iſraël factum eſt hoc malum in populo tuo, ut hodie una tribus auferretur ex nobis?

4. Altera autem die diluculo conſurgentes, exſtruxerunt altare: obtuleruntq; ibi holocauſta, & pacificas victimas.

5. Et dixerunt, Quis non aſcendit in exercitu Domini de univerſis tribubus Iſraël? Grandi enim iuramento ſe conſtrinxerant, cum eſſent in Maſpha, interfici eos qui defuiſſent.

6. Ductiq; pœnitentia filii Iſraël ſuper fratre ſuo Beniamin, cœperunt dicere, Ablata eſt tribus una de Iſraël,

7. Vnde uxores accipient? omnes enim in commune iuravimus, non daturos nos his filias noſtras.

8. Idcirco dixerunt, Quis eſt de univerſis tribubus Iſraël, qui non aſcendit ad Dominum in Maſpha? Et ecce inventi ſunt habitatores Iabes-Galaad in illo exercitu non fuiſſe.

9. (Eo quoque tempore cùm eſſent in Silo, nullus ex eis ibi repertus eſt.)

Das XXI. Capitel.

DIe Männer aber Iſrael hetten zu Mizpa geſchworen vnnd geſagt: Niemandt ſoll ſeine Tochter den BenJamitern zum Weibe geben.

2. Vnd das Volck kam zu dem hauſe Gottes/vnd bleib da biß zu Abend für Gott/vnd huben auff jre ſtimme/ vnd weineten ſehr.

3. Vnd ſprachen: O HERR Gott von Iſrael/ warumb iſt das geſchehē in Iſrael/das heute eines Stam̃s von Iſrael weniger worden iſt?

4. Des andern Morgens machte ſich das volck frů auff/vnd bauete da einen Altar/ vnnd opfferten Brandtopffer vnd Danckopffer.

5. Vnd die Kinder Iſrael ſprachen: Wer iſt jrgendt von den Stämmen Iſrael/der nicht mit der Gemeine iſt herauff kommen zum HERREN? Denn es war ein groſſer Eyd geſchehen/daß wer nicht hinauff keme zum HERREN gen Mizpa/der ſolt des todts ſterben.

6. Vnd es reuete die Kinder Iſrael ůber BenJamin jhre Brůder/ vnnd ſprachen: Heute iſt ein Stamm von Iſrael abgebrochen.

7. Wie wollen wir jnen thun/ daß die ůberigen Weiber kriegen? Denn wir haben geſchworen bey dem HErren/daß wir jhnen von vnſern Tǒchtern nicht Weiber geben.

8. Vnd ſprachen: wer iſt jrgend von den Ståmmen Iſrael/ die nicht hinauff kommen ſind zum HERRn gen Mizpa? Vnd ſihe/da war niemandt geweſen im Lager der Gemeine/ von Jabes in Gilead.

9. Denn ſie zehleten das Volck/ vnd ſihe/da war kein Bůrger da von Jabes in Gilead.

CHAP. XXI.

1. Auſſi ceux d'Iſrael iurerent en Mitſpa, diſans, Nul de nous ne donnera ſa fille pour femme aux Beniamites.

2. Puis le peuple vint en la maiſon du *Dieu* Fort, & demeurerent là, iuſqu'au ſoir en la preſence de Dieu: & eſleuans leurs voix pleurent d'vn grand pleur.

3. Et dirent Eternel, Dieu d'Iſrael, pourquoi ceci eſt il aduenu en Iſrael, qu'vne tribu d'Iſrael ſoit defaillie auiord'hui?

4. Et le lendemain venu, le peuple ſe leua de matin, & baſtit là vn autel: puis offrirent holocauſtes, & ſacrifices de proſperités.

5. Lors les enfans d'Iſrael dirent, Qui *eſt celui* d'entre toutes les tribus d'Iſrael qui n'eſt point monté à la congregation vers l'Eternel? Car vn grand ſerment auoit eſté fait contre celui qui ne monteroit point vers l'Eternel en Mitſpa, en diſant, On fera mourir vn tel de mort.

6. Car les enfans d'Iſrael ſe repentoyent touchant Beniamin leur frere, & diſoyent, Auiord'hui vne tribu a eſté retranchee d'Iſrael.

7. Que ferons-nous à ceux qui ſont demeurés de reſte pour leur bailler des femmes? veu que nous auons iuré par l'Eternel que nous ne leur donnerions point de nos filles à femmes?

8. Ils dirent donc, Y a-il quelcun d'entre les tribus d'Iſrael qui ne ſoit point monté vers l'Eternel en Mitſpa? Et voici, nul de Iabes de Galaad n'eſtoit venu au camp, à la congregation.

9. Car quand le peuple fut denombré, voici, nul ne ſe trouua là des habitans de Iabes de Galaad.

כא

10 וּשְׁלַחוּ לְתַמָּן כְּנִישְׁתָּא תְּרֵי עֲסַר אַלְפִין גַּבְרָא מִזָּרְזֵי חֵילָא וּפַקִּידוּ יַתְהוֹן לְמֵימַר אֱזִילוּ וְתִמְחוּן יַת יָתְבֵי יָבֵשׁ גִּלְעָד לְפִתְגַם דְּחָרֶב וּנְשַׁיָּא וְטַפְלָא׃

11 וְדֵין פִּתְגָּמָא דְתַעְבְּדוּן כָּל דְּכוּרָא וְכָל אִתְּתָא דִּיְדַעַת מִשְׁכְּבֵי דְכוּרָא תְּגַמְרוּן׃

12 וְאַשְׁכַּחוּ מִיָּתְבֵי יָבֵשׁ גִּלְעָד אַרְבַּע מְאָה עְלֵימָן בְּתוּלָן דְּלָא יְדַעָא גְּבַר לְמִשְׁכְּבֵי דְכוּרָא וְאַיְתִיאוּ יַתְהֵין לְמַשְׁרִיתָא לְשִׁילֹה דִּי בְּאַרְעָא דִכְנָעַן׃

13 וּשְׁלָחוּ כָּל כְּנִישְׁתָּא וּמַלִּילוּ עִם בְּנֵי בִנְיָמִין דִּי בְּכֵיף רִמּוֹן וּקְרוֹ לְהוֹן מִילִּין דִּשְׁלָם׃

14 וְתָבוּ בְּנֵי בִנְיָמִין בְּע בְּעִידָּנָא הַהִיא וִיהַבוּ לְהוֹן נְשִׁין דְּקַיִּימוּ מִנְּשֵׁי יָבֵשׁ גִּלְעָד וְלָא סַפִּיקוּ לְהוֹן כֵּן׃

15 וְעַמָּא אִתְנְחַמוּ עַל דְּבֵית בִּנְיָמִין אֲרֵי עֲבַד יְיָ תַּרְעָתָא בְּשִׁבְטַיָּא ד דְיִשְׂרָאֵל׃

16 וַאֲמַרוּ סָבֵי כְּנִישְׁתָּא מָה נַעְבֵּיד לְדְאִישְׁתְּאָרוּ לְנָשִׁין אֲרֵי פְּסַקַת מִדְּבֵית בִּנְיָמִין אִתְּתָא׃

17 וַאֲמַרוּ יְרוּתַּת שֵׁיזָבְתָּא לִדְבֵית בִּנְיָמִין וְלָא יִתְמְחֵי שִׁבְטָא מִיִּשְׂרָאֵל׃

כא

10 וַיִּשְׁלְחוּ־שָׁם הָעֵדָה שְׁנֵים־עָשָׂר אֶלֶף אִישׁ מִבְּנֵי הֶחָיִל וַיְצַוּוּ אוֹתָם לֵאמֹר לְכוּ וְהִכִּיתֶם אֶת־יוֹשְׁבֵי יָבֵשׁ גִּלְעָד לְפִי־־חֶרֶב וְהַנָּשִׁים וְהַטָּף׃

11 וְזֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּ כָּל־זָכָר וְכָל־אִשָּׁה יֹדַעַת מִשְׁכַּב־זָכָר תַּחֲרִימוּ׃

12 וַיִּמְצְאוּ מִיּוֹשְׁבֵי יָבֵשׁ גִּלְעָד אַרְבַּע מֵאוֹת נַעֲרָה בְתוּלָה אֲשֶׁר לֹא־־יָדְעָה אִישׁ לְמִשְׁכַּב זָכָר וַיָּבִיאוּ אוֹתָם אֶל־הַמַּחֲנֶה שִׁלֹה אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ כְּנָעַן׃

13 וַיִּשְׁלְחוּ כָּל־הָעֵדָה וַיְדַבְּרוּ אֶל־בְּנֵי בִנְיָמִן אֲשֶׁר בְּסֶלַע רִמּוֹן וַיִּקְרְאוּ לָהֶם שָׁלוֹם׃

14 וַיָּשָׁב בִּנְיָמִן בָּעֵת הַהִיא וַיִּתְּנוּ לָהֶם הַנָּשִׁים אֲשֶׁר חִיּוּ מִנְּשֵׁי יָבֵשׁ גִּלְעָד וְלֹא־־מָצְאוּ לָהֶם כֵּן׃

15 וְהָעָם נִחָם לְבִנְיָמִן כִּי־עָשָׂה יְהוָה פֶּרֶץ בְּשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל׃

16 וַיֹּאמְרוּ זִקְנֵי הָעֵדָה מַה־נַּעֲשֶׂה לַנּוֹתָרִים לְנָשִׁים כִּי־נִשְׁמְדָה מִבִּנְיָמִן אִשָּׁה׃

17 וַיֹּאמְרוּ יְרֻשַּׁת פְּלֵיטָה לְבִנְיָמִן וְלֹא־יִמָּחֶה שֵׁבֶט מִיִּשְׂרָאֵל׃

κα΄.

10. Καὶ ἀπέστειλαν ἐκεῖ ἡ συναγωγὴ δώδεκα χιλιάδας ἀνδρῶν ἀπὸ τῶν υἱῶν τῆς δυνάμεως, καὶ ἐνετείλαντο αὐτοῖς λέγοντες· πορεύθητε καὶ πατάξατε πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἰαβεῖς γαλαὰδ ἐν στόματι ῥομφαίας, καὶ τὰς γυναῖκας, καὶ τὸν λαόν.

11. Καὶ οὗτος ὁ λόγος ὃν ποιήσετε· πᾶν ἀρσενικὸν καὶ πᾶσαν γυναῖκα γινώσκουσαν κοίτην ἄρσενος ἀναθεματιεῖτε, τὰς δὲ παρθένους περιποιήσεσθε. καὶ ἐποίησαν οὕτως.

12. Καὶ εὗρον ἀπὸ τῶν οἰκούντων ἰαβεῖς γαλαὰδ, τετρακοσίας παρθένους νεάνιδας, αἵτινες οὐκ ἔγνωσαν ἄνδρας εἰς κοίτην ἄρσενος. καὶ ἤγαγον αὐτὰς εἰς τὴν παρεμβολὴν εἰς σηλὼ, ἥ ἐστιν ἐν γῇ χαναάν.

13. Καὶ ἀπέστειλε πᾶσα ἡ συναγωγὴ, καὶ ἐλάλησε πρὸς τοὺς υἱοὺς βενιαμεὶν τοὺς ἐν τῇ πέτρᾳ ῥεμμὼν, καὶ ἐκάλεσαν αὐτοὺς εἰς εἰρήνην.

14. Καὶ ἐπέστρεψε βενιαμεὶν πρὸς τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, καὶ ἔδωκαν αὐτοῖς τὰς γυναῖκας αἵτινες ἦσαν ἐκ τῶν γυναικῶν ἰαβεῖς γαλαάδ. καὶ ἤρεσεν αὐτοῖς οὕτω.

15. Καὶ ὁ λαὸς παρεκλήθη ἐπὶ τῷ βενιαμεὶν, ὅτι ἐποίησε κύριος διακοπὴν ἐν ταῖς φυλαῖς ἰσραήλ.

16. Καὶ εἶπαν οἱ πρεσβύτεροι τῆς συναγωγῆς· τί ποιήσομεν τοῖς ἐπιλοίποις εἰς τὰς γυναῖκας, ὅτι ἠφανίσθη ἐκ τοῦ βενιαμεὶν γυνή;

17. Καὶ πῶς ἔσται κληρονομία διασεσωσμένη τῷ βενιαμεὶν, καὶ οὐ μὴ ἐξαλειφθῇ φυλὴ ἐξ ἰσραήλ;

CAP. XXI.

10. Miſerunt itaque decem millia viros robuſtiſſimos, & præceperunt eis, Ite, & percutite habitatores Iabes-Galaad in ore gladii, tam uxores quam parvulos eorúm.

11. Et hoc erit quod obſervare debebitis, Omne generis maſculini, & mulieres quæ cognoverunt viros, interficite, virgines autem reſervate.

12. Inventæq́; ſunt de Iabes-Galaad quadringentæ virgines quæ neſcierunt viri thorum, & adduxerunt eas ad caſtra in Silo, in Terram-Chanáan.

13. Miſeruntq́; nuntios ad filios Ben-iamin qui erant in Petra-remmon, & præceperunt eis, ut eas ſuſciperent in pace.

14. Veneruntq́; filii Ben-iamin in illo tempore, & datæ ſunt eis uxores de filiabus Iabes-Galaad: alias autem non repererunt, quas ſimili modo traderent.

15. Vniverſusq́; Iſraël valde doluit, & egit pœnitentiam ſuper interfectione unius tribus ex Iſraël.

16. Dixeruntque maiores natu, Quid faciemus reliquis: qui non acceperunt uxores? omnes in Ben-iamin fœminæ conciderunt.

17. Et magna nobis cura ingentique ſtudio providendum eſt, ne una tribus deleatur ex Iſraël.

Das XXI. Capitel.

10. Da ſandte die Gemeine zwölff tauſent Mann dahin/ von ſtreitbarn Männern/ vnd gebotten jnen/ vnnd ſprachen: Gehet hin vnd ſchlagt mit der ſcherpffe des Schwerts/ die Bürger zu Jabes inn Gilead/ mit Weib vnd Kind.

11. Doch alſo ſolt jhr thun: Alles was Männlich iſt/ vnd alle Weiber die beym Mann gelegen ſindt/ verbannet.

12. Vnnd ſie funden bey den Bürgern zu Jabes inn Gilead/ vier hundert Dirnen/ die Jungfrauen/ vnnd bey keinem Mann gelegen waren/ die brachten ſie ins Lager gen Silo/ die da ligt im Lande Canaan.

13. Da ſandte die gantze Gemeine hin/ vnnd ließ reden mit den Kindern BenJamin/ die im Felß Rimmon waren/ vnd rieffen jnen friedlich.

14. Alſo kamen die Kinder BenJamin wider zu derſelbigen zeit/ vnd gaben jnen die Weiber/ die ſie hatten erhalten von den Weibern Jabes zu Gilead/ vnd funden keine mehr alſo.

15. Da reuet es das Volck über BenJamin/ daß der HERR ein riß gemacht hatte/ inn den Stämmen Iſrael.

16. Vnnd die Elteſten der Gemeine ſprachen: Was wollen wir thun/ daß die übrigen auch Weiber kriegen? Denn die Weiber inn BenJamin ſindt vertilget.

17. Vnnd ſprachen: Die übrigen von BenJamin müſſen ja jr Erbe behalten/ daß nicht ein Stamm außgetilget werde von Iſrael.

CHAP. XXI.

10. Parquoi l'aſſemblee y enuoya douze mille hommes des plus vaillans, & leur commanda, diſant, Allez & frapez les habitans de Iabes de Galaad au trenchant de l'eſpee, tant les femmes que la meſgnie.

11. Voici donc ce que vous ferez, Vous exterminerez à la façon de l'interdit tout maſle, & tout femme qui aura eu compagnie d'homme.

12. Et ils trouuerent d'entre les habitans de Iabes de Galaad quatre cens filles vierges, qui n'auoyent point eu compagnie d'homme: ſi les amenerent au camp en Sçilo, qui *eſt* au païs de Canaan.

13. Lors toute l'aſſemblee enuoya pour parler aux enfans de Beniamin, qui *eſtoyent* au rocher de Rimmon, & pour les appeler *en* paix.

14. En ce temps-la donc les Beniamites retournerent, & on leur donna des femmes, *aſſauoir* celles qui auoyent eſté reſeruees en vie d'entre les femmes de Iabes de Galaad: mais *encore* ainſi n'en trouuaon pas *aſſez* pour eux.

15. Et le peuple ſe repentit touchant Beniamin: car l'Eternel auoit fait vne breſche aux tribus d'Iſrael

16. Dont les anciens de l'aſſemblee dirent, Que ferons-nous à ceux qui ſont de reſte pour leur bailler de femme? Car les femmes ont eſté exterminées d'entré les Beniamites.

17. Puis ils dirent, Ce que doiuent poſſeder ceux qui ſont reſchappés, c'eſt ce qui appartenoit à Beniamin, & qu'vne tribu d'Iſrael ne ſoit point effacee.

כא

18 וַאֲנַחְנָא לָא נִיכּוֹל לְמִתַּן לְהוֹן נְשִׁין מִבְּנָתָנָא אֲרֵי קַיִּימוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֵימַר לִיט גַּבְרָא דְּיִתֵּן אִתְּתָא לִדְבֵית בִּנְיָמִין׃

19 וַאֲמַרוּ הָא חַגָּא קֳדָם יְיָ בְּשִׁילֹה מִזְּמַן מוֹעֵד לְמוֹעֵד דְּמִצִּיפּוּנָא לְבֵית אֵל מַדְנַח שִׁמְשָׁא לִכְבִשָׁא דְּסָלֵיק מִבֵּית אֵל לִשְׁכֶם וּמִדָּרוֹמָא לִלְבוֹנָה׃

20 וּפַקִּידוּ יַת בְּנֵי בִנְיָמִין לְמֵימַר אֱזִילוּ וְתִכְמְנוּן בְּכַרְמַיָּא׃

21 וְתֶחֱזוּן וְהָא אִם יִפְּקוּן בְּנָת שִׁילֹה לְמֵיחָג בח בְּחִינְגַּיָּא וְתִפְּקוּן מִן כַּרְמַיָּא וְתַחְטְפוּן לְכוֹן גְּבַר אִתְּתֵיהּ מִבְּנָת שִׁילֹה וּתְהָכוּן לַאֲרַע שִׁבְטָא בג בִּנְיָמִן׃

22 וִיהֵי אֲרֵי יֵיתוּן א אֲבָהָתְהוֹן אוֹ אֲחֵיהוֹן ל לְמֵידָן קֳדָמַנָא וְנֵימַר לְהוֹן חֲנִינָן לְהוֹן אֲרֵי לָא סוֹפֵיקְנָא לְמִיתַּן לְהוֹן גְּבַר אִתְּתֵיהּ בִּקְרָבָא אֲרֵי לֵית אַתּוּן יָהֲבִין לְהוֹן כְּעִידָּן פּוֹן תְּחוֹבוּן׃

23 וַעֲבַדוּ כֵּן בְּנֵי בִנְיָמִין וּנְסִיבוּ נְשִׁין לְמִנְיָנֵיהוֹן מִן חִנְגַּיָּא דִּי אֲנַסוּ וַאֲזַלוּ וְתָבוּ לְאַחְסַנְתְּהוֹן וּבְנוֹ יַת קִרְוַיָּא וִיתִיבוּ בְּהֵן׃

24 וְהַלִּיכוּ מִתַּמָּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּעִידָּנָא הַהִיא גְּבַר לְשִׁבְטֵיהּ וּלְזַרְעִיתֵיהּ וּנְפַקוּ מִתַּמָּן גְּבַר לאח לְאַחְסַנְתֵּיהּ׃

25 בְּיוֹמַיָּא הָאִינּוּן לֵית מַלְכָּא בְּיִשְׂרָאֵל גְּבַר דְּכָשַׁר בְּעֵינוֹהִי יַעְבֵּד׃

חזק

כא

18 וַאֲנַחְנוּ לֹא נוּכַל לָתֵת־לָהֶם נָשִׁים מִבְּנוֹתֵינוּ כִּי־נִשְׁבְּעוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אָרוּר נֹתֵן אִשָּׁה לְבִנְיָמִן׃

19 וַיֹּאמְרוּ הִנֵּה חַג־יְהוָה בְּשִׁלוֹ מִיָּמִים יָמִימָה אֲשֶׁר מִצְּפוֹנָה לְבֵית־אֵל מִזְרְחָה הַשֶּׁמֶשׁ לִמְסִלָּה הָעֹלָה מִבֵּית־אֵל שְׁכֶמָה וּמִנֶּגֶב לִלְבוֹנָה׃

20 וַיְצַו אֶת־בְּנֵי בִנְיָמִן לֵאמֹר לְכוּ וַאֲרַבְתֶּם בַּכְּרָמִים׃

21 וּרְאִיתֶם וְהִנֵּה אִם־יֵצְאוּ בְנוֹת־שִׁילוֹ לָחוּל בַּמְּחֹלוֹת וִיצָאתֶם מִן־הַכְּרָמִים וַחֲטַפְתֶּם לָכֶם אִישׁ אִשְׁתּוֹ מִבְּנוֹת שִׁילוֹ וַהֲלַכְתֶּם אֶרֶץ בִּנְיָמִן׃

22 וְהָיָה כִּי־יָבֹאוּ אֲבוֹתָם אוֹ אֲחֵיהֶם לָרוֹב אֵלֵינוּ וְאָמַרְנוּ אֲלֵיהֶם חָנּוּנוּ אוֹתָם כִּי לֹא לָקַחְנוּ אִישׁ אִשְׁתּוֹ בַּמִּלְחָמָה כִּי לֹא אַתֶּם נְתַתֶּם לָהֶם כָּעֵת תֶּאְשָׁמוּ׃

23 וַיַּעֲשׂוּ־כֵן בְּנֵי בִנְיָמִן וַיִּשְׂאוּ נָשִׁים לְמִסְפָּרָם מִן־הַמְּחֹלְלוֹת אֲשֶׁר גָּזָלוּ וַיֵּלְכוּ וַיָּשׁוּבוּ אֶל־נַחֲלָתָם וַיִּבְנוּ אֶת־הֶעָרִים וַיֵּשְׁבוּ בָּהֶם׃

24 וַיִּתְהַלְּכוּ מִשָּׁם בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בָּעֵת הַהִיא אִישׁ לְשִׁבְטוֹ וּלְמִשְׁפַּחְתּוֹ וַיֵּצְאוּ מִשָּׁם אִישׁ לְנַחֲלָתוֹ׃

25 בַּיָּמִים הָהֵם אֵין מֶלֶךְ בְּיִשְׂרָאֵל אִישׁ הַיָּשָׁר בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה׃

תם ונשלם

κα'.

18. Καὶ ἡμεῖς οὐ δυνησόμεθα δοῦναι αὐτοῖς γυναῖκας ἀπὸ τῶν θυγατέρων ἡμῶν, ὅτι ὠμόσαμεν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ λέγοντες· ἐπικατάρατος ὁ διδοὺς γυναῖκα τῷ Βενιαμείν.

19. Καὶ εἶπαν· ἰδοὺ ἑορτὴ τοῦ κυρίου ἐν σηλῶ ἀφ' ἡμερῶν εἰς ἡμέρας, ἥ ἐστιν ἀπὸ βορρᾶ τῆς Βαιθὴλ κατ' ἀνατολὰς ἡλίου, ἐν τῇ ὁδῷ τῇ ἀναβαινούσῃ ἐκ Βαιθὴλ εἰς σίκιμα, καὶ ἀπὸ νότου τῆς λεβωνᾶ.

20. Καὶ ἐνετείλαντο τοῖς υἱοῖς Βενιαμεὶν λέγοντες· πορεύεσθε καὶ ἐνεδρεύσατε ἐν τοῖς ἀμπελῶσι.

21. Καὶ ὄψεσθε· καὶ ἰδοὺ ὡς ἂν ἐξέλθωσιν αἱ θυγατέρες τῶν οἰκούντων σηλὼ χορεύουσαι χοροῖς, καὶ ἐξελεύσεσθε ἐκ τῶν ἀμπελώνων, καὶ ἁρπάσατε ὑμῖν ἀνὴρ ἑαυτῷ γυναῖκα ἀπὸ τῶν θυγατέρων σηλὼμ, καὶ ἀπελεύσετε εἰς γῆν Βενιαμείν.

22. Καὶ ἔσται ὅταν ἔλθωσιν οἱ πατέρες αὐτῶν ἢ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν κρίνεσθαι πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἐροῦμεν πρὸς αὐτούς· ἐλεήσατε αὐτοὺς, ὅτι οὐκ ἔλαβεν ἀνὴρ γυναῖκα αὐτοῦ ἐν τῷ πολέμῳ, ὅτι οὐχ ὑμεῖς ἐδώκατε αὐτοῖς, ὅτι οὐκ ἐπλημμελήσατε.

23. Καὶ ἐποίησαν οὕτως οἱ υἱοὶ Βενιαμεὶν, καὶ ἔλαβον γυναῖκας κατὰ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ἀπὸ τῶν χορευουσῶν ὧν διήρπασαν, καὶ ἀπῆλθον, καὶ ὑπέστρεψαν ἐπὶ τὴν κληρονομίαν αὐτῶν, καὶ ᾠκοδόμησαν τὰς πόλεις, καὶ κατῴκησαν ἐν αὐταῖς.

24. Καὶ περιεπάτησαν ἐκεῖθεν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀνὴρ εἰς τὴν φυλὴν αὐτοῦ, καὶ εἰς τὴν συγγένειαν αὐτοῦ, καὶ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν ἀνὴρ εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ.

25. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις οὐκ ἦν βασιλεὺς ἐν ἰσραὴλ, ἀνὴρ τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ἐποίει.

ΤΕΛΟΣ.

CAP. XXI.

18. Filias enim noſtras eis dare non poſſumus, conſtricti iuramento & maledictione, qua diximus, Maledictus qui dederit de filiabus ſuis uxorem Ben-iamin.

19. Ceperuntq́; conſilium, atque dixerunt, Ecce ſolennitas Domini eſt in Silo anniverſaria, quæ ſita eſt ad Septentrionem urbis Beth-el, ad Orientalem plagam viæ quæ de Beth el tendit ad Sichimam, & ad meridiem oppidi Lebona.

20. Præceperuntque filiis Ben-iamin, atque dixerunt, Ite, & latitate in vineis.

21. Cumq́; videritis filias Silo ad ducendos choros ex more procedere, exite repentè de vineis, & rapite ex eis ſinguli uxores ſingulas, & pergite in Terram-Beniamin.

22. Cumq́; venerint patres earum, ac fratres, & adverſum vos queri cœperint, atque iurgari, dicemus eis, Miſeremini eorum: non enim rapuerunt eas iure bellantium atque victorum, ſed rogantibus ut acciperent, non dediſtis, & à veſtra parte peccatum eſt.

23. Feceruntque filii Beniamin, ut ſibi fuerat imperatum: & iuxta numerum ſuũ rapuerunt ſibi de his quæ ducebant choros, uxores ſingulas: abieruntque in poſſeſſionem ſuam, ædificantes urbes & habitantes in eis.

24 Filii quoque Iſraël reverſi ſunt per tribus, & familias in tabernacula ſua.

25. In diebus illis non erat rex in Iſraël: ſed unuſquiſq; quod ſibi rectum videbatur, hoc faciebat.

FINIS.

Das XXI. Capitel.

18. Vnnd wir können jhnen vnſere Töchter nicht zu Weibern geben/denn die Kinder Iſrael haben geſchworen vnnd geſagt: Verflucht ſey/der den BenJamitern ein Weib gibt.

19. Vnd ſie ſprachen: Sihe/es iſt ein Jarfeſt des HERRN zu Silo/die zur mitternacht werts ligt BethEl/gegen der Sonnen auffgang/auff der Straſſen/da man hinauff gehet von BethEl gen Sichem/vnnd von Mittag werts ligt ſie gegen Libona.

20. Vnnd ſie gebotten den Kindern BenJamin/vnnd ſprachen: Gehet hin/vnd lauret in den Weinbergen.

21. Wenn jhr denn ſehet/daß die Töchter Silo herauß mit Reigen zum tantz gehen/ſo fahret herfür auß den Weinbergen/vnd neme ein jeglicher jhm ein Weib von den Töchtern Silo/vnnd gehet hin ins Land BenJamin.

22. Wenn aber jre Väter oder Brüder kommen mit vns zu rechten/wollen wir zu jnen ſagen: Seydt jnen genedig/denn wir haben ſie nicht genommen mit ſtreit/ſondern jhr wolt ſie jnen nicht geben/die ſchuldt iſt jetzt euer.

23. Die Kinder BenJamin theten alſo/vnnd namen Weiber nach jhrer zahl/von den Reigen/die ſie raubten/vnd zogen hin/vnd wohneten in jrem Erbtheil/vnd baueten Städte/vnnd wohneten drinne.

24. Auch die Kinder Iſrael machten ſich von dannen zu der zeit/ein jeglicher zu ſeinem Stam vnd zu ſeinem Geſchlecht/vnnd zogen von dannen auß/ein jeglicher zu ſeinem Erbtheil.

25. Zu der zeit war kein König inn Iſrael/Ein jeglicher thet was jhn recht dauchte.

ENDE.

CHAP. XXI.

18. Si eſt ce que nous ne leur pourrons point donner femmes d'entre nos filles: car les enfans d'Iſrael ont iuré, diſans, Maudit *ſoit* celui qui donnera femme à ceux de Beniamin. 19. Là deſſus ils dirent, Voici la ſolennité ordinaire de l'Eternel *eſt* en Sçilo, qui *eſt* vers l'Aquilon de Beth-el, au ſoleil leuant du chemin qui monte de Beth-el en Sichem, & au midi de Lebona.

20. Et ils cõmanderent aux enfans de Beniamin, diſans, Allez, & mettez des embuſches aux vignes.

21. Et quand vous verrez que les filles de Sçilo ſortiront pour danſer auec des fleutes, lors vous ſortirez des vignes, & rauirez pour vous chacun ſa femme d'entre les filles de Sçilo, & vous en irez au païs de Beniamin.

22. Et quand leurs peres, ou leurs freres viendront pour plaider vers nous, nous leur dirons, Ayez pitié d'eux pour l'amour de nous, d'autant que nous n'auons point prins femme pour *chacun d'eux* en ceſte guerre-la, & maintenant vous ſerez coulpables, d'autant que vous ne leur en aurez point donné.

23. Les enfans donc de Beniamin en firent ainſi, & enleuerent des femmes ſelon leur nombre, d'entre celles qui danſoyent, leſquelles ils rauirent, puis s'en allans retournerent à leur heritage, & rebaſtirent des villes, & habiterent en icelles.

24. Ainſi en ce temps-la vn chacun des enfans d'Iſrael s'en alla de là en ſa tribu, & à ſa famille, & ſe retirerent de là, chacun à ſon heritage.

25. En ces iours-la il n'y auoit point de roy en Iſrael: mais vn chacun faiſoit ce qui lui ſembloit eſtre droit.

FINIS.

Das XXI Capitel.

[illegible]

22. Wenn aber jre Veter oder Brüder kommen mit uns zu rechten, wollen wir zu jnen ſagen: Seid jnen gnedig, denn wir haben ſie nicht genomen mit ſtreit, ſondern jr woltet ſie jnen nicht geben, die ſchuld iſt jtzt ewer.

23. Die Kinder Ben Jamin theten alſo, und namen Weiber nach jrer zal von den Reigen die ſie raubten, und zogen hin und wohneten in jrem Erbtheil, und baweten Stedte und wohneten drinne.

24. Auch die Kinder Iſrael machten ſich von dannen zu der zeit, ein jglicher zu ſeinem Stam und zu ſeinem Geſchlecht, und zogen von dannen aus, ein jglicher zu ſeinem Erbtheil.

25. Zu der zeit war kein König in Iſrael, Ein jglicher thet was jn recht dauchte.

ENDE.

[illegible]

22. Et quand leurs peres, ou leurs freres viendront [illegible] nous leur dirons [illegible] point [illegible] maintenant [illegible] coulpables, d'autant que vous ne leur en avez point donne.

23. Les enfans donc de Benjamin en firent ainsi, & enleverent des femmes selon leur nombre, d'entre celles qui dansoyent, lesquelles ils ravirent, puis s'en allerent [illegible] a leur heritage, & rebastirent des villes, & habiterent en icelles.

24. [illegible] en ce temps la [illegible] des enfans d'Israel [illegible] chacun en son heritage.

25. En ces jours la il n'y avoit point de roy en Israel: mais un chacun faisoit ce qui luy sembloit estre droit.

FINIS.

[illegible]

25. In diebus illis non erat rex in Israel, sed unusquisque quod sibi rectum videbatur, hoc faciebat.

FINIS.

VII

LIBER
RVTH,

EBRAICE.
CHALDAICE.
GRÆCE.
LATINE.
GERMANICE.
GALLICE.

Ex
Diſpoſitione & Adornatione
ELIAE HVTTERI
GERMANI.

רות

רות

ΡΟΘ

ΚΕΦΑΛ. α΄.

Καὶ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ κρίνειν τοὺς κριτὰς, καὶ ἐγένετο λιμὸς ἐν τῇ γῇ. καὶ ἐπορεύθη ἀνὴρ ἀπὸ Βηθλεὲμ τῆς ἰουδαίας τοῦ παροικῆσαι ἐν ἀγρῷ μωὰβ, αὐτὸς καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ οἱ δύο υἱοὶ αὐτοῦ.

2. Καὶ ὄνομα τῷ ἀνδρὶ ἐλιμέλεχ, καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ νοεμμὶν, καὶ ὄνομα τοῖς δυσὶν υἱοῖς αὐτοῦ μααλὼν καὶ χελαιὼν, ἐφραθαῖοι ἐκ Βηθλεὲμ τῆς ἰούδα. καὶ ἤλθοσαν εἰς ἀγρὸν μωὰβ, καὶ ἦσαν ἐκεῖ.

3. Καὶ ἀπέθανεν ἐλιμέλεχ ὁ ἀνὴρ τῆς νοεμμεὶν, καὶ κατελείφθη αὐτὴ καὶ οἱ δύο υἱοὶ αὐτῆς.

4. Καὶ ἔλαβον ἑαυτοῖς γυναῖκας μωαβίτιδας, ὄνομα τῇ μιᾷ ὀρφᾶ, καὶ ὄνομα τῇ δευτέρᾳ ῥοὺθ, καὶ κατῴκησαν ἐκεῖ ὡς δέκα ἔτη.

5. Καὶ ἀπέθανον καί γε ἀμφότεροι μααλὼν καὶ χελαιών. καὶ κατελείφθη ἡ γυνὴ ἀπὸ τῶν δύο υἱῶν αὐτῆς, καὶ ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς.

6. Καὶ ἀνέστη αὐτὴ καὶ αἱ δύο νύμφαι αὐτῆς. καὶ ἀπέστρεψαν ἐξ ἀγροῦ μωὰβ, ὅτι ἤκουσεν ἐν ἀγρῷ μωὰβ ὅτι ἐπέσκεπται κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ, τοῦ δοῦναι αὐτοῖς ἄρτους.

7. Καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ τόπου οὗ ἦν ἐκεῖ αὐτὴ, καὶ αἱ δύο νύμφαι αὐτῆς μετ' αὐτῆς, καὶ ἐπορεύοντο ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἐπιστρέψαι εἰς τὴν γῆν ἰούδα.

א

וַיְהִי בִּימֵי שְׁפֹט הַשֹּׁפְטִים וַיְהִי רָעָב בָּאָרֶץ וַיֵּלֶךְ אִישׁ מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה לָגוּר בִּשְׂדֵי מוֹאָב הוּא וְאִשְׁתּוֹ וּשְׁנֵי בָנָיו׃

2 וְשֵׁם הָאִישׁ אֱלִימֶלֶךְ וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ נָעֳמִי וְשֵׁם שְׁנֵי־בָנָיו מַחְלוֹן וְכִלְיוֹן אֶפְרָתִים מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה וַיָּבֹאוּ שְׂדֵי־מוֹאָב וַיִּהְיוּ־שָׁם׃

3 וַיָּמָת אֱלִימֶלֶךְ אִישׁ נָעֳמִי וַתִּשָּׁאֵר הִיא וּשְׁנֵי בָנֶיהָ׃

4 וַיִּשְׂאוּ לָהֶם נָשִׁים מֹאֲבִיּוֹת שֵׁם הָאַחַת עָרְפָּה וְשֵׁם הַשֵּׁנִית רוּת וַיֵּשְׁבוּ־שָׁם כְּעֶשֶׂר שָׁנִים׃

5 וַיָּמוּתוּ גַם־שְׁנֵיהֶם מַחְלוֹן וְכִלְיוֹן וַתִּשָּׁאֵר הָאִשָּׁה מִשְּׁנֵי יְלָדֶיהָ וּמֵאִישָׁהּ׃

6 וַתָּקָם הִיא וְכַלֹּתֶיהָ וַתָּשָׁב מִשְּׂדֵי מוֹאָב כִּי שָׁמְעָה בִּשְׂדֵה מוֹאָב כִּי־פָקַד יְהוָה אֶת־עַמּוֹ לָתֵת לָהֶם לָחֶם׃

7 וַתֵּצֵא מִן־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הָיְתָה־שָׁמָּה וּשְׁתֵּי כַלֹּתֶיהָ עִמָּהּ וַתֵּלַכְנָה בַדֶּרֶךְ לָשׁוּב אֶל־אֶרֶץ יְהוּדָה׃

א

וַהֲוָה בְּיוֹמֵי נְגוֹד נְגוֹדַיָּא וַהֲוָה כַּפְנָא תַּקִּיף בְּאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל וּנְפַק גַּבְרָא רַבָּא מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה לְדוּר בַּחֲקַל מוֹאָב הוּא וְאִנְתְּתֵיהּ וּתְרֵין בְּנוֹי׃

2 וְשׁוּם גַּבְרָא אֱלִימֶלֶךְ וְשׁוּם אִנְתְּתֵיהּ נָעֳמִי וְשׁוּם תְּרֵין בְּנוֹי מַחְלוֹן וְכִלְיוֹן רַבְרְבָנִין מִן בֵּית לֶחֶם יְהוּדָה וַאֲתוֹ עַד חֲקַל מוֹאָב וַהֲווֹ תַּמָּן רוּפִילִין׃

3 וּמִית אֱלִימֶלֶךְ בַּעֲלָהּ דְּנָעֳמִי וְאִשְׁתְּאָרַת הִיא אַרְמְלָא וּתְרֵין בְּנָהָא יַתְמִין׃

4 וּנְסַבוּ לְהוֹן נְשִׁין נוּכְרָאִין מִן בְּנָת מוֹאָב שׁוּם חֲדָא עָרְפָּה וְשׁוּם תִּנְיֵתָא רוּת וִיתִיבוּ תַּמָּן כִּזְמַן עֲשַׂר שְׁנִין׃

5 וּמִיתוּ אַף תַּרְוֵיהוֹן מַחְלוֹן וְכִלְיוֹן וְאִשְׁתְּאָרַת אִתְּתָא מִתְכְּלָא מִתְּרֵין בְּנָהָא וְאַרְמְלָא מִבַּעֲלָהּ׃

6 וְקָמַת הִיא וְכַלָּתָהָא וְתָבַת מֵחֲקַל מוֹאָב אֲרוּם אִתְבַּשְּׂרַת בַּחֲקַל מוֹאָב אֲרוּם דְּכַר יְיָ יַת עַמֵּיהּ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְמִיתַּן לְהוֹן לַחְמָא׃

7 וּנְפַקַת מִן אַתְרָא דַּהֲוָת תַּמָּן וְתַרְתֵּין כַּלָּתָהָא עִמַּהּ וּמְהַלְּכָן בְּאָרְחָא לְמֵיתַב לְאַרְעָא יְהוּדָה׃

RVTH. Das Buch Ruth. RVTH.

CAP. I.	Das Erſte Capitel.	CHAP. I.
IN diebus (unius iudicis,) quando iudices præerant, facta eſt fames in Terra. Abiitq; homo de Beth-lehem Iuda, ut peregrinaretur in regione Moabitide cum uxore ſua, ac duobus liberis.	JN der zeit da die Richter regierten / ward ein Theurung im Lande. Vnd ein Mann von Bethlehem Juda / zoch wallen in der Moabiter Land / mit ſeinem Weibe vnd zween Söhnen.	OR aduint que du temps que les Iuges iugeoyent, il y eut famine au païs. Et vn homme de Beth-lehem de Iuda s'en alla pour ſeiourner en quelque contrée de Moab, lui & ſa femme, & ſes deux fils.
2. Ipſe vocabatur Eli-mélech, & uxor eius Noëmi: & duo filii, alter Mahalon, & alter Chelion, Ephratæi de Bethlehem Iuda. Ingreſſiq; regionem Moabitidem, morabantur ibi.	2. Der hieß EliMelech / vnnd ſein Weib Naemi / vnd ſeine zween Söhne Mahlon vnd ChilJon / die waren Ephrater von Bethlehem Juda. Vñ da ſie kamen ins Land der Moabiter blieben ſie daſelbs.	2. Et le nom de ceſt homme-la *eſtoit* Elimelec, & le nom de ſa femme Nahomi: & les noms de ſes deux fils, Mahlon & Kiljon *ils eſtoyent* Ephratiens de Beth-lehem de Iuda: & ils vindrent en la contree de Moab, & ſe tindrent là.
3. Et mortuus eſt Eli-mélech maritus Noëmi: remanſitq; ipſa cum *filiis*.	3. Vnnd EliMelech der Naemi Mann ſtarb / vnd ſie blieb überig mit jhren zween Söhnen.	3. Or Eli-melec mari de Nahomi mourut, & elle reſta, elle & ſes deux fils:
4. Qui acceperunt uxores Moabitidas, quarum una vocabatur Orpha, alteraque Ruth. Manſeruntq; ibi decem annis.	4. Die namen Moabitiſche Weiber / eine hieß Arpa / die ander Ruth. Vnd da ſie daſelbs gewohnet hatten / bey zehen Jar.	4. Qui prindrent pour eux des femmes Moabites, l'vne deſquelles auoit nom Horpha, & l'autre Ruth: & demeurerent là enuiron dix ans.
5. Et ambo mortui ſunt, Mahalon videlicet & Chelion: remanſitq; mulier orbata duobus liberis ac marito.	5. Storben ſie alle beide / Mahlon vnnd ChilJon / daß das Weib überbleib beiden Söhnen vnnd jhrem Mann.	5. Ces deux auſſi moururent, *aſſauoir* Mahlon, & Kiljon. Ainſi ceſte femme la reſta *ſeule* apres les deux fils, & ſon mari.
6. Et ſurrexit ut in patriam pergeret cum utraque nuru ſua de regione Moabitide: audierat enim quòd reſpexiſſet Dominus populum ſuum, & dediſſet eis eſcas.	6. Da macht ſie ſich auff mit jhren zwo Schnuren / vnnd zoch wider auß der Moabiter Lande / denn ſie hatte erfahren im Moabiter Lande / daß der HERR ſein Volck hatte heim geſucht / vnd jnen Brodt gegeben.	6. Depuis elle ſe leua auec ſes belles-filles, pour s'en retourner de la contree de Moab: car elle entendit en la contree de Moab, que l'Eternel auoit viſité ſon peuple, leur donnant du pain.
7. Egreſſa eſt itaque de loco peregrinationis ſuæ, cum utraque nuru: & iam in via revertendi poſita in Terram-Iuda.	7. Vnnd gieng auß von dem ort da ſie geweſen war / vñ jre beide Schnür mit jr. Vnd da ſie gieng auff dem wege / daß ſie wider keme ins land Juda.	7. Elle ſortit donc du lieu où elle s'eſtoit tenue, & ſes deux belles-filles auec elle, & ſe mirent en chemin pour retourner au païs de Iuda.

א

8 וַאֲמֶרֶת נָעֳמִי לְתַרְתֵּין
כַּלָּתָהָא אֱזֵילְנָא תּוּבְנָא
אִתָּא לְבֵית אִמָּהּ יַעֲבֵיד
יְיָ עִמְּכֵן טִיבוּ כְּמָא
דַּעֲבַדְתּוּן עִם בַּעֲלֵיכֵן
שְׁכִיבַיָּא דְּסָרֵיבְתּוּן לְמִיסַּב
גֻּבְרִין בָּתַר מוֹתֵיהוֹן וְעִמִּי
דְּזַנְתּוּן וְסוֹבַרְתּוּן יָתִי׃
9 יְהַב יְיָ לְכוֹן אֲגַר שְׁלִים
עַל טֵיבוּתָא דַּעֲבַדְתּוּן לִי
וְתִשְׁכְּחוּן נְיָחָא כָּל חֲדָא
וַחֲדָא לְבֵית בַּעֲלָהּ
וּנְשִׁיקַת לְהוֹן וּנְטָלָן קָלְהוֹן
וּבְכַיָאן׃
10 וַאֲמַרָן לָהּ לָא נְתוּב
לְעַמְּנָא אֲרוּם אֱלָהֵין
עִימֵּךְ נֵיתוּב לְעַמֵּךְ׃
11 וַאֲמֶרֶת נָעֳמִי תֻּבְנָא
בְּרַתַּי לְמָה אַתּוּן אָזְלָן
עִמִּי הַעַד כְּעַן אִית לִי
וַלְדִין בִּמְעַי וִיהוֹן לְכוֹן
לְגֻבְרִין׃
12 תֻּבְנָא בְּרַתַּי אֱזֵילְנָא
לְעַמְּכוֹן אֲרוּם סֵיבֵית
מִלְּמֶהֱוֵי מִבַּעֲלָא לִגְבַר
אֲרוּם אֲמָרֵית אִילוּ אֲנָא
רִיבָא אִית לִי סְבַר בְּרַם
הֲוֵיתִי מִבַּעְלָא בְלֵילְיָא
וּבְרַם הֲוֵיתִי יָלְדָא בְּנִין׃
13 דִּילְמָא לְהוֹן אַתּוּן
מְתִינָן עַד דִּי יִרְבּוּן
הֲבַדִילְהוֹן אַתּוּן יָתְבָן
עֲגִימָן בְּדִיל דְּלָא לְמֶהֱוֵי
מִתְנַסְבָן לִגְבַר בְּבָעוּ בְּרַתַּי
לָא תְמַרְרוּן נַפְשִׁי אֲרוּם
מְרִיר לִי לִבִּי יַתִּיר מִנְּכוֹן
אֲרוּם נְפַקַת בִּי מְחָא מִן
קֳדָם יְיָ׃
14 וּנְטָלָן קָלְהֵן וּבְכִיָּן עוֹד
וִימְנָא אָחֳרָנָא וּנְשִׁיקַת
עָרְפָּה לַחֲמוֹתָהּ וַאֲזָלַת
לְאָרְחָהָא וְרוּת אִתְדַּבְקַת
בַּהּ׃ 15 וַאֲמֶרֶת הָא תָּבַת
יְבִמְתֵּךְ לְוָת עַמְּהָא וּלְוָת
דַּחַלְתָּהָא תּוּבִי בָּתַר
יְבִמְתֵּיךְ לְעַמִּיךְ
וּלְדַחַלְתֵּיךְ׃ 16 וַאֲמֶרֶת
רוּת לָא תַקְנִיטִי בִּי
לְמִשְׁבְּקִיךְ לְמֵתוּב
מִבָּתְרָיִךְ אֲרוּם לְכָל מָה
דְּאַתְּ אָזְלָא אֵיזֵיל וּלְכָל
אָתַר דְּתִבִיתִי אֲבַת מָה
דְּנַטְרִין עַמִּיךְ אֱהֵא נַטְרָא
כְּאִילוּ הֲווֹ עַמִּי מִן קַדְמַת
דְּנָא וֶאֱלָהֵךְ הוּא אֱלָהִי׃

א

8 וַתֹּאמֶר נָעֳמִי לִשְׁתֵּי כַלֹּתֶיהָ
לֵכְנָה שֹּׁבְנָה אִשָּׁה לְבֵית אִמָּהּ
יַעֲשֶׂה יְהוָה עִמָּכֶם חֶסֶד כַּאֲשֶׁר
עֲשִׂיתֶם עִם־הַמֵּתִים וְעִמָּדִי׃

9 יִתֵּן יְהוָה לָכֶם וּמְצֶאןָ
מְנוּחָה אִשָּׁה בֵּית אִישָׁהּ וַתִּשַּׁק
לָהֶן וַתִּשֶּׂאנָה קוֹלָן וַתִּבְכֶּינָה׃

10 וַתֹּאמַרְנָה לָּהּ כִּי־אִתָּךְ
נָשׁוּב לְעַמֵּךְ׃

11 וַתֹּאמֶר נָעֳמִי שֹׁבְנָה בְנֹתַי
לָמָּה תֵלַכְנָה עִמִּי הַעוֹד־לִי בָנִים
בְּמֵעַי וְהָיוּ לָכֶם לַאֲנָשִׁים׃

12 שֹׁבְנָה בְנֹתַי לֵכְןָ כִּי זָקַנְתִּי
מִהְיוֹת לְאִישׁ כִּי אָמַרְתִּי יֶשׁ־לִי
תִקְוָה גַּם הָיִיתִי הַלַּיְלָה לְאִישׁ
וְגַם יָלַדְתִּי בָנִים׃

13 הֲלָהֵן תְּשַׂבֵּרְנָה עַד אֲשֶׁר
יִגְדָּלוּ הֲלָהֵן תֵּעָגֵנָה לְבִלְתִּי
הֱיוֹת לְאִישׁ אַל בְּנֹתַי כִּי־מַר־
לִי מְאֹד מִכֶּם כִּי־יָצְאָה בִי
יַד־יְהוָה׃

14 וַתִּשֶּׂנָה קוֹלָן וַתִּבְכֶּינָה
עוֹד וַתִּשַּׁק עָרְפָּה לַחֲמוֹתָהּ וְרוּת
דָּבְקָה־בָּהּ׃

15 וַתֹּאמֶר הִנֵּה שָׁבָה יְבִמְתֵּךְ
אֶל־עַמָּהּ וְאֶל־אֱלֹהֶיהָ שׁוּבִי
אַחֲרֵי יְבִמְתֵּךְ׃

16 וַתֹּאמֶר רוּת אַל־תִּפְגְּעִי־בִי
לְעָזְבֵךְ לָשׁוּב מֵאַחֲרָיִךְ כִּי אֶל־
אֲשֶׁר תֵּלְכִי אֵלֵךְ וּבַאֲשֶׁר תָּלִינִי
אָלִין עַמֵּךְ עַמִּי וֵאלֹהַיִךְ אֱלֹהָי׃

α΄.

8. Καὶ εἶπε νοεμμεὶν ταῖς δυσὶ νύμφαις αὐτῆς. Πορεύθητε δή, ἀποστράφητε ἑκάστη εἰς τὸν οἶκον τὸν πατρικὸν αὐτῆς· ποιήσαι κύριος μεθ' ὑμῶν ἔλεος, καθὼς ἐποιήσατε μετὰ τῶν τεθνηκότων καὶ μετ' ἐμοῦ.

9. Δώῃ κύριος ὑμῖν, καὶ εὕροιτε ἀνάπαυσιν ἑκάστη ἐν οἴκῳ ἀνδρὸς αὐτῆς, καὶ κατεφίλησεν αὐτάς. καὶ ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν, καὶ ἔκλαυσαν.

10. Καὶ εἶπαν αὐτῇ· οὐχὶ μετὰ σοῦ ἐπιστρέφομεν εἰς τὸν λαόν σου.

11. Καὶ εἶπε νοεμμείν. ἐπιστράφητε δὴ θυγατέρες μου, ἵνα τί πορεύεσθε μετ' ἐμοῦ; μὴ ἔτι μοι υἱοὶ ἐν τῇ κοιλίᾳ μου, καὶ ἔσονται ὑμῖν εἰς ἄνδρας;

12. Ἐπιστράφητε δὴ θυγατέρες μου, διότι γεγήρακα τοῦ μὴ εἶναί με ἀνδρί· ὅτι εἶπα, ἔστι μοι ὑπόστασις τοῦ γενηθῆναί με ἀνδρί; καὶ ἐγενόμην λελακκωμένη ἀνδρί, καὶ τέξομαι υἱούς.

13. Μὴ αὐτοὺς προσδέξεσθε ἕως οὗ ἀνδριωθῶσι; καὶ αὐτοῖς κατασχεθήσεσθε τοῦ μὴ γενέσθαι ἀνδρί; μή, θυγατέρες μου, ὅτι ἐπικράνθη μοι σφόδρα ὑπὲρ ὑμᾶς, ὅτι ἐξῆλθεν ἐν ἐμοὶ χεὶρ κυρίου.

14. Καὶ ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν, καὶ ἔκλαυσαν ἔτι, καὶ κατεφίλησεν ὀρφὰ τὴν πενθερὰν αὐτῆς, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸν λαὸν αὐτῆς, ῥοὺθ δὲ ἠκολούθησεν αὐτῇ.

15. Καὶ εἶπε νοεμμεὶν πρὸς ῥούθ· ἰδοὺ ἀνέστρεψεν ἡ σύνυμφός σου πρὸς τὸν λαὸν αὐτῆς, καὶ πρὸς τοὺς θεοὺς αὐτῆς, ἐπιστράφηθι δὴ καὶ σὺ ὀπίσω τῆς συννύμφου σου.

16. Καὶ εἶπε ῥούθ· μὴ ἀπαντῆσαί μοι τοῦ καταλιπεῖν σε, τοῦ ἀποστρέψαι με ἀπὸ ὄπισθέν σου, ὅτι σὺ οὗ ἐὰν πορευθῇς πορεύσομαι, καὶ οὗ ἐὰν αὐλισθῇς, αὐλισθήσομαι. ὁ λαός σου, λαός μου, καὶ ὁ θεός σου θεός μου.

8. Dixit ad eas, Ite in domum matris veſtræ, faciat vobiſcum Dominus miſericordiam, ſicut feciſtis cum mortuis & mecum.

9. Det vobis invenire requiem in domibus virorum quos ſortituræ eſtis. Et oſculata eſt eas. Quæ elevata voce flere cœperunt.

10. Et dicere, Tecum pergemus ad populum tuum.

11. Quibus illa reſpondit, Revertimini filiæ mi: cur venitis mecum? num ultrà habebo filios in utero meo, ut viros ex me ſperare poſſitis?

12. Revertimini filiæ mi, & abite: iam enim ſenectute confecta ſum, nec apta vinculo coniugali. Etiam ſi poſſem hac nocte concipere, & parere filios.

13. Si eos expectare velitis donec creſcant, & annos pubertatis impleant, antè eritis vetulæ quàm nubatis. Nolite quæſo filiæ mi: quia veſtra anguſtia magis me premit, & egreſſa eſt manus Domini contra me.

14. Elevata igitur voce, rurſum flere cœperunt. Orpha oſculata eſt ſocrum, ac reverſa eſt: Ruth adhæſit ſocrui ſuæ.

15. Cui dixit Noemi, En reverſa eſt cognata tua ad populum ſuum, & ad deos ſuos, vade cum ea.

16. Quæ reſpondit, Ne adverſeris mihi ut relinquam te & abeam: quocunque enim perrexeris, pergam: & ubi morata fueris, & ego pariter morabor. Populus tuus populus meus; & Deus tuus Deus meus.

8. Sprach ſie zu jhren beyden Schnuren: Gehet hin/ vnnd keret vmb/ eine jegliche zu jhrer Mutter Hauß/ Der HErr thu an euch barmhertzigkeit/ wie jr an den todten vnnd an mir gethan habt.

9. Der HERR gebe euch daß jhr ruhe findet/ eine jegliche inn jhres Mannes Hauſe/ vnd küſſet ſie. Da huben ſie jhre Stimme auff/ vnnd weineten.

10. Vnd ſprachen zu jhr: Wir wollen mit dir zu deinem Volck gehen.

11. Aber Naemi ſprach: Keret vmb meine Töchter/ Warumb wolt jr mit mir gehen? Wie kan ich fürder Kinder inn meinem Leib haben/ die ewer Männer ſein möchten?

12. Keret vmb meine Töchter/ vnd gehet hin/ Denn ich bin nun zu alt daß ich einen Mann neme. Vnnd wenn ich ſpreche: Es iſt zu hoffen/ daß ich dieſe Nacht einen Mann neme/ vnd Kinder gebere.

13. Wie köndt jhr doch harren/ biß ſie groß würden? Wie wolt jr verziehen/ daß jhr nicht Männer ſoltet nemen? Nicht meine Töchter/ deñ mich jammert ewer ſehr/ denn deß HErrn Hand iſt über mich außgangen.

14. Da huben ſie jhre Stimme auff/ vnd weineten noch mehr/ vnnd Arpa küſſet jhre Schwiger/ Ruth aber bleib bey jr.

15. Sie aber ſprach: Sihe/ deine Schwägerin iſt vmbgewand zu jrem Volck/ vnnd zu jhrem Gott/ kere du auch vmb deiner Schwägerin nach.

16. Ruth antwortet: Rede mir nicht drein/ daß ich dich verlaſſen ſolt/ vnd von dir vmbkeren. Wo du hingeheſt/ da wil ich auch hin gehen/ Wo du bleibeſt/ da bleibe ich auch/ Dein Volck iſt mein Volck/ vnnd dein Gott iſt mein Gott.

8. Et Nahomi dit à ſes deux belles-filles, Allez, retournez chacune en la maiſon de ſa mere. L'Eternel vous face gratuité, comme vous auez fait à ceux qui ſont morts, & à moi.

9. L'Eternel vous doint à chacune de trouuer repos en la maiſon de ſon mari: & elle les baiſa. Mais elles eſleuerent leur voix, & pleurerent.

10. Et lui dirent, Mais *pluſtot* nous retournerons auec toi vers ton peuple.

11 Et Nahomi *reſpon*dit, Retournez-vous-en, mes filles: pourquoi viendriez-vous auec moi? Ai ie encore des fils en mon ventre, afin que vous les ayez à maris?

12. Retournez vous en, mes filles, allez vous en: car ie ſuis deuenue trop vieille pour eſtre remariee. Quand bien ie diroy' que i'en auroy' quelque eſperance, meſme que dés ceſte nuict ie ſeroy' auec vn mari, & meſme que i'auroy' enfanté des fils.

13. Les attendriez-vous iuſques à ce qu'ils deuinſent grans? differeriez-vous pour eux d'eſtre remariees? Non, mes filles: car ie ſuis en plus grand amertume que vous, d'autant que la main de l'Eternel s'eſt deſployee contre moi.

14. Adonc elles eſleuerent leur voix, & pleurerent derechef. Et Horpa baiſa ſa belle mere: mais Ruth demeura auec elle.

15. Lors *Nahomi* dit Voici ta belle-ſœur s'en eſt retournee à ſon peuple, & à ſes dieux: retourne-t'en apres ta belle-ſœur.

16. Mais Ruth *reſpon*dit, Ne me prie point de te laiſſer, pour me deſtourner arriere de toi: car où tu iras, i'irai: & ou tu logeras, ie logerai: Ton peuple *eſt* mon peuple, & ton Dieu *eſt* mon Dieu:

א

17 בְּכָל מַה דִּתְמוּתִי אֱמוּת וְתַמָּן אֱהֵא קְבִירָא וְלָא תוֹסִיפִי עוֹד לְמַלָּלָא כְּדְנַן יַעְבֵּיד יְיָ לִי וּכְדְנַן יוֹסִיף עֲלַי אֲרוּם מוֹתָא יַפְרִישׁ בֵּינִי וּבֵינָךְ׃

18 וַחֲזַת אֲרוּם מְאַלְּמָא הִיא לְמֵהָךְ עִמַּהּ וּפְסַקַת מִלְּמַלָּלָא לַהּ׃

19 וַאֲזַלָּן תַּרְוֵיהֶן עַד דְּעָלָּן לְבֵית לֶחֶם וַהֲוָה כַּד עָלָּן לְבֵית לֶחֶם וְאִתְכְּנִישׁוּ כָּל יָתְבֵי קַרְתָּא עִילָּוֵיהֶן וַאֲמָרָן הֲדָא נָעֳמִי׃

20 וַאֲמֶרֶת לְהוֹן לָא תְהֶוְיָן קָרָאן לִי נָעֳמִי קְרוֹן לִי מְרִירָא בְּרַם אַמְרִיר שַׁדַּי לִי לַחֲדָא׃

21 אֲנָא מַלְיָא אֲזַלִית וְרֵיקָנְיָא אֲתֵיבְנִי יְיָ מִגַּוֵּיהוֹן לְמָה דֵין אַתּוּן קָרָן לִי נָעֳמִי וּמִן קֳדָם יְיָ אִסְתְּהִיד בִּי חוֹבָתִי וְשַׁדַּי אַבְאִישׁ לִי׃

22 וִיתֵבַת נָעֳמִי וְרוּת מוֹאֲבִיתָא כַּלָּתַהּ עִמַּהּ דְּתָבַת מֵחֲקַל מוֹאָב וְאִינּוּן עָלָּן לְבֵית לֶחֶם בְּמַעֲלֵי יוֹמָא דְּפִסְחָא וּבְהַהוּא יוֹמָא שְׁרִיאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֶחְצַד יַת עוּמְרָא דַּאֲרָמוּתָא דַּהֲוָה מִן שַׂעֲרִין׃

א

17 בַּאֲשֶׁר תָּמוּתִי אָמוּת וְשָׁם אֶקָּבֵר כֹּה יַעֲשֶׂה יְהוָה לִי וְכֹה יוֹסִף כִּי הַמָּוֶת יַפְרִיד בֵּינִי וּבֵינֵךְ׃

18 וַתֵּרֶא כִּי־מִתְאַמֶּצֶת הִיא לָלֶכֶת אִתָּהּ וַתֶּחְדַּל לְדַבֵּר אֵלֶיהָ׃

19 וַתֵּלַכְנָה שְׁתֵּיהֶם עַד־בֹּאָנָה בֵּית לָחֶם וַיְהִי כְּבֹאָנָה בֵּית לֶחֶם וַתֵּהֹם כָּל־הָעִיר עֲלֵיהֶן וַתֹּאמַרְנָה הֲזֹאת נָעֳמִי׃

20 וַתֹּאמֶר אֲלֵיהֶן אַל־תִּקְרֶאנָה לִי נָעֳמִי קְרֶאןָ לִי מָרָה כִּי־הֵמַר שַׁדַּי לִי מְאֹד׃

21 אֲנִי מְלֵאָה הָלַכְתִּי וְרֵיקָם הֱשִׁיבַנִי יְהוָה לָמָּה תִקְרֶאנָה לִי נָעֳמִי וַיהוָה עָנָה בִי וְשַׁדַּי הֵרַע־לִי׃

22 וַתָּשָׁב נָעֳמִי וְרוּת הַמּוֹאֲבִיָּה כַלָּתָהּ עִמָּהּ הַשָּׁבָה מִשְּׂדֵה מוֹאָב וְהֵמָּה בָּאוּ בֵּית לֶחֶם בִּתְחִלַּת קְצִיר שְׂעֹרִים׃

α'.

17. Καὶ οὗ ἐὰν ἀποθάνῃς, ἀποθανοῦμαι, κἀκεῖ ταφήσομαι. τάδε ποιήσαι μοι κύριος, καὶ τάδε προσθείη, ὅτι θάνατος διαστελεῖ ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ.

18. Ἰδοῦσα δὲ ὅτι κραταιοῦται αὐτὴ τοῦ πορεύεσθαι μετ' αὐτῆς, ἐκόπασε τοῦ λαλῆσαι πρὸς αὐτὴν ἔτι.

19. Ἐπορεύθησαν δὲ ἀμφότεραι, ἕως τοῦ παραγενέσθαι αὐτὰς πρὸς Βηθλεέμ. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὰς εἰς Βηθλεέμ, καὶ ἤχυσε πᾶσα ἡ πόλις ἐπ' αὐτῆς, καὶ εἶπαν· εἰ αὐτή ἐστι νοεμμεῖν;

20. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτάς· μὴ δὴ καλεῖτέ με νοεμμεῖν, καλέσατέ με ἡ πικρά, ὅτι ἐπικράνθη ἐν ἐμοὶ ὁ ἱκανὸς σφόδρα.

21. Ἐγὼ πλήρης ἐπορεύθην, καὶ κενὴν ἀπέστρεψέ με ὁ κύριος. καὶ ἵνα τί καλεῖτέ με νοεμμεῖν. καὶ κύριος ἐταπείνωσέ με, καὶ ὁ ἱκανὸς ἐκάκωσέ με;

22. Καὶ ἀπέστρεψε νοεμμεῖν καὶ ῥοὺθ ἡ μωαβῖτις ἡ νύμφη αὐτῆς μετ' αὐτῆς, ἐπιστρέφουσαι ἐξ ἀγροῦ μωάβ. αὐταὶ δὲ παρεγενήθησαν εἰς Βηθλεὲμ ἐν ἀρχῇ θερισμοῦ κριθῶν.

ב

1 וּלְנָעֳמִי אִשְׁתְּמוֹדַע לְגַבְרַהּ גְּבַר גִּיבָּר תַּקִּיף מִן יְחוּס אֱלִימֶלֶךְ וּשְׁמֵיהּ בּוֹעַז׃

2 וַאֲמֶרֶת רוּת מוֹאֲבִיתָא לְוַת נָעֳמִי אֵיזֵיל כְּעַן לַחֲקְלָא וְאֶבְנוֹשׁ בְּשׁוּבְּלִין בָּתַר דְּאַשְׁכַּח רַחֲמִין בְּעֵינוֹי וַאֲמֶרֶת לַהּ אֵיזִילִי בְּרַתִּי׃

ב

1 וּלְנָעֳמִי מֹידַע לְאִישָׁהּ אִישׁ גִּבּוֹר חַיִל מִמִּשְׁפַּחַת אֱלִימֶלֶךְ וּשְׁמוֹ בֹּעַז׃

2 וַתֹּאמֶר רוּת הַמּוֹאֲבִיָּה אֶל־נָעֳמִי אֵלְכָה־נָּא הַשָּׂדֶה וַאֲלַקֳטָה בַשִּׁבֳּלִים אַחַר אֲשֶׁר אֶמְצָא־חֵן בְּעֵינָיו וַתֹּאמֶר לָהּ לְכִי בִתִּי׃

ΚΕΦΑΛ. β'.

1. Καὶ τῇ νοεμμεῖν ἀνὴρ γνώριμος τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς. ὁ δὲ ἀνὴρ δυνατὸς ἐν ἰσχύϊ ἐκ τῆς συγγενείας ἐλιμέλεχ· καὶ ὄνομα αὐτῷ Βοόζ.

2. Καὶ εἶπε ῥοὺθ ἡ μωαβῖτις πρὸς νοεμμεῖν· πορευθῶ δὴ εἰς ἀγρὸν, καὶ συνάξω ἐν τοῖς στάχυσι κατόπισθεν οὗ ἐὰν εὕρω χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, εἶπε δὲ αὐτῇ· πορεύου θύγατερ.

CAP. I.

17. Quæ te terra morientem ſuſceperit, in ea moriar: ibique locum accipiam ſepulturæ. Hæc mihi faciat Deus, & hæc addat, ſi non ſola mors me & te ſeparaverit.

18. Videns ergo Noemi. quod obſtinato animo Ruth decreuiſſet ſecum pergere, aduerſari noluit, nec ad ſuos vltra reditum perſuadere.

19. Profectæq; ſunt ſimul, & venerunt in Beth-lehem. Quibus urbem ingreſſis, velox apud cunctos fama percrebuit: dicebantq; mulieres, hæc eſt illa Noemi.

20. Quibus ait, Ne vocetis me Noemi, (id eſt, pulchram:) ſed vocate me Mara (id eſt amaram) quia amaritudine valde replevit me Omnipotens.

21. Egreſsa ſum plena, & vacuam reduxit me Dominus. Cur ergo vocatis me Noemi, quam Dominus humiliavit, & afflixit Omnipotens?

22. Venit ergo Noemi cum Ruth Moabitide nuru ſua, de terra peregrinationis ſuæ: ac reverſa eſt in Beth-lehem, quando primùm hordea metebantur.

Das I. Capitel.

17. Wo du ſtirbeſt / da ſterbe ich auch / da wil ich auch begraben werden / der HERRE thu mir diß vnd das / der Todt muß mich vnd dich ſcheiden.

18. Als ſie nun ſahe / daß ſie veſte im ſinn war mit jr zu gehen / ließ ſie abmit jr davon zu reden.

19. Alſo giengen die beide mit einander / biß ſie gen Bethlehem kamen. Vnd da ſie zu Bethlehem einkamen / reget ſich die gantze Stad über jnen / vnd ſprach: Jſt das die Naemi?

20 Sie aber ſprach zu jhnen: Heiſſet mich nicht Naemi / ſondern Mara / denn der Allmechtige hat mich ſehr betrůbt.

21. Volzoch ich auß / aber leer hat mich der HERR wider heimbracht / Warum̃ heiſſet jr mich denn Naemi? ſo mich doch der HERR gedemůtiget / vnd der Allmechtige betrůbt hat?

22. Es war aber vmb die zeit / daß die Gerſtenerndte angieng / da Naemi vnd jr Schnur Ruth die Moabitin widerkamen / vom Moabiter Lande gen Bethlehem.

CHAP. I.

17. Là où tu mourras, ie mourrai, & là ſerai enſeuelie: Ainſi me face l'Eternel, & ainſi *y* adiouſte, que ce ſera la mort qui fera la departie entre toi & moi.

18. *Nahomi* donc voyant qu'elle s'eſtoit reſolue d'aller auec elle, deſiſta de lui en parler.

19. Et elles cheminerent toutes deux tant qu'elles vindrent en Beth-lehem. Et comme elles furent entrees en Beth lehem, toute la ville commença à bruire touchant icelles, & *les femmes* dirent, N'*eſt*-ce pas ici Nahomi?

20. Et elle leur *reſpon*dit, Ne m'appelez point Nahomi: appelez moi Mara. Car le Tout-puiſſant m'a comblee d'amertume.

21. Ie m'en allai pleine, & l'Eternel m'a fait retourner à vuide. Pourquoi m'appeleriez-vous Nahomi, veu que l'Eternel m'a abbatue, & le Tout-puiſſant m'a affligee?

22. Ainſi s'en retourna Nahomi & auec elle Ruth la Moabite ſa belle fille, qui eſtoit venue de la contree de Moab: & entrerent dedans Beth-lehem au commencement de la moiſſon des orges.

CAP. II.

1. Erat autem viro Elimélech conſanguineus homo potens & magnarum opum, nomine Booz.

2. Dixitq; Ruth Moabitis ad ſocrum ſuam, Si iubes vadam in agrum, & colligam ſpicas quæ fugerint manus metentium, ubicunque clementis in me patris familias repererо gratiam. Cui illa reſpondit, Vade filia mi.

Das II. Capitel

ES war auch ein Mann / der Naemi Mann freunde / von dem geſchlechte EliMelech / mit Namen Boas / der war ein weidlicher Mañ.

2. Vnd Ruth die Moabitin ſprach zu Naemi: Laß mich auffs Feld gehen vnd Ehern aufflesen / demnach / fůr dem ich gnade finde. Sie aber ſprach zu jhr: Gehe hin meine Tochter.

CHAP. II.

1. Or le mari de Nahomi auoit *là* vn parent homme fort & vaillant, de la famille d'Eli-melec: qui auoit nom Booz.

2. Et Ruth la Moabite dit à Nahomi, Ie te prie que i'aille aux champs, & ie glanerai *quelques* eſpics apres celui enuers lequel i'aurai trouué grace. Elle lui *reſpon*dit, Va, ma fille.

ב

3 וַאֲזַלַת וְעַלַּת וּכְנֵשַׁת
בְּחַקְלָא בָּתַר חֲצוֹדַיָּא
וְאוּרַע יַת אַרְעוּתָא
אַחְסָנַת חַקְלָא דַהֲוָת
לְבוֹעַז דְּמִן יַחוּס אֱלִימֶלֶךְ׃

4 וְהָא בּוֹעַז אֲתָא מִבֵּית
לֶחֶם וַאֲמַר לַחֲצוֹדַיָּא
יְהֵא (מֵימְרָא) דַייָ
בְּסַעְדְּכוֹן וַאֲמַרוּ לֵיהּ יב
יְבָרְכִינָךְ יְיָ׃

5 וַאֲמַר בּוֹעַז לְעֻלֵימֵיהּ
דְּמַנִּי רַב עַל חֲצוֹדַיָּא לְאֵי
דֵין אוּמָּא רִיבָא הָדָא׃

6 וַאֲתֵיב עֲלֵימָא דָא
דְּאִתְמַנָּא רַב עַל חֲצוֹדַיָּא
וַאֲמַר רִיבָא דְּמִן עַמָּא
דְמוֹאָב הִיא דְּתָבַת עִם
נָעֳמִי מֵחַקַל מוֹאָב׃

7 וַאֲמֶרֶת אֶצְבּוֹר כְּעַן
וְאֶכְנוֹשׁ שׁוּבְּלִין בְּאַלּוּמַיָּא
מַה דְּיִשְׁתְּאַר בָּתַר חֲצוֹדַיָּא
וַאֲתָת וְקָמַת וְאִתְעַכְּבַת
כָּאן מִן צַפְרָא וְעַד כְּעַן
פּוֹן וְעֵירָא דֵין דְּיָתְבָא
בְּבֵיתָא צִבְחָר׃

8 וַאֲמַר בּוֹעַז לְוַת רוּת
הֲלָא קַבֵּילְתְּ מִינִּי בְּרַתִּי
לָא תְהַכִין לְמִצְבַּר שׁוּבְּלִין
בְּחַקַל אָחֳרָן וְאַף לָא
תַעְבְּרִי מִכָּאן לְמֵיזַל
לְאוּמָּא אַחֲרִיתִי וְהָכָא
תִתּוֹסְפִי עִם עֲלֵמָתִי׃

9 עֵינַיִךְ תְּהֵא מִסְתַּכְּלָא
בְּחַקְלָא דְּיַחְצְדוּן תַּמָּן
וְתֵיזִילִי בָּתְרֵיהוֹן הֲלָא
פַּקֵּידִית יַת עֲלֵימַיָּא בְּדִיל
דְּלָא יִקְרְבוּן בִּיךְ לְבִישׁ
וּבְעִידָּן דְּאַתְּ צָחְיָא לְמוֹי
אֵיזִילִי לְמָנַיָּא וְתִהֵא
שָׁתְיָא מִן מוֹי דִּי מָלְיָין
עֲלֵימַיָּא׃

10 וּנְפַלַת עַל אַפַּהָא
וּסְגִידַת עַל אַרְעָא וַאֲמֶרֶת
לֵיהּ מָה דֵין אַשְׁכְּחֵית
רַחֲמִין בְּעֵינָךְ לְאִשְׁתְּמ
לְאִשְׁתְּמוֹדָעוּתַנִי וַאֲנָא
מֵעַמָּא נֻכְרָאָה׃

ב

3 וַתֵּלֶךְ וַתָּבוֹא וַתְּלַקֵּט בַּשָּׂדֶה
אַחֲרֵי הַקֹּצְרִים וַיִּקֶר מִקְרֶהָ
חֶלְקַת הַשָּׂדֶה לְבֹעַז אֲשֶׁר
מִמִּשְׁפַּחַת אֱלִימֶלֶךְ׃

4 וְהִנֵּה־בֹעַז בָּא מִבֵּית לֶחֶם
וַיֹּאמֶר לַקּוֹצְרִים יְהוָה עִמָּכֶם
וַיֹּאמְרוּ לוֹ יְבָרֶכְךָ יְהוָה׃

5 וַיֹּאמֶר בֹּעַז לְנַעֲרוֹ הַנִּצָּב
עַל־הַקּוֹצְרִים לְמִי הַנַּעֲרָה
הַזֹּאת

6 וַיַּעַן הַנַּעַר הַנִּצָּב עַל־
הַקּוֹצְרִים וַיֹּאמַר נַעֲרָה מוֹאֲבִיָּה
הִיא הַשָּׁבָה עִם־נָעֳמִי מִשְּׂדֵה
מוֹאָב׃

7 וַתֹּאמֶר אֲלַקֳטָה־נָּא וְאָסַפְתִּי
בָעֳמָרִים אַחֲרֵי הַקּוֹצְרִים וַתָּבוֹא
וַתַּעֲמוֹד מֵאָז הַבֹּקֶר וְעַד־עַתָּה
זֶה שִׁבְתָּהּ הַבַּיִת מְעָט׃

8 וַיֹּאמֶר בֹּעַז אֶל־רוּת הֲלוֹא
שָׁמַעַתְּ בִּתִּי אַל־תֵּלְכִי לִלְקֹט
בְּשָׂדֶה אַחֵר וְגַם לֹא־תַעֲבוּרִי
מִזֶּה וְכֹה תִדְבָּקִין עִם־נַעֲרֹתָי׃

9 עֵינַיִךְ בַּשָּׂדֶה אֲשֶׁר־יִקְצֹרוּן
וְהָלַכְתְּ אַחֲרֵיהֶן הֲלוֹא צִוִּיתִי
אֶת־הַנְּעָרִים לְבִלְתִּי נָגְעֵךְ וְצָמִת
וְהָלַכְתְּ אֶל־הַכֵּלִים וְשָׁתִית מֵאֲשֶׁר
יִשְׁאֲבוּן הַנְּעָרִים׃

10 וַתִּפֹּל עַל־פָּנֶיהָ וַתִּשְׁתַּחוּ
אָרְצָה וַתֹּאמֶר אֵלָיו מַדּוּעַ
מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ לְהַכִּירֵנִי
וְאָנֹכִי נָכְרִיָּה׃

β.

3. Καὶ ἐπορεύθη, καὶ ἐλθοῦσα συνέλεξεν ἐν τῷ ἀγρῷ κατόπισθε τῶν θεριζόντων. καὶ περιέπεσε περιπτώματι τῇ μερίδι τοῦ ἀγροῦ Βοὸζ τοῦ ἐκ τῆς συγγενείας ἐλιμελεχ.

4. Καὶ ἰδοὺ Βοὸζ ἦλθεν ἐκ Βηθλεὲμ, καὶ εἶπε τοῖς θερίζουσι· κύριος μεθ' ὑμῶν. καὶ εἶπεν αὐτῷ· εὐλογήσαι σε κύριος.

5. Καὶ εἶπε Βοὸζ τῷ παιδαρίῳ αὐτοῦ τῷ ἐφεστῶτι ἐπὶ τοὺς θερίζοντας· τίς ἡ νεᾶνις αὕτη;

6. Καὶ ἀπεκρίθη τὸ παιδάριον τὸ ἐφεστὼς ἐπὶ τοὺς θερίζοντας, καὶ εἶπεν· ἡ παῖς ἡ μωαβῖτις ἐστιν ἡ ἀποστραφεῖσα μετὰ νοεμμεὶν ἐξ ἀγροῦ μωάβ.

7. Καὶ εἶπε· συλλέξω δὴ καὶ συνάξω ἐν τοῖς δράγμασιν ὄπισθεν τῶν θεριζόντων. καὶ ἦλθε, καὶ ἔστη ἀπὸ πρωΐθεν ἕως ἑσπέρας, οὐ κατέπαυσεν ἐν τῷ ἀγρῷ μικρόν.

8. Καὶ εἶπε Βοὸζ πρὸς ῥοὺθ· οὐκ ἤκουσας, θύγατερ; μὴ πορευθῇς ἐν ἀγρῷ συλλέξαι ἑτέρῳ, καὶ σὺ οὐ πορεύσῃ ἐντεῦθεν, ὧδε κολλήθητι μετὰ τῶν κορασίων μου.

9. Καί οἱ ὀφθαλμοί σου εἰς τὸν ἀγρὸν οὗ ἐὰν θερίζωσι, καὶ πορεύσῃ κατόπισθεν αὐτῶν. ἰδοὺ ἐνετειλάμην τοῖς παιδαρίοις τοῦ μὴ ἅψασθαί σου, καὶ ὅτε διψήσεις καὶ πορευθήσῃ εἰς τὰ σκεύη καὶ πίεσαι, ὅθεν ἐὰν ὑδρεύωνται τὰ παιδάρια.

10. Καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς, καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· τί ὅτι εὗρον χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου τοῦ ἐπιγνῶναί με, καὶ ἐγώ εἰμι ξένη;

CAP. II.	Das II. Capitel.	CHAP. II.
3. Abiit itaque & colligebat ſpicas poſt terga metentium. Accidit autem ut ager ille haberet dominum nomine Booz, qui erat de cognatione Eli-melech.	3. Sie gieng hin/kam vnd laß auff/den Schnittern nach auff dem Felde. Vnd es begab ſich eben/daß daſſelbe Feld war des Boas/der von dem Geſchlecht EliMelech war.	3. Elle s'en alla donc & entra en vn champ, & glana apres les moiſſonneurs. Et aduint qu'elle ſe rencontra au chãp qui appartenoit à Booz, lequel *eſtoit* de la famille d'Elimelec.
4. Et ecce, ipſe veniebat de Bethlehem, dixitq; meſſoribus, Dominus vobiſcũ. Qui reſponderunt ei, Benedicat tibi Dominus.	4. Vnnd ſihe Boas kam eben von Bethlehem/vnd ſprach zu dẽ Schnittern: Der HERR mit euch. Sie antworten: Der HERr ſegene dich.	4. Or voici venir de Bethlehem Booz, qui dit aux moiſſonneurs, L'Eternel *ſoit* auec vous: & ils lui *reſpon*direnr, L'Eternel te benie.
5. Dixitq; Booz iuveni qui meſſoribus præerat, Cuius eſt hæc puella?	5. Vnnd Boas ſprach zu ſeinem Knaben/der über die Schnitter geſtellet war: Weß iſt die Dirne?	5. Puis Booz dit a ſon ſeruiteur qui auoit charge des moiſſonneurs, A qui *eſt* ceſte ieune fille.
6. Cui reſpondit, Hæc eſt Moabitis quæ venit cum Noëmi, de regione Moabitide.	6. Der Knabe/der über die Schnitter geſtellet war / antwortet vnnd ſprach: Es iſt die Dirne die Moabitin/die mit Naemi widerkommen iſt von der Moabiter Land.	6. Le ſeruiteur qui auoit charge des moiſſonneurs, reſpondit, & dit, *C'eſt* vne ieune femme Moabire, qui eſt retournee auec Nahomi de la contree de Moab.
7. Et rogavit ut ſpicas colligeret remanentes, ſequens meſſorum veſtigia: & de manè uſque nunc ſtat in agro, & ne ad momentum quidem domum reverſa eſt.	7. Denn ſie ſprach: lieber laß mich aufflesen vnd ſam̃len vnter den Garben/den Schnittern nach. Vnd iſt alſo kommen / vnnd da geſtanden von morgen an biß her/vnd bleibt wenig daheime.	7 Laquelle *nous* a dit, Ie vous prie que ie glane, & que i'amaſſe *quelques* poignees apres les moiſſonneurs. Eſtant donc entree elle eſt demeuree deſia depuis le matin iuſqu'à ceſte heure. *C'eſt* la le peu de demeure qu'elle a faite en la maiſon.
8. Et ait Booz ad Ruth, Audi filia ne vadas in alterum agrum ad colligendum, nec recedas ab hoc loco: ſed iungere puellis meis.	8. Da ſprach Boas zu Ruth: Höreſt du es meine Tochter? Du ſolt nicht gehen auff einen andern Acker auffzuleſen/vnd gehe auch nicht von hinnen / ſondern halt dich zu meinen Dirnen.	8. Adonc Booz dit à Ruth, Ma fille, n'as tu pas entendu? Ne va point glaner en autre champ, & meſme ne ſors point d'ici: & ne te bouge point d'ici d'aupres de mes ieunes filles.
9. Et ubi meſſuerint, ſequere. Mandavi enim pueris meis, ut nemo moleſtus ſit tibi: ſed etiam ſi ſitieris, vade ad ſarcinulas, & bibe aquas de quibus & pueri mei bibunt.	9. Vnnd ſihe / wo ſie ſchneiden im Felde/da gehe jhnen nach / Ich hab meinem Knaben gebotten / daß dich niemand antaſte. Vnd ſo dich dürſtet ſo gehe hin zu dem Gefeß vnd trincke/ da meine Knaben ſchöpffen.	9. Regarde au champ auquel on moiſſonnera, & va apres elles. N'ai ie pas defendu à mes garçons qu'on ne te touche point? & ſi tu as ſoif, va aux vaiſſeaux, & boi de ce que les garçons auront puiſé.
10. Quæ cadens in faciem ſuam & adorans ſuper terram, dixit ad eum, Vnde mihi hoc, ut invenirem gratiam ante oculos tuos, & noſſe me dignareris peregrinam mulierem?	10. Da fiel ſie auff jhr Angeſicht vnd betet an zur Erden/vnnd ſprach zu jhm: Womit hab ich die gnade funden für deinen Augen / daß du mich erkenneſt / die ich doch frembd bin.	10. Lors elle cheut ſur ſa face, & ſe proſterna en terre, & lui dit, Comment ai-ie trouué grace enuers toi, que tu me cognoiſſes, veu que ie ſuis eſtrangere?

ב

11 וַאֲתֵיב בּוֹעַז וַאֲמַר לַהּ אִתְחֲוָאָה אִתְחֲוָא לִי כָּל טֵיבוּתָא דַּעֲבַדְתְּ עִם חֲמוֹתִיךְ דְּפַרְנַסְתְּ יָתַהּ בָּתַר דְּמִיתַת בַּעֲלִיךְ וּשְׁבַקְתְּ דַּחַלְתִּיךְ וְעַמִּיךְ וּבֵית אֲבִיךְ וְאִמִּיךְ וַאֲרַע יַלְדוּתִיךְ וַאֲזַלְתְּ לְאִתְגַּיָּרָא וּלְמִיתַב בֵּין עַם דְּלָא אִישְׁתְּמוֹדַע לִיךְ מֵאֶתְמָלֵי וּמִדְּקַמּוֹהִי׃

12 יִגְמוֹל יְיָ לִיךְ גְּמוּר טָב בְּעָלְמָא הָדֵין עַל עוֹבָדַיִךְ טָב וִיהֵי אַגְרִיךְ שְׁלֵימָא לְעָלְמָא דְּאָתֵי מִן קֳדָם יְיָ אֱלָהָא דְיִשְׂרָאֵל דַּאֲתֵית לְאִתְגַּיָּרָא וּלְאִתְכַּסָּאָה תְּחוֹת טְלַל שְׁכִינַת יְקָרֵיהּ׃

13 וַאֲמֶרֶת אַשְׁכְּחֵית רַחֲמִין בְּעֵינָךְ רִבּוֹנִי אֲרֵי נַחֲמְתַּנִי וַאֲרוּם מַלֵּילְתָּא תַּנְחוּמִין עַל לֵב אַמְתָּךְ וַאֲנָא לֵית לִי זְכוּ לְמֶהֱוֵי חוּלָקִי עִם חֲדָא מִן אַמְהָתָךְ׃

14 וַאֲמַר לַהּ בּוֹעַז לְעִידַּן סְעוּדְתָא קְרִיבִי וְתֵיכְלִין לַחְמָא וּטְמִישִׁי סְעָדַיִךְ בְּתַבְשִׁילָא דְאִתְבַּשַּׁל בְּחַלָּא וִיתֵיבַת בִּסְטַר חֲצוֹדַיָּא וְאוֹשִׁיט לַהּ קָלִי וַאֲכָלַת וּשְׂבַעַת וְאַשְׁאָרַת׃

15 וְקָמַת לְמִצְבַּר שֻׁבְּלִין וּפַקֵּיד בּוֹעַז יַת עוּלֵימוֹי לְמֵימַר אַף בֵּינֵי אֲלוּמַיָּא תְּהֵא צָבְרָא וְלָא תְכַסְּפוּנַהּ׃

16 וְאַף מִיתַר תְּתִירוּן לַהּ מִן עֻתְרַיָּא וְאַף מִשְׁבַּק תִּשְׁבְּקוּן לַהּ מִן אֱסָרַיָּא וְתִשְׁבְּקוּן לְמֶהֱוֵי צָבְרָא וְלָא תְנוּפוּן בַּהּ׃

17 וְלַקְטַת שֻׁבְּלִין בַּהּ בְּחַקְלָא עַד רַמְשָׁא וְדָשַׁת יַת שֻׁבְּלִין דִּצְבַרַת וַהֲוָת שְׂעוֹרֵיהוֹן כִּתְלָת סְאִין שְׂעָרִין׃

18 וְסוֹבְרֶת וְעַלַּת לְקַרְתָּא וַחֲזָת חֲמוֹתַהּ יַת מַה דְּאַכְנְשַׁת וְאַפֵּיקַת מִן תַּרְמִילָא וִיהָבַת לַהּ יַת מְזוֹנַהּ דְּשַׁיֶּירַת לַהּ מִן שָׂבְעַהּ׃

ב

11 וַיַּעַן בֹּעַז וַיֹּאמֶר לָהּ הֻגֵּד הֻגַּד לִי כֹּל אֲשֶׁר־עָשִׂית אֶת־חֲמוֹתֵךְ אַחֲרֵי מוֹת אִישֵׁךְ וַתַּעַזְבִי אָבִיךְ וְאִמֵּךְ וְאֶרֶץ מוֹלַדְתֵּךְ וַתֵּלְכִי אֶל־עַם אֲשֶׁר לֹא־יָדַעַתְּ תְּמוֹל שִׁלְשׁוֹם׃

12 יְשַׁלֵּם יְהוָה פָּעֳלֵךְ וּתְהִי מַשְׂכֻּרְתֵּךְ שְׁלֵמָה מֵעִם יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־בָּאת לַחֲסוֹת תַּחַת כְּנָפָיו׃

13 וַתֹּאמֶר אֶמְצָא־חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲדֹנִי כִּי נִחַמְתָּנִי וְכִי דִבַּרְתָּ עַל־לֵב שִׁפְחָתֶךָ וְאָנֹכִי לֹא אֶהְיֶה כְּאַחַת שִׁפְחֹתֶךָ׃

14 וַיֹּאמֶר לָה בֹעַז לְעֵת הָאֹכֶל גֹּשִׁי הֲלֹם וְאָכַלְתְּ מִן־הַלֶּחֶם וְטָבַלְתְּ פִּתֵּךְ בַּחֹמֶץ וַתֵּשֶׁב מִצַּד הַקֹּצְרִים וַיִּצְבָּט־לָהּ קָלִי וַתֹּאכַל וַתִּשְׂבַּע וַתֹּתַר׃

15 וַתָּקָם לְלַקֵּט וַיְצַו בֹּעַז אֶת־נְעָרָיו לֵאמֹר גַּם בֵּין הָעֳמָרִים תְּלַקֵּט וְלֹא תַכְלִימוּהָ׃

16 וְגַם שֹׁל־תָּשֹׁלּוּ לָהּ מִן־הַצְּבָתִים וַעֲזַבְתֶּם וְלִקְּטָה וְלֹא תִגְעֲרוּ־בָהּ׃

17 וַתְּלַקֵּט בַּשָּׂדֶה עַד־הָעָרֶב וַתַּחְבֹּט אֵת אֲשֶׁר־לִקֵּטָה וַיְהִי כְּאֵיפָה שְׂעֹרִים׃

18 וַתִּשָּׂא וַתָּבוֹא הָעִיר וַתֵּרֶא חֲמוֹתָהּ אֵת אֲשֶׁר־לִקֵּטָה וַתּוֹצֵא וַתִּתֶּן־לָהּ אֵת אֲשֶׁר־הוֹתִרָה מִשָּׂבְעָהּ׃

β'.

11. Καὶ ἀπεκρίθη Βοὸζ καὶ εἶπεν αὐτῇ· ἀπαγγελίᾳ ἀπηγγέλη μοι, ὅσα ἐποίησας μετὰ τῆς πενθερᾶς σου, μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν ἄνδρα σου, καὶ πῶς κατέλιπες τὸν πατέρα σου, καὶ τὴν μητέρα σου, καὶ τὴν γῆν γενέσεώς σου, καὶ ἐπορεύθης πρὸς τὸν λαὸν ὃν οὐκ ᾔδεις ἀπὸ ἐχθὲς καὶ τρίτης.

12. Ἀποτίσαι κύριος τὴν ἐργασίαν σου, καὶ γένοιτο ὁ μισθός σου πλήρης παρὰ κυρίου τοῦ θεοῦ Ἰσραὴλ πρὸς ὃν ἦλθες πεποιθέναι ὑπὸ τὰς πτέρυγας αὐτοῦ.

13. Ἡ δὲ εἶπεν· εὕροιμι χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς σου κύριέ μου, ὅτι παρεκάλεσάς με, καὶ ὅτι ἐλάλησας ἐπὶ καρδίαν τῆς δούλης σου, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ οὐκ ἔσομαι ὡς μία τῶν παιδισκῶν σου.

14. Καὶ εἶπεν αὐτῇ Βοὸζ· ἤδη ὥρα τοῦ φαγεῖν, πρόσελθε δὴ ὧδε, καὶ φάγεσαι τῶν ἄρτων μου. καὶ βάψεις τὸν ψωμόν σου ἐν τῷ ὄξει. καὶ ἐκάθισε Ῥοὺθ ἐκ πλαγίων τῶν θεριζόντων, καὶ ἐβούνισεν αὐτῇ Βοὸζ ἄλφιτον, καὶ ἔφαγε, καὶ ἐνεπλήσθη, καὶ κατέλιπε.

15. Καὶ ἀνέστη τοῦ συλλέγειν. καὶ ἐνετείλατο Βοὸζ τοῖς παιδαρίοις αὐτοῦ λέγων· καί γε ἀνὰ μέσον τῶν δραγμάτων συλλεγέτω, καὶ μὴ καταισχύνητε αὐτήν.

16. Καὶ βαστάζοντες βαστάσατε, καί γε παραβάλλοντες παραβαλεῖτε αὐτῇ ἐκ τῶν βεβουνισμένων, καὶ ἄφετε αὐτήν, καὶ φάγεται, καὶ συλλέξει, καὶ οὐκ ἐπιτιμήσετε αὐτῇ.

17. Καὶ συνέλεξεν ἐν τῷ ἀγρῷ ἕως ἑσπέρας, καὶ ἐρράβδισεν ἃ συνέλεξε. καὶ ἐγενήθη ὡς οἰφεὶ κριθῶν.

18. Καὶ ἦρε, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν. καὶ εἶδεν ἡ πενθερὰ αὐτῆς ἃ συνέλεξε. καὶ ἐξενέγκασα Ῥοὺθ ἔδωκεν αὐτῇ ἃ κατέλιπεν, ἐξ ὧν ἐνεπλήσθη.

RVTH.	Das Buch Ruth.	RVTH.
CAP. II.	Das II. Capitel.	CHAP. II.
11. Cui ille reſpondit, Nuntiata ſunt mihi omnia quæ feceris ſocrui tuæ poſt mortem viri tui: & quòd reliqueris parentes tuos, & terram in qua nata es, & veneris ad populum quem anteà neſciebas.	11. Boas antwortet/vnd ſprach zu jr: Es iſt mir angeſagt/ alles was du gethan haſt an deiner Schwiger/ nach deines Mannes todt/ daß du verlaſſen haſt deinen Vater vnd deine Muter vnd dein Vaterland/ vnnd biſt zu einem Volck gezogen/daß du zuvor nicht kannteſt.	11. Booz reſpondit & lui dit, Tout ce que tu as fait à ta belle-mere, depuis que ton mari eſt mort, m'a eſté entierement rapporté: comme tu as delaiſſé ton pere, & ta mere, & le païs de ta naiſſance, & es venue vers vn peuple que tu n'auois point cognu ci deuant.
12. Reddat tibi Dominus pro opere tuo, & plenam mercedem recipias à Domino Deo Iſraël, ad quem veniſti, & ſub cuius confugiſti alas.	12. Der HERR vergelte dir deine that/vnd müſſe dein lohn volkommen ſein bey dem HERREN dem GOtt Iſrael/zu welchem du kommen biſt/ daß du vnter ſeinen flügeln zuverſicht hetteſt.	12. L'Eternel recompenſe ton œuure, & ton loyer ſoit entier de par l'Eternel le Dieu d'Iſrael, ſous les ailes duquel tu t'es venue retirer.
13. Quæ ait, Inveni gratiam apud oculos tuos, domine mi, qui conſolatus es me, & locutus es ad cor ancillæ tuæ, quæ non ſum ſimilis unius puellarum tuarum.	13. Sie ſprach: Laß mich gnade für deinen Augen finden/mein Herr/ denn du haſt mich getröſtet/vnd deine Magd freundlich angeſprochen/ So ich doch nicht bin/ als deiner Mägde eine.	13. Et elle dit, Mon ſeigneur, ie trouue grace enuers toi, car tu m'as conſolee, & as parlé ſelon le cœur de ta ſeruante: & ſi ie ne ſuis point tant que l'vne de tes ſervantes.
14. Dixitq; ad eam Booz, Quando hora veſcendi fuerit, *veni huc*, & *comede* panem, & intinge buccellam tuam in aceto. Sedit itaque ad meſſorum latus, & congeſſit polentam ſibi, comeditque, & ſaturata eſt, & tulit reliquias.	14. Boas ſprach zu jr: Wenns eſſens zeit iſt/ſo mache dich hie herzu/ vnd iß des Brots/vnd duncke deinen biſſen in den Eſſig. Vnnd ſie ſatzt ſich zur ſeiten der Schnitter. Er aber legt jr Sangen für/vnd ſie aß vnnd ward ſatt/ vnd ließ über.	14. Derechef Booz lui dit à l'heure du repas, Aproche-toi en ça, & mange du pain, & trempe ton morceau au vinaigre', & elle s'aſſit à coſté des moiſſonneurs, & il lui bailla du grain roſti, & elle en mangea, & fut raſſaſiee, & en ſerra de reſte.
15. Atque inde ſurrexit, ut ſpicas ex more colligeret. Præcepit autem Booz pueris ſuis, dicens: Etiamſi vobiſcum metere voluerit, ne prohibeatis eam.	15. Vñ da ſie ſich auff macht zu leſen/ gebot Boas ſeinē Knabē/vnd ſprach: Laſt ſie auch zwiſchen den garben leſen/vnd beſchemet ſie nicht.	15. Puis elle ſe leua pour glaner. Et Booz commanda à ſes garçons, diſant, Qu'elle glane meſmes entre les iauelles, & ne lui faites point de honte.
16. Et de veſtris quoque manipulis proiicite de induſtria, & remanere permittite, ut abſque rubore colligat, & colligētem nemo corripiat.	16. Auch von den hauffen laſſet überbleiben/vnd laſſet ligen/daß ſie es auffleſe / vnnd niemandt ſchelte ſie drumb.	16. Dauantage vous lui laiſſerez, comme par meſgarde, quelques poignees: vous *les lui* laiſſerez, *di-ie*, & elle les recueillira, & vous ne l'*en* tanſerez point.
17. Collegit ergo in agro uſque ad veſperam: & quæ collegerat virga cædens & excutiens, invenit hordei quaſi Ephi menſuram, id eſt, tres modios.	17. Alſo laß ſie auff dem Felde biß zu Abend/vnnd ſchlugs auß was ſie auffgeleſen hatte / vnnd es war bey eim Epha Gerſten.	17. Elle glana donc au champ iuſqu'au ſoir, & eſcouït ce qu'elle auoit recueilli, & *y* eut enuiron vn Epha d'orge.
18. Quos portans reverſa eſt in civitatem, & oſtendit ſocrui ſuæ: inſuper protulit, & dedit ei de reliquiis cibi ſui quo ſaturata fuerat.	18. Vnd ſie hubs auff/vnd kam inn die Stadt/vnd jre Schwiger ſahe es was ſie geleſen hatte. Da zoch ſie herfür vnd gab jhr/was jr überig geblieben war / da ſie ſatt von war worden.	18. Si *l'*emporta, & vint en la ville Et ſa belle-mere vid ce qu'elle auoit glané. Elle tira auſſi hors ce qu'elle auoit ſerré de reſte apres qu'elle eut eſté raſſaſiee, & *le* lui donna.

ב

19 וַאֲמֶרֶת לַהּ חֲמוֹתַהּ לְאָן צְבַרְתְּ יוֹמָא דֵין וּלְאָן אִשְׁתַּדַּלְתְּ לְמֶעְבַּד יְהֵי גַב גַּבְרָא דְאִשְׁתְּמוֹדַע לִיךְ מְבָרַךְ וְחַוִּיאַת לַחֲמוֹתַהּ יַת דְאִשְׁתַּדְּלַת לְמֶעְבַּד עִמֵּיהּ וַאֲמֶרֶת שׁוּם גַּבְרָא דְאִשְׁתַּדְּלֵית עִמֵּיהּ יוֹמָא דֵין מִתְקְרֵי בּוֹעַז׃

20 וַאֲמֶרֶת נָעֳמִי לְכַלָּתַהּ מְבָרַךְ הוּא מִפּוּם קוּדְשָׁא דַיְיָ דְלָא שְׁבַק טִיבוּתֵיהּ עִם חַיַּיָּא וְעִם מֵיתַיָּא וַאֲמֶרֶת לַהּ נָעֳמִי קָרִיב לָנָא גַּבְרָא מִפָּרִיקָנָא הוּא׃

21 וַאֲמֶרֶת רוּת מוֹאֲבִיָּה אַף אֲרוּם אֲמַר לִי עִם רִיבַיָּא דִּילִי תִּסְתּוֹפִּין עַד זְמַן דְּכַדֵּי יְשֵׁיצוּן יַת כָּל חַצְדָּא דִּילִי׃

22 וַאֲמֶרֶת נָעֳמִי לְרוּת רוּת כַּלָּתַהּ שַׁפִּיר בְּרַתִּי אֲרוּם תִּיפְּקִין עִם ע עֲלֵימְתֵיהּ וְלָא יַעַרְעוּן בִּיךְ בַּחֲקַל אָחֳרָן׃

23 וְאִדְבְּקַת בְּעוּלֵמְתוֹי דְבוֹעַז לְמֶעְבַּד עַד דִּישֵׁיצֵי חֲצַד שַׂעֲרִין וַחֲצַד חִטִּין וִיתֵיבַת עִם חֲמוֹתַהּ׃

ג

1 וַאֲמֶרֶת לַהּ נָעֳמִי ח חֲמוֹתַהּ בְּרַתִּי בִּשְׁבוּעָה לָא אֲנוּחַ עַד זְמַן דְאִתְבַּע לִיךְ נְיָחָא בְּגִין דְּיוֹטַב לַךְ׃

2 וּכְעַן הֲלָא בּוֹעַז ד דְאִשְׁתְּמוֹדַע לָנָא דַהֲוֵית בַּחֲקְלָא עִם עוּלֵמְתוֹי הָא הוּא מְבַדַּר יַת אִדַּר שְׂעוֹרִין בְּרוּחָא דְלֵילְיָא׃

ב.

19 וַתֹּאמֶר לָהּ חֲמוֹתָהּ אֵיפֹה לִקַּטְתְּ הַיּוֹם וְאָנָה עָשִׂית יְהִי מַכִּירֵךְ בָּרוּךְ וַתַּגֵּד לַחֲמוֹתָהּ אֵת אֲשֶׁר־עָשְׂתָה עִמּוֹ וַתֹּאמֶר שֵׁם הָאִישׁ אֲשֶׁר עָשִׂיתִי עִמּוֹ הַיּוֹם בֹּעַז׃

20 וַתֹּאמֶר נָעֳמִי לְכַלָּתָהּ בָּרוּךְ הוּא לַיהוָה אֲשֶׁר לֹא־עָזַב חַסְדּוֹ אֶת־הַחַיִּים וְאֶת־הַמֵּתִים וַתֹּאמֶר לָהּ נָעֳמִי קָרוֹב לָנוּ הָאִישׁ מִגֹּאֲלֵנוּ הוּא׃

21 וַתֹּאמֶר רוּת הַמּוֹאֲבִיָּה גַּם כִּי־אָמַר אֵלַי עִם־הַנְּעָרִים אֲשֶׁר־לִי תִּדְבָּקִין עַד אִם־כִּלּוּ אֵת כָּל־הַקָּצִיר אֲשֶׁר־לִי׃

22 וַתֹּאמֶר נָעֳמִי אֶל־רוּת כַּלָּתָהּ טוֹב בִּתִּי כִּי תֵצְאִי עִם־נַעֲרוֹתָיו וְלֹא יִפְגְּעוּ־בָךְ בְּשָׂדֶה אַחֵר׃

23 וַתִּדְבַּק בְּנַעֲרוֹת בֹּעַז לְלַקֵּט עַד־כְּלוֹת קְצִיר הַשְּׂעֹרִים וּקְצִיר הַחִטִּים וַתֵּשֶׁב אֶת־חֲמוֹתָהּ׃

ג

1 וַתֹּאמֶר לָהּ נָעֳמִי חֲמוֹתָהּ בִּתִּי הֲלֹא אֲבַקֶּשׁ־לָךְ מָנוֹחַ אֲשֶׁר יִיטַב־לָךְ׃

2 וְעַתָּה הֲלֹא בֹעַז מֹדַעְתָּנוּ אֲשֶׁר הָיִית אֶת־נַעֲרוֹתָיו הִנֵּה־הוּא זֹרֶה אֶת־גֹּרֶן הַשְּׂעֹרִים הַלָּיְלָה׃

β'.

19. Καὶ εἶπεν αὐτῇ ἡ πενθερὰ αὐτῆς· ποῦ συνέλεξας σήμερον; καὶ ποῦ ἐποίησας; εἴη ὁ ἐπιγνούς σε εὐλογημένος. καὶ ἀπήγγειλε ῥοὺθ τῇ πενθερᾷ αὐτῆς ποῦ ἐποίησε, καὶ εἶπε· τὸ ὄνομα τοῦ ἀνδρὸς μεθ' οὗ ἐποίησα σήμερον, Βοόζ.

20. Εἶπε δὲ νοεμμεὶν τῇ νύμφῃ αὐτῆς· εὐλογητός ἐστι τῷ κυρίῳ, ὅτι οὐκ ἐγκατέλιπε τὸ ἔλεος αὐτοῦ μετὰ τῶν ζώντων, καὶ μετὰ τῶν τεθνηκότων. καὶ εἶπεν αὐτῇ νοεμμεὶν· ἐγγίζει ἡμῖν ὁ ἀνήρ, ἐκ τῶν ἀγχιστευόντων ἡμῖν ἐστι.

21. Καὶ εἶπε ῥοὺθ πρὸς τὴν πενθερὰν αὐτῆς· καί γε ὅτι εἶπε πρός με· μετὰ τῶν κορασίων τῶν ἐμῶν προσκολλήθητι, ἕως ἂν τελέσωσιν ὅλον τὸν ἀμητὸν ὃς ὑπάρχει μοι.

22. Καὶ εἶπε νοεμμεὶν πρὸς ῥοὺθ τὴν νύμφην αὐτῆς· ἀγαθὸν, θύγατερ, ὅτι ἐξῆλθες μετὰ τῶν κορασίων αὐτοῦ, καὶ οὐ καταπαντήσονταί σε ἐν ἀγρῷ ἑτέρῳ.

23. Καὶ προσεκολλήθη ῥοὺθ τοῖς κορασίοις τοῦ Βοὸζ, τοῦ συλλέγειν ἕως τοῦ συντελέσαι τὸν θερισμὸν τῶν κριθῶν, καὶ τὸν θερισμὸν τῶν πυρῶν.

ΚΕΦΑΛ. γ'.

1. Καὶ ἐκάθισε μετὰ τῆς πενθερᾶς αὐτῆς. εἶπε δὲ αὐτῇ νοεμμεὶν ἡ πενθερὰ αὐτῆς· θύγατερ, οὐ μὴ ζητήσω σοι ἀνάπαυσιν, ἵνα εὖ γένηταί σοι;

2. Καὶ νῦν οὐχὶ Βοὸζ γνώριμος ἡμῶν, οὗ ἦς μετὰ τῶν κορασίων αὐτοῦ; ἰδοὺ αὐτὸς λικμᾷ τὸν ἅλωνα τῶν κριθῶν ταύτῃ τῇ νυκτί.

CAP. II.	Das II. Capitel.	CHAP. II.
19. Dixitque ei ſocrus ſua, Vbi hodie collegiſti, & ubi feciſti opus? ſit benedictus qui miſertus eſt tui. Indicavitque ei apud quem eſſet operata: & nomen dixit viri, quòd Booz vocaretur.	19. Da ſprach jre Schwiger zu jr: Wo haſt du heut geleſen / vnnd wo haſt du gearbeitet? Geſegnet ſey der dich erkennet hat. Sie aber ſagts jhrer Schwiger/bey wem ſie gearbeitet hette/vnd ſprach: Der Mann bey dem ich heute gearbeitet habe/heiſt Boas.	19. Adonc ſa belle mere lui dit, où as-tu glané auiourd'hui, & où as-tu fait *ceci*? Benit ſoit celui qui t'a fait cognoiſſance. Et elle declara á ſa belle-mere chez qui elle auoit fait cela, & dit, Le nom de l'homme chez lequel i'ai fait ceci auiourd'hui, *eſt* Booz.
20. Cui reſpondit Noëmi, Benedictus ſit à Domino: quoniam eandem gratiam quam præbuerat vivis, ſervavit & mortuis. Rurſumq; ait, Propinquus noſter eſt homo.	20. Naemi aber ſprach zu jhrer Schnur: Geſegnet ſey er dem HErren/denn er hat ſeine barmhertzigkeit nicht gelaſſen beyde an den lebendigen vnd an den todten. Vnnd Naemi ſprach zu jr: Der Mann gehöret vns zu/vnd iſt vnſer Erbe.	20. Et Nahomi dit à ſa belle-fille, Benit *ſoit*-il de par l'Eternel, veu qu'il n'a rien quitté de ſa gratuité enuers les viuans & les morts. Derechef Nahomi lui dit, Ceſt homme nous eſt proche parent, & de ceux qui ont le droict de retraict lignager.
21. Et Ruth, Hoc quoque, inquit, præcepit mihi, ut tam diu meſſoribus eius iungerer, donec omnes ſegetes meterentur.	21. Ruth die Moabitin ſprach: Er ſprach auch das zu mir: Du ſolt dich zu meinen Knaben halten/biß ſie mir alles eingeerndtet haben.	21. Et Ruth la Moabite dit, Et meſmes il m'a dit, Ne te bouge point d'auec les garçons qui m'appartienent, iuſqu'à ce qu'ils ayent acheué toute la moiſſon qui m'appartient.
22. Cui dixit ſocrus, Melius eſt filia mi, ut cum puellis eius exeas ad metendum, ne in alieno agro quiſpiam reſiſtat tibi.	22. Naemi ſprach zu Ruth jhrer Schnur: Es iſt beſſer/mein Tochter/daß du mit ſeinen Dirnen außgeheſt/Auff das nicht jemandt dir drein rede auff eim andern Acker.	22. Et Nahomi dit à Ruth ſa belle-fille, Ma fille, il *eſt* bon que tu ſortes auec les ieunes filles d'icelui, & qu'on ne te rencontre point en vn autre champ.
23. Iuncta eſt itaque puellis Booz: & tam diu cum eis meſſuit, donec hordea & triticum in horreis conderentur.	23. Alſo hielt ſie ſich zu den Dirnen Boas/daß ſie laß/biß daß die Gerſtenerndte vnnd Weitzenerndte auß war/vnnd kam wider zu jhrer Schwiger.	23. Elle ne bougea donc d'auec les ieunes filles de Booz, afin de glaner tant que la moiſſon des orges & la moiſſon des fromens fuſt acheuee, puis elle ſe tint auec ſa belle-mere.
CAP. III.	Das III. Capitel.	CHAP. III.
1. Poſtquam autem reverſa eſt ad ſocrum ſuam, audivit ab ea, Filia mi, quæram tibi requiem, & providebo ut bene ſit tibi.	VNd Naemi jhre Schwiger ſprach zu jr: Meine Tochter/ich will dir ruhe ſchaffen/daß dirs wolgehe.	1. Et Nahomi ſa belle-mere lui dit, Ma fille, ne te cercherai-ie pas repos, afin qu il te ſoit bien?
2. Booz iſte, cuius puellis in agro iuncta es, propinquus noſter eſt, & hac nocte aream hordei ventilat.	2. Nun der Boas vnſer Freund/bey des Dirnen du geweſen biſt/worffelt diſe Nacht Gerſten auff ſeiner Tennen.	2. Maintenant donc Booz, auec les ieunes filles duquel tu as eſté, n'*eſt-il* pas *de* noſtre parenté? voici, il vanne ceſte nuict les orges qui ont eſté foulés en l'aire.

רות

ג

3 וְתַחְלִילִי בְּמַיָּא וְתִסּוּכִי בִּשְׂמָנִין וּתְשַׁוְיָאי תכ תַּכְשִׁיטִיךְ עֲלַיִךְ וְתַחְתִּין לְאִידְּרָא לָא תִתְפַּרְסְמִי לְגַבְרָא עַד שֵׁיצָאוּתֵיהּ לְמֵיכַל וּלְמִשְׁתֵּי׃

4 וַהֲוָה בְּעִידַּן מִשְׁכְּבֵיהּ וְתִדְּעִין יַת אַתְרָא דְּיִדְמוּךְ תַּמָּן וְתֵעוֹלִי וּתְגַלֵּי יָת רִיגְלוֹי וְתִדְמוּכִי וּתְהֵא מִינֵּיהּ עֵיטָא וְהוּא יְחַוֵּי לָךְ בְּחָכְמְתֵיהּ יָת דְּתַעְבְּדִין׃

5 וַאֲמַרַת לַהּ כָּל ד דְּתֵימְרִין לִי אֶעְבֵּיד׃

6 וּנְחַתַת לְאִידְּרָא וַעֲבַדַת כָּל דְּפַקֵּדְתַּהּ חֲמוֹתַהּ׃

7 וַאֲכַל בּוֹעַז וּשְׁתָא וְאוֹטִיב לִיבֵּיהּ וַאֲתָא לְדַמְּכָא בִּסְטַר עֲרֵימְתָא וְעָלַת רוּת בְּרָז וְגַלִּיאַת רִיגְלוֹי וּדְמַכַת׃

8 וַהֲוָה בְּפַלְגוּת לֵילְיָא וּתְוַהּ גַּבְרָא וְאִתְרְכִיךְ בִּשְׂרֵיהּ כִּלְפְתָא מִן רְתֵיתָא וַחֲזָא וְהָא אִתְּתָא דְמִכָא כָּל קֳבֵל רִיגְלוֹי׃

9 וַאֲמַר מַאן אַנְתְּ בְּרַתִּי וַאֲמַרַת אֲנָא רוּת אַמְתָךְ וְיִתְקְרֵי שְׁמָךְ עַל אַמְתָךְ לְמִסְּבִי לְאִינְתּוּ אֲרֵי פָּרִיק אַתְּ׃

10 וַאֲמַר בְּרִיכָה אַתְּ קֳדָם יְיָ בְּרַתִּי אוֹטֵבְתְּ טִיבוּתִיךְ בָּתְרַאי מִן קד קַדְמָאֵי בְּגִין דְּלָא לְמֵהָךְ בָּתַר עֻלֵּימַיָּא אִם מִסְכֵּן וְאִם עַתִּיר׃

11 וּכְעַן בְּרַתִּי לָא ת תִדְחֲלִין כָּל דְּתֵימְרִי לִי אֶעְבֵּיד אֲרוּם גְּלִי קֳדָם כָּל יָתְבֵי תְּרַע סַנְהֶדְרִין רַבָּא דְעַמִּי אֲרוּם אִיתְּתָא צַדִּיקְתָּא אַנְתְּ וְאִית בִּיךְ חֵילָא לְסוֹבָרָא נִיר פִּיקוּדַיָּא דַייָ׃

12 וּכְעַן אֲרוּם בְּקֻשְׁטָא אֲרֵי פָּרִיק אֲנָא וְאַף אִית פָּרִיק אוֹחֲרָן דְּחָזֵי לֵיהּ ל לְמִפְרַק יַתִּיר מִנִּי׃

רות

ג

3 וְרָחַצְתְּ וָסַכְתְּ וְשַׂמְתְּ שִׂמְלֹתַיִךְ עָלַיִךְ וְיָרַדְתְּ הַגֹּרֶן אַל־תִּוָּדְעִי לָאִישׁ עַד כַּלֹּתוֹ לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת׃

4 וִיהִי בְשָׁכְבוֹ וְיָדַעַתְּ אֶת־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁכַּב־שָׁם וּבָאת וְגִלִּית מַרְגְּלֹתָיו וְשָׁכָבְתְּ וְהוּא יַגִּיד לָךְ אֵת אֲשֶׁר תַּעֲשִׂין׃

5 וַתֹּאמֶר אֵלֶיהָ כֹּל אֲשֶׁר־תֹּאמְרִי אֵלַי אֶעֱשֶׂה׃

6 וַתֵּרֶד הַגֹּרֶן וַתַּעַשׂ כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוַּתָּה חֲמוֹתָהּ׃

7 וַיֹּאכַל בֹּעַז וַיֵּשְׁתְּ וַיִּיטַב לִבּוֹ וַיָּבֹא לִשְׁכַּב בִּקְצֵה הָעֲרֵמָה וַתָּבֹא בַלָּט וַתְּגַל מַרְגְּלֹתָיו וַתִּשְׁכָּב׃

8 וַיְהִי בַּחֲצִי הַלַּיְלָה וַיֶּחֱרַד הָאִישׁ וַיִּלָּפֵת וְהִנֵּה אִשָּׁה שֹׁכֶבֶת מַרְגְּלֹתָיו׃

9 וַיֹּאמֶר מִי־אָתְּ וַתֹּאמֶר אָנֹכִי רוּת אֲמָתֶךָ וּפָרַשְׂתָּ כְנָפֶךָ עַל־אֲמָתְךָ כִּי גֹאֵל אָתָּה׃

10 וַיֹּאמֶר בְּרוּכָה אַתְּ לַיהוָה בִּתִּי הֵיטַבְתְּ חַסְדֵּךְ הָאַחֲרוֹן מִן־הָרִאשׁוֹן לְבִלְתִּי־לֶכֶת אַחֲרֵי הַבַּחוּרִים אִם־דַּל וְאִם־עָשִׁיר׃

11 וְעַתָּה בִּתִּי אַל־תִּירְאִי כֹּל אֲשֶׁר־תֹּאמְרִי אֶעֱשֶׂה־לָּךְ כִּי יוֹדֵעַ כָּל־שַׁעַר עַמִּי כִּי אֵשֶׁת חַיִל אָתְּ׃

12 וְעַתָּה כִּי אָמְנָם כִּי אִם גֹאֵל אָנֹכִי וְגַם יֵשׁ גֹּאֵל קָרוֹב מִמֶּנִּי׃

ΡΟΥΘ.

γ.

3. Σὺ δὲ λούσῃ καὶ ἀλείψῃ, καὶ περιθήσῃ τὸν ἱματισμόν σου ἐπὶ σεαυτῇ, καὶ ἀναβήσῃ ἐπὶ τὴν ἄλω μὴ γνωρισθῇς τῷ ἀνδρί, ἕως τοῦ συντελέσαι αὐτὸν τοῦ φαγεῖν καὶ πιεῖν.

4. Καὶ ἔσται ἐν τῷ κοιμηθῆναι αὐτόν, καὶ γνώσῃ τὸν τόπον οὗ κοιμᾶται ἐκεῖ, καὶ ἐλεύσῃ, καὶ ἀποκαλύψεις τὰ πρὸς τῶν ποδῶν αὐτοῦ, καὶ κοιμηθήσῃ· καὶ αὐτὸς ἀπαγγελεῖ σοι ἃ ποιήσεις.

5. Εἶπε δὲ ῥοὺθ πρὸς αὐτήν· πάντα ὅσα ἂν εἴπης ἐμοὶ ποιήσω.

6. Καὶ κατέβη εἰς τὴν ἄλω, καὶ ἐποίησε κατὰ πάντα ὅσα ἐνετείλατο αὐτῇ ἡ πενθερὰ αὐτῆς.

7. Καὶ ἔφαγε Βοὸζ καὶ ἔπιε, καὶ ἠγαθύνθη ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ ἦλθε κοιμηθῆναι ἐν μερίδι τῆς στοιβῆς. ἡ δὲ ἦλθεν ἐν κρυφῇ, καὶ ἀπεκάλυψε τὰ πρὸς ποδῶν αὐτοῦ, καὶ ἐκοιμήθη.

8. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ μεσονυκτίῳ, καὶ ἐξέστη ὁ ἀνὴρ καὶ ἐταράχθη, καὶ ἰδοὺ γυνὴ ἐκοιμᾶτο πρὸς ποδῶν αὐτοῦ.

9. Εἶπε δέ, τίς εἶ σύ; ἡ δὲ εἶπεν· ἐγώ εἰμι ῥοὺθ ἡ δούλη σου· καὶ περιβαλεῖς τὸ πτερύγιόν σου ἐπὶ τὴν δούλην σου, ὅτι ἀγχιστεύων εἶ σύ.

10. Καὶ εἶπε Βοόζ· εὐλογημένη σὺ τῷ κυρίῳ θεῷ, θύγατερ, ὅτι ἠγάθυνας τὸ ἔλεός σου τὸ ἔσχατον ὑπὲρ τὸ πρῶτον, τοῦ μὴ πορευθῆναί σε ὀπίσω νεανιῶν, εἴτε πτωχὸς εἴτε πλούσιος.

11. Καὶ νῦν, θύγατερ, μὴ φοβοῦ· πάντα ὅσα ἐὰν εἴπης, ποιήσω σοι. οἶδε γὰρ πᾶσα φυλὴ λαοῦ μου, ὅτι γυνὴ δυνάμεως εἶ σύ.

12. Καὶ νῦν ἀληθῶς ἀγχιστεὺς ἐγώ εἰμι. καί γε ἔστιν ἀγχιστεὺς ἐγγίων ὑπὲρ ἐμέ.

CAP. III.

3. Lavare igitur,&vngere, & induere cultioribus veſtimentis, & deſcende in areã, non te videat homo, donec eſum potumq́; finierit.

4. Quando autem ierit ad dormiendum, nota locum in quo dormiat: venieſque, & diſcooperies pallium quo operitur à parte pedum, & proiicies te, & ibi iacebis: ipſe autem dicet tibi quid agere debeas.

5. Quæ reſpondit, Quicquid præceperis, faciam.

6. Deſcenditq́; in aream,& fecit omnia quæ ſibi imperaverat ſocrus.

7. Cumq́; comediſſet Booz, & bibiſſet, & factus eſſet hilarior, iſſetque ad dormiendum iuxta acervum manipulorum, venit abſconditè, *& diſcooperto pallio à pedibus eius ſe proiecit.*

8. Et ecce nocte iam media expavit homo, & conturbatus eſt: viditq́; mulierem iacentem ad pedes ſuos.

9. Et ait illi, Quæ es? Illaque reſpõdit, Ego ſum Ruth ancilla tua: expande pallium tuum ſuper famulam tuam, quia propinquus es.

10. Et ille, Benedicta, inquit, es à Domino filia, & priorem miſericordiam poſteriore ſuperaſti: quia non es ſecuta iuvenes, pauperes ſive divites.

11. Noli ergo metuere,ſed quicquid dixeris mihi, faciam tibi. Scit enim omnis populus qui habitat intra portas urbis meæ, mulierem te eſſe virtutis.

12. Nec abnuo me propinquum, ſed eſt alius me propinquior.

Das III. Capitel.

3. So bade dich/ vnnd ſalbe dich/ vnd lege dein Kleid an/ vnd gehe hinab auff die Thenne/ daß dich niemand kenne/ biß man gantz geſſen vnnd getruncken hat.

4. Wenn er ſich denn leget/ ſo mercke den ort da er ſich hin leget/ vnnd komm/ vnd decke auff zu ſeinen fuͤſſen/ vnd lege dich/ ſo wird er dir wol ſagen was du thun ſolt.

5. Sie ſprach zu jr: Alles was du mir ſageſt will ich thun.

6. Sie gieng hinab zur Thennen/ vnd thet alles/ wie jhr Schwiger gebotten hatte.

7. Vnnd da Boas geſſen vnnd getruncken hatte/ ward ſein Hertz guter ding/ vnd kam vnd legt ſich hinder einen Mantel/ vnnd ſie kam leiſe/ vnnd decket auff zu ſeinen Fuͤſſen/ vnnd legt ſich.

8. Da es nun Mitternacht ward/ erſchrack der Mann vnd erſchuͤttert/ Vnd ſihe/ ein Weib lag zu ſeinen Fuͤſſen.

9. Vnd er ſprach: Wer biſt du? Sie antwortet: Jch bin Ruth deine Magd/ Breite deine Fluͤgel uͤber deine Magd/ denn du biſt der Erbe.

10. Er aber ſprach: Geſegnet ſeyſt du dem HERRN meine Tochter/ du haſt eine beſſere Barmhertzigkeit hernach gethan/ denn vorhin/ daß du nicht biſt den Juͤnglingen nachgegangen/ weder reich noch arm.

11. Nun meine Tochter foͤrchte dich nicht/ Alles was du ſageſt/ will ich dir thun/ deñ die gantze Stadt meines Volcks weiß/ daß du ein Tugentſam Weib biſt.

12. Nun es iſt war/ daß ich der Erbe bin/ Aber es iſt einer neher denn ich.

CHAP. III.

3. Pourtant laue-toi, & t'oings, & mets tes habillemens ſur toi, & deſcen en l'aire: *mais* ne te donne point à cognoiſtre à lui iuſqu'à ce qu'il ait acheué de manger & boire.

4. Puis quand il ſe couchera, ſache le lieu où il couchera: & entre, & deſcouure ſes pieds, & te couche. Lors il te declarera ce que tu auras à faire.

5. Et elle lui *reſpon*dit, Ie ferai tout ce que tu me dis.

6. Elle deſcendit donc en l'aire: & fit ſelon tout ce que ſa belle-mere lui auoit commandé.

7. Et Booz mangea & beut, & eut ſon cœur gai: puis ſe vint coucher au bout d'vn tas de iauelles. Et elle vint coyement, & deſcouurit les pieds d'icelui, & ſe coucha.

8. Et quand ce vint ſur la minuict, ceſt homme-la s'eſpouuanta, & ſe retira: & voici vne femme couchee à ſes pieds.

9. Adonc il lui dit, Qui *es*-tu? & elle *reſpon*dit, Ie *ſuis* Ruth ta chambriere, eſten le pan de ta robbe ſur ta chãbriere, car tu as droict de retraict lignager.

10. Et il dit, Ma fille, benite *ſois*-tu de par l'Eternel: Tu as fait ceſte tiene derniere gratuité meilleure que la premiere, de n'eſtre point allee apres les ieunes gens ſoit poures ſoit riches.

11. Or maintenant, ma fille, ne crain point, ie te ferai tout ce que tu me diras: car toute la porte de mon peuple ſait que tu *es* femme vertueuſe.

12. Or maintenant eſt-il bien vrai, que i'ai droict de retraict lignager: mais auſſi il y en a vn autre qui a droict de retraict lignager, *lequel eſt* plus prochain que moi.

ג

13 ביתי בליליא ויהי בצפרא אם יפרקנך גברא דחזי ליה למפרקיך מן אוריתא הרי טב ויפרוק לחיי ואי לא צבי למפרקיך ואפרקינך אנא אמרית בשבועה קדם יוי כמא דמלילית ליך כדין אעביד דמוכי עד עידן צפרא:

14 ודמכת קביל ריגלוי עד עידן צפרא וקמת בקריצתא עד דלא אשתמודע גבר ית חבריה מן קדם חשוכא ואמר לעלמוי לא אישתמודע לגבר ארי אתת איתתא לאדרא:

15 ואמר הבי סודרא די עליך ואחידי בה ואחדת בה וכל שית סאין דשעורין ושוי עלהא ועל בועז לקרתא:

16 ואתת לות חמותה בקריצתא ואמרת מן את ברתי וחויאת לה ית כל מה דעבד לה גברא:

17 ואמרת שית סאין דשעורין האילין יהב לי ארום אמר לי לא תהכי ריקניא לות חמותיך:

18 ואמרת תיבי ברתי עמי בביתא עד זמן דתתדעין אכדין יתגזר מן שמיא ואכדין יתפרש פתגם ארום לא ינוח גברא ארום אילהין ישיצי לטב פתגמא יומא דין:

ד

1 ובועז סליק לתרע בית דין דאתרא דסנהדרין ויתיב תמן עם סביא והא פריקא חלף דמליל בועז לרות ואמר סטי תיב הכא גברא דצניען ארחתיה וסטא ויתיב:

2 ודבר עשרתי גברין מסבי קרתא ואמר תיבו הכא ויתיבו:

ג

13 לִינִי הַלַּיְלָה וְהָיָה בַבֹּקֶר אִם־יִגְאָלֵךְ טוֹב יִגְאָל וְאִם־לֹא יַחְפֹּץ לְגָאֳלֵךְ וּגְאַלְתִּיךְ אָנֹכִי חַי־יְהוָה שִׁכְבִי עַד־הַבֹּקֶר׃

14 וַתִּשְׁכַּב מַרְגְּלֹתָו עַד־הַבֹּקֶר וַתָּקָם בְּטֶרוֹם יַכִּיר אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ וַיֹּאמֶר אַל־יִוָּדַע כִּי־בָאָה הָאִשָּׁה הַגֹּרֶן׃

15 וַיֹּאמֶר הָבִי הַמִּטְפַּחַת אֲשֶׁר־עָלַיִךְ וְאֶחֳזִי־בָהּ וַתֹּאחֶז בָּהּ וַיָּמָד שֵׁשׁ־שְׂעֹרִים וַיָּשֶׁת עָלֶיהָ וַיָּבֹא הָעִיר׃

16 וַתָּבוֹא אֶל־חֲמוֹתָהּ וַתֹּאמֶר מִי־אַתְּ בִּתִּי וַתַּגֶּד־לָהּ אֵת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה־לָהּ הָאִישׁ׃

17 וַתֹּאמֶר שֵׁשׁ־הַשְּׂעֹרִים הָאֵלֶּה נָתַן לִי כִּי אָמַר אֵלַי אַל־תָּבוֹאִי רֵיקָם אֶל־חֲמוֹתֵךְ׃

18 וַתֹּאמֶר שְׁבִי בִתִּי עַד אֲשֶׁר תֵּדְעִין אֵיךְ יִפֹּל דָּבָר כִּי לֹא יִשְׁקֹט הָאִישׁ כִּי־אִם־כִּלָּה הַדָּבָר הַיּוֹם׃

ד

1 וּבֹעַז עָלָה הַשַּׁעַר וַיֵּשֶׁב שָׁם וְהִנֵּה הַגֹּאֵל עֹבֵר אֲשֶׁר דִּבֶּר־בֹּעַז וַיֹּאמֶר סוּרָה שְׁבָה־פֹּה פְּלֹנִי אַלְמֹנִי וַיָּסַר וַיֵּשֵׁב׃

2 וַיִּקַּח עֲשָׂרָה אֲנָשִׁים מִזִּקְנֵי הָעִיר וַיֹּאמֶר שְׁבוּ־פֹה וַיֵּשֵׁבוּ׃

γʹ.

13. Αὐλίσθητι τὴν νύκτα, καὶ ἔσται τὸ πρωῒ, ἐὰν ἀγχιστεύσῃ σε, ἀγαθὸν, ἀγχιστευέτω. ἐὰν δὲ μὴ βούληται ἀγχιστεῦσαί σε, ἀγχιστεύσω σε ἐγὼ, ζῇ κύριος. κοιμήθητι ἕως τὸ πρωΐ.

14. Καὶ ἐκοιμήθη πρὸς ποδῶν αὐτοῦ ἕως πρωΐ. ἡ δὲ ἀνέστη πρωῒ πρὸ τοῦ ἐπιγνῶναι ἄνδρα τὸν πλησίον αὐτοῦ· καὶ εἶπε Βοόζ· μὴ γνωσθήτω, ὅτι ἐλήλυθε γυνὴ εἰς τὴν ἅλω.

15. Καὶ εἶπεν αὐτῇ· Φέρε τὸ περίζωμα τὸ ἐπάνω σου, καὶ κράτησον αὐτό. ἡ δὲ ἐκράτησεν αὐτὸ, καὶ ἐμέτρησεν ἓξ κριθῶν, καὶ ἐπέθηκεν ἐπ' αὐτὴν, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν.

16. Καὶ ῥοὺθ εἰσῆλθε πρὸς τὴν πενθερὰν αὐτῆς. ἡ δὲ εἶπε· τί ἐστι, θύγατερ; καὶ ἀπήγγειλεν αὐτῇ πάντα ὅσα ἐποίησεν αὐτῇ ὁ ἀνήρ.

17. Καὶ εἶπεν αὐτῇ· τὰ ἓξ τῶν κριθῶν ταῦτα ἔδωκέ μοι, ὅτι εἶπε πρός με· μὴ εἰσέλθῃς κενὴ πρὸς τὴν πενθεράν σου.

18. Ἡ δὲ εἶπε· κάθισον θύγατερ, ἕως τοῦ ἐπιγνῶναί σε, πῶς ἂν πεσεῖται τὸ ῥῆμα. οὐ γὰρ μὴ ἡσυχάσῃ ὁ ἀνὴρ, ἕως ἂν συντελεσθῇ τὸ ῥῆμα σήμερον.

ΚΕΦΑΛ. δʹ.

1. Καὶ βοὸζ ἀνέβη ἐπὶ τὴν πύλην, καὶ ἐκάθιζεν ἐκεῖ. καὶ ἰδοὺ ὁ ἀγχιστεὺς παρεπορεύετο, ὃν ἐλάλησε βοόζ. καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν βοόζ· ἐκκλίνας κάθισον ὧδε. ὁ δὲ ἐξέκλινε, καὶ ἐκάθισε.

2. Καὶ ἔλαβε βοὸζ δέκα ἄνδρας ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τῆς πόλεως, καὶ εἶπε· καθίσατε ὧδε, καὶ ἐκάθισαν.

CAP. III.

13. Quieſce hac nocte: & facto mane, ſi te voluerit propinquitatis iure retinere, bene res acta eſt: ſin autem ille noluerit, ego te abſque ulla dubitatione ſuſcipiam, vivit Dominus, dormi uſque manè.

14. Dormivit itaq; ad pedes eius, uſque ad noctis abſceſſum. Surrexit itaque antequam homines ſe cognoſcerent mutuò, & dixit Booz, Cave ne quis noverit quòd huc veneris.

15. Et rurſum, Expande, inquit, pallium tuum, quo operiris, & tene utraq; manu. Qua extendente & tenente, menſus eſt ſex modios hordei, & poſuit ſuper eam. Quæ portans ingreſſa eſt civitatem.

16. Et venit ad ſocrum ſuam Quæ dixit ei, Quid egiſti filia? Narravitq; ei omnia quæ ſibi feciſſet homo.

17. Et ait, Ecce ſex modios hordei dedit mihi, & ait, Nolo vacuam te reverti ad ſocrum tuam.

18. Dixitq; Noëmi, Exſpecta filia donec videamus quem res exitum habeat, neque enim ceſſabit homo niſi compleverit quod locutus eſt.

CAP. IIII.

1. Aſcendit ergo Booz ad portam, & ſedit ibi. Cumq; vidiſſet propinquum præterire, de quo prius ſermo habitus eſt, dixit ad eum, Declina pauliſper, & ſede hîc: (vocans eum nomine ſuo.) Qui divertit & ſedit.

2. Tollens autem Booz decem viros de ſenioribus civitatis, dixit ad eos, Sedete hîc. Quibus reſidentibus,

Das III. Capitel.

13. Bleib ůber nacht/ morgen ſo er dich nimmt/ wol/ Gelůſtets jhn aber nicht/ dich zu nemen/ ſo will ich dich nemen/ ſo waar der HERR lebt/ ſchlaff biß morgen.

14. Vnnd ſie ſchlieff biß morgen/ zu ſeinen Fůſſen. Vnd ſie ſtund auff/ ehe denn einer den andern kennen mocht. Vnnd er gedacht/ daß nur niemandt innen werde/ daß ein Weib inn die Tennen kommen ſey.

15. Vnnd ſprach: Lange her den Mantel den du an haſt/ vnd halt jhn zu/ vnd ſie hielt jn zu. Vnnd er maß ſechs maß Gerſten/ vnd legts auff ſie vnd er kam in die Stadt.

16. Sie aber kam zu jhrer Schwiger/ die ſprach: Wie ſtehets mit dir/ meine Tochter? Vnd ſie ſagt jr alles was jr der Mann gethan hatte.

17. Vnnd ſprach: Diſe ſechs maß Gerſten gab er mir/ denn er ſprach: Du ſolt nicht leer zu deiner Schwiger kommen.

18. Sie aber ſprach: Sey ſtille meine Tochter/ biß du erfehreſt/ wo es hinauß will/ denn der Mann wirdt nicht ruhen/ er brings deñ heute zum ende.

Das IIII. Capitel.

BOas gieng hinauff inns Thor/ vnd ſatzt ſich daſelbs. Vnnd ſihe/ da der Erbe fůrůber gieng/ redet Boas mit jm vnd ſprach: Komm vnnd ſetze dich etwa hie oder da her/ Vnd er kam vnd ſatzte ſich.

2. Vnnd er nam zehen Männer von den Elteſten der Stadt vnnd ſprach: ſetzet euch her/ vnd ſie ſatzten ſich.

CHAP. III.

13. Paſſé *ici* ceſte nuict, & quand ce viendra au matin, ſi *ceſtui la* veut vſer du droict de retraict lignager enuers toi, bien, qu'il en vſe: mais s'il ne lui plaiſt pas d'vſer du droict de retraict lignager enuers toi, i'en vſerai enuers toi, l'Eternel *eſt* viuant. Demeure ici couchee iuſqu'au matin.

14. Elle demeura donc couchee à ſes pieds iuſqu'au matin. Puis elle ſe leua auant qu'on ſe peuſt recognoiſtre l'vn l'autre. Et il dit Qu'on ne ſache point que femme aucune ſoit entree en l'aire.

15. Puis il dit, Baille ça le linge qui *eſt* ſur toi, & le tien. Et elle le tint, & il meſura ſix *meſures* d'orge, & les mit ſur elle: puis il r'entra en la ville.

16. Et icelle vint vers ſa belle-mere: laquelle dit, Qui *es*-tu, ma fille? & elle lui declara tout ce qui s'eſtoit paſſé entre ceſt homme-la & elle.

17. Et dit, Il m'a donné ces ſix meſures d'orge: car il m'a dit, Tu ne retourneras point à vuide vers ta belle-mere.

18. Et *Nahomi* dit, Ma fille, demeure *ici* iuſques à ce que tu ſaches comme l'affaire ſe terminera: car ceſt homme-la ne repoſera point qu'il n'ait paracheué l'affaire ce iourd'hui.

CHAP. IIII.

1. Booz donc monta à la porte, & s'y aſſit: & voici, celui qui auoit le droict de retraict lignager paſſoit, duquel Booz auoit parlé, & *Booz lui* dit, Toi vn tel, deſtourne toi *de ton chemin*, & t'aſſieds ici. Et il ſe deſtourna, & s'aſſit.

2. Lors il print dix hommes des anciens de la ville, & *leur* dit, Seez-vous ici: & ils s'aſſirent.

ד

3 וַאֲמַר לְפָרִיקָא אַחְסָנַת חַקְלָא דִּי לַאֲחוּנָא לֶאֱלִימֶלֶךְ זַבְּנַת נָעֳמִי דְּתָבַת מֵחֲקַל מוֹאָב׃

4 וַאֲנָא אֲמָרֵית אֶהֱוֵי מִתְרְעֵה בָּךְ וְאֶגְלֵה יָת אֻדְנָךְ לְמֵימַר זְבֻן כָּ קֳבֵיל יָתְבֵי בֵית דִּינָא דְּסַנְהֶדְרִין וְקֳבֵיל סָבֵי עַמִּי אִם רְעוּתָךְ לְמִפְרַק פְּרוֹק וְאִם לֵית רְעוּתָךְ לְמִפְרַק חַוִּי לִי וְאִנְדַּע אֲרוּם לֵית בַּר מִינָּךְ לְמִפְרוֹק וַאֲנָא אֱהֵא בָּתְרָךְ וַאֲמַר אֲנָא אֶפְרוֹק׃

5 וַאֲמַר בּוֹעַז בְּיוֹם וּבִינוּתָךְ יָת חַקְלָא מִידָא דְנָעֳמִי וּמִן יְדָא דְרוּת מוֹאֲבִיתָא אִיתַּת שְׁכִיבָא תְּהֵא קָנֵי לְיַבָּמָה יָתָהּ בְּגִין דְּיֵיקוּם שְׁמָא דִשְׁכִיבָא עַל אַחְסַנְתֵּיהּ׃

6 וַאֲמַר פָּרִיקָא כִּי הַאי גַוְנָא לֵית אֲנָא יָכִיל לְמִפְרוֹק לִי עַל דְּאִית לִי אִתְּתָא וְלֵית לִי רְשׁוּ לְמִיסַב אָחֳרַנִּיתָא עֲלָהָא דִילְמָא תְּהֵא לְמַצּוּ בְּבֵיתִי וַאֲהֵא מְחַבֵּיל יָת אַחְסַנְתִּי פְּרוֹק לָךְ אַתְּ דְלֵית לָךְ אִתְּתָא יָת אַחְסַנְתִּי אֲרוּם לֵית אֲנָא יָכִיל לְמִפְרוֹק׃

7 וּבְהָדָא מִנְהָגָא בְּעִידָנָא דְמִלְקַדְמִין מִתְנַהֲגָא בְּיִשְׂרָאֵל בִּזְמַן דְּשָׁקְלָן ו וְטָלְן וּפָרְקָן וּמַחְלְפִין חַד מִן חַבְרֵיהּ טָלַע גְּבַר נַרְתְּקֵיהּ וְאוֹשִׁיט בֵּיהּ קִנְיָין לְחַבְרֵיהּ וְהָכִי נָהֲגִין ל לְמִקְנֵי בֵית יִשְׂרָאֵל חַד מִן חַבְרֵיהּ קֳדָם סָהֲדַיָּא׃

8 וַאֲמַר פָּרוֹקָא לְבוֹעַז אוֹשֵׁיט יְדָךְ לְקִנְיָנָא וּקְנֵי לָךְ וּטְלַע יַת נַרְתְּקֵיהּ וּקְנָא מִנֵּיהּ׃

9 וַאֲמַר בּוֹעַז לְסָבַיָּא וּלְכָל עַמָּא הֲווֹ סָהֲדִין עֲלַי יוֹמָא דֵין אֲרוּם קְנֵיתִי יַת כָּל מַה דַּהֲוָה לֶאֱלִימֶלֶךְ וְיַת כָּל מַה דַּהֲוָה לְכִלְיוֹן וּלְמַחְלוֹן מִן יְדָא דְנָעֳמִי׃

ד

3 וַיֹּאמֶר֙ לַגֹּאֵ֔ל חֶלְקַת֙ הַשָּׂדֶ֔ה אֲשֶׁ֥ר לְאָחִ֖ינוּ לֶאֱלִימֶ֑לֶךְ מָֽכְרָ֣ה נָעֳמִ֔י הַשָּׁ֖בָה מִשְּׂדֵ֥ה מוֹאָֽב׃

4 וַאֲנִ֨י אָמַ֜רְתִּי אֶגְלֶ֧ה אָזְנְךָ֣ לֵאמֹ֗ר קְ֠נֵה נֶ֣גֶד הַיֹּשְׁבִ֞ים וְנֶ֣גֶד זִקְנֵ֣י עַמִּ֗י אִם־תִּגְאַל֙ גְּאָ֔ל וְאִם־לֹ֨א יִגְאַ֜ל הַגִּ֣ידָה לִּ֗י וְאֵדְעָ֙ כִּ֣י אֵ֤ין זוּלָֽתְךָ֙ לִגְא֔וֹל וְאָנֹכִ֖י אַחֲרֶ֑יךָ וַיֹּ֖אמֶר אָנֹכִ֥י אֶגְאָֽל׃

5 וַיֹּ֣אמֶר בֹּ֔עַז בְּיוֹם־קְנוֹתְךָ֥ הַשָּׂדֶ֖ה מִיַּ֣ד נָעֳמִ֑י וּ֠מֵאֵת ר֣וּת הַמּוֹאֲבִיָּ֤ה אֵֽשֶׁת־הַמֵּת֙ קָנִ֔יתָ לְהָקִ֥ים שֵׁם־הַמֵּ֖ת עַל־נַחֲלָתֽוֹ׃

6 וַיֹּ֣אמֶר הַגֹּאֵ֗ל לֹ֤א אוּכַל֙ לִגְאָול־לִ֔י פֶּן־אַשְׁחִ֖ית אֶת־נַחֲלָתִ֑י גְּאַל־לְךָ֤ אַתָּה֙ אֶת־גְּאֻלָּתִ֔י כִּ֥י לֹא־אוּכַ֖ל לִגְאֹֽל׃

7 וְזֹאת֩ לְפָנִ֨ים בְּיִשְׂרָאֵ֜ל עַל־הַגְּאוּלָּ֤ה וְעַל־הַתְּמוּרָה֙ לְקַיֵּ֣ם כָּל־דָּבָ֔ר שָׁלַ֥ף אִ֛ישׁ נַעֲל֖וֹ וְנָתַ֣ן לְרֵעֵ֑הוּ וְזֹ֥את הַתְּעוּדָ֖ה בְּיִשְׂרָאֵֽל׃

8 וַיֹּ֧אמֶר הַגֹּאֵ֛ל לְבֹ֖עַז קְנֵה־לָ֑ךְ וַיִּשְׁלֹ֖ף נַעֲלֽוֹ׃

9 וַיֹּאמֶר֩ בֹּ֨עַז לַזְּקֵנִ֜ים וְכָל־הָעָ֗ם עֵדִ֤ים אַתֶּם֙ הַיּ֔וֹם כִּ֤י קָנִ֙יתִי֙ אֶת־כָּל־אֲשֶׁ֣ר לֶֽאֱלִימֶ֔לֶךְ וְאֵ֛ת כָּל־אֲשֶׁ֥ר לְכִלְי֖וֹן וּמַחְל֑וֹן מִיַּ֖ד נָעֳמִֽי׃

δ.

3. Καὶ εἶπε Βοὸζ τῷ ἀγχιστεύοντι· τὴν μερίδα τοῦ ἀγροῦ ἥ ἐστι τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν, τοῦ ἐλιμέλεχ, ὣ ἀπέδοτο νοεμμεῖν ἡ ἐπιστρέψασα ἐξ ἀγροῦ μωάβ.

4. Κἀγὼ εἶπα· ἀποκαλύψω τὸ οὖς σου, λέγων· κτῆσαι ἐναντίον τῶν καθημένων, καὶ ἐναντίον τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ μου, εἰ ἀγχιστεύεις, ἀγχίστευε· εἰ δὲ μὴ ἀγχιστεύεις, ἀνάγγειλόν μοι, καὶ γνώσομαι. ὅτι οὐκ ἔστι πάρεξ σοῦ τοῦ ἀγχιστεῦσαι, κἀγὼ εἰμι μετὰ σέ. ὁ δὲ εἶπεν· ἐγώ εἰμι, ἀγχιστεύσω.

5. Καὶ εἶπε Βοόζ· ἐν ἡμέρᾳ τοῦ κτήσασθαί σε τὸν ἀγρὸν ἐκ χειρὸς νοεμμεῖν, καὶ παρὰ ῥοὺθ τῆς μωαβίτιδος γυναικὸς τοῦ τεθνηκότος, ἐπὶ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ κτήσασθαι σεαυτῷ, ὥς τε ἀνέστησε τὸ ὄνομα τοῦ τεθνηκότος ἐπὶ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ.

6. Καὶ εἶπεν ὁ ἀγχιστεὺς οὐ δυνήσομαι ἀγχιστεῦσαι ἐμαυτῷ μή ποτε διαφθείρω τὴν κληρονομίαν μου. ἀγχίστευσαι σεαυτῷ σὺ τὴν ἀγχιστείαν μου, ὅτι οὐ δυνήσομαι ἀγχιστεῦσαι.

7. Καὶ τοῦτο τὸ δικαίωμα ἔμπροσθεν ἐν τῷ ἰσραὴλ ἐπὶ τὴν ἀγχιστείαν, καὶ ἐπὶ τὸ ἀντάλλαγμα, τοῦ στῆσαι πάντα λόγον· καὶ ὑπελύετο ἀνὴρ τὸ ὑπόδημα αὐτοῦ, καὶ ἐδίδου τῷ πλησίον αὐτοῦ τῷ ἀγχιστεύοντι τὴν ἀγχιστείαν αὐτοῦ, καὶ τοῦτο τὸ μαρτύριον ἐν ἰσραήλ.

8. Καὶ εἶπεν ὁ ἀγχιστεὺς τῷ Βοόζ· κτῆσαι σεαυτῷ τὴν ἀγχιστείαν μου· καὶ ὑπελύσατο τὸ ὑπόδημα αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ.

9. Καὶ εἶπε Βοὸζ τοῖς πρεσβυτέροις καὶ παντὶ τῷ λαῷ μάρτυρες ὑμεῖς σήμερον, ὅτι κέκτημαι πάντα τὰ τοῦ ἐλιμέλεχ, καὶ πάντα ὅσα ὑπάρχει τῷ χελλεὼν, καὶ τῷ μααλλὼν ἐκ χειρὸς νοεμμεῖν.

CAP. IIII.

3. Locutus eſt ad propinquũ, Partem agri fratris noſtri Eli-mélech vendet Noëmi, quæ reverſa eſt de regione Moabitide.

4. Quod audire te volui, & tibi dicere coram cunctis ſedentibus, & maioribus natu de populo meo. Si vis poſſidere iure propinquitatis: eme, & poſſide, ſin autẽ diſplicet tibi hoc ipſum, indica mihi, ut ſciam quid facere debeam, nullus enim eſt propinquus excepto te, qui prior es: & me qui ſecundus ſum. At ille reſpondit, Ego agrum emam.

5. Cui dixit Booz, Quando emeris agrum de manu mulieris, Ruth quoq; Moabitidem, quæ uxor defuncti fuit, debes accipere: ut ſuſcites nomen propinqui tui *in hæreditate ſua.*

6. Qui reſpondit, Cedo iuri propinquitatis: neque enim poſteritatem familiæ meæ delere debeo, tu meo utere privilegio, quo me libenter carere profiteor.

7. Hic autem erat mos antiquitus in Iſrael inter propinquos, ut ſi quando alter alteri ſuo iuri cedebat: ut eſſet firma conceſſio, ſolvebat homo calceamentum ſuum, & dabat proximo ſuo, hoc erat teſtimonium ceſſionis in Iſraël.

8. Dixit ergo propinquo ſuo Booz, tolle calceamentum tuum. Quod ſtatim ſolvit de pede ſuo.

9. At ille maioribus natu, & univerſo populo, Teſtes vos, inquit, eſtis hodie; quod poſſederim omnia quæ fuerunt Eli-mélech & Chelion & Mahalon, tradẽte Noëmi.

Das IIII. Capitel.

3. Da ſprach er zu dem Erben: Naemi/die vom Lande der Moabiter wider kommen iſt/beut feil das ſtück Feldes / das vnſers Bruders war EliMelech.

4. Darumb gedacht ichs für deine Ohren zubringen/vnd ſagen: Wilt du es beerben / ſo kauff es für den Bürgern/vnnd für den Elteſten meines Volcks. Wilt du es aber nicht beerben/ſo ſage mirs/daß ichs wiſſe/denn es iſt kein Erbe ohn du/vnnd ich nach dir. Er ſprach: Ich wills beerben.

5. Boas ſprach: Welches tages du das Feld kauffeſt von der hand Naemi/ſo muſt du auch Ruth die Moabitin/des verſtorbenen Weib nemen/daß du dem verſtorbenen einen Namen erweckeſt auff ſein Erbtheil.

6. Da ſprach er: Ich mags nicht beerben / daß ich nicht villeicht mein Erbtheil verderbe / Beerbe du was ich beerben ſoll/denn ich mags nicht beerben.

7. Es war aber von alters her eine ſolche gewonheit in Iſrael: Wenn einer ein Gut nicht beerben noch erkauffen wolt / auff das allerley Sache beſtünde/ſo zoch er ſeinen Schuch auß/vnnd gab jhn dem andern/das war das Zeugniß in Iſrael.

8. Vnd der Erbe ſprach zu Boas: Kauffe du es/vnd zoch ſeinen Schuch auß.

9. Vnnd Boas ſprach zu den Elteſten / vnnd zu allem Volck: Ihr ſeydt heute Zeugen/ daß ich alles gekaufft habe/was EliMelechs geweſen iſt/vnd alles was ChilJon vnnd Mahlon/von der Hand Naemi.

CHAP. IIII.

3. Puis il dit à celui qui auoit le droict de retraict lignager, Nahomi qui eſt retournee de la contree de Moab, a vendu la portion du champ qui appartenoit à noſtre frere Eli melec,

4. Et i'ai penſé de le te faire à ſauoir, diſant, Acquier-*la* en la preſence de ceux qui ſont ici aſſis, & en la preſence des anciens de mon peuple: ſi tu la veux racheter par droict de retraict lignager, rachete-*la*, que ſi on ne la veut racheter, declare-*le*-moi, afin que ie *le* ſache: car il n'y en a point d'autre que toi qui la puiſſe racheter par droict de retraict lignager, & ie *ſuis* apres toi. Il *reſpon*dit, Ie la racheterai par droict de retraict lignager.

5. Et Booz dit, Au iour que tu acquerras le champ de la main de Nahomi, tu l'acquerras auſſi de Ruth la Moabite, femme du defunct, pour ſuſciter le nom du defunct ſur ſon heritage.

6. Et celui qui auoit le droict de retraict lignager dit, Ie ne *le* ſauroy' racheter pour moi, de peur que ie ne diſſipe mon heritage: toi, pren pour toi le droict de retraict lignager que i'y ai: car ie ne *le* ſauroy racheter.

7. Or ceſte couſtume *eſtoit* de iadis en Iſrael, qu'en cas de droict de retraict lignager & de ſubrogation, pour confermer tout l'affaire, l'homme deſchauſſoit ſon ſoulier, & le donnoit à ſon prochain, & cela *eſtoit* pour atteſtation en Iſrael.

8. Quand donc celui qui auoit le droict de retraict lignager eut dit à Booz, Acquierle pour toi, il deſchauſſa ſon ſoulier.

9. Et Booz dit aux anciens & à tout le peuple, Vous *eſtes* auiourd'hui teſmoins que i'ai acquis tout ce qui *appartenoit* à Eli melec, & tout ce qui *eſtoit* à Kiljon, & à Mahlon de la main de Nahomi.

ד

10 וְאַף יַת רוּת מוֹאֲבִיָּה
אִיתַּת מַחְלוֹן קְנֵיתִי לִי
לְאִינְתּוּ לְמֵיקַם שׁוּם
שְׁכִיבָא עַל אַחְסַנְתֵּיהּ וְלָא
יִשְׁתֵּיצֵי שׁוּם שְׁכִיבָא מִלְּוַת
אֲחוֹהִי וּמִתְּרַע סַנְהֶדְרִין
דִּבְאַתְרֵיהּ סַהֲדִין אַתּוּן
עָלַי יוֹמָא דֵין׃

11 וַאֲמַרוּ כָּל עַמָּא
דִּבְתְרַע סַנְהֶדְרִין וְסָבַיָּא
סַהֲדִין אֲנַחְנָא יִתֵּן יְיָ יַת
אִתְּתָא הָדָא דְּאָתְיָא
לְבֵיתָךְ כְּרָחֵל וּכְלֵאָה דִּבְנוֹ
תַּרְוֵיהוֹן יַת בֵּית אֲבוּכוֹן
יִשְׂרָאֵל בִּתְרֵי עֲשַׂר שִׁבְטִין
וַעֲבִיד חֵילָא בְּאֶפְרָת
וּתְהֵא קָרֵי שְׁמָא בְּבֵית
לָחֶם׃

12 וִיהֵא מַצְלַח בֵּיתָךְ
כְּבֵית פֶּרֶץ דִּילֵידַת תָּמָר
לִיהוּדָה מִן זַרְעָא דְּיִתֵּן יְיָ
לָךְ מִן רִיבָא הָדָא׃

13 וּנְסֵיב בּוֹעַז יַת רוּת
וַהֲוָת לֵיהּ לְאִינְתּוּ וְעַל
לְוָתַהּ וִיהַב יְיָ לַהּ עִידּוּי
וִילֵידַת בָּר׃

14 וַאֲמַרָן נְשַׁיָּא לְנָעֳמִי
בְּרִיךְ שְׁמָא דַיְיָ דְּלָא פְּסַק
לִיךְ פּוּרְקָנָא יוֹמָא דֵין
וְיִתְקְרֵי שְׁמֵיהּ בֵּין צַדִּיקֵי
יִשְׂרָאֵל׃

15 וִיהֵא לִיךְ לִמְקַיָּמָא
נַפְשׁ וּלְכַלְכָּלָא יַת סֵיבְתֵיךְ
בְּתַפְנוּקִין אֲרוּם כַּלָּתִיךְ דִּי
רְחֵימַת יָתִיךְ יְלַדְתֵּיהּ
דְּהִיא הֲוָת טָבָא לִיךְ
בְּעִידָּן אַרְמְלוּתִיךְ מִס
מִסַּגִּיאִין בְּנִין׃

16 וּנְסֵיבַת נָעֳמִי יַת רַבְיָא
וְשַׁוִּיאַת יָתֵיהּ בְּעִיטְפָהּ
וַהֲוָת לֵיהּ לְתוּרְבִּינְתָּא׃

17 וּקְרָאן לֵיהּ שָׁבְבָתָאן
שׁוּם לְמֵימַר אִתְיְלִיד בַּר
לְנָעֳמִי וַהֲווֹ קָרָן שְׁמֵיהּ
עוֹבֵד הוּא אֲבוּי דְּיִשַׁי
אֲבוּהִי דְדָוִד׃

ד

10 וְגַם אֶת־רוּת הַמֹּאֲבִיָּה
אֵשֶׁת מַחְלוֹן קָנִיתִי לִי לְאִשָּׁה
לְהָקִים שֵׁם־הַמֵּת עַל־נַחֲלָתוֹ
וְלֹא־יִכָּרֵת שֵׁם־הַמֵּת מֵעִם אֶחָיו
וּמִשַּׁעַר מְקוֹמוֹ עֵדִים אַתֶּם הַיּוֹם׃

11 וַיֹּאמְרוּ כָּל־הָעָם אֲשֶׁר
בַּשַּׁעַר וְהַזְּקֵנִים עֵדִים יִתֵּן יְהֹוָה
אֶת־הָאִשָּׁה הַבָּאָה אֶל־בֵּיתֶךָ
כְּרָחֵל וּכְלֵאָה אֲשֶׁר בָּנוּ שְׁתֵּיהֶם
אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל וַעֲשֵׂה־חַיִל
בְּאֶפְרָתָה וּקְרָא־שֵׁם בְּבֵית לָחֶם׃

12 וִיהִי בֵיתְךָ כְּבֵית פֶּרֶץ אֲשֶׁר־
יָלְדָה תָמָר לִיהוּדָה מִן־הַזֶּרַע
אֲשֶׁר יִתֵּן יְהֹוָה לְךָ מִן־הַנַּעֲרָה
הַזֹּאת׃

13 וַיִּקַּח בֹּעַז אֶת־רוּת וַתְּהִי־
לוֹ לְאִשָּׁה וַיָּבֹא אֵלֶיהָ וַיִּתֵּן
יְהֹוָה לָהּ הֵרָיוֹן וַתֵּלֶד בֵּן׃

14 וַתֹּאמַרְנָה הַנָּשִׁים אֶל־
נָעֳמִי בָּרוּךְ יְהֹוָה אֲשֶׁר לֹא
הִשְׁבִּית לָךְ גֹּאֵל הַיּוֹם וְיִקָּרֵא
שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל׃

15 וְהָיָה לָךְ לְמֵשִׁיב נֶפֶשׁ
וּלְכַלְכֵּל אֶת־שֵׂיבָתֵךְ כִּי כַלָּתֵךְ
אֲשֶׁר־אֲהֵבַתֶךְ יְלָדַתּוּ אֲשֶׁר־הִיא
טוֹבָה לָךְ מִשִּׁבְעָה בָּנִים׃

16 וַתִּקַּח נָעֳמִי אֶת־הַיֶּלֶד
וַתְּשִׁתֵהוּ בְחֵיקָהּ וַתְּהִי־לוֹ
לְאֹמֶנֶת׃

17 וַתִּקְרֶאנָה לוֹ הַשְּׁכֵנוֹת שֵׁם
לֵאמֹר יֻלַּד־בֵּן לְנָעֳמִי וַתִּקְרֶאנָה
שְׁמוֹ עוֹבֵד הוּא אֲבִי־יִשַׁי
אֲבִי דָוִד׃

δʹ.

10. Καὶ γε ῥοὺθ τὴν μωαβίτιν τὴν γυναῖκα μααλὼν κέκτημαι ἐμαυτῷ εἰς γυναῖκα, τοῦ ἀναστῆσαι τὸ ὄνομα τοῦ τεθνηκότος ἐπὶ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ· καὶ οὐκ ἐξολοθρευθήσεται τὸ ὄνομα τοῦ τεθνηκότος ἐκ τῶν ἀλελφῶν αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῆς ὀσφύος τοῦ τόπου αὐτοῦ. μάρτυρες ὑμεῖς σήμερον.

11. Καὶ ἀπεκρίθησαν πᾶς ὁ λαὸς, [καὶ εἶπαν,] οἱ ἐν τῇ πύλῃ, μάρτυρες· καὶ οἱ πρεσβύτεροι εἶπαν· δώῃ κύριος τὴν γυναῖκά σου τὴν εἰσπορευομένην εἰς τὸν οἶκόν σου, ὡς ῥαχὴλ καὶ ὡς λείαν, αἳ ᾠκοδόμησαν ἀμφότεραι τὸν οἶκον τοῦ ἰσραὴλ, καὶ ἐποίησαν δύναμιν ἐν ἐφραθᾶ, καὶ ἔσται ὄνομα ἐν βηθλεέμ.

12. Καὶ γένοιτο ὁ οἶκός σου, ὡς οἶκος φαρὲς, ὃν ἔτεκε θάμαρ τῷ ἰούδα. ἐκ τοῦ σπέρματός σου δώσει σοι κύριος ἐκ τῆς παιδίσκης ταύτης τέκνα.

13. Καὶ ἔλαβε βοὸζ τὴν ῥοὺθ, καὶ ἐγενήθη αὐτῷ εἰς γυναῖκα καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτήν. καὶ ἔδωκεν αὐτῇ κύριος κύησιν, καὶ ἔτεκεν υἱόν.

14. Καὶ εἶπαν αἱ γυναῖκες πρὸς νοεμμὶν· εὐλογητὸς κύριος, ὃς οὐ κατέλυσέ σοι σήμερον τὸν ἀγχιστέα, καὶ καλέσαι τὸ ὄνομά σου ἐν ἰσραήλ.

15. Καὶ ἔσται σοι εἰς ἐπιστρέφοντα ψυχὴν, καὶ τοῦ διαθρέψαι τὴν πολιάν σου, ὅτι ἡ νύμφη σου ἡ ἀγαπήσασά σε, ἔτεκεν υἱὸν, ἥ ἐστιν ἀγαθή σοι ὑπὲρ ἑπτὰ υἱούς.

16. Καὶ ἔλαβε νοεμμὶν τὸ παιδάριον, καὶ ἔθηκεν αὐτὸ εἰς τὸν κόλπον αὐτῆς, καὶ ἐγενήθη αὐτῷ εἰς τιθηνόν.

17. Καὶ ἐκάλεσαν αὐτοῦ αἱ γείτονες τὸ ὄνομα, λέγουσαι· ἐτέχθη υἱὸς τῇ νοεμμίν. καὶ ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ὠβὴδ. οὗτος πατὴρ ἰεσσαὶ, πατρὸς δαυίδ.

CAP. IIII.

10 Et Ruth Moabitidem, uxorem Mahalon, in coniugium ſumpſerim, ut ſuſcitem nomen defuncti in hæreditate ſua, ne vocabulum eius de familia ſua, ac fratribus & populo deleatur. Vos, inquam, huius rei teſtes eſtis.

11. Reſpondit omnis populus qui erat in porta, & maiores natu, Nos teſtes ſumus: faciat Dominus hanc mulierem, quæ ingreditur domum tuam, ſicut Rachel, & Liam, quæ ædificaverunt domum Iſraël: ut ſit exemplum virtutis in Ephrata, & habeat celebre nomen in Beth-lehem.

12. Fiatq; domus tua, ſicut domus Phares, quem Thamar peperit Iudæ, de ſemine quod tibi dederit Dominus ex hac puella.

13. Tulit itaq; *Booz* Ruth, & accepit uxorem: ingreſſusq; eſt ad eam, & dedit illi Dominus ut conciperet, & pareret filium.

14. Dixeruntq; mulieres ad Noëmi, Benedictus Dominus qui noñ eſt paſſus ut deficeret ſucceſſor familiæ tuæ, & vocaretur nomen eius in Iſraël.

15. Et habeas qui conſoletur animam tuam, & enutriat ſenectutem, de nuru enim tua natus eſt, qui te diliget, & multo tibi melior eſt, quam ſi ſeptem haberes filios.

16. Suſceptumq; Noëmi puerum poſuit in ſinu ſuo, & nutricis ac gerulæ fungebatur officio,

17. Vicinæ autem mulieres congratulantes ei, & dicentes: Natus eſt filius Noëmi: vocaverunt nomen eius, Obed: hic eſt pater Iſai, patris David.

Das IIII. Capitel.

10. Da zu auch Ruth die Moabitin/Mahlons Weib / neme ich zum Weibe/daß ich dem verſtorbenen einen Namen erwecke auff ſein Erbtheil/vnd ſein Name nicht außgerottet werde vnter ſeinen Brůdern/vnd auß dem thor ſeines orts/Zeugen ſeydt jr des heute.

11. Vnnd alles Volck das im thor war/ ſampt den Elteſten/ ſprachen: Wir ſindt zeugen/Der HERR mache das Weib/daß inn dein Hauß kommt/wie Rahel vnd Lea/die beide das Hauß Iſrael gebauet haben/ vnnd wachſe ſehr in Ephrata/ vnnd werde gepreiſet zu Bethlehem.

12. Vnd dein Hauß werde/wie das Hauß Perez/den Thamar Juda gebar / von dem Samen/ den dir der HERR geben wird von diſer Dirnen.

13. Alſo nam Boas die Ruth/daß ſie ſein Weib ward/vnd da er bey jhr lag / gab jhr der HERR / daß ſie ſchwanger ward / vnnd gebar einen Sohn.

14. Da ſprachen die Weiber zu Naemi: Gelobt ſey der HERR/der dir nicht hat laſſen abgehen einen Erben zu diſer zeit/daß ſein Name in Iſrael bliebe.

15: Der wirt dich erquicken / vnnd dein alter verſorgen / Denn deine Schnur/die dich geliebt hat/hat jhn geboren/welche dir beſſer iſt denn ſieben Söhne.

16. Vnd Naemi nam das Kind/vñ legts auff jren ſchoß/vnd ward ſeine warterin.

17. Vnd jre Nachbarin gaben jhm einen Namen/vnd ſprachen: Naemi iſt ein Kind geboren/vnnd hieſſen jhn Obed/der iſt der Vater Iſai/welcher iſt Davids Vater.

CHAP. IIII.

10. Et que ie me ſuis auſſi acquis Ruth la Moabite, femme de Mahlon pour femme, pour ſuſciter le nom du defunct ſur ſon heritage, afin que le nom du defunct ne ſoit point retranché d'entre ſes freres, & de la ville de ſon habitation: vous en *eſtes* teſmoins auiourd'hui.

11. Et tout le peuple qui *eſtoit* à la porte, & les anciens, dirent, *Nous en ſommes* teſmoins. L'Eternel face que la femme qui entre en ta maiſon ſoit comme Rachel, & comme Lea, leſquelles deux ont edifié la maiſon d'Iſrael: & te porte vertueuſement en Ephrat, & t'acquier nom en Beth-lehem.

12. Et de la poſterité que l'Eternel te donnera de ceſte ieune femme, ta maiſon ſoit comme la maiſon de Pharez que Tamar enfanta à Iuda.

13. Ainſi Booz print Ruth, qui lui fut à femme: & il vint vers elle, & l'Eternel lui fit la grace de conceuoir, dont elle enfanta vn fils.

14. Et les femmes dirent à Nahomi, Benit *ſoit* l'Eternel qui ne t'a point deſtituee auiourd'hui d'vn qui euſt droict de retraict lignager, & que le nom d'icelui ſoit reclamé en Iſrael.

15. Et qu'il te ſoit pour te faire reuenir l'ame, & pour ſuſtenter ta vieilleſſe: car ta belle-fille qui t'aime a enfanté, & icelle te vaut mieux que ſept fils.

16. Lors Nahomi print l'enfant, & le mit en ſon giron, & lui fut pour nourriciere.

17. Et les voiſines lui baillerent vn nom, diſant, vn fils eſt né à Nahomi: & appelerent le nom d'icelui Obed. Icelui *a eſté* pere d'Iſaï. pere de David.

ד

18 וְאִילֵין תּוֹלְדָת פֶּרֶץ פֶּרֶץ אוֹלִיד יַת חֶצְרוֹן׃

19 וְחֶצְרוֹן אוֹלִיד יַת רָם וְרָם אוֹלִיד יַת עַמִּינָדָב׃

20 וְעַמִּינָדָב אוֹלִיד יַת נַחְשׁוֹן וְנַחְשׁוֹן אוֹלִיד יַת שַׂלְמָה׃

21 וְשַׂלְמוֹן אוֹלִיד יַת בֹּעַז וּבוֹעַז אוֹלִיד יַת ע עוֹבֵד׃

22 וְעוֹבֵד אוֹלִיד יַת יִשַׁי הוּא יִשַׁי דְאוֹלִיד יַת דָּוִד מַלְכָּא דְיִשְׂרָאֵל׃

חזק

ד

18 וְאֵלֶּה תּוֹלְדוֹת פָּרֶץ פֶּרֶץ הוֹלִיד אֶת־חֶצְרוֹן׃

19 וְחֶצְרוֹן הוֹלִיד אֶת־רָם וְרָם הוֹלִיד אֶת־עַמִּינָדָב׃

20 וְעַמִּינָדָב הוֹלִיד אֶת־נַחְשׁוֹן וְנַחְשׁוֹן הוֹלִיד אֶת־שַׂלְמָה׃

21 וְשַׂלְמוֹן הוֹלִיד אֶת־בֹּעַז וּבֹעַז הוֹלִיד אֶת־עוֹבֵד׃

22 וְעוֹבֵד הוֹלִיד אֶת־יִשָׁי וְיִשַׁי הוֹלִיד אֶת־דָּוִד׃

תם ונשלם

δ.

18. Καὶ αὗται αἱ γενέσεις Φαρές. Φαρὲς ἐγέννησε τὸν ἐσρώμ.

19. Καὶ ἐσρὼν ἐγέννησε τὸν ἀράμ, καὶ ἀρὰμ ἐγέννησε τὸν ἀμιναδάβ.

20. Καὶ ἀμιναδὰβ ἐγέννησε τὸν ναασσών, καὶ ναασσὼν ἐγέννησε τὸν σαλμών.

21. Καὶ σαλμὼν ἐγέννησε τὸν βοὸζ, καὶ βοὸζ ἐγέννησε τὸν ὠβήδ.

22. Καὶ ὠβὴδ ἐγέννησε τὸν ἰεσσαί, καὶ ἰεσσαὶ ἐγέννησε τὸν δαυίδ.

ΤΕΛΟΣ.

CAP. IIII.	Das IIII. Capitel.	CHAP. IIII.
18. Hæ ſunt generationes Phares: Phares genuit Eſron.	18. Diß iſt das Geſchlecht Perez. Perez zeuget Hezron.	18. Or ce *ſont* ici les generations de Pharez : Pharez engendra Hetſron.
19. Eſron genuit Aram, Aram genuit Aminadab.	19. Hezron zeuget Ram. Ram zeuget Amminadab.	91. Et Hetſron engendra Ram, & Ram engendra Hamminadab.
20. Aminadab genuit Nahaſſon, Nahaſſon genuit Salmon.	20. Amminadab zeuget Naheſſon. Naheſſon zeuget Salma.	20. Et Hamminadab engendra Nahaſſon, & Nahaſſon engendra Salma.
21. Salmon genuit Booz, Booz genuit Obed.	21. Salma zeuget Boas. Boas zeuget Obed.	21. Et Salmon engendra Booz, & Booz engendra Obed.
22. Obed genuit Iſai, Iſai genuit David.	22. Obed zeuget Iſai. Iſai zeuget David.	22. Et Obed engendra Iſaï, & Iſaï engendra David.
FINIS.	ENDE.	FIN.

BSB MÜNCHEN

4 4/3 811

4-2-7
9oren

44920
R

20

f

CAP. IIII.	Das IIII. Capitel.	CHAP. IIII.
18. Hæ ſunt generationes Phares: Phares genuit Eſron.	18. Diß iſt das Geſchlecht Perez. Perez zeuget Hezron.	18. Or ce *ſont* ici les generations de Pharez : Pharez engendra Hetſron.
19. Eſron genuit Aram, Aram genuit Aminadab.	19. Hezron zeuget Ram. Ram zeuget Amminadab.	91. Et Hetſron engendra Ram, & Ram engendra Hamminadab.
20. Aminadab genuit Nahaſſon, Nahaſſon genuit Salmon.	20. Amminadab zeuget Naheſſon. Naheſſon zeuget Salma.	20. Et Hamminadab engendra Nahaſſon, & Nahaſſon engendra Salma.
21. Salmon genuit Booz, Booz genuit Obed.	21. Salma zeuget Boas. Boas zeuget Obed.	21. Et Salmon engendra Booz, & Booz engendra Obed.
22. Obed genuit Iſai, Iſai genuit David.	22. Obed zeuget Iſai. Iſai zeuget David.	22. Et Obed engendra Iſaï, & Iſaï engendra David.
FINIS.	ENDE.	FIN.

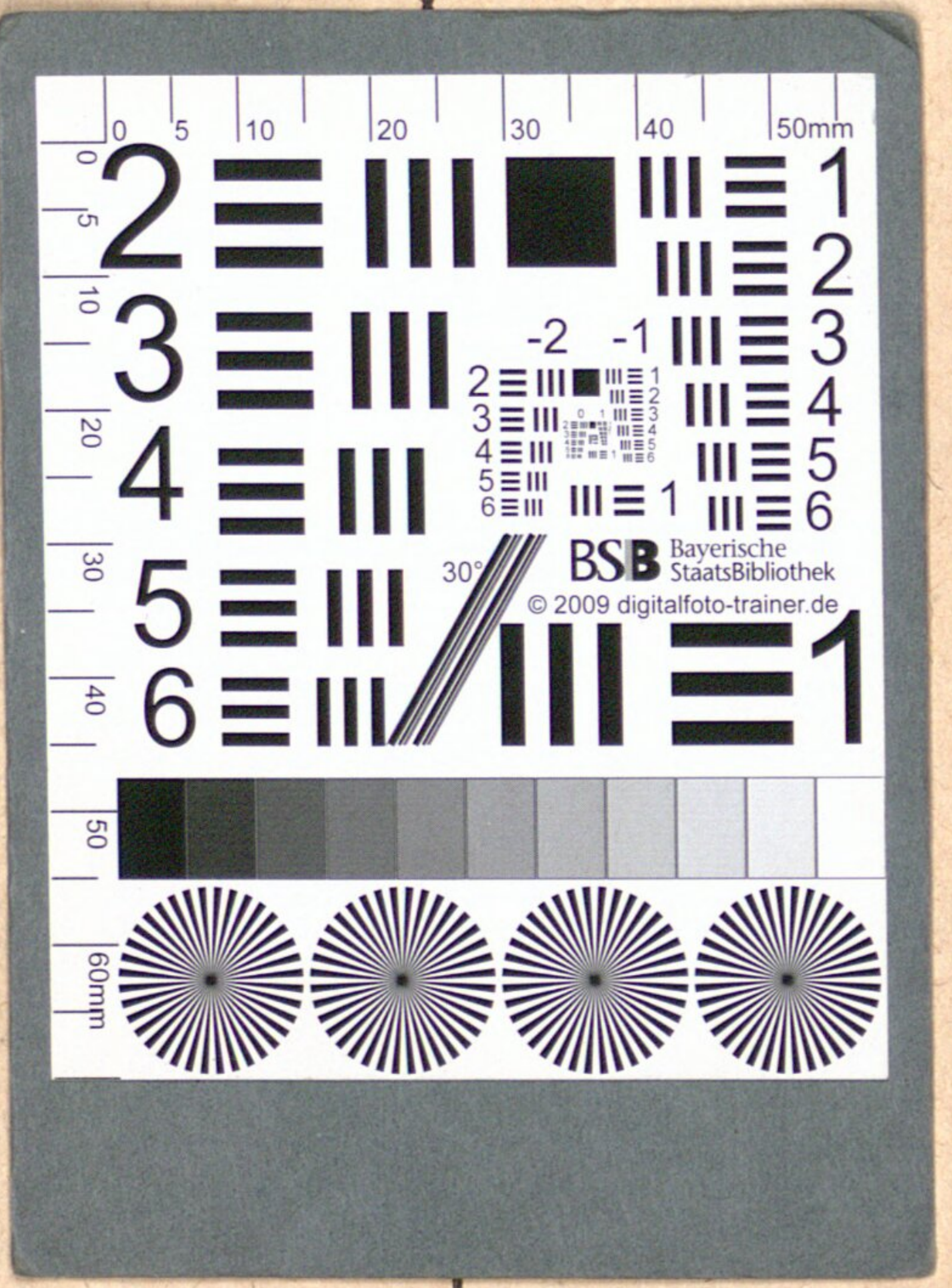
BSB Bayerische StaatsBibliothek
© 2009 digitalfoto-trainer.de

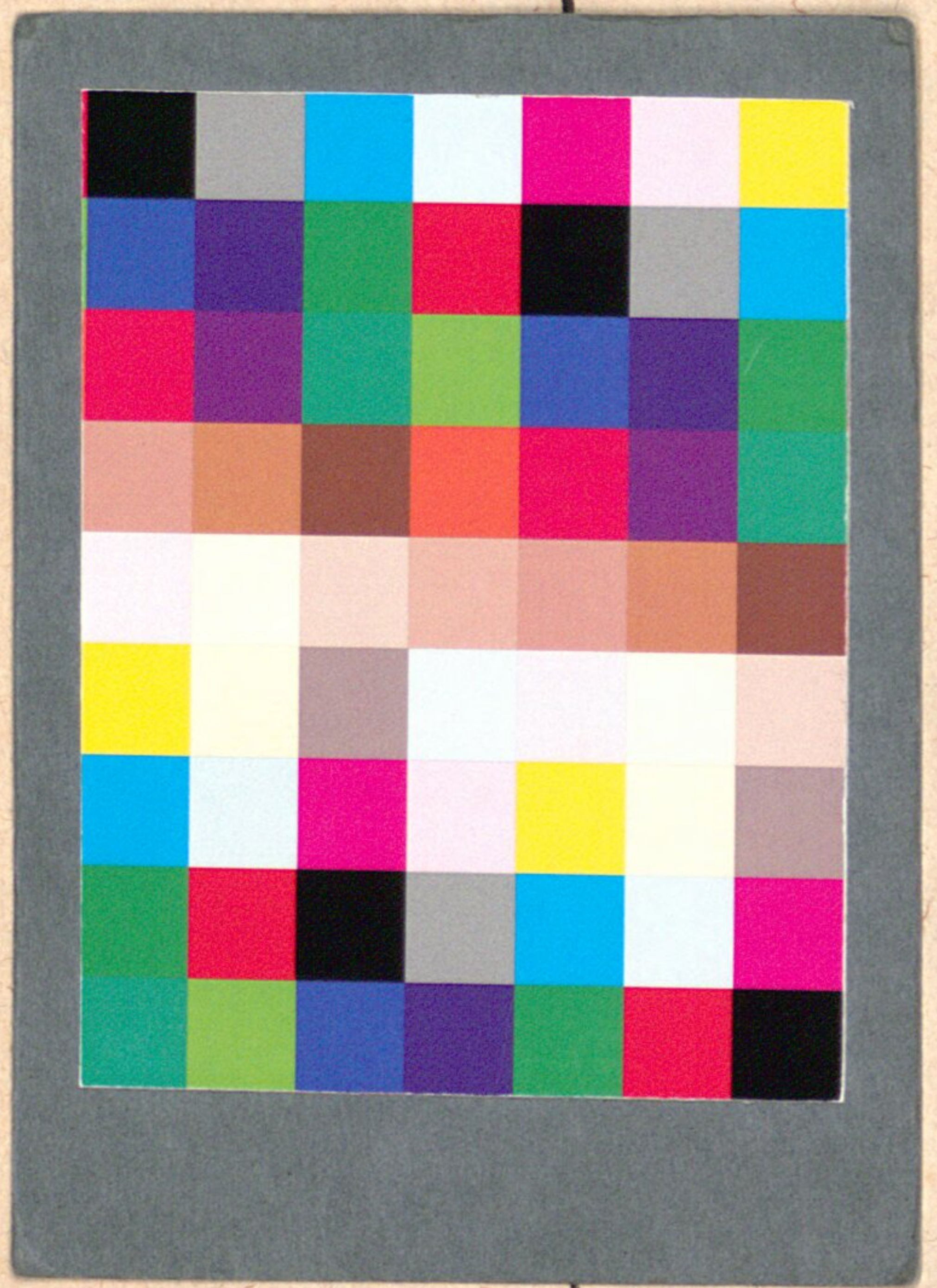

BSB
MÜNCHEN